Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van wet tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet).

De memorie van toelichting, die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Wassenaar, 29 juni 2018 Willem-Alexander

kst-34986-1
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 2 HERDRUK[1]

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor een goede invoering van de Omgevingswet wenselijk is de Omgevingswet aan te vullen en te wijzigen, enkele wetten in te trekken, andere wetten te wijzigen en waar nodig in overgangsrecht te voorzien;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij dezen:

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 komt te luiden:

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

1. De bijlage bij deze wet bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.

2. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in een bijlage bij een algemene maatregel van bestuur op grond van deze wet zijn ook van toepassing op een ministeriële regeling op grond van deze wet, tenzij in die regeling anders is bepaald.

[1] i.v.m. enkele tekstuele en opmaak technische verbeteringen

kst-34986-2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

B

Artikel 1.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a tot en met c» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en b, en tweede lid, aanhef en onder a.

2. In het derde lid wordt «Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e,» vervangen door: Een bij of krachtens deze wet gestelde regel over stortingsactiviteiten op zee.

C

Na artikel 1.7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.7a (verbod activiteit met aanzienlijke nadelige gevolgen)

1. Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de toepassing van het eerste lid uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing strekt in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht en heeft betrekking op:
a. de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving,
b. de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is.

D

Aan artikel 1.8 wordt, onder plaatsing van de aanduiding «1.» voor de tekst, een lid toegevoegd, luidende:
2. Artikel 1.7a is niet van toepassing voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet.

E

Artikel 2.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder k, wordt «de» vervangen door: een.

2. In het vierde lid wordt «Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt» vervangen door: Onverminderd het derde lid wordt bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

F

In artikel 2.2, derde lid, wordt «uitvoering» vervangen door: uitoefening.

G

Artikel 2.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «uitsluiten van verplichte opname» vervangen door: verplicht opnemen en uitsluiten van decentrale regels.

2. Onder plaatsing van de aanduiding «2.» voor de tekst wordt een lid ingevoegd, luidende:

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt na «in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening» ingevoegd: mogen.

H

Artikel 2.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald:
a. of deze waarde een resultaatverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,
b. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onder a, moet zijn voldaan.

I

In artikel 2.13, eerste lid, onder b, wordt «overstromingskans» vervangen door: kans op overstroming.

J

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

b. Onderdeel d komt te luiden:
d. de veiligheid van primaire waterkeringen,.

2. In het tweede lid wordt «de vaststelling van het waterkerend vermogen» vervangen door: het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte van de waterkering.

K

Artikel 2.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel c wordt «met het oog op» vervangen door: in verband met.

b. Onderdeel d, onder 3°, komt te luiden:
3°. het beheer van de zwemwaterkwaliteit, in ieder geval door het nemen van beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn, voor zover deze taak niet op grond van artikel 2.16, 2.17 of 2.19 berust bij een gemeente, een waterschap of het Rijk,.

2. Het tweede en derde lid komen te luiden:

2. Bij provinciale verordening wordt, met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet, het beheer van regionale wateren toegedeeld aan waterschappen. Bij omgevingsverordening kan:

a. het beheer van regionale wateren worden toegedeeld aan andere openbare lichamen,

b. het beheer van vaarwegen worden toegedeeld aan waterschappen.

3. In afwijking van het eerste lid berust de taak, bedoeld in het eerste lid, onder e, aanhef en onder 2°, in gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid.

L

Artikel 2.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door «Onze Minister die het aangaat» en «het tweede en derde lid» door: het tweede tot en met vierde lid.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

b. In onderdeel a vervalt «die op grond van artikel 2.20, tweede lid, onder a, zijn aangewezen».

c. In onderdeel b wordt «Onze Minister» vervangen door: die minister.

3. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

b. In onderdeel b wordt «de landsverdediging en nationale veiligheid» vervangen door: defensie en de nationale veiligheid.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Bij Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties berust de taak van het houden van toezicht op de uitoefening van taken door een waterschap voor het digitaal stelsel, bedoeld in afdeling 20.5.

M

Artikel 2.20 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «aanwijzing van locaties» vervangen door: aanwijzing en begrenzing van rijkswateren.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan aangewezen die behoren tot de rijkswateren.

2. Bij ministeriële regeling worden de oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die behoren tot de rijkswateren geometrisch begrensd.

3. In het derde lid wordt «het tweede lid, onder a» vervangen door: het eerste lid.

N

Artikel 2.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «nadere grondslag aanwijzing en begrenzing van locaties» vervangen door: grondslag aanwijzing en begrenzing van andere locaties.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:
1. Bij ministeriële regeling kunnen voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, andere locaties dan bedoeld in artikel 2.20 worden aangewezen en geometrisch begrensd.
2. Op grond van het eerste lid worden in ieder geval de volgende locaties aangewezen:
a. de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, met inbegrip van de toedeling van grondwaterlichamen aan die stroomgebiedsdistricten, bedoeld in de kaderrichtlijn water,
b. de zones en agglomeraties, bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai, de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht.

3. Het derde en vierde lid vervallen.

O

Na artikel 2.21 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.21a (aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden)

1. Op grond van artikel 2.21, eerste lid, worden in ieder geval aangewezen en geometrisch begrensd de beperkingengebieden met betrekking tot:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. waterstaatswerken in beheer bij het Rijk,
c. hoofdspoorweginfrastructuur,
d. installaties in een waterstaatswerk, anders dan mijnbouwinstallaties.
2. Zolang geen toepassing is gegeven aan het eerste lid, bestaan de beperkingengebieden uit de locatie van het werk of object waarvoor het beperkingengebied wordt aangewezen en de locaties die binnen een bij algemene maatregel van bestuur bepaalde afstand rond dat werk of object liggen.
3. Het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk bestaat uit de mijnbouwinstallatie en de locaties die binnen een bij algemene maatregel van bestuur, in overeenstemming met artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid, bepaalde afstand rond die installatie liggen.

P

In artikel 2.22, tweede lid, wordt «In afwijking van het eerste lid kunnen de regels bij besluit van gedeputeerde staten worden gesteld als deze inhouden» vervangen door: In plaats van provinciale staten kunnen gedeputeerde staten in de omgevingsverordening regels stellen over.

Q

Artikel 2.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. de inhoud of motivering van:
1°. een programma van gedeputeerde staten als bedoeld in de artikelen 3.4 en 3.8 of een programma als bedoeld in artikel 3.6, 3.7 of paragraaf 3.2.4 dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,
2°. een omgevingsplan of waterschapsverordening,
3°. een maatwerkvoorschrift,
4°. een projectbesluit van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van het waterschap,
5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde lid,
6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41, die of dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan of waterschapsverordening kunnen alleen worden gesteld over:
a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3,
b. in een omgevingsplan opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,
c. op te nemen of opgenomen regels:
1°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,
2°. als bedoeld in artikel 4.6,
3°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.

3. In het vierde lid wordt «Bij de regels wordt een termijn gesteld» vervangen door: Bij de regels kan een termijn worden gesteld.

R

Artikel 2.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. de inhoud of motivering van:
1°. een programma als bedoeld in paragraaf 3.2.2 of 3.2.4,
2°. een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening,
3°. een maatwerkvoorschrift,
4°. een projectbesluit,
5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid,
6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41,
7°. een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14,
8°. een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 2.20, vierde lid,.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

3. Het derde lid komt te luiden:

3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen alleen worden gesteld over:

a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4,

b. in een omgevingsplan of omgevingsverordening opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,

c. op te nemen of opgenomen regels:

1°. in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22, 5.19, eerste lid, of 5.34, derde lid, onder c, onder 1°,

2°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,

3°. in een omgevingsplan over bouwactiviteiten,

4°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 16.55, vierde lid,

5°. als bedoeld in artikel 4.6,

6°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.

4. In het vierde lid wordt «Bij de regels wordt een termijn gesteld» vervangen door: Bij de regels kan een termijn worden gesteld.

S

Artikel 2.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. De regels strekken in ieder geval tot uitvoering van de:

a. grondwaterrichtlijn,

b. habitatrichtlijn,

c. kaderrichtlijn mariene strategie,

d. kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,

e. kaderrichtlijn water,

f. nec-richtlijn,

g. richtlijn luchtkwaliteit,

h. richtlijn omgevingslawaai,

i. richtlijn overstromingsrisico's,

j. vogelrichtlijn.

T

Artikel 2.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «het milieu» vervangen door: het beschermen van het milieu.

2. In onderdeel d wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

3. Onderdeel e komt te luiden:

e. het behoeden van de staat en werking van:

1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,

2°. lokale spoorweginfrastructuur buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en voor zover voor die infrastructuur geen toepassing is gegeven aan artikel 4, derde lid, van de Wet lokaal spoor, voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur.

U

Artikel 2.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «en het beschermen van de gezondheid en het milieu» vervangen door: , het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.

2. Onderdeel f wordt geletterd g.

3. Er wordt na onderdeel e een onderdeel ingevoegd, luidende:
f. het behoeden van de staat en werking van lokale spoorweginfrastructuur binnen de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur,.

4. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel g (nieuw) door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
h. het uitsluiten van het gebruik van locaties op de Waddeneilanden en in de Waddenzee voor een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen.

V

Artikel 2.29 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de evenwichtige toedeling van functies aan locaties» vervangen door: een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel a, onder 2°, komt te luiden:
2°. de overige burgerluchthavens van nationale betekenis waarvoor een luchthavenbesluit geldt,.

b. In onderdeel b wordt «met het oog op» vervangen door: voor.

c. In onderdeel d wordt «vanwege» vervangen door: veroorzaakt door.

W

Artikel 2.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt «uit de door gedeputeerde staten opgestelde lijst met plaatsen waar naar hun oordeel door een groot aantal personen wordt gezwommen,».

2. In onderdeel b vervalt «zwemwater en».

3. In onderdeel c wordt «artikel 3 van de zwemwaterrichtlijn» vervangen door: artikel 2, onder 6, van de zwemwaterrichtlijn.

X

Artikel 2.32 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

b. Er wordt een zin toegevoegd, luidende:
Bij de regel kan worden bepaald dat voor het besluit tot het verlenen van een ontheffing overeenstemming is vereist met Onze Minister die het aangaat of Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot vierde tot en met zesde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Bij een regel op grond van artikel 2.24, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap, ontheffing kunnen verlenen van die regel, als de aanwijzing of begrenzing van een locatie waarop die regel ziet, wordt bepaald in een besluit van een bestuursorgaan van de provincie.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «op grond van» vervangen door: als bedoeld in.

Y

Artikel 2.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,.

2. In onderdeel c vervalt «als bedoeld in artikel 5.44 of 5.46, tweede lid».

Z

Artikel 2.34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat in overeenstemming met Onze Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Een instructie kan alleen worden gegeven aan:
a. provinciale staten over het stellen van regels in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22 of 4.1, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
b. gedeputeerde staten over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
c. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
d. het dagelijks bestuur van het waterschap over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3. Onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot vierde tot en met zesde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een instructie geven aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer, als dat nodig is voor een samenhangend en doelmatig waterbeheer.

4. In het vierde lid (nieuw) wordt «in overeenstemming met Onze Minister» vervangen door «, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,».

AA

In artikel 2.35, eerste lid, wordt «meerdere bestuursorganen» vervangen door: verschillende bestuursorganen.

AB

Artikel 2.36 komt te luiden:

Artikel 2.36 (bevoegdheid tot indeplaatstreding)

1. Gedeputeerde staten kunnen namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.33,
b. een bij of krachtens afdeling 18.3 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens die afdeling gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht.
2. Onze Minister die het aangaat kan namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.34,
b. een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht,
c. niet of niet naar behoren uitvoering geeft aan een op grond van afdeling 20.5 opgedragen taak.
3. Op de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, zijn de artikelen 121, tweede en vierde lid, en 121a tot en met 121e van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

AC

Artikel 2.37 komt te luiden:

Artikel 2.37 (vernietiging waterschapsbeslissingen door het Rijk)

1. Een besluit of een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg van het waterschapsbestuur kan bij koninklijk besluit worden vernietigd als het besluit of de beslissing is genomen in strijd met:
a. een regel op grond van artikel 2.24 of een instructie op grond van artikel 2.34,
b. het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 18.
2. Op een vernietiging zijn de artikelen 266 tot en met 274a van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing. Op de vernietiging van een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg zijn de afdelingen 10.2.2 en 10.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

AD

In artikel 2.38 wordt «zwemwateren of zwemlocaties» vervangen door: oppervlaktewaterlichamen.

AE

Artikel 2.40 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In het tweede lid, vervalt «, tenzij het verbod of de beperking van de toegang betrekking heeft op een beperkingengebied met betrekking tot een installatie in de exclusieve economische zone die is ingesteld in overeenstemming met artikel 60 van het VN Zeerechtverdrag, of een installatie in de territoriale zee».

AF

In artikel 2.41, tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

AG

In artikel 3.1, derde lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

AH

In artikel 3.4 wordt «het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «het algemeen bestuur van het waterschap» en «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» door: Onze Minister die het aangaat.

AI

Artikel 3.6, eerste lid, komt te luiden:

1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, gelegen in een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen agglomeratie als bedoeld in artikel 3, onder k, van de richtlijn omgevingslawaai, stelt het actieplan, bedoeld in artikel 8 van die richtlijn, vast voor de volgende geluidbronnen:

a. wegen en daarin gelegen spoorwegen,

b. andere spoorwegen,

c. luchthavens,

d. een activiteit of een samenstel van activiteiten, waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of 2.24, eerste lid, of paragraaf 4.1.1 voor de geluidbelasting is gesteld.

AJ

In artikel 3.7 wordt «Het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «Het algemeen bestuur van het waterschap» en «voor zover het de onderdelen betreft die uitvoering geven aan de richtlijnen, bedoeld in artikel 3.8, tweede lid» door: voor zover het gaat om de onderdelen die uitvoering geven aan de richtlijnen, genoemd in artikel 3.8, tweede lid.

AK

Artikel 3.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:

a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om wegen in beheer bij het Rijk,

b. belangrijke spoorwegen als bedoeld in artikel 3, onder o, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om spoorwegen als bedoeld in de artikelen 3.6, eerste lid, onder b, en 3.9, eerste lid, onder b, onder 2°,

c. burgerluchthavens van regionale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. In het tweede lid, vervalt «, waarin het provinciale waterbeleid is opgenomen».

AL

Artikel 3.9 komt te luiden:

Artikel 3.9 (verplichte programma's Rijk)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt de volgende programma's vast:

a. een nationaal nec-programma als bedoeld in artikel 6 van de nec-richtlijn,

b. ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan voor de volgende geluidbronnen:

1°. wegen in beheer bij het Rijk,

2°. hoofdspoorwegen,

3°. de luchthaven Schiphol en de overige burgerluchthavens van nationale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, de volgende programma's vast:

a. de stroomgebiedsbeheerplannen, bedoeld in artikel 13 van de kaderrichtlijn water, voor de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems,

b. de overstromingsrisicobeheerplannen, bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, voor de stroomgebiedsdistricten, genoemd onder a,

c. een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onder b, van de kaderrichtlijn mariene strategie,

d. een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 4 van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,

e. een nationaal waterprogramma.

3. Het beheerplan voor een Natura 2000-gebied dat geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt in afwijking van artikel 3.8, derde lid, voor dat gebied of dat gedeelte vastgesteld door:

a. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, als dat gebied of dat gedeelte een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk is,

b. Onze Minister van Defensie, als dat gebied of dat gedeelte een militair terrein is,

c. Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, in andere dan de onder a en b bedoelde gevallen.

AM

Artikel 3.10, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «het algemeen bestuur van het waterschap» en «Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat,» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In onderdeel b wordt «met inachtneming van artikel 2.3» vervangen door: , met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid,.

AN

In artikel 3.12 wordt na «Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de in de programma's opgenomen maatregelen uitgevoerd» ingevoegd: moeten worden.

AO

Artikel 3.15 komt te luiden:

Artikel 3.15 (toepassingsbereik programmatische aanpak)

1. Deze paragraaf is van toepassing op programma's als bedoeld in het tweede tot en met vierde lid.
2. Bij omgevingsplan kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de gemeente als bedoeld in paragraaf 2.3.2 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor in dat omgevingsplan een regel over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is gesteld.
3. Bij omgevingsverordening kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de provincie als bedoeld in paragraaf 2.3.3 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, 5.19, eerste lid, of 5.30 is gesteld.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van het Rijk als bedoeld in paragraaf 2.3.4 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of 5.18 is gesteld.
5. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welk bestuursorgaan een programma kan vaststellen.

AP

Artikel 3.16, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:
a. hoe de omgevingswaarde of de andere doelstelling bij de uitoefening van taken en bevoegdheden wordt betrokken,
b. in voorkomende gevallen, welke daarop betrekking hebbende bepalingen op grond van artikel 2.22, eerste lid, 2.24, eerste lid, 5.18, 5.19, eerste lid, of 5.30, of welke in het omgevingsplan gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

AQ

Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «In het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening» vervangen door: Bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij ministeriële regeling kunnen meet- en rekenvoorschriften worden gesteld over activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

3. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:
3. Bij het stellen van de regels in de omgevingsverordening en de ministeriële regeling worden de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, in acht genomen.

AR

Artikel 4.2 komt te luiden:

Artikel 4.2 (toedeling van functies aan locaties)

1. Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. Bij omgevingsverordening kunnen alleen regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd.

AS

Artikel 4.3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c komt te luiden:
c. lozingsactiviteiten op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,.

2. In onderdeel e wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

AT

Artikel 4.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «specificeren inhoud» vervangen door: melding of omgevingsvergunning.

2. In het tweede lid wordt na «De regels in» ingevoegd: het omgevingsplan,.

AU

Artikel 4.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na «maatwerkvoorschriften» ingevoegd: of vergunningvoorschriften.

2. In het eerste lid wordt na «maatwerkvoorschriften kan stellen» ingevoegd: of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden.

3. In het tweede lid wordt na «De maatwerkvoorschriften» ingevoegd: of vergunningvoorschriften.

4. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kan ook worden bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over een onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.

AV

Artikel 4.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de toepassing» vervangen door «het treffen» en «toe te passen» door: te treffen.

2. In het derde lid wordt «of kan de toepassing» vervangen door: of kan het treffen.

AW

In artikel 4.10 wordt «in het belang van» vervangen door «met het oog op» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

AX

Artikel 4.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Op grond van artikel 4.3 worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn:
a. het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden,
b. milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater,
c. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, op grond van artikel 4.3 gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, het bevoegd gezag is voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen in dat gebied.

AY

Artikel 4.12, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 2°, wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere vitale nationale belangen.

2. In onderdeel c wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

AZ

Artikel 4.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, tweede zin, wordt «Dit betreft» vervangen door: Het gaat om.

2. In het tweede lid, onder a, wordt «met betrekking tot een installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies» vervangen door: met betrekking tot een ippc-installatie.

BA

Na artikel 4.13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.13a (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag)

1. Een bestuursorgaan dat bij of krachtens deze paragraaf als bevoegd gezag is aangewezen, kan die bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

BB

Artikel 4.14 komt te luiden:

Artikel 4.14 (voorbereidingsbesluit omgevingsplan)

1. De gemeenteraad kan voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels.
2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.
3. Voorbeschermingsregels strekken ertoe te voorkomen dat de locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel van de regels, bedoeld in het eerste lid, en kunnen alleen inhouden:
a. een verbod of, met overeenkomstige toepassing van artikel 4.4, een verbod om zonder voorafgaande melding of zonder omgevingsvergunning daarbij aangewezen activiteiten te verrichten die op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan, maar nog niet plaatsvinden,
b. de aanwijzing, met overeenkomstige toepassing van artikel 4.5, van onderwerpen waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden,
c. het buiten toepassing verklaren van in het omgevingsplan gestelde regels die in strijd zijn met voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b.
4. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden, of, als binnen die termijn het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan waarvan de regels, bedoeld in het eerste lid, deel uitmaken is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop dat besluit in werking treedt of is vernietigd.
5. De gemeenteraad kan de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

BC

Artikel 4.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in de omgevingsverordening te stellen regels.

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt de omgevingsverordening met voorbeschermingsregels.

3. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:
3. Artikel 4.14, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, waarbij in artikel 4.14, derde lid, onder a en c, en vierde lid, in plaats van «omgevingsplan» steeds «omgevingsverordening» wordt gelezen.

BD

Artikel 4.16 komt te luiden:

Artikel 4.16 (voorbereidingsbesluit in verband met projectbesluit, instructieregels of instructies)

1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan.
2. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan. Als op grond van artikel 5.44, tweede lid, geen overeenstemming is vereist voor een projectbesluit, is geen overeenstemming als bedoeld in de eerste zin vereist voor een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van dat projectbesluit.
3. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.
4. De artikelen 4.14, derde lid, en 4.15, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden of, als binnen die termijn het projectbesluit, de instructieregel of de instructie is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop het projectbesluit of het overeenkomstig de instructieregel of de instructie gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

BE

Artikel 4.17 komt te luiden:

Artikel 4.17 (actualisering in verband met omgevingsplanactiviteiten)

Het omgevingsplan wordt in ieder geval vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waaraan geen termijn is verbonden als bedoeld in artikel 5.36, eerste lid, met die vergunning in overeenstemming

gebracht als het gaat om:
a. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk,
b. een omgevingsplanactiviteit, anders dan onder a, die niet in overeenstemming is met een aan de locatie toegedeelde functie.

BF

In artikel 4.19 wordt «de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit» vervangen door: de beoordeling of een bouwwerk aan die regels voldoet.

BG

Na artikel 4.19 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.19a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmeren.
2. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk.
3. In een projectbesluit wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het eerste lid. Als het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld dat nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.
5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover het projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie en een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 het stellen van dergelijke regels vergt.
6. Op het stellen van regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, is artikel 5.53a, tweede en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

BH

Artikel 4.20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel g vervalt.

2. De onderdelen h tot en met o worden geletterd g tot en met n.

3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel n (nieuw) door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
o. het VN-Gehandicaptenverdrag.

BI

Artikel 4.21, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c vervalt «het belang van».

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

e. degene die gegevens controleert en certificeert op grond waarvan een energielabel voor een woning wordt vastgesteld of die een airconditioningsysteem keurt over de vereiste deskundigheid beschikt en met gunstig gevolg een examen heeft afgelegd dat door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is vastgesteld en bij een door hem aangewezen instelling is afgenomen.

BJ

In artikel 4.22, eerste lid, onder c, wordt na «waaronder het beschermen» ingevoegd: en verbeteren.

BK

Artikel 4.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «een waterstaatswerk» ingevoegd: of een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk,.

b. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid worden de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover die plaatsvinden buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

BL

Artikel 4.24 komt te luiden:

Artikel 4.24 (rijksregels mijnbouwlocatieactiviteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over mijnbouwlocatieactiviteiten worden gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de belangen van de scheepvaart en van de veiligheid van de scheepvaart zijn gewaarborgd,
b. de belangen van de uitoefening van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gewaarborgd,
c. de belangen van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark en van de veiligheid van het windpark zijn gewaarborgd.
3. De regels strekken er ook toe dat:
a. geen mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen worden toegestaan in het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone,
b. in de territoriale zee ten noorden van het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen alleen worden toegestaan voor zover medegebruik van bestaande mijnbouwinstallaties niet mogelijk is en zichthinder veroorzaakt door die nieuwe mijnbouwinstallaties wordt geminimaliseerd.

BM

Artikel 4.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «installatie» vervangen door: mijnbouwinstallatie.

2. Het eerste lid komt te luiden:
1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk worden, voor zover het gaat om een mijnbouwinstallatie, gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van die mijnbouwinstallatie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die installatie.

3. In het tweede lid wordt «installaties» vervangen door: mijnbouwinstallaties.

BN

In artikel 4.28, tweede lid, wordt «voor zover het monumenten betreft» vervangen door: voor zover het gaat om monumenten.

BO

Artikel 5.1, eerste en tweede lid, komen te luiden:
1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een ontgrondingsactiviteit,
d. een stortingsactiviteit op zee,
tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een bouwactiviteit,
b. een milieubelastende activiteit,
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een luchthaven,
4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,
voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

BP

Artikel 5.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, tweede zin, wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel b vervalt.

b. De onderdelen c tot en met f worden geletterd b tot en met e.

c. Onderdeel c (nieuw) komt te luiden:
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument kunnen ook bij het besluit tot aanwijzing van een archeologisch moment als rijksmonument, bedoeld in artikel 3.1 van de Erfgoedwet, gevallen worden aangewezen waarin het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, niet geldt. Deze gevallen hebben alleen betrekking op onderdelen van het archeologisch monument die uit het oogpunt van de archeologische monumentenzorg geen waarde hebben.

BQ

Artikel 5.5 komt te luiden:

Artikel 5.5 (verbod handelen in strijd met voorschriften omgevingsvergunning)

1. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een stortingsactiviteit op zee,
d. een milieubelastende activiteit,
e. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
f. een beperkingengebiedactiviteit.
2. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit: in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder a,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een bouwactiviteit,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit.
3. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
2°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.
4. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:

1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.

BR

Artikel 5.6 komt te luiden:

Artikel 5.6 (verbod in stand laten zonder vergunning gebouwd bouwwerk)

Het is verboden een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit in stand te laten.

BS

Artikel 5.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «één of meer activiteiten» vervangen door: een of meer activiteiten.

2. In het tweede lid wordt «In het belang van» vervangen door: Met het oog op.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
a. die activiteiten betrekking hebben op eenzelfde ippc-installatie, of
b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.

BT

In artikel 5.9 wordt «in het belang van» vervangen door «met het oog op» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

BU

Artikel 5.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten.

b. Onderdeel c komt te luiden:
c. milieubelastende activiteiten:
1°. met betrekking tot een ippc-installatie,
2°. met betrekking tot een andere milieubelastende installatie,
3°. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is,
4°. die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater,.

c. Onderdeel g vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel f door een punt.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder d, worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, bij algemene maatregel van bestuur gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied.

BV

Artikel 5.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten.

b. De onderdelen b tot en met g worden geletterd c tot en met h.

c. Er wordt na onderdeel a een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument,.

d. In onderdeel d (nieuw), onder 2°, wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere vitale nationale belangen.

e. In onderdeel e (nieuw) wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

f. In onderdeel f (nieuw), onder 3°, wordt na «hoofdspoorwegen» ingevoegd: en bijzondere spoorwegen.

g. In onderdeel h (nieuw) wordt «de onderdelen a tot en met f» vervangen door: de onderdelen a tot en met g.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. In afwijking van de artikelen 5.8 en 5.10 en van het eerste lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder d, onder 2°, beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen.

BW

Artikel 5.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «één activiteit» vervangen door: een activiteit.

2. Aan het derde lid wordt een zin toegevoegd, luidende: Bij die maatregel kan, in afwijking van het eerste lid en met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, een ander bestuursorgaan dan een van de betrokken bestuursorganen worden aangewezen.

3. In het vierde lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «met het oog op nationale veiligheidsbelangen» door: voor nationale veiligheidsbelangen of andere

vitale nationale belangen.

BX

In artikel 5.13, eerste lid, wordt «bij algemene maatregel van bestuur gedeputeerde staten of een van Onze Ministers worden aangewezen als bevoegd gezag om te beslissen» vervangen door: bij algemene maatregel gevallen worden aangewezen waarin gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat beslissen.

BY

Artikel 5.14 komt te luiden:

Artikel 5.14 (bevoegd gezag grondgebiedoverstijgende aanvraag)

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit die op het grondgebied van meer dan een gemeente, waterschap of provincie plaatsvindt, wordt op die aanvraag beslist door het daarvoor op grond van artikel 5.8, 5.9, 5.10 of 5.12 aangewezen bestuursorgaan van de gemeente, het waterschap of de provincie waar de activiteit in hoofdzaak zal worden verricht.

BZ

In artikel 5.16, tweede lid, vervalt «of krachtens».

CA

Artikel 5.17 vervalt.

CB

In artikel 5.18, derde lid, wordt «Artikel 2.32, tweede tot en met vijfde lid» vervangen door: Artikel 2.32, tweede tot en met zesde lid.

CC

Artikel 5.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «omgevingsplan en».

2. Het eerste lid vervalt, onder vernummering van het tweede en derde lid tot eerste en tweede lid.

3. Het eerste en tweede lid (nieuw) komen te luiden:
1. Bij omgevingsverordening kunnen regels worden gesteld over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval.
2. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen. Artikel 2.32, eerste, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op die regels, waarbij een verzoek als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, ook door Onze Minister die het aangaat kan worden gedaan.

CD

Artikel 5.20 komt te luiden:

Artikel 5.20 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag bouwactiviteit)

1. Voor een bouwactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. duurzaamheid en bruikbaarheid.
2. De regels strekken ertoe dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan:
a. de regels over bouwactiviteiten, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, of daarover gestelde maatwerkregels,
b. de regels over bouwactiviteiten, bedoeld in artikel 4.3, derde lid.

CE

Artikel 5.21 komt te luiden:

Artikel 5.21 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag omgevingsplanactiviteit)

1. Voor een omgevingsplanactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de doelen van de wet.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de omgevingsvergunning wordt verleend met toepassing van daarvoor in het omgevingsplan gestelde regels,
b. de omgevingsvergunning ook kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
c. op de beslissing of de omgevingsvergunning in een geval als bedoeld onder b kan worden verleend van overeenkomstige toepassing zijn:
1°. de op grond van de artikelen 2.22 en 2.24 gestelde regels over omgevingsplannen,
2°. de op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 gegeven instructies over omgevingsplannen.
3. De regels, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, strekken er ook toe dat als in een op grond van artikel 2.22 gestelde regel toepassing is gegeven aan artikel 2.32, eerste lid, een verzoek als bedoeld in dat lid ook kan worden gedaan door Onze Minister die het aangaat.
4. Van het tweede lid kan worden afgeweken voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel.

CF

Artikel 5.22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten en archeologische monumenten.

2. In onderdeel b wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten.

CG

Artikel 5.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,.

b. In onderdeel d vervalt «voor zover de regels een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk betreffen:.

2. In het tweede lid wordt «een lozingsactiviteit» vervangen door: lozingsactiviteiten.

CH

Artikel 5.25 vervalt.

CI

Artikel 5.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «en het beschermen van de gezondheid en het milieu» vervangen door: , het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.

2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
3. Ook strekken deze regels ertoe dat op de beslissing of de omgevingsvergunning kan worden verleend van toepassing zijn de op grond van artikel 5.19, eerste lid, in de omgevingsverordening gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.
4. In afwijking van het tweede lid strekken de regels voor daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van milieubelastende activiteiten er alleen toe dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, plaatsvindt.

CJ

Artikel 5.27 komt te luiden:

Artikel 5.27 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag mijnbouwlocatieactiviteit)

1. Voor een mijnbouwlocatieactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. Op het stellen van deze regels is artikel 4.24, tweede lid, en derde lid, aanhef en onder b, van overeenkomstige toepassing.

CK

Artikel 5.31 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, voor zover de aanvraag betrekking heeft op:
a. een bouwactiviteit,
b. een omgevingsplanactiviteit:
1°. bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk,
2°. anders dan onder 1° die wordt verricht in het kader van de uitoefening van een inrichting of bedrijf als bedoeld in artikel 7 van die wet,

c. een daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder betrokkene als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur ook verstaan degene die op grond van feiten en omstandigheden redelijkerwijs met de aanvrager van de omgevingsvergunning kan worden gelijkgesteld.

3. In het derde lid (nieuw) wordt «om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet vragen» vervangen door: vragen om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet.

CL

Artikel 5.33 komt te luiden:

Artikel 5.33 (verlenen of weigeren vergunning vanwege instemming)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, wordt de omgevingsvergunning verleend of geweigerd met inachtneming van het besluit over de instemming.

CM

Artikel 5.34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «met het oog op» vervangen door: voor.

2. In het tweede lid wordt «de artikelen 12.1, vierde lid, 12.8, eerste lid, 13.5, eerste tot en met derde lid, en 13.6» vervangen door: de artikelen 12.1, vierde lid, 13.5, eerste tot en met vijfde lid, en 13.6.

3. Het derde en vierde lid komen te luiden:
3. Regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning kunnen ook worden gesteld bij:
a. omgevingsplan, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit,
b. waterschapsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3,
c. omgevingsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor:
1°. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,
2°. een activiteit als bedoeld in artikel 5.4.
4. Bij het stellen van regels als bedoeld in het derde lid, aanhef en onder c, worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.

CN

Artikel 5.35 vervalt.

CO

Artikel 5.36 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, tweede zin, vervalt.

2. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.

CP

Na artikel 5.36 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.36a (termijnstelling seizoensgebonden en drijvende bouwwerken)

1. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk:
a. kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning gedurende opeenvolgende kalenderjaren kan worden gebouwd en gesloopt, en
b. wordt bepaald binnen welke opeenvolgende tijdvakken van een kalenderjaar het bouwen en slopen van het bouwwerk plaatsvindt.
2. Een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk omvat ook de toestemming om het bouwwerk in verband met werkzaamheden te verplaatsen en op dezelfde locatie terug te plaatsen.
3. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning ook in andere gevallen dan bedoeld in het tweede lid kan worden verplaatst en op dezelfde locatie kan worden teruggeplaatst.

CQ

Artikel 5.37 komt te luiden:

Artikel 5.37 (normadressaat omgevingsvergunning en aanwijzing vergunninghouder)

1. Een omgevingsvergunning geldt voor degene die de activiteit verricht waarop zij betrekking heeft. Diegene is vergunninghouder en draagt zorg voor de naleving van de vergunningvoorschriften.
2. Als een aangevraagde of verleende omgevingsvergunning zal gaan gelden voor een ander dan de aanvrager of de vergunninghouder, informeert de aanvrager respectievelijk de vergunninghouder ten minste vier weken van tevoren het bevoegd gezag daarover. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de gegevens die daarbij worden verstrekt.
3. In afwijking van het eerste lid, eerste zin, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat deze alleen geldt voor degene aan wie zij is verleend, als de persoon van de vergunninghouder van belang is voor de toepassing van de regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning.

CR

Na artikel 5.37 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.37a (verantwoordelijkheidsverdeling vergunninghouders)

1. In afwijking van artikel 5.37, eerste lid, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat een vergunninghouder alleen zorg draagt voor de naleving van de vergunningvoorschriften voor de activiteit die of het deel van de activiteit dat hij verricht, voor zover de activiteit of het deel van de activiteit te onderscheiden is, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

CS

Artikel 5.38, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b komt te luiden:
b. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,.

2. Onderdeel c komt te luiden:
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,.

CT

Artikel 5.40, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel d wordt «artikel 5.31, tweede lid» vervangen door: artikel 5.31, tweede en derde lid.

2. In onderdeel e worden «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk» en «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

CU

Artikel 5.41 komt te luiden:

Artikel 5.41 (toepassing artikelen 5.39 en 5.40 op verzoek instemmingsorgaan)

Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een activiteit of trekt de omgevingsvergunning voor een activiteit in met toepassing van artikel 5.39 of 5.40, op verzoek van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor die activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist.

CV

In artikel 5.42, eerste lid, wordt «regels voor die activiteit» vervangen door: regels over die activiteit.

CW

Artikel 5.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, tweede zin, vervalt.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Het eerste lid kan ook worden toegepast tegelijk met:
a. het beslissen op een aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning, waarbij dit in afwijking van het eerste lid ook geldt als slechts één omgevingsvergunning van kracht is,
b. het wijzigen van de voorschriften van een van kracht zijnde omgevingsvergunning of het intrekken van een van kracht zijnde omgevingsvergunning met toepassing van artikel 5.39 of 5.40.

CX

Artikel 5.44 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «voor het».

2. In het eerste lid, tweede zin, wordt «, gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister» vervangen door: of gedeputeerde staten of door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

3. Onder vernummering van het tweede tot en met zesde lid tot derde tot en met zevende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Overeenstemming als bedoeld in het eerste lid is niet vereist voor een besluit tot uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 en voor een besluit tot wijziging van een projectbesluit. Bij regeling van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen categorieën projecten worden aangewezen waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van een projectbesluit. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan daarnaast ook in andere gevallen bepalen dat geen overeenstemming is vereist voor het vaststellen van een projectbesluit.

4. In het derde lid (nieuw) wordt «gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat».

5. Het vijfde tot en met zevende lid (nieuw) vervallen.

CY

Na artikel 5.44 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 5.44a (voorrangsregel bevoegd gezag projectbesluit)

1. Gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, zijn bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, is bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

3. Als gedeputeerde staten van een of meer provincies en het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

4. Als Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en gedeputeerde staten van een of meer provincies of het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, is Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

Artikel 5.44b (flexibiliteitsregeling projectbesluit Rijk)

1. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan de bevoegdheid om een projectbesluit vast te stellen overdragen aan gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd, als deze daarmee instemmen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

CZ

Artikel 5.45, vierde lid, onder b, komt te luiden:

b. Onze Minister die het aangaat: als hij op grond van artikel 5.44, eerste lid, of op grond van artikel 5.44a, vierde lid, bevoegd is om het projectbesluit in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vast te stellen.

DA

In artikel 5.46, eerste lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,.

DB

In artikel 5.47, tweede lid, wordt «wordt bepaald» vervangen door: kan worden bepaald.

DC

In artikel 5.49 wordt «kan inhouden» vervangen door: houdt in.

DD

Artikel 5.52 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project.

2. In het tweede lid, onder b, vervalt «volgens de bij die maatregel aangegeven regels».

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Bij de maatregel kunnen regels worden aangewezen die van toepassing zijn op het daarin aangewezen besluit.

DE

Artikel 5.53 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Voor de toepassing van artikel 5.52, tweede lid, onder a, zijn de paragrafen 5.1.3 tot en met 5.1.5 van overeenkomstige toepassing.

2. In het derde lid wordt «regels die bij of krachtens een regeling van een gemeente of waterschap zijn vastgesteld» vervangen door: regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een waterschap zijn vastgesteld.

3. Het vierde lid komt te luiden:
4. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, onevenredig wordt belemmerd door regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een provincie of waterschap zijn vastgesteld, kunnen die regels bij het projectbesluit of bij besluit van Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, respectievelijk Onze Minister die het aangaat, om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.

DF

Na artikel 5.53 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.53a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. Artikel 4.19a, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.
2. In een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten worden geen regels gesteld die:
a. het uitvoeren van een project belemmeren waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk, of
b. in strijd zijn met regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk.
3. In een projectbesluit van het Rijk wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het tweede lid. Als het bestuursorgaan het nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.

DG

Artikel 5.55 komt te luiden:

Artikel 5.55 (gemeentelijk project van publiek belang)

Als het opnemen van regels in het omgevingsplan die gericht zijn op het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van een project van publiek belang wordt voorbereid met overeenkomstige toepassing van de artikelen 5.45, eerste en derde lid, 5.47, 5.48, 5.49 en 5.51, is artikel 16.87 van overeenkomstige toepassing.

DH

Na artikel 10.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.1a (toegang tot de onroerende zaak)

Voor activiteiten als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 en de activiteiten, genoemd in de gedoogplichtbeschikking, heeft de initiatiefnemer of diens gemachtigde toegang tot de onroerende zaak voor zover dat redelijkerwijs voor de uitvoering daarvan nodig is.

DI

Artikel 10.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: informatieplicht voorgenomen activiteiten.

2. In het artikel wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DJ

In artikel 10.5, tweede lid, wordt «Onze Minister of het bestuur van een waterschap» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of het dagelijks bestuur van een waterschap» en «besluit van Onze Minister» door: besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DK

In artikel 10.6, eerste lid, wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DL

In artikel 10.7 wordt «artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart» vervangen door «artikel 8.1b van de Wet luchtvaart» en «de uitvoering van de taken, toegedeeld aan de Luchtverkeersleiding Nederland» door: de uitoefening van de taken, toegedeeld aan de LVNL.

DM

In artikel 10.8, derde lid, vervalt «als bedoeld in de Wet lokaal spoor,».

DN

Artikel 10.13 komt te luiden:

Artikel 10.13 (gedoogplichten infrastructuur en water)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:

a. een werk voor hoofdspoorwegen,

b. infrastructuur nodig voor de productie en distributie van drinkwater als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder b, in samenhang met artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,

c. een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, eerste lid, van toepassing is,

d. een werk voor het transport van afvalwater, uitgevoerd door een waterschap,

e. een werk voor het transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, uitgevoerd door een gemeente,

f. lokale spoorweginfrastructuur.

2. Het dagelijks bestuur van een waterschap kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, tweede lid, van toepassing is.

DO

Na artikel 10.13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.13a (gedoogplicht bodem)

1. Het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op een stortplaats kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek op die stortplaats of in de onmiddellijke omgeving daarvan en voor het aanbrengen, aanwezig zijn, onderhouden, gebruiken en verwijderen van de voor dat onderzoek benodigde middelen als dat nodig is in het belang van de bescherming van de bodem.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

a. het storten van afvalstoffen als het gaat om het begraven van stoffelijke resten of het op of in de bodem verspreiden van as, afkomstig van de verbranding van stoffelijke resten,

b. stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort,

c. stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen is beëindigd voor 1 maart 1995,

d. stortplaatsen waar op of na 1 maart 1995 alleen afvalstoffen zijn of worden gestort voor het aanbrengen van een bovenafdichting op die stortplaats, als de gestorte hoeveelheid ten hoogste 0,3 m^3 afvalstof per m^2 stortoppervlak bedraagt.

DP

Artikel 10.14 komt te luiden:

Artikel 10.14 (gedoogplichten energie en mijnbouw)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan, na overleg met Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:

a. een net of als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW,

b. een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet,

c. een mijnbouwwerk,
d. werken bestemd voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,
e. een inrichting waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,
f. een warmtenet als bedoeld in artikel 1 van de Warmtewet.

DQ

In artikel 10.15 wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «als bedoeld in de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag» door: als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

DR

In artikel 10.16, eerste en tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DS

In artikel 10.17, tweede lid, onder a en b, wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DT

In artikel 10.18 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DU

In artikel 10.19, tweede lid, wordt «afwijkactiviteit» vervangen door: omgevingsplanactiviteit.

DV

Na artikel 10.19 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.19a (gedoogplicht defensiewerken)

Onze Minister van Defensie kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor de uitoefening van defensietaken.

DW

In artikel 10.20 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DX

Artikel 10.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «de artikelen 10.13 tot en met 10.19» door: de artikelen 10.13 tot en met 10.19a.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DY

In artikel 10.23, eerste lid, wordt «wat betreft» vervangen door: als het gaat om.

DZ

In artikel 10.24 wordt «de het tot stand brengen» vervangen door: het tot stand brengen.

EA

Artikel 10.26 vervalt.

EB

Afdeling 10.4 vervalt.

EC

Artikel 12.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit worden verricht, en.

2. In het vierde lid wordt na «bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

ED

Artikel 12.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Als het bevoegd gezag voornemens is de aan de grondexploitatie verbonden kosten te verhalen op grond van exploitatievoorschriften, worden die voorschriften verbonden aan een van de volgende besluiten, als die een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid, mogelijk maken:
a. een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit, of
b. een projectbesluit.

EE

Artikel 12.5, derde lid, tweede zin, komt te luiden: Bij de maatregel worden in ieder geval regels gesteld over:
a. het bepalen van een tijdvak of fasering van de grondexploitatie,
b. het stellen van eisen aan de inrichting van het exploitatiegebied, en
c. het stellen van eisen aan de woningbouwcategorieën, bedoeld in artikel 12.1, vierde lid, onder b.

EF

In artikel 12.6, vijfde lid, tweede zin, wordt na «de bouwactiviteit» ingevoegd: of de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

EG

Artikel 12.8 komt te luiden:

Artikel 12.8 (verhaal kosten)

1. Als er geen overeenkomst over grondexploitatie is aangegaan, verhaalt het bevoegd gezag de aan de grondexploitatie verbonden kosten bij beschikking.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de berekening van die kosten.

EH

In artikel 12.9, tweede lid, wordt «exploitatiebijdragen» vervangen door: kosten.

EI

Artikel 12.11 komt te luiden:

Artikel 12.11 (rechtsgevolg niet tijdig betalen)

1. Het is verboden een op grond van artikel 12.1, eerste lid, onder a, aangewezen activiteit te verrichten, zolang de op grond van dit hoofdstuk verschuldigde kosten niet zijn betaald.
2. In afwijking van het eerste lid kan bij de beschikking, bedoeld in artikel 12.8, worden bepaald dat de betaling geheel of gedeeltelijk na aanvang van de activiteit plaatsvindt, mits aan de beschikking voorschriften worden verbonden over het stellen van aanvullende zekerheden voor betaling van de verschuldigde kosten.
3. In een geval als bedoeld in het tweede lid kan het bevoegd gezag bij het uitblijven van betaling de verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.

EJ

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «een aanvraag, wijziging of intrekking van een besluit» vervangen door: een aanvraag of de wijziging of intrekking van een op aanvraag genomen besluit.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Bij ministeriële regeling worden:
a. de besluiten aangewezen waarvoor rechten worden geheven,
b. de tarieven voor te heffen rechten vastgesteld,
c. regels gesteld over hoe die rechten worden geheven.

EK

In het opschrift van afdeling 13.2 wordt «Vergoeding van extra kosten van de gemeente» vervangen door: Vergoeding en verhaal van kosten.

EL

Artikel 13.3 komt te luiden:

Artikel 13.3 (vergoeding van extra kosten bestuursorganen)

1. Als een bestuursorgaan bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid op grond van deze wet extra kosten heeft gemaakt als gevolg van een verzoek om een besluit of maatregel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, een instructie of instructieregel die gaat over een in die instructie of instructieregel aangegeven locatie of een besluit over instemming van een ander bestuursorgaan, en over de toedeling van die kosten geen overeenstemming is bereikt, kan het bij dat bestuursorgaan verzoeken om de door hem gemaakte kosten geheel of gedeeltelijk te vergoeden voor zover die kosten zijn gemaakt in verband met de behartiging van een belang van dat andere bestuursorgaan.
2. De vergoeding kan worden toegekend voor zover:
a. de kosten redelijkerwijs niet voor rekening behoren te blijven van de rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort,
b. de vergoeding niet voldoende op een andere manier is verzekerd, en
c. de vergoeding niet op grond van een wettelijk voorschrift is uitgesloten.

EM

Na artikel 13.3 worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3a (verhaal van kosten bij verontreiniging fysieke leefomgeving)

1. De Staat of een provincie, gemeente of waterschap kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten die het gevolg zijn van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van daarbij aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging is veroorzaakt of op degene die anders op grond van burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de verhaalbare kostensoorten.
2. Als sprake is van ongerechtvaardigde verrijking, kan een rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten verhalen.
3. In gevallen waarin de veroorzaker van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging niet op grond van een onrechtmatige daad aansprakelijk is, kunnen de in het eerste lid bedoelde kosten toch worden verhaald als de veroorzaker:
a. op het moment dat hij de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging veroorzaakte, de ernstige gevaren van de activiteit kende of behoorde te kennen, en
b. vanwege deze ernstige gevaren ernstig verwijtbaar activiteiten die de ernstige verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging hebben veroorzaakt, niet heeft nagelaten.
4. Als de activiteit bij het uitoefenen van beroep of bedrijf is verricht, moet daarbij als het gaat om de ernstige verwijtbaarheid in het bijzonder in aanmerking worden genomen:
a. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging gebruikelijke bedrijfsvoering met betrekking tot die activiteit, en

b. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging bestaande en voor de veroorzaker redelijkerwijs toepasbare alternatieven.

Artikel 13.3b (verhaal kosten waterstaatswerken of zuiveringtechnische werken)

1. De kosten in verband met schade, toegebracht aan een waterstaatswerk of een zuiveringtechnisch werk in beheer bij het Rijk of bij een provincie, gemeente of waterschap, waarvoor een eigenaar of gebruiker van een vaartuig aansprakelijk is, worden door de beheerder geraamd.
2. Als het geraamde bedrag niet aan de beheerder wordt betaald of geen financiële zekerheid wordt gesteld voor betaling daarvan binnen een redelijke termijn, is hij bevoegd, zo nodig met behulp van de sterke arm, het voortzetten van de reis, het ondernemen van de terugtocht of het aanvangen van een nieuwe reis te beletten, ook als het vaartuig inmiddels buiten zijn ambtsgebied is gebracht.
3. Als blijkt dat de werkelijke kosten minder bedragen dan het betaalde bedrag, wordt het overschot, vermeerderd met de wettelijke rente, uitgekeerd aan degene die heeft betaald. De wettelijke rente wordt berekend vanaf de dag van betaling.

Artikel 13.3c (schadevergoedingsovereenkomst)

1. De rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort dat vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, toekent, kan met degene die de activiteit verricht overeenkomen dat de door het bestuursorgaan toe te kennen schadevergoeding en de daarmee samenhangende kosten geheel of gedeeltelijk voor rekening komen van degene die de activiteit verricht.
2. Degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid is gesloten, is belanghebbende bij het besluit tot toekenning van de schadevergoeding.

Artikel 13.3d (verhalen van schadevergoeding bij beschikking)

Als een bestuursorgaan schadevergoeding heeft betaald als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 15.1 dat op aanvraag is genomen of een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met f, waarbij een activiteit is toegestaan, kan het bestuursorgaan dat bevoegd is om te beslissen op de aanvraag om schadevergoeding in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gevallen de schadevergoeding bij beschikking geheel of gedeeltelijk in rekening brengen bij de aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:
a. de schadevergoeding redelijkerwijze voor rekening behoort te blijven van het bestuursorgaan, of
b. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

EN

Artikel 13.4 vervalt.

EO

Na afdeling 13.2 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 13.2A (HEFFINGEN)

Artikel 13.4 (grondwaterbeschermingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, vanwege regels in een omgevingsverordening over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water, voor zover de schade is veroorzaakt door:

a. een regel in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b,

c. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, als toepassing is gegeven aan artikel 5.43,

d. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 5.41,

e. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.39, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 5.42, tweede lid.

2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder d.

3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid grondwater.

4. Tot het instellen van een heffing wordt overgegaan binnen een jaar nadat een besluit waarbij de schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, is toegekend, in werking is getreden.

5. De heffing wordt jaarlijks geheven gedurende een termijn van ten hoogste tien jaar. In de provinciale verordening kan worden bepaald dat de heffing op verzoek van de heffingplichtige voor de op het tijdstip van indiening van het verzoek nog niet aangevangen jaren waarover de heffing wordt geheven, ineens kan worden voldaan volgens in de verordening te stellen regels.

Artikel 13.4a (ontgrondingenheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor:

a. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, die wordt veroorzaakt door een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c,

b. onderzoek naar het verband tussen een ontgrondingsactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning is verleend en schade aan onroerende zaken,

c. de bepaling van de omvang van de schade, bedoeld onder b.

2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c.

3. De grondslag van de heffing is de hoeveelheid te winnen vaste stoffen, gemeten in profiel van ontgraving, die is toegestaan op grond van de omgevingsvergunning. Een heffing kan slechts eenmaal worden geheven.

4. Als de omgevingsvergunning wordt vernietigd of ingetrokken of de daaraan verbonden voorschriften worden gewijzigd in die zin dat de toegestane te winnen hoeveelheid vaste stoffen wordt verminderd, vindt op verzoek van de heffingplichtige teruggaaf van de heffing plaats.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. de hoeveelheid te winnen vaste stoffen waarbij geen heffing is verschuldigd,

b. de hoogte van het bedrag waarbij geen teruggave van de heffing plaatsvindt,

c. de wijze van heffing.

Artikel 13.4b (grondwateronttrekkingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld op het onttrekken van grondwater ter bestrijding van kosten die door de provincie zijn gemaakt voor:

a. maatregelen die direct verband houden met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,

b. noodzakelijke onderzoeken voor het grondwaterbeleid en de vaststelling van schade als bedoeld in artikel 15.13, eerste lid, in samenhang met artikel 10.3, derde lid,

c. het houden van een register met gegevens over het onttrekken van grondwater en het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,

d. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, onder e, die voortvloeit uit het onttrekken van grondwater of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, en waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.

2. De heffing wordt geheven van degenen die bij de verordening zijn aangewezen. Daartoe behoren:

a. de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening,

b. degene die voor de onttrekking van grondwater de op grond van deze wet voorgeschreven melding heeft gedaan,

c. in andere gevallen dan bedoeld onder a of b: degene voor wie de onttrekking van grondwater plaatsvindt.

3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid water. Als op grond van vergunningvoorschriften water in de bodem wordt gebracht, wordt voor het vaststellen van de grondslag de in de bodem gebrachte hoeveelheid water in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid volgens de bij de verordening te stellen regels.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het bij de maatregel aan te geven onttrekken van grondwater is vrijgesteld van de heffing. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de kosten van noodzakelijke onderzoeken.

EP

Artikel 13.5 komt te luiden:

Artikel 13.5 (financiële zekerheid)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, het voorschrift wordt of kan worden verbonden dat degene die de activiteit verricht, financiële zekerheid stelt:

a. voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning voor diegene gelden, of

b. ter dekking van zijn aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van die activiteit.

2. Als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, wordt geen voorschrift over financiële zekerheid aan een omgevingsvergunning verbonden, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid. In ieder geval worden regels gesteld over:

a. de vorm waarin financiële zekerheid wordt gesteld,

b. de hoogte van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld,

c. hoe lang de financiële zekerheid in stand wordt gehouden.

4. Als een voorschrift als bedoeld in het eerste lid aan een omgevingsvergunning is verbonden en de verplichting niet wordt nageleefd of schade is ontstaan, kan het bevoegd gezag de kosten of een deel van de kosten die zijn gemaakt om naleving af te dwingen of de schade te herstellen verhalen op de gestelde financiële zekerheid. Het bevoegd gezag kan het te verhalen bedrag invorderen bij dwangbevel.

5. Aan een besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan een voorschrift als bedoeld in het eerste lid worden verbonden. Bij dat besluit kan worden bepaald dat een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gedurende een in het besluit te bepalen termijn blijft gelden.

EQ

Artikel 13.6 komt te luiden:

Artikel 13.6 (financiële voorschriften voor een ontgrondingsactiviteit)

Onverminderd artikel 13.5 kan aan een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit het voorschrift worden verbonden dat:

a. in plaats van de plicht, bedoeld in artikel 5.36, tweede lid, tot het herstellen of realiseren van een toestand een bepaald bedrag ineens of in gedeelten wordt betaald,

b. de kosten van het beheer van onroerende zaken die zijn ontgrond geheel of gedeeltelijk worden betaald, of

c. de kosten voor de aanpassing van de inrichting van de omgeving van de ontgronde onroerende zaken en van het beheer van de aangepaste omgeving, voor zover zij het gevolg zijn van de ontgronding, geheel of gedeeltelijk worden betaald.

ER

In artikel 13.7, tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

ES

Hoofdstuk 15 komt te luiden:

HOOFDSTUK 15 SCHADE

AFDELING 15.1 NADEELCOMPENSATIE

Artikel 15.1 (toepassingsbereik)

1. Als een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van deze wet schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen, verlenen, stellen, treffen of, voor zover van toepassing, wijzigen of intrekken van:

a. een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41,

b. een in een programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan,

c. een regel in het omgevingsplan, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

d. een regel in een waterschapsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

e. een regel in een omgevingsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

f. een regel in een algemene maatregel van bestuur, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.3,

g. een maatwerkvoorschrift,

h. een toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid,

i. een omgevingsvergunning,

j. een projectbesluit,

k. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.4,

l. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.5,

m. een maatregel als bedoeld in artikel 19.15.

2. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist op grond van een regel als bedoeld in het eerste lid, onder c tot en met e, of op grond van artikel 5.1, geldt alleen de omgevingsvergunning voor die activiteit als schadeveroorzakend besluit.

3. Als op grond van artikel 5.52, eerste lid, een omgevingsplan wordt gewijzigd, geldt alleen het projectbesluit als schadeveroorzakend besluit.

Artikel 15.2 (schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt)

Voor de toepassing van deze afdeling heeft de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geen betrekking op immateriële schade.

Artikel 15.3 (schadebepaling als een omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist, wordt de schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag

mededeling heeft gedaan van het besluit tot het verlenen of wijzigen van de omgevingsvergunning.

2. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.4 (aanvraag om schadevergoeding als geen omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit die is toegestaan op grond van een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met f, geen omgevingsvergunning is vereist, kan een aanvraag om schadevergoeding worden ingediend als:

a. degene die de activiteit gaat verrichten aan het bevoegd gezag informatie over die activiteit heeft verstrekt en het bevoegd gezag kennis heeft gegeven van die informatie, volgens de regels die daarvoor gelden, of

b. met de activiteit is begonnen.

2. De schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak wordt bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak:

a. onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, onder a, is gedaan, of

b. als de informatie, bedoeld in het eerste lid, onder a, niet is verstrekt: onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop met de activiteit is begonnen.

3. Als een kennisgeving als bedoeld in het eerste lid, onder a, is gedaan, wordt voor de toepassing van artikel 4:131, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de dag na die waarop de kennisgeving is gedaan, gelijkgesteld met de dag na die waarop de benadeelde bekend is geworden met de schade en met het voor de schadeveroorzakende gebeurtenis verantwoordelijke bestuursorgaan.

4. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.5 (actieve risicoaanvaarding)

De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, in ieder geval niet aanvaard als:

a. de aanvrager overeenkomstig artikel 2, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek tot koop is overgegaan van een tot woning bestemde onroerende zaak na de vaststelling of wijziging van het omgevingsplan,

b. op de aanvraag om schadevergoeding artikel 15.1, tweede lid, of 15.4, eerste lid, van toepassing is, en

c. de schade bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.

Artikel 15.6 (passieve risicoaanvaarding)

Bij schade die wordt veroorzaakt door wijziging van een of meer regels in een omgevingsplan of in een omgevingsverordening gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, die ertoe strekt dat het verrichten van bepaalde activiteiten niet meer is toegestaan, heeft de aanvrager het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:

a. het bevoegd gezag ten minste een jaar voorafgaand aan de wijziging van die regel, van het voornemen daartoe kennis heeft gegeven in

overeenstemming met artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht,

b. gedurende drie jaar onmiddellijk voorafgaand aan die kennisgeving, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren, en

c. vanaf het tijdstip van die kennisgeving tot het tijdstip van de wijziging van die regel, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren of de voor een activiteit op die locatie benodigde voorbereidingen niet zijn getroffen.

Artikel 15.7 (normaal maatschappelijk risico)

1. Bij een aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak die wordt veroorzaakt door een besluit op grond waarvan een of meer activiteiten is of zijn toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen, wordt een deel ter grootte van vijf procent van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op verschillende besluiten met onderlinge samenhang daartussen, past het bevoegd gezag het eerste lid toe op de schade voortvloeiend uit die besluiten gezamenlijk.

3. Het bevoegd gezag kan bij de behandeling van een aanvraag om schadevergoeding het eerste lid buiten toepassing laten als dat lid van toepassing is geweest bij de beslissing op een eerder ingediende aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin de schade wordt geacht niet uit te gaan boven het normale maatschappelijke risico.

Artikel 15.8 (bevoegd gezag)

1. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit van de gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten of op een algemene maatregel van bestuur, wordt als bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangemerkt het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, het college van gedeputeerde staten respectievelijk Onze Minister die het aangaat, tenzij het tweede lid op die aanvraag van toepassing is.

2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit ter uitvoering van een projectbesluit, is het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld, het bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent.

3. Een bestuursorgaan kan de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding overdragen aan een ander bestuursorgaan, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het derde lid.

Artikel 15.9 (delegatiegrondslag regels aanvraag schadevergoeding)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om schadevergoeding.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
a. de wijze van beoordeling van een aanvraag om schadevergoeding,
b. de totstandkoming van een beslissing op de aanvraag.

Artikel 15.10 (delegatiegrondslag informatieverplichting)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over een in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening op te nemen verplichting tot het verstrekken van informatie en tot de kennisgeving daarvan, met het oog op de indiening van een aanvraag om schadevergoeding als bedoeld in artikel 15.4.

AFDELING 15.2 SCHADE BIJ GEDOOGPLICHTEN

Artikel 15.11 (begripsbepalingen)

Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op deze afdeling.

Artikel 15.12 (schadevergoeding door initiatiefnemer)

Schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 wordt vergoed door de initiatiefnemer van de activiteit of het werk van algemeen belang waarvoor de gedoogplicht geldt.

Artikel 15.13 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichten afdeling 10.2 met uitzondering van artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.2 wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt vergoed:
a. als die schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico, en
b. voor zover de rechthebbende in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen.
2. Onverminderd het eerste lid wordt schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, vierde lid, alleen vergoed voor zover die het gevolg is van de verlegging van een waterkering of van andere maatregelen, gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van watersystemen.
3. De artikelen 4:126, tweede en derde lid, en 4:129, aanhef en onder a en b, van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 15.2 en 15.5, aanhef en onder c, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Dit artikel is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, derde lid.

Artikel 15.14 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichtbeschikkingen afdeling 10.3 en artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.3 of artikel 10.3, derde lid, wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt volledig vergoed.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de artikelen 10.17, eerste lid, en tweede lid, onder a, en 10.20.

Artikel 15.15 (bevoegde rechter)

Op een vordering tot schadevergoeding als bedoeld in deze afdeling is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

Artikel 15.16 (onderzoek en vergoeding schade bij grondwateronttrekkingen of infiltratie van water)

1. Degene die een vordering kan doen tot vergoeding van schade kan eerst aan gedeputeerde staten van de provincie waarin de onroerende zaak geheel of grotendeels is gelegen verzoeken om een onderzoek in te stellen als de schade het gevolg is van:

a. het onttrekken van grondwater, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder a, of

b. het in de bodem brengen van water, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder b.

2. Als een onroerende zaak is gelegen in een gebied waarin de grondwaterstand invloed ondergaat van meer dan een onttrekking en uit het onderzoek niet of niet binnen redelijke termijn blijkt door welke onttrekking de schade aan die onroerende zaak wordt veroorzaakt, kennen gedeputeerde staten de rechthebbende op zijn verzoek een schadevergoeding toe. De rechthebbende draagt in dat geval de rechten die hij vanwege de door hem geleden schade tegenover derden heeft over aan de provincie.

AFDELING 15.3 SCHADE VOOR ONTEIGENING

[Gereserveerd]

ET

Artikel 16.1 komt te luiden:

Artikel 16.1 (elektronisch verkeer)

1. Een aanvraag om een besluit of een melding op grond van deze wet kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen worden ingediend of gedaan via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21.

2. Het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het verzenden van een ander bericht op grond van deze wet kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen elektronisch plaatsvinden op de bij die maatregel aangegeven wijze.

3. Bij de maatregel kunnen gevallen worden aangewezen waarin het verkeer, bedoeld in het eerste en tweede lid, alleen elektronisch kan plaatsvinden, op de in die leden bedoelde wijze.

EU

De artikelen 16.2 tot en met 16.4 vervallen.

EV

In artikel 16.7, eerste lid, onder b, wordt «een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» vervangen door: een wateractiviteit.

EW

In artikel 16.8, eerste lid, wordt «de vaststelling, wijziging of intrekking» vervangen door: de voorbereiding.

EX

In het opschrift van paragraaf 16.2.2 en in artikel 16.12, eerste en tweede lid, wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

EY

Artikel 16.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat» en «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

2. In het tweede en derde lid wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

EZ

In artikel 16.14, eerste lid, wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

FA

Artikel 16.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij algemene maatregel van bestuur worden bestuursorganen of andere instanties aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van deze wet.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Bij een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit de brengen over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4.

3. Het vierde lid vervalt.

FB

Na artikel 16.15 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.15a (verplichte aanwijzing adviseurs)

Op grond van artikel 16.15, eerste lid, worden in ieder geval als adviseur aangewezen:

a. een bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 5.16 heeft overgedragen aan een ander bestuursorgaan, voor zover de aanvraag betrekking heeft op de activiteit of activiteiten die bepalend zijn geweest voor de aanwijzing van dat bestuursorgaan als bevoegd gezag,

b. de gemeenteraad als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in door hem aangewezen gevallen,

c. de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9, als het gaat om:

1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument,

2°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet,

d. gedeputeerde staten als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, in door hen aangewezen gevallen van een belang als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, onder a, dat is aangegeven in een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document.

FC

Artikel 16.16, eerste lid, komt te luiden:

1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

FD

Artikel 16.17 komt te luiden:

Artikel 16.17 (gronden verlenen of onthouden instemming)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gronden aangewezen voor het verlenen of onthouden van instemming.

2. Artikel 10:27 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

FE

Artikel 16.19 komt te luiden:

Artikel 16.19 (advies en instemming bij ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van eerder besluit op aanvraag)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.18 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op een ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van een eerder op aanvraag genomen besluit voor zover die artikelen en regels op de aanvraag om dat eerdere besluit van toepassing zijn geweest.

2. Daarbij wordt voor een ambtshalve besluit als bedoeld in het eerste lid een voorgenomen ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van het eerdere besluit gelijkgesteld met een aanvraag om dat besluit.

FF

Artikel 16.20 komt te luiden:

Artikel 16.20 (advies en instemming bij projectbesluit)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, waarbij geen instemming is vereist als:

a. een projectbesluit wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat en dat projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen, of

b. een projectbesluit wordt vastgesteld door gedeputeerde staten en het projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen.

2. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als een besluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder b. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarbij instemming niet is vereist.

FG

Artikel 16.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «bijzondere betrokkenheid provincie bij omgevingsplan» vervangen door: reactieve interventie.

2. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:

a. zij over het onderdeel een zienswijze naar voren hebben gebracht en die zienswijze niet volledig in het omgevingsplan is overgenomen, of.

3. Het eerste lid, onder b, komt te luiden:

b. in het onderdeel wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp, anders dan op grond van een zienswijze van gedeputeerde staten.

4. Het tweede lid, onder a, komt te luiden:

a. dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en.

5. In het vierde lid wordt «nadat van het omgevingsplan mededeling is gedaan» vervangen door: nadat het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.

FH

Artikel 16.24 komt te luiden:

Artikel 16.24 (intrekking of wijziging)

1. Tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval of besluit, zijn de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6 en de artikelen 16.40, eerste lid, 16.50, eerste lid, 16.70 en 16.71 van overeenkomstige toepassing op een wijziging of intrekking van de daarin genoemde besluiten of andere rechtsfiguren of documenten.
2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten als het gaat om een wijziging die alleen ziet op het herstel van een kennelijke verschrijving.

FI

Aan artikel 16.27 wordt, onder plaatsing van de aanduiding «1.» voor de tekst, een lid toegevoegd, luidende:
2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover niet in strijd met internationaalrechtelijke verplichtingen, buiten toepassing laten bij de voorbereiding van een programma of document als bedoeld in het eerste lid, als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard die niet leidt tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu en die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan.

FJ

Artikel 16.28 komt te luiden:

Artikel 16.28 (voorbereiding stroomgebiedsbeheerplan en overstromingsrisicobeheerplan)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat legt ter inzage:
a. een tijdschema en werkprogramma voor het opstellen van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste drie jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,
b. een tussentijds overzicht van belangrijke waterbeheerkwesties die zijn geconstateerd in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, ten minste twee jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedsbeheerplan betrekking heeft,
c. het ontwerp van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,
d. het ontwerp van een overstromingsrisicobeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft.
2. Voor documenten als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, en het ontwerp, bedoeld in het eerste lid, onder c en d, bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen zes maanden.

FK

Artikel 16.29, eerste zin, komt te luiden: Van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen wordt kennisgegeven.

FL

Artikel 16.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «afdeling 3.4».

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een omgevingsplan. Artikel 139 van de Gemeentewet is niet van toepassing.

FM

In artikel 16.31 wordt «afwijkactiviteit» vervangen door: buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

FN

Na artikel 16.32 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 16.3.5a Peilbesluit

Artikel 16.32a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een peilbesluit.

FO

In artikel 16.33, vierde lid, wordt «als bedoeld in artikel 10.19» vervangen door: als bedoeld in de artikelen 10.19 en 10.19a.

FP

Na artikel 16.33 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.33a (geen coördinatie met andere besluiten)

Artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.87 zijn niet van toepassing op een gedoogplichtbeschikking.

Artikel 16.33b (totstandkoming consolidatie omgevingsplan)

Voor de uitvoering van artikel 140 van de Gemeentewet rust op een bestuursorgaan dat krachtens artikel 4.16, 5.52 of 16.21 een omgevingsplan wijzigt, ook de verplichting om deze wijziging te verwerken in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

FQ

Artikel 16.35, onder a, komt te luiden:
a. alleen bestemd zijn voor nationale defensie of noodzakelijk zijn vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, of.

FR

Artikel 16.36 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid, onder b, wordt «Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Het zesde lid komt te luiden:
6. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het derde lid.

FS

Artikel 16.37, onder b, komt te luiden:
b. kan het bevoegd gezag gebruikmaken van:
1°. andere milieueffectrapporten als die voldoen aan de bij of krachtens deze paragraaf gestelde eisen,
2°. relevante informatie over de milieueffecten van het plan of programma die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is verkregen.

FT

In de artikelen 16.38, tweede lid, en 16.39, tweede lid, wordt «worden regels gesteld» vervangen door: kunnen regels worden gesteld.

FU

Na artikel 16.42 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.42a (monitoring plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.42b (grensoverschrijdende milieueffecten plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een plan of programma waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

FV

Artikel 16.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het bevoegd gezag beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het eerste lid, onder b, tenzij degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport maakt.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij de beoordeling houdt het bevoegd gezag rekening met:
a. de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn,
b. voor zover relevant: de resultaten van eerder uitgevoerde controles of andere beoordelingen van milieueffecten die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn verkregen.

FW

Artikel 16.44 komt te luiden:

Artikel 16.44 (ontheffing MER of mer-beoordeling)

1. Het bevoegd gezag kan op verzoek of ambtshalve ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf voor een project of deel daarvan dat alleen is bestemd voor defensie of voor een project dat alleen noodzakelijk is vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden als toepassing van de verplichtingen nadelige gevolgen heeft voor defensie of het bestrijden van de noodtoestand.

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan op verzoek van degene die voornemens is het project uit te voeren ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf als de toepassing daarvan nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project en aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan, tenzij het project aanzienlijke grensoverschrijdende effecten kan hebben.

3. Als toepassing wordt gegeven aan het tweede lid, beoordeelt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten geschikt is. Als een andere beoordeling van de milieueffecten moet worden uitgevoerd, is artikel 16.49, eerste en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een verzoek om ontheffing.

FX

Artikel 16.45 komt te luiden:

Artikel 16.45 (mededeling voornemen)

1. Degene die voornemens is een project als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, uit te voeren, deelt dat voornemen zo spoedig mogelijk mee aan het bevoegd gezag.

2. Het eerste lid is niet van toepassing als degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport maakt.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van de mededeling.

FY

In artikel 16.46, eerste lid, wordt «de aanvrager om een besluit brengt het bevoegd gezag voorafgaand aan de indiening van de aanvraag» vervangen door: degene die voornemens is het project uit te voeren brengt het bevoegd gezag.

FZ

In artikel 16.47, tweede lid, wordt «worden regels gesteld» vervangen door: kunnen regels worden gesteld.

GA

Artikel 16.49 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «aanhouden en buiten behandeling laten aanvraag» vervangen door: aanhouden, buiten behandeling laten of afwijzen aanvraag.

2. Het eerste lid komt te luiden:

1. Bij de aanvraag om een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt een milieueffectrapport gevoegd.

3. In het vierde lid wordt «overeenkomstig het tweede lid» vervangen door «overeenkomstig artikel 16.43, tweede lid,» en na «zolang die beslissing niet is genomen» ingevoegd: , tenzij het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Als het milieueffectrapport niet voldoet aan de op grond van artikel 16.52 gestelde regels, wijst het bevoegd gezag de aanvraag af nadat de aanvrager in de gelegenheid is gesteld binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn het milieueffectrapport aan te vullen.

GB

Artikel 16.52 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de maatregel, bedoeld in het eerste lid,» vervangen door «de maatregel» en «voorgenomen project» door: project.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Als voor het project in een plan of programma als bedoeld in artikel 16.36, eerste of tweede lid, een locatie, waaronder een tracé, is aangewezen, en voor dat plan of programma een milieueffectrapport is gemaakt, zijn de op grond van het tweede lid, aanhef en onder b, gestelde regels niet van toepassing voor zover het gaat om alternatieven voor die locatie of dat tracé.

3. Het vierde lid vervalt.

GC

Artikel 16.53 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een besluit» ingevoegd: als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid,.

2. Het tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. aan een besluit, ongeacht de beperkingen die in de wettelijke regeling waarop het besluit berust, zijn gesteld, de voorschriften verbinden, die nodig zijn voor het beschermen van het milieu, waaronder voorschriften over monitoring,.

GD

Na artikel 16.53 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.53a (monitoring project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het project, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.53b (grensoverschrijdende milieueffecten project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een project waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

GE

In artikel 16.55, vierde lid, wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

GF

Artikel 16.57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 1, onder e, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

2. In het tweede lid wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

GG

Artikel 16.58 vervalt.

GH

Artikel 16.59 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

2. In het tweede lid vervalt «op de bouwactiviteit».

GI

In artikel 16.60 wordt «de artikelen 16.58, tweede lid, en 16.59, eerste lid» vervangen door: artikel 16.59, eerste lid.

GJ

Artikel 16.62, derde lid, komt te luiden:
3. Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet bij besluit van toepassing verklaren.

GK

Artikel 16.64 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «beslistermijn» vervangen door: beslistermijn en mededeling.

2. Het tweede lid, derde zin, vervalt.

3. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning deelt het bevoegd gezag dat besluit mee op dezelfde wijze als het heeft kennisgegeven van de aanvraag.

GL

Na artikel 16.64 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.64a (mededeling)

1. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning heeft beslist dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid.
2. Als het bevoegd gezag op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit heeft beslist en die beslissing de verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit inhoudt, wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid, en wordt deze mededeling in de Staatscourant geplaatst.

GM

Artikel 16.65 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning:
a. als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van activiteiten, of
b. op verzoek of met instemming van de aanvrager.

2. In het derde lid wordt «als bedoeld in het eerste lid» vervangen door «als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a,» en «activiteiten aangewezen» door: aangewezen gevallen van activiteiten.

GN

Artikel 16.66 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot derde lid.

2. Na het derde lid (nieuw) worden twee leden ingevoegd, luidende:
4. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning heeft beslist dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, en in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht.
5. Als het bevoegd gezag op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit heeft beslist en die beslissing de verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit inhoudt, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, en in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht, en worden die kennisgeving en mededeling in de Staatscourant geplaatst.

GO

Artikel 16.71 komt te luiden:

Artikel 16.71 (toepassing Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van:
a. een projectbesluit,
b. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid.
2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een besluit als bedoeld in het eerste lid, onder a of b.
3. Bij de bekendmaking van een projectbesluit of van een besluit tot uitvoering van een projectbesluit wordt de bijzondere regeling over het aanvoeren van gronden van het beroep, bedoeld in artikel 16.86, vermeld.

GP

In artikel 16.72, eerste lid, vervalt «, of een uitwerking of een wijziging daarvan,» en wordt «één» vervangen door: een.

GQ

Artikel 16.74 vervalt.

GR

In het opschrift van afdeling 16.7 wordt na «beslistermijn,» ingevoegd: bekendmaking en mededeling,.

GS

In het opschrift van paragraaf 16.7.2 wordt «Inwerkingtreding» vervangen door: Bekendmaking, mededeling en inwerkingtreding.

GT

Na het opschrift van paragraaf 16.7.2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.77a (mededeling omgevingsplan, bekendmaking omgevingsvisie en programma)

1. Een omgevingsplan wordt niet eerder overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd dan nadat twee weken zijn verstreken sinds de dag waarop het omgevingsplan is vastgesteld, tenzij:
a. gedeputeerde staten over het ontwerp van het omgevingsplan geen zienswijzen naar voren hebben gebracht,
b. ten opzichte van het ontwerp van het omgevingsplan geen wijzigingen zijn aangebracht, of
c. gedeputeerde staten hebben bepaald dat het omgevingsplan eerder ter inzage mag worden gelegd.
2. Artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvisie en een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4.

GU

Artikel 16.78 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een omgevingsplan treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd, tenzij in het omgevingsplan een later tijdstip is bepaald.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Een projectbesluit treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt.

3. Het vierde lid vervalt, onder vernummering van het vijfde lid tot vierde lid.

4. In het vierde lid (nieuw) wordt «het eerste lid» vervangen door «het derde lid» en «van de goedkeuring mededeling is gedaan» door: het besluit over goedkeuring is bekendgemaakt.

GV

Artikel 16.79 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na de dag waarop:
a. het besluit is bekendgemaakt, of
b. als het besluit is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van die wet ter inzage is gelegd.

2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot vierde tot en met zesde lid worden twee leden ingevoegd:
2. In afwijking van het eerste lid bepaalt het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als:
a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld, en
b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen van activiteiten worden aangewezen, waarin het bevoegd gezag in ieder geval toepassing geeft aan het tweede lid.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «eerste lid» vervangen door: het tweede lid.

4. In het vijfde lid (nieuw) wordt «het eerste en tweede lid» vervangen door «het tweede lid» en «het tweede lid niet van toepassing is» door: het vierde lid niet van toepassing is.

GW

In artikel 16.80 wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd «of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk» en «installatie» vervangen door: inrichting.

GX

In artikel 16.81, eerste lid, wordt «een bouwactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

GY

In artikel 16.82 wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

GZ

In artikel 16.83 wordt «als het een wijziging van ondergeschikte aard betreft» vervangen door: als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard.

HA

In artikel 16.84, eerste lid, wordt «voor zover het beroep de samenhang tussen beide omgevingsvergunningen betreft» vervangen door: voor zover het beroep betrekking heeft op de samenhang tussen beide omgevingsvergunningen.

HB

Artikel 16.85 komt te luiden:

Artikel 16.85 (bundeling beroep)

1. Voor de mogelijkheid van beroep wordt een besluit tot het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 geacht deel uit te maken van het besluit waarover de regel waarvan ontheffing is verzocht, is gesteld.
2. Voor de mogelijkheid van beroep wordt:
a. een instructie, gegeven op grond van artikel 2.33 of 2.34, en
b. een besluit over instemming op grond van artikel 16.16,
geacht deel uit te maken van het besluit waarop dat besluit betrekking heeft.

HC

Artikel 16.86 komt te luiden:

Artikel 16.86 (beroepsgronden bij een projectbesluit of een uitvoeringsbesluit daarvan)

1. Bij het beroep tegen een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd na afloop van de termijn voor het instellen van beroep.
2. Bij het beroep tegen een besluit tot uitvoering van een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het projectbesluit waarop dat besluit berust.

3. In afwijking van artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht wordt het beroep tegen een projectbesluit of tegen een besluit ter uitvoering van een projectbesluit niet-ontvankelijk verklaard als niet is voldaan aan artikel 6:5, eerste lid, onder d, van die wet, tenzij bij de bekendmaking van het besluit niet is voldaan aan artikel 16.71, derde lid, en redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

HD

In artikel 16.87, derde lid, wordt «besluiten» vervangen door: een besluit.

HE

Artikel 16.88 komt te luiden:

Artikel 16.88 (delegatiegrondslag procedurele en vormvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, voor zover daarin niet bij deze wet of de Algemene wet bestuursrecht is voorzien, regels worden gesteld over de totstandkoming, vorm, structuur of toepassing van, of de op te nemen onderwerpen in:
a. besluiten op grond van deze wet,
b. omgevingsvisies, programma's als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4, de documenten die voor het opstellen van programma's afzonderlijk worden vastgesteld, en plannen of programma's als bedoeld in paragraaf 16.4.1,
c. informatieverplichtingen op grond van artikel 4.3,
d. meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid,
e. voornemens als bedoeld in artikel 5.47,
f. informatieverplichtingen en berichten als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid,
g. besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid,
h. milieueffectrapporten en beoordelingen van de milieueffecten, bedoeld in artikel 16.36, vijfde lid, of 16.43, tweede lid,
i. kaarten als bedoeld in artikel 20.17,
j. monitoringsprogramma's als bedoeld in artikel 20.2, vierde lid.
2. Op grond van het eerste lid kunnen in ieder geval regels worden gesteld over de volgende onderwerpen:
a. hoe een aanvraag, melding of ander bericht wordt ingediend of gedaan, en hoe aan een andere informatieverplichting dan een melding moet worden voldaan,
b. bekendmaking en het doen van een mededeling aan derden,
c. kennisgeving, terinzagelegging en beschikbaarstelling,
d. participatie van en overleg met derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten,
e. coördinatie en samenwerking met bevoegde autoriteiten van andere staten,
f. uitvoering en uitvoerbaarheid,
g. evaluatie en actualisatie,
h. rapportage,
i. welke onderwerpen ten minste worden opgenomen.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
a. het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag, melding, andere informatieverplichting of ander bericht als bedoeld in het eerste lid,
b. de toezending van gegevens en bescheiden aan derden,

c. de elektronische vormgeving van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet of van documenten en de wijze van beschikbaarstelling daarvan.

4. Op grond van het derde lid worden in ieder geval regels gesteld over de bij de aanvraag om een gedoogplichtbeschikking te verstrekken gegevens en bescheiden.

HF

Artikel 16.89 komt te luiden:

Artikel 16.89 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 16.88 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:

a. de grondwaterrichtlijn,
b. de habitatrichtlijn,
c. de kaderrichtlijn water,
d. de kaderrichtlijn mariene strategie,
e. de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
f. de mer-richtlijn,
g. de nec-richtlijn,
h. richtlijn industriële emissies,
i. de richtlijn luchtkwaliteit,
j. de richtlijn omgevingslawaai,
k. de richtlijn overstromingsrisico's,
l. de richtlijn prioritaire stoffen,
m. het SEA-protocol,
n. de Seveso-richtlijn,
o. de smb-richtlijn,
p. de richtlijn winningsafval,
q. het verdrag van Espoo,
r. het verdrag van Granada,
s. het verdrag van Valletta,
t. de zwemwaterrichtlijn.

HG

Artikel 17.2, eerste lid, komt te luiden:

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat benoemt en ontslaat de voorzitter en leden van een adviesorgaan. De voorzitter en leden kunnen voorts zelf ontslag nemen door schriftelijke kennisgeving aan de betrokken minister.

HH

In artikel 17.4 wordt na «Onze Minister» ingevoegd: van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat.

HI

Artikel 17.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft» vervangen door: met betrekking tot een monument.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde tot en met zevende lid tot tweede tot en met zesde lid.

3. Het tweede lid (nieuw) komt te luiden:
2. Naast de gevallen waarin de commissie op grond van artikel 16.15, eerste lid, als adviseur wordt aangewezen, kan het college van burgemeester en wethouders de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

HJ

Artikel 17.10 komt te luiden:

Artikel 17.10 (advisering over beroepen door StAB)

1. Er is een Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening.
2. De stichting heeft tot taak aan de bestuursrechter op diens verzoek op onpartijdige en onafhankelijke wijze deskundigenbericht uit te brengen over:
a. beroepen tegen besluiten op grond van deze wet,
b. beroepen tegen besluiten op grond van andere wetten, als het gaat om een onderwerp dat samenhangt met de fysieke leefomgeving of activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving.
3. De personen die deel uitmaken van de organen van de stichting en het personeel van de stichting vervullen geen functies en betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is in verband met de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de stichting of het vertrouwen daarin.

HK

Artikel 18.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid wordt «bij of krachtens» vervangen door «op grond van» en «aangewezen bevoegd gezag» door: bevoegde gezag.

2. Het derde komt te luiden:
3. Voor zover een projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld.

3. Onder vernummering van het vierde lid tot vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
4. Voor een gedoogplicht als bedoeld in hoofdstuk 10 berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan voor zover bij algemene maatregel van bestuur die taak aan dat bestuursorgaan is opgedragen.

4. In het vijfde lid (nieuw) vervalt «van de gemeente waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht, tenzij die taak bij algemene maatregel van bestuur is opgedragen aan een ander bestuursorgaan».

5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
6. Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, de bestuursrechtelijke handhavingstaak aan een ander bestuursorgaan worden opgedragen.

HL

Artikel 18.3 komt te luiden:

Artikel 18.3 (bestuursdwangbevoegdheid instemmingsorgaan)

In bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen is ook het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist, bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, voor zover het gaat om de naleving van de voorschriften van de omgevingsvergunning voor die activiteit.

HM

In artikel 18.4 wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

HN

In artikel 18.5, onder c, wordt «als de beschikking de oplegging van een last onder dwangsom betreft» vervangen door: als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom.

HO

Na artikel 18.5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18.5a

Voor zover op grond van deze paragraaf taken of bevoegdheden die gaan over mijnbouw berusten bij Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, worden deze uitgeoefend door het bestuursorgaan dat daartoe op grond van hoofdstuk 8 van de Mijnbouwwet bevoegd is.

HP

Artikel 18.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

HQ

Na artikel 18.6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18.6a (reikwijdte bevoegdheid toezichthouder)

1. Onze Minister die het aangaat kan en gedeputeerde staten kunnen bepalen dat in de door hen aangewezen gevallen de bij een omgevingsdienst werkzame toezichthouders mede bevoegd zijn buiten het werkgebied van die omgevingsdienst.
2. Onze Minister die het aangaat kan bepalen dat bij zijn besluit aangewezen toezichthouders met uitsluiting van andere toezichthouders zijn belast met het toezicht op de naleving.
3. Een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen toezichthouder verricht uit eigen beweging of op verzoek van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 toezicht

op de naleving van:
a. bij algemene maatregel van bestuur over een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg gestelde regels als bedoeld in artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°,
b. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, om te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld onder b.
4. Artikel 42, zevende, achtste en negende lid, van de Wet lokaal spoor is van overeenkomstige toepassing op het toezicht, bedoeld in het derde lid.

HR

In artikel 18.8 wordt «artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, of in samenhang daarmee artikel 5.5» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, of artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder c.

HS

In artikel 18.9 wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

HT

In artikel 18.10, tweede lid, vervalt «als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer,» en wordt «het beheer van afvalstoffen betreft» vervangen door: betrekking heeft op het beheer van afvalstoffen.

HU

Artikel 18.11 wordt vernummerd tot artikel 18.17.

HV

Paragraaf 18.1.4 komt te luiden:

Artikel 18.11 (bestuurlijke boete bij overtreding milieuregels Seveso-richtlijn)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van de op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, en derde lid, in verbinding met het eerste lid, aanhef en onder b, gestelde regels ter uitvoering van de artikelen 5 en 7 tot en met 12 van de Seveso-richtlijn.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de zesde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, of, als dat meer is, ten hoogste tien procent van de omzet van de onderneming in het boekjaar voorafgaande aan het boekjaar waarin de bestuurlijke boete wordt opgelegd.

Artikel 18.12 (bestuurlijke boete bij overtreding regels over bouwen, slopen, gebruik en in stand houden van bouwwerken)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, in een omgevingsplan gestelde regels over het gebruik of de staat van open erven of terreinen of het gebruik van gebouwen, of over het tegengaan van hinder,

b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, en derde lid, gestelde verboden voor en regels of voorschriften over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken.

2. Een bestuurlijke boete kan alleen worden opgelegd als binnen een tijdvak van twee jaar voorafgaand aan de dag van constatering van de overtreding eenzelfde overtreding, begaan door dezelfde overtreder, is geconstateerd.

3. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de derde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

4. Als de overtreding een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of veiligheid veroorzaakt, kan het bevoegd gezag de boete verhogen tot ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de hoogte van de bestuurlijke boete die wegens een overtreding kan worden opgelegd.

Artikel 18.13 (bestuurlijke boete bij overtreding erfgoedregels)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:

a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder h en i, gestelde regels,

c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten, en onder b,

d. artikel 5.4, voor zover in de omgevingsverordening met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten,

e. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, en onder b, en vierde lid, aanhef en onder a, onder 4°,

f. verplichtingen opgelegd krachtens artikel 19.9 in verbinding met artikel 19.3, tweede lid, of 19.4, eerste en tweede lid.

2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.14 (bestuurlijke boete bij overtreding beperkingengebied luchthaven)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij een overtreding van:

a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,

c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3°,

d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een luchthaven.

2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.15 (bestuurlijke boete bij overtreding regels beperkingengebied spoor)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,
b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°,
d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg.
2. Als de overtreding betrekking heeft op een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg, is artikel 80 van de Spoorwegwet van overeenkomstige toepassing.
3. Als de overtreding betrekking heeft op een lokale spoorweg, is artikel 44 van de Wet lokaal spoor van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18.16 (afstemming bestuurlijke boete en strafrechtelijke handhaving)

Als de ernst van een overtreding of de omstandigheden waaronder zij is begaan daartoe aanleiding geven, legt het bevoegd gezag de gedraging voor aan het openbaar ministerie.

HW

Afdeling 18.3 komt te luiden:

AFDELING 18.3 KWALITEITSBEVORDERING EN AFSTEMMING UITVOERING EN HANDHAVING

§ 18.3.1 Reikwijdte afdeling 18.3

Artikel 18.18 (reikwijdte afdeling 18.3)

1. Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in het tweede lid, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1.
2. De uitvoeringstaak omvat in ieder geval:
a. het stellen van maatwerkvoorschriften en het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.5,
b. het beoordelen van en beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in de paragrafen 5.1.2 en 5.1.3,
c. de toepassing van paragraaf 5.1.5,
d. het uitbrengen van advies, bedoeld in de artikelen 16.15 tot en met 16.19.

§ 18.3.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving

Artikel 18.19 (strategische en programmatische uitvoering en handhaving)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van een doelmatige uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak regels gesteld over:

a. de strategische en programmatische uitoefening van deze taken door de betrokken bestuursorganen,

b. de onderlinge afstemming van de uitoefening van deze taken en de daarmee samenhangende werkzaamheden door:

1°. de betrokken bestuursorganen,

2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders,

3°. de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet,

c. de prioriteitstelling bij de uitoefening van deze taken, voor zover die prioriteitstelling het werkgebied van een of meer regio's of kringen als bedoeld in artikel 18.21, derde lid, overstijgt.

2. De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn.

§ 18.3.3 Kwaliteit uitvoering en handhaving; omgevingsdiensten

Artikel 18.20 (zorg kwaliteit uitvoering en handhaving)

1. De betrokken bestuursorganen dragen zorg voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.

2. Provinciale staten kunnen regels stellen over de uitoefening van deze taken door gedeputeerde staten.

3. De gemeenteraad kan regels stellen over de uitoefening van deze taken door het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 18.21 (instelling van omgevingsdiensten)

1. Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of tot een kring van bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Onze Minister van Justitie en Veiligheid aangewezen gemeenten, stellen voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak voor die regio, regio's of kring een omgevingsdienst in.

2. Een omgevingsdienst wordt ingesteld als een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, artikel 51 of artikel 73 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Het werkgebied van een omgevingsdienst komt overeen met het werkgebied van een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of met het grondgebied van een kring van aangewezen gemeenten.

Artikel 18.22 (omgevingsdiensten met basistakenpakket of met bijzondere taken)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke tot de uitvoeringstaak en de handhavingstaak behorende of daarmee samenhangende werkzaamheden in ieder geval aan een omgevingsdienst worden opgedragen.

2. Bij de maatregel worden omgevingsdiensten aangewezen waaraan met uitsluiting van andere omgevingsdiensten de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak wordt opgedragen voor

activiteiten:
a. met betrekking tot installaties als bedoeld in bijlage I, categorie 4, bij de richtlijn industriële emissies, en
b. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is.

Artikel 18.23 (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten)

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

Artikel 18.24 (tweejaarlijks onderzoek doeltreffende uitvoering en handhaving)

1. In opdracht van Onze Ministers die het aangaat wordt iedere twee jaar onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van:
a. de wijze waarop de verplichting, bedoeld in artikel 18.20, eerste lid, wordt nageleefd, en
b. de regels, bedoeld in artikelen 18.20, tweede en derde lid, en 18.23, eerste lid.
2. Als naar het oordeel van Onze Ministers die het aangaat uit het onderzoek blijkt dat de wijze van naleving van die verplichting of die regels onvoldoende doeltreffend is, kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld die voor deze regels in de plaats komen of die deze aanvullen.

§ 18.3.4 Informatieverstrekking en afstemming

Artikel 18.25 (informatieverstrekking uitvoering en handhaving)

1. De bij de uitvoeringstaak en de handhavingstaak betrokken bestuursorganen verstrekken de gegevens waarover zij beschikken in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, aan elkaar en, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, aan de instanties die met de strafrechtelijke handhaving zijn belast.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere bestuursorganen en instanties worden aangewezen, die op verzoek gegevens waarover zij in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, beschikken, verstrekken aan de in het eerste lid bedoelde:
a. bestuursorganen, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak,
b. instanties, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de gevallen waarin en de wijze waarop de gegevens overeenkomstig het eerste lid worden verstrekt,
b. de verwerking van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 4, onder 2°, van de algemene verordening gegevensbescherming, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, door:
1°. de betrokken bestuursorganen,

2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders, en
3°. de op grond van het tweede lid aangewezen bestuursorganen en instanties,
c. de verdeling van de kosten verbonden aan het uitvoeren van het bepaalde bij of krachtens dit artikel.

Artikel 18.26 (coördinatie uitvoering en handhaving)

1. Gedeputeerde staten dragen binnen de provincie zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.
2. Onze Minister die het aangaat en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dragen zorg voor de coördinatie van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak, voor zover die afstemming van bovenprovinciaal belang is.

Artikel 18.27 (provinciaal handhavingsoverleg)

Gedeputeerde staten stellen binnen de provincie een of meer overlegorganen in, waarin regelmatig overleg plaatsvindt over de kwaliteit, doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.

HX

Voor afdeling 19.1 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 19.0 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 19.0 (bijzondere omstandigheden in de fysieke leefomgeving)

1. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor het daarbij aangewezen bestuursorgaan bij besluit kan bepalen dat zich een in die regels aangegeven bijzondere omstandigheid in de fysieke leefomgeving voordoet.
2. Bij het besluit wordt bepaald welke regels in verband met de bijzondere omstandigheid op een bepaalde locatie of voor een bepaalde periode gelden. Bij het besluit kan worden afgeweken van regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1.

HY

Artikel 19.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na «begripsbepalingen» ingevoegd: en toepassingsbereik.

2. In het tweede lid, onder d, wordt «ten tijde van» vervangen door: op het tijdstip van.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Deze afdeling is niet van toepassing op ongewone voorvallen waarop de Kernenergiewet van toepassing is.

HZ

Artikel 19.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De aanhef komt te luiden:
Het bevoegd gezag dat wordt geïnformeerd over een ongewoon voorval, geeft van dat voorval, de daarover verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen onverwijld kennis aan:.

b. In onderdeel d wordt «onmiddellijke» vervangen door: onverwijlde.

2. In het tweede lid vervalt «degene van wie de melding is ontvangen of, als dit een ander betreft,.

IA

Artikel 19.4, derde lid, komt te luiden:
3. Artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

IB

In de artikelen 19.5, eerste lid, en 19.7, eerste lid, wordt «ongewone voorval» vervangen door: ongewoon voorval.

IC

In artikel 19.6, tweede lid, wordt «De artikelen 5:10, tweede lid, 5:25 en 5:31» vervangen door: De artikelen 5:10, tweede lid, en 5:25.

ID

Artikel 19.7, tweede lid, komt te luiden:
2. Om herhaling te voorkomen wijzigt het bevoegd gezag zo nodig de voorschriften van de omgevingsvergunning, stelt het, als voor de activiteit regels gelden als bedoeld in artikel 4.1 of 4.3, maatwerkvoorschriften of doet het, als het daarvoor niet zelf bevoegd is, daarop gerichte aanbevelingen.

IE

In artikel 19.8, vierde lid, wordt «onverwijld in kennis van een melding» vervangen door «onverwijld in kennis van de bij een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet» en «, de daarbij verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen» door: verstrekte gegevens en de bij die vondst getroffen of voorgenomen maatregelen.

IF

In het opschrift van artikel 19.9 wordt voor «bevoegdheden» ingevoegd: taken en.

IG

Artikel 19.10 komt te luiden:

Artikel 19.10 (vaststelling van alarmeringswaarden en informatieplicht)

1. Bij ministeriële regeling worden alarmeringswaarden vastgesteld voor:
a. concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht,
b. hoogwaterstanden die een gevaar voor primaire waterkeringen kunnen opleveren.

2. De commissaris van de Koning informeert of waarschuwt onverwijld het publiek bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht.

3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat informeert of waarschuwt onverwijld de betrokken beheerders van primaire waterkeringen en gedeputeerde staten bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor hoogwaterstanden.

IH

In het opschrift van artikel 19.11 wordt «informatieverstrekking» vervangen door: informatie of waarschuwing.

II

Aan artikel 19.12 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Een besluit als bedoeld in het eerste lid en een besluit tot verlenging als bedoeld in het derde lid worden op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze bekendgemaakt. De besluiten treden in werking onmiddellijk na de bekendmaking.

IJ

Artikel 19.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «reikwijdte» vervangen door: toepassingsbereik.

2. In het tweede lid wordt «de Wet bestrijding ongevallen Noordzee» vervangen door: de Wet bestrijding maritieme ongevallen.

IK

In artikel 19.14, eerste lid, eerste zin, wordt «de waterstaatswerken» vervangen door: waterstaatswerken.

IL

Artikel 19.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «het bestuur van een waterschap» vervangen door «het waterschapsbestuur» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In het vierde lid, onder a, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

IM

Artikel 19.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt «artikel 2.36, eerste lid,» vervangen door: artikel 2.36, eerste lid, aanhef en onder a,.

2. In het vierde lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

3. In het vijfde lid wordt «artikel 2.36, tweede lid,» vervangen door: artikel 2.36, tweede lid, aanhef en onder a,.

IN

Artikel 19.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt «één» vervangen door: een.

2. In het vierde lid wordt «Het besluit, bedoeld in het eerste en derde lid,» vervangen door: Een besluit als bedoeld in het eerste en derde lid.

IO

Artikel 19.19 komt te luiden:

Artikel 19.19 (defensie)

Onze Minister van Defensie stelt bij regeling vast welke voor de uitoefening van defensietaken vereiste activiteiten worden verricht, waarbij voor zover noodzakelijk de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het verrichten van die activiteiten buiten toepassing blijven.

IP

In artikel 20.1, derde lid, wordt «Bij een omgevingsplan» vervangen door: Bij omgevingsplan.

IQ

Artikel 20.2 komt te luiden:

Artikel 20.2 (aanwijzing methode en bestuursorgaan)

1. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot vaststelling van een omgevingswaarde, aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, of aanwijzing van een andere parameter worden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen.
2. Bij ministeriële regeling wordt voor alarmeringswaarden de methode van monitoring aangewezen.
3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is voor alarmeringswaarden belast met de uitvoering van de monitoring.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een daarbij aangewezen bestuursorgaan de methode van monitoring opneemt in een monitoringsprogramma.
5. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, wordt tevens de frequentie van de monitoring bepaald.
6. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de algemene maatregel van bestuur of de ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verzamelen en verstrekken van voor de monitoring relevante gegevens door daarbij aangewezen bestuursorganen aan:
a. de op grond van het eerste lid aangewezen bestuursorganen of andere instanties die met de uitvoering zijn belast,
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
c. de bevoegde autoriteiten van andere staten,
d. de Europese Commissie.

IR

Artikel 20.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «of» vervangen door een komma en na «andere parameters» ingevoegd: en, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.11 en 2.12.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. De regels worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

IS

Artikel 20.4 komt te luiden:

Artikel 20.4 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van de artikelen 20.1 tot en met 20.3 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de grondwaterrichtlijn,
b. de kaderrichtlijn water,
c. de monitoringsmechanisme-verordening,
d. de nec-richtlijn,
e. de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen in de lucht,
f. de richtlijn luchtkwaliteit,
g. de richtlijn prioritaire stoffen,
h. de richtlijn stedelijk afvalwater,
i. de zwemwaterrichtlijn.

IT

Artikel 20.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Die minister.

IU

Artikel 20.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij de verordening of maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens, waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet worden verstrekt.

2. In het vierde lid (nieuw) wordt «Het eerste en tweede lid zijn» vervangen door: Het eerste tot en met derde lid is.

IV

Artikel 20.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a vervalt.

2. De onderdelen b tot en met e worden geletterd a tot en met d.

IW

Artikel 20.8, eerste lid, onder b, komt te luiden:
b. de wijze van actieve verstrekking van informatie als uit de monitoring blijkt dat aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde of andere parameter.

IX

Aan artikel 20.9, tweede lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b, door een komma een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de zwemwaterrichtlijn.

IY

In artikel 20.10 wordt, onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij de maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet toegankelijk worden gemaakt of aan derden worden verstrekt.

IZ

Artikel 20.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «de externe veiligheid» vervangen door: de externe veiligheidsrisico's.

2. Onderdeel d vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel c door een punt.

JA

Artikel 20.12 vervalt.

JB

Artikel 20.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «artikel 3.15, tweede lid» vervangen door: artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid.

2. In het vijfde lid, onder a, wordt «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan» vervangen door: Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan.

JC

In artikel 20.17, eerste lid, onder a en b, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

JD

Artikel 20.19 komt te luiden:

Artikel 20.19 (effecten omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zendt elke twaalf jaar aan beide kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid onder d, en van andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen.
2. De eerstvolgende toezending van het verslag vindt plaats voor 1 januari 2037.

JE

In het opschrift van afdeling 20.5 wordt «van informatievoorziening» vervangen door: Omgevingswet.

JF

Na het opschrift van afdeling 20.5 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

§ 20.5.1 Algemeen

JG

Artikel 20.20 komt te luiden:

Artikel 20.20 (digitaal stelsel doel)

Er is een digitaal stelsel Omgevingswet. Dit stelsel heeft als doel:
a. het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving,
b. het faciliteren van het elektronisch verkeer als bedoeld in artikel 16.1,
c. het bevorderen van een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van deze wet.

JH

Na artikel 20.20 worden vijf paragrafen ingevoegd, luidende:

§ 20.5.2 Landelijke voorziening

Artikel 20.21 (landelijke voorziening)

1. Er is een landelijke voorziening. Deze voorziet in ieder geval in:
a. het elektronisch ontsluiten van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid,
b. het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag om een besluit, doen van een melding, verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding en verzenden van een ander bericht, als bedoeld in artikel 16.1.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt zorg voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.

Artikel 20.22 (andere functionaliteiten van landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan een andere functionaliteit dan bedoeld in artikel 20.21, eerste lid, worden aangewezen waarin de landelijke voorziening voorziet, voor zover die bijdraagt aan het bereiken van de doelen, bedoeld in artikel 20.20.

2. Bij de maatregel kunnen nadere regels worden gesteld over de aangewezen functionaliteit. Daartoe behoren in ieder geval regels over het verplicht of onverplicht gebruiken van die functionaliteit.

Artikel 20.23 (beperking van toegang tot informatie)

Informatie die niet kan worden verstrekt op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur wordt niet via de landelijke voorziening aan een ieder beschikbaar gesteld.

§ 20.5.3 Persoonsgegevens en gegevensbeheer

Artikel 20.24 (gegevensbeheer)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, met inachtneming van artikel 20.25, regels gesteld over het beheer van in de landelijke voorziening opgenomen informatie. In ieder geval wordt bepaald wie verantwoordelijk is voor het beheer van de via de voorziening ingediende aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden ter voldoening aan andere informatieverplichtingen dan meldingen en andere berichten als bedoeld in artikel 16.1.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten.

Artikel 20.25 (persoonsgegevens)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:

a. welke persoonsgegevens worden verwerkt in de landelijke voorziening,

b. welk bestuursorgaan hiervoor verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming is,

c. aan wie deze persoonsgegevens worden verstrekt,

d. hoe lang deze persoonsgegevens bewaard blijven in de landelijke voorziening.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten. Daartoe kunnen regels behoren over de wijze van verstrekking van persoonsgegevens.

§ 20.5.4 Beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via de landelijke voorziening

Artikel 20.26 (het beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan informatie worden aangewezen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21. Daarbij wordt bepaald door en aan welke bestuursorganen of rechtspersonen die informatie beschikbaar wordt gesteld.
2. Bij de maatregel wordt bepaald door welk van die bestuursorganen of rechtspersonen wordt bepaald voor welke onderdelen van de informatie een beperking als bedoeld in artikel 20.23 geldt.
3. De informatie voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen regels.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen, waaronder de wijze van beschikbaar stellen.

Artikel 20.27 (kwaliteitsborging)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld in het belang van de borging en beoordeling van de kwaliteit van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid.

§ 20.5.5 Elektronisch indienen

Artikel 20.28 (gebruik landelijke voorziening en elektronisch formulier)

1. Het bevoegd gezag en de andere bestuursorganen die zijn betrokken bij een via de landelijke voorziening ingediende aanvraag om een besluit, een gedane melding, verstrekte gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding of een ander bericht als bedoeld in artikel 16.1, maken gebruik van de landelijke voorziening.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen van een elektronisch formulier voor het elektronisch verkeer, bedoeld in artikel 16.1. Daarbij kan worden bepaald welk bestuursorgaan het formulier vaststelt en kan worden bepaald welk bestuursorgaan de daarvoor benodigde informatie levert.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de vaststelling en levering, bedoeld in het tweede lid.

§ 20.5.6 Overige bepalingen

Artikel 20.29 (systeembeschrijving)

Bij ministeriële regeling wordt een systeembeschrijving van de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, vastgesteld. De systeembeschrijving bevat in ieder geval een beschrijving van de wijze waarop elektronische informatie-uitwisseling op grond van deze afdeling plaatsvindt tussen de landelijke voorziening en bestuursorganen en rechtspersonen.

Artikel 20.30 (overige ministeriële regels)

Bij ministeriële regeling kunnen regels die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten, worden gesteld:
a. over de afhandeling van terugmeldingen van mogelijke onjuistheid

van informatie,
b. over de wijze van beschikbaar stellen van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet die niet is aangewezen op grond van artikel 20.26, eerste lid.
c. ter uitvoering van deze afdeling,voor zover de artikelen 20.21 tot en met 20.29 daarin niet voorzien.

JI

Hoofdstuk 22 komt te luiden:

HOOFDSTUK 22 OVERGANGSRECHT

AFDELING 22.1 OVERGANGSFASE

§ 22.1.1 Van omgevingsplan met tijdelijk deel tot omgevingsplan

Artikel 22.1 (tijdelijk deel omgevingsplan)

In deze afdeling wordt onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan verstaan het deel van het omgevingsplan dat bestaat uit:
a. de besluiten, bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet,
b. de regels waarvoor op grond van artikel 22.2, eerste lid, is bepaald dat ze tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.

Artikel 22.2 (omgevingsplanregels van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens de wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.
2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.3 (omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4)

Een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 wordt niet eerder dan de dag waarop deze wet in werking treedt overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd.

Artikel 22.4 (regels verordeningen in omgevingsplan)

Aan de verplichting tot vaststelling van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip zijn artikel 122 van de Gemeentewet en de artikelen 28 en 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in het omgevingsplan opgenomen.

Artikel 22.5 (wettelijke verplichtingen omgevingsplan)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan niet de verplichting op grond van artikel 4.2, eerste lid, dat de regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,

2. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt niet de verplichting op grond van artikel 4.17 over het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

3. Het in het eerste en tweede lid bedoelde tijdstip kan voor verschillende gevallen verschillend worden vastgesteld.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, zo nodig in afwijking van het eerste of tweede lid, nadere regels worden gesteld met het oog op een goede uitvoering van de verplichtingen, bedoeld in die leden.

5. Voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, geldt niet de verplichting van artikel 140 van de Gemeentewet tot het in geconsolideerde vorm beschikbaar stellen.

Artikel 22.6 (nieuwe regels omgevingsplan ter vervanging tijdelijk deel omgevingsplan)

1. Bij de vaststelling van een omgevingsplan kunnen de voor een locatie geldende regels die zijn opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, f, g, h, i, j, k of l, van de Invoeringswet Omgevingswet niet gedeeltelijk worden gewijzigd of vervangen.

2. Bij de vaststelling van een omgevingsplan worden de regels gesteld die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, met dien verstande dat regels over de fysieke leefomgeving die daarvoor nodig zijn en die zijn opgenomen in een gemeentelijke verordening, tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip niet in het omgevingsplan hoeven te worden opgenomen.

Artikel 22.7 (beroep)

Bij het beroep tegen een omgevingsplan kunnen geen beroepsgronden worden aangevoerd die betrekking hebben op regels die uitvoering geven aan een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:

a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,

b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht.

§ 22.1.2 De toepassing van in een verordening of het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels

Artikel 22.8 (omgevingsvergunning gemeentelijke verordening)

Voor zover op grond van een bepaling in een gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist voor een geval waarin regels over de fysieke leefomgeving op grond van artikel 2.7, eerste lid, alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen, geldt een zodanige bepaling als een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a.

Artikel 22.9 (aanwijzing onderdelen voor verwezenlijking in de naaste toekomst)

Op een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan aangewezen onderdeel als bedoeld in artikel 3.4 van de Wet ruimtelijke ordening waarvan verwezenlijking in de naaste toekomst nodig wordt geacht blijft het oude recht van toepassing, uiterlijk tot vijf jaar na de dag met ingang waarvan die aanwijzing geldt.

Artikel 22.10 (binnenplanse bevoegdheid om af te wijken)

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening gelden als regels als bedoeld in artikel 5.21, tweede lid, onder a.

Artikel 22.11 (binnenplanse bevoegdheid tot stellen van nadere eisen)

Een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening over in dat deel van het plan omschreven onderwerpen of onderdelen geldt als een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in het omgevingsplan over daarbij aangewezen onderwerpen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid.

Artikel 22.12 (uitsluiting gebruik afwijkbevoegdheid bestemmingsplan)

Als in het tijdelijke deel van een omgevingsplan op grond van artikel 3.6a van de Wet ruimtelijke ordening is uitgesloten dat van dat plan voor een bepaalde termijn kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, geldt die bepaling als een verbod om voor een termijn van ten hoogste tien jaar een activiteit te verrichten.

Artikel 22.13 (geen schadeveroorzakend besluit)

1. Een omgevingsvergunning die wordt verleend op grond van een regel in het tijdelijke deel als bedoeld in artikel 22.1, eerste lid, aanhef en onder a, van het omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, tweede lid.
2. Een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:
a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,
b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht,
c. een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht,
waarvan de inhoud wordt opgenomen in een omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder c.

§ 22.1.3 Overige bepalingen

Artikel 22.14 (regels waterschapsverordening van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens een andere wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van de waterschapsverordening.
2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een waterschapsverordening kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.15 (regels verordeningen in waterschapsverordening)

Aan de verplichting tot vaststelling van een waterschapsverordening, bedoeld in artikel 2.5, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip is artikel 59 van de Waterschapswet niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in de waterschapsverordening opgenomen.

Artikel 22.16 (overgangsfase projectbesluit)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip hoeft een projectbesluit niet te voldoen aan artikel 5.52, eerste lid. Voor zover een projectbesluit in strijd is met het omgevingsplan, geldt het als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

2. Voor zover een projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, hoeft het omgevingsplan niet eerder dan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip met die vergunning in overeenstemming te zijn gebracht.

3. In het omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met een projectbesluit als bedoeld in het eerste lid. De artikelen 4.19a, derde tot en met vijfde lid, en 5.53a, tweede tot en met vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22.17 (einde overgangsfase)

Deze afdeling vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

JJ

Artikel 23.2 komt te luiden:

Artikel 23.2 (doorwerking wijzigingen Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten in Nederlands recht)

Een wijziging van een verordening, richtlijn of besluit als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarnaar bij of krachtens deze wet wordt verwezen, gaat voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

JK

Artikel 23.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b, wordt «bedoeld in de Wet belastingen op milieugrondslag» vervangen door: bedoeld in artikel 1 van de Wet belastingen op milieugrondslag.

2. In het derde lid, onder h, wordt «voor zover het omgevingswaarden betreft» vervangen door: als het gaat om omgevingswaarden.

3. In het vierde lid wordt «wanneer het afwijkingen betreft» vervangen door: als het gaat om afwijkingen.

4. In het zevende en achtste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

JL

In het opschrift van artikel 23.4 wordt «internetpublicatie» vervangen door: publieksparticipatie.

JM

In artikel 23.5, derde en vierde lid, wordt «Onze betrokken Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

JN

In artikel 23.9 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

JO

De bijlage, onder A, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsomschrijving van *afvalstoffen* komt te luiden:
afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is.

2. De begripsomschrijving van *afvalwater* komt te luiden:
alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

3. De begripsbepaling *afwijkactiviteit* vervalt.

4. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
andere milieubelastende installatie: vaste technische eenheid waarin een milieubelastende activiteit, anders dan een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, wordt verricht en ook andere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die met die activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging;.

5. In de begripsomschrijving van *archeologisch monument* wordt «artikel 1, onder c, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

6. In de begripsomschrijving van *archeologische toevalsvondst van algemeen belang* wordt «artikel 1, onder h, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

7. In de begripsomschrijving van *beperkingengebiedactiviteit* vervalt «die niet in overeenstemming is met de functie van het aanwezige werk of object».

8. In de begripsomschrijving van *bergingsgebied* wordt «toegekend» vervangen door: toegedeeld.

9. De begripsbepaling *beschermen* vervalt.

10. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
beschermen van het milieu: beschermen en verbeteren van het milieu;
beste beschikbare technieken: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond, met als doel emissies en gevolgen voor het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, te beperken, waarbij wordt verstaan onder:
a. «technieken»: zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld,
b. «beschikbare»: op zodanige schaal ontwikkeld dat de betrokken technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken wel of niet binnen Nederland worden toegepast of geproduceerd, mits zij voor de exploitant

op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn, en

c. «beste»: het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel;.

11. In de begripsomschrijving van *bouwwerk* wordt na «bouwwerkgebonden installaties» ingevoegd: anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.

12. De begripsbepaling *brandveilig gebruiksactiviteit* vervalt.

13. De begripsbepaling *buitenwater* vervalt.

14. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

buitenplanse omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:

a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of

b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

15. De begripsomschrijving van *cultureel erfgoed* komt te luiden:

monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

16. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

energie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken, bestemd voor opwekking of winning, transport en opslag van elektriciteit, respectievelijk stoffen als energiedrager;

17. In de begripsomschrijving van *flora- en fauna-activiteit* wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

18. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

gevaarlijke afvalstof: gevaarlijke afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;.

19. In de begripsomschrijving van *hoofdspoorweg* wordt «artikel 2, eerste lid» vervangen door: artikel 2, tweede lid.

20. De begripsomschrijving van *infrastructuur* komt te luiden:

wegen en vaarwegen, waaronder routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen, spoorwegen, havens, luchthavens, energie-infrastructuur, telecommunicatie-infrastructuur, buisleidingen, openbare hemelwater- en ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen, infrastructuur voor watervoorzieningswerken als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet en andere vitale infrastructuur;

21. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

ippc-installatie: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij die richtlijn wordt verricht;.

22. De begripsbepaling *lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk* vervalt.

23. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het watersysteem;

lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk: activiteit inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringtechnisch werk in exploitatie bij een waterschap of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het zuiveringtechnisch werk of het watersysteem;.

24. De begripsbepaling *mijnbouwactiviteit* vervalt.

25. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

mijnbouwlocatieactiviteit: activiteit inhoudende het gebruiken van een locatie in een oppervlaktewaterlichaam voor:

a. een mijnbouwinstallatie, met inbegrip van het voor die installatie geldende beperkingengebied, of

b. een verkenningsonderzoek, met uitzondering van het bij dat onderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen;

26. In de begripsomschrijving van *milieubelastende activiteit* wordt na «een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of» ingevoegd: een lozingsactiviteit op.

27. In de begripsomschrijving van *monument* wordt «artikel 1, onder b, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

28. In de begripsomschrijving van *Natura 2000-activiteit* wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

29. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:

a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,

b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of

c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

30. De begripsbepaling *Onze Minister* vervalt.

31. De begripsomschrijving van *oppervlaktewaterlichaam* komt te luiden:

samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna.

32. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

primaire waterkering: waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed, hoog opperwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of een combinatie daarvan, en van het Volkerak-Zoommeer, het Grevelingenmeer, het getijdedeel van de Hollandsche IJssel en de Veluwerandmeren;.

33. De begripsomschrijving van *project* komt te luiden:

a. het bouwen van bouwwerken of de totstandbrenging van installaties of werken,

b. andere activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen, inclusief activiteiten voor de winning van delfstoffen.

34. In de begripsomschrijving van *projectbesluit* wordt «paragraaf 5.2.3» vervangen door: afdeling 5.2.

35. De begripsomschrijving van *rijksmonument* komt te luiden:

rijksmonument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

36. In de begripsomschrijving van *slopen* wordt na «gedeeltelijk afbreken» ingevoegd: of uit elkaar nemen.

37. De begripsomschrijving van *stortingsactiviteit op zee* komt te luiden:

activiteit, inhoudende:

a. het zich ontdoen van stoffen in de zee door deze vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken in de zee te brengen of op zee te verbranden, tenzij het gaat om:

1°. handelingen die samenhangen met of voortvloeien uit het normale gebruik van het vaartuig, luchtvaartuig of werk, mits dat gebruik niet ten doel heeft het zich ontdoen van stoffen,

2°. het plaatsen van vaste substanties of voorwerpen met een ander oogmerk dan het zich enkel ervan te ontdoen,

3°. het achterlaten van vaste substanties of voorwerpen die aanvankelijk in de zee zijn geplaatst met een ander oogmerk dan het zich ervan te ontdoen,

b. het zich ontdoen in de zee van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken,

c. het aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig nemen van stoffen met het oogmerk om zich daarvan te ontdoen op een wijze als bedoeld onder a of om die in zee te brengen ten behoeve van een activiteit als bedoeld onder d, of het afgeven of opslaan van stoffen met een van die oogmerken, of

d. het in de zee brengen van stoffen vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken ten behoeve van een activiteit waarbij bewust wordt ingegrepen in het mariene milieu om natuurlijke processen te beïnvloeden en die als zodanig is aangewezen in bijlage 4 bij het Londen-protocol;

38. In de begripsomschrijving van *stroomgebiedsdistrict* wordt «gebied» vervangen door: stroomgebiedsdistrict.

39. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

telecommunicatie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondersteuningswerken en beschermingswerken, die onderdeel zijn van een elektronisch communicatienetwerk als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;.

40. De begripsomschrijving van *voorbeschermd rijksmonument* komt te luiden:

monument of archeologisch monument waarvoor de toezending van het ontwerpbesluit tot aanwijzing als rijksmonument op grond van artikel 3:13, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft plaatsgevonden, vanaf de dag van die toezending tot het moment van inschrijving in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of het moment waarop vaststaat dat het monument of archeologisch monument niet wordt ingeschreven in dat register.

41. In de begripsomschrijving van *wateractiviteit* wordt «betreft» vervangen door «gaat om» en «waarvoor» door: waarover.

42. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
windpark: samenstel van voorzieningen waarmee elektriciteit met behulp van wind wordt geproduceerd;.

JP

De bijlage, onder B, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
algemene verordening gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (PbEU 2016, L 119);
kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning: Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning (PbEU 2014, L 257);
monitoringsmechanisme-verordening: verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europese Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EG (PbEU 2013, L 165);.

2. De omschrijving van *nec-richtlijn* komt te luiden:
Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344).

3. In de alfabetisch rangschikking wordt ingevoegd:
richtlijn milieustrafrecht: Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328);
SEA-protocol: op 21 mei 2003 te Kiev tot stand gekomen Protocol inzake strategische milieubeoordeling bij het op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 2003, 154);
verdrag van Espoo: op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 1991, 104);
VN-Gehandicaptenverdrag: op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169);.

4. In de omschrijving van zwemwaterrichtlijn wordt na «PbEU» ingevoegd: 2006.

HOOFDSTUK 2 WIJZIGING ANDERE WETTEN

Artikel 2.1 (Algemene douanewet)

De Algemene douanewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:3, vierde lid, wordt «Waterwet» vervangen door: Omgevingswet.

B

Onderdeel B van de bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking vervallen «Waterwet» en «Wet inzake de luchtverontreiniging».

2. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: Omgevingswet.

Artikel 2.2 (Algemene wet bestuursrecht)

De Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsneden met betrekking tot de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

2. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
Omgevingswet:
a. artikel 2.32, voor zover het betreft de weigering om een ontheffing te verlenen van een regel die is gesteld over een besluit waartegen geen bezwaar kan worden gemaakt
b. de artikelen 2.33 en 2.34, voor zover artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is
c. artikel 2.36, derde lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap
d. artikel 13.3
e. artikel 16.21.

B

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet, de Mijnbouwwet, de Ontgrondingenwet, de Tracéwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

b. De zinsnede met betrekking tot de Wet luchtvaart komt te luiden:
Wet luchtvaart:
a. de artikelen 8.15, eerste lid, en 8.25fa
b. artikel 8.43, eerste lid, voor zover het betreft een besluit tot wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet
c. de artikelen 8.70, eerste lid, en 10.15, eerste lid, voor zover het betreft de luchthavens Lelystad, Rotterdam en Eindhoven of een besluit tot wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van

dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet
d. artikel 10.27, eerste lid, voor zover het betreft een vergunning voor burgermedegebruik door tussenkomst van een burgerexploitant voor de luchthaven Eindhoven.

c. De zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer komt te luiden:
Wet milieubeheer:
a. de artikelen 10.3, 11a.2, derde lid, onderdelen b en c, 11.5, 11.18 en 15.51, derde lid
b. artikel 16.24, eerste lid, met uitzondering van een besluit houdende toewijzing van broeikasgasemissierechten voor een afzonderlijke broeikasgasinstallatie
c. artikel 17.15, tweede lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep niet wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap.

d. In de alfabetische rangschikking worden de volgende zinsneden ingevoegd:
Invoeringswet Omgevingswet: artikel 4.45
Omgevingswet:
a. artikel 2.8
b. artikel 2.21, eerste lid, in samenhang met artikel 2.21a, eerste lid, voor zover de geometrische begrenzing van het beperkingengebied niet is beperkt of uitgebreid op grond van artikel 2.21, eerste lid, ten opzichte van de afstand, bedoeld in artikel 2.21a, tweede lid
c. artikel 2.36, tweede lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep niet wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap
d. artikel 2.39
e. artikel 3.1
f. de artikelen 3.4, 3.6 tot en met 3.10, 3.14 en 3.15, voor zover het niet betreft een daarin opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan
g. artikel 4.13a
h. de artikelen 4.14 tot en met 4.16
i. artikel 5.16, eerste lid
j. artikel 5.44, tweede lid, derde zin
k. artikel 5.44b, eerste lid
l. een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.47, eerste lid, onder b
m. artikel 5.48, derde lid
n. artikel 15.8, derde lid
o. artikel 16.77a, onder c

2. Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Algemene wet bestuursrecht vervalt «dan wel de Ontgrondingenwet».

b. De zinsneden met betrekking tot de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Crisis- en herstelwet, de Interim-wet stad-en-milieubenadering, de Ontgrondingenwet, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

c. In de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet vervalt «een besluit omtrent een mijnbouwmilieuvergunning krachtens artikel 40 en».

d. In de zinsnede met betrekking tot de Waterschapswet vervalt in onderdeel e «dan wel de Ontgrondingenwet».

e. In de zinsnede met betrekking tot de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels wordt «een tracébesluit als bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door: een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

f. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt onderdeel a en worden de onderdelen b tot en met d geletterd a tot en met c.

g. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

Omgevingswet:
a. artikel 2.4
b. artikel 2.32, voor zover het betreft de weigering om een ontheffing te verlenen van een regel die is gesteld over een besluit waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
c. de artikelen 2.33 en 2.34, voor zover artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is
d. afdeling 5.2
e. een besluit ter uitvoering van een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2
f. een besluit ter uitvoering van een gemeentelijk project van publiek belang waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 5.55
g. artikel 16.21
h. artikel 16.72.

Artikel 2.3 (Burgerlijk Wetboek)

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Boek 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 33, eerste lid, wordt «bestemming» vervangen door: aan dat water toegedeelde functie.

2. In artikel 40, tweede lid, wordt «bestemming van het water» vervangen door: aan dat water toegedeelde functie.

3. In artikel 50, tweede lid, wordt «nadat de erven hun openbare bestemming hebben verloren» vervangen door: nadat de functie van openbare weg of openbaar water verloren is gegaan.

4. In artikel 99, tweede lid, onder a, wordt «bestemming had» vervangen door: functie is toegedeeld.

5. In artikel 121, vierde lid, en artikel 127a, eerste lid, wordt «artikel 1a, eerste lid, of 1b, tweede lid, van de Woningwet» vervangen door: de op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde regels voor het in stand houden van bouwwerken.

B

Boek 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 176, tweede lid, onder a, wordt «artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

2. In artikel 259, tweede lid, tweede zin, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

C

Boek 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 235 wordt «voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

2. In artikel 274, eerste lid, onder e, wordt «een krachtens een geldend bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

3. Artikel 281, eerste lid, komt te luiden:
1. Indien een verhuurder op wie de rechten en verplichtingen uit de huurovereenkomst op de voet van artikel 226 zijn overgegaan, een krachtens een geldend omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie wil verwezenlijken, ontbindt de rechter op vordering van de verhuurder de huurovereenkomst met ingang van een door hem te bepalen dag.

4. In artikel 296, vierde lid, onder d, wordt «een krachtens een geldig bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

5. In artikel 309, vierde lid, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

6. In artikel 310, eerste lid, wordt «een krachtens een geldend bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

7. In artikel 319, vijfde lid, wordt «bestemmingsplan en daarbij een niet tot de landbouw betrekkelijke bestemming» vervangen door: omgevingsplan en daaraan een niet tot de landbouw betrekkelijke functie is toegedeeld.

8. Artikel 377 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid, tweede zin, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

b. In het vijfde lid, eerste zin, wordt «bij een bestemmingsplan» vervangen door «in het omgevingsplan» en wordt «bestemming is gegeven» vervangen door: functie is toegedeeld.

c. In het zesde lid wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

9. Artikel 381 wordt als volgt gewijzigd:

a. Het eerste lid komt te luiden:

1. De in artikel 378 lid 1 bedoelde verplichting bestaat voorts niet, voor zover aan het verpachte in het geldende omgevingsplan, een andere dan landbouwkundige functie is toegedeeld. Op verzoek van de verpachter verklaren burgemeester en wethouders schriftelijk, of in zulk een plan al dan niet een landbouwkundige functie aan het verpachte is toegedeeld.

b. In het derde lid wordt «structuurvisie als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.4 (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)

De lijsten A en B, behorende bij de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, worden als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «van de Woningwet: de artikelen 101a tot en met 103 gezamenlijk» vervalt.

2. Aan de opsomming wordt toegevoegd: van de Omgevingswet: de artikelen 19.18 en 19.19 gezamenlijk of afzonderlijk.

Artikel 2.5 (Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)

De Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen I, II en VI vervallen.

B

In artikel IV vervallen het eerste tot en met vierde lid alsmede de aanduiding «5.» voor het vijfde lid.

C

In artikel V vervallen het eerste lid alsmede de aanduiding «2.» voor het tweede lid.

Artikel 2.6 (Drinkwaterwet)

De Drinkwaterwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De verboden, bedoeld in het eerste lid, gelden niet voor de eigenaar van een collectieve watervoorziening of een collectief leidingnet die in het kader van de verrichting van een milieubelastende activiteit waarvoor bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld krachtens artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of die bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, drinkwater produceert voor, of distribueert aan:
a. consumenten of andere afnemers in het gebouw of op het terrein waar de productie of distributie plaatsvindt,

b. consumenten of andere afnemers buiten het gebouw of het terrein waar de productie of distributie plaatsvindt, voor zover dat gebouw of terrein:

1°. voorheen deel uitmaakte van het in onderdeel a bedoelde gebouw of terrein, of

2°. voor 25 februari 2005 was aangesloten op de collectieve watervoorziening van de eigenaar, bedoeld in de aanhef.

2. In het vierde lid, onder a, onderdeel 2°, wordt «waarvoor ingevolge artikel 40 Woningwet een bouwvergunning vereist is» vervangen door: waarvoor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet is vereist.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Op een daartoe strekkende aanvraag kan Onze Minister aan de eigenaar van een collectieve watervoorziening of een collectief leidingnet ontheffing verlenen van een verbod als bedoeld in het eerste lid, voor het zover het betreft het produceren voor, of het distribueren aan, consumenten of andere afnemers in een of meer gebouwen of op een of meer terreinen waar milieubelastende activiteiten worden verricht waarvoor bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld krachtens artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, indien:

a. de aansluiting van dat gebouw of die gebouwen of van dat terrein of die terreinen op het leidingnet van een drinkwaterbedrijf naar het oordeel van Onze Minister in strijd is, of zou komen, met het belang van een doelmatige openbare drinkwatervoorziening, en

b. het belang van de volksgezondheid zich daartegen niet verzet.

B

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt.

2. Het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

C

In de artikelen 48, vierde lid, en 50, derde lid, wordt «artikel 7, vierde lid» vervangen door: artikel 7, derde lid.

Artikel 2.7 (Elektriciteitswet 1998)

De Elektriciteitswet 1998 wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 2 van hoofdstuk 2A komt te luiden:

§ 2. Bevoegd gezag projectbesluit windpark en productie-installatie

Artikel 9b

1. Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie op land;

b. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 50 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit anders dan met behulp van windenergie;

c. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 500 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit;

d. de uitbreiding van een productie-installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, indien door die uitbreiding de capaciteit van die productie-installatie wordt vergroot tot ten minste 500 MW.

2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

3. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en de gemeenteraad van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

Artikel 9c

1. Voor het volgende werk van provinciaal belang stellen gedeputeerde staten in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast: de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan per provincie een minimumrealisatienorm worden vastgesteld.

3. In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten bepalen dat de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet, niet van toepassing is, indien is voldaan aan de minimumrealisatienorm, bedoeld in het tweede lid.

4. In afwijking van het eerste lid nemen gedeputeerde staten geen projectbesluit als het project naar hun oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en de gemeenteraad van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

B

In artikel 15a, eerste lid, wordt «vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend» vervangen door: omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg respectievelijk een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 1° respectievelijk onder 2°, van de Omgevingswet is verleend.

C

In artikel 16, derde lid, wordt «artikel 20, derde lid» vervangen door: artikel 20, tweede lid.

D

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

E

Artikel 20a wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:
Voor het volgende werk met een nationaal belang stelt Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast: een uitbreiding van het landelijk hoogspanningsnet voor zover het betreft:.

2. Het tweede tot en met vierde lid komen te luiden:
2. Onze Minister stelt in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast voor de aanleg of uitbreiding van het net op zee, met dien verstande dat Onze Minister geen projectbesluit vaststelt voor het gebied gelegen aan de zeezijde van gemeentegrenzen of provinciale grenzen.
3. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en de gemeenteraad van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.
5. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder c, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

F

De artikelen 20b, 20c en 20ca vervallen.

G

Artikel 20d wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een inpassingsplan is vastgesteld of» vervangen door «een» en wordt na «projectbesluit» ingevoegd «als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet».

2. In het tweede lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

H

Artikel 20e wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de procedure, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening,» vervangen door: de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet,.

2. In het derde lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

I

In artikel 21, tweede lid, onder g, wordt «structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

J

In de artikelen 41b, eerste lid, onder h en i, 41c, zevende lid, onder a en b, en 42d, eerste lid, onder d en e, wordt «waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: waarop de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

K

In artikel 77i, eerste lid, onder b, wordt «20, derde lid» vervangen door: 20, tweede lid.

Artikel 2.8 (Erfgoedwet)

De Erfgoedwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet wordt «aan het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

B

Artikel 3.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. De verordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

C

Artikel 3.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. De verordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

D

Artikel 5.12, eerste lid, onder b, van de Erfgoedwet komt te luiden:
b. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet voor zover het archeologische monumenten betreft en de beslissingen op de aanvragen om vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor inwerkingtreding van deze wet;.

Artikel 2.9 (Gaswet)

De Gaswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2b, derde lid, wordt «20, 37 en 39a» vervangen door: 20 en 37.

B

Artikel 39a vervalt.

C

Artikel 39b wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:
Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:.

2. Het tweede en derde lid komen te luiden:
2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.
3. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en de gemeenteraad van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

3. Er wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:
4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder c, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

D

De artikelen 39c en 39d vervallen.

E

In artikel 39e wordt «op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een inpassingsplan» vervangen door: een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

F

Artikel 39f wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de procedure, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening,» vervangen door: de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet,.

2. In het derde lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

Artikel 2.10 (Gemeentewet)

De Gemeentewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 154b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet wordt de zinsnede die begint met «artikel 10.23» en eindigt met «verordening» vervangen door: de artikelen 10.23 tot en met 10.26 en 10.28 van de Wet milieubeheer.

B

In artikel 222, eerste lid, wordt «artikel 6.17, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 12.8, eerste lid, van de Omgevingswet.

C

In artikel 229, tweede lid, wordt «voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater als bedoeld in artikel 10.31 van de Wet milieubeheer of op een systeem als bedoeld in artikel 10.33, tweede lid, van die wet» vervangen door: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Omgevingswet of op een ander passend systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet.

D

Aan de bijlage, bedoeld in artikel 124b, eerste lid, van de Gemeentewet wordt onder A toegevoegd:
6. afdeling 20.5 van de Omgevingswet.

Artikel 2.11 (Huisvestingswet 2014)

In artikel 14, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014 wordt «artikel 4.3 van de Wet ruimtelijke ordening of bij een provinciale verordening als bedoeld in artikel 4.1 van die wet» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet of bij een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22 van de Omgevingswet.

Artikel 2.12 (Kadasterwet)

Artikel 3, eerste lid, van de Kadasterwet wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel o wordt «, en» vervangen door een puntkomma.

2. Onder vervanging van de punt na «onderdeel p» door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
q. het in opdracht van een of meer van Onze Ministers valideren van geografische gegevens, ter bevordering van de kwaliteit en doelmatigheid van de informatieverstrekking door bestuursorganen.

Artikel 2.13 (Kernenergiewet)

De Kernenergiewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 15aa wordt «artikel 2.6, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.43, eerste en vierde lid, van de Omgevingswet.

B

Artikel 16, tweede lid, komt te luiden:

2. Bij of krachtens de maatregel wordt in ieder geval bepaald dat de aanvrager in gevallen waarin de vergunning betrekking heeft op het oprichten of veranderen van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, dat tevens is aan te merken als het bouwen van een bouwwerk waarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, indien de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit:

a. tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet zijn ingediend, een afschrift van die aanvragen bij zijn aanvraag overlegt;

b. niet tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet worden ingediend, een afschrift van die aanvragen aan het bevoegd gezag overlegt gelijktijdig met de indiening van die aanvraag.

C

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «paragraaf 3.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet, artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet.

2. In het tweede lid wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de Omgevingswet.

3. In het vierde lid wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door «de Omgevingswet» en wordt «hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer» vervangen door: afdeling 16.4 van de Omgevingswet.

D

Na artikel 17a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17b

Het bestuursorgaan dat zorg draagt voor het beheer van het zuiveringtechnisch werk of het oppervlaktewaterlichaam waarop afvalwater vanuit een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater wordt gebracht, is adviseur met betrekking tot een aanvraag om een vergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 15, onder b, voor zover die aanvraag betrekking heeft op het brengen van afvalwater of andere afvalstoffen in die voorziening.

E

In de artikelen 20 en 20a wordt «paragraaf 3.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet, artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet.

F

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te luiden:
4. Ten aanzien van bij de regels te stellen voorschriften zijn de bij of krachtens artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet gestelde regels over activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, alsmede artikel 13.5, eerste tot en met vijfde lid, van die wet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat bij toepassing van het tweede lid het stellen van financiële zekerheid slechts kan worden voorgeschreven in de vorm van het sluiten van een verzekering tegen aansprakelijkheid voor schade, voortvloeiend uit de nadelige gevolgen voor de bij of krachtens artikel 15b aangewezen belangen, die de inrichting veroorzaakt.

2. In het zesde lid wordt «De artikelen 8.40, tweede lid, 8.41, tweede, derde en vierde lid en 8.42, eerste tot en met vijfde lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: De artikelen 4.4, eerste lid, 4.5 en 4.22, tweede lid, van de Omgevingswet.

G

Artikel 32, vijfde lid, komt te luiden:
5. Ten aanzien van het bepaalde in het vierde lid zijn de artikelen 4.4, eerste lid, 4.5 en 4.22, tweede lid, van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat onder »Onze Minister» wordt verstaan: Onze Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Infrastructuur en Milieu.

H

Artikel 71 vervalt.

I

In artikel 83a wordt «de artikelen 5.15 tot en met 5.18, 5.19, eerste en derde lid, en 5.21 tot en met 5.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de artikelen 18.4 en 18.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.14 (Leegstandwet)

In artikel 15, zevende lid, dertiende lid, onderdelen a en c, en veertiende lid, onderdeel a, van de Leegstandwet wordt de zinsnede die begint met «artikel 2.1» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.15 (Luchtvaartwet)

In artikel 76, eerste lid, onder e, van de Luchtvaartwet wordt «aangewezen overeenkomstig artikel 1.2, tweede lid, onder d, van de Wet milieubeheer» vervangen door: aangewezen overeenkomstig het

bepaalde krachtens artikel 2.24 in samenhang met 2.27, aanhef en onder c, van de Omgevingswet.

Artikel 2.16 (Meststoffenwet)

De Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 16, tweede lid, wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: krachtens de Omgevingswet.

B

Aan artikel 43, eerste lid, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. een actieprogramma als bedoeld in artikel 5 van richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375).

Artikel 2.17 (Mijnbouwwet)

De Mijnbouwwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel m vervalt.

2. Onderdeel ab komt te luiden:
ab. *productie-installatie:* een mijnbouwwerk dat gebruikt wordt voor het winnen of bewerken van koolwaterstoffen, met uitzondering van installaties, die bij of krachtens de Omgevingswet, de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's zijn aangewezen voor de uitvoering van de Seveso-richtlijn en buisleidingen waarvoor bij of krachtens de Omgevingswet een veiligheidsbeheerssysteem verplicht is gesteld;.

3. Onderdeel ac komt te luiden:
ac. *niet-productie-installatie:* een mijnbouwwerk niet zijnde een productie-installatie en niet zijnde een mijnbouwwerk bestemd voor:
1°. het winnen van zout;
2°. het winnen van aardwarmte;
3°. het opslaan van stoffen;
4°. een installatie, die bij of krachtens de Omgevingswet is aangewezen voor de uitvoering van de Seveso-richtlijn of
5°. een buisleiding waarvoor bij of krachtens de Omgevingswet een veiligheidsbeheerssysteem verplicht is gesteld;.

B

Artikel 4 komt te luiden:

Artikel 4

De rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte van de aardbodem, die een gedoogplicht heeft als bedoeld in artikel 10.9 van de Omgevingswet, heeft recht op een door Onze Minister vast te stellen vergoeding voor het gebruik van de oppervlakte van de houder van een

vergunning voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte, dan wel het opslaan van stoffen, onverminderd het recht dat de rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte heeft op vergoeding van de door deze activiteiten veroorzaakte schade, bedoeld in afdeling 15.2 van de Omgevingswet. De hoogte van de vergoeding voor het gebruik is afhankelijk van de impact van het mijnbouwwerk op de gebruiksrechten en waarde van de oppervlakte voor de rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte.

C

Artikel 5 vervalt.

D

Artikel 7a vervalt.

E

In de artikelen 9, eerste lid, onder e, onder 1°, en 13, onder b, wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

F

Artikel 17, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. een gebied waarvoor in verband met milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk of een mijnbouwlocatieactiviteit een aanvang is gemaakt met de vaststelling van een omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 van de Omgevingswet, een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, van de Omgevingswet of een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet voor gebieden op land, respectievelijk in de territoriale zee, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee, of.

2. In onderdeel b wordt «artikel 4.3, eerste lid, respectievelijk 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door «artikel 2.24 van de Omgevingswet, en wordt «een goede ruimtelijke ordening» vervangen door: de fysieke leefomgeving.

G

Artikel 18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

2. In onderdeel h wordt «Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: Omgevingswet.

H

Artikel 21, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel g wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

2. In onderdeel l wordt «Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: Omgevingswet.

I

In de artikelen 27, eerste lid, onder j en 29, vierde lid, onder b, wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

J

Artikel 34, zevende lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «artikel 3.22 van de Algemene wet bestuursrecht» vervangen door: artikel 3:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. de besluiten, bedoeld in artikel 3:23, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, zijn:
1°. de instemming met het winningsplan, bedoeld in het derde lid,
2°. een besluit als bedoeld in de artikelen 2.40, eerste lid, 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, en 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, c, d en f, onder 2°, van de Omgevingswet,
3°. andere daarvoor in aanmerking komende besluiten die door Onze Minister of Onze Minister die het aangaat worden genomen, waaronder besluiten met betrekking tot de Wet natuurbescherming.

K

Artikel 40 vervalt.

L

Artikel 43 vervalt.

M

Artikel 127, eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. het uitoefenen van:
1°. het toezicht op de naleving van de bij of krachtens deze wet gestelde regels, met uitzondering van het bij of krachtens artikel 52 en de hoofdstukken 5, 6 en 9 bepaalde met uitzondering van artikel 111, artikel 120, tweede lid, en artikel 111 in samenhang met artikel 121,
2°. het toezicht op de naleving van de bij of krachtens een andere wet gestelde regels waarvoor ambtenaren van het Staatstoezicht op de mijnen zijn aangewezen als toezichthouders, en
3°. de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 18.5a van de Omgevingswet.

N

In artikel 132 wordt na «artikel 121» een zinsnede ingevoegd, luidende:
, en is bevoegd tot uitoefening van de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 18.5a van de Omgevingswet.

O

In artikel 133, eerste lid, aanhef, vervalt «, indien van toepassing in afwijking van artikel 2.9a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht».

P

In het opschrift van hoofdstuk 9a wordt «Coördinatie van» vervangen door: Projectbesluit voor.

Q

Artikel 141a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de aanhef vervangen door: Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de aanleg of uitbreiding van de volgende projecten:.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

3. Het derde lid vervalt.

4. Het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

5. Er wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:
4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder d, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

R

De artikelen 141b en 141c vervallen.

S

Artikel 142, eerste lid, eerste zin, komt te luiden:
Ten aanzien van een besluit omtrent instemming met een winningsplan is hoofdstuk 20 van de Wet milieubeheer van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat artikel 20.3 van de Wet milieubeheer niet van toepassing is op een winningsplan voor zover het winnen van delfstoffen geschiedt vanuit een voorkomen dat is gelegen aan de zeezijde van de in de bijlage bij deze wet vastgelegde lijn. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op een besluit omtrent instemming met een winningsplan of opslagplan als bedoeld in artikel 39, eerste lid.

Artikel 2.18 (Spoorwegwet)

De Spoorwegwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 17, tweede lid, onder b, onderdeel 3°, wordt «artikel 12.13, eerste lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

B

Artikel 19 vervalt.

C

Artikel 22, derde lid, komt te luiden:
3. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid vervatte verbod. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden ter bescherming van de fysieke integriteit van de hoofdspoorwegen en in het belang van een veilig en ongestoord gebruik daarvan. De voorschriften kunnen tevens betrekking hebben op het doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg en het financieel belang van de Staat voor zover dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is bepaald.

D

De artikelen 24 en 25 vervallen.

E

In artikel 77, eerste lid, vervalt « 19,».

F

In artikel 87, eerste lid, wordt na «vastgestelde voorschriften» ingevoegd: alsmede overtreding van de krachtens de artikelen 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, en derde lid, en 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°, van de Omgevingswet vastgestelde voorschriften voor hoofdspoorwegen.

Artikel 2.19 (Telecommunicatiewet)

In artikel 5.9, eerste lid, van de Telecommunicatiewet wordt de zinsnede die begint met «noodzakelijk» en eindigt met «Waterwet is vastgesteld,» vervangen door: noodzakelijk zijn voor door namens de weg-, spoorweg- of waterbeheerder uit te voeren werken:
1°. waarvoor een ontwerp voor een projectbesluit als bedoeld in de artikel 5.46, eerste lid, van de Omgevingswet is vastgesteld,
2°. ten behoeve van een waterstaatswerk als bedoeld in de Omgevingswet dat in beheer is bij het Rijk respectievelijk een waterschap en waarvoor een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet respectievelijk een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet is bekendgemaakt,.

Artikel 2.20 (Uitvoeringswet grondkamers)

In artikel 20, eerste lid, van de Uitvoeringswet grondkamers wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

Artikel 2.21 (Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte)

In de artikelen 7, tiende lid, 10, eerste lid, en 13, vijfde lid, van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte wordt «artikel 120 van de Woningwet» vervangen door: artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 4.20, aanhef en onder f, van de Omgevingswet.

Artikel 2.22 (Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)

Artikel 23 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

3. In het eerste lid (nieuw) wordt «die maatregelen» vervangen door «maatregelen ten aanzien van grenswateren» en «Titel *2a* der Onteigeningswet» door: Titel IIa van de Onteigeningswet.

Artikel 2.23 (Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)

De Uitvoeringswet verdrag chemische wapens wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, eerste lid, onder f, komt te luiden:
f. *inrichting:* een inrichting als bedoeld in de Verificatiebijlage, afdeling I, onderdeel 6, van het verdrag;.

B

In artikel 11 wordt «artikel 5.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.6 van de Omgevingswet.

Artikel 2.24 (Warmtewet)

Artikel 38 van de Warmtewet vervalt.

Artikel 2.25 (Waterschapswet)

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: het beheer van watersystemen en de zuivering van stedelijk afvalwater op de voet van artikel 2.17 van de Omgevingswet.

2. In het derde lid vervalt «, bedoeld in artikel 3.2A van de Waterwet» en wordt «De zorg voor het watersysteem» vervangen door: Het beheer van watersystemen.

B

In artikel 83, tweede lid, onder g, vervalt «, met uitzondering van projectplannen als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet».

C

In artikel 117, eerste lid, aanhef, wordt «de zorg voor het watersysteem» vervangen door: het beheer van watersystemen.

D

In artikel 122, eerste lid, wordt «de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid,» vervangen door: de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

E

Artikel 122c wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a, c en i wordt «riolering» vervangen door: openbaar vuilwaterriool.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. *openbaar vuilwaterriool:* openbaar vuilwaterriool als bedoeld in de Omgevingswet;.

3. In onderdeel e wordt «artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet.

F

In artikel 122d, vierde lid, wordt «een riolering» vervangen door «een openbaar vuilwaterriool», wordt «die riolering» vervangen door «dat openbaar vuilwaterriool» en wordt «de riolering» vervangen door: het openbaar vuilwaterriool.

Artikel 2.26 (Waterstaatswet 1900)

De Waterstaatswet 1900 wordt als volgt gewijzigd:

A

De paragrafen 6 en 6a vervallen.

B

In artikel 103 wordt «waterstaatswerken in de zin van artikel 1.1 van de Waterwet» vervangen door: een waterstaatswerk als bedoeld in de Omgevingswet.

Artikel 2.27 (Waterwet)

De Waterwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de begripsbepalingen, met uitzondering van de begripsbepalingen «deltafonds», «deltaprogramma», «Onze Minister», «Onze Ministers», «oppervlaktewaterlichaam» en «zuiveringtechnisch werk».

2. De begripsbepaling «oppervlaktewaterlichaam» komt te luiden:

oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in de Omgevingswet;.

3. De begripsbepaling «zuiveringtechnisch werk» komt te luiden:
zuiveringtechnisch werk: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

4. Het tweede en derde vervallen alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

B

Paragraaf 2 van hoofdstuk 1 vervalt.

C

De hoofdstukken 2, 4, 5 en 6 vervallen alsmede de paragrafen 1, 2 en 3 van hoofdstuk 3.

D

In artikel 4.9, zesde lid, wordt «de doelstellingen van het nationale waterplan op het gebied van waterveiligheid en zoetwatervoorziening» vervangen door: de aan waterveiligheid en zoetwatervoorziening gerelateerde hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid zoals opgenomen in de nationale omgevingsvisie.

E

In artikel 7.1, tweede lid, vervalt «: a. worden de gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam die ingevolge artikel 3.1 of 3.2 zijn aangewezen als drogere oevergebieden, niet tot dat oppervlaktewaterlichaam gerekend en b.».

F

Artikel 7.7 vervalt.

G

Artikel 7.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

3. In het tweede lid (nieuw) vervalt de tweede zin.

H

Artikel 7.9 vervalt.

I

De paragrafen 3 en 4 van hoofdstuk 7 vervallen.

J

Artikel 7.23, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 1°, wordt «bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» vervangen door: krachtens artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet gestelde omgevingswaarden, de krachtens artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet voor de toepassing van het eerste lid, onder d, van die wet gestelde regels, of de krachtens artikel 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet over de uitvoering van de monitoring voor die omgevingswaarden gestelde regels.

2. In onderdeel a, onder 2°, wordt na «naar de normen in bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» ingevoegd: , zoals die luidden per 1 januari 2017.

3. In onderdeel c wordt «dijktraject als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, tweede zin, en nodig zijn vanwege het eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, de norm, vermeld in bijlage II, is overschreden» vervangen door: deel van een primaire waterkering als bedoeld in de Omgevingswet waarop een krachtens artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet gestelde andere parameter van toepassing is en nodig zijn vanwege het eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, die andere parameter is overschreden.

K

Artikel 7.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt «bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» vervangen door: krachtens artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet gestelde omgevingswaarden, de krachtens artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet voor de toepassing van het eerste lid, onder d, van die wet gestelde regels of de krachtens artikel 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet over de uitvoering van de monitoring voor die omgevingswaarden gestelde regels.

2. Het eerste lid, onder b, wordt na «naar de normen in bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» ingevoegd: , zoals die luidden per 1 januari 2017.

3. In het vijfde lid wordt «veiligheidsnormen, bedoeld in artikel 2.4» vervangen door: omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

L

Hoofdstuk 8 en de artikelen 10.1 en 10.2 vervallen.

M

In artikel 10.4, tweede lid, vervalt «2.2, 2.3, 2.12, 3.9 en».

Artikel 2.28 (Wegenverkeerswet 1994)

In artikel 27 van de Wegenverkeerswet 1994 wordt «Wet inzake de luchtverontreiniging» vervangen door: Wet milieubeheer.

Artikel 2.29 (Wegenwet)

Aan artikel 8 van de Wegenwet wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan op grond van artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet worden bepaald dat een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet geldt als een besluit als bedoeld in het eerste of tweede lid.

Artikel 2.30 (Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

De Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel e wordt «artikel 1, eerste lid, van de Woningwet» vervangen door: als bedoeld in de Omgevingswet.

2. Onderdeel f komt te luiden:
f. *omgevingsplan:* een omgevingsplan als bedoeld in de Omgevingswet met inbegrip van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van die wet;.

B

In artikel 2, tweede lid, en artikel 4 wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

C

In artikel 6, vierde lid, wordt «artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

D

Het vierde en vijfde lid van artikel 6b worden als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a wordt «het tracébesluit, bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door: het projectbesluit, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

2. In de onderdelen b wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan» en vervalt «als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening».

E

In artikel 6c, tweede lid, wordt «het tracébesluit, bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door «het projectbesluit, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet», wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan» en vervalt «als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening».

F

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid, onder c, wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

2. Het zesde lid komt te luiden:

6. Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.87 van de Omgevingswet zijn van toepassing op een vergunning als bedoeld in het eerste lid voor een tunnel die onderdeel uitmaakt van een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

G

In artikel 11, derde lid, en artikel 12 wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.31 (Wet algemene regels herindeling)

Artikel 34 van de Wet algemene regels herindeling komt te luiden:

Artikel 34

1. In afwijking van artikel 28 en de artikelen 2.4 en 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet worden vóór de datum van herindeling vastgestelde omgevingsplannen en omgevingsvisies als bedoeld in die artikelen van de Omgevingswet en besluiten waarbij gronden worden aangewezen tot gebied waarop een voorkeursrecht rust als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet voorkeursrecht gemeenten, met betrekking tot overgaand gebied geacht te zijn vastgesteld door de raad van de gemeente waaraan dat gebied is toegevoegd en behouden zij hun rechtskracht zolang de raad niet anders bepaalt. De raad stelt binnen vijf jaar na de datum van herindeling één omgevingsplan en één omgevingsvisie vast.
2. Een voor de datum van herindeling genomen voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan op te nemen regels als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet met betrekking tot overgaand gebied wordt geacht te zijn genomen door de raad van de gemeente waaraan dat gebied is toegevoegd.

Artikel 2.32 (Wet basisregistratie grootschalige topografie)

In artikel 10, eerste lid, onder a, van de Wet basisregistratie grootschalige topografie wordt «een legger als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet» vervangen door: een legger als bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Artikel 2.33 (Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

De Wet beheer rijkswaterstaatswerken wordt als volgt gewijzigd:

A

Hoofdstuk 1 vervalt.

B

In het opschrift van hoofdstuk 2 wordt «waterstaatswerken» vervangen door: wegen van het trans-Europese wegennet.

C

Artikel 11a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de begripsbepaling «wegbeheerder» wordt ingevoegd:
weg: weg die deel uitmaakt van het bij ministeriële regeling aangewezen wegennet als bedoeld in richtlijn nr. 2008/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008

betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (PbEU L 319), ongeacht bij wie het beheer van die weg berust;.

2. De begripsbepaling «wegbeheerder» komt te luiden:
wegbeheerder: beheerder van een weg.

D

Artikel 11b komt te luiden:

Artikel 11b

Dit hoofdstuk is niet van toepassing op tunnels als bedoeld in richtlijn nr. 2004/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 inzake de minimumveiligheidseisen voor tunnels in het trans-Europese wegennet (PbEG L 167/39).

Artikel 2.34 (Wet bescherming Antarctica)

De Wet bescherming Antarctica wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7, tweede lid, wordt «De artikelen 7.22 en 7.23, de paragrafen 7.8 onderscheidenlijk 7.9 en 7.10, met uitzondering van de artikelen 7.36 en 7.37, derde lid, alsmede paragraaf 7.12 van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer» vervangen door: De artikelen 16.42a, 16.43, vijfde lid, 16.45 tot en met 16.53b en 16.88, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

B

In artikel 28 wordt «de artikelen 5.10, 5.13 tot en met 5.16, 5.18, 5.19, eerste en derde lid, en 5.20 tot en met 5.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de artikelen 18.2, vierde lid, 18.4, 18.6, 18.6a, 18.7 en 18.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.35 (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur)

Artikel 1, eerste lid, onder c, onderdeel 6°, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur komt te luiden:
6°. artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet voor zover het een omgevingsplanactiviteit betreft bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet en artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet voor zover dat onderdeel betrekking heeft op een activiteit waarvoor bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 5.31, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 5.40, tweede lid, aanhef en onder d, van die wet is bepaald dat de beschikking in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3, kan worden geweigerd, dan wel ingetrokken;.

Artikel 2.36 (Wet grenzen Nederlandse territoriale zee)

Artikel 8 van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee vervalt.

Artikel 2.37 (Wet herverdeling wegenbeheer)

De Wet herverdeling wegenbeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

Het tweede lid van artikel 13 alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid vervallen.

B

Artikel 39 vervalt.

Artikel 2.38 (Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens)

In artikel 8, eerste lid, van de Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan», wordt «werk van algemeen nut» vervangen door «werk van algemeen belang» en wordt «artikel 2 van de Belemmeringenwet Privaatrecht» vervangen door: artikel 10.21, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.39 (Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken)

In artikel 1, onderdeel net met gevaarlijke inhoud, van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken wordt «artikel 12.12, tweede lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: artikel 20.11, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 2.40 (Wet Infrastructuurfonds)

De Wet Infrastructuurfonds wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onder c, wordt «Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport» vervangen door: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

B

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport» vervangen door: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

2. In het derde lid wordt «de infrastructurele doelstellingen van het vigerende Structuurschema Verkeer en Vervoer» vervangen door: de aan de infrastructuur gerelateerde hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid zoals opgenomen in de nationale omgevingsvisie.

C

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt «het tweede lid» vervangen door: het eerste lid.

Artikel 2.41 (Wet Justitie-subsidies)

In hoofdstuk 5 van de Wet Justitie-subsidies wordt na artikel 49 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 50

1. Onze Minister kan per boekjaar subsidie verstrekken aan de rechtspersoon, bedoeld in artikel 17.10 van de Omgevingswet.
2. Artikel 8.36, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over:
a. het bedrag van de subsidie dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald,
b. de aanvraag van een subsidie en de besluitvorming daarover,
c. de vaststelling van de subsidie,
d. intrekking of wijziging van de subsidie, of
e. verplichtingen van de subsidieontvanger.

Artikel 2.42 (Wet kabelbaaninstallaties)

In de artikelen 1, tweede lid, en 22, eerste lid, van de Wet kabelbaaninstallaties wordt «artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.43 (Wet lokaal spoor)

De Wet lokaal spoor wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, wordt «artikelen 9, tweede lid, 10 derde lid, 11, 12» vervangen door: artikelen 9, tweede lid, 10, derde lid, 11.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Het dagelijks bestuur kan zijn bevoegdheid, bedoeld in artikel 12, overdragen aan het college van burgemeester en wethouders van een van de in het krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied liggende gemeenten.

B

De artikelen 7 en 8 vervallen.

C

Artikel 12 komt te luiden:

Artikel 12

Het dagelijks bestuur wijst het beperkingengebied aan waarbinnen het vergunningsvereiste, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°, van de Omgevingswet geldt, voor zover dat beperkingengebied gelegen is in het krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied.

D

In artikel 44, eerste lid, vervalt «, 12, eerste lid».

E

In artikel 49, derde lid, wordt na «krachtens deze wet» ingevoegd: of hun taken en bevoegdheden op het gebied van lokale spoorwegen krachtens de Omgevingswet.

Artikel 2.44 (Wet luchtvaart)

De Wet luchtvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepalingen «luchthavenindelingbesluit» en «luchthavenverkeerbesluit» vervallen.

2. In de begripsbepaling «luchthavenbesluit» wordt na «artikelen » ingevoegd: 8.15,.

B

In artikel 8.1a, tweede lid, wordt «geen luchthavenindelingbesluit en luchthavenverkeerbesluit gelden» vervangen door: geen luchthavenbesluit geldt.

C

In artikel 8.1b vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding «1» voor het eerste lid.

D

Afdeling 8.2 vervalt.

E

Het opschrift van afdeling 8.3 komt te luiden:

AFDELING 8.3. HET LUCHTHAVENLUCHTVERKEER EN DE RUIMTELIJKE INDELING VAN EN ROND DE LUCHTHAVEN

F

Het opschrift van paragraaf 8.3.1. komt te luiden:

§ 8.3.1. Het luchthavenbesluit

G

Artikel 8.15 komt te luiden:

Artikel 8.15

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de luchthaven een luchthavenbesluit vastgesteld.
2. In het luchthavenbesluit worden het luchthavengebied en het beperkingengebied vastgesteld.
3. Het luchthavengebied en het beperkingengebied overlappen elkaar niet. De gebieden kunnen bestaan uit niet aaneengesloten delen.
4. De gebieden worden langs elektronische weg en met gebruikmaking van een of meer ondergronden vastgelegd.

H

Artikel 8.16 komt te luiden:

Artikel 8.16

1. Als luchthavengebied wordt het gebied vastgesteld dat bestemd is voor gebruik als luchthaven.
2. Als beperkingengebied wordt het gebied vastgesteld waar in verband met de nabijheid van de luchthaven met het oog op de veiligheid en de geluidbelasting beperkingen noodzakelijk zijn ten aanzien van de functie of het gebruik van de grond.

I

Na artikel 8.16 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.16a

Voor zover het ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in de uitvoering van het luchthavenbesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

J

Artikel 8.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het luchthavenbesluit bevat een beschrijving van de luchtverkeerwegen alsmede regels omtrent het luchthavenluchtverkeer voor zover die regels noodzakelijk zijn met het oog op de veiligheid, de geluidbelasting, de lokale luchtverontreiniging en de geurbelasting.

2. In het zevende en achtste lid wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

K

In de artikelen 8.18, 8.19, 8.20, 8.21, en 8.23 wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

L

Artikel 8.23a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

2. In het zesde lid wordt «de artikelen 8.13, 8.14 of 8.24» vervangen door: artikel 8.24.

M

Artikel 8.24 komt te luiden:

Artikel 8.24

De voordracht voor een luchthavenbesluit of een wijziging daarvan wordt niet gedaan dan nadat het ontwerp in de Staatscourant is bekendgemaakt en aan een ieder de gelegenheid is geboden om binnen vier weken na de dag waarop de bekendmaking is geschied, wensen en bedenkingen ter kennis van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat te brengen. Gelijktijdig met de bekendmaking wordt het ontwerp aan de beide kamers der Staten-Generaal overlegd.

N

Artikel 8.31 komt te luiden:

Artikel 8.31

1. Indien een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak met betrekking tot luchthavens schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen of wijzigen van een luchthavenbesluit.
2. Een aanvraag om schadevergoeding wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de desbetreffende bepaling van het luchthavenbesluit in werking is getreden.
3. Voor de toepassing van dit artikel bestaat schade als bedoeld in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht alleen uit inkomens- of omzetderving of waardevermindering van een onroerende zaak.
4. De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van de schade, bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:
a. een regel die is gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt gewijzigd of beëindigd door een luchthavenbesluit of de wijziging daarvan,
b. gedurende een periode van ten minste drie jaar voorafgaande aan het luchthavenbesluit of de wijziging daarvan van de mogelijkheden die de regel biedt geen gebruik is gemaakt, en
c. na het verstrijken van de periode, genoemd onder b, de benadeelde ten minste een jaar voor de bekendmaking van het luchthavenbesluit of de wijziging daarvan is gewezen op het voornemen tot wijziging of beëindiging van die regel.

5. Van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, wordt in ieder geval vijf procent aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

6. Van de aanvrager heft Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een recht ten bedrage van € 500. De aanvrager wordt gewezen op de verschuldigdheid van het recht en wordt medegedeeld dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van de mededeling op de door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven rekening moet zijn bijgeschreven. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is bijgeschreven, wordt de aanvrager niet ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de aanvrager in verzuim is geweest. Indien op de aanvraag geheel of gedeeltelijk positief wordt beslist, stort Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het betaalde recht terug.

7. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet blijft buiten toepassing voor zover de belanghebbende met betrekking tot de schade een beroep doet of kan doen op een schadevergoeding als bedoeld in het eerste lid.

O

In artikel 8.33 wordt «de in overeenstemming met het luchthavenindelingbesluit gebrachte bestemmingsplannen» vervangen door: de omgevingsplannen die in overeenstemming zijn gebracht met de instructieregels gesteld op grond van artikel 2.29 van de Omgevingswet.

P

Artikel 8.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «verordening» vervangen door: omgevingsverordening.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

Q

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «ten behoeve van de ruimtelijke indeling van het gebied van en rond de luchthaven,».

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. De artikelen 8.15, derde en vierde lid, 8.16, en 8.16a zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Het derde lid komt te luiden:

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent het in een luchthavenbesluit vast te stellen luchthavengebied en beperkingengebied.

R

Artikel 8.49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en derde lid vervallen.

2. Het vierde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

S

Artikel 8.56 komt te luiden:

Artikel 8.56

De artikelen 8.31 en 8.32 zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 8.31, tweede lid, gedeputeerde staten in de plaats treden van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

T

In artikel 8.57 wordt «bestemmingsplannen» vervangen door: omgevingsplannen

U

Artikel 8.70 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt «8.43, tweede lid, ».

2. Het derde lid vervalt.

3. Het vierde tot en met zesde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.

V

Artikel 8.71a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b vervalt.

2. De onderdelen c en d worden geletterd b en c.

3. In onderdeel b wordt «de artikelen 8.13, 8.14 of 8.24» vervangen door: artikel 8.24.

W

Artikel 8a.6 vervalt.

X

Titel 8A.4 vervalt.

Y

In artikel 8a.55, eerste lid, wordt «bestemming» vervangen door: functie.

Z

Artikel 8a.57 vervalt.

AA

Artikel 8a.58 komt te luiden:

Artikel 8a.58

Met betrekking tot het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthavens is artikel 8.16a van overeenkomstige toepassing.

AB

In artikel 8a.61 wordt ««het luchthavenindelingbesluit of het luchthavenverkeerbesluit» onderscheidenlijk «het luchthavenindelingbesluit»» vervangen door: het luchthavenbesluit.

AC

Artikel 10.12, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor bij die maatregel aangewezen luchthavens uniforme grenswaarden vastgesteld voor de maximaal toegelaten geluidsbelasting door landende en opstijgende luchtvaartuigen en kunnen uniforme grenswaarden worden vastgesteld voor het externe-veiligheidsrisico en voor lokale luchtverontreiniging. Bij die maatregel worden tevens regels vastgesteld met betrekking tot de vliegveiligheid en kunnen regels worden vastgesteld met betrekking tot geluidsbelasting, het externe-veiligheidsrisico en lokale luchtverontreiniging. Bij de vaststelling kan onderscheid worden gemaakt naar soorten luchtvaartuigen, aan- en uitvliegroutes, functie van gronden en perioden van het etmaal.

AD

Artikel 10.15, vierde lid, komt te luiden:
4. Artikel 8.15, vierde lid, is van toepassing.

AE

In artikel 10.16, tweede lid, wordt «bestemming» vervangen door: functie.

AF

Artikel 10.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, eerste zin, wordt «bestemming» vervangen door: functie.

2. In het eerste lid, tweede zin, wordt «alsmede bij de in het derde lid, onderdeel b, bedoelde regels» vervangen door: alsmede bij de in het derde lid bedoelde regels die noodzakelijk zijn met het oog op de vliegveiligheid.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Het luchthavenbesluit bevat voor het beperkingengebied in ieder geval regels die noodzakelijk zijn met het oog op de vliegveiligheid.

4. Het vijfde lid vervalt.

5. Het zesde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en komt te luiden:
5. Artikel 8.16a is van toepassing.

6. Het zevende lid wordt vernummerd tot zesde lid.

AG

In artikel 11.16, eerste lid, onder c, vervallen «8.12, » en «8.12 en ».

AH

In artikel 11.22, eerste lid, onder a, vervalt «artikel 10.17, zesde lid juncto artikel 8.12, tweede lid, ».

AI

Artikel 11.22b vervalt.

AJ

In artikel 11.23, eerste lid, onder a, vervalt «artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.12, ».

Artikel 2.45 (Wet milieubeheer)

De Wet milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van paragraaf 1.1 vervalt.

B

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepalingen «afvalvoorziening», «afvalvoorziening categorie A», «bedrijfsafvalwater», «bijlage», «Commissie voor de milieueffectrapportage», «EG-verordening PRTR», «emissiegrenswaarde», «gemeentelijk milieubeleidsplan», «inwonerequivalent», «mer-richtlijn», «nationaal milieubeleidsplan», «omgevingsvergunning voor een inrichting», «openbaar hemelwaterstelsel», «openbaar ontwaterings-stelsel», «openbaar vuilwaterriool», «provinciaal milieubeleidsplan», «provinciale milieucommissie», «provinciale milieuverordening», «stedelijk afvalwater» en «RIVM» vervallen.

2. De begripsbepaling «inrichting» vervalt.

3. In de alfabetische rangschikking worden drie begripsbepalingen ingevoegd, luidende:
milieubelastende activiteit: milieubelastende activiteit als bedoeld in de Omgevingswet;
winningsafvalvoorziening: afvalvoorziening als bedoeld in artikel 3, onder 15, van de richtlijn beheer winningsafval;
winningsafvalvoorziening categorie A: winningsafvalvoorziening die door het bevoegd gezag is ingedeeld in categorie A, in overeenstemming met de criteria gesteld in bijlage III bij de richtlijn beheer winningsafval en de criteria, bedoeld in de artikelen 1 tot en met 9 van beschikking nr. 2009/337/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 20 april 2009 tot vaststelling van de criteria voor de indeling van afvalvoorzieningen in overeenstemming met bijlage III bij Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het beheer van afval van winningsindustrieën (PbEU 2009, L 102).

4. In de begripsbepaling «omgevingsvergunning» wordt «artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de Omgevingswet.

5. In het tweede lid, onder b en c, vervalt de zinsnede die begint met «, alsmede» en eindigt met «inrichting».

6. Het derde en vierde lid vervallen.

7. Het vijfde tot en met dertiende lid worden vernummerd tot derde tot en met elfde lid.

8. Het derde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «binnen de inrichting waarin» vervangen door: op de locatie waar.

b. In onderdeel b, onder 1°, wordt «vanuit een inrichting naar een elders gelegen inrichting» vervangen door: van een locatie naar een elders gelegen locatie.

9. In het zevende lid (nieuw) wordt «zevende of achtste lid» vervangen door: vijfde of zesde lid.

10. In het tiende lid (nieuw) wordt «tiende lid, onderscheidenlijk het eerste en zesde lid» vervangen door: achtste lid, onderscheidenlijk het eerste en vierde lid.

C

Artikel 1.1a vervalt.

D

Paragraaf 1.2 vervalt.

E

Artikel 2.16 komt te luiden:

Artikel 2.16

1. Onverminderd artikel 16.8 verstrekken het bestuur van de emissieautoriteit en het bestuursorgaan dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, elkaar op verzoek of uit eigen beweging tijdig alle redelijkerwijs benodigde gegevens voor de uitoefening van de taken, waarmee zij zijn belast bij of krachtens de hoofdstukken 16 en 18 van deze wet, onderscheidenlijk de afdelingen 4.1, 5.1, 16.1, 16.2, 16.3, 16.5 en 16.8 en hoofdstuk 18 van de Omgevingswet.
2. Bij het verstrekken van de in het eerste lid bedoelde gegevens wordt waar nodig aangegeven welke gegevens een vertrouwelijk karakter dragen. Dit vertrouwelijk karakter kan voortvloeien uit de aard van de gegevens, dan wel uit het feit dat personen deze aan de bestuursorganen, bedoeld in het eerste lid, hebben verstrekt onder het beding dat zij als vertrouwelijk zullen gelden.

F

Artikel 2.16a komt te luiden:

Artikel 2.16a

Onverminderd artikel 16.8 stemmen het bestuur van de emissieautoriteit en het bestuursorgaan dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, onderling de uitoefening van de taken af, waarmee zij zijn belast bij of krachtens de hoofdstukken 16 en 18 van deze wet, onderscheidenlijk de afdelingen 4.1, 5.1, 16.1, 16.2, 16.3, 16.5 en 16.8 en hoofdstuk 18 van de Omgevingswet.

G

Paragraaf 2.2 vervalt.

H

Artikel 2.27, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b vervalt.

2. Onderdeel c wordt geletterd b.

I

Paragraaf 2.4 vervalt.

J

Hoofdstuk 3 vervalt.

K

Hoofdstuk 4 vervalt.

L

Hoofdstuk 5 vervalt.

M

Hoofdstuk 6 vervalt.

N

Hoofdstuk 7 vervalt.

O

Het opschrift van hoofdstuk 8 komt te luiden:

HOOFDSTUK 8. MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN, GESLOTEN STORTPLAATSEN EN GESLOTEN AFVALVOORZIENINGEN.

P

Artikel 8.40 komt te luiden:

Artikel 8.40

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over milieubelastende activiteiten.
2. De artikelen 4.4, 4.5 en 4.7 van de Omgevingswet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Artikel 4.9 van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.

Q

De artikelen 8.40a tot en met 8.42 vervallen.

R

Artikel 8.43, eerste lid, komt te luiden:
1. Bij het in ontvangst nemen van afvalstoffen wordt een bedrag in rekening gebracht als van anderen afkomstige afvalstoffen worden gestort, waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met de kosten van:
a. de inrichting en exploitatie van het terrein waar de afvalstoffen worden gestort,
b. de voorzieningen die bewerkstelligen dat na buitengebruikstelling van het terrein, geen nadelige gevolgen voor het milieu worden veroorzaakt, daaronder mede begrepen de kosten van de krachtens artikel 15.44, eerste lid, verschuldigde heffing, en
c. financiële zekerheid in categorieën van gevallen waarvoor het stellen van financiële zekerheid krachtens artikel 13.5 van de Omgevingswet is voorgeschreven.

S

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «inrichting waar» vervangen door «terrein waar», wordt «inrichting, waar» vervangen door «terrein, waar» en wordt «in de inrichting» vervangen door «op het terrein».

b. In onderdeel c wordt «binnen de inrichting waartoe de stortplaats behoort» vervangen door: tot de onderneming waartoe de stortplaats behoort, behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

2. In het derde lid, onder c, wordt «de omgevingsvergunning voor de inrichting» vervangen door: de omgevingsvergunningen voor de stortplaats.

T

Artikel 8.48 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «waarvoor» ingevoegd: met betrekking tot het verrichten van een milieubelastende activiteit.

b. Onderdeel a komt te luiden:

a. waarvoor met betrekking tot het verrichten van een milieubelastende activiteit een algemene maatregel van bestuur geldt als bedoeld in artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet, of.

2. In het tweede lid wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

3. In het derde lid wordt «naar haar aard tijdelijke afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

U

In artikel 8.50, derde lid, onder b, wordt «afvalvoorziening» vervangen door: winningsafvalvoorziening.

V

Artikel 8.51 vervalt.

W

In artikel 9.2.2.3, zesde lid, wordt «artikel 5.19, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.10, eerste en vierde lid, van de Omgevingswet.

X

In artikel 9.5.3, eerste zin, wordt «vergunning krachtens artikel 8.1 voor een inrichting» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Y

Artikel 9.5.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede zin.

2. In het zesde lid vervalt de derde zin.

Z

In artikel 9.5.7, tweede lid, eerste zin, wordt «de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, van de Omgevingswet.

AA

In artikel 10.1, vijfde lid, wordt «of een» vervangen door «, een» en wordt na «genoemde wet» ingevoegd: , de Omgevingswet.

AB

In artikel 10.1a, tweede lid, wordt «artikelen 2.4, 2.22, derde lid, en 2.23, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikelen 5.8 tot en met 5.16, 5.34, tweede lid, en 5.36, vierde lid, van de Omgevingswet.

AC

Artikel 10.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden huishoudelijke afvalstoffen te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.

2. In het derde lid wordt «het zich ontdoen van afvalstoffen» vervangen door: handelingen.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Dit artikel is niet van toepassing op afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen.

AD

Artikel 10.6 vervalt.

AE

Aan artikel 10.9, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Zienswijzen kunnen naar voren worden gebracht door een ieder.

AF

Artikel 10.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «wet« ingevoegd «of bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet« en wordt «de bevoegdheid« vervangen door: de taak of bevoegdheid.

2. In het tweede en derde lid wordt «bevoegdheid» vervangen door: taak of bevoegdheid.

AG

Artikel 10.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «vast» ingevoegd: , tenzij de op grond van artikel 10.24, eerste lid, te stellen regels zijn opgenomen in het omgevingsplan.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AH

Artikel 10.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

b. In onderdeel a wordt na «verordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

2. In het tweede lid wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

AI

In de aanhef van artikel 10.25 wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

AJ

Artikel 10.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef van het eerste lid wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

2. In het tweede lid wordt «zodanig besluit» vervangen door: afvalstoffenverordening waarin regels als bedoeld in het eerste lid zijn opgenomen.

AK

In artikel 10.28, eerste lid, wordt na «verordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AL

Artikel 10.29a wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na «wet» ingevoegd «of bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet» en wordt «die bevoegdheid» vervangen door: die taak of bevoegdheid.

2. In onderdeel d wordt «inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

3. In onderdeel e wordt «wordt hergebruikt» vervangen door: opnieuw wordt gebruikt.

4. In onderdeel g wordt «inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

AM

De artikelen 10.32 tot en met 10.35 vervallen.

AN

Artikel 10.37, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b, onder 1°, wordt na «hoofdstuk 8» ingevoegd: van deze wet of artikel 4.3 van de Omgevingswet.

2. Onderdeel d komt te luiden:

d. die op grond van een omgevingsvergunning bevoegd is afvalstoffen aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig te nemen met het oogmerk ze te lozen;.

3. Onderdeel e vervalt.

4. De onderdelen f en g worden geletterd e en f.

AO

In de aanhef van artikel 10.38, eerste lid, wordt «artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met f» vervangen door: artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met e.

AP

In artikel 10.39, eerste lid, wordt «artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met e» vervangen door: artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met d.

AQ

In artikel 10.40a, tweede lid, vervalt «, vastgesteld ingevolge artikel 10.1 van de Waterwet».

AR

In artikel 10.48, tweede lid, wordt de zinsnede die begint met «activiteiten» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: milieubelastende activiteiten bij of krachtens de artikelen 4.5, tweede lid, 5.18. 5.19, 5.26, 5.31, 5.34, eerste en vierde lid, 5.37, 5.38, 5.39, aanhef en onder a, 5.40, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a tot en met e, 5.41, 5.42, tweede lid, 13.5, 16.15, 16.16, 16.55, eerste, derde en vierde lid, 16.65 tot en met 16.68 en 16.88 van de Omgevingswet.

AS

De artikelen 10.51 tot en met 10.53 vervallen.

AT

Artikel 10.54 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen tijdens het inzamelen of vervoeren daarvan nuttig toe te passen, te verwijderen of te mengen.

2. In het tweede lid wordt «artikel 10.47, 10.48 of 10.54a, tweede lid» vervangen door: artikel 10.47 of 10.48.

AU

Artikel 10.54a vervalt.

AV

In artikel 10.61, eerste lid, wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AW

Artikel 10.63 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid wordt «zich van afvalstoffen te ontdoen door deze buiten een inrichting» vervangen door: huishoudelijke afvalstoffen.

2. In het derde lid wordt «de artikelen 10.28, 10.29, 10.47, 10.51» vervangen door «de artikelen 10.28, 10.29, 10.47» en vervalt «van 10.52,».

AX

In artikel 10.64, eerste lid, wordt de zinsnede die begint met «activiteiten» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: milieubelastende activiteiten bij of krachtens de artikelen 4.5, tweede lid, 5.18, 5.19, 5.26, 5.31, 5.34, eerste en vierde lid, 5.37, 5.38, 5.39, aanhef en onder a, 5.40, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a tot en met e, 5.41, 5.42, tweede lid, 13.5, 16.15, 16.55, eerste, derde en vierde lid, 16.65 tot en met 16.68 en 16.88 van de Omgevingswet.

AY

Titel 11.2 vervalt.

AZ

Artikel 11a.1 vervalt.

BA

Hoofdstuk 12 vervalt.

BB

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «of wettelijke bepalingen».

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. De in het eerste lid bedoelde wetten zijn de Kernenergiewet, de Wet geluidhinder, de Wet bodembescherming en de Wet bescherming Antarctica.

BC

De artikelen 13.2, 13.4 en 13.12 vervallen.

BD

In het opschrift van afdeling 13.3 wordt «Afvalvoorzieningen» vervangen door: Winningsafvalvoorzieningen.

BE

In artikel 13.13, eerste lid, wordt «omgevingsvergunning» vervangen door »vergunning» en wordt «afvalvoorziening» vervangen door: winningsafvalvoorziening.

BF

Hoofdstuk 14 vervalt.

BG

Artikel 15.20, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «de artikelen 10.48 of 10.52» vervangen door: artikel 10.48.

2. Onderdeel c vervalt.

3. Onderdeel d wordt geletterd c.

BH

Artikel 15.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel a vervalt.

b. De onderdelen b tot en met d worden geletterd a tot en met c.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. In gevallen als bedoeld in het eerste lid beslist Onze Minister over het toekennen van de vergoeding.

BI

In artikel 15.22 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

BJ

Artikel 15.34 vervalt.

BK

Artikel 15.51 komt te luiden:

Artikel 15.51

1. Deze titel is van toepassing op het telen van gewassen in kassen.
2. Deze activiteit omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
a. hiermee rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan, en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging, of
b. deze functioneel ondersteunen.

BL

Na artikel 15.51 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 15.51a

Deze titel is niet van toepassing op het telen van gewassen in kassen:
a. met een totale oppervlakte kleiner dan 2.500 m^2, indien op het terrein niet uitsluitend gewassen in kassen worden geteeld,

b. alleen:
1°. bij een huishouden of bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis,
2°. voor educatieve doeleinden,
3°. bij onderzoeksinstellingen, of
4°. bij volkstuinen, of
c. voor zover het een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, betreft.

Artikel 15.51b

1. Voor activiteiten als bedoeld in artikel 15.51 geldt een systeem van verevening van kosten van het in een kalenderjaar overschrijden van de voor het verrichten van de activiteiten gezamenlijk voor dat kalenderjaar vastgestelde hoeveelheid CO_2-emissies.
2. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken, de hoeveelheid CO_2-emissies, bedoeld in het eerste lid vast. Het besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

BM

Artikel 15.52 komt te luiden:

Artikel 15.52

Indien de hoeveelheid emissies, bedoeld in artikel 15.51b, eerste lid, wordt overschreden, is degene die een activiteit als bedoeld in artikel 15.51 verricht een vergoeding verschuldigd aan Onze Minister. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de hoogte van die vergoeding dan wel de wijze van berekenen van de hoogte van die vergoeding vastgesteld.

BN

Het opschrift van afdeling 16.2.1 komt te luiden:

AFDELING 16.2.1. BROEIKASGASINSTALLATIES.

BO

Artikel 16.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

BP

In artikel 16.2a, tweede lid, wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

BQ

Artikel 16.2b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

2. In het derde en vierde lid wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BR

In artikel 16.3 wordt «inrichtingen als bedoeld in artikel 16.2, eerste lid, worden mede begrepen inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties worden mede begrepen broeikasgasinstallaties.

BS

Artikel 16.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «inrichting in werking te hebben» wordt vervangen door: broeikasgasinstallatie te exploiteren.

2. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Een aanvraag om een vergunning kan naar keuze van de aanvrager betrekking hebben op één of meer broeikasgasinstallaties die worden geëxploiteerd op dezelfde locatie.

BT

Artikel 16.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede die begint met «voor de inrichting waarop» en eindigt met «Onze Minister van Economische Zaken» vervangen door: met betrekking tot de broeikasgasinstallatie waarop de aanvraag betrekking heeft, bevoegd is een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit te verlenen.

2. In het tweede lid vervallen «of vergunning, bedoeld in artikel 40 van de Mijnbouwwet» en «of vergunning als hiervoor bedoeld».

BU

In artikel 16.9 wordt «inrichting» vervangen door «broeikasgasinstallatie» en wordt «de hoofdstukken 2 en 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: afdeling 2.2, hoofdstuk 4, afdeling 5.1 of hoofdstuk 16 van de Omgevingswet.

BV

In artikel 16.10 wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BX

In artikel 16.11, eerste lid, wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

BY

In artikel 16.15 wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BZ

Artikel 16.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «een inrichting» vervangen door «een broeikasgasinstallatie» en wordt «de inrichting drijft» vervangen door: de broeikasgasinstallatie exploiteert.

2. In het tweede lid wordt «van degene die de inrichting drijft» vervangen door: van de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

CA

Artikel 16.20c, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. met betrekking tot de broeikasgasinstallaties de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is ingetrokken;.

2. In onderdeel b wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

CB

Artikel 16.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De tweede zin komt te luiden: Bij of krachtens de maatregel kan worden bepaald dat de voorschriften van de bij onderscheidenlijk krachtens de maatregel gestelde regels kunnen afwijken.

b. Er wordt een zin toegevoegd, luidende: Bij of krachtens de maatregel kan tevens worden bepaald in welke mate de voorschriften van die regels kunnen afwijken en kan worden bepaald dat slechts kan worden afgeweken in daarbij aangegeven categorieën van gevallen.

CC

Artikel 16.35, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste zin wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

2. In de tweede zin wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

CD

Artikel 16.35c wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt »degene die de betrokken inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de betrokken broeikasgasinstallatie.

b. In de tweede zin wordt »degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

2. In het derde lid wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

CE

In de artikelen 16.37, eerste lid, en 16.39 wordt »degene die een inrichting drijft» vervangen door «de exploitant van een broeikasgasinstallatie» en wordt »de inrichting» vervangen door: de broeikasgasinstallatie.

CF

De artikelen 17.1 tot en met 17.3 vervallen.

CG

Artikel 17.4, tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. voor zover de verplichting of het verbod betrekking heeft op een milieubelastende activiteit: door het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, of, indien voor de milieubelastende activiteit regels gelden als bedoeld in paragraaf 4.1.1 van de Omgevingswet, door het bestuursorgaan waaraan een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet met betrekking tot die milieubelastende activiteit zou moeten worden gedaan of, in andere gevallen, door burgemeester en wethouders;.

CH

In het opschrift van titel 17.1A wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

CI

Artikel 17.5a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt «degene die de afvalvoorziening drijft» vervangen door «de exploitant van de winningsafvalvoorziening» en wordt «die inrichting» vervangen door: de milieubelastende activiteit met betrekking tot de winningsafvalvoorziening.

b. De tweede zin vervalt.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot vierde lid, worden twee leden ingevoegd, luidende:
2. De exploitant van de winningsafvalvoorziening verstrekt het bestuursorgaan, bedoeld in het eerste lid, tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:
a. de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
b. de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor het milieu van het voorval te kunnen beoordelen;
d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;

e. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals kan voordoen.

3. Artikel 19.3 van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «afvalvoorzieningen aangewezen, waarop ingevolge artikel 2, derde lid, van de richtlijn beheer winningsafval deze titel niet van toepassing is» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen aangewezen.

CJ

Artikel 17.5b komt te luiden:

Artikel 17.5b

Indien de situatie, bedoeld in artikel 17.5a, eerste lid, betrekking heeft op een winningsafvalvoorziening categorie A, voert de exploitant van de winningsafvalvoorziening, onmiddellijk het voor die winningsafvalvoorziening voorgeschreven interne noodplan uit

CK

In artikel 17.5c, tweede lid, wordt «Degene die de afvalvoorziening drijft,» vervangen door: De exploitant van de winningsafvalvoorziening.

CL

In artikel 17.5d wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

CM

Titel 17.1B vervalt.

CN

Artikel 17.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan waarbij op grond van artikel 18.2 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust voor de activiteit waardoor de milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan wordt veroorzaakt.

2. De aanhef van het derde lid komt te luiden:

Het bevoegd gezag is voor zover de activiteit waardoor de milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan betrekking heeft op:.

CO

In artikel 17.10, derde lid, wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CP

Artikel 17.11 vervalt.

CQ

Artikel 17.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt de tweede zin.

2. In het derde, vijfde en zesde lid wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CR

Artikel 17.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt de tweede zin.

2. In het derde lid wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CS

In artikel 17.15, eerste lid, wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CT

Artikel 18.1a komt te luiden:

Artikel 18.1a

1. De artikelen 18.2, vijfde lid, 18.4, 18.6, 18.6a, eerste en tweede lid, 18.7, 18.10, de paragrafen 18.3.2 tot en met 18.3.4 en artikel 19.4, vierde lid, van de Omgevingswet zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de handhaving van het bepaalde bij of krachtens:
a. deze wet;
b. de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen;
c. de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
d. de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels.
2. In afwijking van het eerste lid is artikel 18.4 van de Omgevingswet niet van toepassing voor zover het betreft de handhaving van het bij of krachtens hoofdstuk 16 bepaalde.
3. Tot de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang krachtens artikel 18.3 of 18.4 van de Omgevingswet behoort het in Nederland door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan beheren van afvalstoffen in gevallen waarin die afvalstoffen in strijd met het bij of krachtens de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen of titel 10.7 bepaalde, binnen of buiten Nederlands grondgebied worden gebracht.

CU

Artikel 18.1b vervalt.

CV

Artikel 18.2 komt te luiden:

Artikel 18.2

Het bevoegd gezag waarbij op grond van artikel 18.2 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust, heeft tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de voorschriften die voor degene die de activiteit verricht, gelden op grond van:

1°. het bepaalde bij of krachtens deze wet;

2°. de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;

3°. de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels.

CW

Artikel 18.2a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Voor zover artikel 18.2 van de Omgevingswet niet van toepassing is, hebben Onze betrokken Minister, gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het waterschap tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van artikel 10.1.

2. In het tweede lid wordt «het bestuursorgaan dat tot verlening van vergunningen als bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet bevoegd is» vervangen door: het dagelijks bestuur van het waterschap.

3. Het derde lid komt te luiden:

3. Onze betrokken Minister heeft tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 11a.2 en 11a.3.

CX

In artikel 18.2b, derde lid, wordt «amvb» vervangen door: maatregel.

CY

In artikel 18.2c, tweede lid, wordt «buiten een inrichting van de krachtens artikel 17.4 gestelde verplichtingen» vervangen door: van de krachtens artikel 17.4 opgelegde verplichtingen.

CZ

Artikel 18.2d wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «artikel 5.2, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

b. In onderdeel a wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan voor zover het verplichtingen krachtens de artikelen 10.24 tot en met 10.28 betreft.

c. De puntkomma na onderdeel b wordt vervangen door een punt.

d. Onderdeel c vervalt.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Burgemeester en wethouders hebben tevens tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de bij of krachtens hoofdstuk 10 gestelde verplichtingen, voor zover zij betrekking hebben op het zich ontdoen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.37.

DA

De artikelen 18.2e en 18.2g vervallen.

DB

In artikel 18.8 wordt «artikel 5.15 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.4 van de Omgevingswet.

DC

In artikel 18.18 wordt na «deze wet» ingevoegd: of een verordening als bedoeld in artikel 18.1a, eerste lid.

DD

Aan hoofdstuk 18 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 18.19

1. Een overheidslichaam kan – behoudens matiging door de rechter – de voor zijn rekening komende kosten van het beheer van afvalstoffen waarbij in strijd is gehandeld met het bij of krachtens deze wet bepaalde, verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad die kosten zijn veroorzaakt, of op degene die anderszins krachtens burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan.

2. Een overheidslichaam kan in een geval als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de regels betreffende ongerechtvaardigde verrijking, de daar bedoelde kosten verhalen op degene die door het beheer van de betrokken afvalstoffen ongerechtvaardigd wordt verrijkt.

3. Voor de toepassing van dit artikel is niet vereist dat op het tijdstip waarop de in het eerste lid bedoelde handeling met de in dat lid bedoelde afvalstoffen zich heeft voorgedaan, als tegenover de overheid onrechtmatig werd gehandeld.

DE

Artikel 19.1b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «beschikking als bedoeld in artikel 13.1» vervangen door: beschikking op grond van deze wet, de Kernenergiewet, de Mijnbouwwet, de Omgevingswet, de Wet bescherming Antarctica, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder of de Wet dieren voor zover deze betrekking heeft op dierlijke bijproducten.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Nadat een beschikking krachtens een in het eerste lid genoemde wet tot verlening of wijziging van een vergunning die betrekking heeft op een installatie als bedoeld in Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334) onherroepelijk is geworden, stelt het bevoegd gezag in afwijking van het eerste lid de tekst daarvan voor eenieder elektronisch beschikbaar.

DF

Artikel 19.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, derde zin, wordt de zinsnede die begint met «hoofdstuk» en eindigt met «in samenhang met artikel 7.12» vervangen door: afdeling 16.4 van de Omgevingswet is gedaan en betrekking heeft op een plan of programma onderscheidenlijk besluit waarover de Commissie voor de milieueffectrapportage op grond van artikel 16.39 van die wet onderscheidenlijk 16.47 van die wet.

2. In het tweede lid vervalt «of van paragraaf 7.2 of 7.8 onderscheidenlijk 7.9 is gedaan» en wordt «artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 16.64 van de Omgevingswet.

3. In het derde lid vervalt «of van paragraaf 7.10 is gedaan».

DG

In artikel 19.6b wordt «dat is aangewezen krachtens artikel 7.2 ter zake van een activiteit» vervangen door «als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet» en wordt «omgevingsvergunning voor een inrichting» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

DH

Artikel 19.8 vervalt.

DI

Het opschrift van paragraaf 20.1 vervalt.

DJ

Artikel 20.2a vervalt.

DK

Artikel 20.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet vervalt «en 40 ».

b. De zinsnede met betrekking tot de Wet inzake de luchtverontreiniging vervalt.

c. De zinsnede die begint met «de artikelen 125 van de Gemeentewet» en eindigt met «van toepassing is,» vervalt.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde en vierde lid worden vernummerd tot tweede en derde lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «een activiteit» en eindigt met «een omgevingsvergunning» vervangen door: het oprichten, in werking brengen, in werking houden, buiten gebruik stellen, wijzigen of ontmantelen van een inrichting als bedoeld in artikel

15, onder b, van de Kernenergiewet dat tevens is aan te merken als het bouwen van een bouwwerk waarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

DL

Artikel 20.4 komt te luiden:

Artikel 20.4

Artikel 20.3 is niet van toepassing op besluiten op een aanvraag om een vergunning of op bezwaren krachtens de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen.

DM

Paragraaf 20.2 vervalt.

DN

In artikel 21.1, eerste lid, wordt «de hoofdstukken 8, 13 en 18 en paragraaf 14.1 van deze wet» vervangen door: de hoofdstukken 8, 13 en 18.

DO

Artikel 21.3 vervalt.

DP

Artikel 21.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. De voordracht voor een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 9.2.3.2 wordt Ons gedaan door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

2. Het tweede, derde en zevende lid vervallen.

3. Het vierde tot en met zesde lid worden vernummerd tot tweede tot en met vierde lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «artikel 1.1, eerste, derde, zesde, zevende of achtste lid,» en eindigt met «12.29,» vervangen door: artikel 1.1, eerste, derde, zesde, zevende of achtste lid, 2.2, derde lid, 8.40, 8.49, vijfde lid, 9.2.1.3, tweede lid, 9.2.1.4, 9.2.2.1, eerste lid, 9.2.3.2, 9.2.3.3, vierde lid, 9.5.2, 10.2, tweede lid, 10.22, tweede lid, 10.28, eerste lid, 10.29, eerste lid, 10.41, eerste en tweede lid, 10.42, eerste lid, 10.43, eerste lid, 10.44, derde lid, 10.46, eerste lid, 10.47, eerste lid, 10.48, eerste lid, 10.54, derde lid, 10.61, eerste lid, 11.1, eerste lid, 11.3, eerste lid, 11.11, tweede lid, 11.29, vierde lid,.

5. Het derde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt «vierde lid» vervangen door: tweede lid.

b. De derde en vierde zin vervallen.

6. In het vierde lid (nieuw) wordt in de vierde zin «zijn het tweede en het derde lid» vervangen door: is het eerste lid.

DQ

Artikel 22.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «en titel 12.3».

2. Het tweede komt te luiden:
2. Artikel 8.40 is niet van toepassing op activiteiten voor zover daaromtrent regels zijn gesteld op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet.

3. Het derde lid vervalt.

4. Het vierde tot en met tiende lid worden vernummerd tot derde tot en met negende lid.

5. In het zesde lid (nieuw) wordt «krachtens artikel 6.6 juncto artikel 6.2 of 6.3 van de Waterwet» vervangen door: in op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde regels.

6. In het achtste lid (nieuw) vervalt «de Waterwet,».

Artikel 2.46 (Wet normering topinkomens)

Bijlage 1 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering topinkomens wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder het opschrift Ministerie van Infrastructuur en Milieu vervallen onderdeel 2 alsmede de aanduiding «1.» voor onderdeel 1.

2. Onder het opschrift Ministerie van Veiligheid en Justitie wordt na onderdeel 8 een onderdeel toegevoegd, luidende:
9. De stichting, bedoeld in artikel 17.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.47 (Wet op de economische delicten)

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onderdeel 1°, vervallen in de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet «, 40» en «, 43».

B

Artikel 1a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet inzake de luchtverontreiniging vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer wordt «artikel 1.2, eerste lid, – voor zover aangeduid als strafbare feiten – , en de artikelen 1.3a, vierde lid,» vervangen door «de artikelen» en vervallen

«10.54a, eerste en derde lid» en «17.1, 17.3, eerste lid,».

c. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen
1.7a,
4.1, eerste lid, voor zover dat voorschrift is gesteld in een waterschapsverordening of een omgevingsverordening met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
4.3, eerste lid, aanhef en onder b, c, f, h en i, en tweede lid, aanhef en onder b en c,
5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover dat verbod is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten b en d, en tweede lid, aanhef en onder b, c, en f,
5.3, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen of het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
5.4, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
5.5, eerste lid, derde lid, aanhef en onder a, en vierde lid, aanhef en onder a,
5.37, eerste lid,
5.52, tweede lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover dat verbod is gesteld met het oog op het beschermen van monumenten of archeologische monumenten, b en d, en tweede lid, aanhef en onder b, c en f, en artikel 5.5, eerste lid, derde lid, aanhef en onder a, en vierde lid, aanhef en onder a,
18.8,
19.3, tweede lid, 19.4, eerste en tweede lid, 19.9 in verbinding met 19.3, tweede lid, 19.12, eerste en tweede lid, 19.18, tweede en derde lid, en
23.3, vijfde en zesde lid;.

2. Onderdeel 2° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Crisis- en herstelwet, de Ontgrondingenwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervallen «8.41, eerste, tweede en derde lid, 8.42, eerste lid,», «10.32», «10.51, eerste lid, 10.52, eerste lid,», 12.20, eerste en tweede lid, 12.20a, eerste lid, in verbinding met 12.20, eerste lid, 12.29, aanhef en onder a tot en met c, 12.30,» en «17.2, 17.11,».

c. De zinsnede met betrekking tot de Woningwet komt te luiden:
de Woningwet, de artikelen 14a, 119, tweede lid, en 120, tweede lid;.

d. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen
4.3, eerste lid, aanhef en onder a, d en e en tweede lid, aanhef en onder a,
5.1, eerste lid, aanhef en onder a, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°, en c, en tweede lid, aanhef en onder a, d en e,
5.5, tweede lid,
5.6,
5.52, tweede lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, en tweede lid, aanhef en onder a, d, en e, en 5.5, tweede lid, en
23.1, eerste lid;.

3. Onderdeel 3° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet inzake de luchtverontreiniging vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt «, 12.14, eerste en tweede lid».

c. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen
2.38,
2.40, eerste lid,
4.1, eerste lid, in overige gevallen dan bedoeld onder 1°,
4.3, eerste lid, aanhef en onder g, en derde lid,
5.3, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°,
5.4, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°,
5.5, derde lid, aanhef en onder b, en vierde lid, aanhef en onder b,
5.37, tweede lid,
10.2, 10.3, 10.6 tot en met 10.10, 10.13 tot en met 10.15, 10.16, eerste en tweede lid, 10.17, 10.18, 10.19, eerste en tweede lid, 10.19a, 10.20, 10.21, eerste lid, 10.24, 10.25, 10.27, eerste en tweede lid,
20.3 en 20.6;.

C

In artikel 6, derde lid, wordt na «Distributiewet,» ingevoegd: of gesteld bij of krachtens de artikelen 10.2, 10.3, 10.6 tot en met 10.10, 10.13 tot en met 10.15, 10.16, eerste en tweede lid, 10.17, 10.18, 10.19, eerste en tweede lid, 10.19a, 10.20, 10.21, eerste lid, 10.24, 10.25, 10.27, eerste en tweede lid van de Omgevingswet,.

D

In artikel 23a vervalt «, artikel 96 van de Wet inzake de luchtverontreiniging».

Artikel 2.48 (Wet op de huurtoeslag)

In artikel 11, derde lid, onder b, van de Wet op de huurtoeslag wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.49 (Wet veiligheidsregio's)

De Wet veiligheidsregio's wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt na «Politiewet 2012» door een puntkomma, een begripsbepaling toegevoegd, luidende:
milieubelastende activiteit: milieubelastende activiteit als bedoeld in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet.

B

In artikel 14, tweede lid, onder e, wordt na «artikel 10, onder b» ingevoegd: , waaronder de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen, en van de wijze waarop de gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen.

C

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen luchthavens en categorieën locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht, inrichtingen en rampen worden aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt. In dat plan worden de maatregelen opgenomen die moeten worden genomen bij een ramp op een aangewezen luchthaven of op een locatie of in een inrichting of tijdens een ramp die behoort tot een aangewezen categorie.

2. In het derde lid wordt «krachtens het eerste lid aangewezen inrichting» vervangen door «locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht of een inrichting».

D

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «Het bestuur van de veiligheidsregio kan» ingevoegd: een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht of.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Degene die een of meer milieubelastende activiteiten op een aangewezen locatie verricht of degene die een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat op die locatie of in die inrichting beschikt kan worden over een bedrijfsbrandweer die voldoet aan de bij de aanwijzing gestelde eisen.

3. In het derde lid wordt na «Onze Minister indien het een» ingevoegd «locatie of» en wordt «het hoofd of de bestuurder van de inrichting» vervangen door: degene die de milieubelastende activiteit verricht of de inrichting exploiteert.

4. Het vierde lid komt te luiden:
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, de categorieën locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht en inrichtingen die kunnen worden aangewezen, de wijze waarop tot de aanwijzing kan worden besloten en de eisen waaraan degene, bedoeld in het tweede lid, moet voldoen.

5. In het vijfde lid wordt «Het hoofd of de bestuurder van een inrichting als bedoeld in het vierde lid» vervangen door: Degene die een of meer milieubelastende activiteiten op een locatie als bedoeld in het vierde lid verricht of een inrichting exploiteert,.

6. In het zesde lid wordt «Het hoofd of bestuurder van een aangewezen inrichting» vervangen door: Degene die een of meer milieubelastende activiteiten op een aangewezen locatie verricht of degene die een aangewezen inrichting exploiteert,.

7. Het zevende lid komt te luiden:
7. Degene die een of meer milieubelastende activiteiten op een aangewezen locatie verricht of degene die een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat de bedrijfsbrandweer ter zake van optreden dat noodzakelijk is ter bestrijding van brand of van gevaar anderszins op de locatie of binnen de inrichting, de aanwijzingen opvolgt van degene die op grond van een wettelijk voorschrift met de feitelijke leiding van die bestrijding is belast.

E

Artikel 45 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «openbare register, bedoeld in artikel 12.12 van de Wet milieubeheer» vervangen door: landelijk register, bedoeld in artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet.

2. In het tweede lid wordt «de instantie, bedoeld in artikel 12.12, derde lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: de instantie die is belast met het beheer van het landelijk register, bedoeld in artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet.

F

Artikel 48, tweede lid, komt te luiden:
2. Het bestuur van de veiligheidsregio kan bevelen dat een milieubelastende activiteit op een locatie of in een inrichting die behoort tot een krachtens artikel 17 aangewezen categorie, niet wordt verricht of geëxploiteerd, indien degene die de milieubelastende activiteit verricht of gaat verrichten of de inrichting exploiteert of gaat exploiteren niet aan de in het eerste lid bedoelde verplichting tot informatieverstrekking voldoet.

G

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, eerste zin, wordt na «categorieën» ingevoegd: locaties en.

2. In het derde lid wordt «richtlijn nr. 96/82/EG van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (PbEG L 10)» vervangen door: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197).

H

In artikel 61, eerste lid, onder b, wordt «krachtens artikel 17 aangewezen inrichtingen» vervangen door: milieubelastende activiteiten op locaties en in inrichtingen die behoren tot een krachtens artikel 17 aangewezen categorie.

I

In artikel 63 wordt «krachtens artikel 17 aangewezen inrichtingen» vervangen door: milieubelastende activiteiten op locaties en in inrichtingen die behoren tot een krachtens artikel 17 aangewezen categorie.

Artikel 2.50 (Wet verbod pelsdierhouderij)

In artikel 4, onder c, van de Wet verbod pelsdierhouderij wordt «vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 2.51 (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2, vierde lid, wordt «uitsluitend plaatsvindt binnen een inrichting als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer» vervangen door: volledig binnen de begrenzing van een afgesloten gebied plaatsvindt.

B

In artikel 14, vijfde lid, wordt «artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1 van de Omgevingswet.

Artikel 2.52 (Wet voorkoming verontreiniging door schepen)

In artikel 42 van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen wordt «artikel 5, eerste lid, onderdeel b, voor zover daaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de artikel 6.6 juncto artikel 6.3 van de Waterwet» vervangen door: artikel 5, eerste lid, onderdeel c, voor zover daaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of voor zover daarvoor een omgevingsvergunning is vereist op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, van die wet.

Artikel 2.53 (Wet waardering onroerende zaken)

In artikel 17, vierde lid, van de Wet waardering onroerende zaken wordt «voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend» vervangen door: is verleend voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet of voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet.

Artikel 2.54 (Wet windenergie op zee)

De Wet windenergie op zee wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3, tweede lid, wordt «nationaal waterplan, bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet,» vervangen door: nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet,.

B

In artikel 4, derde lid, wordt «artikel 6.6 van de Waterwet» vervangen door: artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder f, onder 2°en 3°, en derde lid, van de Omgevingswet.

C

Artikel 8 vervalt.

D

In artikel 17, tweede lid, onder c, wordt «Waterwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.55 (Woningwet)

De Woningwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de begripsbepalingen «bestemmingsplan», «bevoegd gezag», «kwaliteitsverklaring», «norm», «omgevingsvergunning», «stadsbouwmeester», «voorziening», «welstandscommissie».

2. De begripsbepaling «slopen» in het eerste lid komt te luiden:
slopen: geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen;.

3. In het derde lid vervalt de begripsbepaling «bouwwerk».

4. Het zevende lid vervalt.

B

Artikel 1a vervalt.

C

Hoofdstuk II vervalt.

D

In artikel 12d, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

E

Artikel 13 komt te luiden:

Artikel 13

Het college van burgemeester en wethouders kan degene die als eigenaar van een gebouw of uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen, verplichten tot het binnen een door het college te bepalen termijn treffen van voorzieningen die onderdeel zijn van een onderhoudsplan voor een gebouw als bedoeld in artikel 12d, eerste lid, en niet binnen de daarvoor in het onderhoudsplan gestelde termijn zijn uitgevoerd.

F

Artikel 13a vervalt.

G

Artikel 13b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het college van burgemeester en wethouders kan degene die als eigenaar of uit anderen hoofde bevoegd is tot het in gebruik geven van een gebouw, open erf of terrein, verplichten om het gebouw, open erf of terrein in beheer te geven aan het college van burgemeester en wethouders, aan een persoon die uit hoofde van beroep of bedrijf op het terrein van de huisvesting werkzaam is, of aan een op dat terrein werkzame instelling, dan wel in gebruik te geven aan een andere persoon dan degene die als gevolg van een sluiting als bedoeld in onderdeel c het gebruik van het gebouw, open erf of terrein heeft moeten staken, indien:

a. ter zake van een overtreding van op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken of van voorschriften over het gebruik of de staat van open erven of terreinen gegeven in een omgevingsplan, die naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid, een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding, of

b. ter zake van een overtreding van voorschriften over het gebruik van gebouwen, open erven of terreinen of over het tegengaan van hinder gegeven in een omgevingsplan, die naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid, een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding, of

c. het gebouw, open erf of terrein op grond van artikel 17, dan wel het gebouw op grond van artikel 174a van de Gemeentewet, een verordening als bedoeld in artikel 174 van die wet of artikel 13b van de Opiumwet is gesloten.

2. In het derde en vierde lid wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

3. In het zevende lid wordt «artikel 1a of 1b overtreedt» vervangen door «de overtreding, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a of b begaat» en wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

4. Het achtste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

b. Onderdeel a komt te luiden:

a. zodra de overtreding bedoeld in het tweede lid, onderdeel a of b, en het gevaar voor de gezondheid of veiligheid respectievelijk de bedreiging van de leefbaarheid naar zijn oordeel zijn beëindigd;.

H

In artikel 14, eerste, vierde en vijfde lid, wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

I

In artikel 14a vervalt «, 13a».

J

Artikel 15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

2. In het eerste en tweede lid vervalt «, 13a».

K

Artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17

1. Indien herhaaldelijke overtreding van op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken of van voorschriften over het gebruik of de staat van open erven en terreinen gegeven in een omgevingsplan naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kan het college van burgemeester en wethouders besluiten dat gebouw, open erf of terrein te sluiten.

2. Indien herhaaldelijke overtreding van voorschriften over het gebruik van gebouwen, open erven of terreinen of het tegengaan van hinder gegeven in een omgevingsplan naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid kan het college van burgemeester en wethouders besluiten dat gebouw, open erf of terrein te sluiten.

3. Het college van burgemeester en wethouders kan bij de sluiting, bedoeld in het eerste en tweede lid, van de overtreder de ingevolge artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.

4. Het college van burgemeester wethouders bepaalt in het besluit, bedoeld in het eerste en tweede lid, de duur van de sluiting.

L

Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18

Indien het college van burgemeester en wethouders een besluit als bedoeld in artikel 13, 13b, tweede lid, of 17 heeft genomen en, nadat dat besluit is genomen, een ander bestuursorgaan bevoegd wordt ten aanzien van het betrokken gebouw, open erf of terrein blijft het college van

burgemeester en wethouders dat het besluit heeft genomen bevoegd met betrekking tot dat besluit totdat het besluit onherroepelijk is geworden en is tenuitvoergelegd of is ingetrokken.

M

In artikel 63, eerste lid, wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door: colleges van burgemeester en wethouders.

N

In artikel 65, eerste lid, wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders.

O

In artikel 75, eerste lid, wordt «burgemeester en wethouders kunnen» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders kan.

P

In de artikelen 81, vierde lid, en 84 wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door: het college van burgemeester en wethouders.

Q

Artikel 92 komt te luiden:

Artikel 92

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk III.
2. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover het betreft de verplichting tot het verlenen van medewerking aan de krachtens artikel 93, eerste lid, aangewezen ambtenaren.

R

Artikel 92a vervalt.

S

Artikel 93 komt te luiden:

Artikel 93

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens hoofdstuk III bepaalde zijn belast de bij besluit van het college van burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
2. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de hoofdstukken IIIA en IV bepaalde zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen bij de autoriteit werkzame ambtenaren.
3. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de hoofdstukken V tot en met IX bepaalde zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.

4. Van een besluit als bedoeld in het tweede en derde lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

5. De ambtenaren die zijn belast met het toezicht op de naleving ter zake van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk III zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner.

T

Artikel 95 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «zenden burgemeester en wethouders» vervangen door: zendt het college van burgemeester en wethouders.

2. In het tweede lid wordt «burgemeester en wethouders geven» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders geeft.

U

Hoofdstuk VII vervalt.

V

Artikel 104 vervalt.

W

Artikel 116 vervalt.

X

Voor artikel 120 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 119

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften worden gegeven ter uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad (PbEU 2011, L 88).

2. Gedragingen in strijd met voorschriften als bedoeld in het eerste lid zijn verboden.

Y

Artikel 120, tweede lid, komt te luiden:

2. Gedragingen in strijd met voorschriften als bedoeld in het eerste lid zijn verboden.

Z

In artikel 120b, eerste lid, wordt «artikel 120, tweede lid» vervangen door: artikel 119, tweede lid, en artikel 120, tweede lid.

AA

Artikel 121 komt te luiden:

Artikel 121

De bevoegdheid, de gemeenteraad toekomende overeenkomstig artikel 149 van de Gemeentewet, wordt niet uitgeoefend ten aanzien van de onderwerpen waarin is voorzien bij of krachtens de algemene maatregelen van bestuur, bedoeld in hoofdstuk IV, voor zover die algemene maatregelen van bestuur betrekking hebben op toegelaten instellingen.

AB

De artikelen 122, 126, 129, 130, 131 en 133 vervallen.

HOOFDSTUK 3 INTREKKING WETTEN

Artikel 3.1 (intrekken wetten)

De volgende wetten worden ingetrokken:
a. de Belemmeringenwet Landsverdediging,
b. de Belemmeringenwet Privaatrecht,
c. de Crisis- en herstelwet,
d. de Interimwet stad-en-milieubenadering,
e. de Ontgrondingenwet,
f. de Planwet verkeer en vervoer,
g. de Spoedwet wegverbreding,
h. de Tracéwet,
i. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
j. de Wet ammoniak en veehouderij,
k. de Wet geurhinder en veehouderij,
l. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,
m. de Wet inzake de luchtverontreiniging,
n. de Wet ruimtelijke ordening.

HOOFDSTUK 4 OVERGANGSRECHT

AFDELING 4.1 ALGEMENE OVERGANGSBEPALINGEN LOPENDE PROCEDURES BESLUITEN

Artikel 4.1 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten)

Deze afdeling is, tenzij bij of krachtens dit hoofdstuk anders is bepaald, van toepassing op besluiten op grond van:
a. of met toepassing van de Crisis- en herstelwet,
b. de artikelen 41 en 41a van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,
c. de artikelen 7a, 40 en 43 van de Mijnbouwwet,
d. de Ontgrondingenwet,
e. artikel 19 van de Spoorwegwet,
f. of met toepassing van de artikelen 5.1, 5.2, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 en 6.10 van de Waterwet,
g. artikel 78, eerste lid, voor zover het gaat om een verordening als bedoeld in artikel 4.7, onder a, van deze wet en artikel 83, van de Waterschapswet, voor zover het gaat om een nadere regel als bedoeld in artikel 4.7, onder b, van deze wet,
h. of met toepassing van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
i. de Wet ammoniak en veehouderij,
j. de artikelen 2 en 6 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken,
k. de Wet geurhinder en veehouderij,
l. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,

m. de artikelen 7 en 12 van de Wet lokaal spoor,
n. paragraaf 1.2, de hoofdstukken 7 en 14 en artikel 17.3 van de Wet milieubeheer,
o. de Wet ruimtelijke ordening,
p. de artikelen 6, tweede lid, 7, 7a, 12, tweede en vierde lid, 13, aanhef en onderdeel b, 92, voor zover het gaat om de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk II, en 92a van de Woningwet.

Artikel 4.2 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten gedoogplicht)

Deze afdeling is van toepassing op besluiten tot oplegging van een gedoogplicht op grond van of met toepassing van:
a. artikel 5 van de Belemmeringenwet Landsverdediging,
b. de Belemmeringenwet Privaatrecht,
c. artikel 2.3, elfde lid, van de Crisis- en herstelwet,
d. artikel 7 van de Drinkwaterwet,
e. de artikelen 9g en 20 van de Elektriciteitswet 1998,
f. artikel 39a van de Gaswet,
g. artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,
h. artikel 57, eerste en tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,
i. artikel 5 van de Mijnbouwwet,
j. de artikelen 21g, eerste lid, eerste en tweede zin, en 21h, eerste lid, van de Ontgrondingenwet,
k. artikel 24, derde lid, van de Spoorwegwet,
l. artikel 21 van de Tracéwet,
m. artikel 23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag,
n. artikel 38 van de Warmtewet,
o. de artikelen 5.21, eerste lid, 5.22, eerste lid, en 5.24, eerste lid, van de Waterwet,
p. artikel 43 van de Wet bodembescherming,
q. artikel 7, eerste lid, van de Wet lokaal spoor,
r. artikel 60, eerste lid, van de Wet inzake de luchtverontreiniging,
s. artikel 3.36a van de Wet ruimtelijke ordening.

Artikel 4.3 (besluit op aanvraag)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met uitzondering van artikel 3.9, derde lid, eerste zin, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, van toepassing:
a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,
b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 4.4 (ambtshalve besluit met toepassing van afdeling 3.4 Awb)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een ambtshalve te nemen besluit een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, blijft het oude recht van toepassing:
a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,

b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 4.5 (ambtshalve besluit met toepassing van titel 4.1 Awb)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het besluit is bekendgemaakt, blijft het oude recht van toepassing:

a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,

b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

AFDELING 4.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP OMGEVINGSWET

§ 4.2.1 Overgangsbepaling omgevingsplannen

Artikel 4.6 (deel omgevingsplan)

1. Als deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, gelden:

a. een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.3 van de Crisis- en herstelwet,

b. een provinciaal inpassingsplan als bedoeld in art. 2.3a van de Crisis- en herstelwet,

c. een bestemmingsplan waarin met toepassing van artikel 2.4, eerste lid, onder k, van de Crisis- en herstelwet bij wijze van experiment wordt afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening,

d. een regel als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,

e. een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer,

f. een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

g. een wijzigingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening,

h. een uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening,

i. een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

j. een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

k. een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

l. een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, dat betrekking heeft op een bestemmingsplan of een wijzigingsplan als bedoeld in die wet,

m. een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.103, eerste lid, en 4.104, eerste lid.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage is gelegd van een bestemmingsplan, inpassingsplan, wijzigingsplan, uitwerkingsplan of exploitatieplan, of een beheersverordening is vastgesteld, maar nog niet in werking getreden, blijft het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

3. Het oude recht blijft van toepassing op een beroep tegen een bestemmingsplan, wijzigingsplan, uitwerkingsplan, inpassingsplan of exploitatieplan tot dit plan onherroepelijk is.

4. Artikel 4.3 is niet van toepassing op een aanvraag om een bestemmingsplan, beheersverordening, wijzigingsplan, uitwerkingsplan, inpassingsplan of exploitatieplan vast te stellen of te wijzigen.

5. Artikel 4.4 is niet van toepassing in gevallen als bedoeld in het tweede lid.

§ 4.2.2 Overgangsbepalingen waterschapsverordeningen

Artikel 4.7 (deel waterschapsverordening)

Als deel van een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet, gelden:

a. een verordening als bedoeld in artikel 78, eerste lid, van de Waterschapswet:

1°. zijnde een keur, met uitzondering van de daarin opgenomen regels over onderhoudsverplichtingen,

2°. die gaat over wegen of vaarwegen die in beheer zijn bij het waterschap, of

3°. die gaat over de aansluiting van een openbaar riool op een zuiveringtechnisch werk of het brengen van afvalwater vanuit een openbaar riool in een zuiveringtechnisch werk,

b. een nadere regel als bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Waterschapswet, voor zover die regel niet gaat over onderhoudsverplichtingen,

c. een legger als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet die onherroepelijk is, voor zover daarin de ligging van een waterstaatswerk en een daaraan grenzende beschermingszone is aangegeven.

Artikel 4.8 (waterschapsverordening)

Artikel 4.7 is niet van toepassing als een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet gelijktijdig met of onmiddellijk na de inwerkingtreding van dat artikel van kracht wordt.

§ 4.2.3 Overgangsbepalingen omgevingsvisies

Artikel 4.9 (uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie)

1. Aan de verplichting tot het vaststellen van een gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan.

2. In afwijking van artikel 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling verloopt de termijn voor het vaststellen van de omgevingsvisie, bedoeld in die zin, niet eerder dan het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, bedoeld in het eerste lid.

3. De hoofdzaken van het te voeren beleid in een gemeentelijk milieubeleidsplan als bedoeld in artikel 4.16 van de Wet milieubeheer, een gemeentelijk verkeers- en vervoersplan als bedoeld in artikel 9 van de Planwet verkeer en vervoer en een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, blijven gelden totdat een gemeentelijke omgevingsvisie van kracht wordt.

4. Als een plan of structuurvisie als bedoeld in het derde lid niet van kracht is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.10 (gelijkstelling omgevingsvisie)

1. Een gemeentelijke omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt,
geldt als een gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een provinciale omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, tweede lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt,
geldt als een provinciale omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. De nationale omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt,
geldt als een nationale omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet.

§ 4.2.4 Overgangsbepaling programma

Artikel 4.11 (niet verplicht programma)

Een programma dat:
a. is vastgesteld op of na 23 maart 2016,
b. voldoet aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 2.24 en paragraaf 3.2.1 van de Omgevingswet, en indien van toepassing, bij of krachtens paragraaf 16.4.1 van de Omgevingswet,
c. voor de inwerkingtreding van artikel 3.4 van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van kracht wordt,
geldt als een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet.

Artikel 4.12 (nec-programma)

Een nationaal programma ter beheersing van de luchtverontreiniging dat strekt ter uitvoering van artikel 6, eerste lid, van de nec-richtlijn, en van kracht is, geldt als een nationaal nec-programma als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

§ 4.2.5 Overgangsbepalingen omgevingsvergunningen

Artikel 4.13 (ontheffing en vergunning)

1. Een ontheffing of vergunning voor een activiteit waarop een verbodsbepaling van toepassing is als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet en die onherroepelijk is, geldt als een omgevingsvergunning voor die activiteit.
2. Als aan een omgevingsvergunning verbonden voorschriften als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet gelden:
a. beperkingen of voorwaarden waaronder een ontheffing of vergunning is verleend,
b. nadere eisen als bedoeld in artikel 2.22, derde lid, onder b en c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en

c. een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, dat betrekking heeft op een omgevingsvergunning.

3. Als op een activiteit na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet van toepassing is, geldt een aan een onherroepelijke omgevingsvergunning voor die activiteit verbonden voorschrift als een maatwerkvoorschrift, voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

4. Als een aan een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een activiteit verbonden voorschrift ook geldt voor het deel van die activiteit waarop een verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet niet van toepassing is, geldt dat voorschrift als een maatwerkvoorschrift.

Artikel 4.14 (nieuwe vergunningplicht)

Als een activiteit voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zonder ontheffing of vergunning onafgebroken rechtmatig is verricht en bij de inwerkingtreding van die wet voor die activiteit een verbod als bedoeld in artikel 5.1, 5.3 of 5.4 van de Omgevingswet van toepassing wordt, geldt voor die activiteit bij de inwerkingtreding van die wet een omgevingsvergunning van rechtswege voor een termijn van twee jaar, mits die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van die wet. Bij algemene maatregel van bestuur kan voor daarbij aangegeven activiteiten worden bepaald dat:

a. een omgevingsvergunning van rechtswege geldt voor een andere daarbij aangegeven termijn,

b. aan de geldigheid van een omgevingsvergunning van rechtswege geen termijn is verbonden.

Artikel 4.15 (wijziging bevoegd gezag vergunningverlening)

Als bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de bevoegdheid te beslissen op een aanvraag overgaat naar een ander bestuursorgaan en de ontheffing of vergunning nog niet is verleend, kan het bestuursorgaan dat op grond van afdeling 4.1 bevoegd blijft om op die aanvraag te beslissen, die bevoegdheid overdragen aan het bestuursorgaan dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet bevoegd wordt te beslissen op die aanvraag, mits dat bestuursorgaan daarmee instemt.

§ 4.2.6 Overgangsbepaling gedoogplichten

Artikel 4.16 (gedoogplichtbeschikking, concessie en schadevergoeding)

1. Een gedoogplichtbeschikking die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in afdeling 10.3 van de Omgevingswet als de grondslag ervan ligt in de artikelen, bedoeld in artikel 4.2, onder a tot en met f en h tot en met r.

2. Een concessie als bedoeld in artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.14, aanhef en onder e, van de Omgevingswet.

3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is ontstaan als gevolg van de te gedogen handeling als bedoeld in:

a. de artikelen 9 en 10 van de Waterstaatswet 1900,

b. de artikelen 8.51 en 17.11 van de Wet milieubeheer,

c. artikel 8a.6 van de Wet luchtvaart,

d. de artikelen 24 en 25 van de Spoorwegwet,
e. artikel 8 van de Wet lokaal spoor,
f. artikel 4 van de Mijnbouwwet,
g. artikel 24 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, en
i. artikel 4.2, met uitzondering van onderdeel o,
blijft het oude recht van toepassing op een vordering tot schadevergoeding die is ingesteld binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

§ 4.2.7 Overgangsbepalingen nadeelcompensatie

Artikel 4.17 (nadeelcompensatie Mijnbouwwet, Monumentenwet 1988 zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, Ontgrondingenwet, Tracéwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer en artikel 6.1, tweede lid, onder g, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door:
a. een beschikking als bedoeld in artikel 40, elfde lid, onder a, van de Mijnbouwwet,
b. een vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet of een weigering van die vergunning,
c. een beschikking als bedoeld in artikel 8 van de Ontgrondingenwet,
d. een tracébesluit als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Tracéwet,
e. een beschikking als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
f. een beschikking als bedoeld in artikel 15.20, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer voor zover het gaat om artikel 10.52 van die wet, een beschikking als bedoeld in artikel 15.20, eerste lid, onder c, van de Wet milieubeheer of een bepaling als bedoeld in artikel 15.21, eerste lid, aanhef en onder a, van die wet, of
g. een koninklijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder g, van de Wet ruimtelijke ordening.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:
a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend,
b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd, of
c. voor een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht,
en het besluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit is vastgesteld.
3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.
4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.18 (nadeelcompensatie Spoedwet wegverbreding en artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door:

a. een onherroepelijk besluit of plan als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Spoedwet wegverbreding,

b. een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend,

b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd, of

c. voor een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of een ambtshalve te nemen besluit is bekendgemaakt,

en het besluit onherroepelijk wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit is vastgesteld.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.19 (nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder a, b, e of f, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door het van kracht worden van een besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder a, b, e of f, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend, of

b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd,

en het besluit van kracht wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit van kracht is geworden.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.20 (nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door de aanhouding van een besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend en dat besluit wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangehouden, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door de aanhouding van dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar na de terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.21 (nadeelcompensatie Waterwet)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is veroorzaakt door de uitoefening van een taak of bevoegdheid als bedoeld in artikel 7.14, eerste lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de schade zich heeft geopenbaard of de benadeelde redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn van de schade, maar in ieder geval binnen twintig jaar na de schadeveroorzakende gebeurtenis.

2. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

3. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

§ 4.2.8 Overgangsbepalingen bestuurlijke sanctiebesluiten

Artikel 4.22 (toepassingsbereik paragraaf)

Deze paragraaf is van toepassing op de handhaving van:

a. het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,

b. het bepaalde bij of krachtens de

1°. Waterwet

2°. Kernenergiewet,

3°. Monumentenwet 1988, voor zover van kracht overeenkomstig artikel 9.1 van de Erfgoedwet,

4°. Ontgrondingenwet,

5°. Wet bescherming Antarctica,

6°. Wet bodembescherming,

7°. Wet geluidhinder,

8°. Wet inzake de luchtverontreiniging,

9°. Wet milieubeheer,

10°. Wet natuurbescherming,

11°. Wet ruimtelijke ordening,

12°. Woningwet,

voor zover bij of krachtens die wetten is bepaald dat hoofdstuk 5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing is,

c. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,

d. artikel 92a en artikel 120 van de Woningwet, voor zover dit laatstgenoemde artikel gaat om regels die voortvloeien uit richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen van de Woningwet,

e. het bepaalde bij of krachtens de als gevolg van deze wet vervallen gedeelten van:

1°. de Wet beheer rijkswaterstaatswerken,

2°. de Spoorwegwet,

3°. de Wet lokaal spoor,

4°. de Wet luchtvaart,

5°. de Mijnbouwwet,
f. een gedoogplicht bij of krachtens:
1°. de artikelen 9 en 10 van de Waterstaatswet 1900,
2°. artikel 7, eerste lid, onder b, van de Drinkwaterwet,
3°. artikel 20, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998,
4°. artikel 39a van de Gaswet,
5°. artikel 38 van de Warmtewet,
6°. artikel 23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

Artikel 4.23 (bestuurlijk sanctiebesluit)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 18.1 van de Omgevingswet een overtreding heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde, en voor de inwerkingtreding van die afdeling een bestuurlijke sanctie is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing tot het tijdstip waarop:
a. de beschikking onherroepelijk is geworden, volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd,
b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen, of
c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
1°. de last volledig is uitgevoerd,
2°. de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, of
3°. de last is opgeheven.
2. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

§ 4.2.9 Overgangsbepalingen landelijke voorziening

Artikel 4.24 (landelijke voorziening krachtens Wabo en Waterwet; omgevingsloket online)

1. De landelijke voorziening, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, blijft tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand om de ingediende aanvragen, bedoeld in artikel 4.3, te kunnen verwerken.
2. Het oude recht blijft tot dat tijdstip op die voorziening van toepassing.

Artikel 4.25 (landelijke voorziening krachtens Wro; ruimtelijkeplannen.nl)

1. De landelijke voorziening, die krachtens de Wet ruimtelijke ordening is ingesteld, blijft tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand om de daarin opgenomen visies, plannen, besluiten en verordeningen:
a. te raadplegen,
b. te wijzigen op grond van artikel 4.4 of 4.6, tweede lid, en
c. onveranderlijk beschikbaar en toegankelijk te houden via www.ruimtelijkeplannen.nl en het unieke identificatienummer.
2. Het oude recht blijft tot dat tijdstip op die voorziening van toepassing.

AFDELING 4.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET

§ 4.3.1 Overgangsbepalingen Belemmeringenwet Privaatrecht

Artikel 4.26 (besluiten gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

1. Een erkenning van het openbaar belang van een openbaar werk als bedoeld in artikel 1 van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als grondslag voor het opleggen van een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een bevel tot verplaatsing als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht dat onherroepelijk is, geldt als een wijziging van de gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.23, eerste lid, van de Omgevingswet.
3. Een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.24 van de Omgevingswet.
4. Een gedoogplicht als bedoeld in artikel 11 van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.20 van de Omgevingswet.

Artikel 4.27 (lopende procedure gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 10.3 van de Omgevingswet mededeling is gedaan en kennis is gegeven van de terinzagelegging in overeenstemming met artikel 2, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht, blijft het oude recht van toepassing tot een besluit als bedoeld in artikel 1, 2, vijfde lid, of 3, tweede lid, van die wet onherroepelijk is.
2. Afdeling 4.1 is in dat geval niet van toepassing.

§ 4.3.2 Overgangsbepalingen Crisis- en herstelwet

Artikel 4.28 (Chw-bestemmingsplan)

1. Als de in artikel 2.3, zevende lid, van de Crisis- en herstelwet bedoelde termijn van tien jaar is verstreken en op dat moment niet wordt voldaan aan een wettelijk voorschrift gesteld bij of krachtens een in artikel 23.3, eerste lid, van de Omgevingswet genoemde wet:
a. neemt degene die het experiment uitvoert de nodige maatregelen om zo spoedig mogelijk alsnog aan dat voorschrift te voldoen, en
b. kan het college van burgemeester en wethouders een aanwijzing geven tot het treffen van maatregelen als bedoeld onder a.
2. Als de te nemen maatregelen niet toereikend zijn, kan Onze Minister besluiten om het experiment te beëindigen. Aan dat besluit kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 4.29 (Chw-inpassingsplan)

Op een provinciaal inpassingsplan als bedoeld in artikel 2.3a van de Crisis- en herstelwet zijn de artikelen 4.28, 4.104 en 4.105 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.30 (experimenten)

Experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Crisis- en herstelwet zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken, berusten na de inwerkingtreding van de Omgevingswet op artikel 23.3 van de Omgevingswet.

Artikel 4.31 (projectuitvoeringsbesluit)

Een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, of 2.10a van de Crisis- en herstelwet dat onherroepelijk is, geldt als een omgevingsvergunning voor een tot het project behorende activiteit als bedoeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet.

§ 4.3.3 Overgangsbepaling Elektriciteitswet 1998

Artikel 4.32 (vergevorderd project Rijk en provincie)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een installatie als bedoeld in artikel 9b, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, voor de uitbreiding van een installatie als bedoeld in het tweede lid van dat artikel of voor de uitbreiding van het net, bedoeld in artikel 20a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een installatie als bedoeld in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.4 Overgangsbepalingen Erfgoedwet en Monumentenwet 1988

Artikel 4.33 (voorbeschermd rijksmonument)

Tot het moment van inschrijving in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 3.3 van de Erfgoedwet, of tot het moment dat vaststaat dat het monument of archeologisch monument niet in dit register wordt ingeschreven, wordt voor de toepassing van de Omgevingswet onder voorbeschermd rijksmonument ook verstaan een monument of archeologisch monument waarop artikel 9.3, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet van toepassing is.

Artikel 4.34 (lopende procedure vergunning archeologische rijksmonumenten)

Als het besluit op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, niet onherroepelijk is, blijft het oude recht met uitzondering van artikel 17, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt, als de aanvraag is ingediend voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet.

Artikel 4.35 (aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht)

1. Een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet, waardoor in het omgevingsplan blijvend wordt voorzien in een beschermingsregime voor het stads- of dorpsgezicht dat is omschreven in die aanwijzing.

2. Tot het omgevingsplan onherroepelijk voorziet in:

a. een verbod op het slopen van in ieder geval de bouwwerken van een stads- of dorpsgezicht die maken dat de groep van onroerende zaken van algemeen belang is wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde, en

b. op de karakteristieken van het beschermde stads- of dorpsgezicht afgestemde beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit,

is voor het slopen een vergunning vereist voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet en is de weigeringsgrond, bedoeld in artikel 2.16 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zoals dat artikel luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van overeenkomstige toepassing.

3. Als een aanwijzing of intrekking als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 2.5 van de Omgevingswet een voorstel als bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, is verzonden.

Artikel 4.36 (schade of dreigende schade aan archeologisch monument)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 19.2 van de Omgevingswet voorschriften zijn gegeven of is gelast dat een werk voor bepaalde of onbepaalde tijd geheel of gedeeltelijk wordt stilgelegd als bedoeld in artikel 56 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, blijft het oude recht van toepassing.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is veroorzaakt door een maatregel als bedoeld in artikel 56 of 57 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, blijft het oude recht van toepassing.

3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een rechtsvordering tot vergoeding van schade op grond van artikel 59 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, en bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

§ 4.3.5 Overgangsbepaling Gaswet

Artikel 4.37 (vergevorderd project Rijk)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een net of installatie als bedoeld in artikel 39b, eerste lid, van de Gaswet ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode

van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.6 Overgangsbepaling Interimwet stad-en-milieubenadering

Artikel 4.38 (lopende procedure gebaseerd op de Interimwet stad-en-milieubenadering)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de Interimwet stad-en-milieubenadering ter inzage is gelegd en een ontwerp van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit, bedoeld in artikel 2 of 3 van die wet, onherroepelijk wordt.

§ 4.3.7 Overgangsbepaling Mijnbouwwet

Artikel 4.39 (vergevorderd project Rijk)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een mijnbouwwerk of pijpleiding als bedoeld in artikel 141a, eerste of vierde lid, van de Mijnbouwwet ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.8 Overgangsbepalingen Ontgrondingenwet

Artikel 4.40 (ontgrondingenheffing)

Het bepaalde bij of krachtens artikel 21f van de Ontgrondingenwet over de heffing blijft van toepassing op belastbare feiten als bedoeld in dat artikel die zich voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben voorgedaan.

Artikel 4.41 (vergoeding kosten schadevergoeding)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 27 van de Ontgrondingenwet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

§ 4.3.9 Overgangsbepalingen Tracéwet

Artikel 4.42 (startbeslissing)

Een startbeslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een voornemen als bedoeld in artikel 5.47, eerste lid, van de Omgevingswet. De artikelen 5.47, derde en vierde lid, en 5.48, tweede en derde lid, van de Omgevingswet zijn niet van toepassing.

Artikel 4.43 (structuurvisie)

1. Een ontwerp van een structuurvisie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een ontwerp van een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet.
2. Een structuurvisie als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet.

Artikel 4.44 (tracébesluit)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het tracébesluit onherroepelijk wordt.
2. Als het tracébesluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet, hoeft geen toepassing te worden gegeven aan artikelen 10, eerste lid, onder f, van de Tracéwet.

Artikel 4.45 (vergevorderde projecten)

Artikel 4.44 is van overeenkomstige toepassing op door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij ministeriële regeling aan te wijzen projecten waarvan van de beslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet kennis is gegeven en waarvan de verkenning in een vergevorderd stadium is, als voor het project binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd.

Artikel 4.46 (tracébesluiten Blankenburgverbinding en ViA15)

Op de tracébesluiten voor de Blankenburgverbinding en de ViA15, bedoeld in artikel 3 van de Wet tijdelijke tolheffing Blankenburgverbinding en ViA15, die onherroepelijk zijn, blijft die wet van toepassing voor zover de besluiten betrekking hebben op tolheffing.

Artikel 4.47 (tracébesluit geldt als projectbesluit)

1. Een tracébesluit geldt als een projectbesluit waarin uitdrukkelijk is bepaald dat het geldt als:
a. een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het in strijd is met het omgevingsplan,
b. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, voor zover voor de uitvoering van werken of werkzaamheden op grond van het omgevingsplan een omgevingsvergunning kan worden verleend,
c. een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet 1994, voor zover ter uitvoering van het besluit handelingen worden verricht waarvoor krachtens dat artikel een verkeersbesluit is vereist.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op het gebied dat is begrepen in een tracébesluit wordt de omgevingsvergunning geweigerd als de activiteit in strijd is met het projectbesluit, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.48 (tracébesluit en Wet natuurbescherming)

1. Als handelingen waarop het tracébesluit betrekking heeft de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied als bedoeld in de Wet natuurbescherming kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten

waarvoor het gebied is aangewezen, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor dat gebied, geldt het tracébesluit als een projectbesluit dat geldt als een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

2. Het eerste lid is niet van toepassing als ten aanzien van het project of de andere handeling waarop het tracébesluit betrekking heeft, is voldaan aan artikel 2.9, eerste, tweede, derde of vijfde lid, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 4.49 (tracébesluit: voorbereidingsbescherming)

1. Voor het gebied dat is begrepen in een tracébesluit geldt het tracébesluit als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. In afwijking van artikel 4.14, vierde lid, van de Omgevingswet vervallen de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan op het tijdstip waarop een omgevingsplan in overeenstemming met het tracébesluit van kracht is geworden.

Artikel 4.50 (aanpassen omgevingsplan aan tracébesluit)

1. In afwijking van artikel 13, tiende lid, van de Tracéwet, wordt het omgevingsplan, nadat het tracébesluit onherroepelijk is geworden, met het tracébesluit in overeenstemming gebracht uiterlijk op het in artikel 22.4 van de Omgevingswet bedoelde tijdstip, of uiterlijk vijf jaar na het onherroepelijk worden van het tracébesluit, als het tracébesluit korter dan vijf jaar voor bedoeld tijdstip onherroepelijk is geworden. Artikel 2.8 van de Omgevingswet is van toepassing.

2. Voor zover een ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in het tracébesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

3. Zolang het omgevingsplan nog niet in overeenstemming is met het tracébesluit verleent het college van burgemeester en wethouders aan degenen die inzage verlangen in dat plan ook inzage in het tracébesluit.

Artikel 4.51 (coördinatie uitvoeringsbesluiten tracébesluit)

Op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van een tracébesluit is artikel 16.7 van de Omgevingswet van toepassing, tenzij het gaat om besluiten waarvoor al toepassing is gegeven aan artikel 20 van de Tracéwet. Artikel 16.87, derde lid, van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing.

§ 4.3.10 Overgangsbepalingen Waterwet

Artikel 4.52 (technische leidraad)

Een leidraad als bedoeld in artikel 2.6 van de Waterwet die van kracht is, geldt als een leidraad als bedoeld in artikel 2.19, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet.

Artikel 4.53 (kaart kustlijn)

Een kaart als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet die van kracht is, geldt als een kaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 4.54 (aanwijzing provincie)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die onherroepelijk is en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die onherroepelijk is en die betrekking heeft op een projectplan vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 5.2 van de Waterwet, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het dagelijks bestuur van een waterschap als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.
3. Als een aanwijzing als bedoeld in het eerste of tweede lid niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het waterschapsbestuur of het dagelijks bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.55 (aanwijzing Rijk)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die onherroepelijk is en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het waterschapsbestuur of het provinciebestuur van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.56 (nationaal waterplan)

1. Een stroomgebiedbeheerplan als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder a, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van artikel 13 van de kaderrichtlijn water, en van kracht is, geldt als een stroomgebiedsbeheerplan voor het betreffende stroomgebiedsdistrict als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.
2. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, onder d, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, en van kracht is, geldt als een overstromingsrisicobeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet.
3. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van de artikelen 13 en 14 van de kaderrichtlijn mariene strategie, en van kracht is, geldt als een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.
4. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van artikel 4 van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning, en van kracht is, geldt als een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet.
5. De delen van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet, die niet in de voorgaande leden zijn genoemd, die een uitwerking zijn van het te voeren waterbeleid en van kracht zijn, gelden als het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

6. Als een plan of een deel ervan als bedoeld in het eerste tot en met vijfde lid niet van kracht is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.57 (regionaal waterplan)

1. Het deel van een regionaal waterplan als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Waterwet, dat een uitwerking is van het te voeren waterbeleid, en van kracht is, geldt als een regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet.
2. Als een regionaal waterplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.8 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.58 (beheerplan waterschappen en Rijk)

1. Een beheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van de Waterwet dat betrekking heeft op regionale wateren, en van kracht is, geldt als een waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de Omgevingswet.
2. Een beheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van de Waterwet dat betrekking heeft op rijkswateren, en van kracht is, geldt als een deel van het nationale waterprogramma als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.
3. Als een beheerplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.7 respectievelijk 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.59 (legger)

Een legger als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet die van kracht is, geldt, voor zover daarin niet de ligging van een beschermingszone is aangegeven, als een legger als bedoeld in artikel 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.60 (vrijstelling leggerplicht)

Een bij provinciale verordening gegeven vrijstelling van de verplichting tot vaststelling van een legger als bedoeld in artikel 5.1, derde lid, tweede zin, van de Waterwet die van kracht is, geldt tot de inwerkingtreding van een vrijstelling van de verplichting tot vaststelling van een legger voor deze waterstaatswerken als bedoeld in artikel 2.39, vierde lid, van de Omgevingswet of tot het tijdstip waarop blijkt dat daarvoor geen vrijstelling wordt verleend.

Artikel 4.61 (peilbesluit)

1. Een peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, van de Waterwet van het waterschapsbestuur of het bevoegde bestuursorgaan van een ander openbaar lichaam, dat onherroepelijk is, geldt als een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, van de Waterwet van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, dat onherroepelijk is, geldt als een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.62 (projectplan waterschap artikel 5.4 Waterwet)

1. Een projectplan van een waterschap als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als een ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

Artikel 4.63 (projectplan Rijk artikel 5.4 Waterwet)

1. Een projectplan van het Rijk als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet voor die activiteit.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als een ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

Artikel 4.64 (projectplan waterschap met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

1. Een projectplan van een waterschap als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, waarop de procedure van paragraaf 5.2 van die wet van toepassing is, en dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, ook als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit. In dat geval blijven de artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet gelden tot de activiteit, genoemd in de omgevingsvergunning, ten uitvoer is gelegd.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als het ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.
3. Als de procedure op grond van paragraaf 5.2 van de Waterwet ter voorbereiding van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van die wet voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van dat projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens artikel 5.47, gestelde vereisten, en artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste en derde lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.65 (projectplan Rijk met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

1. Een projectplan van het Rijk als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, waarop de procedure van paragraaf 5.2 van die wet van toepassing is, en dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet voor die activiteit. In dat geval blijven de artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet gelden tot de activiteit, genoemd in de omgevingsvergunning, ten uitvoer is gelegd.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als het ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

3. Als de procedure op grond van paragraaf 5.2 van de Waterwet ter voorbereiding van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van die wet voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van dat projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens artikel 5.47, gestelde vereisten, en artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.66 (ongewoon voorval bodem of oever)

1. Een maatregel als bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een bevel als bedoeld in artikel 5.16 van de Waterwet dat van kracht is en dat nog niet volledig is opgevolgd, geldt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 19.4, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. Een maatregel of voorziening als bedoeld in artikel 5.17, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.67 (calamiteitenplan)

1. Een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 5.29 van de Waterwet, dat van kracht is, geldt als een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14 van de Omgevingswet.
2. Als een ontwerp van een calamiteitenplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor commentaar is gezonden aan de besturen van de veiligheidsregio als bedoeld in artikel 5.29, derde lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing tot het calamiteitenplan van kracht wordt.

Artikel 4.68 (maatregel bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een maatregel als bedoeld in artikel 5.30 van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.15 van de Omgevingswet.
2. Een melding als bedoeld in artikel 5.30, tweede of derde lid, van de Waterwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, geldt als een melding als bedoeld in artikel 19.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.69 (aanwijzing provincie bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, eerste lid, van die wet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing van de commissaris van de Koning in de provincie als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, tweede lid, van die wet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, tweede lid, van de Omgevingswet.

3. Als een aanwijzing als bedoeld in het eerste of tweede lid niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.70 (getrapte aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, derde lid, van die wet aan gedeputeerde staten in de provincie is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het provinciebestuur als bedoeld in 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van paragraaf 2.5.2 van de Omgevingswet gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning in de provincie van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis zijn of is gesteld.

Artikel 4.71 (aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, vierde lid, van die wet aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, vierde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van afdeling 19.4 van de Omgevingswet het bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.72 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

1. Een verbod als bedoeld in artikel 6.10, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt als een verbod als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een beperking als bedoeld in artikel 6.10, eerste lid, van de Waterwet die onherroepelijk is, geldt als een beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.73 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een vergunning of tot wijziging van een vergunning is ingediend waarop artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet van toepassing is en de aanvraag voor de betrokken andere benodigde vergunning, bedoeld in die bepaling, binnen zes weken na de indiening van de eerstbedoelde aanvraag, maar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend, is op beide aanvragen de Omgevingswet van toepassing.
2. Artikel 4.3 is in dat geval niet van toepassing op de eerstbedoelde aanvraag.

Artikel 4.74 (grondwateronttrekkingsheffing)

Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 7.7 en 7.8, tweede lid en derde lid, tweede zin, van de Waterwet, blijft van toepassing op de belastingtijdvakken die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevangen.

Artikel 4.75 (vergoeding kosten schadevergoeding)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 7.17, tweede lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

Artikel 4.76 (schade grondwateronttrekking)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan een onroerende zaak als bedoeld in artikel 7.18 van de Waterwet is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een vordering:

a. op grond van artikel 7.18, tweede lid, van de Waterwet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

b. op grond van artikel 7.18, derde lid, van de Waterwet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering:

1°. de eigendom van de onroerende zaak is overgenomen, en

2°. de overnemingssom volledig is betaald.

3. Als het tijdstip waarop de schade aan een onroerende zaak is ontstaan niet of niet binnen een redelijke termijn kan worden vastgesteld, is op de vordering op grond van artikel 7.18, tweede of derde lid, van de Waterwet, de Omgevingswet van toepassing.

Artikel 4.77 (schade aan waterstaatswerken)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan waterstaatswerken als bedoeld in artikel 7.21, eerste lid, van de Waterwet is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten voor die schade.

Artikel 4.78 (verhaal kosten verontreiniging of aantasting bodem of oever)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 7.22 van de Waterwet is ontstaan en een vordering daarvoor is ingesteld, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten van die verontreiniging of aantasting.

§ 4.3.11 Overgangsbepalingen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Artikel 4.79 (gefaseerde omgevingsvergunning artikel 2.5 Wabo)

1. Op de voorbereiding en vaststelling van de beschikking op een aanvraag met betrekking tot de eerste fase van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevings-

recht zijn de artikelen 2.5, vijfde, zesde en achtste lid, en 6.3 van die wet niet van toepassing, als die aanvraag voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend en de beschikking op die aanvraag nog niet onherroepelijk is.

2. Een beschikking waarbij voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet positief en onherroepelijk is beslist op de aanvraag met betrekking tot de eerste fase van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht treedt in werking als op dat tijdstip geen aanvraag is ingediend voor de beschikking met betrekking tot de tweede fase, en geldt die beschikking met betrekking tot de eerste fase als een omgevingsvergunning voor de betrokken activiteit voor zover voor die activiteit een omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet is vereist.

3. Als de aanvraag met betrekking tot de tweede fase van een omgevingsvergunning voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend en een beschikking op die aanvraag nog niet onherroepelijk is, blijft het oude recht van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van de beschikking op een aanvraag met betrekking tot de tweede fase van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

4. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van een beschikking tot intrekking als bedoeld in artikel 2.5, vijfde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

5. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.80 (melding wijziging vergunninghouder)

Een melding dat een omgevingsvergunning gaat gelden voor een ander dan de aanvrager of vergunninghouder als bedoeld in artikel 2.25, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, geldt als een verstrekking van informatie als bedoeld in artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.81 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een omgevingsvergunning of tot wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning is ingediend als bedoeld in artikel 3.16 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de aanvraag om verlening of wijziging van de vergunning krachtens artikel 6.2 van de Waterwet is ingediend binnen de in artikel 3.18, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde termijn van zes weken na de indiening van de eerstbedoelde aanvraag, maar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is op beide aanvragen de Omgevingswet van toepassing.

2. Artikel 4.3 is in dat geval niet van toepassing op de eerstbedoelde aanvraag.

§ 4.3.12 Overgangsbepalingen Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Artikel 4.82 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

1. Een verbod als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, dat onherroepelijk is, geldt als een verbod als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. Een beperking als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken die onherroepelijk is, geldt als een beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.83 (schade aan waterstaatswerken)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan waterstaatswerken als bedoeld in artikel 9 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten voor die schade.

§ 4.3.13 Overgangsbepaling Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 4.84 (zwemverbod of negatief zwemadvies)

1. Een zwemverbod voor een zwemgelegenheid als bedoeld in artikel 10b, vijfde lid, of artikel 11, eerste, tweede of derde lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een zwemverbod als bedoeld in artikel 2.38 van de Omgevingswet.
2. Een negatief zwemadvies voor een zwemgelegenheid als bedoeld in artikel 10b, vijfde lid, of artikel 11, eerste, tweede of derde lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een negatief zwemadvies als bedoeld in artikel 2.38 van de Omgevingswet.

§ 4.3.14 Overgangsbepaling Wet lokaal spoor

Artikel 4.85 (ruimtelijk profiel)

Een ruimtelijk profiel voor een lokale spoorweg als bedoeld in artikel 12, zesde lid, van de Wet lokaal spoor, dat is vastgesteld door het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 en van kracht is, geldt als een aanwijzing van het beperkingengebied voor die lokale spoorweg als bedoeld in artikel 12 van de Wet lokaal spoor.

§ 4.3.15 Overgangsbepalingen Wet luchtvaart

Artikel 4.86 (geluidbelastingkaart)

Een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 8a.45, eerste en tweede lid, van de Wet luchtvaart geldt als een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.87 (actieplan geluid Rijk)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 8a.48 van de Wet luchtvaart geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder b, onder 3°, van de Omgevingswet.
2. Als een actieplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 3.2 van de Omgevingswet een ontwerpbesluit daarvoor ter inzage is gelegd.

Artikel 4.88 (actieplan geluid provincie)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 8a.48 dat met toepassing van artikel 8a.49 van de Wet luchtvaart is vastgesteld, geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet.
2. Als een actieplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 3.2 van de Omgevingswet een ontwerpbesluit daarvoor ter inzage is gelegd.

Artikel 4.89 (wijziging grondslag gebieden in luchthavenindelingbesluit)

Een luchthavengebied en een beperkingengebied dat is vastgesteld op grond van artikel 8.5 van de Wet luchtvaart geldt als een gebied als bedoeld in artikel 8.15 van de Wet luchtvaart.

Artikel 4.90 (voorbereidingsprocedures wijziging luchthavenverkeerbesluit en luchthavenbesluit)

De voorbereidingsprocedures, bedoeld in de artikelen 8.24, 8.48, 8.71 en 10.18, van de Wet luchtvaart, zijn niet van toepassing op de wijziging van een luchthavenverkeerbesluit of op de wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 4.91 (verklaring van geen bezwaar)

Een verklaring van geen bezwaar die is verleend op grond van artikel 8.9, 8.47, 8.49 of 10.17 van de Wet luchtvaart, en van kracht is, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet.

§ 4.3.16 Overgangsbepaling Wet inzake de luchtverontreiniging

Artikel 4.92 (besluit en lopende procedure gebaseerd op de Wet inzake de luchtverontreiniging)

1. Als een besluit als bedoeld in artikel 43, eerste lid, 47, tweede lid, 48, eerste lid, of 51, eerste of tweede lid, van de Wet inzake de luchtverontreiniging voor de inwerkingtreding van afdeling 19.3 van de Omgevingswet onherroepelijk is, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het besluit is ingetrokken of is komen te vervallen.
2. Als een verzoek als bedoeld in artikel 44, 49 of 84 van de Wet inzake de luchtverontreiniging of een verzoek om advies als bedoeld in artikel 45, eerste lid, of 50, eerste lid, van die wet is ingediend voor de inwerkingtreding van afdeling 19.3 van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het besluit is ingetrokken of is komen te vervallen.

§ 4.3.17 Overgangsbepalingen Wet milieubeheer

Artikel 4.93 (gemeentelijk rioleringsplan)

Een gemeentelijk rioleringsplan als bedoeld in artikel 4.22, eerste lid, van de Wet milieubeheer blijft van kracht tot het tijdstip waarop de periode verstrijkt waarvoor het plan is vastgesteld, of tot het tijdstip waarop het gemeentebestuur besluit dat het plan vervalt.

Artikel 4.94 (mededeling voornemen verzoek om besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

Een mededeling als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt als een mededeling als bedoeld in artikel 16.45, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.95 (besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

1. Een mer-beoordelingsbesluit als bedoeld in artikel 7.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvan kennis is gegeven op grond van artikel 7.17, vijfde lid, van die wet geldt als een beoordeling als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.
2. Een mer-beoordelingsbesluit als bedoeld in artikel 7.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvan kennis is gegeven op grond van artikel 7.19, vierde lid, van die wet geldt als een beoordeling als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.96 (ontheffing van de plicht tot het maken van een project-mer of een beoordeling)

1. Een ontheffing als bedoeld in artikel 7.4 of 7.5 van de Wet milieubeheer die onherroepelijk is, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 16.44 van de Omgevingswet.
2. Als een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 7.4 of 7.5 van de Wet milieubeheer voor inwerkingtreding van artikel 16.44 van de Omgevingswet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot de beslissing op het verzoek onherroepelijk is.

Artikel 4.97 (geluidsbelastingkaart)

Een geluidsbelastingkaart als bedoeld in artikel 11.6 van de Wet milieubeheer geldt als een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.98 (actieplan)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.11 van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.
2. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.12, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Omgevingswet.
3. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.12, tweede lid, van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.6 van de Omgevingswet.

Artikel 4.99 (besluit tot treffen maatregelen bij ongewoon voorval)

Een besluit als bedoeld in artikel 17.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer dat onherroepelijk is, geldt als een beschikking als bedoeld in artikel 19.5, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.100 (gelijkstelling gemeentelijk luchtkwaliteitsplan)

Een gemeentelijk plan met maatregelen:
a. dat is gericht op het bereiken van een in bijlage 2 bij de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, opgenomen grenswaarde op een bij dat plan aangewezen

locatie,

b. dat de gegevens, bedoeld in bijlage XV, deel A, bij Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU 2008, L 152) bevat, en

c. dat na de inwerkingtreding van artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet van kracht is,

geldt als een programma als bedoeld in dat lid.

Artikel 4.101 (grondwaterbeschermingsheffing)

Het bepaalde bij of krachtens artikel 15.34 van de Wet milieubeheer over de heffing blijft van toepassing op de belastingtijdvakken die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevangen.

§ 4.3.18 Overgangsbepalingen Wet ruimtelijke ordening

Artikel 4.102 (nadere eisen)

Nadere eisen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn, gelden als maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.103 (voorbereidingsbesluit bestemmingsplan)

1. Als het ontwerp van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarvoor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van die wet is genomen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

2. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt dat voorbereidingsbesluit als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vierde lid van dat artikel, vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

3. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt het voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.2, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening wordt vastgesteld door gedeputeerde staten als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

4. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt het voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.3, vierde lid, of 4.4, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Artikel 4.104 (voorbereidingsbesluit inpassingsplan provincie en Rijk)

1. Als het ontwerp van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, respectievelijk in artikel 3.28, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening waarvoor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7

van de Wet ruimtelijke ordening is genomen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

2. Als het ontwerp van een inpassingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt dat voorbereidingsbesluit als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste respectievelijk tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 4.105 (geen belemmering provinciaal inpassingsplan)

1. In het omgevingsplan worden door de gemeenteraad en het dagelijks bestuur van het waterschap geen regels gesteld die in strijd zijn met het inpassingsplan, bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 of 2.24 van de Omgevingswet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 of 2.34 van de Omgevingswet het stellen van dergelijke regels vergt.

3. Het eerste lid is van toepassing tot tien jaar na de vaststelling van het inpassingsplan, of korter, als in het inpassingsplan een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 3.26, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.

Artikel 4.106 (geen belemmering rijksinpassingsplan)

1. In het omgevingsplan worden door de gemeenteraad, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten geen regels gesteld die in strijd zijn met het inpassingsplan, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 van de Omgevingswet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 van de Omgevingswet het stellen van dergelijke regels vergt.

3. Het eerste lid is van toepassing tot tien jaar na de vaststelling van het inpassingsplan, of korter, als in het inpassingsplan een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 3.28, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.

4. Bepalingen van een omgevingsverordening blijven buiten toepassing voor zover ze in strijd zijn met het inpassingsplan.

Artikel 4.107 (vergevorderd project provincie of Rijk)

Als de procedure op grond van artikel 3.26 of 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in die artikelen voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, nog geen ontwerp van dat inpassingsplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de op grond van de artikelen 5.47 en 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.108 (ruimtelijke ontheffing provinciale verordening)

Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening van bij de verordening, bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van die wet gestelde regels die door gedeputeerde staten is verleend, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet, voor zover de inhoud van die regels is overgenomen in de omgevingsverordening, bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet, en van die regels in de omgevingsverordening met toepassing van artikel 2.32, vierde lid, van de Omgevingswet ontheffing kan worden verleend.

Artikel 4.109 (provinciale ruimtelijke aanwijzing)

Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.2 van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan op de dag van inwerkingtreding van die wet nog geen ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.110 (ruimtelijke ontheffing Rijk)

Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening van de bij algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van die wet, gestelde regels die door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, is verleend, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet, voor zover de inhoud van die regels is overgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet en van die regels in het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, of in de omgevingsverordening, bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet, ontheffing kan worden verleend.

Artikel 4.111 (ruimtelijke aanwijzing door het Rijk)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan nog geen ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, en tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan nog geen ontwerpbesluit tot vaststelling of wijziging van een verordening als bedoeld in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.112 (eerbiedigende werking grondexploitatieovereenkomst)

Het oude recht blijft van toepassing op een overeenkomst als bedoeld in artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening als die voor de inwerkingtreding van artikel 12.4 van de Omgevingswet is gesloten.

Artikel 4.113 (vergoeding hogere kosten gemeente)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 6.8 of 6.9 van de Wet ruimtelijke ordening, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit op het verzoek om vergoeding van die kosten, het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

Artikel 4.114 (welstandsnota)

1. Een welstandsnota als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de Woningwet die van kracht is, geldt als een beleidsregel als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet.
2. Als een ontwerp van een welstandsnota voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft het oude recht daarop van toepassing tot de welstandsnota is vastgesteld.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 5.1 (overgangsrecht, vangnetbepaling en hardheidsclausule)

1. Als een bepaling, opgenomen in de wet, genoemd in artikel 3.1 of artikel 4.1, wordt vervangen door een bepaling in een algemene maatregel van bestuur, kan de overgangsbepaling die daarvoor nodig is, in een algemene maatregel van bestuur worden opgenomen.
2. Als in verband met de invoering van de Omgevingswet een wet, algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling wordt ingetrokken waarin een overgangsrechtelijke bepaling is opgenomen, blijft die overgangsrechtelijke bepaling van toepassing tot die is uitgewerkt.
3. Als deze wet daarin niet voorziet of strikte toepassing van deze wet in specifieke situaties onredelijk is of leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, kunnen, zo nodig in afwijking van deze wet, bij regeling van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties regels worden vastgesteld voor een goede invoering van de Omgevingswet.
4. Na de plaatsing in de Staatscourant van een krachtens het derde lid vastgestelde ministeriële regeling die afwijkt van deze wet, wordt een voorstel van wet tot regeling van het betrokken onderwerp zo spoedig mogelijk bij de Staten-Generaal ingediend. Als het voorstel wordt ingetrokken of een van de beide kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de ministeriële regeling onverwijld ingetrokken. Als het voorstel tot wet wordt verheven, wordt de ministeriële regeling ingetrokken op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet.

Artikel 5.2 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Invoeringsbesluit en Invoeringsregelingen Omgevingswet)

1. Op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur in verband met de invoering van de Omgevingswet zijn de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.
2. De artikelen, bedoeld in het eerste lid, treden in de plaats van wettelijke voorschriften waarin is bepaald dat:
a. over het ontwerp van een regeling of het voornemen tot het treffen van een regeling advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd,
b. van het ontwerp van een regeling kennis moet worden gegeven,
c. de voordracht niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd,
d. de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur moet worden gedaan door een andere minister dan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

e. door of namens een van de kamers der Staten-Generaal of een aantal leden daarvan kan worden verlangd dat het onderwerp of de inwerkingtreding van de regeling bij de wet wordt geregeld, en

f. een regeling niet eerder in werking kan treden dan nadat sinds haar vaststelling of bekendmaking een bepaalde termijn is verstreken.

3. Het tweede lid, onder a, is niet van toepassing op het vragen van advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 10.12, eerste en tweede lid, respectievelijk artikel 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart.

Artikel 5.3 (inwerkingtreding)

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 5.4 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 5.5 (Staatsblad)

1. De tekst van de Omgevingswet wordt in het Staatsblad geplaatst.

2. Voor de plaatsing in het Staatsblad stelt Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nummering van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet opnieuw vast en brengt hij de in wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen voorkomende aanhalingen van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen met de nieuwe nummering in overeenstemming. Hij kan de Omgevingswet dan ook in overeenstemming brengen met de dan geldende wetgevingstechnische Aanwijzingen voor de regelgeving.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister van Defensie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 3 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

Inhoud **Blz.**

I. ALGEMEEN DEEL 3
SAMENVATTING 3
1. Algemeen 5
1.1 Inleiding 5
1.1.1 Aanleiding stelselherziening 6
1.2 Algemene opzet stelselherziening 6
1.3 Werking van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet 7
1.3.1 Ruimte voor initiatieven in het omgevingsplan 10
1.4 Plaats van de Invoeringswet Omgevingswet in het brede wetgevingstraject 10
1.4.1 Het brede wetgevingstraject 10
1.4.2 Aanvullingswetgeving op thema's 12
1.4.3 Het overgangsrecht voor de Omgevingswet en de vier Aanvullingswetten 14
1.4.4 Het traject voor de uitvoeringsregelingen 14
1.5 Leeswijzer 15
2. Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet 16
2.1 Aanvullingen van de Omgevingswet 16
2.1.1 Schade 16
2.1.2 Nadeelcompensatie 17
2.1.3 Handhaving en Uitvoering 36
2.1.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet 43
2.1.5 Implementatie herziene nec-richtlijn 56
2.1.6 Vangnet activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving 57
2.2 Aanpassingen van de Omgevingswet 58
2.2.1 Aanpassingen die het omgevingsplan betreffen 58
2.2.2 Aanpassing van de Omgevingswet aan de implementatie van de wijzigingsrichtlijn mer 72

kst-34986-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

2.2.3 Wetstechnische aanpassingen van de Omgevingswet 74
2.2.4 Meervoudig vergunninghouderschap: implementatie van artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies 75
2.2.5 Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning 77
2.2.6 Aanpassing bevoegdheidsverdeling na kabinetswisseling 80
3. Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan 81
3.1 De wetten die worden ingetrokken 81
3.2 Het vervallen van grotere onderdelen van bestaande wetten 84
4. Verhouding Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet 88
4.1 Algemeen 88
4.2 Wijzigingen die de rechtsbescherming betreffen 88
4.2.1 Inleiding 88
4.2.2 Regelingen Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet wat betreft bevoegdheid bestuursrechter en rechtstreeks beroep 88
4.2.3 Uitgangspunten rechtsbescherming 89
4.2.4 Regeling van het beroep tegen besluiten op grond van de Omgevingswet 90
5. Hoofdlijnen van het overgangsrecht 92
5.1 Uitgangspunten overgangsrecht 92
5.2 Overgangsfase 94
5.2.1 Omgevingsvisie 95
5.2.2 Programma 96
5.2.3 Omgevingsplan 97
5.2.4 Omgevingsverordening 109
5.2.5 Algemene rijksregels 112
5.2.6 Vergunningen 113
5.2.7 Projectbesluit 118
5.2.8 Instructieregels 119
5.2.9 Samenvattende weergave 120
5.2.10 Overgangsrecht Digitaal Stelsel Omgevingswet 120
5.3 Opbouw en indeling regels overgangsrecht 121
6. Invoering Omgevingswet 122
6.1 Invoeringsbegeleiding 122
7. Gevolgen van het wetsvoorstel 123
7.1 Algemeen 123
7.2 Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden 123
7.3 Bedrijfseffectentoets 124
7.4 Gevolgen voor de rechtspraak 125
7.5 PIA onderzoek informatieverstrekking uitvoering en handhaving 126
7.6 Evaluatie 126
8. Advisering en consultatie 127
8.1 Algemeen 127
8.2 Advisering 127
8.3 Consultatie 127
II. DE ARTIKELEN 131

I. ALGEMEEN DEEL

Samenvatting

Inleiding

Nederland is een compact land waarin de beschikbare ruimte op veel verschillende manieren wordt benut voor wonen, werken, recreëren en verplaatsen. Deze activiteiten gaan niet altijd goed samen. De fabriek van de één veroorzaakt bijvoorbeeld overlast in het woonhuis van de ander. Er bestaan dan ook al sinds enige tijd regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Vooral in de tweede helft van de vorige eeuw zijn voor elk nieuw probleem dat zich voordeed nieuwe regels opgesteld, wat de samenhang tussen deze regels niet ten goede is gekomen. Het huidige omgevingsrecht is verbrokkeld en verdeeld over tientallen wetten en onderliggende regels. De Omgevingswet bundelt deze regels in één wet met als doel om te komen tot eenvoudigere en toegankelijkere regels voor iedereen. Dat maakt integrale afwegingen voor het gebruik van de fysieke leefomgeving mogelijk.

Aanleiding voor deze Invoeringswet

Met de aanvaarding van de Omgevingswet door de Tweede en Eerste Kamer is een belangrijke stap gezet op weg naar een nieuw stelsel van omgevingswetgeving. Ook de publicatie van de vier algemene maatregelen van bestuur[1] onder deze wet brengt de invoering van een nieuw stelsel van omgevingsrecht dichter bij.

Het stelsel van de omgevingswetgeving is echter niet compleet zonder de Invoeringswet Omgevingswet vormt. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet heeft twee doelen. Ten eerste het aanvullen van de Omgevingswet op zaken die bij het opstellen daarvan nog niet ingevuld konden worden of wijzigingen die bij nader inzien nodig zijn om tot een beter stelsel te komen. Ten tweede het regelen van een evenwichtige overgang van de nu geldende wetgeving naar het nieuwe stelsel van de Omgevingswet.

Onderdelen van de Invoeringswet

Het voorstel voor de Invoeringswet bestaat uit de volgende onderdelen:
– Een deel vult de Omgevingswet aan,
– een deel wijzigt de Omgevingswet,
– een deel wijzigt andere wetten of trekt deze in, en
– een deel regelt het overgangsrecht.

1. Aanvullingen van de Omgevingswet

In dit voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet worden nieuwe onderwerpen toegevoegd aan de Omgevingswet. Deze onderwerpen konden bij het maken van de Omgevingswet niet worden opgenomen omdat er nog wijzigingen in gerelateerde wetten plaatsvonden (in het bijzonder de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten en de Wet tot wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Vergunningverlening, toezicht en handhaving)). Ook wijzigingen in Europese regelgeving zijn aanleiding voor aanvullingen. Voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is de noodzaak van

[1] Het betreft hier het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

wettelijke vastlegging van onderdelen van dit stelsel pas duidelijk geworden op het moment dat de Omgevingswet al in procedure was.

Dit wetsvoorstel omvat het toevoegen van onderstaande onderdelen aan de Omgevingswet:
– Een nieuw systeem voor nadeelcompensatie en schadeafhandeling bij gedoogplichten,
– regels voor handhaving en uitvoering, in het bijzonder de bestuurlijke boete (bestuursrechtelijke handhaving) en overheveling naar de Omgevingswet van onderdelen uit de Wet tot wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Vergunningverlening, toezicht en handhaving),
– het Digitaal Stelsel Omgevingswet: de doelen, de onderdelen van het digitaal stelsel en de verdeling van verantwoordelijkheden en eisen aan de kwaliteit en het beschikbaar stellen van gegevens,
– de implementatie van de herziene nec-richtlijn,
– een vangnet voor het strafbaar stellen van activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, en
– Regels rondom heffingen.

2. Aanpassingen van de Omgevingswet

Wijzigingen in Europese regels, moties van en toezeggingen aan Tweede en Eerste Kamer en voortschrijdend inzicht naar aanleiding van de uitwerking van de wet in de algemene maatregelen van bestuur, hebben geleid tot voorgestelde aanpassingen op de onderstaande punten:
– Vervangen van de term «afwijkactiviteit» door de term «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» om zo alle vergunningplichtige activiteiten die verband houden met het omgevingsplan met samenhangende termen aan te duiden,
– inbouwen van het voorbereidingsbesluit in het omgevingsplan,
– splitsen van de vergunning voor de bouwactiviteit in een technische en een ruimtelijke toestemming,
– aanpassen van de regelingen rond milieueffectrapportage naar aanleiding van de wijziging van de mer-richtlijn,
– implementeren van artikel 4, lid 3, van de richtlijn industriële emissies waarmee meervoudig vergunninghouderschap mogelijk wordt gemaakt,
– introduceren van de mogelijkheid om op verzoek van of met instemming van de aanvrager de uitgebreide voorbereidingsprocedure voor een omgevingsvergunning te volgen in plaats van de reguliere voorbereidingsprocedure,
– verduidelijken van de grondslag om te bepalen wat de reikwijdte van het omgevingsplan is;
– aanpassen van de redactie van artikel 4.2 zodat verduidelijkt wordt dat het omgevingsplan voor het hele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels bevat die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
– schrappen van de brandveilige gebruiksactiviteit,
– opnemen van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets om de mogelijkheid te hebben een milieubelastende activiteit alleen te beoordelen vanwege de mer-plicht,
– nader uitwerken van de mogelijkheden voor kostenverhaal tussen overheden,
– bieden van de mogelijkheid tot het verplicht stellen van eisen aan financiële zekerheid bij het verlenen van een omgevingsvergunning,
– aanpassing van de bevoegdheidsverdeling na de kabinetswisseling in 2017, en
– aanpassingen op wetstechnisch gebied.

Wijzigingen of intrekken andere wetten

De voorgestelde Invoeringswet trekt 14 wetten in en voert wijzigingen door in 54 andere wetten. Deze wijzigingen zijn bijvoorbeeld noodzakelijk omdat daarin verwezen wordt naar een bestaande wet die in zijn geheel of voor een groot deel opgaat in de Omgevingswet, of naar in die wet opgenomen instrumentarium.

Overgangsrecht

De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn bedoeld om het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht snel in te voeren met behoud van rechtszekerheid en met oog voor de uitvoerbaarheid. Het regelt de rechtsgeldigheid van besluiten die onder het oude recht zijn genomen. Ook regelt het dat procedures die onder het oude recht zijn gestart, nog worden afgehandeld nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Het wetsvoorstel voorziet in regels voor de overgangsfase die ingaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Verder vult het grondslagen aan om in de uitvoeringsregelgeving ook overgangsrechtelijke voorzieningen te kunnen treffen.

Vervolgproces

Dit wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is een belangrijke stap in de vervolmaking van het stelsel van de Omgevingswet. Het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de publicatie van de Omgevings- en Invoeringsregeling Omgevingswet complementeren het hoofdtraject. Parallel daaraan zullen de komende tijd nog aanvullingswetten, -besluiten en -regelingen gereed worden gemaakt.

Naast de afronding van de wetgeving is de implementatie van het wetgevingsstelsel minstens zo belangrijk om de doelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht te bereiken. In een implementatieprogramma wordt hier met alle overheden en overige betrokkenen aan gewerkt.

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Het wetsvoorstel heeft als primair doel het regelen van een evenwichtige overgang van de nu geldende wetgeving naar het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Om die te bereiken omvat het wetsvoorstel vier hoofdgroepen van regels:
1. Een deel vult de Omgevingswet aan,
2. een deel wijzigt de Omgevingswet,
3. een deel wijzigt andere wetten of trekt deze in, en
4. een deel regelt het overgangsrecht.

De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn bedoeld om het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht snel in te voeren met behoud van rechtszekerheid en met oog voor de uitvoerbaarheid (voorkomen overmatige transitielast).
Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel voor de Omgevingswet en bij de verdere uitwerking van de Omgevingswet in de vier algemene maatregelen van bestuur[2] heeft de regering vastgesteld dat er op onderdelen verbeteringen in de Omgevingswet kunnen worden

[2] Het betreft hier het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

aangebracht. Dit wetsvoorstel is ook bedoeld om die gewenste verbeteringen door te voeren en enkele onvolkomenheden te corrigeren. Deels zijn deze verbeteringen en wijzigingen inhoudelijk van aard, deels technisch.
Het wetsvoorstel voorziet ook in verbeterde grondslagen voor de uitvoeringsregelgeving. Verder vult het grondslagen aan om in de uitvoeringsregelingen ook overgangsrechtelijke voorzieningen te kunnen treffen.

1.1.1 Aanleiding stelselherziening
De Omgevingswet is om twee redenen nodig. In de eerste plaats sluit de huidige regelgeving niet meer goed aan op huidige en toekomstige ontwikkelingen. Zo richten de huidige regels zich slechts beperkt op duurzame ontwikkeling. Ze houden onvoldoende rekening met regionale verschillen, de behoefte aan maatwerk in concrete projecten en het belang van vroegtijdige betrokkenheid van belanghebbenden bij de besluitvorming over projecten. In de tweede plaats is het huidige omgevingsrecht versnipperd. Het is verdeeld over tientallen wetten en zo'n 120 voornamelijk sectorale algemene maatregelen van bestuur voor bodem, bouwen, geluid, infrastructuur, mijnbouw, milieu, monumentenzorg, natuur, ruimtelijke ordening en waterbeheer. Deze versnippering leidt tot problemen in de afstemming en de coördinatie. Ook weten gebruikers niet altijd bij welke overheidsinstantie ze moeten zijn en of ze wel alle regels vinden die op hen van toepassing zijn. Initiatiefnemers van activiteiten worstelen met de vele verschillende wetten en besluiten, met elk hun eigen procedures, planvormen en regels. Bevoegde gezagsinstanties kunnen initiatieven niet in samenhang beoordelen en integraal beleid komt niet of alleen moeizaam tot stand. Deze problemen laten zich vooral voelen door de toegenomen gebiedsgerichte benadering.

In het huidige omgevingsrecht zijn in de loop van de jaren al verbeteringen doorgevoerd, die op zichzelf weliswaar succesvol waren. Tegelijkertijd belemmeren deze aanpassingen de transparantie van het stelsel door de stapeling en versnippering van wetgeving. Bovendien ligt de nadruk te zeer op zekerheid en te weinig op een op duurzaamheid gerichte groei.

1.2 Algemene opzet stelselherziening

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, in onderlinge samenhang:
– Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
– het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Om dit doel te bereiken houdt de Omgevingswet een stelselwijziging in voor het beheer van de fysieke leefomgeving. In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet[3] is aangegeven dat de beoogde stelselwijziging vier verbeterdoelen heeft:
1. Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht,
2. het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving,
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving,

[3] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 25.

4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet biedt een fundament voor bundeling van het omgevingsrecht in één wet. De Omgevingswet integreert de gebiedsgerichte onderdelen van de huidige wetten in één wet met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. De wet verbetert direct na invoering de mogelijkheden voor integraal beleid en de bruikbaarheid. Verder vereenvoudigt de wet het omgevingsrecht substantieel. Plannen en vergunningen worden zo veel mogelijk gebundeld, procedures worden sneller. In plaats van naar schatting 50.000 bestemmingsplannen en beheersverordeningen komt er één omgevingsplan per gemeente. Dankzij deze bundeling worden kosten bespaard, onderzoekslasten beperkt en komen er betere mogelijkheden voor digitale vaststelling en beschikbaarheid van plannen, besluiten en onderzoeken.

De stelselherziening van het omgevingsrecht is bedoeld als meer dan een verbetering en vereenvoudiging van bestaande regels. De regering beoogt nadrukkelijk een paradigmawisseling, waarbij ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving zelf centraal staan. Hiermee wordt het gemakkelijker om te denken vanuit de gebruiker of de initiatiefnemer in de fysieke leefomgeving. Dit vraagt om een integrale aanpak, omdat een initiatief vaak een belangenafweging vergt over meerdere sectoren en meerdere belangen. Regulering van kwaliteiten vanuit een sectorale invalshoek voldoet dan niet meer.

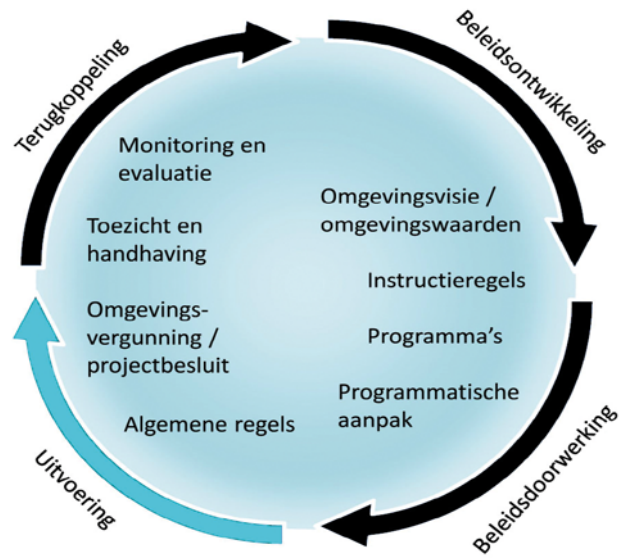
Van een paradigmawisseling is pas daadwerkelijk sprake als deze ook tot uitdrukking komt in de dagelijkse praktijk en in de bestuurscultuur. Het gaat erom dat burgers, bedrijven en overheden in onderlinge samenspraak tot een goede afweging van alle belangen komen bij het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt van partijen dat zij meer oog krijgen voor de samenhang van relevante aspecten van de fysieke leefomgeving. Deze benadering sluit aan bij de veranderende rol van de overheid, waarin de overheid steeds minder centraal bepalend is. Hierbij past een bestuurscultuur die meer gericht is op samenwerking met alle spelers in het veld. Zo moet een beweging ontstaan van «projecteren van centraal beleid op projecten» naar «het voorop stellen van ontwikkelingen». Het wettelijk instrumentarium moet deze gewenste uitvoeringspraktijk faciliteren. Daarom worden onder de Omgevingswet de ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving meer dan voorheen centraal gesteld.

De in deze paragraaf genoemde vier verbeterdoelen vormen de basis voor de beleidsmatige uitgangspunten die gebruikt worden bij de stelselherziening van het omgevingsrecht. Deze uitgangspunten zijn uitgebreid beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet.[4] Deze uitgangspunten zijn ook van toepassing op dit wetsvoorstel, maar worden hier kortheidshalve niet herhaald. Voor twee onderdelen van dit wetsvoorstel, rechtsbescherming en overgangsrecht, is een concretisering van de uitgangspunten uitgewerkt. Die uitgangspunten worden toegelicht in paragraaf 4.2.3 (rechtsbescherming) en paragraaf 5.1 (overgangsrecht) van deze memorie van toelichting.

1.3 Werking van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet

[4] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 30–49.

Figuur 1: de beleidscyclus van de Omgevingswet

De beleidscyclus als denkmodel voor de Omgevingswet

De opbouw van de Omgevingswet volgt de beleidscyclus, weergegeven in figuur 1. Het figuur maakt inzichtelijk welke instrumenten bestuursorganen in de diverse fasen van de cyclus tot hun beschikking hebben. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving als geheel staat in de beleidscyclus centraal. De wet gaat uit van een veel meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving dan binnen de bestaande wetgeving mogelijk is. De zorg van de overheid is erop gericht om de fysieke leefomgeving te verbeteren waar deze tekortschiet en om kwaliteiten te behouden waar deze goed zijn.

Het bovenste kwart aan de rechterzijde van de cyclus wordt getypeerd door *«beleidsontwikkeling».* De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Deze visie wordt door het Rijk, door de provincies en door gemeenten voor hun grondgebied vastgesteld. Het is een document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet. Het gaat hier om één kenbaar en integraal beleidsdocument met het gehele strategische omgevingsbeleid van de overheid die de visie vaststelt. Een omgevingsvisie biedt zo een samenhangende beleidsmatige basis voor inzet van juridische, financiële of andere instrumenten om de beleidsdoelen in de visie na te streven. Programma's zijn een goed voorbeeld van een instrument om tot doorwerking van het beleid uit een omgevingsvisie te komen. In programma's formuleert de overheid de maatregelen die leiden tot de beleidsmatig vastgelegde en gewenste kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving, een aspect of een gebied. Een programma is verplicht als dat volgt uit EU-richtlijnen of als de vereiste kwaliteit, vastgelegd in omgevingswaarden, niet wordt gehaald. Een bijzondere vorm van een programma is de programmatische aanpak.

De gewenste kwaliteiten van de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan kunnen concreter worden gemaakt door die ook stevig juridisch vast te leggen («de luchtkwaliteit moet ten minste daaraan voldoen» of «de veiligheid van waterkeringen moeten ten minste zo zijn»). Die eisen

kunnen dan worden vastgelegd in omgevingswaarden.[5] Een omgevingswaarde is een maatstaf voor de staat of de kwaliteit van de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan. Het kan ook een maatstaf zijn voor de toelaatbare belasting door activiteiten of toelaatbare concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan. Het gaat bijvoorbeeld om kwaliteitseisen voor water of lucht en waarden voor de bescherming tegen overstromingen en de veiligheid van waterkeringen. Niet voor alle beleidsdoelstellingen zijn omgevingswaarden nodig. De doorwerking van het beleid van provincies en het Rijk voor de fysieke leefomgeving krijgt voor een groot deel gestalte door instructieregels. Dit zijn regels in de omgevingsverordening of op rijksniveau in een algemene maatregel van bestuur, die de taak- en bevoegdheidsuitoefening van decentrale bestuursorganen inkaderen. Het gaat bijvoorbeeld om regels over de inhoud of motivering van een besluit in verband met geluid, geur of externe veiligheid, de bescherming van waardevolle landschappen of cultureel erfgoed. Op rijksniveau worden die omgevingswaarden en instructieregels gebundeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.[6]

In het onderste kwart aan de linkerzijde van de cyclus, dat wordt aangeduid met *«uitvoering»*, staan de initiatiefnemers van activiteiten en projecten centraal: burgers, bedrijven of overheden die iets willen ontwikkelen. Dit kan de uitbreiding van een bedrijf of woning zijn, de bouw van een school maar ook de aanleg van een natuurgebied, snelweg of windmolenpark. Voorop staat de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer, die tot uitdrukking komt in een algemene zorgplicht. Waar inkadering van activiteiten door de overheid nodig is, gebeurt dat zo veel mogelijk door algemene regels. Belangrijke kenbronnen voor algemene regels zijn het omgevingsplan van de gemeente en de waterschapsverordening. Voor een deel van de maatschappelijke activiteiten worden die algemene regels om redenen van doelmatigheid en doeltreffendheid op rijksniveau geregeld. Die algemene regels zorgen er in principe voor dat initiatiefnemers niet vooraf toestemming hoeven te vragen aan de overheid om die activiteit te verrichten. Houden zij zich aan de regels, dan mag het.

Als toestemming van de overheid wel vereist is, verloopt die primair via een omgevingsvergunning. Daarnaast kent de Omgevingswet het projectbesluit, waarmee een overheidsinstantie zelf de regie kan nemen over de besluitvorming voor een project waarvoor zij verantwoordelijk is, zoals aanleg van een snelweg of een dijkverlegging. Dat geldt ook voor private projecten met een publiek belang, zoals aanleg van een windmolenpark of winning van grondstoffen.

Zoals hierboven is aangegeven, staan in het onderste kwart aan de linkerzijde van de cyclus burgers, bedrijven of overheden die iets willen ontwikkelen, centraal. In de overige drie kwarten van de cyclus staat alleen de overheid centraal.

Het bovenste kwart aan de linkerzijde wordt getypeerd door *«terugkoppeling»*. De activiteiten in de fysieke leefomgeving leiden tot ontwikkelingen in de feitelijke toestand. Via monitoring bepaalt de overheid of aan omgevingswaarden wordt voldaan en wat de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving is. Dat leidt in een cyclisch proces tot nieuwe visievorming en, waar nodig, nieuwe maatregelen. Verantwoordelijke

---

[5] Voor een nadere toelichting op de omgevingswaarden op rijksniveau wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

[6] Voor een nadere toelichting op de instructieregels wordt eveneens verwezen naar de nota van toelichting bij dat besluit.

bestuursorganen moeten ook door derden aangesproken kunnen worden op het wel of niet realiseren van omgevingswaarden, kwaliteiten en projecten en op de uitvoering van beleid dat is vastgelegd in omgevingsvisies en programma's. Monitoring en de beschikbaarstelling van gegevens daaruit is hierbij van wezenlijk belang.

De cyclische aanpak is een uiting van de nieuwe dynamiek die onder de Omgevingswet gestalte moet krijgen: van behoud en bescherming naar een actieve aanpak om voortdurend te werken aan een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De vastgelegde kwaliteitsdoelstellingen moeten daadwerkelijk worden gehaald. Daarbij moet voor alle belanghebbenden (andere overheden, burgers, bedrijven, organisaties) inzichtelijk zijn welke ruimte voor ontwikkeling er is en welke rol en betrokkenheid zij hebben in de verschillende fasen van de cyclus. De cyclus laat zien hoe bestuursorganen zich bij de zorg voor de fysieke leefomgeving verhouden tot andere spelers in de fysieke leefomgeving. Activiteiten in de fysieke leefomgeving worden merendeels verricht door andere spelers dan de overheid. Een belangrijke taak voor de overheid is het met elkaar in verband brengen van initiatieven en het toezicht op de totale kwaliteit. De beleidscyclus vormt het algemene denkmodel voor situaties waarin overheden een opgave in de fysieke leefomgeving oppakken en daartoe beleid formuleren.

1.3.1 Ruimte voor initiatieven in het omgevingsplan

Nederland staat de komende decennia voor aanzienlijke opgaven. Uit de startnota voor de Nationale Omgevingsvisie[7] blijkt dat Nederland op het gebied van de woningbouw, infrastructuur, circulaire economie, energie- (transitie) en klimaatadaptatie naar verwachting zeer omvangrijke ontwikkelingen te wachten staat. De overheid kan de opgaven niet alleen aan, maar heeft daarbij de hulp van burgers en bedrijven nodig, terwijl het niet meer vanzelfsprekend is dat burgers en bedrijven wachten op de overheid totdat zij de regie op zich neemt. Het is daarom zeker voorstelbaar dat gemeenten op ruime schaal gaan werken met omgevingsplannen «nieuwe stijl» met een brede reikwijdte, die ruimte laten om in te spelen op actuele ontwikkelingen en op burgerinitiatieven. De Omgevingswet schept voorwaarden voor organische gebiedsontwikkeling en uitnodigingsplanologie door belemmeringen daarvoor weg te nemen.[8]

De maatschappelijke doelen en verbeterdoelen van de stelselherziening komen bij uitstek tot uiting in het omgevingsplan. Het omgevingsplan maakt ten opzichte van het bestemmingsplan een meer dynamische aanpak van de fysieke leefomgeving mogelijk. Daarbij kunnen regels worden gesteld die wel een begrenzing vormen voor het realiseren van de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving, maar niet op voorhand invullen hoe een bepaalde activiteit precies verricht zal moeten worden. Dat kan door het omgevingsplan globaler in te vullen en te werken met open normen waarvan de concrete toepassing afhankelijk kan zijn van een nader afwegingsmoment.

1.4 Plaats van de Invoeringswet Omgevingswet in het brede wetgevingstraject

1.4.1 Het brede wetgevingstraject

Met de aanvaarding van het wetsvoorstel Omgevingswet door de Tweede en Eerste Kamer is een eerste essentiële wetgevingsstap gezet naar het einddoel van de Omgevingswet om de wetten die betrekking hebben op

[7] Kamerstukken II 2016/17, 34 682 nr. 1.
[8] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 275–277.

de fysieke leefomgeving in één wet te integreren. Het voorliggende wetsvoorstel vult die wet met enkele belangrijke onderdelen aan. Met het overgangsrecht, zoals opgenomen in dit wetsvoorstel en de andere hierboven genoemde onderdelen, is de formele wetgeving zover gereed dat de Omgevingswet in werking kan treden. Maar daarmee is het genoemde einddoel nog niet gehaald. Zoals ook in paragraaf 7.4 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is beschreven, is nog verdere wetgeving nodig om het einddoel te bereiken.[9] Het gaat om vier afzonderlijke voorstellen van wet die aan het parlement ter goedkeuring zullen worden aangeboden. Die wetsvoorstellen gaan over de onderwerpen natuur, geluid, bodem en grondeigendom.

Deze onderwerpen waren nog in ontwikkeling toen het wetsvoorstel Omgevingswet werd ingediend. Het is de bedoeling dat deze aanvullingswetten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een geïntegreerd onderdeel vormen van die wet. Daarmee is bereikt dat de gebiedsgerichte onderdelen van de huidige wetten in één wet met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures worden samengebracht

Naast wetgeving in formele zin omvat de stelselherziening ook een nieuwe vaststelling van de uitvoeringsregelgeving. Met de vier algemene maatregelen van bestuur die de Omgevingswet uitvoeren is een belangrijke basis gelegd. Naast deze vier basisbesluiten volgen nog aanvullingsbesluiten die behoren bij de aanvullingswetten, een Invoeringsbesluit en ministeriële regelingen (Omgevingsregeling en Invoeringsregeling).

Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet via de Invoeringswet

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is al aangekondigd dat de Omgevingswet via de Invoeringswet Omgevingswet op een aantal punten zal worden aangevuld. Dit had te maken met de samenloop met wijzigingen in andere regelgeving, in het bijzonder de Awb, regelgeving over vergunningen- toezicht en handhaving en met wijzigingen in EU-richtlijnen. Daarnaast heeft de regering bij het werk aan de uitvoeringsregelgeving vastgesteld dat er op onderdelen verbeteringen in de Omgevingswet kunnen worden aangebracht.

Het gaat om het aanvullen van de Omgevingswet met de volgende onderwerpen:
– Nadeelcompensatie (zie paragraaf 2.1.2),
– handhaving en uitvoering (zie paragraaf 2.1.3),
– Digitaal Stelsel Omgevingswet (zie paragraaf 2.1.4),
– implementatie herziene nec-richtlijn (zie paragraaf 2.1.5),
– vangnet activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (zie paragraaf 2.1.6), en
– heffingen (zie toelichting op de voorgestelde wijziging van artikel 13.4 en voorgestelde artikelen 13.4a en 13.4b).

Relevante aanpassingen worden voorgesteld op de onderstaande onderwerpen:
– Verduidelijking van de redactie van artikel 4.2 van de Omgevingswet (zie paragraaf 2.2.1.1),
– vervanging van de «afwijkactiviteit» door de «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» (zie paragraaf 2.2.1.2),
– inbouw voorbereidingsbesluit in het omgevingsplan (zie paragraaf 2.2.1.3),

[9] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 320.

– splitsen van de bouwactiviteit in een technische en een ruimtelijke toestemming (zie paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5),
– wijziging van de mer-richtlijn (zie paragraaf 2.2.2),
– wetstechnische aanpassingen (zie paragraaf 2.2.3 en de toelichting op diverse wijzigingen van artikelen van de Omgevingswet in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel),
– implementatie van artikel 4, lid 3, van de richtlijn industriële emissies waarmee meervoudig vergunninghouderschap mogelijk wordt gemaakt (zie paragraaf 2.2.4),
– toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning (zie paragraaf 2.2.5),
– aanpassing van de bevoegdheidsverdeling na de kabinetswisseling in 2017 (zie paragraaf 2.2.6),
– verbetering aansturing reikwijdte omgevingsplan (zie toelichting op wijzigingsvoorstel artikel 2.7),
– schrappen brandveilige gebruiksactiviteit (zie toelichting op het voorstel tot wijziging van artikel 5.1),
– vergunning milieubelastende activiteit die alleen wordt getoetst op mer-plicht (omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM-MER), zie toelichting op het voorstel tot wijziging van artikel 5.26),
– kostenverhaal (zie toelichting op voorgestelde artikelen 13.3a en 13.3b), en
– mogelijkheid verplichte financiële zekerheid (zie toelichting op het voorstel tot wijziging van artikel 13.5).

De meest beleidsrijke aanvullingen en aanpassingen worden nader toegelicht in hoofdstuk 2 van deze memorie van toelichting. Voor enkele andere wordt direct verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Wijzigingen als gevolg van toezeggingen en moties in de Eerste en Tweede Kamer

De regering heeft het parlement geïnformeerd over de hoofdlijnen van de Invoeringswet.[10] Deze brief is behandeld in beide kamers samen met de ontwerpen van de vier algemene maatregelen van bestuur. Deze behandeling heeft tot een aantal toezeggingen en aangenomen moties geleid die zijn verwerkt in dit wetsvoorstel. In de memorie van toelichting wordt dit bij de relevante onderwerpen vermeld.

1.4.2 Aanvullingswetgeving op thema's

Natuur
De Omgevingswet gaat uit van een samenhangende aanpak die ervoor zorgt dat alle relevante belangen worden meegenomen. Natuur is daarbij een belangrijk thema. Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Het wettelijke stelsel is ten opzichte van de vroegere natuurwetgeving gemoderniseerd en vereenvoudigd, waarbij de Europese en internationale verplichtingen centraal zijn gesteld en bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken in hoofdzaak bij provincies zijn belegd. Dit laatste in overeenstemming met de afspraken in het Bestuursakkoord natuur[11] en het Natuurpact.[12] De uitgangspunten, begrippen en systematiek van de Wet natuurbescherming zijn al

[10] Kamerstukken II 2015/16, 33 962, nr. 185.
[11] Samenstel van de door het Rijk en de provincies jegens elkaar aangegane verplichtingen, neergelegd in het op 20 september 2011 gesloten onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur (bijlage 131283 bij Kamerstukken II 2011/12, 30 825, nr. 107), de op 7 december 2011 gesloten aanvullende overeenkomst (bijlage 144712 bij Kamerstukken II 2011/12, 30 825, nr. 143) en de op 8 februari 2012 overeengekomen uitvoeringsafspraken (bijlage 153993 bij Kamerstukken II 2011/12, 30 825, nr. 153).
[12] Kamerstukken II 2013/14, 33 576, nr. 6.

afgestemd op die van de Omgevingswet. Voor de vergunning- en ontheffingverlening kan worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning.[13]

Ten tijde van de voorbereiding van het voorliggende wetsvoorstel is het ontwerp van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet voorgelegd ter advisering aan de Raad van State en is gewerkt aan de verwerking van het ontvangen advies. Het wetsvoorstel voorziet in de invoeging van de Wet natuurbescherming in de Omgevingswet met een toereikende wettelijke basis voor nadere uitvoeringsregelgeving bij algemene maatregel van bestuur. De inhoudelijke regels over natuur zullen hun beslag krijgen in het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving, die alle uitvoering geven aan de Omgevingswet. Het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet zal hierin voorzien.

Geluid

Geluid heeft grote invloed op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Mensen ervaren geluid als een directe, negatieve invloed op het welzijn. Bij hogere belasting treedt schade op aan de gezondheid. Geluid speelt dan ook bijna altijd een rol bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Om geluid te reguleren zijn regels gesteld aan de belangrijkste geluidbronnen (wegen, spoor en industrieterreinen) in verhouding tot geluidgevoelige gebouwen zoals woningen, scholen, kinderdagverblijven en medische instellingen. Deze regels zijn in de jaren '70 van de vorige eeuw vastgelegd in de Wet geluidhinder. Omdat deze wet steeds uitgebreider en complexer is geworden, is er de afgelopen jaren gewerkt aan de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels. Een grote stap hierin was de invoering van de geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur. Deze systematiek wordt met de voorgenomen Aanvullingswet geluid Omgevingswet verbreed naar provinciale wegen en industrieterreinen. In het aan het parlement voor te leggen wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet zullen enkele (beleidsneutrale) verbeterpunten doorgevoerd worden die uit de praktijk met geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur naar voren zijn gekomen.

Op 22 maart 2016 is het ontwerp-wetsvoorstel voor deze Aanvullingswet in consultatie gebracht. In mei 2017 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State advies over dat wetsvoorstel uitgebracht.

Bodem

Het uitgangspunt van het Nederlandse bodembeleid is en blijft het bereiken van een goede bodemkwaliteit door het voorkomen van nieuwe verontreinigingen en het opruimen van bestaande verontreinigingen. Zoals de toenmalige Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu in haar brief van 7 oktober 2015 schreef, voert het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem Omgevingswet enige vernieuwingen door ten opzichte van de momenteel geldende Wet bodembescherming.[14]

Op 22 maart 2016 is het ontwerp-wetsvoorstel voor deze Aanvullingswet in consultatie gebracht. Het ontwerp-wetsvoorstel Aanvullingswet bodem Omgevingswet is op basis van de consultatie op een aantal punten aangepast. In mei 2017 heeft de Afdeling advisering van de Raad van

[13] Zie Kamerstukken II 2015/16, 33 348, nr. 177, blz. 2–3.
[14] Kamerstukken II 2015/16, 28 663, nr. 64.

State advies over dat wetsvoorstel uitgebracht. Dit advies is verwerkt en het wetsvoorstel is in januari 2018 bij de Tweede Kamer ingediend.[15]

Grondeigendom

De voorgenomen Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet is bedoeld om de instrumenten van het grondbeleid die ingrijpen op de eigendom van onroerende zaken beter toe te snijden op de verwezenlijking van de sterk uiteenlopende maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Daarbij is het aan gemeenten en provincies om zelf te bepalen hoe zij hun grondbeleid vormgeven en of zij een faciliterend of een actief grondbeleid of combinaties daarvan willen voeren. In deze voorgenomen Aanvullingswet worden de instrumenten voorkeursrecht, onteigening en inrichting van het landelijk gebied samengebracht, vereenvoudigd, toegankelijk gemaakt en geharmoniseerd. Daarnaast maakt deze voorgenomen wet de privaatrechtelijke faciliteit van kavelruil in het landelijk gebied ook mogelijk in het stedelijk gebied. Verder wordt in deze voorgenomen Aanvullingswet de regeling voor grondexploitatie in de Omgevingswet doorontwikkeld tot een regeling voor kostenverhaal, door de huidige regeling te vereenvoudigen, te verbeteren en flexibeler te maken.

Op 1 juli 2016 is het ontwerp voor deze Aanvullingswet in consultatie gebracht. In februari 2018 is over het wetsvoorstel advies aangevraagd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

1.4.3 Het overgangsrecht voor de Omgevingswet en de vier Aanvullingswetten

Het voorliggende wetsvoorstel voorziet in het overgangsrecht voor de Omgevingswet zoals als gevolg van de in dit wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen zou komen te luiden. De vier hiervoor beschreven aanvullingswetten zullen voorzien in het overgangsrecht voor de Omgevingswet in verband met de in die wetten opgenomen wijzigingen in de Omgevingswet.

1.4.4 Het traject voor de uitvoeringsregelingen

Met de hierboven beschreven wetgeving in formele zin is de stelselherziening nog niet voltooid. Daarvoor is ook materiële wetgeving in de vorm van algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen nodig.

Vier basisbesluiten

Op 1 juli 2016 heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu de ontwerpen voor de vier algemene maatregelen van bestuur van de Omgevingswet (de basisbesluiten) aan de beide Kamers der Staten-Generaal voorgelegd.[16] In het kader van de voorhangprocedure heeft over deze ontwerp basisbesluiten in beide kamers het debat plaatsgevonden. Op 22 december 2017 is het gelijkluidende advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over dit wetsvoorstel en de vier ontwerpbasisbesluiten ontvangen. Na verwerking van dit advies worden de basisbesluiten gepubliceerd. Het betreft:

– Het *Besluit activiteiten leefomgeving*
  Dit bevat de rechtstreeks werkende regels die het Rijk stelt aan activiteiten van burgers, bedrijven of overheden in de fysieke leefomgeving. Het gaat onder meer om activiteiten die het milieu

[15] Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet), 34 864.

[16] Kamerstukken II 2015/16, 33 118, nr. 31.

belasten, activiteiten rondom wegen en waterstaatswerken en activiteiten die betrekking hebben op cultureel erfgoed. Het besluit beschrijft welke regels gelden, welke ruimte er is om af te wijken van de regels en wanneer een vergunning nodig is.
– Het *Besluit bouwwerken leefomgeving*
Dit besluit stelt algemene rijksregels voor activiteiten als het in stand houden, bouwen en slopen van bouwwerken. Deze regels zijn in de praktijk vooral van belang voor burgers en bedrijven.
– Het *Omgevingsbesluit*
Dit besluit richt zich tot burgers, bedrijven en overheden. Het geeft in aanvulling op de Omgevingswet onder meer aan welke procedures moeten worden doorlopen en wie het bevoegde gezag is voor vergunningverlening. Ook de regels voor milieueffectrapportage, kostenverhaal en financiële zekerheidstelling zijn in dit besluit opgenomen.
– Het *Besluit kwaliteit leefomgeving*
Dit bevat de inhoudelijke normen voor gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk die zijn gesteld voor het realiseren van de nationale doelstellingen en het voldoen aan internationale verplichtingen. Het gaat dan om instructieregels, omgevingswaarden, beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen en regels over monitoring en gegevensbeheer.

Aanvullingsbesluiten Omgevingswet

De vier genoemde basisbesluiten zijn gebaseerd op de grondslagen die de Omgevingswet biedt. Het betekent dus ook dat deze ten tijde van de voorhang geen regels (konden) bevatten die strekken ter uitvoering van de vier Aanvullingswetten bij de Omgevingswet.

Omdat de vier Aanvullingswetten niet tegelijkertijd het parlementaire wetgevingsproces doorlopen zullen de uitvoeringsregels die uit die Aanvullingswetten volgen, in vier separate Aanvullingsbesluiten worden opgenomen. Die Aanvullingsbesluiten zullen de vier genoemde basisbesluiten inhoudelijk aanvullen. Deze methodiek stelt beide Kamers in de gelegenheid de verhouding van de Aanvullingswetten en -besluiten te beoordelen. Het is ook voor de uitvoeringspraktijk inzichtelijk. De ontwerpen voor deze Aanvullingsbesluiten zullen bij het parlement worden voorgehangen.

Invoeringsbesluit Omgevingswet

In het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt het overgangsrecht voor de regelgeving uit de basisbesluiten opgenomen. Daarnaast zal het Invoeringsbesluit bestaande regels wijzigen en intrekken en zal het de basisbesluiten op punten aanvullen die niet konden worden opgenomen in verband met lopende wijzigingen of evaluaties, bijvoorbeeld met regels over de ladder voor duurzame verstedelijking, nieuwe normering voor de waterveiligheid of de gewijzigde mer-richtlijn.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze memorie van toelichting wordt ingegaan op de belangrijkste voorgestelde aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet. Voor een toelichting op de kleinere wijzigingen wordt verwezen naar het artikelsgewijze deel van deze memorie van toelichting.

Hoofdstuk 3 beschrijft de wetten die ingetrokken worden of substantieel gewijzigd worden met dit voorstel.

Hoofdstuk 4 gaat in op andere wetten die materieel gewijzigd worden, waaronder de regeling voor rechtsbescherming in de Awb. Voor een toelichting op de meer technische wijzigingen wordt verwezen naar het artikelsgewijze deel van deze memorie van toelichting.

Hoofdstuk 5 beschrijft het overgangsrecht.

Hoofdstuk 6 gaat in op de invoeringsbegeleiding.

Hoofdstuk 7 beschrijft de effecten van het wetsvoorstel op burgers, bedrijven, overheden en de rechtspraak.

Hoofdstuk 8 gaat in op de ontvangen adviezen en consultatiereacties bij de voorbereiding van dit wetsvoorstel.

Hoofdstuk 9 zal ingaan op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bijbehorende Invoeringswet Omgevingswet.

2. Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet

2.1 Aanvullingen van de Omgevingswet

2.1.1 Schade

2.1.1.1 Inhoud en opbouw

Deze paragraaf gaat in op de inhoud en opbouw van het voorgestelde hoofdstuk 15. Hoofdstuk 15 is in de Omgevingswet gereserveerd voor schade. Dit hoofdstuk zal regelingen bevatten voor de vergoeding van schade die door de overheid wordt veroorzaakt als gevolg van rechtmatig overheidshandelen.

Hoofdstuk 15 zal uit diverse afdelingen bestaan. Dit wetsvoorstel voorziet in twee afdelingen van dat hoofdstuk. Afdeling 15.1 bevat een algemene regeling voor schadevergoeding door rechtmatig overheidshandelen (nadeelcompensatie). Afdeling 15.2 bevat een regeling voor schadevergoeding bij gedoogplichten. In paragraaf 2.1.2 wordt inhoudelijk nader ingegaan op die afdelingen.

Afdeling 15.3 van het hoofdstuk is gereserveerd voor schadeloosstelling bij onteigening. Het voornemen is om een regeling hiervoor op te nemen in de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet. De Aanvullingswet natuur Omgevingswet zal voorzien in een vergoeding voor schade als gevolg van in het wild levende dieren, die nu in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming is opgenomen. Deze regeling zal als afdeling 15.4 aan hoofdstuk 15 worden toegevoegd.

Niet elke schadevergoeding in de verhouding tussen overheid en burger wordt geregeld in hoofdstuk 15. Een regeling voor schadevergoeding die een burger of bedrijf aan de overheid moet betalen, is opgenomen in hoofdstuk 13. Dat hoofdstuk bevat in algemene zin regels over financiële verplichtingen die een burger of bedrijf opgelegd krijgt door de overheid. Ook bevat hoofdstuk 13 regels over kostenverhaal tussen overheden onderling.

2.1.1.2 Verhouding nadeelcompensatie tot schade bij gedoogplichten

Het wetsvoorstel bevat in afdeling 15.1 een regeling voor nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie is de vergoeding van schade die de overheid veroorzaakt in de uitoefening van haar publiekrechtelijke taak of

bevoegdheid die uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico en een burger of bedrijf onevenredig zwaar treft in vergelijking tot andere burgers of bedrijven. Nadeelcompensatie is daarmee een overkoepelende term voor schade die door de overheid wordt veroorzaakt.

Daarnaast voorziet afdeling 15.2 in een regeling voor de vergoeding van schade bij gedoogplichten die op grond van hoofdstuk 10 van de Omgevingswet gelden (wettelijke gedoogplichten) of bij beschikking worden opgelegd. Deze afdeling gaat voor op de regeling voor nadeelcompensatie in afdeling 15.1. Hoofdstuk 15 is zo opgebouwd dat afdeling 15.1 (nadeelcompensatie) de algemene regeling is voor schadevergoeding als gevolg van rechtmatig overheidshandelen. Afdeling 15.2 gaat als bijzondere schadevergoedingsregeling voor op afdeling 15.1. Dit volgt ook uit artikel 4:126, tweede lid, aanhef en onder d, Awb. Daarin is bepaald dat schadevergoeding op grond van dat artikel niet mogelijk is als de schadevergoeding op een andere manier is verzekerd.[17]

Dat betekent dat afdeling 15.1 *niet* van toepassing is op schadevergoeding als gevolg van gedoogplichten die op grond van hoofdstuk 10 zijn opgelegd. Voor gedoogplichten die bij beschikking worden opgelegd of gedoogplichten die gelden voor grondwateronttrekkingen heeft dat bijvoorbeeld tot gevolg dat steeds aanspraak bestaat op een volledige schadevergoeding.

De lijn dat afdeling 15.2 voorgaat op afdeling 15.1 kan ten opzichte van geldende wetgeving gevolgen hebben voor de procedure waarbij de schade bij gedoogplichten wordt afgewikkeld. Schadevergoeding als gevolg van de plicht om onderhoud aan een waterstaatswerk te gedogen bijvoorbeeld, wordt op grond van de Waterwet via het bestuursrecht afgewikkeld. Op grond van dit wetsvoorstel wordt schadevergoeding als gevolg van gedoogplichten echter afgewikkeld via een dagvaardingsprocedure bij de burgerlijke rechter als niet tot minnelijke overeenstemming wordt gekomen (zie artikel 15.15).

De Omgevingswet sluit niet uit dat langs andere weg dan op grond van hoofdstuk 10 gedoogplichten worden opgelegd. Een voorbeeld daarvan is de bestaande gedoogplicht om straatnaamborden te dulden die in veel geldende gemeentelijke verordeningen is opgenomen. Voor zover de oplegging van dergelijke gedoogplichten tot schade lijdt, komt die op grond van afdeling 15.1 voor vergoeding in aanmerking, en dus niet op grond van afdeling 15.2.

2.1.2 Nadeelcompensatie

2.1.2.1 Nadeelcompensatie en de doelen van de Omgevingswet

Nadeelcompensatie is zoals hiervoor weergegeven een overkoepelende term voor schade die rechtmatig door de overheid wordt veroorzaakt. Daarbij kan gedacht worden aan schadevergoeding voor langdurige wegopenbrekingen, aanleg van metrostations en grootschalige waterwerken. Onder nadeelcompensatie wordt in afdeling 15.1 ook begrepen wat onder geldende wetgeving wordt verstaan onder planschade.

Planschade is schade die wordt geleden ten gevolge van planologische besluitvorming. Dit wordt nu nog geregeld in afdeling 6.1 Wro.
In de planschadepraktijk en in de rechtspraak wordt onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte schade. *Directe schade* is schade die het gevolg is van het wijzigen van bestaande rechten, bijvoorbeeld door het

[17] Zie ook Kamerstukken II 2010/11, 32 621, nr. 3, blz. 18.

niet langer toestaan van bepaalde activiteiten of het opleggen van extra verplichtingen aan een burger of bedrijf (bijvoorbeeld een geluidsbeperkende maatregel). *Indirecte schade* is schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving van een perceel van een burger of in de omgeving van een bedrijf. Een voorbeeld van indirecte planschade is een bestemmingsplan dat de bouw van een betonmortelcentrale of een hoge woonflat mogelijk maakt, waardoor een naastgelegen perceel in waarde daalt.

De Omgevingswet leidt tot een grootschalige wijziging van het omgevingsrecht. Hiervoor is in hoofdstuk 1 van deze memorie van toelichting ingegaan op de doelstellingen en uitgangspunten van de Omgevingswet. Voor de regeling van nadeelcompensatie is vooral het volgende van belang:

1. De Omgevingswet maakt de totstandkoming van globale, uitnodigende omgevingsplannen (uitnodigingsplanologie) en het werken met open normen mogelijk.
2. De brede reikwijdte van de Omgevingswet en het omgevingsplan. De Omgevingswet brengt bestaande wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving samen (regels over bijvoorbeeld geluid, lucht, ruimtelijke ordening, water en natuur). Deze integratie zorgt ervoor dat de reikwijdte van het omgevingsplan breder wordt dan het bestemmingsplan onder de Wro.
3. De verdeling van taken en bevoegdheden. Rechten en verplichtingen voor burgers en bedrijven die in het omgevingsplan worden verwerkt, kunnen zijn gebaseerd op onder meer visies, programma's, instructieregels en projectbesluiten van andere bestuursorganen. Het besluitvormingsproces verloopt in die gevallen getrapt.
4. Participatie. Met de Omgevingswet wordt een brede participatie van burgers en bedrijven bij de totstandkoming van besluiten nagestreefd.

Met afdeling 15.1 wordt een regeling voor nadeelcompensatie voorgesteld die aansluit op de doelen en uitgangspunten van de Omgevingswet en die het systeem van de wet goed laat functioneren. De voorstellen zijn er op gericht duidelijkheid te bieden bij wie, waarvoor en wanneer om welke schadevergoeding kan worden verzocht. Het voorstel voor afdeling 15.1 beoogt zo inzicht in het verloop en de uitkomst van schadeprocedures te verschaffen. Ook leiden de voorstellen tot realistische schadevergoeding. Onder de geldende wetgeving vormt het risico op schadevergoeding een van de belemmeringen voor het maken van globale plannen. De voorstellen zijn erop gericht deze belemmering weg te nemen.

De belangrijkste voorstellen die in afdeling 15.1 worden gedaan zijn:

1. De afbakening van schadeoorzaken tot oorzaken die rechten en plichten voor burgers scheppen. Als diverse overheidsorganen bij een besluitvormingsproces betrokken zijn, kan onduidelijkheid bestaan bij wie en wanneer om schadevergoeding kan worden gevraagd, en aan welk orgaan de schade moet worden toegerekend. Gaat het om de voorbereiding van besluiten, dan zou zonder een afbakening al om schadevergoeding verzocht kunnen worden, terwijl de overheid met burgers en bedrijven nog keuzes over een definitief besluit aan het maken is.
2. Het verleggen – ten opzichte van de geldende wetgeving – van het moment dat om schadevergoeding kan worden gevraagd, van de inwerkingtreding van een plan of regel naar het moment dat een omgevingsvergunning wordt verleend of met een activiteit is begonnen.
   Deze beweging wordt voorgesteld omdat op grond van de geldende wetgeving en rechtspraak vergoeding van schade bij vaststelling van een nieuw plan is voorgeschreven aan de hand van de maximale

mogelijkheden die het nieuwe plan biedt, waardoor ook schade moet worden vergoed voor mogelijkheden die in werkelijkheid niet worden gerealiseerd. Deze methode om de schade vast te stellen, wordt als een belemmering gezien voor het maken van globale bestemmingsplannen. Het wetsvoorstel leidt tot een realistische schadevergoeding.

3. Een vast wettelijk forfait voor indirecte schade bij waardevermindering van een onroerende zaak.
   Een vast forfait geeft voor dit veel voorkomende type schade vooraf meer inzicht in de uitkomsten van een schadeprocedure. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer kunnen de risico's op schadevergoeding zo beter inschatten, terwijl benadeelde burgers en bedrijven beter kunnen inschatten of een aanvraag om schadevergoeding kansrijk is.

Deze voorstellen worden verder toegelicht in de paragrafen 2.1.2.3 tot en met 2.1.2.5.

De voorstellen in afdeling 15.1 zijn een aanvulling op de algemene regeling voor nadeelcompensatie in titel 4.5 Awb. Door de algemene regeling in de Awb als basis te nemen, voorziet afdeling 15.1 in een uniforme en laagdrempelige procedure voor burgers en bedrijven die worden benadeeld. Op de verhouding van afdeling 15.1 tot titel 4.5 Awb wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan.

2.1.2.2 De verhouding van afdeling 15.1 tot titel 4.5 Awb

Titel 4.5 Awb voorziet in een algemene regeling voor nadeelcompensatie. De algemene regeling is onderdeel van de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten (Wns).[18] De regeling voor nadeelcompensatie in titel 4.5 Awb is nog niet in werking getreden, in afwachting van wetgeving die bestaande regelingen over nadeelcompensatie aanpast of intrekt. Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel voor titel 4.5 Awb is aangekondigd dat bij die wetgeving nadere keuzes over bijvoorbeeld de aanpassing van de Wro en andere wetten worden gemaakt.[19] Voor een groot deel worden deze keuzes bij dit wetsvoorstel gemaakt. Titel 4.5 Awb zal voorafgaande of in ieder geval gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden, als onderdeel van een wetsvoorstel dat leidt tot wijzigingen van de Awb in verband met de Omgevingswet.[20] Het wetsvoorstel voor wijziging van de Awb zal ook voorzien in de aanpassing van bestaande wetgeving over nadeelcompensatie die niet in de Omgevingswet opgaat.

Omdat afdeling 15.1 titel 4.5 Awb tot uitgangspunt neemt, zijn de grondslagen, materiële eisen en procedurele bepalingen van titel 4.5 Awb van toepassing op de toekenning van nadeelcompensatie als gevolg van besluiten die worden genomen op grond van de Omgevingswet. De voorstellen die afdeling 15.1 bevat en hierna worden toegelicht, zijn een aanvulling op de regeling voor nadeelcompensatie in de Awb. Daar waar afdeling 15.1 de regeling in de Awb aanvult, gaat afdeling 15.1 voor op de Awb.

De voorstellen in afdeling 15.1 houden verband met de verbeterdoelen van de stelselherziening, de instrumenten van de Omgevingswet en de verdeling van taken en bevoegdheden tussen overheden op grond van deze wet. Het wetsvoorstel voor de Omgevingswet is ingediend nadat het parlement het voorstel voor de regeling in de Awb heeft aangenomen.

---

[18] Stb. 2013, 50.

[19] Kamerstukken II 2010/11, 32 261, nr. 6, blz. 15.

[20] Voorstel tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enige andere wetten in verband met de stelselwijziging in het omgevingsrecht en het nadeelcompensatierecht.

Toen de Awb werd aangenomen, kon dan ook geen rekening met de Omgevingswet worden gehouden. Het voorstel voor de wijziging van de Awb richtte zich primair op het maken van een uniforme regeling voor nadeelcompensatie als het ging om de grondslag voor toekenning van nadeelcompensatie, de voorbereiding van besluiten op een aanvraag om schadevergoeding en de toegang tot de bestuursrechter.

Voor de materiële eisen die worden gesteld aan de toekenning van schadevergoeding, sluit afdeling 15.1 aan op de regeling in artikel 4:126 Awb. In dat artikel is onder meer het beginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten (»égalité devant les charges publiques», vaak geduid als het «égalitébeginsel») als grondslag voor de toekenning van nadeelcompensatie wettelijk vastgelegd.[21] Vertrekpunt is dat iedere burger tot op zekere hoogte schade als gevolg van overheidsingrijpen zelf moet dragen. Burgers mogen niet verwachten dat overheidsmaatregelen in geen enkel geval negatief voor hen zullen uitpakken. Volgens het égalitébeginsel komt alleen schade voor vergoeding in aanmerking die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico of het normale bedrijfsrisico («abnormale last») en een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft («speciale last»).

De toepassing van het égalitébeginsel leidt ertoe dat niet iedere schade die het gevolg is van een schadeveroorzakend overheidshandelen op grond van dit hoofdstuk voor (volledige) vergoeding in aanmerking komt. Dat is onder meer afhankelijk van de ontwikkeling die met het besluit mogelijk wordt gemaakt, de inbreuk die op het genot van de eigendom wordt gemaakt en de omvang van de schade, in verhouding tot anderen die behoren tot dezelfde referentiegroep. In de regel zal schade als gevolg van het voldoen aan eisen met het oog op een betere bescherming van het milieu (als het gaat om het aanpassen van de beste beschikbare technieken), de archeologie of de volksgezondheid niet voor vergoeding in aanmerking komen (zie hiervoor nader de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.2). Omgekeerd sluit het égalitébeginsel niet uit dat vanwege de rechtstreekse inbreuk die op het genot van de eigendom wordt gemaakt, schade volledig wordt vergoed.

2.1.2.3 Afgebakende reikwijdte van afdeling 15.1

De reikwijdte van afdeling 15.1 is afgebakend in artikel 15.1. Artikel 15.1 is erop gericht de overheid, initiatiefnemers en benadeelden vooraf duidelijkheid te bieden over de vraag in welke gevallen om schadevergoeding kan worden verzocht en welk orgaan het verzoek afwikkelt. Duidelijkheid door afbakening vooraf maakt een integrale en waar nodig flexibele aanpak van de fysieke leefomgeving beter mogelijk. Daarmee draagt afdeling 15.1 bij aan het bereiken van de verbeterdoelen van de stelselherziening.

Voor schade die wordt veroorzaakt door de in artikel 15.1 genoemde schadeoorzaken, neemt de afdeling 15.1 de algemene regeling in de Awb (titel 4.5) als basis te nemen. Daarmee voorziet afdeling 15.1 in een uniforme en laagdrempelige procedure voor burgers en bedrijven die worden benadeeld als gevolg van de regels, besluiten en maatregelen die in artikel 15.1 zijn genoemd. Het gaat dan niet alleen om schade die het rechtstreekse gevolg is van deze oorzaken, maar ook bijvoorbeeld om schade die als gevolg van de feitelijke uitvoering van de activiteit aan één van de oorzaken kan worden toegerekend.

---

[21] Kamerstukken II 2010/11, nr. 32 621, nr. 3, blz. 12.

Ten opzichte van titel 4.5 Awb bevat de reikwijdte van afdeling 15.1 een nadere afbakening van schadeoorzaken. Artikel 4:126, eerste lid, Awb bepaalt dat op grond van elk handelen door de overheid in het kader van een rechtmatige uitoefening van een haar toegekende taak of bevoegdheid om schadevergoeding kan worden verzocht. De regeling in de Awb biedt daarmee een brede grondslag voor verzoeken om nadeelcompensatie.

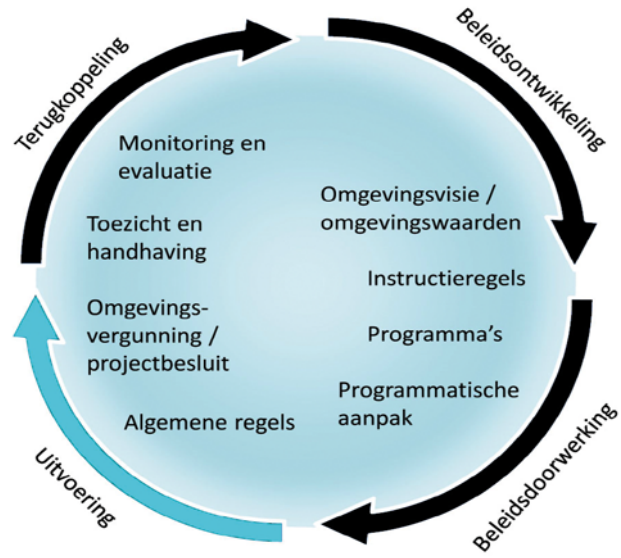
Een brede grondslag past niet bij de verbeterdoelen van de stelselherziening, het instrumentarium van de Omgevingswet en bij een aantal keuzes dat is gemaakt over de verdeling van taken en bevoegdheden over Rijk, provincie, waterschap en gemeente. Kenmerkend voor het besluitvormingsproces in de Omgevingswet is dat de besluitvorming deels getrapt verloopt (zie daarvoor de hierna weergegeven figuur). Diverse bestuursorganen zijn daarbij betrokken, ieder vanuit de hen toebedeelde taken en bevoegdheden. Het proces mondt uit in regelgeving en besluitvorming waarin het beleid, programma's en instructieregels van andere overheden, voor zover noodzakelijk, worden verwerkt.

De brede reikwijdte van de Awb zou de mogelijkheid bieden om op elk moment in het besluitvormingsproces een verzoek om nadeelcompensatie in te dienen. Bijvoorbeeld na het geven van een instructieregel door Rijk of provincie, bij de voorbereiding van besluiten, na het vaststellen van een omgevingsvisie of een uitspraak van een bestuurder. Verzoeken om nadeelcompensatie zijn dan al mogelijk, terwijl de integrale besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen nog niet is afgerond. Het is niet uitgesloten dat deze ruime reikwijdte tot een aanzuigende werking van verzoeken zou leiden, waardoor de bestuurslasten worden vergroot, los van de vraag of de verzoeken tot het uitkeren van schadevergoeding leiden.[22] Dat kan ertoe leiden dat overheden zich belemmerd voelen om deze beleidsvoornemens kenbaar te maken, omdat zij vrezen dat dit tot nadeelcompensatie kan leiden. Het risico op nadeelcompensatieverzoeken kan dan een transparant en interactief besluitvormingsproces belemmeren, terwijl onder de Omgevingswet nu juist wordt beoogd om de burger in een vroeg stadium bij nieuwe ontwikkelingen te betrekken.

Voor de toepassing van de Omgevingswet wordt de reikwijdte in artikel 15.1 daarom afgebakend tot beslissingen die rechten en verplichtingen scheppen voor burgers en bedrijven. Een omgevingsvisie, programma of een instructieregel van Rijk of provincie is niet als schadeoorzaak aangewezen. Een omgevingsvisie en een instructieregel worden verwerkt in een algemeen verbindend voorschrift, bijvoorbeeld het omgevingsplan, of een beschikking, bijvoorbeeld een besluit over een omgevingsvergunning. Het algemeen verbindend voorschrift of de beschikking zet het beleid of de instructieregel om in rechten en verplichtingen voor burgers. In de onderstaande figuur is in de beleidscyclus van de Omgevingswet met lichtgekleurde pijl – in het kwart, linksonder van de cyclus – de plaats weergegeven van de besluiten en maatregelen die als schadeoorzaak gelden.

[22] B.P.M. van Ravels, De Wet nadeelcompensatie en de bijzondere wettelijke regeling van tegemoetkoming in planschade», O&A, 2013, afl. 1, nr. 2, en J.R.C. Tieman en H.H.L. Krans, «Nogmaals nadeelcompensatie. Het voorontwerp nadeelcompensatie bezien vanuit overheidsperspectief», NTB 2010/4, blz. 80–82.

Figuur 2: de beleidscyclus van de Omgevingswet

Een ruime reikwijdte van de schaderegeling zoals volgt uit titel 4.5 Awb, zou ook voor de burger die schade lijdt nadelig kunnen uitpakken. Zonder een duidelijke afbakening van het moment waarop om nadeelcompensatie kan worden verzocht in het proces van getrapte besluitvorming, dreigen overheid en burger, of overheden onderling, in debat te raken over de vraag of schade is ontstaan. Als schade ontstaat door een omgevingsplan waarbij een instructieregel van het Rijk of de provincie is verwerkt, is het niet uitgesloten dat overheden voor de afhandeling van schadeverzoeken naar elkaar gaan verwijzen, waarvan de burger de dupe wordt. Dat kan ook tot ingewikkelde rechtsvragen leiden, bijvoorbeeld over de vraag aan welk orgaan welk deel van de schade moet worden toegerekend. Bovendien kan de schade bij een getrapt besluitvormingsproces pas redelijkerwijs worden begroot nadat beleid, programma's, instructies en instructieregels in regels of besluiten worden verwerkt. Pas daarna wordt definitief duidelijk welke activiteiten wel en welke niet op een locatie zijn toegestaan en welke regels daarbij gelden.

De afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 is ten opzichte van titel 4.5 Awb limitatief en exclusief. Dat betekent dat als een schadeoorzaak niet in dat artikel is opgenomen, niet alsnog langs de weg van de Awb om schade kan worden verzocht. Daarmee sluit afdeling 15.1 aan bij verreweg de meeste wettelijke schaderegelingen die op dit moment gelden op het terrein van de fysieke leefomgeving. Op grond van de schaderegelingen in bijvoorbeeld de Wro, de Ontgrondingenwet, de Wet milieubeheer (Wm) en de Wabo kan alleen om schadevergoeding worden verzocht als de schade het gevolg is van besluiten die op grond van die wetgeving worden genomen.

De afbakening van het toepassingsbereik heeft, net als dat bij de geldende wetgeving het geval is, tot gevolg dat zogenoemde schaduwschade op grond van afdeling 15.1 niet voor vergoeding in aanmerking komt.[23] Schaduwschade is het negatieve effect van de voorbereiding van een besluit of activiteit op de waarde van een onroerende zaak. Het besluit of de voorbereiding daarvan werpt als het ware zijn schaduw vooruit. Daarbij komt dat een zekere periode van onzekerheid, die hoort bij elke

[23] Zie bijvoorbeeld r.o. 3.2 van de uitspraak van de ABRvS van 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582.

besluitvormingsprocedure, kan worden gerekend tot het normale maatschappelijk risico dat elke burger moet dragen. In paragraaf 2.1.2.8 wordt nader ingegaan op de schaduwschadeproblematiek en de Omgevingswet.

2.1.2.4 Verleggen en vaststellen schade

Op grond van de artikelen 15.1, tweede lid, en 15.4 kan een verzoek om vergoeding van indirecte schade worden ingediend nadat een omgevingsvergunning is verleend en gepubliceerd of, in het geval geen vergunning is vereist, als met de activiteit wordt begonnen of daarover informatie is vertrekt en is gepubliceerd. Daarmee verschuift ten opzichte van de geldende wetgeving zoals de Wro, het moment dat indirecte schade voor vergoeding in aanmerking komt. Het verschuift van de vaststelling van een bestemmingsplan en andere regels, plannen en verordeningen generiek naar het moment dat de vergunning voor de ontwikkeling wordt verleend of het moment dat de schadeveroorzakende activiteit wordt verricht.

Deze beweging is een belangrijk onderdeel van dit wetsvoorstel. Het verleggen van het schademoment voor indirecte schade is onder meer ingegeven door de verbrede reikwijdte die het omgevingsplan krijgt ten opzichte van het bestemmingsplan. Het omgevingsplan gaat regels bevatten over onder meer geur, geluid, welstand en regels uit lokale verordeningen over bijvoorbeeld de inzameling van hemelwater, ligplaatsen, kappen van bomen en uitwegen. Deels zullen deze regels worden verwerkt in een omgevingsplan als gevolg van instructieregels van Rijk, provincie of waterschap. Om al deze regels goed op elkaar af te stemmen, zal het soms nodig zijn om te werken met regels waarvan de concrete toepassing afhankelijk is van een nader afwegingsmoment, zoals de vergunningplicht voor een uitweg of het kappen van een boom. Het omgevingsplan krijgt in tegenstelling tot het bestemmingsplan het karakter van een verordening die gaat over de fysieke leefomgeving als geheel in plaats van een plan dat vooral concrete regels geeft over bouwen en grondgebruik. De verbrede reikwijdte zal tot gevolg hebben dat veel vaker dan nu het geval is, pas op basis van een concreet initiatief een representatieve inschatting van de schade kan worden gemaakt die het gevolg is van een omgevingsplan. Dat komt omdat de vaststelling van de schade ten tijde van de vaststelling van het omgevingsplan nog van te veel onzekerheden afhangt.

Dit beeld is onderschreven tijdens botsproeven die het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft gehouden met deskundigen op het gebied van nadeelcompensatie en met vertegenwoordigers van de overheid en het bedrijfsleven. In deze botsproeven is onder meer onderzocht of het huidige systeem van planvergelijking met het vaststellen van de schade op basis van vergelijking van de maximale invulling van het oude en nieuwe planologische regime, zich leent voor de toepassing onder de Omgevingswet als het gaat om indirecte schade. Uit de botsproeven kwam naar voren dat als in een omgevingsplan met een brede reikwijdte wordt gewerkt met open normen en beleidsregels, doorgaans geen reële inschatting kan worden gemaakt van de te verwachten schade die het omgevingsplan tot gevolg zal hebben.

Zoals beschreven in hoofdstuk 1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting maakt het omgevingsplan – in lijn met de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en verbeterdoelen van de stelselherziening – een meer dynamische aanpak van de fysieke leefomgeving mogelijk. Het omgevingsplan kan ruimte laten om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en initiatieven van burgers. Dat is de andere reden

voor het verleggen van het schademoment voor indirecte schade. Het omgevingsplan kan globaal worden ingevuld, waarbij abstracte en concrete randvoorwaarden kunnen worden gesteld.[24] De concrete toepassing kan afhankelijk worden gesteld van een nader afwegingsmoment. Op het moment dat een omgevingsplan wordt vastgesteld, hoeft nog niet duidelijk te zijn van welke mogelijkheden in het omgevingsplan gebruik wordt gemaakt. Het omgevingsplan zal de kaders geven waarbinnen mag worden gebouwd, maar is niet noodzakelijk een blauwdruk voor nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast kan een omgevingsplan wel concrete ruimtelijke reserveringen bevatten, maar daarmee is niet zeker of en hoeveel daar gebruik van wordt gemaakt. Ook om die reden kunnen ten tijde van de vaststelling van het omgevingsplan nog zoveel onzekerheden bestaan dat een reële inschatting van de schade dan nog niet goed is te maken.

Daarom wordt voorgesteld het moment van schadevergoeding te verleggen van het plan naar omgevingsvergunning. Als het moment van schadevergoeding niet zou worden verlegd, wordt de schade bepaald bij de vaststelling of wijziging van het omgevingsplan aan de hand van een vergelijking tussen het oude en het nieuwe omgevingsplan. Dat komt overeen met de geldende systematiek van de Wro, waarbij de schade wordt bepaald door het oude en nieuwe planologische regime te vergelijken op basis van de maximale mogelijkheden van beide regimes.[25] Dat kan er toe leiden dat planschade wordt vergoed voor ontwikkelingen die zich in de werkelijkheid niet voordoen, ook wel geduid als «theoretische schade». Deze systematiek wordt wel beschouwd als één van de oorzaken waarom betrekkelijk weinig globale bestemmingsplannen worden vastgesteld.[26] Door onder de Omgevingswet echter de schade vast te stellen op het moment dat de omgevingsvergunning wordt verleend of met de activiteit wordt begonnen, kan wel een inschatting van de schade worden gemaakt die aansluit bij wat in de werkelijkheid verandert. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan klachten over de huidige werking van de planschaderegeling in de Wro, waar hypothetische schade wordt vergoed en omgekeerd schade niet wordt vergoed die wel wordt geleden.

De beweging om het moment dat om schadevergoeding kan worden gevraagd, te verleggen van het plan naar de omgevingsvergunning heeft steun gekregen vanuit de praktijk en in het advies van de Raad van State. Wel is daarbij gevraagd na te gaan of het ontwerpen van een hybride systeem mogelijk en wenselijk is. Een hybride systeem houdt in dat zowel het omgevingsplan of een andere verordening of rijksregel, als de omgevingsvergunning die op basis daarvan wordt verleend, geldt als schadeoorzaak. Daarbij zou de schade als gevolg van een omgevingsplan worden vastgesteld op basis van «een redelijkerwijs te verwachten invulling» en de schade als gevolg van een omgevingsvergunning wat ten opzichte daarvan is gewijzigd. Een taxateur noch het bevoegd gezag zal naar verwachting goed in staat zijn om in te schatten welke ontwikkelingen zich in de toekomst redelijkerwijs gaan voordoen bij een omgevingsplan met een brede reikwijdte dat ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen. Verder zou een hybride systeem ertoe leiden dat zowel bij de vaststelling van het omgevingsplan als bij verlening van de

---

[24] In termen van de geldende wetgeving (Wro) zou dat neerkomen op globaal bestemmen.

[25] Daarbij wordt de schade vastgesteld aan de hand van een vergelijking tussen het oude en het nieuwe planologische regime op basis van de maximale mogelijkheden die beide regimes bieden, zie daarvoor r.o. 2.1 en 2.2 van de uitspraak van de ABRvS van 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582.

[26] Zie o.m. A.G.A. Nijmeijer, «Van bestemmingsplan naar omgevingsplan. Een uitnodigende ontwikkeling?», in: Terecht Bouwrecht. Over de bijdrage van het recht aan de bouw in de praktijk (R.J. Cremers red.), blz. 233–249.

omgevingsvergunning om schadevergoeding kan worden verzocht, terwijl niet altijd goed zal zijn te duiden welke schade aan welk besluit moet worden toegerekend. Daarom is in dit wetsvoorstel niet gekozen voor het hiervoor besproken hybride systeem.

Het wetsvoorstel heeft ook de vraag opgeroepen of, in lijn met andere West-Europese landen, de vergoeding van indirecte schade via het burgerlijke recht zou moeten verlopen. Daarvoor is niet gekozen omdat daarmee afstand zou worden genomen van de laagdrempelige procedure die titel 4.5 de Awb voor de burger bevat. In tegenstelling tot het burgerlijk recht, bestaat in het bestuursrecht geen verplichte procesvertegenwoordiging. De proceskosten kunnen beperkt worden gehouden. Ook worden aan een aanvraag om schadevergoeding geen zware eisen gesteld. Het is vaak niet nodig om een deskundigenrapport over te leggen. De benadeelde burger hoeft niet noodzakelijk naar de rechter om schade vergoed te krijgen. Bovendien wordt de schade (ook) veroorzaakt door de toestemming die de overheid verleent via één van de schadeoorzaken die in artikel 15.1 zijn opgenomen en is het, in tegenstelling tot de ons omringende landen, de afgelopen decennia gebruikelijk geweest dat de Nederlandse overheid de regie voert bij gebiedsontwikkelingen.

2.1.2.5 Een vast forfait voor indirecte schade

In artikel 4:126, eerste lid, Awb is het «égalitébeginsel» als grondslag voor de toekenning van nadeelcompensatie vastgelegd. Titel 4.5 Awb en het daarin verwerkte égalitébeginsel sluiten niet uit dat via bijzondere wetten, beleidsregels of andere regels de inhoud van het begrip «normaal maatschappelijke risico» voor bepaalde gevallen wordt ingevuld om daarmee de voorspelbaarheid van procedures over nadeelcompensatie te vergroten.[27] In de huidige praktijk wordt onder meer in de Wro en bij nadeelcompensatie vanwege tijdelijke infrastructurele werken en maatregelen gewerkt met een forfait, drempels of kortingen om de voorspelbaarheid van de uitkomsten van schadezaken te vergroten.

Artikel 15.7, eerste lid, bevat het voorstel om voor *indirecte* schade die bestaat uit de waardevermindering van een onroerende zaak een vast forfait op te nemen ter grootte van 5% van de waarde die de zaak onmiddellijk voor de peildatum heeft. Het wettelijk verankeren van een forfait voor dit type schade draagt bij aan de voorspelbaarheid over de uitkomsten van een procedure over nadeelcompensatie en aan een gelijke toepassing van het normale maatschappelijke risico. Als vooraf duidelijk is welk deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking komt, kan worden voorkomen dat procedures worden gevoerd die achteraf gezien minder kans van slagen hadden. Het forfait dat in artikel 15.7, eerste lid, is opgenomen, is daarom een vast forfait. Dat betekent dat het niet is toegestaan om het forfait, als dat van toepassing is, in een individueel geval te verhogen of te verlagen.

De Wro kent voor indirecte schade die bestaat uit de waardevermindering van onroerende zaken ook een forfait. Dit is een minimumforfait. Het bedraagt «in ieder geval» 2% van de waarde die onroerende zaak onmiddellijk voor de peildatum heeft, maar kan ook meer zijn. De mogelijkheid dat een hogere aftrek wordt toegepast leidt tot meer onzekerheid over de uitkomsten van een procedure. Betrokkenen weten met een vast forfait waar ze aan toe zijn. De regering is door de behoefte aan duidelijkheid over de uitkomsten van schadeprocedures, geen voorstander van een gemotiveerde toepassing van een forfait dat binnen een bepaalde bandbreedte in hoogte uiteenloopt, of een vast forfait dat

[27] Kamerstukken II 2010/11, 32 621, nr. 3, blz. 18.

wordt toegepast, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen. Elke differentiatie of uitzondering zou namelijk afbreuk doen aan de behoefte om te voorzien in meer duidelijkheid over de uitkomst van een schadeprocedure.

Wat betreft de hoogte van het voorgestelde forfait, acht de regering het redelijk dat een waardevermindering van 5% van een onroerende zaak voor rekening en risico van de eigenaar blijft. Een dergelijk percentage sluit aan bij waarde schommelingen in het maatschappelijk verkeer. Een aftrek op de schadevergoeding van 5% wordt in de rechtspraak voor normaal maatschappelijke ontwikkelingen gezien als substantieel, maar niet zo zwaar dat deze schade niet voor rekening van de aanvrager kan blijven.[28] Bij de voorgestelde aftrek neemt de regering verder in aanmerking dat door de brede reikwijdte van de Omgevingswet het aantal mogelijke schadefactoren in het omgevingsplan ten opzichte van het bestemmingsplan ook groter wordt.

Ten opzichte van de Wro wordt het forfait daarmee verhoogd van 2% naar 5%. Daarbij moet worden opgemerkt dat het huidige forfait van de Wro een minimumforfait is, waarbij de aftrek in de praktijk van de rechtspraak vaak tussen de 2% en 5% bedraagt. Als deze activiteiten kwalificeren als een normaal maatschappelijke ontwikkeling die in de lijn van de verwachtingen ligt en als de omvang van de schade niet onevenredig groot is, bedraagt de aftrek 5% of beweegt zich in de richting daarvan. Voor bepaalde categorieën van gevallen wordt in de rechtspraak een generieke aftrek toegepast. Voor reguliere inbreidingslocaties in bestaand stedelijk gebied of dijkverhogingen wordt in de regel bijvoorbeeld een aftrek van 5% toegepast.[29] Het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft een enquête gehouden onder gemeenten, provincies en waterschappen, over onder meer de praktijkervaringen op het gebied van nadeelcompensatie en planschade. Uit de resultaten van de enquête blijkt dat de meeste aanvragen om schadevergoeding betrekking hebben op woningbouw in inbreidingslocaties, uitbreidingslocaties die aansluiten op bestaande bebouwing, kleinschalige naburige woningbouwuitbreidingen en infrastructurele ingrepen.[30] In de praktijk bedraagt de aftrek wegens het normaal maatschappelijk risico voor deze ontwikkelingen geregeld om en nabij de 5%. Dit beeld is bevestigd in de hiervoor genoemde botsproeven. Een wettelijk forfait met een hoogte van 5% sluit dan ook aan op de aftrek die voor deze veel voorkomende gevallen in de praktijk geregeld wordt toegepast.

In de consultatiereacties en tijdens de voormelde botsproeven is gewezen op de mogelijk cumulerende werking van het forfait als verschillende activiteiten gelijktijdig of na elkaar worden verricht op grond van meerdere schadeveroorzakende besluiten, terwijl in feite sprake is van één project. Om onredelijke uitkomsten van een herhaalde toepassing van het forfait tegen te gaan, bevatten het tweede en derde lid van artikel 15.7 een anticumulatiebepaling. Deze bepalingen worden in het artikelsgewijze deel bij dit artikel nader toegelicht.

Bij *directe* schade ligt volgens de rechtspraak een hogere aftrek dan 2% en een generieke aftrek minder voor de hand.[31] De regering vindt het, in lijn met deze rechtspraak en de Wro, niet redelijk om bij directe schade een

---

[28] ABRvS 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582.

[29] Zie bijvoorbeeld voor inbreidingslocaties ABRvS 2 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:530 en voor dijkverhogingen ABRvS 9 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1198.

[30] Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Resultaten enquête nadeelcompensatie, 1 mei 2017, blz. 4.

[31] ABRvS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1293.

vast forfait voor het normale maatschappelijke risico in mindering te brengen. Directe schade kan veel vormen aannemen, die soms relatief diep ingrijpen op bestaande rechten van burgers en bedrijven. In de praktijk kan overigens wel een aftrek op de schadevergoeding voor directe schade toegepast worden op grond van het meergenoemde égalitébeginsel.

Verder is het forfait alleen van toepassing op schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. Dit betekent dat het wettelijk forfait niet van toepassing is op alle *andere vormen van schade* die voor vergoeding in aanmerking komen. Schade die bestaat uit bijvoorbeeld inkomensschade kan diverse oorzaken hebben en blijvend of tijdelijk van aard zijn. Afhankelijk van de bedrijfstak of het type bedrijf, kan blijvende inkomens- en omzetderving binnen dezelfde oorzaak afwijkende gevolgen hebben. Door de uiteenlopende oorzaken en diverse vormen van inkomensschade kan – anders dan bij een waardevermindering van een onroerend goed – niet bij voorbaat en in algemene zin een forfait of korting worden vastgesteld die in alle gevallen vastlegt welk deel van de schade uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico of de benadeelde ten opzichte van anderen onevenredig zwaar treft.

Dit neemt niet weg dat ook bij het vaststellen van inkomensschade een gedeelte van de schade voor rekening en risico van de aanvrager kan blijven op grond van het égalitébeginsel. Op grond van het égalitébeginsel wordt bij tijdelijke inkomensschade die het gevolg is van infrastructurele ingrepen in de praktijk bijvoorbeeld een korting of drempel toegepast. Voor deze vorm van schade wordt in de Omgevingswet echter geen wettelijk(e) forfait, korting of drempel opgenomen. De omvang van die korting of drempel is namelijk in beweging. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en betrokkenen een handleiding opgesteld voor de vaststelling van de tijdelijke inkomensschade en de hoogte van de aftrek wegens het normaal maatschappelijke risico voor tijdelijke infrastructurele ingrepen.[32] Deze handleiding wordt aan het parlement aangeboden. Verwacht wordt dat overheden deze handleiding gaan toepassen. Het wordt daarom niet opportuun geacht in de Omgevingswet voor dergelijke schade een forfait op te nemen.

2.1.2.6 Verloop van de schadeprocedure bij de artikelen 15.3 en 15.4

De verlegging van het aangrijpingspunt voor aanvragen om schadevergoeding van plan naar vergunning of het verrichten van de feitelijke activiteit is ten opzichte van geldende wetgeving nieuw. In de consultatiereacties en in de voornoemde botsproeven is de vraag opgekomen hoe de afwikkeling van aanvragen om schadevergoeding en de vaststelling van schade gaat uitpakken als het schademoment wordt verlegd van plan naar vergunning of vergunningvrije activiteit. In het bijzonder is aandacht gevraagd voor drie momenten: het moment dat een aanvraag kan worden ingediend, de datum dat de schade wordt vastgesteld en het moment dat de verjaringstermijn aanvangt. Daarvoor geven de artikelen van 15.3 en 15.4 regels. Met het oog op de werking van de regeling van de praktijk wordt hierna voor drie in het wetsvoorstel benoemde situaties het verloop van de procedure geschetst. Het gaat in de artikelen 15.3 en 15.4 steeds om indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak.

[32] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Handleiding nadeelcompensatie bij infrastructurele maatregelen, uitgave 2018.

Procedure voor schade bij een omgevingsvergunning (artikel 15.3)

In het algemeen geldt dat als voor een activiteit een omgevingsvergunning vereist is, dan alleen de omgevingsvergunning als schadeveroorzakende besluit geldt. Dit volgt uit artikel 15.1, tweede lid. De volgende momenten zijn van belang bij indirecte schade bij waardevermindering van een onroerende zaak door een omgevingsvergunning:

– Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning kan een aanvraag om schadevergoeding worden ingediend voor schade door deze vergunning.
– De peildatum voor de bepaling van indirecte schade bij waardevermindering van een onroerende zaak is het moment van de mededeling aan een breed publiek tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Zie hierover ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.3.
– Vanaf het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning vangt de termijn voor verjaring van artikel 4:131, tweede lid, Awb aan.

Procedure voor schade bij een melding of informatieverplichting (artikel 15.4)

– De aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan vanaf de kennisgeving van de informatie of melding of als met de activiteit is begonnen.
– Indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak wordt bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak voor en na de kennisgeving van de melding of van de verstrekte informatie.
– De peildatum voor de verjaringstermijn is de dag nadat de door de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag verstrekte informatie is gepubliceerd door het bevoegde gezag. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.4 wordt de procedure van een schadeverzoek bij een gepubliceerde melding of informatieverplichting nader toegelicht.

In dit wetsvoorstel is in artikel 15.10 een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over in omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen op te nemen informatieverplichtingen ten behoeve van nadeelcompensatie. Zie hierover verderop in deze memorie van toelichting en de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Procedure voor schade bij een vergunningvrije activiteit (artikel 15.4)

– Een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend nadat met de feitelijke schadeveroorzakende activiteit is begonnen.
– De schade wordt bepaald door middel van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak voor en na de schadeveroorzakende activiteit.
– Het peilmoment voor de aanvang van de termijn waarbinnen in ieder geval een aanvraag kan worden gedaan, zoals opgenomen in artikel 4:131 Awb, is de dag nadat de benadeelde bekend geworden is met de blijvende schade en het schadeveroorzakende bestuursorgaan. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.4 wordt hier verder op ingegaan.

Daarnaast zijn er tijdens de consultatie vragen gerezen over de wijze waarop de waarde van een onroerende zaak moet worden vastgesteld als de schade wordt vastgesteld bij de verlening van de omgevingsvergunning of bij aanvang van de activiteit. In dat geval wordt immers afstand genomen van de systematiek van de Wro. Tijdens de voormelde botsproeven is vastgesteld dat het zou moeten gaan om de bepaling van

de waarde, voor en na de verlening van de omgevingsvergunning of de aanvang van de activiteit aan de hand van de feitelijke situatie. Het gaat dan alleen om de schade die naar objectieve maatstaven kan worden toegerekend aan de toestemming van de overheid die als schadeoorzaak geldt. Gaat het bijvoorbeeld om schade die het gevolg is van een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit met betrekking tot bouwen, inclusief het in stand houden van een bouwwerk, dan komt de waardevermindering van een onroerende zaak die het gevolg is van de komst van het bouwwerk voor vergoeding in aanmerking. Maar de wijze waarop de woning wordt onderhouden of de wijze waarop door de bewoner wordt bewoond kan niet aan de overheid worden toegerekend en komt dus niet voor vergoeding in aanmerking.

In artikel 15.3 is omschreven hoe de schade moet worden berekend als sprake is van een omgevingsvergunning. In artikel 15.4 is omschreven hoe de schade moet worden berekend als de activiteit zonder vergunning kan worden verricht.

Verder is in diverse reacties op de consultatieversie van het wetsvoorstel de vraag opgekomen of het verleggen van de vaststelling van de schade niet tot meer schadeverzoeken leidt dan nu het geval is. Dat kan nadelig zijn voor het bevoegd gezag, en voor de benadeelde, aldus deze reacties.

De regering verwacht per saldo geen toename van het aantal schadeverzoeken. De benadeelde zal doorgaans reageren op een concrete ontwikkeling in de omgeving van zijn perceel. Het staat de benadeelde vrij om voor een ontwikkeling die bestaat uit meerdere samenhangende activiteiten, en daarmee meerdere schadeoorzaken in de zin van artikel 15.1 van toepassing zijn, een gebundelde aanvraag in te dienen. Dit is mogelijk als de verjaringstermijn nog niet is verstreken en hetzelfde bestuursorgaan bevoegd is te beslissen op de aanvragen om schadevergoeding. Het bevoegd gezag moet beslissen op de grondslag van de aanvraag. In dat geval wordt het wettelijk forfait voor het normale maatschappelijke risico de benadeelde op grond van artikel 15.7, tweede lid, maar één keer tegengeworpen (waarover hierna en in het artikelsgewijze deel meer). Dit zal de verzoeker om schadevergoeding stimuleren om een gebundeld verzoek te doen. Ook als een ontwikkeling in fases tot stand komt, kan het bevoegde gezag besluiten het wettelijk forfait maar één keer toe te passen bij opvolgende schadeverzoeken (vergelijk artikel 15.7, derde lid).

2.1.2.7. Actieve risicoaanvaarding

In de huidige rechtspraak bestaat geen aanspraak op schadevergoeding als de koper ten tijde van de aankoop van een onroerende zaak had kunnen weten dat een bestemmingsplan in voor hem ongunstige zin zou kunnen wijzigen. De nadelige ontwikkeling moet dan wel zijn vastgelegd in een concreet en openbaar gemaakt beleidsvoornemen waarin de nadelige ontwikkeling is beschreven. Het beleidsvoornemen hoeft geen formele status te hebben, maar burgers moeten er wel kennis van kunnen nemen. Reden daarvan is dat de koper op dat moment rekening kon houden met de nadelige ontwikkeling en deze ontwikkeling in de aankoopprijs kon verdisconteren. Dit wordt actieve risicoaanvaarding genoemd. Actieve risicoaanvaarding is gecodificeerd in artikel 4:126, tweede lid en onder a, Awb. Daarin is bepaald dat schade in elk geval voor risico van de aanvrager (lees: de koper) blijft voor zover hij het risico van het ontstaan van de schade heeft aanvaard.

Nadat een omgevingsplan is vastgesteld zal vaak nog niet duidelijk zijn in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die het omgevingsplan biedt. Dat betekent dat niet bij vaststelling van het plan, maar bij het moment van het concrete initiatief om schadevergoeding kan worden verzocht. Dit kan een verkoper van een pand benadelen, omdat de koper bij de onderhandelingen over de aankoop van een onroerende zaak mogelijk rekening houdt met potentiële waardedrukkende effecten van activiteiten op grond van het omgevingsplan. De kans op schaduwschade kan daardoor toenemen, hoewel het ontstaan daarvan van veel omstandigheden afhankelijk is. In die gevallen is het niet redelijk om aan de benadeelde tegen te werpen dat hij had kunnen voorzien dat zich voor hem ongunstige wijzigingen kunnen voordoen.

Het wetsvoorstel voorziet daarom – in aanvulling op artikel 4:126, eerste lid, onder a, Awb – in een regeling voor gevallen waarbij het schadevergoedingsmoment wordt verlegd naar de vergunning of de activiteit en de koper niet beroeps- of bedrijfsmatig handelt, dat de koper het risico niet heeft aanvaard als hij aankoopt na vaststelling van het omgevingsplan. Het recht op schadevergoeding blijft zo behouden en gaat van de verkoper over op de koper. Naar verwachting wordt een mogelijk waardedrukkend effect van nog niet benutte mogelijkheden van een omgevingsplan met deze regeling ten minste in enige mate beperkt. Een dergelijke regeling kan bijdragen aan een vermindering van nadelige effecten die omgevingsplan mogelijk kan hebben. Op verzoek van het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu is door SAOZ en Kraan & De Jong een advies opgesteld waarin de waardeontwikkeling van woningen in verhouding tot de conceptregeling voor nadeelcompensatie in de Omgevingswet is onderzocht.[33] In dit advies is onder meer ingegaan op de factoren die van invloed zijn op waardeontwikkeling van woningen. Daarnaast is de invloed onderzocht van mogelijkheden die een omgevingsplan biedt maar die nog niet zijn benut, en is ingegaan op de (mogelijke) invloed van het stelsel van het omgevingsrecht op de waardeontwikkeling van woningen. In het advies wordt onderschreven dat de aanvullende regeling in het wetsvoorstel kan bijdragen aan een beperking van eventuele nadelige effecten voor de waardeontwikkeling tussen het omgevingsplan en de omgevingsvergunning of het verrichten van de activiteit.

2.1.2.8 Het voorkomen en beperken van schaduwschade onder de Omgevingswet

De afbakening van schadeoorzaken die het voorstel voor afdeling 15.1 bevat, leidt ertoe dat, evenals het geval is onder de werking van geldende schaderegelingen, geen schadevergoeding kan worden verkregen voor de voorbereiding van besluiten die haar schaduw op de waarde van onroerende zaken vooruitwerpt. In diverse consultatiereacties en in de literatuur is aandacht gevraagd voor deze zogenoemde schaduwschadeproblematiek.

De regering meent dat daarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen schaduwschade in de periode tussen omgevingsplan en de start van een activiteit, en schaduwschade bij de voorbereiding van besluitvorming. Achtereenvolgens komen deze vormen aan bod, waarbij aandacht wordt besteed aan de manier waarop de problematiek kan worden voorkomen en beperkt.

[33] SAOZ, Kraan & De Jong, «Advies inzake de waardeontwikkeling van woningen in relatie tot de conceptregeling voor nadeelcompensatie in de Omgevingswet», maart 2018.

Schaduwschade bij de voorbereiding van besluitvorming

Het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft via een schriftelijke vragenlijst diverse overheden gevraagd naar de aard en omvang van de hen bekende schadezaken. Daarbij is onder meer gevraagd naar het aantal gevallen van schaduwschade. Dat aantal bleek beperkt te zijn. Om een beter beeld te krijgen van de aard en omvang van de schaduwschadeproblematiek onder de geldende wetgeving, heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties daarna diverse interviews georganiseerd met vertegenwoordigers van overheden, burgers en bedrijven, specifiek gericht op de schaduwschadeproblematiek. In de interviews is gevraagd naar gevallen van schaduwschade en naar de manier waarop partijen in de praktijk oplossingen bieden voor die gevallen. Uit de interviews komt naar voren dat als zich problemen voordoen, dat vooral rondom de voorbereiding van grote projecten is, omdat de voorbereidingstijd van dergelijke projecten vaak lang is. Uit de interviews komt verder naar voren dat de problematiek zich voornamelijk manifesteert in de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen en over de verkoopbaarheid van de onroerende zaak. Bij het voorkomen van schaduwschade is een belangrijke rol weggelegd voor participatie en omgevingsmanagement door overheden en initiatiefnemers. Daarbij wordt opgemerkt dat het omgevingsmanagement en participatie de afgelopen jaren al duidelijk zijn verbeterd. Doen zich schrijnende gevallen voor, dan worden deze in de praktijk geregeld opgelost, zo kan ook uit de interviews worden geconcludeerd.

Uit deze resultaten maakt de regering het volgende op. Schaduwschade kan vooral worden voorkomen door vroegtijdige participatie van bewoners bij projecten om de besluitvorming op hun wensen af te stemmen, door het nog verder verbeteren van (vroegtijdig) omgevingsmanagement en door snellere en betere besluitvorming. De regering acht, onder andere door deze conclusies, een generieke regeling voor het oplossen van deze schaduwschadeproblematiek niet nodig en ook niet gewenst.

In artikel 15.1, eerste lid, is gekozen voor een andere afbakening van schadeoorzaken ten opzichte van titel 4.5 Awb, omdat het aanwijzen van schadeoorzaken die rechtsgevolgen of rechtstreekse gevolgen hebben voor burgers en bedrijven beter past bij de verbeterdoelstellingen van de stelselherziening dan de brede grondslag voor schadevergoeding die in de Awb is opgenomen. Als schadevergoeding mogelijk is bij de voorbereiding van besluiten, kan dat bijvoorbeeld belemmerend werken om diverse varianten van besluiten breed met de omgeving te participeren. Verder is de regeling in afdeling 15.1 erop gericht om vooraf duidelijkheid te bieden over de vraag in welke gevallen om schadevergoeding kan worden verzocht en welk bestuursorgaan het verzoek afwikkelt. Als om schadevergoeding kan worden verzocht bij de voorbereiding van besluiten, zal niet altijd duidelijk zijn welk overheidsorgaan verantwoordelijk is voor de afwikkeling van schade. Op de redenen om in artikel 15.1 de schadeoorzaken af te bakenen is hiervoor in paragraaf 2.1.2.3 uitvoerig ingegaan.

Daarnaast levert een regeling voor schaduwschade bij de voorbereiding van besluiten diverse uitvoeringsvragen op. Uit de interviews met overheden en experts bleek dat het bij vergoeding van schaduwschade vaak lastig is om het causaal verband te bepalen tussen een besluit en de waardevermindering van een onroerende zaak. De waardevermindering is volgens diverse experts vaak afhankelijk van veel factoren, zoals de ligging van de onroerende zaak, de staat waarin een onroerende zaak

verkeert, de feitelijke gebruiksmogelijkheden ervan en economische en financiële ontwikkelingen.

In navolging hiervan constateert de regering dat het ontwerpen van een generieke regeling voor de vergoeding van schaduwschade met de nodige haken en ogen is omgeven. Een dergelijke regeling lost bovendien de problematiek van schrijnende gevallen van benadeelden die te maken hebben met een onverkoopbare onroerende zaak niet op, maar voorziet alleen in een vergoeding van de waardevermindering. In de praktijk blijkt dat voor schrijnende gevallen geregeld een oplossing wordt gevonden. Benadeelden zijn daar meer mee gebaat dan met het volgen van een schadevergoedingsprocedure met een onzekere uitkomst.

Schaduwschade door het verleggen van het moment dat om schadevergoeding wordt gevraagd

In de praktijk is de vraag opgekomen of de kans op schaduwschade toeneemt als gevolg van het verleggen van het moment dat schadevergoeding kan worden aangevraagd. Het betreft dan specifiek de periode tussen vaststelling van het omgevingsplan en de verlening van de omgevingsvergunning.

De vraag of de kans op schaduwschade toeneemt door het verleggen van het moment dat om schade wordt gevraagd, kan niet in algemene zin worden beantwoord. Uit de eerdergenoemde botsproeven en het advies van SAOZ en Kraan & De Jong blijkt dat de vraag of deze vorm van schade ontstaat, afhankelijk is van diverse factoren zoals de ligging van de onroerende zaak, conjuncturele ontwikkelingen, de aard van de ontwikkelingen die het omgevingsplan mogelijk maakt en de concrete of globale weergave daarvan. Via de vormgeving van een omgevingsplan kan mogelijke schaduwschade worden voorkomen, zo blijkt uit het advies.

Dat laatste kan worden geïllustreerd aan de hand van een voorbeeld van de potentiële gevolgen van oprukkende woningbouw voor (onbenutte) gebruiksmogelijkheden van bestaande bedrijven. De nog niet gerealiseerde woningbouw werpt dan een schaduw vooruit en kan tot een mogelijke waardevermindering van de onroerende zaak leiden. Dergelijke schaduwwerking voor bedrijven kan bij de vaststelling van het omgevingsplan voorkomen worden. Bijvoorbeeld door in de regels van het omgevingsplan te bepalen dat woningbouw alleen mag worden gerealiseerd als de gebruiksmogelijkheden van bedrijven niet wordt ingeperkt of door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting dat de nieuwe woningbouw wordt voorzien van hinderbeperkende maatregelen die ten laste komen van degene die bouwt. Door slim gebruik te maken van de instrumenten die de Omgevingswet biedt, kunnen bestuursorganen dus de belangen van bestaande bedrijven beschermen en nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken. Een dergelijke benadering is in lijn met artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet waarin geregeld is dat de gemeenteraad tot taak heeft om in het omgevingsplan regels te stellen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De regering wil met dit voorbeeld nog eens onderstrepen dat het voorkomen van schade in deze periode mogelijk is en ook de voorkeur geniet. Als schadevoorkomende regels echter niet mogelijk zijn en door de oprukkende woningbouw gebruiksmogelijkheden van bestaande bedrijven worden ingeperkt, kunnen bestaande bedrijven na inwerkingtreding van het omgevingsplan om een schadevergoeding verzoeken.

Voor consumenten voorziet het wetsvoorstel in de periode na vaststelling van het omgevingsplan en de verlening van de omgevingsvergunning, in een regeling waarin de actieve risicoaanvaarding niet wordt tegenge-

worpen. Verwacht mag worden dat de onderhandelingen bij een tussentijdse verkoop van een woning door deze regeling minder met de schaduwwerking van een nieuwe ontwikkeling worden belast. De regering ziet geen aanleiding voor een andere regeling. Over de voor- en nadelen van een hybride regeling is hiervoor in paragraaf 2.1.2.4 al ingegaan. Daarbij betrekt de regering dat een zekere periode van onzekerheid met marktschommelingen ten nadele maar ook ten voordele van de eigenaar, tot de risico's van het normale maatschappelijke verkeer behoren. Verder betrekt de regering hierbij dat zij in dit wetsvoorstel – om goede redenen – geen voorstellen doet om de waardevermeerdering die het gevolg is van nieuwe activiteiten in de omgeving van een perceel van een eigenaar, op de eigenaar te verhalen (baatbelasting).

2.1.2.9 Andere aanvullingen in verband met de Omgevingswet

Hieronder wordt toegelicht op welke punten dit wetsvoorstel titel 4.5 Awb nog verder aanvult. Het gaat om de volgende voorstellen:
– Passieve risicoaanvaarding (artikel 15.6),
– bevoegd gezag (artikel 15.8),
– bevoegdheid tot het sluiten van een overeenkomst (artikel 13.3c),
– grondslag informatieverplichting (artikel 15.10).

Passieve risicoaanvaarding (artikel 15.6)

Door het veranderen van bijvoorbeeld regels die gelden op een locatie of omgevingsvergunningen kan een eigenaar directe schade ervaren. Als de aanvrager om schadevergoeding eerder geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die de geldende regels bieden, heeft hij zelf het risico aanvaard dat die mogelijkheden zouden kunnen komen te vervallen. Dat wordt passieve risicoaanvaarding genoemd. In artikel 15.6 wordt in aanvulling op de regeling in de Awb concreet geregeld wanneer passieve risicoaanvaarding kan worden tegengeworpen bij het beëindigen of wijzigen van onbenutte mogelijkheden die een omgevingsplan op een locatie biedt.

Onder het geldende recht gaat het bevoegd gezag geregeld terughoudend om met het beëindigen of wijzigen van onbenutte bouw- en gebruiksmogelijkheden die een bestemmingsplan biedt, omdat het vreest dat het geconfronteerd wordt met (plan)schadeclaims. Dit komt doordat de in de jurisprudentie ontwikkelde voorwaarden waaronder passieve risicoaanvaarding kan worden tegengeworpen, in het concrete geval niet vastliggen. Hierdoor is het voor het bevoegd gezag in de praktijk onvoldoende zeker of en wanneer passieve risicoaanvaarding bij het beëindigen of wijzigen van onbenutte mogelijkheden kan worden tegengeworpen.

De voorgestelde regeling heeft tot doel om de voorspelbaarheid en inzichtelijkheid te verbeteren over wanneer passieve risicoaanvaarding tegengeworpen kan worden. Zij concretiseert de voorwaarden voor passieve risicoaanvaarding. Dit biedt enerzijds meer duidelijkheid en zekerheid voor zittende eigenaren over passieve risicoaanvaarding en anderzijds biedt dit het bevoegd gezag bij het vaststellen van een omgevingsplan meer inzicht in de schaderisico's. Daardoor kan het beter geïnformeerd keuzes maken. Dit is onder meer van belang bij het tegengaan van overcapaciteit (van bijvoorbeeld kantoren of winkels) of van leegstand in krimpregio's. De artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.6 gaat nader in op de voorwaarden waaronder een het omgevingsplan kan worden gewijzigd zonder dat aanspraak op nadeelcompensatie bestaat.

Bevoegd gezag (artikel 15.8)

Artikel 15.8 bevat een nadere bepaling over het bevoegd gezag, als het schadeveroorzakende besluit niet door een uitvoerend orgaan, maar door een regelgevend orgaan is genomen, zoals de raad van een gemeente die het omgevingsplan vaststelt.

Titel 4.5 Awb gaat ervan uit dat het orgaan dat het schadeveroorzakende besluit heeft genomen, ook het orgaan is dat op het schadeverzoek beslist. Voor de Omgevingswet zou dat bijvoorbeeld betekenen dat niet het college van burgemeester en wethouders, maar de gemeenteraad beslist op verzoeken om schadevergoeding als deze het gevolg zijn van het omgevingsplan.

Uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat de bevoegdheid om te beslissen op aanvragen om schadevergoeding op grond van afdeling 15.1, wordt toebedeeld aan een uitvoerend bestuursorgaan. Dat uitgangspunt wordt ook gevolgd als de schade wordt veroorzaakt door regels die in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening zijn opgenomen die door een gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten zijn vastgesteld. Dit betekent bijvoorbeeld dat als het algemeen bestuur een waterschapsverordening vaststelt, het dagelijks bestuur de schade afwikkelt die daarvan het gevolg is. Afhandeling door een uitvoerend bestuursorgaan in plaats van het regelgevende orgaan is doorgaans efficiënter en sneller. Dit is ook in lijn met de Omgevingswet, waar de besluiten ter uitvoering van beleid of regelgeving, zoals de verlening van omgevingsvergunningen, zijn toebedeeld aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, het college van gedeputeerde staten of aan de Minister.

Verhaal van nadeelcompensatie (artikelen 13.3c en 13.3d)

Titel 4.5 Awb bevat niet de bevoegdheid om de schadevergoeding te verhalen op de initiatiefnemer die baat heeft bij een nieuwe ontwikkeling. Voor besluiten in de fysieke leefomgeving is het in dergelijke gevallen echter redelijk dat de kosten die zijn gemoeid met de vergoeding van nadeelcompensatie geheel of gedeeltelijk op de initiatiefnemer kunnen worden verhaald. In de praktijk worden deze kosten op de initiatiefnemer verhaald via een overeenkomst. Voor het sluiten van deze overeenkomsten is op grond van jurisprudentie van de Hoge Raad een wettelijke grondslag vereist.[34] Met artikel 13.3c van de Omgevingswet zal via dit wetsvoorstel in een grondslag worden voorzien voor het sluiten van deze overeenkomst. Daarnaast voorziet het wetsvoorstel in een bevoegdheid om nadeelcompensatie die een bestuursorgaan heeft betaald aan een benadeelde, publiekrechtelijk te verhalen op de initiatiefnemer die baat heeft bij de ontwikkeling waardoor de schade is ontstaan. In het wetsvoorstel is deze bevoegdheid opgenomen in artikel 13.3d. De geldende wetgeving bevat in artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet een vergelijkbare bevoegdheid. Bij de voorbereiding van het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal worden verkend of daarnaast voor andere gevallen publiekrechtelijk verhaal van nadeelcompensatie gewenst en nodig is. Daarbij zal worden betrokken dat in de Omgevingswet ook wordt voorzien in een regeling voor kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling die onderdeel zal zijn van het voorstel voor de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet. Voor de werking van de voorgestelde artikelen 13.3c en 13.3d wordt verder verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die artikelen.

---

[34] Hoge Raad 2 mei 2003, ECLI:NL:PHR:2003:AF2848.

Grondslag informatieverplichting (artikel 15.10)

In paragraaf 2.1.2.6 is op hoofdlijnen beschreven hoe de procedure verloopt als de schadevergoeding is gekoppeld aan een omgevingsvergunning of, bij het ontbreken daarvan, aan het verrichten van de activiteit. In de meeste gevallen die in aanmerking komen voor nadeelcompensatie zal voor een aanvraag om schadevergoeding aangesloten kunnen worden bij een besluit. Dat kunnen bijvoorbeeld een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit zijn. Daarnaast kan veelal aangesloten worden bij gepubliceerde meldingen en informatieverplichtingen die bij of krachtens de Omgevingswet gaan gelden.

Als voor het verrichten van een activiteit geen vergunning- of meldingsplicht geldt, maar de activiteit naar verwachting wel schade kan veroorzaken, bevat artikel 15.10 een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur voor bepaalde gevallen te instrueren dat in een aanvullende informatieverplichting over nadeelcompensatie wordt voorzien. Een dergelijke informatieverplichting kan de benadeelde houvast bieden bij het verhalen van schade door vergunningvrij en meldingsvrij feitelijk handelen op grond van een regel over de fysieke leefomgeving.

Tot de aanwijzing van gevallen bij algemene maatregel van bestuur wordt alleen overgegaan als dat noodzakelijk is voor het bieden van houvast en een goed verloop van de procedure. De regering gaat ervan uit dat decentrale overheden zelf zullen borgen dat de procedure voor een verzoek om nadeelcompensatie voldoende helder is door zelf te voorzien in een informatieverplichting voor die schadeveroorzakende activiteiten en de publicatie van de verstrekte informatie.

De wettelijke grondslag voor de informatieverplichting voor nadeelcompensatie kan daarnaast in de toekomst worden ingezet, in het geval grotere technische bouwactiviteiten, zoals het bouwen van een hoofdgebouw, vergunningvrij zouden worden en deze niet gedekt zouden worden door te publiceren meldingen.

De inhoud van de verplichting blijft beperkt tot het geven van de informatie die nodig is om een aanvraag om schadevergoeding te kunnen doen. Een initiatiefnemer verstrekt aan het bevoegd gezag informatie wie, wat en waar een activiteit is gestart. Deze informatie over de mogelijk schadeveroorzakende activiteit wordt door het bevoegd gezag gepubliceerd. Daardoor kunnen betrokkenen inzicht krijgen in de aard en omvang van een activiteit die wordt verricht en die mogelijk schade veroorzaakt. De (dag na de) publicatiedatum van deze informatie vormt het duidelijke moment vanaf wanneer de termijn om een aanvraag om schadevergoeding in te dienen begint (artikel 4:131 Awb).

2.1.2.10 Integratie van bestaande wettelijke schaderegelingen

Een aantal wettelijke regelingen dat opgaat in de Omgevingswet kent een aparte regeling waarin procedurele en/of materiële regels zijn opgenomen voor vergoeding van schade of nadeelcompensatie vanwege een rechtmatig besluit op grond van de desbetreffende regeling. Het gaat steeds om vergoeding van schade als gevolg van een in die wettelijke regeling aangewezen besluit, voor zover die niet redelijkerwijs ten laste van de benadeelde behoort te blijven. De volgende wettelijke bepalingen gaan op in afdeling 15.1 over nadeelcompensatie:
– Ontgrondingenwet (artikelen 26 t/m 28),
– Spoedwet wegverbreding (artikel 17),
– Tracéwet (artikel 22),
– Waterwet (artikel 7.14),

– Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 4.2),
– Wet ruimtelijke ordening (artikelen 6.1 t/m 6.7),
– Mijnbouwwet (artikel 40, elfde lid),
– Monumentenwet 1988 (artikelen 22 t/m 29 en 58), die op grond van het overgangsrecht van de Erfgoedwet blijven gelden totdat de Omgevingswet in werking treedt,
– Wet luchtvaart (voor zover de daarin genoemde besluiten opgaan in de Omgevingswet), en
– Wet milieubeheer (artikelen 15.20 en 15.21, voor zover de daarin genoemde besluiten opgaan in de Omgevingswet).

Op de wetten die niet opgaan in de Omgevingswet, zoals de Wegenwet of de Wegenverkeerswet 1994, zal titel 4.5 Awb van toepassing zijn. Als een bedrijf bijvoorbeeld schade lijdt als gevolg van een wegreconstructie die wordt uitgevoerd op grond van een verkeersbesluit, kan op grond van titel 4.5 Awb om nadeelcompensatie worden verzocht. Afdeling 15.1 is daarop niet van toepassing.

Sommige wetten gaan gedeeltelijk op in de Omgevingswet. Een voorbeeld daarvan

is de Wet luchtvaart. Reden hiervoor is dat de verkeerskundige aspecten van een besluit op grond van de Wet luchtvaart en de effecten die zo'n besluit heeft op de fysieke leefomgeving niet of nauwelijks van elkaar zijn te scheiden. De Wet luchtvaart wordt daarom maar gedeeltelijk geïntegreerd in de Omgevingswet. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is deze keuze toegelicht.[35] Dit voorstel voor nadeelcompensatie volgt deze lijn. Dat betekent dat wanneer de schade het gevolg is van een besluit op grond van de Wet luchtvaart (zoals een luchthavenbesluit), om vergoeding daarvan kan worden verzocht op grond van de regeling in de Wet luchtvaart. Is de schade het gevolg van een besluit op grond van de Omgevingswet, zoals een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een vergunning voor een beperkingengebiedactiviteit, dan kan om vergoeding daarvan worden verzocht op grond van afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Elders in dit wetsvoorstel is de aangepaste schaderegeling voor de Wet luchtvaart opgenomen.

2.1.3 Handhaving en Uitvoering
In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de gereserveerde paragraaf over de bestuurlijke boete in afdeling 18.1 van de Omgevingswet (Bestuursrechtelijke handhaving) en de gereserveerde afdeling 18.3 «(Kwaliteitsbevordering en afstemming)» in te vullen. Dit laatste betreft de overheveling van de nieuwe paragraaf 5.2 (Kwaliteitsbevordering en samenwerking) van de Wabo naar de Omgevingswet. Deze paragraaf is in de Wabo opgenomen via de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving[36] nadat het wetsvoorstel voor de Omgevingswet aan de Tweede Kamer was aangeboden. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet zijn deze onderwerpen al aangekondigd.[37] Deze wijzigingen worden hieronder toegelicht.

[35] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 314 en 315.
[36] Stb. 2015, 521.
[37] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, paragraaf 4.18.2. en paragraaf 4.18.4.

2.1.3.1 Regeling punitieve handhaving

Inleiding

In het omgevingsrecht kunnen bij niet-naleving van regels zowel reparatoire als punitieve sancties worden opgelegd. Reparatoire sancties zijn gericht op het beëindigen of ongedaan maken van een overtreding of de gevolgen daarvan, of het voorkomen van herhaling of continuering van de overtreding. Reparatoire sancties zijn vrijwel altijd bestuursrechtelijk van aard. De belangrijkste zijn de in de Awb geregelde last onder bestuursdwang en last onder dwangsom.

Punitieve sancties zijn gericht op het bestraffen van de overtreder door hem leed toe te voegen. Een van de sanctiemogelijkheden is de geldelijke sanctie (geldboete). Geldboetes hebben een algemeen preventieve werking en kunnen onder meer worden ingezet als overtredingen niet meer ongedaan kunnen worden gemaakt en herstelsancties dus niet (meer) aan de orde zijn. Zo wordt met een punitieve sanctie een overtreding bestraft, wat kan worden gecombineerd met een aankondiging van een sanctie bij herhaling of continuering van de eerdere overtreding.

In het omgevingsrecht worden punitieve sancties vanouds in het kader van het strafrecht opgelegd. In de Wed wordt het overtreden strafbaar gesteld van tal van voorschriften uit wetten die naar de Omgevingswet zijn overgeheveld. Overtreders worden vervolgd door het Openbaar Ministerie en krijgen hun straf opgelegd door de strafrechter. Vooral binnen het milieurecht bestaat de behoefte om het strafrecht in te zetten. Dat geldt bij zware overtredingen die aanzienlijke milieuschade (dreigen te) veroorzaken en daar waar criminaliteit plaatsvindt om veel geld te verdienen door milieuregelgeving te ontduiken[38]. Bij dergelijke zware delicten die de rechtsorde schokken, is een openbare verantwoording van de verdachte met een daarbij passende, niet louter financiële, straf aangewezen. Het strafrecht biedt bovendien de mogelijkheid om dwangmiddelen en opsporingsbevoegdheden in te zetten, zodat achter de façade van een onderneming gekeken kan worden of sprake is van een criminele organisatie. Daarom heeft het Openbaar Ministerie ook een Functioneel Parket met aandachtspunt milieu ingericht.

De bestuurlijke strafbeschikking bij de handhaving van het omgevingsrecht

Veel milieuovertredingen van minder ernstige aard worden afgedaan met een geldboete. Om het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie te ontlasten, is betrekkelijk recent (in 2012) als lik-op-stuk-boete-instrument de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (hierna: BSB) ingevoerd. De BSB is wettelijk geregeld in het Wetboek van Strafvordering. Bij de BSB is een bestuursorgaan (in de praktijk omgevingsdiensten, waterschappen, Rijkswaterstaat en enkele landelijke inspecties) bevoegd bij strafrechtelijke beschikking een geldboete op te leggen. Dit kunnen zij doen voor lichte en eenvoudig vast te stellen overtredingen van voorschriften die zijn vastgesteld in het Besluit OM-afdoening. In Bijlage II bij die algemene maatregel van bestuur zijn alle feiten opgesomd die kunnen worden afgedaan met een BSB. In de bijbehorende beleidsregels van het Openbaar Ministerie is ook de hoogte van deze geldboetes (tarieven)

[38] Feiten die tot een directe aantasting van het milieu leiden of daarvoor een ernstige en rechtstreekse bedreiging vormen, zijn in 1994 bijeengebracht in de eerste categorie van artikel 1a Wed en kunnen worden bestraft met een gevangenisstraf van maximaal 6 jaar of geldboete van de vijfde categorie.

opgenomen. Een overzicht van de feiten en tarieven is ook terug te vinden in het zogenoemde Feitenboekje Bestuurlijke strafbeschikking milieu en keurfeiten van het Openbaar Ministerie. Bijlage II en het feitenboekje worden jaarlijks aangepast aan gewijzigde wetgeving. Het werken met deze strafbeschikking gebeurt binnen de richtlijnen van het Openbaar Ministerie. Alleen op basis van een proces-verbaal van een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) in dienst bij het bestuursorgaan kan een BSB worden uitgevaardigd. De BSB is een zelfstandige bevoegdheid van de aangewezen bestuursorganen. Zij kunnen binnen het door het Openbaar Ministerie vastgestelde beleid over de BSB zelf bepalen in welke concrete gevallen de strafbeschikkingsbevoegdheid wordt ingezet. Het Openbaar Ministerie kan een door het bestuur uitgevaardigde strafbeschikking niet seponeren op beleidsmatige gronden, maar enkel als er technische gebreken aan kleven. Nadat de zaak is aangeleverd bij het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), verstuurt het CJIB de strafbeschikking naar de bestrafte en start – als er geen verzet is ingesteld – de inning van de geldboete. Is de bestrafte het niet eens met de strafbeschikking dan kan hij verzet instellen bij de officier van justitie. In dat geval is de officier verplicht om de verdachte te dagvaarden en volgt een regulier strafproces. Alleen als er technische gebreken kleven aan de BSB kan hij daarvan af zien (technisch sepot). De BSB wordt toegepast naast de «normale» strafrechtelijke vervolging door het Openbaar Ministerie van overtredingen die niet in aanmerking komen voor een BSB.

De bestuurlijke boete bij de handhaving van het omgevingsrecht

In het omgevingsrecht heeft daarnaast recent (in 2015 in de Woningwet) de bestuurlijke boete haar intrede gedaan.[39] Een bestuurlijke boete is een met de BSB vergelijkbaar lik-op-stuk-instrument. Het verschil is dat de bestuurlijke boete een zuiver bestuursrechtelijke punitieve sanctie is naast de strafrechtelijke handhaving. Het bestuur bepaalt zelf het boetebeleid en -tarief binnen het wettelijk toegestane maximum en het verzorgt zelf de inning. Tegen de boete kan bezwaar worden gemaakt bij het bestuursorgaan dat de boete heeft opgelegd en vervolgens kan eventueel beroep worden aangetekend tegen de beslissing op bezwaar bij de bestuursrechter. De Awb voorziet sinds 1 juli 2009 in een algemene regeling voor de bestuurlijke boete. In de bijzondere wet wordt geregeld voor welke overtredingen een bestuurlijke boete kan worden opgelegd en tot welk maximum geldbedrag. Naast de bestuurlijke boete blijft soms ook punitieve handhaving via de Wed (strafrechtelijke vervolging door het Openbaar Ministerie) mogelijk (duaal stelsel). Het bestuursorgaan maakt met het Openbaar Ministerie afspraken over het inzetten van strafrechtelijke handhaving, bijvoorbeeld bij de meer ernstige overtredingen en bij recidive.[40]

Invulling punitieve handhaving onder de Omgevingswet

Bij de stelselherziening dient de vraag zich aan op welke wijze de nieuwe, geïntegreerde wet en onderliggende regelgeving punitief gehandhaafd zou moeten worden. In de toetsversie van de Omgevingswet was een globale regeling van de bestuurlijke boete opgenomen, ook omdat voor het domein bouwen dat instrument op korte termijn zou worden geïntroduceerd. In de toelichting op de toetsversie werd aangegeven dat per deelterrein in het omgevingsrecht een keuze zou kunnen worden gemaakt tussen de BSB of de bestuurlijke boete op basis van een afweging van de voor- en nadelen van beide instrumenten in verhouding

[39] Wet van 4 juni 2014 tot wijziging van de Woningwet in verband met het versterken van het handhavingsinstrumentarium (Stb. 2014, 249).
[40] Artikel 1b Woningwet wordt zowel genoemd in artikel 92a Woningwet als in artikel 1a Wed.

tot de specifieke kenmerken van het betrokken domein. Door verschillende partijen werd naar aanleiding van die toetsversie gevraagd naar een verdere doordenking van de punitieve handhaving van het omgevingsrecht. Om hierop een beter afgewogen antwoord te formuleren, is in opdracht van het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu in overleg met het toenmalige Ministerie van Justitie en Veiligheid door de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek gedaan naar de gewenste inrichting van de punitieve handhaving van de Omgevingswet[41]. Dit onderzoek is later in opdracht van het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu aangevuld met een advies van prof. mr. A.B. Blomberg[42].

Uit het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) blijkt dat het verschil tussen de bestuurlijke boete en de BSB wat betreft rechtswaarborgen en efficiëntie klein is. De onderzoekers vinden het wenselijk om een en hetzelfde lik-op-stuk-boete-instrument te hanteren in alle domeinen van het omgevingsrecht. Zij menen dat het naast elkaar bestaan van de bestuurlijke boete en de BSB de handhaving nodeloos gecompliceerd maakt. Alles overwegende geeft de RUG de voorkeur aan brede toepassing van de BSB boven de bestuurlijke boete. Wel stelt de RUG enkele wijzigingen voor van de BSB. Zo wordt aanbevolen de lijst met strafbare feiten die via een BSB kunnen worden afgedaan, uit te breiden en vooral een meer open strafbeschikkingsbevoegdheid voor bestuursorganen vorm te geven. Verder zouden de opbrengsten van geldboetes verdeeld moeten worden naar rato van inspanningen die door de bestuurlijke en strafvorderlijke organen in het kader van de punitieve handhaving geleverd zijn. De RUG noemt overigens als voordeel van de bestuurlijke boete boven de BSB dat de lijnen tussen herstel- en punitieve sancties kort zijn.

In haar aanvullend advies stelt professor Blomberg dat het naast elkaar bestaan van de bestuurlijke boete en de BSB geen noemenswaardige knelpunten voor de justitiabelen oplevert, noch tot knellende samenloopkwesties leidt. Blomberg concludeert na een nadere analyse van de door de RUG genoemde voor- en nadelen van de bestuurlijke boete en de BSB dat veel van de voordelen van de onderscheiden instrumenten ook in meer of mindere mate bij het andere instrument zouden kunnen worden gerealiseerd. Kortom, de keuze tussen beide instrumenten lijkt om het even.

Medio 2015 heeft vervolgens de Afdeling advisering van de Raad van State in een ongevraagd advies aandacht gevraagd voor de verschillen in rechtsbescherming voor de justitiabele tussen het strafrecht en het punitieve bestuursrecht (bestuurlijke boete).[43] Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op 14 mei 2018 de kabinetsreactie op dit advies met bijgevoegd het nader rapport aan het parlement gezonden.[44] Bij het opstellen van het wetsvoorstel van de Invoeringswet Omgevingswet had behandeling hiervan in de Tweede Kamer nog niet plaatsgevonden. Ook is in opdracht van het toenmalige Ministerie van Veiligheid en Justitie een evaluatie van de Wet OM-afdoening uitgevoerd. De onderzoeksresultaten worden in de zomer 2018 openbaar gemaakt. De uitkomst van het debat over beide onderwerpen zal worden betrokken bij de verdere ontwikke-

---

[41] Prof. mr. B.F. Keulen, prof. mr. H.E. Bröring, mr. drs. A.A. van Dijk, mr. A. Postma en mr. M.E. Buwalda, *De punitieve handhaving van de Omgevingswet*, 2015. Zie ook: www.omgevingswetportaal.nl/documenten/rapporten/2015/06/01/eindrapport-punitieve-handhaving-in-de-omgevingswet.

[42] https://www.omgevingswetportaal.nl/documenten/rapporten/2015/06/01/aanvullend-advies-punitieve-handhaving-in-de-omgevingswet.

[43] Advies d.d. 13 juli 2015, no. W03.15.0138/II (Stcrt. 2015, 30280).

[44] Kamerstukken II 2017/18, 34 775 VI, nr. 102.

lingen rond de bestuurlijke boete in de Omgevingswet. Het overleg over het boete-instrument zal worden gecontinueerd.

Voorstel tot continuering strafbaarstelling in de Wed en huidig gebruik BSB en bestuurlijke boete

Dat het wenselijk is om ook in de toekomst te beschikken over de mogelijkheid van punitieve handhaving op grond van de Wed, is onomstreden. Voor de bestuurlijke boete en de BSB geldt dat deze allebei nog maar kort worden toegepast in het omgevingsrecht. Genoemd onderzoeksrapport (Rijksuniversiteit Groningen) en advies (Blomberg) laten een divers beeld van de voor- en nadelen van beide boete-instrumenten zien en vormen daarom op dit moment onvoldoende basis om nu al voor de Omgevingswet te kiezen voor het ene of andere instrument. Het debat zoals in de vorige alinea genoemd betreft ook de BSB. Daarom ligt het niet voor de hand in de Omgevingswet op dit moment fundamentele veranderingen door te voeren. Daarom stelt de regering voor om vooralsnog de huidige situatie voort te zetten. Dit betekent allereerst voortzetting van strafbaarstelling van omgevingsrechtelijke voorschriften via de Wed. De technische aanpassing van de Wed aan de Omgevingswet wordt geregeld in artikel 2.47 van dit wetsvoorstel. Daarnaast blijft een lik-op-stuk-boete-instrument voor een aantal lichte, eenvoudig bewijsbare overtredingen in de vorm van de BSB of de bestuurlijke boete onderdeel van de beschikbare instrumenten van decentrale overheden. Dit houdt in dat de huidige bestuurlijke strafbeschikking op grond van de Wet OM-afdoening binnen de domeinen milieu, water en natuur voorlopig wordt voortgezet. Daarnaast wordt de huidige bestuurlijke boete in het domein bouwen en voor de beperkingengebieden bij luchthavens en spoor in de Omgevingswet ondergebracht.

Uitbreiding toepassing bestuurlijke boete bij handhaving van onderdelen van de Omgevingswet

Tevens stelt de regering voor om ter uitvoering van eerdere toezeggingen op twee domeinen de bestuurlijke boete te introduceren. Dit betreft de handhaving van de milieuregels uit het huidige Besluit risico's zware ongevallen 2015, die in de stelselherziening worden overgeheveld naar het Besluit activiteiten leefomgeving. En verder gaat het om de handhaving van regels ter bescherming van het cultureel erfgoed en werelderfgoed.

Bestuurlijke boete voor Brzo-milieufeiten

Voor de handhaving van de milieuregels uit het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (hierna: Brzo) wordt de bestuurlijke boete geïntroduceerd in overeenstemming met de toezegging in de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur over Odfjell.[45] Op dit terrein bestaat een nauwe samenhang met de handhaving van andere niet-omgevingsrechtelijke voorschriften van arbeidsomstandighedenwetgeving waarvoor de bestuurlijke boete al wordt gebruikt. Voor de opzet van de bestuurlijke boete voor Brzo-milieuovertredingen is dan ook aangesloten bij de boetebevoegdheden waarover de Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sinds 1 januari 2013 beschikt om veiligheidsvoorschriften binnen de zogenoemde Seveso-inrichtingen te handhaven. Hiermee wordt geborgd dat de verschillende

[45] Brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 3 september 2013, Kamerstukken II 2012/13, 26 956, nr. 175, blz. 4.

handhavingsorganisaties bij vergelijkbare overtredingen over dezelfde instrumenten beschikken. Voor de maximale hoogte van de boetetarieven is aangesloten bij de boetebevoegdheid van de Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De handhavingsbevoegdheid van Brzo-milieufeiten ligt bij gedeputeerde staten en bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. De uitvoering van de handhavingstaken is ondergebracht bij de speciaal daartoe ingerichte Brzo-Omgevingsdiensten en bij het Staatstoezicht op de Mijnen.

Het bevoegd gezag zal beleidsregels opstellen ter vaststelling van de boetetarieven. Deze beleidsregels zullen omwille van de rechtsgelijkheid en het handhaven van een gelijk speelveld onderling tussen de provincies in het verband van het Interprovinciaal Overleg worden afgestemd. Het boetebeleid wordt eveneens afgestemd met het Openbaar Ministerie in verband met hun strafrechtelijke handhavingstaak. De invulling van deze nieuwe bevoegdheid zal ook plaatsvinden door aanpassing van de in 2013 vastgestelde (en in 2014 geactualiseerde) Landelijke handhavingsstrategie Brzo 1999.

Bestuurlijke boete bij erfgoedovertredingen

Verder stelt de regering voor om voor de monumentenzorg de bestuurlijke boete te introduceren. Dit is in lijn met de beleidsreactie van het kabinet op het rapport «Erfgoed in goede handen?», waarin de aanbeveling wordt gedaan om het voor gemeenten mogelijk te maken om een bestuurlijke boete op te leggen.[46] De boetebevoegdheid zal in de regel worden uitgeoefend door het college van burgemeester en wethouders en in een enkel geval de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voor de maximale boetehoogte wordt voorgesteld te kiezen voor de vijfde categorie aansluitend bij artikel 1a, onder 2°, van de Wed, waarin nu overtreding van de artikelen 5.1, eerste lid, en 5.10, eerste lid, van de Erfgoedwet en op grond van artikel 9.1, tweede lid, onder b, van de Erfgoedwet overtreding van de artikelen 11, 53, eerste lid, en 56 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, strafbaar is gesteld.

2.1.3.2 Invoeging Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving

Zoals aangekondigd in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet wordt de nieuwe paragraaf 5.2 Wabo, zoals deze is komen te luiden bij inwerkingtreding van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna: wet VTH), overgeheveld naar de gereserveerde afdeling 18.3 van de Omgevingswet. De wet VTH vormde de verankering van de afspraken die tussen de rijksoverheid, de provincies en gemeenten in 2009 zijn gemaakt om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het omgevingsrecht beter te organiseren. Met de wet VTH is de basis gelegd voor een landelijk dekkend stelsel van 29 omgevingsdiensten. In deze diensten brengen provincies en gemeenten de uitvoering van een aantal VTH-taken onder, waardoor expertise kan worden gebundeld. Gemeenten en provincies blijven bevoegd gezag voor deze taken. Zij stellen verordeningen vast waarin kwaliteitseisen zijn opgenomen voor de taakuitvoering door omgevingsdiensten. Er zijn zes gespecialiseerde omgevingsdiensten

[46] Brief van de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap d.d. 21 maart 2013 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, Kamerstukken II 2012/13, 32 156, nr. 44, blz. 3.

aangewezen om toezicht te houden op complexe en risicovolle bedrijven. De wet VTH heeft ook bepalingen geïntroduceerd over informatie-uitwisseling en samenwerking bij toezicht en handhaving tussen onder andere provincies, gemeenten, waterschappen, Openbaar Ministerie en de politie.

De overheveling naar afdeling 18.3 gebeurt beleidsneutraal. De afdeling heeft ook dezelfde titel als de huidige paragraaf 5.2 Wabo («Kwaliteitsbevordering en afstemming»). Dit betekent dat geen inhoudelijke, beleidsmatige veranderingen ten opzichte van de huidige tekst worden voorgesteld. De artikelen zijn wel redactioneel gewijzigd. Deze redactionele wijzigingen liggen in het verlengde van redactionele ingrepen die zijn doorgevoerd bij de eerdere overheveling van artikelen uit hoofdstuk 5 van de Wabo naar hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. Zo zijn in lijn met deze eerdere aanpassingen enkele, volgens recenter inzicht niet strikt nodige bepalingen geschrapt. Voor een nadere toelichting op deze wijzigingen wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Rol omgevingsdienst onder de Omgevingswet

De omgevingsdiensten zijn inmiddels uitgegroeid tot professionele uitvoeringsorganisaties die werken voor gemeenten, provincies en soms voor waterschappen. Ze zullen onder de Omgevingswet een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De kennis en deskundigheid van de omgevingsdiensten kan ook door gemeenten worden benut bij bijvoorbeeld het opstellen van omgevingsplannen. In meer algemene zin zullen omgevingsdiensten goed kunnen adviseren en ondersteunen bij tal van taken op het terrein van de fysieke leefomgeving, omdat zij regionaal opereren en veel samenwerken met verschillende overheden gemeenten en provincies.

Verhouding wet VTH en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De wet VTH leidt tot borging van de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken door onder andere gemeenten. Ook het wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)[47] streeft naar een betere kwaliteitsborging van de uitvoering. Het verschil is echter dat de wet VTH uitgaat van een betere uitvoering van de taken, terwijl het wetsvoorstel Wkb vooral door middel van een andere vorm van toetsing en controle tijdens de bouw, namelijk door private toetsing, streeft naar een betere naleving van de regelgeving door bouwende partijen en hun opdrachtgevers.

In de praktijk betekent dit dat met de inwerkingtreding van de Wkb de kwaliteit van de voorafgaande toetsing aan (technische) bouwvoorschriften over de aan te wijzen categorieën bouwwerken via het nieuwe kwaliteitsborgingsysteem zal worden geborgd en niet langer in het kader van de Wet VTH.

2.1.3.3 Handhaving van gedoogplichten

In artikel 18.2 van de Omgevingswet is de handhavingstaak toegedeeld voor die onderdelen van de Omgevingswet, waarvoor die dient te worden belegd. Bestuursrechtelijke handhaving ligt bij gedoogplichten evenwel minder voor de hand dan bij de algemene regels, vergunningen en andere

[47] Wetsvoorstel Wijziging van de Woningwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Burgerlijk Wetboek in verband met de invoering van een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen en de versterking van de positie van de bouwconsument (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen), 34 453.

besluiten. In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de bestuurlijke handhaving van gedoogplichten specifiek te regelen. Zie de voorgestelde wijziging van artikel 18.2 in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel. Bij algemene maatregel van bestuur zal worden ingevuld voor welke specifieke gedoogplichten welk bestuursrechtelijk handhavend bevoegd gezag wordt aangewezen. Dat zal niet bij elke gedoogplicht aan de orde zijn. Bestuurlijke handhaving van gedoogplichten is namelijk niet voor het hele werkveld van de Omgevingswet waar met gedoogplichten gewerkt wordt, even effectief. Daarom wordt in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet per afzonderlijke gedoogplicht een keuze gemaakt of bestuurlijke handhaving nodig is. De keuze wordt gemaakt op basis van een afweging van de voor- en nadelen van dit instrument, in verhouding tot de specifieke kenmerken van het betrokken domein. Dit gebeurt uiteraard in overleg met het desbetreffende bestuursorgaan dat een gedoogplicht oplegt of het bij uitvoering van werkzaamheden nodig heeft.

Hoofdstuk 10 van de Omgevingswet bevat de gedoogplichten die voortkomen uit de Belemmeringenwet privaatrecht, aangevuld met enkele andere gedoogplichten. Alle in de overige hoofdstukken van de Omgevingswet opgenomen regels en besluiten dwingen bedrijven of burgers om iets te doen of na te laten. Gedoogplichten daarentegen brengen mee dat iemand gedwongen wordt iets toe te staan en zich niet met een beroep op het eigendomsrecht kan weren tegen betreding van zijn gronden. In de huidige uitvoeringspraktijk wordt bij gedoogplichten-bij-beschikking die worden opgelegd via de Belemmeringenwet privaatrecht niet bestuursrechtelijk gehandhaafd. Strafrechtelijke handhaving – of alleen al het «erbij roepen van de sterke arm» – volstaat. Voor elke gedoogplicht (zowel van rechtswege als bij gedoogplichten bij beschikking) zal worden bezien of het wel nodig is voor het beheer of de taakuitoefening voor een werk om bestuursrechtelijk te kunnen optreden tegen het handelen in strijd met een gedoogplicht. Dit hangt af van de aard van de gedoogplicht. Zo geven de waterschappen aan het wenselijk te vinden om het instrument last onder bestuursdwang in de rol van beheerder en bevoegd gezag te kunnen blijven toepassen om een gedoogplicht te kunnen effectueren. Voor de verschillende domeinen van het omgevingsrecht wordt bezien of de bestuurlijke handhaving al dan niet opengesteld wordt. De gevallen waarin handhaving opengesteld wordt, worden vastgelegd in hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit via het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Het is wel bij alle gedoogplichten effectief als zo nodig de «sterke arm» kan worden ingeroepen om bij belemmering om gronden te betreden de toegang daartoe te effectueren. Daarom is ervoor gekozen om overtreding van alle gedoogplichten strafbaar te stellen. Ook die keuze is in lijn met de huidige uitvoeringspraktijk.

2.1.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet

2.1.4.1 Verbeterdoelen Digitaal Stelsel Omgevingswet

Digitalisering draagt bij aan het bereiken van de doelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Zo heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu in haar brief van oktober 2013 aangegeven dat digitalisering bijdraagt aan het vergroten van het gebruiksgemak en snellere en betere besluitvorming. Ook in de memorie van toelichting bij de Omgevingswet is aangegeven dat digitalisering een belangrijk hulpmiddel is voor een goede en eenvoudige uitvoering van de Omgevingswet. Tijdens de behandeling van de Omgevingswet in de Tweede Kamer is een amendement aangenomen waarmee afdeling 20.5 met artikel 20.20 aan de Omgevingswet is toegevoegd. Dit artikel voorziet

in een digitaal stelsel van informatievoorziening over de fysieke leefomgeving. Met dit wetsvoorstel wordt afdeling 20.5 uit de Omgevingswet verder uitgewerkt.
Daarbij is de doelstelling van het digitaal stelsel verbreed. Naast de informatievoorziening over de fysieke leefomgeving, moet het digitaal stelsel bovendien het elektronische verkeer in het kader van aanvragen, meldingen en dergelijke faciliteren en meer in het algemeen een doelmatige en doeltreffende uitvoering van taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet bevorderen. Met dit wetsvoorstel worden deze doelen van het digitaal stelsel wettelijk verankerd, en wordt een landelijke voorziening ingesteld die tot het bereiken van die doelen dient. Verder bevat het voorstel de benodigde grondslagen voor de toedeling en uitwerking van taken en verantwoordelijkheden voor de goede werking van het digitaal stelsel.
Het digitaal stelsel wordt als «Digitaal Stelsel Omgevingswet» (DSO) ontwikkeld binnen het interbestuurlijke programma «Aan de slag met de Omgevingswet» op basis van het in juli 2015 gesloten Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet.

2.1.4.2 Landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Centraal in het digitaal stelsel staat een landelijke voorziening. Deze voorziening heeft in ieder geval twee functies:
1. Het ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het om te beginnen om regels voor de fysieke leefomgeving, zoals informatie uit besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet (zoals bijvoorbeeld een omgevingsplan of omgevingsvisie). Daarnaast kan het gaan het om andere informatie over de fysieke leefomgeving, zoals informatie over de staat van die omgeving.
2. Een loketfunctie waarmee een initiatiefnemer een vergunningaanvraag kan indienen, een melding kan doen of op een andere manier gegevens aan het bevoegd gezag kan verstrekken.

In de landelijke voorziening worden de functionaliteit van drie bestaande landelijke voorzieningen geïntegreerd. Het gaat om:
– het indienen van vergunningaanvragen en het doen van meldingen (Omgevingsloket online (OLO)),
– het doen van meldingen (Activiteitenbesluit Internet Module (AIM)),
– het ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving (Ruimtelijkeplannen.nl).

Het interbestuurlijke streefbeeld is om de informatievoorziening zo in te richten dat de informatie zoveel mogelijk objectgericht, met een «klik op de kaart» kan worden opgeroepen. Daarbij kunnen bijvoorbeeld regels worden vertaald in zogeheten vragenbomen, die voor een initiatiefnemer een hulpmiddel zijn om te bepalen of voor een bepaalde activiteit op een bepaalde locatie een vergunning nodig is. Voor zover ook informatie over de (staat van de) fysieke leefomgeving beschikbaar is, kan de combinatie van regels en die feitelijke informatie, bovendien inzicht geven in beschikbare gebruiksruimte (bijvoorbeeld voor wat betreft geluidsbelasting) op een specifieke locatie.

Op de informatievoorziening wordt nader ingegaan in paragraaf 2.1.4.4. Het indienen van een vergunningaanvraag, het doen van een melding, het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het indienen van een ander bericht (de loketfunctie) komt nader aan de orde in paragraaf 2.1.4.5.

Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de landelijke voorziening van het digitaal stelsel een basisniveau bieden. Het DSO wordt vervolgens gefaseerd verder ontwikkeld, waarbij ook geleidelijk meer informatie wordt ontsloten. Dit wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf.

Als bij doorontwikkeling van het digitaal stelsel besloten wordt tot het toevoegen van nieuwe functionaliteiten aan de landelijke voorziening, zal bekeken worden of hiervoor aanvullende regels nodig zijn, bijvoorbeeld in verband met de bescherming van persoonsgegevens of het gegevensbeheer. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om op termijn bij algemene maatregel van bestuur nieuwe functionaliteiten aan de landelijke voorziening toe te voegen, wanneer bij doorontwikkeling behoefte bestaat aan die functionaliteiten en als die functionaliteiten een aanvullende wettelijke regeling behoeven. Het kan bijvoorbeeld om een nieuwe samenwerkingsruimte gaan.

2.1.4.3 Stapsgewijze ontwikkeling DSO en strekking van het wetsvoorstel

Stapsgewijze ontwikkeling

In het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet is afgesproken dat het DSO in een aantal stappen zal worden gerealiseerd. De bij het akkoord betrokken partijen delen het streefbeeld om relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als andere informatie over de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie, met een klik op de kaart beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen.

Aan het bureau ICT-toetsing (BIT) is gevraagd om een toets uit te voeren op de risico's en de slaagkans van het interbestuurlijke programma DSO. Deze toets is in oktober 2017 met de reactie van de Minister aan beide Kamers aangeboden. Het BIT adviseert om het DSO vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidige dienstverleningsniveau en van daaruit gecontroleerd verder uit te werken. Daarnaast adviseert het BIT om de invloed van de bevoegde gezagen en de eindgebruikers op het ontwerp van het DSO te versterken. De toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu heeft aangegeven dat zowel zij als de bestuurlijke partners het advies zullen opvolgen en gezamenlijk gaan uitwerken. Dit heeft geleid tot de keuze voor een basisniveau dat het DSO op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet moet bieden. Dit basisniveau kan daarna stapsgewijs verder worden doorontwikkeld.

Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de landelijke voorziening in ieder geval de volgende functies ondersteunen:
- Indienen van een vergunningaanvraag, doen van een melding, voldoen aan een andere informatieplicht dan een melding en indienen van een ander bericht;
- Inzien van de regels uit een besluit of andere rechtsfiguur op grond van de Omgevingswet die op een bepaalde locatie gelden en
- Op een gebruiksvriendelijke manier checken of een vergunning nodig is, een melding moet worden gedaan of op een andere wijze informatie aan het bevoegd gezag moet worden verstrekt voor de activiteiten die in de huidige voorzieningen (OLO en AIM) het meest worden geraadpleegd.

Op die manier ondersteunt het digitaal stelsel de basisfuncties vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. De dienstverlening zal vervolgens worden uitgebreid door meer besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet via het DSO te ontsluiten. Daarnaast zal er steeds meer andere informatie over de fysieke leefomgeving via de landelijke voorziening worden ontsloten. Ook zal de

informatie meer en meer zo ontsloten worden dat het mogelijk wordt om informatie in samenhang en in relatie met een bepaalde locatie en/of activiteit te tonen.

Inhoud van afdeling 20.5 Omgevingswet

Dit wetsvoorstel bevat de noodzakelijke regels en wettelijke grondslagen die vanuit de ambitie voor het digitaal stelsel nodig zijn om nu en in de toekomst het DSO goed te laten functioneren. Het wetsvoorstel regelt de kaders voor het DSO, waarbinnen het DSO functioneert en kan worden doorontwikkeld. Evenals het oorspronkelijke artikel 20.20 van de Omgevingswet, bevat het voorstel de nodige grondslagen voor nadere regelgeving. Daarmee kan de verdere doorontwikkeling worden vormgegeven, op basis van de door de betrokken interbestuurlijke partijen gemaakte afspraken, en worden afgestemd op informatiebehoeften. Op die manier wordt recht gedaan aan de gefaseerde ontwikkeling van het stelsel en is de wettelijke verankering van het DSO toekomstbestendig.

2.1.4.4 Beschikbaar stellen van informatie

Een van de doelen van het digitaal stelsel is het beschikbaar stellen van informatie. In dit wetsvoorstel wordt daarom een grondslag opgenomen waarmee bij algemene maatregel van bestuur informatie kan worden aangewezen die beschikbaar moet worden gesteld om via de landelijke voorziening DSO te kunnen ontsluiten (artikel 20.26). Daarbij wordt dan ook bepaald welke partij, welke informatie beschikbaar moet stellen. Niet voor alle informatie die via het DSO wordt ontsloten is het noodzakelijk om deze informatie expliciet aan te wijzen. In het navolgende wordt op de typen van informatie nader ingegaan en wordt toegelicht wanneer het noodzakelijk kan zijn om bij algemene maatregel van bestuur informatie aan te wijzen die via het DSO ontsloten moet worden.

Informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet

Voor het beschikbaar stellen van informatie die is opgenomen in besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet zal gebruik worden gemaakt van de officiële publicaties die beschikbaar zijn in de daarvoor ingerichte digitale infrastructuur. De taak om te zorgen dat de benodigde informatie uit de infrastructuur voor officiële publicaties via de landelijke voorziening wordt ontsloten, zal bij de toedeling daarvan worden geformuleerd, en zo nodig bij ministeriële regeling nader worden gedefinieerd. De taak wordt zo geformuleerd dat de relevante informatie voor een specifieke locatie kan worden getoond. Deze taak zal worden toebedeeld aan een bestuursorgaan. Het voornemen is het Kadaster hiervoor aan te wijzen.

Voor burgers en bedrijven is het in een aantal situaties belangrijk om niet alleen informatie te krijgen over de huidige regels die gelden op een bepaalde locatie, maar ook over voorgenomen regels. Deze informatie is bijvoorbeeld relevant bij aankoop van een perceel of gebouw, of bij voorgenomen (uitbreiding van) een activiteit. Het voorstel maakt daarom mogelijk dat voor ontwerpen van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet, dezelfde standaarden en publicatievoorschriften gelden als voor de besluiten en andere rechtsfiguren zelf. Daarbij kan bovendien aan het betrokken bevoegd gezag worden opgedragen om de status van een besluit, en wijziging daarvan, door te geven, zodat de gebruiker kan zien of bijvoorbeeld sprake is van een ontwerp omgevingsplan, of van een vastgesteld of inmiddels onherroepelijk geworden plan.

Zoals in paragraaf 2.1.4.3. is beschreven, wordt het DSO stapsgewijs doorontwikkeld. Dat geldt ook voor de set van besluiten en rechtsfiguren die via de landelijke voorziening worden ontsloten. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen in ieder geval (informatie uit) de omgevingsvisie, de omgevingsverordening, het omgevingsplan en de Omgevingsregeling via de landelijke voorziening kunnen worden ontsloten. Het voornemen is om op termijn ook informatie uit omgevingsvergunningen via de landelijke voorziening te ontsluiten. Dit vraagt, onder meer met het oog op bescherming van persoonsgegevens, nog nadere aandacht. Ook is het voornemen dat op termijn andere besluiten of rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet dan die initieel worden ontsloten, via de landelijke voorziening worden ontsloten en dat ook deze besluiten in samenhang met andere informatie worden getoond. De besluiten die algemeen verbindende voorschriften bevatten en nog niet via de landelijke voorziening worden ontsloten, zijn overigens wel via andere kanalen raadpleegbaar, zoals via de lijn van de officiële bekendmakingen.

Andere informatie over de fysieke leefomgeving

Overheden en daaronder vallende diensten en kennisinstituten beschikken over veel informatie over verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving dat in het kader van de eigen taakuitoefening wordt verzameld. Het betreft bijvoorbeeld informatie over luchtkwaliteit, waterkwaliteit en verwachtingen over archeologische of natuurwaarden. Deze informatie kan ook relevant zijn voor andere overheden of voor initiatiefnemers. Voor zover het open data betreft kan deze conform het open databeleid vrij beschikbaar worden gesteld. Veel van deze informatie wordt ook al gedeeld via bijvoorbeeld eigen websites. Het doel van het DSO is om de informatie die relevant is voor de toepassing van de Omgevingswet, breed beschikbaar te stellen via de landelijke voorziening als centraal punt.

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan via het DSO informatie over de fysieke leefomgeving die elders al in bruikbare vorm digitaal beschikbaar is, worden ontsloten door een technische koppeling (link) met de vindplaats. Aanwijzing en nadere regeling van informatie, zoals standaardisatie, is in beginsel aan de orde wanneer gegevens met elkaar of met informatie uit regels voor de leefomgeving moeten kunnen worden gecombineerd, of op een andere manier elektronisch moeten kunnen worden verwerkt. In het kader van de doorontwikkeling van het DSO zal de digitale bruikbaarheid van diverse informatie verder worden verbeterd door, naast de al genoemde informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren, ook andere informatie over de fysieke leefomgeving specifiek aan te wijzen en over de vorm en kwaliteit daarvan nadere regels te stellen. Het belang van de informatiepositie van burgers speelt daarbij een belangrijke rol.

Bij ministeriële regeling kunnen zo nodig nadere eisen aan de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen informatie worden gesteld. Zo kunnen standaarden worden vastgesteld, met nadere informatiekundige definiëring van de informatie, waarmee elektronische verwerking en aansluiting op andere informatie kunnen worden geborgd. Met die regeling zullen bovendien (andere) kwaliteitseisen kunnen worden gesteld, zoals eisen aan actualiteit en herleidbaarheid. Standaarden zijn gedetailleerd, veelal technisch van aard en toegespitst op het type informatie. Gelet hierop is het vastleggen daarvan in een ministeriële regeling passend. Bij de vaststelling van standaarden zal verder waar mogelijk gebruik worden gemaakt van open standaarden en zal aangesloten worden bij standaarden die ook worden gebruikt ter voldoening

aan de Inspire-richtlijn[48] en Europese milieuregelgeving. Voor besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet zal op grond van de Bekendmakingswet in een set publicatiestandaarden worden voorzien. Deze standaarden faciliteren zowel de officiële publicatie als de ontsluiting via de landelijke voorziening.

«Toepasbare regels»

Een initiatiefnemer zal vaak antwoord zoeken op een specifieke vraag, bijvoorbeeld: «Moet ik een vergunning aanvragen als ik een boom ga kappen?» of «Wat moet ik aan informatie (gegevens en documenten) aanleveren als ik een vergunning wil aanvragen voor een extra steiger bij mijn jachthaven?». Het DSO biedt daarom een hulpmiddel in de vorm van zogenoemde «toepasbare regels». Dit maakt het mogelijk om via het doorlopen van vragenbomen antwoord te krijgen op dergelijke vragen. Ook bevat het DSO een module voorschriften en maatregelen, die het voor bedrijven mogelijk maakt om te zien welke maatregelen een bedrijf moet nemen om te voldoen aan een specifieke regel. De huidige voorzieningen OLO en AIM kennen op dit moment ook vragenbomen.

Het toepasbaar maken van regels of voorschriften houdt in dat deze worden omgezet naar begrijpelijke vragenbomen die door een initiatiefnemer doorlopen kunnen worden. Via deze vragenbomen zal het DSO de initiatiefnemer om bepaalde informatie vragen. De antwoorden van de initiatiefnemer leiden tot een bepaalde uitkomst, bijvoorbeeld: ik moet voor deze activiteit een vergunning aanvragen.

Door het Rijk zullen in elk geval vragenbomen op basis van de rijksregels uit de Omgevingswet worden verzorgd voor de activiteiten waarvoor de huidige voorzieningen (OLO en AIM) het meest worden benaderd. Dit geldt mogelijk ook voor een aantal veelgevraagde activiteiten waarvoor het Rijk via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet regels zal meegeven aan andere overheden.

Voor andere overheden zal ook de mogelijkheid bestaan om hun regels via vragenbomen te ontsluiten. Het opstellen van vragenbomen door andere overheden wordt gestimuleerd vanuit het programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Om ervoor te zorgen dat deze vragenbomen via de landelijke voorziening kunnen worden getoond is in artikel 20.30 de mogelijkheid opgenomen om bij ministeriële regeling eisen te stellen aan de wijze waarop deze vragenbomen beschikbaar worden gesteld aan de landelijke voorziening, zoals gebruik van een bepaalde standaard. De inzet is om op basis van interbestuurlijke afspraken tot vragenbomen te komen. Als vangnet is in dit wetsvoorstel de mogelijkheid opgenomen om via uitvoeringsregelgeving een verplichting op te leggen aan bevoegde gezagen om zogenoemde toepasbare regels te leveren voor presentatie van vragenbomen via de landelijke voorziening DSO.

Status van beschikbaar gestelde informatie

Het DSO is een belangrijk hulpmiddel voor de uitvoering van de Omgevingswet. De informatie die wordt gepresenteerd zal dan ook moeten voldoen aan kwaliteitsmaatstaven. Deze informatie treedt echter niet in de plaats van geldende regels of van besluiten van het bevoegd gezag. Zo zal bijvoorbeeld de uitkomst van een vragenboom ter oriëntatie op vergunningplichten, de geldende regelgeving niet vervangen. Bij het

[48] Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Inspire) (PbEU 2007, L 108).

presenteren van informatie via de landelijke voorziening zal de gebruiker uiteraard worden geïnformeerd over de rechten die aan de informatie kunnen worden ontleend.

Beperkingen in ontsluiting

Het is niet altijd mogelijk om informatie voor een onbeperkte doelgroep te ontsluiten. Dat is, naast de in paragraaf 2.1.4.6 nader besproken persoonsgegevens, bijvoorbeeld het geval bij bedrijfsgevoelige informatie, maar ook bij informatie die kan leiden tot misbruik (exacte vindplaatsen van Romeinse bodemschatten of zeldzame beschermde orchideeën) of die een risico voor de openbare veiligheid kan opleveren. In het voorstel is daarom opgenomen dat informatie die bij toetsing aan artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur niet kan worden verstrekt, niet voor een ieder wordt ontsloten. Omdat de informatie afkomstig zal zijn van diverse partijen, wordt bij algemene maatregel van bestuur nader bepaald welke partij deze toets c.q. afweging uitvoert.

Kwaliteitszorg en toezicht

Het is van belang dat de informatie die via de landelijke voorziening wordt ontsloten, voldoet aan kwaliteitsmaatstaven die nodig zijn voor bruikbaarheid van informatie over onder meer beleids- en besluitvorming door bevoegde gezagen. Het voorstel bevat verschillende grondslagen voor invulling van kwaliteitszorg. Om te beginnen kunnen aan de informatie die ontsloten wordt via de landelijke voorziening, kwaliteitseisen worden gesteld. Ook kunnen in de zogeheten koppelvlakken voor elektronische levering van informatie validatiemechanismen worden ingebouwd. Met validatie wordt in dit verband de geautomatiseerde toets van informatie op bepaalde, vooral technische kwaliteitsaspecten door een opvolgende schakel in de keten bedoeld. Deze validatie kan ervoor zorgen dat de informatie die ontsloten wordt aan bepaalde technische kwaliteitseisen voldoet.

Voor signalering van eventuele feitelijk-inhoudelijke onvolkomenheden in informatie biedt het voorstel de mogelijkheid voor toedeling van taken in het kader van processen van monitoring en rapportage van kwaliteit. Dergelijke processen kunnen bijvoorbeeld inhouden dat een in een keten van informatievoorziening over een bepaald domein van de leefomgeving betrokken partij, de aan hem door aangewezen partijen geleverde informatie geregeld toetst door middel van bestandvergelijkingen of op een andere manier. Hierbij kan worden aangesloten bij de praktijk van kwaliteitszorg in het kader van basisregistraties.

Ten slotte zal de landelijke voorziening technisch kunnen gaan voorzien in een mogelijkheid tot terugmelding wanneer een bepaalde gebruiker meent dat specifieke informatie niet juist is. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om zo nodig bij ministeriële regeling regels te stellen over de afhandeling van dergelijke terugmeldingen door degene die als leverancier van de informatie is aangewezen.

Toezicht

Voor het toezicht op de taakuitoefening in het kader van het DSO voorziet het voorstel in concentratie van generiek interbestuurlijk toezicht bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als stelselverantwoordelijke Minister. Een toezichtsrelatie van de Minister met de provincie bestaat al op grond van de Provinciewet. Voor concentratie van toezicht op het waterschap en de gemeente bij de Minister voorziet het voorstel in respectievelijk een regeling in de Omgevingswet en de aanpassing van

(de bijlage bij) de Gemeentewet. Voor zover taken worden toegekend aan bestuursorganen of rechtspersonen die niet tot de provincie, het waterschap of de gemeente behoren, heeft de Minister andere toezichtsrelaties (bijvoorbeeld wanneer het een zelfstandig bestuursorgaan betreft) of wordt daarin bij overeenkomst voorzien.

2.1.4.5 Loketfunctie DSO

In de Omgevingswet is geregeld dat een initiatiefnemer via één digitaal loket omgevings-vergunningen, maatwerkvoorschriften of toestemmingen om een gelijkwaardige maatregel te treffen kan aanvragen. Via dit loket kan de initiatiefnemer ook een melding doen en alle gegevens en bescheiden verstrekken ter voldoening aan een andere informatieplicht dan een melding. Het gebruik van dit loket is verplicht als een initiatiefnemer een vergunning digitaal wil aanvragen of digitaal een melding wil doen of gegevens en bescheiden wil verstrekken. Ook de bij de vergunningaanvraag of melding te verstrekken gegevens en bescheiden kunnen in dat geval digitaal worden aangeleverd. Deze aanvraag, melding en/of informatie wordt via de landelijke voorziening doorgeleid naar het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag behandelt de aanvraag vervolgens via het eigen digitale systeem in zijn backoffice. Na de beslissing op de aanvraag vindt de archivering van de stukken in alle gevallen plaats in het eigen digitale systeem van het bevoegd gezag. Het DSO bevat hiervoor geen archieffunctie.

Via dit wetsvoorstel kunnen functies voor het ontsluiten van informatie worden geïntegreerd met het digitale loket van de landelijke voorziening. Zo kunnen op termijn steeds meer gegevens, waarover de overheid al beschikt, worden ingevuld in een formulier, zodat de aanvrager die alleen hoeft te controleren. Deze integratie borduurt voort op de ontwikkeling van het OLO en AIM in de afgelopen jaren. Ook biedt deze integratie een basis om op termijn makkelijker formulieren voor aanvragen en meldingen te kunnen maken die zijn toegespitst op locatie en activiteit.

Ook onder de Omgevingswet blijft het mogelijk om, in de gevallen waarin niet exclusief de elektronische weg is voorgeschreven, op papier een vergunning aan te vragen, een melding te doen of gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te verstrekken.

2.1.4.6 Bescherming persoonsgegevens

Grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer is een grondrecht. Uit artikel 6 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) volgt dat het recht op verwerking van persoonsgegevens alleen bestaat als die verwerking gebaseerd kan worden op minimaal één van de in dat artikel opgenomen grondslagen.

In de landelijke voorziening worden persoonsgegevens verwerkt. In afdeling 20.5 wordt een wettelijke basis gegeven voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening. Op grond van artikel 6 van de AVG mogen persoonsgegevens worden verwerkt wanneer dat noodzakelijk is om aan een wettelijke verplichting te voldoen. In artikel 20.21, tweede lid, wordt bepaald dat de verantwoordelijke Minister zorg draagt voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening. De voorziening zal, zoals in deze memorie al is toegelicht, bij inwerkingtreding in ieder geval een functionaliteit bevatten om het indienen van een aanvraag en het doen van een melding bij het bevoegd gezag mogelijk te maken en een functionaliteit om openbare

informatie aan een ieder te kunnen verstrekken. Dit betekent onder meer dat de verantwoordelijke Minister een aanvraag waarin persoonsgegevens zijn opgenomen, in de landelijke voorziening zal moeten doorgeleiden naar het bevoegd gezag. In de uitvoering kan het voor de verantwoordelijke Minister derhalve noodzakelijk zijn om persoonsgegevens te verwerken, om aan zijn wettelijke verplichtingen ten aanzien van de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de voorziening te kunnen voldoen.

Persoonsgegevens mogen op grond van artikel 6 AVG bovendien worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of als dit noodzakelijk is voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. De Omgevingswet belegt verschillende taken en verantwoordelijkheden bij bestuursorganen. Zo zal het bevoegd gezag bijvoorbeeld een omgevingsvergunning kunnen verlenen. Uit de bij het bevoegd gezag belegde taak vloeit voort dat het bevoegd gezag in dat kader persoonsgegevens mag verwerken, voor zover dit noodzakelijk is. Voorzien wordt dat het bevoegd gezag in het kader van zijn taken en verantwoordelijkheden persoonsgegevens bovendien zal kunnen verwerken in de onderdelen van de landelijke voorziening die hem hiervoor, net als onder de regeling van de Wabo, ter beschikking staan. Een aanvraag of melding kan immers, als deze elektronisch wordt gedaan, alleen via de landelijke voorziening bij het bevoegd gezag worden ingediend (zie artikel 16.1). Om die reden voorziet afdeling 20.5 aanvullend in grondslagen op basis waarvan bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het beheer van aanvragen en meldingen die in de voorziening zijn opgenomen en welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor de verwerking van persoonsgegevens in de daarvoor beschikbare onderdelen van de landelijke voorziening.

Afdeling 20.5 bevat ook een bepaling op grond waarvan kan worden bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen informatie beschikbaar moet worden gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening. Daarbij wordt bepaald door welke en aan welke bestuursorganen of rechtspersonen die informatie beschikbaar wordt gesteld. Dit kunnen bestuursorganen zijn, zoals het bevoegd gezag of een beheerder van een op grond van de Omgevingswet ingesteld register, onder de overheid vallende diensten, zoals ZBO's en agentschappen, en kennisinstituten, zoals het RIVM. De informatie die via de landelijke voorziening wordt ontsloten is in beginsel bestemd voor een ieder. Het betreft daarmee openbare informatie. Om informatie voor een ieder te kunnen ontsluiten zal het daarom nodig kunnen zijn dat die bestuursorganen of rechtspersonen, voordat zij informatie leveren voor ontsluiting via de landelijke voorziening, persoonsgegevens verwerken zodat deze niet openbaar worden gemaakt. Ook hier gaat het om verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang.

Afdeling 20.5 voorziet tot slot in een algemene doelbepaling en grondslagen op basis waarvan bij algemene maatregel van bestuur zal worden bepaald welke persoonsgegevens voor welke van die doelen mogen worden verwerkt, hoe lang die persoonsgegevens worden bewaard en aan wie deze worden verstrekt. Bij uitwerking van die regels zal uiteraard rekening worden gehouden met in de AVG neergelegde beginselen, zoals proportionaliteit en subsidiariteit. Zo zal de proportionaliteit van de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening onder andere zijn af te leiden uit de gestelde bewaartermijnen: persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het beoogde doel.

Voor zover dit wetsvoorstel en de daarop gebaseerde maatregel en ministeriële regeling de gegevensbescherming niet expliciet regelen, gelden de bepalingen van de AVG onverkort. Dit betekent dat de bestuursorganen en rechtspersonen bij wie krachtens afdeling 20.5 taken en verantwoordelijkheden zijn belegd, bij de uitvoering aan de AVG moeten voldoen. In de uitvoering zal de bescherming van persoonsgegevens en in het bijzonder het feitelijk onherleidbaar maken van deze gegevens, waar mogelijk systeemtechnisch worden afgedwongen of ondersteund. Daarnaast worden procedurele afspraken voorzien.

Gegevensbeschermingeffectbeoordeling

Voor de totstandkoming van de regels, opgenomen in afdeling 20.5, en over de functionele ontwikkeling van het DSO, is een aantal maatregelen getroffen om een effectieve toepassing van de AVG te borgen. Belangrijke maatregelen zijn het gedurende het proces uitvoeren van gegevensbeschermingeffectbeoordelingen (Privacy impact assessments, hierna: PIA's) en het meenemen van de uitkomsten daarvan bij de inrichting van de architectuur en de uitwerking in regelgeving en processen in het DSO. De uitkomsten van de PIA's en beveiligingsrisicoanalyses geven richting aan specifieke privacy- en securitymaatregelen, waaronder technische en organisatorische maatregelen. Hiermee is er blijvend expliciete aandacht voor privacybescherming.

Uit de PIA's en uit de internetconsultatie is met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens een aantal punten naar voren gekomen. Deze punten zijn verwerkt in het wetsvoorstel en worden hieronder toegelicht:

- Aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke(n)
  De verwerkingsverantwoordelijke wordt bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Bij de afwegingen hierover wordt rekenschap gegeven van het feit dat door de stapsgewijze doorontwikkeling de landelijke voorziening in de loop der tijd mogelijk meer functionaliteiten zal omvatten. Er moet voorkomen worden dat de situatie ontstaat dat betrokkenen voor de bescherming van hun rechten niet meer weten tot wie zij zich moeten richten met vragen over of verzoeken om onder andere rectificatie en toegang tot persoonsgegevens.
- Gebruik burgerservicenummer
  In de PIA's is geadviseerd om in afdeling 20.5 zo nodig een grondslag op te nemen voor gebruik van het burgerservicenummer (hierna: BSN). Het gaat hierbij om de vraag of uitvoeringsorganisaties niet zijnde bestuursorganen, het BSN moeten gebruiken om informatie beschikbaar te kunnen stellen aan de landelijke voorziening. Er wordt geen regeling voor een dergelijk gebruik van het BSN voorzien. Voor de verwerking van het BSN moet worden voorzien in een expliciete wettelijke grondslag. In zo'n grondslag is al voorzien door artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer. Overheidsorganen die daartoe bevoegd zijn, kunnen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak gebruik maken van het BSN. Voor het digitaal stelsel zullen alleen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als verantwoordelijke voor de inrichting, werking, instandhouding en beveiliging van de landelijke voorziening (hierna: beheerder) en het bevoegd gezag het BSN verwerken. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn als op het elektronische formulier dat gebruikt moet worden voor het via de landelijke voorziening indienen van een aanvraag, het BSN ingevuld moet worden. In dit geval verwerkt de beheerder van de voorziening het BSN, omdat hij de aanvraag via de landelijke voorziening moet doorgeleiden naar het bevoegd gezag. Daarnaast verwerkt het bevoegd gezag in het kader van de uitvoering van de eigen taken het

BSN, omdat het de aanvraag in behandeling neemt om op die aanvraag een beslissing te nemen. Bij de aanwijzing van de persoonsgegevens bij algemene maatregel van bestuur zal, gelet op het voorgaande, worden opgenomen dat het BSN daartoe behoort. Opgemerkt wordt dat het in voorbereiding zijnde voorstel voor een wet Digitale overheid een grondslag bevat voor de verwerking van het BSN om toegang te kunnen krijgen tot elektronische diensten. Dit betreft niet de verwerking van het BSN in de landelijke voorziening, maar om verwerking van het BSN in generiek beschikbare componenten om toegang te kunnen krijgen tot bepaalde functionaliteiten van de landelijke voorziening. Het gaat in dit geval om de functionaliteit waarop moet worden ingelogd om een aanvraag te kunnen indienen of een melding te kunnen doen.

- Informatiebeveiliging
  In de PIA's is geconstateerd dat het niet nodig is om extra maatregelen te definiëren boven het niveau van de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (hierna: BIR). De BIR-maatregelen dekken het standaardniveau van beveiliging af op basis van een aantal standaarddreigingen c.q. risico's. Vooralsnog blijft daarmee de BIR in de basis het beveiligingskader voor de landelijke voorziening. De PIA's worden periodiek herhaald als onderdeel van het risicomanagementproces om zicht te houden op eventuele risico's. Dit is de basis van het beveiligingsproces conform ISO27001. Deze norm (en verplichte open standaard) schrijft voor dat beveiliging een continu verbeterproces is met risicomanagement als basisingrediënt.
- Gegevensuitwisseling in het kader van toezicht en handhaving
  In de PIA en in de reacties op de internetconsultatie is de vraag gesteld of persoonsgegevens in de landelijke voorziening worden verwerkt ter ondersteuning van toezicht en handhaving als bedoeld in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. Dit is vooralsnog niet het geval, omdat de landelijke voorziening nog geen functionaliteit bevat waarin structureel (persoons)gegevens kunnen of moeten worden uitgewisseld tussen bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering, toezicht en handhaving of tussen die bestuursorganen en instanties die met strafrechtelijke handhaving zijn belast. Als interbestuurlijk besloten wordt om via de landelijke voorziening toezicht en handhaving te gaan faciliteren, zal daarvoor een functionaliteit moeten worden toegevoegd. Daarbij zal moeten worden bezien, of gelet op de reikwijdte van die gewenste ondersteuning, aanpassing op wetsniveau nodig is of dat volstaan kan worden met de grondslag in afdeling 20.5 om bij algemene maatregel van bestuur een nieuwe functionaliteit van de landelijke voorziening aan te wijzen, in samenhang met het voorgestelde artikel 18.25. Daarbij zal de verhouding tot artikel 18.25 en de daarop gebaseerde digitale voorziening Inspectieview Milieu worden bezien en in dat verband zal ook een vervolg-PIA worden uitgevoerd om risico's en maatregelen in kaart te brengen. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat het bevoegd gezag uiteraard bevoegd is en blijft om elektronisch ingediende aanvragen en meldingen te verwerken ter uitvoering van de eigen taken en bevoegdheden van dat bevoegd gezag op grond van de Omgevingswet, waaronder voor het toezicht en de handhaving op verleende vergunningen.

2.1.4.7 Beheer Digitaal Stelsel Omgevingsrecht

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is stelselverantwoordelijk voor het DSO. Dit omvat de wet- en regelgeving waarin uitvoeringstaken in het kader van het DSO worden vastgelegd.
Daarnaast is de Minister als beheerder operationeel verantwoordelijk voor de landelijke voorziening.

Voor het strategische beheer van het DSO als geheel wordt, in overleg met de bij het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet betrokken partijen, een overleg- en beheerkader gevormd. Dit zal nadere invulling geven aan de samenwerking bij ontwikkeling en beheer van het DSO. De vormgeving van de samenwerking en de wijze van financiering van ontwikkeling en beheer behoeven, evenals andere vormen van interbestuurlijke samenwerking in het kader van de Omgevingswet, geen wettelijke regeling.

2.1.4.8 Verhouding tot (andere) regelgeving

Verhouding afdeling 20.5 (DSO) tot de afdelingen 20.1 tot en met 20.4 van de Omgevingswet

In de afdelingen 20.1 tot en met 20.4 van de Omgevingswet, zijn verschillende bepalingen opgenomen ter voldoening aan internationale verplichtingen. In het verlengde van bepalingen over de monitoring en gegevensverzameling bevat artikel 20.8, eerste lid, de mogelijkheid om regels te stellen over verstrekking aan het publiek van de resultaten van monitoring of andere informatie. Dit is vereist vanwege het verdrag van Aarhus en de Europese richtlijn toegang tot milieu-informatie.[49] Het streven is niet om al die informatie via de landelijke voorziening te ontsluiten. Voor de ontsluiting van informatie via de landelijke voorziening van het DSO bevat afdeling 20.5 een specifieke regeling. Als informatie die onder het verdrag of onder de milieurichtlijn valt, ook via de landelijke voorziening wordt ontsloten, zal een verwijzing worden opgenomen naar bestaande digitale voorzieningen waar deze of meer informatie beschikbaar is. Met de landelijke voorziening wordt op die manier een stap voorwaarts gezet in het op een toegankelijke wijze ter beschikking stellen van bepaalde milieu-informatie aan het publiek.

Algemene wet bestuursrecht

De regering is voornemens de regels over elektronisch bestuurlijk verkeer aan te passen aan de technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Burgers en bedrijven krijgen het recht om elektronisch berichten aan de overheid te sturen. De Omgevingswet bevat in artikel 16.1 al een specifieke regeling voor de wijze van elektronisch indienen van een aanvraag om een besluit en een melding, in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen. Deze zullen via de landelijke voorziening van het DSO kunnen worden ingediend bij het bevoegd gezag. In dit wetsvoorstel wordt daaraan toegevoegd dat voor het langs elektronische weg voldoen aan andere informatieverplichtingen dan een melding en het indienen van andere berichten op grond van de Omgevingswet, in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, bij die maatregel wordt bepaald op welke wijze dat geschiedt. Zo kan bijvoorbeeld voor informatieverplichtingen in het kader van het «Pollutant Release and Transfer Register» (hierna: PTRT), de daarvoor beschikbare PRTR-voorziening worden aangewezen. Voor het berichtenverkeer waarvoor de elektronisch wijze van indienen is bepaald, kunnen bestuursorganen geen andere wijze van elektronisch indienen voorschrijven.

De Omgevingswet bevat daarnaast een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur de elektronische weg te kunnen verplichten voor aanvragen en meldingen. Aan dit artikel worden eveneens de andere

[49] Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad inzak en de toeging van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van richtlijn 90/313/EEG van de Raad (PbEU 2003, L 41).

informatieverplichtingen dan een melding en andere berichten op grond van die wet toegevoegd.

Wijziging Bekendmakingswet

In het regeerakkoord 2017–2021 «Vertrouwen in de toekomst»[50] is afgesproken dat overheidscommunicatie die nu nog fysiek plaatsvindt, in de toekomst ook digitaal moet kunnen plaatsvinden. Voor veel algemene bekendmakingen van besluiten en mededelingen en kennisgevingen van andere overheidspublicaties is publicatie in dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen, al dan niet in combinatie met terinzagelegging in een overheidsgebouw, echter nog steeds de voorgeschreven weg. De regering is daarom voornemens de Bekendmakingswet te wijzigen. Beoogd wordt:

1. dat de bekendmaking van alle besluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, steeds plaatsvindt in een van de elektronische publicatiebladen in plaats van bijvoorbeeld in gedrukte media,
2. te voorzien in een digitale service waarbij burgers per e-mail worden geattendeerd op bekendmakingen en kennisgevingen uit die publicatiebladen die voor hen van belang zijn, bijvoorbeeld omdat deze betrekkingen hebben op de directe woonomgeving en,
3. dat het ter inzage leggen van documenten in een overheidsgebouw als onderdeel van een kennisgeving of mededeling wordt aangevuld met de verplichting om deze documenten ook langs elektronische weg ter beschikking te stellen.

Het beoogde eindresultaat zal zijn dat alle voor eenieder bestemde informatie over (de voorbereiding van) overheidsbesluiten digitaal beschikbaar is.

De informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet die beschikbaar zijn in de digitale infrastructuur voor officiële publicaties zal (her)gebruikt worden voor de informatievoorziening over de fysieke leefomgeving via de landelijke voorziening. Dit leidt ertoe dat er geen formeel register hoeft te worden ingesteld als onderdeel van het DSO, waarin besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet worden opgenomen. De Bekendmakingswet zal net als nu het geval is, voorzien in de vaststelling van eisen (standaarden) aan officiële overheidspublicaties. De publicatiestandaarden die van toepassing zullen zijn op officieel te publiceren besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet, kunnen voorschriften bevatten die primair nodig zijn voor het digitaal stelsel, maar ook bruikbaar zijn voor de attenderingsservice. De grondslagen in de Bekendmakingswet bieden voldoende ruimte om één set standaarden vast te stellen, waardoor zowel officiële publicatie als ontsluiting via de landelijke voorziening mogelijk wordt. In die set standaarden zal gelet hierop een onderscheid worden gemaakt tussen (voor officiële publicatie) verplichte onderdelen en onderdelen die primair nodig zijn voor het digitaal stelsel.

Wetsvoorstel Digitale overheid

Het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Digitale overheid heeft betrekking op de digitale dienstverlening door de overheid aan burgers en bedrijven. Het voornemen is om (semi-)publieke dienstverleners te verplichten aangewezen identificatiemiddelen voor burgers en ondernemers te accepteren en om hun elektronische diensten te classificeren op een passend betrouwbaarheidsniveau opdat de juiste (veilige)

[50] Bijlage bij Kamerstukken II, 34 700 nr. 34.

inlogmiddelen kunnen worden gebruikt. Het voorstel beoogt daarnaast om een of meer private middelen voor elektronische identificatie van burgers toe te laten, als alternatief naast DigiD. Ook wordt voorzien in de mogelijkheid om (open) standaarden verplicht te stellen, onder andere ter implementatie van de EU-richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps.[51] De landelijke voorziening van het DSO zal aansluiten bij de authenticatie die wordt geregeld in deze wet. Bij de ontwikkeling van (de standaarden voor) het digitaal stelsel wordt al aangesloten bij open standaarden.

Verhouding tot de Archiefwet

Zorgdragers in de zin van de Archiefwet moeten voldoen aan wettelijke verplichtingen voor de archiefvorming en -beheer van (digitale) informatie. De regeling van het DSO brengt hier geen wijziging in. Voorzien wordt wel dat interbestuurlijke afspraken moeten worden gemaakt met het oog op het duurzaam toegankelijk houden van de informatie die ontsloten wordt via de landelijke voorziening. Zo zal onder meer duidelijk moeten zijn welke informatie door wie beschikbaar wordt gehouden, voor zover dit niet al volgt uit definiëring van informatie die een bepaalde partij beschikbaar moet stellen, en moeten bewaartermijnen op elkaar worden afgestemd. Op grond van de Archiefwet moeten zorgdragers selectielijsten opstellen en toepassen, waarin bewaartermijnen voor de archiefbescheiden zijn opgenomen. Deze vormen het kader voor het beheer van de informatie. In de uitvoering moeten nadere afspraken gemaakt te worden over het duurzame beheer van de informatie. Aan de hand van het door het Nationaal Archief ontwikkelde instrument DUTO-scan (Duurzame Toegankelijkheid van Overheidsinformatie) kunnen overheidsorganen bepalen welke maatregelen ze moeten nemen om de digitale informatie die ze ontvangen en creëren duurzaam toegankelijk te maken.

2.1.5 Implementatie herziene nec-richtlijn

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is al melding gemaakt van de in voorbereiding zijnde herziening van de nec-richtlijn[52], en de voorgenomen inbouw daarvan in de Omgevingswet.[53] Deze (herziene) richtlijn is inmiddels vastgesteld. Voornemen is om deze via de Invoeringswet, -besluit en -regeling te implementeren in het stelsel van de Omgevingswet. De (herziene) nec-richtlijn heeft tot doel luchtkwaliteitsniveaus te bereiken die geen aanzienlijke negatieve effecten op en risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu meebrengen. Daartoe stelt deze richtlijn per lidstaat bindende nationale emissiereductieverbintenissen vast voor antropogene atmosferische emissies van lidstaten van zwaveldioxide, (SO_2), stikstofdioxide (NO_2), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS), ammoniak (NH_3) en fijnstof ($PM_{2,5}$). Lidstaten zijn verplicht om maatregelen te treffen om hun antropogene emissies te verminderen met afgesproken reductiepercentages in 2020 en 2030, ten opzichte van het referentiejaar 2005. In 2025 moeten de emissies beperkt zijn tot niveaus die aan de hand van een lineair reductietraject tussen 2020 en 2030 zijn bepaald, tenzij dit buitensporige kosten meebrengt. De richtlijn bevat daartoe de verplichting om nationale programma's ter beheersing van de kwaliteit van de buitenlucht op te stellen, vast te stellen

[51] Richtlijn (EU) 2016/2101 van het Europees Parlement en de Raad, van 26 oktober 2016, inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PbEU 2016, L 327).

[52] Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L344).

[53] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 335–336.

en uit te voeren. Via monitoring beoordelen lidstaten of tijdig aan de emissiereductiedoelstellingen kan worden voldaan en vindt eventueel bijsturing plaats. De emissiereductieverbintenissen zullen in lijn met andere normen op het niveau van een algemene maatregel van bestuur worden vormgegeven.

Voorgesteld wordt om de verplichting uit artikel 6 van de richtlijn tot het vaststellen van een programma te implementeren in artikel 3.9 van de Omgevingswet. Dit artikel bevat programma's voor het Rijk die wettelijk zijn voorgeschreven ter implementatie van EU-richtlijnen, zoals het actieplan geluid uit de richtlijn omgevingslawaai, het stroomgebiedsbeheerplan uit de kaderrichtlijn water en het overstromingsrisicobeheerplan uit de richtlijn overstromingsrisico's. Om eventuele verwarring met andere programma's op het gebied van luchtkwaliteit te voorkomen, wordt voorgesteld om dit programma in de wet aan te duiden als het nationale nec-programma.

De vanuit de richtlijn gestelde inhoudelijke eisen aan dit nationale nec-programma zullen (als instructieregel op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet) in de algemene maatregelen van bestuur aan het programma worden verbonden. Conform de uitgangspunten van de stelselherziening zal hierbij nauw worden aangesloten bij de bepalingen van nec-richtlijn; er zullen geen aanvullende eisen gesteld worden. Uitgangspunt vanuit het stelsel voor de procedurele vereisten voor programma's is om deze zoveel mogelijk te beperken en te uniformeren, onder meer daar waar het inspraakprocedures en toegang tot milieu-informatie betreft. Overigens verwijst veel Europese regelgeving, waaronder ook deze richtlijn, al naar uniformerende internationale en Europese regels, zoals het verdrag van Aarhus.

2.1.6 Vangnet activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving

Het voorgestelde artikel 1.7a bevat een strafrechtelijk handhaafbaar verbod om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Dit «vangnet» vult de Omgevingswet aan met een grondslag om strafrechtelijk handhaafbare regels te stellen over onbenoemde activiteiten met aanzienlijk nadelige gevolgen. De huidige wettekst biedt wel een grondslag om regels te stellen over concrete activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving die voor regulering op nationaal niveau in aanmerking komen, maar deze grondslag schiet te kort als het gaat om onvoorziene activiteiten waarmee geen rekening kon worden gehouden bij het centraal of decentraal stellen van regels op grond van de Omgevingswet en waardoor wel aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen ontstaan. De algemene zorgplicht van artikel 1.7 ziet wel op dergelijke activiteiten, maar is niet strafrechtelijk handhaafbaar. Als er sprake is of kan zijn van aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving is strafrechtelijke handhaving wel passend.

Met dit artikel wordt voor heel Nederland gewaarborgd dat tegen verwijtbaar handelen of nalaten dat leidt tot aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving zo nodig strafrechtelijk kan worden opgetreden. Artikel 1.7a vormt ook het sluitstuk van de nationale regelgeving ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht, die de lidstaten verplicht in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepalingen in het Gemeenschapsrecht over milieubescherming.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1.7a.

2.2 Aanpassingen van de Omgevingswet

2.2.1 Aanpassingen die het omgevingsplan betreffen
Het omgevingsplan bevat de gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Het komt in de plaats van de vele bestemmingsplannen die binnen een gemeentelijk grondgebied van toepassing zijn. Het omgevingsplan zal ook de regels op het terrein van de fysieke leefomgeving bevatten die nu nog in andere gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen. Daarnaast zullen in het omgevingsplan regels worden gesteld over een aantal onderwerpen waarover het Rijk onder de Omgevingswet geen regels meer stelt. Het gaat hier bijvoorbeeld om een aantal onderwerpen die nu nog in het Activiteitenbesluit milieubeheer worden gereguleerd. Naast de brede reikwijdte en het verordeningskarakter, worden vernieuwingen van het omgevingsplan gevonden in ruimere mogelijkheden voor locatiegericht maatwerk. Met het omgevingsplan kunnen onderwerpen vanuit het brede perspectief van de fysieke leefomgeving locatiegericht worden gereguleerd en kunnen activiteiten zo nodig aan een vergunningplicht worden gebonden. Cruciaal daarbij is ook de nieuwe benadering van de wijze waarop met uitvoerbaarheid wordt omgegaan en de mogelijkheid om te werken met nadere afwegingsmomenten, open normen en beleidsregels. Mede door het vervallen van specifieke regelingen in de Wro voor een bestemmingsplan, zoals een in een bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht, is de figuur van een vergunning bij uitstek een flexibiliteitsinstrument waarmee de aanvaardbaarheid van activiteiten op basis van een nadere afweging kan worden vastgesteld. Door het omgevingsplan globaler en flexibeler in te richten kan het, ook voor dynamische gebieden met onzekere toekomstige ontwikkelingen, voor langere duur een bestendige basis bieden. Met het onderhavige wetsvoorstel wordt de Omgevingswet op een aantal voor het omgevingsplan relevante onderdelen gewijzigd. In het navolgende wordt hier nader op ingegaan.

2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Een eerste aanpassing die het omgevingsplan betreft, is een verduidelijking van de redactie van artikel 4.2 van de Omgevingswet. De huidige tekst blijkt bij vingeroefeningen die inmiddels met het omgevingsplan zijn gedaan, vragen op te roepen over een onderscheid dat zou bestaan tussen regels over activiteiten als bedoeld in artikel 4.1 enerzijds en regels over «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn» als bedoeld in artikel 4.2 anderzijds. De nieuwe redactie beoogt te verduidelijken dat artikel 4.2 niet aangemerkt moet worden als een afzonderlijke grondslag om regels in een omgevingsplan te stellen. Artikel 4.2 moet beschouwd worden als een taak waar het omgevingsplan, met de daarin gestelde regels, voor moet zorgen. Regels in het omgevingsplan kunnen worden gesteld op grond van artikel 2.4. Daarbij kan het onder meer gaan om regels over activiteiten als bedoeld in artikel 4.1, waaronder regels waarmee meldingsplichten en vergunningplichten worden ingesteld als bedoeld in artikel 4.4 en regels waarmee een bevoegdheid wordt gegeven om maatwerkvoorschriften te stellen als bedoeld in artikel 4.5. Een omgevingsplan kan ook overgangsrechtelijke regels bevatten of regels die gericht zijn tot een bestuursorgaan, zoals omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.11, beoordelingsregels voor de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit en regels over monitoring. Daarnaast kunnen tal van andere regels

worden gesteld die hieraan ondersteunend zijn, zoals begripsomschrijvingen, meetwijzen en informatieverplichtingen.

Het onderscheid tussen artikel 4.1 en artikel 4.2 in de Omgevingswet is terug te voeren op een aanvankelijke opzet in het voorontwerp van de Omgevingswet. Daarin werd een onderscheid gemaakt in het omgevingsplan tussen een appellabel deel, met zogenoemde locatieontwikkelingsregels, en een niet appellabel deel met de overige regels. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling wetgeving van de Raad van State is dit onderscheid in de Omgevingswet vervallen. Met de wijziging die in artikel 4.2 wordt voorgesteld, wordt beoogd duidelijk te maken dat het omgevingsplan in ieder geval moet zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zonder daarbij een onderscheid te maken met welke regels dat doel moet worden bereikt. Het veronderstelde juridisch relevante onderscheid tussen 4.1-regels en 4.2 regels komt te vervallen.

Op grond van artikel 4.2 moet het omgevingsplan, zoals vermeld, er in ieder geval toe leiden dat voor het gehele grondgebied van de gemeentefuncties evenwichtig aan locaties zijn toegedeeld. Deze abstract geformuleerde en beleidsvrije taak vormt, zoals ook in de memorie van toelichting van de Omgevingswet toegelicht, een voortzetting van het criterium van een goede ruimtelijke ordening uit de Wro, maar dan in de bredere strekking van de fysieke leefomgeving.[54] Het zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in het omgevingsplan bereikt door activiteiten onderling evenwichtig over locaties te reguleren. Evenwichtig reguleren van activiteiten, impliceert een locatiegerichte benadering waarbij de schaarse ruimte binnen de fysieke leefomgeving op een zo goed mogelijke wijze wordt verdeeld, ingericht en benut. Deze taak ligt primair bij gemeenten, maar dient als vereiste ook in acht te worden genomen bij het door provincie, waterschap of Rijk vaststellen van projectbesluiten die strekken tot wijziging van het omgevingsplan (zie artikel 5.53, eerste lid, van de Omgevingswet).

Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet, zoals vermeld, als resultante worden beschouwd van alle regels in het omgevingsplan. Binnen een aantal basale uitgangpunten voor het opstellen en indelen van regelgeving, geldt bij het vaststellen van het omgevingsplan een hoge mate van vrijheid. Een gemeente heeft daarbij in beginsel een vrije keuze om regels te stellen en met coördinaten aan locaties te koppelen. Daarbij kan het gaan om regels die gekoppeld worden aan het gehele gemeentelijke grondgebied of regels die alleen een deel van het grondgebied als werkingsgebied hebben, tot het niveau van een perceel of gedeelte daarvan. Om tot een locatiegerichte ordening van de regels te komen, kan er voor gekozen worden om in het omgevingsplan te werken met regels waarmee functie-aanduidingen met coördinaten gekoppeld worden aan locaties. Door deze manier van werken, kunnen locaties met een functie-aanduiding worden «geëtiketteerd». In de huidige redactie blijkt artikel 4.2 zo gelezen te worden dat deze werkwijze de enige toegelaten werkwijze is, terwijl dat niet beoogd is. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kan ook worden bereikt zonder dat in het omgevingsplan gewerkt wordt met uitdrukkelijk toegedeelde functie-aanduidingen. Artikel 4.2 moet dan ook niet worden uitgelegd als een opdracht om locaties evenwichtig te etiketteren met functie-aanduidingen.

Het staat de bevoegde bestuursorganen wel vrij om in het omgevingsplan te weken met functie-aanduidingen. Het vastleggen van functie-aanduidingen in een omgevingsplan biedt een basis om de regels voor

[54] Kamerstukken II 2015/16, 33 962, nr. 3, blz. 137 e.v.

activiteiten te kunnen indelen. Dit vormt een hulpmiddel om de regels over activiteiten, waarmee het vereiste evenwicht wordt bereikt, te kunnen ordenen. Een kapstok waaraan in het omgevingsplan regels over activiteiten kunnen worden opgehangen. Het omgevingsplan kan zo worden ingericht dat in het omgevingsplan aan een functie-aanduiding een bundeltje van toegelaten activiteiten wordt gekoppeld. Hoewel uit artikel 4.2 geen generieke verplichting voortvloeit om in het omgevingsplan functie-aanduidingen aan locaties toe te delen kunnen instructieregels en instructies hiertoe wel uitdrukkelijk verplichten. Op grond van in een omgevingsplan aangeduide functies zouden bepaalde andere regelingen, zoals bijvoorbeeld adviesverplichtingen, toepasselijk kunnen zijn.

Het toedelen van een functie-aanduiding aan een locatie heeft op zichzelf geen zelfstandig rechtsgevolg. Het toedelen van een functie-aanduidingen kan bijdragen aan een verbeelding van het omgevingsplan. Ook kunnen functie-aanduidingen behulpzaam zijn bij de ordening van het omgevingsplan en zijn regels waarmee functie-aanduidingen aan locaties worden toegedeeld in die zin ondersteunend van aard en daardoor bijvoorbeeld vergelijkbaar met meetbepalingen en begripsomschrijvingen. Een functie-aanduiding alleen adresseert niemand. Het leidt niet tot een verbod of verplichting. Men kan niet handelen in strijd met een regel waarmee louter een functie-aanduiding op een locatie is «geplakt». Als al sprake is van enig rechtsgevolg, is dit louter indirect van aard. De gemeente zou zowel voor wat betreft het beleid als de te stellen regels in het omgevingsplan, geen onlogische keuzes kunnen maken en moeten blijven binnen de kaders van de suggestie die met een benaming van een functie-aanduiding wordt gewekt. Als bijvoorbeeld aan een locatie de functie-aanduiding «wonen» is gegeven in het omgevingsplan, zou het vreemd zijn als op basis van de regels over activiteiten op die locatie alleen zware industrie wordt toegelaten en wonen als activiteit is verboden. Besluiten moeten immers concludent zijn en dat geldt ook voor een omgevingsplan. Gegeven dat een functie-aanduiding geen direct rechtsgevolg heeft, leidt het enkel en alleen werken met functie-aanduidingen niet tot een evenwichtige situatie. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ontstaat dan ook niet door in het omgevingsplan functie-aanduidingen aan locaties toe te delen. Het rechtsgevolg en daarmee het evenwicht, ontstaat uitsluitend door regels te stellen over activiteiten.

Naast een hoge mate van vrije indeelbaarheid zijn ook, voor zover redactioneel mogelijk, benamingen voor activiteiten en functie-aanduidingen in het omgevingsplan onderling uitwisselbaar. Wonen kan een functie-aanduiding zijn in een regel waarmee een locatie wordt geëtiketteerd, maar kan evengoed een met een regel toegelaten activiteit zijn. Een dergelijke regel over een activiteit kan gekoppeld worden aan het werkingsgebied van een functie-aanduiding, maar kan ook zelfstandig werkend aan een locatie zijn gekoppeld. Het onderscheid tussen regels die gebruik maken van functie-aanduidingen en andere regels over activiteiten wordt daarmee een keuze voor de planwetgever.

Zoals vermeld moet het geheel van de regels in het omgevingsplan samen voor het gehele grondgebied van een gemeente resulteren in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Aan de opdracht dat het omgevingsplan de regels bevat die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, kan niet de verplichting worden ontleend dat alle regels over de fysieke leefomgeving die bijdragen aan het bereiken van dat evenwicht in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Artikel 4.2 houdt dus geen afbakening in van onderwerpen die al dan niet in het Omgevingsplan moeten worden

geregeld. Naast het Omgevingsplan zullen ook regels van het Rijk, provincies en waterschappen bijdragen aan een evenwichtige regulering van activiteiten, waar bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden. Dat geldt ook voor de regels die een gemeente in andere verordeningen heeft gesteld. Het is niet nodig – en in sommige gevallen ook niet mogelijk – om regels te stellen in het omgevingsplan die elders al zijn gesteld en in dat kader bijdragen aan het tot stand te brengen evenwicht. Regels over de afbakening zullen op grond van artikel 2.7 van de Omgevingswet bij Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Omgevingsbesluit worden gesteld. De regels zullen afbakenen welke onderwerpen in ieder geval in het Omgevingsplan moeten worden gereguleerd en welke onderwerpen daarin juist niet mogen worden gereguleerd.

De voorgestelde wijziging in artikel 4.2, tweede lid, beklemtoont de terughoudende rol van de provincie bij de toedeling van functies aan locaties. De huidige formulering blijkt onbedoeld de indruk te wekken dat een provincie in de omgevingsverordening een uitputtende toedeling van functies aan locaties zou kunnen opnemen. Deze lezing is door de regering bestreden in antwoord op vragen van de Eerste Kamer.[55] De voorgestelde nieuwe formulering van artikel 4.2 maakt duidelijk dat de taak om te voorzien in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties bij de gemeente ligt en de provincie alleen aanvullend kan voorzien in direct werkende regels over activiteiten met dit oogmerk als het geven van instructieregels of een instructie niet doelmatig of doeltreffend is. Dat waarborgt enerzijds dat gemeenten bij de uitvoering van de bovenbeschreven taak zoveel mogelijk de provinciale belangen betrekken en anderzijds dat burgers en bedrijven de locatiespecifieke regels over activiteiten zoveel mogelijk bij elkaar vinden in het omgevingsplan. Een voorbeeld van een situatie waarin het gebruik van instructieregels niet doelmatig en doeltreffend zou kunnen zijn, is die dat naleving van de instructieregel vrij bewerkelijk is voor de betrokken bestuursorganen, terwijl de doelgroep van de regel voldoende kennis en vaardigheden bezit om zelf de locatiespecifieke regels over activiteiten in de omgevingsverordening te vinden. Dergelijke locatiespecifieke, direct werkende regels over activiteiten zijn aanvullend op de regels in het omgevingsplan en kunnen niet zover gaan dat zij allesbepalend zijn voor de functie van de locatie. Dan zou de gemeente de op grond van het eerste lid toegedeelde taak immers niet of nauwelijks kunnen vervullen.

De aanpassing die in artikel 4.2 wordt voorgesteld, is de aanleiding voor het ook op enige andere plaatsen in de wet aanbrengen van wijzigingen. Die wijzigingen zijn louter technisch-juridisch van aard om de bepalingen redactioneel in overeenstemming te brengen met de verduidelijking die in artikel 4.2 is doorgevoerd.

2.2.1.2 Het omgevingsplan en de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit

Een aanpassing van de Omgevingswet van technisch-juridische aard in dit wetsvoorstel heeft te maken met de wijze waarop er in het omgevingsplan voor kan worden gezorgd dat er voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is. Net zoals dat voor de omgevingsverordening en de waterschapsverordening in artikel 4.4, tweede lid, van de Omgevingswet al is bepaald, wordt het met dit wetsvoorstel mogelijk om ook in het omgevingsplan expliciet te bepalen dat het verboden is om een activiteit te verrichten zonder een omgevingsvergunning. Onder andere na overleg met de VNG wordt deze wijziging voorgesteld.

[55] Kamerstukken II 2015/16, 33 962, E, blz. 122–123.

Op grond van de Omgevingswet, zoals die op dit moment luidt, bestaat al de mogelijkheid om er in het omgevingsplan voor te zorgen dat activiteiten vergunningplichtig zijn.[56] De wijze waarop dit kan is echter in redactioneel opzicht bij nader inzien minder transparant. Om te bereiken dat een activiteit vergunningplichtig is, moet ervoor gezorgd worden dat een activiteit niet is toegestaan op grond van het omgevingsplan. Voor deze met het omgevingsplan strijdige activiteiten kan op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet, een omgevingsvergunning worden verleend. Het gaat hier om de zogenoemde «afwijkactiviteit». Hiermee kunnen activiteiten worden toegestaan die in strijd zijn met één of meer regels uit het omgevingsplan. Het kan bijvoorbeeld gaan om bouw-, grond- en aanlegwerken, sloopactiviteiten, het aanbrengen van veranderingen aan door het omgevingsplan beschermde gemeentelijke monumenten of het gebruik in of bij gebouwen of op locaties. Het omgevingsplan kan daarbij op grond van artikel 5.19, eerste lid, van de Omgevingswet ook beoordelingsregels bevatten, op grond waarvan het op voorhand duidelijk kan worden gemaakt in welke situaties een vergunning voor een afwijking van in het omgevingsplan opgenomen regels in ieder geval kan worden verleend. Deze systematiek werd door de VNG onduidelijk geacht. Zeker nu dit wetsvoorstel ook beoogt de ruimte aan gemeenten te bieden om via het omgevingsplan de vergunningplicht voor het bouwen en het in standhouden van bouwwerken te regelen (zie paragraaf 2.2.1.4 van deze memorie van toelichting). Het wordt vooral onduidelijk geacht dat een vergunningplicht voor activiteiten alleen in het leven kan worden geroepen via de «omweg» van een in het omgevingsplan opgenomen verbod. Dat zou raadplegers van het omgevingsplan op het verkeerde been kunnen zetten in het geval zo'n verbod juist in het leven is geroepen om de desbetreffende activiteiten door middel van het verlenen van een vergunning te kunnen toestaan. De term «afwijkactiviteit» wordt voor die activiteiten ook minder passend gevonden, omdat het omgevingsplan zelf met een vergunningplicht in deze activiteiten voorziet. Die activiteiten vormen in feite geen afwijking, maar worden door het omgevingsplan juist toegelaten onder het vereiste van een vergunning. Gelet op het voorgaande wordt nu een andere constructie voorgesteld, waarmee in het omgevingsplan expliciet kan worden bepaald dat voor activiteiten een vergunning nodig is. Hierdoor verbetert de zelfstandige leesbaarheid van het omgevingsplan.

De mogelijkheid om in het omgevingsplan een vergunningplicht in het leven te roepen voor activiteiten, is niet beperkt tot de regels die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor alle met het oog op de doelen van de wet gestelde regels in het omgevingsplan, kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om een vergunningplicht in het leven te roepen.

Een vergunningenstelsel bestaat uit het verbod om een activiteit te verrichten zonder een vergunning. Onderdeel van het vergunningenstelsel zijn ook de beoordelingsregels. In het omgevingsplan zullen, bij een verbod om een activiteit te verrichten zonder een vergunning, ook beoordelingsregels moeten worden gesteld op grond waarvan de beslissing op een aanvraag om vergunning wordt genomen. Er zijn geen bijzondere vormvereisten gesteld aan de beoordelingsregels. Er kan sprake zijn van weigeringsgronden of verleningsgronden. Met de beoordelingsregels kan een vergunning ook persoonsgebonden worden gemaakt, wanneer daartoe een noodzaak zou bestaan. Ook kan gewerkt worden met zogenoemde «schaarse vergunningen», als instrument om schaarse publieke rechten te verdelen. Gedacht kan hierbij worden aan het met een vergunningenstelsel verdelen van een beperkte (milieu)ge-

[56] Stb. 2016, 156.

bruiksruimte, zoals een productieplafond voor geluid, een maximale hoeveelheid parkeerplaatsen of een maximum aantal standplaatsen. Kenmerkend hierbij is dat er gelet op de beperkte ruimte ook maar een beperkt aantal vergunningen kan worden verleend. De omvang van de aanvragen overtreft de beschikbare ruimte, waardoor er een verdelingsvraagstuk ontstaat. Een vergunningenstelsel is een instrument waarmee vorm kan worden gegeven aan een verdelingsmechanisme. Verwezen wordt in dit verband naar de conclusie van 25 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1421, waarin Staatsraad Advocaat-Generaal Mr. R.J.G.M. Widdershoven voor zo'n vergunningenstelsel een aantal eisen heeft geformuleerd die het recht aan een dergelijk verdelingsmechanisme stelt. Deze eisen worden ontleend aan het formele gelijkheidsbeginsel en het beginsel van gelijke kansen en betreffen onder meer een duidelijke, precieze en ondubbelzinnige formulering van de verdeelregels en een openbaar en transparante procedure. Er wordt in dit verband op gewezen dat er geen procedurele bepalingen in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen. De Omgevingswet en het Omgevingsbesluit voorzien in een uitputtende regeling voor de vergunningprocedure. Dat betekent dat bij schaarse vergunningen (bijvoorbeeld bij het reguleren van beperkte gebruiksruimte) niet kan worden voorzien in een wachtlijst, waarbij aanvragen om vergunning «in de wacht worden gezet» en worden afgedaan zodra er weer «ruimte» beschikbaar is gekomen en een vergunning zou kunnen worden verleend. Wel zou met instemming van de aanvrager tot opschorting van de beslistermijn kunnen worden overgegaan op grond van artikel 4:15, tweede lid, Awb, tot een moment waarop ruimte beschikbaar komt. Voorwaarde is wel dat hier een transparant werkproces voor wordt gekozen, waarbij ook door andere aanvragers informatie kan worden ingewonnen over hoeveel aanvragen in volgorde zijn opgeschort. Van belang is dat er van te voren een redelijke mate van zekerheid bestaat over de vraag of een vergunning kan worden verleend. Verwezen wordt in dit verband naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1447, waarin rechtsoverweging 9.1 betrekking heeft op een in het bestreden bestemmingsplan opgenomen verdelingsmechanisme voor een maximum bebouwingspercentage in een gebied.

Naast de vergunningplicht die het omgevingsplan zelf in het leven kan roepen, blijft op grond van de Omgevingswet zelf de mogelijkheid bestaan om vergunning te verlenen voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. Enerzijds gaat het daarbij om activiteiten die het omgevingsplan zelf vergunningplichtig stelt, maar waarvoor de vergunning met toepassing van de binnenplanse beoordelingsregels zou moeten worden geweigerd. Anderzijds gaat het om activiteiten die het omgevingsplan in absolute zin verbiedt, waarvoor ook geen binnenplans vergunningenstelsel is opgenomen en waarvoor dus evenmin binnenplanse beoordelingsregels zijn gesteld. In beide gevallen bestaat de mogelijkheid om de activiteit door middel van het verlenen van een vergunning toe te staan. Het kader waarbinnen die vergunning kan worden verleend is hetzelfde als die van het specifieke oogmerk van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, waar het omgevingsplan in moet voorzien. De mogelijkheid om in het omgevingsplan regels te stellen met het oog op de doelen van de wet en in verband met die regels een vergunningenstelsel in het leven te roepen is dus ruimer van aard dan de specifiek tot een evenwichtige toedeling van functies beperkte mogelijkheid om in strijd met het omgevingsplan (buitenplans) activiteiten toe te staan. Dat betekent dat ook van de regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen met een ander oogmerk dan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, uitsluitend bij buitenplanse vergunning kan worden afgeweken wanneer dit valt te rechtvaardigen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan

locaties. Wanneer een afwijking van die regels niet op die grond kan worden gemotiveerd, moeten de regels worden gevolgd en kan een activiteit pas eerst na een eventuele aanpassing van het omgevingsplan worden toegestaan.

Alle vergunningplichtige activiteiten die verband houden met het omgevingsplan worden aangeduid met de term «omgevingsplanactiviteit». Het begrip omgevingsplanactiviteit is in de met dit wetsvoorstel te wijzigen bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet als volgt omschreven:

«omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:
a) een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
b) een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of,
c) een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan».

In deze begripsomschrijving worden de activiteiten waarvoor de vergunning in overeenstemming met de regels uit het omgevingsplan kan worden verleend, onderscheiden van de activiteiten waarvoor de vergunning in afwijking van, of anders gezegd in strijd met, het omgevingsplan kan worden verleend. In die laatste situatie gaat het om de gevallen waarbij de vergunning buiten de grenzen van het omgevingsplan (buitenplans) verleend kunnen worden. Deze buitenplanse omgevingsplanactiviteiten worden in de te wijzigen bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet apart gedefinieerd:

«buitenplanse omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:
a) een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
b) een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan».

Voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zullen aanvullende regels gaan gelden. Zo zal de gemeenteraad ten aanzien van deze buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de mogelijkheid krijgen gevallen aan te wijzen waarin het een adviesbevoegdheid heeft en kan gedeputeerde staten gevallen aanwijzen waarvoor het een advies- en instemmingsbevoegdheid heeft. Daarnaast zal in de publicatie van verleende vergunningen kenbaar worden gemaakt wanneer het gaat om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook wordt er voor gezorgd dat de mededeling dat er een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op een locatie is verleend, zichtbaar is in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarmee is de kenbaarheid van de verlening van een vergunning voor een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan voldoende verzekerd.

Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan, zoals vermeld, een vergunning worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast wordt de mogelijkheid om een vergunning te verlenen in afwijking van het omgevingsplan begrensd door de instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie hebben gesteld over het omgevingsplan. In artikel 5.21, tweede lid, van de Omgevingswet is bepaald dat in de bij algemene maatregel van bestuur te geven beoordelingsregels, de voor het omgevingsplan gestelde instructieregels en instructies ook van toepassing zullen zijn op het verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit die afwijkt van het omgevingsplan. Ook in de voorgestelde nieuwe redactie van dit lid blijft

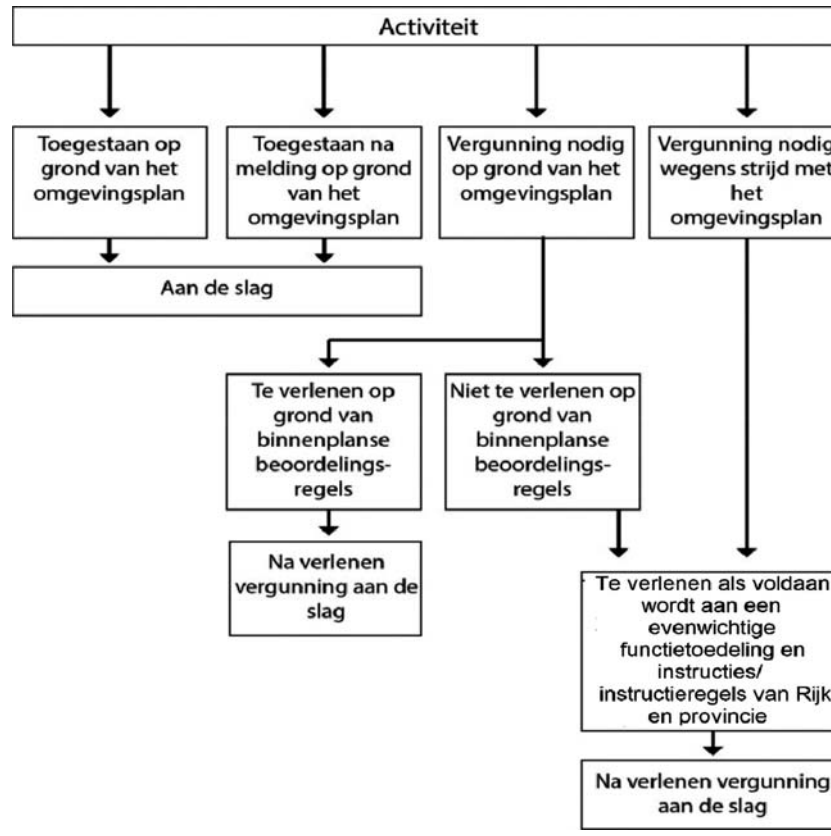
dat zo. Binnen de ruimte van het wettelijke criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en de door het Rijk en de provincie over een omgevingsplan gestelde instructieregels en instructies, kunnen ook, buiten het omgevingsplan om, vergunningen worden verleend voor initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan (de zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten).

Als een vergunning wordt gevraagd voor een omgevingsplanactiviteit zal het bevoegd gezag eerst nagaan of de activiteit met toepassing van binnenplanse beoordelingsregels kan worden vergund. Wanneer de vergunning op grond van deze beoordelingsregels niet kan worden geweigerd, moet de vergunning worden verleend. Deze kant van het stelsel werkt limitatief-imperatief. Buiten het gelimiteerde stelsel van beoordelingsregels in het omgevingsplan, kunnen geen andere gronden worden aangevoerd om de vergunning te weigeren. Wanneer de aangevraagde activiteit op grond van de binnenplanse beoordelingsregels (al dan niet onder het stellen van aan de vergunning te verbinden voorschriften) aanvaardbaar is te achten, moet (imperatief) de vergunning worden verleend.

De andere kant van het stelsel werkt anders. Wanneer de activiteit op grond van de binnenplanse beoordelingsregels niet aanvaardbaar is te achten, kan de vergunning op grond van die enkele reden niet worden geweigerd. Het bevoegd gezag moet in dat geval ook nagaan of de vergunning toch kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Als de vergunning op grond van de in het omgevingsplan opgenomen beoordelingsregels niet kan worden verleend, moet dus de mogelijkheid worden bezien of de aangevraagde activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties toch aanvaardbaar is te achten. Als de activiteit daarnaast niet in strijd is met instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie voor het omgevingsplan hebben gesteld, kan de vergunning toch worden verleend. In dit geval is sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Hiermee wordt de mogelijkheid uit de huidige wetgeving, om met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° en 3°, Wabo, een omgevingsvergunning te kunnen verlenen voor afwijkingen van het bestemmingsplan, in de kern ongewijzigd gecontinueerd.

Een verschil in de voorgestelde nieuwe opzet is dat een zogenoemde conversiebepaling als bedoeld in de huidige artikelen 2.10, tweede lid, en 2.11, tweede lid, Wabo niet meer nodig is. Dat geldt ook voor artikel 5.17 van de Omgevingswet, dat met dit wetsvoorstel wordt geschrapt. De nieuwe constructie leidt niet tot een procedurele stapeling, waarbij een activiteit waarvoor een vergunning is gevraagd door het bevoegd gezag ook moet worden aangemerkt als een andere activiteit. In het nieuwe stelsel wordt in de beoordelingsregels voor de omgevingsplanactiviteit verdisconteerd dat de vergunning voor een in het omgevingsplan vergunningplichtig gestelde activiteit, in afwijking van de in het plan opgenomen beoordelingsregels, ook kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Aan het besluit tot het verlenen van een vergunning voor een activiteit die strijdig is met het omgevingsplan zal, net als onder het huidige stelsel, een deugdelijke motivering ten grondslag moeten liggen. Daarbij zal in ieder geval gemotiveerd moeten worden dat de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is en voldoet aan de instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie hebben gesteld voor het omgevingsplan. In onderstaande figuur is dit schematisch weergegeven. De samenhang tussen deze activiteiten en de milieubelastende activiteiten wordt toegelicht in paragraaf 3.2.9 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit.

Figuur 3: activiteiten toestaan en vergunningverlening in het omgevingsplan

De hiervoor toegelichte wijzigingen houden ook verband met een tweetal andere wijzigingen in dit wetsvoorstel die betrekking hebben op het omgevingsplan. Het gaat hier om het hiervoor al genoemde wijzigingsvoorstel over het voorbereidingsbesluit (omvorming tot onderdeel van het omgevingsplan) en de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. Deze wijzigingsvoorstellen zullen hierna worden toegelicht.

2.2.1.3 Voorbereidingsbesluit voor het omgevingsplan en de omgevingsverordening

Met dit wetsvoorstel wordt de regeling voor het tot stand brengen van voorbescherming bij de voorbereiding van een omgevingsplan of een omgevingsverordening vereenvoudigd. Het doel van voorbescherming is, in het kort gesteld, het voorkomen van activiteiten die op grond van een geldende regeling nog zijn toegestaan, maar die met de in voorbereiding zijnde nieuwe regeling naar verwachting niet meer of alleen onder restricties zullen zijn toegestaan. Met dit voorstel worden voorbeschermingsregels niet langer gesteld in de vorm van een zelfstandig werkend voorbereidingsbesluit, maar worden de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening zelf opgenomen. Dit wetsvoorstel past de Omgevingswet zo aan dat een voorbereidingsbesluit voorziet in een wijziging van het omgevingsplan (artikelen 4.14 en 4.16 van de Omgevingswet) of de omgevingsverordening (artikel 4.15 van de Omgevingswet).

Deze verandering wordt onder andere voorgesteld met het oog op het, eveneens in dit wetsvoorstel opgenomen, voorstel tot splitsing van de vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit (zie paragraaf 2.2.1.4 van deze memorie van toelichting). In verband met die wijziging zal de in artikel 16.58 van de Omgevingswet opgenomen aanhoudingsregeling wegens een voorbereidingsbesluit komen te vervallen en vervangen worden door de mogelijkheid om, via het voorbereidingsbesluit, voorbeschermingsregels te stellen over bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken. In het navolgende wordt dit onderdeel van het wetsvoorstel verder toegelicht.

Voorbescherming op grond van de Wro en de Wabo en de Omgevingswet

Onder het huidige recht van de Wro en Wabo is het mogelijk om tijdens de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan regels te stellen die voorkomen dat een gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van een daaraan te geven bestemming. Daartoe kan een voorbereidingsbesluit worden vastgesteld, waarin regels kunnen worden gesteld die een vergunningplicht bevatten voor aanlegactiviteiten, het slopen van bouwwerken en het wijzigen van het gebruik van gronden en bouwwerken. Voor het wijzigen van het gebruik van gronden en bouwwerken kan in een voorbereidingsbesluit ook een verbod in absolute zin worden opgenomen. Op grond van de Wabo geldt daarnaast dat bij een voorbereidingsbesluit of tijdens de totstandkomingsprocedure van een bestemmingsplan, de besluiten op aanvragen om vergunningen voor bouwactiviteiten en aanlegactiviteiten worden aangehouden. Deze aanhouding duurt in beginsel tot het nieuwe bestemmingsplan in werking treedt. Daarvoor is wel vereist dat het bestemmingsplan tijdens de geldigheidsduur van het voorbereidingsbesluit in procedure wordt gebracht en voldaan wordt aan de in artikel 3.8 Wro gestelde termijnen voor de procedure van totstandkoming van een bestemmingsplan. Voor de voorbereiding van een provinciale ruimtelijke verordening bestaat een vergelijkbare mogelijkheid.

In de Omgevingswet is de voorbeschermingsregeling uit de Wro en Wabo, met enkele modificaties, in de kern ongewijzigd overgenomen. Elk orgaan dat bevoegd is tot wijziging van het omgevingsplan (al dan niet in de vorm van een onderdeel van een projectbesluit) of elk orgaan dat bevoegd is tot het stellen van instructieregels (bij provinciale verordening of algemene maatregel van bestuur) of instructiebesluiten, kan een voorbereidingsbesluit vaststellen met voorbeschermingsregels. In aanloop naar de inwerkingtreding van een wijziging van het omgevingsplan kunnen op deze manier ongewenste activiteiten worden voorkomen. Het voorbereidingsbesluit heeft ook onder de Omgevingswet een beperkte werkingsduur. Voor een omgevingsverordening bestaat een vergelijkbare mogelijkheid.

Voorgestelde aanpassing: voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan of de omgevingsverordening

Een nadeel van het stellen van voorbeschermingsregels in een zelfstandig werkende juridische figuur, te weten het voorbereidingsbesluit, is dat er per definitie sprake is van conflicterende regels met het geldende omgevingsplan of de omgevingsverordening. De burger moet dan beide conflicterende regelingen naast elkaar te raadplegen om te bezien of een voorgenomen activiteit toelaatbaar is. De regelconflicten kunnen worden voorkomen door de mogelijkheid te openen om de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening zelf te stellen. De winst daarvan is dat een burger nog maar in één document hoeft te

kijken of zijn activiteit toelaatbaar is. Een voorbeschermingsregeling wordt ook duidelijker omdat niet alleen nieuwe regels kunnen worden gesteld, maar ook bestaande regels buiten toepassing kunnen worden gesteld. In alle gevallen geldt, zoals dat nu ook voor een voorbereidingsbesluit het geval is, dat de voorbeschermingsregels tijdelijk zijn van aard.

Hoe gaat het praktisch werken?

- Het orgaan dat een wijziging van een omgevingsplan voorbereidt, of het orgaan dat een instructieregel of instructie gericht op een wijziging van het omgevingsplan voorbereidt, kan met het oog op die wijziging een voorbereidingsbesluit nemen waarmee het omgevingsplan wordt gewijzigd door daarin voorbeschermingsregels te stellen.
- Het betekent dat de gemeenteraad of (in mandaat) het college van burgemeester en wethouders bevoegd is tot het stellen van voorbeschermingsregels.
- Het betekent ook dat het bevoegd gezag tot het nemen van een projectbesluit (dat het omgevingsplan wijzigt), het vaststellen van instructieregels over een omgevingsplan of een instructie over een omgevingsplan, voorbeschermingsregels kan vaststellen in het omgevingsplan. Het voorbereidingsbesluit tot het vaststellen van voorbeschermingsregels komt zonder voorbereidingsprocedure tot stand.
- De voorbeschermingsregels kunnen inhouden het toevoegen van nieuwe regels (met een beperking zoals bijvoorbeeld een verbod of een vergunning- of meldplicht) of het buiten werking stellen van een regel (bijvoorbeeld het niet langer van kracht zijn van een regel waarmee een bouwmogelijkheid wordt geboden).
- De voorbeschermingsregels vervallen na anderhalf jaar of eerder, zodra het in voorbereiding zijnde besluit tot wijziging van het omgevingsplan (waaronder een projectbesluit) in werking treedt.
- Voorbeschermingsregels die worden gesteld in verband met instructieregels of een instructiebesluit vervallen eveneens na anderhalf jaar, als binnen die termijn de instructieregel of het instructiebesluit niet in werking is getreden. Treden deze instructieregels of instructiebesluiten binnen anderhalf jaar in werking, dan vervallen de voorbeschermingsregels pas eerst zodra het omgevingsplan in overeenstemming met de instructieregels of het instructiebesluit is aangepast.
- Ook met het oog op de totstandkoming van de omgevingsverordening kunnen voorbeschermingsregels worden gesteld. Deze mogelijkheid is bedoeld voor de in een omgevingsverordening op te nemen rechtstreeks burgerbindende regels. Het gaat daarbij dus om de totstandkoming van andere regels dan instructieregels. Deze voorbeschermingsregels worden opgenomen in de omgevingsverordening. Ze vervallen eveneens na anderhalf jaar of eerder als de wijziging van de omgevingsverordening in werking is getreden.

Aanhoudingsplicht vervalt voor de beslissing op aanvragen om omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten

De aanhoudingsplicht voor de beslissing op aanvragen om omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten wordt in de nieuwe regeling ook omgezet in de mogelijkheid tot het stellen van voorbeschermingsregels over bouwactiviteiten. Zoals al vermeld, wordt de aanhoudingsregeling in artikel 16.58 van de Omgevingswet met dit wetsvoorstel dan ook geschrapt. Dat houdt onder andere verband met het voorstel om de vergunningplicht voor bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken, voor wat betreft de toets aan het omgevingsplan, in het omgevingsplan zelf te regelen. Het omgevingsplan bevat de locatieafhankelijke regels over het bouwen en in stand houden van bouwwerken en

regelt straks ook of het in verband met die regels nodig is dat er een voorafgaande toetsing in het kader van een vergunning nodig is. In het verlengde hiervan is het niet langer efficiënt om een centrale regeling voor het aanhouden van beslissingen op aanvragen om vergunning voor bouwactiviteiten te stellen op wetsniveau. Zo'n voorbeschermingsregeling kan ook alleen maar effectief zijn voor bouwactiviteiten die op grond van het omgevingsplan vergunningplichtig zijn gesteld. Voor bouwactiviteiten die niet vergunningplichtig zijn heeft deze op de vergunningprocedure gerichte voorbeschermingsregeling geen effect. Daarmee zou deze regeling in de nieuwe opzet, waarin meer bouwwerken onder rechtstreeks werkende regels uit het omgevingsplan (zonder vergunning) zijn toegestaan, een te beperkte voorbescherming bieden. Om die reden is de keuze gemaakt om deze bijzondere voorbeschermingsregeling voor bouwactiviteiten af te schaffen en aan te sluiten bij de gangbare regeling voor voorbescherming zoals die al geldt voor andere activiteiten. Deze gangbare regeling biedt de mogelijkheid om voor de activiteiten die door het omgevingsplan kunnen worden gereguleerd, voorbeschermingsregels te stellen.

Reikwijdte van voorbeschermingsregels

Met de door een voorbereidingsbesluit vast te stellen voorbeschermingsregels kunnen beperkingen worden gesteld aan het verrichten van activiteiten. Dat kan door activiteiten geheel te verbieden of aan beperkende regels te onderwerpen. Voor activiteiten kan op deze manier ook het vereiste van een vergunning of voorafgaande melding worden gesteld. Verder kan in een omgevingsplan of omgevingsverordening een bevoegdheid worden opgenomen om maatwerkvoorschriften te geven voor bepaalde activiteiten. De voorbeschermingsregels kunnen alleen worden gesteld om te voorkomen dat een locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel waarvoor de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening, die in voorbereiding zijn, worden vastgesteld. Een belangrijke beperking is verder dat voorbeschermingsregels alleen beperkingen mogen opleggen aan activiteiten die wel zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsverordening, maar die nog niet plaatsvinden. Het gevolg hiervan is dat een voorbereidingsbesluit bestaand gebruik en bestaande bouwwerken moet eerbiedigen. Een voorbereidingsbesluit kan dus alleen leiden tot een «bevriezing» van een bestaande toestand op een locatie, maar kan geen bestaand gebruik verbieden of een plicht inhouden tot sloop van bestaande bebouwing. Voor bouwactiviteiten kunnen de voorbeschermingsregels tot gevolg hebben dat bouwwerken niet meer gebouwd of verbouwd mogen worden of dat er in het omgevingsplan alsnog een vergunningplicht voor bouwwerken gaat gelden. Deze laatste vergunningplicht kan tot gevolg hebben dat, bij weigering van de vergunning, het bouwwerk niet mag worden gebouwd. Wellicht ten overvloede wordt benadrukt dat een voorbereidingsbesluit alleen door het omgevingsplan of de omgevingsverordening toegelaten activiteiten kan verbieden of aan beperkingen kan onderwerpen. Met een voorbereidingsbesluit kunnen dus geen nieuwe activiteiten mogelijk worden gemaakt.

Herhaald nemen van voorbereidingsbesluiten

Een voorbereidingsbesluit kan tussentijds worden gewijzigd, maar de werkingsduur wordt hierdoor niet verlengd. Ook kan een voorbereidingsbesluit tussentijds, voor dat het is vervallen, worden ingetrokken. Er is geen expliciet verbod gesteld om na het vervallen van een voorbereidingsbesluit een nieuw voorbereidingsbesluit te nemen. In verband met nieuwe beleidsdoelen moet het altijd mogelijk zijn om een voorbereidingsbesluit te nemen met nieuwe voorbeschermingsregels. Ook in een

situatie waarin al voorbeschermingsregels voor een locatie gelden, kan met het oog op een nieuw doel, een nieuw voorbereidingsbesluit worden genomen. Het kan dus voorkomen dat er op een locatie gelijktijdig twee of meer voorbereidingsbesluiten van toepassing zijn met een verschillende werkingsduur. Het herhaald nemen van voorbereidingsbesluiten gericht op het met hetzelfde doel te wijzigen omgevingsplan, moet niet mogelijk worden geacht. Daarmee zou het tijdelijke karakter en de daarvoor gestelde termijn van een jaar en zes maanden zonder betekenis worden.

Procedurele gevolgen voor vergunningplichtige activiteiten

De mogelijkheid bestaat dat, ter voorbereiding op een wijziging van het omgevingsplan, voorbeschermingsregels worden gesteld die een verdergaande bescherming bieden dan de uiteindelijke regeling in het vast te stellen omgevingsplan. Om ongewenste ontwikkelingen op voorhand te voorkomen en het debat over de vast te stellen regeling in het omgevingsplan niet te laten frustreren door tussentijdse ontwikkelingen, kan een bevoegd gezag de keuze maken voor zo'n stringente beschermingsregeling. In zo'n situatie kan het voorkomen dat de voorbeschermingsregels (bouw)ontwikkelingen tegenhouden, die wellicht na de inwerkingtreding van de wijziging van het omgevingsplan toch, onder het stellen van voorschriften, aanvaardbaar zijn. De voorbeschermingsregels zullen in zo'n geval moeten leiden tot de weigering van een gevraagde omgevingsvergunning, terwijl diezelfde vergunning op een later tijdstip onder de in voorbereiding zijnde regeling in het omgevingsplan verleend zou kunnen worden. In plaats van het weigeren van de vergunning binnen de beslistermijn, biedt artikel 4:15, tweede lid, Awb, de mogelijkheid om de beslistermijn met schriftelijke instemming van de aanvrager op te schorten. Voor situaties waarin de kans bestaat op het uiteindelijk kunnen verlenen van de aangevraagde vergunning, zouden het bevoegd gezag en de aanvrager gezamenlijk tot een dergelijke opschorting van de beslistermijn kunnen kiezen. Daarmee kan een met de huidige aanhoudingsregeling vergelijkbare procedurele oplossing worden gekozen. Verder blijft het mogelijk dat ook in afwijking van de voorbeschermingsregels uit het omgevingsplan een omgevingsvergunning wordt verleend. De regeling hiervoor is niet anders dan voor andere omgevingsplanactiviteiten waarbij (buitenplans) in strijd met het omgevingsplan een vergunning wordt verleend. Als de activiteit past binnen het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en niet in strijd is met instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie over een omgevingsplan hebben gesteld, kan de omgevingsvergunning worden verleend. Daarmee blijft het omgevingsplan, ook met inbegrip van voorbeschermingsregels, optimale flexibiliteit behouden en kan altijd worden ingespeeld op onvoorziene ontwikkelingen.

2.2.1.4 Splitsing vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit

Bij dit wetsvoorstel wordt een andere opzet voorgesteld voor het bepalen van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken. Daarbij wijzigt de regeling die geënt is op de systematiek van de nu geldende Wabo. Een aanvraag wordt onder de Wabo zowel getoetst aan de technische regels uit het Bouwbesluit 2012 als aan de gemeentelijke bouwregels uit het bestemmingsplan, de bouwverordening en redelijke eisen van welstand die zijn uitgewerkt in de welstandsnota. Het vertrekpunt is dat bouwactiviteiten in beginsel vergunningplichtig zijn. Momenteel is landelijk uniform door het Rijk in bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor) vastgelegd welke bouwactiviteiten vergunningvrij kunnen plaatsvinden, zonder voorafgaande

toetsing aan de regels uit het Bouwbesluit 2012 en zonder dat de regels uit het bestemmingsplan of redelijke eisen van welstand van toepassing zijn. Daardoor kan het zijn dat er alleen om ruimtelijke redenen (in verband met het bestemmingsplan of de welstandstoets) een vergunning nodig wordt geacht. Er wordt in het kader van die vergunning echter ook getoetst aan de technische regels, ook als een preventieve beoordeling aan die regels niet nodig wordt geacht. Andersom kan ook. Een vergunning is nodig wegens de technische regels, terwijl er dan ook onnodig wordt getoetst aan de ruimtelijke regels. Door de vergunning «op te knippen» in een technische vergunning en een ruimtelijke vergunning, kan voorkomen worden dat er onnodig aan bepaalde regels wordt getoetst. Voorliggend wetsvoorstel voorziet hierin. Door deze splitsing kan ook het aantal vergunningplichtige activiteiten verder worden beperkt. Dat leidt naar verwachting eveneens tot een administratieve lastenreductie.

In het voorstel blijft op wetsniveau een vergunningplicht bestaan voor bouwactiviteiten met het oog op een preventieve toetsing aan de regels voor technische bouwkwaliteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het voornemen is om in het Besluit bouwwerken leefomgeving, via Invoeringsbesluit Omgevingswet, voor deze «technische vergunning» een categorie vergunningplichtige bouwactiviteiten aan te wijzen.

Het ruimtelijke deel wordt van deze «technische vergunning» losgeknipt en wordt als onderdeel van de bruidsschat toegevoegd aan het omgevingsplan. De term «bruidsschat» wordt gebruikt voor de regels die het Rijk als onderdeel van het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal toevoegen aan elk omgevingsplan, zoals dat van rechtswege tot stand komt bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het betreft hier regels over onderwerpen die worden gedecentraliseerd en het Rijk niet langer stelt bij wet of algemene maatregel van bestuur. Om een goede overgangsrechtelijke situatie te bewerkstelligen, zullen deze regels als «omgevingsplanregels van rijkswege», zoals bedoeld in artikel 22.2 van de Omgevingswet, deel gaan uitmaken van het nieuwe deel van het omgevingsplan. Het betreft hier dus de eerste regels in het omgevingsplan die al voldoen aan alle vereisten die de Omgevingswet stelt. Het ruimtelijk deel van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten wordt op wetsniveau geschrapt, maar komt dus als onderdeel van de bruidsschat terug in het omgevingsplan. Hiermee blijft een vergunningplicht voor de ruimtelijke activiteit als uitgangspunt gelden, via de regels van het omgevingsplan. Gemeenten kunnen vervolgens toegespitst op locatiespecifieke omstandigheden meer bouwwerken vergunningvrij maken of hiervoor een informatieplicht of meldingsplicht opnemen. De wijze waarop de huidige regeling voor vergunningvrij bouwen nader wordt uitgewerkt in het nieuwe stelsel, krijgt een invulling in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Als voor een bouwplan zowel een technische vergunning als een ruimtelijke vergunning nodig is, kan die straks in één keer worden aangevraagd. De aanvrager kan er echter ook voor kiezen om de activiteiten na elkaar aan te vragen. Zo kan bijvoorbeeld eerst helder worden of een bouwplan wel voldoet aan het omgevingsplan of dat er voor het bouwplan van het omgevingsplan kan worden afgeweken, voordat het bouwplan technisch wordt uitgewerkt. In dit verband kan er nog op worden gewezen dat wanneer een vergunning wordt aangevraagd voor een activiteit waarvoor ook nog een andere vergunning nodig is, het bevoegd gezag op grond van artikel 3:20 Awb bevordert dat de aanvrager hiervan in kennis wordt gesteld. Daarmee wordt bereikt dat de aanvrager weet dat hij voor het bouwen ook nog de andere vergunning nodig heeft.

2.2.1.5 Omgevingsplanactiviteit voor een bouwwerk

Voor de lokale bouwregels en voor het bepalen van de vergunningplicht in het omgevingsplan heeft de gemeente een centrale rol. Door de voorliggende wijziging zullen gemeenten in het omgevingsplan niet alleen bepalen aan welke regels een bouwwerk op een locatie moet voldoen, maar ook of het met het oog op die regels nodig is dat er in het kader van een vergunning preventief aan die regels wordt getoetst. De vergunningplicht voor bouwwerken wordt daardoor dus niet langer op wetsniveau bepaald, maar in het omgevingsplan door de gemeente. Zoals eerder al toegelicht betreft het hier een «omgevingsplanactiviteit». De nieuwe mogelijkheden van het omgevingsplan maken het logisch dat een gemeente zelf in het omgevingsplan bepaalt of er een vergunning nodig is voor het bouwen en in stand houden van bouwwerken. Regels in een omgevingsplan kunnen voor bouwwerken concreet, helder, beperkt in aantal en overzichtelijk zijn vastgelegd. Bij zulke regels is een vergunningplicht vermoedelijk niet nodig en heeft het werken met algemene regels de voorkeur. Onder de Omgevingswet is het echter ook mogelijk om in het omgevingsplan te werken met open normen. Dergelijke normen vergen een interpretatie. Daarvoor kunnen ook zogenoemde wetsinterpreterende beleidsregels worden vastgesteld, zoals momenteel het welstandsvereiste in beleidsregels is uitgewerkt in de welstandsnota. In dat geval is een vergunningplicht het meest aangewezen. Dat zal ook gelden als er bij de toepassing van regels een deskundigenadvies nodig is van bijvoorbeeld een ruimtelijke adviescommissie of een archeoloog. Ook dan ligt het werken met een vergunningplicht voor de hand. Omdat het primair aan een gemeente is om te bepalen op welke wijze regels voor een locatie worden gesteld, ligt het ook voor de hand dat de gemeente bepaalt in hoeverre een vergunningplicht hierbij nodig is. Dat geldt voor bijvoorbeeld het kappen van bomen, het verrichten van aanlegwerken en sloopactiviteiten niet wezenlijk anders dan voor bouwwerken.

Een vergunningenstelsel voor bouwwerken kan op verschillende manieren worden vormgegeven in het omgevingsplan. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid gemaakt worden in een vergunning die het bouwen van een bouwwerk reguleert, maar ook het in stand houden daarvan. Bestemmingsplannen reguleren met bebouwingsvoorschriften nu veelal alleen het in stand houden van bouwwerken (het mogen hebben van een bouwwerk op een locatie). In de nieuwe opzet is het denkbaar dat in een omgevingsplan ook regels worden gesteld over het bouwen van een bouwwerk en de staat waaraan het op te richten bouwwerk moet voldoen. In het omgevingsplan zullen bij het instellen van een vergunningplicht ook keuzes gemaakt moeten worden over het vaststellen van beoordelingsregels voor de ingestelde vergunningplicht. Een vergunning voor het bouwen en in stand houden van bouwwerken kan bijvoorbeeld getoetst worden aan de regels over de toegelaten plaats en omvang van een bouwwerk, de benodigde hoeveelheid parkeergelegenheid op eigen terrein, de wijze waarop hemelwater wordt afgevoerd en het voorgenomen gebruik in het bouwwerk. Denkbaar is echter ook dat de regels voor bijvoorbeeld het gebruik van bouwwerken niet via een vergunningplicht worden getoetst, maar rechtstreeks (in de vorm van algemene regels) burgerbindend worden gehouden. Dergelijke keuzes zijn aan de gemeente.

2.2.2 Aanpassing van de Omgevingswet aan de implementatie van de wijzigingsrichtlijn mer

Voor de implementatie van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU over de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (wijzigingsrichtlijn mer) is

vanwege de implementatietermijn een apart wetsvoorstel gemaakt. Deze wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van de wijzigingsrichtlijn mer (implementatie herziening mer-richtlijn) is gepubliceerd in het Staatsblad (Stb. 2017, 30) en op 16 mei 2017 in werking getreden. Ook het Besluit milieueffectrapportage is op enkele onderdelen aangepast om te kunnen voldoen aan de wijzigingsrichtlijn mer. In de memorie van toelichting bij de wet implementatie herziening mer-richtlijn kondigde de regering al aan dat de desbetreffende wijzigingen zouden opgaan in de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving.[57] In het voorliggende wetsvoorstel zijn die onderdelen van de mer-richtlijn opgenomen die in de Omgevingswet worden geïmplementeerd.
Bij de tussentijdse omzetting van de genoemde richtlijn in de Wm en de Chw is al zo veel als mogelijk vooruitgelopen op de systematiek van de Omgevingswet. Het merendeel van de wijzigingen is daarom ook eenvoudig omgezet. Wel is op onderdelen gekozen voor een andere formulering om beter aan te sluiten bij de terminologie van de Omgevingswet. Inhoudelijk worden er geen wijzigingen aangebracht.
De onderstaande tabel laat op hoofdlijnen zien welke onderwerpen een onderdeel zullen gaan vormen van de Omgevingswet en welke een onderdeel van het Omgevingsbesluit. De elf hoofdonderwerpen corresponderen met die onderwerpen die zijn opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel implementatie herziening mer-richtlijn.

Schema: omzetting herziening mer-richtlijn naar de Omgevingswet

Hoofdonderwerpen	Opgenomen in Omgevingswet en waar?	Implementatie ook nodig in Omgevingsbesluit
Wijzigingen met betrekking tot de mer-beoordeling	Ja, artikel 16.43 en artikel 16.45	Ja
Aanpassing in het niet van toepassing zijn en ontheffing van de mer-plicht	Ja, artikel 16.35 en artikel 16.44	Ja
Verplichting tot coördinatie of integratie met de passende beoordeling	Grondslag in artikel 16.88	Ja
Kwaliteitsborging van het MER	Ja, artikel 16.49	Nee
Elektronische beschikbaarheid van informatie	Grondslag in artikel 16.88	Ja
Passende scheiding van rollen bevoegd gezag en initiatiefnemer	Grondslag in artikel 16.88	Ja
Veranderingen in het MER	Ja, artikel 16.52	Ja
Het besluit over de activiteit	Ja, artikel 16.53	Ja
Monitoring op activiteitniveau	Ja, artikel 16.53a	Ja
Sancties bij het niet nakomen van nationale bepalingen	Ja, artikel 16.49	Nee
Aanleveren van informatie aan de Minister van Infrastructuur en Milieu	Ja, artikel 20.6	Ja

[57] Kamerstukken II 2015/16, 34 287, nr. 3, blz. 17.

Hoofdonderwerpen	Opgenomen in Omgevingswet en waar?	Implementatie ook nodig in Omgevingsbesluit
Andere onderwerpen Verzoek om advies reikwijdte en detailniveau door elke opdrachtgever	Artikel 16.46	Ja

Bij de omzetting zijn geen nieuwe beleidsmatige keuzes gemaakt. De artikelsgewijze toelichting bevat een gespecificeerde toelichting op de onderdelen.

2.2.3 Wetstechnische aanpassingen van de Omgevingswet
Naast de inhoudelijke aanpassingen en wijzigingen zoals besproken in de paragrafen 2.2.1 en 2.2.2, is de tekst van de Omgevingswet op een aantal punten technisch verbeterd. Een voorbeeld hiervan is de wijziging van een aantal artikelen in verband met een consequente toepassing van het zogenoemde actus contrarius-beginsel. Dit bestuursrechtelijke beginsel, dat ook bij het opstellen van de Awb is gehanteerd,[58]houdt in dat regels die gelden voor het oorspronkelijke besluit ook gelden voor latere wijziging of intrekking van dat besluit, zolang niet iets anders is bepaald. Dit beginsel is toegepast bij het opstellen van de Omgevingswet, onder meer bij de procedurele bepalingen in hoofdstuk 16, maar met dit beginsel was nog niet in alle bepalingen volledig rekening gehouden.

Concreet betekent dit beginsel bijvoorbeeld dat de verplichting voor de gemeenteraad om een gemeentelijke omgevingsvisie vast te stellen (artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet) ook de bevoegdheid impliceert om een eenmaal vastgestelde omgevingsvisie te wijzigen of deze te vervangen door een nieuwe, geactualiseerde omgevingsvisie. Dit hoeft niet expliciet te worden bepaald omdat het besloten ligt in de oorspronkelijke bevoegdheid. In meer algemene zin geldt dat als de wet iets bepaalt over het nemen van een besluit, het vaststellen van een plan en dergelijke, die bepaling ook betrekking heeft op latere wijzigingen, tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven. Zo gelden de instructieregels voor het omgevingsplan die op grond van artikel 2.24, eerste lid, van de Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gesteld over de inhoud, toelichting of motivering van het omgevingsplan niet alleen bij de oorspronkelijke vaststelling van het omgevingsplan, maar ook bij latere wijzigingen. Bepalingen die zijn aangepast in verband met een consequente toepassing van het actus contrarius-beginsel, zijn de artikelen 16.8, eerste lid, 16.72, eerste lid, en 16.88, eerste lid. Artikel 16.78, vierde lid, is vervallen, waardoor lid 5 (oud) lid 4 (nieuw) is geworden.[59]

Het is uiteraard mogelijk om voor wijziging of intrekking specifieke bepalingen op te nemen die alleen daarop betrekking hebben. Denk aan specifieke gronden voor intrekking van een vergunning of aan een afwijkende, eenvoudiger procedure voor bepaalde wijzigingen van een besluit of plan. Voorbeelden hiervan zijn de artikelen 3.11 (wijziging van een programma met het oog op doelbereik), 16.24, tweede lid (het buiten toepassing laten van afdeling 3.4 Awb bij wijzigingen die alleen zien op

[58] Onder meer bij de Aanpassingswet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb (zie Kamerstukken II 2003/04, 29 421, nr. 3, blz. 12).

[59] Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in sommige andere bepalingen om wetstechnische redenen toch, naast de oorspronkelijke vaststelling, ook latere wijzigingen worden genoemd. Dat gebeurt dan bijvoorbeeld omdat een uitzondering wordt gemaakt op een procedurele hoofdregel. Die uitzondering moet dan technisch kunnen worden «aangehaakt» bij een daar aangegeven hoofdregel. Zie bijvoorbeeld artikel 16.24.

het herstel van een kennelijke verschrijving) en 5.50 (wijzigen projectbesluit zonder paragraaf 5.2.2).

Ook enkele andere bepalingen waarin wordt verwezen naar (vaststelling van) het omgevingsplan zijn technisch verbeterd. De verduidelijking houdt in dat in die bepalingen een wijziging van het omgevingsplan apart wordt genoemd of dat een formulering is gekozen dat deze ook latere wijzigingen van het omgevingsplan omvat. De aanpassingen houden dan ook geen verband met het eerdergenoemde actus contrarius-beginsel, maar met het feit dat deze bepalingen, gezien hun context en bewoordingen, onbedoeld latere besluiten tot wijziging van het omgevingsplan uitsloten. In dit voorstel wordt de wettekst in overeenstemming gebracht met de bedoeling van de wetgever. Het gaat om de artikelen 4.14, vierde lid, 16.21, vierde lid, 16.30, tweede lid, 22.2, tweede lid, 22.5, eerste lid, en 22.6, eerste lid.

2.2.4 Meervoudig vergunninghouderschap: implementatie van artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies
Hieronder wordt eerst de achtergrond van die implementatie besproken waarna wordt ingegaan op de voorgestelde invulling.

Startpunt: artikel 4.3 van de richtlijn industriële emissies

Het nieuwe artikel 5.37a is opgenomen om artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies (RIE) te implementeren. De milieugevolgen van een ippc-installatie moeten op grond van de RIE geïntegreerd worden beoordeeld in het kader van de vergunningprocedure voor die installatie. Daarom is er in het Besluit activiteiten leefomgeving voor gekozen om de ippc-installatie in zijn geheel vergunningplichtig te maken. Dat betekent dat meerdere, niet organisatorisch verbonden, initiatiefnemers die gezamenlijk een ippc-installatie exploiteren, ook gezamenlijk één vergunning voor deze installatie moeten aanvragen. De RIE houdt ook rekening met de omstandigheid dat een ippc-installatie meerdere exploitanten kan hebben. Dit is terug te vinden in artikel 4, derde lid van de RIE:

3. De lidstaten kunnen voorzien in de mogelijkheid dat een vergunning betrekking heeft op meerdere delen van een door verschillende exploitanten geëxploiteerde installatie. In dergelijke gevallen vermeldt de vergunning de verantwoordelijkheden van elke exploitant.

Dit artikel geeft de mogelijkheid om binnen een vergunning voor een ippc-installatie een verdeling in verantwoordelijkheden te maken. Dit betekent dat één vergunning meerdere vergunninghouders kan hebben, met duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden. Deze mogelijkheid is een afwijking van de regeling van artikel 5.37, eerste lid, waarin, door het ontbreken van een expliciete toedeling van verantwoordelijkheden, het uitgangspunt ligt besloten dat als er meerdere vergunninghouders zijn, deze een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften. Nu onder de Omgevingswet het inrichtingenbegrip niet langer aangrijpingspunt is voor de vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit, maar in plaats daarvan in veel gevallen de vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit is gekoppeld aan de ippc-installatie of de zogeheten andere milieubelastende installatie, is er bij het bedrijfsleven behoefte aan de mogelijkheid om de publiekrechtelijke verantwoordelijkheden van deelexploitanten van een dergelijke installatie in de vergunning uit elkaar te rafelen. Bovendien kan dit ook juist meerwaarde hebben voor de uitvoeringspraktijk om in het vergunningentraject uitdrukkelijk de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de exploitanten van verschillende onderdelen van de installatie aan de

orde te hebben. Dit kan voorkomen dat er onduidelijke situaties ontstaan en dat bij de daadwerkelijke handhaving alsnog discussie ontstaat over de verantwoordelijkheidsverdeling voor de naleving.

Verdeling van verantwoordelijkheden

Verdeling van verantwoordelijkheden tussen de exploitanten van verschillende onderdelen van een installatie kan bijvoorbeeld meerwaarde hebben in de volgende gevallen:
– Een energiebedrijf beheert de energievoorziening van één of meerdere industriële bedrijven.
– Verschillende stappen of tussenproducten worden door verschillende exploitanten uitgevoerd respectievelijk geproduceerd.
– Bedrijven exploiteren samen gemeenschappelijke voorzieningen, bijvoorbeeld een waterzuivering, en zijn daarnaast afzonderlijk verantwoordelijk voor hun «eigen» processen.
– Een bedrijf verkoopt een deel van een ippc-installatie of een andere milieubelastende installatie aan een ander bedrijf.

Dit heeft ertoe geleid dat bij dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om artikel 4, derde lid, van de RIE te implementeren in een nieuw artikel van de Omgevingswet, artikel 5.37a. Dat artikel geeft kort gezegd aan het bevoegd gezag de bevoegdheid om in de omgevingsvergunning een nadere verantwoordelijkheidsverdeling tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit aan te brengen. Dit dient overigens te gebeuren binnen het algemene bestuursrechtelijke principe dat beslist moet worden op grondslag van de aanvraag.

Verdeling van verantwoordelijkheden in de omgevingsvergunning is dus alleen mogelijk op verzoek of met instemming van aanvragers en kan niet ambtshalve door een bevoegd gezag worden toegepast. Verder geldt dat er alleen toepassing aan kan worden gegeven voor zover een voor de naleving en handhaving helder en werkbaar onderscheid gemaakt kan worden tussen de verschillende onderdelen van de installatie die bij de verschillende deelvergunninghouders voor de installatie belegd zijn. De vraag of die verschillende onderdelen te onderscheiden zijn, moet worden beantwoord in het licht van de materiële, inhoudelijke beoordelingsregels voor de activiteit. Het gaat er dus om of in het licht van die beoordelingsregels en de in verband daarmee noodzakelijke vergunningvoorschriften, met de verdeling van verantwoordelijkheden tot een goed naleefbare en handhaafbare vergunning kan worden gekomen.

Voor de duidelijkheid wordt hierbij opgemerkt dat artikel 5.37a alleen van toepassing is op (de voorschriften in) de vergunning, en niet op de algemene regels die van toepassing zijn op een activiteit.

Toepassingsbereik

Bij de uitwerking van het toepassingsbereik is aan de orde gekomen dat artikel 5.37a, naast de toepassing binnen één activiteit, ook gebruikt zou kunnen worden voor meervoudige aanvragen, waarbij meerdere activiteiten in één vergunning worden aangevraagd. Daarmee wordt bewerkstelligd dat verschillende activiteiten tegelijkertijd kunnen worden aangevraagd en in één omgevingsvergunning worden vergund, maar waarbij elke vergunninghouder alleen verantwoordelijk is voor zijn eigen activiteit. In bestaande situaties wordt zo voorkomen dat daar waar een omgevingsvergunning van toepassing is op verschillende vergunningplichtige activiteiten, vergunninghouders de vergunning moeten splitsen door ieder een eigen vergunning aan te vragen wanneer zij een verdeling van de verantwoordelijkheden willen. Het voorstel is om de verdelingsmo-

gelijkheid van artikel 5.37a te laten gelden voor alle omgevingsvergunningen, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel aangewezen geval. Deze gevallen zullen voor zover nodig via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Omgevingsbesluit worden aangewezen. Daarbij is vooralsnog alleen de als milieubelastende activiteit aangewezen activiteit het exploiteren van een Seveso-inrichting als mogelijke uitzondering in beeld.

2.2.5 Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning

Een passende voorbereidingsprocedure voor een omgevingsvergunning is zowel in het belang van de aanvrager, derde-belanghebbenden als het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag draagt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van een besluit en de belangenafweging die daaraan ten grondslag is gelegd. Van belang is echter ook dat de overheid een aanvrager snel en voortvarend bedient en slepende en langdurige procedures vermijdt. Het mag geen gewoonte zijn dat een burger of onderneming, zonder duidelijke aanleiding, een half jaar of langer moet wachten voordat er een besluit wordt genomen op een aanvraag om omgevingsvergunning. Dat geldt in ieder geval voor de bulk van omgevingsvergunningen, waarbij het gaat over relatief eenvoudige zaken zoals een dakkapel, bijgebouw, garage, kappen van een boom, aanleggen van een inrit of een reclamebord. Ook is van belang dat een aanvrager van tevoren weet waar hij aan toe is. Uitgangspunt in de Omgevingswet is daarom dat omgevingsvergunningen worden voorbereid met de reguliere procedure. Deze procedure is gebaseerd op de standaardregeling voor het afhandelen van aanvragen tot het geven van een beschikking uit titel 4.1 Awb. Op grond van artikel 16.64, eerste lid, van de Omgevingswet, bedraagt de beslistermijn acht weken. Die termijn is een concretisering van de in artikel 4:13, tweede lid, Awb genoemde redelijke termijn.

Verlengen en opschorten van de beslistermijn

Artikel 16.64, tweede lid, van de Omgevingswet voorziet in de mogelijkheid om de beslistermijn eenmalig met zes weken te verlengen, zodat een beslistermijn van veertien weken ontstaat. Het besluit hiertoe moet bekendgemaakt worden binnen de aanvankelijke beslistermijn van acht weken. Voor het verlengen van de beslistermijn kan bijvoorbeeld aanleiding bestaan bij complexe aanvragen, als afstemming tussen (ambtelijke)adviseurs moet plaatsvinden of als bij een afwijking van het omgevingsplan bespreking in een raadscommissie wenselijk wordt geacht. Ook kan verdere afstemming met de aanvrager of het aan belanghebbenden geven van een gelegenheid tot het naar voren brengen van een zienswijze in verband met de toepassing van artikel 4:8 Awb, een reden zijn om de beslistermijn te verlengen.

Het verlengen van de beslistermijn moet onderscheiden worden van het opschorten van de beslistermijn. Op grond van artikel 4:15, eerste lid, onder a, Awb, wordt de beslistermijn opgeschort zodra een aanvrager, met toepassing van artikel 4:5 Awb, is uitgenodigd om de aanvraag aan te vullen. Artikel 4:15 Awb kent daarnaast nog aanvullende mogelijkheden om de beslistermijn op te schorten. Zo zou een aanvrager bijvoorbeeld kunnen instemmen met het opschorten van de beslistermijn als hij er in overleg met het bevoegd gezag voor gekozen heeft de aanvraag op ondergeschikte onderdelen op zo'n manier te wijzigen dat beletselen voor het kunnen verlenen van de vergunning worden weggenomen. Al deze mogelijkheden scheppen ruimte om de beslistermijn op concrete omstandigheden aan te passen.

Beslistermijn bij advies en instemming

Op grond van artikel 16.15 van de Omgevingswet wordt in afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit de betrokkenheid van andere bestuursorganen voorgeschreven bij het nemen van een beslissing op een aanvraag om vergunning. In veel gevallen beperkt die betrokkenheid zich tot het geven van een advies op de ingekomen aanvraag. Hiertoe zendt het bevoegd gezag de aanvraag zo snel mogelijk door aan het adviserende bestuursorgaan. Op grond van artikel 3:6 Awb kan het bevoegd gezag daarbij een termijn geven waarbinnen het advies wordt verwacht. In sommige situaties geldt, aanvullend op het adviesrecht, ook een instemmingsbevoegdheid. In die gevallen krijgt het adviserende orgaan de gelegenheid om zijn instemming te verlenen op het voorgenomen besluit. Dit is een mechanisme waarmee het betrokken orgaan de gelegenheid krijgt om te controleren of zijn eerder gegeven advies op juiste wijze in het besluit is verwerkt. Bij het advies kan overigens worden aangegeven dat er geen instemming meer is vereist bij de verdere afwikkeling van de procedure. Een besluit over instemming moet op grond van artikel 16.18, eerste lid, van de Omgevingswet, binnen vier weken na indiening van het verzoek hiertoe, bekendgemaakt zijn.

In de gevallen waarin instemming is vereist, geldt geen beslistermijn van acht maar van twaalf weken. Voor de combinatie van advies en instemming geldt dus dat de reguliere beslistermijn automatisch met vier weken wordt verlengd tot twaalf weken. Dat laat onverlet dat daarnaast gebruik kan worden gemaakt van de eerder beschreven mogelijkheid de beslistermijn met zes weken te verlengen of op te schorten. Als advies en instemming is vereist, kan dat dus bij een verlenging leiden tot een beslistermijn van totaal achttien weken. Omdat daarnaast met toepassing van de artikelen 4:5 en 4:15 Awb nog opschorting van de termijn kan plaatsvinden, is het in de praktijk mogelijk dat het nog langer duurt voor dat een besluit op de aanvraag moet worden genomen.

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Voor een beperkt aantal activiteiten wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb voorgeschreven. Het betreft hoofdzakelijk activiteiten waarvoor het op grond van internationaalrechtelijke verplichtingen noodzakelijk is dat in de voorbereidingsprocedure een geformaliseerde mogelijkheid is opgenomen tot het indienen van zienswijzen door een ieder. Op grond van artikel 16.50 van de Omgevingswet betreft dat in ieder geval de omgevingsvergunning voor een project waarvoor op grond van artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet, een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Verder betreft het de in artikel 10.24 van het Omgevingsbesluit aangewezen gevallen van activiteiten. Als één of meer van deze activiteiten deel uitmaken van de aanvraag, moet afdeling 3.4 Awb worden toegepast.

Op verzoek of met instemming van de aanvrager

Er kunnen omstandigheden zijn waarin de toepassing van de uniforme openbare procedure voordelen biedt ten opzichte van toepassing van de reguliere procedure. De reguliere procedure is effectief en kan in de regel vlot leiden tot een besluit. Als derde-belanghebbenden bedenkingen hebben, kunnen deze bezwaar maken tegen het genomen besluit. Op de reguliere procedure volgt in zo'n geval een bezwaarschriftprocedure, waarbij op grondslag van het bezwaar een volledige heroverweging van het genomen besluit plaatsvindt. Als het bezwaar gegrond is wordt het primaire besluit herroepen en voor zover nodig een nieuw besluit daarvoor in de plaats gesteld. Verder vindt er een verplichte hoorzitting

plaats, waarbij betrokken partijen hun standpunten mondeling kunnen toelichten en er een mondelinge gedachtewisseling kan plaatsvinden. Veelal wordt over het bezwaarschrift een advies gegeven door een onafhankelijke commissie. De bezwaarschriftprocedure kent daarmee de nodige waarborgen. Daardoor neemt deze wel de nodige tijd in beslag. In het merendeel van de gevallen worden echter geen bezwaren ingediend en is er dus bij het volgen van de reguliere procedure in de regel snel een onherroepelijk besluit.

Bij afdeling 3.4 Awb maakt de termijn van indiening en de afhandeling van zienswijzen onderdeel uit van die besluitvormingsprocedure zelf. Anders dan bij de reguliere procedure volgt er dus niet een afzonderlijke procedure voor het indienen en afwikkelen van zienswijzen. Daarmee neemt de uitgebreide procedure altijd veel tijd in beslag. Dat geldt ook als er geen zienswijzen worden ingediend. Als er wel zienswijzen worden ingediend, kan de uitgebreide procedure echter naar verhouding sneller leiden tot besluitvorming dan in de situatie waarin na de reguliere procedure een bezwaarschriftprocedure volgt. In de uitgebreide procedure is geen hoorzitting vereist.

Om die reden wordt met dit wetsvoorstel voorzien in de mogelijkheid om in de gevallen waar de reguliere procedure is voorgeschreven, toch afdeling 3.4 Awb te kunnen toepassen. Deze mogelijkheid is opgenomen in het voorgestelde artikel 16.65, eerste lid, onder b. De initiatiefnemer en het bevoegd gezag kunnen gezamenlijk tot de conclusie komen dat de uitgebreide procedure in een concreet geval de voorkeur verdient. Bijvoorbeeld bij een grootschalig project, waarvoor een complexe afweging is vereist en waarbij het op voorhand vast staat dat meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. In het wetsvoorstel is – in lijn met motie-Meijer c.s.[60] – voorgesteld dat voor die gevallen alleen op verzoek of met instemming van de aanvrager afdeling 3.4 Awb wordt toegepast. Hiermee wordt een evenwichtige balans aangebracht in de verhouding tussen het bevoegd gezag en een aanvrager. De gedachte hierachter is dat een bevoegd gezag in (voor)overleg treedt met de aanvrager en hem meeneemt in zijn overwegingen waarom toepassing van afdeling 3.4 Awb in een concreet geval voordelen biedt boven de reguliere procedure. Een bevoegd gezag kan dus niet eenzijdig en voor bepaalde categorieën de toepassing van afdeling 3.4 Awb voorschrijven. Dat zou leiden tot onvoorspelbaarheid voor de aanvrager, die plotseling geconfronteerd zou worden met een procedure die maar liefst zes maanden in beslag neemt. Als een aanvrager er niet zelf al om heeft gevraagd, kan er per geval en in overeenstemming met de aanvrager tot een keuze worden gekomen voor de te volgen procedure. Het is raadzaam een instemming van een aanvrager schriftelijk te bevestigen en vast te leggen in het behandeldossier om discussies achteraf en een eventuele ingebrekestelling wegens termijnoverschrijding te vermijden. Derde-belanghebbenden zullen overigens altijd geïnformeerd worden over de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen een verleende vergunning in de reguliere procedure of, bij toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, over de mogelijkheid een zienswijze in te dienen over het ontwerpbesluit. Daarmee bestaat dus ook voor derde-belanghebbenden duidelijkheid over de procedure.

Beslistermijn bij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Voor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure geldt op grond van artikel 3:18 Awb een beslistermijn van zes maanden. Voor zeer ingewikkelde of omstreden onderwerpen kan deze termijn op grond van artikel

[60] Kamerstukken I 2016/17, 33 118, AB.

3:18, tweede lid, Awb worden verlengd. In artikel 16.66 van de wet wordt de duur van de verlenging begrensd tot maximaal zes weken. Er ontstaat dan een beslistermijn van circa 32 weken. Het besluit om de beslistermijn te verlengen moet zijn genomen voordat een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd en aan de aanvrager zijn bekendgemaakt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag. Daarbij geldt bovendien dat de aanvrager de gelegenheid moet worden geboden om een zienswijze naar voren te brengen op het voornemen tot het verlengen van de beslistermijn.

In de uniforme openbare voorbereidingsprocedure is geen bijzondere voorziening getroffen voor de situatie waarin advies en instemming van een ander bestuursorgaan is vereist. Anders dan bij de reguliere procedure wordt de beslistermijn dus niet met vier weken verlengd.

Dwangsom en rechtstreeks beroep bij termijnoverschrijding

Op een overschrijding van de beslistermijn in zowel de reguliere als de uitgebreide procedure is de regeling van de dwangsom bij niet tijdig beslissen uit paragraaf 4.1.3.2 Awb van toepassing. Bij overschrijding van de beslistermijn verbeurt het bestuursorgaan, nadat na een ingebrekestelling door de aanvrager alsnog veertien dagen zijn verstreken, een dwangsom.

2.2.6 Aanpassing bevoegdheidsverdeling na kabinetswisseling
Bij de kabinetswisseling in 2017 zijn bij koninklijk besluit enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht herverdeeld over de (nieuwe) departementen en opgedragen aan diverse Ministers.[61] Ook is de benaming van enkele Ministers gewijzigd. In dit wetsvoorstel wordt de Omgevingswet hierop aangepast.

De voorstellen voor de toedeling van taken en bevoegdheden in dit wetsvoorstel volgen de verantwoordelijkheid die bij koninklijk besluit aan de betrokken Minister is toegedeeld. Daarnaast is zo veel mogelijk beleidsneutraal aansloten bij (de achtergrond van) de bestaande toedeling van taken en bevoegdheden in de Omgevingswet.[62] In het artikel waarin een taak of bevoegdheid wordt toegedeeld zal de Minister met de naam van het departement genoemd worden. Dat biedt de meeste duidelijkheid. Als er meer Ministers verantwoordelijk zijn (waardoor een lange opsomming zou ontstaan) wordt kortheidshalve gesproken van *Onze Minister die het aangaat*. Verder wordt de aanduiding van enkele Ministers technisch aangepast aan de nieuwe benaming, bijvoorbeeld de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Justitie en Veiligheid.

De meeste taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet sluiten direct aan bij de inhoudelijke (beleids)verantwoordelijkheid van een van de Ministers. Bij samenloop van verantwoordelijkheden is een weging gemaakt. Als er sprake is van belangrijke of gelijkwaardige verantwoordelijkheden is de medebetrokkenheid van andere bewindslieden tot uitdrukking gebracht. Elk van de Ministers draagt, binnen de grenzen van de toegedeelde taken en bevoegdheden, medeverantwoordelijkheid voor het stelsel.

---

[61] Een overzicht van de relevante koninklijke besluiten is te vinden op: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id= 2017Z14336&did=2017D30261

[62] Stb. 2016, 156.

Bij koninklijk besluit is de behartiging van aangelegenheden op het terrein van de Omgevingswet opgedragen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties opgedragen.[63] Dit leidt onder meer tot de primaire verantwoordelijkheid voor de totstandkoming (en instandhouding) van het stelsel. Dit laat onverlet dat elk van de Ministers[64], binnen de grenzen van de toegedeelde taken en bevoegdheden, medeverantwoordelijkheid voor het stelsel draagt.

Vanwege het beleggen van de stelselverantwoordelijkheid bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn enkele taken en bevoegdheden primair aan deze Minister toebedeeld. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft onder andere een stelselverantwoordelijkheid voor de uitvoering en handhaving van de Omgevingswet. Onderdeel van de uitvoering en handhaving is het stelsel van Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH), dat met het wetsvoorstel wordt ingevoegd in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat blijft, net als onder het huidige recht, de beleidsverantwoordelijke Minister voor het stelsel VTH, waarvan de omgevingsdiensten, het basistakenpakket en de gegevensuitwisseling deel uitmaken. De stelselverantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor uitvoering en handhaving van de Omgevingswet vervangt dus niet de beleidsverantwoordelijkheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor het stelsel VTH.

3. Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan

3.1 De wetten die worden ingetrokken

In hoofdstuk 7 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet was al een overzicht gegeven van diverse wetten of gedeelten van wetten, die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen worden ingetrokken.[65]

In de bijlagen 1 en 2 bij de nota naar aanleiding van het verslag is dat overzicht geactualiseerd.[66] In deze paragraaf wordt een kort en waar nodig geactualiseerd overzicht gegeven. Daarnaast regelt artikel 3.1 van het wetsvoorstel de intrekking van 14 wetten, waarvan de bepalingen geheel opgaan in de Omgevingswet of de basisbesluiten. Het gaat om de volgende wetten.

Belemmeringenwet Landverdediging

Deze wet regelt onder meer gedoogplichten voor defensiewerken. Deze gedoogplichten worden opgenomen in de Omgevingswet (zie artikel 10.19a).

Belemmeringenwet Privaatrecht

Deze wet uit 1927 geeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de bevoegdheid gedoogplichten op te leggen aan rechthebbenden op onroerende zaken voor de aanleg en instandhouding van werken van algemeen belang. Deze wet gaat op in de Omgevingswet, vooral in hoofdstuk 10.

---

[63] Stcrt. 2017, 62725.
[64] Dat geldt uiteraard ook voor andere bestuursorganen, onder meer van decentrale overheden.
[65] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 303–329.
[66] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 12, blz. 230–256 en blz. 296–333.

Crisis- en herstelwet

Door de inwerkingtreding van de wet voor het permanent maken van de Chw[67] is de werking van deze wet verlengd met onbepaalde tijd. De mogelijkheden die de Chw biedt worden voor zover nodig overgenomen door de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen.

Interimwet stad- en-milieubenadering

Deze wet biedt de gemeenteraad ruimte om af te wijken van een milieukwaliteitseis voor bodem, geluid en lucht, en van de waarden en afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij. Voor de Interimwet stad- en-milieubenadering geldt, net als voor de Chw, dat de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen voorzien in de mogelijkheden die de Interimwet biedt, zodat een continuering van deze wet niet nodig is.

Ontgrondingenwet

De Ontgrondingenwet omvat een vergunningsvereiste voor ontgrondingen en een grondslag voor algemene regels. Daarnaast bevat de wet diverse procedures voor afstemming en coördinatie van besluitvorming, die niet terugkeren omdat de Omgevingswet uitgaat van geïntegreerde besluitvorming. Het vergunningenstelsel is geïntegreerd in de omgevingsvergunning. Artikel 5.23 van de Omgevingswet bepaalt dat, net als onder de Ontgrondingenwet, sprake is van een brede belangenafweging. De grondslag voor financiële voorschriften in vergunningen voor ontgrondingen zijn overgenomen in artikel 13.6 van de Omgevingswet. Algemene regels voor ontgrondingen in rijkswateren kunnen worden gebaseerd op artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet dat een grondslag biedt voor algemene rijksregels. Voor zover er decentraal behoefte is aan algemene regels, kunnen die regels worden opgenomen in de omgevingsverordening of het omgevingsplan.

Planwet verkeer en vervoer

In het planstelsel van de Omgevingswet past geen zelfstandig strategisch plan voor verkeer en vervoer. Daar is ook geen noodzaak toe. In de praktijk ontwikkelen de betrokken overheden hun verkeers- en vervoerbeleid al steeds meer gezamenlijk, pakken opgaven gebiedsgericht op en stemmen verkeers- en vervoerbeleid en de uitvoering daarvan af op ontwikkelingen van ruimte en economie. De bestaande praktijk van de gebiedsagenda's en het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport heeft daaraan bijgedragen. Een continuering van de Planwet verkeer en vervoer is daarom niet nodig.

Spoedwet wegverbreding

De Spoedwet wegverbreding ziet toe op spoedige realisatie van een afgebakend aantal projecten. De wet kan worden ingetrokken, omdat de projecten waarop de wet ziet op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet gerealiseerd zullen zijn.

---

[67] Wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Crisis- en herstelwet en diverse andere wetten in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstelwet en het aanbrengen van enkele verbeteringen op het terrein van het omgevingsrecht (Stb. 2013, 144/145).

Tracéwet

De Tracéwet beschrijft een procedure voor de totstandkoming van besluiten over aanleg en wijziging van infrastructuurprojecten van nationaal belang. De Omgevingswet biedt met de regeling van het projectbesluit zo'n voorziening dat een continuering van de Tracéwet niet nodig is.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

De Omgevingswet voorziet in zijn geheel in de onderwerpen die momenteel in de Wabo zijn geregeld. De Wabo kan daarom worden ingetrokken.

Wet ammoniak en veehouderij

Deze wet regelt de aanwijzing van gebieden en de bescherming daarvan tegen de depositie van ammoniak afkomstig uit stallen van veehouderijen. Het gaat om natuurgebieden die gevoelig zijn voor ammoniakdepositie en die binnen de ecologische hoofdstructuur liggen. Voor een groot deel vallen deze gebieden samen met Natura 2000-gebieden en worden deze gebieden al voldoende beschermd in het kader van de natuurbeschermingswetgeving. De bescherming van de overige natuurgebieden wordt overgelaten aan de provincies. Dit sluit aan bij het streven van de regering om bevoegdheden en verantwoordelijkheden zo veel mogelijk neer te leggen bij één bestuurslaag die opereert op een schaalgrootte die aansluit bij de problematiek en die zo dicht mogelijk bij de burgers en bedrijven staat. Op het vlak van natuurbeleid en het gebiedsgerichte beleid is dat het provinciaal bestuur. De regulering van de emissie van ammoniak uit stallen (vaststelling van emissiegrenswaarden op basis van de best beschikbare technieken) en de vaststelling van emissiefactoren van stalsystemen zullen gewijzigd worden opgenomen in de uitvoeringsregelingen van de Omgevingswet. De Wet ammoniak en veehouderij kan daarom worden ingetrokken.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij bevat beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor geuremissies uit stallen van veehouderijen. De wet stelt eisen aan de geurbelasting van geurgevoelige objecten (woningen en andere gebouwen waar mensen permanent verblijven). Geurhinder is een lokaal milieuprobleem met geen of beperkte gemeentegrensoverschrijdende gevolgen. De Wet geurhinder en veehouderij biedt daarom de mogelijkheid aan gemeenten om een eigen geurbeleid te voeren binnen de randvoorwaarden die de wet stelt. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zal worden voorzien in normering van geur. Een continuering van deze wet is daarom niet nodig.

Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

De Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, omdat de uitgangspunten van deze wet zijn ingebouwd in de Omgevingswet en zullen worden ingebouwd in de uitvoeringsregelgeving. In de Omgevingswet is de visie op sturing aanzienlijk gewijzigd, waarbij de overheid de doelen en randvoorwaarden stelt, en de verantwoordelijkheid om het doel te bereiken zo veel mogelijk bij de exploitant wordt gelegd. Daarmee wordt ook ruimte geboden om maatregelen toe te snijden op de lokale situatie en worden kansen gegeven voor innovatie.

Om de handhaafbaarheid te verbeteren, voorziet dit wetsvoorstel erin dat overtreding van de belangrijkste bepalingen strafrechtelijk handhaafbaar wordt.

Wet inzake de luchtverontreiniging

De functie van deze wet is na diverse eerdere wetswijzigingen grotendeels overgenomen door de Wm en de nog resterende functie wordt overgenomen door de Omgevingswet. Een continuering van deze wet is daarom niet nodig.

Wet ruimtelijke ordening

De functie van deze wet wordt geheel overgenomen door de Omgevingswet. Een continuering van deze wet is daarom niet nodig.

Tabellen met overzicht van wetten die (deels) opgaan in de Omgevingswet

In bijlage 2 bij deze memorie van toelichting is voor de wetten die geheel of grotendeels opgaan in de Omgevingswet aangegeven waar die artikelen terugkomen in de Omgevingswet.

3.2 Het vervallen van grotere onderdelen van bestaande wetten

Met de Omgevingswet wordt niet bereikt dat alle bestaande wetten voor de fysieke leefomgeving nu al kunnen worden ingetrokken. Voor een aantal wetten komen wel grotere onderdelen te vervallen. De belangrijkste wetten daarvan worden hieronder toegelicht.

Erfgoedwet en Monumentenwet 1988

Een aantal onderwerpen uit de Monumentenwet 1988 (hierna: Mw 1988), zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, gaat over naar de Omgevingswet. Op grond van het overgangsrecht van de Erfgoedwet (artikel 9.1) blijven de desbetreffende bepalingen van de Mw 1988 van toepassing totdat de Omgevingswet in werking treedt. Het gaat om hoofdstuk II, paragrafen 2 en 3 (het verbod tot beschadiging of vernieling van (voorbeschermde) rijksmonumenten, de instandhoudingsplicht, het verbod om zonder vergunning archeologische rijksmonumenten te verstoren, de vergunningprocedure en de schadevergoedingsbepalingen) en om hoofdstuk IV (aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten). Verder gaat het om hoofdstuk V (archeologische monumentenzorg), paragrafen 1 (verordeningen, bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen en ontheffingen) en 9 (gedoogplicht voor archeologisch onderzoek en de bevoegdheid tot het geven van voorschriften of het stilleggen van werkzaamheden ter voorkoming van schade aan archeologische monumenten), en hoofdstuk VI (de bestuursrechtelijke handhaving van deze bepalingen) van de Mw 1988.

Dit wetsvoorstel regelt het overgangsrecht voor de meeste van bovengenoemde onderwerpen. Voor het verbod om (voorbeschermde) rijksmonumenten te beschadigen of te vernielen en voor het onthouden van noodzakelijk onderhoud aan rijksmonumenten is geen overgangsrecht vereist. Dit verbod geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet direct op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, met een grondslag in de artikelen 4.3 en 4.28, tweede lid, van de Omgevingswet. Ook wordt geen overgangsrecht opgenomen voor de gemeentelijke monumentencommissie, omdat de gemeenteraad onder de Omgevingswet de bevoegdheid krijgt om aan deze commissie een ruimere taakinvulling te geven. Het is dan ook geen vanzelfsprekendheid om op dezelfde wijze

door te gaan. Om die reden vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet de gemeentelijke monumentencommissie voor nieuwe aanvragen en moet de gemeenteraad bij instellingsbesluit een commissie instellen die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft (artikel 17.9, eerste lid, van de Omgevingswet). Aanvragen die onder het oude recht zijn ingediend, worden nog wel afgehandeld door de gemeentelijke monumentencommissie, die is ingesteld onder de Mw 1988.

Tot slot wordt in hoofdstuk 1 van deze wet de bijlage met begrippen bij artikel 1.1 van de Omgevingswet op een aantal punten aangepast aan de Erfgoedwet. De begrippen «cultureel erfgoed» en «voorbeschermd rijksmonument» worden inhoudelijk aangepast aan de terminologie respectievelijk de gewijzigde aanwijzingsprocedure van rijksmonumenten in de Erfgoedwet.

Mijnbouwwet

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet[68] is aangegeven dat de gedoogplicht (artikel 5) en de artikelen 40 en 43 van die wet omgezet worden naar de Omgevingswet. De Omgevingswet en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur voorzien al in de opvolging van die artikelen. Voorgesteld wordt ook het nieuwe artikel 7a[69] om te zetten, dat bepaalt dat geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo wordt verleend voor het oprichten van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen op de Waddeneilanden, in de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone en in het werelderfgoed Waddenzee. In het gebied ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone tot aan de grens van de territoriale zee (12-mijlszone) wordt een omgevingsvergunning alleen verleend als medegebruik van een bestaand mijnbouwplatform niet mogelijk is en zichthinder is geminimaliseerd.

De genoemde vergunning uit de Wabo gaat over naar de Omgevingswet als omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Omdat deze regel ziet op het uitoefenen van een bevoegdheid op grond van de Omgevingswet, wordt voorgesteld deze regel uit de Mijnbouwwet beleidsneutraal over te hevelen naar het stelsel van de Omgevingswet. Dit in het licht van het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht, één van de verbeterdoelen van de stelselherziening.

De regering stelt voor dit onderwerp te reguleren met de instrumenten die worden gebruikt voor vergelijkbare opgaven. Voor de Waddeneilanden en de Waddenzee is in dit wetsvoorstel geregeld dat een instructieregel over het omgevingsplan en het projectbesluit wordt gesteld, die bepaalt dat het omgevingsplan (en daarmee ook een projectbesluit) het oprichten van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen niet toelaat. Voor het gebied ten noorden van de Waddeneilanden – dat grotendeels niet gemeentelijk is ingedeeld – is deze werkwijze bij ontstentenis van een omgevingsplan niet geschikt. Voor dat gebied wordt gebruik gemaakt van regulering als mijnbouwlocatieactiviteit (de voorgestelde nieuwe benaming voor de mijnbouwactiviteit uit de Omgevingswet, zie verder de artikelsgewijze toelichting bij de voorge-

[68] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 311–312.
[69] Dit artikel is ingevoegd bij het amendement-Jan Vos c.s., Kamerstukken II 2015/16, 34 348, nr. 103, en is in werking sinds 1 januari 2017.

stelde nieuwe begripsbepaling). In het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone zal een verbod gelden, in het gebied ten noorden daarvan tot aan de grenzen van de territoriale zee een vergunningvereiste met een beoordelingsregel conform het huidige artikel 7a.

Dit vereist wel enkele aanpassingen in de Omgevingswet, omdat de vergunning voor de mijnbouwlocatieactiviteit een bredere toepassing krijgt dan eerder was voorzien. Het begrip is daarom ook inhoudelijk aangevuld ten opzichte van de mijnbouwactiviteit uit de Omgevingswet. Dit wetsvoorstel omvat door wijziging van de artikelen 2.28, 4.24 en 5.27 van de Omgevingswet wettelijke waarborgen voor een beleidsneutrale omzetting van artikel 7a naar het nieuwe stelsel. De uitwerking van deze wettelijke verplichte regels gebeurt door aanvulling van het Bal en het Bkl via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet.

In het wetsvoorstel is niet gekozen voor een-op-een-omzetting naar een beoordelingsregel voor de milieubelastende activiteit. Een dergelijke omzetting zou niet passen in het systeem van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur. Het oogmerk van de regels voor de milieubelastende activiteit in het stelsel van de Omgevingswet is «het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid en het milieu». Het gaat daarbij om veiligheidsrisico's en milieuverontreiniging en niet om de oogmerken die in artikel 7a van de Mijnbouwwet centraal staan, namelijk de bescherming van landschappelijke waarden, het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed en de natuurbescherming.

Waterstaatswet 1900

De functie van de Waterstaatswet 1900 is in de loop van de jaren voor een groot deel overgenomen door de Waterwet. Enkele bepalingen over gedoogplichten gaan over naar hoofdstuk 10 van de Omgevingswet. Overige bepalingen komen aan de orde bij de voorziene toekomstige integratie van de Wegenwet in de Omgevingswet.

Waterwet

Deze wet is gericht op integraal waterbeheer. De Omgevingswet biedt een generieke regeling voor nagenoeg alle onderwerpen die de Waterwet op dit moment regelt voor water, zoals het stellen van doelstellingen en normen, het maken van plannen en het reguleren van activiteiten door middel van algemene regels en vergunningen. De Omgevingswet borgt een goede integratie van besluitvorming over wateronderwerpen bij besluiten over andere onderwerpen en omgekeerd.

Gegeven de keuze voor een modulaire uitbouw van de Omgevingswet blijven enkele onderdelen van de Waterwet, die niet nodig zijn om het nieuwe stelsel te laten functioneren, vooralsnog achter in die wet. Dit betreft regelingen rond het deltaprogramma, de deltacommissaris en hoofdstuk 7 (zoals het deltafonds en financiering en bekostiging primaire waterkeringen).

Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Sinds de inwerkingtreding van de Waterwet is deze wet uitsluitend van toepassing op «droge» rijkswaterstaatswerken. De wet voorziet in vergunningen voor het uitvoeren van werkzaamheden door derden in en nabij de infrastructuur, bijvoorbeeld het aanleggen van leidingen onder een rijksweg. De Omgevingswet regelt dat deze vergunningsregeling,

inclusief de daarvoor geldende beoordelingsregels, opgaat in de omgevingsvergunning.

Hoofdstuk 2 van die wet, die betrekking heeft op de verkeersveiligheid van waterstaatswerken, is bedoeld om de EU-richtlijn over het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur te implementeren. Het gaat over de verkeersveiligheid, maar is primair gericht tot de wegbeheerder. Dit hoofdstuk zal op een later moment worden ingebouwd in de Omgevingswet.

Wet herverdeling wegenbeheer

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet[70] is aangegeven dat de Wet herverdeling wegenbeheer is uitgewerkt, met uitzondering van artikel 13, tweede lid, hoofdstuk V en de artikelen 32 en 39. De overige delen van de wet kunnen vervallen zonder dat deze artikelen opvolging krijgen in de Omgevingswet. In dit wetsvoorstel is er toch voor gekozen om nog niet over te gaan tot het laten vervallen van de overige delen van de Wet herverdeling wegenbeheer, omdat voordat hiertoe wordt overgegaan nog een beleidsmatige visie is vereist. Hoofdstuk V en artikel 32, die voorzien in financiële vergoedingen, zullen worden betrokken bij de inbouw van de Wegenwet in de Omgevingswet. Zoals hiervoor al is aangegeven, zijn de artikelen 13, tweede lid, en 39 niet uitgewerkt. Deze kunnen toch vervallen, omdat de daarin opgenomen verplichtingen geen wettelijke regulering meer nodig hebben. Artikel 13, tweede lid, regelt inzage van de nieuwe wegbeheerder in archiefbescheiden van de oude wegbeheerder. Die verplichting spreekt voor zich en heeft geen wettelijke regulering nodig, gezien het in de Omgevingswet gehanteerde vertrouwensbeginsel. Artikel 39 draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de zorg op voor een adequate toedeling van het beheer van wegen van nationaal, bovenregionaal en regionaal belang. Daartoe bestaat de verplichting eens per tien jaar een nota op te stellen over de taakverdeling tussen de overheden bij het wegbeheer. Ook deze bepaling heeft niet langer een specifieke regeling nodig. De zorg voor de wetgeving en daarbij behorende taakverdeling tussen bestuursorganen is een reguliere taak van het Rijk.

Wet milieubeheer

Van de Wm komen de hoofdstukken 3 tot en met 7, 12 en 14 te vervallen. Het gaat meer specifiek om de hoofdstukken met bepalingen over milieubeleidsplannen, milieukwaliteitseisen, milieueffectrapportage en verslag-, registratie- en meetverplichtingen en de coördinatieregeling in hoofdstuk 14. De vervallen hoofdstukken 3 (Internationale zaken) en 6 (Milieuzonering) zijn momenteel nog leeg en een continuering daarvan is niet langer nodig. Verder vervallen de paragrafen 1.2, 2.4 en de titels 11.2, 17.1 en 17.1B. Het gaat onder meer om de provinciale milieuverordening en de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Wm nog bestaan uit de regelingen voor niet-plaatsgebonden handelingen en de regelingen over afvalstoffen.

Woningwet

De hoofdstukken II (Voorschriften over het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik en het slopen) en VII (Voorzieningen in geval van buitengewone omstandigheden) komen helemaal te

[70] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 309–310.

vervallen. Daarnaast komt er in andere hoofdstukken van de Woningwet nog een aantal artikelen te vervallen, omdat een regeling in de Omgevingswet daarin voorziet. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Woningwet vooral bestaan uit de regelingen over woningcorporaties.

4. Verhouding Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet

4.1 Algemeen

De Omgevingswet noopt samen met de aanvullingen die dit wetsvoorstel bewerkstelligt, tot tal van aanpassingen in 64 andere wetten. Zoals hierboven al is toegelicht gaat het meer in het bijzonder om talrijke juridisch-technische aanpassingen. Het gaat daarbij om verwijzingen in die wetten naar wetgeving die met de Omgevingswet komen te vervallen en die moeten worden vervangen door verwijzingen naar de Omgevingswet. Of het gaat daarbij om een aanpassing van die wetten als gevolg van de nieuwe terminologie of instrumenten in de Omgevingswet. Zie meer uitgebreid de artikelsgewijze toelichting. De verhouding tot de Awb vergt een nadere toelichting die in de volgende paragrafen is opgenomen.

4.2 Wijzigingen die de rechtsbescherming betreffen

4.2.1 Inleiding
In hoofdstuk 6 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet[71] is uitvoerig beschreven hoe de rechtsbescherming tegen besluiten op grond van de Omgevingswet wordt geregeld. De in dit wetsvoorstel opgenomen wijzigingen van bijlage 1 (Regeling rechtstreeks beroep) en bijlage 2 (Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak) Awb (zie artikel 2.2 van dit wetsvoorstel) vormen de uitwerking hiervan. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de verhouding tussen de Omgevingswet en de Awb wat betreft de bevoegdheid van de bestuursrechter en het rechtstreeks beroep (paragraaf 4.2.2), de uitgangspunten die bij het vormgeven van de rechtsbescherming zijn gehanteerd (paragraaf 4.2.3) en ten slotte de regeling van het beroep tegen besluiten op grond van de Omgevingswet (paragraaf 4.2.4).

4.2.2 Regelingen Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet wat betreft bevoegdheid bestuursrechter en rechtstreeks beroep
De bevoegdheid van de bestuursrechter en de gevallen van rechtstreeks beroep worden uitsluitend geregeld door de Awb. De relevante regelingen worden hier kort beschreven. Ook wordt ingegaan op de bepaling in de Omgevingswet over bundeling van beroep.

De bevoegdheid van de bestuursrechter is in de Awb als volgt geregeld. Hoofdregel is dat belanghebbenden tegen besluiten beroep kunnen instellen bij de bestuursrechter (artikel 8:1 Awb). Onder besluit wordt verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling (artikel 1:3, eerste lid, Awb). Het begrip belanghebbende is gedefinieerd in artikel 1:2 Awb. Bestuursrechter is de overkoepelende term voor alle bestuursrechtelijke colleges (artikel 1:4, eerste lid, Awb); de hogerberoepsrechter valt daar ook onder.

De bevoegde bestuursrechter in eerste aanleg is de rechtbank, tenzij een andere bestuursrechter bevoegd is verklaard in hoofdstuk 2 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak of een ander wettelijk voorschrift (artikel 8:6, eerste lid, Awb). Voor sommige omgevingsrechte-

[71] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3.

lijke besluiten is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in eerste en enige aanleg bevoegd verklaard. Hoger beroep tegen uitspraken van de rechtbank staat open bij de Afdeling bestuursrechtspraak, tenzij een andere hogerberoepsrechter bevoegd is op grond van hoofdstuk 4 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (artikel 8:105 Awb). De Afdeling bestuursrechtspraak is voor het omgevingsrecht de hogerberoepsrechter.

Besluiten die op de negatieve lijst staan, zijn van beroep uitgesloten. De negatieve lijst is opgenomen in artikel 1 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (artikel 8:5 Awb). Er staat ook geen beroep open tegen besluiten inhoudende een algemeen verbindend voorschrift of een beleidsregel (artikel 8:3, eerste lid, aanhef en onder a, Awb).

Bijlage 1 bij de Awb bevat de Regeling rechtstreeks beroep. In die regeling is bepaald in welke gevallen geen bezwaar kan worden gemaakt voordat beroep wordt ingesteld bij de bestuursrechter (artikel 7:1, eerste lid, onder g, Awb). Voorafgaand aan het instellen van beroep bij de bestuursrechter vindt een bestuurlijke voorfase plaats. Als op de voorbereiding van het besluit de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) van toepassing is verklaard, moet die procedure eerst worden gevolgd voordat beroep openstaat bij de bestuursrechter. Afdeling 3.4 Awb houdt in dat zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht over het ontwerpbesluit. Wanneer afdeling 3.4 Awb niet is voorgeschreven, moet voorafgaand aan beroep eerst de bezwaarschriftprocedure (afdeling 7.1 Awb) worden doorlopen. Het bestuursorgaan heroverweegt dan zijn eerder genomen besluit.

Voor besluiten waarop de bepaling over de bundeling van beroepsmogelijkheden in de Omgevingswet (artikel 16.85) van toepassing is, geldt een bijzonder regime. Die besluiten worden voor de mogelijkheid van beroep geacht deel uit te maken van het onderliggende besluit. In dit wetsvoorstel wordt een aantal wijzigingen van artikel 16.85 van de Omgevingswet voorgesteld. Daarmee rekening houdend, geldt het bijzondere regime voor een besluit tot het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet en voor een instructie, gegeven op grond van artikel 2.33 of 2.34 van deze wet. Het bijzondere regime geldt ook voor een besluit over instemming op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet. Deze besluiten volgen wat beroepsmogelijkheid en bevoegde bestuursrechter betreft de regeling van het »onderliggende» besluit. Gelet op artikel 7:1 Awb geldt dit ook voor de bezwaarmogelijkheid.

4.2.3 Uitgangspunten rechtsbescherming
Zoals ook in hoofdstuk 6 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is beschreven, worden bij het vormgeven van de rechtsbescherming onder de Omgevingswet de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Geen lager beschermingsniveau

Als vertrekpunt geldt dat het beschermingsniveau, zoals dat geldt onder de huidige wetgeving op het gebied van het omgevingsrecht, niet lager mag worden.

Waar mogelijk aansluiting bij bestaande wettelijke stelsels

Een ander uitgangspunt is dat bij keuzes over onderwerpen als de bevoegde bestuursrechter en het eventueel uitsluiten van bezwaar of beroep waar mogelijk wordt aangesloten bij het bestaande wettelijke

stelsel. Dit betekent dat waar bestaande beroepsmogelijkheden en procesrechtelijke voorzieningen goed werken, deze bij de Omgevingswet worden voortgezet als deze met de huidige wetgeving vergelijkbare rechtsfiguren kent. Maar het betekent ook, dat waar aanleiding is om bestaande voorzieningen te heroverwegen, in de Omgevingswet soms een andere oplossing is gekozen.

Vereenvoudiging en harmonisatie

Bij het verwerken van de inhoud van de bestaande omgevingsrechtelijke wetten in de Omgevingswet bleek ook op het terrein van het bestuursprocesrecht verdere vereenvoudiging en harmonisatie mogelijk te zijn. Onnodige verschillen tussen bestaande wetten zijn weggenomen. Hierdoor draagt de regeling van de rechtsbescherming tegen besluiten op grond van de Omgevingswet bij aan het verbeterdoel van het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.

Beroep in twee instanties

Uitgangspunt voor de rechtsbescherming onder de Omgevingswet is de mogelijkheid van beroep in twee instanties. Dit betekent beroep in eerste aanleg bij de rechtbank met de mogelijkheid van hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit volgt de hoofdregel van de Awb. Argumenten voor beroep in twee instanties zijn onder andere zorgvuldigheid en kwaliteit van de rechtspraak, ruimte voor de hogere rechter om aan rechtsvorming te doen en de mogelijkheid van een herkansing voor partijen. Verder brengt het de rechtspraak dichter bij de burger. Op dit uitgangspunt wordt in een aantal gevallen een uitzondering gemaakt (zie over het beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State paragraaf 4.2.4).

4.2.4 Regeling van het beroep tegen besluiten op grond van de Omgevingswet

Geen beroep: algemeen verbindende voorschriften
Tegen algemene rijksregels die zijn neergelegd in, onder meer, een algemene maatregel van bestuur (afdeling 4.1 van de Omgevingswet) kan geen beroep worden ingesteld, omdat deze algemeen verbindende voorschriften behelzen (artikel 8:3, eerste lid, aanhef en onder a, Awb). Dit is naar huidig recht niet anders. In het kader van algemene regels op grond van afdeling 4.1 van de Omgevingswet kunnen soms individuele besluiten worden genomen, zoals maatwerkvoorschriften (artikel 4.5 van de Omgevingswet) en de beschikking over de gelijkwaardigheid van maatregelen (artikel 4.7 van de Omgevingswet). Hiertegen kan wel beroep worden ingesteld.

Omgevingsverordeningen en waterschapsverordeningen zijn ook niet vatbaar voor beroep bij de bestuursrechter. Het ontbreken van een beroepsmogelijkheid volgt eveneens uit de hoofdregel van de Awb dat geen beroep openstaat tegen besluiten inhoudende algemeen verbindende voorschriften (artikel 8:3, eerste lid, aanhef en onder a, Awb).

In een omgevingsverordening of een waterschapsverordening kan een (beperkingen)gebied worden aangewezen. Ook kunnen in die verordening regels worden opgenomen die het gebruik van het (beperkingen)gebied beperken. Uit de jurisprudentie valt niet eenduidig af te leiden of de aanwijzing van een (beperkingen)gebied, als deze deel uitmaakt van dezelfde verordening waarin de regels staan die het gebruik beperken, een onderdeel is van het algemeen verbindend voorschrift of dat die

aanwijzing een concretiserend besluit van algemene strekking is. In tegenstelling tot een besluit inhoudende een algemeen verbindend voorschrift, staat tegen een concretiserend besluit van algemene strekking wel beroep open.

Geen beroep: besluiten op de negatieve lijst (artikel 1 van bijlage 2 Awb / Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak)

Van beroep worden uitgesloten de volgende besluiten op grond van de Omgevingswet:
- Delegatiebesluiten op grond van artikel 2.8;
- ministeriële regelingen waarbij beperkingengebieden worden aangewezen en geometrisch begrensd op grond van artikel 2.21, eerste lid, in samenhang met artikel 2.21a, eerste lid, voor zover daarbij de grens van het beperkingengebied, zoals die als gevolg van artikel 2.21a, tweede lid, ligt, wordt aangehouden,
- besluiten tot indeplaatstreding op grond van artikel 2.36, tweede lid,
- leggers,
- omgevingsvisies,
- programma's, m.u.v. programma's die een rechtstreekse titel geven voor activiteiten,
- voorbereidingsbesluiten,
- voorkeursbeslissingen, en
- besluiten op grond van respectievelijk artikel 4.13a, artikel 5.16, eerste lid, artikel 5.44, tweede lid, derde zin, artikel 5.44b, eerste lid, artikel 5.48, derde lid, artikel 15.8, derde lid, artikel 16.77a, onder c.

Ook worden programma's op de negatieve lijst opgenomen. Er staat echter wel beroep open tegen delen van programma's met specifieke rechtsgevolgen. Dit geldt voor programma's die een rechtstreekse titel geven voor activiteiten. Argumenten voor uitsluiting van de mogelijkheid van beroep zijn veelal de aansluiting bij de huidige situatie of het bestuurlijke karakter van de betrokken besluiten. Besluiten over redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven in een projectprocedure op grond van artikel 5.48, derde lid, dat bij amendement[72] in de Omgevingswet is ingevoegd, worden op de negatieve lijst opgenomen zoals dat eerder is aangekondigd in de toelichting bij dat amendement. De negatieve lijst wordt daarnaast aangevuld met de ministeriële regeling op grond van de in artikel 4.44 van de in dit wetsvoorstel opgenomen overgangsbepaling over nog niet vastgestelde tracébesluiten. Voor een uitgebreidere toelichting op deze uitzonderingen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.2.

Beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (artikel 2 van bijlage 2 Awb /Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak)

Zoals in paragraaf 4.2.3 is aangegeven, is de mogelijkheid van beroep in twee instanties uitgangspunt voor de rechtsbescherming onder de Omgevingswet. Maar omwille van andere belangen is het in een aantal gevallen gerechtvaardigd om van deze hoofdlijn af te wijken. Het gaat daarbij om besluiten waarvan het vaststellen van de rechtmatigheid voorwaarde is voor het vaststellen van de rechtmatigheid van andere besluiten. Materiële onzekerheid over de vervolgbesluiten moet worden voorkomen, en dit rechtvaardigt de keuze voor een snellere route, namelijk beroep in één instantie. Zo is het bijvoorbeeld wenselijk om zo snel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de uitkomst van een beroep tegen een omgevingsplan, omdat op basis van dit omgevingsplan

[72] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 109.

vervolgens ook omgevingsvergunningen worden verleend. Deze benadering betekent concreet voor de Omgevingswet dat is gekozen voor beroep in één instantie voor de vaststelling of wijziging van een omgevingsplan en voor projectbesluiten. Die instantie is in dit geval de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Een uitzondering op de hoofdlijn van beroep in twee instanties wordt ook gemaakt voor besluiten om een ontheffing te weigeren op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet en voor besluiten om instructies te geven op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 van deze wet. De uitzondering geldt verder voor interventiebesluiten op grond van artikel 16.21 van de Omgevingswet en voor besluiten over goedkeuring van een projectbesluit van het dagelijks bestuur van het waterschap op grond van artikel 16.72 van deze wet. Ook hier geldt dat het voorkomen van materiële onzekerheid de keuze voor een snellere route rechtvaardigt. Voor de toelichting op deze uitzonderingen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.2.

Beroep in twee instanties

Voor andere besluiten op grond van de Omgevingswet dan de besluiten die onder het vorige opschrift zijn besproken, geldt de hoofdregel van de Awb dat eerst beroep kan worden ingesteld bij de rechtbank waarna hoger beroep openstaat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Beroep in twee instanties zal onder meer gelden voor de omgevingsvergunningen. Dit sluit aan bij de keuze die is gemaakt bij de invoering van de Wabo. Ook tegen peilbesluiten en handhavingsbesluiten zal beroep in twee instanties open staan. Dit sluit aan bij de regeling onder de huidige wetgeving. De hoofdregel geldt ook voor beschikkingen over gelijkwaardigheid van maatregelen (artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet) en beschikkingen tot vaststelling van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften (artikel 4.5 van de Omgevingswet). Ook dit spoort met de situatie onder de huidige wetgeving.

Rechtstreeks beroep (bijlage 1 Awb (Regeling rechtstreeks beroep))

Bij de regeling rechtstreeks beroep is er een directe beroepsmogelijkheid, zonder dat er eerst zienswijzen of bezwaren worden ingediend. Onder de regeling rechtstreeks beroep worden de volgende besluiten op grond van de Omgevingswet opgenomen: besluiten om een ontheffing te weigeren op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet, besluiten tot het geven van instructies op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 en besluiten tot indeplaatstreding op grond van artikel 2.36, tweede lid, van deze wet. Ook tegen besluiten over vergoeding van kosten op grond van artikel 13.4 van de Omgevingswet en interventiebesluiten op grond van artikel 16.21 van deze wet staat rechtstreeks beroep open. Argumenten hiervoor zijn veelal de aansluiting bij de huidige situatie of het bestuurlijke karakter van de betrokken besluiten. Voor een uitgebreidere toelichting op deze uitzonderingen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.2.

5. Hoofdlijnen van het overgangsrecht

5.1 Uitgangspunten overgangsrecht

Het overgangsrecht regelt de overgang van de huidige (of vanuit de Omgevingswet gedacht: de «oude») wet- en regelgeving naar het nieuwe stelsel onder de Omgevingswet. Het maakt voor burgers, bedrijven en bestuursorganen duidelijk wat de status is van onder het – dan – oude recht genomen besluiten als de Omgevingswet in werking treedt. Zonder overgangsrecht zouden vragen kunnen rijzen over de rechtsgeldigheid

van besluiten, zoals omgevingsvergunningen of bestemmingsplannen, die onder de Wabo en de Wro zijn genomen. Ook regelt het overgangsrecht hoe procedures die onder het oude recht zijn gestart moeten worden afgehandeld, nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Dit overgangsrecht zal voor een deel zijn beslag krijgen in dit wetsvoorstel en voor een deel in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet en de Invoeringsregeling Omgevingswet.

Het overgangsrecht kent twee soorten regels. Ten eerste omvat het regels die alleen werken op het moment dat de oude wetten vervallen en de Omgevingswet in werking treedt. Een voorbeeld is de regel dat vergunningen die onder het oude recht zijn verleend, gelden als omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet. Dit type regels is op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet onmiddellijk uitgewerkt. Ten tweede omvat het regels voor de overgangsfase die intreedt nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Deze blijven nog geruime tijd van belang. Een voorbeeld is de regel dat lopende procedures nog volgens oud recht worden afgewikkeld.

Bij het ontwerpen van het overgangsrecht heeft de regering de volgende zes uitgangspunten gehanteerd:

1°. Politiek-bestuurlijk draagvlak

Een belangrijk uitgangspunt is politiek-bestuurlijk draagvlak. De voorstellen voor het overgangsrecht zijn daarom in samenwerking met andere overheden voorbereid en uitgewerkt. Tijdens de consultatiefase zijn onder meer het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de gelegenheid gesteld hun reactie te geven op de voorstellen.

2°. Rechtszekerheid

Het overgangsrecht moet de rechtszekerheid borgen en voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de vraag welke van de bestaande regels straks – na inwerkingtreding van de Omgevingswet – nog gelden. Enerzijds mag er geen rechtsvacuüm ontstaan tussen de huidige en de nieuwe regelgeving en anderzijds mogen er geen dubbelingen in rechtsregimes voorkomen. Dit uitgangspunt voorkomt dat bestaande rechten van burgers en bedrijven worden aangetast. Zo worden – om hun geldigheid te laten behouden – alle ontheffingen en vergunningen waarvoor de nieuwe omgevingsvergunning in de plaats komt, van rechtswege aangemerkt als omgevingsvergunning. Daarnaast voorziet dit wetsvoorstel, zoals gebruikelijk, waar mogelijk in «eerbiedigende werking» voor lopende procedures. Dit betekent dat lopende procedures volgens het oude recht worden afgehandeld. Of om een metafoor te gebruiken: de spelregels worden tijdens het spel dus niet veranderd.

3°. Uitvoerbaarheid

Het overgangsrecht moet uitvoerbaar zijn voor bestuursorganen, burgers en bedrijven en ook voor de rechterlijke macht. Het mag niet tot onevenredig hoge bestuurslasten of veel juridische procedures leiden. Ook mag het geen onevenredige hoeveelheid administratieve lasten voor burgers en bedrijven opleveren.

4°. Eenvoudig

Het overgangsrecht mag niet onnodig complex of onduidelijk zijn. Het moet zo min mogelijk rechtsvragen oproepen voor burgers, bedrijven, bestuursorganen en de rechterlijke macht.

5°. Uniform, tenzij

Het overgangsrecht is uniform ingericht, tenzij er goede redenen waren om te kiezen voor differentiatie per bestuursorgaan of per rechtsfiguur. Aspecten als complexiteit of omvang van een instrument kunnen aanleiding zijn voor differentiatie. Zo bevat de omgevingsverordening, anders dan het omgevingsplan en de waterschapsverordening, niet alleen regels gericht op burgers en bedrijven, maar ook regels gericht tot gemeenten en waterschappen.

6°. Snelle invoering

Het overgangsrecht moet een snelle invoering van de Omgevingswet bevorderen. Hiermee wordt bedoeld dat de nieuwe instrumenten zo snel als de uitvoeringspraktijk dat toestaat, daadwerkelijk gebruikt worden. Daarvoor zijn uiteraard ook goede ICT-voorzieningen en een adequate implementatiebegeleiding van groot belang.

Deze zes uitgangspunten zijn niet altijd met elkaar te verenigen. Bij de keuze voor een bepaalde vorm van overgangsrecht worden de uitgangspunten daarom tegen elkaar afgewogen. Een voorbeeld van deze afweging is de hiervoor genoemde «eerbiedigende werking» voor lopende procedures. Dat de spelregels lopende het spel niet gewijzigd worden, betekent dat de nieuwe spelregels niet al onmiddellijk gaan gelden. Het belang van rechtszekerheid (uitgangspunt 2) prevaleert hier boven het belang van een snelle invoering (uitgangspunt 6).

5.2 Overgangsfase

Niet alle rechtsfiguren zullen vanaf dag één beschikbaar zijn of meteen al voldoen aan alle eisen van het nieuwe stelsel. Het Rijk en de provincies zullen hun omgevingsvisies vastgesteld hebben, het Rijk heeft de uitvoeringsregelgeving gereed. Het streven is dat de omgevingsverordeningen op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zijn, zodat gemeenten en waterschappen de instructieregels in acht kunnen nemen bij het opstellen van hun omgevingsplannen en waterschapsverordeningen. Vooral voor gemeenten is het immers lastig bij het wijzigen van delen van omgevingsplannen te moeten werken met instructieregels die bedoeld zijn voor de oude instrumenten en moeten worden toegepast op de nieuwe instrumenten.

In de jaren na inwerkingtreding zullen gemeenten omgevingsvisies en omgevingsplannen, waterschappen verordeningen en alle bestuursorganen programma's moeten vaststellen die voldoen aan de eisen van het nieuwe stelsel. Die eisen zijn:

– Het oogmerk van de beleidsdocumenten en decentrale regelgeving is, zoals bepaald in artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet, «de doelen van de wet» (de doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet) en niet langer het oogmerk van de huidige regelgeving, zoals «een goede ruimtelijke ordening». Op de betekenis van de maatschappelijke doelen is ingegaan in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel Omgevingswet.[73]
– De omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en programma's moeten voldoen aan de inhoudelijke eisen die bij Omgevingswet, algemene maatregel van bestuur (het Besluit kwaliteit leefomgeving) en omgevingsverordening bepaald worden.
– Alle documenten moeten voldoen aan de digitale standaarden die op grond van de Omgevingswet vastgesteld zullen worden.

[73] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 31 e.v.

– Deze paragraaf beschrijft voor de zes kerninstrumenten van de Omgevingswet en voor de instructieregels de hoofdlijnen van deze overgangsfase. Waar dat nodig is voor het begrip van de toelichting op de overgangsfase wordt in deze paragraaf op hoofdlijnen ingegaan op het overgangsrecht. Voor een nadere toelichting op de uitwerking van het overgangsrecht wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel.

5.2.1 Omgevingsvisie

De Omgevingswet vereist dat gemeenten, provincies en het Rijk een omgevingsvisie vaststellen. De omgevingsvisie vormt het beleidsmatig kader voor de toepassing van andere bevoegdheden, zoals het vaststellen van programma's en van regelgeving. Een omgevingsvisie bindt uitsluitend het vaststellend bestuursorgaan en bevat geen regels voor burgers, bedrijven of andere overheden. Een omgevingsvisie moet voldoen aan de inhoudelijke eisen die de Omgevingswet daaraan stelt (artikel 3.2 van de Omgevingswet, dat de inhoudsvereisten bevat, en artikel 3.3 van de Omgevingswet, dat bepaalt dat rekening moet worden gehouden met vier beginselen van het milieubeleid). Ook is een grondslag opgenomen voor het opnemen van digitale standaarden waaraan de omgevingsvisie moet voldoen, derde lid, onder c.

Verhouding met omgevingsvisies van andere overheden, overgangsrecht

Net als onder de Wro is er een scheiding tussen beleid en normstelling. De Omgevingswet voorziet niet in juridische doorwerking van de omgevingsvisie van een «hoger» bestuursorgaan naar de omgevingsvisie – of enig andere instrument – van andere bestuursorganen. Anders dan onder de voormalige Wet op de Ruimtelijke Ordening en de huidige Planwet verkeer en vervoer is er geen sprake van hiërarchie waarbij de omgevingsvisie van het Rijk respectievelijk de provincie sturend zijn voor de omgevingsvisies van de provincies en de gemeenten. Desalniettemin maken de verantwoordelijkheden en de omgevingsvisies van andere bestuursorganen deel uit van de context waarbinnen een bestuursorgaan zijn visie vaststelt. Dat blijkt ook wel uit artikel 2.2 van de Omgevingswet, dat algemene bepalingen bevat over de afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen. Informele en formele consultatie van andere bestuursorganen is daarom van groot belang. Voor de omgevingsvisie van een gemeente zullen de provinciale en nationale omgevingsvisie van bijzondere betekenis zijn. Het kabinet is daarom van plan om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet de nationale omgevingsvisie vast te stellen. Ook voor de provincies is het van belang om hun omgevingsvisie voldoende snel tot stand te brengen, zodat gemeenten de inhoud daarvan kunnen betrekken bij hun omgevingsvisie en waterschappen deze kunnen betrekken bij hun waterbeheerprogramma. Daarom wordt aan de provincies gevraagd zo snel mogelijk een omgevingsvisie vast te stellen en is er geen uitgestelde werking geregeld van de verplichting om een omgevingsvisie vast te stellen.

Aan gemeenten wordt een overgangstermijn gegeven voor het vaststellen van de omgevingsvisie. De verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie te hebben, gaat op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip gelden (zie artikel 4.9, eerste lid, met uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie). In overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten wordt gestreefd naar een overgangstermijn van 3 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Meer dan de helft van de gemeenten is al begonnen met het maken van een omgevingsvisie. Gezien het besluit om de inwerkingtreding van de Omgevingswet te verschuiven naar 1 januari 2021 is dit een redelijke termijn. Het is van belang dat de standaarden, op basis waarvan de omgevingsvisie in het

digitaal stelsel ontsloten wordt, tijdig gereed zijn. Daarnaast helpt tijdige vaststelling van de Nationale Omgevingsvisie, zodat gemeentelijke omgevingsvisies hierop aan kunnen sluiten.

Om een «beleidsvacuüm» te voorkomen bevat paragraaf 4.2.3 van dit wetsvoorstel de bepaling dat de hoofdzaken van het huidige gemeentelijke beleid, vastgelegd in het milieubeleidsplan, het verkeers- en vervoersplan en de structuurvisie blijven gelden totdat de omgevingsvisie in werking treedt. Overigens bevat die paragraaf ook een regel die het mogelijk maakt voor gemeenten om (net als de provincies en het Rijk) al vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te stellen.

Het opstellen van omgevingsvisies krijgt aandacht in het implementatietraject, zodat (vooral) gemeenten zich beter gesteld zullen zien voor de opgave om een geïntegreerd beleidsdocument op te stellen.

Verhouding met decentrale regelgeving

De Omgevingswet is gebaseerd op een beleidscyclus. In die beleidscyclus staat de omgevingsvisie aan het begin. Daarbij past het als gemeenten eerst een omgevingsvisie vaststellen voordat zij systematisch onderdelen van hun huidige regelgeving gaan ombouwen naar het omgevingsplan. Een beleidsmatig kader dat de volle breedte van de fysieke leefomgeving omvat, is immers van belang bij het maken van de vereiste keuzes bij het opstellen van een omgevingsplan. Toch zal het vaak nodig zijn het omgevingsplan al te wijzigen voordat de omgevingsvisie tot stand is gekomen. Zo kunnen bijvoorbeeld wijzigingen door de uitvoering van concrete initiatieven vaak niet wachten op de integrale beleidsontwikkeling voor het grondgebied van de gehele gemeente. Ook kan wijziging van het omgevingsplan nodig zijn ter uitvoering van instructieregels, of wenselijk zijn wegens lokale of regionale doelstellingen die vooruitlopend op de omgevingsvisie al uitgewerkt zijn. Omgevingsplannen zijn dynamische documenten waarin wijzigingen in het beleid (al dan niet voor een beperkte locatie) op ieder moment kunnen worden verwerkt. Dit wetsvoorstel bevat dan ook geen regels over de volgorde waarin gemeenten de verschillende kerninstrumenten inzetten. De regering vertrouwt erop dat gemeenten daar zelf een verstandige afweging in maken.

De gemeenten en waterschappen kennen dus de kaders waarbinnen zij hun eigen regelgeving vaststellen. Dit voorkomt ingewikkeld overgangsrecht.

Omwille van de scheiding tussen beleid en normstelling wordt de doorwerking van nationaal beleid verzekerd met regelgeving, in het bijzonder het Besluit kwaliteit leefomgeving. De doorwerking van nationaal beleid naar regelgeving van andere overheden is daarom niet afhankelijk van het overgangsrecht voor visies.

5.2.2 Programma

Het overgangsrecht voor programma's verschilt enigszins tussen de vier typen programma's die in de Omgevingswet onderscheiden kunnen worden.

Ten eerste kent de wet *verplichte* programma's die in alle gevallen vereist zijn, omdat Europeesrechtelijke verplichtingen moeten worden nageleefd. Verplichte programma's die op grond van het oude recht zijn vastgesteld, blijven door overgangsrecht gelden onder de Omgevingswet (zie bijvoorbeeld de artikelen 4.56 en 4.57 van dit wetsvoorstel, voor het

nationaal waterplan respectievelijk het regionaal waterplan). De datum waarop vernieuwing nodig is, wordt voor de waterprogramma's en de actieplannen geluid ook door het Europese recht bepaald.

Ten tweede zijn er *voorwaardelijke* programma's. Als uit de monitoring blijkt dat niet voldaan wordt aan een omgevingswaarde, of dat dreigt te gebeuren, moet het verantwoordelijke bestuursorgaan een programma opstellen. Dit is in het bijzonder van belang voor luchtkwaliteit, omdat het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit niet wordt gecontinueerd onder de Omgevingswet. Voor luchtkwaliteit stellen gemeenten programma's vast, omdat nog alleen lokale overschrijdingen van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit verwacht worden. De verplichting om deze programma's vast te stellen ontstaat zodra uit de monitoringsresultaten blijkt dat niet voldaan wordt of dreigt niet voldaan te worden aan de omgevingswaarde. Dit geldt ook als die monitoringsresultaten nog onder het oude recht tot stand zijn gekomen.

Ten derde zijn er *vrijwillige* programma's. Vaak zijn vrijwillige programma's nu buitenwettelijke figuren. De Wro biedt de mogelijkheid om naast de verplichte structuurvisie voor het hele grondgebied ook structuurvisies vast te stellen voor bijvoorbeeld een thema, project of gebied. Ook de Omgevingswet zal die mogelijkheid bieden, in de vorm van een programma. Er is geen noodzaak om voor deze vrijwillige programma's en structuurvisies overgangsrecht vast te stellen. Er is immers geen wettelijke verplichting en – ook nu al – geen directe doorwerking naar derden. Het verlies aan juridische status wil niet zeggen dat het beleid in dergelijke documenten zijn betekenis verliest. Nog actuele onderdelen van bestaande documenten kunnen nog steeds gebruikt worden bij de onderbouwing van beleid of besluitvorming. Een bestuursorgaan kan in zijn eerste omgevingsvisie bepalen wat de betekenis voor de toekomst is van het beleid dat is opgenomen in bestaande structuurvisies voor een thema, project of gebied en andere vrijwillige beleidsdocumenten. Voor enkele structuurvisies zal via het overgangsrecht in het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden voorzien in een overgangstermijn voor de looptijd van die visie.

Tot slot zijn er de programma's *met programmatische aanpak*. De Omgevingswet zelf vereist niet dat deze tot stand komen, maar ze kunnen worden ingesteld bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur. Voorzien is dat de Programmatische Aanpak Stikstof gecontinueerd zal worden onder de Omgevingswet. De regels om deze programmatische aanpak mogelijk te maken zullen via het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het overgangsrecht hiervoor zal worden geregeld in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet en dat aanvullingsbesluit.

5.2.3 Omgevingsplan

De overgangsfase voor het omgevingsplan is het meestomvattend. Gemeenten hebben nu vaak tientallen bestemmingsplannen of beheersverordeningen. Het komt regelmatig voor dat deze inhoudelijke verschillen vertonen, bijvoorbeeld in gehanteerde begrippen of formuleringen, terwijl de intentie is om onderwerpen eenduidig te regelen. Vaak heeft dat te maken met het moment van totstandkoming van het plan of de betrokkenheid van verschillende adviesbureaus. Het nieuwe stelsel gaat uit van één omgevingsplan voor het gehele gemeentelijke grondgebied, met één set begripsomschrijvingen en gelijke regels voor gelijke omstandigheden. Het omgevingsplan is meer dan een bundeling van bestemmingsplannen en beheersverordeningen: ook delen van lokale verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving worden

onderdeel van het omgevingsplan. Bovendien heeft de regering ervoor gekozen om als onderdeel van de stelselherziening enkele onderwerpen niet langer via algemene maatregelen van bestuur te regelen, maar via het omgevingsplan te laten regelen of over te laten aan de decentrale overheden. Het gaat bijvoorbeeld om de gevolgen van emissies van geluid, geur en trillingen door bedrijfsmatige milieubelastende activiteiten en om de regels over horeca-, recreatie- en detailhandelsactiviteiten. Dat biedt meer duidelijkheid voor burgers en bedrijven en meer gelegenheid voor regelgeving op maat door gemeenten. Tot slot moet het omgevingsplan voldoen aan de nieuwe inhoudelijke eisen en terminologie en aan de nieuwe digitale standaarden zodat de regels op eenvoudige wijze voor burgers en bedrijven raadpleegbaar zijn. Ondertussen moet «de winkel open blijven»: de gemeente blijft concrete initiatieven van burgers en bedrijven mogelijk maken, eigen beleidskeuzes doorvoeren en instructieregels en instructies van provincie en Rijk uitvoeren.

De overgang van bestemmingsplannen (inclusief beheersverordeningen) en lokale verordeningen naar samenhangende omgevingsplannen als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet met alle regels over de fysieke leefomgeving is daarom een forse opgave. Het is van belang dat gemeenten hiermee voortvarend aan de slag gaan. Veel gemeenten doen dat ook al en zijn bijvoorbeeld op grond van de Chw aan het experimenteren met de mogelijkheden van het nieuwe stelsel (dergelijke experimenteermogelijkheden worden bijvoorbeeld geboden voor bestemmingsplannen in de artikelen 7c en 7g van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en voor structuurvisies in artikel 7h van dat besluit). Toch zal het ombouwen veel tijd en inspanning gaan kosten, zeker in gemeenten die nog veel verschillende bestemmingsplannen en beheersverordeningen hebben, of voor locaties waar niet alleen een neutrale omzetting naar het nieuwe stelsel, maar ook een inhoudelijke wijziging nodig is die nog doordacht en afgewogen moet worden. Tijdens de overgangsfase zullen de gemeenten de tijd hebben om hun bestemmingsplannen en verordeningen volledig om te bouwen naar een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving.

Situatie bij inwerkingtreding (Paragraaf 4.2.1 en hoofdstuk 22 van de Omgevingswet)

Paragraaf 4.2.1 van dit wetsvoorstel en het voorgestelde nieuwe hoofdstuk 22 van de Omgevingswet regelen dat elke gemeente bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt over een omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt van rechtswege tot stand. Het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat bestaat direct bij aanvang uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is beschreven in het voorgestelde artikel 22.1 van de Omgevingswet en wordt in de eerste plaats gevormd door de besluiten die zijn aangewezen in artikel 4.6 van het voorliggende wetsvoorstel. Het gaat hier om de bestaande planologische regels, zoals bestemmingsplannen, inpassingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, beheersverordeningen, voorbereidingsbesluiten (inclusief tracébesluiten die als voorbereidingsbesluit gelden) en inpassingsplannen. Verder maken bepaalde regels uit de erfgoedverordening en de verordening (over hemelwater en grondwater) als bedoeld in artikel 10.32a Wm onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Daarnaast wordt het tijdelijk deel van het omgevingsplan gevormd door een deel van de regels uit de zogenoemde bruidsschat. Met dit wetsvoorstel worden deze regels in artikel 22.2 Omgevingswet aangeduid

als de omgevingsplanregels van rijkswege. Deze omgevingsplanregels van rijkswege worden via het Invoeringsbesluit Omgevingswet rechtstreeks onderdeel van het omgevingsplan. Het gaat hier om de regels die het Rijk decentraliseert en nu nog zijn opgenomen in wetten, algemene maatregelen van bestuur en medewindsverordeningen. Paragraaf 5.2.5 van deze memorie van toelichting gaat in op de algemene rijksregels die vervallen. Door deze regels toe te voegen aan elk gemeentelijk omgevingsplan ontstaat een soepel overgangsrechtelijk regime.

Het uitgangspunt is dat deze omgevingsplanregels van rijkswege deel gaan uitmaken van het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit worden de eerste regels in het omgevingsplan die voldoen aan alle vereisten die de Omgevingswet stelt. Onderdelen van de bruidsschat die nog niet aan alle bij of krachtens de Omgevingswet gestelde vereisten kunnen voldoen, zullen worden toegevoegd aan het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Voor deze regels geldt dat gemeenten deze binnen de overgangsfase moeten heroverwegen en naar het nieuwe deel van het omgevingsplan moeten overhevelen.

Omdat de bruidsschat moet voldoen aan de digitaliseringsvereisten die aan het omgevingsplan worden gesteld, heeft het Rijk het voornemen ervoor te zorgen dat deze regels in de geconsolideerde versies van elk omgevingsplan beschikbaar worden gesteld. Dat geldt zowel voor de regels die deel uitmaken van het nieuwe deel van het omgevingsplan als voor de bruidsschatregels die deel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Daarmee is een goede raadpleegbaarheid van de gehele bruidsschat gewaarborgd.

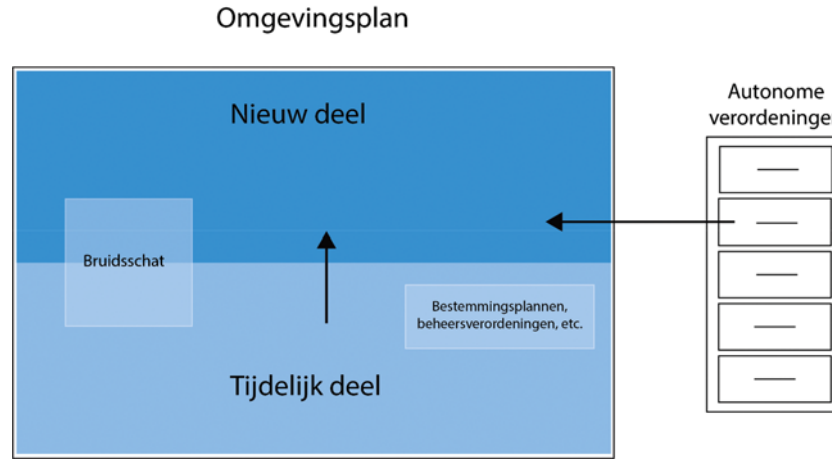
Zolang de planologische regels (o.a. bestemmingsplannen, beheersverordeningen, inpassingsplannen) nog deel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan en beschikbaar zijn gesteld op www.ruimtelijke.plannen.nl, zullen deze eveneens raadpleegbaar blijven via de zogenoemde «overbruggingsfunctie». Naast raadpleging van het nieuwe deel van het omgevingsplan, kunnen op deze wijze ook de nog bestaande regels uit het tijdelijk deel geraadpleegd worden. Bestemmingplannen en verordeningen die wel deel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan, maar niet digitaal beschikbaar zijn gesteld (als digitaal bestand of ingescande pdf), kunnen niet via de «overbruggingsfunctie» ontsloten worden. Het is aan gemeenten om ervoor te zorgen dat alle verordeningen en bestemmingsplannen (in pdf) beschikbaar zijn gesteld. Voor regels die uit de andere (autonome) verordeningen moeten worden overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan wordt in het voorgestelde artikel 22.4 Omgevingswet bepaald dat artikel 122 Gemeentewet gedurende de overgangsperiode niet geldt. De regels over de fysieke leefomgeving die op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip nog niet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan zijn overgeheveld, maar daar krachtens artikel 2.7 van de Omgevingswet wel in hadden moeten worden opgenomen, vervallen daardoor vanaf dat tijdstip (waarop artikel 122 Gemeentewet herleeft) van rechtswege.

Het tijdelijke deel van het omgevingsplan is, zoals de naam al aangeeft, tijdelijk van aard. In het voorgestelde artikel 22.5 van de Omgevingswet is bepaald dat dit tijdelijke deel tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip niet hoeft te voldoen aan het vereiste van artikel 4.2 Omgevingswet (een evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Voor de in artikel 4.17 Omgevingswet opgenomen verplichting om het omgevingsplan in overeenstemming te brengen met omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit wordt in artikel 22.5 van de Omgevingswet bepaald dat deze verplichting eveneens pas geldt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Uit artikel 22.5 Omgevingswet

vloeit de eis voort dat gemeenten vóór het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de regels uit het tijdelijke deel overhevelen naar het nieuwe deel. Met onder meer de VNG is afgesproken dat de overgangsfase zal lopen tot 1 januari 2029. Het voornemen is om deze datum bij het genoemde koninklijk besluit vast te stellen.

Hieronder is het omgevingsplan, zoals dat van rechtswege tot stand komt, schematisch weergegeven. Met pijlen is weergegeven hoe het omgevingsplan zich in de overgangsfase moet ontwikkelen.

Figuur 4. Schematische weergave totstandkoming omgevingsplan

Aanpak tijdens de overgangsfase (voorgesteld nieuw hoofdstuk 22 van de Omgevingswet)

De bestaande planologische regels zoals die in het tijdelijk deel van het omgevingsplan zijn opgenomen, wijzigen alleen nog door de afronding van lopende procedures, inclusief eventuele rechterlijke uitspraken (vernietiging of het zelf in de zaak voorzien). Na het vervallen van de Wro is het immers niet meer mogelijk een andere bestemming aan gronden te geven of het bestemmingsplan te wijzigen of uit te werken. Het is dus, anders dan met lopende procedures, niet mogelijk om aan het tijdelijk deel regels toe te voegen of regels in het tijdelijk deel aan te passen. Ook is het niet mogelijk om per locatie alleen een deel van de daar geldende regels van het tijdelijk deel te laten vervallen. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan is dus als het ware bevroren en bij een vaststellingsbesluit kunnen alleen locatiegewijs (voor alle op die locatie geldende regels) delen van het tijdelijk deel vervallen. Bij een gewenste wijziging van regels in het tijdelijk deel, zullen dus alle regels voor de betrokken locatie (ook de regels die op zichzelf niet gewijzigd hoeven te worden) opnieuw vastgesteld moeten worden in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Voor dat besluit gelden dan de vereisten die bij of krachtens de Omgevingswet zijn gesteld. Zo moeten de vast te stellen regels in het nieuwe deel voldoen aan het vereiste uit artikel 4.2 van de Omgevingswet over een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en de vereisten die zijn gegeven bij instructieregels en instructies.

Het voorgaande betekent dat besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen in het vervolg uitsluitend gebeurt met de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Voor in bestemmingsplannen opgenomen wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen wordt niet in overgangsrecht voorzien. Wanneer een uitwerkingsplan of wijzigingsplan vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet in procedure is gebracht, kan deze procedure op grond

van oud recht worden voortgezet. Er kan na inwerkingtreding van de Omgevingswet met toepassing van oud recht geen nieuw bestemmingsplan, uitwerkingsplan of wijzigingsplan meer in procedure worden gebracht.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er twee mogelijkheden om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken die in strijd zijn met een geldend omgevingsplan. Ten eerste kunnen in het nieuwe deel van het omgevingsplan regels worden vastgesteld die de gewenste ontwikkeling mogelijk maken. Daarbij moeten wel alle regels uit het tijdelijke deel, voor zover die gelden op die locatie, worden geschrapt. Dat betekent dat als onderdeel van het vaststellingsbesluit de regels en de bestemming voor de desbetreffende locatie, zoals nog opgenomen in een bestemmingplan uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan, moeten vervallen. Ook de regels uit het tijdelijk deel van de bruidsschat moeten voor deze locatie bij het besluit vervallen. De gehele regeling in het tijdelijk deel van het omgevingsplan voor de desbetreffende locatie vervalt hierdoor dus. In feite wordt er een stuk uit de oude verbeelding of plankaart geknipt. Niet alleen de bestemming en daarbij behorende regels voor de desbetreffende locatie worden geschrapt, maar ook de in een bestemmingsplan opgenomen algemene regels, zoals begripsomschrijvingen, wijze van meten en overgangsrechtelijke bepalingen, moeten voor die locatie vervallen. Uit een bestemmingsplan in het tijdelijk deel kunnen dus op een locatie niet alleen een deel van de daarin opgenomen regels worden geschrapt. Als regels uit het tijdelijk deel vervallen, kan dat alleen per locatie waardoor in het tijdelijk deel voor de desbetreffende locatie dus een geheel lege plek (een «witte vlek» of «zwart gat») ontstaat. Op die locatie gelden alleen nog de regels uit het nieuwe deel van het omgevingsplan. Met dit wetsvoorstel wordt dit geregeld in artikel 22.6 van de Omgevingswet.

Op deze wijze wordt het tijdelijk deel van het omgevingsplan locatiegewijs omgevormd tot het nieuwe deel van het omgevingsplan. Het nieuwe deel van het omgevingsplan ontwikkelt zich op deze manier tot «het» omgevingsplan waarin alle gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving samenhangend zijn gebundeld. Een ontwerpbesluit tot vaststelling van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 kan overigens niet eerder dan de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt, in overeenstemming met artikel 3:44, eerste lid, onder a, Awb ter inzage worden gelegd. Met dit wetsvoorstel wordt dit geregeld in artikel 22.3 van de Omgevingswet.

Een tweede mogelijkheid om nieuwe ontwikkelingen te faciliteren die in strijd zijn met het omgevingsplan, is om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te verlenen. Dit blijft onder de Omgevingswet, vergelijkbaar met de «buitenplanse» vergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, Wabo, onverminderd mogelijk. Voor activiteiten die in overeenstemming zijn met de regels voor uitwerkingsverplichtingen of wijzigingsbevoegdheden, zoals opgenomen in een van het tijdelijk deel van het omgevingsplan deel uitmakend bestemmingsplan, zal een bijzondere regeling worden getroffen. Bij wijze van overgangsrecht zal in het Invoeringsbesluit Omgevingswet voor deze activiteiten worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning kan verlenen zonder dat advies aan de gemeenteraad hoeft te worden gevraagd.

Tijdens de overgangsfase zal de gemeente voor elke locatie binnen haar grondgebied het omgevingsplan moeten aanpassen. Daarmee wordt het bestaande ruimtelijk regime – dat van rechtswege als onderdeel van het

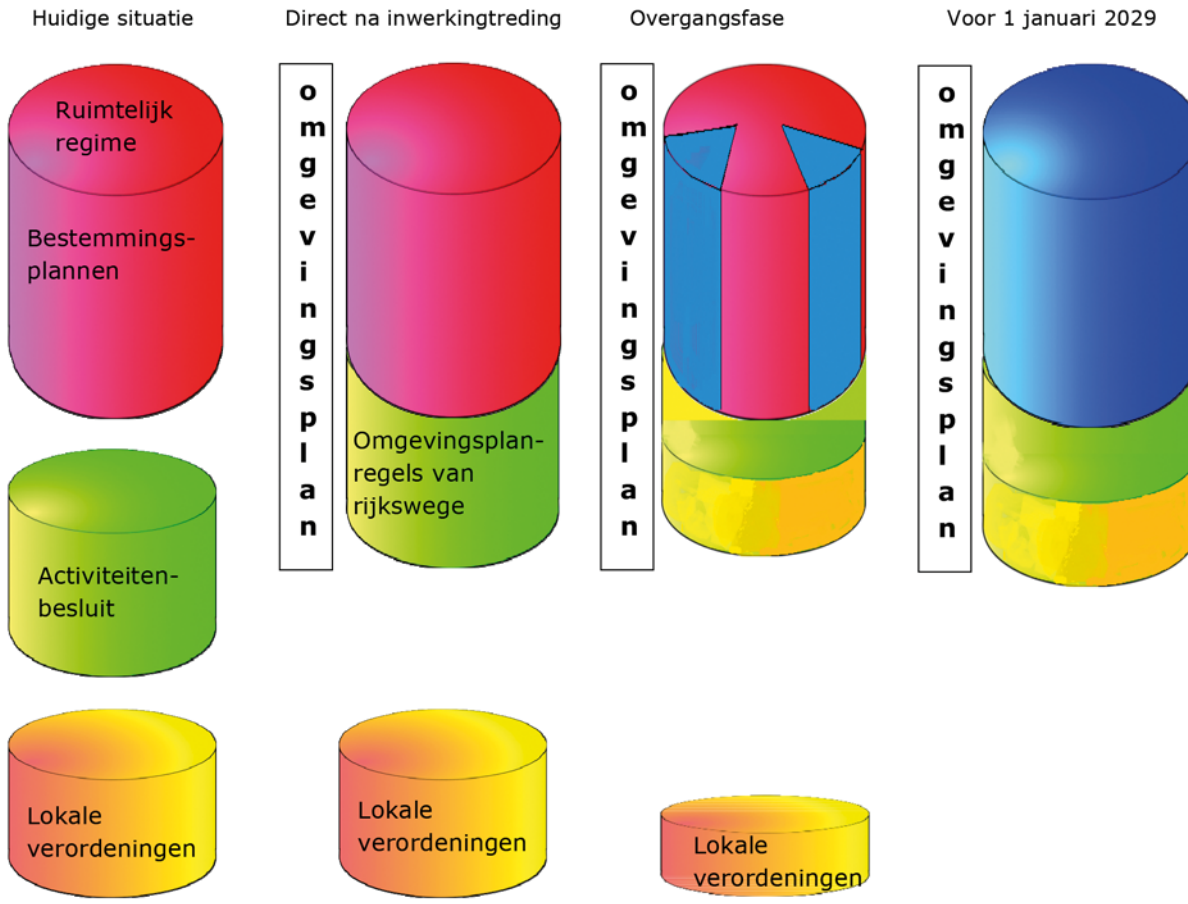
tijdelijk deel van het omgevingsplan geldt – vervangen door het nieuwe deel van het omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet, de uitvoeringsregelgeving van die wet en eventuele provinciale instructieregels en instructies. Daartoe behoort ook het integreren van lokale verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan. Verder kan een gemeente decentrale regels vaststellen voor onderwerpen die het Rijk niet langer centraal regelt en maatwerkregels voor onderwerpen die het Rijk blijft regelen en voor zover het Rijk de mogelijk daarvoor biedt. De overgangsfase loopt tot de bij koninklijk besluit vast te stellen datum van 1 januari 2029.

De besluiten tot het vaststellen van onderdelen van het omgevingsplan moeten straks in elkaar passen. Dit is een puzzel in meerdere dimensies. Het geldende ruimtelijke regime kan alleen per locatie worden omgezet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze locatie kan bestaan uit een specifieke locatie, zoals een perceel, maar kan ook bestaan uit een wijk of grotere delen van het gemeentelijk grondgebied. Daarbij zal voor alle locaties een aanpassing nodig zijn aan de eisen van het nieuwe stelsel, terwijl voor sommige locaties ook inhoudelijke wijzigingen wenselijk zijn in verband met lokale beleidsmatige wensen of nieuwe ontwikkelingen. Een gemeente kan er ook voor kiezen om bepaalde onderwerpen in één keer voor het gehele grondgebied om te bouwen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dat kan een werkbare aanpak zijn voor regels die nu zijn opgenomen in lokale verordeningen, bijvoorbeeld regels voor het kappen van bomen of het vaststellen van nieuwe algemene regels voor milieubelastende activiteiten die het Rijk niet langer reguleert.

Het is dus mogelijk om onderwerpen afkomstig uit verordeningen en die nog niet zijn gereguleerd in het tijdelijk deel van het omgevingsplan per locatie of in één keer voor het gehele gemeentelijke grondgebied op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze «onderwerpgerichte» werkwijze kan alleen worden toegepast wanneer daarbij geen conflicten met de regels uit het tijdelijk deel ontstaan. Zolang het onderwerpen of thema's betreft die in het tijdelijk deel niet zijn gereguleerd, zal het gevaar op conflicten niet bestaan. Onderwerpen kunnen dan dus aanvullend op de regels in het tijdelijke deel, geregeld worden in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Zo kan de regeling voor gemeentelijke monumenten of de regeling voor het vellen van houtopstanden worden gereguleerd in het nieuwe deel, zonder dat dit consequenties heeft voor de regels voor bouwen en gebruik uit het tijdelijk deel. Wanneer vast te stellen regels in het nieuwe deel zouden conflicteren met de regels uit het tijdelijke deel, moet ook het tijdelijk deel bij het vaststellingsbesluit worden betrokken. De locaties waar conflicten tussen de regels zouden ontstaan, moeten in overeenstemming met de bovenbeschreven werkwijze geheel worden geschrapt uit het tijdelijke deel en zo nodig in aangepaste vorm in het nieuwe deel worden vastgesteld. Zo is het denkbaar is dat een vergunningenstelsel voor het vellen van houtopstanden conflicteert met een op een locatie geldend aanlegvergunningenstelsel voor het vellen van houtopstanden uit een bestemmingsplan. In dat geval kunnen beide regelingen niet naast elkaar bestaan en dient het vaststellingsbesluit de regels uit het tijdelijk deel voor die locatie te laten vervallen. Dat beperkt zich zoals vermeld niet alleen tot de conflicterende regels uit het tijdelijk deel, maar alle regels uit het tijdelijk deel moeten voor die locatie vervallen. Dat betekent dat dus ook de bouw- en gebruiksregels uit een bestemmingsplan en de regels uit het tijdelijk deel van de bruidsschat bij het vaststellingsbesluit, in ieder geval voor de betrokken locatie, ingepast moeten worden in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Regels over specifieke onderwerpen uit de bruidsschat die in het tijdelijk deel staan, kunnen overigens net als de regels over specifieke onderwerpen uit de verordeningen, ook separaat («onderwerpgewijs») worden overgezet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit leidt immers niet tot conflicten met de regels die voor een locatie in bijvoorbeeld een bestemmingsplan in het tijdelijk deel blijven staan. Deze invulling van de overgangsfase is in figuur 5 weergegeven.

Figuur 5. Schema overgangsfase omgevingsplan

Een gemeente kan ervoor kiezen om de regels uit verordeningen onderwerpgewijs of locatiegewijs over te hevelen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dat kan, of moet in voorkomend geval ter voorkoming van conflicterende regelingen in het omgevingsplan, in samenhang met het locatiegewijs laten vervallen van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Verder zullen er ook gemeenten zijn die ervoor kiezen om in één keer een geheel nieuw omgevingsplan vast te stellen voor het

gehele grondgebied. Bij zo'n besluit dient het geldende (uit het tijdelijk en nieuwe deel bestaande) omgevingsplan, in zijn geheel te worden ingetrokken. Vanaf dat moment geldt een geheel nieuw omgevingsplan, waar geen tijdelijk deel meer in zit.

Vóór 1 januari 2029 moet het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente aan de eis van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet voldoen, en voor het hele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels bevatten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook zal dan voor alle locaties voldaan moeten worden aan de instructieregels en instructies over omgevingsplannen in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor zover die uitsluitend een gevolg zijn van de stelselherziening, zoals de regels over geluid en geur van bedrijfsmatige activiteiten. Verder zal dan aan de nieuwe digitale standaarden (het toepassingsprofiel) voor omgevingsplannen moeten worden voldaan. In het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zal worden bepaald dat niet al bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar pas bij de ombouw van het desbetreffende onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe stelsel van het omgevingsplan aan dergelijke instructieregels en instructies moet zijn voldaan.

Besluiten tot het vaststellen van een onderdeel van het omgevingsplan die worden genomen in de overgangsrechtelijke fase moeten individueel steeds wel voldoen aan de eisen die gelden voor het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dat betekent dus dat het besluit waarbij de regels voor een locatie uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden vervangen door een nieuw deel van het omgevingsplan, wordt opgesteld «met het oog op de doelen van de wet», zoals bepaald in artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet en voldoet aan de genoemde instructieregels, instructies en digitale standaarden.

De complexiteit van het overzetten zal verschillen van locatie tot locatie. Het ombouwen van het bestemmingsplan of de beheersverordening naar een nieuw deel van het omgevingsplan zal soms grotendeels een technische exercitie zijn, bijvoorbeeld voor een rustige woonwijk of buitengebied waar weinig nieuwe ontwikkelingen voorzien zijn. Wel is daarbij een uniformering van begrippen en artikelen als de wijze van meten vereist. Ook ligt het voor de hand dat gemeenten de regels voor gelijksoortige gebieden harmoniseren. Het ombouwen is bewerkelijker en vergt ook veel beleidsinhoudelijke keuzes voor andere gebieden, zoals gebieden waar zich veel bedrijven bevinden waarvan de milieugevolgen in het vervolg niet meer door algemene rijksregels, maar door regels in het omgevingsplan beheerst worden. Voor dat soort locaties zal het nieuwe deel van het omgevingsplan meer typen regels bevatten dan het bestemmingsplan. Daarnaast zullen er ook locaties zijn waar gemeenten bepaalde ontwikkelambities hebben en daarom kiezen voor een inhoudelijke vernieuwing in het nieuwe deel van het omgevingsplan. De mogelijkheden voor die vernieuwing worden met het nieuwe wettelijke stelsel vergroot en vergemakkelijkt.

Oud en nieuw regime naast elkaar

Zoals gesteld moet elk besluit tot vaststelling van het omgevingsplan voldoen aan de nieuwe regels. Tegelijkertijd zullen er nog niet vernieuwde regels uit lokale verordeningen gelden die ook belangen in de fysieke leefomgeving beschermen. Bij de vraag of voldaan wordt aan het nieuwe stelsel, kan in de overgangsfase rekening worden gehouden met de regels uit verordeningen die nog niet zijn omgebouwd. Dit is geregeld in het voorgestelde artikel 22.6 van de Omgevingswet.

Voorbeeld
Een gemeente hevelt voor een locatie het tijdelijke deel van het omgevingsplan waarin onder andere enkele gemeentelijke monumenten en monumentale bomen staan over naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, in verband met een gewenste ontwikkeling die in strijd is met het tijdelijk deel van het omgevingsplan. De kapverordening en de monumentenverordening zijn nog niet opgenomen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Het is niet nodig de regels over die bomen en monumenten voor deze specifieke locatie in het nieuwe deel van het omgevingsplan mee te nemen omdat de gemeente er rekening mee mag houden dat de lokale verordeningen de monumenten en bomen nog beschermen gedurende de overgangsfase. De regels over monumenten en bomen worden enkele jaren later alsnog toegevoegd aan het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Om dit proces beheersbaar te houden, zal de gemeente in het besluit tot het vaststellen van een onderdeel van het nieuwe deel van het omgevingsplan steeds zelf moeten bepalen welke bestaande regels uit een onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (het rode deel van de cilinder in figuur 5) moeten vervallen en welke regels uit een gemeentelijke verordening (de losse gele cilinder in figuur 5) moeten komen te vervallen.

Voorbeelden
– Een gemeente die op een eerder moment voor een locatie het tijdelijk deel van het omgevingsplan voor een locatie heeft laten vervallen trekt twee jaar later de kapverordening en monumentenverordening in en vervangt deze door regels over bomen en gemeentelijke monumenten in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Voor de genoemde locatie zijn dan alle lokale regels overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Voor andere locaties gelden de nieuwe regels over bomen en gemeentelijke monumenten in het nieuwe deel van het omgevingsplan naast het oude ruimtelijke regime dat is opgenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
– Een gemeente wil een nieuw onderwerp regelen dat tot dusver niet in de bestemmingsplannen werd geregeld, bijvoorbeeld parkeernormen voor de fiets, terwijl tot dusver alleen parkeernormen voor de auto gelden. De gemeente neemt hiervoor regels op in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze regels gelden naast de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

De voorbeelden maken duidelijk dat «onderwerpgewijs» regels aan het nieuwe deel toegevoegd worden, die aanvullend gelden op het tijdelijk deel. Dat kan gaan om nieuwe onderwerpen die de regeling in het tijdelijk deel aanvullen, maar het kan ook gaan om aanvullende regels op een onderwerp dat in het tijdelijk deel al is gereguleerd. Natuurlijk moet er in zo'n laatste geval ook scherp op gelet worden dat er geen conflicten optreden met de bestaande regels in het tijdelijk deel.

Voorbeelden
– In verband met het duurzaamheidsbeleid wil een gemeente regels aan het omgevingsplan toevoegen voor een te realiseren dakhelling zodat het rendement van zonnepanelen wordt vergroot. Een dergelijke regel kan niet aan het tijdelijk deel worden toegevoegd. Dit deel van het omgevingsplan kan immers niet worden gewijzigd. Deze regel kan echter wel in het nieuwe deel van het omgevingsplan worden opgenomen, als aanvulling op het tijdelijk deel. Voorwaarde is daarbij wel dat een aanvullende regel niet conflicteert met de regels in het tijdelijk deel. In dit geval moet worden nagegaan of sprake is van een conflict met regels over de goothoogte en nokhoogte. Dat kan het geval zijn wanneer hiervoor in het tijdelijk deel maximale hoogtematen

zijn opgenomen en de maximale nokhoogte niet te realiseren is in combinatie met de maximale goothoogte en de verplicht gestelde dakhelling. Als blijkt dat sprake is van conflicterende regels dienen alle regels uit het tijdelijk deel voor de locatie te vervallen en in aangepast vorm te worden overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.
– Een gemeente wil aanvullend bij een woonbestemming op de gebruiksmogelijkheden van een bestemmingsplan, toestaan dat er ook bepaalde bedrijven aan huis zijn toegelaten. Het bestemmingsplan staat alleen de woonfunctie toe en verbiedt met een algemeen gebruiksverbod elk ander gebruik dat daarmee in strijd is. In deze situatie zal de nieuwe regeling in het tijdelijk deel gaan conflicteren met het gebruiksverbod uit het geldende bestemmingsplan. Om die reden is in zo'n situatie geen aanvulling mogelijk en zal voor de desbetreffende locatie het tijdelijk deel in zijn geheel moeten komen te vervallen.

De mogelijkheid om aanvullend op het tijdelijke deel regels te stellen in het nieuwe deel van het omgevingsplan, kan ook van belang zijn voor de uitvoering van instructieregels en instructies. Verwacht wordt dat met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving of in omgevingsverordeningen instructieregels opgenomen zullen zijn voor het (binnen een bepaalde termijn) borgen van specifieke nationale of provinciale doelstellingen die vereisen dat gemeenten voor bepaalde locaties bepaalde regels opnemen in het omgevingsplan, al of niet gekoppeld aan het toedelen van bepaalde functieaanduidingen voor die locatie. Bij de uitvoering van deze instructieregels of instructies op een bepaalde locatie hoeft de gemeente niet voor die locatie tot een uitputtende wijze van regelen over te gaan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, die nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Voorbeelden
– Een gemeente neemt in het nieuwe deel van het omgevingsplan een nieuwe functie-aanduiding op met bijbehorende regels voor de locatie van een leegstaand pand en schrapt voor die locatie alle daar geldende regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Voor die locatie worden locatiegebonden geluidregels opgenomen conform de instructieregels, zoals die nu zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze regels hebben ook betekenis voor omliggende locaties waar de bestemming ongewijzigd blijft. Voor die omliggende locaties worden in het nieuwe deel van het omgevingsplan geluidregels toegevoegd als dat nodig is om de geluidbelasting op het leegstaande pand te beheersen, terwijl voor die locaties het tijdelijk deel van het omgevingsplan blijft gelden.
– Een provincie vervangt de direct werkende regels voor grondwaterbeschermingsgebieden door een pakket instructieregels en bepaalt dat gemeenten dit binnen twee jaar verwerken in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Een gemeente kan deze functie en bijbehorende regels opnemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan zonder op dat moment het tijdelijk deel van het omgevingsplan te laten vervallen. Beide delen van het omgevingsplan gelden dan naast elkaar en vullen elkaar aan. Dit is anders wanneer in het tijdelijk deel van het omgevingsplan ter plaatse van het grondwaterbeschermingsgebied gebruik wordt toegestaan dat niet verenigbaar is met het grondwaterbeschermingsgebied. In dat geval ontstaan er regelconflicten en zal het volledige pakket aan regels voor deze locaties van het tijdelijk deel moeten worden overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

– Het Rijk introduceert in het Besluit kwaliteit leefomgeving een verplichting om een nieuw aandachtsgebied aan te duiden als brand- of explosievoorschriftengebied in het omgevingsplan. De aanwijzing betekent dat voor bouwactiviteiten extra regels gelden die de gevolgen van brand of explosie voor de gebruikers van een gebouw beperken. Ook hier kan het tijdelijk deel van het omgevingsplan blijven gelden tot het moment dat de gemeente aan vernieuwing toe is.

In deze voorbeelden wordt de volgorde van het ombouwen van het ruimtelijke regime aan de gemeente gelaten. De regels voor de locatie in het nieuwe deel gelden naast de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Als dat op een bepaalde locatie zou leiden tot inconsistente regelgeving of regelconflicten – bijvoorbeeld een bestemming die niet past in een grondwaterbeschermingsgebied – vormt dat inhoudelijk gezien een aanleiding om de regels voor die locatie in het tijdelijk deel van het omgevingsplan te laten te vervallen en te vervangen door een nieuw regime in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Het is ook denkbaar dat bepaalde instructieregels of instructies zullen vereisen dat de van rechtswege geldende regels voor bepaalde locaties wel voor 1 januari 2029 worden vervangen. Gedacht kan worden aan een instructieregel voor het «wegbestemmen» van ongebruikte kantoorlocaties in een provincie met een overschot daaraan. In dergelijke gevallen zal de gemeente voor die locaties sneller tot ombouwen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan moeten overgaan. Ook onder het huidige stelsel had de gemeente in deze gevallen het bestemmingsplan moeten aanpassen. Of een dergelijke instructieregel wenselijk is, moet van geval tot geval worden bezien. Een belangrijk punt van overweging bij het stellen van dergelijke instructieregels vormen de bestuurslasten daarvan, gegeven de opgave waar gemeenten al voor staan en de mogelijkheden voor de provincie voor het inzetten van beschermingsregels om haar beleidsdoelen te bereiken.

De regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan dienen in de overgangsfase tot 1 januari 2029 bij (appellabele) besluiten tot vaststelling van het omgevingsplan, overgeheveld te worden naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Tijdens de overgangsfase dienen ook de regels over de fysieke leefomgeving uit gemeentelijke verordeningen te worden overgeheveld naar het omgevingsplan. Dat gebeurt eveneens bij besluiten tot vaststelling van het omgevingsplan. Ook deze besluiten zijn in beginsel appellabel, tenzij het betreft de overheveling van al aangewezen gemeentelijke of provinciale monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Dit is geregeld in het voorgestelde artikel 22.7 Omgevingswet. Voor deze regels is een uitzondering gemaakt op de mogelijkheid hiertegen beroep in te stellen. Artikel 2.7 van de Omgevingswet bepaalt overigens dat gevallen kunnen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. Ook kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. In het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal dit worden uitgewerkt.

Kenbaarheid tijdens de overgangsfase

Onder het huidige recht heeft een burger te maken met twee regimes die regels bevatten over zijn activiteiten: de geografisch versnipperde bestemmingsplannen en de thematisch versnipperde lokale verordeningen. In het nieuwe stelsel zal de burger te maken hebben met één regime en één document: het gemeentelijke grondgebied dekkende

omgevingsplan. Daarnaast blijft er sprake van verleende vergunningen voor het afwijken van het omgevingsplan.

Om ervoor te zorgen dat het bij ontwikkelingen in de overgangsfase helder is welke regels van toepassing zijn, dient bij elk besluit tot vaststelling van het nieuwe deel van het omgevingsplan te worden aangegeven als de regels voor die locatie uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan komen te vervallen. Bij het per locatie overhevelen van regels uit een verordening, zal aangegeven moeten worden voor welke locaties de verordening vervalt. Als een verordening in zijn geheel wordt overgeheveld naar het omgevingsplan dient deze te worden ingetrokken.

Sinds 1 januari 2010 moeten nieuwe bestemmingsplannen en beheersverordeningen voldoen aan digitale standaarden van de Wro. Er zijn nog oudere bestemmingsplannen beschikbaar in pdf-formaat. Ook deze worden met dit wetsvoorstel van rechtswege deel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Dit is geregeld in artikel 4.6, eerste lid, onder f van dit wetsvoorstel. Artikel 9.1.4 van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening bepaalt in het eerste lid dat een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt gelijkgesteld met een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wro. Artikel 4.6, eerste lid, onder f, van dit wetsvoorstel bepaalt dat een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, Wro van rechtswege als deel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan geldt. Hiermee is geborgd dat ook bestemmingsplannen die onder de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn vastgesteld onder het overgangsrecht van de Omgevingswet vallen. Voor locaties binnen een gemeente waarvoor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet geen bestemmingsplannen of beheersverordeningen zijn vastgesteld, geldt wel de bruidsschat die onderdeel is van het omgevingsplan.

Bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet ruimtelijke ordening en de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening (afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen)[74] geldt dat de actualiseringsplicht voor al deze plannen en beheersverordeningen vervalt voor zover deze elektronisch raadpleegbaar zijn op Ruimtelijkeplannen.nl.

Om de inzichtelijkheid te waarborgen zal er in het Digitaal Stelsel Omgevingswet worden voorzien in een functie waarmee zowel het tijdelijke deel als het nieuwe deel van het omgevingsplan, raadpleegbaar is. De tijdelijke delen van omgevingsplannen blijven tijdens de overgangsfase, maar ook daarna, raadpleegbaar. Na de overgangsfase is dit van belang in verband met bijvoorbeeld overgangsrechtelijke vraagstukken en gerechtelijke procedures. De toegankelijkheid van de regels blijft gewaarborgd op minimaal het huidige niveau. De lokale verordeningen blijven in de overgangsfase toegankelijk via decentraleregelgeving.overheid.nl.

Monitor implementatie Omgevingswet

De complexe ombouwoperatie die in deze paragraaf is beschreven vergt bijzondere aandacht bij de monitor van de uitvoering van de wet die in het kader van het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet wordt uitgevoerd.

[74] Stb 2018, 134.

Handhaving omgevingsplan

De gemeente geldt vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet als bevoegd gezag voor de handhaving van het omgevingsplan: zowel de delen die bestaan uit oude bestemmingsplannen, beheersverordeningen, enzovoort, als de onderwerpen die als onderdeel van de bruidsschat in het omgevingsplan zijn opgenomen. Overigens was de gemeente in het overgrote deel van de gevallen ook al het bevoegd gezag voor de handhaving van de rijksregels die als onderdeel van de bruidsschat naar het omgevingsplan zijn gedecentraliseerd. Voor deze regels wijzigt de normadressaat niet: dit blijft gelijk aan de normadressaat voor de oude rijksregels, te weten: eenieder die de activiteit verricht. Voor het overgangsrecht voor handhavend optreden tegen overtredingen wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting bij artikel 4.22 en 4.23 van dit wetsvoorstel.

5.2.4 Omgevingsverordening

De omgevingsverordening bevat naast burgerbindende regels ook instructieregels over de uitvoering van taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen. Op grond van artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet is het in beginsel vereist om regels die functies toedelen aan locaties en de andere regels die met het oog daarop worden gesteld, vorm te geven als een instructieregel of instructie. Idealiter zijn de omgevingsverordeningen op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar, zodat gemeenten en waterschappen de instructieregels in acht kunnen nemen bij het opstellen van hun omgevingsplannen en waterschapsverordeningen. Vooral voor gemeenten is het immers lastig bij het wijzigen van delen van omgevingsplannen te moeten werken met instructieregels die nog gebaseerd zijn op de oude wetgeving en bedoeld zijn voor de oude instrumenten, maar toegepast moeten worden op de nieuwe instrumenten.

Met de provincies is bezien of het beschikbaar hebben van een omgevingsverordening op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, knelpunten oplevert en of overgangsrecht hiervoor een oplossing kan bieden.

De planologische verordening op basis van artikel 4.1 Wro

Bij de overgangsrechtelijke problematiek speelt in het bijzonder de huidige planologische verordening als bedoeld in artikel 4.1 Wro een rol. De daarin krachtens artikel 4.1, eerste lid, Wro, gestelde regels over de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2° en 3°, Wabo, kunnen (al dan niet aangepast aan nieuwe beleidsinzichten) worden overgenomen in de omgevingsverordening. Het karakter van instructieregel wordt op deze manier ongewijzigd voortgezet. Wanneer een omgevingsverordening gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt, treedt er geen hiaat op in het regime. Bij de overgang naar het nieuwe stelsel geeft dit geen problemen en dit vraagt dan ook geen overgangsrecht.

Voor wat betreft de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, Wro, levert artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet een belemmering op. De rechtstreeks burgerbindende regels die krachtens artikel 4.1, derde lid, Wro, kunnen zijn gesteld, zullen in het algemeen aangemerkt moeten worden als regels die gesteld zijn met het oog op de toedeling van functies aan locaties. Dergelijke regels kunnen, zoals eerder vermeld, op grond van artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet, in beginsel alleen als instructieregel worden gesteld in de omgevingsveror-

dening. Het wegvallen van de mogelijkheid deze rechtstreeks burgerbindende regels over te hevelen naar de omgevingsverordening, zou tot een hiaat in het regime kunnen leiden. Als de regels alleen als instructieregel kunnen worden gesteld, zal het immers de nodige tijd vergen voordat gemeenten de instructieregels hebben vertaald in de vorm van direct burgerbindende regels in het omgevingsplan. Het generieke instrumentarium van de Omgevingswet biedt oplossingen om in dit geval een overgangsrechtelijk hiaat te voorkomen. Enerzijds door het nemen van een voorbereidingsbesluit. Anderzijds door toch te werken met rechtstreeks burgerbindende regels in de omgevingsverordening.

Voorbereidingsbesluit

In de eerste plaats kunnen provincies met een voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.16, van de Omgevingswet, voorbeschermingsregels vaststellen in een gemeentelijk omgevingsplan. Deze voorbeschermingsregels gelden, net als de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, Wro, rechtstreeks burgerbindend. Net als bij laatstgenoemde regels, hebben de voorbeschermingsregels geen permanent karakter. Binnen een jaar en zes maanden na de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit, moeten instructieregels die worden opgenomen in de omgevingsverordening of een instructiebesluit, met het oog waarop de voorbeschermingsregels zijn gesteld, bekend zijn gemaakt. Deze instructieregels of het instructiebesluit bevatten de opdracht aan de gemeente om het omgevingsplan binnen een daarbij aan te geven termijn aan te passen met een permanent geldend regime. Bij de inwerkingtreding van dit permanente regime, zullen de voorbeschermingsregels komen te vervallen. Als provincies een voorbereidingsbesluit gelijktijdig met de Omgevingswet in werking laten treden, ontstaat met deze oplossing geen hiaat in het regime van rechtstreeks werkende regels.

Rechtstreeks burgerbindende regels in de omgevingsverordening

In de tweede plaats kunnen provincies de regels zoals deze zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, Wro, als rechtstreeks burgerbindende regels opnemen in de omgevingsverordening. Voor zover de regels worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wat zoals eerder vermeld in het algemeen bij dergelijke planologische regels het geval zal zijn, moet hierbij gemotiveerd kunnen worden dat het doelmatiger en doeltreffender is om de regels in zo'n rechtstreeks bindende vorm te stellen en niet in de vorm van een instructieregel in combinatie met een eventueel voorbereidingsbesluit. Een belangrijke overweging daarbij is het bieden van een regime waarmee een soepele overgang naar het nieuwe stelsel wordt bewerkstelligd. Het in deze vorm stellen van de regels in de omgevingsverordening voorkomt dat veel gemeenten al direct bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de omgevingsverordening gestelde instructieregels zouden moeten hebben vertaald in alle omgevingsplannen. Dat zou niet doelmatig en doeltreffend zijn en ook de overgangstermijn, die tot 1 januari 2029 loopt, doorkruisen waarin gemeenten kunnen toewerken naar een volledig en samenhangend omgevingsplan. Ook de in de eerste plaats beschreven mogelijkheid van een voorbereidingsbesluit, waarmee, in een combinatie met instructieregels of een instructie, al rechtstreeks werkende voorbeschermingsregels in een omgevingsplan kunnen worden gesteld, hoeft niet doelmatig en doeltreffend te zijn. Als het een instructieregel of instructie betreft die alleen één of enkele gemeenten betreft, verdient het onder andere uit een oogpunt van kenbaarheid en samenhang van regelgeving, de voorkeur dat gewerkt wordt met zo'n voorbereidingsbesluit. Bij de overgang naar het nieuwe stelsel, zal de noodzaak tot het stellen van rechtstreeks werkende regels zich echter niet

tot één of enkele gemeenten beperken. Om te voorkomen dat provincies voor elke gemeente binnen het provinciale grondgebied een voorbereidingsbesluit moet vaststellen waarmee voorbeschermingsregels aan het desbetreffende omgevingsplan worden toegevoegd, kan het doeltreffender en doelmatiger worden geacht om de regels in één keer, in rechtstreeks werkende vorm, in de omgevingsverordening te stellen.

Voor de kenbaarheid heeft het de voorkeur dat deze rechtstreeks werkende regels uiteindelijk worden overgenomen in het omgevingsplan en daarin worden afgestemd met de andere voor de locatie geldende regels. In dat verband kan gekozen worden voor de mogelijkheid om naast de rechtstreeks werkende regels in de omgevingsverordening, eveneens instructieregels te stellen waarbij gemeenten een ruime termijn wordt gegund (bijvoorbeeld de afgesproken overgangstermijn die tot 1 januari 2029 loopt) om de regeling in het omgevingsplan op te nemen. Nadat gemeenten aan de instructieregels hebben voldaan, zijn de rechtstreeks werkende regels in de provinciale verordening overbodig geworden en kunnen deze worden ingetrokken.

Aanpak overgangsfase door de provincies

In overleg met provincies en het IPO is vastgesteld dat met de bovenbeschreven manieren het generieke instrumentarium van de Omgevingswet adequate oplossingen biedt die voorzien in een goede overgang. Provincies kunnen hier in overleg met gemeenten en waterschappen verder invulling aan geven. De voorkeur hierbij is wel dat provincies hun omgevingsverordeningen gelijktijdig met de Omgevingswet in werking laten treden. Als gekozen wordt voor de eerst beschreven variant, geldt dat ook voor het voorbereidingsbesluit waarmee voorbeschermingsregels in een gemeentelijk omgevingsplan worden gesteld. In dit verband wordt ten slotte nog gewezen op de mogelijkheid om op grond van artikel 4.15 van de Omgevingswet een voorbereidingsbesluit te nemen ter voorbereiding van een omgevingsverordening. Mocht er vertraging ontstaan in de procedure ter vaststelling van een omgevingsverordening en deze onverhoopt niet gelijktijdig in werking kan treden met de Omgevingswet, kan er een voorbereidingsbesluit worden genomen op grond waarvan per direct rechtstreeks werkende regels kunnen worden gesteld vooruitlopend op de inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de verordening.

5.2.4.1 Waterschapsverordening

De waterschapsverordening bevat in ieder geval de voormalige keur van het waterschap, die regels bevat over het beheer van watersystemen, maar soms ook regels over het beheer van wegen. Ook de in een aparte verordening opgenomen regels over beheer van wegen, die op de waterwet gebaseerd zijn, gaan op in de waterschapsverordening. Regels die de keur of een andere verordening nader uitwerken maken deel uit van de waterschapsverordening. Aanvullend is de legger op grond van artikel 5.1 van de Waterwet aangewezen als onderdeel van de waterschapsverordening, voor zover daarin de ligging van een waterstaatswerk en de daaraan grenzende beschermingszone is aangegeven.

De zogenaamde onderhoudslegger (op grond van artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet) wordt niet in de waterschapsverordening opgenomen. De hierin opgenomen onderhoudsplichten worden gezien als een vorm van belasting en passen daarmee niet in het stelsel van de Omgevingswet.

De waterschappen geven aan dat het ombouwen van de inhoud van deze verordeningen naar een waterschapsverordening binnen maximaal twee jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan gebeuren. Deze overgangstermijn zal bij koninklijk besluit worden vastgelegd. Deze termijn biedt waterschappen tijd om eventuele instructieregels van provincies aan de waterschappen uit de provinciale omgevingsverordening te verwerken. Ook moet het nieuwe beleid uit de waterbeheerprogramma's, die eind 2021 worden vastgesteld, worden vertaald in regels die in de waterschapsverordening landen. Deze programma's bevatten maatregelen voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Onder het nieuwe recht komen bepalingen over de waterkwaliteit ook in de waterschapsverordening terecht.

Voorzien is dat voor waterschapsverordeningen, net als voor omgevingsplannen, overgangsrecht nodig zal zijn voor te decentraliseren onderwerpen. Het gaat om regels over activiteiten, zoals bepaalde lozingsactiviteiten, die onder de Waterwet centraal geregeld worden en onder de Omgevingswet via de waterschapsverordeningen geregeld zullen worden. Hierop wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan.

Zolang een waterschap zelf geen nieuwe waterschapsverordening heeft opgesteld zullen delen van de huidige keur en andere regels die in de waterschapsverordening opgaan, van rechtswege worden aangewezen als (al dan niet tijdelijk deel van) de waterschapsverordening. Hiermee wordt een rechtsvacuüm voorkomen en wordt al zo veel mogelijk conform het nieuwe stelsel gewerkt.

5.2.5 Algemene rijksregels
Algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving gelden in beginsel direct nadat de Omgevingswet in werking treedt. Zij vervangen de bestaande regels uit vooral het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Bouwbesluit 2012. Beschikkingen zoals maatwerkvoorschriften die in procedure zijn gebracht voor inwerkingtreding worden nog volgens oud recht afgehandeld. Als de nieuwe, geharmoniseerde, regels voor bepaalde groepen bedrijven strenger zijn dan regels of voorschriften die nu voor hen gelden zal, waar nodig, in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet worden voorzien in een passende overgangstermijn.

Algemene rijksregels die vervallen

Zoals blijkt uit het Besluit activiteiten leefomgeving is de regering van plan om een aantal activiteiten of gevolgen van activiteiten niet langer te regelen met algemene rijksregels, maar te laten regelen door de gemeenten en waterschappen:
– Een aantal categorieën milieubelastende activiteiten, waaronder horeca, recreatie en detailhandel;
– Lozingsactiviteiten in de regionale wateren, tenzij zij plaatsvinden in samenhang met milieubelastende activiteiten die het Rijk reguleert en;
– Regels over de gevolgen van emissies van geluid, geur en trillingen door bedrijfsmatige milieubelastende activiteiten, ook waar het Rijk de preventie van deze emissies aan de bron wel blijft regelen.

Voor de twee laatste onderwerpen is de regering overigens voornemens om de waterschappen respectievelijk gemeenten wel te verplichten om deze aspecten te blijven regelen, zoals blijkt uit van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De regering heeft overwogen op welke wijze deze decentralisaties vorm kunnen krijgen. De volgende werkwijzen zijn bekeken:

– De huidige rijksregels blijven gelden totdat de decentrale overheid een besluit heeft genomen over het overzetten ervan.
– De inhoud van de huidige regels wordt opgenomen in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet en geldt totdat de decentrale overheid een besluit heeft genomen over het overzetten ervan.
– De inhoud van de huidige regels wordt van rechtswege ingevoegd in de decentrale regelgeving, waarna de decentrale overheid deze naar behoefte kan wijzigen.

Bij de twee eerstgenoemde opties blijft het overgangsrecht in rijksregelgeving opgenomen. Dit roept de vraag op tot wanneer het geldt. Zodra het decentrale bestuursorgaan heeft voorzien in een eigen regeling kan het overgangsrecht immers terugtreden. Dit zal niet altijd op een eenduidig moment zijn. Vooral bij het omgevingsplan dat, zoals eerder in dit hoofdstuk beschreven, naar verwachting in veel gemeenten tot stand zal komen door een groter aantal wijzigingsbesluiten, heeft de gemeente grote vrijheid in de volgorde waarop zij verschillende locaties en onderwerpen aanpakt. Daarom kiest de regering voor de laatste optie. Het meegeven van de te decentraliseren regels in de vorm van een «bruidsschat» biedt de grootste duidelijkheid voor burgers en bedrijven en de meeste vrijheid voor decentrale overheden om de regels om te zetten op een wijze en in een volgorde die past bij hun aanpak. Dit wetsvoorstel voorziet in een grondslag voor het invoegen van bepaalde regels in de decentrale regelgeving. In het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen inhoudelijke keuzes worden gemaakt over het overgangsrecht van de te decentraliseren regels. Daartoe behoren ook regels over het overgangsrecht voor eventuele maatwerkvoorschriften en gelijkwaardigheidsbeschikkingen.

Vergunningplichten en de «bruidsschat»

Bij de «bruidsschat» gaat het zowel om onderwerpen die in het oude omgevingsrecht geheel algemeen geregeld waren, als om onderwerpen die in het oude omgevingsrecht onderdeel waren van het milieudeel van de omgevingsvergunning. Zo golden voor veel activiteiten al algemene regels voor geluid, maar hebben vergunningplichtige bedrijven ook geluidsnormen in hun lopende omgevingsvergunningen. Op grond van de Omgevingswet wordt de immisie van geluid via de route van het omgevingsplan gereguleerd, en maakt dus niet langer onderdeel uit van de algemene regels van het Rijk of de vergunningplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De overgangsregels voorzien niet alleen in vervanging voor de oude algemene regels, maar zullen ook richting geven over hoe moet worden omgegaan met de onderwerpen uit lopende omgevingsvergunningen, zoals geluid, waarvan de regulering voortaan via het omgevingsplan gaat.

In verband met de nieuwe opzet van de omgevingsvergunningplicht voor bouwactiviteiten zal ook de vergunningplicht voor het bouwen in verband met een beoordeling aan het omgevingsplan als onderdeel van de «bruidsschat» aan het omgevingsplan worden toegevoegd.

5.2.6 Vergunningen

Paragraaf 4.2.5 van dit wetsvoorstel regelt dat bestaande vergunningen en ontheffingen uit toestemmingsstelsels in bestaande wetten gelden als omgevingsvergunning onder de Omgevingswet voor zover die wetten opgaan in de Omgevingswet. Een vergunning die wordt aangevraagd na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet voldoen aan alle eisen van het nieuwe stelsel. Een vergunning die wordt aangevraagd voor inwerkingtreding wordt nog volgens oud recht afgehandeld en geldt daarna als omgevingsvergunning volgens nieuw recht.

Uitgangspunt voor het overgangsrecht over voorafgaand aan inwerkingtreding van de wet verleende omgevingsvergunningen is dat de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. De formele wettelijke grondslag voor de vergunning wijzigt weliswaar, maar de voorwaarden waaronder de vergunde activiteit mag worden verricht blijven gelijk. Dat geldt zowel in situaties waarin onder het nieuwe recht de activiteit ook geheel of gedeeltelijke vergunningplichtig is, als in situaties waarin in het nieuwe recht de activiteit waarvoor voorheen een vergunning nodig was geheel of gedeeltelijk zonder vergunning mag worden uitgevoerd. Dit geldt zowel voor door het Rijk ingestelde vergunningplichten als voor decentrale vergunningplichten.

Hieronder wordt op de verschillende situaties nader ingegaan. Eerst wordt voor de door het Rijk ingestelde vergunningplichten ingegaan, daarna op de decentraal ingestelde vergunningplichten.

1. De vergunningplicht wijzigt inhoudelijk niet, alleen de grondslag verandert

Bij de totstandkoming van de wet is bij het opnemen van vergunningplichten aanzienlijk voortgebouwd op voorheen geldende wetgeving. Voor veel activiteiten wijzigt de vergunningplicht daarom inhoudelijk niet, zowel wat betreft de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen als het beoordelingskader voor het verlenen van de vergunning. Het enige dat verandert, is de wettelijke grondslag voor de vergunning

Voorgaande geldt voor de meeste vergunningen die zijn verleend voor:
– Lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk;
– Wateronttrekkingsactiviteiten;
– Mijnbouwactiviteiten;
– Beperkingengebiedactiviteiten;
– Ontgrondingsactiviteiten en;
– Rijksmonumentenactiviteiten.

2. Er geldt een vergunningplicht voor een activiteit die voorheen niet vergunningplichtig was.

Voor zover er sprake is van voortzetting van dezelfde activiteit geldt van rechtswege, voor een termijn van twee jaar, een omgevingsvergunning (zie artikel 4.14 van dit wetsvoorstel). Bij algemene maatregel van bestuur kan worden vastgelegd dat voor specifieke categorieën van gevallen een langere termijn dan twee jaar geldt. Zo kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij de vanuit Europese regels geldende revisietermijn voor een gerelateerde vergunning. Nieuwe vergunningplichten komen relatief weinig voor, omdat er bij het opstellen van de algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet is gestreefd naar het instellen van zo min mogelijk nieuwe vergunningplichten. Maar in specifieke gevallen kan dat wel aan de orde zijn. Zo zijn bijvoorbeeld in het Besluit activiteiten leefomgeving alle lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam bij complexe bedrijven voortaan vergunningplichtig, terwijl onder het voorheen geldende recht een deel van die lozingen onder algemene regels viel. Ook zijn in dat besluit bijvoorbeeld de vergunningvrije gevallen voor de ontgrondingsactiviteiten landelijk geharmoniseerd.

Deze lijn geldt ook, als niet een gehele activiteit, maar alleen een onderdeel daarvan vergunningplichtig zou worden. Voor dat gedeelte geldt dan ook van rechtswege, voor een termijn van twee jaar of zo veel langer als bij algemene maatregel van bestuur bepaald, een omgevingsvergunning.

3. De vergunningplicht vervalt volledig

In een beperkt aantal gevallen vervalt de door het Rijk ingestelde vergunningplicht volledig. Uitgangspunt van het overgangsrecht is, dat de vergunningsvoorschriften blijven gelden als een maatwerkvoorschrift, voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp dat is aangewezen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet. Dit is bepaald in artikel 4.13, derde lid, van dit wetsvoorstel.

Het vervallen van de vergunning kan twee oorzaken hebben:

a) De activiteit blijft door het Rijk geregeld, maar er wordt geen vergunningplicht meer noodzakelijk geacht. Algemene regels met maatwerk volstaan. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een aanleg van kabels en leidingen in het beperkingengebied van een rijksweg, of bij een deel van de wateractiviteiten. De algemene regels die in plaats van de vergunningplicht gelden bieden dan een mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen, waardoor de voorschriften van de vervallen vergunning als maatwerkvoorschrift blijven gelden.
b) De activiteit wordt niet meer door het Rijk geregeld. Dit geldt bijvoorbeeld voor bepaalde lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap en voor activiteiten op gesloten stortplaatsen. Als de decentrale regels dan een vergunningplicht inhouden (die eventueel via de «bruidsschat» wordt ingebouwd zoals beschreven in paragraaf 5.2.5 van deze toelichting), geldt de onder rijksregels verleende vergunning verder als onder de desbetreffende decentrale regel verleende vergunning. Als decentraal geen vergunningplicht geldt, maar een algemene regel met een mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen (die eventueel via de «bruidsschat» wordt ingebouwd zoals beschreven in paragraaf 5.2.5 van deze toelichting), blijven de voorschriften van de vervallen vergunning als decentraal maatwerkvoorschrift gelden.

4. Overgangsrecht vergunningplicht: van inrichting naar activiteiten

In de Omgevingswet wordt de vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten niet langer gekoppeld aan het begrip inrichting, zoals in de Wabo het geval was. Hierdoor kan het voorkomen dat een bedrijf, dat geheel vergunningplichtig was op grond van de Wabo, op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) alleen voor een deel van zijn activiteiten vergunningplichtig zal zijn, terwijl voor een ander deel van zijn activiteiten algemene rijksregels of decentrale regels op basis van het omgevingsplan(vergunningplicht of algemene regels) zullen gelden. In dergelijke gevallen, waarbij een voorheen geheel vergunningplichtige activiteit na inwerkingtreding van de Omgevingswet alleen gedeeltelijk vergunningplichtig wordt, geldt het volgende:

– Voor het deel van de activiteit dat ook na inwerkingtreding van de wet vergunningplichtig is, blijven de voorschriften van de vergunning gelden, voor zover ze betrekking hadden op dat vergunningplichtige deel.
– Voor het deel van de activiteiten van het bedrijf dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder algemene rijksregels of decentrale regels valt, worden de voorschriften gezien als maatwerkvoorschriften op grond van het Bal of op grond van het omgevingsplan. In onderstaand kader wordt dit aan de hand van voorbeelden toegelicht.

Voorbeelden:
De Raad van State heeft in haar advisering gevraagd om aan de hand van voorbeelden meer duidelijkheid te verschaffen over de overgang van voorschriften voor een inrichting naar voorschriften voor activiteiten. Ook het IPO heeft daar in haar consultatie-reactie aandacht voor gevraagd.

Hieronder wordt daarom nader ingegaan op in dat kader veel voorkomende situaties.

Voorbeeld 1: De begrenzing van de vergunningplichtige inrichting komt overeen met de begrenzing van de milieubelastende activiteit en die komt overeen met de begrenzing van de vergunningplicht milieubelastende activiteit.

Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een bedrijf binnen de basischemie, waarbinnen een activiteit wordt verricht als bedoeld in artikel 3.72, eerste lid, onder a, Bal en andere milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie die deze activiteit functioneel ondersteunen, zoals aangegeven in het tweede lid van dat artikel. De vergunningplichtig volgt uit artikel 3.73, eerste lid Bal. Vergunningplicht onder de Wabo volgde uit artikel 2.1, tweede lid van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor). Omdat de begrenzing van de activiteit en ook van de vergunningplicht niet wijzigt, leidt artikel 4.13, eerste lid, van dit wetsvoorstel ertoe dat de vergunning voor de inrichting geldt als een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Er hoeven geen vergunningvoorschriften als maatwerkvoorschriften te gaan gelden.

Voorbeeld 2: De begrenzing van de vergunningplichtige inrichting komt overeen met de begrenzing van de milieubelastende activiteit. De begrenzing van de vergunningplicht is kleiner.

Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een vergunningplichtige inrichting in de papierindustrie, waarbinnen karton wordt gemaakt als bedoel in artikel 3.122, eerste lid, onder c, Bal en andere milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie die deze activiteit functioneel ondersteunen zoals aangegeven in het tweede lid van dat artikel. De vergunningplicht volgt uit artikel 3.125, eerste lid, onder a, en geldt voor de milieubelastende installatie voor het maken van karton. Vergunningplicht onder de Wabo volgt uit bijlage 1, onderdeel C, cat. 16.4, tweede lid Bor.
Wat betreft de voorschriften van de inrichtingsvergunning kunnen er verschillende situaties aan de orde zijn:

1. Voorschrift van de inrichtingsvergunning gaat alleen over het vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit. Dat voorschrift wordt onderdeel van de door overgangsrecht ontstane vergunning voor de milieubelastende activiteit.
2. Voorschrift van de inrichtingsvergunning gaat alleen over het niet vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit. Op dat deel van de milieubelastende activiteit geldt geen verbodsbepaling onder de Omgevingswet, en het vergunningvoorschrift geldt dus gelet op het derde lid van artikel 4.13 van dit wetsvoorstel niet als vergunningvoorschrift, maar als maatwerkvoorschrift op basis van de specifieke zorgplicht uit het Bal. Voorwaarde is wel dat het Bal het stellen van een dergelijk maatwerkvoorschrift mogelijk maakt, maar gelet op de manier waarop Bal met maatwerk omgaat zal dat meestal het geval zijn. Mocht dat niet het geval zijn, vervalt het voorschrift.
3. Voorschrift geldt voor de gehele inrichting/ milieubelastende activiteit, dus zowel voor het onder Bal vergunningplichtige deel als het deel dat alleen onder algemene rijksregels van het Bal valt. Het voorschrift is inhoudelijk «deelbaar». Bijvoorbeeld een bepaling dat regenwater van daken niet in het vuilwaterriool wordt geloosd. Het hierboven in 1) omschreven deel geldt voor het vergunningplichtige deel (als dat een dak heeft). Het hierboven in 2) omschreven deel geldt voor (daken van) het niet vergunningplichtige deel.
4. Voorschrift gaat over de gehele inrichting/ milieubelastende activiteit, dus zowel over het vergunningplichtige deel als het deel dat alleen onder algemene regels valt, en is inhoudelijk niet «deelbaar».

Bijvoorbeeld een bepaling dat de totale hoeveelheid afvalwater uit de inrichting/ milieubelastende activiteit maximaal X m^3 mag bedragen. Dat voorschrift kan niet via overgangsrecht worden gekoppeld aan het vergunningplichtige deel, want het gaat niet alleen over de vergunningplichtige activiteit, maar over de gehele milieubelastende activiteit. Dit voorschrift geldt als maatwerkvoorschrift voor de gehele milieubelastende activiteit (inclusief het vergunningplichtige deel). Het voorschrift kan dan worden gezien als maatwerkvoorschrift op basis van de specifieke zorgplicht uit het Bal. Die zorgplicht geldt zowel voor het vergunningplichtige als niet vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit.

Voorbeeld 3: De begrenzing van de inrichting is ruimer dan de begrenzing van de milieubelastende activiteit.
De begrenzing van de vergunningplicht is kleiner dan de begrenzing van de milieubelastende activiteit.

Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een openluchtattractiepark dat jaarlijks meer dan 500.000 bezoekers trekt, waarbinnen een openluchtkartbaan ligt als bedoeld in artikel 3.304, eerste lid Bal en activiteiten die deze kartbaan functioneel ondersteunen zoals aangegeven in het tweede lid van dat artikel. De vergunningplicht voor de kartbaan volgt uit artikel 3.305 Bal, en is beperkt tot die kartbaan. Vergunningplicht onder de Wabo volgt uit bijlage 1, onderdeel C, cat. 19.4, onder a, Bor.

Wat betreft het verbinden van voorschriften aan de vergunning verschilt dit voorbeeld niet van voorbeeld 2. Een voorschrift dat aan de milieubelastende activiteit vergunning kan worden verbonden zou bijvoorbeeld een voorschrift kunnen zijn dat bepaalt dat na 19.00u geen karten meer mag plaatsvinden. Dit voorschrift is inhoudelijk alleen relevant voor het vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit. Een voorschrift dat als maatwerkvoorschrift voor de milieubelastende activiteit kan gaan gelden zou bijvoorbeeld een voorschrift kunnen zijn waarin is bepaald dat het regenwater van de kartbaan en daarbij behorende installatie voor kleinschalig tanken wordt geleid door een gezamenlijke olie-afscheider.

Als een «inhoudelijk ondeelbaar» voorschrift gold voor de gehele inrichting kan het via artikel 4.12, vierde lidvan dit wetsvoorstel ook niet worden omgezet naar maatwerkvoorschrift voor de milieubelastende activiteit zoals in het Bal aangewezen. Deze milieubelastende activiteit vormt immers alleen een deel van de oude inrichting samen met activiteiten die nu in het omgevingsplan geregeld worden. Het vergunningvoorschrift voor de inrichting wordt omgezet in een maatwerkvoorschrift op grond van het omgevingsplan. Dit omgevingsplan is immers het niveau waar over alle onderdelen van de milieubelastende activiteit eisen gesteld kunnen worden (maatwerkeisen op centraal geregelde regels) en omgevingsplan regels over onderwerpen waar centraal geen regels voor gelden. De mogelijkheid om op grond van het omgevingsplan een dergelijk maatwerkvoorschrift te stellen wordt via bruidsschat in het omgevingsplan ingebouwd. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gaan om een voorschrift in de huidige inrichtingsvergunning waarin is bepaald dat de totale hoeveelheid afvalwater dat vanuit het attractiepark op het openbaar vuilwaterriool wordt geloosd, begrenst.

Voorbeeld 4: De begrenzing van de inrichting is ruimer dan de begrenzing van de milieubelastende activiteit.
De begrenzing van de milieubelastende activiteit komt overeen met de begrenzing van de vergunningplicht milieubelastende activiteit.

Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een inrichting waarbinnen een zelfstandige afvalwaterzuivering als bedoeld in artikel 3.41, eerste lid onder a Bal is gelegen, en waarbij binnen de inrichting ook die installatie functioneel ondersteunende activiteiten plaatsvinden. Tot de milieubelastende activiteit behoren die ondersteunende activiteiten niet. De milieubelastende activiteit is gelet op artikel 3.42, eerste lid, in het geheel vergunningplichtig. Vergunningplicht onder de Wabo volgt uit bijlage 1, onderdeel C, cat. 27.4, Bor.

Wat betreft het verbinden van voorschriften aan de vergunning verschilt dit voorbeeld niet van voorbeeld 2.

Er is geen gedeelte van de inrichting dat onder het Bal een niet-vergunningplichtig deel van een milieubelastende activiteit zou zijn. Wel een deel van de inrichting dat geheel buiten het Bal valt. Een «ondeelbaar» vergunningvoorschrift dat voor de gehele inrichting geldt wordt omgezet in een maatwerkvoorschrift op grond van het omgevingsplan.

5.2.7 Projectbesluit

Elk projectbesluit dat onder de Omgevingswet in procedure wordt gebracht moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en zijn uitvoeringsregelgeving. Een van die eisen is neergelegd in artikel 5.52, eerste lid, van de Omgevingswet. Op grond van die bepaling geldt dat een projectbesluit indien nodig het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en het in werking hebben of in stand houden van dat project. Hiertoe kan het projectbesluit dus bestaan uit een besluitonderdeel dat voorziet in het wijzigen van één of meer omgevingsplannen om de regels aan te passen. Als in de overgangsfase sprake is van een omgevingsplan, dat op de betreffende locatie nog bestaat uit een bestemmingsplan, zou het projectbesluit voor de desbetreffende locatie moeten voorzien in een geheel nieuw regime. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen namelijk geen partiële wijzigingen meer worden doorgevoerd in de regels uit het oude regime. Alle regels voor de desbetreffende locatie zullen in dat geval moeten worden aangepast aan de vereisten die de Omgevingswet daaraan stelt. Dat zou betekenen dat een projectbesluit ook regels zou moeten wijzigen uit het omgevingsplan waar een bestemmingsplan nog deel van uitmaakt, die helemaal niet in de weg staan aan het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het project. Denk hierbij bijvoorbeeld aan algemene regels uit een bestemmingsplan zoals begripsomschrijvingen, wijze van meten en overgangsrechtelijke bepalingen. Om te voorkomen dat een projectbesluit zou worden belast met de noodzaak om dergelijke regels over te hevelen naar het nieuwe stelsel, is als overgangsregel in artikel 22.16 van de Omgevingswet bepaald dat een projectbesluit in de overgangsfase nog niet hoeft te voldoen aan artikel 5.52, eerste lid van de Omgevingswet en dat het projectbesluit, voor zover het in strijd is met het omgevingsplan, geldt als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De gemeente kan het omgevingsplan dan in de loop van de overgangsfase in overeenstemming te brengen met die vergunning, zo volgt uit het tweede lid van artikel 22.16.

Voorgangers van het projectbesluit

Het projectbesluit heeft weliswaar voorgangers, maar die hebben een andere juridische werking dan het projectbesluit.

Een *inpassingsplan* op grond van de Wro vervangt (delen van) het bestemmingsplan, of vult dat aan, maar wijzigt het niet zoals een projectbesluit dat straks bij het omgevingsplan doet. Een inpassingsplan

gaat op in het omgevingsplan, en als het nog in procedure is, gebeurt dat alsnog op het moment dat het inpassingsplan van kracht wordt. Een gemeente is wel bevoegd een omgevingsplan vast te stellen voor de locatie waarvoor een inpassingsplan is vastgesteld. Wanneer deze bevoegdheid door middel van overgangsrecht zou worden ontnomen, zou dit de overgang naar het nieuwe stelsel die is beschreven in paragraaf 5.2.3 van deze toelichting belemmeren. Uitgangspunt voor gemeenten bij het omzetten van een inpassingsplan in een (deel van het) omgevingsplan zal uiteraard moeten zijn dat het resultaat dat met het inpassingplan wordt beoogd, wordt gerespecteerd. Waar nodig kunnen het Rijk en de provincies hun instructiebevoegdheden gebruiken voor het beschermen van het resultaat van een inpassingsplan.

Een *tracébesluit* op grond van de Tracéwet geldt als omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan en die status wordt uiteraard gecontinueerd. Ook de andere rechtsgevolgen die de Tracéwet aan een tracébesluit toekent (zoals de voorbescherming en het niet van toepassing zijn van regels over de natuurtoets) zullen behouden blijven (zie paragraaf 4.3.9 van dit wetsvoorstel). De Tracéwet instrueert de gemeente verder het bestemmingsplan aan te passen aan het tracébesluit binnen één jaar. Die verplichting om het omgevingsplan te wijzigen blijft bestaan, ook als het tracébesluit pas onherroepelijk wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wel wordt voor de termijn waarbinnen dat moet gebeuren, aangesloten bij de termijn die de gemeente krijgt om zijn bestemmingsplannen om te bouwen naar een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen. Hierdoor wordt dat proces, en de keuzes die de gemeente daarin maakt, niet door deze verplichting verstoord. De procedure die in de Omgevingswet is voorgeschreven en die voorafgaat aan de vaststelling van een ontwerpprojectbesluit, komt in hoge mate overeen met de procedure die in de Tracéwet is voorgeschreven voor het tracébesluit. Daarom worden de startbeslissing en de structuurvisie die zijn genomen, respectievelijk vastgesteld op grond van de Tracéwet gelijkgesteld met het voornemen, respectievelijk de voorkeursbeslissing uit de Omgevingswet. Dat betekent dat op de procedures waarin alleen nog deze stappen – die gericht zijn op probleemverkenning en trechtering van oplossingen voorafgaand aan het opstellen van een ontwerpbesluit – zijn gezet, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het nieuwe recht van toepassing zal zijn. Dat is anders als eenmaal een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd. Omdat het tracébesluit een andere juridische werking heeft dan het projectbesluit blijft voor de procedure en het besluit zelf het oude recht van toepassing.

De huidige regelgeving kent nog twee andere figuren die in naam en werking enige overeenkomst vertonen met een projectbesluit: het *projectuitvoeringsbesluit* van de Chw en het *projectplan* van de Waterwet. Beide figuren worden op grond van dit wetsvoorstel in het kader van het overgangsrecht aangemerkt als omgevingsvergunning en niet als projectbesluit. Kortheidshalve wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die overgangsbepalingen.

5.2.8 Instructieregels

Voor instructieregels kent dit wetsvoorstel bewust geen overgangsrecht. Alle bestaande instructieregels van het Rijk en de provincies verliezen hun rechtskracht, behalve voor het afronden van lopende procedures. Daarom is het van belang dat het Rijk – in het Besluit kwaliteit leefomgeving – en de provincies – in hun omgevingsverordeningen – de instructieregels die zij willen behouden opnieuw vaststellen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. De nieuwe regels moeten uiteraard toegespitst zijn op de werking van het nieuwe stelsel. Deze aanpak voorkomt dat bestuursorganen de oude instructieregels moeten toepassen op nieuwe instru-

menten, wat gezien de aard van veel van deze regels zal leiden tot veel hoofdbrekens voor ambtenaren en rechters.

Voor instructieregels zijn drie situaties te onderscheiden:
– *De instructieregel is inhoudelijk ongewijzigd.* Zo zullen veel instructieregels met een Europeesrechtelijke achtergrond weliswaar opnieuw geformuleerd worden, maar toch wat inhoud betreft niet veranderen. De uitvoering van taken en bevoegdheden blijft op dezelfde wijze plaatsvinden als onder het huidige recht.
– *De instructieregel is nieuw of gewijzigd in verband met de stelselherziening.* Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe regels voor geluid en geur van activiteiten. Dergelijke instructieregels worden bij de eerstvolgende vaststelling van een beleidsdocument of besluit uitgevoerd. Daarop is paragraaf 5.2.3 van deze toelichting ingegaan. In het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zal worden voorzien in het hiervoor benodigde overgangsrecht.
– *De instructieregel is nieuw of gewijzigd met een beleidsmatige achtergrond en alleen in de tijd gekoppeld aan stelselherziening.* Om het gewijzigd beleid snel te kunnen laten doorwerken kan bij dergelijke regels bepaald worden dat bestuursorganen in bepaalde omstandigheden een besluit moeten nemen of wijzigen. Uiteraard wordt daarbij rekening gehouden met de bestuurslasten.

5.2.9 Samenvattende weergave
Enkele hoofdlijnen uit de bovenstaande paragrafen zijn in onderstaande tabel samengevat.

Tabel 1. Samenvattende weergave van de overgangsfase

Direct na inwerkingtreding	Eerste jaren na inwerkingtreding	5 jaar na inwerkingtreding	10 jaar na inwerkingtreding
• Gemeenten hebben omgevingsplan van rechtswege. • Digitaal stelsel in de lucht voor nieuw stelsel met behoud van huidige mogelijkheden. • Alle nieuwe besluiten volgens nieuw recht. • Veel provincies hebben in beginsel een omgevingsverordening, mogelijk komt er deels overgangsrecht. • Nieuwe uitvoeringsregelgeving Rijk in werking. • Rijk heeft nationale omgevingsvisie.	• Decentrale overheden zijn bezig met beleidsvorming en nieuwe regelgeving. • Afronding besluitvorming en beroepsprocedures volgens oud recht.	• Ook de gemeenten hebben omgevingsvisies. • Digitaal stelsel verder uitgebouwd met nieuwe mogelijkheden. • Oud recht en oude rechtsfiguren spelen bijna geen rol meer. • Alleen gemeenten werken nog door aan ombouwen omgevingsplannen.	• Stelsel volledig in werking. • De overgangsfase is afgerond en het overgangsrecht speelt geen rol meer.

5.2.10 Overgangsrecht Digitaal Stelsel Omgevingswet
In de voorgaande paragrafen is weergegeven op welke wijze het overgangsrecht wordt vormgegeven voor de oude instrumenten en regels. Niet alle verplichtingen op grond van de Omgevingswet zullen direct met de inwerkingtreding gaan gelden. Er zijn overgangstermijnen voor het opstellen van bijvoorbeeld de gemeentelijke omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook zullen al voor inwerkingtreding van de Omgevingswet gestarte procedures onder het oude recht worden afgehandeld. Deze overgangsperiode stelt eisen aan de vormgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO).

Het omzetten van de oude instrumenten naar volwaardige nieuwe instrumenten vergt tijd. Tot die tijd moet het oude recht ontsloten worden op een manier die gelijkwaardig is aan het huidige dienstverleningsniveau, als het overgangsrecht daarnaar verwijst. In de overgangstermijn worden via het DSO de regels uit oude ruimtelijke instrumenten en informatie uit de nieuwe instrumenten ontsloten om inzicht te bieden wat kan en mag op een locatie. De regels uit oude gemeentelijke en waterschapsverordeningen worden ontsloten via www.overheid.nl

Met het overgangsrecht is ook gewaarborgd dat na de inwerkingtreding van de wet de oude digitale voorzieningen nog enige tijd beschikbaar blijven voor het wijzigen van besluiten die nog in procedure of onder de rechter zijn. Die tijd zal bij koninklijk besluit worden bepaald en zal voor de afzonderlijke instrumenten kunnen verschillen. Het tempo bij de verschillende instrumenten zal worden gemonitord om het juiste tijdstip te kunnen bepalen waarop voorzieningen kunnen worden uitgefaseerd en om eventueel gerichte invoeringsbegeleiding te kunnen bieden om het tempo te versnellen (zie ook paragraaf 6.1 van deze memorie van toelichting).

Uiteraard zullen de gebruikerstoepassingen in het DSO voor het aanvragen van vergunningen en het doen van meldingen op grond van de Omgevingswet gereed zijn als de wet in werking treedt. Maar voor de vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende aanvragen voor vergunningen geldt nog de Wabo, de Waterwet of een andere wet op grond van het overgangsrecht. Dus gedurende een bij koninklijk besluit te bepalen tijd zullen voor inwerkingtreding ingediende vergunningaanvragen op Omgevingsloket.nl door initiatiefnemers nog moeten kunnen worden ingezien en gewijzigd. Bijvoorbeeld voor het geval een bevoegd gezag of de rechter heeft geoordeeld dat aanvullend onderzoek nodig is. Hierin zal het overgangsrecht voorzien tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

De landelijke voorziening voor het indienen van meldingen onder het oude recht zal ten hoogste zes maanden beschikbaar blijven zodat al gedane meldingen nog kunnen worden behandeld. Dit hoeft niet in het overgangsrecht te worden geregeld, omdat voor het Activiteitenbesluit Internetmodule geen wettelijke regeling van toepassing is. Met invoeringsbegeleiding wordt ervoor gezorgd dat de overgang zowel voor initiatiefnemers als het bevoegde gezag soepel verloopt.

Dit wetsvoorstel bevat een aantal bepalingen die hiervoor relevant zijn en die nader worden uitgewerkt in uitwerkingsregelgeving, zoals in paragraaf 2.1.4 van deze memorie van toelichting is opgenomen.

5.3 Opbouw en indeling regels overgangsrecht

In hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel is het overgangsrecht opgenomen dat nodig is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit «overgangsrecht» ziet vooral op het «omklapmoment» van de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel.

In afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten. Deze bepalingen gelden voor alle besluiten op grond van de in artikel 4.1 van het wetsvoorstel opgesomde wetten of onderdelen daarvan en de in artikel 4.2 bedoelde besluiten tot oplegging van een gedoogplicht. Afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel is ook van toepassing op besluiten waarvoor overgangsrechtelijke bepalingen elders in hoofdstuk 4

van dit wetsvoorstel zijn opgenomen, tenzij in de andere afdelingen van dit hoofdstuk een bijzondere regeling is getroffen. Als dat het geval is, wordt dat bij die bijzondere bepalingen uitdrukkelijk vermeld en toegelicht.

In afdeling 4.2 van dit wetsvoorstel is het overgangsrecht opgenomen voor enkele onderwerpen van de Omgevingswet. Het gaat om het overgangsrecht voor omgevingsplannen, omgevingsvisies, omgevingsvergunningen, het DSO, gedoogplichtbeschikkingen, nadeelcompensatie en bestuursrechtelijke sanctiebesluiten. Voor bundeling van het overgangsrecht over deze onderwerpen is gekozen, omdat de overgangsbepalingen zien op rechtsfiguren uit verschillende wetten. Bundeling maakt afzonderlijk overgangsrecht per in te trekken wet voor deze rechtsfiguren overbodig, bewerkstelligt eenheid in het overgangsrecht voor die rechtsfiguren en maakt het overgangsrecht beter toegankelijk.

Voor zover het overgangsrecht voor besluiten of instrumenten niet geregeld is in afdeling 4.1 of afdeling 4.2, is overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.3 van dit wetsvoorstel. Deze afdeling bevat overgangsbepalingen per ingetrokken of gewijzigde wet.

Naast de in hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel opgenomen overgangsbepalingen, zijn er overgangsbepalingen die ook na de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel langdurig relevant zijn voor de toepassing van het nieuwe instrumentarium. Voor de kenbaarheid zijn die bepalingen in de Omgevingswet zelf opgenomen, in het voor overgangsrecht gereserveerde hoofdstuk 22.

6. Invoering Omgevingswet

6.1 Invoeringsbegeleiding

Implementatieprogramma

Tijdens de voorbereiding van het wetsvoorstel is een implementatieprogramma met alle overheden opgesteld. Dit programma heeft een duidelijke focus op de benodigde cultuurverandering. De Omgevingswet heeft immers grote gevolgen voor de uitvoeringspraktijk. Iedereen moet straks naar letter en geest van de wet kunnen werken. Dit is een grote veranderopgave voor de bestuursorganen, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De eerste stap hierin is de stap van bewustwording. Het implementatieprogramma voorziet hierin door het organiseren van onder meer «roadshows», pilots en experimenten om ervaring op de doen met het werken met de Omgevingswet. Daarnaast zijn ondersteuningsmiddelen ontwikkeld waarbij de nieuwe manier van denken centraal staat, zoals handleidingen, colleges en praktijkdagen. De precieze vorm en invulling van de producten zijn op basis van de behoefte bij de bestuursorganen en de gebruikers bepaald.

Implementatiemonitor

Tijdens de voorbereiding van het wetsvoorstel hebben Rijkswaterstaat samen met VNG, UvW en IPO en de betrokken ministeries ook een meerjarige implementatiemonitor opgesteld. Het doel hiervan is het verbeteren van het toepassen van de Omgevingswet door middel van in een leerproces stelselmatig verzamelen en benutten van ervaringen uit de uitvoeringspraktijk. De monitor meet voor de gehele implementatieperiode de voortgang van de mate waarin het nieuwe wettelijke stelsel wordt geïmplementeerd. Ook het doelbereik van het implementatieprogramma wordt gemeten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de vraag of

bestuursorganen voldoende ondersteund worden door het implementatieprogramma en dit hen helpt tijdig klaar te zijn voor de Omgevingswet. Verder wordt de toepasbaarheid van de nieuwe regelgeving in de dagelijkse praktijk gemeten. Deze informatie wordt enerzijds benut bij het vormgeven van het jaarlijkse implementatieprogramma. Anderzijds worden praktische knelpunten, afhankelijk van het stadium waarin de ontwerp wet- en regelgeving zich bevindt en de ruimte die dat biedt, meegenomen bij het ontwerp van die regelgeving.

Na inwerkingtreding van het nieuwe wettelijk stelsel wordt in ieder geval de voortgang van de mate waarin de verbeterdoelen van de stelselherziening worden behaald gemeten.

7. Gevolgen van het wetsvoorstel

7.1 Algemeen

De regering heeft een aantal toetsen laten uitvoeren om een inschatting te kunnen maken van de gevolgen van dit wetsvoorstel voor de samenleving. Die toetsen betroffen vooral de nieuwe elementen die dit wetsvoorstel aan de Omgevingswet toevoegt, maar ook het overgangsrecht dat burgers, bedrijven en overheden werk uit handen neemt. Het gaat om de volgende toetsen en adviezen:

– De Actal-toets (Adviescollege toetsing administratieve lasten, tegenwoordig ATR);
– Onderzoek naar financiële effecten/bedrijfseffectentoets Omgevingswet (SIRA);
– Advies van de Raad voor de rechtspraak en;
– Advies van de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Er heeft geen onderzoek naar de effecten op het milieu plaatsgevonden. De reden hiervoor is dat de Invoeringswet ten opzichte van de Omgevingswet, geen voor de milieueffecten relevante wijzigingen of aanvulling bevat. De Invoeringswet zal daarom niet zal leiden tot extra of andere milieueffecten dan die het PBL eerder in haar onderzoek naar de effecten van de Omgevingswet onderkende.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de effecten die de nieuwe elementen van de Omgevingswet, die met het wetsvoorstel worden ingevoegd, naar verwachting op de Nederlandse samenleving zal hebben voor wat betreft bedrijfseffecten inclusief regeldruk, financiële effecten voor medeoverheden en effecten op de rechtspraak. In het hoofdstuk is niet ingegaan op de adviezen van het Actal en de RvS. Beide adviezen en de reactie hierop zijn op diverse andere plaatsen in deze memorie van toelichting verwoord.

7.2 Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden

Het onderzoeksbureau SIRA Consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van de Invoeringswet voor burgers, bedrijven en overheden en heeft ook de bedrijfseffectentoets uitgevoerd. Het gaat daarbij om de administratieve lasten (zoals de kosten van het invullen van formulieren), de «inhoudelijke nalevingskosten» (zoals de kosten van het lekdicht maken van een vloer) en om de financiële kosten (daarbij kan vooral gedacht worden aan leges). Deze drie kostensoorten vormen samen de nalevingskosten. De vaak gebruikte term regeldruk betreft alleen de administratieve lasten en «inhoudelijke nalevingskosten». Daarnaast heeft SIRA gekeken naar de bestuurlijke lasten, de kosten die overheden maken om regelgeving uit te voeren.

De Invoeringswet leidt voor alle hierboven genoemde belanghebbenden tot een vermindering van kosten. De kostendaling is vooral het gevolg van het «opknippen» van de vergunning voor bouwactiviteiten. Daarnaast geven ook de veranderingen voor het onderdeel nadeelcompensatie een significant effect. Voor de medeoverheden geldt dat de kostendaling deels gecompenseerd wordt doordat de vermindering van de bestuurlijke lasten ook leidt tot minder inkomsten uit leges.

Voor bedrijven en burgers worden de effecten ingeschat op een jaarlijks bedrag van € 29 à 63 miljoen aan reductie van administratieve lasten en € 17 à 36 miljoen aan jaarlijkse reductie van financiële kosten (minder leges).

Voor de medeoverheden gaat het om een reductie van bestuurslasten van € 24 à 55 miljoen per jaar en om minder legesinkomsten van € 16 à 34 miljoen per jaar. Het gaat hierbij vooral om effecten bij gemeenten.

Voor gemeenten leidt de Invoeringswet tot extra eenmalige kosten. Dit komt omdat in de gemeentelijke omgevingsplannen moet worden opgenomen voor welke situaties een vergunning nodig is voor de ruimtelijke toetsing van bouwactiviteiten. Het gaat hierbij om een bedrag van € 4,7 à 8,0 miljoen aan eenmalige kosten.

De genoemde financiële effecten kunnen nog wijzigen wanneer nadere regelgeving bekend is. Dit is vooral relevant voor de effecten van nieuwe regelgeving over de ruimtelijke toetsing van bouwactiviteiten. De specifieke regelgeving wordt later vastgelegd in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Vooral het regeldrukonderzoek naar de effecten van het Invoeringsbesluit Omgevingswet kan daarom nog tot aangepaste inzichten leiden. Van belang is verder dat het daadwerkelijke effect ook afhangt van de keuzes die gemeenten zullen maken over het vergunningvrij bouwen. De wet legt de keuzes hierover bij de gemeenten neer. De aanzienlijke voordelen die de Omgevingswet burgers en bedrijven op dit punt kan bieden (en die kunnen oplopen tot bijna 100 miljoen euro per jaar) treden alleen op als er een categorie bouwwerken vergelijkbaar met de huidige situatie vergunningvrij blijft.

In dit wetsvoorstel wordt de basis gelegd voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze juridische basis is nodig om de processen onder de Omgevingswet digitaal te kunnen ondersteunen. Deze juridische basis is echter niet bepalend voor de invulling van het DSO en daarmee ook niet voor de financiële effecten daarvan. Over de feitelijke invulling en daarmee uiteindelijk ook de financiële effecten, wordt besloten in interbestuurlijke besluitvorming waarbij naast het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen de betrokken partijen zijn.

In het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen financiële afspraken gemaakt over de investerings- en de uitvoeringskosten van het digitaal stelsel. Deze afspraken zijn gebaseerd op een financieel onderzoek. In dat onderzoek zijn de verwachte besparingen en kosten conservatief ingeschat. Door een stapsgewijze aanpak en adequate monitoring worden de risico's beheerst.

7.3 Bedrijfseffectentoets

Dit wetsvoorstel leidt niet tot andere inzichten voor wat betreft de bedrijfseffecten zoals die eerder onderzocht zijn in het kader van de Omgevingswet en de vier basisbesluiten. In principe hebben alle bedrijven in Nederland in meer of minder mate te maken met de

Omgevingswet en de onderliggende regelgeving. De bedrijfseffecten hiervan zijn positief. De bedrijfseffectentoets van dit wetsvoorstel zoals die door SIRA is uitgevoerd voegt hier nog een element aan toe. Eerder is niet gekeken naar het mogelijke effect van de stelselherziening op innovatie.

Voor de gehele stelselherziening geldt dat er bredere mogelijkheden ontstaan voor het toepassen van experimenteerbepalingen. Hierdoor krijgen overheden, burgers en bedrijven meer mogelijkheden om innovaties in de praktijk uit te testen en te bezien of de alternatieven voldoende de publieke belangen kunnen waarborgen. Daarnaast wordt het starten van nieuwe innovatieve initiatieven gestimuleerd doordat de Omgevingswet hiervoor belemmeringen wegneemt. Procedures worden eenvoudiger en korter en planvorming wordt globaler waardoor nieuwe ideeën makkelijker en sneller zijn in te passen.

7.4 Gevolgen voor de rechtspraak

De Raad voor de Rechtspraak heeft advies uitgebracht over de effecten voor de rechtspraak en de gevolgen voor de organisatie en de werklast.

Met de invoering van de Omgevingswet verschuift het accent op vergunningverlening naar algemene regels. Verder zullen, meer dan onder de Wabo het geval is, afzonderlijke besluiten straks in één omgevingsvergunning worden opgenomen. Beide ontwikkelingen betekenen naar het oordeel van de Raad dat ten gevolge van de Omgevingswet minder vergunningen worden verleend, dat die vergunningen inhoudelijk breder zijn en dat handhaving van de algemene regels en verzoeken om maatwerkvoorschriften frequenter zullen voorkomen.

In het eerste jaar na invoering wordt extra ingezet op het opleiden van rechters en juridisch ondersteunende medewerkers. Het aantal zaken over vergunningen zal dalen. Het aantal zaken over handhaving, maatwerkvoorschriften en met name nadeelcompensatie zullen naar verwachting stijgen. De Raad verwacht dat de gemiddelde behandeltijd per zaak toeneemt. Daarbij zullen omgevingsrechtelijke zaken vaker meervoudig worden behandeld dan in de huidige situatie.

Alle factoren in aanmerking nemende, verwacht de Raad voor de Rechtspraak dat de invoering van de Omgevingswet leidt tot een structurele toename van werklast in financiële zin van jaarlijks € 2,1 miljoen. In het eerste jaar is de toename in werklast € 5,8 miljoen. Die gevolgen nemen door de jaren heen af tot de structurele toename in werklast van jaarlijks € 2,1 miljoen is bereikt. De Raad voor de Rechtspraak geeft aan in een botsproef nader te willen verkennen wat de kosten van aanpassingen van de digitale systemen voor gegevensverwerking van de gerechten zullen zijn.

Met de Raad wordt geconstateerd dat door de integratie van wettelijke kaders in de Omgevingswet, diverse vergunningplichten uit geldende wetgeving in de vergunningplicht van de Omgevingswet worden ondergebracht (omgevingsvergunning). Dat hoeft op zich niet te leiden tot een vermindering van het aantal vergunningen dat jaarlijks wordt verleend. De bestaande vergunningplichten zijn in artikel 5.1 Omgevingswet via diverse activiteiten onder de vergunningplicht van de Omgevingswet gebracht, terwijl naar keuze van de aanvrager, los of gelijktijdig de activiteiten kunnen worden aangevraagd. Wel bevat de Omgevingswet de mogelijkheid om meer met algemene regels te werken dan met vergunningplichten dan onder de geldende wetgeving het geval is. Gedacht kan worden aan de eerder genoemde knip tussen de

technische en ruimtelijke bouwactiviteit. Dat hoeft echter niet noodzakelijk tot meer handhavingsprocedures te leiden. Op grond van ervaringen met wetgevingstrajecten uit het verleden (onder meer de vervanging van de milieuvergunningplicht door algemene regels, ingezet vanaf 1994) blijkt dat de tendens van het aantal zaken bij verschuiving van vergunningplicht naar algemene regels juist tegenovergesteld is. Per saldo leidt een dergelijke beweging juist tot een afname van het aantal zaken die aan de rechtspraak worden voorgelegd. De introductie van nieuwe wetgeving leidt voor de rechtspraktijk altijd enige tijd tot een zekere verzwaring van de werklast. De regering verwacht dat de rechtspraak in staat zal zijn om deze tijdelijke werklastverzwaring in haar bedrijfsvoering kan op te vangen. Daarna verwacht de regering geen structurele werklastverzwaring. Tenslotte stelt de Raad vooral over nadeelcompensatie een toename van het aantal zaken te verwachten. De Raad baseerde zich daarbij nog op de situatie waarin het forfait ten minste 5% bedroeg. De regering verwacht dat de keuze voor een vast forfait van 5% en de verschuiving van het aangrijpingspunt voor schade naar de daadwerkelijke realisatie van activiteiten per saldo tot minder zaken leiden. Het SIRA onderzoek ondersteunt dit.

7.5 PIA onderzoek informatieverstrekking uitvoering en handhaving

In het kader van de Wet VTH heeft een PIA onderzoek plaatsgevonden naar de informatieverstrekking over uitvoering en handhaving. Voor de Omgevingswet heeft met betrekking hiertoe geen aanvullend onderzoek meer plaatsgevonden en wordt naar dat onderzoek verwezen. Dit is een ander PIA onderzoek dan het PIA onderzoek in relatie tot het DSO.

7.6 Evaluatie

De omgevingswet bevat een evaluatie bepaling in artikel 23.9 waarin staat dat de Omgevingswet elke vijf jaar geëvalueerd wordt op de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk. Om een goed beeld te krijgen van de werking van het stelsel, ligt het in de rede om alle onderdelen van het stelsel te evalueren. Onderstaande punten zullen daarbij in ieder geval aan de orde komen:

– De vraag of een gelijkwaardige bescherming van de fysieke leefomgeving en een gelijkwaardige rechtsbescherming wordt bereikt;
– De wijze waarop de verschillende overheidslagen hun taken uitvoeren en de samenhang daarin;
– De vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de Omgevingsdiensten spelen en;
– De vraag of de globale en flexibele omgevingsplannen, de toenemende betekenis van algemene en specifieke zorgplichten en het nieuwe systeem van nadeelcompensatie voldoende houvast bieden aan initiatiefnemer, burger, bestuurder en rechter.

Bij de evaluatie zal uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten, noch naar beschermen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de implementatiemonitor waarin naar aanleiding van motie-Çegerek/Veldman de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk voor bedrijven onderdeel zijn worden opgenomen. De regering zal de maatwerkmogelijkheden in de Omgevingswet goed monitoren om zo passend te kunnen reageren als toepassing van maatwerk onevenredige ongewenste effecten heeft. Dit wordt meegenomen als onderdeel van de implementatie-monitor.

Bij de evaluatie zal ook gekeken worden naar de werking van instrumenten van het nieuwe stelsel, met bijzondere aandacht voor de zes kerninstrumenten, maar ook voor regels die de toepassing van deze instrumenten aansturen, zoals omgevingswaarden en instructieregels. Deze instrumenten en regels zijn immers van belang voor de werking van het stelsel en kunnen niet los gezien worden van de balans tussen beschermen en benutten.

8. Advisering en consultatie

8.1 Algemeen

Dit wetsvoorstel is begin 2017 in consultatie gebracht en voor advisering aangeboden aan diverse adviesorganen. In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van de uitkomsten van die adviezen en consultatie-reacties beschreven. Bij de algemene en artikelsgewijze toelichting wordt gerichter op de verwerking van de adviezen ingegaan.

8.2 Advisering

Er zijn adviezen uitgebracht door:
– De Adviescommissie Omgevingswet;
– Actal (Adviescollege toetsing regeldruk);
– De Autoriteit persoonsgegevens;
– De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
– De Raad voor de Rechtspraak.

Ook hebben ILT, ProRail en Rijkswaterstaat uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen uitgevoerd.

8.3 Consultatie

Begin 2017 is de (internet)consultatie gestart van dit wetsvoorstel. Er is een groot aantal reacties ontvangen van burgers, bedrijven en belangenorganisaties zoals het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (UvW), VNO-NCW en de Stichting Natuur & Milieu in samenwerking met andere milieuorganisaties. In totaal zo'n 1600 verschillende punten. Deze reacties hebben geleid tot een aantal aanpassingen en verduidelijkingen in de voorliggende wetsteksten en toelichting. Onderstaand wordt voor de hoofdonderwerpen uit dit wetsvoorstel beschreven welke aanpassingen gedaan zijn.

Nadeelcompensatie

In diverse botsproeven met partijen uit het veld is de voorgestelde nadeelcompensatieregeling getoetst. Om een beter (cijfermatig) beeld te krijgen over de behandeling van verzoeken om planschade en nadeelcompensatie in de praktijk, is op 7 februari 2017 een enquête uitgezet onder gemeenten, provincies en waterschappen. Van de in totaal 423 benaderde organisaties hebben 203 hierop gereageerd. De resultaten hiervan zijn meegenomen bij de uitwerking van de nadeelcompensatieregeling.

De consultatiereacties en de bevindingen uit de botsproeven geven steun voor het verleggen van het aangrijpingspunt voor schadevergoeding naar het moment waarop een vergunning wordt verleend of een activiteit start. Wel vragen partijen zich af hoe dit in de praktijk gaat werken. Dit is verduidelijkt in de algemene en artikelsgewijze toelichting.

Normaal maatschappelijk risico

In het wetsvoorstel was een forfait opgenomen waarmee de eerste 5% van directe en indirecte schade niet wordt vergoed. Deze schade valt onder het normaal maatschappelijk risico. Argument voor deze regeling voor directe en indirecte schade is dat schade in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken uniform wordt behandeld.

Om tegemoet te komen aan het advies van de adviescommissie Omgevingswet en de consultatiereactie van onder andere VNO-NCW en diverse marktpartijen is het forfait van 5% voor normaal maatschappelijk risico voor directe schade uit het wetsvoorstel gehaald. Belangrijkste motivatie is dat het niet redelijk is dat een eigenaar die schade ondervindt een deel van die schade zelf moet betalen.

Schaduwschade

Diverse partijen vonden dat schaduwschade ook geregeld moet worden vooral voor schrijnende gevallen. De VNG vindt dit niet noodzakelijk. In het wetsvoorstel is niet gekozen voor een schaduwschaderegeling omdat blijkt dat de schrijnende gevallen in de praktijk meestal worden opgelost. Voor schaduwschade moet de oplossing in de eerste plaats worden gezocht in beter omgevingsmanagement en snellere besluitvorming.

Automatisch toekennen schadevergoeding

Actal vraagt om het verkrijgen van schadevergoeding eenvoudiger te maken door deze automatisch toe te kennen. Het is altijd mogelijk om als projectontwikkelaar een schadevergoedingsregeling te treffen met omwonenden. Het is niet mogelijk dit wettelijk vast te leggen omdat dit niet past binnen de A.

Schadevergoeding bij gedoogplichten

De UvW, IPO en de adviescommissie Omgevingswet kunnen zich niet vinden in het voorstel in de Invoeringswet om de schadeloosstelling voor alle gedoogplichten door de civiele rechter te laten vaststellen in plaats van door de bestuursrechter. Zij vrezen dat dit een drempel opwerpt voor burgers door hogere kosten en de verplichte procesvertegenwoordiging door een advocaat en willen daarom dat in ieder geval voor de gedoogplichten in het waterdomein de bestuursrechter bevoegd blijft. Er is in het wetsvoorstel voor de civiele rechter gekozen omdat dit de rechter is die voor het merendeel van de huidige gedoogplichten de bevoegde rechter is en vanuit de wens om de rechtsgang bij alle gedoogplichten te uniformeren.

Knip tussen bouwtechnische en ruimtelijke regels voor de bouw

De meeste partijen reageren positief op de voorgestelde «knip» omdat het aantal vergunningen hierdoor afneemt. De adviescommissie Omgevingswet is positief over de knip, maar vindt dat er geen nadere rijksregels moeten volgen voor een vergunningvrije categorie omdat dit het «decentraal, tenzij» principe van de wet doorkruist.

Zoals aangekondigd in de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel zal de regering in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet inzetten op het vergunningvrij houden van de huidige vergunningvrije bouwwerken uit het bouwbesluit (zoals een dakkapel aan de achterzijde of een uitbouw) om de positieve effecten van de knip te maximaliseren. Actal beveelt dit ook aan. VNG en de G4 vragen hier wel de mogelijkheid

om in bepaalde gevallen af te wijken van een vergunningvrije categorie. Bij de invulling van het voorgenomen Invoeringbesluit Omgevingswet zal hier het gesprek met de gemeenten over worden gevoerd.

Omgevingsplan en omgevingsplanactiviteit

Rondom de werking van het omgevingsplan en de omgevingsplanactiviteit zijn veel vragen gesteld. Insprekers vragen zich af welke zaken in het omgevingsplan moeten, kunnen en niet mogen. Ook wil men weten hoe de inspraak georganiseerd is.

Over de omgevingsplanactiviteit die niet binnen het omgevingsplan past geven verschillende partijen en ook de Adviescommissie omgevingsrecht aan dat ze terug willen naar de term afwijkactiviteit en dat deze activiteit kenbaar moet zijn in het DSO. Deze vergunning betekent immers dat op een bepaalde locatie iets anders geldt dan in het omgevingsplan staat. De regering heeft ervoor gekozen om de term buitenplanse omgevingsplanactiviteit te hanteren voor die activiteiten die worden toegestaan die in strijd zijn met het omgevingsplan.

Reguliere of uitgebreide voorbereidingsprocedure Algemene wet bestuursrecht

In het wetsvoorstel is opgenomen dat aanvragers kunnen verzoeken om toepassing van de uitgebreide voorbereidingsprocedure (Awb 3.4). De bestuurlijke partners willen graag zelf de mogelijkheid hebben om de uitgebreide voorbereidingsprocedure toe te passen. Ook de adviescommissie Omgevingswet raadt dit aan omdat ze vindt dat het openbaar bestuur moet bepalen hoe de burger in de procedure wordt betrokken. De regering houdt vast aan het beperkt toepassen van de uitgebreide procedure omdat verkorting van de doorlooptijd van procedures een belangrijke pijler in de stelselherziening is. Wel is naar aanleiding van de motie-Meijer c.s.[75] in de Eerste Kamer tijdens het debat over de ontwerpen van de algemene maatregelen van bestuur de mogelijkheid opgenomen dat het bevoegd gezag met instemming van de aanvrager de uitgebreide voorbereidingsprocedure toepast.

Voorbeschermingsregels

In dit wetsvoorstel is opgenomen dat voorbeschermingsregels voortaan in het omgevingsplan worden opgenomen. Hier is brede steun voor. Provincies hadden vragen over de praktische uitvoering omdat deze regels vaak in veel gemeenten gelden en dus in veel plannen moeten landen. Er is hiervoor een wetstechnische oplossing bedacht zodat een provincie niet al die omgevingsplannen hoeft aan te passen om de voorbescherming te laten werken. Deze wordt in deze memorie van toelichting toegelicht.

DSO

IPO en VNG spreken zich positief uit over de regeling van het DSO in dit wetsvoorstel. IPO acht de Omgevingswet niet uitvoerbaar zonder een goed werkend DSO. VNG en de UvW missen het belang van interbestuurlijke samenwerking in de memorie van toelichting. Alle partijen en de adviescommissie Omgevingswet benadrukken het tijdig gereed komen van standaarden. Dit wetsvoorstel biedt de grondslag om deze standaarden vast te leggen bij ministeriële regeling. De adviescommissie pleit voor realistische ambities bij de start van het DSO (handhaven

[75] Kamerstukken I 2016/27, 33 118, AB.

huidige dienstverlening) en strakke inrichting van het DSO als ICT project met een aparte Deltacommissaris. De autoriteit persoonsgegevens heeft met behulp van een privacy impact assessment het wetsvoorstel beoordeeld. Hoe deze opmerkingen verwerkt zijn wordt toegelicht in de algemene toelichting over het DSO.

In de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel is meer benadrukt dat het DSO een gezamenlijke inspanning van alle bestuurlijke partners vergt. In het kader van het DSO wordt aan standaarden voor het uitwisselen en vergelijken van gegevens gewerkt. De aanwijzing van het DSO als groot project komt tegemoet aan de wens van de adviescommissie van een strakke vormgeving van het DSO als ICT project.

Wet VTH en punitieve handhaving/bestuurlijke boete

IPO en VNG pleiten voor een bredere inzet van het instrument van de bestuurlijke boete. In opdracht van het toenmalige Ministerie van Justitie en Veiligheid is een evaluatie Wet OM-afdoening uitgevoerd. De onderzoeksresultaten worden deze zomer openbaar gemaakt. Het kabinetsstandpunt over het ongevraagd advies van de Afdeling Advisering van de Raad van State over rechtsbescherming voor burgers bij de oplegging van punitieve sancties is 14 mei 2018 naar de Tweede Kamer gestuurd.[76] Het debat hierover met de Tweede Kamer is gaande. De uitkomst van het debat zal worden betrokken bij de verdere ontwikkelingen rond de bestuurlijke boete. Het overleg met IPO, VNG en de Unie van Waterschappen wordt gecontinueerd.

Overgangsrecht

Op hoofdlijnen kan het overgangsrecht op steun rekenen. Er leefden vragen over de uitwerking in specifieke gevallen vooral over de overgang van bestemmingsplan naar omgevingsplan en de overgang van inrichting naar activiteiten. In de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel is op deze vragen ingegaan.

VNO-NCW vindt de in de consultatieversie van de Invoeringswet voorgestelde overgangstermijn van tien jaar voor omgevingsplannen te lang. Deze lange overgangstermijn zou leiden tot een onoverzichtelijk en duur stelsel en onvoldoende prikkels geven om aan de slag te gaan met de Omgevingswet, wat leidt tot uitstel van de positieve effecten van de Omgevingswet. VNG en de adviescommissie Omgevingswet geven juist aan tien jaar een redelijk termijn te vinden voor de circa 50.000 bestemmingsplannen die moeten worden omgezet. De adviescommissie ziet een implementatie met verschillende snelheden voor zich, geen big bang. Deze spreiding geeft volgens de adviescommissie ruimte voor een effectieve inzet van mensen en middelen. Bestuurlijk heeft het kabinet met de VNG de afspraak gemaakt dat gemeenten tot 2.029 jaar de tijd hebben om hun bestemmingsplannen om te zetten. Door het verschuiven van de inwerkingtredingsdatum naar 1 januari 2021 is de termijn vanaf de inwerkingtredingsdatum korter geworden. Om de overgang soepel te laten verlopen wordt de initiatiefnemer in de overgangsperiode via het DSO naar de juiste regelgeving geleid. In de sfeer van implementatieondersteuning zullen gemeenten gestimuleerd worden om voortvarend aan de slag te gaan met de ombouw van hun bestemmingsplannen naar omgevingsplannen.

[76] Kamerstukken II 2017/18, 34 775 VI, nr. 102.

II. DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

Onderdeel A (artikel 1.1 Omgevingswet)

Als gevolg van het voorgestelde tweede lid van artikel 1.1 van de Omgevingswet, zullen de definities die in algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet zijn opgenomen, ook gelden voor ministeriële regelingen waarvoor de bevoegdheid om regels te stellen rechtstreeks uit de Omgevingswet voortvloeit. De voorgestelde bepaling biedt echter ruimte om in de ministeriële regeling hiervan af te wijken. De definities die zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen dus ook van toepassing zijn op de voorgenomen Omgevingsregeling, tenzij hiervan in die regeling expliciet zal worden afgeweken. Dit biedt flexibiliteit om waar nodig op het niveau van een ministeriële regeling een afwijkende definitie op te nemen.

Onderdeel B (artikel 1.5 Omgevingswet)

De verwijzingen in artikel 1.5 naar artikel 5.1 van de Omgevingswet worden technisch aangepast aan de wijzigingen die met dit wetsvoorstel in artikel 5.1 worden aangebracht.

Artikel 1.5 heeft betrekking op de toepassing van de Omgevingswet in de exclusieve economische zone (hierna: EEZ) en op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de EEZ bevinden. Dit artikel verwijst naar bepaalde vergunningplichtige activiteiten als bedoeld in artikel 5.1.

Verder wordt een wetssystematische aanpassing voorgesteld van artikel 1.5, derde lid. Met dit artikellid is beoogd om alle regels op grond van de Omgevingswet over de stortingsactiviteit op zee, dus ook de regels die bij algemene maatregel van bestuur of bij ministeriële regeling zijn gesteld, ook van toepassing te verklaren op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de EEZ bevinden. De regels over de stortingsactiviteit op zee op grond van de Omgevingswet, met inbegrip van artikel 1.5, derde lid, betreffen implementatie van het Londen-protocol. De enkele verwijzing in artikel 1.5, derde lid, naar het verbod uit artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d (nieuw), is onvoldoende om het van toepassing zijn van het gehele pakket aan regels over de stortingsactiviteit op zee op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de EEZ bevinden te bereiken. Met de voorgestelde wijziging wordt hierin alsnog voorzien.

Onderdeel C (artikel 1.7a (nieuw) Omgevingswet)

Het voorgestelde artikel 1.7a bevat een strafrechtelijk handhaafbaar verbod om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Het artikel is een vangnet: de toepassing is begrensd tot gevallen die niet onder meer specifieke regels vallen (artikel 1.8, tweede lid). Het gaat niet om handelen of nalaten met beperkte gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Er moet sprake zijn van aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Gedacht kan worden aan

milieuverontreiniging die aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem of water veroorzaakt. Bij algemene maatregel van bestuur zal de omvang van deze gevolgen nader worden geduid. Artikel 1.7a vormt ook het sluitstuk van de nationale regelgeving ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht[77]. Bij algemene maatregel van bestuur zullen gevallen worden aangewezen die met het wettelijke verbod worden geïmplementeerd. Dit betreft onder meer een voortzetting van enkele gevallen die nu onder de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming vallen.

Artikel 1.7a biedt een uniforme bepaling die voor heel Nederland geldt. De toepassing daarvan is niet afhankelijk van de vraag of er sprake is van een nationaal of decentraal belang. Daarom wordt voorgesteld deze bepaling, net als de algemene zorgplichten, in hoofdstuk 1 van de Omgevingswet op te nemen. Daarmee wordt voor heel Nederland gewaarborgd dat tegen verwijtbaar handelen of nalaten dat leidt tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zo nodig strafrechtelijk kan worden opgetreden, als over die activiteit of dat nalaten geen specifieke regels zijn gesteld.

Richtlijn milieustrafrecht

De richtlijn milieustrafrecht verplicht de lidstaten in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepalingen in het Gemeenschapsrecht inzake milieubescherming (overweging 10). De doelstelling van de richtlijn is het garanderen van een doeltreffender bescherming van het milieu (artikel 1). Achtergrond van de richtlijn is vooral de behoefte aan meer afschrikkende sancties voor activiteiten die schadelijk zijn voor het milieu (overweging 5). De strafbaar te stellen handelingen moeten wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid zijn begaan (artikel 3, aanhef). Die handelingen zijn volgens artikel 3 onder meer: het lozen, uitstoten of anderszins brengen van een hoeveelheid materie of ioniserende straling in de lucht, de grond of het water, waardoor de dood van of ernstig letsel aan personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt of dreigt te worden veroorzaakt (onderdeel a), het exploiteren van een bedrijf waar een gevaarlijke activiteit wordt verricht of waar gevaarlijke stoffen of preparaten worden opgeslagen of gebruikt, waardoor buiten dat bedrijf de dood van of ernstig letsel aan personen of aanzienlijke schade als boven beschreven wordt veroorzaakt of dreigt te worden veroorzaakt (onderdeel d) en elke gedraging die aanzienlijke schade toebrengt aan een beschermde habitat (onderdeel h). De delicten moeten strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties (artikel 5). Waar de richtlijn spreekt over handelingen, is in de terminologie van de Omgevingswet sprake van activiteiten. Materieel is dit hetzelfde.

Het element «wederrechtelijk» betekent: in strijd met wettelijke bepalingen of een besluit van een bestuursorgaan ter uitvoering van de Europeesrechtelijke (en internationaalrechtelijke) wetgeving, opgenomen in de bijlagen bij de richtlijn (artikel 2). Bijlage A bevat 69 richtlijnen en verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het betreft naast brede richtlijnen zoals de richtlijn industriële emissies en de kaderrichtlijn water ook sectorale richtlijnen zoals de richtlijn stedelijk afvalwater, de zwemwaterrichtlijn, de grondwaterrichtlijn, de richtlijn

[77] Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU L 328).

autowrakken, de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht, de richtlijn winningsafval en de habitatrichtlijn.

In de huidige Nederlandse wetgeving is de richtlijn milieustrafrecht geïmplementeerd via enerzijds strafbaarstelling in sectorale omgevingsrechtelijke regelgeving in samenhang met artikel 1a Wedvan inbreuken op die regelgeving, en anderzijds strafbaarstelling van gemeengevaarlijke milieu-inbreuken in het Wetboek van Strafrecht.[78] Wat betreft het Wetboek van Strafrecht kan worden gewezen op de artikelen 173a en 173b. Die artikelen zien op het wederrechtelijk brengen van een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater als sprake is van opzet of schuld, onder meer als daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is. Als het feit iemands dood ten gevolge heeft, geldt een hoger strafmaximum. Ook de artikelen 161quater en 161quinquies van het Wetboek van Strafrecht strekken mede ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht. Die artikelen betreffen het blootstellen van mensen, dieren, planten of goederen aan ioniserende stralen en het besmetten van mensen, dieren, planten, goederen, bodem, water of lucht met radioactieve stoffen. De huidige omgevingsrechtelijke wetten waarin de richtlijn milieustrafrecht is geïmplementeerd, zijn onder meer de Wabo, de Wet milieubeheer, de Waterwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet bodembescherming, de Meststoffenwet, de Wet natuurbescherming, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en de Kernenergiewet. Het gaat hierbij veelal om verboden om zonder vergunning een bepaalde activiteit te verrichten of om algemene regels over activiteiten. Van deze omgevingsrechtelijke regelgeving gaat het merendeel geheel of gedeeltelijk op in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.

Momenteel is ook met meer algemene bepalingen uitvoering gegeven aan de richtlijn. Dit betreft onder meer de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming en artikel 10.1 Wm. Deze kunnen ook een verbod inhouden om bepaalde activiteiten met een aanzienlijk nadelig effect op de fysieke leefomgeving te verrichten. Die gevallen vallen – voor zover niet in rijksregels of decentrale regels geregeld – in het vervolg onder de werking van het nieuwe artikel 1.7a. Dit artikel waarborgt daarmee de volledige implementatie van de richtlijn milieustrafrecht. De gevallen waarin dat aan de orde is, zullen bij algemene maatregel van bestuur worden geëxpliciteerd, zodat die voor eenieder kenbaar zijn.

Vangnet

Artikel 1.7a vervult de functie van vangnet voor activiteiten die niet op grond van andere hoofdstukken van de Omgevingswet geregeld zijn in rijksregelgeving of decentrale regelgeving. Het wettelijke stelsel van de Omgevingswet biedt deze voorziening nu nog niet. Artikel 1.7a is een vangnet, geen zorgplicht. De bepaling bevat geen algemeen geformuleerde zorgverplichting die de normadressaat ruimte laat voor een variëteit in gedragsalternatieven. Het bevat een verbod op het verrichten of nalaten van bepaalde activiteiten, die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben.

De meeste regels op grond van de Omgevingswet worden gesteld om veel voorkomende activiteiten te reguleren. Niettemin zullen zich altijd andere situaties kunnen voordoen waarin schade wordt toegebracht aan de fysieke leefomgeving. Deze activiteiten vallen meestal onder een specifieke bepaling, bijvoorbeeld een bepaling over het lozen of storten

[78] Zie de mededeling van de toenmalige Minister van Veiligheid en Justitie van 9 december 2010 over de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht (Stcrt. 2010, 19612).

van afvalstoffen of over een beperkingengebiedactiviteit. Voor zover het echter gaat om onvoorziene gevolgen van bedoelde activiteiten of om nieuwe activiteiten, biedt artikel 1.7a een mogelijkheid om op te treden met het oog op de bescherming van de fysieke leefomgeving.

De vangnetfunctie van artikel 1.7a ziet ook op het nalaten van activiteiten. Zoals ook blijkt uit artikel 1.2, derde lid, van de Omgevingswet, kunnen gevolgen voor de fysieke leefomgeving niet alleen voortvloeien uit een «doen», maar ook uit een «niet doen». Ook in de richtlijn milieustrafrecht wordt het uitblijven van een handeling gelijkgesteld met een actieve handeling omdat beide hetzelfde effect kunnen hebben. Daarom is het nalaten van een activiteit opgenomen in artikel 1.7a, gekoppeld aan dezelfde condities als het verrichten van een activiteit. Nalaten is over het algemeen nauwelijks geregeld. Een voorbeeld van nalaten waarvoor artikel 1.7a ingezet zou kunnen worden, is de situatie dat bij het transport van bodembedreigende stoffen over de weg of het spoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan. Stel dat bij het transport met een tankauto gevaarlijke stoffen vrijkomen en in de bodem, het (grond- en oppervlakte)water of de lucht terechtkomen en de bestuurder geen maatregelen treft die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te beperken. Denk aan maatregelen zoals het inzetten van absorptiemiddelen. Dit kan, afhankelijk van de omstandigheden, worden gekwalificeerd als grove nalatigheid met als gevolg dat de verontreiniging of aantasting van de fysieke leefomgeving wordt vergroot of de veiligheid in het geding is, bijvoorbeeld bij ontvlambare of ontplofbare stoffen.

Soms doet zich bij een activiteit een gebeurtenis voor die afwijkt van het normale verloop van die activiteit, zoals een storing, ongeluk of calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Dan is sprake van een ongewoon voorval. Denk aan een plotselinge grote brandstoflekkage vanuit een installatie. Voor dergelijke gevallen bevat afdeling 19.1 van de Omgevingswet een speciale regeling. Deze regeling is in eerste instantie gericht tot het bevoegd gezag, dat moet optreden en de veroorzaker moet verplichten tot het treffen van maatregelen. Als bijvoorbeeld een dergelijke beslissing tot het treffen van maatregelen is genomen, is sprake van specifieke regels in de zin van artikel 1.8, tweede lid, waarvoor het verbod van artikel 1.7a wijkt.

Daarnaast kan artikel 1.7a als vangnet betekenis hebben bij onvoorziene activiteiten waarbij bij het centraal en decentraal stellen van regels op grond van de Omgevingswet geen rekening is gehouden of bij het nalaten van activiteiten waardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen ontstaan. Dat bepaalde activiteiten niet te voorzien zijn, is onvermijdelijk in een maatschappelijke werkelijkheid die divers en dynamisch is. Als gevolg van bijvoorbeeld technische ontwikkelingen kunnen activiteiten en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de fysieke leefomgeving snel wijzigen of kunnen nieuwe activiteiten ontstaan. Het vangnetartikel voorkomt dat op het moment van het opstellen van de wet- en regelgeving onvoorziene activiteiten die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben, buiten het toepassingsbereik van de regelgeving vallen. Uiteraard geldt hierbij dat voor de toepassing relevant is of er sprake is van verwijtbaar handelen of nalaten. Daarbij is onder meer relevant of de overtreder wist of had moeten weten dat er daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (zouden kunnen) ontstaan.

Het verbod van het voorgestelde artikel 1.7a draagt bij aan de verwezenlijking van de doelen van de Omgevingswet, bijvoorbeeld wanneer de veiligheid of de gezondheid in gevaar komt (zie in dit verband ook artikel 1.2, vierde lid, van de Omgevingswet). Daarnaast biedt artikel 1.7 een zorgplicht die betrekking heeft op (het voorkomen of beperken van) activiteiten met nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Anders dan bij artikel 1.7a geldt daarvoor niet het criterium «aanzienlijke» en is er ook geen concretisering bij algemene maatregel van bestuur. Artikel 1.7 kan uitsluitend bestuursrechtelijk gehandhaafd worden. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de zorgplicht van artikel 1.7 onverkort geldt voor degene die een activiteit verricht, en daarbij nalaat dat te doen wat nodig is om gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld is het nalaten van veiligheidsmaatregelen bij een installatie. Artikel 1.7 staat dan ook naast artikel 1.7a; het geldt niet als een specifieke bepaling waarvoor artikel 1.7a terugtreedt als bedoeld in artikel 1.8, tweede lid.

Toepassing begrensd en nader geduid

In lijn met de richtlijn milieustrafrecht is artikel 1.7a beperkt tot activiteiten met (dreigende) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt helder dat het moet gaan om activiteiten met (dreigende) aanzienlijke gevolgen. Gedacht kan worden aan het verontreinigen, aantasten en beschadigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het kan hierbij gaan om het toebrengen van onherstelbare (of tegen zeer hoge (maatschappelijke) kosten te herstellen) schade aan de fysieke leefomgeving of aan een onderdeel daarvan. Beperkte gevolgen vallen er in elk geval niet onder. Als er geen sprake is van aanzienlijke nadelige gevolgen, is strafrechtelijke handhaving niet aan de orde. Eventueel kan wel bestuursrechtelijk worden opgetreden op grond van artikel 1.7. De nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving moeten zijn ontstaan of, als dat nog niet het geval is, moeten dergelijke gevolgen dreigen te ontstaan. Het element van dreiging is een hogere drempel dan de enkele waarschijnlijkheid dat het gevolg zal intreden. Het voorgaande geldt niet alleen voor het verrichten, maar ook voor het nalaten van een activiteit.

Het tweede lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur de toepassing van het eerste lid wordt uitgewerkt of begrensd, in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht. In die regels zal een duiding worden gegeven wanneer sprake is van aanzienlijke gevolgen (onderdeel a). Deze duiding is van belang voor de kenbaarheid en toepasbaarheid van de bepaling en daarmee voor de rechtszekerheid. Er zijn twee belangrijke verschillen tussen deze bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels en de regels die worden gesteld op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet (uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving). Ten eerste gaat artikel 1.7a uit van de strafbaarheid van onbenoemde activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen, terwijl op grond van artikel 4.3 regels worden gesteld over concrete activiteiten. Ten tweede gelden de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, hier niet, waardoor het verbod ook van toepassing is op activiteiten die in beginsel niet voor regulering op nationaal niveau in aanmerking komen (zie verder hierna onder: «Regeling op nationaal niveau»).

Daarnaast bevat het tweede lid een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur een nadere duiding te geven van de gevallen die onder artikel 1.7a vallen (onderdeel b). Bij algemene maatregel van bestuur zullen, in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht, gevallen worden aangewezen die onder het bereik van het artikel vallen. Dit betreft

onder meer de gevallen, waaraan nu via artikel 13 van de Wet bodembescherming uitvoering aan de richtlijn wordt gegeven. Hiermee wordt in de regelgeving nader houvast geboden voor de gelding en toepassing van dit artikel.

De richtlijn milieustrafrecht verplicht de lidstaten ertoe de in artikel 3 van de richtlijn genoemde handelingen strafbaar te stellen als zij opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid worden begaan. De Nederlandse strafwetgeving werkt met de bestanddelen opzet en schuld. Het element van opzet is verdisconteerd in de toepassing van de Wed. Met grove nalatigheid gepleegde delicten zitten tussen opzetdelicten en schulddelicten in. Met grove nalatigheid gepleegde delicten vallen in de Nederlandse strafwetgeving onder het bereik van de schulddelicten.[79] De richtlijn laat de lidstaten uitdrukkelijk ruimte voor deze wijze van implementatie. De richtlijn voorziet namelijk in minimumregels; het staat de lidstaten vrij om strengere maatregelen vast te stellen (zie overweging 12 van de richtlijn). Daarmee wordt de bestaande lijn van implementatie van de richtlijn milieustrafrecht voortgezet. Behalve strafrechtelijk, kan artikel 1.7a ook bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. Bij bestuursrechtelijke handhaving kan deze bepaling ook worden toegepast als geen sprake is van opzet.

Verder zorgt artikel 1.8, tweede lid, voor de afgrenzing van het verbod uit artikel 1.7a ten opzichte van activiteiten die zijn toegestaan of gereguleerd op grond van de Omgevingswet. Dit maakt helder dat activiteiten die overeenkomstig de gestelde regels of vergunningvoorschriften (dus rechtmatig) worden verricht, niet onder de werking van artikel 1.7a vallen, bijvoorbeeld wanneer een activiteit conform een verkregen vergunning wordt verricht. Ook geldt dat als er een specifieke wettelijke bepaling op centraal of decentraal niveau is die wordt overtreden, bijvoorbeeld het verbod om zonder vergunning een activiteit te verrichten als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet, (het bestraffen op grond van) die bepaling voorgaat. In beide gevallen is het verbod van artikel 1.7a dus niet van toepassing. In de door de richtlijn milieustrafrecht vereiste strafrechtelijke handhaving is dan dus al op andere wijze voorzien. Ook activiteiten die op grond van andere hoofdstukken van de Omgevingswet zijn geregeld, kunnen uiteraard op grond van de desbetreffende bepalingen worden gehandhaafd. Dit kan bestuursrechtelijk en vaak ook strafrechtelijk. De bepalingen die op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet in het Besluit activiteiten leefomgeving zullen worden opgenomen zijn hiervan een voorbeeld. In dit verband is het ook van belang dat voor de meeste activiteiten die op grond van de Omgevingswet gereguleerd zijn een specifieke zorgplicht zal gelden voor degene die de activiteit verricht. Als zich bij een gereguleerde activiteit gevolgen voor de fysieke leefomgeving voordoen waarin de vergunningvoorschriften op grond van artikel 5.34 of de concrete algemene regels op grond van artikel 4.3 niet voorzien, kan op grond van de specifieke zorgplicht gehandhaafd worden en is artikel 1.7a dus niet van toepassing.

Regeling op nationaal niveau

Voorgesteld wordt in hoofdstuk 1 van de Omgevingswet een uniforme bepaling op te nemen die voor heel Nederland geldt. Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel Omgevingswet was voorzien alle strafrechtelijk handhaafbare burgerbindende regels van het Rijk op te nemen in de algemene maatregelen van bestuur, in het bijzonder in het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij nader inzien blijkt het beter deze regel op te

[79] Zie de mededeling van de toenmalige Minister van Veiligheid en Justitie van 9 december 2010 over de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht (Stcrt. 2010, 19612).

nemen op wetsniveau. Het onvoorziene karakter van de activiteiten was een van de redenen waarom opname van een bepaling in het Besluit activiteiten leefomgeving met de strekking van artikel 1.7a niet mogelijk bleek. Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat algemene regels voor onder meer milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten die in dat besluit zijn benoemd. Voor die activiteiten bevat dat besluit een specifieke zorgplicht, die bestuurs- en strafrechtelijk handhaafbaar is. Activiteiten die niet zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving vallen dus ook niet onder de werking van die specifieke zorgplicht. Het omvormen van dat besluit om ook niet-benoemde activiteiten te accommoderen zou leiden tot een forse systeembreuk binnen de op de Omgevingswet gebaseerde uitvoeringsregelgeving.

De regering stelt daarom voor om het strafrechtelijk handhaafbare verbod op rijksniveau te regelen en vast te leggen in de wet. De voorgestelde bepaling ziet ook op activiteiten die in beginsel niet voor regelgeving door het Rijk in aanmerking komen, gegeven het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel dat is verankerd in artikel 2.3 van de Omgevingswet. Het is doelmatig en doeltreffend om te voorzien in een landelijke uniforme regel, ook omdat er sprake is van implementatie van een EU-richtlijn. Dit is een omstandigheid die in artikel 2.3, derde lid, afzonderlijk wordt genoemd als argument voor regelgevend optreden door het Rijk. Met het nieuwe artikel wordt voorzien in een landelijk uniforme bescherming en een gelijkwaardig niveau van strafbaarstelling. Ook komt dit ten goede aan de eenheid in de toepassing en uitvoering door openbaar ministerie en strafrechter.

Strafbaarstelling en uitvoering

Aangezien het gaat om aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, wordt voorgesteld de overtreding van artikel 1.7a op te nemen in categorie 1 van artikel 1a Wed. De hoge strafbedreiging wordt gerechtvaardigd door de vaak hoge maatschappelijke kosten voor het tenietdoen van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Soms zijn de gevolgen voor de fysieke leefomgeving onherstelbaar. Een passende afschrikwekkende en punitieve sanctie is dan op zijn plaats met het oog op de beoogde preventieve werking van het verbod. Opname in de Wet op de economische delicten zorgt er verder voor dat eventuele recidive leidt tot een verhoging van de strafmaat. Uiteraard geldt dat het hier gaat om maximale straffen. De rechter zal bij een veroordeling per geval een afweging maken over het opleggen van een straf en de zwaarte daarvan.

Gelet op het uitgangspunt van vertrouwen dat aan de stelselherziening van het omgevingsrecht ten grondslag ligt en gezien de visie van de regering op handhaving van het nieuwe omgevingsrecht, mag worden aangenomen dat het openbaar ministerie en de strafrechter op gepaste wijze zullen omgaan met het inroepen van artikel 1.7a en het bestraffen van overtreding van dat verbod. Een dergelijk verbod is ook niet geheel nieuw. Er is over een periode van jaren in het omgevingsrecht ervaring opgedaan met uiteenlopende algemene (zorgplicht)bepalingen in de bestaande wet- en regelgeving, zoals artikel 13 van de Wet bodembescherming. De handhavingsinterventie moet zijn afgestemd op de aard, zwaarte en oorzaken van de overtreding en het verwachte effect van de interventie. Wanneer de gevolgen van een overtreding beperkt zijn en de overtreder normaal gesproken de regels naleeft en de betreffende overtreding onbedoeld heeft begaan, zal kunnen worden volstaan met een lichte interventie. Zijn de gevolgen van een overtreding echter aanzienlijk of onomkeerbaar en is sprake van bewuste en structurele niet-naleving, dan moeten ter zake doende (bestuursrechtelijke en) strafrechtelijke sancties worden toegepast.

Onderdeel D (artikel 1.8 Omgevingswet)

Het voorgestelde tweede lid van artikel 1.8 lid zorgt voor de afgrenzing van het verbod uit artikel 1.7a ten opzichte van activiteiten die zijn gereguleerd op grond van de Omgevingswet (met inbegrip van decentrale regelgeving). Als er een specifieke bepaling is, gaat die voor.

Deze afgrenzing maakt helder dat niet elke wijziging van de fysieke leefomgeving onder het verbod valt. Een wijziging van een bouwwerk door de eigenaar kan aanzienlijke gevolgen hebben voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving, maar valt niet onder artikel 1.7a als hierop andere regels van toepassing zijn, bijvoorbeeld regels met het oog op het behoud van cultureel erfgoed. In een dergelijk geval zijn die regels bepalend en niet het voorgestelde artikel 1.7a. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 1.7a.

Onderdeel E (artikel 2.1 Omgevingswet)

De wijziging in het derde lid hangt samen met de wijziging van artikel 4.2. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Het vierde lid is bij amendement aan artikel 2.1 toegevoegd.[80] Daarbij is de verhouding tussen het derde en vierde lid niet expliciet geregeld. Met deze wijziging wordt dat alsnog gedaan.

Het derde lid van artikel 2.1 borgt onder meer dat de doelen van de Omgevingswet zoals aangegeven in artikel 1.3 van die wet kunnen worden toegesneden op specifieke oogmerken, waaronder het belang van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De betekenis en de functies van dit lid zijn nader verduidelijkt in de memorie van antwoord.[81] In het vierde lid wordt geregeld dat bij een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening wordt gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid. Dat belang wordt eveneens in het derde lid genoemd.

Voorgesteld wordt om het verband tussen het derde en vierde lid in de tekst van het artikel tot uitdrukking te brengen. Met de toevoeging «Onverminderd het derde lid» wordt tot uitdrukking gebracht dat het vierde lid niet los staat van het derde lid of een beperking daarvan is. De mogelijkheden om in de regels op grond van deze wet de belangen uit te werken of te begrenzen, bijvoorbeeld door die toe te snijden op specifieke gevallen, locaties of gebieden, blijven bestaan. De bescherming van de gezondheid vraagt immers wat anders op industrieterreinen dan in natuurgebieden. Het blijft dan ook mogelijk om bij de borging daarvan rekening te houden met de relevante aspecten en de lokale situatie, kortom om maatwerk te leveren. Ook de uitwerking of concretisering van dit belang in concrete regels of voorschriften blijft mogelijk, wat dikwijls ook vereist is op grond van internationale en Europese voorschriften.

Onderdeel F (artikel 2.2 Omgevingswet)

In artikel 22 wordt een technische verbetering aangebracht.

---

[80] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 150.
[81] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, E, blz. 18–19.

Onderdeel G (artikel 2.7 Omgevingswet)

Deze voorgestelde wijziging geeft uitvoering aan de in paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting toegelichte nadere duiding van de reikwijdte van de verplichting om regels in het omgevingsplan op te nemen. Door het voorstel ontstaan drie categorieën regels: regels die in het omgevingsplan moeten worden opgenomen, regels die daarin kunnen worden opgenomen worden en regels die niet daarin mogen worden opgenomen. Het eerste artikellid (nieuw) voorziet in een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarin regels over de fysieke leefomgeving, als het bevoegd gezag die wil stellen, alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. De Omgevingswet voorziet in artikel 2.7 al in een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarin regels niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of provinciale verordening mogen worden opgenomen. Die bepaling wordt vernummerd tot tweede lid. Door te onderscheiden in gevallen waarin regels in het omgevingsplan moeten worden opgenomen en gevallen waarin regels daarin niet mogen worden opgenomen, ontstaat als vanzelf een categorie regels die in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen. Het artikel vormt hiermee een concretisering van de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de Omgevingswet, waarin is bepaald dat het bevoegd gezag een omgevingsplan, waterschapsverordening, respectievelijk omgevingsverordening vaststelt waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. Het risico dat regels door de rechter onverbindend worden geacht omdat ze ten onrechte wel, of juist niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening zijn opgenomen, wordt met deze driedeling aanzienlijk verminderd.

Het artikel ziet alleen op regels die kunnen, maar niet hoeven te worden gesteld, («kan-grondslagen» om regels te stellen, zoals de artikelen 2.11, eerste lid, en 4.1, eerste lid). Bij grondslagen die verplichten om regels te stellen («moet-grondslagen», zoals artikel 4.2, eerste lid), volgt al uit de redactie van het desbetreffende artikel dat opname in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening verplicht is en dat een dergelijke regel (dus) niet daarbuiten in een autonome verordening kan worden opgenomen. Zo luidt artikel 4.2, eerste lid: «Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.» Deze redactie sluit de mogelijkheid uit dergelijke regels op te nemen in een verordening als bedoeld in artikel 149 van de Gemeentewet.

Voor de gemeente wordt door het nieuwe eerste lid, in samenhang met de op grond daarvan bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels, verduidelijkt welke algemene regels alleen in een omgevingsplan mogen worden opgenomen. Artikel 2.7, eerste lid, verplicht niet tot het op decentraal niveau stellen van regels over de in de algemene maatregel bestuur op te nemen gevallen, maar verduidelijkt dat als dergelijke regels worden gesteld, zij in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten worden opgenomen.

Het huidige artikel 2.7, dat wordt opgenomen in het tweede lid, blijft bestaan. Dat artikellid biedt de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarvoor regels niet mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Van deze mogelijkheid zal sporadisch gebruikt gemaakt worden. Er zijn ook andere regels die niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen, zoals regels die uitsluitend gaan over het

gedrag van personen in de openbare ruimte of regels die hun grondslag vinden in een exclusief wettelijk kader buiten de Omgevingswet. Het is echter niet nodig deze categorieën van regels bij algemene maatregel van bestuur te benoemen, ofwel omdat ze een ander onderwerp of motief kennen dan de fysieke leefomgeving, zodat de Omgevingswet daarop niet van toepassing is, ofwel omdat een andere wet regulering in het omgevingsplan uitsluit.

De derde categorie regels, de regels die ter vrije keuze opgenomen kunnen worden in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening, behoeft in de nieuwe systematiek geen verdere regeling. Na doorvoering van deze wijziging kan de decentrale regelgever er vrij voor kiezen deze categorie regels hetzij te stellen door gebruik te maken van de in de Omgevingswet opgenomen grondslagen (zoals artikel 4.1 dat een kan-grondslag biedt om regels over activiteiten te stellen, of de artikelen 2.11 en 2.12, die een kan-grondslag bieden om omgevingswaarden te stellen), hetzij onder toepassing van de autonome verordenende bevoegdheid regels te stellen in een separate autonome verordening. Voor de goede orde wordt nog opgemerkt dat het instrumentarium van de Omgevingswet uiteraard niet van toepassing is op deze in separate autonome verordeningen vastgestelde regels.

Onderdeel H (artikel 2.10 Omgevingswet)

Het eerste lid, onder b, van artikel 2.10 bepaalt dat bij de vaststelling van een omgevingswaarde het tijdstip of de termijn wordt bepaald waarbinnen de omgevingswaarde moet zijn behaald. Voorgesteld wordt om van de verplichting om een termijn te stellen een mogelijkheid te maken. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat verschillende omgevingswaarden die ook in het huidige recht al gelden (bijvoorbeeld als milieukwaliteitseis). Voor de voortzetting van dergelijke milieukwaliteitseisen is het niet zinvol om een termijn te stellen waarbinnen de omgevingswaarde moet zijn behaald; de omgevingswaarde moet feitelijk op het moment van inwerkingtreding van het besluit zijn behaald. Dezelfde lijn wordt voorgesteld bij de voortzetting van instructieregels in het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht (zie de voorgestelde wijziging van de artikelen 2.23 en 2.25). In het voorgestelde onderdeel b (nieuw) is aangesloten bij de formulering van artikel 2.23, vierde lid, en artikel 2.25, vierde lid, door alleen de mogelijkheid van het stellen van een termijn te noemen en niet langer het vaststellen van een tijdstip. Een tijdstip kan immers ook als termijn worden geformuleerd.

Onderdeel I (artikel 2.13 Omgevingswet)

Het eerste lid, onder b, van artikel 2.13 heeft betrekking op omgevingswaarden voor de berging- en afvoercapaciteit van regionale wateren. Om het onderscheid met omgevingswaarden voor primaire waterkeringen te benadrukken, wordt «overstromingskans» in dit onderdeel vervangen door: kans op overstroming. Dit is in lijn met de recente wijziging van de Waterwet (zie artikel I, onder G, van de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) (Stb. 2016, 431). Het begrip «overstromingskans» wordt gereserveerd voor de omgevingswaarden voor primaire waterkeringen.

Onderdeel J (artikel 2.15 Omgevingswet)

In het eerste lid, onder d, worden de zinsneden over het aanwijzen bij algemene maatregel van bestuur geschrapt. De primaire waterkeringen hoeven niet bij algemene maatregel te worden aangewezen, gelet op de

definitie van primaire waterkering die aan de bijlage bij de Omgevingswet wordt toegevoegd. Ook het vaststellen van omgevingswaarden per aangewezen dijktraject hoeft niet expliciet te worden benoemd, omdat de grondslag in de aanhef daar al ruimte voor biedt. Het is de bedoeling om ook voor andere dan primaire waterkeringen, die in beheer zijn bij het Rijk, omgevingswaarden per dijktraject vast te stellen. Het ontbreken van een expliciete aanduiding van die mogelijkheid in onderdeel e zou tot ongewenste a-contrario-redeneringen kunnen leiden. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat de onderdelen d en e goed op elkaar aansluiten.

In het tweede lid wordt beter omschreven waarover de bij ministeriële regeling te stellen regels gaan. Dit betreft ten eerste regels over de methode om de hydraulische belasting van waterkeringen te bepalen en ten tweede regels over de bepaling van de sterkte van die keringen. Deze regels geven verder invulling aan de omgevingswaarde voor de veiligheid van waterkeringen. Daarnaast worden bij ministeriële regeling de procedurele stappen voor het beoordelen van waterkeringen vastgesteld. Dit is een onderdeel van de monitoring van omgevingswaarden. Regels over monitoring worden gebaseerd op artikel 20.3 van de Omgevingswet.

Onderdelen K, T, U, AX en BU (artikelen 2.18, 2.27, 2.28, 4.11 en 5.10 Omgevingswet)

De wijziging van artikel 2.18, eerste lid, onder c, is een redactionele wijziging.

In artikel 2.18, eerste lid, onder d, onderdeel 3°, is het nemen van beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn als taak van de provincies aangewezen. Veel maatregelen die tot doel hebben om de zwemwaterkwaliteit te behouden of te verbeteren, worden echter door de waterschappen en het Rijk genomen. Ook gemeenten kunnen verantwoordelijk zijn voor dergelijke beheersmaatregelen, als zij in de omgevingsverordening of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid, als beheerder van oppervlaktewaterlichamen zijn aangewezen. Zonder verdere afbakening is onduidelijk wat nu precies de taken van de provincie zijn met betrekking tot het zwemwaterbeheer. De voorgestelde wijziging van dit onderdeel zorgt voor deze verduidelijking. De provincie heeft niet tot taak om beheersmaatregelen te nemen in watersystemen die bij andere overheden in beheer zijn. Dat laat onverlet dat de provincie belangrijke taken heeft met betrekking tot het zwemwaterbeheer. Onder meer het aanwijzen van zwemlocaties, het afgeven van een negatief zwemadvies en het instellen van een zwemverbod zijn taken die uitsluitend door de provincies worden uitgeoefend. Voor deze taak wordt, in lijn met artikel 11, eerste lid, van de zwemwaterrichtlijn, de term «beheer van de zwemwaterkwaliteit» gebruikt. Daarbij wordt opgemerkt dat het begrip «beheersmaatregelen» in de zwemwaterrichtlijn een ruime strekking heeft: ook het vaststellen van zwemwaterprofielen, de indeling van het zwemwater en het verstrekken van informatie aan het publiek vallen onder dit begrip. Met het voorstel tot wijziging van dit onderdeel is geen verandering van de taken van de provincies beoogd, alleen een verduidelijking. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de provinciale taken voor watersystemen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 417–418).

De wijziging van artikel 2.18, tweede lid, houdt verband met het volgende. De provincies delen het beheer van regionale wateren in principe aan de waterschappen toe via het waterschapsreglement (een provinciale verordening op grond van artikel 2, eerste lid, van de Waterschapswet).

Een aantal provincies heeft in de huidige praktijk echter een specifieke regeling voor vaarwegen gemaakt, waarbij het beheer van die vaarwegen (die ook regionale wateren zijn) deels aan de provincie, deels aan de gemeente en deels aan het waterschap wordt opgedragen. Het beheer van vaarwegen is in die gevallen vaak in een andere verordening opgenomen: de provinciale waterverordeningen of de vaarwegenverordening. Artikel 3.2, eerste lid, van de Waterwet maakt dat mogelijk. Een reden hiervoor is bijvoorbeeld de wens om alle bepalingen over het beheer van vaarwegen in één verordening te concentreren. Daarnaast verschilt de wijze waarop de provincies de aanwijzing van waterschappen als vaarwegbeheerder hebben vormgegeven per provincie. Dat houdt verband met de gemaakte afspraken tussen de provincies en de waterschappen over de vergoeding van de kosten van het beheer van vaarwegen. Dat heeft ertoe geleid dat er bij interprovinciale waterschappen verschillende uitwerkingen zijn binnen één waterschap. Gelet daarop was de toedeling van het beheer van vaarwegen in de waterverordening of vaarwegverordening een logische keuze, omdat deze verordeningen door iedere provincie afzonderlijk worden vastgesteld (in tegenstelling tot het waterschapsreglement, dat bij interprovinciale waterschappen een gemeenschappelijk besluit van verschillende provincies is).

De waterverordening of vaarwegverordening wordt onder de Omgevingswet geïntegreerd in de omgevingsverordening. De Omgevingswet biedt nu nog niet de mogelijkheid om het beheer van vaarwegen via een andere verordening dan het waterschapsreglement aan een waterschap toe te delen. Het is echter niet de bedoeling geweest om de bestaande praktijk onmogelijk te maken. Daarom wordt voorgesteld om in het tweede lid toe te voegen dat in afwijking van de genoemde hoofdregel het beheer van vaarwegen ook bij omgevingsverordening aan een waterschap kan worden toegedeeld. Daarbij wordt ook verduidelijkt dat de toedeling van het beheer van regionale wateren aan andere openbare lichamen een bevoegdheid is, geen verplichting.

Verder wordt voorgesteld om het derde lid van artikel 2.18 te laten vervallen. Dit lid maakt het mogelijk om binnen regionale wateren zogeheten drogere oevergebieden aan te wijzen. Drogere oevergebieden zijn gebieden die deel uitmaken van het oppervlaktewaterlichaam, maar die in de praktijk vrijwel altijd droog staan. In de aangewezen drogere oevergebieden gelden de regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam niet (op grond van de definitie van die activiteit). In de praktijk blijkt echter geen behoefte te bestaan aan het aanwijzen van drogere oevergebieden in regionale wateren. Tot op heden is van de vergelijkbare bevoegdheid in artikel 3.2, derde lid, van de Waterwet geen gebruik gemaakt. Ook voor de rijkswateren is het aanwijzen van drogere oevergebieden niet langer nodig (zie de toelichting op de wijziging van artikel 2.21). De begripsomschrijving van lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt in verband hiermee ook aangepast.

De artikelen 2.18, 2.27, 2.28, 4.11 en 5.10 van de Omgevingswet en artikel 12 van de Wet lokaal spoor regelen de taak- en bevoegdheidstoedeling rond lokale spoorwegen. Tegelijk met de parlementaire behandeling van het voorstel voor de Omgevingswet was het voorstel voor de Wet afschaffing plusregio's aanhangig.[82] Die plusregio's zouden taken en bevoegdheden krijgen op grond van het toen nog niet in werking getreden artikel 12 van de Wet lokaal spoor. Als gevolg van de op 1 januari 2015 in werking getreden Wet afschaffing plusregio's zijn de taken en bevoegdheden bij de provincie komen te liggen, behalve in twee

[82] Kamerstukken II 2012/13, 33 659, nr. 2.

vervoerregio's waar een bij gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam de verantwoordelijkheid voor het lokale spoor heeft gekregen. Onder de Wet lokaal spoor zijn de dagelijkse besturen van deze bij gemeenschappelijke regeling ingestelde openbare lichamen verantwoordelijk voor de vergunningverlening, het vaststellen en begrenzen van gebieden waar de vergunning vereist is en het vergunningvrij maken van categorieën gevallen. De samenloop van verschillende wetswijzigingen was aanleiding voor de regering om noch de plusregio's, noch de vervoerregio's als beoogd opvolgers, in het voorstel voor de Omgevingswet op te nemen. Wel is in deze memorie van toelichting bij het voorstel voor de Omgevingswet (blz. 328) aangekondigd dat de eventueel noodzakelijke aanpassingen op een later moment zouden worden doorgevoerd. De voorgestelde wijzigingen van de artikelen 2.18, 2.27, 2.28 en 5.10 geven invulling aan die aankondiging. Ook wordt een wijziging van artikel 4.11 voorgesteld omdat anders dan eerst was voorzien op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet in het Besluit activiteiten leefomgeving een beperkt aantal algemene regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen zal worden gesteld.

Het voorgestelde derde lid (nieuw) van artikel 2.18 zorgt ervoor dat de taak om de staat en werking van de lokale spoorwegen te behoeden voor nadelige gevolgen van activiteiten voor het grondgebied van de vervoerregio's niet bij de provincie ligt, maar bij het dagelijks bestuur van het betreffende openbaar lichaam. Ook de wijziging in artikel 2.27 beperkt de taak van de provincie tot de gebieden buiten de vervoerregio's.

De voorgestelde wijziging van artikel 2.28 (toevoeging van een nieuw onderdeel f) dient ertoe om duidelijk te maken dat de gemeenten in de vervoerregio tot taak zullen hebben om regels te stellen voor het behoeden van de staat en werking van de lokale spoorweginfrastructuur. Die verplichting geldt voor alle gemeenten op het grondgebied van de vervoerregio, onafhankelijk van de vraag of de gemeente deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling. Dat waarborgt dat de ligging van het beperkingengebied met betrekking tot lokale spoorwegen en de regels die in dat beperkingengebied gelden overal kenbaar zijn voor de burger.

Artikel 4.11 wordt aldus gewijzigd dat de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen worden toegevoegd aan het eerste lid van dat artikel. Dit bevat een opsomming van de activiteiten waarvoor gedeputeerde staten bij het Besluit activiteiten leefomgeving als bevoegd gezag voor de rijksregels worden aangewezen. Vervolgens wordt in een nieuw toegevoegd derde lid bepaald dat in afwijking daarvan in de gebieden van de vervoerregio's het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam als bevoegd gezag voor de desbetreffende rijksregels wordt aangewezen.

Artikel 5.10, dat betrekking heeft op de gevallen waarin gedeputeerde staten als bevoegd gezag worden aangewezen om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning, gaat uit van eenzelfde constructie als artikel 4.11. In artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder d, is al geregeld dat gedeputeerde staten in het Omgevingsbesluit zullen worden aangewezen als bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg. In verband met de vervoerregio's wordt bij dit wetsvoorstel een nieuw lid toegevoegd dat het mogelijk maakt om in afwijking van het eerste lid het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam in het Omgevingsbesluit aan te wijzen als bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige

aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg.

Daarnaast wordt artikel 12 van de Wet lokaal spoor aangepast. Voor de toelichting op die wijziging wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.43 van dit wetsvoorstel.

Onderdeel L (artikel 2.19 Omgevingswet)

De zinsnede «die op grond van artikel 2.20, tweede lid, onder a, zijn aangewezen» in onderdeel a van het tweede lid wordt geschrapt. Dit suggereert dat er ook rijkswateren zijn die niet op grond van dat artikel worden aangewezen, wat niet het geval is.

In onderdeel b van het derde lid wordt «landsverdediging» vervangen door: defensie. Defensie omvat in eerste instantie landsverdediging, zijnde het beschermen van het Nederlandse grondgebied tegen andere strijdmachten. Defensie kent daarnaast internationale aspecten, zoals de verdediging van NAVO-territoir of internationale missies waarvoor de voorbereidingen in Nederland plaatsvinden.

Voorgesteld wordt om een lid toe te voegen waarin het houden van toezicht op de uitoefening van de taken voor het digitale stelsel van het omgevingsrecht door de waterschappen als taak bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt belegd. Dit is nodig om het goede functioneren van het digitale stelsel te kunnen borgen. In aansluiting op de toezichtstaak wordt in artikel 2.36 de bevoegdheid tot indeplaatstreding op dit onderwerp geboden.

Onderdelen M, N en O (artikelen 2.20, 2.21 en 2.21a (nieuw) Omgevingswet)

In artikel 2.20 van de Omgevingswet is een grondslag opgenomen voor de aanwijzing door het Rijk van locaties die nodig zijn voor de toepassing van die wet. Dit betreft bijvoorbeeld de aanwijzing van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk (de rijkswateren) en de aanwijzing van verschillende beperkingengebieden. In artikel 2.21 van de Omgevingswet is vervolgens een grondslag opgenomen om de aangewezen locaties bij ministeriële regeling geometrisch te begrenzen. Bij het opstellen van het ontwerp van het Omgevingsbesluit is gebleken dat het aanwijzen en geometrisch begrenzen van gebieden op verschillende niveaus tot complicaties leidt. De aanwijzing in de algemene maatregel van bestuur zou namelijk hetzelfde detailniveau moeten krijgen als de geometrische begrenzing in de ministeriële regeling, wat het onderscheid tussen twee niveaus zinloos zou maken en bovendien zou leiden tot een algemene maatregel van bestuur met veel technische bijlagen die frequent gewijzigd moeten worden. Er is daarom behoefte aan een systematiek die enerzijds voorziet in een duidelijke richtlijn voor de aanwijzing van vooral beperkingengebieden en anderzijds de nodige flexibiliteit biedt bij de geometrische begrenzing van die gebieden.

Om deze reden wordt voorgesteld om het aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties op grond van de artikelen 2.20 en 2.21 van de Omgevingswet te wijzigen. De aanwijzing van locaties bij algemene maatregel van bestuur wordt beperkt tot de aanwijzing van de rijkswateren (de watersystemen die in beheer zijn bij het Rijk). Deze aanwijzing houdt in dat in het Omgevingsbesluit lijsten zullen worden opgenomen van de oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen die de Minister van Infrastructuur en Waterstaat beheert. Het is voor de toedeling van de

beheertaak voldoende om deze oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen in het Omgevingsbesluit bij naam te noemen, zonder dat daarbij precies wordt aangegeven wat de begrenzing van die oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen is. Het gaat er om dat voor iedereen duidelijk is dat bijvoorbeeld de Afsluitdijk en het IJsselmeer onder beheer van het Rijk vallen en dus niet door een waterschap worden beheerd. Ook onder de huidige Waterwet is dat zo geregeld.

Het voorgestelde tweede lid van artikel 2.20 bepaalt dat bij ministeriële regeling de geometrische begrenzing van de oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die op grond van het eerste lid zijn aangewezen, wordt vastgelegd. Uit de geometrische begrenzing blijkt in detail waar het Rijk het beheer van oppervlaktewaterlichamen voert en waar niet. Dit is onder meer van belang voor de vraag waar de Minister van Infrastructuur en Waterstaat gedoogplichten kan opleggen. Aan een geometrische begrenzing van waterkeringen in beheer bij het Rijk is, net als onder het huidige recht, geen behoefte. De beperkingengebieden met betrekking tot de waterkeringen in beheer bij het Rijk zullen vanzelfsprekend wel geometrisch worden begrensd.

Voor de aanwijzing en geometrische begrenzing van andere locaties dan de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen die in beheer zijn bij het Rijk, biedt artikel 2.21 (na wijziging door dit wetsvoorstel) een grondslag. Dit kunnen bijvoorbeeld locaties zijn die van belang zijn voor de aanwijzing van vergunningvrije of vergunningplichtige gevallen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 5.1. De aanwijzing, en zo nodig de geometrische begrenzing, van de in artikel 2.21 bedoelde locaties zullen bij ministeriële regeling plaatsvinden. Door zowel de aanwijzing als de geometrische begrenzing van die locaties in dezelfde regeling op te nemen, worden de eerder beschreven complicaties door de samenhang tussen aanwijzen en begrenzen vermeden. Aan het eerste lid van artikel 2.21 wordt toegevoegd dat bij het aanwijzen en begrenzen van locaties bij ministeriële regeling ook de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit, zoals verwoord in artikel 2.3, derde lid, in acht moeten worden genomen. Het ontbreken hiervan zou, in vergelijking met artikel 2.20, de indruk kunnen wekken dat deze beginselen alleen gelden bij de aanwijzing van de locaties bij algemene maatregel van bestuur. Dat is niet beoogd. Overigens heeft de opname van een geometrische begrenzing niet altijd toegevoegde waarde bij het aanduiden van een locatie. In die gevallen kan volstaan worden met de aanwijzing van de betreffende locatie. Een voorbeeld daarvan is de aanwijzing van stroomgebiedsdistricten als bedoeld in de kaderrichtlijn water en zones en agglomeraties als bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai. Omdat hieraan geen burgerbindende regels worden verbonden, maar uitsluitend bestuurlijke taken, is een aanwijzing zonder geometrische begrenzing voldoende.

In het eerste lid van artikel 2.21 wordt «van Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door «ministeriële regeling». Bij ministeriële regeling worden de in artikel 2.21 bedoelde locaties aangewezen en zo nodig geometrisch begrensd. Met deze wijziging wordt aansluiting gezocht bij andere formuleringen, zoals in artikel 2.15, tweede lid.

De voorgestelde toevoeging van de namen van de vier stroomgebiedsdistricten in artikel 2.21, tweede lid, onder a, verbetert de aansluiting van dit onderdeel op artikel 3.9.

Artikel 2.21, tweede lid, onder b, vervalt. Bij nader inzien zal de aanwijzing van de gebieden binnen rijkswateren waaruit water voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water wordt gewonnen (waterwinlocaties) niet plaatsvinden bij ministeriële regeling, maar in een waterpro-

gramma. Dit is een voortzetting van de wijze van regulering in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen daartoe regels worden opgenomen, die ertoe strekken dat de aanwijzing van deze waterwinlocaties voor rijkswateren zal plaatsvinden in het nationale waterprogramma. Dit sluit ook aan bij de regels voor regionale wateren en grondwater: de aanwijzing van waterwinlocaties in deze wateren zal plaatsvinden in het regionale waterprogramma.

Ook de bevoegdheid van artikel 2.21, derde lid, om binnen de oppervlaktewaterlichamen die in beheer zijn bij het Rijk drogere oevergebieden aan te wijzen, vervalt. Drogere oevergebieden zijn in de Waterwet geïntroduceerd om gebieden aan te duiden die slechts zelden onder water staan. Deze gebieden behoren wel tot het oppervlaktewaterlichaam (en dus tot het waterstaatswerk), maar de regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam gelden er niet. Eventuele lozingen die plaatsvinden in drogere oevergebieden zijn dus lozingen in de landbodem. De taken en bevoegdheden van de waterbeheerder voor het beheer van waterstaatswerken zijn in die drogere oevergebieden echter wel van toepassing. Bij de uitwerking van de regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam in het Besluit activiteiten leefomgeving is gebleken dat het niet nodig is om de uitzondering op het toepassingsbereik van die regels vorm te geven via de aanwijzing van drogere oevergebieden. Dat vloeit voort uit de wijze waarop de toedeling van het beheer van watersystemen aan het Rijk plaatsvindt. Net als onder de Waterwet, zal in de regeling op grond van artikel 2.20, tweede lid, onderscheid gemaakt worden in drie vormen van beheer: waterkwaliteitsbeheer, waterkwantiteitsbeheer en waterstaatskundig beheer. Het volstaat om de regels over lozingsactiviteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving te koppelen aan de oppervlaktewaterlichamen die het Rijk in waterkwaliteitsbeheer heeft (dus exclusief de gebieden die als drogere oevergebieden zouden worden aangewezen). De taken voor het actieve beheer van oppervlaktewaterlichamen, die voortvloeien uit artikel 2.19, tweede lid, zijn van toepassing op de oppervlaktewaterlichamen die in waterstaatkundig beheer zijn (dus met inbegrip van de gebieden die als drogere oevergebieden zouden worden aangewezen). De afzonderlijke aanwijzing van drogere oevergebieden – die feitelijk het verschil vormen tussen de begrenzing van oppervlaktewaterlichamen in waterkwaliteitsbeheer en oppervlaktewaterlichamen in waterstaatkundig beheer – kan hierdoor eenvoudigweg gemist worden. Dit leidt tot vereenvoudiging van de toedeling van het beheer van watersystemen aan het Rijk en tot een duidelijkere definitie van lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam.

De aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden door het Rijk vindt ook plaats op grond van artikel 2.21. In het voorgestelde artikel 2.21a zijn hiervoor aanvullende regels opgenomen, die de gewenste richtlijnen en flexibiliteit bevatten. Het voorgestelde eerste lid bepaalt welke beperkingengebieden in ieder geval moeten worden aangewezen en geometrisch begrensd. Het voorgestelde tweede lid regelt dat het beperkingengebied, zo lang de aanwijzing en geometrische begrenzing nog niet heeft plaatsgevonden, van rechtswege de locatie van het werk of object omvat. Bij algemene maatregel van bestuur zal per beperkingengebied worden bepaald welke andere locaties van rechtswege tot het beperkingengebied behoren, in de vorm van een afstand vanuit het werk of object waarvoor het beperkingengebied wordt ingesteld. Deze afstand kan ook nul zijn; in dat geval valt het beperkingengebied samen met het werk of het object.

Het tweede lid waarborgt, waar nodig, bescherming van werken en objecten tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk of het plaatsen van het object en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied bij ministeriële regeling. De afstanden die bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld, zijn in veel gevallen de afstanden die ook bij de daadwerkelijke aanwijzing en geometrische begrenzing zullen worden gehanteerd. De Minister heeft op grond van artikel 2.21, eerste lid, echter de ruimte om het beperkingengebied bij de aanwijzing en geometrische begrenzing te beperken of uit te breiden ten opzichte van die afstand. Dit was al in de Omgevingswet geregeld voor beperkingengebieden met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk, in het vierde lid van artikel 2.21. Voorgesteld wordt dat lid te laten vervallen, omdat het via dit wetsvoorstel gewijzigde artikel 2.21 hierin al voorziet.

Deze regeling kan in de uitvoeringsregelgeving op drie wijzen toegepast worden:

a. Er wordt in het geheel niet afgeweken van de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde afstand.
b. Er wordt slechts afgeweken van de voorgeschreven afstand in bijzondere lokale omstandigheden, die het rechtvaardigen dat het beperkingengebied een groter of juist kleiner gebied omvat dan voortvloeit uit de voorgeschreven afstand.
c. Er wordt in de ministeriële regeling systematisch een beperkingengebied op maat vastgesteld. Dat sluit aan op de praktijk onder de Waterwet, waarin beschermingszones eveneens op maat worden vastgesteld in de legger. Met name langs de grote rivieren komt het daarbij ook voor dat het beperkingengebied kleiner is dan het waterstaatswerk zelf. Bepaalde hooggelegen delen van de uiterwaarden, die al op grote schaal gebruikt worden voor activiteiten, dragen niet meer bij aan de bergings- en afvoercapaciteit van de rivieren, zodat er geen beschermende regels nodig zijn.

Nadat de ministeriële regeling voor het eerst is vastgesteld, kunnen er wijzigingen van het werk of object plaatsvinden. Zo lang die wijzigingen er niet toe leiden dat er een nieuw werk of object ontstaat, blijft de aanwijzing en begrenzing van het beperkingengebied met betrekking tot dat werk of object in de ministeriële regeling van kracht. Een voorbeeld hiervan is een wegverbreding, waarbij een extra rijstrook aan een rijksweg wordt toegevoegd. Het werk blijft in aangepaste vorm bestaan en daarmee ook het voor dat werk bij ministeriële regeling begrensde beperkingengebied. De begrenzing van het beperkingengebied kan worden aangepast door wijziging van de ministeriële regeling. Maar zo lang dat niet is gebeurd, blijft de oorspronkelijke begrenzing van het beperkingengebied van kracht en heeft de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde afstand geen betekenis. Alleen als er sprake is van een zodanige wijziging van het werk of object, dat dit als een nieuw werk of object moet worden beschouwd, ontstaat weer een beperkingengebied van rechtswege op basis van de krachtens het tweede lid bepaalde afstand. Voor het nieuwe werk of object heeft immers nog geen begrenzing plaatsvonden. Een voorbeeld hiervan is de vervanging van een brug in een rijksweg door een brug op enkele honderden meters afstand, waarna de oude brug wordt verwijderd. De verlegging van de rijksweg naar de nieuwe brug is een nieuw werk, waarvoor van rechtswege een beperkingengebied ontstaat. Pas als de begrenzing van het beperkingengebied van de rijksweg naar de nieuwe brug in de ministeriële regeling is aangepast, zal dat beperkingengebied op basis van de in de algemene maategel van bestuur bepaalde afstand zijn gelding verliezen.

Het derde lid van artikel 2.21a bevat een specifieke regeling voor de aanwijzing van beperkingengebieden met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. In de definitie van veiligheidszone in artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid is bepaald dat die veiligheidszone maximaal 500 meter van enig onderdeel van de installatie is. In lijn met de voorgestelde regeling voor de andere beperkingengebiedactiviteiten, wordt deze afstand bij algemene maatregel van bestuur vastgelegd. Er is voor mijnbouwinstallaties in een waterstaatswerk echter geen behoefte aan een nadere geometrische begrenzing bij ministeriële regeling, waarbij afgeweken kan worden van die afstand. Het beperkingengebied met betrekking tot mijnbouwinstallaties in een waterstaatswerk ontstaat op grond van dit lid daarom van rechtswege.

De voorgestelde regeling is ook van belang voor de beroepsmogelijkheden. Zie daarover artikel 2.2.

Onderdeel P (artikel 2.22 Omgevingswet)

Artikel 2.6 van de Omgevingswet verplicht de provincie om alle regels over de fysieke leefomgeving op te nemen in de omgevingsverordening, maar artikel 2.22, tweede lid, van de Omgevingswet biedt ook de mogelijkheid om de uitvoeringsregels bij provinciale instructieregels te stellen bij afzonderlijk besluit van gedeputeerde staten. Dit lid roept onbedoeld de mogelijkheid op van het stellen van regels buiten de omgevingsverordening. Met de voorgestelde wijziging van de redactie wordt dit voorkomen. De mogelijkheid om de in de onderdelen a en b van dit lid bedoelde uitvoeringsregels over provinciale instructieregels door gedeputeerde staten te stellen blijft behouden, maar dit gebeurt in de omgevingsverordening. Er is daarvoor geen delegatiebesluit op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet nodig.

Onderdelen Q en R (artikelen 2.23 en 2.25 Omgevingswet)

De artikelen 2.23 en 2.25 bevatten de algemene grondslag voor instructieregels van provincies en het Rijk. Deze artikelen worden aangevuld ter uitvoering van een motie van de leden Veldman en Çegerek.[83] In de artikelen 2.23, derde lid, onder c, onder 3°, en 2.25, derde lid, onder c, onder 6°, wordt bepaald dat instructieregels ook betrekking kunnen hebben op regels over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6. Dit betreft monitoring van omgevingswaarden of andere parameters voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving die bij omgevingsplan of omgevingsverordening worden vastgesteld en andere gegevensverzameling die bij omgevingsverordening wordt geregeld. De reden om instructieregels over deze monitoring en gegevensverzameling mogelijk te maken is de wens om te borgen dat dergelijke gegevens kwalitatief en organisatorisch van voldoende kwaliteit zijn.

Artikel 2.25 wordt ook aangevuld met de mogelijkheid om instructieregels te stellen over een monitoringsprogramma. Hierop wordt ingegaan in de toelichting op de wijziging van artikel 20.2, vierde lid (nieuw). Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Verder wordt voorgesteld om in de artikelen 2.23 en 2.25 enkele verbeteringen aan te brengen. Ten eerste wordt aan het eerste lid, onder a, van artikel 2.23 toegevoegd dat de provincies instructieregels kunnen stellen over maatwerkvoorschriften. Deze bevoegdheid was al aan het Rijk gegeven, maar moet ook voor de provincies beschikbaar zijn in verband

[83] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 58.

met bijvoorbeeld de taak om de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden te beschermen. In het eerste lid, onder a, van artikel 2.23 en 2.25 wordt bij het projectbesluit de verwijzing naar de artikelen 5.44 en 5.46, tweede lid, geschrapt. Deze verwijzing is overbodig, omdat in de begripsomschrijving van projectbesluit al een verwijzing is opgenomen naar afdeling 5.2. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt verder voorgesteld dat ook instructieregels gesteld kunnen worden over het besluit op grond van artikel 5.53, derde en vierde lid, waarmee gedeputeerde staten en Ministers de regels van een gemeente, waterschap of – voor Ministers – provincie buiten toepassing kunnen laten als deze de uitvoering van een door hen vastgesteld projectbesluit onevenredig zouden belemmeren. Dit dicht – zoals nader toegelicht in het nader rapport onder punt 6 – een potentieel «gat» in de implementatie van Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen die zijn uitgewerkt in de regels van een gemeente, waterschap of provincie. Verder wordt in de aanhef van het derde lid van beide artikelen, in het verlengde van het eerste lid, onder a, ter verduidelijking toegevoegd dat de hier bedoelde instructieregels betrekking kunnen hebben op de inhoud of toelichting van een omgevingsplan of waterschapsverordening (en, in artikel 2.25, de omgevingsverordening). Het derde lid beperkt de bevoegdheid van het eerste lid. Door de huidige formulering in de Omgevingswet zou de indruk kunnen ontstaan dat instructieregels alleen betrekking mogen hebben op de inhoud van deze besluiten. Dat is niet bedoeld. Voor de volledigheid wordt daarom herhaald dat de instructieregels zowel over de inhoud als de toelichting kunnen gaan. Daarnaast wordt, eveneens ter verduidelijking, in onderdeel c van het derde lid van beide artikelen toegevoegd dat de instructieregels zowel kunnen gaan over te stellen regels als over al gestelde regels. Dit sluit aan bij de formulering van onderdeel a van dat lid over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden. In verband met deze wijziging worden de onderdelen van het derde lid na onderdeel c tot subonderdelen van onderdeel c gemaakt.

De verwijzing in artikel 2.23, derde lid, onder c, en artikel 2.25, derde lid, onder d (oud; in dit wetsvoorstel artikel 2.25, derde lid, onder c, onder 2°), naar artikel 5.19, eerste lid, vervalt vanwege de wijziging van dat artikel. Instructieregels over de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit blijven overigens wel mogelijk, omdat dat regels zijn die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties nodig zijn.

Aan artikel 2.25, derde lid, wordt toegevoegd dat het Rijk ook instructieregels kan stellen over de regels in de omgevingsverordening over de voorschriften die aan een omgevingsvergunning voor onder meer een milieubelastende activiteit moeten worden verbonden (onderdeel c, onder 1°), over de regels in het omgevingsplan over bouwactiviteiten (onderdeel c, onder 3°) en over de regels in het omgevingsplan over indieningsvereisten voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (onderdeel c, onder 4°). De toevoeging van de mogelijkheid van instructieregels over bouwactiviteiten hangt samen met het schrappen van het begrip «locatieontwikkelingsregels» in het wetsvoorstel Omgevingswet naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 98). De definitie van «locatieontwikkelingsregels» in het ontwerp van de Omgevingswet zoals dat is voorgelegd aan de Afdeling advisering luidde: «regels over de toedeling van functies aan locaties, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels waarvan de werking door een geometrische plaatsbepaling beperkt is tot die locaties, en overige regels over bouwactiviteiten». Door de wijziging van artikel 4.2 en de verwijzing naar dat artikel in artikel 2.25 is de mogelijkheid tot het

stellen van instructieregels over bouwactiviteiten onbedoeld weggevallen. De regulering van bouwactiviteiten behoort sinds de Woningwet van 1901 volledig tot de gemeentelijke medebewindstaken en daarbij past een mogelijkheid om daarover instructieregels te kunnen geven. Aan het stellen van dergelijke regels zou behoefte kunnen bestaan in verband met de voorgestelde «knip» (zie het algemeen deel van deze memorie van toelichting, paragraaf 2.2.1.4).

Ook wordt in het vierde lid van de artikelen 2.23 en 2.25 de verplichting om bij het stellen van instructieregels een termijn te noemen waarbinnen die regels moeten zijn opgevolgd, omgezet in een mogelijkheid. Bij instructieregels die een voortzetting zijn van bestaand beleid (en die dus al zijn uitgewerkt in de betreffende besluiten) of die slechts van toepassing zijn op het moment dat een besluit wordt gewijzigd, is een termijn immers overbodig. Bij andere instructieregels zal vanzelfsprekend wel een termijn worden genoemd.

Tot slot wordt in de artikelen 2.23, eerste en derde lid, en 2.25, eerste en derde lid, een wijziging doorgevoerd om de tekst beter te laten aansluiten op de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. In de aanhef van de genoemde leden is geregeld dat instructieregels kunnen worden gesteld over de inhoud, toelichting of motivering van diverse instrumenten op grond van de Omgevingswet. De toelichting vormt echter geen verplicht afzonderlijk onderdeel van die instrumenten. Daaraan worden dan ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving geen afzonderlijke eisen gesteld. Het is ook niet nodig om daarover instructies te geven of provinciale instructie-(regel)s te stellen. De grondslag om regels te stellen (en instructies te geven) over de inhoud en motivering van die instrumenten volstaat. Daarom worden deze artikelen hierop aangepast.

Onderdeel S (artikel 2.26 Omgevingswet)

Ter implementatie van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning wordt voorgesteld om het maritieme ruimtelijke plan als verplicht programma toe te voegen (in artikel 3.9, tweede lid, Omgevingswet). Aan dit programma is in deze Europese richtlijn ook een aantal inhoudelijke eisen gesteld. Deze eisen zijn per 1 juli 2016 opgenomen in het Waterbesluit (via een wijziging van het Waterbesluit, Stb. 2016, 99). Als voortzetting daarvan zullen deze eisen in het Besluit kwaliteit leefomgeving aan het maritiem ruimtelijk plan worden gesteld. Aan de opsomming in artikel 2.26, derde lid, van de Omgevingswet, wordt om die reden ook de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning toegevoegd.

Voorgesteld wordt om de herziene nec-richtlijn te implementeren in het stelsel van de Omgevingswet (zie ook paragraaf 2.1.5 van deze memorie van toelichting). Deze richtlijn kent de verplichting tot het vaststellen, uitvoeren en zo nodig herzien van een nationaal programma. Voorgesteld wordt om dat programma als nationaal nec-programma toe te voegen in artikel 3.9, eerste lid, Omgevingswet. De richtlijn stelt een aantal inhoudelijke en procedurele eisen aan dit programma. Deze eisen zullen, in lijn met die voor de andere programma's, worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving respectievelijk het Omgevingsbesluit. Daarom wordt deze richtlijn met de voorgestelde wijziging in de opsomming van artikel 2.26, derde lid, van de Omgevingswet opgenomen.

Voorgesteld wordt verder om de zwemwaterrichtlijn te schrappen uit het derde lid. Deze richtlijn kent geen programmaverplichting en noodzaakt niet tot het geven van instructieregels over een programma. In verband met de beoogde lastenluwe implementatie van EU-regelgeving is het niet wenselijk om dan toch nationale instructieregels hierover te stellen.

Onderdeel T (artikel 2.27 Omgevingswet)

Op de wijziging van onderdeel e van dit artikel met betrekking tot lokale spoorweginfrastructuur is ingegaan in de toelichting op de wijziging van artikel 2.18.

De voorgestelde wijziging van artikel 2.27, onder e, ziet op het schrappen van de verplichting voor het Rijk om instructieregels te stellen over het behoeden van de staat en werking van wegen in beheer bij de provincie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen. Bij de uitwerking van de instructieregels en na overleg met het Interprovinciaal Overleg daarover bleek dat aan dergelijke regels, gezien het aan deze stelselherziening ten grondslag liggende uitgangspunt van vertrouwen, geen behoefte bestaat. Ook in het huidige recht wordt deze zorg overgelaten aan de provincies zonder dat hierover instructieregels worden gesteld.

Bij het uitwerken van de uitvoeringsregelgeving is geconstateerd dat de regeling in de Omgevingswet voor de luchthavens van regionale betekenis niet helemaal aansluit bij de wijze waarop luchthavenbesluiten tot stand komen. Er was uitgegaan van een uniforme set instructieregels voor alle burgerluchthavens in het hele land, waaronder luchthavens van regionale betekenis. In de praktijk zijn er echter inhoudelijke verschillen tussen de instructieregels voor verschillende luchthavens, afhankelijk van het moment van vaststelling van het luchthavenbesluit (met inbegrip van mer, zienswijzenprocedure en voorhang). In het luchthavenbesluit worden het toegestane luchtverkeer rond de luchthavens en de daaruit voortvloeiende beperkingengebieden vastgelegd. Nieuw beleid of nieuwe internationale regelgeving worden pas concreet toegepast op het moment dat voor een luchthaven een nieuw luchthavenbesluit vastgesteld wordt. Daardoor ontstaan verschillen in de geldende instructieregels, waardoor bijvoorbeeld een nieuwe instructieregel die is gesteld met het oog op de vliegveiligheid al wel geldt voor de beperkingengebieden van luchthavens met een recent luchthavenbesluit en nog niet voor beperkingengebieden van luchthavens met een al wat ouder luchthavenbesluit. Om dit mogelijk te maken, zullen in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor Schiphol en andere luchthavens van nationale betekenis afwijkende instructieregels opgenomen worden. Deze wijze van variëren in instructieregels is echter niet passend voor luchthavens van regionale betekenis omdat de luchthavenbesluiten voor die luchthavens niet door het Rijk, maar door de provincies worden vastgesteld. Voorgesteld wordt om de instructieregels over de in het omgevingsplan op te nemen regels in de beperkingengebieden van dergelijke luchthavens op te nemen in de omgevingsverordening. In het Besluit kwaliteit leefomgeving kunnen vervolgens instructieregels opgenomen worden over de inhoud van instructieregels in de omgevingsverordening voor de beperkingengebieden van luchthavens van regionale betekenis (zogenoemd «getrapte» instructieregels). De voorgestelde wijziging maakt continuering van de bestaande praktijk op dit punt mogelijk.

Onderdeel U (artikel 2.28 Omgevingswet)

Op de wijziging van onderdeel f van dit artikel is ingegaan in de toelichting op de wijziging van artikel 2.18. Voor de toelichting op het nieuw voorgestelde onderdeel h wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting over de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet.

Onderdeel V (artikel 2.29 Omgevingswet)

De wijziging in het eerste lid hangt samen met de wijziging van artikel 4.2. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

De wijziging van het tweede lid, onder a, hangt samen met de wijziging van artikel 2.27. In verband met deze wijziging wordt in artikel 2.29, tweede lid, onder a, onder 2°, de opdracht tot het stellen van instructieregels bij algemene maatregel van bestuur over burgerluchthavens van regionale betekenis in omgevingsplannen en projectbesluiten geschrapt. De wijziging van de onderdelen b en d van het tweede lid is redactioneel.

Onderdeel W (artikel 2.30 Omgevingswet)

In onderdeel a van dit artikel wordt voorgesteld om het huidige getrapte systeem van aanwijzing van zwemlocaties te vereenvoudigen. Er wordt geen lijst meer wordt opgesteld met plaatsen waar naar het oordeel van gedeputeerde staten door een groot aantal personen wordt gezwommen. In plaats daarvan wijzen gedeputeerde staten direct, in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen, de zwemlocaties aan. Het schrappen van het getrapte systeem heeft tot gevolg dat de term zwemwater in onderdeel b overbodig wordt. Er wordt immers geen lijst meer opgesteld met plaatsen waarin naar het oordeel van de gedeputeerde staten door een groot aantal personen wordt gezwommen. Die term wordt daarom geschrapt. De wijziging van onderdeel c betreft een technische aanpassing van een verwijzing naar de zwemwaterrichtlijn.

Onderdeel X (artikel 2.32 Omgevingswet)

Het nieuwe derde lid bevat de mogelijkheid om in de rijksinstructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving te bepalen dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen van die regels. Dit is aan de orde bij instructieregels waarvoor een bestuursorgaan van de provincie een besluit moet nemen tot aanwijzing of begrenzing van het gebied waarvoor dergelijke instructieregels gelden. Bij het uitwerken van de algemene maatregelen van bestuur is gebleken dat een dergelijke optie nodig is voor het continueren van de huidige werkwijze bij de beperkingengebieden met betrekking tot luchthavens van regionale betekenis.

Onderdelen Y en Z (artikelen 2.33 en 2.34 Omgevingswet)

In artikel 2.34 wordt onderdeel a van het tweede lid geschrapt en als nieuw derde lid gevoegd in artikel 2.34. Deze aanpassing houdt verband met het feit dat de bevoegdheid om een instructie te geven aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur ten aanzien van de uitvoering van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer binnen het beleidsterrein van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat valt.

De verwijzing in de artikelen 2.33, tweede lid, onder a, en 2.34, tweede lid, onder c, naar artikel 5.19, eerste lid, vervalt vanwege de wijziging van dat artikel. Instructies aan de gemeenteraad over de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit blijven overigens wel mogelijk, omdat dat regels zijn die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties nodig zijn. Ook de verwijzing in artikel 2.34, tweede lid, onder a, naar artikel 5.19, tweede lid, vervalt vanwege de wijziging van dat artikel. Instructies van het Rijk over provinciale instructieregels over de beoordelingsregels voor een omgevingsplanactiviteit blijven mogelijk, omdat die provinciale instructie-

regels zijn gebaseerd op artikel 2.22 en dat artikel ook is genoemd in het tweede lid, onder a. Daarnaast wordt voorgesteld om in het tweede lid, onder a, de verwijzing naar artikel 4.2, tweede lid, te vervangen door een verwijzing naar artikel 4.1, om «doorverwijzing» te voorkomen. Artikel 4.2, tweede lid, verwijst (na wijziging door dit wetsvoorstel) immers naar regels als bedoeld in artikel 4.1. Voor nadere toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Verder wordt voorgesteld om in artikel 2.33, tweede lid, onder c, en artikel 2.34, tweede lid, onder b en d, de verwijzing naar de artikelen 5.44 en 5.46, tweede lid, te schrappen. Deze verwijzingen zijn overbodig omdat in de begripsomschrijving van projectbesluit al een verwijzing naar afdeling 5.2 is opgenomen.

Onderdeel AA

De wijziging van artikel 2.35, eerste lid, is redactioneel.

Onderdelen AB en AC (artikelen 2.36 en 2.37 Omgevingswet)

In de artikelen 2.36, eerste en tweede lid, en 2.37, eerste lid, worden onderdelen toegevoegd die verband houden met de invoeging in de Omgevingswet van afdeling 18.3 (kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving) en afdeling 20.5 (digitaal stelsel Omgevingswet).

In de artikelen 2.36 en 2.37 van de Omgevingsrecht is het generieke toezicht op het waterschapsbestuur in de Omgevingswet geregeld. Deze artikelen worden uitgebreid met onderdelen die verband houden met de uitbreiding van de taken van het waterschapsbestuur als gevolg van het invoegen van delen uit de Wabo in afdeling 18.3 van de Omgevingswet (onderdeel uitvoering en handhaving) en met de nieuwe artikelen over het digitale stelsel in afdeling 20.5 van de Omgevingswet (zie voor deze invoegingen meer uitgebreid het algemeen deel van deze memorie van toelichting).

De eerste twee leden van 5.2a Wabo betroffen de taakverwaarlozingsregeling en zijn overgeheveld naar artikel 2.36. Artikel 5.2a, eerste lid, is omgezet naar artikel 2.36, tweede lid, aanhef en onder b. Artikel 5.2a, tweede lid, is omgezet naar artikel 2.36, eerste lid, aanhef en onder b. Artikel 5.2a, derde en vierde lid, over de regeling van schorsing en vernietiging van besluiten, is opgenomen in artikel 2.37, eerste lid, aanhef en onder b.

Het voorgestelde artikel 2.36, tweede lid, onder c, is nieuw en houdt verband met de taken van het waterschapsbestuur op grond van afdeling 20.5 van de Omgevingswet, het digitaal stelsel Omgevingswet. Met de aanpassing van (de bijlage bij) artikel 124 van de Gemeentewet (in hoofdstuk 2 van dit wetsvoorstel) wordt het toezicht op het gemeentebestuur voor zover het de taken op grond van afdeling 20.5 van de Omgevingswet betreft, geconcentreerd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, gezien diens verantwoordelijkheid voor het digitaal stelsel als geheel.

Onderdeel AD (artikel 2.38 Omgevingswet)

In verband met de voorgestelde wijziging van artikel 2.30, waarbij het getrapte systeem van aanwijzing van zwemlocaties wordt vereenvoudigd, wordt de zinsnede «zwemwateren of zwemlocaties» vervangen door

«oppervlaktewaterlichamen». De wijziging heeft geen materiële gevolgen voor de bevoegdheid van gedeputeerde staten om een negatief zwemadvies te geven of een zwemverbod in te stellen.

Onderdeel AE (artikel 2.40 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om in het tweede lid de zinsnede vanaf «tenzij» te schrappen. Deze zinsnede was bedoeld om toepassing van het eerste lid (weer) mogelijk te maken voor gebruik door het openbaar verkeer in beperkingengebieden met betrekking tot installaties in de EEZ of in de territoriale zee. Deze mogelijkheid is echter overbodig, omdat de Omgevingswet al een vergunningenstelsel kent voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot installaties in een waterstaatswerk (zie artikel 5.1, tweede lid, onder f, onder 5°, van de Omgevingswet). Het reguleren van de toegang tot deze beperkingengebieden loopt via dat artikel. Het toegangsverbod van het eerste lid van artikel 2.40 kan daarom in die gevallen gemist worden.

Onderdelen AF en AG (artikelen 2.41 en 3.1 Omgevingswet)

De wijzigingen in artikel 2.41 en 3.1 houden verband met de herverdeling van enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht over de (nieuwe) departementen in verband met de kabinetswisseling in 2017.

Onderdelen AH, AJ en AM (artikelen 3.4, 3.7 en 3.10 Omgevingswet)

In de artikelen 3.4, 3.7 en 3.10 is de bevoegdheid tot vaststelling van (waterbeheer-) programma's toegekend aan het dagelijks bestuur van het waterschap. Door de voorgestelde wijzigingen in deze artikelen wordt deze bevoegdheid toegekend aan het algemeen bestuur van het waterschap. Het laten vaststellen van (waterbeheer-)programma's door het algemeen bestuur sluit beter aan bij de werkwijze binnen waterschappen en bij artikel 83, tweede lid, onder g, van de Waterschapswet. Op grond van deze bepaling in de Waterschapswet mag de bevoegdheid tot vaststelling van plannen krachtens bijzondere wetten niet door het algemeen bestuur worden overgedragen aan het dagelijks bestuur. Tot deze plannen behoort ook het waterbeheerplan op grond van hoofdstuk 4 van de Waterwet, dat in de Omgevingswet is vervangen door het waterbeheerprogramma.

Daarnaast bevat artikel 3.10, tweede lid, een redactionele wijziging.

Onderdeel AI (artikel 3.6, eerste lid, Omgevingswet)

Met de wijziging van artikel 3.6, eerste lid, onder a en b, wordt beoogd beter bij de richtlijn omgevingslawaai aan te sluiten. Deze richtlijn eist dat «afzonderlijke strategische geluidbelastingkaarten worden opgemaakt voor wegverkeerslawaai, spoorweglawaai, vliegtuiglawaai en industrielawaai» (bijlage IV, onder 8, bij de richtlijn omgevingslawaai). Omdat voor wegverkeerslawaai aldus een aparte kaart wordt gemaakt, ligt het niet voor de hand om geluid van sporen die onderdeel van wegen zijn, uit te zonderen. De oorspronkelijke redactie van onderdelen a en b zou daartoe wel aanleiding geven (artikel 20.17 verwijst namelijk terug naar artikel 3.6).

Het artikel vormt met de voorgestelde wijzigingen een voortzetting van de huidige implementatie in artikel 11.6, vierde lid, onder a en b, Wm.

Met de wijziging in het eerste lid, onder c, wordt de implementatie van de richtlijn omgevingslawaai verbeterd. De richtlijn eist dat geluidbelastingkaarten voor agglomeraties op luchtverkeerslawaai binnen agglomeraties zien. Dat lawaai kan ook worden veroorzaakt door luchthavens die niet als belangrijk in de zin van artikel 3 van de richtlijn gelden, zoals door militaire luchthavens. Om die reden moet de aanduiding worden verbreed tot «luchthavens».

Onderdeel AK (artikel 3.8, eerste en tweede lid, Omgevingswet)

Eerste lid

De wijziging in artikel 3.8, eerste lid, onder a, beoogt de implementatie van de richtlijn omgevingslawaai te verbeteren. Hiertoe is de categorie wegen waarvoor gedeputeerde staten actieplannen (en geluidbelastingkaarten) moeten opstellen, verruimd naar alle wegen die belangrijk zijn en die niet in beheer zijn bij het Rijk. De reden hiervan is dat naast de wegen in beheer bij provincies, ook wegen in beheer bij waterschappen kunnen gelden als «belangrijk» in de zin van artikel 3 van de richtlijn omgevingslawaai.

De wijziging in het eerste lid, onder b, is redactioneel van aard en beoogt aan te sluiten bij het gewijzigde onderdeel a.

De wijziging in het eerste lid, onder c, beoogt de implementatie van de richtlijn te verbeteren. Belangrijke luchthavens zijn volgens artikel 3 van de richtlijn omgevingslawaai namelijk steeds burgerluchthavens met een bepaalde verkeersintensiteit.

Tweede lid

In artikel 3.8, tweede lid, vervalt aan het slot de zinsnede «, waarin het provinciale waterbeleid is opgenomen». Het provinciale waterbeleid wordt immers op grond van artikel 3.1, tweede lid, in samenhang met artikel 3.2 van de Omgevingswet primair opgenomen in de provinciale omgevingsvisie. De voorgestelde wijziging beoogt dubbelingen in de omgevingsvisie en het regionale waterprogramma uit te sluiten. Deze technische wijziging heeft geen betrekking op de mogelijkheden of de beleidsvrijheid van de provincie om regionale waterprogramma's vast te stellen. Het strategische beleid zal in de provinciale omgevingsvisie worden opgenomen, de uitwerking van dat beleid in de regionale waterprogramma's conform artikel 3.5 van de Omgevingswet. Uit de toelichting op artikel 3.8, tweede lid, blijkt dat het regionale waterprogramma niet beperkt is tot de uitvoering van EU-richtlijnen. Het programma kan ook het provinciale beleid bevatten voor zover dat niet in de omgevingsvisie is opgenomen. De wijziging heeft geen gevolgen voor de in artikel 3.7, tweede lid, van de Omgevingswet opgenomen verplichting. Die verplichting houdt in dat waterschappen met het oog op de verplichtingen uit de EU-waterrichtlijnen, voor zover deze betrekking heeft op hun taken, bij het opstellen van hun waterbeheerprogramma's rekening houden met het regionale waterprogramma. Voor de bestaande programma's is voorzien in overgangsrecht in artikel 4.57 (regionaal waterplan) van dit wetsvoorstel. In artikel 3.9 is eenzelfde technische wijziging opgenomen voor het nationale waterprogramma.

Onderdeel AL (artikel 3.9, eerste, tweede en vierde lid, Omgevingswet)

Eerste lid

Voor de implementatie van de herziene nec-richtlijn (zie ook paragraaf 2.1.5 van deze memorie van toelichting) wordt voorgesteld om het nationaal nec-programma als verplicht programma toe te voegen (in artikel 3.9, eerste lid, Omgevingswet). Dit programma bevat de wijze waarop de in de richtlijn genoemde en in het Besluit kwaliteit leefomgeving op te nemen emissiereductiedoelstellingen verwezenlijkt zullen worden. Deze richtlijn stelt ook een aantal inhoudelijke en procedurele eisen aan dit programma. Deze eisen zullen, in lijn met die voor de andere programma's, worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. In het kader van dit programma is niet voorzien in verdergaande eisen dan die Europees verplicht zijn.

De wijziging in het eerste lid, onder c, beoogt de implementatie van de richtlijn te verbeteren. Volgens artikel 3 van de richtlijn omgevingslawaai zijn belangrijke luchthavens namelijk steeds burgerluchthavens met een bepaalde verkeersintensiteit.

Tweede lid

Met de voorgestelde redactionele wijziging in artikel 3.9, tweede lid, onder a, wordt beoogd beter aan te sluiten op de redactie van artikel 2.21, tweede lid, onder a. In beide bepalingen worden namelijk dezelfde Nederlandse delen van de genoemde stroomgebiedsdistricten bedoeld.

Voorgesteld wordt de verwijzing naar de kaderrichtlijn mariene strategie in artikel 3.9, tweede lid, onder c, aan te passen.

Beoogd is te verduidelijken welk onderdeel van het actieplan mariene strategie, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn mariene strategie, een programma is als bedoeld in hoofdstuk 3 van de Omgevingswet. Op grond van artikel 5 van de kaderrichtlijn mariene strategie ontwikkelen lidstaten voor hun mariene wateren een mariene strategie volgens het actieplan mariene strategie. Dat actieplan bestaat uit de volgende onderdelen:

i. een initiële beoordeling van de huidige milieutoestand van de betrokken wateren en de milieueffecten van menselijke activiteiten daarop,
ii. omschrijving van de goede milieutoestand van de betrokken wateren,
iii. vaststelling van een reeks milieudoelen en daarmee samenhangende indicatoren,
iv. vaststelling en uitvoering van een monitoringprogramma voor voortgaande beoordeling en periodieke actualisering van de doelen, en
v. programma's van maatregelen gericht op het bereiken of behouden van een goede milieutoestand.

Het programma van maatregelen betreft een programma als bedoeld in hoofdstuk 3 van de Omgevingswet.

Daarnaast wordt voorgesteld om in artikel 3.9, tweede lid, onder d, een verwijzing naar de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning op te nemen. Artikel 4, eerste lid, van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning bepaalt dat elke lidstaat een maritiem ruimtelijk plan voor haar mariene wateren vaststelt en uitvoert. Onder maritieme ruimtelijke planning wordt in de richtlijn verstaan het proces in het kader waarvan de autoriteiten van een lidstaat menselijke activiteiten in mariene gebieden

analyseren en organiseren om ecologische, economische en sociale doelstellingen te bereiken. Dat proces bestaat uit een cyclus van tenminste de volgende stappen: het vaststellen van problemen en mogelijkheden, het vergaren van informatie, het vaststellen van plannen, besluitvorming, herziening of actualisering en het bewaken van de uitvoering. Bij het proces moet rekening worden gehouden met de wisselwerking tussen land en zee. Maritieme ruimtelijke planning ziet op mariene wateren van de lidstaat. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de maritieme ruimtelijke planning resulteert in een of meer maritieme ruimtelijke plannen (artikel 4, derde lid, van de kaderrichtlijn). De grondslag daarvoor is opgenomen in onderdeel d. Net zoals dat geldt voor een andere departementsoverstijgende rijksprogramma's in artikel 3.9, wordt ook het maritiem ruimtelijk plan vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het plan kan desgewenst deel uitmaken van een ander programma, zoals het nationaal waterprogramma. De inhoudelijke eisen die op grond van de richtlijn gelden voor dit programma worden, in lijn met de andere programma's, op amvb-niveau opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

In artikel 3.9, tweede lid, onder e, vervalt aan het slot, de zinsnede «waarin het nationale waterbeleid is opgenomen». Het nationale waterbeleid moet immers op grond van artikel 3.1, derde lid, in samenhang met artikel 3.2 van de Omgevingswet primair worden opgenomen in de nationale omgevingsvisie. Het strategische beleid zal in de nationale omgevingsvisie worden opgenomen, de uitwerking van dat beleid in het nationale waterprogramma. De voorgestelde wijziging beoogt dubbelingen in de omgevingsvisie en het nationaal waterprogramma uit te sluiten. Zie hiervoor ook de toelichting op de vergelijkbare wijziging in artikel 3.8.

Derde lid

De voorgestelde wijziging is opgenomen naar aanleiding van de inspraakreacties op de consultatieversie van het aanvullingswetsvoorstel natuur. Met die aanvullingswet zal de Wet natuurbescherming overgaan naar het stelsel van de Omgevingswet. Uitgangspunt van dit aanvullingswetsvoorstel is dat de verdeling van bevoegdheden tussen bestuursorganen op dit punt beleidsneutraal zal worden ingebouwd. De voorgestelde formulering sluit nauwer aan bij de formulering van de Wet natuurbescherming.

Onderdeel AN (artikel 3.12 Omgevingswet)

De wijziging van artikel 3.12 is redactioneel.

Onderdeel AO (artikel 3.15 Omgevingswet)

Met de voorgestelde wijzigingen wordt nader verduidelijkt dat het van het bestuursniveau waarop een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wordt vastgesteld afhangt of daarvoor een programma met programmatische aanpak kan worden vastgesteld. Het bestuursorgaan dat een omgevingswaarde vaststelt of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken, kan ervoor kiezen om voor die omgevingswaarde of die andere doelstelling de programmatische aanpak toe te passen. Voor rijksomgevingswaarden betekent dit dat bij algemene maatregel van bestuur moet worden bepaald dat de programmatische aanpak van toepassing is. Voor provinciale omgevingswaarden en gemeentelijke omgevingswaarden wordt dit in de omgevingsverordening respectievelijk het omgevingsplan bepaald. Decentrale overheden kunnen niet op eigen initiatief programma's met een program-

matische aanpak vaststellen voor het voldoen aan omgevingswaarden of het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving die op een hoger bestuursniveau zijn vastgesteld. Om eventuele onduidelijkheid weg te nemen wordt voorgesteld om de inhoud van het tweede lid te verdelen over drie leden.

Onderdeel AP (artikel 3.16, tweede lid, Omgevingswet)

De wijzigingen in artikel 3.16, tweede lid, houden verband met de in dit wetsvoorstel voorziene wijziging van de omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Zie paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel AQ (artikel 4.1 Omgevingswet)

De voorgestelde wijzigingen van het eerste lid zijn wijzigingen van technische aard waarbij wordt aangesloten bij de vaste formule volgens de Aanwijzingen voor de regelgeving en de systematiek in de rest van de Omgevingswet. Er zijn twee gevallen te onderscheiden: als verwezen wordt naar het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening op vergelijkbare wijze als in een delegatiegrondslag voor een algemene maatregel van bestuur dan wordt het woord «bij» gebruikt. Als het gaat om het aanduiden van de inhoud van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening dan worden de woorden «in het» gebruikt. In het eerste lid van artikel 4.1 is sprake van een delegatiegrondslag.

Het voorgestelde tweede lid maakt het mogelijk om bij ministeriële regeling meet- en rekenvoorschriften te stellen voor bepalingen die zijn opgenomen in decentrale regelgeving. Het voorstel dient ter uitvoering van een motie van de leden Veldman en Çegerek[84]. Het tweede lid wordt genummerd tot het derde lid en aangevuld om zo te waarborgen dat de Minister bij het stellen van dergelijke regels de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht neemt. Regeling moet dus nodig zijn in verband met een nationaal belang dat niet doelmatig en doeltreffend door de decentrale overheden kan worden behartigd, de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of een internationale verplichting.

De belangrijkste aanleiding voor de motie is dat lokale verschillen op het gebied van meet- en rekenmethoden onnodig belastend zijn voor het bedrijfsleven, waaronder de adviesbranche. Maar ook voor gemeenten zou het zeer belastend zijn als zij voor elke regel de meetmethoden zouden moeten voorschrijven. Omdat in het nieuwe stelsel bijvoorbeeld de geluidregels in omgevingsplannen opgenomen worden, zou – zonder deze toevoeging – elk omgevingsplan moeten bepalen hoe geluidmetingen uitgevoerd moeten worden. En nadat nieuwe meetmethoden beschikbaar komen, zou elk omgevingsplan daarop aangepast moeten worden. Een landelijke regeling hierover is dan doelmatiger en doeltreffender.

Onderdeel AR (artikel 4.2 Omgevingswet)

De tekst van dit artikel is redactioneel gewijzigd ter verduidelijking. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

---

[84] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 59.

Onderdelen AS, AY, BL, BO, BV en CJ (artikelen 4.3, 4.12, 4.24, 5.1, 5.11 en 5.27 Omgevingswet)

In het verlengde van het voorstel om het begrip «mijnbouwactiviteit» te wijzigen («mijnbouwactiviteit» wordt «mijnbouwlocatieactiviteit»; zie voor de achtergrond de artikelsgewijze toelichting op de betrokken wijziging van de bijlage bij de Omgevingswet) wordt voorgesteld om in deze artikelen, voor zover van toepassing met inbegrip van het opschrift daarvan, de verwijzing naar het begrip «mijnbouwactiviteit» te wijzigen in: mijnbouwlocatieactiviteit.

Onderdeel AT (artikel 4.4 Omgevingswet)

In de eerste plaats wordt voorgesteld om artikel 4.4, tweede lid, te wijzigen. Deze wijziging bestaat uit het toevoegen van het omgevingsplan aan dat artikellid, naast de al genoemde waterschapsverordening en omgevingsverordening. Hiermee wordt de grondslag geboden om ook in het omgevingsplan een expliciet geformuleerd vergunningenstelsel op te nemen. In paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting is al nader ingegaan op de achtergrond van dit wijzigingsvoorstel. Voor de goede orde wordt hierbij opgemerkt dat de grondslag om een vergunningenstelsel op te nemen uit de aard der zaak ook impliceert de grondslag om regels te stellen met betrekking tot de voorwaarden waaronder de vergunning al dan niet kan worden verleend. Dit wordt daarom voor zowel het omgevingsplan, de waterschapsverordening als de omgevingsverordening, niet afzonderlijk geregeld.

Omwille van het voorkomen van procedurele stapeling tussen binnenplanse en buitenplanse omgevingsvergunningen, zoals onder de Wabo in samenhang met de Wro het geval is, is eerder afgezien van een grondslag voor het opnemen van een vergunningenstelsel in het omgevingsplan. De voorgestelde wijziging van artikel 4.4, tweede lid, brengt niet mee dat die procedurele stapeling nu toch ontstaat. Dit houdt verband met het feit dat het nieuwe begrip «omgevingsplanactiviteit» een brede strekking heeft. Gelet daarop wordt een procedurele stapeling voorkomen; er blijft één procedure waarmee voor zowel de met het omgevingsplan voorziene als de niet-voorziene activiteiten vergunning kan worden verleend. Zie over het nieuwe begrip «omgevingsplanactiviteit», alsmede over het daarmee samenhangende nieuwe begrip «buitenplanse omgevingsplanactiviteit», eveneens paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Verder wordt voorgesteld om het opschrift van artikel 4.4 nader te concretiseren door het in lijn met de opschriften van de overige artikelen in paragraaf 4.1.2 te voorzien van een meer inhoudelijk opschrift, te weten «melding of omgevingsvergunning». Dit betekent overigens niet dat de in het eerste en tweede lid bedoelde algemene regels alleen een verbod om zonder voorafgaande melding respectievelijk zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten kunnen inhouden. De bevoegdheid om algemene regels te stellen op grond van paragraaf 4.1.1 is breed en maakt een diversiteit aan regels mogelijk. Voor zover het betreft verboden kan een algemene regel naast een verbod om zonder voorafgaande melding een activiteit te verrichten of een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten ook inhouden een (absoluut) verbod om een activiteit te verrichten. Deze verboden kunnen ook betrekking hebben op een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste, tweede of derde lid, van de Omgevingswet. In algemene zin wordt bij decentrale algemene regels de ruimte om regels te stellen begrensd door de ongeschreven rechtsregel dat een lagere regeling niet in strijd mag zijn met een hogere regeling. Als een hogere regeling een bepaalde gedraging vanwege een

bepaald oogmerk reguleert, is het niet toegestaan diezelfde gedraging met hetzelfde oogmerk in een lagere regeling te reguleren, tenzij die hogere regeling niet uitputtend is bedoeld. Daarom is met het oog op de toepassing voor de praktijk in de nota's van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving voor elke activiteit waarvoor daarbij algemene regels worden gesteld en vergunningplichtige of vergunningvrije gevallen worden aangewezen, ingegaan op de vraag in hoeverre die regels uitputtend zijn bedoeld. Die toelichting maakt duidelijk in hoeverre decentrale overheden ruimte hebben voor het reguleren van bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten of beperkingengebiedactiviteiten in aanvulling op de regeling die het Rijk biedt.

Onderdelen AU en CN (artikelen 4.5 en 5.35 Omgevingswet)

De voor artikel 4.5 voorgestelde wijzigingen houden mede verband met het voorstel om artikel 5.35 te laten vervallen. Artikel 4.5 bevat de grondslag om bij algemene regels op centraal en decentraal niveau onderwerpen aan te wijzen waarvoor maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld. Maatwerkvoorschriften kunnen inhouden een nadere detaillering, aanvulling of andere afwijking van de algemene regel, voor zover afwijking bij de betreffende algemene regel mogelijk is gemaakt.

Maatwerkvoorschriften zijn in de eerste plaats van belang voor activiteiten die volledig onder algemene regels vallen, maar kunnen ook aan de orde zijn als voor de activiteit waarvoor de algemene regel geldt ook een omgevingsvergunning is vereist. In dat geval komt de vraag op hoe maatwerkvoorschriften zich verhouden tot de vergunning en de vergunningvoorschriften. Daarbij kan voor verschillende modaliteiten worden gekozen. De artikelen 4.5, derde lid, en 5.35, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet hebben hierop betrekking. In artikel 4.5, derde lid, is bepaald dat voor zover op een activiteit niet alleen regels als bedoeld in artikel 4.3 van toepassing zijn, maar daarvoor ook een omgevingsvergunning is vereist, bij die regels kan worden bepaald dat de maatwerkvoorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden. In artikel 5.35, eerste lid, aanhef en onder a, is in het verlengde daarvan bepaald dat bij vergunningvoorschriften van rijksregels kan worden afgeweken, voor zover dat op grond van regels als bedoeld in artikel 4.5, derde lid, is toegestaan. Deze artikelonderdelen, in onderlinge samenhang bezien, blijken tot misverstanden aanleiding te geven. Artikel 5.35 benoemt de hier bedoelde voorschriften tot vergunningvoorschriften en artikel 4.5, derde lid, tot maatwerkvoorschriften. Beide begrippen lopen hier door elkaar, wat onder andere vragen oproept met betrekking tot de beoordelingsregels die van toepassing zijn.

Om het beoogde systeem te verduidelijken wordt in de eerste plaats voorgesteld om in artikel 4.5, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, eerste zin, aan de grondslag om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen en de grondslag om bij maatwerkvoorschriften te kunnen afwijken van de algemene regels telkens toe te voegen dat het daarbij ook kan gaan om vergunningvoorschriften. Hiermee wordt hetzelfde geregeld als nu met artikel 4.5, derde lid, en artikel 5.35, eerste lid, aanhef en onder a, maar dan meer in samenhang met elkaar. Verder verduidelijken deze wijzigingen dat afwijkingen van de algemene regels voor vergunningplichtige activiteiten ook mogelijk zijn bij vergunningvoorschrift en niet alleen bij maatwerkvoorschrift. Het voorgaande geldt voor alle algemene regels, centraal en decentraal. Er is geen reden om daartussen een onderscheid aan te brengen. Aan de tweede zin van artikel 4.5, eerste lid, is niet toegevoegd dat het ook om vergunningvoorschriften kan gaan. Het daarin genoemde beoordelingskader blijft uitdrukkelijk beperkt tot maatwerk-

voorschriften. Voor vergunningvoorschriften is het beoordelingskader immers artikel 5.34.

In verband met de hiervoor genoemde wijzigingen is artikel 4.5, derde lid, niet langer nodig. Wel wordt het bij nader inzien nodig geacht een bepaling toe te voegen die de grondslag biedt om te bepalen dat bij algemene regels kan worden bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over een onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden. Hiermee kan worden bereikt dat voor die activiteiten waarvoor het van belang is dat de activiteit als geheel integraal wordt beoordeeld, elke nadere detaillering, aanvulling of andere afwijking van de algemene regels als vergunningvoorschrift in de omgevingsvergunning terecht komt. Dit zorgt ervoor dat het maatwerk optimaal kan worden afgestemd op de andere vergunningvoorschriften die geen verband houden met algemene regels. Bovendien leidt dit voor degene die de activiteit verricht tot concentratie van de voorschriften in één document; er ontstaat geen stapeling van de omgevingsvergunning met losse maatwerkvoorschriften.

Het voorgestelde artikel 4.5, derde lid (nieuw), zoals hiervoor toegelicht, kan gevolgen hebben voor de voorbereidingsprocedure voor een besluit tot wijziging van de vergunningvoorschriften, als voor een activiteit toepassing is gegeven aan artikel 4.5, derde lid. Bij een besluit tot wijziging van de vergunningvoorschriften kan op grond van artikel 16.65 van de Omgevingswet afdeling 3.4 Awb van toepassing zijn, omdat die procedure ook van toepassing is geweest op het besluit tot verlening van de vergunning zelf, terwijl bij het alternatief van de route van wijziging van de voorschriften als maatwerkvoorschrift, dat de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 Awb zou zijn. Hierbij is van belang dat het de bedoeling is dat in het Omgevingsbesluit bij de op artikel 16.65, voornoemd, gebaseerde aanwijzing van gevallen waarin afdeling 3.4 Awb van toepassing is, een uitzonderingsclausule zal worden opgenomen voor de aangewezen gevallen als sprake is van, kort samengevat, een niet-belangrijke wijziging van de activiteit. Welke voorbereidingsprocedure op een besluit tot wijziging van de vergunningvoorschriften van toepassing is, als sprake is van een activiteit waarvoor toepassing is gegeven aan zowel artikel 4.5, eerste lid, als artikel 16.65, eerste lid, zal aan de hand van dit criterium moeten worden beoordeeld.

Tot slot wordt ook voorgesteld om artikel 5.35, eerste lid, onder b, en tweede lid, te laten vervallen. Het eerste lid, onder b, kan vervallen omdat op de afwijkingen van de rijksregels in de hier bedoelde situatie, mede als gevolg van de hiervoor toegelichte wijzigingen, de regels van toepassing zijn die gelden voor het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning. In die regels is het in artikel 5.35, eerste lid, onder b, genoemde principe al voldoende verwerkt.

Artikel 5.35, tweede lid, kan vervallen omdat, net als bij de beoordelingsregels, geen aanleiding wordt gezien bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning onderscheid te maken tussen ippc-installaties en Seveso-inrichtingen enerzijds en andere milieubelastende activiteiten of lozingsactiviteiten anderzijds.

Onderdeel AV (artikel 4.7 Omgevingswet)

Deze wijziging betreft een redactionele verbetering. Het eerste lid spreekt van «het treffen van een gelijkwaardige maatregel». Omwille van de consistentie moet dat woord in het tweede en derde lid ook gebruikt worden.

Onderdeel AW (artikel 4.10 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging betreft de vervanging van «in het belang van» door: met het oog op. Dit is een redactionele wijziging die ermee verband houdt dat het hier in de terminologie van de Omgevingswet niet om een belang, maar om een oogmerk gaat.

Onderdeel AX (artikel 4.11 Omgevingswet)

Artikel 4.11 bevat de activiteiten waarvoor gedeputeerde staten bij het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangewezen als bevoegd gezag voor de algemene regels voor die activiteiten. Voorgesteld wordt om de formulering van de activiteit in het eerste lid, onder b («het brengen van stoffen in het grondwater»), te wijzigen in: milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater. Bij het nader uitwerken van deze activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving is gebleken dat het nodig is om de huidige formulering te verbreden op de nu voorgestelde wijze. Deze wijziging moet worden gelezen in samenhang met de voorgestelde wijziging van artikel 5.10, eerste lid, onder c, onder 3°. Op grond van dat artikelonderdeel worden gedeputeerde staten in het Omgevingsbesluit als bevoegd gezag aangewezen om te beslissen op de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot het brengen van stoffen in het grondwater. Voor dat artikelonderdeel wordt een vergelijkbare wijziging voorgesteld, onder vernummering van dat onderdeel tot onderdeel 4°.

Verder wordt voorgesteld om aan artikel 4.11, eerste lid, een nieuw onderdeel c toe te voegen en om een derde lid aan het artikel toe te voegen. Beide wijzigingen hebben betrekking op de aanwijzing van het bevoegd gezag voor rijksregels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen. Bevoegd gezag zijn ofwel op grond van het eerste lid, onder c, gedeputeerde staten, ofwel op grond van het derde lid het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in een vervoerregio verantwoordelijk is voor het lokaal spoor in dat gebied. Op de achtergrond van deze wijziging is al ingegaan bij de wijziging van artikel 2.18. Volstaan wordt met een verwijzing hiernaar.

Onderdeel AY (artikel 4.12, eerste lid, Omgevingswet)

Artikel 4.12, eerste lid, van de Omgevingswet bevat een opsomming van activiteiten waarvoor een Minister bij het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aangewezen als bevoegd gezag voor de algemene rijksregels voor die activiteiten.

Voor dit artikellid wordt naast de hiervoor al eerder toegelichte wijziging van «mijnbouwactiviteit» in: mijnbouwlocatieactiviteit, voorgesteld om aan de omschrijving van de milieubelastende activiteiten in onderdeel a, onder 2, de zinsnede toe te voegen: of andere nationale vitale belangen. Deze wijziging moet worden gelezen in samenhang met de voorgestelde, vergelijkbare wijziging van artikel 5.11, eerste lid, onder d, onder 2 (nieuw), van de Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdelen AZ, BS en BU (artikelen 4.13, 5.7 en 5.10 Omgevingswet)

Deze artikelen bevatten alle een verwijzing naar een ippc-installatie in de vorm van de volgende zinsnede: installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om een begripsomschrijving voor «ippc-installatie» op te nemen. Dit betekent

voor de hier bedoelde artikelen dat de genoemde zinsnede kan worden vervangen door: ippc-installatie.

Onderdeel BA (artikel 4.13a (nieuw) Omgevingswet)

De Omgevingswet biedt voor de omgevingsvergunning een flexibiliteitsregeling voor het bevoegd gezag in artikel 5.16. Voorgesteld wordt om ook een flexibiliteitsregeling voor het bevoegd gezag voor algemene regels in de Omgevingswet op te nemen. Gebleken is namelijk dat de argumenten die hebben geleid tot opname van de flexibiliteitsregeling voor de omgevingsvergunning van overeenkomstige toepassing zijn op algemene regels. Ook voor algemene regels kan het om efficiencyredenen nuttig zijn de bevoegdheid een melding in ontvangst te nemen, een maatwerkvoorschrift te stellen of toestemming te verlenen tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, te kunnen overdragen aan een ander bestuursorgaan. Voor algemene regels geldt, net als voor de omgevingsvergunning, dat de wettelijke bevoegdheidstoedeling in het algemeen passend is, maar dat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat het in een concreet geval efficiënter is dat een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is. De nu voorgestelde flexibiliteitsregeling maakt dit mogelijk.

De redactie van dit artikel is ontleend aan artikel 5.16 van de Omgevingswet, zodat voor een toelichting wordt verwezen naar de bij dat artikel behorende artikelsgewijze toelichting[85].

Onderdelen BB, BC en BD (artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 Omgevingswet)

Voor de achtergrond van de bij deze artikelen voorgestelde wijzigingen wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Daar is nader ingegaan op het voornemen om de samenhang tussen het omgevingsplan en het voorbereidingsbesluit te vergroten, onder andere door de figuur van de «voorbeschermingsregels». Dit voornemen is tot uitdrukking gebracht in de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16.

In aanvulling op voornoemde paragraaf 2.2.1.3 wordt er hier op gewezen dat bij het nemen van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.15 en 4.16 de van belang zijnde onderdelen van artikel 2.3 in acht moeten worden genomen. In de huidige tekst van de artikelen 4.15 en 4.16 is dat nog niet uitdrukkelijk bepaald. Onderdeel van de voorgestelde wijzigingen van deze artikelen is om dat nu wel te doen.

Voor de toevoeging van de zinsnede «of wijziging» aan artikel 4.14, vierde lid, wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Met betrekking tot artikel 4.15 (voorbereidingsbesluit omgevingsverordening) wordt benadrukt dat het hier gaat om een voorbereidingsbesluit van provinciale staten dat de omgevingsverordening, en niet het omgevingsplan, wijzigt met voorbeschermingsregels. Door het in artikel 4.15, derde lid, van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 4.14, derde en vierde lid, zou hierover verwarring kunnen ontstaan. Om die reden wordt voorgesteld om aan artikel 4.15, derde lid, de zinsnede toe te voegen dat bij die van overeenkomstige toepassing onder «omgevingsplan» steeds «omgevingsverordening» moet worden gelezen. Voor artikel 4.16 wordt voorgesteld om aan het opschrift van het artikel de zinsnede «instructieregels» toe te voegen om daarmee te verduidelijken dat het artikel niet alleen ziet op een voorbereidingsbesluit in verband met een projectbesluit of instructies, maar ook in

[85] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 495–496.

verband met instructieregels. Ook wordt in dit verband uitdrukkelijk gewezen op de voorgestelde wijziging van artikel 4.16, vijfde lid. Voor de termijn van het vervallen van de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan waarvan in de voorgestelde nieuwe systematiek op grond van artikel 4.16 sprake kan zijn, wordt nu net als in artikel 4.14, vierde lid, aangesloten bij de bekendmaking van het projectbesluit, de instructieregel of de instructie, en dus niet langer bij de inwerkingtreding daarvan. Gebleken is dat het verschil tussen beide bepalingen is terug te voeren op een verschil in werking van vergelijkbare instrumenten onder de Wro. Onder de Omgevingswet doet dit verschil zich echter niet meer voor. Daarmee kan artikel 4.16, vijfde lid, gelijkluidend worden aan artikel 4.14, vierde lid. In beide artikelleden wordt verder de termijn van anderhalf jaar waarbinnen de bekendmaking van het omgevingsplan respectievelijk het projectbesluit, de instructieregel of de instructie moet hebben plaatsgevonden, om wetstechnische redenen gewijzigd in: een jaar en zes maanden.

In het tweede lid van artikel 4.16 wordt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mede betrokken gemaakt bij de Minister die het aangaat met betrekking tot het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel of een instructie. Deze medebetrokkenheid vloeit voort uit de stelselverantwoordelijkheid en de inhoudelijke verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de toelichting bij de wijziging van artikel 2.34 wordt uitgebreider ingegaan op de stelselverantwoordelijkheid en de inhoudelijke verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op grond van artikel 5.44, tweede lid, is voor het vaststellen van een projectbesluit niet in alle gevallen overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vereist. Die regel over de bevoegdheidstoedeling werkt uiteraard door in de andere bepalingen over het projectbesluit in afdeling 5.2, maar is logischerwijs ook van belang voor artikel 4.16, tweede lid, waar het gaat om het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit: als voor het projectbesluit krachtens artikel 5.44, tweede lid, geen overeenstemming vereist is, geldt dat ook voor het «bijbehorende» voorbereidingsbesluit. Omdat een voorbereidingsbesluit een ander instrument is dan een projectbesluit en artikel 4.16 deel uitmaakt van een ander hoofdstuk van de Omgevingswet dan de artikelen over het projectbesluit, is voor alle duidelijkheid in artikel 4.16, tweede lid, een zin met die strekking toegevoegd.

Onderdeel BE (artikel 4.17 Omgevingswet)

In de eerste plaats wordt voorgesteld dit artikel te wijzigen in verband met de vervanging van de term «afwijkactiviteit» door het nieuwe begrip «omgevingsplanactiviteit» en meer in het bijzonder de introductie van het daaraan gekoppelde begrip «buitenplanse omgevingsplanactiviteit». Voor de achtergrond van deze wijziging en een nadere toelichting op deze nieuwe begrippen wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Op de betekenis van «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» in de context van dit artikel zal hierna worden ingegaan.

Verder wordt voorgesteld de reikwijdte van de in het artikel opgenomen actualiseringsplicht voor het omgevingsplan te verduidelijken. Het uitgangspunt is en blijft dat gemeenten ervoor zorgen dat een omgevingsplan actueel is. Daarbij is het, zoals al in de toelichting op dit

artikel bij het wetsvoorstel Omgevingswet zelf is opgemerkt,[86] primair aan het gemeentebestuur om verleende omgevingsvergunningen om van het omgevingsplan af te wijken op een geschikt en doelmatig moment in te passen in het omgevingsplan. Dat speelt alleen voor omgevingsplanactiviteiten waarmee een blijvende inbreuk op het omgevingsplan wordt gemaakt. Zoals in bovengenoemde passage uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet al is opgemerkt, gaat het daarbij om activiteiten met een zodanige inbreuk op het omgevingsplan dat het noodzakelijk is dat regels met het oog op een aan een locatie toegedeelde functie worden gewijzigd of een in het omgevingsplan aan een locatie toegedeelde functie wordt gewijzigd. Of met andere woorden: een zinvolle toepassing van de desbetreffende onderdelen van het omgevingsplan is zonder het omgevingsplan te wijzigen niet meer mogelijk. Dit zal hoe dan ook niet aan de orde zijn bij activiteiten die slechts tijdelijk van aard zijn. Die behoeven daarom, zoals nu al in artikel 4.17 is bepaald, niet in het plan te worden ingepast.

Een verdere precisering van de activiteiten waarom het hier kan gaan, is dat het buitenplanse omgevingsplanactiviteiten moeten zijn. Dit zijn activiteiten waarbij buiten het omgevingsplan om wordt afgeweken van het omgevingsplan. Dit kunnen zijn activiteiten waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd zijn met het omgevingsplan – dit is het geval als de omgevingsvergunning voor de activiteit op grond van de in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels niet kan worden verleend – of andere activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. Daarmee vallen omgevingsvergunningen voor omgevingsplanactiviteiten die een activiteit inhouden waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die zijn verleend met toepassing van de daarvoor in het omgevingsplan gestelde regels buiten de actualiseringsplicht.

Het gemeentebestuur zal van geval tot geval moeten bezien of sprake is van een blijvende inbreuk op het omgevingsplan zoals hiervoor beschreven. Om daarbij nadere richting te bieden wordt voorgesteld om aan de in artikel 4.17 opgenomen verplichting om binnen vijf jaar het omgevingsplan te actualiseren toe te voegen dat het daarbij in ieder geval moet gaan om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk, of om andere omgevingsplanactiviteiten als die niet in overeenstemming zijn met een aan een locatie toegedeelde functie. Gedoeld wordt hier op een in het omgevingsplan voor een locatie aangeduide functie, waar de activiteit waarvoor een vergunning is verleend zich niet mee verdraagt. De betekenis van de eerstgenoemde omgevingsplanactiviteiten is uiteengezet in de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, waarin is ingegaan op de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. Ook voor andere omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die voldoen aan het gestelde criterium van «niet tijdelijk» kan actualisering van het omgevingsplan aangewezen zijn, maar die gevallen laten zich op voorhand niet omschrijven, gelet op de brede strekking die het omgevingsplan heeft.

[86] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 476–477.

Onderdeel BF (artikel 4.19 Omgevingswet)

Artikel 4.19 bevat de verplichting voor de gemeenteraad om beleidsregels vast te stellen voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als in het omgevingsplan regels zijn opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken en de toepassing daarvan uitleg behoeft. Voorgesteld wordt om de reikwijdte van het artikel uit te breiden door te bepalen dat er beleidsregels moeten worden vastgesteld ingeval het (in algemene zin) gaat om de beoordeling of een bouwwerk aan de regels over het uiterlijk van bouwwerken uit het omgevingsplan voldoet. Hierdoor wordt de verplichting om beleidsregels vast te stellen niet alleen van toepassing voor de gevallen waarin het gaat om het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (waarbij het uit de aard der zaak gaat om regels over het uiterlijk van nieuw te bouwen bouwwerken) maar ook als het gaat om de beoordeling of er aanleiding is om op te treden vanwege het uiterlijk van bestaande bouwwerken (repressief welstandstoezicht).

Voor de regels met betrekking tot het uiterlijk van bestaande bouwwerken geldt, net zoals bij nieuwe bouwwerken, dat gemeenten er uiteraard voor kunnen kiezen om de regels in het omgevingsplan zoveel mogelijk te objectiveren en toe te spitsen op de onderscheiden locaties en bouwwerken. In die gevallen zullen de regels geen interpretatieruimte geven en heeft artikel 4.19 geen betekenis. Een gemeente kan echter ook werken met een generieke open norm zoals de regel dat het uiterlijk van bestaande bouwwerken in het algemeen niet ernstig in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand. De voorgestelde wijziging brengt mee dat een dergelijk open geformuleerde regel, net zoals dat nu onder de Woningwet is vereist, door de gemeenteraad moet worden geconcretiseerd in beleidsregels. Die beleidsregels moeten de criteria bevatten op grond waarvan de beoordeling kan plaatsvinden of het uiterlijk van een bestaand bouwwerk ernstig in strijd is met redelijke eisen van welstand. Deze beleidsregels moeten zoveel mogelijk zijn toegesneden op de te onderscheiden bouwwerken. Het bevoegd gezag zal bij de uitoefening van een bevoegdheid, zoals bij de vergunningverlening of de handhaving, de regels uit het omgevingsplan moeten uitleggen aan de hand van de daarbij gestelde beleidsregels. Dat bevordert een consistente uitoefening van de bevoegdheid. Beleidsregels zijn niet burgerbindend en richten zich alleen tot het bevoegd gezag. Toch kan ook een eigenaar aan de hand van de beleidsregels een beter inzicht krijgen in hoe de regels van een omgevingsplan worden uitgelegd in een concrete situatie. Daarmee wordt het dus beter voorspelbaar onder welke omstandigheden het uiterlijk van zijn bouwwerk niet (meer) voldoet aan de eisen over dat uiterlijk.

Bij open geformuleerde regels is er sprake van een mate van beslissingsruimte. Ondanks dat er mogelijk beleidsregels zijn vastgesteld, blijft het een consequentie van die beslissingsruimte dat zich bij rechtstreeks burgerbindende regels de situatie kan voordoen dat een burger in redelijkheid niet hoeft te beseffen dat hij een in zo'n regel vastgelegde norm overtreedt. Dat kan een goede handhaafbaarheid belemmeren. De in artikel 4.5 van de Omgevingswet geboden grondslag om in een omgevingsplan te werken met een bevoegdheid tot het stellen van een maatwerkvoorschrift, kan hierin een oplossing bieden. Deze bevoegdheid kan op dezelfde manier worden uitgeoefend als de in artikel 13a van de Woningwet opgenomen bevoegdheid tot het opleggen van een verplichting tot naleving van de in artikel 12, eerste lid, van de Woningwet geformuleerde regel dat het uiterlijk van een bestaand bouwwerk niet ernstig in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand. Een vergelijkbare opzet kan vorm worden gegeven door in het omgevingsplan te bepalen dat een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld ten aanzien van

het uiterlijk van een bouwwerk als dat ernstig in strijd is met redelijke eisen van welstand, met als doel om maatregelen te treffen die die strijd wegnemen. Met het stellen van het maatwerkvoorschrift kan worden geconcretiseerd welke specifieke aanpassingen aan het uiterlijk van het bouwwerk moeten plaatsvinden. Net als een last onder bestuursdwang of dwangsom, wordt een maatwerkvoorschrift gesteld bij een appellabel besluit. De belanghebbende kan daar dus in bezwaar en beroep tegen opkomen. Bij het maatwerkvoorschrift wordt een termijn gesteld waarbinnen de verlangde maatregelen getroffen moeten zijn. Als niet tijdig aan het opgelegde maatwerkvoorschrift wordt voldaan, is er sprake van een overtreding en kan het bevoegd gezag handhavend optreden. De situatie waarin ten aanzien van een bouwwerk een mogelijkheid bestaat om een maatwerkvoorschrift te stellen is dus op zichzelf nog geen overtreding, maar het niet nakomen van het maatwerkvoorschrift vormt eerst de overtreding ten aanzien waarvan handhavend kan worden opgetreden. Overigens geldt bij dergelijke besluiten altijd dat er eerst contact is met een gebouweigenaar, die op grond van artikel 4:8 Awb een zienswijze naar voren kan brengen over het voornemen om een maatwerkvoorschrift op te leggen. Naar aanleiding van dat contact kan een gebouweigenaar ook vrijwillig besluiten om bepaalde maatregelen te treffen, zodat het niet nodig is verdere actie te ondernemen.

Onderdeel BG (artikel 4.19a (nieuw) Omgevingswet)

In artikel 16.74 van de Omgevingswet is een regeling opgenomen die ertoe strekt dat een gemeente of waterschap de regels in het omgevingsplan, die daarin zijn opgenomen op grond van een projectbesluit van provincie of Rijk, niet zodanig mag wijzigen dat de uitvoering, werking en instandhouding van het project van provincie of Rijk wordt belemmerd. Evenmin mag een provincie de regels die afkomstig zijn van het Rijk op zodanige manier wijzigen. Bij nader inzien voldoet deze regeling niet helemaal. Enerzijds omdat ze niet voorziet in een mogelijkheid om de regels van het omgevingsplan te wijzigen als een – latere – instructie(regel) dat voorschrijft. Anderzijds omdat met dit wetsvoorstel een wijziging wordt voorgesteld met betrekking tot het voorbereidingsbesluit die aanleiding geeft om de regeling te veranderen. Daarom wordt voorgesteld artikel 16.74 te schrappen en te vervangen door twee nieuwe regels: artikel 4.19a en artikel 5.53a.

Eerste en tweede lid

Voorgesteld wordt om in dit artikel, in plaats van in artikel 16.74 van de Omgevingswet, te regelen dat in het omgevingsplan geen regels mogen worden opgenomen die de uitvoering van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een provincie of het Rijk belemmeren. Ook wordt bepaald dat geen regels mogen worden gesteld die in strijd zijn met regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van provincie of Rijk. Door deze regeling wordt geborgd dat de realisatie van een project van een provincie of van het Rijk niet wordt belemmerd door een latere wijziging van het omgevingsplan door de gemeente en dat voorbereidingsregels van provincie of Rijk hun beschermende werking niet verliezen door een dergelijke wijziging.

Derde lid

Op grond van het derde lid moet in het projectbesluit een termijn worden opgenomen voor de toepassing van het eerste lid. Dit is nodig omdat in de Omgevingswet, anders dan voorheen in de Wro, geen termijn is opgenomen waarbinnen een omgevingsplan geactualiseerd moet worden. Daardoor zou zonder termijnstelling tot in lengte van dagen het

deel van het omgevingsplan dat zijn grondslag vindt in een projectbesluit niet meer gewijzigd kunnen worden door de gemeentelijke bestuursorganen, terwijl die juist primair verantwoordelijk zijn voor het opstellen en actueel houden van een omgevingsplan dat voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat zou onwenselijk zijn, omdat veranderende omstandigheden of inzichten mee kunnen brengen dat wijziging wenselijk of geboden is. Zo is denkbaar dat een vaar- of autoweg op termijn zijn gebruiksfunctie verliest als elders een nieuwe verbinding wordt verwezenlijkt. In dat geval kan het nodig zijn dat het omgevingsplan ter plaatse van de oude vaar- of autoweg wordt gewijzigd om in de gewijzigde situatie weer te voorzien in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Dit betekent niet dat de in het projectbesluit opgenomen termijn moet gelden voor de gehele periode gedurende welke het project naar verwachting in stand zal worden gehouden, omdat die termijn in beginsel van lange duur zal zijn en daardoor moeilijk zal kunnen worden ingeschat. De gedachte is dat kan worden aangesloten bij de termijn die het bevoegd gezag verwacht maximaal nodig te hebben om het project te verwezenlijken. Als een project eenmaal is verwezenlijkt, ligt het «wegbestemmen» daarvan immers niet voor de hand – alleen al gelet op de forse nadeelcompensatie waarmee dat gepaard zou gaan. Bij de huidige infrastructurele projecten die met rijksinpassingsplannen op grond van de Wro worden verwezenlijkt, wordt de termijn als bedoeld in artikel 3.28, vijfde lid, van die wet – dat een vergelijkbare strekking heeft als dit artikellid – dan ook zo gesteld dat deze duurt totdat het project is verwezenlijkt. Hierbij is ook van belang dat voor de locaties van bepaalde projecten – zoals rijks(vaar)wegen – in het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels zijn gesteld om de belemmering van de instandhouding en het in werking hebben daarvan te waarborgen. Dergelijke «beschermende» instructieregels kan de provincie voor haar projecten opnemen in de omgevingsverordening. Daardoor heeft de regeling in dit artikel voor die projecten na realisatie geen toegevoegde waarde meer.

Om nadelige gevolgen van een te kort ingeschatte termijn te voorkomen, kan de termijn eenmalig worden verlengd.

Een voorbereidingsbesluit hoeft op grond van dit artikel geen termijn te bevatten omdat de werkingsduur daarvan is bepaald in de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 van de Omgevingswet.

Vierde en vijfde lid

Het voorgestelde vierde lid is opgenomen omdat de gemeente in voorkomend geval gevolg zal moeten geven aan een instructieregel of een instructie van het Rijk, ook als dat betekent dat delen van het omgevingsplan die hun grondslag vinden in een projectbesluit van een provincie moeten worden gewijzigd. Het derde lid regelt dat ook gevolg kan worden gegeven aan een instructieregel of een instructie van de provincie, tenzij het gaat om regels die op grond van een projectbesluit of voorbereidingsbesluit van het Rijk in het omgevingsplan zijn opgenomen. Het gaat hier logischerwijs om instructie(regel)s die zijn vastgesteld na het betrokken projectbesluit, dus om instructie(regel)s die op dat besluit niet van toepassing waren.

Een vergelijkbare regeling geldt niet voor de regels die op grond van een voorbereidingsbesluit in het omgevingsplan zijn opgenomen omdat de werkingsduur van die regels beperkt is. Voor zover het gaat om voorbereidingsregels die in het omgevingsplan zijn opgenomen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, kunnen nieuwe instructie(regel)s

– voor zover van toepassing – worden meegenomen bij de vaststelling van het projectbesluit of – mocht dat aan de orde zijn – in het omgevingsplan worden verwerkt nadat dat is gewijzigd door het projectbesluit.

Zesde lid

Het zesde lid heeft betrekking op regels over activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving die op grond van artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet in de omgevingsverordening kunnen worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Hierop wordt het voorgestelde artikel 5.53a, tweede en vierde lid, van toepassing verklaard. Daaruit volgt dat in een omgevingsverordening niet dergelijke regels mogen worden opgenomen als die de uitvoering van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door het Rijk belemmeren of in strijd zijn met regels die op grond van een voorbereidingsbesluit van het Rijk in het omgevingsplan zijn opgenomen, tenzij een instructie(regel) van het Rijk daartoe noopt.

Onderdeel BH (artikel 4.20 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om aan de opsomming van internationaalrechtelijke regelingen in dit artikel het VN-Gehandicaptenverdrag toe te voegen. Dit verdrag, dat betrekking heeft op de rechten van personen met een handicap, is inmiddels voor Nederland in werking getreden (Stb. 2016, 182). Hiermee is ook voldaan aan de bij de behandeling van het wetsvoorstel Omgevingswet hierover aangenomen motie van de leden De Vries en Dik-Faber[87].

Onderdeel BI (artikel 4.21, tweede lid, Omgevingswet)

In de eerste plaats wordt voorgesteld wordt om in artikel 4.21, tweede lid, onder c, «het belang van» te laten vervallen. Het gebruik van «het belang van» op de wijze zoals in het artikelonderdeel is niet alleen in strijd met de terminologie van de Omgevingswet, maar de zinsnede kan ook worden gemist.

Verder wordt voorgesteld om aan artikel 4.21, tweede lid, een onderdeel toe te voegen met betrekking tot regels voor energielabels en airconditioningssystemen. Het gaat hier om regels over het gebruik van bouwwerken met het oog op duurzaamheid. Deze regels zijn naar huidig recht opgenomen in het Besluit energieprestatie gebouwen en de Regeling energieprestatie gebouwen. Tot die regels behoren onder andere regels over de vereiste deskundigheid van degene die gegevens controleert en certificeert op grond waarvan een energielabel voor een woning wordt vastgesteld of die een airconditioningsysteem keurt. Het toegevoegde onderdeel regelt dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bevoegd is om de examens vast te stellen die in verband hiermee moeten worden afgelegd, alsmede om de instellingen voor het afnemen van die examens aan te wijzen.

Onderdeel BJ (artikel 4.22, eerste lid, Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging van artikel 4.22, eerste lid, onder c, strekt tot het toevoegen van «verbeteren» aan de omschrijving van de voorbeelden in dat artikelonderdeel van wat kan worden verstaan onder het «beschermen van het milieu». Deze toevoeging houdt verband met de in dit wetsvoorstel opgenomen wijziging van het in de begrippenlijst van de

[87] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 122.

Omgevingswet opgenomen begrip «beschermen» in «beschermen van het milieu». Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdeel BK (artikel 4.23 Omgevingswet)

Artikel 4.23, eerste lid, bevat voor een aantal nader genoemde wateractiviteiten de oogmerken van de algemene rijksregels die voor die activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving worden gesteld. In de opsomming ontbreekt de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk. Deze activiteit is gebracht onder artikel 4.26, dat in algemene zin ziet op de oogmerken van de algemene rijksregels voor de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk. Op de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk, moeten vanwege de kwalificatie van die activiteiten als wateractiviteit (zie hiervoor de begripsomschrijving in de bijlage bij de Omgevingswet) echter de oogmerken van artikel 4.23, eerste lid, van toepassing zijn. Om die reden wordt nu voorgesteld om in de aanhef van artikel 4.23, eerste lid, de opsomming van de nader genoemde wateractiviteiten uit te breiden met de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk. Hierdoor komen ook deze beperkingengebiedactiviteiten onder artikel 4.23, eerste lid, te vallen. Hiermee komt dit artikellid ook in lijn met het samenhangende artikel 5.24, eerste lid, dat de oogmerken bevat voor de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, waaronder de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk. In verband met deze wijziging wordt bij dit wetsvoorstel ook voorgesteld artikel 4.26 aan te passen, omdat als gevolg van de deze wijziging alleen nog de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk onder de werkingssfeer van die bepaling zullen vallen.

De voor artikel 4.23, eerste lid, onder c, voorgestelde wijziging moet worden gelezen in samenhang met de voorgestelde wijziging voor het hiermee samenhangende artikel 5.24, eerste lid, onder c. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bijdie wijziging.

Tot slot wordt voorgesteld om aan artikel 4.23 een derde lid toe te voegen, op grond waarvan voor de algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk die plaatsvinden buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, in afwijking van het eerste lid, het brede oogmerk «de doelen van de wet» van toepassing zal zijn. Ook met deze wijziging komt artikel 4.23 in lijn met het samenhangende artikel 5.24, dat in het vierde lid een vergelijkbare bepaling bevat. Het gaat bij beide bepalingen om een voortzetting van artikel 6.11, eerste lid, van de Waterwet.

Onderdeel BL (artikel 4.24 Omgevingswet)

Naast de hiervoor al eerder toegelichte wijziging van «mijnbouwactiviteit» in «mijnbouwlocatieactiviteit» wordt voor het eerste en tweede lid ook een aantal andere wijzigingen voorgesteld en wordt voorgesteld een derde lid toe te voegen.

In het eerste lid, onder b, wordt *«de* evenwichtige toedeling van functies aan locaties» gewijzigd in *«een* evenwichtige toedeling van functies aan locaties». Hiermee wordt de omschrijving van dit oogmerk wetstechnisch in overeenstemming gebracht met de omschrijving daarvan in artikel 2.1, derde lid, onder k, van de Omgevingswet zoals dit onderdeel bij dit wetsvoorstel luidt. Deze wijziging van artikel 2.1 houdt op haar beurt verband met de wijziging van artikel 4.2, zoals voorgesteld bij dit wetsvoorstel.

Het tweede lid omschrijft nader de strekking van de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving over de mijnbouwlocatieactiviteit. Voorgesteld wordt om aan het tweede lid een onderdeel toe te voegen. In dit nieuwe onderdeel c wordt tot uitdrukking gebracht dat de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving over mijnbouwlocatieactiviteiten er in ieder geval ook toe zullen strekken dat de belangen van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark en van de veiligheid van een dergelijk windpark zijn gewaarborgd. Dit belangenkader is verankerd in het ontheffingenstelsel in artikel 45a van het Mijnbouwbesluit voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie in de nabijheid van de locatie voor een windpark. Dit ontheffingenstelsel is opgenomen vanwege de Wet windenergie op zee en is vergelijkbaar met de al langer bestaande ontheffingenstelsels in het Mijnbouwbesluit voor het plaatsen van mijnbouwinstallaties in druk bevaren scheepvaartroutes en oefen- en schietgebieden van defensie. Deze ontheffingenstelsels hebben betrekking op de in het tweede lid, onder a en b, genoemde belangen. Bij de totstandkoming van de Omgevingswet kon met het belangenkader dat ten grondslag ligt aan artikel 45a van het Mijnbouwbesluit nog geen rekening worden gehouden, omdat de betreffende wijziging van het Mijnbouwbesluit dateert van enige tijd daarna[88]. Met het voorgestelde onderdeel c wordt dit belangenkader alsnog meegenomen. Met deze wijziging wordt buiten twijfel gesteld dat de in het nieuwe onderdeel genoemde belangen zullen doorwerken naar de algemene regels die in het Besluit activiteiten leefomgeving voor de mijnbouwlocatieactiviteit zullen worden gesteld. Hierbij kan in het bijzonder worden gedacht aan de specifieke zorgplicht. De vertaling naar de Omgevingswet van het ontheffingenstelsel zal gebeuren op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder e, door het verrichten van een mijnbouwlocatieactiviteit in de nabijheid van de locatie van een windpark in het Besluit activiteiten leefomgeving aan te wijzen als vergunningplichtig geval. Beide wijzigingen – de doorvertaling naar de algemene regels en de aanwijzing als vergunningplichtig geval – zullen bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet aan het Besluit activiteiten leefomgeving worden toegevoegd.

In het tweede lid wordt verder voorgesteld om de onderdelen a en b redactioneel aan te passen en in lijn te brengen met de formulering van het vergelijkbare onderdeel c (nieuw). Ook deze wijzigingen zijn een gevolg van de hiervoor genoemde wijziging van het Mijnbouwbesluit, waarbij het belang van de veiligheid duidelijker in het bij de betreffende ontheffingenstelsels mee te wegen belangenkader is gepositioneerd. Verder wordt in onderdeel b voorgesteld om de verwijzing naar het belang van de landsverdediging te verruimen naar het belang van de uitoefening van defensietaken. Dit sluit aan bij de bredere taken dan alleen de landsverdediging die de krijgsmacht op grond van artikel 97 van de Grondwet

[88] Besluit van 6 maart 2017, houdende wijziging van het Mijnbouwbesluit (wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof) (Stb. 2017, 89).

Tot slot wordt voorgesteld om een derde lid toe te voegen waarin in aanvulling op het tweede lid een tweetal specifieke strekkingen van de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving over de mijnbouwlocatieactivieit wordt omschreven. Omdat de achtergrond van die strekkingen een andere is dan de strekkingen uit het tweede lid, zijn die in een apart lid opgenomen. De onderdelen a en b uit het derde lid hebben betrekking op het toestaan van mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone respectievelijk in de territoriale zee ten noorden van dat gebied. In het eerste geval zijn de betreffende mijnbouwinstallaties in het geheel niet toegestaan. Dit zal via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet als (absoluut) verbod worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. In het laatste geval zijn mijnbouwinstallaties in beperkte mate toegestaan. Daarom zal dit – via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet – in het Besluit activiteiten leefomgeving worden vertaald in de aanwijzing als vergunningplichtig geval voor de mijnbouwlocatieactiviteit op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet. Qua algemene regels is het Besluit activiteiten leefomgeving ook hier vooral van belang met het oog op het reguleren van de specifieke zorgplicht voor de activiteit. Ook dat zal bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet gebeuren. De nieuwe onderdelen a en b vloeien voort uit de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet naar het stelsel van de Omgevingswet. Op de wijze waarop aan die omzetting bij dit wetsvoorstel invulling is gegeven, is al nader ingegaan in paragraaf 3.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Volstaan wordt verder met een verwijzing daarnaar.

Onderdeel BM (artikel 4.26 Omgevingswet)

Dit artikel heeft betrekking op het oogmerk en de strekking van de algemene rijksregels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voorgesteld wordt om de reikwijdte van dit artikel te beperken tot beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. Op de achtergrond van deze wijziging is al ingegaan bij de voor artikel 4.23 voorgestelde wijzigingen. In verband met de beperking van de werkingssfeer is het oogmerk ook inhoudelijk aangepast. Voorgesteld wordt om dat in lijn te brengen met het oogmerk in artikel 5.28 voor de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor beperkingengebiedactiviteiten anders dan een wateractiviteit. Dit betekent dat het bij de toepassing van artikel 4.26 moet gaan om het behoeden van de staat en werking van een mijnbouwinstallatie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die installatie.

Onderdeel BN (artikel 4.28, tweede lid, Omgevingswet)

Deze wijziging betreft een redactionele verbetering.

Onderdeel BO (artikel 5.1, eerste en tweede lid, Omgevingswet)

De voorgestelde wijzigingen in artikel 5.1 betreffen in de eerste plaats het verplaatsen van de bouwactiviteit van het eerste lid, onder a, naar het tweede lid, onder a, en het wijzigen van de afwijkactiviteit in omgevingsplanactiviteit in het eerste lid, onder b. Eerstgenoemde wijziging hangt samen met het voorstel om de bouwactiviteit te splitsen in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals nader toegelicht in paragraaf 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Deze wijziging brengt mee dat de bouwactiviteit niet langer een activiteit is waarvoor vergun-

ningvrije gevallen worden aangewezen (artikel 5.1, eerste lid), maar juist een activiteit waarvoor vergunningplichtige gevallen worden aangewezen (artikel 5.1, tweede lid). Voor de achtergrond van de wijziging van de afwijkactiviteit in omgevingsplanactiviteit wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Wat betreft de wijzigingen van artikel 5.1, tweede lid, wordt verder voorgesteld om, in vervolg op wat daarover al is opgemerkt in de brief van de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu van 18 februari 2015,[89] daarin de aanwijzing van de brandveilig gebruiksactiviteit te laten vervallen. Op grond van de Wabo is in bepaalde gevallen een omgevingsvergunning voor deze activiteit vereist. Die gevallen betreffen het bedrijfsmatig of in het kader van verzorging bieden van nachtverblijf aan meer dan 10 personen, of dagverblijf aan meer dan 10 kinderen tot 12 jaar of lichamelijk of verstandelijk gehandicapten. Ziekenhuizen, hotels en basisscholen zijn hiervan een voorbeeld. In opdracht van de toenmalige Minister voor Wonen en Rijksdienst is een onderzoek uitgevoerd om de toegevoegde waarde van een vergunning ten opzichte van een melding voor deze activiteit te bezien. In samenspraak met het Overlegplatform bouwregelgeving is op basis van dit onderzoek besloten om niet langer een vergunning te eisen. De beperkte toegevoegde waarde van de vergunning (in de praktijk voornamelijk informatievoorziening voor het bevoegd gezag en de brandweer) rechtvaardigt niet het in stand houden van een vergunningplicht. Een meldingsplicht in combinatie met algemene rijksregels die maatwerk in het individuele geval mogelijk maken, waarborgt in voldoende mate het belang van brandveiligheid. Deze verschuiving van vergunningplicht naar meldingsplicht draagt bij aan de snelheid van procedures en de vermindering van de lastendruk en is daarmee in lijn met de doelen van de stelselherziening. In het Besluit bouwwerken leefomgeving zullen de eisen die aan de melding worden gesteld verder worden uitgewerkt. De aan te leveren informatie over het brandveilig gebruik van het gebouw zal eenduidig moeten zijn en moeten voldoen aan de behoefte aan informatie van het bevoegd gezag en de brandweer. Waar nodig zullen de eisen aan de aan te leveren informatie hiervoor worden aangescherpt.

Tot slot wordt voorgesteld om in artikel 5.1, tweede lid, onder f, onderdeel 4°, na de al genoemde hoofdspoorweg en lokale spoorweg, ook de bijzondere spoorweg toe te voegen. Bij de totstandkoming van de Omgevingswet liet het zich aanvankelijk aanzien dat er, gelet op de inzichten van dat moment, met betrekking tot bijzondere spoorwegen geen behoefte zou bestaan aan een vergunningplicht voor activiteiten in een beperkingengebied rondom die spoorwegen, en dat zou kunnen worden volstaan met algemene regels. Die inzichten zijn inmiddels gewijzigd. De aanwijzing van vergunningplichtige gevallen, op te nemen in het Besluit activiteiten leefomgeving, zal in het Invoeringsbesluit Omgevingswet nader worden uitgewerkt.

Onderdeel BP (artikel 5.2 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging in artikel 5.2, eerste lid, betreft het laten vervallen van de brandveilig gebruiksactiviteit in onderdeel b. Dit is een wetstechnische wijziging die samenhangt met het voornemen de brandveilig gebruiksactiviteit te laten vervallen als activiteit waarvoor op grond van artikel 5.1, tweede lid, vergunningplichtige gevallen kunnen worden aangewezen. Voor de achtergrond daarvan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingen van artikel 5.1.

---

[89] Kamerstukken II 2014/15, 33 118, nr. 18, blz. 5.

Verder wordt voorgesteld om aan artikel 5.2 een artikellid toe te voegen waarin de bestaande praktijk wordt vastgelegd dat bij het aanwijzingsbesluit van een archeologisch monument als rijksmonument, voor dat concrete archeologische rijksmonument vergunningvrije gevallen worden aangewezen. Deze mogelijkheid geldt naast de mogelijkheid om voor de rijksmonumentenactiviteit op grond van artikel 5.1, eerste lid, bij algemene maatregel van bestuur categorieën van vergunningvrije gevallen aan te wijzen. Die laatste mogelijkheid geldt onder de Erfgoedwet in samenhang met de Monumentenwet 1988 voor archeologische rijksmonumenten nog niet. Bij het Besluit activiteiten leefomgeving zal in die generieke aanwijzing worden voorzien, maar dit laat onverlet de behoefte om in een concreet geval voor een archeologisch rijksmonument afzonderlijke, op maat gesneden, vergunningvrije gevallen te kunnen aanwijzen.

Voor een voorbeeld van de op dit punt bestaande praktijk wordt verwezen naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2392. Bij een aanwijzing van een archeologisch monument als rijksmonument is het gebruikelijk om – waar mogelijk – een diepte te benoemen waarbinnen activiteiten in de bodem van het archeologische rijksmonument, dat altijd een terrein in zijn geheel beslaat, vergunningvrij zijn. Dit omdat op voorhand duidelijk is dat binnen die diepte geen beschermingswaardige archeologische waarden meer aanwezig zijn, bijvoorbeeld als gevolg van eerdere verstoringen. Welke werkzaamheden het in een concreet geval precies betreft, zal blijken uit het aanwijzingsbesluit. Overigens valt onder meer het verlagen, verhogen of egaliseren van het terrein niet onder deze vergunningvrije gevallen. Het gaat hierbij om werkzaamheden die de maaiveldhoogte wijzigen en daardoor ook consequenties zullen hebben voor de diepte die verantwoord kan worden vrijgegeven in het aanwijzingsbesluit. Bovendien kunnen dergelijke werkzaamheden van invloed zijn op de uiterlijke kenmerken van het archeologische monument, voor zover het zich aan de oppervlakte van het terrein manifesteert.

Onderdeel BQ (artikel 5.5 Omgevingswet)

Met het oog op de indeling en leesbaarheid van artikel 1a Wed, waarin (sinds 1 april 1994) de economische delicten uit de milieuwetgeving zijn gebundeld en qua strafmaat zijn gerubriceerd, wordt voorgesteld het algemene verbod van artikel 5.5 onder te verdelen in vier afzonderlijke leden. De voorgestelde onderverdeling van artikel 5.5 sluit aan bij de in artikel 2.47 van dit wetsvoorstel voorgestelde indeling in artikel 1a Wed van overtreding van het verbod zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten (artikel 5.1) voor de verschillende typen activiteiten. Voorgesteld wordt in artikel 2.47 van dit wetsvoorstel om de huidige indeling van artikel 1a Wed te continueren, zodat sprake zal zijn van een (goeddeels) beleidsneutrale overzetting[90] van de strafbaarstelling van de huidige wet- en regelgeving naar de Omgevingswet. Bij de onderverdeling in artikel 5.5 is per lid qua volgorde van de opsomming van activiteiten aangesloten bij de volgorde van artikel 5.1. Voor een nadere toelichting op de indeling van artikel 1a Wed wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op artikel 2.47 van dit wetsvoorstel.

[90] Alleen voor de erfgoedactiviteiten is gekozen voor een hogere of zwaardere indeling in vergelijking met de Monumentenwet 1988.

Onderdeel BR (artikel 5.6 Omgevingswet)

In verband met het voornemen om de bouwactiviteit te splitsen in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan (zie paragraaf 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting), wordt voorgesteld om de in artikel 5.6, eerste lid, opgenomen verwijzing naar de omgevingsvergunning betrekking te laten hebben op zowel de omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit als de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit. Voor deze activiteiten blijft het in dit artikellid opgenomen verbod om een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder omgevingsvergunning in stand te laten, onverkort van belang. Dit verbod maakt het mogelijk om met bestuursrechtelijke of strafrechtelijke sancties op te treden tegen een opvolgend eigenaar die het bouwwerk niet heeft gebouwd. Er is geen noodzaak om het verbod ook betrekking te laten hebben op de binnen de nieuwe systematiek te onderscheiden categorie «omgevingsplanactiviteiten bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk» (zie hierover paragraaf 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting). Onder welke omstandigheden het in stand houden van een bouwwerk niet is toegestaan, moet door het omgevingsplan zelf worden geregeld.

In verband met de hiervoor toegelichte wijzigingen wordt voorgesteld het tweede lid te laten vervallen. De eerste zin van dat lid is in het eerste lid verwerkt door aan «zonder omgevingsvergunning» toe te voegen: «de daarvoor vereiste». Daarbij gaat het uiteraard om «vereist» op het moment van het bouwen, want dat is de activiteit die door de desbetreffende omgevingsvergunningplicht wordt gereguleerd.

De tweede zin van het tweede lid kan geheel vervallen. Die zin is opgenomen om voor bouwwerken die alleen voor een bepaalde periode als vergunningvrij zijn aangewezen de toets aan het omgevingsplan achterwege te kunnen laten, zoals een bouwkeet voor een tijdelijke werkzaamheid in de grond-, weg- of waterbouw (zie voor de toets aan het bestemmingsplan onder het huidige recht in dat verband artikel 2, onderdeel 20, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht). Nu als gevolg van de wijziging van het eerste lid de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk buiten de reikwijdte van artikel 5.6 valt, kan ook de tweede zin van het tweede lid vervallen.

Onderdeel BS (artikel 5.7 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging in het tweede lid betreft de vervanging van «in het belang van» door: met het oog op. Dit is een redactionele wijziging die ermee verband houdt dat het hier in de terminologie van de Omgevingswet niet om een belang, maar om een oogmerk gaat.

De voorgestelde wijziging van het derde lid strekt ertoe om naast de hiervoor al eerder toegelichte wijziging in verband met de voorgestelde toevoeging van de begripsomschrijving voor «ippc-installatie», de Omgevingswet in overeenstemming te brengen met een reparatie van de Waterwet en de Wabo, die met ingang van 1 januari 2015 in werking is getreden. Hiervoor wordt verwezen naar de artikelen XV, onderdeel D, en XVIIIa van de Reparatiewet infrastructuur en milieu 2014 (hierna: de

Reparatiewet). Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar de nota van wijziging bij het wetsvoorstel voor de Reparatiewet.[91]

Hieruit blijkt dat aan die wijziging een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[92] ten grondslag heeft gelegen, waarin de Afdeling heeft geconcludeerd dat bepaalde verplichtingen die voor Nederland voortvloeien uit de op het betrokken geschil van toepassing zijnde ippc-richtlijn[93] met artikel 6.27 van de Waterwet zoals dat artikel toen luidde onvolledig zijn geïmplementeerd. Deze conclusie geldt in gelijke mate voor de opvolger van de ippc-richtlijn, de tegenwoordig geldende richtlijn industriële emissies. Uit beide richtlijnen volgt dat bij toestemmingverlening voor een ippc-installatie een integrale beoordeling van de milieugevolgen is vereist. Als hiervoor meer dan één toestemmingsbesluit is vereist, moet de voorbereiding van die besluiten gecoördineerd plaatsvinden. Artikel 6.27 van de Waterwet, zoals dat artikel eerst luidde, verplichtte tot coördinatie tussen enerzijds de milieuomgevingsvergunning voor een ippc-installatie op grond van de Wabo, en anderzijds de watervergunning voor het lozen. Uit de uitspraak van de Afdeling volgt evenwel dat bij een ippc-installatie ook voor watervergunningen voor het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water de coördinatieplicht van de richtlijn industriële emissies geldt. Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling is bij de Reparatiewet de reikwijdte van artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet verbreed tot alle watervergunningen, met uitzondering van een krachtens artikel 6.5, aanhef en onder c, van de Waterwet of op grond van een verordening als bedoeld in artikel 6.13 van de Waterwet vereiste vergunning voor het gebruik van een waterstaatswerk of een bijbehorende beschermingszone. Omgezet naar de systematiek van de Omgevingswet betreft dit de omgevingsvergunning voor alle wateractiviteiten, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit. Die uitzondering geldt ook voor de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk voor zover die als wateractiviteit is aan te merken. Dit houdt verband met het feit dat de vergunningplicht voor die beperkingengebiedactiviteit juist ziet op het beschermen van de desbetreffende installatie, en niet op het voorkomen van emissies vanuit die installatie. Voor de toepassing van de richtlijn industriële emissies is deze vergunningplicht dus niet van belang.

Inhoudelijke afstemming tussen beide vergunningen kan in de eerste plaats worden bereikt door het coördinerend bestuursorgaan in het kader van de op grond van artikel 3:23 Awb op hem rustende verplichting een doelmatige en samenhangende besluitvorming te bevorderen. Voor een verdergaande inhoudelijke afstemming waarbij het ene bevoegd gezag ook feitelijk de inhoud van het door het andere bevoegd gezag te nemen besluit kan beïnvloeden, kunnen de daarvoor in de artikelen 16.13 en 16.14 van de Omgevingswet opgenomen instructiebevoegdheden worden uitgeoefend.

Onderdeel BT (artikel 5.9 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging in het tweede lid betreft de vervanging van «in het belang van» door: met het oog op. Dit is een redactionele wijziging die ermee verband houdt dat het hier in de terminologie van de Omgevingswet niet om een belang, maar om een oogmerk gaat.

---

[91] Kamerstukken II 2014/15, 33 976, nr. 6, blz. 6–7.

[92] Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 11 juni 2014, nr. 201309707/1/A4.

[93] Richtlijn nr. 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU L 24).

Onderdeel BU (artikel 5.10 Omgevingswet)

De voorgestelde wijzigingen voor artikel 5.10, eerste lid, betreffen in de eerste plaats de wijziging van «afwijkactiviteit» in «omgevingsplanactiviteit» in onderdeel a. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Voor de wijziging van de omschrijving van «ippc-installatie» in artikel 5.10, eerste lid, onder c, wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van artikel 4.13.

Verder wordt voorgesteld om in artikel 5.10, eerste lid, onder c, de omschrijving van gevallen van milieubelastende activiteiten waarvoor gedeputeerde staten bij algemene maatregel van bestuur als bevoegd gezag zullen worden aangewezen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor alleen die milieubelastende activiteit, op twee onderdelen te wijzigen. Achtergrond van deze wijzigingen is dat bij het nader uitwerken van de regeling voor het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning in het Omgevingsbesluit is gebleken dat deze onderdelen niet alle activiteiten omvatten waarvoor het wenselijk is dat gedeputeerde staten bij aanvragen als hier bedoeld, bevoegd gezag zijn.

De eerste voorgestelde wijziging is de toevoeging van een nieuw onderdeel 2° waarin milieubelastende activiteiten met betrekking tot een andere milieubelastende installatie worden aangewezen. In verband hiermee wordt ook voorgesteld om voor dit begrip een begripsomschrijving op te nemen.

Het gaat hier om een andere milieubelastende installatie dan bedoeld in onderdeel 1°. Dat onderdeel betreft ippc-installaties. Bij het nader uitwerken van de bevoegd gezag regeling voor de omgevingsvergunning in het Omgevingsbesluit is gebleken dat de onderdelen 1° tot en met 3° van artikel 5.10, eerste lid, onder c, een voldoende grondslag bieden voor het merendeel van de milieubelastende activiteiten waarvoor het binnen de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, van de Omgevingswet wenselijk is gedeputeerde staten als bevoegd gezag aan te wijzen. Voor een beperkt deel van die milieubelastende activiteiten is die grondslag echter niet toereikend. Het gaat daarbij in alle gevallen om milieubelastende activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving om andere redenen dan Europese regels als vergunningplichtig worden aangewezen en waarvoor de vergunningplicht wordt gekoppeld aan een installatiebegrip dat vergelijkbaar is met het installatiebegrip uit de richtlijn industriële emissies. Voor zover het gaat om gevallen waarvoor het wenselijk is om gedeputeerde staten gelet op artikel 2.3, tweede lid, van de Omgevingswet als bevoegd gezag aan te wijzen, moet daarvoor nog een wettelijke grondslag in artikel 5.10, eerste lid, onder c, worden gecreëerd. De voorgestelde wijziging voorziet daarin. Voorbeelden van gevallen waarvoor het voornemen bestaat toepassing te geven aan de voorgestelde nieuwe grondslag, zijn andere milieubelastende installaties waarin dezelfde activiteiten worden verricht als in ippc-installaties waarvoor gedeputeerde staten als bevoegd gezag zullen worden aangewezen, maar die beneden de drempelwaarden vallen vanaf waar de richtlijn industriële emissies van toepassing is. Dit zijn de zogeheten complementaire bedrijven. Voor een nadere toelichting op het begrip «andere milieubelastende installatie» wordt verwezen naar de toelichting op de begripsomschrijving.

De tweede voorgestelde wijziging betreft een herformulering van het huidige onderdeel 3 van artikel 5.10, eerste lid, onder c, in dit wetsvoorstel genummerd als onderdeel 4. Dit onderdeel strekt ertoe het mogelijk te maken dat gedeputeerde staten als bevoegd gezag zullen worden aangewezen voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op milieubelastende activiteiten met betrekking tot het brengen van stoffen in het grondwater. De milieubelastende activiteiten waar het hier om gaat, zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving zodanig geformuleerd, dat het nodig is dit onderdeel te verbreden tot «milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater».

Met betrekking tot artikel 5.10, eerste lid, wordt verder voorgesteld onderdeel g te laten vervallen. Dit onderdeel biedt de grondslag om gedeputeerde staten als bevoegd gezag aan te wijzen voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op één activiteit, voor zover het gaat om activiteiten waarvoor gedeputeerde staten niet anderszins al als bevoegd gezag zijn aangewezen, zoals een bouwactiviteit, en die plaatsvinden op een locatie waar de in artikel 8.49 Wm bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd. In overleg met het Interprovinciaal Overleg is geconcludeerd dat het binnen de systematiek van de Omgevingswet wenselijk is om het reguleren van dergelijke activiteiten, waaronder ook de vraag of daarvoor een omgevingsvergunning is vereist of niet, aan de provincies zelf over te laten. Dit biedt ook ruimte voor een gedifferentieerde provinciale praktijk. Eventuele vergunningplichten vallen daarmee onder artikel 5.4 van de Omgevingswet, waarvoor in artikel 5.10, eerste lid, onderdeel f, al een grondslag is opgenomen om gedeputeerde staten in het Omgevingsbesluit als bevoegd gezag aan te wijzen. Onderdeel g kan daarom vervallen.

Tot slot is aan artikel 5.10 een nieuw derde lid toegevoegd. De voorgestelde wijziging van artikel 5.10 maakt het mogelijk dat bij algemene maatregel van bestuur zal worden geregeld dat in gebieden als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, bevoegd zal zijn voor de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg. Bij meervoudige aanvragen die mede betrekking hebben op deze activiteit beslist het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam niet. Dan is een algemeen bestuursorgaan altijd bevoegd gezag en krijgt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam het recht van advies en instemming. Dat vereist verder geen regeling op wetsniveau, maar zal worden geregeld in het Omgevingsbesluit. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verder verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op de wijziging van artikel 2.18.

Onderdeel BV (artikel 5.11 Omgevingswet)

Artikel 5.11 van de Omgevingswet bevat een opsomming van activiteiten waarvoor een Minister bij een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor één van die activiteiten in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gevallen als bevoegd gezag zal worden aangewezen.

Voor dit artikel worden, naast de hiervoor al eerder toegelichte wijziging van «mijnbouwactiviteit» in «mijnbouwlocatieactiviteit», de volgende wijzigingen voorgesteld.

Afwijkactiviteit/omgevingsplanactiviteit (artikel 5.11, eerste lid, onder a)

Voor de achtergrond van de wijziging van «afwijkactiviteit» in «omgevingsplanactiviteit» in onderdeel a van het artikellid wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument (artikel 5.11, eerste lid, onder b, nieuw)

Voorgesteld wordt om aan de opsomming van activiteiten toe te voegen «rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument». Gelet op de definitie van rijksmonumentenactiviteit kan het daarbij niet alleen gaan om een archeologisch monument dat al als rijksmonument is beschermd, maar ook om een archeologisch monument dat de status heeft van voorbeschermd rijksmonument. Het gaat hier om activiteiten waarvoor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap naar huidig recht op grond van het overgangsrecht in artikel 9.1 van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 14 van de Monumentenwet 1988 als bevoegd gezag is aangewezen. Bij deze bevoegdheidsverdeling zal bij de nadere uitwerking van artikel 5.11 in het Omgevingsbesluit, worden aangesloten.

In de regeling zoals die aanvankelijk is voorzien, was het de bedoeling dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zowel bij enkelvoudige als bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument onderdeel is, het recht van advies met instemming zou worden toegekend voor zover het betreft de beslissing op de aanvraag voor die activiteit. Conform de hoofdregel van artikel 5.8 van de Omgevingswet zou het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag worden om te beslissen op de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit.

Dit laatste blijkt echter bij nader inzien niet goed te passen in de wijze waarop in het Omgevingsbesluit de toedeling van bevoegd gezag en de daarmee samenhangende regeling voor advies en advies met instemming nader vorm worden gegeven. Het Omgevingsbesluit wijst voor vergunningplichten afkomstig uit sectorspecifieke wetten zoals hier aan de orde, juist het sectoraal bevoegd gezag – in dit geval zou dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn – aan als bevoegd gezag voor de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit. Als de activiteit dan vervolgens niet is aangewezen als «magneetactiviteit»,[94] dan is voor een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning die mede betrekking heeft op die activiteit in beginsel het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag. Het sectoraal bevoegd gezag krijgt in dat geval het recht van advies met instemming voor zover de meervoudige aanvraag «zijn» activiteit betreft.

Zoals hiervoor al opgemerkt, was het in de regeling zoals die aanvankelijk voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument was voorzien, de bedoeling dat niet alleen bij een meervoudige aanvraag die mede ziet op die activiteit, maar ook bij een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit, aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het recht van advies met instemming zou worden toegekend. Dit zou betekenen dat in de situatie van een enkelvoudige aanvraag het college van burgemeester

[94] Voor een nadere toelichting op dit begrip wordt verwezen naar paragraaf 4.3.3. van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit.

en wethouders als bevoegd gezag geen enkele «eigen beoordeling» meer te maken heeft; er zijn dan immers ook geen andere activiteiten in de aanvraag begrepen. Het toedelen van het bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen aan het college van burgemeester en wethouders is onder die omstandigheden niet meer van praktisch belang. Met de voorgestelde wijziging wordt de grondslag gecreëerd om de bevoegdheidstoedeling voor enkelvoudige aanvragen onder de Omgevingswet te laten zoals die is naar huidig recht.

In het Omgevingsbesluit zal de aanvraag om een omgevingsvergunning die geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, worden aangewezen als geval waarop afdeling 3.4 Awb van toepassing is, uiteraard met inbegrip van de generieke aanvullende bepalingen die daarvoor in de Omgevingswet zijn opgenomen (zie de paragrafen 16.3.1 en 16.5.3 van de Omgevingswet). Volledigheidshalve wordt er daarbij op gewezen dat de specifieke procedureregeling voor zulke aanvragen op grond van het overgangsrecht in artikel 9.1 van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 14a van de Monumentenwet 1988, waarbij het college van burgemeester en wethouders enkele formele stappen in de voorbereidingsprocedure uitvoert, niet terugkeert onder de Omgevingswet. Een dergelijk op één activiteit betrekking hebbende specifieke regeling past niet bij het uitgangspunt van de Omgevingswet om een helder en uniform stelsel van procedures te bieden.

Overigens wordt niet voorzien in een vergelijkbare toevoeging van de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument aan artikel 4.12 van de Omgevingswet, dat de grondslag bevat om een Minister aan te wijzen als bevoegd gezag voor algemene rijksregels voor de in dat artikel nader genoemde activiteiten. De achtergrond hiervan is dat er in het Besluit activiteiten leefomgeving slechts één algemene rijksregel is opgenomen voor de rijksmonumentenactiviteit, te weten de specifieke zorgplicht. Het bevoegd gezag daarvoor kan conform de hoofdregel in artikel 4.9 van de Omgevingswet blijven bij het college van burgemeester en wethouders, temeer daar het college ook bevoegd gezag is voor het handhaven van het in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen verbod tot het beschadigen of vernielen van een rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument. Deze activiteit is in de terminologie van de Omgevingswet geen rijksmonumentenactiviteit, maar een «andere activiteit die een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument betreft». In het kader van het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal nog worden bezien of de voor artikel 5.11, eerste lid, voorgestelde wijziging aanleiding is om de toedeling van het bevoegd gezag voor algemene rijksregels voor zover die betrekking hebben op archeologische rijksmonumenten in de territoriale zee buiten een gemeente of provincie te wijzigen. In het Besluit activiteiten leefomgeving is daarvoor in beginsel de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen. Bezien zal worden of met betrekking tot archeologische rijksmonumenten aanwijzing van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wenselijk is. Artikel 4.12, eerste lid, onder e, biedt daarvoor de grondslag.

Milieubelastende activiteiten waarbij nationale veiligheidsbelangen of andere nationale vitale belangen zijn betrokken (artikel 5.11, eerste lid, onder d, onder 2°, nieuw)

Dit onderdeel biedt de grondslag om een Minister aan te wijzen als bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit waarbij nationale veiligheidsbelangen zijn betrokken. Met het oog op voor de nabije toekomst

voorziene nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de productie en levering van energie uit hernieuwbare bronnen, zoals de komst van de zogeheten «stopcontacten op zee» (voorzieningen op zee voor de grootschalige opslag van energie uit windparken), is het wenselijk de zinsnede «nationale veiligheidsbelangen» uit te breiden met «of andere nationale vitale belangen». Overigens kunnen hieronder naast nationale belangen die zien op vitale energie-infrastructuur uiteraard ook andere nationale vitale belangen worden verstaan, bijvoorbeeld nationale belangen die zien op vitale telecommunicatie-infrastructuur. Het gaat hier om zodanige wezenlijke voorzieningen dat bij het uitvallen daarvan sprake kan zijn van ernstige maatschappelijke ontwrichting.

Beperkingenbiedactiviteit met betrekking tot hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen (artikel 5.11, eerste lid, onder f, onder 3°, nieuw)

Voor de achtergrond van de voorgestelde wijziging voor onderdeel 3°, onder f, van het artikellid – de toevoeging van «bijzondere spoorwegen» – wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de voorgestelde wijziging van artikel 5.1, tweede lid, onder f, onderdeel 4°. Die strekt ertoe het mogelijk te maken om bij het Besluit activiteiten leefomgeving ook vergunningplichtige gevallen aan te wijzen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot bijzondere spoorwegen. Omdat de verantwoordelijkheid voor de bijzondere spoorweginfrastructuur ligt bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (artikel 2.19, derde lid, onder a, onderdeel 2°, van de Omgevingswet), moet er ook een basis zijn om die Minister als bevoegd gezag aan te wijzen voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor één activiteit, die betrekking hebben op een vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg.

Nationale veiligheidsbelangen of andere nationale vitale belangen (artikel 5.11, derde lid)

In het verlengde van de voorgestelde toevoeging aan artikel 5.11, eerste lid, onder d, onder 2°, wordt voorgesteld om de zinsnede «of andere nationale vitale belangen» ook toe te voegen aan artikel 5.11, derde lid. Dit artikellid bevat de mogelijkheid voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder d, onder 2°, bijvoorbeeld bij een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, de bevoegdheid om op de aanvraag te beslissen aan zich te trekken als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen. Het gaat hier om incidentele, niet-voorziene gevallen waarin de in het artikellid genoemde belangen ertoe nopen dat op de aanvraag niet door het reguliere bevoegd gezag, maar door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt beslist. Voor een nadere toelichting op de zinsnede «andere nationale vitale belangen» wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op de wijziging van artikel 5.11, eerste lid, onder d (nieuw).

Onderdeel BW (artikel 5.12 Omgevingswet)

Artikel 5.12 bevat de regeling voor de aanwijzing van het bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meer dan één activiteit (meervoudige aanvraag). Voorgesteld wordt om het artikel op twee onderdelen te wijzigen.

Dit betreft in de eerste plaats de toevoeging van een tweede zin aan het derde lid. Achtergrond hiervan is het volgende. Op grond van artikel 5.12, eerste lid, is uitgangspunt dat op een meervoudige aanvraag wordt beslist door een van de bij de aanvraag betrokken bestuursorganen. Dat zijn de

bestuursorganen die bevoegd gezag zouden zijn als de activiteiten waarop de meervoudige aanvraag betrekking heeft, los, bij een enkelvoudige aanvraag, zouden worden aangevraagd. Als het college van burgemeester en wethouders behoort tot de betrokken bestuursorganen dan is het college op basis van het «decentraal, tenzij» principe waar in de bevoegd gezag toedeling vanuit wordt gegaan in beginsel bevoegd gezag voor de meervoudige aanvraag, tenzij bij het Omgevingsbesluit een ander bestuursorgaan is aangewezen (tweede lid). Bij die aanwijzing wordt het subsidiariteitsbeginsel uit artikel 2.3 van de Omgevingswet in acht genomen. In het Omgevingsbesluit is hieraan invulling gegeven door de provincie of een Minister alleen als bevoegd gezag voor de meervoudige aanvraag aan te wijzen als voor een van de samenstellende activiteiten geldt dat het bevoegd gezag niet bij de gemeente kan worden neergelegd, wegens doelmatigheid gelet op bovenlokale gevolgen of wegens een provinciaal of nationaal belang dat een afweging op regionaal of nationaal niveau vereist. Deze activiteiten gelden als zogenaamde «magneetactiviteiten». Dit betekent dat zij alle andere daarmee in combinatie aangevraagde activiteiten naar het bevoegd gezag voor de magneetactiviteit (provincie of een Minister) toe trekken. Wanneer een vergunning wordt aangevraagd voor een magneetactiviteit in combinatie met een andere activiteit, beslist het bevoegd gezag voor de magneetactiviteit altijd op de aanvraag.

De regeling voor de magneetactiviteiten biedt geen oplossing voor de situatie waarin er sprake is van een meervoudige aanvraag met meer dan één magneetactiviteit van verschillende bestuursorganen, of een meervoudige aanvraag waarin magneetactiviteiten ontbreken en het college van burgemeester en wethouders niet tot de bij de aanvraag betrokken bestuursorganen behoort. Voor deze situaties, waarop het derde lid betrekking heeft, is het niet goed mogelijk om op voorhand te bepalen welk belang de doorslag moet geven bij de aanwijzing van het bevoegd gezag. In het Omgevingsbesluit wordt daarom in die gevallen de pragmatische regel «hoogst bevoegd gezag beslist» als uitgangspunt voor de toedeling van bevoegd gezag gehanteerd. Het is echter duidelijk dat ingeval er meer dan één minster behoort tot de bij de aanvraag betrokken bestuursorganen, ook dit principe geen uitkomst biedt. Voor deze tamelijk uitzonderlijke combinaties van activiteiten, die naar verwachting niet vaak zullen voorkomen, is in het Omgevingsbesluit de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als bevoegd gezag voor de meervoudige aanvraag aangewezen, uit hoofde van zijn stelselverantwoordelijkheid voor het omgevingsrecht. Daarbij kan het ook gaan om gevallen waarin deze Minister niet behoort tot de bij de aanvraag betrokken bestuursorganen, omdat er geen activiteit onderdeel is van de meervoudige aanvraag waarvoor hij bij een enkelvoudige aanvraag voor de activiteit bevoegd gezag zou zijn. Gebleken is dat artikel 5.12, derde lid, in die gevallen voor de aanwijzing van de Minister als bevoegd gezag geen toereikende grondslag biedt. Met de voorgestelde wijziging wordt hierin voorzien.

Ook wordt voorgesteld artikel 5.12, vierde lid, te wijzigen. Net als artikel 5.11, derde lid, voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning, voorziet artikel 5.12, vierde lid, in de mogelijkheid voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om de bevoegdheid om te beslissen op een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning in incidentele, niet-voorziene gevallen aan zich te trekken als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen. Voorgesteld wordt om aan artikel 5.12, vierde lid, net zoals aan artikel 5.11, derde lid, de zinsnede «of andere nationale vitale belangen» toe te voegen. Voor een nadere toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de voorgestelde wijziging van artikel 5.11, derde lid.

Onderdeel BX (artikel 5.13, eerste lid, Omgevingswet)

Dit artikel heeft betrekking op de zogeheten «eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag regeling». De voorgestelde wijziging is van redactionele aard. Deze strekt ertoe te verduidelijken dat het bij de uitwerking van dit artikel in het Omgevingsbesluit niet gaat om het aan te wijzen bevoegd gezag – dat volgt als zodanig immers al uit artikel 5.13 zelf – maar om de aan te wijzen gevallen waarin de regeling van toepassing is.

Onderdeel BY (artikel 5.14 Omgevingswet)

Dit artikel bevat de bevoegd gezag regeling voor een grondgebiedoverstijgende aanvraag om een omgevingsvergunning. Daarvan is sprake als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit of activiteiten die op het grondgebied van meer dan één gemeente, waterschap of provincie plaatsvinden. In het artikel wordt uitdrukkelijk gesproken over «een activiteit of activiteiten» om daarmee tot uitdrukking te brengen dat de bepaling ziet op zowel enkelvoudige als meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning. Bij nader inzien wordt het expliciet benoemen van zowel het enkelvoud als het meervoud hier niet nodig geacht omdat onder een in enkelvoud gebruikt begrip wetstechnisch gezien ook het meervoud moet worden verstaan. Het in dit artikel expliciet benoemen van zowel enkel- als meervoud zou bovendien voor andere artikelen waar dit niet wordt gedaan tot onwenselijke a contrario redeneringen kunnen leiden. Om die reden wordt voorgesteld de zinsnede «of activiteiten» te schrappen en het artikel in verband daarmee redactioneel aan te passen.

Voor de aanwijzing van het bevoegd gezag voor een grondgebiedoverstijgende aanvraag als hier aan de orde, is in het artikel het criterium «het aangewezen bestuursorgaan van de gemeente, het waterschap of de provincie waar de activiteit of activiteiten *geheel* of in hoofdzaak plaatsvinden» opgenomen. Van *«geheel»* plaatsvinden kan bij een grondgebiedoverstijgende aanvraag uit de aard der zaak echter nooit sprake zijn. Aan *«geheel»* komt binnen het artikel dus geen enkele betekenis toe. Daarom wordt ook voorgesteld om *«geheel»* uit het artikel te schrappen.

Onderdeel BZ (artikel 5.16, tweede lid, Omgevingswet)

Dit artikel betreft de zogeheten flexibilteitsregeling voor het bevoegd gezag voor (aanvragen om) omgevingsvergunningen. Het tweede lid van dit artikel bevat de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur over de toepassing van die regeling regels te stellen. Bij de uitwerking van het tweede lid in het Omgevingsbesluit is gebleken dat aan het opnemen van regels in een ministeriële regeling geen behoefte bestaat. Voorgesteld wordt daarom om de delegatiegrondslag in het tweede lid te beperken tot de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen.

Onderdeel CA (artikel 5.17 Omgevingswet)

In dit artikel is de regel opgenomen dat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit onder omstandigheden van rechtswege ook wordt aangemerkt als een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit.

Voorgesteld wordt om dit artikel te laten vervallen. Als gevolg van de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan,

zoals nader toegelicht in paragraaf 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, is geen behoefte meer aan deze conversieregel.

Onderdeel CB (artikel 5.18, derde lid, Omgevingswet)

Deze wetstechnische wijziging volgt uit de bij dit wetsvoorstel gewijzigde nummering van de leden van artikel 2.32.

Onderdeel CC (artikel 5.19 Omgevingswet)

De voorgestelde wijzigingen van artikel 5.19 betreffen in de eerste plaats het laten vervallen van het eerste lid. In dat artikellid is de grondslag opgenomen om in het omgevingsplan regels te stellen die ertoe strekken dat de omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit in ieder geval wordt verleend voor zover aan die regels is voldaan.

Achtergrond van dit artikellid is nog de systematiek die ervan uitgaat dat het in het omgevingsplan niet mogelijk is om daarin een verbod op te nemen een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten. Zoals toegelicht in paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, wordt bij dit wetsvoorstel voorgesteld deze systematiek los te laten en ook in het omgevingsplan het opnemen van een verbod als hiervoor bedoeld mogelijk te maken. De grondslag om een vergunningenstelsel op te nemen omvat uit de aard der zaak ook de grondslag om voor het verlenen of weigeren van die vergunning gronden op te nemen. Dat behoeft geen uitdrukkelijke regeling. Daarom hoeft artikel 5.19, eerste lid, niet te worden gewijzigd met het oog op de nieuwe systematiek en kan het artikellid vervallen.

In verband met het vervallen van artikel 5.19, eerste lid, wordt de nummering van de resterende leden van het artikel aangepast. In artikel 5.19, eerste lid (nieuw) wordt voorgesteld de mogelijkheid om in de omgevingsverordening regels te stellen over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor afwijkactiviteiten (in de terminologie van dit wetsvoorstel: omgevingsplanactiviteiten) die betrekking hebben op regels als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, te laten vervallen. In aanvulling op paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting wordt hierover het volgende opgemerkt. Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is uitgangspunt geweest dat er ruimte zou moeten zijn om bepaalde situaties niet bij het omgevingsplan, maar wel bij een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit mogelijk te maken. Vandaar dat in artikel 5.19, eerste lid, de mogelijkheid is opgenomen voor de provincie om – los van de instructieregels voor omgevingsplannen – in de omgevingsverordening afzonderlijk beoordelingsregels voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bepaalde afwijkactiviteiten (omgevingsplanactiviteiten) te stellen. Inmiddels is geconcludeerd dat er geen reden is dat de provincie of het Rijk hun instructieregels zo vormgeven dat gemeenten bepaalde activiteiten niet langs de weg van het omgevingsplan, maar wel langs de weg van een omgevingsvergunning zouden mogen toestaan. Een instructieregel beperkt de gemeente inhoudelijk, maar is geen middel om de gemeentelijke instrumentkeuze te sturen. Om die reden wordt voorgesteld in artikel 5.19, eerste lid, de mogelijkheid van het stellen van afzonderlijke beoordelingsregels door de provincie voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit (omgevingsplanactiviteit) te laten vervallen. De bedoeling is dat door een van overeenkomstige toepassing verklaring van de door de provincie gestelde instructieregels voor omgevingsplannen, deze instructieregels ook als beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zullen gelden (zie hierover nader de

wijzigingen van artikel 5.21, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet die worden voorgesteld in dit wetsvoorstel).

In artikel 5.19, eerste lid (nieuw), wordt verder voorgesteld om van de mogelijkheid om in de omgevingsverordening regels te stellen over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit uit te zonderen de op grond van artikel 5.26, vierde lid (nieuw), aangewezen gevallen van die activiteit. Zoals toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 5.26, gaat het daarbij om gevallen waarvoor de beoordelingsregels er alleen toe zullen strekken dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet, plaatsvindt. Uitsluitend om die reden zal het Rijk deze gevallen als vergunningplichtig aanwijzen. Daarmee is niet te verenigen dat ook in de omgevingsverordening regels kunnen worden gesteld over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor die gevallen.

Onderdeel CD (artikel 5.20 Omgevingswet)

De voorgestelde wijzigingen in het eerste lid van dit artikel houden verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals nader toegelicht in paragraaf 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

In de voorgestelde nieuwe systematiek heeft dit artikel alleen betrekking op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit waarvoor de vergunningplicht geldt vanwege de noodzaak voor een technische beoordeling. Een dergelijke aanvraag zal alleen worden getoetst aan de regels voor de technische bouwkwaliteit zoals gesteld bij het Besluit bouwwerken leefomgeving of daarover gestelde maatwerkregels, of de regels voor de technische bouwkwaliteit zoals gesteld bij ministeriële regeling. Dit is tot uitdrukking gebracht door in het eerste lid voor het benoemen van de oogmerken waarmee de beoordelingsregels voor de bouwactiviteit zullen worden gesteld, aan te sluiten bij dezelfde oogmerken als die in artikel 4.21 zijn omschreven voor de regels uit het hiervoor genoemde besluit c.q. de regels uit de ministeriële regeling. Deze oogmerken zijn op grond van artikel 4.6, tweede lid, van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkregels over die regels.

In het tweede lid is in samenhang met de wijzigingen in het eerste lid de strekking van de beoordelingsregels beperkt tot een toets aan de regels over bouwactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving of daarover gestelde maatwerkregels, en de bij ministeriële regeling gestelde regels over bouwactiviteiten. In vergelijking met de huidige tekst van het artikellid wordt daarbij voorgesteld om uit te gaan van de formulering *«wordt alleen verleend als»* aan de betreffende regels wordt voldaan, in plaats van *«wordt geweigerd als»* niet aan de betreffende regels wordt voldaan. De nu voorgestelde formulering sluit beter aan bij de systematiek van de beoordelingsregels zoals die in het Besluit kwaliteit leefomgeving heeft vorm gekregen. Verder wordt in het tweede lid voorgesteld om terug te keren naar de «aannemelijkheidstoets» zoals die bij de wet van 21 december 2006, houdende wijziging van de Woningwet en enkele andere wetten (verbetering naleving, handhaafbaarheid en handhaving bouwregelgeving) (Stb. 2007, 27), in het beoordelingkader van de aanvraag om een bouwvergunning is geëxpliciteerd. Deze maatstaf is later ook overgenomen in artikel 2.10 van de Wabo in het beoordelingskader voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. De Omgevingswet heeft niet beoogd hierin enige

verandering te brengen. De huidige tekst van het artikellid wekt echter wel die indruk. Die wordt met de voorgestelde wijziging weggenomen.

Onderdeel CE (artikel 5.21 Omgevingswet)

Artikel 5.21 bevat de invulling van de beoordelingsregels die bij het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen worden gesteld voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit. Zoals is toegelicht in paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, wordt bij dit wetsvoorstel voorgesteld een grondslag te creëren om ook in het omgevingsplan een verbod op te nemen om een activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning, naast de hiervoor al bestaande mogelijkheid voor de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. In samenhang daarmee wordt voorgesteld het begrip «afwijkactiviteit» door «omgevingsplanactiviteit» te vervangen. In verband met deze beoogde nieuwe systematiek is artikel 5.21 geherformuleerd.

Zoals in het voorgestelde eerste lid tot uitdrukking wordt gebracht, zijn de doelen van de wet in algemene zin leidend als oogmerk voor de invulling van de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit sluit aan bij het in artikel 4.1, eerste lid, opgenomen oogmerk voor het stellen van regels over activiteiten in het omgevingsplan.

Vervolgens wordt in het tweede lid nader ingevuld waartoe de te stellen beoordelingsregels in ieder geval zullen strekken. Daarbij worden in onderdeel a, als sprake is van een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten, de in het omgevingsplan zelf opgenomen «binnenplanse» beoordelingsregels vooropgesteld. Deze binnenplanse beoordelingsregels kunnen de vorm hebben van verlenings- of weigeringsgronden – een gemeente is hierin vrij – en zullen bepalend zijn voor het kunnen en onder omstandigheden moeten verlenen van een vergunning. Als er geen ruimte is om de vergunning op grond van de in het omgevingsplan gestelde regels te weigeren, dan moet de vergunning worden verleend. In die zin is sprake van een limitatief stelsel en kunnen er geen andere «buitenplanse» gronden worden aangewend om een vergunning te weigeren.

Anders is het als vergunningverlening met toepassing van de in het omgevingsplan opgenomen beoordelingsregels niet mogelijk is of als er voor de betrokken activiteit geen beoordelingsregels in het omgevingsplan zijn gesteld. In dat laatste geval gaat het om met het omgevingsplan strijdige activiteiten waarvoor in het omgevingsplan niet in de mogelijkheid van een omgevingsvergunning is voorzien. In beide gevallen zullen de beoordelingsregels er op grond van onderdeel b toe strekken dat de omgevingsvergunning («buitenplans») kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Gekozen is voor dit criterium, dat zijn oorsprong vindt in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, en niet voor het criterium «doelen van de wet», dat is opgenomen in artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet als oogmerk voor het stellen van regels over activiteiten in het omgevingsplan. Met deze keuze wordt tot uitdrukking gebracht dat het bij het «buitenplans» verlenen van de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit altijd moet gaan om een aanleiding die ligt in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ook als de regels van het omgevingsplan waarvan wordt afgeweken mede of uitsluitend regels betreffen die niet met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn gesteld. Als er voor het «buitenplans» afwijken van deze

laatste categorie regels geen aanleiding kan worden gevonden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar daartoe wel op andere gronden binnen de doelen van de wet aanleiding wordt gezien, dan moet het omgevingsplan zelf worden gewijzigd en is afwijking van het omgevingsplan door het «buitenplans» verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in dat geval niet de geëigende weg.

Onderdeel c, onder 1°, verduidelijkt dat bij de invulling van de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing zullen worden verklaard de op grond van de artikelen 2.22 en 2.24 gestelde instructieregels over omgevingsplannen van zowel provincie als Rijk. Hierop is met betrekking tot de instructieregels van de provincie al ingegaan in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.19. Anders dan wat in de huidige tekst van artikel 5.21, tweede lid, is bepaald over de instructieregels van het Rijk, wordt niet meer voorzien in een uitzonderingsmogelijkheid voor het van overeenkomstige toepassing verklaren van de instructieregels. Verwezen wordt naar wat over het vervallen van deze uitzonderingsmogelijkheid al is opgemerkt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.19 en paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Voor de werking van provinciale instructieregels als beoordelingsregels is ook het nieuw voorgestelde derde lid van belang. Op grond van dat artikellid zal bij de invulling van de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden bepaald dat als een provinciale instructieregel een mogelijkheid bevat voor gedeputeerde staten om ontheffing van die instructieregel te verlenen als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, een verzoek om die ontheffing, dat op grond van dat artikellid alleen door een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap kan worden gedaan, ook door Onze Minister die het aangaat kan worden gedaan. Aan de beperking tot bestuursorganen van een gemeente of waterschap in artikel 2.32, eerste lid, ligt ten grondslag dat instructieregels van de provincie het Rijk niet binden. Beoordelingsregels, ook al zijn dat van overeenkomstige toepassing verklaarde instructieregels, binden het Rijk echter wel. Daarom moet ook een Minister als die bevoegd gezag is om op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit te beslissen, ontheffing van die beoordelingsregel kunnen vragen aan gedeputeerde staten. Een vergelijkbare bepaling is opgenomen in artikel 5.19, tweede lid, voor de in dat artikel bedoelde beoordelingsregels.

Onderdeel c, onder 1°, verduidelijkt verder dat, doordat het onderdeel uitsluitend betrekking heeft op gevallen als bedoeld in het tweede lid, onder b, dat de (van overeenkomstige toepassing verklaarde) instructieregels van provincie en Rijk, alleen onderdeel van de beoordelingsregels zullen zijn als het gaat om de vraag of de omgevingsvergunning «buitenplans» kan worden verleend. In aanvulling op paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting wordt daarover het volgende opgemerkt. Deze mate van doorwerking van instructieregels naar beslissingen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit (omgevingsplanactiviteit) is geheel in overeenstemming met het huidig recht (de Wro en de Wabo). De provincie en het Rijk hebben al vanwege hun bevoegdheid om instructieregels voor omgevingsplannen te stellen voldoende beïnvloedingsmogelijkheden met betrekking tot in het omgevingsplan opgenomen «binnenplanse» vergunningenstelsels. Omgevingsplannen, met inbegrip van de daarin opgenomen vergunningenstelsels, moeten waarborgen dat er geen activiteiten kunnen worden verricht die in strijd zijn met instructieregels van provincie of Rijk. Dit betekent overigens ook dat er op grond van die instructieregels grenzen zijn te stellen aan de mate waarin «binnenplanse» beoordelingsregels een open karakter kunnen hebben. Verder is in dit

kader van belang, dat de provincie bovendien op grond van artikel 16.21 beschikt over de reactieve interventiebevoegdheid bij omgevingsplannen.

Wel nieuw ten opzichte van het huidig recht, is dat in onderdeel c, onder 2°, ook wordt voorgesteld om bij de invulling van de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving de op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 gegeven instructies over omgevingsplannen van zowel provincie als Rijk van overeenkomstige toepassing te verklaren. Onder de Wro en de Wabo is dit voor de voorganger van de instructie, de (proactieve) aanwijzing uit de artikelen 4.2 en 4.4 Wro, niet het geval. Voorgesteld wordt om dit verschil met de instructieregels in het stelsel van de Omgevingswet op te heffen, omdat het effect van beide instrumenten voor het omgevingsplan onder de werking van de Omgevingswet gelijk is. Zowel een instructieregel als een instructie kan betrekking hebben op het stellen van regels in het omgevingsplan. Dan valt niet in te zien waarom met de instructieregel wel rekening zou moeten worden gehouden bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een «buitenplanse» omgevingsplanactiviteit, en met een instructie niet. Verschil tussen een instructieregel en een instructie is wel dat van een instructieregel ontheffing kan worden verleend, voor zover dat in de desbetreffende instructieregel is bepaald. In dat verband wordt verwezen naar artikel 2.32 van de Omgevingswet, waarop hiervoor in relatie tot de provinciale instructieregels al is ingegaan. Voor de instructie bestaat die mogelijkheid niet. Dit betekent dat als een instructie na verloop van tijd als te beperkend wordt ervaren, deze alleen kan worden gewijzigd of ingetrokken. Hierop is al in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet ingegaan[95]. Het bevoegd gezag voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, kan het bestuursorgaan dat de instructie heeft gegeven hierom uiteraard ook verzoeken.

Het tweede lid bevat de algemene uitgangspunten aan de hand waarvan de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen worden ingevuld. Gelet op de zinsnede «in ieder geval» is dit echter geen uitputtende opsomming. Dit biedt de ruimte om voor een aantal specifieke situaties afzonderlijke beoordelingsregels te stellen. De noodzaak daartoe zal bij de invulling van de beoordelingsregels nader worden bezien. Daarbij kan in de eerste plaats worden gedacht aan beoordelingsregels die zien op een situatie waarin de omgevingsplanactiviteit conflicteert met een projectbesluit of voorbereidingsbesluit van de provincie of het Rijk. Voor het stellen van regels in het omgevingsplan in een dergelijke situatie bevat het bij dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 4.19a van de Omgevingswet een regeling. Verder zullen er mogelijk afzonderlijke beoordelingsregels worden gesteld voor omgevingsplanactiviteiten die betrekking hebben op een maatwerkregel, omdat bij het afwijken van een maatwerkregel ook belang toekomt aan de regels die van toepassing zijn op het stellen van de maatwerkregel. Omdat naar verwachting voor deze laatste categorie beoordelingsregels afwijking van de algemene uitgangspunten voor de invulling van de beoordelingsregels uit het tweede lid nodig zal zijn, is hiervoor in het vierde lid een grondslag gecreëerd.

Onderdeel CF (artikel 5.22 Omgevingswet)

Omdat de Monumentenwet 1988 is ingetrokken, wordt artikel 5.22 technisch aangepast waardoor dit aansluit op de Erfgoedwet.

---

[95] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 439.

In onderdeel a wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten en archeologische monumenten. Hiermee wordt voorkomen dat er geen grondslag zou bestaan voor vaststelling van beoordelingsregels voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot voorbeschermde rijksmonumenten. Ook wordt zo duidelijker dat dit onderdeel ook betrekking heeft op archeologische monumenten, zoals hunebedden of de archeologische resten van een bouwwerk.

In onderdeel b wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten. Dit onderdeel dient namelijk ook te gelden voor voorbeschermde rijksmonumenten en heeft bovendien alleen betrekking op gebouwd erfgoed.

Onderdeel CG (artikel 5.24 Omgevingswet)

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State zijn in de Omgevingswet oogmerken opgenomen voor verschillende regels die bij algemene maatregel van bestuur gesteld zullen worden. In artikel 4.23 is het oogmerk opgenomen van de algemene regels over wateractiviteiten. Artikel 5.24 bevat het oogmerk van de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten. Het oogmerk is gebaseerd op de definitie van «beheer van watersystemen». Het oogmerk is in die definitie uitgesplitst in drie onderdelen:

beheer van watersystemen: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies.

De formulering van het onderdeel «de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies» is in deze definitie een bewuste aanscherping ten opzichte van de doelstellingen die zijn opgenomen in artikel 2.1 van de Waterwet. Hiermee is beoogd tot uitdrukking te brengen dat de uitoefening van de beheertaak voor watersystemen, die op grond van paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet wordt toegedeeld aan overheden, primair gericht is op maatschappelijke functies die worden toegekend in de waterprogramma's die op grond van afdeling 3.2 van de Omgevingswet worden vastgesteld en niet op andere functies zoals louter feitelijk aanwezige functies of buiten de waterprogramma's toegekende functies (al kan met die functies overigens wel rekening worden gehouden). Voor de regionale wateren zijn in het bijzonder het waterbeheerprogramma van het waterschap en het regionaal waterprogramma van de provincie van belang, voor de rijkswateren in het bijzonder het nationale waterprogramma.

Beoogd was dat deze aanscherping ziet op het *actieve* beheer, conform artikel 5.3 van de Waterwet. Bij het uitwerken van de uitvoeringsregelgeving is geconstateerd dat het overnemen van de aangescherpte formulering in artikel 5.24 leidt tot een onbedoelde versmalling – ten opzichte van de Waterwet – van het *passieve* beheer, te weten het beoordelingskader voor de omgevingsvergunning voor wateractiviteiten. De van de definitie van «beheer van watersystemen» afgeleide formulering van de grondslag voor de beoordelingsregels in de Omgevingswet maakt het onmogelijk dat het bevoegd gezag in zijn passieve beheer rekening houdt met de belangen van een functie die feitelijk aanwezig is, maar die niet op grond van de wet is toegekend. Zou bijvoorbeeld in het programma niet zijn opgenomen dat een bepaalde vaarweg ook een

recreatieve functie heeft als viswater, dan mag bij het beoordelen van een vergunningaanvraag voor een vissteiger voor gehandicapten geen acht worden geslagen op die functie. Deze beperking tot toegekende functies is niet beoogd en komt ook niet overeen met de lijn die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft gekozen, namelijk dat gekeken wordt naar welke functies feitelijk aanwezig zijn om te bepalen welke de mee te wegen belangen zijn bij de beslissing om een vergunning al dan niet te weigeren. De Afdeling onderkent hiermee het maatschappelijk belang dat gediend wordt met het meewegen van feitelijk aanwezige functies. Behoud van de huidige formulering zou vereisen dat in de waterprogramma's actief en gedetailleerd op deze functietoekenning gestuurd wordt. Daarmee zouden deze programma's als het ware een «blauw omgevingsplan» worden en zou niet de gemeente, maar de waterbeheerder de functies aldaar toekennen. Een dergelijke taakverdeling is niet gekozen in de Omgevingswet.[96]

Tegelijkertijd zou de formulering «de op grond van de wet toegekende maatschappelijke functies» zo uitgelegd kunnen worden dat de waterbeheerder verplicht zou zijn bij de vergunningverlening alle op grond van de wet vastgestelde functies in acht te nemen, bijvoorbeeld ook de functies die in het omgevingsplan of via een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegedeeld. Een dergelijke formele koppeling tussen de toegedeelde functie en de besluitvorming over de vergunningen voor wateractiviteiten bestond tot op heden niet en de stelselherziening geeft geen aanleiding deze nu tot stand te brengen.

De huidige redactie van het artikel beperkt dus de bestuurlijke afwegingsruimte voor het bevoegd gezag en blijkt daarmee in strijd met een van de verbeterdoelen van de stelselherziening. Met de voorgestelde wijziging worden de onbedoelde gevolgen van de redactie van het artikel ongedaan gemaakt en wordt teruggekeerd naar de formulering uit de Waterwet.

De overige wijzigingen die voor artikel 5.24 worden voorgesteld zijn redactioneel van aard en strekken er mede toe om het artikel in overeenstemming te brengen met het samenhangende artikel met de oogmerken en strekking van de algemene rijksregels over wateractiviteiten (artikel 4.23) en de bij dit wetsvoorstel voorgestelde splitsing van het begrip «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» in twee afzonderlijke begrippen. Daarbij spreekt het voor de oogmerken in artikel 5.24, eerste lid, voor zich dat die alleen van toepassing zijn op het type wateractiviteit waarvoor het desbetreffende oogmerk ook feitelijk van belang kan zijn. De in artikel 5.24, eerste lid, onder d, opgenomen clausulering tot «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» kan om die reden worden gemist. Daarmee is artikel 5.24, eerste lid, ook in lijn met artikel 4.23, eerste lid, waarin die clausulering van meet af aan al niet is opgenomen geweest.

Onderdeel CH (artikel 5.25 Omgevingswet)

Dit artikel bevat de invulling van de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een brandveilig gebruiksactiviteit. Voorgesteld wordt om dit artikel te laten vervallen. Nu er niet langer vergunningplichtige gevallen voor de brandveilig gebruiksactiviteit zullen worden aangewezen (zie de voorgestelde wijzigingen voor artikel 5.1, tweede lid), hoeven hiervoor ook geen beoordelingsregels meer te worden gesteld.

---

[96] Zie ook paragrafen 4.2.2 en 4.2.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 72–87.

Onderdeel CI (artikel 5.26 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om aan dit artikel een tweetal nieuwe leden toe te voegen.

In het voorgestelde derde lid wordt verduidelijkt dat tot de bij het Besluit kwaliteit leefomgeving te stellen beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit ook zal behoren de regel dat op de beslissing op de aanvraag van toepassing zijn de daarvoor op grond van artikel 5.19, eerste lid (nieuw), in de omgevingsverordening gestelde beoordelingsregels. Artikel 5.19 bevat weliswaar voor het stellen van die regels de grondslag maar dat maakt nog niet dat die regels ook direct onderdeel van de beoordelingsregels zijn. Hiervoor is het, gelet op artikel 5.18, nodig dat deze regels uit de omgevingsverordening in het Besluit kwaliteit leefomgeving als onderdeel van de beoordelingsregels worden aangewezen.

Het voorgestelde vierde lid bevat voor bepaalde bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen een beperking op de in het tweede lid neergelegde (brede) strekking van de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Voor die aan te wijzen gevallen zullen de beoordelingsregels er alleen toe strekken dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet, plaatsvindt. Bij de vormgeving van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning zal bevatten, is deze wijziging noodzakelijk gebleken om een vergelijkbare inperking van het beoordelingskader als onder het huidig recht aan te brengen voor de milieubelastende activiteiten die onder dat recht bekend zijn als de gevallen waarvoor een zogeheten omgevingsvergunning beperkte milieutoets (hierna: OBM) vereist is in het kader van de milieueffectrapportage. Voor deze categorie milieubelastende activiteiten wordt door het Rijk alleen een vergunningplicht aangewezen vanwege de verplichting op grond van de mer-richtlijn om een voorafgaande mer-beoordeling uit te voeren. Bij deze categorie beoordeelt het bevoegd gezag alleen of de aangevraagde activiteit aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, op grond van de criteria in bijlage III bij de mer-richtlijn. Voor deze milieubelastende activiteiten is het vanuit een oogpunt van administratieve en bestuurlijke lasten te ingrijpend gebleken als daarop het algemene, brede beoordelingskader voor de milieubelastende activiteit van toepassing wordt. Voor de overige activiteiten waarvoor naar huidig recht een OBM is vereist, wordt onder de Omgevingswet per geval bezien of die vergunningvrij kunnen worden of (volledig) vergunningplichtig. Dit zal worden geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het verlengde van het voorstel voor de onderhavige wijziging wordt bij dit wetsvoorstel ook voorgesteld om in artikel 5.38 van de Omgevingswet (de actualiseringsplicht voor een omgevingsvergunning) voor de hier bedoelde milieubelastende activiteiten een beperking van de reikwijdte van de bepaling aan te brengen. Voor het overige kunnen de noodzakelijke beperkingen (bijvoorbeeld met betrekking tot het verbinden van voorschriften, het wijzigen en intrekken van de vergunning) op het niveau van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangebracht. Tot slot wordt benadrukt dat het bij de hier bedoelde activiteiten binnen het stelsel van de Omgevingswet nog steeds gaat om milieubelastende activiteiten. Anders dan onder het huidige recht, is er geen aparte grondslag nodig om deze activiteiten binnen het stelsel een plaats te geven. In dat verband wordt verwezen naar wat hierover is opgemerkt in de artikelsgewijze

toelichting bijartikel 5.1 van de Omgevingswet.[97] Het stelsel blijft daardoor inzichtelijk.

Onderdeel CJ (artikel 5.27 Omgevingswet)

Voor zover het betreft de wijziging van «mijnbouwactiviteit» in «mijnbouwlocatieactiviteit» wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van artikel 4.3 van de Omgevingswet.

Ten aanzien van de bestaande tekst wordt voorgesteld om *«de* evenwichtige toedeling van functies aan locaties» te wijzigen in *«een* evenwichtige toedeling van functies aan locaties». Hiermee wordt de omschrijving van dit oogmerk wetstechnisch in overeenstemming gebracht met de omschrijving daarvan in artikel 2.1, derde lid, onder k, van de Omgevingswet zoals dit onderdeel bij dit wetsvoorstel luidt. Deze wijziging van artikel 2.1 houdt op haar beurt verband met de wijziging van artikel 4.2, zoals voorgesteld bij dit wetsvoorstel.

Verder wordt voorgesteld een tweede lid aan het artikel toe te voegen. In dat lid wordt, zoals ook in een aantal andere artikelen in paragraaf 5.1.3 is gedaan, de bepaling met de strekkingen van de algemene rijksregels voor de mijnbouwlocatieactiviteit in het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard op de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor een mijnbouwlocatieactiviteit. Dit uiteraard voor zover die strekkingsbepaling ook feitelijk relevant is voor de beoordelingsregels. Bij de strekkingsbepaling in artikel 4.24, derde lid, onder a, is dat niet het geval. Dit onderdeel is daarom buiten de verwijzing in artikel 5.27, tweede lid (nieuw), gelaten.

Onderdeel CK (artikel 5.31 Omgevingswet)

Artikel 5.31 van de Omgevingswet wijst de omgevingsvergunningplichtige activiteiten aan waarbij het bevoegd gezag de vergunning kan weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 Wet bibob. De voorgestelde wijzigingen van het artikel houden in de eerste plaats verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals nader toegelicht in de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Met het oog op die splitsing wordt voorgesteld aan de opsomming van activiteiten in het eerste lid de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk toe te voegen. Zoals toegelicht in de hiervoor genoemde paragrafen, vormen deze activiteiten het tweede deel van de splitsing van de bouwactiviteit. Het eerste deel, de bouwactiviteit voor de technische beoordeling, blijft vervat onder de al bestaande verwijzing naar de (enkele) bouwactiviteit in artikel 5.31, eerste lid.

Verder wordt voorgesteld om ook andere omgevingsplanactiviteiten aan het eerste lid toe te voegen, als die worden verricht in het kader van de uitoefening van een inrichting of bedrijf als bedoeld in artikel 7 Wet bibob. In het eerste lid van dat artikel is bepaald dat een gemeentelijke vergunning die op grond van een verordening verplicht is gesteld voor een inrichting of bedrijf, door het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de burgemeester op de bibob-gronden uit artikel 3 Wet bibob kan worden geweigerd. De komst van het omgevingsplan als integraal instrument waarin alle regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving in een gemeente moeten worden

[97] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486.

opgenomen, zal tot gevolg hebben dat regels met betrekking tot onderwerpen uit afzonderlijke gemeentelijke verordeningen die uitsluitend of mede de fysieke leefomgeving als motief hebben, in het omgevingsplan opgaan. Daarbij kan het ook gaan om vergunningenstelsels voor een inrichting of bedrijf, die naar huidig recht onder artikel 7 Wet bibob vallen. Het nieuwe onderdeel van artikel 5.31, eerste lid, voorziet erin dat bij overheveling van die vergunningenstelsels uit de gemeentelijke verordeningen naar het omgevingsplan de mogelijkheid behouden blijft om de vergunning te weigeren op de bibob-gronden.

De overige wijzigingen die worden voorgesteld zijn redactioneel van aard en strekken ertoe het artikel na toevoeging van de hiervoor toegelichte wijzigingen beter leesbaar te maken.

Onderdeel CL (artikel 5.33 Omgevingswet)

Bij de uitwerking van de bepalingen over instemming in het Omgevingsbesluit is gebleken dat artikel 5.33 in zijn huidige formulering te beperkt is. In verband hiermee wordt voorgesteld het artikel te wijzigen en ook het opschrift van het artikel aan te passen.

Artikel 5.33 bepaalt nu alleen dat voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit waarvoor het verlenen van de omgevingsvergunning instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, de omgevingsvergunning voor die activiteit moet worden geweigerd als de instemming is onthouden. Het artikel houdt echter geen rekening met de situatie waarin de voorgenomen beslissing op de aanvraag strekt tot het weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit. Hoe de beslissing op de aanvraag in dat geval moet luiden, afhankelijk van de vraag of het instemmingsorgaan de instemming verleent of onthoudt, is daardoor niet duidelijk. Om die reden wordt aanleiding gezien het artikel te verduidelijken. Hierbij is ook betrokken de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 6 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:921.

In dat verband moet worden vooropgesteld dat in die gevallen waarin voor zowel de voorgenomen verlening van de omgevingsvergunning voor een activiteit als de voorgenomen weigering is voorgeschreven dat instemming is vereist, [98] de uiteindelijke beslissing over de vergunbaarheid van de activiteit is voorbehouden aan het instemmingsorgaan. Ook ingeval van een voorgenomen weigering van de omgevingsvergunning geldt het vereiste van instemming, omdat ook met een voorgenomen weigering het beleid van het instemmingsorgaan kan worden doorkruist. De Omgevingswet gaat op dit punt uit van dezelfde systematiek als die van de Wabo, zoals door de Afdeling bestuursrechtspraak in de hiervoor genoemde uitspraak nader uitgelegd. Daarbij geldt onder de Omgevingswet uiteraard dat, zeker gezien de fase van advies die vooraf gaat aan het voorleggen voor instemming, de besluitvorming door het bevoegd gezag en het instemmingsorgaan in nauwe samenspraak moet gebeuren. Zij behoren niet door elkaars beslissingen te worden overvallen. Dit laat echter onverlet het uitgangspunt dat het instemmingsorgaan het laatste woord heeft voor zover het betreft de verlening of de weigering van de vergunning voor de activiteit waarop het vereiste van instemming betrekking heeft.

[98] Zie voor de mogelijkheid om hierin te kunnen differentiëren de bij dit wetsvoorstel voorgestelde wijziging van artikel 16.16, eerste lid, van de Omgevingswet.

Op grond hiervan wordt voorgesteld om in artikel 5.33 te bepalen dat voor zover de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, de omgevingsvergunning wordt verleend of geweigerd met inachtneming van het besluit over de instemming. Met deze formulering worden alle variaties ondervangen die zich hierbij kunnen voordoen. Bij een voorgenomen beslissing tot verlening van de omgevingsvergunning voor de activiteit moet de vergunning worden verleend als instemming wordt verleend, en geweigerd als instemming wordt onthouden. Bij een voorgenomen beslissing tot weigering van de omgevingsvergunning voor de activiteit moet de vergunning juist worden geweigerd als de instemming wordt verleend, en verleend als de instemming wordt onthouden. Daarbij geldt uiteraard voor alle gevallen dat het instemmingsorgaan zijn besluit deugdelijk moet motiveren (dit volgt al uit artikel 3:46 Awb). Daarnaast kan het afhankelijk van de omstandigheden van het geval en voor zover dit al niet eerder is gebeurd in de fase van het advies, op de weg van het instemmingsorgaan liggen om het bevoegd gezag te voorzien van informatie over de voorschriften die aan de omgevingsvergunning voor de activiteit moeten worden verbonden.

Onderdeel CM (artikel 5.34 Omgevingswet)

In het tweede lid van artikel 5.34 is uitdrukkelijk bepaald dat naast artikel 5.34 ook op grond van onder meer artikel 13.5, eerste tot en met vijfde lid, van de Omgevingswet voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden. Met dit onderdeel wordt artikel 5.34, tweede lid, gewijzigd. Aangezien wordt voorgesteld om in artikel 13.5 een aantal leden in te voegen, is vernummering noodzakelijk.

De voorgestelde wijzigingen van het derde en vierde lid betreffen in de eerste plaats de herformulering van die artikelleden, in verband met een aantal wijzigingen in de omschrijving van de daarin genoemde activiteiten, in de vorm van de samenvoeging tot één lid, het derde lid. In dat lid is nu voor zowel het omgevingsplan, de waterschapsverordening als de omgevingsverordening bepaald voor welke activiteiten er daarin regels over het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden gesteld. In het verlengde van deze wijzigingen is in het voorgestelde vierde lid een bepaling opgenomen die betrekking heeft op de toepassing van het derde lid (nieuw).

De hiervoor bedoelde wijzigingen in de omschrijving van activiteiten houden voor het omgevingsplan in dat de bouwactiviteit vervalt en «afwijkactiviteit» wordt vervangen door «omgevingsplanactiviteit». Voor de achtergrond van laatstgenoemde wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Het laten vervallen van de bouwactiviteit houdt verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals nader toegelicht in de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. De omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, die het deel van deze splitsing met betrekking tot het omgevingsplan vormt, valt al onder de omgevingsplanactiviteit in algemene zin en hoeft dus niet afzonderlijk aangewezen te worden. Omdat de vergunningplicht voor het verrichten van een «technische» bouwactiviteit alleen verband houdt met de toetsing of wordt voldaan aan de regels voor de technische bouwkwaliteit in het Besluit bouwwerken leefomgeving en dus niet met de regulering van activiteiten in het omgevingsplan, is er geen aanleiding meer om de mogelijkheid tot het

stellen van regels over het verbinden van vergunningvoorschriften in het omgevingsplan ook betrekking te laten hebben op de bouwactiviteit.

Voor de omgevingsverordening houden bovengenoemde wijzigingen in de omschrijving van activiteiten in dat het nu mogelijk wordt om niet alleen voor activiteiten als bedoeld in artikel 5.4 (activiteiten waarvoor in de omgevingsverordening het verbod is opgenomen deze zonder omgevingsvergunning te verrichten) regels over het verbinden van vergunningvoorschriften in de omgevingsverordening te stellen, maar ook voor een milieubelastende activiteit, met uitzondering van de op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen gevallen van die activiteit. De toevoeging van de milieubelastende activiteit houdt verband met artikel 5.19 waarin voor deze activiteit de grondslag is opgenomen om regels te stellen over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor die activiteit. Gegeven die grondslag, is het wenselijk dat in samenhang daarmee in de omgevingsverordening ook regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor die activiteit kunnen worden gesteld. In artikel 5.34, derde lid, onder c (nieuw), wordt de omgevingsplanactiviteit niet genoemd, ook al heeft de bevoegdheid van de provincie om regels te stellen over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning in de huidige tekst van artikel 5.19 ook op bepaalde gevallen van die activiteit betrekking. Hieraan ligt ten grondslag dat bij dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om die bevoegdheid te laten vervallen. Hiervoor wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de voor artikel 5.19 voorgestelde wijzigingen. Hierdoor is het niet meer nodig om artikel 5.34, derde lid, onder c (nieuw), mede op de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit betrekking te laten hebben. Het voorgestelde vierde lid bepaalt dat bij het stellen van regels in de omgevingsverordening over het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning artikel 2.3, tweede lid, van de Omgevingswet in acht moet worden genomen. Deze bepaling is ontleend aan artikel 5.19, tweede lid (nieuw). Het voorgestelde vierde lid heeft overigens betrekking op alle activiteiten die worden genoemd in artikel 5.34, derde lid, onder c. Dat behelst dus niet alleen de in artikel 5.19 genoemde milieubelastende activiteit, maar ook de activiteit, bedoeld in artikel 5.4 van de Omgevingswet, waaraan in de omgevingsverordening zelf het vereiste van een omgevingsvergunning is verbonden. Ook voor een dergelijke activiteit ligt bij het stellen van regels over voorschriften in de omgevingsverordening toepassing van artikel 2.3, tweede lid, in de rede, in lijn met artikel 4.1, tweede lid, van de Omgevingswet. In dat artikellid is bepaald dat bij het stellen van algemene regels over activiteiten in de omgevingsverordening artikel 2.3, tweede lid, in acht moet worden genomen.

De omschrijving van de activiteiten waarvoor in de waterschapsverordening regels over het verbinden van vergunningvoorschriften kunnen worden gesteld, is niet gewijzigd.

Onderdeel CN (artikel 5.35 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om dit artikel te laten vervallen. Dit hangt samen met de voorgestelde wijzigingen voor artikel 4.5. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting op de wijziging van dat artikel.

Onderdeel CO (artikel 5.36 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om het tweede lid van artikel 5.36 te wijzigen en het derde lid te verplaatsen naar een nieuw toe te voegen artikel, artikel 5.36a, waarbij ook enige wijzigingen zullen worden voorgesteld. Die zullen hierna bij artikel 5.36a worden toegelicht.

De wijziging van het tweede lid betreft het laten vervallen van de tweede zin. De daarin opgenomen uitzonderingsbepaling voor de mijnbouwactiviteit die betrekking heeft op het plaatsen van een mijnbouwinstallatie, is bij nader inzien onjuist gebleken. Gelet op doel en strekking van deze activiteit is deze niet aan te merken als een aflopende activiteit als bedoeld in artikel 5.36, tweede lid, maar als een voortdurende activiteit als bedoeld in artikel 5.36, eerste lid. Overigens geldt de reden waarom destijds deze uitzonderingsbepaling is opgenomen – de paragrafen 5.2.3 en 5.2.4 van het Mijnbouwbesluit bevatten een bijzondere regeling voor het verwijderen van mijnbouwinstallaties die van toepassing blijft – nog onverkort. Nu op de mijnbouwactiviteit als hiervoor bedoeld bij nader inzien niet artikel 5.36, tweede lid, maar artikel 5.36, eerste lid, van toepassing is, waarin anders dan in het tweede lid geen eigen regeling op grond van de Omgevingswet wordt gegeven voor de verplichting tot «herstel in oude toestand», volgt al voldoende duidelijk uit artikel 1.4 van de Omgevingswet dat de bijzondere regeling uit het Mijnbouwbesluit van toepassing blijft en hoeft voor het eerste lid niet in een vervangende uitzonderingsbepaling te worden voorzien. Overigens wordt bij dit wetsvoorstel ook voorgesteld om het begrip «mijnbouwactiviteit» te wijzigen in «mijnbouwlocatieactiviteit», maar deze wijziging doet niet af aan de noodzaak van de onderhavige wijziging van artikel 5.36, tweede lid.

Onderdeel CP (artikel 5.36a (nieuw) Omgevingswet)

Zoals hiervoor al toegelicht bij artikel 5.36, bestaat het voorgestelde nieuwe artikel 5.36a in de eerste plaats uit artikel 5.36, derde lid (oud). Dit artikellid bevat een specifieke regeling voor seizoensgebonden bouwwerken, zoals strandpaviljoens. Met deze regeling wordt voorkomen dat vanwege het feit dat de bouwactiviteit een aflopende activiteit is, elke keer wanneer het seizoensgebonden bouwwerk weer wordt opgebouwd een nieuwe omgevingsvergunning aangevraagd zou moeten worden. Dit zou onnodige administratieve lasten tot gevolg hebben.

Artikel 2.24a Wabo is als onderdeel van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten aan de Wabo toegevoegd. De Wet verduidelijking voorschriften woonboten is met ingang van 1 januari 2018 in werking getreden en wordt bij dit wetsvoorstel omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet. Artikel 2.24a Wabo bevat een regeling voor het op basis van dezelfde omgevingsvergunning kunnen verplaatsen en weer terugplaatsen op dezelfde locatie van een drijvend bouwwerk. Aan deze regeling ligt hetzelfde principe ten grondslag als bij het seizoensgebonden bouwwerk, te weten het voorkomen dat voor hetzelfde bouwwerk na een verplaatsing opnieuw een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Om die reden wordt nu voorgesteld om de regeling voor het seizoensgebonden bouwwerk en het drijvende bouwwerk in één afzonderlijk artikel, artikel 5.36a, op te nemen.

De regeling voor de seizoensgebonden bouwwerken is opgenomen in artikel 5.36a, eerste lid. Ten opzichte van artikel 5.36, derde lid (oud), wordt een beperkt aantal wijzigingen voorgesteld. Achtergrond van die wijzigingen is de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. In verband daarmee wordt voorgesteld om te verduidelijken dat het bij de toepassing van de regeling voor de seizoensgebonden bouwwerken kan gaan om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit. Het is niet nodig om de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een seizoensgebonden bouwwerk ook onder de reikwijdte van artikel 5.36a,

eerste lid, te brengen. Het in stand houden van een bouwwerk wordt binnen de voorgestelde nieuwe systematiek na voornoemde splitsing geheel bestreken door het omgevingsplan. Naar zijn aard betreft het hier een zogeheten voortdurende activiteit. Dat voorschriften als bedoeld in het eerste lid aan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een seizoensgebonden bouwwerk kunnen worden verbonden, volgt al uit het systeem van de Omgevingswet. In verband hiermee kan in de onderdelen a en b van het eerste lid ook «gebruik» respectievelijk «gebruiken» vervallen.

In het voorgestelde artikel 5.36a, tweede en derde lid, is de uit artikel 2.24a Wabo afkomstige regeling voor de drijvende bouwwerken opgenomen. Beide artikelleden hebben net zoals het eerste lid betrekking op zowel de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit als de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit. Op grond van artikel 5.36a, tweede lid, omvatten die omgevingsvergunningen voor een drijvend bouwwerk ook de toestemming om het bouwwerk in verband met werkzaamheden te verplaatsen en op dezelfde locatie terug te plaatsen. Dit geldt dus van rechtswege op grond van artikel 5.36a, tweede lid, zonder dat het bevoegd gezag dit in de omgevingsvergunning hoeft te bepalen. Bij de werkzaamheden kan het zowel gaan om werkzaamheden in de nabijheid van de ligplaats van het drijvend bouwwerk, zoals baggeren, als om werkzaamheden aan het drijvend bouwwerk zelf, zoals bijvoorbeeld onderhoud. Bij elk drijvend bouwwerk zullen deze werkzaamheden op enig moment aan de orde zijn. Er zijn echter ook andere gevallen denkbaar waarin het wenselijk is dat een drijvend bouwwerk op basis van dezelfde omgevingsvergunning kan worden verplaatst en op dezelfde locatie kan worden teruggeplaatst. Met het oog op die gevallen is voor het bevoegd gezag een discretionaire bevoegdheid opgenomen om dat in de omgevingsvergunning te bepalen. Uiteraard kan het bevoegd gezag dit alleen doen met inachtneming van het algemene bestuursrechtelijke beginsel dat beslist wordt op grondslag van de aanvraag.

Onderdeel CQ (artikel 5.37 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om artikel 5.37 op diverse onderdelen te wijzigen.

De wijzigingen in het eerste lid strekken ertoe de betekenis van dat lid te verduidelijken, mede naar aanleiding van daarover in de literatuur gerezen vragen.[99] In verband hiermee wordt ook het opschrift van het artikel aangepast. De verduidelijking van het eerste lid bestaat eruit, dat een tekstuele verbinding wordt aangebracht tussen de eerste en de tweede zin van dat lid. Duidelijk wordt gemaakt dat «degene die de activiteit verricht» uit de eerste zin, die het in beginsel zaaksgebonden karakter van de omgevingsvergunning tot uitdrukking brengt, de «vergunninghouder» is uit de tweede zin, die zorg dient te dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften. Dit is in overeenstemming met de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[100] en wordt nu gecodificeerd. Onder «degene die de activiteit verricht» moet worden verstaan degene die voor het verrichten van de activiteit (eind)verantwoordelijk is. Dit kan degene zijn die de activiteit feitelijk verricht, maar dat hoeft niet.

Bij de toepassing van het eerste lid kan het gaan om meer dan één activiteit en om meer dan één vergunninghouder, ook al komen daarin louter enkelvoudsvormen voor («degene die», «activiteit», «vergunning-

[99] C.N.J. Kortmann, Wie is de vergunninghouder?, NTB 2015/29.
[100] ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1667.

houder»). Het expliciet benoemen van zowel het enkelvoud als het meervoud is wetstechnisch niet nodig omdat onder een in enkelvoud gebruikt begrip wetstechnisch gezien ook het meervoud moet worden verstaan. Nu het om één omgevingsvergunning gaat, ligt in het artikellid het uitgangspunt besloten dat als er meer vergunninghouders zijn, deze een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften, ongeacht of de omgevingsvergunning ziet op één of op meer activiteiten. Die gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle vergunninghouders brengt ook mee dat in beginsel tegen elke vergunninghouder handhavend kan worden opgetreden bij het niet-naleven van vergunningvoorschriften, voor zover uiteraard in het concrete geval wordt voldaan aan de eisen die de Awb stelt aan het zijn van overtreder.

De voor het tweede lid voorgestelde wijzigingen betreffen in de eerste plaats de vervanging van de in dat lid opgenomen meldplicht door een informatieverplichting. Deze wijziging vloeit voort uit de systematiek met betrekking tot meldingen en informatieverplichtingen zoals die onder de Omgevingswet wordt gehanteerd. Van een melding is alleen sprake als deze is gekoppeld aan het verbod om de activiteit te verrichten zonder voorafgaande melding. In andere gevallen is sprake van een informatieverplichting. Deze laatste situatie doet zich hier voor. De voorgestelde wijziging doet overigens niet af aan de mogelijkheid om overtreding van het tweede lid op grond van de Wed strafrechtelijk te handhaven. De kwalificatie als melding of als informatieverplichting is daarvoor niet van belang. In de tweede plaats wordt voorgesteld «een maand» te vervangen door «vier weken». Het is gebruikelijk dergelijke relatief kortdurende termijnen in weken en niet in maanden uit te drukken. Tot slot wordt voorgesteld om in het tweede lid «algemene maatregel van bestuur» te vervangen door «ministeriële regeling» als instrument waarbij regels zullen worden gesteld over de gegevens die moeten worden verstrekt bij de melding aan het bevoegd gezag van de overgang van de omgevingsvergunning. Dit is in lijn met andere regels over gegevensverstrekking met betrekking tot de omgevingsvergunning, zoals gegevensverstrekking bij de aanvraag, die ook op het niveau van een ministeriële regeling zullen worden gesteld.

De wijziging van het derde lid betreft de wijze waarop uitzonderingen mogelijk worden gemaakt op het in het eerste lid van het artikel neergelegde uitgangspunt dat de omgevingsvergunning een zaaksgebonden karakter heeft. Voorgesteld wordt om niet langer bij algemene maatregel van bestuur categoriaal gevallen aan te wijzen waarin een omgevingsvergunning persoonsgebonden kan worden verleend, maar om dit ter beoordeling van het bevoegd gezag te laten. Achtergrond hiervan is dat het bij de aanvankelijk beoogde uitwerking in het Omgevingsbesluit niet haalbaar is gebleken om op voorhand concrete gevallen aan te wijzen waarin de vergunning in afwijking van de hoofdregel een persoonsgebonden karakter moet hebben. Dat houdt vooral verband met het brede karakter van de omgevingsplanactiviteit, die ook activiteiten zal kunnen bestrijken waarvoor de vergunning nu op grond van gemeentelijke verordeningen een persoonsgebonden karakter heeft, zoals een ligplaatsvergunning of een terrasvergunning. Bij een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan het zich verder voordoen dat het bevoegd gezag door deze een persoonsgebonden karakter te geven, tot uitdrukking wil brengen dat het hier om een «uitsterfregime» gaat. Een voorbeeld hiervan is het permanent bewonen van recreatiewoningen in strijd met het omgevingsplan. In artikel 5.18 van het Besluit omgevingsrecht is de omgevingsvergunning voor deze activiteit nu het enige aangewezen categoriale geval waarvoor is bepaald dat de omgevingsvergunning, als aan een aantal nadere voorwaarden is voldaan, een

persoonsgebonden karakter heeft. Onder de nu voorgestelde wijzigingen van artikel 5.37, derde lid, kan die lijn zonder meer worden voortgezet, waarbij bovendien de ruimte ontstaat om die ook toe te passen bij andere omgevingsplanactiviteiten waarbij een uitsterfsituatie aan de orde is. De vrijheid van het bevoegd gezag om de omgevingsvergunning een persoonsgebonden karakter te geven, is niet onbeperkt. Daarom wordt bepaald dat het bevoegd gezag daartoe kan besluiten «als de persoon van de vergunninghouder van belang is voor de toepassing van de regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning». Deze clausulering maakt dat er geen structurele toepassing kan worden gegeven aan de bepaling. De toepassing van de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning moet het persoonsgebonden maken van de omgevingsvergunning in het concrete geval rechtvaardigen. Verder zal toepassing van de bepaling dus altijd moeten worden gemotiveerd in het licht van de beoordelingsregels die op de desbetreffende aanvraag van toepassing zijn. Dit biedt voldoende waarborgen tegen het lichtvaardig toepassen van de bepaling. Daarbij wordt erop gewezen dat toepassing van de bepaling ook in het voordeel van een aanvrager kan werken. Het gevolg van de bepaling kan immers zijn dat anders dan nu, de omgevingsvergunning niet hoeft te worden geweigerd, maar toch kan worden verleend mits deze persoonsgebonden is.

Onderdeel CR (artikel 5.37a (nieuw) Omgevingswet)

Op grond van artikel 5.37, eerste lid, eerste zin, zoals bij dit wetsvoorstel wordt voorgesteld die zin te wijzigen, geldt een omgevingsvergunning voor degene die de activiteit verricht waarop zij betrekking heeft. Met andere woorden: de omgevingsvergunning is gekoppeld aan een bepaalde set activiteiten en heeft daarmee een zaaksgebonden karakter. Dit is alleen anders als artikel 5.37, derde lid, is toegepast: dit artikellid, zoals bij dit wetsvoorstel wordt voorgesteld dat te wijzigen, biedt de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om de omgevingsvergunning persoonsgebonden te maken. Als er meer exploitanten zijn van één installatie of meer initiatiefnemers voor één activiteit, dan zijn deze exploitanten of initiatiefnemers allemaal vergunninghouder en dienen gelet daarop op grond van artikel 5.37, eerste lid, tweede zin, zorg te dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften. Er zijn echter ook andere mogelijkheden, zo kan ervoor worden gekozen om één exploitant als vergunninghouder te benoemen in de vergunning. Ook kan ervoor worden gekozen om een rechtspersoon op te richten die als vergunninghouder van een koepelvergunning voor alle deelnemende bedrijven optreedt. Het kan daarbij gaan om grote industriële complexen of andere situaties waarin bedrijven ervoor hebben gekozen gezamenlijk één vergunning aan te vragen.

Artikel 5.37 van de Omgevingswet biedt hiermee al mogelijkheden voor een op de concrete situatie toegesneden benadering met betrekking tot de vraag voor welke activiteiten van welke initiatiefnemers de omgevingsvergunning van toepassing is. De Omgevingswet biedt echter geen ruimte voor initiatiefnemers van milieubelastende activiteiten met technische, milieuhygiënische en functionele bindingen om een eigen, afzonderlijke omgevingsvergunning aan te vragen voor deelactiviteiten. Het gaat hier bijvoorbeeld om initiatiefnemers die ieder een onderdeel van een ippc-installatie exploiteren. Artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies bevat de optie voor lidstaten om verdeling van verantwoordelijkheden tussen deelexploitanten van een ippc-installatie binnen één vergunning mogelijk te maken. Zoals in paragraaf 2.2.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting is uitgelegd, is ervoor gekozen om artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies te implementeren. Dit gebeurt in het nieuw voorgestelde artikel 5.37a.

Eerste lid

Het bevoegd gezag kan op grond van het eerste lid een verantwoordelijkheidsverdeling opnemen in de omgevingsvergunning voor zover de activiteit of de onderdelen van de activiteit voor de naleving en handhaving helder en werkbaar te onderscheiden zijn. Dit betekent dat er voor de vergunningplichtige activiteit waar het om gaat meer vergunninghouders zijn, en dat in de omgevingsvergunning wordt bepaald welke «deelvergunninghouder» verantwoordelijkheid draagt voor de naleving van welke onderdelen daarvan. Hierbij is het mogelijk om de verantwoordelijkheid voor de naleving van een vergunning in haar geheel te verdelen over de verschillende vergunninghouders, maar er kan ook voor worden gekozen om de verantwoordelijkheid voor de naleving voor slechts een deel van de vergunning te splitsen en een ander deel, dat bijvoorbeeld ziet op een gezamenlijke voorziening als een afvalwaterzuiveringsinstallatie, niet. Uiteraard moet het eerste lid worden toegepast binnen het algemene bestuursrechtelijke beginsel dat beslist wordt op grondslag van de aanvraag. Het bevoegd gezag kan dus niet ambtshalve maar alleen op verzoek of met instemming van aanvragers verantwoordelijkheden voor de naleving toedelen in de vergunning.

Hoewel de regeling haar oorsprong vindt in artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies, wordt in het eerste lid voorgesteld om de regeling een brede, generieke strekking te geven en ook betrekking te laten hebben op andere activiteiten dan milieubelastende activiteiten en wateractiviteiten met betrekking tot ippc-installaties. Dit draagt bij aan de eenheid binnen het stelsel van de Omgevingswet. Wel wordt zekerheidshalve voorgesteld om in het eerste lid de grondslag op te nemen om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarvoor het eerste lid niet geldt. Zie verder wat hierover eerder is opgemerkt in paragraaf 2.2.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Tweede lid

Het tweede lid van dit artikel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de toepassing van de bevoegdheid om een verantwoordelijkheidsverdeling op de nemen in de omgevingsvergunning. Deze grondslag voor nadere procedurele regels is facultatief, waarbij het uitgangspunt is dat de «normale» regels van vergunningverlening gelden. Naar verwachting zijn met het oog op de toepassing van artikel 5.37a geen aanvullende regels nodig. Nu het hier gaat om een nieuwe figuur in het omgevingsrecht wordt de grondslag daarvoor echter zekerheidshalve toch opgenomen om zo nodig te kunnen inspelen op de ervaringen van de uitvoeringspraktijk bij toepassing van de nieuwe figuur.

Onderdeel CS (artikel 5.38, eerste lid, Omgevingswet)

Het eerste lid van dit artikel bevat de zogeheten actualiseringsplicht voor de omgevingsvergunning. Deze plicht geldt onder meer voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Voorgesteld wordt om hierin een uitzondering op te nemen voor de op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen gevallen van die activiteit. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting op bovengenoemd artikellid.

Het is nodig om de hier bedoelde categorie milieubelastende activiteiten uit te zonderen van de actualiseringsplicht. Anders dan onder het huidig recht, zullen aan de omgevingsvergunning voor deze milieubelastende activiteiten met het oog op de beoordeling of er al dan niet sprake is van

aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, wel voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden. Dit zal nader worden geregeld bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hierdoor valt de omgevingsvergunning voor deze activiteiten binnen de reikwijdte van artikel 5.38, eerste lid, omdat de vergunningvoorschriften het aangrijppunt voor de actualiseringsplicht zijn. Echter, gelet op het beperktere beoordelingskader dat van toepassing zal zijn, verdraagt het karakter dat de omgevingsvergunning voor deze activiteiten zal hebben, met inbegrip van de aan de vergunning verbonden voorschriften, zich niet met de actualiseringsplicht. Als na verloop van tijd de effecten van een milieubelastende activiteit als hier bedoeld, anders dan uit de eerdere beoordeling is gevolgd, wel als «aanzienlijke milieueffecten» als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, moeten worden aangemerkt, zal dat erin resulteren dat die activiteit volledig vergunningplichtig wordt. Het betrokken bedrijf zal de dan vereiste vergunning moeten aanvragen. De toepassing van de actualiseringsplicht is hiervoor niet de geëigende weg.

Onderdeel CT (artikel 5.40, tweede lid, Omgevingswet)

De voor het tweede lid voorgestelde wijzigingen zijn technisch van aard. Voor onderdeel d betreft het de uitbreiding van de verwijzing naar artikel 5.31, tweede lid, met een verwijzing naar het derde lid van dat artikel. Deze wijziging hangt samen met de voorgestelde wijziging van artikel 5.31. Voor onderdeel e betreft het de vervanging van «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» en «lozingsactiviteit», door: wateractiviteit. Deze wijzigingen hangen samen met de wijziging van artikel 5.7, derde lid, en de daarmee verband houdende technische wijziging van artikel 16.7, eerste lid, onder b.

Onderdeel CU (artikel 5.41 Omgevingswet)

In het verlengde van de bij dit wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen van artikel 18.3 van de Omgevingswet wordt voorgesteld om in artikel 5.41 nader te verduidelijken wanneer een verzoek van een instemmingsorgaan tot wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of intrekking van een omgevingsvergunning aan de orde kan zijn. Geëxpliciteerd wordt dat het moet gaan om een instemmingsorgaan dat ook werkelijk over instemming heeft beslist. Net zoals bij artikel 18.3 is daarbij uitdrukkelijk bepaald dat het ook kan gaan om gevallen waarin met toepassing van artikel 16.16, derde of vierde lid, is bepaald dat instemming niet is vereist. Zie voor een nadere toelichting hierop de artikelsgewijze toelichting bij artikel 18.3. Met de voorgestelde wijzigingen worden de artikelen 5.41 en 18.3 met elkaar in lijn gebracht.

Onderdeel CV (artikel 5.42, eerste lid, Omgevingswet)

De voor het eerste lid van dit artikel voorgestelde wijziging is wetstechnisch van aard.

Onderdeel CW (artikel 5.43 Omgevingswet)

Artikel 5.43 van de Omgevingswet heeft betrekking op de revisievergunning. De revisievergunning is louter een administratieve samenvoeging van een stapeling van van kracht zijnde, gerelateerde omgevingsvergunningen en moet als zelfstandige figuur worden onderscheiden van de aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning of de wijziging van de voorschriften van een van kracht zijnde omgevingsvergunning of de intrekking van een van kracht zijnde omgevingsvergunning. Om dit helder te maken kent de Omgevingswet alleen nog de ambtshalve door het

bevoegd gezag te verlenen revisievergunning en niet langer de revisievergunning op aanvraag[101].

Het vorenstaande neemt niet weg dat het vanuit praktisch oogpunt wenselijk is dat de verlening van een ambtshalve revisievergunning kan samengaan met het beslissen op de aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning of het wijzigen van de voorschriften van een van kracht zijnde omgevingsvergunning of het intrekken van een van kracht zijnde omgevingsvergunning. Dit is op dit moment al bepaald in artikel 5.43, eerste en derde lid.

Naar aanleiding van de consultatieversie van dit wetsvoorstel zijn inspraakreacties ontvangen over de procedure die op het verlenen van een revisievergunning van toepassing is. Mede gelet op die inspraakreacties wordt voorgesteld om beide hiervoor bedoelde samenloopsituaties in één lid, het derde lid, te regelen. Op het moment dat één van die samenloopsituaties aan de orde is, is één procedure van toepassing. Of dit de reguliere voorbereidingsprocedure is of de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb, volgt uit de artikelen 16.62 en 16.65 van de Omgevingswet, in onderlinge samenhang bezien. Daarbij geldt dat de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is als de aangevraagde nieuwe omgevingsvergunning of een van kracht zijnde omgevingsvergunning waarvoor het voornemen bestaat de voorschriften te wijzigen of deze in te trekken betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur daartoe aangewezen geval of, in overige gevallen, als dit is op verzoek of met instemming van de aanvrager. Deze laatste mogelijkheid betreft een wijziging van artikel 16.65, eerste lid, van de Omgevingswet die bij dit wetsvoorstel wordt voorgesteld. Als geen van de hiervoor bedoelde samenloopsituaties aan de orde is en dus uitsluitend sprake is van een «kale» revisievergunning, is op de beslissing noch artikel 16.62, noch artikel 16.65 van de Omgevingswet van toepassing en is de procedure in die zin vormvrij. De beslistermijn uit artikel 4:13 Awb is in dat geval evenmin van toepassing omdat geen sprake is van een besluit op aanvraag. Gelet op het karakter van een «kale» revisievergunning (louter een administratieve samenvoeging) ligt het niet voor de hand dat het bevoegd gezag in die situatie zelf tot toepassing van afdeling 3.4 Awb zal besluiten.

Onderdeel CX (artikel 5.44 Omgevingswet)

Artikel 5.44 regelt welk bestuursorgaan bevoegd gezag is voor het vaststellen van een projectbesluit. Dit artikel wordt op een aantal onderdelen gewijzigd. Dat heeft tevens geleid tot een verdeling van de regeling over twee bepalingen.

Het nieuwe eerste lid van artikel 5.44 voorziet erin dat als een projectbesluit wordt vastgesteld door de Minister die het aangaat, dat in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moet gebeuren. Dat een projectbesluit wordt vastgesteld «in overeenstemming met» de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betekent dat er sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid voor dat besluit. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt betrokken bij de vaststelling van een projectbesluit door een andere Minister, omdat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beleidsverantwoordelijkheid draagt voor de ruimtelijke ontwikkeling en de ruimtelijke ordening en daarnaast vanwege zijn verantwoordelijkheid om het stelsel van de omgevingswetgeving te laten functioneren. Aan deze verantwoordelijkheden wordt in dit artikel gestalte

[101] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 509–510.

gegeven in de vorm van medebetrokkenheid bij het vaststellen van een projectbesluit. De beleidsverantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening krijgt met name vorm bij projectbesluiten voor complexe, integrale projecten met grote implicaties voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld de aanleg van een windpark of van een nieuwe rijksweg).

In een nieuw tweede lid worden twee categorieën projectbesluiten op voorhand uitgezonderd van formele medebetrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de besluitvorming, namelijk de uitwerking en de wijziging van een projectbesluit. Bij de uitwerking van het projectbesluit gaat het om een technische uitwerking van onderdelen van het project waarvan globaal al wel duidelijk is hoe de oplossing eruit komt te zien, maar waarbij de exacte invulling pas op een later moment duidelijk wordt. In dat geval bevat het projectbesluit de randvoorwaarden voor de uitwerking, die op een later moment concreet wordt ingevuld. Ook een wijziging van het projectbesluit moet passen binnen de hoofdkeuzes voor het project die in de procedure die tot vaststelling van het projectbesluit heeft geleid, hebben voorgelegen. Deze twee categorieën besluiten zijn in de Omgevingswet (artikel 5.50) ook van een aantal andere procedurele vereisten uitgezonderd. De ruimtelijke ordenings- en stelselbetrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is bij dit soort besluiten al bij het nemen van het oorspronkelijke besluit voldoende geborgd.

Daarnaast wordt in dit artikellid de grondslag opgenomen om in een ministeriële regeling categorieën projecten op voorhand van formele medebetrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij het vaststellen van een projectbesluit uit te zonderen. Deze ministeriële regeling zal door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden vastgesteld in overeenstemming met de ministers die het aangaat. Gedacht kan worden aan categorieën projecten waarvoor de ruimtelijke afweging al eerder expliciet heeft plaatsgevonden (in bijvoorbeeld de NOVI of MIRT-trajecten) of waarvan de ruimtelijke consequenties onvoldoende groot of geheel afwezig zijn, zodat daarbij formele medebetrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties niet nodig wordt geacht.

Tenslotte voorziet dit artikellid in een bevoegdheid voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om in een concreet geval te bepalen dat voor het vaststellen van een projectbesluit geen overeenstemming is vereist. Een dergelijk besluit wordt genomen in overeenstemming met de Minister die het aangaat.

De mogelijkheid om af te zien van formele medebetrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in deze bepaling werkt door in de andere bepalingen van de projectprocedure. Dat betekent bijvoorbeeld dat als het Rijk en een of meer provincies en/of waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren overeenstemming niet is vereist als het gaat om een projectbesluit dat valt onder een in het tweede lid aangewezen categorie of om een project dat valt onder een bij ministeriële regeling aangewezen categorie. Ook voor de toepassing van de flexibiliteitsregeling van artikel 5.44b is geen overeenstemming vereist als het gaat om een projectbesluit dat valt onder een in het tweede lid aangewezen categorie of om een project dat valt onder een bij ministeriële regeling aangewezen categorie, of als de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat in een concreet geval in overeenstemming met de Minister die het aangaat heeft bepaald.

In het derde lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» verkort tot «Onze Minister die het aangaat» ter vereenvoudiging. Dit levert geen inhoudelijk verschil op.

Het derde lid van artikel 5.44 wordt vernummerd tot vierde lid, maar ondergaat geen wijziging.

Onderdeel CY (artikelen 5.44a (nieuw) en 5.44b (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 5.44a (nieuw) Omgevingswet

Het nieuwe artikel 5.44a voorziet in een regeling door in gevallen waarin meerdere bestuursorganen als bevoegd gezag voor het projectbesluit zouden zijn aan te wijzen, te bepalen aan welk van die bestuursorganen de bevoegdheid wordt toegewezen.

Het eerste lid van artikel 5.44a bevat de tekst van artikel 5.44, vierde lid, van de Omgevingswet.

In het tweede lid wordt voor projecten van waterschappen die zich uitstrekken over het grondgebied van meerdere waterschappen een vergelijkbare bevoegdheidstoedeling opgenomen als in het eerste lid. Voor een dergelijk project is het dagelijks bestuur van het waterschap waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

Het derde lid regelt dat gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn als het waterschap, of meerdere waterschappen, en een provincie samen een project uitvoeren. Bij een project waarbij ook meerdere provincies betrokken zijn, ligt de bevoegdheid om het projectbesluit vast te stellen, in lijn met het eerste lid, bij gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd.

Het vierde lid vervangt het oorspronkelijke vijfde lid van artikel 5.44. Die bepaling zag op de situatie waarbij het Rijk en de provincie gezamenlijk een project willen uitvoeren. Het kan echter ook voorkomen dat een project wordt uitgevoerd door het Rijk of de provincie samen met het waterschap, of door het Rijk, provincie en waterschap samen. Met deze wijziging van artikel 5.44 wordt ook voor deze situaties voorzien in een bevoegdheidstoedeling. Bij een project van het Rijk samen met een of meer provincies en/of waterschappen ligt de bevoegdheid bij het Rijk.

Artikel 5.44b (nieuw) Omgevingswet

In de Omgevingswet en in de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet, zoals die komen te luiden als gevolg van dit wetsvoorstel, worden projecten aangewezen waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, respectievelijk de Minister van Economische Zaken en Klimaat, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een projectbesluit dient vast te stellen (voor wat betreft het overeenstemmingsvereiste behoudens het bepaalde in en op grond van artikel 5.44, tweede lid). De verplichting geldt voor projecten waarvoor op grond van het huidige recht een tracébesluit moet worden genomen of de rijkscoördinatieregeling moet worden toegepast. De Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet bieden de mogelijkheid om de rijkscoördinatieregeling niet of gedeeltelijk toe te passen in gevallen waarin coördinatie niet opportuun is. In de praktijk wordt van deze mogelijkheid (ook) gebruik gemaakt in gevallen waarin het mogelijk en wenselijk is de besluitvorming over een project over te laten aan de betrokken provincie. Omdat deze werkwijze aansluit bij de

uitgangspunten van de Omgevingswet, zoals het uitgangspunt dat de besluitvorming decentraal plaatsvindt als dat kan, wordt voorgesteld door toevoeging van dit artikel voortzetting van deze praktijk onder de Omgevingswet mogelijk te maken. Gekozen is voor een algemene regeling, omdat niet valt uit te sluiten dat ook voor de projecten waarvoor op grond van artikel 5.46 van de Omgevingswet in ieder geval een projectbesluit wordt genomen, delegatie aan de betrokken provincie wenselijk kan zijn. Uiteraard is delegatie alleen mogelijk als de betrokken provincie daarmee instemt.

Als het projectbesluit op grond van artikel 5.44 wordt genomen door de Minister die het aangaat in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, geldt dat ook voor het besluit om de bevoegdheid over te dragen. Als op grond van het bepaalde in of op grond van artikel 5.44, tweede lid, geen overeenstemming is vereist voor het nemen van het projectbesluit, is ook geen overstemming vereist voor het overdragen.

Onderdeel CZ (artikel 5.45, vierde lid, Omgevingswet)

Artikel 5.45, vierde lid, onder b, brengt tot uitdrukking dat de Minister die het aangaat optreedt als coördinerend bestuursorgaan, waarbij «overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties» niet vereist is. Ook in de gevallen waarin het projectbesluit in overeenstemming met deze Minister tot stand is gekomen, is zijn betrokkenheid bij de uitvoeringsbesluiten niet nodig.

Onderdeel DA (artikel 5.46, eerste lid, Omgevingswet)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt betrokken bij de besluitvorming over projectbesluiten voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen vanwege zijn stelselverantwoordelijkheid en inhoudelijke verantwoordelijkheid. In de toelichting op de wijziging van artikel 5.44 van de Omgevingswet wordt deze verantwoordelijkheidsrol dieper uitgelicht. Op grond van artikel 5.44, tweede lid, kan gelden dat alleen de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag is.

Onderdeel DB (artikel 5.47, tweede lid, Omgevingswet)

Met het tweede lid van artikel 5.47 van de Omgevingswet wordt beoogd het bevoegd gezag de mogelijkheid te geven om – los van een concreet project – gevallen of categorieën van gevallen aan te wijzen waarin in ieder geval een voorkeursbeslissing zal worden genomen. Het gaat hier om een bevoegdheid, niet om een verplichting. Dat is verduidelijkt in de tekst van het tweede lid. Ten overvloede wordt opgemerkt dat ook als gebruik is gemaakt van de bevoegdheid, uit het eerste lid volgt dat bij de kennisgeving van het voornemen om een verkenning uit te voeren ten behoeve van een concreet project wordt vermeld dat een voorkeursbeslissing zal worden genomen.

Onderdeel DC (artikel 5.49 Omgevingswet)

Dit betreft een wetstechnische verbetering.

Onderdeel DD (artikel 5.52 Omgevingswet)

Een projectbesluit wijzigt, net als een voorbereidingsbesluit als gevolg van dit wetsvoorstel, het omgevingsplan of de omgevingsplannen waarbinnen het project wordt uitgevoerd en in werking is of in stand

wordt gehouden. Met de aanpassingen die bij het voorbereidingsbesluit zijn doorgevoerd, is ook de redactie van artikel 5.52 tegen het licht gehouden en met dit wetsvoorstel verduidelijkt. Kennelijk leefden er vragen over de wijze waarop, wanneer en door welk orgaan het omgevingsplan wordt gewijzigd, als een project met het oog waarop een projectbesluit is vastgesteld, niet in het ter plaatse geldende omgevingsplan past. De gewijzigde redactie verduidelijkt dat het bestuursorgaan dat het projectbesluit vaststelt, als onderdeel van dat besluit ook het omgevingsplan direct wijzigt voor zover dat nodig is voor het uitvoeren en het in werking hebben of in stand houden van het project. Het omgevingsplan hoeft dus na de vaststelling van een projectbesluit niet door de gemeenteraad te worden gewijzigd. Als een project zich over meerdere gemeenten uitstrekt bevat een projectbesluit meerdere separate wijzigingen van de betrokken omgevingsplannen. Naast het feit dat het projectbesluit, voor zover daarin uitdrukkelijk bepaald, geldt als omgevingsvergunning en andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen besluiten, bevat het projectbesluit dus de wijziging van de omgevingsplannen van de gemeenten waarbinnen het project plaatsvindt. De wijzigingen die met het projectbesluit worden aangebracht beperken zich tot het mogelijk maken van het project. Het projectbesluit zal de regels van het omgevingsplan dan ook niet verder wijzigen dan voor het uitvoeren, in werking hebben en in stand houden van het project noodzakelijk is. Met de nieuwe redactie van het artikel is ook verduidelijkt dat het hierbij niet alleen kan gaan om het schrappen of wijzigen van regels die met het project in strijd zijn, maar ook om het toevoegen van regels die nodig zijn voor het project. Zo kan een regel die een bouwverbod inhoudt worden geschrapt en worden vervangen door een regel die het bouwen van een bouwwerk toelaat en bijvoorbeeld een maximale bouwhoogte bevat. Daarnaast kan een regel worden toegevoegd die activiteiten die het in werking hebben van het project kunnen belemmeren, uitsluiten of aan voorwaarden verbinden.

De hoofdregel is dat een projectbesluit voorziet in de wijziging van het omgevingsplan zodat het project, zonder dat er nog een omgevingsvergunning nodig is om van het omgevingsplan af te wijken, kan worden uitgevoerd, in stand kan worden gehouden of in werking kan zijn. Onder omstandigheden is het mogelijk dat toch als onderdeel van het projectbesluit een omgevingsvergunning wordt verleend voor een omgevingsplanactiviteit. Te denken valt aan een tijdelijke bouwweg die noodzakelijk is voor het verwezenlijken van een bepaald project. Een dergelijke tijdelijke voorziening behoeft niet in het omgevingsplan te worden ingepast, maar kan efficiënter met een tijdelijke omgevingsvergunning worden toegestaan.

Artikel 5.52, tweede lid, onder b, ziet op de mogelijkheid om in het Omgevingsbesluit andere besluiten dan omgevingsvergunningen aan te wijzen die in het projectbesluit kunnen worden meegenomen als het bevoegd gezag dat in het projectbesluit expliciet aangeeft. Ook zogeheten «externe besluiten» kunnen in het Omgevingsbesluit worden aangewezen. Dit zijn besluiten die niet op grond van de Omgevingswet worden genomen, maar waarvan het wel wenselijk is dat ze meegenomen kunnen worden in het projectbesluit. Met artikel 5.52 was beoogd te regelen dat de bepalingen uit de oorspronkelijke regeling op grond waarvan het externe besluit kan worden genomen, niet automatisch van toepassing zouden zijn. De regels die wel van toepassing zouden moeten zijn, moeten expliciet worden aangewezen in de algemene maatregel van bestuur. Om dit te verduidelijken, is dit uitgewerkt en opgenomen in het derde lid.

Onderdeel DE (artikel 5.53 Omgevingswet)

Artikel 5.53, tweede lid is aangepast omdat daarin sprake was van overlap met artikel 5.52, tweede lid, onder b.

In artikel 5.53, derde en vierde lid, is ter verduidelijking expliciet opgenomen dat deze bepalingen geen betrekking hebben op regels die zijn gesteld in een omgevingsplan. Het projectbesluit wijzigt immers het omgevingsplan, waarna er in beginsel geen regels meer in het omgevingsplan opgenomen zullen zijn die de uitvoering van het project belemmeren. Bovendien is het voor een gemeente op grond van artikel 4.19a, zoals opgenomen in dit wetsvoorstel, niet mogelijk om in het omgevingsplan regels op te nemen die in strijd zijn met regels die op grond van een projectbesluit in het omgevingsplan zijn opgenomen. Mocht een gemeente toch een nieuwe regel in het omgevingsplan opnemen die de uitvoering van het project belemmert – denk aan een nieuwe algemene regel die toevallig ook het project raakt – dan kan het bevoegd gezag voor het projectbesluit zo nodig een omgevingsvergunning voor een «buitenplanse» omgevingsplanactiviteit aanvragen. Die kan altijd verleend worden met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Mocht de gemeente de uitvoering van het projectbesluit niet als een evenwichtige toedeling van functies aan locaties beschouwen, dan kan het bevoegd gezag voor het projectbesluit gebruik maken van de mogelijkheden van de coördinatieregeling in de Awb. Aan de toets of er sprake is van een onevenredige belemmering wordt dus niet toegekomen. Artikel 5.53, derde en vierde lid, is daarom alleen van belang voor het afwijken van regels die zijn gesteld bij een andere gemeentelijke verordening dan het omgevingsplan, of bij een waterschapsverordening of andere verordening van een waterschap, of bij een omgevingsverordening of een andere provinciale verordening.

De wijziging van de vermelde Minister in artikel 5.53, vierde lid, borduurt voort op de wijzigingen in artikel 5.44 en is ook bedoeld als verduidelijking. Als de bevoegdheid om regels buiten toepassing te laten wordt toegepast bij het projectbesluit, komt de bevoegdheid toe aan de Minister die het aangaat in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, of aan de Minister die het aangaat als dat voortvloeit uit artikel 5.44, tweede lid. Dat bij de uitoefening van de bevoegdheid bij besluiten ter uitvoering van een projectbesluit geen overeenstemming is vereist, is in overeenstemming met artikel 5.45, vierde lid, onder b.

Onderdeel DF (artikel 5.53a (nieuw) Omgevingswet)

Net als het voorgestelde artikel 4.19a strekt dit artikel tot vervanging van artikel 16.74 van de Omgevingswet, waarbij ook wordt voorzien in een aanvulling in verband met de voorgestelde wijziging van het voorbereidingsbesluit en in een aanvulling in verband met het uitvoering kunnen geven aan instructieregels als bedoeld in artikel 2.22 of 2.24 en instructies als bedoeld in artikel 2.33 of 2.34 van de Omgevingswet.

In het eerste lid wordt artikel 4.19a, eerste, derde en vierde lid, van overeenkomstige toepassing verklaard op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap. Hierdoor kunnen ook in een projectbesluit van een waterschap geen regels worden gesteld die de uitvoering van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een provincie of het Rijk belemmeren of die in strijd zijn met een voorbereidingsbesluit van de provincie of van het Rijk.

Het tweede, derde en vierde lid gelden voor projectbesluiten en voorbereidingsbesluiten van de provincie en voorzien in een regeling die vergelijkbaar is met die in artikel 4.19a. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Onderdeel DG (artikel 5.55 Omgevingswet)

De redactie van dit artikel is gewijzigd om beter tot uitdrukking te brengen dat het niet gaat om het aanwijzen van het bevoegd gezag voor het opnemen van regels in het omgevingsplan ten behoeve van een project van publiek belang – dat kan, gelet op artikel 2.8 van de Omgevingswet, ook het college van burgmeester en wethouders zijn – maar om het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 16.87 als daarbij de in het artikel genoemde procedureregels zijn gevolgd.

Onderdeel DH (artikel 10.1a (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 10.26 regelt de toegang tot de onroerende zaak van de initiatiefnemer of diens gemachtigde voor de werkzaamheden genoemd in een gedoogplichtbeschikking. Ook voor de uitvoering van werkzaamheden en activiteiten vanwege wettelijke gedoogplichten is soms toegang tot de onroerende zaak noodzakelijk. Om dit laatste expliciet in de wettekst tot uitdrukking te laten komen, wordt artikel 10.26 verplaatst naar artikel 10.1a en technisch zo aangepast dat het artikel ziet op zowel wettelijke gedoogplichten als gedoogplichten die bij beschikking zijn opgelegd.

Onderdelen DI, DK, DR en DS (artikelen 10.4, 10.6, 10.17 Omgevingswet)

Met de vervanging van het begrip «werkzaamheden» door «activiteiten» wordt aangesloten bij het begrippenkader dat in de Omgevingswet wordt gehanteerd. Onder de Omgevingswet vormt het begrip activiteit een centraal aanknopingspunt. Daarom is het wenselijk dat niet onnodig synoniemen worden gebruikt voor het begrip activiteit.

Onderdeel DJ (artikel 10.5, tweede lid, Omgevingswet)

De wijziging in het tweede lid betreft een technische verbetering.

Onderdelen DL en DM (artikelen 10.7 en 10.8 Omgevingswet)

In de artikelen 10.7 en 10.8 zijn enkele technische aanpassingen doorgevoerd die verband houden met de verwijzing naar wetten buiten de Omgevingswet.

Onderdeel DN (artikel 10.13 Omgevingswet)

De Wet bereikbaarheid en mobiliteit is, met de inwerkingtreding op 15 maart 2016 van de Wet tijdelijke tolheffing Blankenburgverbinding en ViA15, ingetrokken. Om die reden kan onderdeel a van het eerste lid, van artikel 10.13 vervallen.

Daarnaast is er een tweede lid toegevoegd, ter vervanging van wat geregeld was in het eerste lid, onder c, voor zover het een projectbesluit van het dagelijks bestuur van een waterschap betreft. In de redactie zoals die luidde zou een dergelijke gedoogplicht door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat worden opgelegd, wat niet nodig is; die bevoegdheid wordt nu toebedeeld aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

Daarnaast is het tweede lid vervallen. De daarin geregelde situatie, dat een ander dan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat coördinerend bestuursorgaan is voor besluiten ter uitvoering van een projectbesluit, kan zich niet voordoen. Op grond van de Omgevingswet is het steeds de Minister van Infrastructuur en Waterstaat die voor de projectbesluiten waarop de gedoogplicht ziet het coördinerend bestuursorgaan is.

Onderdeel DO (artikel 10.13a (nieuw) Omgevingswet)

Dit artikel bevat de toevoeging aan hoofdstuk 10 van de gedoogplicht uit artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming. Onder aanpassing van de terminologie aan die van de Omgevingswet wordt die gedoogplicht overgezet naar de Omgevingswet. Zo komt de in artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming opgenomen zinsnede «aan de rechthebbenden ten aanzien van het gedeelte van de bodem waar het onderzoek wordt ingesteld» niet als zodanig terug. Dit volgt namelijk al uit de definitie van «rechthebbende» in samenhang met de definitie «werk van algemeen belang» zoals die gelden voor hoofdstuk 10 van de Omgevingswet. Het eerste lid bevat de inhoud van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming. Het tweede lid bevat de uitzonderingen op het eerste lid, die volgen uit artikel 2, eerste, tweede en derde lid, van het Stortbesluit bodembescherming. Aan de bijlage bij de Omgevingswet zijn vanwege dit artikel begripsbepalingen voor «storten», «stortplaats», «winningsafvalvoorziening» en «winningsafvalstoffen» toegevoegd.

Onderdeel DP (artikel 10.14 Omgevingswet)

In onderdeel a van artikel 10.14 wordt na «net» ingevoegd de zinsnede «of een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW». Door deze wijziging is de tekst van dit onderdeel in overeenstemming met de huidige tekst van artikel 9g van de Elektriciteitswet 1998. Op grond van dit artikel van de Elektriciteitswet 1998 wordt een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW aangemerkt als een openbaar werk van algemeen nut.

Onderdeel DQ (artikel 10.15 Omgevingswet)

De wijziging in dit artikel met betrekking tot het verduidelijken welke Minister bevoegd is een gedoogplicht op te leggen, borduurt voort op de wijziging in artikel 10.14.

Onderdeel DT (artikel 10.18 Omgevingswet)

De wijziging in artikel 10.18 verband met de herverdeling van enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht over de (nieuwe) departementen in verband met de kabinetswisseling in 2017.

Onderdeel DU (artikel 10.19 Omgevingswet)

Voor de achtergrond van de wijziging van «afwijkactiviteit» in «omgevingsplanactiviteit» in het tweede lid, wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel DV (artikel 10.19a (nieuw) Omgevingswet)

Deze gedoogplicht heeft betrekking op werken voor de uitoefening van defensietaken. Gezien artikel 97 Grondwet zijn dat taken ten behoeve van de verdediging en ter bescherming van de belangen van het Koninkrijk en taken ten behoeve van de handhaving en bevordering van de interna-

tionale rechtsorde. Het «tot stand brengen» van zodanig defensiewerk omvat het ontwikkelen, aanleggen, in stand houden, vernieuwen, herstellen, onderhouden, wijzigen, uitbreiden, verplaatsen of uitvoeren ervan (artikel 10.1, onder b, Omgevingswet en de artikelsgewijze toelichting daarbij). Het gebruik valt daar ook onder, als onlosmakelijk verbonden met het in stand houden. Het «opruimen» van een defensiewerk omvat ook het ontmantelen, verwijderen en buiten gebruik stellen ervan.

Artikel 10.19a van de Omgevingswet vormt de kern van de voormalige Belemmeringenwet Landsverdediging uit 1951, die in overeenstemming met de Minister van Defensie wordt ingetrokken met artikel 3.1 van dit wetsvoorstel. De gedoogplicht die de Minister van Defensie op grond van de Belemmeringenwet Landsverdediging bij beschikking kon opleggen, is met name toegepast op pijpleidingen die zijn aangelegd en onderhouden om aan NAVO-verplichtingen te voldoen. Een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 5 van de Belemmeringenwet landsverdediging die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.19a van de Omgevingswet (artikel 4.16).

Onderdeel DW (artikel 10.20 Omgevingswet)

De wijziging in artikel 10.20 houdt verband met de herverdeling van enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht over de (nieuwe) departementen in verband met de kabinetswisseling in 2017.

Onderdeel DX (artikel 10.21 Omgevingswet)

Deze wijziging hangt samen met het nieuwe artikel 10.19a van de Omgevingswet.

Onderdeel DY (artikel 10.23, eerste lid, Omgevingswet)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 10.23, eerste lid.

Onderdeel DZ (artikel 10.24 Omgevingswet)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 10.24.

Onderdeel EA (artikel 10.26 Omgevingswet)

Zie de toelichting op artikel 10.1a Omgevingswet.

Onderdeel EB (afdeling 10.4 Omgevingswet)

De inhoud van deze afdeling is opgenomen in de nieuwe afdeling 15.2 (schadevergoeding bij gedoogplichten) van de Omgevingswet.

Onderdelen EC, ED en EF (artikelen 12.1, 12.3 en 12.6 Omgevingswet)

Deze artikelen zijn technisch aangepast aan de splitsing van de vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Zie voor de achtergronden hierbij paragraaf 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel EE (artikel 12.5 Omgevingswet)

Bij het opstellen van het Omgevingsbesluit is gebleken dat de delegatie-opdrachten uit artikel 12.5, derde lid, onder c (het stellen van eisen aan het overleggen van gegevens) en d (de uitvoering en uitvoerbaarheid van de exploitatieregels en de exploitatievoorschriften) niet nodig zijn voor de uitwerking van de regeling van kostenverhaal in het Omgevingsbesluit. Daarom kunnen de grondslagen vervallen en is artikel 12.5 daaraan aangepast.

Onderdeel EG (artikel 12.8 Omgevingswet)

Met deze wijziging wordt mogelijk gemaakt dat de verschuldigde kosten op een andere wijze dan via de omgevingvergunning worden verhaald. Zo wordt het mogelijk de kosten via een afzonderlijke beschikking te verhalen. Dat is van belang voor die situaties waarin bouwactiviteiten plaatsvinden waarvoor geen vergunning is vereist, maar waarvoor kostenverhaal wel een vereiste is. Voor de gevallen waarin het niet lukt om het kostenverhaal via een overeenkomst te verzekeren, geldt de wettelijke regeling van de Omgevingswet. Er zal dan een beschikking moeten worden gegeven waardoor de initiatiefnemer een geldsom vanwege het kostenverhaal is verschuldigd. Op die beschikking is de regeling van bestuursrechtelijke geldschulden van de Awb (titel 4.4) van toepassing is. De beschikking kan zowel ambtshalve als op verzoek van de schuldenaar worden vastgesteld.

Onderdeel EH (artikel 12.9, tweede lid, Omgevingswet)

Dit betreft een terminologische verduidelijking.

Onderdeel EI (artikel 12.11 Omgevingswet)

De kosten worden verhaald bij de initiatiefnemer van de kostenverhaal-plichtige activiteit. De verschuldigde kosten moeten worden betaald voorafgaand aan de start van de activiteit. Als die betaling niet plaats-vindt, is het verboden de activiteit te verrichten. Op grond van artikel 4:87 Awb moet de betaling binnen zes weken na bekendmaking van de beschikking hebben plaatsgevonden.

Het tweede lid geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om in de beschikking specifieke afspraken te maken over de betaling. Die afspraken kunnen ertoe leiden dat betaling toch geheel of gedeeltelijk na start van de activiteit plaatsheeft. Het in het eerste lid genoemde verbod is in een dergelijk geval niet van toepassing.

Het derde lid geeft op grond van artikel 4:115 Awb de mogelijkheid aan het bevoegd gezag om de verschuldigde kosten bij dwangbevel in te vorderen. Gelet op het verbod in het eerste lid, is deze bevoegdheid alleen van toepassing wanneer betaling uitblijft in de situatie, bedoeld in het tweede lid.

Onderdeel EJ (artikel 13.1 Omgevingswet)

In het eerste lid van artikel 13.1 wordt verduidelijkt dat rechten kunnen worden geheven voor alle op aanvraag genomen besluiten. Dit betreft dus ook een aanvraag tot wijzing of intrekking van een besluit.

In het tweede lid wordt onder a (nieuw) verduidelijkt dat bij ministeriële regeling de besluiten worden aangewezen waarvoor rechten worden geheven.

Onderdeel EK (afdeling 13.2 Omgevingswet)

Het opschrift van afdeling 13.2 wordt in overeenstemming gebracht met de inhoud van de voorgestelde wijziging van artikel 13.3 en de voorgestelde artikelen 13.3a tot en met 13.3d. Hierdoor krijgt afdeling 13.2 een bredere reikwijdte.

Onderdeel EL (artikel 13.3 Omgevingswet)

Eerste lid

De artikelen 13.3 en 13.4 van de Omgevingswet voorzien in een regeling voor vergoeding van kosten die de gemeente maakt als gevolg van een regel in een omgevingsplan of een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit op een verzoek van een ander openbaar lichaam of op grond van een wettelijk voorschrift. Deze regeling vindt haar oorsprong in de artikelen 6.8 en 6.9 Wro. Die laatste artikelen waren weer een voortzetting van de artikelen 31a en 31b van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het toepassingsbereik van de huidige artikelen 13.3 en 13.4 in de Omgevingswet sluiten bij nader inzien onvoldoende aan op de geldende wetgeving. Ook andere bestuursorganen dan de gemeentelijke kunnen zich voor kosten gesteld zien. Een aantal wetten die opgaan in de Omgevingswet bevat mogelijkheden om kosten te verhalen op een ander bestuursorgaan, zoals artikel 27 van de Ontgrondingenwet, artikel 7.17 van de Waterwet en artikel 4.3 Wabo (als de Minister heeft ingestemd met het toekennen van nadeelcompensatie). Het gaat in die gevallen vrijwel steeds om de mogelijkheid om nadeelcompensatie te verhalen die is uitgekeerd door een ander bestuursorgaan in verband met de noodzakelijke behartiging van een (openbaar) belang waarvan de behartiging niet tot de taak van dat andere bestuursorgaan behoort. Het huidige artikel 13.3 voorziet niet in de voortzetting van de mogelijkheden in deze geldende wetten.

De wijziging van artikel 13.3 biedt daarom ook aan andere bestuursorganen dan het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om een verzoek om vergoeding van gemaakte kosten in te dienen. Tegelijkertijd wordt de reikwijdte beperkt door alleen voor specifieke verzoeken, instructies of instructieregels van een ander bestuursorgaan die betrekking hebben op de toedeling van functies aan specifieke locaties of besluiten over de verlening van instemming, de mogelijkheid te openen om een verzoek tot kostenvergoeding in te dienen. Daarmee zal het gewijzigde artikel 13.3 meer zijn toegesneden op de Omgevingswet. Het gaat daarbij om extra kosten die zijn gemaakt ten behoeve van belangen van een ander bestuursorgaan die in redelijkheid niet voor rekening van de rechtspersoon waartoe het betrokken bestuursorgaan behoort, behoren te blijven. De inhoudelijke voorwaarden die worden gesteld aan de mogelijkheid om de kosten te vergoeden door een ander bestuursorgaan, zijn gelijk gebleven ten opzichte van het huidige artikel 13.3 (zie daarvoor ook het tweede lid). Het bestuursorgaan dat wordt geconfronteerd met de extra kosten zal bijvoorbeeld eerst in overleg moeten treden met dat andere bestuursorgaan om tot overeenstemming over de vergoeding van de hoogte van de kosten te komen, voordat het een verzoek tot kostenvergoeding indient. Verwacht mag worden dat overheden daarbij goed in staat zijn om de kosten die zij gezamenlijk maken in onderling overleg adequaat te verdelen.

Extra kosten als bedoeld in artikel 13.3, eerste lid, die voor vergoeding in aanmerking komen, kunnen het gevolg zijn van een verzoek van een ander bestuursorgaan om een besluit te nemen of een maatregel te treffen zoals is opgenomen in artikel 15.1, eerste lid, onder a tot en met m,

van de Omgevingswet. In artikel 15.1 van de Omgevingswet zijn de schadeoorzaken voor het toekennen van nadeelcompensatie opgenomen. Het gaat steeds om besluiten of regels die rechtsgevolgen hebben voor burgers of bedrijven. Het kan, net als het geval was onder de Wro, bijvoorbeeld gaan om een verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om besluiten te nemen die verband houden met de aanleg van een weg of een verzoek van een waterschap om een omgevingsvergunning te verlenen voor een omgevingsplanactiviteit voor een hoogwaterkering.

De gemaakte kosten als bedoeld in artikel 13.3, eerste lid, kunnen ook het gevolg zijn van een instructie of instructieregel over de toedeling van een functie aan een specifieke locatie. Daarbij geldt dat de instructie of instructieregel zelf betrekking moet hebben op een specifieke locatie, zoals een instructieregel die opdraagt om voor bepaalde locaties de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen in een omgevingsplan te beperken. Een dergelijke regel kan tot schade leiden bij een veehouderij nadat deze is verwerkt in een omgevingsplan. De veehouder kan de gemeente verzoeken om nadeelcompensatie. Als dat verzoek tot uitkering van nadeelcompensatie leidt, kan de gemeente bij de provincie een verzoek doen om een kostenvergoeding, voor zover de uitgekeerde schadevergoeding het gevolg is van de in het omgevingsplan verwerkte instructieregel. Andere instructies of instructieregels waaraan kan worden gedacht, zijn de instructie om in een omgevingsplan een regel op te nemen in verband met de aanleg van een rijksweg, of de aanwijzing van een gebied in een omgevingsverordening tot natuurgebied die wordt verwerkt in een omgevingsplan.

Instructieregels waarbij het bevoegd gezag in algemene zin wordt opgedragen om een bepaald aspect van de fysieke leefomgeving te reguleren, zoals de opdracht aan de gemeenteraad om voor het aspect geluid regels in het omgevingsplan op te nemen of om in het omgevingsplan rekening te houden met cultureel erfgoed en daarvoor beschermende regels op te nemen, zijn geen grond voor een verzoek om vergoeding van de gemaakte kosten.

De door een bestuursorgaan gemaakte kosten kunnen ook het gevolg zijn van een besluit over de verlening van instemming van een ander bestuursorgaan. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de instemming van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch rijksmonument, in de gevallen dat op grond van het Omgevingsbesluit niet de Minister maar een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is. Als een besluit over instemming leidt tot schade, kan degene die de schade lijdt het bevoegd gezag verzoeken om schadevergoeding op grond van artikel 4:126 Awb in samenhang met afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Het bevoegd gezag dat de schadevergoeding langs die weg heeft toegekend, heeft de mogelijkheid om het instemmend orgaan te verzoeken de uitgekeerde schadevergoeding te vergoeden. Dit betreft uiteraard alleen de vergoeding van het deel van de schade die het gevolg is van het besluit omtrent de instemming. Daarnaast moeten de kosten zijn gemaakt ten behoeve van belangen van het andere bestuursorgaan. Zowel de kosten van de behandeling van de vergunningaanvraag als de kosten van de behandeling van het verzoek om schadevergoeding, komen niet voor vergoeding in aanmerking. Deze kosten worden geacht te zijn gedekt door de leges die het bevoegd gezag kan heffen van de aanvrager van de omgevingsvergunning.

Net als het huidige artikel 13.3 regelt de voorgestelde tekst voor wijziging van artikel 13.3 dat alleen «extra» kosten voor vergoeding in aanmerking komen die een bestuursorgaan maakt ter behartiging van een belang van dat andere bestuursorgaan. De kosten die bijvoorbeeld verband houden met het maken van het omgevingsplan, waaronder deskundigenkosten, apparaatskosten, reguliere onderzoekskosten, kosten die gemoeid zijn met het nemen van een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning of eventuele procedurekosten komen niet voor vergoeding in aanmerking. Vaak zullen deze kosten anderszins zijn verzekerd, bijvoorbeeld door een reguliere uitkering uit het gemeente- of provinciefonds, of worden gedekt door de voldoening van leges door de aanvrager van een omgevingsvergunning. Onder extra kosten als bedoeld in artikel 13.3 wordt ook verstaan een uitgekeerde schadevergoeding op grond van artikel 4:126 Awb in samenhang met afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Verder komen alleen kosten voor vergoeding in aanmerking, voor zover ze redelijkerwijs niet ten laste van rechtspersoon behoren te blijven waartoe het bestuursorgaan behoort. Als het bevoegd gezag meer kosten maakt of meer nadeelcompensatie toekent dan nodig is om de belangen van het andere orgaan naar behoren te behartigen, komen deze kosten niet voor vergoeding in aanmerking. Verder komen op grond van het tweede lid alleen kosten voor vergoeding in aanmerking als ze redelijkerwijs niet ten laste van de rechtspersoon behoren te blijven waartoe het bevoegd gezag behoort, de vergoeding niet anderszins is verzekerd en een wettelijk voorschrift niet aan vergoeding in de weg staat. Als een bevoegd gezag bijvoorbeeld kosten maakt als gevolg van een instructie van een ander bestuursorgaan die is opgelegd vanwege verwaarlozing van een taak of bevoegdheid, behoren deze kosten redelijkerwijs ten laste te blijven van de rechtspersoon waartoe het bevoegd gezag behoort.

Het huidige artikel 13.3, eerste lid, regelt dat een gemeente zich tot gedeputeerde staten wendt met het verzoek in de zaak te bemiddelen, en zo nodig vast te stellen welke kosten dat andere bestuursorgaan dient te betalen, als tussen de gemeente en een andere rechtspersoon een meningsverschil bestaat over de hoogte van de te vergoeden kosten. Een bijzondere regeling is bij nader inzien niet nodig, omdat de bemiddelende rol al voortvloeit uit artikel 174 van de Provinciewet. Die bepaling geeft gedeputeerde staten een bemiddelende rol in conflicten tussen gemeenten, waterschappen en openbare lichamen ingesteld bij gemeenschappelijke regeling binnen hun provincie.

Tweede, derde en vierde lid (oud)

Het verzoek tot vergoeding van de gemaakte kosten kan op grond van het eerste lid (nieuw) door het andere bestuursorgaan worden toegekend. De wijzigingen in het tweede lid, onder a, en het laten vervallen van het derde en vierde lid, moeten in samenhang worden gezien met de aanpassing van artikel 13.3 van de Omgevingswet. Een termijn voor het indienen van een verzoek tot vergoeding van de kosten wordt bij nader inzien niet gesteld. Het is niet nodig dat uitdrukkelijk te regelen. Het moment van indienen is ter beoordeling aan het verzoekende bestuursorgaan. Logischerwijs wacht het bestuursorgaan hiermee tot de (omvang van de) volledige kosten bekend zijn.

Onderdeel EM (nieuwe artikelen 13.3a, 13.3b, 13.3c en 13.3d Omgevingswet)

Artikel 13.3a (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

In het nieuwe artikel 13.3a is in het eerste lid een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen, waarbij de kosten als gevolg van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging die door de overheid zijn gemaakt verhaald kunnen worden op de veroorzaker ervan. Door het opnemen van deze grondslag kan kostenverhaal door een bestuursorgaan bij bijvoorbeeld historische verontreiniging of aantasting van landbodems en waterbodems mogelijk worden gemaakt, zoals op dit moment is geregeld in artikel 75 van de Wet bodembescherming en artikel 7.22 van de Waterwet. Het gaat hierbij bij uitstek om historische verontreinigingen veroorzaakt ná 1 januari 1975 (aldus: Hoge Raad, 24 april 1992, NJ 1993, 643 en 644). Voor historische verontreinigingen die vóór 1975 hebben plaatsgevonden geldt een verzwaard regime dat is opgenomen in het derde en vierde lid. Het is wenselijk om de mogelijkheid van kostenverhaal voor historische verontreinigingen van de bodem op grond van een bijzondere grondslag – waaronder ook de grondslag voor het verzwaard regime – te behouden. Het betreft gevallen waarin voor inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen vordering is ingesteld en die niet via het overgangsrecht onder de Wet bodembescherming of Waterwet blijven vallen. Het instrument in artikel 19.6 van de Omgevingswet is niet toereikend, aangezien de regelingen tot kostenverhaal in de Waterwet en de Wet bodembescherming niet alleen betrekking hebben op verontreinigingen of aantastingen die het gevolg zijn van ongewone voorvallen. Bovendien omvat artikel 13.3a de criteria voor het verzwaard regime als de verontreiniging vóór 1975 heeft plaatsgevonden. Daarom wordt de mogelijkheid geboden om hier bij algemene maatregel van bestuur in te voorzien. De reikwijdte van deze bepaling sluit aan bij artikel 1.7a van de Omgevingswet. Via het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal in ieder geval kostenverhaal door een bestuursorgaan bij historische verontreiniging of aantasting van bodems mogelijk worden gemaakt.

De kosten die bijvoorbeeld kunnen worden verhaald zijn kosten van onderzoek en kosten die gemoeid zijn met getroffen maatregelen in verband met de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van de fysieke leefomgeving.

Dit artikel omvat een verwijzing naar aansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad. Per concreet geval van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging zal op grond van artikel 13.3a in samenhang met artikel 6:162 van het Burgerlijk wetboek dus worden getracht de met de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging gemoeide kosten op de veroorzaker te verhalen. Door de formulering «anders op grond van burgerlijk recht buiten overeenkomst», wordt ook de mogelijkheid geboden om de kosten te verhalen in geval van risicoaansprakelijkheid. Aan dit artikel komt overigens geen exclusieve werking toe; zie hierbij het arrest van de Hoge Raad (9 januari 2015, NJ 2015, 26). De overheid kan als eigenaar van de verontreinigde grond – net zoals onder het huidige recht het geval is – de gemaakte kosten langs twee wegen op de veroorzaker verhalen: dit «specifieke» artikel in samenhang met de via het Invoeringsbesluit Omgevingswet op te nemen bijzondere grondslag en het «gewone» artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek.

Tweede lid

Op grond van het tweede lid kunnen de kosten ook worden verhaald op degene die ongerechtvaardigd is verrijkt door bijvoorbeeld het onderzoek of de getroffen maatregelen van de overheid. De mogelijkheid van onderhavige publiekrechtelijke grondslag in combinatie met een actie uit ongerechtvaardigde verrijking staat naast de verhaalsmogelijkheid op grond van onrechtmatige daad of op andere grond (eerste lid). Daarbij mag het gebruik maken van meerdere verhaalsmogelijkheden er in een bepaald geval uiteraard niet toe leiden dat een bedrag wordt verhaald dat hoger is dan de verhaalbare kosten.

Derde en vierde lid

Het derde en vierde lid voorzien in een grondslag om vast te leggen dat de door de publiekrechtelijke rechtspersonen gemaakte kosten onder voorwaarden toch verhaald kunnen worden op de veroorzaker, omdat hij door het verontreinigen, aantasten, verstoren of beschadigen niet tegenover de overheid onrechtmatig handelde. De criteria genoemd in het derde lid die hun oorsprong vinden in artikel 75, vijfde lid, van de Wet bodembescherming, artikel 7.22, vijfde lid, van de Waterwet gelden zowel voor particulieren als bedrijven. Het meest elementaire criterium uit het derde lid is dat de veroorzaker op de hoogte was of behoorde te zijn van de ernstige gevaren van wat heeft geleid tot de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging. Deze kenbaarheid vormt immers een belangrijke indicatie voor de wijze waarop men met de activiteit had moeten omgaan. De veroorzaker is verplicht om maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen. Dit volgt ook uit artikel 1.7 van de Omgevingswet. Vervolgens dient te worden vastgesteld dat de veroorzaker ernstig verwijtbaar heeft gehandeld, doordat hij de gedragingen die de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging hebben veroorzaakt niet achterwege heeft gelaten, vanwege het gevaar van de activiteit.

In het vierde lid zijn twee criteria opgenomen waarop in het bijzonder acht moet worden geslagen als de activiteit bij het uitoefenen van beroep of bedrijf is verricht. Wat betreft de ernstige verwijtbaarheid worden op grond van het vierde lid bij activiteiten die bij het uitoefenen van een beroep of bedrijf zijn verricht die de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging hebben veroorzaakt, de gelijksoortige bedrijfsvoering met betrekking tot de activiteit en de bestaande toepasbare alternatieve mogelijkheden in aanmerking genomen.

Artikel 13.3b (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel geeft een regeling voor verhaal van kosten bij beschadiging van waterstaatswerken en zuiveringtechnische werken in beheer bij een gemeente, provincie of waterschap of bij het Rijk. Bij schade toegebracht door vaartuigen kan een door de beheerder daartoe aangewezen ambtenaar een proces-verbaal opmaken. Deze raamt het bedrag van de schade en zorgt ervoor dat dit bedrag bij wijze van zekerheidstelling wordt betaald, of dat er hiervoor financiële zekerheid wordt gesteld. Als het geraamde bedrag aan de betrokken ambtenaar niet wordt betaald of wanneer er geen zekerheid wordt gesteld voor betaling daarvan binnen een redelijke termijn, is deze ambtenaar bevoegd om doorvaren te beletten, desnoods met behulp van de sterke arm.

Deze regeling vindt haar oorsprong in artikel 12c van de Waterstaatswet 1900, artikel 9 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en artikel 7.21 van de Waterwet. Zogenoemde «schadevaringen» komen in de praktijk

regelmatig voor, waarbij deze bevoegdheid tot het verhalen van kosten ook wordt toegepast. Onder de Omgevingswet wordt deze bestaande praktijk voortgezet. Een vernieuwing ten opzichte van de regeling in de Waterwet is dat ook schade aan zuiveringtechnische werken onder deze regeling valt. Zuiveringtechnische werken omvatten naast afvalwaterzuiveringsinstallaties ook gemalen, persleidingen, vrijvervalleidingen, open en dichte afvoergoten, pompstations en dergelijke.

De kosten die bijvoorbeeld kunnen worden verhaald zijn kosten van onderzoek en kosten die gemoeid zijn met getroffen maatregelen in verband met de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van de fysieke leefomgeving.

Uit het derde lid volgt dat als blijkt dat de werkelijke kosten wegens schade minder bedragen dan het betaalde bedrag, het overschot, met de wettelijke rente daarvan vanaf de dag van de betaling, wordt uitgekeerd aan degene die heeft betaald.

Artikel 13.3c (nieuw) Omgevingswet

Titel 4.5 Awb bevat niet de bevoegdheid om de schadevergoeding te verhalen op de initiatiefnemer die baat heeft bij een nieuwe ontwikkeling. In dergelijke gevallen is het niettemin redelijk dat de kosten die zijn gemoeid met de vergoeding van nadeelcompensatie geheel of gedeeltelijk op de initiatiefnemer kunnen worden verhaald. In de praktijk worden deze kosten verhaald op de initiatiefnemer via een overeenkomst. Voor planschade heeft de Hoge Raad in het verleden geoordeeld dat het sluiten van deze overeenkomsten niet rechtsgeldig is en deze overeenkomsten daarom nietig zijn (vgl. het arrest van 2 mei 2003, LJN: AF2848, NJ 2003, 485). Daarop is bij wet van 8 juni 2005 (Stb. 2005, 305) in artikel 49a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een wettelijke grondslag voor het sluiten van de overeenkomsten geschapen, die in de Wro in artikel 6.4a is gecontinueerd.

Komt het niet tot een overeenkomst, dan kan in de geldende regelgeving het verhaal van planschade worden afgedwongen via afdeling 6.4 Wro (grondexploitatie). Afdeling 6.4 Wro is echter alleen gericht op kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling. Ook op andere terreinen kan behoefte bestaan aan afdwingbaar – publiekrechtelijk – kostenverhaal. Een bekend voorbeeld daarvan in de geldende regelgeving is artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet; dat terugkomt in artikel 13.3d. Als schade voor vergoeding in aanmerking komt vanwege een nieuwe ontwikkeling op initiatief van een particulier, kan het redelijk zijn de kosten die daarmee gepaard gaan, te verhalen op de initiatiefnemer.

Het verhaal van kosten in verband met een vergoeding voor nadeelcompensatie via het sluiten van een overeenkomst met de initiatiefnemer is een bevoegdheid. Met de nieuwe ontwikkeling die schade veroorzaakt, kunnen zowel particuliere als algemene belangen gemoeid zijn, ongeacht de vraag of het bevoegd gezag ambtshalve of op verzoek van de initiatiefnemer met de nieuwe ontwikkeling heeft ingestemd. De regeling biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om tot een redelijke verdeling van de kosten te komen. Kostenverhaal zal mogelijk zijn, voor zover de vergoeding voor nadeelcompensatie toe te rekenen is aan de activiteit van de initiatiefnemer en hij daar baat bij heeft.

Artikel 13.3d (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel is ontleend aan artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet. Dit artikel geeft de bevoegdheid aan een bestuursorgaan om de schadevergoeding die het heeft betaald vanwege toepassing van afdeling 15.1 als gevolg van een op aanvraag genomen besluit of door een ander besluit als bedoeld in artikel 15.1 waarbij een activiteit wordt toegestaan in rekening te brengen bij de aanvrager ervan of, in de situatie dat er geen aanvrager is, bij degene die de toegestane activiteit verricht. Bij algemene maatregel van bestuur zullen de besluiten of activiteiten worden aangewezen waar het om gaat. Daarbij zal in ieder geval de huidige reikwijdte van artikel 7.17 van de Waterwet, dat ziet op besluiten op aanvraag op het terrein van water en voor zover dit onder de reikwijdte van de Omgevingswet valt, worden voortgezet. Daarnaast zal worden bezien of er aanleiding bestaat om voor andere terreinen besluiten of activiteiten aan te wijzen.

De schadevergoeding kan niet in rekening worden gebracht als die redelijkerwijs voor rekening van het bestuursorgaan behoort te blijven. Wanneer de vergoeding al op een andere wijze is verzekerd, is een beschikking als bedoeld in dit artikel niet aan de orde. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat er op grond van artikel 13.3c een overeenkomst is gesloten over de schadevergoeding en aan de situatie waarin de schadevergoeding al op grond van afdeling 13.7 is of wordt verhaald.

Onderdeel EN (artikel 13.4 (oud) Omgevingswet)

Artikel 13.4 vervalt in samenhang met de aanpassing van artikel 13.3 van de Omgevingswet.

Onderdeel EO (afdeling 13.2a (nieuw) Omgevingswet)

Er wordt een (nieuwe) afdeling 13.2a (Heffingen) ingevoegd.

Artikel 13.4 (nieuw) Omgevingswet

Eerste en tweede lid

Artikel 13.4 is ontleend aan artikel 15.34 Wm.

Provinciale staten stellen bij omgevingsverordening regels vast om het grondwater te beschermen dat wordt gewonnen ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Het kan voorkomen dat de bedrijven en personen in de grondwaterbeschermingsgebieden als gevolg daarvan schade lijden en voor schadevergoeding in aanmerking komen op grond van artikel 4:126 Awb in samenhang met afdeling 15.1 van de Omgevingswet als gevolg van de regels in de omgevingsverordening. Ook kan schade ontstaan als gevolg van een schadeveroorzakend besluit dat betrekking heeft op de omgevingsvergunning als het gaat om de specifieke gevallen die zijn opgenomen in het eerste lid, onder b tot en met e.

Door een belastingverordening vast te stellen kunnen provinciale staten een zogenoemde grondwaterbeschermingsheffing invoeren over het onttrekken van grondwater die dient ter bestrijding van kosten die gemoeid gaan met het toekennen van schadevergoeding. De provincies kunnen de kosten die zijn gemaakt in verband met het verlenen van bedoelde schadevergoeding hierdoor verhalen op de houders van omgevingsvergunningen voor een wateronttrekkingsactiviteit.

Provinciale staten gebruiken de opbrengsten van deze heffing om de schade te vergoeden die ontstaat door het van toepassing worden van bepalingen uit de omgevingsverordening die betrekking hebben op de bescherming van de kwaliteit van het grondwater. Ook wanneer een verzoek om schadevergoeding uiteindelijk niet door de provincie hoeft te worden gehonoreerd, kunnen de al door de provincie gemaakte kosten uit de heffing worden gedekt.

In het voorgestelde artikel 13.4b is de grondwateronttrekkingsheffing opgenomen zoals die was geregeld in artikel 7.7 van de Waterwet. Het verschil met de grondwaterbeschermingsheffing is dat de opbrengsten van de grondwateronttrekkingsheffing kunnen worden aangewend ter bestrijding van de kosten van de provincie voor onderzoek en voor vergoeding van schade als gevolg van grondwateronttrekkingen, zoals de kosten van maatregelen ter bestrijding van verdroging. Zie hiervoor ook het voorgestelde artikel 13.4b en de bijbehorende toelichting.

Derde en vierde lid

De hoeveelheid onttrokken water is de grondslag voor de in te stellen heffing. Dit wordt in het derde lid geregeld. Het vierde lid bepaalt dat de heffing pas wordt ingesteld nadat de schadevergoeding is verstrekt aan degenen die zijn getroffen als gevolg van het van toepassing zijn van de omgevingsverordening. De heffing kan pas worden ingesteld nadat een besluit over toekenning van schadevergoeding in werking is getreden. Het besluit over het instellen van de heffing moet genomen worden binnen een jaar nadat dit besluit in werking is getreden.

Vijfde lid

In het vijfde lid is een grondslag opgenomen om bij de belastingverordening te kunnen regelen dat een heffingplichtige kan verzoeken dat de heffing over de verschuldigde jaren ineens kan worden voldaan.

Artikel 13.4a (nieuw) Omgevingswet

Eerste en tweede lid

Dit artikel is ontleend aan artikel 21f van de Ontgrondingenwet. Er zijn redactionele aanpassingen doorgevoerd vanwege de opname in de Omgevingswet. Ook is gezien de aard van enkele regels een delegatiegrondslag opgenomen om deze regels op het niveau van een algemene maatregel van bestuur uit te werken. Het eerste lid onderscheidt drie bestemmingen van de heffing die in de onderdelen a, b en c zijn opgenomen. Provincies hebben op grond van onderdeel a de mogelijkheid een heffing in te stellen voor de kosten van toegekende schadevergoedingen. Het gaat hier om vergoedingen van schade op grond van artikel 4:126 Awb in samenhang met afdeling 15.1 van de Omgevingswet die wordt veroorzaakt door het vaststellen, verlenen, stellen, treffen of, voor zover van toepassing, wijzigen of intrekken van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een ontgrondingsactiviteit. Wat betreft deze deelbestemming kan worden bezien of de bestemming behouden moet blijven als een eventuele toekomstige publiekrechtelijke rechtsgrond bewerkstelligt dat de kosten van die schadevergoedingen rechtstreeks kunnen worden gedragen door de ontgronder die de schade heeft veroorzaakt.

Ook kan op grond van het eerste lid, onder b en c, een heffing worden ingesteld voor de kosten van onderzoek in verband met de vraag of schade aan iemands onroerende zaak verband houdt met een

ontgronding die in de nabijheid van de plaats waar de onroerende zaken liggen, heeft plaatsgevonden, met inbegrip van de bepaling van de omvang van de schade. In de praktijk doet zich de situatie voor dat er schade aan een onroerende zaak ontstaat, bijvoorbeeld in de vorm van of door verzakking, waarbij het de vraag is of die schade is veroorzaakt door een ontgronding die in de nabijheid van de onroerende zaak heeft plaatsgevonden. Daarbij kan de provincie een (technisch) onderzoek laten uitvoeren naar de causaliteitsvraag. De heffing mag niet meer opbrengen dan de daadwerkelijk gemaakte kosten, bedoeld in artikel 13.4a.

Het verlenen van de omgevingsvergunning is het belastbare feit. Dit wordt in het eerste lid, onder b, tot uitdrukking gebracht.

Het tweede lid regelt het subject van de heffing. De heffing is verschuldigd voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het verrichten van een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet. Om ongewenste verschillen binnen een provincie te voorkomen over de vraag wie wordt vrijgesteld van de heffing, geldt het uitgangspunt dat alle houders van die omgevingsvergunningen de heffing moeten betalen.

Derde, vierde en vijfde lid

Het derde lid regelt de grondslag van de heffing. Deze wordt berekend op basis van de hoeveelheid vaste stoffen, gemeten in profiel van ontgraving, ten aanzien waarvan een omgevingsvergunning is verleend. Bij het meten in profiel van ontgraving wordt geen onderscheid gemaakt tussen bruikbare en onbruikbare specie.

Teruggaaf van de betaalde heffing vindt plaats als de omgevingsvergunning wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd met als gevolg dat de toegestane te winnen hoeveelheid vaste stoffen wordt verminderd. Dit is geregeld in het vierde lid.

Bij algemene maatregel van bestuur wordt het bedrag vastgesteld als het recht op teruggaaf achterwege blijft (vijfde lid, onder b). Verder is in het vijfde lid ook een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over gevallen waarbij heffing wordt vrijgesteld en over de wijze van heffing.

Artikel 13.4b (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel is inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit de artikelen 7.7 en 7.8 van de Waterwet. Redactioneel zijn er wijzigingen doorgevoerd vanwege de opname in de Omgevingswet en de daarin gebruikte terminologie.

Het overgangsrecht voor deze wijziging is opgenomen in de overgangsbepalingen voor de Waterwet, in paragraaf 4.3.10.

Artikel 13.4b onderscheidt zich van de grondwaterbeschermingsheffing van artikel 13.4, doordat de heffing wordt gebruikt voor de bekostiging van een ander doel, bestrijding droogte in plaats van bescherming waterwingebied, en bovendien gebaseerd wordt op een andere heffingsgrondslag met een ander belastingtijdvak dan de grondwaterbeschermingsheffing.

Eerste lid

In het eerste lid is een grondslag voor provinciale staten opgenomen om bij provinciale verordening een grondwateronttrekkingsheffing in te stellen. Ook wordt in dit lid, in de onderdelen a tot en met d, opgesomd ter dekking van welke kosten de heffing kan plaatsvinden.

Onderdeel d is redactioneel gewijzigd, omdat de vergoeding van schade als gevolg van de omgevingsvergunning voor het onttrekken of in de bodem brengen van water voortaan wordt gebaseerd op artikel 4:126, eerste lid, Awb in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet. Voor een meer uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel e uit artikel 7.7, eerste lid, van de Waterwet is niet overgenomen in artikel 13.4b. Dat onderdeel verwees naar «de uitvoering van artikel 7.19». Artikel 7.19 van de Waterwet is een bijzondere onderzoeksregeling voor als niet te achterhalen is door wie de schade wordt veroorzaakt in geval van meervoudige grondwateronttrekkingen. Deze regeling gaat ook over naar hoofdstuk 15 van de Omgevingswet. Om die onderzoeken te kunnen blijven financieren uit de grondwateronttrekkingsheffing wordt het eerste lid, onder b, alvast uitgebreid met de zinsnede «en de vaststelling van schade als bedoeld in artikel 15.11, eerste lid, in samenhang met artikel 10.3, derde lid, van de Omgevingswet. In de praktijk blijkt dat voor dergelijke onderzoeken gebruik wordt gemaakt van een daarvoor ingestelde commissie. Die commissie kan dus ook uit die heffing worden gefinancierd.

In artikel 15.11, eerste lid, van de Omgevingswet staat dat een rechthebbende recht heeft op vergoeding van schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.2 en 10.3 (van de Omgevingswet). In afdeling 10.2 van de Omgevingswet staat de gedoogplicht voor het onttrekken van grondwater of het in de bodem brengen van water. De schade dient vergoed te worden door de initiatiefnemer van de activiteit, de werkzaamheid of het werk van algemeen belang waarvoor de gedoogplicht geldt (zie artikel 15.11, tweede lid). In het geval van de gedoogplicht voor grondwateronttrekking is dat degene die de wateronttrekkingsactiviteit verricht.

Tweede en derde lid

Wie de grondwateronttrekkingsheffing moet betalen, wordt geregeld in het tweede lid van dit artikel, dat een samenvoeging is van artikel 7.7, tweede en derde lid, van de Waterwet. De heffing wordt geheven van degenen die bij provinciale verordening zijn aangewezen; voorheen stond dit in artikel 7.7, tweede lid, van de Waterwet. Artikel 7.7, derde lid, van die wet bepaalde wie daartoe in ieder geval behoorde, en dat is ook overgenomen in het tweede lid van artikel 13.4b, namelijk:

a. de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit inhoudende het onttrekken van grondwater als bedoeld in de artikelen 5.1, tweede lid, onder d, 5.3 of 5.4;
b. degene die de bij of krachtens deze wet voorgeschreven melding heeft gedaan, of
c. in overige gevallen: degene voor wie de onttrekking van grondwater plaatsvindt.

De in onderdeel a, opgenomen verwijzing naar de vergunning is vervangen door een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, 5.3 of 5.4 van de Omgevingswet voor zover deze betrekking heeft op het onttrekken van grondwater.

In het derde lid is de grondslag voor de heffing opgenomen. De grondslag van de heffing is gelijk aan de grondslag in artikel 7.7 van de Waterwet en is de onttrokken hoeveelheid water. Als op grond van vergunningvoorschriften water in de bodem wordt gebracht, wordt voor het vaststellen van de grondslag volgens bij provinciale verordening te stellen nadere regels de in de bodem gebrachte hoeveelheid water in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid.

Vierde lid

Het vierde lid is ongewijzigd overgenomen uit artikel 7.8, tweede lid en derde lid, tweede zin, van de Waterwet. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het bij die maatregel aan te geven onttrekken van grondwater is vrijgesteld van de heffing.

Bij die maatregel kunnen ook nadere regels worden gesteld voor de kosten van de noodzakelijke onderzoeken. Dit zijn de onderzoeken die zijn opgesomd in onderdeel b van het eerste lid.

Onderdeel EP (artikel 13.5 Omgevingswet)

In de tekst zijn enkele tekstuele aanpassingen gedaan. Hiermee wordt het artikel niet alleen eenvoudiger leesbaar, maar sluit het ook beter aan op de andere wetsartikelen.

Eerste lid

Het eerste lid wordt zodanig gewijzigd dat het bevoegd gezag bij de in de algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen verplicht kan zijn om aan een omgevingsvergunning een voorschrift over financiële zekerheid te verbinden.

De verplichting tot het stellen van financiële zekerheid in de aangewezen gevallen is in de eerste plaats nodig om Europese richtlijnen correct te kunnen implementeren. Op grond van richtlijn nr. 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182) en de richtlijn winningsafval moet een exploitant van een stortplaats of een afvalvoorziening voor winningsindustrieën altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen. Deze plichten bieden geen ruimte voor een discretionaire bevoegdheid van het bevoegd gezag.

Daarnaast sluit het opnemen van een verplichting aan bij geldende regels over financiële zekerheid. Zo geldt er op dit moment voor bedrijven die professioneel vuurwerk (willen) opslaan, mede naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede, de verplichting om financiële zekerheid te stellen. Deze verplichting ontmoedigt bovendien malafide bedrijven zich in Nederland te vestigen.

Overigens worden met de «gevallen» in het eerste lid zowel concrete activiteiten zoals het storten van afval bedoeld, als situaties of omstandigheden waaraan voorwaarden kunnen worden gesteld.

Tweede lid (nieuw)

Het nieuwe voorgestelde tweede lid regelt dat als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, in beginsel geen financiële zekerheid wordt vastgesteld. Het doel van financiële zekerheid is te borgen dat financiële risico's worden afgedekt, zodat kosten niet op de overheid worden afgewenteld en daarmee ten laste van de samenleving komen. Een openbaar lichaam zal altijd zijn betalingsverplichting nakomen en kan

niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving. Het stellen van financiële zekerheid is daarmee in beginsel niet nodig. Van de hoofdregel kan bij AMvB echter worden afgeweken, en hiervan zal wegens implementatie van Europese richtlijnen gebruik worden gemaakt. Op grond van richtlijn nr. 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afval (PbEG 1999, L 182) en de richtlijn winningsafval moet een exploitant van een stortplaats of van een afvalvoorziening voor de winningsindustrieën altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen. Deze richtlijnen maken geen onderscheid tussen openbare lichamen en andere initiatiefnemers.

Het voorgestelde onderscheid tussen openbare lichamen en anderen is niet nieuw. Zo wordt in het huidige Vuurwerkbesluit bijvoorbeeld geen financiële zekerheid verlangd voor de opslag van vuurwerk door of onder verantwoordelijkheid van bestuursorganen die door de Minister zijn aangewezen (artikel 3.2.3, vierde lid, van het Vuurwerkbesluit). In de huidige Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land is financiële zekerheid nog uitgesloten voor stortplaatsen die (mede) worden gedreven door de Minister. Dit blijkt niet binnen Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182) te passen en wordt hiermee hersteld.

Volledigheidshalve wordt ten slotte opgemerkt dat in een aantal bestaande regelingen, zoals de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, het Stortbesluit bodembescherming en de Regeling omgevingsrecht, de mogelijkheid is opgenomen voor openbare lichamen om een gelijkwaardige voorziening toe te passen. Deze mogelijkheid is niet in artikel 13.5 opgenomen. Bij AMvB worden immers regels gesteld over de vorm waarin financiële zekerheid wordt gesteld. Op grond van artikel 4.7 van de Omgevingswet kan al van de voorgeschreven vorm worden afgeweken door een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Derde lid (nieuw)

Het voormalige tweede lid is vernummerd tot het derde lid. De grondslag die hierin is opgenomen is iets verbreed ten opzichte van de versie die in het Staatsblad is gepubliceerd. Op grond van die versie konden geen regels worden gesteld over waar het bevoegd gezag bij het verbinden van een voorschrift aan een omgevingsvergunning rekening moest houden. Bovendien was de opsomming niet gelijksoortig. Dit is rechtgezet.

Bij algemene regel van bestuur moeten er regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid. Er wordt gedoeld op de in het eerste lid opgenomen bevoegdheid van of verplichting voor het bevoegd gezag om een voorschrift over financiële zekerheid aan een omgevingsvergunning te verbinden. Deze grondslag is nader ingekleurd door aan te geven dat in ieder geval regels moeten worden opgenomen over de vorm waarin de financiële zekerheid wordt gesteld, de hoogte van de financiële zekerheid en de termijn dat de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden.

Daarnaast kunnen bij algemene maatregel van bestuur andere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid. Een voorbeeld hiervan zijn regels over criteria waar het bevoegd gezag rekening mee moet houden bij het stellen van financiële zekerheid. Deze criteria kunnen zowel gaan over het verbinden, het wijzigen of het laten vervallen van een voorschrift.

Vierde lid (nieuw)

Het voormalige derde lid is vernummerd tot het vierde lid. In het artikellid is verduidelijkt dat het gaat om het verhalen van kosten door de overheid wanneer verplichtingen uit de vergunning waarvoor financiële zekerheid is gesteld niet worden nageleefd of schade aan de fysieke leefomgeving is ontstaan als gevolg van een activiteit. Dit kan zowel de kosten in zijn geheel betreffen, als een gedeelte van de kosten. Een voorbeeld van te verhalen kosten zijn kosten die samenhangen met het uitoefenen van een last onder bestuursdwang. Op grond van artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht kan een bestuursorgaan de kosten verhalen die het bestuursorgaan heeft gemaakt bij de feitelijke uitvoering van bestuursdwang.

Vijfde lid (nieuw)

Het voormalige vierde lid is vernummerd tot het vijfde lid. Verder zijn alleen tekstuele wijzigingen aangebracht.

Onderdeel EQ (artikel 13.6 Omgevingswet)

Tweede lid

Het voorstel om artikel 13.6, tweede lid, te laten vervallen, moet in samenhang worden bezien met het voorgestelde artikel 13.5, tweede lid (nieuw), van de Omgevingswet.

Op grond van artikel 13.5, tweede lid (nieuw), van de Omgevingswet moeten bij algemene maatregel van bestuur gevallen worden aangewezen waarin financiële zekerheid bij vergunningvoorschrift kan worden voorgeschreven, als de vergunninghouder een openbaar lichaam is. In artikel 13.6, tweede lid, van de Omgevingswet is op wetsniveau voor ontgrondingsactiviteiten geregeld dat financiële zekerheid niet kan worden gevorderd van openbare lichamen. Nu op grond van artikel 13.5, tweede lid (nieuw) bij algemene maatregel van bestuur alleen de gevallen worden aangewezen, waarin financiële zekerheid kan worden voorgeschreven wordt voorgesteld om het bepaalde in artikel 13.6, tweede lid, van de Omgevingswet te laten vervallen.

Onderdeel ER (artikel 13.7, tweede lid, Omgevingswet)

De wijziging in artikel 13.7 houdt verband met de herverdeling van enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht over de (nieuwe) departementen in verband met de kabinetswisseling in 2017.

Onderdeel ES (hoofdstuk 15 (nieuw) Omgevingswet)

Afdeling 15.1 (nieuw) Omgevingswet

Algemeen

Verhouding tot titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht

Titel 4.5 Awb bevat de algemene regeling voor nadeelcompensatie. Die titel bevat algemene grondslagen voor de toekenning van nadeelcompensatie. Verder bevat deze titel uniforme procedurele bepalingen over de eisen die aan een aanvraag om schadevergoeding worden gesteld en de behandeling daarvan. Afdeling 15.1 zal gelden als een bijzondere regeling ten opzichte van titel 4.5 Awb, die de algemene regeling voor nadeelcompensatie aanvult. Afdeling 15.1 heeft daarmee voorrang op de regeling in

de Awb, voor zover in die afdeling de nadeelcompensatieregeling in de Awb wordt aangevuld of ingeperkt. Op de redenen voor deze keuze is in het algemeen deel van deze memorie van toelichting ingegaan.

Voor zover een aanvulling niet nodig is, wordt teruggevallen op de Awb. Dat is het geval bij de grondslag voor toekenning van nadeelcompensatie (artikel 4:126 Awb) en de procedurele bepalingen die in de Awb zijn opgenomen (vergelijk de artikelen 4:127 tot en met 4:131Awb). Wat deze laatste bepalingen betreft, gaat het om eisen die aan een aanvraag om schadevergoeding worden gesteld (artikel 4:127), om de mogelijkheid tot het heffen van een recht voor de behandeling van een aanvraag om schadevergoeding (artikel 4:128) en om de vergoeding van bijkomende schade en proceskosten (artikel 4:129). Verder staan er uniforme bepalingen in over de beslistermijn (artikel 4:130) en over de verjaringstermijn (artikel 4:131). Waar afdeling 15.1 geen aanvullende regels stelt, zijn deze bepalingen onverkort van toepassing op aanvragen om schadevergoeding die worden veroorzaakt door besluiten of maatregelen die in artikel 15.1 worden genoemd.

Titel 4.5 Awb, en daarmee ook afdeling 15.1, heeft alleen betrekking op vergoeding van schade die door rechtmatig overheidshandelen is veroorzaakt. Schadevergoeding door onrechtmatig overheidshandelen valt daarmee niet onder het toepassingsbereik van titel 4.5 Awb en afdeling 15.1. Vergoeding van schade die door onrechtmatig overheidshandelen wordt veroorzaakt, kan worden verkregen op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek.

Afdeling 15.1 volgt het uitgangspunt van titel 4.5 Awb dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan, los van het besluit dat de schade heeft veroorzaakt. De voorbereiding van het schadeveroorzakende besluit wordt daarmee niet belast met de afwikkeling van aanvragen om schadevergoeding. Omgekeerd is het maken van bezwaar of het instellen van beroep tegen het schadeveroorzakende besluit geen vereiste om schadevergoeding toe te kennen. Evenmin wordt de mogelijkheid om schadevergoeding toe te kennen beperkt door het relativiteitsvereiste zoals dat in artikel 8:69a Awb is vastgelegd[102], of door het zogenoemde specialiteitsbeginsel,[103] [104]. Van belang is alleen of de benadeelde schade lijdt door een rechtmatig besluit of rechtmatige maatregel van de overheid.

Het toepassingsbereik van afdeling 15.1 is minder ruim dan het toepassingsbereik van artikel 4:126, eerste lid, Awb. Op grond van artikel 4:126, eerste lid, Awb kan namelijk vanwege elk handelen door de overheid in het kader van een rechtmatige uitoefening van een haar toegekende taak of bevoegdheid een aanvraag om schadevergoeding worden gedaan. In artikel 15.1 worden echter alleen rechtmatige overheidshandelingen op grond van de Omgevingswet aangewezen die rechten of verplichtingen voor burgers of bedrijven kunnen bevatten, of die rechtstreeks gevolgen voor hen kunnen hebben door wijziging van de fysieke leefomgeving. Dat heeft – kort weergegeven – te maken met het getrapte besluitvormingsproces in de Omgevingswet dat via verschillende bestuurslagen kan verlopen. Daarnaast wordt hiermee voorkomen dat vanwege deze

---

[102] Artikel 8:69a Awb bepaalt dat de bestuursrechter een besluit niet vernietigt vanwege de schending van een geschreven of ongeschreven regel als deze kennelijk niet strekt tot bescherming van degene die zich op de regel beroept.

[103] Het specialiteitsbeginsel houdt – kort weergegeven – in dat de belangenafweging door een bestuursorgaan beperkt dient te blijven tot de belangen die de desbetreffende wet beoogt te beschermen. Zie over het specialiteitsbeginsel de annotatie van R.J.N. Schlössels bij de uitspraak van de ABRvS 1 april 1996, H01.95.0319 (JB 1996/155).

[104] Vergelijk hiervoor Kamerstukken I 2012/13, 32 621, C, blz. 2.

getrapte besluitvorming de verschillende bestuurslagen de benadeelde steeds naar een ander loket verwijzen als het gaat om de vergoeding van schade.

In paragraaf 2.1.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting is uitvoeriger ingegaan op de redenen om het toepassingsbereik voor de regeling voor nadeelcompensatie ten opzichte van de Awb nader af te bakenen.

De aanwijzing van de schadeoorzaken in artikel 15.1 is limitatief. Dat volgt uit de aanhef van artikel 15.1, eerste lid, gelezen in samenhang met de onderdelen a tot en met m. Daarmee volgt afdeling 15.1 *grosso modo* de systematiek van de Wro. Voor tegemoetkoming in schade buiten de in artikel 15.1, eerste lid, opgesomde gevallen, kan noch op grond van deze afdeling, noch op grond van artikel 4:126 Awb, schadevergoeding worden verkregen[105]. Dat geldt overigens alleen voor de uitoefening van taken of bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Afdeling 15.1 heeft dus geen betrekking op schade, veroorzaakt door de rechtmatige uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van een wet die niet opgaat in de Omgevingswet. Gedacht kan worden aan een besluit op grond van de Wegenverkeerswet 1994 dat leidt tot een (tijdelijke) wegafsluiting. Daarop zal de algemene regeling in titel 4.5 Awb van toepassing zijn.

Werking van het systeem van nadeelcompensatie op grond van de Omgevingswet

Artikel 15.1, eerste lid, legt de basis voor het systeem van nadeelcompensatie op grond van de Omgevingswet. De in dit artikellid genoemde regels, besluiten en maatregelen gelden ieder als afzonderlijke schadeoorzaak. Dat betekent dat per besluit tot vaststelling of wijziging van een regel of samenstel van regels, per ander besluit of per maatregel die wordt aangewezen in artikel 15.1, eerste lid, wordt beoordeeld of schade is ontstaan en of die schade aan de regel, het besluit of maatregel kan worden toegerekend.

De beoordeling van de aanvraag om schadevergoeding volgt daarmee de regel, het besluit of de maatregel die de schade heeft veroorzaakt. Als bijvoorbeeld bij één omgevingsvergunning toestemming is verleend voor meerdere vergunningplichtige activiteiten, zoals voor de aanleg van een golfterrein en het in verband daarmee kappen van bomen en het maken van een uitweg, dan gelden de onderdelen van de omgevingsvergunning gezamenlijk als één schadeoorzaak. De omgevingsvergunning als geheel is in artikel 15.1, eerste lid, immers als schadeoorzaak aangewezen.

Als bij afzonderlijke omgevingsvergunningen toestemming is verleend voor activiteiten, bijvoorbeeld voor de aanleg van het golfterrein, het kappen van bomen en het maken van een uitweg, dan geldt ieder van de verleende vergunningen als schadeoorzaak. Wel is het mogelijk om voor de afzonderlijk vergunde activiteiten een gebundelde aanvraag om schadevergoeding in te dienen.

Als de besluiten onderling met elkaar samenhangen en hetzelfde bestuursorgaan bevoegd is om op elk van de aanvragen om schadevergoeding te beslissen, is het wettelijk forfait maar eenmaal van toepassing op de totale schade, als bij de aanvraag is gevraagd om vergoeding van

[105] Zie ook de uitspraak van de ABRvS van 2 november 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BU3111, over de betekenis van de limitatieve opsomming van schadeoorzaken in artikel 6.1, tweede lid, Wro.

indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. Dat volgt uit artikel 15.7, tweede lid, van het wetsvoorstel.

Dat artikel 15.1, eerste lid, de schadeoorzaken afzonderlijk aanwijst, is ook van belang voor de vaststelling van het causaal verband tussen de schade en de gestelde schadeoorzaak. Artikel 15.1, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 4:126, eerste lid, Awb, leidt ertoe dat schade voor vergoeding op grond van afdeling 15.1 in aanmerking komt, als de schade redelijkerwijs valt toe te rekenen aan de regel of het samenstel van regels, het besluit of de maatregel die aan de aanvraag om schadevergoeding ten grondslag is of zijn gelegd[106]. Ook moet zijn voldaan aan het vereiste dat de overheidshandeling een noodzakelijke voorwaarde voor het optreden van de schade is (het *conditio sine qua non*-vereiste).

Daarbij moet in de eerste plaats worden gedacht aan schade die het rechtstreekse gevolg is van de regel, het besluit of de maatregel, zoals de bouw van een woning of de aanleg van een weg die mogelijk wordt gemaakt door een omgevingsvergunning respectievelijk een projectbesluit.

Het kan echter ook gaan om schade die zich later manifesteert of openbaart. Schade als gevolg van de feitelijke uitvoering van de activiteit (zogenoemde uitvoeringsschade), zoals tijdelijke hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden of een tijdelijke wegafsluiting, komt ook voor vergoeding op grond van afdeling 15.1 in aanmerking. Verder kan gevolgschade voor vergoeding in aanmerking komen, als deze schade het gevolg is van het verrichten van de activiteit, maar zich pas later openbaart. Daarbij kan worden gedacht aan schade als gevolg van een grondwateronttrekking die zich een aantal jaren kan openbaren nadat de activiteit is verricht.

Als de schade echter niet valt toe te rekenen aan de regel, het besluit of de maatregel die in artikel 15.1 wordt genoemd, komt deze niet voor vergoeding in aanmerking op grond van afdeling 15.1. Alleen objectief te verwachten gevolgen die de regel, het besluit of de maatregel heeft voor de fysieke leefomgeving en overlast die inherent is aan de schadeoorzaak, kan aan de overheid worden toegerekend. Bovendien kan schade alleen op grond van afdeling 15.1 voor vergoeding in aanmerking komen, als deze het gevolg is van rechtmatig gebruik van de toestemming. Schade die wordt veroorzaakt door fouten tijdens de bouw of illegaal gebruik van locaties, komt niet voor vergoeding in aanmerking.

Aan artikel 4:126, eerste lid, Awb wordt ontleend dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan als de schade zich heeft voorgedaan (bijvoorbeeld concrete schade in geval van tijdelijke inkomensschade) of als de schade al kan worden begroot voordat deze zich heeft voorgedaan (bijvoorbeeld abstracte schadebegroting bij waardevermindering van een onroerende zaak).

De datum dat de schade wordt vastgesteld (de peildatum), is afhankelijk van het type schade. Als de schade kan worden vastgesteld nadat het besluit in werking is getreden, dan heeft de inwerkingtreding te gelden als peildatum voor de vaststelling van de schade. Voorbeeld daarvan is de waardevermindering van de onroerende zaak. Voor de vaststelling van andere typen schade, zoals inkomensschade, zal het veelal nodig zijn om met andere peildata te werken. De keuze is in de eerste plaats aan het

[106] In de Awb zijn geen specifieke regels over de causaliteit opgenomen omdat de rechtspraak voor zover mogelijk al aansluiting zoekt bij artikel 6:98 van het Burgerlijk Wetboek, zie *Kamerstukken II* 2012/13, 32 621, B, blz. 4.

bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de aanvraag om schadevergoeding. De diverse typen schade zijn te uiteenlopend van aard om daarvoor peildata in de wet vast teleggen.

Artikel 15.3 en artikel 15.4 maken hierop een uitzondering voor indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak en ontstaat als gevolg van een omgevingsvergunning of na het verrichten van een vergunningvrije activiteit. In die gevallen worden de momenten vastgelegd die hebben te gelden als peildata. In het algemeen deel van deze memorie van toelichting is een overzicht opgenomen van de verschillende data die gelden op grond van artikel 15.3 en artikel 15.4. In het algemeen deel en in het artikelsgewijze deel wordt ook ingegaan op de redenen om de artikelen 15.3 en 15.4 op te nemen.

Op de regel die volgt uit artikel 15.1, eerste lid, dat de schade wordt beoordeeld per regel, besluit of maatregel, wordt een belangrijke uitzondering gemaakt in de artikelen 15.1, tweede en derde lid, van het wetsvoorstel. Deze artikelen bepalen dat de omgevingsvergunning respectievelijk het projectbesluit als exclusieve schadeoorzaak geldt voor schade als gevolg van het verrichten van activiteiten op grond van die besluiten.

Artikel 15.1, tweede lid, bepaalt dat als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist, alleen de omgevingsvergunning voor die activiteit als schadeveroorzakend besluit geldt. Daarmee wordt voor de omgevingsvergunning het moment dat om schadevergoeding kan worden verzocht, verlegd naar de vergunning. Tezamen met artikel 15.3, leidt artikel 15.1, tweede lid, ertoe dat indirecte schade als gevolg van een omgevingsvergunning aan de hand van de werkelijke gevolgen van de activiteit op de waarde van een onroerende zaak wordt vastgesteld.

Artikel 15.1, derde lid, stelt zeker dat het projectbesluit ten opzichte van het omgevingsplan de exclusieve schadeoorzaak is, in het geval het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt. Voor zover het projectbesluit op grond van artikel 5.52, tweede lid, geldt als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het project, is het projectbesluit ook de exclusieve schadeoorzaak. Dit is niet uitdrukkelijk in artikel 15.1, derde lid, tot uitdrukking gebracht omdat in die gevallen geen omgevingsvergunning wordt verleend naast het projectbesluit. Als in een voorkomend geval door een ander orgaan een omgevingsvergunning wordt verleend die nodig is om het project te verwezenlijken, is daarop artikel 15.8, tweede lid, van het wetsvoorstel van toepassing. In dat geval is het orgaan dat het projectbesluit neemt, het orgaan dat bevoegd is om te beslissen op de aanvraag om schadevergoeding voor die vergunning. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

In tegenstelling tot op de omgevingsvergunning, is artikel 15.3 niet van toepassing op het projectbesluit, net zo min als artikel 15.4. Voor het projectbesluit bepaalt het wetsvoorstel dus uitsluitend dat het projectbesluit ten opzichte van het omgevingsplan de exclusieve schadeoorzaak is en niet dat het schademoment wordt verlegd.

In dit verband wordt nog opgemerkt dat artikel 15.1, derde lid, de verhouding verduidelijkt tussen het projectbesluit en het omgevingsplan als beide besluiten kwalificeren als schadeoorzaak. Artikel 15.1, derde lid, doet niet af aan artikel 15.1, tweede lid, dat bepaalt dat de omgevingsvergunning de exclusieve schadeoorzaak is. Als een projectbesluit met het oog op de instandhouding van het project de regels van een omgevingsplan wijzigt met een vergunningplicht voor een omgevings-

planactiviteit, dan geldt de omgevingsvergunning die wordt verleend op basis van het aldus gewijzigde omgevingsplan als exclusieve schadeoorzaak.

Vaststellen schade bij omgevingsvergunning en vergunningvrije activiteiten

Zoals hiervoor is weergegeven, gelden alle in artikel 15.1 genoemde besluiten als afzonderlijke schadeoorzaken. De beslissing op de aanvraag wordt in beginsel per schadeoorzaak afgewikkeld. Artikel 15.1, tweede lid, voorziet er in dat ten opzichte van regels in een omgevingsplan of verordening, de omgevingsvergunning die wordt verleend na toetsing aan deze regels, de exclusieve schadeoorzaak is. Als de schade bestaat uit een vermindering van de waarde van de onroerende zaak als gevolg van een ontwikkeling in de omgeving van de onroerende zaak op grond van een omgevingsvergunning (indirecte vermogensschade), dan wordt de schade vastgesteld aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag mededeling heeft gedaan van het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Dit is opgenomen in artikel 15.3. Voor vergunningvrije activiteiten die indirecte schade veroorzaken in de vorm van een waardevermindering van de onroerende zaak, is een vergelijkbare regeling opgenomen in artikel 15.4 van het wetsvoorstel.

Het voorgaande heeft tot gevolg dat in gevallen als bedoeld in de artikelen 15.1, tweede lid, gelezen in samenhang met de artikelen 15.3 en 15.4, de schade niet wordt vastgesteld aan de hand van een vergelijking tussen de maximale mogelijkheden van het oude en nieuwe regime, zoals het geval is onder de Wro. In plaats hiervan zal de vaststelling van de schade zich in die gevallen, veel meer dan nu het geval is, richten op de feitelijke situatie. Het vaststellen van de omvang van de schade sluit hiermee aan op de wijzigingen die daadwerkelijk in de fysieke leefomgeving worden aangebracht.

Verderop in deze memorie van toelichting wordt nader ingegaan op de vaststelling van schade als artikel 15.1, derde lid, van toepassing is. Daarin is bepaald dat het projectbesluit exclusief de schadeoorzaak is.

In gevallen als bedoeld in artikel 15.1, tweede lid, en, in gevallen waarin de activiteit vergunningvrij kan worden uitgevoerd, ontstaat ten opzichte van het geldende recht in de Wro een generieke verschuiving van het moment dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan. De verschuiving vindt plaats van het moment waarop het omgevingsplan wordt vastgesteld of gewijzigd naar het moment van verlening van de omgevingsvergunning, onderscheidenlijk naar het moment van kennisgeving van de door de initiatiefnemer verstrekte informatie door het bevoegd gezag of, als geen informatie wordt verstrekt, naar het moment dat met de activiteit wordt gestart.

Deze beweging is noodzakelijk vanwege de verbrede reikwijdte van het omgevingsplan ten opzichte van het bestemmingsplan. In het omgevingsplan worden diverse regels opgenomen die nu zijn verspreid over meerdere wettelijke regelingen, zoals regels over geluid, geurhinder, externe veiligheid en cultureel erfgoed. Daarnaast gaan in het omgevingsplan regels op over welstand, parkeren, kappen van bomen en uitwegen, waar in de geldende verordeningen vaak wordt gewerkt met open normen. De bredere reikwijdte die een omgevingsplan ten opzichte van een bestemmingsplan heeft, staat er aan in de weg om de omvang van schade te begroten aan de hand van alle maximale mogelijkheden die een omgevingsplan biedt. Uit de eerder in het algemeen deel van deze

memorie van toelichting genoemde botsproeven is gebleken dat een reële inschatting van de schade die het gevolg is van een omgevingsplan ten tijde van het vaststellen ervan niet goed mogelijk als in het omgevingsplan al deze regels worden geïntegreerd. Bovendien kan in een omgevingsplan worden gewerkt met open normen en flexibele en globale regels die mogelijkheden bieden voor burgers en bedrijven om met eigen initiatieven te komen. Onzeker is of deze mogelijkheden ooit worden verwezenlijkt. Als wordt gewerkt met een vaststelling van de schade aan de hand van de maximale mogelijkheden van een nieuw omgevingsplan, kan dit een belemmering zijn om te werken met flexibele, open of globale normstelling.

Over de mogelijkheid om schade als gevolg van vergunningvrije activiteiten vergoed te krijgen, wordt het volgende opgemerkt. Schade die zich na het verrichten van een vergunningvrije activiteit manifesteert, komt voor vergoeding op grond van artikel 15.1 in aanmerking, als de activiteit is toegestaan in het omgevingsplan, aan een regel van het omgevingsplan is toe te rekenen en de mogelijkheden die de regel of samenstel van regels van het omgevingsplan biedt, nog niet of niet volledig zijn benut. Als het omgevingsplan meerdere uitbreidingen van bestaande bebouwing vergunningvrij toestaat, kan voor elk van de uitbreidingen een aanvraag om schadevergoeding worden ingediend, maar niet tweemaal voor dezelfde uitbreiding. De schade is dan «anderszins verzekerd», waardoor artikel 4:126, tweede lid, onder d, Awb van toepassing is. Een ander voorbeeld zijn omgevingsplanregels van een centrumfunctie die meerdere activiteiten toelaten die wat betreft effecten op de fysieke leefomgeving van elkaar afwijken. Als het plan detailhandel en horeca op dezelfde locatie mogelijk maakt, kan voor elk van de activiteiten schadevergoeding worden verkregen als deze na elkaar worden verricht. Vestigt zich echter een andere winkel in een pand die wat betreft effect op de omgeving op één lijn is te stellen met de vorige winkel, dan kan niet opnieuw schadevergoeding worden verkregen.

Artikel 15.1 (nieuw) Omgevingswet (nadeelcompensatie)

Eerste lid

Hiervoor is al uitvoerig ingegaan op de betekenis van artikel 15.1 voor het systeem van nadeelcompensatie op grond van dit wetsvoorstel. Op deze plek wordt de keuze voor de afzonderlijke schadeoorzaken toegelicht die in artikel 15.1 zijn opgenomen. De (regels in) besluiten of maatregelen die in artikel 15.1, eerste lid, worden genoemd, hebben met elkaar gemeen dat zij rechtstreeks werkende rechten en verplichtingen voor burgers of bedrijven bevatten of rechtstreekse gevolgen voor hen hebben. Instructieregels van het Rijk of de provincie betreffen doorgaans een deelaspect van de fysieke leefomgeving, hebben geen rechtstreeks werkende gevolgen voor burgers en bedrijven en zijn om die reden niet als schadeoorzaak aangewezen. Instructieregels van het Rijk of de provincie die zich richten tot gemeenten moeten door het gemeentebestuur worden verwerkt in het omgevingsplan na een integrale en lokale afweging. Regels die burgers niet rechtstreeks binden, maar ook andere instrumenten uit de wet die burgers niet binden, zoals een omgevingsvisie, zijn niet aangewezen als schadeoorzaak in artikel 15.1. Pas nadat besluiten zijn genomen of regels zijn vastgesteld waarin visies, programma's en instructieregels zijn verwerkt, kan worden vastgesteld wat de omvang van eventuele schade is als gevolg van die besluitvorming. In vrijwel alle geldende regelingen worden besluiten met rechtsgevolgen voor burgers en bedrijven als schadeoorzaak aangewezen, vergelijk bijvoorbeeld artikel 26 van de Ontgrondingenwet, artikel 22 van de Tracéwet, de artikelen 15.20 en 15.21 Wm en artikel 6.1 Wro.

Wat betreft de afzonderlijke schadeoorzaken die in artikel 15.1 zijn aangewezen, wordt het volgende overwogen. Artikel 15.1, eerste lid, wijst niet alle regels in een omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening of algemene maatregel van bestuur aan, maar alleen de regels over activiteiten die rechtstreekse rechten of verplichtingen voor burgers en bedrijven bevatten. Daar waar bijvoorbeeld in de onderdelen c en e van het eerste lid, regels als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, worden aangehaald, moeten daar overigens ook maatwerkregels onder worden verstaan. Dat zijn ook regels over activiteiten. Voor de goede orde wordt in dit verband opgemerkt dat tot regels in een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 4.3 die in artikel 15.1 zijn aangewezen, ook regels als bedoeld in de artikelen 4.20 tot en met 4.29 behoren.

In artikel 2.39 is de leggerplicht opgenomen zoals die nu is geregeld in de Waterwet. De legger als bedoeld in artikel 2.39 heeft echter geen rechtstreeks werkende gevolgen voor burgers en bedrijven en is om die reden niet als schadeoorzaak aangewezen. De veroorzaakte schade als gevolg van de legger valt daarom niet onder de reikwijdte van afdeling 15.1.

De legger die op grond van artikel 2.39 wordt vastgesteld, is overigens een andere leggerplicht dan waarin artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet voorziet. In de Waterschapswet gaat het om de zogenaamde onderhoudslegger, te weten een register van onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen. Nu de Waterschapswet niet opgaat in de Omgevingswet, is afdeling 15.1 niet van toepassing op een aanvraag om schadevergoeding bij schade die mogelijk het gevolg is van een legger die op grond van artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet is vastgesteld.

Peilverhogingen of -verlagingen gelden evenmin als afzonderlijke schadeoorzaak.

Een peilbesluit dat deze activiteiten mogelijk maakt, is wel als schadeoorzaak aangewezen. Dat betekent dat alleen op grond van het peilbesluit een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan en niet op grond van de feitelijke peilwijzigingen die soms wel dagelijks worden uitgevoerd. Toekomstige inkomensschade als gevolg van peilverhogingen of -verlagingen kan aan de hand van een kapitalisatiemethode worden vastgesteld.

In de limitatieve opsomming is ook het treffen van een maatregel als bedoeld in artikel 19.15 als afzonderlijke schadeoorzaak aangewezen. Het gaat hierbij om het treffen van een maatregel, waarvoor geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb wordt genomen, die mogelijk wel tot schade kan leiden. Gedacht kan worden aan het als noodmaatregel openzetten van een stuw in een gebied dat niet als bergingsgebied is aangewezen.

Als schadeoorzaak zijn ook programma's opgenomen die een rechtstreekse titel geven voor activiteiten. Voor die activiteiten volgt geen afzonderlijk toestemmingsbesluit meer voor het aspect (de omgevingswaarde of andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving) waarop het programma ziet. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beheerplan voor Natura 2000-gebieden in de Wet natuurbescherming, dat als verplicht programma terugkomt onder de Omgevingswet.

Artikel 15.1 zal nog worden aangevuld met besluiten waarvoor een grondslag wordt opgenomen in een of meer van de Aanvullingswetten. Naar verwachting zal deze aanvulling vooral betrekking hebben op besluiten op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet. Het zal

daarbij in ieder geval gaan om een besluit tot het beperken of verbieden van de toegang tot een natuurgebied. Het aanschrijvingsbesluit en het instellen van een kapverbod uit de Wet natuurbescherming komen in de Omgevingswet terug via de instrumenten maatwerkvoorschrift en maatwerkregel.

Artikel 15.1 zal mogelijk ook worden aangevuld met regels in een ministeriële regeling op grond van de Omgevingswet als die regeling rechtstreekse rechten of verplichtingen voor burgers en bedrijven bevat of rechtstreeks gevolgen voor hen heeft.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat als voor een activiteit op grond van een regel in een omgevingsplan, in een omgevingsverordening, in een waterschapsverordening of op grond van de Omgevingswet een omgevingsvergunning is vereist, de omgevingsvergunning het exclusieve schadeveroorzakende besluit is.

In lijn met de Omgevingswet is het begrip «activiteit» in het voorstel voor artikel 15.1, tweede lid, feitelijk van aard en slaat het dus op de activiteit die een initiatiefnemer verricht of wil gaan verrichten. Verder is met de woorden *die activiteit* tot uitdrukking gebracht dat schadeoorzaken niet oneigenlijk worden vermengd. Als voor het verrichten van een activiteit zowel een vergunning voor het kappen van een boom, als een vergunning voor het maken van een uitweg is vereist, en deze vergunningen worden afzonderlijk verleend, dan leidt artikel 15.1, tweede lid, er niet toe dat de vergunning voor het kappen van de boom de schadeoorzaak is voor het maken van de uitweg of andersom.

Het tweede lid wijst daarmee de omgevingsvergunning voor een bepaalde activiteit als exclusieve schadeoorzaak aan, ook in het geval dat op die activiteit regels van toepassing zijn. Bij de vergunning wordt (uiteindelijk) de toestemming gegeven om de activiteit uit te voeren. Vanaf dat moment is voldoende aannemelijk dat de activiteit ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en kan de schade als gevolg van die vergunde activiteit worden begroot.

Artikel 15.1, tweede lid, kan zowel op directe als indirecte schade van toepassing zijn. Een voorbeeld van directe schade is een omgevingsplan waarin het verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bepaalde werkzaamheden uit te voeren (ook wel bekend als een aanlegvergunning). Voor die situatie geldt dat niet het omgevingsplan, maar de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als schadeveroorzakend besluit wordt aangemerkt.

Het omgevingsplan is wel het schadeveroorzakende besluit bij directe schade die rechtstreeks het gevolg is van een regel in een omgevingsplan (zoals een bestaande functie aan een locatie die wordt gewijzigd of beëindigd), aangezien de besluitvorming in dat geval niet afhankelijk is van een nader afwegingsmoment in een omgevingsvergunning.

Derde lid

Op grond van artikel 5.52, eerste lid, zoals dat lid door dit wetsvoorstel wordt gewijzigd, wijzigt het projectbesluit het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het betrokken project. Het derde lid van artikel 15.1 stelt zeker dat het projectbesluit ten opzichte van het omgevingsplan als exclusieve

schadeoorzaak geldt voor de activiteiten die daarbij mogelijk worden gemaakt. Als voor de aanwijzing en de inrichting van een bergingsgebied een projectbesluit wordt genomen, is dus het projectbesluit de schadeoorzaak en niet het omgevingsplan waarin de aanwijzing en inrichting is vastgelegd. Als echter wordt volstaan met de aanwijzing van het bergingsgebied in een omgevingsplan of een verordening van het waterschap, dan is het omgevingsplan of de verordening de schadeoorzaak.

Voor de goede orde wordt hier opgemerkt dat de artikelen 15.3 en 15.4 niet op het projectbesluit van toepassing zijn. Mogelijke schade als gevolg van het projectbesluit wordt vastgesteld aan de hand van een vergelijking tussen het regime dat geldt vóór het nemen van een projectbesluit en daarna. Artikel 15.1, derde lid, regelt alleen de exclusiviteit van het projectbesluit als schadeoorzaak.

Het derde lid voorkomt dat een aanvraag om schadevergoeding moet worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders voor zover het projectbesluit met het omgevingsplan in strijd is. Het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld, is dus bevoegd om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding als gevolg van een projectbesluit, ongeacht de vraag of het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt.

Wat betreft de vaststelling van de schade als gevolg van een projectbesluit en het moment dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend, wordt het volgende opgemerkt.

Een benadeelde kan een aanvraag om schadevergoeding als gevolg van een projectbesluit indienen vanaf het moment dat het projectbesluit in werking is getreden. Verder kan aan artikel 4:126, eerste lid, Awb worden ontleend dat om vergoeding van schade kan worden gevraagd als deze op basis van het besluit kan worden begroot (bijvoorbeeld bij waardevermindering van een onroerende zaak) of daarna, als de schade als gevolg van een projectbesluit is opgetreden (bijvoorbeeld in geval van tijdelijke inkomensschade). Dat heeft te maken met het type schade dat optreedt door het projectbesluit en de gevolgen van een projectbesluit.

Door projectbesluiten kunnen uiteenlopende vormen van schade ontstaan. Zo kan het gaan om blijvende of tijdelijke inkomensschade of om waardevermindering van een onroerende zaak. Als het gaat om waardevermindering van een onroerende zaak, dan wordt de schade in ieder geval bepaald aan de hand van de maximale invulling van de regels uit het projectbesluit. De schade wordt begroot aan de hand van een vergelijking van de juridisch maximaal toegestane situatie direct voor de inwerkingtreding van het projectbesluit met de maximale invulling van het projectbesluit direct na de inwerkingtreding, zij het dat de vergelijking wordt toegesneden op het concrete project dat de schade veroorzaakt. Wat betreft geluidproductieplafonds bij een weg bijvoorbeeld, wordt beoordeeld wat het maximale gebruik van een weg kan zijn in vergelijking met het juridisch regime voordat het projectbesluit de weg toestond. De waarde van een onroerende zaak kan verder ook beïnvloed worden door het feitelijke project dat wordt toegestaan in het projectbesluit, zoals de gevolgen voor de situeringswaarde van de onroerende zaak. Die feitelijke gevolgen worden meegenomen in de schadeberekening, voor zover deze aan het projectbesluit redelijkerwijs kunnen worden toegerekend.

Blijvende inkomensschade, bijvoorbeeld vanwege een permanente wegafsluiting, kan in voorkomende gevallen worden vastgesteld ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit. Dat kan ook met inbegrip van

peildata na de inwerkingtreding, eventueel met een kapitalisatiefactor. Vergeleken wordt dan het inkomen van een benadeelde voor en na het projectbesluit, aan de hand van de juridisch geldende regels voor en na het projectbesluit.

Inkomensschade kan ook tijdelijk zijn, doorgaans door het deel van het projectbesluit dat geldt als omgevingsvergunning(en) of door de feitelijke uitvoering van het projectbesluit. Deze schade kan nog niet worden vastgesteld direct na inwerkingtreding van het besluit. Vanwege het feit dat de peildata uiteenlopend kunnen zijn, worden hier geen regels over gegeven. De schadeberekening volgt de huidige praktijk.

Artikel 15.2 (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel bakent ten opzichte van artikel 4:126, eerste lid, Awb nader af wat onder schade moet worden verstaan. Dat betekent dat schade die bestaat uit immateriële schade, waartoe bijvoorbeeld ook de derving van woongenot behoort, niet afzonderlijk voor vergoeding in aanmerking komt.

In lijn met geldende schaderegelingen, zoals artikel 6.1, eerste lid, Wro, kan de schade die bestaat uit inkomensderving of waardevermindering van een onroerende zaak voor vergoeding in aanmerking komen. Daarvoor is geen afzonderlijke bepaling in afdeling 15.1 nodig, omdat deze vormen van schade onder het ruime begrip «schade» van artikel 4:126, eerste lid, Awb worden begrepen.

Onder schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, Awb kunnen ook de kosten worden begrepen die een benadeelde maakt ter voldoening aan voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning of aan eisen die opgenomen zijn in algemene regels. De geldende wetgeving bevat soortgelijke mogelijkheden in artikel 4.2 van de Wabo, artikel 15.20 Wm en artikel 22 van de Monumentenwet 1988.

Degene tot wie het voorschrift of de regel is gericht, kan daardoor om compensatie van deze kosten vragen, voor zover ze niet voor zijn of haar rekening behoren te blijven. Op de vergoeding van de kosten is het zogenoemde égalitébeginsel van toepassing, dat in artikel 4:126, eerste lid, Awb is vastgelegd. Het égalitébeginsel is in het algemeen deel van deze memorie van toelichting al toegelicht. Volgens dat beginsel komt alleen schade voor vergoeding in aanmerking die uitgaat boven het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico («abnormale last») en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft («speciale last»). Uitgangspunt is dat schade als gevolg van rechtmatig overheidshandelen in beginsel tot het normale maatschappelijke of het normale bedrijfsrisico hoort.

Het vereiste van de abnormale last houdt in dat alleen de schade die buiten het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico valt, voor vergoeding in aanmerking komt. Dit betekent dat wanneer degene die vanwege het verrichten van activiteiten schade of hinder aan de fysieke leefomgeving veroorzaakt, wordt geconfronteerd met kosten of schade als gevolg van (aangescherpte) verplichtingen (op grond van de vergunning of regelgeving), deze schade of kosten in beginsel binnen het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico vallen. Als voorbeeld kan worden gedacht aan het aanscherpen van vergunningvoorschriften vanwege de best beschikbare technieken of voorschriften die met het oog op de bescherming van archeologische of monumentale waarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden. De kosten of schade die het gevolg zijn van het kunnen voldoen aan de vergunningvoorschriften of

verscherpte regelgeving en die niet boven het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico uitstijgen, komen vanwege het vereiste van de «abnormale last» in beginsel niet voor vergoeding in aanmerking.

Bij kosten of schade als gevolg van verplichtingen vanwege archeologische monumenten vloeit dit ook voort uit het beginsel uit het verdrag van Valletta dat «de verstoorder betaalt». Dit beginsel houdt in dat de initiatiefnemer van een activiteit die een archeologisch monument dreigt te verstoren, in beginsel de kosten van maatregelen voor behoud *in situ* van het archeologisch monument draagt of, dat diegene, waar dat niet mogelijk is, de kosten van het archeologisch onderzoek, met inbegrip van documentatie, conservering van archeologische vondsten en rapportage draagt.

Het vereiste van de speciale last houdt in dat sprake moet zijn van een last die op een beperkte groep burgers of bedrijven onevenredig zwaar drukt ten opzichte van een vergelijkbare groep (de referentiegroep). Het vereiste van de speciale last kan ervoor zorgen dat, ondanks het feit dat sprake is van een last die binnen het normale maatschappelijke risico valt, de schade of kosten vanwege de speciale last wel voor vergoeding in aanmerking komen. Een voorbeeld van een vergelijking met de referentiegroep betreft het arrest van de Hoge Raad van 18 januari 1991, ECLI:NL:PHR:1991:AC4031 (Leffers/Staat). De Hoge Raad oordeelt dat vanwege de regeling waarbij het voeden van varkens met voedsel- of slachtafval («swill») werd verboden, een kleine groep van bedrijfsmatige varkensmesters die, in tegenstelling tot de referentiegroep, hun bedrijf geheel hadden ingericht op het gebruik van swill, in onevenredige mate in hun belang werden getroffen als gevolg van het verbod. Voor deze groep gold dat zij niet van de ene op de andere dag op een andere manier van het voeden van varkens konden overgaan zonder aanzienlijke schade te lijden. Tot de referentiegroep behoren niet alle varkenshouders, maar uitsluitend de varkenshouders die swill gebruiken. De kleine groep bedrijven die hun bedrijfsvoering volledig hadden ingericht op het gebruik van swill werden door het verbod ten opzichte van de referentiegroep onevenredig zwaar getroffen.

Over het algemeen bestaat een referentiegroep dus ook uit een beperkte groep. Bij archeologische monumenten bestaat de referentiegroep niet uit alle eigenaren, maar alleen uit eigenaren van een bepaald archeologisch (rijks)monument met dezelfde bescherming. Dit betekent dat de situatie van een eigenaar van een archeologisch rijksmonument wordt vergeleken met de situatie van andere eigenaren van een vergelijkbaar archeologisch rijksmonument. Alleen wanneer een specifieke groep of benadeelde zicht ten opzichte van de referentiegroep zou onderscheiden waarvoor de last onevenredig hoog is, komt deze (specifieke groep van) benadeelde(n) voor nadeelcompensatie in aanmerking op grond van het égalitébeginsel.

Wat betreft de schade die voor vergoeding in aanmerking komt, wordt hier ook gewezen op artikel 4:129 Awb. Op grond van artikel 4:129 Awb vergoedt het bestuursorgaan, als het een vergoeding toekent als bedoeld in artikel 4:126, ook de redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade, de redelijke kosten ter zake van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand of andere deskundige bijstand bij de vaststelling van de schade, het betaalde recht voor behandeling van de aanvraag om schadevergoeding en de wettelijke rente die wordt gerekend over het schadebedrag. Als er aanleiding is voor nadeelcompensatie komen ook deze kosten dus voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 15.3 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Zoals in het algemeen deel van deze memorie van toelichting en in het algemeen deel van de artikelsgewijze toelichting uiteen is gezet, is het uitgangspunt van de regeling dat schade wordt vergoed als duidelijk is welke gevolgen een besluit of activiteit voor de fysieke leefomgeving heeft. Op dat moment kan worden beoordeeld of het gebruik van de mogelijkheden van een omgevingsplan of een ander instrument uit de wet tot schade leidt en, zo ja, wat de omvang van de schade is.

Als schade ontstaat bij het verrichten van een activiteit waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, bepaalt artikel 15.3 hoe indirecte schade die bestaat uit de waardevermindering van een onroerende zaak wordt vastgesteld. Dat gebeurt aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag mededeling heeft gedaan van het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Ten opzichte van artikel 15.1, eerste lid, wordt hiermee voor dit type schade de peildatum op een ander moment vastgelegd. Ook wordt het vertrekpunt voor de bepaling van de schade vastgelegd.

Artikel 15.3 leidt ertoe dat in geval van indirecte schade, de waardevermindering van een onroerende zaak wordt vastgesteld aan de hand van de feitelijke situatie voor en na de verlening van de omgevingsvergunning. Als onmiddellijk na de peildatum een waardevermindering optreedt, kan dat een aanwijzing zijn dat de schade wordt veroorzaakt door de omgevingsvergunning. Voor vergoeding van schade moet worden voldaan aan het *conditio sine qua non*-vereiste, wat inhoudt dat de overheidshandeling een noodzakelijke voorwaarde voor het optreden van de schade is.

Voor vergoeding komt daarnaast alleen schade in aanmerking die redelijkerwijs kan worden toegerekend aan de omgevingsvergunning. Naast de omgevingsvergunning kunnen ook andere factoren van invloed zijn op de waardeontwikkeling, zoals een plotseling optredende financieel-economische crisis of een calamiteit.

De wijze waarop de waarde van een onroerende zaak bij indirecte schade wordt vastgesteld, wijkt daarmee af van de geldende wetgeving, zoals de Wro. Op grond van de Wro wordt de schade – kort weergegeven – vastgesteld aan de hand van een vergelijking van het oude en het nieuwe bestemmingsplan. Daarbij is niet de feitelijke situatie van belang, maar de maximale invulling van het plan, ongeacht of de invulling is of wordt gerealiseerd. Onder die wet wordt het nadeel bepaald per schadefactor (aantasting van de privacy, uitzicht, zonlichttoetreding of situeringswaarde), waarbij van de meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden moet worden uitgegaan[107].

In het geval dat de schade wordt veroorzaakt door een legaliserende omgevingsvergunning, is het onredelijk om vast te houden aan de regel dat de waarde die de onroerende zaak voor de peildatum heeft, vastgesteld moet worden aan de hand van feitelijke situaties. Een vergelijking voor en na de peildatum zou anders immers niet of nauwelijks tot schade leiden, waarvan degene profiteert die oorspronkelijk illegaal heeft gehandeld. Artikel 15.3 moet zo worden gelezen dat in een dergelijk geval

[107] Zie daarvoor r.o 2.1 en 2.2. van de uitspraak van de ABRvS van 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582.

bij de bepaling van de schade wordt uitgegaan van de waarde die de onroerende zaak voor de peildatum zou hebben als niet illegaal zou zijn gehandeld.

Wat betreft de zinsnede over het doen van mededeling wordt aangesloten bij de terminologie van artikel 16.64, derde lid, en wordt gedoeld op een algemene publicatie aan een breed publiek.

Tweede lid

Het tweede lid verduidelijkt dat artikel 15.3 alleen van toepassing is op zogenaamde indirecte schade. Indirecte schade is schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving van een perceel van een burger of in de omgeving van een bedrijf. Artikel 15.3 is dus niet van toepassing op directe schade. Directe schade is schade die bestaande rechten wijzigt. In paragraaf 2.1.2.1 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is het onderscheid tussen directe en indirecte schade nader beschreven.

Artikel 15.4 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bepaalt het moment waarop een aanvraag om vergoeding van indirecte schade kan worden gedaan voor activiteiten die onder het toepassingsbereik van een algemene regel vallen en waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist. Dit is het geval wanneer door het bevoegd gezag kennis is gegeven van de door de initiatiefnemer verstrekte informatie of wanneer met de activiteit is begonnen. Met de term «informatie» wordt in dit verband informatie in brede zin bedoeld, bijvoorbeeld informatie in het kader van meldingsplichten.

Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.1 en in het algemeen deel van deze memorie van toelichting is uiteengezet, is het uitgangspunt van de regeling dat schade wordt vergoed als duidelijk is welke gevolgen een besluit of activiteit voor de fysieke leefomgeving heeft. Op dat moment kan worden beoordeeld of het gebruik van de mogelijkheden van een omgevingsplan of een ander instrument uit de wet tot schade leidt en, zo ja, wat de omvang van de schade is.

Voor gevallen als bedoeld in dit artikel kan dat pas, als duidelijk is van welke mogelijkheden gebruik wordt gemaakt die een omgevingsplan, verordening of algemene maatregel van bestuur biedt. Dat neemt niet weg dat ook in die gevallen de desbetreffende regel in een plan, verordening of algemene maatregel van bestuur op grond waarvan de activiteit is toegestaan, als schadeoorzaak geldt als bedoeld in artikel 15.1. Het verrichten van een vergunningvrije activiteit is een uitwerking van deze schadeoorzaak, aangezien het bestuursorgaan bij het vaststellen van het schadeveroorzakende besluit de afweging heeft gemaakt welke activiteiten zonder vergunning kunnen worden verricht. Voor zover het verrichten van een vergunningvrije activiteit het gevolg is van deze schadeoorzaak, kan de activiteit aan de overheid worden toegerekend. Gedacht kan worden aan de toestemming in een omgevingsplan om vergunningvrij een woning te bouwen. Als de woning wordt gebouwd, kan dat aanleiding zijn voor een aanvraag om schadevergoeding.

Alleen objectief bepaalbare schade die aan het omgevingsplan, aan de algemene maatregel van bestuur of aan de verordening kan worden toegerekend, komt in aanmerking voor vergoeding op grond van afdeling 15.1. Persoonlijke gedragingen of uitingen van een bewoner in of aan een

onroerende zaak, of de staat van onderhoud waarin een woning verkeert, kunnen dat niet zijn. Dergelijke handelingen van een burger kunnen niet aan de overheid worden toegerekend.

Een groot deel van de activiteiten waarvan verwacht wordt dat deze schade kunnen veroorzaken is binnen het stelsel van de Omgevingswet vergunning- of meldingsplichtig (met inbegrip van verplichte publicatie). Een voorbeeld van een dergelijke kenbare meldingsplicht is de in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) opgenomen melding voor een tandartsenpraktijk. Voor het moment dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend, kan dus veelal bij die meldingen aangesloten worden. Als schade ontstaat door een activiteit kan uit de publicatie worden afgeleid wat de aard en strekking van de schadeveroorzakende activiteit is, welk bestuursorgaan bevoegd gezag is en waar de aanvraag om schadevergoeding moet worden ingediend. Ook op decentraal niveau kunnen decentrale overheden bepalen dat activiteiten meldingsplichtig zijn.

Voor eventuele resterende «schadeveroorzakende activiteiten die niet door een meldingsplicht worden gedekt», is het ook mogelijk een aanvraag om schadevergoeding in te dienen. De aanvraag kan dan worden ingediend vanaf het moment dat met de activiteit is begonnen. De benadeelde kan de aanvraag indienen bij het bevoegd gezag; dit zal in de meeste gevallen op gemeentelijk niveau zijn – het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 15.10 bevat in dit kader een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over het opnemen van een informatieverplichting in onder meer een omgevingsplan. Dit vormt daarmee onderdeel van het geheel aan regels met betrekking tot het kunnen indienen van een aanvraag om schadevergoeding ingeval sprake is van vergunningvrije activiteiten. In het algemeen deel van deze memorie van toelichting, en de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.10, wordt dit verder toegelicht.

Tweede lid

Als de schade ontstaat bij het verrichten van een activiteit waarvoor geen vergunning is vereist, bepaalt artikel 15.4, tweede lid, dat de schade wordt vastgesteld aan de hand van een vergelijking van de waarde van een onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag kennis heeft gegeven van de door de initiatiefnemer verstrekte informatie of onmiddellijk voor en na de start van de activiteit als geen informatie is verstrekt. In het algemeen deel van deze memorie van toelichting wordt hier ook op ingegaan.

Derde lid

Wat betreft de verhouding tussen artikel 4:131 Awb en artikel 15.4 wordt het volgende opgemerkt. Artikel 4:131 Awb geeft een algemene verjaringstermijn van vijf jaar na aanvang van de dag waarop de benadeelde bekend is geworden met de schade en met het voor het schadeveroorzakende besluit verantwoordelijke bestuursorgaan, of twintig jaar nadat de schade is veroorzaakt als de benadeelde niet bekend was met de schade en daar ook niet bekend mee kon zijn. Voor appellabele besluiten start de termijn van vijf jaar niet eerder dan nadat het besluit onherroepelijk is geworden. Een bevoegd gezag is overigens niet verplicht een aanvraag na het verstrijken van een hier genoemde termijn af te wijzen.

Artikel 15.4, derde lid, geeft ten opzichte van artikel 4:131 Awb een aanvullende regeling voor vergunningvrije activiteiten. Artikel 4:131, tweede lid, Awb heeft alleen betrekking op een appellabel besluit. Voor de toepassing van artikel 4:131, eerste lid, Awb, moet de dag na die waarop het bevoegd gezag de kennisgeving, als bedoeld in artikel 15.4, eerste lid, onderdeel a, heeft gedaan, worden gezien als de dag na die waarop de benadeelde bekend is geworden zowel met de schade als met het voor de schadeveroorzakende gebeurtenis verantwoordelijke bestuursorgaan.

Vierde lid

Het vierde lid verduidelijkt dat artikel 15.4 alleen van toepassing is op zogenaamde indirecte schade. Indirecte schade is schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving van een perceel van een burger of in de omgeving van een bedrijf. In paragraaf 2.1.2.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting is het onderscheid tussen directe en indirecte schade nader beschreven.

Artikel 15.5 (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel geeft drie cumulatieve criteria die bepalen wanneer aan een benadeelde niet kan worden tegengeworpen dat hij het risico op het ontstaan van schade actief heeft aanvaard. Zoals in paragraaf 2.1.2.7 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting is toegelicht, bestaat op grond van de huidige rechtspraak geen aanspraak op planschade als de benadeelde op het moment van de aankoop van een onroerende zaak had kunnen weten dat een bestemmingsplan in voor hem ongunstige zin zou kunnen wijzigen. Reden daarvan is dat de koper op dat moment rekening kon houden met de nadelige ontwikkeling en deze ontwikkeling in de aankoopprijs kon verdisconteren.

In de toelichting op de artikelen 15.1 en 15.4 is aangegeven dat in de voorgestelde regeling het moment waarop een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan, wordt verlegd. Bij de vaststelling van het omgevingsplan is nog niet duidelijk in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die het omgevingsplan biedt. Aangezien het moment waarop een aanvraag om schadevergoeding kan worden gedaan verschuift naar het moment waarop de activiteit wordt verricht of de omgevingsvergunning wordt verleend, is het niet redelijk om aan de benadeelde tegen te werpen dat hij vanaf het moment waarop het omgevingsplan is vastgesteld dat deze ontwikkeling mogelijk maakt, had kunnen voorzien dat zich voor hem ongunstige wijzigingen kunnen voordoen.

In artikel 15.5 is daarom een regeling opgenomen dat de koper het risico niet heeft aanvaard als hij aankoopt na vaststelling van het omgevingsplan. Het onder bepaalde omstandigheden niet kunnen tegenwerpen van de actieve risicoaanvaarding is als het ware de keerzijde van de beweging om de schadevergoeding te verleggen van het omgevingsplan naar het moment dat vergunning wordt verleend of de activiteit wordt uitgevoerd. Het recht op schadevergoeding blijft behouden en gaat over op de koper. De eventuele schade komt voor vergoeding in aanmerking op het moment dat de activiteit ook daadwerkelijk wordt verricht of de omgevingsvergunning daarvoor is verleend. Voor zover ontwikkelingen in de omgeving van invloed zijn op de marktwaarde van een onroerende zaak, zullen verkoper en koper met het behoud van het recht op schadevergoeding naar verwachting rekening houden bij de vaststelling van de waarde van de onroerende zaak. Het artikel draagt daardoor bij aan beperking van de mogelijk waardedrukkende effecten als gevolg van nog niet benutte mogelijkheden van een

omgevingsplan. Dat wordt ondersteund door het rapport van SAOZ/Kraan & De Jong dat in het algemeen deel van deze memorie van toelichting al is genoemd. Eventuele negatieve effecten op de verkoopprijs door de schaduwwerking van het omgevingsplan zullen door dit artikel worden beperkt. Weliswaar richt het artikel zich tot de koper, het werkt ten gunste van zowel koper als verkoper.

Onderdeel a

Het eerste criterium bepaalt dat dit artikel alleen betrekking heeft op een koper die overeenkomstig artikel 7:2, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek tot koop is overgegaan. Het geldt daarmee alleen voor de koper die niet in het kader van uitoefening van een beroep of bedrijf gronden of panden aan- en verkoopt. Degenen die onroerende zaken aan- en verkopen in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf worden geacht bij investeringsbeslissingen rekening te houden met mogelijk nadelige ontwikkelingen in de omgeving van het perceel waarop de onroerende zaak is gelegen.

Onderdeel b

Het tweede criterium bepaalt dat dit artikel alleen geldt voor de gevallen waarbij het moment dat een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend, wordt verlegd van het tijdstip van vaststelling van het omgevingsplan naar het tijdstip van respectievelijk de verlening van de omgevingsvergunning, het verstrekken van informatie over de activiteit of het begin van de activiteit. In andere gevallen wordt teruggevallen op de hoofdregel van artikel 4:126, tweede lid, aanhef en onder a, Awb. Voor bijvoorbeeld een aanvraag om schadevergoeding als gevolg van een projectbesluit, geldt deze regeling niet.

Onderdeel c

Het laatste criterium bepaalt dat deze bepaling alleen van toepassing is op schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak.

Wanneer aan alle criteria is voldaan, kan de actieve risicoaanvaarding niet worden tegengeworpen.

Artikel 15.6 (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel geeft – in aanvulling op de regeling in de Awb – drie cumulatieve criteria die bepalen wanneer de aanvrager van schadevergoeding het risico op het ontstaan van schade passief heeft aanvaard (de passieve risicoaanvaarding). Om passieve risicoaanvaarding te kunnen tegenwerpen, moet aan alle criteria zijn voldaan. Bij passieve risicoaanvaarding gaat het om directe schade als gevolg van het wijzigen van een regel die is gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In dit verband moet onder wijzigen ook intrekken worden verstaan. Artikel 15.6 is hiermee concreet van betekenis ingeval sprake is van onbenutte mogelijkheden die het omgevingsplan biedt.

Onderdeel a

Het eerste criterium bepaalt dat het bevoegd gezag ten minste één jaar voor de vaststelling van het besluit waardoor de regel wordt gewijzigd, van deze voorgenomen wijziging kennis heeft gegeven in overeenstemming met artikel 3:12 Awb. Hiermee wordt voorkomen dat een eigenaar wordt geconfronteerd met het beëindigen of wijzigen van een tot dan toe onbenutte functie, zonder dat hij hiervan op de hoogte is.

Op grond van de huidige lijn in de jurisprudentie is het voor de beantwoording van de vraag of de aanvrager het risico passief heeft aanvaard voldoende dat, bezien vanuit de positie van een redelijk denkende en handelende eigenaar, aanleiding bestond om rekening te houden met de kans dat de planologische situatie ter plaatse zou gaan veranderen in een voor hem ongunstige zin. Daarbij moet de eigenaar rekening houden met concrete beleidsvoornemens die openbaar zijn gemaakt, maar een dergelijk beleidsvoornemen hoeft geen formele status te hebben[108]. Dit betekent dat het op grond van de huidige lijn in de jurisprudentie niet noodzakelijk is dat het voor de eigenaar kenbaar is of, waar en op welke wijze dit beleidsvoornemen openbaar is gemaakt. Passieve risicoaanvaarding kan bijvoorbeeld al worden tegengeworpen wanneer de benadeelde het concrete beleidsvoornemen had kunnen inzien op bijvoorbeeld het gemeentehuis.

De regels die worden gesteld met het oog op de toedeling van functies aan locaties zullen zoveel mogelijk worden opgenomen in het omgevingsplan. Alleen als de regulering van een onderwerp van overheidszorg op provinciaal niveau toedeling van functies aan locaties en met het oog daarop gestelde regels vereist en niet doelmatig of doeltreffend kan worden gereguleerd via instructieregels of instructies, kunnen provinciale staten in de omgevingsverordening ook dergelijke regels opnemen.

Voor het omgevingsplan voorziet artikel 16.29 van de Omgevingswet in een kennisgevingsverplichting. Op grond van dat artikel is de gemeenteraad verplicht kennis te geven van een voornemen tot vaststelling van een omgevingsplan. In onderdeel a wordt wat betreft de eisen waaraan de kennisgeving moet voldoen, aangesloten bij die bepaling. Dat betekent dat wat betreft de kennisgeving moet worden voldaan aan artikel 3:12 Awb. In het enkele geval dat regels met het oog op de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een provinciale verordening zijn gesteld en schadeoorzaak zijn, zullen de provincies ook aan deze kennisgevingsplicht moeten hebben voldaan. Alleen dan kan de passieve risicoaanvaarding aan een benadeelde tegengeworpen worden.

Onderdeel b

Het tweede criterium bevat de voorwaarde dat er gedurende drie jaar onmiddellijk voorafgaand aan de kennisgeving op de locatie waarop de wijziging van de regel van toepassing is, geen activiteit is verricht die voor die wijziging was toegestaan. De periode van drie jaar is niet gekoppeld aan de benadeelde, maar aan de locatie. Dit betekent dat wanneer gedurende de periode van drie jaar de eigendom wisselt, de periode van drie jaar niet opnieuw aanvangt.

Het opnemen van een termijn van drie jaar biedt zowel de eigenaar als het bevoegd gezag duidelijkheid. In de consultatie hebben onder meer de VNG en het IPO naar voren gebracht dat de termijn van drie jaar te lang is. Daarentegen vindt de NEPROM een termijn van drie jaar te kort. Volgens de regering biedt een termijn van drie jaar de eigenaar voldoende gelegenheid om gebruik te maken van de mogelijkheden die rechtstreeks zijn toegestaan op grond van een omgevingsplan of de omgevingsverordening. Wanneer gedurende drie jaar geen gebruik is gemaakt van deze mogelijkheden kan het bevoegd gezag na afloop van die termijn beginnen met een procedure tot aanpassing van een omgevingsplan of de

[108] Zie onder meer ABRvS 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582 en ABRvS 28 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:923.

omgevingsverordening aan actuele ontwikkelingen. Alleen dan kan de passieve risicoaanvaarding aan een benadeelde tegengeworpen worden.

Onderdeel c

Het laatste criterium bepaalt dat passieve risicoaanvaarding alleen kan worden tegengeworpen wanneer de benadeelde gedurende de periode dat hij weet of kan weten dat het bevoegd gezag het voornemen heeft om de functie te wijzigen geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden om de activiteit alsnog te verrichten. Binnen deze periode mag van de benadeelde worden verwacht dat hij een concrete poging onderneemt om de activiteit alsnog te verrichten. Conform de huidige jurisprudentie bestaat het ondernemen van een concrete poging om de activiteit alsnog te verwezenlijken uit het indienen van een uitgewerkt bouwplan dat in beginsel past binnen de bestaande mogelijkheden van het planologische regime.

De huidige jurisprudentie geeft geen eenduidig antwoord op de vraag binnen welke termijn een voorbereiding moet worden getroffen. De termijnen lopen uiteen[109]. Dit voorstel concretiseert dat benadeelden binnen één jaar nadat kenbaar is geworden dat het bevoegd gezag het voornemen heeft om de functie te wijzigen, of zoveel later als de functie later dan een jaar na de kennisgeving wordt gewijzigd, de nodige voorbereidingen getroffen moeten hebben. Hierbij moet worden bedacht dat de eigenaar ten minste drie jaar de gelegenheid heeft gehad om de activiteit die voor de voorgenomen wijziging was toegestaan te verrichten, terwijl van hem niet wordt verlangd dat hij een volledig uitgewerkte en ontvankelijke aanvraag om een omgevingsvergunning indient voor het verrichten van de activiteit die past binnen de bestaande mogelijkheden van het omgevingsplan of de omgevingsverordening.

Samengevat kan het bevoegd gezag een functie wijzigen of beëindigen zonder dat een aanspraak op nadeelcompensatie ontstaat, als de functie drie jaar heeft gegolden, de wijziging minimaal een jaar voordat het besluit tot wijziging is vastgesteld, is aangekondigd en vanaf het tijdstip van de kennisgeving tot het tijdstip van de wijziging van de functie niet de voorbereidingen zijn getroffen die nodig zijn om de activiteit alsnog te verrichten.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat een bevoegd gezag een onbenutte functie ook kan wijzigen of beëindigen zonder aan alle criteria te voldoen. Het gevolg daarvan is dat passieve risicoaanvaarding niet kan worden tegengeworpen en het recht op nadeelcompensatie blijft bestaan.

Artikel 15.7 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Het kan voorkomen dat handelingen van overheden schade veroorzaken voor het inkomen van bedrijven of de waarde van onroerende goederen. Burgers mogen niet verwachten dat overheidsmaatregelen in geen enkel geval negatief voor hen zullen uitpakken[110]. Tot op zekere hoogte moet iedere burger zijn eigen schade als gevolg van handelen door een

---

[109] Zie ABRvS 25 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2016:1395, waarbij de Afdeling een termijn van 28 weken voldoende oordeelde ter voorbereiding en indiening van een bouwplan omtrent het verbouwen van een woning en het oprichten van bijgebouwen. Zie voorts ABRvS 16 april 2003, ECLI:NL:RVS:2003:AF7338, waarbij de Afdeling niet inzag dat anderhalf jaar te kort was voor het indienen van een bouwplan voor bedrijfsmatige bebouwing.

[110] Kamerstukken II 2010/11, 32 621, nr. 3, blz. 23.

overheid dragen. Alleen schade die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico (abnormale last) en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft (speciale last), komt voor vergoeding in aanmerking. Dat volgt uit artikel 4:126, eerste lid, Awb, waarin het égalitébeginsel wettelijk is verankerd. Uit dit beginsel vloeit voort dat in een individueel geval een deel van de schade door een overheidsmaatregel mogelijk niet of niet volledig vergoed wordt. Van geval tot geval wordt bepaald wat de aftrek op de schadevergoeding moet zijn vanwege het normale maatschappelijke risico. De regeling uit de Awb laat de mogelijkheid open dat de rechtspraktijk en bijzondere wetgeving bepalen in welke gevallen een dergelijke aftrek op grond van artikel 4:126, eerste lid, Awb gerechtvaardigd is.

Het wetsvoorstel voorziet in artikel 15.7, eerste lid, in een vast forfait voor een veel voorkomend type schade. Het artikel bepaalt dat voor indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, 5% van de waarde die de onroerende zaak had voor de nadelige ontwikkeling wordt aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico. Daarmee komt deze schade niet voor vergoeding in aanmerking. Dat bevordert de voorspelbaarheid van de uitkomsten van schadeprocedures en vergroot de rechtszekerheid. Voorafgaande aan de aanvraag om schadevergoeding bestaat zo meer duidelijkheid over de schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt. Op de redenen voor het toepassen van een vast forfait voor dit type schade en op de hoogte van het forfait is uitvoerig ingegaan in het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Het forfait is alleen van toepassing op wat in de praktijk indirecte schade wordt genoemd. Naar aanleiding van de consultatiereacties is in het wetsvoorstel verduidelijkt dat het forfait niet van toepassing is op wat in de praktijk directe schade wordt genoemd. In de praktijk kan overigens wel een aftrek op de schadevergoeding voor directe schade toegepast worden op grond van het égalitébeginsel. Deze benadering is in lijn met de Wro (artikel 6.2).

Verder is het forfait alleen van toepassing op schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. Dit betekent dat het wettelijk forfait niet van toepassing is op alle andere vormen van schade die voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Dit neemt niet weg dat ook bij het vaststellen van bijvoorbeeld inkomensschade een gedeelte van de schade voor rekening van de aanvrager kan blijven op grond van het égalitébeginsel. Op grond van het égalitébeginsel wordt bij inkomensschade door infrastructurele ingrepen in de praktijk bijvoorbeeld een korting of drempel toegepast.

In de consultatiereacties is de vraag naar voren gekomen hoe de voorgestelde regeling zich verhoudt tot artikel 1 Eerste Protocol (EP) van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Artikel 1 EP biedt bescherming tegen verstoring van het genot van de eigendom door de overheid. Dit artikel bepaalt onder welke voorwaarden een eigendomsinbreuk door de overheid gerechtvaardigd kan zijn. Dat is het geval als de inbreuk op het genot van de eigendom bij wet is voorzien en in het algemeen belang is. Besluiten, regels en maatregelen als bedoeld in artikel 15.1 moeten daaronder worden begrepen. Is dat het geval, dan gaat het Europese Hof voor de Rechten van de Mens na of er een «fair balance» is tussen het algemeen belang dat met de ingreep is gemoeid en de gevolgen die de ingreep voor een burger heeft. Daarbij is van belang of de ingreep was te voorzien en is ook van belang welke flankerende maatregelen de overheid heeft genomen om de nadelige gevolgen van de ingreep te verzachten. De

flankerende maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit een overgangstermijn, het bieden van een alternatief, het nemen van compenserende maatregelen of het toekennen van schadevergoeding. Het Hof maakt daarbij onderscheid tussen eigendomsontneming en regulering van eigendom. Naarmate de inbreuk op de eigendom of de gevolgen voor de benadeelde groter zijn, worden meer en ruimere maatregelen van de overheid verwacht. Bedacht moet worden dat de bekende rechtspraak van het Hof betrekking heeft op wat in de Nederlandse schadevergoedingspraktijk onder directe schade wordt verstaan. Voor zover artikel 1 EP van het EVRM rechtstreeks betrekking heeft op de vergoeding van indirecte schade, kan niet worden gezegd dat het opnemen van een wettelijk forfait in strijd komt met artikel 1 EP. Indirecte schade is het gevolg van een toestemming van de overheid die gevolgen heeft voor de waarde van de onroerende zaak, maar die het genot van de eigendom niet direct juridisch verstoort. Voor zover mogelijk, zal bij de toestemming die de overheid verleent, worden overwogen of flankerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het forfait van 5% betekent bovendien niet dat in het geheel geen indirecte schade vergoed wordt. Waardeverminderingen van meer dan 5% van het onroerend goed kunnen voor vergoeding in aanmerking komen.

Tweede en derde lid

Het tweede en derde lid voorzien in een anticumulatieregeling van het wettelijke forfait. Dit betekent dat het forfait onder bepaalde omstandigheden niet twee keer aan een benadeelde kan worden tegengeworpen. De anticumulatiebepalingen zijn, net als het wettelijke forfait zelf, alleen van toepassing op de waardevermindering van een onroerende zaak die ontstaat door ontwikkelingen in de omgeving van het perceel waarop de zaak is gelegen (indirecte schade).

Een activiteit die in de fysieke leefomgeving wordt verricht, kan onderhevig zijn aan verschillende overheidstoestemmingen die (vrijwel) gelijktijdig of kort na elkaar worden verleend en met elkaar samenhangen. Denk aan de bouw van een woning in de plaats van een verouderde bedrijfsloods, waarvoor een boom moet worden gekapt, en waaraan later een garage met uitweg wordt toegevoegd. Het staat de benadeelde vrij om dan afzonderlijke aanvragen om vergoeding van schade in te dienen. Hij kan echter ook een gebundelde aanvraag om schadevergoeding indienen, als hij te maken heeft met meerdere schadeveroorzakende besluiten die samenhangen en waarvoor hetzelfde bestuursorgaan bevoegd is om over elk van de aanvragen om schadevergoeding te beslissen. Als het bestuursorgaan geheel of gedeeltelijk onbevoegd is om op de aanvraag om schadevergoeding te beslissen, zal het de aanvraag (in zoverre) met toepassing van artikel 2:3, eerste lid, Awb doorzenden naar het bestuursorgaan dat wel bevoegd is te beslissen op de aanvraag. Bij het bepalen of sprake is van samenhang, spelen diverse factoren een rol. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan functionele samenhang, maar ook aan de geografische ligging van de ontwikkelingen waarop de besluiten betrekking hebben. De bouw van een zendmast op 500 meter afstand van een onroerende zaak en de bouw van een zorgcomplex daartegenover zullen bijvoorbeeld niet als samenhangend moeten worden beschouwd. Van geval tot geval zal bekeken moeten worden of op basis van de concrete feitelijke omstandigheden sprake is van samenhang.

Het tweede lid regelt de anticumulatie bij een gebundelde aanvraag. Met het bundelen kan de benadeelde de aanvragen opsparen en met één aanvraag duidelijkheid krijgen over de aanspraak op schadevergoeding. Ook aanvragen om vergoeding van schade die wordt veroorzaakt door

feitelijk handelen (in het kader van een in een omgevingsplan opgenomen vergunningvrije activiteit) en om vergoeding van schade door omgevingsvergunningen die daarmee samenhangen (bijvoorbeeld kappen, aanleg van uitwegen) kunnen in één aanvraag gebundeld worden. Tegelijkertijd wordt door het stellen van de voorwaarde van «samenhang» voorkomen dat het artikel van toepassing is op gevallen die niets met elkaar te maken hebben.

Het forfait wordt toegepast op de totale schade die voortvloeit uit de gebundelde aanvraag en de schadeveroorzakende besluiten waarop de aanvraag betrekking heeft. Dat voorkomt dat het forfait twee keer bij één ontwikkeling wordt toegepast, wat nadelig kan uitpakken voor de aanvrager. Voordelen van het bundelen van de aanvragen zijn daarnaast dat het aantal procedures wordt beperkt en dat het leidt tot een completer beeld van de totale schade. Dat nodigt de aanvrager uit om de schadevergoeding gebundeld aan te vragen en draagt bij aan een efficiënte afwikkeling van de mogelijke schadevergoeding. Voorwaarde is wel dat voor elk van de aanvragen om schadevergoeding hetzelfde bestuursorgaan bevoegd is om te beslissen.

Omdat de Omgevingswet de regeling voor nadeelcompensatie in de Awb tot uitgangspunt neemt, geldt voor titel 15.1 de termijn voor het indienen van de aanvraag zoals in artikel 4:131 Awb is opgenomen. Dit betekent dat een aanvraag om schadevergoeding na vijf jaar na het onherroepelijk worden van het schadeveroorzakende besluit, of tot vijf jaar (en in ieder geval na verloop van twintig jaar) na het bekend worden met de schade en het verantwoordelijke bestuursorgaan, kan worden afgewezen door het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan is niet verplicht tot het afwijzen van de aanvraag. Het is wel zo dat het aan een aanvrager om schadevergoeding is om zelf in de gaten te houden dat voor verschillende besluiten verschillende verjaringstermijnen kunnen gelden.

De aanvrager hoeft dus niet direct in actie te komen als het schadeveroorzakende besluit onherroepelijk wordt of als diegene bekend wordt met de schade. Hij kan eventueel eerst een ontwikkeling wat verder afwachten en daarna een gebundelde aanvraag om schadevergoeding indienen. Hij kan er echter ook voor kiezen om aparte aanvragen om schadevergoeding in te dienen. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als reeds een gebundelde aanvraag is ingediend en zich nadien alsnog een ander schadeveroorzakend besluit manifesteert. Het derde lid geeft het bevoegd gezag, op verzoek en ook ambtshalve, de mogelijkheid om het forfait buiten toepassing te laten als voor meerdere schadeveroorzakende besluiten na elkaar afzonderlijke aanvragen om vergoeding van vermindering van de waarde van dezelfde onroerende zaak worden ingediend en bij de beslissing op één van die aanvragen het forfait al is toegepast. Daarmee kan worden voorkomen dat bij opvolgende en met elkaar verweven schadeoorzaken, ingevolge het eerste lid, telkens het forfait van 5% op elke schadeoorzaak in mindering wordt gebracht. Gedacht kan worden aan een bedrijf dat stapsgewijs in de richting van andere bedrijven of nabijgelegen woningen uitbreidt waardoor de onroerende zaken steeds een deel in waarde verminderen. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling van een inbreidingslocatie waarbij op basis van particulier opdrachtgeverschap stapsgewijs vrijstaande woningen worden gebouwd die elk op zich bijdragen aan een vermindering van de waarde van een tegenover gelegen bestaande woning. In deze gevallen is het niet redelijk als het forfait herhaaldelijk wordt toegepast.

Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of het aan het derde lid toepassing geeft. Het ligt voor de hand dat het bevoegd gezag toepassing geeft aan deze bepaling als de na elkaar ingediende aanvragen om

schadevergoeding betrekking hebben op met elkaar samenhangende activiteiten, als bedoeld in het tweede lid. Het bevoegd gezag kan daarover beleidsregels vaststellen. De vraag of het bevoegd gezag terecht het eerste lid buiten toepassing heeft gelaten, kan aan de rechter worden voorgelegd bij een beroep in het kader van een beslissing op een aanvraag om schadevergoeding. Voor het afzonderlijk indienen van aanvragen om schadevergoeding en de bijbehorende mogelijkheid te vragen het forfait buiten toepassing te laten is alleen de verjaringstermijn van dat specifieke schadeveroorzakende besluit of de activiteit van belang. De termijn voor andere, eerdere besluiten of de activiteiten staat daar los van.

Vierde lid

Het vierde lid bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarbij geen aanspraak op vergoeding van schade bestaat vanwege het normale maatschappelijke risico. Dat zou bijvoorbeeld kunnen voor (bouw)activiteiten waarvoor op grond van geldende wet- en regelgeving op rijksniveau is bepaald dat deze vergunningvrij zijn op grond van het geldende artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Het gaat dan onder meer om dakkapellen aan de achterzijde, kozijn- en gevelwijzigingen, zonnepanelen, verkeersborden en vangrails. Met het bouwen van deze bouwwerken moet steeds rekening worden gehouden. Verder kan bij deze categorie vergunningvrije activiteiten worden aangenomen dat de aard en de omvang van de schade gering is. De delegatiegrondslag wordt begrensd door artikel 4:126, eerste lid, Awb, waarin het égalitébeginsel is vastgelegd. Op grond van het vierde lid kunnen daarom alleen gevallen worden aangewezen waarvan op voorhand zeker is dat de schade niet uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico (de abnormale last) en die niet kan leiden tot onevenredige gevolgen voor benadeelden ten opzichte van andere burgers.

Artikel 15.8 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Op grond van artikel 4:126, eerste lid, Awb wordt de vergoeding van schade toegekend door het bestuursorgaan dat in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak schade heeft veroorzaakt. Dat zou voor bijvoorbeeld het omgevingsplan betekenen dat de gemeenteraad de schade afwikkelt. De meeste schaderegelingen in de huidige wetten kennen de bevoegdheid tot schadevergoeding toe aan de Minister, het college van gedeputeerde staten, het dagelijks bestuur van het waterschap of het college van burgemeester en wethouders. In deze wetten is gekozen voor de uitvoerende bestuursorganen als bevoegd orgaan om schadevergoeding toe te kennen. De Omgevingswet kent in lijn hiermee de bevoegdheid om te beslissen op aanvragen om schadevergoeding toe aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, het college van gedeputeerde staten en aan de Minister. Deze bevoegdheidsverdeling sluit aan bij de Omgevingswet, waarbij uitvoerende bevoegdheden aan een van deze organen worden toegekend.

Tweede en derde lid

In het tweede lid wordt de bevoegdheid om te beslissen op aanvragen om schadevergoeding die voortvloeien uit besluiten ter uitvoering van een projectbesluit geattribueerd aan het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Hierdoor wordt afgeweken van artikel 4:126, eerste lid, Awb dat

uitgaat van toekenning van de schadevergoeding door het bestuursorgaan dat een besluit ter uitvoering van het projectbesluit heeft genomen. Vanwege de samenhang van de verschillende besluiten wordt bewerkstelligd dat alle met de uitvoering van een projectbesluit samenhangende aanvragen om schadevergoeding door één bestuursorgaan worden afgewikkeld. Uit een oogpunt van efficiëntie is dit wenselijk. Bovendien zorgt het artikel ervoor dat de burger die of het bedrijf dat schade lijdt als gevolg van een groot en complex project, bij één loket terecht kan voor de vergoeding van de schade. Dit maakt het oprichten van schadeschappen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen overbodig.

Een bestuursorgaan, en dus ook het orgaan dat het projectbesluit heeft genomen, kan de bevoegdheid om te beslissen op aanvragen om schadevergoeding overigens wel delegeren aan een ander bestuursorgaan, mits dat orgaan daarmee instemt. Hierin voorziet het derde lid. De delegatieregeling die in dat lid is opgenomen, is vergelijkbaar met de delegatieregelingen die zijn opgenomen in artikel 5.16 van de Omgevingswet en het in dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 4.13a van de Omgevingswet.

Vierde lid

Het vierde lid biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de toepassing van het derde lid. Daarbij moet worden gedacht aan regels van procedurele of administratieve aard.

Artikel 15.9 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Dit wetsvoorstel beoogt geen verandering aan te brengen in de bestaande praktijk dat bij een aanvraag om schadevergoeding als gevolg van een vergunning voor een archeologisch rijksmonument een schadebeoordelingscommissie wordt ingeschakeld. Ook wanneer niet de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maar het college van burgemeester en wethouders beslist op een aanvraag om vergoeding van schade, kan deze deskundigencommissie vanwege haar expertise worden ingeschakeld. Omdat een beslissing op een aanvraag om schadevergoeding haar grondslag vindt in artikel 4:126, eerste lid, Awb en dus niet in de Omgevingswet, is artikel 16.15, eerste lid, niet van toepassing op de beslissing op de aanvraag. Om die reden is een aparte grondslag opgenomen die regelt dat bij algemene maatregel van bestuur gevallen kunnen worden aangewezen waarbij een commissie in de gelegenheid wordt gesteld te adviseren over een aanvraag om schadevergoeding.

Tweede lid

Dit lid voorziet in een grondslag op basis waarvan niet alleen regels kunnen worden gesteld over de totstandkoming van de beslissing op aanvragen om schadevergoeding, maar ook over de wijze van beoordeling van de aanvraag om schadevergoeding. In dit wetsvoorstel is het toepassingsbereik van artikel 16.88, dat ook een grondslag biedt om regels te stellen over de totstandkoming van besluiten, niet uitgebreid naar beslissingen op aanvragen om schadevergoeding waarop afdeling 15.1 van toepassing is. Deze keuze komt de inzichtelijkheid wat betreft de relatie tussen de Omgevingswet en titel 4.5 Awb ten goede, omdat alle regels die een aanvulling of afwijking inhouden ten opzichte van titel 4.5 Awb in één afdeling van de Omgevingswet zijn opgenomen.

Artikel 15.10 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 15.10 bevat een wettelijke grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over het opnemen van informatieverplichtingen ten behoeve van nadeelcompensatie in omgevingsplannen, waterschapsverordeningen of omgevingsverordeningen, voor zover het gaat om vergunning- of meldingvrije activiteiten binnen het toepassingsbereik van de Omgevingswet.

In het algemeen deel van deze memorie van toelichting is reeds ingegaan op de aanleiding en achtergronden die noodzaken tot deze grondslag. Een initiatiefnemer verstrekt informatie aan het bevoegd gezag wat, waar en door wie dat wordt gedaan. Van deze informatie over een mogelijk schadeveroorzakende activiteit wordt door het bevoegd gezag kennisgegeven. Daardoor kunnen betrokkenen inzicht krijgen in de aard en omvang van een activiteit die wordt verricht en die mogelijk schade veroorzaakt.

In lijn met het uitgangspunt «decentraal, tenzij» wordt ervan uitgegaan dat de decentrale overheden zelf zullen borgen dat de procedure voor een aanvraag om schadevergoeding voldoende helder is, in geval van schade door vergunning- of meldingvrije activiteiten die mogelijk zijn op grond van een regel in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening.

Afdeling 15.2 (nieuw) Omgevingswet (schade bij gedoogplichten)

Artikel 15.11 (nieuw) Omgevingswet

De initiatiefnemer moet de schadevergoeding betalen, waarop een recht bestaat op basis van deze afdeling. De initiatiefnemer is degene onder wiens verantwoordelijkheid een activiteit wordt verricht of een werk van algemeen belang wordt aangelegd, in stand gehouden, gewijzigd, verplaatst, uitgevoerd of opgeruimd. Dit kan bijvoorbeeld de in een wettelijke gedoogplicht bedoelde beheerder zijn (zie bijvoorbeeld 10.2, eerste lid, onder a) of in het geval van een gedoogplichtbeschikking; de in de gedoogplichtbeschikking genoemde initiatiefnemer (zie in deze zin ook de toelichting op artikel 10.1 van de Omgevingswet, Kamerstukken 33 962, nr. 3 p. 519).

Bij een wettelijke gedoogplicht bepaalt de wet al welke activiteit onder de gedoogplicht valt. Het is daarom in die gevallen steeds de initiatiefnemer van de desbetreffende schadeveroorzakende activiteit die schadeplichtig is.

Bij een gedoogplicht die wordt opgelegd bij beschikking kan de initiatiefnemer degene zijn die de beschikking heeft opgelegd, namelijk als dat bestuursorgaan ook zelf de initiatiefnemer is. Maar veelal zal het degene zijn die de gedoogplichtbeschikking heeft aangevraagd. In beide situaties zal uit de gedoogplichtbeschikking blijken ten behoeve van wie, de initiatiefnemer, de gedoogplichtbeschikking is opgelegd. Dat die laatste schadeplichtig is in plaats van degene die de beschikking oplegt, is noodzakelijk om te voorkomen dat de initiatiefnemer wel profijt heeft van de gedoogplicht, maar niet de financiële gevolgen ervan hoeft te dragen.

Artikel 15.12 (nieuw) Omgevingswet

Het eerste lid regelt de reikwijdte van de schadevergoeding vanwege wettelijke gedoogplichten. Voor wettelijke gedoogplichten geldt dat de schade wordt vergoed op basis van het egalitébeginsel en in aansluiting

op titel 4.5 Awb. Het tweede lid regelt wat tot schade bij wateroverlast of overstromingen wordt gerekend. Dit lid komt overeen met artikel 7.15 Waterwet.

Het derde lid regelt dat enkele bepalingen uit de Awb en uit afdeling 15.1 van overeenkomstige toepassing zijn op de schadevergoeding voor wettelijke gedoogplichten. Dit betekent dat voor die schadevergoeding van belang is dat:

a. schade voor rekening van de rechthebbende blijft in de in artikel 4:126, tweede lid, Awb genoemde gevallen. Waarbij geldt dat volgens artikel 15.5, onder c, het risico van het ontstaan van de schade niet is aanvaard als de schade bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.
b. op basis van artikel 4:126, derde lid, Awb eventueel voordeel mag worden verrekend.
c. redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade of ter zake van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand of andere deskundige bijstand bij de vaststelling van de schade op basis van artikel 4:129, onder a en b, Awb voor vergoeding in aanmerking komt, en
d. dat de schade volgens artikel 15.2 geen immateriële schade betreft.

In het vierde lid wordt artikel 10.3, derde lid, uitgesloten van de schadevergoedingsregeling voor wettelijke gedoogplichten. Op die gedoogplicht is de schadevergoedingsregeling van artikel 15.13 van toepassing. Zie hierover ook paragraaf 2.1.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Wat betreft de schadevergoeding voor de gedoogplicht voor mijnbouwwerken is ten slotte relevant dat naast de in deze afdeling geregelde schadevergoeding, er ook sprake kan zijn van een gebruiksvergoeding op basis van artikel 4 van de Mijnbouwwet. Hoewel in het minnelijk traject een gebruiksvergoeding (retributie) onderdeel *kan* zijn van een overeenkomst tot vestiging van een recht van opstal, is er van een gebruiksvergoeding geen sprake bij de vergoeding van schade als gevolg van een gedoogplicht op basis van de Omgevingswet. Er is weliswaar in de consultatie geopperd om een gebruiksvergoeding voor te schrijven voor alle gedoogplichten, maar daarvoor ziet de regering geen aanleiding, omdat het recht op schadevergoeding bij de gedoogplichten die bij beschikking worden opgelegd, een volledige vergoeding van schade omvat. Mocht er sprake zijn van objectiveerbaar jaarlijks optredende schade als gevolg van een gedoogplicht dan kan die schade in de schadevergoeding worden meegenomen. Voor zover dat nog niet is gedaan, kan die schadevergoeding worden gevorderd telkens als de schade zich voordoet. Er bestaat verder geen aanleiding om in een situatie waarin alle schade wordt vergoed, daarbovenop een extra vergoeding toe te kennen die geen verband houdt met schade. Bij de gedoogplichten van rechtswege is er naar de aard geen aanleiding om een gebruiksvergoeding voor te schrijven, onder meer vanwege het doorgaans eenmalige karakter van de te gedogen handeling.

Artikel 15.13 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

In dit artikel wordt aangesloten bij de formulering van de schadeloosstelling zoals opgenomen in artikel 40 onteigeningswet.

Het overgrote deel van de gedoogplichten dat is opgenomen in hoofdstuk 10 heeft als herkomst de Belemmeringenwet Privaatrecht. Voor het merendeel van de overige gedoogplichten geldt dat de schadevergoedingsregeling eveneens uitging van volledige schadevergoeding (schadeloosstelling). Een beperkt aantal gedoogplichten kent onder de huidige wetgeving een ander regime. Daarvoor wordt niet een volledige schadevergoeding geboden, maar een vergoeding naar redelijkheid. Dat geldt voor schade vanwege de gedoogplichten op basis van de Ontgrondingenwet en de Monumentenwet 1988; in de Omgevingswet opgenomen in artikel 10.16 respectievelijk 10.19. Om een zelfde lijn te trekken in de wijze waarop schade aan gedoogplichten bij beschikking wordt vergoed, wordt voorgesteld om voor die laatste gedoogplichten ook volledige schadeloosstelling open te stellen. De financiële gevolgen hiervan zijn naar verwachting laag omdat deze gedoogplichten sporadisch worden toegepast.

De rechter heeft een aantal maal uitspraak gedaan over de reikwijdte van de schadevergoedingsplicht van de BP. Die uitleg blijft van belang voor het schadeloosstellingsrecht onder de Omgevingswet voor de gedoogplichten bedoeld in artikel 15.13 omdat het systeem van die gedoogplichten vergelijkbaar is met het systeem van de Belemmeringenwet Privaatrecht (hierna: BP).

Zo voorziet de BP in een financiële compensatie die wat karakter en resultaat betreft vergelijkbaar is met een door de Onteigeningswet verzekerde schadeloosstelling.[111] Onder beide wetten wordt schade volledig vergoed.[112] Daarom wordt in dit artikel aangesloten bij de formulering van artikel 40 Onteigeningswet. Dat betekent niet dat de systematiek van de berekening van de schadeloosstelling bij onteigening op gedoogplichten van toepassing is.[113] Dat volgt niet uit de BP noch uit de Omgevingswet. Tussen schadeloosstelling bij gedoogplichten en onteigening bestaat er een kenmerkend verschil wat betreft het moment van bepalen van de schade. In tegenstelling tot onteigening, waarbij de eigendom overgaat en de schade eenmalig is, kan bij een gedoogplicht ook in de toekomst schade worden geleden. De aard van de gedoogplicht brengt daarom mee dat ook schade die zich eerst in de toekomst openbaart en die het rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van de gedoogplicht, dan voor schadeloosstelling in aanmerking komt. Daarnaast speelt het besluit ter uitvoering waarvan een gedoogplicht wordt opgelegd geen rol bij de schadeloosstelling omdat de vergoeding van eventuele schade die daaruit voortvloeit, plaatsvindt op grond van afdeling 15.1 van deze wet[114]. In deze paragraaf gaat het bij schade dus om schade die het rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van de gedoogplicht. Door de Hoge Raad[115] is aan de hand van de totstandkomingsgeschiedenis van de BP uitgemaakt dat schade zowel kan blijken bij de totstandkoming van het te gedogen werk als gedurende de tijd waarin dat werk in stand blijft. De vergoeding van die schade kan dan ook gevorderd steeds wanneer de schade blijkt. De zinsnede «behoudens het recht op schadevergoeding» betekent niet dat «al de aantasting van het recht van de rechthebbende als gevolg van de door hem opgelegde verplichting den aanleg en de instandhouding van het werk te gedogen op zichzelf een aanspraak op vergoeding zoude scheppen, doch de strekking daarvan slechts deze is dat, voor zover als gevolg van een aanleg of instand-

---

[111] ECLI:NL:GHSHE:2009:4224
[112] HR 2 februari 1979, NJ 1979, 384
[113] Zie ook: ECLI:NL:GHDHA:2018:22
[114] Zie ook: ECLI:NL:GHDHA:2018:22.
[115] HR: 6 december 1963, NJ 1965, 56.

houding van het werk van een concrete schade blijkt, van die gebleken schade de vergoeding kan worden gevorderd».

Schade kan gedurende de gehele periode van instandhouding blijken en worden gevorderd. Het schadevergoedingsstelsel van de BP biedt de mogelijkheid «dat wanneer bij het instellen van een vordering tot schadevergoeding ingevolge deze wet beroep wordt gedaan op schadefactoren waarvan wegens haar verband met toekomstige onzekere gebeurtenissen de betekenis nog niet met voldoende duidelijkheid kan worden bepaald, de rechter zijn beslissing wat dat betreft uitstelt en de schade in zover dus eerst voor vergoeding in aanmerking doet komen wanneer daaromtrent meer zekerheid verkregen is». Dit laatste is in 1979 door de Hoge Raad bevestigd[116] ().

De reikwijdte van de schadevergoeding is breed, aldus het Gerechtshof 's-Hertogenbosch[117]: «de financiële gevolgen van de beperkingen in de gebruiksmogelijkheden van de eigendommen alsmede het woongenot van verzoeker tot uitdrukking zullen moeten komen in de hoogte van de aan hem toe te kennen schadevergoeding».

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State overwoog in haar uitspraak van 14 juli 2004[118] dat «Gelet op het bepaalde in artikel 14 BP heeft de rechtbank met juistheid geoordeeld dat ten aanzien van de vaststelling van de schadevergoeding de rechter competent is. Daaronder is tevens begrepen vergoeding van alle huidige en – in tegenstelling tot bij onteigening – nog in de toekomst opkomende schade, waaronder ook de schade die voortvloeit uit verminderde exploitatieve bruikbaarheid van de gronden als gevolg van de aanleg en instandhouding van de werken, en ook door appellant gestelde toekomstige schade in verband met feitelijke onverkoopbaarheid van de gronden, alsmede milieuschade.»

Ook waardevermindering van de desbetreffende onroerende zaak komt in beginsel voor schadevergoeding in aanmerking. In 1970 heeft de Hoge Raad[119] uitgemaakt dat: «indien de rechthebbende op een onroerend goed door aanleg en instandhouding van een werk als bedoeld in de Belemmeringenwet Privaatrecht een schade lijdt in de waardevermindering van het goed, deze schade volledig moet worden vergoed». In 1979[120] bevestigt de Hoge Raad dit in een zaak waarin waardevermindering van een onroerend goed werd uitgesloten van vergoeding: «In de in art. 1 der wet voorkomende woorden «behoudens schadevergoeding» is geen beperking van het recht op schadevergoeding gelegen, en uit de geschiedenis van de wet blijkt, dat is gedacht aan een recht op volledige schadevergoeding. De opvatting dat de in waardevermindering gelegen schade op zichzelf niet voor vergoeding in aanmerking komt, vindt derhalve in de wet geen steun. Aan het recht op vergoeding van deze schade staat niet in de weg, dat de omvang ervan in geschil is.» Ten slotte is ook in het arrest van het Gerechtshof Arnhem van 13 april 2010[121] bevestigd dat waardevermindering voor schadevergoeding in aanmerking kan komen.

---

[116] HR: 2 februari 1979, NJ 1979, 384.
[117] ECLI:NL:GHSHE:2003:AM3092.
[118] ECLI:NL:RVS:2004:AQ1103.
[119] HR: 22 mei 1970, NJ 1970, 368.
[120] HR: 2 februari 1979, NJ 1979, 384.
[121] ECLI:NL:GHARN:2010:BM1190.

Artikel 15.14 (nieuw) Omgevingswet

Hoewel de schadevergoeding doorgaans na oplegging van de gedoogplicht minnelijk wordt geregeld en een gang naar de rechter hierover zelden wordt gemaakt, is het niet uit te sluiten dat er een geschil over de uit te keren schadevergoeding kan ontstaan. Dit artikel regelt de toegang tot de rechter. In voorkomende gevallen kan een geschil aan de burgerlijke rechter worden voorgelegd.

In het kader van de totstandkoming van dit wetsvoorstel is aandacht besteed aan de vraag of de rechterlijke beslissing over de schadevergoeding bij de burgerlijke rechter moet blijven of dat de bestuursrechter in de rede ligt. In het MDW-rapport buisleidingenconcessies is de aanbeveling gedaan de keuze tussen de burgerlijke rechter of de bestuursrechter als bevoegde rechterlijke instantie bij besluiten over schadevergoeding te laten afhangen van de uitkomsten van het MDW-project Evaluatie onteigeningswet. Het kabinet heeft met deze aanbeveling ingestemd (Kamerstukken II 2001/2002, 24 036, nr. 241). Uiteindelijk is voor de herziening van de onteigeningswet gekozen voor een aparte civielrechtelijke procedure voor het vaststellen van de schadevergoeding, naast de bestuursrechtelijke procedure over het onteigeningsbesluit (Kamerstukken II 2000/2001, 24 036, nr. 174). Dat uitgangspunt wordt voortgezet onder de Omgevingswet. Het voornemen is dat in de onteigeningsregeling zoals die via de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet wordt opgenomen in de Omgevingswet de burgerlijke rechter bevoegd is voor het vaststellen van de schadeloosstelling (Kamerstukken II 2015/2016, 27 581, nr. 53). In aansluiting op die keuze, en in lijn met de huidige situatie bij de gedoogplichten op basis van de BP, is voor de vaststelling van de schadeloosstelling bij gedoogplichten het voornemen dat de burgerlijke rechter bevoegd is.

Zodra op een onroerende zaak een gedoogplicht rust, kunnen zich als gevolg daarvan steeds nieuwe schadeveroorzakende gebeurtenissen voordoen. De rechter die beslist op een beroep over een gedoogplichtbeschikking kan de schadevergoeding dus niet «in een keer» mee nemen bij zijn uitspraak. En overigens hoeft tegen de gedoogplichtbeschikking ook geen beroep te zijn ingesteld, terwijl wel een geschil bestaat over de schadevergoeding. Daarnaast is de initiatiefnemer degene die aangesproken wordt voor schadevergoeding, en die is lang niet altijd een bestuursorgaan. Dit maakt dat het toedelen van dit soort zaken aan de bestuursrechter niet mogelijk is voor die gevallen. Op grond van deze overwegingen, het voornoemde kabinetsstandpunt en de voorgenomen keuze om bij onteigening ook de burgerlijke rechter bevoegd te laten blijven om de schadeloosstelling vast te stellen, worden daarom vorderingen tot vergoeding van schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg zijn van een gedoogplicht ter beoordeling aan de civiele rechter gelaten. Hiermee wordt een exclusieve en eenduidige regeling gegeven voor de behandeling van vorderingen tot schadevergoeding bij gedoogplichten.

Artikel 15.15 (nieuw) Omgevingswet

In dit artikel worden twee specifieke zaken geregeld voor schade vanwege grondwateronttrekkingen en infiltraties als bedoeld in artikel 10.3, derde lid.

Het eerste lid regelt dat de rechthebbende die schade lijdt aan gedeputeerde staten een verzoek kan doen om een onderzoek naar de schade in te stellen.

Het tweede lid regelt dat als er meerdere onttrekkingen zijn en het onderzoek geen uitsluitsel geeft over de schadeveroorzaker op verzoek van de rechthebbende gedeputeerde staten een schadevergoeding uitkeren aan die rechthebbende. De rechthebbende is dan wel gehouden om zijn vorderingsrechten ten aanzien van die schade over te dragen aan de provincie zodat de provincie, als op enig moment wel duidelijk wordt wie de schadeveroorzaker is, de schade op diegene kan verhalen.

In de huidige praktijk op basis van artikel 7.19 van de Waterwet wordt voor de bepaling van de omvang van de schadevergoeding gebruik gemaakt van de door provincies ingestelde Adviescommissie Schade Grondwater. Die praktijk kan ook onder de Omgevingswet worden voortgezet.

Onderdeel ET (artikel 16.1 Omgevingswet)

Deze bepaling wordt met het oog op het gebruik van de landelijke voorziening van het digitaal stelsel, op een aantal punten aangevuld.

Voorzien wordt dat bij algemene maatregel van bestuur ook andere informatieverplichtingen dan een melding en andere berichten worden geregeld. Om die reden ziet het artikel nu ook op het elektronisch verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding, en het indienen van andere berichten, voor zover dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald.

Voor de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen aanvragen om een besluit en meldingen, moet, als gekozen wordt voor de elektronische weg of als bij die maatregel de elektronische weg verplicht is gesteld, gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. In de andere gevallen, waar het betreft andere informatieverplichtingen of andere berichten, zal in de maatregel van bestuur waarbij deze worden ingesteld, worden bezien of daarvoor een digitale voorziening wordt aangewezen. Dit maakt het mogelijk om aan te sluiten bij bestaande wijzen van gegevensverstrekking in plaats van in alle gevallen het gebruik van de landelijke voorziening van het digitaal stelsel voor te schrijven. Ook in die gevallen geldt dat als bij die maatregel een landelijke elektronische weg is bepaald, geen andere elektronische weg kan worden gebruikt.

Dit artikel staat er niet aan in de weg dat bijvoorbeeld marktpartijen eigen toepassingen ontwikkelen die aansluiten op de open standaarden voor uitwisseling met het de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Het digitaal stelsel is een open stelsel. Dat betekent dat het stelsel waar dat kan en mag, functionaliteit en informatie vrij beschikbaar stelt aan derden voor gebruik in hun eigen, al dan niet commerciële toepassingen. Zo kan bijvoorbeeld een vergunningaanvraag bij de landelijke voorziening worden ingediend via een door een marktpartij ingericht loket of ander informatiesysteem dat op de landelijke voorziening is aangesloten. Op die wijze wordt nog steeds voldaan aan de eis van indiening via de landelijke voorziening.

Onderdeel EU (artikel 16.2, 16.3 en 16.4 Omgevingswet)

Artikel 16.2 Omgevingswet

Deze bepaling vervalt. Zoals in het algemeen deel van deze memorie van toelichting al is toegelicht zal voor de informatievoorziening via het digitaal stelsel, de (informatie uit) besluiten en andere rechtsfiguren die beschikbaar zijn in de digitale voorziening voor officiële publicaties,

worden (her)gebruikt. Krachtens de Bekendmakingswet zullen nieuwe publicatiestandaarden worden vastgesteld die rekening houden met het beoogde (her)gebruik in het digitaal stelsel. Daarom is het niet meer nodig om in 16.2 grondslagen te regelen om eisen aan (de vorm en structuur van) die besluiten en rechtsfiguren te kunnen stellen.

Artikelen 16.3 en 16.4 Omgevingswet

Het eerste lid van artikel 16.3 regelt de verplichte beschikbaarstelling van omgevingsdocumenten aan een in artikel 16.4 genoemde landelijke voorziening, in de huidige praktijk bekend onder de naam «www.ruimtelijkeplannen.nl». Deze bepaling kan vervallen, omdat geen specifieke regeling meer wordt voorzien voor omgevingsdocumenten.

Het tweede lid kan vervallen, omdat geen specifieke kennisgevings- of bekendmakingsverplichtingen worden voorzien die regeling op het niveau van algemene maatregel

De in artikel 16.4 opgenomen regeling voor een landelijke voorziening voor het indienen van aanvragen en het doen van meldingen als bedoeld in artikel 16.1, in de praktijk voor de inwerkingtreding van deze wet bekend als «Omgevingsloket Online», kan vervallen gelet op de regeling in afdeling 20.5. Deze functionaliteit komt beschikbaar in de landelijke voorziening die onderdeel is van het digitaal stelsel. Onderdelen van dit artikel zijn verwerkt in afdeling 20.5.

Onderdeel EV (artikel 16.7, eerste lid, Omgevingswet)

In artikel 16.7, eerste lid, onder b, wordt «een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» vervangen door: een wateractiviteit. Dit is een technische wijziging die samenhangt met de wijziging van artikel 5.7, derde lid (zie de toelichting op dat artikel).

Onderdeel EW (artikel 16.8, eerste lid, Omgevingswet)

Het eerste lid is aangepast in verband met het actus contrarius-beginsel. Voor de verdere toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdelen EX, EY en EZ (opschrift paragraaf 16.2.2 en de artikelen 16.12, eerste en tweede lid, 16.13, tweede lid, en 16.14, eerste lid, Omgevingswet)

In deze onderdelen wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit. Dit zijn technische wijzigingen die samenhangen met de wijziging van artikel 5.7, derde lid (zie de toelichting op dat artikel).

Onderdeel EY (artikel 16.13, eerste lid, Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om aan de opsomming van gedeputeerde staten van dit artikel toe te voegen: Onze Minister die het aangaat. Bij de totstandkoming van dit artikel is er per abuis van uitgegaan dat alleen de Minister van Infrastructuur en Milieu (thans de Minister van Infrastructuur en Waterstaat) bevoegd gezag zou kunnen zijn om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als in dit artikellid bedoeld. Dit kan echter ook een andere Minister zijn. Zie in dat verband de artikelen 5.11 en 5.12, waarin de grondslag om in het Omgevingsbesluit een Minister als bevoegd gezag voor een aanvraag om een omgevingsvergunning aan te wijzen niet is beperkt tot de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Bij milieubelas-

tende activiteiten zal het bijvoorbeeld ook kunnen gaan om de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Om die reden wordt in het eerste lid van aritkel 16.13 «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat».

Onderdelen FA, FB en HH (artikelen 16.15, 16.15a (nieuw) en 17.9 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om de artikelen 16.15 en 17.9 te wijzigen en in verband daarmee een nieuw artikel 16.15a aan de Omgevingswet toe te voegen. De voorgestelde wijzigingen moeten in onderlinge samenhang worden bezien. Hierna zal op die wijzigingen aan de hand van een onderverdeling in tussenkopjes nader worden ingegaan.

Artikelen 16.15, vierde lid, en 16.15a (nieuw) Omgevingswet

Artikel 16.15, vierde lid, bepaalt welke adviseurs op grond van het eerste lid in ieder geval als adviseurs zullen worden aangewezen. Gebleken is dat het vierde lid op twee onderdelen aanvulling behoeft. In verband hiermee wordt voorgesteld om artikel 16.15, vierde lid, vorm te geven als een afzonderlijk artikel 16.15a (nieuw).

In de eerste plaats moet de benodigde wettelijke grondslag worden gecreëerd voor de gemeenteraad om gevallen aan te wijzen waarin zij gebruik wenst te maken van haar adviesrecht bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dat adviesrecht is er alleen als sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Voor een nadere toelichting op dit nieuwe begrip wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Het gaat hier om omgevingsplanactiviteiten waarvoor de omgevingsvergunning niet kan worden verleend met toepassing van daarvoor in het omgevingsplan zelf opgenomen regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning (voor de inhoud van die regels is de gemeenteraad immers zelf verantwoordelijk bij het vaststellen van het omgevingsplan), maar gebruik moet worden gemaakt van het «buitenplanse» criterium «evenwichtige toedeling van functies van locaties», zoals voorgeschreven in de bij dit wetsvoorstel voorgestelde tekst voor artikel 5.21, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet. Dit betreft de wijzigingen die betrekking hebben op artikel 16.15a, onder b.

De tweede achtergrond van deze wijzigingen houdt verband met artikel 17.9. Dit artikel, dat betrekking heeft op de gemeentelijke adviescommissie ten aanzien van in ieder geval rijksmonumentenactiviteiten voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft, is bij amendement gewijzigd.[122] Nadien is gebleken dat een deel van het artikel – dit betreft zowel een oorspronkelijk deel als een geamendeerd deel –, feitelijk thuis hoort in de algemene regeling voor advies in artikel 16.15. Het betreft hier namelijk adviestaken van de commissie over op aanvraag te nemen besluiten op grond van de Omgevingswet, waarbij de commissie een voorbeeld is van een «andere instantie» als bedoeld in artikel 16.15, eerste lid. Om die reden zijn deze adviestaken in dit wetsvoorstel uit artikel 17.9, tweede en derde lid, overgeheveld naar artikel 16.15a, onder c, en in lijn gebracht met de systematiek van de toedeling van een adviesrecht onder de Omgevingswet en de voorziene uitwerking daarvan – via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet – in het Omgevingsbesluit. Hierbij wordt in artikel 16.15a, onder c, onder 1°, ook het onderwerp waarover het adviesrecht van de commissie zich in ieder geval zal uitstrekken – in de huidige tekst van

[122] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 80.

artikel 17.9, eerste lid, omschreven als – aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, *voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft* – gewijzigd in een «positieve» formulering, te weten: een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit *met betrekking tot een monument*. Dit is een rijksmonumentenactiviteit waarbij het rijksmonument of het voorbeschermd rijksmonument een monument is. Onder «monument» dient te worden verstaan een monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet. Deze wijziging verduidelijkt de taken van de commissie en is ook in lijn met de wijze waarop elders in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving het onderwerp van de rijksmonumentenactiviteit nader wordt ingekaderd als dat voor de desbetreffende bepaling van belang is. Zie bijvoorbeeld de in artikel 5.11, eerste lid, onder b (nieuw), van de Omgevingswet voorgestelde wijziging. Met deze wijziging in de omschrijving van de primaire taak van de commissie, die ook wordt aangebracht in de opdracht aan de gemeenteraad in artikel 17.9, eerste lid, van de Omgevingswet om de commissie in te stellen, wijzigt er materieel dus niets. Gelet op de specifieke verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het beleid met betrekking tot archeologische rijksmonumenten, zou een taak van de commissie bij de advisering over rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot deze archeologische monumenten niet passend zijn. Overigens hebben het college van burgemeester en wethouders en de commissie in deze gevallen ook in het huidige stelsel geen adviesrecht. Beide hiervoor genoemde wijzigingen ten aanzien van de gemeenteraad en de gemeentelijke adviescommissie, bedoeld in artikel 17.9, betreffen situaties waarin het gaat om adviseurs waarvan het wenselijk is op wetsniveau tot uitdrukking te brengen dat die in ieder geval als adviseurs zullen worden aangewezen in het Omgevingsbesluit. Dit zou leiden tot een aanzienlijke uitbreiding van artikel 16.15, vierde lid, waarin de verplicht aan te wijzen adviseurs zijn benoemd. Met het oog op de leesbaarheid wordt daarom voorgesteld dit in een afzonderlijk artikel, het nieuwe artikel 16.15a, te regelen.

Ook in de al bestaande onderdelen van artikel 16.15, vierde lid (artikel 16.15a (nieuw)) wordt voorgesteld om een aantal wijzigingen aan te brengen. Met betrekking tot onderdeel a wordt verduidelijkt dat een bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid op de aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen met toepassing van de flexibiliteitsregeling in artikel 5.16 van de Omgevingswet heeft overgedragen aan een ander bestuursorgaan, alleen als adviseur zal worden aangewezen voor zover de aanvraag betrekking heeft op de activiteit of activiteiten die bepalend zijn geweest voor de aanwijzing van dat bestuursorgaan als bevoegd gezag. Welke activiteit of activiteiten dit zijn, volgt uit de aanwijzing van bevoegd gezag zoals opgenomen in de artikelen 5.8 tot en met 5.12 van de Omgevingswet, in samenhang met de nadere uitwerking daarvan in het Omgevingsbesluit. Zonder de voorgestelde verduidelijking zou het misverstand kunnen ontstaan dat het oorspronkelijk bevoegd gezag ook adviseur is over de aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover die betrekking heeft op een activiteit of activiteiten waarvoor hij zelf, ware hij bevoegd gezag gebleven, ook adviseurs in de gelegenheid had moeten stellen advies te geven. Een ongewenste stapeling van adviesrechten zou hiervan het gevolg zijn, omdat de adviesrechten van die andere adviseurs onverkort van toepassing blijven als toepassing is gegeven aan de flexibiliteitsregeling.

Met betrekking tot artikel 16.15, vierde lid, onder b (verplichte aanwijzing gedeputeerde staten als adviseur bij omgevingsplanactiviteiten, artikel 16.15a, onder d (nieuw)), worden de volgende wijzigingen voorgesteld. Voor de nadere omschrijving van de omgevingsplanactiviteiten waarvoor

gedeputeerde staten als adviseur zullen worden aangewezen wordt niet langer aansluiting gezocht bij het criterium dat het moet gaan om omgevingsplanactiviteiten waarbij wordt afgeweken van regels als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, maar wordt het criterium gehanteerd dat het moet gaan om buitenplanse omgevingsplan-activiteiten. Zoals hiervoor al opgemerkt bij het adviesrecht voor de gemeenteraad, zijn dat omgevingsplanactiviteiten waarvoor de omgevingsvergunning niet kan worden verleend met toepassing van daarvoor in het omgevingsplan zelf gestelde regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning maar gebruik moet worden gemaakt van het «buitenplanse» criterium «evenwichtige toedeling van functies van locaties». Dit is voorgeschreven in de bij dit wetsvoorstel voorgestelde tekst voor artikel 5.21, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet. Hieraan ligt ten grondslag dat naar huidig recht de zogeheten reactieve aanwijzingsbevoegdheid van de provincie bij planologische afwijkvergunningen (zie artikel 3.13 Wabo), waarvan het adviesrecht in artikel 16.15, vierde lid, in samenhang met de daarbij op grond van artikel 16.16 toe te kennen instemmingsbevoegdheid de voortzetting is, ook uitsluitend betrekking heeft op «buitenplanse» afwijkvergunningen. Op «binnenplanse» omgevingsvergunningstelsels heeft de provincie zowel via haar bevoegdheid om instructieregels voor omgevingsplannen te stellen als met de haar in artikel 16.21 toegekende reactieve interventiebevoegdheid ten aanzien van omgevingsplannen (als voortzetting van de reactieve aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van bestemmingsplannen naar huidig recht) voldoende mogelijkheden om haar belangen te waarborgen. Zie verder wat hierover is opgemerkt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.21 en in paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Artikel 16.15, eerste en tweede lid, Omgevingswet

De voorgestelde wijzigingen van artikel 16.15, eerste lid, houden in de eerste plaats in dat ook adviseurs kunnen worden aangewezen als het betreft advies aan een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag. Dit is voor beide hiervoor in artikel 16.15a nieuw te regelen situaties – advies door de gemeenteraad en door de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9 – van belang. Zowel de gemeenteraad als de commissie adviseert namelijk, gelet op hun positionering binnen de gemeente, uitsluitend aan het college van burgemeester en wethouders en niet aan een ander bestuursorgaan als dat bevoegd gezag is. Het college zal niet altijd bevoegd gezag zijn bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, omgevingsplanactiviteit, of een rijksmonumente-nactiviteit met betrekking tot een monument. Het voornemen is echter wel om het college in het Omgevingsbesluit voor dergelijke aanvragen, in de situatie dat het geen bevoegd gezag is, altijd een adviesrecht toe te kennen. Dat brengt mee dat de gemeenteraad en de commissie in een dergelijk geval aan hun rol binnen de gemeente vorm kunnen geven door dan het college in zijn rol van adviseur te adviseren. Het voornemen is om dit in het Omgevingsbesluit op deze wijze te regelen, maar hiervoor is wel de bij deze wijziging voorgestelde grondslag in artikel 16.15, eerste lid, vereist.

Verder wordt voorgesteld om in artikel 16.15, eerste lid, de grondslag te laten vervallen om bij algemene maatregel van bestuur wettelijke adviseurs aan te wijzen die advies uitbrengen over het ontwerp van het besluit op de aanvraag. Achtergrond hiervan is in de eerste plaats een praktische: er is gebleken dat aan deze delegatiegrondslag bij de aanwijzing van wettelijk adviseurs in het Omgevingsbesluit geen behoefte bestaat. Daarnaast past het laten vervallen van deze grondslag goed in de systematiek van de in de Omgevingswet opgenomen regeling voor advies

met instemming, die ervan uitgaat dat wettelijk adviseurs zo vroeg mogelijk in de procedure worden betrokken. Het (beperkt) aantal wettelijk adviseurs dat naar huidig recht nog over een adviesrecht over het ontwerpbesluit beschikt – de inspecteur op grond van artikel 6.3, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht en de hiervoor al genoemde gemeentelijke adviescommissie op grond van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 – geeft daarom ook juist de voorkeur aan een wettelijk adviesrecht over de aanvraag in plaats van over het ontwerpbesluit.

In het verlengde van deze wijziging wordt voorgesteld om in artikel 16.15, tweede lid, de grondslag om bij een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening wettelijk adviseurs over het ontwerpbesluit aan te wijzen, te laten vervallen.

Artikel 17.9 Omgevingswet

De wijzigingen van artikel 17.9 behelzen in de eerste plaats de wijziging van de formulering van het onderwerp waarover de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in het eerste lid in ieder geval tot taak heeft te adviseren. Deze wijziging is hierboven bij de toelichting op het nieuw voorgestelde artikel 16.15a al toegelicht. Verder betreffen de wijzigingen het laten vervallen van het tweede lid, en het derde lid, onder a, omdat de daarin geregelde adviestaken, met inachtneming van de systematiek van de toedeling van advies onder de Omgevingswet en de voorziene uitwerking daarvan in het Omgevingsbesluit, zijn overgeheveld naar artikel 16.15a, onder c. Artikel 17.9, derde lid, onder b, is daarbij niet meegenomen omdat deze adviestaak van de commissie – advies over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving – niet een besluit op aanvraag betreft. Artikel 16.15 ziet juist alleen op besluiten op aanvraag.

Onderdeel FC (artikel 16.16, eerste lid, Omgevingswet)

De in dit artikel voorgestelde wijziging betreft in de eerste plaats de vervanging van «besluit» door «beslissing». Hiermee wordt dit artikel in lijn gebracht met de in de Awb gehanteerde terminologie. Ook wordt dit artikel nu in lijn gebracht met de artikelen 5.41 en 18.3 van de Omgevingswet, waarin in dezelfde context al wordt gesproken over «beslissing» in plaats van «besluit».

Verder wordt voorgesteld om aan artikel 16.16, eerste lid, een tweede zin toe te voegen. Deze zin maakt het mogelijk om in het Omgevingsbesluit bij de aanwijzing van gevallen waarin de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming behoeft, te kunnen bepalen dat dit alleen geldt voor een positieve beslissing op de aanvraag. Bij de uitwerking van de bepalingen over instemming is gebleken dat aan deze mogelijkheid tot differentiatie behoefte bestaat. Het merendeel van de gevallen waarin een instemmingsrecht zal worden toegekend, zijn gevallen waarin een bestuursorgaan voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bepaalde activiteit als bevoegd gezag is aangewezen, maar voor een meervoudige aanvraag die mede betrekking heeft op die activiteit niet. In een dergelijk geval krijgt dat bestuursorgaan voor de meervoudige aanvraag voor zover het betreft «zijn activiteit» een instemmingsrecht, zowel bij een voorgenomen beslissing tot verlening als tot weigering van de omgevingsvergunning voor die activiteit. Het voornemen is echter ook om in sommige gevallen een instemmingsrecht toe te kennen in verband met door het betreffende bestuursorgaan te borgen belangen die losstaan van het zijn van bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag. In die situatie kan met het oog op de voorkoming

van bestuurlijke lasten de instemming worden beperkt tot de gevallen waarin de voorgenomen beslissing op de aanvraag strekt tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor de activiteit. In zo'n geval bestaat niet het risico dat met een voorgenomen weigering het beleid dat het instemmingsorgaan zelf voert bij de beslissingen op aanvragen waarvoor hij zelf bevoegd gezag is, wordt doorkruist. Een voorbeeld van zo'n geval is het instemmingsrecht voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning waarbij het voornemen bestaat om af te wijken van een regel uit het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel FD (artikel 16.17 Omgevingswet)

Artikel 16.17 van de Omgevingswet biedt in zijn huidige formulering de grondslag om in afwijking van artikel 10:27 Awb de gronden voor het onthouden van instemming te bepalen bij algemene maatregel van bestuur. Bij de uitwerking van de bepalingen over instemming in het Omgevingsbesluit is echter gebleken dat ook om andere redenen afwijking van artikel 10:27 Awb nodig is. Het gaat hier om de mogelijkheid om naast gronden voor het onthouden van instemming ook gronden voor het verlenen van instemming te kunnen formuleren en om de mogelijkheid naast gronden met een facultatief karakter («de instemming kan alleen worden onthouden als») ook gronden met een verplichtend karakter («de instemming wordt alleen onthouden als») te kunnen formuleren. Om die reden wordt nu voorgesteld artikel 10:27 Awb geheel buiten toepassing te verklaren en de regeling voor het verlenen of onthouden van instemming in haar geheel vorm te geven bij het Omgevingsbesluit. In verband hiermee is het ook nodig het opschrift van het artikel aan te passen.

Onderdeel FE (artikel 16.19 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging van artikel 16.19 is deels wetstechnisch, deels verduidelijkend van aard. De voorgestelde toevoeging in het eerste lid bestaande uit de zinsnede «en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels» komt overeen met een vergelijkbare toevoeging in artikel 16.20, eerste lid. Deze toevoeging is noodzakelijk om de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 bij het Omgevingsbesluit gestelde regels van overeenkomstige toepassing te laten zijn op de ambtshalve besluiten tot wijziging of intrekking van de hier bedoelde besluiten. Dat zijn eerdere besluiten die op aanvraag zijn genomen en waarvoor geldt dat op die aanvraag de artikelen 16.15 tot en met 16.18 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels van toepassing zijn geweest. Het gaat hier dus om ambtshalve vervolgbesluiten van eerder op aanvraag genomen besluiten. Dit volgt al uit de systematiek van paragraaf 16.2.3, maar blijkt niet met zoveel woorden uit de tekst van artikel 16.19. Dit wordt nu verduidelijkt in het opschrift van het artikel en in het eerste lid. In verband daarmee wordt ook het tweede lid redactioneel aangepast. Verder wordt voorgesteld om in het artikel de specifieke verwijzing naar «een omgevingsvergunning», naast de algemene verwijzing naar «een besluit», te laten vervallen, aangezien een omgevingsvergunning ook een besluit is. Die verwijzing is dus overbodig.

Onderdeel FF (artikel 16.20 Omgevingswet)

Artikel 16.20 regelt advies en advies met instemming over het projectbesluit. Dit betreft alleen advies en instemming met betrekking tot een projectbesluit voor zover dat beoogt te gelden als omgevingsvergunning. Dit is verduidelijkt in het eerste lid.

De vervanging van «een van Onze Ministers» door «Onze Minister die het aangaat» in onderdeel a van het eerste lid van dit artikel staat in verband met de wijziging in artikel 5.44.

Met dit onderdeel is beoogd te regelen dat alleen geen instemming is vereist als het gaat om een projectbesluit van het Rijk en een instemmingsbevoegdheid van een bestuursorgaan van een provincie, gemeente of waterschap. Dat is tot uitdrukking gebracht door de woorden «met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk» in te voegen.

Het huidige artikel ziet niet op de besluiten die op grond van artikel 5.52, tweede lid, onder b, worden aangewezen in het Omgevingsbesluit. Het is wel wenselijk dat het bestuursorgaan dat oorspronkelijk bevoegd is om een daar aangewezen besluit te nemen in bepaalde gevallen in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen of het recht krijgt om instemming te verlenen. Met de toevoeging van het tweede lid wordt voorzien in een grondslag om dit bij algemene maatregel van bestuur te regelen. De betreffende bepaling zal worden opgenomen in het Omgevingsbesluit.

Onderdeel FG (artikel 16.21 Omgevingswet)

In artikel 16.21, eerste lid, onder a en b, wordt voorgesteld «een onderdeel» te wijzigen in «het onderdeel» en de tekst in te korten. Hiermee wordt verduidelijkt dat de bevoegdheid om te besluiten dat «een onderdeel van het omgevingsplan» geen deel van het omgevingsplan uitmaakt alleen aan gedeputeerde staten toekomt als zij over het ontwerp van het betrokken onderdeel van het omgevingsplan een zienswijze hebben ingediend die niet is overgenomen, of als dat onderdeel ten opzichte van het ontwerp gewijzigd is vastgesteld.

In artikel 16.21, tweede lid, onder a, wordt de verwijzing naar artikel 4.2, eerste lid, vervangen door het materiële criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit is een verduidelijking die voortvloeit uit de bij dit wetsvoorstel voorgestelde verduidelijkingen van artikel 4.2, waarmee het schijnbare onderscheid tussen regels als bedoeld in de artikelen 4.1 en 4.2 verdwijnt. Bij de toepassing van de interventiebevoegdheid dient niet het soort regels, maar de vraag of het in verband met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties nodig is om van die bevoegdheid gebruik te maken, centraal te staan.

In artikel 16.21, vierde lid, wordt in de eerste plaats verduidelijkt dat het daarbij kan gaan om zowel een besluit tot vaststelling als tot wijziging van het omgevingsplan. Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Verder wordt in het vierde lid de zinsnede «mededeling is gedaan» vervangen door: overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, Awb ter inzage is gelegd. Deze wijziging houdt verband met de wijziging van artikel 16.78, eerste lid.

Onderdeel FH (artikel 16.24 Omgevingswet)

Met het voorgestelde tweede lid van artikel 16.24 wordt in de Omgevingswet een breed toepasbare uitzonderingsregeling opgenomen voor kennelijke verschrijvingen bij de voorbereiding van besluiten en andere rechtsfiguren, waarvoor bij of krachtens de Omgevingswet is bepaald dat afdeling 3.4 Awb van toepassing is. Bestuursorganen kunnen van deze regeling gebruik maken bij onder meer de voorbereiding van programma's, omgevingsplannen, omgevings- en waterschapsverorde-

ningen, aanwijzingsbesluiten van onder meer zwemlocaties, gedoogplichtbeschikkingen en omgevingsvergunningen.

Voorgesteld wordt om het voor bestuursorganen mogelijk te maken om bij de aanpassing van deze besluiten om reden van kennelijke verschrijvingen in plaats van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb de reguliere voorbereidingsprocedure te volgen.

Bij een kennelijke verschrijving moet worden gedacht aan een kennelijke fout in de beschrijving van het besluit of op de bijbehorende kaarten. Het gaat hierbij alleen om gevallen, waarbij voor iedereen duidelijk is dat er in het besluit of op bij dat besluit behorende kaart een onbedoelde fout is geslopen. Wijzigingen die voortkomen uit nieuwe (beleidsmatige) inzichten vallen hier dus uitdrukkelijk niet onder. In die gevallen is toepassing van afdeling 3.4 Awb aangewezen (tenzij het gaat om een geval als bedoeld in artikel 16.27, tweede lid, Omgevingswet).

Een bestuursorgaan zal bijvoorbeeld om redenen van snelheid van besluitvorming en beperking van bestuurslasten kunnen kiezen voor het toepassen van deze uitzonderingsmogelijkheid. Het is overigens aan het bestuursorgaan zelf om naar eigen inzicht, in het licht van een specifieke casus, te besluiten om deze regeling toe te passen: toepassing van de regeling is niet verplicht. Op die manier is maatwerk mogelijk en kan al naar gelang de specifieke omstandigheden van een geval door het bestuursorgaan worden beoordeeld of toepassing van deze uitzonderingsmogelijkheid passend is.

In artikel 16.68 Omgevingswet is voor de omgevingsvergunning nog een aanvullende mogelijkheid opgenomen om onder de daarbij gestelde voorwaarden afdeling 3.4 Awb buiten toepassing te verklaren.

Onderdeel FI (artikel 16.27 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om bestuursorganen bij de voorbereiding van een programma de mogelijkheid te bieden om onder voorwaarden bij wijzigingen van ondergeschikte aard een uitzondering toe te passen op het volgen van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb. Dezelfde regeling geldt dan ook voor documenten die voor het opstellen van een programma afzonderlijk worden vastgesteld. Bij de laatste categorie moet worden gedacht aan bijvoorbeeld de documenten die op grond van de kaderrichtlijn water ter voorbereiding van het stroomgebiedsbeheerplan afzonderlijk worden vastgesteld. Het bestuursorgaan kan kiezen voor het toepassen van deze regeling onder meer vanuit het oogpunt van snelheid van besluitvorming en het beperken van bestuurlijke lasten.

Een bestuursorgaan kan op grond van het tweede lid alleen afzien van de toepassing van afdeling 3.4 Awb als is voldaan aan een aantal strikte voorwaarden. Zo moet het allereerst gaan om een wijziging van ondergeschikte aard. Bij de beantwoording van de vraag of hiervan sprake is, zal in ieder geval moeten worden gekeken naar de context van het programma. In het licht daarvan zal het bestuursorgaan moeten bezien welke gevolgen de wijziging met zich brengt. Als criterium geldt in ieder geval dat de wijziging niet mag leiden tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu. Als blijkt dat dat laatste wel het geval is, geldt de hoofdregel van het eerste lid en is afdeling 3.4 Awb van toepassing (behoudens in het geval van een kennelijke verschrijving zoals geregeld in artikel 16.24, tweede lid, Omgevingswet). De eis dat de wijziging niet mag leiden tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu is ook ingegeven door internationaalrechtelijke verplichtingen op het gebied van inspraak en de

betrokkenheid van het publiek bij de totstandkoming van programma's en voorbereidende documenten, zoals die zijn vastgelegd in het verdrag van Aarhus en Europese richtlijnen. Deze internationale verplichtingen kunnen dus ook een grens stellen aan de mogelijke toepassing van deze uitzonderingsmogelijkheid. Voordat van de mogelijkheid in dit lid gebruik kan worden gemaakt, zal het bestuursorgaan zich ervan moeten vergewissen of de toepassing in een specifiek geval niet in strijd komt met internationale verplichtingen. In de formulering van de wettelijke regeling is dit tot uitdrukking gebracht.

Bestuursorganen kunnen deze uitzonderingsmogelijkheid toepassen bij de voorbereiding van programma's. Een programma onder de Omgevingswet bevat maatregelen om aan een omgevingswaarde te voldoen of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving te bereiken. Dat kunnen feitelijke maatregelen zijn, maar ook maatregelen, waarvoor nog een nader besluit nodig is (bijvoorbeeld het intrekken van omgevingsvergunningen). Laatstgenoemde besluiten kennen elk weer hun eigen totstandkomingsprocedures met inbegrip van inspraak. Op grond van artikel 16.2 en afdeling 20.5 van de Omgevingswet wordt een wijziging van een programma digitaal beschikbaar gesteld. Het publiek kan zijn reactie kenbaar maken bij het bestuursorgaan dat het gewijzigde programma vaststelt. Ook kunnen burgers en bedrijven via het vertegenwoordigend orgaan invloed uitoefenen op de voorgestelde wijziging van het programma.

Sommige (onderdelen van) programma's kunnen wel rechtsgevolgen met zich brengen, zoals onderdelen van het beheerplan Natura 2000 en van programma's met een programmatische aanpak. In deze programma's kan een beschrijving van een activiteit zijn opgenomen waardoor de activiteit zonder verder afwegingsmoment is toegestaan. Toepassing van deze uitzonderingsmogelijkheid in geval van wijzigingen van ondergeschikte aard voor ook deze onderdelen van programma's zou in potentie te verstrekkende gevolgen kunnen hebben. Hiervoor wordt toepassing van de voorgestelde regeling dan ook uitgesloten.

Zolang met deze criteria rekening wordt gehouden, kan deze regeling door bestuursorganen worden toegepast voor mogelijk een groot aantal programma's en daarmee bestuurlijke lasten uitsparen en tijdwinst boeken. Naast de verplichte programma's, zoals die op het gebied van waterkwaliteit en geluid, kan hierbij worden gedacht aan onverplichte programma's die kunnen worden opgesteld door waterschap, gemeente, provincie en rijk. Maar ook voor programma's met een programmatische aanpak kan deze uitzonderingsregeling van belang zijn.

Onderdeel FJ (artikel 16.28 Omgevingswet)

Eerste lid

De wijziging verduidelijkt welke documenten ter voorbereiding van het opstellen en de herziening van stroomgebiedsbeheerplannen ter inzage moeten worden gelegd. De tijdstippen en termijnen zijn geregeld in artikel 14 van de kaderrichtlijn water, waarvan dit artikel de implementatie vormt.

Tweede lid

Vanwege de wijziging van de tekst in het eerste lid, moeten ook redactionele aanpassingen plaatsvinden in het tweede lid.

Daarnaast moet op grond van artikel 9, aanhef en onder 3, van de richtlijn overstromingsrisico's, de inspraak bij de overstromingsrisicobeheerplannen gecoördineerd worden met de inspraak bij de stroomgebiedsbeheerplannen. Op grond van het tweede lid van artikel 16.28 bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen voor zowel een ontwerp van een stroomgebiedsbeheerplan als een ontwerp van een overstromingsrisicobeheerplan daarom zes maanden.

Onderdeel FK (artikel 16.29 Omgevingswet)

De redactie van dit artikel is gewijzigd omdat de verplichting om kennis te geven uiteraard niet alleen geldt als de gemeenteraad, maar ook als het college van burgemeester en wethouders het voornemen heeft om een omgevingsplan vast te stellen.

Onderdeel FL (artikel 16.30 Omgevingswet)

Het tweede lid van artikel 16.30 is redactioneel aangepast volgens het nieuwe tweede lid van artikel 16.71. Door deze nieuwe redactie wordt direct duidelijk dat de afdelingen 3.6 en 3.7 Awb van toepassing zijn op een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan.

Onderdeel FM (artikel 16.31 Omgevingswet)

Voor de achtergrond van de wijziging van «afwijkactiviteit» in het nieuwe begrip «omgevingsplanactiviteit» en meer in het bijzonder de introductie van het daaraan gekoppelde begrip «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Deze bepaling moet in samenhang worden gelezen met artikel 4.17 van de Omgevingswet. Dat artikel, zoals gewijzigd bij dit wetsvoorstel, heeft betrekking op de verplichting om het omgevingsplan in ieder geval uiterlijk binnen 5 jaar in overeenstemming te brengen met omgevingsvergunningen voor in dat artikel nader omschreven voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Onderdeel FN (paragraaf 16.3.5a en artikel 16.32a (nieuw) Omgevingswet)

Door aan afdeling 16.3 toe te voegen dat afdeling 3.4 Awb ook van toepassing is op het peilbesluit is er in het Omgevingsbesluit geen aparte regeling nodig voor het van toepassing verklaren van afdeling 3.4 Awb.

Onderdeel FO (artikel 16.33, vierde lid, Omgevingswet)

Deze wijziging hangt samen met artikel 10.19a Omgevingswet.

Onderdeel FP (artikel 16.33a en 16.33b (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 16.33a (nieuw) Omgevingswet

Op gedoogplichtbeschikkingen is de hoofdregel van beroep in twee instanties van toepassing. Dit artikel sluit uit dat op een gedoogplichtbeschikking de coördinatieprocedure kan worden toegepast. Dit is nodig omdat anders bij toepassing van die procedure voor gedoogplichtbeschikkingen beroep in één instantie zou openstaan.

Artikel 16.33b (nieuw) Omgevingswet

Omdat het omgevingsplan door meerdere bestuursorganen kan worden gewijzigd kan onduidelijkheid ontstaan over de verplichting die is opgenomen in artikel 140 Gemeentewet, inhoudende dat besluiten

inhoudende algemeen verbindende voorschriften, in geconsolideerde vorm beschikbaar worden gehouden. Artikel 16.33b regelt dat als een bestuursorgaan dat krachtens de Omgevingswet bevoegd is het omgevingsplan te wijzigen, een wijziging vaststelt, dat bestuursorgaan die wijziging ook verwerkt in het geconsolideerde omgevingsplan. Dit zal worden ondersteund door de nieuwe publicatiestandaarden voor het omgevingsplan. Daarbij is het voornemen dat een wijzigingsinstructie zodanig wordt vormgegeven dat hiermee digitaal zowel een wijzigingsbesluit als een geconsolideerde tekst en verbeelding van de geometrie kan worden gegenereerd.

Onderdeel FQ (artikel 16.35 Omgevingswet)

Paragraaf 16.4.1 is op grond van artikel 16.35, onderdeel a, niet van toepassing op plannen of programma's die alleen bestemd zijn voor nationale defensie of noodzakelijk zijn vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. In dit artikel is aangesloten bij de smb-richtlijn door een uitzondering op te nemen voor nationale defensie in plaats van defensieactiviteiten. Hierbij kan gedacht worden aan uitvoering van de taken van de krijgsmacht, zoals opgenomen in artikel 97, eerste lid, van de Grondwet. Daarnaast komt de term «noodsituatie» niet voor in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden.

Onderdeel FR (artikel 16.36 Omgevingswet)

Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is in onderdeel b van het vijfde lid van artikel 16.36 toegevoegd in verband met de verantwoordelijkheid van deze Minister ten aanzien van de passende beoordeling.

Het is gebleken dat het stellen van nadere regels over de procedure voor de raadpleging over de plan-mer-beoordeling niet nodig is. Oorspronkelijk was beoogd deze grondslag in te vullen door een termijn in het Omgevingsbesluit op te nemen waarbinnen het advies over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER moet worden uitgebracht. Hiervan is afgezien, omdat dit niet in lijn is met het uitgangspunt om zo weinig mogelijk regels te stellen over het verkeer tussen bestuursorganen. Daarom komt de verplichte grondslag in het zesde lid, onder b, te vervallen. Deze wijziging voorkomt dat er onnodige regels worden gesteld in het Omgevingsbesluit. Mocht het stellen van nadere regels op een later moment toch nodig blijken, dan biedt artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder e van de Omgevingswet, dat wordt geletterd tot h in dit wetsvoorstel, een generieke grondslag voor dergelijke procedurele bepalingen.

Onderdeel FS (artikel 16.37 Omgevingswet)

Volgens artikel 16.37, onder b, mag onder omstandigheden gebruik worden gemaakt van andere milieueffectrapporten. Aan dit artikel is toegevoegd dat als aanvullende mogelijkheid bij het opstellen van het milieueffectrapport ook gebruik kan worden gemaakt van informatie die op grond van andere EU-regelgeving is verkregen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan relevante informatie over milieueffecten die op grond van een passende beoordeling, volgend uit de Habitatrichtlijn, is verkregen. Hiermee is voorzien in de implementatie van artikel 5, derde lid, van de smb-richtlijn.

Onderdeel FT (artikelen 16.38, tweede lid, en 16.39, tweede lid, Omgevingswet)

Artikel 16.38 Omgevingswet

Het is niet nodig gebleken de grondslag van artikel 16.38, tweede lid in te vullen in het Omgevingsbesluit. Oorspronkelijk was beoogd deze grondslag in te vullen door een termijn in het Omgevingsbesluit op te nemen waarbinnen het advies over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER moet worden uitgebracht. Hiervan is afgezien, omdat dit niet in lijn is met het uitgangspunt om zo weinig mogelijk regels te stellen over het verkeer tussen bestuursorganen. Door de verplichte grondslag te wijzigen in een facultatieve grondslag wordt wel de mogelijkheid opengelaten om regels te stellen over de procedure voor de raadpleging over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER, als hier op een later moment behoefte aan is. Deze wijziging voorkomt dat er onnodige regels worden gesteld in het Omgevingsbesluit.

Artikel 16.39 Omgevingswet

De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt aangemerkt als adviseur in de zin van artikel 3:5 Awb. De termijn voor het uitbrengen van een advies over het milieueffectrapport bedraagt zes weken volgens artikel 3:16, eerste lid, Awb. Volgens artikel 3:16, tweede lid, Awb start de termijn voor het uitbrengen van advies de dag waarop het ontwerpplan, en daarmee ook het milieueffectrapport, ter inzage is gelegd. Omdat de Awb al in een regeling voorziet, is het niet nodig gebleken om in het Omgevingsbesluit nadere regels te stellen. Door de verplichte grondslag te wijzigen in een facultatieve grondslag, wordt wel de mogelijkheid opengelaten om regels te stellen. Deze wijziging voorkomt dat er onnodige regels worden gesteld in het Omgevingsbesluit. Overigens vallen niet wettelijk voorgeschreven adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (bijvoorbeeld een advies reikwijdte en detailniveau) niet onder de verplichtingen van artikel 3:16 Awb. Hiervoor kan het bevoegd gezag aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag niet zodanig kort zijn, dat de adviseur zijn taak niet naar behoren kan vervullen.

Onderdeel FU (artikelen 16.42a en 16.42b (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 16.42a (nieuw) Omgevingswet

Artikel 10 van de smb-richtlijn bevat een verplichting voor lidstaten om te voorzien in monitoring van de uitvoering van plannen en programma's, onder meer om onvoorziene nadelige effecten voor het milieu in een vroeg stadium te kunnen identificeren en vervolgens na te gaan of passende herstellende maatregelen nodig zijn. Hiervoor kunnen bestaande monitoringsregelingen worden gebruikt, als dit passend is. Met de voorgestelde bepaling wordt een grondslag geboden om dit in het Omgevingsbesluit te regelen.

Artikel 16.42b (nieuw) Omgevingswet

Het SEA-protocol en de smb-richtlijn verplichten tot het betrekken van andere staten als een plan of programma mogelijk grensoverschrijdende milieueffecten heeft. Dit leidt tot een aantal procedurele eisen, die worden geïmplementeerd in een aparte afdeling van het Omgevingsbesluit. Met het voorstel voor artikel 16.42b wordt een aparte grondslag in de Omgevingswet opgenomen voor de regels over milieueffectrapportage bij grensoverschrijdende milieueffecten. Het gaat onder meer om proce-

durele regels die zien op een plan of programma dat in Nederland tot stand komt en grensoverschrijdende milieueffecten heeft. Ook worden procedurele regels gesteld die zien op de situatie dat Nederland milieueffecten ondervindt van een plan of programma dat in een andere staat tot stand komt.

Onderdeel FV (artikel 16.43 Omgevingswet)

Eerste lid

Dit eerste lid is niet gewijzigd maar wordt hier nader toegelicht in verband met de wijziging van artikel 5.26, vierde lid.

In het eerste lid van artikel 16.43 is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur de projecten en de daarvoor benodigde besluiten worden aangewezen waarvoor moet worden beoordeeld of die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, en, als dat het geval is, waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt (onderdeel b).

In artikel 5.26, vierde lid, is bepaald dat voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van milieubelastende activiteiten de beoordelingsregels er alleen toe strekken dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, plaatsvindt. Dit zijn de gevallen waarvoor onder het huidig recht een zogeheten omgevingsvergunning beperkte milieutoets vereist is in het kader van de milieueffectrapportage.

Als uit deze beoordeling volgt dat een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt een nieuwe aanvraag ingediend waarop het volledige beoordelingskader voor de milieubelastende activiteit uit het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing is. Deze omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is dan het besluit waarvoor het milieueffectrapport moet worden gemaakt. In de aanwijzing van de besluiten op grond van dit lid wordt alleen de milieubelastende activiteit genoemd, die als zodanig dus zowel de milieubelastende activiteit met het algemene, brede beoordelingskader omvat als de milieubelastende activiteit waarvoor alleen beoordeeld hoeft te worden of er sprake is van aanzienlijke milieueffecten.

Tweede lid

Het gewijzigde tweede lid stelt zeker dat geen mer-beoordeling hoeft plaats te vinden als (direct) vaststaat dat degene die het voornemen heeft het project uit te voeren een milieueffectrapport maakt. Dit kan zowel een particuliere partij zijn als een bestuursorgaan.

Derde lid

Op grond van artikel 16.43, derde lid, houdt het bevoegd gezag bij zijn beslissing over de mer-beoordeling rekening met de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn en de resultaten van eerder uitgevoerde controles of andere beoordelingen van milieueffecten die op grond van andere EU-regelgeving is verkregen. Dit artikel is de implementatie van artikel 4, vijfde lid, van de herziene mer-richtlijn en komt overeen met artikel 7.17, derde lid, onder a en b, Wm, zoals gewijzigd door de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere

projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb. 2017, 30).

Het motiveringsvereiste in het derde lid van dit artikel is geschrapt in de wet. In plaats daarvan zullen op grond van artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder h (oud: onder e), van de Omgevingswet, bij algemene maatregel van bestuur regels over de mer-beoordeling worden gesteld ter implementatie van artikel 4, vijfde en zesde lid, van de herziene mer-richtlijn.

Onderdeel FW (artikel 16.44 Omgevingswet)

Eerste lid

In het eerste lid is de mogelijkheid voor het bevoegd gezag opgenomen om ontheffing te verlenen van de verplichtingen op grond van paragraaf 16.4.2. Artikel 1, derde lid, van de herziene mer-richtlijn biedt de mogelijkheid ontheffing te verlenen voor de verplichtingen om een milieueffectrapport te maken of een mer-beoordeling uit te voeren voor projecten of onderdelen van projecten, voor zover die alleen bestemd zijn voor defensie en voor projecten met als doel een noodtoestand te bestrijden. Voorwaarde hierbij is dat toepassing van de mer-richtlijn in die gevallen nadelige gevolgen zou hebben voor deze doeleinden. Wanneer er sprake is van een project dat gedeeltelijk bedoeld is voor defensie en gedeeltelijk voor civiel (mede)gebruik, dan geldt de mogelijkheid om ontheffing te verlenen dus alleen voor de onderdelen die alleen voor defensie zijn. Voor wanneer sprake is van een noodtoestand is aansluiting gezocht bij de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. De strekking van dit artikel komt overeen met artikel 7.4 Wm, zoals gewijzigd door de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb.2017, 30). De eerdere in de wet opgenomen mogelijkheid voor het bevoegd gezag om ontheffing te verlenen van de verplichting tot het maken van een milieueffectrapport als het algemeen belang het onmiddellijk uitvoeren van het project noodzakelijk maakt, wordt hiermee omgezet in een meer specifieke aanwijzing van gevallen wanneer ontheffing kan worden verleend.

Tweede lid

In artikel 16.44, tweede lid, is een mogelijkheid tot ontheffing met betrekking tot de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht opgenomen. De ontheffing kan door de Minister worden verleend en kan alleen worden verleend als de mer-plicht of de mer-beoordeling leiden tot nadelige gevolgen voor het doel van het project, en alleen als aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan. Op grond van artikel 2, vierde lid, van de herziene mer-richtlijn kan slechts in uitzonderlijke gevallen voor een bepaald project ontheffing worden verleend. Of sprake is van een «uitzonderlijk geval», moet strikt worden uitgelegd. Uit gevallen in Europa waarvoor in het verleden ontheffing is verleend, volgt dat het moet gaan om situaties waarin een onmiddellijke noodzaak bestaat om een project uit te voeren en uitstel of afstel van dat project tot gevaarlijke situaties kan leiden of anderszins grote negatieve gevolgen kan hebben. Daarbij moet er geen reële mogelijkheid zijn geweest om het betreffende project eerder uit te voeren. Het kan bijvoorbeeld gaan om situaties waarin een overstroming dreigt of net heeft plaatsgevonden en met spoed maatregelen moeten worden getroffen om dat te voorkomen of de schade te herstellen.

Vanwege het Verdrag van Espoo is de mogelijkheid tot het verlenen van een ontheffing in de mer-richtlijn beperkt tot gevallen waarin het project geen aanzienlijke nadelige milieugevolgen voor een andere staat kan hebben. De strekking van dit artikel komt overeen met artikel 7.5 Wm, zoals gewijzigd door de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb. 2017, 30). Bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.88 kunnen regels gesteld worden over de procedure voor een besluit voor de ontheffing.

Vierde lid

Op grond van het vierde lid (nieuw) kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de gegevens die bij een verzoek om ontheffing moeten worden verstrekt.

Onderdeel FX (artikel 16.45 Omgevingswet)

Eerste lid

Artikel 4, vierde lid, van de herziene mer-richtlijn bevat de verplichting voor de opdrachtgever tot het verstrekken van bepaalde informatie aan het bevoegd gezag wanneer moet worden beoordeeld of een project aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. Uit de definities van de mer-richtlijn volgt dat de opdrachtgever zowel een particuliere partij kan zijn als een overheidsorgaan zodat niet alleen bij besluiten op aanvraag het voornemen een project uit te voeren moet worden meegedeeld. Het eerste lid is daarop aangepast.

De mer-richtlijn kent geen plicht tot het mededelen van het voornemen een mer-plichtig project uit te voeren. De verwijzing in het eerste lid naar artikel 16.43 is daarom nader ingekaderd tot de mer-beoordelingsplichtige projecten.

Tweede lid

De mededeling van het voornemen is niet nodig als degene die het voornemen heeft het project uit te voeren zonder een voorafgaande beoordeling (direct) een milieueffectrapport maakt. Zie hiervoor ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 16.43, tweede lid.

Derde lid

Artikel 4, vierde lid, van de herziene mer-richtlijn bevat de verplichting om bij de mededeling van het voornemen bepaalde informatie te verstrekken, zoals is opgenomen in bijlage IIA bij de mer-richtlijn. Met de voorgestelde bepaling wordt een grondslag geboden om dit in het Omgevingsbesluit te regelen.

Onderdeel FY (artikel 16.46, eerste lid, Omgevingswet)

In artikel 5, tweede lid, van de herziene mer-richtlijn is geen sprake meer van een aanvraag om een vergunning, maar van een opdrachtgever. Deze opdrachtgever kan bij het bevoegd gezag verzoeken om een advies over de reikwijdte en detailniveau van de in het milieueffectrapport op te nemen informatie. Uit de definities van de mer-richtlijn volgt dat de opdrachtgever zowel een particuliere partij kan zijn als een overheidsin-

stantie. Het eerste lid wijzigt de omschrijving van «aanvrager om een besluit» in: degene die het voornemen heeft het project uit te voeren. De publieke initiatiefnemer is op die manier ook aangewezen.

Onderdeel FZ (artikel 16.47, tweede lid, Omgevingswet)

Zie de toelichting op de wijzigingen van de artikelen 16.38 en 16.39 Omgevingswet.

Onderdeel GA (artikel 16.49 Omgevingswet)

Eerste lid

Bij de aanvraag om een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor een milieueffectrapport wordt gemaakt, wordt een milieueffectrapport gevoegd. Als ontheffing is verleend, is dit artikel niet van toepassing. De tenzij clausule in onderdeel a kan daarom vervallen.

Bij een aanvraag om een mer-plichtig besluit is de mededeling van het voornemen daartoe niet nodig. Onderdeel b kan daarom vervallen. Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 16.45, eerste lid.

Vierde lid

Het vierde lid regelt dat het bevoegd gezag de beslissing op de aanvraag aanhoudt, als nog niet is beslist of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Wanneer het een aanvraag betreft om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, is er geen reden de aanvraag aan te houden. De beslissing of een milieueffectrapport moet worden gemaakt, is in die gevallen namelijk inhoudelijk hetzelfde als de beslissing op de aanvraag. Om die reden wordt voor die gevallen een uitzondering gemaakt in het vierde lid.

Vijfde lid

Aan artikel 16.49 wordt een vijfde lid toegevoegd. Het vijfde lid voorziet erin dat degene die de aanvraag om een besluit indient, het milieueffectrapport kan aanvullen als het milieueffectrapport niet voldoet aan de inhoudsvereisten van artikel 16.52. Hiermee wordt artikel 5, derde lid, onder c, van de herziene mer-richtlijn geïmplementeerd. Dit lid komt overeen met artikel 7.28, derde lid, Wm, zoals gewijzigd door de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb. 2017, 30). De op grond van artikel 16.52 gestelde regels zien zowel op de volledigheid als de kwaliteit van het milieueffectrapport als bedoeld in artikel 5, derde lid van de mer-richtlijn. Het woord «onjuistheden» uit artikel 7.28, derde lid, Wm is daarom niet overgenomen.

Omdat een inhoudelijke beoordeling moet plaatsvinden, dient de aanvraag te worden afgewezen in plaats van buiten behandeling te worden gelaten. Er is dan geen sprake van buitenbehandelingstelling in de zin van artikel 4:5, eerste lid, Awb (zie ook ABRvS 6 november 2013, 201300471/1/A3, ECLI:NL:RVS:2013:1823). Om het milieueffectrapport in dat geval toch te kunnen laten aanvullen, is die mogelijkheid in het nieuwe vijfde lid opgenomen. Artikel 4:15, tweede lid, onder b, Awb voorziet in opschorting van de beslistermijn bij inhoudelijke gebreken aan

het milieueffectrapport. De opschorting is maximaal de termijn die het bevoegd gezag geeft voor aanvulling van het milieueffectrapport.

Onderdeel GB (artikel 16.52 Omgevingswet)

Tweede en derde lid

De herziene mer-richtlijn bevat niet meer de term «voorgenomen project», maar «project». Dat is in deze leden aangepast.

Vierde lid

Op grond van artikel 5, eerste lid, onder d, van de herziene mer-richtlijn is degene die het project wil uitvoeren verplicht om de redelijke alternatieven te beschrijven in het milieueffectrapport. Dit vereiste is in artikel 16.52, tweede lid, onder b, al opgenomen en kan daarom in het vierde lid van dit artikel vervallen.

Onderdeel GC (artikel 16.53 Omgevingswet)

Op grond van artikel 16.53, tweede lid, onder a, kan het bevoegd gezag aan een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, de voorschriften verbinden, die nodig zijn voor het beschermen van het milieu. Dit geldt dus voor zowel mer-plichtige besluiten als mer-beoordelingsplichtige besluiten.

Aan dit onderdeel zijn monitoringsmaatregelen toegevoegd. Deze toevoeging vormt de implementatie van artikel 8 bis, eerste lid, onder b, van de herziene mer-richtlijn en komt overeen met de wijziging van artikel 7.35, derde lid, onder a, Wm, zoals gewijzigd door de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb. 2017, 30). Net zoals voor artikel 5.34 geldt, moeten onder «voorschriften» ook «beperkingen» worden verstaan.

Onderdeel GD (artikelen 16.53a en 16.53b (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 16.53a (nieuw) Omgevingswet

Op grond van artikel 8 bis van de herziene mer-richtlijn moet het bevoegd gezag aangeven of er effecten van het project gemonitord moeten worden, onder meer om onvoorziene negatieve effecten in een vroeg stadium te kunnen identificeren en vervolgens na te gaan of passende herstellende maatregelen nodig zijn. Ook in de situatie dat onzeker is of aanzienlijke milieueffecten zullen optreden, kunnen dus regels worden gesteld over de monitoring. Met de voorgestelde bepaling wordt een grondslag geboden om dit in het Omgevingsbesluit te regelen.

Artikel 16.53b (nieuw) Omgevingswet

Het verdrag van Espoo en de mer-richtlijn verplichten tot het betrekken van andere staten als een project mogelijk grensoverschrijdende milieueffecten heeft. Dit leidt tot een aantal procedurele eisen, die worden geïmplementeerd in een aparte afdeling van het Omgevingsbesluit, namelijk afdeling 11.3. Met het voorstel voor artikel 16.53b wordt een aparte grondslag in de Omgevingswet opgenomen voor de regels over milieueffectrapportage met grensoverschrijdende milieueffecten. Het gaat

onder meer om procedurele regels die zien op een project dat in Nederland tot stand komt en grensoverschrijdende milieueffecten heeft. Ook worden procedurele regels gesteld die zien op de situatie dat Nederland milieueffecten ondervindt van een project dat in een andere staat tot stand komt.

Onderdeel GE (artikel 16.55, vierde lid, Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om in het vierde lid van dit artikel de verwijzing naar «bouwactiviteit» te laten vervallen en «afwijkactiviteit» te vervangen door: omgevingsplanactiviteit. Voor de achtergrond van laatstgenoemde wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Het laten vervallen van de bouwactiviteit houdt verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. De vergunningplicht voor het verrichten van een bouwactiviteit zoals die in de nieuwe systematiek zal worden vormgegeven houdt alleen verband met de toetsing of wordt voldaan aan de regels voor de technische bouwkwaliteit in het Besluit bouwwerken leefomgeving en dus niet met de regulering van activiteiten in het omgevingsplan. Daarom is er geen aanleiding om de mogelijkheid tot het stellen van aanvraagvereisten in het omgevingsplan ook betrekking te laten hebben op de («technische») bouwactiviteit.

Onderdeel GF (artikel 16.57 Omgevingswet)

Dit betreft een technische aanpassing in verband met de vervanging van de Monumentenwet 1988 door de Erfgoedwet.

Onderdeel GG (artikel 16.58 Omgevingswet)

Artikel 16.58 bevat de aanhoudingsregeling voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in verband met de gelding van een voorbereidingsbesluit. Voorgesteld wordt om dit artikel te laten vervallen, dit zowel vanwege de omvorming van het voorbereidingsbesluit tot voorbeschermingsregels die onderdeel zijn van het omgevingsplan, als de splitsing van een bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de paragrafen 2.2.1.3 en 2.2.1.4 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel GH (artikel 16.59 Omgevingswet)

Dit artikel is technisch aangepast aan de splitsing van de vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Zie voor de achtergronden voor deze wijziging de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 in het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel GI (artikel 16.60 Omgevingswet)

Als uitvloeisel van het hiervoor opgenomen voorstel om artikel 16.58 te laten vervallen wordt voorgesteld om de verwijzing naar het tweede lid van dat artikel in artikel 16.60 te laten vervallen.

Onderdeel GJ (artikel 16.62, derde lid, Omgevingswet)

In het derde lid is verduidelijkt dat de toepassing van de reguliere procedure bij de voorbereiding van een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning het uitgangspunt is. Het derde lid regelt dat het bevoegd gezag afdeling 3.4 Awb niet bij besluit van toepassing mag verklaren. Dit betekent dat het bevoegd gezag geen zelfstandige bevoegdheid heeft om, in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is, bij besluit alsnog eenzijdig afdeling 3.4 Awb toe te passen.

Onderdeel GK (artikel 16.64 Omgevingswet)

Omdat de wet niet meer voorziet in een positieve beschikking bij niet tijdig beslissen (de zogenoemde lex silencio positivo), is de mededeling van het besluit tot verlenging van de beslistermijn in het tweede lid geschrapt. Voorheen was het relevant dat derden op de hoogte zouden raken van een dergelijke verlenging, omdat bij overschrijding van de beslistermijn een omgevingsvergunning van rechtswege ontstond. Dit is onder de Omgevingswet niet meer het geval. Met de mededeling van de beslissing op de aanvraag die in het voorgestelde derde lid is opgenomen, kunnen derden altijd op de hoogte raken van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Op grond van het voorgestelde derde lid van artikel 16.64 doet het bevoegd gezag onverwijld mededeling van de beslissing op de aanvraag in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. Deze mededeling geschiedt dus op eenzelfde wijze als de kennisgeving van de aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.63 van de Omgevingswet. Het specifieke karakter van het omgevingsrecht vergt immers dat ook derden ook op de hoogte moeten kunnen raken van een dergelijke beslissing. Deze wijze van mededelen komt overeen met

Onderdeel GL (artikel 16.64a (nieuw) Omgevingswet)

Op grond van artikel 16.64a (nieuw) wordt voorgesteld aanvullende regels te stellen over de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid (nieuw).

Eerste lid

Voor de beantwoording van de vraag of voor een voorgenomen handeling een omgevingsvergunning is vereist, kan een aanvraag worden ingediend. Als het bevoegd gezag vervolgens beslist dat geen omgevingsvergunning nodig is, vereist het eerste lid dat dit wordt vermeld in de mededeling. Initiatiefnemers verkrijgen op die manier zekerheid of het voorgenomen bouwplan past in het omgevingsplan. De mededeling geeft ook meer rechtszekerheid voor andere belanghebbenden, zoals omwonenden. Door in de mededeling op te nemen dat geen omgevingsvergunning nodig is, kunnen zij beoordelen of het nodig is op te komen tegen dat oordeel met het aanwenden van een rechtsmiddel.

Tweede lid

Het tweede lid vereist dat in de mededeling wordt vermeld dat het bevoegd gezag op de aanvraag om een omgevingsvergunning heeft beslist dat een omgevingsvergunning wordt verleend voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Voor de achtergrond van de wijziging van «afwijkactiviteit» naar «omgevingsplanactiviteit» wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Deze mededeling moet daarnaast in de Staatscourant worden

geplaatst. Dit lid vormt een voortzetting van artikel 6.14, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Onderdeel GM (artikel 16.65 Omgevingswet)

Artikel 16.65, eerste lid, is onderverdeeld in twee onderdelen. De opgenomen wijzigingen in onderdeel a zijn technische verbeteringen. Onderdeel b is toegevoegd ter uitvoering van een motie van het lid Meijer c.s.[123] Hierin is aangegeven dat afdeling 3.4 Awb ook wordt toegepast op verzoek of met instemming van de aanvrager. Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Door toevoeging van het eerste lid, onder b, kan afdeling 3.4 Awb ook op verzoek of met instemming worden toegepast op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of tot intrekking van een omgevingsvergunning (artikel 16.65, tweede lid). Dat bij de voorbereiding van een besluit op de initiële aanvraag om een omgevingsvergunning afdeling 3.4 Awb is toegepast, betekent niet dat die procedure automatisch ook van toepassing is op vervolgbesluiten. Verschillende argumenten kunnen aan de keuze ten grondslag liggen om in eerste aanleg afdeling 3.4 Awb toe te passen, maar vervolgens deze procedure niet toe te passen op de voorbereiding van een besluit tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning. Te denken valt bijvoorbeeld aan een wijziging van ondergeschikte aard.

Onderdeel GN (artikel 16.66 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om artikel 16.66, derde lid, te laten vervallen. Dit lid bevat een bepaling over het begin van de beslistermijn op de aanvraag als afdeling 3.4 Awb van toepassing is en de aanvraag is ingediend bij het college van burgemeester en wethouders terwijl een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is. Deze bepaling moet worden gezien in samenhang met artikel 16.54, tweede lid, waarin wordt bepaald wat in een situatie als hier bedoeld als dag van ontvangst van de aanvraag wordt aangemerkt. Op de dag daarna gaat de beslistermijn op de aanvraag lopen, zowel ingeval de reguliere procedure van toepassing is als afdeling 3.4 Awb. Naar nu blijkt leiden de artikelen 16.54, tweede lid, en 16.66, derde lid, tot een niet beoogde, tegenstrijdige uitkomst, die kan worden verholpen door artikel 16.66, derde lid, te laten vervallen. Weliswaar zijn beide artikelleden ontleend aan bepalingen van de Wabo (de artikelen 3.1, tweede lid, en 3.12, zevende lid), maar bij de omzetting van die bepalingen naar de Omgevingswet is miskend dat als gevolg van de verduidelijkingen die in artikel 16.54, tweede lid, hebben plaatsgevonden ten opzichte van artikel 3.1, tweede lid, Wabo, een bepaling als artikel 16.66, derde lid, niet langer nodig is.

Voorgesteld wordt aan dit artikel twee leden toe te voegen (nieuw vierde en vijfde lid). Voor een nadere toelichting op deze leden wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 16.64a (nieuw). In het voorgestelde vierde en vijfde lid van artikel 16.66 wordt hetzelfde voorgesteld als in artikel 16.64a, maar dan voor de beslissingen op de aanvraag om een omgevingsvergunning die met toepassing van afdeling 3.4 Awb worden voorbereid. Bij toepassing van afdeling 3.4 Awb wordt de vermelding dat geen omgevingsvergunning nodig is of dat een omgevingsvergunning is verleend voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zowel opgenomen in de kennisgeving van het ontwerpbesluit, bedoeld in artikel 3:12 Awb als in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44

[123] Kamerstukken I 2016/17, 33 118, AB.

Awb. Voor de verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit geldt daarnaast dat die kennisgeving en mededeling in de Staatscourant worden geplaatst.

Onderdeel GO (artikel 16.71 Omgevingswet)

Aan artikel 16.71 worden twee leden toegevoegd.

In het daardoor ontstane eerste lid wordt onderdeel b geschrapt. Dit onderdeel is overbodig omdat een besluit ter uitwerking van een projectbesluit ook zelf een projectbesluit is. Dat (ook) op de voorbereiding van een dergelijk besluit afdeling 3.4 Awb van toepassing is, volgt dus al uit het bepaalde in onderdeel a.

Op grond van het tweede lid zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 Awb van toepassing op de voorbereiding van een projectbesluit of een besluit ter uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 van de Omgevingswet. Afdelingen 3.6 en 3.7 gaan over de bekendmaking en mededeling respectievelijk motivering van besluiten.

Artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, Awb bepaalt dat de afdelingen 3.6 en 3.7 Awb niet van toepassing zijn op besluiten, inhoudende algemeen verbindende voorschriften. Omdat een projectbesluit of een besluit ter uitwerking daarvan ook algemeen verbindende voorschriften kan bevatten, zou twijfel kunnen ontstaan over de toepassing daarop van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, Awb. Het van toepassing verklaren van de afdelingen 3.6 en 3.7 Awb leidt ertoe dat bij de voorbereiding van een projectbesluit of een besluit ter uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 van de Omgevingswet, zal moeten worden voldaan aan de bepalingen van deze afdelingen in de Awb.

Het nieuwe derde lid is ontleend aan de artikelen 11 en 12 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Deze in te voegen bepaling hangt samen met de voorgestelde wijziging van artikel 16.86. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op artikel 16.86.

Onderdeel GP (artikel 16.72, eerste lid, Omgevingswet)

In dit onderdeel is een wijziging opgenomen van het eerste lid van artikel 16.72 van de Omgevingswet. Deze wijziging houdt enerzijds verband met de consistente regeling in de Omgevingswet van wijzigings- en intrekkingsbevoegdheden. De achtergrond hiervan wordt toegelicht in paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Anderzijds houdt de wijziging verband met het feit dat een besluit ter uitwerking van een projectbesluit ook zelf een projectbesluit is, zodat aparte vermelding in dit artikel overbodig is (vergelijk de toellichting bij het eerste lid van artikel 16.71). Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de toepassing van dit artikel nader toe te lichten. Dit betreft de gronden voor het onthouden van goedkeuring, zoals geregeld in artikel 10:27 Awb, en de verhouding tot de Omgevingswet.

Op grond van artikel 16.72 van de Omgevingswet moet een projectbesluit van waterschappen worden goedgekeurd door gedeputeerde staten. Deze goedkeuring is noodzakelijk vanwege de uit de Waterschapswet voortvloeiende functionele begrenzing van de taken en bevoegdheden van waterschappen. Bij de toedeling van de bevoegdheid aan het dagelijks bestuur van het waterschap om een projectbesluit vast te stellen, wordt die functionele begrenzing doorbroken omdat het omgevingsplan bij het projectbesluit wordt gewijzigd met de regels die nodig zijn voor het

uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het project. Het dagelijks bestuur intervenieert dus in het omgevingsplan, een instrument dat primair door de gemeenteraad wordt vastgesteld en dat een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient te bevatten. Voor zover het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt, moet ook die wijziging voldoen aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast geldt het projectbesluit, voor zover dat daarin uitdrukkelijk is bepaald, als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit en als in het Omgevingsbesluit aangewezen besluit. Dat brengt mee dat ook andere belangen dan de belangen die betrekking hebben op het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, moeten worden meegewogen. De goedkeuring door gedeputeerde staten is gericht op het bieden van een extra waarborg voor een samenhangende benadering van de onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving bij de projectbesluitvorming door het waterschap. Bij de redactie van artikel 16.72 van de Omgevingswet is ervoor gekozen om geen specifieke toetsingsgrond voor te schrijven. Dit betekent dat op grond van artikel 10:27 Awb door gedeputeerde staten slechts goedkeuring aan het projectbesluit van het waterschap kan worden onthouden wegens «strijd met het recht».

Vanuit de praktijk is gevraagd of de beoordeling door gedeputeerde staten of er sprake is van strijd met het recht, ook betrekking heeft op de door het dagelijks bestuur van het waterschap gemaakte afweging van betrokken belangen. Met andere woorden of het projectbesluit niet in strijd komt met andere (buiten het bereik van het functioneel bestuur) vallende belangen. Beoogd is om ruimte te bieden voor een dergelijke beoordeling. Gedeputeerde staten zullen bij de beoordeling of er sprake is van strijd met het recht als bedoeld in artikel 10:27 Awb ook de artikelen van de Omgevingswet moeten betrekken. Dit betreft in het bijzonder artikel 2.1, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet. De toetsing door gedeputeerde staten of er sprake is van strijd met het recht, omvat dus niet alleen de beoordeling of er sprake is van strijd met een wet in formele zin, lagere regelgeving, of regels met een hogere status zoals het recht van de Europese Unie en eenieder verbindende verdragsbepalingen, maar ook de beoordeling of projectbesluit voldoet aan de wettelijke opdrachten die het eerste en tweede lid van artikel 2.1, van de Omgevingswet geeft aan de bestuursorganen die zijn belast met de zorg voor de fysieke leefomgeving.

Het eerste lid van artikel 2.1 bepaalt dat een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk of, met inachtneming van de Waterschapswet, van een waterschap, zijn bevoegdheden uitoefent met het oog op de doelen van de Omgevingswet. Het tweede lid van artikel 2.1 bepaalt dat het bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet rekening houdt met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. Dit betekent dat de beoordeling door gedeputeerde staten of er sprake is van strijd met het recht dus ook de beoordeling omvat of het dagelijks bestuur van het waterschap bij het vaststellen van het projectbesluit zich voldoende en op de juiste wijze rekenschap heeft gegeven van:

– de doelen van de Omgevingswet, en
– de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.

De focus van de beoordeling door gedeputeerde staten ligt daarbij, conform het Bestuursakkoord Water, met name bij de doelen en belangen die geen betrekking hebben op het beheer van watersystemen en het

waterketenbeheer. Het gaat om de beoordeling of in het projectbesluit de ruimtelijke belangen, cultuurhistorische belangen, landschappelijke- of natuurbelangen en andere niet aan het waterbeheer gerelateerde belangen op de juiste wijze zijn betrokken en afgewogen en dat deze niet onevenredig worden geschaad.

In artikel 16.72 is, anders dan onder de Waterwet het geval was, niet gekozen voor het opnemen van de toetsingsgrond «strijd met het algemeen belang». Gekozen is voor een belangenkader dat gelijk is aan het belangenkader waaraan het projectbesluit van het waterschap moet voldoen. Gelet op de specifieke reikwijdte van de Omgevingswet en daarmee de specifieke reikwijdte van het belangenkader van een projectbesluit, dient de beoordeling door gedeputeerde staten van het projectbesluit te blijven binnen de reikwijdte van de belangen die onder de Omgevingswet vallen. Hiermee wordt nauw aangesloten bij de sturing die artikel 2.1 van de Omgevingswet geeft op de wijze van uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Daarnaast sluit het aan bij de vormgeving van de interbestuurlijke verhoudingen in het wetsvoorstel en het uitgangspunt van terughoudendheid bij interbestuurlijke sturing en interventie.

Tijdens de behandeling van de Omgevingswet in de Eerste Kamer is de reikwijdte van de toets van «strijd met het recht» aan de orde geweest. In de memorie van antwoord is de regering met name ingegaan op de verhouding met artikel 2.2 en 2.3 van de Omgevingswet. Ook hieruit volgt dat «strijd met het recht» ook de beoordeling omvat of het waterschap heeft voldaan aan de wettelijke opdrachten die de Omgevingswet aan de bestuursorganen geeft die zijn belast met de zorg voor de fysieke leefomgeving.[124]

Onderdeel GQ (artikel 16.74 Omgevingswet)

De strekking van artikel 16.74 van de Omgevingswet is dat een bestuursorgaan van de gemeente de regels van het omgevingsplan die hun grondslag hebben in een projectbesluit van provincie of Rijk, niet zodanig mag wijzigen dat de uitvoering, werking en instandhouding van een project van provincie of Rijk wordt belemmerd. Hetzelfde geldt voor een waterschap dat door middel van een projectbesluit het omgevingsplan wijzigt. En voor een bestuursorgaan van de provincie geldt dat het geen projectbesluit mag vaststellen waarbij de regels van het omgevingsplan die hun grondslag hebben in een projectbesluit van het Rijk worden gewijzigd op een manier die de uitvoering, werking en instandhouding van dat project belemmeren.

Bij nader inzien voldoet deze regeling niet helemaal. Enerzijds omdat ze niet voorziet in een mogelijkheid om de regels van het omgevingsplan te wijzigen als een (latere) instructie(regel) dat voorschrijft. Anderzijds omdat met dit wetsvoorstel een wijziging wordt voorgesteld met betrekking tot het voorbereidingsbesluit, die aanleiding geeft om de regeling te veranderen. Daarom wordt voorgesteld artikel 16.74 te schrappen en te vervangen door twee nieuwe regels: artikel 4.19a en artikel 5.53a.

Onderdelen GR en GS (opschriften afdeling 16.7 en paragraaf 16.7.2 Omgevingswet)

De opschriften van afdeling 16.7 en paragraaf 16.7.2 worden in overeenstemming gebracht met de inhoud van het voorgestelde artikel 16.77a.

---

[124] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, E, blz. 10–11.

Onderdeel GT (artikel 16.77a (nieuw) Omgevingswet)

Met artikel 16.77a, eerste lid, wordt beoogd gedeputeerde staten voldoende tijd te geven om gebruik te kunnen maken van de reactieve interventiebevoegdheid die artikel 16.21 van Omgevingswet met betrekking tot een omgevingsplan in de daarbij aangegeven gevallen biedt. Op grond van het vierde lid van artikel 16.21 kunnen gedeputeerde staten binnen vier weken nadat het omgevingsplan is ter inzage is gelegd, gebruik maken van deze interventiebevoegdheid. Dit wil zeggen dat binnen die termijn het besluit van gedeputeerde staten dat een onderdeel van het omgevingsplan geen deel meer uitmaakt van het omgevingsplan, moet zijn bekendgemaakt.

Dit interventiebesluit en het omgevingsplan waarop het betrekking heeft, treden vier weken na de terinzagelegging van het omgevingsplan in werking (artikel 16.78, eerste en tweede lid).

De termijn voor de voorbereiding van een interventiebesluit blijkt voor de provincies te kort te zijn. In overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg is daarom afgesproken een termijn van twee weken voor te schrijven tussen de vaststelling van het omgevingsplan en de terinzagelegging van het omgevingsplan, tenzij door gedeputeerde staten wordt bepaald dat eerdere terinzagelegging kan plaatsvinden. Dit artikel voorziet hierin. Een besluit waarbij wordt bepaald dat eerdere terinzagelegging kan plaatsvinden, wordt overeenkomstig de Awb bekendgemaakt aan het gemeentebestuur. Gezien het bestuurlijke karakter ervan, voorziet dit wetsvoorstel erin dat tegen een dergelijk besluit geen beroep openstaat (zie artikel 2.2, onderdeel B). De bevoegdheid tot het nemen van zo'n besluit kunnen gedeputeerde staten uiteraard mandateren. Ook is afgesproken voor de gemeenten een verplichting op te nemen om een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan onverwijld naar gedeputeerde staten toe te zenden, in gevallen waarin gedeputeerde staten een zienswijze op het ontwerp van het omgevingsplan hebben ingediend of het plan niet helemaal overeenkomstig het ontwerp wordt vastgesteld. Dit brengt mee dat gedeputeerde staten meer tijd hebben om een interventiebesluit te nemen. Deze toezendverplichting zal worden geregeld in het Omgevingsbesluit.

Daarnaast is een tweede lid opgenomen in verband met het vervallen van de artikelen 16.2 en 16.3, waarin elektronische beschikbaarstelling werd geregeld. In de artikelen 16.26 en 16.27 is al geregeld dat afdeling 3.4 van toepassing is op het voorbereiden van een omgevingsvisie en een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4. Door artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren, is ook de bekendmaking van deze instrumenten geregeld. Deze moeten voor de bekendmaking voldoen aan de daarvoor vastgestelde publicatiestandaarden. Voor de omgevingsvisie worden nieuwe publicatiestandaarden ontwikkeld die naast de bekendmaking via de voorziening voor officiële overheidspublicaties, ook voorzien in (her)gebruik in het kader van de informatievoorziening via de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Voor het programma is zo'n standaard, in het kader van de doorontwikkeling van het digitaal stelsel, op een later moment voorzien.

Onderdeel GU (artikel 16.78 Omgevingswet)

Zoals in de memorie van toelichting bij de Omgevingswet uiteen is gezet is het omgevingsplan, afgezien van de procedure van totstandkoming en van de beroepsmogelijkheid, sterk vergelijkbaar met een gewone gemeentelijke verordening. Toch is in de Omgevingswet een van de Gemeentewet afwijkende regeling over de inwerkingtreding van

omgevingsplannen opgenomen. Artikel 16.78 van de Omgevingswet bepaalt dat het omgevingsplan na het verstrijken van vier weken na bekendmaking in werking treedt. Deze termijn van vier weken is opgenomen in verband met de appellabiliteit van het omgevingsplan en in verband met de in artikel 16.21 van de Omgevingswet aan gedeputeerde staten toegekende bevoegdheid om een interventiebesluit te nemen. Deze omstandigheden vormen echter geen reden om de planvaststeller niet de mogelijkheid te bieden om in het omgevingsplan een later tijdstip van inwerkingtreding op te nemen, zoals op grond van artikel 142 van de Gemeentewet voor verordeningen die gebaseerd zijn op die wet mogelijk is. Latere inwerkingtreding van (een deel van) een wijziging van een omgevingsplan kan wenselijk zijn als betrokkenen (waaronder in voorkomend geval ook uitvoerende gemeentelijke instanties) langer dan de in de Omgevingswet voorgeschreven vier weken de tijd moeten krijgen om zich met de nieuwe regels vertrouwd te maken. Ook kan het voorkomen dat een regel pas hoeft te gelden nadat zich een bepaalde omstandigheid heeft voorgedaan, bijvoorbeeld als de nieuwe regel verband houdt met andere regelgeving waarvan het tijdstip van inwerkingtreding nog niet vast staat. Daarom wordt gemeenten met de voorgestelde wijziging de mogelijkheid geboden om in het omgevingsplan een later tijdstip van inwerkingtreding te bepalen dan vier weken na bekendmaking. Er kan worden gekozen voor een bepaalde datum van inwerkingtreding voor een of meerdere regels, maar het is ook mogelijk het tijdstip van inwerkingtreding te bepalen door het te omschrijven – zolang in verband met de rechtszekerheid uit de omschrijving voldoende duidelijk blijkt wat het moment van inwerkingtreding zal zijn. Ook in verband met de appellabiliteit van het omgevingsplan kan – anders dan geldt voor gemeentelijke verordeningen – in het omgevingsplan niet worden opgenomen dat het in werking treedt op een later door burgemeester en wethouders te bepalen tijdstip. De voorgestelde wijziging brengt verder een herschikking van de regeling van de inwerkingtreding van het projectbesluit mee.

Daarnaast worden in artikel 16.78, eerste lid, de zinsnede «mededeling is gedaan» vervangen door: overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, Awb ter inzage is gelegd. Aangezien de mededeling van artikel 3:44 van die wet bestaat uit verschillende elementen die niet noodzakelijkerwijs op dezelfde dag hoeven plaats te vinden, leent deze zich niet als aangrijpingspunt voor het bepalen van de dag van inwerkingtreding. Daarom wordt nu gekozen voor de terinzagelegging. Dit is een van de elementen van de mededeling. De keuze voor dit moment is in lijn met de regeling van de beroepstermijn voor besluiten die zijn voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 in artikel 6:8, vierde lid, Awb. Hetzelfde moment van inwerkingtreding is gekozen voor het projectbesluit, waarbij voor het projectbesluit van het waterschap een andere regeling geldt. Daarvoor is het moment van mededeling over het besluit over goedkeuring vervangen door het moment van bekendmaking van het besluit over goedkeuring.

Onderdeel GV (artikel 16.79 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om artikel 16.79 op diverse onderdelen te wijzigen.

In artikel 16.79, eerste lid, onder b, wordt verduidelijkt dat dit onderdeel betrekking heeft op een besluit dat is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb. Hiermee wordt tegelijk duidelijk dat onderdeel a ziet op een besluit dat is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure. Verder wordt in onderdeel b als aangrijpingspunt voor het bepalen van de dag waarop een omgevingsvergunning in werking treedt aangesloten bij de terinzagelegging van het besluit in plaats van de mededeling. Het gaat hier om de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 Awb. Aangezien die

mededeling bestaat uit verschillende elementen die niet noodzakelijkerwijs op dezelfde dag hoeven plaats te vinden, leent de mededeling zich niet als aangrijpingspunt voor het bepalen van de dag van inwerkingtreding. Daarom wordt nu gekozen voor de terinzagelegging. Dit is een van de elementen van de mededeling. Dit is in lijn met de regeling van de beroepstermijn voor besluiten die zijn voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 in artikel 6:8, vierde lid, Awb. Ook in die regeling vormt de terinzagelegging van het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, Awb het aangrijpingspunt voor het bepalen van de termijn.

Daarnaast komt in artikel 16.79, eerste lid, het uitgangspunt dat elk besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning eerst na twee weken in werking treedt te vervallen. Deze wijziging, en het voorstel om een nieuw tweede en derde lid in te voegen, vloeien voort uit een motie van het lid Meijer c.s. die bij de behandeling van het voorstel van de Omgevingswet in de Eerste Kamer is aangenomen.[125] Die motie strekt ertoe om de termijn van inwerkingtreding voor omgevingsvergunningen voor onomkeerbare activiteiten, zoals het kappen van bomen, het slopen van bouwwerken of het veranderen van monumenten, te verlengen van twee naar vier weken. Bij de waardering van die motie heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu aangekondigd dat daarbij ook wordt bezien of de (opschortende) termijn van twee weken bij omgevingsvergunningen voor andere (dan onomkeerbare) activiteiten terug kan worden gebracht naar de regeling voor inwerkingtreding in de huidige regelgeving.[126] Zo kan gedacht worden aan de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit waarvoor nu op grond van de Wabo geldt dat die de dag na de bekendmaking in werking treedt.

In het voorgestelde artikel 16.79, eerste lid, is dit zo uitgewerkt dat hoofdregel wordt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag van bekendmaking of terinzagelegging. Op grond van het tweede lid (nieuw), bepaalt het bevoegd gezag in afwijking van die hoofdregel in de omgevingsvergunning dat het besluit in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging. Daarbij zijn twee inhoudelijke criteria gegeven op grond waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of in het voorkomende geval een uitgestelde inwerkingtreding gerechtvaardigd is. Het tweede lid krijgt een imperatieve redactie (het bevoegd gezag «bepaalt» in de vergunning) maar geeft wel enige beoordelingsruimte om per geval af te wegen of sprake moet zijn van uitgestelde inwerkingtreding. Primair speelt de vraag of de gevolgen van een activiteit ongedaan te maken zijn of door tijdsverloop de oude toestand vanzelf terugkeert en in hoeverre de beoordelingsregels over het verlenen van de vergunning de bestaande toestand beogen te beschermen. Dat leidt ertoe dat bijvoorbeeld voor beperkingengebiedactiviteiten veelal geen uitgestelde inwerkingtreding nodig zal zijn omdat de beoordelingsregels een ander doel dienen dan bescherming van de bestaande toestand. Voor het uitdunnen en snoeien van een houtwal is uitgestelde inwerkingtreding evenmin nodig, terwijl voor het volledig vellen van een houtopstand een uitgestelde inwerkingtreding wel aangewezen is. Bij een beschermd monument zal al gauw sprake zijn van een wijziging van de bestaande situatie die niet (geheel) te herstellen is, omdat veelal historisch materiaal verdwijnt en daarmee de authenticiteit van het monument wordt aangetast. Een verstoring van een archeologisch monument is per definitie onomkeerbaar, omdat de context van de archeologische resten daarbij verloren gaat. Hetzelfde geldt voor het slopen van een bouwwerk dat medebepalend is voor de karakteristiek van een beschermd stads- of

[125] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K.
[126] Verslag EK 2015/16, nr. 23, item 8.

dorpsgezicht. De beoordelingsregels strekken bij cultureel erfgoed tot het behoud van bestaande waarden en daarmee tot bescherming daarvan. De voorgestelde regeling vereist dus maatwerk, zodat precies voor de gevallen waarin dat nodig is een uitgestelde inwerkingtreding wordt bepaald.

In het voorgestelde derde lid is een grondslag gegeven om bij algemene maatregel van bestuur gevallen van activiteiten te kunnen aanwijzen waarvoor het bevoegd gezag in ieder geval in de vergunning een uitgestelde inwerkingtreding moet opnemen. Voor de aan te wijzen gevallen geldt dat het niet aan de beoordeling van het bevoegd gezag wordt overgelaten, maar op voorhand wordt bepaald dat sprake moet zijn van uitgestelde inwerkingtreding.

Daarbij wordt voor de goede orde opgemerkt dat als de omgevingsvergunning betrekking heeft op meer activiteiten, het feit dat vanwege een van die activiteiten toepassing wordt gegeven aan het tweede lid – op basis van een eigen beoordeling door het bevoegd gezag of omdat sprake is van een geval dat op grond van het derde lid bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen – maakt dat de gehele omgevingsvergunning pas na vier weken in werking treedt.

Het huidige tweede, derde en vierde lid wijzigen inhoudelijk niet, deze worden vernummerd tot vierde, vijfde en zesde lid en verder louter wetstechnisch aangepast. Dit betekent dat als binnen de termijn van vier weken een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, de omgevingsvergunning niet in werking treedt voordat op het verzoek is beslist. Ook blijft dus de mogelijkheid bestaan dat als het eerder in werking treden van een omgevingsvergunning volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, het kan bepalen dat het besluit eerder dan binnen vier weken in werking treedt en dat de regeling over de opschortende werking van een verzoek om voorlopige voorziening niet van toepassing is.

Onderdeel GW (artikel 16.80 Omgevingswet)

In verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals toegelicht in de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, wordt voorgesteld om in dit artikel aan de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit toe te voegen de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk. De aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege de Kernenergiewet die dit artikel bevat, kan gelet op doel en strekking daarvan na de hiervoor bedoelde splitsing van belang zijn voor de omgevingsvergunning voor alle genoemde activiteiten. Ten slotte is het artikel technisch aangepast in verband met het handhaven van het begrip inrichting onder die wet.

Onderdeel GX (artikel 16.81, eerste lid, Omgevingswet)

In het voorstel voor de Aanvullingswet bodem Omgevingswet is erin voorzien dat artikel 16.81 komt te vervallen[127]. Desondanks is in dit wetsvoorstel ook in een wijziging van het artikel voorzien, voor het – onverhoopte – geval dat de voorziene Aanvullingswet bodem Omgevingswet niet gelijktijdig met de Omgevingswet in werking zal kunnen treden. De voorgestelde wijziging houdt verband met de splitsing

[127] Kamerstukken II 2017/18, 34 864, nr. 2

van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan. Binnen de nieuwe systematiek na die splitsing is artikel 16.81 alleen nog van belang voor de bouwactiviteit die met een vergunning vooraf wordt getoetst aan het omgevingsplan. Het betreft hier de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk. De bouwactiviteit voor de technische beoordeling valt buiten de reikwijdte van het artikel omdat het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat het beoordelingskader zal vormen voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke bouwactiviteit, geen regels zal bevatten over bodemverontreiniging.

Onderdeel GY (artikel 16.82 Omgevingswet)

In verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals toegelicht in de paragrafen 2.2.1.4 en 2.2.1.5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, wordt voorgesteld om in dit artikel aan de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit toe te voegen de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk. De aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege doelmatige uitvoering en handhaving die dit artikel bevat, kan gelet op doel en strekking daarvan na de hiervoor bedoelde splitsing van belang zijn voor de omgevingsvergunning voor alle genoemde activiteiten.

Onderdeel GZ (artikel 16.83 Omgevingswet)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 16.83.*Onderdeel HA (artikel 16.84, eerste lid, Omgevingswet)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 16.84.*Onderdeel HB (artikel 16.85 Omgevingswet)*

Uit artikel 16.85 blijkt onvoldoende duidelijk met welke beroep het beroep tegen een besluit over een ontheffing wordt gebundeld. Bedoeld is dat het beroep tegen een dergelijk besluit wordt gebundeld met het beroep tegen het besluit waarover de instructieregel waarvan ontheffing is verzocht, is gesteld. Bijvoorbeeld als de instructieregel gaat over de inhoud van het omgevingsplan, wordt het beroep tegen een besluit tot verlening van de ontheffing gebundeld met het beroep tegen het omgevingsplan waarover de instructieregel is gesteld. Met de voorgestelde wijziging wordt dit duidelijker tot uitdrukking gebracht.

Daarnaast wordt dit artikel zo gewijzigd dat dit niet langer ziet op de weigering om een ontheffing van instructieregels te geven. Het ligt voor de hand dat een weigering van een dergelijke ontheffing de beroepsmogelijkheden volgt van het besluit waarover de betrokken instructieregel is gesteld. Artikel 2.2 van dit wetsvoorstel voorziet in een aanpassing van bijlage 2 Awb op dit punt.

Verder wordt voorgesteld om voor zover het artikel betrekking heeft op een instemming als bedoeld in artikel 16.16, de zinsnede «het verlenen van», te laten vervallen. Met dit onderdeel van artikel 16.85 is beoogd zowel het positieve als het negatieve besluit over instemming onder de reikwijdte daarvan te brengen. Genoemde zinsnede zou echter ten onrechte de indruk kunnen wekken dat het alleen gaat om het positieve besluit over instemming. De voorgestelde wijziging neemt dit misverstand weg. Met deze wijziging komt de formulering van dit artikel in lijn met

artikel 16.18, waar ook in neutrale zin over «het besluit over instemming» wordt gesproken.

Onderdeel HC (artikel 16.86 Omgevingswet)

In het verslag van een schriftelijk overleg van 23 augustus 2016[128] is naar aanleiding van de tweede evaluatie van de procesrechtelijke bepalingen van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet[129] gemotiveerd aangegeven dat de artikelen 1.6, tweede lid, en 1.6a van de Crisis- en herstelwet bij intrekking van de Crisis- en herstelwet niet worden overgenomen in de Awb.

Deze Crisis- en herstelwet-bepalingen lenen zich niet goed voor een generieke regeling in de Awb.

Met beide bepalingen wordt beoogd om te voorkomen dat door een latere indiening van beroepsgronden de versnelde uitspraaktermijn in het gedrang komt. In het bovenbedoelde verslag wordt de conclusie van de onderzoekers dat het effect van beide Crisis- en herstelwet-bepalingen «zeer beperkt» is, genuanceerd, omdat deze bepalingen ook een niet meetbaar effect kunnen hebben gehad, dat in dit evaluatieonderzoek niet is meegenomen. Omdat aangenomen mag worden dat in veel gevallen beide artikelen tot gevolg hebben gehad dat binnen de beroepstermijn de beroepsgronden volledig zijn ingediend, wordt voorgesteld om beide bepalingen over te hevelen naar de Omgevingswet. Immers in de Omgevingswet is – in navolging van de Crisis- en herstelwet – een versnelde uitspraaktermijn van zes maanden opgenomen voor beroepszaken tegen een projectbesluit (artikel 16.87, eerste lid).

Bij de formulering van deze aanvullende bepalingen is rekening gehouden met een eerder door de Afdeling advisering van de Raad van State gegeven advies.[130]

Onderdeel HD (artikel 16.87 Omgevingswet)

In het derde lid van artikel 16.87 is het woord «besluiten» gewijzigd in «een besluit» om te verduidelijken dat het artikel geldt voor alle besluiten ter uitvoering van een projectbesluit die worden genomen met toepassing van de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb. Dit is van belang omdat het voor kan komen dat een besluit ter uitvoering van een projectbesluit waarop de coördinatieregeling van toepassing is, uiteindelijk niet met andere uitvoeringsbesluiten wordt gecoördineerd. Bijvoorbeeld als toepassing is gegeven aan de in de voorgenomen wijziging van de coördinatieregeling opgenomen bevoegdheid om te besluiten dat de regeling niet, niet verder, of later wordt toegepast op een besluit, of van de bevoegdheid om een besluit waarvoor de aanvraag te laat is ingediend niet te betrekken bij de voorbereiding van de besluiten waarvoor de aanvraag tijdig is ingediend. Door deze tekstwijziging wordt buiten twijfel gesteld dat ook als een van de besluiten ter uitvoering van een projectbesluit uiteindelijk separaat wordt genomen, de rechterlijke beslistermijn van zes maanden van toepassing is.

---

[128] Kamerstukken II 2015/16, 32 127, nr. 219, blz. 13.
[129] Bijlage bij Kamerstukken II 2013/14, 32 127, nr. 200.
[130] Advies W14.11.0238/IV, zie www.raadvanstate.nl of Kamerstukken II 2011/12, 33 135, nr. 4, blz. 25 (onderdeel e).

Onderdeel HE (artikel 16.88 Omgevingswet)

Eerste lid

Aanhef

Voor de aanhef van het eerste lid wordt voorgesteld in de aanhef «of wijziging» te laten vervallen vanwege het actus contrarius-beginsel. Voor de verdere toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel c (nieuw)

Aan artikel 16.88, eerste lid, is een nieuw onderdeel c toegevoegd. Dit onderdeel maakt het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over totstandkoming, vorm of toepassing van, of op te nemen onderwerpen in, informatieverplichtingen op grond van artikel 4.3. Deze aanvulling van artikel 16.88 hangt samen met artikel 15.3. Ten aanzien van bestaande informatieverplichtingen moeten eisen kunnen worden gesteld voor een verplichte kennisgeving daarvan door het bevoegd gezag. Dit onderdeel voorziet in de grondslag daarvoor.

Onderdeel e (nieuw)

Uit artikel 5.49 volgt dat de voorkeursbeslissing een beslissing inhoudt over de voortzetting van de projectprocedure. De voorkeursbeslissing is daarmee een besluit als bedoeld in artikel 1:3 Awb. De voorkeursbeslissing valt daarmee onder onderdeel a van artikel 16.88, eerste lid. Om die reden wordt de voorkeursbeslissing niet meer apart in de opsomming van rechtsfiguren waarop de in de aanhef van art. 16.88, eerste lid, bedoelde regels betrekking kunnen hebben, genoemd.

Onderdeel f (nieuw)

Verder wordt voorgesteld om de in artikel 16.88, eerste lid, onder d (nieuw), en derde lid, onder a, gegeven grondslagen voor nadere regels niet te beperken tot aanvragen en meldingen, maar uit te breiden tot andersoortige berichten. Dit wordt geregeld in het nieuwe onderdeel f. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om berichten ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding, en in de toekomst mogelijk om het indienen van zienswijzen. In dit verband wordt verwezen naar de toelichting op de aanpassing van artikel 16.1 volgens dit voorstel.

Onderdeel g (nieuw)

Artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet bevat een grondslag voor het stellen van procedurele en vormvereisten met betrekking tot besluiten op grond van de Omgevingswet. De regels over de project-mer, die zijn opgenomen in hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit, kunnen echter ook betrekking hebben op besluiten die niet op grond van de Omgevingswet worden genomen, zoals besluiten op grond van de Kernenergiewet. Daarom wordt met deze wijzigingsbepaling artikel 16.88 van de Omgevingswet voorzien van een aparte grondslag voor mer-(beoordelings)plichtige besluiten.

Onderdeel i (nieuw)

Voorgesteld wordt om in artikel 16.88, eerste lid, onder i, ook een onderdeel «kaarten als bedoeld in artikel 20.17» op te nemen. Hiermee kunnen bij algemene maatregel van bestuur procedurele vereisten (zoals

samenwerking met bevoegde autoriteiten van andere staten, actualisatie en beschikbaarstelling) aan deze kaarten worden gesteld. Op die manier kan worden voldaan aan de procedurele vereisten die over die kaarten in de richtlijn omgevingslawaai en de richtlijn overstromingsrisico's zijn gesteld.

Onderdeel j (nieuw)

Op de voorgestelde toevoeging van artikel 16.88, eerste lid, onder j, wordt ingegaan in de toelichting op de wijziging van artikel 20.2, vierde lid (nieuw). Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Tweede lid

Onderdeel a

De aanpassing in dit onderdeel vloeit voort uit de voor het eerste lid voorgestelde toevoeging van informatieverplichtingen en berichten bedoeld in artikel 16.1.

Derde lid

Onderdeel a

Dit onderdeel over aanvragen en meldingen, is uitgebreid tot andere informatieverplichtingen dan een melding, en tot andere berichten.

Onderdeel c

In verband met het vervallen van artikel 16.2, derde lid, van de Omgevingswet wordt in dit onderdeel een grondslag gegeven voor vaststelling van standaarden voor elektronische vormgeving en beschikbaarstelling van besluiten en andere rechtsfiguren of andere documenten, of ontwerpen daarvan, voor zover deze standaarden geen onderdeel vormen van het bij of krachtens de Bekendmakingswet geregelde. Op de voorgenomen aanpassing van de Bekendmakingswet wordt ingegaan in paragraaf 2.1.4.8 van het algemene deel van deze memorie van toelichting. Bij ministeriële regeling kan ook de wijze van beschikbaarstelling worden geregeld.

Onderdeel HF (artikel 16.89 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om in de opsomming van artikel 16.89 Ow, als nieuwe onderdelen e en g, respectievelijk de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning en de herziene nec-richtlijn op te nemen. Ter implementatie van deze richtlijnen wordt ook voorgesteld om het maritieme ruimtelijke plan en het nationale nec-programma als verplicht programma toe te voegen aan artikel 3.9 van de Omgevingswet (zie toelichting op de wijziging van artikel 3.9). In het Omgevingsbesluit zullen aan het maritiem ruimtelijk plan, net als in de Waterbesluit, onder meer eisen worden gesteld over de actualisatie van dit programma. Dat geldt ook voor het nationale programma dat op grond van de herziene nec-richtlijn zal worden vastgesteld. Ook de richtlijnbepalingen over samenwerking met andere staten krijgen daarin een plaats. Met het toevoegen van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning wordt duidelijk, dat ook op grond van artikel 16.88 regels kunnen worden gesteld ter uitvoering daarvan.

Onderdelen HG en HH (artikelen 17.2, eerste lid, en 17.4 Omgevingswet)

In de artikelen 17.2, eerste lid, en 17.4 wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat». De Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt in die bepalingen expliciet genoemd, omdat de Commissie voor de milieueffectrapportage, het enige adviesorgaan is dat bij wet wordt ingesteld (zie artikel 17.5) en het benoemen en ontslaan van de voorzitter en leden van de Commissie voor de milieueffectrapportage, volledig vallen binnen het beleidsterrein van deze Minister. Op grond van artikel 17.6 kunnen bij algemene maatregel van bestuur andere adviesorganen worden ingesteld. In het Omgevingsbesluit zal via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet in ieder geval een schadebeoordelingscommissie worden ingesteld die tot taak heeft advies uit te brengen over aanvragen om vergoeding van schade die veroorzaakt wordt door omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument. De instelling van deze commissie sluit aan bij de huidige praktijk. Omdat de werkzaamheden van deze commissie volledig binnen het beleidsterrein van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vallen, zal deze Minister verantwoordelijk zijn voor het benoemen en ontslaan van de voorzitter en leden van die commissie.

Onderdeel HI (artikel 17.9 Omgevingswet)

De voor artikel 17.9 voorgestelde wijzigingen houden verband met de bij dit wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen van artikel 16.15 en de toevoeging van een nieuw artikel 16.15a. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die onderdelen.

Onderdeel HJ (artikel 17.10 Omgevingswet)

Met dit onderdeel wordt voorgesteld om artikel 17.10 van de Omgevingswet aan te passen. Artikel 17.10 van de Omgevingswet betreft de Stichting advisering bestuursrechtspraak (hierna: StAB). De StAB is nu geregeld in de artikelen 8.5 tot en met 8.8 Wro, artikel 6.5b Wabo en de artikelen 20.14 tot en met 20.17 Wm.

De Wro en de Wabo worden met deze wet in het geheel ingetrokken. De Wm blijft voor een deel in stand.

In de Omgevingswet is als lijn gehanteerd dat op grond van artikel 17.10 van de Omgevingswet alleen de taken uit de Wro en de Wabo bij algemene maatregel van bestuur opgenomen zouden worden, omdat deze wetten komen te vervallen.[131] Voorgesteld wordt artikel 17.10 als volgt aan te passen.

In de eerste plaats wordt voorgesteld om niet bij algemene maatregel van bestuur de taakomschrijving en onafhankelijkheid van de StAB op te nemen, maar – beleidsneutraal – op wetsniveau.

Ten tweede wordt voorgesteld om de bepalingen uit de Wm voor zover ze de StAB betreffen over te hevelen naar de Omgevingswet. Op dit moment verwijst artikel 17.10 van de Omgevingswet naar de Wm voor de organisatie van de StAB. Daarnaast staat er in de Wm nog een taakomschrijving, die naast artikel 17.10 van de Omgevingswet staat. Bij nader inzien is er geen reden om de organisatie van de StAB en één taakomschrijving in de Wm te laten staan. Omwille van de inzichtelijkheid en uniformiteit van de regelgeving wordt daarom in artikel 2.44, onderdeel

[131] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3.

DM, voorgesteld paragraaf 20.2 Wm te laten vervallen en de inhoud ervan (deels) op te nemen in artikel 17.10 van de Omgevingswet. Hieronder wordt uitgelegd waarom niet alle bepalingen overgenomen worden.

Niet alle bepalingen uit de Wm over de StAB krijgen hun beslag in de Omgevingswet.

Artikel 20.14, eerste lid, van de Wm betreft de machtiging van de Minister om namens de Staat de StAB op te richten. Aangezien de StAB inmiddels is opgericht, is deze machtiging niet meer nodig en kan de bepaling in haar geheel vervallen.

Artikel 20.17 van de Wm betreft de financiering van de StAB. Ook deze bepaling wordt niet overgenomen. Naar aanleiding van een toekomststudie en subsidie-evaluatie naar de rol en positionering van de StAB is eind 2015 besloten dat de StAB zal overgaan naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In lijn met de nieuwe positionering zal het Ministerie van Justitie en Veiligheid voortaan de StAB de subsidie verlenen. Via artikel 2.40 van dit wetsvoorstel wordt dit in artikel 50 van de Wet Justitie-subsidies verankerd.

Hieronder is een omzettingstabel opgenomen, waarin volledigheidshalve naast de regels uit de Wet milieubeheer ook de regels uit de Wro en Wabo zijn opgenomen.

Artikel Wm, Wro of Wabo	**Artikel in Omgevingwet of Wet Justitie-subsidies**
20.14, eerste lid, Wm en 8.5, eerste lid, Wro (machtiging tot oprichting)	Vervallen
20.14, tweede lid, Wm en 8.5, tweede lid, Wro (wijziging of ontbinding)	vervallen (staat in statuten)
20.14, derde lid, Wm en 8.5, derde lid, Wro (inhoud statuten)	vervallen (staat in statuten)
20.15 van de Wm, 8.6 Wro en 6.5b, eerste lid, Wabo (taakomschrijving)	17.10, tweede lid, van de Omgevingswet
20.16 Wm en 8.7 Wro (onafhankelijkheid personeel)	17.10, tweede lid, van de Omgevingswet
20.17, eerste lid, Wm, 8.8, eerste lid, Wro en 6.5b, tweede lid, Wabo	50 van de Wet Justitie-subsidies
20.17, tweede lid, Wm, 8.8, tweede lid, Wro en 6.5b, tweede lid, Wabo	50 van de Wet Justitie-subsidies

Onderdeel HK (artikel 18.2 Omgevingswet)

Artikel 18.2 ondergaat een aantal wijzigingen. De wijzigingen zien op aanvullingen, wijzigingen en redactionele verbeteringen. De wijzigingen worden hieronder nader toegelicht. Daarnaast gaat deze toelichting in op de wijze waarop andere, nieuwe bepalingen, hoewel niet expliciet genoemd in de tekst van de wet, doorwerken in artikel 18.2.

Doorwerking flexibiliteitsregeling en «eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag regeling» bij handhaving

Naar aanleiding van het eerder in dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 4.13a (flexibiliteitsregeling) wordt opgemerkt dat deze regeling evenals de al bestaande flexibiliteitsregeling in artikel 5.16 een doorwerking krijgt in

artikel 18.2. Artikel 4.13a (nieuw) maakt immers deel uit van de in het eerste lid van artikel 18.2 genoemde paragraaf 4.1.3. Hetzelfde geldt voor artikel 5.16, dat deel uitmaakt van de in het tweede lid genoemde paragraaf 5.1.2. De flexibiliteitsregeling voor het uitoefenen van bevoegdheden is dus ook van toepassing op de handhavingstaak zonder dat dit verder een wijziging van of expliciete bepaling in artikel 18.2 vergt. Voor de goede orde wordt erop gewezen dat dit ook geldt voor de in artikel 5.13 opgenomen «eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag regeling», welk artikel ook deel uitmaakt van paragraaf 5.1.2.

Doorwerking bevoegdheidstoedeling bij grensgevallen (geheel of in hoofdzaak-criterium)

Min of meer hetzelfde kan worden opgemerkt voor de bevoegdheidstoedeling bij grensgevallen. Het kan voorkomen dat te handhaven activiteiten de territoriale begrenzing van een bestuursorgaan overschrijden. Voor dergelijke grensgevallen wordt in de huidige wet- en regelgeving (Wabo, Wm, Besluit omgevingsrecht) en in de Omgevingswet (artikelen 5.11, 5.14, 5.44, 16.54, 16.66 en 16.72) gewerkt met het criterium «geheel of in hoofdzaak». Voor de aanwijzing van de handhavingstaak werkt dit in hoofdstuk 5 bij de omgevingsvergunning en het projectbesluit gebruikte criterium door in het tweede en derde lid van artikel 18.2 zonder dat dit een expliciete bepaling vergt. Voor de aanwijzing van de handhavingstaak voor de naleving van algemene regels ontbreekt dit criterium weliswaar in de Omgevingswet zelf, maar komt dit criterium expliciet terug in (afdeling 2.2 van) het Besluit activiteiten leefomgeving.

Eerste en tweede lid

Uit oogpunt van consistentie binnen de Omgevingswet wordt in de eerste twee leden «bij of krachtens» vervangen door: op grond van.

Derde lid

Voorgesteld wordt de tekst van het derde lid te verduidelijken met een uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 5.52, tweede lid, onder a. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet wordt duidelijk toegelicht welk bestuursorgaan belast is met de handhaving van het projectbesluit:

«Voor zover het projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor de in het projectbesluit aangegeven activiteiten, is het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft genomen, ook bevoegd gezag voor toezicht op en handhaving van de daaraan verbonden voorschriften. Daar waar wordt afgeweken van het door het projectbesluit gewijzigde omgevingsplan, geldt dit als een handelen zonder vergunning of in strijd met het omgevingsplan en is het regulier bevoegd gezag belast met toezicht en handhaving.»[132]

Om deze bedoeling duidelijker uit te laten komen in de tekst van het derde lid van artikel 18.2, wordt die tekst gewijzigd.

Voor de besluiten, bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder b, die worden aangewezen in het Omgevingsbesluit, geldt deze bevoegdheidstoedeling overigens niet. Die aanwijzing ziet op besluiten in het kader van (verkeers)wegen (verkeersbesluiten, onttrekking van een weg aan de openbaarheid). Voor zover dit type besluiten handhaving vergt, berust die

[132] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 180 en blz. 583.

bevoegdheid bij de voor de verkeers- en wegenwetgeving bevoegde instanties, niet bij het bestuursorgaan dat het projectbesluit vaststelt.

Vierde, vijfde en zesde lid

Voorgesteld wordt de tekst van het vierde lid te wijzigen en het artikel aan te vullen met twee nieuwe leden. De eerste drie leden van het artikel bepalen bij welk bestuursorgaan de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust voor de hoofdstukken 4 (algemene regels) en 5 (omgevingsvergunning, vergunningdeel van het projectbesluit). Het huidige vierde lid heeft betrekking op «de overige gevallen». Voorgesteld wordt allereerst om een nieuw (vierde) lid in te voegen dat een grondslag bevat om de handhaving van gedoogplichten te regelen bij algemene maatregel van bestuur. Deze grondslag krijgt zijn uitwerking in hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit. Door invoeging van dit nieuwe lid wordt voorkomen dat het college van burgemeester en wethouders een verzoek tot handhaving kan krijgen dat ziet op een gedoogplicht opgelegd door een ander bestuursorgaan. Gedoogplichten vallen dus uitdrukkelijk niet onder de «overige gevallen» van het volgende lid.

Vervolgens wordt voorgesteld de huidige formulering van het vierde lid (vijfde lid, nieuw) te verduidelijken. Het nieuwe vijfde lid bevat als hoofdregel de zogenaamde «restbevoegdheid» voor het college van burgemeester en wethouders («in overige gevallen»).[133] In overeenstemming met de redactie van andere artikelen in de Omgevingswet wordt de toevoeging «van de gemeente waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht» geschrapt. Dat spreekt immers vanzelf. Dit lid zou zonder verdere wijziging niet alleen de hoofdregel voor de resterende hoofdstukken van de Omgevingswet bevatten, maar meteen ook een uitzonderingsbepaling («tenzij …»). Die uitzonderingsmogelijkheid is ongeclausuleerd, waarmee de deur lijkt te worden opengezet om bij algemene maatregel van bestuur veelvuldig van de bij wet in formele zin gegeven hoofdregel af te kunnen wijken. Om dit bezwaar weg te nemen, wordt deze ongeclausuleerde tenzij-bepaling geschrapt en vervangen door een aanvullend (zesde) lid, waarin die uitzonderingsmogelijkheid expliciet wordt begrensd door het in acht nemen van de algemene criteria voor de verdeling van taken en bevoegdheden in artikel 2.3. Met inachtneming van die criteria wordt in het Omgevingsbesluit de handhavingstaak voor specifieke onderdelen toegedeeld. Zo zal de handhaving van specifieke regelgeving uit het oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid kunnen worden belegd bij bijvoorbeeld een landelijke inspectiedienst. Hierbij kan gedacht worden aan de handhaving van regels over energielabels en aircosystemen, afkomstig uit de richtlijn energieprestatie gebouwen. Het gaat dan met name om handhaving van het voorschrift dat bij verkoop en verhuur van een gebouw een geldig energielabel wordt verstrekt aan de koper of nieuwe huurder, dat de certificering van gegevens op basis waarvan energielabels voor woningen worden vastgesteld plaatsvindt volgens de vereiste methode, dat keuringen van airconditioningsystemen plaatsvinden volgens de vereiste methode, dat degenen die de keuringen doen gediplomeerd zijn, dat energielabels worden geafficheerd in grotere publieke gebouwen.

De meeste gegevens die nodig zijn voor toezicht en handhaving van deze voorschriften worden niet op gemeentelijk maar op nationaal niveau bijgehouden. Zo wordt voor de handhaving van het overhandigen van een energielabel bij verkoop of verhuur van een gebouw gebruik gemaakt van gegevens van het Kadaster. Handhaving op gemeentelijk niveau zou

[133] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 583.

inefficiënt zijn en tot hogere bestuurslasten leiden. Iedere gemeente zou dan steeds de gegevens voor de handhaving moeten opvragen.

Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat de formulering «in overige gevallen» niet de strekking heeft dat de bestuursrechtelijke handhavingstaak geldt voor de volledige Omgevingswet. De eerste drie leden van artikel 18.2 zien op de hoofdstukken 4 en 5, waarin en op grond waarvan allerlei activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden gereguleerd. Niet alle bij of krachtens de Omgevingswet gereguleerde onderwerpen hebben rechtstreeks betrekking op dit soort «activiteiten», zoals artikel 1.2 al meteen duidelijk maakt: de Omgevingswet gaat niet alleen over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving, maar ook over de fysieke leefomgeving zelf. Dus bevatten ook niet alle hoofdstukken van de Omgevingswet regels over activiteiten, die net als de bij of krachtens de hoofdstukken 4 en 5 gestelde regels voor activiteiten bestuurs- of strafrechtelijke handhaving vergen. In de naleving van die regels is op een andere wijze voorzien. Denk bijvoorbeeld aan de omgevingswaarden of instructieregels (hoofdstuk 2), de programma's (hoofdstuk 3) en grondexploitatie (hoofdstuk 12). Met de formulering «in overige gevallen» is dus niet beoogd het college van burgemeester en wethouders of een ander bestuursorgaan een handhavingstaak te geven voor al dergelijke onderwerpen die geen (bestuursrechtelijke) handhaving vergen.

Een voorbeeld van een onderwerp dat weliswaar geen «activiteit met gevolgen voor de fysieke leefomgeving» is, maar wel handhaving vergt, zijn de gedoogplichten als bedoeld in hoofdstuk 10. Voorgesteld wordt hiervoor een uitdrukkelijke bepaling op te nemen, zodat de gedoogplichten niet tot de «overige gevallen» worden gerekend (zie hierboven).

Een ander voorbeeld van een onderwerp dat weliswaar geen «activiteit met gevolgen voor de fysieke leefomgeving» is, maar wel handhaving vergt, is het zwemverbod op grond van artikel 2.38 van de Omgevingswet.

Onderdeel HL (artikel 18.3 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt om artikel 18.3 op een aantal punten te verduidelijken.

Allereerst wordt in het opschrift van het artikel «instemmend bestuursorgaan» vervangen door «instemmingsorgaan». Dit opschrift wordt daarmee gelijkluidend aan het opschrift van artikel 5.41.

Verder wordt aan het begin van de bepaling het woordje «ook» toegevoegd om daarmee te verduidelijken dat het hier gaat om een bestuursdwangbevoegdheid (en dus automatisch ook de bevoegdheid om een last onder dwangsom op te leggen) voor het instemmingsorgaan die bestaat *naast* de handhavingstaak van het bevoegd gezag op grond van artikel 18.2. Hoewel dit op zichzelf ook al volgt uit de systematiek van de artikelen 18.2 en 18.3, in onderlinge samenhang bezien, voorkomt het invoegen van het woordje «ook» mogelijke misverstanden.

De overige wijzigingen strekken ertoe te verduidelijken in welke gevallen de bestuursdwangbevoegdheid van het instemmingsorgaan aan de orde kan zijn. De huidige formulering met de zinsnede «bevoegd is instemming te verlenen met de voorgenomen beslissing op de aanvraag» wordt nader geconcretiseerd: het moet gaan over een instemming waarover ook werkelijk is beslist (dus het kan bijvoorbeeld niet gaan over een instemming waarover nog moet worden beslist in een lopende aanvraagprocedure). Verder kan het bijvoorbeeld wel gaan om een omgevingsvergunning waarvoor het instemmingsorgaan op grond van artikel 16.16,

derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist. Ook dit wordt nu verduidelijkt.

Verder wordt tot uitdrukking gebracht dat het in de hier bedoelde situatie alleen kan gaan om een bestuursdwangbevoegdheid vanwege de overtreding van de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de activiteit waarop het vereiste van instemming betrekking heeft gehad. Daarvan moeten worden onderscheiden een overtredingssituatie vanwege het handelen zonder vergunning. In dat geval berust de handhavingsbevoegdheid alleen bij het bestuursorgaan dat bevoegd gezag zou zijn voor de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit. Dat bestuursorgaan zal veelal hetzelfde zijn als het instemmingsorgaan, maar handhaaft in dat geval dus op basis van een andere wettelijke grondslag.

Tot slot wordt er ter voorkoming van misverstanden op gewezen dat in het Omgevingsbesluit op een terughoudende wijze invulling wordt gegeven aan de aanwijzing van gevallen waarin de bestuursdwangbevoegdheid van het instemmingsorgaan naast de handhavingsbevoegdheid van het bevoegd gezag van toepassing is. De reden hiervoor is dat binnen de Omgevingswet zoveel mogelijk wordt gestreefd naar één bevoegd gezag voor zowel vergunningverlening als handhaving. Bij de invulling van artikel 18.3 zal het vooral gaan om gevallen waarin handhaving door het instemmingsorgaan een duidelijke meerwaarde heeft, bijvoorbeeld omdat het instemmingsorgaan ook al is aangewezen als toezichthouder voor de desbetreffende activiteit of beheerder is van het gebied waar die activiteit plaatsvindt en dus veelal degene zal zijn die de overtreding constateert.

Onderdeel HM (artikel 18.4 Omgevingswet)

In artikel 18.4 wordt de zinsnede «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» verkort tot «Onze Minister die het aangaat». Deze wijziging levert geen inhoudelijk verschil op en is bedoeld ter vereenvoudiging.

Onderdeel HN (artikel 18.5 Omgevingswet)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 18.5.*Onderdeel HO (artikel 18.5a (nieuw) Omgevingswet)*

Het nieuwe artikel 18.5a regelt dat het toezicht en de handhaving met betrekking tot mijnbouw uitgevoerd wordt door het in de Mijnbouwwet daartoe aangewezen bestuursorgaan, te weten de inspecteur-generaal der mijnen. Het toezicht en de handhaving bij mijnbouw wordt door de Omgevingswet en onderliggende regelgeving belegd bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het nieuwe artikel 18.5a bepaalt dat die taken en bevoegdheden worden uitgeoefend door de inspecteur-generaal der mijnen, als die daartoe is aangewezen op grond van de Mijnbouwwet. Dit is een voortzetting van de bevoegdheidsverdeling tussen de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de inspecteur-generaal der mijnen onder huidig recht.

De opzet van artikel 18.5a verschilt van de overige bepalingen in de Omgevingswet over toedeling van taken en bevoegdheden voor toezicht en handhaving. Argument om het op deze afwijkende manier te regelen is de bijzondere positie van de inspecteur-generaal der mijnen. Met ingang van 1 januari 2017 is de wijziging van de Mijnbouwwet (versterking veiligheidsbelang mijnbouw en regie opsporings-, winnings- en opslag-

vergunningen) in werking getreden.[134] Deze wetswijziging is er mede op gericht om de onafhankelijkheid en positie van de Staatstoezicht op de Mijnen en de inspecteur-generaal der mijnen te versterken. Deze wijziging heeft ook gevolgen voor toezicht en handhaving: de inspecteur-generaal der mijnen krijgt toezichts- en handhavingstaken in de gewijzigde Mijnbouwwet geattribueerd en er zijn bepalingen opgenomen over de verhoudingen tussen de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de inspecteur-generaal der mijnen.[135] Er is dus bij wijziging van de Mijnbouwwet bewust voor gekozen om de taken, bevoegdheden en verhoudingen op wetsniveau vast te leggen. Het ligt daarom voor de hand om hier met de Omgevingswet bij aan te sluiten, door voor de uitoefening van taken en bevoegdheden te verwijzen naar het (gewijzigde) hoofdstuk 8 van de Mijnbouwwet. Om de cirkel rond te maken legt deze wet in de relevante artikelen in de Mijnbouwwet vast dat de inspecteur-generaal der mijnen taken en bevoegdheden heeft inzake toezicht en handhaving op mijnbouwvoorschriften onder de Omgevingswet (zie artikel 2.17 van dit wetsvoorstel).

Bij het gebruik van het begrip «mijnbouw» in de nieuwe bepaling 18.5a is aansluiting gezocht bij een gelijksoortige bepaling in de Mijnbouwwet, waarin is vastgelegd dat de inspecteur-generaal der mijnen tot taak heeft om de Minister van Economische Zaken en Klimaat te adviseren «bij besluiten die Onze Minister neemt inzake mijnbouw» (artikel 127, eerste lid, Mijnbouwwet). Voor de betekenis van het begrip «mijnbouw» kan daarom worden verwezen naar de reikwijdte van de Mijnbouwwet, in combinatie met de uitwerking van voorschriften omtrent mijnbouw in de Omgevingswet en onderliggende regelgeving. Mijnbouw is onder de Omgevingswet onder andere terug te vinden in algemene regels (artikel 4.3 Omgevingswet), omgevingsvergunningen (artikel 5.1 Omgevingswet), projectbesluiten (artikel 5.44 Omgevingswet) en gedoogplichten (artikel 10.14 Omgevingswet).

Onderdelen HP en HQ (artikelen 18.6 en 18.6a (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 18.6 regelt de aanwijzing van toezichthouders. Het tweede lid van dit artikel is, aangevuld met twee nieuwe onderdelen, verzelfstandigd tot een afzonderlijk artikel 18.6a. In dit nieuwe artikel 18.6a wordt de tekst van dit oorspronkelijk tweede lid van artikel 18.6 geïntegreerd met het vierde lid van artikel 5.10 en het tweede lid van artikel 5.11 Wabo, zoals die artikelleden zijn komen te luiden na inwerkingtreding van de Wet van 9 december 2015 tot wijziging van de Wabo (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving). Deze artikelleden lenen zich voor een bundeling in een afzonderlijk artikel, omdat ze alle drie betrekking hebben op de reikwijdte van de bevoegdheidsuitoefening van toezichthouders.

Het eerste en tweede lid van artikel 18.6a bevatten twee bepalingen die de reikwijdte van een bij een omgevingsdienst werkzame ambtenaar kunnen verruimen, bijvoorbeeld tot het hele territoir van het bevoegd gezag, door wie de betrokken ambtenaar is aangewezen als toezichthouder. Het eerste lid bevat de huidige – overgehevelde – bepaling van artikel 5.11, tweede lid, Wabo. Het tweede lid bevat de huidige – overgehevelde – bepaling van artikel 18.6, tweede lid, van de Omgevingswet (vergelijk artikel 5.20, vierde lid,).

---

[134] Stb. 2016, 554

[135] Zie ook paragraaf 5 (Onafhankelijkheid en taken SodM) van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wijziging van de Mijnbouwwet (versterking veiligheidsbelang mijnbouw en regie opsporings-, winnings- en opslagvergunningen); Kamerstukken II 2015–2016, 34 348, nr. 3, p. 16 e.v.

Het derde en vierde lid van artikel 18.6a zien op werkzaamheden door toezichthouders werkzaam bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op verzoek van de organen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het lokaal spoor (zie het huidige Besluit aanwijzing toezichthouder Wet lokaal spoor). Dit lid bevat een gedeeltelijke overheveling van artikel 42 van de Wet lokaal spoor. Overheveling daarvan is nodig, omdat de bedoelde activiteiten waarop het toezicht wordt uitgeoefend onder de reikwijdte van de Omgevingswet komen te vallen en dan niet meer onder de Wet lokaal spoor vallen. Met de van overeenkomstige toepassing verklaring van artikel 42, zevende, achtste en negende lid, van de Wet lokaal spoor blijft de mogelijkheid behouden om een regeling op te stellen voor het in rekening brengen van de kosten die de toezichthouder maakt in verband met de uitvoering van deze toezichtstaken.

Onderdeel HR (artikel 18.8 Omgevingswet)

Dit betreft een technische aanpassing in verband met de wijziging van de artikelen 5.1 en 5.5.

Onderdeel HS (artikel 18.9 Omgevingswet)

In dit artikel wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» verkort tot «Onze Minister die het aangaat», omdat beide zinsnede dezelfde strekking hebben en een kortere versie vanuit het oogpunt van vereenvoudiging de voorkeur verdient.

Onderdeel HT (artikel 18.10, tweede lid, Omgevingswet)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 18.10, tweede lid. *Onderdeel HV (paragraaf 18.1.4 Omgevingswet)*

Artikel 18.11 Omgevingswet

Eerste lid

Zoals al is aangekondigd in het algemeen deel van deze memorie van toelichting (paragraaf 2.1.3.1) wordt voorgesteld om de bestuurlijke boete voor specifiek de zogenaamde «Seveso-overtredingen» als sanctie-instrument voor het bevoegd gezag in (hoofdstuk 18 van) de Omgevingswet op te nemen. Een «Seveso-overtreding» betreft een overtreding van de regels die nu gesteld zijn in de paragrafen 2 en 3 van het Besluit risico's zware ongevallen (hierna: Brzo 2015) ter implementatie van de Seveso-richtlijn. Deze implementatieregels uit het Brzo 2015 worden overgeheveld naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit betreft de implementatie van de artikelen 5 (algemene verplichtingen van de exploitant), 7 (kennisgeving), 8 (preventiebeleid voor zware ongevallen), 9 (domino-effecten), 10 (veiligheidsrapport), 11 (wijziging van een installatie) en 12 (noodplannen) van de Seveso-richtlijn.

Met dit nieuwe handhavingsinstrument krijgt het bevoegd gezag krachtens de Omgevingswet de mogelijkheid een lik-op-stuk-beleid te voeren, vergelijkbaar met de boetebevoegdheid waarover sinds 1 januari 2013 de Inspectie SZW beschikt voor de handhaving van de Seveso- of Brzo 2015-feiten die betrekking hebben op de arbeidsomstandigheden en veiligheidsvoorschriften binnen de Seveso-inrichtingen. In de kabinetsreactie op het rapport Odfjell[136] van de Onderzoeksraad voor Veiligheid is aangekondigd dat voor een effectievere handhaving het sanctie-instrumentarium van de beide Brzo-toezichthouders (milieu en arbo)

[136] Kamerstukken II 2013/14, 26 956, nr. 175.

zoveel mogelijk gelijk wordt getrokken. Die toezegging wordt met dit voorstel gestand gedaan.

Bevoegd gezag

De colleges van gedeputeerde staten van de provincies zijn per 1 januari 2016 bevoegd gezag voor alle Seveso-inrichtingen, met uitzondering van een beperkt aantal «mijnbouwmilieu-inrichtingen» waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat bevoegd gezag blijft. Deze taakverdeling wordt onder de Omgevingswet gecontinueerd.

Tweede lid

Ook qua boetetarief wordt voorgesteld – conform de hierboven genoemde kabinetsreactie op het rapport Odfjell van de Onderzoeksraad voor Veiligheid – aan te sluiten bij de huidige boetecategorie voor arboBRZO 2015-feiten: de zesde categorie (€ 820.000).[137] Daarbij is ook de aanvullende bepaling voor beboeting bij rechtspersonen van artikel 23, zevende lid, van het Wetboek van strafrecht overgenomen (10% van de jaaromzet).[138]

Met dit voorgestelde maximum boetetarief wordt het ongevraagde advies van de Afdeling advisering van de Raad van State inzake sanctiestelsel niet gevolgd.[139] De Afdeling suggereerde in dat advies als begrenzing voor nieuw te introduceren bestuurlijke boetes de lat bij de vijfde categorie neer te leggen, dit zolang de wettelijke rechtsbescherming bij punitieve sancties niet beter op elkaar is afgestemd. Bij een behoefte aan hogere boetes zou een zaak via het strafrecht moeten worden afgedaan en zou de bestuurlijke boete (vooralsnog, dat wil zeggen: zonder een verbeterde rechtsbescherming) geen geschikt instrument zijn. In zijn brief van 8 januari 2016 heeft de toenmalige Minister van Veiligheid en Justitie namens het kabinet al aangegeven deze suggestie van de Afdeling niet over te nemen.[140] Kortheidshalve wordt naar die brief verwezen.

De keuze voor de zesde categorie (of 10% van de jaaromzet) betekent een verhoging ten opzichte van de huidige boetetarieven via de indeling van BRZO 2015-milieufeiten in artikel 1a Wed (vijfde resp. vierde categorie, € 82.000, resp. € 20.500, afhankelijk van de wettelijke grondslag van de overtreden bepaling: de artikelen 8.40, 8.41 en 8.42 Wet milieubeheer en artikel 48, zesde lid, Wet veiligheidsregio's). Het voorgestelde boetetarief lijkt op het eerste gezicht hoog, maar in de huidige regelgeving kan een strafrechtelijke boete ook fors uitpakken. De ratio van deze keuze voor een hoog maximumtarief is dat een overtreding van Seveso-regels, ongeacht of de gevolgen van die overtreding zich binnen (arbo) of buiten (milieu, fysieke leefomgeving) de inrichting laten gelden, een vergelijkbare strafbedreiging verdienen. Ook dient de hoogte van de boete evenredig en afschrikkend moet zijn, juist ook voor deze specifieke categorie majeure risicobedrijven (zie artikel 28 van de Seveso-richtlijn).[141] Zie ook een motie van het lid Van Veldhoven van 10 september 2013, waarin de

---

[137] Zie artikel 34, vierde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet.

[138] Zie Aanwijzing voor de regelgeving nr. 143 en de Wet verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit (Stb. 2014, 445 en 513), waarbij recent aan artikel 23, zevende lid, WvSr de volgende volzin is toegevoegd: «Indien voor het feit een geldboete van de zesde categorie kan worden opgelegd en die boetecategorie geen passende bestraffing toelaat, kan een geldboete worden opgelegd tot ten hoogste tien procent van de jaaromzet van de rechtspersoon in het boekjaar voorafgaande aan de uitspraak of strafbeschikking.»

[139] No. W03.15.0138/II/s-Gravenhage, 13 juli 2015; Stcrt. 2015, 30280.

[140] Kamerstukken II 2015/16, 34 300 VI, nr. 72.

[141] Op grond van artikel 28 van de Sevesorichtlijn geldt er een notificatieplicht voor deze aanvulling van het sanctie-instrumentarium.

regering is gevraagd om het verhogen van de boetes bij herhaaldelijk overtreden van de veiligheidsregels door BRZO-bedrijven.[142]

Beleidsregels toepassing bestuurlijke boete door bevoegd gezag

Artikel 18.11 volstaat met het vaststellen van het maximumbedrag van de boete, dit in overeenstemming met artikel 5:46 Awb. De wijze waarop de bestuurlijke boete wordt ingezet is aan het bevoegd gezag. De inzet en hoogte van een bestuurlijke boete is afhankelijk van de aard van de overtreding, maar mogelijk ook van lokale omstandigheden. Gelet op de verscheidenheid aan normen waarop deze boetebevoegdheid betrekking heeft (ge- en verboden, zorgplichten, actualiseringsplichten, kennisgevings- en meldingsplichten), zal het bevoegd gezag beleidsregels opstellen ter nadere uitwerking van de bij die verschillende normen passende boetetarieven. Deze beleidsregels zullen met het oog op rechtsgelijkheid en het handhaven van een gelijk speelveld onderling tussen de provincies in Interprovinciaal Overleg-verband en in BRZO+-kring worden afgestemd. Eerder hebben de provincies samen een handhavingstrategie Brzo vastgesteld met het oog op een afgestemde, eenduidige strategie voor de handhaving bij Seveso-inrichtingen.[143]

Tot die beleidsregels kan ook een zogenoemde recidiveregeling behoren. In dit artikel is geen recidiveregeling opgenomen in tegenstelling tot artikel 34 van de Arbeidsomstandighedenwet.

Die bepaling met als strafverhogende omstandigheid recidive in het vijfde tot en met het negende lid is dermate ingewikkeld, dat voorgesteld wordt van een vergelijkbare bepaling af te zien. Onder het boeteplafond bestaat voor het bevoegd gezag voldoende ruimte om zelf te voorzien in een recidiveregeling. Herhaling van een overtreding geldt in de handhavingsstrategie Brzo als een verzwarende omstandigheid. Bij een herhaalde overtreding zal een zwaardere sanctie worden toegepast. Bij herhaalde recidive komt volgens de handhavingsstrategie Brzo bovendien strafrechtelijke handhaving in beeld, omdat (mogelijk) sprake is van calculerend gedrag bij de overtreder.

In afwijking van de boeteregeling in de Arbeidsomstandighedenwet wordt ook afgezien van een bepaling dat de bestuursrechter bij toetsing van een bestuurlijke boete een hogere boete mag opleggen (reformatio in peius).[144] Buiten de wetgeving van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid komt een dergelijke van de Awb afwijkende regeling namelijk niet voor. Mede omdat de bestuursrechter nog nooit van deze mogelijkheid gebruikt heeft gemaakt, bestaat er nu geen aanleiding om op dit specifieke punt die afwijking te verkiezen boven de algemeen gangbare regel.

Afstemming bestuurs- en strafrechtelijke handhaving

Naast de bestuurlijke boete blijft via de Wed de strafrechtelijke weg tot handhaving en beboeting open staan. Dit wordt geregeld in artikel 2.46 van dit wetsvoorstel.

De Awb bevat een afstemmingsregeling tussen bestuurlijke beboeting en strafrechtelijk optreden, waarbij voorrang wordt verleend aan de strafrechtelijke kolom (zie artikel 5:44 Awb). Deze afstemmingsregeling bevat echter een reactietermijn van dertien weken voor de officier van

[142] Kamerstukken II 2013/14, 26 956, nr. 178.
[143] Kamerstukken II 2013/14, 26 956, nr. 193.
[144] Artikel 34, elfde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet.

justitie, voordat het bevoegde bestuursorgaan een bestuurlijke boete kan opleggen. Een dergelijke termijn is te lang om van dit boete-instrument een effectief lik-op-stuk-instrument te maken. Mede daarom wordt voorgesteld gebruik te maken van de in artikel 5:44 Awb geboden mogelijkheid voor een andere wettelijke regeling (zie hiervoor artikel 18.16). In het kader van artikel 18.16 kan de huidige Handhavingsstrategie Brzo als kader dienen voor dergelijke nadere afspraken tussen het bevoegd gezag (gedeputeerde staten en de Minister van Economische Zaken en Klimaat) en het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie over wanneer een overtreding wel of niet aan de officier van justitie zal worden voorgelegd.

Artikel 18.12 Omgevingswet

Artikel 18.12 is – met enkele redactionele en technische wijzigingen – overgenomen uit de Woningwet (artikel 92a)[145]. Voorgesteld wordt dit artikel op te nemen in de Omgevingswet, zonder verdergaande wijzigingen in afwachting van onderzoek naar de effectiviteit van de huidige bepaling door de Rijksuniversiteit Groningen.

Deze bestuurlijke boete is sinds 1 januari 2015 beschikbaar voor het bevoegd gezag, voor overtredingen van de algemene regels over de bouwactiviteit, de sloopactiviteit en het gebruiken en in stand houden van bouwwerken, als in de twee jaar voorafgaand aan de overtreding een eerdere overtreding van die regels heeft plaatsgehad. De reden om de boete op deze wijze vorm te geven ligt erin dat er verschillen zijn in aard en ernst van de vele overtredingen die via dit artikel beboetbaar zijn. Voor het overgrote deel van de overtredingen wordt een herstelsanctie voldoende geacht en is er geen reden voor bestraffing. Daar waar het gaat om herhaaldelijke overtreding van de regels is geoordeeld dat optreden met een bestuurlijke boete geoorloofd is. Daarnaast is de boete bedoeld voor overtredingen die zijn aan te merken als relatief «kleinere» overtredingen, die gemakkelijk begaan en weer ongedaan gemaakt kunnen worden.

Regels over het gebruik of de staat van open erven en terreinen, gebruik van gebouwen waarbij het doel niet de brandveiligheid is, alsmede regels over het tegengaan van hinder kunnen worden opgenomen in een omgevingsplan. Met het oog op de bescherming van gezondheid en veiligheid worden op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, en derde lid, van de Omgevingswet bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling regels gegeven over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken.

Zoals hiervoor is aangegeven, moet het bevoegd gezag (in dit geval het college van burgemeester en wethouders) met het Openbaar Ministerie afstemmen over de inzet van de bestuurlijke boete (zie artikel 18.16). Een bruikbaar kader hiervoor biedt de Landelijke Handhavingsstrategie.[146] Verder kunnen gemeenten zelf beleid maken rond de wijze waarop de boete wordt toegepast, met inbegrip van een eventuele staffel in de hoogte van de boete. Omdat het een breed palet aan overtredingen van verschillende aard en ernst kan betreffen, kan het bevoegd gezag daar zelf

[145] Wet van 4 juni 2014 tot wijziging van de Woningwet in verband met het versterken van het handhavingsinstrumentarium (Stb. 2014, 249). Kamerstukken II 2013/14, 33 798, nr. 3, blz. 26.

[146] De Landelijke Handhavingstrategie is ontwikkeld vanuit het milieurecht, met oog voor het bredere omgevingsrecht, en heeft in eerste instantie betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de in artikel 5.1 Wabo opgenomen wetten, waaronder ook de Woningwet. Feitelijk ligt de toepassing van de Landelijke Handhavingstrategie vooral in het milieudomein.

beleidsregels voor stellen. Wel is de mogelijkheid opgenomen – en uit de Woningwet overgenomen – om eventueel bij algemene maatregel van bestuur regels op te nemen over de hoogte van de boete als uit de praktijk blijkt dat daar behoefte aan is.

Artikel 18.13 Omgevingswet

Eerste lid, aanhef

In het eerste lid is gekozen voor de term «bevoegd gezag», omdat niet in alle gevallen (alleen) burgemeester en wethouders het handhavende bestuursorgaan zijn. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is bevoegd tot het handhaven van overtredingen met betrekking tot archeologische rijksmonumenten, voor zover het gaat om een overtreding van een (deel van een) omgevingsvergunning die hij als bevoegd gezag heeft verleend of waarmee hij heeft ingestemd, of om het handelen zonder de vereiste vergunning. Ook de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, een andere Minister of gedeputeerde staten kunnen bevoegd gezag zijn, bijvoorbeeld als de overtreding betrekking heeft op een omgevingsvergunning voor een ontgrondingenactiviteit en in die omgevingsvergunning voorschriften zijn opgenomen in het belang van de archeologische monumentenzorg. Als de overtreding betrekking heeft op een archeologisch rijksmonument is behalve het college van burgemeester en wethouders ook de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevoegd tot handhaving.

Eerste lid, onder a en b

De boetebevoegdheid wordt in onderdelen a en b toegekend voor de algemene regels op gemeentelijk, provinciaal en rijksniveau met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed. In het omgevingsplan wordt een groot deel van de huidige gemeentelijke monumenten- of erfgoed-verordening opgenomen (regels ter bescherming van voor door de gemeente beschermd cultureel erfgoed). Een tweetal provincies (Drenthe en Noord-Holland) beschikken over een provinciale monumentenverordening. Die regels kunnen onder de Omgevingswet via instructieregels worden overgeheveld naar het omgevingsplan.

In het Besluit activiteiten leefomgeving worden algemene regels opgenomen ter bescherming van rijksmonumenten (cultureel erfgoed) respectievelijk van werelderfgoed. Tot die algemene regels behoren het verbod op het beschadigen of vernielen van (voorbeschermde) rijksmonumenten, het verbod op het onthouden van voor de instandhouding noodzakelijk onderhoud aan als rijksmonument beschermde monumenten en twee specifieke zorgplichtbepalingen met betrekking tot beschadiging en vernieling van (voorbeschermde) rijksmonumenten en werelderfgoed. Voorbeelden van een overtreding van dergelijke verboden zijn het bekladden van een als rijksmonument beschermd pand of het stoken van een vuurtje onder een hunebed. Ter voorkoming van een overtreding van de zorgplicht om beschadiging of vernieling van werelderfgoed zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan het afsteken van vuurwerk te dicht bij de molens van Kinderdijk. Ook kan de boete betrekking hebben op maatwerkvoorschriften of -regels. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan overtreding van een maatwerkvoorschrift tot het stutten van een rijksmonument bij sloop van een buurpand of een maatwerkregel inhoudende een verbod om zonder voorafgaande melding een vergunningvrije rijksmonumentenactiviteit te verrichten die een inpandige wijziging van een monument betreft. Ten slotte kan gedacht worden aan het niet nakomen van (andere) meldings- of informatieplichten, zoals de

verplichting een archeologische vondst te melden bij het verrichten van activiteiten in de exclusieve economische zone.

Eerste lid, onder c

De boetebevoegdheid wordt in de onderdelen c toegekend voor het zonder of in strijd met een omgevingsvergunning verrichten van een rijksmonumentenactiviteit of een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot cultureel erfgoed of werelderfgoed. De Omgevingswet verstaat onder een «rijksmonumentenactiviteit» het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar wordt gebracht.

Eerste lid, onder d

De boetebevoegdheid wordt in onderdeel d toegekend voor het verrichten van een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed zonder de op basis van de (provinciale) omgevingsverordening benodigde omgevingsvergunning. Zoals hierboven is aangegeven, hebben op dit moment maar twee van de twaalf provincies een monumentenverordening. Bovendien gaat het stelsel van de Omgevingswet er primair van uit dat provinciale monumenten via het omgevingsplan worden beschermd. Een activiteit bij zo'n monument is in de terminologie van de Omgevingswet geen rijksmonumentenactiviteit, maar een omgevingsplanactiviteit. In plaats van de in dit onderdeel geregelde bevoegdheid zal dus gebruik gemaakt worden van onderdeel c over de overtreding van de vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit.

Eerste lid, onder e

In onderdeel e is bepaald dat ook het overtreden van de vergunningvoorschriften van een vergunning als bedoeld in het eerste lid, onder c en d, valt onder de boetebevoegdheid.

Eerste lid, onder f

Ten slotte wordt de boetebevoegdheid in onderdeel f toegekend voor het handelen in strijd met verplichtingen die betrekking hebben op een archeologische toevalsvondst van algemeen belang (afdeling 19.2). Dit betreft een informatieplicht, een plicht tot het treffen van beschermende maatregelen en een plicht om aanwijzingen van het bevoegd gezag op te volgen over het verrichten van de activiteit, het treffen van maatregelen of het stilleggen van de activiteit.

Tweede lid

Voorgesteld wordt voor de maximale strafmaat te kiezen voor de vijfde categorie. Binnen de clustering van de «Boetewijzer voor het bepalen van de maximumboete in wetgeving»[147] geldt dit type overtredingen als schendingen van materiële normen of geboden, waar blijkens de gegeven voorbeelden veelal sprake is van de vijfde of zesde boetecategorie. Dit betekent een terugkeer naar het oorspronkelijke geldboetemaximum van de Monumentenwet 1988, dat destijds bij amendement werd verhoogd van de vierde naar de vijfde categorie.[148] Tot 1 oktober 2010 was het

[147] Uitgave van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, 14 maart 2014.

[148] Kamerstukken II 1987/88, 19 881, nr. 17. Het amendement was destijds ingegeven door de overweging dat het boetemaximum moest worden verhoogd, omdat de vierde categorie niet in een redelijke verhouding stond tot de in het geding zijnde geldelijke belangen.

boetemaximum de vijfde categorie, per 1 oktober 2010 is – in het kader van de Wabo – het boetemaximum bij de overgang naar de Wed gewijzigd in de vierde categorie, overigens met de mogelijkheid om de naast hogere boetecategorie toe te passen. Van deze mogelijkheid tot toepassing van de vijfde in plaats van de vierde boetecategorie is bij een overtreding in het kader van een rijksmonumentenactiviteit of een activiteit die (beschadiging of vernieling van) cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft eigenlijk altijd sprake. Artikel 6, eerste lid, laatste zin, Wed biedt namelijk de mogelijkheid om de naast hogere boetecategorie toe te passen als «de waarde van de goederen met betrekking tot welke het economische delict is begaan hoger is dan het vierde gedeelte van het maximum van de geldboete».[149] Die financiële grens ligt dus al bij een rijksmonument of werelderfgoed ter waarde van € 20.500.

Feitelijk is dus meestal de vijfde categorie van toepassing. Dan ligt het in de rede om die toepasselijke categorie zonder de omweg van een verhogingsmogelijkheid in de wetgeving te benoemen, zowel hier bij de tariefkeuze voor de bestuurlijke boetecategorie als bij de indeling in artikel 1a Wed (zie artikel 2.46 van dit wetsvoorstel).

Een bijkomend argument voor de verhoging van het maximumtarief is ook dat naast het cultureel erfgoed met deze bestuurlijke boete ook het werelderfgoed wordt beschermd. Omdat de impact van beschadiging of vernieling van werelderfgoed maatschappelijk gezien minstens zo groot is als bij rijksmonumenten, ligt het in de rede om voor deze overtredingen dezelfde boetecategorie te introduceren. De schok over recente vernielingen van werelderfgoed in Timboektoe (Mali) en de forse veroordeling van de persoon die voor die vernielingen verantwoordelijk gehouden is door het Internationaal Strafhof in Den Haag geven blijk van de (wereldwijde) verontwaardiging en het grote belang bij bescherming van werelderfgoed. Overigens verdient bij dergelijke schokkende feiten strafrechtelijke vervolging eerst overwogen te worden, voordat het bevoegd gezag overgaat tot het opleggen van een bestuurlijke boete (artikel 5:44 Awb).

Binnen de bandbreedte van het boetetarief tot een maximum van € 82.000 kan het bevoegd gezag zelf voorzien in beleidsregels over de hantering van bepaalde tarieven voor bepaalde overtredingen. Daarbij kan worden voorzien in strafverhogende factoren, zoals een recidiveregeling. Te denken valt bijvoorbeeld aan een gevelreinigingsbedrijf dat monumentale panden keer op keer zandstraalt in plaats van met lage waterdruk reinigt of aan een boer die bij herhaling een grafheuvel egaliseert.

Zoals hiervoor ook is aangegeven bij andere bestuurlijke boetes moet het bevoegd gezag met het OM afstemmen over de inzet van de bestuurlijke boete (zie artikel 18.16). Een bruikbaar kader hiervoor biedt de Landelijke Handhavingsstrategie.

Artikel 18.14 Omgevingswet

Eerste lid

Deze bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete is overgeheveld vanuit de Wet luchtvaart. De Wet luchtvaart regelt voor de verschillende luchthaven(indeling)besluiten een verbod om een object op

[149] Het zevende lid van artikel 23 van het Wetboek van Strafvordering biedt daarnaast de mogelijkheid om de naast hogere boete categorie toe te passen als de overtreding begaan is door een rechtspersoon.

te richten of te plaatsen in strijd met een luchthaven(indeling)besluit en een bijbehorende ontheffingsmogelijkheid:

Luchthavenbesluit	Artikel	Boete-bepaling	Bevoegd gezag
luchthaven Schiphol	8.12, tweede lid	11.16	Minister van Infrastructuur en Waterstaat
luchthavens van regionale betekenis	8.47, tweede lid jo, art. 8.12	11.23	gedeputeerde staten
buitenlandse luchthavens	8a.58, tweede lid jo, art. 8.12	11.22b	Minister van Infrastructuur en Waterstaat
militaire luchthavens	10.17, zesde lid jo, art. 8.12	11.22	Minister van Defensie

Voorgesteld wordt deze boetebevoegdheden te bundelen in artikel 18.14 van de Omgevingswet. De overheveling naar de Omgevingswet brengt geen wijzigingen met zich wat betreft de aanwijzing van het bevoegde gezag.

Tweede lid

De Wet luchtvaart hanteert voor overtredingen van de verboden om (zonder ontheffing) een object op te richten of te plaatsen in strijd met een luchthaven(indelings)besluit als maximale boete het tarief van € 100.000. Bij overheveling naar de Omgevingswet wordt voorgesteld aan te sluiten bij de boetecategorieën van artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht. De meest hiervoor in aanmerking komende categorie is de vijfde, met een maximale boete van (per 1 januari 2016) € 82.000.

Artikel 18.15 Omgevingswet

Eerste lid

Deze boetebevoegdheid is overgenomen uit artikel 77 van de Spoorwegwet en voor het overige ontleend aan de artikelen 74a en 80 van die wet en artikel 18 van het Besluit bijzondere spoorwegen. In de eerstgenoemde bepaling is onder meer een boetebevoegdheid opgenomen voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij overtreding van het verbod in artikel 19 van de Spoorwegwet om zonder vergunning – anders dan waartoe deze bestemd zijn – gebruik te maken van hoofdspoorwegen en de daarnaast gelegen gronden. Het Besluit bijzondere spoorwegen sluit bij die boetebevoegdheid aan voor het verbod zonder ontheffing binnen een bij ministeriële regeling te bepalen afstand van een bijzondere spoorweg op, in, naast, boven of onder de bijzondere spoorweg leidingen, werken, andere inrichtingen of beplantingen aan te brengen, te doen aanbrengen, of te hebben, te graven, bouwwerken op te richten, of daarmee verband houdende werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren (artikel 11). In de Omgevingswet is deze vergunning- en ontheffingplicht opgenomen in artikel 5.1, aanhef en tweede lid, onder f, onder 4°, als een vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteit.

Die vergunningplicht ziet ook op beperkingengebiedactiviteiten bij andere typen spoorwegen: de lokale spoorweg en de bijzondere spoorweg. Voor het laatstgenoemde type spoorweg wordt artikel 5.1 in dit wetsvoorstel aangevuld, ter continuering van de ontheffing ex artikel 11, vierde lid, van het Besluit bijzondere spoorwegen.

De boetebevoegdheid geldt dus voor de handhaving van omgevingsvergunningen voor beperkingengebieden bij alle type spoorwegen: de hoofdspoorwegen, maar ook bij de lokale en bijzondere spoorwegen. Bovendien kent de Omgevingswet in artikel 4.3, tweede lid, onder c, onder 2°, de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg. Ook voor de handhaving van dergelijke regels kan onder het regiem van de Omgevingswet de bestuurlijke boete worden ingezet. Voor de hoofdspoorwegen betekent dit een voortzetting van de boetebevoegdheid in artikel 77 van de Spoorwegwet, voor de lokale spoorwegen een voortzetting van de boetebevoegdheid in artikel 44 in verbinding met artikel 12 van de Wet lokaal spoor en voor de bijzondere spoorwegen een voortzetting van de boetebevoegdheid in artikel 18 van het Besluit bijzondere spoorwegen (waarin verwezen wordt naar artikel 77 van de Spoorwegwet).

De keuze voor het continueren van het huidige boete-instrumentarium bestendigt de huidige situatie dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wel een boetebevoegdheid heeft bij overtredingen bij deze specifieke beperkingengebieden voor hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen, maar niet bij de vergelijkbare beperkingengebieden bij rijkswegen, rijkswateren of andere waterstaatswerken. De Waterwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken kennen immers geen bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen.

Tweede en derde lid

Met het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 80 van de Spoorwegwet (tweede lid) respectievelijk van artikel 44 van de Wet lokaal spoor (derde lid) blijven de in het kader van die wetgeving bepaalde tarieven en beleidsregels op deze bestuurlijke boetebevoegdheden van toepassing.

In artikel 80 van de Spoorwegwet is als maximum boetetarief opgenomen € 5.700,– voor een natuurlijke persoon en € 225.000,– voor een onderneming. In de Beleidsregel bestuurlijke boetes Spoorwegwet 2014[150] wordt voor overtreding van artikel 19 van de Spoorwegwet als boetetarief genoemd: € 1.500,– (bij overtreding van het eerste lid) respectievelijk € 3.800,– (bij overtreding van het tweede lid). Artikel 80 Spoorwegwet kent ook een recidivebepaling: 50% verhoging van het boetetarief bij recidive binnen twee jaar.

Artikel 44 van de Wet lokaal spoor kent dezelfde maximale boetetarieven: € 5.700,– voor een natuurlijke persoon en € 225.000,– voor een onderneming.

Artikel 18.16 Omgevingswet

Aangezien de regels gesteld bij of krachtens de Omgevingswet via de Wet op de economische delicten strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd, is er afstemming nodig met de in deze paragraaf geregelde boetebevoegdheden. In de Awb is de combinatie van een bestuurlijke boete met een strafrechtelijke sanctie uitgesloten, omdat dit zou leiden tot een ongewenste cumulatie van gelijksoortige sancties.[151] Artikel 5:44 Awb geeft het bestuursorgaan de bevoegdheid een bestuurlijke boete op te leggen, als het Openbaar Ministerie besluit niet tot strafvervolging over te gaan (of niet tijdig – binnen 13 weken – aan het bestuursorgaan

[150] Stcrt. 2014, 28635.
[151] Kamerstukken II 2003/04, 29 702, nr. 3, blz. 88 (una via-beginsel).

mededeelt tot strafvervolging over te zullen gaan). Het artikel bevat een soort «voorrangsregel»: het instellen van strafrechtelijke vervolging (of het opleggen van een strafbeschikking[152]) belemmert de oplegging van een bestuurlijke boete.

Het voorgestelde artikel 18.16 geeft invulling aan de in artikel 5:44, tweede lid, Awb geboden mogelijkheid om bij wettelijk voorschrift te bepalen dat een overtreding niet (of niet in alle gevallen) aan de officier van justitie hoeft te worden voorgelegd. Over de afstemming en taakverdeling bij de handhaving van omgevingsrechtelijke regels zijn tussen het bestuurlijke bevoegd gezag en het (functioneel parket van het) Openbaar Ministerie afspraken gemaakt in de Landelijke handhavingsstrategie (Een passende interventie bij elke bevinding).[153] Deze strategie biedt aan het bestuurlijke bevoegd gezag ruimte om een lik-op-stuk-beleid te voeren met de bestuurlijke boete. Ook garandeert deze strategie voor het Openbaar Ministerie de mogelijkheid om bij ernstige overtredingen of bijzondere omstandigheden zelf te kunnen interveniëren. De strategie bevat een zogenaamde interventieladder en interventiematrix. Die hulpmiddelen kunnen worden gezien als invulling van de twee algemene afstemmingscriteria uit artikel 18.16: «ernst van de overtreding» en «omstandigheden waaronder». De Landelijke handhavingsstrategie is van toepassing op (grote) delen van het omgevingsrecht: de Wabo en de meeste van de in artikel 5.1 Wabo opgenomen wetten. Die wetten gaan geheel of gedeeltelijk op in de Omgevingswet. Het ligt daarom in de rede om de Landelijke handhavingsstrategie ook te laten gelden voor de Omgevingswet.

Onderdeel HW (afdeling 18.3 Omgevingswet)

Afdeling 18.3 Omgevingswet

Zoals is aangekondigd in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet[154] bevat deze afdeling een beleidsneutrale omzetting van paragraaf 5.2 Wabo (Kwaliteitsbevordering en samenwerking) naar de Omgevingswet. Die omzetting vergt wel een aantal redactionele ingrepen, waarbij met name is getracht om de artikelen korter en daardoor beter leesbaar te formuleren. Soms is ook de volgorde van artikelen of artikelonderdelen gewijzigd met het oog op een logische opbouw van deze afdeling. Daarbij is de afdeling onderverdeeld in vier paragrafen. Met die redactionele wijzigingen is geen wijziging van de inhoud beoogd. De bepalingen die op basis van paragraaf 5.2 opgenomen worden in het Besluit omgevingsrecht, zullen eveneens beleidsneutraal worden overgeheveld (naar het Omgevingsbesluit via het Invoeringsbesluit Omgevingswet).

In onderstaande tabel wordt de nieuwe indeling van de VTH-onderwerpen verduidelijkt.

Transponeringstabel paragraaf 5.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht – afdeling 18.3 Ow

Onderwerp	artikel Wabo	artikel Ow
Instelling omgevingsdiensten	5.3, leden 1–3	18.21

[152] Bij de handhaving van de Omgevingswet en onderliggende regelgeving speelt geen cumulatie van twee boetebevoegdheden: de bestuurlijke boete en de bestuurlijke strafbeschikking. Het bevoegd gezag heeft of de beschikking over de ene boetebevoegdheid of over de andere, nooit over allebei tegelijk!

[153] http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/handhaving/landelijke/introductie/. Voor de BRZO-bedrijven is een specifieke handhavingsstrategie opgesteld.

[154] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.18.2 Kwaliteitsbevordering en samenwerking, blz. 240–241.

Onderwerp	artikel Wabo	artikel Ow
Basistakenpakket omgevingsdiensten	5.3, lid 4	18.22
Regels over kwaliteit uitvoering	5.4 5.5	18.20 18.23
Zorgplicht kwaliteit uitvoering en handhaving Regels over uitvoering en handhaving	5.5	18.20, eerste lid
Evaluatie VTH-regels	5.6	18.24
Grondslag regels over afstemming	5.7	18.19
Informatieverstrekking (inspectieview)	5.8	18.25
Coördinatie uitvoering en handhaving	5.9	18.26
Provinciaal handhavingsoverleg	5.9	18.27

Artikel 18.18 Omgevingswet

In de Wet VTH[155] is de bekende trits «VTH» (vergunningverlening, toezicht en handhaving) vervangen door het woordpaar: uitvoering en handhaving. Dit woordpaar keert terug in het opschrift van de nieuwe VTH-afdeling. Omdat de term «uitvoering» in de Omgevingswet vaker wordt gebruikt, wordt vervolgens binnen deze afdeling uitvoering en handhaving in de Omgevingswet de vertrouwde trits VTH aangeduid als «uitvoeringstaak en handhavingstaak».

In de nieuwe paragraaf 18.3.1 (artikel 18.18) wordt de term «uitvoeringstaak» nader omschreven. Uit die (niet limitatieve) beschrijving wordt duidelijk dat met de term «uitvoeringstaak» enerzijds op meer bevoegdheden en taken gedoeld dan de oorspronkelijke term «vergunningverlening» zichtbaar maakte, maar dat anderzijds niet beoogd is om de uitoefening of uitvoering alle bij de Omgevingswet toegekende bevoegdheden en taken te omvatten. «VTH» ziet namelijk niet op bevoegdheden en taken als het opstellen van omgevingsvisies, -plannen of -verordeningen of programma's. De be- of omschrijving van de «uitvoeringstaak» is bewust niet limitatief opgesteld, zodat de bestuursorganen die uitvoering geven aan met name de hoofdstukken 4 en 5 van de Omgevingswet zelf uitbreiding aan die taak kunnen geven.

De handhavingstaak is al omschreven in artikel 18.1 en omvat dus ook het «toezicht».

Artikel 18.19 Omgevingswet

Eerste lid

De inhoud van paragraaf 18.3.2 (artikel 18.19) is ontleend aan artikel 5.7, eerste lid, Wabo.[156]

[155] Wet van 9 december 2015 tot wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving), Stb. 2015, 521.

[156] Zie voor een toelichting op de aan artikel 5.7 ontleende inhoud: Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 8, blz. 11 en de oorspronkelijke artikelen 5.3 en 5.3 uit dat wetsvoorstel (Kamerstukken II 2013/14, 33 872, nr. 3, blz. 39–41).

Aan de grondslag in het tweede lid van artikel 5.7 om bij ministeriële regeling nadere regels te kunnen stellen, bestaat bij de stelselherziening geen behoefte. Alle benodigde regels zullen worden opgenomen in een algemene maatregel van bestuur.

Het derde lid van artikel 5.7 is verplaatst naar artikel 18.26, tweede lid.

Bij het overnemen van het eerste lid van artikel 5.7 is de laatste zin daarvan, waarin de activiteiten, bedoeld in artikel 2.2, buiten de grondslag voor het stellen van regels bij algemene maatregel van bestuur worden gehouden, niet meegenomen. Dit behoeft in de Omgevingswet geen uitdrukkelijke regeling meer, gelet op het in artikel 2.3 van de Omgevingswet met zoveel woorden uitgeschreven subsidiariteitsbeginsel.

Tweede lid

Op basis van deze wettelijke grondslag worden onder meer bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld over een «programmatische uitvoering». In dit tweede lid wordt geëxpliciteerd dat deze grondslag in het Omgevingsbesluit in elk geval zal worden benut voor implementatie van artikel 20 van de Seveso-richtlijn (inspectiesysteem, -plan en -programma) en artikel 23 van de richtlijn industriële emissies (inspectiesysteem, -plan en -programma) ter vervanging van de huidige bepalingen in paragraaf 4 van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 en in hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 18.20 Omgevingswet

Eerste lid

In de Wet VTH is (bij nota van wijziging) in artikel 5.5 Wabo een zorgplicht opgenomen voor de gemeenten en provincies met betrekking tot een goede kwaliteit van de uitvoering en handhaving van «alle andere taken dan de taken die behoren tot het basistakenpakket van de omgevingsdiensten».[157] Voorgesteld wordt die zorgplicht vooraan te plaatsen in deze paragraaf over de kwaliteitsbevordering van de uitvoeringstaak en handhavingstaak. Daarmee wordt nog eens benadrukt dat de zorgplicht geldt voor het gehele takenpakket van gemeenten en provincies: zowel voor het basistakenpakket als voor de overige uitvoerings- en handhavingstaken (de zogenaamde «thuistaken» en «plustaken»). Ongeacht welk deel van het takenpakket het betreft en ongeacht wie het takenpakket feitelijk uitvoert, geldt deze zorgplicht. Dat is hetzelfde onder de Wabo, aangezien ook het instellen van omgevingsdiensten en het stellen van regels aan de uitvoering van het basistakenpakket door die omgevingsdiensten voortvloeit uit die zorgplicht voor een kwalitatief goede uitvoering en handhaving.

Overigens geldt (en gold) die zorgplicht voor een kwalitatief goede uitvoering en handhaving natuurlijk ook voor de andere bestuursorganen, zoals de betrokken Ministers, die bevoegd gezag zijn voor de vergunningverlening en handhaving (met inbegrip van toezicht).

In het tekstvoorstel van artikel 18.20 komt die brede werking van de zorgplicht als uitgangspunt van deze hele paragraaf tot uiting.

---

[157] Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 8, blz. 10.

Tweede en derde lid

De eerste doorwerking van die zorgplicht komt tot uiting in de regels die provinciale staten en gemeenteraden stellen over de uitoefening van de uitvoerings- en handhavingstaak. De tekst van dit tweede en derde lid is ontleend aan artikel 5.5. Die ene bepaling is met het oog op de leesbaarheid onderverdeeld in drie leden.

Voorgesteld wordt de «hoorplicht» bij het opstellen van regels niet over te nemen uit de Wabo naar de Omgevingswet. De artikelen 5.4 en 5.5 Wabo bevatten de verplichting om de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, het Openbaar Ministerie respectievelijk de provincie te horen bij het vaststellen van de provinciale respectievelijk de gemeentelijke verordening over de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken. Deze hoorplicht is in het leven geroepen om de totstandkoming van de verordeningen preventief te kunnen monitoren en waar nodig bij te sturen. Het uitdrukkelijk opnemen van deze hoorplicht in de Omgevingswet verhoudt zich niet goed met het uitgangspunt dat overheden met elkaar samenwerken op basis van vertrouwen. Dat uitgangspunt brengt mee dat in de Omgevingswet terughoudendheid is betracht met het in het leven roepen van overleg- en adviesverplichtingen. Er is de algemene wettelijke verplichting in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet voor overheden tot afstemming en samenwerking met andere overheden. Die kan ook hier gelden. In lijn van dat artikel mag van het provinciebestuur respectievelijk gemeentebestuur worden verwacht dat hij de Minister, het Openbaar Ministerie respectievelijk het provinciebestuur betrekt bij het voornemen dergelijke regels vast te stellen of te wijzigen. Overigens treedt de Omgevingswet naar verwachting in 2019 in werking op een moment dat alle verordeningen in het kader van de Wet VTH inmiddels zijn vastgesteld en mogelijk zelfs al een keer zijn herzien. Daarmee zijn de bepalingen over het opstellen van verordeningen (afgezien van het in de toekomst aanpassen) grotendeels uitgewerkt en zal er ook geen grote behoefte meer bestaan aan een hoorplicht.

Artikel 18.21 Omgevingswet

Het voorgestelde artikel 18.21 komt in de plaats van de eerste drie leden van artikel 5.3 Wabo.[158] Het vierde lid keert terug in een volgend artikel, aangezien die leden betrekking hebben op een ander onderwerp. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting hieronder bij artikel 18.22. Ten opzichte van de tekst van artikel 5.3 is sprake van enkele kleine redactionele wijzigingen, waarvan de meest in het ooglopende is dat het tweede en derde lid in volgorde zijn gewisseld. In de nieuwe indeling van deze artikelen wordt duidelijk dat ook de instelling van omgevingsdiensten een door- of uitwerking is van de zorgplicht uit artikel 18.20, eerste lid.

De regeling waarbij gemeenten worden aangewezen die voor de regio, regio's of kring een omgevingsdienst dienen in te stellen, wordt opgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Justitie en Veiligheid.

Artikel 18.22 Omgevingswet

Het voorgestelde artikel 18.22 komt in de plaats van het vierde lid van artikel 5.3.

---

[158] Zie voor een toelichting op de aan artikel 5.3 ontleende inhoud: Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 8, blz. 8.

Het eerste lid bevat een grondslag voor het bij algemene maatregel van bestuur vaststellen van het zogenaamde basistakenpakket dat door gemeenten en provincies wordt opgedragen aan de omgevingsdiensten.[159] Dit basistakenpakket wordt geregeld in het Besluit omgevingsrecht. De regeling uit dat besluit wordt in het kader van de stelselherziening Omgevingswet via het Invoeringsbesluit Omgevingswet overgenomen in het Omgevingsbesluit.

Het *tweede lid* ziet op de zes zogenaamde BRZO-omgevingsdiensten met specifieke deskundigheid voor het (exclusief) vervullen van de VTH-taken voor alle BRZO-bedrijven in Nederland.

Artikel 18.23 Omgevingswet

Deze bepaling is met een aantal redactionele wijzigingen ontleend aan artikel 5.4 Wabo.[160] Met de nieuwe redactie is geen inhoudelijke wijziging beoogd, alleen een inkorting van de tekst. Een hulpmiddel voor het komen tot de in het tweede lid bedoelde uniforme regels is een door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Interprovinciaal Overleg gezamenlijk opgestelde modelverordening.[161] Als de betrokken bestuursorganen een andere regeling wensen, dan worden die regels onderling afgestemd, zodat ook in dat geval uniformiteit is gewaarborgd. Het tweede lidbiedt een waarborg voor de uniformiteit van de kwaliteitseisen die door de verschillende betrokken bestuursorganen aan de uitoefening van uitvoeringstaak en handhavingstaak door één omgevingsdienst of door de BRZO-omgevingsdiensten gezamenlijk worden gesteld.

In aansluiting bij artikel 18.20 wordt voorgesteld de «hoorplicht» bij het opstellen van regels niet over te nemen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op artikel 18.20.

Het vierde lid van artikel 5.4 wordt ook niet overgenomen. Aan deze grondslag om bij ministeriële regeling gevallen aan te wijzen waarin voldoende zorg is gedragen voor de uniformiteit, bestaat bij nader inzien geen behoefte.

In het eerste en tweede lid van artikel 18.24 wordt «Onze Minister en Onze betrokken Ministers» vervangen door «Onze Ministers die het aangaat». Hiermee komt de gezamenlijke verantwoordelijkheid tot uitdrukking.

Artikel 18.24 Omgevingswet

Deze evaluatiebepaling is ontleend aan artikel 5.6 Wabo. De in het kader van de Wet VTH geregelde tweejaarlijkse evaluatiefrequentie voor dit specifieke onderdeel wordt bij de stelselherziening vooralsnog gecontinueerd, onafhankelijk van de algemene evaluatiefrequentie van vijf jaren in artikel 23.9. De eerstvolgende evaluatie van «VTH» zal plaatsvinden voor 14 april 2020. Aan de grondslag in het vierde lid van artikel 5.6 Wabo om bij ministeriële regeling nadere regels te kunnen stellen, bestaat bij nader inzien geen behoefte.

---

[159] Zie voor een toelichting op het «basistakenpakket»: Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 3, paragraaf 3.7.

[160] Zie voor een toelichting op de aan artikel 5.4 ontleende inhoud: Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 8, blz. 8–10.

[161] https://vng.nl/onderwerpenindex/milieu-en-mobiliteit/vergunningverlening-toezicht-en-handhaving/nieuws/modelverordening-gereed-aan-de-slag-met-kwaliteit-vth; http://www.ipo.nl/publicaties/modelverordening-gereed-aan-de-slag-met-kwaliteit-vth.

Artikel 18.25 Omgevingswet

De inhoud van artikel 18.25 is ontleend aan artikel 5.8 Wabo.[162] Deze bepaling opent een paragraaf over informatieverstrekking en afstemming. De redactie van de eerste drie leden is ingekort, zonder dat hiermee een inhoudelijke wijziging wordt beoogd. Het vierde en vijfde lid komen te vervallen. Het vierde lid, omdat op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (nog) geen behoefte bestaat aan een dergelijke bepaling en ook zonder zo'n uitdrukkelijke bepaling desgevraagd gegevens kunnen worden verstrekt (binnen de kaders van de Wet bescherming persoonsgegevens). Het vijfde lid omdat aan de grondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te kunnen stellen, bij nader inzien geen behoefte bestaat.

Artikelen 18.26 en 18.27 Omgevingswet

Beide artikelen zijn gebaseerd op artikel 5.9 Wabo.[163] Dit artikel is gesplitst in twee bepalingen, één over coördinatie en één over het provinciaal handhavingsoverleg. Het tweede lid van artikel 18.26 is ontleend aan artikel 5.7, derde lid. De slotzin van het derde lid van artikel 5.9 is niet overgenomen: ook zonder uitdrukkelijke wettelijke bepaling kunnen voor een provinciaal handhavingsoverleg andere instanties worden uitgenodigd.

In artikel 18.26 wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties». Hiermee komt de gezamenlijke verantwoordelijkheid tot uitdrukking. In dit geval zal het bij «Onze Minister die het aangaat» meestal gaan om de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, omdat de milieutaken in het basistakenpakket van deze Minister zitten. Vanwege de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – voor meer achtergrond kan de toelichting op de wijziging van artikel 5.44 Omgevingswet worden geraadpleegd – wordt deze Minister mede betrokken gemaakt bij de coördinatie van de uitoefening van de uitvoeringstaak en handhavingstaak, zoals bedoeld in artikel 18.26, tweede lid.

Onderdeel HX (artikel 19.0 (nieuw) Omgevingswet)

Dit artikel specificeert dat algemene regels voor activiteiten op grond van paragraaf 4.1.1 ook kunnen inhouden dat bij aangewezen onderwerpen een bepaalde set regels alleen geldt als zich in die regels aangegeven bijzondere omstandigheden in de fysieke leefomgeving voordoen. Hierbij valt te denken aan een wateronttrekkingsverbod bij waterschaarste of het toestaan dat langer mest wordt uitgereden vanwege weersomstandigheden.

In het besluit wordt opgenomen welke regels gelden voor een bepaalde locatie of periode. De bekendmaking van het besluit verloopt volgens artikel 3:42 Awb. Op deze wijze is voor derden kenbaar dat door een bestuursorgaan is vastgesteld dat zich een bijzondere omstandigheid voordoet en welke set regels er in dat geval geldt.

---

[162] Zie voor een toelichting op de aan artikel 5.8 ontleende inhoud: Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 8, blz. 12.

[163] Zie voor een toelichting op de coördinerende taak van de provincie de oorspronkelijke toelichting bij artikel 5.6 Wabo (Kamerstukken II 2013/14, 33 872, nr. 4, blz. 41).

Onderdeel HY (artikel 19.1, derde lid, Omgevingswet)

De Kernenergiewet bevat in hoofdstuk VI een specifieke regeling voor ongewone voorvallen. Die gaat onder meer over ongevallen en radiologische noodsituaties. Nu de Kernenergiewet niet in de Omgevingswet opgaat, blijft die specifieke regeling bestaan. Die voorziet al in een adequate regeling, ook in verband met de gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Dit is geregeld in artikel 1.4 van de Omgevingswet, dat een zogenaamde lex specialis-regel bevat. Op basis daarvan gaan de regels van de Kernenergiewet, wanneer die uitputtend zijn, voor op de regels van de Omgevingswet. Aangezien bij ongewone voorvallen soms direct handelen nodig is, is het wenselijk om vooraf maximale duidelijkheid te scheppen welke regels in deze bijzondere omstandigheden van toepassing zijn. Daarom bepaalt het voorgestelde nieuwe derde lid van artikel 19.1 expliciet dat de regeling voor ongewone voorvallen van de Omgevingswet in die gevallen niet van toepassing is. Daarmee wordt duidelijk dat er geen dubbel regime geldt en welke regels van toepassing zijn. Deze expliciete bepaling doet niets af aan de gelding van artikel 1.4 van de Omgevingswet voor de andere regels op grond van de Kernenergiewet.

Onderdeel HZ (artikel 19.3 Omgevingswet)

Artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet regelt dat het bevoegd gezag, dat een melding van een ongewoon voorval ontvangt, onverwijld andere bestuursorganen informeert die direct belang (kunnen) hebben bij een dergelijke melding. Binnen de systematiek van de Omgevingswet verwijst de term «melding» echter naar de melding, bedoeld in artikel 4.4 van de Omgevingswet. De melding, bedoeld in artikel 4.4 van de Omgevingswet, houdt in dat de activiteit pas mag starten, wanneer de melding is gedaan en de periode, die volgens de algemene regels ten minste tussen het melden en het starten van de activiteit moet worden aangehouden, is verstreken. Deze meldplicht is daarom gekoppeld aan het verbod de activiteit te verrichten voordat de melding is gedaan. De melding, bedoeld in artikel 19.3 van de Omgevingswet houdt in dat het bevoegd gezag onverwijld geïnformeerd moet worden over het ongewoon voorval. Ter uniformering van de terminologie en om verwarring te voorkomen wordt de term «melding» in artikel 19.3 van de Omgevingswet vervangen door: informeren. Daarmee wordt aangesloten bij de formulering van deze informatieplicht in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook wordt in het eerste lid het woord «onmiddellijk» vervangen door het woord «onverwijld», waarmee wordt aangesloten bij de terminologie van de Awb.

Het tweede lid van artikel 19.3 van de Omgevingswet voorziet in de bevoegdheid om aanvullende informatie op te vragen aan degene van wie de informatie over het voorval is ontvangen of als dat een ander betreft, aan de veroorzaker, omdat er slechts beperkte informatie over het voorval zou kunnen zijn gegeven en er sprake is van een momentopname. Het bevoegd gezag – veelal het college van burgemeester en wethouders – kan worden geïnformeerd over een ongewoon voorval door een eigen toezichthouder, een veroorzaker als bedoeld in de Omgevingswet, de brandweer of politie, de burgemeester (die geïnformeerd wordt over een dreigende ramp) of door een (toezichthouder van een) ander bestuursorgaan dat eerder van het voorval op de hoogte is. Gelet hierop is de verplichting om aanvullende informatie te verstrekken door degene van wie de informatie is ontvangen, niet zijnde de veroorzaker, doorgaans een orgaan dat onder het bevoegd gezag ressorteert of een ander bestuurs-

orgaan. In het kader van het reguliere interbestuurlijke verkeer en het uitgangspunt van vertrouwen dat aan deze stelselherziening ten grondslag ligt, kan het bevoegd gezag nadere informatie vragen zonder dat dit wettelijk expliciet geregeld hoeft te worden. Het tweede lid wordt daarom zodanig aangepast dat het bevoegd gezag alleen de veroorzaker kan verplichten om aanvullende informatie te verstrekken als het bevoegd gezag daarom vraagt.

Onderdelen IA en IC (artikelen 19.4, derde lid, en 19.6, tweede lid, Omgevingswet)

De van overeenkomstige toepassing verklaring van artikel 5:31 Awb – een regeling voor spoedeisende bestuursdwang – past bij nader inzien beter in artikel 19.4, dat over het laten treffen van maatregelen gaat, dan in artikel 19.6, dat ziet op het kostenverhaal. Door deze Awb-bepaling van overeenkomstige toepassing te verklaren, kan het oorspronkelijke derde lid van artikel 19.4 komen te vervallen.

Onderdelen IB en ID (artikelen 19.5, eerste lid, en 19.7, eerste en tweede lid, Omgevingswet)

Deze technische wijzigingen brengen deze artikelen in lijn met de formulering van «het ongewoon voorval» in de artikelen 19.1, eerste lid, onder a, 19.2, eerste lid, onder b, en 19.4, eerste en tweede lid, en de begripsbepaling in de bijlage.

Onderdeel IE (artikel 19.8, vierde lid, Omgevingswet)

Artikel 19.8, vierde lid, van de Omgevingswet regelt dat wanneer er een melding is gedaan van een archeologische toevalsvondst van algemeen belang, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar die vondst is gedaan en de Minster van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap elkaar onverwijld in kennis stellen van deze melding. Voorgesteld wordt deze bepaling te verduidelijken. Het gaat er immers niet om dat de bevoegde bestuursorganen elkaar informeren over een vondstmelding. De melding Fwordt door de vinder (vaak amateurarcheologen) gedaan aan het Centraal archeologisch informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.[164] Beide bevoegde bestuursorganen hebben toegang tot dit informatiesysteem en hoeven elkaar dus niet te informeren over een melding in het systeem. Het elkaar informeren wordt eerst relevant als bij de archeologische toevalsvondst aanvullende informatie is verstrekt die aanleiding geeft voor een van de bevoegde bestuursorganen om maatregelen te (laten) nemen. Met de voorgestelde tekstwijziging wordt de strekking van deze bepaling verhelderd.

Verder geldt ook hier, net als bij artikel 19.3, eerste lid, dat het niet gaat om een melding als bedoeld in artikel 4.4 van de Omgevingswet. In deze bepaling gaat het om een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet. De melding, bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet, houdt in het informeren van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (via Archis) over het vermoeden van een archeologische toevalsvondst. Omdat er in artikel 5.10 van de Erfgoedwet gebruik wordt gemaakt van het woord «melding», maar het niet gaat om het daaraan gekoppelde verbod de activiteit te verrichten voordat de melding is gedaan, wordt om die reden de melding in artikel 19.8, vierde lid, van de Omgevingswet gekoppeld aan artikel 5.10 van de Erfgoedwet.

---

[164] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 593 en Kamerstukken II 2014/15, 34 109, nr. 3, blz. 91.

Onderdeel IF (artikel 19.9 Omgevingswet)

Het opschrift van artikel 19.9 wordt aangevuld. Artikel 19.9 ziet niet alleen op «bevoegdheden» maar ook op taken in het kader van een archeologische toevalsvondst.

Onderdeel IG (artikel 19.10 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt artikel 19.10 op verschillende punten aan te passen.

In het eerste lid wordt voorgesteld de alarmeringswaarden niet bij algemene maatregel van bestuur maar bij ministeriële regeling te laten vaststellen. Jaarlijks wordt bezien of de gehanteerde alarmeringswaarden voor hoogwaterstanden nog voldoen en zo nodig worden deze waarden bijgesteld. Vastlegging van deze waarden op het niveau van een algemene maatregel van bestuur zoals in het oorspronkelijke artikel 19.10 was bepaald, is in dit licht niet praktisch. Voor de eenduidigheid van het systeem worden ook de alarmeringswaarden voor luchtkwaliteit bij ministeriële regeling vastgesteld.

In het tweede lid vindt de directe aanwijzing plaats van bestuursorganen die bij een dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde informeren of waarschuwen (de commissaris van de Koning en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat). Deze directe aanwijzing komt in de plaats van een (getrapte) aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur in het oorspronkelijke tweede lid. Wat betreft de concentraties van verontreinigde stoffen in de buitenlucht vormt deze bepaling een voortzetting van artikel 5.18, eerste lid, Wm. Voor hoogwaterstanden vormt deze bepaling een voortzetting van artikel 3.3, eerste lid, onder b, van de Waterwet.

Onderdeel b van het oorspronkelijke tweede lid – een aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur van bestuursorganen die maatregelen treffen bij een (dreigende) overschrijding van een alarmeringswaarde – komt te vervallen. Deze bepaling is bij nader inzien niet nodig, noch voor de concentraties van verontreinigde stoffen in de buitenlucht, noch voor hoogwater.

Voor de concentraties van verontreinigde stoffen in de buitenlucht geldt dat hiermee aangesloten wordt op de systematiek onder de Wet milieubeheer. Onder de Wet milieubeheer (artikel 5.18) heeft de commissaris van de Koning de plicht om het publiek te informeren, zoals nu wordt geregeld in het eerste lid, maar werd niet bepaald dat maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden bij overschrijding van een alarmeringswaarde. Hoofdstuk V Wet luvo gaf de commissaris van de Koning wel de bevoegdheid om bepaalde maatregelen te nemen, zoals het sluiten van een inrichting. Deze bevoegdheid is geregeld in artikel 19.4 (bij een ongewoon voorval) en artikel 19.12 (bij een overschrijding van een alarmeringswaarde).

Voor hoogwaterstanden geldt dat het nemen van maatregelen en het treffen van voorzieningen tot het beschermen van de fysieke leefomgeving met betrekking tot primaire waterkeringen al is geregeld in hoofdstuk 2. Dit hoofdstuk voorziet in de toedeling van taken voor het beheer van watersystemen aan verschillende bestuursorganen. Volgens de definitie van «beheer van watersystemen», zoals opgenomen in bijlage A van de Omgevingswet, maken taken gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van onder meer overstromingen en wateroverlast integraal onderdeel uit van de beheertaken van waterbeheerders. De maatregelen die getroffen moeten worden bij bepaalde hoogwater-

standen zijn opgenomen in het Landelijk draaiboek Hoogwater en Overstromingen.[165] Bovendien voorziet artikel 19.15 in een noodbevoegdheid voor de waterbeheerder wanneer normale bevoegdheden ontoereikend zijn.

In het oorspronkelijke artikel was nog de verplichting opgenomen tot het vaststellen van alarmeringswaarden voor concentraties van verontreinigde stoffen in het water. Met de wijziging van het artikel komt deze bepaling te vervallen. Ook in de huidige wetgeving zijn hiervoor geen algemene alarmeringswaarden vastgesteld. De betrokken verantwoordelijke waterbeheerders hebben hierover zowel nationaal als internationaal voldoende afspraken gemaakt om betrokkenen tijdig te kunnen informeren en noodzakelijke maatregelen mogelijk te maken.

Onderdeel IH (artikel 19.11 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt in het opschrift te expliciteren dat artikel 19.11 – net als overigens artikel 19.10 – niet alleen ziet op informatieverstrekking, maar ook op het meer specifieke waarschuwen. Beide vormen van informeren van het publiek of andere bestuursorganen en instanties zijn ontleend aan de huidige wet- en regelgeving (Waterwet, Wet luvo en Wm). Om die reden is ervoor gekozen beide werkwoorden naast elkaar te blijven gebruiken. In de ene situatie is sprake van het meer neutrale informeren, in situaties van (dreigend) gevaar van het meer specifieke waarschuwen.

Onderdeel II (artikel 19.12 Omgevingswet)

Het gaat in dit artikel om een besluit dat regels kan bevatten over installaties, brandstoffen of verontreinigende activiteiten in het geval van bijzondere omstandigheden. Die bijzondere omstandigheden vragen om onmiddellijke actie en daarom treedt het besluit direct na bekendmaking in werking. De bijzondere omstandigheden maken nodig dat het genomen besluit «op een andere geschikte wijze» wordt bekendgemaakt (artikel 3:42, tweede lid, Awb). Bekendmaking geschiedt via passende (snelle en veelgebruikte) communicatiemiddelen, zodat de bevolking en mogelijke kwetsbare groepen van de bevolking direct op de hoogte worden gesteld.

Onderdeel IJ (artikel 19.13 Omgevingswet)

In artikel 19.13, tweede lid, van de Omgevingswet wordt verwezen naar de Wet bestrijding ongevallen Noordzee. Deze wet is met ingang van 1 januari 2016 ingetrokken. Daarvoor in de plaats is de Wet bestrijding maritieme ongevallen gekomen.

Onderdelen IK en IL (artikelen 19.14 en 19.15 Omgevingswet)

Dit betreft een redactionele verbetering van de tekst van beide artikelen.

Onderdeel IM (artikel 19.16 Omgevingswet)

In artikel 19.16, derde en vijfde lid, wordt steeds «aanhef en onder a» ingevoegd achter de verwijzing naar artikel 2.36, eerste respectievelijk tweede lid, omdat deze artikelleden zijn uitgebreid in verband met de invoeging van afdeling 18.3 en afdeling 20.5 in de Omgevingswet. Zie meer uitgebreid de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 2.36.

---

[165] Uitgave van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (20 september 2016).

Onderdeel IN (artikel 19.17 Omgevingswet)

Dit betreft een redactionele verbetering van de tekst van dit artikel.

Onderdeel IO (artikel 19.19 Omgevingswet)

Dit artikel maakt het mogelijk om in onvoorziene omstandigheden een activiteit uit te voeren waarbij bij of krachtens de Omgevingswet gestelde regels of voorschriften geen toepassing vinden. Het betreft hier een situatie waarin voortvarend moet worden opgetreden en waarin de reguliere weg om een activiteit te verrichten, niet kan worden gevolgd. De werking van dit artikel is ingevolge artikel 19.17 van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden beperkt tot buitengewone omstandigheden waarin de reguliere wettelijke bevoegdheden tekortschieten.

Voor een toelichting op de wijziging van «landsverdediging» door «defensie» wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op artikel 2.19.

Onderdeel IP (artikel 20.1, derde lid, Omgevingswet)

Dit betreft een redactionele verbetering van de tekst van dit artikel.

Onderdeel IQ (artikel 20.2 Omgevingswet)

De voorgestelde wijziging van artikel 19.10 heeft consequenties voor de formulering van artikel 20.2. Met de wijziging van artikel 19.10 worden alarmeringswaarden bij ministeriële regeling vastgesteld, waardoor de redactie van het oorspronkelijke artikel 20.2 niet meer klopt. Om dit te corrigeren wordt het woord «alarmeringswaarde» geschrapt uit het eerste lid en wordt een nieuw tweede lid toegevoegd. In het nieuwe tweede lid wordt bepaald dat de methode van monitoring van de alarmeringswaarden eveneens bij ministeriële regeling wordt aangewezen. Dit zorgt ervoor dat alle regels over alarmeringswaarden op één niveau worden gesteld. In het nieuwe derde lid wordt bepaald dat de taak voor monitoring van alarmeringswaarden bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat berust. Door het toevoegen van een nieuw tweede en derde lid is ook een technische wijziging nodig in het nieuwe zesde lid (oorspronkelijk het derde lid).

Verder wordt voorgesteld om in artikel 20.2, vierde lid (nieuw), een grondslag op te nemen om bij algemene maatregel van bestuur een monitoringsprogramma verplicht te kunnen stellen. Dit gebeurt om de kaderrichtlijn water volledig te kunnen implementeren. De kaderrichtlijn water eist dat een monitoringsprogramma wordt vastgesteld en stelt ook bepaalde inhoudelijke en procedurele eisen aan dat programma (artikelen 8, eerste en tweede lid, en 11, vijfde lid). Op dit moment is er nog geen grondslag in de Omgevingswet die het mogelijk maakt om dergelijke regels te kunnen stellen als dat monitoringsprogramma geen onderdeel uitmaakt van een ander instrument uit (artikel 20.2 van) de wet. Opname van de inhoud van het monitoringsprogramma in een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling is in het licht van een correcte en volledige herimplementatie van genoemde richtlijn niet goed mogelijk en zou daarnaast op praktische bezwaren stuiten. Opgemerkt wordt dat hoewel «monitoringsprogramma» het woord «programma» in zich heeft, een monitoringsprogramma gelet op zijn aard vanzelfsprekend geen programma is als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet. Het vierde lid (nieuw) betreft de voortzetting van artikel 5.3, derde lid, Wm. In samenhang met het toevoegen van dit lid aan artikel 20.2 bevat dit wetsvoorstel wijzigingen van artikel 16.88, eerste lid (toevoegen

grondslag om bij algemene maatregel van bestuur procedurele eisen aan een monitoringsprogramma te kunnen stellen) en van artikel 2.25, eerste lid (toevoegen grondslag om bij algemene maatregel van bestuur inhoudelijke instructieregels over een monitoringsprogramma te kunnen stellen).

Onderdeel IR (artikel 20.3 Omgevingswet)

De wijziging van het eerste lid strekt tot uitvoering van een motie van de leden Veldman en Çegerek[166]. De bij ministeriële regeling te stellen regels over de uitvoering van monitoring moeten ook kunnen gaan over de monitoring van omgevingswaarden of andere parameters voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, die in het omgevingsplan of de omgevingsverordening wordt opgenomen. Hiermee kan worden geborgd dat de kwaliteit van die monitoringsgegevens voldoende is. Gemeenten en provincies stellen op grond van artikel 20.1 en 20.2 in beginsel zelf regels over monitoring. De wijziging biedt de mogelijkheid voor het Rijk om die regels te stellen, in welke geval de bevoegdheid tot regeling door de decentrale overheden vervalt op grond van de organieke wetten. De mogelijkheid om bij ministeriële regeling regels over die monitoring te stellen, wordt alleen benut als dat nodig is voor een nationaal belang of voor de doelmatige en doeltreffende uitvoering van die monitoring. Zo zou bijvoorbeeld bepaald kunnen worden dat monitoring van aanvullende of afwijkende omgevingswaarden voor een bepaald onderwerp gebeurt op dezelfde wijze als de monitoring van de rijksomgevingswaarden voor dat onderwerp. Dit voorkomt dat voor dezelfde parameters verschillende getalswaarden beschikbaar komen.

Op grond van artikel 2.15, derde lid, worden de nadere regels over de hydraulische belasting en sterkte van primaire waterkeringen, ter uitwerking van de omgevingswaarden voor die keringen, ten minste elke twaalf jaar herzien. Bij die herziening zullen ook steeds de regels over de uitvoering van de monitoring van die omgevingswaarden moeten worden herzien. Daarom wordt voorgesteld om aan artikel 20.3 een vergelijkbaar lid toe te voegen.

Onderdelen IS en IV (artikelen 20.4 en 20.7 Omgevingswet)

Aan artikel 20.4 worden de nec-richtlijn en de klimaatrechtelijke verplichtingen toegevoegd. Artikel 20.4 ziet op uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen voor regels over monitoring. De nec-richtlijn was oorspronkelijk opgenomen in artikel 20.7, maar dat artikel ziet op de uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen voor gegevensverzameling anders dan door monitoring. Bij de uitwerking van de uitvoeringsregels bij artikel 20.4 bleek dat bij de verplichting tot regels over gegevensverzameling ter uitvoering van de nec-richtlijn aangesloten moet worden bij de regels over monitoring in plaats van bij de gegevensverzameling anders dan door monitoring. Dit geldt ook voor de herziene nec-richtlijn.

De herziene nec-richtlijn bepaalt, dat de emissies van de verontreinigende stoffen worden gemonitord voor de nationale emissie-inventarissen, -prognoses en inventarisrapporten die op grond van de nec-richtlijn voor Nederland gelden. Daarnaast vereist deze richtlijn dat monitoring plaatsvindt van de effecten van de emissies van die stoffen op ecosystemen. Daartoe zullen op amvb-niveau de artikelen ter implementatie van de huidige nec-richtlijn waar nodig worden aangepast.

---

[166] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 60.

In het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is in het kader van monitoring het volgende aangegeven: «Verschillende EU-richtlijnen, zoals de nec-richtlijn die regels stelt over verhandelbare emissierechten, bevatten concrete verplichtingen tot monitoring»[167]. Ook is in deze memorie van toelichting op artikel 20.2, eerste lid,[168] in het kader van de monitoring de nec-richtlijn als voorbeeld aangehaald: «Voor een omgevingswaarde die wordt vastgesteld met het oog op de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving (artikel 2.9, tweede lid, onder b) zullen berekeningen een grotere rol spelen in de monitoring. Een voorbeeld zijn de emissieplafonds op grond van de nec-richtlijn».

De monitoringsmechanisme-verordening stelt regels over het bewaken en rapporteren van de uitstoot van broeikasgassen. Ter uitvoering daarvan moet een verantwoordelijke worden aangewezen voor het nationale inventarisatiesysteem, bedoeld in artikel 5 van die verordening. Dit onderwerp is nu geregeld in het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv dat daarbij verwijst naar het op 9 mei 1992 te New York tot stand gekomen Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering (Trb. 1992, 189) en het op 11 december 1997 te Kyoto tot stand gekomen Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering (Trb. 1998, 170, en 1999, 110). Sinds 2013 worden de monitoringsverplichtingen uit dit VN-Raamverdrag en het Kyoto Protocol geregeld door de monitoringsmechanisme-verordening. Het gaat hier ook om een vorm van monitoring en daarom wordt deze verordening toegevoegd aan artikel 20.4.

Onderdeel IT (artikel 20.5 Omgevingswet)

In het eerste lid van artikel 20.5 wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat». Op dit moment komen alle omgevingswaarden en andere monitoringsparameters van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het stelsel staat echter niet in de weg aan omgevingswaarden met andere verantwoordelijke Ministers. Het vervangen van «Onze Minister» door «Die Minister» in het tweede lid van dit artikel, sluit aan bij de wijziging van het eerste lid.

Onderdelen IU en IY (artikelen 20.6 en 20.10 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt aan zowel artikel 20.6 als artikel 20.10 een lid toe te voegen dat het mogelijk maakt om te verzoeken dat gegevens waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet worden verstrekt.

Op grond van het voorgestelde tweede lid van artikel 20.6 kan worden bepaald dat dergelijke gegevens door het bevoegd gezag niet worden verstrekt aan instanties die gegevens verzamelen – bijvoorbeeld voor opname in een register. Op grond van het voorgestelde tweede lid van artikel 20.10 kan worden bepaald dat dergelijke gegevens, als ze wel zijn opgenomen in een register, niet toegankelijk worden gemaakt of niet worden verstrekt aan gebruikers van dat register.

De voorgestelde regeling is in het bijzonder van belang voor het PRTR-register, dat veel bedrijfsgegevens bevat. De regeling dient ter opvolging van de specifieke regeling voor geheimhouding die is

[167] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 254.
[168] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 598–599.

opgenomen in artikel 12.24, derde tot en met vijfde lid, en artikel 12.26, derde lid, Wm.

Onderdeel IW (artikel 20.8, eerste lid, Omgevingswet)

De wijziging in het eerste lid van dit artikel zorgt ervoor dat de tekst beter aansluit bij artikel 3.10, eerste lid.

Onderdelen IX en IZ (artikelen 20.9 en 20.11 Omgevingswet)

Bij het uitwerken van de uitvoeringsregelgeving op grond van de Omgevingswet is geconstateerd dat de benaming «register» niet geheel past bij het naleven van de verplichtingen van artikel 12, tweede lid, van de zwemwaterrichtlijn. De verplichtingen tot verstrekking van informatie aan het publiek in dat artikel laten zich beter baseren op artikel 20.8 in samenhang met artikel 20.6. Daarom wordt voorgesteld om de verwijzing naar de zwemwaterrichtlijn te verplaatsen van artikel 20.11 naar artikel 20.9, tweede lid.

Met de wijziging in artikel 20.11, onder b, wordt het gebruik van het begrip «externe veiligheidsrisico's» gelijkgetrokken met het gebruik daarvan in artikel 2.28, onder c, en artikel 2.29, eerste lid, van de Omgevingswet. Daarmee wordt tegelijkertijd het onderscheid benadrukt met het oogmerk van het waarborgen van de veiligheid, zoals genoemd in artikel 2.1, derde lid, onder a. De term «veiligheidsrisico» betreft zowel de kans op, als de effecten van ongewone voorvallen waar bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen bij vrijkomen. Het gaat onder meer om het risico dat personen overlijden als gevolg van de blootstelling aan vrijgekomen gevaarlijke stoffen of als gevolg van de effecten van die stoffen. Om die reden bevat het register niet alleen gegevens over afstanden waar het risico een bepaald niveau heeft, maar ook gegevens over afstanden waarbinnen nog dodelijke gevolgen kunnen optreden. Daarnaast kan het gaan om gegevens over het risico dat personen niet overlijden, maar wel gewond raken als gevolg van die effecten.

Onderdeel JA (artikel 20.12 Omgevingswet)

Dit artikel regelt de landelijke voorziening voor het kennis kunnen nemen van omgevingsdocumenten, in de praktijk voor inwerkingtreding van deze wet ook bekend als ruimtelijkeplannen.nl. Dit artikel kan vervallen, omdat deze functionaliteit beschikbaar komt in de landelijke voorziening, die onderdeel is van het digitaal stelsel. Onderdelen van dit artikel zijn verwerkt in afdeling 20.5.

Onderdeel JB (artikel 20.14 Omgevingswet)

Deze wijziging hangt samen met de wijziging van artikel 3.15 van de Omgevingswet.

Vanuit het oogpunt van vereenvoudiging wordt in het vijfde lid van artikel 20.14 «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat» vervangen door «Onze Minister die het aangaat». Dit levert inhoudelijk geen verschil op.

Onderdeel JC (artikel 20.17, eerste lid, Omgevingswet)

De wijziging in artikel 20.17 houdt verband met de herverdeling van enkele aangelegenheden op het terrein van het omgevingsrecht over de (nieuwe) departementen in verband met de kabinetswisseling in 2017.

Onderdeel JD (artikel 20.19 Omgevingswet)

Voorgesteld wordt het eerste lid van artikel 20.19 te bepalen dat naast de omgevingswaarden voor de veiligheid van de primaire waterkering ook andere parameters betrokken worden bij de evaluatie van de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen. Gedoeld wordt op de signaleringswaarden. Dit sluit aan bij onderdeel I van de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) (Stb. 431), dat bepaalt dat de doeltreffendheid en effecten daarvan worden meegenomen in de evaluatie.

In het voorgestelde tweede lid wordt bepaald dat de eerstvolgende evaluatie van de omgevingswaarden en signaleringswaarden voor het parlement plaatsvindt voor 1 januari 2037. De reden daarvoor is dat niet moet worden gerekend vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet, omdat er dan nog een beoordelingsronde loopt. Bovendien vindt voor 1 januari 2025 een evaluatie van het hele stelsel van normering en bekostiging plaats naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet doelmatigheid en bekostiging hoogwaterbescherming (Stb. 2013, 280).

Onderdelen JE en JF (opschrift afdeling 20.5 en paragraaf 20.5.1 (nieuw) Omgevingswet)

Het opschrift van afdeling 20.5 wordt in overeenstemming gebracht met de inhoud van de voorgestelde artikelen in afdeling 20.5. Omdat voorgesteld wordt de nieuwe afdeling in paragrafen in te delen, wordt voor artikel 20.5 een opschrift van een paragraaf ingevoegd.

Onderdeel JG (artikel 20.20 (nieuw) Omgevingswet)

Bij nadere uitwerking van het digitaal stelsel en de regelgeving daarvoor is aanpassing van deze bepaling wenselijk gebleken.

Om te beginnen wordt niet langer gesproken van een digitaal stelsel van informatievoorziening, omdat het digitaal stelsel is bedoeld voor meer dan uitsluitend informatievoorziening. In plaats daarvan wordt gesproken van het digitaal stelsel Omgevingswet. De doelen van dit stelsel worden in dit artikel bepaald.

In onderdeel a wordt als doel het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving genoemd. Dit algemene doel duidt in beginsel op beschikbaarstelling aan eenieder, ook gezien de door artikel 20.23 geboden mogelijkheid tot uitzondering daarop. De term «informatie» omvat in elk geval hetzelfde als datgene waar het oorspronkelijke artikel 20.20 van de Omgevingswet op doelde, zij het dat de terminologie is gewijzigd door onder meer het vervallen van het begrip «omgevingsdocumenten» in de wet. In het algemeen deel van deze memorie van toelichting is die wijziging toegelicht. Op de informatievoorziening wordt nader ingegaan in de toelichting op artikel 20.26.

Voorts wordt in onderdeel b als doel genoemd het faciliteren van het elektronisch berichtenverkeer als bedoeld in artikel 16.1. Voor een nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

In onderdeel c wordt ten slotte als doelstelling genoemd het bevorderen van een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden. Deze, op het bevoegd gezag gerichte, doelstelling wordt uiteraard ook gediend met de via het digitaal stelsel beschikbare informatie, en daarnaast kan het bieden van bijvoorbeeld een digitale samenwerkings-

ruimte bijdragen aan deze doelstelling. Onderzocht wordt of het digitaal stelsel in de toekomst ook processen voor toezicht en handhaving en het elektronisch indienen van zienswijzen en bezwaar kan gaan ondersteunen. Ondersteuning van dergelijke processen kan onder deze doelstelling worden geschaard. Gelet op deze doelstelling en gelet op het feit dat er een diversiteit is in gebruikersgroepen en in het type informatie dat wordt ontsloten, zal het nodig zijn om de toegang tot elementen van die informatie te beperken. De doelstelling in onderdeel c biedt ook ruimte voor nadere afspraken die wenselijk kunnen zijn in verband met de digitalisering van de rechtspraak. In samenspraak met de Minister van Justitie en Veiligheid, de Raad voor de Rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt onderzocht of het digitaal stelsel een rol kan spelen bij het faciliteren van het bevoegd gezag bij het elektronisch indienen van processtukken bij de bestuursrechter, voor zover die documenten via het digitaal stelsel beschikbaar kunnen worden gesteld.

Verder is volledige delegatie van regels over beschikbaarstelling van informatie, zoals voorzien in de oorspronkelijke bepaling, niet mogelijk gebleken omdat dit ook raakt aan de toedeling van taken en verantwoordelijkheden. Grondslagen voor die toedeling zijn daarom expliciet in afdeling 20.5 van de Omgevingswet geregeld. De grondslag voor regels over kwaliteitsborging is overgebracht naar een afzonderlijk artikel 20.27.

Ten slotte is een tekstuele aanpassing doorgevoerd in het opschrift van afdeling 20.5.

Onderdeel JH (paragrafen 20.5.2 tot en met 20.5.6 Omgevingswet)

Artikel 20.21 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Dit artikellid roept een landelijke voorziening voor het digitaal stelsel in het leven en bepaalt de functionaliteiten van die landelijke voorziening met het oog op de in artikel 20.20 genoemde doelen. Deelcomponenten van de landelijke voorziening en de daarvan deel uitmakende technische infrastructuur behoeven niet afzonderlijk te worden geregeld als onderdelen van het digitaal stelsel. In de systeembeschrijving (artikel 20.29) zal de inrichting en werking van deze componenten waar nodig worden beschreven. Evenmin worden bijvoorbeeld de bestuursorganen en rechtspersonen die een rol vervullen in de totstandkoming van de informatievoorziening, als zodanig als onderdelen van het stelsel genoemd. Het volstaat om ieders taken en verantwoordelijkheden rondom de informatievoorziening te duiden en helder te beleggen. Hierop wordt in de toelichting op artikel 20.26 nader ingegaan.

Een landelijke voorziening werd al genoemd in artikel 20.12 van de Omgevingswet, als voorziening voor het kennis kunnen nemen van omgevingsdocumenten, en in artikel 16.4 van de Omgevingswet, als voorziening voor een elektronische aanvraag om een besluit en voor het doen van een melding op grond van deze wet. Als onderdeel van het digitaal stelsel wordt voorzien in een landelijke voorziening met functionaliteiten die in ieder geval deze functies omvat. Met het oog op doorontwikkeling biedt artikel 20.22 de mogelijkheid om functionaliteiten toe te voegen met het oog op de in artikel 20.20 omschreven doelen van het stelsel.

De eerste in artikel 20.21, eerste lid, genoemde functionaliteit betreft het ontsluiten van de in artikel 20.20, onder a, bedoelde informatie, die op grond van artikel 20.26, eerste lid, nader wordt gespecificeerd, voor zover de toegang tot die informatie niet is beperkt op grond van artikel 20.23 in samenhang met artikel 20.26, tweede lid. Met het ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving wordt in beginsel een onbeperkte doelgroep gediend, waaronder burgers en bedrijven.

De tweede functionaliteit betreft de integratie van de functionaliteiten van het Omgevingsloket Online, voor de elektronische aanvraag van een omgevingsvergunning, en van de Activiteitenbesluit internetmodule voor het doen van meldingen. Een en ander was al opgenomen in artikel 16.4, eerste lid, van de Omgevingswet. Vanwege integratie van de in dat artikel genoemde landelijke voorziening met de landelijke voorziening voor het digitaal stelsel, wordt de bepaling nu verwerkt in artikel 20.21. Daaraan wordt toegevoegd de mogelijkheid om via deze functionaliteit te voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding, en het indienen van andere berichten op grond van deze wet. Hierop is in de toelichting op de wijziging van artikel 16.1 ingegaan.

Tweede lid

Deze bepaling legt aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de wettelijke taak op om de landelijke voorziening in stand te houden. Daarmee heeft de Minister voor de landelijke voorziening de volledige uitvoeringsverantwoordelijkheid.

Dit is een wijziging ten opzichte van de tot nu toe bestaande situatie met gescheiden voorzieningen en gescheiden beheer: het door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (Rijkswaterstaat) beheerde Omgevingsloket Online, en het door het Kadaster beheerde Ruimtelijkeplannen.nl. Integratie van die voorzieningen, met uitbreiding van geo-gerichte informatievoorziening, vraagt gecentraliseerd beheer. Vooralsnog is dit beheer belegd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die voor het stelsel als geheel verantwoordelijk is. Het is aan deze Minister om zorg te dragen voor het nader beleggen van de beheertaak bij een daarvoor toegeruste organisatie.

Derde lid

Dit artikellid biedt de mogelijkheid om nadere regels te geven over de technische en administratieve inrichting, de instandhouding, de werking en de beveiliging van de landelijke voorziening. Hierbij kan worden gedacht aan regels van technische aard, bijvoorbeeld over de inrichting van een afgescheiden samenwerkingsruimte. Daarnaast kan worden gedacht aan het bijhouden van een catalogus waarin de betekenis van begrippen is opgenomen met een duiding van hun onderlinge relaties.

Artikel 20.22 (nieuw) Omgevingswet

Deze bepaling biedt de grondslag om nieuwe functionaliteiten aan die van de landelijke voorziening toe te voegen en dient om doorontwikkeling mogelijk te maken. Doorontwikkeling kan gewenst zijn om bijvoorbeeld in te kunnen spelen op ontwikkelingen in regelgeving of in behoeften van gebruikers. Daarnaast kan er behoefte zijn aan uitbreiding van toepassingen van de landelijke voorziening, zoals het, voor de in artikel 20.20 genoemde doelmatige en doeltreffende uitvoering van taken, bieden van een specifieke digitale samenwerkingsruimte voor uitwisseling van informatie tussen bestuursorganen onderling of met geautoriseerde andere gebruikers, waarvoor een specifieke regeling nodig kan zijn. Om

die reden wordt voorgesteld om de mogelijkheid te bieden om aanvullende toepassingen waarin de landelijke voorziening moet voorzien, bij algemene maatregel van bestuur te regelen. Hiermee kan de landelijke voorziening worden doorontwikkeld zonder dat daarvoor een wetswijziging nodig is. Daarbij is geregeld dat, als nieuwe functionaliteiten van de landelijke voorziening worden ingericht en geregeld, ook voor deze functionaliteiten het gebruik van de landelijke voorziening kan worden voorgeschreven. Zonodig kunnen ook andere regels over deze functionaliteiten worden gesteld.

Artikel 20.23 (nieuw) Omgevingswet

Ontsluiting van informatie voor een onbeperkte doelgroep is niet altijd mogelijk. Bijvoorbeeld in het geval van persoonsgegevens of bedrijfsgevoelige gegevens moeten beperkingen worden aangebracht. Omdat de landelijke voorziening fungeert als een doorgeefluik van in de keten beschikbare informatie naar de gebruikers, wordt op grond van artikel 20.26, tweede lid, bepaald welk bestuursorgaan of welke rechtspersoon die de informatie beschikbaar stelt, bepaalt voor welke onderdelen van die informatie een beperking in de toegangsverlening geldt. Die onderdelen worden in dat geval niet voor een ieder ontsloten. Gelet op artikel 20.20, onder c, zal het mogelijk blijven dat geautoriseerde instanties of personen wel toegang krijgen tot afgeschermde informatie.

Artikel 20.24 (nieuw) Omgevingswet

Over het beheer van de gegevens die in de voorziening worden opgenomen, worden bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld. De verantwoordelijke voor het beheer van die gegevens zal bij die maatregel worden aangewezen. In de architectuur van het digitaal stelsel worden componenten voorzien waarin het bevoegd gezag, net als in het Omgevingsloket Online, de gegevens ophaalt en overbrengt naar het eigen domein. De gegevens en bescheiden worden slechts tijdelijk opgenomen in de landelijke voorziening en van daaruit doorgeleid naar het bevoegd gezag. De termijn gedurende welke de gegevens en bescheiden beschikbaar zijn in de voorziening zal onder meer worden afgestemd op de Awb. Het is bijvoorbeeld wenselijk dat een ingevulde aanvraag, gedurende de termijn waarbinnen de aanvraag kan worden gewijzigd of aangevuld, beschikbaar is in de voorziening zodat de gebruiker eenvoudig de ingediende gegevens terug kan halen. De voorziening is uiteraard, mede gelet op het voorgaande, niet bestemd voor de archivering van dossierstukken door het bevoegd gezag.

Artikel 20.25 (nieuw) Omgevingswet

Krachtens dit artikel worden regels gesteld om de bescherming van persoonsgegevens te waarborgen bij of ten behoeve van de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening, waaronder het doorgeleiden van aanvragen en meldingen (met daarin persoonsgegevens) naar het bevoegd gezag, en het door aangewezen bestuursorganen en rechtspersonen beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting hiervan via de landelijke voorziening. Op de bescherming van persoonsgegevens is uitvoeriger ingegaan in paragraaf 2.1.4.6 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Artikel 20.26 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

De eerste zin van deze bepaling biedt de grondslag om de informatie aan te wijzen die via de landelijke voorziening beschikbaar wordt gesteld. De tweede zin ziet op het toedelen van taken aan partijen voor de levering van de desbetreffende informatie.

De te ontsluiten informatie betreft allereerst de regelgeving en het beleid voor de fysieke leefomgeving, opgenomen in besluiten en andere rechtsfiguren, zoals het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de omgevingsvisie. Dit komt overeen met de inhoud van de term «omgevingsdocumenten» in het oorspronkelijke artikel 16.2 van de Omgevingswet, welke term als zodanig volgens dit wetsvoorstel echter niet meer wordt gebruikt. In beginsel is de inhoud van die documenten al digitaal beschikbaar via de digitale officiële bekendmakingen op grond van de Bekendmakingswet. Binnen de doelstelling van het digitaal stelsel Omgevingswet kunnen bij het beschikbaar stellen van die inhoud echter aanvullende faciliteiten voor bevraagbaarheid en koppeling met andere informatie worden verwezenlijkt. Met het oog daarop kan een bestuursorgaan of rechtspersoon worden aangewezen die de inhoud uit officiële bekendmakingen levert in de voor het digitaal stelsel benodigde vorm.

Daarnaast kunnen onder de beschikbaar gestelde informatie onder meer ook de in het oorspronkelijke artikel 20.20 bedoelde andere gegevens over de fysieke leefomgeving worden begrepen. Voor sommige informatie kan een technische link met bijvoorbeeld een bestaand register (zoals het rijksmonumentenregister of het Register externe veiligheidsrisico's) in eerste instantie volstaan. Dat geldt ook voor de beschikbaarheid vanuit de landelijke voorziening, van een bestaand toetsingsinstrument (zoals Aerius) dat uitkomsten van berekeningen als informatie beschikbaar stelt. Daarvoor is in beginsel geen specifieke regeling nodig. Regeling van de beschikbaarstelling kan echter gewenst zijn als er voor verdere doorontwikkeling van het digitaal stelsel behoefte is aan (nadere) standaardisatie van gegevens, bijvoorbeeld met het oog op objectgerichte koppelingen met andere informatie, met welke koppelingen de in artikel 20.20 genoemde doelen verder kunnen worden gediend. Gedacht kan worden aan rechtstreekse koppeling met (de identificatiecode van) een object uit het Register externe veiligheidsrisico's. Bij die doorontwikkeling kunnen uiteraard naast deze afdeling 20.5 van de Omgevingswet, ook andere wettelijke regelingen betrokken zijn. Met name als de inhoud of inrichting van een formeel geregeld register aanpassing behoeft om gebruiksmogelijkheden van het digitaal stelsel Omgevingswet te vergroten, zal die aanpassing via de regeling van dat register moeten plaatsvinden.

Voor zover de grondslag de toedeling van taken betreft, biedt deze de mogelijkheid om te regelen dat een aangewezen partij bijvoorbeeld gegevens ter beschikking stelt aan een eveneens aangewezen andere partij die de gegevens verzamelt om die verzameling vervolgens ter beschikking te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening. Bij die verzameling kan zo nodig sprake zijn van enige vorm van bewerking, zoals aggregatie.

Tweede lid

Als een partij wordt aangewezen om bepaalde informatie beschikbaar te stellen, wordt ook bepaald of deze of een andere partij (zoals de hiervóór bedoelde tussenpartij) moet bepalen of (en, zo ja, voor welke onderdelen van de informatie) de toegang ertoe beperkt moet zijn.

Derde lid

Deze bepaling biedt grondslag om aan de informatie waarvan regeling voor beschikbaarstelling nodig is, ook te regelen dat die aan bepaalde eisen voldoet. De eisen kunnen technische of semantische standaarden betreffen die elektronische verwerking voor verschillende toepassingen in het digitaal stelsel mogelijk maken. Besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet die worden opgenomen in de publicatievoorziening voor officiële publicaties moeten reeds voldoen aan de daarvoor geldende publicatiestandaarden. Die standaarden houden reeds rekening met het (her)gebruik van die besluiten in het digitaal stelsel. Op grond van deze bepaling kunnen zonodig aanvullend eisen worden gesteld aan de informatie die beschikbaar wordt gesteld aan de landelijke voorziening van het digitaal stelsel en de wijze waarop dat geschiedt.

De vast te stellen regels kunnen mede kwaliteitseisen inhouden. Een van de uitgangspunten van het digitaal stelsel is dat niet alleen de beschikbaarheid wordt verbeterd, maar dat ook wat betreft de kwaliteit van informatie een basisniveau wordt geborgd. De informatie wordt bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. De gedetailleerde definiëring van de diverse informatie vindt op grond dit artikellid plaats bij de ministeriële regeling waarin ook de standaarden worden vastgesteld. Omdat kwaliteitseisen in het algemeen nauw verweven zijn met bijvoorbeeld gegevensdefinities in het kader van standaardisatie, ligt het voor de hand dat de kwaliteitseisen eveneens bij ministeriële regeling worden gesteld. De eisen kunnen voor verschillende soorten informatie verschillend worden vastgesteld.

Artikel 20.27 (nieuw) Omgevingswet

Met deze bepaling krijgt de kwaliteitszorg voor de op grond van de Omgevingswet beschikbaar te stellen informatie, welke kwaliteitszorg al in een delegatiegrondslag in het oorspronkelijke artikel 20.20 van de Omgevingswet was vervat, een afzonderlijke plaats.

De bepaling biedt om te beginnen een grondslag voor regeling van validatie van informatie in de keten van informatievoorziening, als de informatie op grond van artikel 20.26 specifiek is aangewezen met regeling van eisen waaraan die informatie moet voldoen. Met validatie wordt in dit verband gedoeld op een geautomatiseerde toets door een opvolgende schakel in de keten aan (op grond van artikel 20.26, derde lid gestelde) eisen aan de informatie. Gezien de diversiteit aan soorten informatie die op grond van artikel 20.26, eerste lid, kan worden aangewezen, en de noodzaak om standaarden en (andere) kwaliteitseisen toe te spitsen op de specifieke aard van de aan te wijzen informatie, kan voor validatie geen algemeen geldende regel in de wet worden opgenomen. Regeling hiervan zal dus bij algemene maatregel van bestuur plaatsvinden, in relatie tot het op dat niveau benoemen van informatie en taaktoedeling aan betrokken partijen.

De in artikel 20.26, derde lid, gestelde eis dat alle informatie voldoet aan daarvoor te stellen regels, brengt in samenhang met artikel 20.21, eerste lid, onder a, mee dat informatie waarin de voor validatie verantwoordelijke partij gebreken vindt, niet zonder meer via de landelijke voorziening wordt ontsloten.

Verder biedt de bepaling een grondslag voor een regeling van andere vormen van kwaliteitszorg dan validatie voor de op grond van artikel 20.26 aangewezen informatie. Inhoudelijke kwaliteit wordt in een opvolgende schakel in het proces van beschikbaarstelling in beginsel niet

getoetst. De verantwoordelijkheid voor die kwaliteit berust alleen bij degene op wie de verplichting tot levering daarvan rust. De bepaling biedt de mogelijkheid om voor bepaalde informatie die zich daarvoor leent, taken toe te delen in het kader van processen voor monitoring en rapportage van die kwaliteit.

Artikel 20.28 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

Dit artikellid schrijft voor dat de landelijke voorziening door het bevoegd gezag wordt gebruikt voor het ontvangen van elektronische aanvragen en meldingen, en voor ontvangst van gegevens en bescheiden ter voldoening aan andere informatieverplichtingen dan een melding en andere berichten, voor zover deze bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. De bepaling is de pendant van artikel 16.1, dat dezelfde weg voorschrijft voor de aanvrager en melder of andere verzender van een in dat artikel bedoeld bericht.

Tweede lid

Deze bepaling ziet op elektronische formulieren die gebruikt moeten worden voor het elektronisch indienen van een aanvraag, het doen van een melding, het verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding, en het indienen van een ander bericht. In de gevallen waarin gebruik van de landelijke voorziening is voorgeschreven, dient de landelijke voorziening het voor het desbetreffende bericht te gebruiken formulier te presenteren. Deze bepaling biedt een grondslag voor nadere regels over de beschikbaarheid van het formulier in de landelijke voorziening.

Nadere regels kunnen in elk geval betrekking hebben op de vaststelling van een formulier. Anders dan onder de Wabo is degene die op grond van artikel 20.21, tweede lid, de landelijke voorziening beheert niet per definitie dezelfde als degene die een formulier vaststelt, zodat afzonderlijke aanwijzing van de laatste nodig kan zijn.

Daarnaast kunnen de nadere regels betrekking hebben op het leveren van informatie waarmee een formulier kan worden samengesteld. Voor zover berichten bijvoorbeeld voortkomen uit decentrale vergunnings- of meldingsplichten, kan aan het desbetreffende bestuursorgaan worden opgedragen om de informatie te verschaffen die nodig is om ervoor te zorgen dat het formulier de relevante vragen bevat. In het geval van rijksregels zal het de betrokken Minister zijn die deze gegevens moet verschaffen.

Derde lid

Deze bepaling biedt een grondslag om bijvoorbeeld standaarden vast te stellen voor de formulieren die via de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld, en voor de door het bevoegd gezag te leveren informatie voor samenstelling daarvan.

Artikel 20.29 (nieuw) Omgevingswet

Dit artikel biedt een grondslag om bij ministeriële regeling een systeembeschrijving vast te leggen. Daartoe behoort in elk geval een beschrijving van het elektronisch verkeer tussen bij de informatie-uitwisseling betrokken partijen onderling en met de landelijke voorziening. De systeembeschrijving ziet niet op de gegevenshuishouding van de partijen

die informatie beschikbaar moeten stellen als zodanig, maar alleen op datgene wat in het kader van uitwisseling van informatie in de keten nodig is. Zoals in de toelichting op artikel 20.21 is opgemerkt, kunnen in dat kader technische onderdelen van de landelijke voorziening nader worden onderscheiden en benoemd.

Artikel 20.30 (nieuw) Omgevingswet

Onderdeel a

Dit onderdeel biedt de mogelijkheid tot het stellen van regels voor de afhandeling van terugmeldingen. De landelijke voorziening zal in elk geval een voorziening bevatten voor het doen van een terugmelding door de gebruiker die redenen heeft om te twijfelen aan de juistheid van beschikbaar gestelde informatie. Dergelijke terugmeldingen kunnen een belangrijke rol vervullen in het kader van kwaliteitszorg. De wenselijke wijze van afhandeling van een terugmelding en de noodzaak van regeling daarvan, kan sterk afhankelijk zijn van de aard van de informatie die het betreft en van de daarvoor geldende standaarden en kwaliteitseisen. Om die reden ligt het voor de hand dat eventuele specifieke regels over die afhandeling op hetzelfde niveau worden gegeven als waarop die standaarden en specifieke kwaliteitseisen worden gesteld.

Onderdeel b

In dit onderdeel wordt een grondslag gegeven voor nadere regels voor informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren, die niet behoort tot de op grond van artikel 20.26 aangewezen informatie die moet worden geleverd. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om technische regeling van optionele, additionele hulpmiddelen, zoals bijvoorbeeld zogeheten vragenbomen, waarmee een gebruiker zich op eenvoudige wijze kan oriënteren op de regels die voor een bepaalde activiteit op een bepaalde locatie van toepassing zijn. Dergelijke hulpmiddelen, die kunnen worden ingericht door het bevoegd gezag dat regels vaststelt, kunnen verschillende vormen hebben. Deze bepaling biedt de mogelijkheid om bijvoorbeeld standaarden vast te stellen die nodig zijn om, in de gevallen waarin een hulpmiddel beschikbaar is, een bruikbare ontsluiting via de landelijke voorziening mogelijk te maken. Dergelijke standaarden kunnen, met het oog op de bruikbaarheid van hulpmiddelen, ook betrekking hebben op semantiek.

Onderdeel c

Deze bepaling biedt een algemene grondslag voor uitvoeringstechnische of administratieve regels, voor zover dergelijke regels nodig blijken te zijn en specifieke grondslagen daarin niet voorzien.

Onderdeel JI (hoofdstuk 22 (nieuw) Omgevingswet)

Hoofdstuk 22 (Overgangsrecht) en afdeling 22.1 (Overgangsfase)

In hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel is het overgangsrecht opgenomen dat nodig is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarin wordt onder meer geregeld dat oude vergunningen en instrumenten worden gelijkgesteld met daarmee overeenkomende instrumenten van de Omgevingswet. Ook wordt voorzien in regels over de afhandeling van lopende procedures. Deze regels zorgen voor een goede overgang van het oude naar het nieuwe regime op het moment van inwerkingtreding van het nieuwe stelsel. Dit «overgangsrecht» ziet vooral op het «omklap-moment» van de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel en garandeert

de continuïteit tussen het oude en het nieuwe recht voor en na de stelselherziening.

Daarnaast zijn er regels die ook na de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel relevant zijn voor de toepassing van het nieuwe instrumentarium. Voor de kenbaarheid worden die regels in de Omgevingswet zelf opgenomen, in het voor overgangsrecht gereserveerde hoofdstuk 22.

In afdeling 22.1 wordt voorzien in regels voor de zogenaamde overgangsfase voor de totstandkoming van het omgevingsplan. Gedurende die overgangsfase hebben gemeenten de tijd om ervoor te zorgen dat het omgevingsplan aan alle wettelijke vereisten van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving voldoet. Dit «overgangsfaserecht» ziet dus op de fase na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel en beoogt de uitvoeringspraktijk te faciliteren in die overgangsfase, waarin het omgevingsplan dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege is ontstaan moet worden omgevormd tot een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet.

Daarnaast wordt in deze afdeling geregeld:
1. voor ontheffingen- of vergunningstelsels in autonome gemeentelijke verordeningen dat die ontheffingen of vergunningen van rechtswege worden aangemerkt als omgevingsvergunning, zoals nu gebeurt onder het regiem van artikel 2.2 Wabo,
2. dat voor binnenplanse vergunningplichten de beoordelingsregels die zijn opgenomen in de bestemmingsplannen en beheersverordeningen, die tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, gebruikt kunnen worden voor het beoordelen van aanvragen die ingediend worden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zolang die regels niet zijn vervangen door nieuwe beoordelingsregels.

Artikel 22.1 (nieuw) Omgevingswet

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het omgevingsplan. In hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel (in artikel 4.6) wordt geregeld dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet een bundeling van de geldende ruimtelijke besluiten en regels uit enkele verordeningen (zoals regels over archeologische monumentenzorg en afvloeiend hemelwater), van rechtswege gelden als onderdeel van het omgevingsplan. Daarnaast kan op grond van artikel 22.2 bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat regels die onder de Omgevingswet niet terugkomen op rijksniveau, tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan. Deze samenstellende onderdelen worden in deze paragraaf aangeduid als tijdelijk deel van het omgevingsplan. Hiervoor is in artikel 22.1 een begripsbepaling opgenomen.

Op grond van artikel 22.2 kunnen ook regels aan het nieuwe deel van het omgevingsplan worden toegevoegd. Omdat in ieder geval de op grond van artikel 22.2 te stellen regels zullen gelden voor het hele grondgebied van een gemeente, geldt het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat vanzelf ook voor het hele grondgebied, ook als er binnen een gemeente locaties zijn waarvoor in weerwil van artikel 3.1 Wro geen bestemmingsplan of ander ruimtelijk instrument is vastgesteld. Het omgevingsplan dat op grond van artikel 4.6 en artikel 22.2 van rechtswege ontstaat en dat bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel, is tegelijkertijd wel en niet het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4. Het is

wel het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4, omdat het een plan betreft met regels over de fysieke leefomgeving voor het gehele grondgebied van de gemeente. Het is nog niet het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4, omdat het tijdelijke deel van het plan nog niet voldoet aan alle daaraan bij of krachtens deze wet gestelde eisen. Het betreft hier immers een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet tot stand gekomen bundeling van (met name) bestaande bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Deze moeten gedurende de overgangsfase, dat wil zeggen uiterlijk op 1 januari 2029 worden om- en uitgewerkt tot een omgevingsplan dat wel aan alle wettelijke eisen voldoet. Die om- en uitwerking kan locatiegewijs of themagewijs ter hand worden genomen, zoals beschreven in paragraaf 5.2.3 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. De artikelen in deze paragraaf bevatten daarvoor enkele tijdelijke voorzieningen.

Artikel 22.2 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 22.2 biedt de grondslag voor de zogenoemde «bruidsschat». In de nieuwe regels op grond van de Omgevingswet worden bepaalde onderwerpen of aspecten niet langer met algemene regels op rijksniveau geregeld, maar wordt de regulering primair aan decentrale overheden overgelaten. Dit betreft bijvoorbeeld regels over gevolgen van activiteiten voor de fysieke leefomgeving, die beperkt blijven tot het lokale niveau: geluidhinder, trillingshinder, geurhinder, lichthinder en externe veiligheid door bedrijfsmatige activiteiten. Deze onderwerpen zijn nu deels in het Activiteitenbesluit milieubeheer geregeld. Bij de stelselherziening zullen die regels primair een plaats in het omgevingsplan krijgen. Op die manier kunnen de regels worden afgestemd op de lokale omstandigheden en in verband worden gebracht met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In verband met de nieuwe opzet van de omgevingsvergunningplicht voor bouwactiviteiten, zal de vergunningplicht voor het bouwen in verband met een beoordeling aan het omgevingsplan ook niet langer op wetsniveau worden geregeld. Gemeenten zullen de vergunningplicht voor bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken in het omgevingsplan gaan reguleren. Voor zover sturing wenselijk is met het oog op provinciale of nationale belangen of vanwege overwegingen van doelmatigheid, doeltreffendheid of vanwege de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting vindt die plaats met instructieregels. Dit betekent dat voor een aantal van die onderwerpen in het omgevingsplan regels moeten worden opgenomen. Denk aan de emissie van geur, geluid en trillingen door bedrijfsmatige activiteiten. Ook zullen er instructieregels worden gesteld met het oog op het in het omgevingsplan reguleren van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken. De instructieregels zullen in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen. Voor andere onderwerpen is het stellen van regels door decentrale overheden optioneel. Denk aan de regels voor andere typen milieugevolgen van de horeca, recreatie en detailhandel dan de hier genoemde.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet en gedurende de overgangsfase zullen nog niet alle gemeenten in hun omgevingsplan de desbetreffende regels hebben opgenomen. Om te voorkomen dat bepaalde onderwerpen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog ongeregeld zijn en er een gat valt tussen bijvoorbeeld de huidige vergunningplicht voor bouwactiviteiten uit de Wabo, de huidige regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de omgevingsplanregels, wordt in overgangsrecht voorzien. Dit geldt zowel voor de onderwerpen waarvoor in het omgevingsplan regels opgenomen moeten worden, als voor onderwerpen waarvoor het stellen van regels door decentrale overheden optioneel is, maar die nu nog door het Rijk geregeld zijn. De mate waarin

de verschuiving in regulering van deze onderwerpen of aspecten plaatsvindt, is afhankelijk van de nieuwe algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet. De overgangsrechtelijke voorzieningen zullen dan ook via het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden getroffen. In dit artikel wordt voorzien in een grondslag om te bepalen dat de bestaande regels die bij of krachtens de wet zijn gesteld, in het omgevingsplan worden opgenomen. Als een soort «bruidsschat» wordt aan elk omgevingsplan, zoals dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in alle gemeenten van toepassing is en dat wordt gevormd door het samenstelsel van de in artikel 4.6 bedoelde besluiten, dus ook een set regels toegevoegd die bedoeld zijn om een vacuüm voorkomen. Het kan zowel regels betreffen die onderdeel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan als regels die deel uitmaken van het nieuwe deel.

De vorm van de regels die als «bruidsschat» worden toegevoegd kan wijzigen ten opzichte van de vorm die de huidige Rijksregels hebben. Zo kunnen beoordelingsregels voor vergunningen in de vorm van een algemene regel in het omgevingsplan worden opgenomen. Het gaat erom dat de inhoud wordt gecontinueerd. In het artikel is daarom bepaald dat het om gelijkwaardige regels moet gaan.

De voorgestelde grondslag biedt overigens ook de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over medebewindsregels in gemeentelijke verordeningen. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet en wijzigingen of intrekking van de bestaande wetten kan de grondslag van die verordeningsregels namelijk komen te vervallen. Dat is niet altijd wenselijk. Daarom wordt ook voorzien in de mogelijkheid dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels uit medebewindsverordeningen, die door het intrekken van wetten komen te vervallen, deel uitmaken van het omgevingsplan. Een voorbeeld van een dergelijke medebewindsverordening is de geurverordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij.

Gemeenten kunnen de op grondslag van deze bepaling aan het omgevingsplan toegevoegde regels vervolgens met toepassing van de nieuwe regels van het stelsel van de Omgevingswet aanpassen aan de lokale situatie en desgewenst ook schrappen voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan. Dit is geregeld in het tweede lid.

Artikel 22.3 (nieuw) Omgevingswet)

Gemeenten kunnen in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een deel van hun grondgebied of voor het gehele grondgebied van de gemeente al een omgevingsplan vaststellen dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet, dus een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet. Omdat een nieuw (deel van een) omgevingsplan – net als het bestemmingsplan – beroepbaar is en met het oog daarop niet direct na bekendmaking in werking treedt, is in dit artikel bepaald dat zo'n plan niet eerder dan de dag waarop deze wet in werking treedt overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, Awb ter inzage wordt gelegd. Hiermee wordt aangesloten bij de in deze wet voorgestelde wijziging van artikel 16.78 van de Omgevingswet, die inhoudt dat een omgevingsplan niet eerder in werking treedt dan vier weken na de terinzagelegging. Gedurende die eerste vier weken geldt dus nog niet het nieuw vastgestelde omgevingsplan, maar het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat op het moment van inwerkingtreding van deze wet en dat, zoals hiervoor uiteen is gezet, bestaat uit een bundeling van de geldende ruimtelijke instrumenten en de andere regels die in

artikel 4.6 worden aangewezen, en de regels die op grond van artikel 22.2 aan het omgevingsplan zullen worden toegevoegd.

Artikel 22.4 (nieuw) Omgevingswewt)

In het tijdelijk deel van het omgevingsplan zijn wel de ruimtelijke regels uit bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten opgenomen, maar nog niet alle andere gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Dergelijke regels komen voor in autonome gemeentelijke verordeningen, zoals bijvoorbeeld de ligplaatsenverordening, bomenverordening of de algemene plaatselijke verordening. Op grond van artikel 2.7 van de Omgevingswet zal in het Omgevingsbesluit nader bepaald worden welke regels onderdeel van het omgevingsplan kunnen of moeten zijn. Gemeenten hebben gedurende de overgangsfase de tijd om dergelijke regels uit de autonome verordeningen in het omgevingsplan op te nemen. Tot die tijd hoeft dan nog niet volledig te worden voldaan aan de opdracht in artikel 2.4 van de Omgevingswet om voor het gehele grondgebied van de gemeente regels over de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan op te nemen. Artikel 22.4 regelt daarom dat de gemeenteraad uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip ter uitvoering van artikel 2.4 de in artikel 2.7, eerste lid, bedoelde regels opneemt in het omgevingsplan. Tot die tijd kunnen regels dus nog in autonome gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen. Dit betekent ook dat bestaande gemeentelijke verordeningen of onderdelen daarvan die op de fysieke leefomgeving betrekking hebben, na inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht blijven en gedurende de overgangsfase nog aangepast kunnen worden. Artikel 122 van de Gemeentewet, dat bepaalt wanneer verordeningen van rechtswege vervallen, is gedurende de overgangsfase niet van toepassing. De artikelen 28 en 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling, die bepalen binnen welke termijn gemeenten tot één omgevingsplan moeten komen, zijn evenmin van toepassing. Hierdoor wordt voorkomen dat voor (recent) heringedeelde gemeenten een andere overgangstermijn zou gelden dan voor de gemeenten die niet zijn heringedeeld.

Artikel 22.5 (nieuw) Omgevingswet

Een omgevingsplan moet uiteraard voldoen aan de verplichtingen van de Omgevingswet. De belangrijkste wettelijke verplichting betreft de opdracht om voor het gehele grondgebied van de gemeente functies aan locaties toe te delen en andere regels te stellen die met het oog daarop nodig zijn (artikel 4.2, eerste lid). Het tijdelijke deel van het omgevingsplan dat op het moment van inwerkingtreding van deze wet van rechtswege ontstaat voldoet nog niet volledig aan deze wettelijke opdracht. Om die reden wordt bepaald dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan gedurende de overgangsfase niet aan de verplichting van artikel 4.2, eerste lid, hoeft te voldoen.

Daarnaast is relevant de verplichting om binnen vijf jaar na het verlenen van een omgevingsvergunning die afwijkt van het omgevingsplan, het omgevingsplan daarmee in overeenstemming te brengen (artikel 4.17). Omdat het niet efficiënt is om in de overgangsfase vast te houden aan deze actualisatietermijn is in het tweede lid van dit artikel – dat zowel betrekking heeft op het tijdelijke deel van het omgevingsplan als op het nieuwe deel – bepaald dat deze termijn niet geldt gedurende de overgangsfase. Na de overgangsfase – dus in beginsel op 1 januari 2029 – gaat de verplichting wel gelden. Dat betekent logischerwijs dat de termijnstelling van artikel 4.17 wel betekenis heeft voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die na 1 januari

2014 worden verleend: vanaf dat moment zal dus rekening moeten worden gehouden met de vijfjaarstermijn.

Voor een nadere toelichting op het nieuwe begrip «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Gedurende de overgangsfase staat de wereld niet stil. Dit betekent onder meer dat er instructieregels (op grond van hoofdstuk 2 van de Omgevingswet) gesteld kunnen worden waarin voor bepaalde onderwerpen wordt geregeld dat die eerder in het omgevingsplan opgenomen moeten worden. Gedacht kan worden aan onderwerpen die, bijvoorbeeld vanwege Europeesrechtelijke verplichtingen of implementatiedata, eerder aanpassing behoeven. Voor zover nodig zal in het Invoeringsbesluit Omgevingswet daarvoor een voorziening worden opgenomen.

Het derde lid maakt het mogelijk om de lengte van de overgangsfase nader te specificeren voor verschillende gevallen. Zo is het denkbaar dat blijkt dat een overgangsfase die duurt tot 2029 te veel onduidelijkheid biedt voor nieuwe ontwikkelingen in dynamische gebieden met een nationaal belang. In dat geval kan voor dergelijke gebieden een kortere overgangsfase worden vereist. Andersom kan tegen het eind van de overgangsfase enig uitstel worden gegeven in bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij gemeenten waar een herindeling gaande is.

Het vierde lid biedt de mogelijkheid om voor de overgangsfase nadere regels te stellen over de uitvoering van de verplichtingen, bedoeld in het eerste en tweede lid. Op die manier kunnen voor de overgangsfase regels op maat worden gesteld, door de verplichtingen uit te werken of te begrenzen. Zo kan ervoor worden gezorgd dat de ombouw zo efficiënt mogelijk kan verlopen.

Zoals in het algemeen deel van deze memorie van toelichting uiteen is gezet zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet onder meer het omgevingsplan via de landelijke voorziening DSO worden ontsloten. Voor het omgevingsplan zal gelden dat de geconsolideerde versie van het omgevinsplan via het DSO zal worden getoond, dat wil zeggen de actuele versie die voor een locatie geldt op grond van de laatste in het plan aangebrachte wijziging. Om beschikbaarstelling via het DSO mogelijk te maken moet het omgevingpslan aan (technische) standaarden voldoen. Voor de landelijke voorziening ruimtelijkeplannen.nl, waarop de bestemmingsplannen en andere ruimtelijke instrumenten die op grond van artikel 22.1, onder a, deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan beschikbaar worden gesteld, gelden andere standaarden dan voor het DSO. Daarom kunnen die instrumenten niet in het DSO worden opgenomen en geen deel uitmaken van de geconsolideerde versie die via die voorziening wordt getoond. Met het oog daarop wordt in het vijfde lid van dit artikel bepaald dat de verplichting tot het beschikbaar stellen van een geconsolideerde versie die is opgenomen in artikel 140 van de Gemeentewet, niet geldt voor dat deel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan.

Dit betekent overigens niet dat dit deel van het omgevingsplan niet via het DSO zal kunnen worden geraadpleegd. Er zal in worden voorzien dat de gebruiker die in het DSO klikt op de locatie waarvoor dit deel van het omgevingsplan nog geldt, zal worden doorgelinkt naar ruimtelijkeplannen.nl, zodat ook de op die locatie geldende «oude» regels via het DSO kunnen worden geraadpleegd.

Artikel 22.6 (nieuw) Omgevingswet)

Dit artikel heeft betrekking op de evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet. Gedurende de overgangsfase kan er op verschillende manieren worden toegewerkt naar het eindbeeld van een volledig en samenhangend omgevingsplan. Dit is in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting beschreven. Gemeenten hebben de vrijheid om te kiezen om voor delen of locaties het omgevingsplan in overeenstemming te brengen met de nieuwe eisen of door dat te doen aan de hand van diverse thema's waarover regels zijn opgenomen in verordeningen (zoals de regels over het kappen van bomen) of in de bruidsschat.

In de overgangsfase is er sprake van een mix van oude en nieuwe regels. Voor burgers en bedrijven maakt dat geen verschil. Via een viewer zal digitaal ontsloten worden welke regels er op welke locatie gelden. Op een locatie kunnen dat dus zowel nieuw vastgestelde regels zijn, als de regels die bij aanvang op grond van artikel 4.6 van dit wetsvoorstel deel uitmaakten van het tijdelijk deel van het omgevingsplan en onderdeel waren van bijvoorbeeld een voormalig bestemmingsplan of een beheersverordening. Er is geen verschil in de mate van verbindendheid of andere rechtsgevolgen. Zoals in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting al is beschreven, bestaat het omgevingsplan zoals dat vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een gemeente geldt, uit twee bestanddelen. In de eerste plaats betreft dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan, als bedoeld in het voorgestelde artikel 22.1 van de Omgevingswet. Daarvan maken de in artikel 4.6, eerste lid, van dit wetsvoorstel opgesomde besluiten deel uit, evenals het tijdelijke deel van de bruidsschat. Het tweede deel wordt gevormd door het nieuwe deel van het omgevingsplan, waarvan in aanvang alleen de niet-tijdelijke regels van de bruidsschat deel uitmaken.

Zodra het omgevingsplan in werking is getreden, kunnen gemeenten hun regels over de fysieke leefomgeving uit verordeningen (al dan niet aangepast aan gewijzigde beleidsinzichten en afgestemd op locaties) toevoegen aan het omgevingsplan. Het betreft hier regels met een ander motief dan de regels die al bij aanvang op grond van artikel 4.6 van dit wetsvoorstel deel uitmaakten van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Verordeningen kunnen op deze manier geheel of gedeeltelijk en per onderwerp of per locatie worden overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, zonder dat er conflicten ontstaan met de regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan dat bestaat uit de in artikel 4.6 genoemde ruimtelijke instrumenten. Om ervoor te zorgen dat er bij ontwikkelingen in de overgangsfase helder is welke regels van toepassing zijn, ligt het in de rede dat bij elk besluit tot vaststelling van het omgevingsplan wordt aangegeven welke regels uit de lokale verordening komen te vervallen. Zo zal bij het per locatie overhevelen van regels uit een verordening, aangegeven moeten worden voor welke locaties de verordening vervalt of welke regels uit die verordening voor de betrokken locatie vervallen. Duidelijk moet zijn op welke locaties de verordening vooralsnog wel van toepassing blijft.

De regels uit de ruimtelijke instrumenten die bij aanvang op grond van artikel 4.6 deel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan-kunnen alleen per locatie in zijn geheel (al dan niet aangepast aan nieuwe beleidsinzichten) worden overgeheveld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Als wijzigingen in deze regels moeten worden aangebracht, zullen dus alle regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan voor de desbetreffende locatie moeten worden meegenomen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Ook bij deze wijzigingen zal het

besluit tot vaststelling van het omgevingsplan, aangeven voor welke locatie het tijdelijke deel van het omgevingsplan(regels en verbeelding) komt te vervallen. Het is dus niet mogelijk dat thema's die zijn opgenomen in een bestemmingsplan (bijvoorbeeld de dubbelbestemming archeologisch waardevol gebied) themagewijs worden overgeheveld van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, zonder dat de zogenaamde primaire bestemmingen van deze gronden en de overige bij deze locaties behorende regels ook mee over gaan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Wanneer dat wel zou gebeuren zou dat tot gevolg hebben dat voor een locatie een deel van het bestemmingsplan komt te vervallen en een ander deel van het bestemmingsplan van kracht blijft. Dat is niet de bedoeling.

Voor besluiten tot vaststelling van het omgevingsplan gelden uiteraard de nieuwe regels van de Omgevingswet. Op grond van artikel 22.4 kunnen gedurende de overgangsfase echter ook nog regels over de fysieke leefomgeving in autonome verordeningen zijn opgenomen. Om helder te maken dat bij een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan waarbij voor locatie het «oude» ruimtelijke instrument in het tijdelijk deel van het omgevingsplan wordt vervangen (bijvoorbeeld als een omgevingsplan wordt vastgesteld dat gericht is op het mogelijk maken van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling) niet direct alle regels die zich gedurende de overgangsfase in andere verordeningen bevinden, moeten worden ingepast, is in artikel 22.6 expliciet bepaald dat bij de vaststelling de regels in verordeningen niet direct in het omgevingsplan voor de betrokken locatie hoeven te worden opgenomen. Zo kunnen bijvoorbeeld regels over ligplaatsen voor woonschepen tijdelijk nog in een gemeentelijke verordening blijven staan, hoewel zij behoren tot de regels over de toedeling van functies aan locaties die een gemeente op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet in het omgevingsplan moet opnemen. Bij het vaststellen van de regels over bijvoorbeeld geluid houdt de gemeente rekening met de regels die nog bij verordening zijn gesteld. Zonder deze bepaling zou in de overgangsfase de inpassing van nieuwe ontwikkelingen extra belast worden en onevenredig hoge (administratieve en bestuurlijke) lasten met zich brengen.

Artikel 22.7 (nieuw) Omgevingswet

In dit artikel is bepaald dat het toedelen van functies aan locaties (en het stellen van andere regels die met het oog daarop nodig zijn) met het oog op de inpassing van bestaande gemeentelijke of provinciale monumenten of bestaande gemeentelijke of provinciale stads- of dorpsgezichten niet in rechte kunnen worden aangevochten. Het betreft de inpassing van besluiten tot aanwijzing van monumenten en archeologische monumenten als gemeentelijk monument of provinciaal monument en de aanwijzing van gemeentelijke en provinciale stads- of dorpsgezichten, waartegen al beroep heeft opengestaan. Het feit dat de toekenning van de gemeentelijke en provinciale monumentenstatus of die van gemeentelijk of provinciaal stads- of dorpsgezicht voortaan op een andere wijze wordt geregeld en een plaats krijgt in het omgevingsplan, betekent niet dat bestaande aanwijzingen tot gemeentelijk of provinciaal monument of gemeentelijk of provinciaal stads- of dorpsgezicht weer opnieuw ter discussie kunnen worden gesteld en in rechte kunnen worden aangevochten. Deze regeling heeft dan ook uitsluitend betrekking op bestaande gemeentelijke en provinciale monumenten en bestaande gemeentelijke en provinciale stads- of dorpsgezichten. Tegen nieuwe toedelingen van de gemeentelijke of provinciale monumentenfunctie of de functie van gemeentelijk of provinciaal stads- of dorpsgezicht aan een locatie onder het regime van de Omgevingswet staat uiteraard wel beroep open. Ook tegen andere onderdelen van besluiten tot vaststelling van een

omgevingsplan blijft beroep openstaan. De uitsluiting betreft uitsluitend beroepsgronden die rechtstreeks samenhangen met de onherroepelijke aanwijzing als gemeentelijk of provinciaal monument of als gemeentelijk of provinciaal stads- of dorpsgezicht.

§ 22.1.2 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 22.8 (nieuw) Omgevingswet

In artikel 2.7 van de Omgevingswet, zoals die bepaling komt te luiden na de voorgestelde wijziging, wordt bepaald welke regels over de fysieke leefomgeving niet in een autonome gemeentelijke verordening kunnen worden opgenomen, maar moeten worden opgenomen in het omgevingsplan (zie de toelichting op het wijzigingsvoorstel voor artikel 2.7). Bij «regels over de fysieke leefomgeving in een autonome gemeentelijke verordening» kan gedacht worden aan de regels over de in artikel 2.2, eerste lid, Wabo genoemde vergunningen of ontheffingen.

Aangezien aan artikel 2.7 nog niet onmiddellijk bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitvoering zal zijn gegeven, wordt in artikel 22.8 voorzien in «overgangsfaserecht». De voorgestelde bepaling brengt mee dat zolang deze vergunningen- of ontheffingenstelsels nog niet zijn overgeheveld naar het omgevingsplan, de regeling van artikel 2.2 Wabo feitelijk wordt gecontinueerd. Een in een autonome verordening opgenomen vergunningplicht of ontheffingplicht, die nu krachtens artikel 2.2, eerste of tweede lid, Wabo wordt aangemerkt als een Wabo-omgevingsvergunningplicht, wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet aangemerkt als een omgevingsvergunningplicht ex afdeling 5.1 van de Omgevingswet. Dit voorkomt dat deze vergunningen en ontheffingen tussen de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en daarmee van de intrekking van de Wabo) en de datum waarop deze bepalingen worden overgeheveld naar het omgevingsplan tijdelijk terugvallen in het regime, zoals dit gold voor inwerkingtreding van de Wabo, en dus weer als autonome vergunning of ontheffing verleend zouden worden. Het spreekt voor zich dat de voor de verlening van bedoelde vergunningen en ontheffingen in de betrokken autonome verordening opgenomen beoordelingsregels ook blijven gelden tot de bepalingen zijn overgeheveld naar het omgevingsplan. Hetzelfde geldt voor in de verordening opgenomen indieningsvereisten.

Artikel 22.9 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 3.4 Wro bevat de mogelijkheid om in een bestemmingsplan bestemmingen aan te wijzen die op korte termijn verwezenlijkt moeten worden. Gedacht kan worden aan een nieuw bedrijventerrein, om ruimte te maken voor uitplaatsing van risicovolle of hinder veroorzakende bedrijven uit de bebouwde omgeving. De gewenste urgente realisering van zo'n bestemmingsplanonderdeel kan met zich brengen dat gronden onteigend moeten worden. Vanwege die samenhang is geregeld dat gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan tot onteigening kan worden besloten. De in artikel 3.4 gebruikte formulering «in de naaste toekomst» betekent – blijkens de parlementaire geschiedenis van deze regeling – een korte termijn van circa drie tot vijf jaar. Een vergelijkbare bepaling als in artikel 3.4 Wro keert in de Omgevingswet niet terug. Omdat bij inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet het desbetreffende artikel in de onteigeningswet is vervallen, vindt artikel 3.4 Wro in de praktijk nauwelijks toepassing. Voor de recent vastgestelde bestemmingsplannen of bestemmingsplanwijzigingen die een dergelijke urgentieaan-

wijzing bevatten, wordt in artikel 22.9 een overgangstermijn voorgesteld die overeenkomt met deze bedoelde realisatietermijn van maximaal vijf jaar.

Artikel 22.10 (nieuw) Omgevingswet

Aanvullend op het overgangsrecht voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen (met inbegrip van de inbegrepen bestemmingsplanregels, zie artikel 4.6 van dit wetsvoorstel) en voor de zogenaamde binnenplanse vergunningen (zie artikel 4.13 van dit wetsvoorstel) wordt in artikel 22.10 de werking van een ander relevant onderdeel van die plannen of verordeningen voor de overgangsfase expliciet geregeld: de beoordelingsregels voor de binnenplanse bevoegdheid om af te wijken (zie artikel 3.6, eerste lid, onder c, respectievelijk artikel 3.38, vierde lid, Wro). Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd waarbij wordt afgeweken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan dat wordt gevormd door de huidige bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Deze binnenplanse vergunningplicht geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet als vergunningplichtige omgevingsplanactiviteit krachtens artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Zolang de huidige regels voor het toetsen van zo'n aanvraag niet zijn vervangen door nieuwe beoordelingsregels, zal de aanvraag beoordeeld moeten worden aan de hand van de huidige in het bestemmingsplan of de beheersverordening daartoe opgenomen regels. Artikel 22.10 expliciteert deze werkwijze in deze overgangsfase, zodat daarover geen rechtsonzekerheid zal ontstaan. Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat in de overgangsfase uiteraard ook vergunningen kunnen worden aangevraagd in afwijking van het geldende plan (met inbegrip van de daarin opgenomen beoordelingsregels). Voor deze «buitenplanse» vergunningen gelden de nieuwe beoordelingsregels op grond van artikel 5.21, tweede lid, onder b en c, van de Omgevingswet (zoals gewijzigd door dit wetsvoorstel).

Artikel 22.11 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 3.6 Wro biedt de mogelijkheid aan de gemeenteraad om binnen bepaalde kaders bevoegdheden tot het wijzigen, uitwerken, afwijken of stellen van nadere eisen te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Artikel 22.11 ziet op de laatstbedoelde bevoegdheid: het stellen van nadere eisen voor in het bestemmingsplan omschreven onderwerpen of onderdelen. Deze voor het bestemmingsplan bepaalde delegatiebevoegdheid komt min of meer terug in de mogelijkheid die wordt geboden in artikel 4.5 van de Omgevingswet om maatwerkvoorschriften te stellen. Beide bevoegdheden zijn uitdrukkelijk beperkt tot bij het omgevingsplan aangewezen onderwerpen.

Zoals in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting uiteen is gezet, wordt voor de bevoegdheid tot wijzigen of uitwerken van artikel 3.6 Wro geen overgangsregeling getroffen, omdat het na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer mogelijk is om een wijzigingsplan of uitwerkingsplan vast te stellen.

Artikel 22.12 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 3.6a Wro biedt de mogelijkheid om bij bestemmingsplan uit te sluiten dat daarvan voor een bepaalde termijn bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, sub 2°, Wabo (dus «buitenplans»), indien het belang ter bescherming waarvan een bepaalde bestemming in het plan is opgenomen zich daarmee niet verdraagt. Gelet op de uitwerking van

artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, sub 2°, Wabo in artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht ging het daarbij om gevallen waarbij voor een termijn van ten hoogste tien jaar van het bestemmingsplan werd afgeweken. In deze constructie kon wel – eveneens «buitenplans» – met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, sub 3°, Wabo een omgevingsvergunning worden verleend. Gelet op de systematiek van de regulering voor de omgevingsplanactiviteit onder de Omgevingswet, waarbij een onderscheid als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, sub 2° en 3°, Wabo komt te vervallen, wordt in artikel 22.12 voorgesteld om ingeval in het tijdelijk deel van het omgevingsplan toepassing is gegeven aan artikel 3.6a Wro, die bepaling aan te merken als een verbod om voor een termijn van ten hoogste tien jaar een activiteit te verrichten. Het blijft in dat geval niettemin mogelijk om in afwijking van die bepaling een vergunning te verlenen voor een tijdelijke activiteit. Gelet op de systematiek van de beoordelingsregels voor de omgevingsplanactiviteit zoals die blijkt uit artikel 5.21 van de Omgevingswet zoals dat door hoofdstuk 1 van deze wet wordt gewijzigd, betekent dit dat als er een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend voor een activiteit waarop dit verbod van toepassing is, altijd bezien moet worden of de vergunning «buitenplans» kan worden verleend op grond van het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Artikel 22.13 (nieuw) Omgevingswet

Het voorgestelde artikel 15.1, tweede lid, van de Omgevingswet bepaalt dat als voor een activiteit op grond van een regel in een omgevingsplan een omgevingsvergunning is vereist, niet het omgevingsplan maar de omgevingsvergunning het schadeveroorzakende besluit is. Hiermee wordt ook het moment dat om nadeelcompensatie kan worden verzocht, verschoven van de vaststelling van het omgevingsplan naar het moment dat de omgevingsvergunning wordt verleend. Dat zou betekenen dat een benadeelde die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen gebruik heeft gemaakt van zijn recht om een verzoek om vergoeding van planschade in te dienen, door de verschuiving van het schademoment opnieuw die mogelijkheid krijgt. Om dat te voorkomen, is deze bepaling opgenomen. Als gevolg hiervan is het niet mogelijk om vergoeding te krijgen van schade die voortvloeit uit een omgevingsvergunning die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt verleend op grond van het tijdelijk deel van een omgevingsplan dat bij de inwerkingtreding van artikel 4.6 wordt gevormd door de in dat artikel aangewezen besluiten. Voor het overgangsrecht nadeelcompensatie wordt verwezen naar paragraaf 4.2.7 van dit wetsvoorstel.

In het tweede lid is bepaald dat het niet mogelijk is om schadevergoeding te krijgen als gevolg van het opnemen – na de inwerkingtreding van de Omgevingswet – in een omgevingsplan van op dat moment al bestaande onherroepelijke aanwijzingen van monumenten en archeologische monumenten als gemeentelijk monument of provinciaal monument, bestaande aanwijzingen van gemeentelijke en provinciale stads- of dorpsgezichten en bestaande aanwijzingen van rijksbeschermde stads- of dorpsgezichten. Het is niet de bedoeling dat bestaande onherroepelijke aanwijzingen opnieuw als schadeveroorzakend besluit gaan gelden waarbij opnieuw de mogelijkheid ontstaat om een verzoek om schadevergoeding in te dienen. Deze bepaling heeft dan ook alleen betrekking op bestaande gemeentelijke en provinciale monumenten, bestaande gemeentelijke en provinciale stads- of dorpsgezichten en bestaande rijksbeschermde stads- of dorpsgezichten. Wanneer na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nieuwe besluiten worden genomen tot aanwijzing van gemeentelijke of provinciale monumenten of van gemeentelijke, provinciale of rijksbeschermde stads- of dorpsgezichten, is

het uiteraard wel mogelijk om een verzoek om schadevergoeding in te dienen. Onderdeel a is zo geformuleerd dat het aansluit op de begripsbepalingen in de Erfgoedwet.

§ 22.1.3 (nieuw) Omgevingswet

Artikel 22.14 (nieuw) Omgevingswet

In dit artikel wordt een vergelijkbare grondslag geboden als in artikel 22.2, eerste lid, die het mogelijk maakt om als overgangsrechtelijke voorziening regels op te nemen in een waterschapsverordening. Gedacht kan worden aan bepaalde lozingsactiviteiten in regionale wateren die niet langer bij algemene maatregel van bestuur, maar voortaan in de waterschapsverordening worden geregeld. Ook daarvoor kan de zogenaamde bruidsschat waarvoor artikel 22.2, eerste lid, de basis biedt, worden toegepast. Ook hiervoor geldt dat de bruidsschatregels niet gelijk hoeven te zijn aan de huidige regels, maar wel gelijkwaardig. De inhoud is afhankelijk van de nieuwe uitvoeringsregelgeving. De overgangsrechtelijke voorzieningen zullen dan ook via het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden getroffen.

Artikel 22.15 (nieuw) Omgevingswet)

Artikel 2.5 van de Omgevingswet draagt het algemeen bestuur van het waterschap op om één waterschapsverordening vast te stellen die de regels bevat over de fysieke leefomgeving. Gelet op het functionele karakter van het waterschap hebben deze regels niet betrekking op de gehele fysieke leefomgeving, maar alleen op het watersysteem binnen het beheergebied van het waterschap en bij een aantal waterschappen ook op de wegen die bij hen in beheer zijn.

De waterschapsverordening die op het moment van inwerkingtreden van deze wet ontstaat op grond van de artikelen 4.7 en 22.14 kan nog niet worden aangemerkt als een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet, bijvoorbeeld omdat in deze bundeling van verordeningen die op grond van het huidige recht tot stand zijn gekomen, verwijzingen kunnen voorkomen naar wetten die door deze wet zullen worden ingetrokken.

Dit artikel regelt dat op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip een (vernieuwde) waterschapsverordening moet worden vastgesteld, die gebaseerd is op nieuwe regels van de Omgevingswet. Bij het stellen van de termijn zal rekening worden gehouden met het feit dat een provinciale omgevingsverordening instructieregels kan bevatten voor waterschapsverordeningen, waar de algemene besturen van de waterschappen bij het vaststellen van hun verordeningen rekening mee moeten houden. Dat wordt mogelijk doordat de waterschapsverordeningen als bedoeld in artikel 2.5 nog niet op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld hoeven te zijn. Een reden om een termijn te bieden is ook dat nieuwe waterbeheerprogramma's moeten worden vastgesteld op basis van de plancyclus uit het Europese recht. De termijn voor de waterschapsverordening kan hierop aansluiten.

In dit lid wordt nog geen tijdstip genoemd, omdat de verplichting pas zal ingaan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dit tijdstip zal na overleg met de Unie van Waterschappen worden vastgesteld. Vooralsnog is de verwachting dat het tijdstip zal worden gesteld op twee jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zodat gemeenten bij de vernieuwing van hun omgevingsplan waar dat nodig is toepassing kunnen geven aan de nieuwe waterschapsverordening.

Artikel 22.16 (nieuw) Omgevingswet

Eerste lid

In de artikelen 5.52, eerste lid, en 5.53a van de Omgevingswet is bepaald dat het projectbesluit regels bevat die het omgevingsplan wijzigen voor zover dat plan in strijd is met het projectbesluit. Gedurende de overgangsfase is er echter nog geen omgevingsplan dat geheel aan de verplichtingen van de Omgevingswet voldoet en hebben gemeenten de tijd om het tijdelijk deel van het omgevingsplan om te vormen. Het is niet wenselijk om in deze fase onverkort vast te houden aan de verplichting uit artikel 5.52, eerste lid. Enerzijds omdat het tijdelijk deel van het omgevingsplan (onder meer) bestaat uit een samenvoeging van meerdere, vaak vele, bestemmingsplannen en vergelijkbare instrumenten per gemeente. Het wijzigen van deze veelheid aan instrumenten zou een grote bestuurslast leggen bij het bestuursorgaan dat een project wil verwezenlijken. Anderzijds is het omvormen van het tijdelijk deel van het omgevingsplan tot een volwaardig omgevingsplan bij uitstek de taak van de gemeente, die daarbij eigen keuzes moet kunnen maken, bijvoorbeeld over de wijze waarop zij het omgevingsplan wil inrichten en over de gewenste mate van detailniveau van de in het omgevingsplan op te nemen regels. Het is niet efficiënt en past niet bij de in de Omgevingswet gekozen bevoegdheidsverdeling die uitgaat van «decentraal, tenzij» als gedurende dat proces delen van het omgevingsplan als eerste worden gewijzigd door een bestuursorgaan dat een projectbesluit neemt. Daarom is in dit artikellid bepaald dat ook voor het projectbesluit een overgangsfase geldt, en dat gedurende die fase het projectbesluit niet direct het omgevingsplan hoeft te wijzigen. De mogelijkheid dat het projectbesluit wel regels bevat die het omgevingsplan wijzigen wordt niet uitgesloten; het ligt immers in de rede dat daarvoor wordt gekozen als de gemeente het tijdelijke deel van haar omgevingsplan al wel heeft omgevormd tot een omgevingsplan dat aan alle vereisten voldoet.

Als het project in strijd is met regels van het omgevingsplan en het die regels niet wijzigt, kan het project alleen worden uitgevoerd als het projectbesluit (voor zover nodig) geldt als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (voor een nadere toelichting op dit nieuwe begrip wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting). Uit de tweede zin van dit artikellid volgt dat dat van rechtswege het geval is. Daardoor wordt voorkomen dat op dit onderdeel van het projectbesluit de beoordelingsregels voor de omgevingsplanactiviteit gelden in plaats van de regels die voor projectbesluiten gelden: het blijft een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.52, eerste lid, waarop de in artikel 5.53, eerste lid, genoemde regels van overeenkomstige toepassing zijn, en wordt niet een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, waarop de regels, bedoeld in artikel 5.53, tweede lid, van toepassing zijn.

Tweede lid

Op grond van artikel 4.17 dienen gemeenten er met het oog op de actualiteit van het omgevingsplan voor te zorgen dat het omgevingsplan binnen vijf jaar in overeenstemming wordt gebracht met een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een voortdurende omgevingsplanactiviteit. In afwijking daarvan is in het tweede lid bepaald dat het omgevingsplan niet eerder dan een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip – dat wil zeggen: niet voor het einde van de overgangsfase – met het als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit geldende projectbesluit in overeenstemming hoeft te worden gebracht. Als het

omgevingsplan op bedoeld tijdstip nog niet in overeenstemming is gebracht met zo'n omgevingsvergunning, geldt artikel 4.17.

Derde lid

In artikel 4.19a is een regeling opgenomen die voorkomt dat in een omgevingsplan regels worden gesteld die in strijd zijn met regels daarin zijn opgenomen op grond van een projectbesluit. Deze bepaling voorziet erin dat in het omgevingsplan ook geen regels worden gesteld die in strijd zijn met een projectbesluit dat niet het omgevingsplan wijzigt, maar dat geldt als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Artikel 22.17 (nieuw) Omgevingswet

Deze afdeling biedt voorzieningen voor de overgangsfase. Na het verstrijken van de overgangsfase zijn de bepalingen niet meer nodig en kunnen deze komen te vervallen. Dit artikel brengt het tijdelijke karakter tot uitdrukking door te bepalen dat de afdeling op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip komt te vervallen. Dit is het moment waarop de overgangsfase eindigt. Gedacht wordt aan een overgangsperiode die loopt tot 1 januari 2029.

Onderdeel JI (artikel 23.2 Omgevingswet)

Artikel 23.2 regelt hoe wijzigingen van richtlijnen en verordeningen doorwerken naar de Omgevingswet en de daarop berustende bepalingen. Het bestaande artikel regelt dat voor de richtlijnen en verordeningen die in de bijlage bij de wet zijn genoemd. Daarnaast zullen in de algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op grond van de Omgevingswet dergelijke verwijzingen voorkomen. Met deze aanpassing wordt geregeld dat artikel 23.2 ook daarop van toepassing is. Daarnaast is de reikwijdte van deze bepaling verbreed tot andere Europese regels, zoals verordeningen en beschikkingen. Hiermee wordt ook aangesloten bij het opschrift van de bijlage, onderdeel B, van de Omgevingswet.

Onderdeel JK (artikel 23.3 Omgevingswet)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan als stelselverantwoordelijke voor het omgevingsrecht bepalen dat een experiment wordt beëindigd of de tijdsduur van een experiment wordt verlengd. Om die reden wordt in het zevende en achtste lid van dit artikel «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties». De verantwoordelijkheid voor de Crisis- en herstelwet berust bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Onderdeel JL (artikel 23.4 Omgevingswet)

Het opschrift van dit artikel wordt verduidelijkt.

Onderdeel JM (artikel 23.5, derde en vierde lid, Omgevingswet)

In het derde en vierde lid van artikel 23.5 wordt «Onze betrokken Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat». Dit is harmoniserend bedoeld en levert geen inhoudelijk verschil op.

Onderdeel JN (artikel 23.9 Omgevingswet)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt vanwege de positie van stelselverantwoordelijke mede betrokken gemaakt bij het zenden van een verslag, zoals bedoeld in artikel 23.9, aan beide kamers der Staten-Generaal. Daarom wordt in artikel 23.9 «Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat» vervangen door «Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat».

Onderdeel JO (bijlage, onder A, Omgevingswet)

Afvalstoffen

In de omschrijving van het begrip afvalstoffen was nog geen rekening gehouden met artikel 1.1, zesde lid, Wm op grond waarvan afvalstoffen onder de daarin aangegeven voorwaarden niet langer als afvalstof kunnen worden aangemerkt. Dit wordt ondervangen door de verwijzing in die begripsomschrijving naar de definitie in artikel 1.1, eerste lid, Wm te vervangen door een verwijzing naar het toepassingsbereik van die wet op afvalstoffen.

Afwijkactiviteit en omgevingsplanactiviteit

Voorgesteld wordt om het begrip «afwijkactiviteit» te laten vervallen en te vervangen door het begrip: omgevingsplanactiviteit. Op de achtergrond van deze wijziging en de verschillen die er zijn tussen beiden begrippen, is al ingegaan in paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Andere milieubelastende installatie

Dit nieuw voorgestelde begrip omvat kort samengevat eenzelfde soort installatie als een ippc-installatie, maar dan voor andere activiteiten dan die bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In de begripsomschrijving wordt aangesloten bij de systematiek van het installatiebegrip uit artikel 3, onder 3, van de richtlijn, dat een vaste technische eenheid omvat waarin een milieubelastende activiteit wordt verricht alsmede op dezelfde locatie verrichte activiteiten die daarmee rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging.

Het begrip is op één plaats in de Omgevingswet van belang, te weten in artikel 5.10, eerste lid, onder c, onder 2 (nieuw). Dit artikelonderdeel duidt nader de gevallen aan waarin gedeputeerde staten bij het Omgevingsbesluit als bevoegd gezag zullen worden aangewezen voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Achtergrond van de opname van deze definitie is dat is gebleken dat in het Besluit activiteiten leefomgeving de vergunningplicht voor een aantal milieubelastende activiteiten waaraan geen Europese regels ten grondslag liggen, wordt gekoppeld aan een installatiebegrip dat vergelijkbaar is met het installatiebegrip uit de richtlijn industriële emissies, zijnde «de andere milieubelastende installatie». Net als bij de ippc-installatie is de vergunningplicht voor een dergelijke installatie gekoppeld aan «het exploiteren van de installatie». Omdat het binnen de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, van de Omgevingswet wenselijk is om gedeputeerde staten als bevoegd gezag aan te wijzen voor enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor een deel van die «andere

milieubelastende installaties», is het nodig dat dit begrip ook in de Omgevingswet zelf wordt opgenomen. Door in de bijlage bij de Omgevingswet een begripsomschrijving op te nemen, kan de in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen begripsomschrijving van «andere milieubelastende installatie» via het Invoeringsbesluit Omgevingswet vervallen.

Met betrekking tot de zinsnede «anders dan een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies» wordt benadrukt dat voor veel van die activiteiten in de bijlage drempelwaarden zijn opgenomen. Dit brengt mee dat bij de vraag of van zo'n activiteit sprake is, deze drempelwaarden moeten worden betrokken. Op het moment dat een activiteit onder de drempelwaarde blijft, is er dus geen sprake van een ippc-installatie, ook al is de aard van de activiteit hetzelfde. In zo'n geval kan er echter wel sprake zijn van een «andere milieubelastende installatie» die in het Besluit activiteiten leefomgeving als vergunningplichtig is aangewezen.

Voor een nadere toelichting op het gebruik van «andere milieubelastende installatie» wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Op die plaats zal worden ingegaan op de systematiek voor de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van de milieubelastende activiteit in dat besluit.

Archeologisch monument en archeologische toevalsvondst van algemeen belang

Deze begrippen zijn technisch aangepast waardoor deze aansluiten op de op 1 juli 2016 in werking getreden Erfgoedwet, waarbij de Monumentenwet 1988 is ingetrokken.

Beperkingengebiedactiviteit

Voorgesteld wordt om in de begripsomschrijving van het begrip «beperkingengebiedactiviteit» de zinsnede «die niet in overeenstemming is met de functie van het aanwezige werk of object» te laten vervallen. Bij de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving blijkt deze zinsnede namelijk tot verwarring te leiden. Oorzaak van deze verwarring is dat afhankelijk van het te beschermen werk of object naar huidig recht van een ander functiebegrip blijkt te worden uitgegaan. Deze functiebegrippen sluiten bovendien niet aan bij de wijze waarop het begrip «functie» wordt gebruikt in artikel 4.2 van de Omgevingswet, waar het gaat om het stellen van regels in het omgevingsplan met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Verder bemoeilijkt de zinsnede het opnemen van uitzonderingen op de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen daar waar het gaat om activiteiten ten behoeve van beheer en onderhoud door of namens de beheerder. Uitgaande van de zinsnede zou immers zo'n uitzondering niet nodig zijn, omdat dergelijke activiteiten juist bij uitstek in overeenstemming zijn met de functie.

De voorgestelde wijziging leidt er niet toe dat het begrip «beperkingengebiedactiviteit» een te grote reikwijdte krijgt of dat er anderszins onwenselijke gevolgen optreden voor het in het kader van de Omgevingswet gewenste beschermingsniveau binnen een beperkingengebied. In dat verband kan in de eerste plaats worden gewezen op artikel 1.4 van de Omgevingswet, waardoor onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld, buiten de werkingssfeer van de Omgevingswet blijven. Dit brengt bijvoorbeeld mee dat het reguleren van het autoverkeer

op een weg als gevolg van de voorgestelde wijziging niet onder de Omgevingswet komt te vallen. De wegenverkeerswetgeving regelt dit onderwerp namelijk uitputtend. Verder zal, zoals hiervoor is toegelicht, als gevolg van de voorgestelde wijziging in het Besluit activiteiten leefomgeving de aanwijzing van activiteiten door of namens de beheerder binnen een beperkingengebied waarvoor een uitzondering op de vergunningplicht geldt, juist duidelijker kunnen worden vormgegeven. Ook voor het overige kan via de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten en de beperkingengebiedactiviteiten waarvoor algemene regels gelden, voldoende worden gedifferentieerd in de mate van bescherming die moet worden geboden aan het werk of object waarop het beperkingengebied betrekking heeft.

Beschermen van het milieu

Deze wijziging beoogt de begripsbepaling voor het woord «beschermen», zoals die is opgenomen in de Omgevingswet, te vervangen. De wet definieert «beschermen» als «behouden of verbeteren van de staat of kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving». Deze uitbreidende definitie verhoudt zich slecht met de bij amendement in artikel 1.3 opgenomen formulering «de bescherming en verbetering van het leefmilieu» en de uit de Waterwet overgenomen formulering «het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen». Daarin wordt «verbeteren» immers wel expliciet genoemd, naast en niet als onderdeel van «beschermen». De begripsbepaling beoogde te voorkomen dat in alle gevallen waar het oogmerk «het beschermen van het milieu» werd gehanteerd, steeds moest worden verduidelijkt dat dit – in lijn met artikel 21 van de Grondwet en artikel 37 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – ook de verplichting omvat om het milieu te verbeteren. De voorgestelde definitie voor «beschermen van het milieu» bereikt dit ook, zonder verwarring of onbedoelde uitbreiding van de betekenis te veroorzaken in gevallen waarin het woord «beschermen» in andere zinsconstructies gebruikt wordt. Vanwege deze nieuwe begripsomschrijving wordt voorgesteld om in de artikelen 2.15, 2.26, 2.27, 2.28, 5.5 en 5.26 van de Omgevingswet de zinsnede «het beschermen van de gezondheid en het milieu» te wijzigen in «het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu», omdat het begrip anders niet letterlijk in die artikelen voorkomt en daarmee niet de beoogde werking zou hebben.

Beste beschikbare technieken

De voorgestelde definitie is ontleend aan de richtlijn industriële emissies. Er zijn enkele redactionele verbeteringen doorgevoerd en de formulering «op het grondgebied van de betrokken lidstaat» is vervangen door: binnen Nederland.

In de Omgevingswet wordt het begrip «beste beschikbare technieken» diverse malen gebruikt maar een begripsdefinitie was nog niet opgenomen omdat er enige twijfel bestond of de Europese Unie het consistent definieert en overname van de definitie uit één richtlijn in de weg zou kunnen staan aan de correcte implementatie van andere richtlijnen. Bij nadere bestudering van de richtlijnen en hun overgangsbepalingen is gebleken dat de definitie van de richtlijn industriële emissies ook van toepassing is op andere richtlijnen die dat begrip hanteren.

Bouwwerk

Voorgesteld wordt om van het begrip «bouwwerk» uit te zonderen een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart. Hiermee wordt artikel 1, zevende lid, van de Woningwet omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet. Dit artikellid is als onderdeel van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten aan de Woningwet toegevoegd. De Wet verduidelijking voorschriften woonboten is met ingang van 1 januari 2018 in werking getreden en wordt bij dit wetsvoorstel omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet.

De categorie die hier van het begrip «bouwwerk» wordt uitgezonderd, bestaat uit schepen waarvan niet bij voorbaat duidelijk is of deze altijd zullen worden aangemerkt als varend schip en daarmee niet als bouwwerk. Het betreft (historische) varende schepen waarop wordt verbleven (wonen, restaurant, museum en dergelijke). Deze schepen liggen veelal langere tijd stil, maar er wordt af en toe mee gevaren. Toepassing van de bouwregelgeving op deze varende schepen is voor een deel niet mogelijk. Ook hebben veel van deze schepen een historisch karakter hetgeen verloren zou gaan indien deze schepen moeten voldoen aan de bouwregelgeving. Het vastleggen van deze uitzondering is dan ook vooral van belang voor het behoud van de groep historische schepen die zo nu en dan varen en die ook gebruikt worden om op te wonen of om als museum te fungeren (zie hierover verder Kamerstukken II 2015/16, 34 434, nr. 3, blz. 3–4). Overigens is in de voorgestelde uitzondering ten opzichte van de tekst van artikel 1, zevende lid, van de Woningwet verduidelijkt dat het moet gaan om gebruik voor het verblijf *van personen*. Hiermee wordt beter aangesloten op de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Brandveilig gebruiksactiviteit

Voorgesteld wordt om het begrip «brandveilig gebruiksactiviteit» en de daarbij behorende begripsomschrijving te laten vervallen. Dit houdt verband met het voornemen om voor deze activiteit niet langer een vergunningplicht in stand te houden. Als gevolg daarvan is dit een begrip dat niet langer in de Omgevingswet wordt gebruikt. Zie nader de artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingen van artikel 5.1, tweede lid.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

In het verlengde van het nieuwe begrip «omgevingsplanactiviteit» (zie hiervoor onder «afwijkactiviteit en omgevingsplanactiviteit») wordt ook voorgesteld het begrip «buitenplanse omgevingsplanactiviteit» aan de begrippenlijst toe te voegen. Het gaat hier om een deelverzameling van de activiteiten die onder het begrip «omgevingsplanactiviteit» vallen. Op de verhouding tussen beide begrippen is al ingegaan in paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Buitenwater

De definitie van «buitenwater» is bij nader inzien niet nodig in de Omgevingswet. Het begrip «buitenwater» is verwerkt in de voorgestelde omschrijving van het begrip «primaire waterkering».

Cultureel erfgoed

Monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen maken altijd deel uit van cultureel erfgoed. Roerend en immaterieel cultureel erfgoed alleen voor zover het direct of indirect voorwerp kan zijn van de toedeling van functies aan locaties. Gedacht kan

worden hierbij bijvoorbeeld aan regels voor een haven met historische schepen of het toedelen van een functie aan een locatie die samenhangt met een (lokaal) volksgebruik dat wordt aangemerkt als immaterieel erfgoed. Omdat de Monumentenwet 1988 is ingetrokken wordt dit begrip technisch aangepast waardoor dit aansluit op de Erfgoedwet.

Energie-infrastructuur

Onder meer met het oog op de toekenning van bevoegdheden moet helder zijn dat de bevoegdheden die de Omgevingswet op het gebied van de energievoorziening toekent, zich ook uitstrekken tot de installaties die nodig zijn voor de elektriciteitsvoorziening, gasvoorziening en mijnbouw. Met deze begripsbepaling wordt verduidelijkt dat alle vormen van werken om in de energievoorziening te voorzien, ondergrondse leidingen en installaties zoals energiecentrales, gasbehandelingsstations en installaties voor de opslag van gas onderdeel zijn van de fysieke leefomgeving. In de context van de Omgevingswet zijn ook lege buizen onderdeel van deze infrastructuur.

Gevaarlijke afvalstof

Omdat de regelgeving voor afvalstoffen vooralsnog primair geregeld zal blijven in de Wet milieubeheer, is voor het begrip «gevaarlijke afvalstof» gekozen voor een verwijzing. De omschrijving van «gevaarlijke afvalstof» in de Wet milieubeheer luidt: afvalstof die een of meer van de in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen genoemde gevaarlijke eigenschappen bezit. Dit begrip komt maar eenmaal voor in de Omgevingswet, maar wordt inde uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet vaak gebruikt. Daarom wordt voorgesteld de definitie op wetsniveau op te nemen.

Infrastructuur

Onderdeel van de fysieke leefomgeving is de infrastructuur (artikel 1.2, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet). Het begrip infrastructuur is in de begripsbepalingen gedefinieerd. Energie-infrastructuur is in de begripsbepaling van infrastructuur genoemd. Telecommunicatie-infrastructuur wordt in die begripsbepaling niet genoemd, waardoor niet duidelijk is dat deze onderdeel uitmaakt van het in die begripsbepaling genoemde deelbegrip vitale infrastructuur. Om onduidelijkheid over de reikwijdte van het begrip infrastructuur te voorkomen, wordt in de begripsbepaling van infrastructuur naast energie-infrastructuur ook telecommunicatie-infrastructuur vermeld.

Ippc-installatie

In de artikelen 4.13, 5.7 en 5.10 van de Omgevingswet wordt verwezen naar «een installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies». Hiermee wordt gedoeld op de installaties die in de praktijk bekend staan als «ippc-installaties». De Omgevingswet zelf gebruikt dit begrip op dit moment niet. Wel komt dit begrip veelvuldig voor in de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. Om die reden wordt daarom nu voorgesteld een begripsomschrijving van «ippc-installatie» aan de Omgevingswet toe te voegen. Dit brengt mee dat de op dit moment in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen begripsomschrijving van ippc-installatie via het Invoeringsbesluit Omgevingswet kan komen te vervallen.

De begripsomschrijving omvat een dynamische verwijzing naar de begripsomschrijving van «installatie» in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies. Daarbij wordt die begripsomschrijving nader

ingeperkt met de zinsnede «voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij die richtlijn wordt verricht». Achtergrond hiervan is dat de begripsomschrijving van installatie in de richtlijn betrekking heeft op zowel een vaste technische eenheid waarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn wordt verricht, als een vaste technische eenheid waarin een activiteit of proces als bedoeld in deel 1 van bijlage VII bij de richtlijn wordt verricht. Laatstgenoemde bijlage is echter voor de toepassing van het begrip in de gevallen waar het hier om gaat niet van belang. Uiteraard dient binnen het stelsel van de Omgevingswet wel voor deugdelijke implementatie van dit deel van het installatiebegrip te worden zorg gedragen. De bedoeling is dat dit zal gebeuren door middel van een in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen begripsomschrijving van «oplosmiddeleninstallatie».

Met betrekking tot de zinsnede «voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn wordt verricht» wordt tot slot benadrukt dat voor veel van die activiteiten in de bijlage drempelwaarden zijn opgenomen. Dit brengt mee dat bij de vraag of van zo'n activiteit sprake is, deze drempelwaarden moeten worden betrokken. Op het moment dat een activiteit onder de drempelwaarde blijft, is er dus geen sprake van een ippc-installatie, ook al is de aard van de activiteit hetzelfde.

Lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk

Voorgesteld wordt het begrip «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» te splitsen in twee begrippen zodat deze beter hanteerbaar zijn in de regelgeving op grond van de Omgevingswet. Zo worden in het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels opgenomen over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, die niet van toepassing zijn op lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk en andersom. Ook zijn enkele verduidelijkingen aangebracht. De afbakening met het begrip «stortingsactiviteit op zee» is alleen relevant voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, omdat de zee een oppervlaktewaterlichaam is. Dit element keert dus niet terug in de begripsomschrijving van lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk. In de begripsomschrijving van lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk is de zinsnede «van waaruit die stoffen of warmte of dat water in een oppervlaktewaterlichaam worden gebracht» geschrapt. Voor de vraag of een activiteit een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk is, maakt het namelijk niet uit waarin uiteindelijk vanuit het zuiveringtechnische werk wordt geloosd. Verder is verduidelijkt dat het gaat om een zuiveringtechnisch werk dat in exploitatie is bij een waterschap of een rechtspersoon die door het waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast. Dit sluit aan bij het begrip «zuiveringtechnisch werk» en de taaktoedeling aan het waterschap in artikel 2.17. Het lozen op een zuiveringtechnisch werk waarvan het waterschapsbestuur en het gemeentebestuur hebben bepaald dat de zuiveringstaak bij de gemeente berust, valt hierbuiten. Hierdoor is dat lozen een milieubelastende activiteit (gelet op de definitie van dat begrip), zodat in de meeste gevallen de gemeente bevoegd gezag zal zijn voor die activiteit.

In de nieuwe omschrijving van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam keert de uitzondering voor op grond van deze wet aangewezen drogere oevergebieden niet terug. Voor de toelichting op deze wijziging wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 2.20 en 2.21.

Voor de artikelen 4.3, 5.1, 5.2, 5.5, 5.24 en 5.38 worden in verband met de voorgenomen splitsing van het begrip «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» enige redactionele wijzigingen voorgesteld om die splitsing tot uitdrukking te brengen.

Mijnbouwactiviteit en mijnbouwlocatieactiviteit

Dit onderdeel bevat het voorstel om het begrip «mijnbouwactiviteit» te wijzigen. De wijziging behelst zowel het begrip zelf («mijnbouwactiviteit» wordt «mijnbouwlocatieactiviteit») als de omschrijving van de onderdelen van het begrip.

De wijziging van het begrip zelf beoogt het misverstand weg te nemen dat het begrip «mijnbouwactiviteit» niet alleen ziet op het gebruiken van een locatie, maar ook op milieubelastende activiteiten met een mijnbouwwerk. Dit misverstand bleek in de praktijk herhaaldelijk op te treden, zowel bij de doelgroepen in de praktijk, als bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet.[169] Het nieuwe begrip «mijnbouwlocatieactiviteit» brengt tot uitdrukking dat het hier gaat om activiteiten met betrekking tot mijnbouw op een locatie in een oppervlaktewaterlichaam, waartoe ook de zee moet worden gerekend, waarvoor op grond van de Omgevingswet alleen regels zijn gesteld vanwege die locatie. Dit omdat op de betreffende locatie de aanwezigheid van een mijnbouwinstallatie of het verrichten van een verkenningsonderzoek conflicteert met de functie van die locatie, zoals een oefen- en schietgebied of een gebied dat druk wordt bevaren.

In dat verband is van belang dat het begrip «locatie» in de context van de Omgevingswet een breed begrip is, te weten een door geometrische plaatsbepaling begrensd deel van het grondgebied van een gemeente, waterschap, provincie of van Nederland[170] en de EEZ (artikel 1.5, eerste lid, van de Omgevingswet).

Achtergrond van het begrip «functie» in deze context is dat de regels in de mijnbouwregelgeving voor de activiteiten waar het hier om gaat, verband houden met het feit dat op de locatie waar deze activiteiten veelal worden verricht (in zee), geen bestemmingsplan geldt, en onder de Omgevingswet geen omgevingsplan, voor zover de locatie is gelegen buiten gemeentelijk ingedeeld gebied. De regels voor de onderlinge afstemming van verschillende functies op zo'n locatie voorzien materieel gezien in een vervangende toets. Om de aard van de activiteiten in het kader van mijnbouw waar het hier om gaat binnen het stelsel van de Omgevingswet nader te verduidelijken, wordt voorgesteld «het gebruiken van een locatie voor» in de begripsomschrijving voorop te stellen. Dit gebruiken van een locatie kan dan betrekking hebben op een mijnbouwinstallatie of een verkenningsonderzoek.

Met de voorgestelde nieuwe begripsomschrijving verdwijnt ook onderdeel a van de huidige begripsomschrijving in de Omgevingswet («het plaatsen van een mijnbouwinstallatie»). Dit voorkomt het misverstand dat het hierbij zou gaan om een aflopende activiteit als bedoeld in artikel 5.36, tweede lid, van de Omgevingswet, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de bouwactiviteit, terwijl het feitelijk gaat om een voortdurende activiteit als bedoeld in het eerste lid van dat artikel, bestaande uit het, gedurende de levensduur van een mijnbouwinstallatie, permanente gebruik van de desbetreffende locatie voor die mijnbouwinstallatie. In verband daarmee wordt ook een wijziging van artikel 5.36, tweede lid, van de Omgevingswet voorgesteld. Ook aan de te vervallen tweede zin van

[169] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 252–253.
[170] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 389.

dat artikellid ligt de onjuiste kwalificatie van het plaatsen van een mijnbouwinstallatie als aflopende activiteit ten grondslag. Het plaatsen van een mijnbouwinstallatie zelf blijft geregeld worden in artikel 55 van het Mijnbouwbesluit.

Overigens neemt het vorenstaande niet weg dat op zichzelf ook locaties in een oppervlaktewaterlichaam dat wel deel uitmaakt van gemeentelijk ingedeeld gebied, zoals de Waddenzee, voor de onder de mijnbouwlocatieactiviteit vallende activiteiten kunnen worden gebruikt. In zoverre kunnen deze activiteiten ook via het omgevingsplan worden gereguleerd. Omdat het hier om precies dezelfde activiteiten gaat als de mijnbouwlocatieactiviteiten die op zee in niet gemeentelijk ingedeeld gebied kunnen plaatsvinden, is er geen aanleiding gezien om deze activiteiten uit de begripsomschrijving voor «mijnbouwlocatieactiviteit» te lichten. Hiermee zou een voor de praktijk kunstmatig onderscheid worden gehanteerd. Dit is onwenselijk. Voor zover in het Besluit kwaliteit leefomgeving op grond van artikel 2.25 van de Omgevingswet instructieregels worden gesteld over mijnbouwlocatieactiviteiten in gemeentelijk ingedeeld gebied, zal dit gebeuren in afstemming met de algemene regels en aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen voor de onder de mijnbouwlocatieactiviteit vallende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving. Hiermee wordt voor locaties in een oppervlaktewaterlichaam in gemeentelijk gebied overlap tussen enerzijds regels in het omgevingsplan en anderzijds regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voorkomen.

Bij het Besluit activiteiten leefomgeving zal bij de te stellen algemene regels voor de mijnbouwlocatieactiviteit en de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen voor die activiteit de locatie waarvoor de algemene regel of de vergunningplicht geldt, nader worden geconcretiseerd. De locaties waarvoor op grond van het Besluit activiteit leefomgeving de vergunningplicht voor het gebruiken van de locatie voor een mijnbouwinstallatie van toepassing zal zijn, zijn oefen- en schietgebieden, druk bevaren gebieden en windkavelgebieden. Hiervoor is op dit moment in de artikelen 44, 45 en 45a van het Mijnbouwbesluit een regeling opgenomen. De twee eerstgenoemde categorieën gebieden zullen worden aangewezen bij de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, van de Omgevingswet. Met windkavelgebieden wordt gedoeld op de gebieden die zijn aangewezen in een kavelbesluit of een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, respectievelijk 9, eerste lid, van de Wet windenergie op zee. Verder omvat dit wetsvoorstel de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet naar het stelsel van de Omgevingswet onder de noemer van de mijnbouwlocatieactiviteit, voor zover in die omzetting niet door instructieregels voor het omgevingsplan kan worden voorzien. Voor de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen voor de mijnbouwlocatieactiviteit gaat het daarbij om de omzetting van artikel 7a, tweede lid, van de Mijnbouwwet. Zie over de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet naar het stelsel van de Omgevingswet nader paragraaf 3.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Van het onderdeel van de begripsomschrijving dat betrekking heeft op «het gebruiken van een locatie voor een verkenningsonderzoek» wordt uitdrukkelijk uitgezonderd het bij zo'n verkenningsonderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen. Regels daarover blijven geregeld worden in hoofdstuk 2 van het Mijnbouwbesluit, omdat dit onderwerp op dit moment nog buiten de reikwijdte van de Omgevingswet valt. Ook de regels over verkenningsonderzoeken op land, die alle zien op het gebruiken van ontplofbare stoffen, blijven om die reden geregeld worden in het Mijnbouwbesluit. Voor het overige zijn de regels over verkenningsonderzoeken zoals nu opgenomen in hoofdstuk 2 van het Mijnbouwbe-

sluit onder de noemer van de «mijnbouwactiviteit» omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet door opname als algemene regel of aanwijzing als vergunningplicht in de hoofdstukken 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Via het voorgenomen Invoeringsbesluit zal de benaming ook worden gewijzigd in «mijnbouwlocatieactiviteit».

Tot slot is het voor een goed begrip van de afbakening tussen enerzijds de Omgevingswet en anderzijds de Mijnbouwwet en de overige mijnbouwregelgeving van belang dat in verband met de activiteiten die onder de mijnbouwlocatieactiviteit (nieuw) vallen niet alleen ook regels op grond van de mijnbouwregelgeving van toepassing zijn, zoals de plaatsing van het mijnbouwwerk en de eisen die aan het mijnbouwwerk worden gesteld, maar op grond van de Omgevingswet ook algemene regels kunnen gelden of een omgevingsvergunningplicht voor een of meer van de andere activiteiten die in die wet worden onderscheiden, zoals de milieubelastende activiteit, de Natura 2000-activiteit of de flora- en fauna-activiteit. Zoals hiervoor al is gebleken, kunnen verder voor mijnbouwlocatieactiviteiten in gemeentelijk ingedeeld gebied ook regels in het omgevingsplan zijn gesteld. Samenloop met de regels voor de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk zal zich niet kunnen voordoen. Vergelijkbaar met de voorrangsregeling voor de Mijnbouwwet ten opzichte van de Waterwet in artikel 6.12, onder d, van de Waterwet, worden in het Besluit activiteiten leefomgeving van de regels die betrekking hebben op de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk uitgezonderd de activiteiten die ook onder de reikwijdte vallen van de regels over de mijnbouwlocatieactiviteit in dat besluit.

Monument

Dit begrip is technisch aangepast waardoor het aansluit op de met ingang van 1 juli 2016 in werking getreden Erfgoedwet, waarin de definitie van het begrip monument is gewijzigd ten opzichte van de definitie in de Monumentenwet 1988.

Het begrip monument wordt in de Erfgoedwet gedefinieerd als een onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed. Deze definitie maakt meer expliciet dat het onroerende-zaaksbegrip uit het algemeen vermogensrecht van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is (zie de artikelen 3:2, 3:3 en 3:4 van het Burgerlijk Wetboek). Dit betekent dat alleen sprake kan zijn van een monument als het een zaak betreft, die op basis van het vermogensrecht als onroerend wordt aangemerkt. Als gevolg daarvan omvat een monument ook alles wat als bestanddeel van die onroerende zaak wordt aangemerkt (zie artikel 3:4 van het Burgerlijk Wetboek en de toelichting op «Rijksmonument»).

Onze Minister

Deze begripsbepaling vervalt.

Primaire waterkering

In verband met de integratie van de nieuwe normering van primaire waterkeringen wordt voorgesteld om een omschrijving van het begrip «primaire waterkering» op te nemen. Artikel 2.15, eerste lid, onder d, van de Omgevingswet verplicht het Rijk tot het vaststellen van omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen. Deze begripsomschrijving maakt – in combinatie met een specificatie van de delen van de primaire waterkeringen in een bijlage bij het Besluit kwaliteit leefomgeving – duidelijk voor welke keringen het Rijk omgevingswaarden

vaststelt. De begripsomschrijving is ontleend aan de begripsomschrijvingen in de Waterwet van primaire waterkering en buitenwater.

Project

Voorgesteld wordt om het begrip «project», dat is overgenomen uit de mer-richtlijn, beter te laten aansluiten bij de terminologie van de Omgevingswet door gebruik van de woorden «bouwen» en «winning». In de Omgevingswet is om die reden «andere ingrepen» uit de definitie van project uit die richtlijn omgezet in «andere activiteiten». Dat bleek echter onbedoeld tot een te ruime uitleg te kunnen leiden. Daarom wordt voorgesteld te bepalen dat het gaat om activiteiten die, zoals artikel 1.2 van de Omgevingswet omschrijft, onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen. Deze terminologie beoogt geen andere reikwijdte van het begrip project ten opzichte van de mer-richtlijn.

Projectbesluit

Voorgesteld wordt de verwijzing naar paragraaf 5.2.3 in de begripsomschrijving van het projectbesluit te vervangen door een verwijzing naar afdeling 5.2 omdat de verwijzing naar paragraaf 5.2.3 te beperkt is. Immers, niet alleen de regels in die paragraaf, maar ook de (inhoudelijke en procedurele) regels in de andere paragrafen van afdeling 5.2 hebben betrekking op het projectbesluit.

Rijksmonument

Net als het begrip monument is het begrip rijksmonument technisch aangepast waardoor het aansluit op de met ingang van 1 juli 2016 in werking getreden Erfgoedwet. Op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet kan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een monument (of een archeologisch monument) aanwijzen als rijksmonument. De definitie van een monument als onroerende zaak brengt met zich dat zo'n aanwijzing steeds betrekking heeft op een onroerende zaak met inbegrip van datgene wat op basis van het vermogensrecht als bestanddeel van die onroerende zaak wordt aangemerkt (zie artikel 3:4 van het Burgerlijk Wetboek). Dit betekent ook dat een uitbreiding die dateert van na de aanwijzing als rijksmonument – bijvoorbeeld met een uit- of aanbouw, zoals een erker, een keukenuitbouw of grotere uitbreiding – van rechtswege deelt in de bescherming van het rijksmonument. Als de uitbreiding overigens niet als een constructief en functioneel onzelfstandige, maar als een zelfstandige onroerende zaak kan worden aangemerkt, valt de uitbreiding niet onder de bescherming van het rijksmonument. Omgekeerd geldt ook dat een rijksmonument na aanwijzing door gedeeltelijke sloop kleiner kan worden. Het Burgerlijk Wetboek en de feitelijke situatie zijn dus bepalend voor de actuele omvang van de als rijksmonument beschermde onroerende zaak.

Slopen

Toegevoegd is dat het slopen zich niet alleen beperkt tot het geheel of gedeeltelijk afbreken van een bouwwerk, maar dat ook het uit elkaar nemen van een bouwwerk als slopen wordt beschouwd. Hiermee is geen inhoudelijke verandering beoogd, maar wordt de term slopen verder verduidelijkt. Ook verduidelijkt dit dat de regels die op het niveau van de algemene maatregel van bestuur gesteld worden over het slopen van bouwwerken ook van toepassing zijn op bijvoorbeeld circulair bouwen waarbij een bouwwerk of onderdelen daarvan uit elkaar worden gehaald voor mogelijk hergebruik en het uit elkaar nemen van een bouwwerk waarbij asbest wordt verwijderd.

Storten

Deze begripsbepaling is opgenomen vanwege de toepassing ervan in artikel 10.13a (gedoogplicht bodem). Voor dit begrip wordt verwezen naar artikel 1.1 Wm. Daar is storten gedefinieerd als het op of in de bodem brengen van afvalstoffen om deze daar te laten.

Stortingsactiviteit op zee

De eerste voorgestelde wijziging – de toevoeging van de zinsnede «of op zee te verbranden» aan de aanhef van onderdeel a van de begripsomschrijving – strekt ertoe om ook het verbranden van stoffen op zee onder de reikwijdte van de stortingsactiviteit op zee te brengen. Naar huidig recht is dit in artikel 6.3 van de Waterwet ook al het geval. Bij de Omgevingswet is het verbranden van stoffen op zee buiten de begripsomschrijving gelaten, vanwege het feit dat artikel 5 van het Londen-protocol hiervoor een absoluut verbod bevat. De bedoeling was dat dit verbod (afzonderlijk) op grond van hoofdstuk 4 van de Omgevingswet bij algemene maatregel van bestuur zou worden geregeld. Bij nader inzien is het gelet op de systematiek van het Londen-protocol en die van de Omgevingswet toch wenselijk het verbranden van stoffen op zee onder de reikwijdte van de stortingsactiviteit op zee te brengen. Om die reden wordt het verbranden van stoffen op de zee nu weer aan de begripsomschrijving toegevoegd. Dit betekent uiteraard niet dat daarmee het verbranden van stoffen op zee in aanmerking zal komen voor een omgevingsvergunning. Het Besluit kwaliteit leefomgeving vereist dat bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een stortingsactiviteit op zee wordt getoetst aan de bepalingen van het Londen-protocol. Gezien het verbod op het verbranden van stoffen in artikel 5 van het Londen-protocol, zal daarvoor dus geen vergunning kunnen worden verleend.

Aan de begripsomschrijving wordt ook een onderdeel d toegevoegd. Deze toevoeging betreft mariene geo-engineeringsactiviteiten en vloeit voort uit de Wet van 14 maart 2018 tot wijziging van de Waterwet en van de Wet maritiem beheer BES in verband met de uitvoering van de wijziging van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972 (mariene geo-engineering). In die wet worden in bijlage 4 bij het Londen-protocol aangewezen mariene geo-engineeringsactiviteiten aan een vergunningenvereiste gekoppeld. Ter uitvoering van de wijziging van het Londen-protocol uit 2013 is het de bedoeling dat die vergunningplicht ook onder de Omgevingswet gaat gelden. Aangezien ook het aan boord nemen van stoffen voor de uitvoering van mariene geo-engineeringsactiviteiten vergunningplichtig moet zijn, wordt in onderdeel c naast een verwijzing naar onderdeel a een verwijzing naar onderdeel d opgenomen.

Stortplaats

Deze begripsbepaling is opgenomen vanwege toepassing ervan in artikel 10.13a (gedoogplicht bodem).

Telecommunicatie-infrastructuur

Zoals hierboven bij de definitie van energie-infrastructuur is beschreven, is het onder meer voor de toekenning van bevoegdheden van belang om buiten twijfel te stellen dat ook telecommunicatie-infrastructuur onderdeel uitmaakt van de definitie van infrastructuur en onder het toepassingsbereik van de Omgevingswet kan vallen. Het opnemen van een begripsbe-

paling maakt dat mogelijk. Voor de omschrijving is aansluiting gezocht bij de Telecommunicatiewet.

Voorbeschermd rijksmonument

De term voorbeschermd rijksmonument geeft aan of met betrekking tot een monument of archeologisch monument de procedure tot aanwijzing als rijksmonument op grond van de Erfgoedwet formeel is gestart. Vanaf dat moment is er, vooruitlopend op een definitief uitsluitsel over de rijksmonumentenstatus, een omgevingsvergunning nodig voor rijksmonumentenactiviteiten. Het begrip «voorbescherming» was al gangbaar in het spraakgebruik, maar wordt geformaliseerd in het begrippenkader van de Omgevingswet. De definitie was aanvankelijk nog geënt op de Monumentenwet 1988, maar is nu aangepast aan de met de Erfgoedwet gewijzigde aanwijzingsprocedure. De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb is van toepassing op het aanwijzingsbesluit. De voorbescherming treedt van rechtswege in werking op het tijdstip dat de belanghebbenden-geadresseerden formeel op de hoogte worden gebracht van het voornemen tot aanwijzing, door de toezending van het ontwerpbesluit.

Windpark

Als gevolg van de bij dit wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen van de artikelen 4.24 en 10.14 wordt het begrip windpark op meer dan één plaats in de Omgevingswet gebruikt. Daarom wordt voorgesteld om dit begrip aan de begrippenlijst toe te voegen. De begripsomschrijving is ontleend aan artikel 1 van de Wet windenergie op zee, waarbij kortheidshalve de verklarende bijzin die in die begripsomschrijving is opgenomen achterwege is gelaten. Inhoudelijk is er geen verschil. In het Besluit activiteiten leefomgeving is een vergelijkbare begripsomschrijving van windpark opgenomen. Als gevolg van de opname in de begrippenlijst bij de Omgevingswet zal deze begripsomschrijving via het Invoeringsbesluit Omgevingswet komen te vervallen.

Onderdeel JP (bijlage, onder B, Omgevingswet)

Onderdeel B van de bijlage is aangevuld met een aantal richtlijnen, verdragen en verordeningen waarnaar in de Omgevingswet wordt verwezen. Daarnaast is nog een kleine technische verbetering aangebracht in de omschrijving van de zwemwaterrichtlijn.

HOOFDSTUK 2 WIJZIGING ANDERE WETTEN

Artikel 2.1 (Algemene douanewet)

Onderdelen A en B (artikel 1:3, vierde lid, en bijlage bij artikelen 1:1 en 1:3 Algemene douanewet)

Het onderdeel van de Waterwet waarin het toezicht is geregeld vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In paragraaf 18.1.2 van de Omgevingswet is het onderdeel toezicht opgenomen. In de Algemene douanewet en de Omgevingswet wordt eenzelfde terughoudendheid betracht met de toekenning van de bevoegdheid om een woning binnen te treden. Deze bevoegdheid is ruimer dan de gebruikelijke toezichtsbevoegdheden uit de Awb. Voor zover er ambtenaren, ressorterend onder het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, zijn aangewezen als «inspecteur» in het kader van de Algemene douanewet, blijft de toekenning van bevoegdheden in bijzondere wetten, waaronder de

Omgevingswet, leidend voor de toekenning in het kader van de Algemene douanewet.[171]

Artikel 2.2 (Algemene wet bestuursrecht)

Onderdeel A (bijlage 1 Algemene wet bestuursrecht)

Bijlage 1 (Regeling rechtstreeks beroep)

Bijlage 1 bij de Awb bevat de Regeling rechtstreeks beroep. In die regeling is bepaald in welke gevallen voorafgaand aan het instellen van beroep bij de bestuursrechter geen bezwaar kan worden gemaakt (artikel 7:1, eerste lid, onder g, Awb). Onder de huidige omgevingsrechtelijke wetgeving is in een aantal gevallen sprake van rechtstreeks beroep. Het gaat dan om de thans onder bijlage 1 gebrachte besluiten op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Waterwet, de Wabo en de Wro. Omdat de grondslag voor die besluiten als gevolg van dit wetsvoorstel vervalt, worden die wetten in de opsomming van bijlage 1 geschrapt. Daarnaast wordt bijlage 1 aangevuld met een aantal besluiten op grond van de Omgevingswet die in de plaats komen van besluiten waartegen nu vaak ook geen bezwaarmogelijkheid openstaat.

Besluit tot weigering van een ontheffing op grond van artikel 2.32 (onderdeel a)

Op besluiten over het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet is artikel 16.85, zoals dat artikel gewijzigd wordt door dit wetsvoorstel, van toepassing. Dit betekent dat die besluiten qua beroepsmogelijkheid en daarmee ook de mogelijkheid om voorafgaand aan beroep bezwaar te maken, het «onderliggende» besluit volgen.

Dat artikel ziet daarentegen niet op de weigering om een ontheffing van instructieregels te geven. Voor besluiten tot weigering van een ontheffing van instructieregels wordt voorgesteld dat hiertegen geen bezwaar kan worden gemaakt als de besluiten betrekking hebben op een ontheffing van een regel over een besluit waartegen ook geen bezwaar kan worden gemaakt. Thans staat tegen ontheffingen als bedoeld in de artikelen 4.1a en 4.3a Wro geen bezwaarmogelijkheid open.

Besluit tot het geven van instructies op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 (onderdeel b)

Gelet op het bestuurlijke karakter van instructies en het geringe aantal te verwachten zaken en om de geschillen in tijd te bekorten kan er geen bezwaar worden gemaakt. Het gaat hier alleen om instructies die niet worden gevolgd door een besluit en waarop om die reden artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is.

Besluit tot indeplaatstreding op grond van artikel 2.36, tweede lid, van de Omgevingswet (onderdeel c)

Tegen een besluit tot indeplaatstreding op grond van artikel 3.13, derde lid, van de Waterwet staat nu geen bezwaarmogelijkheid open. Onderdeel c sluit hierbij aan. Dit betreft overigens alleen de situatie dat het beroep is ingesteld door een bestuursorgaan van een waterschap, want in

[171] Voor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1:3 van de Algemene douanewet wordt verwezen naar Kamerstukken II 2005/06, 30 580, nr. 3, blz. 80 en voor de toelichting op paragraaf 18.1.2 van de Omgevingswet wordt verwezen naar Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 585 en 586.

onderdeel B wordt voorgesteld de mogelijkheid van beroep door anderen uit te sluiten.

Besluit omtrent vergoeding van kosten op grond van artikel 13.3 van de Omgevingswet (onderdeel d)

Dit besluit komt onder meer in de plaats van het besluit op grond van de artikelen 6.8 en 6.9 Wro. Tegen een dergelijk besluit kan nu ook geen bezwaar worden gemaakt.

Interventiebesluit op grond van artikel 16.21 van de Omgevingswet (onderdeel e)

Dit instrument komt in de plaats van de reactieve aanwijzing op grond van de Wro. Hiertegen staat nu ook geen bezwaarmogelijkheid open.

Gedoogplichtbeschikkingen op grond van de Omgevingswet, die onder meer de besluiten op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht vervangen, worden niet in bijlage 1 opgenomen. In de Omgevingswet is voor gedoogplichtbeschikkingen de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb voorgeschreven.

Het besluit over instemming, als opvolger van een verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, Wabo, is niet opgenomen omdat daarop artikel 16.85 van de Omgevingswet van toepassing is.

Onderdeel B (bijlage 2 Algemene wet bestuursrecht)

Bijlage 2, artikel 1 (negatieve lijst)

Artikel 1 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (bijlage 2) bij de Awb bevat de zogenoemde negatieve lijst. Deze lijst bevat de besluiten die van beroep zijn uitgesloten. Op de huidige negatieve lijst zijn besluiten opgenomen waarvoor de grondslag als gevolg van dit wetsvoorstel vervalt. Het gaat hier om besluiten op grond van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet, de Mijnbouwwet, de Ontgrondingenwet, de Tracéwet, de Waterwet, de Wabo, de Wet geurhinder en veehouderij, de Wet luchtvaart, de Wm en de Wro.

Daarom vervallen de zinsneden over de hiervoor genoemde wetten, met uitzondering van de Wet luchtvaart en de Wm. De verwijzingen naar bepalingen in de Wet luchtvaart en de Wm zijn daarnaast in technische zin aangepast aan de tekst van die wetten zoals die als gevolg van dit wetsvoorstel komt te luiden.

De negatieve lijst wordt daarnaast aangevuld met een aantal besluiten op grond van de Omgevingswet die voor een belangrijk deel in de plaats komen van besluiten die nu ook op de negatieve lijst staan. De volgende besluiten zijn opgenomen.

Delegatiebesluit op grond van artikel 2.8 (onderdeel a)

Artikel 2.8 maakt het mogelijk dat de gemeenteraad, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening bij delegatiebesluit delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten. Het delegatiebesluit vormt een afzonderlijk besluit, dat geen deel uitmaakt van het omgevingsplan of de

verordening. Gezien het bestuurlijke karakter hiervan, wordt beroep tegen een dergelijk besluit uitgesloten.

Regeling tot aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden op grond van artikel 2.21, eerste lid, in samenhang met artikel 2.21a, eerste lid (onderdeel b)

Op grond van artikel 8:3, eerste lid, Awb staat er geen beroep open tegen besluiten die een algemeen verbindend voorschrift of een beleidsregel inhouden (artikel 8:3, eerste lid, aanhef en onder a, Awb). Zoals in paragraaf 4.2.4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is aangegeven, valt uit de jurisprudentie geen eenduidige lijn af te leiden over de vraag of de aanwijzing van een (beperkingen)gebied die deel uitmaakt van dezelfde verordening waarin de regels tot beperking van het gebruik zijn gesteld, een onderdeel van het algemeen verbindend voorschrift is of een concretiserend besluit van algemene strekking. Wanneer het werkingsgebied van een algemeen verbindend voorschrift wordt vastgelegd in een ander besluit dan de regel zelf, wordt de aanwijzing van dat gebied vaak gezien als een concretiserend besluit van algemene strekking (bas). Deze lijn komt duidelijk naar voren in een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 november 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3514: «Indien niet in de verordening zelf een gebied is aangewezen waar een verbod of gebod geldt, maar is bepaald dat aanwijzing geschiedt bij nader besluit van het orgaan dat de verordening heeft vastgesteld of van een ander orgaan, is die aanwijzing een concretiserend besluit van algemene strekking.»

Gevolg hiervan is dat er tegen de gebiedsaanwijzing bezwaar en beroep open staat. Dit zou onder omstandigheden ook aan de orde kunnen zijn bij het aanwijzen van een beperkingengebied. De aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden door het Rijk vindt straks plaats op grond van het voorgestelde artikel 2.21 van de Omgevingswet. Op de negatieve lijst wordt verwezen naar artikel 2.21 in samenhang met artikel 2.21a, eerste lid, dat een aanvullende regeling ten opzichte van de in artikel 2.21 opgenomen regeling bevat. Het voorgestelde artikel 2.21a, tweede lid, voorziet er in dat het beperkingengebied -zolang het niet is aangewezen en begrensd- van rechtswege bestaat uit de locatie van het werk of object en een bij algemene maatregel van bestuur bepaalde locatie daaromheen, in de vorm van een afstand vanuit het werk of object waarvoor het beperkingengebied wordt ingesteld. De feitelijke aanwijzing en begrenzing gebeurt vervolgens bij ministeriële regeling, die onder omstandigheden als concretiserend besluit van algemene strekking zou kunnen worden aangemerkt. Voor zover daarbij de grens van het beperkingengebied, zoals die als gevolg van het artikel 2.21a, tweede lid, ligt, wordt aangehouden, heeft het aanwijzen en begrenzen van het beperkingengebied geen (nieuwe) rechtsgevolgen en is een beroepsmogelijkheid niet gewenst. Dat komt tot uitdrukking in het voorgestelde artikel. Als bij de aanwijzing en begrenzing wordt afgeweken van de locaties die het beperkingengebied voorafgaand aan de aanwijzing van rechtswege omvat, geldt de hoofdregel van de Awb en kan beroep worden ingesteld.

Deze regeling komt overeen met de regeling die sinds 1 juli 2014 geldt voor waterstaatswerken (bijlage 2 bij de Awb is daartoe gewijzigd via artikel IV van de wet van 18 december 2013 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (aanvulling en verbetering; vereenvoudiging van de verontreinigingsheffing; opheffing van de Commissie van advies

inzake de waterstaatswetgeving[172]). Sinds de invoering van die regeling geldt de beroepsmogelijkheid niet voor de locatie van het waterstaatswerk zelf, maar wel voor de daaraan grenzende beschermingszone die voor elk waterstaatswerk op maat wordt vastgesteld. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is het geometrisch begrenzen van beperkingengebieden en daarmee ook de mogelijkheid voor begrenzingen op maat en de daaraan gekoppelde mogelijkheid van beroep nieuw. De beperkingengebieden voor wegen vallen onder de huidige Wbr samen met de locatie van het werk. De beperkingengebieden voor hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen werden begrensd door in de spoorregelgeving opgenomen vaste afstanden.

Besluit tot indeplaatstreding op grond van artikel 2.36, tweede lid (onderdeel c)

Dit besluit wordt alleen op de negatieve lijst ondergebracht, voor zover het beroep wordt ingesteld door een ander dan een bestuursorgaan van het waterschap. Dit komt overeen met de huidige regeling voor een besluit op grond van artikel 3.13, derde lid, van de Waterwet.

Legger (artikel 2.39) (onderdeel d)

De legger staat nu ook op de negatieve lijst. Tegen een legger staat in de huidige wetgeving wel beroep open «voor zover daarbij de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone als bedoeld in die wet wordt vastgesteld». De beperkingengebieden met betrekking tot een waterstaatswerk (die de beschermingszones vervangen) zullen, voor zover deze betrekking hebben op waterstaatswerken die in beheer zijn bij een waterschap, niet meer in de legger worden opgenomen, maar in de waterschapsverordening. De waterschapsverordening is, gelet op de hoofdregel van de Awb dat geen beroep openstaat tegen besluiten inhoudende algemeen verbindende voorschriften, niet vatbaar voor beroep. Zoals vermeld in paragraaf 4.2 van deze memorie van toelichting wordt de aanwijzing van een gebied in een verordening soms als concretiserend besluit van algemene strekking aangemerkt. De jurisprudentie hierover is niet eenduidig. Tegen een concretiserend besluit van algemene strekking staat wel beroep open.

Een bergingsgebied moet, naast de legger, ook in het omgevingsplan worden opgenomen en daarin de functie waterberging krijgen. Tegen het omgevingsplan staat rechtsbescherming open. Het plaatsen van de legger op de negatieve lijst leidt er dus niet toe dat er geen rechtsbescherming meer mogelijk is tegen de aanwijzing van een bergingsgebied.

Omgevingsvisie (artikel 3.1) en programma's (artikelen 3.4, 3.6 tot en met 3.10, 3.14 en 3.15) (onderdeel e respectievelijk f)

Het besluit tot vaststelling van een omgevingsvisie of programma is in de regel geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, Awb en om die reden niet appellabel. Om ieder misverstand hierover uit te sluiten worden die besluiten eveneens opgenomen op de negatieve lijst. Ook de structuurvisies, gebaseerd op hoofdstuk 2 Wro, milieubeleidsplannen op grond van de Wm, het nationale waterplan en het nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit staan om die reden thans op de negatieve lijst.

Onder de Omgevingswet wordt daarentegen wel beroep opengesteld tegen delen van programma's met specifieke rechtsgevolgen. Dit geldt voor programma's die een rechtstreekse titel geven voor activiteiten. Voor

[172] Stb. 2014, 21.

die activiteiten volgt geen afzonderlijk toestemmingsbesluit meer voor het aspect (de omgevingswaarde of andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving) waarop het programma ziet. Zo staat tegen die onderdelen van het beheerplan voor Natura 2000-gebieden in de Wet natuurbescherming ook beroep open. Het beroep tegen die onderdelen van dat beheerplan kan alleen betrekking hebben op de beschrijving van de activiteiten die in dat programma zijn opgenomen.

Besluiten op grond van artikel 4.13a, 5.16, eerste lid, 5.44, tweede lid, derde zin, 5.44ab, eerste lid, of 15.8, derde lid (onderdelen g, i, j en n)

De flexibiliteitsregelingen in de artikelen 4.13a, 5.16, eerste lid, 5.44, tweede lid, derde zin, 5.44ab, eerste lid, en 15.7, derde lid, beogen een betere aansluiting op de praktijk in die zin dat het bestuursorgaan dat het beste is toegerust het betrokken besluit te nemen, dat ook kan doen. Voor burgers en bedrijven heeft een overdracht van de beslissingsbevoegdheid geen rechtsgevolgen. Immers de regels die gelden voor het nemen van die besluiten blijven ongewijzigd. Om die reden worden besluiten tot overdracht van de bevoegdheid om te beslissen en het besluit tot instemming daarmee op de negatieve lijst geplaatst.

Voorbereidingsbesluit (artikelen 4.14 tot en met 4.16) (onderdeel h)

Ook het voorbereidingsbesluit wordt opgenomen op de negatieve lijst. Het voorbereidingsbesluit heeft het karakter van een tijdelijke noodmaatregel die gericht is op het voorkomen van activiteiten die het doel van een in voorbereiding zijnde wijziging van een omgevingsplan of een omgevingsverordening kunnen doorkruisen. Denk aan bouwwerken die nog snel worden opgericht op plaatsen waar in de nieuwe in voorbereiding zijnde regeling geen bouwwerken meer worden toegelaten. Daartoe kan het voorbereidingsbesluit tijdelijke voorbeschermingsregels toevoegen aan een omgevingsplan of een omgevingsverordening. Bij dit tijdelijke noodkarakter van het voorbereidingsbesluit past het niet dat daartegen beroep wordt opengesteld. Dit sluit ook aan bij de in de Wro gemaakte keuze om geen beroep open te stellen tegen het daarin opgenomen vergelijkbare voorbereidingsbesluit. Het niet appellabel zijn van een voorbereidingsbesluit heeft voor omgevingsplannen, die wel appellabel zijn, tot gevolg dat daarin dus ook niet-appellabele regels kunnen zijn opgenomen. De met een voorbereidingsbesluit toegevoegde voorbeschermingsregels zullen in het digitaal raadpleegbare omgevingsplan als zodanig herkenbaar zijn. Een omgevingsverordening is niet appellabel, zodat daarin geen onderscheid bestaat tussen wel en niet-appellabele regels. Ook in de omgevingsverordening zullen de tijdelijke voorbeschermingsregels overigens herkenbaar zijn. Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat een voorbereidingsbesluit wel als gevolg van doorwerking naar een concreet besluit, zoals een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning of een handhavingsbesluit, via exceptieve toetsing in een beroepsprocedure aan de orde kan worden gesteld.

Voorkeursbeslissing op grond van artikel 5.47, eerste lid, onder b (onderdeel l)

Een voorkeursbeslissing op grond van artikel 4, eerste lid, onder c, van de Tracéwet, waarvoor de voorkeursbeslissing op grond van artikel 5.47 in de plaats komt, is thans ook uitgesloten van de mogelijkheid van beroep. Een voorkeursbeslissing is een politiek-bestuurlijk besluit en om die reden staat er dan ook geen beroep tegen open. Ook tegen een voornemen als bedoeld in artikel 5.47 staat in beginsel geen beroep open. In een voornemen wordt onder meer aangegeven dat een projectbesluit met of

zonder daaraan voorafgaande voorkeursbeslissing zal worden vastgesteld. Een voornemen is daarmee aan te merken als een beslissing inzake de procedure ter voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 6:3 Awb. Hiertegen staat volgens dat artikel geen beroep open, tenzij de beslissing de belanghebbende los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks in zijn belang treft.

Besluit op grond van artikel 5.48, derde lid (onderdeel m)

Volgens artikel 5.48, derde lid, van de Omgevingswet beslist het bevoegd gezag of de voorgedragen mogelijke oplossingen in het kader van de projectprocedure redelijkerwijs in beschouwing moeten worden genomen. Deze bepaling is bij amendement in de Omgevingswet opgenomen. In de toelichting bij dit amendement is aangegeven dat de beslissing van het bevoegd gezag aangemerkt wordt als besluit, waarvoor de mogelijkheid tot bezwaar en beroep zal worden uitgesloten. Om deze uitsluiting van bezwaar en beroep te realiseren, wordt artikel 5.48, derde lid, toegevoegd aan artikel 1 van bijlage 2 bij de Awb.

Het besluit over instemming, als opvolger van een verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, Wabo, is niet opgenomen, omdat daarop artikel 16.85 van de Omgevingswet van toepassing is.

Besluit op grond van artikel 16.77a, onder c (onderdeel o)

Een besluit van gedeputeerde staten dat de bekendmaking van een omgevingsplan eerder dan twee weken na de vaststelling daarvan mag plaatsvinden, wordt, gezien het bestuurlijke karakter daarvan, van beroep uitgesloten.

De negatieve lijst wordt ook aangevuld met de ministeriële regeling op grond van het voorgestelde artikel 4.45. In die regeling worden projecten aangewezen waarop, omdat de verkenning in een vergevorderd stadium is, het oude recht van toepassing blijft. Omdat het belangrijk is dat van meet af aan helder en kenbaar is welk recht van toepassing is op lopende procedures, is het niet wenselijk als tegen de plaatsing van projecten op de lijst beroep kan worden ingesteld.

Daarnaast is een wijziging van luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing aan de omgevingsregelgeving, en daarmee geen ruimtelijke consequenties heeft, aan de negatieve lijst toegevoegd.

Bijlage 2, artikel 2 (beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State)

In artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb zijn de besluiten opgenomen waartegen beroep in eerste en enige aanleg openstaat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Op de huidige negatieve lijst zijn besluiten opgenomen waarvoor de grondslag als gevolg van dit wetsvoorstel vervalt. Het betreft de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Chw, de Interimwet stad-en-milieubenadering, de Ontgrondingenwet, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterwet, de Wabo, de Wav, de Wet luvo, de Wro en de Mijnbouwwet. De zinsneden over de hiervoor genoemde wetten, met uitzondering van de Mijnbouwwet, vervallen. De zinsneden over de Waterschapswet, de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels en de Wm zijn daarnaast in technische zin aangepast aan de tekst van die wetten zoals die als gevolg van dit wetsvoorstel komt te luiden.

Bijlage 2 van artikel 2 wordt daarnaast aangevuld met een aantal besluiten op grond van de Omgevingswet die in de plaats komen van besluiten waartegen nu ook geen beroep in twee instanties openstaat.

De volgende besluiten zijn opgenomen:

Omgevingsplan (artikel 2.4) (onderdeel a)

Het is wenselijk om zo snel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de uitkomst van een beroep tegen een omgevingsplan, omdat op basis van dit omgevingsplan vervolgens ook omgevingsvergunningen worden verleend. Deze benadering betekent concreet voor de Omgevingswet dat is gekozen voor beroep in één instantie voor het omgevingsplan. Dit geldt ook voor het opnemen van regels in het omgevingsplan over een project van publiek belang (artikel 5.55). De keuze voor beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen een omgevingsplan sluit bovendien aan bij de rechtsbescherming die thans tegen het bestemmingsplan openstaat.

Besluit tot weigering van een ontheffing op grond van artikel 2.32 (onderdeel b)

Op besluiten over een ontheffing op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet is artikel 16.85 van de Omgevingswet, zoals dat artikel gewijzigd wordt door dit wetsvoorstel, van toepassing. Dat artikel ziet daarentegen niet op de weigering om een ontheffing van instructieregels te geven. Voor besluiten tot weigering van een ontheffing van instructieregels wordt voorgesteld dat hiertegen beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State openstaat als de besluiten betrekking hebben op een ontheffing van een regel over een besluit waartegen ook alleen in eerste en enige aanleg beroep bij die bestuursrechter openstaat.

Besluit tot het geven van instructies op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 (onderdeel c)

Voor instructies op grond van artikel 2.33 of 2.34 van de Omgevingswet die niet worden gevolgd door een besluit en waarop om die reden artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is, geldt de keuze voor beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Hierbij wordt aangesloten bij de huidige vergelijkbare rechtsfiguren in de Wro. Voor die gevallen waarbij geen besluit volgt, geldt nu ook dat er rechtstreeks beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State moet worden ingesteld.

Projectbesluit (afdeling 5.2) (onderdeel d)

Ook voor projectbesluiten is vanwege de wens om snel duidelijkheid te verkrijgen over de uitkomst van een beroep, gekozen voor beroep in één instantie. Ook tegen tracébesluiten en projectplannen op grond van de Waterwet staat nu beroep in eerste en enige aanleg open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Besluiten ter uitvoering van een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 (onderdeel e)

De keuze voor beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt eveneens voor uitvoeringsbesluiten van een projectbesluit. Dit komt overeen met de situatie onder het huidige recht, bijvoorbeeld bij tracébesluiten op grond van de Tracéwet.

Besluiten ter uitvoering van een gemeentelijk project van publiek belang waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 5.55 (onderdeel f)

In artikel 5.55 van de Omgevingswet is bepaald dat als onder meer artikel 5.45, eerste en derde lid, overeenkomstig is toegepast bij de voorbereiding van regels in het omgevingsplan die gericht zijn op het uitvoeren van een project van publiek belang, artikel 16.87 van overeenkomstige toepassing is. Hieruit volgt enerzijds dat de voorbereiding van bedoelde regels in het omgevingsplan kan worden gecoördineerd met de voorbereiding van besluiten ter uitvoering van het betrokken project van publiek belang, en anderzijds dat besluiten ter uitvoering van het project die na de vaststelling van de regels worden genomen, gecoördineerd kunnen worden voorbereid.

Zowel op de met de vaststelling van de regels in het omgevingsplan gecoördineerde uitvoeringsbesluiten als op de daarna gecoördineerde uitvoeringsbesluiten is, op grond van artikel 5.55, artikel 16.87 van overeenkomstige toepassing.

Voor besluiten die gecoördineerd worden voorbereid met de vaststelling van een bestemmingsplan geldt nu op grond van de Wro en bijlage 2 bij de Awb dat beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State open staat. Deze regeling zal gecontinueerd worden in de nieuwe coördinatieregeling van afdeling 3.5 van de Awb, die tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking zal treden. Daarin zal worden geregeld dat beroep bij de Afdeling tegen alle gecoördineerde besluiten open staat indien tegen een of meer van de gecoördineerde besluiten beroep bij de Afdeling open staat. De regeling is dus niet van toepassing als tegen alle uitvoeringsbesluiten die na de vaststelling van het omgevingsplan gecoördineerd worden voorbereid, beroep open staat bij de rechtbank. Om ook in dat geval versnelling van de procedure te bewerkstelligen door het openstellen van beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling, wordt dit onderdeel aan artikel 2 van bijlage 2 van de Awb toegevoegd. Het gaat daarbij uitdrukkelijk alleen om besluiten ter uitvoering van een gemeentelijk project van publiek belang waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 5.55 van de Omgevingswet, omdat de procedureversnelling waar artikel 5.55 in voorziet alleen voor dergelijke projecten geldt.[173]

Interventiebesluit op grond van artikel 16.21 (onderdeel g)

Evenals nu geldt voor de reactieve aanwijzing op grond van de Wro, staat tegen een interventiebesluit op grond van artikel 16.21 van de Omgevingswet in eerste en enige aanleg beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Besluit over goedkeuring projectbesluit waterschap op grond van artikel 16.72 (onderdeel h)

De besluiten over goedkeuring van een projectbesluit van het dagelijks bestuur van een waterschap, en besluiten tot uitwerking of wijziging daarvan, worden onder artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb gebracht. Dit sluit aan op artikel 16.87, eerste lid, van de Omgevingswet, waarin de beslistermijn voor de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over beroepen tegen projectbesluiten en besluiten over goedkeuring als bedoeld in artikel 16.72 is geregeld.

---

[173] Kamerstukken II 2013/14, 33 692, nr. 3, p. 187 en 518.

Artikel 2.3 (Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A (artikelen 5:33, eerste lid, 5:40, tweede lid, 5:50, tweede lid, 5:99, tweede lid, onder a, 5:121, vierde lid, en 5:127a, eerste lid, Burgerlijk Wetboek)

In een aantal artikelen wordt het begrip «bestemming» gehanteerd dat bedoeld is om functies van gronden aan te duiden in bestemmingsplannen. Dit begrip komt in de Omgevingswet niet meer terug. Daarvoor in de plaats komt het begrip «functie». De functie is het gebruiksdoel dat, of de status (in de betekenis van bijzondere eigenschap) die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft. In de Omgevingswet gaat het om toedelen van functies aan locaties in plaats van het aanwijzen van bestemmingen van gronden. Met het toedelen van functies aan locaties wordt aangegeven welke functies die locaties hebben en op welke wijze en onder welke voorwaarden deze functies ter plaatse kunnen worden uitgeoefend. Het begrip «bestemming» zoals dat wordt gehanteerd in het kader van een bestemmingsplan, wordt vervangen door het begrip «functie» en het begrip «bestemmingsplan» wordt vervangen door: omgevingsplan.

In artikel 121, vierde lid, en artikel 127a, eerste lid, van Boek 5 wordt de verwijzing naar «artikel 1a, eerste lid, of 1b, tweede lid, van de Woningwet» vervangen door een verwijzing naar de op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde regels voor het in stand houden van bouwwerken. Deze wijziging is een gevolg van vervanging van de artikelen 1a en 1b van de Woningwet door die artikelen van de Omgevingswet. Voor een inhoudelijke toelichting op die vervanging wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.54 van dit wetsvoorstel.

Onderdeel B (artikelen 6:176, tweede lid, onder a, en 6:259, tweede lid, Burgerlijk Wetboek)

De vergunning voor een milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, is ontleend aan artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo.[174]

Onderdeel C (artikelen 7:235, 7:274, eerste lid, onder e, 7:281, eerste lid, 7:296, vierde lid, onder d, 7:309, vierde lid, 7:310, eerste lid, 7:319, vijfde lid, 7:377 en 7:381 Burgerlijk Wetboek)

De vergunning voor een bouwactiviteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, is ontleend aan artikel 2.1, eerste lid, onder a, Wabo. In het voorgestelde eerste lid van artikel 281 van Boek 7 zijn de begrippen «bestemmingsplan» en «bestemming» vervangen door «omgevingsplan» en «functie». Daarnaast is de bepaling geharmoniseerd met de formulering van artikel 310, eerste lid, van Boek 7.

Artikel 2.4 (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)

Artikel 19.18 van de Omgevingswet komt in de plaats van de artikelen 101a tot en met 103 van de Woningwet, die om die reden kunnen vervallen (zie artikel 2.54, onderdeel U, van dit wetsvoorstel). Artikel 19.19 van de Omgevingswet komt in de plaats van artikel 10.4 Wro. De Wro wordt ingetrokken (zie artikel 3.1 van dit wetsvoorstel).

---

[174] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 485.

De verwijzingen in de lijsten A en B bij de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden naar de Woningwet kunnen daarom vervallen. Aan de opsomming van paragrafen en bepalingen in die lijsten worden de artikelen 19.18 en 19.19 van de Omgevingswet toegevoegd.

Artikel 2.5 (Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)

Onderdeel A (artikelen I, II, IV en VI Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)

De artikelen I, II en VI van de Deltawet zijn uitgewerkt en kunnen derhalve vervallen.

Artikel IV, eerste, tweede en derde lid, kunnen vervallen. Het eerste lid bepaalt wanneer een «visie op de gewenste ontwikkelingen in verband met de voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen en waterschaarste, voor een periode van ten minste veertig jaren mede in verband met de verwachte klimaatveranderingen» als hoofdlijn van het waterbeleid in het nationaal waterplan moet worden opgenomen. De eerste zesjaarlijkse herziening van het nationaal waterplan is uiterlijk op 22 december 2015 vastgesteld. Het tweede en derde lid bepalen het moment waarop het eerste deltaprogramma na inwerkingtreding van de Deltawet moet verschijnen. Dat tijdstip ligt in het verleden, namelijk Prinsjesdag 2012.

Artikel IV, vierde lid, bepaalt dat op ingediende begrotingen voor de inwerkingtreding van de Deltawet de Wet Infrastructuurfonds van toepassing blijft. Hiermee is voorkomen dat op wijzigingen van ingediende begrotingen het regime van het Deltafonds van toepassing zou worden. Het gaat derhalve om begrotingen voor 2012. Deze bepaling kan derhalve vervallen.

Artikel V, eerste lid, kan vervallen. Op grond van dit artikellid moet de Minister van Infrastructuur en Waterstaat uiterlijk op 1 januari 2017 een evaluatie van de Deltawet naar de Tweede Kamer sturen. Een evaluatie van de kernonderdelen van de Deltawet, namelijk de deltacommissaris, het deltaprogramma en het deltafonds zal plaatsvinden. Deze evaluatie zal afgerond zijn voordat deze wet in werking treedt.

Onderdelen B en C (artikelen IV en V Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)

Door het verval van de overige leden in de artikelen IV en V worden zij artikelen met allebei een enig lid.

Dat wat resteert in de Deltawet, als de onderdelen A en B in werking zijn getreden, zijn de artikelen III, artikel IV, vijfde lid (enig lid), artikel V, tweede lid (enig lid) en artikel VII.

Artikel 2.6 (Drinkwaterwet)

Onderdeel A (artikel 4 Drinkwaterwet)

In artikel 4, tweede lid, is voor inrichtingen in de zin van de Wm een uitzondering opgenomen op het verbod tot productie en distributie van drinkwater. Achtergrond van deze bepaling is dat in situaties waarbij een inrichting voor de eigen gebruikers drinkwater wint, de inrichting dat mag blijven doen. Ook bij situaties waarin die inrichting doorlevert aan andere inrichtingen die voorheen deel uitmaakten van dezelfde inrichting of voorheen op de collectieve watervoorziening van die inrichting waren

aangesloten blijft dit mogelijk. Omdat het inrichtingenbegrip uit de Wm niet meer terugkomt in de Omgevingswet moet het tweede lid worden gewijzigd. Bij vervanging van het inrichtingenbegrip wordt ernaar gestreefd om dit zo beleidsneutraal mogelijk te doen. Het gaat dan over milieubelastende activiteiten waarvoor bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld krachtens artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet. Dit lid wordt gewijzigd met inachtneming van het voorgaande. Daar waar met het begrip «inrichting» terrein of gebouw wordt bedoeld is het begrip «inrichting» vervangen door: terrein of gebouw. Het vijfde lid van artikel 4 wordt ook aangepast met inachtneming van het voorgaande.

Onderdelen B en C (artikelen 7, 48, vierde lid en 50, derde lid, Drinkwaterwet)

Artikel 7, derde lid, kan vervallen, omdat de oplegging van een gedoogplicht voor het aanleggen, herstellen, vernieuwen of uitbreiden van infrastructuur die noodzakelijk is voor de productie en distributie van drinkwater, voortaan wordt geregeld in artikel 10.13, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet. Omdat het vierde lid van artikel 7 wordt vernummerd tot derde lid worden de artikelen 48, vierde lid en 50, derde lid, aangepast.

Artikel 2.7 (Elektriciteitswet 1998)

Algemeen

De Elektriciteitswet 1998 maakt gebruik van de rijkscoördinatieregeling in de Wro om effectieve besluitvorming over de aanleg en uitbreiding van netten en productie-installaties mogelijk te maken. De rijkscoördinatieregeling wordt vervangen door de regeling voor het projectbesluit in afdeling 5.2 en hoofdstuk 16 van de Omgevingswet en de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb. De Elektriciteitswet 1998 blijft bepalen voor welke gevallen de Minister van Economische Zaken en Klimaat of gedeputeerde staten projectbesluiten vaststellen. In de aanwijzing van de gevallen is geen wijziging aangebracht, die is gelijk gebleven.

Onderdeel A (artikelen 9b en 9c (nieuw) Elektriciteitswet 1998)

In paragraaf 2 van hoofdstuk 2A worden de huidige artikelen 9b tot en met 9g, waarin werd aangesloten bij de rijkscoördinatieregeling van de Wro, vervangen door twee nieuwe artikelen, de artikelen 9b en 9c. In artikel 9b (nieuw), eerste lid, wordt geregeld voor de aanleg en/of uitbreiding van welke productie-installaties de Minister van Economische Zaken en Klimaat in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt. Uit de woorden «als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet» volgt dat de procedure uit die afdeling van toepassing is. Dit betekent ook dat een projectbesluit door de Minister van Economische Zaken en Klimaat wordt genomen, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (op grond van artikel 5.44, eerste lid), tenzij het gaat om een project waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van het projectbesluit (op grond van artikel 5.44, tweede lid). De zinsnede «in ieder geval» is toegevoegd, omdat op grond van artikel 5.44 van de Omgevingswet de Minister van Economische Zaken en Klimaat ook voor andere projecten, dan de in artikel 9b genoemde, een projectbesluit kan nemen. Voor gedeputeerde staten gebeurt dit in artikel 9c (nieuw). Het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk 2A is aan deze wijziging aangepast.

De huidige artikelen 9b tot en met 9d respectievelijk 9e en 9f kunnen vervallen, omdat de procedure die daarin wordt beschreven is vervangen door de procedure voor een projectbesluit in afdeling 5.2, artikel 16.7 van de Omgevingswet en de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb. Bijvoorbeeld de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat of gedeputeerde staten om af te kunnen zien van (delen van) de coördinatieregeling, die voorheen in artikel 9b, vierde lid, respectievelijk artikel 9f, zesde lid, van de Elektriciteitswet 1998 stond, staat voortaan in artikel 3:21, derde lid, van de Awb.

Door de generieke en dwingende werking van de Awb, hoeft deze coördinatieregeling niet expliciet genoemd te worden in de Elektriciteitswet 1998. Op grond van het tweede lid van artikel 9b (nieuw) is de coördinatieregeling verplicht voor de toepassing op projecten die genoemd worden in het eerste lid van artikel 9b (nieuw). Daarvoor hoeft dus geen afzonderlijk coördinatiebesluit te worden genomen. Dit is in lijn met artikel 5.45, tweede lid, van de Omgevingswet, waarin de coördinatieregeling verplicht is gesteld voor projecten voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.46 van de Omgevingswet.

Op grond van het derde lid van artikel 9b (nieuw) respectievelijk het vierde lid van artikel 9c (nieuw) kan de Minister van Economische Zaken en Klimaat respectievelijk gedeputeerde staten besluiten de aanleg of uitbreiding van een – in die artikelen genoemde – productie-installatie over te dragen aan een gemeente. Dit kan alleen als de gemeenteraad van de betreffende gemeente daarmee instemt. Aangezien deze bepaling aansluit bij de doelstellingen van de Omgevingswet en de onderlinge samenwerking tussen overheden van verschillende bestuurslagen bevordert, is deze bevoegdheid toegevoegd aan de artikelen 9b en 9c (nieuw).

Onderdeel B (artikel 15a, eerste lid, Elektriciteitswet 1998)

Aangezien hoofdstuk 1 van de Wbr en hoofdstuk 6 van de Waterwet, bij de inwerkingtreding van de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet, komen te vervallen wordt in artikel 15a de verwijzing naar een vergunning op grond van deze wetten vervangen door een verwijzing naar de omgevingsvergunningen die daarvoor in de plaats komen. De vergunning op grond van de Wbr wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 1°, van de Omgevingswet. Bij deze vergunning moet in het kader van netten op zee gedacht worden aan een vergunning voor dat gedeelte dat op het (vaste) land nodig is voor de verbinding van het net op zee aan het landelijke hoogspanningsnet, bijvoorbeeld bij de doorsnijding van een dijk waarop een weg ligt. De vergunning op grond van artikel 6.5, onder c, van de Waterwet wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet.

Onderdelen A en D (Artikelen 9g en 20 Elektriciteitswet 1998)

Artikel 9g en artikel 20, eerste lid, kunnen vervallen, omdat de oplegging van een gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van een net of een windpark voortaan is geregeld in artikel 10.14, onder a, van de Omgevingswet. De zinsnede «het tot stand brengen of opruimen van een net als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998» in artikel 10.14, aanhef en onder a, omvat ook activiteiten die een andere

benaming hebben in de bestaande wetgeving, zoals vernieuwing, ontwikkeling, onderhoud, uitbreiding, herstel, of aanleggen.[175]

Onderdelen C en K (artikelen 16, derde lid, en 77i, eerste lid, onder b, Elektriciteitswet 1998)

In artikel 16, derde lid, en artikel 77i, eerste lid, onder b, wordt de verwijzing naar artikel 20, derde lid vervangen door een verwijzing naar artikel 20, tweede lid, omdat in artikel 20 het eerste lid is vervallen en de overige leden vernummerd zijn (zie onderdeel D).

Onderdeel E (artikel 20a Elektriciteitswet 1998)

In artikel 20a, eerste en tweede lid, wordt de rijkscoördinatieregeling vervangen door de procedure voor het nemen van een projectbesluit. Op grond van het nieuwe derde lid van artikel 20a is de coördinatieregeling van de Awb verplicht voor de toepassing op projecten die genoemd worden in het eerste en tweede lid van artikel 20a. Dit is in lijn met het voorgestelde artikel 9b, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Op grond van het nieuwe vierde lid van artikel 20a kan de Minister van Economische Zaken en Klimaat besluiten om de aanleg of uitbreiding van een – in het eerst lid genoemd – hoogspanningsnet over te gedragen aan een gemeente. Dit kan alleen als de gemeenteraad van de betreffende gemeente daarmee instemt. Aangezien deze bepaling aansluit bij de doelstellingen van de Omgevingswet en de onderlinge samenwerking tussen overheden van verschillende bestuurslagen bevorderd, is deze bevoegdheid toegevoegd aan artikel 20a.

Het nieuwe vijfde lid heeft betrekking op projecten waarop de Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115) van toepassing is. Op grond van artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998, eerste lid, aanhef, zoals deze aanhef door dit wetsvoorstel wordt gewijzigd, wordt voor die trans-Europese energie-infrastructuurprojecten de rijkscoördinatieregeling vervangen door de projectprocedure in combinatie met de nieuwe coördinatieregeling van de Awb, een en ander uiteraard met inachtneming van de direct werkende (procedure)regels uit de verordening. Uit artikel 9, eerste lid, van de verordening volgt dat een handleiding moet worden opgesteld over de procedures die gelden voor de betreffende projecten, waarin onder meer wordt vermeld welke besluiten nodig zijn, op welke regels die besluiten zijn gebaseerd en hoe het besluitvormingsprocedure er uitziet. In dit nieuwe vijfde lid wordt bepaald dat die handleiding wordt opgesteld door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Onderdeel F(artikelen 20b, 20c en 20ca Elektriciteitswet 1998)

De artikelen 20b, 20c en 20ca kunnen vervallen, omdat de procedure voortaan geregeld is in afdeling 5.2, artikel 16.7 van de Omgevingswet en de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

---

[175] Zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.1 van de Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 519).

Onderdelen G, H en I (artikelen 20d, eerste en tweede lid, 20e, eerste en derde lid, en 21, tweede lid, onder g, Elektriciteitswet 1998)

In artikel 20d, tweede lid, artikel 20e, derde lid, en artikel 21, tweede lid, onder g, wordt de verwijzing naar een structuurvisie als bedoeld in de Wro vervangen door een verwijzing naar een programma als bedoeld in de Omgevingswet. De structuurvisie wordt niet vervangen door een omgevingsvisie, omdat een omgevingsvisie een strategisch karakter heeft en alleen de hoofdzaken bevat van het te voeren beleid voor de fysieke leefomgeving (zie artikel 3.2 van de Omgevingswet). Een programma heeft een uitvoerend karakter en bevat concrete maatregelen om de doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te behalen zoals vastgelegd in de omgevingsvisie (zie artikel 3.5 van de Omgevingswet). De aanwijzing van (aan te leggen) windparken is zo'n concrete maatregel.

Onderdelen G, H en J (artikelen 20d, eerste lid, 20e, eerste lid, 41b, eerste lid, onder h en i, 41c, zevende lid, onderdelen a en b, en 42d, eerste lid, onder d en e, Elektriciteitswet 1998)

In artikel 20d, eerste lid, artikel 20e, eerste lid, en de artikelen 41b, eerste lid, onder h en i, 41c, zevende lid, onder a en b, en 42d, eerste lid, onder d en e, wordt een verwijzing naar projecten die met de rijkscoördinatieregeling van de Wro zijn voorbereid vervangen door projecten waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld.

Artikel 2.8 (Erfgoedwet)

Onderdeel A (artikel 3.3, vijfde lid, Erfgoedwet)

De verwijzing in het vijfde lid van artikel 3.3 van de Erfgoedwet naar het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor rijksmonumentenactiviteiten in de Wabo wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vervangen door een verwijzing naar de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Deze Minister is in beginsel bevoegd gezag voor een rijksmonumentenactiviteit buiten gemeentelijk of provinciaal ingedeeld gebied in de gevallen dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dit niet zelf is.

Onderdelen B en C (artikelen 3.16, tweede en derde lid, en 3.17, tweede en derde lid, Erfgoedwet)

De bij amendement in de Erfgoedwet opgenomen artikelen 3.16 en 3.17[176] bevatten een expliciete bevoegdheid van de gemeenteraad en provinciale staten om een erfgoedverordening vast te stellen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal deze bevoegdheid niet langer betrekking kunnen hebben op regels over de fysieke leefomgeving. Voor zover het gaat om regels over het behoud en beheer van cultureel erfgoed als bedoeld in de Omgevingswet, moeten die regels worden opgenomen in een omgevingsplan of omgevingsverordening, waarvoor instructieregels als bedoeld in artikel 2.24 van de Omgevingswet worden gesteld. Daarom wordt voorgesteld om dit in beide artikelen te verduidelijken met een nieuw in te voegen derde lid, waaruit dit expliciet blijkt. Dit voorkomt misverstanden over de onderlinge verhouding tussen Erfgoedwet en Omgevingswet. Concreet betekent dit dat de artikelen 3.16 en 3.17 van de Erfgoedwet na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voornamelijk beperkt zullen blijven tot cultuurgoederen (roerend cultureel erfgoed). De regels in een dergelijke erfgoedverordening kunnen alleen nog betrekking hebben op cultureel erfgoed als bedoeld in bijlage A van de

[176] Kamerstukken II 2014/15, 34 109, nr. 37 en 38.

Omgevingswet voor zover het geen regels betreft die de fysieke leefomgeving (direct) raken, zoals subsidiebepalingen.

Onderdeel D (artikel 5.12, eerste lid, onder b, Erfgoedwet)

ARCHIS dat op grond van artikel 5.12 van de Erfgoedwet wordt bijgehouden, bevat de beslissingen op aanvragen om een archeologische monumentenvergunning op grond van artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988. Nu deze vergunning opgaat in de omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, moeten ook de beslissingen op aanvragen om die omgevingsvergunning in ARCHIS worden opgenomen. Daartoe wordt artikel 5.12, eerste lid, onder b, van de Erfgoedwet in die zin uitgebreid.

Artikel 2.9 (Gaswet)

Algemeen

De Gaswet maakt gebruik van de rijkscoördinatieregeling van de Wro om effectieve besluitvorming over de aanleg en uitbreiding van netten en installaties mogelijk te maken. De rijkscoördinatieregeling wordt vervangen door de regeling voor het projectbesluit in afdeling 5.2 en hoofdstuk 16 van de Omgevingswet én de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb. De Gaswet blijft bepalen voor welke gevallen de Minister van Economische Zaken en Klimaat projectbesluiten vaststelt. In de aanwijzing van de gevallen is geen wijziging aangebracht, die is gelijk gebleven.

Onderdelen A en B (artikelen 2b, derde lid, en 39a Gaswet)

Artikel 39a kan vervallen, omdat de oplegging van een gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van een gasproductienet of een gastransportnet voortaan is geregeld in artikel 10.14, onder b, van de Omgevingswet. De zinsnede «het tot stand brengen of opruimen van een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet» in artikel 10.14, aanhef en onder b, omvat ook activiteiten die een andere benaming hebben in de bestaande wetgeving, zoals vernieuwing, ontwikkeling, onderhoud, uitbreiding, herstel, of aanleggen.[177]

In artikel 2b, derde lid, vervalt de verwijzing naar artikel 39a.

Onderdeel C (artikel 39b Gaswet)

In artikel 39b wordt geregeld dat voor de aanleg en/of uitbreiding van welke gastransportnetten en een LNG-installatie de Minister van Economische Zaken en Klimaat in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt. Uit de woorden «als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet» volgt dat de procedure uit die afdeling van toepassing is. Dit betekent ook dat een projectbesluit door de Minister van Economische Zaken en Klimaat wordt genomen, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (op grond van artikel 5.44, eerste lid), tenzij het gaat om een project waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van het projectbesluit (op grond van artikel 5.44, tweede lid). De zinsnede «in ieder geval» is toegevoegd, omdat op grond van artikel 5.44 van de

[177] Artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.1 van de Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 519).

Omgevingswet de Minister van Economische Zaken en Klimaat ook voor andere projecten, dan de in artikel 39b genoemde, een projectbesluit kan nemen.

Het tweede en derde lid van artikel 39b kunnen vervallen, omdat de procedure die daarin wordt beschreven is vervangen door de procedure voor een projectbesluit in afdeling 5.2 en artikel 16.7 van de Omgevingswet, en de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb. Bijvoorbeeld de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat om af te kunnen zien van (delen van) de coördinatieregeling, die voorheen in artikel 39b, derde lid, van de Gaswet stond, staat voortaan in artikel 3:21, derde lid, Awb.

Door de generieke en dwingende werking van de Awb, hoeft deze coördinatieregeling niet expliciet genoemd te worden in de Gaswet. Op grond van het tweede lid van artikel 39b (nieuw) is de coördinatieregeling verplicht voor de toepassing op projecten die genoemd worden in het eerste lid van artikel 39b. Dit is in lijn met artikel 5.45, tweede lid, van de Omgevingswet, waarin de coördinatieregeling verplicht is gesteld voor projecten voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.46 van de Omgevingswet.

Op grond van het nieuwe derde lid van artikel 39b kan de Minister van Economische Zaken en Klimaat besluiten de aanleg of uitbreiding van een – in het eerste lid genoemd – gastransportnet of een LNG-installatie over te dragen aan een gemeente. Dit kan alleen als de gemeenteraad van de die gemeente daarmee instemt. Aangezien deze bepaling aansluit bij de doelstellingen van de Omgevingswet en de onderlinge samenwerking tussen overheden van verschillende bestuurslagen bevordert, is deze bevoegdheid toegevoegd aan artikel 39b.

Het nieuwe vierde lid heeft betrekking op projecten waarop de Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115) van toepassing is. Op grond van artikel 39b van de Gaswet, eerste lid, aanhef, zoals deze aanhef door dit wetsvoorstel wordt gewijzigd, wordt voor die trans-Europese energie-infrastructuurprojecten de rijkscoördinatieregeling vervangen door de projectprocedure in combinatie met de nieuwe coördinatieregeling van de Awb, een en ander uiteraard met inachtneming van de direct werkende (procedure)regels uit de verordening. Uit artikel 9, eerste lid, van de verordening volgt dat een handleiding moet worden opgesteld over de procedures die gelden voor de betreffende projecten, waarin onder meer wordt vermeld welke besluiten nodig zijn, op welke regels die besluiten zijn gebaseerd en hoe het besluitvormingsprocedure eruitziet. In dit artikellid wordt bepaald dat die handleiding wordt opgesteld door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Onderdeel D (artikelen 39c en 39d Gaswet)

De artikelen 39c en 39d kunnen vervallen, omdat de procedure voortaan geregeld is in afdeling 5.2, artikel 16.7 van de Omgevingswet en de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

Onderdelen E en F (artikelen 39e en 39f, eerste lid, Gaswet)

In de artikelen 39e en 39f, eerste lid, wordt een verwijzing naar projecten die met de rijkscoördinatieregeling van de Wro zijn voorbereid vervangen door projecten waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld.

Onderdeel F (artikel 39f, derde lid, Gaswet)

In artikel 39f, derde lid, wordt de verwijzing naar een structuurvisie als bedoeld in de Wro vervangen door een verwijzing naar een programma als bedoeld in de Omgevingswet. De structuurvisie wordt niet vervangen door een omgevingsvisie, omdat een omgevingsvisie een strategisch karakter heeft en alleen de hoofdzaken bevat van het te voeren beleid voor de fysieke leefomgeving (zie artikel 3.2 van de Omgevingswet). Een programma heeft een uitvoerend karakter en bevat concrete maatregelen om de doelstellingen voor de fysieke leefomgeving, zoals opgenomen in de omgevingsvisie, te behalen (zie artikel 3.5 van de Omgevingswet).

Artikel 2.10 (Gemeentewet)

Onderdeel A (artikel 154b, eerste lid, onder b, Gemeentewet)

In artikel 154b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om bij verordening te bepalen dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd voor overtreding van bij algemene maatregel van bestuur (zie artikel 3 van het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte) bepaalde voorschriften die op grond van artikel 10.23 Wm in de afvalstoffenverordening zijn opgenomen.

Dit wetsvoorstel voorziet erin dat voorschriften over afval in plaats van in de afvalstoffenverordening in het omgevingsplan mogen worden opgenomen (zie artikel 2.44).

Als gevolg van de voorgestelde wijziging wordt de mogelijkheid gecreëerd om bij gemeentelijke verordening te bepalen dat een bestuurlijke boete ook kan worden opgelegd voor overtreding van afvalvoorschriften die zijn opgenomen in het omgevingsplan.

Onderdeel B(artikel 222, eerste lid, Gemeentewet)

In artikel 222, eerste lid, wordt de verwijzing naar artikel 6.17, eerste lid, Wro vervangen door een verwijzing naar artikel 12.8, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 222 wil een dubbele heffing voorkomen tussen grondexploitatiekosten op grond van de Wro en de baatbelasting voor een onroerende zaak. Door de voorgestelde wijziging wordt de dubbele heffing ook voorkomen voor de grondexploitatiekosten op grond van de Omgevingswet.

Onderdeel C(artikel 229, tweede lid, Gemeentewet)

In artikel 229, tweede lid, wordt de verwijzing naar een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater als bedoeld in artikel 10.31 Wm of op een systeem als bedoeld in artikel 10.33, tweede lid, Wm vervangen door een verwijzing naar deze voorzieningen in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onderdeel 3°, respectievelijk systemen in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet. De bepalingen in de Wm waarnaar werd verwezen, komen te vervallen.

Onderdeel D (bijlage, bedoeld in artikel 124b, eerste lid, Gemeentewet)

Door toevoeging van afdeling 20.5 van de Omgevingswet aan onderdeel A van de bijlage, bedoeld in artikel 124b, eerste lid, wordt het generiek toezicht op het Digitaal Stelsel Omgevingswet gecentraliseerd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2.11 (Huisvestingswet 2014)

De Wro wordt ingetrokken. In artikel 14, eerste lid, wordt de verwijzing naar artikel 4.3 respectievelijk 4.1 Wro vervangen door een verwijzing naar de die artikelen in de Omgevingswet, in dit geval artikel 2.24 respectievelijk 2.22 van de Omgevingswet.

Artikel 2.12 (Kadasterwet)

Deze bepaling draagt aan de in de Kadasterwet bedoelde Dienst een publieke taak tot validatie van geografische gegevens op, in aanvulling op de in artikel 3, eerste lid, van die wet al opgedragen taken. Geografische gegevens vormen in toenemende mate onderdeel van algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels en beleidsteksten. Met deze gegevens leggen bevoegde gezagen de ruimtelijke kenmerken van fysieke of planmatige objecten, zoals werkingsgebieden van voorschriften, formeel vast.

Onder de Wro worden geografische gegevens al sinds 2010 formeel vastgesteld. Validatie van die gegevens vindt nu plaats in het kader van het aan de Dienst opgedragen beheer van de onder die wet geregelde publicatievoorziening Ruimtelijkeplannen.nl. Deze specifieke publicatievoorziening en de taaktoedeling in de Wro, komen onder de Omgevingswet te vervallen. Zogeheten geo-validatie door de Dienst blijft ook onder de Omgevingswet nodig in het kader van bekendmaking van besluiten en andere rechtsfiguren via de reguliere voorziening voor officiële overheidspublicaties. De taak van geo-validatie vraagt daarom nu een afzonderlijke regeling. Voor die regeling is eveneens aanleiding omdat het toepassingsbereik van geografische gegevens onder de Omgevingswet verder wordt verbreed, en omdat op langere termijn ook buiten het domein van de Omgevingswet een verdere integratie van geografische gegevens in besluiten en beleidsdocumenten wordt voorzien.

Met de validatie wordt ervoor gezorgd dat de gegevens, die bestaan uit coördinaten en niet in leesbare tekst kunnen worden uitgedrukt, van voldoende kwaliteit zijn om de eenduidigheid, bruikbaarheid en begrijpelijkheid bij de vastlegging, besluitvorming, bekendmaking en het gebruik in verdere informatie- en beleidsprocessen te borgen. De validatie houdt niet een beleidsmatige of anderszins inhoudelijke toets in, maar ziet op (technische) kwaliteitsaspecten die deels vooral de doelmatige informatieverstrekking dienen (zoals uitwisselbaarheid en herbruikbaarheid van gegevens). Om die reden worden kwaliteit en doelmatigheid in samenhang genoemd. De betrokken Minister bepaalt op grond van welke standaarden wordt gevalideerd.

Artikel 2.13 (Kernenergiewet)

Onderdeel A (artikel 15aa Kernenergiewet)

Artikel 5.43 van de Omgevingswet is ontleend aan artikel 2.6 Wabo.[178]

Onderdeel B (artikel 16, tweede lid, Kernenergiewet)

In de huidige tekst van de aanhef van artikel 16, tweede lid, wordt verwezen naar artikel 2.1, eerste lid, onder a, Wabo betreffende een vergunningplicht voor een bouwactiviteit. Omdat de Wabo bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, moet de verwijzing in dit artikel worden gewijzigd. In het voorgestelde artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. Artikel 16, tweede lid, van de Kernenergiewet ziet op beide situaties. Daarom wordt voorgesteld in artikel 16, tweede lid, van de Kernenergiewet een verwijzing op te nemen naar zowel een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet als een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet. De onderdelen a en b van artikel 16, tweede lid, van de Kernenergiewet worden ook aangepast om aan te sluiten bij de aanhef van artikel 16, tweede lid, van die wet.

Onderdelen C en E (artikelen 17, 20 en 20a Kernenergiewet)

Paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet bevat aanvullende bepalingen voor de gecoördineerde voorbereiding van de beslissing op aanvragen om een omgevingsvergunning of om wijziging van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en voor een wateractiviteit als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet. Dit zijn aanvragen waarvoor op grond van artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet de verplichting geldt om deze gelijktijdig in te dienen. Deze paragraaf is een voortzetting van onder andere paragraaf 3.5 Wabo.[179]

Onderdeel D (artikel 17b Kernenergiewet)

Dit artikel bevat het adviesrecht van de beheerder van een zuiveringtechnisch werk of een oppervlaktewaterlichaam met betrekking tot indirecte lozingen die daarop plaatsvinden. Sinds de inwerkingtreding van de Wabo valt, door het integrale karakter van een vergunning op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet, ook het niet-radiologische deel van de indirecte lozing onder die vergunning. De adviesregeling tussen het bevoegd gezag en de waterbeheerder, waarmee de expertise op het gebied van indirecte lozingen van de waterbeheerder in de vergunning wordt meegenomen, was wel geregeld in artikel 2.26 Wabo, maar niet in de Kernenergiewet. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt dit adviesrecht alsnog opgenomen in artikel 17b. Voor de vormgeving van dit adviesrecht is aansluiting gezocht bij de wijze van regulering in het Omgevingsbesluit van het adviesrecht voor de waterbeheerder bij indirecte lozingen die onderdeel zijn van een omgevingsvergunningplichtige milieubelastende activiteit.

---

[178] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 509.
[179] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 548.

Onderdelen F en G (artikelen 21 en 32, vijfde lid, Kernenergiewet)

De verwijzing in artikel 21, vierde lid, van de Kernenergiewet naar artikel 2.22, tweede en derde lid, in relatie tot artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo, heeft betrekking op de artikelen 5.3 tot en met 5.11 van het Besluit omgevingsrecht. In de Omgevingswet gaat het hier om artikel 5.34 in relatie tot artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b. Dit is uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving in afdeling 8.5.

Artikel 4.4 van de Omgevingswet voorziet er in dat in het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening en rijksregels een verbod kan worden opgenomen om een activiteit te verrichten, voordat het voornemen daartoe bij het bevoegd gezag is gemeld. Dit artikel vervangt artikel 8.41 Wm.[180]

Artikel 4.5 van de Omgevingswet maakt het mogelijk in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de rijksregels te voorzien in de benodigde mogelijkheden voor maatwerk, door het bevoegd gezag binnen die algemene regels de mogelijkheid te bieden om maatwerkvoorschriften te stellen. Het artikel bouwt, voor zover het rijksregels betreft, voort op de mogelijkheden die al in verschillende wetten zijn opgenomen, zoals in artikel 8.42 Wm.[181]

Het tweede lid van artikel 4.22 schrijft voor waartoe de regels die gelden voor milieubelastende activiteiten in ieder geval moeten strekken.[182] De verwijzing naar artikel 8.40 Wm wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 4.22, tweede lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel H (artikel 71 Kernenergiewet)

De Belemmeringenwet Privaatrecht wordt ingetrokken. Dit artikel wordt opgenomen in artikel 10.14, aanhef en onder e, van de Omgevingswet. Het gaat hierbij om de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing of opruiming van een werk van algemeen belang. Het overgangsrecht voor dit artikel wordt opgenomen in artikel 4.15, tweede lid, van dit wetsvoorstel.

Onderdeel I (artikel 83a Kernenergiewet)

De artikelen 5.16 en 5.21 tot en met 5.23 Wabo zijn niet overgenomen in de Omgevingswet. Deze artikelen zien op het elkaar infomeren door bestuursorganen of het informeren van belanghebbenden. Er is voor gekozen om deze artikelen niet over te nemen in de Omgevingswet, omdat enerzijds deze informatieplichten vanzelf spreken en anderzijds deze informatieplicht uit de Awb volgt.[183]

Artikel 5.17 Wabo is niet overgeheveld, noch naar hoofdstuk 18 van de Omgevingswet, noch naar de Awb. Bij nader inzien wordt deze bevoegdheid, die oorspronkelijk bedoeld was als een nuttige aanvulling op de bestuursdwangbevoegdheid, als overbodig beschouwd. Artikel 5:2 Awb definieert een bestuurlijke sanctie zo ruim, dat daaronder ook het treffen van beheersmaatregelen (het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding) valt.[184]

---

[180] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 468.
[181] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 470.
[182] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 478–479.
[183] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244–245.
[184] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244.

Artikel 5.18 Wabo (handhaving jegens de rechtsopvolger) wordt overgeheveld naar de Awb.[185] Artikel 5.15 Wabo waarin de bevoegdheid van de Minister die het aangaat is opgenomen om een last onder bestuursdwang op te leggen is opgenomen in artikel 18.4 van de Omgevingswet en artikel 5.19 Wabo waarin de bevoegdheid van het bevoegd gezag is opgenomen om een begunstigde beschikking geheel of gedeeltelijk in te trekken, is opgenomen in artikel 18.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.14 (Leegstandwet)

De Wabo wordt ingetrokken. In artikel 15, zevende lid, dertiende lid, onder a en c, en veertiende lid van de Leegstandwet wordt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, onder c, Wabo vervangen door een verwijzing naar dat artikel in de Omgevingswet, artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.15 (Luchtvaartwet)

Het aanwijzen van stiltegebieden geschiedt niet meer op grond van artikel 1.2, tweede lid, onder d, Wm, maar wordt voortaan gedaan op grond van artikel 2.24 in samenhang met artikel 2.27, aanhef en onder c, van de Omgevingswet.

Artikel 2.16 (Meststoffenwet)

Onderdeel A (artikel 16, tweede lid, Meststoffenwet)

De verwijzing naar het bepaalde bij of krachtens de Wabo wordt vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. Omdat in de Omgevingswet zelf geen bepalingen over meststoffen worden opgenomen, wordt in dit artikel «krachtens de Omgevingswet» opgenomen. De verwijzing naar de Wm wordt gehandhaafd. Er is hier sprake van een verwijzing naar de artikelen 8.40 en 9.5.2 Wm.

Onderdeel B (artikel 43, eerste lid, Meststoffenwet)

Op grond van de Richtlijn inspraak plannen en programma's milieu moet inspraak worden geboden bij de in bijlage I bij die richtlijn genoemde plannen en programma's. Artikel 4.1a Wm voorzag erin dat die plannen volgens afdeling 3.4 Awb werden voorbereid. Omdat alleen nog voor het actieprogramma op grond van artikel 5, eerste lid, van de nitraatrichtlijn een verplichting tot inspraak geldt, vervalt artikel 4.1a Wm en wordt deze inspraakverplichting opgenomen in artikel 43, eerste lid, van de Meststoffenwet.

Artikel 2.17 (Mijnbouwwet)

Onderdelen A en K (artikelen 1 en 40 Mijnbouwwet)

Artikel 1, onderdeel m, en artikel 40 kunnen vervallen, omdat de mijnbouwmilieuvergunning wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

De gronden voor weigering, het verbinden van voorschriften of beperkingen, die voorheen in artikel 40 waren opgenomen, zijn voortaan geregeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving.

---

[185] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244.

De begripsbepalingen in de onderdelen ab en ac worden gewijzigd zodat aangesloten wordt op de terminologie in de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 4 Mijnbouwwet)

Artikel 4 vervalt gedeeltelijk, omdat de wettelijke gedoogplicht voor het opsporen van onder meer CO_2-opslagcomplexen, delfstoffen of aardwarmte voortaan is geregeld in artikel 10.9 van de Omgevingswet. Het recht van grondeigenaren op een vergoeding voor het gebruik van hun grondgebieden ten behoeve van mijnbouwactiviteiten blijft achter in dit artikel. Voor de toelichting op deze vergoeding wordt verwezen naar het amendement Van Tongeren.[186]

Onderdeel C (artikel 5 Mijnbouwwet)

Artikel 5 kan vervallen, omdat de oplegging van een gedoogbeschikking voor het opsporen van onder meer CO_2-opslagcomplexen, delfstoffen of aardwarmte voortaan is geregeld in artikel 10.14, onder c en d, van de Omgevingswet.

De zinsnede «het tot stand brengen of opruimen van een mijnbouwwerk of werken bestemd voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet» in artikel 10.14, aanhef en onder c en d, omvat ook activiteiten die een andere benaming hebben in de bestaande wetgeving, zoals vernieuwing, ontwikkeling, onderhoud, uitbreiding, herstel, of aanleggen.[187]

Onderdeel D (artikel 7a Mijnbouwwet)

Artikel 7a bevat volgens de systematiek van de Omgevingswet beoordelingsregels voor een milieubelastende activiteit. Dit artikel komt te vervallen. In het algemeen deel van de toelichting is ingegaan op de wijze waarop dit artikel wordt verwerkt in het stelsel. Dit wetsvoorstel omvat door wijziging van de artikelen 2.28, 4.24 en 5.27 van de Omgevingswet wettelijke waarborgen voor een beleidsneutrale omzetting van het artikel naar het nieuwe stelsel. De uitwerking daarvan zal dan ook via het Invoeringsbesluit worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel E (artikelen 9, eerste lid, onder e, onder 1°, en 13, onder b, Mijnbouwwet)

De verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, Wro wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 2.24 van de Omgevingswet. De verwijzing naar dit artikel heeft betrekking op de regels die worden gesteld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Een vergelijkbaar artikel als artikel 10.8 van de Wro is niet opgenomen in de Omgevingswet.

Onderdeel F (artikel 17, derde lid, Mijnbouwwet)

In artikel 17, derde lid, onder a, wordt de verwijzing naar een structuurvisie als bedoeld in de Wro vervangen door een verwijzing naar de nationale omgevingsvisie, een instructieregel, een instructie of een programma als bedoeld in de Omgevingswet. In het derde lid, onder b, wordt de verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, Wro vervangen door een verwijzing naar artikel 2.24 van de Omgevingswet en wordt het begrip een

[186] Kamerstukken 2015/16, 34 348, nr. 8.
[187] Artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.1 van de Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 519).

goede ruimtelijke ordening vervangen door het bredere begrip fysieke leefomgeving.

Onderdelen G, H en I (artikelen 18, eerste lid, onder c, 21, eerste lid, onder g, 27, eerste lid, onder j, en 29, vierde lid, onder b, Mijnbouwwet)

In de artikelen 18, eerste lid, onder c, 21, eerste lid, onder g, 27, eerste lid, onder j, en 29, vierde lid, onder b, wordt de verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, Wro vervangen door een verwijzing naar artikel 2.24 van de Omgevingswet. In de artikelen 18, eerste lid, onder h, en 21, eerste lid, onder l, wordt de Wro vervangen door de Omgevingswet.

Onderdeel J (artikel 34, zevende lid, Mijnbouwwet)

Dit artikel is technisch aangepast in verband met de integratie van de vergunningen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo en de artikelen 6.2, eerste lid, onder a, en 6.3, eerste lid, van de Waterwet in de omgevingsvergunning bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b en artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d van de Omgevingswet. Artikel 6.5 van de Waterwet is vervangen door artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, d en f, onder 2°, van de Omgevingswet en artikel 6.10 van de Waterwet is vervangen door artikel 2.40, eerste lid, van die wet. Onderdeel 4° komt te vervallen, omdat artikel 40 van de Mijnbouwwet vervalt (zie voor de toelichting onderdeel A). Voortaan worden de voorschriften en beperkingen die in artikel 40 zijn opgenomen geregeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet. De onderdelen 2°, 3° en 4° zijn samengevoegd in één onderdeel, omdat er wordt verwezen naar verschillende besluiten op grond van de Omgevingswet en niet meer naar verschillende besluiten op grond van verschillende wetten. De toedeling van de bevoegdheid tot het nemen van besluiten wordt opgenomen in het Omgevingsbesluit.

Onderdeel L (artikel 43 Mijnbouwwet)

Artikel 43 kan vervallen, omdat de ontheffing voor het zich mogen bevinden in een veiligheidszone rondom een mijnbouwinstallatie wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 5°, van de Omgevingswet. De gronden voor verlening, wijziging of intrekking van de ontheffing, waarvoor voorheen een delegatiegrondslag was opgenomen in artikel 43 van de Mijnbouwwet, zijn voortaan geregeld in afdeling 5.1 en 16.5 van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdelen M en N (artikelen 127, eerste lid, onder a, en 132 Mijnbouwwet)

De wijzigingen van de artikelen 127 en 132 van de Mijnbouwwet hangen samen met het nieuwe artikel 18.5a in de Omgevingswet (artikel 1.1, onder HO). In dit artikel is bepaald dat de taken en bevoegdheden inzake toezicht en handhaving bij mijnbouw niet worden uitgeoefend door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, maar door het in de Mijnbouwwet aangewezen bestuursorgaan. Met het aangewezen bestuursorgaan wordt gedoeld op de inspecteur-generaal der mijnen, wiens taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in hoofdstuk 8 van de Mijnbouwwet.

De wijzigingen in de Mijnbouwwet leggen de taken en bevoegdheden van de inspecteur-generaal vast voor wat betreft voorschriften over mijnbouw op grond van de Omgevingswet. Het aanpassen van de Mijnbouwwet is

dus in feite de evenknie van artikel 18.5a Ow. Er is gekozen voor het opnemen van een verwijzing naar de Omgevingswet in de Mijnbouwwet, omdat dit aansluit bij de keuzes die zijn gemaakt in de wijziging van de Mijnbouwwet (versterking veiligheidsbelang mijnbouw en regie opsporings-, winnings- en opslagvergunningen) die op 1 januari 2017 in werking getreden is.[188] Om de onafhankelijke positie van de inspecteur-generaal der mijnen te versterken, wordt met die wijziging op wetsniveau vastgelegd welke taken de inspecteur-generaal heeft inzake toezicht en handhaving, en hoe in dat verband de verhoudingen tussen de inspecteur-generaal der mijnen en de Minister van Economische Zaken en Klimaat zijn. Het opnemen van de taken inzake toezicht en handhaving bij de Omgevingswet in de Mijnbouwwet sluit aan bij de gedachte om de onafhankelijke positie van de inspecteur-generaal der mijnen in de Mijnbouwwet te regelen. Net als met artikel 18.5a van de Omgevingswet – niet beoogt om beleidsmatige veranderingen vast te leggen.

Onderdeel O (artikel 133, eerste lid, Mijnbouwwet)

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wabo ingetrokken. Omdat in de Omgevingswet het verbod tot het heffen van leges niet terugkomt kan dit onderdeel in de aanhef van het eerste lid vervallen.

Onderdelen P tot en met R (artikelen 141a, 141b en 141c Mijnbouwwet)

De Mijnbouwwet maakt gebruik van de rijkscoördinatieregeling van de Wro om effectieve besluitvorming over de aanleg of de uitbreiding van mijnbouwwerken of pijpleidingen mogelijk te maken. De rijkscoördinatie-regeling wordt vervangen door de regeling voor het projectbesluit in afdeling 5.2, artikel 16.7 van de Omgevingswet en de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb. De Mijnbouwwet blijft bepalen voor welke gevallen de Minister van Economische Zaken en Klimaat in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt. Uit de woorden «als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet» volgt dat de procedure uit die afdeling van toepassing is. Dit betekent ook dat een projectbesluit door de Minister van Economische Zaken en Klimaat wordt genomen, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (op grond van artikel 5.44, eerste lid), tenzij het gaat om een project waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van het projectbesluit (op grond van artikel 5.44, tweede lid). De zinsnede «in ieder geval» is toegevoegd, omdat op grond van artikel 5.44 van de Omgevingswet de Minister van Economische Zaken en Klimaat ook voor andere projecten, dan de in artikel 141a genoemde, een projectbesluit kan nemen. In de aanwijzing van de gevallen is geen wijziging aangebracht, die is gelijk gebleven.

In hoofdstuk 9a worden de huidige artikelen 141a tot en met 141c, waarin werd aangesloten bij de rijkscoördinatieregeling van de Wro, vervangen door één artikel, artikel 141a. In het eerste lid van artikel 141a (nieuw) wordt geregeld dat voor de aanleg of uitbreiding van welke mijnbouw-werken of pijpleidingen de Minister van Economische Zaken en Klimaat een projectbesluit vaststelt. Het opschrift van hoofdstuk 9a is aan deze wijziging aangepast. Het huidige tweede en derde lid kunnen vervallen. Daarvoor in de plaats komt een nieuw tweede lid van artikel 141a, op grond waarvan de coördinatieregeling verplicht is voor de toepassing op projecten die genoemd worden in het eerste lid van artikel 141a.

[188] Stb. 2016, 554.

Het nieuwe vierde lid heeft betrekking op projecten waarop de Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115) van toepassing is. Op grond van artikel 141a van de Mijnbouwwet, eerste lid, aanhef, zoals deze aanhef door dit wetsvoorstel wordt gewijzigd, wordt voor die trans-Europese energie-infrastructuurprojecten de rijkscoördinatieregeling vervangen door de projectprocedure in combinatie met de nieuwe coördinatieregeling van de Awb, een en ander uiteraard met inachtneming van de direct werkende (procedure)regels uit de verordening. Uit artikel 9, eerste lid, van de verordening volgt dat een handleiding moet worden opgesteld over de procedures die gelden voor de betreffende projecten, waarin onder meer wordt vermeld welke besluiten nodig zijn, op welke regels die besluiten zijn gebaseerd en hoe het besluitvormingsprocedure eruitziet. In dit artikellid wordt bepaald dat die handleiding wordt opgesteld door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De huidige artikelen 141b en 141c kunnen vervallen, omdat de procedure die daarin wordt beschreven is vervangen door de procedure voor een projectbesluit in afdeling 5.2 en artikel 16.7 van de Omgevingswet, en de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb. Door de generieke en dwingende werking van de Awb, hoeft deze coördinatieregeling niet expliciet genoemd te worden in de Mijnbouwwet. Op grond van het tweede lid van artikel 141a (nieuw) is de coördinatieregeling verplicht voor de toepassing op projecten die genoemd worden in het eerste lid van artikel 141a (nieuw). Dit is in lijn met artikel 5.45, tweede lid, van de Omgevingswet, waarin de coördinatieregeling verplicht is gesteld voor projecten voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.46 van de Omgevingswet.

Onderdeel S (artikel 142, eerste lid, Mijnbouwwet)

Artikel 142, eerste lid, wordt opnieuw vastgesteld, zodat de zinsnede over de rechtsbescherming voor de mijnbouwmilieuvergunning komt te vervallen. De mijnbouwmilieuvergunning wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en volgt voortaan de daarvoor geregelde procedure voor rechtsbescherming. Voor het winningsplan blijft de rechtsbescherming gelijk aan de huidige situatie.

Artikel 2.18 (Spoorwegwet)

Onderdeel A (artikel 17, tweede lid, onder b, onderdeel 3° Spoorwegwet)

Artikel 12.13, eerste lid, Wm regelt dat het bevoegd gezag verplicht is gegevens over externe veiligheid uit het register over externe veiligheid (artikel 12.12 Wm) te verstrekken. Na inwerkingtreding van artikel 20.10 van de Omgevingswet zal dit register bij algemene maatregel van bestuur worden ingesteld, op grond van artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Het verstrekken van gegevens uit dit register geschiedt bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. Dit register dat gegevens bevat over externe veiligheidsrisico's is een verplicht register op grond van artikel 20.11, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 19 Spoorwegwet)

Het huidige artikel 19 van de Spoorwegwet stelt, ter bescherming van de fysieke integriteit van de hoofdspoorwegen en in het belang van een veilig en ongestoord gebruik daarvan, regels en een vergunningplicht over activiteiten binnen de begrenzing van hoofdspoorwegen. Bij algemene maatregel van bestuur en ministeriële regeling worden algemene regels gesteld waarbij van de vergunningplicht kan worden afgezien. Voor handelingen en activiteiten die niet in de algemene regels passen, blijft de vergunningplicht gelden. Artikel 19 vervalt, omdat het stellen van algemene regels en het vergunningenregime wordt opgenomen in de Omgevingswet. In de Omgevingswet wordt voor «de begrenzing van hoofdspoorwegen» een andere terminologie gebruikt namelijk, het begrip «beperkingengebied». In artikel 2.19 van de Omgevingswet worden de algemene rijkstaken opgenomen. Zo is op grond van het derde lid, onder a, onder 2°, van artikel 2.19 van de Omgevingswet, het de taak van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om de staat en werking van hoofdspoorweginfrastructuur en bijzonder spoorweginfrastructuur te behoeden. De bepalingen in artikel 19 van de Spoorwegwet die de grondslag voor de algemene regels betreffen, worden opgenomen in de artikelen 4.3, tweede lid, onder c, onder 2°, en 4.12, eerste lid, onder d, onder 3°, van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.21a, eerste lid, van de Omgevingswet worden bij ministeriële regeling de beperkingengebieden met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur aangewezen en geometrisch begrensd. Het vergunningenregime van artikel 19 van de Spoorwegwet wordt opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°, in samenhang met de artikelen 5.28 en 5.18 van de Omgevingswet.

Onderdeel C (artikel 22, derde lid, Spoorwegwet)

Omdat artikel 19 vervalt moet de tweede zin van artikel 22, derde lid, van de Spoorwegwet worden gewijzigd, omdat deze verwijst naar het vierde lid van artikel 19 van de Spoorwegwet. In artikel 19, vierde lid, van die wet is bepaald dat er voorschriften aan de vergunning kunnen worden verbonden in het belang van de bescherming van de fysieke integriteit van de hoofdspoorwegen en in het belang van een veilig en ongestoord gebruik daarvan. Hierbij wordt verwezen naar artikel 19, eerste lid, van de Spoorwegwet. In artikel 22, derde lid, tweede zin van de Spoorwegwet is bepaald dat net als aan een vergunning ook aan een ontheffing voorschriften kunnen worden verbonden.

Voorgesteld wordt om de tweede zin van het derde lid van de Spoorwegwet te wijzigen en daarin de voorschriften op te nemen die aan een ontheffing kunnen worden verbonden, zoals omschreven in artikel 19, eerste en vierde lid, van de Spoorwegwet. Omdat de voorschriften betrekking hebben op twee verschillende doelstellingen wordt een derde zin toegevoegd aan artikel 22, derde lid, van de Spoorwegwet.

Onderdeel D (artikelen 24 en 25 Spoorwegwet)

De artikelen 24 en 25 van de Spoorwegwet vervallen, omdat deze worden opgenomen in de Omgevingswet. De artikelen 24, eerste lid, en 25 van de Spoorwegwet waarin een gedoogplicht geldt voor aanraking, doorsnijding of overbrugging van andere infrastructuur van algemeen nut door hoofdspoorwegen en de onder of naast de hoofdspoorweginfrastructuur gelegen grond, de daarin gelegen werken en daarop gelegen opstallen, wordt voortaan geregeld in artikel 10.8, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet. Artikel 24, derde lid, van de Spoorwegwet waarin een gedoogplicht kan worden opgelegd voor het aanleggen, herstellen,

vernieuwen of uitbreiden van een hoofdspoorweg, wordt voortaan geregeld in artikel 10.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet. Artikel 24, tweede lid, van de Spoorwegwet komt terug in afdeling 15.2 van de Omgevingswet, waarin schade bij gedoogplichten wordt opgenomen.

Onderdeel E (artikel 77, eerste lid, Spoorwegwet)

De bevoegdheid om een bestuurlijke boete voor een overtreding van artikel 19 van de Spoorwegwet op te leggen, wordt opgenomen in artikel 18.15 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 80 van de Spoorwegwet.

Onderdeel F (artikel 87, eerste lid, Spoorwegwet)

Artikel 19 vervalt, omdat het stellen van algemene regels en het vergunningenregime wordt opgenomen in de Omgevingswet. Hierdoor kan een overtreding op grond van dat artikel niet meer als strafbaar worden aangemerkt op grond van artikel 87 van de Spoorwegwet. Om de mogelijkheid om strafrechtelijk te handhaven te behouden, wordt in het eerste lid van artikel 87 van de Spoorwegwet, de onderdelen van de artikelen 4.3 en 5.1 van de Omgevingswet ingevoegd, die zien op de algemene regels en het vergunningenregime van hoofdspoorwegen.

Artikel 2.19 Telecommunicatiewet

Op grond van artikel 5.9 van de Telecommunicatiewet kunnen de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de spoorwegbeheerder en de waterschappen de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk verplichten maatregelen te nemen ten aanzien van kabels (onder meer het verplaatsen daarvan) als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van werken op grond van een ontwerptracébesluit of een ontwerpprojectplan. Deze twee instrumenten worden door de voorgestelde wijziging vervangen door nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet.

Onderdeel 1°

In de plaats van het ontwerptracébesluit, zoals geregeld in artikel 11 van de Tracéwet, komt het projectbesluit van artikel 5.46, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 11 van de Tracéwet moet in samenhang met de artikelen 1 en 8 van die wet worden gelezen. In artikel 5.46, eerste lid, van de Omgevingswet staan de hoofdinfrastuctuurwerken opgesomd die – evenals in de artikelen 1 en 8 van de Tracéwet – aangemerkt worden als werken van nationaal belang. Daarvoor is alleen de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bevoegd een projectbesluit te nemen. Door expliciet te verwijzen naar artikel 5.46, eerste lid, wordt uitgesloten dat het om andere auto-, spoor- of vaarwegen kan gaan dan de wegen die voorheen werden genoemd in artikel 1 van Tracéwet. De verlegging van kabels in verband met een projectbesluit kan dus niet verplicht worden voor wegen die niet van nationaal belang zijn, zoals de meeste provinciale (N-) wegen of gemeentelijke wegen.[189]

[189] Voor een meer uitgebreide toelichting: Tweede nota van wijziging op de Tracéwet (Kamerstukken II 2010/11, 32 377, nr. 17, blz. 4). Deze lijn is ook bevestigd in jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (uitspraak van 27 januari 2016, nrs. 201500779/1/R6, 201501507/1/R6, 201501213/1/R6 en 201501216/1/R6).

Onderdeel 2°

In de plaats van het zogeheten kleine projectplan uit artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet komt een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet respectievelijk een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet. De verwijzing naar een waterstaatswerk als bedoeld in de Omgevingswet komt in de plaats van de waterstaatswerken die genoemd worden in artikel 5.5 van de Waterwet.

Het huidige tracébesluit en het kleine projectplan zijn besluiten voor de uitvoering van activiteiten door of namens de beheerder. Een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet respectievelijk een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet kunnen naast de uitvoering van activiteiten door of namens de beheerder, ook activiteiten van derden betreffen. Om te voorkomen dat de reikwijdte van het bepaalde in de Telecommunicatiewet wordt verruimd is in de aanhef van artikel 5.9 toegevoegd dat het enkel gaat om besluiten over activiteiten door of namens de beheerder. Door deze restrictie op te nemen wordt voorkomen dat de verlegplicht vaker dan nu zou kunnen worden opgelegd aan de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk.

Het treffen van maatregelen ten aanzien van kabels wordt nu al verplicht gesteld vanaf het moment van een ontwerp van een tracébesluit of een klein projectplan. De omgevingsvergunning kent geen ontwerpfase. Daarom wordt voor het overgangsrecht dan ook aangesloten bij het moment van bekendmaking (zie hierna in artikel 4.4). Doordat het woord ontwerp voor omgevingsvergunning wordt weggelaten, verschuift de plicht tot het treffen van maatregelen naar een latere fase.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld dat de gedoogplicht op grond van artikel 5.9 van de Telecommunicatiewet vooral betrekking heeft op het treffen van maatregelen ten aanzien van kabels (waaronder het verplaatsen daarvan) door de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk.

Artikel 2.20 (Uitvoeringswet grondkamers)

In de Omgevingswet wordt het begrip omgevingsplan geïntroduceerd ter vervanging van het begrip bestemmingsplan. De genoemde wijziging regelt de technische aanpassing in de Uitvoeringswet grondkamers.

Artikel 2.21 (Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte)

De verwijzing in de artikelen 7, tiende lid, 10, eerste lid, en 13, vijfde lid, van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte naar artikel 120 van de Woningwet wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 4.20, aanhef en onder f, van de Omgevingswet. Op grond van artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.20 kunnen rijksregels worden gesteld ter implementatie van internationaalrechtelijke verplichtingen, waaronder de in onderdeel f genoemde Richtlijn energieprestatie van gebouwen. Artikel 120 van de Woningwet regelde een soortgelijke bevoegdheid.

Artikel 2.22 (Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)

Artikel 23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag kan vervallen, omdat de Belemmeringenwet Privaatrecht wordt ingetrokken en de Belemmeringenwet Verordeningen al is ingetrokken. Gedoogplichten worden voortaan opgelegd in overeenstemming met de procedure in hoofdstuk 10 van de Omgevingswet.

Door het laten vervallen van het eerste lid, moeten het tweede en derde lid worden vernummerd naar eerste en tweede lid. Het eerste lid (nieuw) wordt aangepast. De verwijzing in het eerste lid naar «die maatregelen» wordt vervangen door: maatregelen ten aanzien van grenswateren. Hierdoor blijft de verwijzing zelfstandig leesbaar.

Artikel 2.23 (Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)

Onderdeel A (artikel 1, eerste lid, onder f, Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)

In deze wet wordt het inrichtingenbegrip uit de Wm gehanteerd. Dit begrip komt niet meer terug in de Omgevingswet. Om die reden wordt er aangesloten bij de definitie van het begrip «inrichting» uit de Verificatiebijlage bij het verdrag.

Onderdeel B (artikel 11 Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)

De verwijzing naar artikel 5.10 Wabo wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 18.6 van de Omgevingswet.

Artikel 2.24 (Warmtewet)

Artikel 38 van de Warmtewet kan vervallen, omdat de daarin geregelde aanmerking van werken voor de levering van warmte als openbare werken van algemeen nut, voortaan wordt geregeld in artikel 10.14, onder f, van de Omgevingswet.

Artikel 2.25 (Waterschapswet)

Onderdeel A (artikel 1 Waterschapswet)

In artikel 1, tweede en derde lid, wordt de zinsnede «de zorg voor het watersysteem» vervangen door: het beheer van watersystemen. Hierdoor wordt de taakomschrijving van waterschappen in de Waterschapswet in overeenstemming gebracht met de omschrijving van de waterschapstaken in artikel 2.17 van de Omgevingswet. De begripsomschrijving «beheer van watersystemen» in de bijlage van de Omgevingswet is grotendeels ontleend aan de begripsomschrijving van beheer in artikel 1.1 van de Waterwet. Het gaat daar om operationeel beheer voor een of meer afzonderlijke watersystemen, als onderdeel van de totale overheidszorg voor watersystemen, gericht op de doelstellingen van (integraal) waterbeheer in artikel 2.1 van de Waterwet, kort gezegd het tegengaan van overstromingen en het kwantiteitsbeheer, in samenhang met waterkwaliteitsbeheer en functiegericht beheer. Het gebruik van het woord «beheer» in plaats van het huidige woord «zorg» benadrukt dat wat al in de considerans van de Waterwet was opgenomen, namelijk dat de zorg van de overheid voor de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het milieu, ook gestalte krijgt door het integrale beheer van watersystemen.

In artikel 1, tweede lid, wordt de zinsnede «de zorg voor het zuiveren van afvalwater» vervangen door: de zuivering van stedelijk afvalwater, waardoor ook deze taakomschrijving in overeenstemming wordt gebracht met omschrijving daarvan in artikel 2.17 van de Omgevingswet.

In artikel 1, derde lid, vervalt de verwijzing naar artikel 3.2A van de Waterwet, omdat dit artikel in de Waterwet vervalt. Op grond van dit artikel draagt een waterschap zorg voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door muskus- en beverratten. Deze taak blijft gehandhaafd in artikel 1, derde lid, van de Waterschapswet. De zorg voor het voorkomen van schade door muskus- en beverratten omvat ook het voorkomen van schade aan waterstaatswerken in beheer bij het Rijk. Deze taaktoedeling wordt bestendigd. Dit gebeurt door het deel van de taak voor waterstaatswerken in beheer bij het Rijk aan de waterschappen toe te delen in de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 2.20, derde lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 83, tweede lid, onder g, Waterschapswet)

In het tweede lid van artikel 83 kan de zinsnede «met uitzondering van projectplannen als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet» vervallen, omdat op grond van artikel 5.42 van de Omgevingswet alleen het dagelijks bestuur de bevoegdheid heeft omgevingsvergunningen te verlenen en projectbesluiten te nemen. Dit zijn dus geen bevoegdheden voor het algemeen bestuur, die zij dus ook niet kunnen overdragen aan het dagelijks bestuur.

Onderdeel C (artikel 117, eerste lid, Waterschapswet)

In artikel 117, eerste lid, aanhef, wordt de zinsnede «de zorg voor het watersysteem» vervangen door: het beheer van watersystemen. Hierdoor wordt de nieuwe omschrijving van waterschapstaken in artikel 2.17 van de Omgevingswet ingevoegd in het artikel dat de bevoegdheid tot kostenverhaal regelt voor de uitvoering van die taken door de waterschappen. Zie meer uitgebreid de toelichting onder A.

Onderdeel D (artikel 122, eerste lid, Waterschapswet)

Omdat de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet, zal voorzien in de aanwijzing van bergingsgebieden, wordt in dit artikel de verwijzing naar de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet vervangen door een verwijzing naar die andere legger.

Onderdeel E (artikel 122c Waterschapswet)

In de onderdelen a, c en i wordt het woord «riolering» vervangen door: openbaar vuilwaterriool. Hierdoor wordt artikel 122c in overeenstemming gebracht met de begripsomschrijving openbaar vuilwaterriool in de bijlage van de Omgevingswet. Deze begripsomschrijving is ontleend aan artikel 1.1 Wm en artikel 1.1 van de Waterwet. Zuiveringtechnisch werk, in onderdeel a, hoeft hier niet de betekenis te krijgen die het heeft in de Omgevingswet, omdat het begrip in dit hoofdstuk van de Waterschapswet alleen bedoeld is voor de heffingen. In onderdeel e wordt voor de definitie van afvalwater niet meer verwezen naar artikel 3.4 van de Waterwet, maar naar afvalwater als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet.

Onderdeel F (artikel 122d, vierde lid, Waterschapswet)

In artikel 122 d, vierde lid, wordt het woord «riolering» telkens vervangen door: openbaar vuilwaterriool. Hierdoor wordt artikel 122d, vierde lid, in overeenstemming gebracht met de begripsomschrijving openbaar vuilwaterriool in de bijlage van de Omgevingswet.

Artikel 2.26 (Waterstaatswet 1900)

Onderdeel A (paragrafen 6 en 6a Waterstaatswet 1900)

Artikel 9 kan vervallen, omdat de inhoud van dit artikel voortaan geregeld wordt in artikel 10.2, eerste lid, onder b en c, van de Omgevingswet. Artikel 10 kan vervallen, omdat de inhoud van dit artikel voortaan geregeld wordt in artikel 10.2, eerste lid, onder d, van de Omgevingswet.

De artikelen 12b en 12c kunnen vervallen, omdat de inhoud van deze artikelen voortaan geregeld wordt in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet.

Door het vervallen van deze artikelen kunnen de paragrafen 6 en 6a in zijn geheel vervallen.

Onderdeel B (artikel 103 Waterstaatswet 1900)

De (voorheen natte) waterstaatswerken worden voortaan geregeld in de Omgevingswet en niet meer in de Waterwet. Artikel 103 wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Artikel 2.27 (Waterwet)

Algemeen

Door de keuze voor een modulaire aanpak van de Omgevingswet blijven enkele onderdelen van de Waterwet, die niet nodig zijn om het nieuwe stelsel te laten functioneren, vooralsnog achter in die wet. Deze onderdelen betreffen, in chronologische volgorde, de deltacommissaris (§ 1a van hoofdstuk 3), het deltaprogramma (hoofdstuk 4a), de heffingen, met uitzondering van de grondwateronttrekkingsheffing (§ 1 en 2 van hoofdstuk 7), het deltafonds (§ 4a van hoofdstuk 7) en financiering en bekostiging maatregelen primaire waterkeringen (§ 5 van hoofdstuk 7). Alle overige onderdelen kunnen vervallen, omdat zij een plaats hebben gekregen in de Omgevingswet.

In de transponeringstabel Waterwet in bijlage 2, onderdeel h, bij deze toelichting wordt de overgang van artikelen uit de Waterwet naar de Omgevingswet weergegeven.

De wijzigingen in de Waterwet zoals opgenomen in artikel 2.27 worden hieronder toegelicht. De wijzigingen zien enerzijds op het laten vervallen van een groot aantal onderdelen van de Waterwet en anderzijds op het aanpassen van de onderdelen die achterblijven in de Waterwet aan de Omgevingswet.

Onderdeel A (artikel 1.1 Waterwet)

De begripsbepaling van «Onze Minister» moet gehandhaafd blijven voor zijn bevoegdheden rondom het deltafonds (beheer) en de financiële bepalingen in hoofdstuk 7 van de Waterwet. De begripsbepaling van «Onze Ministers» moet gehandhaafd blijven voor hun bevoegdheden

rondom artikel 3.6b (voorstel deltaprogramma) en artikel 3.6c (gegevensverstrekking aan deltacommissaris).

De begripsbepaling van «oppervlaktewaterlichaam» moet gehandhaafd blijven voor de in de Waterwet achterblijvende artikelen 7.2, 7.10, 7.12 en 7.13. Hetzelfde geldt voor de begripsbepaling van «zuiveringtechnisch werk» voor de achterblijvende artikelen 7.2, 7.5, 7.8 en 7.11. Deze begripsbepalingen krijgen wel de inhoud die de Omgevingswet daaraan geeft, tenzij anders bepaald (zie aanhef). Het tweede en derde lid vervallen.

Onderdelen B, C en L (hoofdstukken 1, paragraaf 2, 2, 3, paragrafen 1, 2 en 3, 4, 5, 6 en 8, Waterwet)

Uit de Waterwet vervallen de hoofdstukken 2, 4, 5, 6 en 8. Van hoofdstuk 1 vervalt alleen paragraaf 2 en van hoofdstuk 3 vervallen de paragrafen 1, 2 en 3 en dus niet paragraaf 1a.

Onderdeel D (artikel 4.9, zesde lid, Waterwet)

Tot nog toe vormt het nationale waterplan het integraal afgewogen beleidskader voor het deltaprogramma. De maatregelen en voorzieningen in het deltaprogramma dragen bij aan de uitvoering van het nationale waterplan op het gebied van waterveiligheid en de zoetwatervoorziening. In verband met het integrale karakter van het deltaprogramma kan het programma ook maatregelen en voorzieningen bevatten voor andere beleidsterreinen.

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het nationaal waterplan vervangen door enerzijds de nationale omgevingsvisie, voor het meer strategische deel van het waterplan, en anderzijds het nationaal waterprogramma, voor het meer uitvoerende deel van het waterplan. De omgevingsvisie gaat dus het integraal afgewogen beleidskader voor het deltaprogramma vormen. Het deltaprogramma is de concrete uitwerking van de strategische beleidskeuzen die gemaakt worden in de nationale omgevingsvisie. De voorgestelde wijziging van artikel 4.9 vervangt daarom de verwijzing naar het nationale waterplan door een verwijzing naar de nationale omgevingsvisie.

Onderdeel E (artikel 7.1, tweede lid Waterwet)

In artikel 7.1, tweede lid, vervalt «: a. worden de gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam die ingevolge artikel 3.1 of 3.2 zijn aangewezen als drogere oevergebieden, niet tot dat oppervlaktewaterlichaam gerekend en b.». Voor een toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de wijziging van de artikelen 2.18 en 2.20 van de Omgevingswet in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel.

Onderdelen F en G (artikelen 7.7 en 7.8 Waterwet)

De artikelen 7.7 en 7.8, tweede lid, over de grondwateronttrekkingsheffing, kunnen vervallen door het nieuw voorgestelde artikel 13.4b van de Omgevingswet, zoals opgenomen in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de invoeging van artikel 13.4b.

Onderdeel H (artikel 7.9 Waterwet)

Artikel 7.9, over het verhaal van kosten, kan vervallen, omdat dit voortaan wordt geregeld in artikel 13.1 van de Omgevingswet.

Onderdeel I (hoofdstuk 7, paragrafen 3 en 4, Waterwet)

De paragrafen 3 en 4 van hoofdstuk 7 kunnen vervallen, omdat de vergoeding van schade voortaan wordt geregeld in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet. Zie ook de transponeringstabel in in bijlage 2, onderdeel h, bij deze toelichting.

Onderdelen J en K (artikel 7.23, eerste lid, en 7.24 eerste en vijfde lid Waterwet)

In de artikelen 7.23, eerste lid, en 7.24, eerste en vijfde lid, wordt verwezen naar de krachtens de artikelen 2.2, 2.3, 2.4 en 2.12, vierde lid, van de Waterwet te stellen veiligheidsnormen en regels. Op grond van deze artikelen zijn de normen vastgesteld waaraan de waterkeringen moeten voldoen. Om aan die normen te voldoen moet de beheerder tijdig werkzaamheden verrichten en maatregelen treffen. Op grond van artikel 7.23 kan, als is voldaan aan de daarin vermelde voorwaarden, aan de beheerder subsidie worden verleend. In artikel 7.24 is de bekostiging van subsidies en uitgaven voor dergelijke werkzaamheden en maatregelen geregeld.

De normering van de primaire waterkeringen vindt voortaan plaats door middel van omgevingswaarden vastgesteld op grond van artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet en andere parameters als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van die wet. Voor andere dan primaire waterkeringen die niet in beheer zijn bij het Rijk zal normering plaatsvinden krachtens artikel 2.13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Normering vindt ook plaats door het stellen van regels op grond van de artikelen 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet. De verwijzingen in de artikelen 7.23, eerste lid, en 7.24, eerste en vijfde lid, zijn daaraan aangepast.

Onderdeel L (artikel 10.1 en 10.2 Waterwet)

Artikel 10.1 kan vervallen, omdat artikel 23.1 van de Omgevingswet daarvoor in de plaats komt. Artikel 10.2 kan vervallen, omdat artikel 23.2 van de Omgevingswet daarvoor in de plaats komt.

Onderdeel M (artikel 10.4, tweede lid, Waterwet)

Artikel 10.4 regelt de evaluatie van de Waterwet. Het eerste lid heeft betrekking op de Waterwet als geheel. Het tweede lid voorziet in een evaluatie van een aantal bepalingen die betrekking heeft op de normering van de primaire waterkeringen en de bekostiging en financiering van maatregelen om aan die normering te voldoen. Dit onderdeel wijzigt het tweede lid van artikel 10.4. Omdat de bepalingen over de normering van de waterkeringen over zijn gegaan naar de Omgevingswet, kunnen zij uit de opsomming van het tweede lid vervallen. Dit betekent niet dat de evaluatie van die artikelen niet meer plaatsvindt. De evaluatie van de normering van waterkeringen vindt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortaan plaats op grond van artikel 23.9 van die wet.

Artikel 2.28 (Wegenverkeerswet 1994)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wet luvo ingetrokken (zie artikel 3.1). De bepalingen over luchtverontreiniging zijn al opgenomen in hoofdstuk 9 Wm. Om die reden wordt artikel 27 van de Wegenverkeerswet 1994 gewijzigd.

Artikel 2.29 (Wegenwet)

De onttrekking van een weg aan de openbaarheid als bedoeld in artikel 7 van de Wegenwet wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen als extern besluit voor het projectbesluit. Dit is een besluit dat niet op grond van de Omgevingswet wordt genomen, maar wel moet kunnen worden meegenomen in het projectbesluit als dat expliciet in dat projectbesluit is aangegeven.

Voor projectbesluiten op rijksniveau is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aangewezen als bevoegd gezag. Op provinciaal niveau zijn gedeputeerde staten aangewezen als bevoegd gezag. Ook het dagelijks bestuur van een waterschap kan in bepaalde gevallen een projectbesluit nemen. Wanneer de onttrekking van een weg aan de openbaarheid wordt meegenomen in een projectbesluit, levert dit een verschil in bevoegdheidstoedeling op omdat de onttrekking van wegen die door het Rijk worden onderhouden in de Wegenwet is voorbehouden aan de Kroon. Voor onttrekking aan de openbaarheid van wegen in beheer van de provincie zijn provinciale staten bevoegd. Dit strookt niet met de aanwijzing van onttrekking aan de openbaarheid van een weg als extern besluit. Om toch mogelijk te maken dat het bevoegd gezag van het projectbesluit de onttrekking van de openbaarheid van een weg mee kan nemen in het projectbesluit, is er een derde lid aan artikel 8 van de Wegenwet toegevoegd. Dit draagt bij aan het uitgangspunt dat het projectbesluit alle toestemmingen bevat om een project te kunnen realiseren. Daarbij zal de Kroon of provinciale staten wel om advies gevraagd moeten worden. Wanneer met een projectbesluit op provinciaal niveau een weg van het Rijk aan de openbaarheid wordt onttrokken, wordt op grond van de Omgevingswet voorzien in een verplichting tot advies met instemming van het Rijk. Hetzelfde geldt voor een projectbesluit van een waterschap.

Artikel 2.30 (Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

Onderdeel A (artikel 1 Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In onderdeel e wordt voor de begripsbepaling bouwen aangesloten bij de begripsbepaling bouwen in de Omgevingswet, omdat het Bouwbesluit inclusief regels over wegtunnels, dat op grond van de Woningwet is vastgesteld, opgaat in het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld.

De definitie in onderdeel f omvat naast «omgevingsplan» ter vervanging van het begrip «bestemmingsplan», ook de omgevingsplanactiviteit ter vervanging van «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, Wabo van het bestemmingsplan wordt afgeweken» uit het huidige artikel 1, onderdeel f, van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels. Dit ziet op een afwijkvergunning vanwege «het gebruiken van gronden of bouwwerken». Zo'n specifieke vergunning komt onder de Omgevingswet niet terug, maar valt onder het ruimere begrip van de omgevingsplanactiviteit. Die activiteit is gedefinieerd als: activiteit, inhoudende een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan, een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan. Het kan hierbij gaan om bouw-, grond- en aanlegwerken, sloopactiviteiten, het wijzigen van door het omgevingsplan beschermde

gemeentelijke monumenten of bepaalde vormen van gebruik in of bij gebouwen of op locaties. Hoewel dit een ruimer bereik lijkt mee te brengen, leidt de wijziging er niet toe dat de toepassing van de artikelen van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels worden verruimd. De artikelen waarin het begrip «omgevingsplan» wordt gehanteerd zien op het moment waarop er een keuze moet worden gemaakt over de toe te passen gestandaardiseerde uitrusting (artikel 6b) of waarop het veiligheidsplan moet worden opgesteld (artikel 6c). Dat kan naar de aard niet anders dan bij het omgevingsplan zelf of bij een omgevingsplanactiviteit waarmee voor wat betreft de bouw van een tunnel wordt afgeweken van het omgevingsplan; immers dan is gegeven de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels het kiezen van de gestandaardiseerde uitrusting en het opstellen van een tunnelveiligheidsplan van belang.

Onderdeel B (artikelen 2, tweede lid en 4 Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In de artikelen 2 en 4 wordt de Woningwet vervangen door de Omgevingswet, omdat het Bouwbesluit inclusief regels over wegtunnels, dat op grond van de Woningwet is vastgesteld, opgaat in het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld.

Onderdeel C (artikel 6, vierde lid, Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In de huidige tekst van genoemd artikel wordt verwezen naar artikel 2.1, eerste lid, onder a, Wabo betreffende een vergunningplicht voor een bouwactiviteit. Omdat de Wabo bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, moet de verwijzing in dit artikel worden gewijzigd. In het voorgestelde artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. Artikel 6, vierde lid, van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels ziet alleen op een vergunningplicht voor een bouwactiviteit, omdat dit onderdeel betrekking heeft op een bouwplan voor een bouwactiviteit. Daarom wordt voorgesteld in artikel 6, vierde lid, van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels een verwijzing op te nemen naar een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Onderdelen D en E (artikelen 6b, vierde en vijfde lid, 6c, tweede lid, Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In de Omgevingswet wordt het begrip omgevingsplan geïntroduceerd ter vervanging van het begrip bestemmingsplan. Verder wordt het tracébesluit vervangen door het projectbesluit. De genoemde wijzigingen regelen de technische aanpassing in de artikelen 6b en 6c.

Onderdeel F (artikel 8 Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In het vijfde lid, onder c, van artikel 8 wordt de Woningwet vervangen door de Omgevingswet, omdat het Bouwbesluit inclusief regels over wegtunnels, dat op grond van de Woningwet is vastgesteld, opgaat in het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld.

In het zesde lid is, de mogelijkheid om in de plaats van het bevoegd gezag de openstellingsvergunning te verlenen als het bevoegd gezag dat niet of niet tijdig doet, na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk op grond van artikel 3:28 Awb, zoals opgenomen in de afdeling 3.5 Awb.

Onderdeel G (artikelen 11, derde lid, en 12 Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

In de artikelen 11 en 12 wordt de Woningwet vervangen door de Omgevingswet, omdat het Bouwbesluit inclusief regels over wegtunnels, dat op grond van de Woningwet is vastgesteld, opgaat in het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld.

Artikel 2.31 (Wet algemene regels herindeling)

Dit artikel voorziet in aanpassing van het bijzondere overgangsrecht in de Wet arhi voor ruimtelijke plannen op grond van de Wro.

Hoofdregel van de Wet arhi is dat gemeentelijke voorschriften na een herindeling twee jaar hun geldigheid behouden, tenzij de nieuwe gemeente of de gemeente waarnaar het gebied is overgegaan anders bepaalt (artikelen 28 tot en met 30 Wet arhi). Dit betekent dat binnen twee jaar na de herindeling een beslissing moet worden genomen over het voortbestaan van de voorschriften. In afwijking van deze hoofdregel bepaalt artikel 34 Wet arhi dat een herindeling de geldigheid van ruimtelijke plannen niet aantast; die behouden hun rechtskracht tot het bevoegde gezag van de nieuwe gemeente anders bepaalt. Achtergrond hiervan is dat gemeentelijke maatregelen op het terrein van de ruimtelijke ordening zich vanwege de territoriale gebondenheid niet zomaar door andere bestaande maatregelen laten vervangen (zoals gemeentelijke voorschriften in het algemeen) en de voor vervanging benodigde planprocedures vaak meer dan twee jaar in beslag nemen.

De Omgevingswet schrijft voor dat iedere gemeente één omgevingsplan en één omgevingsvisie heeft (artikel 2.4 respectievelijk artikel 3.1, eerste lid). Deze instrumenten zijn niet een-op-een te vergelijken met ruimtelijke plannen op grond van de Wro. Zo bevat het omgevingsplan zowel algemeen verbindende voorschriften als planelementen, die zich minder eenvoudig laten wijzigen.

Gelet op dit gemengde karakter en het uitgangspunt van de Omgevingswet dat iedere gemeente één omgevingsplan en één omgevingsvisie heeft, wordt voorgesteld om in artikel 34 Wet arhi een termijn op te nemen waarbinnen één omgevingsvisie en één omgevingsplan moet worden vastgesteld. Gestreefd wordt naar een termijn van 3 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit is voldoende om de voor vaststelling benodigde procedures te doorlopen.

In artikel 34 is daarnaast steeds «bevoegd gezag» vervangen door «raad». Artikel 2 van de Wet voorkeursrecht gemeenten en de artikelen 2.4 en 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet kennen de daarin opgenomen bevoegdheden toe aan de raad, vandaar dat het in artikel 34 kon worden vervangen.

Voor herindelingen die plaatsvinden gedurende de termijnen voor invoering van de Omgevingswet geldt een apart overgangsregime; zie artikel 4.9 van dit wetsvoorstel.

De Wet voorkeursrecht gemeenten zal worden ingetrokken door de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet, en dan zal artikel 34, eerste lid, Wet arhi ook worden gewijzigd door de aanvullingswet.

Artikel 2.32 (Wet basisregistratie grootschalige topografie)

Artikel 5.1 van de Waterwet gaat bij de invoering van de Omgevingswet op in artikel 2.39 van de Omgevingswet. Om deze reden wordt artikel 10, eerste lid, onder a, van de Wet basisregistratie grootschalige topografie hierop aangepast.

Artikel 2.33 (Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

Onderdeel A (hoofdstuk 1 Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

De Wbr is sinds de inwerkingtreding van de Waterwet in 2009 alleen van toepassing op wat voorheen «droge» rijkswaterstaatswerken heette en nu «wegen». De Wbr voorziet in hoofdstuk 1 in vergunningen voor het uitvoeren van werkzaamheden door derden in en nabij de infrastructuur, bijvoorbeeld het aanleggen van leidingen onder een rijksweg. De Omgevingswet laat deze vergunningsregeling opgaan in de omgevingsvergunning. Hoofdstuk 1 kan dan ook vervallen. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de transponeringstabel voor hoofdstuk 1 van de Wbr in bijlage 2, onderdeel j, bij deze toelichting.

Onderdeel B (hoofdstuk 2 Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

Hoofdstuk 2 van de Wbr over verkeersveiligheid van waterstaatswerken dient ter implementatie van de Richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur.[190] Het betreft de verkeersveiligheid, maar is primair gericht tot de wegbeheerder. Dit hoofdstuk wordt op een later moment ingebouwd in de Omgevingswet. Aangezien het hoofdstuk voorlopig wordt gehandhaafd, wijzigen de onderdelen B tot en met D hoofdstuk 2 nog voor de nieuwe situatie.

In het opschrift van hoofdstuk 2 wordt «waterstaatswerken» vervangen door: wegen van het trans-Europese wegennet, omdat het opschrift daardoor beter aansluit bij de inhoud van het hoofdstuk.

Onderdeel C (artikel 11a Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

In artikel 11a wordt een nieuwe begripsbepaling voor «weg» opgenomen, omdat dit de reikwijdte van het hoofdstuk bepaald, wat voorheen gebeurde in artikel 11b, eerste lid. De begripsbepaling van «wegbeheerder» wordt daaraan aangepast.

Onderdeel D (artikel 11b Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

Het eerste lid van artikel 11b is een begripsbepaling geworden in artikel 11a (zie onderdeel C) en kan daarom vervallen. De Spoedwet wegverbreding en de Tracéwet worden ingetrokken (zie artikel 3.1). Artikel 11b, tweede lid, onderdelen b en c, kunnen daardoor vervallen. Dit laatste temeer, omdat deze onderdelen overgangsrecht regelden dat inmiddels is uitgewerkt. Artikel 11b, tweede lid, onder a, kan daardoor enig lid worden.

---

[190] Richtlijn 2008/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (PbEU L 319).

Artikel 2.34 (Wet bescherming Antarctica)

Onderdeel A (artikel 7, tweede lid, Wet bescherming Antarctica)

De mer-plicht is neergelegd in artikel 7 van de Wet bescherming Antarctica. Wat betreft de nadere invulling van deze plicht en de te volgen procedure was aangesloten bij de regeling in de Wm door de desbetreffende artikelen van overeenkomstige toepassing te verklaren. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet komt deze regeling in de Wm te vervallen en wordt deze procedure opgenomen in paragraaf 16.4.2 van de Omgevingswet. Om die reden wordt dit artikel gewijzigd en wordt de project-mer zoals die is opgenomen in de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing verklaard. De artikelen over de aanwijzing, de mer-beoordeling, de ontheffing en de bepalingen over de grensoverschrijdende milieueffecten vallen hier buiten.

Onderdeel B (artikel 28 Wet bescherming Antarctica)

De Wabo wordt ingetrokken. De artikelen 5.14 (bestuursdwang ter handhaving van medewerkingsplicht) en 5.18 (handhaving jegens rechtsopvolger) Wabo worden niet opgenomen in de Omgevingswet, maar overgeheveld naar de Awb, omdat deze bepalingen zich lenen voor verbreding van het bijzondere bestuursrecht naar het algemene bestuursrecht.

De artikelen 5.16, 5.21, derde lid, 5.22 en 5.23 Wabo worden niet overgenomen in de Omgevingswet, omdat deze artikelen zien op het elkaar informeren door bestuursorganen of het informeren van belanghebbenden. Enerzijds spreken deze informatieplichten zo vanzelf, dat de wetgever ze niet hoeft voor te schrijven. Anderzijds volgen deze informatieplichten uit de Awb. Ook artikel 5.21, eerste en tweede lid, Wabo, wordt niet overgenomen in de Omgevingswet, omdat bestuursorganen onderling afspraken kunnen maken in het kader van een gecoördineerde handhaving als verschillende bestuursorganen bevoegd zijn tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie. Hetzelfde geldt voor artikel 5.20 Wabo dat betrekking heeft op de situatie dat een bestuursorgaan dat in het kader van de vergunningverlening advies kan uitbrengen aan het vergunningverlenend bestuursorgaan, het verzoek doet om een bestuurlijke sanctie op te leggen. De wetgever gaat ervan uit dat overheden in de praktijk hierover in goed overleg afspraken maken.[191]

In artikel 18.10 van de Omgevingswet komt de sanctie van het intrekken van een begunstigde beschikking terug. Deze bepaling komt grotendeels overeen met artikel 5.19 Wabo. De toepassing van de intrekkingsmogelijkheid bij wijze van sanctie is verruimd tot beschikking, waar in de Wabo nog specifiek werd gesproken van vergunning of ontheffing.[192]

Artikel 2.35 (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur)

Onder de Wabo is de bevoegdheid om een omgevingsvergunning te weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 Wet bibob, er alleen bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en een milieubelastende activiteit. In het voorgestelde artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor

[191] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244–245.
[192] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 586.

een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. In de Omgevingswet ziet dus de bevoegdheid om een omgevingsvergunning te weigeren zowel op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk als een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a. Daarom wordt voorgesteld om in artikel 1, eerste lid, onder c, onderdeel 6°, Wet bibob naar beide onderdelen van artikel 5.1 van de Omgevingswet te verwijzen. Ook blijft de bevoegdheid bestaan om een omgevingsvergunning te weigeren op grond van artikel 3 Wet bibob bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. In dat verband is van belang dat onder andere als gevolg van het loslaten van het inrichtingenbegrip, meer activiteiten onder de milieubelastende activiteit zullen vallen dan de (milieu)activiteiten waarop de bibob-gronden van toepassing waren. Dit betekent dat de bibob-gronden niet onverkort op iedere aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit van toepassing worden verklaard, maar dat voor deze activiteit een grondslag is opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur de gevallen aan te wijzen waarvoor dit geldt.

Omdat artikel 5.40, tweede lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet de mogelijkheid biedt om een omgevingsvergunning in te trekken, in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 Wet bibob, is deze mogelijkheid toegevoegd aan dit onderdeel.

Artikel 2.36 (Wet grenzen Nederlandse territoriale zee)

Artikel 8 van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee is een uitgewerkte, overgangsrechtelijke bepaling, waarin bovendien verwezen wordt naar de in te trekken Ontgrondingenwet. Het artikel kan om die redenen vervallen.

Artikel 2.37 (Wet herverdeling wegenbeheer)

Onderdeel A (artikel 13 Wet herverdeling wegenbeheer)

Artikel 13, tweede lid, regelt inzage van de nieuwe wegbeheerder in archiefbescheiden van de oude wegbeheerder. Die verplichting spreekt voor zich en heeft geen wettelijke regulering nodig, gezien het in de Omgevingswet gehanteerde vertrouwensbeginsel.

Onderdeel B (artikel 39 Wet herverdeling wegenbeheer)

Artikel 39 draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de zorg op voor een adequate toedeling van het beheer van wegen van nationaal, bovenregionaal en regionaal belang. Daartoe bestaat de verplichting eens per tien jaar een nota op te stellen over de taakverdeling tussen de overheden bij het wegbeheer. Ook deze bepaling heeft niet langer een specifieke regeling nodig. De zorg voor de wetgeving en daarbij behorende taakverdeling tussen bestuursorganen is een reguliere taak van het Rijk.

Artikel 2.38 (Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten tbv de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens)

Na inwerkingtreding van onderhavig wetsvoorstel wordt het bestemmingsplan vervangen door het omgevingsplan en wijzigen ook de bepalingen over gedoogplichten, voorheen opgenomen in de Belemmeringenwet Privaatrecht. Om deze redenen wordt artikel 8, eerste lid, van deze wet gewijzigd, zodat het aansluit bij de Omgevingswet.

Artikel 2.39 (Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken)

In artikel 1 van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken wordt de verwijzing naar het openbaar register voor externe veiligheid op basis van de Wet milieubeheer vervangen door hetzelfde register op basis van de Omgevingswet.

Artikel 2.40 (Wet Infrastructuurfonds)

Onderdeel A (artikel 1, onder c, Wet Infrastructuurfonds)

Aan het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport is het onderdeel Ruimte toegevoegd. Om die reden wordt onderdeel c van artikel 1 gewijzigd.

Onderdeel B (artikel 4 Wet Infrastructuurfonds)

Met de invoering van de Planwet verkeer en vervoer[193] is het Structuurschema Verkeer en Vervoer opgegaan in het nationale verkeers- en vervoerplan. Dit nationale verkeers- en vervoerplan gaat bij de invoering van de Omgevingswet op in de nationale omgevingsvisie. De nationale omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document dat het strategische beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Om voornoemde redenen wordt het derde lid van artikel 4 aangepast.

Onderdeel C (artikel 5 Wet Infrastructuurfonds)

Het Structuurschema Verkeer en Vervoer, de geldende Nota op de Ruimtelijke Ordening en het geldende nationale milieubeleidsplan gaan bij invoering van de Omgevingswet op in de nationale omgevingsvisie. De vaststelling van de omgevingsvisie van het Rijk geschiedt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in overeenstemming met de Ministers die verantwoordelijk zijn voor specifieke onderdelen van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Deze heeft alleen zelfbindende werking.[194] Omdat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties al gebonden is aan de nationale omgevingsvisie bij het opstellen van het meerjarenprogramma, is het eerste lid van artikel 5 overbodig geworden en kan dit onderdeel vervallen.

Artikel 2.41 (Wet Justitie-subsidies)

Voor een toelichting op dit onderdeel wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 17.10 van de Omgevingswet (in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel).

---

[193] Stb. 1998, 423.

[194] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 114.

Artikel 2.42 (Wet kabelbaaninstallaties)

Met de invoering van de Omgevingswet wordt de Wabo ingetrokken. De omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit wordt opgenomen in artikel 5.1 van de Omgevingswet. De verwijzing daarnaar in de artikelen 1, tweede lid, en 22, eerste lid, van de Wet kabelbaaninstallaties is daaraan aangepast.

Artikel 2.43 (Wet lokaal spoor)

Onderdeel A (artikel 4 Wet lokaal spoor)

De toevoeging van het vierde lid is noodzakelijk, omdat de vergunningverlenende bevoegdheid van het dagelijks bestuur op grond van artikel 12 en de bevoegdheden die gedeputeerde staten op grond van artikel 12 hadden, worden opgenomen in de Omgevingswet. Alleen de bevoegdheid tot het aanwijzen van beperkingengebieden door het dagelijks bestuur wordt opgenomen in de Wet lokaal spoor. Dit betekent dat, door het opnemen van het vierde lid, het dagelijks bestuur de bevoegdheid houdt om het aanwijzen van een beperkingengebied over te dragen aan het college van burgemeester en wethouders van een gemeente die ligt in het krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied.

Onderdeel B (artikelen 7 en 8 Wet lokaal spoor)

Artikel 7 komt te vervallen, omdat de Belemmeringenwet Privaatrecht wordt ingetrokken. Het aanmerken van lokale spoorweginfrastructuur als openbaar werk van algemeen nut in samenhang met het opleggen van een gedoogplichtbeschikking voor de aanleg van lokale spoorweginfrastructuur wordt opgenomen in artikel 10.13, eerste lid, onder f, van de Omgevingswet. Artikel 8 dat een gedoogplicht bevat die van rechtswege geldt, wordt vastgelegd in artikel 10.8, derde lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel C (artikel 12 Wet lokaal spoor)

De wijziging van artikel 12 van de Wet lokaal spoor zorgt er primair voor dat onderdelen die overgaan naar de Omgevingswet komen te vervallen. De verantwoordelijkheid voor het aanwijzen van het beperkingengebied blijft bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam en blijft opgenomen in de Wet lokaal spoor. Wel is de formulering aangepast aan het begrippenkader van de Omgevingswet. Vanuit het oogpunt van kenbaarheid voor de burger wordt er de voorkeur aan gegeven dat de begrenzing van de beperkingengebieden gebeurt in een document dat burgers toch zullen moeten raadplegen en niet in een apart document van een minder breed bekend bestuursorgaan. Omdat de openbare lichamen (vrijwillige) samenwerkingsverbanden zijn van gemeenten wordt voorgesteld dat de begrenzing van het beperkingengebied gebeurt in het omgevingsplan.

Onderdeel D (artikel 44, eerste lid, Wet lokaal spoor)

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de grondslag van bestuursrechtelijke handhaving van een beperkingengebied te vinden in artikel 18.15 van de Omgevingswet door middel van een bestuurlijke boete. Daarom wordt artikel 44, eerste lid, van de Wet lokaal spoor aangepast.

Onderdeel E (artikel 49, derde lid, Wet lokaal spoor)

De bevoegdheid tot vergunningverlening door het dagelijks bestuur van een vervoerregio en gedeputeerde staten gaat over naar de Omgevingswet, net als de bevoegdheid van gedeputeerde staten om beperkingengebieden aan te wijzen. Dit onderdeel wordt aangevuld zodat gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur ook de verkregen gegevens of inlichtingen kunnen gebruiken voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden op het gebied van lokale spoorwegen op grond van de Omgevingswet.

Artikel 2.44 (Wet luchtvaart)

Algemeen

Het onderhavige wetsvoorstel bevat wijzigingsvoorstellen voor de indeling en de bepalingen in hoofdstuk 8 Luchthavens, hoofdstuk 10 Militaire luchtvaart en hoofdstuk 11 Toezicht en handhaving van de Wet luchtvaart.

Artikel 8.1a, tweede lid, van de Wet luchtvaart bepaalt dat het verboden is de luchthaven Schiphol in bedrijf te hebben als er geen luchthavenindelingbesluit en luchthavenverkeerbesluit gelden.

Op grond van artikel 8.15 van de Wet luchtvaart is in 2002 het LVB vastgesteld. Het LVB bevat een beschrijving van de luchtverkeerwegen en geeft grenswaarden en regels voor het luchthavenluchtverkeer met het oog op de veiligheid, geluidbelasting en lokale luchtverontreiniging.

Op grond van artikel 8.4 van de Wet luchtvaart is het LIB vastgesteld. Artikel 8.5 van de Wet luchtvaart bepaalt dat in het LIB het luchthavengebied en het beperkingengebied worden vastgesteld. Daarbij is bepaald dat wordt vastgesteld:
– als luchthavengebied: het gebied dat bestemd is voor gebruik als luchthaven,
– als beperkingengebied: het gebied waar in verband met de nabijheid van de luchthaven met het oog op de veiligheid en de geluidbelasting beperkingen noodzakelijk zijn ten aanzien van de bestemming en het gebruik van de grond.

Artikel 8.7 van de Wet luchtvaart stelt vervolgens dat het LIB ten aanzien van het beperkingengebied in ieder geval regels bevat omtrent de beperking van:
a. de bestemming en het gebruik van de grond in verband met het externe veiligheidsrisico vanwege het luchthavenluchtverkeer; hierbij worden in elk geval gebieden aangewezen die niet bestemd of gebruikt worden voor woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen;
b. de bestemming en het gebruik van de grond in verband met de geluidbelastingvanwege het luchthavenluchtverkeer;
c. de maximale hoogte van objecten in, op of boven de grond, in verband met de veiligheid van het luchthavenluchtverkeer; hierbij worden in elk geval gebieden aangewezen die niet bestemd of gebruikt worden voor woningen of andere aangewezen gebouwen;
d. een bestemming die of een gebruik dat vogels aantrekt in verband met de veiligheid van het luchthavenluchtverkeer.

Vergelijkbare bepalingen zijn vastgesteld voor de overige burgerluchthavens van nationale en regionale betekenis en voor militaire luchthavens voor zover voor deze luchthavens een luchthavenbesluit geldt.

In het kader van de Omgevingswet is besloten dat de structuur van de regeling wordt gewijzigd.

1. De aanwijzing van het luchthavengebied en de beperkingengebieden blijven onder de Wet luchtvaart. De reden hiervan is dat de wijze waarop het gebruik van het luchtruim en de luchthaven op grond van de Wet luchtvaart is geregeld in het LVB en de luchthavenbesluiten bepalend is voor de omvang van deze gebieden.
2. De regels die gelden in de gebieden gaan wel over naar de Omgevingswet. Zij zullen worden vastgesteld als bij algemene maatregel van bestuur te stellen instructieregels van het Rijk op grond van artikel 2.29 van de Omgevingswet (Besluit kwaliteit leefomgeving). Deze werken door naar omgevingsplannen en projectbesluiten.
3. De verklaring van geen bezwaar van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of de Minister van Defensie waarmee van de regels kan worden afgeweken, is in de Omgevingswet opgenomen in de vorm van een ontheffing. In verband met deze wijzigingen moet de Wet luchtvaart worden aangepast.
4. De ontheffing op grond van artikel 8.12 van de Wet luchtvaart voor het plaatsen of oprichten van objecten waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist, is in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3°, van de Omgevingswet opgenomen als beperkingengebiedactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning verplicht is.

Schiphol

Het onderhavige wetsvoorstel bevat voor Schiphol een wijziging van de structuur van de regelgeving. De aanwijzing van het luchthavengebied en de beperkingengebieden wordt vanuit het luchthavenindelingbesluit overgeplaatst naar het luchthavenverkeerbesluit, waarvan de benaming zal worden gewijzigd in: Luchthavenbesluit Schiphol. De ruimtelijke beperkingen uit het Luchthavenindelingbesluit Schiphol zullen worden opgenomen in het op grond van de Omgevingswet vastgestelde Besluit kwaliteit leefomgeving.

Burgerluchthavens van nationale en van regionale betekenis en militaire luchthavens

De hiervoor beschreven wijziging van de structuur in de regelgeving voor Schiphol werkt ook door naar de regelgeving voor andere burgerluchthavens en militaire luchthavens. Op grond van de Wet luchthavens worden voor burgerluchthavens van nationale en regionale betekenis en voor militaire luchthavens luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen vastgesteld. De regels over de ruimtelijke beperkingen worden omgezet in instructieregels van het Rijk of de provincies op grond van artikel 2.29 van de Omgevingswet.

Onderdelen A, B, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, Y, Z, AA en AB (afdelingen 8.2 en 8.3, paragraaf 8.3.1 en artikelen 1.1, 8.1a, 8.15, 8.16, 8.17, 8.18, 8.19, 8.20, 8.21, 8.23, 8.23a, 8.24, 8.31, 8.33, 8.43, 8.47, 8.49, 8.56, 8.57, 8.70, 8.71a, 8a.55, 8a.57, 8a.58 en 8a.61 Wet luchtvaart)

Deze wijzigingen houden verband met de omzetting van de regels in de beperkingengebieden in instructieregels van het Rijk op grond van artikel 2.29 van de Omgevingswet, de omvorming van het luchthavenindelingbesluit en de wijziging van de benaming van het luchthavenverkeerbesluit in het luchthavenbesluit.

Artikel 8.31 wordt daarnaast aangepast in verband met de inwerkingtreding van hoofdstuk 4.5 Nadeelcompensatie in de Awb tegelijkertijd met de Omgevingswet. Op grond van de Wet luchtvaart worden in het LIB en

in het luchthavenbesluit voor de andere luchthavens beperkingengebieden rond luchthavens vastgesteld, waarin ruimtelijke beperkingen gelden. Deze ruimtelijke beperkingen zullen worden overgeheveld naar het op grond van de Omgevingswet vast te stellen Besluit kwaliteit leefomgeving. De vaststelling van de beperkingengebieden als zodanig blijft plaatsvinden in de luchthavenbesluiten onder de Wet luchtvaart. Het LIB zal worden omgevormd tot Luchthavenbesluit Schiphol.

Net als in het huidige artikel 8.31 wordt het luchthavenbesluit aangewezen als het schadeveroorzakende besluit. In dat besluit wordt het gebied aangewezen waar ruimtelijke beperkingen gelden. Eventuele schade ontstaat door de vaststelling van het beperkingengebied en niet door de ruimtelijke beperkingen als zodanig. De bepaling is niet van toepassing op een luchthavenregeling omdat in deze regeling geen beperkingengebied wordt aangewezen. In het voorstel wordt verder zoveel mogelijk aangesloten bij de nadeelcompensatieregeling in de Omgevingswet. Het verschuldigde recht is gewijzigd in € 500,–.

De vereiste verklaring veilig gebruik luchtruim van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bedoeld in artikel 8.49, tweede en derde lid, Wet luchtvaart, wordt als advies met instemming van deze Minister opgenomen bij de bevoegdheid tot ontheffing van het luchthavenbesluit van de provincie.

De vaststelling van het beperkingengebied buitenlandse luchthaven geschiedt op basis van artikel 8a.54 tot en met 8a.56 Wet luchtvaart. De in artikel 8a.57 regels zullen worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 8.1b Wet luchtvaart)

Artikel 8.1b, tweede lid, vervalt vanwege het vervallen van afdeling 8.2 (zie hierna).

Onderdelen D en R (afdeling 8.2 en artikel 8.49, tweede lid, Wet luchtvaart)

Afdeling 8.2 vervalt. De aanwijzing van het luchthavengebied en de beperkingengebieden wordt opgenomen in het luchthavenbesluit. De regels die gelden in de beperkingengebieden worden als instructieregels van het Rijk op grond van artikel 2.29 van de Omgevingswet opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.29 van de Omgevingswet regelt ook de doorwerking naar bestemmingsplannen en de afwijking daarvan bij omgevingsvergunning, die in de Omgevingswet omgevingsplannen en projectbesluiten heten. De termijn waarbinnen de omgevingsplannen moeten zijn aangepast aan de regels wordt eveneens opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De bevoegdheid tot het verlenen van een verklaring van geen bezwaar kan vervallen omdat deze als ontheffingsbevoegdheid op grond van artikel 2.32 van de Omgevingswet wordt opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De weigeringsgronden in artikel 8.9, vierde en vijfde lid, worden eveneens daar opgenomen.

De in artikel 8.11 Wet luchtvaart opgenomen samenvoeging van de omgevingsvergunning en de verklaring van geen bezwaar voor het beroep (hoofdstuk 8 Awb) kan vervallen. Dit is opgenomen in artikel 16.85 van de Omgevingswet.Artikel 8.12 is geregeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet en wordt nader uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdelen I en M (artikelen 8.16a en 8.24 Wet luchtvaart)

Vanwege het vervallen van afdeling 8.2 wordt artikel 8.10 verplaatst en vernummerd tot 8.16a en wordt de tekst van de artikelen 8.13 en 8.14 opgenomen in artikel 8.24.

Onderdeel W (artikel 8a.6 Wet luchtvaart)

Deze gedoogplicht wordt geregeld in artikel 10.7 van de Omgevingswet.

Onderdeel X (titel 8A.4 Wet luchtvaart)

Titel 8A.4 kan vervallen omdat de actieplannen en geluidbelastingkaarten voor luchthavens worden geregeld in de artikelen 3.6, 3.8, 3.9 en 20.17 van de Omgevingswet en in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdelen AC tot en met AF (artikelen 10.12, 10.15, 10.16 en 10.17 Wet luchtvaart)

De onderdelen AC tot en met AF betreffen de technische aanpassing van de bepalingen over de militaire luchthavens in hoofdstuk 10 van de Wet luchtvaart aan de Omgevingswet. Conform het uitgangspunt van de Omgevingswet blijven grenswaarden en regels die zich richten tot de luchtvaartsector in de Wet luchtvaart en gaan beperkingen voor de bestemming of het gebruik van de grond over naar de Omgevingswet. De onderdelen AC en AF brengen de artikelen 10.12 en 10.17 van de Wet luchtvaart hiermee in overeenstemming. Concreet betekent dit dat de in die artikelen op de ruimtelijke beperkingen toegespitste bepalingen in de Wet luchtvaart komen te vervallen omdat die overgaan naar de Omgevingswet. De normstelling voor het bepalen van de omvang van de diverse onderdelen van het beperkingengebied blijft evenwel in de vorm van de in artikel 10.12, tweede lid, bedoelde grenswaarden en regels onderdeel van de Wet luchtvaart, die via artikel 10.17 doorwerkt naar de luchthavenbesluiten. Op basis van die normstelling worden de kaarten van het beperkingengebied vastgesteld die onderdeel uitmaken van die concrete luchthavenbesluiten. De ruimtelijke consequenties binnen die gebieden in de zin van bijvoorbeeld bouwbeperkingen, vloeien voort uit de omgevingswetgeving. De overige wijzigingen van hoofdstuk 10 betreffen terminologische aanpassingen en aanpassingen van verwijzingen als gevolg van wijziging van de artikelen waarnaar wordt verwezen.

Onderdelen AG tot en met AJ (artikelen 11.16, 11.22, 11.22b en 11.23 Wet luchtvaart)

Het verbod in artikel 8.12, tweede lid, van de Wet luchtvaart om een object op te richten of te plaatsen in strijd met een regel in het luchthavenbesluit omtrent de maximale hoogte van objecten zal overgaan naar artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3° van de Omgevingswet. De voorgestelde aanpassingen van de artikelen 11.16, 11.22, 11.22b en 11.23 van de Wet luchtvaart houden verband met het feit dat de handhaving van dat artikel 5.1 van de Omgevingswet door middel van een bestuurlijke boete is overgeheveld naar artikel 18.14 van de Omgevingswet.

Artikel 2.45 (Wet milieubeheer)

Onderdeel A (opschrift paragraaf 1.1 Wet milieubeheer)

Als gevolg van het vervallen van paragraaf 1.2 kan de onderverdeling van hoofdstuk 1 in paragrafen vervallen.

Onderdeel B (artikel 1.1 Wet milieubeheer)

Artikel 2.44 voorziet er in dat het begrip «inrichting» uit de Wm verdwijnt. Dit is een logisch gevolg van de in de Omgevingswet gekozen lijn om het begrip inrichting als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten los te laten. Daarom vervalt een aantal begripsbepalingen in het eerste lid evenals het derde en vierde lid van artikel 1.1. Daarnaast worden begripsbepalingen in verband daarmee aangepast. De begripsbepaling «afvalvoorziening» wordt vervangen door de begripsbepaling «winningsafvalvoorziening» die is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.[195] In verband met het vervallen van onderdelen van de Wm is voorts een aantal andere begripsbepalingen geschrapt.

Voor het laten vervallen van de begripsbepaling «inrichting» is een aparte wijzigingsopdracht opgenomen, omdat in hoofdstuk 16 het begrip «inrichting» vanwege samenhang met de implementatie van de lopende wijziging van de EG-richtlijn handel in broeikasgasemissierechten mogelijk voorlopig nog in een aantal onderdelen zal blijven gehandhaafd. Dit wordt in de toelichting op de onderdelen BN tot en met BR, BV tot en met BZ en CC tot en met CE onderbouwd.

Onderdeel C (artikel 1.1a Wet milieubeheer)

Dit zorgplichtartikel wordt vervangen door de in de artikelen 1.6 en 1.7 opgenomen zorgplichtbepalingen. De inhoud van artikel 1.1a, derde lid, komt weliswaar niet terug in de Omgevingswet, maar geldt nog steeds onverkort. In de toelichting op de artikelen 1.6 en 1.7 in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is aangegeven dat die artikelen de uit het burgerlijk recht voortvloeiende aansprakelijkheid en ook de mogelijkheden van overheden om als rechtspersoon met gebruikmaking van het privaatrecht de naleving van rechtsregels te bevorderen, onverlet laten.

Onderdeel D (paragraaf 1.2 Wet milieubeheer)

De provinciale milieuverordening integreert in de omgevingsverordening, bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet. Paragraaf 1.2 Wm vervalt daarom. Artikel 1.2, tweede lid, Wm verplicht provinciale staten ertoe in de provinciale milieuverordening in daarbij aan te wijzen grondwaterbeschermingsgebieden regels te stellen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater en in daarbij aan te wijzen stiltegebieden regels te stellen ter voorkoming of beperking van geluidhinder. De opdracht om hierover in de omgevingsverordening regels te stellen geschiedt via instructieregels van het Rijk aan de provincie op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is de verplichting opgenomen om in de omgevingsverordening die regels te stellen. Afdeling 4.1 voorziet in overgangsrecht voor ontheffingen van regels in een provinciale milieuverordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevraagd. Daarnaast voorziet artikel 4.13 in overgangsrecht voor ontheffingen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk zijn of na dat tijdstip onherroepelijk worden.

[195] Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn 2004/35/EG (PbEG L 102).

Onderdeel E (artikel 2.16 Wet milieubeheer)

De wijziging in artikel 2.16 houdt verband met de wijzigingen die worden voorgesteld in hoofdstuk 16 Wm en de integratie van de vergunning voor mijnbouwwerken op grond van artikel 40 van de Mijnbouwwet in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdeel F (artikel 2.16a Wet milieubeheer)

De wijzigingen in dit artikel houden verband met de integratie van de vergunning op grond van artikel 40 van de Mijnbouwwet in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdeel G (paragraaf 2.2 Wet milieubeheer)

De inhoud van deze paragraaf, die voorziet in regels over de Commissie voor de milieueffectrapportage, wordt overgeheveld naar afdeling 17.1 van de Omgevingswet, en voor zover het betreft artikel 2.23a naar artikel 13.7 van de Omgevingswet.

Onderdeel H (artikel 2.27, eerste lid, Wet milieubeheer)

In verband met de verwijzing in artikel 2.27, eerste lid, onder b, naar de omgevingsvergunningen voor inrichtingen had onderdeel b technisch aangepast moeten worden. Omdat de Commissie genetische modificatie in de praktijk het bevoegd gezag niet over het verlenen van dergelijke omgevingsvergunningen adviseert, is er voor gekozen dit onderdeel te schrappen.

Onderdeel I (paragraaf 2.4 Wet milieubeheer)

Zoals in paragraaf 4.17.5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is aangegeven, keert de provinciale milieucommissie niet terug in de Omgevingswet. Naar de mening van de regering is het in lijn met de beginselen van decentralisatie wenselijk om het aan de provinciebesturen (en gemeentebesturen) over te laten of zij het wenselijk achten zich te laten adviseren over de beleids- en besluitvorming op het brede terrein van de fysieke leefomgeving door middel van een daartoe ingestelde commissie. De Provinciewet en de Gemeentewet bieden daarvoor een toereikende basis.

Onderdeel J (hoofdstuk 3 Wet milieubeheer)

Hoofdstuk 3 (Internationale zaken) zal, gezien de Omgevingswet, niet meer worden ingevuld. Om die reden vervalt dat hoofdstuk.

Onderdeel K (hoofdstuk 4 Wet milieubeheer)

Hoofdstuk 4 (Plannen) vervalt en komt voor het grootste deel terug in hoofdstuk 3 van de Omgevingswet. Het milieubeleidsplan op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau gaat op in respectievelijk de nationale omgevingsvisie, provinciale omgevingsvisie en gemeentelijke omgevingsvisie.

Op grond van de Richtlijn inspraak plannen en programma's milieu moet inspraak worden geboden bij de in bijlage I bij die richtlijn genoemde plannen en programma's. Artikel 4.1a Wm voorziet er thans in dat die plannen en programma's volgens afdeling 3.4 Awb worden voorbereid en dat zienswijzen als bedoeld in artikel 3:15 Awb door een ieder naar voren kunnen worden gebracht. Deze bepaling heeft thans alleen nog betrekking

op afvalbeheerplannen en actieprogramma's nitraatrichtlijn. Om te blijven voldoen aan deze richtlijn, is artikel 10.9 Wm, dat betrekking heeft op afvalbeheerplannen aangepast (artikel 2.44, onderdeel AE) en is aan de Meststoffenwet voor de actieprogramma's nitraatrichtlijn een artikel toegevoegd (artikel 2.16, onderdeel B).

De Richtlijn inspraak plannen en programma's milieu kent een afstemmingsbepaling voor de inspraakprocedure die moet worden gevolgd op grond van de smb-richtlijn. Voor zover inspraak is voorgeschreven in die richtlijn, hoeft geen inspraak meer te worden gevolgd op basis van de Richtlijn inspraak plannen en programma's milieu. Artikel 4.1b Wm voorziet in de implementatie van deze afbakening door op de voorbereiding van in de Wm voorziene plannen of programma's die worden genoemd in bijlage 1 bij de Wm en waarvoor de procedure van hoofdstuk 7 (milieueffectrapportage) is voorgeschreven, te bepalen dat uitsluitend die procedure geldt en zo nodig andere bepalingen ter zake buiten toepassing blijven. Gezien de opsomming van de plannen en programma's in bijlage I bij die richtlijn, gaat het hier thans alleen nog om het afvalbeheerplan. Afvalbeheerplannen zijn plannen die ook vallen onder de plan-mer-plicht die is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet. Deze bepaling komt daarom niet als zodanig terug in de Omgevingswet.

Zoals in paragraaf 4.17.5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is vermeld, is het Planbureau voor de Leefomgeving geregeld in het Organisatie- en mandaatbesluit Infrastructuur en Milieu 2012 en wordt dit planbureau niet wettelijk geregeld. Wel is een taak van het planbureau opgenomen in artikel 20.18 van de Omgevingswet.

Het voor gemeenten verplichte rioleringsplan komt in de Omgevingswet terug als onverplicht rioleringsprogramma (artikel 3.14 van de Omgevingswet).

Onderdeel L (hoofdstuk 5 Wet milieubeheer)

De regeling voor milieukwaliteitseisen in hoofdstuk 5 Wm wordt vervangen door de regeling voor omgevingswaarden in de Omgevingswet. Artikel 2.14 van de Omgevingswet biedt de grondslag om op rijksniveau omgevingswaarden vast te stellen. De omgevingswaarden die op rijksniveau worden vastgesteld, worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 2.12, eerste lid van de Omgevingswet biedt de grondslag om op provinciaal niveau omgevingswaarden vast te stellen. De omgevingswaarden op provinciaal niveau moeten worden opgenomen in de omgevingsverordening.

Aan een milieukwaliteitseis moet op grond van artikel 5.1, derde lid, Wm één van de in dat lid aangegeven kwalificaties worden gegeven. Deze bepaling wordt vervangen door artikel 2.10, eerste lid, van de Omgevingswet. De kwalificatie kan op grond van dat lid een resultaatsverplichting zijn om een in de omgevingswaarde aangegeven maximale of minimale waarde niet te overschrijden (de grenswaarde, bedoeld in artikel 5.1, derde lid, onder a, Wm valt onder deze categorie). Daarnaast kan een omgevingswaarde een inspanningsverplichting inhouden om een bepaalde waarde te bewerkstelligen (de richtwaarde, bedoeld in artikel 5.1, derde lid, onder b, Wm valt onder deze categorie) of een andere aan te geven realisatieverplichting. De doorwerking van omgevingswaarden naar besluiten en plannen en programma's wordt geregeld via instructieregels op grond van afdeling 2.5 of beoordelingsregels op grond van

paragraaf 5.1.3 van de Omgevingswet. Dergelijke regels worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet verplicht tot het vaststellen van omgevingswaarden, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit in verband met de blootstelling van de mens aan stoffen.

Artikel 20.2 van de Omgevingswet biedt de grondslag om voor de verschillende omgevingswaarden monitoringsmethodieken vast te stellen. De uitwerking hiervan vindt plaats in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De regeling in afdeling 20.1 van de Omgevingswet vervangt artikel 5.3 Wm.

Artikel 5.9 Wm wordt vervangen door artikel 3.10 van de Omgevingswet, dat voorziet in een verplichting voor het college van burgemeesters en wethouders om een programma vast te stellen bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde.

Onderdeel M (hoofdstuk 6 Wet milieubeheer)

Hoofdstuk 6 Wm zal, gezien de Omgevingswet, niet meer worden ingevuld. Om die reden vervalt dat hoofdstuk.

Onderdeel N (hoofdstuk 7 Wet milieubeheer)

De in hoofdstuk 7 Wm opgenomen regeling van aanwijzing van mer-plichtige plannen wordt in de Omgevingswet door een andere systematiek vervangen. Op grond van artikel 16.36 van de Omgevingswet moet een plan-MER worden gemaakt voor plannen en programma's die kaderstellend zijn voor te nemen besluiten voor projecten die mer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn.

Plannen en programma's waarvoor een plan-MER moet worden gemaakt, worden in tegenstelling tot de huidige regeling in artikel 7.2 Wm niet meer expliciet bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. In plaats daarvan kan aan de hand van de criteria van artikel 16.36 van de Omgevingswet worden bepaald of er een plan-MER gemaakt moet worden. Met de systematiek van de Omgevingswet wordt beter aangesloten bij de systematiek van de artikelen 2 en 3 van de smb-richtlijn.

Artikel 7.2, voor zover het betreft de regeling voor de aanwijzing van de projecten en besluiten bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt vervangen door artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.2a, dat betrekking heeft op een plan waarvoor een passende beoordeling als bedoeld in de Wet natuurbescherming moet worden gemaakt, wordt vervangen door artikel 16.36, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.3, dat bepaalt in welke gevallen voor een plan geen mer-plicht geldt, wordt vervangen door artikel 16.35 van de Omgevingswet.

De artikelen 7.4 en 7.5, die bij de Wet implementatie herziening mer-richtlijn zijn ingevoegd en zien op de mogelijkheden tot ontheffing voor de project-mer, worden vervangen door artikel 16.44 van de Omgevingswet.

Artikel 7.6, dat voorziet in de mogelijkheid om bij provinciale milieuverordening mer-plichtige activiteiten aan te wijzen, komt niet terug in de Omgevingswet. Hiermee wordt beter aangesloten bij de systematiek van de smb-richtlijn.

Artikel 7.7, eerste lid, dat regels omvat over de inhoud van het milieueffectrapport dat betrekking heeft op plannen, zal terugkomen in een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.42 van de Omgevingswet. De in het derde lid van artikel 7.7 opgenomen bepaling, dat gebruik mag worden gemaakt van andere milieueffectrapporten die voldoen aan de wettelijke vereisten, komt terug in artikel 16.37 van de Omgevingswet.

Artikel 7.8 wordt vervangen door artikel 16.38 van de Omgevingswet, zij het dat er een verandering optreedt ten aanzien van de te raadplegen adviseurs en bestuursorganen. In de systematiek van de Omgevingswet worden er minder adviseurs en bestuursorganen bij wettelijk voorschrift aangewezen die bij de voorbereiding van een plan of programma worden betrokken. Er is daarom voor gekozen om de adviseurs en bestuursorganen die adviseren over de besluiten waarvoor het plan of programma een kader vormt, te raadplegen (zie artikel 16.36, vijfde lid, van de Omgevingswet). Voor zover het besluiten van de Omgevingswet betreft, worden die adviseurs op grond van artikel 16.15 van de Omgevingswet aangewezen.

Artikel 7.9 komt niet terug in de Omgevingswet. De aparte kennisgeving van het voornemen een milieueffectrapport op te stellen en de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen op het voornemen tot het opstellen van een milieueffectrapport zijn niet overgenomen in de Omgevingswet.

Artikel 7.10, dat onder meer verplicht tot het als zodanig herkenbaar weergeven van het milieueffectrapport, wordt vervangen door artikel 16.40, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.11, eerste lid, wordt vervangen door artikel 16.40, eerste lid, van de Omgevingswet. Op de voorbereiding van een plan waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt is op grond van artikel 16.40 van de Omgevingswet afdeling 3.4 Awb van toepassing. Uitgangspunt voor het wetsvoorstel Omgevingswet is geweest zo min mogelijk in aanvulling op of in afwijking van de Awb te regelen. Het tweede lid van artikel 7.11, dat betrekking heeft op de situatie dat een milieueffectrapport niet in een plan is opgenomen, komt terug in het derde lid van artikel 16.40 van de Omgevingswet. Artikel 7.11, derde lid, komt terug in artikel 16.40, vierde lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.12, dat voorziet in een verplichting voor het bevoegd gezag om de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid te stellen advies over het milieueffectrapport uit te brengen, wordt vervangen door artikel 16.39 van de Omgevingswet.

Artikel 7.13, aanhef en onder b, wordt vervangen door artikel 16.41 van de Omgevingswet.

Artikel 7.14, dat verplicht tot vermelding van daarbij aangegeven informatie in of bij een mer-plichtig plan, kan worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.88 van de Omgevingswet.

Artikel 7.15, dat betrekking heeft op de voorbereidingsprocedure van plannen, wordt voor wat betreft het eerste lid, onder a, geregeld door artikel 16.40, eerste lid, van de Omgevingswet. Het overige kan worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.88 van de Omgevingswet.

De in paragraaf 7.6 opgenomen regeling over de beslissing of bij de voorbereiding van een besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt, komt gewijzigd terug in de Omgevingswet (artikel 16.43, tweede en derde lid) en zal terugkomen in het Omgevingsbesluit (nadere regels die gesteld worden aan de mededeling). In de Omgevingswet is gekozen voor een vereenvoudiging van de procedure voor de mer-beoordeling van een project door deze beoordeling beter te laten aansluiten bij de procedure van het besluit voor het project. Als uit de project-mer-beoordeling blijkt dat er geen project-MER nodig is, hoeft over de beoordeling geen apart besluit meer te worden genomen, maar wordt dat bij het ontwerpbesluit voor het project gemotiveerd. Het wetsvoorstel brengt de huidige twee procedures voor de mer-beoordeling terug tot één. Deze nieuwe procedure is vastgelegd in de paragraaf 16.4.2 van de Omgevingswet.

Artikel 7.16, eerste lid, dat voorziet in een verplichting om een voornemen tot het aanvragen van een mer-beoordelingsplichtige activiteit schriftelijk mee te delen aan het bevoegd gezag, wordt vervangen door artikel 16.45 van de Omgevingswet. Het tweede tot en met het vierde lid, zoals die leden komen te luiden als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn. wordt bij algemene maatregel van bestuur geregeld op grond van artikel 16.45, derde lid, van de Omgevingswet, zoals dat artikel gewijzigd wordt door dit wetsvoorstel. Het vijfde lid, zoals dat lid komt te luiden als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn wordt vervangen door artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.17, derde lid, zoals dat lid komt te luiden als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn, waarin een relatie is gelegd met de beoordelingscriteria van bijlage III bij de mer-richtlijn, wordt vervangen door artikel 16.43, derde lid, van de Omgevingswet. Het vijfde en zesde lid van artikel 7.17, zoals die leden als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn komen te luiden, komen niet terug. De aparte kennisgeving van de mer-beoordeling wordt vervangen door een motivering bij het (ontwerp)besluit.

Artikel 7.19, derde tot en met het vijfde lid komen niet meer terug in de Omgevingswet. De aparte kennisgeving wordt vervangen door een motivering bij het (ontwerp)besluit.

Artikel 7.20a komt voor een deel terug in het Omgevingsbesluit. Onder de Omgevingswet kunnen altijd voorschriften worden verbonden aan een vergunning, dus dat deel van die bepaling wordt niet omgezet.

Artikel 7.22 wordt vervangen door artikel 16.43, vijfde lid, van de Omgevingswet.

Artikel 7.23, eerste lid, waarin is bepaald welke gegevens een milieu-rapport moet bevatten, wordt geregeld in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.52, eerste lid, van de Omgevingswet. Op grond van artikel 7.23, eerste lid, onder b, Wm moeten de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven worden onderzocht. Met de formulering «de redelijke alternatieven» wordt geen inhoudelijke wijziging beoogd, maar aangesloten bij de terminologie van de mer-richtlijn en Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april

2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. De Omgevingswet voorziet er in dat, in geval voor een project in een plan of programma een locatie, waaronder een tracé, is aangewezen en voor dat plan of programma een milieueffectrapport is gemaakt, er in het milieueffectrapport voor het project-MER geen beschrijving van de redelijke alternatieven van het project hoeft te worden opgenomen als het alternatieven voor die locatie of dat tracé betreft (zie artikel 16.52, derde lid, van de Omgevingswet). Artikel 7.23 biedt die mogelijkheid nu niet.

Artikel 7.24, eerste lid, dat betrekking heeft op een mededeling van een voornemen, vervalt. De mer-richtlijn kent deze verplichting niet. De noodzaak voor de mededeling is komen te vervallen nu ook het advies reikwijdte en detailniveau alleen nog op aanvraag wordt uitgebracht. Het tweede en derde lid van artikel 7.24 en de artikelen 7.25 en 7.26 worden vervangen door artikel 16.46 van de Omgevingswet.

Paragraaf 7.9, die regels bevat over de uitgebreide voorbereiding inzake het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een besluit, vervalt.

Artikel 7.28, eerste lid, dat regelt wanneer een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, wordt vervangen door artikel 16.49, derde lid, van de Omgevingswet.

De inhoud van artikel 7.29 en 7.30 komt niet terug in de Omgevingswet. Volstaan is met het in artikel 16.50 van de Omgevingswet van toepassing verklaren van afdeling 3.4 Awb op de voorbereiding van een mer-plichtig besluit. De bepalingen die betrekking hebben op mogelijke aanzienlijke gevolgen in een ander land worden op grond van artikel 16.53b in een algemene maatregel van bestuur opgenomen.

De inhoud van artikel 7.32 komt niet terug in de Omgevingswet. Volstaan is met het in artikel 16.50 van de Omgevingswet van toepassing verklaren van afdeling 3.4 Awb op de voorbereiding van een mer-plichtig besluit.

Artikel 7.35, dat regelt dat bij het nemen van een besluit rekening moet worden gehouden met de gevolgen voor het milieu, komt terug in artikel 16.53 van de Omgevingswet.

Artikel 7.36a, dat de gevallen regelt waarin het bevoegd gezag niet een besluit neemt, komt terug in artikel 16.51 van de Omgevingswet.

Artikel 7.38 komt niet terug in de Omgevingswet, aangezien volgens artikel 16.50 van de Omgevingswet afdeling 3.4 Awb van toepassing is op mer-plichtige besluiten.

Paragraaf 7.11 Wm regelt de activiteiten met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen. Dit komt in de Omgevingswet terug in artikel 16.53b, dat bij dit wetsvoorstel in die wet wordt gevoegd. Dat artikel biedt de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen. Deze grondslag geldt ook voor diverse bepalingen in de Wm die betrekking hebben op plannen of activiteiten met grensoverschrijdende milieueffecten. Het gaat dan om de volgende artikelen van de Wm: artikel 7.7, tweede lid, artikel 7.9, vierde lid, 7.23, tweede lid en artikel 7.30, tweede lid.

Paragraaf 7.12 bevat de evaluatiebepalingen. Deze komen onder de Omgevingswet terug in de artikelen 16.42a en 16.53a, die met dit wetsvoorstel in die wet worden ingevoegd. Deze artikelen, die een

grondslag bieden om regels over monitoring voor het plan-mer en project-mer te stellen, worden uitgewerkt in het Omgevingsbesluit.

Onderdeel O (opschrift hoofdstuk 8 Wet milieubeheer)

Aangezien als gevolg van dit wetsvoorstel het begrip «inrichting» uit de Wm verdwijnt, wordt ook het opschrift van hoofdstuk 8 gewijzigd.

Onderdelen P en Q (artikelen 8.40 tot en met 8.42 Wet milieubeheer)

Niet alle delen van algemene maatregelen van bestuur die zijn gebaseerd op artikel 8.40 Wm worden geïntegreerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat dan om algemene maatregelen van bestuur die voor een belangrijk deel gebaseerd zijn op wetten, of onderdelen daarvan, die niet of in ieder geval niet binnen de eerste module worden geïntegreerd in de Omgevingswet. Als voorbeelden kunnen worden genoemd het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart en het Besluit genetisch gemodificeerde organismen, die voor een beperkt deel op artikel 8.40 Wm gebaseerd zijn. Dit artikel zorgt er voor dat deze algemene maatregelen van bestuur voor die onderdelen hun rechtskracht blijven behouden. De overige artikelen van paragraaf 8.1 vervallen. De artikelen in de Omgevingswet die hiervoor in de plaats komen, worden van overeenkomstige toepassing verklaard. Dit betreft onder meer artikel 4.7 van de Omgevingswet. Dit betekent dat de daarin opgenomen regeling over het treffen van gelijkwaardige maatregelen ook geldt voor maatregelen die moeten worden getroffen in een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 8.40 Wm. Het voorgestelde derde lid voorziet in de aanwijzing van het bevoegd gezag om te beslissen op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel. Door artikel 4.9 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing te verklaren, is de gemeente het bevoegd gezag. In de maatregel op grond van artikel 8.40 kan echter een ander bestuursorgaan worden aangewezen om te beslissen op dergelijke aanvragen.

Onderdeel R (artikel 8.43, eerste lid, Wet milieubeheer)

Ook artikel 8.43, dat erin voorziet dat bij het in ontvangst nemen van afvalstoffen een bedrag in rekening wordt gebracht, als van anderen afkomstige afvalstoffen worden gestort, is niet geïntegreerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze bepaling zal bij een volgende module worden geïntegreerd in dat besluit. Hiervoor zal eerst een wettelijke grondslag in de Omgevingswet moeten worden opgenomen.

Onderdeel S (artikel 8.47 Wet milieubeheer)

Vanwege het vervallen van het begrip «inrichting» in de Wm wordt de tekst van artikel 8.47 aangepast. De omschrijving van «stortplaats» wordt in overeenstemming gebracht met de omschrijving van dat begrip in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel T (artikel 8.48 Wet milieubeheer)

In verband met de integratie van de Wabo in de Omgevingswet wordt artikel 8.48 aangepast. Artikel 2.22, derde lid, Wabo wordt vervangen door artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet. De verwijzing naar de Wabo in onderdeel a van het eerste lid van artikel 8.48 wordt in lijn daarmee aangepast.

De wijziging in het derde lid betreft een wetstechnische verbetering. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat in navolging van het Besluit beheer winningsafvalstoffen een regeling ter implementatie van de richtlijn winningsafval. Het Besluit kwaliteit leefomgeving is daarom (mede) gebaseerd op de artikelen 8.48 en 17.5a Wm. Beide artikelen bevatten ook de grondslag voor het buiten toepassing laten van de regels voor winningsafvalvoorzieningen. Het kan dan in beide gevallen gaan om bepaalde categorieën of naar haar aard tijdelijke winningsafvalvoorzieningen (zie de artikelen 2 en 3, vijftiende lid van de richtlijn winningsafval). Met deze wijziging wordt een eenduidige omschrijving in beide artikelen ingevoerd. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de praktijk, omdat winningsafvalvoorzieningen in Nederland niet voorkomen.

Onderdeel U (artikel 8.50, derde lid, onder b, Wet milieubeheer)

De wijziging in artikel 8.50, derde lid, houdt verband met de vervanging in artikel 1.1 van de begripsbepaling «afvalvoorziening» door een begripsbepaling «winningsafvalvoorziening».

Onderdeel V (artikel 8.51 Wet milieubeheer)

Artikel 10.6 van de Omgevingswet komt in de plaats van artikel 8.51. Om die reden kan laatstgenoemd artikel vervallen.

Onderdeel W (artikel 9.2.2.3, zesde lid, Wet milieubeheer)

Artikel 5.19, eerste lid, Wabo wordt vervangen door artikel 18.10, eerste en vierde lid, van de Omgevingswet. Het zesde lid van artikel 9.2.2.3 wordt hiermee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel X (artikel 9.5.3 Wet milieubeheer)

In artikel 9.5.3, dat bij wet van 12 mei 2011 in de Wm is ingevoegd, wordt abusievelijk nog verwezen naar een vergunning krachtens artikel 8.1 Wm voor een inrichting. Een omgevingsvergunning als hiervoor bedoeld wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Artikel 9.5.3 wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel Y (artikel 9.5.6 Wet milieubeheer)

Artikel 8.7 Wm is bij de Invoeringswet Wabo vervallen. Abusievelijk is dat artikel in het eerste en zesde lid van artikel 9.5.6, dat bij wet van 12 mei 2011 in de Wm is ingevoegd, nog van overeenkomstige toepassing verklaard. De verwijzing naar artikel 8.7 Wm wordt thans om *die reden geschrapt.*

Onderdeel Z (artikel 9.5.7, tweede lid, Wet milieubeheer)

Artikel 9.5.7 is bij Wet van 5 juli 2017 (Stb. 337) in de Wm ingevoegd. Dit artikel voorziet in de instelling van een landelijk asbestvolgsysteem (LAVS). Op grond van het tweede lid draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de verantwoordelijkheid voor de inrichting, instandhouding, werking, toegankelijkheid en beveiliging van het LAVS en voor het beheer van de daarin opgenomen gegevens en bescheiden. In de praktijk is Rijkswaterstaat hiermee belast. Daarnaast moet de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de nodige voorzieningen treffen voor de elektronische uitwisseling van gegevens en bescheiden die op asbestsaneringen betrekking hebben tussen het LAVS en het Omgevingsloket online. Aangezien het Omgevingsloket online opgaat in de landelijke voorziening

voor het digitaal stelsel, bedoeld in artikel 20.21 van de Omgevingswet, wordt in het gewijzigde tweede lid van artikel 9.5.7 naar die voorziening verwezen.

Onderdeel AA (artikel 10.1, vijfde lid, Wet milieubeheer)

Gezien de overheveling van een aantal in artikel 13.1 genoemde wetten naar de Omgevingswet, wordt het vijfde lid van artikel 10.1 Wm zodanig gewijzigd dat ook verwezen wordt naar die wet.

Onderdeel AB (artikel 10.1a, tweede lid, Wet milieubeheer)

In het tweede lid van artikel 10.1a wordt de verwijzing naar de bepalingen in de Wabo vervangen door een verwijzing naar de bepalingen in de Omgevingswet die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

Onderdeel AC (artikel 10.2 Wet milieubeheer)

In het Besluit activiteiten leefomgeving is het in artikel 10.2, eerste lid, Wm opgenomen verbod om buiten inrichtingen bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, waaronder ook afgegeven en ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen worden begrepen, te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden geïntegreerd. Artikel 10.2 wordt in technische zin hieraan aangepast. Het artikel heeft als gevolg van deze wijziging alleen nog betrekking op handelingen met betrekking tot niet-afgegeven en niet-ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen. Het artikel is daarnaast redactioneel vereenvoudigd.

Onderdeel AD (artikel 10.6 Wet milieubeheer)

Er is er niet voor gekozen de verwijzing naar het nationale milieubeleidsplan te vervangen door een verwijzing naar de nationale omgevingsvisie. Ook zonder deze bepaling kan een bestuursorgaan niet zomaar voorbijgaan aan het beleid van andere bestuursorganen voor zijn grondgebied. Deze wijziging brengt daarom de facto geen wijziging met zich in de praktijk.

Onderdeel AE (artikel 10.9, eerste lid, Wet milieubeheer)

Artikel 4.1a Wm komt niet terug in de Omgevingswet. Om te borgen dat wat betreft het afvalbeheerplan voldaan blijft worden aan de Richtlijn inspraak plannen en programma's milieu kan niet worden volstaan met alleen de huidige bepaling dat op de voorbereiding van een afvalbeheerplan afdeling 3.4 Awb van toepassing is. Gelijk aan het huidige tweede lid van artikel 4.1a wordt artikel 10.9, eerste lid, daarom uitgebreid met een bepaling dat een ieder zienswijzen kan indienen.

Onderdeel AF (artikel 10.14 Wet milieubeheer)

Artikel 10.14 Wm verplicht alle bestuursorganen bij het uitoefenen van een bevoegdheid krachtens de Wm rekening te houden met het afvalbeheerplan. Hieraan zijn de taken en bevoegdheid op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet toegevoegd. Op deze wijze is geborgd dat ook rekening wordt gehouden met het afvalbeheerplan bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening.

Onderdelen AG tot en met AK (artikelen 10.23 tot en met 10.26 en 10.28, eerste lid, Wet milieubeheer)

De afvalstoffenverordening bevat alleen regels over de fysieke leefomgeving. Dergelijke regels zouden qua aard en inhoud ook in een omgevingsplan passen. Er is niet gekozen het gemeentebestuur te verplichten tot integratie van dit soort regels in het omgevingsplan, maar het bestuur wordt wel de mogelijkheid daartoe geboden. Dit geeft het bestuur de ruimte om een eigen afweging hierin te maken en wanneer het wel tot integratie van die regels wil overgaan, hier een eigen tijdpad voor te kiezen.

In het eerste lid van artikel 10.23 wordt er daarom in voorzien dat de verplichting tot het opstellen van een afvalstoffenverordening niet geldt in de situatie dat de regels die deze verordening minimaal zouden moeten bevatten (zie artikel 10.24), zijn opgenomen in het omgevingsplan. Om die reden wordt in het tweede lid (nieuw) niet alleen naar de afvalstoffenverordening, maar ook naar het omgevingsplan verwezen.

Het tweede lid van artikel 10.23 vervalt. Er is er dus niet voor gekozen de verwijzing naar het gemeentelijk milieubeleidsplan te vervangen door een verwijzing naar de gemeentelijke omgevingsvisie. Ook zonder deze bepaling wordt een bestuursorgaan geacht rekening te houden met andere beleidsdocumenten. Dit lid behelst daarom een overbodige bepaling.

Onderdeel AL (artikel 10.29a Wet milieubeheer)

In artikel 10.29a is een voorkeursvolgorde voor het beheer van afvalwater opgenomen. Aan dit artikel is toegevoegd dat ook bij de taken en bevoegdheden op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet rekening moet worden gehouden met deze voorkeursvolgorde.

In onderdeel e is de term «hergebruik» vervangen, omdat dit afvalwater volgens de definitie-bepaling van hergebruik in de Wm voor hetzelfde doel gebruikt zou moeten worden, terwijl dit afvalwater waar mogelijk ook voor een ander doel gebruikt mag worden.

Artikel 3.4 van de Waterwet is vervangen door artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet. De onderdelen d en g van artikel 10.29a zijn als gevolg hiervan aangepast.

Onderdeel AM (artikelen 10.32 tot en met 10.35 Wet milieubeheer)

De artikelen 10.32 tot en met 10.35 vervallen, omdat de inhoud daarvan wordt geïntegreerd in de Omgevingswet of de daarop berustende regelgeving.

Artikel 10.32, op grond waarvan algemene regels kunnen worden gesteld voor het lozen van afvalwater in afvalwaterstelsels buiten inrichtingen, wordt vervangen door artikel 4.3 in verbinding met 4.22 van de Omgevingswet. De onder andere op artikel 10.32 gebaseerde algemene maatregelen van bestuur (Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen buiten inrichtingen) gaan volledig over naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Het wordt niet doelmatig geacht dat het Rijk het lozen van afvalwater door particuliere huishoudens in het riool via algemene regels blijft reguleren. Dergelijke regels kunnen beter op decentraal niveau worden gesteld.

Artikel 10.32a, dat de bevoegdheid aan de gemeenteraad geeft om bij verordening regels te stellen over het brengen van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, komt niet terug in de Omgevingswet. Voor zover het om lozingen op de riolering gaat waar het Rijk geen regels over heeft gesteld, kan de gemeenteraad daarover zelf regels stellen in het omgevingsplan. Voor zover het Rijk wel regels stelt over deze lozingen in het Besluit activiteiten leefomgeving, kan de gemeente via maatwerkregels hetzelfde bereiken als wat artikel 10.32a Wm nu mogelijk maakt. Om een rechtsvacuüm te voorkomen, wordt er in voorzien dat de gemeentelijke verordeningen die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn, gelijk worden gesteld met een onderdeel van het omgevingsplan.

Artikel 10.33, eerste lid, is vervangen door artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, dat een continuering van de gemeentelijke taak voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater met zich brengt. Het tweede lid van artikel 10.33 is vervangen door artikel 2.16, tweede lid, van de Omgevingswet. De inzamel- en zuiveringstaken voor stedelijk afvalwater kunnen door het gemeente- of waterschapsbestuur ook worden ingevuld door andere systemen dan een openbaar vuilwaterriool en een zuiveringtechnisch werk, mits op deze wijze dezelfde graad van milieubescherming wordt bereikt. Het derde lid van artikel 10.33 Wm biedt op dit moment de mogelijkheid van een door gedeputeerde staten te verlenen ontheffing van de inzameltaak. Van deze ontheffingsmogelijkheid wordt gebruik gemaakt voor de buiten de bebouwde kom gelegen gebieden (het buitengebied) waar de kosten voor aanleg van riolering aanzienlijk kunnen zijn. Maar ook door specifieke locatieomstandigheden is aansluiting op de riolering in sommige gevallen niet mogelijk. Vanuit de principes waarmee het wetsvoorstel is opgebouwd en in lijn met het Bestuursakkoord Water 2011, is ervoor gekozen om de ontheffing van een verplichting door een hoger bestuursorgaan te laten vervallen.

Artikel 10.34 bevat de verplichting om regels te stellen over het ontwerpen, bouwen, aanpassen en onderhouden van de voorzieningen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater. Deze bepaling, die ter uitvoering van de richtlijn stedelijk afvalwater strekt, komt terug in artikel 2.31 van de Omgevingswet. Deze regels zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 10.35, dat een tweejaarlijkse rapportageplicht bevat voor de stand van zaken over de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater en de afvoer van slib dat geheel of in hoofdzaak afkomstig is van de rioolwaterzuiveringsinrichtingen, wordt geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel AN (artikel 10.37, tweede lid, Wet milieubeheer)

Gezien de overheveling van algemene rijksregels uit hoofdstuk 8 naar hoofdstuk 4 van de Omgevingswet, wordt de verwijzing in het tweede lid, onder b, onderdeel 1°, uitgebreid met een verwijzing naar het artikel in de Omgevingswet, dat de grondslag biedt voor het stellen van algemene rijksregels voor milieubelastende activiteiten. Omdat voorgesteld wordt om artikel 8.40 in aangepaste vorm te handhaven, blijft ook verwezen worden naar hoofdstuk 8.

Aangezien de vergunning op grond van de Waterwet tot het lozen van afvalstoffen overgaat naar de omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet en daarmee onder artikel 10.37, tweede lid, onder b, onder 1° valt, kan de verwijzing naar die vergunning in onderdeel d van het

tweede lid vervallen. Vanwege de overheveling van algemene regels voor het brengen van afvalstoffen in oppervlaktewateren naar de algemene rijksregels op grond van de Omgevingswet, kan ook onderdeel e vervallen.

Onderdelen AO en AP (artikelen 10.38, eerste lid, en 10.39, eerste lid, Wet milieubeheer)

Vanwege de verlettering in artikel 10.37 worden ook de verwijzingen naar dat artikel in de artikelen 10.38 en 10.39 aangepast.

Onderdeel AQ (artikel 10.40a, tweede lid, Wet milieubeheer)

Vanwege de overheveling van artikel 10.1 van de Waterwet naar de Omgevingswet wordt de verwijzing naar de Waterwet geschrapt. Het is niet nodig om in plaats hiervan een verwijzing naar de Omgevingswet op te nemen. Artikel 10.40a, tweede lid, biedt nu de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de wijze waarop de ontvangst van afvalstoffen afkomstig van schepen op een formulier moeten worden aangegeven.

Onderdeel AR (artikel 10.48, tweede lid, Wet milieubeheer)

De bepaling waarin bepalingen uit de Wabo op een inzamelvergunning voor bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt vervangen door een bepaling waarin bepalingen in de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

Onderdeel AS (artikelen 10.51 tot en met 10.53 Wet milieubeheer)

Artikel 10.37 in combinatie met artikel 10.47 Wm bieden de grondslag om dezelfde regels te kunnen stellen als die gesteld kunnen worden op grond van artikel 10.51. Dit artikel is daarom overbodig en wordt geschrapt. De algemene maatregelen van bestuur die op dit artikel zijn gebaseerd, te weten het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval, worden volledig geïntegreerd in de uitvoeringsregelgeving op grond van de Omgevingswet. Daarom kunnen de artikelen 10.52 en 10.53 ook vervallen.

Onderdelen AT en AU (artikelen 10.54 en 10.54a Wet milieubeheer)

Het nuttig toepassen en verwijderen van gevaarlijke afvalstoffen wordt voor zover het plaatsgebonden handelingen betreft, gereguleerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Artikel 10.54 blijft daarom alleen voor zover het niet-plaatsgebonden handelingen betreft, in stand. Het gaat dan om het nuttig toepassen en verwijderen van gevaarlijke afvalstoffen tijdens het vervoeren of inzamelen daarvan. Gedacht kan hierbij worden aan vormen van voorlopige nuttige toepassing of verwijdering, zoals het mengen of opbulken van gevaarlijke afvalstoffen. Het voorgestelde artikel 10.54 heeft dus ook betrekking op het mengen van gevaarlijke afvalstoffen. Artikel 10.54a is als gevolg hiervan overbodig geworden en vervalt om die reden.

Onderdeel AV (artikel 10.61, eerste lid, Wet milieubeheer)

Gezien de mogelijkheid die in de artikelen 10.24 tot en met 10.26 is opgenomen om de in die artikelen bedoelde regels op te nemen in een omgevingsplan, wordt in het eerste lid van artikel 10.61 ook verwezen naar het omgevingsplan.

Onderdeel AW (artikel 10.63 Wet milieubeheer)

Artikel 10.63 is aangepast aan de wijzigingen die in dit wetsvoorstel worden aangebracht in hoofdstuk 10 Wm.

Onderdeel AX (artikel 10.64, eerste lid, Wet milieubeheer)

De bepaling waarin bepalingen uit de Wabo op een ontheffing als bedoeld in artikel 10.63 van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt vervangen door een bepaling waarin bepalingen in de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

Onderdeel AY (titel 11.2 Wet milieubeheer)

De regels over geluidsbelastingkaarten en actieplannen die zijn opgenomen in titel 10.2 Wm, zijn geïntegreerd in de Omgevingswet (de artikelen 2.21, eerste lid 2.26, 3.6, 3.8, 3.9, eerste lid, 16.89. 20.7 en 20.17) en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de artikelen 4.95 en 4.96 van dit wetsvoorstel is voor de geluidsbelastingkaarten en actieplannen overgangsrecht opgenomen.

Onderdeel AZ (artikel 11a.1 Wet milieubeheer)

Dit artikel heeft geen werking meer en vervalt daarom.

Onderdeel BA (hoofdstuk 12 Wet milieubeheer)

Titel 12.2, waarin regels zijn opgenomen over het landelijk risicoregister externe veiligheid, wordt vervangen door de artikelen 20.10 en 20.11, onder b, van de Omgevingswet en op die bepalingen berustende regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en een nog op te stellen ministeriële regeling. De artikelen 20.10, eerste lid, in verbinding met artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet biedt de grondslag voor instelling van het landelijk risicoregister externe veiligheid. De instelling van dit register is geregeld in artikel 10.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In dat artikel is ook geregeld welke bestuursorganen gegevens hiervoor moeten verstrekken. Artikel 20.10, derde lid, biedt een grondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen die in ieder geval kunnen gaan over:

a. de in het register op te nemen gegevens,
b. de vorm, de inrichting, het beheer, de toegankelijkheid en de beveiliging van het register,
c. de weergave van gegevens en de verstrekking van gegevens aan derden;
d. het herstellen van fouten in de registers.

Titel 12.3, dat regels bevat over de EG-verordening PRTR en het PRTR protocol, wordt vervangen door de artikelen 20.6, 20.8, 20.10 en 20.11, aanhef en onder a, van de Omgevingswet en op die bepalingen berustende regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De artikelen 20.10 en 20.11 van de Omgevingswet bieden de grondslag voor de instelling van het landelijk PRTR-register.

Onderdeel BB (artikel 13.1 Wet milieubeheer)

In het tweede lid is de verwijzing naar de wetten die zijn overgegaan naar de Omgevingswet geschrapt. Daarnaast is een aantal andere wetten in die opsomming geschrapt, omdat in de betrokken wetten bepalingen uit hoofdstuk 13 Wm niet van toepassing zijn verklaard. De Wet geluidhinder zal in de opsomming worden geschrapt via het wetsvoorstel Aanvul-

lingswet bodembescherming Omgevingswet. Hoofdstuk 13 zal daarmee nog slechts betekenis houden voor beschikkingen op grond van een beperkt aantal wetten en de beschikkingen op grond van onderdelen in de Wm die niet opgaan in de Omgevingswet.

Onderdeel BC (artikelen 13.2, 13.4 en 13.12 Wet milieubeheer)

De verplichting tot een kennisgeving van een aanvraag om een vergunning of ontheffing ingeval een milieueffectrapport moet worden gemaakt, komt niet terug in de Omgevingswet. Artikel 13.2 kan daarom vervallen.
Aangezien het begrip «inrichting» in de Wm verdwijnt en deze bepaling in de praktijk geen betrekking heeft op vergunningen of ontheffingen met betrekking tot een werk, vervalt artikel 13.4.
Artikel 13.12, dat betrekking heeft op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afvalvoorziening, wordt overgeheveld naar de Omgevingswet.

Onderdeel BD (opschrift afdeling 13.3)

De wijziging in het opschrift van afdeling 13.3 houdt verband met de vervanging in artikel 1.1 van de begripsbepaling «afvalvoorziening» door een begripsbepaling «winningsafvalvoorziening».

Onderdeel BE (artikel 13.13, eerste lid, Wet milieubeheer)

Aangezien deze bepaling betrekking heeft op vergunningaanvragen voor winningsafvalvoorzieningen die gelegen zijn in een ander land wordt «omgevingsvergunning» gewijzigd in: vergunning. Bij de Invoeringswet Wabo is abusievelijk «vergunning» vervangen door: omgevingsvergunning. Deze fout wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel BF (hoofdstuk 14 Wet milieubeheer)

Tegelijkertijd met de Omgevingswet zal de nieuwe coördinatieregeling Awb in werking treden. Dat maakt de coördinatieregeling in hoofdstuk 14, met uitzondering van artikel 14.4d dat bij Wet implementatie herziening mer-richtlijn[196] in de Wm is ingevoegd, overbodig. Artikel 14.4d wordt overgeheveld naar het Omgevingsbesluit. Dit hoofdstuk vervalt daarom.

Onderdelen BG tot en met BI (artikelen 15.20 tot en met 15.22 Wet milieubeheer)

De regeling van de vergoeding van kosten en schade is technisch aangepast.

In de opsomming van bepalingen in het eerste lid van artikel 15.20 wordt niet meer verwezen naar besluiten op grond van de Wet luvo. De artikelen 13 en 16 van die wet zijn per 1 januari 2012 vervallen. Artikel 43 van die wet is omgezet in artikel 19.12 van de Omgevingswet. In dat lid wordt ook niet meer verwezen naar artikel 10.52, omdat dat artikel als gevolg van dit wetsvoorstel vervalt. In artikel 15.22 vervalt de verwijzing naar de provinciale milieuverordening. Die verordening wordt geïntegreerd in de omgevingsverordening. De schaderegeling waarnaar in artikel 15.21, onder a, wordt verwezen, wordt opgenomen in afdeling 15.1. De schaderegeling in artikel 4.2 Wabo, waarnaar in artikel 15.22, tweede lid, wordt verwezen, wordt eveneens vervangen door afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

---

[196] Wetsvoorstel ligt ter behandeling in de Eerste Kamer; Kamerstukken I, 34 287.

Onderdeel BJ (artikel 15.34 Wet milieubeheer)

De grondwaterbeschermingsregeling die is opgenomen in artikel 15.34 wordt vervangen door artikel 13.4 van de Omgevingswet, dat bij dit wetsvoorstel in die wet wordt ingevoegd.

Onderdeel BK (artikel 15.51 Wet milieubeheer)

Dit artikel regelt het toepassingsbereik van de titel. Met deze opzet wordt aangesloten bij de opbouw van het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij het telen van gewassen in kassen gaat het om grondgebonden teelt en substraatteelt met permanente opstanden van glas of kunststof. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

De bepaling is niet van toepassing op de teelt van gewassen in een gebouw (bijvoorbeeld paddenstoelen). Deze activiteit is ook in het Besluit activiteiten leefomgeving afzonderlijk geregeld.

Het tweede lid sluit rechtstreeks aan bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel BL (artikelen 15.51a en 15.51b Wet milieubeheer)

De formulering van de uitzonderingsgronden in artikel 15.51a, onder a, sluit aan bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

De uitzondering onder b van dit artikel sluit aan bij de wijzigingen in hoofdstuk 16 Wm. Titel 15.3 is dus niet van toepassing wanneer op een locatie sprake is van het verbranden van brandstof in verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 megawatt. Dit is namelijk een in bijlage I bij het Besluit handel in emissierechten aangewezen categorie van activiteiten die in een broeikasgasinstallatie wordt verricht.

Het eerste lid van artikel 15.51b vervangt het laatste zinsdeel uit het huidige artikel 15.51, eerste lid. Het gaat in het systeem van kostenverevening om de CO_2-emissies die bij het verrichten van de activiteit worden uitgestoten, bijvoorbeeld de verbranding van brandstof voor verwarming van de kassen. De nachtelijke CO_2-emissies van de gewassen zelf worden niet gereguleerd.

Het tweede lid van artikel 15.51b is inhoudelijk identiek aan het huidige artikel 15.51, derde lid.

Onderdeel BM (artikel 15.52 Wet milieubeheer)

In het stelsel van de Omgevingswet is degene die de activiteit verricht de geadresseerde van de norm. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten.

Onderdelen BN tot en met BR, BV tot en met BZ en CC tot en met CE (opschrift afdeling 16.2.1, artikelen 16.2, 16.2a, 16.2b, 16.3, 16.10, 16.11, 16.15, 16.19, 16.35, 16.35c, 16.37 en artikel 16.39 Wet milieubeheer)

Titel 16.2 is van toepassing op inrichtingen waarin zich een of meer broeikasgasinstallaties bevinden. De vergunning wordt verleend aan degene die de inrichting drijft. Bevinden zich in een inrichting een of meer broeikasgasinstallaties, dan is titel 16.2 van toepassing. De Richtlijn emissiehandel gaat uit van het begrip «installatie». Een vergunning voor

broeikasgasemissies kan betrekking hebben op een of meer installaties op dezelfde plaats die door dezelfde exploitant wordt geëxploiteerd.

In aansluiting bij die richtlijn wordt het begrip «inrichting» in deze titel vervangen door «broeikasgasinstallatie» en «degene die de inrichting drijft» door «de exploitant van de broeikasgasinstallatie». Het is wenselijk om de toewijzing van emissierechten voor de huidige handelsperiode ongemoeid te laten. Bij de implementatie van de lopende wijziging van de EG-richtlijn handel in broeikasgasemissierechten zal titel 16.1 gewijzigd worden. Een deel van de wijzigingen van titel 16.1 zal waarschijnlijk verschuiven naar het voorstel voor de implementatiewet. De wet ter implementatie van die herziene richtlijn zal namelijk in de tweede helft van 2019 in werking moeten treden.

Onderdeel BS (artikel 16.5 Wet milieubeheer)

Het tweede lid van artikel 16.5 is ingevoegd in aansluiting op artikel 5.7, eerste lid, van de Omgevingswet. Dit lid maakt duidelijk dat verschillende broeikasgasinstallaties onder één emissievergunning kunnen vallen, ook al zijn die installaties niet technisch met elkaar verbonden. Mogelijkheden die het huidige begrip «inrichting» biedt, blijven daarmee beschikbaar. Dit geldt ook voor complexen van bedrijven waarbinnen bedrijven als één geheel richting de overheid opereren. Daarnaast heeft de exploitant de keuze om voor elke installatie een aparte vergunning aan te vragen. De vergunninghouder moet in elk geval zorg dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften voor alle broeikasgasinstallaties die onder de vergunning vallen. Deze aanpak is verder in lijn met complexen van bedrijven geregeld door het Besluit activiteiten leefomgeving onder de Omgevingswet.

Onderdeel BT (artikel 16.8 Wet milieubeheer)

In verband met de integratie van de mijnbouwmilieuvergunning in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, wordt in dit artikel alleen nog verwezen naar het bevoegd gezag voor die vergunning.

Onderdeel BU (artikel 16.9 Wet milieubeheer)

Artikel 16.9 regelt de afstemming tussen de omgevingsvergunning en de emissievergunning. De verwijzingen naar de Omgevingswet komen in de plaats van de verwijzing naar hoofdstukken 2 en 3 Wabo. De genoemde onderdelen van de Omgevingswet regelen voor zover relevant het omgevingsplan, de omgevingsverordening, algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, de vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit en bevatten de procedurele bepalingen daaromtrent. Artikel 16.9 draagt bij aan de coördinatie van de voorwaarden en de procedure voor het verlenen van een vergunning. De Richtlijn emissiehandel eist namelijk die coördinatie met de regels ter implementatie van de richtlijn industriële emissies.

Onderdeel CA (artikel 16.20c, eerste lid, Wet milieubeheer)

Deze wijziging houdt verband met de integratie van de omgevingsvergunning voor een inrichting op grond van de Wabo in een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdeel CB (artikel 16.21 Wet milieubeheer)

Omdat artikel 8.42a Wm, dat van overeenkomstige toepassing was verklaard in het tweede lid van artikel 16.21, vervalt, is de inhoud van artikel 8.42a aan het tweede lid van artikel 16.21 toegevoegd.

Onderdelen CF, CO, CQ, CR en CS (artikelen 17.1, 17.2, 17.3, 17.10, derde lid, 17.12, 17.13 en 17.15, eerste lid, Wet milieubeheer)

De ongewone voorvallenregeling in de Wm is met uitzondering van die met afvalstoffen, overgeheveld naar afdeling 19.1 van de Omgevingswet. Om die reden vervallen de artikelen 17.1 tot en met 17.3 en worden de artikelen 17.10, 17.12, 17.13 en 17.15 aangepast.

Onderdelen CG, CJ en CK (artikelen 17.4, tweede lid, onder a, 17.5b en 17.5c, tweede lid, Wet milieubeheer)

Artikel 17.4, tweede lid, is aangepast in verband met de integratie van de omgevingsvergunning voor een inrichting op grond van de Wabo in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en de integratie van meldingen op grond van artikel 8.41 Wm in het meldingenregime op grond van artikel 4.4 van de Omgevingswet.

Onderdeel CH(opschrift titel 17.1A)

De wijziging in het opschrift van titel 17.1A houdt verband met de vervanging van het begripsbepaling «afvalvoorziening» door een begripsbepaling «winningsafvalvoorziening».

Onderdeel CI (artikel 17.5a Wet milieubeheer)

Als gevolg van de vervanging van de begripsbepaling «afvalvoorziening» door een begripsbepaling «winningsafvalvoorziening» en de integratie van de omgevingsvergunning voor een inrichting in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, is de redactie van het eerste lid van artikel 17.5a hierop aangepast. De inhoud van het tweede lid van artikel 17.2 Wm, dat van overeenkomstige toepassing was verklaard, is nu opgenomen in het voorgestelde tweede lid van artikel 17.5a. Voor de organen en instanties die op de hoogte moeten worden gesteld van een melding, wordt nu verwezen naar artikel 19.3 van de Omgevingswet, dat voorziet in een doormeldings- en informatieplicht van het bevoegd gezag bij een ongewoon voorval.

Voor de toelichting op de voorgestelde wijzigingen in het vierde lid (nieuw) wordt verwezen naar de toelichting op de wijzigingen in het derde lid van artikel 8.48.

Onderdeel CL (artikel 17.5d Wet milieubeheer)

De wijziging in artikel 17.5d houdt verband met de vervanging in artikel 1.1 van de begripsbepaling «afvalvoorziening» door een begripsbepaling «winningsafvalvoorziening».

Onderdeel CM (titel 17.1B Wet milieubeheer)

Het enige artikel dat deze titel bevat, is omgezet in de regeling over ongewone voorvallen in afdeling 19.1 van de Omgevingswet. Door de verbrede invulling van het begrip ongewoon voorval (zie de begripsomschrijving in de bijlage bij de Omgevingswet) valt nu ook een enkele

schending van de vergunningvoorwaarden/algemene regels daaronder, zonder dat sprake hoeft te zijn van een «calamiteit».

Onderdeel CN (artikel 17.9 Wet milieubeheer)

Artikel 17.9 wordt aangepast in verband met de integratie van de omgevingsvergunning voor een inrichting in de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en de in dit wetsvoorstel voorgestelde aanpassing van artikel 18.2 Wm. In het laatstgenoemde artikel wordt verwezen naar artikel 18.2 van de Omgevingswet waarin de handhavingstaak is toebedeeld.

Onderdeel CO (artikel 17.10, derde lid, Wet milieubeheer)

In het derde lid wordt de verwijzing naar de bepaling in de ongewone voorvallenregeling om kennis te geven van een melding in de Wm vervangen door een verwijzing naar de bepaling in de Omgevingswet die daarvoor in de plaats is gekomen.

Onderdeel CP (artikel 17.11 Wet milieubeheer)

De gedoogplicht die is opgenomen in artikel 17.11 komt terug in artikel 10.6, tweede lid, van de Omgevingswet. Dit artikel kan daarom vervallen.

Onderdeel CT (artikel 18.1a Wet milieubeheer)

In het eerste lid van artikel 18.1a worden de bepalingen over toezicht en handhaving uit de Wabo die thans van toepassing zijn verklaard op de handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Wm vervangen door de bepalingen in de Omgevingswet die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

In het tweede lid is de verwijzing naar de artikelen in de Wabo vervangen door een verwijzing naar de artikelen in de Omgevingswet die daarvoor in de plaats zijn gekomen. Er wordt in dit lid niet meer verwezen naar artikel 18.18 Wm. In plaats daarvan is artikel 18.18 uitgebreid met een verwijzing naar de verordeningen, bedoeld in artikel 18.1a, eerste lid. De facto blijft daarmee hetzelfde geregeld.

In het derde lid is de tekst van het voormalige vierde lid overgenomen, met dien verstande dat daarin thans wordt verwezen naar de artikelen in de Omgevingswet die voor artikel 5.15 Wabo in de plaats zijn gekomen.

Onderdeel CU (artikel 18.1b Wet milieubeheer)

Als gevolg van het gewijzigde artikel 18.2 kan artikel 18.1b vervallen.

Onderdeel CV (artikel 18.2 Wet milieubeheer)

De redactie van het artikel is vereenvoudigd door te verwijzen naar het bevoegd gezag waarbij op grond van artikel 18.2 Wm de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust.

Aangezien in geen van de in artikel 13.1, tweede lid, Wm genoemde wetten is bepaald dat het in artikel 18.2, eerste lid, Wm bedoelde bestuursorgaan heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving, kan in de opsomming een verwijzing naar die wetten achterwege blijven. Omdat de uitvoering van de EG-verordening PRTR volledig is geïntegreerd in de Omgevingswet en de daarop berustende regelgeving, kan een vermelding van die verordening in de opsomming achterwege blijven.

Doordat in artikel 18.1a Wm artikel 18.1 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing is verklaard, is het niet nodig de onderdelen b en c van het huidige artikel 18.2 te handhaven.

Onderdeel CW (artikel 18.2a Wet milieubeheer)

Dit artikel is technisch aangepast in verband met de integratie van de vergunningen, bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet, in de omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam of een zuiveringtechnisch werk, en het in dit wetsvoorstel opgenomen voorstel om artikel 1.1a Wm te laten vervallen.

Onderdeel CX (artikel 18.2b, derde lid, Wet milieubeheer)

Dit artikel behelst een technische verbetering.

Onderdeel CY (artikel 18.2c, tweede lid, Wet milieubeheer)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip wordt artikel 18.2c in technische zin aangepast.

Onderdeel CZ (artikel 18.2d Wet milieubeheer)

Dit artikel is technisch aangepast in verband met de overheveling van artikel 5.2 Wabo naar artikel 18.2 van de Omgevingswet en de wijzigingen die in hoofdstuk 10 worden aangebracht.

Onderdeel DA (artikelen 18.2e en 18.2g Wet milieubeheer)

Er is niet gekozen voor vervanging van de in artikel 18.2e opgenomen verwijzing naar het milieubeleidsplan door een verwijzing naar de omgevingsvisie. Ook zonder deze bepaling wordt een bestuursorgaan geacht bij de uitoefening van een taak rekening te houden met beleidsdocumenten. Dit lid behelst daarom een overbodige bepaling.

Artikel 18.2g vervalt omdat de regels over de EG-verordening PRTR integreren in de Omgevingswet en de onderliggende regelgeving.

Onderdeel DB (artikel 18.8 Wet milieubeheer)

In artikel 18.8 wordt de verwijzing naar artikel 5.15 Wabo vervangen door het artikel dat daarvoor in de Omgevingswet in de plaats komt.

Onderdeel DC (artikel 18.18 Wet milieubeheer)

Zie toelichting op de wijziging van artikel 18.1a.

Onderdeel DD (artikel 18.19 Wet milieubeheer)

Dit artikel komt in de plaats van artikel 5.26 Wabo, voor zover het voorziet in een verhaalsregeling voor de kosten van het beheer van afvalstoffen ten aanzien waarvan in strijd is gehandeld met de Wm. Een dergelijke regeling was voor de inwerkingtreding van de Wabo ook opgenomen in de Wm. Aangezien de Wabo als gevolg van dit wetsvoorstel vervalt, maar de regeling voor het beheer van afvalstoffen in hoofdstuk 10 Wm achterblijft, wordt deze regeling weer in de Wm opgenomen.

Onderdeel DE (artikel 19.1b Wet milieubeheer)

Omdat de verwijzing naar een aantal wetten in het tweede lid van artikel 13.1 Wm vervalt, worden in het eerste lid van artikel 19.1b, eerste lid, de wetten genoemd waarop die bepaling nog van toepassing blijft.

Het tweede lid van artikel 19.1b is in overeenstemming gebracht met de wijzigingen die in het eerste lid worden aangebracht. Daarnaast is de verwijzing naar een IPPC-installatie als bedoeld in de Wabo vervangen door een verwijzing naar een installatie als bedoeld in de richtlijn industriële emissies. De facto blijft de verwijzing daarmee hetzelfde.

Onderdelen DF en DG (artikelen 19.5 en 19.6b Wet milieubeheer)

Vanwege de overheveling van de regels over de milieueffectrapportage naar de Omgevingswet, zijn de verwijzingen in de artikelen 19.5 en 19.6b naar hoofdstuk 7 of onderdelen daarvan vervangen door verwijzingen naar de onderdelen van de Omgevingswet die daarvoor in de plaats zijn gekomen. Dit geldt niet voor de eerste zin van het tweede lid en het derde lid van artikel 19.5. In die bepalingen kan worden volstaan met het laten vervallen van de verwijzing naar de daarin genoemde paragrafen van hoofdstuk 7.

Artikel 19.5 is daarnaast in technische zin verbeterd. In onderdeel b van het tweede lid van artikel 19.5 is uitgegaan van de tekst van dat lid zoals dit komt te luiden na de inwerkingtreding van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn.

In artikel 19.6b is daarnaast nu een verwijzing naar de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit opgenomen.

Onderdeel DH (artikel 19.8 Wet milieubeheer)

Deze bepaling blijft niet achter in hoofdstuk 19 Wm, omdat de verplichting tot verstrekking van gegevens voor het risicoregister externe veiligheid in het kader van de Omgevingswet op het niveau van een algemene maatregel van bestuur wordt geregeld. Artikel 20.10 van de Omgevingswet biedt de grondslag om de inhoud van artikel 19.8 voor het landelijk risicoregister externe veiligheid te regelen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn deze regels gesteld.

Onderdeel DI (opschrift paragraaf 20.1 Wet milieubeheer)

Omdat paragraaf 20.2 vervalt kan ook het opschrift van paragraaf 20.1 vervallen.

Onderdeel DJ (artikel 20.2a Wet milieubeheer)

Omdat hoofdstuk 5 Wm vervalt, kan ook artikel 20.2a vervallen.

Onderdeel DK (artikel 20.3 Wet milieubeheer)

Artikel 20.3, eerste lid, is aangepast in verband met de integratie van wetten of onderdelen van wetten in de Omgevingswet. Daarnaast is in de opsomming de vermelding van de artikelen 125 van de Gemeentewet, 122 van de Provinciewet, 61 van de Waterschapswet en 5:32 Awb geschrapt, omdat deze artikelen in het huidige artikel 20.4, onder b, van toepassing van artikel 20.3 zijn uitgezonderd.

Omdat de artikelen 8.40a en 8.42 Wm vervallen, vervalt ook het tweede lid van artikel 20.3. In het nieuwe tweede lid wordt de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk als bedoeld in de Wabo vervangen door een verwijzing naar de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, en de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Onderdeel DL (artikel 20.4 Wet milieubeheer)

Omdat de artikelen 125 van de Gemeentewet, 122 van de Provinciewet, 61 van de Waterschapswet en 5:32 Awb, niet meer in artikel 20.3, eerste lid, zijn opgenomen, is onderdeel b van artikel 20.4 overbodig geworden. De redactie van de inhoud van onderdeel a van artikel 20.4 is verbeterd.

Onderdeel DM (paragraaf 20.2 Wet milieubeheer)

Voor een toelichting op dit onderdeel wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van artikel 17.10 van de Omgevingswet.

Onderdeel DN (artikel 21.1, eerste lid, Wet milieubeheer)

Dit wetsvoorstel voorziet er in dat paragraaf 14.1 Wm vervalt. Om die reden vervalt in het eerste lid van artikel 21.1 de verwijzing naar die paragraaf.

Onderdeel DO (artikel 21.3 Wet milieubeheer)

Artikel 21.3, dat als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn in de Wm is opgenomen, zal via het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden geregeld in het Omgevingsbesluit. Artikel 20.6, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet voorziet in een grondslag hiervoor.

Onderdeel DP (artikel 21.6 Wet milieubeheer)

Artikel 21.6 is aangepast aan de tekst van de Wm, zoals die in dit wetsvoorstel wordt gewijzigd.

Onderdeel DQ (artikel 22.1 Wet milieubeheer)

Artikel 22.1 is aangepast aan de tekst van de Wm zoals die in dit wetsvoorstel wordt gewijzigd. Het oude tweede en derde lid vervallen, omdat de algemene regels voor inrichtingen zijn geïntegreerd in artikel 4.3 van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving. In verband met het gewijzigde artikel 8.40 is een nieuw tweede lid opgenomen, waarin de relatie tussen dat artikel en artikel 4.3 van de Omgevingswet wordt geregeld. In verband met de overheveling van onderdelen van de Waterwet naar de Omgevingswet wordt de verwijzing naar die wet in het nieuwe zesde lid van artikel 22.1 vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet en vervalt de Waterwet in de opsomming van het nieuwe achtste lid.

Artikel 2.46 (Wet normering topinkomens)

In bijlage 1 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering topinkomens wordt verwezen naar de grondslagen voor de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening in de

Wabo, de Wm en de Wro. Deze grondslagen vervallen als gevolg van dit wetsvoorstel. Artikel 17.10 van de Omgevingswet, zoals die als gevolg van dit wetsvoorstel komt te luiden, komt hiervoor in de plaats. Om die reden wordt in bijlage 1 nu verwezen naar dat artikel.

Artikel 2.47 (Wet op de economische delicten)

Algemeen

De voorgestelde wijzigingen van de artikelen 1 en 1a Wed volgen voor het leeuwendeel logischerwijs uit de stelselherziening. De verwijzingen in deze twee artikelen naar (bepalingen uit de) wetten die in het kader van de stelselherziening worden ingetrokken, komen te vervallen. Artikel 2.46 bevat dus een doorvertaling in de Wed van de Omgevingswet inclusief alle in dit wetsvoorstel opgenomen wijzigingen in de hoofdstukken 1 tot en met 3. Voor zover onder het regime van de Omgevingswet identieke of vergelijkbare regels terugkeren, worden deze zoveel mogelijk beleidsneutraal «teruggeplaatst» binnen de indeling van artikel 1a Wed. Met de stelselherziening is namelijk in het algemeen geen wijziging beoogd in de strafmaat (waaronder de maximum boete) die via de artikelen 1a en 6 Wed wordt gekoppeld aan een overtreding van die regels. Dit geldt bijvoorbeeld voor overtredingen van milieuregels in het kader van geluid- en geurhinder die binnen het nieuwe stelsel verhuizen van het Activiteitenbesluit milieubeheer naar het omgevingsplan.[197] Ook de overheveling van een zogenoemde zelfstandige strafbaarstelling[198] naar artikel 1a Wed wordt zo beleidsneutraal mogelijk gedaan door aan te sluiten bij die categorie uit dat artikel, die het dichtst in de buurt ligt van de huidige strafmaat. Soms is wel een uitdrukkelijke beleidswijziging beoogd. De gewijzigde indeling binnen artikel 1a Wed is in enkele gevallen een gevolg van de integratie van vergelijkbare regels uit wetten, die in het huidige artikel 1a Wed verschillend zijn ingedeeld. Waar daarvan sprake is, wordt deze voorgenomen wijziging afzonderlijk toegelicht.

Bij de voorgestelde rubricering binnen artikel 1a Wed is voorts zoveel mogelijk aangesloten bij de tariefstelling voor de bestuurlijke boete (zie de wijziging van paragraaf 18.1.4 Omgevingswet in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel en onderstaande tabel), zodat het voor de maximale boete voor een identieke overtreding niet uitmaakt of beboeting plaatsvindt via de bestuurlijke of via de strafrechtelijke handhaving. Hiermee wordt gestreefd naar een goede afstemming tussen het bestuursrecht en het strafrecht waar het de hoogte van boetes betreft voor dezelfde of soortgelijke overtredingen. Waar die aansluiting ontbreekt, wordt dit veroorzaakt door de keuze om qua boetetarief voor de bestuurlijke boete aan te sluiten bij de huidige tariefstelling of de tariefstelling in vergelijkbare wetgeving. Zo valt bijvoorbeeld het boetemaximum bij een overtreding van de Seveso-richtlijn hoger uit, omdat is aangesloten bij de tariefstelling in de Arbeidsomstandighedenwet en is de bestuurlijke boete bij een overtreding in het kader van een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg hoger, omdat is aangesloten bij de tariefstelling in de spoorwegwetgeving, waar gekozen is voor een andere tariefstelling dan via de boetecategorieën van (artikel 23 van) het Wetboek van Strafrecht.

---

[197] Zie verderop bij *Kanttekeningen bij de voorgestelde rubricering*.

[198] Een aantal overtredingen wordt in de huidige wet- en regelgeving niet strafbaar gesteld via de Wed, maar rechtstreeks in de desbetreffende wet. Dit betreft met name bepalingen die niet vallen onder het milieurecht, maar wel onder het omgevingsrecht, zoals de toegangsverboden bij (spoor)wegen en waterstaatswerken.

Tabel vergelijking maximum boetetarief bestuurlijke en strafrechtelijke boete

Beboetbare feiten paragraaf 18.1.4		**Maximum bestuurlijke boete**	**Maximum strafrechtelijke boete (1a Wed)**
Milieuregels Seveso-richtlijn	artikel 18.11	6e categorie € 830.000 met verhoging:[1] 10% jaaromzet	5e categorie € 83.000 met verhoging:* 6e categorie of 10% jaaromzet
Bouw- en sloopregels	artikel 18.12	3e categorie € 8.300	4e categorie € 20.750
Erfgoed	artikel 18.13	5e categorie € 83.000	5e categorie € 83.000
Beperkingengebied luchthaven	artikel 18.14	5e categorie € 83.000	5e categorie € 83.000
Beperkingengebied spoor	artikel 18.15	artikel 80 Spoorwegwet € 225.000 artikel 44 Wet lokaal spoor € 225.000	5e categorie € 83.000

[1] Zie artikel 23, zevende lid, Wetboek van Strafrecht en artikel 6, eerste lid, laatste volzin, Wed.

Rubricering binnen artikel 1a Wed

Rubricering van delicten binnen artikel 1a heeft consequenties voor de strafmaat. In artikel 6 Wed worden de strafmaten als volgt toegedeeld aan de drie categorieën delicten binnen artikel 1a:

Strafmaattabel	**in geval van een misdrijf**	**in geval van een overtreding**
zwaarste categorie (1°)	gevangenisstraf ten hoogste zes jaren taakstraf of geldboete van de vijfde categorie	hechtenis ten hoogste een jaar, taakstraf of geldboete van de vierde categorie
middelste categorie (2°)	gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren taakstraf of geldboete van de vierde categorie	hechtenis ten hoogste zes maanden, taakstraf of geldboete van de vierde categorie
lichtste categorie (3°)	n.v.t.	hechtenis ten hoogste zes maanden, taakstraf of geldboete van de vierde categorie

Globaal is de voorgestelde indeling als volgt:

Zwaarste categorie (onderdeel 1°)

Bij de rubricering in de drie categorieën van artikel 1a Wed (zwaar–middel–licht) zijn – in de letter en geest van Aanwijzing 147 voor de regelgeving (per 1 januari 2018: Aanwijzing 5.47) – de *milieu*delicten, die een directe aantasting kunnen opleveren van het milieu, dan wel een ernstige en rechtstreekse bedreiging vormen, opgenomen in de *zwaarste* categorie. Deze indeling wordt consequent voor alle *milieu*delicten gevolgd, ongeacht of milieuregels of -voorschriften worden gesteld in een omgevingsvergunning, het Besluit activiteiten leefomgeving of een andere maatregel van bestuur, de provinciale omgevingsverordening, de waterschapsverordening of het omgevingsplan. Deze rubricering sluit aan

bij in het verleden gemaakte keuzes.[199] Ook voor de overtreding van het nieuwe artikel 1.7a van de Omgevingswet is hierbij aangesloten. Het gaat daarbij om aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving en het artikel strekt mede ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht. Zie de toelichting op het voorgestelde artikel 1.7a.

Als er met toepassing van artikel 2.3 Omgevingswet (subsidiariteit) sprake is van een gewijzigd niveau van regelgeving leidt dit in de voorgestelde tekstwijziging van artikel 1a Wed niet tot een andere (lagere) indeling qua zwaarte van overtreding. Het niet naleven van de algemene regels die bij of krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet worden gesteld in de omgevingsverordening of de waterschapsverordening voor activiteiten, die in dat plan of verordening gereguleerd worden voor de milieubelastende of lozingsaspecten van die activiteit, worden ingedeeld in artikel 1a, onder 1°, Wed, ook al valt daardoor de strafbedreiging hoger uit dan normaliter bij overtreding van een gemeentelijke verordening mogelijk is. Als het omgevingsplan dergelijke milieuregels stelt kan daar met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van worden afgeweken. Daarom zijn die regels uit het omgevingsplan strafbaar gesteld met een verwijzing naar artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, waarin het verbod is opgenomen om zonder vergunning een omgevingsplanactiviteit uit te voeren, en niet met een verwijzing naar artikel 4.1. Dit laat onverlet dat het Openbaar Ministerie opzettelijke overtreding van die milieuregels als economisch misdrijf kan vervolgen. Om die overtredingen als zodanig te kunnen kwalificeren, is in de tekst van dit onderdeel de volgende zinsnede opgenomen: «voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, of het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk». Die zinsnede brengt geen bewijslast mee voor het Openbaar Ministerie, maar maakt duidelijk dat de betreffende overtreding van een omgevingsplanvoorschrift (bijvoorbeeld een geval van geluid- of geurhinder) moet worden gekwalificeerd onder artikel 1a, onder 1°, Wed. Het omgevingsplan kan immers ook regels bevatten die vallen onder de tweede categorie van artikel 1a of – als een gemeente ervoor kiest om met inachtneming van artikel 2.7 van de Omgevingswet om ook andere (autonome) verordeningsbepalingen in het omgevingsplan te integreren – onder artikel 154 van de Gemeentewet.

Voorgesteld wordt in deze *zwaarste* categorie ook onder te brengen overtredingen begaan in het kader van (rijks)monumenten, archeologische monumentenof erfgoed. Ook bij deze categorie wordt geen onderscheid gemaakt tussen regels die worden gesteld bij wet, algemene maatregel van bestuur, in het omgevingsplan en de omgevingsverordening. Voor delicten begaan in het kader van een rijksmonumentenactiviteit of beschadiging of vernieling van rijksmonumenten, betekent deze indeling een terugkeer naar het oorspronkelijke geldboetemaximum. Tot 1 oktober 2010 was het boetemaximum de vijfde categorie, per 1 oktober 2010 is – in het kader van de Wabo – het boetemaximum gewijzigd in de vierde categorie, overigens met de mogelijkheid om de naast hogere boetecategorie toe te passen (artikel 6, eerste lid, Wed, artikel 23, zevende lid, Wetboek van Strafrecht). Artikel 6, eerste lid, laatste volzin, Wed biedt namelijk de mogelijkheid om de naast hogere boete categorie toe te passen als «de waarde van de goederen met betrekking tot welke het economische delict is begaan hoger is dan het vierde gedeelte van het maximum van de geldboete». Die financiële grens ligt dus al bij een

[199] Kamerstukken II 1992/93, 23 196, nr. 3, blz. 7–9.

rijksmonument of werelderfgoed ter waarde van € 20.750.[200] Feitelijk kan dus vrijwel altijd de vijfde categorie worden toegepast. Dan ligt het ook in de rede om die toepasselijke categorie zonder de omweg van een verhogingsmogelijkheid in de wetgeving te benoemen, zowel bij de tariefkeuze voor de bestuurlijke boetecategorie (zie het voorgestelde artikel 18.13 van de Omgevingswet) als hier bij de indeling in artikel 1a Wed. Bovendien biedt deze keuze de mogelijkheid om boven het maximum van € 83.000 uit te gaan als het een ernstige overtreding betreft of de overtreder een rechtspersoon is. Gelet op de «waarde van de goederen met betrekking tot welke het economische delict» wordt begaan, kan die verhogingsmogelijkheid van de vijfde naar de zesde categorie in bepaalde omstandigheden zeker aan de orde zijn. Wanneer bijvoorbeeld een (deel van een) (archeologisch) monument onherstelbaar is beschadigd of gesloopt zonder vergunning, zal een boete niet te laag moeten zijn in verhouding tot het bedrag dat gemoeid zou zijn met behoud van het (archeologisch) monument of winst die het de overtreder oplevert. Voorkomen moet worden dat de boete door de overtreder gerekend wordt tot kosten die op de spreekwoordelijke koop toe worden genomen. Overigens biedt de Wed naast de boete meer mogelijkheden om «de winst af te romen»: zie de maatregelen genoemd in artikel 8 Wed, waaronder een verplichting tot herstel op eigen kosten en de ontneming wederrechtelijk genoten voordeel. Bij (gedeeltelijke) vernietiging of sloop van gebouwde, aangelegde of archeologische rijksmonumenten is evenwel een bestraffende sanctie vaak nog de enige optie omdat de monumentale waarden al teniet zijn gedaan. Omdat de impact van beschadiging of vernieling van werelderfgoed maatschappelijk gezien minstens zo groot is als bij rijksmonumenten, ligt het in de rede om voor deze overtredingen tenminste dezelfde boetecategorie te introduceren. Het recente vonnis van het Internationaal Strafhof in Den Haag voor vernielingen van werelderfgoed in Timboektoe (Mali) – een veroordeling tot een celstraf van negen jaar – illustreert de wereldwijde maatschappelijke verontwaardiging en daarmee de ernst van dergelijke feiten.

Verder wordt voorgesteld ook alle beperkingengebiedactiviteiten in deze zwaarste categorie in te delen. Met dit voorstel wordt aangesloten bij de tariefstelling voor de maximale bestuurlijke boete voor deze overtredingen, voor zover hiervoor een bestuurlijke boetebevoegdheid is toegekend. Voor een aantal beperkingengebiedactiviteiten betekent deze indeling een verhoging in strafmaat. Die verhoging is een logisch gevolg van de bundeling van verschillende, vergelijkbare regels in de Omgevingswet. De vergelijkbare gevaarzetting en risico's bij deze verschillende activiteiten rechtvaardigt geen verschil in indeling binnen artikel 1a Wed.

Tenslotte passen in deze zwaarste categorie ook het niet (tijdig) nakomen van verplichtingen bij een ongewoon voorval, calamiteit of in een andere bijzondere, veelal spoedeisende omstandigheden (zie hoofdstuk 19 van de Omgevingswet) en het niet naleven van de verplichting om bepaalde maatregelen te treffen bij experimenten (artikel 23.3, vijfde en zesde lid)

Middelste categorie (onderdeel 2°)

Voor een aantal soorten delicten wordt voorgesteld deze op te nemen in de *middelste* categorie. Dit betreft overtreding van regels gesteld in het kader van bouwen, het gebruiken en in stand houden en slopen van bouwwerken, waaronder ook de seizoensgebonden bouwwerken. Ook in

[200] Het zevende lid van artikel 23 van het Wetboek van Strafvordering biedt daarnaast de mogelijkheid om de naast hogere boete categorie toe te passen als de overtreding begaan is door een rechtspersoon.

deze categorie wordt ondergebracht het verbod om zonder vergunning een omgevingsplanactiviteit uit te voeren, voor zover dat verbod niet al in categorie 1°is onder gebracht. Verder de zogenoemde wateronttrekkings-, mijnbouwlocatie- en ontgrondingsactiviteiten. En tenslotte de omzetting of implementatie van EU-regelgeving en internationale verplichtingen, voor zover hiervoor de (nieuwe) implementatiegrondslag van artikel 23.1 wordt gebruikt. Veelal zal die implementatieregeling overigens gebaseerd worden op andere grondslagen uit de Omgevingswet.

Lichtste categorie (onderdeel 3°)

Voorgesteld wordt de volgende delicten op te nemen in de *lichtste* categorie van artikel 1a; de overtredingen. Allereerst het niet nakomen van regels gesteld in het kader van het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden. Verder de toegangsverboden bij waterstaatswerken en wegen, een categorie die vergelijkbaar is met het bekende artikel 461 Wetboek van Strafrecht. Voorts de overtreding van regels gesteld in de omgevingsverordening of de waterschapsverordening, of overtreding van de voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover de daarbij gestelde regels en voorschriften niet al zijn ingedeeld in de categorieën 1° en 2°. Eveneens het niet naleven van bij ministeriële regeling voorgeschreven administratieve verplichtingen (uitvoeringstechnische, administratieve en meet- en rekenvoorschriften) en bepalingen over monitoring en gegevensverzameling die bij ministeriële regeling of omgevingsverordening gesteld kunnen worden. Ook voor een andere administratieve verplichting – de meldingsplicht bij rechtsopvolging van een omgevingsvergunning (artikel 5.37, tweede lid) – wordt voorgesteld om deze in te delen bij de overtredingen. Eenzelfde verplichting in de Wabo is nu hoger ingeschaald dan de identieke bepaling uit de Waterwet. Gekozen wordt voor een eenduidige indeling als administratieve overtreding. Voor de boetemaatstaf maakt deze terugplaatsing van de Wabo-melding met één categorie binnen de Wed niet uit: dit blijft de vierde categorie.

Nog lichtere categorie overtredingen

Hierop geldt één uitzondering: voorgesteld wordt het niet naleven van gedoogplichten en gedoogplichtbeschikkingen onder te brengen in een speciale (nog lichtere) categorie overtredingen (dan artikel 1a, onder 3°). De bepalingen uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet over gedoogplichten en gedoogplichtbeschikkingen worden toegevoegd aan artikel 1a, onderdeel 3° (strafbaarstelling), maar vallen onder een lagere strafmaat door het ook noemen ervan in artikel 6, derde lid, Wed.

Kanttekening bij de voorgestelde rubricering

Bij deze rubricering past nog de kanttekening dat de voorgestelde indeling, die, nogmaals, zoveel mogelijk aansluit bij de huidige indeling van artikel 1a Wed, noodzakelijkerwijze grofmazig blijft. Het is een indeling voorgesteld op basis van de verschillende typen activiteiten. Het onderscheid tussen algemene regels of omgevingsvergunningen voor bepaalde typen activiteiten laat onverlet dat er binnen die categorieën een variëteit aan regels en voorschriften wordt gesteld. Die regels en voorschriften kunnen allerlei verschillende activiteiten betreffen binnen het ene type: zo onderscheidt het Besluit activiteiten leefomgeving alleen al meer dan honderd milieubelastende en lozingsactiviteiten. Voorts variëren die regels en voorschriften voor één activiteit van emissie-eisen en andere inhoudelijke voorschriften tot allerlei verplichtingen van meer of louter administratieve aard zoals meldings- en monitoringsplichten. Alleen een deel van de administratieve regels en voorschriften is in dit wetsvoorstel ingedeeld in de categorie overtredingen: alleen daar waar dit

wetstechnisch – dankzij een afzonderlijke grondslag – op een eenvoudige wijze te realiseren is (zie de artikelen 4.3, derde lid, 5.37, tweede lid, 20.3 en 20.6). Idealiter zou een meer verfijnde indeling onder artikel 1a Wed zijn, waarbij gedifferentieerd zou kunnen worden binnen de verschillende typen vergunningvoorschriften of algemene regels.[201] In de huidige uitvoeringspraktijk krijgt deze differentiatie tussen de verschillende overtredingen, die achter één norm (overtreding van een algemene maatregel van bestuur of omgevingsvergunning) schuil kunnen gaan, overigens wel voldoende gestalte via een feitenboekje, strafvorderingrichtlijnen en de straftoemeting door de economische strafrechter.

Onderdeel A (artikel 1, onderdeel 1°, Wet op de economische delicten)

Uit artikel 1 Wed verdwijnen ten gevolge van de stelselherziening maar twee bepalingen: artikelen 40 en 43 van de Mijnbouwwet (zie artikel 2.17 van dit wetsvoorstel). Het in artikel 40 van de Mijnbouwwet geregelde verbod om zonder vergunning een mijnbouwwerk op te richten (de zogenoemde «mijnbouwmilieuvergunning») keert terug in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet (de zogenoemde «mijnbouwlocatieactiviteit). Artikel 43 van de Mijnbouwwet (de veiligheidszone rondom een mijnbouwinstallatie) komt terug onder de Omgevingswet in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, als een beperkingengebiedactiviteit. De strafbaarstelling van artikel 40 van de Mijnbouwwet «verhuist» van artikel 1, onder 1°, Wed naar artikel 1a, onder 2°, Wed en de strafbaarstelling van artikel 43 van de Mijnbouwwet «verhuist van artikel 1, onder 1°, Wed naar artikel 1a, onder 1°, Wed. Deze verplaatsing heeft enkel consequenties voor de strafmaat zonder vergunning een mijnbouwwerk op te richten (zie artikel 6 Wed).

Onderdeel B (artikel 1a Wet op de economische delicten)

Zo beperkt als het aantal wijzigingen is in artikel 1 Wed, zo omvangrijk is het aantal wijzigingen in artikel 1a Wed. Deze wijzigingen worden per onderdeel van artikel 1a toegelicht. Voor al deze wijzigingen wordt kortheidshalve verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de op deze wetten betrekking hebbende onderdelen en voorts naar de in bijlage 2 van deze memorie van toelichting opgenomen transponeringstabellen.

Onderdeel 1°

De Waterwet, de Wabo en de Wet luvo worden geheel of gedeeltelijk ingetrokken (zie de artikelen 3.1, de onderdelen i en m, en 2.27 van dit wetsvoorstel). Onderstaand volgt een korte toelichting per afzonderlijke wet.

[201] Ambtelijk is verkend of een verdergaande differentiëring binnen het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) haalbaar is, mede met het oog op Aanwijzing voor de regelgeving 147: het onderscheiden tussen delicten die een directe aantasting opleveren van het milieu en minder ernstige milieudelicten, die voornamelijk betrekking hebben op het niet nakomen van administratieve verplichtingen. Het binnen het Bal aan te brengen onderscheid tussen milieurelevante en «uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften» stuit evenwel op het bezwaar, dat ook de laatstgenoemde categorieën regels strikte naleving vergen, omdat deze vrijwel allemaal deel uitmaken van het toezicht op de naleving (controlesysteem). Het betreft regels over monsterneming, meten, registreren, berekening van meetresultaten, meldingen, rapportages, en dergelijke. Worden die regels niet nageleefd, dan faalt het toezicht op de naleving van vrijwel alle regels en voorschriften. Daarom zijn dergelijke administratieve voorschriften ondanks hun aard in het verleden door het Openbaar Ministerie toch steeds aangemerkt als (cruciale) kernbepalingen.

1° – sub a – Waterwet

Hoofdstuk 6 van de Waterwet vervalt (zie artikel 2.27, onderdeel C, van dit wetsvoorstel) en om die reden worden de verwijzingen naar de artikelen uit dat hoofdstuk uit artikel 1a, onder 1°, Wed geschrapt. Deze artikelen, die betrekking hebben op vergunningplichten, algemene regels en een specifieke zorgplicht voor wateractiviteiten, keren in een andere redactionele gedaante maar inhoudelijk ongewijzigd terug in de Omgevingswet of het Besluit activiteiten Leefomgeving. De bij deze vervangende artikelen behorende strafbaarstellingen keren dus ook terug in artikel 1a, onder 1°, Wed (zie hieronder bij sub c).

Andere vervangende artikelen keren niet terug in artikel 1a, onder 1°. Artikel 10.1 van de Waterwet komt te vervallen (zie artikel 2.27, onderdeel L, van dit wetsvoorstel): de hiervoor vervangende verwijzing naar artikel 23.1 van de Omgevingswet, waarin een vergelijkbare algemene grondslag voor internationale verplichtingen is geregeld, wordt ondergebracht in artikel 1a, onder 2°.

Ook het toegangsverbod (artikel 6.10 van de Waterwet) wordt anders ingedeeld dan voorheen. Voor droge en natte waterstaatswerken kent de huidige regelgeving een identieke verbodsbevoegdheid voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (artikel 6.10 van de Waterwet en artikel 6 van de Wbr. Nu beide bepalingen geïntegreerd zijn in artikel 2.40 van de Omgevingswet, moet gekozen worden voor één strafmaat. Het ene verbod is ondergebracht in de zwaarste strafmaatcategorie met een geldboete van de vierde of vijfde categorie, terwijl het equivalent als overtreding strafbaar is gesteld met een geldboete van de *tweede* categorie. Voorgesteld wordt te kiezen voor de laagste inschaling door artikel 2.40 van de Omgevingswet te rubriceren als overtreding in artikel 1a, onder 3°, Wed, met een geldboete van de vierdecategorie.

1° – sub a – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De Wabo wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onder i, van dit wetsvoorstel). Voor artikel 1a, onder 1°, Wed betekent dit dat de strafbaarstelling van de verboden zonder een omgevingsvergunning een inrichting of mijnbouwwerk op te richten, te veranderen of de werking daarvan te veranderen of in werking te hebben (artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo) respectievelijk te handelen in strijd met een voorschrift van zo'n omgevingsvergunning (artikel 2.3, aanhef en onder a, Wabo) een nieuwe verwijzing krijgen, namelijk naar artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, respectievelijk artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet.

1° – sub a – Wet inzake de luchtverontreiniging (Wet luvo)

Ook de Wet luvo wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onder m, van dit wetsvoorstel). Voor artikel 1a, onder 1°, Wed betreft dit de verwijzing naar de artikelen 91 en 92, in samenhang met artikel 48, van de Wet luvo. De verwijzing naar die artikelen in dit onderdeel van artikel 1a Wed wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 19.12 van de Omgevingswet.

1° – sub b – Wet milieubeheer (Wm)

De Wm wordt gedeeltelijk ingetrokken (zie artikel 2.44 van dit wetsvoorstel). Zo blijven met name de hoofdstukken 9 (Stoffen en produkten) en 16 (Handel in emissierechten) in deze eerste module van deze stelselherziening achter in de Wm. De verwijzing naar diverse

artikelen uit die hoofdstukken in artikel 1a, onder 1°, Wed kan dus onverkort worden gehandhaafd.

De stelselherziening heeft wel consequenties voor andere hoofdstukken uit de Wm waarnaar wordt verwezen in artikel 1a, onder 1°, Wed: de hoofdstukken 1 (Algemeen), 10 (Afvalstoffen) en 17 (Maatregelen in bijzondere omstandigheden).

De verwijzing naar artikel 1.2, eerste lid, Wm (de provinciale milieuverordening) vervalt. De provinciale omgevingsverordening ex artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet wordt deels ondergebracht onder 1° en deels onder 3°. Tot de onder 1° ingedeelde onderdelen van de provinciale omgevingsverordening betreffen de daarin eventueel opgenomen regels, waarvan overtreding een *milieu*delict oplevert (zie hiervoor onder het kopje *Rubricering binnen artikel 1a Wed*). De strafmaat blijft voor dergelijke regels, die uit de provinciale milieuverordening worden overgeheveld naar de omgevingsverordening, dus ongewijzigd.

De verwijzing naar artikel 1.3a, vierde lid, Wm wordt dienovereenkomstig vervangen door de verwijzing naar artikel 5.5, vierde lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

De verwijzing naar een aantal artikelen uit titel 17.1 Wm (Maatregelen bij een ongewoon voorval) wordt vervangen door een verwijzing naar een aantal artikelen uit afdeling 19.1 Omgevingswet (Ongewoon voorval).

1° – sub c – Omgevingswet

Zoals bij de voorafgaande onderdelen al is toegelicht wordt in artikel 1a, onder 1°, Wed een aantal verwijzingen naar artikelen uit de Waterwet, de Wabo, de Wet luvo en de Wm vervangen door verwijzingen naar dienovereenkomstige artikelen uit de Omgevingswet. Voorgesteld wordt dus om in de zwaarste categorie van artikel 1a Wed in te delen:

- het niet naleven van de algemene regels die bij of krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet worden gesteld in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening met het oog op of ter bescherming van de volgende belangen:
  - veiligheid,
  - gezondheid,
  - milieu,
  - waterkwaliteit inclusief de werking van rioolwaterzuiveringsinstallaties en
  - (archeologische) monumenten;
- het niet naleven van de algemene regels die bij of krachtens artikel 4.3 van de Omgevingswet worden gesteld voor:
  - de milieubelastende activiteit,
  - de lozingsactiviteit,
  - de stortingsactiviteit op zee,
  - activiteiten die cultureel erfgoed en werelderfgoed betreffen en
  - alle beperkingengebiedactiviteiten;
- het verrichten van al deze genoemde type activiteiten zonder of in strijd met een omgevingsvergunning of projectbesluit (artikelen 5.1, 5.3, 5.4, 5.5 en 5.52);
- het niet naleven van de op de vergunninghouder liggende zorgplicht voor de naleving van de omgevingsvergunning voor deze type activiteiten (artikel 5.37, eerste lid);
- het niet naleven van informatie- en maatregelverplichtingen in bijzondere omstandigheden (hoofdstuk 19), en
- de verplichting om maatregelen te treffen in het kader van een experiment (artikel 23.3, vijfde en zesde lid).

In aansluiting bij de stortingsactiviteit op zee wordt voorgesteld in deze categorie ook op te nemen de overtreding van artikel 18.8: het zonder toestemming van de douane vertrekken met een vaartuig of luchtvaartuig uit Nederland bij een ernstige vermoeden van een (dreigende) overtreding van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d of artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder c.

De voorgestelde indeling voor delicten die begaan worden in het kader van activiteiten met betrekking tot (rijks- of archeologische) monumenten, cultureel erfgoed of werelderfgoed, betekent voor deze delicten een strafverzwaring. Dit voorstel is hiervoor uitgebreid toegelicht onder het kopje *Rubricering binnen artikel 1a Wed*.

Voor een deel van de beperkingengebiedactiviteiten betekent deze indeling ook een strafverzwaring. Dit is een logisch gevolg van de bundeling van dergelijke – qua gevaarzetting en risico's gelijkwaardige – activiteiten uit verschillende wetten in de Omgevingswet. Het ontbreekt aan een adequaat criterium om voor de keuze van een strafmaat tussen al dergelijke activiteiten te (blijven) onderscheiden.

Onderdeel 2°

De Chw, de Ontgrondingenwet, de Waterwet, de Wabo en de Wro komen geheel of – in het geval van de Waterwet – gedeeltelijk – te vervallen. Onderstaand volgt een korte toelichting per wet.

2° – sub a – Crisis- en herstelwet (Chw)

De Chw wordt ingetrokken (zie artikel 3.1, onder c, van dit wetsvoorstel). In artikel 1a, onder 2°, Wed wordt verwezen naar artikel 2.16 van de Chw waarin een verbod is opgenomen om te handelen in strijd met een projectuitvoeringsbesluit of een daaraan verbonden voorschrift. De bijzondere rechtsfiguur van een «projectuitvoeringbesluit» keert niet terug in de Omgevingswet. Kortheidshalve wordt voor een nadere toelichting verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.1.

2° – sub a – Ontgrondingenwet

Ook de Ontgrondingenwet wordt ingetrokken (zie artikel 3.1, onder e, van dit wetsvoorstel). In artikel 1a, onder 2°, Wed wordt verwezen naar de artikelen 3, eerste en tweede lid, 3a, 7 en 12 van de Ontgrondingenwet.

De *eerste* verwijzing (naar artikel 3, eerste lid) betreft het verbod zonder vergunning te ontgronden en wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet. Anders dan in de Ontgrondingenwet wordt in de Omgevingswet niet ook expliciet strafbaar gesteld het «als eigenaar, erfpachter, vruchtgebruiker, opstalhouder, beklemde meier of gebruiker van enige onroerende zaak toelaten, dat aldaar zonder vergunning ontgronding plaats heeft.» In de Omgevingswet keert die vermelding van deze categorie «medeplegers» of «medeplichtigen» niet terug. Dit laat onverlet dat deze betrokkenen bij een overtreding van het verbod zonder vergunning te ontgronden via de deelnemingsvormen uit het Wetboek van Strafrecht strafrechtelijk kunnen worden vervolgd.

De *tweede* verwijzing (naar artikel 3a) ziet op de naleving van aan een ontgrondingenvergunning verbonden voorschriften en wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 5.5, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

De *derde* verwijzing (naar artikel 7) heeft betrekking op algemene regels voor (niet-vergunningplichtige) ontgrondingen, gesteld bij algemene maatregel van bestuur respectievelijk bij provinciale verordening. Deze verwijzing wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 4.3, tweede lid, onder a, respectievelijk naar artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

De *laatste* verwijzing (naar artikel 12 van de Ontgrondingenwet) ziet op de machtiging, verleend door het bevoegd gezag, om vooruitlopend op een onherroepelijke beslissing op een aanvraag om een vergunning alvast met de uitvoering van de ontgronding te mogen starten. Met deze verwijzing in artikel 1a, onder 2°, Wed lijkt te zijn beoogd strafbaar te stellen dat zonder zo'n machtiging met de uitvoering van een ontgronding wordt begonnen. Een afzonderlijke strafbaarstelling hiervan lijkt (bij nader inzien) overbodig, aangezien in dat geval ook wordt gehandeld zonder een verleende vergunning, dus in strijd met het verbod van artikel 5.5, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. Bovendien keert een uitdrukkelijke machtigingsbevoegdheid als verleend in artikel 12 van de Ontgrondingenwet niet terug in de Omgevingswet. De verwijzing naar dit artikel uit de Ontgrondingenwet krijgt om die redenen geen vervangende verwijzing.

2° – sub a – Waterwet

De Waterwet wordt grotendeels ingetrokken (zie artikel 2.27 van dit wetsvoorstel). Anders dan de diverse vervangende artikelen voor het in te trekken hoofdstuk 6 van de Waterwet die gerubriceerd zijn in artikel 1a, onder 1°, Wed (zie boven), is één vervangend artikel uit datzelfde hoofdstuk ondergebracht in artikel 1a, onder 2°, Wed. Dit betreft de vervanging van artikel 6.9 van de Waterwet, de regeling voor een ongewoon voorval waarbij de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam wordt verontreinigd of aangetast. De strafbaarstelling voor de nieuwe regeling voor ongewone voorvallen (afdeling 19.1 Omgevingswet) is – ter vervanging van de verwijzing naar titel 17.1 Wm – ondergebracht in artikel 1a, onder 1°, Wed. Door integratie van deze regelingen pakt de vervangende verwijzing voor de strafrechtelijke handhaving van specifiek deze bepaling uit de Waterwet dus strafmaatverhogend uit.

Bij het onderdeel *1° – sub a – Waterwet* is al aangegeven dat de vervangende verwijzing voor artikel 10.1 van de Waterwet (een algemene grondslag voor EU-implementatie) ook wordt ondergebracht in artikel 1a, onder 2°. Omdat deze grondslag zo algemeen is, wordt gekozen voor de middelste categorie. Overigens zal naar verwachting voor toekomstige implementatie van deze bepaling weinig gebruik hoeven worden gemaakt, omdat de Omgevingswet goed voorzien is van andere – voor allerlei onderwerpen – toereikende grondslagen.

2° – sub a – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De Wabo wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onder i, van dit wetsvoorstel). De strafbaarstelling van milieudelicten en delicten met betrekking tot monumenten worden ondergebracht in artikel 1a, onder 1°, Wed. Deze verwijzing vervangt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, voor zover het gaat om die in onderdeel 1° genoemde oogmerken en onderdeel e, Wabo. De overige onderdelen van artikel 2.1, eerste lid, Wabo worden opgenomen in artikel 1a, onderdeel 2°. De verwijzing naar al deze omgevingsvergunningen ex artikel 2.1 Wabo wordt vervangen door een verwijzing naar de dienovereenkomstige omgevingsvergunningen ex artikel 5.1 van de Omgevingswet. Hetzelfde geldt voor de verwijzing naar het verbod te handelen in strijd met een

voorschrift van zo'n vergunning (artikel 2.3, aanhef en onder b, Wabo; artikel 5.5 van de Omgevingswet).

Voorts is artikel 5.6 van de Omgevingswet, de vervanging van artikel 2.3a Wabo, hier ondergebracht.

In artikel 1a, onder 2°, Wed wordt voorts nog verwezen naar artikel 2.24, eerste lid, Wabo: de omgevingsvergunning voor een seizoensgebonden bouwwerk. Deze verwijzing wordt niet vervangen door een verwijzing naar artikel 5.36a, eerste lid, van de Omgevingswet. Een zelfstandige verwijzing naar de termijnstelling in een omgevingsvergunning (artikel 5.36a van de Omgevingswet) is immers overbodig naast de al opgenomen verwijzing naar alle (en dus ook deze) vergunningsvoorschriften via artikel 5.5 van de Omgevingswet.

De vervanging van artikel 2.25, tweede lid, Wabo (melding nieuwe vergunninghouder, zie artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet) wordt niet ondergebracht onder 2°, maar aangemerkt als (administratieve) overtreding en dus ingedeeld onder 3°.

2° – sub a – Wet ruimtelijke ordening

Ook de Wro wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onder n, van dit wetsvoorstel). Uit de Wro is slechts één bepaling ingedeeld in artikel 1a Wed. Dit betreft de verbodsbepaling van artikel 7.2 Wro om gronden of bouwwerken te gebruiken in strijd met:
– voorbereidingsbesluiten of
– met regels die (niet in een omgevingsvergunning) *krachtens* de Wro zijn gesteld en waarvan een overtreding is aangemerkt als een strafbaar feit.

De eerstbedoelde verwijzing in artikel 1a, onder 2°, Wed naar de voorbereidingsbesluiten uit de Wro wordt niet vervangen door een expliciete verwijzing naar de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 (zie de in dit wetsvoorstel opgenomen voorstellen tot wijziging van deze artikelen). Deze nieuwe regels over voorbereidingsbescherming gaan immers schuil achter de algemene grondslagen voor het omgevingsplan, de omgevingsverordening en een algemene maatregel van bestuur (zie de artikelen 4.1 en 4.3 van de Omgevingswet). Dit leidt dus niet tot een wijziging in de strafmaat voor overtreding van verboden gesteld in het kader van voorbereidingsbesluiten.
Met de andere verwijzing in artikel 7.2 Wro wordt gedoeld op verboden, waarvan niet bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken.[202] Ook hiervoor komt de verwijzing naar de artikelen 4.1 en 4.3 van de Omgevingswet in de plaats.

2° – sub b – Wet milieubeheer

In artikel 1a, onder 2°, Wed wordt verwezen naar een groot aantal bepalingen uit de Wm, met name voor wat betreft de hoofdstukken 8, 9, 10 en 17. Zoals hierboven bij *1° – sub b – Wet milieubeheer* al is opgemerkt, wordt de Wm slechts gedeeltelijk ingetrokken (zie artikel 2.44 van dit wetsvoorstel). De verwijzing naar de artikelen uit hoofdstukken 9 (Stoffen en produkten)en 11.A (Andere handelingen) blijven geheel achter in de Wm en kunnen dus onverkort worden gehandhaafd. Dit geldt ook voor de ene verwijzing uit hoofdstuk 15 (Financiële bepalingen): artikel 15.32 Wm.

[202] Kamerstukken II 2008/09, 31 953, nr. 3, blz. 128, onderdeel PP.

De stelselherziening heeft wel consequenties voor andere hoofdstukken, waarnaar wordt verwezen in artikel 1a, onder 2°, Wed: de hoofdstukken 8 (Inrichtingen), 10 (Afvalstoffen), 12 (Verslag-, registratie en meetverplichtingen) en 17 (Maatregelen in bijzondere omstandigheden).

De verwijzing naar de amvb-grondslagen in de artikelen 8.41 en 8.42, Wm komt te vervallen, gelet op artikel 2.44, onderdeel Q, van dit wetsvoorstel. De Omgevingswet voorziet in een algemene, vervangende amvb-grondslag in artikel 4.3. Voor alle *milieu*delicten is deze nieuwe grondslag ondergebracht in artikel 1a, onderdeel 1° (zie hiervoor bij *1° – sub b – Wet milieubeheer*). Dit betekent voor deze amvb-grondslagen een verzwaring in strafmaat (zie voor deze keuze *Rubricering binnen artikel 1a Wed).*

De verwijzing naar de diverse bepalingen uit hoofdstuk 12 komt te vervallen, gelet op artikel 2.44, onderdeel AX, van dit wetsvoorstel. Deze bepalingen ter omzetting van de PRTR-verordening keren niet zichtbaar terug in artikel 1a Wed, omdat in de stelselherziening deze regels belanden op amvb-niveau en dus schuilgaan achter de algemene grondslag van artikel 4.3 van de Omgevingswet.

De verwijzing naar hoofdstuk 17 Wm bevat artikelen uit titel 17.1 (Maatregelen bij ongewone voorvallen), titel 17.1A (Maatregelen betreffende afvalvoorzieningen) en titel 17.2 (Maatregelen bij milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan). Alleen de verwijzingen naar artikel 17.2 (titel 17.1) en artikel 17.11 (titel 17.2) Wm komen te vervallen. De informatieplicht uit artikel 17.2 bij ongewone voorvallen wordt in de stelselherziening opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en gaat dus ook op in verwijzing naar de grondslag van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Omgevingswet. Deze indeling betekent een strafverzwaring voor overtreding van deze informatieplicht, aangezien zo'n overtreding moet worden aangemerkt als *milieu*delict. Artikel 17.11 gaat op in de gedoogplicht in artikel 10.6 Omgevingswet. Door de indeling bij de gedoogplichten is er voor dit artikel sprake van een strafverlichting ten aanzien van de huidige situatie onder de Wm (zie ook de toelichting bij onderdeel C hieronder).

2° – sub c – Woningwet

Artikel 1a, onder 2°, Wed bevat een verwijzing naar diverse artikelen uit de Woningwet. De Woningwet wordt slechts gedeeltelijk ingetrokken (zie artikel 2.54 van dit wetsvoorstel). Een deel van de verwijzingen heeft geen relatie met de stelselherziening of de Omgevingswet en zal daarom in dit onderdeel van artikel 1a Wed blijven staan. Dit betreft de artikelen 14a, 119, tweede lid, en 120, tweede lid, van de Woningwet.[203] Artikel 119, tweede lid, ziet op de regels als gevolg van de Bouwproductenverordening (zie artikel 2.54, onderdeel X, van dit wetsvoorstel). De strafrechtelijke handhaving van regels op basis van die verordening is thans geregeld via een verwijzing naar artikel 120, tweede lid, maar met de voorgestelde Invoeringswet wijzigt dit. De verwijzing naar artikel 120, tweede lid, blijft overigens staan. Met artikel 120 van de Woningwet wordt mogelijk gemaakt dat voor Nederland verbindende internationale verplichtingen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen worden geïmplementeerd. In het tweede lid is opgenomen dat gedragingen in strijd met die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde verplichtingen of voorschriften verboden zijn. Dergelijke

[203] Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de verwijzing naar artikel 16 te laten vervallen. Dit artikel is vervallen bij de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (artikel 7.31). Abusievelijk is die wijziging van de Woningwet niet doorvertaald naar artikel 1a Wed.

internationale verplichtingen spelen in ieder geval ook een rol bij regels voor woningcorporaties. Daarom blijft artikel 120 gehandhaafd binnen de Woningwet.

Bovendien is het praktisch om een dergelijke grondslag te behouden, mochten er in de toekomst nog internationale verplichtingen (vooral verordeningen of richtlijnen natuurlijk) op het terrein van de Woningwet komen.

De overige verwijzingen betreffen artikelen die vanwege de stelselherziening komen te vervallen en «verhuizen» naar de Omgevingswet.

Dit betreft allereerst artikel 1a van de Woningwet, een specifieke zorgplicht voor de eigenaar (en andere bevoegde personen) voor een gebouw of terrein. Deze zorgplicht wordt in het kader van de stelselherziening vervangen door een aantal specifieke zorgplichtbepalingen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De wettelijke grondslag voor die bepalingen (artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet) wordt opgenomen in artikel 1a, onder 2°, Wed. De strafmaat blijft dus gelijk.

Vervolgens wordt artikel 1b genoemd, de grondslag voor het Bouwbesluit 2012. Deze verwijzing wordt dus eveneens vervangen door de verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet (het Besluit bouwwerken leefomgeving).

Dan volgt artikel 7b van de Woningwet, de basis voor de gemeentelijke bouwverordening. Wat nu nog aan regels in de bouwverordening staat, zal kunnen worden op- en overgenomen in het omgevingsplan. Strafbaarstelling via artikel 1a Wed wordt voor dergelijke regels in het omgevingsplan voorzien via de verwijzing naar artikel 4.1, eerste lid, in onderdeel 3°.

Tenslotte wordt naar artikel 103 Woningwet verwezen, één van de (nog niet in werking getreden) artikelen uit hoofdstuk VII (Voorzieningen in geval van buitengewone omstandigheden). Dit hoofdstuk wordt in zijn geheel vervangen door de artikelen 19.17 en 19.18 van de Omgevingswet. Artikelen uit hoofdstuk 19 (Bevoegdheden in bijzondere omstandigheden) zijn opgenomen in artikel 1a, onder 1°, Wed, dus voor deze specifieke bepaling afkomstig uit de Woningwet, die hiervan deel is gaan uitmaken, betekent dit een hogere strafmaat. Tot slot vervalt de verwijzing naar artikel 16 van de Woningwet, omdat dat artikel reeds vervallen is in 2015.

2° – sub d – Omgevingswet

Zoals bij de voorafgaande onderdelen al is toegelicht wordt in artikel 1a, onder 2°, Wed een aantal verwijzingen naar artikelen uit de Ontgrondingenwet, de Waterwet, de Wabo, de Wro en de Wm vervangen door verwijzingen naar dienovereenkomstige artikelen uit de Omgevingswet. Voorgesteld wordt dus – kort samengevat – om de meeste andere activiteiten in de tweede categorie van artikel 1a Wed in te delen. Dit betreft de algemene regels en vergunningsplicht en -voorschriften voor de bouwactiviteit, de wateronttrekkingsactiviteit, de mijnbouwlocatieactiviteit, de ontgrondingsactiviteit en de omgevingsplanactiviteit, voor zover die niet valt onder de verwijzing in onderdeel 1°.

In deze rubriek wordt verder alleen de implementatiegrondslag van (het nieuwe) artikel 23.1, eerste lid, ingedeeld. Deze grondslag wordt in het kader van de stelselherziening (en dus vooralsnog) alleen gebruikt voor de overheveling van het verbod in artikel 12.30 Wm (om artikel 5 van de

PRTR-verordening te overtreden) naar het Besluit activiteiten leefomgeving. In de huidige indeling van artikel 1a Wed is artikel 12.30 Wm ook ingedeeld in deze rubriek (onder 2°).

Onderdeel 3°

De Waterwet, de Wabo,de Wet luvo en de Wm worden geheel of gedeeltelijk ingetrokken. Daarnaast wordt een aantal verwijzingen naar de Omgevingswet toegevoegd aan dit onderdeel. Onderstaand volgt een korte toelichting per wet.

3° – sub a – Waterwet

De Waterwet wordt gedeeltelijk ingetrokken (zie artikel 2.27 van dit wetsvoorstel). Het derde onderdeel van artikel 1a Wed verwijst naar artikel 6.24, tweede lid. Dit betreft de meldingsplicht bij rechtsopvolging van de omgevingsvergunning, tenzij de desbetreffende vergunning uitsluitend berust op een verordening van een waterschap. Hierboven is onder *Algemeen* respectievelijk onder *2° – sub a – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* de keuze toegelicht met een vergelijkbare bepaling in de Wabo (artikel 2.25, tweede lid): deze meldingsplicht wordt (of in het geval van artikel 6.24, tweede lid, Waterwet: blijft) ingedeeld als overtreding in artikel 1a, onder 3°, Wed.

3° – sub a – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De Wabo wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onder i, van dit wetsvoorstel). Het derde onderdeel van artikel 1a Wed verwijst naar twee artikelen uit hoofdstuk 2 Wabo, die allebei betrekking hebben op een krachtens de Wabo in een provinciale of gemeentelijke verordening of een waterschapsverordening opgenomen verbod om een activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning. De verwijzing naar de artikelen 2.2 en 2.3, aanhef en onder c, Wabo wordt vervangen door een dienovereenkomstige verwijzing naar de artikelen 5.3, 5.4 en 5.5, derde lid, aanhef en onder b, en vierde lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

3° – sub a – Wet inzake de luchtverontreiniging (Wet luvo)

Artikel 1a, onder 3°, Wed verwijst naar artikel 92, onder a tot en met c, van de Wet luvo, een bepaling die zelf weer doorverwijst naar drie andere artikelen uit de Wet luvo.

Dit betreft de door de commissaris van de Koning gegeven voorschriften (inclusief verboden) over «inrichtingen, toestellen, brandstoffen en verontreinigende handelingen» in het geval van ernstige smoghinder (artikel 48). In het kader van de stelselherziening is die bevoegdheid van de commissaris opgenomen in artikel 19.12 van de Omgevingswet.

Zoals al is aangekondigd onder *1° – sub c – Omgevingswet* wordt voorgesteld artikel 19.12 niet te rubriceren in de lichtste categorie van artikel 1a Wed, maar juist in de zwaarste categorie, aangezien het hier een noodbevoegdheid betreft, waarvan spaarzaam gebruik wordt gemaakt, maar waarvan dus ook – als er gebruik van wordt gemaakt – het voor het effect van die tijdelijke maatregelen aankomt op een hoog nalevingspercentage. Een forse strafdreiging kan – naast een reële pakkans – bijdragen aan een strikte naleving van een dergelijk noodverbod.

3° – sub b – Wet milieubeheer (Wm)

Van de vier artikelen uit de Wm, waarnaar in het derde onderdeel van artikel 1a Wed wordt verwezen, vervalt alleen artikel 12.14, eerst en tweede lid (zie artikel 2.44, onderdeel AX). Dit betreft een informatieplicht in het kader van het vervoer van gevaarlijke stoffen (via een buisleiding of via de hoofdspoorinfrastructuur). De vervangende informatieplichten worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en gaan dus schuil achter de in artikel 1a, onder 1°, Wed opgenomen grondslag (artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b).

3° – sub c – Omgevingswet

Zoals bij de voorafgaande onderdelen al is toegelicht wordt in artikel 1a, onder 3°, Wed een aantal verwijzingen naar artikelen uit de Waterwet, de Wabo, de Wet luvo en de Wm vervangen door verwijzingen naar dienovereenkomstige artikelen uit de Omgevingswet. Voor de inhoud en strekking van al die artikelen, waarnaar wordt verwezen in dit onderdeel, wordt kortheidshalve verwezen naar de tekst van de Omgevingswet zelf en de bijbehorende (artikelsgewijze) memorie van toelichting.

Nieuwe verwijzingen ten opzichte van het huidige recht

Allereerst wordt voorgesteld een tweetal zogenaamde zelfstandige strafbaarstellingen, die door de stelselherziening komen te vervallen, te vervangen door een strafbaarstelling als overtreding in artikel 1a Wed. Dit betreft de huidige strafbaarstellingen in artikel 23 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en in artikel 11 Wbr. De eerstgenoemde wet wordt in zijn geheel ingetrokken (zie artikel 3.1, onderdeel l, van dit wetsvoorstel); de laatstgenoemde wet wordt gedeeltelijk ingetrokken (zie artikel 2.33 van dit wetsvoorstel). Voorgesteld wordt deze strafbaarstellingen te vervangen door een verwijzing in artikel 1a, onder 3°, Wed naar artikel 2.38 van de Omgevingswet (zwemverbod en negatief zwemadvies) en het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder g, respectievelijk artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet (toegangsverbod waterstaatswerken en wegen).

De overtreding van regels gesteld bij of krachtens het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening (bijvoorbeeld in een omgevingsvergunning), voor zover deze niet al zijn opgenomen in de onderdelen 1° en 2°, worden ook opgenomen in deze lichtere categorie.

Als al aangekondigd onder *Rubricering binnen artikel 1a Wed* wordt voorgesteld alle krachtens artikel 4.3, derde lid, bij ministeriële regeling gestelde regels van uitvoeringstechnische of administratieve aard en meet- en rekenvoorschriften als overtreding strafbaar te stellen in dit onderdeel van artikel 1a Wed. Overigens worden veel van dergelijke voorschriften niet bij ministeriële regeling, maar bij algemene maatregel van bestuur strafbaar gesteld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Overtreding van die voorschriften valt daarmee dus niet onder deze indeling als overtreding.

Tenslotte wordt voorgesteld om als overtreding aan te merken het niet naleven van de op rechtspersonen of natuurlijke personen rustende monitoringsverplichtingen (artikelen 20.3 en 20.6 van de Omgevingswet). Hetzelfde geldt voor de meldingsplicht bij rechtsopvolging van de omgevingsvergunning (artikel 2.25, tweede lid, Wabo). Het equivalent van die bepaling is artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet. De verwijzing naar deze Omgevingswetbepaling wordt daarmee lager

ingeschaald dan de huidige meldingsplicht. Deze lagere indeling heeft evenwel geen gevolgen voor de van toepassing zijnde boetecategorie: dit blijft de vierde categorie. Bovendien sluit deze indeling aan bij de huidige strafbaarstelling van een vergelijkbare meldingsplicht uit de Waterwet.

Onderdeel C (artikel 6, derde lid, Wet op de economische delicten)

Een laatste voorstel voor de rubricering van strafbare feiten binnen het stramien van de Wed betreft het opnemen van een strafbaarstelling als overtreding voor alle gedoogplichten uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet. De Belemmeringenwet Privaatrecht kent nu in artikel 15 een zelfstandige strafbaarstelling als overtreding voor het niet meewerken aan een gedoogplicht met als maximale strafmaat een hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. Voorgesteld wordt alle in hoofdstuk 10 van de Omgevingswet bijeengebrachte gedoogplichten over één kam te scheren en te volstaan met de lage strafmaxima. Wanneer volstaan wordt met een verwijzing in artikel 1a, onder 3°, Wed zou de strafmaat fors worden opgehoogd. Om die reden wordt in onderdeel C een aanvulling van artikel 6, derde lid, Wed voorgesteld.

Voorgesteld wordt om aan het niet nakomen van een wettelijke gedoogplicht of een gedoogplichtbeschikking een lagere strafmaat te verbinden dan de vierdecategorie, die krachtens artikel 6 Wed geldt voor de overtredingen in artikel 1a, onder 3°, Wed. Een wetstechnisch eenvoudige mogelijkheid hiervoor kan worden gevonden door aan te sluiten bij de huidige bepaling van artikel 6, derde lid, Wed. Hierin is voor overtreding van – tot nu toe slechts – één specifieke bepaling afgeweken van de strafmaten genoemd in artikel 6 Wed. In plaats van de in het eerste lid van artikel 6 Wed genoemde strafmaat – hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie – geldt voor de in het derde lid genoemde overtreding een lagere strafmaat: hechtenis van ten hoogste twee maanden of een geldboete van de eerste categorie. Voorgesteld wordt bij die specifieke, lagere strafmaatbepaling aan te sluiten, hoewel deze strafdreiging wat lager uitvalt dan de huidige in de Belemmeringenwet Privaatrecht. Tegen deze strafmaatverlaging bestaat geen bezwaar, omdat in uitvoeringspraktijk veelal wordt volstaan met het feitelijk afdwingen van de gedoogplicht met behulp van «de sterke arm».

Aanvullende wijzigingen artikel 1a Wed

Voor de goede orde zij hier vermeld dat de Aanvullingswetten voor onderwerpen als bodem, geluid en natuur zelf zullen voorzien in een wijziging van artikel 1a Wed. Om die reden is ook de Natura 2000-activiteit en de flora- en fauna-activiteit niet in dit wetsvoorstel betrokken.

Geen specifiek overgangsrecht Wed-wijzigingen

Het is niet nodig om de in de artikelen 1, 1a en 6 Wed van overgangsrecht te voorzien, voor de op het moment van inwerkingtreding van onderhavig wetsvoorstel eventueel nog lopende strafzaken, die zijn gestart op basis van het huidige recht. Binnen het strafrecht geldt het beginsel van *non retroactiviteit* voor het (incidentele) geval de voorgestelde wijziging van artikel 1a Wed resulteert in een zwaardere strafdreiging voor een bepaalde overtreding dan de huidige. Dit betekent dat altijd de voor de verdachte meest gunstige bepaling (strafmaat) wordt toegepast.

Artikel 2.48 (Wet op de huurtoeslag)

In artikel 11, derde lid, onder b, van de Wet op de huurtoeslag wordt de verwijzing naar de eisen gesteld krachtens de Woningwet vervangen door een verwijzing naar de eisen daaraan gesteld krachtens de Omgevingswet.

Artikel 2.49 (Wet veiligheidsregio's)

Onderdeel A (artikel 1 Wet veiligheidsregio's)

De toevoeging van een begripsomschrijving van «milieubelastende activiteit» is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in deze wet, zoals gewijzigd bij onderhavig wetsvoorstel, wordt genoemd. In de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij de Omgevingswet. In die bijlage wordt «milieubelastende activiteit» omschreven als activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit. Op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving de milieubelastende activiteiten aangewezen.

Onderdeel B (artikel 14, tweede lid, onder e, Wet veiligheidsregio's)

Deze wijziging sluit aan bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarin is bepaald dat in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de mogelijkheden van het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, ramp of crisis. Door het bestuur van de veiligheidsregio vroeg in het planproces te betrekken, worden de gemeenten in staat gesteld bij de inrichting van de omgeving rekening te houden met het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, rampen en crises. Het beleidsplan geeft een beschrijving van de omvang van de adviesfunctie en kan daarbij bepaalde criteria aanleggen voor het al dan niet betrekken van de veiligheidsregio bij het wijzigen van een omgevingsplan. Ook bevat het beleidsplan een beschrijving van de wijze waarop gemeenten de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen haar adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen. Omgevingsplannen kunnen immers effect hebben op de uitvoering van de taken van de veiligheidsregio, zoals beschreven in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's. Voor de relatie tussen de Omgevingswet en de Wet veiligheidsregio's wordt verder verwezen naar paragraaf 4.19.3 van de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Omgevingswet en paragraaf 3.9.5 van de nota naar aanleiding van het Verslag (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, p. 248 en nr. 12, p. 77–78).

Onderdeel C (artikel 17 Wet veiligheidsregio's)

In het eerste lid worden «locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht» als categorie ingevoegd waarvoor een rampbestrijdingsplan kan worden vastgesteld. Deze categorie komt in de plaats van de categorie «inrichtingen», voor zover dat gaat over de inrichting, bedoeld in de Wet milieubeheer. Het begrip «inrichting» is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht namelijk los gelaten. Deze wijziging helpt een soepele overgang te bewerkstelligen naar de nieuwe begrippen. Het is geen inhoudelijke wijziging. De «locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht» zullen over het algemeen samen vallen met de inrichtingen waarop in dit artikel werd gedoeld, te weten de inrichtingen, bedoeld in de Wet milieubeheer. De begripsomschrijving van inrichting en

de jurisprudentie daarover behouden daardoor betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging.

In de begripsomschrijving van «milieubelastende activiteit», die aan artikel 1 wordt toegevoegd met de onderhavige Invoeringswet, wordt verwezen naar de begripsomschrijving in bijlage I bij de Omgevingswet. Voor een toelichting op dat begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 1.

In het eerste lid blijft de categorie «inrichtingen» staan omdat het begrip gebruikt blijft worden in de Kernenergiewet.

Met de vervanging van het begrip «luchtvaartterreinen» door «luchthavens» wordt aangesloten bij de terminologie die in de Omgevingswet en de Wet luchtvaart wordt gebruikt. Ook sluit dit begrip beter aan bij de terminologie in het Besluit veiligheidsregio's.

De wijziging in het derde lid is technisch van aard en hangt samen met de wijzigingen in het eerste lid.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal in de voorheen gebruikte terminologie de nieuwe terminologie moeten worden gelezen. De aanduiding «luchtvaartterrein» in een rampbestrijdingsplan dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is vastgesteld, zal dus moeten worden gelezen als een «luchthaven». Hetzelfde geldt voor het begrip «inrichting». Dat betekent onder andere dat een rampbestrijdingsplan dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is voor een «luchtvaartterrein» na die inwerkingtreding geldt als een rampbestrijdingsplan voor een «luchthaven». En een rampbestrijdingsplan voor een «inrichting» geldt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet als een rampbestrijdingsplan voor een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht.

Onderdeel D (artikel 31 Wet veiligheidsregio's)

Aan het eerste lid wordt toegevoegd dat een locatie waar een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht kan worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Deze locatie komt in de plaats van het begrip «inrichting», voor zover dat gaat over de inrichting, bedoeld in de Wet milieubeheer. Het begrip «inrichting» is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht namelijk los gelaten. Deze wijziging helpt een soepele overgang te bewerkstelligen naar de nieuwe begrippen. Het is geen inhoudelijke wijziging. De «locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht» zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop in dit artikel werd gedoeld, te weten de inrichting, bedoeld in de Wet milieubeheer. De begripsomschrijving van inrichting en de jurisprudentie daarover behouden daardoor betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging.

In de begripsomschrijving van «milieubelastende activiteit», die aan artikel 1 wordt toegevoegd met onderhavig wetsvoorstel, wordt verwezen naar de begripsomschrijving in bijlage I bij de Omgevingswet. Voor een toelichting op dat begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 1.

In het eerste lid blijft het begrip «inrichting» staan omdat het begrip gebruikt blijft worden in de Kernenergiewet.

Met «een of meer milieubelastende activiteiten» wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere milieubelastende activiteiten die een onderneming op een locatie verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle milieubelastende activiteiten te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is beperkt zich niet tot een scenario dat zich kan voordoen bij een bepaalde milieubelastende activiteit. Bij deze beoordeling moet ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten, dat wil zeggen escalatiemogelijkheden op de locatie waar meerdere milieubelastende activiteiten worden verricht. Als hierdoor een bijzonder gevaar ontstaat voor de openbare veiligheid kan het bestuur van de veiligheidsregio de locatie aanwijzen waar de betrokken milieubelastende activiteit of activiteiten worden verricht.

Onder een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid wordt verstaan de situatie waarbij er naar het oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg van geloofwaardige incidentscenario's op de locatie waar een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht of binnen de inrichting, een schade in de omgeving (aan personen of gebouwen) van die locatie of inrichting kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is voorbereid.

In het tweede, vijfde, zesde en zevende lid wordt niet meer gesproken van het hoofd of de bestuurder van de inrichting maar van degene die een milieubelastende activiteit verricht of een inrichting exploiteert. Daarmee wordt aangesloten bij de terminologie in de Omgevingswet, de algemene regels op grond van die wet en de Kernenergiewet. Dit is geen inhoudelijke wijziging. Degene die de milieubelastende activiteit verricht of de inrichting exploiteert, zal over het algemeen ook het hoofd of de bestuurder zijn of de in de Wm gebruikte drijver van de inrichting. De jurisprudentie daarover behoudt daardoor haar betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging.

In het vierde lid is bepaald dat nadere regels kunnen worden gesteld over de eisen die in de bedrijfsbrandweeraanwijzing kunnen worden gesteld inzake materieel, samenstelling van de bedrijfsbrandweer, bekwaamheid van personeel en voorzieningen inzake bluswater, melding en alarmering. Daarnaast kunnen nadere regels worden gesteld over de categorieën locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht en categorieën inrichtingen die kunnen worden aangewezen. Zoals in de toelichting op het eerste lid al is aangegeven, levert de introductie van het begrip «locatie» geen inhoudelijke wijziging op ten opzichte van het begrip «inrichting», dat wordt gebruikt in de Wm. De begripsomschrijving van inrichting en de jurisprudentie daarover behouden daardoor betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal in de voorheen gebruikte terminologie de nieuwe terminologie moeten worden gelezen. De aanduiding «inrichting» in een bedrijfsbrandweeraanwijzing die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is vastgesteld zal dus moeten worden gelezen als een «locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten wordt verricht». Dat betekent dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is voor een «inrichting» na die inwerkingtreding geldt als een bedrijfsbrandweeraanwijzing voor een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht.

Onderdeel E (artikel 45 Wet veiligheidsregio's)

De verwijzing in artikel 45 naar artikel 12.12 Wm wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet, dat in samenhang met artikel 20.10 van die wet, de grondslag biedt voor de instelling van het landelijk risicoregister externe veiligheid.

Onderdeel F (artikelen 48, tweede lid, 49, 61, eerste lid, onder b, en 63 Wet veiligheidsregio's)

De wijzigingen in de artikelen 48, tweede lid, 49, eerste lid, 61, eerste lid, en 63 van de Wet veiligheidsregio's zijn technisch van aard en nodig vanwege de wijzigingen in artikel 17 (zie voor een toelichting, onderdeel C van artikel 2.48). De wijziging in artikel 49, derde lid, houdt verband met de intrekking van Richtlijn nr. 96/82/EG. Deze richtlijn is vervangen door Richtlijn 2012/18/EU.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal in de voorheen gebruikte terminologie de nieuwe terminologie moeten worden gelezen. De aanduiding «inrichting» in een bevel tot het niet in werking stellen of houden van een inrichting als bedoeld in artikel 48, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is vastgesteld, zal dus moeten worden gelezen als een bevel tot het niet verrichten of exploiteren van een milieubelastende activiteit of inrichting. Dat betekent dat een bevel dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is voor een «inrichting», na die inwerkingtreding geldt als een bevel tot het niet verrichten of exploiteren van een milieubelastende activiteit of inrichting.

Artikel 2.50 (Wet verbod pelsdierhouderij)

In artikel 4, onder c, van de Wet verbod pelsdierhouderij wordt de verwijzing naar de vergunning als bedoeld in artikel 8.1 Wm telkens vervangen door een verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 2.51 (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)

Onderdeel A (artikel 2, vierde lid, Wet vervoer gevaarlijke stoffen)

Dit onderdeel wordt gewijzigd, omdat in de Omgevingswet het begrip «inrichting» niet meer terugkomt. Het begrip «inrichting» wordt vervangen door: uitsluitend op het terrein van een bedrijf en ten dienste van de uitoefening van het bedrijf. Deze tekst is een overname van de uitzondering die in artikel 1, eerste lid, onder d, van de Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 betreffende het vervoer van gevaarlijke stoffen over land (PBEU 2008, L260) is opgenomen. Hoewel deze bepaling een andere formulering krijgt, blijft de strekking hetzelfde als bij de wijziging van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen in 2006. In de memorie van toelichting[204] bij het wetsvoorstel tot die wijziging is aangegeven dat de Wet vervoer gevaarlijke stoffen niet meer van toepassing is op vervoer dat uitsluitend plaatsvindt binnen inrichtingen (hierna: op het terrein van een bedrijf), omdat dit tot ongewenste effecten leidde. De aard van de voorschriften is dusdanig dat hieraan op het terrein van een bedrijf niet altijd kan worden voldaan en dat het over het algemeen niet zinvol is.[205] Op bladzijde 12 van

[204] Kamerstukken II 2005/06, 30 328, nr. 3, blz. 12.
[205] Kamerstukken II 2005/06, 30 328, nr. 3, blz. 5.

de memorie van toelichting[206] worden als voorbeelden van vervoer op het terrein van een bedrijf genoemd: vorkheftrucks die de nog gedeeltelijk onverpakte gevaarlijke stoffen van het ene magazijn naar het andere brengen of een volledig geautomatiseerd systeem waarmee containers binnen een terminal worden verplaatst. Het gaat hier om het interne transport tijdens een productieproces.

Onderdeel B (artikel 14, vijfde lid, Wet vervoer gevaarlijke stoffen)

In de huidige tekst van genoemd artikel wordt verwezen naar artikel 2.1 Wabo. Omdat de Wabo bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, wordt die verwijzing vervangen door een verwijzing naar artikel 5.1 van de Omgevingswet.

Artikel 2.52 (Wet voorkoming verontreiniging door schepen)

De artikelen 6.3 en 6.6 van de Waterwet komen terug in de artikelen 4.3, tweede lid, aanhef en onder b, en 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet. Deze bepaling van de Omgevingswet regelt dat bij algemene maatregel van bestuur voor de doelen van de Omgevingswet regels gesteld kunnen worden over stortingsactiviteiten op zee en regels over de vergunningplicht van een dergelijke activiteit. De bestaande wettekst van artikel 42 van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen verwijst naar artikel 5, eerste lid, onder b. Onderdeel b van die bepaling ziet daarentegen alleen op verboden lozingen van ballastwater en sedimenten vanaf schepen. Er is een omissie ontstaan bij het verletteren in Stb. 2011, 392, waar een nieuw onderdeel b is ingevoegd. Met deze wijziging wordt verwezen naar artikel 5, eerste lid, onder c, van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen.

Artikel 2.53 (Wet waardering onroerende zaken)

De wijziging van artikel 17, vierde lid, van de Wet waardering onroerende zaken betreft een technische aanpassing. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd ten opzichte van de huidige tekst. In de huidige tekst van genoemd artikel wordt verwezen naar artikel 2.1, eerste lid, onder a, Wabo betreffende een vergunningplicht voor een bouwactiviteit. Omdat de Wabo bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, moet de verwijzing in eerstgenoemd artikel worden gewijzigd. In het voorgestelde artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. Artikel 17, vierde lid, van de Wet waardering onroerende zaken ziet op beide situaties. Daarom wordt voorgesteld in artikel 17, vierde lid, van de Wet waardering onroerende zaken een verwijzing op te nemen naar zowel een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet als een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet.

[206] Kamerstukken II 2005/06, 30 328, nr. 3, blz. 12.

Artikel 2.54 (Wet windenergie op zee)

Algemeen

Eerder is al aangegeven dat de omgevingsrechtelijke elementen van de Wet windenergie op zee, zoals het kavelbesluit, op termijn naar de Omgevingswet zullen worden overgeheveld.[207] Tot die tijd zal de Wet windenergie op zee nog enige tijd in werking blijven, zodat eerst ervaring kan worden opgedaan met de uitgifte van de windkavels. De voorgestelde wijzigingen behelzen dan ook wijzigingen van de Wet windenergie op zee, die noodzakelijk zijn om die wet in ieder geval aan de nieuwe terminologie van de Omgevingswet aan te passen.

Aangezien de Wet windenergie op zee nog enige tijd in werking blijft, behoort het behoud van het cultureel erfgoed (in de Noordzee gaat het dan om archeologische monumenten) nog tot één van de belangen, die onder de noemer van maatschappelijke functies van de zee, op grond van artikel 3, derde lid, onder a, van de Wet windenergie op zee, moeten worden afgewogen bij het nemen van een kavelbesluit.

Onderdeel A (artikel 3, tweede lid, Wet windenergie op zee)

De verwijzing in artikel 3, tweede lid, naar het «nationaal waterplan» wordt vervangen door een verwijzing naar het nationaal waterprogramma. Een programma heeft een uitvoerend karakter en bevat concrete maatregelen om de doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te behalen. De aanwijzing van (aan te leggen) windparken is zo'n concrete maatregel. De aanwijzing daarvan zal voortaan gebeuren in het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 4, derde lid, Wet windenergie op zee)

De verwijzing in artikel 4, derde lid, naar artikel 6.6 van de Waterwet wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder f, onder 2°en 3°, en derde lid, van de Omgevingswet. Voorheen kon op basis van artikel 4, derde lid, bij kavelbesluit worden afgeweken van regels gesteld op basis van artikel 6.6 van de Waterwet. Door de voorgestelde wijziging kan voortaan bij kavelbesluit worden afgeweken van regels gesteld op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder f, onder 2°en 3°, en derde lid, van de Omgevingswet, met betrekking tot het gebruik van het waterstaatswerk Noordzee.

Onderdeel C (artikel 8 Wet windenergie op zee)

Op grond van artikel 8 waren de procesrechtelijke bepalingen uit hoofdstuk 1, afdeling 2, van de Chw van overeenkomstige toepassing op een kavelbesluit. Onder verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een wetsvoorstel in voorbereiding tot wijziging van de Awb in verband met de stroomlijning van het omgevingsrecht. Daarin zullen ook de procesrechtelijke bepalingen uit hoofdstuk 1 van de Chw een plaats krijgen. Door de generieke werking van de Awb hoeven die bepalingen niet (expliciet) van overeenkomstige toepassing te worden verklaard. Artikel 8 kan om die reden vervallen.

---

[207] Onder meer in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Omgevingswet (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 251).

Onderdeel D (artikel 17, tweede lid, onder c, Wet windenergie op zee)

De verwijzing in artikel 17, tweede lid, onder c, naar de Waterwet wordt vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet, omdat de regels waarnaar in dit artikelonderdeel wordt verwezen voortaan gebaseerd zijn op de Omgevingswet.

Artikel 2.55 (Woningwet)

Onderdelen A tot en met C (artikelen 1, 1a en 1b tot en met 12c Woningwet)

Met het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet worden de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet geschrapt. Dit betekent dat een aantal begripsbepalingen (onderdeel A) kan vervallen. De begripsbepaling voor slopen wordt redactioneel aangepast, zodat in de Omgevingswet en de Woningwet dezelfde omschrijving voor dit begrip wordt gehanteerd. Slopen in het kader van de Woningwet heeft geen andere betekenis dan binnen de Omgevingswet.

Verder kunnen het zorgplichtartikel over het bouwen en het gebruik van gebouwen (onderdeel B), en hoofdstuk II, waarin tot nu toe de voorschriften over het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik, het slopen en de welstand zijn opgenomen (onderdeel C), vervallen.

Onderdelen D en J (artikelen 12d en 15, eerste lid, Woningwet)

Tot nu toe wordt in de artikelen 12d en 15, eerste lid, het bevoegde bestuursorgaan aangeduid met de woorden «bevoegd gezag». De reden dat daarvoor is gekozen, is omdat andere bepalingen in hoofdstuk II en III van de Woningwet die betrekking hebben op bouwvoorschriften eveneens deze terminologie hanteerden, aangezien dit aansluit bij de terminologie van de Wabo. De regels rondom vergunningen voor het bouwen zijn opgenomen in de Wabo. Derhalve is uit het oogpunt van duidelijkheid dezelfde terminologie in de Woningwet gehanteerd.

Voor de bevoegdheid die in artikel 12d en artikel 15, eerste lid, is opgenomen, is het bevoegde bestuursorgaan altijd het college van burgemeester en wethouders. Met het vervallen van de bouwvoorschriften uit de Woningwet is er niet langer een noodzaak aan te sluiten bij de terminologie van de Wabo.

Onderdeel E (artikel 13 Woningwet)

Tot nu toe omvat artikel 13 twee onderdelen, waarbij onderdeel b alleen ziet op bouwvoorschriften en kan vervallen. Het huidige onderdeel a blijft behouden, omdat het een bevoegdheid betreft die aansluit bij de bevoegdheid die is opgenomen in artikel 12d.

Het artikel is in redactionele zin aangepast, omdat er niet langer sprake is van twee onderdelen.

Onderdeel F (artikel 13a Woningwet)

Op grond van het huidige artikel 13a kan het bevoegd gezag ervoor zorg dragen dat wordt voldaan aan de verplichtingen van artikel 12, eerste lid, van de Woningwet. In artikel 12, eerste lid, wordt geregeld dat het uiterlijk van bouwwerken niet in ernstige mate in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand. Voorschriften voor welstand vallen onder de

reikwijdte van de Omgevingswet. Door het vervallen van artikel 12 is er ook niet langer een noodzaak om artikel 13a te behouden in de Woningwet.

Onderdelen G, H en K (artikelen 13b, 14 en 17 Woningwet)

De artikelen 13b en 14 hebben betrekking op de maatregel om het beheer van gebouwen over te (laten) nemen. Artikel 17 van de Woningwet heeft betrekking op het sluiten van gebouwen. Deze handhavingsinstrumenten zullen niet naar de Omgevingswet worden verplaatst. De artikelen over beheer hebben een verbondenheid met woningcorporaties, veelal de feitelijke uitvoerders van zo'n beheermaatregel. Overigens zijn beide maatregelen in deze vorm in werking getreden op 1 januari 2015.

Het bevoegde bestuursorgaan is het college van burgemeester en wethouders en de verwijzing naar «bevoegd gezag» wordt ook vervangen in deze drie artikelen.

Thans kan beheer en sluiting worden toegepast als er sprake is van overtreding van artikel 1a of artikel 1b die naar het oordeel van het bevoegd gezag gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid. Beheer kan dan worden verplicht als een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding. Daarnaast kan beheer worden verplicht als een gebouw gesloten is op grond van de Woningwet, de Opiumwet of de Gemeentewet. Omdat de bouwregelgeving onderdeel wordt van de Omgevingswet worden de verwijzingen bij de overtredingen gewijzigd in verwijzingen naar de relevante bepalingen in de Omgevingswet.

Het huidige artikel 1a van de Woningwet betreft kort gezegd de plicht dat eigenaren en gebruikers van bouwwerken ervoor moeten zorgen dat een bouwwerk in hun eigendom of dat zij gebruiken geen gevaar voor de gezondheid of de veiligheid vormt of gaat vormen.

Het huidige artikel 1b van de Woningwet bepaalt kort gezegd dat het verboden is een bouwwerk te bouwen, of een bouwwerk, open erf of terrein in een staat te hebben of te gebruiken op een wijze die in strijd is met de bouwregelgeving.

Op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet kunnen voorschriften worden gegeven voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken met het oog op veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid. Deze voorschriften zijn dus niet langer gericht op open erven en terreinen. Artikel 1a van de Woningwet wordt als een specifieke zorgplicht opgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Daarnaast kunnen op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet voorschriften worden gegeven in omgevingsplannen over het gebruik en de staat van open erven en terreinen, gebruik van gebouwen waarbij het doel niet de brandveiligheid is of voorschriften over het tegengaan van hinder. Een aantal regels dat in april 2012 werd opgenomen in het Bouwbesluit 2012, wordt namelijk net als in het verleden ter regeling aan gemeenten overgelaten. De regels rond het gebruik en de staat van open erven of terreinen (vervuiling, drassigheid e.d.) kunnen op grond van de Omgevingswet worden opgenomen in het omgevingsplan, zo ook de regels inzake het gebruik van bouwwerken, anders dan het brandveilig gebruik. Het voornemen is om op rijksniveau in het Besluit bouwwerken

leefomgeving nog slechts regels voor te schrijven over het brandveilig gebruik van bouwwerken. Hiermee wordt aan de lokale overheden overgelaten wat zij nog willen regelen ten aanzien van overige aspecten van het gebruik van woningen, zoals het aantal personen dat in een woning mag verblijven (overbewoning), regels rond reinheid en hygiëne inzake het «zindelijke» gebruik van gebouwen (bijvoorbeeld verzamelwoede) en hinder, zoals geluidhinder (televisie- en radiotoestellen), hinder door stof, stank, trillingen of bijvoorbeeld handelingen die overlast voor de omgeving ten gevolge kunnen hebben.

Omdat er verwezen moet worden naar verschillende wettelijke grondslagen en er bij overtreding sprake kan zijn van gevaar voor de gezondheid of veiligheid of juist bedreiging van de leefbaarheid, is ervoor gekozen om in het kader van leesbaarheid het oorspronkelijke tweede lid van artikel 13b en het eerste lid van artikel 17 in meerdere onderdelen respectievelijk leden te verdelen.

Artikel 13b, tweede lid, onder a, respectievelijk het eerste lid van artikel 17 maakt beheer en sluiten mogelijk bij het overtreden van voorschriften waarbij de veiligheid en gezondheid in het geding is. Artikel 13b, tweede lid, onder b en het tweede lid van artikel 17 maakt beheer en sluiten mogelijk bij het overtreden van voorschriften waarbij de leefbaarheid in het geding is.

Op deze wijze blijft de reikwijdte van de instrumenten beheerovername en sluiten hetzelfde.

Onderdelen I en J (artikelen 14a en 15, tweede lid, Woningwet)

Met het vervallen van artikel 13a kan ook de verwijzing naar artikel 13a vervallen.

Onderdeel L (artikel 18 Woningwet)

Deze wijzigingen betreffen redactionele aanpassingen als gevolg van het niet langer gebruiken van de woorden «bevoegd gezag» en het vervallen van verwijzingen naar de Wabo.

Onderdelen M, N, O, P en T (artikelen 63, eerste lid, 65, eerste lid, 75, eerste lid, 81, vierde lid, 84 en 95 Woningwet)

In deze artikelen worden tot nu toe telkens de woorden «burgemeester en wethouders» gebruikt in plaats van «het college van burgemeester en wethouders». Het is inmiddels niet meer gebruikelijk om de eerstgenoemde vorm te hanteren en uit het oogpunt van consistentie worden deze bewoordingen dan ook omgezet in «(het) college van burgemeester en wethouders».

Onderdeel Q (artikel 92 Woningwet)

In dit artikel is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders zorg draagt voor de handhaving van hoofdstuk III. Tot nu toe werden hier de woorden «bevoegd gezag» gebruikt. Zie hierover de toelichting bij onderdelen D en J van artikel 2.54. Voor de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder bestuursdwang ter handhaving van artikel 5:20, eerste lid, Awb, werd tot nu toe verwezen naar een bepaling in de Wabo. Thans wordt de bevoegdheid, die hetzelfde is gebleven, omschreven in de Woningwet zelf.

Onderdeel R (artikel 92a Woningwet)

Artikel 92a betreft de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete voor het overtreden van bouwvoorschriften. Dit artikel kan, samen met de bouwvoorschriften, vervallen.

Onderdeel S (artikel 93 Woningwet)

Met dit artikel wordt het toezicht op de naleving van de voorschriften bij of krachtens hoofdstuk III geregeld. Vanwege de toevoeging van een nieuw eerste lid en nieuw vijfde lid is er uit het oogpunt van duidelijkheid voor gekozen het artikel opnieuw vast te stellen. De aangepaste formulering omvat geen inhoudelijke wijzigingen. Eerder werden de bevoegdheden van het nieuwe eerste lid en vijfde lid geregeld door een verwijzing naar de Wabo in artikel 92.

Onderdeel U (artikelen 101 tot en met 103 Woningwet)

De artikelen in hoofdstuk VII hebben betrekking op voorschriften op het gebied van bouwen in het geval van buitengewone omstandigheden. Hoofdstuk VII kan daarom in zijn geheel vervallen. Vergelijkbare voorschriften zijn opgenomen in de artikelen 19.17 en 19.18 van de Omgevingswet.

Onderdeel V (artikel 104 Woningwet)

Er is niet langer een noodzaak voor de bevoegdheid om materialen in het openbaar te verkopen als de toepassing van bestuursdwang tot sloop van een gebouw leidt. Het artikel kan dan ook vervallen.

Onderdeel W (artikel 116 Woningwet)

Artikel 116 ziet op het aanwijzen van werken ten behoeve van landsverdediging. Er is niet langer een noodzaak voor die bepaling aangezien een vergelijkbare bepaling is opgenomen in artikel 19.19 van de Omgevingswet.

Onderdeel X (artikel 119 Woningwet)

Een nieuw artikel 119 wordt voor artikel 120 ingevoegd, waarin is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur voorschriften gegeven kunnen worden ter uitvoering van de zogeheten bouwproductenverordening, Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011. Regels voor producten maken vooralsnog geen onderdeel uit van de Omgevingswet. Naar verwachting zal de uitvoering van de bouwproductenverordening op langere termijn wel onderdeel gaan uitmaken van de Omgevingswet. Tot dat tijdstip zal dit artikel van de Woningwet de wettelijke grondslag vormen voor het geven van nadere regels ter uitvoering van de bouwproductenverordening. Die regels, die tot nu toe zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012, zullen worden opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel Y (artikel 120, tweede lid, Woningwet)

Met artikel 120 wordt mogelijk gemaakt dat voor Nederland verbindende internationale verplichtingen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen worden geïmplementeerd. In het tweede lid is opgenomen dat gedragingen in strijd met die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde verplichtingen of voorschriften verboden zijn. Tot nu toe werd hierbij een uitzondering gemaakt voor voorschriften

als bedoeld in artikel 8, achtste lid. Artikel 8 komt met dit wetsvoorstel te vervallen. Deze uitzondering in artikel 120, tweede lid, kan dan ook vervallen.

Onderdeel Z (artikel 120b, eerste lid, Woningwet)

Artikel 120b, eerste lid, wordt uitgebreid met een verwijzing naar artikel 119, tweede lid. Op deze wijze kunnen ook overtredingen van regels ter uitvoering van de bouwproductenverordening gehandhaafd worden met een last onder bestuursdwang, last onder dwangsom of bestuurlijke boete. Het ligt in de rede dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verantwoordelijk is voor de handhaving van regels ter uitvoering van de bouwproductenverordening, aangezien het hier om de handhaving van Europese regelgeving gaat. De Minister is eveneens verantwoordelijk voor de handhaving van regels die worden gegeven voor de nakoming van voor Nederland verbindende internationale verplichtingen die betrekking hebben op of samenhangen met onderwerpen waarin bij of krachtens de Woningwet is voorzien.

Onderdeel AA (artikel 121 Woningwet)

Tot nu toe zag de beperking in de bevoegdheid op grond van artikel 149 van de Gemeentewet op artikel 12a, vierde lid en op hoofdstuk IV. Met het vervallen van artikel 12a kan de verwijzing naar dit artikel eveneens vervallen.

Onderdeel AB (artikelen 122, 126, 129, 130, 131 en 133 Woningwet)

Artikel 122 bepaalt dat de gemeente geen rechtshandelingen naar burgerlijk recht kan verrichten over de onderwerpen waarin bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 2 van de Woningwet is voorzien of die voor het bouwen bij of krachtens de Wabo zijn geregeld. Voor deze bepaling is geen noodzaak meer nu voorschriften voor het bouwen niet langer in de Woningwet worden opgenomen.

De artikelen 126, 129, 130 en 131 zijn inmiddels uitgewerkt en kunnen vervallen. Artikel 133 kan eveneens vervallen. Het bevat overgangsrecht voor bouwregelgeving en is uitgewerkt per 1 juli 2018.

HOOFDSTUK 3 INTREKKING WETTEN

Artikel 3.1 bevat de lijst van de wetten, die worden ingetrokken bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze wetten zijn al beschreven in paragraaf 7.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet.[208] Voor een aantal van deze wetten, die veel artikelen hebben die opgaan in de Omgevingswet, is in bijlage 2 bij deze memorie van toelichting een transponeringstabel opgenomen. Voor de volgende wetten die geen of maar een beperkt aantal artikelen hebben die opgaan in de Omgevingswet is geen transponeringstabel opgenomen: de Interimwet stad-en-milieubenadering, de Spoedwet wegverbreding, de Wav, de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.

[208] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 306.

Artikel 3.1 (intrekken wetten)

Onderdeel a (Belemmeringenwet Landsverdediging)

Omdat de gedoogplichten voor defensiewerken worden opgenomen in artikel 10.19a van de Omgevingswet kan de Belemmeringenwet Landsverdediging worden ingetrokken. Voor een toelichting op de overgang van de Belemmeringenwet Landsverdediging naar de Omgevingswet wordt kortheidshalve verwezen naar de transponeringstabel Belemmeringenwet Landsverdediging in bijlage 2, onderdeel a, bij deze toelichting.

Onderdeel b (Belemmeringenwet Privaatrecht)

Een overzicht van de wijze waarop de artikelen van de Belemmeringenwet Privaatrecht opgaan in het nieuwe stelsel is opgenomen in de transponeringstabel Belemmeringenwet Privaatrecht in bijlage 2, onderdeel b, bij deze toelichting.

Onderdeel c (Crisis- en herstelwet)

Bij het inwerkingtreden van de Omgevingswet wordt ook de Chw ingetrokken. In de Chw is bepaald dat die wet vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (artikel 5.10, eerste lid, Chw). Voor de overzichtelijkheid is deze wet toch opgenomen in de lijst van in te trekken wetten. Hierdoor is geen afzonderlijk koninklijk besluit meer nodig. Dit wordt impliciet meegenomen in het koninklijk besluit dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet en deze wet (waaronder artikel 3.1) regelt.

Onderdelen van de Chw die van een blijvende meerwaarde zijn gebleken, worden gecontinueerd en structureel verankerd in de Awb of de Omgevingswet.[209]

Zo is al in een heel vroeg stadium (per 1 januari 2013) het relativiteitsvereiste uit artikel 1.9 van de Chw generiek overgenomen in de Awb. Hetzelfde geldt voor de regeling voor het passeren van gebreken (artikel 1.5 Chw).[210] Voor de afweging of nog andere bepalingen uit hoofdstuk 1 van de Chw voor overheveling naar de Awb in aanmerking komen, wordt kortheidshalve verwezen naar het Verslag schriftelijk vooroverleg over de tweede evaluatie.[211] Van de procedureversnellende bepalingen uit hoofdstuk 1 van de Chw wordt voorgesteld om in de Omgevingswet over te nemen het verbod op pro forma beroepen en op aanvulling van beroepsgronden bij beroepen tegen projectbesluiten. De regeling van artikel 1.10 van de Chw – het opnieuw gebruiken van eerdere onderzoeksgegevens na een uitspraak van de bestuursrechter – is indirect opgegaan in de bepaling over houdbaarheid van onderzoeksgegevens (artikel 16.5 Omgevingswet).

In onderstaande tabel worden de gemaakte keuzes voor de onderdelen van hoofdstuk 1 van de Chw samengevat:

Tabel overheveling hoofdstuk 1 Chw

Artikel Chw	Inhoud van het artikel	naar Awb	naar Omgevingswet
1.1	Toepassingsbereik van de Chw	Allleen relevant voor Chw.	

[209] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, blz. 303–304 en nr. 12, blz. 299–300.
[210] Wet aanpassing bestuursprocesrecht, Stb. 2012, 682. Zie de artikelen 6:22 en 8:69a Awb.
[211] Kamerstukken II 2015/16, 32 127, nr. 219.

Artikel Chw	Inhoud van het artikel	naar Awb	naar Omgevingswet
1.2	Toepassingsbereik van de Chw	Alleen relevant voor Chw.	
1.3	Vergewisplicht adviezen	n.v.t.	n.v.t.
1.4	Uitsluiting beroepsrecht decentrale overheden	n.v.t.	n.v.t.
1.5	Uitbreiding mogelijkheid passeren gebreken	*Per 1 januari 2013* Wet aanpassing bestuursprocesrecht	
1.6, 1.7 en 1.8	Versnelde behandeling beroep en hoger beroep en uitspraaktermijn van zes maanden	n.v.t.	De uitspraaktermijn van zes maanden is overgenomen voor projectbesluit.
1.6, tweede lid	Verbod op pro forma beroepen (onderdeel van Versnelde behandeling beroep)	n.v.t.	Zie tekstvoorstel artikel 16.86 in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel (overnemen voor projectbesluit)
1.6a	Verbod op aanvulling beroepsgronden na beroepstermijn (onderdeel van Versnelde behandeling beroep)		
1.9	Relativiteitsvereiste	*Per 1 januari 2013* Wet aanpassing bestuursprocesrecht	
1.9a	Schakelbepaling hoger beroep	Alleen relevant voor Chw.	
1.10	Opnieuw gebruiken eerdere onderzoeksgegevens	n.v.t.	Maakt (impliciet) deel uit van artikel 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens)
1.11	Bijzonder regime mer-plicht: – geen alternatievenonderzoek[1] – advies Commissie-mer facultatief	n.v.t.	§ 16.4.2 (mer bij projecten): – wel alternatievenonderzoek – advies Commissie-mer facultatief

[1] In voorstel van wet implementatie herziening mer-richtlijn wordt voorgesteld om in de Chw te anticiperen op de regeling in artikel 16.52 van de Omgevingswet (Kamerstukken II 2015/16, 34 287, nr. 2, Artikel I en nr. 3, pag. 22).

In de Omgevingswet zijn nog andere onderdelen uit de Chw overgenomen, zoals de al genoemde bepaling over de houdbaarheid van onderzoeksgegevens, het facultatieve advies van de Commissie voor de mer bij de project-MER, de experimenteerbepaling en de versnelde afhandeling van beroepszaken bij projectbesluiten.[212] Sommige Chw-mogelijkheden blijven met de stelselherziening op een andere wijze of in een andere vorm voor de toekomst behouden, zodat aan een specifiek (herkenbaar Chw-) instrument geen behoefte meer bestaat. Dit geldt met name voor de bijzondere regeling voor het omgaan met milieugebruiksruimte in voor ontwikkelingsgebieden opgestelde bestemmingsplannen ex artikel 2.2 (het voormalige gebiedsontwikkelingsplan), het projectuitvoeringsbesluit en de structuurvisie-plus.[213]

[212] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, blz. 209–210, 222–223, 258–260 en 263.
[213] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, blz. 266–268, 287 en 299–300.

Naast het intrekken van de Chw wordt ook het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet ingetrokken. Dit gebeurt door het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Een deel van de in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet geregelde experimenten verliest onder de stelselherziening het karakter van «experiment», omdat deze experimenten geen afwijking meer vergen van de nieuwe wet- en regelgeving onder de Omgevingswet. Dit betreft uiteraard de experimentele bestemmingsplannen, waarmee vooruitgelopen wordt op de verbrede reikwijdte en de onbeperkte looptijd van het omgevingsplan. Maar hierbij kan ook gedacht worden aan de experimenten met bouwregelgeving, bijvoorbeeld het experiment om een ecowoonwijk te realiseren zonder aansluiting op het distributienetwerk voor gas, elektriciteit en warmte (artikel 6l van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet). Onder de Omgevingswet komt deze aansluitplicht te vervallen. Daarmee heeft dit onderdeel van dat experiment dus zijn weg naar generieke regelgeving gevonden. Voor zover na inwerkingtreding van de stelselherziening experimenten van kracht zijn, is daarvoor een overgangsbepaling opgenomen. Dit overgangsrecht is opgenomen in paragraaf 4.3.2 van dit wetsvoorstel. Een overzicht van de wijze waarop de artikelen van de Chw opgaan in het nieuwe stelsel is opgenomen in de transponeringstabel Crisis- en herstelwet in bijlage 2, onderdeel c, bij deze toelichting.

Onderdeel d (Interimwet stad-en-milieubenadering)

De Interimwet stad-en-milieubenadering biedt de mogelijkheid om voor het vestigen van milieugevoelige bestemmingen en het vestigen of verplaatsen van bedrijvigheid bij functiemenging af te wijken van milieukwaliteitsnormen voor bodem, geluid en lucht en af te wijken van waarden en afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wet wordt ingetrokken, omdat de Omgevingswet voldoende ruimte biedt om omgevingswaarden en instructieregels zodanig te formuleren dat deze voldoende flexibiliteit bieden aan het decentrale bestuur. Dit wetsvoorstel regelt in paragraaf 4.3.6 specifiek overgangsrecht voor ontwerpbesluiten als bedoeld in artikel 12, tweede lid van de Interimwet stad-en-milieubenadering, die ter inzage zijn gelegd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Overgangsrecht voor de afwijkingsbesluiten, bedoeld in de artikelen 2 en 3 van de Interimwet stad-en-milieubenadering, die onherroepelijk zijn wordt geregeld op amvb-niveau.

Onderdeel e (Ontgrondingenwet)

Een overzicht van de wijze waarop de artikelen van de Ontgrondingenwet opgaan in het nieuwe stelsel is opgenomen in de transponeringstabel Ontgrondingenwet in bijlage 2, onderdeel e, bij deze toelichting.

Onderdeel f (Planwet verkeer en vervoer)

Een overzicht van de wijze waarop de artikelen van de Planwet opgaan in het nieuwe stelsel is opgenomen in de transponeringstabel Planwet verkeer en vervoer in bijlage 2, onderdeel f, bij deze toelichting.

Onderdeel g (Spoedwet wegverbreding)

De Spoedwet wegverbreding ziet toe op spoedige realisatie van een afgebakend aantal projecten. De wet kan worden ingetrokken bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, omdat de projecten waarop de wet ziet dan gerealiseerd zijn. Omdat het laatste wegaanpassingbesluit in 2013 onherroepelijk is geworden is voor deze wet, behalve voor het onderdeel schadevergoeding, geen overgangsrecht nodig.

Onderdeel h (Tracéwet)

Een overzicht op welke wijze de artikelen van de Tracéwet opgaan in het nieuwe stelsel is opgenomen in de transponeringstabel Tracéwet in bijlage 2, onderdeel g, bij deze toelichting.

Onderdeel i (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)

De Wabo kan (achteraf gezien) worden beoordeeld als een van de voorlopers op of tussenstations op weg naar de Omgevingswet. De Wabo integreerde bepaalde instrumenten binnen het omgevingsrecht tot een integrale regeling (vergunningenstelsels, bestuursrechtelijke handhaving). De Omgevingswet zet in de integratie van het instrumentarium binnen het omgevingsrecht een forse stap verder, zodat de Wabo in zijn geheel kan worden ingetrokken.[214] Aangezien de Wabo zelf ook al voorzag in integratie, is een belangrijk deel van het overgangsrecht voor de Wabo geplaatst in het overgangsrecht voor de nieuwe kerninstrumenten. Zie met name de omgevingsvergunning (paragraaf 4.2.5) en de bestuursrechtelijke handhaving (paragraaf 4.2.8) en het algemene overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende besluitvormingsprocedures (afdeling 4.1). Enkele aanvullende, meer specifieke overgangsrechtelijke bepalingen voor de omgevingsvergunning zijn opgenomen in paragraaf 4.3.11. Voor een toelichting op de overgang van de Wabo naar de Omgevingswet wordt kortheidshalve verwezen naar de transponeringstabel voor de Wabo in bijlage 2 bij deze memorie van toelichting.

Onderdeel j (Wet ammoniak en veehouderij)

De Wav regelt de bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de gevolgen van ammoniakemissie uit veehouderijen. Provinciale staten wijzen deze gebieden aan. Het gaat om ammoniakgevoelige gebieden die onderdeel zijn van de ecologische hoofdstructuur. De Wav verplicht daarbij tot aanwijzing van in ieder geval de voor verzuring gevoelige gebieden binnen Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden als zeer kwetsbaar gebied (artikel 2, derde lid, van de Wav, zoals dat luidt vanaf de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming). Aanvragen om vergunningen voor de oprichting of verandering van een veehouderij binnen de zeer kwetsbare gebieden en een zone van 250 meter daaromheen worden voorts getoetst aan enkele vaste wettelijke criteria (artikelen 4 tot en met 7 van de Wav). Die komen er op neer dat aanvragen om een omgevingsvergunning worden geweigerd, tenzij het aantal van bepaalde categorieën dieren niet vermeerdert of een uitbreiding van het aantal dieren niet tot overschrijding van het voor de veehouderij berekende emissieplafond leidt. Het doel is om de ammoniakdepositie van voornoemde gebieden te verminderen.

Voorgesteld artikel 3.1, aanhef en onderdeel j, regelt dat de Wav wordt ingetrokken. Het continueren van de Wav in de vorm van rijksinstructieregels voor de provincie zou niet voldoen aan het subsidiariteits- en proportionaliteitsvereiste in artikel 2.3 van de Omgevingswet. De provincie kan zelf beoordelen of de ammoniakemissie uit veehouderijen binnen hun grondgebied van zodanig belang is dat bepaalde natuurgebieden die gevoelig zijn voor verzuring moeten worden beschermd tegen ammoniakemissie uit veehouderijen. Het vaste wettelijke beoordelingskader van de Wav is niet langer nodig, evenals de verplichting voor provincies om Natura 2000-gebieden aan te wijzen. De decentralisatie van de bevoegdheden sluit aan bij de provinciale taak op het gebied van

[214] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, blz. 308.

natuurbescherming en bij het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte op decentraal niveau.

De provincie kan onder de Omgevingswet in de omgevingsverordening voor verzuring gevoelige gebieden aanwijzen. In de omgevingsverordening kunnen beoordelingsregels worden opgenomen waarmee het bevoegd gezag (het college van burgemeester en wethouders) rekening moet houden bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten, waaronder het houden van landbouwhuisdieren binnen bepaalde gebieden. In het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt bepaald dat de gevolgen van ammoniakemissie door veehouderijen op voor verzuring gevoelige gebieden uitsluitend worden betrokken bij de beslissing op aanvraag van een omgevingsvergunning als de provincie daarvoor beoordelingsregels heeft opgesteld. Bij het ontbreken van dergelijke regels worden de gevolgen van ammoniakemissie niet getoetst bij de vergunningverlening. Dat schept rechtszekerheid voor veehouders, bevoegde gezagsinstanties en belanghebbenden bij voor verzuring gevoelige (natuur)gebieden.

Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt de grondslag voor het bij ministeriële regeling vaststellen van emissiefactoren voor ammoniak na intrekking van de Wav. De ammoniakemissiefactoren zijn nodig om te beoordelen of huisvestingssystemen voor het houden van landbouwhuisdieren aan de maximale emissiewaarden voor ammoniak in het Besluit activiteiten leefomgeving (en tot inwerkingtreding van dat besluit, het Besluit emissiearme huisvesting) voldoen.

Onderdeel k (Wet geurhinder en veehouderij)

De Wet geurhinder en veehouderij bevat het beoordelingskader voor omgevingsvergunningen op grond van de Wabo voor het aspect geuremissies uit stallen (dierenverblijven) van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft regels wanneer een vergunning wel of niet geweigerd kan of moet worden op basis van maximale waarden voor geurbelasting en minimumafstanden tot geurgevoelige objecten. Omdat het hier een beoordelingskader betreft vindt de besluitvorming omtrent het wel of niet verlenen van een omgevingsvergunning plaats in het kader van de Wabo. Het overgangsrecht voor dit onderdeel is opgenomen in artikel 4.13 en het overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel. Verder zal op grond van het voorgestelde artikel 22.2, eerste lid, van de Omgevingswet worden geregeld dat bestaande rijksregels, bijvoorbeeld voor geur, bij inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel uitmaken van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiermee wordt voorkomen dat er een gat valt tussen de huidige regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de omgevingsplanregels. Op grond van dit artikel zal ook in overgangsrecht worden voorzien voor gemeenten die een geurverordening hebben vastgesteld. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt immers de Wet geurhinder en veehouderij ingetrokken en daarmee komt de grondslag van de geurverordening te vervallen. Die voorziening bestaat eruit dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat die regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Onderdeel l (Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden)

De Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, omdat de uitgangspunten van deze wet zijn ingebouwd in de Omgevingswet en worden ingebouwd in de uitvoeringsregelgeving. Een aantal onderdelen uit deze wet is overgegaan naar de Omgevingswet. Het betreft het door gedeputeerde staten geven van een negatief zwemadvies of het instellen van een zwemverbod voor oppervlaktewaterenen of zwemlocaties (artikel 2.38 van de Omgevingswet), de voorbereiding van de aanwijzing van zwemlocaties (artikel 16.25 van de Omgevingswet), de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavingstaak (hoofdstuk 18 van de Omgevingswet) en de gedoogplicht voor het aanbrengen en in stand houden van tekens op een onroerende zaak (artikel 10.10 van de Omgevingswet). De regels voor badinrichtingen komen niet terug in de Omgevingswet, maar zullen worden geregeld op amvb-niveau.

Dit wetsvoorstel regelt het overgangsrecht van de meeste van bovengenoemde onderwerpen. Waar mogelijk is het algemene overgangsrecht in de afdelingen 4.1 en 4.2 van toepassing verklaard. Dat geldt voor de voorbereiding van de aanwijzing van zwemlocaties (artikel 4.4) en de bestuursrechtelijke sanctiebesluiten (artikelen 4.22, aanhef en onder c, en 4.23). Voor de gedoogplicht is geen overgangsrecht nodig, omdat het hier om een gedoogplicht gaat die rechtstreeks uit de wet voortvloeit. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is deze automatisch gebaseerd op afdeling 10.2 van de Omgevingswet. Voor het geven van een negatief zwemadvies of het instellen van een zwemverbod is specifiek overgangsrecht nodig dat is vastgelegd in paragraaf 4.3.13 van dit wetsvoorstel.

Onderdeel m (Wet inzake de luchtverontreiniging)

De Wet luvo biedt de commissaris van de Koning de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden maatregelen te nemen om inrichtingen te sluiten, een toestel buiten werking te stellen of een bepaalde handeling te staken. Deze bevoegdheid mag alleen worden gebruikt als de (dreiging van) luchtverontreiniging zodanig is dat er sprake is van gevaar voor gezondheid of ernstige schade. Deze wet wordt ingetrokken, omdat de uitgangspunten van deze wet zijn ingebouwd in de Omgevingswet en worden ingebouwd in de uitvoeringsregelgeving. De bevoegdheid van de commissaris van de Koning om maatregelen te nemen als er sprake is van (dreiging van) luchtverontreiniging komt terug in artikel 19.12 van de Omgevingswet. In artikel 10.18 van de Omgevingswet is het opleggen van een gedoogplicht opgenomen als er gebruik gemaakt moet worden van onroerende zaken om de mate van luchtverontreiniging te kunnen bepalen. De bestuursrechtelijke handhavingstaak is opgenomen in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet en het onderdeel schade wordt geregeld in hoofdstuk 15 van die wet.

Dit wetsvoorstel bevat in paragraaf 4.3.16 specifiek overgangsrecht voor besluiten, verzoeken en verzoeken om advies die zijn gedaan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie hiervoor de toelichting bij artikel 4.92). Het overgangsrecht voor bestuursrechtelijke sanctiebesluiten is opgenomen in de artikelen 4.22, aanhef en onder b, onder 8°, en 4.23 en voor gedoogplichten in artikel 4.16 van dit wetsvoorstel. Voor een toelichting op de overgang van de Wet luvo naar de Omgevingswet wordt kortheidshalve verwezen naar de transponeringstabel Wet inzake de luchtverontreiniging in bijlage 2, onderdeel k, bij deze toelichting.

Onderdeel n (Wet ruimtelijke ordening)

De Wro wordt in zijn geheel ingetrokken. De functies van de kerninstrumenten van de Wro – het bestemmingsplan, de beheersverordening, de provinciale ruimtelijke verordening, de ruimtelijke aanwijzing, het inpassingsplan en het voorbereidingsbesluit – worden overgenomen door de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet.[215] Kortheidshalve wordt daarvoor verwezen naar de transponeringstabel Wet ruimtelijke ordening in bijlage 2, onderdeel m, bij deze toelichting.

Overgangsrecht voor de Wro is opgenomen in paragraaf 4.3.18. Zie verder ook de beschouwing over de overgangsfase na inwerkingtreding van de Omgevingswet in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

HOOFDSTUK 4 OVERGANGSRECHT

Afdeling 4.1 Algemene overgangsbepalingen lopende procedures besluiten

§ 4.1.1 Toepassing en hoofdlijnen overgangsrecht lopende procedures

Bij de vormgeving en formulering van het overgangsrecht zijn zo veel mogelijk vaste uitgangspunten en begrippen gebruikt. Hieronder worden enkele daarvan toegelicht.

Moment van toepassing

Het overgangsrecht sluit aan bij het moment van inwerkingtreding van de (relevante onderdelen) van de Omgevingswet. Als er in een overgangsrechtelijke bepaling geen ander tijdstip is aangegeven, wordt voor de toepassing van dat moment uitgegaan.

Geldt als

Voor het gelijkstellen van oude instrumenten, bijvoorbeeld vergunningen, aan instrumenten op grond van de Omgevingswet wordt de formulering «geldt als» gebruikt. Door deze gelijkstelling behouden de bestaande instrumenten hun geldigheid. Dit gebeurt van rechtswege. Het bevoegd gezag hoeft daarvoor geen besluit te nemen. Er is dan ook geen aanvraag nodig.

Van kracht

Het moment waarop een besluit, plan of programma gaat gelden, wordt in de artikelen aangeduid als het moment «waarop dat van kracht wordt». Dat is voor besluiten in de zin van de Awb het moment waarop die in werking treden.

Oude recht

Met het oude recht wordt geduid op het recht, zoals dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij concrete besluiten betreft dit het recht dat gold op het moment dat het besluit is genomen. Het oude recht omvat zowel inhoudelijke als procedurele bepalingen. Het omvat het recht op grond van de wetten die opgaan in de Omgevingswet, zoals de Wro, maar kan ook betrekking hebben op andere wetten die van toepassing zijn, zoals de Awb.

---

[215] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3, blz. 311.

Onherroepelijk

Hiermee wordt het moment bedoeld dat er tegen een besluit geen beroep meer ingesteld kan worden. Het besluit is dan rechtens onaantastbaar. Dit wordt ook wel formele rechtskracht genoemd.

Uitgestelde werking

In enkele gevallen is bepaald dat pas op een later moment aan een bepaling hoeft te worden voldaan. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie vast te stellen. De desbetreffende bepaling treedt dan dus wel in werking, maar er hoeft pas later aan te worden voldaan. Dit wordt uitgestelde werking genoemd.

Artikel 4.1 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten)

In deze afdeling zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten.

Deze afdeling is van toepassing op de in de artikelen 4.1 en 4.2 genoemde wetten en daarin voorkomende besluiten. Dit betreft zowel de wetten die geheel worden ingetrokken als de relevante onderdelen van de wetten die gedeeltelijk worden ingetrokken. Dit laatste betreft bijvoorbeeld de Wbr, de Waterwet en de Wm. In artikel 4.1, onderdelen a, f en h, is door toevoeging van de zinsnede «of met toepassing van» aangegeven dat afdeling 4.1 ook van toepassing is op besluiten die met toepassing van de Chw, de Waterwet en de Wabo worden genomen.

Afdeling 4.1 is van toepassing, tenzij in de andere afdelingen van hoofdstuk 4 een bijzondere regeling is getroffen. Als dat het geval is, wordt dat bij die bijzondere bepalingen uitdrukkelijk vermeld en toegelicht. Dit betreft het overgangsrecht voor het bestemmingsplan (artikel 4.6), nadeelcompensatie (paragraaf 4.2.7), de sanctiebesluiten (artikelen 4.22 en 4.23), de gefaseerde vergunningverlening (artikel 4.79), het tracébesluit (paragraaf 4.3.9), besluiten die met toepassing van de coördinatiebepalingen van paragraaf 4 van hoofdstuk 6 van de Waterwet (artikel 4.73) en paragraaf 3.5 Wabo (artikel 4.81) worden genomen en besluiten en lopende procedures gebaseerd op de Wet luvo (artikel 4.92).

In paragraaf 5.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting zijn de uitgangspunten van het overgangsrecht beschreven. Voor het overgangsrecht voor lopende procedures wordt hieronder beschreven op welke manier daaraan invulling is gegeven.

Oude recht blijft van toepassing op lopende procedures

Voorgesteld wordt om bij de stelselherziening voor het omgevingsrecht te voorzien in overgangsrecht (met zogenaamde eerbiedigende werking) voor op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende procedures. Dit betekent dat een voorbereidingsprocedure voor besluitvorming die in gang is gezet vóór de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en waarvan de besluitvorming – inclusief een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure tegen dat besluit – op die datum nog niet is afgerond, wordt afgewikkeld volgens het «oude recht». Met het «oude recht» worden zowel de inhoudelijke als de procedurebepalingen bedoeld die op die besluiten van toepassing zijn. Ongeacht of die vervanging gepaard gaat met geen enkele, slechts geringe of juist ingrijpende wijzigingen, is het voor alle bij de besluitvorming betrokken partijen (inclusief de bestuursrechter) het meest overzichtelijk als de «spelregels»

niet tussentijds worden gewijzigd, ongeacht de fase waarin de besluitvorming zich op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet bevindt. Op die manier wordt een wisseling van regime voorkomen bij de overgang naar de Omgevingswet.

Enkele wetten, die in het kader van de stelselherziening geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, bevatten aanvullende of afwijkende procedurebepalingen ten opzichte van deze algemene Awb-regelingen (zie bijvoorbeeld hoofdstuk 1 Chw, artikel 3.8 Wro en hoofdstuk 13 Wm). Deze aanvullende of afwijkende bepalingen vallen uiteraard ook onder het overgangsrecht met eerbiedigende werking.

De eerbiedigende werking geldt ook bij het nemen van een besluit op bezwaar en wordt bij de heroverweging niet – als daarvan op dat moment al sprake is – de in werking getreden Omgevingswet toegepast. Voor de behandeling van (hoger) beroepszaken geldt de *ex tunc*-regel. Deze regel sluit goed aan op het overgangsrecht met eerbiedigende werking.

Als gevolg van het voorgestelde onderdeel g van artikel 4.1 zal op de totstandkoming van een besluit dat is gebaseerd op regels van waterschappen die op grond van artikel 4.7 opgaan in de tijdelijke waterschapsverordening het oude recht van toepassing blijven. Dit betekent bijvoorbeeld dat het oude recht van toepassing blijft op een lopende procedure met betrekking tot een aanvraag om een vergunning op basis van die waterschapsregels. Op het moment dat de vergunning onherroepelijk is, is daarop het nieuwe recht van toepassing. Dit vloeit voort uit artikel 4.13 in combinatie met artikel 4.7. Doordat de betrokken waterschapsregels op grond van artikel 4.7 van rechtswege deel uitmaken van de waterschapsverordening, maken daarvan ook deel uit de daarin opgenomen bepalingen om een bepaalde activiteit zonder vergunning te verrichten. Daarmee vallen die activiteiten onder de verbodsbepaling in artikel 5.3 van de Omgevingswet. Dat artikel voorziet erin dat het verboden is een activiteit te verrichten wanneer dit in de waterschapsverordening is bepaald. Op een vergunning die gebaseerd is op een waterschapsregel die van rechtswege geïntegreerd is in de (tijdelijke) waterschapsverordening en die onherroepelijk is, is dus de verbodsbepaling in artikel 5.3 van toepassing. Als gevolg van artikel 4.13 is die vergunning dan een omgevingsvergunning waarop het nieuwe regime van toepassing is. Hiervoor geldt dan bijvoorbeeld de verbodsbepaling in artikel 5.5, derde lid, van de Omgevingswet die betrekking heeft op het handelen in strijd met de voorschriften die aan een omgevingsvergunning op grond van een waterschapsverordening zijn verbonden.

Keuzevrijheid voor de praktijk

Zoals hierboven is beschreven is wettelijk gewaarborgd dat het oude recht van toepassing blijft op lopende procedures. Daarnaast blijft het uiteraard mogelijk om in de uitvoeringspraktijk bij concrete projecten keuzes te maken over het moment waarop een aanvraag wordt ingediend. Bij een voorbereidingsprocedure op aanvraag kan de aanvrager er bijvoorbeeld voor kiezen om met het indienen van de aanvraag te wachten totdat de Omgevingswet in werking is getreden en daarmee voor de nieuwe «spelregels» kiezen. De aanvrager kan er ook voor kiezen om de aanvraag al eerder in te dienen en daarmee voor de oude (dus tot dan toe gebruikelijke) regels te kiezen. Hetzelfde geldt voor de initiatiefnemer van een project of voor een bestuursorgaan dat een ambtshalve besluit wil gaan nemen.

Uiteraard zullen in de uitvoeringspraktijk andere factoren van (groter) belang zijn bij de keuze van het moment waarop een aanvraag wordt ingediend of de voorbereiding van een besluit wordt gestart. Maar ook omdat in de stelselherziening vaker dan voorheen gekozen wordt voor de (kortere) reguliere voorbereidingsprocedure, kan ook de te volgen procedure een keuzefactor zijn. Deze keuze kan ook gemaakt worden door een al ingediende aanvraag in te trekken zodra de Omgevingswet in werking treedt.

§ 4.1.2 Startmoment van het overgangsrecht

Voor de vormgeving van het overgangsrecht voor lopende procedures is een aantal aspecten van besluiten van belang. Zo is relevant welke voorbereidingsprocedure van toepassing is en of het een besluit op aanvraag of een ambtshalve besluit betreft. Deze aspecten zijn van belang voor de keuze van het startmoment van het overgangsrecht: een aanvraag, ontwerpbesluit of ander moment dat kenbaar is.

Verschillende voorbereidingsprocedures

Binnen het omgevingsrecht vindt besluitvorming via een tweetal voorbereidingsprocedures plaats, die allebei in hoofdlijnen geregeld worden in de Awb:
– hetzij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb,
– hetzij de reguliere procedure van hoofdstuk 4 Awb.

Beide procedures kunnen zowel van toepassing zijn op besluiten op aanvraag (besluiten waarom verzocht wordt) als op ambtshalve besluiten (besluiten op eigen initiatief van het bestuursorgaan).
Kenmerkend voor de afdeling 3.4-procedure is de terinzagelegging van het ontwerpbesluit met bijbehorende informatie en het bieden van gelegenheid voor belanghebbenden (of in het omgevingsrecht veelal voor eenieder) tot het naar voren brengen van zienswijzen op dat ontwerpbesluit.
Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen beschikkingen op aanvraag en ambtshalve beschikkingen.

Bij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure komen verschillende procedurestappen in aanmerking om als «kantelmoment» te hanteren voor de toepassing van de oude of de nieuwe wet- en regelgeving: het moment waarop de aanvraag is ingediend en ontvankelijk is, het moment van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit, het moment waarop het besluit is genomen, het moment waarop het besluit is bekendgemaakt of het moment waarop het besluit van kracht wordt.

Bij de reguliere voorbereidingsprocedure (hoofdstuk 4 Awb) zijn doorgaans minder belanghebbenden betrokken dan bij de openbare voorbereidingsprocedure. Om de (mogelijke) belanghebbenden te informeren wordt in voorkomende gevallen een publieke kennisgeving van een aanvraag gedaan (zie bijvoorbeeld artikel 3.8 Wabo). Belanghebbenden krijgen bij toepassing van de reguliere voorbereidingsprocedure alleen gelegenheid om een zienswijze in te dienen (bij wijze van hoorplicht) als een beschikking naar verwachting negatief voor hen uitvalt (artikel 4:8 Awb). Publieke kennisgeving van beschikkingen vindt plaats bij de bekendmaking (als het besluit is genomen), om daarmee gelegenheid te geven aan belanghebbenden tot het maken van bezwaar of het instellen van beroep.
Bij de reguliere voorbereidingsprocedure komen dus alleen het start- en eindmoment van de besluitvorming in aanmerking om als «kantel-

moment» te hanteren voor de toepassing van de oude of de nieuwe wet- en regelgeving:
het moment waarop de aanvraag is ingediend, of het moment waarop de beschikking door het bestuursorgaan op aanvraag of van rechtswege (zie paragraaf 4.1.3.3 Awb) is gegeven.
Hierna wordt per onderdeel toegelicht welke keuzes zijn gemaakt.

Artikel 4.2 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten gedoogplicht)

In dit artikel zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten tot oplegging van een gedoogplicht.
Het artikel bepaalt dat afdeling 4.1 van toepassing is op de in artikel 4.2 genoemde wetten en daarin voorkomende besluiten tot oplegging van een gedoogplicht. Dit betreft zowel de wetten die geheel worden ingetrokken als de relevante onderdelen van de wetten die gedeeltelijk worden ingetrokken.

Voor een meer uitgebreide toelichting op het overgangsrecht voor gedoogplichtbeschikkingen en wettelijke gedoogplichten wordt verwezen naar de toelichting bij § 4.2.6.

Artikel 4.3 (besluit op aanvraag)

Bij een beschikking op een aanvraag wordt, ongeacht welke procedure van toepassing is, altijd de dag waarop de aanvraag is ingediend als «kantelmoment» gehanteerd. Dit betekent dat als de aanvraag (volgens de ontvangsttheorie) is ingediend voordat de Omgevingswet in werking is getreden, het besluit wordt voorbereid en vastgesteld op basis van het «oude» recht. Dan wordt dus de *volledige* procedure doorlopen en gevolgd conform de «oude» wet- en regelgeving, zowel qua procedurele stappen als qua inhoudelijke toetsing en zowel qua besluitvormingsprocedure als qua bezwaar- en beroepsprocedure.

Artikel 4.4 (ambtshalve besluit met toepassing van afdeling 3.4 Awb)

Voor ambtshalve besluiten is het gangbaar om bij toepassing van de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure de ter inzagelegging als «kantelmoment» te hanteren. In dit wetsvoorstel wordt bij dat gebruik aangesloten.
Als tweede «kantelmoment» van «oud» naar «nieuw» wordt voorgesteld als hoofdregel in artikel 4.4 te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid.

Het eerste kantelmoment betekent dat als de terinzagelegging aanvangt voor de dag waarop de Omgevingswet inwerking treedt, op de verdere besluitvormingsprocedure het «oude» recht van toepassing blijft. Het tweede kantelmoment brengt mee dat dit «oude» recht blijft gelden tot en met een eventuele beroepsprocedure. Als het besluit onder het «oude» recht onherroepelijk is geworden, geldt het als een besluit onder het nieuwe regime van de Omgevingswet.

Artikel 4.5 (ambtshalve besluit met toepassing van titel 4.1 Awb)

Voor ambtshalve besluiten met toepassing van titel 4.1 Awb wordt als «kantelmoment» gekozen voor het bekendmaken van het besluit. Is een besluit bekendgemaakt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

en staat tegen dat besluit bezwaar- of beroep open, dan blijft het oude recht van toepassing op de afhandeling van bezwaarschriften en de behandeling van beroep en hoger beroep, totdat het besluit onherroepelijk is. Als tweede «kantelmoment» van «oud» naar «nieuw» wordt dus ook hier voorgesteld als hoofdregel te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid.

§ 4.1.3 Einde van het overgangsrecht

Verder moet bepaald worden tot welk moment het overgangsrecht geldt. Vanaf dat moment is dus het nieuwe recht van toepassing. Daarover kunnen verschillende keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld het moment waarop het besluit in werking treedt of het moment waarop het besluit onherroepelijk is geworden. Het eerste moment grijpt aan bij het moment waarop een besluit van kracht wordt, het laatste bij het moment waarop het besluit rechtens onaantastbaar is geworden.

Als hoofdregel wordt voor besluiten waartegen beroep open staat, gekozen voor het moment waarop die onherroepelijk worden. Tot die tijd is op de lopende procedures het oude recht van toepassing. De hoofdregel geldt zowel voor besluiten die worden voorbereid met de reguliere als de uitgebreide voorbereidingsprocedure en zowel voor besluiten die op aanvraag als die ambtshalve worden genomen. De hoofdregel is terug te vinden in de artikelen 4.3, 4.4 en 4.5. In die artikelen is vervolgens bepaald dat voor besluiten waar geen beroep tegen open staat, het oude recht van toepassing blijft tot het moment waarop het besluit van kracht wordt (in werking treedt).

Besluiten kunnen op verschillende manieren onherroepelijk worden. In gevallen waarin er geen bezwaar of beroep wordt ingesteld wordt het besluit onherroepelijk na afloop van de bezwaar- of beroepstermijn. Als er tegen een besluit bezwaar wordt gemaakt en vervolgens geen beroep wordt ingesteld tegen de beslissing op bezwaar, wordt het besluit onherroepelijk na afloop van de beroepstermijn. Als wel beroep wordt ingesteld, wordt dit moment bereikt nadat de bestuursrechter een definitieve uitspraak heeft gedaan, hetzij in beroep, hetzij in hoger beroep.

Het moment van onherroepelijkheid staat los van de vraag of een besluit in werking is of niet.

Voorbeeld: beroep tegen een milieuvergunning

Een Wabo-milieuvergunning wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb. Als er geen beroep wordt ingesteld, dan geldt de Wabo-milieuvergunning na afloop van de beroepstermijn als een onherroepelijke vergunning.

Als tijdens de nog lopende voorbereidingsprocedure van zo'n vergunning de Omgevingswet in werking treedt, dan blijven de procedurele en inhoudelijke voorschriften uit de Wabo (en andere toepasselijke wetten, zoals de Wm) op die vergunning van toepassing. Wordt tegen de verleende en bekendgemaakte vergunning geen beroep ingesteld, dan geldt die vergunning na afloop van de beroepstermijn als een Omgevingswet-vergunning (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b). Wordt wel beroep ingesteld en een schorsingsverzoek ingediend, dan treedt de vergunning niet in werking voordat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist. Wordt het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen, dan treedt de vergunning wel in werking, maar wordt deze pas onherroepelijk na de definitieve uitspraak van de bestuursrechter (in beroep of hoger beroep). Lopende het beroep en

hoger beroep blijft dan het oude recht op die Wabo-milieuvergunning van toepassing: die vergunning wordt immers pas aangemerkt als een Omgevingswet-vergunning, nadat deze onherroepelijk is geworden.

§ 4.1.4 Bijzondere voorzieningen

Geen eerbiedigende werking voor de lex silencio positivo

De reguliere voorbereidingsprocedure kent een korte doorlooptijd: als redelijke besluitvormingstermijn noemt de Awb een termijn van acht weken. Mede gelet op deze relatief korte termijn, is voorgesteld als «kantelmoment» het moment te kiezen waarop de aanvraag is ingediend. Om de uitvoerbaarheid van de overgang van het huidige naar het nieuwe stelsel voor de bestuursorganen te vereenvoudigen, wordt voorgesteld de *lex silencio positivo (lsp*, zie paragraaf 4.1.3.3 Awb) met onmiddellijke werking te laten vervallen. Als volgens artikel 3.9 Wabo niet tijdig[216] wordt beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning waarop dat artikel van toepassing is, en die aanvraag is ingediend voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, dan treedt na inwerkingtreding van de Omgevingswet dus niet het rechtsgevolg op dat de gevraagde omgevingsvergunning van rechtswege wordt verleend. De *lsp* is binnen het omgevingsrecht alleen van toepassing verklaard in artikel 3.9, derde lid, Wabo. Om die reden wordt in artikel 4.3 van dit wetsvoorstel artikel 3.9, derde lid, Wabo buiten toepassing verklaard.

De keuze om de *lsp* onmiddellijk te laten vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet laat onverlet de inspanningsverplichting van het bevoegd gezag om binnen de door de Awb gestelde termijnen van orde een besluit op de aanvraag te nemen. Bij overschrijding van de beslistermijn is bovendien de regeling van de dwangsom bij niet tijdig beslissen uit paragraaf 4.1.3.2 Awb van toepassing. Dit betekent dat bij overschrijding van de beslistermijn het bestuursorgaan, nadat na een ingebrekestelling door de aanvrager alsnog veertien dagen zijn verstreken, een dwangsom verbeurt.[217] Die sanctie op vertraging in de besluitvorming geldt ook voor aanvragen die zijn ingediend voordat de Omgevingswet in werking treedt. Het uitzonderen van artikel 3.9 Wabo in het algemene overgangsrecht voor lopende procedures geldt uiteraard niet voor een al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege verleende vergunning, die nog niet van kracht is geworden door de bepaling van artikel 6.1, vierde lid, Awb. Artikel 4.3, onder b, regelt dat tot het van kracht worden, het oude recht van toepassing blijft. Daaronder valt ook de bepaling van artikel 6.1, vierde lid, die ziet op de opschorting van de werking van een eerder van rechtswege verleende vergunning.

Aanvullende overgangsrechtelijke bepalingen voor bepaalde besluiten

De reguliere voorbereidingsprocedure is van toepassing op sanctiebesluiten in het kader van het omgevingsrecht, zoals het intrekken van een beschikking of het opleggen van een last onder bestuursdwang of onder dwangsom of van een bestuurlijke boete. Voor deze besluiten is een afzonderlijke overgangsrechtelijke bepaling opgenomen (zie artikelen 4.22 en 4.23).

Op een verzoek om handhaving is afdeling 4.1 wel gewoon van toepassing. Zo'n verzoek geldt immers als een aanvraag om een beschikking.

---

[216] Binnen acht weken of binnen de met zes weken verlengde beslistermijn.
[217] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 227–228.

Besluiten zonder procedureel overgangsrecht

Op sommige (interne) besluiten van een bestuursorgaan is geen van beide Awb-regelingen van toepassing. Voor dergelijke besluiten wordt voorgesteld om geen procedureel overgangsrecht op te nemen in dit wetsvoorstel: hiervoor volstaat een «gelijkstellingsbepaling» waarin een op basis van het oude wet- en regelgeving vastgesteld besluit geldt alsof het is genomen op basis van de nieuwe wet- en regelgeving. Een voorbeeld is de instelling van een commissie of de vaststelling van een technisch beheerregister behorende bij de legger van een waterschap.

Afdeling 4.2 Overgangsbepalingen per onderwerp Omgevingswet

§ 4.2.1 Overgangsbepaling omgevingsplannen

Deze paragraaf voorziet in een bundeling van bestaande ruimtelijke besluiten en enkele andere besluiten en regels tot een omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het omgevingsplan dat van rechtswege tot stand is gekomen in ieder geval bestaan uit de in artikel 4.6 opgesomde besluiten en regels. Hiermee wordt een rechtsvacuüm voorkomen. De in artikel 4.6 opgesomde besluiten en regels zullen een deel vormen van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het andere deel zal worden gevormd door de regels van de zogenoemde «bruidsschat» waarvoor in de voorgestelde afdeling 22.1 van de Omgevingswet een grondslag zal worden opgenomen.

Andere overgangsbepalingen die betrekking hebben op de in artikel 4.6 opgesomde besluiten en regels, zoals bijvoorbeeld bepalingen met betrekking tot ruimtelijke plannen op grond van de Wro, zijn opgenomen in afdeling 4.3 onder de overgangsbepalingen voor de betrokken wetten. Voor lopende procedures met betrekking tot de ruimtelijke besluiten die opgaan in het omgevingsplan is overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.1.

Het deel van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat op grond van artikel 4.6 voldoet niet aan alle wettelijke vereisten van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving. In de voorgestelde afdeling 22.1 van de Omgevingswet wordt voorzien in regels voor de zogenaamde overgangsfase voor de totstandkoming van een omgevingsplan dat aan die vereisten voldoet. Dit «overgangsfaserecht» ziet dus op de fase na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel en beoogt de uitvoeringspraktijk in die overgangsfase te faciliteren.

Artikel 4.6 (deel omgevingsplan)

Eerste lid

Dit lid regelt dat de hierin opgesomde ruimtelijke besluiten en enkele andere besluiten en regels van rechtswege deel uitmaken van het omgevingsplan. De opsomming in de onderdelen a tot en met m vindt op alfabetische volgorde plaats van de citeertitels van de wetten waarin die besluiten en regels staan.

Het betreft de volgende categorieën besluiten en regels.

a. ruimtelijke besluiten

Tot de ruimtelijke besluiten die onderdeel zullen uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan behoren in de eerste plaats bestemmingsplannen en beheersverordeningen.[218] De overgangsrechtelijke bepaling ziet op bestemmingsplannen ex artikel 3.1 Wro. Daarmee wordt voortgebouwd op artikel 9.1.4 van de Invoeringswet Wro, waarin bestemmingsplannen als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening gelijkgesteld worden met een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wro. Gelet op de achtereenvolgende leden van artikel 9.1.4 van de Invoeringswet Wro en de tijd die tussen de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet en de inwerkingtreding van de Wro zal zijn verstreken, mag ervan worden uitgegaan dat alle gemeenten voor hun grondgebied beschikken over «een dekkende laag» van bestemmingsplannen of beheersverordeningen. Als een gemeente toch nog niet voor het hele grondgebied heeft voorzien in bestemmingsplannen of beheersverordeningen, dan geldt dit tijdelijk deel van het omgevingsplan niet voor die «witte plekken». De gemeente blijft ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet gehouden om voor die gebieden alsnog in regelgeving te voorzien: de artikelen 2.4 en 4.2 van de Omgevingswet spreken nadrukkelijk van «voor het gehele grondgebied».

Volledigheidshalve is uitdrukkelijk geregeld dat deze overgangsrechtelijke bepaling niet alleen geldt voor bestemmingsplannen op grond van de Wro maar ook voor experimentele bestemmingsplannen krachtens de Chw. De Chw kent een aantal bijzondere bestemmingsplanbevoegdheden, namelijk voor de krachtens artikel 2.2 in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet aangewezen zogenaamde «ontwikkelingsgebieden»[219] en de krachtens artikel 2.4 in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet aangewezen experimentele bestemmingsplannen.[220] Deze bijzondere bestemmingsplannen zullen net als de gewone bestemmingsplannen ex artikel 3.1 Wro na inwerkingtreding van de Omgevingswet opgaan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, uiteraard met behoud van alle daarin opgenomen experimenteerruimte ten opzichte van het «oude recht» (met name de huidige Wro). Door het nieuwe regime van de Omgevingswet zal een deel van die experimenteerruimte achter- of ingehaald zijn: dit geldt met name voor die experimentele onderdelen van bestemmingsplannen, waarmee is geanticipeerd op het omgevingsplan, zoals de verruimde reikwijdte of de langere geldingsduur van definitieve of tijdelijke bestemmingen. Op andere onderdelen kunnen deze experimentele bestemmingsplannen afwijken van het nieuwe regime, net zo goed als die onderdelen eerst afweken van de Wro.

Wat geldt voor het geheel (de bestemmingsplannen en beheersverordeningen), geldt uiteraard ook voor de (onder)delen en inhoud van de vigerende bestemmingsplannen en beheersverordeningen: die maken automatisch ook deel uit van het omgevingsplan. Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van een tabel, die eerder (als tabel 5) was opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet:[221]

---

[218] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 93.
[219] Zie paragraaf 2 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (specifiek artikel 2).
[220] Zie paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (specifiek de artikelen 3, 6h, 7a t.e.m. 7g, 7i, 7j en 7k).
[221] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 152–153.

Tabel: Verschillen tussen het bestemmingsplan en het omgevingsplan

type regels	**Wet ruimtelijke ordening**	**Omgevingswet**
1	regels over het gebruik van de grond en de zich daar bevindende bouwwerken (bestemmingen)	inbegrepen in de algemene regels voor activiteiten
2	voorlopige bestemmingen	
3	regels over uitvoerbaarheid	
4	voorwaardelijke verplichting (niet expliciet, begrensd door jurisprudentie)	
5	aanwijzing tot modernisering	aanwijzing tot modernisering
flexibiliteits-regels		
6	uitwerkingsplicht	delegatiegrondslag voor wijziging omgevingsplan
7	wijzigingsbevoegdheid	
8	nadere eisen	delegatiegrondslag voor wijziging omgevingsplan of individueel maatwerk in naast omgevingsplan
vergunning		
9	binnenplanse afwijking met beoordelingscriteria	beoordelingsregels voor verlening van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit
10	aanleg- of sloopvergunning met beoordelingscriteria	

De onder 1 tot en met 4 bedoelde typen regels vereisen als (onder)delen van het bestemmingsplan geen afzonderlijk overgangsrecht: deze delen liften mee met het geheel.

In een bestemmingsplan aangewezen bestemmingen of voorlopige bestemmingen (artikelen 3.1 en 3.2 Wro) gelden na inwerkingtreding van de Omgevingswet als in een omgevingsplan toegedeelde functies (artikel 4.2 Omgevingswet). In een bestemmingsplan wordt de bestemming van de in dat plan begrepen gronden aangewezen, terwijl in een omgevingsplan de functie van de in dat plan begrepen locaties wordt aangegeven. Op dezelfde wijze als in het bestemmingsplan kunnen in het omgevingsplan functies aan locaties worden toegedeeld vanuit een ruimtelijk perspectief.[222] De aangewezen bestemmingen voor gronden kunnen dus na inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan gelden als functies voor locaties. Dit geldt uiteraard ook voor zogenaamde dubbele bestemmingen en voor voorlopige bestemmingen: ook die gelden als functies voor locaties. De looptijd van voorlopige bestemmingen wordt niet beïnvloed door de inwerkingtreding van de Omgevingswet: na verloop van de in een voorlopige bestemming opgenomen termijn vervalt die voorlopige bestemming en gaat de voor diezelfde locatie in het oorspronkelijke bestemmingsplan ook al aangewezen definitieve bestemming gelden als de functie voor die locatie.

[222] Zie de toelichting bij artikel 4.2: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 463.

Ook andere type regels[223] die deel uitmaken van een bestemmingsplan of beheersverordening liften mee met het overgangsrecht voor het geheel en gaan gelden als regels van het omgevingsplan. Zonder aanvullend overgangsrecht kunnen deze planregels na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden toegepast als omgevingsplanregels, ook al is de focus van deze regels natuurlijk nog beperkt tot «een goede ruimtelijke ordening». In een bestemmingsplan worden voor de aangewezen bestemmingen van de in dat plan begrepen grond regels gegeven, onder meer (en primair) over het gebruik van die grond en van de zich daar bevindende bouwwerken (artikel 3.1, eerste lid, Wro). In deze regels staat wat voor soort bebouwing er mag plaatsvinden, hoe er gebouwd mag worden (bijvoorbeeld de maximale hoogte van bouwwerken) en hoe de gronden of gebouwen mogen worden gebruikt. In een omgevingsplan kunnen ook regels worden gesteld waarmee bijvoorbeeld het oprichten van bouwwerken mogelijk wordt gemaakt en het gebruik nader wordt gereguleerd.[224] De in een bestemmingsplan gegeven regels voor bestemmingen kunnen dus na inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan gelden als regels die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties nodig zijn (artikel 4.2, eerste lid, Omgevingswet).

De automatische toepassing van bestaande onderdelen van het bestemmingsplan binnen het nieuwe stelsel zonder specifiek overgangsrecht naast de gelijkstelling van het bestemmingsplan zelf geldt ook voor de «aanwijzing tot modernisering» (regeltype 5). Zowel in een bestemmingsplan als in een omgevingsplan kan zo'n aanwijzing worden opgenomen: zie de artikelen 3.5 Wro en 4.18 Omgevingswet.[225] Een in een bestemmingsplan voor modernisering aangewezen gebied geldt dus na inwerkingtreding van de Omgevingswet vanzelfsprekend als een voor modernisering aangewezen locatie. Dat vergt geen uitdrukkelijke overgangsrechtelijke bepaling.

Bij in een bestemmingsplan toegekende bevoegdheden of opgelegde verplichtingen die nadere besluitvorming vereisen, wordt wel voorzien in aanvullend overgangsrecht. Dit betreft de flexibiliteitsregels en de binnenplanse verboden met vergunningplicht: de regeltypen 6 tot en met 10 uit de tabel met «Verschillen tussen het bestemmingsplan en het omgevingsplan».

Naast de bestemmingsplannen en de beheersverordeningen worden in het eerste lid ook uitdrukkelijk genoemd de wijzigingsplannen (artikel 3.6, eerste lid, onder a, Wro), de uitwerkingsplannen (artikel 3.6, eerste lid, onder b, Wro) en de inpassingsplannen (artikelen 3.26, eerste lid, en 3.28, eerste lid, Wro). Het omgevingsplan bundelt en vervangt per gemeente dus alle vigerende bestemmingsplannen en beheersverordeningen inclusief alle in bestemmingsplannen opgenomen wijzigings-, uitwerkings- en inpassingsplannen. Voor de bevoegdheid om een bestemmingsplan te wijzigen en de verplichting om een bestemmingsplan nader uit werken, wordt verwezen naar de transponeringstabel van de Wro, artikel 3.6, eerste lid, onder a en b.

---

[223] Artikel 3.1 Wro onderscheidt de volgende type regels: regels voor het gebruik van de grond en van de zich daar bevindende bouwwerken en regels voor de uitvoerbaarheid van in het plan opgenomen bestemmingen. De «Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen» (SVBP) onderscheidt vier typen regels: 1°. Inleidende regels (begripsbepalingen, wijze van meten), 2°. Bestemmingsregels, 3°. Algemene regels (gebruiksregels en afwijkregels) en 4°. Overgangsregels en slotregels.

[224] Zie de toelichting bij artikel 4.2: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 463.

[225] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 477.

Voor het andere regeltype – de binnenplanse vergunning – geldt een afzonderlijk overgangsrechtelijk regime (zie het overgangsrecht voor ontheffingen en vergunningen). De verleende binnenplanse vergunningen gaan geen deel uitmaken van het omgevingsplan, maar gelden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

Met bovenstaand toegelichte keuze tussen enerzijds meeliften met het overgangsrecht voor het bestemmingsplan en anderzijds een afzonderlijke overgangsrechtelijke bepaling wordt aangesloten bij het overgangsrecht in de Invoeringswet Wro.[226]

Een afzonderlijke vermelding in deze bundeling van (deel)planfiguren tot omgevingsplan krijgt ook

het exploitatieplan (afdeling 6.4 Wro). Binnen het nieuwe stelsel verdwijnt het exploitatieplan als afzonderlijke planfiguur en gaan exploitatieregels deel uitmaken van het omgevingsplan (artikel 12.3, eerste lid, Omgevingswet).[227] Om die reden worden vigerende exploitatieplannen, voorzover die betrekking hebben op een bestemmingsplan of wijzigingsplan als bedoeld in de Wro, bij inwerkingtreding van de Omgevingswet van opgenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

b. regels in het belang van de archeologische monumentenzorg

In het tijdelijk deel van het omgevingsplan zullen ook de regels die in een verordening zijn opgenomen op grond van artikel 38, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, deel uitmaken. Omdat de Monumentenwet 1988 op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet volledig vervalt, wordt hiermee een rechtsvacuüm voorkomen. De ratio achter artikel 38 van de Monumentenwet 1988 was dat zaken die uit systematisch oogpunt niet bij bestemmingsplan konden worden geregeld, bij verordening geregeld konden worden. Deze regels passen wel in het omgevingsplan.

c. gemeentelijke verordeningen afvloeiend hemelwater of grondwater

Artikel 10.32a Wm, dat de bevoegdheid aan de gemeenteraad geeft om bij verordening regels te stellen over het brengen van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, komt niet terug in de Omgevingswet. Voor zover het om lozingen op de riolering gaat waar het Rijk geen regels over heeft gesteld, kan het gemeentebestuur daarover zelf regels stellen in het omgevingsplan. Voor zover het Rijk wel regels stelt over deze lozingen in het Besluit activiteiten leefomgeving, kan de gemeente via maatwerkregels hetzelfde bereiken als wat artikel 10.32a Wm nu mogelijk maakt. Om een rechtsvacuüm te voorkomen, zullen ook deze gemeentelijke verordeningen onderdeel gaan uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

---

[226] Zie de artikelen 9.1.4, 9.1.5, 9.1.6 en 9.17, Stb. 2008, 180, blz. 55–56. Daarin wordt ook naast het overgangsrecht voor het bestemmingsplan afzonderlijk overgangsrecht geregeld voor het wijzigings- en uitwerkingsplan, de aanlegvergunning en de nadere eisen.

[227] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 200.

Tweede lid (eerbiedigende werking tot van kracht worden planfiguur)

Voor lopende totstandkomingsprocedures is de hoofdregel voor ambtshalve besluiten die worden voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb (zie artikel 4.4) van toepassing.
Voorgesteld wordt om op één punt van die hoofdregel af te wijken. Deze hoofdregel kent twee kantelmomenten voor de toepassing van de huidige wet- en regelgeving («oud») naar de Omgevingswet en onderliggende regelgeving («nieuw»):

1°. bij lopende voorbereidingsprocedures is dat het moment van ter inzage legging van een ontwerpbesluit, en
2°. bij tot stand gekomen besluiten is dat het moment van onherroepelijkheid.

Alleen voor de keuze van dit tweede «kantelmoment» wordt voorgesteld te kiezen voor een ander moment bij de totstandkoming van een bestemmingsplan: het moment dat het besluit van kracht wordt.

Voor (een wijziging of uitwerking van) een bestemmingsplan dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in voorbereiding is, geldt dus de algemeen geformuleerde overgangsrechtelijke bepaling dat als eerste «kantelmoment» van «oud» naar «nieuw» de terinzagelegging van het ontwerpbesluit wordt gehanteerd. Is nog geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd, dan zal de voorbereiding na inwerkingtreding van de Omgevingswet zich moeten verbreden tot de vaststelling van een (deel van het) omgevingsplan. Dit geldt bijvoorbeeld als sprake is van een voorontwerp, waarvoor inspraak is geregeld in de gemeentelijke inspraakverordening. Is voor inwerkingtreding van de Omgevingswet al wel een ontwerpbesluit ter inzage gelegd, dan kan de verdere voorbereiding en vaststelling van het bestemmingsplan nog volgens de huidige procedurele en inhoudelijke regels bij of krachtens de Wro worden afgerond.

Als tweede «kantelmoment» van «oud» naar «nieuw» wordt voorgesteld om bij het bestemmingsplan – in afwijking van de hoofdregel in artikel 4.4 – niet te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid, maar voor het (eerder gelegen) moment van inwerkingtreding. Door voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- of beroepsprocedures het omslagmoment voor bestemmingsplannen naar het omgevingsplan te vervroegen, wordt voorkomen dat er een juridisch vacuüm ontstaat. Een bestemmingsplan treedt doorgaans immers al in werking na afloop van de beroepstermijn (6 weken na de bekendmaking). Het instellen van beroep na afloop van de beroepstermijn heeft geen schorsende werking en een toegewezen schorsingsverzoek heeft alleen betrekking op dat deel van het bestemmingsplan, waarvoor het verzoek is toegewezen. De «rest» van het plan treedt dus gewoon in werking en gaat dan dus gelden als deel van het omgevingsplan. Alleen het geschorste deel van het bestemmingsplan blijft gedurende de hele beroepsprocedure nog gelden als een bestemmingsplan en de daarvoor geldende regels onder het «oude» recht. Als geen voorlopige voorziening wordt aangevraagd of toegewezen zal een bestemmingsplan dat op het moment van in werking treden van de Omgevingswet nog niet is vastgesteld, maar waarvan al wel het ontwerp ter inzage ligt of heeft gelegen, na vaststelling, bekendmaking en het verstrijken van de beroepstermijn in zijn geheel deel gaan uitmaken van het omgevingsplan, ook als tegen (onderdelen van) dat plan beroep is ingesteld. Alleen voor de behandeling van het beroep (inclusief een eventuele toepassing van de bestuurlijke lus) blijft het oude recht van toepassing.

Voor de overige instrumenten, genoemd in het eerste lid, geldt de hoofdregel.

Met deze afwijking van de hoofdregel voor procedureel overgangsrecht in afdeling 4.1 blijft onverlet het uitgangspunt van eerbiedigende werking van toepassing voor «het oude recht» gedurende de voorbereidingsprocedure (en de eventuele beroepsprocedure, zie hieronder bij de toelichting op het derde lid). Met de term «het oude recht» wordt niet alleen gedoeld op regels van procedurele aard: hiertoe behoren uitdrukkelijk ook de inhoudelijke regels die voor de inhoud van een besluit tot vaststelling van een plan relevant zijn. Een goed voorbeeld is de reactieve aanwijzing, genoemd in artikel 3.8, tweede lid, Wro. Voor zo'n aanwijzing wordt dus niet voorzien in afzonderlijk overgangsrecht: die aanwijzing lift mee met de eerbiedigende werking voor «het oude recht».

Derde lid (eerbiedigende werking lopende beroepsprocedure planfiguur)

Een beroepsprocedure tegen een bestemmingsplan dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet onherroepelijk is, wordt conform het oude recht doorlopen. Dit sluit aan bij de ex-tunc-toetsing in beroepsprocedures. Ook hier worden onder «het oude recht» uitdrukkelijk zowel inhoudelijke als procedurele regels verstaan.

Als tegen een (onderdeel van het) bestemmingsplan beroep is ingesteld, maar dit (onderdeel van het) bestemmingsplan wordt *niet* geschorst, dan treedt het bestemmingsplan in werking. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt dat bestemmingsplan voor de uitvoeringspraktijk als onderdeel van het omgevingsplan. Voor de beroepsprocedure zelf blijft het evenwel gelden als een bestemmingsplan, immers gedurende die beroepsprocedure blijft het oude recht op het bestemmingsplan van toepassing.

Als tegen een (onderdeel van het) bestemmingsplan beroep is ingesteld, maar dit (onderdeel van het) bestemmingsplan wordt *wel* geschorst, dan treedt dat (onderdeel van het) bestemmingsplan niet in werking. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt dat (onderdeel van het) bestemmingsplan voor de uitvoeringspraktijk dus nog niet als onderdeel van het omgevingsplan. Een eventueel onderliggend-voorafgaand bestemmingsplan geldt dan volgens het overgangsrecht als onderdeel van het omgevingsplan. Voor de beroepsprocedure zelf blijft het (onderdeel) gelden als een (onderdeel van het) bestemmingsplan, immers gedurende die beroepsprocedure blijft het oude recht op het bestemmingsplan van toepassing.

De rechterlijke uitspraak heeft in beide gevallen dus nog betrekking op (een onderdeel van) een bestemmingsplan. Na de (onherroepelijke) uitspraak treedt het eerder geschorste (onderdeel van) het bestemmingsplan in werking als onderdeel van het omgevingsplan. Als die uitspraak leidt tot vernietiging van (een onderdeel van) een bestemmingsplan, dan geldt in de plaats daarvan het oude, onderliggende bestemmingsplan als onderdeel van het omgevingsplan. Het gemeentebestuur kan die onderdelen dan in gewijzigde vorm en met in achtneming van de uitspraak opnieuw vaststellen als een wijziging van het omgevingsplan.

Dit ligt anders bij een tussentijdse reparatie via een bestuurlijke lus: in dat geval heeft de wijziging door het gemeentebestuur nog betrekking op het (onderdeel van het) bestemmingsplan dat nog niet geldt als onderdeel

van het omgevingsplan. Voor zo'n tussentijdse reparatie op last van de bestuursrechter lopende de beroepsprocedure geldt dus nog het oude recht.

Als de bestuursrechter zelf in de zaak voorziet door bij uitspraak wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, dan treedt dat gewijzigde plan na het onherroepelijk worden van die uitspraak in werking als onderdeel van het omgevingsplan.

Niet altijd zal overigens gedurende de gehele beroepsprocedure het oude recht worden doorlopen. Als de bestuursrechter in geval van vernietiging van een onderdeel van een bestemmingsplan met toepassing van artikel 8:72, eerste lid, Awb bepaalt om zelf in de zaak te voorzien, moet de rechter in beginsel uitgaan van de op dat moment geldende feiten en omstandigheden en het op dat moment geldende recht. Daarnaast mag een bestuursorgaan hangende het beroep te allen tijde een nieuw besluit nemen, dat dan gebaseerd is op het op dat moment geldende recht.

Vierde en vijfde lid

Het vierde en vijfde lid regelen de afstemming tussen de artikelen 4.6 en 4.3 respectievelijk 4.4. Deze artikelen zijn niet van toepassing, omdat het tweede en derde lid van artikel 4.6 daarin voorzien.

§ 4.2.2 Overgangsbepalingen waterschapsverordeningen

Artikel 4.7 (deel waterschapsverordening)

Dit artikel regelt de bundeling van een aantal verordeningen, leggers en andere besluiten tot een deel van een waterschapsverordening. Het gaat om de volgende categorieën regels. Als eerste zijn de verordeningen op basis van artikel 78, eerste lid, van de Waterschapswet genoemd, die betrekking hebben op de fysieke leegomgeving. Dit betreft in ieder geval de keur van het waterschap, die regels bevat over het beheer van watersystemen, maar soms ook regels over het beheer van wegen. Daarnaast hebben sommige waterschappen een (aparte) verordening vastgesteld over het beheer en gebruik van wegen of vaarwegen. Deze verordeningen gelden ook als deel van een waterschapsverordening, maar uitsluitend voor zover zij gebaseerd zijn op artikel 78 van de Waterschapswet. Eventuele regels in die verordeningen die gebaseerd zijn op de Wegenverkeerswet of de Scheepvaartverkeerswet vallen hier niet onder; deze wetten hebben betrekking op het wegverkeer en het scheepvaartverkeer en blijven buiten het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht. Ook bestaan er nog verordeningen over het aansluiten van het openbare vuilwaterriool of het lozen vanuit dat riool op het zuiveringtechnisch werk van het waterschap (de zogeheten aansluitverordening). Dat zijn eveneens regels over de fysieke leefomgeving. Ten tweede zijn nadere regels als bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Waterschapswet aangewezen als deel van de waterschapsverordening. Dit zijn besluiten van het dagelijks bestuur, die de regels van de keur (of een andere verordening op grond van artikel 78, eerste lid, van de Waterschapswet) nader uitwerken. In lijn met artikel 2.8 van de Omgevingswet worden deze nadere regels beschouwd als delen van de waterschapsverordening waarvoor het algemeen bestuur de vaststelling of wijziging aan het dagelijks bestuur heeft gedelegeerd. Tot slot is de legger op grond van artikel 5.1 van de Waterwet aangewezen als onderdeel van de waterschapsverordening, voor zover daarin de ligging van een waterstaatswerk en de daaraan grenzende beschermingszone is aangegeven.

Beschermingszones zijn zones die grenzen aan een waterstaatswerk, waar regels gelden ter bescherming van dat waterstaatswerk. Onder de Omgevingswet zijn dit delen van een beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk. De aanwijzing van beschermingszones keert niet terug in de legger op grond van artikel 2.39 van de Omgevingswet, maar maakt voortaan onderdeel uit van de waterschapsverordening (waar ook de regels staan die gelden op de betreffende locaties). Een beperkingengebied bevat ook het te beschermen werk of object zelf; ook daar gelden immers regels ter bescherming van dat werk of object. Om die reden is ook de aanwijzing van de ligging van een waterstaatswerk als onderdeel van de waterschapsverordening genoemd. Die ligging blijft overigens ook voortbestaan als onderdeel van de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet (zie artikel 4.59).

De legger op grond van artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet (de zogeheten onderhoudslegger) wordt niet in de waterschapsverordening opgenomen. De waterschappen hechten eraan dat de wettelijke grondslag voor deze onderhoudslegger blijft bestaan in de Waterschapswet. De onderhoudsplichten die met deze legger aan derden worden opgelegd, worden van oudsher gezien als een «belasting in natura». Hoewel de aanwijzing van onderhoudsplichten of onderhoudsplichtigen mede betrekking heeft op de fysieke leefomgeving, wordt voor de onderhoudslegger aangesloten bij de lijn dat belastingverordeningen geen onderdeel uitmaken van de decentrale regelgeving op grond van de Omgevingswet. In lijn hiermee worden ook de delen van de keur, die betrekking hebben op de regeling van onderhoudsplichten, niet opgenomen in de waterschapsverordening. In de modelkeur van de Unie van Waterschappen zijn die regels opgenomen in hoofdstuk 2. Ook de besluiten van het dagelijks bestuur die de regels over onderhoudsplichten van de keur nader uitwerken, worden om die reden niet opgenomen in de waterschapsverordening.

Als gevolg van artikel 4.7 wordt op de regels die opgaan in dit deel van de waterschapsverordening het regime van de Omgevingswet en de onderliggende regelgeving van toepassing. Dit geldt onder meer voor de voorbereiding van wijzigingen van een waterschapsverordening maar ook bijvoorbeeld voor het toezicht en de handhaving van dit deel van de verordening. In de regels die opgaan in de waterschapsverordening zijn nu vaak nog aparte strafbepalingen en toezichtsbepalingen opgenomen. Omdat het nieuwe regime hier niet meer op van toepassing is, hebben die bepalingen geen rechtskracht meer.

Artikel 4.8 (waterschapsverordening)

Door dit artikel wordt buiten twijfel gesteld dat waterschappen die zich proactief hebben voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zouden worden met het deel van een waterschapsverordening dat als gevolg van artikel 4.7 van rechtswege ontstaat.

Waterschappen kunnen in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet al een waterschapsverordening laten vaststellen door het bestuur van het waterschap. De inwerkingtreding van zo'n waterschapsverordening moet vervolgens wachten op de inwerkingtreding van artikel 2.5 van de Omgevingswet. Daarom hanteert dit artikel de zinsnede «gelijktijdig met (…) van kracht wordt». Voor alle zekerheid is ook toegevoegd de zinsnede «of onmiddellijk na (…) van kracht wordt» voor het geval dat de dag waarop de inwerkingtreding van de Omgevingswet plaatsvindt, niet samenvalt met een werkdag van de waterschappen.

§ 4.2.3 Overgangsbepalingen omgevingsvisies

Algemeen

De nationale omgevingsvisie en de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies moeten de hoofdzaken bevatten van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie gaat daarbij in op de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie komt in de plaats van gebiedsdekkende structuurvisies, de relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoerplannen, strategische gedeelten van nationale en provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen. De rol van visies en strategische plannen bij de beleidsvorming in de overgangsfase is beschreven in de paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Het overgangsrecht voor de gemeentelijke omgevingsvisie bestaat uit twee bepalingen: enerzijds uit de uitgestelde werking van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet voor de gemeentelijke omgevingsvisie, en anderzijds bestaat het overgangsrecht voor de gemeentelijke, provinciale en nationale omgevingsvisie uit een gelijkstellingsbepaling. Voor gemeenten die niet op de dag van inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie gereed hebben, is de bepaling met uitgestelde werking opgesteld. Voor de gemeenten, provincies en het Rijk die al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvang hebben gemaakt met het opstellen van een integrale omgevingsvisie, de zogeheten pro-actieven, is de gelijkstellingsbepaling in artikel 4.10 opgesteld.

Artikel 4.9 (uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie)

Eerste lid

Dit lid regelt een overgangstermijn voor de wettelijke verplichting tot vaststelling van een gemeentelijke omgevingsvisie, in overgangsrechtelijke termen ook wel «uitgestelde werking» genoemd. Het artikel treedt al in werking, maar het verplichtende karakter ervan wordt nog uitgesteld.

In dit lid wordt nog geen overgangstermijn genoemd, omdat de verplichting pas zal ingaan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. In overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten wordt gestreefd naar een overgangstermijn van maximaal 3 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gemeenten hoeven na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet te wachten met de vaststelling van de omgevingsvisie tot het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Zij mogen dit zo snel mogelijk doen. Voor gemeenten die onmiddellijk na de inwerkingtreding van artikel 3.1 van de Omgevingswet tot vaststelling van de omgevingsvisie willen overgaan, geldt artikel 4.10, eerste lid.

Tweede lid

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet bepaalt artikel 34 Wet arhi dat gemeenten na een herindeling binnen vijf jaar één omgevingsvisie en één omgevingsplan moeten vaststellen (zie de toelichting op artikel 2.31 van dit wetsvoorstel). Deze verplichting zou voor herindelingsgemeenten extra werk of kortere invoeringstermijnen kunnen opleveren, namelijk indien de vijfjarentermijn van artikel 34 Wet arhi eerder verstrijkt dan de termijnen voor het in overeenstemming brengen van de omgevingsvisie met de Omgevingswet. Om deze reden wordt in dit lid de vijfjarentermijn van artikel 34 Wet arhi gedurende de invoeringsfase

gelijkgetrokken met het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, bedoeld in het eerste lid, waarop de omgevingsvisie aan alle vereisten van de Omgevingswet moet voldoen.

Derde lid

Voor de periode dat de gemeentelijke omgevingsvisie nog niet gereed hoeft te zijn, voorziet het derde lid van dit artikel erin dat bestaande structuurvisies of plannen met een strategisch karakter hun geldigheid behouden. Hoewel deze documenten vooral een bindende werking hebben voor het bestuursorgaan dat ze opstelt, wordt op deze wijze voor alle belanghebbenden een «beleidsvacuüm» voorkomen.

Vierde lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde plannen of visies.

Artikel 4.10 (gelijkstelling omgevingsvisie)

In dit artikel wordt een gemeentelijke, provinciale of de nationale omgevingsvisie die in overeenstemming met het oude recht tot stand is gekomen, gelijkgesteld aan een gemeentelijke, provinciale of nationale omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste, tweede respectievelijk derde lid, van de Omgevingswet. Deze gelijkstelling vindt steeds plaats als aan twee voorwaarden is voldaan. Allereerst moet de omgevingsvisie aan de inhoudelijke vereisten van de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet voldoen. Voorts moet de omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van artikel 3.1 van de Omgevingswet van kracht zijn of onmiddellijk na de inwerkingtreding daarvan van kracht worden.

Als gemeenten, provincies en het Rijk al vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn begonnen met het opstellen van de omgevingsvisie, kunnen zij nog niet voldoen aan de vereisten van die wet.

Aan de eerste voorwaarde wordt voldaan als aan de vereisten van de artikelen 3.2 en 3.3 is voldaan, dat wil zeggen als de visie een beschrijving bevat van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. Het begrip «fysieke leefomgeving» wordt ingekleurd door de onderdelen die worden opgesomd in artikel 1.2, tweede lid, van de Omgevingswet.[228] De omgevingsvisie moet voor de gelijkstelling dus meer zijn dan de som der delen van de huidige strategische beleidsplannen en de beleidsvisies voor ruimte, natuur, milieu en verkeer en vervoer.

Aan de tweede voorwaarde wordt voldaan als de omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van artikel 3.1 van kracht is of zo snel mogelijk van kracht wordt na de inwerkingtreding van dat artikel, dat wil zeggen zo snel als de procedurevoorschriften van een gemeente, provincie of het Rijk dat toelaten.

Door de gelijkstelling wordt de rechtsgeldigheid van de omgevingsvisies, die (nog) niet in overeenstemming met de procedure van de Omgevingswet tot stand zijn gekomen, buiten twijfel geplaatst.

---

[228] Deze onderdelen zijn: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

Artikel 4.11 (niet verplicht programma)

In dit artikel wordt een programma dat in overeenstemming met het oude recht tot stand is gekomen, gelijkgesteld aan een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet.

Deze gelijkstelling vindt steeds plaats als aan drie voorwaarden is voldaan. Allereerst moet een programma op of na 23 maart 2016 zijn vastgesteld (onderdeel a). 23 maart 2016 is de datum dat de Omgevingswet is ondertekend. Vanaf die datum kunnen bestuursorganen zich bij de vaststelling van beleidsdocumenten zoals structuurvisies voor thema's of gebieden al richten op de komst van de Omgevingswet. Daarom is het gepast dat die beleidsdocumenten na inwerkingtreding hun wettelijke status behouden.

Om gelijkgesteld te worden aan een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet moet een programma ook voldoen aan de procedurele en inhoudelijke vereisten van de Omgevingswet (onderdeel b). Tot de procedurele vereisten voor programma's behoren de vereisten voor de milieueffectrapportage (mer) voor zover het gaat om een programma dat voldoet aan de voorwaarden van artikel 16.36 van de Omgevingswet. In artikel 16.36 wordt aangegeven voor welke plannen en programma's een plan-mer moet worden uitgevoerd. Er geldt een plan-mer-plicht voor programma's op grond van de Omgevingswet, als dat programma het kader vormt voor projecten die mer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Daarnaast is een programma plan-merplichtig als daarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt als bedoeld in de Wet natuurbescherming. Voor de vraag of de plan-merplicht geldt, is dus bepalend of het programma voldoet aan de hiervoor genoemde criteria voor de bepaling van de plan-merplicht. Voor een programma dat het kader vormt voor andere projecten (die niet mer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn), geldt een plan-mer-beoordelingsplicht. Dat betekent dat moet worden beoordeeld of het programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Zo ja, dan moet een plan-mer gemaakt worden. Dit betekent dat voor ieder programma dat een kader vormt voor een willekeurig project dus op zijn minst een plan-mer-beoordelingsplicht bestaat, en soms een directe plan-merplicht (als het een kader vormt voor mer-plichtige of mer-beoordelingsplichtige projecten). Deze vereisten staan in paragraaf 16.4.1 van de Omgevingswet en – krachtens deze paragraaf – in het Omgevingsbesluit.

De inhoudelijke vereisten zijn gesteld op grond van artikel 2.24 en paragraaf 3.2.1 van de Omgevingswet. Een voorbeeld van een inhoudelijk vereiste op grond van artikel 2.24 is een instructieregel voor een programma opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door de verwijzing naar paragraaf 3.2.1 geldt deze overgangsbepaling voor niet verplichte programma's van gemeenten, waterschappen, provincies en de rijksoverheid.

Ten slotte moet een programma voor de inwerkingtreding van artikel 3.4 van de Omgevingswet van kracht zijn of onmiddellijk na de inwerkingtreding daarvan van kracht worden (onderdeel c).

Als aan deze drie voorwaarden is voldaan wordt het programma gelijkgesteld met een programma onder de Omgevingswet. Door de gelijkstelling wordt de rechtsgeldigheid van programma's, die (nog) niet in overeenstemming met de procedure van de Omgevingswet tot stand konden komen, buiten twijfel gesteld.

Artikel 4.12 (nec-programma)

Voor de implementatie van de herziene nec-richtlijn (zie ook paragraaf 2.1.5 van deze memorie van toelichting) wordt voorgesteld om het nationaal nec-programma als verplicht programma toe te voegen (in artikel 3.9, eerste lid, Omgevingswet). Dit programma bevat de wijze waarop de in de richtlijn genoemde en in het Besluit kwaliteit leefomgeving op te nemen emissiereductiedoelstellingen verwezenlijkt zullen worden. Het eerste nationale nec-programma moet uiterlijk op 1 april 2019 aan de Europese Commissie worden verstrekt (artikel 10, eerste lid, nec-richtlijn). Beoogd is dat dit eerste programma blijft gelden onder de Omgevingswet. Onder het huidige recht was geen verplichting in nationale wetgeving opgenomen om het nationaal nec-programma vast te stellen. Daarom wordt in dit artikel alleen verwezen naar de verplichting uit de nec-richtlijn zelf.

§ 4.2.5 Overgangsbepalingen omgevingsvergunningen

Artikel 4.13 (ontheffing en vergunning)

Eerste lid

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk verleende ontheffingen en vergunningen voor activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, behouden hun rechtsgeldigheid. De gekozen formulering van deze overgangsrechtelijke bepaling met een gelijkstelling van de «oude» vergunningen aan de nieuwe omgevingsvergunning («gelden als») is gebruikelijk in overgangsregelgeving en garandeert rechtszekerheid voor alle betrokkenen (vergunninghouder, bevoegd gezag, belanghebbenden). Daarbij is bewust gekozen voor een zo algemeen mogelijk luidende bepaling, zodat geen enkele bij of krachtens een van de met de stelselherziening in te trekken wetten (of gedeelten daarvan) verleende ontheffing of vergunning buiten de reikwijdte van deze bepaling valt. In onderstaande «wordt-was-tabel» met toelichting wordt concreter aangegeven welke huidige ontheffing of (omgevings)vergunning na de stelselherziening door het leven gaat als welke omgevingsvergunning krachtens de Omgevingswet.

Voor nog niet onherroepelijk verleende omgevingsvergunningen wordt de totstandkomings- en rechtsbeschermingsprocedure afgerond onder het regime dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie het algemene overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1).

Tweede lid

Uit de overgangsrechtelijke bepaling van het eerste lid vloeit logischerwijze voort dat voorschriften die verbonden zijn aan zo'n ontheffing of vergunning na inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden als voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning. De Omgevingswet gebruikt alleen die ene term «voorschrift». Omdat in wet- en regelgeving, ontheffingen en vergunningen soms andere bewoordingen worden gebruikt («beperkingen», «verplichtingen», «voorwaarden») en aan zo'n ontheffing of vergunning ook andere inhoudelijke bepalingen («nadere eisen», «exploitatieplan») kunnen zijn verbonden, wordt volledigheidshalve in dit tweede lid bepaald dat ook al die inhoudelijke bepalingen van een ontheffing of vergunning na inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden als aan een omgevingsvergunning verbonden voorschrift. Een voorbeeld is de Waterwet, waarin gesproken wordt van aan een vergunning verbonden «voorschriften en beperkingen» (zie de artikelen 6.20 en 6.22). Met deze overgangsrechte-

lijke bepaling wordt volledige rechtszekerheid geboden bij het gebruik van verschillende termen, wat ook voor de verbodsbepaling van artikel 5.5 van de Omgevingswet van belang is. Ten overvloede zij opgemerkt dat dit dus niet expliciet wordt geregeld voor aan een ontheffing of vergunning verbonden «voorschriften», omdat dit voor zich spreekt. Uit deze bepaling kan dus geen à contrario-redenering worden ontleend voor het tegendeel.

Derde lid

Voor de vergunningvoorschriften die na inwerkingtreding van de Omgevingswet niet op grond van het eerste of tweede lid blijven gelden als vergunningvoorschrift, bevat het derde lid als overgangsregeling dat deze van rechtswege (blijven) gelden, zij het als maatwerkvoorschriften (artikel 4.5 van de Omgevingswet). Op deze wijze wordt voorkomen dat deze voorschriften komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Voor zover op de activiteit(en) waarvoor deze vergunningvoorschriften als maatwerkvoorschriften gaan gelden, het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is, gelden de maatwerkvoorschriften als maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 in verbinding met artikel 4.3 van de Omgevingswet, ongeacht of die voorschriften qua inhoud volledig overeenkomen met of juist (sterk) afwijken van de algemene regels voor die activiteit(en) in het Besluit activiteiten leefomgeving. Als de van-rechtswege-geldende-maatwerkvoorschriften strenger zijn dan de algemene regels van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan de normadressaat van die regels aan het bevoegd gezag verzoeken die maatwerkvoorschriften in te trekken. Als de van-rechtswege-geldende-maatwerkvoorschriften identiek of soepeler zijn dan de algemene regels van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan het bevoegd gezag het initiatief nemen om die maatwerkvoorschriften in te trekken. Totdat een van de betrokkenen hierop met succes actie heeft ondernomen, blijven die van-rechtswege-geldende-maatwerkvoorschriften gelden met voorrang boven de algemene regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving. Hieraan wordt in het overgangsrecht geen termijn gebonden. Bedrijven of bevoegde instanties die met deze situatie worden geconfronteerd, hoeven dus niet onmiddellijk na inwerkingtreding van de Omgevingswet in actie te komen. In het kader van het reguliere toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving kan te zijner tijd het intrekken van deze maatwerkvoorschriften-van-rechtswege aan de orde komen.

Voor zover op de activiteit(en) waarvoor deze vergunningvoorschriften als maatwerkvoorschriften gaan gelden, het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing is, gelden deze maatwerkvoorschriften van rechtswege als voorschriften krachtens het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Het bevoegde gezag hoeft op deze wijze niet onmiddellijk na inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de niet langer op grond van rijksregels vergunningplichtige activiteiten na te gaan of er op grond van het omgevingsplan (of de waterschapsverordening of omgevingsverordening) maatwerkvoorschriften gesteld moeten gaan worden. Ook voor deze situatie geldt geen specifieke overgangstermijn, zodat het bevoegd gezag bij het vaststellen van het omgevingsplan (of de waterschapsverordening) de maatwerkvoorschriften-van-rechtswege kan heroverwegen en al dan niet (gewijzigd) continueren op grond van het omgevingsplan (of de waterschapsverordening). Het omgevingsplan en de waterschapsverordening bieden ook de mogelijkheid voor dergelijke activiteiten een omgevingsvergunningplicht in het leven te roepen.

Het voorgaande kan vooral aan de orde zijn bij de milieubelastende activiteiten, vanwege het loslaten in de stelselherziening van «inrichting» als aanknopingspunt voor regulering en de overgang naar de «(milieubelastende) activiteit». Dat heeft onder meer als consequentie dat een onder de Wabo en de Wm voor een inrichting verleende omgevingsvergunning voorschriften kan bevatten, die betrekking hebben op (deel)activiteiten die binnen die inrichting plaatsvinden, maar die onder de Omgevingswet niet langer vergunningplichtig zijn. De «inrichting» waarvoor krachtens de Wabo een omgevingsvergunning geldt, kan immers na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel «uiteenvallen»:

1°. in één (of meer) milieubelastende activiteit(en) (en andere activiteiten) waarvoor de vergunningvoorschriften blijven gelden krachtens het overgangsrecht in het eerste lid en waarvoor bovendien algemene regels gelden krachtens het Besluit activiteiten leefomgeving, en

2°. in één (of meer) overige activiteit(en) die onder de Omgevingswet niet vergunningplichtig zijn en ook niet onder het Besluit activiteiten leefomgeving vallen.

Huidige situatie		**Nieuwe situatie**
vergunningplichtige inrichting	bedrijvigheid binnen een zekere begrenzing (artikel 1.1 Wm) tot eenzelfde onderneming of instelling behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen (artikel 1.2 Wm)	vergunningplichtige milieubelastende activiteit(en)
		vergunningplichtige andere activiteit(en)
		milieubelastende activiteiten met algemene regels (Besluit activiteiten leefomgeving (Bal))
		andere activiteiten met algemene regels (Besluit activiteiten leefomgeving (Bal))
		activiteiten die niet vergunningplichtig zijn en niet onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vallen

Wordt-was-tabel omgevingsvergunning

Artikelonderdeel Omgevingswet	Type activiteit	Artikelonderdeel Wabo of andere wetten	Type project of activiteit
5.1, eerste lid, onder a, Omgevingswet	omgevingsplan-activiteit	2.1, eerste lid, onder a, Wabo	bouwen bouwwerk
		2.1, eerste lid, onder b, Wabo	uitvoeren werk of werk-zaamheid
		2.1, eerste lid, onder c, Wabo	strijdig gebruik van grond of bouwwerk
		2.1, eerste lid, onder g, Wabo	slopen bouwwerk
		2.1, eerste lid, onder h, Wabo	slopen bouwwerk in beschermd stads- of dorpsgezicht
		2.2, eerste lid, onder b, Wabo	slopen, verstoren, verplaat-sen, wijzigen enz. van gemeentelijk of provinciaal monument
		2.2, eerste lid, onder c, Wabo	slopen bouwwerk in gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht
		2.2, eerste lid, onder d, Wabo	aanleg weg (gemeentelijke aanlegvergunning)
		2.2, eerste lid, onder e, Wabo	uitweg op gemeentelijke weg
		2.2, eerste lid, onder f, Wabo	alarminstallatie langs gemeentelijke weg
		2.2, eerste lid, onder g, Wabo	vellen houtopstand (gemeentelijke verordening)
		2.2, eerste lid, onder h, Wabo	handelsreclame langs gemeentelijke weg
		2.2, eerste lid, onder i, Wabo	gedogen handelsreclame langs gemeentelijke weg
		2.2, eerste lid, onder j, Wabo	opslaan roerende zaken langs gemeentelijke weg
		2.2, eerste lid, onder k, Wabo	gedogen opslag langs gemeentelijke weg
		2.2, tweede lid, Wabo	bij gemeentelijke verorde-ning aangewezen activiteit
		2.12 Chw	projectuitvoeringsbesluit (afwijken bestemmingsplan of beheersverordening)
5.1, eerste lid, aanhef en onder b, Omgevings-wet	rijksmonumenten – activiteit	2.1, eerste lid, onder f, Wabo	slopen, verstoren, verplaat-sen, wijzigen (etc.) rijksmonument
		11, tweede lid Monumentenwet 1988	verstoren archeologisch rijksmonument
5.1, eerste lid, aanhef en onder c, Omgevingswet	ontgrondingsacti-viteit	3 Ontgrondingen-wet	ontgrondingsvergunning

Artikelonderdeel Omgevingswet	Type activiteit	Artikelonderdeel Wabo of andere wetten	Type project of activiteit
5.1, eerste lid, aanhef en onder d, Omgevingswet	stortingsactiviteit op zee	6.3 Waterwet	ontdoen van stoffen op zee
5.1, tweede lid, aanhef en onder a, Omgevingswet	bouwactiviteit	2.1, eerste lid, onder a, Wabo	bouwen bouwwerk
5.1, tweede lid, aanhef en onder b, Omgevingswet	milieubelastende activiteit	2.1, eerste lid, onder e, Wabo	oprichten, veranderen of in werking hebben inrichting of mijnbouwwerk
		2.1, eerste lid, onder i, Wabo	«andere aangewezen activiteit», te weten de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM-mer)
		40 Mijnbouwwet	mijnbouwmilieuvergunning
5.1, tweede lid, aanhef en onder c, Omgevingswet	lozingsactiviteit op oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk	6.2 Waterwet	brengen van stoffen in een oppervlaktewater of een zuiveringtechnisch werk
		6.5, onder a, Waterwet	brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam
5.1, tweede lid, aanhef en onder d, Omgevingswet	wateronttrekkings-activiteit	6.4 Waterwet	grondwater onttrekken of infiltreren van water
		6.5, onder a, Waterwet	onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam
		6.5, onder b, Waterwet	onttrekken van grondwater of infiltreren van water
5.1, tweede lid, aanhef en onder e, Omgevingswet	mijnbouwlocatie-activiteit	*overgangsrecht in Invoeringsbesluit Omgevingswet*	
5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 1°, Omgevingswet	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg	2 Wet beheer rijkswaterstaatswerken	gebruik waterstaatswerk
5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, Omgevingswet	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk	6.5, onder c, Waterwet	gebruik waterstaatswerk of beschermingszone
5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3°, Omgevingswet	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven	8.12, derde lid, 8.47, tweede lid, 8a.58, tweede lid, en 10.17, zesde lid, Wet luchtvaart	oprichten of plaatsen van object in strijd met maximale hoogte in luchthavenindelingsbesluit

Artikelonderdeel Omgevingswet	Type activiteit	Artikelonderdeel Wabo of andere wetten	Type project of activiteit
5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°, Omgevingswet	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg	19 Spoorwegwet	gebruik hoofdspoorweg of daarnaast gelegen gronden
	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg	12 Wet lokaal spoor	in, boven, naast of onder lokale spoorweg uitvoeren of doen van werkzaamheden of het plaatsen van zaken
	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg	algemene maatregel van bestuur op grond van 94, eerste lid, onder g, Spoorwegwet	aanbrengen van werken (enz.) op, in, naast, boven of onder bijzondere spoorweg
5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 5°, Omgevingswet	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk	43 Mijnbouwwet	zich bevinden of enig voorwerp hebben in veiligheidszone
5.3 Omgevingswet	Vergunningplichtige activiteit op grond waterschapsverordening	2.2, tweede lid, Wabo 6.2 Waterwet 6.13 Waterwet	bij waterschapsverordening aangewezen activiteit

Artikelonderdeel Omgevingswet	Type activiteit	Artikelonderdeel Wabo of andere wetten	Type project of activiteit
5.4 Omgevingswet	Vergunningplichtige activiteit op grond van omgevingsverordening	2.2, eerste lid, onder b, Wabo	slopen, verstoren, verplaatsen, wijzigen enz. van provinciaal monument (alleen als bescherming niet mogelijk is via omgevingsplan)
		2.2, eerste lid, onder c, Wabo	slopen bouwwerk in provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht
		2.2, eerste lid, onder d, Wabo	aanleg weg (provinciale aanlegvergunning)
		2.2, eerste lid, onder e Wabo	uitweg op provinciale weg
		2.2, eerste lid, onder f, Wabo	alarminstallatie langs provinciale weg
		2.2, eerste lid, onder g, Wabo	vellen houtopstand (provinciale verordening)
		2.2, eerste lid, onder h, Wabo	handelsreclame langs provinciale weg
		2.2, eerste lid, onder i, Wabo	gedogen handelsreclame langs provinciale weg
		2.2, eerste lid, onder j, Wabo	opslaan roerende zaken langs provinciale weg
		2.2, eerste lid, onder k, Wabo	gedogen opslag langs provinciale weg
		2.2, tweede lid, Wabo	bij provinciale verordening aangewezen activiteit
		1.3 Wm	bij provinciale milieuverordening aangewezen categorie van gevallen

Omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit

Als omgevingsplanactiviteit gaan gelden alle Wabo-omgevingsvergunningen die in de systematiek van de Omgevingswet vallen onder de noemer van de «omgevingsplanactiviteit» (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a). Dit betreft de omgevingsvergunningen ex artikel 2.1, eerste lid, onder b, c, g en h, en ex artikel 2.2, eerste lid, onder b en c, Wabo. De «omgevingsplanactiviteit» is een vergunningplichtige activiteit die past binnen of in strijd is met in het omgevingsplan gestelde verboden of andere regels.[229] Deze omgevingsvergunning omvat dus:

a. de aanlegvergunning, in de terminologie van de Wabo de «omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een project dat bestaat uit een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit is bepaald» (artikel 2.1, eerste lid, onder b).
b. de planologische afwijkingsbesluiten (binnen- en buitenplanse ontheffingen), in de terminologie van de Wabo de «omgevingsvergun-

[229] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 158–160 en 612.

ning voor het uitvoeren van een project dat bestaat uit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan» (of in strijd met andere in artikel 2.1, eerste lid, onder c, aangeduide of genoemde planologische besluiten of regels: een beheersverordening, een exploitatieplan of de voorbereidingsbescherming krachtens een voorbereidingsbesluit, een provinciale verordening of een algemene maatregel van bestuur).

c. de sloopvergunning, in de terminologie van de Wabo de «omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een project dat bestaat uit het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald» (artikel 2.1, eerste lid, onder g).
d. de sloopvergunning voor door het Rijk (op basis van artikel 35 van de Monumentenwet 1988) aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten. De Monumentenwet 1988 is komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Erfgoedwet op 1 juli 2016 (zie artikel 10.1, onder a, van de Erfgoedwet). Op grond van artikel 9.1 van de Erfgoedwet blijft evenwel tot het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking is getreden, onder meer hoofdstuk IV – waaronder artikel 35 valt – van de Monumentenwet 1988, zoals die luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing.
e. de onder artikel 2.2, eerste lid, genoemde (en als Wabo-omgevingsvergunning aangemerkte) in een gemeentelijke verordening opgenomen vergunningen of ontheffingen:
    1°. de voormalige «sloopvergunning voor door de gemeente in het bestemmingsplan beschermd (op basis van de lokale erfgoedverordening aangewezen) stads- of dorpsgezicht», in de terminologie van de Wabo een vergunning of ontheffing voor «het slopen van een bouwwerk in een aangewezen stadsof dorpsgezicht».
    2°. de vergunning om een gemeentelijk of provinciaal monument «te slopen, te verstoren, te verplaatsen, in enig opzicht te wijzigen, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waarop het wordt ontsierd of in gevaar gebracht».
    3°. de vergunning voor de aanleg van een weg (een in- of uitrit die aansluit op de openbare weg; VNG-model APV231, artikel 2.11). Dit betreft een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd. In de terminologie van de Wabo betreft het een vergunning om «een weg aan te leggen of verandering aan te brengen in de wijze van aanleg van een weg, voor zover daarvoor tevens een verbod geldt als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b». Met die verwijzing wordt de aanlegvergunning bedoeld.
    4°. de vergunning voor een uitweg (een in- of uitrit die aansluit op de openbare weg; VNG-model APV, *voormalig artikel 2.1.5.3)*. Ook dit betreft een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd. In de terminologie van de Wabo gaat het om een vergunning om «een uitweg te maken, te hebben of te veranderen of het gebruik daarvan te veranderen». De uitwegvergunning in de VNG-model-APV is in 2007 vervangen door een meldingenstelsel (artikel 2:12) en vervolgens is in 2014 toch weer een (eenvoudig) vergunningstelsel opgenomen. De APV kan op dit punt dus van plaats tot plaats verschillen.
    5°. de vergunning voor het hebben van een alarminstallatie aan een onroerende zaak (VNG-model APV, het inmiddels vervallen artikel 2:56, *voorheen, genoemd in de bijlage van de memorie van toelichting bij de Wabo: artikel 2.4.16)*, ook een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd. De vergunning voor «het

hebben van een *alarminstallatie* aan een onroerende zaak» maakt geen onderdeel meer uit van de model-APV.
In de terminologie van de Wabo betreft het een vergunning om «in, op of aan een onroerende zaak een alarminstallatie te hebben die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren».

6°. de kapvergunning (VNG-model APV, artikel 4.11; *voorheen genoemd in de bijlage van de memorie van toelichting bij de Wabo: artikel 4.3.2*), ook een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd. In de terminologie van de Wabo betreft het een vergunning om «houtopstand te vellen of te doen vellen».

7°. de reclamevergunning (VNG-model APV, voormalig artikel 4.4.2), ook een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd.
In de terminologie van de Wabo gaat het om twee typen vergunningen:
- om «op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats».
- om «als eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toe te staan of te gedogen dat op of aan die onroerende zaak handelsreclame wordt gemaakt of gevoerd met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats».

De reclamevergunning komt sinds de deregulering van de model-APV niet meer voor in de model-APV. In de model-APV is deze vergunningplicht inmiddels beperkt tot «lichtreclame» (artikel 4:16), voorafgegaan door een verbod op «hinderlijke reclame» (zonder de mogelijkheid van ontheffing- of vergunningverlening).

8°. de vergunning voor het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg in strijd met de publieke functie ervan (VNG-model APV, artikel 2:10), ook een van de toestemmingsfiguren uit de APV, die destijds in de Wabo-omgevingsvergunning zijn geïntegreerd. In de terminologie van de Wabo betreft het een vergunning om «in een daarbij aangewezen gedeelte van de provincie of de gemeente roerende zaken op te slaan». Voor het tijdelijk plaatsen van roerende zaken op of aan de openbare weg (bijvoorbeeld bouwsteigers, een bouwkeet of een container voor de tijdelijke opslag van puin of bouwmaterialen tijdens een verbouwing) wordt in sommige gemeenten geen omgevingsvergunning verleend, maar een (tijdelijke) objectvergunning. Daarnaast kan veelal op basis van de APV voor gebruik van de weg voor objecten die bedoeld zijn om ter plaatse blijvend te functioneren, zoals bijvoorbeeld bloembakken, straatmeubilair, terrassen en dergelijke, een ontheffing worden verleend. Ook voorziet de APV veelal in de mogelijkheid om nadere regels te stellen en in een aantal vrijstellingen van het plaatsingsverbod. Deze nadere regels of ontheffingen vallen niet onder artikel 2.2 van de Wabo en dus ook niet onder deze overgangsrechtelijke bepaling.

f. alle onder artikel 2.2, tweede lid, in gemeentelijke verordeningen bij de Wabo-omgevingsvergunning «aangehaakte» vergunningplichten.
Op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo kan bij gemeentelijke verordening worden bepaald dat het verboden is daarbij aangewezen andere activiteiten (dan die genoemd in artikel 2.2, eerste lid, Wabo) die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, te verrichten zonder omgevingsvergunning. In de memorie van toelichting bij het Wabo-wetsvoorstel is als voorbeeld genoemd dat gemeenten de

splitsings- en onttrekkingsvergunning uit de Huisvestingswet laten aanhaken, aangezien die vergunning vrijwel altijd samen op loopt met de bouwvergunning.[230] In de Ledenbrief van de VNG van 10 november 2009 over de aanpassing van VNG-modelverordeningen aan de Wabo wordt als voorbeeld genoemd om aan te haken de vergunning voor het hebben van een steiger of een bouwkeet op de openbare weg (VNG-model APV, artikel 2:10).

g. het als «afwijkomgevingsvergunning» geldende projectuitvoeringsbesluit, bedoeld in artikel 2.12 van de Chw, waarbij met een goede ruimtelijke onderbouwing (artikel 2.12, eerste lid, onder a, onderdeel 3°) van een bestemmingsplan of beheersverordening wordt afgeweken.

Omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit

Als omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit geldt de – in de terminologie van de Wabo – «omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een project voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een rijksmonument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een rijksmonument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht».[231] Onder deze vergunningplicht voor een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet valt ook de vergunningplicht voor het wijzigen van een archeologisch rijksmonument uit artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988. De Monumentenwet 1988 is komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Erfgoedwet op 1 juli 2016 (zie artikel 10.1, onder a, van de Erfgoedwet). Op grond van artikel 9.1 van de Erfgoedwet blijft evenwel tot het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking is getreden, onder meer hoofdstuk II, paragraaf 2 – waaronder artikel 11 valt – van de Monumentenwet 1988, zoals die luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing.

Omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit

Ook dit betreft één van de toestemmingsfiguren die onder de Wabo nog niet in de omgevingsvergunning zijn geïntegreerd: de ontgrondingsvergunning (artikel 3 van de Ontgrondingenwet). In de nieuwe terminologie van de Omgevingswet geldt deze vergunning als een «omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit». De Ontgrondingenwet kent geen begripsbepaling voor de term «ontgronding». De wetgever achtte destijds een definitie in de wet «niet nodig en zelfs niet wenselijk». De Omgevingswet omschrijft in bijlage A deze activiteit als een «activiteit inhoudende het ontgronden».[232]

Omgevingsvergunning voor een stortingsactiviteit op zee

De omgevingsvergunning in de Omgevingswet integreert en harmoniseert ook de

vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit de Waterwet. Dit onderdeel heeft betrekking op de vergunning ex artikel 6.3 van de Waterwet voor – wat in de terminologie van de Omgevingswet is genoemd – de «stortingsactiviteit op zee». Deze activiteit valt in het kader van de Omgevingswet onder de bredere noemer «wateractiviteit»,

---

[230] Kamerstukken II 2006/07, 30 844, nr. 3, blz. 152.
[231] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 626.
[232] Kamerstukken II 2013/14 33 962, nr. 3, blz. 624–625.

maar wordt in het kader van de vergunningplicht afzonderlijk benoemd en gedefinieerd.[233]

Omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit

Dit onderdeel heeft betrekking op de voormalige «bouwvergunning», in de terminologie van de Wabo de «omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een project dat bestaat uit het bouwen van een bouwwerk» en in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet: de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. De betrokken activiteit betreft dus het «bouwen van een bouwwerk», zoals dat ook is bedoeld in (artikel 1, eerste lid, van) de Woningwet en (artikel 1.1, eerste lid) Wabo. De bouwactiviteit omvat dus niet alleen het oprichten of plaatsen van een nieuw bouwwerk, maar ook het verbouwen of verplaatsen van een bestaand bouwwerk. De bouwactiviteit betreft verder niet alleen het te bouwen product (het bouwwerk), maar ook het feitelijke proces van totstandkoming van dat project (het bouwen).[234] Zie voor de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Staatsbladversie van de Omgevingswet de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 5.1.

Omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit

In de nieuwe terminologie van de Omgevingswet valt onder de noemer «omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit» de «milieuvergunning», in de terminologie van de Wabo de «omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een project dat bestaat uit:
1°. het oprichten,
2°. het veranderen of veranderen van de werking of
3°. het in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk».

Als een omgevingsvergunning voor een «milieubelastende activiteit» wordt in de Omgevingswet ook aangemerkt een deel van de huidige «omgevingsvergunning beperkte milieutoets» (hierna: OBM). De OBM is een vergunning zonder voorschriften (artikel 5.13a Besluit omgevingsrecht): die voorschriften staan in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Artikel 2.2a Besluit omgevingsrecht (Bor) wijst de categorieën activiteiten aan die – in de woorden van artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder i, Wabo – «van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving». Voor de zogenaamde OBM-mer geldt dat deze OBM onder de Omgevingswet aangemerkt zal worden als «omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit» met het daarbij behorende toetsingskader.[235]

Als een omgevingsvergunning voor een «milieubelastende activiteit» wordt verder ook aangemerkt de zogenaamde «mijnbouwmilieuvergunning» voor het oprichten en in stand houden van een mijnbouwwerk op zee (buiten de 12-mijlszone) ex artikel 40 van de Mijnbouwwet. Door de wijziging in terminologie van «inrichting» naar «activiteit» is het niet meer nodig om afzonderlijk te spreken van mijnbouwwerken. Vanwege artikel 1.5 hoeft geen aparte vergunningplicht in het leven te worden geroepen voor een activiteit (i.c. een mijnbouwwerk) op zee. Kortheidshalve wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet.[236] Voor een toelichting op de verschuiving van «inrichting» naar «activiteit», wordt verwezen naar het algemeen deel van

[233] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 2, blz. 99.
[234] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 615.
[235] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486.
[236] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 312 en 485.

deze memorie van toelichting en naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet.[237]

Omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk

De omgevingsvergunning in de Omgevingswet integreert en harmoniseert ook de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit de Waterwet. Dit onderdeel heeft betrekking op de vergunning voor «het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam» (artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet) en voor «het met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, brengen van water of stoffen op een zuiveringtechnisch werk» (artikel 6.2, tweede lid, van de Waterwet). In de nieuwe terminologie van de Omgevingswet zijn deze vergunningplichtige activiteiten onder de noemer gebracht van: een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk.

Tot die vergunningplichtige lozingsactiviteit (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet) wordt ook gerekend de voormalige vergunning ex artikel 6.5, onder a, van de Waterwet voor wat betreft het «brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam» (dus niet voor wat betreft het «onttrekken van water aan een waterlichaam»).

De afbakening in artikel 6.5, onder b, van de Waterwet ten opzichte van «in andere gevallen dan als bedoeld in artikel 6.4» is in de Omgevingswet overgenomen: «de grondwateronttrekkingen ten behoeve van industriële toepassingen en ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening of een bodemenergiesysteem» worden aangemerkt als «wateronttrekkingsactiviteit» (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet). Tot die «wateronttrekkingsactiviteit» behoort ook de in artikel 6.5, onder a, van de Waterwet genoemde activiteit van het «onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam». Het onttrekken van (grond)water is als een aparte activiteit afgebakend. Beide begrippen vallen onder het overkoepelende begrip «wateractiviteit».[238]

De vergunningplichten ex artikel 6.5 Waterwet zijn dus in het nieuwe stelsel van artikel 5.1 Omgevingswet opnieuw en als volgt geordend:

Was-wordt-tabel wateractiviteiten artikel 6.5 Waterwet – artikel 5.1 Omgevingswet

<table>
<tr><td>6.5, a Waterwet</td><td>water te brengen in een oppervlaktewaterlichaam</td><td>lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk</td><td>5.1, tweede lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet</td></tr>
<tr><td>6.5, a Waterwet</td><td>water te onttrekken aan een oppervlaktewaterlichaam</td><td rowspan="2">wateronttrekkingsactiviteit</td><td rowspan="2">5.1, tweede lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet</td></tr>
<tr><td>6.5, b Waterwet</td><td>grondwater te onttrekken in andere gevallen dan als bedoeld in artikel 6.4;</td></tr>
<tr><td>6.5, b Waterwet</td><td>water te infiltreren in andere gevallen dan als bedoeld in artikel 6.4;</td><td colspan="2">Nog niet in de Omgevingswet opgenomen bodemactiviteit</td></tr>
</table>

[237] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 166–167.
[238] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 2, blz. 97 en 99–100.

6.5, c Waterwet	gebruik te maken van een waterstaatswerk of een daartoe behorende beschermingszone anders dan in overeenstemming met de functie.	beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk	5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet

Omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit

Het onttrekken van (grond)water is binnen het stelsel van artikel 5.1 van de Omgevingswet als een aparte activiteit afgebakend en in een afzonderlijk onderdeel ondergebracht. Artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet bundelt onder die noemer «wateronttrekkingsactiviteit»:
– de onttrekking van grondwater, bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet,
– de onttrekking van water, bedoeld in artikel 6.5, onder a, van de Waterwet en
– de onttrekking van grondwater in andere gevallen dan bedoeld in artikel 6.4, en bedoeld in artikel 6.5, onder b, van de Waterwet.[239]

Omgevingsvergunning voor een mijnbouwactiviteit

De omgevingsvergunning voor een mijnbouwactiviteit vervangt de vergunning ex artikel 49 van de Mijnbouwwet. De grondslag in artikel 49 Mijnbouwwet is enigszins onduidelijk, aangezien het begrip «mijnbouwinstallatie» daarin helemaal niet wordt genoemd. De term «verkenningsonderzoek» wel. Desondanks moeten onder die grondslag de volgende vier vergunningen, genoemd in de artikelen 18, 19, 44 en 45 van het Mijnbouwbesluit, worden begrepen.

Artikel 18 Mijnbouwbesluit
Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Infrastructuur en Milieu, verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van de territoriale zee en het continentaal plat die worden gebruikt als ankergebieden nabij aanloophavens en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

Artikel 19 Mijnbouwbesluit
Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Defensie, verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van oppervlaktewater die worden gebruikt als oefen- en schietgebied en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

Artikel 44 Mijnbouwbesluit
Het is verboden een mijnbouwinstallatie, daaronder mede begrepen een veiligheidszone als bedoeld in artikel 43 van de wet, te plaatsen in gebieden die worden gebruikt als oefen- en schietgebied en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

Artikel 45 Mijnbouwbesluit
Het is verboden een mijnbouwinstallatie te plaatsen in gebieden die druk worden bevaren en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

[239] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 2, blz. 99–100.

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg

In de Omgevingswet vervangt de omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg de vergunningplicht om gebruik te maken van een (droog) waterstaatswerk «door anders dan waartoe het is bestemd:

a. daarin, daarop, daaronder of daarover werken te maken of te behouden, of
b. daarin, daaronder of daarop vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen», aldus artikel 2, eerste lid, van de Wbr».

In de terminologie van de Omgevingswet wordt onder «werk of object» een weg verstaan. Dit begrip is ontleend aan de omschrijving van «waterstaatswerken» in artikel 1 van de Wbr.[240] De term «waterstaatswerk» heeft in de Omgevingswet alleen betrekking op zogenaamde «natte waterstaatswerken» (dat zijn de waterstaatswerken, bedoeld in de Waterwet). De Omgevingswet verstaat onder een «beperkingengebiedactiviteit» een activiteit binnen een beperkingengebied.

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk

De omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk betreft de nog ontbrekende vergunningplicht, genoemd in artikel 6.5, onder c, van de Waterwet: om «gebruik te (mogen) maken van een (nat) waterstaatswerk of een daartoe behorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten, werken te maken of te behouden, dan wel vaste substanties of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen». Het begrip «waterstaatswerk» is overgenomen uit de Waterwet en heeft dus alleen betrekking op zogenaamde «natte waterstaatswerken», niet op de zogenaamde «droge waterstaatswerken» (rijkswegen met toebehoren) waarop de Wbr tot inwerkingtreding van de Omgevingswet van toepassing was.[241] In de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet wordt «waterstaatswerk» omschreven als: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk. Voor de «droge waterstaatswerken» geldt ook een vergunningplicht die in het stelsel van artikel 5.1 van de Omgevingswet is opgenomen in de omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg.

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven

De omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven vervangt de ontheffing ex artikel 8.12, derde lid, van de Wet luchtvaart voor het oprichten of plaatsen van een object «indien dit in strijd is met een regel in een luchthavenindelingsbesluit omtrent de maximale hoogte van objecten». Voor een toelichting op deze ontheffingsfiguur wordt kortheidshalve verwezen naar de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot wijziging van de Wet luchtvaart inzake de inrichting en het gebruik van de luchthaven Schiphol.[242]

---

[240] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 309 en blz. 628.
[241] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 309.
[242] Kamerstukken II 2000/01, 27 603, nr. 3, blz. 12 en blz. 62.

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg

De vergunning ex artikel 19, eerste lid, van de Spoorwegwet wordt in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet aangemerkt als: een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg. De Spoorwegwet riep deze vergunningplicht in het leven om een «directe fysieke bedreiging van de spoorwegen (hoofdspoorwegen) tegen te gaan en daarnaast een veilig spoorverkeer en een ongestoorde transfer van reizigers te waarborgen». Voor een toelichting op de vergunningplicht ex artikel 19, eerste lid, van de Spoorwegwet wordt kortheidshalve verwezen naar de daarop betrekking hebbende Kamerstukken.[243]

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg

De vergunning ex artikel 12, eerste lid, van de Wet lokaal spoor wordt in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet aangemerkt als een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg. Die vergunningplicht ziet er op «om, op, in, boven, naast of onder de lokale spoorweg werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren of zaken te plaatsen». Bevoegd gezag voor deze vergunning zijn gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Voor een toelichting op de vergunningplicht ex artikel 12, eerste lid, van de Wet lokaal spoor wordt verwezen naar de daarop betrekking hebbende Kamerstukken.[244]

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg

De ontheffing ex artikel 11 van het Besluit bijzondere spoorwegen wordt in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet aangemerkt als een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg. Deze ontheffingplicht ziet er op «binnen een bepaalde afstand van een bijzondere spoorweg op, in, naast, boven of onder de bijzondere spoorweg leidingen, werken, andere inrichtingen of beplantingen aan te brengen, te doen aanbrengen, of te hebben, te graven, bouwwerken op te richten, dan wel daarmee verband houdende werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren». Deze ontheffingplicht wordt via hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4° (zie de toelichting bij hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel).

Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk

De Minister van Economische Zaken en Klimaat verleent ontheffingen om binnen een veiligheidszone (van 500 meter) rondom een (offshore-) mijnbouwinstallatie «enig voorwerp te hebben of te doen hebben anders dan ten behoeve van het op grond van een vergunning opsporen of winnen van delfstoffen, aardwarmte of het opslaan van stoffen» (artikel 43 Mijnbouwwet). Zo'n ontheffing valt in de nieuwe terminologie van de stelselherziening onder een omgevingsvergunning voor een beperkingen-

[243] Kamerstukken II 2000/01, 27 482, nr. 3, blz. 39.
[244] Kamerstukken II 2011/12, 33 324, nr. 3, blz. 11 en blz. 34–35.

gebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk.[245]

In aanvulling hierop wordt opgemerkt dat in artikel 8 van de «Beleidsregels inzake toepassing Wet beheer rijkswaterstaatswerken op installaties in de exclusieve economische zone»[246] is geregeld dat ook een veiligheidszone met toegangsverbod wordt ingesteld voor andere typen installaties op zee dan de in artikel 43 van de Mijnbouwwet bedoelde (offshore-) mijnbouwinstallaties. Deze beleidsregels verstaan onder een «installatie» een «werk, niet zijnde een kabelleiding, buisleiding, schacht of dijk». Daarbij kan dus bijvoorbeeld gedacht worden aan een windmolen of zendmast. Deze beleidsregels, gebaseerd op artikel 6.13 van het Waterbesluit, zijn ook van toepassing op de waterstaatswerken bedoeld in artikel 6.10 van de Waterwet. Op dit moment is voor dergelijke waterstaatswerken op zee geen vergunningenstelsel in het leven geroepen, zodat er ook geen bestaande vergunningen verleend zijn, waarvoor zou moeten worden voorzien in overgangsrecht. Een vergunning, waarmee toegang wordt verleend tot de veiligheidszone rondom zo'n (waterstaats)werk valt in de systematiek van de Omgevingswet onder een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk.

Omgevingsvergunningplicht in waterschapsverordening (artikel 5.3 Omgevingswet)

Onder artikel 5.3 van de Omgevingswet komen te vallen de in verordeningen van waterschappen bij de Wabo-omgevingsvergunning eventueel «aangehaakte» vergunningplichten en de niet-«aangehaakte» vergunningplichten, die na de stelselherziening deel zullen gaan uitmaken van de waterschapsverordening krachtens artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo kan bij waterschapsverordening worden bepaald dat het verboden is daarbij aangewezen activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, te verrichten zonder omgevingsvergunning. Van die mogelijkheid is door de waterschappen vermoedelijk weinig tot geen gebruik gemaakt. Volledigheidshalve wordt voor deze categorie toch voorzien in overgangsrecht.

Onder artikel 5.3 van de Omgevingswet komen verder te vallen de gedecentraliseerde watervergunningen voor lozing op regionale wateren ex artikel 6.2 van de Waterwet.

Vergunningen of ontheffingen krachtens de keur worden in de geldende waterschapskeuren aangemerkt als watervergunning als bedoeld in artikel 6.13 van de Waterwet, niet als omgevingsvergunning. Deze categorie kan ook betrekking hebben op een activiteit in een (beschermingszone van een) waterstaatswerk of weg en dus in de nieuwe terminologie een beperkingengebiedactiviteit bij waterstaatswerken of wegen in het beheer bij waterschappen.

Tenslotte kan in een wegenverordening van een waterschap een vergunningplicht zijn opgenomen voor – in de nieuwe terminologie – een beperkingengebiedactiviteit bij wegen in het beheer bij waterschappen. Ook een dergelijke vergunning wordt in de modelverordening niet aangemerkt als een omgevingsvergunning, maar wordt wel meegenomen

[245] Zie over de reikwijdte van deze vergunningplicht: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486.
[246] Stcrt. 2004, 205.

in het overgangsrecht en dus bij aanvang van het nieuwe stelsel al aangemerkt als omgevingsvergunning.

Omgevingsvergunning in omgevingsverordening (artikel 5.4 Omgevingswet)

Alle vergunningen of ontheffingen die in bestaande provinciale verordeningen betrekking hebben op de fysieke leefomgeving vallen onder de nieuwe terminologie van de Omgevingswet in de omgevingsvergunning krachtens de (provinciale) omgevingsverordening (artikel 5.4). Op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo kan bij provinciale verordening worden bepaald dat het verboden is daarbij aangewezen activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, te verrichten zonder omgevingsvergunning. Van die mogelijkheid is door de provincies vermoedelijk weinig tot geen gebruik gemaakt.

Volledigheidshalve wordt voor deze categorie toch voorzien in overgangsrecht:

1°. Als dit naar het oordeel van de provincie niet via een instructie(regel) kan worden geregeld in het omgevingsplan: de vergunning voor door de provincies (Drenthe en Noord-Holland) in de provinciale monumentenverordening beschermde provinciale monumenten, in de terminologie van de Wabo «een omgevingsvergunning voor het slopen, verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen van een provinciaal monument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken daarvan op een wijze waarop het wordt ontsierd of in gevaar gebracht».
De provincies (Drenthe en Noord-Holland) kunnen de verordening voor behoud van provinciale monumenten opnemen in de omgevingsverordening[247] als het naar hun oordeel niet efficiënt is om via een instructieregel (in de omgevingsverordening) of een instructiebesluit de betrokken gemeenten te verzoeken om de desbetreffende provinciale monumenten via het omgevingsplan te beschermen.

2°. Dit heeft ook betrekking op de vergunning voor door het provinciaal bestuur in de provinciale verordening beschermde provinciale stads- en dorpsgezichten.

3°. Ook in provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn voorgeschreven om een weg te mogen aanleggen. In het kader van de stelselherziening wordt deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

4°. In die provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) ook een toestemmingsfiguur zijn voorgeschreven om een in- of uitrit ofwel uitweg te mogen maken naar een (in dit geval: provinciale) weg. In het kader van de stelselherziening wordt ook deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

5°. In diezelfde provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) ook een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om op, onder, in of over een (provinciale) weg «licht- of geluidgevende voorzieningen op of aan een onroerende zaak, in welke vorm dan ook, aan te brengen, houden of wijzigen, indien en voor zover deze voor het publiek

[247] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 88.

zichtbaar zijn vanaf de weg». In het kader van de stelselherziening wordt ook deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

6°. In provinciale wegenverordeningen kan verder (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om op, onder, in of over een (provinciale) weg een «houtopstand te beplanten, behouden of te verwijderen». In het kader van de stelselherziening wordt deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

7°. In provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om op, onder, in of over een (provinciale) weg «handelsreclame op of aan een onroerende zaak, in welke vorm dan ook, aan te brengen, houden of wijzigen, indien en voor zover deze voor het publiek zichtbaar zal zijn vanaf de weg». In het kader van de stelselherziening wordt deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

8°. In provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om op, onder, in of over een (provinciale) weg «handelsreclame op of aan een onroerende zaak, in welke vorm dan ook, te houden, indien en voor zover deze voor het publiek zichtbaar zal zijn vanaf de weg». In het kader van de stelselherziening wordt deze vergunning geïntegreerd in de omgevingsverordening.

9°. In provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om «zonder ontheffing boven, onder, aan, op, onder, langs, in of over een weg» allerlei activiteiten te verrichten (en daardoor de provinciale weg anders te gebruiken dan in overeenstemming met de publieke functie daarvan). Deze (autonome) bepalingen worden weliswaar niet bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j, Wabo, maar worden in het kader van deze stelselherziening wel geïntegreerd in de omgevingsverordening als omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg.

10°. In provinciale wegenverordeningen kan (vanuit het motief van veiligheid en doorstroming van het verkeer en om de bruikbaarheid van de wegen te beschermen) een toestemmingsfiguur zijn opgenomen om «zonder ontheffing boven, onder, aan, op, onder, langs, in of over een weg» allerlei activiteiten te verrichten (en daardoor de provinciale weg anders te gebruiken dan in overeenstemming met de publieke functie daarvan). Deze (autonome) bepalingen worden niet bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder k, Wabo en dus ook niet – althans in het kader van deze stelselherziening niet verplicht – geïntegreerd in de omgevingsverordening.

Artikel 5.4 van de Omgevingswet heeft tenslotte betrekking op in verordeningen van provincies bij de Wabo-omgevingsvergunning «aangehaakte» vergunningplichten. Op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo kon bij provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordening worden bepaald dat het verboden is daarbij aangewezen andere activiteiten (dan die genoemd in artikel 2.2, eerste lid, Wabo) die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, te verrichten zonder omgevingsvergunning.

Tenslotte valt onder deze categorie de ontheffing ex artikel 1.3 Wm, voor in de provinciale milieuverordening (artikel 1.2 Wm) aangewezen categorieën van gevallen.

Vierde lid

In paragraaf 5.2.6 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting zijn alle situaties in beeld gebracht die zich wat betreft de overgang van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten in relatie tot de vergunningplicht kunnen voordoen. Eén daarvan betreft de situatie dat een inrichting onder het nieuwe stelsel in zijn geheel een milieubelastende activiteit zal zijn, maar slechts voor een gedeelte daarvan een vergunningplicht zal gelden en een voorschrift dat verbonden is aan de huidige vergunning voor die inrichting niet «deelbaar» is. Met dit laatste wordt bedoeld dat het vergunningvoorschrift niet kan worden verbonden aan alleen het vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit. Deze overgangsbepaling voorziet er in dat een niet deelbaar voorschrift dat voor de gehele inrichting geldt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat gelden als maatwerkvoorschrift voor de gehele milieubelastende activiteit. Dus een dergelijk voorschrift ziet zowel op het vergunningplichtige deel als het niet-vergunningplichtige deel van de milieubelastende activiteit.

Artikel 4.14 (nieuwe vergunningplicht)

Deze bepaling bevat overgangsrecht voor het geval dat door inwerkingtreding van artikel 5.1 van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit er een nieuwe vergunningplicht ontstaat.

Overigens is niet beoogd dat bij de stelselherziening nieuwe vergunningplichten in het leven worden geroepen, integendeel: de al in gang gezette trend van vergunningplicht naar algemene regels is in deze stelselherziening uitdrukkelijk voortgezet. De Omgevingswet introduceert geen andere of nieuwe vergunningplichtige activiteiten ten opzichte van de huidige wetgeving. Wel wordt soms gewerkt met nieuwe begrippen en aanduidingen.[248] Volledigheidshalve wordt in overgangsrecht voorzien, zodat – als deze situatie zich door deze wijziging in begrippen en aanduidingen (met name het loslaten van het begrip «inrichting») toch zou voordoen – de rechtszekerheid is geborgd.

In het verleden zijn voor dergelijke situaties verschillende overgangsrechtelijke regelingen bedacht. Voorzien kan worden in een overgangstermijn, zodat – zonder tijdsdruk en zonder de continuïteit van de activiteit in gevaar te brengen – de door de wetswijziging benodigde omgevingsvergunning kan worden aangevraagd en op die aanvraag kan worden beslist. Een andere mogelijkheid is om een fictieve toestemming te verlenen om een al voor de wetswijziging aangevangen activiteit te continueren, zonder tijdshorizon: de fictieve toestemming duurt onbeperkt voort, totdat het bevoegd gezag ambtshalve aanleiding ziet om die fictieve vergunning te wijzigen of in te trekken. Beide overgangsrechtelijke regelingen zorgen voor rechtszekerheid en continuïteit. In de ene variant is degene die de activiteit verricht wel gehouden om binnen een bepaalde tijd alsnog een omgevingsvergunning aan te vragen, in de andere variant niet. In beide varianten mag de activiteit voorlopig zonder «papieren vergunning» worden gecontinueerd. Uiteraard geldt die toestemming tot continuering alleen voor zover ook inderdaad sprake is van continuering: als die activiteit na de wetswijziging wordt voortgezet, maar de aard of omvang daarvan verschilt aanmerkelijk van de activiteit, zoals deze werd verricht

[248] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 157.

voor de wetswijziging, dan is degene die deze gewijzigde activiteit verricht in beide varianten gehouden om onmiddellijk een (wijziging van de) vergunning aan te vragen. Voorgesteld wordt te kiezen voor de eerste variant, waarbij er twee jaar de tijd is om de benodigde omgevingsvergunning aan te vragen en op die aanvraag te beslissen.

Gedurende deze twee jaar kan de fictieve vergunning door het bevoegd gezag worden gewijzigd, bijvoorbeeld door een of meer voorschriften aan de vergunning te verbinden, of worden ingetrokken, uiteraard binnen de geldende (beoordelings)regels gesteld bij of krachtens paragrafen 5.1.3, 5.1.4 en 5.1.5 van de Omgevingswet. Bij het stellen van voorschriften wordt feitelijk de fictieve omgevingsvergunning gewijzigd in een papieren omgevingsvergunning.

Als de termijn van twee jaar verstrijkt zonder dat degene die de activiteit verricht of het bevoegd gezag zich er rekenschap van heeft gegeven dat voor deze activiteit na de inwerkingtreding van de stelselherziening een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd, dan wordt continuering van die activiteit formeel illegaal. De krachtens artikel 5.1, 5.3 of 5.4 van de Omgevingswet benodigde omgevingsvergunning ontbreekt immers. Het ligt op de weg van degene die de activiteit verricht om alsnog de benodigde omgevingsvergunning aan te vragen, zodra het inzicht doorbreekt dat de activiteit vergunningplichtig is geworden. Het bevoegd gezag kan – wanneer het zelf tot dat inzicht komt – in zo'n situatie overgaan tot handhaving, maar wordt dan meteen voor de vraag geplaatst of legalisering van die activiteit mogelijk is. De enkele omstandigheid dat deze overgangstermijn is verstreken, maakt voor die afweging of concreet zicht is op legalisering niet uit. De omstandigheid dat de betrokken activiteit vóór de stelselherziening rechtmatig was daarentegen wel. Uiteraard geldt ook bij deze verlate legaliseringsvraag dat relevant is of de betrokken activiteit wel of niet qua aard en omvang is gewijzigd in de loop van de tijd ten opzichte van de periode voor de inwerkingtreding van de stelselherziening.

Om ongewenst grote administratieve en bestuurlijke lasten te voorkomen, wordt de mogelijkheid geboden om (in uitzonderlijke gevallen) bij algemene maatregel van bestuur de termijn van twee jaar te verlengen of de termijn niet van toepassing te verklaren. Deze bevoegdheid wordt alleen ingezet als blijkt dat door keuzes in de uitvoeringsregelgeving een aanzienlijk aantal nieuwe omgevingsvergunningen zou moeten worden verleend, waardoor het bevoegde gezag voor een grote opgave wordt gesteld. Dit zou bijvoorbeeld kunnen spelen bij bepaalde beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk. Met de inwerkingtreding van de Waterwet is de keuze gemaakt om verschillende activiteiten in de rijkswateren onder algemene regels te brengen. Voor sommige activiteiten is gebleken dat deze algemene regels niet afdoende zijn om de risico's voor het veilig en doelmatig gebruik van de rijkswateren te beperken, en dat relatief vaak maatwerk nodig is. In dat geval is in het Besluit activiteiten leefomgeving de vergunningplicht voor deze activiteiten teruggebracht, zoals deze ook voor de inwerkingtreding van de Waterwet gold. In overleg met het bevoegd gezag voor deze omgevingsvergunningen wordt bekeken of bestuurlijke lasten van het verlenen van deze omgevingsvergunningen binnen een termijn van twee jaar aanvaardbaar is, of dat nuancering van deze termijn gewenst is.

Artikel 4.15 (wijziging bevoegd gezag vergunningverlening)

Deze bepaling bevat een aanvullende regeling op afdeling 4.1 waarin het overgangsrecht is geregeld voor nog in behandeling zijnde aanvragen om een omgevingsvergunning, waarop nog niet onherroepelijk is beslist.

Voor die aanvragen kan de situatie zich voordoen dat bij inwerkingtreding van paragraaf 5.1.2 van de Omgevingswet of afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit de bevoegdheid om te beslissen op de aanvraag overgaat op een ander bevoegd gezag, dan waar de aanvraag is ingediend. Afdeling 4.1 regelt dat het «oude recht» op die aanvraag van toepassing blijft en daartoe behoort ook de oude aanwijzing van het bevoegd gezag. Afhankelijk van de fase waarin de op basis van de ingediende aanvraag lopende voorbereidingsprocedure zich bevindt, kan er aanleiding bestaan om de behandeling van en beslissing op de aanvraag over te dragen aan het nieuwe bevoegd gezag. Hiervoor wordt parallel aan de regeling van artikel 5.16 (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag) voorzien in een afzonderlijke overgangsrechtelijke bepaling. Uitdrukkelijk is gekozen voor een «kan-bepaling», zodat de beide bestuursorganen onderling kunnen besluiten of overdracht van een lopend dossier zinvol is of dat de overdracht beter kan plaatsvinden aan het einde van de procedure, wanneer de omgevingsvergunning onherroepelijk isgeworden. Zinvolle momenten waarop overdracht nog kan plaatsvinden zijn de fase (wanneer van toepassing) voorafgaand aan de kennisgeving van het ontwerpbesluit (artikel 3:11 Awb) en nadat een bezwaar- of beroepschrift is ingediend.

Overigens is ook het nieuwe bevoegd gezag na overdracht van het dossier in de staat waarin het verkeert eraan gehouden de procedure te vervolgen op basis van het «oude recht». Als aanvrager of bevoegd gezag de beslissing op de aanvraag bij voorkeur onder het nieuwe regime tot stand ziet komen, kan de oorspronkelijke aanvraag worden ingetrokken en een nieuwe aanvraag worden ingediend.

§ 4.2.6 Overgangsbepaling gedoogplichten

Algemeen

Voor een goed begrip van het overgangsrecht voor gedoogplichten is het van belang onderscheid te maken tussen gedoogplichten die rechtstreeks voortvloeien uit een wet en gedoogplichten die voortvloeien uit een beschikking. De eerste variant, de wettelijke gedoogplichten of gedoogplichten van rechtswege, zijn overgegaan naar afdeling 10.2 van de Omgevingswet, zoals weergegeven in de navolgende tabel:

Was-wordt-tabel wettelijke gedoogplicht

artikel in huidige wetgeving	**artikel in Omgevingswet**
5.23, eerste en tweede lid, 5.25, 5.26 en 5.27 van de Waterwet	10.2 en 10.3
9, eerste lid, of 10 van de Waterstaatswet 1900	10.2
8.51 en 17.11 Wm	10.6
8a.6 van de Wet luchtvaart	10.7
8 van de Wet lokaal spoor	10.8
24, eerste lid, of 25 van de Spoorwegwet	10.8
4 van de Mijnbouwwet	10.9
24 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	10.10

Aangezien de huidige wettelijke gedoogplichten (zie de linkerkolom in bovenstaande tabel) na de inwerkingtreding van de Omgevingswet automatisch gebaseerd zijn op de bepalingen in afdeling 10.2 van de Omgevingswet is geen aanvullend overgangsrecht nodig.

Voor de tweede variant, de gedoogplichten die voortvloeien uit een beschikking, is wel overgangsrecht nodig. Dit overgangsrecht is geregeld in afdeling 4.1 voor zover het lopende procedures betreft, en in artikel 4.16.

Ten slotte zijn er nog bijzondere gedoogplichtbeschikkingen en gedoogplichten die rechtstreeks gebaseerd kunnen worden op de Belemmeringenwet Privaatrecht. Hiervoor is overgangsrecht geregeld in afdeling 4.3, § 4.3.1, in de artikelen 4.26 en 4.27, waarnaar hier kortheidshalve wordt verwezen.

In alle bovengenoemde varianten is gekozen voor eerbiedigende werking van gedoogplichtbeschikkingen. Dat betekent dat met de overgangsbepalingen in § 4.2.6 en § 4.3.1 de bestaande gedoogplichtbeschikkingen, afgegeven op grond van wettelijke bepalingen die een grondslag bevatten om een gedoogplichtbeschikking af te geven, worden gelijkgesteld met een op grond van afdeling 10.3 van de Omgevingswet afgegeven gedoogplichtbeschikking.

Voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- en rechtsbeschermingsprocedures voor gedoogplichtbeschikkingen, geldt op grond van artikel 4.2, het algemene overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1.

Artikel 4.16 (gedoogplichtbeschikking, concessie en schadevergoeding)

In het eerste lid wordt geregeld dat een onherroepelijke gedoogplichtbeschikking, die een grondslag heeft in de wettelijke bepalingen die genoemd worden in artikel 4.2, van dit wetsvoorstel, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in afdeling 10.3 van de Omgevingswet.

Op grond van het tweede lid van artikel 4.16 geldt er ook een gelijkstelling voor concessies als bedoeld in artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet. Alleen in naam verschilt een concessie van een gedoogplichtbeschikking, maar het tweede lid stelt buiten kijf dat de gelijkstelling ook voor concessies op grond van de Kernenergiewet geldt.

Het bovenstaande leidt tot de volgende gelijkstellingen:

Tabel Was-wordt gedoogplichtbeschikkingen en concessie

Gedoogplichtbeschikking o.g.v. artikel in huidige wet	Gedoogplichtbeschikking o.g.v. artikel in Omgevingswet
5 van de Belemmeringenwet Landsverdediging	10.19a van de Omgevingswet
de Belemmeringenwet Privaatrecht	10.22, eerste lid, van de Omgevingswet
2.3, elfde lid, van de Chw	10.13, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet
7 van de Drinkwaterwet	10.13, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet

Gedoogplichtbeschikking o.g.v. artikel in huidige wet	Gedoogplichtbeschikking o.g.v. artikel in Omgevingswet
9g en 20 van de Elektriciteitswet 1998	10.14, aanhef en onder a, van de Omgevingswet
39a van de Gaswet	10.14, aanhef en onder b, van de Omgevingswet
57, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet	10.19, eerste lid, van de Omgevingswet
57, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet	10.19, tweede lid, van de Omgevingswet
5 van de Mijnbouwwet	10.14, aanhef en onder c respectievelijk d, van de Omgevingswet
21g, eerste lid, eerste zin, van de Ontgrondingenwet	10.16, tweede lid, van de Omgevingswet
21g, eerste lid, tweede zin, van de Ontgrondingenwet	10.16, tweede lid in samenhang met het derde lid, van de Omgevingswet
21h, eerste lid, van de Ontgrondingenwet	10.16, eerste lid, van de Omgevingswet of artikel 10.16, eerste lid in samenhang met het derde lid, van de Omgevingswet
15 van de Spoedwet wegverbreding	10.13, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet
24, derde lid, van de Spoorwegwet	10.13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet
21 van de Tracéwet	10.13, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet
23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag	10.15 van de Omgevingswet
38 van de Warmtewet	10.14, aanhef en onder f, van de Omgevingswet
5.21, eerste lid, van de Waterwet	10.17, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet
5.22, eerste lid, van de Waterwet	10.17, eerste lid, van de Omgevingswet.
5.24, eerste lid, van de Waterwet	10.17, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet
7, eerste lid, van de Wet lokaal spoor	10.13, eerste lid, aanhef en onder f, Omgevingswet
60, eerste lid, Wet luvo	10.18 van de Omgevingswet
3.36a Wro	10.13, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet
Concessie als bedoeld in artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet	10.14, aanhef en onder e, van de Omgevingswet

Het derde lid van dit artikel regelt het overgangsrecht voor de schadevergoeding bij gedoogplichten. Omdat artikel 4.21 al overgangsrecht regelt vanwege artikel 7.14 van de Waterwet zijn de gedoogplichten uit die wet, waarop de regeling uit 7.14 van de Waterwet van toepassing is, niet opgenomen in dit artikel. Ook voor artikel 5.27 van de Waterwet is in artikel 4.76 al in overgangsrecht voorzien zodat ook die gedoogplicht uit

de Waterwet niet in deze bepaling staat opgenomen. Na afloop van de vijfjarige overgangstermijn wordt schade vanwege de in dit artikel bedoelde gedoogplichten die is ontstaan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vergoed volgens afdeling 15.2. Voor de geldigheidsduur van een aanspraak op schade vanwege een gedoogplicht is artikel 310 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van belang.

§ 4.2.7 Overgangsbepalingen nadeelcompensatie

Algemeen

Deze paragraaf regelt het overgangsrecht voor nadeelcompensatie. Als «kantelmoment» wordt gekozen voor het schadeveroorzakende besluit dat onder het oude recht is genomen of de schadeveroorzakende handeling die onder het oude recht is verricht. Als het schadeveroorzakende besluit of de schadeveroorzakende handeling voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is genomen of verricht, is op het verzoek om schadevergoeding het oude recht van toepassing. Om te voorkomen dat het oude recht nog tot in lengte van jaren van toepassing blijft, is deze regel in de tijd beperkt. Het oude recht blijft maximaal vijf jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet van toepassing. Deze benadering sluit aan bij het overgangsrecht dat is opgenomen voor titel 4.5 Awb. De benadering sluit verder aan bij het overgangsrecht dat gold voor planschade op grond van de Invoeringswet Wro, zij het dat in plaats van een termijn van twee jaar is gekozen voor een termijn van vijf jaar. Bij de keuze van deze termijn wordt aangesloten bij het overgangsrecht van titel 4.5 Awb en bij artikel 4:131 Awb, waarin is gekozen voor een verjaringstermijn van vijf jaar naar het voorbeeld van de verjaring in het civiele recht.

Op de termijn van vijf jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden twee uitzonderingen gemaakt. De eerste uitzondering heeft betrekking op schadeveroorzakende besluiten waarbij de voorbereidingsprocedure langere tijd in beslag kan nemen, zoals het geval is bij de voorbereiding van een bestemmingsplan. Als een procedure om een schadeveroorzakend besluit te nemen is gestart voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en is afgerond na inwerkingtreding, start de termijn van vijf jaar op het moment dat het schadeveroorzakende besluit is genomen in plaats van de inwerkingtreding van de Omgevingswet als start van de termijn. Hiermee wordt voorkomen dat benadeelden minder dan vijf jaar de tijd krijgen om een verzoek om schadevergoeding in te dienen.

De tweede uitzondering is gemaakt voor de Waterwet. Op grond van de Waterwet kan om schadevergoeding worden verzocht als schade ontstaat door een rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid. Dus ook in gevallen waarin de schade niet kan worden toegerekend aan een besluit. Een verzoek om schadevergoeding kan worden ingediend binnen vijf jaar nadat de schade is veroorzaakt of de benadeelde met de schade bekend is geworden en in ieder geval binnen twintig jaar. In andere wetten waarin nadeelcompensatieregelingen zijn opgenomen waarvoor afdeling 15.1 in samenhang met titel 4.5 Awb in de plaats komt, kan alleen een verzoek om schadevergoeding worden ingediend als een besluit de schadeoorzaak is. Wanneer voor de schaderegeling op grond van de Waterwet ook de keuze zou worden gemaakt dat een verzoek om schadevergoeding moet zijn ingediend binnen vijf jaar nadat het schadeveroorzakende besluit is genomen, gaan er voor gevallen waarin schade wordt geleden door maatregelen of besluiten op grond van de Waterwet door inwerkingtreding van de Omgevingswet andere regels gelden. Specifiek voor maatregelen of besluiten op grond van de Waterwet kan dit betekenen dat na inwerkingtreding van de

Omgevingswet de schade zich pas openbaart en de benadeelde geen recht meer heeft op schadevergoeding.

In afdeling 4.1 zijn de algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten. Hoewel de totstandkomingsprocedures van de schadeveroorzakende besluiten, genoemd in de artikelen 4.17 tot en met 4.19, niet afwijken van de algemene bepalingen van afdeling 4.1, is er voor gekozen om afdeling 4.1 niet van toepassing te laten zijn als de combinatie van een schadeveroorzakend besluit en een verzoek om schadevergoeding zich voordoet. Immers na afloop van de procedure, als het schadeveroorzakende besluit is genomen, volgt nog de termijn van vijf jaar waarbinnen een verzoek om schadevergoeding kan worden ingediend. Er is wel voor gekozen om de situaties waarop afdeling 4.1 ziet, te verwerken in het tweede lid van de artikelen 4.17 tot en met 4.19.

Tenslotte is in het derde lid van de artikelen 4.17 tot en met 4.20 en het tweede lid van artikel 4.21 geregeld wanneer een besluit dat wordt genomen op een verzoek om schadevergoeding is uitgewerkt.

Artikelen 4.17 tot en met 4.20 (nadeelcompensatie Mijnbouwwet, Monumentenwet 1988 zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, Ontgrondingenwet, Spoedwet wegverbreding, Tracéwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening)

Eerste lid

In het eerste lid van deze artikelen is geregeld dat een verzoek om schadevergoeding kan worden ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet als het schadeveroorzakende besluit is genomen voor de inwerkingtreding van die wet. Het eerste lid van deze artikelen is vrijwel identiek geformuleerd met één uitzondering, namelijk het moment dat het schadeveroorzakende besluit ontstaat. In het eerste lid van artikel 4.17 is dat het moment van de vaststelling van een besluit. In de artikelen 4.18, 4.19 en 4.20 gaat het om het onherroepelijk worden, het van kracht worden respectievelijk het aanhouden van een besluit.

Tweede lid

Voor het tweede lid geldt hetzelfde als voor het eerste lid. In het tweede lid zijn de verschillende totstandkomingsprocedures opgenomen en ook hier geldt weer dat er verschillende momenten van het ontstaan van het schadeveroorzakende besluit zijn.

Derde lid

Wanneer het verzoek om schadevergoeding wordt toegewezen is een dergelijk besluit uitgewerkt als de toegewezen schade volledig is betaald.

Vierde lid

Zie de toelichting onder het kopje algemeen.

Artikel 4.21 (nadeelcompensatie Waterwet)

Deze bepaling regelt dat alle schades die door de uitoefening van een taak of bevoegdheid veroorzaakt zijn onder het oude recht worden afgedaan op grond van het oude recht. Een benadeelde heeft nadat de schade zich

heeft geopenbaard of nadat hij redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn van de schade, nog vijf jaar de tijd om een verzoek om schadevergoeding in te dienen, maar moet in ieder geval binnen twintig jaar na de schadeveroorzakende gebeurtenis een verzoek om schadevergoeding hebben ingediend. De situatie kan zich voordoen dat de schade is veroorzaakt onder het oude recht en dat de schade zich pas heeft geopenbaard of de benadeelde pas van de schade op de hoogte is geraakt of had kunnen zijn nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Dit betekent dat de termijn van vijf jaar gaat lopen vanaf het moment dat de schade zich heeft geopenbaard of de benadeelde van de schade op de hoogte is geraakt of redelijkerwijs had kunnen zijn.

§ 4.2.8 Overgangsbepalingen bestuurlijke sanctiebesluiten

Artikel 4.22 (toepassingsbereik paragraaf)

In dit artikel worden de wetten opgesomd waarvoor in deze paragraaf overgangsrecht wordt geregeld. Dit artikel is nadrukkelijk zo geformuleerd dat deze paragraaf zowel van toepassing kan zijn op een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al beëindigde overtreding, als een continue (dus nog voortdurende) overtreding, dan wel een dreigende overtreding. In laatstbedoelde situatie kan een preventieve last (onder bestuursdwang of onder dwangsom) worden opgelegd. Tegelijkertijd is niet het moment van de overtreding bepalend voor de vraag of de oude dan wel de nieuwe spelregels gelden, maar het hierboven genoemde kantelmoment in de gestarte handhavingsprocedure. Met deze formulering wordt beoogd te vermijden dat onduidelijkheid kan rijzen over de vraag welk recht van toepassing is op een overtreding:

1°. die is aangevangen vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet en daarna voortduurt, of

2°. die dreigde vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet en daarna is geëffectueerd.[249]

Voorgesteld wordt verder te kiezen voor de gangbare formulering «wegens overtreding van het bij of krachtens de [*opsomming in te trekken wetten*] bepaalde» en niet voor de in (artikel 1.6 van de) Invoeringswet Wabo gebruikte, meer algemene formulering «met betrekking tot een activiteit». Deze keuze vereist wel een duidelijke, leesbare en foutloze opsomming van alle (gedeelten of artikelen van die) wetten, die – geheel of gedeeltelijk – worden ingetrokken. Om de gewenste duidelijkheid en leesbaarheid te verzekeren is de opsomming opgebouwd uit zes achtereenvolgende onderdelen:

– *onder a* wordt de Wabo genoemd;
– *onder b* worden alle wetten genoemd die zijn aangehaakt bij het hoofdstuk Bestuursrechtelijke handhaving van de Wabo (zie artikel 5.1 Wabo); bij dit onderdeel is niet relevant of de betrokken wet in het kader van de stelselherziening wordt ingetrokken of niet;
– *onder c* wordt de enige wet genoemd, die niet onder b valt, maar wel volledig wordt ingetrokken (zie artikel 3.1: de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden);
– *onder d* worden twee artikelen uit de Woningwet genoemd, waarop hoofdstuk 5 Wabo niet van toepassing is verklaard;

[249] Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 1 juni 2011 naar aanleiding van de formulering van overgangsrecht voor sanctiebesluiten in artikel IV van de vierde tranche Awb, ECLI:NL:RVS:2011:BQ6826, zaaknummer 201007178/1/H1.

– *onder e* worden alle wetten genoemd waarvan als gevolg van dit wetsvoorstel gedeelten (soms slechts een enkele bepaling) vervallen;[250]
– *onder f* worden volledigheidshalve alle gedoogplichten genoemd, voor zover deze niet gelden of zijn opgelegd bij of krachtens een van de genoemde wetten onder a tot en met e.[251]

Artikel 4.23 (bestuurlijk sanctiebesluit)

Net als bij andere besluitvormingsprocedures, zoals de vergunningverlening, wordt in dit artikel voorgesteld om bij op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt (nog) lopende handhavingsprocedures te kiezen voor overgangsrecht met eerbiedigende werking, dus (populair gezegd) om tijdens het spel de spelregels niet te wijzigen. Dit uitgangspunt geldt ongeacht of er sprake is van een ambtshalve genomen sanctiebesluit of een sanctiebesluit dat wordt genomen op verzoek van een belanghebbende. Op een verzoek om handhaving zelf is afdeling 4.1 van toepassing. Aanvullend op afdeling 4.1 wordt in dit artikel het overgangsrecht voor de sanctiebesluiten zelf geregeld. Kern van deze bepaling is dat de eerbiedigende werking pas aanvangt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een sanctiebesluit is genomen en dat dit doorloopt totdat het sanctiebesluit daadwerkelijk en volledig ten uitvoer is gelegd. Bij een bestuurlijke boete of last onder dwangsom betreft dat het moment van de inning van de gelden. Als kantelmoment voor de eerbiedigende werking wordt voorgesteld te kiezen voor het moment waarop het sanctiebesluit is opgelegd. Is voor inwerkingtreding van de Omgevingswet alleen een schriftelijk voornemen daartoe geuit, dan kan het sanctiebesluit met toepassing van de nieuwe wettelijke regeling worden opgelegd (uiteraard alleen voor zover na inwerkingtreding van de stelselherziening nog steeds sprake is van een overtreding). Bij een handhavingsbesluit op verzoek wordt aangesloten bij het moment waarop het verzoek om handhaving is ontvangen. Het overgangsrecht van afdeling 4.1 loopt dan over in het overgangsrecht zoals geregeld in dit artikel: de eerbiedigende werking geldt niet slechts tot het sanctiebesluit op aanvraag onherroepelijk wordt, maar tot het sanctiebesluit ten uitvoer is gelegd.

Bij de formulering wordt gekozen voor de verzamelterm «bestuurlijke sanctie». Deze term is ontleend aan de Awb en omvat naast de uit hoofdstuk 5 Awb bekende herstelsancties (lasten onder bestuursdwang en onder dwangsom) en de bestuurlijke boete ook de (gehele of gedeeltelijke) intrekking van een begunstigende beschikking bij wijze van sanctie (artikel 5.19 Wabo, artikel 18.10 van de Omgevingswet).

Bij de formulering van het afloopmoment, dat wil zeggen het moment waarop de lopende handhavingsactie formeel beëindigd is en waarop bij een nieuwe overtreding de nieuwe regelgeving van toepassing zal zijn, wordt aangesloten bij de tekst van artikel 18.5 van de Omgevingswet. De keuze van dit moment is met name bij de last onder dwangsom van belang, gelet op het invorderingstraject en de in artikel 5:34, tweede lid, Awb geboden mogelijkheid dat zo'n last wordt opgeheven als deze een jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd. Bij de last onder bestuursdwang is geen vergelijkbare regeling opgenomen: kostenverhaal nadat een dergelijke last onherroepelijk is geworden, vindt

[250] Een toelichting op deze twee reeksen van wetten wordt gegeven in de paragrafen 1.5, 7.2 en 7.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet. Kamerstukken II 2013/14, 33 692, nr. 3, blz. 26–27 en blz. 303 e.v.
[251] Zie voor een uitgebreide bespreking van de diverse gedoogplichten in Kamerstukken II 2013/14, 33 692, nr. 3, blz. 519 e.v.

dus plaats onder het (overigens in dit opzicht ongewijzigde) nieuwe regime van de Omgevingswet (en de Awb).

Deze formulering is ook van belang als tengevolge van de stelselherziening het bevoegd gezag gedurende een lopende handhavingssituatie zou wijzigen. De Invoeringswet Wabo koos destijds als moment voor overgang van bevoegd gezag het moment waarop de sanctiebeschikking onherroepelijk is geworden. Voorgesteld wordt in afwijking daarvan te kiezen voor een later moment, zodat het bestuursorgaan dat de sanctieoplegging begonnen is, deze ook afmaakt (dus totdat de sanctie is geëffectueerd). Dit laatste is in lijn met artikel 5.2, tweede lid, Wabo, artikel 18.5 van de Omgevingswet en artikel 2.38 van de Invoeringswet Waterwet.

Toelichting niet geregelde handhavingssituaties

Er is van afgezien om een specifieke bepaling op te nemen voor een handhavingsverzoek ex artikel 5.20 Wabo. In de Invoeringswet Wabo ontbrak een dergelijke bepaling; in de Invoeringswet Waterwet was hier wel in voorzien. Uit een uitspraak in voorlopige voorziening van 30 november 2010[252] over artikel 1.6 van de Invoeringswet Wabo kan worden afgeleid dat een expliciete regeling niet noodzakelijk is: «Deze bepaling moet naar het oordeel van de voorzitter aldus worden uitgelegd, dat deze op gelijke wijze van toepassing is op een besluit waarbij wordt besloten tot het toepassen van handhavingsmaatregelen, als tot het afwijzen van een daartoe strekkend verzoek.» Uit de omstandigheid dat een rechter zich hierover moest uitspreken, kan evenwel ook worden geconcludeerd dat een uitdrukkelijke regeling op dit punt een dergelijke rechtsvraag kan voorkomen. Binnen de systematiek van dit hoofdstuk in dit wetsvoorstel voorziet evenwel afdeling 4.1 al in overgangsrecht voor besluiten op aanvraag. Artikel 4.3 heeft een algemene strekking en is dus ook van toepassing op handhavingsverzoeken, in het bijzonder ook op het geval dat voor inwerkingtreding van de Omgevingswet een verzoek tot handhaving is gedaan door de beheerder van een zuiveringstechnisch werk (rioolwaterzuiveringsinstallatie) voor een indirecte lozing (artikel 5.20 Wabo), waarop nog niet door het bevoegd gezag (onherroepelijk) is beslist. Aangezien niet een identieke – overigens wel een vergelijkbare[253] – voorziening niet is opgenomen in de Omgevingswet, geldt deze algemeen geformuleerde overgangsrechtelijke bepaling ook voor deze specifieke situatie. Afdeling 4.2 is dus wel van toepassing op het verzoek om handhaving, maar niet op een sanctiebesluit. Voor het sanctiebesluit geldt de regeling van dit artikel.

In afwijking van de Invoeringswet Wabo wordt ook afgezien van een gelijkstellingsbepaling als opgenomen in artikel 1.6, tweede lid, van die wet: «Een beschikking als bedoeld in het eerste lid (dat wil zeggen een handhavingsbesluit) wordt, nadat deze onherroepelijk is geworden, gelijkgesteld met een beschikking krachtens de Omgevingswet». Deze keuze wordt ingegeven door de van de Invoeringswet Wabo afwijkende regeling voor het «afloopmoment». Bij de Wabo was gekozen voor het moment van onherroepelijkheid van het handhavingsbesluit, zodat de feitelijke uitvoering en invordering (bij een last onder dwangsom) onder het nieuwe regime zouden moeten plaatsvinden. Nu voorgesteld is bij de invoering van de Omgevingswet een andere keuze te maken, is geen behoefte aan een vergelijkbare gelijkstellingsbepaling. Volledigheidshalve wordt in dit kader opgemerkt dat zo'n gelijkstelling niet nodig is om bij een volgende overtreding onder het nieuwe stelsel toch te kunnen spreken van recidive.

---

[252] ABRvS 30 november 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO6805, zaaknummer 201011259/2/m^2.
[253] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 24, onderdeel Q, blz. 3 en 8–9.

§ 4.2.9 Overgangsbepalingen landelijke voorziening

Artikelen 4.24 (landelijke voorziening krachtens Wabo en Waterwet; omgevingsloket online) en 4.25 (landelijke voorziening krachtens Wro; ruimtelijkeplannen.nl)_

Deze bepalingen regelen het overgangsrecht voor een tweetal bestaande digitale voorzieningen die op grond van de wet worden vervangen door de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Dit overgangsrecht blijft van kracht tot een tijdstip dat bij koninklijk besluit wordt bepaald.

Omgevingsloket online

Gedurende de overgangstermijn zal de afhandeling van eerder ingediende aanvragen plaatsvinden met gebruikmaking van de daarvoor bestaande voorziening, het omgevingsloket online. De Activiteitenbesluit internetmodule is niet wettelijk geregeld. Daarvoor is dan ook geen overgangsrecht nodig.

Ruimtelijkeplannen.nl

Instandhouding van deze voorziening gedurende de overgangstermijn is om een aantal redenen van belang.

Allereerst moeten onder andere bestemmingsplannen die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in procedure zijn gebracht op basis van de Wro, gedurende enige tijd na inwerkingtreding van de Omgevingswet door de bronhouders op basis van de regels van de Wro worden gemuteerd. Voorts moet raadpleging van de in de voorziening opgenomen documenten wettelijk verzekerd zijn, en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van die documenten via het daaraan toegekende unieke identificatienummer zijn geborgd. Dit laatste is onder meer van belang voor bijvoorbeeld de behandeling van planschadeverzoeken.

Ook na afloop van de overgangstermijn blijft uiteraard de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de documenten via het daaraan toegekende unieke identificatienummer van belang. Hiervoor worden in het kader van het digitaal stelsel voorzieningen getroffen.

Afdeling 4.3 Overgangsbepalingen per ingetrokken of gewijzigde wet

§ 4.3.1 Overgangsbepalingen Belemmeringenwet Privaatrecht

Artikel 4.26 (besluiten gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

Eerste lid

Op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht zijn er twee besluiten: de erkenning van het openbaar belang en de beschikking voor de gedoogplicht (zie ook artikel 2, vijfde lid, en artikel 3, tweede lid van die wet). Deze twee besluiten worden samengevoegd in artikel 10.21 van de Omgevingswet. De erkenning van het openbaar belang wordt al meegenomen bij de totstandkoming van de gedoogplichtbeschikking. Dat betekent voor het overgangsrecht het volgende: als een openbaar belang is erkend blijft deze erkenning door de eerbiedigende werking ervan bestaan, ook al is er nog geen gedoogplichtbeschikking afgegeven. De erkenning kan vervolgens als grondslag dienen voor een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, van de Omgevingswet.

Tweede lid

Zowel in artikel 5 van de Belemmeringenwet Privaatrecht als in artikel 10.23 van de Omgevingswet gaat het om een wijziging van een gedoogplichtbeschikking op verzoek van de rechthebbende. Onder artikel 5 van de Belemmeringenwet Privaatrecht is aangegeven wanneer de rechthebbende niet ontvankelijk in het verzoek is, bijvoorbeeld wanneer niet is overeengekomen dat de regeling eenzijdig kan worden gewijzigd. Artikel 10.23 van de Omgevingswet gaat alleen uit van het bestaan van een gedoogplichtbeschikking, en ziet dus niet op het geval dat men er aanvankelijk bij minnelijk overleg is uitgekomen. Als de rechthebbende deze regeling wil aanpassen, maar de wederpartij wil dat niet, dan zal er een gedoogplichtbeschikking moeten komen waarin de discussie over de locatie van het werk beslecht dient te worden. Hoewel de procedure anders wordt, zal de uitkomst niet anders zijn. In het overgangsrecht wordt daarom een bevel tot verplaatsing als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht gelijkgesteld aan een besluit tot wijziging van de gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.23, eerste lid, van de Omgevingswet.

Derde lid

Een onherroepelijke gedoogplichtbeschikking, afgegeven op grond van artikel 10, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht, voor het rooien, snoeien of inkorten van bomen of beplantingen, wordt gelijkgesteld aan een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.24 van de Omgevingswet.

Vierde lid

Een onherroepelijke gedoogplicht, afgegeven op grond van artikel 11 van de Belemmeringenwet Privaatrecht, voor het gedogen van gravingen, opmetingen of het stellen van tekens voor het maken van een plan van een werk van algemeen belang, wordt gelijkgesteld aan een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.20 van de Omgevingswet.

Artikel 4.27 (lopende procedures gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

Als voor de inwerkingtreding van afdeling 10.3 van de Omgevingswet mededeling is gedaan en kennis is gegeven van de terinzagelegging in overeenstemming met artikel 2, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht, blijft het oude recht van toepassing tot een besluit als bedoeld in artikel 1, 2, vijfde lid, of artikel 3, tweede lid, van die wet onherroepelijk is. Met dit artikel is dus sprake van eerbiedigende werking voor die zaken waarin een rechtsmiddel al is aangewend. Deze zaken mogen worden afgewikkeld op basis van het oude recht.

Voor zaken waarvoor nog geen rechtsmiddel is aangewend, maar waarvoor wel een gedoogplichtbeschikking is afgegeven, is het niet bezwaarlijk de nieuwe rechtsbeschermingprocedure te volgen. Daarvoor wordt dus geen overgangsrecht geregeld.

§ 4.3.2 Overgangsbepalingen Crisis- en herstelwet

Algemeen

Voor alle (type) besluiten die – zoals artikel 1.1, eerste lid, onder a, Chw dat verwoordt – krachtens enig wettelijk voorschrift zijn vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van de in bijlage I bij de Chw bedoelde

categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten dan wel voor de in bijlage II bij de Chw bedoelde ruimtelijke en infrastructurele projecten, hoeft bij intrekking van de Chw niet te worden voorzien in (afzonderlijk) overgangsrecht. Deze besluiten zijn immers geregeld in andere wetgeving krachtens enig wettelijk voorschrift, zoals de Tracéwet of de Wro, voor welke wetten elders in dit hoofdstuk al wordt voorzien in overgangsrecht. De Chw voorziet voor deze besluiten niet in specifieke, afwijkende bevoegdheden, maar alleen in andere procedurevoorschriften. Voor die procedurevoorschriften geldt het overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel (zie volgende alinea).

Overgangsrecht lopende procedures

Voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet (nog) lopende besluitvormingsprocedures die – al dan niet, geheel of gedeeltelijk – gebruik maken van de bijzondere bepalingen voor projecten uit hoofdstuk 1 van de Chw, geldt het algemene overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1. Voor deze besluiten wordt onder de eerbiedigende werking van het «oude» recht ook begrepen hoofdstuk 1 van de Chw.

Dit betreft voor afdeling 2 (procedureversnelling) van hoofdstuk 1 Chw:

1°. de besluiten vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van in de bijlagen I en II van de Chw genoemde (categorieën van) ruimtelijke en infrastructurele projecten (artikel 1.1, eerste lid, onder a, van de Chw). Deze besluiten vereisen geen specifiek overgangsrecht, aangezien die projecten tot stand komen met behulp van het bestaande instrumentarium uit de Tracéwet, de Wabo, de Wm en de Wro, waarbij hoofdstuk 1 van de Chw voorziet in een aantal procedurele versnellingen. Van die Chw-versnellingen kan voor die lopende besluitvormingstrajecten (inclusief eventuele beroepsprocedures) onder dit algemene overgangsrecht gebruik worden gemaakt.

2°. de bijzondere bestemmingsplannen voor ontwikkelingsgebieden (artikel 1.1, eerste lid, onder b, en artikel 2.3 van de Chw; zie artikel 2 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet), evenals de voor uitvoering van die plannen vereiste besluiten. En volledigheidshalve ook het inpassingsplan voor ontwikkelingsgebieden (artikel 2.3a van de Chw), al is tot op heden zo'n inpassingsplan nog niet in voorbereiding.

3°. de projectuitvoeringsbesluiten (artikel 2.10 van de Chw).

Voor wat betreft afdeling 3 (afwijkend mer-regime) van hoofdstuk 1 Chw betreft dit:

1°. de besluiten vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van in de bijlage II van de Chw genoemde ruimtelijke en infrastructurele projecten;

2°. de drie krachtens artikel 2.18 aangewezen lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis (FlorijnAs te Assen, Rotterdam Central District en het Stationsgebied Utrecht; zie artikel 9 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet).

Voor de Chw-bestemmingsplannen is, net als bij de Wro-bestemmingsplannen, een uitzondering gemaakt op de hoofdregel van artikel 4.3. Het oude recht blijft bij een bestemmingsplan van toepassing tot het plan van kracht is, niet tot het plan onherroepelijk is. De reden hiervoor is dat het bestemmingsplan na de bekendmaking en de daarop volgende beroepstermijn in werking treedt en beroep tegen (onderdelen van) dat plan geen schorsende werking heeft. Het vastge-

stelde en bekendgemaakte plan geldt dus als (deel van het) omgevingsplan, ook als er nog een beroepsprocedure tegen het plan loopt.

Artikel 4.28 (Chw-bestemmingsplan)

Ook voor de experimentele bestemmingsplannen op grond van de Chw geldt dat zij binnen de overgangstermijn (afdeling 22.1 van de Omgevingswe) moeten worden geïntegreerd in het omgevingsplan. Voor de experimenten die een geldingsduur kennen die doorloopt tot na deze overgangstermijn, zal het omgevingsplan van de bij zo'n experiment betrokken gemeente zo nodig zelf voorzien in overgangsrecht, voor zover die afwijkende experimentele planregels in het nieuwe omgevingsplan niet (kunnen) worden gecontinueerd. Artikel 4.28 voorziet alleen in overgangsrecht voor de in artikel 2.3, zevende lid, Chw opgenomen afwijkingstermijn van tien jaar. Deze afwijkingstermijn van een wettelijk voorschrift blijft doorlopen onder het regime van de Omgevingswet, dus ook als het bestemmingsplan van rechtswege deel is gaan uitmaken van het omgevingsplan. De bepaling uit artikel 2.3, zevende lid, Chw dat als na afloop van die termijn nog sprake is van een overschrijding van een wettelijk voorschrift, alsnog actie moet worden ondernomen door het college van burgemeester en wethouders om aan dat voorschrift te gaan voldoen, is gehandhaafd. De programmatische aanpak, zoals beschreven in artikel 3.5 van de Omgevingswet biedt een mogelijk handvat om hieraan uitvoering te geven.

Artikel 4.29 (Chw-inpassingsplan)

Zoals voor het overgangsrecht voor Chw-bestemmingsplannen wordt aangesloten bij het overgangsrecht voor de Wro-bestemmingsplannen, zo wordt voor Chw-inpassingsplannen aangehaakt bij het overgangsrecht voor de Wro-inpassingsplannen (met inbegrip van een voorbereidingsbesluit) en aanvullend bij het overgangsrecht voor Chw-bestemmingsplannen in het vorige artikel.

Artikel 4.30 (experimenten)

Op grond van artikel 2.4 van de Chw kan bij algemene maatregel van bestuur (amvb) bij wege van een experiment worden afgeweken van de wetten, genoemd in het eerste lid. Sinds de inwerkingtreding van de Chw is daar veelvuldig gebruik van gemaakt, ook om alvast te experimenteren met het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet. Een groot aantal van die experimenten is al afgerond, maar voor experimenten waarvan bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de tijdsduur nog niet is verstreken, wordt voorzien in overgangsrecht. Een voorbeeld van zo'n experiment is het experiment om een drijvend autarkisch theehuis toe te staan op de door de gemeenteraad van Zwolle aan te wijzen locaties (artikel 6d van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet). Het betreft een experiment waarbij een drijvend autarkisch theehuis kan worden gerealiseerd zonder aan alle vereisten voor met bouwregelgeving te voldoen (zoals een aansluiting op het gasdistributienetwerk).

De overgangsbepaling bepaalt dat die experimenten voortaan geacht worden te zijn gebaseerd op de experimentenbepaling van de Omgevingswet, artikel 23.3. Deze zogeheten omhanging van de experimenten heeft niet alleen tot gevolg dat zij hun geldigheid voor de toegestane tijdsduur behouden, maar ook dat zij voortaan gereguleerd worden door artikel 23.3 Omgevingswet. De tijdsduur van die experimenten kan dan ook op grond van artikel 23.3, achtste lid, worden verlengd. Voor een bestemmingsplan waarin met toepassing van artikel

2.4, eerste lid, onder k, van de Chw bij wijze van experiment wordt afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Wro is al overgangsrecht opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder c, in samenhang met artikel 4.4 van dit wetsvoorstel.

Op grond van artikel 2.4 zijn in het Besluit uitvoering CHW en in hoofdstuk IIIa van het Stortbesluit bodembescherming experimenten aangewezen. In dit laatstgenoemde hoofdstuk is het Experiment duurzaam stortbeheer opgenomen, waarvan de tijdsduur nog na de inwerkingtreding van de Omgevingswet doorloopt. Deze besluiten zullen worden ingetrokken door het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Als van kracht zijnde experimenten afwijken van wettelijke bepalingen, zijn die afwijkingen voortaan ook op grond van artikel 23.3, derde lid, onder i, in samenhang met het vierde lid, van de Omgevingswet toegestaan, mits het in overeenstemming brengen met de regelgeving na afloop van een experiment onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving.

Artikel 4.31 (projectuitvoeringsbesluit)

Voor het zogenaamde projectuitvoeringsbesluit, bedoeld in de artikelen 2.10 en 2.10a Chw, wordt voorzien in een aanvullende overgangsrechtelijke bepaling. Het projectuitvoeringsbesluit ziet op de specifieke bouwprojecten, genoemd in artikel 2.9 Chw, en op de categorieën «andere projecten van maatschappelijke betekenis», genoemd in artikel 8 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet.

Artikel 2.12 Chw bepaalt dat een projectuitvoeringsbesluit dat niet in overeenstemming is met een bestemmingsplan, inpassingsplan of beheersverordening, geldt als een Wabo-afwijkvergunning. Het overgangsrecht voor de in artikel 2.12 Chw bedoelde projectuitvoeringsbesluiten is dus al opgenomen in artikel 4.13, waarin het overgangsrecht voor alle Wabo-vergunningen is geregeld. Volledigheidshalve wordt in artikel 4.31 bepaald dat alle projectuitvoeringsbesluiten (dus ook die besluiten, waarop artikel 2.12 Chw niet van toepassing is) gelden als omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit of een of meer andere in artikel 5.1 genoemde vergunningplichtige activiteiten.

Structuurvisie-plus

In het kader van de versnelde uitvoering van projecten kent hoofdstuk 2 van de Chw naast afdeling 6 (Versnelde uitvoering van bouwprojecten), waaraan uitvoering wordt gegeven met behulp van het projectuitvoeringsbesluit) ook nog afdeling 7 (Versnelde uitvoering van lokale, regionale en bovenregionale projecten van nationale betekenis). Aan laatstgenoemde afdeling is uitvoering gegeven in artikel 9 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Drie van dergelijke projecten zijn in dat artikel aangewezen: FlorijnAs te Assen, Rotterdam Central District en Stationsgebied Utrecht. Er wordt geen afzonderlijk overgangsrecht opgenomen voor de voor deze projecten vastgestelde structuurvisies. Deze drie projecten liften qua overgangsrecht mee op het overgangsrecht in artikel 4.9 (uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie).

§ 4.3.3 Overgangsbepaling Elektriciteitswet 1998

Artikel 4.32 (vergevorderd project Rijk en provincie)

Als een inpassingsplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de fase van de terinzagelegging van het ontwerp heeft bereikt, blijft daarop, zo volgt uit artikel 4.6, tweede lid, niet het oude recht van toepassing. In dat geval wordt het nieuwe recht van toepassing, waaronder de vereisten bij of krachtens artikel 5.47, en artikel 5.48, van de Omgevingswet. In dit artikel wordt daarop een uitzondering gemaakt voor een inpassingsplan dat wordt voorbereid voor de projecten, bedoeld in artikel 9b, 9e en 20a van de Elektriciteitswet 1998, voor de gevallen waarin weliswaar nog geen ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd, maar al wel een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro is bekendgemaakt. De in het artikel opgenomen termijn van een jaar en zes maanden houdt verband met artikel 4.104 in samenhang met artikel 4.16, vierde lid, van de Omgevingswet. Op grond daarvan vervalt het voorbereidingsbesluit als niet binnen anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een projectbesluit bekend wordt gemaakt.

Door deze overgangsregeling wordt voorkomen dat voor deze, vaak lang lopende, projecten het werk dat vooraf gaat aan het opstellen van een ontwerpplan en waarbij in de praktijk veelal, mede in verband met de toepasselijke mer-regelgeving, al in de geest van de Omgevingswet wordt gewerkt, opnieuw zou moeten worden verricht omdat niet naar de letter van de Omgevingswet is gewerkt. Het artikel voorkomt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat of de bevoegde provincie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zou worden met extra werk om alsnog letterlijk aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet geldende vereisten te voldoen voor de projecten die zich al in een zodanig ver gevorderd stadium bevinden dat daarvoor een voorbereidingsbesluit is genomen. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden. Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

§ 4.3.4 Overgangsbepalingen Erfgoedwet en Monumentenwet 1988

Lopende procedures

Voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- en rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten op grond van de artikelen 41, 41a en 57 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, geldt het algemene overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in afdeling 4.1.

Artikel 4.33 (voorbeschermd rijksmonument)

Met dit wetsvoorstel wordt de definitie van voorbeschermd rijksmonument als bedoeld in onderdeel A van de bijlage bij de Omgevingswet aangepast aan de Erfgoedwet. Met onderhavig artikel worden ook eventuele gevallen waarin nog voor 1 juli 2016 – de datum van inwerkingtreding van de Erfgoedwet – een aanwijzingsprocedure is gestart, maar die – bijvoorbeeld door een gang naar de rechter – nog niet is afgerond ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, onder de definitie van voorbeschermd rijksmonument gebracht. Omdat het een aflopende zaak is en het ook niet zeker is of dergelijke gevallen zich zullen voordoen, wordt de definitie hierdoor niet blijvend vervuild.

Artikel 4.34 (lopende procedure vergunning archeologische rijksmonumenten)

Een specifieke overgangsbepaling voor lopende procedures voor het aanvragen van een archeologische monumentenvergunning op grond van artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 is noodzakelijk omdat de Monumentenwet 1988 meerdere aanvragen om een besluit kende die niet allemaal zijn overgenomen in het stelsel van de Erfgoedwet en de Omgevingswet.

Artikel 4.35 (aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht)

De bescherming van beschermde stads- en dorpsgezichten die op grond van de Monumentenwet 1988 zijn aangewezen, blijft gewaarborgd onder de Omgevingswet. Daartoe worden de aanwijzingsbesluiten van destijds aangemerkt als instructies op grond van de Omgevingswet. Omdat de Monumentenwet 1988 voorzag in een automatisch sloopvergunningenregime voor het gehele aangewezen gebied en de Omgevingswet de gemeenteraad de bevoegdheid geeft om dit regime te beperken tot die bouwwerken die bijdragen aan de waarde van het beschermde stads- of dorpsgezicht, is hiervoor specifiek overgangsrecht nodig. De gemeenteraad krijgt deze bevoegdheid namelijk ook voor bestaande beschermde gezichten. Totdat een dergelijk aangescherpt sloopvergunningenregime onherroepelijk is, geldt daarentegen het oude regime, inhoudende een toets aan de weigeringsgrond van artikel 2.16 Wabo, zoals dat artikel luidde voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Getoetst wordt of door de gevraagde sloopvergunning in een beschermd stads- of dorpsgezicht ongewenste open gaten in de bebouwing of de beschermde historische structuur ontstaan en of de plannen voor de vervangende bebouwing voldoende rekening houden met de ruimtelijke kwaliteit van het beschermde stads- of dorpsgezicht. Het staat de gemeenteraad overigens vrij om de beoordelingsregels uit te breiden ten opzichte van de weigeringsgronden uit het oude stelsel en bijvoorbeeld de waarde van het bouwwerk voor het beschermde gezicht mee te wegen bij de beslissing op de aanvraag.

In het vijfde lid is geregeld dat lopende procedures worden afgerond volgens de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, als het voorstel tot aanwijzing of intrekking al is verzonden als de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel 4.36 (schade of dreigende schade aan archeologisch monument)

Eerste lid

Voor de bijzondere bevoegdheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap tot het geven van voorschriften aan werkzaamheden die schade aan een archeologisch monument (dreigen te) veroorzaken of het stilleggen van dergelijke werkzaamheden, die overgaat naar afdeling 19.2 van de Omgevingswet, is overgangsrecht nodig voor het geval dat er op grond van artikel 9.1 van de Erfgoedwet in combinatie met artikel 56 van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet al voorschriften zijn gegeven of maatregelen zijn opgelegd en deze nog niet zijn uitgewerkt. Het oude recht blijft van toepassing op lopende rechtsbeschermingsprocedures die gericht zijn tegen dergelijke voorschriften of maatregelen en blijft van toepassing totdat die voorschriften of maatregelen zijn uitgewerkt.

Tweede lid

Op grond van dit lid blijft het oude recht van toepassing op de afhandeling van schade die wordt veroorzaakt door een maatregel die door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt opgelegd als er sprake is van schade of dreigende schade aan archeologische monumenten.

Derde lid

Het oude recht blijft van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, en bij toewijzing van die vordering, de toegekende schadevergoeding volledig is betaald.

§ 4.3.5 Overgangsbepaling Gaswet

Artikel 4.37 (vergevorderd project Rijk)

Als een inpassingsplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de fase van de terinzagelegging van het ontwerp heeft bereikt, blijft daarop, zo volgt uit artikel 4.6, tweede lid, niet het oude recht van toepassing. In dat geval wordt het nieuwe recht van toepassing, waaronder de vereisten bij of krachtens artikel 5.47, en artikel 5.48, van de Omgevingswet. In dit artikel wordt daarop een uitzondering gemaakt voor een inpassingsplan dat wordt voorbereid voor de projecten, bedoeld in artikel 39b van de Gaswet, voor de gevallen waarin weliswaar nog geen ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd, maar al wel een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro is bekendgemaakt. De in het artikel opgenomen termijn van een jaar en zes maanden houdt verband met artikel 4.104 in samenhang met artikel 4.16, vierde lid, van de Omgevingswet. Op grond daarvan vervalt het voorbereidingsbesluit als niet binnen anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een projectbesluit bekend wordt gemaakt.

Door deze overgangsregeling wordt voorkomen dat voor deze, vaak lang lopende, projecten het werk dat vooraf gaat aan het opstellen van een ontwerpplan en waarbij in de praktijk veelal, mede in verband met de toepasselijke mer-regelgeving, al in de geest van de Omgevingswet wordt gewerkt, opnieuw zou moeten worden verricht omdat niet naar de letter van de Omgevingswet is gewerkt. Het artikel voorkomt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zou worden met extra werk om

alsnog letterlijk aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet geldende vereisten te voldoen voor de projecten die zich al in een zodanig ver gevorderd stadium bevinden dat daarvoor een voorbereidingsbesluit is genomen. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden.

Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

§ 4.3.6 Overgangsbepaling Interimwet stad-en-milieubenadering

Artikel 4.38 (lopende procedure gebaseerd op de Interimwet stad-en-milieubenadering)

Omdat de procedure tot het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 2 of 3 van de Interimwet stad-en-milieubenadering gekoppeld is aan een bestemmingsplanprocedure, is het oude recht van toepassing als voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zowel een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de Interimwet stad-en-milieubenadering ter inzage is gelegd als een ontwerp van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd. Voor het overgangsrecht over lopende totstandkomingsprocedures van bestemmingsplannen wordt verwezen naar artikel 4.6, tweede lid, van dit wetsvoorstel. Wanneer een afwijkingsbesluit is genomen dat onherroepelijk is, is vervolgens het overgangsrecht op amvb-niveau van toepassing.

§ 4.3.7 Overgangsbepaling Mijnbouwwet

Artikel 4.39 (vergevorderd project Rijk)

Als een inpassingsplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de fase van de terinzagelegging van het ontwerp heeft bereikt, blijft daarop, zo volgt uit artikel 4.6, tweede lid, niet het oude recht daarop van toepassing. In dat geval wordt het nieuwe recht van toepassing, waaronder de vereisten bij of krachtens artikel 5.47, en artikel 5.48, van de Omgevingswet. In dit artikel wordt daarop een uitzondering gemaakt voor een inpassingsplan dat wordt voorbereid voor de projecten, bedoeld in artikel 141a van de Mijnbouwwet, voor de gevallen waarin weliswaar nog geen ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd, maar al wel een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro is bekendgemaakt. De in het artikel opgenomen termijn van een jaar en zes maanden houdt verband met artikel 4.104 in samenhang met artikel 4.16, vierde lid, van de Omgevingswet. Op grond daarvan vervalt het voorbereidingsbesluit als niet binnen anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een projectbesluit bekend wordt gemaakt.

Door deze overgangsregeling wordt voorkomen dat voor deze, vaak lang lopende, projecten het werk dat vooraf gaat aan het opstellen van een ontwerpplan en waarbij in de praktijk veelal, mede in verband met de toepasselijke mer-regelgeving, al in de geest van de Omgevingswet wordt gewerkt, opnieuw zou moeten worden verricht omdat niet naar de letter van de Omgevingswet is gewerkt. Het artikel voorkomt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zou worden met extra werk om alsnog letterlijk aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet geldende vereisten te voldoen voor de projecten die zich al in een zodanig ver gevorderd stadium bevinden dat daarvoor een voorbereidingsbesluit is genomen. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden.

Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

§ 4.3.8 Overgangsbepalingen Ontgrondingenwet

Algemeen

Voor de op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten zijn in afdeling 4.1 algemene bepalingen voor het overgangsrecht opgenomen. Op grond van artikel 4.1, onder d, is afdeling 4.1 van toepassing verklaard op besluiten op grond van de Ontgrondingenwet. De overgangsrechtbepalingen die zijn opgenomen in afdeling 4.1 regelen de eerbiedigende werking.

In afdeling 4.2 is het overgangsrecht opgenomen voor specifieke instrumenten van de Omgevingswet, zoals bijvoorbeeld de omgevingsvergunning. Artikel 4.12 regelt de gelijkstelling voor een bestaande ontgrondingenvergunning. De gelijkstelling van een onherroepelijke ontgrondingenvergunning op grond van artikel 3 van de Ontgrondingenwet aan de omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit op grond van de Omgevingswet is hiermee geregeld. Voor een in voorbereiding zijnde of nog niet onherroepelijke ontgrondingenvergunning is afdeling 4.1 van toepassing. Ook is in afdeling 4.2 bijvoorbeeld overgangsrecht opgenomen voor de nadeelcompensatieregeling als bedoeld in artikel 26 van de Ontgrondingenwet.

In afdeling 4.3 is het overgangsrecht geregeld voor de Ontgrondingenwet voor zover het overgangsrecht niet is opgenomen in afdeling 4.1 of 4.2, zie hiervoor de artikelen 4.39 en 4.40.

Artikel 4.40 (ontgrondingenheffing)

Dit artikel regelt dat het bepaalde in artikel 21f van de Ontgrondingenwet van toepassing blijft op belastbare feiten die betrekking hebben op de ontgrondingenheffing als bedoeld in dat artikel en die zich vóór de inwerkingtreding van artikel 13.4a van de Omgevingswet hebben voorgedaan. Het belastbaar feit is het verlenen van de vergunning of machtiging. Dit brengt met zich dat de nieuwe heffing op grond van artikel 13.4a van de Omgevingswet alleen betrekking kan hebben op omgevingsvergunningen voor een ontgrondingsactiviteit die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn verleend. Met deze bepaling wordt voorzien in overgangsrecht voor lopende procedures en wordt voorkomen dat zich na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een dubbele heffing voordoet.

Artikel 4.41 (vergoeding kosten schadevergoeding)

Kosten die het gevolg zijn van het behartigen van belangen van andere openbare lichamen, kunnen al door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of gedeputeerde staten op grond van artikel 27 van de Ontgrondingenwet zijn gemaakt voordat de beschikking tot oplegging van die gemaakte kosten wordt afgegeven door die bestuursorganen. Als kantelmoment wordt dan ook voorgesteld om te kiezen voor het moment dat de kosten zijn gemaakt. Dit is in principe het moment dat de (juridische) verplichting is aangegaan. Als de kosten zijn gemaakt voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt artikel 27 van de Ontgrondingenwet.

§ 4.3.9 Overgangsbepalingen Tracéwet

Algemeen

In afdeling 4.1 zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten. Het overgangsrecht voor tracébesluiten is echter geregeld in afdeling 4.3, in paragraaf 4.3.9. Hiervoor is gekozen omdat tracébesluiten een eigen procedure voor de totstandkoming volgen, die afwijkt van de procedures die genoemd worden in afdeling 4.1. Dat brengt mee dat niet voor alle in voorbereiding zijnde tracébesluiten eerbiedigende werking geldt: als alleen een startbeslissing is genomen of een structuurvisie is vastgesteld, maar nog geen ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, wordt de procedure vervolgd met toepassing van het nieuwe recht. Als wel een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd wordt aangesloten bij de hoofdregels uit afdeling 4.1: het oude recht is van toepassing tot het besluit onherroepelijk is. Daarnaast wordt het oude recht van toepassing verklaard op projecten waarvan de verkenning in een vergevorderd stadium is, ook al is nog geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd. Verder regelt deze paragraaf de gelijkstelling van van kracht zijnde tracébesluiten aan instrumenten uit de Omgevingswet.

Het overgangsrecht voor artikel 21 van de Tracéwet is geregeld in afdeling 4.1 en 4.2 van dit wetsvoorstel. Het overgangsrecht voor de artikelen 21a en 21b van de Tracéwet wordt geregeld in de voorgenomen Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet. Het overgangsrecht voor een verzoek om schadevergoeding op grond van artikel 22 van de Tracéwet is geregeld in artikel 4.17 van dit wetsvoorstel.

Artikel 4.42 (startbeslissing)

De procedure tot vaststelling van een tracébesluit begint op grond van artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet met een beslissing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaand of toekomstig probleem op, of door het ontbreken van, landelijke infrastructuur. Met deze zogenoemde startbeslissing vangt een periode aan waarin informatie wordt verzameld over het gebied, de aard van het probleem, de ruimtelijke ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen. Ook staat in de startbeslissing op welke wijze burgers, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen worden betrokken bij de verkenning. Vervolgens wordt, als dat wenselijk wordt geacht of als dat is voorgeschreven in artikel 2, vierde lid, van de Tracéwet, een structuurvisie opgesteld waarin onder meer staat welke oplossing voor het probleem de voorkeur van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft. De structuurvisie wordt op grond van artikel 6 van de Tracéwet voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb, waarbij geldt dat zienswijzen kunnen worden ingediend door een ieder. Na vaststelling van de structuurvisie of, als geen structuurvisie is opgesteld, na de vormvrije verkenning, wordt het ontwerptracébesluit ter inzage gelegd.

De Omgevingswet kent een met deze procedure vergelijkbare, aan de vaststelling van een projectbesluit voorafgaande, voorprocedure voor de totstandkoming van het projectbesluit. Daarbij is het voornemen als bedoeld in artikel 5.47 van de Omgevingswet het startpunt. Daarom wordt in dit artikel de startbeslissing uit de Tracéwet gelijkgesteld aan een voornemen als bedoeld in dat artikel. Dat brengt mee dat op het vervolg van een procedure waarin de verkennende fase nog niet is afgesloten door de terinzagelegging van een ontwerptracébesluit, afdeling 5.2 van de Omgevingswet van toepassing is. Een startbeslissing leidt in dat geval dus niet tot een tracébesluit, maar tot een projectbesluit als bedoeld in paragraaf 5.2.3 van de Omgevingswet.

Omdat het bepaalde in het derde lid van artikel 5.47 van de Omgevingswet geen equivalent heeft in de Tracéwet en in de procedure die is aangevangen met een startbeslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van die wet daaraan dus niet hoeft te worden voldaan, is dit artikellid buiten toepassing verklaard. Hetzelfde geldt voor artikel 5.48, tweede en derde lid, van de Omgevingswet. Dit laat uiteraard onverlet dat het de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vrij staat in een al aangevangen procedure alsnog in de geest van deze bepalingen te handelen.

Voorts is het vierde lid van artikel 5.47 van de Omgevingswet niet van toepassing verklaard. Op grond van artikel 2, derde lid, aanhef en onder c, van de Tracéwet moet van de hier bedoelde informatie al kennis worden gegeven in de startbeslissing.

Artikel 4.43 (structuurvisie)

Net als voor de startbeslissing geldt voor de structuurvisie dat zij een equivalent heeft in de Omgevingswet, en wel in de vorm van de voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet. Daarom wordt de ontwerpstructuurvisie in dit artikel gelijkgesteld aan de (ontwerp)voorkeursbeslissing. Dat brengt mee dat als op grond van de structuurvisie nog geen ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd, op het vervolg van de procedure afdeling 5.2 van de Omgevingswet van toepassing is. Een structuurvisie leidt in dat geval dus niet tot een tracébesluit, maar tot een projectbesluit als bedoeld in paragraaf 5.2.3 van de Omgevingswet.

Artikel 4.44 (tracébesluit)

Eerste lid

In dit artikel is bepaald dat op een tracébesluit waarvoor voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage is gelegd, tot het besluit onherroepelijk is het oude recht van toepassing blijft. Zoals uiteen is gezet in de toelichting bij artikel 4.1 worden met het «oude recht» zowel de inhoudelijke als de procedurebepalingen bedoeld. Het gaat om al het toepasselijke recht, dus voor het tracébesluit niet alleen om de Tracéwet zelf, maar ook om de relevante bepalingen van de Wro, de Wabo en de Chw.

Hiermee wordt aangesloten bij de hoofdregel in artikel 4.4 van dit wetsvoorstel en het brengt mee dat de terinzagelegging van een ontwerp tracébesluit, anders dan de kennisgeving/terinzagelegging van een startbeslissing als bedoeld in artikel 2 of een (ontwerp)structuurvisie als bedoeld in artikel 6 van de Tracéwet, leidt tot de vaststelling van een tracébesluit. Dat is nodig omdat de Tracéwet geen met artikel 5.52 van de Omgevingswet vergelijkbare bepaling bevat: de Tracéwet voorziet er niet in dat het tracébesluit direct het omgevingsplan wijzigt. Het ontwerptracébesluit heeft dus niet de vorm van een set regels die de regels van het omgevingsplan wijzigen voor zover dat nodig is voor de realisatie van het project. Evenmin staat in de Tracéwet dat in het tracébesluit uitdrukkelijk moet worden bepaald dat het tracébesluit als bepaalde uitvoeringsvergunningen heeft te gelden.

Tweede lid

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet uiteen is gezet, komt de zogenoemde oplevertoets van artikel 23 van de Tracéwet in de Omgevingswet niet terug, omdat deze toets ziet op monitoring van de gevolgen van projecten en monitoring al plaatsvindt op grond van afdeling 20.1 en in het kader van de mer-evaluatie[254]. Als een tracébesluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, hoeft in het besluit daarom geen termijn te worden opgenomen waarbinnen een oplevertoets zal plaatsvinden.

Artikel 4.45 (vergevorderde **projecten)**

Er kunnen projecten zijn waarvoor het ontwerptracébesluit wordt verwacht rond de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een tracébesluit heeft andere rechtsgevolgen dan een projectbesluit en is (daarom) anders vormgegeven dan een projectbesluit (het meest in het oog springende aspect is dat het projectbesluit regels bevat die het omgevingsplan wijzigen, terwijl het tracébesluit geldt als voorbereidingsbesluit en omgevingsvergunning om van het bestemmingsplan of de beheersverordening af te wijken). Daarom zal zonder specifieke regeling voor deze gevallen een situatie ontstaan waarbij het moeten toepassen van het nieuwe recht noodzaakt tot herschrijven van teksten en mogelijk zelfs aanpassen van al verricht onderzoek. Door kort voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet projecten aan te wijzen waarvoor het ontwerptracébesluit al grotendeels is opgesteld en op die projecten het oude recht van toepassing te laten, wordt vertraging en dubbel werk voorkomen. Het zal hierbij gaan om projecten waarvoor geen voorkeursbeslissing wordt genomen, omdat voor die projecten mogelijk al snel na de startbeslissing met voorbereidende werkzaamheden voor het op te stellen ontwerptracébesluit wordt begonnen.

---

[254] Kamerstukken II, 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 189, 190 en 307.

Met deze regeling wordt aangesloten bij de regeling die is getroffen bij de wijzing van de Tracéwet in 2011, waarbij ook op grond van het overgangsrecht projecten zijn aangewezen waarvan de verkenning ver gevorderd was, teneinde een goede voortgang van die procedures te waarborgen.[255] Om te bewerkstelligen dat het oude recht niet al te lang hoeft te worden toegepast, is de regeling wel beperkt tot projecten waarvoor binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage wordt gelegd.

Artikel 4.46 (tracébesluiten Blankenburgverbinding en ViA15)

Op grond van artikel 3 van de Wet tijdelijke tolheffing Blankenburgverbinding en ViA15 gelden de tracébesluiten voor de projecten Blankenburgverbinding en ViA15 ook als tolbesluit en kunnen deze tracébesluiten voor zover ze betrekking hebben op tolheffing, nadat ze onherroepelijk zijn geworden, worden gewijzigd of ingetrokken door een tolbesluit. Dit artikel zorgt ervoor dat dat ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het geval blijft.

Artikel 4.47 (tracébesluit geldt als projectbesluit)

Eerste lid

In artikel 13, vierde lid, eerste zin, van de Tracéwet is bepaald dat een tracébesluit, voor zover het niet in overeenstemming is met het bestemmingsplan dat, of de beheersverordening die, geldt voor de betrokken locatie, geldt als omgevingsvergunning waarbij van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken. In het eerste lid, onder a, wordt voorzien in overgangsrecht voor deze regeling door te bepalen dat het tracébesluit na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in zoverre geldt als een projectbesluit waarin is bepaald dat het geldt als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze gelijkstelling brengt mee dat ten behoeve van het project wordt afgeweken van met het tracébesluit strijdige regels in het omgevingsplan. Dat geldt voor alle regels van het omgevingsplan, dus ook voor de voorbeschermingsregels die op grond van het tracébesluit zelf in het omgevingsplan zijn opgenomen (artikel 13, eerste lid, van de Tracéwet in samenhang met artikel 4.49 van dit wetsvoorstel). Daarom is geen afzonderlijke overgangsrechtelijke regel opgenomen voor artikel 13, derde lid, van de Tracéwet.

Onder b is geregeld dat het tracébesluit ook geldt als omgevingsvergunning voor de in het omgevingsplan aan een vergunningsplicht onderworpen activiteiten, bedoeld in het vijfde lid van artikel 13 van de Tracéwet, dus als omgevingsvergunning voor een «binnenplanse» omgevingsplanactiviteit.

Onder c wordt – als overgangsregeling voor artikel 13, zesde lid, van de Tracéwet – bepaald dat voor handelingen ter uitvoering van het tracébesluit waarvoor op grond van artikel 15 van de Wegenverkeerswet 1994 een verkeersbesluit nodig is, het tracébesluit geldt als verkeersbesluit.

De gelijkstelling van een tracébesluit aan een projectbesluit brengt mee dat het tracébesluit nadat het onherroepelijk is geworden (dus als het oude recht niet meer van toepassing is) kan worden gewijzigd door een wijziging als bedoeld in artikel 5.50 van de Omgevingswet. Zolang artikel 22.16 van de Omgevingswet van toepassing is, hoeft daarbij niet het

[255] Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten, artikel III (Stb. 2011, 595).

omgevingsplan gewijzigd te worden: als de wijziging in strijd is met het omgevingsplan, kan volstaan worden met het vaststellen van een wijziging van het van rechtswege ontstane projectbesluit dat dan wederom geldt als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarbij is ingevolge artikel 5.50 van de Omgevingswet paragraaf 5.2.2 (voornemen, verkenning en voorkeursbeslissing) van die wet niet op de wijziging van toepassing. Hetzelfde geldt, mutatis mutandis, als een wijziging nodig is waarvoor een «binnenplanse» omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet nodig is of als een wijziging meebrengt dat alsnog een vergunning nodig is op grond van de regels die nog op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in de Omgevingswet zullen worden opgenomen.

Ten slotte brengt de gelijkstelling van een tracébesluit aan een projectbesluit mee dat de op grond van artikel 10 van de Tracéwet in het besluit opgenomen maatregelen en voorzieningen kunnen worden gewijzigd met toepassing van artikel 5.50 van de Omgevingwet.

Tweede lid

Uit de tweede zin van het vierde lid van artikel 13 van de Tracéwet, gelezen in samenhang met artikel 2.10 Wabo, volgt dat een bouwvergunning moet worden geweigerd als deze in strijd is met het tracébesluit. Dit lid regelt dat dat ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het geval zal blijven.

Artikel 4.48 (tracébesluit en Wet natuurbescherming)

Uit het samenstel van artikel 13, zevende en achtste lid, van de Tracéwet volgt dat op handelingen waarop het tracébesluit betrekking heeft de vergunningplicht van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming niet van toepassing is, en dat in plaats daarvan de toets of wordt voldaan aan artikel 2.8 van die wet (de «habitattoets») wordt verricht bij de vaststelling van het tracébesluit. Uiteraard is dat alleen aan de orde als de handelingen waarop het tracébesluit betrekking heeft de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied als bedoeld in de Wet natuurbescherming kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor dat gebied, kortom: als het gaat om handelingen waarop artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming betrekking heeft. Daarnaast, zo volgt uit artikel 13, negende lid, van de Tracéwet, hoeft de toets niet te worden verricht als is voldaan aan artikel 2.9 van de Wet natuurbescherming. Reden daarvan is dat in die gevallen het verbod van artikel 2.7 niet van toepassing is.

In dit artikel is een overgangsregeling opgenomen voor dit samenstel van bepalingen uit de Tracéwet. De regeling houdt in dat het tracébesluit voor zover het betrekking heeft op handelingen waarvoor de vergunningplicht van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming geldt, geldt als projectbesluit dat geldt als de benodigde vergunning.

Artikel 4.49 (tracébesluit: voorbereidingsbescherming)

Op grond van artikel 13, eerste lid, van de Tracéwet geldt een tracébesluit als voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro. Daaruit volgt dat in een tracébesluit verboden en vergunningplichten als bedoeld in artikel 3.3 en artikel 3.7, vierde lid, Wro kunnen zijn opgenomen. Dit artikel regelt dat het tracébesluit in zoverre geldt als een voorbereidingsbesluit als

bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet, zoals dat artikel op grond van dit wetsvoorstel komt te luiden. Hierdoor wordt verzekerd dat ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het gebied waar het tracébesluit betrekking op heeft geen activiteiten kunnen worden verricht waardoor dat gebied minder geschikt wordt voor de realisering van het project. Het tweede lid regelt dat de voorbereidingsbescherming niet vervalt op de uit artikel 4.14, vierde lid, volgende tijdstippen, maar pas als het omgevingsplan in overeenstemming met het tracébesluit is gebracht.

Artikel 4.50 (aanpassen omgevingsplan aan tracébesluit)

Eerste lid

In het tiende lid van artikel 13 van de Tracéwet is bepaald dat de gemeenteraad een jaar nadat het tracébesluit onherroepelijk is geworden een bestemmingsplan of beheersverordening in overeenstemming met het tracébesluit moet vaststellen.

Hier is een overgangsregeling getroffen voor tracébesluiten waarvoor dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet is gebeurd. Daarbij is niet de termijn van een jaar overgenomen. Reden daarvan is dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet alle van kracht zijnde bestemmingsplannen en beheersverordeningen gaan gelden als tijdelijk deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet, zoals dat ten gevolge van dit wetsvoorstel komt te luiden, en dat bij wijziging daarvan aan de Omgevingswet en de bij of krachtens die wet gestelde regels zal moeten worden voldaan. Vanwege de verbrede reikwijdte van het omgevingsplan ten opzichte van het bestemmingsplan wordt gemeenten een ruime termijn gegund[256] waarbinnen zij zelf kunnen bepalen op welke manier zij de omvorming van het het omgevingsplan dat ontstaat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot een compleet omgevingsplan dat aan alle nieuwe regelgeving voldoet, tot stand willen brengen. Een verplichte inpassing van het tracébesluit in het nog onvolkomen omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zou dat proces, en de keuzevrijheid die de gemeente heeft bij de inrichting van dat proces, doorkruisen. Daarom wordt voor de inpassing van het tracébesluit aangesloten bij de overgangstermijn die gemeenten krijgen om een omgevingsplan op te stellen dat aan alle eisen van de omgevingswet voldoet. Het tijdstip waarop het omgevingsplan aan alle eisen van de nieuwe regelgeving moet voldoen zal bij koninklijk besluit worden bepaald (zie daarvoor hoofdstuk 22 van de Omgevingswet, zoals dat ten gevolge van dit wetsvoorstel komt te luiden); bij dat tijdstip wordt hier aangesloten.

Omdat de inpassing van het tracébesluit in het omgevingsplan in beginsel geen wijziging inhoudt waarvoor nieuwe beleidskeuzes moeten worden gemaakt, kan worden verwacht dat gemeenteraden voor de uitvoering van deze verplichting gebruik zullen willen maken van de bevoegdheid in artikel 2.8 van de Omgevingswet om het vaststellen van delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Daarom is die bepaling hier van toepassing verklaard.

Tweede lid

Dit lid bevat overgangsrecht voor de regeling uit artikel 13, tiende lid, tweede zin, van de Tracéwet. Het regelt dat tegen het ontwerp van een omgevingsplan geen zienswijzen kunnen worden ingebracht over het deel

[256] Zie paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

van het ontwerp dat zijn grondslag vindt in het tracébesluit. Uit artikel 6:13 Awb volgt dat in de beroepsprocedure bij de rechter over dat deel ook geen beroepsgronden kunnen worden ingebracht. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde regeling tweemaal onderwerp van een (rechtbeschermings)procedure wordt.

Derde lid

Dit lid bevat overgangsrecht voor artikel 13, elfde lid, van de Tracéwet. Omdat het tracébesluit op grond van artikel 4.47 geldt als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en in zoverre in de plaats komt van met het tracébesluit strijdige regels uit het omgevingsplan, moet desgevraagd niet alleen het omgevingsplan, maar ook het tracébesluit kunnen worden geraadpleegd.

Artikel 4.51 (coördinatie uitvoeringsbesluiten tracébesluit)

Tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet treedt de nieuwe afdeling 3.5 Awb in werking, waarin een nieuwe coördinatieregeling is opgenomen. Dit artikel regelt dat de nieuwe coördinatieregeling van toepassing is op besluiten ter uitvoering van een tracébesluit. Hiermee wordt aangesloten bij de regeling voor projectbesluiten voor hoofdinfrastructuur in artikel 5.46, gelezen in samenhang met de artikelen 5.45, tweede lid, en 16.7 van de Omgevingswet. Zo wordt voorkomen dat nog langdurig op de coördinatieregeling van artikel 20 van de Tracéwet moet worden teruggevallen. Alleen op besluiten waarvan de gecoördineerde voorbereiding al is aangevangen, blijft de regeling van artikel 20 van de Tracéwet van toepassing. Dat voorkomt dat in de loop van het besluitvormingsproces op een andere coördinatieregeling moet worden overgeschakeld. In artikel 20 van de Tracéwet wordt geen aanvangsmoment van de gecoördineerde voorbereiding van besluiten aangewezen. In de praktijk is er wel een herkenbaar aanvangsmoment, namelijk de verzending van de zogenoemde cluster- en termijnbrief aan de betrokken bevoegde gezagen. In die brief staat welke besluiten worden geclusterd; ook wordt de in artikel 20, vierde lid, onder a, van de Tracéwet bedoelde termijn erin vermeld. Het ligt dus in de rede dat als deze brief is verstuurd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de coördinatie zal plaatsvinden met toepassing van artikel 20 van de Tracéwet.

Door de van overeenkomstige toepassingverklaring van artikel 16.87, derde lid, van de Omgevingswet wordt bewerkstelligd dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op beroepen tegen de uitvoeringsbesluiten van het tracébesluit ook bij toepassing van de nieuwe coördinatieregeling binnen zes maanden beslist. Voor de gevallen waarin nog toepassing wordt gegeven aan de coördinatieregeling van artikel 20 van de Tracéwet is dat bepaald in artikel 26, derde lid, van de Tracéwet.

§ 4.3.10 Overgangsbepalingen Waterwet

Algemeen

In afdeling 4.1 zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten of besluiten tot oplegging van een gedoogplicht. Op grond van artikel 4.1, onder f, is die afdeling van toepassing op de voorbereiding van besluiten op grond van de artikelen 5.1, 5.2, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 en 6.10 van de Waterwet. De overgangsbepalingen van afdeling 4.1 regelen de eerbiedigende werking voor totstandkomings- of rechtsbeschermingspro-

cedures tegen een legger, een peilbesluit, een watervergunning, een gedoogplichtbeschikking en een toegangsbeperkingsverbod. Op grond van artikel 4.2, onder o, is afdeling 4.1 van toepassing op de voorbereiding van besluiten tot oplegging van een gedoogplicht op grond van of met toepassing van de artikelen 5.21, eerste lid, 5.22, eerste lid, en 5.24, eerste lid, van de Waterwet.

In afdeling 4.2 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele instrumenten van de Omgevingswet, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie of de omgevingsvergunning. In artikel 4.13 is de gelijkstellingsbepaling opgenomen voor bestaande vergunningen, waardoor ook de gelijkstelling van de watervergunning op grond van de artikelen 6.2, 6.3 en 6.4 van de Waterwet aan de omgevingsvergunning is geregeld. In artikel 4.16 staat de gelijkstellingsbepaling voor bestaande gedoogplichtbeschikkingen, zodat de gedoogplichtbeschikkingen uit de artikelen 5.21, eerste lid, 5.22, eerste lid en 5.24, eerste lid, van de Waterwet aan de gedoogplichtbeschikking uit artikel 10.17 van de Omgevingswet worden gelijkgesteld (zie meer uitgebreid de toelichting bij dat artikel). In artikel 4.21 is het overgangsrecht voor nadeelcompensatie op grond van artikel 7.14, eerste lid, van de Waterwet geregeld. Het overgangsrecht voor de bestaande digitale voorziening krachtens de Waterwet wordt in artikel 4.24 geregeld. Voor nadere duiding bij de artikelen wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover het overgangsrecht voor besluiten of instrumenten op grond van de Waterwet nog niet geregeld is in afdeling 4.1 of 4.2 is voor die besluiten of instrumenten overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.3, in paragraaf 4.3.10 in het bijzonder. De volgende voorbeelden kunnen de samenhang tussen de afdelingen illustreren. Het overgangsrecht voor het peilbesluit is bijvoorbeeld zowel geregeld in afdeling 4.1 (eerbiedigende werking voor in voorbereiding zijnde of nog niet onherroepelijke peilbesluiten) als in afdeling 4.3 (gelijkstelling van onherroepelijke peilbesluiten in artikel 4.61). Het overgangsrecht voor de watervergunning en de gedoogplichtbeschikking is zowel geregeld in afdeling 4.1 (eerbiedigende werking voor in voorbereiding zijnde of nog niet onherroepelijke watervergunningen en gedoogplichtbeschikkingen op grond van de Waterwet) als in afdeling 4.2 (gelijkstelling van onherroepelijke watervergunningen en gedoogplichtbeschikkingen). Het overgangsrecht voor projectplannen of aanwijzingen is volledig geregeld in afdeling 4.3, in de artikelen 4.62 tot en met 4.65 en 4.69 tot en met 4.71. Deze artikelen regelen zowel de gelijkstelling van onherroepelijke projectplannen en aanwijzingen als de eerbiedigende werking voor in voorbereiding en in een rechtsbeschermingsprocedure zijnde projectplannen en aanwijzingen. Voor dit laatste is gekozen, omdat projectplannen en aanwijzingen een eigen procedure voor de totstandkoming volgen, die afwijkt van de procedures die genoemd worden in afdeling 4.1. In afdeling 4.3, in de artikelen 4.75 tot en met 4.78, is het overgangsrecht geregeld voor de vergoeding en afhandeling van schade op grond van de Waterwet.

N.B. Er wordt geen overgangsrecht geregeld voor de waterakkoorden op grond van artikel 3.7 van de Waterwet, omdat deze akkoorden ook zonder overgangsrecht hun rechtsgeldigheid behouden. Het verval van de wettelijke verplichting daartoe doet niet af aan de rechtsgeldigheid, zolang de partijen die bij het akkoord zijn aangesloten zich aan het akkoord gebonden achten en het akkoord niet opzeggen.

Artikel 4.52 (technische leidraad)

Op grond van artikel 2.6 van de Waterwet draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorg voor de totstandkoming en verkrijgbaarstelling van technische leidraden voor het ontwerp, het beheer en het onderhoud van primaire waterkeringen. Deze leidraden worden in de praktijk uitgebracht door het Expertise Netwerk Waterveiligheid (hierna: ENW). Het ENW is het kennisnetwerk van de specialisten in waterveiligheid, die werken bij overheidsorganisaties en in het bedrijfsleven. Omdat artikel 2.6 van de Waterwet komt te vervallen, regelt dit artikel dat de leidraden die daarop gebaseerd zijn hun juridische gelding behouden, doordat zij worden gelijkgesteld aan een leidraad als bedoeld in artikel 2.19, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet.

Aangezien het verkrijgbaar stellen van een leidraad geen besluit in de zin van de Awb is, staat er geen beroep tegen open en vindt de gelijkstelling plaats op het moment dat de leidraad van kracht is geworden.

Artikel 4.53 (kaart kustlijn)

Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet stelt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat kosteloos een kaart van de kustlijn verkrijgbaar, die elke zes jaar wordt herzien. Deze kaart is van belang voor het voorkomen of het tegengaan van de landwaartse verplaatsing van de kustlijn. Omdat artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet komt te vervallen, regelt dit artikel dat de kaart die daarop gebaseerd is zijn juridische gelding behoudt, doordat hij wordt gelijkgesteld aan een kaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet.

Aangezien het verkrijgbaar stellen van een kaart geen besluit in de zin van de Awb is, staat er geen beroep tegen open en vindt de gelijkstelling plaats op het moment dat de kaart van kracht is geworden.

Artikel 4.54 (aanwijzing provincie)

Eerste lid

Artikel 3.12 van de Waterwet bevat de grondslag voor de aanwijzing van gedeputeerde staten aan het bestuur van een waterschap over de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken (als bedoeld in die wet), als een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer dat vordert. Aanwijzingen die zijn gegeven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waaraan dan nog geen uitvoering is gegeven of niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, moeten hun juridische gelding behouden. Dit is geregeld in het eerste lid waarin een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet wordt gelijkgesteld aan een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet. Dit betreft de instructie op grond van de Omgevingswet van gedeputeerde staten aan het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid als dat nodig is voor een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer.

Tweede lid

In het tweede lid is in een vergelijkbare gelijkstelling voorzien voor de aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die betrekking heeft op een projectplan dat wordt vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 5.2 van de Waterwet. Deze aanwijzing wordt gelijkgesteld aan een instructie van gedeputeerde staten aan het dagelijks bestuur van het waterschap over een projectbesluit als bedoeld in paragraaf 5.2.3 van de

Omgevingswet. Gekozen is voor een aparte gelijkstelling om hiermee buiten twijfel te stellen dat als aan een aanwijzing over een projectplan nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, daaraan uitvoering moet worden gegeven bij de vaststelling van een projectbesluit. Onder «nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven» wordt verstaan dat helemaal nog niet of niet op de juiste wijze uitvoering is gegeven aan de aanwijzing.

Derde lid

Dit lid regelt overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde aanwijzingen of lopende procedures. Dit overgangsrecht is identiek aan dat van afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel en is in een afzonderlijk lid opgenomen, omdat de procedure niet aanvangt met een terinzagelegging van een ontwerpbesluit maar met het in kennis stellen van het bestuur van een waterschap van het voornemen tot het geven van een aanwijzing.

Artikel 4.55 (aanwijzing Rijk)

Eerste lid

Artikel 3.13 van de Waterwet bevat de grondslag voor de aanwijzing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan gedeputeerde staten of het bestuur van een waterschap over de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken in het kader van het waterbeheer. Aanwijzingen die zijn gegeven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waaraan dan nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, moeten hun juridische gelding behouden. Onder «nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven» wordt verstaan dat helemaal nog niet of niet op de juiste wijze uitvoering is gegeven aan de aanwijzing. Dit is geregeld in dit lid waarin een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet wordt gelijkgesteld aan een instructie aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.

Tweede lid

Dit lid regelt overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde aanwijzingen of lopende procedures. Dit overgangsrecht is identiek aan dat van afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel en is in een afzonderlijk lid opgenomen, omdat de procedure niet aanvangt met een terinzagelegging van een ontwerpbesluit maar met het in kennis stellen van het bestuur van een waterschap of het provinciebestuur van het voornemen tot het geven van een aanwijzing.

Artikel 4.56 (nationaal waterplan)

Eerste en tweede lid

Op grond van artikel 4.1 van de Waterwet worden in het nationale waterplan de hoofdlijnen vastgelegd van het nationale waterbeleid. In het nationale waterplan worden op grond van artikel 4.1, derde lid, van de Waterwet ook de stroomgebiedbeheerplannen voor de stroomgebieddistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems opgenomen, voor zover betrekking hebbend op het Nederlandse grondgebied. In de Omgevingswet wordt de verplichting tot het vaststellen van deze beheerplannen apart vermeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a en b. De verplichtingen tot het vaststellen

van deze plannen volgen uit de kaderrichtlijn water respectievelijk de richtlijn overstromingsrisico's. Een stroomgebiedbeheerplan als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder a, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van artikel 13 van de kaderrichtlijn water, en van kracht is, wordt door het eerste lid gelijkgesteld met een stroomgebiedsbeheerplan voor het betreffende stroomgebiedsdistrict als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, onder d, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, en van kracht is, wordt door het tweede lid gelijkgesteld aan een overstromingsrisicobeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet. Zodoende behouden deze onderdelen van het nationale waterplan hun juridische gelding.

Derde lid

Artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet biedt de grondslag voor het vaststellen van het actieplan voor het Noordzeegebied zoals dat volgt uit de kaderrichtlijn mariene strategie[257]. In de Omgevingswet is de grondslag voor dat plan opgenomen in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet. Het actieplan op grond van de Waterwet wordt in dit lid gelijkgesteld aan een programma van maatregelen mariene strategie op grond van de Omgevingswet en behoudt daardoor zijn juridische gelding.

Vierde lid

Artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet biedt de grondslag voor het vaststellen van het plan zoals dat volgt uit de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning[258]. In de Omgevingswet is de grondslag voor dat plan opgenomen in artikel 3.9, tweede lid, onder d. Het deel van het nationale waterplan op grond van de Waterwet wordt in dit lid gelijkgesteld aan het maritiem ruimtelijk plan op grond van de Omgevingswet en behoudt daardoor zijn juridische gelding.

Vijfde lid

De meer concrete aspecten uit het nationale waterplan op grond van de Waterwet, zoals de maatregelen op nationaal niveau ter uitvoering van bijvoorbeeld de kaderrichtlijn water en de aanwijzing van functies van rijkswateren, krijgen in de Omgevingswet een plaats in het nationaal waterprogramma op grond van artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet. De delen van het nationale waterplan die niet in de voorgaande leden zijn genoemd, maar die een uitwerking zijn van het te voeren waterbeleid én van kracht zijn, worden door het vijfde lid gelijkgesteld met het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

De strategische delen uit het nationaal waterplan op grond van de Waterwet kunnen opgaan in de nationale omgevingsvisie. Aangezien de nationale omgevingsvisie er is op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet hoeft voor de strategische delen van het nationaal waterplan geen overgangsrecht te worden geregeld.

---

[257] Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (PbEG L 164)

[258] Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning (PbEU L 257).

Zesde lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde plannen of delen ervan. Op de voorbereiding blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage is gelegd. Op het moment dat het (deel van het) plan van kracht wordt, wordt het op grond van één van de voorgaande leden gelijkgesteld aan de nieuwe rechtsfiguur onder de Omgevingswet.

Artikel 4.57 (regionaal waterplan)

Eerste lid

De meer concrete aspecten uit het regionaal waterplan op grond van de Waterwet krijgen in de Omgevingswet een plaats in het regionaal waterprogramma op grond van artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet. Het deel van het regionaal waterplan dat dus een uitwerking is van het te voeren waterbeleid en van kracht is, wordt gelijkgesteld aan het regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet.

De strategische delen uit het regionaal waterplan, dat op grond van artikel 4.4 van de Waterwet wordt vastgesteld, gaan op in de provinciale omgevingsvisie, bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Omgevingswet. Voor het overgangsrecht daarvan wordt verwezen naar artikel 4.10 van dit wetsvoorstel.

Tweede lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde regionale waterplannen. Op de voorbereiding blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.8 van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage is gelegd. Op het moment dat het regionale waterplan van kracht wordt, wordt het op grond van het vorige lid gelijkgesteld aan de nieuwe rechtsfiguur onder de Omgevingswet.

Artikel 4.58 (beheerplan waterschappen en Rijk)

Op grond van artikel 4.6 van de Waterwet stellen de waterbeheerders een beheerplan vast voor de watersystemen onder hun beheer.

Eerste lid

Het beheerplan dat op grond van artikel 4.6 van de Waterwet wordt vastgesteld door waterschappen voor regionale wateren wordt als het van kracht is, door dit lid gelijkgesteld aan het waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de Omgevingswet.

Tweede lid

Het beheerplan dat op grond van artikel 4.6 van de Waterwet wordt vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor rijkswateren is het Beheer- en Ontwikkelplan voor de rijkswateren. Dit beheerplan wordt als het van kracht is, door dit lid gelijkgesteld aan een onderdeel van het nationaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

Derde lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde beheerplannen. Op de voorbereiding blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.7 respectievelijk 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd. Op het moment dat het beheerplan van kracht wordt, wordt het op grond van één van de voorgaande leden gelijkgesteld aan de nieuwe rechtsfiguur onder de Omgevingswet.

Artikel 4.59 (legger)

De legger, momenteel geregeld in artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet, beschrijft normatief de fysieke kenmerken of vereiste toestand van waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmetingen en constructie. Op grond van artikel 5.1, eerste lid, tweede zin, van de Waterwet, wordt op een overzichtskaart, ook wel bekend als de leggerkaart, de ligging van waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones aangegeven.

Anders dan artikel 5.1, eerste lid, tweede zin, van de Waterwet, verplicht artikel 2.39 van de Omgevingswet niet om de aanwijzing van beperkingengebieden in de legger op te nemen. Omwille van de vergunningplicht voor activiteiten in beperkingengebieden, past de aanwijzing van beperkingengebieden beter bij de regeling van die vergunningen en bij algemene regels. De beperkingengebieden met betrekking tot waterstaatswerken in beheer bij het Rijk worden aangewezen en geometrisch begrensd bij ministeriële regeling (zie artikel 2.21a in samenhang met artikel 2.20 van de Omgevingswet). Analoog hieraan past de aanwijzing van beperkingengebieden met betrekking tot regionale waterstaatswerken beter bij de waterschapsverordening, bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet.

In dit artikel wordt de vaststelling of wijziging van de ligging van een beschermingszone uitgezonderd van het overgangsrecht voor de legger. Het overgangsrecht daarvoor is geregeld in de overgangsbepaling voor de waterschapsverordening (artikel 4.7). Het overgangsrecht voor de legger bestaat uit een gelijkstellingsbepaling van de bestaande legger op grond van artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet aan de legger, bedoeld in artikel 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet. Het moment van gelijkstelling is als deze van kracht is geworden. Tegen een legger zonder de vaststelling of wijziging van de ligging van een waterbergingsgebied of een beschermingszone staat immers geen beroep open (zie de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak in bijlage 2 bij de Awb). Een legger bindt namelijk alleen de waterbeheerder en bevat geen normen waaraan derden rechten kunnen ontlenen.

Artikel 4.60 (vrijstelling leggerplicht)

Een bij provinciale verordening op grond van 5.1, derde lid, tweede zin, van de Waterwet, gegeven vrijstelling van de leggerplicht, geldt na de inwerkingtreding van artikel 2.39, vierde lid, van de Omgevingswet, als een vrijstelling op grond van dat artikel, tot de inwerkingtreding van een vrijstelling voor deze waterstaatswerken op grond van dat artikel in de Omgevingswet of tot het tijdstip waarop blijkt dat geen vrijstelling (meer) wordt verleend. Dit laatstgenoemde tijdstip kan blijken uit de publicatie van de provinciale verordening of uit directe berichtgeving aan de belanghebbenden.

Artikel 4.61 (peilbesluit)

Het peilbesluit is momenteel geregeld in artikel 5.2 van de Waterwet. Een peilbesluit geeft de waterstanden of bandbreedte daarvan aan die de waterbeheerder zo veel mogelijk in stand moet houden. Het peilbesluit is van belang voor derden, zoals grondeigenaren en gebruikers van de grond, onder meer door de invloed die de waterstanden hebben op de mogelijkheden om die grond te gebruiken.

Eerste lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor peilbesluiten van het waterschapsbestuur of het bevoegde bestuursorgaan van een ander openbaar lichaam. Het lid voorziet in een gelijkstelling met een besluit als bedoeld in artikel 2.41, eerste lid, van de Omgevingswet. Het peilbesluit houdt daardoor zijn juridische gelding. Het moment van gelijkstelling is het moment waarop het projectbesluit onherroepelijk is.

Tweede lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor peilbesluiten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het lid voorziet in een gelijkstelling met een besluit als bedoeld in artikel 2.41, tweede lid, van de Omgevingswet. Het peilbesluit houdt daardoor zijn juridische gelding. Het moment van gelijkstelling is het moment waarop het projectbesluit onherroepelijk is.

Een peilbesluit komt tot stand na een openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) en is voor beroep vatbaar. Het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde peilbesluiten of lopende procedures is geregeld in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel.

Artikel 4.62 (projectplan waterschap artikel 5.4 Waterwet)

Artikel 5.4 van de Waterwet voorziet in de verplichting om voor aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan vast te stellen. Het projectplan is vormvrij en wordt, afhankelijk van de mate van ingrijpendheid van het project, naar keuze van de beheerder, al dan niet voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb. Het projectplan is doorgaans op rechtsgevolg gericht, zodat het vatbaar is voor beroep. Als in de keur is geregeld dat voor werkzaamheden door of in opdracht van de beheerder geen watervergunning nodig is, wordt de «vergunning eigen dienst» vervangen door het projectplan. Onder de Omgevingswet komt het projectplan niet als juridische figuur terug. Waterschappen zullen aan zichzelf de voor de aanleg en wijziging van een waterstaatswerk benodigde omgevingsvergunningen moeten verlenen. Voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen in beheer bij het waterschap, moet op grond van artikel 5.46, tweede lid, van de Omgevingswet een projectbesluit worden vastgesteld. Voor overige projecten kan het dagelijks bestuur van het waterschap ervoor kiezen om een projectbesluit vast te stellen.

Eerste lid

Projectplannen die onherroepelijk zijn, moeten voor zover zij gericht zijn op rechtsgevolg, hun juridische gelding behouden. Daartoe wordt in het eerste lid bepaald dat deze projectplannen, voor zover de activiteiten zoals die in het projectplan staan omschreven onder de Omgevingswet nog vergunningplichtig zijn (bijvoorbeeld op grond van de waterschapsverordening), geldt als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit. Met «die activiteit» wordt terugver-

wezen naar de in het projectplan omschreven activiteit. Door de gelijkstelling gaan ook de voorschriften verbonden aan een projectplan gelden als voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning.

Hiermee is gewaarborgd dat het project, ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, kan worden uitgevoerd.

Tweede lid

Voor projectplannen die nog niet onherroepelijk zijn, gaat het overgangsrecht uit van eerbiedigende werking. Het oude recht blijft daarop van toepassing.

Voor projectplannen die niet met toepassing van afdeling 3.4 Awb zijn voorbereid en die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn vastgesteld maar nog niet in werking zijn, geldt op grond van dit lid, dat daarop het oude recht van toepassing is totdat zij onherroepelijk zijn geworden.

Voor projectplannen die in voorbereiding zijn en nog niet zijn vastgesteld en waarbij geen toepassing wordt gegeven aan afdeling 3.4 Awb voorziet dit artikel dus niet in overgangsrecht. De inwerkingtreding van de Omgevingswet dwingt de beheerder om gebruik te maken van de bevoegdheden die de Omgevingswet biedt. Verwacht wordt dat dit niet leidt tot vertragingen of extra bestuurlijke lasten omdat dit zich vooral zal voordoen bij de minder ingrijpende projecten.

Artikel 4.63 (projectplan Rijk artikel 5.4 Waterwet)

Artikel 5.4 van de Waterwet voorziet in de verplichting om voor aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan vast te stellen. Het projectplan is vormvrij en wordt, afhankelijk van de mate van ingrijpendheid van het project, naar keuze van de beheerder, al dan niet voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb. Het projectplan is doorgaans op rechtsgevolg gericht, waardoor dit vatbaar is voor beroep.

Voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk, moet op grond van artikel 5.46, eerste lid, onder f, van de Omgevingswet een projectbesluit worden vastgesteld.

Eerste lid

Projectplannen die onherroepelijk zijn, moeten voor zover zij gericht zijn op rechtsgevolg, hun juridische gelding behouden. Daartoe wordt in het eerste lid bepaald dat zo'n projectplan, voor zover de activiteiten zoals die in het projectplan staan omschreven onder de Omgevingswet nog vergunningplichtig zijn, wordt gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor die activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet. Met «die activiteit» wordt terugverwezen naar de in het projectplan omschreven activiteit. Door de gelijkstelling gaan ook de voorschriften verbonden aan een projectplan gelden als voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning.

Hiermee is gewaarborgd dat het project, ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, kan worden uitgevoerd.

Tweede lid

Voor projectplannen die nog niet onherroepelijk zijn, gaat het overgangsrecht uit van eerbiedigende werking. Het oude recht blijft daarop van toepassing.

Voor projectplannen die niet met toepassing van afdeling 3.4 Awb zijn voorbereid en die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn vastgesteld, maar nog niet in werking zijn, geldt op grond van dit lid dat daarop het oude recht van toepassing is totdat zij onherroepelijk zijn.

Voor projectplannen die in voorbereiding zijn en nog niet zijn vastgesteld en waarbij geen toepassing wordt gegeven aan afdeling 3.4 Awb voorziet dit artikel dus niet in overgangsrecht. De inwerkingtreding van de Omgevingswet dwingt de beheerder om gebruik te maken van de bevoegdheden die de Omgevingswet biedt. Verwacht wordt dat dit niet leidt tot vertragingen of extra bestuurlijke lasten, omdat dit zich vooral zal voordoen bij de minder ingrijpende projecten.

Artikel 4.64 (projectplan waterschap met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

Voor bepaalde projecten voorziet paragraaf 5.2 van de Waterwet in een besluitvormingsprocedure voor projectplannen die is gericht op een snelle en eenvoudige besluitvorming over de aanleg of wijziging van waterstaatswerken. Deze regeling gaat uit van toepasselijkheid van afdeling 3.4 Awb en van een gecoördineerde voorbereiding, vaststelling en beroepsprocedure voor de voor het project benodigde besluiten. Paragraaf 5.2 van de Waterwet is allereerst van toepassing op de projectplannen tot aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen van waterschappen en het Rijk. Daarnaast is deze procedure van toepassing op bij of krachtens provinciale verordening aangewezen projectplannen van een waterschap.

Het projectplan van een waterschap heeft daarbij de goedkeuring van gedeputeerde staten nodig. Gedeputeerde staten zijn ook verantwoordelijk voor de coördinatie van de besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van het projectplan.

Eerste lid

Projectplannen van een waterschap die met toepassing van paragraaf 5.2 van de Waterwet tot stand zijn gekomen en onherroepelijk zijn, moeten hun juridische gelding behouden. Daartoe wordt in het eerste lid bepaald dat zo'n projectplan, voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, geldt als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit. Met «die activiteit» wordt terugverwezen naar de in het projectplan omschreven activiteit. Door de gelijkstelling gaan ook de voorschriften verbonden aan een projectplan gelden als voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning.

Dit lid regelt dat als de betreffende activiteit in de waterschapsverordening is aangemerkt als een activiteit waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, het projectbesluit als die omgevingsvergunning geldt. De artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet blijven van toepassing op de uitvoering van de omgevingsvergunning, zodat de uitvoering van dit voormalige projectplan conform de procedurevoorschriften van paragraaf 5.2 van de Waterwet kan worden afgerond. De artikelen 5.8 tot

en met 5.14 van de Waterwet behouden hun gelding tot de activiteit(en) genoemd in de omgevingsvergunning ten uitvoer zijn gelegd.

Tweede lid

Op projectplannen die worden vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 5.2 van de Waterwet die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in procedure zijn en nog niet onherroepelijk zijn, is gekozen voor eerbiedigende werking. Het oude recht blijft daarop van toepassing totdat deze onherroepelijk zijn.

Derde lid

Als een projectplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de fase van de terinzagelegging van het ontwerp heeft bereikt, blijft niet het oude recht daarop van toepassing, zoals het tweede lid van dit artikel bepaalt. In dat geval wordt het nieuwe recht van toepassing, waaronder de vereisten bij of krachtens artikel 5.47, en artikel 5.48, van de Omgevingswet. Dit lid bepaalt dat een ontwerpprojectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste en derde lid, van de Omgevingswet kan worden vastgesteld voor de gevallen, waarin:

– de voorbereiding van een projectplan in een vergevorderd stadium is,
– geen ontwerp van dat plan ter inzage is gelegd, en
– in de voorbereidingsprocedure wel geanticipeerd is op de bij of krachtens artikel 5.47, gestelde vereisten, en artikel 5.48, van de Omgevingswet.

Door dit lid wordt dus voorkomen dat voorbereidend werk voor een projectplan, dat voldoet aan de nieuwe vereisten, opnieuw zou moeten worden verricht, omdat die vereisten formeel nog niet golden. Door dit artikel wordt buiten twijfel gesteld dat waterschappen, die zich proactief hebben voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zouden worden met extra werk. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden.

De voorwaarde dat «een procedure in een vergevorderd stadium is» is ontleend aan de overgangsbepaling van artikel III, tweede lid, van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten. Wanneer sprake is van een vergevorderd stadium, zal van geval tot geval kunnen verschillen. Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 en in paragraaf 4.3.10 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

Artikel 4.65 (projectplan Rijk met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

Eerste lid

Projectplannen van het Rijk die met toepassing van paragraaf 5.2 van de Waterwet tot stand zijn gekomen en onherroepelijk zijn, moeten hun juridische gelding behouden. Daartoe wordt in dit lid bepaald dat zo'n projectplan geldt, voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning voor die activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, dat wil zeggen voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is. Met «die activiteit» wordt terugverwezen naar de in het projectplan omschreven activiteit. Door de gelijkstelling gaan ook de voorschriften verbonden aan een projectplan gelden als voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning. De artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet blijven van toepassing op de uitvoering van de omgevingsvergunning, zodat de uitvoering van dit voormalige projectplan conform de procedurevoorschriften van paragraaf 5.2 van de Waterwet kan worden afgerond. De artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet behouden hun gelding tot de activiteit(en) genoemd in de omgevingsvergunning ten uitvoer is (zijn) gelegd.

Tweede lid

Op projectplannen die worden vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 5.2 van de Waterwet, die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in procedure zijn en die nog niet onherroepelijk zijn, is gekozen voor eerbiedigende werking. Het oude recht blijft daarop van toepassing totdat deze onherroepelijk zijn.

Derde lid

Als een projectplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de fase van de terinzagelegging van het ontwerp heeft bereikt, blijft niet het oude recht daarop van toepassing, zoals het tweede lid van dit artikel bepaalt. In dat geval wordt het nieuwe recht van toepassing, waaronder de vereisten bij of krachtens artikel 5.47, en artikel 5.48, van de Omgevingswet. Dit lid bepaalt dat een ontwerpprojectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet kan worden vastgesteld voor de gevallen, waarin:

– de voorbereiding van een projectplan in een vergevorderd stadium is,
– geen ontwerp van dat plan ter inzage is gelegd, en
– in de voorbereidingsprocedure wel geanticipeerd is op de bij of krachtens artikel 5.47, gestelde vereisten, en artikel 5.48, van de Omgevingswet.

Door dit lid wordt dus voorkomen dat voorbereidend werk voor een projectplan, dat voldoet aan de nieuwe vereisten, opnieuw zou moeten worden verricht, omdat die vereisten formeel nog niet golden. Door dit artikel wordt buiten twijfel gesteld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, die zich proactief heeft voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zou worden met extra werk. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden.

De voorwaarde dat «een procedure zich in een vergevorderd stadium bevindt» is ontleend aan de overgangsbepaling van artikel III, tweede lid, van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten. Wanneer sprake is van een vergevorderd stadium, zal van geval tot geval kunnen verschillen. Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 en in paragraaf 4.3.10 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

Artikel 4.66 (ongewoon voorval bodem of oever)

Eerste lid

Een maatregel als bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, wordt gelijkgesteld aan een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet. De maatregel behoudt daardoor zijn rechtskracht ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Tweede lid

Een bevel als bedoeld in artikel 5.16, eerste tot en met derde lid, van de Waterwet dat van kracht is en dat nog niet volledig is opgevolgd, wordt gelijkgesteld aan een aanwijzing als bedoeld in artikel 19.4, tweede lid, van de Omgevingswet. Het bevel behoudt daardoor zijn rechtskracht ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Derde lid

Een maatregel of voorziening als bedoeld in artikel 5.17, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, wordt gelijkgesteld aan een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet. De maatregel of voorziening behoudt daardoor zijn rechtskracht ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Omdat de maatregel, de voorziening of het bevel geen besluit is in de zin van afdeling 4.1 is die afdeling niet van toepassing. Omdat maatregelen, voorzieningen en bevelen onder grote tijdsdruk moeten worden genomen, wordt er geen overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde maatregelen, voorzieningen of bevelen geregeld. Dit betekent dat op maatregelen, voorzieningen en bevelen die nog niet van kracht zijn de Omgevingswet direct van toepassing wordt.

Artikel 4.67 (calamiteitenplan)

Eerste lid

Een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 5.29 van de Waterwet, dat van kracht is, wordt door dit lid gelijkgesteld aan een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14 van de Omgevingswet. Het plan behoudt daardoor zijn juridische gelding.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat als een ontwerp van een calamiteitenplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor commentaar is gezonden aan de besturen van de veiligheidsregio als bedoeld in artikel 5.29, derde lid, van de Waterwet, het oude recht daarop van toepassing blijft totdat het calamiteitenplan van kracht wordt.

Artikel 4.68 (maatregel bij gevaar voor waterstaatswerken)

Eerste lid

Een maatregel als bedoeld in artikel 5.30 van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, wordt door dit lid gelijkgesteld aan een maatregel als bedoeld in artikel 19.15 van de Omgevingswet. De maatregel behoudt daardoor zijn juridische gelding.

Tweede lid

Een melding als bedoeld in artikel 5.30, tweede of derde lid, van de Waterwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, wordt door dit lid gelijkgesteld aan een melding als bedoeld in artikel 19.15, tweede lid, van de Omgevingswet. De melding behoudt daardoor haar juridische gelding.

Artikel 4.69 (aanwijzing provincie bij gevaar voor waterstaatswerken)

Algemeen

In paragraaf 5.5 van de Waterwet zijn artikelen opgenomen die gaan over het beteugelen van gevaar voor waterstaatswerken. Met het begrip «gevaar» wordt hier bedoeld: omstandigheden waardoor de goede staat van een of meer waterstaatswerken onmiddellijk en ernstig in het ongerede is of dreigt te geraken. Deze artikelen hebben in de Omgevingswet een plek gekregen in afdeling 19.4.

Eerste lid

Op grond van artikel 5.31, eerste lid, van de Waterwet kunnen gedeputeerde staten, wanneer naar hun oordeel het bestuur van een waterschap niet of niet voldoende optreedt bij gevaar, toepassing geven aan artikel 3.12 van de Waterwet, waarin de bevoegdheid voor gedeputeerde staten is opgenomen tot het geven van een aanwijzing aan het bestuur van een waterschap. In dit lid wordt een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 die met toepassing van artikel 5.31, eerste lid, van de Waterwet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet op de in die aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, gelijkgesteld aan een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, eerste lid, van de Omgevingswet.

Tweede lid

Op grond van artikel 5.31, tweede lid, van de Waterwet kan de commissaris van de Koning ook de bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing aan het bestuur van een waterschap uitoefenen, wanneer de omstandigheden geen voorafgaande bijeenroeping van gedeputeerde staten gedogen. In dit lid wordt een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 die met toepassing van artikel 5.31, tweede lid, van de Waterwet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet op de in die aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, gelijkgesteld aan een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, tweede lid, van de Omgevingswet.

Derde lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde aanwijzingen of voor lopende procedures. Daarbij geldt dat als op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet een aanvang is gemaakt met het uitvoering geven aan de aanwijzing, en het overgangsrecht voor het betreffende besluit of de betreffende bevoegdheid aangeeft dat daarop het oude recht van toepassing blijft, dan moet daarbij ook uitvoering worden gegeven aan de aanwijzing.

Artikel 4.70 (getrapte aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

Eerste lid

Artikel 3.13 van de Waterwet bevat de grondslag voor de aanwijzing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan gedeputeerde staten of het bestuur van een waterschap over de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken in het kader van het waterbeheer. Op grond van artikel 5.31, derde lid, van de Waterwet kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, aan gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning in de provincie een aanwijzing geven als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet. Hij kan hiertoe overgaan als zij naar zijn oordeel ten onrechte niet of niet voldoende gebruik maken van hun bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing aan het bestuur van een waterschap, wanneer dat bestuur niet of niet voldoende optreedt bij gevaar.

Aanwijzingen die zijn gegeven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waaraan dan nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, moeten hun juridische gelding behouden. Dit is geregeld in het eerste lid waarin een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, derde lid, van die wet wordt gegeven, wordt gelijkgesteld aan een instructie aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.

Tweede lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde aanwijzingen of voor lopende procedures. Daarbij geldt dat als op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet een aanvang is gemaakt met het uitvoering geven aan de aanwijzing, en het overgangsrecht voor het betreffende besluit of de betreffende bevoegdheid aangeeft dat daarop het oude recht van toepassing blijft, dan moet daarbij ook uitvoering worden gegeven aan de aanwijzing.

Artikel 4.71 (aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

Eerste lid

Artikel 3.13 van de Waterwet bevat de grondslag voor de aanwijzing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan gedeputeerde staten of het bestuur van een waterschap over de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken in het kader van het waterbeheer. Op grond van artikel 5.31, vierde lid, van de Waterwet kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, wanneer naar zijn oordeel het bestuur van een waterschap niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor een primaire waterkering, een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet aan het bestuur van een waterschap geven.

Aanwijzingen die zijn gegeven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waaraan dan nog niet op de in de aanwijzing aangegeven wijze uitvoering is gegeven, moeten hun juridische gelding behouden. Dit is geregeld in het eerste lid waarin een aanwijzing aan het bestuur van een waterschap als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, vierde lid, wordt gegeven, wordt gelijkgesteld aan een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, vierde lid, van de Omgevingswet.

Tweede lid

Dit lid regelt het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde aanwijzingen of voor lopende procedures. Daarbij geldt dat als op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet een aanvang is gemaakt met het uitvoering geven aan de aanwijzing, en het overgangsrecht voor het betreffende besluit of de betreffende bevoegdheid aangeeft dat daarop het oude recht van toepassing blijft, dan moet daarbij ook uitvoering worden gegeven aan de aanwijzing.

Artikel 4.72 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

Op grond van artikel 6.10, eerste lid, van de Waterwet kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de toegang tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk geheel of gedeeltelijk verbieden of beperken. Zo een verbod of beperking, dat of die onherroepelijk is, wordt in het eerste of tweede lid van dit artikel gelijkgesteld aan een verbod of beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet. Het verbod of die beperking houdt daardoor zijn juridische gelding.

Het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde verboden of beperkingen of voor lopende procedures is geregeld in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel. Het overgangsrecht voor genomen sanctiebesluiten voor overtredingen van het toegangsverbod is geregeld in de artikelen 4.22 en 4.23.

Artikel 4.73 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

In paragraaf 4 van hoofdstuk 6 van de Waterwet is een regeling over een gecoördineerde behandeling van samenhangende aanvragen om vergunningen opgenomen. Het gaat hier om de aanvraag tot verlening of wijziging van een watervergunning die betrekking heeft op een inrichting waartoe een ippc-installatie als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, Wabo behoort of op een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet. Zo'n aanvraag moet op grond van artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet gelijktijdig worden ingediend met een aanvraag tot

verlening of wijziging van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo of een aanvraag om een vergunning op grond van de Kernenergiewet. De regeling komt er op neer dat de eerste aanvraag om een vergunning buiten behandeling moet worden gesteld als de andere aanvraag die nodig is (hierna: tweede aanvraag) niet binnen zes weken na indiening van die eerste aanvraag is ingediend. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat de eerste aanvraag voor inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingediend en de tweede aanvraag binnen zes weken na indiening van de eerste aanvraag wordt ingediend en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wanneer niet in overgangsrecht wordt voorzien, betekent dit dat de eerste aanvraag volgens de inhoudelijke en procedurebepalingen van het oude recht en de tweede aanvraag volgens de inhoudelijke en procedurebepalingen van de Omgevingswet moet worden afgewikkeld. Juist omdat deze aanvragen samenhangen en er om die reden voor gekozen is om deze gecoördineerd te behandelen is het onwenselijk dat de behandeling van deze aanvragen onder twee verschillende regimes zou vallen.

Het verdient de voorkeur om in de hiervoor geschetste situatie de eerste aanvraag die is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook te behandelen volgens het nieuwe regime, omdat op het moment van indiening van de tweede aanvraag de betreffende artikelen uit de Waterwet zijn vervallen en de Wabo is ingetrokken. De onderdelen van deze wetten zouden dan nog na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zes weken van toepassing moeten blijven op een aanvraag om een dergelijke vergunning. Om die reden wordt, in afwijking van artikel 4.3 (zie het tweede lid van artikel 4.73), in dit geval gekozen voor onmiddellijke werking in plaats van eerbiedigende werking. Dit betekent dat alle inhoudelijke en procedurebepalingen van de Omgevingswet meteen gaan gelden voor de eerste aanvraag die is ingediend onder het oude recht.

De coördinatiebepaling van de Waterwet is opgenomen in paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet. Paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet is een aanvulling op de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb die op grond van paragraaf 16.2.1 van de Omgevingswet van toepassing is verklaard.

Artikel 4.74 (grondwateronttrekkingsheffing)

Op grond van dit artikel blijft het bepaalde bij of krachtens de artikelen 7.7 en 7.8, eerste lid en derde lid, tweede zin, van de Waterwet, van toepassing op de belastingtijdvakken die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevangen. Het artikel regelt daardoor dat voor belastingtijdvakken die zijn aangevangen vóór de inwerkingtreding van artikel 13.4b van de Omgevingswet, dat betrekking heeft op de grondwaterontrekkingsheffing, de belastingbepalingen krachtens de artikelen 7.7 en 7.8 eerste lid en derde lid, tweede zin, van de Waterwet, van toepassing blijven. Deze overgangsbepaling voorkomt ook dat er zich na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een dubbele heffing voordoet.

Artikel 4.75 (vergoeding kosten schadevergoeding)

De kosten die het gevolg zijn van de belangenbehartiging van een bestuursorgaan ten behoeve van een ander bestuursorgaan zijn al door een bestuursorgaan gemaakt op grond van artikel 7.17, tweede lid, van de Waterwet voordat een verzoek tot vergoeding van die kosten is ingediend bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Voorgesteld wordt dan ook om als kantelmoment te hanteren het moment dat de kosten zijn gemaakt en niet aan te sluiten bij het moment dat het verzoek om

vergoeding van de kosten is ingediend bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Op het moment dat de (juridische) verplichting is aangegaan zijn in principe de kosten gemaakt. Onderhavige overgangsbepaling brengt met zich mee dat als de kosten zijn gemaakt voor inwerkingtreding van de Omgevingswet artikel 7.17, tweede tot en met het vierde lid, van de Waterwet van toepassing blijft op het verzoek tot vergoeding van die kosten die zijn gemaakt.

Artikel 4.76 (schade grondwateronttrekking)

Eerste lid

Op grond van dit lid blijft het oude recht van toepassing op de afhandeling van schade aan onroerende zaken als gevolg van het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water, als de schade is ontstaan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tot het «oude recht» behoren in ieder geval de artikelen 7.18 en 7.19 én de bepalingen in de verordening van het waterschap, bedoeld in artikel 7.19, eerste lid, van de Waterwet.

Tweede lid

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een vordering is ingediend op grond van artikel 7.18, tweede lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald. Het oude recht blijft van toepassing op een vordering die is ingediend voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van artikel 7.18, derde lid, van de Waterwet, tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering de eigendom van de onroerende zaak is overgenomen, en de overnemingssom volledig is betaald.

Derde lid

Omdat in grondwateronttrekkingszaken niet altijd duidelijk is wanneer de schade is ontstaan, is het derde lid toegevoegd. Voor die situaties geldt immers de onderzoeksmogelijkheid zoals opgenomen in artikel 7.19 van de Waterwet. Als het tijdstip van het ontstaan van de schade niet kan worden vastgesteld, heeft ook het eerste lid geen aangrijpingspunt voor het overgangsrecht.

Het derde lid bepaalt dat als – ook na eventueel onderzoek – niet of niet binnen een redelijke termijn kan worden bepaald wanneer de schade is ontstaan, de Omgevingswet van toepassing is. Door in dit geval te kiezen voor het nieuwe recht, wordt voorkomen dat die schade nog langdurig onder het oude recht moet worden afgedaan. Ook wordt voorkomen dat er veel zaken over het precieze tijdstip van het ontstaan van de schade gevoerd gaan worden. Door aldus te kiezen voor het nieuwe recht kunnen in die situatie geen rechtsvorderingen meer tot eigendomsoverdracht, op grond van artikel 7.18, derde lid, van de Waterwet worden ingediend. De eigendomsoverdracht komt immers niet meer terug in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet. Omdat de afgelopen decennia geen rechtsvorderingen tot eigendomsoverdracht zijn ingediend, zal dit in de praktijk geen probleem opleveren.

Artikel 4.77 (schade aan waterstaatswerken)

De strekking van dit artikel is dat lopende schadezaken worden afgehandeld conform het oude recht. De ratio daarvan is rechtszekerheid te bieden voor de diverse betrokkenen. Voor de afhandeling van schade

die is veroorzaakt voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft de bestaande schadevergoedingsbepaling in de Waterwet dus van toepassing totdat de schade is afgehandeld.

Artikel 4.78 (verhaal kosten verontreiniging of aantasting bodem of oever)

Op grond van dit artikel kunnen de kosten bedoeld in artikel 7.22 van de Waterwet op basis van het oude recht worden verhaald op de veroorzaker van de schade als de verontreiniging of aantasting van de waterbodem of oever is ontstaan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en een vordering daarvoor is ingesteld. Die vordering wordt dan afgehandeld onder het oude recht. Omdat het oude en het nieuwe recht materieel vrijwel hetzelfde zijn, is ervoor gekozen om vorderingen die worden ingesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en die betrekking hebben op schade die is ontstaan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet af te handelen op grond van de Omgevingswet.

§ 4.3.11 Overgangsbepalingen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Artikel 4.79 (gefaseerde omgevingsvergunning artikel 2.5 Wabo)

Algemeen

Artikel 4.79 bevat een regeling voor overgangsrecht voor bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog (door)lopende totstandkomingsprocedures voor de gefaseerde verlening van de omgevingsvergunning ex artikel 2.5 Wabo; een regeling die niet terugkeert in de Omgevingswet.[259] Voor deze gefaseerde totstandkoming van een omgevingsvergunning is aanvullend en op onderdelen afwijkend overgangsrecht nodig ten opzichte van het in afdeling 4.1 voorgestelde algemene procedurele overgangsrecht.

Eerste lid

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag voor een beschikking voor de eerste fase is ingediend en de procedure tot het nemen van een beschikking op die aanvraag nog niet ten einde is (de beschikking is nog niet onherroepelijk), dan kan de koppeling met een aanstaande aanvraag voor een beschikking voor de tweede fase worden losgelaten. Immers binnen het regime van de Omgevingswet vervalt deze faserings-regeling. De op grond van de Wabo geldende procedure tot vaststelling en inwerkingtreding van deze eerste-fase-beschikking blijft gelden (eerbiedigende werking) met uitzondering van die enkele bepaling, waarin een uitdrukkelijke koppeling met de tweede beschikking wordt aangebracht. Dit betreft de volgende bepalingen:

1°. artikel 2.5, vijfde lid: «de bevoegdheid tot intrekking van een fase-beschikking als niet binnen twee jaar de beschikking voor de ontbrekende fase wordt ingediend»;
2°. artikel 2.5, zesde lid: «de bevoegdheid om bij een beschikking met betrekking tot de tweede fase de eerder afgegeven beschikking met betrekking tot de eerste fase te wijzigen»;
3°. artikel 2.5, achtste lid: «de beide fase-beschikkingen gelden tezamen als één omgevingsvergunning», en
4°. artikel 6.3: «de gelijktijdige inwerkingtreding van de eerste- en de tweede-fase-beschikkingen».

[259] Zie de paragraaf Eén aanvraag, meerdere activiteiten, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 160 e.v.

Aan deze faserings- of koppelingsregeling hoeft na inwerkingtreding van de Omgevingswet niet langer te worden vastgehouden, ook al is voor inwerkingtreding van de Omgevingswet door de initiatiefnemer uitdrukkelijk een aanvraag voor een eerste-fase-beschikking ingediend. Overgestapt kan worden op het nieuwe, meer flexibele regime van de Omgevingswet, waarbij geen specifieke koppelingsbepalingen zijn opgenomen (met uitzondering van artikel 5.7, derde lid).

Tweede lid

Artikel 6.3 Wabo regelt de (gelijktijdige) inwerkingtreding van de gefaseerd verleende omgevingsvergunning. Als een omgevingsvergunning met toepassing van artikel 2.5 Wabo in fasen wordt verleend, treden de afzonderlijke beschikkingen voor de eerste en de tweede fase op een en dezelfde dag in werking.

Dit lid voorziet erin dat – nu in de Omgevingswet deze procedure voor fasering niet is overgenomen – in afwijking van deze Wabo-regeling in het geval op de aanvraag voor de eerste fase al positief is beslist en nog geen aanvraag is ingediend voor de tweede fase, de beschikking voor de eerste fase afzonderlijk in werking treedt. Deze eerste-fase-beschikking wordt zonder een tweede-fase-beschikking aangemerkt als een zelfstandige en volledige omgevingsvergunning, dit laatste in afwijking van artikel 2.5, achtste lid, Wabo.

Derde lid

In dit lid wordt overgangsrecht met eerbiedigende werking opgenomen voor de gefaseerde verlening van een omgevingsvergunning, wanneer op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet de procedure al zover is gevorderd dat de aanvraag voor de tweede-fase-beschikking al is ingediend. Mocht de initiatiefnemer willen profiteren van de meer flexibele regeling van de Omgevingswet, dan kan de aanvraag voor de tweede fase tijdig worden ingetrokken of eerst na inwerkingtreding van de Omgevingswet – als nieuwe, zelfstandige aanvraag – worden ingediend. Aangezien de Omgevingswet al geruime tijd voor inwerkingtreding gepubliceerd is in het Staatsblad, kan in het kader van vooroverleg tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag het te volgen vergunningentraject inclusief de fasering daarvan vooraf gezamenlijk worden verkend.

Vierde lid

In dit lid wordt overgangsrecht met eerbiedigende werking opgenomen voor die situaties, waarin het bevoegd gezag – ondanks de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet – aanleiding heeft gezien toepassing te geven aan zijn bevoegdheid tot intrekking van een beschikking waarbij positief is beslist op een aanvraag voor een van beide fasen, maar voor de andere, ontbrekende fase binnen twee jaar nog geen (nieuwe) aanvraag is ingediend:

– op de eerste-fase-aanvraag is positief beslist, maar er is nooit een aanvraag ontvangen voor de tweede fase;
– op de eerste- of tweede-fase-aanvraag is negatief beslist (en op de andere positief) en er is nog geen nieuwe aanvraag ingediend.

Wanneer een dergelijke ambtshalve procedure tot intrekking al voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is gevorderd tot het stadium waarop een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, dan kan deze procedure volgens het huidige Wabo-regime worden afgerond.

Artikel 4.80 (melding wijziging vergunninghouder)

De omgevingsvergunning is in beginsel een zaaksgebonden (en geen persoonsgebonden) vergunning en geldt (dus) voor eenieder die de activiteit verricht, waarvoor de vergunning is aangevraagd en verleend. Voor het bevoegd gezag dat de aanvraag voor een vergunning in behandeling heeft of de vergunning heeft verleend, is het van belang op de hoogte te zijn en te blijven welke (rechts)persoon van de vergunning gebruik maakt. Voor de aanvrager en vergunninghouder geldt dan ook een meldingsplicht, wanneer de vergunning overgaat op een andere (rechts)persoon. De melding moet tenminste vier weken van tevoren worden gedaan. Deze meldingsplicht wordt onder de stelselwijziging gewijzigd in de verplichting tot het verstrekken van informatie. Deze wijziging vloeit voort uit de systematiek voor meldingen en informatieverplichtingen zoals die onder de Omgevingswet wordt gehanteerd. Van een melding is alleen sprake als deze is gekoppeld aan het verbod om de activiteit te verrichten zonder voorafgaande melding. In andere gevallen is er sprake van een informatieverplichting. Deze laatste situatie doet zich hier voor. Overigens ook voor de informatieverplichting geldt dat overtreding hiervan op grond van de Wed een strafbaar feit oplevert. Om die reden wordt volledigheidshalve in overgangsrecht met eerbiedigende werking voorzien. Het niet tijdig melden onder het oude recht, kan de aanvrager of vergunninghouder na inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog worden aangerekend, aangezien een identieke – dus doorlopende – verplichting zowel in de Wabo als in de Omgevingswet is opgenomen.

Artikel 4.81 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

In paragraaf 3.5 Wabo is een regeling over een gecoördineerde behandeling van samenhangende aanvragen om vergunningen opgenomen. Het gaat hier om de aanvraag tot verlening of wijziging van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo met betrekking tot een inrichting waartoe een ippc-installatie behoort, waarbij sprake is van een handeling waarvoor een watervergunning als bedoeld in artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet is vereist. Die regeling komt er op neer dat de eerste aanvraag om een vergunning buiten behandeling moet worden gesteld als de andere aanvraag die nodig is (hierna: tweede aanvraag) niet binnen zes weken na indiening van die eerste aanvraag is ingediend. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat de eerste aanvraag voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingediend en de tweede aanvraag binnen zes weken na indiening van de eerste aanvraag wordt ingediend en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wanneer niet in overgangsrecht wordt voorzien, betekent dit dat de eerste aanvraag volgens de inhoudelijke en procedurebepalingen van het oude recht en de tweede aanvraag volgens de inhoudelijke en procedurebepalingen van de Omgevingswet moet worden afgewikkeld. Juist omdat deze aanvragen samenhangen en er om die reden voor gekozen is om deze gecoördineerd te behandelen is het onwenselijk dat de behandeling van deze aanvragen onder twee verschillende regimes zou vallen.

Het verdient de voorkeur om in de hiervoor geschetste situatie de eerste aanvraag die is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook te behandelen volgens het nieuwe regime, omdat op het moment van indiening van de tweede aanvraag de betreffende artikelen uit de Waterwet zijn vervallen en de Wabo is ingetrokken. De onderdelen van deze wetten zouden dan nog na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zes weken van toepassing moeten blijven op een

aanvraag om een dergelijke vergunning. Om die reden wordt, in afwijking van artikel 4.3 (zie het tweede lid van artikel 4.81), in dit geval gekozen voor onmiddellijke werking in plaats van eerbiedigende werking. Dit betekent dat alle inhoudelijke en procedurebepalingen van de Omgevingswet meteen gaan gelden voor de eerste aanvraag die is ingediend onder het oude recht.

De coördinatiebepaling van de Wabo is opgenomen in paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet. Paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet is een aanvulling op de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb die op grond van paragraaf 16.2.1 van de Omgevingswet van toepassing is verklaard.

§ 4.3.12 Overgangsbepalingen Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Artikel 4.82 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

Een verbod of beperking als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wbr, dat of die onherroepelijk is, wordt in het eerste respectievelijk tweede lid van dit artikel gelijkgesteld aan een verbod respectievelijk beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet. Het verbod of die beperking houdt daardoor zijn juridische gelding.

Het overgangsrecht voor in voorbereiding zijnde verboden of beperkingen of voor lopende procedures is geregeld in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel.

Artikel 4.83 (schade aan waterstaatswerken)

De strekking van dit artikel is dat lopende schadezaken worden afgehandeld conform het oude recht. De ratio daarvan is rechtszekerheid te bieden voor de diverse betrokkenen. Voor de afhandeling van schade die is veroorzaakt voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft de bestaande schadevergoedingsbepaling in de Wbr dus van toepassing totdat de schade is afgehandeld.

§ 4.3.13 Overgangsbepaling Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 4.84 (zwemverbod of negatief zwemadvies)

Op grond van artikel 10b, vijfde lid, of artikel 11, eerste of tweede lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden kunnen gedeputeerde staten een zwemverbod instellen of een negatief zwemadvies uitbrengen als de omstandigheden daar uit oogpunt van hygiëne en veiligheid aanleiding toe geven. Op grond van het derde lid van artikel 11 kan deze bevoegdheid ook worden uitgeoefend door de commissaris van de Koning. Dit artikel regelt dat een zwemverbod of een negatief zwemadvies dat onherroepelijk is na inwerkingtreding van de Omgevingswet, gelijkgesteld wordt aan een zwemverbod of negatief zwemadvies op grond van artikel 2.38 van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.38 van de Omgevingswet zijn alleen gedeputeerde staten nog bevoegd om een zwemverbod in te stellen of een negatief zwemadvies te geven. De bevoegdheid van de commissaris van de Koning tot het instellen van een zwemverbod of het uitbrengen van een negatief zwemadvies komt niet meer terug in de Omgevingswet. Om te voorkomen dat een dergelijk besluit van de commissaris van de Koning dat onherroepelijk is, na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn geldigheid verliest wordt dit ook gelijkgesteld met een zwemverbod of negatief zwemadvies op grond van artikel 2.38 van de Omgevingswet.

§ 4.3.14 Overgangsbepaling Wet lokaal spoor

Artikel 4.85 (ruimtelijk profiel)

De ruimtelijke profielen die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn vastgesteld en van kracht zijn, behouden hun rechtsgeldigheid en worden met deze overgangsrechtelijke bepaling gelijkgesteld aan de aanwijzing van beperkingengebieden. In de Omgevingswet wordt in plaats van de term «ruimtelijk profiel» het begrip «beperkingengebied» gebruikt. De ruimtelijke profielen die door het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 worden aangewezen, worden aangemerkt als aanwijzing van het beperkingengebied voor die lokale spoorweg als bedoeld in het met dit wetsvoorstel gewijzigde artikel 12 van de Wet lokaal spoor. Voor nog niet onherroepelijk vastgestelde ruimtelijke profielen wordt de totstandkomings- en rechtsbeschermingsprocedure afgerond onder het regime dat gold voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie het algemene overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel).

§ 4.3.15 Overgangsbepalingen Wet luchtvaart

Artikelen 4.86 tot en met 4.88 (geluidbelastingkaart en actieplan geluid)

Regels over geluidbelastingkaarten en actieplannen geluid uit de richtlijn omgevingslawaai zijn opgenomen in de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9 van de Omgevingswet. Regels daarover zijn nu opgenomen in titel 8A.4 van de Wet luchtvaart. Vanwege het vervallen van deze titel, bevat dit artikel het in verband daarmee benodigde overgangsrecht. Dit artikel strekt er toe dat de bestaande geluidbelastingkaarten en actieplannen op het moment van inwerkingtreding van deze wet gelden als geluidbelastingkaarten en actieplannen op grond van de genoemde artikelen van de Omgevingswet. Het oude recht blijft van toepassing op actieplannen die in ontwerp al ter inzage zijn gelegd.

Artikel 4.89 (wijziging grondslag gebieden in luchthavenindelingbesluit)

Artikel 8.5 van de Wet luchtvaart wordt vernummerd tot artikel 8.15. Dit artikel bepaalt dat beperkingengebieden die zijn vastgesteld op grond van artikel 8.5 worden geacht te zijn vastgesteld op grond van artikel 8.15 van de Wet luchtvaart.

Artikel 4.90 (voorbereidingsprocedures wijziging luchthavenverkeerbesluit en luchthavenbesluit)

Op grond van de Wet luchtvaart gelden voor het bij algemene maatregel van bestuur of bij provinciale verordening wijzigen van een luchthavenbesluit specifieke voorbereidingsprocedures. Die procedures hebben primair als achtergrond het betrekken bij de besluitvorming van diegenen die door het luchthavenbesluit worden geraakt. Het voorgestelde artikel 4.90 maakt daar een uitzondering op voor zover het betreft de puur technische aanpassing van luchthavenbesluiten aan de Omgevingswet en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten. Deze uitzondering vindt zijn rechtvaardiging in het feit dat de regelgeving voor het omgevingsrecht al breed aan inspraak is onderworpen. Het heeft dan geen toegevoegde waarde meer om voor de technische aanpassing van de luchthavenbesluiten aan die regelgeving de specifieke voorbereidingsprocedure te laten doorlopen. Dit laat uiteraard onverlet de advisering door de Afdeling advisering van de

Raad van State over bij algemene maatregel van bestuur te wijzigen luchthavenbesluiten.

Artikel 4.91 (verklaring van geen bezwaar)

Dit artikel stelt zeker dat een op basis van de Wet luchtvaart verleende verklaring van geen bezwaar voor afwijking van het Luchthaven(indeling-)besluit Schiphol onder de Omgevingswet zijn rechtskracht behoudt als ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet.

§ 4.3.16 Overgangsbepaling Wet inzake de luchtverontreiniging

Artikel 4.92 (besluit en lopende procedure gebaseerd op de Wet inzake de luchtverontreiniging)

Voor een besluit op grond van artikel 43, eerste lid, 47, tweede lid, 48, eerste lid, of 51, eerste of tweede lid, Wet luvo, dat onherroepelijk is, blijft het oude recht van toepassing. Er is hier niet gekozen voor het gelijkstellen van dergelijke besluiten aan besluiten op grond van de betreffende artikelen in de Omgevingswet, omdat het hier besluiten betreft die weer op korte termijn vervallen. Er wordt van uitgegaan dat dit soort besluiten snel zijn uitgewerkt. Het verzoek van de burgemeester van een gemeente en de inspecteur om toepassing te geven aan artikel 43 of 48 of een verzoek om advies van de commissaris van de Koning aan de burgemeester en de inspecteur over artikel 43 of een verzoek om advies van de commissaris van de Koning aan de inspecteur over artikel 48 is het begin van de procedure die is beschreven in de Wet luvo. Als er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verzoek of een verzoek om advies is ingediend, wordt de procedure onder het oude recht afgehandeld.

§ 4.3.17 Overgangsbepalingen Wet milieubeheer

Algemeen

Naast de overgangsrechtelijke bepalingen die zijn opgenomen in deze paragraaf, bevat afdeling 4.1 overgangsrecht met betrekking tot op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten op grond van enkele onderdelen van de Wm. Het gaat hier om besluiten op grond van paragraaf 1.2, de hoofdstukken 7 en 14 en artikel 17.3 Wm (zie onderdeel n van artikel 4.1). Omdat een aantal onderdelen van de Wm die als gevolg van dit wetsvoorstel vervallen, op het niveau van een algemene maatregel van bestuur zullen terugkomen, zal een deel van het overgangsrecht in het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden geregeld.

Artikel 4.93 (gemeentelijk rioleringsplan)

Dit artikel voorziet erin dat het gemeentelijk rioleringsplan zijn rechtskracht gedurende de periode waarvoor het plan is vastgesteld, behoudt, of tot het tijdstip waarop het gemeentebestuur besluit dat het plan vervalt. Deze bepaling biedt gemeenten dus de ruimte om te bepalen of het plan voor de periode waarvoor het is vastgesteld, nog zijn gelding moet blijven behouden.

Artikel 4.94 (mededeling voornemen verzoek om besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

Degene die het project wil uitvoeren en van plan is een aanvraag om een mer-beoordelingsplichtige vergunning in te dienen, deelt dat voornemen mee aan het bevoegd gezag. Deze mededeling was in het oude recht geregeld in de artikelen 7.16, eerste lid, 7.24, eerste lid en 7.27, eerste lid, Wm waarbij het in het oude recht zowel ging om een mededeling voor een mer-plichtige als voor een mer-beoordelingsplichtige activiteit. In de Omgevingswet komt deze bepaling terug in artikel 16.45, waarbij alleen nog een mededeling nodig is voor een mer-beoordelingsplichtig project. In deze overgangsbepaling wordt geregeld dat mededelingen die onder het oude recht zijn gedaan voor een mer-beoordelingsplichtige activiteit, gelijkgesteld worden met mededelingen voor een mer-beoordelingsplichtig project onder de Omgevingswet. Voor mer-plichtige projecten is de mededeling niet meer nodig. Als onder het oude recht mededeling is gedaan voor een mer-plichtige activiteit, kan de aanvraag om een besluit waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt verder plaatsvinden onder de Omgevingswet. Na de mededeling volgt de procedure waarbij het bevoegd gezag onderzoekt of er sprake is van een mer-beoordelingsplichtig besluit. Als deze procedure nog niet is afgerond en er nog geen mer-beoordelingsbesluit is genomen, moet de mer-beoordeling verder plaatsvinden onder de Omgevingswet. Dit levert geen problemen op, want inhoudelijk wijzigt de mer-beoordeling niet. Daar komt bij dat onder de Omgevingswet niet meer gewacht hoeft te worden op de uitkomst van de mer-beoordeling, maar tegelijkertijd een aanvraag ingediend kan worden. De uitkomst en de motivering van de mer-beoordeling hoeven pas plaats te vinden bij het (ontwerp)besluit.

Artikel 4.95 (besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

De mededeling onder het oude recht kan al geleid hebben tot een besluit over de mer-beoordeling. Wanneer dit besluit is kennisgegeven onder het oude recht en er nog geen vergunningaanvraag is ingediend, wordt dit mer-beoordelingsbesluit gelijkgesteld met een beoordeling als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.96 (ontheffing van de plicht tot het maken van een project-mer of een beoordeling)

Als een ontheffing is aangevraagd op grond van artikel 7.4 of 7.5 Wm en deze nog niet onherroepelijk is op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing totdat de beslissing op het verzoek om een ontheffing onherroepelijk is. Als de ontheffing onherroepelijk is, wordt deze gelijkgesteld met een ontheffing op grond van artikel 16.44 van de Omgevingswet. Ook een ontheffing die op grond van artikel 7.4 of 7.5 Wm onherroepelijk is geworden voordat de Omgevingswet in werking is getreden, wordt gelijkgesteld met een ontheffing op grond van artikel 16.44 van de Omgevingswet.

Artikelen 4.97 en 4.98 (geluidsbelastingkaart en actieplan)

Regels over geluidsbelastingkaarten en actieplannen geluid uit de richtlijn omgevingslawaai zijn opgenomen in de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9 van de Omgevingswet. Regels daarover zijn nu op genomen in titel 11.2 Wm. Vanwege het vervallen van deze titel, bevat dit artikel het in verband daarmee benodigde overgangsrecht. Dit artikel strekt er toe dat de bestaande geluidsbelastingkaarten en actieplannen op het moment van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel gelden als geluidsbelastingkaarten en actieplannen op grond van de genoemde artikelen van de

Omgevingswet. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de voorgenomen Omgevingsregeling voorzien in de aanwijzing van agglomeraties als bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai. Hiervoor is dus geen overgangsrecht nodig.

Artikel 4.99 (besluit tot treffen maatregelen bij ongewoon voorval)

De ongewone voorvallenregeling in de Wm is met uitzondering van het gedeelte over afvalstoffen, overgeheveld naar afdeling 19.1 van de Omgevingswet. Om die reden vervallen de artikelen 17.1 tot en met 17.3 Wm. Artikel 4.99 voorziet er in dat onherroepelijke besluiten op grond van artikel 17.3, eerste lid, Wm blijven gelden als een beschikking tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.5, tweede lid, van de Omgevingswet. Op besluiten tot het opleggen van verplichtingen op grond van artikel 17.3 Wm die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet onherroepelijk zijn, blijft het oude recht van toepassing als voldaan wordt aan de in dat artikel aangegeven voorwaarden.

Artikel 4.100 (gelijkstelling gemeentelijk luchtkwaliteitsplan)

De richtlijn luchtkwaliteit verplicht tot het opstellen van een actieprogramma in het geval een Europese grenswaarde of streefwaarde voor luchtkwaliteit wordt overschreden (artikel 23, eerste lid). Deze grens- en streefwaarden zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving omgezet naar omgevingswaarden. Tot aan het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt aan deze verplichting voldaan in het NSL. Vanaf die datum zijn decentrale bestuursorganen verantwoordelijk voor het vaststellen van een programma bij overschrijding van de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht (met uitzondering van de waarde voor ozon en de blootstellingsconcentratieverplichtingen voor $PM_{2,5}$). Om te voldoen aan de richtlijnverplichting tot het opstellen van een actieprogramma, moet het stelsel borgen dat een programma geldt als bij de inwerkingtreding sprake zou zijn van een overschrijding. Zonder nadere regeling zou de situatie zich kunnen voordoen dat decentrale bestuursorganen pas op die datum dat programma kunnen vaststellen of met de voorbereiding van dat programma beginnen. Dat zou betekenen dat voor een bepaalde periode geen actieprogramma zou gelden, wat in strijd zou zijn met de richtlijn luchtkwaliteit. Om die situatie te ondervangen, wordt via bestuursafspraken geborgd dat decentrale overheden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een actieprogramma als bedoeld in de richtlijn vaststellen. Een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld decentraal luchtkwaliteitsplan wordt dan gelijkgesteld met een programma bij overschrijding waartoe artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet verplicht. In het huidige recht geldt geen specifieke grondslag voor een dergelijk programma. Dit plan is geen decentraal programma met programmatische aanpak als bedoeld in artikel 5.13, eerste lid, Wm. Los daarvan kunnen decentrale bestuursorganen uiteraard wel maatregelen nemen die de luchtkwaliteit verbeteren binnen de grenzen van de relevante regels. Artikel 5.13, vijfde lid, Wm verbiedt niet om maatregelen te nemen in gebieden die in het NSL zijn aangewezen, maar geeft alleen een instructieregel voor andere gebieden. De voorwaarde voor de gelijkstelling in onderdeel b van artikel 4.100 vloeit voort uit bijlage XV, deel A, bij de richtlijn. Deze eis wordt ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving gesteld aan een programma bij overschrijding van een omgevingswaarde.

Artikel 4.101 (grondwaterbeschermingsheffing)

Op de belastingtijdvakken die betrekking hebben op de grondwaterbeschermingsheffing die zijn aangevangen vóór de inwerkingtreding van artikel 13.4 van de Omgevingswet blijven de bepalingen krachtens artikel 15.34 Wm van toepassing. Dit betekent dat op lopende procedures het oude recht van toepassing blijft. Deze bepaling voorkomt tevens dat er zich na de inwerkingtreding dubbele heffing voordoet.

§ 4.3.18 Overgangsbepalingen Wet ruimtelijke ordening

Algemeen

In afdeling 4.1 zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten of besluiten tot oplegging van een gedoogplicht. Op grond van artikel 4.1, onder o, is die afdeling van toepassing op de voorbereiding van besluiten op grond van de Wro. De overgangsbepalingen van afdeling 4.1 regelen de eerbiedigende werking voor totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures tegen besluiten op grond van de Wro. Zo regelt artikel 4.4 dat een procedure voor de totstandkoming van bijvoorbeeld een bestemmingsplan of inpassingsplan onder nieuw recht kan worden voorgezet, mits het ontwerpplan vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Op grond van artikel 4.2, onder s, is afdeling 4.1 van toepassing op de voorbereiding van besluiten tot oplegging van een gedoogplicht op grond van artikel 3.36a Wro.

In afdeling 4.2 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele instrumenten van de Omgevingswet, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie en de omgevingsvergunning. In artikel 4.6 vindt de bundeling plaats van een aantal ruimtelijke besluiten tot het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Tot die besluiten op grond van de Wro behoren het bestemmingsplan, het wijzigingsplan, het uitwerkingsplan, het inpassingsplan, de beheersverordening, het exploitatieplan en het voorbereidingsbesluit. In artikel 4.9 wordt de uitgestelde werking van de gemeentelijke omgevingsvisie geregeld. Totdat een gemeentelijke omgevingsvisie van kracht wordt, behoudt de structuurvisie, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, Wro, op grond van artikel 4.9, derde lid, zijn gelding. In artikel 4.13, eerste lid, is de gelijkstellingsbepaling opgenomen voor onherroepelijke vergunningen of ontheffingen. Een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, Wro, dat betrekking heeft op een omgevingsvergunning, geldt op grond van artikel 4.13, tweede lid, als een voorschrift verbonden aan een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet. In artikel 4.16 staat de gelijkstellingsbepaling voor onherroepelijke gedoogplichtbeschikkingen, zodat de gedoogplichtbeschikking uit artikel 3.36a Wro wordt gelijkgesteld aan de gedoogplichtbeschikking uit artikel 10.13, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet. In artikel 4.17 e.v. is het overgangsrecht voor nadeelcompensatie geregeld, waaronder het overgangsrecht voor nadeelcompensatie op grond van artikel 6.1 Wro. Het overgangsrecht voor de bestaande landelijke (digitale) voorziening krachtens de Wro wordt in artikel 4.25 geregeld. Voor nadere duiding van dat overgangsrecht wordt verwezen naar de toelichting bij die artikelen.

Als het overgangsrecht voor besluiten of instrumenten op grond van de Wro nog niet is geregeld in afdeling 4.1 of 4.2, is voor die besluiten of instrumenten overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.3, in paragraaf 4.3.18 in het bijzonder. De volgende voorbeelden kunnen de samenhang tussen de afdelingen illustreren. Het overgangsrecht voor de gedoog-

plichtbeschikking is zowel geregeld in afdeling 4.1 (eerbiedigende werking voor in voorbereiding zijnde of nog niet onherroepelijke gedoogplichtbeschikkingen) als in afdeling 4.2 (gelijkstelling van onherroepelijke gedoogplichtbeschikkingen in artikel 4.16). Het overgangsrecht voor inpassingsplannen is zowel geregeld in afdeling 4.2, in artikel 4.6 voor het tijdelijk deel van het omgevingsplan (o.m. bundeling van onherroepelijke inpassingsplannen), als in afdeling 4.3, in de artikelen 4.104 tot en met 4.106 (voorbereidingsbesluiten inpassingsplannen en geen belemmering inpassingsplannen).

N.B. In hoofdstuk 22 van de Omgevingswet, dat door hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel wordt ingevoegd, is overgangsrecht opgenomen voor de overgangsfase van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat tot omgevingsplan.

Artikel 4.102 (nadere eisen)

Artikel 3.6 Wro biedt de mogelijkheid aan de gemeenteraad om binnen bepaalde kaders bevoegdheden tot het wijzigen, uitwerken, afwijken of stellen van nadere eisen te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Artikel 4.102 ziet op de laatstbedoelde bevoegdheid: het stellen van nadere eisen voor in het bestemmingsplan omschreven onderwerpen of onderdelen.

Deze voor het bestemmingsplan bepaalde delegatiebevoegdheid komt min of meer terug in de mogelijkheid die wordt geboden in artikel 4.5 van de Omgevingswet om maatwerkvoorschriften te stellen. Beide bevoegdheden zijn uitdrukkelijk beperkt tot bij het plan aangewezen onderwerpen.

Artikel 4.102 regelt dat nadere eisen die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn, gelijkgesteld worden met dergelijke maatwerkvoorschriften.

Artikel 4.103 (voorbereidingsbesluit bestemmingsplan)

In dit artikel worden twee situaties aan overgangsrecht geregeld voor voorbereidingsbesluiten die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet zijn vastgesteld. Voorbereidingsbesluiten die op het moment van inwerkingtreding zijn vastgesteld, maken op grond van artikel 4.6 deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

In de eerste situatie is een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage gelegd. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat het oude recht daarop van toepassing blijft tot het bestemmingsplan van kracht is. In de tweede situatie is een voorbereidingsbesluit op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet ter inzage gelegd. In dat geval bepalen het tweede, derde en vierde lid van dit artikel dat de in die leden opgenomen voorbereidingsbesluiten worden gelijkgesteld met een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14 of 4.16 van de Omgevingswet.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat op een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd het oude recht van toepassing blijft tot het bestemmingsplan plan van kracht is.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, een voorbereidingsbesluit (als bedoeld in het eerste lid van dit artikel) geldt als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de vervaltermijn, bedoeld in artikel 4.14, vierde lid, vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Derde lid

Het derde lid bepaalt dat als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, het voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.2, derde lid, Wro wordt vastgesteld door gedeputeerde staten, geldt als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de vervaltermijn, bedoeld in artikel 4.16, vijfde lid, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Vierde lid

Het vierde lid bepaalt dat als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, het voorbereidingsbesluit dat op grond van de artikelen 4.3, vierde lid, of artikel 4.4, derde lid, Wro wordt vastgesteld door de Minister die het aangaat, in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, geldt als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de vervaltermijn, bedoeld in artikel 4.16, vijfde lid, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Artikel 4.104 (voorbereidingsbesluit inpassingsplan provincie en Rijk)

Net als in het vorige artikel worden in dit artikel twee situaties aan overgangsrecht geregeld voor voorbereidingsbesluiten die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet zijn vastgesteld. Voorbereidingsbesluiten die op het moment van inwerkingtreding zijn vastgesteld, maken op grond van artikel 4.6 deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

In de eerste situatie is een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 Wro op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage gelegd. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat het oude recht daarop van toepassing blijft tot het inpassingsplan van kracht is. In de tweede situatie is een voorbereidingsbesluit op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet ter inzage gelegd. In dat geval bepaalt het tweede lid van dit artikel dat het in dat lid opgenomen voorbereidingsbesluit wordt gelijkgesteld met een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste of tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van artikel 4.16, vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 4.105 en 4.106 (geen belemmering inpassingsplannen)

Op grond van artikel 4.6 gelden de inpassingsplannen, bedoeld in de artikelen 3.26, eerste lid, en 3.28, eerste lid, Wro (het provinciale inpassingsplan, respectievelijk het inpassingsplan van het Rijk) als deel van het omgevingsplan. In de artikelen 4.105 en 4.106 is voorzien in overgangsrecht voor het vijfde, respectievelijk het vijfde, zesde en zevende lid van

deze artikelen. Aangezien het omgevingsplan een verbrede reikwijdte heeft ten opzichte van het bestemmingsplan is niet bepaald dat de bevoegdheid om een omgevingsplan vast te stellen tijdelijk vervalt, maar dat in het omgevingsplan geen regels mogen worden opgenomen die met het inpassingsplan in strijd zijn. Omdat in het omgevingsplan niet alleen regels kunnen worden gesteld door de gemeenteraad, maar ook door het dagelijks bestuur van het waterschap en provinciale staten bij de vaststelling van een projectbesluit, is in de artikelen aangegeven voor welk bevoegd gezag het verbod geldt. Daarnaast is bepaald dat wel regels kunnen worden gesteld, voor zover een instructie(regel) dat vereist.

Artikel 4.107 (vergevorderd project provincie of Rijk)

Dit artikel bepaalt dat een ontwerpprojectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet kan worden vastgesteld voor de gevallen, waarin:
– de voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 of 3.28 Wro in een vergevorderd stadium is,
– geen ontwerp van dat inpassingsplan ter inzage is gelegd, en
– in de voorbereidingsprocedure wel geanticipeerd is op de bij of krachtens artikel 5.47, gestelde vereisten, en artikel 5.48, van de Omgevingswet.

Door dit artikel wordt dus voorkomen dat voorbereidend werk voor een inpassingsplan, dat voldoet aan de nieuwe vereisten, opnieuw zou moeten worden verricht, omdat die vereisten formeel nog niet golden. Door dit artikel wordt buiten twijfel gesteld dat een provincie of het Rijk, als zij zich proactief hebben voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet alsnog geconfronteerd zouden worden met extra werk. Dit zou haaks staan op een van de uitgangspunten voor het overgangsrecht, namelijk dat het uitvoerbaar moet zijn voor bestuursorganen en niet tot onevenredig hoge bestuurslasten moet leiden.

De voorwaarde dat «een procedure in een vergevorderd stadium is» is ontleend aan de overgangsbepaling van artikel III, tweede lid, van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten[260]. Wanneer sprake is van een vergevorderd stadium, zal van geval tot geval kunnen verschillen. Er is in ieder geval sprake van een vergevorderd stadium als er overleg heeft plaatsgevonden over een voorontwerp van een inpassingsplan, als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Werkzaamheden die al verricht zijn in het kader van een milieueffectrapportage hoeven ook niet opnieuw te worden gedaan, mits de informatie in het rapport nog actueel genoeg is voor het te nemen projectbesluit.

Voor de overige besluiten die in het kader van de coördinatieregeling worden genomen, geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in de afdelingen 4.1 en 4.2 van dit wetsvoorstel. Op besluiten die ter inzage zijn gelegd of zijn aangevraagd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing. Mochten besluiten die fase nog niet hebben bereikt, kunnen die besluiten na de inwerkingtreding worden genomen op basis van het nieuwe recht. De nieuwe besluiten kunnen dan gecoördineerd worden voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb.

[260] Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten, artikel III (Stb. 2011, 595).

Artikel 4.108 (ruimtelijke ontheffing provinciale verordening)

Volledigheidshalve wordt voorzien in overgangsrecht voor de provinciale ruimtelijke ontheffing ex artikel 4.1a Wro, zodat er geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de gelding van een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet verleende ruimtelijke ontheffing.

Voor lopende bestemmingsplanprocedures, waarvoor zo'n ontheffing is aangevraagd of verleend, geldt het procedurele overgangsrecht van artikel 4.6 dat betrekking heeft op de lopende totstandkomingsprocedures van bestemmingsplannen. De ontheffing behoort in die procedure tot «het oude recht» dat geëerbiedigd wordt lopende die procedure.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat op deze ontheffing het overgangsrecht in artikel 4.12 niet van toepassing is, omdat het hier geen ontheffing betreft voor een activiteit waarop een verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet van toepassing is.

Artikel 4.109 (provinciale ruimtelijke aanwijzing)

Volledigheidshalve wordt voorzien in overgangsrecht voor de provinciale ruimtelijke aanwijzing ex artikel 4.2 Wro, zodat er geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de gelding van een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet gegeven ruimtelijke aanwijzing. Is zo'n aanwijzing voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet door de betrokken gemeente(n) doorvertaald in het bestemmingsplan, dan hoeven provinciale staten zo'n aanwijzing niet als instructie te herhalen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze aanwijzing geldt als zo'n instructie. Ook wordt door de inwerkingtreding van de Omgevingswet de aan een aanwijzing verbonden termijn niet opgerekt of gestuit.

Artikel 4.110 (ruimtelijke ontheffing Rijk)

Volledigheidshalve wordt – parallel aan artikel 4.6 – voorzien in overgangsrecht voor de ruimtelijke ontheffing door het Rijk ex artikel 4.3a Wro, zodat er geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de gelding van een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aan het bestuur van een gemeente of provincie verleende ruimtelijke ontheffing.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat op deze ontheffing het overgangsrecht in artikel 4.12 niet van toepassing is, omdat het hier geen ontheffing betreft voor een activiteit waarop een verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet van toepassing is.

Artikel 4.111 (ruimtelijke aanwijzing door het Rijk)

Volledigheidshalve wordt – parallel aan artikel 4.110 – voorzien in overgangsrecht voor de ruimtelijke aanwijzing door het Rijk ex artikel 4.4 Wro, zodat er geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de gelding van een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aan het bestuur van een gemeente of provincie gegeven ruimtelijke aanwijzing. Is zo'n aanwijzing voor inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet door de betrokken gemeente(n) doorvertaald in het bestemmingsplan, respectievelijk door de betrokken provincie(s) in de ruimtelijke verordening of in een provinciale aanwijzing dan hoeft de Minister die het betreft zo'n aanwijzing niet als instructie te herhalen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze aanwijzing geldt als zo'n instructie. Ook wordt door de inwerkingtreding van de Omgevingswet de aan een aanwijzing verbonden termijn niet opgerekt of gestuit.

Anders dan in artikel 4.4, eerste lid, onder c, Wro kent de Omgevingswet geen aparte bepaling over de «getrapte» aanwijzing. Ook zonder uitdrukkelijke bepaling is zo'n «trapsgewijze» instructie mogelijk: het provinciebestuur kan een instructie door het Rijk uitvoeren door een instructie te geven aan een of meer gemeentebesturen.

Artikel 4.112 (eerbiedigende werking grondexploitatieovereenkomst)

De regeling voor de grondexploitatieovereenkomst in artikel 12.4 van de Omgevingswet is ontleend aan artikel 6.24 Wro. Er is, aldus de memorie van toelichting[261], één substantiële inhoudelijke wijziging doorgevoerd: er mogen in de overeenkomst geen bepalingen worden opgenomen over financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. Met het schrappen daarvan wordt beoogd de grondkosten te verlagen en de locatieontwikkeling te versnellen. Op al voor het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet afgesloten overeenkomsten kan deze wijziging niet worden toegepast. Daarom worden die overeenkomsten niet gelijkgesteld met de overeenkomst in artikel 12.4 van de Omgevingswet.

Uit het oogpunt van rechtszekerheid wordt daarentegen gekozen voor overgangsrecht met eerbiedigende werking. Een (civielrechtelijke) overeenkomst behoudt zijn gelding zolang de daarbij aangesloten partijen zich daaraan gebonden achten. Deze overgangsbepaling bepaalt daarom alleen dat de regels gesteld krachtens artikel 6.23 Wro (in de gemeentelijke exploitatieverordening) daarop dan van toepassing blijven.

Artikel 4.113 (vergoeding hogere kosten gemeente)

Voordat een verzoek om vergoeding van de hogere kosten is ingediend bij gedeputeerde staten of bij de betrokken Minister(s), zijn die hogere kosten al gemaakt. Om die reden wordt voorgesteld als kantelmoment te kiezen voor het moment dat de kosten zijn gemaakt en niet het moment dat het verzoek om vergoeding van de kosten is ingediend te hanteren als kantelmoment. Hiervoor geldt dat op het moment dat de (juridische) verplichting is aangegaan kosten zijn gemaakt. Dit brengt met zich mee dat als de kosten zijn gemaakt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet de artikelen 6.8 of 6.9 Wro van toepassing blijven op het verzoek tot vergoeding van de gemaakte kosten.

§ 4.3.19 Overgangsbepaling Woningwet

Algemeen

In afdeling 4.1 zijn algemene bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten. Op grond van artikel 4.1, onder p, is die afdeling van toepassing op de voorbereiding van besluiten op grond van de artikelen 6, tweede lid, 7, 7a, 12, tweede en vierde lid, 13, aanhef en onderdeel b, 92, voor zover het betreft de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk II, en 92a van de Woningwet, tenzij in hoofdstuk 4 anders is bepaald.

In afdeling 4.2 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele instrumenten van de Omgevingswet, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie en de omgevingsvergunning. In artikel 4.13 is de gelijkstellingsbepaling opgenomen voor onherroepelijke vergunningen, waardoor ook de

[261] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 536.

gelijkstelling van de bouwvergunning op grond van de Woningwet aan de omgevingsvergunning is geregeld (zie meer uitgebreid de toelichting bij dat artikel). In de artikelen 4.22 en 4.23 is het overgangsrecht geregeld voor bestuurlijke sanctiebesluiten, waaronder de sanctiebesluiten op grond van de Woningwet.

Voor zover het overgangsrecht voor besluiten of instrumenten op grond van de Woningwet nog niet geregeld is in afdeling 4.1 of 4.2 is voor die besluiten of instrumenten overgangsrecht opgenomen in afdeling 4.3, in artikel 4.114 in het bijzonder.

Artikel 4.114 (welstandsnota)

Een welstandsnota als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de Woningwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is, wordt in het eerste lid van artikel 4.114 gelijkgesteld aan een beleidsregel als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet.

Omdat een welstandsnota geen besluit is in de zin van artikel 4.1 van dit wetsvoorstel is in het tweede lid apart overgangsrecht opgenomen voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet in voorbereiding zijnde welstandsnota's.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 5.1 (overgangsrecht, vangnetbepaling en hardheidsclausule)

Eerste lid

In het eerste lid is een delegatiegrondslag opgenomen voor de vaststelling van het overgangsrecht voor onderwerpen die onder het regime van de Omgevingswet bij algemene maatregel van bestuur worden geregeld. Deze grondslag zorgt ervoor dat het overgangsrecht via het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt geregeld in samenhang met het overige overgangsrecht. Op de voorbereiding van deze algemene maatregel van bestuur is artikel 5.2 van toepassing. Dit betekent dat dezelfde waarborgen openstaan als bij de totstandkoming van algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet. Dit betreft onder meer internetpublicatie en een voorhangprocedure bij het parlement. Zie hiervoor de toelichting op artikel 5.2.

Tweede lid

Enkele onder het oude recht bestaande regelingen bevatten overgangsrechtelijke bepalingen die op moment van inwerkingtreding van het nieuwe stelsel nog niet zijn uitgewerkt. Bijvoorbeeld de overgangsrechtelijke bepalingen die zijn opgenomen in de artikelen 6.1, 6.2 en 6.2a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De overgangsrechtelijke bepalingen regelen dat de voorschriften van vergunningen drie jaar na het van toepassing worden van het betreffende besluit of een deel daarvan worden aangemerkt als maatwerkvoorschriften. Het is uit het oogpunt van rechtszekerheid van belang dat die overgangsrechtelijke bepalingen van toepassing blijven. Het voorgestelde artikel 5.1, tweede lid, van de Invoeringswet Omgevingswet voorziet daarin. Het zorgt ervoor dat, ondanks dat de bestaande regeling wordt ingetrokken, het geldende overgangsrecht toegepast kan blijven worden. Dit kan voor de duur waarvoor het overgangsrecht onder het oude recht zou gelden. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van rechtszekerheid (eerbiedigende werking) voor de vormgeving van het overgangsrecht voor het stelsel van de

Omgevingswet, zoals beschreven in paragraaf 5.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Er worden met het voorgestelde artikel dus geen nieuwe of bredere overgangsrechtelijke voorzieningen in het leven geroepen.

Derde lid

Hoewel beoogd is in dit wetsvoorstel zo goed en zo uitputtend mogelijk wijzigingen aan te brengen in wetten en overgangsrecht op te nemen voor een soepele invoering van de Omgevingswet, bestaat desondanks de mogelijkheid dat een aantal situaties niet zijn voorzien. Vooral vanwege de omvang en complexiteit van het invoeringsproces van de Omgevingswet is een vangnetbepaling c.q. hardheidsclausule opgenomen in hoofdstuk 5. Op grond van deze bepaling heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de bevoegdheid bij ministeriële regeling tijdig bij te kunnen sturen wanneer een onvoorziene situatie daartoe noodzaakt, als strikte toepassing van dit wetsvoorstel in specifieke situaties onredelijk is of leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Zo nodig kan dit zelfs in afwijking van de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet. Hoewel een lagere regelgever in beginsel niet de bevoegdheid heeft van regelgeving van een hogere regelgever af te wijken, is deze bevoegdheid wel opgenomen om een mogelijke toekomstige noodsituatie te voorkomen. De bevoegdheid is om die reden ook niet ongeclausuleerd. De bevoegdheid kan slechts worden gehanteerd voor zover de situatie niet is voorzien in de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet of strikte toepassing van de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet in specifieke situaties onredelijk is of leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. De toepassing van de bevoegdheid moet ook ten goede komen aan een goede invoering van de Omgevingswet. De bevoegdheid is bovendien facultatief geformuleerd. De toepassing van de bevoegdheid is dus geen automatisme en dient te worden afgewogen tegen de belangen die de hogere regels beschermen.

Vierde lid

In het vierde lid is een vorm van tijdelijke delegatie opgenomen. Als op basis van het derde lid een ministeriële regeling noodzakelijk wordt geacht en de daarin getroffen regeling afwijkt van de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet, wordt de ministeriële regeling na plaatsing in de Staatscourant zo snel mogelijk omgezet tot een wetsvoorstel dat wordt ingediend bij de Staten-Generaal. Als het voorstel wordt ingetrokken of als een van de beide kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de ministeriële regeling onverwijld ingetrokken. Wordt het voorstel tot wet verheven, dan wordt de ministeriële regeling ingetrokken op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet.

Soortgelijke bepalingen zijn om dezelfde redenen opgenomen bij eerdere stelselherzieningen, zie bijvoorbeeld artikel 12.3.48, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs[262] en artikel 17, derde lid, van de Invoeringswet Arbeidsvoorzieningswet 1996[263].

[262] Stb. 1995, 501.
[263] Stb. 1996, 619.

Artikel 5.2 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Invoeringsbesluit en Invoeringsregelingen Omgevingswet)

De aanpassing van algemene maatregelen van bestuur aan de Omgevingswet krijgt zijn beslag in één rijksbreed invoeringsbesluit: het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Op diverse aan te passen algemene maatregelen van bestuur zijn nu bijzondere procedureregels van toepassing (voorhangprocedures, vertraagde inwerkingtreding, voordrachtprocedures). Die kennen onderling verschillen. Om onnodige procedurelasten en vertraging te voorkomen, wordt daarom voorgesteld om deze totstandkomingsregels te vervangen door de geharmoniseerde regels die in de Omgevingswet zijn opgenomen voor de totstandkoming van algemene maatregelen van bestuur. Dit betekent dat daarmee dezelfde waarborgen openstaan. Dit betreft onder meer de publicatie van het ontwerp op internet, de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen kenbaar te maken (publieksparticipatie) en, voor algemene maatregelen van bestuur, een voorhangprocedure bij beide kamers van de Staten-Generaal. In het vierde lid wordt een uitzondering gemaakt voor de aanpassing van het Besluit militaire luchthavens en de luchthavenbesluiten voor militaire luchthavens, bedoeld in artikel 10.12, eerste en tweede lid, onderscheidenlijk 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart. Op grond van de Wet luchtvaart geldt voor deze besluiten thans geen voorhangprocedure. De aanpassing van deze besluiten in verband met de invoering van de Omgevingswet zal separaat van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in procedure worden gebracht.

De inhoud en formulering van dit artikel zijn voor het overige vergelijkbaar met artikel 10.1 van de Invoeringswet Wabo, artikel 10.1 van de Invoeringswet Wro en artikel 1A van hoofdstuk 11 van de Aanpassingswet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb. Belangrijk verschil is dat daarin de procedures buiten toepassing werden verklaard. Artikel 5.2 zorgt voor een gelijkschakeling met de procedures op grond van de Omgevingswet.

Artikel 5.3 (inwerkingtreding)

Voor de inwerkingtredingsbepaling is dezelfde formulering gekozen als bij de Omgevingswet. De inwerkingtreding van de beide wetten zal bij hetzelfde koninklijk besluit worden geregeld.

Artikel 5.5 (Staatsblad)

De voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet houdt onder meer toevoeging in van een aantal hoofdstukken, artikelen en artikelonderdelen in de Omgevingswet. Het is voor het proces van wetgeving van belang de nummering van de Omgevingswet zo lang mogelijk te handhaven. Daarom is ervoor gekozen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de opdracht te geven om ter gelegenheid van de bekendmaking in het Staatsblad waar nodig over te gaan tot vernummering en verlettering van afdelingen, paragrafen, artikelen en artikelonderdelen. In de Staatscourant wordt een transponeringstabel gepubliceerd. Die nieuwe nummering zal de Minister ook doorvoeren in aanhalingen van de Omgevingswet in andere wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Tot slot krijgt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook de bevoegdheid de Omgevingswet in overeenstemming te brengen met de dan geldende wetstechnische Aanwijzingen voor de regelgeving. Met ingang van 1 januari 2018 is de tiende wijziging van de Aanwijzingen

in werking getreden (Stcrt. 2017, nr. 69426). Om de Omgevingswet voor toekomstige wijzigingen geschikt te maken zal de tekst, zoals die sinds maart 2016 in het Staatsblad staat, daaraan worden aangepast. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 van de Aanwijzingen staan die wetstechnische aanwijzingen, die vooral betrekking hebben op het redigeren van teksten.

Deze memorie van toelichting onderteken ik mede namens de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

BIJLAGEN BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING VAN DE INVOERINGSWET OMGEVINGSWET

BIJLAGE 1 LIJST MET GEBRUIKTE AFKORTINGEN IN MEMORIE VAN TOELICHTING

Wetten en regelingen

Awb	Algemene wet bestuursrecht
Chw	Crisis- en herstelwet
Deltawet	Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening
LIB	Luchthavenindelingbesluit Schiphol
LVB	Luchthavenverkeerbesluit Schiphol
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wav	Wet ammoniak en veehouderij
Wbr	Wet beheer rijkswaterstaatswerken
Wed	Wet op de economische delicten
Wet arhi	Wet algemene regels herindeling
Wet bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Wet implementatie herziening mer-richtlijn	Wet van 25 januari tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (Stb. 2017, 30)
Wet luvo	Wet inzake de luchtverontreiniging
Wm	Wet milieubeheer
Wro	Wet ruimtelijke ordening

Overige afkortingen

ARCHIS	Centraal archeologisch informatiesysteem
ENW	Expertise Netwerk Waterveiligheid
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
OBM	Omgevingsvergunningen Beperkte Milieutoets

Richtlijnen

herziening mer-richtlijn: Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU L 124)

kaderrichtlijn overstromingsrisico's: Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's (PbEG L 288)

kaderrichtlijn water: Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEU L 317)

mer-richtlijn: Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU L 26)

nitraatrichtlijn: Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375)

richtlijn emissiehandel: Richtlijn 2009/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden (PbEU L 140)

richtlijn industriële emissies: Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU L 334)

richtlijn inspraak plannen en programma's milieu: Richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 tot voorziening in inspraak van het publiek en de opstelling van bepaalde plannen en programma's betreffende het milieu en met betrekking tot inspraak van het publiek en toegang tot de rechter, tot wijziging van de Richtlijnen 85/337/EEG en 96/61/EG van de Raad (PbEG L 156)

richtlijn inzake de handel in broeikasgasemissierechten: Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PbEG L 275)

richtlijn luchtkwaliteit: Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEG L 152)

richtlijn milieustrafrecht: Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328)*richtlijn stedelijk afvalwater*: Richtlijn2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG 1991, L 135)

richtlijn winningsafval: Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102)

smb-richtlijn: Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG L 197)

zwemwaterrichtlijn: Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG (PbEU 2006, L 64).

Verdragen

VN-Gehandicaptenverdrag: op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169)

BIJLAGE 2 TRANSPONERINGSTABELLEN

Voor wetten die door de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet worden ingetrokken of ingrijpend worden gewijzigd, zijn transponeringstabellen opgesteld. In de transponeringstabellen is steeds op artikelniveau aangegeven waar de bepalingen uit de verschillende wetten al dan niet terugkeren in hetzij de Omgevingswet hetzij de vier algemene maatregelen van bestuur. Daarbij is ook kort aangegeven wat het onderwerp is van de betreffende artikelen.

Er zijn transponeringstabellen gemaakt voor de volgende wetten:

a. de Belemmeringenwet Landsverdediging,
b. de Belemmeringenwet Privaatrecht,
c. de Crisis- en herstelwet,
d. de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet,
e. de Ontgrondingenwet,
f. de Planwet verkeer en vervoer,
g. de Tracéwet,
h. de Waterwet,
i. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
j. hoofdstuk 1 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken,
k. de Wet inzake de luchtverontreiniging,
l. de Wet milieubeheer,
m. de Wet ruimtelijke ordening,
n. Woningwet.

a. Transponeringstabel Belemmeringenwet Landsverdediging

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Belemmeringenwet landsverdediging	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemene bepaling			
Begripsbepalingen	1	–	
Hoofdstuk 2 Opheffing publiekrechtelijke belemmeringen			
Ontheffing	2	–	Dit artikel regelt dat door de Kroon een ontheffing kan worden verleend van een bepaling van enig koninklijk besluit of enige verordening wanneer de aanleg, de instandhouding of het gebruik van een werk ten behoeve van de landsverdediging in strijd zou komen met die bepaling. Niet gebleken is dat er gebruik is gemaakt van dit artikel. Dit vergt geen overgangsrecht. Deze bepaling komt niet terug in de Omgevingswet.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Belemmeringenwet landsverdediging	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Vergunning	3	–	Dit artikel regelt dat een vergunning door de Kroon kan worden verleend voor de aanleg, de instandhouding of het gebruik van een werk ten behoeve van de landsverdediging waarbij de vergunning niet gebonden is aan de regels en vereisten, die de wet, het koninklijk besluit of de verordening bij welke de vergunning wordt gevorderd, voor het verlenen van de vergunning stelt. Niet gebleken is dat er gebruik is gemaakt van dit artikel. Dit vergt geen overgangsrecht. Deze bepaling komt niet terug in de Omgevingswet.
Een voordracht wordt gedaan in overeenstemming met de Minister die het betreft	4	–	Deze voordracht heeft betrekking op de artikelen 2 en 3 van de Belemmeringenwet Landsverdediging. Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk 3 Opheffing privaatrechtelijke belemmeringen			
Verplichting tot gedogen en procedurebepalingen en het opleggen van de verplichting tot gedogen	5 en 6, eerste lid	10.19a en 10.11	Als toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht niet mogelijk is of ontoelaatbare vertraging wanneer voor de aanleg, instandhouding of het gebruik van een werk ten behoeve van de landsverdediging gebruik moet worden gemaakt van onroerende zaken kan iedere rechthebbende worden verplicht dat zodanig werk wordt aangelegd, in stand gehouden of gebruikt. Een verplichting tot gedogen wordt opgelegd door de Minister van Defensie. De gedoogplichtbeschikking wordt opgenomen in artikel 10.19a van de Omgevingswet. Overgangsrecht voor opgelegde gedoogplichtbeschikkingen is opgenomen in artikel 4.16, eerste lid.
Afdeling 3.4 van de Awb is van toepassing op de voorbereiding van een besluit	6, tweede, vierde en vijfde lid	16.33	Er wordt van uitgegaan dat er op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet geen lopende procedures zijn. Voor de bepalingen in de artikelen 6 tot en met 13 is geen overgangsrecht nodig.
	6, derde en zesde lid, en 7	–	
Rechtsopvolging	8	10.25	
Verzoek	9	–	De inhoud van dit artikel wordt niet overgebracht naar de Omgevingswet. Deze zaken worden overeenkomstig de Awb afgehandeld.
Opruiming	10	10.19a en 10.27 in samenhang met 15.11	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Belemmeringenwet landsverdediging	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Plan	11	10.20 in samenhang met 15.12	
Toegang	12	10.1a in samenhang met 15.13	
Terughoudende uitvoering	13	10.11, onder c	
Schadevergoeding en procedurebepalingen	14, 15 en 16	afdeling 15.2	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.16, derde lid, onder i, in samenhang met artikel 4.2, aanhef en onder a.

b. Transponeringstabel Belemmeringenwet Privaatrecht

Onderwerp	Artikel Belemmeringenwet Privaatrecht	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Erkenning	1	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in de Omgevingswet, in artikel 10.1, 10.11 en 10.21, paragraaf 10.3.2 en afdeling 10.2.	Eerbiedigende werking voor onder de BP gegeven erkenningen van openbaar belang (zie artikel 4.26, eerste lid en 4.16, eerste lid).
Kennisgeving	2	Eerste tot en met vierde lid komt te vervallen. Het besluit dat nu genomen wordt ogv het vijfde lid, wordt in de Omgevingswet gewijzigd genomen op grond van artikel 10.11. Het zesde en zevende lid bevatten procedurevoorschriften en zijn op grond van artikel 16:33 (gewijzigd) verwerkt in de Awb procedure van afdeling 3.4 van de Awb.	Eerbiedigende werking voor onder de BP afgegeven gedoogplichtbeschikkingen (zie artikel 4.16, eerste lid).
Wijziging	3	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in artikelen 10.1, 10.11, 10.13 tot en met 10.15 en 10.22. Procedureverloop in overeenstemming met afdeling 3.4 van de Awb (zie artikel16:33).	Eerbiedigende werking voor onder de BP afgegeven gedoogplichtbeschikkingen (zie artikel 4.16, eerste lid).
Verzoek	4	De inhoud van dit artikel wordt niet overgebracht naar de Omgevingswet, deze zaken worden in overeenstemming met de Awb afgehandeld.	Eerbiedigende werking voor zaken waarvoor een verzoekschrift al is ingediend (zie artikel 4.27).
Verplaatsing	5	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in artikel 10.23.	Eerbiedigende werking (zie artikel 4.26, tweede lid).
Rechtsopvolging	6	Komt inhoudelijk ongewijzigd terug in artikel 10.25 Omgevingswet.	Exclusieve werking Omgevingswet.
Kostenverhaal	7	Komt terug in 13.1 en 13.3 Omgevingswet.	Exclusieve werking Omgevingswet.
Opruiming	9	Komt inhoudelijk ongewijzigd terug in de artikelen 10.13 tot en met 10.15, 10.21 en 10.27, tweede lid, van de Omgevingswet.	Exclusieve werking voor artikel 10.27, tweede lid van de Omgevingswet: inhoudelijk gaat hier namelijk dezelfde verplichting van uit als artikel 9, tweede lid, BP. Artikel 9, eerste lid, BP is van toepassing wanneer de gedoogplicht conform het oude recht tot stand komt, maar in praktijk geen probleem, dus exclusieve werking.

Onderwerp	Artikel Belemmeringenwet Privaatrecht	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Rooi of snoei	10	Komt inhoudelijk terug in artikel 10.24, alleen de procedure is verdwenen.	Eerbiedigende werking voor artikel 10.24 van de Omgevingswet (zie artikel 4.26, derde lid).
Plan	11	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in artikel 10.20 van de Omgevingswet.	Eerbiedigende werking voor artikel 10.20 van de Omgevingswet (zie artikel 4.26, vierde lid).
Toegang	12	Komt inhoudelijk ongewijzigd terug in artikel 10.1a van de Omgevingswet.	Exclusieve werking van artikel 10.1a van de Omgevingswet.
Terughoudende uitvoering	13	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in artikel 10.11, onder c, van de Omgevingswet.	
Jurisdictie	14	–	
Straf	15	Komt inhoudelijk gewijzigd terug in artikel 18.11 van de Omgevingswet.	Exclusieve werking van artikel 18.11 van de Omgevingswet.
Overgangsrecht	16	–	
Overgangsrecht	17	–	
Overgangsrecht	18	–	
Citeertitel	19	–	

c. Transponeringstabel Crisis- en herstelwet

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Chw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Bijzondere bepalingen voor projecten			
Afdeling 1 Toepassingsbereik van dit hoofdstuk		–	De bijzondere procedurebepalingen komen te vervallen. Zie de toelichting bij artikel 3.1, onderdeel c, van dit wetsvoorstel.
Afdeling 2 Procedures			
Vergewisplicht voor adviezen	1.3	–	Deze uitbreiding van de vergewisplicht uit de Awb (artikel 3:9) wordt niet overgenomen in de Omgevingswet.
Uitsluiting beroepsrecht decentrale overheden	1.4	–	De beperking van het beroepsrecht voor een niet tot het Rijk behorende rechtspersoon of tot het Rijk behorend bestuursorgaan tegen een besluit van een tot het Rijk behorend bestuursorgaan wordt niet overgenomen in de Omgevingswet.
Verbod op pro forma beroepen	1.6	16.86	Deze twee onderdelen van de Chw-regeling voor versnelde behandeling van (hoger) beroep worden in de Omgevingswet gecontinueerd voor het beroep tegen projectbesluiten (zie de voorgestelde aanvulling van artikel 16.86).
Geen aanvulling beroepsgronden na verstrijken beroepstermijn	1.6a		
Versnelde behandeling beroep en hoger beroep en uitspraaktermijn van zes maanden	1.7 1.8 1.9a	16.87	In artikel 16.87 van de Omgevingswet is de zes maanden termijn uit de Chw overgenomen.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Chw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Opnieuw gebruiken eerdere onderzoeksgegevens	1.10	16.5	Deze specifieke regeling voor hergebruik van onderzoeksgegevens voor het opstellen van een nieuw besluit na vernietiging van een besluit door de bestuursrechter is niet expliciet overgenomen in de Omgevingswet. Impliciet komt deze regeling namelijk al terug in artikel 16.5 Omgevingswet.
Afdeling 3 Milieueffectrapport	1.11	afdeling 16.4	De specifieke Chw-regeling wordt gewijzigd door de Wet implementatie herziening mer-richtlijn. Daarbij wordt waar mogelijk aangesloten bij de systematiek van de Omgevingswet.
Hoofdstuk 2 Bijzondere voorzieningen			
Afdeling 1 Ontwikkelingsgebieden	2.1 2.2 2.3	–	De specifieke Chw-regeling voor ontwikkelings-gebieden keert niet terug in de Omgevingswet. Aan een dergelijke specifieke regeling bestaat niet langer behoefte, omdat het reguliere instrumentarium van de Omgevingswet voorziet in de mogelijkheden die deze regeling biedt. Zie de toelichting bij artikel 3.1, onderdeel c. De bestemmingsplannen ex artikel 2.2 Chw gaan onderdeel uitmaken van het omgevingsplan. Voor inpassingsplannen ex artikel 2.3a is geen overgangsrecht opgenomen, aangezien dergelijke plannen nooit zijn opgesteld.
	2.3a	–	
Afdeling 2 Innovatie	2.4	23.3	Net als de Chw kent de Omgevingswet een amvb-grondslag voor experimenten. Voor lopende Chw-experimenten wordt voorzien in overgangsrecht (zie § 4.3.2 van dit wetsvoorstel).
Afdeling 6 Versnelde uitvoering van bouwprojecten	2.9 t/m 2.17	–	De specifieke regeling voor het projectuitvoerings-besluit keert niet terug in de Omgevingswet. Aan een dergelijke specifieke regeling bestaat niet langer behoefte, omdat het reguliere instrumentarium van de Omgevingswet voorziet in de mogelijkheden die deze regeling biedt. Zie de toelichting bij artikel 3.1, onderdeel c. Voor lopende besluiten wordt voorzien in overgangsrecht (zie § 4.3.2 van dit wetsvoorstel).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Chw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Afdeling 7 Versnelde uitvoering van lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis	2.18 t/m 2.23		Ook deze specifieke regeling keert niet terug in de Omgevingswet. Aan een dergelijke specifieke regeling bestaat niet langer behoefte, omdat het reguliere instrumentarium van de Omgevingswet voorziet in de mogelijkheden die deze regeling biedt. Zie de toelichting bij artikel 3.1, onderdeel c. Voor lopende besluiten wordt voorzien in overgangsrecht (zie § 4.3.2 of § 4.2.3 Overgangsbepalingen omgevingsvisies).
Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen			
Afdeling 1 Algemeen		–	
Grondslag voor nadere regels ter uitvoering	5.1	–	Van deze grondslag is geen gebruik gemaakt.
Uitsluiting beroep voor toevoeging en aanwijzing van projecten	5.2	–	
Voorhangbepaling	5.2a	23.5	Voor de algemene maatregel van bestuur voor experimenten in artikel 23.3 geldt ook een voorhangregeling.
Afdeling 2 Overgangsrecht	5.3 t/m 5.5b	–	Dit overgangsrecht ziet specifiek op de inwerkingtreding van de Chw en is dus uitgewerkt.
Afdeling 3 Slotbepalingen			
Laten vervallen afdeling 3 van hoofdstuk 2 (Radarzonering)	5.8	–	Deze bepaling is niet meer van betekenis.
Evaluatiebepaling	5.9a	–	Aan deze evaluatieverplichting is uitvoering gegeven. Sinds de inwerkingtreding van de Chw zijn twee evaluatierapporten verschenen.
Vervallen Chw bij KB met overgangsrecht	5.10	–	Dit wetsvoorstel voorziet in de intrekking van de Chw (artikel 3.1, onderdeel c) en het bijbehorende overgangsrecht (zie § 4.3.2 van dit wetsvoorstel).

d. Transponeringstabel Monumentenwet 1988

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 2 Beschermde monumenten			
	5	bijlage A bij 1.1	Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.34.
Verbod om een rijksmonument te beschadigen of vernielen	11, eerste lid	4.28, tweede lid	Algemeen verbod. Er is geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verbod om zonder of in afwijking van een vergunning een archeologisch rijksmonument te verstoren et cetera	11, tweede lid	5.1, eerste lid, aanhef en onder b	Deze bepaling wordt opgenomen in artikel 5.1 van de Omgevingswet, waarin wordt geregeld dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een rijksmonumentenactiviteit te verrichten. Overgangsrecht voor bestaande vergunningen is geregeld in artikel 4.13, eerste lid.
Vergunningaanvraag	12, 13, 14 en 14a	16.54, eerste lid	Deze artikelen regelen de procedure voor de vergunningaanvraag. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.34.
Verordening waarin de inschakeling van de gemeentelijke monumentencommissie wordt geregeld	15	17.9, eerste lid	In artikel 17.9 van de Omgevingswet is bepaald dat een dergelijke commissie, die onder de Omgevingswet de naam gemeentelijke adviescommissie krijgt, bij instellingsbesluit wordt benoemd en dat deze commissie meer taken toebedeeld kan krijgen dan onder de Monumentenwet 1988. Er wordt voor gekozen om de huidige monumentencommissie niet gelijk te stellen met de gemeentelijke adviescommissie onder de Omgevingswet. Dat betekent dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet de gemeenteraad een besluit moet nemen tot het instellen van een gemeentelijke adviescommissie. Overgangsrecht voor lopende aanvragen om een omgevingsvergunning waarvoor de monumentencommissie wordt ingeschakeld, lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.34. Dit betekent dat de oude commissie over de lopende aanvragen adviseert die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en dat de nieuwe commissie adviseert over de aanvragen die zijn ingediend na inwerkintreding van de Omgevingswet.
	16	–	Vervallen
Doorzendplicht	17, eerste lid	–	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.34. Voor nieuwe procedures verdwijnt de doorzendplicht in deze vorm en is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap adviseur en instemmingsorgaan in plaats van bevoegd gezag.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Vergunning van rechtswege	17, tweede lid	–	Dit onderdeel wordt niet van toepassing verklaard op het overgangsrecht voor lopende procedures. Dat betekent dat wanneer de Omgevingswet in werking is getreden en een dergelijke procedure loopt, de vergunning niet meer van rechtswege kan worden verleend. In artikel 4.34 is dit onderdeel uitgezonderd.
Opschorting van de werking van de vergunning tot onherroepelijkheid Mededeling aan burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten	17, derde en vierde lid	–	Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.34. In de Omgevingswet is er bij vergunningverlening geen sprake van opschortende werking. Een omgevingsvergunning die wordt verleend voor een onomkeerbare activiteit treedt in werking vier weken nadat deze is bekendgemaakt.
	18	–	Vervallen
Verbinden van voorschriften aan een vergunning	19, eerste en derde lid	5.34, eerste lid	Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.34.
Vergunning voor bepaalde tijd	19, tweede lid	5.36, eerste lid	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.34.
Openbaar register	20	–	De verplichting om een register bij te houden voor omgevingsvergunningen voor een rijksmonumentenactiviteit wordt opgenomen in artikel 10.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er hoeft geen overgangsrecht opgenomen te worden voor het openbaar register.
Intrekking vergunning	21	5.40, tweede lid	Een eenmaal verleende vergunning kan ook op grond van de Omgevingswet worden ingetrokken. Er is geen overgangsrecht nodig.
Toekennen van schadevergoeding in verband met de beslissing op de vergunningaanvraag	22	15.1	De schadeveroorzakende besluiten en feitelijke handelingen zijn aangewezen in artikel 15.1. Voor de kring van schadegerechtigden wordt aangesloten bij artikel 4:126 van de Awb. Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.17, eerste lid, onder b.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Schadebeoordelingscommissie	23	17.6	Op grond van artikel 17.6 kunnen bij algemene maatregel van bestuur andere adviesorganen worden ingesteld. In het Omgevingsbesluit zal via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet in ieder geval een schadebeoordelingscommissie worden ingesteld die tot taak heeft advies uit te brengen over aanvragen om vergoeding van schade die veroorzaakt wordt door omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument. De instelling van deze commissie sluit aan bij de huidige praktijk. Omdat de werkzaamheden van deze commissie volledig binnen het beleidsterrein van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vallen, zal deze Minister verantwoordelijk zijn voor het benoemen en ontslaan van de voorzitter en leden van die commissie.
Procedure afhandeling verzoek om schadevergoeding	24 tot en met 27	–	Deze bepalingen keren niet terug in de Omgevingswet. Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.17, tweede lid.
Kosten schadebeoordelingscommissie niet voor rekening van de verzoeker	28	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet. Uitgangspunt wordt dat op grond van artikel 3:2 van de Awb het bevoegd gezag de kosten draagt.
Beslistermijn na ontvangst advies schadebeoordelingscommissie	29	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet. De beslistermijn, genoemd in artikel 4:130 Awb, zoals die wet zal luiden na de inwerkingtreding van de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten, zal van toepassing zijn.
Hoofdstuk 4 Beschermde stads- en dorpsgezichten			
Aanwijzing of intrekking van beschermde stads- of dorpsgezichten	35, eerste lid	2.34, vierde lid	Bestaande beschermde gezichten gelden als rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten waarvoor een instructie als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet is gegeven. Overgangsrecht voor het gelijkstellen van deze beschermde gezichten is opgenomen in artikel 4.35, eerste en tweede lid.
Procedure tot aanwijzen of intrekken van beschermde stads- of dorpsgezichten	35, tweede tot en met vierde lid	–	Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.35, derde lid.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Beschermend bestemmingsplan	36, eerste lid	2.4	De gemeenteraad stelt ter bescherming van een beschermd stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan vast. Overgangsrecht waarbij het bestemmingsplan gelijkgesteld wordt als onderdeel van het omgevingsplan is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder d. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.6, tweede lid.
Besluit of/in hoeverre het bestaande bestemmingsplan voldoende beschermend is, dan wel of een beheersverordening kan worden vastgesteld	36, tweede lid	2.4	Overgangsrecht waarbij de beheersverordening gelijkgesteld wordt als onderdeel van het omgevingsplan is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder k. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.6, tweede lid.
Actualisatieplicht	36, derde lid	–	In de nieuwe systematiek geldt de actualisatieplicht niet meer. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.6, tweede lid.
	37	–	Vervallen
Hoofdstuk 5 Archeologische monumentenzorg			
Voorschriften stellen bij verordening	38, eerste lid	2.4	In de nieuwe systematiek worden dergelijke regels niet meer bij verordening gesteld, maar in het omgevingsplan opgenomen. Overgangsrecht wordt opgenomen in hoofdstuk 22 van de Omgevingswet. Zie hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel.
Verordening blijft van kracht voor zover niet in strijd met een bestemmingsplan	38, tweede lid	–	Als een verordening betrekking heeft op een gebied waarvoor een bestemmingsplan is vastgesteld blijft die verordening van kracht voor zover zij niet in strijd is met dat bestemmingsplan. Via het eerste lid van artikel 38 wordt een dergelijke verordening gelijkgesteld als onderdeel van het omgevingsplan en kan deze blijven gelden totdat aan alle eisen van de Omgevingswet moet zijn voldaan (vóór 1 januari 2029)
Afdeling 3.4 Awb is op de voorbereiding van een verordening van toepassing	38, derde lid	–	Er is geen overgangsrecht nodig, want dit onderdeel is uitgewerkt. Nieuwe regels worden in het omgevingsplan opgenomen.
De gemeenteraad houdt bij de vaststelling van een bestemmingsplan of beheersverordening rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische monumenten	38a	2.24 jo 2.28 aanhef en onder a	Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.6, tweede lid. Onder de Omgevingswet wordt dit uitgewerkt in artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Bij bestemmingsplan kan in het belang van de archeologische monumentenzorg een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit verplicht worden gesteld	39, eerste lid	2.4	Het bestemmingsplan wordt gelijkgesteld als onderdeel van het omgevingsplan. Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder f. En voor lopende procedures in artikel 4.6, tweede lid. De aanlegactiviteiten worden onder de Omgevingswet gereguleerd door het omgevingsplan. Deze activiteit valt dan dus onder de omgevingsplanactiviteit (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet).
Bij bestemmingsplan kan in het belang van de archeologische monumentenzorg worden bepaald dat de aanvrager van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid een rapport moet overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein in voldoende mate is vastgesteld	39, tweede lid	16.55, vierde lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder f. En voor lopende procedures in artikel 4.6, tweede lid.
Bij bestemmingsplan kan in het belang van de archeologische monumentenzorg worden bepaald dat de aanvrager van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit een rapport moet overleggen als bedoeld in artikel 39, tweede lid	40, eerste lid	16.55, vierde lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder f. En voor lopende procedures in artikel 4.6, tweede lid.
Bij bestemmingsplan kan in het belang van de archeologische monumentenzorg worden bepaald dat aan een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voorschriften kunnen worden verbonden	40, tweede lid	5.34, derde lid, onder a	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder f. En voor lopende procedures in artikel 4.6, tweede lid.
De aanvrager van een omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan of voor sloop binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht kan worden verplicht een rapport over te leggen waarin de archeologische waarde van het terrein of de bodem voldoende is vastgesteld	41	16.55, vierde lid	Dergelijke aanvraagvereisten kunnen in de Omgevingswet worden geregeld in het omgevingsplan. Dit artikel lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in artikel 4.3.

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
De artikelen 39, 40 en 41, eerste lid, zijn niet van toepassing op projecten met een oppervlakte kleiner dan 100 m^2; de gemeenteraad kan een hiervan afwijkende oppervlakte vaststellen	41a	–	Op grond van artikel 5.130, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in het omgevingsplan een grens van 100 m^2 vastgesteld, dan wel kan er een afwijkende oppervlakte worden vastgesteld. Overgangsrecht voor lopende procedures voor bestemmingsplannen is opgenomen in artikel 4.6, tweede lid en voor lopende procedures voor vergunningaanvragen is opgenomen in afdeling 4.1. Zolang gemeenten de desbetreffende instructie uit het Besluit kwaliteit leefomgeving nog niet gerealiseerd hebben, zal de tijdelijke doorwerking van artikel 41a Monumentenwet 1988 via het Invoeringsbesluit worden geborgd.
	42	–	Vervallen
Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de inhoud en inrichting van het rapport, bedoeld in de artikelen 39, tweede lid, 40, eerste lid, en 41, eerste en tweede lid	43	–	Van deze bevoegdheid is tot op heden geen gebruik gemaakt, zodat er ook geen overgangsrecht nodig is. Onder de Omgevingswet kan dit eventueel via een instructieregel worden geregeld.
Bij schade dan wel dreigende schade aan archeologische monumenten kan de Minister voorschriften geven met betrekking tot de uitvoering van het werk dat die schade dan wel die dreiging veroorzaakt, dan wel gelasten dat dat werk voor bepaalde of onbepaalde tijd geheel of gedeeltelijk wordt stilgelegd	56	19.4 tot en met 19.7	Eerbiedigende werking voor gegeven voorschriften of besluiten tot het stilleggen of gedeeltelijk stilleggen van een werk. Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.36.
Gedoogplichten voor archeologisch onderzoek	57	10.19, eerste en tweede lid	Overgangsrecht waarbij de opgelegde gedoogplichten worden gelijkgesteld aan de gedoogplichten in artikel 10.19, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet is opgenomen in artikel 4.16 eerste lid. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1.
Schadevergoeding door een opgelegde maatregel als bedoeld in de artikelen 56 en 57	58	15.1, eerste lid, onder k en l	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.36, tweede lid.
Rechtsvorderingen tot vergoeding van schade staan ter kennisneming van de rechtbank binnen welk rechtsgebied het werkt, onderscheidenlijk het onderzoek, wordt uitgevoerd	59	afdeling 15.2	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.36, derde lid.
Hoofdstuk 6 Handhaving en strafbepalingen			

Onderwerp/Hoofdstuk	Artikel Monumentenwet1988	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Bestuursrechtelijke handhaving	63	afdeling 18.1	Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in de artikelen 4.22, onder b, onderdeel 3° en 4.23.

e. Transponeringstabel Ontgrondingenwet

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Ontgrondingenwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen			
Definitiebepaling	1	bijlage A	Zie definitie Ontgrondingsactiviteit in bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet
Ontgronding in zee	2	bijlage A	Zie definitie zee in bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet
Ontgrondingsvergunning	3, 3a, 4, 5	5.1, eerste lid, aanhef en onder c, 5.5, tweede lid, aanhef en onder b, 5.39, 5.40, 13.5, 13.6, 16.54, 16.55 en 19.15	Verwijzing naar Monumentenwet 1988 en Awb Voor verleende vergunningen is voorzien in overgangsrecht in artikel 4.13.
Mijnbouwwet	4a, 4b	1.5 en 23.8	
Hoofdstuk 2 Vergunningen			
Bevoegdheid vergunningverlening	8, 10a–10e	5.10 en 5.11	
Voorbereiding	10	5.8–5.11 en 16.63 (afdeling 3.4 Awb)	Overgangsrecht voorbereiding is verdisconteerd in het overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1.
Coördinatie uitvoering	11	5.44 en 5.45	Samenwerking bestuursorganen voortaan mogelijk op basis van artikel 5.45 Omgevingswet en afdeling 3.5 Awb (nieuw).
Machtiging snelle uitvoering	12	–	Afzonderlijke overgangsbepaling voor bestaande machtigingen is niet nodig, omdat het verlenen van de machtiging een discretionaire bevoegdheid is van het bevoegd gezag, wanneer een aanvraag voor een ontgrondingsvergunning is ingediend. Het overgangsrecht voor de machtiging is m.a.w. verdisconteerd in de zinsnede «blijft het oude recht van toepassing» in de overgangsbepaling voor lopende procedures in afdeling 4.1.
Inwerkingtreding, bezwaar en beroep	16, 20	16.78 en 16.79	Overgangsrecht bezwaar en beroep is verdisconteerd in het overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1.
Hoofdstuk 3a Heffing			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Ontgrondingenwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Schadevergoeding	21f, 26, 27, 28, 29a	hoofdstuk 13 en 15	Overgangsrecht voor artikel 21f is opgenomen in artikel 4.40. Het overgangsrecht voor artikel 26 in samenhang met artikel 8 is geregeld in artikel 4.17, eerste lid, onder c. Het overgangsrecht voor artikel 27 is geregeld in artikel 4.41.
Hoofdstuk 4 Gedoogplichten en handhaving			
Gedoogplichten	21g, 21h	10.16	Overgangsrecht voor deze gedoogplichten: is opgenomen in artikel 4.2, onder j in samenhang met artikel 4.16, eerste lid.
Handhaving	22	18.2, vierde lid, 18.4, 18.6, 18.6a, 18.7, 18.10 en 19.4, vierde lid	Overgangsrecht voor bestuurlijke sancties is opgenomen in de artikelen 4.22 en 4.23.
Hoofdstuk 7 Slotbepalingen			
Slotbepalingen	33–36	–	Uitgewerkte of overbodige bepalingen

f. Transponeringstabel Planwet verkeer en vervoer

Onderwerp	Artikel Planwet verkeer en vervoer	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Paragraaf 1 Algemeen			
Definitiebepalingen	1	–	
Paragraaf 2 Het nationale verkeers- en vervoerplan			
Het nationaal verkeers- en vervoerplan	2, 3, 4	3.1, 3.2, 2.1 en 16.26	Afdeling 3.4 Awb is van toepassing. Geen overgangsrecht nodig, omdat de nationale omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt vastgesteld.
Paragraaf 3 Het provinciale verkeers- en vervoerplan			
Het provinciaal verkeers- en vervoerplan	5, 6	3.1, 3.2, 2.1, 2.2 en 16.26	Afdeling 3.4 Awb van toepassing. Geen overgangsrecht nodig, omdat de provinciale omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt vastgesteld.
Paragraaf 4 Het gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid			
Het gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid/-plan	8, 9, 10	3.1, 3.2, 2.1, 2.2 en 16.26	Afdeling 3.4 Awb van toepassing. Overgangsrecht geregeld in de artikelen 4.9 en 4.10.
Paragraaf 5 Uitvoering en overleg			

Onderwerp	Artikel Planwet verkeer en vervoer	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Bestuursovereenkomsten en ad hoc commissie	12	2.2	Zie ook § 4.2.2 memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 72). Geen overgangsrecht nodig: bestaande overeenkomsten binden contractspartijen tot wederopzegging. Geen overgangsrecht commissie: namelijk te ad hoc voor regeling.
Nationaal en provinciaal verkeers- en vervoerberaad	13	2.2	Zie ook § 4.17.5 memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 238); geen wettelijke regeling meer.
Verslaglegging	14	hoofdstuk 20	
Paragraaf 6 Slotbepalingen			
Evaluatiebepaling	15	–	
Regionaal verkeers- en vervoerplan	16	2.2	Zie ook § 7.2 memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 305, 306); gaat op in de provinciale omgevingsvisie. Overgangsrecht voor geregeld in artikel 4.10, tweede lid.
Wijzigingsbepaling	17	–	
Inwerkingtredingsbepaling	18	–	
Citeertitel	19	–	

g. Transponeringstabel Tracéwet

Onderwerp	Artikel Tracéwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Definitiebepalingen	1	–	
Startbeslissing	2	5.47	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.42.
Informatie verkrijgen door de Minister	3	5.48	
Structuurvisie	4	–	Inhoud voorkeursbeslissing is opgenomen in artikel 5.5 Omgevingsbesluit.
Voorkeur	5	5.49	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.43.
Kennisgeving en zienswijzen	6	16.70, onder a	
Bekendmaking	7	–	Awb is van toepassing op de voorkeursbeslissing. Toezending aan Tweede Kamer vervalt.
Van toepassing verklaring	8	5.46	
Tracébesluit vaststellen	9	–	

Onderwerp	Artikel Tracéwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Tracébesluit inhoud	10, vierde lid	5.51	Artikel 5.3, eerste lid, onder a t/m d, Omgevingsbesluit.
Voorbereiding tracébesluit	11	16.71, eerste lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.44 en 4.45.
Gegevens en onderzoeken	12, eerste lid	16.5	
Tracébesluit voorbereidingsbescherming	13, eerste lid	4.16	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.49.
Tracébesluit geldt als	13, derde tot en met negende lid	5.52	Overgangsrecht in de artikelen 4.47 en 4.48
Aanpassen bestemmingsplan	13, tiende en elfde lid	–	Komt niet terug: het projectbesluit wijzigt direct het omgevingsplan. Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.50 en 22.16.
Andere voorbereiding	14	16.83	
Milieueffectrapport	15	–	Afdeling 16.4 bevat geen bijzondere regels voor projectbesluiten.
Luchtkwaliteitsonderzoek	17	–	
Zenden en terinzagelegging	18	–	Gaat conform Awb.
Tracébesluit vervalt	19	–	Komt niet terug
Voorbereiding projectuitvoering	20	5.45, tweede lid	Overgangsrecht in artikel 4.51.
Belemmeringenwet Privaatrecht	21	hoofdstuk 10	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.2, 4.16, 4.26 en 4.27.
Dagvaarding uit de onteigeningswet	21a	16.75 (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)	Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet
Onteigeningswet aanvulling	21b	16.76 (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)	Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet
Schadevergoeding	22	15.1	Overgangsrecht voor een vastgesteld schadeveroorzakend besluit is opgenomen in artikel 4.17, eerste lid, onder d. Voor een besluit, waarvoor de totstandkomingsprocedure nog lopende is, geldt het overgangsrecht in het tweede lid van artikel 4.17.
Onderzoek naar gevolgen	23	–	Komt niet terug; evaluatie i.h.k.v. de m.e.r. volstaat
Halfjaarlijks verslag	24	–	Komt niet terug.
Termijn voor beroepsschrift	25	afdeling 3.5 Awb	Nieuwe coördinatieregeling Awb
Beslissen op beroep	26	16.87	
Uitsluiting gronden	27	16.86, tweede lid	
Verslag	29	–	In artikel 23.9 staat de evaluatiebepaling voor de Omgevingswet.
Inwerkingtreding	33	–	

Onderwerp	Artikel Tracéwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Vernummering Awb	34	–	
Citeertitel	35	–	
Projecten als bedoeld in artikel 15 Tracéwet	bijlage	–	

h. Transponeringstabel Waterwet

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen			
Begripsbepaling	1.1	bijlage A in samenhang met 1.3, 2.17, 4.10, 4.12, 4.23 en 5.9	
Geografische bepalingen	1.2–1.4	1.5 en 2.21	
Hoofdstuk 2 Doelstellingen en normen			
Doelstellingen	2.1	1.3 en 4.23	
Normen waterkering	2.2–2.7	2.13, 2.14, 2.15, 2.17 en 2.19	Overgangsbepaling voor de technische leidraad: artikel 4.52. Overgangsbepaling voor de kaart kustlijn: artikel 4.53.
Normen waterkwantiteit	2.8	2.13	
Rangorde bij waterschaarste	2.9	2.42	
Normen waterkwaliteit	2.10	2.15	
Normen functievervulling	2.11	2.12 en 2.15	
Verslaglegging waterstaatkundige toestand	2.12, 2.13, 2.14	20.1, 20.2, 20.3, 20.6, 20.14, 20.15 en 20.19	
Hoofdstuk 3 Organisatie van het waterbeheer			
Aanwijzing watersystemen in beheer bij Rijk	3.1	2.19 t/m 2.21a	
Aanwijzing watersystemen in beheer bij andere overheidslichamen	3.2	2.16, 2.17 en 2.18	
Zorgplicht muskus- en beverratten	3.2a	Geen aparte regeling, maakt deel uit van watersysteembeheer	Wel geregeld in artikel 1, derde lid, Waterschapswet.
Tijdige maatregelen bij hoogwater	3.3	19.10 en 19.11	In de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet wordt geen overgangsrecht geregeld voor alarmeringspeilen. Wel in de Invoeringsregeling Omgevingswet.
Zorgplicht waterschap voor zuivering stedelijk afvalwater	3.4	2.17	Geen overgangsrecht geregeld voor besluiten op grond van artikel 3.4, tweede en derde lid, van de Waterwet, omdat die besluiten in de praktijk niet worden genomen.
Hemelwaterzorgplicht voor gemeenten	3.5	2.16	
Gemeentelijke grondwaterzorgplicht	3.6	2.16	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Deltacommissaris	3.6a t/m 3.6e	Blijft in Waterwet	–
Interbestuurlijke samenwerking	3.7, 3.8	2.2	In artikel 2.2 van de Omgevingswet is de horizontale en verticale afstemming opgenomen. De bestuursorganen moeten hun taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet op een doelmatige en doeltreffende wijze uitoefenen en daarbij rekening houden met elkaars taken en bevoegdheden. Artikel 2.2 strekt ook tot de borging van het belang van water in een vroegtijdig stadium van besluitvorming door bestuursorganen van het algemeen bestuur. Er wordt geen overgangsrecht geregeld voor het waterakkoord, omdat het verval van de verplichting daartoe, geen afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid ervan.
Toezicht primaire waterkeringen	3.9	2.19	
Toezicht en informatieverstrekking door waterschappen	3.10	2.3, 2.22, 2.23, 2.24, 2.25 en 20.6	
Nadere regelgeving door provincies	3.11	2.3, 2.22 en 2.23	
Aanwijzingsbevoegdheid gedeputeerde staten	3.12	2.3, 2.33 en 2.36	Overgangsrecht voor de aanwijzing op grond van artikel 3.12 wordt geregeld in artikel 4.54.
Aanwijzingsbevoegdheid Minister Infrastructuur en Waterstaat	3.13	2.3, 2.34 en 2.36	Overgangsrecht voor de aanwijzing op grond van artikel 3.13 wordt geregeld in artikel 4.55.
Toezicht Minister Infrastructuur en Waterstaat op kosten hoogwaterbescherming	3.14	–	
Hoofdstuk 4 Plannen			
Nationaal waterplan	4.1	2.25, 3.1 en 3.9	Overgangsrecht voor het nationaal waterplan en voor de stroomgebiedbeheerplannen wordt op grond van artikel 4.1 geregeld in de overgangsbepaling, artikel 4.56.
Procedure nationaal waterplan	4.2, 4.3	16.26	
Regionale waterplannen	4.4	3.1, 3.7 en 3.8	Overgangsbepaling voor regionale waterplannen is opgenomen in artikel 4.57.
Procedure regionale waterplannen	4.5	2.23 en 16.26	Overgangsbepaling voor instructieregels regionale waterplannen is opgenomen in artikel 4.57.
Beheerplannen	4.6	3.7 en 3.8	Overgangsbepaling voor beheerplannen is opgenomen in artikel 4.58.
Procedure beheerplannen	4.7	2.23 en 16.26	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Periodieke herziening plannen	4.8	3.11	
Hoofdstuk 4a Deltaprogramma			
Deltaprogramma	4.9, 4.10	Blijft in Waterwet	–
Hoofdstuk 5 Aanleg en beheer van waterstaatswerken			
Legger	5.1	2.39	Overgangsbepaling voor de legger is opgenomen in artikel 4.59. Overgangsbepaling voor instructieregels legger is opgenomen in artikel 4.60.
Peilbesluit	5.2	2.41	Overgangsbepaling voor een peilbesluit is opgenomen in artikel 4.61.
Actief beheer waterstaatswerken	5.3	bijlage A	Begripsbepaling beheer van watersystemen in bijlage Omgevingswet.
Projectplan voor aanleg of wijziging waterstaatswerk	5.4	5.42, 5.44, 5.49 t/m 5.52	Het overgangsrecht voor het projectplan op grond van artikel 5.4 wordt geregeld in de artikelen 4.62 en 4.63.
Projectplan voor aanleg of wijziging waterkeringen	5.5	5.43 en 5.45 t/m 5.48	Het overgangsrecht voor het projectplan op grond van artikel 5.5 wordt geregeld in de artikelen 4.64 en 4.65.
Procedure projectplan o.g.v. artikel 5.5 en coördinatie besluitvorming	5.6 t/m 5.14	5.43, 5.51, 16.22, 16.70 t/m 16.73, 16.75, 16.76, 16.86 en afdeling 3.5 Awb	
Ongewoon voorval bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam	5.15 t/m 5.19	19.3 t/m 19.7	Overgangsrecht voor een ongewoon voorval op grond van artikel 5.15 wordt geregeld in artikel 4.66.
Gedoogplichten	5.20 t/m 5.27	10.2 t/m 10.5, 10.11, 10.12 en 10.17	Afdeling 10.2 van de Omgevingswet bevat gedoogplichten die van rechtswege gelden, waar dus geen beschikking voor hoeft te worden afgegeven. Deze afdeling bevat ook gedoogplichten uit de Waterwet. Overgangsrecht voor de gedoogplichten op grond van artikel 5.21 e.v. wordt geregeld in artikel 4.2 i.c.m. artikel 4.16.
Gevaar voor waterstaatswerken	5.28 t/m 5.32	19.13 t/m 19.16	In afdeling 19.4 van de Omgevingswet zijn bepalingen uit paragraaf 5.5 van de Waterwet opgenomen. Overgangsrecht voor de bevoegdheden in geval van gevaar voor waterstaatswerken op grond van artikel 5.28 e.v. wordt geregeld in de artikelen 4.67 t/m 4.71.
Hoofdstuk 6 Handelingen in watersystemen			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Watervergunning	6.1 t/m 6.5a	4.3, 5.1 en bijlage A	De omgevingsvergunning in de Omgevingswet integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.13 i.c.m. afdeling 4.1.
Delegatie regelgevende bevoegdheid	6.6	4.1, 4.3 en 4.6	
Vrijstelling of verbod	6.7	–	
Zorgplicht waterbodem of oever oppervlaktewaterlichaam	6.8	1.6 en 1.7	De algemene zorgplicht, afdeling 1.3 van de Omgevingswet, houdt in dat een ieder bij zijn activiteiten voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving in acht neemt. Deze zorgplicht bouwt voort op zorgplichten die in verschillende wetten zijn opgenomen, zoals in artikel 6.8 van de Waterwet.
Melding verontreiniging of aantasting	6.9	–	Melding- en maatregelenplichten gericht tot exploitanten van installatiegebonden activiteiten uit o.m. de Waterwet zullen een plaats krijgen in de algemene maatregel van bestuur die de milieu en wateractiviteiten zal reguleren (Besluit activiteiten leefomgeving). Overgangsrecht wordt geregeld in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
Toegangsverbod of -beperking waterstaatswerk	6.10	2.40	Overgangsbepaling toegangsverbod en -beperking is opgenomen in artikel 4.72.
Bevoegdheden EEZ en zuiveringtechnisch werk	6.11	2.1, 4.3, 4.23 en 5.1	
Verhouding tot andere wetten	6.12	1.4	
Vergunning of ontheffing waterschap	6.13	16.53	
Aanvraagvereisten en elektronische indiening	6.14	16.1 en 16.55	
Indiening aanvraag	6.15	16.54	
Procedure voorbereiding beschikking	6.16	16.15, 16.62, 16.63 en 16.64	Adviesbevoegdheid waterschappen wordt instemmingsbevoegdheid.
Samenloop bevoegd gezag bestuursorganen	6.17	5.11 en 5.12	
Samenstel handelingen	6.18	5.8, 5.36, 5.41 en 5.43	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Revisievergunning	6.19	5.43	Overgangsrecht wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument, de omgevingsvergunning, artikel 4.13 e.v. i.c.m. afdeling 4.1.
Voorschriften en beperkingen vergunning	6.20	5.34 en 13.5	Overgangsrecht wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument, de omgevingsvergunning, artikel 4.13 i.c.m. afdeling 4.1.
Weigering vergunning	6.21	5.18	
Wijziging en intrekking vergunning	6.22, 6.23	5.39, 5.40 en 18.10	
Rechtsopvolging vergunning	6.24	5.37	
Bijzondere bepalingen verontreiniging	6.25, 6.26	4.1, 4.3 en 16.63	
Coördinatie Wabo en Kernenergiewet	6.27, 6.28, 6.29	5.7, 16.7, 16.9 t/m 16.13 en 16.78	In combinatie met de te wijzigen afdeling 3.5 Awb. Overgangsrecht wordt geregeld in artikel 4.73.
Elektronische aanvraag	6.30	16.1	
Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen			
Verontreinigingsheffing	7.1 t/m 7.6, 7.8, eerste en derde lid, eerste zin, en 7.9	Blijft in Waterwet	–
Grondwaterheffing	7.7 en 7.8, tweede en derde lid, tweede zin	13.4b	Zijn overgegaan naar Hoofdstuk 13 van de Omgevingswet, artikel 13.4b. Overgangsrecht geregeld in artikel 4.74.
Verontreinigingsheffing door het Rijk	7.10 t/m 7.13	Blijft in Waterwet	–
Schadevergoeding	7.14 t/m 7.20	hoofdstuk 15, 7.17, tweede t/m vierde lid, van de Waterwet, komt deels terug in 13.3	Overgangsrecht voor de schadevergoeding op grond van artikel 7.14 tot en met artikel 7.17 wordt geregeld in artikel 4.21. Overgangsrecht voor de artikelen 7.17 en 7.18 is opgenomen in de artikelen 4.75 en 4.76.
Schade aan waterstaatswerken of aan de waterbodem of oever	7.21, 7.22	hoofdstuk 13	De bepalingen zijn via dit wetsvoorstel in de Omgevingswet ingevoegd. Overgangsrecht wordt geregeld in de artikelen 4.77 en 4.78.
Deltafonds	7.22a t/m 7.22d	Blijft in Waterwet	–
Financiering en bekostiging primaire waterkeringen	7.23 t/m 7.26	Blijft in Waterwet	–
Hoofdstuk 8 Handhaving			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wtw	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Handhaving	8.1 t/m 8.10	hoofdstuk 18	Overgangsrecht voor handhavingsbesluiten op grond van de artikelen 8.1 tot en met 8.10 wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor de overgang naar hoofdstuk 18 in de Omgevingswet, artikelen 4.22 en 4.23.
Hoofdstuk 10 Slotbepalingen			
Vangnetbepaling	10.1	23.1	
Dynamische verwijzing richtlijnen	10.2	23.2	
Evaluatiebepaling	10.4	Blijft in Waterwet	–
Inwerkingtreding	10.5	–	–
Citeertitel	10.6	–	–

i. Transponeringstabel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen			
Begripsbepalingen	1.1, eerste en tweede lid	bijlage bij 1.1	Voor de begripsbepalingen is geen overgangsrecht nodig. Zie voor een toelichting op (ten opzichte van de onder meer de Wabo gewijzigde) begripsbepalingen: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.1.2, § 11.2.1 en blz. 612 e.v.
Grondslag aanwijzing vergunningplichtige inrichtingen	1.1, derde lid	5.1 en 5.2	Krachtens de Omgevingswet worden geen «categorieën inrichtingen» meer als vergunningplichtig aangewezen, maar «milieubelastende activiteiten» (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.5.2). De aanwijzing van vergunningplichtige milieubelastende activiteiten vindt plaats in het Besluit activiteiten leefomgeving. De ippc-installaties blijven onder het nieuwe stelsel vergunningplichtig.
Doorwerking wijziging ippc-installatie in richtlijn industriële emissies	1.1, vierde lid	–	Voor deze bepaling is geen overgangsrecht nodig. In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt de term «ippc-installatie» gedefinieerd met een verwijzing naar bijlage 1 van de richtlijn industriële emissies. De Omgevingswet voorziet in een algemene regeling voor de doorwerking van wijzigingen in EU-richtlijnen (artikel 23.2).
Agrarische bedrijfswoning	1.1a	–	In het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een regeling opgenomen voor agrarische bedrijfswoningen over geluid, trillingen en geur (artikelen 5.62, 5.81 en 5.92).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 2 De omgevingsvergunning			
§ 2.1 Verbodsbepalingen, bevoegd gezag, gefaseerde vergunning, deelvergunning en revisievergunning			
Vergunningplichtige activiteiten	2.1 en 2.2	5.1 resp. 5.3 en 5.4 in samenhang met 4.4, tweede lid	Zie voor het overgangsrecht voor de omgevingsvergunning: artikel 4.13 en bijbehorende tabel en toelichting. Voorzien wordt in aanvullend overgangsrecht voor activiteiten waar de vergunningplicht wijzigt in een meldingsplicht met algemene regels of vice versa. Overgangsrecht voor een wijziging van een meldingsplicht in een vergunningplicht zal – als die situatie zich binnen de stelselherziening voordoet – worden opgenomen in hetInvoeringsbesluit Omgevingswet.
Verbod handelen i.s.m. vergunningvoorschrift	2.3	5.5	Voor de bestuursrechtelijke handhaving van deze verboden is voorzien in de artikelen 4.22 en 4.23. Voor de strafrechtelijke handhaving van deze verboden via de Wed is geen overgangsrecht nodig.
Verbod illegaal bouwwerk in stand te laten	2.3a	5.6	
Bevoegd gezag vergunningverlening	2.4	5.8 t/m 5.14	Zie voor het overgangsrecht bij een wijziging in bevoegd gezag voor het beslissen op de aanvraag: artikel 4.15.
Gefaseerde aanvraag vergunning	2.5 2.5a	–	De specifieke Wabo-systematiek voor een gefaseerde vergunningaanvraag keert niet terug in de Omgevingswet. In het nieuwe stelsel worden de mogelijkheden om activiteiten gefaseerd, met afzonderlijke aanvragen om een omgevingsvergunning, gespreid in de tijd aan te vragen verruimd (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 160–166). Zie voor het overgangsrecht voor de gefaseerde omgevingsvergunning artikel 4.79 met bijbehorende toelichting.
Revisievergunning	2.6	5.43	De Omgevingswet voorziet alleen nog in een bevoegdheid om *ambtshalve* een revisievergunning te verlenen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 173–174). Voor een ten tijde van de inwerkingtreding lopende voorbereidingsprocedure tot revisie van een vergunning (op aanvraag of ambtshalve) geldt het overgangsrecht van afdeling 4.1.
§ 2.2 De aanvraag om een omgevingsvergunning			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Onlosmakelijke samenhang tussen aanvragen	2.7, eerste lid	–	De «onlosmakelijke samenhang» komt niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 160–163). Voor artikel 2.7 Wabo is geen specifiek overgangsrecht opgenomen.
Aanvraag vergunning IPPC-installatie	2.7, tweede lid	–	Artikel 2.7, tweede lid, Wabo komt als gevolg van het loslaten van het inrichtingenbegrip niet terug in het stelsel van de Ow. Uit de systematiek van het Bal en het Bkl volgt dat als er meer dan één ippc-installatie op dezelfde locatie door dezelfde exploitant wordt geëxploiteerd, er anders dan onder het inrichtingenbegrip sprake blijft van afzonderlijke vergunningplichtige activiteiten die elk voor zich moeten voldoen aan de eisen van de RIE. Dit geldt ook als voor die activiteiten één vergunning wordt verleend (op basis van een meervoudige aanvraag). Hiermee is artikel 4, tweede lid, van de RIE geïmplementeerd en is een bepaling als artikel 2.7, tweede lid, Wabo niet langer nodig.
Grondslag eisen aan aanvraag vergunning: – wijze van indienen – te verstrekken gegevens en bescheiden	2.8, eerste lid	16.1, 16.54 en 16.55, eerste lid	De Omgevingswet continueert de mogelijkheid uit de Wabo en de Waterwet om een aanvraag elektronisch in te dienen. Eisen over de wijze van indiening worden gesteld in de artikelen 14.2 en 14.3 van het Omgevingsbesluit. Bij ministeriële regeling zullen ter uitvoering van artikel 16.55, tweede lid, van de Omgevingswet regels gesteld worden over de te verstrekken gegevens en bescheiden. Op een voor inwerkingtreding ingediende aanvraag (ontvangsttheorie) blijven de (onder meer) in het Besluit omgevingsrecht en de Ministeriële regeling omgevingsrecht gestelde eisen van toepassing (zie het overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1).
Grondslag eisen aanvraag omgevingsvergunning bij verordening	2.8, tweede lid	16.55, eerste, derde en vierde lid	Als in de omgevingsverordening, waterschapsverordening of het omgevingsplan andere eisen gesteld gaan worden dan in de huidige verordeningen, dan zal in die nieuwe verordeningen resp. het omgevingsplan zo nodig worden voorzien in overgangsrecht.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Grondslag heffen leges aanvraag en legesverbod inrichtingen	2.9 en 2.9a	13.1 en 13.2	Voor deze grondslagbepalingen is geen overgangsrecht nodig. Aan de huidige grondslagen is uitvoeringsgegeven in § 4.4 van het Besluit omgevingsrecht en de Regeling leges omgevingsvergunning rijksoverheid. Zie over de wijzigingen bij legesheffing ten opzichte van de Wabo: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.13.2, blz. 204–205. Voor het opheffen van het legesverbod hoeft niet te worden voorzien in specifiek overgangsrecht. Voor de voor inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende aanvragen geldt het overgangsrecht van afdeling 4.1. Het moment waarop een aanvraag voor een vergunning is ingediend, is bepalend voor de mogelijkheid om leges (tegen een bepaald tarief) te kunnen heffen. Aan de grondslag in artikel 2.9, tweede lid, Wabo is nooit uitvoering gegeven. Voor deze bepaling hoeft dus niet te worden voorzien in overgangsrecht. De bepaling van artikel 2.9a, tweede lid, over opschorting van de inning van leges (de zogeheten legessanctie als prikkel tot tijdige beschikbaarstelling van een verleende afwijkvergunning op ruimtelijkeplannen.nl), keert evenmin terug onder de stelselherziening. Voor deze sanctiebepaling wordt niet voorzien in overgangsrecht. In het nieuwe stelsel wordt voor alle type omgevingsvergunningen (en niet alleen voor de «afwijkvergunning» in het bijzonder) geregeld dat op een goede kenbare (elektronische) wijze mededeling wordt gedaan. Voor de naleving van dit vereiste hoeft geen legessanctie te gelden: van het bevoegd gezag mag worden verwacht dat dit kenbaarheidsvereiste wordt nageleefd.
Toetsingscriteria beoordeling aanvraag omgevingsvergunning	§ 2.3	§ 5.1.3	Voor zover de toetsingscriteria voor de beoordeling van een aanvraag voor een (bepaald type) omgevingsvergunning wijzigingen ondergaan, geldt conform het in afdeling 4.1 voorgestelde overgangsrecht de «oude» criteria blijven gelden voor de aanvragen, die vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ingediend.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
§ 2.3 De beoordeling van de aanvraag			In afwijking van de Wabo is het toetsingskader voor de omgevingsvergunningen geregeld op amvb-niveau (in hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Als *hoofdregel* voor het overgangsrecht geldt dat voor zover het toetsingskader voor de beoordeling van een aanvraag voor een bepaald type omgevingsvergunning wijzigingen ondergaat, de «oude» criteria blijven gelden voor de aanvragen die vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ingediend. Zie het in afdeling 4.1 van dit wetsvoorstel voorgestelde overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures.
Toetsingskader vergunning bouwactiviteit	2.10, eerste lid	5.18 en 5.20	De beoordelingsregels voor de aanvraag bouwactiviteit worden op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 5.20 van de Omgevingswet bevat daarvoor het toepasselijke belangenkader.
Aanvraag bouwactiviteit wordt tevens aangemerkt als afwijkactiviteit	2.10, tweede lid	–	De conversieregeling waarin de aanvraag voor de bouwactiviteit wordt aangemerkt als aanvraag voor de afwijkactiviteit, wordt – gelet op de in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel opgenomen wijzigingen voor de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit – niet gecontinueerd.
Toetsingskader vergunning aanlegactiviteit	2.11	5.18 en 5.21	De aanleg- en afwijkactiviteit vallen onder de – voor de Omgevingswet – nieuwe noemer: omgevingsplanactiviteit. De beoordelingsregels voor de aanvraag afwijkactiviteit worden op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 5.21 van de Omgevingswet bevat daarvoor het toepasselijke belangenkader.
Toetsingskader vergunning afwijkactiviteit	2.12, eerste lid		
Ruimtelijke onderbouwing afwijkvergunning	2.12, tweede lid		
Toetsingskader vergunning brandveilig gebruik	2.13	–	Voorgesteld wordt de omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik te schrappen. Zie de wijziging van de artikelen 5.2 en 5.25 in hoofdstuk I van dit wetsvoorstel.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Toetsingskader milieuvergunning	2.14	5.18 en 5.26	De beoordelingsregels voor de aanvraag milieubelastende activiteit worden op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 5.26 van de Omgevingswet bevat daarvoor het toepasselijke belangenkader. Zie voor een korte toelichting op de inhoud van dit toetsingskader de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.25 (oorspronkelijke artikelnummer): Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 501.
Toetsingskader vergunning Rijksmonumenten	2.15	5.18 en 5.22	De beoordelingsregels voor de aanvraag rijksmonumentenactiviteit worden op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 5.22 van de Omgevingswet bevat daarvoor het toepasselijke belangenkader. Zie voor een korte toelichting op de inhoud van dit toetsingskader de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.21 (oorspronkelijke artikelnummer): Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 499.
Toetsingskader vergunning (planologische) sloopactiviteit	2.16	5.18 en 5.21	De (planologische) sloopactiviteit valt onder de – voor de Omgevingswet – nieuwe noemer: omgevingsplanactiviteit. De beoordelingsregels voor de aanvraag afwijkactiviteit worden op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 5.21 van de Omgevingswet bevat daarvoor het toepasselijke belangenkader.
Toetsingskader vergunning overige activiteiten (OBM)	2.17	5.26, vierde lid	Deze bepaling heeft alleen uitvoering gekregen voor de zogenaamde «Omgevingsvergunning beperkte milieutoets» (Obm). Het toetsingskader voor de in artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht aangewezen Obm-activiteiten is opgenomen in 5.13b van het Besluit omgevingsrecht. Deze specifieke categorie van Obm-vergunningplichtige activiteiten zou met het loslaten van het inrichtingenbegrip vervallen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486). Deze keuze wordt heroverwogen, zie de voorgestelde bepaling van artikel 5.26 in hoofdstuk I van dit wetsvoorstel.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Toetsingskader provinciale verordening	2.18	5.30	De betreffende beoordelingsregels worden, al dan niet in gewijzigde vorm, opgenomen in de nieuwe omgevingsverordening. Die verordening zal zo nodig zelf in overgangsrecht voorzien.
Toetsingskader gemeentelijke verordening	2.18	5.21	De betreffende beoordelingsregels worden, al dan niet in gewijzigde vorm, opgenomen in het omgevingsplan. Dit plan zal zo nodig zelf in overgangsrecht voorzien.
Toetsingskader aanhakende toestemmingen	2.19	–	De categorie van zogenaamde «aanhakende toestemmingen» komt te vervallen. Voor deze categorie is geen specifiek overgangsrecht vereist, maar volstaat de bovengenoemde hoofdregel.
Wet bibob-toets	2.20	5.31	De bibob-toets wordt beleidsneutraal omgezet van de Wabo naar de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 502). Voor deze bepaling is dus geen aanvullend overgangsrecht nodig ten opzichte van de bovengenoemde hoofdregel uit afdeling 4.1.
Weigering vvgb	2.20a	5.33 jo. 16.15 en 16.16	De «verklaring van geen bedenkingen» (vvgb) wordt vervangen door de instemming (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). Voor een ingediende aanvraag lift de vvgb mee met het overgangsrecht voor lopende procedures (afdeling 4.1).
Gedeeltelijk verlenen en weigeren van de aangevraagde omgevingsvergunning	2.21	–	Artikel 2.21 Wabo maakt deel uit van de systematiek van de «onlosmakelijke samenhang». Een vergelijkbare bepaling komt dus niet terug in de Omgevingswet (zie in deze tabel de toelichting bij artikel 2.7 Wabo). Voor deze bepaling is geen specifiek overgangsrecht vereist, maar volstaat de bovengenoemde hoofdregel.
§ 2.4 De omgevingsvergunning			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Regels over aan een omgevingsvergunning te verbinden voorschriften	2.22	5.34	Aanvullend op het overgangsrecht voor de diverse typen (omgevings)vergunningen is volledigheidshalve voorzien in overgangsrecht voor vergunningvoorschriften: zie artikel 4.13, tweede lid. Bevat een onherroepelijke vergunning voorschriften, die bij of krachtens de Omgevingswet niet (langer) gesteld mogen worden, dan worden die voorschriften niet langer gehandhaafd en zullen deze – ter opschoning van de vergunning – worden ingetrokken, hetzij ambtshalve, hetzij op aanvraag van de vergunninghouder.
Specifiek voorschrift om te voldoen aan nadere eisen	2.22, derde lid, onder b en c	–	Deze bepaling, die binnen het kader van een vergunning bevoegdheden toekent aan een ander bestuursorgaan dan het voor die vergunning bevoegde gezag, keert niet terug in de Omgevingswet. Voor in een omgevingsvergunning opgenomen «nadere eisen» is in overgangsrecht voorzien: zie artikel 4.13, tweede lid, aanhef en onder b.
Afwijken van algemeen verbindende voorschriften in omgevingsvergunning	2.22, vijfde lid, eerste volzin	4.5	Bestaande voorschriften in een omgevingsvergunning, die afwijken van de nieuwe algemene regels, gelden niet langer en blijven buiten toepassing, tenzij deze algemene regels (opnieuw) voorzien in de mogelijkheid tot afwijken. De mogelijkheden om af te wijken van algemene regels worden geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. De tweede volzin van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo kan binnen de systematiek van het nieuwe bestel voor de milieubelastende activiteit komen te vervallen.
Grondslag stellen regels omtrent voorbereiden, vormgeven, inrichten, beschikbaar stellen en uitvoerbaarheid omgevingsvergunning	2.22, zesde lid	hoofdstuk 16	Verspreid over hoofdstuk 16 van de Omgevingswet zijn regels gesteld over deze onderwerpen of grondslagen voor het stellen van dergelijke regels opgenomen.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Tijdelijke vergunning	2.23, eerste lid	5.36, eerste lid	Artikel 5.36 van de Omgevingswet vervangt beleidsneutraal de inhoud van de artikelen 2.23, 2.23a, 2.23b en 2.24 Wabo met één vermeldenswaardige wijziging (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 505–506). In overeenstemming met deze grondslagen gestelde voorschriften blijven na inwerkingtreding van de Omgevingswet onverminderd gelden.
Grondslag aanwijzing categorieën aan een termijn te binden omgevingsvergunningen	2.23, tweede lid	5.36, vierde lid	
Herstel bestaande toestand na verstrijken vergunningtermijn	2.23a, eerste lid	5.36, tweede lid	
Grondslag aanwijzing categorieën omgevings-vergunningen met verplichting tot herstel bestaande toestand	2.23a, tweede lid	5.36, vierde lid	
Doorlopen geldigheid voorschrift na verstrijken vergunningtermijn	2.23b	5.36, derde lid	
Omgevingsvergunning voor seizoensgebonden bouwwerk	2.24	5.36a, eerste lid	
Normadressaat omgevingsvergunning	2.25, eerste lid	5.37, eerste lid	Voor deze bepaling is geen overgangsrecht nodig. Ook onder de Omgevingswet geldt het zaaksgebonden karakter van de omgevingsvergunning (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 506.
Meldingsplicht wijziging vergunninghouder	2.25, tweede lid	5.37, tweede lid	Voor een melding, die gedaan is vlak – d.w.z. minder dan een maand – voordat de Omgevingswet in werking treedt, is volledigheidshalve overgangsrecht opgenomen in artikel 4.80.
Grondslag aanwijzing categorieën persoonsgebonden vergunningen	2.25, derde lid	5.37, derde lid	De parallelle amvb-grondslag in artikel 5.37 van de Omgevingswet wordt gewijzigd in een algemeen geformuleerde bevoegdheid voor het bevoegd gezag.
§ 2.5 Advies en verklaring van geen bedenkingen			
Adviesbevoegdheid waterkwaliteitsbeheerder bij aanvraag vergunning inrichting of mijnbouwwerk met indirecte lozing	2.26, eerste en tweede lid	16.15 en 16.15a	De adviesbevoegdheid bij vergunningverlening keert terug onder de stelselherziening (§ 16.2.3), maar de bindende adviesbevoegdheid niet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). De waterkwaliteitsbeheerder krijgt in de hier bedoelde gevallen een regulier adviesrecht (en aanvullend de bevoegdheid in artikel 19.4, vierde en vijfde lid). De gelegenheid om een advies uit te brengen of een al uitgebracht advies liften mee met het overgangsrecht voor lopende procedures (zie afdeling 4.1).
Adviesbevoegdheid andere bestuursorganen of instanties	2.26, derde en vierde lid		

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verklaring van geen bedenkingen (vvgb)	2.27	16.15 en 16.16	De vvgb wordt vervangen door het advies met instemming (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). De gelegenheid om een vvgb te geven of een al gegeven vvgb liften mee met het overgangsrecht voor lopende procedures (zie afdeling 4.1).
Bundeling in één vvgb	2.28	–	Ook deze bepaling lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures (zie afdeling 4.1).
§ 2.6 Wijziging en intrekking van de omgevingsvergunning			
Verzoek vvgb-bevoegde bestuursorgaan of adviseur om wijziging of intrekking vergunning	2.29, eerste lid	5.41	De Omgevingswet regelt niet expliciet de bevoegdheid voor het bestuursorgaan met instemming (artikel 16.16) om een verzoek tot wijzing of intrekking van een verleende omgevingsvergunning, maar veronderstelt die bevoegdheid in de bepaling van artikel 5.41. Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnde aanvraag tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning is opgenomen in afdeling 4.1. Die overgangsrechtelijke regeling met eerbiedigende werking geldt ook als het verzoek tot wijziging is ingediend door een ander bestuursorgaan. De in artikel 2.29, derde lid, Wabo opgenomen verplichting om de op een verzoek genomen beschikking toe te zenden aan het bestuursorgaan volgt rechtstreeks uit artikel 3:41 Awb en keert om die reden niet terug in de Omgevingswet.
Verzoek Minister van Infrastructuur en Waterstaat om wijziging milieuvergunning na ongewoon voorval	2.29, tweede lid		
Toezending gevraagde beschikking aan bestuursorgaan	2.29, derde lid	–	
Actualiseringsplicht milieuvergunning	2.30, eerste lid	5.38, eerste en tweede lid	De actualiseringsplicht voor bepaalde type omgevingsvergunningen keert ongewijzigd (in de zin van beleidsneutraal) terug onder de stelselherziening (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 506–507).
Grondslag voor nadere regeling bij algemene maatregel van bestuur	2.30, tweede lid	5.38, derde lid	
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning op verzoek van tot vvgb bevoegd bestuursorgaan of op aanwijzing van de Minister	2.31, eerste lid, onder a	5.41	Deze wijzigingsplicht voor het bevoegd gezag keert terug in de Omgevingswet. Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnde ambtshalve procedure tot wijziging van een omgevingsvergunning is opgenomen in afdeling 4.1.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Wijzigen voorschrift milieuvergunning als gevolg van de actualiseringsplicht (BBT)	2.31, eerste lid, onder b	5.39, onder a en 5.42, tweede lid	Deze wijzigingsplicht voor het bevoegd gezag keert terug in de stelselherziening. Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnde ambtshalve procedure tot wijziging van een omgevingsvergunning is opgenomen in afdeling 4.1.
Wijzigen voorschrift van rechtswege verleende omgevingsvergunning om ernstige nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken	2.31, eerste lid, onder c	5.39	Toepassing van de *lex silencio positivo* (lsp) (artikel 3.9, derde lid, Wabo jo. § 4.1.3.3 Awb) keert niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 227–228). De lsp is uitgezonderd van de hoofdregel van het overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures, zie artikel 4.3. Daardoor wordt de werking van de lsp bij inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet met onmiddellijke ingang beëindigd. Voor de specifieke bevoegdheid om een van rechtswege verleende omgevingsvergunning onmiddellijk te wijzigen om ernstige nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken, wordt niet voorzien in overgangsrecht. De Omgevingswet biedt in artikel 5.39 een toereikende grondslag om ernstige nadelige gevolgen door een van rechtswege verleende omgevingsvergunning te voorkomen.
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning «andere» activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i (omgevingsvergunning beperkte milieutoets)	2.31, eerste lid, onder d	5.39	De omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) valt in de systematiek van de Omgevingswet rechtstreeks onder de grondslag van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486).
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning op basis van provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordening	2.31, eerste lid, onder e	5.39, onder b	Deze wijzigingsplicht voor het bevoegd gezag keert terug in de stelselherziening. Als de in deze verordeningen genoemde gronden wijzigen bij de vaststelling van de nieuwe omgevings- of waterschapsverordening, zal bij die vaststelling zo nodig moeten worden voorzien in overgangsrecht.
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning «aanhakende toestemming»	2.31, eerste lid, onder f	–	De «aanhakende toestemming» keert niet terug in de stelselherziening.
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning in belang van de brandveiligheid	2.31, tweede lid, onder a	–	De omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik komt te vervallen.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning in belang van de bescherming van het milieu	2.31, tweede lid, onder b	5.40, eerste lid, onder a	Algemene en specifieke wijzigingsgronden worden op basis van de grondslag in artikel 5.40, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet opgenomen in afdeling 8.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie voor het criterium «bescherming van het milieu» ook artikel 8.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM)	2.31, tweede lid, onder c	5.40, eerste lid, onder a	Voor het wijzigen van een voorschrift van een OBM is geen overgangsrecht aan de orde, aangezien de huidige OBM geen voorschriften bevat (artikel 5.13a Besluit omgevingsrecht).
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning op basis van provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordening	2.31, tweede lid, onder d	5.40, eerste lid, onder b	Deze wijzigingsbevoegdheid keert terug in de stelselherziening. Als de in deze verordeningen genoemde gronden wijzigen bij de vaststelling van de nieuwe omgevings- of waterschapsverordening, zal bij die vaststelling zo nodig moeten worden voorzien in overgangsrecht.
Wijzigen voorschrift omgevingsvergunning «aanhakende toestemming»	2.31, tweede lid, onder e	–	De «aanhakende toestemming» keert niet terug in de stelselherziening.
Verlaten grondslag van de aanvraag bij voorschrijven van andere technieken bij wijziging milieuvergunning dan genoemd in de aanvraag	2.31a	5.34, tweede lid, onder a	Deze mogelijkheid keert (in een gewijzigde redactie) terug in de stelselherziening.
Vergunninghouder verschaft benodigde gegevens	2.31a, tweede lid	16.56	De Omgevingswet bevat een identieke verplichting voor de vergunninghouder als de Wabo. Een overgangsrechtelijke bepaling is om die reden niet nodig. Is aan een eerder – voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet – aan de vergunninghouder gericht verzoek niet voldaan, dan kan het bevoegd gezag het verzoek herhalen of een last onder dwangsom opleggen. Voor een eventueel op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet lopende last onder dwangsom voor zo'n verzoek, voorzien de artikelen 4.22 en 4.23 in overgangsrecht.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Wijzigingsbevoegdheid Minister van Infrastructuur en Waterstaat	2.32	–	Onduidelijk en niet te achterhalen is waarom deze bepaling destijds niet is komen te vervallen bij de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht. In het rapport «van de Commissie Doorlichting Interbestuurlijke Toezichtarrangementen (Van specifiek naar generiek», september 2007) staat: *«Decentrale uitvoering is één van de uitgangspunten van de Wabo. Gemeenten, en in een aantal gevallen provincies, zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening. Zij dienen zorg te dragen voor een goed systeem van horizontale verantwoording en kwaliteitsborging. Conform haar beoordeling van de Wro, ziet de commissie geen aanleiding voor specifiek toezicht van het Rijk op vergunningverlening op grond van de Wabo door de medeoverheden. Sturing vooraf kan plaatsvinden via het stellen van algemeen verbindende voorschriften of andere algemene normstelling (in het bijzonder plannen). Correctief optreden kan via het generieke instrumentarium van schorsing en spontane vernietiging, eventueel op basis van een sectorspecifieke uitwerking van het desbetreffende toetsingskader.»* Gelet op die uitgangspunten, die voor de Omgevingswet zeker zo sterk gelden, wordt voorgesteld om de in-de-plaatstredingsbepaling van artikel 2.32 Wabo niet te laten terugkeren in de Omgevingswet. Het betreft een zuivere taakverwaarlozingsregeling (in-de-plaatstreding), die net zo goed via de Gemeentewet kan worden gerealiseerd.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verplichting tot intrekken omgevingsvergunning	2.33, eerste lid	5.39, onder a	Anders dan de Wabo noemt de Omgevingswet niet zelf de intrekkingsgronden. Zie hiervoor het Besluit kwaliteit leefomgeving (afdeling 8.10). Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning (ambtshalve of op verzoek) is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1. Onderdeel a (vanwege uitvoering van een internationale verplichting) wordt niet overgenomen bij de stelselherziening. Deze bepaling wordt bij nader inzien als overbodig beschouwd. Bij een internationale verplichting geldt immers altijd een implementatieplicht en -termijn.
wegens uitvoering van een internationale verplichting	onder a		
wegens het niet toepassen van de best beschikbare technieken	onder b		
op verzoek van tot vvgb-bevoegd bestuursorgaan of krachtens een aanwijzing van de Minister ter voorkoming van overschrijding risicoplafonds voor hoofdspoorweg	onder c	5.41	De vvgb keert in de Omgevingswet terug als een advies met instemming (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). Voor de instemming is een identieke intrekkingsgrond opgenomen in de Omgevingswet. Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning op verzoek van het vvgb-bevoegde bestuursorgaan, is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1.
wegens ontoelaatbaar ernstige nadelige gevolgen (bij inrichting of mijnbouwwerk)	onder d	5.39, onder a	Anders dan de Wabo noemt de Omgevingswet niet zelf de intrekkingsgronden. Zie hiervoor het Besluit kwaliteit leefomgeving (afdeling 8.10). Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning (ambtshalve of op verzoek) is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1.
wegens ontoelaatbaar ernstige nadelige gevolgen (bij van rechtswege verleende vergunning)	onder e	5.39, onder a	Deze specifieke intrekkingsbevoegdheid keert niet terug in de Omgevingswet, omdat de van-rechtswege-verleende vergunning (lex silencio positivo) ook niet terugkeert. Voor deze specifieke bevoegdheid is voorzien in specifiek overgangsrecht, omdat omgevingsvergunningen die net voor inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege worden verleend wegens een termijnoverschrijding, ook met toepassing van de nieuwe wet- en regelgeving alsnog kunnen worden ingetrokken «wegens ontoelaatbare gevolgen».

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
wegens gesloten verklaring (bij stortplaats of afvalvoorziening)	onder f	5.39, onder a	Deze specifieke intrekkingsgrond keert terug in artikel 8.100, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning (ambtshalve of op verzoek) is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1.
van een «aanhakende» toestemming	onder g	–	De categorie van zogenaamde «aanhakende toestemmingen» (artikel 2.19 Wabo) komt te vervallen. Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning (ambtshalve of op verzoek) is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1.
Bevoegdheid tot intrekken omgevingsvergunning	2.33, tweede lid	5.40, tweede lid	Anders dan artikel 2.33 van de Wabo bevat artikel 5.40 van de Omgevingswet naast een aantal intrekkingsgronden een delegatiebepaling. Aan die amvb-grondslag wordt uitvoering gegeven in afdeling 8.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor lopende procedures tot intrekking van een omgevingsvergunning (ambtshalve of op verzoek) is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking, zie afdeling 4.1.
omdat gedurende een bepaalde periode geen gebruik is gemaakt van de verleende vergunning	onder a	onder b	Deze intrekkingsgrond komt terug in artikel 5.40 van de Omgevingswet, waarbij de wettelijk bepaalde termijnen zijn gewijzigd. Zie voor een toelichting op deze keuze: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 507. Voor op de dag van inwerkingtreding van kracht zijnde omgevingsvergunningen, waarin geen termijn als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder a, Wabo is opgenomen, gaat de nieuwe (kortere) termijn gelden. Is in de omgevingsvergunning een termijn opgenomen, dan blijft de vergunning gelden op grond van het overgangsrecht in artikel 4.13, tweede lid, van dit wetsvoorstel.
op verzoek van de vergunninghouder	onder b	onder c	Deze vanzelfsprekende intrekkingsgrond keert terug in artikel 5.40 van de Omgevingswet.
in het belang van de brandveiligheid	onder c	–	Deze bepaling ziet specifiek op de brandveilig gebruiksactiviteit en is met het verdwijnen van de vergunningplicht voor deze activiteit niet meer van belang.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
in het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen	onder d, onder 1°	onder a	Deze specifieke intrekkingsgrond keert terug in artikel 8.102, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
in geval de inrichting of het mijnbouwwerk geheel of gedeeltelijk is verwoest	onder d, onder 2°	–	Niet alle specifieke intrekkingsgronden keren terug in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar § 11.11 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.
in het belang van de monumentenzorg	onder e	onder a	Deze specifieke intrekkingsgrond keert terug in de algemene intrekkingsgrond van artikel 8.97, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
bij OBM	onder f	–	Deze specifieke categorie van OBM-vergunningplichtige activiteiten komt met het loslaten van het begrip «inrichting» te vervallen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 486).
op in gemeentelijke, provinciale of waterschapsverordening genoemde gronden	onder g	5.40, tweede lid, onder f	Deze intrekkingsgrond keert terug in de vorm van een verwijzing naar de in de nieuwe omgevings- en waterschapsverordening.
bij «aanhakende» toestemming	onder h	–	De categorie van zogenaamde «aanhakende toestemmingen» komt te vervallen.
Geen intrekking op verzoek van de vergunninghouder als het belang van bescherming van het milieu zich daartegen verzet	2.33, derde lid	onder a	Deze specifieke bepaling keert niet terug in de Omgevingswet. Deze weigeringsgrond voor een verzoek tot intrekking valt onder de algemene bepaling van artikel 8.97, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Verbinden van voorschriften aan de beschikking tot intrekking van de vergunning	2.33a, eerste lid	13.5, zesde lid	De mogelijkheid om aan een beschikking tot intrekking een financiële zekerheidsstelling te verbinden keert terug onder de Omgevingswet.
	2.33a, tweede lid	5.36, derde lid	De mogelijkheid om bij intrekking van een vergunning een aantal voorschriften te laten blijven gelden, keert terug onder de Omgevingswet.
Aanwijzing maatregelen ter voorkoming van overschrijding van risicoplafonds voor hoofdspoorweg	2.34	–	Op dit moment wordt gewerkt aan nieuwe regels m.b.t. milieubelastende activiteiten voor spoorwegemplacementen. Deze regels zullen in de amvb's onder de Omgevingswet worden opgenomen.
Hoofdstuk 3 Voorbereidingsprocedures			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Voor dit hoofdstuk geldt de hoofdregel van het overgangsrecht voor lopende procedures: als een aanvraag is ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, geldt voor die aanvraag het overgangsrecht met eerbiedigende werking in afdeling 4.1. Ongeacht of een bepaling bij of krachtens dit hoofdstuk van de Wabo in de stelselherziening wel of niet of in gewijzigde vorm terugkeert, geldt onder deze hoofdregel dat die bepaling van toepassing blijft op de al ingediende aanvraag. De term «oude recht» omvat dus (onder meer) dit Wabo-hoofdstuk. Kortheidshalve wordt deze toelichting hieronder niet voor alle afzonderlijke artikelen uit hoofdstuk 3 telkens herhaald.			
§ 3.1 Algemene bepalingen over de totstandkoming van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning			
Indiening van de aanvraag en ontvangstbevestiging	3.1	16.54	
Gebruikstermijn onderzoeksgegevens	3.1a	16.5	
Uitzondering op procedurebepalingen afdeling 3.4 Awb in geval van nationale veiligheidsbelangen	3.2	16.68, onder b	
Overleg met en instemming van eigenaar kerkelijk monument	3.2a	16.57	
Aanhoudingsplicht aanvraag vergunning voor aanleg- of bouwactiviteit bij voorbereidingsbesluit en totstandkoming nieuw bestemmingsplan	3.3	16.58	Artikel 16.58 wordt met dit wetsvoorstel geschrapt. Daarmee vervalt deze aanhoudingsplicht. Deze plicht wordt omgezet in de mogelijkheid tot het stellen van voorbeschermingsregels over bouwactiviteiten. Zie het algemeen deel van deze memorie van toelichting. In de consultatieversie van dit wetsvoorstel is nog niet voorzien in overgangsrecht voor de aanhoudingsplicht.
Facultatieve aanhouding aanvraag vergunning voor sloopactiviteit	3.4	–	Deze specifieke aanhoudingsbevoegdheid voor een sloopactiviteit keert niet terug in de Omgevingswet. De gemeenteraad kan in het omgevingsplan als beoordelingsregel opnemen dat een sloopvergunning alleen wordt verleend als vervangende nieuwbouw gegarandeerd is. In de consultatieversie van dit wetsvoorstel is nog niet voorzien in overgangsrecht voor de aanhoudingsbevoegdheid.
Aanhoudingsplicht aanvraag vergunning voor activiteit aanleggen of bouwen in verband met exploitatieplan	3.5	16.59	Deze aanhoudingsplicht keert wel terug in de Omgevingswet. In de consultatieversie van dit wetsvoorstel is nog niet voorzien in overgangsrecht voor de aanhoudingsplicht.
Bekendmaking aanhouding	3.6, eerste lid	16.60	Zie voor een toelichting op deze bepalingen: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 567.
Datum bevestiging ontvangst aanvraag is datum einde aanhouding	3.6, tweede lid	16.61	
§ 3.2 De reguliere voorbereidingsprocedure			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Regulier, tenzij § 3.3 van toepassing is	3.7, eerste lid	16.62	Voor omgevingsvergunningen kent de Omgevingswet – net als de Wabo – als hoofdregel dat de reguliere procedure van toepassing is op een aanvraag. De uniforme openbare procedure (afdeling 3.4 Awb) blijft een uitzondering («regulier, tenzij»). Nog vaker dan onder de Wabo zal onder de Omgevingswet de reguliere procedure op een vergunningaanvraag van toepassing zijn (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 54).
Afdeling 3.4 niet van toepassing bij beperkte verandering inrichting of mijnbouwwerk	3.7, tweede lid	16.65, derde lid	Toepassing van afdeling 3.4 wordt nader geregeld bij algemene maatregel van bestuur. Op basis van de grondslag in artikel 16.65 van de Omgevingswet keert deze uitzondering op de toepassing van de uniforme openbare procedure op de wijziging van een omgevingsvergunning terug in artikel 10.24, derde lid, van het Omgevingsbesluit.
Kennisgeving aanvraag	3.8	16.63	Deze bepaling over de kennisgeving van de aanvraag komt ongewijzigd terug in de Omgevingswet.
Beslistermijn (8 weken)	3.9, eerste en tweede lid	16.64, eerste en tweede lid	Deze bepaling over de beslistermijn voor een beslissing op de aanvraag komt ongewijzigd terug in de Omgevingswet.
Omgevingsvergunning van rechtswege (*lex silencio positivo*)	3.9, derde en vierde lid	–	Toepassing van de *lex silencio positivo* (lsp) (artikel 3.9, derde lid, Wabo jo. § 4.1.3.3 Awb) keert niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 227–228). De lsp is uitgezonderd van de algemene hoofdregel van het overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures, zie artikel 4.3. Daardoor wordt de werking van de lsp bij inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet met onmiddellijke ingang beëindigd.
§ 3.3 De uitgebreide voorbereidingsprocedure			
Voor een beperkt aantal activiteiten wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb voorgeschreven (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 226). Zie voor de toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure: artikel 16.65 van de Omgevingswet en artikel 10.24 van het Omgevingsbesluit.			
Toepassing van afdeling 3.4 Awb op voorbereiding beschikking op aanvraag	3.10, eerste lid	16.65	
Versnelling procedure bij ongewone omstandigheden	3.10, tweede lid	16.68, onder a en c	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Reguliere procedure bij beperkte verandering omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit	3.10, derde lid	16.65, derde lid	Zie de toelichting in deze transponeringstabel bij artikel 3.7, tweede lid, Wabo.
Aanvullende procedurebepalingen ten opzichte van afdeling 3.4 Awb (met verwijzing naar hoofdstuk 13 Wm)	3.10, vierde lid	§ 16.5.3	Deze artikelen bevatten enkele aanvullingen ten opzichte van het procedurele regime van afdeling 3.4 Awb. Van de in artikel 3.10, vierde lid, genoemde bepalingen uit hoofdstuk 13 Wm, neemt artikel 16.67 van de Omgevingswet alleen de regeling over de geheimhouding van stukken (artikel 13.6 Wm). De opschortende werking van artikel 13.9 resp. 13.11, eerste lid, aanhef en onder c, Wm keert terug in artikel 16.77 resp. artikel 16.68, onder c, van de Omgevingswet. Artikel 16.66 voegt hieraan nog enkele procedurebepalingen toe, die zijn ontleend aan artikel 3.12 Wabo. Zie voor een nadere toelichting: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 569–570.
Procedurebepaling verklaring van geen bedenkingen (vvgb)	3.11	–	De vvgb is vervangen door de instemming (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). Voor de instemming ontbreekt een in de Omgevingswet een vergelijkbare procedurebepaling. Waar de Wabo het interbestuurlijk verkeer uitvoerig regelde, is in de Omgevingswet ervoor gekozen dergelijke bepalingen te schrappen. Zo regelt de Omgevingswet geen doorzendplicht aan het tot instemming bevoegde bestuursorgaan voor het bevoegd gezag bij een ingediende aanvraag (*eerste lid*) en bij zienswijzen of adviezen voor de al dan niet gegeven instemming (*derde lid*). Een dergelijke doorzendplicht spreekt zo vanzelf in het kader van een voorbereidingsprocedure dat de wetgever deze niet aan bestuursorganen hoeft voor te schrijven. Hetzelfde geldt voor de beoordeling door het tot instemming bevoegde bestuursorgaan of de bij de aanvraag ingediende gegevens adequaat zijn in het kader van artikel 4:5 Awb (*tweede lid*). Tenslotte kan het tot instemming bevoegde bestuursorgaan ook zonder wettelijke bepaling het bevoegd gezag verzoeken de beslistermijn te verlengen (*vierde lid*). Aan zo'n verzoek zal ook zonder wettelijke verplichting gevolg worden gegeven, aangezien de instemming een totstandkomingsvereiste is voor de beslissing op de aanvraag.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Aanvullende procedure-bepalingen ten opzichte van de afdelingen 3.4 en 3.6 Awb	3.12, eerste lid	16.66, eerste lid	In aansluiting bij de Wabo bevat de Omgevingswet enkele aanvullende procedurebepalingen ten opzichte van de afdeling 3.4 Awb (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 569–570).
Kennisgeving ter inzage legging ontwerpbesluit en mededeling besluit op de aanvraag: a. in de Staatscourant b. langs elektronische weg c. aan eigenaar en beperkt gerechtigde	3.12, tweede lid	–	Deze aanvullende procedurebepalingen zijn niet overgenomen in de Omgevingswet of in dit wetsvoorstel. Voor onderdeel a is in het Omgevingsbesluit niet voorzien in een vergelijkbare verplichting. Dit hangt samen met het in het Regeerakkoord aangekondigde voornemen tot wijziging van de wet- en regelgeving met betrekking tot de bekendmakingsregelgeving, waarbij naar verwachting de kennisgeving in de Staatscourant komt te vervallen en wordt vervangen door een digitale kennisgeving. Voor onderdeel b wordt verwezen naar het wetsvoorstel Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer dat in voorbereiding is. Voor onderdeel c – dat overigens verwijst naar een niet meer bestaand artikel van de Onteigeningswet – wordt verwezen naar het wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet dat in voorbereiding is. Kenbaarheidsverplichtingen jegens de zakelijk gerechtigde worden in dat kader nader geregeld voor zover nodig.
Ter inzage legging in gemeente waar activiteit plaatsvindt	3.12, derde lid	16.66, tweede lid	
Toezendplicht ontwerpbesluit en afschrift omgevingsvergunning aan andere bestuursorganen	3.12, vierde lid	–	Zie de toelichting in deze transponeringstabel bij artikel 3.11 Wabo.
Zienswijze door eenieder	3.12, vijfde lid, eerste volzin	16.23, eerste lid	De kring van inspraakgerechtigden blijft even ruim als onder de Wabo conform het Verdrag van Aarhus (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 554).
Geen zienswijze tegen onderdelen uit ontwerpbesluit	3.12, vijfde lid, tweede volzin	–	De onderhavige bepaling komt in de Omgevingswet niet terug, omdat de reactieve aanwijzing (artikel 3.13 Wabo) vervalt.
Afwijkende adviestermijn	3.12, zesde lid	–	De adviestermijn bij een aanvraag voor een beschermd monument bedraagt acht weken in plaats van de gebruikelijke Awb-termijn van zes weken (artikel 6.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht). Deze (grondslag voor een) afwijkende adviestermijn keert niet terug in de stelselherziening.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Afwijkende regeling begin beslistermijn: de dag na de dag van ontvangst van de aanvraag	3.12, zevende lid	16.54, tweede lid	
Verlenging beslistermijn met zes weken	3.12, achtste lid	16.66, derde lid	
Procedurebepalingen met betrekking tot de reactieve aanwijzing uit de Wro	3.13	16.15, tweede lid	De reactieve aanwijzing zoals de Wro en Wabo die kennen, keert niet terug in de Omgevingswet. Wel bevat de Omgevingswet in paragraaf 16.2.3 (artikel 16.20) een (verbeterde) regeling voor de betrokkenheid van (en interventiemogelijkheid voor) de provincies bij het omgevingsplan (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 213 en blz. 553). Voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit kunnen provinciale staten in de omgevingsverordening bestuursorganen aanwijzen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen (artikel 16.15, tweede lid, van de Omgevingswet). Gedeputeerde staten kunnen zich daarmee zelf een adviesrecht laten toekennen. In gevallen waarin dit adviesrecht van toepassing is, zal er op grond van het Omgevingsbesluit ook een instemmingsrecht gelden.
§ 3.4 Procedures voor wijziging en intrekking van de omgevingsvergunning			
Kennisgeving ambtshalve beschikking tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning	3.15, eerste lid	16.65, tweede lid, onder a en b	Net als onder de Wabo gelden in de Omgevingswet voor een voorbereidingsprocedure bij een aanvraag tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning dezelfde procedurebepalingen als bij een aanvraag om een omgevingsvergunning. Zie ook de artikelen 5.7, vierde lid, 16.19, eerste lid, 16.24, 16.54, vijfde lid, en 16.62, tweede lid, van de Omgevingswet.
Procedure bij aanvraag tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning	3.15, tweede en derde lid		
§ 3.5 Coördinatie met de voorbereiding van watervergunningen			
De artikelen 16.9 tot en met 16.14 van de Omgevingswet bevatten aanvullende bepalingen voor de gecoördineerde voorbereiding van de beslissing op aanvragen om een omgevingsvergunning of om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en voor een lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b. Dit zijn aanvragen waarvoor op grond van artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet de verplichting geldt om deze gelijktijdig in te dienen. Deze artikelen zijn een voortzetting van de artikelen 6.27 tot en met 6.29 van de Waterwet en de artikelen 3.16 tot en met 3.23 Wabo. Zie voor een nadere toelichting: *§ 16.2.2 Aanvullende bepalingen voor coördinatie van de vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit en wateractiviteit in gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b* (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 490 en 548–549). Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.81.			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verplichte coördinatie bij voorbereiding beslissing op de aanvraag om een omgevings- en een lozingsvergunning bij gpbv-installatie	3.16	16.7, eerste lid, onder b	
Gelijkstelling termijn omgevingsvergunning aan termijn lozingsvergunning	3.17	16.12, eerste lid	
Gelijktijdig indienen van beide aanvragen	3.18, eerste lid	5.7, derde lid	
Buiten behandeling laten van beide aanvragen	3.18, tweede en derde lid	16.10	
Advisering over samenhang tussen beslissingen op beide aanvragen	3.19	16.11	
Aanwijzing (instructie) door gedeputeerde staten op verzoek bevoegd gezag lozingsvergunning	3.20	16.14	De «aanwijzing» keert in de Omgevingswet ongewijzigd terug als een «instructie». Deze bevoegdheid lift mee met het algemene overgangsrecht voor lopende voorbereidingsprocedures in artikel 4.4. De expliciete bepaling uit het derde lid van artikel 3.20 vervalt: uitvoering daarvan ligt zo voor de hand, dat dit geen wettelijke regeling vergt.
Motiveringsplicht bij samenhang	3.21	–	Deze aanvullende motiveringseis wordt in de Omgevingswet in afwijking van de Wabo niet expliciet gesteld, aanvullend op het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb). Ook zonder uitdrukkelijke wettelijke regeling ligt het in de rede dat in het kader van de motivering aan deze samenhang aandacht wordt besteed, voor zover relevant voor de uiteindelijke beschikkingen.
Samenhang met lozingsvergunning bij ambtshalve wijziging van een omgevingsvergunning	3.22	16.9 onder b	
Samenhang met omgevingsvergunning bij intrekking lozingsvergunning	3.23	5.40, tweede lid, onder e	
Hoofdstuk 4 Financiële bepalingen			
§ 4.1 Financiële zekerheid			
Grondslag algemene maatregel van bestuur voor verplichting tot stellen van financiële zekerheid in omgevingsvergunning	4.1	13.5	Onder de Wabo is aan deze amvb-grondslag geen uitvoering gegeven. Onder de Omgevingswet wordt aan dezelfde amvb-grondslag wel uitvoering gegeven: zie hoofdstuk 8 van het Omgevingsbesluit. In artikel 13.5 zijn ook de artikelen 6.20 van de Waterwet en artikel 3, derde lid, onder f, van de Ontgrondingenwet ondergebracht.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
§ 4.2 Vergoeding van kosten en schade			
Schadevergoeding aan degene tot wie een bepaalde beschikking is gericht	4.2	15.1	Zie de toelichting bij het nieuwe hoofdstuk 15 van de Omgevingswet, zoals opgenomen in het algemeen deel van deze toelichting van dit wetsvoorstel. Overgangsrecht voor een vastgesteld schadeveroorzakend besluit is opgenomen in artikel 4.17, eerste lid, onder e. Voor een besluit, waarvoor de totstandkomingsprocedure nog lopende is, geldt het overgangsrecht in het tweede lid van artikel 4.17.
Overnemen kosten schadevergoeding door het Rijk	4.3	–	De instemming op grond van artikel 4.3 komt onder de Omgevingswet niet terug. Het in hoofdstuk I van dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 13.3 biedt in specifieke gevallen een mogelijkheid om gemaakte kosten vergoed te krijgen van een ander bestuursorgaan (dus ook het Rijk).
Hoofdstuk 5 Uitvoering en handhaving			
§ 5.1 Algemene bepalingen			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Toepassingsbereik integrale regeling voor bestuursrechtelijke handhaving	5.1	–	Artikel 5.1 Wabo regelde dat hoofdstuk 5 van de Wabo niet alleen van toepassing was op de handhaving van de Wabo zelf, maar ook op de handhaving van dertien andere wetten, voor zover dit bij of krachtens die wetten was bepaald. Van de in artikel 5.1 genoemde dertien wetten gaan alleen de volgende vier wetten niet respectievelijk niet geheel op in de Omgevingswet: de Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica, respectievelijk de Wet milieubeheer en de Woningwet. Voorgesteld wordt om in deze vier wetten hoofdstuk 18 van de Omgevingswet, althans voor zover dat ziet op de bestuursrechtelijke handhaving, van toepassing te verklaren. In afdeling 18.1 van de Omgevingswet is geen vergelijkbare bepaling opgenomen als artikel 5.1 van de Wabo, omdat de desbetreffende wetten zelf in die toepassing van (delen van) hoofdstuk 18 voorzien. In afwijking van wat hierover is opgemerkt in deze memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet is ervoor gekozen om bij de nieuwe Erfgoedwet niet aan te sluiten bij deze regeling in de Omgevingswet, maar om aan te sluiten bij de regeling van de bestuursrechtelijke handhaving in die wetten die in de Erfgoedwet worden samengevoegd. (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 245 en Kamerstukken II 2014/15, 34 109, nr. 3, blz. 40).
Bestuursrechtelijke handhavingstaken	5.2, eerste lid	18.1	Voor een toelichting op de redactionele verschillen tussen beide, inhoudelijk identieke, bepalingen wordt kortheidshalve verwezen naar Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 582.
Geen wijziging bevoegd gezag tijdens een lopende handhavingsprocedure	5.2, tweede lid	18.5	Deze bepaling is in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet als een afzonderlijk artikel opgenomen. Daarbij is de reikwijdte verbreed van twee tot vier typen bestuurlijke sancties (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 584).
Rekening houden met milieubeleidsplan	5.2, derde lid	–	Voor een toelichting op de keuze om een vergelijkbare bepaling niet op te nemen in de Omgevingswet wordt kortheidshalve verwezen naar Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 582.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Handhavingsbevoegdheid vvgb-bevoegde gezag	5.2, vierde lid	18.3	Voor een toelichting op de redactionele verschillen tussen beide bepalingen wordt kortheidshalve verwezen naar Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 584. In deze bepaling is de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang niet verruimd tot de bevoegdheid tot oplegging van een bestuurlijke sanctie, omdat niet is beoogd dat het tot advies-met-instemming bevoegde bestuursorgaan zelfstandig de bevoegdheid krijgt om een omgevingsvergunning in te trekken. Dit instemmende bestuursorgaan kan wel altijd bij het bevoegde gezag om intrekking van een omgevingsvergunning verzoeken.
Provinciale taakverwaarlozingsregeling	5.2a, eerste lid	2.36, tweede lid, aanhef en onder b	Deze uit de Wet revitalisering generiek toezicht afkomstige bepaling wordt alsnog overgeheveld naar de Omgevingswet. Abusievelijk ontbrak deze bepaling in het wetsvoorstel Omgevingswet. Zie hoofdstuk I van dit wetsvoorstel.
Gemeentelijke taakverwaarlozingsregelign	5.2a, tweede lid	2.36, eerste lid, aanhef en onder b	Deze uit de Wet revitalisering generiek toezicht afkomstige bepaling wordt alsnog overgeheveld naar de Omgevingswet. Abusievelijk ontbrak deze bepaling in het wetsvoorstel Omgevingswet. Zie hoofdstuk I van dit wetsvoorstel.
Regeling van schorsing en vernietiging van besluiten	5.2a, derde en vierde lid	2.37, eerste lid, aanhef en onder b	Deze uit de Wet revitalisering generiek toezicht afkomstige bepaling wordt alsnog overgeheveld naar de Omgevingswet. Abusievelijk ontbrak deze bepaling in het wetsvoorstel Omgevingswet. Zie hoofdstuk I van dit wetsvoorstel.
§ 5.2 Afstemming en coördinatie in het belang van een doelmatige handhaving			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Instelling omgevingsdiensten	5.3, eerste tot en met derde lid	18.21	Deze paragraaf – zoals deze is vastgesteld na behandeling van het wetsvoorstel VTH (zie Kamerstukken I, 2015/16, 33 872A en Stb. 2015, 521 en Stb. 2016, 139) – wordt met enkele redactionele wijzigingen overgeheveld naar hoofdstuk 18 (afdeling 18.3) van de Omgevingswet. Zie voor een toelichting op de gewijzigde volgorde en redactie van deze artikelen de toelichting bij hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel. Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.
Basistakenpakket omgevingsdiensten	5.3, vierde lid	18.22	
Regels over kwaliteit uitvoering basistakenpakket door omgevingsdiensten	5.4	18.23	
Zorgplicht kwaliteit uitvoering en handhaving	5.5	18.20	
Evaluatie VTH-regels	5.6	18.24	
Grondslag algemene maatregels van bestuur over afstemming	5.7	18.19	
Informatieverstrekking (inspectieview)	5.8	18.25	
Coördinatie uitvoering en handhaving; Provinciaal handhavingsoverleg	5.9	18.26 en 18.27	
§ 5.3 Aanwijzing ambtenaren met toezichthoudende of opsporingsbevoegdheden			
Aanwijzing toezichthoudende ambtenaren	5.10, eerste en derde lid	18.6, eerste lid	De aanwijzingsbepaling voor toezichthouders is inhoudelijk en redactioneel gewijzigd (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 241 en 585). Bestaande aanwijzingsbesluiten zullen door de bevoegde bestuursorganen tijdig moeten worden aangepast aan de in het kader van de stelselherziening gewijzigde wet- en regelgeving. Dit geldt in het bijzonder voor de wijziging voor de bevoegdheid tot binnentreden (zie bij artikel 5.13).
Regels over vervulling toezichtstaak ambtenaren die ressorteren onder een ander ministerie	5.10, tweede lid	–	
Exclusieve aanwijzing toezichtstaak	5.10, vierde lid	18.6a, tweede lid	
Mededeling aanwijzingsbesluit in Staatscourant	5.10, vijfde lid	18.6, tweede lid	
Reikwijdte bevoegdheid toezichthouder	5.11	18.6a, eerste lid	
Aanwijzing opsporingsambtenaren	5.12	–	Een vergelijkbare bepaling keert niet terug in de Omgevingswet, omdat deze aanwijzing plaatsvindt door de Minister van Justitie en Veiligheid krachtens artikel 17 Wed. Een bepaling als in artikel 5.12 Wabo, die overigens in meerdere wetten voorkomt, kan bij nader inzien als overbodig worden beschouwd (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244). Deze bevoegdheid tot opsporing van de feiten, strafbaar gesteld in de artikelen 179 tot en met 182 en 184 van het Wetboek van Strafrecht, voor zover deze feiten betrekking hebben op een bevel, vordering (etc.) van een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), wordt vermeld in de akte van opsporingsbevoegdheid.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Bevoegdheid binnentreden woning zonder toestemming bewoner	5.13	18.7	De systematiek voor toekenning van deze bevoegdheid aan toezichthoudende personen *en opsporingsambtenaren* is gewijzigd. De toekenning van deze bevoegdheid wordt gedelegeerd naar het aanwijzingsbesluit (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 585–586). Aangezien niet voorzien wordt in overgangsrecht, dienen deze aanwijzingsbesluiten tijdig bij inwerkingtreding van de Omgevingswet te zijn. Artikel 18.7 heeft alleen betrekking op «toezichthouders». Voor «(buitengewone) opsporingsambtenaren» voorziet artikel 20 Wed al in deze bevoegdheid.
§ 5.4. Last onder bestuursdwang, last onder dwangsom en intrekking van een vergunning of ontheffing			
Bestuursrechtelijk afdwingen medewerking aan toezichthouder	5.14	5.20, derde lid, Awb (nieuw)	Bij de overheveling van bepalingen uit hoofdstuk 5 Wabo is ook gekeken welke bepalingen zich lenen voor een verbreding van het bijzondere bestuursrecht naar het algemene bestuursrecht. Een van de bepalingen die hiervoor in aanmerking komen is deze bepaling, waarin de bestuursrechtelijke handhaving van de medewerkingsplicht ex artikel 5:20, eerste lid, van de Awb wordt geregeld. Deze bepaling vindt logischerwijze een plek in datzelfde artikel 5:20. Zie het concept-wetsvoorstel Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enige andere wetten in verband met de stelselwijzigingen in het omgevingsrecht en het nadeelcompensatierecht.
Handhavingsbevoegdheid Minister van Infrastructuur en Waterstaat	5.15, onder a	18.4	Artikel 18.4 bevat de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder bestuursdwang (en daarmee tevens tot een last onder dwangsom) voor de bij de naleving van de Omgevingswet betrokken Ministers. Aan welke Minister specifiek welke handhavingstaak is opgedragen volgt uit artikel 18.2 van de Omgevingswet en de uitwerking van dat artikel in (afdeling 13.1 van) het Omgevingsbesluit.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Vangnetbepaling bij ontbreken (ander) bevoegd gezag	5.15, onder b	18.2, vijfde lid	Een aanvullende of restbevoegdheid als bedoeld in onderdeel b van artikel 5.15 Wabo wordt in de Omgevingswet niet bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, maar bij burgemeester en wethouders gelegd (artikel 18.2, vierde lid). Voor een eventuele wijziging in bevoegd gezag bij «vangnet-gevallen» bij een ten tijde van het inwerkingtreden van de Omgevingswet nog lopende handhavingsprocedure, is in artikel 4.23 voorzien in overgangsrecht (met eerbiedigende werking).
Toezending beschikking tot oplegging van een bestuurlijke sanctie aan ander bevoegd gezag (coördinatie)	5.16	–	Specifieke bepalingen over het informeren van belanghebbenden of bestuursorganen zijn niet overgenomen in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244–245).
Uitbreiding bestuursrechtelijke herstelsanctie	5.17	–	Een vergelijkbare bepaling is niet opgenomen in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244).
Herstelsanctie geldt ook voor de rechtsopvolger van de overtreder	5.18	5:7a en 5:33a Awb (nieuw)	Bij de overheveling van bepalingen uit hoofdstuk 5 Wabo is ook gekeken welke bepalingen zich lenen voor een verbreding van het bijzondere bestuursrecht naar het algemene bestuursrecht. Een van de twee bepalingen die hiervoor in aanmerking komen is de bepaling, waarin de bestuursrechtelijke handhaving via een herstelsanctie jegens de rechtsopvolger van de oorspronkelijke overtreder wordt geregeld. Zie het conceptwetsvoorstel Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enige andere wetten in verband met de stelselwijzigingen in het omgevingsrecht en het nadeelcompensatierecht.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Intrekking vergunning of ontheffing bij wijze van sanctie	5.19	18.10	Deze bepalingen komen goeddeels overeen: alleen de redactie is gewijzigd (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 586). De in het vierde lid, onder b, van artikel 5.19 Wabo genoemde intrekkingsgrond (met verwijzing naar artikel 3 Wet bibob) is opgenomen in artikel 5.40, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 507–508). Voor ten tijde van het inwerking treden van de Omgevingswet lopende procedures tot intrekken van een beschikking is overgangsrecht (met eerbiedigende werking) opgenomen in afdeling 4.1.
Verzoek tot treffen van een bestuurlijke sanctie door een ander (belanghebbend) bestuursorgaan	5.20,eerste lid	–	Aangezien de mogelijkheid om een dergelijk verzoek om handhaving te doen ook bestaat zonder uitdrukkelijke wettelijke regeling, is in de Omgevingswet geen overeenkomstige bepaling opgenomen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 245). Wel is de (verplichte) intrekking op verzoek van het tot instemming (voorheen: vvgb) bevoegde bestuursorgaan opgenomen in artikel 5.39 Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 508). Voor vóór het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende verzoeken is overgangsrecht (met eerbiedigende werking) opgenomen in afdeling 4.1.
	5.20, tweede lid	19.4, vierde lid	Een specifiek en dwingend handhavingsverzoek van een beheerder van een rwzi is (bij nota van wijziging naar aanleiding van het rapport *Evaluatie handhaving indirecte lozingen (Royal Haskoning DHV, september 2014)* ingevoegd, niet in hoofdstuk 18, maar in hoofdstuk 19 van de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 24, blz. 3 en 8–9). Voor vóór het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende verzoeken is overgangsrecht (met eerbiedigende werking) opgenomen in afdeling 4.1.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Coördinatie verzoek om handhaving bij meerdere bevoegde bestuursorganen	5.21	–	Specifieke bepalingen over het informeren van belanghebbenden of bestuursorganen zijn niet overgenomen in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 244–245).
Toezenden handhavingsbesluit aan aanvrager	5.22	–	
Informeren adviseurs over handhavingsbesluit	5.23	–	
§ 5.6 Verhaal van kosten			
Verhaal van kosten voor verwijderen afvalstoffen	5.26	–	Deze Wabo-bepaling wordt weer teruggeplaatst in hoofdstuk 18 Wm, waaruit het ooit afkomstig was (artikel 18.19). Zie artikel 2.45 van dit wetsvoorstel.
Hoofdstuk 6 Inwerkingtreding beschikkingen en rechtsbescherming			
Als een procedure (op aanvraag of ambtshalve) voor een beschikking is aangevangen voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, geldt het overgangsrecht (met eerbiedigende werking voor de hele procedure, inclusief de «oude» regelingen voor inwerkingtreding en rechtsbescherming) in afdeling 4.1.			
Onmiddellijke inwerkingtreding beschikkingen, hoofdregel	6.1, eerste lid	16.79, eerste lid	De Omgevingswet bevat een nieuwe regeling voor de inwerkingtreding van de diverse type besluiten. Zie § 16.7.2 met bijbehorende toelichting in Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 572–574. Deze regeling wordt nog weer gewijzigd naar aanleiding van de behandeling van het wetsvoorstel Omgevingswet in de Eerste Kamer (zie de toelichting bij het wijzigingsvoorstel voor artikel 16.79 elders in deze memorie van toelichting).
Opschorten inwerkingtreding gedurende: a. de bezwaartermijn of b. de beroepstermijn	6.1, tweede lid	16.79, tweede lid	De Omgevingswet regelt voor de omgevingsvergunning in artikel 16.79, tweede lid, een afwijkende regeling van de Awb-hoofdregel en de huidige Wabo-regeling. Voor de omgevingsvergunning geldt een termijn van inwerkingtreding van vier weken na bekendmaking van het besluit als het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt kan leiden tot een wijziging van de bestaande toestand die niet meer kan worden hersteld.
Opschorten inwerkingtreding tot beslissing op verzoek om voorlopige voorziening	6.1, derde lid	16.79, derde lid	Net als de Wabo voorziet de Omgevingswet in een automatische schorsende werking als tijdig een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend.
Opschorten inwerkingtreding van rechtswege verleende vergunning	6.1, vierde lid	–	Toepassing van de *lex silencio positivo* (lsp) (artikel 3.9, derde lid, Wabo jo. § 4.1.3.3 Awb) keert niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 227–228).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Grondslag verruimen van afwijking hoofdregel voor bij algemene maatregel van bestuur of verordening aangewezen beschikkingen	6.1, vijfde lid	–	Van deze amvb-grondslag is geen gebruik gemaakt. Voor zover bij verordening ex 2.2 Wabo wel gebruik gemaakt is van deze bepaling, geldt ook voor die situaties het algemeen geformuleerde procedurele overgangsrecht in afdeling 4.1.
Onverwijlde inwerkingtreding in afwijking van opschorting	6.2	16.78, derde lid en 16.79, vierde lid	De mogelijkheid om een besluit vanwege spoedeisende omstandigheden onmiddellijk na bekendmaking in werking te laten treden, is in de Omgevingswet opgenomen voor het projectbesluit en de omgevingsvergunning.
Opschorten inwerkingtreding wegens coördinatie met vergunning ex artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988	6.2a	–	De vergunning voor archeologische rijksmonumenten is in de Omgevingswet geïntegreerd met de omgevingsvergunning (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 157).
Opschorten inwerkingtreding wegens coördinatie met vergunning ex artikel 15 Kernenergiewet	6.2b	16.80	De regeling uit artikel 6.2b Wabo is overgenomen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 574).
Opschorten inwerkingtreding wegens coördinatie met de Wet bodembescherming bij redelijk vermoeden van ernstige verontreiniging	6.2c	16.81	De regeling uit artikel 6.2c Wabo is overgenomen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 574).
Inwerkingtreding gefaseerd verleende vergunning	6.3	–	Zie voor het overgangsrecht voor de gefaseerde omgevingsvergunning artikel 4.79 met bijbehorende toelichting.
Beroep bij samenhang omgevingsvergunning en vergunning ex artikel 6.2 Waterwet	6.4	16.84, eerste lid	Deze coördinatieregeling voor beroep uit artikel 6.4 Wabo (en artikel 6.27, achtste lid, Waterwet) is overgenomen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 575).
Beroep tegen vvgb	6.5	16.85, tweede lid	De «verklaring van geen bedenkingen» (vvgb) wordt vervangen door de instemming (zie deze transponeringstabel bij artikel 2.27 Wabo en Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 211–212). De Omgevingswet vereenvoudigt de beroepsregeling (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 575).
Stichting Advisering Bestuursrechtspraak	6.5b	17.10	Een voorstel voor een bepaling over de StAB is opgenomen in hoofdstuk I van dit wetsvoorstel (artikel 17.10).
Hoofdstuk 7 Verdere bepalingen			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Aanwijzing bevoegd gezag bij algemene maatregel van bestuur voor niet provinciaal of gemeentelijk ingedeeld gebied (territoriale zee)	7.1	2.3, vierde lid en 5.11, eerste lid, onder h	Aan deze grondslag is uitvoering gegeven in artikel 3.3, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht. De Omgevingswet kent een algemene bevoegdheid toe en aanvullend een vergelijkbare grondslag als in artikel 7.1 Wabo. Het bevoegd gezag voor de territoriale zee is niet gewijzigd.
Wetsevaluatie binnen vijf jaar na inwerkingtreding	7.2	–	Deze bepaling is uitgewerkt. De uiterste evaluatiedatum lag op 1 oktober 2015.
Grondslag algemene maatregel van bestuur uitvoering Wabo	7.3	–	Van deze grondslag was nooit gebruik gemaakt. Recent is deze grondslag toch benut voor het Besluit natuurbescherming. De nieuwe natuurwet- en regelgeving wordt via een aanpassingswet en -besluit ingevoegd in deze stelselherziening.
Voorhangprocedure algemene maatregels van bestuur krachtens de Wabo	7.4	–	Na inwerkingtreding van (hoofdstuk 4 van) de Omgevingswet worden geen amvb's meer in procedure gebracht krachtens de Wabo.
Verlenen alleenrecht bij algemene maatregel van bestuur of provinciale verordening bij aanbesteding van overheidsopdrachten voor het verrichten van werkzaamheden in het kader van taken tot uitvoering van de Wabo	7.5	–	Van deze amvb-grondslag (eerste lid), die destijds is ingevoegd bij de Invoeringswet Wabo (zie Kamerstukken II 2008/09, 31 953, nr. 3, blz. 64) is nooit gebruik gemaakt. Voor zover provinciale bestuursorganen wel van deze grondslag (tweede lid) gebruik hebben gemaakt, zal zo nodig bij het vaststellen van de omgevingsverordening in overgangsrecht moeten worden voorzien.
Landelijke voorziening: Omgevingsloket online	7.6	afdeling 20.5	Het Omgevingsloket wordt geïntegreerd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De beheerder van het DSO wordt bij amvb aangewezen.
Hoofdstuk 8 Overgangs- en slotbepalingen			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wabo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Permanent overgangsrecht bij invoeren vergunningplicht voor een activiteit ex 2.1, eerste lid, onder e	8.1	–	Deze bepalingen zijn alleen relevant voor de Wabo en kunnen zonder overgangsrecht komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Overgang bevoegd gezag	8.2	–	
Overgangsrecht voor het van decentraal naar centraal niveau overhevelen van vergunningen en ontheffingen en vergunningen en ontheffingen van rechtswege voor het bouwen of gebruiken van een woonboot of een ander drijvend object dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor verblijf	8.2a		
Verhouding Wabo tot andere wetten	8.3	–	
Inwerkingtreding Wabo	8.4	–	
Citeerbepaling	8.5	–	

j. Transponeringstabel Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wbr	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Beheer van waterstaatswerken			
Begripsbepaling waterstaatswerken	1	bijlage A Omgevingswet	
Vergunning	2	5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onderdeel 2°en 5.34	Overgangsrecht voor deze vergunning wordt geregeld in de overgangsbepaling voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.13 afdeling 4.1 als de procedure is aangevangen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Beoordelingsregels	3	–	
Leges	4	13.1	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1.
Toezicht	5	18.6	Dit arikel lift meet met het overgangsrecht dat is opgenomen in de overgangsbepalingen voor de bestuurlijke sanctiebesluiten, artikelen 4.22 en 4.23.
Toegangsverbod	6	2.40	Overgangsbepaling is opgenomen in artikel 4.82.
Last onder bestuursdwang	7	18.4	Overgangsrecht wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor de bestuurlijke sanctiebesluiten, artikelen 4.22 en 4.23.
Schade aan waterstaatswerken	9	hoofdstuk 15	Overgangsrecht wordt geregeld in artikel 4.83.
Overgangsbepaling vergunning o.m. Rivierenwet	10	–	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wbr	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Strafbaarstelling	11	art. 1a WED (door artikel 2.46 IwOw)	Geen overgangsrecht nodig i.v.m. artikel 1, tweede lid, WvSr.

k. Transponeringstabel Wet inzake de luchtverontreiniging

Onderwerp	Artikel Wet inzake de luvo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen			
Definitiebepaling	1	bijlage A	Definitie Verontreinigde stoffen
	2 tot en met 42	–	Vervallen
Hoofdstuk 5 Voorzieningen in het geval van bijzondere omstandigheden			
De bevoegdheid van de commissaris van de Koning tot het geven van een bevel tot sluiting of gedeeltelijke sluiting van een inrichting dan wel buiten werking stellen van een toestel of het staken van een handeling.	43, eerste lid	19.2, eerste lid, onder b en 19.4	Artikel 43 regelt dat de commissaris van de Koning een bevel kan geven tot sluiting of gedeeltelijke sluiting van een inrichting dan wel buiten werking stellen van een toestel of het staken van een handeling, wanneer de lucht zodanig is of dreigt te worden verontreinigd dat aanmerkelijk gevaar voor de gezondheid, onduldbare hinder of ernstige schade te duchten is. In de Omgevingswet komt deze bepaling niet als zodanig terug, maar artikel 19.4 biedt de commissaris van de Koning, op grond van artikel 19.2, eerste lid, onder b, wel de mogelijkheid om op te leggen dat de handeling wordt gestaakt. Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet eerbiedigen van bestaande bevelen is opgenomen in artikel 4.92.
Tijdstip van ingang bevel	Tweede lid	–	
Oorzaak weg laten nemen door betrokkene	Derde lid	–	Omdat uit de wet niet blijkt op welk moment de procedure start om te komen tot een besluit tot het geven van een bevel wordt voor dit onderdeel geen overgangsrecht opgenomen. Mocht op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet de betrokkene de gelegenheid zijn geboden om de oorzaak van de verontreiniging weg te nemen dan wordt het nieuwe recht onmiddellijk van toepassing.
Verzoek van burgemeester en wethouders en inspecteur	44	–	Dit artikel regelt dat burgemeester en wethouders en de inspecteur de commissaris van de Koning kunnen verzoeken om artikel 43 toe te passen. Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnd verzoek is opgenomen in artikel 4.92.

Onderwerp	Artikel Wet inzake de luvo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verzoek om advies van de commissaris van de Koning aan de burgemeester van de betreffende gemeente en de inspecteur	45, eerste lid	–	Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding nog in behandeling zijnd verzoek om advies is opgenomen in artikel 4.92.
	45, tweede lid		
Mededeling van het genomen besluit	46	–	Dit artikel lift mee met de artikelen 43 en 45.
Vervallen en verlenging van het besluit en mededeling van de verlenging	47	–	Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet eerbiedigen van bestaande besluiten is opgenomen in artikel 4.92.
Het door de commissaris van de Koning geven van algemene voorschriften m.b.t. inrichtingen, toestellen, brandstoffen en verontreinigende handelingen	48, eerste lid	19.12, eerste lid	Omdat een dergelijk besluit maar 48 uur geldt wordt in dit geval voor eerbiedigende werking gekozen. Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet eerbiedigen van bestaande besluiten is opgenomen in artikel 4.92.
Inhoud voorschriften	48, tweede lid	19.12, tweede lid	Dit onderdeel lift mee met artikel 48, eerste lid.
Informatieplicht	48, derde lid	19.10, tweede lid	Dit onderdeel lift mee met artikel 48, eerste lid.
Verzoek van de burgemeester en de inspecteur tot toepassing van artikel 48	49	–	Dit artikel regelt dat burgemeester en wethouders en de inspecteur de commissaris van de Koning kunnen verzoeken om artikel 48 toe te passen. Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnd verzoek is opgenomen in artikel 4.92.
Verzoek om advies van de commissaris van de Koning aan de inspecteur	50, eerste lid	–	Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding nog in behandeling zijnd verzoek om advies is opgenomen in artikel 4.92.
Het eerste lid van artikel 50 geldt niet als de inspecteur een verzoek op grond van artikel 49 heeft gedaan.	50, tweede lid		
De geldigheidsduur, verlenging en intrekking van het besluit	51, eerste lid 51, tweede lid	19.12, derde lid	Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet eerbiedigen van bestaande besluiten is opgenomen in artikel 4.92.
De artikelen 49 en 50 zijn ook van toepassing op de verlenging en de intrekking	51, derde lid	–	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht bij de artikelen 49 en 50.
Bekendmaking besluit	52	19.12, vierde lid	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht bij de artikelen 48, eerste lid, of 51, eerste of tweede lid.

Onderwerp	Artikel Wet inzake de luvo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Bevoegdheid om nadere regels te stellen bij algemene maatregel van bestuur	53	–	Van deze bevoegdheid is geen gebruik gemaakt.
Hoofdstuk 6			
	54 tot en met 58		Vervallen
Hoofdstuk 7 Het bepalen van luchtverontreiniging			
Bevoegdheid om regels te stellen bij algemene maatregel van bestuur (en nadere regels bij ministeriële regeling, zie lid 4)	59	–	Van deze bevoegdheid is geen gebruik gemaakt.
Het Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu is belast met de uitvoering van de verplichting, bedoeld in artikel 4, eerste lid en 4, eerste lid, van de NEC-richtlijn.	59a	–	
Gedoogplicht	60, eerste lid	10.18	Overgangsrecht: Artikel 4.16, eerste lid.
Rechtsopvolger	60, tweede lid	10.25	
Bekendmaking en inwerkingtreding	60,derde lid	16.33, tweede lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht bij artikel 60, eerste lid.
Verzoek om vernietiging van een besluit als bedoeld in artikel 60, eerste lid Verzoekgronden Beschikking Hof Bij vernietiging terugbrengen in de vorige staat Vernietiging want ten onrechte niet overgegaan tot onteigening	61,eerste lid 61, tweede lid 61, derde lid 61, vierde lid 61,vijfde lid	–	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht bij artikel 60, eerste lid.
Schadevergoeding op grond van artikel 60	62	afdeling 15.2	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.16, derde lid, onder i, in samenhang met artikel 4.2, aanhef en onder r.
	63 tot en met 83		Vervallen
Hoofdstuk 9 Verdere bepalingen			
Bovengemeentelijke toepassing artikelen 44 en 49	84		Overgangsrecht voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in behandeling zijnd verzoek is opgenomen in artikel 4.92.
	85 tot en met 88a		Vervallen
Grondslag voor nadere regels bij algemene maatregel van bestuur in het belang van een goede uitvoering van deze wet	89	–	Van deze bevoegdheid is geen gebruik gemaakt.
Hoofdstuk 10 Handhaving			
Handhaving Toezicht en opsporing	90	18.1, 18.2, 18.6, 18.7 en 18.10	Overgangsrecht: Artikelen 4.22 en 4.23

Onderwerp	Artikel Wet inzake de luvo	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Verbod	91 en 92	–	Deze artikelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen voor de artikelen 43, 48 en 60. Het lift ook mee met de artikelen 4.22 en 4.23. Deze artikelen zijn opgenomen als economisch delict in de Wed. In de Wed zal hier artikel 19.12 van de Omgevingswet voor in de plaats komen.
	92a tot en met 96a		Vervallen
Hoofdstuk 11 Overgangs- en Slotbepalingen			
Bevoegdheid tot het maken van een gemeentelijke verordening	97	–	Hiervoor hoeft geen overgangsrecht te worden opgenomen, omdat zo'n verordening niet is gebaseerd op de Wet luvo. Voor zover zo'n verordening bestaat en (deels) in strijd komt met de Omgevingswet, is de verordening (voor dat deel) onverbindend.
Overige bepalingen	98–104	–	

I. Transponeringstabel Wet milieubeheer

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemeen			
Zorgplicht	artikel 1.1a	afdeling 1.3	Vervalt.
De provinciale milieuverordening	§ 1.2	2.6, 2.18, 2.22, 2.23, 2.32 en § 16.3.5	Vervalt. De provinciale milieuverordening integreert in de omgevingsverordening. In de omgevingsverordening moeten regels worden opgenomen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater en ter voorkoming of beperking van geluidshinder. Deze verplichting vloeit voort uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Afdeling 4.1 voorziet in overgangsrecht voor ontheffingen van regels in een provinciale milieuverordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevraagd. Daarnaast voorziet artikel 4.13, eerste lid, in overgangsrecht voor ontheffingen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk zijn of na dat tijdstip onherroepelijk worden.
Hoofdstuk 2 Zelfstandige bestuursorganen en adviesorganen			
De Nederlandse emissieautoriteit	§ 2.1	Blijft in Wm	–
De Commissie voor de milieueffectrapportage	§ 2.2	afdelingen 13.4 en 17.1	Vervalt. De inhoud van artikel 2.23a wordt overgeheveld naar artikel 13.7 Omgevingswet.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
De Commissie genetische modificatie	§ 2.3	Blijft in Wm	–
De provinciale milieucommissie	§ 2.4	–	Vervalt.
Hoofdstuk 3 Internationale zaken			
Hoofdstuk 3, dat niet is ingevuld, vervalt.			
Hoofdstuk 4 Plannen			
Hoofdstuk 4 vervalt			
Algemeen	§ 4.1	20.18 en afdeling 16.4	
Milieubeleidsplan	§ 4.2 t/m § 4.6	afdelingen 3.1, § 16.3.3 en 16.8	Het milieubeleidsplan op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau gaat op in respectievelijk de nationale omgevingsvisie, provinciale omgevingsvisie en gemeentelijke omgevingsvisie. Overgangsrecht wordt geregeld in de artikelen 4.9 en 4.10.
Het gemeentelijke rioleringsplan	§ 4.8	§ 3.2.3 en §16.3.4	Overgangsrecht voor het gemeentelijk rioleringsplan op grond van artikel 4.22 Wm wordt geregeld in artikel 4.93.
Hoofdstuk 5 Milieukwaliteitseisen			
Hoofdstuk 5 vervalt			
Algemene bepalingen ten aanzien van milieukwaliteitseisen	titel 5.1	3.10, § 2.5.1 en afdelingen 2.3 en 20.1	De regeling voor milieukwaliteitseisen in hoofdstuk 5 wordt vervangen door de regeling voor omgevingswaarden in de Omgevingswet. De omgevingswaarden op rijksniveau, de instructieregels op grond van afdeling 2.5 en/of de beoordelingsregels op grond van paragraaf 5.1.3 van de Omgevingswet zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Luchtkwaliteitseisen; algemene bepalingen	§ 5.2.1	§ 2.3.4	
Plannen	§ 5.2.2	§ 2.5.1, § 3.2.2 en afdelingen 16.3, 16.8 en 23.1	
Nationaal programma en overige programma's	§ 5.2.3	§ 2.5.1, § 3.2.4 en afdelingen 16.3, 16.8, 20.1 en 20.3	In artikel 4.100 is voorzien in overgangsrecht om vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet te blijven voldoen aan de in de richtlijn luchtkwaliteit opgenomen verplichting tot het opstellen van een actieprogramma in geval van overschrijding van een Europese grenswaarde of streefwaarde voor luchtkwaliteit.
Uitoefening van bevoegdheden of toepassing van wettelijke voorschriften	§ 5.2.4	§ 2.5.1, § 3.2.2, § 3.2.4, § 5.1.3 en afdeling 19.3	
Beoordeling van de luchtkwaliteit	§ 5.2.5	§ 2.4.2 en afdeling 20.1	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Handhaving en internationale samenwerking	§ 5.2.6	afdeling 16.8	Is overgenomen in het Omgevingsbesluit
Hoofdstuk 6 Milieuzonering			
Hoofdstuk 6, dat niet is ingevuld, vervalt			
Hoofdstuk 7 Milieueffectrapportage			
Hoofdstuk 7 vervalt. De in dit hoofdstuk opgenomen regeling van aanwijzing van mer-plichtige plannen en projecten wordt in de Omgevingswet vervangen door een andere systematiek. Deze systematiek is in afdeling 16.4 van de Omgevingswet nader uitgewerkt.			
Begripsbepalingen	artikel 7.1	bijlage A en 16.36, vijfde lid	In artikel 7.1 Wm zijn begripsbepalingen opgenomen. Een aantal van deze begripsbepalingen komt terug in bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet. De aanwijzing van adviseurs is geregeld in artikel 16.36, vijfde lid, van de Omgevingswet.
Activiteiten en plannen die mer-plichtig zijn	artikel 7.2	1.5, eerste lid, 16.36, eerste lid en 16.43, eerste en vierde lid	Plannen en programma's waarvoor een plan-MER moet worden gemaakt, worden in tegenstelling tot de huidige regeling in artikel 7.2 niet meer expliciet bij algemene maatregel van bestuur aangewezen maar aan de hand van de criteria van artikel 16.36 van de Omgevingswet kan worden bepaald of er een plan-MER gemaakt moet worden. Voor zover het besluiten betreft bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt artikel 7.2 vervangen door artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet.
Milieueffectrapport opstellen bij het voorbereiden van een verplicht vast te stellen plan	artikel 7.2a, eerste lid	16.36, tweede lid	
Uitzondering op de verplichting tot het maken van een Milieueffectrapport	artikel 7.2a, tweede lid	16.36, derde en zesde lid	Artikel 16.36, derde lid, van de Omgevingswet regelt dat het bevoegd gezag voor kleine gebieden of kleine wijzigingen kan besluiten geen MER te maken als de wijzigingen geen aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. In het zesde lid is bepaald dat hiervoor bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld.
Activiteit die plaatsvindt in de exclusieve economische zone	artikel 7.2a, derde lid	1.5	Artikel 1.5 van de Omgevingswet regelt dat deze wet van toepassing is in de exclusieve economische zone.
Geen mer-plicht voor bepaalde plannen	artikel 7.3	16.35	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Ontheffing mer-plicht voor bepaalde plannen	artikelen 7.4, 7.5	16.44 en 16.88, eerste lid, onder a	In deze artikelen is geregeld dat ontheffing kan worden verleend van de plicht tot het maken van een project-mer of een mer-beoordeling. Deze bepaling komt terug in artikel 16.44 van de Omgevingswet. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de ontheffing. Overgangsrecht met betrekking tot de ontheffing die is aangevraagd op grond van artikel 7.4 of 7.5 Wm is geregeld in artikel 4.96.
Bij provinciale milieuverordening aanwijzen van mer-plichtige activiteiten	artikel 7.6	–	Dit artikel keert niet terug in de Omgevingswet. Hiermee wordt beter aangesloten bij de mer-richtlijn. Overigens is in de huidige provinciale milieuverordeningen geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.
Inhoud van het plan-MER	artikel 7.7, eerste lid	16.42	In artikel 16.42 van de Omgevingswet is bepaald dat er bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de inhoud van een milieueffectrapport.
Het milieueffectrapport is gesteld in de Nederlandse taal	artikel 7.7, tweede lid	16.53b	In artikel 16.53b van de Omgevingswet is de grondslag voor grensoverschrijdende milieueffecten opgenomen.
Afstemming van het rapport op de mate van gedetailleerdheid van het plan en het gebruik maken van andere MER's die voldoen aan de wettelijke vereisten	artikel 7.7, derde lid	16.37	
Het stellen van nadere regels bij algemene maatregel van bestuur	artikel 7.7, vierde lid	16.88, eerste lid, onder g	
Raadplegen door bevoegd gezag van adviseurs en bestuursorganen die bij de voorbereiding van het plan worden betrokken	artikel 7.8	16.38, eerste lid	Deze bepaling komt terug in artikel 16.38, eerste lid, van de Omgevingswet. Hierbij moet worden vermeld dat er in artikel 16.36, vijfde lid, van de Omgevingswet voor gekozen is om adviseurs en bestuursorganen te raadplegen die adviseren over de besluiten waarvoor het plan of het programma een kader vormt. Deze adviseurs worden op grond van artikel 16.15 van de Omgevingswet aangewezen.
Kennisgeving door het bevoegd gezag van het voornemen tot het voorbereiden van een plan	artikel 7.9	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Milieueffectrapport is gereed op het moment van ter inzage legging plan	artikel 7.10, eerste lid	16.40, derde lid, onder a	
Herkenbaar weergeven van het milieueffectrapport	artikel 7.10, tweede lid	16.40, tweede lid	

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Procedure van totstandkoming van een plan	artikel 7.11	16.22 in samenhang met 16.23, eerste lid en 16.40	In de Omgevingswet is afdeling 3.4 van toepassing op de voorbereiding van een plan of programma. In artikel 16.23, eerste lid, is dan geregeld dat eenieder zienswijzen naar voren kan brengen. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in artikel 4.4.
Verplichting om de Commissie voor milieueffectrapportage in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen	artikel 7.12, eerste lid	16.39, eerste lid	
	artikel 7.12, tweede lid	–	
Het plan wordt niet vastgesteld als de van toepassing zijnde procedures niet doorlopen zijn	artikel 7.13, onder a	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Plan grondslag in het plan-MER	artikel 7.13, onder b	16.41	Het plan wordt niet vastgesteld indien het MER niet aan het plan ten grondslag kan worden gelegd.
Inhoud van het plan	artikel 7.14	16.88, eerste lid, onder b	Artikel 16.88 van de Omgevingswet biedt de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de inhoud van een plan of programma.
Bekendmaking	artikel 7.15	16.40, eerste lid	Deze bepaling lift mee met lopende procedures.
Mededeling van een voornemen tot het aanvragen van een mer-beoordelingsplichtige activiteit	artikel 7.16, eerste lid	16.45, eerste lid	Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gedane mededelingen is opgenomen in artikel 4.94.
De bij de mededeling te verstrekken informatie	artikel 7.16, tweede t/m vierde lid	16.45, tweede lid	Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht bij het eerste lid. In artikel 16.45, derde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat regels waaraan een mededeling moet voldoen bij algemene maatregel van bestuur worden gesteld.
Verklaring dat bij de voorbereiding van een besluit zonder voorafgaande beoordeling een mer wordt gemaakt	artikel 7.16, vijfde lid	16.43, tweede lid	
Beslissing binnen zes weken of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt	artikel 7.17, eerste lid	16.88, eerste lid, onder g	Artikel 7.17, eerste lid, Wm regelt dat het besluit over de mer-beoordeling binnen zes weken wordt genomen. Een vergelijkbare regeling wordt op grond van artikel 16.88 van de Omgevingswet bij algemene maatregel van bestuur geregeld.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Gezamenlijke beslissing of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt	artikel 7.17, tweede lid	–	Indien met betrekking tot de activiteit meer dan één besluit is aangewezen nemen de bevoegde bestuursorganen de beslissing gezamenlijk. Omdat in de Omgevingswet over de beoordeling geen apart besluit meer hoeft te worden genomen komt dit onderdeel niet meer terug in de Omgevingswet.
Informatie waar het bevoegd gezag gebruik van moet maken om zijn beslissing om wel of niet een milieueffectrapport te maken op te baseren	artikel 7.17, derde en vierde lid	16.43, derde lid, en 16.88, eerste lid, onder g,	Het vierde lid wordt in de algemene maatregel van bestuur opgenomen. Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.95, eerste lid.
Bekendmaking	artikel 7.17, vijfde en zesde lid	–	De aparte kennisgeving over de mer-beoordeling vervalt onder de Omgevingswet. In de Omgevingswet is gekozen voor een vereenvoudiging van de procedure voor de mer-beoordeling van een project door deze beoordeling beter te laten aansluiten bij de procedure van het besluit voor het project. Als uit de project-mer-beoordeling blijkt dat er geen project-MER nodig is, hoeft over de beoordeling geen apart besluit meer te worden genomen, maar wordt dat bij het ontwerpbesluit voor het project gemotiveerd. In de Wm wordt hier nog wel een apart besluit over genomen. Artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet regelt de beoordeling of er sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Overgangsrecht voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet mer-beoordelingsplichtige besluiten is opgenomen in artikel 4.95, eerste lid.
Verplichting tot het maken van een milieueffectrapport	artikel 7.18	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Beslissing of er een milieueffect-rapport gemaakt moet worden voor een door het bevoegd gezag te ondernemen activiteit	artikel 7.19	16.43, derde lid en 16.88, eerste lid, onder g	Het eerste en tweede lid worden vervangen door de artikelen 16.43 en 16.88 van de Omgevingswet. Het genoemde overleg van het derde lid komt niet meer terug onder de Omgevingswet omdat de mer-richtlijn daar niet om vraagt. Op grond van het vierde lid van artikel 7.19 Wm wordt door het bevoegd gezag van zijn beslissing mededeling gedaan door een kennisgeving en terinzagelegging. Deze aparte kennisgeving vervalt onder de Omgevingswet. Overgangsrecht voor het op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gedane mededelingen is opgenomen in artikel 4.95, tweede lid.
De artikelen 7.16 tot en met 7.19 zijn niet van toepassing als de activiteit bij provinciale verordening is aangewezen	Artikel 7.20	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Indien het bevoegd gezag heef beslist dat er geen milieueffect-rapport hoeft te worden gemaakt en daarbij de kenmerken en maatregelen, bedoeld in artikel 7.16, vierde lid, van belang zijn geweest, worden deze als voorschrift aan het besluit verbonden	artikel 7.20a	16.88, eerste lid, onder g	Deze bepaling, die wordt ingevoegd in de Wm als gevolg van het wetsvoorstel Wet implementatie herziening met-richtlijn komt terug in de Omgevingswet, in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 16.53, tweede lid van de Omgevingswet.
Ontheffing voor de verplichting van een milieueffectrapport	artikel 7.21	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Het maken van het milieueffect-rapport	artikel 7.22	16.43, vijfde lid	
Inhoud van het milieueffectrap-port	artikel 7.23	16.52, eerste en derde lid en 16.53b	In artikel 7.23 Wm is bepaald wat een milieueffectrapport ten minste moet bevatten. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van het milieurapport. Het vierde lid van artikel 7.23 Wm bevat regels in geval van grensoverschrijdende effecten, dit wordt bij algemene maatregel van bestuur uitgewerkt op grond van artikel 16.53b, van de Omgevingswet.
Mededeling voor een mer-plichtige activiteit	artikel 7.24, eerste lid	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet. Op grond van de Omgevingswet is er alleen een mededeling nodig voor een mer-beoordelingsplichtig project (artikel 16.45, eerste lid) en niet voor een mer-plichtig project.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Raadpleging reikwijdte en detailniveau	artikelen 7.24, tweede lid, 7.25, 7.26	16.46	Het advies van het bevoegd gezag over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie voor het milieueffectrapport (artikel 7.24, tweede lid, Wm) wordt meegenomen bij het maken van het milieueffectrapport. Een dergelijk advies verandert inhoudelijk niet bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. De andere bepalingen betreffen de procedure die moet worden doorlopen om tot een dergelijk advies te komen.
Ambtshalve uitbrengen van een advies	artikel 7.24, derde lid	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Uitzondering wanneer beperkte procedure niet kan worden toegepast	artikel 7.24, vierde lid	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet. De uitzondering is namelijk niet meer nodig, nu er onder de Omgevingswet nog slechts één procedure voor projecten bestaat.
Advies Commissie mer	artikel 7.26a	16.47	
Uitgebreide procedure project-mer	artikel 7.27	–	Deze bepaling lift mee met lopende procedures.
Buiten behandeling laten	artikel 7.28	16.49, derde lid	Deze bepaling lift mee met lopende procedures.
Milieueffectrapport voor een activiteit die het bevoegd gezag zelf wil ondernemen	artikel 7.28a	16.88, eerste lid, onder a	Deze bepaling, die wordt ingevoegd via het wetsvoorstel Wet implementatie herziening mer-richtlijn regelt dat er een passende scheiding tussen conflicterende functies moet worden aangebracht als het bevoegd gezag een milieueffectrapport maakt voor een activiteit die hij zelf wil ondernemen. Deze bepaling wordt op grond van artikel 16.88, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet in de algemene maatregel van bestuur opgenomen.
Kennisgeving milieueffectrapport gelijk met kennisgeving aanvraag	artikelen 7.29, eerste en derde lid, 7.30 en 7.32	16.50 en 16.53b	Artikel 16.50 van de Omgevingswet verklaart afdeling 3.4 van de Awb van toepassing op de voorbereiding van een mer-plichtig besluit.
Kennisgeving in een publicatie in een ander land in geval van mogelijke nadelige gevolgen voor het milieu	artikel 7.29, tweede lid	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.
Openbare kennisgeving milieueffectrapport gelijktijdig met het ontwerp van het besluit	artikel 7.30, eerste, derde en vierde lid	16.50 in samenhang met 16.40, derde lid en 16.53b	
Publicatie in een ander land	artikel 7.30, tweede lid	–	Deze bepaling keert niet terug in de Omgevingswet.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Zienswijzen	artikel 7.32, eerste t/m derde lid	16.50 in samenhang met 16.40, derde lid, onder c	
	artikel 7.32, vierde lid	16.50 in samenhang met 16.40, vierde lid	
Advies Commissie mer op het project-MER	artikel 7.32, vijfde lid	16.47	Onder de Omgevingswet is dit advies facultatief in plaats van verplicht. Deze bepaling lift mee met lopende procedures.
Milieugevolgen voor het besluit	artikel 7.35, eerste en derde lid	16.53, eerste en tweede lid	
	artikel 7.35, tweede en zesde lid	–	Deze bepalingen keren niet terug in de Omgevingswet.
	artikel 7.35, vierde en vijfde lid	16.50	
	artikel 7.35, zevende lid	16.88, eerste lid, onder a	
Besluit nemen krachtens andere regeling	artikel 7.36	16.53, derde lid	
Geen besluit nemen	artikel 7.36a	16.51	
Inhoud besluit van een mer-plichtig project	artikel 7.37	16.53a, 16.88, eerste lid, onder a	Artikel 16.88, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet biedt de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de in een besluit op te nemen onderwerpen. Regels voor monitoring project-mer worden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld op grond van artikel 16.53a van de Omgevingswet.
Bekendmaking en toezending via Awb	artikel 7.38	16.50	Dit artikel keert niet als zodanig terug in de Omgevingswet, omdat op grond van artikel 16.50 van de Omgevingswet afdeling 3.4 Awb van toepassing is op mer-plichtige besluiten.
Grensoverschrijdende milieueffecten	§ 7.11	16.53b	Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een plan, programma of project dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft.
Monitoring plan-mer	artikel 7.39	16.42a	Regels voor monitoring plan-mer worden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld op grond van artikel 16.42a van de Omgevingswet.
Verslag monitoring project-mer	artikel 7.41	16.53a	Regels voor monitoring project-mer worden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld op grond van artikel 16.53a van de Omgevingswet.
Nemen nadere maatregelen bij nadeligere gevolgen	artikel 7.42	16.42a en 16.53a	
Hoofdstuk 8 Inrichtingen			
Omdat het begrip «inrichting» uit de Omgevingswet verdwijnt, wordt de titel van dit hoofdstuk gewijzigd in: Milieubelastende activiteiten, gesloten stortplaatsen en gesloten afvalvoorzieningen.			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Inrichtingen	paragraaf 8.1	2.24, 2.25, 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 en 16.88	Omdat niet alle delen van de op artikel 8.40 Wm gebaseerde algemene maatregelen van bestuur worden geïntegreerd in het Besluit activiteiten leefomgeving, blijft dit artikel bestaan. Zodoende behouden de betreffende (onderdelen van de) algemene maatregelen van bestuur hun rechtskracht. Overgangsrecht voor de (onderdelen van) algemene maatregelen van bestuur op grond van artikel 8.40 Wm die wel integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving zal worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
Gesloten stortplaatsen en afvalvoorzieningen	paragraaf 8.2	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm, m.u.v. artikel 8.51 (gedoogplicht) dat integreert in artikel 10.6, tweede lid, van de Omgevingswet
Hoofdstuk 9 Stoffen en produkten			
Blijft in Wm			
Hoofdstuk 10 Afvalstoffen			
Algemeen	titel 10.1	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm. Het in artikel 10.2, eerste lid, Wm opgenomen verbod om buiten inrichtingen bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden wordt geïntegreerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit heeft tot gevolg dat artikel 10.2 Wm alleen nog maar betrekking heeft op handelingen aangaande niet-afgegeven of niet-ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen.
Het afvalbeheerplan	titel 10.2	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm, m.u.v. artikel 10.6. Dat artikel vervalt.
Het beheer van huishoudelijke en andere afvalstoffen	titel 10.4	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Het zich ontdoen, de inzameling en het transport van afvalwater	titel 10.5	2.16, 2.31, 4.3 in samenhang met 4.22	De artikelen 10.32 tot en met 10.35 Wm vervallen. De artikelen 10.29a en 10.31 blijven achter in de Wm. De onder andere op artikel 10.32 Wm gebaseerde algemene maatregelen van bestuur gaan volledig over naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 10.32a Wm vervalt en keert niet terug in de Omgevingswet. Voor zover het om lozingen op de riolering gaat waar het Rijk geen regels over heeft gesteld, kan de gemeente daarover zelf regels stellen in een omgevingsplan. Voor zover het Rijk wel regels heeft gesteld over deze lozingen in het Besluit activiteiten leefomgeving, kan de gemeente via maatwerkregels hetzelfde bereiken als wat artikel 10.32a Wm nu mogelijk maakt. Artikel 10.33, eerste lid, Wm is vervangen door artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, dat een continuering van de gemeentelijke taak voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater met zich brengt. Het tweede lid van artikel 10.33 Wm is vervangen door artikel 2.16, tweede lid, van de Omgevingswet Artikel 10.34 Wm bevat de verplichting om regels te stellen over het ontwerpen, bouwen, aanpassen en onderhouden van de voorzieningen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater. Deze bepaling, die ter uitvoering van de richtlijn stedelijk afvalwater strekt, komt terug in artikel 2.31 van de Omgevingswet. Deze regels zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 10.35 Wm, dat een tweejaarlijkse rapportageplicht bevat voor de stand van zaken over de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater en de afvoer van slib dat geheel of in hoofdzaak afkomstig is van de rioolwaterzuiveringsinrichtingen, wordt geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Overgangsrecht voor op artikel 10.32a Wm gebaseerde gemeentelijke verordeningen die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn is opgenomen in artikel 4.6.
Het beheer van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen	titel 10.6	Blijft in Wm	–

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Het overbrengen van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap	titel 10.7	Blijft in Wm	–
Verdere bepalingen	titel 10.8	Blijft in Wm	–
Hoofdstuk 11 Geluid			
Algemeen	titel 11.1		Blijft achter in de Wm. Die titel komt te vervallen via het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet
Geluidsbelastingkaarten en actieplannen	titel 11.2	2.21,eerste lid, onder b, 2.26, 3.6, 3.8, 3.9, eerste lid, 16.89. 20.7 en 20.17	Overgangsrecht voor de geluidbelastingkaarten en actieplannen is opgenomen in de artikelen 4.97 en 4.98
Wegen en spoorwegen met geluidsproductieplafonds	titel 11.3		Blijft achter in de Wm. Die titel komt te vervallen via het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet.
Hoofdstuk 11a Andere handelingen			
Hoofdstuk blijft achter in de Wm m.u.v. artikel 11a. 1 (dat artikel is uitgewerkt).			
Hoofdstuk 12 Verslag-, registratie- en meetverplichtingen			
Hoofdstuk 12 vervalt			
Registers beschermde gebieden	titel 12.1	–	
Registratie gegevens externe veiligheid inrichtingen, transportroutes en busleidingen	titel 12.2	20.10 en 20.11, onder b	De in titel 12.2 Wm opgenomen regels voor het landelijk risicoregister externe veiligheid worden vervangen door de artikelen 20.10 en 20.11, onder b, van de Omgevingswet. De daarop berustende regels zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en een nog op te stellen ministeriële regeling. Het bestaande landelijk risicoregister berust vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet op de nieuwe wettelijke grondslag.
De EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol	titel 12.3	20.6, 20.8, 20.10 en 20.11, aanhef en onder a	De bepalingen opgenomen in titel 12.3 Wm vervallen en keren terug in de artikelen 20.6, 20.8, 20.10, 20.11, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. De daarop berustende regels zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Hoofdstuk 13 Procedures voor vergunningen en ontheffingen			
Voorbereiding van beschikkingen met toepassing van afdeling 3.4 Awb en afdeling 13.2 van de Omgevingswet	Artikel 13.1	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm. De verwijzing naar de wetten die integreren in de Omgevingswet is geschrapt. Hoofdstuk 13 Wm zal daarmee alleen nog van toepassing zijn op beschikkingen op grond van de Wm of wetten die niet integreren in de Omgevingswet.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Kennisgeving aanvraag vergunning of ontheffing bij milieueffectenrapport	artikel 13.2	–	Vervalt. Komt niet terug in de Omgevingswet.
Zienswijzen	artikel 13.3	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm.
Terinzagelegging	artikel 13.4	–	Vervalt omdat het begrip inrichting vervalt.
Bijzondere bepalingen	Afdeling 13.2	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm.
Aanvraag omgevingsvergunning voor een afvalvoorziening	artikel 13.12	16.88	
Aanvraag vergunning voor afvalvoorzieningen gelegen in een ander land	artikel 13.13	Blijft in Wm	Blijft achter in de Wm.
Hoofdstuk 14 Coördinatie			
Dit hoofdstuk vervalt. Als gevolg van de inwerkingtreding van de coördinatieregeling Awb zal dit hoofdstuk, met uitzondering van artikel 14.4d, overbodig worden. Artikel 14.4d dat bij het voorstel voor de Wet implementatie herziening mer-richtlijn in de Wm wordt ingevoegd, zal via het Invoeringsbesluit Omgevingswet overgeheveld worden naar het Omgevingsbesluit.			
Hoofdstuk 15 Financiële bepalingen			
Hoofdstuk 15 blijft, m.u.v. artikel 15.34, achter in de Wm. Artikel 15.34 Wm wordt vervangen door artikel 13.4 van de Omgevingswet.			
Hoofdstuk 16 Handel in emissierechten			
Blijft in Wm.			
Hoofdstuk 17 Maatregelen in bijzondere omstandigheden			
Maatregelen bij ongewoon voorval	titel 17.1	Afdeling 19.1	Deze titel vervalt m.u.v. artikel 17.4.
Maatregelen betreffende afvalvoorzieningen	titel 17.1A	Blijft in Wm	
Maatregelen in geval van niet-naleving	titel 17.1B	–	Vervalt. Door de verbrede invulling van het begrip ongewoon voorval (zie de begripsomschrijving in de bijlage bij de Omgevingswet) valt nu ook een enkele schending van de vergunningvoorwaarden/ algemene regels daaronder, zonder dat sprake hoeft te zijn van een «calamiteit»
Maatregelen bij milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan	titel 17.2	Blijft in Wm 10.6, tweede lid	Blijft achter in de Wm, m.u.v. artikel 17.11 (gedoogplicht). Dat artikel integreert in artikel 10.6, tweede lid, van de Omgevingswet.
Hoofdstuk 18 Handhaving			
Hoofdstuk 18 blijft achter in de Wm, m.u.v. de artikelen 18.1b, 18.2e en 18.2g. Artikel 18.1b is geïntegreerd in artikel 18.2 Wm. Artikel 18.2g Wm wordt vervangen door artikel 18.2 van de Omgevingswet.			
Hoofdstuk 19 Openbaarheid van milieu-informatie			
Hoofdstuk 19 blijft achter in de Wm, m.u.v. artikel 19.8. Regels over de verstrekking van gegevens voor het risicoregister externe veiligheid zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.			
Hoofdstuk 20 Inwerkingtreding en rechtsbescherming			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wm	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Beroep	§ 20.1	Blijft in Wm	Alleen artikel 20.2a uit deze paragraaf vervalt, omdat artikel 5.16 m vervalt.
Aanvoeren van gevolgen voor de luchtkwaliteit	§ 20.2	17.10	
Hoofdstuk 21 Verdere bepalingen			
Hoofdstuk 21 blijft achter in de Wm, m.u.v. artikel 21.3, dat als gevolg van de Wet implementatie herziening mer-richtlijn in de Wm is opgenomen. Dat artikel wordt vervangen door artikel 20.6, vierde lid, van de Omgevingswet.			

m. Transponeringstabel Wet ruimtelijke ordening

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen			
Begripsomschrijving	1.1	–	De Omgevingswet voorziet in een eigen begrippenkader, afwijkend ten opzichte van het begrippenkader van de Wro. Voor zover in andere wetten dan de Wro van dit begrippenkader gebruik is gemaakt, worden die aangepast aan de nieuwe terminologie van de Omgevingswet (zie hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel).
Hoofdstuk 2 Structuurvisies			
Structuurvisie gemeente	2.1	3.1, eerste lid, 3.2 en 3.3	De omgevingsvisie vervangt het Wro-instrument structuurvisie. Voor aspect-structuurvisies is niet voorzien in overgangsrecht. Zie voor het overgangsrecht voor de gemeentelijke structuurvisie de artikelen 4.9 en 4.10, eerste lid.
Structuurvisie provincie	2.2	3.1, tweede lid, 3.2 en 3.3	De omgevingsvisie vervangt het Wro-instrument structuurvisie. Voor deze structuurvisies is niet voorzien in uitgestelde werking, omdat de provinciale omgevingsvisies tegelijk met de Omgevingswet van kracht zal worden. Zie verder de toelichting bij artikel 4.10.
Structuurvisie Rijk	2.3	3.1, derde lid, 3.2 en 3.3	De nationale omgevingsvisie (NOVI) vervangt de structuurvisies van het Rijk. Voor die structuurvisies is niet voorzien in uitgestelde werking, omdat de NOVI nog voordat de Omgevingswet in werking treedt wordt vastgesteld. Zie verder de toelichting bij artikel 4.10.
Kennisgeving structuurvisie langs elektronische weg	2.4, eerste lid	en 16.77a, tweede lid	De (ontwerp)omgevingsvisie zal, net als de huidige structuurvisie, langs elektronische weg te raadplegen zijn.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Grondslag regels over voorbereiding, vormgeving, inrichting en beschikbaarstelling	2.4, tweede lid	16.88, eerste lid, onder b	Het Besluit ruimtelijke ordening zal worden (Bro) ingetrokken in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het Omgevingsbesluit bevat – ter vervanging van de huidige regeling in paragraaf 1.2 en hoofdstuk 2 van het Bro – alleen regels over publiekspartici-patie bij de totstandkoming van omgevingsvisies.
Hoofdstuk 3. Bestemmings- en inpassingsplannen			
Afdeling 3.1 Bepalingen omtrent de inhoud van het bestemmingsplan			
Bestemmingsplan voor het gehele grondgebied; actualiseringsplicht	3.1	4.2, eerste lid	Het omgevingsplan vervangt het (geheel aan) bestemmingsplan(nen) voor het gehele grondgebied van een gemeente. Zie voor het overgangsrecht dat de bestaande bestemmingsplannen bundelt tot een tijdelijk deel van het omgevingsplan, artikel 4.6. Zie voor een beschrijving van de overgangsfase na inwerkingtreding van de Omgevingswet, totdat een nieuw omgevingsplan is opgesteld, het algemeen deel van deze memorie van toelichting en de toelichting bij de nieuwe afdeling 22.1 (in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel). Anders dan de Wro voorziet de Omgevingswet niet in een actualiseringsplicht (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, pag. 147–148). Het voornemen bestaat om de huidige actualiseringsplicht met bijbehorende legessanctie voor bestemmingsplannen tijdig vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet te schrappen (zie wetsvoorstel afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen, Kamerstukken II, 34 666).
Voorlopige bestemmingen	3.2	–	Deze rechtsfiguur keert niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.4.9, pag. 152 e.v.). Voor na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geldende voorlopige bestemmingen en regels is niet voorzien in een afzonderlijke overgangsbepaling. Deze liften mee met het overgangsrecht dat de bestaande bestemmingsplannen bundelt tot een tijdelijk deel van het omgevingsplan (artikel 4.6).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Verbod met aanleg- en sloopvergunningstelsel	3.3	5.1, tweede lid, aanhef en onder a	De hier bedoelde verbodsbepaling met vergunningplicht (artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, Wabo) valt onder artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, Omgevingswet. Zie voor het overgangsrecht van onherroepelijke vergunningen, artikel 4.13. Overgangsrecht voor de verbodsbepaling als zodanig zit verdisconteerd in de overgangsbepaling voor het tijdelijk deel van het omgevingsplan, artikel 4.6.
Aanwijzen urgente onderdelen	3.4	–	Deze aanwijzingsmogelijkheid keert niet expliciet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.4.9, pag. 152 e.v.). Zie voor het overgangsrecht met eerbiedigende werking van urgente onderdelen, artikel 22.9 Omgevingswet.
Aanwijzen moderniseringslocaties	3.5	4.18	Deze aanwijzingsmogelijkheid keert expliciet terug in artikel 4.18 Omgevingswet. Voor deze aanwijzingsmogelijkheid wordt niet voorzien in een afzonderlijke overgangsbepaling. Deze lift mee met het overgangsrecht dat de bestaande bestemmingsplannen bundelt tot het tijdelijk deel van het omgevingsplan, artikel 4.6.
Wijzigingsbevoegdheid en uitwerkingsplicht bestemmingsplan burgemeester en wethouders	3.6, eerste lid, onder a en b, tweede en derde lid	2.8	Artikel 2.8 Omgevingswet voorziet in een algemene delegatiegrondslag voor delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. Overgangsrecht voor een in een bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht zit verdisconteerd in het overgangsrecht voor het tijdelijk deel van het omgevingsplan, artikel 4.6, eerste lid, onderdelen g en h, tweede en derde lid.
Bevoegdheid om af te wijken van het bestemmingsplan met omgevingsvergunning	3.6, eerste lid, onder c	4.5 tweede lid	Net als het bestemmingsplan kent ook het omgevingsplan de mogelijkheid om bij omgevingsvergunning van het plan af te wijken. De «oude» bevoegdheid en kaders blijven via de overgangsbepaling 4.6 gelden. Zie voor het overgangsrecht voor deze vergunning ex artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, Wabo: artikel 4.13.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Bevoegdheid burgemeester en wethouders tot het stellen van nadere eisen	3.6, eerste lid, onder d, en vierde lid	4.5	Als een bestemmingsplan de bevoegdheid bevat die het stellen van nadere eisen mogelijk maken, dan kan na inwerkingtreding van de Omgevingswet van deze bevoegdheid gebruik worden gemaakt op grond van de artikelen 2.8 en 4.5 van die wet. Artikel 4.102 voorziet in overgangsrecht: nadere eisen kunnen na inwerkingtreding van de Omgevingswet gesteld worden als maatwerkvoorschriften.
Uitsluiten afwijken bij omgevingsvergunning	3.6a	–	Dit betreft een mogelijkheid waarvoor binnen het nieuwe stelsel geen expliciete regeling meer nodig is. Is zo'n uitsluitingsbepaling opgenomen in een bestemmingsplan, dan blijft die bepaling gewoon van kracht na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hierin voorziet artikel 22.12.
Afdeling 3.2 Bepalingen omtrent de procedure van het bestemmingsplan			
Voorbereidingsbesluit	3.7	4.14	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk I van dit wetsvoorstel gewijzigd. Het overgangsrecht hiervoor is opgenomen in de artikelen 4.103 en 4.104.
Procedure totstandkoming bestemmingsplan	3.8	–	De totstandkomingsprocedure voor een omgevingsplan komt in grote lijnen overeen met de huidige procedure voor het bestemmingsplan, inclusief de bijzondere provinciale betrokkenheid (zie artikel 16.21 van de Omgevingswet en de bijbehorende toelichting, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, pag. 213 en 553). Voor een ontwerpbestemmingsplan dat voor inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking (zie artikel 4.6, tweede en derde lid). Die eerbiedigende werking omvat ook de bepalingen over de inwerkingtreding die gebaseerd zijn op een reactieve aanwijzing als bedoeld in artikel 3.8, vijfde en zesde lid, Wro. Overgangsrecht voor de reactieve aanwijzing zelf zit verdisconteerd in artikel 4.1, en artikel 4.5.
Afwijzing aanvraag vaststellen bestemmingsplan	3.9	–	Op deze aanvraag (en dus ook de afwijzing daarvan) is het algemene overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures van toepassing (zie afdeling 4.1).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Afdeling 3.2a Bepalingen omtrent de procedure van wijziging of uitwerking van een bestemmingsplan			
Procedure wijziging of uitwerking bestemmingsplan	3.9a	–	Voor een ontwerpbesluit tot wijziging of uitwerking van een bestemmingsplan, dat voor inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, is voorzien in overgangsrecht met eerbiedigende werking (zie artikel 4.6, tweede en derde lid).
Afwijzing aanvraag wijziging of uitwerking bestemmingsplan	3.9a, tweede en derde lid	–	Op deze aanvraag (en dus ook de afwijzing daarvan) is het algemene overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures van toepassing (zie afdeling 4.1).
Afdeling 3.3. Vaststelling bestemmingsplan of uitwerking daarvan n.a.v. een omgevingsvergunning			
Anticumulatieregeling voor zienswijzen	3.10	–	Deze anticumulatieregeling met betrekking tot het indienen van zienswijzen lift mee met het overgangsrecht met eerbiedigende werking voor de bestemmingsplanprocedure (zie artikel 4.6, tweede en derde lid).
Afdeling 3.4 [Vervallen per 01-10-2010]			
Afdeling 3.5 Inpassingsplannen van provincie en Rijk			
§ 3.5.1 Provinciaal inpassingsplan			
Provinciaal inpassingsplan	3.26, eerste, tweede en derde lid	–	De functie van het inpassingsplan wordt overgenomen door het projectbesluit (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, pag. 54 en 177–178 en afdeling 5.2 van de Omgevingswet). Overgangsrecht voor provinciale inpassingsplannen is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.104.
Uitvoeringsbevoegdheden gedeputeerde staten	3.26, vierde lid	–	Als in een inpassingsplan een uitdrukkelijke toedeling van uitvoeringsbevoegdheden aan gedeputeerde staten (in plaats van burgemeester en wethouders) is opgenomen, dan blijft deze bevoegdheidsverdeling onveranderd als door de inwerkingtreding van de Omgevingswet het inpassingsplan (als deel van een bestemmingsplan) deel gaat uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
Uitsluiting bevoegdheid gemeenteraad	3.26, vijfde lid	4.19a	Zie voor het overgangsrecht hiervoor, overgangsbepaling artikel 4.105.
§ 3.5.2 Rijksinpassingsplan			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Rijksinpassingsplan	3.28 eerste, tweede en derde lid	–	De functie van het inpassingsplan wordt overgenomen door het Omgevingswet-projectbesluit (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, pag. 54 en 177–178). Overgangsrecht voor Rijksinpassingsplannen is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.104.
Uitvoeringsbevoegdheden Minister van Infrastructuur en Waterstaat	3.28 vierde lid	–	Als in een inpassingsplan een uitdrukkelijk toedeling van uitvoeringsbevoegdheden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is opgenomen, dan blijft deze bevoegdheidsverdeling onveranderd als door de inwerkingtreding van de Omgevingswet het inpassingsplan (als deel van een bestemmingsplan) deel gaat uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
Uitsluiting bevoegdheden gemeenteraad en provinciale staten	3.28, vijfde lid	4.19a	Zie voor het overgangsrecht hiervoor, overgangsbepaling artikel 4.106.
Verhouding rijksinpassingsplan en provinciale verordening	3.28, zesde en zevende lid	5.53	Een provinciale Wro-verordening (artikel 4.1 Wro) wijkt – bij strijdigheid – voor een vastgesteld rijksinpassingsplan. Een enigszins vergelijkbare bepaling is op opgenomen in artikel 5.53, vierde lid, van de Omgevingswet voor de relatie tussen een projectbesluit van het Rijk en (bij strijdigheid daarmee, buiten beschouwing te laten) provinciale regels. Bij het vaststellen van de nieuwe omgevingsverordening zullen provinciale staten – in de geest van artikel 3.38, zesde lid, Wro – rekening houden met een eventueel voor het provinciale grondgebied relevant Rijksinpassingsplan. Daarvoor hoeft geen afzonderlijk overgangsrecht te worden geregeld.
Afdeling 3.6 Coördinatie bij verwezenlijking van ruimtelijk beleid			
§ 3.6.1 Gemeentelijke coördinatieregeling *§ 3.6.2 Provinciale coördinatieregeling* *§ 3.6.3 Rijkscoördinatieregeling*			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Gemeentelijk coördinatiebesluit Provinciaal coördinatiebesluit Rijkscoördinatiebesluit	3.30, 3.31 en 3.30, 3.31, 3.32 3.33, 3.34, 3.35 en 3.36	5.45 en 16.7 5.45, 16.7 en afdeling 3.5 Awb	De Wro-coördinatieregelingen worden vervangen door het projectbesluit (en op gemeentelijk niveau dus door het omgevingsplan) en door een uniforme coördinatieregeling in afdeling 3.5 Awb, die het bevoegd gezag van toepassing kan verklaren (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, pag. 54, § 4.16.3 en pag. 547). De in-de-plaatstredingsbevoegdheid (3.34 en 3.36) krijgt een plek in de afdeling 3.5 Awb-coördinatieregeling, inclusief de bijbehorende legesoverdracht (artikel 3:28 Awb). Voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog lopende procedures lift de eventuele toepassing van een Wro-coördinatiebesluit mee met het algemene procedure-overgangsrecht in afdeling 4.1. Voor de in-de-plaatstredingsbevoegdheid is geen overgangsrecht nodig, aangezien artikel 3:28 Awb onmiddellijke werking heeft. Het in-de-plaats-genomen besluit lift ook mee op het overgangsrecht in afdeling 4.1.
§ 3.6.4 Grondgebruik en grondverwerving			
Aanwijzing van gevallen voor toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht	3.36a, eerste lid	afdelingen 10.2 en 10.3	De Belemmeringenwet Privaatrecht wordt ingetrokken, zie artikel 3.1, onder b, en het bijbehorende overgangsrecht in § 4.3.1 van dit wetsvoorstel. Toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht lift mee met het overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures voor de besluiten waarop artikel 3.36a Wro ziet (zie afdeling 4.1).
Afwijkingen procedure Belemmeringenwet Privaatrecht	3.36a, tweede en derde lid		
Afwijkingen procedure Onteigeningswet	3.36b	16.75 en 16.76	In de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet zal worden voorzien in overgangsrecht, zodat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al lopende Wro-procedures met de thans geldende spelregels (in afwijking van de Onteigeningswet) kunnen worden afgehandeld.
Afdeling 3.7 (Nadere) regels			
Grondslag nadere regels over bestemmingsplan, inpassingsplan en gebruik van gegevens en onderzoeken voor bestemmingsplan en inpassingsplan	3.37	afdelingen 16.1 en 16.8	Aan de huidige grondslag is met name uitvoering gegeven in de hoofdstukken 3 en 5 van het Bro. De inhoudelijke en procedurele voorschriften blijven van toepassing op lopende procedures tot vaststelling van bestemmingsplanwijzigingen (zie artikel 4.6, tweede en derde lid).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Hoofdstuk 3A. Beheersverordening			
Beheersverordening	3.38	–	De beheersverordening komt in de Omgevingswet niet terug. De bestaande beheersverordeningen worden krachtens artikel 4.6 opgenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Voor de beheersverordening die wel is vastgesteld, maar nog niet in werking is getreden is ook voorzien in overgangsrecht (artikel 4.6, tweede lid). Daarnaast geldt ook hier dat de actualiseringsplicht zal worden opgeheven (zie wetsvoorstel afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen, Kamerstukken II, 34 666).
Geen overlapping bestemmingsplan en beheersverordening	3.39	–	Het tweede lid van artikel 3.39 lift mee met het overgangsrecht voor een bestemmingsplan dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet van kracht is (zie artikel 4.6, tweede en derde lid).
Hoofdstuk 4 Algemene regels en specifieke aanwijzingen			
Afdeling 4.1 Algemene regels en aanwijzingen van de provincie			
Grondslag voor stellen regels bij provinciale verordening over de inhoud van bestemmingsplan	4.1, eerste en tweede lid	2.22 en 2.23	Voor de overgangsfase van de omgevingsverordening wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting bij dit wetsvoorstel.
Voorbereidingsbescherming doel verordening	4.1, derde lid	4.15	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel gewijzigd. Het overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.103.
Beoordelingsregels afwijkvergunning	4.1, derde lid	4.5	De provinciale omgevingsverordening kent net als de provinciale verordening Ruimte de mogelijkheid om bij omgevingsvergunning af te wijken van de in die verordening gestelde regels. Op een lopende procedure om te beslissen op een aanvraag tot vergunningverlening is het algemene overgangsrecht in afdeling 4.1 van toepassing. Voor de overgangsfase van de omgevingsverordening wordt overigens verwezen naar het algemeen deel van de toelichting bij dit wetsvoorstel.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Grondslag algemene maatregel van bestuur voor regels over de provinciale verordening ruimte	4.1, vierde lid	2.24, 2.25 en 2.27	In het Bro en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen over de provinciale verordening ruimte. Het Bro en Barro worden ingetrokken in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. In hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden regels gesteld over de provinciale omgevingsverordening. Voor zover voor de vervanging van de huidige regels in het Barro en Bro overgangsrecht nodig zou zijn, wordt dit ook opgenomen in dat Invoeringsbesluit.
Verklaring voorbereiding verordening	4.1, vijfde lid	4.15	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel gewijzigd. Er is geen afzonderlijk overgangsrecht nodig voor de overgang van de verordening naar de omgevingsverordening, omdat het streven erop gericht is de omgevingsverordening tegelijk met de Omgevingswet in werking te laten treden.
Ontheffing bij belemmering gemeentelijk ruimtelijke beleid wegens bijzondere omstandigheden	4.1a, eerste lid	2.32, eerste vijfde en zesde lid	De provinciale verordening Ruimte kent een ontheffingsmogelijkheid voor het geval gemeentelijk ruimtelijk beleid door de regels in die verordening onevenredig wordt belemmerd. De Omgevingswet kent een identieke ontheffingsmogelijkheid. De ontheffing wordt aangevraagd: op een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende aanvraag is afdeling 4.1 van toepassing (overgangsrecht met eerbiedigende werking voor besluiten op aanvraag). Onder die eerbiedigende werking valt ook het beroep in één instantie bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor verleende ontheffingen is voorzien in overgangsrecht in artikel 4.108 (overgangsrecht ruimtelijke ontheffing provinciale verordening).
Ontheffing van instructieregels	4.1a, tweede lid	5.19 in samenhang met 2.32	Het overgangsrecht hiervoor zit verdisconteerd in artikel 4.108. Zie meer uitgebreid de toelichting bij dit artikel.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Aanwijzing inhoud bestemmingsplan (provinciaal belang)	4.2	2.33, tweede lid, onder a	De provinciale aanwijzing voor de inhoud van bestemmingsplan keert in de Omgevingswet terug als een provinciale instructie voor de inhoud van een omgevingsplan (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 108–110). Voor een aanwijzing, waarvoor de totstandkomingsprocedure nog lopende is op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, geldt het overgangsrecht in afdeling 4.1. Voor een al geldende aanwijzing, waaraan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet (volledig) uitvoering is gegeven, geldt het overgangsrecht in artikel 4.109 (overgangsrecht provinciale ruimtelijke aanwijzing).
Voorbereidingsbescherming	4.2, derde lid	4.16, eerste lid	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel gewijzigd. Het overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.103.
Afdeling 4.2 Algemene regels en aanwijzingen van het Rijk			
Grondslag algemene maatregel van bestuur voor regels over: het bestemmingsplan, het inpassingsplan, de omgevingsvergunning om daarvan af te wijken, de beheersverordening,en de ontheffing van de provinciale verordening	4.3, eerste en tweede lid	2.24 en 2.25	In het Bro en het Barro zijn de hier bedoelde regels opgenomen over onder andere het bestemmingsplan, inpassingsplan en de provinciale ruimtelijke verordening. Het Bro en Barro worden ingetrokken in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden regels gesteld over de nieuwe instrumenten, zoals het omgevingsplan en de omgevingsverordening. Voor zover voor de vervanging van Barro en Bro overgangsrecht nodig blijkt, wordt dit ook opgenomen in dat Invoeringsbesluit.
Bescherming te realiseren doel algemene maatregel van bestuur	4.3, derde lid	2.24 en 2.25	Regels als bedoeld in dit artikellid zijn (alleen) gesteld in (artikel 5, tweede lid, van) het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Regels over externe veiligheid worden gesteld in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor zover voor de vervanging daarvan overgangsrecht nodig blijkt, wordt dit opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
Voorbereidingsbesluit	4.3, vierde lid	4.16, tweede lid	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel gewijzigd. Het overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.103.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Voorhangprocedure algemene maatregel van bestuur	4.3, vijfde lid	23.5	De Omgevingswet kent een voorhangprocedure voor amvb's op grond van de Omgevingswet. Die geldt ook voor de in het Besluit kwaliteitseisen leefomgeving op te nemen instructieregels voor de nieuwe instrumenten, die in de plaats komen van de Wro-instrumenten.
Ontheffing bij belemmering gemeentelijk of provinciaal ruimtelijke beleid wegens bijzondere omstandigheden	4.3a, eerste lid	2.32, tweede lid	De Wro kent een ontheffingsmogelijkheid voor het geval gemeentelijk of provinciaal ruimtelijk beleid door de regels in een amvb op grond van artikel 3.4 onevenredig wordt belemmerd. De Omgevingswet kent een vergelijkbare ontheffingsmogelijkheid. Voor verleende ontheffingen is voorzien in overgangsrecht (artikel 4.110; ruimtelijke ontheffing Rijk). De ontheffing wordt verleend op aanvraag. Op een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende aanvraag voor ontheffing is afdeling 4.1 van toepassing (algemene overgangsbepalingen en overgangsrecht lopende procedures besluiten).
Ontheffing voor afwijkvergunning	4.3a, tweede lid	5.19 in samenhang met 2.32	Deze specifieke procedurebepaling vergt geen afzonderlijke overgangsbepaling. Deze ontheffing lift mee met het overgangsrecht van artikel 4.110.
Aanwijzing inhoud bestemmingsplan (nationaal belang)	4.4	2.34	De aanwijzing door «het Rijk» voor de inhoud van het bestemmingsplan respectievelijk de provinciale ruimtelijke verordening keert in de Omgevingswet terug als een instructie voor de inhoud van het omgevingsplan, respectievelijk de omgevingsverordening (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 692, nr. 3, § 4.2.6, met name blz. 108–110). Voor een aanwijzing, waarvoor de totstandkomingsprocedure nog lopende is op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, geldt het overgangsrecht in afdeling 4.1 (overgangsrecht voor ambtshalve besluiten met toepassing van afdeling 3.4 Awb). Voor een al geldende aanwijzing, waaraan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet (volledig) uitvoering is gegeven, geldt het overgangsrecht in artikel 4.111 (ruimtelijke aanwijzing door het Rijk).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Voorbereidingsbesluit	4.4, derde lid	2.24 en 2.25	De regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet wordt in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel gewijzigd. Het overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.103.
Hoofdstuk 5 Intergemeentelijke samenwerking in stedelijke gebieden (gereserveerd)			
Hoofdstuk 6 Financiële bepalingen			
Afdeling 6.1 Tegemoetkoming in schade			
Hoofdstuk 15 (schade) wordt via hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel ingevuld. Zie voor een toelichting op de toekomstige planschaderegelgeving de toelichting bij dat onderdeel van hoofdstuk 1.			
Toekenning planschade op aanvraag	6.1	15.1, 15.8 en 15.9	Het moment waarop een aanvraag kan worden ingediend (vierde en vijfde lid van artikel 6.1 Wro), wijzigt in de Omgevingswet. Overgangsrecht voor een besluit dat is vastgesteld is opgenomen in artikel 4.17, eerste lid, onder g. Overgangsrecht voor een besluit dat onherroepelijk is of van kracht is, is opgenomen in artikel 4.18, eerste lid, onder b, respectievelijk 4.19, eerste lid. Overgangsrecht voor een besluit dat is aangehouden is opgenomen in artikel 4.20, eerste lid. Voor een besluit, waarvoor de totstandkomingsprocedure nog lopende is, geldt het overgangsrecht in het tweede lid van de artikelen 4.17 tot en met 4.20.
Normaal maatschappelijk risico	6.2	15.7, eerste lid	
Voorzienbaarheid en voorkomen van schade	6.3	15.5	Risicoaanvaarding is nader uitgewerkt in artikel 15.5.
Heffen van rechten (leges) indienen aanvraag tegemoetkoming	6.4	afdeling 13.1	
Voor rekening verzoeker laten van schade	6.4a	13.3c	
Vergoeding kosten rechtsbijstand en andere bijstand en wettelijke rente	6.5	–	
Planschade bij uitoefening bevoegdheid door provincie of Rijk	6.6	15.8	
Grondslag voor regels omtrent indiening, motivering en wijze van beoordeling van aanvraag voor tegemoetkoming in de schade	6.7	15.9	In hoofdstuk 6, afdeling 6.1, van het Bro zijn regels opgenomen over de aanvraag tegemoetkoming schade en de behandeling en beoordeling van die aanvraag. Via het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal worden voorzien in vervangende regels in het Omgevingsbesluit.
Afdeling 6.2 Vergoeding van hogere kosten van de gemeente			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Vergoeding hogere kosten op verzoek van de gemeente	6.8 en 6.9	13.3	In afdeling 6.2 (de artikelen 6.8 en 6.9) van de Wro is een regeling opgenomen voor vergoeding van zogenaamde hogere plankosten. Deze regeling is ongewijzigd overgenomen in afdeling 13.2 van de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 541). Via dit wetsvoorstel, hoofdstuk 1, wordt deze regeling nog gewijzigd in de Omgevingswet. Het huidige artikel 13.4 komt te vervallen. Het overgangsrecht voor artikel 6.8 en 6.9 is geregeld in overgangsbepaling artikel 4.113.
Afdeling 6.4 Grondexploitatie			
Vaststellen exploitatieplan voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplannen	6.12, eerste lid	12.1, eerste lid	De Wro kent een regeling voor verhaal van grondexploitatiekosten langs publiekrechtelijke weg met behulp van de vaststelling van een exploitatieplan. In afdeling 6.2 (artikel 6.2.1) Bro is uitvoering gegeven aan deze amvb-grondslag. In de nieuwe systematiek van de Omgevingswet wordt niet meer gewerkt met een afzonderlijk exploitatieplan, maar wordt het publiekrechtelijke verhaal van grondexploitatiekosten opgenomen in het besluit waar dit kostenverhaal bij hoort. Zie voor een beschrijving op hoofdlijnen van de wijzigingen van de nieuwe Omgevingswet-systematiek ten opzicht van de Wro-systematiek: Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 200 e.v. en voor de artikelsgewijze toelichting blz. 533 e.v. Bij een omgevingsplan komt dus geen afzonderlijk exploitatieplan, maar bij een wijziging van het omgevingsplan kunnen daarin exploitatieregels worden opgenomen. In artikel 4.6, onder l, is bepaald dat een exploitatieplan dat betrekking heeft op een bestemmingsplan of wijzigingsplan die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is, deel gaat uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Bij een omgevingsvergunning of projectbesluit, waar kostenverhaal aan de orde is, wordt dit voortaan geregeld in exploitatievoorschriften. Er is daarnaast voorzien in overgangsrecht voor een exploitatieplan dat betrekking heeft op een omgevingsvergunning. Zie de overgangsbepaling in artikel 4.13, tweede lid, onder c.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Gevallen waarin geen exploitatieplan wordt vastgesteld	6.12, tweede lid	12.1, vijfde lid	In afdeling 6.2 (artikel 6.2.1a) Bro is onder de Omgevingswet uitvoering gegeven aan deze amvb-grondslag. In hoofdstuk 8 van het Omgevingsbesluit wordt uitvoering gegeven aan de vervangende grondslag in de Omgevingswet.
Delegatie aan college van burgemeester en wethouders	6.12, derde lid	–	De Omgevingswet kent geen specifieke delegatiebepaling voor het verhaal van grondexploitatiekosten. Die bevoegdheid wordt rechtstreeks neergelegd bij het bevoegd gezag.
Gelijktijdige bekendmaking exploitatieplan met onderliggende besluit	6.12, vierde lid	–	In de nieuwe systematiek van de Omgevingswet is een dergelijke bepaling overbodig. Immers, het exploitatieplan is geen zelfstandig besluit meer bovenop het onderliggende besluit.
Intergemeentelijk exploitatieplan	6.12, vijfde lid	–	In de nieuwe systematiek van de Omgevingswet ontbreekt een dergelijke bepaling. Dit laat onverlet dat in voorkomende gevallen het bevoegd gezag een gezamenlijk besluit kan nemen met daarin «intergemeentelijke» – dus per gemeente identieke – exploitatieregels of -voorschriften. Er is niet voorzien in overgangsrecht, omdat van deze bevoegdheid op dit moment geen gebruik wordt gemaakt.
Inhoud van het exploitatieplan	6.13	12.5 en 12.6	Het exploitatieplan uit de Wro bevat onder meer een kaart van het exploitatiegebied en een exploitatieopzet. De exploitatieregels of -voorschriften uit de Omgevingswet kennen eveneens een duidelijke begrenzing van het exploitatiegebied en een exploitatieopzet. Beide wettelijke regelingen kennen een grondslag voor een nadere uitwerking van de inhoud van de exploitatieopzet bij algemene maatregel van bestuur.
Procedure exploitatieplan	6.14	–	In de nieuwe systematiek van de Omgevingswet is een dergelijke bepaling overbodig. De exploitatieregels of – voorschriften vormen geen zelfstandig besluit, maar volgen de procedure voor het besluit waarvan zij deel uitmaken. Voor zover de totstandkomingsprocedure (op onderdelen) wijzigt, geldt voor lopende procedures het algemene procedurele overgangsrecht in afdeling 4.1.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Periodieke herziening exploitatieplan	6.15	12.7	In de nieuwe systematiek van de Omgevingswet is de herzieningsperiode verruimd van eens per jaar naar om het jaar (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 538).
Begrenzing kostenverhaal	6.16	12.8	In (hoofdstuk 8 van) het Omgevingsbesluit worden nadere regels gesteld over grondexploitatie.
Verhaal van exploitatiebijdrage in omgevingsvergunning voor het bouwplan	6.17		
Uitgiftecategorieën voor het bepalen van de exploitatiebijdrage	6.18		
Berekening exploitatiebijdrage	6.19		
Afrekening exploitatiebijdrage	6.20	12.9	De regeling inclusief de termijn voor afrekening van de exploitatiebijdrage na een herberekening blijft ongewijzigd. De afrekening (nacalculatie) van de exploitatieregeling wordt in de nieuwe systematiek van de Omgevingswet op amvb-niveau geregeld in hoofdstuk 8 van het Omgevingsbesluit. Net als onder de Wro vereist de afrekening in de nieuwe systematiek van de Omgevingswet een afzonderlijk besluit, waartegen beroep open staat. Voor een afrekeningsbesluit dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in voorbereiding respectievelijk al inwerking getreden is, geldt het overgangsrecht in afdeling 4.1.
Sanctionering bij overschrijding betalingstermijn	6.21	12.11	De Omgevingswet kent een vergelijkbare regeling als de Wro om de betaling van de exploitatiebijdrage te garanderen. Zie de (in dit wetsvoorstel gewijzigde) tekst en toelichting bij artikel 12.11. Door niet te voorzien in overgangsrecht, kan de nieuwe regeling na inwerkingtreding in voorkomende gevallen ook worden toegepast op een verschuldigde exploitatiebijdrage, die onder de Wro is vastgesteld.
Verstrekken financiële bijdrage	6.22	12.10	Deze bepaling blijft (met uitzondering van een enkele kleine redactionele wijziging) ongewijzigd. Voor de aanspraak op een bijdrage van de gemeente is geen overgangsrecht nodig. Die aanspraak geldt conform het vigerende exploitatieplan, waarvoor is voorzien in overgangsrecht (zie hierboven bij artikel 6.12, eerste lid, Wro).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Exploitatieverordening	6.23	12.3	Artikel 6.23 Wro bepaalt dat de gemeenteraad een verordening kan vaststellen voor de totstandkoming en de inhoud van een (anterieure of posterieure) overeenkomst over de grondexploitatie. Ook in de nieuwe systematiek van de Omgevingswet kan voor het verhaal van grondexploitatiekosten gewerkt worden met zo'n overeenkomst (zie artikel 12.4).
Inhoud overeenkomst over grondexploitatie	6.24	12.4	Artikel 12.4 Omgevingswet is ontleend aan artikel 6.24 Wro (met één relevante wijziging, zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 536). Voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet afgesloten overeenkomsten wordt niet voorzien in overgangsrecht voor de overeenkomst als zodanig (ze blijven immers gelden zolang de contracterende partijen dat willen), maar wel voor het daarop van toepassing zijnde recht (zie artikel 4.112).
Toepassing afdeling 6.4 Wro door provincie of Rijk	6.25	12.3	In de nieuwe systematiek wordt de bevoegdheid tot toepassing van de grondexploitatieregeling van hoofdstuk 12 rechtstreeks belegd bij het bevoegde gezag. Grondexploitatieovereenkomsten die deel uitmaken van een provinciaal of Rijksinpassingsplan of een door gedeputeerde staten of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verleende omgevingsvergunning, liften mee met het overgangsrecht voor het inpassingsplan of voor de omgevingsvergunning.
Hoofdstuk 7 Handhaving en toezicht op de uitvoering			
Aanwijzing bevoegd gezag handhaving	7.1, eerste en tweede lid	18.2	Bij de handhaving van de bij of krachtens de Omgevingswet vervult – net als bij de Wro – het college van burgemeester en wethouders een overwegende rol. Dit geldt in het bijzonder voor het toezicht op de naleving van het omgevingsplan (als één van de «overige gevallen» als bedoeld in artikel 18.2, vijfde lid, Omgevingswet).

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Toezichts- en handhavingsbevoegdheden en kwaliteitseisen uitvoering	7.1, derde lid	hoofdstuk 18	Artikel 7.1 Wro verklaart grote delen van hoofdstuk 5 Wabo van toepassing voor de handhaving van de Wro. Hoofdstuk 5 Wabo is – met enkele vooral redactionele wijzigingen – overgenomen in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet, inclusief de nieuwe VTH-bepalingen (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 56 en 238 en volgende). Zie voorts afdeling 18.3 in hoofdstuk 1 van dit wetsvoorstel.
Verbod gebruik grond of bouwwerk in strijd met een voorbereidingsbesluit of een verklaring	7.2, onder a	–	Binnen de systematiek van de Omgevingswet is afgezien van dergelijke algemene of specifieke verbodsbepalingen, m.u.v. paragraaf 5.1.1 en artikel 12.11. De Omgevingswet bevat vele ge- en verboden, die allemaal bestuursrechtelijk en strafrechtelijk gehandhaafd kunnen worden zonder zo'n expliciete verbodsbepaling. Op het niveau van de uitvoeringsregelgeving komen dergelijke expliciete verbodsbepalingen wel frequent voor.
Verbod gebruik grond of bouwwerk in strijd met krachtens de Wro gestelde regels	7.2, onder b	–	
Hoofdstuk 8 Bezwaar en beroep			
Afdeling 8.1 Bezwaar en beroep			
Beperking beroepsgronden	8.2, eerste lid	16.85	Artikel 16.85 Omgevingswet voorziet in een eenduidige en eenvoudige regeling van bundeling van beroep en vervangt daarmee onderling verschillende regelingen van dit onderwerp in de bestaande wetgeving (onder meer artikel 6.5 Wabo en de artikelen 8.2, eerste lid, en 8.3, vierde lid, Wro). Deze bestaande Wro-beperking van beroepsgronden lift mee met het overgangsrecht voor lopende procedures (zie afdeling 4.1).
Beslistermijn Afdeling bestuursrechtspraak	8.2, tweede lid	16.87	De rechterlijke beslistermijn van twaalf maanden voor beroep tegen een zestal ruimtelijke ordeningsbesluiten wordt in de Omgevingswet gehalveerd tot zes maanden voor het projectbesluit, dit onder andere naar aanleiding van de positieve ervaringen (de haalbaarheid) van een verkorte beslistermijn bij de Tracéwet en de Chw (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 187, 236, 263, 517–518 en 576–577).
Voorrangsregeling beroepszaken ruimtelijke besluiten	8.2, derde lid	–	Overgangsrecht voor deze bepaling zit verdisconteerd in de term «oude recht» blijft van toepassing op lopende procedures in afdeling 4.1.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Belanghebbende bij besluit over grondexploitatie	8.2, vierde lid	–	Overgangsrecht voor deze bepaling zit verdisconteerd in de term «oude recht» blijft van toepassing op lopende procedures in afdeling 4.1.
Aanmerken als één besluit voor beroep	8.3	16.85	Artikel 16.85 voorziet in een eenduidige en eenvoudige regeling van bundeling van beroep en vervangt daarmee onderling verschillende regelingen van dit onderwerp in de bestaande wetgeving (onder meer artikel 6.5 Wabo en de artikelen 8.2, eerste lid, en 8.3, vierde lid, Wro).
Opschortende werking beroep door voorlopige voorziening	8.4	–	Overgangsrecht voor deze bepaling zit verdisconteerd in de term «oude recht» blijft van toepassing op lopende procedures in afdeling 4.1.
Bestuurlijke lus	8.4a t/m 8.4f	–	Voor nooit in werking getreden artikelen (zie Kamerstukken I 2010/11, 31 546, nrs. G en H) hoeft niet in overgangsrecht te worden voorzien.
Afdeling 8.2. Advisering inzake beroepen			
Oprichten en statuten StAB	8.5	17.10	De adviserende rol van de Stichting Advisering Bestuurs-rechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB) bij beroepszaken wordt onder de Omgevingswet gecontinueerd en verbreed van milieu en ruimtelijke ordening naar de hele fysieke leefomgeving (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.17.4 en blz. 581). Voor lopende beroepszaken voor Wro-besluiten is het voor het deskundigenbericht niet nodig om te voorzien in (aanvullend) overgangsrecht.
Deskundigenbericht	8.6		
Onpartijdigheid en onafhanke-lijkheid	8.7		
Subsidie voor taakuitoefening stichting	8.8		
Hoofdstuk 9 Planologische organen			
Afdeling 9.1 Planologische commissies			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Provinciale planologische commissie	9.1	–	Een wettelijke plicht tot het instellen van provinciale planologische commissie en het vaststellen van een verordening voor zo'n commissie komt niet terug in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, § 4.17.5). Met het intrekken van de Wro vervalt ook de verordening ex artikel 9.1, tweede lid, Wro van rechtswege. Als een provinciebestuur de bestaande commissie wil continueren na inwerkingtreding van de Omgevingswet, dan zal het zelf tijdig moeten voorzien in een hernieuwde vaststelling van de commissie en verordening. Als krachtens de huidige verordening een adviesplicht geldt voor een op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet in voorbereiding zijnd planologisch besluit, dan blijft die adviesplicht gelden krachtens het overgangsrecht met eerbiedigende werking voor lopende procedures.
Afdeling 9.2 Ruimtelijk planbureau			
Ruimtelijk planbureau & Begeleidingscommissie	9.3, 9.4	–	Afdeling 9.2 Wro, opgenomen in de Wet van 20 oktober 2006, houdende nieuwe regels voor de ruimtelijke ordening (Stb. 2006, nr. 566), is nooit inwerking getreden. Het *Ruimtelijk Planbureau* is in mei 2008 samengevoegd met het *milieu en Natuurplanbureau* tot het Planbureau voor de Leefomgeving. Dit planbureau is en wordt niet wettelijk geregeld. De huidige regeling is opgenomen in het Organisatie- en mandaatbesluit Infrastructuur en Milieu 2012. In artikel 20.18, eerste lid, van de Omgevingswet wordt een taak opgedragen aan het Planbureau voor de Leefomgeving.
Hoofdstuk 10 Slotbepalingen			
Jaarplan en verslag bestuursrechtelijke handhaving	10.1	–	Deze verplichting komt overeen met artikel 7.7 Besluit omgevingsrecht. Een vergelijkbare bepaling zal worden opgenomen in afdeling 13.2 van het Omgevingsbesluit.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Grondslag verlenen toegang tot terreinen en gebouwen, niet zijnde woningen	10.2	–	Deze grondslag ziet op het verlenen van toegang aan personen die geen toezichthouder zijn (als bedoeld in artikel 18.7 van de Omgevingswet). Op basis van deze grondslag geldt de «Aanwijzing van functionarissen krachtens artikel 69, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening» van 19 augustus 1966 (laatstelijk gewijzigd Stsc. 2008, 122). Toegang kan worden verleend voor bijvoorbeeld een inventarisatie van de feitelijke situatie voor het opstellen van een bestemmingsplan of inpassingsplan. Van de wettelijke grondslag in het tweede lid van artikel 10.2 is nooit gebruik gemaakt.
Grondslag opstellen rijksbestemmingsplan voor buiten gemeentelijk of provinciaal ingedeeld gebied	10.3	–	Op dit moment is geen rijksbestemmingsplan opgesteld of in voorbereiding. Een rijksbestemmingsplan voor de Noordzee is ooit wel overwogen (naar aanleiding van een motie, zie Kamerstukken II 2010/11, 29 675, nr. 54), maar hiervan is destijds afgezien (zie Kamerstukken II 2010/11, 29 675, nr. 118). De Omgevingswet kent niet een «rijksomgevingsplan». Het Integraal Beheerplan Noordzee (IBN) 2015 voorziet in deze coördinerende rol. Dit plan gaat deel uitmaken van de Nationale Omgevingsvisie (strategische deel) resp. het nationale waterprogramma (programmatisch deel met maatregelen).
Vrijstelling bij KB van aanleg van werken voor de landsverdediging	10.4	19.19	Een vergelijkbare bepaling is opgenomen in de Omgevingswet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 597). Geen overgangsrecht voor dit KB is nodig. In de Omgevingswet wordt «landsverdediging» vervangen door: uitvoering van defensietaken.
Vrijstelling kosten van legalisatie en griffiekosten	10.5	–	Een vergelijkbare bepaling is niet opgenomen in de Omgevingswet.
Kosten van de gemeente of de provincie als gevolg van de uitvoering van de wet	10.6	–	Een vergelijkbare bepaling is niet opgenomen in de Omgevingswet.
Grondslag regels bij algemene maatregel van bestuur ter nakoming van internationale verplichtingen	10.7	4.20, 16.89, 20.4, 20.7, 20.9 en 23.1	De Omgevingswet bevat meerdere delegatiegrondslagen ter implementatie van internationale verplichtingen bij algemene maatregel van bestuur.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Wro	Artikel Omgevings-wet	Toelichting
Grondslag nadere regels bij algemene maatregel van bestuur voor een goede uitvoering van de Wro	10.8	–	Een vergelijkbare brede delegatiegrondslag is niet opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet kent voldoende (toegesneden) delegatiegrondslagen om een goede uitvoering zo nodig nader te reguleren.
Nahang algemene maatregel van bestuur	10.9	–	In de Omgevingswet is geen nahangverplichting, maar een voorhangverplichting opgenomen. Ook wordt het parlement geïnformeerd over de inwerkingtreding van algemene maatregelen van bestuur (zie artikel 23.5, en de Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 6–7 en nr. 23, blz. 3–4 en 8–9).
Vijfjaarlijkse evaluatie Wro	10.10	–	De Wro kent de (gangbare) evaluatietermijn van vijf jaar, lopend vanaf de datum van inwerkingtreding: 1 juli 2008. Gelet op het totstandkomingsproces en aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet is tweemaal een zogenaamde ex-durante evaluatie uitgevoerd door het PBL. De Omgevingswet heeft een ook een vijfjaarlijkse evaluatieverplichting in artikel 23.9.
Nummering en lettering	10.11	–	
Inwerkingtreding Wro	10.12	–	
Citeertitel	10.13	–	

n. Transponeringstabel Woningwet

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Woningwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen			
Zorgplicht	1a	1.6, 1.7	De zorgplichtbepaling uit de Woningwet vervalt. In de Omgevingswet is een zorgplicht voor een ieder opgenomen. Daarnaast wordt artikel 1a van de Woningwet deels (onderdeel bestaande bouw) als een specifieke zorgplicht opgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.
Hoofdstuk 2 Voorschriften betreffende het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik, het slopen en de welstand			
Hoofdstuk II vervalt			

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Woningwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Vergunning en verbodsbepalingen voor gebruik, in stand houden van en slopen van bouwwerken	1b	5.1, tweede lid, aanhef en onder a en 4.3, eerste lid, aanhef en onder a	Overgangsrecht wordt geregeld voor deze vergunning in artikel 4.3 en in de overgangsbepalingen voor de omgevingsvergunning, artikel 4.13. Op grond van de Omgevingswet kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over het gebruik en het in stand houden van bouwwerken en sloopactiviteiten.
Voorschriften over bouwwerken met het oog op veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid of milieu	2, 3, 4, 5, 6	4.3, eerste lid, aanhef en onder a	Op grond van de Omgevingswet kunnen regels bij algemene maatregel van bestuur worden gesteld over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken.
Melding	2, derde lid	4.4, eerste lid	Verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten. De sloop- en gebruiksmelding worden opgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.
Ontheffing	7	–	Overgangsrecht wordt geregeld in artikel 4.3 en in de overgangsbepalingen voor de ontheffing, artikel 4.13. Het betreft een besluit op aanvraag. Artikel 7 is deels geïntroduceerd om experimenten mogelijk te maken. Artikel 23.3 van de Omgevingswet bevat een algemene experimenteerbepaling. De mogelijkheid voor een aanvrager om ontheffing van de nieuwbouweisen te krijgen wordt opgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Het advies met instemmingsrol wordt opgenomen in het Omgevingsbesluit.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Woningwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Nadere voorschriften voor duurzaam bouwen	7a	4.21, eerste lid, onder c	Het betreft hier een verzoek van bevoegd gezag om nadere voorschriften met het oog op duurzaam bouwen te mogen stellen. In de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet worden voorschriften met het oog op duurzaamheid gesteld en gemeenten hebben de mogelijkheid scherpere regels te stellen. Dat is de maatwerkmogelijkheid, bedoeld in artikel 4.6, tweede lid, van de Omgevingswet. Artikel 7a is deels geïntroduceerd om experimenten mogelijk te maken. Artikel 23.3 van de Omgevingswet bevat een algemene experimenteerbepaling.
Bouwverordening	7b, 8, 11	–	Overgangsrecht voor bouwverordeningen die van kracht zijn, wordt opgenomen in het Invoeringsbesluit. Regels die in een bouwverordening staan, kunnen worden opgenomen in een omgevingsplan.
De welstand	12, 12a, 12b, 12c	4.19	De bestaande welstandsnota wordt gelijkgesteld met een beleidsregel. Het overgangsrecht wordt geregeld in artikel 4.114.
Hoofdstuk 3 Bijzondere bepalingen			
Aanschrijving voor treffen voorzieningen met betrekking tot de staat van een bouwwerk	13	–	In de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet worden regels opgenomen t.a.v. het treffen van voorzieningen met betrekking tot de staat van een bouwwerk.
Hoofdstuk 6 Bestuursrechtelijke handhaving			
Bestuursrechtelijke handhaving bouwregelgeving	92	18.1, 18.2, 18.4 en 18.5	Overgangsrecht voor bestuurlijke sanctiebesluiten is geregeld in artikel 4.23 in samenhang met artikel 4.22.
Bestuurlijke boete	92a	18.12	Bestuurlijke boete voor het bevoegd gezag, voor overtredingen van de algemene regels over de bouwactiviteit, de sloopactiviteit en het gebruiken en in stand houden van bouwwerken, als in de twee jaar voorafgaand aan de overtreding een eerdere overtreding van die regels heeft plaatsgehad. Bij herhaaldelijke overtreding wordt een bestuurlijke boete opgelegd. Het overgangsrecht uit artikel 4.23 in samenhang met artikel 4.22 is van toepassing.

Onderwerp / Hoofdstuk	Artikel Woningwet	Artikel Omgevingswet	Toelichting
Toezicht op de naleving van bouwregelgeving	93	18.1, 18.6, 18.6a en 18.7	Regels betreffende het toezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 18, artikelen 18.1, 18.6, 18.6a en 18.7
Hoofdstuk 7 Voorzieningen in geval van buitengewone omstandigheden			
Hoofdstuk VII vervalt			
Voorschriften bouwen in geval van buitengewone omstandigheden	101, 101a, 102, 103	19.17 en 19.18	De artikelen in hoofdstuk VII zien op voorschriften op het gebied van bouwen in het geval van buitengewone omstandigheden. Vergelijkbare voorschriften zijn opgenomen in de artikelen 19.17 en 19.18 van de Omgevingswet.
Hoofdstuk 8 Dwang- en strafbepalingen			
Openbare verkoop overblijvende materialen	104	–	Het is niet langer nodig regels te stellen voor openbare verkoop van overblijvende materialen nadat toepassing van bestuursdwang heeft geleid tot het slopen van een bouwwerk.
Hoofdstuk 9 Slot- en overgangsbepalingen			
Aanwijzen werken ten behoeve van landsverdediging	116	19.19	Bij of krachtens de Omgevingswet gestelde regels of voorschriften vinden geen toepassing. De reguliere weg om een activiteit te verrichten, wordt niet gevolgd.
Verhouding tussen publiek- en privaatrecht	122	23.7	De bepaling geeft de grens aan waarbinnen de gemeente ten aanzien van bouwregelgeving geen rechtshandelingen naar burgerlijk recht kan verrichten. Artikel 23.7 bevat een vergelijkbare bepaling.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 4

ADVIES AFDELING ADVISERING RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT[1]

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State d.d. 22 december 2017 en het nader rapport d.d. 29 juni 2018, aangeboden aan de Koning door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de Ministers van Defensie, van Economische Zaken en Klimaat, van Infrastructuur en Waterstaat, van Justitie en Veiligheid, van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Blijkens de mededelingen van de Directeur van Uw kabinet van 5 juli 2017, nr. 2017001141, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen en in afschrift aan de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en klimaat, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Veiligheid en Justitie. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft hierover een advies uitgebracht dat gelijkluidend is aan de adviezen over de ontwerpen van het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit advies, gedateerd 22 december 2017, W14.17.0198/IV, is integraal opgenomen in dit nader rapport en cursief gedrukt.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met haar opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

Hieronder ga ik, mede namens mijn ambtsgenoten van Defensie, Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in op het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (verder: de Afdeling).

[1] De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

kst-34986-4
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

De Afdeling beschouwt in haar advies ten eerste het stelsel als het geheel. De Afdeling spreekt waardering uit voor de wijze waarop het stelsel in het ontwerp voor de Invoeringswet Omgevingswet (verder: de Invoeringswet) en de ontwerpbesluiten is uitgewerkt. Zij gaat in haar beschouwing vooral in op flexibiliteit, beschermingsniveau, bestuurlijke samenwerking en invoeringsondersteuning. Deze belangrijke punten hebben ook bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en de ontwerpbesluiten veel aandacht gehad. De beschouwing van de Afdeling is aangegrepen om op deze punten nader toe te lichten hoe het stelsel is ingericht en welke acties worden ondernomen voor een goede invoering van de Omgevingswet. Het centrale advies in deze beschouwing is om aan deze onderwerpen specifiek aandacht te besteden bij de geplande evaluatie van de Omgevingswet. Dit advies wordt vanzelfsprekend gaarne gevolgd. Naar aanleiding van de beschouwing zijn de toelichtingen bij het ontwerp voor de Invoeringswet en de ontwerpbesluiten op een aantal punten aangevuld. In de regels over het projectbesluit is naar aanleiding van het advies een correctie doorgevoerd in het ontwerp van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het wetsvoorstel voor de Invoeringswet.

Na deze stelselbrede beschouwing volgen meer specifieke adviezen. De specifieke adviezen over de Invoeringswet en over de uitwerking van Europeesrechtelijke verplichtingen in de ontwerpbesluiten hebben geleid tot verbetering van de ontwerpen of aanvulling of versterking van de toelichting daarbij. De belangrijkste wijzigingen naar aanleiding van het advies zijn:

- *De regeling voor nadeelcompensatie is voorzien van een vast forfait, er is een grondslag voor de schadeberekening en voor het aanwijzen van een informatieverplichting in het voorstel voor de Invoeringswet opgenomen. Daarnaast is de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet op een aantal punten verduidelijkt, bijvoorbeeld de passages over het verloop van de schadeprocedure en het omgaan met verschillende of opeenvolgende schadeoorzaken.*
- *Er is een mededelingsplicht in de wet opgenomen voor besluiten die met de reguliere procedure zijn voorbereid, zodat belanghebbenden beter geïnformeerd worden. Ook is in het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet beter gemotiveerd waarom de aanvrager bepaalt of er voor de uitgebreide procedure wordt gekozen.*
- *De regeling voor de ombouw van de huidige bestemmingsplannen naar één omgevingsplan in de overgangsfase is verduidelijkt. Ook wordt met voorbeelden uitgelegd hoe het overgangsrecht uitpakt voor bestaande vergunningen en is de wet daartoe op een aantal punten aangescherpt.*
- *In de bruidsschat die deel gaat uitmaken van het omgevingsplan zal een vergunningplicht voor bouwen worden opgenomen. Dat geeft gemeenten en initiatiefnemers meer houvast. Bij inwerkingtreding geldt er dus een vergunningplicht voor bouwactiviteiten die gemeenten bij het maken van hun eigen omgevingsplan weer kunnen veranderen.*
- *Om de complexiteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te reduceren is een basisniveau van serviceverlening vastgesteld. Dit basisniveau zal op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gerealiseerd zijn. Om het digitale stelsel te vereenvoudigen zijn de termen «informatiehuizen» en »informatieproducten» geschrapt. Via het DSO wordt in eerste instantie vooral bestaande informatie ontsloten.*

De vier ontwerpbesluiten en het gewijzigde wetsvoorstel bieden daarmee naar het oordeel van het kabinet een bestendige en duurzame basis voor het nieuwe stelsel van omgevingsrecht. Ik zie uit naar een vruchtbare

voortzetting van het overleg en de samenwerking met het parlement en de maatschappelijke partners.

Het nader rapport volgt de structuur van het advies. Het advies is ingedeeld in zeven hoofdstukken, die steeds bestaan uit meerdere punten:
A. *Inleiding (punten 1 en 2);*
B. *Algemeen oordeel en hoofdpunten van het advies (punten 3 en 4);*
C. *Beschouwing over flexibiliteit in het stelsel (punten 5 tot en met 11);*
D. *Digitaal Stelsel Omgevingswet (punten 12 tot en met 16);*
E. *Unierechtelijke aspecten (punten 17 en 18);*
F. *Nadeelcompensatie (punten 19 tot en met 22);*
G. *Bijzondere onderwerpen (punten 23, 24 en 25).*

Mijn reactie is steeds opgenomen na een genummerd punt van het advies. Na de reacties op het advies zijn de ambtshalve wijzigingen in de ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur en het wetsvoorstel voor de Invoeringswet vermeld. Ten slotte wordt ingegaan op de slotbeschouwing. Als bijlage bij het nader rapport is een transponeringstabel voor de Invoeringswet gevoegd, omdat de indeling en nummering is gewijzigd ten opzichte van het ontwerp dat aan de Afdeling is voorgelegd.

Bij Kabinetsmissive van 5 juli 2017, no. 2017001141, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Infrastructuur en Milieu, mede namens de Minister voor Wonen en Rijksdienst, de Minister van Defensie, de Minister van Veiligheid en Justitie en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet), met memorie van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State brengt over dit wetsvoorstel advies uit dat gelijkluidend is aan het advies over:
a. *het Omgevingsbesluit*[2] *(Ob);*
b. *het Besluit kwaliteit leefomgeving*[3] *(Bkl);*
c. *het Besluit activiteiten leefomgeving* [4] *(Bal);*
d. *het Besluit bouwwerken leefomgeving*[5] *(Bbl).* [6]

Dit pakket geeft nader invulling aan het stelsel waartoe door de wetgever werd besloten bij aanvaarding van de Omgevingswet in 2016.[7] *De Afdeling heeft de belangrijkste aspecten van het stelsel in 2012 (voorlichting) en in 2014 (advies bij het wetsvoorstel) al uitvoerig*

---

[2] Ontwerpbesluit houdende procedurele regels en regels over algemene onderwerpen over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Het advies hierbij is uitgebracht onder nummer W14.17.0197/IV.

[3] Ontwerpbesluit houdende regels over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en de uitoefening van taken en bevoegdheden. Het advies hierbij is uitgebracht onder nummer W14.17.0199/IV.

[4] Ontwerpbesluit houdende regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Het advies hierbij is uitgebracht onder nummer W14.17.0200/IV.

[5] Ontwerpbesluit houdende regels over bouwwerken in de fysieke leefomgeving. Het advies hierbij is uitgebracht onder nummer W04.17.0186/I.

[6] Over het voorstel voor de Aanvullingswet Natuur wordt separaat advies uitgebracht.

[7] Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

behandeld en daarbij kritische opmerkingen gemaakt.[8] *Uitgaande van de gemaakte keuzes is de Afdeling van oordeel dat het nu voorliggende pakket een consistente en helder gestructureerde invulling aan het stelsel geeft. De praktijk zal echter moeten uitwijzen of de doelstellingen van de stelselherziening uiteindelijk zullen worden gehaald. De Afdeling heeft daarbij zorgen op het punt van voldoende houvast, gelijkwaardige bescherming (van milieu en rechtsposities) en invoeringslasten.*

Het pakket biedt bewust bijzonder veel flexibiliteit, zowel op het vlak van regelgeving en in de interbestuurlijke verhoudingen als bij de uitvoering. Daardoor wordt echter onzeker of burger, overheid en rechter voldoende houvast geboden wordt en of de bescherming uiteindelijk gelijkwaardig zal zijn aan het huidige niveau. De balans tussen «benutten» en «beschermen» kan dan doorslaan naar benutten. Het stelsel is zo ingericht dat de opdracht om voldoende houvast en gelijkwaardige bescherming te bieden feitelijk vooral bij de gemeente ligt. In de aanloop naar inwerkingtreding van de wet en daarna tijdens een lange en complexe overgangsperiode worden (vooral) gemeenten sowieso al geconfronteerd met de lasten van de invoering van het nieuwe stelsel. De lasten van de opdracht inhoudelijk voldoende houvast en bescherming te bieden komen daar nog bovenop. Voor en na de invoering bestaat daarbij ook nog grote afhankelijkheid van ICT die nog moet worden ontwikkeld (Digitaal stelsel omgevingswet). De Afdeling vreest dat zonder forse inzet op versterking van de bestuurskracht van de gemeenten en op substantiële ondersteuning bij de invoering van het stelsel wezenlijke risico's ontstaan.

De Afdeling adviseert binnen het stelsel op een relatief beperkt aantal concrete punten meer houvast te bieden. Meer algemeen zou voorzien moeten worden in wettelijke waarborgen voor onafhankelijke evaluatie op het punt van houvast en gelijkwaardige bescherming. Verder benadrukt zij het belang van begeleiding en monitoring bij de invoering en wordt ingegaan op een aantal belangrijke, maar meer opzichzelfstaande onderwerpen.

A. INLEIDING

1. Eén advies, toetsing en indeling

a. Eén integraal advies

Met de bekendmaking van de Omgevingswet is een eerste essentiële stap gezet naar een stelsel waarin de regelgeving voor de fysieke leefomgeving is geïntegreerd. Uitgangspunt van het nieuwe stelsel is dat de materiële bepalingen voornamelijk in de algemene maatregelen van bestuur (amvb) zullen zijn opgenomen. Of het nieuwe stelsel beantwoordt aan de doelstellingen kan daardoor alleen in samenhang goed worden bezien. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet en de ontwerpbesluiten zijn om die reden, in navolging van het advies van de Afdeling over het voorstel voor de Omgevingswet, gelijktijdig aan de Afdeling voorgelegd. Tegelijk ligt ook voor het wetsvoorstel voor een Aanvullingswet Natuur. Daarover wordt apart advies uitgebracht. In een later stadium volgen nog een belangrijke aanvullingswet (grondeigendom) en de aanvullingsbesluiten die behoren bij de aanvullingswetten, een invoeringsbesluit en een ministeriële regeling die een invoeringsregeling zal bevatten en enkele

---

[8] Voorlichting van 25 januari 2012 met betrekking tot de herziening van het omgevingsrecht, No.W14.11.0341/IV (bijlage bij Kamerstukken II 2011/12, 33 118, nr. 3) en advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 13 januari 2014 over het voorstel van wet houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet), (W14.13.0235/IV), Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 14.

aanvullingsregelingen. De regering wil alle nieuwe regelgeving tegelijk met de Omgevingswet – in 2021 – in werking laten treden.[9]

Het voorstel voor de Invoeringswet vult de Omgevingswet met enkele essentiële onderdelen aan, wijzigt andere wetten of trekt deze in en regelt het overgangsrecht. De vier amvb's zijn voor de werking van het stelsel cruciaal. Het stelsel is als geheel ook op dit moment nog niet volledig in beeld. Er volgen immers nog belangrijke aanvullingswetten- en besluiten. Dat neemt niet weg dat de hoofdlijnen met dit pakket regelgeving wel zodanig nader worden ingevuld dat sprake is van de tweede essentiële stap in de stelselherziening. De Afdeling ziet hierin en in de onderlinge samenhang aanleiding één integraal advies uit te brengen over de Invoeringswet en de uitvoeringsbesluiten. Gelet op de omvang en voorgeschiedenis van het pakket beperkt de Afdeling zich tot de hooflijnen van het stelsel zoals die nu worden ingevuld. Van een toets op detailniveau is afgezien.

b. Opbouw van het advies

Het advies is als volgt opgebouwd. Hierna worden in punt 2 eerst de doelen en uitgangspunten, het instrumentarium en de belangrijkste systeemkeuzes in de Omgevingswet geschetst. Deel B bevat het algemene oordeel van de Afdeling over het voorliggende pakket in het licht van de doelstellingen van de stelselherziening, alsmede de daarmee verband houdende hoofdpunten van het advies. De analyses die aan dat oordeel ten grondslag liggen zijn opgenomen in deel C. Daarna wordt ingegaan op een aantal meer opzichzelfstaande punten waarbij in deel D het Digitaal Stelsel Omgevingswet aan de orde komt. Vervolgens komen Unierechtelijke aspecten (in deel E) en de nadeelcompensatie (deel F) aan de orde, en ten slotte andere bijzondere onderwerpen zoals voorbereidingsprocedures en overgangsrecht (deel G). Het advies eindigt met een slotbeschouwing.

Reactie op de inleiding van het advies

Eén integraal nader rapport

De Afdeling heeft één integraal advies uitgebracht over het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet. De Afdeling heeft dit gedaan vanwege de onderlinge samenhang van de wetgevingsproducten en omdat zij dit pakket ziet als de tweede essentiële stap in de stelselherziening. Diverse door de Afdeling aangesneden thema's, zoals flexibiliteit, komen in verschillende producten terug. Dat geldt ook voor onderwerpen die voor het gehele stelsel van belang zijn, zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarom zijn in het verlengde van het gelijkluidende advies voor de vijf wetgevingsproducten gelijkluidende nadere rapporten opgesteld.

[9] De beoogde datum van inwerkingtreding is recent uitgesteld. De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft aan de Tweede Kamer gemeld dat de nieuwe datum van inwerkingtreding 1 januari 2021 wordt (brief van 6 oktober 2017), Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98.

2. Het stelsel in het kort

a. Doelen en uitgangspunten

Het maatschappelijke doel van het nieuwe stelsel is in de Omgevingswet zelf expliciet vastgelegd en wordt vaak kortweg geduid als «ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit» of «beschermen en benutten».[10] *Vier concrete verbeterdoelen zijn:*

1. *vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak,*
2. *samenhangende benadering in beleid, besluitvorming en regelgeving,*
3. *vergroten bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken, en*
4. *versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten.*

Daarnaast zijn uitgangspunten voor het nieuwe stelsel geformuleerd. Een belangrijk uitgangspunt is «gelijkwaardige bescherming»: het niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit moet gelijkwaardig zijn aan het huidige niveau. Hetzelfde geldt voor het niveau van rechtsbescherming. De Afdeling heeft in eerdere adviezen aangekondigd zich in het bijzonder op deze doelen en uitgangspunten te zullen richten.[11] *Ander belangrijk uitgangspunt is de vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte binnen de doelen van de wet en de overige wettelijke bepalingen. Tenslotte geldt als belangrijk uitgangspunt «decentraal, tenzij»; de gemeente is primair verantwoordelijk voor de zorg voor de fysieke leefomgeving.*

b. Instrumentarium en systeemkeuzes

i. Doorwerking van beleid
De zorg van de overheid voor de leefomgeving wordt in het nieuwe stelsel inhoudelijk gekleurd en geconcretiseerd met normen die gericht zijn tot bestuursorganen – omgevingswaarden en instructieregels – en met algemene regels voor burgers en bedrijven.[12] *Omgevingswaarden zijn maatstaven die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten, de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen.*[13] *Deze omgevingswaarden kunnen bij omgevingsplan (door de gemeente), omgevingsverordening (door de provincie) of amvb worden vastgesteld. Zonder nadere bepalingen werken omgevingswaarden niet door bij de vaststelling van besluiten zoals omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Om doorwerking te bewerkstelligen dienen instructieregels (van het Rijk of de provincie) die het bevoegd gezag verplichten een omgevingswaarde op een bepaalde wijze te betrekken bij een besluit.*[14] *Het Rijk en de provincies kunnen bij*

---

[10] Artikel 1.3 van de Omgevingswet.

[11] In mei 2017 heeft de Afdeling adviezen uitgebracht over de voorstellen voor de Aanvullingswetten Geluid en Bodem (Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 19 mei 2017 over het voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet), (W14.16.0417/IV) (nog niet gepubliceerd), en het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 19 mei 2017 over het voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluidbelasting afkomstig van infrastructuur en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet), (W14.16.0418/IV) (nog niet gepubliceerd).

[12] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 7, 23 en 50. Hoofdstuk 2 van de Omgevingswet bevat de grondslagen voor omgevingswaarden, instructieregels en instructies.

[13] Artikel 2.9 van de Omgevingswet. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

[14] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 96.

amvb onderscheidenlijk omgevingsverordening instructieregels geven over de inhoud, toelichting of motivering van besluiten of over de uitoefening van taken door andere overheden.[15] Voor een aantal onderwerpen is het stellen van instructieregels verplicht omdat zij bestaande wettelijke verplichtingen tot provinciale normstelling vervangen of leiden tot beperkingen van eigendomsrechten en gebruiksrechten of omdat zij voortvloeien uit internationale verplichtingen.[16] Instructieregels zijn bindend voor overheden.

ii. Kerninstrumenten
De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten:
1. *de omgevingsvisie: een samenhangend strategisch plan met betrekking tot de fysieke leefomgeving;*
2. *het programma: een pakket van beleidsvoornemens en maatregelen die dienen om omgevingswaarden of doelen in de fysieke leefomgeving te bereiken en daaraan te blijven voldoen;*
3. *decentrale regelgeving: namelijk het omgevingsplan van de gemeente, de waterschapsverordening van het waterschap en de omgevingsverordening van de provincie, waarin het decentraal bestuur gebiedsdekkend algemene regels en vergunningplichten vastlegt;*
4. *algemene rijksregels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving;*
5. *de omgevingsvergunning, waarmee een initiatiefnemer via één aanvraag bij één loket toestemming kan verkrijgen voor het geheel van door hem gewenste activiteiten;*
6. *het projectbesluit: een generieke regeling voor besluitvorming over projecten met een publiek belang.*

Daarnaast omvat de Omgevingswet ondersteunende instrumenten zoals gedoogplichten, procedurebepalingen en regelingen voor toezicht en handhaving.

iii. Systeemkeuzes
Uitgangspunt is dat de algemene rijksregels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving worden neergelegd in de vier amvb's die nu in ontwerp voorliggen. De materiële normen die zich rechtstreeks richten tot burgers en bedrijven zijn bij elkaar ondergebracht in het Bal en het Bbl, de normen die zich richten tot andere overheden in het Bkl. De laatste zijn instructieregels, die door toedoen van de betrokken overheid (vaak de gemeente) moeten doorwerken als bindende normen (vaak het omgevingsplan). Deze vorm past bij de wens tot differentiatie naar verschillende locaties. Het Bal past bij locatieonafhankelijke preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken.[17] Procedurele bepalingen ten slotte zijn bij elkaar gezet in het Omgevingsbesluit.

Reactie op punt 2 van het advies

Dit onderdeel bevat een feitelijke beschrijving en vergt geen reactie.

B. ALGEMEEN OORDEEL EN HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

3. Algemeen oordeel

In haar advies bij de Omgevingswet overwoog de Afdeling dat het wetsvoorstel weliswaar de basis kan vormen voor een inzichtelijk, samenhangend, flexibel en efficiënt stelsel, maar dat de verwezenlijking daarvan afhankelijk is van de inhoud en opbouw van de uitvoeringsregelingen. Alles overwegende is de Afdeling van oordeel dat de uitvoerings-

[15] Paragraaf 2.5.1 van de Omgevingswet (Doorwerking van beleid door instructieregels).
[16] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 106.
[17] Toelichting bij het Bal, paragraaf 4.2.3.

regelgeving op adequate en helder gestructureerde wijze uitwerking geeft aan de Omgevingswet. De inrichting van het stelsel komt daarbij in ruime mate tegemoet aan de behoefte aan bestuurlijke afwegingsruimte, samenhangende benadering en versnelling van besluitvorming over projecten. De Afdeling spreekt dan ook graag in algemene zin en gegeven de door de wetgever gemaakte keuzes waardering uit voor de wijze waarop het stelsel in het voorliggende pakket verder is uitgewerkt. De praktijk zal de komende jaren echter moeten uitwijzen of de doelstellingen van de stelselherziening uiteindelijk worden gehaald. De Afdeling ziet aanleiding om in het hiernavolgende aandacht te vragen voor de wezenlijke risico's die met het oog op de feitelijke realisering van deze doelstellingen kunnen worden gesignaleerd. Deze risico's ontstaan in de eerste plaats door de verregaande mate van flexibiliteit in het stelsel waardoor onzeker is of burger, overheid en rechter voldoende houvast geboden wordt en ook of de bescherming uiteindelijk gelijkwaardig zal zijn aan het huidige niveau. Voorts ziet de Afdeling risico's die samenhangen met de invoering van het nieuwe stelsel dat vanwege zijn complexiteit een aanzienlijke bestuurskracht van gemeenten zal vergen en waarbij bovendien een grote afhankelijkheid bestaat van ICT die nog moet worden ontwikkeld. Wat de risico's betreft wordt in het hiernavolgende een aantal adviezen gegeven.

Reactie op punt 3 van het advies

Het is verheugend dat de Afdeling aangeeft dat de inrichting van het stelsel in ruime mate tegemoetkomt aan de behoefte aan bestuurlijke afwegingsruimte, samenhangende benadering en versnelling van besluitvorming over projecten en dat de Afdeling waardering uitspreekt voor de adequate en helder gestructureerde wijze waarop de ontwerpbesluiten uitwerking geven aan de Omgevingswet. De waardering van de Afdeling wordt ervaren als een steun in de rug om de ingezette beweging voort te zetten.

De afdeling wijst terecht op het belang van de toepassing van de regelgeving in de praktijk. Samen met de bestuurlijke partners en maatschappelijke organisaties wordt het nieuwe stelsel van wetgeving voor de fysieke leefomgeving opgebouwd en gewerkt aan de toekomstige toepassing daarvan. Het wettelijk stelsel beoogt te voorzien in overzichtelijke, samenhangende en efficiënte regels voor het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Deze nieuwe regels helpen bij de beweging naar duurzame ontwikkeling, waarvoor veel partijen in ons land zich verantwoordelijk voelen.

De Afdeling ziet wel een aantal risico's bij de feitelijke realisering van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en de verbeterdoelen van de stelselherziening. Hieronder zal meer specifiek ingegaan worden op de gesignaleerde risico's. Daarbij wordt de opbouw van het advies gevolgd.

4. Risico's van flexibiliteit

Het onderstaande is gebaseerd op de beschouwing in deel C.

De Afdeling signaleerde in het advies over de Omgevingswet dat het wetsvoorstel op zichzelf veel flexibiliteit biedt, maar weinig houvast geeft bij de toepassing ervan. De inzichtelijkheid van het stelsel van het omgevingsrecht zou kunnen afnemen als uit de uitvoeringregelgeving onvoldoende zou blijken hoe en ten aanzien van welke specifieke belangen de overheid kan interveniëren, welke mate van flexibiliteit wordt geboden en welke grenzen daarbij in acht worden genomen. Ook wees de Afdeling op de ruime mogelijkheden om van (hogere) regels af te wijken

waardoor het waarborgkarakter van eenmaal krachtens de wet gestelde regels afneemt. Het wetsvoorstel zette daarmee in op flexibiliteit, wat ten koste kan gaan van de rechtszekerheid en rechtsbescherming, aldus het advies.[18] Of het maatschappelijk doel van de Omgevingswet – balans tussen beschermen en benutten – en de verbeterdoelstellingen van het stelsel zullen worden gehaald is dan ook in hoge mate afhankelijk van de vraag of het nu voorliggende pakket voldoende houvast biedt aan burgers, bedrijven, openbaar bestuur en rechtspraak.

Hier is reden tot zorg. De Afdeling constateert dat binnen het nieuwe stelsel maar in beperkte mate sprake is van materiële voorschriften waarvan geen afwijking mogelijk is. De duidelijke structuur en doorgaans concrete en helder geformuleerde voorschriften in Bkl, Bal en Bbl bieden daardoor uiteindelijk toch maar in beperkte mate echt houvast. De bescherming die niet (meer) uit deze regelgeving zelf voortvloeit, moet per saldo alsnog door (vooral) de gemeente in het omgevingsplan geboden worden. Of een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden is daarmee vooral afhankelijk van de inzet en afwegingen op decentraal niveau.

Als het gaat om de bestuurlijke praktijk is de vraag of altijd voldoende duidelijkheid zal bestaan over ieders rol in de gedeelde zorg voor de fysieke leefomgeving. Taken en bevoegdheden zullen niet meer exclusief aan één bestuursorgaan zijn toebedeeld maar een gedeelte verantwoordelijkheid zijn van meerdere overheden. Tegelijkertijd geldt het uitgangspunt «decentraal, tenzij». Het is niet denkbeeldig dat door de flexibiliteit die de wet hier biedt ingewikkelde uitvoeringsvraagstukken en interbestuurlijke fricties zullen ontstaan. Illustratief is de wijze waarop luchtkwaliteit in het stelsel wordt geregeld. Gemeenten krijgen hier een belangrijke taak, maar mede vanwege het gemeentegrens overschrijdende karakter van luchtkwaliteit, is het de vraag of zij die taak altijd kunnen waarmaken. Daarnaast signaleert de Afdeling dat (vooral kleine) gemeenten met een grote opgave worden geconfronteerd bij de implementatie van het nieuwe stelsel. Voor die gemeenten wordt het waarschijnlijk noodzakelijk om uitvoeringsdiensten in te schakelen, in het bijzonder bij het opstellen van een omgevingsplan. Uiteindelijk kan dat wezenlijke gevolgen hebben voor de democratische legitimering van beleidsvorming en de verantwoording van uitvoering.

Verder signaleert de Afdeling dat het streven naar «globale en flexibele» omgevingsplannen met zoveel mogelijk open normen, het schrappen van de vergunningplicht voor de planologische aspecten van bouwen, het loslaten van standaard overgangsrecht in bestemmingsplannen en de nieuwe systematiek voor schadevergoeding bij besluiten (nadeelcompensatie) weliswaar kan bijdragen aan de doelstelling om meer te «benutten», maar tegelijkertijd ook tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid kan leiden voor burgers, bedrijven, overheid en rechtspraak. Datzelfde geldt voor het toenemend gebruik van (algemene en specifieke) zorgplichten in plaats van het uitschrijven van regels waar iedereen zich aan moet houden en de mogelijkheid om bij bouwen gelijkwaardige maatregelen te treffen zonder voorafgaande toestemming of melding.

Advies

De Afdeling stelt vast dat voor alle hoofdrolspelers in het omgevingsrecht in belangrijke mate houvast afneemt of ontbreekt. De Afdeling ziet mogelijkheden daar op een aantal punten verbetering in te brengen:

---

[18] Advies bij de Omgevingswet, (W14.13.0235/IV), Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 32.

– *bij het verlenen van ontheffing van een instructieregel voorzien in extra waarborgen voor transparantie en zorgvuldige afweging, bijvoorbeeld in de vorm van een advies van een kwaliteitsteam waar veel gemeenten al gebruik van maken* [19] *(zie punt 6b);*
– *de verhouding tussen het projectbesluit en de bepalingen in het omgevingsplan die strekken tot uitvoering van het Bkl verduidelijken, in het bijzonder voor zover deze bepalingen zien op nakoming van EU- of andere internationaalrechtelijke verplichtingen (zie punt 6b);*
– *meerwaarde van maatwerk in het Bbl bezien (zie punt 6b);*
– *op wetsniveau voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen indien dat gelet op de plansystematiek (de formulering van de algemenere regels van het omgevingsplan samen met de verbeelding) verantwoord is (zie punt 9a);*
– *bezien of het mogelijk is om, in geval van vergunningvrij bouwen, op verzoek van de initiatiefnemer een overheidsdocument te verstrekken, waaruit blijkt dat de bouw rechtmatig is (conformiteitsverklaring) (zie ook punt 9a);*
– *in het Bbl voorzien in een toestemmingsbesluit of in elk geval een meldingsplicht voor het treffen van gelijkwaardige maatregelen (zie punt 10).*

Naast deze concrete adviespunten merkt de Afdeling nog het volgende op. Het risico bestaat dat, waar onvoldoende houvast is, de balans tussen «benutten» en «beschermen» doorslaat naar benutten. De Afdeling adviseert daarom niet te volstaan met de standaard evaluatiebepaling zoals die thans is opgenomen in artikel 23.9 van de Omgevingswet, maar waarborgen voor onafhankelijke uitvoering van de evaluatie in de wet op te nemen en in de wet tot uitdrukking te brengen op welke punten de evaluatie zich in het bijzonder zou moeten richten. Daarbij kan worden gedacht aan:
– *de vraag of een gelijkwaardige bescherming van de fysieke leefomgeving en een gelijkwaardige rechtsbescherming wordt bereikt;*
– *de wijze waarop de verschillende overheidslagen hun taken uitvoeren en de samenhang daarin;*
– *de vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de Omgevingsdiensten spelen vanuit het perspectief van adequate democratische legitimatie;*
– *de vraag of de globale en flexibele omgevingsplannen, de toenemende betekenis van algemene en specifieke zorgplichten en het nieuwe systeem van nadeelcompensatie voldoende houvast bieden aan initiatiefnemer, burger, bestuurder en rechter.*

Reactie op punt 4 van het advies

Dit onderdeel van het advies geeft aanleiding tot een nadere beschouwing over flexibiliteit, gelijkwaardig beschermingsniveau en bestuurlijke praktijk. Daarnaast wordt gereageerd op de adviezen over een kwaliteitsteam en de evaluatiebepaling. Voor een reactie op de andere genoemde specifieke punten wordt verwezen naar de reacties op de nadere uitwerking van het advies in hoofdstuk C, punten 6, onder b (Afwijking van algemene regels, onder «projectbesluit», «bieden van maatwerkmogelijkheden in het Bal» en «technische regels in het Bbl»), 7 (Bescherming door nationale regels), 9, onder a (Globale en flexibele omgevingsplannen, onder «vergunningvrij bouwen»), 10 (Gelijkwaardige maatregelen) en 11 (Specifieke zorgplichten) van het advies.

[19] Zie in dit verband ook het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur Vernieuwing omgevingsrecht: maak de ambities waar, Rli 2015/07, december 2015, blz. 39 ev.

Flexibiliteit

De Afdeling constateert terecht dat binnen het nieuwe stelsel maar in beperkte mate sprake is van materiële regels waarvan geen afwijking mogelijk is. De Afdeling stelt dat de besluiten daardoor onvoldoende houvast zouden kunnen geven voor de praktijk.

Een van de verbeterdoelen die zijn nagestreefd bij het ontwikkelen van de Omgevingswet en de vier ontwerpbesluiten is het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. Voor dit verbeterdoel is gekozen omdat uit de praktijk het geluid komt dat de huidige regelgeving onnodig knellend is.[20] Daarom is ervoor gekozen de afweging tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving op dat bestuurlijke niveau te leggen waar deze het beste tot zijn recht komt. Dat betekent dat afwegingen vaker dan nu op regionaal of lokaal niveau komen te liggen. Juist regionale en lokale besturen zijn in staat om een weloverwogen afweging te maken die rekening houdt met de regionale en lokale omstandigheden. Het Rijk borgt daarbij een basisbeschermingsniveau van veiligheid en gezondheid. Vanzelfsprekend zal de praktijk met de grotere bestuurlijke afwegingsruimte moeten leren werken. In de reactie op punt 5 van het advies zal worden ingegaan op de geboden invoeringsondersteuning. Die zal ook zien op het gebruiken van bestuurlijke afwegingsruimte. De bestuurlijke afwegingsruimte is in veel gevallen overigens wel ingekaderd. In lijn met de opbouw van het advies zal daarop worden ingegaan in de reactie op punten 6 en 7.

Het stelsel biedt bestuursorganen bij het toepassen van de afwegingsruimte wel houvast. Waar het Rijk regels schrapt, vindt het decentrale bestuursorgaan in het stelsel een standaard die voor de meeste gevallen als verstandige praktijk kan gelden. Bij direct werkende regels in het Bal en Bbl geldt de rijksregel als standaard en kan alleen via maatwerk, gebiedsgericht of individueel, onderbouwd afgeweken worden van de standaard. Daarbij gelden inhoudelijke waarborgen uit de Omgevingswet. Voor geluid en trillingen van de meeste activiteiten en voor geur van enkele activiteiten worden de direct werkende rijksregels losgelaten en komen daarvoor instructieregels in de plaats. Bij het reguleren van deze onderwerpen in het omgevingsplan wordt de gemeente houvast geboden doordat het Bkl standaardwaarden en grenswaarden bevat. Bovendien worden in de regelgeving waarborgen ingebouwd voor een soepele overgang naar dit nieuwe systeem. Voor de activiteiten die het Rijk niet langer reguleert, zoals de horeca en bepaalde lozingen in regionale wateren, zal de voorgenomen «bruidsschat»[21] zorgen voor continuïteit en als startpunt en referentie dienen voor regulering door de gemeenten en waterschappen. In de reactie op punt 6, onder a, van het advies wordt hier nader op ingegaan.

In eenvoudige situaties wordt de behoefte aan bestuurlijke afwegingsruimte in de praktijk niet zo gevoeld. Hier zal het toepassen van de regels van het Bal en het Bbl, het overnemen van de standaardwaarden of het continueren van de regels uit de «bruidsschat» vaak voldoen. Bij middelgrote en grote projecten ervaren gebruikers de huidige regelgeving vaak als knellend. Dat inzicht heeft de afgelopen twee decennia al geleid tot veel verschillende mogelijkheden voor afwijking van rijksregels. Bijvoorbeeld de mogelijkheden om bij maatwerkvoorschrift of veror-

---

[20] Zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 16–17 voor een volledige beschouwing van de aanleiding.

[21] Deze omvat de rijksregels die bij inwerkingtreding van het stelsel komen te vervallen en overgaan naar het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zie paragraaf 5.2.3 van de toelichting op de Invoeringswet.

dening af te wijken van de regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer, de mogelijkheden van de interim-wet stad- en milieubenadering en de Crisis- en herstelwet. Deze mogelijkheden zijn deels zeer succesvol, maar gaan wel gepaard met extra complexiteit voor de gemeente en de betrokken burgers en bedrijven, onder meer als gevolg van bijzondere motiveringsvereisten, procedures en de aparte verordeningen voor maatwerk. Deze bestaande vormen van bestuurlijke afwegingsruimte zijn geïntegreerd in het stelsel. Onder het nieuwe stelsel kan een gemeente die de algemene rijksregels, de standaardwaarden, of de geboden bruidsschat als knellend ervaart de bestuurlijke afwegingsruimte die de ontwerpbesluiten bieden toepassen binnen de gangbare procedures voor totstandkoming van besluiten, zoals inspraak en rechtsbescherming. Daarbij gelden er inhoudelijke vereisten. Zo kan een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel alleen worden gesteld met hetzelfde oogmerk en dezelfde strekking waarmee de algemene rijksregel is gesteld. Een maatwerkvoorschrift bij een milieubelastende activiteit kan bijvoorbeeld alleen worden gesteld met het oog op «het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu» en dient er onder meer toe te strekken dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen en de beste beschikbare technieken worden toegepast.[22] Bij de onderbouwing van de keuze om soepeler of strenger te zijn dan de standaard geldt verder het motiveringsvereiste van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Voor de immissies van geluid en trillingen van de meeste activiteiten en geur van een aantal activiteiten geeft het Bkl standaardwaarden en grenswaarden. Als er geen aanleiding is voor soepelere of strengere eisen kan aan het motiveringsvereiste van de Awb worden voldaan door te verwijzen naar de standaardwaarden. Dit biedt houvast. Hogere of lagere waarden dan de standaardwaarden vereisen een nadere inhoudelijke motivering. Van grenswaarden, die het basisbeschermingsniveau tot uitdrukking brengen, kan niet of alleen in nauw omgeschreven situaties worden afgeweken, zodat een gelijkwaardig beschermingsniveau geboden wordt aan dat van het huidige recht.

Burgers en bedrijven vinden straks hun houvast niet alleen in de landelijk uniforme milieuregelgeving van het Bal (en voor bouw- en sloopactiviteiten het Bbl), maar ook in het omgevingsplan. Daarin zullen zij ook een deel van de milieuregels vinden, toegespitst op de lokale situatie. De gemeenteraad biedt daarmee vooraf duidelijkheid over wat in de verschillende delen van het grondgebied een aanvaardbaar niveau van bijvoorbeeld geluidimmissies is. Dat bevordert de rechtszekerheid van de burgers én van bedrijven die in een gebied activiteiten willen verrichten. Samengevat bevatten de Omgevingswet en de ontwerpbesluiten voldoende houvast voor de praktijk. Dat is ook uiteengezet bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en uitvoerig besproken met het parlement.[23] Het advies van de Afdeling bevat daarnaast nog een aantal nuttige suggesties om het houvast verder versterken. In de reacties op hoofdstuk C van het advies is aangegeven hoe die concrete suggesties van de Afdeling zijn verwerkt.

Gelijkwaardig beschermingsniveau

Vanaf het begin van de stelselherziening is het uitgangspunt dat het beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit gelijkwaardig is aan het huidige recht. Dit uitgangspunt is ook bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en de ontwerpbesluiten

[22] Artikelen 4.5, 4.6 en 4.22 van de Omgevingswet.
[23] Zie in het bijzonder Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 93–117.

aan de orde geweest.[24] Zoals daar ook is beschreven wordt met deze term gedoeld op een beschermingsniveau dat net zo goed is als het beschermingsniveau van de huidige regelgeving, en niet op een beschermingsniveau dat daar in alle gevallen identiek aan is. Een identiek beschermingsniveau kan niet worden bereikt zonder de complexiteit van het huidige stelsel, met alle bijzondere regels en uitzonderingen, mee te nemen naar het nieuwe stelsel. Dat zou de mogelijkheden om de verbeterdoelen van de stelselherziening te bereiken ernstig beperken. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving zal zich met het nieuwe stelsel wel anders ontwikkelen dan onder de huidige regelgeving, maar niet slechter dan wanneer de huidige regels gecontinueerd zouden worden. Het uitgangspunt dat het beschermingsniveau gelijkwaardig blijft geldt zowel voor gelijkwaardige procedurele bescherming, bijvoorbeeld op het gebied van inspraak en rechtsbescherming, als voor gelijkwaardige inhoudelijke normering voor de bescherming van de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij niet alleen om het voorkomen van de gevolgen van nieuwe of gewijzigde activiteiten, maar ook om het beperken van de gevolgen van bestaande activiteiten. Voor Europese en internationale regelgeving zijn de inhoudelijke normering en de procedurele verplichtingen overigens wel onverkort overgenomen in het nieuwe stelsel.

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt onder de Omgevingswet, net als onder het huidige recht, bewaakt door een combinatie van regels op de verschillende niveaus: gemeente, waterschap, provincie, het Rijk en de Europese Unie. Het evenwicht in de verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursorganen is afhankelijk van de opgaven en politieke opvattingen. Het subsidiariteitsbeginsel bepaalt daarbij in hoeverre een provincie, het Rijk of de Europese Unie het reguleren van een onderwerp aan zich trekt. Het aan zich trekken van een onderwerp leidt binnen het omgevingsrecht in veel gevallen niet tot een uitputtende regeling. Vaak wordt de uitwerking van beleid en regelgeving opgedragen aan een decentraal bestuursorgaan (vrij medebewind). In andere gevallen is de regeling op centraal niveau uitputtend, maar wordt de uitvoering opgedragen aan decentrale overheden, waarbij er vaak nog wel beoordelingsruimte bij de uitvoerder ligt; vergunningverlening en maatwerk zijn daarvan sprekende voorbeelden. Dergelijke verhoudingen zijn er zowel tussen de Europese Unie en haar lidstaten, als tussen het Rijk en de decentrale overheden.

In het licht van het bovenstaande zijn met de stelselherziening enkele belangrijke wijzingen doorgevoerd. Met de vier ontwerpbesluiten stelt het Rijk niet langer direct werkende regels voor geur, geluid en trillingen van de meeste activiteiten, een beperkte groep milieubelastende activiteiten en een deel van de lozingsactiviteiten in de regionale wateren. Omdat de problematiek die daarbij aan de orde is lokaal van aard is, komt de verantwoordelijkheid om die aspecten en activiteiten te regelen te liggen bij het decentrale bestuur. Overigens wordt de regulering van geur, geluid en trillingen daarbij opgedragen aan de gemeenten met instructieregels in het Bkl. Hetzelfde geldt voor de lozingsactiviteiten, met instructieregels die gericht zijn tot de waterschappen. Deze onderwerpen worden dus niet overgelaten aan de vrije regelruimte van de decentrale overheden. Daarnaast wordt bij de algemene rijksregels voor onder meer milieubelastende activiteiten en bruikbaarheidseisen voor bouwactiviteiten meer ruimte geboden om decentraal af te wijken van de algemene rijksregels (maatwerkregels en maatwerkvoorschriften zijn in beginsel mogelijk).

[24] Zie Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 87–93; Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 43, antwoorden op vragen 32, 39, 70 en 143.

Zoals de Afdeling terecht concludeert is de consequentie hiervan dat de mate van (milieu)bescherming op de genoemde punten meer dan onder huidig recht bepaald wordt door decentrale keuzes. Dat past bij het verbeterdoel om de decentrale afwegingsruimte te vergroten om zo beter te kunnen inspelen op lokale omstandigheden. Keuzes worden primair gemaakt in het omgevingsplan, zodat de gekozen volksvertegenwoordigers in een gemeenteraad beslissen over de gewenste balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving in verschillende delen van het grondgebied.

De ervaring leert dat decentrale overheden de afwegingsruimte die het huidige recht kent zowel inzetten ten gunste van de bescherming van de fysieke leefomgeving als ten gunste van de benutting van de fysieke leefomgeving. Bij het eind vorige eeuw introduceren van maatwerk in de huidige algemene rijksregels bestond bij de bedrijven de vrees dat bevoegde instanties deze maatwerkvoorschriften zullen aangrijpen om ook wanneer het niet nodig is onnodige of strengere regels te stellen. De milieubeweging vreesde dat mogelijkheden voor versoepeling van regels oneigenlijk zouden worden toegepast en tot achteruitgang van de milieukwaliteit zouden leiden. Deze vrees is in beide gevallen onterecht gebleken, zoals blijkt uit de evaluatie van het Activiteitenbesluit milieubeheer.[25]

Relevant in dit verband is de algemene opdracht die de Omgevingswet aan de overheden geeft om bij de uitoefening van hun bevoegdheden evenwicht te bieden tussen het beschermen en benutten. Deze opdracht is expliciet verankerd in de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (artikel 1.3), die op grond van artikel 2.1, eerste lid, doorwerken naar de uitoefening van taken en bevoegdheden, waaronder bijvoorbeeld de bevoegdheid om een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening vast te stellen. Ook de opdracht in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet om in het omgevingsplan regels te stellen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties beklemtoont het belang van een evenwicht tussen beschermen en benutten.

Met de Afdeling wordt het van belang geacht om te monitoren of het gewenste evenwicht in de praktijk inderdaad gevonden wordt. Naar aanleiding van de door het kabinet gesteunde motie-Çegerek/Veldman[26] zullen de gevolgen van de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk voor bedrijven onderdeel zijn van de implementatiemonitor. Het spreekt voor zich dat de resultaten van die monitor ook benut zullen worden bij de formele evaluatie van de Omgevingswet.

Bestuurlijke praktijk

De Afdeling geeft aan dat in het nieuwe stelsel van omgevingsrecht taken en bevoegdheden niet meer exclusief aan één bestuursorgaan of bestuurslaag zijn toebedeeld maar een gedeelde verantwoordelijkheid zijn van meerdere overheden. Deze formulering kan onbedoeld een misverstand oproepen. Wat de regering heeft geschreven over een gedeelde verantwoordelijkheid[27] is een weergave van de wijze waarop beleid en regelgeving voor de fysieke leefomgeving werken en geen beoogde wijziging van de taakverdeling. De verdeling van taken en bevoegdheden

[25] Kamerstukken II 2013/14, 29 383, nr. 214, bijlage.
[26] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 75.
[27] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 82–87.

is niet fundamenteel gewijzigd in het nieuwe stelsel.[28] In de reactie op punt 8 wordt hier nader op ingegaan.

De samenhang tussen de onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving maakt het ook niet mogelijk tot een taakverdeling te komen waarbij steeds één bestuursorgaan verantwoordelijk is voor een opgave. De integratie van het één is immers de desintegratie van het ander. Een integratie van bevoegdheden rond activiteiten leidt ertoe dat verantwoordelijkheden voor het beheersen van cumulatieve gevolgen van verschillende activiteiten niet in één hand liggen. Een integratie van bevoegdheden rond gevolgen leidt ertoe dat verschillende bestuursorganen verantwoordelijk zijn voor een activiteit.

Daarom is er onder de Omgevingswet, net als nu, voor sommige onderwerpen sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt bepaald door bevoegdheidsuitoefening van gemeenten, waterschappen, provincies, het Rijk en de Europese Unie gezamenlijk. In de reactie op punt 8 wordt nader ingegaan op bestuurlijke praktijk en de noodzaak van bestuurlijke samenwerking.

Voor luchtkwaliteit zijn enkele noodzakelijke veranderingen in de taaktoedeling om praktische redenen gekoppeld aan de stelselherziening. Overschrijdingen van omgevingswaarden voor een aantal stoffen in de lucht zijn als gevolg van de verbeteringen gedurende de afgelopen jaren een lokaal probleem geworden dat dan ook meestal een lokale oplossing vergt. Daarom wordt de programmaplicht voor deze stoffen bij de gemeente belegd. Dat laat onverlet dat het Rijk zich blijft inzetten voor de luchtkwaliteit. Voor een nadere toelichting zie de reactie op punt 17, onder c, van het advies.

De constatering van de Afdeling dat gemeenten met een grote opgave worden geconfronteerd bij de implementatie van het nieuwe stelsel is terecht. Gelet daarop wordt voorzien in een adequate invoeringsondersteuning. In de reactie op punt 5 van het advies wordt nader ingegaan op die ondersteuning. Toch zal het ambtelijk apparaat van kleinere gemeenten niet altijd alle kennis in huis hebben. Het kan zeker nuttig zijn als zij de omgevingsdienst betrekken bij het opnemen van milieuregels in het omgevingsplan. De Afdeling refereert daar terecht aan. Voor een nadere toelichting zie de reactie op punt 8, onder c, van het advies.

Kwaliteitsteam bij ontheffing

De Afdeling adviseert om bij het verlenen van ontheffing van een instructieregel te voorzien in extra waarborgen voor transparantie en zorgvuldige afweging, bijvoorbeeld in de vorm van een advies van een kwaliteitsteam. Een dergelijk advies zou echter weinig bijdragen, gezien de keuze die er bij het verlenen van een ontheffing voorligt. Bij het ontwerpen van het Bkl is ervoor gekozen om alle afwegingsruimte die er is bij instructieregels die een algemeen belang behartigen, zoals bescherming van het milieu, over te laten aan het bestuursorgaan tot wie de instructieregel gericht is. De toepassing van de ontheffingsmogelijkheid is beperkt tot instructieregels die voorvloeien uit een specifieke taak of belang van het Rijk, zoals defensietaken of de hoofdinfrastructuur. Er is dan sprake van een afweging tussen een specifieke taak of belang van het Rijk en een veelal specifiek belang van een decentraal bestuursorgaan. De verantwoordelijke Minister of ministers maken de afweging tussen beide belangen. Zo nodig vindt daarbij bestuurlijk overleg plaats

[28] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 43–44.

met het desbetreffende decentrale bestuursorgaan. Een verplicht extern advies van een kwaliteitsteam zou daaraan weinig toevoegen. Omdat een ontheffing meestal zal zien op de wijziging van een omgevingsplan of een projectbesluit, bieden participatie bij de voorbereiding van het besluit en de toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 Awb voldoende transparantie en mogelijkheden voor inbreng van maatschappelijke partijen die belang hebben bij de instructieregel waarvan voor dat besluit ontheffing wordt gevraagd.

Evaluatiebepaling

Het belang van een goede evaluatie van de werking van de Omgevingswet wordt onderschreven. Zoals nader beschreven onder punt 5 is daarom voorzien in een implementatiemonitor. Artikel 23.9 van de Omgevingswet voorziet daarnaast in evaluatie van de Omgevingswet. Om een goed beeld te krijgen van de werking van het stelsel, ligt het in de rede om alle onderdelen van het stelsel te evalueren. De Afdeling vraagt specifiek aandacht voor de gelijkwaardigheid van het beschermingsniveau, het houvast, de bestuurlijke praktijk en de rol van omgevingsdiensten. Deze onderwerpen zullen in de evaluatie zeker een plek krijgen. Naar aanleiding van het advies is dit in hoofdstuk 6 van de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet verduidelijkt.

Bij de evaluatie zal uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten, noch naar beschermen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de implementatiemonitor waarin naar aanleiding van motie-Çegerek/Veldman[29] de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk voor bedrijven onderdeel zijn worden opgenomen. Bij de evaluatie zal ook gekeken worden naar de werking van instrumenten van het nieuwe stelsel, met bijzondere aandacht voor de zes kerninstrumenten, maar ook voor regels die de toepassing van deze instrumenten aansturen, zoals omgevingswaarden en instructieregels. Deze instrumenten en regels zijn immers van belang voor de werking van het stelsel en kunnen niet los gezien worden van de balans tussen beschermen en benutten. De evaluatie zal ook zien op de omzetting van regels die het Rijk loslaat en in nieuwe stelsel decentraal geregeld worden (zoals geur, geluid en trillingen van de meeste activiteiten, bepaalde lozingen).

De Afdeling wijst terecht op het belang van een onafhankelijke evaluatie van de wet. Aan de hand van de eerste ervaringen met de wet en de ontwerpbesluiten zal na inwerkingtreding van de wet bekeken worden in welke vorm en samenstelling de evaluatie wordt uitgevoerd. Daarbij kan per onderwerp een andere keuze worden gemaakt: een evaluatie op het gebied van grondeigendom of nadeelcompensatie is immers iets heel anders dan een evaluatie op de werking van de kerninstrumenten of de milieueffectrapportage.

Wat betreft nadeelcompensatie, dat de Afdeling ook noemt, wordt nog opgemerkt dat vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet al op grond van de Crisis- en herstelwet kan worden geëxperimenteerd met het nieuwe systeem en dat de ervaringen die daarmee worden opgedaan nauwlettend worden gevolgd.

5. Invoeringsrisico's

Het onderstaande is gebaseerd op de beschouwingen in deel C en D.

[29] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 75.

Als gevolg van het uitgangspunt «decentraal tenzij» en de cruciale functie die het omgevingsplan in het stelsel heeft, komt de verantwoordelijkheid om houvast te bieden in hoge mate bij de gemeente te liggen. Ook de verantwoordelijkheid voor het halen van de andere verbeterdoelstelling van de stelselherziening – vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak – ligt in feite grotendeels bij de gemeente. De mate waarin fysieke leefomgeving en burgers een gelijkwaardig beschermingsniveau genieten zal vooral afhankelijk zijn van de inspanningen en de afwegingen van de gemeente. Daarbij wordt een integrale benadering van de fysieke leefomgeving gevergd, terwijl – ingegeven door de huidige sectorale wetgeving – het ambtelijk apparaat van gemeenten veelal sectoraal is georganiseerd.[30] Verder is van belang op te merken dat de invoering van de Omgevingswet vanaf het moment van inwerkingtreding aanzienlijke lasten voor de gemeenten meebrengt, omdat het vanaf de inwerkingtreding van de Invoeringswet gemeenten in tien jaar een nieuw omgevingsplan moeten maken. Het overgangsrecht is daarbij zo vorm gegeven dat gedurende die periode het oude en het nieuwe regime naast elkaar bestaan. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) wijst er in haar consultatiereactie op dat het naast elkaar bestaan van verschillende regimes in de praktijk een grote aanslag op de capaciteit van de gemeentes zal vormen en het daarom een belangrijk aandachtspunt is bij het streven naar een goede acceptatie van en een soepele overgangsfase naar het nieuwe stelsel.[31]

Ten slotte is nog van belang dat ook de extra vrijheid voor (vooral) gemeenten extra verantwoordelijkheid en daarmee extra bestuurslasten meebrengt. Dit geldt al bij het benutten van de nieuwe ruimte voor gewenste initiatieven, maar te meer ook als ongewenste initiatieven die een beroep kunnen doen op de geboden nieuwe ruimte moeten worden tegengegaan. Al deze verantwoordelijkheden moet een gemeente waarmaken in een context waarbij feitelijk grote afhankelijkheid bestaat van niet alleen de eigen gemeentelijke ICT-voorzieningen, maar ook van de werking van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (zie deel D over het DSO). Er is immers een grote wederzijdse afhankelijkheid tussen het wettelijke stelsel en het digitale stelsel. DSO kan pas operationeel worden wanneer de regelgeving van kracht is. Omgekeerd is de uitvoering van de regelgeving zonder operationeel DSO niet mogelijk zonder ingrijpende aanpassing van de bestaande systemen.

Advies

Invoering van het nieuwe stelsel brengt aanzienlijke lasten mee voor met name de gemeenten, zowel door de overgang naar een nieuw stelsel – met DSO – als door de extra vrijheid die gemeenten krijgen. Dat vergt grote gemeentelijke bestuurskracht en een sterk ambtelijk apparaat. Het is aannemelijk dat wat dat betreft forse inzet van betrokken overheden en ondersteuning van (vooral) gemeenten nodig zijn om het nieuwe stelsel zonder wezenlijke risico's in te kunnen voeren. Risico's zijn er ook als het gaat om de verregaande mate van samenwerking die het stelsel vraagt van overheden: in het voorgaande is al gesignaleerd dat zich in verband daarmee ingewikkelde uitvoeringsvraagstukken kunnen voordoen met interbestuurlijke fricties als gevolg.

Om deze met de invoering van het stelsel gepaard gaande risico's te mitigeren benadrukt de Afdeling in algemene zin het belang van invoeringsbegeleiding voor gemeenten, onder meer bij het omzetten van

---

[30] Eindrapportage Pilots omgevingsvisie. «Vertel dit verhaal niet verder. Doe het gewoon!». Bijlage bij Kamerstukken II 2015/16, 33 118, nr. 20, blz. 81.

[31] Consultatiereactie IPO over de Invoeringswet, 13 maart 2017, kenmerk DROW 07988/2017.

bestemmingsplannen naar omgevingsplannen en de uitdagingen die DSO wat dat betreft met zich brengt. Verder verdient de totstandkoming van solide bestuurlijke afspraken – en de nakoming daarvan – de aandacht van alle overheden. De Afdeling adviseert te monitoren of de benodigde inspanningen worden verricht, zowel in de komende jaren waarin het stelsel verder wordt voorbereid als in de eerste periode na de inwerkingtreding daarvan.

Wat de invoering van DSO betreft ziet de Afdeling een aantal mogelijkheden om de risico's te verminderen als:
- *een DSO is getest op het niveau van het huidige niveau van dienstverlening (punt 12a);*
- *de financiering van DSO geborgd is, in de fase tot en met de start maar zeker ook in de fase van going concern (punt 12b);*
- *de noodzakelijke toezichtsbevoegdheden (uit oogpunt van «uitvoeringsvervlechting») zijn geregeld (punt 12c);*
- *de voorgestelde informatiehuizen en informatieproducten beter, en zo mogelijk, minder complex, zijn gedefinieerd, en private uitvoering nader is bezien (punten 13a en 13d);*
- *bezien is of de opdracht aan de informatiehuizen aanbestedingsplichtig is (punt 13c);*
- *de verhouding met het stelsel van basisregistraties is geëxpliciteerd (punt 14);*
- *de bescherming van persoonsgegevens is gewaarborgd (punt 15);*
- *vragen over de ontsluiting van aanvragen en meldingen via DSO zijn opgehelderd (punt 16).*

Reactie op punt 5 van het advies

Bij het ontwikkelen van de Omgevingswet en de vier ontwerpbesluiten is gekozen voor bestuurlijke afwegingsruimte waarmee beter kan worden ingespeeld op de behoeften van initiatiefnemers, belanghebbenden en bestuursorganen. Om goed gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die het nieuwe stelsel biedt, is niet alleen voldoende kennis van het nieuwe juridische stelsel nodig, maar ook een cultuuromslag bij de gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk. De Afdeling merkt terecht op dat het nieuwe stelsel met name veel verantwoordelijkheid legt bij gemeenten. Het opstellen van het omgevingsplan, een van de kerninstrumenten van de wet, en de invoering van de nieuwe integrale werkwijze vraagt grote gemeentelijke bestuurskracht en een verandering binnen de veelal sectoraal ingerichte gemeentelijke organisaties.

De stelselherziening is een gezamenlijke opgave van het Rijk en andere overheden. Daar zijn alle partners zich van bewust. De Minister van Infrastructuur en Milieu en de bestuurlijke partners, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) hebben dan ook in juli 2015 gezamenlijk bestuurlijke afspraken opgesteld in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet. Deze afspraken blijven uiteraard van kracht nu de verantwoordelijkheid voor de stelselherziening onder de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties valt. In dit bestuursakkoord is aangegeven waar de partijen gezamenlijk naar toe werken. Het bevat afspraken die ervoor zorgen dat dit op een goede en efficiënte manier gebeurt. Hierbij is ook aandacht voor de samenwerking tussen de verschillende bestuursorganen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de fysieke leefomgeving. In het bestuursakkoord is verder aangegeven dat de gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk zelf verantwoordelijk zijn voor de verandering in cultuur en werkwijze van de eigen organisatie. Zij worden hierbij ondersteund door een interbestuurlijk implementatieprogramma. De naleving van de afspraken uit het bestuurs-

akkoord wordt gevolgd in het Bestuurlijk Overleg tussen de Minister van BZK, de VNG, het IPO en de UvW.

Invoeringsondersteuning

De Afdeling beklemtoont terecht de noodzaak van een goede invoeringsbegeleiding. De uitvoering van het hierboven genoemde Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet ligt bij het interbestuurlijk implementatieprogramma Aan de Slag met de Omgevingswet. Binnen dit implementatieprogramma is een deelprogramma Invoeringsondersteuning opgericht. De activiteiten binnen dit deelprogramma gaan zoveel mogelijk in op de behoeften uit de praktijk en worden vormgegeven in overleg met gemeenten, provincies en het Rijk. Eén van de speerpunten van het deelprogramma is de uitleg van de kerninstrumenten van de wet en de samenhang daartussen. Hierbij worden specifieke thema's zoals bestuurlijke afwegingsruimte, mens en organisatie, participatie en regionale samenwerking meegenomen. Een ander speerpunt is de ondersteuning van het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Samen met de VNG, de UvW en het IPO wordt een implementatiestrategie voor het DSO ontwikkeld.

De activiteiten van het deelprogramma zijn gericht op ondersteuning van gemeenten, waterschappen, provincies en uitvoerende rijksdiensten. Omdat er voor de gemeenten, zoals de Afdeling terecht constateert, een forse veranderopgave ligt wordt aan gemeenten hulp geboden door het opstellen van onder andere handreikingen voor omgevingsplannen, bijvoorbeeld handreikingen voor verschillende gebiedstypen zoals «centrum stedelijk gebied» en «buitencentrum stedelijk gebied» en voor diverse thema's zoals bedrijfsmatige activiteiten en energietransitie. Ook worden competentieprofielen voor medewerkers ontwikkeld. Dit ondersteunt de overheden in de overgang van een sectoraal georganiseerde naar een integrale werkwijze. Daarnaast wordt er in experimenten volop geoefend met onder andere het opstellen van omgevingsvisies.

Ook de VNG biedt een groot ondersteuningsaanbod. Zo worden er diverse kennisproducten (publicaties, praktijkvoorbeelden, routekaarten) en opleidingen ontwikkeld voor projectleiders, wethouders en raadsleden. Vanuit de UvW en het IPO wordt ook gewerkt aan handreikingen voor respectievelijk de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

Er is dus op verschillende niveaus voorzien in de benodigde invoeringsbegeleiding.

Beperken implementatieopgave

De invoering van het nieuwe stelsel vraagt vanzelfsprekend een flinke inzet van gemeenten. De omvang van de gemeentelijke regelgeving is te groot om deze al voor inwerkingtreding van de stelselherziening om te bouwen. Daarom bevat het voorstel voor de Invoeringswet een regeling voor een overgangsfase. Vanaf dag één vormen alle bestemmingsplannen, wijzigings- en uitwerkingsplannen, beheersverordeningen en inpassingsplannen van rechtswege één omgevingsplan per gemeente (zie artikel 4.6 van het voorstel voor de Invoeringswet). Dit omgevingsplan voldoet dan nog niet aan de wettelijke verplichtingen op grond van de Omgevingswet. De gemeente kan dit stapsgewijs omzetten in een eigen omgevingsplan dat volledig voldoet aan de eisen van de Omgevingswet en het Bkl. Bijvoorbeeld per locatie waar de gemeente een ontwikkeling mogelijk wil maken. Vergunningaanvragen voor die locatie worden dan op basis van dat gewijzigde deel van het omgevingsplan beoordeeld. Op 18 april 2018 heeft U het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet ruimtelijke

ordening en de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening bekrachtigd dat regelt dat bestemmingsplannen niet langer verplicht tienjaarlijks hoeven te worden geactualiseerd.[32] Hiermee komt op korte termijn ambtelijke slagkracht beschikbaar die ingezet kan worden voor het opstellen van het omgevingsplan.

Voor de implementatieopgave is het belangrijk om te melden dat het voorstel voor de Invoeringswet erin voorziet dat de regels die het Rijk niet langer stelt (zie punt 4 onder «gelijkwaardig beschermingsniveau») via het Invoeringsbesluit onderdeel wordt gemaakt van de omgevingsplannen en de waterschapsverordeningen. Gemeenten en waterschappen kunnen deze zogenoemde «bruidsschat» vanaf dag één van de stelselherziening aanpassen, laten vervallen of ongewijzigd voort laten bestaan binnen de grenzen van de instructieregels van het Bkl. Deze «bruidsschat» beperkt de implementatieopgave en voorkomt dat dat er een rechtsvacuüm ontstaat zolang gemeenten en waterschappen nog geen vervangende regels hebben gesteld voor de regels die het Rijk niet langer stelt.

Monitoring

De Afdeling adviseert te monitoren of de benodigde inspanningen worden verricht. In het bestuursakkoord is besloten tot de inrichting van een meerjarige monitor om de implementatie van de Omgevingswet te ondersteunen. In deze Monitor Omgevingswet wordt de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet door gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk nauwlettend gemonitord. Daarnaast wordt de Monitor Omgevingswet gebruikt om de Eerste en Tweede Kamer te informeren over de voortgang van de implementatie. Na inwerkingtreding van de wet zal de Monitor Omgevingswet ook worden gebruikt om te monitoren in hoeverre de invoering van de Omgevingswet succesvol is.

Daarnaast worden de producten en bijeenkomsten van het programma «Aan de slag met de Omgevingswet» continu geëvalueerd door gebruikers en deelnemers. De resultaten worden gebruikt om het aanbod van het implementatieprogramma waar nodig aan te passen zodat dit aansluit bij de behoefte van de praktijk.

Lasten bestuurlijke afwegingsruimte

Als het gaat om de lasten voor medeoverheden wijst de Afdeling op mogelijke kosten van de toegenomen flexibiliteit van het stelsel. Er is sprake van toegenomen decentrale bestuurlijke afwegingsruimte voor medeoverheden en dit zou volgens de Afdeling kunnen leiden tot een toename van bestuurlijke lasten.

De stelselherziening leidt naar verwachting op termijn per saldo juist tot een structurele besparing op bestuurlijke lasten voor de medeoverheden. Op deze gedachte zijn de afspraken in het financiële akkoord tussen Rijk en medeoverheden gebaseerd. Om dit te toetsen worden de verschillende wetgevingsproducten in het kader van de stelselherziening telkens op financiële effecten, ook die voor medeoverheden, bezien. De effecten van de toegenomen decentrale afwegingsruimte zullen nog onderzocht worden. Zoals hiervoor aangegeven bevat het stelsel diverse faciliteiten (zoals de standaardwaarden, de regels uit de bruidsschat en de algemene rijksregels) die door decentrale bestuursorganen veelal eenvoudig gehanteerd kunnen worden, wanneer zij geen behoefte hebben om

[32] Wet van 18 april 2018 tot wijziging van de Wet ruimtelijke ordening en de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening (afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen) (Stb. 2018, 138).

gebruik te maken van de decentrale beleidsruimte. Deze effecten zullen dan onderdeel vormen van het totaalbeeld aan financiële effecten dat conform artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet in kaart wordt gebracht. Uiterlijk een half jaar voor de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel zal het totaalbeeld aan financiële effecten bezien worden door het Rijk en de medeoverheden.

DSO

Op de adviezen over het DSO zal worden ingegaan in de reactie op hoofdstuk D (punten 12 tot en met 16) van het advies.

C. BESCHOUWING OVER FLEXIBILITEIT IN HET STELSEL

In het hiernavolgende komt in beschouwende zin aan de orde waar het bieden van flexibiliteit in zodanige mate geschiedt dat dat ten koste zou kunnen gaan van voldoende houvast voor bestuurders, burgers en bedrijven. Eerst wordt daartoe beschreven in welke mate afwijking van algemene beschermende regels mogelijk is gemaakt. In de voorlichting uit 2014 heeft de Afdeling al nadrukkelijk gewezen op een aantal problematische aspecten hiervan.[33] Vervolgens wordt ingegaan op de flexibiliteit die wordt geboden wat betreft de verdeling van taken en bevoegdheden en de bestuurlijke verhoudingen, omgevingsplannen, gelijkwaardige maatregelen en specifieke zorgplichten.

6. Afwijking van algemene regels

a. Reikwijdte bescherming nationale regels

Bij de clustering en bundeling van de bestaande regelgeving in de nu voorliggende amvb's is getoetst aan het uitgangspunt «decentraal tenzij» en aan het uitgangspunt dat bij implementatie van EU-richtlijnen niets anders of meer in de regelgeving wordt vastgelegd dan waartoe de EU-richtlijn verplicht.[34] De reikwijdte van de normering via het Bkl (instructieregels waarbij differentiatie per locatie aangewezen is) is als gevolg hiervan niet wezenlijk kleiner geworden. Slechts de gedetailleerde sturing op de beoordeling van de gevolgen van ammoniak emissies is losgelaten.[35] De normering via het Bal is met het oog op «decentraal tenzij» wel beperkt in de zin dat milieubelastende activiteiten in de sfeer van o.a. horeca, recreatie, detailhandel, scholen, dierenpensions ed. in beginsel decentraal moeten worden geregeld, terwijl daarvoor in de huidige situatie doorgaans wel ook rijksregels gelden.[36] Daarnaast zijn bepaalde concrete voorschriften in het Bal vervangen door specifieke zorgplichten. Het gaat dan volgens de toelichting om regels die «vanzelfsprekend» zijn of die een zeldzaam geval betreffen. Dit beperkt echter wel de houvast die voor bescherming aan de regelgeving kan worden ontleend. Gedetailleerd uitgewerkte regels bieden immers meer houvast

---

[33] Onder andere: «Waar keuzes eenmaal zijn gemaakt, en bijvoorbeeld economische belangen en milieubelangen zorgvuldig tegen elkaar zijn afgewogen, ligt het niet in de rede om vervolgens veel ruimte te laten voor afwijkingsmogelijkheden.» En: «Voorts wijst de Afdeling erop dat door meer ruimte te scheppen voor bestuurlijke afweging wettelijke voorschriften weliswaar minder star worden, maar tegelijkertijd de eenvoud en voorspelbaarheid van wetgeving afneemt.» (Voorlichting van 25 januari 2012 met betrekking tot de herziening van het omgevingsrecht, No.W14.11.0341/IV, bijlage bij Kamerstukken II 2011/12, 33 118, nr. 3, blz. 19 resp. 20).

[34] Toelichting bij de Omgevingswet, paragraaf 4.4.2. en paragraaf 2.3

[35] Toelichting bij het Bkl, paragraaf 2.3.8.

[36] Toelichting bij het Bal, paragraaf 4.2.3.

dan abstracte zorgplichten, wat er zij van de nadelen die daar volgens de nota van toelichting aan kleven.[37]

De reikwijdte van het geheel aan concrete nationale beschermende voorschriften zal dus afnemen en daarmee ook de houvast die daar aan kan worden ontleend.[38]

b. Afwijking van algemene regels

Door de centrale rol van het omgevingsplan[39] *in het stelsel is het nuttig onderscheid te maken tussen:*

i. *mogelijkheden om een omgevingsplan vast te stellen dat afwijkt van hogere regels;*
ii. *mogelijkheden om vervolgens van het omgevingsplan zelf nog af te wijken.*

Ad. i. Bescherming van de fysieke leefomgeving krijgt primair vorm in het omgevingsplan vanuit de gedachte dat regels met betrekking tot bijvoorbeeld geluid, geur, trillingen en externe veiligheid zoveel mogelijk per locatie door gemeenten zouden moeten worden vastgesteld. De ruimte voor gemeenten wordt in dit opzicht alleen beperkt door instructieregels van provincie en rijk (provinciale verordening en Bkl). De wet bevat een aantal concrete onderwerpen waarvoor op landelijk of provinciaal niveau instructieregels (al dan niet met behulp van omgevingswaarden) moeten worden vastgesteld. Het gaat daarbij om uitvoering van een groot aantal richtlijnen (rijk) maar ook om o.a. cultureel erfgoed, geluidbelasting, drinkwater, luchthavens, wateroverlast etc.[40]

Bij inzet van de algemene instructiebevoegdheid zijn provincie en rijk verplicht ook aan te geven in welke gevallen en onder welke voorwaarden van de regels kan worden afgeweken.[41] *Daarnaast kunnen Minister en gedeputeerde staten bepalen dat ontheffing van hun instructieregel (amvb resp. verordening) mogelijk is indien de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de instructieregel.*[42] *In het Bkl is de toepassing hiervan vooralsnog beperkt tot instructieregels die voortvloeien uit een specifieke taak van of belang van het Rijk.*[43] *De voorganger van de ontheffingsbepaling in de huidige wetgeving eist voor ontheffing het bestaan van «bijzondere omstandigheden».*[44] *Deze beperking wordt nu verlaten zodat een ruimere toepassing*

---

[37] Toelichting bij het Bal, paragraaf 3.1.2.

[38] Anders dan het Activiteitenbesluit is het Bal bijvoorbeeld niet van toepassing op detailhandelsbedrijven, horecabedrijven en kantoorgebouwen. Ander voorbeeld is dat het begrip geurgevoelig object uit artikel 1 van de Wet geurhinder verdwijnt waardoor bepaalde locaties (horecabedrijven, penitentiaire inrichting) niet langer als geurgevoelig worden aangemerkt (paragraaf 8.1.6.6. toelichting bij het Bkl).

[39] De waterschapsverordening is ook van groot belang maar heeft als instrument van functioneel bestuur een beperktere reikwijdte. Zie voor de bijzondere positie van het omgevingsplan ook ten opzichte van de provinciale verordening (op het punt van toedeling van functies aan locaties) de toelichting bij de Omgevingswet, blz. 91.

[40] In afdeling 2.3 Omgevingswaarden en in afdeling 2.5. Instructieregels en instructies.

[41] Artikel 2.23, vijfde lid resp. art. 2.25, vijfde lid, van de Omgevingswet. Het gaat dan niet om bij wet al voorgeschreven specifieke instructieregels in verband met bijv. implementatie of een ander concreet belang.

[42] Artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet.

[43] Artikel 5.162 van het Bkl.: instructieregels over primaire waterkeringen (paragraaf 5.1.3.3), bouwen aan de kust (paragraaf 5.1.3.4), grote rivieren (paragraaf 5.1.3.5), het IJsselmeergebied (paragraaf 5.1.3.6), vrije horizon kust (paragraaf 5.1.5.2), behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6), behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen (paragraaf 5.1.7) en het voorkomen van belemmeringen voor gebruik en beheer van hoofdspoorweginfrastructuur en rijkswegen (artikel 5.159).

[44] Artikel 4.1a van de Wet op de ruimtelijke ordening.

als algemeen flexibiliteitsinstrument mogelijk wordt. Blijkens de toelichting is dit ook beoogd.[45]
Ook van de regels die niet het karakter van instructie hebben maar rechtstreeks en dus ook los van het omgevingsplan gelden (Bal en Bbl) kan volgens de Omgevingswet in het concrete geval worden afgeweken door maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften en in zijn algemeenheid door maatwerkregels. Dit geldt echter alleen voor zover Bal of Bbl dat zelf bepalen.[46]

De Omgevingswet biedt nog andere mogelijkheden tot afwijking voor specifieke situaties. Zo wordt bij toepassing van de «programmatische aanpak» om omgevingswaarden of andere doelstellingen te halen in een bepaald gebied de toelaatbaarheid van activiteiten niet op reguliere wijze getoetst, maar op de specifiek voor dat programma geldende wijze.[47] *In het programma aangewezen algemeen geldende regels blijven dan in zoverre buiten toepassing.*[48]

Ad. ii. Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat van gestelde regels afgeweken kan worden binnen de materiële en formele begrenzingen die ook van toepassing zijn bij het stellen van de regels waarvan afwijking gewenst is.[49] *Als uitgangspunt wordt zo dus afwijking mogelijk gemaakt, tenzij hierdoor strijd ontstaat met hogere regelgeving. Voor het omgevingsplan zelf is dit uitgewerkt in de bepaling dat een omgevingsvergunning ook kan worden verleend voor een activiteit die volgens het omgevingsplan niet is toegestaan, maar die wel strookt met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en voldoet aan het Bkl en de provinciale instructieregels.*[50] *Dit is te zien als de opvolger van de bestaande mogelijkheid van «buitenplanse» afwijking van een bestemmingsplan, zij het dat de afwijkingsmogelijkheid materieel verruimd is omdat deze niet beperkt is tot ruimtelijke ordeningsaspecten en dus ook afwijking van de overige bepalingen van het omgevingsplan toelaat.*

Bescherming van de omgeving door regelgeving van rijk en provincie is zo per saldo beperkt tot de voorschriften in Bal, Bbl, Bkl en in provinciale verordeningen en dan nog het (beperkte) deel daarvan waarvan niet kan worden afgeweken.

Als sprake is van een projectbesluit kunnen Minister en gedeputeerde staten ter uitvoering daarvan onevenredig belemmerende regels uit het omgevingsplan om dringende redenen buiten toepassing laten.[51] *De Omgevingswet bepaalt niet dat het daarbij niet kan gaan om regels die op grond van een instructieregel van rijk of provincie in het omgevingsplan zijn opgenomen. In zoverre lijkt bovengenoemd uitgangspunt bij projectbesluiten niet op te gaan en zou het dus toch ook mogelijk zijn van bepalingen uit het Bkl af te wijken zonder ontheffing en zonder dat het Bkl zelf die mogelijkheid geeft. Voor zover het Bkl strekt tot implementatie van EU-richtlijnen of uitvoering van andere internationaalrechtelijke verplich-*

---

[45] Zo kan de ontheffing dienen voor het wegnemen van «fricties en onbillijkheden» (toelichting bij de Omgevingswet, blz. 107). De artikelsgewijze toelichting (toelichting bij de Omgevingswet blz. 435) noemt ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven en stelt «Anders dan onder de Wet op de ruimtelijke ordening is deze ontheffingsmogelijkheid ook bedoeld voor ontheffingverlening in gevallen die in zijn algemeenheid voorzienbaar zijn, maar in hun specifieke casuïstiek niet.» Zie in dit verband ook A.G.A. Nijmeijer, «De ontheffing van instructieregels in de Omgevingswet», TBR 2016, 81, nr. 6.

[46] Artikel 4.5 resp. 4.6 van de Omgevingswet.

[47] Toelichting bij de Omgevingswet, paragraaf 4.3.6.

[48] Artikel 3.16 van de Omgevingswet.

[49] Toelichting bij de Omgevingswet, blz. 40.

[50] Artikel 5.21 van de Omgevingswet.

[51] Artikel 5.53 van de Omgevingswet.

tingen ontstaat hier de onjuiste indruk dat afwijking ook daarvan mogelijk zou zijn.

Voor de boven omschreven programmatische aanpak geldt tenslotte nog dat zo nodig eveneens van in het omgevingsplan gestelde regels over het verlenen of weigeren van een vergunning zal worden afgeweken. Hierbij is wel expliciet bepaald dat daarbij ook kan worden afgeweken van het Bkl en de provinciale verordening. Die ruimte bestaat echter weer niet als het gaat om op grond van de Omgevingswet verplichte instructieregels.[52]

Resumerend kan worden gezegd dat binnen het nieuwe stelsel maar beperkt sprake is van materiële voorschriften waarvan geen afwijking mogelijk is, namelijk alleen als:
- *de regel is opgenomen in Bkl, provinciale verordening, Bbl of Bal;*
- *afwijking van de instructieregel niet mogelijk is gemaakt (Bkl, verordening);*
- *ontheffing van de instructieregel niet mogelijk is gemaakt (Bkl, verordening);*
- *afwijking bij maatwerkvoorschrift, vergunningvoorschrift of maatwerkregel niet mogelijk is gemaakt (Bal, Bbl, verordening);*
- *de regel niet onevenredig belemmerend is bij de uitvoering van een project waarvoor een projectbesluit geldt; en*
- *afwijking van de regel ten dienste van de programmatische aanpak niet mogelijk is.*

De mogelijkheden tot ontheffing van het Bkl zijn daarbij (vooralsnog) beperkt tot de met rijkstaken samenhangende instructieregels. Afwijking door projectbesluiten is weliswaar materieel geclausuleerd, maar lijkt ook mogelijk te zijn ten aanzien van voorschriften uit het omgevingsplan die uit het Bkl voortvloeien. Hier ontstaat zelfs de indruk dat ook afwijking van EU- of andere internationale verplichtingen mogelijk zou zijn. Afwijking van het Bal en van het Bbl wordt ruimschoots toegelaten.[53] *Bij het Bbl doet zich op dit punt spanning voor met het technische karakter van de regels en de wenselijkheid van landelijke uniforme bouwregelgeving. Uit diverse inspraakreacties komt naar voren dat verschillen tussen gemeenten, bijvoorbeeld wat betreft de energiezuinigheid en milieuprestatie van gebouwen en bouwmaterialen, onwenselijk zijn en dat in de praktijk de mogelijkheden tot maatwerk feitelijk beperkt zijn vanwege het technische karakter.*

Tegen deze achtergrond is de Afdeling van oordeel dat de duidelijke structuur en de doorgaans concrete en helder geformuleerde voorschriften in Bkl, Bal en Bbl uiteindelijk toch maar beperkt echt houvast bieden aan burger, overheid en rechter.

Reactie op punt 6 van het advies

a. Reikwijdte bescherming nationale regels

Invulling van «decentraal, tenzij» in het Bal

Het is van belang dat het nieuwe stelsel een goede balans biedt tussen rechtszekerheid en flexibiliteit. Die balans heeft zich vertaald in de keuzes die zijn gemaakt in het stelsel van de Omgevingswet en de ontwerpbesluiten. Zoals ook de Afdeling constateert regelt het Bal, in vergelijking met bestaande regelgeving, inderdaad enkele milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam die voorheen

[52] Artikel 3.16, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet.
[53] Afdeling 2.5 van het Bal en onder andere artikel 2.3, 3.7, 4.7, 3.130, 4.160 van het Bbl.

onder rijksregels vielen niet of niet geheel meer. Ook bij de parlementaire behandeling van het Bal is dit aan de orde geweest.[54] Het betreft activiteiten waarvoor de regels vooral de gevolgen voor de specifieke omgeving reguleren, en niet landelijk uniforme preventieve maatregelen of beste beschikbare technieken inhouden. Het met een landelijke regel reguleren van gevolgen voor de specifieke leefomgeving is lastig, omdat die specifieke omgeving in algemene landelijke regels moet worden vertaald, waarbij rekening moet worden gehouden met verschillende situaties. Dat leidt dan tot regels zoals de geluidregels in paragraaf 2.8 het Activiteitenbesluit milieubeheer, die acht kantjes beslaat, met veel uitzonderingen en sectorale verbijzonderingen, waarna er vervolgens toch nog maatwerkregels bij verordening mogelijk zijn.

De reden voor het niet meer of niet geheel reguleren van een deel van de activiteiten is gelegen in het besef, dat de gemeente en het waterschap de mogelijkheid hebben om regels aan specifieke locaties te koppelen en direct op die locaties toe te spitsen. Daardoor wordt die lokale regel niet alleen korter, maar ook duidelijker. Als de gemeente of het waterschap kiest voor op de locatie toegesneden regels, zal dat regels opleveren die daadwerkelijk eenvoudig en beter zijn, en die de afweging die een bedrijf maakt over locatiekeuze of uitvoering van zijn activiteit vergemakkelijken (zie paragraaf 4.2.1 van de nota van toelichting bij het Bal). Het is dus niet zo, dat als gevolg van de keuze om bepaalde activiteiten niet meer landelijk te regelen voor alle hoofdrolspelers houvast ontbreekt of substantieel afneemt. Een decentrale regel kan bij deze activiteiten uiteindelijk dus juist meer houvast bieden.

Om te voorkomen dat de huidige algemene rijksregels regels abrupt vervallen bij de inwerkingtreding van het stelsel, wat inderdaad zou leiden tot minder houvast, voorziet de Invoeringswet er via de zogenoemde «bruidsschat» in dat de regels die het Rijk niet meer stelt van rechtswege worden ingebouwd in de omgevingsplannen en waterschapsverordeningen. Dat waarborgt een voortzetting van het beschermingsniveau en blijft houvast bieden aan diegenen die activiteiten verrichten op het moment van inwerkingtreding van het stelsel, vergelijkbaar met de mate van houvast die de huidige algemene rijksregels bieden. De gemeente en het waterschap kunnen vanaf de eerste dag dat het stelsel in werking is de regels waar nodig verder afstemmen op de lokale problematiek. Hierop is in de reactie op punt 4, onder «Flexibiliteit», al ingegaan.

Tot slot geeft de rijksregelgeving voor deze aanpassingen van decentrale regels ook houvast door middel van instructieregels. Voor verschillende onderwerpen bevat het Bkl instructieregels over het opstellen van omgevingsplannen en waterschapsverordeningen. Het gaat zowel om instructieregels met een nationale achtergrond (geur, geluid en trillingen) als instructieregels ter uitvoering van Europeesrechtelijke verplichtingen (bijvoorbeeld de kaderrichtlijn water). Voor sommige onderwerpen is in het Bkl ook aangegeven, dat met bepaalde standaardwaarden in ieder geval aan de instructieregels kan worden voldaan. Deze instructieregels bieden houvast aan het bevoegd gezag bij het opstellen van regels. Ook zorgen ze voor een adequaat beschermingsniveau, rekening houdend met lokale en regionale verschillen, en vormen daarmee een extra waarborg dat de balans tussen «benutten» en «beschermen» niet doorslaat naar benutten. Het wettelijk stelsel bevat zo een adequaat pakket aan waarborgen die tezamen zorgen voor houvast, waar de Afdeling met reden aandacht voor vraagt.

---

[54] Kamerstukken II 2015/16, 33 118, nr. 41, antwoord op vraag 12.

Vervangen concrete voorschriften door specifieke zorgplichten

De Afdeling is van mening dat het houvast wordt beperkt door het vervangen van concrete voorschriften door specifieke zorgplichten. Als de optredende nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving van een activiteit kunnen worden gereguleerd door concrete locatie-onafhankelijke doelvoorschriften of middelvoorschriften is dat ook gedaan en is niet gekozen voor een specifieke zorgplicht. In dat soort gevallen zou een specifieke zorgplicht het houvast voor de gebruiker te zeer verminderen. Maar de keuze voor doelvoorschriften of middelvoorschriften is niet mogelijk of wenselijk in drie situaties. Deze drie situaties worden toegelicht met een aantal voorbeelden.

Ten eerste is het niet wenselijk om regels uit te schrijven die evident zijn. Een luchtfilter moet worden schoongemaakt en vervangen als dat voor de goede werking nodig is. Deze regel komt nu 54 keer voor in de Activiteitenregeling milieubeheer. Het spreekt voor zich dat een filter moeten worden schoongemaakt als dit vies of verstopt is. En uiteraard zal een filter moeten worden vervangen als dit niet (goed) meer werkt. Naast deze regels zijn heel wat meer handelingen met het filter evident. Niet in detailregels is opgeschreven dat het filter aan moet staan, dat het geschikt moet zijn voor de soort emissies die bij de activiteit voorkomen, dat het goed moet zijn afgesteld en dat het regelmatig gecontroleerd moet worden door iemand die daar verstand van heeft. Dergelijke gedragsregulerende regels uitschrijven zou tot overregulering leiden, waarbij de concreet uitgewerkte regels als emissiegrenswaarden of concrete technische eisen aan installaties zouden ondersneeuwen in een veelheid van algemeen geformuleerde vanzelfsprekendheden. En het opnemen van slechts enkele van deze regels zou tot a contrario redeneringen kunnen leiden. Ook een bodembeschermende voorziening, olieafscheider of tankinstallatie moet immers worden schoongemaakt als deze vies is, en worden vervangen als deze niet langer werkt. Daarom zijn dergelijke regels niet langer uitgeschreven, maar worden deze als onderdeel van de specifieke zorgplicht beschouwd. De specifieke zorgplicht geeft daarbij helder het doel aan. Dat is duidelijker voor de initiatiefnemer dan een niet-uitputtende lijst van maatregelen. Dit punt is ook bij de parlementaire behandeling van het Bal aan de orde geweest.[55]

Ten tweede zijn geen doelvoorschriften of middelvoorschriften gesteld als het nadelige gevolg van een activiteit zich in de praktijk zeer zelden voordoet. In die gevallen is in de praktijk vaak alsnog een individuele beoordeling nodig. Het opnemen van doelvoorschriften of middelvoorschriften zou daarmee slechts een schijn van zekerheid bieden. Een voorbeeld hiervan is de aanwezigheid van een opslagtank in een grondwaterbeschermingsgebied. Ook al zou eventueel een algemene regel gesteld kunnen worden over het frequenter keuren van de opslagtank, het blijft noodzakelijk rekening te houden met de soort tank en de locatie daarvan en eventueel aanvullende maatregelen voor te schrijven. Daarom is de specifieke zorgplicht in deze gevallen niet nader uitgewerkt in voorschriften. De provincie kan, toegesneden op de problematiek van het grondwaterbeschermingsgebied, zo nodig in de omgevingsverordening maatwerkregels stellen aan activiteiten in dat gebied.

Ten derde ontbreken doel- en middelvoorschriften voor nieuwe (deel)activiteiten of het op een andere manier dan gebruikelijk verrichten van bestaande activiteiten, waarmee bij het opstellen van regels geen rekening kon worden gehouden. De specifieke zorgplicht geldt in deze

[55] Kamerstukken II 2015/16, 33 118, nr. 41, antwoord op vraag 50.

situaties als vangnet. Desgewenst kunnen maatwerkvoorschriften worden ingezet om voor deze, bij het opstellen van de rijksregels onvoorziene, situaties concreet uitgewerkte regels te stellen.

Naar aanleiding van deze opmerking van de Afdeling is paragraaf 3.1 van het algemeen deel van de toelichting bij het Bal aangevuld.

b. Afwijking van algemene regels

Ontheffing

De Afdeling stelt dat de voorganger van de ontheffingsbepaling in de huidige wetgeving voor ontheffing het bestaan van «bijzondere omstandigheden» eist. Die constatering is juist voor zover het de Wet ruimtelijke ordening betreft, maar de ontheffing is ook de beoogde opvolger van de verklaring van geen bezwaar in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart. Dat artikel kent geen beperking tot bijzondere omstandigheden. Ontwikkelingen van bijvoorbeeld hoge gebouwen in de omgeving van een luchthaven zijn geen bijzondere omstandigheid, maar eisen steeds een toetsing door de Minister die verantwoordelijk is voor de vliegveiligheid. Ook op andere terreinen kunnen zich vergelijkbare situaties voordoen, waarbij afwijking van de algemene regels van geval tot geval bezien moet worden. Het criterium uit de Wet ruimtelijke ordening is dus te beperkend, gegeven de bredere reikwijdte van de Omgevingswet.

De Afdeling constateert terecht dat de toepassing van de ontheffingsmogelijkheid beperkt is tot instructieregels die voorvloeien uit een specifieke taak of specifiek belang van het Rijk, zoals militaire terreinen of de hoofdinfrastructuur. Bij dergelijke regels is het belang van het Rijk vaak anders dan het belang van een decentrale overheid. Daarom wil het Rijk de afweging of er in een individueel geval kan worden afgeweken van deze instructieregels aan zich houden. Dat ligt anders bij algemene belangen die door meerdere bestuursorganen gezamenlijk behartigd worden, ieder voor hun deel. In dat geval zijn de belangen van verschillende bestuursorganen meer gelijkgericht. De afwegingsruimte die er nog is wordt dan geheel gelegd bij het bestuursorgaan tot wie de instructieregel is gericht. Voor de instructieregels in het Bkl met een Europeesrechtelijke of internationaalrechtelijke achtergrond is de ontheffingsmogelijkheid niet opengesteld, omdat deze regels in het huidige Bkl steeds een algemeen belang behartigen en dat bovendien tot onderimplementatie zou leiden. Dat kan anders liggen als bij een toekomstige aanvulling van het Bkl internationaalrechtelijke verplichtingen worden opgenomen die wel zien op een specifieke taak of specifiek belang van het Rijk en die ruimte laten voor een nationale beoordeling. De ontheffing biedt dan de mogelijkheid voor een nationale beoordeling door de verantwoordelijke vakminister. Die Minister zal een ontheffing die leidt tot strijd met een internationaalrechtelijke verplichting moeten weigeren. In die gevallen zal het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd altijd dienen te prevaleren en is er daarom geen sprake van een onevenredige belemmering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. Dit is in paragraaf 8.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bkl verduidelijkt naar aanleiding van het advies van de Afdeling.

Programmatische aanpak

De programmatische aanpak biedt, anders dan de andere onder dit punt van het advies genoemde mogelijkheden, geen extra inhoudelijke ruimte voor het betrokken bestuursorgaan ten opzichte van de normering. Dit bijzondere programma is niet bedoeld om af te wijken van omgevings-

waarden of andere wettelijke doelstellingen, maar juist om daaraan te kunnen voldoen.[56] Cumulatieve gevolgen van meerdere activiteiten zijn er vaak de oorzaak van dat niet voldaan wordt aan een omgevingswaarde of een doelstelling niet wordt gehaald. Met de programmatische aanpak kan er in dat soort gevallen voor worden gekozen om de toelating van activiteiten te sturen via een programma dat zorgt voor een evenwicht tussen activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving en maatregelen die die gevolgen beperken. Daarmee wordt dan aan de omgevingswaarden voldaan of worden andere doelstellingen bereikt. Activiteiten die passen binnen het programma kunnen worden toegelaten als zij voldoen aan de voor dat specifieke programma geldende wijze van toetsing. Activiteiten die niet passen binnen het programma kunnen niet worden toegelaten zonder het programma aan te vullen met maatregelen. Omdat de wijze van toetsing verschilt, kan bij het instellen van de programmatische aanpak bepaald worden dat de reguliere instructieregels of beoordelingsregels geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven. Dat gebeurt overigens op hetzelfde niveau (AMvB, omgevingsverordening of omgevingsplan) als waar die regels opgenomen zijn. Zie in dit verband de voorgestelde verduidelijking van artikel 3.15 van de Omgevingswet die is opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet. Bij het instellen van een programmatische aanpak die betrekking heeft op rijksregels is het parlement betrokken via de voorhangprocedure. Heeft de programmatische aanpak betrekking op decentrale regels dan is het vertegenwoordigend orgaan op dat niveau betrokken.

De constatering van de Afdeling dat de programmatische aanpak niet ziet op de op grond van de Omgevingswet verplichte instructieregels berust op een misverstand. Op grond van artikel 3.16 van de Omgevingswet kan in beginsel bepaald worden dat een wettelijk verplichte instructieregel geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijft als het programma met een programmatische aanpak van toepassing is op een activiteit. Daar zal echter niet gauw aanleiding voor zijn. Zoals beschreven kan de programmatische aanpak gehanteerd worden in situaties waar meer grip nodig is op activiteiten in verband met de cumulatieve gevolgen daarvan. De programmatische aanpak is daardoor minder geschikt voor de huidige wettelijk verplichte instructieregels over besluiten, omdat die regels niet zien op de cumulatieve gevolgen van meerdere activiteiten.

Projectbesluit

De Afdeling wijst terecht op de mogelijkheid in artikel 5.53, derde of vierde lid, van de Omgevingswet voor gedeputeerde staten of een Minister om te kunnen afwijken van decentrale regels die de uitvoering van een projectbesluit onevenredig belemmeren. Daaronder kunnen ook decentrale regels vallen die dienen ter uitvoering van een Europeesrechtelijke of internationale verplichting. Artikel 5.53 voorziet in een mogelijkheid om af te wijken bij projectbesluit, maar ook bij een apart besluit. De instructieregels van het Bkl zijn van toepassing als het afwijken gebeurt als onderdeel van het projectbesluit, maar niet op een apart besluit tot afwijking. Daardoor is de naleving van de Europeesrechtelijke of internationale verplichting die geïmplementeerd is in instructieregels inderdaad niet juridisch geborgd. Ter correctie hiervan bevat het voorstel voor de Invoeringswet een aanvulling van artikel 2.25, derde lid, van de Omgevingswet. Deze maakt het mogelijk ook instructieregels te stellen over een apart besluit tot afwijking van decentrale regels. Bij Invoeringsbesluit zal vervolgens worden geregeld dat voor deze besluiten dezelfde instructieregels gelden als voor projectbesluiten.

[56] Zie ook Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 124–128 en Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 176–181.

Anders dan de Afdeling meent, ziet deze afwijkingsmogelijkheid niet op het omgevingsplan. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan zoals bepaald in artikel 5.52 van de Omgevingswet, waarna er geen regels meer in het omgevingsplan opgenomen zullen zijn die de uitvoering van het project belemmeren. Bovendien is het voor een gemeente op grond van artikel 4.19a van de Omgevingswet, zoals opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet, niet mogelijk om in het omgevingsplan regels op te nemen die uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmeren. Het omgevingsplan kan dus geen onevenredige belemmering vormen voor het project en aan de toepassing van artikel 5.53, derde of vierde lid, wordt niet toegekomen. Artikel 5.53, derde en vierde lid, is daarom alleen van belang voor het afwijken van regels die zijn gesteld bij een *andere* gemeentelijke verordening dan het omgevingsplan, en van regels in de waterschapsverordening, de omgevingsverordening of een andere verordening van een waterschap of provincie. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is, gelet op het advies van de Afdeling, aangevuld met een verduidelijking van het artikel op dit punt.

Naar aanleiding van het advies is verder bezien of de implementatie sluitend is bij Europese of internationaalrechtelijke verplichtingen die niet direct in rijksregels neerslaan, maar via instructieregels doorwerken naar het omgevingsplan. In artikel 9.1 van het Bkl, zoals dat aan de Afdeling is voorgelegd, was al bepaald dat die instructieregels ook van toepassing zijn op de projectbesluiten. Gewezen wordt op de instructieregels die gesteld zijn ter uitvoering van de Seveso-richtlijn (paragraaf 5.1.2.7 Bkl), de richtlijn luchtkwaliteit (paragraaf 5.1.4.1 Bkl), de verdragen van Granada en Valletta (paragaaf 5.1.5.5 Bkl) en het VN-gehandicaptenverdrag (paragraaf 5.1.8 Bkl). Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan de Europese of internationaalrechtelijke verplichting in het projectbesluit soms wel anders invullen dan de gemeente voorzien had, binnen de grenzen die de instructieregel en dus ook de richtlijn of het verdrag biedt. Maar het bevoegd gezag kan de internationaalrechtelijke verplichting niet naast zich neerleggen.

Wel is naar aanleiding van het advies van de Afdeling een weeffout geconstateerd bij de zogenoemde getrapte instructieregels. Getrapte instructieregels zijn instructieregels die de provincie verplichten om in de omgevingsverordening een instructieregel op te nemen voor het omgevingsplan en de projectbesluiten van waterschappen en provincies. Het Bkl bevat dergelijke getrapte instructieregels over een aantal werelderfgoederen, ter uitvoering van het werelderfgoedverdrag, en het natuurnetwerk Nederland, waarmee invulling wordt gegeven aan het Biodiversiteitsverdrag[57], de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn. Omdat een bestuursorgaan van het Rijk – ook zonder gebruik te maken van artikel 5.53, vierde lid – niet gebonden is aan de instructieregels in de omgevingsverordening, werken de Europese en internationale verplichtingen in dit geval niet door naar rijksprojectbesluiten. Hoewel dat niet zou betekenen dat het rijksprojectbesluit niet zou hoeven te voldoen aan de Europese of internationaalrechtelijke verplichting, is daarmee de implementatie van de genoemde verdragen en richtlijnen niet volledig sluitend. Aan hoofdstuk 9 van het Bkl zijn daarom direct werkende instructieregels over het projectbesluit toegevoegd met dezelfde strekking als de instructieregels over het omgevingsplan die de werelderfgoederen en het natuurnetwerk Nederland beschermen (artikelen 9.2 en 9.3). Ook zijn aan artikel 9.1 van het Bkl nog twee instructieregels met een interna-

[57] Het op 5 juni 1992 te Rio de Janeiro tot stand gekomen verdrag inzake de biologische diversiteit (Trb. 1992, 164 en Trb. 2015, 122).

tionale achtergrond toegevoegd die eerder per abuis niet van overeenkomstige toepassing waren verklaard.

Daarnaast is het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bkl naar aanleiding van het advies aangevuld op dit punt, verwezen wordt naar de passage «Doorwerking van internationale verplichtingen» in paragraaf 12.1 van het algemeen deel van die nota van toelichting.

Bieden van maatwerkmogelijkheden in het Bal

Ook in verband met de maatwerkmogelijkheden in het Bal wijst de Afdeling op mogelijke afname van houvast.

Een belangrijke reden voor het bieden van maatwerkmogelijkheden bij activiteiten die onder het Bal zijn geregeld is dat bij die activiteiten naast landelijk uniforme regels, die landelijke preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken beschrijven, ook het stellen van regels die de gevolgen voor de specifieke omgeving reguleren gewenst is. Het betreft vaak dezelfde onderwerpen die ook spelen bij de activiteiten die niet in het Bal worden gereguleerd, zoals geluidhinder, trillinghinder, geurhinder, of het afstemmen van de omvang van de lozingen op de aard en capaciteit van het ontvangende rioolstelsel en de omvang en kwetsbaarheid van het oppervlaktewater. Het Bkl verplicht om deze onderwerpen in het omgevingsplan of de waterschapsverordening te reguleren. Die regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening gelden dan – als maatwerkregels – ook voor de activiteiten die wel onder het Bal zijn gebracht. Wat betreft houvast bieden bij het stellen van deze maatwerkregels geldt hetzelfde wat hiervoor bij «decentraal, tenzij» is aangegeven.

De mogelijkheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften is soms nodig om de landelijk wel uitgewerkte preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken af te stemmen op de specifieke activiteit, bijvoorbeeld vanwege de omvang daarvan, of omdat bij die activiteit nieuwe innovatieve oplossingen worden toegepast, waarmee bij het vormgeven van rijksregel (nog) geen rekening kon worden gehouden. Ook kunnen maatwerkvoorschriften worden ingezet om, waar nodig, de specifieke zorgplicht voor een concrete activiteit nader in te vullen. Zoals in paragraaf 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal is aangegeven is ervoor gekozen om mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften niet per individuele regel open te stellen, maar in algemene zin. In die nota van toelichting is ook ingegaan op de inhoudelijke en procedurele waarborgen bij het toepassen van maatwerk. Die inhoudelijke en procedurele waarborgen zorgen ook voor houvast. Het is dus niet zo dat maatwerkvoorschriften zonder enige beperking kunnen worden ingezet. Ondanks het feit dat de bevoegdheid breed wordt geboden is het uitgangspunt en ook de verwachting dat toepassing van maatwerkvoorschriften een uitzondering zal zijn.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling is paragraaf 3.4 van de nota van toelichting bij het Bal aangevuld, waarbij duidelijker is aangegeven op welke wijze de rijksregels houvast bieden.

Technische regels in het Bbl

Voor de technische regels over bouwactiviteiten in het Bbl is landelijke uniformiteit een belangrijk uitgangspunt. Gezien het karakter van de technische regels, die grotendeels gesteld zijn met het oog op het waarborgen van de veiligheid, is lokaal maatwerk meestal ook niet nodig. Maar onverkorte toepassing van deze landelijke uniformiteit zou in individuele gevallen onredelijk kunnen uitpakken. In het Bbl is landelijke

uniformiteit dan ook het vertrekpunt en is maatwerk alleen bedoeld als uitzondering op algemene regels die in de meeste gevallen toereikend zijn. Daarom is maatwerk in het Bbl niet bij alle onderwerpen mogelijk en zijn de geboden mogelijkheden bovendien afgebakend met toepassingscriteria.

De in het Bbl opgenomen maatwerkvoorschriften voor het individuele geval zijn een voortzetting van bestaande mogelijkheden die in het Bbl met het begrip maatwerk worden aangeduid.

De door de Afdeling genoemde nieuwe maatwerkmogelijkheden bij energiezuinigheid en de milieuprestatie zijn doelbewust geïntroduceerd om ruimte te bieden aan lokale duurzaamheidsambities. Als een gemeente gebruik maakt van die mogelijkheid kan dat alleen door een maatwerkregel in het omgevingsplan te stellen. Deze methodiek biedt iedereen vooraf duidelijkheid. Doordat op lokaal niveau alleen de in het Bbl opgenomen grenswaarde mag worden aangescherpt, blijven systematiek, terminologie, bepalingsmethode en dergelijke landelijk uniform.

Hiermee is er bij de technische bouwregels sprake van een verantwoord evenwicht tussen het bieden van landelijk uniform houvast en de wenselijkheid in individuele gevallen rekening te kunnen houden met lokale verschillen. Overigens zal op een later moment als gevolg van de implementatie van de herziening van de richtlijn energieprestatie van gebouwen, de huidige EPC-systematiek in het Bbl worden vervangen door een nieuwe systematiek (BENG: bijna energieneutrale gebouwen). In die context wordt bezien of er ook in die nieuwe systematiek ruimte moet zijn voor lokaal maatwerk. Daarbij zal het advies van de Afdeling op dit punt worden betrokken.

Algemeen

In de reactie op punt 4 is al gereageerd op de flexibiliteit van het nieuwe stelsel waarop in het resumé van dit punt wordt ingegaan.

7. Bescherming door nationale regels

Om binnen het stelsel op een bepaald onderwerp op een gelijkwaardig beschermingsniveau uit te komen, moet de bescherming die niet (meer) uit deze regelgeving voortvloeit, alsnog door (vooral) de gemeente in het omgevingsplan, en in beleid en praktijk op het punt van afwijking van dat plan, geboden worden. Eerder concludeerde het RIVM dat de Omgevingswet uitgaat van een «fundamenteel ander juridisch construct waardoor niet zonder meer kan worden gesteld dat sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Het bieden van een beschermingsniveau gelijk aan het huidige is op lokaal niveau veelal mogelijk, maar is afhankelijk van de uitvoeringspraktijk».[58] In het stelsel is zo bezien «ingebakken» dat de opdracht om te komen tot per saldo gelijkwaardige bescherming uiteindelijk op de gemeente rust.

De Afdeling is in dat verband op hoofdlijnen nagegaan in hoeverre te verwachten is dat uit Bkl, Bal en Bbl al een zekere mate van gelijkwaardigheid voortvloeit. Waar gekozen is voor opneming van grenswaarden in

[58] Waarbij opstelling van het omgevingsplan kennelijk als uitvoering wordt gezien. Een kwalitatieve beschouwing van de concept-AMvB's onder de Omgevingswet: Op weg naar het realiseren van een gelijkwaardig beschermingsniveau en het waarmaken van ambities (milieueffectentoets van 18 november 2016, kenmerk 2016–0170), Bilthoven: RIVM 2016, www.rivm.nl.

het Bkl of algemene regels in Bal of Bbl zijn deze doorgaans één op één overgezet uit bestaande regelgeving (onder andere Wet milieubeheer, Wet geluidhinder, Activiteitenbesluit milieubeheer). Zeker waar de normen uit het Unierecht volgen ligt dit ook voor de hand en is gelijkwaardigheid in beginsel ook geen punt van zorg. In het Bkl zijn voor geluid, trillingen en geur standaardwaarden voor immissies op gevoelige gebouwen en gevoelige locaties opgenomen.[59] Het reguleren van de blootstelling van gevoelige en kwetsbare gebouwen en locaties aan deze milieuaspecten gebeurt niet meer door middel van algemene rijksregels rechtstreeks gericht tot individuele bedrijven, maar door naleving van instructieregels door de gemeente in het omgevingsplan. Er is beoordelingsvrijheid en gemeenten kunnen in het omgevingsplan zowel hogere als lagere waarden vaststellen. Ten aanzien van geluid kunnen gemeenten ook geen waarden of andere regels in plaats van waarden vaststellen.[60] De keuze voor afwijkende normen vereist dan uiteraard deugdelijke motivering en wordt in beginsel begrensd door grenswaarden, het basisbeschermingsniveau.[61] De grenswaarden voor maximale geluidniveaus (LA max) in de avond- en nachtperiode worden in het Bkl (deels) hoger.[62] In navolging van het RIVM constateert de Afdeling daarnaast dat grenswaarden voor maximale geluidniveaus (LA max) overdag niet terugkeren.[63] Gemeenten zullen op dit punt mensen die overdag moeten slapen of rusten, zoals bijvoorbeeld kinderen, ouderen, mensen die nachtdiensten draaien of van ziekte moeten herstellen zelf actief bescherming moeten bieden om op gelijkwaardigheid uit te komen. De Crisis en herstelwet en de interim-wet stad- en milieubenadering kennen nu ook mogelijkheden tot overschrijding van maximale waarden. Deze zullen terugkeren en ook worden verruimd om ook in andere uitzonderlijke, onvoorziene situaties overschrijding van de maximale waarde toe te kunnen staan, al dan niet voor bepaalde tijd. De memorie van toelichting stelt daarbij dat het enkel beoordelen van het nieuwe systeem aan de getalswaarden het nieuwe systeem onrecht zou doen en dat een vergelijking van de oude en nieuwe systematiek laat zien dat over het geheel een ten minste gelijk beschermingsniveau wordt geboden.[64] Of dit inderdaad zo is hangt echter in hoge mate af van de invulling van de beleidsruimte door (vooral) de gemeenten.

---

[59] Standaardwaarden voor bodem en geluid bij wegen, spoorwegen en industrieterreinen zullen met het voorgenomen Aanvullingsbesluiten bodem en geluid Omgevingswet worden ingevoegd in het Bkl.

[60] Dit volgt uit de artikelen 5.66 en 5.68 van het Bkl (paragraaf 8.1.3. van de toelichting bij het Bkl).

[61] Gemeenten mogen bij geluid, geur en trilling als «zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen» dit rechtvaardigen ook van het basisbeschermingsniveau nog afwijken. Men heeft hierbij het oog op plattelandswoningen of andere gebouwen die een functionele binding hadden met de activiteit zoals voormalige bedrijfswoningen, stations- en seinpostwoningen. Zie paragraaf 2.3.8. en 8.1.3. van de toelichting bij het Bkl en de artikelen 5.85 (trilling), 5.99 van het Bkl (geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken), 5.113 (geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf).

[62] Waar de LA max op de gevel van gevoelige gebouwen op grond van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit in de avond 65 dB(A) en in de nacht 60 dB(A) is, wordt dat op grond van artikel 5.65 van het Bkl in de avond 65 of 70 dB(A) en in de nacht 65 of 70 dB(A). Waar de LA max binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen op grond van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit in de avond 50 dB(A) en in de nacht 45 dB(A) is, wordt dat op grond van artikel 5.65 Bkl in de avond 45 of 55 dB(A) en in de nacht 45 of 55 dB(A). Het Bkl maakt nog onderscheid tussen het maximaal geluidniveau (LA max) veroorzaakt door aandrijfgeluiden van transportmiddelen en door andere piekgeluiden.

[63] Tabel 5.65.1 en tabel 5.65.2 van het Bkl. Zie ook: Een kwalitatieve beschouwing van de concept-AMvB's onder de Omgevingswet: Op weg naar het realiseren van een gelijkwaardig beschermingsniveau en het waarmaken van ambities (milieueffectentoets van 18 november 2016, kenmerk 2016–0170), Bilthoven: RIVM 2016, www.rivm.nl.

[64] Zie paragraaf 4.2. van de toelichting bij de Aanvullingswet geluid.

Het RIVM en de toelichting wijzen er nog op dat o.a. kantoren, en penitentiaire inrichtingen niet meer automatisch als geurgevoelig worden aangemerkt zodat de bescherming tegen geurhinder niet vanzelf gelijkwaardig is.[65] Het RIVM signaleert ook met betrekking tot externe veiligheid dat niet zonder meer sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau.

Reactie op punt 7 van het advies

In haar beschouwing constateert de Afdeling terecht dat het bieden van een gelijkwaardig beschermingsniveau een samenspel is van decentrale en nationale regels. In de reactie op punt 4 is al ingegaan op de rol van de decentrale overheden bij het beschermingsniveau. Onder punt 7 gaat de Afdeling meer specifiek in op het beschermingsniveau dat de nationale regels bieden. Zij constateert dat de grenswaarden of algemene regels doorgaans een-op-een zijn overgezet uit bestaande regelgeving. De Afdeling wijst op de gewijzigde systematiek voor het reguleren van de immissies van geur, geluid en trillingen op gevoelige gebouwen.

De Afdeling noemt enkele specifieke gevallen waarin de normering gewijzigd is.

Voor geluid is het van belang te constateren dat nieuwe regeling geen een-op-een-omzetting van de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer is, noch van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening die onder huidig recht wordt gebruikt voor vergunningplichtige inrichtingen. De regeling voor geluid in het Bkl is anders, maar wel gelijkwaardig aan de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de normering in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Als landelijke eis geldt in het Bkl dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar moet zijn. Daarvoor biedt het Bkl standaardwaarden die overeenkomen met de waarden die de onder huidig recht gelden voor de meeste inrichtingen. Deze regeling ziet op alle activiteiten, behalve wonen, en dus niet alleen op de in het bijlage I bij het huidige Besluit omgevingsrecht aangewezen inrichtingen. Zo zien de regels in het Bkl bijvoorbeeld op detailhandelsbedrijven met een opgesteld motorvermogen van minder dan 1500 W en op tijdelijke activiteiten, die onder huidig recht niet gelden als inrichting. Het beschermingsniveau van de rijksregelgeving wordt zo uitgebreid ten opzichte van het huidige recht. Ook komen veel uitzonderingen en sectorale verbijzonderingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer niet terug in de instructieregels. Het Bkl biedt de gemeente wel de mogelijkheid voor om uitzonderingen en verbijzonderingen te continueren als dat gezien de aard van de activiteit of de lokale situatie nodig is.

De Afdeling wijst op de wijziging voor piekgeluid. Voor de dagperiode schrijft het Rijk niet langer een maximale waarde voor piekgeluid voor. Zoals de Afdeling terecht stelt kunnen gemeenten ervoor kiezen om op locaties waar dat nodig is, bijvoorbeeld ziekenhuizen, wel een waarde voor piekgeluid overdag in het omgevingsplan op te nemen. Daarbij moet worden opgemerkt dat de huidige waarden voor de dagperiode – die hoger liggen dan de waarden voor de nachtperiode – geen toereikende bescherming bieden tegen slaapverstoring van personen die overdag slapen. Voor de nachtperiode zijn de standaardwaarden anders dan de waarden onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze wijziging berust

[65] Toelichting bij het Bkl, paragraaf 8.1.6.6. Zie ook: Een kwalitatieve beschouwing van de concept-AMvB's onder de Omgevingswet: Op weg naar het realiseren van een gelijkwaardig beschermingsniveau en het waarmaken van ambities (milieueffectentoets van 18 november 2016, kenmerk 2016–0170), Bilthoven: RIVM 2016, www.rivm.nl.

op nieuw inzicht over het effect van geluid op slaapverstoring. Dit blijkt afhankelijk van de stijgsnelheid van het geluid en minder van het maximale geluidniveau dat tijdens een geluidgebeurtenis wordt bereikt.[66] Deze wijziging is geen gevolg van de stelselherziening, maar is daar om praktische redenen mee gecombineerd.

De geurregels voor zuiveringtechnische werken, veehouderijen en andere agrarische activiteiten zijn qua normniveau gelijk gebleven. De mogelijkheid die onder de Wet geurhinder en veehouderij bestaat om afwijkende waarden voor de geurimmissie te stellen in een verordening is behouden in de nieuwe systematiek: waar de gemeente onder huidig recht met een geurverordening kan afwijken van de rijksregels, kan de gemeente in het nieuwe stelsel afwijken van de standaardwaarden bij het vaststellen van geurimmissienormen in het omgevingsplan. De maximale waarden uit de Wet geurhinder en veehouderij komen in het Bkl terug als grenswaarden. De Afdeling merkt terecht op dat een beperking heeft plaatsgevonden van de set gebouwen die als geurgevoelig worden aangemerkt. Ook in de schriftelijke behandeling van het Bkl in de Tweede Kamer heeft dit aandacht gehad.[67] Dit heeft twee redenen: ten eerste de onduidelijkheid die het huidige begrip «geurgevoelig object» in de praktijk oplevert en ten tweede de wens tot harmoniseren met de onderwerpen geluid en trillingen. De bescherming van gebouwen waar langdurig mensen verblijven tegen geur blijft onverminderd van belang, maar het wordt aan de gemeente overgelaten om daarin te voorzien, rekening houdend met alle relevante omstandigheden ter plaatse. Met de eerdergenoemde «bruidsschat» zal ervoor worden gezorgd dat gebouwen die nu beschermd worden tegen geur ook beschermd blijven, zodat het een bewuste keuze wordt of een gemeente – door de regels van de bruidsschat op dit punt te schrappen -de bescherming tegen geur van bijvoorbeeld een kantoor of werkplaats beperkt. Nieuw is dat de gemeente ervoor kan kiezen om de geurregels ook toe te passen op locaties waar veel mensen langdurig verblijven, maar geen gebouwen staan, zoals sportvelden en campings. Onder huidig recht zijn dat geen geurgevoelige objecten.

De Afdeling stelt dat de mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet en de interim-wet stad-en-milieubenadering tot overschrijding van maximale waarden zullen terugkeren en worden verruimd. Het gebruik van de toekomende tijd kan tot verwarring leiden. Deze mogelijkheden zijn al geïntegreerd in het Bkl. Introductie van andere mogelijkheden voor overschrijding van de grenswaarden is niet voorzien.

Voor externe veiligheid geldt, net als voor piekgeluid, dat een al voorziene beleidswijziging is gecombineerd met de stelselherziening om zo de wijziging van inhoud en stelsel te laten samenvallen.

De Afdeling haalt in dit verband een passage aan uit de milieueffectentoets van het RIVM op de consultatieversie van de ontwerpbesluiten uit november 2016. Daarin staat dat er op het gebied van externe veiligheid niet zonder meer sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Achtergrond hiervan is dat het nieuwe beleid voor het omgaan met het groepsrisico zich, explicieter dan nu, richt op het beschermen van mensen die zich binnen een aandachtsgebied bevinden.

---

[66] Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Kamerstukken I 2016/17, 33 118, P en Kamerstukken I 2016/17, 33 118, Q, antwoord 19.

[67] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 43, antwoorden op vragen 61 en 64.

Bij het opstellen van het Bkl is het uitgangspunt geweest dat een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden, ook op het gebied van externe veiligheid. Dit heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu in november 2016 ook in haar brief aan de Tweede Kamer aangegeven.[68] Het basisbeschermingsniveau voor externe veiligheid zoals dat sinds 2004 in het Besluit externe veiligheid inrichtingen verankerd is blijft in het Bkl gehandhaafd: de kans dat iemand op een bepaalde plaats in de omgeving (binnen of buiten) van een activiteit met externe veiligheidsrisico's overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen bij die activiteit mag niet meer dan één op de miljoen per jaar zijn.

In aanvulling daarop is de beleidsvernieuwing omgevingsveiligheid erop gericht dat het bevoegd gezag externe veiligheid als ontwerpvariabele zo vroeg mogelijk bij de totstandkoming van omgevingsplannen betrekt. In de ontwerpfase zijn nog meerdere keuzen mogelijk, zoals een keuze voor een andere, minder risicovolle locatie of voor het voorschrijven van maatregelen die de kans op maatschappelijke ontwrichting bij een ongeval (een groot aantal slachtoffers, grote schade aan het milieu of aan vitale infrastructuur) verminderen. Ook is een categorie «zeer kwetsbare gebouwen» geïntroduceerd. Hierdoor wordt voor zorginstellingen, kinderdagverblijven en scholen extra bescherming geboden.

Deze nieuwe opzet zorgt voor een gelijkwaardig beschermingsniveau.

8. Taken en bevoegdheden en bestuurlijke verhoudingen

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk zijn alle van oudsher belast met de zorg voor de fysieke leefomgeving. Er is niet zozeer sprake van exclusieve, maar veel meer van complementaire taakbehartiging. De Omgevingswet sluit daarbij aan. De wetgever heeft geen wezenlijke verschuiving van taken en bevoegdheden voor ogen, maar wel een vergroting van de ruimte voor decentrale overheden om zelf regels te stellen en om eigen afwegingen te maken. Deze decentralisatie verschilt daarom substantieel van aard met de decentralisatie in het sociale domein die de afgelopen jaren z'n beslag heeft gekregen: daar gaat het wel om een wezenlijke verschuiving van taken en bevoegdheden.

Artikel 2.1 van de Omgevingswet bevat de kernopdracht voor overheden: de taken en bevoegdheden worden uitgevoerd met oog voor de onderlinge samenhang van de relevante onderdelen of aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. De Omgevingswet bewerkstelligt volgens de toelichting een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving en doorbreekt de kaders en sectoren die de huidige omgevingsrechtelijke wetgeving kenmerken. Integrale zorg voor de omgeving is dus het uitgangspunt.[69] Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk zijn daarvoor gezamenlijk verantwoordelijk. Artikel 2.2 verplicht bestuursorganen tot onderlinge afstemming en brengt daarnaast tot uitdrukking dat zij taken en bevoegdheden ook gezamenlijk kunnen uitoefenen. De afstemmingsverplichting is er op gericht onnodige bureaucratie te voorkomen. De wet gaat hier uit van vertrouwen tussen overheden en geeft de ruimte om samenwerking en afstemming op veel verschillende manieren vorm te geven.[70] Verder is de Omgevingswet opgebouwd vanuit het subsidiariteitsbeginsel «decentraal, tenzij». Dat betekent dat het in eerste instantie aan de gemeente is om bij nieuwe ontwikkelingen alle belangen af te wegen en

[68] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 44.
[69] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 73.
[70] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 74.

de besluitvorming over het gebruik van de fysieke leefomgeving zo in te richten dat die bijdraagt aan een veilige gezonde leefomgeving. Dat is tot uitdrukking gebracht in artikel 2.3. Het samenstel van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Omgevingswet brengt de integrale en gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle overheden in abstracto tot uitdrukking en vormt daarmee de basis voor de bestuurlijke verhoudingen.

Artikel 2.2 (afstemming en samenwerking)

1. *Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af.*
2. *Bestuursorganen kunnen taken en bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen. Daarbij wordt niet voorzien in een overdracht van taken of bevoegdheden.*
3. *Een bestuursorgaan treedt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitvoering van zijn eigen taken en bevoegdheden.*

Artikel 2.3 (algemene criteria verdeling van taken en bevoegdheden)

1. *De uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet wordt overgelaten aan de bestuursorganen van een gemeente, tenzij daarover andere regels zijn gesteld.*
2. *Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:*
   a. *met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of*
   b. *voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.*
3. *Een bestuursorgaan van het Rijk oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:*
   a. *met het oog op een nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of*
   b. *voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.*
4. *Bestuursorganen van het Rijk oefenen ook de taken en bevoegdheden uit voor het niet provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied.*

a. De bestuurlijke praktijk

De algemene afstemmingsverplichting van artikel 2.2 voorkomt volgens de wetgever de noodzaak om elders in de wet of in uitvoeringsregelingen specifieke afstemmingsbepalingen op te nemen.[71] In de ontwerpbesluiten zijn dergelijke bepalingen dan ook niet opgenomen. De Afdeling is het eens met de gedachte dat een veelheid aan specifieke, wettelijke overleg- en afstemmingverplichtingen tot onnodige bureaucratie kan leiden. Maar daar staat tegenover dat dergelijke verplichtingen bestuursorganen wel

[71] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 397.

een waardevol houvast kunnen bieden, niet alleen bij de concrete uitoefening van hun eigen taken en bevoegdheden maar ook als waarborg voor de behartiging van hun belangen bij de uitoefening van taken en bevoegdheden door andere bestuursorganen.[72]

Het subsidiariteitsbeginsel en de wijze waarop daaraan in de Omgevingswet vorm is gegeven verdient hier ook nadere aandacht.[73] *De toepassing van dat beginsel gebeurt ten dele door de wetgever zelf: in de wet is een aantal specifieke (beheers)taken toebedeeld.*[74] *De Omgevingswet gaat er echter van uit dat het niet mogelijk is om in alle gevallen op voorhand vast te stellen welk bestuursorgaan bevoegd moet zijn. Dat is volgens de toelichting deels afhankelijk van de bestuurlijke context op een bepaald moment: in veel gevallen kan het subsidiariteitsbeginsel daarom pas worden toegepast bij het concreet uitoefenen van een taak of bevoegdheid.*[75] *Artikel 2.3 bevat de criteria voor de door het Rijk of de provincie bij hun taak- en bevoegdheidsuitoefening te maken subsidiariteitsafweging. De uitoefening van dergelijke taken en bevoegdheden door het Rijk of de provincie is daarom expliciet gekoppeld aan deze bepaling.*[76]
De Afdeling betwijfelt of artikel 2.3 voor de begrenzing van de uitoefening van bevoegdheden door de provincie en het Rijk een wezenlijk houvast zal bieden.[77] *Deze bepaling bevat uitsluitend niet nader omschreven open normen. Cruciaal zijn vooral de begrippen «provinciaal belang» en «nationaal belang». Het gebruik van die begrippen is niet nieuw: in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het begrip «provinciaal belang» gebruikt om*

---

[72] Concreet punt van zorg is de Aanvullingswet Natuur. De geldende wetgeving – de Wet natuurbescherming (Wnb) – voorziet voor een aantal onderwerpen in een verplichting om een ontwerp van een amvb pas in procedure te brengen, een ministeriële regeling pas vast te stellen of een besluit pas te nemen, nadat overleg over de ontwerpregelgeving heeft plaatsgevonden met de provincies. Voor een aantal onderwerpen geldt bovendien de eis dat er overeenstemming over de ontwerpen van regelgeving bestaat met de provincies. Hieraan liggen afspraken tussen Rijk en provincies ten grondslag. De Aanvullingswet Natuur voorziet echter niet in specifieke bepalingen die overleg of overeenstemming op het gebied van natuurbescherming tussen verschillende overheden voorschrijven. In het advies over de aanvullingswet zal hier nader op worden ingegaan.

[73] In haar advies over de Omgevingswet heeft de Afdeling aandacht gevraagd voor zowel de toelichting over de beoogde werking van artikel 2.3 als voor de inhoud en vormgeving ervan. Dit heeft geleid tot verduidelijkingen in zowel de toelichting als de wettekst. Zo is duidelijker geworden op welke wijze het subsidiariteitsbeginsel een rol speelt bij de toedeling van taken en bevoegdheden. In de wettekst is aan artikel 2.3 het eerste lid toegevoegd en zijn verder onder meer de destijds in het voorstel opgenomen begrippen «gemeente-overstijgend» en «regio-overstijgend» vervangen door de begrippen «provinciaal belang» en «nationaal belang».

[74] Afdeling 2.4 van de Omgevingswet.

[75] Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 77.

[76] Dat komt tot uitdrukking door het gebruik van de zinssnede «met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede (of: derde) lid». Bijvoorbeeld bij de provinciale taak tot gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen (artikel 2.18), de bevoegdheden om omgevingswaarden vast te stellen (artikelen 2.12 en 2.14), de bevoegdheden om instructieregels vast te stellen (artikelen 2.22 en 2.24) of instructies te geven (artikelen 2.33 en 2.34), de bevoegdheden om een projectbesluit vast te stellen (artikel 5.44), en de provinciale bevoegdheid om een interventiebesluit te nemen (16.21).

[77] De literatuur is ook uiterst kritisch op dit punt. Zie onder meer D. Korsse, «Het subsidiariteitsvereiste in de Omgevingswet», Gst. 2016/62, nr. 7438, blz. 328–334; R. Kegge, Interbestuurlijk toezicht in de ruimtelijke ordening. Een juridisch onderzoek naar het nut en de noodzaak van de reactieve aanwijzing als toezichtinstrument in de ruimtelijke ordening (diss. Universiteit Utrecht), Den Haag: Stichting Instituut voor Bouwrecht (Bouwrecht monografieën) 2015; C.P. Hageman, Sturing in de ruimtelijke ordening door Rijk en provincies, een juridisch onderzoek naar sturingsinstrumenten van Rijk en provincies en hun verenigbaarheid met de gedecentraliseerde bevoegdheidsverdeling in het ruimtelijk bestuursrecht (diss. Rijksuniversiteit Groningen), Den Haag: Stichting Instituut voor Bouwrecht (Bouwrecht monografieën), 2016.

de uitoefening van bevoegdheden door de provincie te begrenzen.[78] Maar in de Omgevingswet – die een integrale benadering van alle aspecten van de fysieke leefomgeving regelt – krijgt deze belangbenadering een bredere werking. Daarbij komt, dat artikel 2.3 de bedoeling heeft gehad het uitgangspunt «decentraal, tenzij» meer te benadrukken dan thans het geval is in de Wro. Tot nu toe heeft de belangbenadering niet voor een wezenlijke afbakening van provinciale bevoegdheden gezorgd. Zo komt uit de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over dit begrip in de kern naar voren dat het voldoende is dat het belang zich vanwege de daaraan klevende bovengemeentelijke aspecten leent voor behartiging op provinciaal niveau en dat het provinciaal belang overlap mag hebben met gemeentelijke belangen. Illustratief is in dit verband dat de Afdeling bestuursrechtspraak tot nu toe geen enkele keer heeft geoordeeld dat voor de vaststelling van algemene regels of het geven van een reactieve aanwijzing een provinciaal belang ontbrak.

Resumerend kan worden gezegd dat het samenstel van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 voor de bestuurlijke praktijk weinig houvast biedt. Het is de vraag of altijd voldoende duidelijkheid zal bestaan over ieders rol in de gedeelde zorg voor de fysieke leefomgeving. Duidelijke afspraken hierover zullen cruciaal zijn om interbestuurlijke fricties te voorkomen. De totstandkoming van solide bestuurlijke afspraken – en de nakoming daarvan – verdient daarom de aandacht van alle betrokken overheden, zowel in de komende jaren waarin het stelsel verder wordt voorbereid als in de periode na de inwerkingtreding daarvan.

b. Decentraal, of toch centraal

Zoals hiervoor beschreven zullen in het nieuwe stelsel van omgevingsrecht taken en bevoegdheden niet meer exclusief aan één bestuursorgaan of bestuurslaag zijn toebedeeld maar een gedeelde verantwoordelijkheid zijn van meerdere overheden die alle een bijdrage moeten leveren aan het gemeenschappelijk doel. Tegelijkertijd geldt daarbij het uitgangspunt «decentraal, tenzij».
In dit stelsel ligt in abstracto het gevaar besloten dat als het Rijk of de provincie de behartiging van een belang niet op zich nemen, de gemeente geacht wordt dat te doen, ook als het gaat om een belang dat het schaalniveau of de bestuurlijke mogelijkheden van de gemeente eigenlijk te boven gaat. Illustratief is de wijze waarop in het stelsel het belang van de kwaliteit van de buitenlucht vorm krijgt: daar kunnen zich ingewikkelde uitvoeringsvraagstukken voordoen. In het Bkl zijn omgevingswaarden gesteld voor luchtkwaliteit.[79] Dat zijn grens- of streefwaarden (vormgegeven als resultaats- of inspanningsverplichtingen) voor de concentratie van diverse stoffen in de buitenlucht, zoals zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxide en fijn stof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}).[80] Deze omgevingswaarden sluiten aan bij Unierechtelijke verplichtingen.[81] De hoofdregel is dat bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde het college van burgemeester en wethouders een programma vaststelt dat is gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde (de zogenoemde program-

---

[78] Zo regelt artikel 4.1 van de Wro dat indien provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken bij provinciale verordening regels worden gesteld over – onder meer – de inhoud van bestemmingsplannen of omgevingsvergunningen waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan. De bevoegdheid van de provincie om een reactieve aanwijzing te geven is – in artikel 3.8, zesde lid, van de Wro – eveneens afhankelijk gesteld van het bestaan van provinciale belangen.

[79] Daarmee is uitvoering gegeven aan de verplichting van artikel 2.15 van de Omgevingswet.

[80] Artikelen 2.2 tot en met 2.9 van het Bkl.

[81] Onder meer de Richtlijn 2008/50/EG van het Europees parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PB 2008, L 152/1)

maplicht).[82] Voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen is de programmaplicht neergelegd bij de provincie of het Rijk.[83] Voor een aantal omgevingswaarden voor luchtkwaliteit – waaronder ook die voor PM_{10} – blijft de programmaplicht bij de gemeente. In de toelichting wordt de verwachting uitgesproken dat er vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet nauwelijks meer overschrijdingen van rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit zullen optreden en dat het voor zover die er toch nog zijn dan zal gaan om lokale overschrijdingen.[84] Dat is natuurlijk nog maar de vraag. Luchtkwaliteit is naar zijn aard niet een lokaal probleem, maar kan bij uitstek gemeentegrens overstijgend zijn. De Afdeling veronderstelt dat het niet altijd geheel in de macht van de gemeente ligt om met een programma te bewerkstelligen dat aan rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan, zeker niet als overschrijdingen – hoe lokaal ook – mede worden veroorzaakt door bijvoorbeeld de aanwezigheid van een rijksweg. De gemeente zal in zo'n geval dus afhankelijk zijn van de medewerking van andere overheden. Dit zou tot ingewikkelde uitvoeringsvraagstukken kunnen leiden. In het hiernavolgende – in punt 17 – zal hier vanuit het perspectief van Unierechtelijke verplichtingen nader op worden ingegaan.

Het uitgangspunt «decentraal, tenzij» kent ook een ander risico. In haar vierde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen heeft de Afdeling er op gewezen dat het gevaar bestaat dat van stelselverantwoordelijkheid van het Rijk een centraliserende werking uitgaat doordat naar aanleiding van incidenten bij de uitoefening van gedecentraliseerde bevoegdheden de rijksoverheid te snel corrigeert of bijstuurt.[85] Het gevolg daarvan kan zijn dat bevoegdheden die de wetgever heeft gedecentraliseerd in voorkomende gevallen – op gespannen voet met de bedoeling van de wetgever – feitelijk op centraal niveau worden uitgeoefend. In de voorliggende ontwerpbesluiten heeft het gevaar op een centralistische invulling van stelselverantwoordelijkheid zich – voor zover dat valt te overzien – niet gemanifesteerd. De Afdeling signaleert wel het volgende. De Invoeringswet regelt dat gemeenten de ruimte krijgen om zelf te bepalen wanneer er wel of geen vergunning nodig is voor bouwwerken en dat gemeenten hierover zelf per locatie afgewogen keuzes kunnen maken. Op die keuze zal in het hiernavolgende – in punt 9a – nader worden ingegaan. Hier is echter het volgende van belang. De toelichting vermeldt dat de vrijheid die gemeenten krijgen niet is bedoeld om alle bouwwerken die nu – in het huidige stelsel – vergunningvrij zijn weer vergunningplichtig te maken: bij het Invoeringsbesluit zal worden bezien of er instructieregels kunnen worden opgesteld die dat voorkomen. Ook zal daarbij invulling worden gegeven aan de te behouden landelijk uniforme categorie van vergunningvrije bouwwerken.[86] Deze kunnen volgens de toelichting zonder vergunning worden gebouwd en in stand worden gehouden, ongeacht de eventuele regels die het omgevingsplan hierover stelt.[87] Dit voornemen voor het Invoeringsbesluit staat op

---

[82] Artikel 3.10 van de Omgevingswet.

[83] Artikel 4.1 van het Bkl.

[84] Paragraaf 7.1 van de toelichting bij het Bkl.

[85] Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 30 september 2016, Vierde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen in het sociale en fysieke domein «En nu verder!», (W04.15.0367/I), Kamerstukken II 2016/17, 34 550-VII, nr. 12 (bijlage), onder meer paragrafen 4.3.2 en 4.3.3.

[86] Als voorbeelden worden gegeven de veel voorkomende bouwwerken zoals dakkapellen, bijbehorende bouwwerken en erf- en terreinafscheidingen die nu nog landelijk uniform als vergunningvrij zijn aangewezen.

[87] Toelichting bij de Invoeringswet, paragraaf 2.2.1.6. Als voorbeelden worden gegeven de veel voorkomende bouwwerken zoals dakkapellen, bijbehorende bouwwerken en erf- en terreinafscheidingen die nu nog landelijk uniform als vergunningvrij zijn aangewezen. Opgemerkt wordt dat gemeenten er echter per locatie in het omgevingsplan voor kunnen kiezen om meer bouwwerken vergunningvrij te maken.

gespannen voet met het uitgangspunt «decentraal, tenzij» en met het verbeterdoel van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte.[88]

c. Rol van de omgevingsdiensten

Het voorstel voor de Invoeringswet voorziet erin dat paragraaf 5.2 van de Wabo, zoals deze is komen te luiden bij inwerkingtreding van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (wet VTH), wordt overgeheveld naar de Omgevingswet.[89] *De wet VTH vormde de verankering van de afspraken die tussen de rijksoverheid, de provincies en gemeenten in 2009 zijn gemaakt om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het omgevingsrecht beter te organiseren. Daarmee is de basis gelegd voor een landelijk dekkend stelsel van 29 omgevingsdiensten. In deze diensten brengen provincies en gemeenten de uitvoering van een aantal VTH-taken – in mandaat – onder, waardoor expertise kan worden gebundeld. Gemeenten en provincies blijven bevoegd gezag voor deze taken. Bij de overheveling van de Wabo naar de Omgevingswet worden geen inhoudelijke, beleidsmatige veranderingen voorgesteld.*[90] *Dat betekent volgens de toelichting ook dat het in het Besluit omgevingsrecht vastgelegde basistakenpakket dat door gemeenten en provincies wordt opgedragen aan de omgevingsdiensten via het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal worden overgenomen in het Omgevingsbesluit.*[91]

De toelichting bij de Invoeringswet vermeldt dat de omgevingsdiensten zijn uitgegroeid tot professionele uitvoeringsorganisaties die werken voor gemeenten, provincies en soms voor waterschappen. Dat beeld wordt bevestigd in de recente evaluatie van de wet VTH. Volgens de rapportage heeft de wet VTH in korte tijd geleid tot een robuuste uitvoeringspraktijk die een blijvende impuls heeft gegeven aan de uitvoeringskwaliteit van de VTH-taken.[92] *De verwachting van de regering is dat de omgevingsdiensten onder de Omgevingswet een belangrijke rol gaan spelen bij de uitvoering van die taken. De toelichting bij de Invoeringswet stelt dat de kennis en deskundigheid van de omgevingsdiensten door gemeenten ook kan worden benut bij bijvoorbeeld het opstellen van omgevingsplannen. Volgens de genoemde evaluatierapportage zijn de omgevingsdiensten onmisbaar in de beleidsontwikkeling en cruciaal in de uitvoering. De omgevingsdiensten wordt aanbevolen om – in de woorden van de rapportage – «een actieve houding in te nemen ten opzichte van de implementatie van de Omgevingswet en een rol te pakken in de beleidvorming om de uitvoerbaarheid te borgen en kennis en expertise in te brengen».*[93]
De Afdeling signaleert dat gemeenten zich bij de implementatie van het nieuwe stelsel voor een grote opgave gesteld zullen zien, in het bijzonder bij het opstellen van een omgevingsplan. Voor (vooral kleinere) gemeenten zal het waarschijnlijk noodzakelijk zijn om daarbij de (regionale) kennis en deskundigheid van de omgevingsdiensten te benutten. Zoals in het voorgaande al is beschreven biedt de Omgevingswet de gemeente veel ruimte om in het omgevingsplan zelf regels te stellen en om eigen afwegingen te maken. Het opstellen van een omgevingsplan is daarmee ook een ingewikkelde puzzel waarvoor niet

---

[88] Zo kan bijvoorbeeld het vergunningvrij behouden van uitbouwen in het achtererfgebied – zoals nu is geregeld in het Besluit omgevingsrecht – in strijd zijn met een gemeentelijke wens om verdichting van binnentuinen tegen te gaan.
[89] Voorgestelde artikelen 18.18 tot en met 18.27 van de Omgevingswet.
[90] Toelichting bij de Invoeringswet, paragraaf 2.1.3.2.
[91] Artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 18.22 dat daarvoor de grondslag biedt. Het Invoeringsbesluit ligt thans nog niet ter advisering voor.
[92] Bijlage bij Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 96.
[93] Aanbeveling 8 in de rapportage.

alleen beleidsmatige kennis maar ook vakinhoudelijke en technische kennis op het gebied van bescherming van de fysieke leefomgeving noodzakelijk is. Daarnaast is kennis nodig van de bestaande bedrijven en hun vergunningen en de plannen die zij hebben voor de toekomst. Het is ook noodzakelijk dat duidelijk is welke instructieregels (van het Rijk en van de provincie) gelden en waar en in welke omvang daarbij nog ruimte zit voor een eigen, gemeentelijke afweging. Al die kennis zal niet meer bij alle gemeenten aanwezig zijn, maar naar verwachting wel bij de omgevingsdiensten.[94]

Het opstellen van omgevingsplannen zal niet behoren tot het basistakenpakket dat door gemeenten bij mandaat in ieder geval moet worden opgedragen aan de omgevingsdiensten.[95] *Hoewel niet uitgesloten, ligt het ook niet in de lijn der verwachting dat gemeenten het opstellen van een omgevingsplan desondanks integraal zullen opdragen aan omgevingsdiensten. Het is echter niet denkbeeldig dat de ruimte die de gemeente heeft bij het opstellen van omgevingsplannen in de praktijk – doordat sterk op de (regionale) kennis en deskundigheid van de omgevingsdienst wordt geleund – in belangrijke mate feitelijk wordt ingevuld door de omgevingsdienst. In haar vierde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen heeft de Afdeling in algemene zin aandacht gevraagd voor regionalisering.*[96] *Zij heeft er daarbij op gewezen dat zolang de samenwerking bij de uitvoering van taken leidt tot grotere doelmatigheid, er sprake is van «verlengd lokaal bestuur» waarbij zeggenschap en controle op lokaal niveau gegarandeerd blijven. Wanneer evenwel ook – zoals zich onder de Omgevingswet zou kunnen aftekenen – de beleidsontwikkeling en daarmee samenhangende besluitvorming op regionaal niveau plaatsvindt en gemeenten in de praktijk nauwelijks of geen eigen ruimte overhouden (of claimen) voor eigen beleid kan feitelijk niet meer van verlengd lokaal bestuur worden gesproken. Dit kan wezenlijke gevolgen hebben voor de democratische legitimering van beleidsvorming en de verantwoording van uitvoering.*

Reactie op punt 8 van het advies

a. De bestuurlijke praktijk

In haar beschouwing uit de Afdeling de zorg dat de Omgevingswet voor de bestuurlijke praktijk weinig houvast biedt voor het bepalen van ieders rol in de gedeelde zorg voor de fysieke leefomgeving. Deze brede constatering is opvallend gezien de mildere advieslijn over de Omgevingswet en het opvolgen van adviezen op dit gebied.[97]

---

[94] Zie hierover ook S. Bartel, «Taken en positie van de omgevingsdienst bij het omgevingsplan», in: S. Bartel, H. Borgers, E. Broeren e.a., Milieubescherming in het omgevingsplan (Vereniging voor milieurecht 2016-1), Den Haag: Boom juridisch 2017, p. 169–181.

[95] Voorgesteld artikel 18.18 regelt de reikwijdte van de «VTH-bepalingen» in de Omgevingswet. De artikelsgewijze toelichting beschrijft dat uit de (niet limitatieve) opsomming bij de omschrijving van het term «uitvoeringstaak» duidelijk wordt dat met die term enerzijds op meer bevoegdheden en taken wordt gedoeld dan de oorspronkelijke term «vergunningverlening» zichtbaar maakte, maar dat anderzijds niet beoogd is om de uitoefening of uitvoering alle bij de Omgevingswet toegekende bevoegdheden en taken te omvatten: «VTH» ziet namelijk niet op bevoegdheden en taken als het opstellen van omgevingsvisies, -plannen of -verordeningen of programma's.»

[96] Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 30 september 2016, Vierde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen in het sociale en fysieke domein «En nu verder!», (W04.15.0367/I), Kamerstukken II 2016/17, 34 550-VII, nr. 12 (bijlage), paragraaf 2.3.4.

[97] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 105 e.v.

De Omgevingswet gaat, zoals de Afdeling terecht opmerkt, ervan uit dat gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de fysieke leefomgeving. Uitgangspunt daarbij was en is dat de Omgevingswet zoveel mogelijk aansluit op de bestaande taakverdeling in de fysieke leefomgeving, rekening houdend met de (los van de stelselherziening) gemaakte keuzes over die taakverdeling in bestuursafspraken en recente wetgeving.[98] Om houvast te bieden voor de praktijk bevatten de wet en de ontwerpbesluiten, in lijn met de huidige regelgeving, diverse bepalingen waarin of op grond waarvan specifieke taken en bevoegdheden aan de afzonderlijke bestuursorganen zijn toegedeeld. Voorbeelden daarvan zijn de toedeling van de verschillende beheertaken in afdeling 2.4 van de Omgevingswet, de toedeling van het bevoegd gezag voor vergunningverlening in paragraaf 5.1.2 van de wet die is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van het Omgevingsbesluit, de toedeling van het bevoegd gezag voor maatwerk die is uitgewerkt in het Bal en het Bbl en de toedeling van het bevoegd gezag voor handhaving in afdeling 18.1 van de wet en hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit. Waar het gaat om concrete regels die burgers raken, is daardoor steeds duidelijk welk bestuursorgaan bevoegd is. De Omgevingswet deelt niet meer of minder taken toe dan de huidige regelgeving. De wet biedt zo houvast voor het bepalen van ieders rol.

De Omgevingswet zorgt voor een paradigmawisseling waarbij de ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving én de kwaliteit van de fysieke leefomgeving als geheel centraal komen te staan.[99] Dat blijkt ook uit de verwijzing in artikel 2.1, eerste lid, naar de doelen van de Omgevingswet als algemeen oogmerk van het overheidshandelen. Verder vereist artikel 2.1, tweede lid, van die wet bij de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de wet in beginsel een samenhangende benadering met een belangenafweging die meerdere sectoren en belangen omvat. Die brede en samenhangende benadering is in het bijzonder van belang in de eerste fase van de beleidscyclus, bij de beleidsvorming in de omgevingsvisie, maar ook bijvoorbeeld bij het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften en projectbesluiten. De fysieke leefomgeving blijft echter opgebouwd uit verschillende componenten, factoren, netwerken, objecten en structuren die door aard, belang en schaal soms om verschillende benaderingen vragen. Om die reden biedt artikel 2.1, derde lid, van de Omgevingswet ook de ruimte om het oogmerk voor de uitoefening van taken en bevoegdheden en de opdracht tot een samenhangende benadering in concrete gevallen te begrenzen door de aspecten en belangen die een bestuursorgaan, in een latere fase van de beleidscyclus bij het nemen van een concreet besluit moet afwegen of betrekken vooraf vast te leggen. Van deze ruimte is in het Bkl gebruik gemaakt bij het formuleren van de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen, waarbij bijvoorbeeld bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit de afweging wordt beperkt tot het belang van de monumentenzorg en het belang van de gebruiker (hoofdstuk 8 van dat besluit). Ook is van deze ruimte gebruik gemaakt in het Bal en het Bbl bij het bepalen van de mogelijkheden voor decentraal maatwerk, waarbij maatwerk alleen mogelijk is als dat overeenstemt met oogmerk van de algemene rijksregels waarvan afwijking wordt toegestaan. Daar waar dit wenselijk en nodig is geacht is de decentrale beslisruimte dus beperkt tot

---

[98] Bestuursafspraken 2011–2015 (Kamerstukken II 2010/11, 29 544, nr. 336, bijlage), Bestuursakkoord Water (Kamerstukken II 2010/11, 27 625, nr. 190, bijlage), Wet afschaffing Wgr-plusregio's (Stb. 2014, 557) en de Wet natuurbescherming (Stb. 2016, 34). Zie ook Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 43–44 en 49–50 en Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 44.

[99] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 18–20.

een afweging van vooraf aangeduide belangen. Op deze manier wordt houvast geboden voor het uitoefenen van de taken en bevoegdheden.

De opdracht tot onderlinge afstemming en de mogelijkheid tot samenwerking uit artikel 2.2 van de Omgevingswet voorkomt de noodzaak om in de wet of uitvoeringsregelingen specifieke overleg- en afstemmingsbepalingen op te nemen en beoogt onnodige bureaucratie te voorkomen. Deze gedachte wordt door de Afdeling onderschreven. De ruimte om de afstemming en samenwerking vorm te geven is een afgeleide van de beslisruimte die bij of krachtens de wet is gegeven. De wijze waarop bestuursorganen deze onderlinge afstemming en samenwerking vormgeven is niet ingevuld, zodat zij die – passend bij de fase in de beleidscyclus en de initiatieven en opgaven in de fysieke leefomgeving – zelf optimaal kunnen vormgeven.

Ter illustratie: Gemeenten en waterschappen kunnen zich beide ontfermen over het belang van de watergebonden recreatie. De gemeente kan dit doen vanuit de opdracht om te zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het waterschap kan dit doen om de functievervulling door watersystemen te bevorderen. Zowel de gemeente als het waterschap kan dit belang niet volledig in zijn eentje behartigen. Het waterschap heeft als enige invloed op het peilbeheer in het watersysteem en op de aan- en afvoer van water van voldoende kwaliteit. De gemeente heeft als enige invloed op de inrichting van de locatie (buiten het watersysteem zelf) en staat ook als eerste aan de lat om maatregelen te nemen aan riooloverstorten die de waterkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. De gedeelde zorg voor de fysieke leefomgeving vraagt van deze overheden om met elkaar te bepalen wie welke maatregelen treft, zodat het belang van de watergebonden recreatie tegen de laagste maatschappelijke kosten wordt gerealiseerd. Gezamenlijke inzet leidt tot een beter resultaat. Daarom instrueert artikel 2.2 van de Omgevingswet dat verschillende bestuursorganen de uitoefening van taken en bevoegdheden zo nodig met elkaar afstemmen.

De Afdeling onderschrijft enerzijds het belang van artikel 2.2 om onnodige bureaucratie te voorkomen, maar is ook van oordeel dat specifieke bepalingen een waardevol houvast kunnen bieden. Dat beeld wordt gedeeld. In de ontwerpbesluiten wordt daarom in bepaalde gevallen nadere sturing gegeven aan de vereiste afstemming. Waar het gaat om uitoefening van bevoegdheden, voorziet het Omgevingsbesluit in diverse adviesverplichtingen. Ook bevat het Omgevingsbesluit een beperkt aantal overlegverplichtingen met een Europeesrechtelijke of internationaalrechtelijke achtergrond en de in de memorie van toelichting bij de Omgevingswet aangekondigde verplichtingen om voorafgaand aan het geven van een instructie of de inzet van de provinciale reactieve interventiebevoegdheid overleg te voeren.[100] Verder bevat het Bkl enkele instructieregels en beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen die niet alleen sturen op de te maken afweging maar ook sturing geven aan de vereiste afstemming.[101] Een voorbeeld is de verplichting in artikel 5.37 Bkl om in het omgevingsplan rekening te houden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. Met zo'n instructieregel wordt vanuit het achterliggende doel – het te wegen belang – dus ook beoogd sturing te geven aan de vereiste afstemming met een ander bestuursorgaan. Op de opmerking in een voetnoot over de overlegverplichtingen in de Wet natuurbescherming zal nader worden ingegaan in het nader rapport naar aanleiding van het advies van de Raad van State over het voorstel voor de Aanvullingswet natuur.

---

[100] Zie ook de Nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit, paragraaf 4.6.3.

[101] Nota van toelichting bij het Bkl, paragrafen 2.3.6 en 8.4.2 en de artikelen 5.2, 5.37 en 5.38 Bkl.

Er zijn, net als onder de huidige regelgeving, onderwerpen van zorg voor de fysieke leefomgeving waarvoor de wet niet in een taaktoedeling voorziet omdat niet op voorhand is vast te stellen door welke overheid (of overheden) zij het beste kunnen worden behartigd. Bij die onderwerpen is de eerste fase van de beleidscyclus van groot belang. In de omgevingsvisie wordt bepaald welke belangen de desbetreffende overheid wenst te behartigen, wat de beleidsdoelen zijn en welk integraal beleid zij daarop wil voeren. Daarbij is het aanbevelenswaardig dat al in deze beleidsvormende fase, in afstemming met andere bestuursorganen en andere belanghebbenden, wordt bepaald met de inzet van welke en wiens uitvoeringsinstrumenten de beleidsdoelen het meest doelmatig en doeltreffend kunnen worden gerealiseerd. Voor de inzet van taken en bevoegdheden voor beleidsdoelen waarvan niet op voorhand vast te stellen is door welke overheid zij het beste kunnen worden behartigd, bevat artikel 2.3 van de Omgevingswet een, naar aanleiding van het advies van de Afdeling over het ontwerp van die wet, aangescherpte regeling die moet worden toegepast in de fase van de uitoefening van taken en bevoegdheden.[102] Dit artikel bepaalt dat de gemeente in beginsel als eerste aan de lat staat bij de uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. In sommige gevallen kan een onderwerp beter door de inzet van bevoegdheden door de provincie of het Rijk worden behartigd. Het tweede en derde lid van artikel 2.3 bevatten de criteria op grond waarvan de provincie of het Rijk daartoe kunnen besluiten. De daarin opgenomen criteria zijn niet alleen geïnspireerd op Wet ruimtelijke ordening, maar ook op de regeling van het subsidiariteitsbeginsel in de Gemeentewet en Provinciewet[103]. Dit betekent dat niet alleen de begrippen «provinciaal belang» en «nationaal belang» cruciaal zijn. De inzet van de bevoegdheid moet ook nodig zijn omdat het provinciale belang «niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd» of het nationale belang «niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd». De te maken afweging bestaat dus niet enkel uit een belangbenadering maar omvat ook een doelmatigheid- en doeltreffendheidsafweging. De inzet van een bevoegdheid door de provincie of het Rijk zal dus meerwaarde moeten hebben ten opzichte van de enkele behartiging van dat belang door de gemeente. Hoewel deze criteria nog steeds ruimte bieden voor interpretatie en ook een overlap van belangen toestaan, geven zij een scherpere afbakening van de provinciale en nationale bevoegdheden dan onder de Wet ruimtelijke ordening het geval is en houvast voor de begrenzing van de uitoefening van bevoegdheden door de provincies en het Rijk.

De Afdeling stelt dat deze wettelijke afbakening van de provinciale en nationale bevoegdheden onder de Omgevingswet een bredere werking heeft dan de afbakening onder het huidige recht omdat deze is verbreed van het aspect ruimtelijke ordening naar alle aspecten van de fysieke leefomgeving. Inderdaad ziet artikel 2.3 niet alleen op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (als opvolger van «ruimtelijke ordening»), maar ook op andere bevoegdheden in de Omgevingswet. Toch is inhoudelijk gezien geen sprake van een verbreding. De Omgevingswet bevat een taak- en bevoegdheidstoedeling die gebaseerd is op de verdeling uit de bestaande wetten op het terrein van de fysieke leefomgeving (zie de artikelen die zijn genoemd in de eerste alinea van deze reactie). Onderwerpen van zorg voor de fysieke leefomgeving die in geen van die bestaande wetten zijn toegedeeld, behoren op grond van het in de Gemeentewet en de Provinciewet neergelegde subsidiariteitsbeginsel in beginsel te worden behartigd door de gemeente. Onttrekking aan

[102] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 116–119.
[103] Artikel 117, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel 115, tweede lid, van de Provinciewet.

de gemeentelijke respectievelijk provinciale autonomie is daarbij onderworpen aan een toets aan het subsidiariteitsbeginsel zoals dat in de Gemeentewet en Provinciewet is vastgelegd. De toets aan het subsidiariteitsbeginsel vindt onder de Omgevingswet nog steeds plaats, maar dan op grond van artikel 2.3 van de Omgevingswet. In zoverre is er dus een formele, maar geen materiële, verbreding van de werking van dit artikel ten opzichte van de situatie onder de Wet ruimtelijke ordening.

Geconcludeerd kan worden dat het samenstel van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Omgevingswet en de specifieke toedeling van taken en bevoegdheden in de Omgevingswet meer handvatten voor de bestuurlijke praktijk bieden dan de Afdeling veronderstelt. Voor de gewenste paradigmawisseling en een goede uitvoering van het nieuwe stelsel is wel een herijking van de samenwerking en afstemming binnen een nieuw te ontwikkelen bestuurscultuur nodig. Dit geldt in het bijzonder voor die onderwerpen van zorg voor de fysieke leefomgeving die niet op voorhand zijn toegedeeld omdat ze tot de gemeentelijke en provinciale autonomie behoren, of waar de bevoegdheden verdeeld zijn over verschillende bestuursorganen zoals dat op milieugebied het geval is. Als dit kan worden versterkt door het maken van bestuurlijke afspraken strekt dat tot aanbeveling. De constatering van de Afdeling dat het maken van zulke bestuurlijke afspraken aandacht verdient, wordt dus gedeeld.

Rondom de totstandkoming van de Omgevingswet zijn daarom ook op nationaal niveau tweemaal bestuurlijke afspraken gemaakt over de uitoefening van taken en bevoegdheden. In 2013 heeft het Rijk met de afzonderlijke koepels afsprakenkaders opgesteld. In elk van deze afsprakenkaders was de uitoefening van taken en bevoegdheden een aandachtspunt. In het afsprakenkader met de VNG is bijvoorbeeld vastgelegd dat evenals in Wro en de Wabo in de Omgevingswet de toepasbaarheid van bovengemeentelijke instrumenten zal worden begrensd door hetgeen respectievelijk van nationaal of provinciaal belang is. De nadere invulling van die begrippen wordt beschouwd als een interbestuurlijke gelegenheid.[104] Met de Unie van Waterschappen is toen bijvoorbeeld afgesproken dat er door de stuurgroep Water een handreiking wordt opgesteld om een optimale aansluiting te bevorderen tussen het provinciale regionaal waterprogramma en het waterbeheerprogramma van het waterschap.[105] En IPO en de Minister van Infrastructuur en Milieu spraken met betrekking tot het provinciaal interventieinstrumentarium af een bijzondere bevoegdheid op te nemen, zodat provincies hun verantwoordelijkheid kunnen waarmaken bij dreigende lokale inbreuk op het provinciaal beleid. Deze voorwaarden zijn het vergroten van de voorspelbaarheid en een terughoudend gebruik van dit instrument richting gemeenten.[106]

Vervolgens is in 2015 het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet vastgesteld.[107] Hierin is onder meer een afspraak gemaakt over het provinciaal belang: *«Het provinciaal belang, vastgesteld door provinciale staten, moet altijd kenbaar zijn én gemotiveerd worden. Uit de motivering moet duidelijk worden dat het Provinciaal belang niet doelmatig en doeltreffend door het gemeentelijk bevoegd gezag kan worden behartigd. Provincies zullen hier terughoudend mee om gaan»*. Deze afspraak is ook

[104] Afspraken tussen VNG en het Ministerie van IenM over de stelselherziening van het Omgevingsrecht, 15 februari 2013.
[105] Afsprakenkader tussen de Unie van Waterschappen en het Ministerie van IenM over de stelselherziening van het omgevingsrecht d.d. 5 juni 2013.
[106] Afspraken tussen IPO en het Ministerie van IenM over de stelselherziening van het omgevingsrecht, Den Haag, 6 juni 2013.
[107] Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet, 1 juli 2015.

geborgd in de recent opgestelde handreiking Omgevingsverordening die het IPO heeft opgesteld.

Met de decentrale overheden is al afgesproken dat aan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) een concreet bestuursakkoord gekoppeld wordt. De kern daarvan is interbestuurlijke en maatschappelijke samenwerking. Daarvoor worden actiegerichte afspraken gemaakt over de realisatie van de opgaven en de aansluiting tussen de NOVI, de provinciale omgevingsvisies en de gemeentelijke omgevingsvisies. Dit bestuursakkoord wordt gekoppeld aan het ontwerp van de NOVI zal na het verschijnen daarvan worden gesloten. Zodoende geeft het invulling aan de verantwoordelijkheidsverdeling die vast ligt in de Omgevingswet.[108]

VNG, UvW en IPO hebben aangegeven op dit moment geen behoefte te hebben aan aanvullende bestuurlijke afspraken over de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Wel kan het wenselijk zijn dat decentrale bestuursorganen zelf nagaan of er voor concrete gebieden en concrete beleidsthema's een dergelijke behoefte bestaat. Zo is het bijvoorbeeld denkbaar dat een waterschap en een provincie afspraken maken over de regulering van regionale lozingen in een gebied. Dat type afspraken zal dan in regionaal verband worden gemaakt. Dit past ook bij de gewenste nieuwe bestuurscultuur. Vanzelfsprekend maakt de verdeling en de wijze van uitoefening van taken en bevoegdheden onderdeel uit van de evaluatie van de Omgevingswet.

b. Decentraal, of toch centraal

De Afdeling stelt in haar beschouwing twee punten aan de orde over de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel. Ten eerste de vraag wat er gebeurt als het doelmatig en doeltreffend is een belang centraal te behartigen, maar het bestuur op dat niveau die verantwoordelijkheid niet of onvoldoende neemt. Ten tweede stelt zij het risico aan de orde dat het Rijk te snel corrigeert of bijstuurt naar aanleiding van incidenten bij de uitoefening van gedecentraliseerde bevoegdheden.

Net zomin als onder het huidige recht is er onder de Omgevingswet op deze bestuurlijke vragen een sluitend juridisch antwoord te geven. De Omgevingswet gaat ervan uit dat erop vertrouwd kan worden dat de verschillende bestuursniveaus hun rol en verantwoordelijkheid serieus nemen. Een groot aantal taken en bevoegdheden is, zoals beschreven onder a, toegedeeld aan een bestuursorgaan, wat het risico dat de Afdeling identificeert beperkt. De wet biedt ook de instrumenten om de rollen en verantwoordelijkheden in het kader van het doorlopen van de beleidscyclus te bepalen en waar nodig te herijken. Maar ook de waarborgen om die niet te lichtzinnig te wijzigen.

Vooral bij het opstellen van de omgevingsvisies zullen bestuursorganen op verschillende niveaus zich moeten afvragen wat de opgaven voor de komende jaren zijn, wat hun rol daarbij is, en wat de rol van andere overheden moet zijn. De omgevingsvisies gaan nu over het volle terrein van de fysieke leefomgeving en vragen op het gebied van subsidiariteit komen daarin (zoals hiervoor uiteengezet is) nadrukkelijk aan de orde. Het stelsel nodigt daarmee uit om de vraag te stellen op welk overheidsniveau een bepaalde opgave het meest doelmatig en doeltreffend kan worden opgepakt. Ook nodigt het stelsel de bestuursorganen op verschillende niveaus uit om het gesprek over de doelstellingen voor de fysieke leefomgeving en de verdeling van verantwoordelijkheden aan te gaan (artikel 2.2 van de Omgevingswet, zie over de betekenis van dat artikel ook

[108] Kamerstukken II 2017/18, 34 682, nr. 3.

hiervoor). Mocht op lokaal niveau geconstateerd worden dat een belang ook inzet van een waterschap, de provincie of het Rijk vraagt, dan kan de gemeente dat bestuursorgaan daarop in het kader van de afstemming van de taken en bevoegdheden aanspreken en kan waar nodig de samenwerking worden gezocht. Datzelfde geldt als op nationaal niveau geconstateerd wordt dat een belang meer of anders gerichte inzet van het decentrale bestuur vergt. De afstemming en samenwerking kan plaatsvinden in de fase van het opstellen van de omgevingsvisies, maar beperkt zich niet tot die fase. Ook in de fase van de beleidsuitvoering, kunnen initiatieven en opgaven in de fysieke leefomgeving aanleiding geven tot (nadere) beleidsontwikkeling, afstemming, een herverdeling van niet-wettelijke verantwoordelijkheden en waar nodig tot samenwerking. Dit kan leiden tot tussentijdse aanpassing of aanvulling van de omgevingsvisie(s), het opstellen van een programma of het sluiten van een bestuursakkoord. Dit is echter lang niet altijd noodzakelijk. Vaak volstaat een onderling afgestemde uitoefening van de in de wet toegedeelde taken en bevoegdheden van de verschillende bestuursorganen.

Onderdeel van de beleidscyclus is verder de monitoring en evaluatie van het gevoerde beleid. Als een bestuursorgaan, eventueel gebruik makend van het instrument programma, beleid uitvoert en uit de monitoring of de evaluatie van de genomen maatregelen blijkt dat de beleidsdoelstelling niet wordt bereikt of dreigt niet te worden bereikt, dan vergt dat de heroverweging van de inzet van de gekozen instrumenten voor de uitvoering van het beleid en heroverweging van de rol van dat bestuursorgaan. De Omgevingswet voorziet in verplichte monitoring van de omgevingswaarden en het Bkl in verplichte monitoring van enkele andere parameters. De Omgevingswet voorziet in evaluatie van de Omgevingswet[109] en de vierjaarlijkse rapportages van het Planbureau voor de Leefomgeving over de ontwikkeling van de kwaliteit van onderdelen van de fysieke leefomgeving[110], terwijl ook andere beleidsevaluaties blijven plaatsvinden. Een evaluatie kan aanleiding geven om samen met de andere bestuursniveaus te bezien wie welke rol moet vervullen en met welke maatregelen wél doelmatig en doeltreffend de beleidsdoelstelling kan worden bereikt. Daarbij kan ook aan de orde komen of een bepaalde taak of bevoegdheid beter bij een ander bestuursniveau kan worden belegd dan nu het geval is, of dat bijvoorbeeld instructieregels nodig zijn over de uitoefening van een taak of bevoegdheid. Een wijziging van taken en bevoegdheden of het stellen van instructieregels vereist een aanpassing van de Omgevingswet of de bijbehorende AMvB's, wat een waarborg is tegen «incidentenpolitiek».

De zorg voor de fysieke leefomgeving en de wens om de doelen voor die fysieke leefomgeving op een doelmatige en doeltreffende wijze te behartigen vergt dus dat het iteratieve proces van de beleidscyclus, waarvoor de Omgevingswet en de ontwerpbesluiten de instrumenten bieden, door de verschillende bestuursniveaus wordt doorlopen. Daarnaast vergt het een bestuurscultuur die open staat voor afstemming en samenwerking.

Voor wat betreft luchtkwaliteit wordt verwezen naar de reactie onder punt 17, onder c.

De Afdeling signaleert een spanning tussen de voorgenomen regeling voor vergunningvrij bouwen en het uitgangspunt «decentraal, tenzij» en het verbeterdoel om de bestuurlijke afwegingsruimte te vergroten. Bij de regeling voor vergunningvrij bouwen is er, gegeven het uitgangspunt

[109] Artikel 23.9 van de Omgevingswet.
[110] Artikel 20.18 van de Omgevingswet.

«decentraal, tenzij», aanleiding voor een heroverweging bij de inpassing van de huidige regeling voor vergunningvrij bouwen in het nieuwe stelsel. Gemeenten krijgen in de nieuwe opzet meer ruimte om zelf te bepalen of voor bouwactiviteiten een vergunning nodig is. Tegelijkertijd is sturing van het Rijk op het vergunningvrij zijn van bouwwerken een historisch gegeven, vanuit de veelvuldig door het parlement geuite wens om tot vermindering van regeldruk en administratieve lastenverlichting te komen. Vóór 1 oktober 1992 konden gemeenten op grond van de bouwverordening nog geheel zelf vergunningvrije bouwwerken aanwijzen. Daar bestond destijds bij gemeenten heel weinig animo voor. Het gevolg van de dereguleringsoperaties op het terrein van de bouwregelgeving uit de jaren »80 en »90 van de vorige eeuw is was eerst op wetsniveau en later bij AMvB een steeds betekenisvollere categorie van vergunningvrije bouwwerken werd aangewezen. Het betreft hier inmiddels de grote bulk van kleinschalige bouwactiviteiten die vooral in het «privédomein» plaatsvinden. Op dit gebied is terughoudende overheidsregulering op zijn plaats. Een landelijk uniforme opzet biedt evidente voordelen. Zij laat zich adequaat toelichten en ondersteunen met voorlichtingsmateriaal en internettools, waarbij met vergunningenchecks kan worden nagegaan of voor een bepaalde bouwactiviteit een vergunning nodig is. Ook krijgen vraagstukken die spelen in de jurisprudentie direct landelijke betekenis, zodat zij bijdragen aan een uniforme uitleg en toepassing. Daarnaast is er op sommige punten sprake van een nationaal belang, bijvoorbeeld het vergunningvrij bouwen van bouwwerken voor infrastructurele of openbare voorzieningen (zoals het plaatsen van ov-chippaaltjes). De voorstellen voor vergunningvrij bouwen die het voorgenomen Invoeringsbesluit zal bevatten, zullen in het kader van de voorhangprocedure aan het parlement worden voorgelegd. De precieze balans tussen decentrale ruimte en centrale sturing op dit onderwerp, kan dan tegen de achtergrond van administratieve lastendruk opnieuw worden bepaald.

c. Rol van de omgevingsdiensten

De Afdeling merkt op dat de omgevingsdiensten vooral bij kleine gemeenten mogelijk een zwaardere rol kunnen hebben bij het opstellen van omgevingsplannen. Zij wijst daarbij op het risico dat beleidsontwikkeling en daarmee samenhangende besluitvorming op regionaal niveau zouden plaatsvinden, wat wezenlijke gevolgen kan hebben democratische legitimering. De zorg van de Afdeling verdient nuancering. De huidige praktijk laat namelijk een ander beeld zien: in een groot aantal regio's worden de omgevingsdiensten niet betrokken wanneer de gemeenten bestemmingsplannen opstellen. Het is overigens wel wenselijk dat de omgevingsdiensten geconsulteerd worden bij het opstellen van omgevingsplannen. Bij hen berust veel kennis van geldende milieunormen en de milieugevolgen van bedrijven en zij kunnen inzicht geven in relevante regionale ontwikkelingen. Daar waar omgevingsdiensten al langer bestaan en gemeenten al langer samenwerken is te zien dat de omgevingsdiensten prima in staat zijn om deze gemeenten goed te adviseren over onderwerpen in het omgevingsplan.

Het ligt niet direct voor de hand dat de omgevingsdienst voor de gemeente het volledige omgevingsplan opstelt, hoewel het gemeenten vrij staat de omgevingsdienst een opdracht te geven voor het opstellen van het omgevingsplan of onderdelen daarvan, zoals zij nu vaak een particulier bureau inhuren voor de uitvoering van deze taak. De vaststelling van het omgevingsplan vindt plaats in de gemeenteraad. Dat het ambtelijk apparaat bij het opstellen is ondersteund door externen leidt niet tot mindere of andere democratische legitimering van het omgevingsplan.

9. Globale en flexibele omgevingsplannen

Het streven van de Omgevingswet is blijkens de toelichting onder meer dat gemeenten hun omgevingsplannen zoveel als mogelijk «globaal en flexibel» inrichten.[111] De huidige bestemmingsplannen worden vaak «gedetailleerd» ingericht.[112] Daarmee kunnen ze een «keurslijf» vormen en in de weg staan aan ontwikkelingen, aldus de toelichting.[113] De Omgevingswet moet hier verandering in brengen.

De Omgevingswet maakt het mogelijk dat gemeenten in omgevingsplannen algemene regels kunnen opnemen over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de gehele fysieke leefomgeving.[114] Volgens de toelichting wordt die bevoegdheid in het geval van bestemmingsplannen begrensd door een «goede ruimtelijke ordening».[115] De Invoeringswet maakt het verder mogelijk dat omgevingsplannen ook regels kunnen bevatten waarmee activiteiten aan een vergunningplicht worden verbonden.[116] De toelichting[117] wijst erop dat dit anders dan in een bestemmingsplan niet beperkt is tot aanlegwerken en aanlegwerkzaamheden of het slopen van bouwwerken. Een vergunningstelsel in een omgevingsplan kan bijvoorbeeld ook gaan over het bouwen van bouwwerken, aldus de toelichting.[118] Voorts kunnen gemeenten op grond van de Omgevingswet in een omgevingsplan een meldingsregeling opnemen.[119]

Volgens de toelichting geeft de mogelijkheid voor gemeenten om over de gehele fysieke leefomgeving algemene regels te stellen, de gemeenten ook de mogelijkheid om voor alle onderwerpen die de fysieke leefomgeving omvat, de algemene regels met «open» of «gesloten normen» vorm te geven (de toelichting spreekt van «autonome regelgevende bevoegdheid»). Regels met open normen zijn regels die interpretatie vergen. Regels met gesloten normen zijn regels die niet of nauwelijks interpretatie vergen. Als voorbeeld van een algemene regel met een open norm in een omgevingsplan over de toelaatbaarheid van bouwwerken wordt in de toelichting genoemd: «de bouwhoogte op een locatie moet aansluiten op het bebouwingspatroon in de omgeving waarbij rekening moet worden gehouden met schaduwwerking op belendende percelen.»[120]

Het werken met open normen in omgevingsplannen wordt in de toelichting aangemoedigd, omdat het meer dan in het geval van gesloten normen de mogelijkheid biedt om in te spelen op actuele ruimtelijke ontwikkelingen. Functies kunnen globaler, in een hogere abstractie, worden toegedeeld, aldus de toelichting.[121] Daarbij wijst de toelichting erop dat het gebruik van open normen als voordeel heeft dat onderzoeksopgaven voor een belangrijk deel verschuiven naar de fase van vergunningverlening. In de realisatiefase kan onderzoek zich toespitsen op de concreet voorgenomen initiatieven en hoeven er bij de vaststelling van

---

111 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2 (Het omgevingsplan).
112 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2.4.2 (Flexibiliteit, open normen, beleidsregels en rechtszekerheid).
113 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2.4.2 (Flexibiliteit, open normen, beleidsregels en rechtszekerheid).
114 Artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet.
115 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2 (Het omgevingsplan).
116 Voorgesteld artikel 4.4, tweede lid, van de Omgevingswet.
117 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2 (Het omgevingsplan).
118 Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2 (Het omgevingsplan).
119 Artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet.
120 Toelichting bij het Ob, Paragraaf 3.2.4.4 (Precisering en verschuiving van onderzoek).
121 Toelichting bij het Ob, Paragraaf 3.2.4.2 (Flexibiliteit, open normen, beleidsregels en rechtszekerheid).

een omgevingsplannen geen fictieve varianten meer te worden doorgerekend van ontwikkelingen die mogelijkerwijs helemaal niet in die vorm zullen plaatsvinden, aldus de toelichting.[122]

Een andere maatregel ten slotte die de gemeenten meer mogelijkheden moeten geven tot het ontwerpen van globale en flexibele omgevingsplannen is het niet overnemen in het Ob van de bestaande verplichte standaardregels in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) over overgangsrecht in bestemmingsplannen. Die standaardregels komen er onder meer op neer dat bestaand legaal gebruik, ondanks een bestemmingswijziging of aangescherpte regels, mag worden voortgezet. Ook dat wordt nu blijkens de toelichting een zaak van de autonome regelgevende bevoegdheid van gemeenten.[123]

De Afdeling heeft begrip voor het streven naar meer globale en flexibele plannen teneinde beter in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen. Het werken met algemene regels heeft echter gevolgen voor de rechtszekerheid van burgers en bedrijven. Dat wordt hieronder uiteengezet.

a. Vergunningvrij bouwen

De Invoeringswet regelt dat voor de planologische aspecten van bouwen geen vergunning meer is vereist.[124] Het «ruimtelijk deel» van bouwen is voortaan dus in beginsel vergunningvrij. Gemeenten mogen in hun omgevingsplannen zelf bepalen of ze daarvoor een vergunningplicht willen. Daarmee wordt volgens de toelichting voorkomen dat onnodig aan regels wordt getoetst en wordt het aantal vergunningplichtige activiteiten beperkt.[125] Dat scheelt in het aanleveren van gegevens en dus in de administratieve lasten. Ook kan sneller worden gebouwd, omdat geen procedures hoeven worden te doorlopen.
Volgens de toelichting kunnen regels in het omgevingsplan voor bouwwerken concreet, helder, beperkt in aantal en overzichtelijk worden vastgelegd.[126] Bij zulke regels – dus in het geval van gesloten normen – is een vergunningplicht volgens de toelichting vermoedelijk niet nodig en heeft het werken met algemene regels de voorkeur. In het geval van open normen is een vergunningplicht het meest aangewezen, aldus de toelichting.

De Afdeling merkt op dat wanneer in een omgevingsplan een vergunningplicht (of een appellabele reactie op een melding) voor bouwen ontbreekt dit tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor burgers en bedrijven kan leiden. Dat geldt niet alleen wanneer de algemene regels over bouwen open normen bevatten, maar ook wanneer die gesloten normen bevatten.

Aannemelijk is immers dat een bouwer of aannemer in veel gevallen vooraf van de gemeente duidelijkheid wil verkrijgen over de vraag of hetgeen hij wil bouwen op grond van de algemene regels in het omgevingsplan is toegestaan. Dat geldt voor de kleine bouwers die bijvoorbeeld een aanbouw willen realiseren, maar ook voor de grotere bouwpartijen. In de meeste gevallen zal de initiatiefnemer het bouwwerk via een hypotheekverstrekker financieren. Er mag van worden uitgegaan

---

[122] Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2.4.2 (Flexibiliteit, open normen, beleidsregels en rechtszekerheid).
[123] Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2.4.1 (Overgangsrecht en gebodsbepalingen).
[124] Zie met name de voorgestelde artikelen 5.20 en 5.21 van de Omgevingswet.
[125] Toelichting bij de Invoeringswet, paragraaf 2.2.1.3 (Splitsing vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit).
[126] Toelichting bij de Invoeringswet, paragraaf 2.2.1.5 (Omgevingsplanactiviteit voor een bouwwerk).

dat de hypotheekverstrekker, alvorens het een hypotheek zal verstrekken met het gebouw als onderpand, zekerheid wil over de planologische toelaatbaarheid van het te bouwen gebouw.

Met deze onzekerheden kan verwacht worden dat initiatiefnemers soms van de gemeente willen vernemen of het voorgenomen bouwplan past in de regels van het omgevingsplan en zullen zij het college om een rechtsoordeel vragen. Wanneer een vergunningplicht (of appellabele reactie op een melding) ontbreekt, kan die zekerheid niet worden verkregen. Volgens vaste jurisprudentie wordt een bestuurlijk rechtsoordeel slechts bij hoge uitzondering aangemerkt als een besluit waartegen rechtsmiddelen open staan. Rechterlijke toetsing zal in veel van de gevallen pas mogelijk zijn op het moment waarop om handhaving door omwonenden wordt verzocht of wanneer het college ambtshalve handhavend gaat optreden.

In de literatuur[127] wordt erop gewezen dat het aanvragen van een vergunning – ook al geldt er geen vergunningplicht – ook een mogelijkheid is om een besluit te verkrijgen waarin door het college wordt bevestigd dat het bouwplan voldoet aan de algemene bouwregels uit het omgevingsplan. In het kader van een aanvraag om een vergunning moet het bevoegd gezag als voorvraag beoordelen of voor een voorgenomen handeling een vergunning is vereist. Tegen de aan het besluit daarop ten grondslag liggende oordeel omtrent de vergunningplicht kan door het aanwenden van een rechtsmiddel worden opgekomen.[128] Nadeel van dit alternatief is dat de initiatiefnemer moet voldoen aan alle eisen voor een vergunningaanvraag en leges moet betalen.

Onzekerheid is er niet alleen voor de initiatiefnemers, maar ook voor andere belanghebbenden, zoals omwonenden. Wanneer een vergunningplicht (of appellabele reactie op een melding) ontbreekt is een verzoek om handhaving pas het eerste moment waarop belanghebbenden de aanvaardbaarheid van een bouwwerk kunnen laten beoordelen. Onduidelijk is op welk moment precies zij dan een verzoek om handhaving zouden kunnen doen. Bij voorbereidende bouwwerkzaamheden is fysiek nog niets aanwezig en is het dus de vraag of het college dan al handhavend kan optreden. Het risico bestaat dat als het gebouw er eenmaal staat, dit vaker tot toestemming en legalisatie zal leiden dan in het geval waarin alleen het bouwplan wordt beoordeeld.

Wanneer open normen worden gebruikt voor de beoordeling van bouwactiviteiten en een vergunningplicht (of een appellabele reactie op een melding) ontbreekt, levert dat eens te meer spanning op met het rechtszekerheidsbeginsel. In dat geval kan immers elke vorm van duidelijkheid over wat er gebouwd mag worden ontbreken. De toelichting vermeldt om die reden ook dat in dat geval een vergunningplicht het meest aangewezen is. Een verplichting daartoe ontbreekt echter. De situatie dat in een omgevingsplan open normen worden gebruikt voor de beoordeling van de (planologische) toelaatbaarheid van bouwactiviteiten, terwijl een vergunningplicht ontbreekt aan de hand waarvan vooraf kan worden beoordeeld of het bouwen voldoet aan die norm, kan zich dus wel degelijk voordoen. Hierdoor bestaat eveneens het risico dat geen gelijkwaardig niveau van rechtsbescherming wordt bereikt. Gelet hierop en op de spanning met het rechtszekerheidsbeginsel, kan worden verwacht dat de bestuursrechter dit zal ondervangen door uit te gaan van

---

[127] F. Brouwer, B. Rademaker, «Een nieuwe opzet van de vergunningplicht voor bouwwerken in de Omgevingswet», TBR 2017/39, nr. 3, blz. 218–225.

[128] F. Brouwer, B. Rademaker, «Een nieuwe opzet van de vergunningplicht voor bouwwerken in de Omgevingswet», TBR 2017/39, nr. 3, blz. 223.

wat het omgevingsplan planologisch maximaal mogelijk maakt. Dat strookt dan echter niet met het streven om met «globale en flexibele» omgevingsplannen tot een meer dynamische gebiedsontwikkeling te komen.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen indien dat gelet op de plansystematiek (de formulering van de algemenere regels van het omgevingsplan samen met de verbeelding) verantwoord is.

b. Nadeelcompensatie

Vanwege het streven naar meer globale omgevingsplannen voorziet de Invoeringswet in een nieuw systeem voor nadeelcompensatie. Het nieuwe systeem voorziet kort gezegd in een andere keuze ten aanzien van de besluiten die als schadeveroorzakend kunnen worden aangemerkt. Deze systeemwijziging is noodzakelijk, omdat het op basis van een globaal omgevingsplan lastig is de schadevergoeding van dat plan vast te stellen. Dit wordt tevens gecompliceerd door de beoogde brede reikwijdte van het omgevingsplan. Op basis van de Invoeringswet kunnen belanghebbenden dan ook pas om vergoeding van schade verzoeken op het moment dat uitvoering aan een omgevingsplan wordt gegeven. Op zichzelf acht de Afdeling dit een positieve ontwikkeling, omdat het dan niet meer gaat om hypothetische schade, maar om concrete schade. Daar staat tegenover dat het voorgestelde systeem voor nadeelcompensatie ook voor onduidelijkheden voor burgers en bedrijven kan zorgen.

Het moment waarop uitvoering wordt gegeven aan het omgevingsplan kan op basis van een vergunning, of feitelijk handelen zijn. Dat laatste zal zich steeds vaker kunnen voordoen, nu de Invoeringswet het mogelijk maakt dat voor planologische aspecten van bouwactiviteiten geen vergunning meer is vereist, maar het aan gemeenten zelf is om al dan niet een bouwvergunning te vereisen. Door de verschuiving naar het moment van uitvoering van het plan kan er een lange periode verstrijken tussen de vaststelling van het plan en het moment dat om schade kan worden verzocht. Nu een globaal omgevingsplan alleen een indicatie geeft van de mogelijke ontwikkelingen op een bepaalde locatie, kan dit lange tijd «boven de markt» hangen. Dit kan zogenoemde schaduwschade opleveren. Dat is schade door de in een plan voorziene ontwikkeling, waarvoor pas een tegemoetkoming kan worden toegekend na het verlenen van de vergunning of op het moment van het feitelijk handelen. Belanghebbenden moeten steeds alert blijven of er iets gebeurt, voordat zij schadevergoeding kunnen vragen. Daarnaast is het in de situatie dat geen vergunning nodig is voor de uitvoering van het plan erg onduidelijk welk moment het schadeveroorzakende moment zich voordoet; het kan daarbij lastig te beoordelen zijn of het feitelijk handelen in overeenstemming is met het omgevingsplan. In deel F van dit advies zal nader worden ingegaan op de in de Invoeringswet opgenomen bepalingen over nadeelcompensatie.

c. Overgangsrecht in omgevingsplannen

De standaardregels in het Bro over overgangsrecht in bestemmingsplannen met betrekking tot onder meer bestaand legaal gebruik worden in het Ob niet overgenomen. Dit valt vanuit de behoefte aan een meer dynamische gebiedsontwikkeling te begrijpen. Het vergroot de mogelijk-

heden voor gemeenten om bestaand gebruik van gronden te wijzigen.[129] *Het niet overnemen van deze standaardregels leidt echter ook tot meer rechtsonzekerheid voor burgers en bedrijven. Zij kunnen immers gemakkelijker dan nu worden geconfronteerd met de verplichting om bestaand gebruik te wijzigen. Weliswaar stellen het evenredigheidsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en de eigendomsbescherming van het EVRM hier volgens de toelichting beperkingen aan*[130]*, maar die beperkingen bieden minder houvast dan de huidige standaardregels hierover in een algemene maatregel van bestuur. Zoals ook in de toelichting wordt opgemerkt, opent het ontbreken van standaardregels immers mogelijkheden voor gemeenten om per regel te bezien of en in welke vorm in overgangsrecht wordt voorzien.*[131]

Reactie op punt 9 van het advies

a. Vergunningvrij bouwen

De Afdeling heeft begrip voor het streven naar meer globale en flexibele omgevingsplannen. Terecht benadrukt de Afdeling daarbij het belang van rechtszekerheid voor initiatiefnemers en andere belanghebbenden, zoals omwonenden en hypotheekverstrekkers, over de vraag of een voorgenomen bouwplan past in de regels van het omgevingsplan. Naar aanleiding van deze opmerking van de Afdeling zal bij de inwerkingtreding van de stelselherziening voorzien zijn in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van het bouwen, met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen. Paragraaf 2.2.1.3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet is daarop aangepast. Uitwerking daarvan zal in het voorgenomen Invoeringsbesluit plaatsvinden door de vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van het bouwen als regel op te nemen in de «bruidsschat»[132] waardoor deze onderdeel wordt van het omgevingsplan. De onzekerheid die kan bestaan als de gemeenteraad de vergunningplicht in het omgevingsplan heeft uitgeschakeld kan, zoals ook de Afdeling aangeeft, weggenomen worden door een vergunning aan te vragen. Op grond van die aanvraag beoordeelt het bevoegd gezag als voorvraag of voor het voorgenomen bouwplan een vergunning is vereist. In dat geval geeft het bevoegd gezag door de beslissing op de vergunningaanvraag het oordeel of een vergunning nodig is. Tegen dat oordeel over de vergunningplicht kan door het aanwenden van een rechtsmiddel worden opgekomen. Het door de Afdeling geconstateerde nadeel daarvan, dat de initiatiefnemer moet voldoen aan alle eisen voor een vergunningaanvraag en leges moet betalen, kan ondervangen worden door lokaal voor zo'n aanvraag minder indieningsvereisten verplicht te stellen en te werken met een gereduceerd legestarief. Het door de Afdeling geschetste alternatief (conformiteitsverklaring) heeft als nadeel dat een nieuw instrument wordt geïntroduceerd met een eigen procedurele regeling van een aanvraag, indieningsvereisten, bevoegd gezag, beslistermijn en rechtsbeschermingsmogelijkheden. Aangezien de zekerheid voor een initiatiefnemer

---

[129] De toelichting bij het Ob (paragraaf 3.2.4.1, Overgangsrecht en gebodsbepalingen) noemt als voorbeeld dat als op enig moment in de regels wordt vastgelegd dat laden en lossen op een bepaalde locatie of bepaalde tijdstippen niet meer is toegestaan, dergelijke activiteiten niet nog jaren zouden moeten kunnen voortduren vanwege eerbiedigend overgangsrecht.

[130] Als voorbeeld van een wijziging die naar omstandigheden de grenzen van deze beginselen zou kunnen overschrijden noemt de toelichting bij het Ob (paragraaf 3.2.4.1, Overgangsrecht en gebodsbepalingen) een plicht om woningen te bouwen op een locatie waar een bedrijf is gevestigd.

[131] Toelichting bij het Ob, paragraaf 3.2.4.1 (Overgangsrecht en gebodsbepalingen),

[132] Deze omvat de rijksregels die bij inwerkingtreding van het stelsel komen te vervallen en overgaan naar het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zie paragraaf 5.2.3 van de toelichting op de Invoeringswet.

ook bereikt kan worden met de ook nu al bestaande mogelijkheid om een vergunning aan te vragen, is er geen nieuw instrument in de vorm van een conformiteitsverklaring geïntroduceerd.

b. Nadeelcompensatie

Op de adviezen van de Afdeling over nadeelcompensatie wordt gereageerd in hoofdstuk F.

c. Overgangsrecht in omgevingsplannen

De Afdeling merkt op dat het niet overnemen van huidige standaardregels over het overgangsrecht leidt tot meer rechtsonzekerheid. Deze opmerking verdient nuancering. Een omgevingsplan is geen bestemmingsplan. Alleen al de verbrede reikwijdte van het omgevingsplan ten opzichte van een bestemmingsplan maakt een nieuwe benadering van het overgangsrecht onvermijdelijk. Zoals dat evident geldt bij de vaststelling van nieuwe regels, bijvoorbeeld in de waterschapsverordening, de omgevingsverordening of in AMvB's, zal ook bij het vaststellen van nieuwe regels in een omgevingsplan afgewogen moeten worden in hoeverre er in overgangsrecht moet worden voorzien. Het past niet in het streven naar meer bestuurlijke afwegingsruimte, het uitgangspunt «decentraal, tenzij» en het uitgangspunt vertrouwen als op rijksniveau nog steeds een gestandaardiseerd (eerbiedigend) overgangsrecht zou worden voorgeschreven. Het zou zich ook moeilijk laten verklaren waarom een dergelijk overgangsrecht wel voor het omgevingsplan, maar niet voor de waterschapsverordening of de omgevingsverordening zou worden voorgeschreven. Aan de bevoegdheid van de gemeente om regels te stellen is inherent de mogelijkheid verbonden om in overgangsrecht te voorzien, maar de keuze welk overgangsrecht passend is bij een bepaalde wijziging van de regels kan niet langer op rijksniveau worden bepaald. Het verplichte eerbiedigend overgangsrecht van het huidige Besluit ruimtelijke ordening ziet op de bouwmogelijkheden in bestemmingsplannen. Verwacht mag worden dat juist bij die regels bestaande rechten veelal zullen worden geëerbiedigd, omdat bij een inbreuk daarop een gerechtvaardigd beroep op nadeelcompensatie aan de orde kan zijn. Maar ook waar dat niet het geval is, mag erop vertrouwd worden dat overheden passend overgangsrecht bieden dat rekening houdt met bestaande situaties.

Over de rechtszekerheid kan nog worden opgemerkt dat, anders dan bijvoorbeeld de omgevingsverordening en de waterschapsverordening, een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan appellabel is. Een belanghebbende die naar zijn oordeel nadelig wordt getroffen door overgangsrechtelijke bepalingen of het ontbreken daarvan, kan daarvoor dus naar de rechter.

10. Gelijkwaardige maatregelen

De Omgevingswet bepaalt dat als regels voor het verrichten van activiteiten voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen, dat dan op aanvraag toestemming kan worden verleend om, in plaats daarvan, een gelijkwaardige maatregel te treffen.[133] De toelichting vermeldt dat het verlenen of weigeren van de toestemming een beschikking is, zodat daartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.[134] De Omgevingswet bepaalt verder dat bij regels voor het verrichten van activiteiten het treffen

[133] Artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet.
[134] Artikelsgewijze toelichting op artikel 4.7 van de Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3).

van gelijkwaardige maatregelen kan worden toegestaan zonder voorafgaande toestemming, al dan niet gekoppeld aan een verbod om de maatregel te treffen zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag.[135] De Omgevingswet bepaalt ten slotte ook dat onder meer in de uitvoeringsbesluiten van de Omgevingswet nadere regels kunnen worden gesteld over de toepassing van de gelijkwaardigheidsregeling.[136]

In onder andere het Bbl zijn nadere regels opgenomen over het treffen van gelijkwaardige maatregelen. In het Bbl wordt onder meer geregeld dat als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op een activiteit waarvoor op grond van de wet geen omgevingsvergunning is vereist en waarvoor in dit besluit geen melding is voorgeschreven, ook geen voorafgaande toestemming is vereist.[137] Dat betekent dat bij vergunningvrij bouwen niet vooraf wordt vastgesteld of een maatregel daadwerkelijk gelijkwaardig is. Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling bestuursrechtspraak) in haar consultatiereactie ook al opmerkte, levert dat onzekerheid op voor de initiatiefnemer, omdat het bevoegd gezag dan pas achteraf in het kader van handhaving kan oordelen of de maatregel gelijkwaardig is.[138] Wanneer achteraf blijkt dat een maatregel niet gelijkwaardig is bestaan zelfs risico's voor het waarborgen van de veiligheid.

Reactie op punt 10 van het advies

De Afdeling constateert dat het niet verlangen van voorafgaande toestemming voor het toepassen van een gelijkwaardige maatregel onzekerheid oplevert voor de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag kan dan immers pas achteraf in het kader van handhaving oordelen of de maatregel gelijkwaardig is. Hoewel in de kern juist, kan deze constatering om de volgende redenen gerelativeerd worden. Het gaat in de praktijk om een beperkt aantal gevallen waarbij initiatiefnemers kiezen voor een andere maatregel dan de regelgeving voorschrijft. Als dit al leidt tot rechtsonzekerheid, dan wordt dat veroorzaakt door de initiatiefnemer zelf. Hij kan ook kiezen voor de verplichte maatregel en dan is rechtsonzekerheid niet aan de orde. Verder is er sprake van een voortzetting van bestaand recht: in de bouwregelgeving bestaat deze uitzondering al jaren en er zijn geen signalen dat dit leidt tot problemen. Het verlangen van voorafgaande toestemming is tot slot niet proportioneel, het gaat hier immers om bouwvergunningvrije bouwwerken, en zou leiden tot onnodige stijging van de regeldruk.

11. Specifieke zorgplichten

In het Bal zijn voor verschillende categorieën activiteiten algemene regels geformuleerd. Het gaat om de volgende categorieën: milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten, activiteiten in of bij waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, activiteiten in de Noordzee, activiteiten rond rijkswegen, activiteiten die het cultureel erfgoed betreffen en activiteiten die het werelderfgoed betreffen. Voor ieder van deze categorieën van activiteiten zijn in het Bal specifieke zorgplichten opgenomen.[139]

---

135 Voorgesteld artikel 4.7, tweede lid, van de Omgevingswet.

136 Voorgesteld artikel 4.7, derde lid, van de Omgevingswet.

137 Artikel 2.4 van het Bbl.

138 Consultatiereactie Afdeling bestuursrechtspraak over de uitvoeringsbesluiten van 29 september 2016, blz. 6–7.

139 Zie de artikelen 2.10 (zorgplicht voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten), 6.6 (zorgplicht voor activiteiten in of bij waterstaatswerken in beheer bij het Rijk), artikel 7.6 (zorgplicht activiteiten in de Noordzee), 8.6 (zorgplicht voor activiteiten rond rijkswegen), 11.11 (zorgplicht voor activiteiten die het cultureel erfgoed betreffen) en 12.9 (zorgplicht voor activiteiten die het werelderfgoed betreffen).

De reden voor het opnemen van specifieke zorgplichten voor deze categorieën is onder meer gelegen in het streven naar deregulering. Door het opnemen van zorgplichten hoeven regels niet langer in detail te worden uitgeschreven. In het huidige omgevingsrecht zijn ook al zorgplichten opgenomen.[140] Maar de bedoeling is dat ze in het nieuwe omgevingsrecht een grotere betekenis krijgen. Verschillende concrete regels worden geschrapt en worden vervangen door zorgplichtbepalingen. De specifieke zorgplichten komen naast de algemene zorgplichten in de Omgevingswet te staan.[141] Daarom worden ze specifieke zorgplichten genoemd. De algemene zorgplichten zijn alleen bestuursrechtelijk handhaafbaar. De specifieke zorgplichten zijn zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar.

In de specifieke zorgplichtbepalingen worden veel vage termen als passend, geschikt, representatief, doelmatig en redelijkerwijs gebruikt. Hoewel een zekere vaagheid inherent is aan het formuleren van zorgplichten, is er in de consultatiereactie van de Afdeling bestuursrechtspraak op gewezen dat door het gebruik van genoemde vage termen valt te verwachten dat zich in de praktijk regelmatig geschillen zullen voordoen over de invulling daarvan.[142] Dat zal met name zo zijn in de handhavingssfeer, waarbij niet op voorhand voor een initiatiefnemer en andere belanghebbenden duidelijk zal zijn welke concrete verplichtingen uit een zorgplichtbepaling voortvloeien, aldus de Afdeling bestuursrechtspraak in de consultatiereactie.

In het bijzonder is er daarbij in de consultatiereactie op gewezen dat in een aantal van de zorgplichtbepalingen is bepaald dat de zorgplicht mede inhoudt dat de initiatiefnemer de beste beschikbare technieken toepast. De regelgeving die met het vereiste van beste beschikbare technieken samenhangt is complex, omvangrijk en technisch-juridisch van aard. Gelet hierop is in de consultatiereactie dan ook opgemerkt dat op voorhand niet duidelijk is wat er in de praktijk van een initiatiefnemer op grond van dit onderdeel van de specifieke zorgplicht kan worden gevergd.

In het verslag over de consultatiereacties[143] wordt opgemerkt dat uit vaste jurisprudentie volgt dat steeds geldt dat er sprake moet zijn van een «onmiskenbaar» in strijd handelen met een zorgplicht voordat er direct handhavend kan worden opgetreden, zodat niet meer geschillen worden verwacht. De term «onmiskenbaar» is echter evengoed vaag. Geschillen over de invulling van vage termen in specifieke zorgplichten kunnen zich daarmee verplaatsen naar de invulling van het begrip «onmiskenbaar». De Afdeling verwacht dan ook niet dat dit criterium een toename van geschillen kan voorkomen.

Reactie op punt 11 van het advies

In haar beschouwing over de specifieke zorgplichten merkt de Afdeling terecht op dat het gebruik van open termen inherent is aan het formuleren van deze zorgplichten. Het gebruik van open termen is ook bij de parlementaire behandeling van het Bal aan de orde geweest.[144] Ook de zorgplichten van het huidige recht, zoals artikel 1.1a van de Wet milieubeheer, artikel 13 van de Wet bodembescherming en artikel 2.1 van het

---

[140] Zie bijvoorbeeld artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit en artikel 13 van de Wet bodembescherming.

[141] Artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet.

[142] Consultatiereactie Afdeling bestuursrechtspraak over de uitvoeringsbesluiten van 29 september 2016, blz. 8.

[143] Te raadplegen op www.internetconsultatie.nl.

[144] Kamerstukken II 2015/16, 33 118, nr. 41, antwoord op vragen 4, 5, 42 en 86.

Activiteitenbesluit milieubeheer, bevatten open termen zoals «redelijkerwijs» en «zo veel mogelijk». Dat doet echter niet af aan de functie die de specifieke zorgplichten in het Bal en Bbl vervullen. De specifieke zorgplichten bieden bescherming van de fysieke leefomgeving bij nieuwe activiteiten, bij activiteiten die op een andere manier worden verricht dan gebruikelijk en in bijzondere situaties. De inherente ruimte voor invulling van de specifieke zorgplichten biedt flexibiliteit voor degene die de activiteit verricht. En de specifieke zorgplichten maken het mogelijk om het aantal gedetailleerde regels in het Bal en Bbl te beperken. Dat is bijvoorbeeld gedaan door «*good housekeeping*»-maatregelen (zoals het voorschrift dat een gebrek in een lekdetectiesysteem moet worden hersteld) aan de specifieke zorgplicht over te laten en niet uit te schrijven, zoals in de huidige Activiteitenregeling milieubeheer is gedaan. Hierop is in de reactie op punt 6, onder a, al ingegaan.

Daarbij wordt opgemerkt dat decentrale overheden in het nieuwe stelsel meer mogelijkheden krijgen om aspecten zoals geluid, cumulatie van emissies of de doelmatige werking van de voorzieningen voor afvalwater lokaal in te vullen via maatwerkregels. Dat biedt de mogelijkheid om concrete regels te stellen die zijn toegesneden op de lokale situatie, waarmee feitelijk de betekenis van open termen in de specifieke zorgplicht voor die situatie wordt verduidelijkt.

De Afdeling refereert aan de consultatiereactie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, waarin wordt gesteld dat het gebruiken van open termen kan leiden tot meer geschillen. Dit beeld verdient nuancering. De bestuursrechter wordt ook nu niet bovenmatig vaak gevraagd om uitspraak te doen over de invulling van open termen in de zorgplichten. Er is ook geen reden om aan te nemen dat het aantal geschillen hierover in het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht zal toenemen. De specifieke zorgplicht voor bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten is immers verduidelijkt ten opzichte van het huidige recht, door toevoeging van een opsomming van wat er in ieder geval onder die zorgplicht wordt verstaan. Weliswaar bevatten termen als «passende preventieve maatregelen» en «geen significante milieuverontreiniging» in deze opsomming ruimte voor interpretatie, maar die termen zijn toch duidelijker dan «het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, zo veel mogelijk beperken van nadelige gevolgen voor het milieu», zoals het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt.

De opmerking van de Afdeling dat de regelgeving over beste beschikbare technieken (BBT) complex, omvangrijk en technisch-juridisch van aard is, verdient nuancering. Juist voor de complexere bedrijven zijn de BBT uitgewerkt in Europese BBT-referentiedocumenten. Daar waar mogelijk zijn BBT, ook voor minder complexe bedrijven, uitgewerkt in de algemene regels van het al. Dit biedt in veel gevallen vooraf duidelijkheid voor de initiatiefnemer over de eisen die voortvloeien uit het toepassen van BBT. De specifieke zorgplicht heeft in dit verband vooral betekenis voor bijzondere bedrijfssituaties of nieuwe activiteiten. Het vereiste om BBT toe te passen geeft voor die situaties of activiteiten een werkbare, concretere invulling aan een open norm als de zorgplicht. Het opnemen hiervan geeft richting aan wat van een initiatiefnemer wordt verwacht en biedt daarmee houvast zowel voor de initiatiefnemer als het bevoegd gezag. Vanzelfsprekend moet de initiatiefnemer het vereiste van het toepassen van BBT vervolgens vertalen naar zijn bedrijfssituatie. De initiatiefnemer is daar het beste toe is staat, omdat hij precies weet wat er allemaal speelt. Zo nodig kan de initiatiefnemer overleggen met het bevoegd gezag, als hij twijfelt of de voorgenomen maatregelen wel of niet als BBT zijn aan te merken.

Het opnemen van het vereiste van BBT heeft een toegevoegde waarde naast het vereiste om passende preventieve maatregelen toe te passen. Passende preventieve maatregelen zijn maatregelen die in een individueel geval passend zijn. BBT zijn maatregelen die economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast; deze zijn dus per definitie onafhankelijk van het individuele geval. Dit is een belangrijk verschil. Door in de uitwerking van de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten ook het vereiste op te nemen dat steeds BBT worden toegepast, is het duidelijk voor de initiatiefnemer dat hij alle maatregelen moet nemen om emissies naar het milieu terug te dringen die in de desbetreffende bedrijfstak economisch en technisch haalbaar zijn. Het is dus niet toegestaan om «een tandje minder te doen» als de lokale omstandigheden dat toelaten en minder vergaande maatregelen ook als passend zouden kunnen worden gezien.

Er is ook geen toename te verwachten van geschillen over de term «onmiskenbaar». De term «onmiskenbaar» wordt gebruikt als aanduiding van overtredingen van de specifieke zorgplicht waartegen het bevoegd gezag direct handhavend kan optreden door een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang, of een bestuursrechtelijke of strafrechtelijke sanctie op te leggen. Door het open karakter van de specifieke zorgplicht zijn er daarnaast overtredingen waarbij het niet onmiskenbaar is dat de specifieke zorgplicht wordt geschonden. In die gevallen ligt direct handhavend optreden niet voor de hand, maar zou het bevoegd gezag eerst moeten verduidelijken wat er op grond van de specifieke zorgplicht in het concrete geval wordt verwacht van degene die de activiteit verricht. Het bevoegd gezag kan dat doen door een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift te stellen. De procedure van een maatwerkvoorschrift of wijziging van de omgevingsvergunning (voorbereiding waarbij degene die de activiteit verricht en eventuele andere belanghebbenden worden betrokken, rechtsbescherming) biedt het bevoegd gezag en degene die de activiteit verricht de ruimte om een constructieve discussie te voeren over de noodzaak van bepaalde maatregelen ter invulling van de specifieke zorgplicht, die niet wordt overschaduwd door de dreiging van een sanctie of kostenverhaal. De verduidelijking van de specifieke zorgplicht kan echter ook plaatsvinden met een niet-juridische interventie in het kader van handhavend optreden, bijvoorbeeld via een informerende brief over de gewenste invulling van de zorgplicht.[145] Als degene die de activiteit verricht geen gevolg geeft aan zo'n brief, is alsnog sprake van een onmiskenbare overtreding van de specifieke zorgplicht, waartegen handhavend optreden mogelijk is. Degene die de activiteit verricht kan dan immers niet meer volhouden dat onduidelijk is welke maatregelen er op grond van de specifieke zorgplicht worden verwacht. Mocht de handhavingsactie vervolgens tot een geschil leiden dat aan de rechter wordt voorgelegd, dan zal de onmiskenbaarheid van de overtreding evident zijn. De rechter zal vanzelfsprekend wel nagaan of de gevraagde invulling van de specifieke zorgplicht door het bevoegd gezag rechtmatig is.

Het bevoegd gezag zal in iedere situatie moeten beoordelen welke reactie op een geconstateerde overtreding van de specifieke zorgplicht passend is. Daarbij speelt, in lijn met de eerdergenoemde landelijke handhavingsstrategie, onder meer een rol wat de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving is, om wat voor type overtreder het gaat (burger of professional) en wat het eerdere naleefgedrag was. Het bevoegd gezag heeft met de mogelijkheid van maatwerkvoorschriften, brieven en

[145] Zie de interventiematrix van de landelijke handhavingsstrategie, https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/handhaving/landelijke/introductie/

waarschuwingen voldoende middelen in handen om geschillen bij de rechter over de onmiskenbaarheid van de overtreding te beperken.

De algemene delen van de nota's van toelichting bij het Bal (paragraaf 3.1) en het Bbl (paragraaf 2.3.6) zijn naar aanleiding van de beschouwing van de Afdeling aangevuld.

D. Digitaal Stelsel Omgevingswet

12. Betrouwbaarheid, financiering en toezicht

Het voorstel voor de Invoeringswet voorziet in de instelling van een elektronische databank, het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). DSO bevat openbare informatie over de fysieke leefomgeving. Daarnaast kan DSO worden gebruikt voor het indienen van aanvragen en het doen van meldingen onder de Omgevingswet.[146]

Volgens de toelichting gaat DSO van start bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.[147] *Een half jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet moet het landelijk register omgevingsdocumenten echter al ontsloten zijn via het stelsel».*[148] *De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft in de consultatie benadrukt dat het voor gemeenten noodzakelijk is dat tenminste een jaar voor invoering de standaarden zijn vastgesteld, dat een halfjaar voor inwerkingtreding van de wet het DSO zo ver is ontwikkeld dat gemeenten en hun softwareleveranciers de werking van het systeem en koppelvlakken kunnen testen met eigen applicaties, en dat de Omgevingswet pas in werking kan treden als er een goed werkend DSO is.*[149]

Sindsdien is besloten de inwerkingtreding van de Omgevingswet met drie jaar uit te stellen, onder andere met het oog op DSO. De nieuwe datum van inwerkingtreding wordt 1 januari 2021. DSO zal stapsgewijs worden gerealiseerd, waarbij bij inwerkingtreding een basis wordt gelegd die vergelijkbaar is met het huidige dienstverleningsniveau. Dat kan in de jaren daarna uitgebouwd worden.[150]

De verantwoordelijkheid voor DSO als geheel berust bij een groot aantal bestuursorganen en andere instanties.
- *De Minister wordt verantwoordelijk voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van DSO.*
- *Er wordt een bestuursorgaan aangewezen als beheerder van het register omgevingsdocumenten (dat wordt het Kadaster).*[151]
- *De colleges van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten, de dagelijkse besturen van waterschappen en enkele ministers worden verantwoordelijk voor het aanleveren van omgevingsdocumenten.*[152]
- *Het lijkt er op dat het grootste deel van deze taak feitelijk worden verricht door de 25 regionale omgevingsdiensten, onder verantwoordelijkheid van de besturen van provincies en gemeenten.*[153]

---

[146] Voorgestelde artikelen 20.20, 20.22, 20.23 en 20.28 van de Omgevingswet.
[147] Toelichting, paragraaf 5.2.10 (Overgangsrecht Digitaal Stelsel Omgevingswet).
[148] Bestuursakkoord van 1 juli 2015, blz. 9.
[149] Consultatie VNG van 1 maart 2017, kenmerk ECFD/U201700154, blz. 9.
[150] Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98.
[151] Voorgestelde artikelen 20.23, tweede lid, en 20.28, tweede lid, van de Omgevingswet.
[152] Voorgesteld artikel 20.29 van de Omgevingswet.
[153] De taak van de omgevingsdiensten wordt nu geregeld in artikel 5.4 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de artikelen 7.1 en 7.2 van het Besluit omgevingsrecht. Het zal worden geregeld bij en krachtens de voorgestelde artikelen 18.21 tot en met 18.23 van de Omgevingswet.

– *Verder is het de bedoeling dat de gegevens uit omgevingsdocumenten door tien informatiehuizen (in de toelichting aangeduid als «uitvoeringsorganisaties») worden verrijkt tot informatieproducten.*[154]
– *Daarnaast bevat DSO gegevens over «ingediende aanvragen, gedane meldingen, verstrekte gegevens en bescheiden en ingediende andere berichten»; bij amvb zal worden bepaald welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor beheer, toegang en verwerking van persoonsgegevens.*[155]

Met dit grote aantal verantwoordelijken onderscheidt DSO zich van de meeste overheidsdatabanken: het komt er op neer dat enkele honderden bestuursorganen er samen voor dienen te zorgen dat de gegevens in DSO correct, relevant, volledig en actueel zijn. Het Bureau ICT-Toetsing (BIT) constateert dat de stelselcatalogus die is ontwikkeld om de gegevens te standaardiseren 80.000 begrippen bevat. DSO ontsluit bovendien, naast feitelijke gegevens, ook enkele tientallen wetten en honderden lokale regelingen op het hele terrein van het omgevingsrecht.[156] De regering heeft dan ook de aanbeveling van het BIT ter harte genomen om DSO in eerste instantie te beperken tot een minimale invulling van het huidige niveau van dienstverlening; er zal worden begonnen met een beperkte set begrippen.[157]

De Afdeling constateert dat sprake is van grote wederzijdse afhankelijkheid tussen het wettelijke stelsel en het digitale stelsel. Het DSO kan pas operationeel worden als de regelgeving van kracht is. Omgekeerd is uitvoering van de regelgeving zonder operationeel DSO niet mogelijk zonder ingrijpende aanpassing van de bestaande systemen.

a. Betrouwbaarheid van DSO

De Afdeling acht het op zichzelf verstandig om – zoals BIT adviseert – DSO bij invoering te beperken tot het noodzakelijke. Dat laat onverlet dat het stelsel bestuurlijk zeer complex is en dat het risico bestaat dat het, ook na het overwinnen van kinderziektes, niet de kwaliteit en betrouwbaarheid kan leveren die van het stelsel verwacht mag worden. In haar advies over de Miljoenennota 2018 heeft de Afdeling gewezen op de «spanning tussen vergaande en fijnmazige beleidsambities en de verwachting dat met ICT-voorzieningen deze hoge ambities kunnen worden waargemaakt, alsook wat voor investeringen in onder andere ICT nodig zijn om deze ambities werkelijk te kunnen realiseren.»[158] De totstandkoming van DSO verdient daarom niet alleen in technisch opzicht, maar ook vanuit het perspectief van bestuurlijke verhoudingen de aandacht van alle betrokken overheden, zowel in de komende jaren waarin het stelsel verder wordt voorbereid als in de periode na de inwerkingtreding daarvan.

Het (wetgevings-) proces waarmee de regelgeving tot stand komt, is van andere aard, en wordt ook door andere functionarissen opgesteld, dan het (digitale) proces waarin het DSO wordt ontwikkeld. De Afdeling constateert dat professioneel wordt gewerkt aan het DSO[159] volgens de laatste inzichten bij het ontwikkelen van dit soort (grote) ICT-projecten, dat wil zeggen met ruimte voor experimenten, interactie met opdrachtgevers, bestuurders en gebruikers; als het ware in lijn met inzichten dat ICT

---

[154] Voorgesteld artikel 20.31 van de Omgevingswet.
[155] Voorgesteld artikel 20.26, tweede en derde lid, van de Omgevingswet.
[156] Advies van het Bureau ICT-Toetsing, 7 september 2017, Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98, bijlage, blz. 4.
[157] Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98, blz. 5.
[158] Kamerstukken II 2017/18, 34 775, nr. 3, punt 4b.
[159] Zie www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

«permanent bèta» is. Dat verhoudt zich moeilijk met regelgeving die burgers en bestuur juist houvast beogen te bieden, inhoudelijk en procedureel. De Afdeling acht expliciete, transparante aandacht voor deze problematiek van «vertaling» tussen beiden domeinen gewenst. De Afdeling kan zich voorstellen dat op dit punt het eerder genoemde BIT nog een keer om een expliciet advies wordt gevraagd.

Tegen deze achtergrond adviseert de Afdeling om eerst een DSO te testen op het niveau van een minimale invulling van het huidige niveau van dienstverlening, alvorens de stelselherziening en het DSO tegelijkertijd van start gaan.

b. Financiering van DSO

Cruciaal is voorts dat de ontwikkeling van DSO goed georganiseerd is en dat voldoende financiering ook op de langere termijn is gewaarborgd. De ontwikkeling van het DSO zal een zaak van lange adem zijn, zeker nu besloten is bij invoering te volstaan met het noodzakelijke en het systeem gaandeweg verder uit te bouwen.
In de toelichting wordt echter nog niet ingegaan op de financiële gevolgen van DSO. De werking van DSO zal later duidelijker worden en juridisch verankerd worden in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. De nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet zal daarom de financiële effecten waaronder de bestuurslasten van het DSO beschrijven.[160]

De Afdeling adviseert in het bijzonder de bestuurslasten van DSO nu al zo goed mogelijk in kaart te brengen en ook in de toelichting in te gaan op de wijze waarop gewaarborgd is dat deze kosten – met inbegrip van eventuele tegenvallers – structureel zijn gedekt.

c. Toezichtsbevoegdheden

Bij ministeriële regeling zullen standaarden en kwaliteitseisen voor de aan te leveren gegevens worden vastgesteld. Gegevens die daar niet aan voldoen worden geweigerd.[161] Als echter een bestuursorgaan niet in staat of bereid is om de vereiste gegevens volgens de juiste standaarden aan te leveren, komt de betrouwbaarheid en volledigheid van DSO in het geding. DSO zal immers gegevens bevatten over één bepaalde locatie die afkomstig zijn van verschillende bestuursorganen.

Het is niet duidelijk welke bevoegdheden de Minister dan effectief kan aanwenden. Zijn bevoegdheid om een instructie te geven aan het bestuur van een provincie, gemeente of waterschap is in dit geval niet van toepassing, omdat die bevoegdheid alleen betrekking kan hebben op een evenwichtige toedeling van functies aan een locatie.[162] Wel kan hij de bevoegdheden van het generiek toezicht (indeplaatsstelling, schorsing en vernietiging) inzetten[163] (het uitgangspunt dat toezicht wordt uitgeoefend door het naasthogere bestuursorgaan geldt hier niet[164]), maar dat zijn zware instrumenten die zelden worden toegepast, in een stadium waarin de taakuitoefening al langer tekortschiet.

---

160 Toelichting, paragraaf 7.2 (Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden).
161 Voorgestelde artikelen 20.32 en 20.33 van de Omgevingswet.
162 Artikel 2.34 van de Omgevingswet.
163 Artikelen 124 tot en met 124h, 268 en 274 van de Gemeentewet; artikelen 121 tot en met 121f, 253 en 261 van de Provinciewet.
164 Artikel 3.1, onderdeel C, van de Invoeringswet wijzigt de bijlage bij artikel 124b van de Gemeentewet om over de provincie heen te kunnen springen. Blijkens de toelichting op het artikel is dit gedaan met het oog op DSO.

Bij de invoering van het generiek toezicht is benadrukt dat er in bijzondere wetten niet wordt voorzien in specifieke toezichtsvormen, behalve als daarvoor bijzondere redenen bestaan. Een van die redenen is dat sprake is van «uitvoeringsvervlechting», waarbij een hogere bestuurslaag een eigen wettelijke operationele verantwoordelijkheid heeft en daarbij volledig is aangewezen op een decentrale uitvoeringsorganisatie, zoals bij de veiligheidsregio's.[165] De Afdeling meent dat bij DSO de uitvoering zo sterk is vervlochten dat dat de toekenning van specifieke toezichtsbevoegdheden rechtvaardigt.

Die bevoegdheden zijn – zo meent de Afdeling – niet alleen van belang om de kwaliteit van DSO structureel op peil te houden, maar ook om ervoor te zorgen dat DSO in de invoeringsfase daadwerkelijk tot stand komt. Dat kan reden zijn om voor een dergelijke vorm van toezicht nodige bepalingen eerder in werking te laten treden dan de andere bepalingen van de Invoeringswet.

De Afdeling adviseert de wenselijkheid van een specifiek toezichtregime te bezien en daarbij de vraag te betrekken of dat toezichtregime eerder in werking moet treden.

Reactie op punt 12 van het advies

a. Betrouwbaarheid van DSO

Het DSO is een stelsel waarin diverse partijen samenwerken aan onder meer beschikbaarstelling van informatie, die wordt ontsloten via een landelijke voorziening. Zowel de Afdeling als het Bureau ICT-toetsing (BIT) adviseren om het DSO bij inwerkingtreding te beperken tot het noodzakelijke. De analyse en het advies van de Afdeling op dit punt worden onderschreven. In de reactie op het BIT-advies is aangegeven dat de bouw van het DSO in eerste instantie wordt beperkt tot een minimale invulling van het huidige niveau van dienstverlening, om het van daaruit gecontroleerd verder te bouwen.[166] Dat betekent dat bij inwerkingtreding een basis-DSO beschikbaar is, dat een met de huidige situatie vergelijkbaar niveau van dienstverlening biedt. Dit basisniveau biedt, naast het raadplegen van regels uit bijvoorbeeld een omgevingsplan voor een bepaalde locatie, de mogelijkheid om voor veel voorkomende activiteiten op een eenvoudige manier te checken of een vergunning of melding moet worden gedaan. Tot de basis behoort ook de loketfunctie om een omgevingsvergunning aan te vragen, een melding te doen, of aan andere informatieverplichtingen voor burgers en bedrijven te voldoen. Vanuit dit basisniveau zal vervolgens verder worden gebouwd aan het DSO. Deze aanpak zorgt voor een geleidelijke groei van de dienstverlening die het digitaal stelsel biedt. Het basisniveau is in maart 2018 interbestuurlijk vastgesteld. Het wetsvoorstel maakt een stapsgewijze doorontwikkeling vanuit het basisniveau mogelijk.

Bij de ontwikkeling van het digitale stelsel worden de relevante overheidspartijen en experts uit de praktijk nadrukkelijk betrokken. Elk kwartaal worden de resultaten van de ontwikkeling van het DSO aan vertegenwoordigers van verschillende overheden en leveranciers gepresenteerd.

De toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brief van oktober 2013[167] aangegeven dat digitalisering bijdraagt aan het vergroten van het gebruiksgemak en snellere en betere besluitvorming. Ook in de

[165] Kamerstukken II 2009/10, 32 389, nr. 3, blz. 5.
[166] Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98.
[167] Kamerstukken II 2013/14, 33 118, nr. 8.

memorie van toelichting bij het voorstel voor de Omgevingswet is aangegeven dat digitalisering een belangrijk hulpmiddel is voor een goede en eenvoudige uitvoering van de Omgevingswet.[168] De Afdeling constateert terecht dat er een wederzijdse afhankelijkheid is tussen ICT en het wettelijk stelsel. Om te zorgen dat het DSO bij inwerkingtreding van het wettelijk stelsel operationeel is, wordt het DSO medio 2019 al opgeleverd. Het biedt dan het interbestuurlijk vastgestelde basisniveau. Op die manier hebben overheden en leveranciers de tijd zich voor te bereiden op het DSO. Tot die tijd zijn overheden en leveranciers steeds betrokken bij de ontwikkeling van systemen en koppelvlakken. Daarbij worden, via praktijkproeven, de ervaringen uit de praktijk betrokken. De plicht om besluiten en andere rechtsfiguren en andere informatie te ontsluiten via de landelijke voorziening ontstaat echter pas bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De Afdeling vraagt daarnaast aandacht voor de spanning tussen enerzijds de ICT-ontwikkeling, met ruimte voor experimenten, interactie met opdrachtgevers, bestuurders en gebruikers en anderzijds de ontwikkeling van de regelgeving die burgers en bestuur juist houvast beoogt te bieden. In de werkprocessen en planning wordt hiermee rekening gehouden door ervoor te zorgen dat de benodigde nadere uitwerkingen breed worden gedragen en tijdig gereed zijn (ook in de vorm van ontwerpuitvoeringsregelgeving) voor feitelijke implementatie. Daarnaast wordt de regelgeving getrapt opgesteld, waarbij uitgangspunten en principes op wetsniveau worden geregeld en de uitwerking bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling plaatsvindt. Dit biedt enerzijds houvast en anderzijds voldoende flexibiliteit, waardoor het mogelijk is om beide stelsels parallel aan elkaar te ontwikkelen.

b. Financiering van DSO

De Afdeling merkt terecht op dat de financiering van het DSO goed gewaarborgd moeten zijn. In het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht hebben het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen financiële afspraken gemaakt over de investerings- en de uitvoeringskosten van het digitale stelsel. Daarbij is al rekening gehouden met de stapsgewijze ontwikkeling van het DSO. Deze afspraken zijn gebaseerd op een financieel onderzoek.

In het wetsvoorstel voor de Invoeringswet wordt de basis gelegd voor het DSO. Deze wettelijke basis is nodig om de processen onder de Omgevingswet digitaal te kunnen ondersteunen. De feitelijke invulling van het DSO op basis van de wettelijke grondslagen bepalen uiteindelijk de financiële effecten. Met het IPO, de VNG en de UvW worden hierover afspraken gemaakt.

Voor de verdere ontwikkeling en het beheer van het DSO na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal in het najaar van 2018 een voorstel worden opgesteld. Mede op basis van wettelijke taken en verantwoordelijkheden zal worden bekeken hoe de samenwerking van de betrokken bestuurlijke en andere partijen in het kader van DSO in de beheerfase wordt vormgegeven.

c. Toezichtsbevoegdheden

De Afdeling adviseert de wenselijkheid van een specifiek toezichtregime te bezien en daarbij de vraag te betrekken of dat toezichtregime eerder in werking moet treden.

---

[168] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 353–358.

Conform het advies van de Afdeling is de wenselijkheid van een specifiek toezichtregime bezien. Het advies geeft aanleiding om de overwegingen over het toezichtregime nader toe te lichten. Generiek toezicht in plaats van specifiek toezicht sluit aan bij de Wet revitalisering generiek toezicht. De Omgevingswet en de Wet revitalisering gaan beide uit van vertrouwen. Daarbij past dat medeoverheden zelf verantwoordelijkheid nemen voor de continuïteit en kwaliteit van de informatie die zij aan de landelijke voorziening DSO moeten leveren. In lijn met de kaders voor generiek toezicht vindt de sturing plaats door regels te stellen voor het leveren van informatie met een bepaalde kwaliteit. Met een generieke toezichtsbevoegdheid, en de daaraan voorafgaande interventieladder, wordt de interventiebevoegdheid afdoende geacht. Dit ook omdat bij de inrichting van het strategisch beheer van het DSO aandacht zal worden besteed aan een systeem van kwaliteitszorg, dat vooral op de inhoudelijke kwaliteit gericht zal zijn. Daarbij kan gedacht worden aan het organiseren van monitoring van gegevenskwaliteit door onder meer bestandsvergelijkingen en van ondersteuning van bronhouders bij het oplossen van eventuele gesignaleerde problemen. Aanvullend hierop kunnen afspraken worden gemaakt over een vorm van periodieke zelfcontrole die de bronhouders in hun interne kwaliteitszorg kan ondersteunen. Zo'n aanpak komt overeen met de wijze waarop kwaliteitszorg voor bijvoorbeeld de Basisregistratie adressen en gebouwen is ingericht.

Voor eerdere inwerkingtreding van een toezichtregime en de daaraan onlosmakelijk verbonden regels voor de taakuitoefening als zodanig in het kader van informatievoorziening, voorafgaand aan inwerkingtreding van de wet, wordt geen aanleiding gezien. Voorbereiding op goede taakuitoefening is uiteraard, zoals gebruikelijk, wel onderdeel van de intensieve invoeringsondersteuning.

13. Informatiehuizen en digitale informatieproducten

a. Omschrijving van «digitale informatieproducten»

DSO zal, naast omgevingsdocumenten, ook digitale informatieproducten bevatten. Deze producten zullen worden vervaardigd door «informatiehuizen»: bestuursorganen of rechtspersonen die bij algemene maatregel van bestuur zijn belast met de taak om zulke producten te vervaardigen.

Het voorstel omschrijft niet wat digitale informatieproducten zijn. Wel zal bij ministeriële regeling worden bepaald welke digitale informatieproducten worden vervaardigd.[169]

Digitale informatieproducten lijken bedoeld te zijn als een belangrijk instrument om informatie over de fysieke leefomgeving te ontsluiten. Daarom zal tenminste in algemene zin moeten worden geregeld wat onder zulke producten moet worden verstaan. Als dat nu nog niet mogelijk is, is het nog te vroeg om dit onderwerp wettelijk te regelen.[170]

De Afdeling adviseert het voorstel aan te passen.

---

[169] Voorgesteld artikel 20.31, tweede lid, onderdeel a, van de Omgevingswet.

[170] Vergelijk aanwijzing 262 van de Aanwijzingen voor de regelgeving: geen voorstellen van wet worden aanhangig gemaakt waarvan de beleidsvoorbereiding en de besluitvorming niet zijn afgerond.

b. Wenselijkheid van informatiehuizen in dit stadium

Het BIT heeft grote vraagtekens gezet bij het werken met informatiehuizen: dat maakt het stelsel onnodig ingewikkeld. Het BIT ziet (voorlopig) geen enkele noodzaak om informatiehuizen in te richten, en adviseert om daar pas in een veel later stadium mee aan de slag te gaan als de regering daar aan vast wil houden.[171]

De Afdeling onderschrijft deze aanbeveling van het BIT. Het belang daarvan wordt onderstreept door de bestuurlijke complexiteit van DSO, een aspect dat door het BIT niet wordt behandeld.

De Afdeling adviseert de inschakeling van informatiehuizen voorlopig uit te stellen.

c. Mededingings- en aanbestedingsrecht

Onverminderd het voorgaande punt, merkt de Afdeling het volgende op.

Informatiehuizen hoeven geen bestuursorganen te zijn: ook andere entiteiten met rechtspersoonlijkheid kunnen met deze taak worden belast. Volgens de toelichting zal altijd worden bekeken of niet de markt in de gebruikersbehoeften kan voorzien in plaats van de overheid met het DSO.[172]

Bij de vervaardiging van informatieproducten gaat het om een activiteit op een concurrerende (digitale informatie-) markt en dus – waarschijnlijk – om economische activiteiten.[173] *Indien de markt niet in de gebruikersbehoeften kan voorzien, en een bestuursorgaan deze activiteiten gaat verrichten, komen artikel 25g en volgende van de Mededingingswet («Markt en Overheid») in beeld.*[174] *Wanneer de Minister een derde selecteert om deze werkzaamheden met uitsluiting van anderen te verrichten, lijkt een vorm van transparante selectie aangewezen. Het verlenen van een opdracht om informatieproducten te vervaardigen komt in feite neer op het plaatsen van een overheidsopdracht en moet dus in beginsel worden aanbesteed.*[175] *Er bestaan (beperkt) mogelijkheden om niet aan te hoeven besteden, bijvoorbeeld door inzet van wetgeving.*[176]

De Afdeling adviseert in de toelichting in te gaan op de wijze van opdrachtverlening aan de informatiehuizen en op de wijze waarop aan de relevante mededingingsrechtelijke vereisten zal worden voldaan, voor zover opdracht wordt verleend aan een bestuursorgaan.

---

171 Advies van het Bureau ICT-Toetsing, 7 september 2017, Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98, bijlage, blz. 5, 7. Reactie op het advies: Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 98.

172 Toelichting, paragraaf 2.1.4.2 (Verbeterdoelen, fasering en financiering van het DSO); toelichting op artikel 20.31, eerste lid.

173 Toelichting, paragraaf 2.1.4.2 (Verbeterdoelen, fasering en financiering van het DSO).

174 Tenzij het gaat om «het aanbieden van goederen of diensten door bestuursorganen aan andere bestuursorganen of aan overheidsbedrijven voor zover deze goederen of diensten zijn bestemd voor de uitvoering van een publiekrechtelijke taak» (artikel 25h, tweede lid, Mededingingswet).

175 Artikel 2.25 van de Aanbestedingswet 2012.

176 Gedacht kan worden aan formulering als alleenrecht van de informatiehuistaak. Aanbesteding is dan niet verplicht als het informatiehuis zelf ook aanbestedende dienst is (vgl. HR 18 november 2011 AVR Afvalverwerking / gemeente Westland en Huisvuilcentrale Noord-Holland, ECLI:NL:HR:2011: BU4900). Ook kan gedacht worden aan vormgeving als concessie. In dat geval geldt mogelijk het bijzondere regime van Richtlijn 2014/23/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (PB 2014, L 94).

d. Gevolgen van private uitvoering

Bij het opstellen van de voorwaarden waaronder een opdracht om digitale informatieproducten te vervaardigen wordt verleend, zal rekening moeten worden gehouden met de mogelijkheid dat deze opdracht wordt uitbesteed aan een organisatie buiten de overheid. Die voorwaarden dienen transparant, objectief en non-discriminatoir te zijn en zullen in ieder geval moeten inhouden:

- *dat het digitale informatieproduct objectief en neutraal is. Eventuele beleidskeuzes (bijvoorbeeld bij het modelmatig berekenen van geluidhinder) kunnen alleen worden genomen door de regering als opdrachtgever, zodat de regering over die keuzes verantwoording kan afleggen;*
- *dat een particulier informatiehuis bij het ontwikkelen van digitale informatieproducten niet de beschikking krijgt over persoonsgegevens die niet openbaar zijn;* [177]
- *dat beslissingen op een verzoek om gegevens openbaar te maken (WOB-verzoeken) niet worden genomen door een particulier informatiehuis;* [178]
- *dat de digitale informatieproducten vrij toegankelijk zijn en niet worden gefinancierd met advertenties;*
- *dat het informatiehuis geen gegevens verzamelt van personen die een digitaal informatieproduct gebruiken.*

De Afdeling heeft twijfels of een informatiehuis binnen deze randvoorwaarden doelmatig en doeltreffend kan werken. Zij adviseert dan ook, de mogelijkheid om digitale informatieproducten te laten vervaardigen door ondernemingen buiten de overheid nader te bezien.

Reactie op punt 13 van het advies

Vanwege de samenhang van de onderdelen a, b, c en d worden deze in combinatie behandeld.

Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is, ook op basis van het advies van het BIT, zo aangepast dat het voorstel niet een kader voor een bepaalde organisatie van informatievoorziening regelt. De begrippen «informatiehuis» en «informatieproduct» worden in het voorstel niet meer gebruikt, waarmee aan de opmerkingen van de Afdeling daarover tegemoet is gekomen. Het voorstel regelt de kern die nodig is voor informatievoorziening: grondslagen voor aanwijzing van de informatie die beschikbaar moet worden gesteld, de vorm waarin en de wijze waarop die beschikbaarstelling moet gebeuren en de toedeling van taken daartoe aan betrokken partijen.

Bij aan te wijzen informatie zal het in beginsel gaan om informatie die door diverse overheden wordt ingewonnen in het kader van de eigen taakuitoefening. Het doel hiervan is brede beschikbaarheid van de informatie via een centraal loket, wat in lijn is met het kabinetsbeleid over open data. Voor zover er behoefte bestaat aan bewerkingen van gegevens, zoals verrijking met andere gegevens of aggregatie, biedt het voorstel de mogelijkheid om de taaktoedeling zo vorm te geven dat een inwinnende partij gegevens levert aan een andere partij die tot taak krijgt om zo'n bewerking uit te voeren en de informatie vervolgens ter beschikking te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening DSO.

---

[177] Toelichting, paragraaf 2.1.4.6 (Bescherming van persoonsgegevens), onder «Gegevensbeschermingeffectbeoordeling».

[178] Dit vergt mogelijk aanpassing van voorgesteld artikel 20.24, tweede lid, van de Omgevingswet.

Bij de taaktoedeling worden uiteraard de regels van mededingings- en aanbestedingsrecht in acht genomen. Een plicht tot beschikbaarstelling van informatie, in een vorm die digitaal verwerkbaar en raadpleegbaar is, is overigens een publieke taak en geen marktactiviteit. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling over de private uitvoering wordt benadrukt dat niet bedoeld is om taken in het kader van afdeling 20.5 van het wetsvoorstel ook aan particuliere bedrijven op te dragen. Dat naast bestuursorganen ook rechtspersonen kunnen worden aangewezen, komt voort uit het feit dat sommige relevante informatie kan berusten bij organisaties die wel tot de overheid behoren, maar geen bestuursorgaan zijn. De memorie van toelichting is op dit punt verduidelijkt naar aanleiding van het advies.

In paragraaf 2.1.4.4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is de regeling over informatievoorziening toegelicht.

14. Verhouding met het stelsel van basisregistraties

Er is in Nederland een stelsel van basisregistraties, dat door de overheid in stand wordt gehouden. Een van de uitgangspunten van het stelsel is dat burgers en bedrijven maar eenmaal wordt verzocht gegevens aan te leveren («eenmalige gegevensverstrekking»). Spiegelbeeldig daaraan zijn overheidsinstanties in beginsel verplicht de als authentiek aangemerkte gegevens in een basisregistratie te gebruiken («verplicht gebruik»).[179] Er zijn basisregistraties voor – onder meer – personen, adressen en gebouwen, topografie en de ondergrond. Het kadaster en het handelsregister zijn eveneens basisregistraties.

DSO zal gegevens ontlenen aan basisregistraties (zoals de Basisregistratie personen, de Basisregistratie grootschalige topografie en de Basisregistraties adressen en gebouwen). De landelijke voorziening zal aan die basisregistraties worden gekoppeld.[180]

DSO wordt geen basisregistratie, maar gaat wel een centrale rol spelen bij het verzamelen, ordenen en beschikbaar stellen van zeer veel gegevens over de fysieke leefomgeving. Als DSO op termijn steeds meer gegevens zal bevatten, zullen bestuursorganen en burgers DSO gaan gebruiken als primaire informatiebron. Besluiten met soms ver strekkende gevolgen zullen worden gebaseerd op de gegevens in DSO. Zo is DSO natuurlijk ook bedoeld. Dit roept vragen op over de verhouding tussen DSO en het stelsel van basisregistraties, zoals:
- *of DSO op termijn een basisregistratie wordt,*
- *of de basisregistraties waar DSO uit put opgaan in DSO,*
- *of het beheer over DSO en het beheer over de ruimtelijke basisregistraties zal worden afgestemd.*

Het zal nu nog te vroeg om deze vragen te kunnen beantwoorden, maar wel zal voorkomen moeten worden dat een bestaand overheidsstelsel geleidelijk aan van betekenis verandert zonder dat daarover een bewuste beslissing is genomen.

De Afdeling adviseert in de toelichting in te gaan op de verhouding tussen DSO en het stelsel van basisregistraties op langere termijn.

---

[179] Visie op het stelsel van basisregistraties, Kamerstukken II 2009/10, 29 362, nr. 176, bijlage. Uitgewerkt in, bijvoorbeeld, de artikelen 1.7 en 1.8 van de Wet basisregistratie personen.

[180] Toelichting, paragraaf 2.1.4.7 (Verhouding tot andere regelgeving en de digitale overheid), onder «Generieke Digitale Infrastructuur».

Reactie op punt 14 van het advies

Basisregistraties bevatten ieder een beperkte set authentieke basisgegevens over objecten of entiteiten (zoals personen, rechtspersonen, gebouwen). Die basisgegevens worden in de registratie bijgehouden voor niet-domeingebonden gebruik. Het gebruik van gegevens uit basisregistraties is voor de overheid in beginsel verplicht. Een doel van het DSO is om diverse informatie over onderdelen van de fysieke leefomgeving te organiseren en via een landelijke voorziening te ontsluiten voor toepassing van de Omgevingswet. Het blikveld van het DSO is daarmee, vanwege de diversiteit van de informatie, breder dan de basisgegevens waar basisregistraties op zien, en het toepassingsbereik beperkter dan dat van basisregistraties. Het DSO heeft dan ook niet tot doel om een nieuwe basisregistratie in te voeren. Evenmin is het de bedoeling dat bestaande basisregistraties opgaan in het DSO. Het gebruik van basisregistraties in het kader van toepassing van de Omgevingswet zal niet anders zijn dan het gebruik in overheidsprocessen binnen andere domeinen. De landelijke voorziening DSO zal uiteraard wel het gebruik van (gegevens uit) relevante basisregistraties technisch kunnen ondersteunen.

15. Bescherming van persoonsgegevens

DSO is openbaar en geeft ondersteuning aan de uitvoering van een taak van algemeen belang. Volgens de toelichting zal DSO persoonsgegevens bevatten. De toelichting gaat slechts kort in op de vraag of DSO voldoet aan de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming.[181] Met name wordt niet ingegaan op de vraag of – bij of krachtens de wet – zal worden voorzien in een wettelijke grondslag voor de onderwerpen, genoemd in artikel 6, derde lid, van de AVG. Evenmin wordt ingegaan op de vraag of wordt voldaan aan de bepaling dat persoonsgegevens in beginsel niet zonder menselijke tussenkomst voor een onbeperkt aantal natuurlijke personen toegankelijk worden gemaakt.[182]

De Afdeling adviseert de toelichting aan te vullen.

Reactie op punt 15 van het advies

Naar aanleiding van het Advies van de Afdeling is de toelichting aangepast. In de toelichting is onder meer uiteengezet op grond van welke wettelijke grondslagen persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, voor zover dit noodzakelijk is. Op de vraag van de Afdeling of wordt voldaan aan de bepaling dat persoonsgegevens in beginsel niet zonder menselijke tussenkomst voor een onbeperkt aantal natuurlijke personen toegankelijk worden gemaakt, kan het volgende worden aangegeven. Via het digitaal stelsel wordt in beginsel openbare informatie verstrekt (voor een ieder). Het is niet de bedoeling om persoonsgegevens beschikbaar te stellen aan een onbeperkt aantal natuurlijke personen. Naast informatieverstrekking aan een ieder zal via de landelijke voorziening, net als nu het geval is, een aanvraag kunnen worden ingediend, een melding kunnen worden gedaan of aan een andere informatieverplichting kunnen worden voldaan. In dat kader worden ook persoonsgegevens verwerkt, maar deze komen niet beschikbaar voor een onbeperkt aantal natuurlijke personen: de aanvraag of melding wordt doorgeleid naar het bevoegd gezag.
In de nota van toelichting bij het voorgenomen Invoeringsbesluit zal nader worden ingegaan op de verwerking van persoonsgegevens en op het beheer van gegevens in de landelijke voorziening. In het Invoeringsbesluit

[181] Toelichting, paragraaf 2.1.4.6 (Bescherming van persoonsgegevens).
[182] Artikel 25, tweede lid, AVG.

zal immers nog nader bepaald moeten worden welke persoonsgegevens voor welk van de in afdeling 20.5 genoemde doelen in de landelijke voorziening worden verwerkt.

16. Ontsluiting van aanvragen en meldingen via DSO

Het bevoegd gezag geeft kennis van de aanvraag om een omgevingsvergunning in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze.[183] Deze bepaling is ontleend aan artikel 3.8 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet werd opgemerkt dat publicatie van de aanvraag op internet ook in de lijn van die wet ligt, nu de wet elektronische indiening van de aanvraag mogelijk maakt.[184]

De Invoeringswet regelt niets over publicatie van de aanvraag in DSO.[185] Dat roept de vraag op waarom die mogelijkheid niet wordt benut (waarbij het belang van de bescherming van persoonsgegevens natuurlijk zal moeten worden meegewogen). DSO is immers opgezet om burgers en bedrijven informatie te verschaffen over de fysieke leefomgeving, zodat zij snel zien wat op een locatie wel of niet mag, en zij in een moeite door een aanvraag kunnen indienen of een melding kunnen doen.[186] Lopende aanvragen en meldingen bevatten relevante informatie voor zulke gebruikers, ook als niet op voorhand duidelijk is of een aanvraag zal worden gehonoreerd.

De Omgevingswet regelt al dat gegevens over lopende aanvragen en meldingen in DSO aanwezig zijn; bij de totstandkoming van de Wabo is gewezen op de mogelijkheid van ontsluiting via internet. Dit roept de vraag op waarom deze mogelijkheid niet wordt benut.

De Afdeling adviseert in de Invoeringswet te regelen dat gegevens over lopende aanvragen en meldingen (met inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens) worden ontsloten voor alle gebruikers, of te motiveren waarom daar op dit moment nog geen mogelijkheid toe bestaat.

Reactie op punt 16 van het advies

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het DSO een basisniveau bieden (zie voor een nadere toelichting ook de reactie op punt 12, onder a, «betrouwbaarheid van DSO»). In dit basisniveau zullen gegevens over lopende aanvragen en meldingen niet via het DSO worden ontsloten, zoals in de huidige situatie ook niet het geval is in het Omgevingsloket online. In lijn met het advies van het Bureau ICT-toetsing (BIT) zal het DSO na inwerkingtreding van de Omgevingswet gefaseerd worden doorontwikkeld. In dat kader zal worden bezien hoe en wanneer gegevens over lopende aanvragen en meldingen via het DSO worden ontsloten. Dit is verduidelijkt in paragraaf 2.1.4.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet.

---

183 Artikel 16.63 van de Omgevingswet.

184 Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 568.

185 Wel over toegang tot aanvragen en meldingen (voorgesteld artikel 20.26, eerste lid, slot), maar uit de toelichting op het artikel valt af te leiden dat het alleen gaat om toegang door de aanvrager of melder.

186 Toelichting, paragraaf 2.1.4.2 (Verbeterdoelen, fasering en financiering van het DSO).

E. Unierechtelijke aspecten

17. Richtlijn luchtkwaliteit[187]

Bij de herimplementatie van Europese richtlijnen in het nieuwe stelsel is steeds de afweging gemaakt waar ruimte wordt gelaten aan het decentrale niveau en wat op nationaal niveau zal worden vastgelegd, conform het subsidiariteitsbeginsel.[188] *De Afdeling heeft vanuit dat perspectief opmerkingen over de implementatie van de richtlijn luchtkwaliteit.*

a. Doorwerking omgevingswaarden

De omgevingswaarden voor luchtkwaliteit in het Bkl sluiten aan bij de grens- en streefwaarden van de richtlijn luchtkwaliteit.[189] *Die omgevingswaarden werken als volgt door. Op grond van instructieregels in het Bkl moeten bij de vaststelling van bepaalde omgevingsplannen de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit in acht worden genomen. Dat is het geval bij omgevingsplannen die de aanleg van tunnels van ten minste 100 m of van auto(snel)wegen mogelijk maken.*[190] *Daarnaast moet bij omgevingsplannen in de aangewezen aandachtsgebieden*[191] *voor activiteiten en werken die bijdragen aan de concentratie van stikstofdioxiden en/of PM_{10}, de omgevingswaarden voor die stoffen in acht genomen worden.*[192] *Het Bkl bevat ook instructieregels op grond waarvan aanvragen voor omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten dienen te worden getoetst aan de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit.*[193] *Deze toets is niet beperkt tot activiteiten in de aangewezen aandachtsgebieden en geldt dus voor heel Nederland. Net als onder de huidige regeling*[194] *geldt dat bij de vaststelling van omgevingsplannen of bij de vergunningverlening geen toets hoeft plaats te vinden indien het gaat om activiteiten die niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie van stikstofdioxide en PM_{10} in de buitenlucht.*[195] *Naast de instructieregels voor omgevingsplannen en omgevingsvergunningen zijn er programmaplichten: bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde voor luchtkwaliteit moet door het college van burgemeester en wethouders een programma worden vastgesteld dat is gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.*[196] *Er zijn geen duidelijke aanwijzingen dat de systematiek van omgevingswaarden met doorwerking naar besluiten, bezien in combinatie met de programmaplichten, in beginsel geen correcte implementatie van de richtlijn oplevert. De Afdeling vraagt wel aandacht voor het volgende.*

---

187 Richtlijn 2008/50/EG van het Europees parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PB 2008, L 152/1).

188 Toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 35.

189 Artikel 2.4 tot en met 2.9 van het Bkl. Zie hierover ook punt 8 van dit advies.

190 Artikel 5.50 van het Bkl.

191 Dit zijn locaties waar nog overschrijdingen voor stikstofdioxide of PM_{10} zijn of waar de achtergrondconcentraties van stikstofdioxide of PM_{10} nog dusdanig zijn dat niet kan worden uitgesloten dat activiteiten of werken leiden tot een overschrijding van de rijksomgevingswaarden voor deze stoffen. Het gaat onder meer om de vijf grote steden en de regio's met veel veehouderijen.

192 Artikel 5.51 van het Bkl.

193 Artikel 8.16 van het Bkl.

194 Artikel 5.16, eerste lid, aanhef en onderdeel c, in samenhang met artikel 5.16, derde lid, van de Wet milieubeheer, het Besluit niet in betekende mate bijdragen en de Regeling niet in betekende mate bijdragen.

195 Artikelen 5.53, 5.54 en 8.16 van het Bkl.

196 Artikel 3.10 van de Omgevingswet.

b. Normopvulling

Het IPO betoogt in de consultatiereactie bij de ontwerpbesluiten[197] dat de systematiek in de hand werkt dat buiten de aandachtsgebieden normopvulling plaatsvindt. Daarmee wordt bedoeld dat in die gebieden activiteiten zouden kunnen worden toegelaten die er aan bijdragen dat steeds hogere totale concentraties van luchtverontreinigende stoffen ontstaan zodat uiteindelijk overschrijding van omgevingswaarden dreigt. Het is de Afdeling op basis van de toelichting niet duidelijk of dat een reële veronderstelling is. Mocht dit het geval zijn, dan is de vraag hoe dit zich verhoudt tot artikel 12 van de richtlijn op grond waarvan lidstaten verplicht zijn in gebieden waar de niveaus van stoffen lager zijn dan de voorgeschreven grenswaarden, de niveaus beneden de grenswaarden te houden en te streven naar bescherming van de beste met duurzame ontwikkeling verenigbare luchtkwaliteit.[198]

De Afdeling adviseert in de toelichting bij het Bkl op het voorgaande in te gaan, mede in relatie tot de richtlijnverplichtingen, en zo nodig het ontwerpbesluit aan te passen.

c. Uitvoeringsvraagstukken programmaplicht

Onverminderd het voorgaande, volgt uit vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat de uitvoering van een richtlijn de volledige toepassing ervan moet verzekeren. Hieruit volgt dat een lidstaat ook na vaststelling van maatregelen die een richtlijn naar behoren uitvoeren, gehouden blijft daadwerkelijk de volledige toepassing van de richtlijn te verzekeren. Dit houdt mede in dat de regelgeving in de praktijk effectief kan worden toegepast en gehandhaafd.[199]

In punt 8 van dit advies is gesignaleerd dat de gemeente bij de invulling van de programmaplicht voor luchtkwaliteit soms afhankelijk zal zijn van de medewerking van andere overheden en dat dit tot ingewikkelde uitvoeringsvraagstukken zou kunnen leiden. Er is daarom in zoverre reden tot zorg over de effectiviteit van het systeem.

In de toelichting bij het Bkl[200] wordt weliswaar opgemerkt dat als sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheden, van die overheden mag worden verwacht dat zij een bijdrage leveren aan het opstellen van het programma, en voorts dat het kabinet – om de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de luchtkwaliteit nader te verankeren – voornemens is om bestuurlijke afspraken te maken met gemeenten en provincies in de aandachtsgebieden. Het is de Afdeling echter niet duidelijk hoe medewerking van andere gemeenten en overheden is verzekerd en aldus wordt geborgd dat in geval van een (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden passende maatregelen worden getroffen, «zodat de periode van overschrijding zo kort mogelijk kan worden gehouden».[201] De Afdeling wijst in dit verband op de mogelijkheid van artikel 3.13 van de Omgevingswet om bij amvb bestuursorganen te verplichten om programma's gezamenlijk vast te

---

197 Consultatiereactie IPO 10 oktober 2016, kenmerk DROW 07788/2016, blz. 10 en 11.

198 Zie ook artikel 1, onder 5, van de richtlijn luchtkwaliteit.

199 HvJ EU 10 april 1984, 14/83, Colson en Kamann, ECLI:EU:C:1984:153, punt 15, HvJ EU 9 september 1999, Commissie/Duitsland, C-217/97, ECLI:EU:C:1999:395, punt 31, HvJ EU 11 juli 2002, C-62/00, Marks & Spencer, ECLI:EU:C:2002:435, punten 26 en 27. Zie ook ABRvS 5 maart 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC5789, r.o. 2.3.2.

200 Toelichting, paragraaf 7.1.

201 Zie in dit verband artikel 23, eerste lid, tweede alinea, van de richtlijn luchtkwaliteit, zoals uitgelegd door HvJ EU 19 november 2014, C-404/13, Client Earth, ECLI:EU:C:2014:2382, punt 57.

stellen. Het komt de Afdeling voor dat dit een geschikt instrument is voor de luchtkwaliteitsproblematiek.[202]

Voorts is het volgende van belang. De keuze van de wetgever om de luchtkwaliteitsproblematiek door lokale overheden te laten aanpakken ontslaat het Rijk niet van zijn verantwoordelijkheid op grond van het Unierecht. De rijksoverheid kan zich in voorkomend geval niet beroepen op de decentrale aanpak en de eigen verantwoordelijkheden dienaangaande van andere overheden. Tegenover de Europese Unie blijft de lidstaat Nederland verantwoordelijk voor de naleving van het Unierecht.[203] *In het geval een gemeente bij een overschrijding van de omgevingswaarde niet (tijdig of adequaat) voldoet aan haar programmaplicht staan het Rijk – als de Afdeling het goed ziet – binnen de systematiek van de Omgevingswet geen specifieke instrumenten ter beschikking om in te grijpen. Het Rijk is dus aangewezen op het generiek toezichtinstrumentarium tot vernietiging van besluiten en indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing die voortvloeien uit de Gemeentewet en Provinciewet en in uiterste gevallen de mogelijkheden die de Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten biedt.*

Tegen de achtergrond van het voorgaande adviseert de Afdeling in de toelichting de systematiek van programmaplichten in relatie tot richtlijn 2008/50/EG nader toe te lichten en het voorstel zo nodig aan te passen, bijvoorbeeld door in het Bkl toepassing te geven aan de mogelijkheid om bestuursorganen te verplichten om programma's gezamenlijk vast te stellen.

Reactie op punt 17 van het advies

a. Doorwerking omgevingswaarden

Het is goed te constateren dat de Afdeling geen aanwijzingen heeft dat de voorgestelde herimplementatie van de richtlijn luchtkwaliteit correctie zou behoeven voor de doorwerking naar besluiten. De gemaakte keuzes voor de doorwerking van omgevingswaarden blijven ongewijzigd.

b. Normopvulling

De Afdeling haalt de consultatiereactie van het IPO aan, waarin het IPO stelt dat het systeem zou aanzetten tot normopvulling voor luchtkwaliteit buiten de aandachtsgebieden. De Afdeling stelt de vraag aan orde of dit juist is en hoe deze veronderstelling zich verhoudt tot artikel 12 van de richtlijn luchtkwaliteit. Artikel 12 bepaalt dat in gebieden waar de niveaus van bepaalde stoffen in de lucht lager zijn dan de voorgeschreven grenswaarden, de lidstaten de niveaus van die stoffen beneden de grenswaarden moeten houden en ernaar moeten streven de beste met duurzame ontwikkeling verenigbare luchtkwaliteit te beschermen.

---

[202] Ook de VNG stelt in haar consultatiereacties bij de Invoeringswet (1 maart 2017, kenmerk ECFD/U201700154, blz. 9) en de amvb's (11 oktober 2016, kenmerk ECFD/U201601303, blz 8) dat bestuurlijke afspraken ontoereikend zullen zijn en een gezamenlijke programmaplicht voor rijk, provincie en gemeente in geval van (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden van luchtkwaliteit dient te gelden.

[203] HvJ EU 22 juni 1989, 103/88, Fratteli Costanzo, ECLI:EU:C:1989:256, punten 18–33, HvJ EU 12 juni 1990, C-8/88, Landbouwpremies (D), ECLI:EU:C:1990:241, punt 13, en HvJ EU 12 juni 1990, C-188/89, Foster e.a./British Gas plc, ECLI:EU:C:1990:313. Zie in dit verband ook de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag van 7 september 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:10171, r.o. 4.7. Dit is onderkend in de toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 33.

Het nieuwe systeem zet niet aan tot normopvulling. In het stelsel van de wet zijn verschillende waarborgen ingebouwd om normopvulling en (dreigende) overschrijdingen te voorkomen. De eerste waarborg betreft de plicht in wet dat omgevingswaarden moeten worden gemonitord en dat een programma bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde moet worden opgesteld. Om te voorkomen dat een programma moet worden opgesteld, zullen bestuursorganen extra alert zijn op normopvulling. De programmaplicht volstaat om artikel 12 van de richtlijn te implementeren. Ook onder het huidige recht volstaat de implementatie van deze bepaling via een programmaplicht bij een dreigende overschrijding (artikel 5.12, eerste lid, Wet milieubeheer).

Een tweede waarborg is dat de bescherming van de fysieke leefomgeving veelal op voorhand is geregeld met algemene regels voor milieubelastende activiteiten in het Bal.[204] Met die regels worden beste beschikbare technieken voorgeschreven om de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen of beperken. Dit leidt tot een rem op normopvulling, ongeacht de keuzes die in een gebied worden gemaakt om de beschikbare gebruiksruimte tussen activiteiten en locaties te verdelen.

Een derde waarborg betreft de mogelijkheden voor gemeenten en provincies om eigen omgevingswaarden te stellen. Hierdoor kan lokaal verder gewerkt worden aan een verdere verbetering van de luchtkwaliteit, ook beneden de rijksomgevingswaarde. Ook is het mogelijk om een aanvullende omgevingswaarde vast te stellen voor een parameter die niet door het Rijk is genormeerd, zoals voor roet. Deze verschillende mogelijkheden dragen bij aan het behoud van een goede kwaliteit, de verbetering van een slechte kwaliteit of het beheer van een bepaald kwaliteitsniveau in een dynamisch gebied.

Wel is het zo dat, net als in het huidige recht, een toename van concentraties door activiteiten mogelijk is op locaties waar aan de rijksomgevingswaarde wordt voldaan, zolang een activiteit maar niet tot een overschrijding daarvan leidt.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is paragraaf 5.2.1 van de nota van toelichting bij het Bkl verduidelijkt en aangevuld.

c. Uitvoeringsvraagstukken programmaplicht

De Afdeling adviseert om te overwegen om de voorziene programmaplicht voor de gemeente te vervangen door een gezamenlijke programmaplicht voor het Rijk en de desbetreffende gemeente. Naar aanleiding hiervan wordt aangegeven dat het gaat om lokale en specifieke luchtkwaliteitsproblemen voor fijnstof en stikstofdioxide, zoals locaties rondom veehouderijen of lokale wegen. De primaire verantwoordelijkheid ligt daarom bij de gemeente. Voor stoffen met een sterk gemeentegrensoverschrijdend karakter ligt de programmaplicht bij het Rijk of de provincie. Wanneer de programmaplicht voor de eerstgenoemde stoffen ook bij het Rijk zou komen te liggen, zou dit het onwenselijke gevolg hebben dat het Rijk voor de resterende knelpunten zou meebeslissen over in het programma op te nemen verkeersmaatregelen op straatniveau. Gemeenten zijn, gegeven de aard en omvang van eventuele (dreigende) overschrijdingen van de omgevingswaarden, het best in staat maatregelen te treffen die lokale overschrijdingen wegnemen.[205]

---

[204] Vgl.Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 41, antwoord op vraag 58 en nr. 43, antwoord op vraag 3.

[205] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 43, antwoord 46.

Bovendien is het bij deze stoffen niet op voorhand te zeggen welke bestuursorganen naast de gemeente betrokken zijn bij een specifieke overschrijdingssituatie of activiteit. Naast of in plaats van het Rijk kunnen ook buurgemeenten, waterschappen of provincies betrokken zijn. Het maken van een algemene regeling die op alle specifieke situaties ziet is daarom niet realistisch. In de praktijk weten overheden elkaar te vinden. Het Rijk neemt hierin zijn verantwoordelijkheid en blijft actief betrokken.[206] Artikel 2.2 van de Omgevingswet, dat bepaalt dat bestuursorganen rekening met elkaar moeten houden en zo nodig moeten afstemmen, onderstreept het belang van afstemming en samenwerking.

Paragraaf 7.1 van de nota van toelichting bij het Bkl is op dit punt verder verduidelijkt.

18. Kaderrichtlijn Water (Krw)[207]

Artikel 4, eerste lid, van de Krw bepaalt onder meer dat vanaf 2015 voor alle oppervlakte- en grondwaterlichamen in principe een «goede oppervlaktewatertoestand»[208] respectievelijk «goede grondwatertoestand»[209] moet zijn bereikt. De goede watertoestand is bereikt wanneer aan meerdere eisen voor concentraties en parameters wordt voldaan. Daarbij wordt bij een goede oppervlaktewatertoestand onderscheid gemaakt tussen de «goede chemische toestand» en de «goede ecologische toestand» en bij een goede grondwatertoestand tussen de «goede chemische toestand» en de «goede kwantitatieve toestand». De toestand van een waterlichaam wordt bepaald door de laagste klasse van de chemische of ecologische toestand (oppervlaktewater) dan wel chemische of kwantitatieve toestand (grondwater) waarin het waterlichaam verkeert.[210] Om de goede toestand te bereiken gelden voor de waterkwaliteit van een krw-oppervlaktewaterlichaam de omgevingswaarden genoemd in de artikelen 2.12 en 2.13 van het Bkl. Artikel 4.13 van het Bkl bepaalt dat met de vaststelling van een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma[211] tijdig moet worden voldaan aan deze omgevingswaarden.[212]
De ontwikkeling en het tijdig bereiken van deze omgevingswaarden wordt gevolgd door monitoring.[213] Als de resultaten van de monitoring daarvoor aanleiding geven, moeten de waterprogramma's worden aangepast.[214] Blijkens de toelichting dient dit bij de eerstkomende of daaropvolgende herziening te geschieden.[215]Daarbij kan gekozen worden voor het opnemen van extra of andere maatregelen, zodat wel aan de omgevingswaarde kan worden voldaan.

---

[206] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 43, antwoord 44.
[207] Richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB 2000, L 327/1).
[208] Artikel 2, onder 18, van de Krw.
[209] Artikel 2, onder 20, van de Krw.
[210] Artikel 2, onder 17 en 19, van de Krw.
[211] Programma's als bedoeld in artikelen 3.7, 3.8, tweede lid, en 3.9, tweede lid, van de Omgevingswet.
[212] Voor grondwaterlichamen geldt een vergelijkbare systematiek: zie de artikelen 2.15 en 2.16 juncto artikel 4.14 Bkl.
[213] Hoofdstuk 20 van de Omgevingswet en paragraaf 10.2.2 van het Bkl. In die paragraaf is – anders dan in paragraaf 13.3.2 van de toelichting bij het Bkl staat – geen monitoringsfrequentie opgenomen.
[214] Vergelijk artikel 3.10, tweede lid, en artikel 3.11 van de Omgevingswet.
[215] Artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.13. Voor zover hierbij wordt gedoeld op de actualisering van stroomgebiedbeheerplannen die elke zes jaar dient plaats te vinden (zie artikel 8.9 van het Ob), wijst de Afdeling er op dat dit niet een passende termijn is als bedoeld in artikel 3.11 van de Omgevingswet.

Naast deze doelstelling van het bereiken van een goede toestand legt artikel 4, eerste lid, van de Krw voor oppervlakte- en grondwaterlichamen tevens de verplichting op om achteruitgang van de toestand te voorkomen.[216] Deze doelstelling moet blijkens artikel 4.15 van het Bkl worden bereikt via het instrument van de waterprogramma's.[217] Hierdoor is de eis van «geen achteruitgang» een onderdeel van de beleidscyclus (gekoppeld aan de programma's) en gekoppeld aan de verplichting om met behulp van deze programma's te voldoen aan de omgevingswaarden van de goede toestand in krw-oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen.

Het Bkl legt ten slotte de verplichting op dat een wateractiviteit[218], waarop een aangevraagde omgevingsvergunning betrekking heeft, verenigbaar moet zijn met de in artikel 8.85 van het Bkl genoemde belangen, waarbij rekening wordt gehouden met de waterprogramma's die zijn vastgesteld voor het deel van het watersysteem waarop de aanvraag betrekking heeft. Aanvragen voor omgevingsvergunningen worden dus niet rechtstreeks getoetst aan de aan de Krw ontleende waterkwaliteitsnormen, maar aan de waterprogramma's. In de toelichting bij het Bkl[219] staat dat als bij de beoordeling van een aanvraag aan de hand van de relevante waterprogramma's blijkt dat er – gelet op de bestaande waterkwaliteit, de overige maatregelen en de daarin geformuleerde doelstellingen – geen ruimte meer is voor nieuwe projecten of activiteiten, de omgevingsvergunning geweigerd moet worden. Deze werkwijze is in lijn met jurisprudentie van het Hof van Justitie, aldus de toelichting.

De Afdeling merkt op dat uit de jurisprudentie van het Hof[220] volgt dat artikel 4, eerste lid, van de Krw dwingend voorschrijft dat lidstaten ook bij de vergunningverlening voor een specifiek project de nodige maatregelen ten uitvoer leggen ter voorkoming van achteruitgang van de toestand van alle oppervlaktewaterlichamen. Het gaat niet om slechts in programmatische bewoordingen geformuleerde, eenvoudige doelstellingen van beheersplanning. Dit betekent dat een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een wateractiviteit dient te worden geweigerd als dit project in strijd is met de doelstellingen van geen achteruitgang en het bereiken van een goede toestand. Hoewel in artikel 8.85 van het Bkl – dat ziet op de aanvraag voor een dergelijke omgevingsvergunning – is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de waterprogramma's waarin beide doelstellingen uit de Krw zijn opgenomen, biedt dit volgens de Afdeling beoordelingsruimte voor het bevoegd gezag.[221] Hiermee is niet verzekerd dat een omgevingsvergunning wordt geweigerd als dit project in strijd is met de doelstellingen van geen achteruitgang en het bereiken van een goede toestand.

---

[216] Het beginsel «geen achteruitgang» wordt in de Krw niet verder uitgewerkt. In HvJ EU 1 juli 2015, C-461/13, Wezer, ECLI:EU:C:2015:433, punt 70, maakt het Hof duidelijk dat sprake is van achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, sub I, van de Krw zodra één van de kwaliteitselementen een klasse achteruitgaat, ongeacht of het oppervlaktewaterlichaam als geheel een klasse achteruit gaat. Het Hof bepaalt verder dat wanneer een kwaliteitselement reeds in de laagste toestandsklasse verkeert, iedere achteruitgang van dat element is verboden. Met artikel 4.15, tweede lid, van het Bkl wordt hieraan op een juiste wijze uitvoering gegeven, nu dit artikel bepaalt dat voorkomen moet worden dat een stof of kwaliteitselement in een lagere klasse komt, ook indien dit geen gevolgen heeft voor de toestandsklasse van het oppervlaktewaterlichaam zelf.

[217] Toelichting bij het Bkl, paragraaf 7.2.2 en de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.15.

[218] Als bedoeld in artikel 8.84, eerste lid, van het Bkl.

[219] Toelichting, paragraaf 11.10.

[220] HvJ EU 1 juli 2015, C-461/13, Wezer, ECLI:EU:C:2015:433, punten 31 t/m 50 en HvJ EU 4 mei 2016, C-346/14, Schwarze Sulm, ECLI:EU:C:2016:322, punten 53–56.

[221] Zie ook de toelichting bij het Bkl over instructieregels van basistype 2 (rekening houden met), paragraaf 2.3.2.3.

Tegen deze achtergrond adviseert de Afdeling in artikel 8.85 van het Bkl te voorzien in een dwingende toetsing aan de waterprogramma's.

Reactie op punt 18 van het advies

De opmerkingen van de Afdeling zijn aanleiding geweest om opnieuw naar de relatie tussen Krw-doelen, waterprogramma's en beoordelingsregels te kijken. Dat heeft ertoe geleid dat artikel 8.85 Bkl *(artikel 8.84, nieuw)* is aangepast. Met de aanpassing blijft wettelijk geborgd dat een vergunning niet verleend kan worden als er strijd ontstaat met de Krw-verplichtingen. Anders dan de Afdeling adviseerde is niet voorzien in direct dwingende toetsing aan waterprogramma's, vanwege de daaraan verbonden nadelen. De doorwerkingsconstructie waarbij «rekening moet worden gehouden» met deze programma's bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten is in de eerste plaats van belang omdat daarin het algemene waterbeleid is vastgelegd. Dit betreft een veel breder spectrum dan alleen het waterkwaliteitsbeleid zoals dat is vastgesteld ter implementatie van de Krw. Gemotiveerd afwijken in concrete gevallen moet hiervoor mogelijk blijven. Daarnaast is veel van dit beleid in te algemene termen geformuleerd om te kunnen werken met de dwingender doorwerkingsconstructie «in acht nemen». In paragraaf 11.10 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bkl is verduidelijkt hoe genoemd artikel zich verhoudt met de regulering onder de Waterwet.

Artikel 8.85 *(artikel 8.84, nieuw)* ziet, anders dan de beoordelingsregels van de Waterwet, alleen op wateractiviteiten die het Rijk vergunningplichtig stelt. Om een goede implementatie van de Krw te borgen zullen de hier opgenomen regels ook moeten gelden voor omgevingsvergunningen voor activiteiten met gevolgen voor een watersysteem die in een waterschapsverordening of omgevingsverordening in het leven worden geroepen. Daarom zijn de artikelen 6.2 en 7.12 in het Bkl ingevoegd, die regelen dat waterschappen respectievelijk provincies verplicht zijn om aan te sluiten bij het generieke toetsingskader voor vergunningen voor wateractiviteiten op rijksniveau, voor zover dat voortvloeit uit de kaderrichtlijn water.

De opmerkingen van de Afdeling hebben verder nog tot enkele aanpassingen in artikel 4.15 van het Bkl geleid. Deze aanpassingen zijn opgenomen om te verduidelijken dat de bepaling in overeenstemming is met jurisprudentie van het Hof van Justitie waarnaar de Afdeling verwijst.

F. Nadeelcompensatie

In het wetsvoorstel is voorzien in een nieuw systeem voor nadeelcompensatie voor het omgevingsrecht. Dit systeem bevat een specifieke regeling ten opzichte van de nog in werking te treden Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten.[222] In het algemeen deel van dit advies is reeds ingegaan op het onderdeel nadeelcompensatie in het kader van houvast voor burgers en bedrijven in het licht van globale en flexibele omgevingsplannen. Daarnaast worden hier enkele specifieke opmerkingen gemaakt.

[222] Stb. 2013, 50. Hiermee wordt een algemene wettelijke regeling van nadeelcompensatie in titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht voorzien.

19. Schaduwschade

In de huidige systematiek is onder meer het bestemmingsplan een schadeveroorzakend besluit. Dat heeft tot gevolg dat na vaststelling van het plan (tot vijf jaar nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden) degenen die menen schade van dat plan te ondervinden, een verzoek tot vergoeding daarvan kunnen doen. Bij de beoordeling van een dergelijk verzoek, werd de in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen juridische situatie vergeleken met de juridische situatie onder het voorgaande plan. Daardoor ging het in beginsel om hypothetische schade, op basis van een vergelijking van de maximale mogelijkheden in de plannen.

Doordat in de voorgestelde systematiek geen verzoek om schadevergoeding kan worden gedaan nadat het plan onherroepelijk is geworden, maar pas als uitvoering aan het plan wordt gegeven, kan er sinds dat moment veel tijd verstrijken tot het moment dat een dergelijk verzoek kan worden gedaan. In de tussentijd kan dit echter wel effecten voor belanghebbenden hebben.

a. Berekening van de schade

Aan het omgevingsplan kan uitvoering worden gegeven door verlening van een vergunning of door feitelijk handelen. Voor feitelijk handelen wordt de wijze van vaststelling van schade bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip van informatieverstrekking, dan wel het tijdstip van het begin van de activiteiten.[223] De wijze van vaststellen van de schade bij vergunningverlening, wordt niet in de wet geregeld. In de toelichting wordt vermeld dat dat de schade wordt vastgesteld aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak direct voor en direct na de verlening van de omgevingsvergunning.

De Afdeling mist hierbij een nadere toelichting van de wijze waarop bij de berekening van de waarde van de onroerende zaak rekening kan worden gehouden met het effect van waardevermindering door schaduwschade. De praktijk leert dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de indirecte schade in de vorm van waardevermindering geleidelijk ontstaat en toeneemt. Zo kan een eerste schade ontstaan door publicatie van een beleidsdocument, zoals een omgevingsvisie, waarin die ontwikkeling wordt beschreven. De schade zal waarschijnlijk toenemen, wanneer diezelfde ontwikkeling in een omgevingsplan wordt opgenomen. De schade zal waarschijnlijk weer verder toenemen wanneer een vergunning wordt verleend ter uitvoering van dat plan dan wel wanneer de feitelijke uitvoering plaats vindt. Wanneer de feitelijke situatie direct vóór en direct na de vergunningverlening of de uitvoering worden vergeleken ter bepaling van de schade, zou dat betekenen dat de eerdere waardevermindering (door de omgevingsvisie en het omgevingsplan) buiten beschouwing blijft. Dat lijkt niet redelijk en is waarschijnlijk niet de bedoeling. Voornoemde potentiele waardevermindering acht de Afdeling des te meer van belang gelet op de verhoging van het forfaitaire bedrag voor het normaal maatschappelijk risico, waaraan hierna aandacht zal worden besteed.

De Afdeling adviseert de grondslag van de schadeberekening in geval van vergunningverlening alsnog in de wet vast te leggen. Daarnaast adviseert de Afdeling om in de toelichting daarbij evenals in de toelichting bij het

---

[223] Voorgesteld artikel 15.3, tweede lid, van de Omgevingswet.

feitelijk handelen nader in te gaan op de waardeberekening in het licht van de schaduwschade.

b. Uitzondering bij verkoop van woning

In het voorstel is een bepaling opgenomen om deze effecten deels te mitigeren in geval van aankoop van een woning.[224] Op grond hiervan wordt aan degene die een woning koopt na de vaststelling van een omgevingsplan niet tegengeworpen dat hij het risico heeft aanvaard op schade door het plan. Hij kan dus op het moment dat uitvoering wordt gegeven aan het plan, nog steeds om vergoeding van de op grond daarvan ontstane schade vragen. De toelichting vermeldt dat verkoper en koper naar verwachting met het behoud van het recht op schadevergoeding rekening zullen houden bij de vaststelling van de waarde van de onroerende zaak.[225]

De Afdeling constateert dat enerzijds hierdoor de kans bestaat dat de koper een vergoeding krijgt voor schade die nooit is geleden, namelijk als de planologische ontwikkeling en/of schade voor de verkoper zelf wel voorzienbaar was en is verdisconteerd in de prijs die de verkoper heeft betaald. Anderzijds is de tegenhanger van deze keuze dat degene die de woning verkoopt voordat het omgevingsplan wordt uitgevoerd, geen mogelijkheid heeft om schadevergoeding te vragen. Nu er wel reeds een omgevingsplan is vastgesteld waarin bepaalde mogelijkheden zijn opgenomen, zal dit effecten hebben op de marktwaarde van de woning, die de verkoper niet vergoed kan krijgen.[226] De Afdeling betwijfelt dan ook de in de toelichting neergelegde fictie dat de koper de reguliere prijs zal betalen, en na uitvoering van het plan de schade zelf kan claimen.

De Afdeling adviseert te overwegen in het voorstel een uitzondering te maken op het uitgangspunt dat nadeelcompensatie pas mogelijk is bij vergunningverlening of uitvoering, en wel voor het geval een onroerende zaak wordt verkocht na vaststelling van het omgevingsplan, maar voordat vergunning wordt verleend dan wel de feitelijke uitvoering ter hand wordt genomen. In dat geval wordt de indirecte schade immers al manifest op een eerder moment.[227] In een dergelijke situatie zou een representatieve, redelijkerwijs te verwachten invulling van het plan vergeleken moeten worden met een representatieve invulling van de oude planologische situatie. Die vergelijking levert dan het nadeel voor de verkoper op. Aan de koper, die de koopprijs zal hebben afgestemd op het nieuwe omgevingsplan, kan dan uiteraard in zoverre de voorzienbaarheid van (de representatieve invulling van) het plan worden tegen geworpen. Bij een representatieve invulling zou bij gebleken hogere feitelijke schade een nader verzoek van de koper om schadevergoeding mogelijk moeten zijn. De Afdeling realiseert zich daarbij dat hiermee een afwijking van de nieuwe systematiek zou ontstaan, doch dit is slechts nodig voor bijzondere situaties als correctie op het algemene regime.

De Afdeling adviseert het voorstel op dit punt aan te passen.

---

[224] Voorgesteld artikel 15.4 van de Omgevingswet.

[225] Artikelsgewijze toelichting bij voorgesteld artikel 15.4 van de Omgevingswet.

[226] Zie bijvoorbeeld I.P.A. van Heijst, «Schadeoorzaken en schaduwschade in de nieuwe Omgevingswet», O&A 2017/64.

[227] Vergelijk J.H.M. Huijts en C.W. Backes, «Reden tot discussie over het Nederlandse planschadestelsel?», TO 2015, 3.

Reactie op punt 19 van het advies

a. Berekening van de schade

De Afdeling adviseert om, in het geval dat de omgevingsvergunning de schadeoorzaak is, de grondslag van de schadeberekening alsnog in de wet vast te leggen. Hoewel ook voor de gevallen dat de omgevingsvergunning de schadeoorzaak is, de grondslag al blijkt uit het systeem van nadeelcompensatie dat volgt uit het voorgestelde artikel 15.1 van de Omgevingswet, bestaat tegen het expliciet opnemen van een dergelijke grondslag geen bezwaar. Het legt voor gevallen van indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak de peildatum vast, en biedt burgers en bedrijven op dat punt meer houvast. Daarom is het wetsvoorstel conform het advies van de Afdeling aangevuld met een nieuw artikel 15.3 (schadebepaling als een omgevingsvergunning is vereist).

De Afdeling adviseert daarnaast om in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel voor de Invoeringswet nader in te gaan op de waardeberekening in het licht van schaduwschade. De toelichting is op dit punt aangevuld.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling wordt nog opgemerkt dat de lijn die in het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is gekozen, is dat schade wordt vergoed op basis van activiteiten die daadwerkelijk worden verricht en niet op basis van plannen. Inherent aan die lijn is dat tussentijdse waardeschommelingen – ten voor- of nadele van de burger – niet bij de vaststelling van de schade worden betrokken.

Verwacht wordt dat het effect van het omgevingsplan op tussentijdse waardeschommelingen beperkt zal zijn. Het omgevingsplan is maar één van de factoren die van invloed zijn op de waarde van een onroerende zaak. De waarde van een onroerende zaak wordt ook bepaald door andere factoren, zoals de ligging van de zaak en algemene economische en financiële ontwikkelingen. Bijvoorbeeld als sprake is van een hoogconjunctuur in de economie. In de regel zal de schade zich pas manifesteren als een activiteit op grond van het omgevingsplan daadwerkelijk wordt verricht.

Het effect dat de Afdeling hier beschrijft kan zich overigens ook onder de geldende wetgeving voordoen. Artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening kent al een aantal mogelijkheden om het aangrijpingspunt van bestemmingsplan naar uitwerking of binnenplanse afwijking te verleggen. Niet gebleken is dat dit effect in de praktijk tot onredelijke uitkomsten leidt.

b. Uitzondering bij verkoop van woning

In het wetsvoorstel voor de Invoeringswet wordt ten opzichte van de geldende wetgeving voorgesteld om het moment dat om vergoeding van (indirecte) schade kan worden gevraagd, te verleggen van de inwerkingtreding van een plan naar het moment dat een omgevingsvergunning wordt verleend of met een activiteit is begonnen.[228] Op grond van de geldende wetgeving wordt schade vergoed aan de hand van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, ook als later blijkt dat niet van alle mogelijkheden gebruik is gemaakt. Schadevergoeding op basis van planmaximalisatie wordt als een belemmering gezien voor het maken van globale bestemmingsplannen, omdat het risico op schade aanzienlijk is. Het voorstel tot het verleggen van het moment dat om schadevergoeding

[228] Artikel 15.3, tweede lid (artikel 15.4, tweede lid (nieuw)).

kan worden verzocht, leidt tot een realistischer schadevergoeding, waarmee de praktijk naar verwachting beter uit de voeten kan en belemmeringen voor het maken van globale en flexibele omgevingsplannen worden weggenomen.

Het wetsvoorstel voorziet ook in een regeling voor gevallen waarbij het schadevergoedingsmoment wordt verlegd naar de vergunning of de activiteit en de koper niet beroeps- of bedrijfsmatig handelt. In die gevallen heeft de koper het risico niet aanvaard als hij aankoopt na vaststelling van het omgevingsplan.[229] Het recht op schadevergoeding blijft zo behouden en gaat van de verkoper over op de koper. Naar verwachting wordt een mogelijk waardedrukkend effect van nog niet benutte mogelijkheden van een omgevingsplan met deze regeling ten minste in enige mate beperkt. Een dergelijke regeling kan bijdragen aan een vermindering van nadelige effecten die omgevingsplan mogelijk kan hebben.

De Afdeling adviseert een uitzondering te maken op het verleggen van het schademoment voor de gevallen dat de verkoper de onroerende zaak verkoopt in de periode dat een omgevingsplan in werking is getreden, maar nog geen vergunning voor de activiteit is verleend of nog niet met de activiteit is begonnen. De situatie waarop de geadviseerde uitzondering op het verleggen betrekking heeft, kan zich in de praktijk vaak voordoen. Verwacht wordt dat de situatie dus niet uitzonderlijk zal zijn. Als het advies van de Afdeling zou worden overgenomen, wordt afbreuk gedaan aan het voorstel om het moment dat om schadevergoeding kan worden verzocht, te verleggen van plan naar vergunning of het verrichten van de activiteit. Inpassing van het advies van de Afdeling in het wetsvoorstel zou leiden tot een hybride stelsel, waarbij schadevergoeding zowel na vaststelling van het omgevingsplan als na vergunningverlening of verrichting van de activiteit mogelijk is. De risico's op schade zouden daardoor weer toenemen. Daardoor dreigt opnieuw een belemmering voor globale planvorming te ontstaan. Om die belemmering weg te nemen, is juist een schaderegeling beoogd die beter aansluit op wat er in werkelijkheid gebeurt.

Bij een hybride systeem worden in de praktijk ook diverse uitvoeringsproblemen verwacht. Het is namelijk lastig om al bij het vaststellen van een omgevingsplan te bepalen wat de «redelijkerwijs te verwachten invulling» zal zijn. Dat geldt zeker voor een omgevingsplan met een brede reikwijdte dat veel ruimte laat aan burgers en bedrijven om te komen met eigen initiatieven. Ook verdient een schadesysteem met één schademoment de voorkeur boven een situatie met meerdere schadeoorzaken. Dat zou tot onduidelijkheid voor betrokkenen en hogere bestuurslasten kunnen leiden. Met de door de Afdeling voorgestelde uitzondering kan schadevergoeding zowel door de verkoper worden verkregen bij verkoop van de onroerende zaak, als daarna door de koper als de vergunning is verleend of de activiteit daarna wordt verricht. Daarbij kunnen diverse toerekeningsvragen opkomen, zoals de vraag welk deel van de schade aan het omgevingsplan en welk deel aan de omgevingsvergunning kan worden toegerekend, of welk deel van de schade kan worden verhaald op de initiatiefnemer. Om de genoemde redenen is het wetsvoorstel op het onderdeel van het verleggen van het schademoment niet aangepast.

[229] Artikel 15.4 (artikel 15.5 (nieuw)).

20. Opeenvolgende schademomenten

In het wetsvoorstel is geen verjaringstermijn opgenomen. Daarmee zal de regeling in de nog niet in werking getreden Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten op dat punt gaan gelden. Op grond daarvan kan het bestuursorgaan de aanvraag afwijzen indien op het tijdstip van de aanvraag vijf jaren zijn verstreken na aanvang van de dag na die waarop de benadeelde bekend is geworden zowel met de schade als met het voor de schadeveroorzakende gebeurtenis verantwoordelijke bestuursorgaan, en in ieder geval na verloop van twintig jaren nadat de schade is veroorzaakt. Indien een aanvraag betrekking heeft op schade veroorzaakt door een besluit waartegen beroep kan worden ingesteld, vangt de termijn van vijf jaren niet aan voordat dit besluit onherroepelijk is geworden.[230]

De Afdeling merkt op dat nu niet langer het plan het schademoment creëert, er meerdere schadeveroorzakende momenten kunnen ontstaan. Bijvoorbeeld door het stapsgewijs vergunnen van een woonwijk of een bedrijventerrein, of het binnen een pand diverse malen wijzigen van het gebruik. In het voorstel wordt wel aandacht besteed aan anticumulatie van het forfait in die situatie,[231] *maar lijkt ervan te worden uitgegaan dat een betrokkene bij iedere wijziging opnieuw schadevergoeding moet vragen. Daarbij wordt geen aandacht besteed aan de vraag of belanghebbenden hun claims ook kunnen «opsparen» en pas voor het eerst verzoeken om schadevergoeding na een serie van ontwikkelingen. Het lijkt dan niet redelijk om een beperkte invulling aan de nog in werking te treden bepaling van de Awb te geven, waarbij aan belanghebbenden wordt tegengeworpen niet bij de eerste uitvoeringshandeling reeds om schadevergoeding te hebben verzocht.*

De Afdeling adviseert om hier nader op in te gaan in de toelichting.

Reactie op punt 20 van het advies

In paragraaf 2.1.2.6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting en de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15.7, tweede en derde lid, *(nieuw)* bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is conform het advies van de Afdeling ingegaan op de vraag onder welke omstandigheden benadeelden hun aanvraag om schadevergoeding kunnen opsparen zonder de verjaring van hun vordering tegengeworpen te krijgen.

De voorgestelde nadeelcompensatieregeling biedt de benadeelde de keuze tussen het doen van een gebundelde aanvraag om schadevergoeding of het doen van opeenvolgende aanvragen als verschillende oorzaken de schade hebben veroorzaakt. Die keuze is er overigens alleen als voor ieder van de schadeoorzaken hetzelfde bestuursorgaan bevoegd is op de aanvraag om schadevergoeding te beslissen.

De toepasselijkheid van artikel 4:131 Awb heeft tot gevolg dat een verzoek om schade vijf jaar na het onherroepelijk worden van het schadeveroorzakende besluit, of tot vijf jaar (en in ieder geval na verloop van twintig jaar) na het bekend worden met de schade en het verantwoordelijke bestuursorgaan, kan worden afgewezen door het bestuursorgaan. De keuze om de aanvang van de verjaringstermijn te koppelen aan een afzonderlijke schadeoorzaak is gemaakt bij de totstandkoming van titel 4.5 Awb. Daarbij is bepaald dat het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de

[230] Artikel 4:131 Awb.
[231] Voorgesteld artikel 15.6, tweede en derde lid, van de Omgevingswet.

aanvraag om schadevergoeding niet verplicht, maar bevoegd is om de aanvraag af te wijzen als de verjaringstermijn is verstreken.

Degene die schade ervaart hoeft niet direct in actie te komen door een aanvraag om schadevergoeding in te dienen. Hij kan eerst een ontwikkeling verder afwachten en daarna een gebundelde aanvraag om schadevergoeding indienen. Verwacht mag worden dat een termijn van vijf jaar in het algemeen voldoende zal zijn om een aanvraag om schadevergoeding in te dienen naar aanleiding van besluiten en activiteiten die met elkaar samenhangen. Mocht de termijn voor een of meerdere schadeoorzaken toch zijn verstreken, dan kan het bestuursorgaan de aanvraag om schadevergoeding deels afwijzen, maar dat is niet verplicht.

Het voorgestelde artikel 15.6, tweede en derde lid, *(artikel 15.7, tweede en derde lid, (nieuw))* van de Omgevingswet bevat voorzieningen om tegemoet te komen aan de benadeelde die wordt geconfronteerd met verschillende schadeoorzaken die met elkaar samenhangen.

Als de benadeelde een gebundelde aanvraag indient, die ziet op schade ontstaan door meerdere schadeveroorzakende besluiten die onderling met elkaar samenhangen, wordt het wettelijke forfait van het voorgestelde artikel 15.6, eerste lid, *(artikel 15.7, eerste lid, (nieuw))* toegepast op het totale schadebedrag van die gebundelde aanvraag. Voor een gebundelde aanvraag om schadevergoeding kan bijvoorbeeld gedacht worden aan schade door de bouw van een woning in de plaats van een verouderde bedrijfsloods, waarvoor een boom moet worden gekapt, en waaraan later een garage met uitweg wordt toegevoegd. Het forfait wordt in die gevallen dus niet op iedere schadeoorzaak afzonderlijk toegepast, maar op het gehele schadebedrag van de verschillende oorzaken tezamen.

De aanvrager kan ook afzonderlijke aanvragen om schadevergoeding indienen. Het bestuursorgaan dat de aanvragen om schadevergoeding ontvangt, kan ambtshalve of op verzoek toepassing geven aan artikel 15.6, derde lid, *(artikel 15.7, derde lid, (nieuw))* en het forfait slechts eenmaal toepassen op schade door meerdere besluiten.

Het voorgestelde artikel 15.6, tweede en derde lid, *(artikel 15.7, tweede en derde lid, (nieuw))* van de Omgevingswet en de daarbij behorende toelichting zijn naar aanleiding van het advies van de Afdeling verduidelijkt.

21. Forfait

In het voorstel wordt bij indirecte schade het normaal maatschappelijk risico op in ieder geval vijf procent gesteld (forfait).[232] *Volgens de toelichting is de reden voor het vaststellen van een forfait de behoefte aan voorspelbaarheid van de uitkomsten van schadeprocedures en wordt de rechtszekerheid vergroot.*[233] *Verder wordt overwogen dat in de praktijk geregeld een hoger percentage dan het thans op grond van de Wro bestaande minimumforfait van twee procent in mindering wordt gebracht op de schade.*

De Afdeling constateert dat in de nog niet in werking getreden Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten geen forfait voor het normaal maatschappelijk risico is opgenomen. Met de verhoging voor het omgevingsrecht van twee naar vijf procent wordt

[232] Voorgesteld artikel 15.6 van de Omgevingswet.
[233] Artikelsgewijze toelichting bij voorgesteld artikel 15.6 van de Omgevingswet.

de drempel voor vergoeding verhoogd: door de vaststelling op vijf procent zullen er gevallen zijn die onder het huidige recht wel een beroep op schadevergoeding kunnen doen, maar dat onder het nieuwe recht niet meer zullen kunnen. Op zichzelf is het voorzien in meer duidelijkheid en voorspelbaarheid van de uitkomst van schadevergoedingsprocedures een goede ontwikkeling. De Afdeling ziet evenwel niet in hoe het vaststellen van het forfait op in ieder geval op vijf procent dit bereikt, nu dan even goed als de vaststelling op minimaal twee procent ruimte laat om het hoger vast te stellen. Het enige dat bereikt wordt is dat in ieder geval niet onder de vijf procent kan worden gegaan. De Afdeling meent dat als beoogd is de rechtszekerheid en voorspelbaarheid te dienen, het percentage vastgesteld zou moeten worden zonder een afwijkingsmogelijkheid om toch een hoger percentage aftrek vast te stellen. Zo de regering meent dat er op voorhand situaties zijn waar dit tot ongewenste resultaten zou leiden, kan ervoor worden gekozen voor andere categorieën een ander percentage vast te stellen.

De Afdeling adviseert in artikel 15.6, eerste lid, de woorden «in ieder geval» te schrappen en zo nodig te bezien of differentiatie nodig is en andere vaste categorieën dienen te worden vastgesteld.

Reactie op punt 21 van het advies

Om tot uitdrukking te brengen dat schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak tot op zekere hoogte een normaal maatschappelijk risico is, bevatte het wetsvoorstel voor de Invoeringswet, zoals dat aan de afdeling is voorgelegd, een forfait van «in ieder geval» vijf procent. Het werken met een forfait is, zoals de Afdeling terecht samenvat, ingegeven door de behoefte om alle betrokkenen bij een schadeprocedure meer duidelijkheid te bieden over de uitkomst van schadeprocedures. De Afdeling beschouwt het voorzien in meer duidelijkheid en voorspelbaarheid van de uitkomst van schadevergoedingsprocedures als een goede ontwikkeling.

Inderdaad komt het schrappen van de woorden «in ieder geval» ten goede aan de voorspelbaarheid over de uitkomst van schadeprocedures. Het voorgestelde artikel 15.6, eerste lid, *(artikel 15.7, eerste lid (nieuw)*, van de Omgevingswet is, evenals de bijbehorende toelichting, conform dit advies van de Afdeling aangepast. Dit betekent dat als indirecte schade bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, de aftrek op de schadevergoeding altijd 5% bedraagt van de waarde van de onroerende zaak die het voor de peildatum had.

Conform het advies is bezien of er aanleiding is om te differentiëren naar andere vaste categorieën. Dat bleek niet het geval. Elke differentiatie of uitzondering zou weer afbreuk doen aan de behoefte om te voorzien in meer duidelijkheid over de uitkomst van een schadeprocedure. Overigens is het vaste forfait alleen van toepassing op indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak en daarmee beperkt tot één categorie of type schade.

Ook wat betreft het aanwijzen van vaste categorieën is het wetsvoorstel naar aanleiding van het advies van de Afdeling aangepast. De grondslag die het voorgestelde artikel 15.6, vierde lid, *(artikel 15.7, vierde lid, (nieuw))* van de Omgevingswet biedt om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen, blijft na de aanpassing beperkt tot gevallen, waarvan kan worden vastgesteld dat de schade op voorhand niet uitstijgt boven het normaal maatschappelijke risico. Concreet komt dat neer op het schrappen van de woorden «of slechts gedeeltelijk» in dat artikellid. Daarmee ontbreekt de grondslag om voor bepaalde categorieën

van activiteiten een hoger (of lager) vast forfait dan 5% vast te stellen. Dat komt ten goede aan de duidelijkheid over de uitkomst van schadeprocedures en aan duidelijkheid over de reikwijdte van deze grondslag en geeft benadeelden houvast over de uitkomst van de schadeprocedure.

22. Feitelijk handelen als peilmoment

Op grond van het voorstel is het moment van uitvoeren van het plan het moment waarop schadevergoeding kan worden gevraagd. Dat kan het moment van vergunningverlening zijn, maar ook het moment van feitelijk handelen.[234] In de toelichting is aangegeven dat naar aanleiding van de opmerkingen op de consultatiereactie dat het moment van feitelijk handelen onduidelijk kan zijn, een regeling zal worden bezien voor een nadere informatieplicht.[235]

Hiervoor is ingegaan op enkele gevolgen van het verschuiven van de mogelijkheid van het verzoeken om planschade van het plan naar de uitvoering van het plan. Dat levert reeds complexe situaties op als het gaat om vergunningverlening, maar voor de situaties waarin het feitelijk handelen maatgevend is dit nog complexer.[236] Gelet op de extra nadelen die aan dit punt kleven, zoals mede uiteen gezet in het algemeen deel van dit advies, acht de Afdeling het van belang dat reeds bij het wetsvoorstel inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze aan de bezwaren tegemoet kan worden gekomen door de invulling van de informatieplicht dan wel anderszins. Alleen dan kan een afweging worden gemaakt of de voordelen van deze keuze opwegen tegen de nadelen daarvan.

De Afdeling adviseert hier nader op in te gaan in de toelichting en zo nodig het voorstel aan te passen.

Reactie op punt 22 van het advies

In paragraaf 2.1.2.6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet, dat handelt over de voorgestelde afdeling 15.1 van de Omgevingswet, is op hoofdlijnen het verloop van de procedure geschetst als een omgevingsvergunning of het verrichten van de activiteit het aangrijpingspunt vormt voor de aanvraag om schadevergoeding voor indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak. Om het verloop van de procedure goed vast te leggen bij activiteiten waarvoor geen vergunningplicht geldt, is naar aanleiding van het advies het voorgestelde artikel 15.3 *(artikel 15.4 (nieuw))* van de Omgevingswet aangepast. Voorgesteld wordt om bij dat artikel ook de peildatum en de aanvang van de verjaringstermijn vast te leggen als een meldings- of informatieplicht geldt.

In het wetsvoorstel is, mede naar aanleiding van het advies van de Afdeling, verder voorzien in een wettelijke grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels op te nemen over een informatieverplichting (zie voorgesteld artikel 15.10 *(nieuw)* van de Omgevingswet). De instructieregels kunnen gaan over het instellen van een informatieverplichting die de indiening van een aanvraag om schadevergoeding

---

[234] Voorgestelde artikelen 15.1 en 15.3 van de Omgevingswet. Op grond van het voorgestelde artikel 15.3, eerste lid, kan de aanvraag om schadevergoeding worden ingediend als degene die de activiteit gaat verrichten aan het bevoegd gezag informatie over die activiteit heeft verstrekt volgens de regels die daarvoor gelden of met de activiteit is begonnen.

[235] Artikelsgewijze toelichting bij voorgesteld artikel 15.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

[236] Zie ook A.G.A. Nijmeijer, «Globale omgevingsplanregels en planschaderisico: een nieuwe planschaderegeling nodig?», O&A 2017/63.

faciliteert voor schade door activiteiten waarvoor geen vergunning-, meldings- of informatieplicht geldt.

Verwacht wordt dat verreweg de meeste activiteiten die schade kunnen veroorzaken, worden gedekt door vergunning, meldings- of informatieplichten die zullen bestaan op grond van de Omgevingswet.

Een deel van de regels over de fysieke leefomgeving wordt gesteld op decentraal niveau. Voor deze regels is het niet van tevoren duidelijk of en voor welke activiteiten een vergunning-, meldings- of informatieplicht opgenomen wordt. Er mag op vertrouwd worden dat decentrale overheden bij het opstellen van hun regels voldoende oog hebben voor de consequenties voor de afhandeling van nadeelcompensatie. Bij de vormgeving van deze decentrale regelgeving zal dan ook besloten moeten worden of er voor bepaalde activiteiten een informatieverplichting, als vangnet in het kader van nadeelcompensatie, nodig is.

Voor het geval dat er in de praktijk desondanks behoefte blijkt te zijn om een aanvullende informatieverplichting in het leven te roepen, is de grondslag om hierover instructieregels te stellen, in artikel 15.10 opgenomen. Op basis van de bestaande en mogelijk aanvullende informatieplichten, kan de benadeelde weten wanneer een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend. In het naar aanleiding van punt 19, onder a, van het advies toegevoegde artikel 15.3 en het al eerder opgenomen artikel 15.3 *(artikel 15.4 (nieuw))* is vastgelegd welke peildatum geldt als de vergunning of een meldings- of informatieplicht het aangrijpingspunt is. Dat biedt voldoende houvast aan de benadeelde.

G. BIJZONDERE ONDERWERPEN

23. Voorbereidingsprocedure omgevingsvergunningen

Voor de voorbereiding van omgevingsvergunningen gaat de Omgevingswet uit van twee procedures: de reguliere procedure en de uitgebreide procedure. De reguliere procedure houdt kort gezegd in dat de overheid een besluit neemt waartegen bezwaar kan worden gemaakt en daarna beroep kan worden ingesteld. De uitgebreide procedure houdt kort gezegd in dat de overheid eerst een ontwerpbesluit neemt waarop iedereen kan reageren door het indienen van zienswijzen; daarna wordt een besluit genomen en kan beroep worden ingesteld.

a. Uitgebreide procedure op verzoek of met instemming van de aanvrager

Het uitgangspunt in de Omgevingswet is dat voor omgevingsvergunningen de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is.[237] De uitgebreide procedure is van toepassing wanneer het Ob dat bepaalt. In hoofdzaak komt de uitwerking in het Ob erop neer dat de uitgebreide procedure van toepassing is wanneer daartoe Unie- of internationaalrechtelijke verplichtingen bestaan.[238]

De reden voor het uitgangspunt dat voor omgevingsvergunningen de reguliere procedure van toepassing is, is dat de beslistermijnen voor de reguliere procedure korter zijn dan voor de uitgebreide procedure. De termijn voor het nemen van een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning is in het geval van de reguliere procedure in

[237] Artikel 16.62 van de Omgevingswet.
[238] Zie artikel 8.22 van het Ob.

beginsel acht weken.[239] In het geval van de uitgebreide procedure is dat in beginsel zes maanden.[240] De gedachte is dat procedures in het Omgevingsrecht sneller en voortvarender zullen verlopen wanneer vaker (dan nu) de reguliere procedure van toepassing is.

De toelichting[241] vermeldt evenwel dat er activiteiten zijn waarin de uitgebreide procedure voordelen biedt. Dat kan volgens de toelichting bijvoorbeeld het geval zijn bij een aanvraag voor een grootschalig project, die een complexe afweging vergt en waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. De Invoeringswet maakt het daarom mogelijk om – in lijn met de motie Meijer c.s.[242] – in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is op verzoek of met instemming van de aanvrager de uitgebreide procedure toe te passen. In andere gevallen kan het bevoegd gezag de uitgebreide procedure niet bij besluit van toepassing verklaren.
Aldus wordt in de Invoeringswet voorgesteld om de keuze voor het toepassen van de uitgebreide procedure in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is, primair te beleggen bij de initiatiefnemer. De toelichting vermeldt dat aan het bevoegd gezag geen zelfstandige bevoegdheid is toegekend om bij besluit alsnog de uitgebreide procedure toe te passen, omdat dit zou leiden tot onvoorspelbaarheid voor de aanvrager die plotseling wordt geconfronteerd met de uitgebreide procedure die zes maanden in beslag neemt.

De Afdeling merkt op dat deze motivering voor de keuze om de procedure primair in handen te leggen van de initiatiefnemer niet evenwichtig is. In het omgevingsrecht zijn immers, zeker bij grootschalige projecten, doorgaans vele belanghebbenden betrokken. Ook zij hebben belang bij voorspelbaarheid over de toe passen procedure, zodat zij weten of ze een bezwaarschrift moeten indienen of zienswijzen naar voren moeten brengen.[243] De toelichting gaat aan de positie van belanghebbenden voorbij. Daar komt bij dat de hoofdregel van de Algemene wet bestuursrecht is dat het bestuursorgaan bepaalt welke procedure van toepassing is.[244] Daar wordt nu van afgeweken.

De Afdeling adviseert de keuze om primair de aanvrager te laten kiezen voor de uitgebreide procedure alsnog dragend te motiveren en anders het wetsvoorstel zodanig aan te passen dat het bestuursorgaan overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht kan besluiten tot toepassing van de uitgebreide procedure.

b. Geen aanzienlijke nadelige effecten op de gezondheid van de mens of het milieu

Zoals hiervoor opgemerkt komt de uitwerking in het Ob er in hoofdzaak op neer dat dat de uitgebreide procedure van toepassing is wanneer daartoe Unie- of internationaalrechtelijke verplichtingen bestaan. Het Ob bevat hierop een uitzondering: wanneer het gaat om een wijziging van een omgevingsvergunning die «geen aanzienlijke nadelige effecten heeft

---

239 Zie artikel 16.64, eerste lid, van de Omgevingswet.
240 Zie artikel 16.65, eerste lid, van de Omgevingswet, samen met artikel 3.18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
241 Toelichting bij de Invoeringswet, paragraaf 2.2.5 (Toepassing uitgebreide procedure omgevingsvergunning).
242 Kamerstukken I 2016/17, 33 118, AB.
243 Vergelijk V.M.Y. van 't Lam en A.G.A. Nijmeijer, «Op een beweeglijk standpunt sta je het sterkst. Pleidooi tegen de introductie van de uitgebreide procedure «op aanvraag»», in: M en R 2017/62, afl. 50, blz. 60–74.
244 Artikel 3.10, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

op de gezondheid van de mens of het milieu», dan is de reguliere procedure van toepassing.[245]

De toelichting[246] *geeft aan dat deze uitzondering is opgenomen met het oog op het Europese en internationale recht. Daaruit volgt, kort samengevat en voor zover hier van belang, dat de uitgebreide procedure niet hoeft te worden gevolgd wanneer het gaat om een «niet belangrijke wijziging». Ook wordt volgens de toelichting met deze uitzondering beoogd de regeling in de Wabo voort te zetten die bepaalt dat de reguliere procedure van toepassing is voor een wijziging «die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan».*[247] *Verder merkt de toelichting*[248] *op dat in de consultatieversie van het Ob de term «niet belangrijke wijzigingen» werd gehanteerd, maar dat deze term naar aanleiding van de consultatie en een toezegging in de Eerste Kamer nu is verduidelijkt.*

De Afdeling merkt op dat het criterium «geen aanzienlijke nadelige effecten heeft op de gezondheid van de mens of het milieu» wat specifieker is dan «niet belangrijke wijziging», maar nog altijd tamelijk vaag is. Uit de toelichting wordt duidelijk dat voor dit criterium wordt gekozen in plaats van het bestaande criterium in de Wabo, omdat het meer ruimte laat en daarom naar verwachting meer wijzigingen van omgevingsvergunningen met de reguliere procedure kunnen worden afgehandeld. Dat zorgt voor kortere beslistermijnen. Dit gaat er echter aan voorbij dat juist door het ruimere criterium waar nu voor wordt gekozen gemakkelijk discussies kunnen ontstaan met procedurele complicaties die uiteindelijk ook tijdrovend zijn. Het bestaande criterium in de Wabo is wat duidelijker en de huidige rechtspraktijk kan met dit criterium goed uit te voeten.

De Afdeling adviseert aan te sluiten bij het criterium van de Wabo.

c. Beslistermijn in geval tevens instemming is vereist van een ander bestuursorgaan

De termijn voor het nemen van een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning in het geval van de reguliere procedure bedraagt in beginsel acht weken of, als instemming van een ander bestuursorgaan nodig is, twaalf weken na ontvangst van de aanvraag.[249]

In het advies over de Omgevingswet is door de Afdeling de vraag gesteld of bestuursorganen over voldoende capaciteit in de zin van personeel en kennis beschikken om in het geval van complexe vergunningaanvragen binnen de beslistermijn van een reguliere procedure te kunnen beslissen.[250] *Mede naar aanleiding van deze vraag is de beslistermijn van de reguliere procedure in de Omgevingswet met vier weken verlengd ingeval er tevens instemming is vereist van een en ander bestuursorgaan. Betwijfeld kan worden of deze verlenging toereikend is. In de Wabo is in geval een verklaring van een ander bestuursorganen is vereist de uitgebreide procedure van toepassing.*[251] *De beslistermijn in het geval van de uitgebreide procedure bedraagt in de Wabo (en in de Omgevingswet) in beginsel zes maanden.*[252] *Bestuursorganen zullen dus, ondanks de verlenging van de beslistermijn van vier weken, nog altijd*

---

[245] Artikel 8.22, vierde lid, van het Ob.
[246] Artikelsgewijze toelichting op artikel 8.22 van het Ob.
[247] Artikel 3.10, derde lid, van de Wabo.
[248] Artikelsgewijze toelichting op artikel 8.22 van het Ob.
[249] Artikel 16.64, eerste lid, van de Omgevingswet.
[250] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 4, blz. 30.
[251] Artikel 3.10, eerste lid, onder e, van de Wabo.
[252] Artikelen 3.10, eerste lid, van de Wabo samen met artikel 3.18, eerste lid, van de Awb.

worden geconfronteerd met aanzienlijk kortere beslistermijnen in geval instemming van andere bestuursorganen is vereist dan thans het geval is.

De Afdeling adviseert de beslistermijn indien instemming is vereist verder te verlengen.

Reactie op punt 23 van het advies

a. Uitgebreide procedure op verzoek of met instemming van de aanvrager

De mogelijkheid om in specifieke gevallen de uitgebreide procedure toe te passen op de voorbereiding van een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning heeft ook bij de parlementaire behandeling van het Omgevingsbesluit al aandacht gehad, culminerend in de aangenomen motie-Meijer c.s.[253]. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet strekt op dit punt tot uitvoering van deze motie. Het voorstel van de Afdeling om de gekozen opzet beter te motiveren is overgenomen in paragraaf 2.2.5 van het algemeen deel van de toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast is tegemoetgekomen aan het punt van de Afdeling om belanghebbenden beter te informeren. Daartoe is een mededelingsplicht opgenomen in het wetsvoorstel (artikel 16.64, derde lid, van de Omgevingswet) voor besluiten die met de reguliere procedure zijn voorbereid, zoals een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Door die mededeling in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze kunnen belanghebbenden op de hoogte raken van een dergelijke beslissing.

b. Geen aanzienlijke nadelige effecten op de gezondheid van de mens of het milieu

Naar aanleiding van deze opmerking van de Afdeling is de formulering in artikel 8.22, vierde lid *(artikel 10.24, vierde lid (nieuw))*, van het Omgevingsbesluit gewijzigd in «geen significante nadelige gevolgen voor de gezondheid of het milieu». Het bestaande criterium uit de Wabo is onder het nieuwe stelsel echter niet overgenomen. In de artikelsgewijze toelichting bij genoemd artikel is dit nader gemotiveerd. De Wabo kent als criterium een wijziging «die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan […] en die niet leidt tot een andere inrichting dan waarvoor de omgevingsvergunning is verleend». Dit criterium kan niet zomaar in de Omgevingswet worden opgenomen. Dit criterium bestaat uit een toets of de inrichting niet is gewijzigd. Dit is niet een-op-een om te zetten naar de toets of er sprake is van een andere activiteit. Daarnaast worden de gevolgen voor het milieu deels via het omgevingsplan gereguleerd, dus de vraag of er sprake is van grotere gevolgen voor het milieu dan toegestaan zou ook in relatie tot het omgevingsplan beschouwd moeten worden.

c. Beslistermijn in geval tevens instemming is vereist van een ander bestuursorgaan

De betrokkenheid van andere bestuursorganen bij het nemen van een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning beperkt zich in veel gevallen tot advies op de ingekomen aanvraag. Hiertoe zendt het bevoegd gezag de aanvraag na ontvangst zo snel mogelijk door aan het adviserende bestuursorgaan. Op grond van artikel 3:6 Awb kan het bevoegd gezag daarbij een termijn geven waarbinnen het advies wordt

[253] Kamerstukken I 2016/17, 33 118, AB.

verwacht. In sommige situaties geldt, aanvullend op het adviesrecht, ook een instemmingsbevoegdheid. In deze gevallen krijgt het adviserende orgaan ook nog de gelegenheid om zijn instemming te verlenen op het voorgenomen besluit. Dit is een mechanisme waarmee het betrokken orgaan kan controleren of zijn eerder gegeven advies op een juiste wijze in het besluit is verwerkt. Het instemmingsorgaan wordt in deze fase van de procedure dus niet geconfronteerd met een nieuw dossier, waar men zich geheel op moet inwerken en op basis waarvan een nieuwe afweging moet worden gemaakt over de te nemen beslissing op de aanvraag. Het zwaartepunt van de betrokkenheid van het andere bestuursorgaan ligt dan ook niet in de fase van instemming, maar in de fase van advisering. Gelet daarop moet de beslistermijn van de reguliere procedure toereikend worden geacht. Deze beslistermijn bedraagt, zoals bepaald in artikel 16.64, eerste lid, van de Omgevingswet, normaal acht weken, maar als een instemming nodig is bedraagt deze termijn twaalf weken. Los van het instemmingsrecht, bestaat er daarnaast ook nog altijd de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om de beslistermijn met zes weken te verlengen, waardoor een beslistermijn ontstaat van achttien weken. Er is geen aanleiding om te voorzien in de mogelijkheid om deze beslistermijn nog verder te verlengen.

24. Het lex certa-beginsel

Het lex certa-beginsel houdt in dat voorschriften die door punitieve sancties worden gehandhaafd, voldoende duidelijk, voorzienbaar en kenbaar moeten zijn.

a. Specifieke zorgplichten

In het Bal worden voor alle in dat besluit genoemde categorieën van activiteiten specifieke zorgplichten opgenomen. Zoals hiervoor (punt 11) reeds aan de orde gesteld worden in die zorgplichten vage termen als passend, geschikt, representatief, doelmatig en redelijkerwijs gebruikt. De zorgplichten zijn zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar. Voor wat betreft de bestuursrechtelijke handhaving gaat het alleen om niet-punitieve sancties, namelijk een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang en geen bestuurlijke boete.

De Afdeling begrijpt dat een zekere vaagheid onontkoombaar is bij het formuleren van zorgplichten. Nu de zorgplichten strafrechtelijk handhaafbaar zijn, rijst echter de vraag hoe deze zorgplichten, gelet op de vage termen, zich verhouden tot het lex certa-beginsel. De toelichting gaat hier niet specifiek op in. De toelichting vermeldt wel dat strafrechtelijke handhaving van zorgplichten in het omgevingsrecht niet nieuw is.[254] De toelichting wijst op de zorgplichtbepalingen in het Activiteitenbesluit en de Wet bodembescherming.[255] De zorgplichten in het Bal krijgen echter een grotere betekenis dan ze nu hebben. Meer concrete voorschriften worden vervangen door zorgplichtbepalingen. Daarmee wordt de spanning met het lex certa-beginsel als gevolg van de strafrechtelijke handhaving pregnanter. De motivering in de toelichting dat niet is gekozen voor alleen bestuursrechtelijke handhaving, omdat dit ertoe zou leiden dat er druk ontstaat om vaker voor een ieder evidente verplichtingen in gedetailleerde voorschriften te vertalen, begrijpt de Afdeling niet.[256]

---

[254] Toelichting bij het Bal, paragraaf 3.1.2 (Inzet van specifieke zorgplichten in dit besluit).
[255] Artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit en artikel 13 van de Wet bodembescherming.
[256] Toelichting bij het Bal, paragraaf 3.1.2 (Inzet van specifieke zorgplichten in dit besluit), een-na-laatste alinea.

De Afdeling adviseert de strafrechtelijke handhaafbaarheid van de zorgplichten in het licht van het lex certa-beginsel alsnog dragend te motiveren en anders af te zien van handhaving van de zorgplichten met punitieve sancties.

b. Vangnetbepaling algemeen

Met de Invoeringswet wordt aan de Omgevingswet een algemene, strafrechtelijk handhaafbare vangnetbepaling toegevoegd.[257] De bepaling houdt in dat het verboden is om een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijk nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.[258] Bij algemene maatregel van bestuur wordt de toepassing uitgewerkt of begrensd.[259] De uitwerking of begrenzing moet in ieder geval strekken ter uitvoering van de Richtlijn milieustrafrecht[260] en dient betrekking te hebben op de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving en de gevallen waarin de vangnetbepaling van toepassing. De vangnetbepaling is alleen van toepassing als er geen specifieke regels zijn op grond waarvan handhavend kan worden opgetreden.[261]

De toelichting vermeldt dat met deze vangnetbepaling voor heel Nederland wordt gewaarborgd dat tegen verwijtbaar handelen of nalaten dat leidt tot aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving zo nodig strafrechtelijk kan worden opgetreden.[262] De vangnetbepaling vormt ook het sluitstuk van de nationale regelgeving ter implementatie van de Richtlijn milieustrafrecht, aldus de toelichting.

De Afdeling merkt op dat de vangnetbepaling buitengewoon onbepaald is. Dit terwijl het gaat om een bepaling die is bedoeld voor strafrechtelijke handhaving. Dat staat op gespannen voet met het lex certa-beginsel. Strafrechtelijk handhaafbare bepalingen met formuleringen zoals «nadelige gevolgen» komen weliswaar nu ook al voor, maar zijn begrensd tot een bepaald domein, bijvoorbeeld het milieu.[263] Het begrip «fysieke leefomgeving» zoals gedefinieerd in de Omgevingswet omvat het gehele domein van de leefomgeving (van water tot werelderfgoed) en meer, omdat het begrip niet limitatief is opgesomd («in ieder geval»). Bovendien heeft een begrip als «milieu» een zekere intrinsieke waarde, zodat doorgaans duidelijk zal zijn wanneer een handelen of nalaten aanzienlijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft. Bij het neutrale begrip «fysieke leefomgeving» is dat niet zo eenvoudig, omdat de fysieke leefomgeving op vele manieren kan worden beschermd of benut.

De Afdeling adviseert, in de algemene maatregel van bestuur waarin de vangnetbepaling zal worden uitgewerkt of begrensd, de onduidelijkheid over inhoud en reikwijdte van de vangnetbepaling zoveel mogelijk weg te nemen.

---

257 Voorgesteld artikel 1.8 van de Omgevingswet.
258 Voorgesteld artikel 1.8, eerste lid, van de Omgevingswet.
259 Voorgesteld artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet.
260 Richtlijn 2008/99/EG van het Europees parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (L 328/28).
261 Voorgesteld artikel 1.9, tweede lid, van de Omgevingswet.
262 Artikelsgewijze toelichting in de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel B) op voorgesteld artikel 1.8 van de Omgevingswet.
263 Zie bijvoorbeeld artikel 10.1 van de Wet milieubeheer.

c. Vangnetbepaling en Richtlijn milieustrafrecht

De Richtlijn milieustrafrecht is al geïmplementeerd. Uit de toelichting blijkt niet of wettelijke bepalingen die eerder zijn vastgesteld ter implementatie van de richtlijn nu komen te vervallen. Als dat het geval is, dient daar in de toelichting concreet op te worden ingegaan, mede aan de hand van een bijgewerkte transponeringstabel. Worden echter geen implementatiebepalingen geschrapt, dan kan niet gezegd worden dat de vangnetbepaling mede strekt tot implementatie van de Richtlijn milieustrafrecht.

De Afdeling adviseert de toelichting aan te passen.

Reactie op punt 24 van het advies

a. Specifieke zorgplichten

Van de wetgever mag worden verwacht dat strafbepalingen zo duidelijk mogelijk worden geformuleerd, zodat de normadressaat weet voor welke gedragingen hij kan worden gestraft. De specifieke zorgplichten zijn daarom verduidelijkt ten opzichte van het huidige recht. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de duidelijkheid voor de initiatiefnemer van de verplichting dat er maatregelen moeten worden genomen, en de wijze waarop uitvoering kan worden geven aan deze verplichting.

Over de duidelijkheid van de verplichting kan geen twijfel bestaan. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor specifiek benoemde belangen is verplicht deze nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken. Een voorbeeld. Degene die voedingsmiddelen produceert weet of kan redelijkerwijs vermoeden dat er geuroverlast ontstaat. De verplichting die uit de specifieke zorgplicht voortvloeit is helder: deze geuroverlast moet worden voorkomen of beperkt. Als er geen maatregelen worden genomen om de geuroverlast tegen te gaan, dan kan bestuursrechtelijk en zo nodig strafrechtelijk worden gehandhaafd.

Niet te ontkennen is dat de wijze van uitvoering van de verplichting minder duidelijk is. Waar mogelijk is in de artikelen van de specifieke zorgplicht nader geconcretiseerd hoe invulling moet worden gegeven aan de verplichting. Inherent aan het karakter van een specifieke zorgplicht is echter dat het gaat om een open norm, waarbij de wijze van uitvoering niet dwingend of gedetailleerd wordt voorgeschreven. Nadere concretisering is enerzijds niet altijd mogelijk in verband met steeds veranderende omstandigheden en het niet uitputtend kunnen maken van regelgeving. Anderzijds is concretisering niet altijd wenselijk, omdat dit zou leiden tot uitgebreide en zeer gedetailleerde regelgeving. Voordeel van een open norm is dat deze ruimte biedt voor de initiatiefnemer om de verplichting in te vullen op een door hem gewenste wijze.

De specifieke zorgplicht is de basisnorm waaraan degene die een activiteit verricht altijd moet voldoen. Er zijn meer uitgewerkte inhoudelijke regels opgenomen als niet onmiddellijk voor de hand ligt wat deze basisnorm inhoudt. Overtreding van de basisnorm weegt even zwaar als overtreding van een meer uitgewerkte inhoudelijke regel. Het is daarom vanzelfsprekend dat ook een specifieke zorgplicht strafrechtelijk handhaafbaar is. Een voorbeeld. Uit de specifieke zorgplicht volgt dat degene die een milieubelastende activiteit verricht de kwaliteit van de bodem moet beschermen. In een concreet artikel kan worden opgeschreven dat hij daarvoor een vloeistofdichte bodemvoorziening moet aanleggen die periodiek volgens een vastgestelde norm moet worden gekeurd. Als dit niet gebeurt, is sprake van een overtreding van het Bal en kunnen naast

bestuursrechtelijke ook strafrechtelijke handhavingsinstrumenten worden ingezet. Het is evident dat een vloeistofdichte bodemvoorziening, voor een goede werking daarvan, niet doorboord dient te worden. In dat geval zouden stoffen immers alsnog in de bodem geraken. Als een vloeistofdichte bodemvoorziening wel wordt doorboord, is strafrechtelijke handhaving net zo goed op zijn plaats.

De Afdeling geeft aan dat de spanning met het lex certa-beginsel als gevolg van de strafrechtelijke handhaving met het vervangen van concrete voorschriften door zorgplichtbepalingen pregnanter wordt. De specifieke zorgplichten bij de milieubelastende activiteit vervangen – ten opzichte van het huidige recht – met name de zogenoemde «*good housekeeping*»-maatregelen, zoals het tijdig legen van een olieafscheider. Het gaat nadrukkelijk niet om essentiële BBT-maatregelen of doelvoorschriften; die zijn altijd uitgeschreven in de regels van het Bal en Bbl. Het is voor de initiatiefnemer zonder meer duidelijk dat deze «*good housekeeping*»-maatregelen genomen moeten worden, of ze nu zijn uitgeschreven of niet. Niemand zal verrast zijn als er strafrechtelijk wordt opgetreden tegen het vol laten lopen van een olieafscheider, waardoor deze niet meer functioneert. Dat levert geen pregnante spanning met het lex certa-beginsel op.

Alles overwegende is er geen reden om af te zien van strafrechtelijke handhaving van de specifieke zorgplichten. Wel is, in lijn met het advies van de Afdeling op dit punt, paragraaf 3.1 van de nota van toelichting bij het Bal aangevuld. Ook is conform het advies de motivering verduidelijkt waarom alleen bestuursrechtelijke handhaving zou leiden tot druk om vaker voor een ieder evidente verplichtingen in gedetailleerde voorschriften uit te schrijven.

b. Vangnetbepaling algemeen

Het advies om de vangnetbepaling uit te werken en te begrenzen past geheel bij de lijn die inmiddels is ingezet bij de uitwerking van deze bepaling. De uitwerking en begrenzing maakt onderdeel uit van het Invoeringsbesluit dat op dit moment ambtelijk in voorbereiding is. Daarin zal worden aangegeven in welke gevallen de vangnetbepaling van toepassing is. Ook zal de reikwijdte van die bepaling nader worden begrensd door een duiding te geven van de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

c. Vangnetbepaling en Richtlijn milieustrafrecht

In de toelichting op het voorgestelde artikel 1.7a in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet is conform het advies verduidelijkt hoe de voorgestelde vangnetbepaling bijdraagt aan de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht.

25. Overgangsrecht

a. Het omgevingsplan van rechtswege

Onder het regime van de Omgevingswet dient iedere gemeenteraad voor het gehele grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vast te stellen, waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.[264] De wetgever zorgt ervoor dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet al aan deze verplichting wordt voldaan – althans in die zin dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de nieuwe wet iedere

[264] Artikel 2.4 van de Omgevingswet.

gemeente beschikt over een omgevingsplan van rechtswege. Het omgevingsplan van rechtswege is de optelsom van een reeks bestaande bestemmingsplannen, andere plannen en verordeningen, vastgesteld op basis van de Wet ruimtelijke ordening, de Crisis- en herstelwet, de Erfgoedwet en de Wet milieubeheer.[265]

i. Actualisatieplicht
Onder de Omgevingswet is het toegestaan een omgevingsvergunning te verlenen die afwijkt van het omgevingsplan, mits het omgevingsplan binnen vijf jaar daarmee in overeenstemming wordt gebracht.[266] *Een omgevingsplan van rechtswege voldoet nog niet volledig aan deze wettelijke opdracht. Volgens de toelichting is het ook niet efficiënt om in de overgangsfase vast te houden aan de actualisatietermijn van vijf jaar na het verlenen van een vergunning. Om die reden wordt bepaald dat gedurende de overgangsfase met het omgevingsplan aan die verplichtingen wordt voldaan.*[267]

De voorgestelde bepaling is onjuist en verwarrend. Bedoeld wordt immers dat gedurende de overgangsfase niet aan de actualisatietermijn hoeft te worden voldaan.

De Afdeling adviseert het artikel aan te passen.

ii. Wijziging en aanvulling van het omgevingsplan van rechtswege
Als een omgevingsplan, zoals dat van rechtswege geldt, wordt gewijzigd, moet het gaan voldoen aan de nieuwe wettelijke eis dat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente een evenwichtige toedeling van functies aan locaties bevat.[268]

Volgens de toelichting kan het gemeentebestuur aanvullende functies en regels stellen, die gelden naast het omgevingsplan van rechtswege. Die worden dan onderdeel van het omgevingsplan van rechtswege.[269]

De Afdeling merkt op dat het onderscheid tussen een wijziging van en een aanvulling op het omgevingsplan van rechtswege niet is terug te voeren op de wettekst en dat het onderscheid in de praktijk bovendien niet duidelijk is.[270]

De Afdeling adviseert in het voorstel een helder onderscheid te maken tussen wijziging en aanvulling. Is niet dat niet mogelijk, dan adviseert zij de passage uit de toelichting te schrappen.

b. Overgang van voorschriften voor een inrichting naar voorschriften voor activiteiten

De Invoeringswet regelt dat vergunningvoorschriften voor een inrichting die niet langer vergunningplichtig is maatwerkvoorschriften (kunnen) worden.[271] *Vergunningvoorschriften zijn nu vaak toegesneden op inrichtingen als geheel. Uit die toelichting wordt niet duidelijk hoe die vergunningvoorschriften kunnen worden «vertaald» naar afzonderlijke*

---

265 Voorgesteld artikel 22.1 van de Omgevingswet en artikel 11.6 van de Invoeringswet.
266 Voorgesteld artikel 4.17 van de Omgevingswet.
267 Voorgesteld artikel 22.4 van de Omgevingswet en de toelichting op dat artikel in de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel HU).
268 Artikel 4.2 en voorgesteld artikel 22.5 van de Omgevingswet.
269 Toelichting, paragraaf 5.2.3 (Omgevingsplan), onder «Oud en nieuw regime naast elkaar».
270 Zie ook: artikel van S. Hilligers, T.E.P.A. Lam, A.G.A. Nijmeijer, «Van bestemmingsplan naar omgevingsplan volgens de Invoeringswet Omgevingswet», in: TBR 2017/38, nr. 3, blz. 208–217.
271 Artikel 11.10, derde lid, van de Invoeringswet.

activiteiten. Het IPO heeft in de consultatie op dit probleem gewezen: onder het huidige regime wordt een vergunningaanvraag integraal bekeken voor de hele inrichting. In de Invoeringswet wordt voor deze opsplitsing of toedeling niets geregeld waardoor grote problemen en onduidelijkheden in de uitvoerings- en handhavingstaak ontstaan, aldus het IPO.[272] Ook de Afdeling bestuursrechtspraak heeft de aandacht op dit probleem gevestigd.[273]

Zo kan een vergunning onder het huidige recht een voorschrift bevatten, waarvan niet direct duidelijk is hoe dit onder het nieuwe regime zal worden vertaald naar afzonderlijke activiteiten: «Het beoordelingsniveau (LAr, LT) veroorzaakt door de tot de inrichting behorende toestellen en installaties en door de tot de inrichting behorende verrichte werkzaamheden en/of activiteiten, waarvoor vergunning is aangevraagd, mag ter plaatse van de immissiepunten die zijn aangegeven in de onderstaande tabel niet meer bedragen dan (...)»

De Afdeling adviseert in de toelichting meer duidelijkheid te verschaffen, aan de hand van concrete voorbeelden.

Reactie op punt 25 van het advies

a. Het omgevingsplan van rechtswege

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling over het omgevingsplan van rechtswege, zijn het voorgestelde hoofdstuk 22 van de Omgevingswet en paragraaf 5.2 van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet op diverse punten aangepast. Dit verduidelijkt dat vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet sprake zal zijn van één omgevingsplan per gemeente. Daarbij is ook «omgevingsplan van rechtswege» als term komen te vervallen. Verduidelijkt is dat het omgevingsplan dat van rechtswege tot stand komt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal bestaan uit een «nieuw deel» en een «tijdelijk deel». Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat onder meer uit de geldende planologische regels uit bestemmingsplannen en beheersverordeningen. De regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan dienen in de overgangsfase, bij (appellabele) besluiten tot vaststelling van het omgevingsplan, overgeheveld te worden naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Tegelijkertijd dienen in de overgangsfase de regels over de fysieke leefomgeving uit de andere gemeentelijke verordeningen te worden overgeheveld naar het omgevingsplan. In de overgangsfase zal het tijdelijke deel van het omgevingsplan steeds verder worden vervangen en uiteindelijk geheel verdwijnen, terwijl ondertussen het nieuwe deel van het omgevingsplan uitgroeit tot «het» omgevingsplan waarin alle gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving samenhangend zijn gebundeld. In de voorgestelde artikelen 22.4 en 22.5 *(artikelen 22.5 en 22.6 (nieuw))* van de Omgevingswet is verduidelijkt op welke wijze het tijdelijk deel, fasegewijs bij afzonderlijke besluiten, naar het nieuwe deel kan worden overgeheveld. Ook is verduidelijkt op welke wijze regels in het nieuwe deel kunnen worden opgenomen uit autonome verordeningen, zonder dat hierbij voor de desbetreffende locatie gelijktijdig het tijdelijk deel van het omgevingsplan hoeft te worden ingetrokken. Daarnaast is de overgangsrechtelijke regeling aangepast voor het in overeenstemming brengen van een omgevingsplan met een verleende omgevingsvergunning die van het omgevingsplan afwijkt. Hierbij zijn geconstateerde onjuistheden weggenomen.

---

[272] IPO 13 maart 2017, kenmerk DROW 07988/2017, blz. 5.
[273] Consultatiereactie Afdeling bestuursrechtspraak, 9 maart 2017, blz. 8.

b. Overgang van voorschriften voor een inrichting naar voorschriften over activiteiten

Het is inderdaad mogelijk dat onder huidig recht verleende omgevingsvergunning voor een inrichting in het nieuwe stelsel moet worden aangemerkt als vergunning of maatwerkvoorschrift voor meer dan één activiteit. De Afdeling vraagt om nader toe te lichten hoe die vergunningvoorschriften worden «vertaald» naar afzonderlijke activiteiten. Aan het advies van de Afdeling is gehoor gegeven. In paragraaf 5.2.6 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is met voorbeelden geïllustreerd hoe het overgangsrecht in deze situaties werkt. Daarbij is zowel ingegaan op situaties waarbij de activiteiten na inwerkingtreding onder rijksregels blijven vallen, als op situaties waarbij de activiteiten na inwerkingtreding volledig of deels onder decentrale regels zullen vallen. Met name wordt aandacht besteed aan vergunningvoorschriften die voor de gehele inrichting golden en die niet kunnen worden «opgeknipt» naar de verschillende activiteiten die binnen de inrichting plaatsvinden.

Verder is aan artikel 11.10 *(artikel 4.13 (nieuw))* van het voorstel voor de Invoeringswet een vierde lid toegevoegd dat ziet op de situatie dat een inrichting onder het nieuwe stelsel in zijn geheel een milieubelastende activiteit zal zijn, maar slechts voor een gedeelte daarvan een vergunningplicht zal gelden en een voorschrift dat verbonden is aan de huidige vergunning voor die inrichting niet «deelbaar» is. Deze nieuwe bepaling voorziet erin dat een niet deelbaar voorschrift dat voor de gehele inrichting geldt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat gelden als maatwerkvoorschrift voor de gehele milieubelastende activiteit.

Ambtshalve wijzigingen

Tot slot is van de gelegenheid gebruik gemaakt om ambtshalve wijzigingen door te voeren in het wetsvoorstel voor de Invoeringswet en de memorie van toelichting, en in de vier ontwerpbesluiten en de daarbij behorende nota's van toelichting.

In de eerste plaats zijn er verschillende redactionele en wetstechnische wijzigingen doorgevoerd. Zo zijn de artikelen van het wetsvoorstel en de ontwerpbesluiten vernummerd, zijn er redactionele correcties aangebracht en zijn verwijzingen waar nodig technisch aangepast. De ontwerpbesluiten zijn ook technisch aangepast in verband met de op 1 januari 2018 in werking getreden tiende wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving[274].

Ook zijn wijzigingen doorgevoerd in verband met harmonisatie en verbetering van de structuur van het wetgevingsproduct of het nieuwe stelsel. Zo is de formulering van een aantal bepalingen geharmoniseerd en zijn opschriften van paragrafen verduidelijkt. Daarnaast is gezorgd voor een verbeterde aansluiting bij de wet. Hierbij kan gedacht worden aan een nauwere aansluiting bij het wettelijk begrippenkader en verbetering naar verwijzingen in de wet. Verder zijn in de ontwerpbesluiten op een aantal plaatsen hoofdstukken, afdelingen of artikelen gereserveerd voor bepalingen die op een later moment via het Invoeringsbesluit Omgevingswet of een aanvullingsbesluit zullen worden ingevoegd of zijn eerdere reserveringen geschrapt. Tot slot zijn de memorie van toelichting bij de Invoeringswet en de nota's van toelichting bij de ontwerpbesluiten (zowel het algemeen als het artikelsgewijs deel) ook los van wijzigingen in artikelen op een aantal onderdelen verduidelijkt.

[274] Strcrt. 2017, 69426.

Ten tweede zijn het voorstel voor de Invoeringswet en de ontwerpbesluiten aangepast in verband met de wijziging in de portefeuilleverdeling en benaming van de ministers en staatssecretarissen in het kabinet Rutte-III ten opzichte van het kabinet Rutte-II.

Ten derde zijn enkele andere wijzigingen doorgevoerd die voor een goede invoering of uitvoering van de wet en de ontwerpbesluiten noodzakelijk zijn en zijn enkele bepalingen aangepast, toegevoegd of verwijderd vanwege verbeterde herimplementatie van EU-richtlijnen. Deze meer inhoudelijke wijzigingen worden hieronder per wetgevingsproduct kort toegelicht. De memorie van toelichting bij de Invoeringswet en de nota's van toelichting bij de ontwerpbesluiten zijn dienovereenkomstig aangepast.

Wijzigingen Omgevingsbesluit

1. Omdat de Mijnbouwwet bij nader inzien al een uitputtende regeling biedt voor het adviesrecht van de Inspecteur-generaal der mijnen, is artikel 3.27 geschrapt.
2. De «tenzij»-zinsnede aan het slot van artikel 3.15, tweede lid, *(artikel 4.19, tweede lid, (nieuw))* en in samenhang daarmee artikel 3.16, derde lid, *(artikel 4.20, derde lid, (nieuw))* over gemeentegrensoverschrijdende activiteiten, is geschrapt, omdat deze bepalingen bij nader inzien overbodig bleken te zijn.
3. In hoofdstuk 8 *(hoofdstuk 10 (nieuw))* van het Omgevingsbesluit is artikel 8.0 *(artikel 10.1 (nieuw))* toegevoegd vanwege de bestuurlijke afspraak om voorafgaand aan de inzet van interventie-instrumenten die ingrijpen in het omgevingsplan overleg te plegen met het gemeentebestuur. Dit geldt onder de huidige wetgeving ook voor het voorbereidingsbesluit.
4. In de artikelen 8.9 en 8.14 *(artikelen 10.11 en 10.16 (nieuw))* is de overlegverplichting bij de totstandkoming van stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma met colleges van burgemeester en wethouders gewijzigd in een overlegverplichting met vertegenwoordigers vanuit die gemeenten voor de uitvoerbaarheid van die verplichting.
5. De artikelen 3.6, vijfde lid en 10.4 van het Bkl zijn verplaatst naar hoofdstuk 8 *(hoofdstuk 10 (nieuw))* van het Omgevingsbesluit vanwege de procedurele aard van die bepalingen *(artikelen 10.4 en 10.28 (nieuw))*.
6. In hoofdstuk 8 *(hoofdstuk 10 (nieuw))* zijn artikelen toegevoegd vanwege verbeterde her-implementatie van EU-richtlijnen *(artikelen 10.29, tweede lid, 10.32, 10.34 en 10.40, tweede lid (nieuw))*.
7. In afdeling 8.8 *(afdeling 10.8 (nieuw))* (verstrekken en beschikbaar stellen gegevens) is een aantal aanpassingen doorgevoerd in verband met een betere aansluiting bij de wet (met name artikel 20.14, vierde lid), betere implementatie van EU-richtlijnen, een duidelijkere afbakening tussen deze afdeling en hoofdstuk 10 Bkl en harmonisatie met dat hoofdstuk.
8. Aan de kostensoortenlijst in bijlage IV is een kostensoort toegevoegd. Die heeft zijn herkomst in het huidige artikel 6.2.4, aanhef en onder j, van het Besluit ruimtelijke ordening. Dat onderdeel zou komen te vervallen omdat het te onbepaald is, maar is bij nader inzien wel nodig. Bovendien wordt over onder andere deze kostensoort in de Regeling plankosten exploitatieplan regels gesteld over de hoogte en de begrenzing ervan. Die regeling zal op basis van artikel 12.6, vijfde lid, van de Omgevingswet ook in de Omgevingsregeling worden opgenomen.

Wijzigingen Besluit kwaliteit leefomgeving

1. Om beter aan te sluiten bij de formulering van de richtlijn luchtkwaliteit zijn onderdelen toegevoegd in artikel 2.2 *(artikel 2.1 (nieuw))*, artikel 2.6, vijfde lid, *(artikel 2.5, vijfde lid (nieuw))* (stedelijk gebied) en artikel 4.2, tweede lid (programma luchtkwaliteit). Verder zijn in paragraaf 10.2.1.1 een aantal monitoringsverplichtingen gepreciseerd. Zo is in artikel 10.7, tweede lid, *(artikel 10.11, tweede lid (nieuw))* gepreciseerd dat de monitoring van benzeen plaatsvindt door berekening in plaats van meting en is in artikel 10.8, derde lid *(artikel 10.13, derde lid (nieuw))* geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een aantal gegevens verzamelt. Overigens zijn er ook verduidelijkingen doorgevoerd in paragraaf 5.1.4.1 (kwaliteit van de buitenlucht) en zijn de bijbehorende bijlagen geïntegreerd in de artikelen.
2. In artikel 4.17, eerste lid, is verduidelijkt dat de daarin opgenomen plicht enkel ziet op de grondwaterlichamen die zijn aangewezen op grond van artikel 4.4, tweede lid.
3. Er zijn aanpassingen doorgevoerd in artikel 4.25, tweede lid, over het actieplan geluid Rijk en in paragraaf 10.2.4 over gegevensverzameling en de plicht tot het opstellen van geluidbelastingkaarten, in verband met een verbeterde implementatie van de richtlijn omgevingslawaai.
4. De begrenzing van het gifwolkaandachtsgebied is gewijzigd. Uit een oogpunt van proportionaliteit en kosteneffectiviteit is het gifwolkaandachtsgebied in de nieuwe benadering beperkt tot het gebied waarbinnen mogelijke fysieke veiligheidsmaatregelen in verhouding staan tot de veiligheidswinst die deze opleveren. In samenspraak met omgevingsdiensten en veiligheidsregio's is gekozen voor de begrenzing van het gifwolkaandachtsgebied op ten hoogste 1,5 kilometer vanaf de relevante locaties bij de activiteit.[275]
5. De begrippen «geluidgevoelige locatie» en «geurgevoelige locatie» zijn komen te vervallen. Deze begrippen werden in het Bkl in de regels over geluid en geur gebruikt om de locaties waar woonwagens of drijvende woonfuncties mogen komen aan te duiden. Deze objecten werden echter wel als «kwetsbaar gebouw» beschouwd. Om deze inconsistentie te voorkomen is nu gekozen voor het aanduiden als geluidgevoelig of geurgevoelig gebouw. De aanpassingen hebben geen inhoudelijke gevolgen voor het juridische regime voor woonwagens en drijvende woonfuncties.
6. De bepalingen die duiden wat verstaan moet worden onder een «beperkt kwetsbaar gebouw», een «kwetsbaar gebouw», een «geluidgevoelig gebouw», een «geluidgevoelige ruimte», een «trillinggevoelig gebouw», een «trillinggevoelige ruimte» en een «geurgevoelig gebouw» zijn verduidelijkt.
7. De volgorde en de redactie van de instructieregels over geluid (paragraaf 5.1.4.2) zijn aangepast om ze beter toepasbaar te maken. Daarbij zijn enkele verduidelijkingen doorgevoerd.
8. In paragraaf 5.1.4.2 (geluid) was de mogelijkheid om in een omgevingsplan «andere regels dan waarden» (zoals regels over bijvoorbeeld sluitingstijden voor bedrijven of terrassen of aan te houden afstanden of venstertijden voor transport) op te nemen juridisch anders geregeld dan in de andere paragrafen van hoofdstuk 5. De artikelen *5.68 (5.71 (nieuw))*, *5.69 (5.73 (nieuw))*, *5.70 (5.74 (nieuw))* en *5.72 (5.76 (nieuw))* zijn daarom aangepast. Deze aanpassingen hebben geen inhoudelijke gevolgen.
9. Artikel 5.55, tweede lid, onder c, bepaalde dat paragraaf 5.1.4.2 (geluid) niet van toepassing is op geluid afkomstig van activiteiten die worden verricht op industrieterreinen als bedoeld in de Wet geluidhinder. Voor

[275] Zie ook het antwoord op vraag 156 in Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 43, blz. 75.

geluid afkomstig van specifieke activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.70 *(5.74 (nieuw))* en 5.72 *(5.76 (nieuw))* betreft dit een omissie: de regels voor geluid door die activiteiten moeten ook gelden als de activiteit wordt verricht op dergelijke industrieterreinen. Dit is hersteld door de artikelen 5.55, tweede lid, onder c, en 5.63 aan te passen.

10. Om gemeenten meer houvast te bieden bij het opstellen van een omgevingsplan dat ziet op geluid op een geluidgevoelig gebouw door het exploiteren van een militaire schietbaan of militair springterrein, is bij artikel 5.72 *(5.74 (nieuw))* een bijlage gevoegd met een lijst van militaire terreinen waarop deze schietterreinen en springterreinen gelegen zijn. In artikel 7.10 *(artikel 7.11 (nieuw))* is de verwijzing naar bijlage XV, onder B, komen te vervallen. Aangezien provincies in algemene zin kunnen regelen dat de regels voor de stiltegebieden niet van toepassing zijn op geluid afkomstig van militaire schietbanen en militaire springterreinen, is er geen noodzaak om deze bijlage op te nemen.
11. In paragraaf 5.1.4.4 (trillingen) zijn twee verduidelijkingen aangebracht. In de eerste plaats is de reikwijdte van de paragraaf verduidelijkt door de frequenties aan te geven waarvoor de waarden gelden. Hiermee wordt een onvolkomenheid bij de omzetting vanuit de huidige wetgeving weggenomen. Daarnaast is de verhouding tussen de verschillende standaardwaarden voor trillingen afkomstig van activiteiten in trillinggevoelige ruimten van een trillinggevoelig gebouw verduidelijkt.
12. De volgorde en de redactie van de instructieregels over geur door zuiveringtechnische werken, het houden van landbouwhuisdieren en andere agrarische activiteiten (subparagrafen 5.1.4.6.2 tot en met 5.1.4.6.4) zijn aangepast om ze beter toepasbaar te maken. Ook zijn in de subparagraaf over geur door het houden van landbouwhuisdieren enkele onvolkomenheden bij de omzetting vanuit de huidige wetgeving weggenomen.
13. In artikel 5.161 *(artikel 5.165 (nieuw))* is verduidelijkt dat de plicht om de richtlijn stedelijk afvalwater in acht te nemen voor lozingen van industrieel afvalwater afkomstig van milieubelastende activiteiten, ook geldt voor gemeenten.
14. De artikelen 8.13 *(8.14 (nieuw))* en 8.18 *(8.19 (nieuw)* zagen per abuis op een aantal activiteiten die in het Bal niet als omgevingsvergunningplichtige milieubelastende activiteiten zijn aangewezen. Aangezien beoordelingsregels geen betrekking hebben op niet-omgevingsvergunningplichtige activiteiten, is dit in deze artikelen aangepast.
15. Aan artikel 8.23 is ter verduidelijking een zinsnede toegevoegd vanwege de omzetting van de Instructieregeling lozingsvoorschriften milieubeheer.
16. In paragraaf 10.1.1 zijn de volgorde en redactie van de instructieregels over de gegevensverzameling en het register over externe veiligheidsrisico's is aangepast om ze beter toepasbaar te maken. Om beter aan te laten sluiten bij de instructieregels in hoofdstuk 5 zijn de brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden toegevoegd.
17. In hoofdstuk 10 is een aantal artikelen ingevoegd (artikelen 10.9, 10.15 en 10.35) en zijn de artikelen 10.6 *(10.10 (nieuw))*, 10.21 *(10.19 (nieuw))* en 10.37 *(10.36 (nieuw))* aangepast om beter aan te sluiten bij de wet.
18. De instructieregels over de monitoring van waterkwaliteit in paragraaf 10.2.2.1 zijn vervallen. In verband met de opmerking van de Afdeling over de implementatie van de kaderrichtlijn water is implementatie van deze richtlijn op een aantal punten nader bezien. Gebleken is dat voor een betere implementatie van onder meer de artikelen 8 en 11, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water, een aanpassing van de Omgevingswet nodig is. Deze wijziging is opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet. In verband met deze wijziging in de wet, zullen de

regels over implementatie van de kaderrichtlijn water en andere regels met betrekking tot het monitoringsprogramma via het Invoeringsbesluit in het Bkl (en het Omgevingsbesluit) opgenomen worden.

19. In bijlage VI is gespecificeerd dat evenementenlocaties voor 5.000 of meer personen kwetsbare locaties zijn. Voor deze categorie locaties gaf de formulering van «doorgaans ... gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig» niet het onderscheidende beschermende effect en de gewenste houvast. Er is aangesloten bij het aantal personen dat in bijlage II bij de Regeling provinciale risicokaart wordt gehanteerd voor evenementenlocaties. Het staat gemeenten vrij om ook terreinen voor minder dan 5.000 personen als een kwetsbare locatie te behandelen. Daarnaast is in bijlage VI bij het besluit de categorie zeer kwetsbare gebouwen gepreciseerd en is de verhouding tussen de verschillende categorieën van kwetsbaarheid verduidelijkt.
20. Verder zijn ter verbetering van de structuur van het besluit en het nieuwe stelsel de volgende aanpassingen doorgevoerd:
    a. De artikelen 3.6, vijfde lid, en 10.4 zijn van het Bkl verplaatst naar het Omgevingsbesluit *(artikelen 10.4 en 10.28 van het Omgevingsbesluit (nieuw))*. Dit betreffen namelijk procedurele bepalingen, die gezien de structuur van het stelsel beter passen in het Omgevingsbesluit.
    b. De artikelen 3.15 en 5.40, derde lid, zijn naar hoofdstuk 7 verplaatst, omdat het instructieregels over provinciale verordeningen betreffen *(artikelen 7.13 en 7.2 (nieuw))*. In artikel 5.40 is verduidelijkt wat de verhouding is tussen dat artikel en artikel 7.2.
    c. In de paragrafen 5.1.2, 5.1.4, 8.5.1 en 10.2.4 zijn bepalingen opgenomen die aangeven dat de meet- en rekenmethoden in de Omgevingsregeling opgenomen zijn. Hiermee is de verhouding tussen het Bkl en de Omgevingsregeling verduidelijkt.
    d. In artikel 5.4 is het toelaten van risicoverhogende bouwwerken geïntegreerd in het toepassingsbereik voor risicovolle activiteiten.
    e. De paragraaf 5.1.3.2 over de weging van het waterbelang is geïntegreerd in de paragraaf 5.1.3.1 met algemene bepalingen, in lijn met vergelijkbare paragrafen, zoals 5.1.2.1.
    f. In de artikelen 5.39 en 8.16, tweede lid, onder b, onder 2°, *(artikel 8.17, tweede lid, onder b, onder 2° (nieuw))* zijn de zinsneden over de aanwijzing van de geometrische begrenzing in het Bkl vervallen. De geometrische begrenzing past gezien de structuur van het stelsel beter in de Omgevingsregeling en zal daarom daar opgenomen worden.
    g. Artikel 8.20 (beoordelingsregels milieubelastende activiteiten geur) is komen te vervallen, omdat de bepaling over meet- en rekenmethoden gaat. Bezien wordt of in de Omgevingsregeling de bepaling (in aangepaste vorm) moet worden opgenomen.
    h. Artikel 8.28 is zodanig aangepast dat de inhoud van bijlage XIX *(oud)* is komen te vervallen. Deze bijlage past gezien de structuur van het stelsel beter in de Omgevingsregeling en zal daarom daar opgenomen worden.
    i. In artikel 8.34 is een zinsnede die vooruitliep op het Invoeringsbesluit vervallen. Beoogd is met het Invoeringsbesluit alsnog te bepalen dat over emissies in het PRTR-verslag gegevens van een lager aggregatieniveau te verstrekken als dat voor de uitvoering van de PRTR-verordening noodzakelijk is.
    j. In de regels over de monitoring van zwemwaterkwaliteit in paragraaf 10.2.3 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd om de regels die in het Bkl horen en die in de ministeriële regeling horen zuiverder te splitsen.
    k. Bijlage VII is aangepast op wijzigingen in het Bal en op onderdelen nader verduidelijkt.

l. In bijlage XVIII zijn de versie en vindplaats van de informatiedocumenten vervallen. Vindplaatsen en aanduidingen van versies passen gezien de structuur van het stelsel beter in de Omgevingsregeling en zullen daarom daar opgenomen worden.

21. Tot slot is in paragraaf 8.1.3 van de nota van toelichting een passage ingevoegd over het afwijken van het basisbeschermingsniveau. Deze was door een technische oorzaak weggevallen uit de versie zoals voorgelegd aan de Afdeling.

Wijzigingen Besluit activiteiten leefomgeving

1. In artikel 2.12, derde lid, *(artikel 2.13, derde lid (nieuw))* is verduidelijkt wanneer een initiatiefnemer met een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift kan afwijken van de verplichting om alle passende preventieve maatregelen en BBT toe te passen. In de richtlijn industriële emissies is opgenomen dat voor een termijn van ten hoogste negen maanden kan worden toegestaan van deze verplichting af te wijken om nieuwe technieken, die een hoger of gelijk beschermingsniveau kunnen opleveren, te testen of te gebruiken. De afwijkingsmogelijkheid was al in het Bkl opgenomen (artikel 8.35). Het Bal sluit door de wijziging beter aan op het Bkl.
2. In artikel 2.12, derde lid, *(artikel 2.13, vierde lid (nieuw))* is opgenomen dat het bevoegd gezag geen maatwerkvoorschrift kan stellen als het mogelijk is een voorschrift te verbinden aan een vergunning als bedoeld in hoofdstuk 3. Hiermee wordt mogelijke twijfel weggenomen over de vraag op welke vergunning in dat lid wordt gedoeld. Het zou in theorie immers ook over een omgevingsvergunning op grond van een omgevingsplan, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening kunnen gaan. De voorkeur voor vergunningvoorschriften boven maatwerkvoorschriften geldt echter alleen voor de vergunningplichten die door het Rijk zijn ingesteld. Vergelijkbare aanpassingen zijn opgenomen in de artikelen over maatwerk in hoofdstuk 6, 7 en 8.
3. Aan artikel 3.25 *(artikel 3.26 (nieuw))* is een derde lid toegevoegd waarmee wordt bepaald dat de algemene regels in hoofdstuk 4 niet gelden voor het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening. De algemene regels in hoofdstuk 4 zijn niet geschreven voor deze typen stoffen.
4. In artikel 3.30 *(artikel 3.31 (nieuw))* is de vergunningplicht uitgebreid tot het opslaan van ander vuurwerk dan vuurwerk dat op grond van het Vuurwerkbesluit ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. In hoofdstuk 4, meer specifiek in de artikelen 4.1033 *(artikel 4.1035 (nieuw))* en 4.1044 *(artikel 4.1046 (nieuw))*, is verduidelijkt dat dergelijk vuurwerk ook niet mag worden opgeslagen en aanwezig mag zijn in de verkoopruimte. Dit is in overstemming met bestaand beleid en de bestaande regels.
5. In artikel 3.243 *(artikel 3.244 (nieuw))* is het derde lid geschrapt. Een bedrijf dat niet alleen een eigen laboratorium heeft, maar ook activiteiten verricht die zijn aangewezen in de afdelingen 3.4 of 3.5 werd in dat lid uitgezonderd van de verplichting om aan algemene regels over laboratoria en energiebesparing te voldoen. Deze uitzondering is per abuis opgenomen; in het huidige recht moeten zulke bedrijven wel voldoen aan algemene regels. De bestaande situatie wordt voortgezet, de uitzondering is daarom alsnog geschrapt.
6. In de paragrafen 4.92 *(paragraaf 4.93 (nieuw))* en 4.95 *(paragraaf 4.96 (nieuw))* is de keuring van de potentiaalvereffening geschrapt. Deze keuring wordt al verricht bij de verplichte algemene keuring. Het is niet nodig om alsnog een aparte bepaling op te nemen.
7. In artikel 4.911 *(artikel 4.919 (nieuw))* is de eis over de minimale inhoud van de vulpuntmorsbak geschrapt. Dit is niet nodig omdat de controle

hierop plaatsvindt in het kader van de gecertificeerde aanleg en keuring.

8. De controle op bezinksel in artikel 4.913 *(artikel 4.921 (nieuw))* is geschrapt. Deze eis bestaat ook niet in het bestaande recht voor bovengrondse opslagtanks.
9. Er is een nieuw artikel 4.925 toegevoegd waarin het overgangsrecht voor opslagtanks met polyesterhars is opgenomen. Dat is een bestaande regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer die per abuis niet was opgenomen in het Bal.
10. De artikelen 4.935 en 4.952 met daarin de verplichting dat een bovengrondse opslagtank met afgewerkte olie jaarlijks moet worden geleegd, zijn geschrapt. In het belang van de bescherming van de bodem is deze verplichting voor bovengrondse opslagtanks niet nodig.
11. In het derde lid van de artikelen 4.966 *(artikel 4.969 (nieuw))* en 4.986 *(artikel 4.988 (nieuw))* is de zinsnede geschrapt over de bovenkant van het filter van de grondwaterpeilbuis. Dit bleek bij nader inzien niet te kloppen. Op dit punt is een betere uitleg op genomen in de toelichting.
12. In de artikelen 4.973 *(artikel 4.975 (nieuw))* en 4.992 *(artikel 4.994 (nieuw))* is het vierde lid steeds aangepast en is steeds een nieuw vijfde lid toegevoegd. Bij nader inzien bleek het vierde lid niet te kloppen. De uitzondering moet niet gelden voor opslagtanks met een coating maar voor opslagtanks die dubbelwandig zijn uitgevoerd met lekdetectie. In het vijfde lid zijn de eisen opgenomen voor de lekdetectie. Die eisen zijn in overeenstemming met de andere artikelen. De aanpassingen zijn ook in overeenstemming met het bestaande recht.
13. In artikel 4.1126 *(artikel 4.1128 (nieuw))* is chloorbleekloog vervangen door hulpstoffen. Ook wanneer er aan koelwater andere middelen worden toegepast om aangroei of afzetting te beperken, moet in de melding van de activiteit informatie worden opgenomen over het lozingsdebiet en de resultaten van de immissietoets.
14. In paragraaf 4.113 *(paragraaf 4.114 (nieuw))* ontbrak de meldplicht. Niet alle gevallen waarin de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht ontplofbare stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1 opslaat of bewerkt zijn vergunningplichtig. Voor de niet-vergunningplichtige gevallen is een melding nodig.
15. In artikel 6.16 *(artikel 6.17 (nieuw))* is vaargeul vervangen door vaarweg. De vaargeul is het gedeelte van de vaarweg dat op diepte wordt gehouden voor de scheepvaart. De vergunningplicht voor onder andere steigers moet echter betrekking hebben op de gehele vaarweg; ook buiten de vaargeul kunnen deze werken de functie van de vaarweg belemmeren.
16. In de artikelen 6.21 *(artikel 6.22 (nieuw))* en 7.20 *(artikel 7.21 (nieuw))* is een uitzondering gemaakt op het verbod om afvalwater afkomstig van het reinigen of conserveren van bouwwerken te lozen in een oppervlaktewaterlichaam. Afvalwater dat afkomstig is van het afwassen van een bouwwerk met water of van het schoonspuiten van een bouwwerk met water onder een druk van maximaal 200 bar, mag wel worden geloosd. Dit afvalwater heeft geen nadelige gevolgen voor de oppervlaktewaterkwaliteit.
17. In artikel 7.51 was een verbod opgenomen voor het lozen van toiletwater vanaf pleziervaartuigen in de Noordzee. Dit verbod was overgenomen uit het Besluit lozen buiten inrichtingen en sluit aan op de regels voor lozingen vanaf pleziervaartuigen in de binnenwateren in afdeling 15.2 *(afdeling 17.2 (nieuw))*. Hoewel het voor de hand ligt dat pleziervaartuigen, die in de binnenwateren toiletwater opvangen, dat toiletwater niet op de Noordzee lozen, heeft het lozingsverbod onbedoeld een verdergaande strekking dan de regels die onder het oude recht golden. De eigenaren van pleziervaartuigen die alleen op doortocht zijn en de Nederlandse binnenwateren niet aandoen, zouden met strengere regels kunnen worden geconfronteerd. Het lozingsver-

bod is daarom geschrapt. Lozingen van toiletwater vanaf pleziervaartuigen vallen daardoor onder de specifieke zorgplicht van artikel 7.6. Op grond daarvan kan toiletwater vanaf pleziervaartuigen, die de voorzieningen aan boord hebben om dat toiletwater op te vangen en in havens af te geven, niet zonder meer op de Noordzee worden geloosd. Voor pleziervaartuigen zonder dergelijke voorzieningen geldt dat niet.

18. In artikel 8.28 *(artikel 8.29 (nieuw))* was een regeling opgenomen voor het verleggen van kabels en leidingen in het beperkingengebied met betrekking tot wegen in beheer bij het Rijk. Ook voor andere werken geldt dat deze moeten worden verwijderd als de aanleg of wijziging van een rijksweg dat nodig maken. En hetzelfde geldt ook voor de aanleg en wijziging van waterstaatswerken, geregeld in hoofdstuk 6 en 7. Daarom is aan het eind van de afdelingen 6.1, 7.1 en 8.1 een generieke regeling opgenomen voor het verwijderen van werken en objecten in beperkingengebieden, als het betrokken waterstaatswerk of de betrokken weg gewijzigd of aangelegd wordt.
19. In verschillende artikelen is de term «hergebruiken van afvalwater» vervangen door «opnieuw gebruiken van water». Dat sluit beter aan bij de definities zoals die in onder andere de kaderrichtlijn afvalstoffen worden gebruikt. Opnieuw gebruiken van water zorgt er juist voor dat dit water geen afvalwater wordt. De toelichting is hier eveneens op aangepast.

Wijzigingen Besluit bouwwerken leefomgeving

1. Er is van de gelegenheid gebruik gemaakt om in artikel 7.11, onderdeel f, zo aan te passen dat de verplichting om het sloopveiligheidsplan te overleggen alleen van toepassing is als dat door het bevoegd gezag in het kader van een maatwerkvoorschrift is gevraagd.
2. In artikel 4.49 is aan de verwijzing naar NVN 7125 toegevoegd «de door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven voornorm» en is de begripsomschrijving die slechts één keer nodig is, in de bijlage geschrapt.
3. Ook is een aantal verwijzingen naar de ministeriële regeling geschrapt, zie bijvoorbeeld artikel 4.159, vijfde lid. Dergelijke verwijzingen zijn niet nodig nu de grondslag voor de ministeriële regeling niet in het besluit ligt maar rechtstreeks in de wet. In voorkomende gevallen wordt er in de artikelsgewijze toelichting nu wel ten overvloede op gewezen dat het ook nodig is om de regeling te raadplegen. Omdat de grondslag voor de ministeriële regeling rechtstreeks in de wet is opgenomen, is artikel 4.14, met alleen een verwijzing naar de bij ministeriële regeling gestelde regels over belastingen op bouwwerken door aardbevingen als gevolg van de gaswinning in de provincie Groningen, volledig geschrapt.
4. Verder is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het besluit te actualiseren en om enkele redactionele wijzigingen door te voeren. Deze redactionele wijzigingen houden voor een deel verband met harmonisatie met de andere besluiten onder de Omgevingswet, of zorgen voor een betere aansluiting op de wet zonder een inhoudelijke wijziging te behelzen. Deze harmonisatie met de andere besluiten betreft vooral artikel 1.2 en begrippen over normalisatie in bijlage I. Ook zijn er redactionele wijzigingen aangebracht om de opschriften van enkele artikelen in de hoofdstukken 3 en 4 beter op elkaar af te stemmen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het opschrift van artikel 3.69.

Wijzigingen Invoeringswet Omgevingswet

Wijziging structuur van de Invoeringswet

1. In verband met de wijziging in de portefeuilleverdeling en benaming van de ministers en staatssecretarissen in het kabinet Rutte-III ten opzichte van het kabinet Rutte-II is ook de hoofdstukindeling van de Invoeringswet aangepast. De door de Invoeringswet te wijzigen wetten staan niet meer gerangschikt naar departement, maar op alfabetische volgorde. Het aantal hoofdstukken is daardoor teruggegaan van 12 naar 5. In een transponeringstabel is dit inzichtelijk gemaakt.

Aanvulling en wijziging Omgevingswet

2. Aan artikel 1.1 is een lid toegevoegd als gevolg waarvan de definities in de algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet ook zullen gelden voor ministeriële regelingen die rechtstreeks op de Omgevingswet zijn gebaseerd, zoals de voorgenomen Omgevingsregeling. Er is daarbij ook voorzien in de bevoegdheid om bij ministeriële regeling van deze definities af te wijken.
3. In artikel 2.10 van de Omgevingswet is het vaststellen van een termijn waarbinnen aan een omgevingswaarde moet worden voldaan niet langer vereist. De reden hiervoor is dat de meeste omgevingswaarden die in het huidige Bkl worden gesteld een voortzetting zijn van bestaand recht en er onmiddellijk aan moet worden voldaan. Voor dergelijke omgevingswaarden is een termijn waarbinnen aan die waarden moet worden voldaan, overbodig.
4. In artikel 2.15, eerste lid, onder d, is de zinsnede over dijktrajecten geschrapt. Hiermee worden de opdrachten tot het vaststellen van omgevingswaarden voor primaire waterkeringen en voor andere waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk geharmoniseerd.
5. De artikelen 2.19 en 2.36 zijn aangevuld met een taak voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om toezicht te houden op de uitoefening van de taken voor het digitale stelsel van het omgevingsrecht door de waterschappen en de bevoegdheid om zo nodig in de plaats te kunnen treden. Dit is nodig om het goede functioneren van het digitale stelsel te kunnen borgen.
6. Aan artikel 2.25, eerste lid, is de mogelijkheid toegevoegd om instructieregels te stellen over de regels over bouwactiviteiten in het omgevingsplan. Deze mogelijkheid was abusievelijk vervallen door het schrappen van het begrip «locatieontwikkelingsregels» in het wetsvoorstel voor de Omgevingswet, naar aanleiding van het advies van de Afdeling over het ontwerp van dat wetsvoorstel. De definitie van «locatieontwikkelingsregels» in het ontwerp van de Omgevingswet zoals dat is voorgelegd aan de Afdeling luidde: «regels over de toedeling van functies aan locaties, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels waarvan de werking door een geometrische plaatsbepaling beperkt is tot die locaties, en overige regels over bouwactiviteiten».
7. Er zijn grondslagen opgenomen die het mogelijk maken om bij algemene maatregel van bestuur tot het vaststellen van een monitoringsprogramma te verplichten en om instructieregels over en procedurele eisen aan een monitoringsprogramma te stellen (artikelen 2.25, 16.88 en 20.2 van de Omgevingswet). Dit dient een betere implementatie van de kaderrichtlijn water. Op dit moment is er nog geen grondslag in de Omgevingswet die het mogelijk maakt om instructieregels te kunnen stellen als dat monitoringsprogramma geen onderdeel uitmaakt van een ander instrument uit de Omgevingswet. Opgemerkt wordt dat hoewel «monitoringsprogramma» het woord «programma» in zich heeft, een monitoringsprogramma gelet op zijn

aard vanzelfsprekend geen programma is als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

8. In de artikelen 2.26, 2.30 en 2.38 zijn wijzigingen aangebracht voor een betere implementatie van de zwemwaterrichtlijn.
9. De omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet naar het stelsel van de Omgevingswet bleek bij nadere beschouwing niet mogelijk te zijn op basis van de bestaande grondslagen in de Omgevingswet. Dit heeft geleid tot wijziging van de artikelen 2.28, 4.24 en 5.27 en van de definitie van de mijnbouwlocatieactiviteit. In paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is een passage over deze omzetting opgenomen.
10. De gedoogplicht uit artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming is aan de gedoogplichten in hoofdstuk 10 van de Omgevingswet toegevoegd. Dat is de enige gedoogplicht die niet op het niveau van de wet, maar op het niveau van een besluit is geregeld. Deze was abusievelijk nog niet eerder meegenomen.
11. Naar aanleiding van onduidelijkheid over artikel 4.2, die aan de orde kwam bij vingeroefeningen met het omgevingsplan, is een voorstel tot wijziging van dit artikel opgenomen. Dit vereist ook aanpassingen in diverse andere artikelen in de Omgevingswet en het wetsvoorstel voor de Invoeringswet die expliciet of impliciet naar artikel 4.2 verwijzen. Verder zijn de nota's van toelichting bij het Bkl en het Omgevingsbesluit consistent gemaakt met de uitleg van dit artikel in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet.
12. De Wet verduidelijking voorschriften woonboten is met ingang van 1 januari 2018 in werking getreden. Deze wet regelt nader de positionering van drijvende bouwwerken binnen de bouwregelgeving. In verband met de omzetting van deze wet naar het stelsel van de Omgevingswet, is de begripsomschrijving van «bouwwerk» gewijzigd en is een nieuw artikel 5.36a van de Omgevingswet aan het wetsvoorstel toegevoegd. Ook is vanuit artikel 5.36 naar dit nieuwe artikel de bestaande regeling voor seizoensgebonden bouwwerken overgeheveld, omdat daaraan een vergelijkbaar principe ten grondslag ligt als aan de regeling voor de drijvende bouwwerken. Artikel 5.36 is in verband hiermee ingekort. De regeling in artikel 5.37a van de Omgevingswet, dat betrekking heeft op de mogelijkheid om verantwoordelijkheden binnen de omgevingsvergunning tussen vergunninghouders te verdelen, krijgt een breder toepassingsbereik. Aan dit artikel ligt ten grondslag artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies, dat een facultatief te implementeren bepaling betreft. Gelet op deze achtergrond was het aanvankelijk de bedoeling om het artikel alleen van toepassing te verklaren op bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, waarbij gedacht werd aan vergunningplichtige milieubelastende activiteiten met betrekking tot een ippc-installatie en een andere milieubelastende installatie en de daarop betrekking hebbende lozingsactiviteiten en wateronttrekkingsactiviteiten. De verantwoordelijkheidsverdeling zag in die benadering op de verdeling binnen de omgevingsvergunning voor één activiteit. Bij nadere beschouwing is aanleiding gezien om de regeling breder open te stellen omdat niet valt in te zien dat ook bij een omgevingsvergunning voor meerdere of andere activiteiten de regeling niet in een behoefte voorziet. In artikel 5.37a is de regeling daarom nu generiek gemaakt, waarbij zekerheidshalve de mogelijkheid is opgehouden om bij algemene maatregel van bestuur uitzonderingen aan te wijzen.
13. In artikel 5.44 is een nieuw vijfde lid ingevoegd waarmee het dagelijks bestuur van het waterschap waarin een project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, bevoegd wordt een projectbesluit vast te stellen voor een project dat zich deels buiten het eigen grondgebied bevindt. Een vergelijkbare regeling bestond al voor de provincies in het vierde lid van dat artikel.

14. In artikel 5.44 is een nieuw achtste lid toegevoegd waarin is bepaald dat de uitwerking of wijziging van een projectbesluit, in afwijking van dat wat bepaald is in het eerste en zesde lid, wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat. Daarnaast is bepaald dat bij ministeriële regeling andere gevallen kunnen worden aangewezen waarin Onze Minister die het aangaat bevoegd is. In deze gevallen is er bij een projectbesluit dus geen betrokkenheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
15. In artikel 5.47 is verduidelijkt dat het bepalen wanneer in ieder geval een voorkeursbeslissing wordt genomen, een bevoegdheid is, en dus geen verplichting.
16. Artikel 5.52, eerste lid, is gewijzigd om te verduidelijken dat het projectbesluit direct het omgevingsplan wijzigt met de regels die nodig zijn voor het project.
17. De redactie van de artikelen 5.55 (gemeentelijk project van publiek belang) en 16.29 (kennisgeving voornemen) is gewijzigd om te verduidelijken dat deze bepalingen ook van toepassing zijn als de bevoegdheid tot vaststelling van een omgevingsplan is gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders.
18. Het plaatsen van de bevoegdheid tot het sluiten van een schadevergoedingsovereenkomst in hoofdstuk 13 van de Omgevingswet, als artikel 13.3c. In het aan de Afdeling voorgelegde ontwerp was deze bevoegdheid opgenomen als artikel 15.9.
19. Artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet is in een nieuw artikel 13.3d geïntegreerd. Artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet regelt de bevoegdheid om schadevergoeding die door het bevoegd gezag vanwege besluiten op grond van de Waterwet is betaald in rekening te brengen bij de aanvrager van dat besluit. Die regeling moet terugkomen onder de Omgevingswet, maar dat was abusievelijk eerder nog niet gedaan. Artikel 13.3d maakt het mogelijk dat in ieder geval hetgeen onder de Waterwet mogelijk was, ook onder de Omgevingswet kan worden voortgezet. Zie verder de artikelsgewijze toelichting bij artikel 13.3d.
20. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet zal zo worden ingericht dat besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet die al beschikbaar zijn in de generieke voorziening voor officiële publicaties (her)gebruikt worden. Daarmee is de wettelijke instelling van een afzonderlijk register omgevingsdocumenten niet meer nodig en wordt voorgesteld artikel 16.2 te schrappen. Voor de kennisgeving of bekendmaking van (ontwerp)besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet zal in beginsel worden aangesloten op de generieke publicatievoorziening. In het wetsvoorstel is om die reden een publicatieplicht voor een vastgestelde omgevingsvisie opgenomen.
21. Artikel 16.3 bevatte een algemene grondslag om regels te stellen over consolidatie van verschillende besluiten of andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet. Een specifieke procedurele bepaling voor consolidatie blijkt alleen nodig te zijn voor het omgevingsplan, omdat deze rechtsfiguur ook door een besluit van een ander bevoegd gezag dan de gemeenteraad kan worden gewijzigd. Artikel 16.3 is daarom vervangen door een tekst voor het omgevingsplan, die aansluit bij het voornoemde uitgangspunt: het bestuursorgaan dat het omgevingsplan wijzigt, verwerkt die wijziging ook in het (geconsolideerde) omgevingsplan.
22. In artikel 16.20, eerste lid, aanhef en onder a, is een omissie hersteld door op te nemen dat instemming bij een projectbesluit van het Rijk dat beoogt te gelden als omgevingsvergunning, wel vereist is als de instemmingsbevoegdheid ligt bij een ander bestuursorgaan van het Rijk.

23. In afdeling 16.4 zijn enkele artikelen aangepast vanwege de implementatie van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU over de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (wijzigingsrichtlijn mer)). De artikelsgewijze toelichting geeft aan welke artikelen implementatie vormen van artikelen uit de wijzigingsrichtlijn mer.
24. In de artikelen 16.64a en 16.66 is opgenomen dat bij toepassing van de reguliere procedure in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid, en bij toepassing van de uitgebreide procedure in de kennisgeving en de mededeling, bedoeld in de artikelen 3:12 en 3:44 Awb wordt opgenomen dat geen omgevingsvergunning nodig is of dat de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is verleend in afwijking van het omgevingsplan. Als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is verleend in afwijking van het omgevingsplan geldt daarnaast dat de mededeling wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Deze eis bestond ook al op grond van artikel 6.14 van het Besluit omgevingsrecht.
25. In artikel 16.78, eerste en derde lid, is als aangrijpingspunt voor het vaststellen van het moment van inwerkingtreding van een omgevingsplan en een projectbesluit niet meer het moment van bekendmaking opgenomen, maar het moment van terinzagelegging van het vastgestelde besluit. Hiermee wordt beter aangesloten bij de systematiek van de Algemene wet bestuursrecht en bij de (gewijzigde) bepaling over de inwerkingtreding van omgevingsvergunningen in artikel 16.79. De artikelen 16.77a en 16.21 zijn op overeenkomstige wijze aangepast.
26. De wijze waarop in artikel 16.79, tweede lid, uitvoering is gegeven aan de motie van het lid Meijer c.s. die bij de behandeling van het voorstel van de Omgevingswet in de Eerste Kamer is aangenomen[276], is gewijzigd. Aanvankelijk was erin voorzien om bij algemene maatregel van bestuur een uitputtende categorie van gevallen aan te wijzen van zogeheten «onomkeerbare activiteiten» waarvoor de regeling van de uitgestelde inwerkingtreding van de omgevingsvergunning zou gelden. Invulling van die grondslag is niet goed mogelijk gebleken; los van enkele evidente gevallen (slopen, veranderen monument) zijn veel activiteiten divers van aard, waarbij variaties in onomkeerbare gevolgen dwars door de activiteiten heen lopen. Aanwijzing van gevallen zal dan een te grofmazig karakter hebben, waarbij vaak van uitgestelde inwerkingtreding zal ontstaan zonder dat daartoe een aanleiding bestaat. Om die reden is nu uitgekomen op het in artikel 16.79, tweede lid, opnemen van relevante beoordelingscriteria, op grond waarvan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning de uitgestelde inwerkingtreding bepaalt. Daarmee ontstaat de mogelijkheid dat precies voor die activiteiten een uitgestelde inwerkingtreding in de vergunning wordt bepaald waar die gelet op de gegeven criteria nodig is. Aanvullend is in artikel 16.79, derde lid, nog wel een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur categorieën van gevallen aan te wijzen waarbij in ieder geval door het bevoegd gezag in de vergunning een uitgestelde inwerkingtreding moet worden bepaald. Deze grondslag is bedoeld voor enkele gevallen waarin de beoordeling voor een uitgestelde inwerkingtreding niet aan het bevoegd gezag wordt overgelaten.
27. Artikel 16.87, derde lid, is gewijzigd om te verduidelijken dat de daarin opgenomen rechterlijke beslistermijn in voorkomend geval ook geldt voor een besluit waarop weliswaar de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Awb van toepassing is, maar dat op grond van die regeling niet gecoördineerd wordt voorbereid. Zie hierover nader de memorie van toelichting.

---

[276] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K.

28. In hoofdstuk 18 is het nieuwe artikel 18.5a opgenomen dat de verhouding regelt tussen Minister van Economische Zaken en Klimaat en de inspecteur-generaal der mijnen waar het gaat om toezicht en handhaving op mijnbouwregels. Deze wijziging is ingegeven door de wijziging van de Mijnbouwwet (versterking veiligheidsbelang mijnbouw en regie opsporings-, winnings-, en opslagvergunningen) die op 1 januari 2017 in werking is getreden, waarmee de onafhankelijke positie van de inspecteur-generaal der mijnen is versterkt en zijn toezichts- en handhavingstaken in de Mijnbouwwet zijn neergelegd.
29. In artikel 18.25 was ten onrechte een te ruime plicht tot informatieverstrekking opgenomen (deze was niet beperkt tot de gegevens in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid). Deze omissie is hersteld.
30. In hoofdstuk 19 is een aanvullende grondslag opgenomen om in geval van bijzondere omstandigheden in de fysieke leefomgeving bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 voor activiteiten te kunnen bepalen dat een bepaalde set regels alleen geldt als zich in die regels aangegeven omstandigheden voordoen. Hierbij valt te denken aan een waterontrekkingsverbod bij waterschaarste of het toestaan dat langer mest wordt uitgereden bij extreme weersomstandigheden.
31. Artikel 20.2 is in lijn gebracht met de wijziging van artikel 19.10 (alarmeringswaarden worden bij ministeriële regeling vastgesteld).
32. In artikel 20.20, onder a, is de zinsnede «door het ontsluiten van omgevingsdocumenten als bedoeld in artikel 16.2, andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gegevens en informatieproducten, vervallen omdat hiermee niet het doel werd beschreven maar de wijze waarop dat doel zou kunnen worden bereikt.
33. De regels over gegevensbeheer en over de verwerking van persoonsgegevens waren in één artikel opgenomen (artikel 20.26). Deze regels zijn nu in afzonderlijke artikelen *(artikelen 20.24 en 20.25 (nieuw))* opgenomen, omdat het verschillende onderwerpen betreft. In beide artikelen is voorts verduidelijkt dat de te stellen regels alleen betrekking hebben op gegevens respectievelijk persoonsgegevens die (tijdelijk) in de landelijke voorziening zijn opgenomen.
34. In de regels over het elektronische formulier werd er ten onrechte vanuit gegaan dat dit formulier op basis van in het digitaal stelsel beschikbare informatie zou kunnen worden samengesteld. Bij de heroverweging naar aanleiding van het BIT-advies is geconstateerd dat dit bij inwerkingtreding van de stelselherziening waarschijnlijk niet of in beperkte mate mogelijk is. In artikel 20.25, tweede lid, *(artikel 20.28, tweede lid (nieuw))* is daarom bepaald dat als bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over het beschikbaar stellen van het formulier, daarbij ook wordt bepaald welk bestuursorgaan het formulier vaststelt en welk bestuursorgaan hiervoor de benodigde informatie levert.
35. De regeling over validatie (artikel 20.33) is vervallen, omdat deze zo nodig, afhankelijk van de aan te wijzen informatie, bij algemene maatregel van bestuur kan worden geregeld op grond van artikel 20.21 *(artikel 20.27 (nieuw))*.
36. In het artikel over de systeembeschrijving *(artikel 20.34, artikel 20.29 (nieuw))* is aan het slot een zinsnede toegevoegd waarmee wordt verduidelijkt dat de systeembeschrijving betrekking heeft op de informatie-uitwisseling «tussen de landelijke voorziening en de daarop aangesloten partijen».
37. In artikel 22.14 *(artikel 22.16 (nieuw))* is verduidelijkt dat als een projectbesluit gedurende de overgangsfase het omgevingsplan niet wijzigt, het in zoverre geldt als vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. In verband daarmee is een derde lid toegevoegd waarin is bepaald dat in het omgevingsplan geen regels mogen worden opgenomen die in strijd zijn met die vergunning.

38. De begripsomschrijving van «stortingsactiviteit op zee» is gewijzigd in verband met de totstandkoming van de Wet van 14 maart 2018 tot wijziging van de Waterwet en van de Wet maritiem beheer BES in verband met de uitvoering van de wijziging van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972 (mariene geo-engineering)[277]. Dit gaat om het protocol dat in de Omgevingswet is omschreven als Londen-protocol. Door de wijzigingen in de begripsomschrijving worden in bijlage 4 bij het Londenprotocol aangewezen mariene geo-engineeringsactiviteiten onder de vergunningplicht voor de «stortingsactiviteit op zee» gebracht.

Wijziging andere wetten, intrekking wetten, overgangsrecht en slotbepalingen

39. In het wetsvoorstel was al de bevoegdheid voor gemeenten opgenomen om voorschriften over afval in plaats van in de afvalstoffenverordening in het omgevingsplan op te nemen (artikel 8.23, onderdelen AE tot en met AI; *artikel 2.45, onderdelen AG tot en met AK (nieuw)*). In verband met deze voorgestelde wijzigingen is aan de voorgestelde wijzigingen van de Gemeentewet een wijziging van artikel 154b van die wet toegevoegd. Met deze wijziging wordt het ook mogelijk om bij gemeentelijke verordening te bepalen dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd voor overtreding van afvalvoorschriften die zijn opgenomen in het omgevingsplan.
40. Er is voorzien in een wijziging van de Mijnbouwwet waarmee toezicht en handhaving van mijnbouwvoorschriften op grond van de Omgevingswet worden toegevoegd aan het takenpakket van de inspecteur-generaal der mijnen (artikel 2.17, onderdelen M, N en O (nieuw)). Deze wijziging is ingegeven door de wijziging van de Mijnbouwwet (versterking veiligheidsbelang mijnbouw en regie opsporings-, winnings-, en opslagvergunningen) die op 1 januari 2017 in werking is getreden, waarmee de onafhankelijke positie van de inspecteur-generaal der mijnen is versterkt en zijn toezichts- en handhavingstaken in de Mijnbouwwet zijn neergelegd.
41. In het artikel dat in de wijzigingen van de Wet milieubeheer voorziet is een aantal wijzigingen aangebracht. Aan de artikelen 10.14 en 10.29a van die wet zijn de taken en bevoegdheden op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet toegevoegd. Op deze wijze is geborgd dat ook rekening wordt gehouden met het afvalbeheerplan en de voorkeursvolgorde voor afvalwater bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening. Daarnaast is erin voorzien dat titel 11.2 van die wet vervalt. De inhoud van die titel, die regels bevat over geluidsbelastingkaarten en actieplannen geluid, is in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving geïntegreerd.
42. Er is een aantal wijzigingen in de Wet veiligheidsregio's doorgevoerd. In artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's is opgenomen dat een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht kan worden aangewezen. Dit is gedaan omdat milieubelastende activiteit te beperkt is in verband met de aanwijzingsbevoegdheid van het bestuur van de veiligheidsregio. In artikel 48, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's is toegevoegd dat het exploitatieverbod ook kan worden opgelegd aan degene die de milieubelastende activiteit gaat verrichten of de inrichting gaat exploiteren. Die wijziging is in overeenstemming met het huidige artikel 48, tweede lid.
43. Het overgangsrecht dat was opgenomen voor keuren van waterschappen is herzien omdat gebleken is dat de voorgestelde overgangsregeling om de bestaande keuren en leggers hun gelding te laten behou-

[277] (Stb. 2018, 98).

den tot de waterschapsverordening er is, niet verenigbaar is met de wijzigingen met de Omgevingswet en het Bal wat betreft lozingsactiviteiten worden doorgevoerd. Zo is, anders dan nu het geval is, in het Besluit activiteiten leefomgeving de vergunningplicht voor lozingsactiviteiten niet meer gekoppeld aan een type afvalwaterstroom, maar aan een bedrijf als geheel. Daarnaast wordt in de huidige regelgeving onderscheid gemaakt wordt tussen waterkwaliteit (brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam, op nationaal niveau geregeld) en waterkwantiteit (brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam, geregeld in de keur). In de Omgevingswet verdwijnt dit onderscheid. De Omgevingswet biedt de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur zowel over de waterkwaliteit als over de waterkwantiteit regels te stellen. Het nieuwe artikel 22.14 voorziet in een bundeling van een aantal verordeningen, leggers en andere besluiten tot een deel van een waterschapsverordening die op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet een deel van de waterschapsverordening zullen vormen en waarop als gevolg daarvan het regime van de Omgevingswet van toepassing zal zijn. Het andere deel van de waterschapsverordening zal bestaan uit de zogenaamde bruidsschat waarvoor dat artikel ook de basis biedt. Het overgangsrecht voor de Tracéwet is aangevuld door te bepalen dat het tracébesluit geldt als een projectbesluit en – voor zover nodig – als een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

44. Artikel 12.1 *(artikel 5.1 (nieuw))* van het wetsvoorstel is zodanig aangepast dat het ook een grondslag biedt om nog niet uitgewerkt overgangsrecht dat is opgenomen in een in te trekken wet, algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling zijn gelding te laten behouden.

TEN SLOTTE

Met de aanvaarding van de Omgevingswet door de Staten-Generaal is een majeure systeemwijziging van het omgevingsrecht in gang gezet. De Omgevingswet is een integrale kaderwet, die uitgewerkt wordt in aanvullingswetten en de voorliggende amvb's.

Bij de behandeling van de Omgevingswet zijn kritische opmerkingen gemaakt die te maken hebben met de vraag of de uitgangspunten en doelstellingen van de wet gerealiseerd zullen worden. De uitwerking van het wettelijk kader in de voorliggende amvb's is consequent gebeurd, maar de onzekerheden zijn hiermee slechts ten dele weggenomen. De wijze waarop de onderscheiden overheden invulling geven aan de balans tussen benutten en beschermen, is voorts bepalend voor de vraag of de uitgangspunten en doelstellingen worden bereikt. Dat is reden voor het advies tot wijzigingen en aanvullingen en tevens om aan de uitwerking van het stelsel op het bereiken van doelstellingen en uitgangspunten in de voorziene evaluatie extra aandacht te besteden.
De invoering van het nieuwe systeem is enkele malen uitgesteld, onder andere in verband met de realisering van het DSO. Dat is terecht, maar ondanks dit uitstel blijft dit digitale systeem een groot invoeringsrisico. De Afdeling adviseert dan ook om te bezien of onderdelen van het digitale systeem niet of later moeten worden ingevoerd. Er moet ook niet te veel tijd verloren gaan, nu in den lande al wordt voorgesorteerd op de invoering van het stelsel.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De vice-president van de Raad van State,
J.P.H. Donner

Ik moge U, mede namens mijn ambtsgenoten van Defensie, Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

BIJLAGE:

TRANSPONERINGSTABEL WIJZIGING INDELING WETSVOORSTEL INVOERINGSWET OMGEVINGSWET

De departementale hoofdstukindeling van het wetsvoorstel voor de Invoeringswet is naar aanleiding van de kabinetswisseling in 2017 gewijzigd naar een hoofdstukindeling waarin de te wijzigen wetten, anders dan de Omgevingswet, op alfabetische volgorde worden gezet. Onderstaande transponeringstabel biedt een overzicht van deze wijzigingen. De eerste kolom geeft de hoofdstukken, afdelingen en artikelen op basis van de departementale indeling weer (oud). In de derde en vierde kolom staat weergegeven waar dat hoofdstuk, die afdeling of dat artikel terug te vinden is in de nieuwe indeling van het wetsvoorstel voor de Invoeringswet.

Oude indeling (departementale indeling)		**Nieuwe indeling (alfabetisch)**	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
HOOFDSTUK 1 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet		HOOFDSTUK 1 Aanvulling en wijziging Omgevingswet	
HOOFDSTUK 2 Ministerie van Algemene Zaken		HOOFDSTUK 2 Wijziging andere wetten	
	2.1 (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)		2.4
HOOFDSTUK 3 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties			
	3.1 (Gemeentewet)		2.10
	3.2 (Huisvestingswet 2014)		2.11
	3.3 (Leegstandwet)		2.14
	3.4 (Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte)		2.21
	3.5 (Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)		2.22
	3.6 (Wet algemene regels herindeling)		2.31
	3.7 (Wet op de huurtoeslag)		2.48
	3.8 (Wet normering topinkomens)		2.46
	3.9 (Woningwet)		2.55
HOOFDSTUK 4 Ministerie van Buitenlandse Zaken			
	4.1 (Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)		2.23
	4.2 (Wet grenzen Nederlandse territoriale zee)		2.36
HOOFDSTUK 5 Ministerie van Defensie			
	5.1 (Belemmeringenwet Landsverdediging)		3.1

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
HOOFDSTUK 6 Ministerie van Economische Zaken			
	6.1 (Elektriciteitswet 1998)		2.7
	6.2 (Gaswet)		2.9
	6.3 (Meststoffenwet)		2.16
	6.4 (Mijnbouwwet)		2.17
	6.5 (Telecommunicatiewet)		2.19
	6.6 (Uitvoeringswet grondkamers)		2.20
	6.7 (Warmtewet)		2.24
	6.8 (Wet verbod pelsdierhouderij)		2.50
	6.9 (Wet windenergie op zee)		2.54
HOOFDSTUK 7 Ministerie van Financiën			
	7.1 (Algemene douanewet)		2.1
	7.2 (Wet waardering onroerende zaken)		2.53
HOOFDSTUK 8 Ministerie van Infrastructuur en Milieu			
Afdeling 8.1 Intrekking van wetten	8.1 (intrekken wetten)	HOOFDSTUK 3 Intrekking wetten	3.1
Afdeling 8.2 Wijziging van wetten	8.2 (Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)	HOOFDSTUK 2 Wijziging andere wetten	2.5
	8.3 (Drinkwaterwet)		2.6
	8.4 (Kernenergiewet)		2.13
	8.5 (Luchtvaartwet)		2.15
	8.6 (Spoorwegwet)		2.18
	8.7 (Waterschapswet)		2.25
	8.8 (Waterstaatswet 1900)		2.26
	8.9 (Waterwet)		2.27
	8.10 (Wegenverkeerswet 1994)		2.28
	8.11 (Wegenwet)		2.29
	8.12 (Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)		2.30
	8.13 (Wet basisregistratie grootschalige topografie)		2.32
	8.14 (Wet beheer rijkswaterstaatswerken)		2.33
	8.15 (Wet bescherming Antarctica)		2.34
	8.16 (Wet herverdeling wegenbeheer)		2.37

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
	8.17 (Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens)		2.38
	8.18 (Wet Infrastructuurfonds)		2.40
	8.19 (Wet kabelbaaninstallaties)		2.42
	8.20 (Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken)		-
	8.21 (Wet lokaal spoor)		2.43
	8.22 (Wet luchtvaart)		2.44
	8.23 (Wet milieubeheer)		2.45
	8.24 (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)		2.51
	8.25 (Wet voorkoming verontreiniging door schepen)		2.52
HOOFDSTUK 9 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap			
	9.1 (Erfgoedwet)		2.8
HOOFDSTUK 10 Ministerie van Veiligheid en Justitie			
	10.1 (Algemene wet bestuursrecht)		2.2
	10.2 (Burgerlijk Wetboek)		2.3
	10.3 (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur)		2.35
	10.4 (Wet Justitie-subsidies)		2.41
	10.5 (Wet op de economische delicten)		2.47
	10.6 (Wet veiligheidsregio's)		2.49
HOOFDSTUK 11 Overgangsrecht		HOOFDSTUK 4 Overgangsrecht	
Afdeling 11.1 Algemene overgangsbepalingen lopende procedures besluiten			
toepassingsbereik afdeling 11.1 besluiten	11.1		4.1
toepassingsbereik afdeling 11.1 besluiten gedoogplicht	11.2		4.2
besluiten op aanvraag	11.3		4.3
ambtshalve besluiten met toepassing van afdeling 3.4 Awb	11.4		4.4
ambtshalve besluiten met toepassing van titel 4.1 Awb	11.5		4.5

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
Afdeling 11.2 overgangsbepalingen per onderwerp Omgevingswet	11.2		4.2
§ Overgangsbepalingen omgevingsplannen	*§ 11.2.1*		*§ 4.2.1*
omgevingsplan van rechtswege	11.6		4.6
omgevingsplan	11.7		-
§ Overgangsbepalingen omgevingsvisies	*§ 11.2.2*		*§ 4.2.3*
uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie	11.8		4.9
gelijkstelling omgevingsvisies	11.9		4.10
§ Overgangsbepalingen omgevingsvergunningen	*§ 11.2.3*		*§ 4.2.5*
ontheffingen en vergunningen	11.10		4.13
nieuwe vergunningplicht	11.11		4.14
wijziging bevoegd gezag vergunningverlening	11.12		4.15
§ Overgangsbepaling gedoogplichten	*§ 11.2.4*		*§ 4.2.6*
gedoogplichtbeschikkingen, concessie en schadevergoeding	11.13		4.16
§ Overgangsbepalingen nadeelcompensatie	*§ 11.2.5*		*§ 4.2.7*
nadeelcompensatie Mijnbouwwet, Monumentenwet 1988 zoals die luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet, Ontgrondingenwet, Tracéwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer en artikel 6.1, tweede lid, onder g, van de Wet ruimtelijke ordening	11.14		4.17
nadeelcompensatie Spoedwet wegverbreding en artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening	11.15		4.18
nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder a, b, e of f, van de Wet ruimtelijke ordening	11.16		4.19
nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening	11.17		4.20
nadeelcompensatie Waterwet	11.18		4.21
§ Overgangsbepaling bestuurlijke sanctiebesluiten	*§ 11.2.6*		*§ 4.2.8*
bestuurlijke sanctiebesluiten	11.19		4.22 4.23
§ Overgangsbepalingen landelijke voorziening	*§ 11.2.7*		*§ 4.2.9*
landelijke voorziening krachtens Wabo en Waterwet; omgevingsloket online	11.20		4.24
landelijke voorziening krachtens Wro; ruimtelijkeplannen.nl	11.21		4.25
Afdeling 11.3 Overgangsbepalingen per ingetrokken of gewijzigde wet	11.3		4.3

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
§ Overgangsbepalingen Belemmeringenwet Privaatrecht	*§ 11.3.1*		*§ 4.3.1*
besluiten gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht	11.22		4.26
lopende procedures gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht	11.23		4.27
§ Overgangsbepalingen Crisis- en herstelwet	*§ 11.3.2*		*§ 4.3.2*
Chw-bestemmingsplan	11.24		4.28
Chw-inpassingsplan	11.25		4.29
projectuitvoeringsbesluit	11.26		4.31
§ Overgangsbepaling Elektriciteitswet 1998	*§ 11.3.3*		*§ 4.3.3*
vergevorderde projecten Rijk en provincie	11.27		4.32
§ Overgangsbepalingen Erfgoedwet en Monumentenwet 1988	*§ 11.3.4*		*§ 4.3.4*
voorbeschermd rijksmonument	11.28		4.33
lopende procedures vergunningen archeologische rijksmonumenten	11.29		4.34
aanwijzingen als beschermd stads- of dorpsgezicht	11.30		4.35
schade of dreigende schade aan archeologische monumenten	11.31		4.36
§ Overgangsbepaling Gaswet	*§ 11.3.5*		*§ 4.3.5*
vergevorderde projecten Rijk	11.32		4.37
§ Overgangsbepaling interim-wet stad-en-milieubenadering	*§ 11.3.6*		*§ 4.3.6*
lopende procedures gebaseerd op de interim-wet stad-en-milieubenadering	11.33		4.38
§ Overgangsbepaling Mijnbouwwet	*§ 11.3.7*		*§ 4.3.7*
vergevorderde projecten Rijk	11.34		4.39
§ Overgangsbepalingen Ontgrondingenwet	*§ 11.3.8*		*§ 4.3.8*
ontgrondingenheffing	11.35		4.40
vergoeding kosten schadevergoeding	11.36		4.41
§ Overgangsbepalingen Tracéwet	*§ 11.3.9*		*§ 4.3.9*
startbeslissing	11.37		4.42
structuurvisie	11.38		4.43
tracébesluit	11.39		4.44
vergevorderde projecten	11.40		4.45
tracébesluiten Blankenburgverbinding en Via15	11.41		4.46
tracébesluit: omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	11.42		4.47

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
tracébesluit: verkeersbesluit	11.43		-
			4.48
tracébesluit: voorbereidingsbescherming	11.44		4.49
aanpassen omgevingsplan aan tracébesluit	11.45		4.50
coördinatie uitvoeringsbesluiten tracébesluit	11.46		4.51
§ Overgangsbepalingen Waterwet	*§ 11.3.10*		*§ 4.3.10*
technische leidraad	11.47		4.52
kaart kustlijn	11.48		4.53
aanwijzing provincie	11.49		4.54
aanwijzing Rijk	11.50		4.55
nationaal waterplan	11.51		4.56
regionaal waterplan	11.52		4.57
beheerplan waterschappen en Rijk	11.53		4.58
legger	11.54		4.59
waterschapsverordening inclusief beschermingszone	11.55		-
technisch beheersregister	11.56		-
vrijstelling leggerplicht	11.57		4.60
peilbesluit	11.58		4.61
projectplan waterschap artikel 5.4 Waterwet	11.59		4.62
projectplan Rijk artikel 5.4 Waterwet	11.60		4.63
projectplan waterschap met projectprocedure § 5.2 Waterwet	11.61		4.64
projectplan Rijk met projectprocedure § 5.2 Waterwet	11.62		4.65
ongewoon voorval bodem of oever	11.63		4.66
calamiteitenplan	11.64		4.67
maatregelen bij gevaar voor waterstaatswerken	11.65		4.68
aanwijzing provincie bij gevaar voor waterstaatswerken	11.66		4.69
getrapte aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken	11.67		4.70
aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken	11.68		4.71
toegangsverbod of toegangsbeperking	11.69		4.72
besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling	11.70		4.73
grondwateronttrekkingsheffing	11.71		4.74

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
vergoeding kosten schadevergoeding	11.72		4.75
schade grondwateronttrekking	11.73		4.76
schade aan waterstaatswerken	11.74		4.77
verhaal kosten verontreiniging of aantasting bodem of oever	11.75		4.78
§ Overgangsbepalingen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	*§ 11.3.11*		*§ 4.3.11*
gefaseerde omgevingsvergunning artikel 2.5 Wabo	11.76		4.79
melding wijziging vergunninghouder	11.77		4.80
besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling	11.78		4.81
§ Overgangsbepaling Wet beheer rijkswaterstaatswerken	*§ 11.3.12*		*§ 4.3.12*
toegangsverbod of toegangsbeperking	11.79		4.82
schade aan waterstaatswerken	11.80		4.83
§ Overgangsbepaling Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	*§ 11.3.13*		*§ 4.3.13*
zwemverbod of negatief zwemadvies	11.81		4.84
§ Overgangsbepaling Wet lokaal spoor	*§ 11.3.14*		*§ 4.3.14*
ruimtelijk profiel	11.82		4.85
§ Overgangsbepalingen Wet luchtvaart	*§ 11.3.15*		*§ 4.3.15*
actieplan geluid Rijk	11.83		4.87
actieplan geluid provincie	11.84		4.88
wijziging grondslag gebieden in luchthavenindelingbesluit	11.85		4.89
voorbereidingsprocedure wijziging luchthavenverkeerbesluit en luchthavenbesluit	11.86		4.90
verklaring van geen bezwaar	11.87		4.91
§ Overgangsbepalingen Wet inzake de luchtverontreiniging	*§ 11.3.16*		*§ 4.3.16*
besluiten en lopende procedures gebaseerd op de Wet inzake de luchtverontreiniging	11.88		4.92
§ Overgangsbepalingen Wet milieubeheer	*§ 11.3.17*		*§ 4.3.17*
gemeentelijk rioleringsplan	11.89		4.93
mededeling voornemen verzoek om besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit	11.90		4.94
besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit	11.91		4.95
ontheffing van de plicht tot het maken van een project-mer of een beoordeling	11.92		4.96
			4.97

Oude indeling (departementale indeling)		Nieuwe indeling (alfabetisch)	
HOOFDSTUK	**ARTIKEL**	**HOOFDSTUK**	**ARTIKEL**
			4.98
besluit tot treffen maatregelen bij ongewoon voorval	11.93		4.99
gelijkstelling gemeentelijk luchtkwaliteitsplan	11.94		4.100
grondwaterbeschermingsheffing	11.95		4.101
§ Overgangsbepalingen Wet ruimtelijke ordening	*§ 11.3.18*		*§ 4.3.18*
nadere eisen	11.96		4.102
voorbereidingsbesluit bestemmingsplan	11.97		4.103
voorbereidingsbesluit inpassingsplan provincie en Rijk	11.98		4.104
geen belemmering provinciaal inpassingsplan	11.99		4.105
geen belemmering rijksinpassingsplan	11.100		4.106
ruimtelijke ontheffing provinciale verordening	11.101		4.108
provinciale ruimtelijke aanwijzing	11.102		4.109
ruimtelijke ontheffing Rijk	11.103		4.110
ruimtelijke aanwijzing door het Rijk	11.104		4.111
eerbiedigende werking grondexploitatieovereenkomsten	11.105		4.112
vergoeding hogere kosten gemeente	11.106		4.113
§ Overgangsbepaling Woningwet	*§ 11.3.19*		*§ 4.3.19*
welstandsnota	11.107		4.114
HOOFDSTUK 12 Slotbepalingen		HOOFDSTUK 5 Slotbepalingen	
	12.1 (overgangsrecht in Invoeringsbesluit, vangnetbepaling en hardheidsclausule)		5.1
	12.2 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Invoeringsbesluit en Invoeringsregelingen Omgevingswet)		5.2
	12.3 (inwerkingtreding)		5.3
	12.4 (citeertitel)		5.4
	12.5 (Staatsblad)		5.5

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 15 oktober 2018

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.
Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

I.	**ALGEMEEN DEEL**	**2**
1.	**Algemeen**	**2**
2.	**Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet**	**7**
3.	**Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan**	**15**
4.	**Verhouding Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet** *Er zijn geen vragen en/of opmerkingen over dit hoofdstuk*	**16**
5.	**Hoofdlijnen van het overgangsrecht**	**16**
6.	**Invoering Omgevingswet** *Er zijn geen vragen en/of opmerkingen over dit hoofdstuk*	**18**
7.	**Gevolgen van het wetsvoorstel**	**18**
8.	**Advisering en consultatie**	**19**
II.	**DE ARTIKELEN**	**19**

kst-34986-5
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

I. ALGEMEEN DEEL

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet. Het is een goede zaak dat de vele wetten en onderliggende regels met betrekking tot het omgevingsrecht worden gebundeld. Met de Invoeringswet wordt een belangrijke stap gezet op weg naar de vereenvoudiging van het omgevingsrecht. Inherent aan deze vereenvoudiging is de extra vrijheid voor vooral gemeenten en daarmee de extra verantwoordelijkheid. De leden van de VVD-fractie hebben er vertrouwen in dat gemeenten deze stap op zorgvuldige wijze zullen implementeren. Er wordt wel verwacht dat de regering de gemeenten begeleidt waar nodig. Zij vragen de regering daarop in te gaan.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat de stelselherziening van het omgevingsrecht is bedoeld als meer dan een verbetering en vereenvoudiging van bestaande regels. De regering beoogt nadrukkelijk een paradigmawisseling, waarbij ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving zelf centraal staan. De leden van de VVD-fractie vragen wat daar nog meer voor nodig is dan de wijzigingen van de regelgeving waaraan wordt gewerkt.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet). Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie lezen dat de regering voorbij gaat aan de motie waarin werd verzocht om de Invoeringswet als sluitstuk van het wetgevingstraject aan de Tweede Kamer voor te leggen. Graag zien zij bevestigd dat aanvullingen en correcties op de wet ook na deze invoeringswet nog mogelijk zijn zodat sprake kan zijn van een «veegwet», die tevens het licht voor invoering definitief op groen kan zetten.

De leden van de CDA-fractie menen dat de praktijk zal uitwijzen of het doel van de stelselherziening uiteindelijk wordt gehaald. Graag vernemen zij hoe tijdens het proces dat gemonitord en bijgestuurd zal worden. Zij vragen daarbij extra aandacht te besteden aan de vraag of het stelsel voldoende houvast en gelijkwaardige bescherming (milieu, rechtsposities) zal bieden en of de lasten van de invoering niet te hoog zijn, vooral voor gemeenten.

De leden van de CDA-fractie onderschrijven de keus voor flexibiliteit in de regels, in de verhoudingen tussen overheden en ook bij de uitvoering. Graag vernemen zij hoe de regering de balans denkt te bewaken aangezien daardoor zaken ook onzeker kunnen worden. Zij menen dat burger, overheid en rechter voldoende houvast moeten hebben en dat de balans tussen «benutten» en «beschermen» niet mag doorslaan naar benutten.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennis genomen van het wetsvoorstel.

D66 is een voorstander van de nieuwe omgevingswet, omdat hiermee regels worden vereenvoudigd en samengevoegd en ruimtelijke ordening-, milieu en natuurregels beter op elkaar worden afgestemd. Bovendien geeft de wet meer ruimte aan lokale en regionale overheden om ambitieuzere doelen met betrekking tot milieu en gezondheid te stellen. Dit is zeer wenselijk. Deze leden vinden het ook belangrijk dat door de omgevingswet duurzame projecten worden gestimuleerd. Zij hechten er aan te benadrukken dat de invoering van de Omgevingswet een enorme operatie is, die moeilijk te vergelijken is met andere wetgevingsoperaties. De omvang van het wetgevingspakket dat voorligt is nog beperkt in vergelijking met de enorme inspanning die zal moeten worden verricht door (mede-) overheden.

Over de (omvangrijke) invoeringswet hebben de leden van de D66-fractie nog een (groot) aantal vragen. Hoewel zij in de inbreng vooral aandacht zullen vragen voor eventuele risico's en verbeteringen, staan deze leden dus positief tegenover de Omgevingswet.

De leden van de D66-fractie waarderen de helderheid en structuur die wordt meegegeven met de invoeringswet. De invoering van de omgevingswet zal een grote klus zijn, niet alleen voor de rijksoverheid maar ook voor provincies, gemeenten en waterschappen. Deze leden vragen de regering in te gaan op de vragen van de Raad van State over de invoeringslasten. In hoeverre kunnen de mede-overheden zich hierop voldoende voorbereiden? Heeft de regering er zicht op of er voldoende middelen (financieel en personeel) zijn om de invoering ter hand te nemen? Zijn kleine gemeenten voldoende geëquipeerd om de invoering tot een succes te maken? In hoeverre kunnen zij in samenwerkingsverbanden de invoering op zich nemen? En in hoeverre wordt er, bijvoorbeeld via de VNG, gewerkt aan het delen van best practices? Kan de regering nader ingaan op de best practices en andere praktijkvoorbeelden, bijvoorbeeld praktijkvoorbeelden die minder geslaagd zijn? Kan de regering bijvoorbeeld ingaan op de Binckhorst en het gevolgde proces uitgebreid beschrijven, inclusief de waarborgen van democratische controle?

De leden van de D66-fractie vragen de regering in te gaan op de opmerkingen van de Raad van State met betrekking tot de rolverdeling van de verantwoordelijkheden voor de fysieke leefomgeving. Het is belangrijk dat duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is, aangezien anders het risico gelopen wordt dat zaken niet worden opgepakt. Kan de regering dit nader uiteenzetten, als het kan met behulp van een verduidelijkende figuur?

De leden van de D66-fractie hebben nog een aantal vragen met betrekking tot het digitaal stelsel omgevingsrecht (DSO). Zij lezen dat in Amersfoort al de nodige ervaring is opgedaan met het integreren van de gemeentelijke systemen met het DSO. Daar was het beeld, zo lezen de leden in vakliteratuur, dat de integratie goed verliep. In hoeverre zijn de ervaringen die in Amersfoort zijn opgedaan gedeeld met andere gemeenten? Welke lessen zijn door de rijksoverheid getrokken uit de ervaring in Amersfoort?

Graag ontvangend de leden van de D66-fractie een geconsolideerde wetstekst van de Omgevingswet.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben met interesse kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. Bij deze leden leven echter nog wel een behoorlijk aantal vragen die zij graag via deze inbreng aan de regering willen stellen.

De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat nu duidelijker wordt hoe het Omgevingsplan vorm zal krijgen, en op welke manier de omgevingsvergunningen zullen worden verleend, blijkt dat de Invoeringswet principiële keuzes maakt met grote gevolgen voor de (borging van) omgevingskwaliteit. Deze keuzes betekenen een aantasting van de integrale benadering die met de Omgevingswet werd beoogd, en zijn daarmee een bedreiging voor het hoofddoel van de wet: het bereiken van een «goede omgevingskwaliteit». Graag ontvangen de aan het woord zijnde leden een reactie van de regering op deze observatie.

De leden van de fractie van GroenLinks missen in de voorliggende wet een verwijzing naar de Europese landschapsverordening. Zij vinden het zorgwekkend dat een verwijzing naar het Europese landschapsverdrag, dat Nederland in 2005 heeft ondertekend en geratificeerd, op wetsniveau ontbreekt. Hiermee heeft Nederland zich verplicht landschap in relevante wetgeving op te nemen en de staat ervan in relatie tot beleid te volgen. Het stelsel van de Omgevingswet is naar de visie van de aan het woord zijnde leden veruit het meest relevante wettelijk kader, waarin een verwijzing naar het Europese Landschapsverdrag opgenomen zou moeten worden. Zij vragen de regering om een reactie op dit punt.
Voorts hebben de leden van de fractie van GroenLinks een vraag over hoe een integrale beoordeling uitgevoerd moet worden en op welke wijze een bestuursorgaan de verschillende belangen moet afwegen. Dit lijkt naar de indruk van deze leden nergens bepaald of uitgelegd. Met alle afwijkingsmogelijkheden vragen deze leden zich af hoe het zit met de rechtszekerheid.

De leden van de fractie van GroenLinks onderschrijven de oproep van de Raad van State voor een omvattende en onafhankelijke evaluatie zodat er voldoende aandacht is voor een gelijkwaardig beschermingsniveau. Deze leden zijn benieuwd naar een nadere reactie van de regering op deze oproep.

Verder zijn de leden van de fractie van GroenLinks benieuwd naar de visie van de regering op het vraagstuk wanneer onduidelijk is wie voor wat verantwoordelijk is. Wat moet er volgens de regering op zo'n moment gebeuren? Zowel de Raad van State als natuur- en milieuorganisaties delen deze zorg. Wanneer wordt op basis van wat door wie ingegrepen als er verslechtering optreedt als het gaat om milieu, natuur, landschap, rechtsbescherming en rechtszekerheid?

De motie Veldman/de Vries (33 962 nr. 120) verzoekt de regering om gemeenten te stimuleren hun gemeentelijke adviescommissie (o.g.v. art 17.9 Ow) in te zetten om zo vroeg mogelijk in het proces de ruimtelijke kwaliteit van initiatieven te bevorderen en in verband te brengen met de belangen van omwonenden en andere belanghebbenden. Een goed ingericht, op kwaliteit gericht proces tijdens het vooroverleg, zou de toets aan redelijke eisen van welstand aan het eind van het vergunningproces overbodig maken, aldus de motie. Kan de regering aangeven hoe deze motie tot nu toe is uitgevoerd?
De leden van de fractie van GroenLinks vinden participatie van omwonenden bij planvorming bijzonder belangrijk. In deze invoeringswet missen zij concrete invulling van het begrip participatie. Een initiatiefnemer is op grond van de wet verplicht om bij zijn vergunningsaanvraag aan te geven hoe hij de omgeving bij zijn plan betrokken heeft en wat daarvan het resultaat was. Het betrekken van de omgeving bij een initiatief is een groot goed en in het publieke belang van een goede omgevingskwaliteit. Maar ook hier geldt dat het proces wel professioneel en transparant vorm moet krijgen, omdat een initiatiefnemer er alle belang bij heeft bezwaren van omwonenden te mitigeren. Dat kan door in

het ontwerp alsnog rekening te houden met die bezwaren, maar het kan ook door met douceurtjes of andere drukmiddelen. Een helder publiek vormgegeven proces is nodig om te voorkomen dat een initiatiefnemer omwonenden onder druk zet, en om juist te bevorderen dat omwonenden met initiatiefnemers in co-creatie tot een betere omgevingskwaliteit komen. Kan de regering nader aangeven hoe zij tegen het vraagstuk van participatie van omwonenden aankijkt en op welke wijze de Tweede Kamer bij een regeling hiervoor betrokken wordt?

De leden van de GroenLinks fractie hechten veel waarde aan een schone lucht. In dit kader hebben zij daarom de volgende vragen op dit punt aan de regering n.a.v. het voorliggende wetsvoorstel. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet houdt het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) op te bestaan. Gemeenten geven aan dat zij deze mogelijkheid graag willen behouden. Luchtverontreiniging is een grensoverschrijdend fenomeen en de kracht van de programmatische aanpak zit in de gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende overheidslagen om luchtverontreiniging aan te pakken, blijkt uit de positieve ervaringen met het NSL. Het Schone Lucht Akkoord (SLA) waaraan Staatssecretaris Van Veldhoven samen met gemeenten en provincies momenteel werkt, biedt de (deels juridische) mogelijkheden van het NSL niet. Onderschrijft de regering dat de aanpak van luchtverontreiniging een gedeelde verantwoordelijkheid is van de verschillende overheidslagen, mede door het gemeentegrens-overschrijdend karakter? Is de Minister bekend de knelpuntenanalyse NO_2 en PM10? Kan de regering toelichten waarom – gezien de knelpuntenanalyse van 15 februari 2018- deze gedeelde verantwoordelijkheid die zo van belang is, niet in een wettelijke regeling wordt opgenomen? In de Invoeringswet is de wettelijke programmaplicht voor de implementatie van de NEC-richtlijn bij het Rijk gelegd. Kan de Minister aangegeven dat daarmee de bestaande knelpunten van luchtkwaliteit worden opgelost en zo nee wat gaat de regering dan doen richting gemeenten en provincies die met dergelijke knelpunten te maken hebben?

De leden van de SP-fractie hebben met bezorgdheid kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben hierbij enkele vragen en opmerkingen.

Ondanks de uiteenzetting van de stelselwijziging die de regering geeft in het eerste hoofdstuk van de memorie van toelichting zijn de leden van de SP-fractie verbaasd over de mate van informatievoorziening over de Omgevingswet als geheel. Zij merken op dat de stelselherziening een van de meest ingrijpende is in de moderne geschiedenis, maar dat de scheiding van de stelselherziening in enkele invoerings-, uitvoerings- en aanvullingswetten, algemene maatregelen van bestuur (Amvb's) en andere gedelegeerde regelgeving zoals een invoeringsbesluit tot zekere onhelderheid leidt in het wetgevingstraject. De leden van de SP-fractie beschouwen dit als haaks staande op het vergroten van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het omgevingsrecht, een van de voornaamste doelen van de Omgevingswet. Zij vragen de regering daarom dan ook meer inzicht te geven in de voortgang van de stelselherziening, de implementatie van de praktische kant van de decentralisaties en de te verwachten gedelegeerde regelgeving. Tevens vragen de leden van de SP-fractie welke gevolgen het eventueel niet aannemen van de invoeringswet of regelgeving in een later stadium zou hebben, gezien de reeds in werking getreden Amvb's en buiten werking gestelde gedelegeerde regelgeving.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van de Invoeringswet Omgevingswet. Zij stellen vragen over verschillende onderdelen van het wetsvoorstel.

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat burgers en bedrijven rechtszekerheid ontlenen aan het omgevingsplan. Dit omgevingsplan is, anders dan landelijke wetgeving, meer onderhevig aan wijzigingen. Daarnaast gelden ook nog de regels in de omgevingsverordening en de Amvb's. De Raad van State wijst ook op het risico van een onduidelijke rolverdeling voor de fysieke leefomgeving. Kan de regering toelichten hoe de rechtszekerheid van burgers en bedrijven in vergelijking met de huidige situatie op peil blijft? De Raad van State pleit voor een omvattende en onafhankelijke evaluatie. Zou deze evaluatie niet vóór inwerkingtreding moeten plaatsvinden?

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende Invoeringswet. Zij hebben nog verschillende vragen.

1.2 Algemene opzet stelselherziening

De leden van de SP-fractie lezen in de memorie van toelichting dat met de invoeringswet het stelsel van het omgevingsrecht grondig wordt herzien en dat gestreefd wordt naar een geleidelijke paradigmawisseling waarbij de overheid steeds minder bepalend is, dat hierbij een bestuurscultuur past die meer gericht is op samenwerking met alle spelers in het veld en dat er een beweging moet komen waarin ontwikkelingen voorop worden gesteld in plaats van centraal beoordeelde projecten. Deze leden lezen tevens dat een van de doelen van de wet is dat de bestuurlijke afwegingsruimte vergroot moet worden door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen. Ondanks dat deze leden een actieve en flexibele aanpak een nastrevenswaardig doel vinden vragen zij de regering toch toe te lichten waarom het creëren van grotere bestuurlijke afwegingsruimte niet tot grote onduidelijkheden voor centrale en decentrale overheden zal leiden en, als deze er al niet uit komen, of de grote bestuurlijke afwegingsruimte het nieuwe stelsel voor burgers en ondernemers daadwerkelijk inzichtelijker, voorspelbaarder en gemakkelijker in het gebruik kan maken, zoals een van de andere doelen van de stelselwijziging luidt. De leden van de SP-fractie wijzen hierbij tevens op de commentaren die zijn binnengekomen bij de Invoeringswet waarbij onder andere wordt gesteld dat open normen en buitenplanse vergunningen tot een verlies aan rechtszekerheid leiden, dat de wens tot het versnellen van procedures kan leiden tot verminderde rechtsbescherming bij de grotere afwegingsruimte en dat gemeenten in de Invoeringswet nog steeds geen zelfstandige bevoegdheid hebben om een uitgebreide voorbereidingsprocedure te starten. Deze leden vragen de regering toe te lichten waarom in dit laatste geval ervoor is gekozen om gemeenten afhankelijk te laten zijn van de aanvrager om een uitgebreide procedure te starten en dit niet op eigen initiatief te kunnen doen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen op welke manier het evenwicht tussen beschermen en benutten wordt gevonden in dit wetsvoorstel, ook in vergelijking met de huidige wetgeving. Het criterium voor dit evenwicht is niet nader ingevuld, waardoor bij de integrale beoordeling van belangen en effecten veel flexibiliteit is. In de praktijk kan dit er toe leiden dat economische belangen op korte termijn kunnen prevaleren boven effecten op milieu, biodiversiteit en gezondheid op de lange termijn, omdat niet is gekozen voor een eenduidige ondergrens in de wetgeving. Dreigt de focus bij de belangenafweging zich niet teveel op de kortetermijnbelangen te richten als er geen sprake is van een heldere ondergrens voor milieu, natuur en volksgezondheid?

1.3 Werking van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet

De leden van de CDA-fractie menen dat de Omgevingswet zó flexibel moet zijn dat ook nieuwe technologische ontwikkelingen toegepast kunnen worden zonder dat deze direct leiden tot aanpassing van de wet.

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat de Raad van State «wezenlijke risico's» ziet voor de feitelijke realisering van de doelstellingen, onder meer door de verregaande mate van flexibiliteit in het stelsel. De Raad van State heeft het over mogelijke onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor burgers, bedrijven, overheid en rechtspraak. De regering meldt dat gedoeld wordt op een beschermingsniveau dat net zo goed is als het beschermingsniveau van de huidige regelgeving en niet op een beschermingsniveau dat daar in alle gevallen identiek aan is. Leidt dit niet per definitie tot meer onduidelijkheid voor burgers en bedrijven? Is het denkbaar dat in lokale situaties het beschermingsniveau wél afneemt ten opzichte van de huidige situatie, gezien de mogelijkheden die het wetsvoorstel biedt om lokaal af te wijken van de standaardwaarden?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de wetgeving vanwege de flexibiliteit voldoende garantie biedt op het waarborgen van de volksgezondheid. Bijvoorbeeld op het vlak van luchtverontreiniging en geluidsbelasting bestaan in het huidige stelsel al grote zorgen, bijvoorbeeld bij de Gezondheidsraad. Tegelijkertijd kan met dit wetsvoorstel lokaal worden gekozen voor andere waarden voor geluid, geur en uitstoot. Hoe wil de regering een basisbeschermingsniveau handhaven, in het belang van de volksgezondheid?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom een verwijzing naar het Europese Landschapsverdrag in het wetsvoorstel ontbreekt.

1.4.2 Aanvullingswetgeving op thema's
De leden van de CDA-fractie zien dat de Huisvestingswet niet is meegenomen in de eerste module van de Omgevingswet. Graag vernemen zij waarom daarvoor gekozen is aangezien activiteiten zoals woningonttrekking, woningsamenvoeging, woningvorming en het splitsen in appartementsrechten. Als de Huisvestingswet een onderdeel wordt van de Omgevingswet, dan zou dat leiden tot een integrale afweging over de samenstelling van de woningvoorraad in het omgevingsplan en dat past binnen de huidige omvangrijke gemeentelijke opgaven. Graag vernemen zij of hoofdstuk 4 van de Huisvestingswet spoedig geïntegreerd kan worden in de Omgevingswet bijvoorbeeld via een nota van wijziging.

1.4.4 Het traject voor de uitvoeringsregelingen
De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen nadere toelichting op de keuze om de materiële inhoud in Amvb's vast te leggen.

2. Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet

De leden van de CDA-fractie vragen of het voornemen om bij de Omgevingswet te komen tot één samenhangend en afgewogen omgevingsbesluit, in plaats van een veelheid aan versnipperde besluiten nog leeft nu de bouwtechniek niet in samenhang met de ruimtelijke aspecten beoordeeld zal gaan worden. Het voornemen is nu dat de vergunning voor het voldoen aan bouwtechnische eisen geheel los van de ruimtelijke aspecten kan worden aangevraagd en verleend. Het lijkt de leden van deze fractie nagenoeg onmogelijk worden om dan alsnog een goede omgevingskwaliteit te realiseren aangezien de wensen die samenhangen met vormgeving, materiaalgebruik, duurzaamheid, wensen

van omwonenden niet meer relevant zijn indien de bouwtechnische vergunning al is verleend. Graag ontvangen zij een visie op dit probleem.

De leden van de CDA-fractie wijzen op het advies van de afdeling advisering van de Raad van State om, omwille van de rechtszekerheid, «op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen, indien dat gelet op de plansystematiek (…) verantwoord is». Deze leden vernemen graag hoe zonder een vergunningplicht toch gegarandeerd kan worden dat er zorg besteed wordt aan een goede leefomgeving.

De leden van de D66-fractie hechten zeer aan de ruimtelijke kwaliteit. Of het nou gaat om onze prachtige duinen of de moderne binnenstad van Rotterdam, de ruimtelijke kwaliteit is één van de belangrijke voorwaarden om je thuis te voelen in Nederland. Zij vragen de regering nader toe te lichten hoe, ondanks dat er een «knip» gemaakt wordt tussen verschillende aspecten van een project (bijvoorbeeld ruimtelijke aspecten en bouwtechniek), de samenhang van een project kan worden beoordeeld door de gemeente. De leden van de D66-fractie lezen namelijk dat de vergunning voor het voldoen aan bouwtechnische eisen los kan worden verleend (en aangevraagd) van de ruimtelijke aspecten. Kan de regering daarbij ingaan op de bezwaren van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit?

De leden van de D66-fractie lezen dat de Raad van State het advies geeft om omwille van rechtszekerheid op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor ruimtelijke aspecten, die dan lokaal in het omgevingsplan uit te schakelen zou zijn. Kan de regering nader toelichten waarom hier niet voor gekozen wordt, en in hoeverre gemeenten zonder dat de suggestie van de afdeling wordt overgenomen aanvullende eisen kunnen stellen aan de ruimtelijke kwaliteit?

De leden van de D66-fractie hebben ook vragen over (het ontbreken van) een planhorizon en actualiseringsplicht. Kan de regering toelichten op welke manier gemeenten toch kunnen voorzien in het actueel houden van plannen? Welke gevolgen heeft het ontbreken van een planhorizon voor eventueel schadevergoedingen voor ontwikkelaars wanneer de bestemming van een gebied wordt gewijzigd? Kan de regering verder ingaan op de wijzigingen omtrent de hoogte van de planschade?

2.1.1 Schade

Afdeling 15.1 en afdeling 15.2 gaan over nadeelcompensatie c.q. een schaderegeling. Planschade als gevolg van planologische besluitvorming wordt thans nog geregeld in afdeling 6.1 Wro. Kan in hoofdlijnen worden weergegeven wat nu het verschil is tussen de oude en de nieuwe regeling (wellicht schematisch), zo vragen de leden van de VVD-fractie. Voorts vragen deze leden hoe nadeelcompensatie zich verhoudt tot schaduwschade? Is schaduwschade een onderdeel van nadeelcompensatie?
De regering verwacht per saldo geen toename van het aantal schadeverzoeken dat door omwonenden wordt ingediend. De leden van de VVD-fractie vragen waar de regering dat op baseert.
De regering acht een generieke regeling voor het oplossen van schaduwschadeproblematiek niet nodig en niet gewenst. In de praktijk, zo wordt gesteld, wordt voor schrijnende gevallen geregeld een oplossing gevonden. De leden van de VVD-fractie vragen de regering daar nader op in te gaan. Op basis waarvan wordt tot een oplossing gekomen? Is daar dan een wettelijke grondslag voor? Zo ja, welke?

Als het gaat om schaduwschade wordt er een onderscheid gemaakt tussen bedrijven en consumenten, zo begrijpen de leden van de VVD-fractie. Zij krijgen op dat punt graag een nadere toelichting en uitleg.

Op dit moment worden schadevergoedingen bij gedoogplichten op grond van de Waterwet afgewikkeld via het bestuursrecht. Via de Omgevingswet (artikel 15.15) wordt de afhandeling van deze gedoogplichten nu bij de civiele rechter belegd. De leden van de SGP-fractie horen graag waarom de regering het helemaal via het civiele recht wil laten lopen en niet via het bestuursrecht. Zij willen erop wijzen dat de route via het bestuursrecht laagdrempeliger is en minder kosten met zich meebrengt.

De Raad van State is kritisch over de wijze waarop de regering omgaat met het vergoeden van schaduwschade. Volgens het voorliggende voorstel wordt de schade vastgesteld aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak direct voor en direct na de verlening van de omgevingsvergunning. De Raad van State wijst erop dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de indirecte schade in de vorm van waardevermindering geleidelijk ontstaat en toeneemt. Dat kan al beginnen bij de publicatie van een omgevingsvisie. Als alleen de waarde van de onroerende zaak direct voor en direct na de verlening van de omgevingsvergunning vergeleken wordt, blijft de waardedaling als gevolg van bijvoorbeeld de omgevingsvisie en/of het omgevingsplan buiten beeld. De Raad van State noemt dat «niet redelijk», zeker in het licht van de voorgestelde verhoging van het forfaitaire bedrag voor het normaal maatschappelijk risico. De regering merkt op dat het effect van het omgevingsplan op tussentijdse waardeschommelingen beperkt zal zijn. De leden van de SGP-fractie horen graag waarop de regering dit baseert. Verder merken zij op dat in verschillende gevallen de waardedaling nog steeds substantieel kan zijn. In bijzondere gevallen kan zelfs sprake zijn van onverkoopbare woningen, zoals woningeigenaren in de «schaduw» van de plannen om de A15 door te trekken, hebben moeten ervaren. Daarbij komt dat omgevingsvisies en -plannen een bredere reikwijdte hebben dan de huidige visies en plannen, met een minder gedetailleerde invulling en derhalve meer onzekerheid. Daarnaast is het risico groot dat eigenaren zich in eerdere stadia van de planontwikkeling nadrukkelijker zullen mengen in de planontwikkeling, met bijbehorende procedures en vertraging. Last but not least, merken deze leden op dat in de rechtsgeleerde literatuur steeds meer stemmen opgaan om met oplossingen te komen voor het probleem schaduwschade. Is de regering bereid de genoemde bepalingen te heroverwegen, bijvoorbeeld middels advisering door een commissie van wijzen?

In artikel 15.7 van de Omgevingswet kiest de regering voor een ondergrens van vijf procent waardedaling voor het vergoeden van planschade. De leden van de SGP-fractie vragen zich waarom de regering niet heeft gekozen voor twee procent, zoals nu in de Wet ruimtelijke ordening is opgenomen. Jurisprudentie leert dat waardevermindering van vijf procent «substantieel» is (ECLI:NL:RVS:RVS:2016:2582). Een dergelijke waardevermindering kan normaal maatschappelijk risico zijn in het geval de planontwikkeling een normale maatschappelijke ontwikkeling betreft en in de lijn der verwachtingen lag. Wanneer dat niet het geval is, ligt een lager percentage in de rede.

2.1.2 Nadeelcompensatie

De leden van de CDA-fractie hebben ten aanzien van de nieuwe regeling voor nadeelcompensatie nog enkele vragen. Zo vernemen zij graag waarop de beoogde forfait van, in ieder geval, vijf procent is gebaseerd. Is

er een beeld van de gevolgen en plaatst deze maatregel veel mensen die feitelijk schade leiden niet buiten spel, zo vragen zij.

2.1.2.5 Een vast forfait voor indirecte schade

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat het forfait voor waardevermindering van onroerende zaken bij indirecte schade wordt verhoogd van 2% naar 5%. Zij vragen in hoeverre normaal maatschappelijk risico voor woningbezitters en het voordeel van een projectontwikkelaar bij een planologische ingreep nog in balans is. De projectontwikkelaar heeft immers de voordelen, terwijl van de woningbezitter wordt verwacht om een forse indirecte schade voor zijn of haar rekening te nemen. Bij een woningwaarde van 300.000 euro gaat het bijvoorbeeld om 15.000 euro schade.

2.1.2.8 Het voorkomen en beperken van schaduwschade onder de Omgevingswet

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom indirecte planschade (schaduwschade) niet wordt vergoed. De regering wijst onder meer op de problemen om een causaal verband te bepalen tussen een besluit en de waardevermindering van een onroerende zaak. Tegelijkertijd kan een woning wel degelijk in waarde dalen of onverkoopbaar worden door een voorgenomen besluit. Deze waardedaling kan bovendien jaren voortduren, terwijl de bewoner mogelijk in deze periode wil verhuizen. Dit kan tot schrijnende situaties leiden. Zou niet toch een regeling moeten worden opgesteld om gedupeerden te beschermen tegen schaduwschade?

2.1.3.1 Invulling punitieve handhaving onder de Omgevingswet

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat er een evaluatie van de Wet OM-afdoening is uitgevoerd, waarvan de onderzoeksresultaten in de zomer van 2018 bekend worden. Dit zal worden betrokken bij de verdere ontwikkelingen rond de bestuurlijke boete in de Omgevingswet. Ook het overleg over het boete-instrument zal worden gecontinueerd, zo valt te lezen. Wat zijn de gevolgen van een en ander voor het punitieve stelsel in de Omgevingswet? De leden van de VVD-fractie vragen om een reactie van de regering.

De leden van de CDA-fractie missen een kabinetsreactie op het advies van de Raad van State over de sanctiestelsels. Zij zien graag dat gemeenten net zoals de rijksinspecties de beschikking krijgen over zowel de bestuurlijke boete als de bestuurlijke strafbeschikking. Ook achten zij het redelijk dat de opbrengsten uit boetes evenredig worden verdeeld over de overheden, ter vergoeding van de daarvoor gemaakte kosten. Dat voorkomt blijvende discussie tussen partijen over de verdeling van opbrengsten en gemaakte kosten, en dat gemeenten de mogelijkheid krijgen invloed uit te oefenen op de tenlastelegging en hoogte van boetebedragen.

De leden van de CDA-fractie vragen of de wettelijke eis kan worden geschrapt dat pas een bestuurlijke boete vanwege bouwkundige gebreken kan worden opgelegd wanneer sprake is van herhaaldelijke overtreding binnen twee jaar omdat deze eis voor de gemeentelijke praktijk onredelijk bezwarend is en er toe leidt dat een goed «lik-op-stuk-beleid» niet altijd mogelijk is.

2.1.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Met het onderhavige wetsvoorstel wordt afdeling 20.5 uit de Omgevingswet verder uitgewerkt en worden de doelen van het digitaal stelsel wettelijk verankerd. In hoeverre zou het mogelijk zijn om bij wijze van proef het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor een nader aantal te bepalen gemeenten beschikbaar te stellen? Zo ja, is de regering daartoe bereid? Wat is overigens de stand van zaken als het gaat om de ontwikkeling van het DSO, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de CDA-fractie menen dat digitalisering dé cruciale succesfactor voor het functioneren van de Omgevingswet en het bereiken van de doelen van de stelselherziening is.
Deze leden constateren dat met de Invoeringswet uitvoering is gegeven aan de constatering van de Raad van State en het advies van het bureau ICT-toetsing, dat het DSO bestuurlijk complex is en het verstandig is het stelsel bij inwerkingtreding te beperken tot het strikt noodzakelijke.

De leden van de CDA-fractie zien dat in de Invoeringswet ten opzichte van de consultatieversie, wijzigingen zijn aangebracht om het realiseren van het basisniveau en het verder uitbouwen van het DSO – na inwerkingtreding van de Omgevingswet – mogelijk te maken.

De leden van de CDA-fractie vragen of gewaarborgd is dat gemeenten tijdig de kwaliteitsstandaarden van de aan te leveren digitale informatie verkrijgen om taken en verantwoordelijkheden in uitvoeringsregelingen tijdig in te kunnen regelen.

De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat er bij medeoverheden nog vragen leven over het DSO die deze leden delen. Daarom stellen zij de volgende vragen aan de regering op dit punt. Kan de regering toelichten waarom de besluiten en andere rechtsfiguren onderdeel vormen van de hier bedoelde informatie en welke status dit heeft in relatie tot het bekendmaken en beschikbaar stellen op grond van de Bekendmakingswet en Gemeentewet? Is het niet voldoende om besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Bekendmakingswet bekend te maken en op grond van de Gemeentewet – voor zover het algemeen verbindende voorschriften betreft – in geconsolideerde vorm beschikbaar te stellen? Is het denkbaar dat onderdelen van afdeling 20.5 van de Omgevingswet nu of op termijn overgaan naar meer generieke regelgeving, zoals de Bekendmakingswet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet? Zo ja, welke onderdelen komen dan in het bijzonder daarvoor in aanmerking en op welke termijn?

2.1.4.5 Loketfunctie DSO

De aanvraag van een vergunning zal straks verlopen via de loketfunctie van het DSO. Het bevoegd gezag behandelt vervolgens de aanvraag via het eigen digitale systeem in zijn backoffice. De archivering van de stukken vindt plaats in het eigen digitale systeem van het bevoegde gezag, omdat het DSO daarvoor geen archieffunctie heeft. In hoeverre zijn decentrale overheden technisch en financieel voorbereid op deze functie, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

2.1.4.7 Beheer Digitaal Stelsel Omgevingsrecht

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat de Raad van State zorgen heeft over de risico's die samenhangen met de invoering van het nieuwe stelsel op het gebied van complexiteit en de ontwikkeling van ICT. Dit zal een aanzienlijke bestuurskracht van gemeenten vergen. Is het DSO

tijdig klaar en kunnen belanghebbenden, zoals bedrijven, tijdig gebruikmaken van informatieverstrekking en digitale vergunningaanvragen?

2.2 Aanpassingen van de Omgevingswet

2.2.1 Aanpassingen die het omgevingsplan betreffen
Het omgevingsplan bevat de gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. In hoeverre is het mogelijk om een omgevingsplan gemeentegrensoverschrijdend te laten functioneren, bijvoorbeeld als in het betreffende gebied een natuurgebied ligt? Of is een gemeente dan aangewezen op de Wet gemeenschappelijke regelingen? Graag krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.
De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat het Omgevingsplan een complex document is dat fundamenteel verschilt van het bestemmingsplan, dat slechts «ruimtelijk relevante regels» mag bevatten. De initiatiefgroep Mooiwaarts van de Federatie ruimtelijke kwaliteit publiceerde vorig jaar een *Schetsboek voor een Omgevingsplan Op Kwaliteit*, waarin is onderzocht hoe een omgevingsplan ingericht kan worden dat zowel recht doet aan de wens tot deregulering als aan het doel van de wet: het bevorderen van een veilige, gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het blijkt goed mogelijk om in een plan een combinatie te maken van gesloten regels en open regels. Wanneer de gemeente een initiatief niet ongezien kan honoreren, omdat er belangen moeten worden afgewogen, dan worden er open regels geformuleerd, en is een vergunningplicht op zijn plaats. Het gaat om het afwegen van belangen van buren, of van erfgoed, of van beeldkwaliteit, of planologische aspecten als licht, lucht, ruimte, of specifiek gebruik van een plek, om er een aantal te noemen. De gemeente krijgt dus meer afwegingsruimte bij een beperkt aantal landelijke (milieu)normen, ruimte om, om moverende redenen, af te wijken van instructieregels, zeer veel beleidsvrijheid om in het lokale beleid (omgevingsplan) afwegingsruimte op te nemen, in de vorm van open normen, al dan niet gecombineerd met beleidsregels en de plicht om een initiatief dat niet aan het omgevingsplan voldoet maar desondanks leidt tot een «evenwichtige toedeling van functies aan locaties» te honoreren – de zogenaamde «buitenplanse vergunning voor een omgevingsplanactiviteit».
De grote kans die de Omgevingswet biedt is dat een gemeente zijn processen zo inricht dat een investering in de fysieke leefomgeving niet alleen een privaat doel dient, maar ten goede komt aan het algemeen belang van de gemeenschap. Die processen moeten worden vastgelegd in het omgevingsplan. In het *Schetsboek* is in kaart gebracht op welke manier het bevoegd gezag een verantwoorde afweging kan maken, in het geval van open normen en bij een buitenplanse vergunning. Kan de regering een reactie geven op de in dit schetsboek in kaart gebrachte manieren waarop een verantwoorde afweging gemaakt kan worden?
De leden van de fractie van GroenLinks zien echter ook een keerzijde van open normen en buitenplanse vergunningen en dat is een verlies aan rechtszekerheid, zowel voor de initiatiefnemer als voor de omwonenden en andere belanghebbenden. Dat verlies dient naar de mening van de aan het woord zijnde leden gecompenseerd te worden met transparante procedures, die garanderen dat inderdaad alle relevante belangen worden afgewogen en alle reële kansen om de omgevingskwaliteit te verbeteren worden gegrepen. Graag een nadere reactie van de regering op deze analyse.
De leden van de GroenLinks fractie constateren dat een fundamentele keuze in de Invoeringswet is om de planologische vergunningplicht te schrappen. Er is niet voorzien in een vergunningplicht voor ruimtelijke aspecten van het bouwen (zoals het voorzien in licht, lucht en ruimte, voldoende parkeervoorzieningen, voldoende groen, gebruik van het bouwwerk etc.). Wel krijgen de gemeenten de bevoegdheid om deze

aspecten zelf in het omgevingsplan op te nemen en desgewenst een vergunningstelsel in het leven te roepen. De leden van de GroenLinks fractie ontvangen hierop graag een nadere toelichting van de regering. Voorts hebben deze leden in het advies van de afdeling advisering van de Raad van State gelezen dat omwille van de rechtszekerheid, «op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen, indien dat gelet op de plansystematiek (…) verantwoord is». De leden van de GroenLinks fractie begrijpen deze opmerking goed en ontvangen graag een nadere toelichting van de regering op deze zienswijze van de Raad van State.

De leden van de SP-fractie lezen in de memorie van toelichting dat in het gemeentelijke omgevingsplan regels worden gesteld over een aantal onderwerpen waarover het Rijk onder de Omgevingswet geen regels meer stelt, waaronder een aantal zaken die in het Activiteitenbesluit milieubeheer worden gereguleerd. Deze leden vragen de regering toe te lichten of zij verwacht dat onder de Omgevingswet de eisen in het kader van milieubescherming eerder toe dan af zullen nemen, hoe burgers bezwaar kunnen maken tegen keuzes in het gemeentelijke omgevingsplan, op welke wijze volksgezondheid en milieubescherming als criteria moet worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen en hoe op andere wijze kan worden voorkomen dat economisch gewin ten koste zal gaan van de volksgezondheid en milieubescherming. Tevens vragen deze leden in hoeverre de beperkte inspraakmogelijkheden voor burgers en omwonenden in de Crisis- en herstelwet gangbare praktijk zullen worden in de Omgevingswet.

Gemeenten krijgen geen ruimte om in een omgevingsplan delegatiebepalingen voor het stellen van nadere regels door het college van B&W. De leden van de SGP-fractie horen graag waarom de regering hiervoor heeft gekozen.

2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Naast het omgevingsplan zullen ook regels van het Rijk, provincies en waterschappen bijdragen aan een evenwichtige regulering van activiteiten, waar bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden. Voorts wordt gesteld dat regels over de afbakening op grond van artikel 2.7 van de Omgevingswet bij Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Omgevingsbesluit worden gesteld. De regels zullen afbakenen welke onderwerpen in ieder geval in het omgevingsplan moeten worden gereguleerd en welke onderwerpen daarin juist niet mogen worden gereguleerd. Aan welke onderwerpen moet in beide situaties worden gedacht, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Voorts krijgen de leden van de VVD-fractie graag een nadere verduidelijking van de voorgestelde wijziging van artikel 4.2, mede in relatie tot het gegeven voorbeeld. Welke verantwoordelijkheid ligt er bij het bestuursorgaan en welke bij de doelgroep van de regel?

2.2.1.3 Voorbereidingsbesluit voor het omgevingsplan en de omgevingsverordening

Er wordt gesteld dat het kan voorkomen dat er op een locatie gelijktijdig twee of meer voorbereidingsbesluiten van toepassing zijn met een verschillende werkingsduur. Voorts wordt gesteld dat het herhaald nemen van voorbereidingsbesluiten gericht op het met hetzelfde doel te wijzigen omgevingsplan, niet mogelijk moet worden geacht. De leden van de VVD-fractie vragen zich af of er met het van toepassing zijn van twee of

meer voorbereidingsbesluiten, met een verschillende werkingsduur, op een locatie krijgen geen verwarring zal ontstaan. Zij krijgen graag een nadere verduidelijking van deze passage.

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat de Raad van State adviseert om op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen. De regering heeft echter gekozen voor het schrappen van de planologische vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van het bouwen. Waarom neemt de regering de suggestie van de Raad van State niet over? Is het niet beter om ruimtelijke aspecten van het bouwen wel als standaard in te bouwen, met de mogelijkheid om af te wijken als dat verantwoord is?

2.2.1.4 Splitsing vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit

De leden van de fractie van GroenLinks waarderen dat de ruimtelijke vergunningplicht nu in de bruidsschat is opgenomen. Wat er echter precies in de zogenoemde «bruidsschat» komt en hoelang deze regels blijven gelden is niet helemaal duidelijk. De vraag is welke regels niet in het tijdelijk deel zitten. Betekent dit dat deze regels ook na 2029 gelden, tenzij de gemeenteraad besluit ze te wijzigen en betekent dat dan ook dat alleen bij een eventuele wijziging, derden beroep en bezwaar tegen deze regels kunnen indienen?

De leden van de SP-fractie lezen in de memorie van toelichting dat de vergunningsplicht voor bouwwerken wordt opgeknipt waarbij de technische aspecten van het bouwwerk worden getoetst aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de inpassing in de ruimtelijke ordening wordt getoetst aan het gemeentelijke omgevingsplan. Deze leden vragen de regering in hoeverre volgens haar bij dit splitsen van de toetsing sprake is van het «bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving», zoals dat als verbeterdoel is aangemerkt in de Omgevingswet.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen in hoeverre een integrale beoordeling van bouwactiviteiten mogelijk is, nu gekozen is voor een knip in de omgevingsvergunning van bouwactiviteiten tussen de ruimtelijke vergunning en de technische vergunning. Treedt de ruimtelijke vergunning pas in werking als de technische vergunning is toegekend?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of er meer duidelijkheid kan worden gegeven over de zogenaamde «bruidsschat». In hoeverre zijn de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan opgenomen? Welke regels zitten niet in het tijdelijk deel? Hoe lang blijven deze regels gelden?

2.2.5 Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning
De leden van de CDA-fractie onderschrijven de keus dat bij de verlening van omgevingsvergunningen het uitgangspunt is dat de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is. Desalniettemin menen zij dat het bevoegd gezag voor een klein deel van de aanvragen omgevingsvergunning de (geclausuleerde) vrijheid zou moeten hebben om te kunnen kiezen voor de meeste geschikte voorbereidingsprocedure zodat het bestuursorgaan zo nodig zelf kan borgen dat omwonenden hun zienswijze kunnen geven over aanvragen voor omgevingsvergunningen die over complexe of lokaal gevoelige aangelegenheden gaan. Zij wijzen op een

alternatieve oplossing voor de reguliere procedure door het bestuursorgaan de mogelijkheid te geven aanvragen 4 weken ter inzage te leggen, gedurende welke termijn zienswijzen kunnen worden ingediend.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen nadere toelichting op de keuze om de reguliere voorbereidingsprocedure als uitgangspunt te nemen en voor de uitgebreide procedure het initiatief bij de initiatiefnemer te laten. In de memorie van toelichting staat dat er activiteiten zijn waarin de uitgebreide procedure voordelen heeft. De Raad van State wijst bijvoorbeeld op grootschalige projecten met veel betrokken belanghebbenden. Afgeweken wordt van de hoofdregel van de Awb dat het bestuursorgaan bepaalt welke procedure van toepassing is. Waarom worden door de primaire keuze voor de reguliere procedure de keuzevrijheid van lokale overheden en de participatiemogelijkheden in beginsel ingeperkt?

2.2.6 Aanpassing bevoegdheidsverdeling na kabinetswisseling
De leden van de VVD-fractie vragen de regering te verduidelijken wat nu precies de taakverdeling is tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Infrastructuur en Water, als het gaat om de Omgevingswet.

3. Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan

De leden van de D66-fractie hechten zeer aan de bestaande bescherming van belangen, bijvoorbeeld als het gaat om burgerparticipatie, natuurbescherming, ecologie en gezondheid. In dat kader willen deze leden de regering graag vragen nader in te gaan op de vragen van Natuur & Milieu. Natuur & Milieu vraagt bijvoorbeeld aandacht voor het beschermingsniveau gezien de flexibiliteit van regelgeving en de lokale ruimte voor eigen beleid. Kan de regering hierop reflecteren? De Raad van State waarschuwt voor de complexiteit van de rolverdeling met betrekking tot het basisbeschermingsniveau milieu en gezondheid. Kan de regering toelichten hoe geborgd wordt dat het basisbeschermingsniveau bereikt wordt? Wie is hiervoor eindverantwoordelijk?

3.1 De wetten die worden ingetrokken

Economische voordelen van een activiteit zijn voor een gemeente naar het oordeel van de leden van de fractie van GroenLinks vaak sneller en duidelijker zichtbaar dan milieu en gezondheidseffecten op de langere termijn. Dit kan ertoe leiden dat zogenaamde «zachte» waarden het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders vanuit de rijksoverheid voor het afwegen van verschillende belangen. Hoe moeten de lange en korte termijn belangen tegenover elkaar worden afgewogen, vooral omdat de lasten en lusten van deze beslissingen bij verschillen partijen terecht komen?
De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat de huidige wetgeving een absoluut verbod kent op het in stand houden van een bouwwerk dat «in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand.» Dit verbod wordt met succes gehanteerd bij het bestrijden van verwaarlozing en verpaupering van bouwwerken: het is de grondslag voor aanschrijving en bestuursdwang. In de Omgevingswet wordt ook dit verbod gedecentraliseerd: gemeenten kunnen, in de gebieden waar zij eisen stellen aan het uiterlijk van bouwwerken, ook repressief optreden tegen ernstige ontsiering van de omgeving door het uiterlijk van bouwwerken, tenminste als zij daarvoor beleidsregels opstellen. Gemeenten kunnen echter niet optreden tegen verpaupering en verwaarlozing in gebieden waar zij (uit een oogpunt van deregulering) géén open regels hebben opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken. Kan de

regering aangeven hoe zij aankijkt tegen het voorstel om een uniform wettelijk verbod op ernstige ontsiering van de leefomgeving op te nemen in de Invoeringswet?

4. Verhouding Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet

Er zijn geen vragen en/of opmerkingen over dit hoofdstuk

5. Hoofdlijnen van het overgangsrecht

5.1 Uitgangspunten overgangsrecht

De leden van de CDA-fractie vragen of het overgangsrecht zo aangepast kan worden dat gemeenten niet alleen kunnen kiezen voor een locatiegerichte aanpak, maar ook een thematische opbouw van het omgevingsplan. Ook vernemen zij graag waarom de wet de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels alleen voor rijk en provincies heeft mogelijk gemaakt en niet voor gemeenten.

5.2.1 Omgevingsvisie

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Wanneer kan de Kamer het ontwerp daarvan tegemoet zien? Wat is de status van het Kabinetsperspectief NOVI d.d. 5 oktober 2018 (Kamerstuk 34 682, nr. 6)? De leden van de VVD-fractie vragen de regering om een reactie.

5.2.2 Programma

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit wordt niet gecontinueerd onder de Omgevingswet. Voor luchtkwaliteit stellen gemeenten programma's vast, omdat nog alleen lokale overschrijdingen van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit worden verwacht. De leden van de VVD-fractie vragen zich af hoe de lokale overschrijdingen van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit zullen worden gemeten.

De leden van de CDA-fractie zijn positief over het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Graag zien zij dat die manier van werken, waarbij met een programmatische aanpak, de gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende overheidslagen, de luchtverontreiniging werd aangepakt, wordt voortgezet. Graag vernemen zij of dat mogelijk is als het NSL wordt opgevolgd door het Schone Lucht Akkoord (SLA).

De leden van de CDA-fractie vernemen graag of de programmaplicht voor PM10 en stikstofdioxide (NO_2) geheel bij gemeenten wordt gelegd en of het behalen van de omgevingswaarden als (enkel) een lokale verantwoordelijkheid wordt gezien. Deze leden menen dat dat amper van gemeenten gevraagd kan worden aangezien die problematiek het schaalniveau en de bestuurlijke mogelijkheden van gemeenten te boven gaat.
Deze leden wijzen erop dat de Raad van State stelt dat het niet geheel in de macht van de gemeenten ligt om met een lokaal programma te bewerkstelligen dat aan rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan.

De leden van de CDA-fractie menen dat voor alle stoffen met een sterk gemeentegrens-overschrijdend karakter de programmaplicht zou moeten liggen bij het Rijk of de provincie.

De leden van de CDA-fractie menen dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor luchtkwaliteit expliciet in de Omgevingswet vastgelegd zou moeten worden en niet in bestuurlijke afspraken die een tijdelijk karakter hebben.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de regering bereid is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) te behouden. Dit is een wens van gemeenten, aangezien luchtverontreiniging grensoverschrijdend werkt en de gedeelde verantwoordelijkheid goed geborgd is in het NSL.

5.2.3 Omgevingsplan

Ten tijde van de overgangsfase gelden er verschillende regimes. Hoe wordt gegarandeerd dat voor inwoners duidelijk is welke regels dan wel welke verordeningen er geldend zijn in een bepaald gebied, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Wat wordt verstaan onder het «huidige minimale niveau van toegankelijkheid van de regels»?

5.2.4 Omgevingsverordening

Gesteld wordt dat met de provincies is bezien of het beschikbaar hebben van een omgevingsverordening op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, knelpunten oplevert en of overgangsrecht hiervoor een oplossing kan bieden. Wat was de uitkomst daarvan, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

5.2.6 Vergunningen

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of gemeenten lokaal maatwerk mogen toepassen bij de vergunningplicht en bijvoorbeeld ook kunnen kiezen om juist minder bouwwerken vergunningvrij te maken, afhankelijk van locatiespecifieke omstandigheden.

5.2.7 Projectbesluit

De leden van de VVD-fractie vragen de regering nader uit te leggen wat wordt voorgesteld als het gaat om het projectbesluit in relatie tot het overgangsrecht.

Met name gemeenten staan bij de invoering van het nieuwe stelsel voor een grote opgave. Gedurende de overgangstermijn zullen verschillende juridische regimes naast elkaar bestaan. Hoe kijkt de regering aan tegen de wens van de Vereniging Nederlandse Gemeenten om gemeenten niet alleen de ruimte te geven voor een locatiegerichte aanpak, maar ook voor een thematische opbouw van het omgevingsplan, zo vragen de leden van de SGP-fractie. Heeft de regering het voornemen het overgangsrecht aan te passen als dat op grond van ervaringen in de praktijk wenselijk mocht blijken te zijn?

Decentrale overheden geven aan dat nog onvoldoende duidelijk is hoe in de praktijk omgegaan moet worden met de overgang van inrichting naar activiteit. Bij handhaving moet bij een van rechtswege ontstane omgevingsvergunning duidelijk zijn wat de milieubelastende activiteit omvat en op basis van welke voorschriften (vergunningvoorschrift, maatwerkvoorschrift Besluit Activiteiten Leefomgeving of het maatwerkvoorschrift op grond van het omgevingsplan). Dat is nu onvoldoende duidelijk. Ook is nog onduidelijk hoe met de rest van de vergunning omgegaan moet worden, zodra een vergunninghouder een van de activiteiten wijzigt. Verder is onduidelijk of de omgevingsvergunning op

basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in zijn geheel een omgevingsvergunning op basis van de Omgevingswet wordt indien sprake is van meerdere milieubelastende activiteiten dan wel uiteenvalt in meerdere omgevingsvergunningen. Kan de regering op deze punten meer duidelijkheid scheppen, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

6. Invoering Omgevingswet

Er zijn geen vragen en/of opmerkingen over dit hoofdstuk

7. Gevolgen van het wetsvoorstel

7.1 Algemeen

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen nader in te gaan op de kritiek van de Raad voor de Rechtspraak dat de rechtspraak niet goed in staat is om de zaken als gevolg van de Omgevingswet op adequate wijze af te doen. Zo wijst de Raad voor de Rechtspraak op de kosten bij de invoering en de structurele extra kosten.

7.2 Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden

In het wetsvoorstel wordt de basis gelegd voor het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht. De leden van de VVD-fractie vragen wat de financiële effecten van dat stelsel zullen zijn voor de diverse overheden.

De leden van de CDA-fractie wijzen er (nogmaals) op dat gemeenten met veel lasten worden geconfronteerd en dat goede invoering afhankelijk is van een ambitieus Digitaal Stelsel Omgevingswet. De ICT-component maakt de gehele wetswijziging kwetsbaar. Zij vernemen graag hoe de risico's worden geëlimineerd en hoe de gemeenten substantiële ondersteuning bij de invoering van het stelsel krijgen.

De leden van de CDA-fractie missen het kader waarin het kostenverhaal gaat plaatsvinden. Wordt de kostensoortenlijst beleidsneutraal overgezet en, zo ja, wat is de strekking van de nu voorgestane tekst dienaangaande, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie lezen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat gemeenten eenmalige kosten maken om de Invoeringswet in te voeren en dat dit wordt afgezet tegen een forse structurele kostenreductie. Deze leden lezen in het advies van de Raad van State echter dat deze vreest voor fors hogere invoeringslasten, onder andere doordat de Omgevingswet in zijn geheel steunt op de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), een ICT-systeem dat door het Bureau ICT Toetsing als te ambitieus werd beschouwd. Ondanks dat deze leden hebben geconstateerd dat dit advies door de regering ter harte is genomen zien deze leden nog steeds een wezenlijk risico op ICT-gebied, onder andere vanwege de integratie van het DSO in de infrastructuur van de decentrale overheden. Bovendien constateren de leden van de SP-fractie dat decentralisaties van bevoegdheden van de centrale overheid in het recente verleden tot fors hogere uitvoeringslasten hebben geleid. Daarom vragen deze leden de regering om een overzicht van de totale kosten die de invoering van de Omgevingswet in haar geheel, dus inclusief gedelegeerde regelgeving, met zich mee zal brengen bij alle overheden ter beoordeling van de voortgang van de stelselwijziging. Tevens vragen deze leden naar een overzicht van de mate van ingebruikname van het DSO door decentrale overheden, in welke mate de decentrale overheden die hier momenteel nog geen gebruik van maken

reëel gezien op tijd klaar zijn met ingebruikname van het DSO en welke hersteloperaties noodzakelijk zijn indien hen dit niet lukt, alsmede de daarmee gepaard gaande kosten.
De leden van de SP-fractie concluderen uit de informatievoorziening rondom de omgevingsdiensten dat gemeenten voor een groot deel afhankelijk zijn van specialisten die buiten de eigen organisatie zijn geplaatst. Deze leden vragen de regering toe te lichten in welke mate deze specialisten bij omgevingsdiensten in staat zijn in de behoeften van gemeenten op het terrein van de ruimtelijke ordening te voorzien, welke lastenverhoging zij op dit vlak ziet en in welke mate de regering hen hierin tegemoet zal komen.

7.4 Gevolgen voor de rechtspraak

De leden van de VVD-fractie vragen de regering te reageren op de brief van de Raad voor de Rechtspraak d.d. 5 oktober 2018 over de consequenties van de Invoeringswet Omgevingswet voor de Rechtspraak, gericht aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het advies van de Raad voor de Rechtspraak en constateren dat tussen de regering en de Raad een verschil van opvatting bestaat over de uitvoeringslasten die zowel de in- als uitvoering van de Omgevingswet met zich mee brengen. Deze leden vragen de regering in te gaan op de door de Raad verwachte toename van de zaakzwaarte en behandeltijd als gevolg van het diffuser worden van regelgeving en daardoor complexer worden van zaken. Deze leden vragen de regering tevens hoe de extra uitvoeringslasten bij de in toenemende mate zwaarder belaste rechtspraak zullen worden opgevangen indien de inschatting van de Raad voor de Rechtspraak juist blijken te zijn.

8. Advisering en consultatie

In de memorie van toelichting is vastgelegd dat er een overgangstermijn van 10 jaar zal zijn. De leden van de VVD-fractie vragen waar die termijn op is gebaseerd. Kan de regering onderbouwen waarom een kortere overgangstermijn niet mogelijk is?

II. DE ARTIKELEN

Artikel 13.3a (nieuw) Omgevingswet

De leden van de SGP-fractie hebben enkele vragen over de mogelijkheid voor kostenverhaal via artikel 13.3a. De regeling lijkt een veel breder toepassingsbereik te hebben dan artikel 75 van de Wet bodembescherming en de Waterwet. Is deze veronderstelling juist? Deze leden ontvangen graag een nadere duiding van de afbakening die de regering via de algemene maatregel van bestuur voor ogen heeft. Deze leden vinden een onbeperkt kostenverhaal onwenselijk.

Artikel 15.15 (nieuw) Omgevingswet

De leden van de SGP-fractie hebben een vraag over het voorgestelde artikel 15.16 (onderzoek en vergoeding schade bij grondwateronttrekkingen of infiltratie van water) van de Omgevingswet, met terzijde de opmerking dat de nummering in de memorie van toelichting niet correspondeert met de artikelnummering in het wetsvoorstel. Is de veronderstelling juist dat het bij toepassing van artikel 15.16 gaat om volledige vergoeding van de schade, zoals dat ook in artikel 15.14 het geval is? Is de regering bereid het artikel hierop aan te passen, zodat

duidelijk is dat het niet om gedeeltelijke vergoeding kan gaan, maar om volledige

Artikelen 16.15, vierde lid, en 16.15a (nieuw) Omgevingswet

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen op welke manier de gemeentelijke adviescommissie wordt vastgelegd per Amvb. Welke regels gaan voor de gemeentelijke adviescommissie gelden? Worden eisen gesteld aan de deskundigheid van de leden? Welke rol krijgen kwaliteitsteams? Wordt de adviescommissie ook ingezet voor aangewezen gebieden, naast door de gemeenteraad aangewezen gevallen?

Onderdeel GV (artikel 16.79 Omgevingswet)

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom besluiten al in werking kunnen treden, terwijl de bezwaarfase nog gaande is en waarom de procedure voor onomkeerbare activiteiten met twee weken wordt ingekort.

Artikel 2.6 (Drinkwaterwet)

De leden van de CDA-fractie menen dat activiteiten die effect kunnen hebben op de waterkwaliteit direct getoetst worden aan de milieukwaliteitseisen die gelden op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en niet alleen indirect, via globalere doelstellingen in plannen en programma's. Zij vragen daarom waarom niet voorzien is in een dwingende toetsing zoals ook de Raad van State heeft geadviseerd.

De leden van de CDA-fractie menen dat watergebieden die een drinkwaterfunctie hebben expliciet benoemd zouden moeten worden vanwege de bovenregionale consequenties. Deze leden suggereren om in het BKL op te nemen welke oppervlaktewateren een drinkwaterfunctie hebben.

De leden van de CDA-fractie vragen of het wenselijk is dat Rijkswaterstaat (RWS) over een bindend adviesrecht moet beschikken bij indirecte lozingen.

De leden van de D66-fractie onderschrijven het belang van voldoende drinkwater van goede kwaliteit. Omdat water in Nederland ruim voorhanden is (soms zelfs overvloedig), wordt het belang hiervan wel eens vergeten. De leden begrijpen dat activiteiten die invloed kunnen hebben op de waterkwaliteit onder de invoeringswet niet direct getoetst worden aan de Kaderrichtlijn Water, maar alleen indirect. Kan de regering toelichten waarom activiteiten niet direct worden getoetst aan de Kaderrichtlijn Water? Kan de regering daarbij ook nader ingaan op het advies van de Raad van State hierover? Waarom zijn transportleidingen voor drinkwater niet opgenomen als verplichte categorie in het omgevingsplan.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom niet is gekozen voor dwingende toetsing aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) in het belang van bescherming van de waterkwaliteit. Betekent het niet opnemen van deze dwingende toetsing in het wetsvoorstel dat een vergunning voor een activiteit kan worden toegekend, ook als deze in strijd is met de KRW?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de regering bereid is om in het BKL vast te leggen welke oppervlaktewateren een drinkwaterfunctie hebben.

Onderdelen Q en R

De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat in eerdere fasen rond de Omgevingswet is ons voorgehouden dat we van een groot versnipperd veld van regels voor tal van toestemmingen toegaan naar een situatie waarin één samenhangend en afgewogen besluit plaatsvindt over een voorgenomen ingreep in de fysieke leefomgeving. Voor het bereiken van omgevingskwaliteit is die ambitie van eminent belang. Een goede omgevingskwaliteit is het gevolg van het in samenhang beschouwen van een initiatief met relevante omgevingsbelangen en met de aspiraties ten aanzien van omgevingskwaliteit die een gemeente heeft vastgelegd in Omgevingsplan en Omgevingsvisie.

In de loop van de tijd is die ambitie stilzwijgend verlaten. Voortaan wordt de bouwtechniek niet in samenhang met de ruimtelijke aspecten beoordeeld, zoals het ontwerp en het gebruik van het bouwwerk, maar separaat. De vergunning voor het voldoen aan bouwtechnische eisen kan geheel los van de ruimtelijke aspecten worden aangevraagd en verleend. Het is voor gemeenten nagenoeg onmogelijk, en het vergt veel kunst- en vliegwerk, om op deze manier te werken aan een goede omgevingskwaliteit. Wensen die samenhangen met vormgeving en materiaalgebruik, wensen wegens duurzaamheid, wensen van omwonenden die door aanpassing van het ontwerp simpelweg een plek kunnen krijgen: ze worden irrelevant indien de bouwtechnische vergunning al is verleend. En die vergunning kan niet geweigerd worden indien aan de bouwtechnische eisen van het BBL wordt voldaan.
Bekend is dat de kwaliteit van een bouwwerk altijd een synthese is van techniek, bruikbaarheid en esthetiek. Het is voor de leden van de fractie van GroenLinks moeilijk een voorstelling te maken van een situatie waarin lokaal beleid op het gebied van erfgoed, de grootte en vorm van bouwwerken of het uiterlijk en de duurzaamheid ervan mogelijk is, terwijl er geen eisen gesteld mogen worden aan de materialen en technieken waarmee gebouwd wordt. Wat altijd «onlosmakelijk verbonden» was, wordt nu gescheiden. Hiermee is de Invoeringswet in tegenspraak met het principe «decentraal, tenzij» en met de beloofde integrale afweging. De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering om een reactie op dit punt.

In de memorie van toelichting op de Invoeringswet staat: «De meeste partijen reageren positief op de voorgestelde «knip» omdat het aantal vergunningen hierdoor afneemt. De adviescommissie Omgevingswet is positief over de knip, maar vindt dat er geen nadere rijksregels moeten volgen voor een vergunningvrije categorie omdat dit het «decentraal, tenzij» principe van de wet doorkruist.» (p. 117). Vanuit onder andere de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit zijn er bezwaren tegen de «knip». De leden van de fractie van GroenLinks vragen een reactie van de regering op deze bezwaren. Tot slot vragen deze leden aan de regering hoe een aparte rijkscategorie voor «vergunningvrij bouwwerken» zich verhoudt tot het principe «decentraal, tenzij».

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

Adjunct-griffier van de commissie,
Roovers

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 oktober 2018

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft mij gevraagd schriftelijk te reageren op het artikel «Constitutionele aardverschuivingen in het omgevingsrecht?».[1] Die reactie stuur ik u hierbij toe.

Het verheugt mij dat in de rechtswetenschappelijke literatuur al enkele jaren uitgebreid aandacht wordt besteed aan de Omgevingswet. Dit draagt bij aan het debat over het nieuwe stelsel van omgevingsrecht. Ik hecht veel waarde aan een open debat over dit stelsel, met inbegrip van de staatsrechtelijke aspecten, en vind het belangrijk dat dit debat ook in de toekomst wordt voortgezet.

Het NJB-artikel behandelt een aantal belangwekkende staatsrechtelijke aspecten van de Omgevingswet. De auteurs spreken van horizontale, territoriale en verticale bevoegdheidsverschuivingen en gaan in op de verschuiving van autonomie naar medebewind. Kern van het artikel is dat in het proces van totstandkoming van de Omgevingswet aan deze aspecten weinig aandacht zou zijn besteed. Het verzoek van de vaste Commissie geeft mij de gelegenheid om over deze aspecten mijn visie te geven en te beschrijven op welke wijze hiervoor bij de totstandkoming van de Omgevingswet aandacht is geweest.

Algemene opmerkingen

De besluitvorming over een brede wetgevingsoperatie als de vernieuwing van het omgevingsrecht vindt plaats in een debat tussen regering en parlement waarin verschillende belangen en facetten een rol spelen. Bij de vormgeving van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht zijn vier

[1] Frank Groothuijse, Karlijn Landman en Remco Nehmelman (Nederlands Juristenblad 30 maart 2018, afl. 13, blz. 848–855).

kst-34986-6
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

verbeterdoelen leidend geweest.[2]De Omgevingswet zelf is gericht op een tweetal maatschappelijke doelen. Deze zijn in artikel 1.3 van de wet opgenomen.[3] De verhoudingen tussen bestuursorganen – het onderwerp van het NJB-artikel – zijn van belang bij het realiseren van die verbeterdoelen en maatschappelijke doelen.

De in het artikel aangesneden onderwerpen raken aan belangrijke uitgangspunten van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht, waaronder het subsidiariteitsbeginsel (zoals neergelegd in artikel 2.3 Omgevingswet). Bij het beantwoorden van de vraag in hoeverre het staatsrechtelijke perspectief voldoende aandacht heeft gekregen, verwijzen de auteurs vaak naar de oorspronkelijke memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet uit juni 2014.[4] Met betrekking tot de meeste onderwerpen heeft in de schriftelijke of mondelinge fase van het parlementaire proces rond het wetsvoorstel Omgevingswet nog een nadere gedachtewisseling tussen regering en parlement plaatsgevonden.[5] Tijdens dat parlementaire proces is het wetsvoorstel Omgevingswet ook op diverse in het NJB-artikel genoemde punten aangepast, mede als gevolg van aangenomen amendementen en moties. Ook zijn de op de Omgevingswet gebaseerde ontwerpbesluiten, die in het kader van de voorhangprocedure naar beide kamers der Staten-Generaal zijn gezonden, op onderdelen gewijzigd als gevolg van onder meer aangenomen moties. Verderop in deze brief wordt hier nader op ingegaan.

Sommige keuzes in het nieuwe stelsel bouwen voort op keuzes binnen de huidige (omgevingsrechtelijke) wetgeving. Als het gaat over mogelijke verschuivingen met betrekking tot taken en bevoegdheden in verband met de stelselherziening van het omgevingsrecht is het belangrijk om een verband te leggen met de situatie onder de bestaande wetgeving. Of sprake is van een verschuiving, moet immers daartegen worden afgezet. Voorbeelden van regelingen die hun oorsprong hebben in de bestaande wetgeving zijn de subsidiariteitscriteria en het «in hoofdzaak»-criterium dat een rol speelt bij bevoegdheidstoedeling. Hierbij is ook van belang om op te merken dat bij de stelselherziening als uitgangspunt is gehanteerd dat de Omgevingswet zo veel mogelijk aansluit bij de bestaande taakverdeling op het gebied van de fysieke leefomgeving, rekening houdend met gemaakte bestuurlijke afspraken.[6] Van grote verschuivingen van bevoegdheden is dan ook geen sprake.

Ik acht de toevoeging «constitutionele» – voor «aardverschuivingen – in de titel van het NJB-artikel niet geheel juist. De Grondwet zwijgt namelijk over de concrete taakverdeling tussen vertegenwoordigende en uitvoerende bestuursorganen. Dat geldt in het bijzonder voor de verdeling tussen de formele wetgever en de regering. Wat gemeenten en provincies betreft, bevat hoofdstuk 7 van de Grondwet slechts de hoofdbeginselen van de bestuurlijke inrichting. De Grondwet erkent de autonomie van

---

[2] Deze verbeterdoelen zijn: het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht; het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving; het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving; het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving (memorie van toelichting, Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 7).

[3] De Omgevingswet is volgens artikel 1.3 gericht op het, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, in onderlinge samenhang: a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

[4] Kamerstuk 33 962, nr. 3.

[5] In het bijzonder Kamerstuk 33 962, nrs. 12 en 23, en Kamerstuk 33 962, E en H.

[6] Memorie van toelichting, Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 43–44.

gemeenten en provincies en vestigt het politieke primaat bij de gekozen volksvertegenwoordiging, de raad respectievelijk provinciale staten, als hoogste orgaan. De nadere invulling van de onderlinge verhouding tussen bestuursorganen binnen provincies, gemeenten en waterschappen wordt door hoofdstuk 7 van de Grondwet overgelaten aan de gewone wetgever. De wijzigingen die de Omgevingswet met zich brengt, passen binnen dat staatsrechtelijke kader.

Horizontale verschuiving van bevoegdheden

De auteurs signaleren op rijksniveau een verschuiving van het zwaartepunt van de materiële omgevingsrechtelijke normering van de formele wetgever naar de uitvoerende macht (de AMvB-regelgever). Dit is eerder een harmonisering dan een verschuiving, want ook onder de huidige omgevingsrechtelijke wetgeving worden materiële normen grotendeels op het niveau van algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB) gesteld.[7] De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in recente adviezen aangegeven het door de wetgever gehanteerde delegatiebeleid als uitgangspunt te nemen voor de verdere advisering over de stelselherziening.[8]

Wat betreft de parlementaire betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving schetsen de auteurs een in mijn ogen te negatief beeld van de rolopvatting van de Tweede en Eerste Kamer. Uitgangspunt is dat de ontwerp-AMvB's en ook toekomstige wijzigingen daarvan bij het parlement worden voorgehangen. Dit geeft beide kamers van de Staten-Generaal de mogelijkheid om over de inhoud van de AMvB's met de verantwoordelijke bewindspersoon van gedachten te wisselen. Hoewel het recht van amendement ontbreekt, kunnen beide kamers via moties aandringen op wijzigingen in de AMvB's. Van deze mogelijkheid is ook reeds gebruik gemaakt in het proces van totstandkoming van de AMvB's. In mijn brief van 9 juli 2018 over de hoofdlijnen van het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet is een overzicht opgenomen van de wijzigingen die als gevolg van moties worden aangebracht in de Omgevingswet of in de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.[9] Ook al eerder, bij de totstandkoming van de vier basis-AMvB's onder de Omgevingswet, hebben aangenomen moties en toezeggingen aan het parlement tijdens de voorhang geleid tot aanpassingen in de betrokken besluiten of de daarbij behorende toelichting. Een voorbeeld hiervan is de aanpassing van het Besluit bouwwerken leefomgeving op het punt van de bruikbaarheidseisen voor gebouwen naar aanleiding van ingediende moties.[10] De parlementaire betrokkenheid bij de uitvoeringsregelgeving wordt voortgezet bij volgende stappen binnen de stelselherziening. In mijn brief van 8 maart 2018 heb ik het parlement geïnformeerd over de regelgevingsproducten die nog zullen volgen in het kader van de stelselherziening, waaronder het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet en ontwerpbesluiten in het kader van de aanvullingssporen, en over de daarbij te volgen voorhangprocedure.[11]

Met betrekking tot provincies en waterschappen wijzen de auteurs op een verschuiving van de bevoegdheid tot het nemen van besluiten voor complexe projecten met een publiek belang van het algemeen bestuur naar het dagelijks bestuur. In de memorie van toelichting is de achterlig-

---

[7] Zie onder meer de memorie van antwoord, Kamerstuk 33 962, E, p. 71.
[8] Advies van 19 mei 2017 over het voorstel voor de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, Kamerstuk 34 864, nr. 4, p. 2–5.
[9] Kamerstuk 33 118, nr. 111.
[10] Nota van toelichting bij het Besluit bouwwerken leefomgeving (Stb. 2018, nr. 291, p. 217–218).
[11] Kamerstukken 33 118 en 34 682, nr. 102; Kamerstuk 33 118, AF.

gende reden voor deze bevoegdheidsverdeling aangegeven. Een project waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld, kan desgewenst ook door middel van een omgevingsvergunning worden gerealiseerd. Daarvoor is het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten bevoegd gezag. De strekking van de omgevingsvergunning of het projectbesluit is hetzelfde en ook is hetzelfde resultaat beoogd, namelijk het toelaten van een concreet op uitvoering gericht project. Daarom is onder de Omgevingswet het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten bevoegd gezag voor het projectbesluit.[12] Een projectbesluit vloeit veelal voort uit beleidsvoornemens die zijn opgenomen in een omgevingsvisie of een programma. De omgevingsvisie van de provincie wordt vastgesteld door provinciale staten en het waterbeheerprogramma wordt vastgesteld door het algemeen bestuur van het waterschap.[13] Daarnaast kunnen vertegenwoordigende organen in hun controlerende rol altijd het bevoegde bestuursorgaan ter verantwoording roepen, ook als het gaat om het vaststellen van een projectbesluit.

Op gemeentelijk niveau wijzen de auteurs op de ruimere mogelijkheid om de vaststelling van (delen van) het omgevingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders (artikel 2.8 Omgevingswet). Een vergelijkbare delegatiemogelijkheid is opgenomen voor de waterschapsverordening en de omgevingsverordening van de provincie. Volgens de auteurs tast dit de democratische legitimatie aan, maar ze wijzen er hierbij zelf ook al op dat het uiteindelijk aan de democratisch gelegitimeerde organen zelf is om te bepalen of wordt overgegaan tot delegatie van regelgevende bevoegdheden en vervolgens in het delegatiebeleid eventueel grenzen en voorwaarden aan de gedelegeerde bevoegdheid te stellen. Ook kan het delegerende orgaan beleidsregels vaststellen over de gedelegeerde bevoegdheid. Bovendien kan een delegatiebesluit altijd worden ingetrokken. Op deze aspecten is ook in de memorie van toelichting gewezen.[14] Tijdens het verdere parlementaire debat is deze delegatiemogelijkheid aan de orde geweest, waarbij nadrukkelijk ook rechtsstatelijke argumenten zijn gewisseld.[15] Ook onder de huidige wetgeving bestaan er diverse mogelijkheden die het uitvoerende bestuur ruimte geven om algemeen verbindende voorschriften te stellen. Zo bevatten provinciale verordeningen vaak de bevoegdheid voor gedeputeerde staten om de werkingsgebieden van regels vast te stellen. De Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) biedt de mogelijkheid tot het vaststellen van wijzigings- en uitwerkingsplannen door het college van burgemeester en wethouders. De keuze voor één omgevingsplan, één waterschapsverordening en één omgevingsverordening vereist dat dergelijke regels van het uitvoerende bestuur in dat plan of die verordening zelf worden opgenomen. De delegatiemogelijkheid biedt ruimte voor het continueren van dergelijke bestaande mogelijkheden zonder dat er gelaagdheid in regelgeving ontstaat. De volksvertegenwoordiging bepaalt zelf in hoeverre en onder welke restricties zij haar bevoegdheden delegeert. Daarmee ontstaat meer ruimte dan onder de huidige Wro om de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan aan het college van burgemeester en wethouders over te dragen. Dat geldt overigens ook voor het opnemen van vergunningstelsels met beslisruimte en binnenplanse mogelijkheden om van in het plan opgenomen normen af te wijken. Nu komt het in de rechtspraak nog geregeld voor dat dergelijke in

---

[12] Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 512.

[13] Artikel 3.7 van de Omgevingswet, zoals te wijzingen bij Invoeringswet Omgevingswet; Kamerstuk 34 986, nr. 2, blz. 11, en nr. 3, blz. 154.

[14] Memorie van toelichting, Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 403.

[15] Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 33 962, nr. 12, p. 282–283) en nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 33 962, nr. 23, p. 45–46). Zie ook het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport (Kamerstuk 33 962, nr. 4, p. 97).

bestemmingsplannen aan het college van burgemeester en wethouders gegeven bevoegdheden onverbindend worden geacht, omdat deze onvoldoende objectief zijn begrensd en om die reden in strijd worden geacht met de Wro. Om overeenkomstig de verbeterdoelen van de stelselherziening meer beslisruimte en flexibiliteit te kunnen creëren, worden wettelijke belemmeringen weggenomen, zodat het primair aan het democratisch meest gelegitimeerde orgaan zelf wordt overgelaten in hoeverre en onder welke restricties het vaststellen van delen van het omgevingsplan aan het dagelijks bestuur wordt opgedragen. Ook bij andere in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening op te nemen bevoegdheden wordt de mate waarin beslisruimte aan het dagelijks bestuur wordt gegeven, aan het democratisch meest gelegitimeerde orgaan overgelaten.

In de literatuur wordt overigens ten aanzien van het omgevingsplan ook betoogd dat de Omgevingswet niet ver genoeg gaat en de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan direct en geheel aan het college van burgemeester en wethouders zou moeten attribueren.[16] De primaire overwegingen daarbij zijn dat het de rol van de gemeenteraad is om de hoofdlijnen van beleid te bepalen. Op grond van de Omgevingswet wordt dit beleid vastgelegd in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeenteraad controleert vervolgens het college van burgemeester en wethouders op de uitvoering van het beleid. Naast het uitvoerende karakter wordt ook betoogd dat de dynamiek van het omgevingsplan een besluitbevoegdheid bij het dagelijks bestuur rechtvaardigt, onder aanwijzing en controle van de raad. Tot de controlemiddelen die de raad kan inzetten, behoren het vragenrecht in verbinding met de inlichtingenplicht en het laten uitvoeren van onderzoek door de gemeentelijke rekenkamer of zelfs het houden van een raadsenquête. De uiteenlopende standpunten in de literatuur laten zien dat je verschillend kunt denken over het vraagstuk van delegatie bij de vaststelling van het omgevingsplan. De regeling zoals opgenomen in de Omgevingswet is een evenwichtige regeling waarin zowel de democratische legitimatie als aspecten van flexibiliteit en snelheid van procedure zijn meegenomen. Uiteindelijk ligt het politieke primaat bij de raad en blijft er voor de raad materieel voldoende politiseerbare ruimte over om een inhoudelijk debat te voeren en uiteenlopende politieke keuzes te maken.

Bij een omgevingsvergunning voor activiteiten in strijd met het omgevingsplan wordt het instemmingsrecht van de gemeenteraad – thans onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) genaamd: verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) – omgezet in een adviesrecht. De auteurs merken op dat hierdoor de algemene controle-instrumenten op grond van de Gemeentewet, zoals het inlichtingenrecht, belangrijker worden. Dit past ook in de lijn om aan te sluiten bij de generieke instrumenten die de Gemeentewet biedt. In de regel is het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag voor dergelijke omgevingsvergunningen voor activiteiten die afwijken van het omgevingsplan. Naast de gebruikelijke betrokkenheid van de gemeenteraad binnen de duale verhoudingen bij de uitvoering van taken en bevoegdheden door het college, wordt aanvullend voorzien in een adviesbevoegdheid. De gemeenteraad bepaalt zelf of en zo ja, voor welke

[16] J.W. van Zundert, Vaststelling omgevingsplan door de gemeenteraad?, Gemeentestem 2017/16.

gevallen deze adviesrol zal gaan gelden door de aanwijzing van gevallen.[17]

De aan de gemeenteraad gegeven adviesbevoegdheid is minder zwaar dan de momenteel in de Wabo opgenomen bevoegdheid tot het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. Deze vvgb-bevoegdheid in de Wabo is overigens alleen gegeven in een categorie van meer ingrijpende ruimtelijke ingrepen. Voor een bij AMvB aangewezen categorie van gevallen (zogenoemde «ruimtelijke kruimelgevallen») geldt dat het college van burgemeester en wethouders zonder vvgb-bevoegdheid of adviesrol van de gemeenteraad beslist op aanvragen. Om de procedure voor een omgevingsvergunning voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan te kunnen flexibiliseren en versnellen komt de vvgb-bevoegdheid onder de Omgevingswet niet terug in de vorm van de daarmee vergelijkbare instemmingsbevoegdheid. Verwezen wordt naar de memorie van toelichting bij de Omgevingswet.[18] Een amendement om de gemeenteraad toch de verdergaande instemmingsbevoegdheid te geven werd verworpen.[19] Gegeven de waarborgen binnen het decentrale democratische bestel wordt een extra instemmingsbevoegdheid niet nodig geacht.

Binnen de duale verhoudingen bestaan er voldoende controlemechanismen voor de gemeenteraad. Om daar goede invulling aan te kunnen geven, is een adviesrol toereikend geacht. Deze adviesrol wordt wel verbreed en kan ook betrekking hebben op gevallen die nu nog bij AMvB zijn aangewezen («planologische kruimelgevallen»). In het kader van de voorhangprocedure voor de vier ontwerp-AMvB's onder de Omgevingswet is in antwoord op een vraag van de Eerste Kamer beschreven hoe de adviesbevoegdheid zich vanuit de optiek van de Gemeentewet verdraagt met de positie van de gemeenteraad.[20]

Los van de adviesrol is het uitgangspunt dat de gemeenteraad zijn visie en beleidsvoornemens met betrekking tot de fysieke leefomgeving neerlegt in de omgevingsvisie. Daarmee wordt eveneens primair inzicht gegeven in zijn visie welke afwijkingen van een omgevingsplan wel of niet toelaatbaar worden geacht. De gemeenteraad kan ervoor kiezen om daarnaast, voor bijvoorbeeld ingrijpende afwijkingen op kwetsbare plekken, categorieën van gevallen aan te wijzen waarin advies gevraagd moet worden. De gemeenteraad kan dat ook geheel nalaten, in welk geval dus geen advies behoeft te worden gevraagd. De gemeenteraad kan ook alle afwijkactiviteiten aanwijzen, waarmee dus in alle gevallen advies moet worden gevraagd. De gemeenteraad kan daarmee zelf bepalen in welke gevallen hij gebruik wenst te maken van het adviesrecht. De gemeenteraad is door zijn betrokkenheid bij de omgevingsvisie en door het adviesrecht bij bepaalde omgevingsvergunningen in verschillende fasen van de besluitvorming voldoende betrokken. Daarnaast moet het college van burgemeester en wethouders altijd verantwoording afleggen over het gevoerde beleid.

---

[17] Het bij de Invoeringswet Omgevingswet in te voegen artikel 16.15a creëert de wettelijke grondslag voor de gemeenteraad om gevallen aan te wijzen waarin hij gebruik wenst te maken van zijn adviesrecht bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (Kamerstuk 34 986, nr. 3, p. 255).

[18] Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 212.

[19] Kamerstuk 33 962, nr. 100, p. 13.

[20] Verslag van een schriftelijk overleg, Kamerstuk 33 118, N, p. 41–43.

Het gaat hierbij om gevallen waarin een openbaar lichaam besluiten kan nemen die tevens het territoir van een ander openbaar lichaam raken. Als voorbeeld wordt genoemd de bevoegdheid tot het vaststellen van een projectbesluit, waarbij de Omgevingswet bij provinciegrensoverschrijdende projecten het «in hoofdzaak»-criterium hanteert. De auteurs stellen dat de provincie de andere betrokken provincie kan binden aan besluiten die zonder hun medewerking tot stand zijn gekomen, wat zou leiden tot minder zeggenschap van die andere provincie vergeleken met nu. Hetzelfde geldt volgens de auteurs voor waterschappen. De verminderde zeggenschap van die andere betrokken provincie en de gevolgen hiervan voor de onderlinge verhouding tussen provincies zouden in de memorie van toelichting onderbelicht zijn gebleven.

Al in de laatste decennia van de 20e eeuw is geconstateerd dat voor besluitvorming over grote projecten met een publiek belang een andere bevoegdheidsverdeling nodig is dan voor reguliere activiteiten van burgers en bedrijven. Het bestuursorgaan dat politiek verantwoordelijk is voor het project moet beschikken over de bevoegdheden die nodig zijn om het project tot stand te brengen, omdat anders de besluitvorming stroperig verloopt. Dat inzicht heeft onder meer geleid tot de Tracéwet en procedures in de Wro die nu samenkomen in het projectbesluit. Die doorbreking van de reguliere bestuurlijke taakverdeling wordt met de Omgevingswet, zoals die door het parlement is aanvaard, op twee punten verder doorgetrokken: ten eerste kan een projectbesluit gelden als een omgevingsvergunning en ten tweede wordt een projectbesluit (in gevallen waarin de provincie bevoegd is) vastgesteld door gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd. Deze regeling kan op draagvlak bij de provincies rekenen. Het voorstel voor de Invoeringswet voorziet in een soortgelijke regeling voor de waterschappen.[21]

Het «in hoofdzaak»-criterium is ontleend aan de regeling voor omgevingsvergunningen uit de Wabo die is gecontinueerd in de Omgevingswet: ook besluiten op een vergunningaanvraag worden genomen door het bestuursorgaan van de provincie of gemeente waar de activiteit in hoofdzaak wordt verricht. Uiteraard is bij de toepassing van het «in hoofdzaak-criterium» de algemene lijn van (inter)bestuurlijke samenwerking in de Omgevingswet zeer van belang: niet voor niets schrijft de Omgevingswet in algemene zin voor dat een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van die wet rekening houdt met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en zo nodig met die andere bestuursorganen afstemt (artikel 2.2, eerste lid). Ook gelden bij de uitoefening van taken en bevoegdheden uiteraard de beginselen van behoorlijk bestuur. Verder is van belang dat bij de stelselherziening wordt uitgegaan van het uitgangspunt vertrouwen, waaronder vertrouwen tussen overheden.[22] Daarbij is in de procedure van het projectbesluit bovendien voorzien in diverse waarborgen voor betrokkenheid van andere bestuursorganen. Zo schrijft de Omgevingswet voor dat het bevoegd gezag voor het projectbesluit uiterlijk bij aanvang van de verkenning van de opgave in de fysieke leefomgeving aangeeft op welke wijze burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zullen worden betrokken (artikel 5.47, vierde lid). Verder geldt er in het kader van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure een brede inspraakmogelijkheid, waarbij in het uiteindelijke projectbesluit wordt aangegeven hoe deze

[21] Zie het voorgestelde artikel 5.44a.
[22] Memorie van toelichting, Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 45–48.

betrokkenheid van onder meer bestuursorganen bij de voorbereiding gestalte heeft gekregen (artikel 5.51). Bestuursorganen van andere provincies of gemeenten zijn in die gevallen te beschouwen als belanghebbende bij de besluitvorming. Als een projectbesluit van een provincie of waterschap ook geldt als een omgevingsvergunning voor een activiteit waarvoor het waterschap of de provincie waar het project niet in hoofdzaak wordt verricht bevoegd gezag zou zijn, geldt er voor hen daarnaast veelal ook nog een adviesrecht. Kortom, de bekendheid en betrokkenheid bij de besluitvorming van andere provincies en waterschappen zijn op diverse manieren geborgd.

Een projectbesluit van een provincie kan bijvoorbeeld de aansluiting op een weg bevatten die in een andere provincie gelegen is. Dat past bij de lijn dat één bestuursorgaan integraal verantwoordelijk is voor het project. Bij de verplichte participatieprocedure zijn uiteraard de betrokken gemeente en de buurprovincie betrokken. Verder moet de provincie zich bij een dergelijk project houden aan de geldende instructieregels en andere provinciale regels binnen de buurprovincie. Tenzij er sprake is van een interbestuurlijk samenwerkingsverband zal een projectbesluit nooit grootschalig kunnen ingrijpen op het grondgebied van een andere provincie omdat een provincie die een dergelijk projectbesluit zou willen vaststellen stuit op het gebrek aan een provinciaal belang (artikel 5.44, derde lid, Omgevingswet).[23] Denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van een weg die vervolgens bij de buurprovincie in beheer komt, of het realiseren van de taakstellingen voor windenergie of natuurdoelstellingen van een buurprovincie.

Verticale verschuiving van bevoegdheden

Het is volgens de auteurs van belang dat bevoegdheden tussen de verschillende overheidsniveaus voldoende worden afgebakend. Anders kan een verticale bevoegdheidsverschuiving optreden en kunnen het subsidiariteitsbeginsel en het beginsel van verticale machtenscheiding onder druk komen te staan. Ik onderschrijf het belang van een voldoende duidelijke afbakening van bevoegdheden.

De auteurs gaan in dit kader in op de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving en leggen daarbij een verband met de algemene zorgplicht van artikel 1.6 van de Omgevingswet. Dit berust op een verkeerde lezing van de Omgevingswet. Artikel 1.6 van de Omgevingswet is niet sturend voor de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving, maar stuurt op de zorg die eenieder (dus burgers, bedrijven en overheden in hun feitelijk handelen) draagt voor de fysieke leefomgeving.[24] De publieke zorg van de overheid voor de fysieke leefomgeving berust op artikel 21 van de Grondwet.[25] Dat artikel bepaalt dat de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Deze opdracht aan de overheid is neergelegd in artikel 1.3 van de Omgevingswet dat de maatschappelijke doelen van die wet vastlegt.

Ter concretisering van die algemene taakopdracht bevatten de Omgevingswet en de vier daarop gebaseerde AMvB's, in lijn met de huidige regelgeving, diverse bepalingen waarin of op grond waarvan specifieke taken en bevoegdheden aan de afzonderlijke bestuursorganen

[23] Zoals dat artikel komt te luiden ingevolge de Invoeringswet Omgevingswet.
[24] Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 68.
[25] Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 20.

zijn toegedeeld.[26] Hiermee deelt de Omgevingswet niet meer of minder taken en bevoegdheden toe dan de huidige wetgeving. Voor de bij AMvB te stellen regels is ter sturing en begrenzing in de wet bepaald: a. over welke onderwerpen regels gesteld moeten of kunnen worden, b. met het oog op welk specifiek doel of belang concrete regels worden gesteld en c. dat het subsidiariteitsbeginsel (artikel 2.3) in acht moet worden genomen. Dit betekent dat in elke delegatiebepaling een inhoudelijke opdracht is opgenomen met het oog waarop de regelstellende bevoegdheid moet worden aangewend en ingevuld.[27] In een aantal delegatiebepalingen worden daarbij meer begrenzende criteria gesteld dan onder de huidige wetgeving het geval is. Zo is bijvoorbeeld de toepasselijkheid van het subsidiariteitsbeginsel op het stellen van regels over bouwwerken en over milieubelastende activiteiten nieuw. Artikel 2 van de Woningwet en artikel 8.40 van de Wet milieubeheer kennen geen beperking voor het Rijk om onderwerpen aan zich te trekken. Door deze toedeling van taken en bevoegdheden en door de sturing en begrenzing van de bevoegdheid om bij AMvB regels te stellen geeft de Omgevingswet zoveel mogelijk duidelijkheid en houvast voor het bepalen van ieders rol.

Voor beleidsdoelstellingen waarvan niet op voorhand vast te stellen is door welke overheid zij het beste kunnen worden behartigd, bevat artikel 2.3 van de Omgevingswet een, naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het wetsvoorstel Omgevingswet aangescherpte, regeling die moet worden toegepast in de fase van de uitoefening van taken en bevoegdheden.[28] Dit artikel bevat het beginsel van subsidiariteit en bepaalt dat de gemeente in beginsel als eerste aan de lat staat bij de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. In sommige gevallen kan een onderwerp beter door de inzet van bevoegdheden door de provincie of het Rijk worden behartigd. Het tweede en derde lid van artikel 2.3 bevatten de criteria op grond waarvan de provincie of het Rijk daartoe kunnen besluiten. Dit artikel is in de Omgevingswet van toepassing verklaard op de inzet van die bevoegdheden die een verschuiving van de verantwoordelijkheid teweegbrengen: instructieregels (op grond van hoofdstuk 2), direct werkende regels op provinciaal en rijksniveau (op grond van hoofdstuk 4), toekenning van bevoegdheden bij vergunningverlening (op grond van hoofdstuk 5) en het vaststellen van projectbesluiten (op grond van hoofdstuk 5). Door toepassing van dergelijke bevoegdheden kan de zorg voor het desbetreffende onderwerp in meer of mindere mate aan de gemeenten respectievelijk provincies worden onttrokken.[29]

Naar aanleiding van de vraag of de in artikel 2.3 van de Omgevingswet opgenomen begrenzing voldoende sturend, concreet en beperkend is merk ik het volgende op. Over de inhoud en formulering van artikel 2.3 heeft een uitgebreid debat plaatsgevonden met het parlement.[30] Ook in

---

[26] Zie onder meer de toedeling van de verschillende beheertaken in afdeling 2.4 van de Omgevingswet, de toedeling van het bevoegd gezag voor vergunningverlening in paragraaf 5.1.2 van de wet die is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van het Omgevingsbesluit, de toedeling van het bevoegd gezag voor maatwerk die is uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving en de toedeling van het bevoegd gezag voor handhaving in afdeling 18.1 van de wet en hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit.

[27] Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 292.

[28] Kamerstuk 33 962, nr. 4, p. 116–119.

[29] Er wordt dan immers een medebewindsverplichting gecreëerd die zij moeten uitvoeren, een hogere regel in het leven geroepen die decentrale bestuursorganen in hun besluitvorming of taakuitoefening in acht moeten nemen, waarmee ze rekening moeten houden of die ze moeten betrekken, een hogere regel in het leven geroepen ten aanzien waarvan zij geen strijdige eigen regels mogen stellen of een beslisbevoegdheid aan een andere bestuurslaag toegekend.

[30] Zie onder meer de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 33 962, nr. 12), de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 33 962, nr. 23), de memorie van antwoord (Kamerstuk 33 962, E) en de nadere memorie van antwoord (Kamerstuk 33 962, H).

het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State bij de Omgevingswet en het nader rapport kwam dit onderwerp aan de orde.[31] Naar aanleiding van dat advies is artikel 2.3 op onderdelen aangepast en verduidelijkt. In het nader rapport bij de Invoeringswet Omgevingswet en de op de Omgevingswet gebaseerde AMvB's is ook op de werking van dit artikel ingegaan.[32] Daarbij is onder andere aangegeven dat bij toepassing van onderdeel a van het tweede en derde lid niet alleen de begrippen «provinciaal belang» en «nationaal belang» cruciaal zijn. De inzet van de bevoegdheid moet ook nodig zijn omdat het provinciale belang «niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd» of het nationale belang «niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd». De te maken afweging bestaat dus niet enkel uit een belangbenadering zoals thans onder de Wro het geval is, maar omvat ook een doelmatigheids- en doeltreffendheidsafweging.

Op de werking van onderdeel b van het tweede en derde lid van artikel 2.3 is uitgebreid ingegaan in de memorie van antwoord in reactie op het voorlopig verslag van de Eerste Kamer.[33] Dit onderdeel maakt bevoegdheidsuitoefening door het Rijk of de provincie mogelijk zonder dat er sprake is van een nationaal of provinciaal belang, dus zonder dat er sprake is van een provincie-overstijgende of regio-overstijgende nationale problematiek respectievelijk gemeente-overstijgende bovenlokale of bovenregionale problematiek. Dit onderdeel vergt echter wel dat uitoefening van de bevoegdheid nodig is voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting. Dit criterium uit onderdeel b, sluit aan op artikel 117, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel 115, tweede lid, van de Provinciewet en omvat, anders dan de auteurs veronderstellen, dezelfde doelmatigheids- en doeltreffendheidsafweging als onderdeel a. Ook hierbij dient bijvoorbeeld afhankelijk van de aard en het schaalniveau van de problematiek, de vereiste deskundigheid en ervaring of argumenten van een gelijk speelveld of gelijke bescherming te worden beoordeeld op welk overheidsniveau de overheidsinterventie het meest doelmatig, doeltreffend en noodzakelijk wordt geacht.

De criteria onder a en b hebben dus gemeen dat de inzet van een bevoegdheid door de provincie of het Rijk meerwaarde moet hebben ten opzichte van de enkele behartiging van dat belang door de gemeente respectievelijk provincie. Hoewel deze criteria ruimte bieden voor interpretatie en ook een overlap van belangen toestaan, geven zij voldoende houvast – en zeker niet minder dan onder de huidige regelgeving het geval is – voor de begrenzing van de uitoefening van bevoegdheden door provincies en het Rijk. En daarmee geeft artikel 2.3 voldoende sturing vanuit het decentralisatiebeginsel om te waarborgen tegen te centraliserende tendensen. Dit geldt ook voor de uitoefening van de bevoegdheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen, waarop artikel 2.3, derde lid, van toepassing is (artikel 4.3, derde lid, Omgevingswet).

Naast de hiervoor beschreven wettelijke regeling is, zoals de auteurs terecht opmerken, belangrijk hoe de verschillende sturingsinstrumenten in de praktijk worden ingezet. Wat betreft de rijksregelgeving vormt de voorhangprocedure voor het ontwerp van AMvB's op grond van de Omgevingswet (artikel 23.5 Omgevingswet) een belangrijke waarborg

[31] Kamerstuk 33 962, nr. 4. Zie met name paragraaf 5.1 (Subsidiariteitsbeginsel), p. 105 e.v.
[32] Kamerstuk 34 986, nr. 4, p. 44–45.
[33] Kamerstuk 33 962, E, p. 8.

voor een zorgvuldige bevoegdheidsuitoefening. Verder is van belang dat de toepasselijkheid van artikel 2.3 dwingt tot motivering van de inzet van de desbetreffende bevoegdheid. Dit artikel nodigt dus uit tot debat over welke overheid of overheden gezamenlijk het beste de niet reeds op wetsniveau toegedeelde onderwerpen van zorg voor de fysieke leefomgeving kunnen behartigen. Zoals in het nader rapport bij de Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven,[34]verdient het aanbeveling dat al in de beleidsvormende fase, in afstemming met andere bestuursorganen en andere belanghebbenden, wordt bepaald met de inzet van welke en wiens uitvoeringsinstrumenten de beleidsdoelstellingen het meest doelmatig en doeltreffend kunnen worden gerealiseerd. Op die afstemming wordt vanuit het wettelijk stelsel ook gestuurd met de in artikel 2.2 van de Omgevingswet vervatte opdracht tot onderlinge afstemming en de mogelijkheid tot samenwerking. Ook kan het daarbij aanbevelenswaardig zijn om hierover bestuurlijke afspraken te maken. Rondom de totstandkoming van de Omgevingswet zijn op nationaal niveau tweemaal bestuurlijke afspraken gemaakt over de uitoefening van taken en bevoegdheden. In 2013 heeft het Rijk met de afzonderlijke koepels afsprakenkaders opgesteld; in 2015 is het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet vastgesteld. Hierin zijn afspraken opgenomen over de toepasbaarheid van bovengemeentelijke instrumenten. Zie over die bestuurlijke afspraken en de rol die deze kunnen vervullen het nader rapport bij de Invoeringswet Omgevingswet.[35] Over de rechterlijke toetsing van ingrijpen door hogere overheidsorganen kan worden opgemerkt dat deze niet wezenlijk verschilt van de toetsing in vergelijkbare gevallen onder de huidige wetgeving.
Naar mijn mening zijn aldus met het oog op het decentralisatiebeginsel voldoende «checks and balances» ingebouwd.

Verschuiving van autonomie naar medebewind

Tot slot signaleren de auteurs een verschuiving van autonomie naar medebewind voor wat betreft de bevoegdheid tot het vaststellen van regels over de fysieke leefomgeving. Dit leidt volgens hen tot beperking van de autonome verordeningsruimte en heeft gevolgen voor de gemeentelijke sturingsruimte. Anders dan de auteurs aangeven, is aan dit onderwerp in de parlementaire geschiedenis wel degelijk uitgebreid aandacht besteed, vooral in het schriftelijke[36] en mondelinge debat met de Eerste Kamer. Voor wat betreft de plaats waar regels worden opgenomen, beperkt de Omgevingswet de keuzevrijheid voor gemeenten en is het omgevingsplan het aangewezen instrument. In de literatuur wordt verschillend gedacht over de vraag of hierdoor sprake is van medebewind in plaats van autonomie. Zo is hoogleraar De Graaf van mening dat geen sprake is van medebewind. Het belangrijkste kenmerk van autonomie – het recht van initiatief en de vrije agendavorming – laat artikel 2.4 van de Omgevingswet namelijk onveranderd.[37] De keuze voor bundeling van gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan houdt verband met het eerste verbeterdoel van de stelselherziening: het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht. Inhoudelijk houden gemeenten veel ruimte bij de invulling van het omgevingsplan.[38] Voor wat betreft de verplichting dat het omgevingsplan moet voorzien in

[34] Kamerstuk 34 986, nr. 4, p. 44.
[35] Kamerstuk 34 986, nr. 4, p. 45–46.
[36] Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 33 962, nr. 12); memorie van antwoord (Kamerstuk 33 962, E).
[37] K.J. de Graaf, De Omgevingswet: subsidiariteit verankerd en gemeentelijke autonomie gehandhaafd?, Tijdschrift voor constitutioneel recht, 2015/1, p. 72.
[38] Memorie van antwoord, Kamerstuk 33 962, E, p. 12.

een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 Omgevingswet) is, net als bij het huidige bestemmingsplan, sprake van medebewind, maar nog steeds met een grote mate van beleidsvrijheid.[39] Wel is hier sprake van een beperkte verschuiving van autonomie naar medebewind. Er vindt immers een verbreding plaats van «een goede ruimtelijke ordening» naar «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties» waaronder ook gemeentelijke regels vallen die thans in autonome gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen. Gedacht kan worden aan het aanwijzen van beeldbepalende bomen, of onderwerpen die naar keuze in het bestemmingsplan of een verordening worden geregeld zoals gemeentelijke monumenten, standplaatsen voor woonwagens en ligplaatsen voor woonboten. Daar tegenover staat dat de reikwijdte van de bevoegdheid van Rijk en provincie om instructieregels te stellen over het omgevingsplan in hoofdstuk 2 van de Omgevingswet strikt is afgebakend.[40] Daardoor is de mogelijkheid van inhoudelijke aansturing door Rijk en provincie beperkt tot regels in het omgevingsplan die te maken hebben met wettelijke medebewindstaken (zoals watertaken) of die worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Verder wijzen de auteurs op het van toepassing worden van de taakverwaarlozingsregeling uit artikel 124 van de Gemeentewet waar dat voorheen niet het geval was. Deze taakverwaarlozingsregeling is inderdaad niet van toepassing op autonome bevoegdheden en wel op medebewindsbevoegdheden. Ik ben niet van mening dat deze regeling in meer gevallen kan worden toegepast dan voorheen. Voor toepassing van deze taakverwaarlozingsregeling is namelijk vereist dat een bij of krachtens een andere wet dan de Gemeentewet gevorderd(e) beslissing, handeling of resultaat niet of niet naar behoren is genomen, verricht respectievelijk tot stand gebracht. Als aan die criteria is voldaan, kunnen gedeputeerde staten in de plaats treden en alsnog in het gevorderde voorzien. Bij de in artikel 2.4 van de Omgevingswet opgenomen verplichting om de regels over de fysieke leefomgeving te bundelen in één omgevingsplan is het gevorderde slechts de integratie van de regels in het omgevingsplan. Welke regels of waarover precies regels moeten worden gesteld wordt in dit artikel immers niet bepaald. Van taakverwaarlozing zou slechts sprake zijn als een gemeente bepaalde regels over de fysieke leefomgeving die in het omgevingsplan thuishoren toch in een aparte verordening plaatst. Artikel 2.4 van de Omgevingswet leidt dus op zichzelf niet tot een verschuiving van autonomie naar medebewind, althans ten aanzien van de verplichting om de regels over de fysieke leefomgeving te bundelen in één omgevingsplan. De verplichting uit artikel 4.2 van de Omgevingswet om te voorzien in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties continueert wel een medebewindsverplichting. In de praktijk zal op grond van dit artikel echter ook niet snel sprake zijn van een taakverwaarlozing die toepassing van de indeplaatstredingsbevoegdheid rechtvaardigt, want ook dit artikel geeft slechts een abstracte duiding van het gevorderde resultaat. Deze artikelen leiden, anders dan de auteurs stellen, daarmee niet tot een vergroting van de mogelijkheden voor gedeputeerde staten om via toepassing van de taakverwaarlozingsregeling in de gemeentelijke sturingsruimte te treden. Van taakverwaarlozing kan, net als onder de huidige wetgeving, wel sprake zijn als gemeenten concrete instructieregels niet naleven.[41] Opgemerkt kan worden dat de Omgevingswet ook geen wijziging brengt

[39] K.J. de Graaf, De Omgevingswet: subsidiariteit verankerd en gemeentelijke autonomie gehandhaafd?, Tijdschrift voor constitutioneel recht, 2015/1, p. 73.
[40] Artikelen 2.23, derde lid, en 2.25, derde lid.
[41] Zie ook: Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 106.

in de mogelijkheden tot toepassing van het andere generieke interbestuurlijke toezichtsinstrument: de schorsing en vernietiging van besluiten.

In algemene zin merk ik nog op dat de werking van de Omgevingswet mede afhankelijk is van de wijze waarop bestuursorganen hun rol invullen en bevoegdheden uitoefenen. Hierop zet het kabinet in samenwerking met gemeenten, waterschappen en provincies volop in met een Invoeringsondersteuningsprogramma dat deel uitmaakt van het programma «Aan de Slag met de Omgevingswet.»

Slotopmerkingen

Alles overziende ben ik van mening dat staatsrechtelijke aspecten bij de totstandkoming van de Omgevingswet al ruime aandacht hebben gekregen. Door regering en parlement zijn afgewogen keuzes gemaakt in het kader van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's. Van (constitutionele) aardverschuivingen is geen sprake. De eerder gemaakte keuzes zijn doorgetrokken in het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet dat nu bij uw Kamer voorligt.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 7

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 14 december 2018

Met belangstelling heeft de regering kennisgenomen van het verslag dat de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over dit wetsvoorstel heeft uitgebracht. De regering dankt de leden van de fracties voor de gestelde vragen.

Het voorstel voor de Invoeringswet is noodzakelijk voor een goede invoering van de Omgevingswet. Met het voorstel voor de Invoeringswet wordt de lijn van de Omgevingswet doorgetrokken. Zo wordt de wet met enkele onderwerpen aangevuld. Daarnaast worden andere wetten technisch aangepast aan de nieuwe instrumenten en begrippen van de Omgevingswet en wordt in overgangsrecht voorzien. De regering is dan ook verheugd dat de meeste fracties positief op de voorstellen hebben gereageerd. Dit is ook een steun in de rug bij het vele werk dat partijen in de uitvoeringspraktijk verrichten ter voorbereiding op het nieuwe stelsel.

In het verslag hebben diverse fracties vragen gesteld over de invoering van het stelsel en over specifieke onderdelen van het wetsvoorstel. In deze nota zijn vragen van gelijke strekking waar mogelijk op één plek beantwoord. Verder is bij de beantwoording zo veel mogelijk de volgorde en paragraafindeling van het verslag aangehouden. De meeste vragen hebben betrekking op:

a) algemene aspecten of effecten van het nieuwe stelsel, zoals de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving,
b) onderdelen die met het voorstel voor de Invoeringswet aan de Omgevingswet worden toegevoegd, bijvoorbeeld over de knip in de vergunningverlening voor bouwactiviteiten tussen de technische en ruimtelijke aspecten,
c) de waarborgen voor en voorbereiding van een goede invoering, onder meer over de implementatie bij decentrale overheden en de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

In de navolgende beantwoording wordt uitgebreid ingegaan op de waarborgen en voorzieningen die het nieuwe stelsel biedt met het oog op een goede balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke

kst-34986-7
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

leefomgeving en op welke wijze het bereiken daarvan wordt gemonitord. Daarbij worden de gevolgen voor de rechtszekerheid en de rechtsbescherming ook besproken.

Bij de bespreking van de vragen over de nieuwe onderdelen die aan de Omgevingswet worden toegevoegd, wordt nader ingegaan op de toepassing daarvan. Daarbij wordt ook de verhouding met andere onderdelen of instrumenten van de Omgevingswet verduidelijkt.

Tot slot wordt beschreven op welke wijze, in nauwe samenwerking met gemeenten, waterschappen en provincies, de voorbereiding van de implementatie en de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet gestalte krijgt. De wijze waarop dat gebeurt, hoe dat periodiek wordt gemonitord en op welke wijze daarover aan het parlement wordt gerapporteerd, is onderwerp van een brief die ik binnenkort aan beide Kamers zal sturen.

Deze nota gaat vergezeld van een nota van wijziging. Die bevat een aantal aanvullende (technische) wijzigingen van het wetsvoorstel. Deze worden onder meer aangebracht met het oog op de consistentie van het voorstel en om te zorgen voor afstemming op andere wetsvoorstellen.

Om de doorwerking van dit wetsvoorstel in de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) zichtbaar te maken is, op verzoek van de leden van de fractie van D66, als bijlage bij deze nota een integrale versie van de Omgevingswet opgenomen. Daarin zijn de wijzigingen die in het voorstel voor de Invoeringswet zijn opgenomen met revisies weergegeven. Hierin zijn ook de wijzigingen van de nota van wijziging herkenbaar weergegeven. Dit maakt de beoordeling daarvan eenvoudiger. De integrale versie biedt ook een waardevol overzicht voor de uitvoeringspraktijk.

De regering hoopt dat met deze nota naar aanleiding van het verslag de gestelde vragen naar tevredenheid zijn beantwoord. De behandeling van het wetsvoorstel door uw Kamer biedt duidelijkheid over belangrijke onderwerpen voor de verdere bouw en invoering van het nieuwe stelsel. Dat geldt bijvoorbeeld voor het overgangsrecht en de grondslagen voor de totstandkoming van het Digitale Stelsel Omgevingswet. De uitkomsten zullen vervolgens doorwerken in de nadere uitwerking van de regels in het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling. Daarnaast bieden ze houvast voor de verdere voorbereiding op de invoering van het nieuwe stelsel. De regering ziet dan ook uit naar het vervolg van de behandeling van het wetsvoorstel.

Inhoud

I.	**ALGEMEEN DEEL**		**3**
1.	**Algemeen**		**3**
	1.1	Inleiding	3
	1.2	Algemene opzet stelselherziening	18
	1.3	Werking van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet	21
	1.4.2	Aanvullingswetgeving op thema's	23
	1.4.4	Het traject voor de uitvoeringsregelingen	23
2.	**Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet**		**24**
	2.1.1.	Schade	26
	2.1.2	Nadeelcompensatie	33
	2.1.2.5	Een vast forfait voor indirecte schade	34
	2.1.2.8	Het voorkomen en beperken van schaduwschade onder de Omgevingswet	34

2.1.3.1 Invulling punitieve handhaving onder de Omgevingswet 34
2.1.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet 36
2.1.4.5 Loketfunctie DSO 37
2.1.4.7 Beheer Digitaal Stelsel Omgevingsrecht 37
2.2 Aanpassingen van de Omgevingswet 38
2.2.1 Aanpassingen die het omgevingsplan betreffen 38
2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties 43
2.2.1.3 Voorbereidingsbesluit voor het omgevingsplan en de omgevingsverordening 45
2.2.1.4 Splitsing vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit 45
2.2.5 Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning 46
2.2.6 Aanpassing bevoegdheidsverdeling na kabinetswisseling 47
3. Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan 47
3.1 De wetten die worden ingetrokken 49
5. Hoofdlijnen van het overgangsrecht 50
5.1 Uitgangspunten overgangsrecht 50
5.2.1 Omgevingsvisie 51
5.2.2 Programma 51
5.2.3 Omgevingsplan 52
5.2.4 Omgevingsverordening 52
5.2.6 Vergunningen 52
5.2.7 Projectbesluit 53
7. Gevolgen van het wetsvoorstel 56
7.1 Algemeen 56
7.2 Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden 57
7.4 Gevolgen voor de rechtspraak 60
8. Advisering en consultatie 60
II. DE ARTIKELEN 60
Artikel 13.3a (nieuw) Omgevingswet 60
Artikel 15.15 (nieuw) Omgevingswet 61
Artikelen 16.15, vierde lid, en 16.15a (nieuw) Omgevingswet 61
Onderdeel GV (artikel 16.79 Omgevingswet) 62
Artikel 2.6 (Drinkwaterwet) 63
Onderdelen Q en R 66

I. ALGEMEEN DEEL

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De leden van de VVD-fractie verwachten dat de regering de gemeenten waar nodig begeleidt bij het zorgvuldig implementeren van de Omgevingswet, en vragen de regering hier nader op in te gaan. De vereenvoudiging van het omgevingsrecht, zoals deze ook vorm krijgt door de Invoeringswet, is een omvangrijke operatie waar gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen zich sinds 2015 op voorbereiden. Deze overheden worden hierin begeleid via een interbestuurlijk programma «Aan de slag met de Omgevingswet», zoals dat is afgesproken in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet van 2015. In dit programma werkt het kabinet nauw samen met de koepelorganisaties van gemeenten (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, VNG), provincies (Interprovinciaal Overleg, IPO) en waterschappen (Unie van Waterschappen, UvW). In het kader van de invoeringsondersteuning die aan

overheden wordt geboden, worden zeer regelmatig overal in Nederland bijeenkomsten georganiseerd waar kennis en praktijkvoorbeelden wordt gedeeld, en bestuurders ervaringen uitwisselen. Ook wordt de laatste versie van de landelijke digitale voorziening van het Digitale Stelsel Omgevingswet gepresenteerd en kan met onderdelen daarvan worden geoefend. Dit gebeurt niet alleen door het programma Aan de Slag met de Omgevingswet: de voornaamste voorbereiding voor deze bijeenkomsten wordt door VNG, IPO en UvW zelf gedaan. Het programma en de koepels hebben een gezamenlijk digitaal Informatiepunt www.aandeslagmet-deomgevingswet.nl waar informatie over wet- en regelgeving, praktische toepasbare kennis over bijvoorbeeld participatie digitalisering en praktijkvoorbeelden uit heel het land te vinden is. VNG, IPO, UvW en rijkspartijen, evenals hun achterbannen voelen een gedeelde verantwoordelijkheid om te zorgen dat op 1 januari 2021 met de Omgevingswet en de bijbehorende digitale voorzieningen kan worden gewerkt.

De leden van de VVD-fractie verwijzen naar de paradigmawisseling waarbij ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving centraal komen staan. Zij vragen wat daarvoor nog meer nodig is dan de wijziging van de regelgeving. Het stelsel van regels schept de juridische mogelijkheden, de stimulansen en de randvoorwaarden. De doelen en effecten zullen echter vooral gestalte moeten krijgen in de praktijk. De nieuwe instrumenten zullen worden toegepast voor concrete opgaven in de fysieke leefomgeving en concrete activiteiten van burgers en bedrijven. Zo kunnen de nieuwe mogelijkheden van het stelsel worden benut. Dat vraagt om invoeringsbegeleiding en kennisontwikkeling. Hierop is in het antwoord op de vorige vraag van deze leden ingegaan. Ook bij projecten op grond van de Crisis- en herstelwet waarmee vooruitlopend op de Omgevingswet wordt geëxperimenteerd wordt al ervaring opgedaan met de toepassing van de nieuwe instrumenten. Dit is belangrijk omdat het stelsel een andere benadering en werkwijze vraagt die soms ook een organisatie- of cultuurverandering vergt. Een tijdige en goede voorbereiding is daarom van belang om het nieuwe stelsel bij inwerkingtreding succesvol te kunnen benutten.

De leden van de CDA-fractie lezen dat de regering voorbij gaat aan de motie waarin werd verzocht om de Invoeringswet als sluitstuk van het wetgevingstraject aan de Tweede Kamer voor te leggen. Graag zien zij bevestigd dat aanvullingen en correcties op de wet ook na deze Invoeringswet nog mogelijk zijn zodat sprake kan zijn van een «veegwet», die tevens het licht voor invoering definitief op groen kan zetten. De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving van de Eerste Kamer hebben mij in een brief gevraagd naar een mogelijkheid om een eindoordeel te kunnen vellen over het gehele stelsel van de Omgevingswet en inwerkingtreding daarvan, op het moment waarop alle relevante wetgeving is gepasseerd. Ik zal deze brief in samenhang met deze vraag van de leden van de CDA-fractie beantwoorden. Het antwoord op deze brief zal aan beide Kamers worden aangeboden.[1]

De Invoeringswet is niet het enige en ook niet het laatste voorstel dat bij uw Kamer aanhangig is. Op dit moment zijn ook de voorstellen voor de aanvullingswetten bodem, geluid en natuur aanhangig. Het voorstel voor de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet zal naar verwachting komend voorjaar bij uw Kamer worden ingediend en is het laatste wetsvoorstel van de stelselherziening dat Uw Kamer ter behandeling krijgt. U krijgt dan de aanvulling van de Omgevingswet met instrumenten

[1] Brief van de Vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving van de Eerste Kamer inzake het proces van behandeling van de wetgevingsproducten van het stelsel van de Omgevingswet, 8 november 2018.

voor grondbeleid voorgelegd. Als uw Kamer op dat moment nog aanleiding ziet voor bijvoorbeeld reparaties in de Omgevingswet die niet al in de andere wetgevingssporen aan de orde zijn gekomen, dan kan dat wetsvoorstel daartoe zo nodig benut worden.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe tijdens het invoeringsproces wordt gemonitord en bijgestuurd op het halen van de doelen van de stelselherziening. Zij vragen daarbij extra aandacht te besteden aan de vraag of het stelsel voldoende houvast en gelijkwaardige bescherming zal bieden en of de lasten van de invoering voor gemeenten niet te hoog zijn. Sinds medio 2016 wordt binnen het programma «Aan de slag met de Omgevingswet» de monitor Omgevingswet uitgevoerd. Deze monitor volgt hoe de invoering bij de verschillende overheden verloopt en in hoeverre de doelen van de stelselherziening worden gehaald. Voor wat betreft de doelen van de stelselherziening zijn en worden momenteel nulmetingen uitgevoerd aan de hand waarvan na de invoeringsdatum van de Omgevingswet de effecten zichtbaar kunnen worden gemaakt. Als onderdeel van de monitor worden er zoals toegezegd naar aanleiding van de vraag van het lid Klip-Martin momenteel nulmetingen uitgevoerd naar de doelen van de stelselherziening. Deze nulmetingen hebben onder andere betrekking op hoe initiatiefnemers, derden-belanghebbenden en dienstverleners het werken onder het huidige omgevingsrechtstelsel ervaren en op de kenmerken (aantallen, doorlooptijden, bewaar- en beroep etc.) van vergunningverlenings-, toezicht en handhavingsprocessen

In antwoord op de vraag van de leden van de CDA-fractie kan ik bevestigen dat binnen de monitor extra aandacht besteed wordt aan de mate waarin de nieuwe wet voldoende houvast en gelijkwaardige bescherming biedt. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het daadwerkelijke gebruik van de mogelijkheden om lokaal af te gaan wijken van het oorspronkelijk landelijk geldende beschermingsniveau worden gemonitord. In de evaluatie van de wetgeving zal de balans tussen beschermen en benutten ook een belangrijk onderdeel zijn. Wanneer nodig kan op basis van de uitkomsten van de evaluatie worden bijgestuurd.

Via de monitor wordt verder gevolgd welke lasten de gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk ervaren bij de invoering en op welke vlakken men behoefte heeft aan ondersteuning. Door het programma Aan de Slag met de Omgevingswet zal vervolgens samen met VNG, IPO en de UvW worden ingespeeld op deze gevraagde ondersteuning.

Over de resultaten van de monitor wordt de Kamer regelmatig geïnformeerd aan de hand van voortgangsbrieven. De eerstvolgende brieven worden eind 2018 en eind 2019 aan beide Kamers verzonden. De volledige resultaten van de monitor zijn te raadplegen via de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de bewaking van de balans tussen beschermen en benutten. Zij geven daarbij aan dat er voldoende houvast moet zijn voor de burger, de overheid en de rechter en dat de balans niet mag doorslaan naar benutten. De leden van de CDA-fractie wijzen terecht op het belang van een balans tussen beschermen en benutten. Deze balans is ook onderdeel van de doelbepaling in de Omgevingswet. Met het oog daarop zijn in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving diverse waarborgen en voorzieningen aangebracht. Zo worden bevoegdheden begrensd door de in de regelgeving vastgelegde oogmerken, bijvoorbeeld het waarborgen van de

veiligheid of het beschermen van de gezondheid of het milieu. De bevoegdheden kunnen alleen met het oog op die oogmerken worden toegepast. Verder kan worden gedacht aan regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en aan standaardwaarden en grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), die een kader vormen voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Bij de invoering van het nieuwe stelsel worden via het overgangsrecht regels die gedecentraliseerd worden, van rechtswege onderdeel van het omgevingsplan of de waterschapsverordening (zie de voorgestelde artikelen 22.2 en 22.14 van de Omgevingswet). Deze zogenoemde bruidsschat biedt gemeenten en waterschappen bij de invoering houvast en zorgt voor continuïteit in de overgangsfase. De keuzes over de invulling van de balans worden voor een belangrijk deel op gemeentelijk niveau gemaakt. Deze keuzes worden primair gemaakt in het omgevingsplan, zodat de gekozen volksvertegenwoordigers in een gemeenteraad beslissen over de gewenste balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving in verschillende delen van het grondgebied. Voor een uitgebreide toelichting op de balans tussen beschermen en benutten kan worden verwezen naar het nader rapport, waarin ook wordt ingegaan op het bereiken van een gelijkwaardig beschermingsniveau.[2]

Het wettelijke stelsel bevat volgens de regering een adequaat pakket aan waarborgen die samen voor houvast zorgen. De afwegingen maken bovendien onderdeel uit van een politiek-bestuurlijk besluitvormingsproces, met waarborgen voor democratische controle en rechtsbeschermingsprocedures. Het kabinet wijst erop dat ook de huidige regelgeving, zij het versnipperd, afwegingsruimte biedt. Daarmee is in de praktijk al ervaring opgedaan, die ook bij de toepassing van het nieuwe stelsel kan worden benut. Het kabinet vindt het van belang om te monitoren of het gewenste evenwicht in de praktijk inderdaad gevonden wordt. Dit is onderdeel van de implementatiemonitor. Ook bij de wettelijke evaluatie zal uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet naar een van beide kanten doorslaat.[3]

De leden van de D66-fractie vragen of mede-overheden zich voldoende voorbereiden op de invoeringslasten en of de regering zicht heeft of er voldoende middelen (financieel en personeel) zijn om de invoering ter hand te nemen. De regering heeft € 35 miljoen centraal vrij gemaakt om de invoering van de Omgevingswet interbestuurlijk te begeleiden, en heeft € 13 miljoen bijgedragen aan de implementatie-opgave van de VNG, en € 5 miljoen aan die van de Unie van Waterschappen. IPO heeft destijds aangegeven geen aanvullende middelen nodig te hebben. Daarnaast zijn individuele gemeenten, provincies en waterschappen zelf verantwoordelijk voor het tijdig realiseren van de invoering binnen hun eigen organisaties, en dus ook voor het vrij maken van de hiervoor benodigde middelen. In het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening Omgevingsrecht is afgesproken dat de transitiekosten van ieder bevoegd gezag, die verband houden met de Omgevingswet voor eigen rekening komen. De baten van het stelsel komen immers ook bij Rijkspartijen, gemeenten, provincies en waterschappen terecht. Overheden worden door hun koepelorganisaties ondersteund bij het zorgen dat er voldoende middelen worden vrij gemaakt. In dat kader heeft VNG een dialoogmodel beschikbaar gesteld voor het inzichtelijk krijgen van de transitie- en investeringskosten in verband met de invoering van de Omgevingswet bij gemeenten. In de implementatiemonitor wordt gevraagd naar welke keuzes gemeenten hierin maken. Sommige gemeenten kiezen ervoor om

[2] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 24–35.
[3] Zie hierover ook Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 16.

hiervoor aanvullend budget op te nemen, anderen doen het met middelen in de reguliere begroting.

De leden van de D66-fractie vragen of kleine gemeenten voldoende toegerust zullen zijn om de invoering van de Omgevingswet te realiseren. Steeds meer gemeenten zijn al vanaf 2015 bezig zijn met het stapsgewijs voorbereiden op wat de Omgevingswet van hun manier van werken, digitale systemen en juridische instrumenten vraagt. Naast de grootte van de gemeente, zijn de ambitie en de mate waarin al voorgesorteerd is op de Omgevingswet ook belangrijke factoren die bepalen of en hoe een gemeente gesteld staat voor de implementatie van de Omgevingswet. Er zijn goede voorbeelden van zowel kleine als grote gemeenten die al voortvarend aan de slag zijn met de implementatie van de Omgevingswet. Zo waren voor de AandeslagTrofee van 2018, die is bedoeld om inspirerende projecten op het gebied van de implementatie van de Omgevingswet in het zonnetje te zetten, meerdere kleine gemeenten onder de zes genomineerden: de gemeente Raalte en de gemeente Staphorst waren individueel genomineerd, en een aantal andere kleine gemeenten was genomineerd als onderdeel van het samenwerkingsverband Hart van Holland. Dit samenwerkingsverband heeft deze trofee gewonnen.

De leden van de D66-fractie vragen vervolgens in hoeverre kleine gemeenten de invoering op zich kunnen nemen in samenwerkingsverbanden. Gemeenten kunnen gezamenlijk de invoering van de Omgevingswet vormgeven – bijvoorbeeld via een omgevingsdienst of een ander regionaal samenwerkingsverband. In de praktijk gebeurt dat ook: er lopen bijvoorbeeld meerdere praktijkproeven in het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet waarbij een omgevingsdienst één van de betrokken partijen is, en waarbij meerdere gemeenten met elkaar en met de omgevingsdienst samenwerken. Een voorbeeld is het samenwerkingsverband Hart van Holland.

Ook vragen de leden van de D66-fractie of er bijvoorbeeld via de VNG wordt gewerkt aan het delen van *best practices.* De VNG heeft een database van praktijkvoorbeelden beschikbaar gesteld via de website van de VNG en de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Ook worden er *best practices* gedeeld door middel van inspiratiesessies en bijeenkomsten in het kader van de invoeringsondersteuning door programma Aan de Slag met de Omgevingswet.

De leden van de D66-fractie vragen of de regering nader kan ingaan op de best practices en andere praktijkvoorbeelden, ook als deze minder geslaagd zijn. Specifiek vragen zij om een beschrijving van het gevolgde proces in de Binckhorst, inclusief de waarborgen van democratische controle. Er wordt al door meer dan 150 gemeenten gewerkt aan het opstellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, de voorloper van het omgevingsplan. Zo doen deze gemeenten ervaring op met het werken in de geest van de Omgevingswet. Ook in andere experimenten onder de Crisis- en herstelwet, gaan gemeenten aan de slag met het gedachtegoed van de Omgevingswet. Een voorbeeld hiervan is de gemeente Delft. Delft doet in de volle breedte een experiment met het onderwerp participatie. Dat heeft geleid tot een unieke Delftse aanpak «Delfts doen». Elk jaar wordt een aantal omgevingswetprojecten uitgelicht die op inspirerende wijze invulling geven aan het vooruitlopen op de Omgevingswet via de Aandeslag-Trofee (voorheen: de Nu Al Eenvoudig Beter trofee). Een voorbeeld hiervan is de gemeente Rijssen-Holten die een digitaal bestemmingsplan verbrede reikwijdte voor het buitengebied ontwikkelt. Burgers en ondernemers zien straks met één klik waar gebouwd mag worden. In de Voortgangsrapportage praktijkervaringen

Crisis- en herstelwet, die net als ieder jaar ook volgend jaar aan beide kamers wordt aangeboden, zal in het bijzonder aandacht worden besteed aan de ervaringen met (de uitvoering van) inmiddels vastgestelde bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte en de lessons learned.[4]

De Binckhorst is een transitiegebied in de gemeente Den Haag met een complexe opgave. Met het instrumentarium van de Crisis- en herstelwet (bestemmingsplan met verbrede reikwijdte) heeft de gemeente Den Haag een globaal flexibel bestemmingsplan opgesteld dat een organische ontwikkeling naar een gemengd woon- en werkgebied mogelijk maakt. Dit bestemmingsplan, dat Omgevingsplan Binckhorst wordt genoemd, is tot stand gekomen met een uitgebreide procedure die meerdere jaren in beslag heeft genomen. Voorafgaand aan en in aanvulling op de formele voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is een voorontwerp ter inzage gelegd, zijn informatieavonden georganiseerd en is op regelmatige basis het omgevingsplan en de totstandkoming daarvan toegelicht aan een afvaardiging van bedrijven en bewoners. Gedurende de tervisielegging van het ontwerp hebben bedrijven en omwonenden zienswijzen ingediend. Om de verschillende belangen goed te kunnen begrijpen, zijn met de meeste indieners van zienswijzen gesprekken gevoerd voorafgaand aan de beantwoording van de zienswijzen in het raadsvoorstel. Recent heeft het college van burgemeester en wethouders het Omgevingsplan Binckhorst aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling. Het omgevingsplan Binckhorst is in diverse commissievergaderingen besproken en er hebben bijeenkomsten plaatsgevonden met belanghebbenden en experts. Het Omgevingsplan Binckhorst is op 29 november 2018 in de gemeenteraad van Den Haag vastgesteld.

De leden van de D66-fractie vragen de regering in te gaan op de opmerkingen van de Raad van State over de verdeling van de verantwoordelijkheden voor de fysieke leefomgeving over bestuursorganen. Zij vragen ook om een verduidelijkende figuur. De Omgevingswet gaat er inderdaad van uit dat gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de fysieke leefomgeving als geheel. Alle bestuursorganen hebben, net als nu, belangrijke taken en bevoegdheden op het terrein van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet regelt die taken en bevoegdheden.

Voor een deel van de onderwerpen op het terrein van de fysieke leefomgeving geeft de Omgevingswet duidelijk aan welk bestuursorgaan verantwoordelijk is. Deze zogenoemde specifieke taken zijn opgenomen in paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet. Daardoor is er één uitvoerend bestuursorgaan aanspreekbaar op de taak en dat legt primair verantwoording af aan de eigen volksvertegenwoordiging over de realisatie van de doelstellingen. De samenhangende benadering die de Omgevingswet vereist, maakt dat dergelijke taken niet geïsoleerd worden uitgevoerd. Elke opgave wordt bezien in samenhang met de andere opgaven en waar nodig wordt samengewerkt of afgestemd met andere bestuursorganen, zoals vereist op grond artikel 2.2 van de Omgevingswet.

---

[4] Ook in andere publicaties zoals eerdere Voortgangsrapportage praktijkervaringen Crisis- en herstelwet (2015–2016: https://www.omgevingswetportaal.nl/documenten/kamerstukken/2016/11/01/praktijkervaringen-crisis--en-herstelwet-voortgangsrapportage-2015–2016 en 2014–2015: https://www.omgevingswetportaal.nl/binaries/omgevingswetportaal/documenten/rapporten/2015/12/31/chw---voortgangsrapportage-2014–2015/15341-ienm-chw-voortgangsrapportage-2014–2015-v6.pdf) en in de rapportage pionieren met de omgevingswet (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/15/pionieren-met-de-omgevingswet) zijn best practices opgenomen.

Voor een aantal andere onderwerpen blijkt het niet mogelijk specifieke taken te benoemen. Bijvoorbeeld de bodem, de lucht en het cultureel erfgoed worden beschermd door de inzet van bevoegdheden door verschillende bestuursorganen. Als daarbij een strikte scheiding van verantwoordelijkheden tussen de overheidsniveaus aangebracht zou moeten worden, zou dat leiden tot ingrijpende voorstellen voor een nieuw organisatiepatroon, waarbij taken of bevoegdheden op een geheel nieuwe wijze zouden worden toegedeeld. De regering heeft die weg niet op willen gaan. Er blijft net als nu sprake van een gezamenlijke aanpak van deze opgaven door bestuursorganen. In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet wordt dit aangeduid met coactorschap.[5] Deze benadering past bij het eerder dit jaar overeengekomen Interbestuurlijk Programma[6]. In dit Interbestuurlijk Programma ligt de nadruk op interbestuurlijke samenwerking waarbij de verschillende bestuursorganen, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheden, samenwerken als één overheid.

In onderstaand schema zijn de verantwoordelijkheden voor een aantal belangrijke opgaven in beeld gebracht. Het schema bevat een vereenvoudigde weergave. Niet weergegeven zijn bijvoorbeeld de aansturende verantwoordelijkheden van de provincie en het Rijk, die tot uitdrukking komen in onder andere instructieregels. In de vier hoeken vindt men de vier overheden met hun specifieke taken. Voor de vermelde taken is uitgegaan van de Omgevingswet, aangevuld door de wetsvoorstellen Aanvullingswet bodem Omgevingswet[7], Aanvullingswet natuur Omgevingswet[8] en Aanvullingswet geluid Omgevingswet[9]. Ook vermeld zijn taken die hun achtergrond hebben in andere wetgeving en doorwerken in de bevoegdheidsverdeling van de Omgevingswet, bijvoorbeeld beheer van infrastructuur. Verder zijn autonome taken genoemd, dat wil zeggen taken die gemeenten en provincies vervullen zonder dat ze daartoe een wettelijke taakopdracht hebben, zoals beheer van de openbare ruimte. In het centrum van het schema vindt men de algemene taken waar bestuurlijke samenwerking en coactorschap onontbeerlijk is. Dat wil niet zeggen dat niemand verantwoordelijk is, of ieder voor het geheel, maar dat elk bestuursorgaan vanuit zijn eigen taken en bevoegdheden een deel van de opgave aanpakt. In het centrum van het schema bevinden zich ook de grote ontwikkelopgaven in de fysieke leefomgeving, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en woningbouw.

Schema: verdeling verantwoordelijkheden fysieke leefomgeving

gemeente	**Waterschap**
Beheer openbare buitenruimte	Beheer regionale watersystemen
Beheer lokale infrastructuur	Beheer waterschapswegen
Geluid lokale infrastructuur	Geluid van die wegen
Inzameling hemelwater	Zuivering stedelijk afvalwater
Inzameling en transport afvalwater	
Kwaliteit bouwwerken	
Landbodemkwaliteit	
Natuur (lokaal natuurbeleid)	
Lokale ontwikkelopgaven	
Voorkomen/beperken nadelige gevolgen grondwaterstand	

[5] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 73–74.
[6] Kamerstukken II 2017/18, 29 362, nr. 266.
[7] Kamerstukken 34 864.
[8] Kamerstukken 34 985.
[9] Kamerstukken 35 054.

	Gemeenschappelijk Cultureel erfgoed Grote ontwikkelopgaven Landschap Luchtkwaliteit Milieubelastende activiteiten Waterbodem- en grondwaterkwaliteit	
Provincie Beheer en ontwikkeling regionale infrastructuur Geluid regionale infrastructuur Grondwater voor menselijke consumptie Natuur (tenzij Rijk) Stiltegebieden Zwemwater		**Rijk** Beheer rijkswatersystemen Beheer en ontwikkeling hoofdinfrastructuur Geluid hoofdinfrastructuur Defensievoorzieningen Mijnbouw Natuur (o.a. rijkswateren en defensieterreinen)

Ter illustratie worden enkele onderwerpen uit het centrum van het schema uitgelicht:

Voor luchtkwaliteit ligt de programmaplicht bij een dreigende overschrijding voor stikstofdioxide en fijnstof PM_{10} bij de gemeente. Gemeenten zijn, gegeven de aard en omvang van eventuele (dreigende) overschrijdingen van deze omgevingswaarden, het best in staat maatregelen te treffen die de overschrijdingen wegnemen. Bij een (dreigende) overschrijding zal het veelal gaan om locaties waar lokale bronnen relatief veel bijdragen aan de concentraties en waar lokale maatregelen vereist zijn om deze overschrijdingen weg te nemen. Het neerleggen van de programmaplicht voor deze stoffen bij gemeenten betekent echter niet dat hiermee automatisch alle verantwoordelijkheden voor de luchtkwaliteit bij de gemeenten worden gelegd. De verbetering van de luchtkwaliteit is een verantwoordelijkheid van gemeenten, provincies én van het Rijk. Als overschrijdingen in bepaalde gebieden in grote mate veroorzaakt zouden zijn door bronnen waarvoor de provincie of het Rijk het bevoegd gezag is, dan ligt het op de weg van die betrokken bestuursorganen om hun bevoegdheden in te zetten om bij te dragen aan de aanpak van die overschrijdingen.

Bij milieubelastende activiteiten ligt de uitvoerende rol primair bij de gemeenten en (voor complexe bedrijven) bij de provincies. Omgevingsplannen en omgevingsverordeningen zullen regels bevatten die gesteld zijn vanwege het belang van de bescherming van het milieu. Het Rijk heeft een belangrijke regelgevende rol, door in het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels te stellen die vooral locatieafhankelijk zijn, vergunningplichten in te stellen en voor die vergunningen in het Besluit kwaliteit leefomgeving beoordelingsregels te stellen. Voor lozingen in oppervlaktewater hebben de waterschappen en het Rijk een belangrijke rol bij het stellen van regels en ligt ook de uitvoerende rol bij de waterschappen en het Rijk als waterbeheerder. De uitvoerende partijen kunnen als vergunningverlener en met maatwerk-bevoegdheden de voorschriften afstemmen op een bedrijf en de omgeving daarvan. Welke bevoegdheden elk bestuursorgaan daarbij heeft, is vastgelegd in het Omgevingsbesluit en het Besluit activiteiten leefomgeving.

De leden van de D66-fractie vragen naar het delen van ervaringen en trekken van lessen uit een proef in de gemeente Amersfoort die betrekking had op het doen van meldingen en het aanvragen van vergunningen via de landelijke voorziening van het digitaal stelsel, gebruik makend van de nieuw ontwikkelde standaard hiervoor. Het was

een van de eerste proeven in een lopende reeks van proeven, die gaandeweg zullen toenemen in complexiteit. De ervaringen waren positief. Sindsdien is een soortgelijke proef uitgevoerd met de waterschappen, met eveneens goede resultaten. Verdergaande proeven met gemeenten en omgevingsdiensten worden dit kwartaal uitgevoerd. De resultaten van alle verrichte praktijkproeven worden besproken in diverse bijeenkomsten en congressen over de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Ook worden deze door VNG verwerkt in ondersteuningsmateriaal voor gemeenten en hun softwareleveranciers (bijvoorbeeld handreikingen en model-specificaties voor software). De resultaten van de gedane praktijkproeven worden steeds meegenomen in de volgende stap in de ontwikkeling van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De ervaringen uit de genoemde proeven zijn dan ook al verwerkt.

Op verzoek van de leden van de D66-fractie is een geconsolideerde wettekst van de Omgevingswet bijgevoegd, waarin de wijzigingen van het voorstel voor de Invoeringswet (met inbegrip van de nota van wijziging) zijn opgenomen[10].

De leden van de GroenLinks-fractie ontvangen graag een reactie op hun observatie dat de Invoeringswet Omgevingswet principiële keuzes maakt ten aanzien van het omgevingsplan en de manier waarop vergunningen worden verleend. Die manier zou, aldus deze leden, een aantasting van de integrale benadering betekenen en daarmee een bedreiging zijn voor het hoofddoel van het bereiken van een «goede omgevingskwaliteit». Het is voor de leden van de GroenLinks-fractie moeilijk een voorstelling te maken van een situatie waarin lokaal beleid op het gebied van erfgoed, de grootte en vorm van bouwwerken of het uiterlijk en de duurzaamheid ervan mogelijk is, terwijl er geen eisen gesteld mogen worden aan de materialen en technieken waarmee gebouwd wordt. Wat altijd «onlosmakelijk verbonden» was, wordt nu gescheiden. Hiermee is volgens deze leden de Invoeringswet in tegenspraak met het principe «decentraal, tenzij» en met de beloofde integrale afweging. De leden van de GroenLinks-fractie vragen in de onderdelen Q en R de regering om een reactie op dit punt.

Ook de leden van de CDA-fractie hebben in paragraaf 2. Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet vragen gesteld over een samenhangende beoordeling als de vergunning voor het bouwen wordt opgeknipt in een technische vergunning en een ruimtelijke vergunning. Gevraagd wordt of het dan niet nagenoeg onmogelijk wordt om een goede omgevingskwaliteit te realiseren omdat de wensen die samenhangen met vormgeving, materiaalgebruik, duurzaamheid en wensen van omwonenden niet meer relevant zijn als de bouwtechnische vergunning al is verleend.

De leden van de SP-fractie vragen in paragraaf 2.2 in dit verband of sprake is van het «bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving», zoals dat als verbeterdoel is aangemerkt in de Omgevingswet. Ook de leden van de ChristenUnie-fractie vragen in paragraaf 2.2 in hoeverre nog een integrale beoordeling van bouwactiviteiten mogelijk is en of de ruimtelijke vergunning pas in werking treedt als de technische vergunning is toegekend. Zowel de leden van de D66-fractie als de leden van de GroenLinks-fractie vragen achtereenvolgens in paragrafen 2.0 en in de onderdelen Q en R om hierbij in te gaan op de bezwaren van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit.

---

[10] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

In antwoord op deze vragen wordt benadrukt dat een integrale benadering van de fysieke leefomgeving onverminderd voorop staat bij het ontwikkelen van een omgevingsvisie en het vaststellen van een omgevingsplan. De regels in het omgevingsplan worden in samenhang gesteld en borgen een goede omgevingskwaliteit. Dit komt tot uiting in regels over specifieke activiteiten, zoals winkels, kantoren, bedrijven, woningen en monumenten. Vaak zal voor activiteiten volstaan kunnen worden met het stellen van algemene regels. Soms zal echter ook gewerkt worden met een meldingsplicht, bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningplicht.

Voor alle omgevingsvergunningen geldt dat de specifiek voor de vergunningplichtige activiteit gestelde beoordelingsregels bepalen of deze kan worden verleend. De beoordelingsregels worden vanuit een integrale benadering gesteld, maar op het schaalniveau van vergunningverlening wordt getoetst aan de specifieke regels die voor de betrokken activiteit zijn gesteld. Dat zal ook gelden voor de vergunning voor bouwactiviteiten met het oog op een toets aan het omgevingsplan en de vergunning voor bouwactiviteiten met het oog op een toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier om twee gescheiden kaders die op verschillende aspecten van een bouwplan betrekking hebben. Het omgevingsplan regelt onder meer de plaatsing, omvang, het uiterlijk en het gebruik van bouwwerken. Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt de technische bouwkwaliteit, in de vorm van functionele en prestatie-eisen. Daarmee blijft volledige vrijheid bestaan voor het bouwontwerp en de toe te passen materialen en bouwtechnieken. Er is geen sprake van zodanige samenhang of synthese waardoor uitsluitend een gelijktijdige beoordeling aan beide beoordelingskaders zou moeten plaatsvinden. Het onderscheiden van een ruimtelijke en technische vergunningplicht voor bouwactiviteiten biedt daardoor het voordeel om beide activiteiten los en gespreid in de tijd aan te vragen. Een initiatiefnemer kan op die manier desgewenst eerst helderheid krijgen of een bepaald bouwwerk op een locatie op grond van het omgevingsplan aanvaardbaar is, voordat hij een de vergunning aanvraagt voor de bouwtechnische kant van het bouwplan. Op dezelfde manier kan ook eerst vergunning voor de rijksmonumentenactiviteit worden aangevraagd en pas daarna de bouwtechnische vergunning, die meestal het sluitstuk zal vormen. Een initiatiefnemer is dus vrij om vergunningplichtige activiteiten gelijktijdig of gespreid in de tijd en los van elkaar aan te vragen. Losse aanvragen hebben als mogelijk nadeel dat een eerder verleende vergunning niet kan worden gebruikt omdat het bouwplan gewijzigd moet worden in verband met een later aangevraagde vergunning. Bovendien zouden dan voor de te wijzigen vergunning opnieuw leges betaald moeten worden. Alles gelijktijdig aanvragen kan effectief zijn. Het kan evenwel ook leiden tot het mogelijke nadeel dat een project op de ene activiteit niet kan doorgaan, terwijl de overige activiteiten in dat geval tevergeefs gedetailleerd in de aanvraag zijn uitgewerkt. Het is aan de aanvrager om, bij voorkeur in goed vooroverleg met het bevoegd gezag, te bepalen of activiteiten gelijktijdig of in een effectievere volgorde worden aangevraagd.

Anders dan het bezwaar dat de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit naar voren brengt, schept de verlening van de ene vergunning, geen inhoudelijke precedenten voor de verlening van de andere vergunning. De te beschermen belangen en wensen van omwonenden staan ook niet buiten spel als de ene vergunning al is verleend en de andere nog niet. Beide vergunningen zijn nodig om het bouwplan te kunnen realiseren en om die reden is het ook niet nodig om te bepalen dat de ene vergunning pas eerst in werking treedt als ook de andere vergunning in werking treedt.

De leden van de GroenLinks-fractie zouden graag een verwijzing naar het Europees landschapsverdrag terugzien in de Omgevingswet. Ook de leden van de ChristenUnie-fractie stellen deze vraag. De regering merkt op dat de inhoud van het Europees landschapsverdrag in de Omgevingswet is geïmplementeerd. Landschappen zijn op grond van artikel 1.2 onderdeel van de fysieke leefomgeving. De definitie van «landschap» is daarbij overgenomen uit het verdrag. Op grond van artikel 1.3 is de toepassing van de wet daarmee mede gericht op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit, waaronder ook landschapskwaliteit moet worden verstaan, en op een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van landschap. Bestuursorganen van een overheid oefenen hun taken en bevoegdheden op grond van dit wetsvoorstel mede uit met het oog op deze doelen. Een voorbeeld daarvan is het opstellen van een omgevingsvisie op grond van afdeling 3.1 van de Omgevingswet door gemeenten, provincies en Rijk. Het rijksbeleid voor landschappen zal deel gaan uitmaken van de omgevingsvisie van het Rijk. Verder geldt de zorgplicht voor eenieder (artikel 1.6) ook voor landschappen en is de inspraak van het publiek, één van de eisen van het Europees landschapsverdrag, neergelegd in afdeling 16.3 van de Omgevingswet. Met al deze bepalingen wordt uitvoering gegeven aan het Europees landschapsverdrag. In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Omgevingswet wordt op diverse plaatsen, onder meer in paragraaf 8.2, naar dit verdrag verwezen.[11]

De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe een integrale beoordeling wordt uitgevoerd en hoe een bestuursorgaan de verschillende belangen afweegt. Dit is naar de indruk van deze leden nergens bepaald of uitgelegd. Ook vragen zij naar de rechtszekerheid bij het gebruik van afwijkingsmogelijkheden. Dat een bestuursorgaan bij het nemen van een besluit een integrale beoordeling dient uit te voeren, in de vorm van een afweging van alle betrokken belangen, is vastgelegd in artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht. In het stelsel van de Omgevingswet is nader geregeld met het oog op welke doelen een bevoegdheid mag worden toegepast. Deze oogmerken zijn in de wet bepaald en uitgewerkt in de AMvB's op grond van de Omgevingswet. Uitgangspunt daarbij is dat een bestuursorgaan een afweging maakt met inachtneming van de doelen van de wet. Het maken van een belangenafweging gebeurt steeds binnen de grenzen die zijn vastgesteld in de instructieregels en de beoordelingsregels voor aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn samengebracht in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die leggen de ruimte vast waarbinnen een bestuursorgaan zijn afweging maakt. Op enkele punten beklemtonen de instructieregels dat bestuursorganen bij hun afweging in ieder geval bepaalde belangen moeten meewegen.[12] Voor het verlenen en weigeren van omgevingsvergunningen is bepaald dat bij de belangenafweging alleen de belangen betrokken worden waarvoor de vergunning is ingesteld.

Hoe een bestuursorgaan die belangenafweging uitvoert, is vervolgens net zomin als in het huidige recht vastgelegd in regelgeving. Het is ook nu al het werk van lokale politici en hun ambtenaren om vanuit een samenhangende blik keuzes te maken over de ontwikkeling van het grondgebied van een gemeente. De Omgevingswet versterkt dit door instrumenten te

---

[11] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 330.

[12] Bijvoorbeeld voor het omgevingsplan is in de Omgevingswet (artikel 2.1, vierde lid) bepaald dat rekening moet worden gehouden met het beschermen van de gezondheid en is in het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaald dat rekening moet worden gehouden met diverse andere belangen: veiligheidsrisico's (paragraaf 5.1.2), beheer van watersystemen (artikel 5.37), geluid (artikel 5.59), trillingen (artikel 5.83), geur (artikel 5.92), cultureel erfgoed (artikel 5.130), het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed (artikel 5.131), scheepvaart (artikel 5.161), toegankelijkheid openbare buitenruimte (artikel 5.162).

bieden die zo'n samenhangende benadering faciliteren én afdwingen, in het bijzonder de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Een gemeente gebruikt daarbij haar kennis over de belangen die op zijn grondgebied spelen. Voor het nader in beeld brengen van maatschappelijke belangen is participatie een belangrijk hulpmiddel. In de praktijk wordt daarbij soms de metafoor van het mengpaneel[13] benut, waarmee visueel kan worden geduid hoe mogelijke ontwerpkeuzes de verschillende belangen beïnvloeden. Als het afwegen van de verschillende belangen complex is, kan een bestuursorgaan gebruik maken van beslissingsondersteunende instrumenten waarmee belangen op een wetenschappelijk onderbouwde wijze inzichtelijk worden gemaakt en kunnen worden gewogen. Voorbeelden daarvan zijn het MilieuGezondheidsRisico-scoringssysteem (MGR) of maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA).[14]

Op de deelvraag over de rechtszekerheid bij het gebruik van afwijkmogelijkheden is ingegaan in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Omgevingswet.[15] De kern is dat rechtszekerheid – ook in het huidige recht – niet alleen ontleend kan worden aan de rijksregels. Een decentraal bestuursorgaan kan in het omgevingsplan of de verordening afwijken van de rijksregels of van de standaarden die in de instructieregels zijn opgenomen. Deze lokale regels vormen dan het decentrale regelpakket waaraan burgers en bedrijven rechtszekerheid ontlenen. Bij andere afwijkmogelijkheden in het stelsel is de inhoud opgenomen in een beschikking van het bevoegd gezag voor een specifieke activiteit, bijvoorbeeld een beschikking met maatwerkvoorschriften. Zoals hierna in antwoord op vragen van de leden van de SP-fractie in paragraaf 1.2 wordt verduidelijkt, gelden hiervoor de gebruikelijke regels voor totstandkoming, kenbaarheid en rechtsbescherming.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of er in de evaluatie voldoende aandacht zal zijn voor een gelijkwaardig beschermingsniveau. Die aandacht zal er zeker zijn. Bij de evaluatie zal uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de implementatiemonitor waarin naar aanleiding van motie-Çegerek/Veldman bekeken wordt hoe decentrale overheden de afwegingsruimte die ze hebben, invullen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar de verdeling van de verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving over bestuursorganen. Voor een antwoord op die deelvraag wordt verwezen naar een gelijksoortige vraag van de leden van de D66-fractie, eerder in deze paragraaf. Vervolgens vragen zij wanneer en door wie wordt ingrepen als er verslechtering optreedt als het gaat om milieu, natuur, landschap, rechtsbescherming en rechtszekerheid.

Wie er ingrijpt als er een verslechtering optreedt, hangt af van het terrein waarop die verslechtering optreedt:

- Voor enkele milieuonderwerpen (in het bijzonder waterkwaliteit en luchtkwaliteit) en voor natuur zijn concrete doelstellingen gesteld, deels in de vorm van omgevingswaarden, en wordt ook gemonitord of die gehaald worden. Vervolgens zijn er bestuursorganen aangewezen die maatregelen nemen om de doelstellingen te halen: voor waterkwa-

[13] Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, blz. 318.
[14] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 23, blz. 135.
[15] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 28–30.

liteit is dat de waterbeheerder en voor luchtkwaliteit is het afhankelijk van de stof welk bestuursorgaan ingrijpt bij eventuele verslechtering.[16]
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet[17] voorziet in een vergelijkbare systematiek voor het geluid van weg- en spoorverkeer en industrieterreinen.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet[18] legt de basis voor de specifieke systematiek voor natuurbescherming. In beide aanvullingswetten wordt door aanvulling van paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet concreet aangegeven welke bestuursorganen verantwoordelijk zijn. Voor deze onderwerpen is de werking van de beleidscyclus van de Omgevingswet volledig met regelgeving geborgd.
- Voor landschap wordt het grotendeels aan de decentrale overheden overgelaten om te bepalen op welke wijze zij het beschermen. In hun omgevingsvisie kunnen zij bepalen hoe zij invulling geven aan de beleidscyclus voor dit onderdeel van de fysieke leefomgeving.
- Voor de werelderfgoederen, waaronder de Waddenzee, kent het Werelderfgoedverdrag specifieke internationale verplichtingen. Deze zijn uitgewerkt in instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en zullen – voor de Waddenzee – nog worden aangevuld met het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet. Via rapportageverplichtingen aan Unesco wordt hier de beleidscyclus gesloten.
- Het effect van de Omgevingswet op de rechtsbescherming en de rechtszekerheid vormt een onderdeel van de evaluatie van de wetgeving.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen hoe motie-Veldman/de Vries (33 962, nr. 120)[19] tot nu toe is uitgevoerd. In deze motie vragen de indieners om in het implementatietraject van de Omgevingswet gemeenten te stimuleren de adviescommissie (zoals genoemd in art 17.9 van de Omgevingswet) ook in te zetten om initiatiefnemers aan de voorkant van het proces te adviseren en uit te dagen om hun plannen met zo veel mogelijk kwaliteit en consensus te realiseren en het welstandstoezicht achteraf geleidelijk af te bouwen. De uitvoering van deze motie zal, conform de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van 7 juli 2017[20], worden meegenomen in het implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering nader aan te geven hoe zij tegen het vraagstuk van participatie van omwonenden aankijkt en op welke wijze de Tweede Kamer bij een regeling hiervoor betrokken wordt. De regering deelt de opvatting van de leden van de GroenLinks-fractie dat het betrekken van de omgeving bij een initiatief belangrijk is. Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Vroegtijdig betrekken van de omgeving zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. Zo zorgt participatie voor meer draagvlak en betere besluiten. Dit kan tijdwinst opleveren.

---

[16] Zie artikel 3.10, tweede lid, van de Omgevingswet (Stb 2016, 156) en artikel 4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb 2018, 292).
[17] Kamerstukken II 2018/29, 35 054, nr. 2.
[18] Kamerstukken II 2017/18, 34 985, nr. 2.
[19] Hierin werd de regering verzocht om in het implementatietraject van de Omgevingswet gemeenten te stimuleren de adviescommissie ook in te zetten om initiatiefnemers aan de voorkant van het proces te adviseren en uit te dagen. Het doel daarvan is om hun plannen met zo veel mogelijk kwaliteit en consensus te realiseren en het welstand-toezicht achteraf geleidelijk af te bouwen.
[20] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 95, blz. 10.

Het onderwerp participatie is uitgewerkt in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit, waarbij het parlement uiteraard betrokken is geweest. In de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit zijn bepalingen over participatie opgenomen voor projectbesluiten, omgevingsplannen, omgevingsvisies en programma's. Zo is bepaald dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van een projectbesluit en een omgevingsplan moet aangeven hoe zij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden gaat betrekken. Bij de uiteindelijke vaststelling van een projectbesluit, omgevingsplan, omgevingsvisie en programma moet het bevoegd gezag motiveren hoe zij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden bij de totstandkoming hebben betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

Daarnaast is in artikel 16.55, zesde lid, van de Omgevingswet bepaald dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over het bij de aanvraag om een omgevingsvergunning verstrekken van gegevens over participatie van en overleg met derden. Dit artikel is opgenomen naar aanleiding van het amendement-Albert de Vries.[21] Het doel van dit artikel is om initiatiefnemers te stimuleren de omgeving te betrekken bij het voorgenomen initiatief en de uitkomsten van de participatie met het bestuursorgaan te delen. In de Omgevingsregeling zal dus geregeld worden dat een initiatiefnemer bij zijn aanvraag aangeeft of en op welke wijze omwonenden bij de aanvraag zijn betrokken.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de regering onderschrijft dat de aanpak van luchtverontreiniging een gedeelde verantwoordelijkheid is en wijzen daarnaast in dit verband op een uitgevoerde knelpuntenanalyse NO_2 en PM_{10}. Gemeenten hebben in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) de verantwoordelijkheid toebedeeld gekregen voor het terugdringen of oplossen van de laatste (dreigende) overschrijdingen van de Europese grenswaarden van stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM_{10}). Het gaat bij deze stoffen om een zeer beperkt aantal specifieke knelpunten die zeer lokaal van aard zijn. Gemeenten hebben de mogelijkheden en bevoegdheden om lokaal, voor het eigen grondgebied besluiten te nemen om de lokale overschrijdingen terug te dringen. De keuzes op dit vlak zijn onderwerp van debat geweest tijdens de parlementaire behandeling van dat besluit.

Gemeenten staan hierin niet alleen. Het Rijk werkt samen met de decentrale overheden in het in september nog aangepaste[22] Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) aan het oplossen van deze knelpunten. Met het Schone Lucht Akkoord wordt deze gezamenlijke aanpak vervolgd. Het is de ambitie van dit kabinet om te blijven werken aan een schone lucht. De inzet van het Schone Lucht Akkoord is een permanente verbetering van de luchtkwaliteit, zo wordt toegewerkt naar de streefwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Samen met decentrale overheden en maatschappelijke partners wordt het Schone Lucht Akkoord vormgegeven. Het akkoord wordt naar verwachting voor de zomer 2019 aan Uw Kamer gezonden.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de regering kan toelichten waarom – gezien de knelpuntenanalyse NO_2 en PM_{10} van 15 februari 2018 – deze gedeelde verantwoordelijkheid voor de luchtkwaliteit die zo van belang is, niet in een wettelijke regeling wordt opgenomen. In het Bkl, dat op 31 augustus 2018 is gepubliceerd[23], is geregeld dat voor stoffen met een sterk gemeentegrensoverschrijdend karakter de programmaplicht bij

[21] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 39.
[22] Stcrt. 2018, 53862 en *Kamerstukken II* 2018/19, 30 175, nr. 311.
[23] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, H, nr. 43, en nr. 83.

het Rijk of de provincie ligt. Voor fijnstof en stikstofdioxide ligt deze bij de gemeenten. Gemeenten zijn, gegeven de aard en omvang van eventuele (dreigende) overschrijdingen van de omgevingswaarden, het best in staat maatregelen te treffen die lokale overschrijdingen wegnemen. Een gedeelde verantwoordelijkheid voor deze lokale overschrijdingen is niet goed vorm te geven, omdat niet op voorhand te zeggen valt welke bestuursorganen naast de betreffende gemeente betrokken zijn bij een specifieke overschrijdingssituatie. Naast of in plaats van het Rijk kunnen ook buurgemeenten, waterschappen of provincies betrokken zijn. Het maken van een regeling die in een gedeelde verantwoordelijkheid voorziet en die op alle specifieke situaties ziet, is daarom niet hanteerbaar. In de praktijk weten overheden elkaar te vinden. Onder de Omgevingswet is al op wetsniveau in algemene zin geregeld dat bestuursorganen rekening houden met elkaars taken en bevoegdheden en zo nodig afstemmen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de programmaplicht voor het bereiken van de reductiedoelen voor de nec-plafonds een oplossing biedt voor de resterende lokale knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit. De nec-plafonds zijn nationale doelstellingen voor de totale nationale uitstoot van stoffen die in de nec-richtlijn zijn opgenomen. Het reduceren van de emissies draagt bij aan het verlagen van de achtergrondconcentraties. Hiervoor wordt door het Rijk een nationaal nec-programma opgesteld (zie de voorgestelde toevoeging in artikel 3.9, eerste lid, onder a). Wanneer deze doelstellingen niet gehaald zouden dreigen te worden, dan stelt het Rijk dit programma bij of stelt een apart programma op. Het nec-programma is niet bedoeld voor de aanpak van eventuele *lokale* luchtkwaliteitsoverschrijdingen. Voor de aanpak van de resterende lokale luchtkwaliteitsknelpunten is de aanpassing van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018 in september vastgesteld en door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan uw Kamer gestuurd. [24] Hierin is een knelpuntenanalyse en een concreet maatregelenpakket opgenomen om de resterende knelpunten versneld op te lossen.

De leden van de SP-fractie vragen om inzicht in de voortgang van de stelselherziening, waaronder de decentralisatie van regelgeving. Onder de Omgevingswet krijgen decentrale overheden meer ruimte om regels te stellen over verschillende onderwerpen die voorheen centraal werden geregeld. Daarbij is er voor gemeentes en waterschappen overgangsrecht geformuleerd (de zogenaamde bruidsschat) zodat ze ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet nog tot 2029 (gemeenten voor het omgevingsplan) en tot 2024 (waterschappen voor de waterschapsverordening) de tijd hebben om eigen regels te stellen over onderwerpen waarover het Rijk geen regels meer stelt. Provincies hebben hun regels in de omgevingsverordening wel meteen bij inwerkingtreding gereed. Uw Kamer wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de voorbereidingen van decentrale overheden op de komst van de Omgevingswet. In de meest recente voortgangsbrief[25] is vermeld dat ruim driekwart van de provincies en waterschappen nu al bezig is met het opstellen van omgevings- en waterschapverordeningen. Meer dan een derde van de gemeenten werkt al met een omgevingsplan met verbrede reikwijdte dat als voorloper op het omgevingsplan kan worden gezien. In december ontvangt uw Kamer een nieuwe voortgangsbrief.

De leden van de SP-fractie vragen welke gevolgen het eventueel niet aannemen van de Invoeringswet of regelgeving in een later stadium zou hebben, gezien de al in werking getreden AMvB's en buiten werking

[24] Kamerstukken II 2018/19, 30 175, nr. 311.
[25] Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 110, blz. 3.

gestelde gedelegeerde regelgeving. De Omgevingswet en AMvB's zijn in het Staatsblad gepubliceerd. Deze regels zullen op een bij koninklijk besluit te bepalen moment in werking treden. Zolang het parlement de Invoeringswet niet heeft aangenomen kan het stelsel niet in werking treden.

De leden van ChristenUnie-fractie vragen hoe de rechtszekerheid van burgers en bedrijven in vergelijking met de huidige situatie op peil blijft gegeven de verwachte hoge wijzigingsfrequentie van het omgevingsplan en de verdeling van de verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving over bestuursorganen. Met de integratie en bundeling van de gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving in één omgevingsplan zal dat plan regelmatig worden gewijzigd. Er is echter geen reden om aan te nemen dat de daarin opgenomen regels op een bepaalde locatie vaker zullen worden gewijzigd dan de huidige regels die in de grote aantallen bestemmingsplannen en lokale verordeningen zijn opgenomen. Ook de verdeling van verantwoordelijkheden van bestuursorganen voor de fysieke leefomgeving verandert niet wezenlijk. Een van de uitgangspunten bij de stelselherziening is dat de bestaande taak- en verantwoordelijkheidsverdeling zoveel mogelijk in stand blijft. Uiteraard kan het zijn dat onderwerpen op een andere wijze worden gereguleerd, bijvoorbeeld met algemene regels in plaats van vergunningen, of dat er in bepaalde gevallen sprake is van één procedure met één bevoegd gezag voor vergunningverlening en handhaving. Deze veranderingen leiden op zichzelf niet tot minder rechtszekerheid voor burgers en bedrijven.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of de evaluatie van de wetgeving niet voor inwerkingtreding zou moeten plaatsvinden. Nu een deel van de regelgeving van het nieuwe stelsel nog in ontwikkeling is, kan het stelsel zelf nog niet worden geëvalueerd. Wel wordt voorafgaand aan de inwerkingtreding gemonitord hoe het digitale stelsel zich ontwikkelt en of de uitvoeringspraktijk er klaar voor is. Ook vindt een nulmeting plaats op de doelen van het stelsel. Uw Kamer ontvangt eind 2018 en eind 2019 bericht over deze monitoring. Daarnaast wordt ervaring opgedaan met de experimenten op grond van de Crisis- en herstelwet. Ook daarover verschijnt regelmatig een voortgangsrapportage.

1.2 Algemene opzet stelselherziening

De leden van de SP-fractie vragen toe te lichten waarom het creëren van grotere bestuurlijke afwegingsruimte niet tot grote onduidelijkheden voor centrale en decentrale overheden zal leiden. Ook vragen deze leden of de bestuurlijke afwegingsruimte het nieuwe stelsel voor burgers en ondernemers daadwerkelijk inzichtelijker, voorspelbaarder en gemakkelijker zal maken, één van de andere verbeterdoelen van de stelselherziening. Bij de stelselherziening is ervoor gekozen is om de toepassing van bestuurlijke afwegingsruimte te vergroten en beter te ontsluiten, zodat op decentraal niveau afgewogen (locatiegerichte) keuzes gemaakt kunnen worden. Het stelsel biedt daarmee meer ruimte om in te spelen op lokale ontwikkelingen, de specifieke omstandigheden en de dynamiek in de fysieke leefomgeving. Voor de toepassing van de mogelijkheden voor bestuurlijke afwegingsruimte zijn in het stelsel diverse waarborgen en voorzieningen aangebracht. Met de bestuurlijke afwegingsruimte kunnen in een specifiek geval concretere, effectievere of, bijvoorbeeld met regels over nieuwe technische mogelijkheden, efficiëntere regels worden gesteld dan mogelijk zou zijn met algemeen geformuleerde Rijksregels. De bestuurlijke afwegingsruimte krijgt gestalte via de wettelijke instrumenten en procedures van de Omgevingswet. Gedacht kan worden aan maatwerkvoorschriften via een beschikking van het bevoegd gezag of aan regels in het omgevingsplan. Deze besluiten zullen niet alleen aan de

wettelijke vereisten moeten voldoen, maar ook aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, bijvoorbeeld wat betreft zorgvuldige voorbereiding en deugdelijke motivering. Deze besluiten worden voorbereid overeenkomstig de wettelijk voorgeschreven procedures, met een mogelijkheid van beroep bij de bestuursrechter. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat deze besluiten tot onduidelijkheid zouden leiden voor overheden, burgers of bedrijven. Voor een meer uitgebreide toelichting op dit onderwerp wordt verwezen naar de nota naar aanleiding van het verslag bij de Omgevingswet. [26]

De leden van de SP-fractie vragen om toe te lichten waarom gemeenten afhankelijk zijn van de aanvrager om voor de voorbereiding van een beslissing over het verlenen van een omgevingsvergunning de uitgebreide procedure te starten en dit niet op eigen initiatief kunnen doen. Dit onderwerp heeft ook bij de parlementaire behandeling van het Omgevingsbesluit aandacht gehad en heeft geleid tot de aangenomen motie-Meijer c.s.[27] Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet strekt op dit punt tot uitvoering van deze motie, waardoor de uitgebreide voorbereidingsprocedure ook op verzoek of met instemming van de aanvrager kan worden toegepast. Hiermee wordt een evenwichtige balans aangebracht in de verhouding tussen het bevoegd gezag en de aanvrager. Als het bevoegd gezag de uitgebreide procedure wil toepassen, zal het in (voor)overleg moeten treden met de aanvrager. De verwachting dat veel belanghebbenden bedenkingen hebben tegen een initiatief, kan een reden zijn om voor de uitgebreide procedure te kiezen. Het zonder beletselen eenzijdig toepassen van de uitgebreide procedure door het bevoegd gezag zou leiden tot onvoorspelbaarheid voor de aanvrager. Het is van belang dat een aanvrager binnen een voorspelbare en afzienbare termijn uitsluitsel krijgt over zijn aanvraag en niet plotseling wordt geconfronteerd met een procedure die zes maanden duurt.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar het evenwicht tussen beschermen en benutten in vergelijking met de huidige wetgeving. Ten opzichte van de huidige wetgeving is het evenwicht tussen beschermen en benutten beklemtoond in de Omgevingswet. Het is verankerd in de centrale doelbepaling (artikel 1.3) die op grond van artikel 2.1, eerste lid, doorwerkt naar de bevoegdheidsuitoefening door bestuursorganen. Zo moeten omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, projectbesluiten en dergelijke worden vastgesteld met het oog op de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet. Van de wetten die opgaan in de Omgevingswet hebben alleen de Waterwet en de Wet natuurbescherming een vergelijkbare algemeen werkende bepaling over het gewenste evenwicht. Artikel 2.1 van die wet bepaalt dat de toepassing daarvan is gericht op: a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met, b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De Wet natuurbescherming kent een algemene oogmerkbepaling in artikel 1.10, die net als de centrale doelbepaling in de Omgevingswet breed doorwerkt naar taken en bevoegdheden. Artikel 1.10 van die wet bepaalt dat een bestuursorgaan zijn taken en bevoegdheden uitoefent met het oog op: a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit, b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van

[26] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 24–38.
[27] Kamerstukken I 2016/17, 33 118, AB.

waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Ook zijn er bepalingen over het gewenste evenwicht opgenomen in de Crisis- en herstelwet (artikel 2.3, eerste lid) en de Interimwet stad-en-milieubenadering (artikelen 2, 3 en 9), maar die zien op specifieke bevoegdheden en niet op alle bevoegdheidsuitoefening op grond van die wetten. Een meer impliciete evenwichtsbepaling is te vinden in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening die bepalen dat gemeenten, provincies en het Rijk «ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening» structuurvisies opstellen. Op grond van artikel 3.1 van die wet geldt dat oogmerk ook voor bestemmingsplannen; dat artikel is van overeenkomstige toepassing op inpassingsplannen. Andere wetten kennen een meer sectoraal oogmerk. Zo bepaalt artikel 1.2 van de Wet milieubeheer dat provinciale staten «ter bescherming van het milieu» een verordening vaststellen. De artikelen 4.3, 4.9 en 4.16 van die wet bepalen dat het Rijk en de provincies «met het oog op de bescherming van het milieu» milieubeleidsplannen vaststellen en dat gemeenten dat met hetzelfde oogmerk kunnen doen. Er zijn ook wetten zonder een wettelijk geregeld oogmerk, bijvoorbeeld de Planwet verkeer en vervoer en de Tracéwet.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen vervolgens of de focus bij de belangenafweging zich niet te veel op de kortetermijnbelangen richt. Daarbij stellen zij dat er geen sprake zou zijn van een heldere ondergrens voor milieu, natuur en volksgezondheid. De regering merkt ter inleiding op dat het stelsel voorbelangrijke onderwerpen zoals geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid heldere ondergrenzen biedt. Dit is het zogenoemde basisbeschermingsniveau, het door het Rijk of de Europese Unie minimaal vereiste niveau van de bescherming van de gezondheid en veiligheid. In antwoord op een specifieke vraag van de leden van de D66-fractie in paragraaf 3.0 zal hier nader op worden ingegaan. Van dit basisbeschermingsniveau kan niet of alleen in nauw omgeschreven situaties worden afgeweken, zodat een gelijkwaardig beschermingsniveau geboden wordt aan dat van het huidige recht. Ook voor natuur zal het stelsel ter uitvoering van het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur duidelijke ondergrenzen kennen, afkomstig uit de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn.

Het basisbeschermingsniveau is een ondergrens en een betere kwaliteit van de fysieke leefomgeving is vanzelfsprekend wenselijk. Niet voor niets ligt de standaardwaarde voor de meeste onderwerpen hoger dan het basisbeschermingsniveau. De decentrale overheden kunnen de flexibiliteit van het stelsel dus ook gebruiken om, waar dat mogelijk en nodig is, een betere kwaliteit dan de standaardwaarde te eisen.

Een gezonde fysieke leefomgeving is een expliciet onderdeel van de doelen van de Omgevingswet. Ook eist de wet dat bij de toedeling van functies aan locaties rekening wordt gehouden met de gezondheid. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur beschrijft in een recent advies[28] dat de bepalingen in de Omgevingswet uitnodigen om vroeg in het proces al over gezondheid en gezonde leefomgeving na te denken, niet pas aan het eind bij de uitvoering en niet alleen om na te gaan of men wel «binnen de milieunormen» blijft. De Raad beklemtoont verder dat naast het beschermen van de gezondheid ook het bevorderen van de gezondheid van belang is bij het inrichten van een stad.

[28] Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, De stad als gezonde habitat: Gezondheidswinst door omgevingsbeleid, april 2018.

Bij het aanpakken van de opgaven die op de korte termijn aandacht vergen zal een gemeente zich steeds de vraag moeten stellen of die ontwikkeling past in de gewenste ontwikkeling op de lange termijn. Dat ligt ook besloten in de opdracht tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De opdracht tot het vaststellen van een omgevingsvisie, waarin de ruimtelijke opgaven worden verbonden met opgaven op het gebied van onder andere milieu, water, natuur en infrastructuur, nodigt overheden uit om zich vragen te stellen over het gewenste evenwicht op de langere termijn.

Ter illustratie: vanuit de optiek van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kan het bijvoorbeeld beter zijn om een vrijkomende bouwlocatie die structureel maar net aan het basisbeschermingsniveau voldoet, te vullen met «lichte» bedrijvigheid dan met woningen. Het kortetermijnbelang – er is veel meer vraag naar nieuwe woningen dan naar nieuwe kantoren – blijkt echter in afwegingen soms prevaleren. Het is aan de gemeente om hierin een keuze te maken. In ieder geval wordt met het basisbeschermingsniveau geborgd dat het geluid, de trillingen, de luchtkwaliteit en de risico's van externe veiligheid aanvaardbaar zijn.

1.3 Werking van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet

De regering onderschrijft de mening van de leden van de CDA-fractie dat de Omgevingswet zo flexibel moet zijn dat ook nieuwe technologische ontwikkelingen toegepast kunnen worden zonder dat deze direct tot aanpassing van de wet leiden. Bij de voorbereiding van de wet en de uitvoeringsbesluiten is het omgaan met nieuwe ontwikkelingen ook betrokken bij de afweging. Zo is de keuze om in veel gevallen aan het bevoegd gezag de mogelijkheid te geven om toepassing van gelijkwaardige maatregelen toe te staan en zo nodig bij maatwerk van rijksregels af te kunnen wijken mede ingegeven door het besef dat bij het opstellen van concrete regels nooit alle toekomstige technologische ontwikkelingen kunnen worden voorzien, waardoor zonder ruimte te geven voor flexibiliteit die regels in de toekomst bij nieuwe technologische ontwikkelingen onnodig knellend zouden kunnen blijken en zelfs gewenste ontwikkelingen zouden kunnen bemoeilijken. Tegelijkertijd biedt de wet en de uitvoeringsbesluiten ook in geval van nieuwe technologische ontwikkelingen adequate bescherming, bijvoorbeeld omdat de regels voor milieubelastende activiteiten zo zijn geformuleerd dat bedrijven ook bij inzet van nieuwe technieken passende preventieve maatregelen moeten toepassen en geen significante verontreiniging mogen veroorzaken.

Ook het werken met doelvoorschriften over de output zoals emissiegrenswaarden geven bedrijven de ruimte om hun proces zo in te richten dat ze aan deze normen voldoen waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van nieuwe technologische ontwikkelingen. De uitvoeringsregelgeving bevat daarbij voor het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om tijdelijk van bepaalde regels af te wijken bij het testen of gebruiken van zogenoemde technieken in opkomst, waardoor ontwikkelen van innovatieve technieken mogelijk kan worden gemaakt (artikel 8.35 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het derde lid van artikel 2.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving).

De leden van de ChristenUnie-fractie stellen vragen over de toepassing van de flexibiliteit in het stelsel. Zij vragen of de flexibiliteit leidt tot onduidelijkheid voor burgers en bedrijven en of het mogelijk is dat het beschermingsniveau afneemt ten opzichte van de huidige situatie. Voor de vraag over de duidelijkheid voor burgers en bedrijven kan worden verwezen naar het antwoord op de vragen van de leden van de SP-fractie in paragraaf 1.2. In aanvulling daarop is het van belang om te memoreren

dat ook het huidige recht veel vormen van flexibiliteit biedt. Het betreft uiteenlopende vormen. Met het nieuwe stelsel worden deze vormen in aantal teruggebracht en geharmoniseerd, wat tot een meer eenduidige regeling leidt. Wat betreft de mogelijkheden tot afwijking van algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving wijst de regering op de in het huidige recht bestaande mogelijkheden en opgedane ervaringen met maatwerk. De uitkomsten van de evaluatie daarvan geven geen indicatie van een eenzijdige toepassing die tot een slechtere (milieu)kwaliteit zou leiden.

De toepassing van de diverse flexibiliteitsmogelijkheden blijft een bevoegdheid van het bevoegd gezag en dient altijd binnen de wettelijke kaders te geschieden. De toepassing kan – binnen deze wettelijke kaders – beide kanten op: beter beschermen en beter benutten. De toepassing kan gericht zijn op een concreet geval maar bijvoorbeeld ook op het stimuleren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen, zoals woningbouw en klimaatmitigatie. Daarbij zullen er locaties zijn waar het beschermingsniveau afneemt en ook locaties waar het beschermingsniveau verbetert. De borging van de kwaliteit van concrete besluiten is gelegen in de wettelijke kaders, procedures en de rechtsbescherming. Zoals in het antwoord op de vragen van de leden van de CDA-fractie is gesteld (in paragraaf 1.1) zal het uitpakken van de balans tussen beschermen en benutten in praktijk worden gemonitord en onderdeel zijn van de wettelijke evaluatie.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen vervolgens of het stelsel, gegeven de flexibiliteit, voldoende garantie biedt op het waarborgen van de volksgezondheid. Zij verwijzen naar zorgen die leven bij de Gezondheidsraad en naar de mogelijkheid om lokaal andere waarden te stellen voor de immissie van geluid en geur en de uitstoot van andere stoffen. In dit licht vragen zij ook naar de handhaving van basisbeschermingsniveau. In antwoord op een vraag van deze leden in paragraaf 1.2 is al ingegaan op het basisbeschermingsniveau. Het basisbeschermingsniveau in de AMvB's die in augustus 2018 zijn gepubliceerd is ontleend aan dat van de huidige regelgeving, in lijn met de keuze van de regering om een gelijkwaardig beschermingsniveau te bieden. Daarmee borgt de regelgeving het niveau van bescherming van de gezondheid en de veiligheid dat tot dusver steeds als aanvaardbaar is beschouwd.

Zoals ook beschreven in dat antwoord is een betere kwaliteit van de fysieke leefomgeving dan het basisbeschermingsniveau wenselijk. De flexibiliteit in het stelsel dient er juist ook voor om die betere kwaliteit waar dat kan te behouden of te bewerkstelligen. Met het nieuwe instrumentarium kan een gemeente de maximale immissie van geluid, geur en trillingen afstemmen op de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie, bijvoorbeeld een bepaalde wijk. Ze gaat daarbij uit van standaardwaarden – die een betere bescherming bieden dan het basisbeschermingsniveau – en kan gemotiveerd hogere of lagere immissies toelaten. Het basisbeschermingsniveau is de ondergrens. Voor de uitstoot van de milieubelastende activiteiten die met algemene rijksregels gereguleerd worden biedt het Besluit activiteiten leefomgeving meer ruimte voor maatwerk, maar daarbij gelden wel waarborgen die voorkomen dat onaanvaardbare situaties ontstaan. Zo moet nog steeds gebruik worden gemaakt van de beste beschikbare technieken en mag geen significante verontreiniging worden veroorzaakt.

De keuze om bij de stelselherziening van het omgevingsrecht een gelijkwaardig beschermingsniveau te bieden betekent overigens niet dat het Rijk zich niet inzet voor verdere verbetering van de kwaliteit. Een voorbeeld is het in eerdere vragen benoemde «Schone Lucht Akkoord».

De focus daarbij ligt op de door de Gezondheidsraad aanbevolen stoffen als de kleinere fractie van fijnstof ($PM_{2,5}$), stikstofdioxide, ozon en ammoniak.[29]

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom een verwijzing naar het Europese landschapsverdrag in het wetsvoorstel ontbreekt. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag over dit verdrag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

1.4.2 Aanvullingswetgeving op thema's

De leden van de CDA-fractie vragen of een spoedige integratie van de Huisvestingswet in de Omgevingswet tot de mogelijkheden behoort. De Huisvestingswet regelt de woonruimteverdeling en het woningvoorraadbeheer. Het beleid rondom huisvesting is volop in beweging. Zo is het voornemen om de Huisvestingswet aan te vullen met regels voor vakantieverhuur (zoals Airbnb). Ook wordt bezien of de Huisvestingswet met betrekking tot vergunningen voor verkamering aangescherpt kan worden. De focus ligt op het aanpassen van deze regels in de Huisvestingswet zelf. Integratie in de Omgevingswet, deels of geheel, kan op langere termijn worden bezien.

1.4.4 Het traject voor de uitvoeringsregelingen

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen om een toelichting op de keuze om de materiële inhoud van de regelgeving in een beperkt aantal algemene maatregelen van bestuur uit te werken. Deze keuze is bij de voorbereiding van de Omgevingswet gemaakt. Welke onderwerpen zich daarvoor lenen, de inhoudelijke begrenzing daarvan en ook onderdelen van de totstandkomingsprocedure van een AMvB, zoals consultatie en voorhang, zijn wettelijk geregeld in de Omgevingswet. Een aantal onderwerpen leent zich niet voor regulering bij AMvB en is of wordt in de Omgevingswet zelf geregeld, dit betreft onder meer regels over ingrijpende bevoegdheden, zoals gedoogplichten of onteigening, of regels over rechtsbescherming.

Bij het ontwerp van het nieuwe stelsel is onder meer vanuit het oogpunt van harmonisatie en bundeling gekozen om door onderverdeling het omgevingsrecht toegankelijker te maken. Daarbij zijn de regels onderverdeeld naar het perspectief van de gebruiker (doelgroepenbenadering) en aard van de regels. Regels voor overheden zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, algemene regels die zich tot eenieder (dus ook tot burgers en bedrijven) richten zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. De uitwerking van procedurele regels en enkele algemene onderwerpen gebeurt in het Omgevingsbesluit. Daarnaast maakt de regulering op het niveau van een AMvB een tijdige implementatie van Europese en internationaalrechtelijke voorschriften beter mogelijk.

De regulering bij AMvB is met diverse waarborgen omkleed. Zo dient het ontwerp daarvan te worden geconsulteerd (veelal gebeurt dit door middel van openbare internetconsultatie). Daarnaast bevat de Omgevingswet waarborgen voor vroegtijdige parlementaire betrokkenheid door middel van een voorhangprocedure. Deze is ten tijde van de behandeling van het voorstel voor de Omgevingswet in de Tweede Kamer bij amendement nader uitgewerkt. Verder wordt het ontwerp van een AMvB ook voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State voorgelegd. Van dit advies, het nader rapport en de vaststelling van de AMvB's geeft de

[29] Kamerstukken II 2017/18, 30 175, nr. 292.

Minister vervolgens kennis aan het parlement. De regulering bij AMvB kent daarmee diverse checks and balances voor een zorgvuldige totstandkoming. De vier AMvB's die in augustus in het Staatsblad zijn gepubliceerd zijn onder meer het resultaat daarvan. Ook op de voorbereiding van andere onderdelen van het nieuwe stelsel, zoals het Invoeringsbesluit of de Aanvullingsbesluiten, en ook toekomstige wijzigingen van de AMvB's, is deze wettelijk geborgde procedure van toepassing.

2. Aanvullingen en wijzigingen van de Omgevingswet

De leden van de CDA-fractie vragen of het voornemen om bij de Omgevingswet te komen tot één samenhangend en afgewogen omgevingsbesluit, in plaats van een veelheid aan versnipperde besluiten nog leeft nu de bouwtechniek niet in samenhang met de ruimtelijke aspecten beoordeeld zal gaan worden. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de CDA-fractie wijzen op het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State om, omwille van de rechtszekerheid, «op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen, wanneer dat gelet op de plansystematiek (...) verantwoord is». Deze leden vernemen graag hoe zonder een vergunningplicht toch gegarandeerd kan worden dat er zorg besteed wordt aan een goede leefomgeving. Het omgevingsplan borgt een goede omgevingskwaliteit door de materiële regels die worden gesteld over de ontwikkeling, het gebruik, het beheer en de bescherming van het gemeentelijke grondgebied. Als onderdeel daarvan bevat het omgevingsplan, net als nu het bestemmingsplan, ook de gemeentelijke regels voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken, die nodig zijn in verband met de zorg voor een goede leefomgeving. Zoals voor alle andere activiteiten die het omgevingsplan reguleert (bijvoorbeeld kappen, slopen, gebruik, aanlegactiviteiten), maakt de gemeente in het omgevingsplan ook voor bouwwerken zelf de instrumentkeuze. Zo kan gewerkt worden met rechtstreeks werkende regels, een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften, een informatieplicht, een meldingsplicht of een vergunningplicht. Afhankelijk van het type bouwwerk, de locatie en het type regels dat men stelt, zal een bepaalde instrumentkeuze voor de hand liggen. Met een generieke vergunningplicht op wetsniveau, zou er voor bouwwerken ten opzichte van andere activiteiten die het omgevingsplan reguleert, een afwijkende regeling ontstaan. Een vergunningplicht voor bouwwerken op wetsniveau, met de mogelijkheid daar afwijkende regels voor te stellen in het omgevingsplan, zou verder leiden tot allerlei afzonderlijke regelingen in het omgevingsplan met afbakeningen waarin van de wettelijke vergunningplicht wordt afgeweken. Gelet op het locatie specifieke karakter van bebouwingsregelingen mag verwacht worden dat gemeenten vaak zullen kiezen voor de mogelijkheid om af te wijken van de vergunningplicht. In dit licht heeft het de voorkeur om de instrumentkeuze niet wettelijk vast te leggen maar aan gemeenten zelf over te laten zodat deze ook effectief en overzichtelijk in het omgevingsplan kan worden vervlochten met de materiële regels voor bouwwerken in het omgevingsplan.

In het omgevingsplan van rechtswege dat geldig is zolang gemeenten geen eigen omgevingsplan hebben opgesteld, is de vergunningplicht voor bouwwerken in de zogenaamde bruidsschat opgenomen. Zo wordt geborgd dat er geen gat in de regelgeving valt zolang gemeenten nog geen eigen regels op dit onderwerp hebben opgesteld. Ook maakt dit dat

gestart wordt met een vergunningplicht en gemeenten bewust een keuze moeten maken om hiervan af te wijken.

De leden van de D66-fractie vragen de regering nader toe te lichten hoe, ondanks dat er een «knip» gemaakt wordt tussen verschillende aspecten van een project (bijvoorbeeld ruimtelijke aspecten en bouwtechniek), de samenhang van een project kan worden beoordeeld door de gemeente. Zij vragen ook om daarbij in te gaan op de bezwaren van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de D66-fractie vragen waarom het advies van de Raad van State niet wordt overgenomen om op wetsniveau een vergunningplicht voor ruimtelijke aspecten van het bouwen te handhaven. Zij vragen voorts nader toe te lichten in hoeverre gemeenten aanvullende eisen kunnen stellen aan de ruimtelijke kwaliteit, nu het advies niet wordt overgenomen. Deze vragen zijn beantwoord in paragraaf 1.1. in samenhang met een vraag van de leden van de CDA-fractie in deze paragraaf.

De leden van de D66-fractie hebben ook vragen over (het ontbreken van) een planhorizon en actualiseringsplicht. Zij vragen op welke manier gemeenten toch kunnen voorzien in het actueel houden van plannen. Het plansysteem van de Wet ruimtelijke ordening, waarbij elke tien jaar een gehele regeling wordt vervangen door een nieuwe regeling, komt niet terug onder de Omgevingswet. Net als bij andere verordeningen gaat de Omgevingswet ervan uit dat het omgevingsplan actueel is en door gemeenten actueel wordt gehouden. Dit vergt voortdurende aandacht en niet alleen éénmaal in de tien jaar per plangebied. Het actueel houden van een omgevingsplan gebeurt door, alleen als daar aanleiding toe is, de regels voor een bepaalde locatie of bepaald onderwerp aan te passen. De aandacht gaat dus niet langer uit naar plandelen of locaties waarvoor een regeling tien jaar ongewijzigd van kracht is, maar richt zich op de onderdelen die gelet op actuele ontwikkelingen of nieuwe beleidsdoelen aanpassing behoeven. Het actueel houden van het omgevingsplan wordt daardoor voor gemeenten een minder bewerkelijke en beter beheersbare exercitie. De mogelijkheid bestaat om daarnaast in het omgevingsplan te werken met minder gedetailleerde regels en open normen. Dat geeft het omgevingsplan een dynamischer karakter, waardoor het flexibeler kan inspelen op onvoorziene ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor geen aanpassing van het plan nodig is. Het omgevingsplan blijft op die manier dus langer actueel. Ook zonder een expliciete planhorizon of actualiseringsplicht, mag verwacht worden dat omgevingsplannen door gemeenten actueel worden gehouden.

Het wettelijk stelsel bevat overigens twee wettelijke prikkels op grond waarvan omgevingsplannen moeten worden geactualiseerd. Binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden moet een omgevingsplan in overeenstemming worden gebracht met een verleende omgevingsvergunning voor een met het omgevingsplan strijdig bouwwerk of een andere activiteit die niet in overeenstemming is met een in het omgevingsplan gegeven functie-aanduiding. Daarnaast geldt dat bij instructieregels en instructiebesluiten over het omgevingsplan een termijn kan worden gesteld waarbinnen hieraan uitvoering moet zijn gegeven.

De leden van de D66-fractie vragen verder welke gevolgen het ontbreken van een planhorizon heeft voor schadevergoedingen voor ontwikkelaars wanneer een bestemming wordt gewijzigd. De regering vat de vraag van de leden van de D66-fractie zo op dat deze leden doelen op de situatie dat bestaande bouwmogelijkheden komen te vervallen door het wijzigen van een bestemming. Het niet langer voorgeschreven zijn van een actualise-

ringstermijn heeft als zodanig geen gevolgen voor eventuele aanspraken op schadevergoeding in dergelijke situaties. Zowel onder de huidige als onder de nieuwe regels kan sprake zijn van een situatie dat een wijziging van een plan leidt tot het beperken van bouwmogelijkheden en kan om vergoeding van schade die daardoor mogelijk ontstaat worden verzocht. Het ontbreken van een planhorizon betekent dat een omgevingsplan alleen dan zal worden gewijzigd wanneer dat door het bevoegd gezag noodzakelijk wordt geacht. Dit kan zijn na vijf jaar, na tien jaar, of na een langere periode.

De leden van de D66-fractie verzoeken de regering in te gaan op de wijzigingen over de hoogte van de planschade. Niet iedere schade die voortvloeit uit rechtmatig overheidshandelen komt voor vergoeding in aanmerking. De voorgestelde afdeling 15.1 van de Omgevingswet volgt hierin titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht, waar wordt aangesloten bij het beginsel van gelijkheid voor de openbare lasten (égalité devant les charges publiques). Op grond van dat beginsel komt alleen die schade die boven het normaal maatschappelijk risico uitgaat, en die een benadeelde onevenredig treft, voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 15.7 van het voorstel stelt in het geval indirecte schade bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, het normaal maatschappelijk risico op vijf procent door het opnemen van een forfait met dat percentage. De Wet ruimtelijke ordening kent ook een dergelijk forfait, maar dat bedraagt *in ieder geval* twee procent. Daarmee is voor deze categorie (indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak) dus sprake van een verandering van het karakter van het forfait: van een minimumforfait onder huidig recht naar een vast forfait in het nieuwe recht. Hiermee wordt vooraf meer duidelijkheid en houvast geboden aan betrokken partijen. Zoals hiervoor aangegeven, is het forfait in de Wet ruimtelijke ordening is een minimumforfait. Het percentage kan dus hoger zijn en is in de huidige praktijk vaak ook hoger.

Verder zijn de artikelen 15.3 en 15.4 van het voorstel relevant. Deze artikelen stellen regels hoe de omvang van schade wordt bepaald als wél, respectievelijk géén, sprake is van een omgevings-vergunningvereiste. Deze beide artikelen zijn van toepassing op indirecte schade, dat wil zeggen schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving van een perceel van een burger of in de omgeving van een bedrijf. Dit geldt zoals gezegd ook voor artikel 15.7.

2.1.1. Schade

De leden van de VVD-fractie vragen aan te geven, zo mogelijk schematisch, wat het verschil is tussen de oude en de nieuwe regeling voor planschade. De voorgestelde afdelingen 15.1 en 15.2 Omgevingswet bevatten regels voor nadeelcompensatie respectievelijk schade bij gedoogplichten. De huidige Wet ruimtelijke ordening kent geen regeling voor schadevergoeding bij gedoogplichten. In de beantwoording van de vragen van de leden van de SGP-fractie, later in deze paragraaf, wordt nader ingegaan op de nieuwe regels hierover zoals opgenomen in afdeling 15.2.

De regels voor nadeelcompensatie zoals deze in de voorgestelde afdeling 15.1 van de Omgevingswet zijn opgenomen, zijn vormgegeven met de stelseldoelen van de Omgevingswet expliciet voor ogen, vooral de balans tussen beschermen en benutten en het bieden van houvast en duidelijkheid. In afdeling 15.1 Omgevingswet is naar de mening van de regering een evenwicht gevonden tussen enerzijds de belangen van initiatiefnemers en anderzijds de belangen van gevestigde eigenaren. Hierbij kan

bijvoorbeeld gedacht worden aan het verleggen van het moment van het doen van een verzoek om schadevergoeding van het (globale) plan naar de (concrete) vergunning of de start van de activiteit. Dit zorgt dat de schadevergoeding veel beter kan worden toegesneden op de daadwerkelijk en concreet te verrichten activiteit. De regeling voor passieve risico-aanvaarding, zoals opgenomen in het voorgestelde artikel 15.6 van de Omgevingswet, zorgt voor duidelijkheid naar initiatiefnemers én andere betrokkenen, door de voorwaarden vast te leggen waaronder een nadelige wijziging van een omgevingsplan voor risico van de aanvrager blijft. Een derde voorbeeld tenslotte is het vaste forfait van vijf procent (als invulling van het normaal maatschappelijk risico van burgers en bedrijven) dat van toepassing is op indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. [30] Deze vijf procent wordt nu al in praktijk gehanteerd. Het wettelijk vastleggen van dit forfait geeft duidelijkheid en houvast. De regels over nadeelcompensatie zijn daarmee onlosmakelijk verbonden met het realiseren van de stelseldoelen. Enerzijds blijft er voldoende aanspraak op vergoeding van schade, anderzijds worden met de nieuwe regels belemmeringen voor bijvoorbeeld het vaststellen van globale omgevingsplannen weggenomen.

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste wijzigingen op een rij gezet:

Huidige vs. nieuwe regeling nadeelcompensatie

Aspect	Huidig	Nieuw
Wettelijke regeling	Afdeling 6.1 Wro e.a. (Wabo, Ontgrondingenwet, enzovoort)	Titel 4.5 Awb is uitgangspunt, afdeling 15.1 Ow vult aan
Schadeoorzaken	Artikel 6.1 Wro (limitatief)	Artikel 15.1 Ow (limitatief, toegespitst op de Omgevingswet)
Moment aanvraag schadevergoeding (i.g.v. indirecte schade)	Plan (uitgaande van maximale mogelijkheden)	Verleggen naar vergunning of de start van de feitelijke activiteit
Forfait (i.g.v. indirecte schade bij een onroerende zaak)	In ieder geval twee procent (minimum-forfait)	vijf procent (vast forfait)
Passieve risico-aanvaarding	Geen wettelijke termijnen	Termijnen wettelijk vastgelegd

De leden van de VVD-fractie vragen hoe nadeelcompensatie zich verhoudt tot schaduwschade en of schaduwschade een onderdeel is van nadeelcompensatie.

Nadeelcompensatie is een overkoepelende term voor tegemoetkoming in schade die rechtmatig door de overheid wordt veroorzaakt. Deze term omvat mede planschade, zoals nu geregeld is in afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening.
Schaduwschade is een term die wordt gebruikt om het mogelijke negatieve effect van de voorbereiding van een activiteit of besluit op bijvoorbeeld de waarde van een onroerende zaak te beschrijven.
De voorgestelde afdeling 15.1 van de Omgevingswet bevat nieuwe regels voor nadeelcompensatie in het domein van de fysieke leefomgeving, in aanvulling op de algemene regels over nadeelcompensatie in titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht. De limitatieve opsomming van schadeoorzaken in het voorgestelde artikel 15.1 betekent dat de voorbereiding van een activiteit of besluit die zijn «schaduw vooruitwerpt» op de waarde van een onroerende zaak niet voor vergoeding in aanmerking komt. De

[30] Voor zover besluiten o.g.v. de Wro leiden tot inkomensschade, voorziet het wetsvoorstel t.o.v. de Wro niet langer in een wettelijk minimumforfait van twee procent. In de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet wordt deze keuze toegelicht. Zie Kamerstukken II 2017/18, 34 986 nr. 3, blz. 27.

nieuwe regels voor nadeelcompensatie voorzien dus niet in het vergoeden van schaduwschade. Dit is in de huidige regelgeving overigens ook niet het geval.

De leden van de VVD-fractie vragen de regering waarop zij haar verwachting baseert dat per saldo geen toename van het aantal schadeverzoeken zal plaatsvinden.

De regering ziet een aantal factoren waardoor zij inschat dat per saldo geen toename van het aantal schadeverzoeken zal plaatsvinden.[31] De huidige wetgeving (Wet ruimtelijke ordening) en praktijk om te werken met veelal gedetailleerde bestemmingsplannen leidt ertoe dat veel aanvragen om schadevergoeding direct of kort na het onherroepelijk worden van een bestemmingsplan worden ingediend. Dus ook op het moment dat nog niet gestart is met de verwezenlijking van een bestemming. In de nieuwe Omgevingswet is het de bedoeling met globalere plannen te werken. Bovendien is een belangrijk element van de nieuwe nadeelcompensatieregeling het verleggen van het moment dat schadevergoeding kan worden aangevraagd: van plan naar vergunning.

De duidelijkheid die de voorgestelde afdeling 15.1 van de Omgevingswet biedt (met name wat kwalificeert als schadeoorzaak) zal ook een dempende werking kunnen hebben op het aantal schade-verzoeken. Immers, vooraf kan veel beter worden ingeschat of een verzoek kans van slagen heeft – verzoeken die minder kansrijk zijn, zullen naar verwachting ook veel minder worden gedaan.

Het vastzetten van het forfait in het kader van het normaal maatschappelijk risico op vijf procent, ten opzichte van een minimumforfait van twee procent nu, geeft eveneens meer duidelijkheid vooraf en leidt per saldo tot minder schadeverzoeken.

Verder zal het bundelen van aanvragen om schadevergoeding kunnen helpen het totale aantal schadeverzoeken te beperken. Tenslotte kan overigens ook het steeds verder verbeteren van de kwaliteit van omgevingsmanagement bijdragen aan het beperken van het aantal schadeverzoeken. Overigens zal dit punt expliciet een onderdeel zijn van de monitoring (en daaropvolgende evaluatie) van de Omgevingswet.

De leden van de VVD-fractie vragen de regering om nader in te gaan op oplossingen voor de schaduwschadeproblematiek in de praktijk en de wettelijke grondslag daarvoor. Voor het bieden van individuele, passende oplossingen voor de schaduwschadeproblematiek bevat zowel de huidige wetgeving als het wetsvoorstel geen specifieke wettelijke grondslag. Wel verplicht de Algemene wet bestuursrecht om de betrokken belangen bij besluitvorming te betrekken. Daaronder kunnen ook de belangen van zittende eigenaren worden begrepen. De regering heeft het beeld dat bestuursorganen en initiatiefnemers ook los van deze verplichting in toenemende mate de belangen van zittende eigenaren betrekken bij de vormgeving van hun plannen en initiatieven. Doorgaans worden zittende eigenaren vroegtijdig betrokken bij de voorbereiding van besluitvorming, door middel van proactief en zorgvuldig omgevingsmanagement en bewoners-participatie. In een handleiding, die recentelijk is opgesteld door het Ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en diverse

[31] Deze factoren zijn ook benoemd in het rapport «Financiële effecten Invoeringswet» voor bedrijven, burgers en overheden, SIRA Consulting, 2018, www.omgevingswetportaal.nl

experts, worden verschillende handvatten aangereikt om initiatiefnemers en bevoegde gezagsinstanties te helpen bij dit proces.[32]

Als zich schaduwschadeproblematiek voordoet, komt deze veelal op in de voorbereidende fase van grote projecten. In de praktijk wordt voor deze problematiek geregeld een oplossing gevonden. Dat start vaak met een dialoog tussen de betrokken partijen en zittende eigenaren om problemen boven water te krijgen en passende oplossingen te inventariseren. Die kunnen bestaan uit aanpassing van het project, een betere inpassing ervan waarmee de schaduw die een project vooruitwerp wordt ingeperkt. Ook kan een goede communicatie door overheid helpen. Bij omzetschade als gevolg van omvangrijke en langdurige infrastructurele maatregelen kan de schade bijvoorbeeld worden beperkt door duidelijke communicatie van de overheid over de start en het einde van het werk, om te voorkomen dat klanten wegblijven nog voordat de werkzaamheden worden gestart. Oplossingen kunnen zo nodig ook bestaan uit aankoopregelingen, nog voordat de besluitvorming is afgerond. De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft bij de aanleg, verplaatsing of wijziging van hoogspanningslijnen uitkoopregelingen vastgesteld voor woningen die onder een hoogspanningslijn (komen te) liggen, waarbij nadrukkelijk ook naar alternatieven wordt gekeken. De gemeente Moerdijk heeft de onzekerheid voor inwoners van de gemeente beperkt en weggenomen door de zogenoemde «Moerdijkregeling» waardoor zittende eigenaren de zekerheid hebben dat 95 procent van het aankoopbedrag wordt vergoed.

De leden van de VVD-fractie vragen wat het onderscheid is tussen bedrijven en consumenten, als het gaat om schaduwschade. Het onderscheid waar de leden van de VVD-fractie op wijzen, doet zich voor ten aanzien van de schaduwschade die kan ontstaan in de periode tussen vaststelling van een omgevingsplan en de verlening van een omgevingsvergunning of de start van een activiteit. Op grond van het voorgestelde artikel 15.5 wordt aan consumenten, die privé een woning kopen in de periode tussen het omgevingsplan en de verlening van een omgevingsvergunning of de start van een activiteit, niet tegengeworpen dat zij bij de aankoop rekening hadden moeten houden met mogelijke nadelige of waarde-drukkende effecten van het omgevingsplan. Hierdoor wordt de aan- en verkoop van onroerende zaken door particulieren naar verwachting minder belast met de toekomstige ontwikkelingen die een omgevingsplan mogelijk maakt. Deze verwachting wordt bevestigd door het advies van SAOZ en Kraan & De Jong aan het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu.[33] Artikel 15.5 beschermt consumenten. Aan bedrijven wordt actieve risicoaanvaarding in deze periode wel tegengeworpen. De regering heeft met deze regeling aansluiting gezocht bij het Burgerlijk Wetboek (Boek 7). Aan consumentenkopers wordt in het Burgerlijk Wetboek in sommige gevallen meer bescherming geboden dan aan kopers die handelen in de uitoefening van beroep of bedrijf. Van degenen die onroerende zaken aan- en verkopen in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf mag worden verwacht dat zij bij investeringsbeslissingen rekening houden met mogelijk nadelige ontwikkelingen in de omgeving van het perceel waarop de onroerende zaak is gelegen. Wel mogen ook bedrijven op het moment dat een vergunning wordt verleend of een activiteit start waar zij indirecte schade van ondervinden, deze schade claimen.

---

[32] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Handleiding nadeelcompensatie bij infrastructurele maatregelen, uitgave 2018. Zie met name hoofdstuk 2.

[33] SAOZ, Kraan & De Jong «Advies inzake de waardeontwikkeling van woningen in relatie tot de conceptregeling voor nadeelcompensatie in de Omgevingswet», maart 2018, www.omgevingswetportaal.nl.

De leden van de SGP-fractie vragen naar de keuze voor de burgerlijke rechter bij schadevergoeding voor gedoogplichten en verwijzen daarbij naar de Waterwet waarin de bestuursrechter daarvoor bevoegd is. Net zoals de regeling van de oplegging van gedoogplichten met de Omgevingswet (zie hoofdstuk 10) is geüniformeerd, wordt met de Invoeringswet ook de rechterlijke betrokkenheid bij schadezaken vanwege gedoogplichten geüniformeerd. Dit om een exclusieve en eenduidige regeling voor de behandeling van vorderingen tot schadevergoeding bij gedoogplichten onder de Omgevingswet te waarborgen. Onder de huidige wetgeving is het beeld verschillend. Zo regelt de Belemmeringenwet Privaatrecht de bevoegdheid van de burgerlijke rechter voor schadezaken bij gedoogplichten. De Waterwet daarentegen regelt voor het merendeel van de gedoogplichten uit die wet dat de bestuursrechter bevoegd is, maar niet voor alle. De schadevergoeding vanwege de gedoogplicht tot onttrekking van grondwater of het in de bodem brengen van water, zie artikel 7.18 van de Waterwet, behoort op dit moment tot de bevoegdheid van de burgerlijke rechter.

Om tot de gewenste uniformering te komen, moet er een keuze worden gemaakt voor ofwel de burgerlijke rechter ofwel de bestuursrechter als bevoegde rechter voor schadezaken als gevolg van gedoogplichten. De regering kiest daarbij, zoals ook uiteengezet is in de artikelsgewijze toelichting, voor de burgerlijke rechter. Onder meer om gelijke tred te houden met de keuze bij onteigening voor de burgerlijk rechter als bevoegde rechter voor schadezaken die eigendom betreffen. In aanvulling op die toelichting kan nog worden benadrukt dat het goed mogelijk is om alle schadezaken onder te brengen bij de burgerlijke rechter, maar dat dit niet gaat bij de bestuursrechter. Omdat niet alle veroorzakers van schade door gedoogplichten een bestuursorgaan zijn (denk bijvoorbeeld aan degenen die water onttrekken), zal het niet voor alle schadezaken mogelijk zijn om die voor te leggen aan de bestuursrechter.

Ook wijzen de leden van de SGP-fractie op de toegankelijkheid van de rechter en de kosten die het met zich brengt. Bij de voorbereiding van het wetsvoorstel heeft SIRA Consulting in zijn onderzoek naar de financiële effecten van de Invoeringswet[34] geconcludeerd dat er netto geen merkbaar financieel effect wordt verwacht van verschuiving van deze procedures naar de bestuursrechter, gezien de relatief geringe aantallen te verwachte zaken, de sowieso al bestaande variatie in de kosten en de iets hogere gemiddelde procedurekosten.

De leden van de SGP-fractie vragen waarop de regering baseert dat het effect van het omgevingsplan op tussentijdse waardeschommelingen beperkt zal zijn. De leden van de SGP-fractie constateren dat de regering er bij indirecte schade voor gekozen heeft om de omgevingsvergunning, ten opzichte van een omgevingsplan, aan te wijzen als exclusief schadeveroorzakend besluit. De Afdeling advisering van de Raad van State stelt dat waardevermindering van woningen ontstaat in de periode na het omgevingsplan, maar voor verlening van de omgevingsvergunning.[35] Uit het eerder aangehaalde advies van SAOZ en Kraan & De Jong[36] blijkt dat naast het omgevingsplan, een groot aantal andere factoren van invloed kan zijn op waardeschommelingen. Ook de locatie van de onroerende zaak, conjuncturele ontwikkelingen, de aard en prijsklasse van de woning,

---

[34] Financiële effecten Invoeringswet, onderzoek van de financiële effecten van de Invoeringswet van de Omgevingswet voor bedrijven, burgers en overheden, SIRA Consulting, 2018, blz. 25, www.omgevingswetportaal.nl.

[35] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 77.

[36] www.omgevingswetportaal.nl.

het maatschappelijk draagvlak, de vormgeving van het omgevingsplan en de bestaande structuur van het gebied spelen een rol.

Bovendien dempt de regeling in het voorgestelde artikel 15.5 een eventuele waardedaling van het huis. Deze regeling houdt in dat consumenten bij aan- en verkoop van onroerende zaken geen actieve risicoaanvaarding kan worden tegengeworpen. Daarmee behoudt de koper een recht om een aanvraag om schadevergoeding in te dienen. Uit het advies van SAOZ en Kraan & De Jong wordt over het voorstel in artikel 15.5 gesteld dat «dit element uit het nieuwe omgevingsrecht kan bijdragen aan een beperking van de eventuele nadelige effecten van omgevingsplannen op de waardeontwikkeling van woningen.»

Tot slot wijst de regering erop dat het aanwijzen van een nader afwegingsmoment als aangrijpingspunt voor het doen van een aanvraag om schadevergoeding – in plaats van een plan – niet nieuw is. In de Wet ruimtelijke ordening is in bepaalde gevallen ook voorzien in het verleggen van het aangrijpingspunt van plan naar nader afwegingsmoment. Als een bestemmingsplan voorziet in een wijzigings-bevoegdheid, uitwerkingsverplichting of binnenplanse afwijkingsbevoegdheid, wordt de schade op grond van artikel 6.1, tweede lid, onder c, en artikel 6.1, zesde lid, van de Wet ruimtelijke ordening niet bij het bestemmingsplan, maar bij het wijzigings- of uitwerkingsplan of bij de omgevingsvergunning voor onder meer de binnenplanse afwijking vastgesteld. In die gevallen wordt een tussentijdse waardeschommeling van een onroerende zaak niet bij de vaststelling van de schade betrokken. Uit de praktijk zijn geen signalen opgevangen dat de toepassing van artikel 6.1, zesde lid, van de Wro tot nadelige effecten leidt.

De leden van de SGP-fractie vragen of de regering bereid is om bepalingen in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet te heroverwegen. Uit de vraagstelling maakt de regering op dat deze leden daarbij doelen op het ontbreken van een wettelijke regeling voor de vergoeding van zogenoemde schaduwschade die kan ontstaan bij de voorbereiding van besluiten. De regering heeft het beeld dat de omvang van schaduwschadeproblematiek bij de voorbereiding van besluitvorming beperkt is, terwijl de problematiek diverse vormen kan aannemen. Sommige eigenaren hebben behoefte aan vroegtijdige aankoop van hun woning, andere eigenaren wachten liever de resultaten van de besluitvorming af en weer andere eigenaren willen dat door een initiatiefnemer compenserende maatregelen getroffen worden.

De regering heeft er bewust voor gekozen om niet aan bestuursorganen voor te schrijven hoe zij het optreden van schaduwschade moeten voorkomen of oplossen. Het voorkomen en oplossen van de schaduwschadeproblematiek is maatwerk. Alleen in individuele gevallen kan immers bepaald worden hoe met de belangen van met zittende eigenaren rekening kan worden gehouden. Het is van belang dat mogelijke schaduwschadeproblematiek waar mogelijk snel en adequaat wordt opgelost. Een wettelijke regeling zou in de weg kunnen staan aan het bieden van dergelijk maatwerk. Een wettelijke regeling vormt ook een belemmering voor een interactief en open proces, een van de belangrijke doelen van de wet. Bovendien komt de wijze waarop de praktijk op dit moment al passende oplossingen biedt zeer geregeld tegemoet aan de belangen en wensen van burgers, waardoor er geen noodzaak is voor een wettelijke regeling. Voor een verdere toelichting daarop wordt verwezen naar het eerdere antwoord in deze paragraaf op de vraag van de leden van de VVD-fractie over de grondslag voor het oplossen van schaduwschadegevallen.

De leden van de SGP-fractie vragen waarom de regering niet heeft gekozen voor een forfait van twee procent, zoals nu in de Wet ruimtelijke ordening is opgenomen. In de planschaderegeling van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is een minimumforfait van twee procent ter invulling van het normaal maatschappelijk risico opgenomen. Het forfait bedraagt op grond van de Wro in ieder geval twee procent, maar wordt in de praktijk vaak hoger vastgesteld. Voor de goede orde merkt de regering op dat het forfait dat in het wetsvoorstel is opgenomen, alleen geldt voor één categorie van schade, namelijk indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak. Het wettelijke forfait geldt daarmee niet voor directe schade (die veelal ingrijpender van aard is) of andere categorieën van indirecte schade zoals inkomensschade.[37] Het forfait van vijf procent sluit verder aan bij de grondslag van de schaderegeling in de Omgevingswet, het égalitébeginsel van artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van dit beginsel komt alleen schade die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico (abnormale last) en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft (speciale last), voor vergoeding in aanmerking. «Niet bovenmatige schade» valt daarmee binnen het normale maatschappelijke risico van een benadeelde en wordt in principe niet door overheden vergoed.

De toepassing van het minimumforfait in de Wro heeft de afgelopen jaren tot veel rechtszaken geleid. Het forfait bedraagt tenminste twee procent maar kan ook hoger uitvallen. Vooraf is vaak niet duidelijk op welke hoogte het forfait na het doorlopen van de procedure uiteindelijk wordt vastgesteld. Dat leidt tot onzekerheid over de uiteindelijke hoogte van de schadevergoeding bij benadeelden en andere betrokkenen. Er zijn gevallen bekend waarin benadeelden een eerder toegekende en uitbetaalde schadevergoeding moesten terugbetalen, omdat het forfait in een beroepsprocedure bij de rechter toch hoger werd vastgesteld.[38] De voorgestelde schaderegeling in de Omgevingswet voor het forfait is erop gericht om voor een grote categorie van schadegevallen meer duidelijkheid te bieden over de uitkomst van een aanvraag om schadevergoeding.[39] Daarom is, in navolging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, door de regering gekozen voor een vast forfait. Zo is het voor benadeelden met het vaste forfait beter mogelijk om vooraf te berekenen of de schade voor vergoeding in aanmerking komt. Initiatiefnemers en bestuursorganen weten beter met welke schadevergoeding rekening gehouden moet worden.

Over de hoogte van vijf procent merken de leden van de SGP-fractie terecht op dat in de vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over de schaderegeling van de Wro is aangegeven dat een waardevermindering van een onroerende zaak van vijf procent van de waarde *substantieel* is. Tegelijkertijd oordeelt de Afdeling in dezelfde rechtspraak echter dat een waardevermindering van vijf procent «*niet zodanig zwaar geacht dat deze schade niet voor rekening van de aanvrager kan worden gelaten*».[40] Een waardevermindering of

---

[37] Voor zover besluiten o.g.v. de Wro leiden tot inkomensschade, voorziet het wetsvoorstel t.o.v. de Wro niet langer in een wettelijk minimumforfait van twee procent. In de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet wordt deze keuze toegelicht. Zie Kamerstukken II 2017/18, 34 986 nr. 3, blz. 27.

[38] Bijvoorbeeld n.a.v. ABRvS 24-12-2014, ECLI:NL:RVS:2014:4668 (Centrumplan Lisse).

[39] Uit een onder bestuursorganen gehouden enquête blijkt dat het grootste deel van schadezaken indirecte schade betreft die verband houden met nieuwbouwprojecten. Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Resultaten enquête nadeelcompensatie, 1 mei 2017.

[40] Zie onder meer ABRvS 02-03-2016, ECLI:NL:RVS:2016:530 (Rijsbergen) en ABRvS 28-09-2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582 (Zutphen/Overzichtsuitspraak planschade).

-vermeerdering van vijf procent past volgens de regering bij normale waardeschommelingen als gevolg van conjuncturele marktontwikkelingen.

De leden van de SGP-fractie wijzen verder terecht op de rechtspraak waar een forfait van vijf procent wordt toegepast bij indirecte schade als de planontwikkeling een normale maatschappelijke ontwikkeling is die in de lijn der verwachtingen ligt. Deze aftrek op het eigen risico wordt bijvoorbeeld toegepast in schadezaken over nieuwbouwontwikkelingen die passen in de bebouwde omgeving, bij het plaatsen van ondergrondse afvalcontainers en bij kustversterkingswerkzaamheden.[41] Als een ontwikkeling niet normaal is of niet in de lijn van de verwachtingen ligt, constateert de regering met de leden van de SGP-fractie dat in de huidige rechtspraak een lager percentage wordt toegepast. In de afgelopen jaren is echter ook in die gevallen het percentage in de richting van vijf procent aan het bewegen. Het doorzetten van de lijn van in hoogte wisselende forfaits in de huidige rechtspraak, zou betekenen dat afstand wordt genomen van het vaste forfait dat, zoals hiervoor weergegeven, met het oog op een betere voorspelbaarheid voor schadezaken nodig is.

2.1.2 Nadeelcompensatie

De leden van de CDA-fractie vragen naar de onderbouwing van de beoogde hoogte van het voorgestelde forfait. In het antwoord op een vraag van de leden van de SGP-fractie in paragraaf 2.1.1 is toegelicht waarom er in de Omgevingswet een vast forfait van vijf procent voor indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak wordt voorgesteld.

De leden van de CDA-fractie vragen ook naar de gevolgen van het voorgestelde forfait. Zij vragen of het vaststellen van het forfait op vijf procent veel mensen die feitelijk schade leiden niet buiten spel plaatst. De regering verwacht niet dat benadeelden door het forfait buiten spel worden gezet. Het forfait is van toepassing op indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. Voor deze categorie kunnen in een beperkt aantal gevallen benadeelden naast een vergoeding voor indirecte schade grijpen die met toepassing van het oude minimale forfait van twee procent uit de Wet ruimtelijke ordening wel was uitgekeerd. De voorgestelde regeling van schadevergoeding is gebaseerd op het rechtsbeginsel van gelijkheid voor openbare lasten (égalité devant la charges publiques), dat is vastgelegd in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit beginsel van gelijkheid voor openbare lasten brengt – kort weergegeven – tot uitdrukking dat alleen bovenmatige schade voor vergoeding door de overheid in aanmerking komt. Schade die niet bovenmatig is, wordt niet vergoed, want dit behoort tot het normale maatschappelijke risico. Ook zonder forfait zal dus schade voor eigen rekening van de benadeelde kunnen blijven. Daarnaast zal het wettelijk vastgestelde forfait van vijf procent niet voor alle typen schade gelden. Het voorstel is dat het vaste forfait alleen geldt voor indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak. Dat betekent dat het forfait niet van toepassing is op directe schade (die vaak ingrijpender van aard is) en op andere soorten indirecte schade (zoals inkomensschade).

[41] Zie bijvoorbeeld ABRvS 02-03-2016, ECLI:NL:RVS:2016:530 (Rijsbergen), ABRvS 25-10-2017, ECLI:NL:RVS:2017:2889 (Terneuzen), ABRvS 08-08-2018, ECLI:NL:RVS:2018:2620 (Krimpenerwaard), ABRvS 04-05-2016, ECLI:NL:RVS:2016:1205 (Orac's Den Haag), ABRvS 09-04-2014, ECLI:NL:RVS:2014:1198 (Kustversterking Noordwijk).

Bovendien sluit de invulling van het normaal maatschappelijk risico aan op aftrekpercentages die in de huidige praktijk gangbaar zijn. In de huidige rechtspraak wordt bijvoorbeeld voor meerdere categorieën van indirecte schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak al een forfait van vijf procent toegepast, zoals voor inbreidingslocaties (als het gaat om een normale ontwikkeling die in de lijn der verwachting ligt). Uit gesprekken met diverse experts op het gebied van planschade en nadeelcompensatie en een gehouden enquête onder bestuursorganen, is het beeld verkregen dat cijfermatig gezien een substantieel deel van de schadegevallen binnen de hiervoor genoemde categorieën valt.[42]

2.1.2.5 Een vast forfait voor indirecte schade

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar de balans tussen het normaal maatschappelijk risico voor woningbezitters en het voordeel dat projectontwikkelaars hebben bij een planologische ingreep. Het mogelijk maken van wijzigingen in de fysieke leefomgeving kan schade voor huidige woningbezitters met zich brengen. Het bevoegd gezag zal altijd een weging moeten maken tussen de nadelige gevolgen van een ontwikkeling voor huidige woningbezitters en de positieve effecten van die ontwikkeling voor huidige en nieuwe bewoners of de economie. Als die weging is gemaakt, hebben bestaande bewoners eventueel recht op een vergoeding voor de schade die door de overheid wordt afgewikkeld. De weging die de overheid maakt, doet zij in het algemene of publieke belang. Algemeen aanvaard is dat het algemeen belang dat is gemoeid met de besluitvorming of maatregelen van de overheid, een aftrek op de schadevergoeding rechtvaardigt als de ontwikkeling normaal is. Elke burger zal tot op zekere hoogte zijn of haar schade moeten dragen. Alleen wanneer de schade abnormaal of bovenmatig is, komt deze voor vergoeding in aanmerking. Dat is vastgelegd in het beginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten («égalité devant les charges publiques»). De voorstellen in afdeling 15.1 zijn in lijn met dat beginsel. Dat wil niet zeggen dat ontwikkelaars uiteindelijk niet aansprakelijk zijn voor de betaling van de schadevergoeding. Gemeenten kunnen de uit te keren schade doorzetten naar de projectontwikkelaar die de schade veroorzaakt. Dat geeft projectontwikkelaars ook een extra prikkel om voorafgaand aan de start van een project in gesprek met omwonenden te gaan en maatregelen te nemen om die schade te beperken. Zoals in paragraaf 2.1.2 in in een antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie is aangeven, is het forfait van vijf procent een invulling van het rechtsbeginsel van gelijkheid van openbare lasten. In de uitwerking van dit rechtsbeginsel in de voorgestelde regeling zijn alle betrokken belangen gewogen. Voor woningbezitters is, in navolging van het advies van de Raad van State, ingezet op meer duidelijkheid vooraf over de uitkomst van schadeprocedures met een vast forfait van vijf procent. Daarmee weten de benadeelden voor een substantiële categorie van gevallen vooraf of een aanvraag om schadevergoeding kans van slagen heeft. Als vooraf meer duidelijkheid bestaat over de uitkomst van schadeprocedures, kunnen bestuursorganen en initiatiefnemers eventuele financiële gevolgen van planvorming beter inschatten, wat de vormgeving van plannen kan vergemakkelijken. Met het voorstel van een vast forfait van vijf procent is de verhouding tussen alle betrokken belangen in balans.

[42] Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Resultaten enquête nadeelcompensatie, 1 mei 2017, www.omgevingswetportaal.nl.

2.1.2.8 Het voorkomen en beperken van schaduwschade onder de Omgevingswet
De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of niet toch een regeling moet worden opgesteld voor de vergoeding van schaduwschade. Deze vraag is beantwoord als onderdeel van de beantwoording van de vragen van de leden van de VVD- en SGP-fractie in paragraaf 2.1.1.

2.1.3.1 Invulling punitieve handhaving onder de Omgevingswet
De leden van de VVD-fractie vragen inzicht in de gevolgen van de evaluatie Wet OM-afdoening en het overleg over boete-instrumenten voor het punitieve stelsel in de Omgevingswet. Via de invoeringswet is het huidige punitieve stelsel beleidsneutraal omgezet naar de Omgevingswet. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft de evaluatie van de Wet OM-afdoening op 19 juni 2018 aan de Kamer aangeboden.[43] De Minister zal een beleidsreactie op deze evaluatie binnenkort aan uw Kamer aanbieden. Zoals aangekondigd zal deze beleidsreactie worden meegenomen in nadere oordeelsvorming over het punitieve stelsel in de Omgevingswet. Eventuele aanpassingen van de regelgeving zullen via een apart wijzigingsspoor van de Omgevingswet worden doorgevoerd.

De leden van de CDA-fractie missen een kabinetsreactie op het advies van de Raad van State over de sanctiestelsels. De kabinetsreactie op het advies van de Raad van State over het sanctiestelsels is op 14 mei 2018 naar de beide Kamers gestuurd.[44] De behandeling daarvan door de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie vond plaats op 5 juli 2018 in het Algemeen Overleg Bestuursrecht.

Het overleg over de punitieve handhaving onder de Omgevingswet zal, zoals in de nota van toelichting Invoeringswet Omgevingswet geduid[45], worden voortgezet zodra ook de beleidsreactie op het rapport Evaluatie Wet OM-afdoening gereed en behandeld is. De door de leden van de CDA-fractie genoemde punten zullen worden meegenomen bij de afweging of het noodzakelijk is om aanpassingen te doen in het punitieve stelsel onder de Omgevingswet. Eventuele aanpassingen van de regelgeving zullen via een apart wijzigingsspoor van de Omgevingswet worden doorgevoerd.

De leden van de CDA-fractie vragen aandacht voor de bestuurlijke boete met betrekking tot bouwkundige gebreken en de regel dat pas een bestuurlijke boete kan worden opgelegd wanneer sprake is van herhaaldelijke overtreding binnen twee jaar. De mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete is in 2015 geïntroduceerd in het handhavingsinstrumentarium van de bouwregelgeving. Deze uitbreiding was vooral bedoeld om gemeenten meer mogelijkheden te geven op te treden in situaties waar overtredingen frequent worden begaan en waar eigenaren niets doen aan de staat van gebouwen. Een bestuurlijke boete heeft anders dan bestuursdwang of een last onder dwangsom een bijkomend effect van bestraffing en schrikt daarnaast potentiële overtreders af.

Als de herhaaldelijkheidseis geschrapt wordt, kan tegen elke overtreding van de bouwregelgeving worden opgetreden met een bestuurlijke boete, ook als dit een relatief kleine overtreding is en de overtreder niet te kwader trouw was. Dat schiet voorbij aan het doel waarvoor de boete geïntroduceerd is. Overigens kan de gemeente in het handhavingstraject sneller tot de bestuurlijke boete overgaan door bij bekende (veel)overtreders niet eerst lang vrijwillig in overleg te gaan en te waarschuwen

[43] Kamerstukken II 2017/18, 29 279, nr. 440.
[44] Kamerstukken II 2017/18, 34 775-VI nr. 102.
[45] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3,

maar zo snel mogelijk de eerste en vervolgens tweede overtreding te constateren.

2.1.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet

De leden van de VVD-fractie willen weten of het mogelijk is de landelijke voorziening van het digitaal stelsel op proef beschikbaar te stellen aan een beperkte gebruikersgroep. In het voorjaar van 2019 is precies zo'n proef voorzien: dan zal een eerste integrale oefenversie van de landelijke digitale voorziening beschikbaar zijn. Hiermee kan een beperkte groep gebruikers al oefenen, waaronder ook gemeenten. De resultaten van deze oefeningen zullen worden meegenomen bij de stapsgewijze doorontwikkeling van de landelijke voorziening.

De leden van de VVD-fractie vragen ook naar de stand van zaken van de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet begint steeds meer vorm te krijgen. Naar verwachting zal in 2019 stapsgewijs het basisniveau voor de landelijke voorziening worden gerealiseerd dat is afgesproken in het kader van het Bestuursakkoord en uitgewerkt naar aanleiding van het BIT-advies van vorig jaar. Dit betekent dat, conform de afspraken uit het Bestuursakkoord Omgevingswet, overheden in ieder geval het hele jaar 2020 de tijd hebben om hun eigen systemen aan te sluiten op de digitale landelijke voorziening, en zo op tijd klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In december 2018 ontvangt uw Kamer de jaarlijkse voortgangsrapportage met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet, die nader in zal gaan op de stand van zaken van de implementatie, inclusief de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De leden van de CDA-fractie willen weten of de standaarden voor het aansluiten op en werken met de landelijke voorziening van het digitale stelsel op tijd af zullen zijn om lokale overheden in staat te stellen deze voor inwerkingtreding van de Omgevingswet te implementeren. In december 2018 zijn versies van de standaarden, waarmee landelijke en lokale voorzieningen met elkaar communiceren, gereed voor de kerninstrumenten uit de Omgevingswet die in het basisniveau van de landelijke voorziening van het digitaal stelsel worden ontsloten, zoals het omgevingsplan. Bij het maken van de standaarden is praktische kennis gebruikt vanuit de uitvoeringspraktijk, en is overleg gevoerd met de softwareleveranciers van lokale overheden. De standaarden zijn voor lokale en regionale overheden een voldoende basis om een start te kunnen maken met het aanpassen van hun eigen informatiehuishouding en systemen. Verdere aanpassingen en doorontwikkeling van deze standaarden zullen compatibel zijn met de versie van december 2018, zodat ze ook inpasbaar zijn in lokale software die op basis van die versie wordt ontwikkeld.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering om nader in te gaan op de verhouding tussen het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het bekendmaken en beschikbaar stellen op grond van de Bekendmakingswet en Gemeentewet. Besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet vormen onderdeel van de informatie die wordt getoond in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze informatievoorziening voorziet erin dat de inhoud van verschillende «documenten» in samenhang, objectgericht wordt ontsloten. Objectgericht houdt in dat men via het DSO toegang krijgt tot de regels die op grond van verschillende besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet op een bepaalde locatie gelden. Op termijn kan hier andere informatie over de fysieke leefomgeving aan worden toegevoegd. De geïntegreerde

informatievoorziening door het DSO is een gebruiksservice die voor overheden, burgers en bedrijven meerwaarde biedt ten opzichte van de bekendmaking van afzonderlijke besluiten en van beschikbaarstelling van een geconsolideerde versie voor zover het algemeen verbindende voorschriften betreft.

Met de bekendmaking van besluiten en andere rechtsfiguren en de beschikbaarstelling van algemeen verbindende voorschriften in geconsolideerde vorm, heeft het publiek de beschikking over de inhoud van onderscheiden besluiten en andere rechtsfiguren afzonderlijk. Deze bekendmaking en beschikbaarstelling leidt ertoe dat per besluit of andere rechtsfiguur de inhoud ervan beschikbaar is en voor een bepaald werkingsgebied binnen dat besluit de relevante inhoud voor dat gebied kan worden getoond.

Voor de informatievoorziening in het DSO wordt gebruik gemaakt van de bekendmaking van besluiten en andere rechtsfiguren in de officiële publicaties of de geconsolideerde versies op www.overheid.nl. Voor de inwerkingtreding van een besluit is bekendmaking in de officiële publicaties noodzakelijk. Het DSO maakt de informatie vervolgens meer inzichtelijk.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of het denkbaar is dat onderdelen van afdeling 20.5 van de Omgevingswet op enig moment overgaan naar meer generieke regelgeving, zoals de Bekendmakingswet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet. Het ligt naar de mening van de regering niet voor de hand om nu of op termijn de domeinspecifieke informatievoorziening te regelen in generieke wetgeving, zoals de Bekendmakingswet, de Awb of de Gemeentewet. Als er in de toekomst onderdelen van afdeling 20.5 van de Omgevingswet blijken te zijn die zich lenen voor overheidsbrede, alle domeinen bestrijkende, implementatie, behoeft die implementatie op zichzelf niet uitgesloten te zijn, maar vooralsnog is daarop geen zicht. Overigens zal het ook dan de vraag zijn of gekozen moet worden voor generieke regelgeving, of voor harmonisatie binnen de diverse domeinen met ieder hun eigen karakter.

2.1.4.5 Loketfunctie DSO
De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre de mede-overheden technisch en financieel voorbereid zijn op het aansluiten van hun eigen systemen op de loketfunctie van de landelijke voorziening. Het aansluiten op een landelijk digitaal loket is geen nieuwe taak voor lokale overheden. In de huidige situatie hebben overheden ook al zaak- en vergunningsystemen waarin documenten gearchiveerd worden en die zijn aangesloten op het landelijke Omgevingsloket Online. Door middel van praktijkproeven met het landelijke loket in 2019 en het aansluiten daarop wordt het inzicht van gebruikers vergroot in wat er nodig is om lokale systemen aan te passen. Bovendien wordt door onder meer de gemeenten, via de VNG, samengewerkt bij het opstellen van gezamenlijke specificaties voor hun lokale systemen, en worden leveranciers gestimuleerd om tijdig de benodigde aanpassingen gereed te hebben. Ook hebben gemeenten budget gereserveerd om hun eigen systeem aan te sluiten op de landelijke voorziening.

2.1.4.7 Beheer Digitaal Stelsel Omgevingsrecht
De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het Digitaal Stelsel Omgevingswet op tijd gereed is voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet bestaat uit het geheel van de landelijke voorziening en de lokale voorzieningen van de uitvoerende overheden die hierop aansluiten. Om te zorgen dat het geheel aan

digitale voorzieningen op tijd gereed is, is ervoor gekozen de landelijke voorziening stapsgewijs te ontwikkelen en de uitvoerende overheden hierbij vroegtijdig te betrekken. Het basisniveau voor de landelijke voorziening, zoals dit op grond van het Bestuursakkoord Omgevingswet is afgesproken, zal in 2019 gereedkomen. Echter, het is zeer zeker niet de bedoeling en onnodig dat aansluitende overheden hierop wachten om hun lokale systemen aan te passen. De belangrijkste digitale standaarden, die ervoor zorgen dat lokale en landelijke systemen met elkaar kunnen «praten», zijn zoals al in antwoord op de vragen van leden van de CDA-fractie hiervoor gezegd, eerder beschikbaar. Hierdoor kunnen aansluitende overheden al in 2019 beginnen met het aanpassen van hun eigen systemen. Dit is vroegtijdig genoeg om te waarborgen dat het geheel aan lokale en landelijke digitale voorzieningen op tijd klaar is voor de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet, zodat burgers en bedrijven per 1 januari 2021 het Digitaal Stelsel Omgevingswet kunnen gebruiken om informatie op te zoeken en vergunningen aan te vragen.

2.2 Aanpassingen van de Omgevingswet

2.2.1 Aanpassingen die het omgevingsplan betreffen
De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre het mogelijk is om een omgevingsplan gemeentegrensoverschrijdend te laten werken. Er zijn in de praktijk diverse (gemeentegrens)overstijgende opgaven voor de fysieke leefomgeving, waarbij nauwe samenwerking tussen gemeenten nodig is voor een efficiënte aanpak. Daarbij kan ook gedacht worden aan opgaven op het gebied van natuur. De Omgevingswet maakt het voor bestuursorganen mogelijk om taken en bevoegdheden gezamenlijk uit te oefenen. Dit is geregeld in artikel 2.2 van de Omgevingswet en geldt ook voor het omgevingsplan. Op die manier kan gezorgd worden voor een integrale benadering van in verschillende gemeenten gelegen locaties. Een overdracht van bevoegdheden of gemeentegrensoverschrijdende werking van het omgevingsplan is daarbij niet nodig.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen een reactie te geven op het *Schetsboek voor een Omgevingsplan Op Kwaliteit*, van de initiatiefgroep Mooiwaarts van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Het Schetsboek biedt goede handvatten voor gemeenten om een omgevingsplan vorm te geven. Het schetsboek is aanbevelingswaardig omdat het nadrukkelijk zoekt naar de nieuwe mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, bijvoorbeeld door te werken met open normen. De focus van het schetsboek ligt op de ruimtelijke inpassing van projecten op het terrein van erfgoed, stedenbouw, landschap, welstand en openbare ruimte in onderlinge samenhang. De reikwijdte van het omgevingsplan is evenwel breder en behelst ook regulering en inpassing van bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten. Dat neemt niet weg dat het schetsboek een inspirerende rol kan spelen bij het opstellen van omgevingsplannen en voorbeeld-regelingen die de VNG ontwikkelt in het project Staalkaarten voor een omgevingsplan.

De leden van de GroenLinks-fractie zien zowel voor de initiatiefnemer als voor omwonenden en andere belanghebbenden een verlies aan rechtszekerheid bij het werken met open normen en buitenplanse vergunningen. Dat verlies dient naar de mening van deze leden gecompenseerd te worden met transparante procedures, die garanderen dat inderdaad alle relevante belangen worden afgewogen en alle reële kansen om de omgevingskwaliteit te verbeteren worden gegrepen. De leden krijgen graag een nadere reactie van de regering op hun analyse. Het is een vaker genoemd spanningsveld dat het werken met open normen ten koste zou gaan van rechtszekerheid. In de huidige praktijk wordt vaak afgeweken van bestemmingsplannen omdat hierin veel gesloten normen staan. Het

werken met gesloten normen leidt tot inflexibele regels. Die regels kunnen, ook bij geringe afwijkingen, activiteiten blokkeren. In dat soort situaties ontstaat er al snel behoefte en draagvlak om voor concrete gevallen een uitzondering te maken en van die inflexibele regels af te wijken bijvoorbeeld met een hardheidsclausule. Als er geen hardheidsclausule of andere mogelijkheid om af te wijken aanwezig is, zal eerst de verordening aangepast moeten om de betrokken activiteit toch te kunnen toestaan. Om voldoende flexibiliteit in het systeem in te bouwen is er voor gekozen om, net als onder de huidige Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), op wetsniveau de mogelijkheid te bieden om (buitenplans) activiteiten toe te staan die in strijd zijn met het omgevingsplan. De open norm van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is in dat geval het criterium op grond waarvan primair beoordeeld moet worden of de vergunning kan worden verleend.

Het instrument van de vergunning en de bijbehorende transparante procedure is bij uitstek bedoeld om het bevoegd gezag een mogelijkheid te geven om per individuele activiteit te beoordelen in hoeverre die, al dan niet onder het stellen van beperkende randvoorwaarden, op een bepaalde locatie aanvaardbaar is. Het in het omgevingsplan opnemen van vergunningenstelsels en het daarbij werken met op de desbetreffende activiteit en locatie toegespitste open normen, geeft het bevoegd gezag daarbij de mogelijkheid om belangen af te wegen. Gelijktijdig bieden die meer flexibele normen de rechtszekerheid dat niet bij elke nieuwe activiteit van inflexibele regels van het omgevingsplan behoeft te worden afgeweken met een buitenplanse vergunning. Op die manier kan een omgevingsplan dat werkt met een meer flexibel en in open normen geformuleerde regeling, juist ook bijdragen aan de rechtszekerheid omdat minder vaak van het omgevingsplan zal worden afgeweken.

Ongeacht of er wordt gewerkt met open normen of niet, voorziet de Omgevingswet in transparante vergunningprocedures met de mogelijkheid voor belanghebbenden om zienswijzen, bedenkingen en bezwaren naar voren te brengen. Bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, die in een beperkt aantal gevallen wordt voorgeschreven, is er de geformaliseerde mogelijkheid om een zienswijze naar voren te brengen op het ter inzage gelegde ontwerpbesluit. In alle gevallen bestaat daarna de mogelijkheid voor belanghebbenden om tegen het besluit over verlening van een vergunning beroep bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in te stellen. Bij de reguliere procedure bestaat er de mogelijkheid om naar aanleiding van de publicatie van ingekomen aanvragen om vergunning informatie te vergaren en zich met bedenkingen te melden bij het bevoegd gezag. Tegen het genomen besluit kunnen belanghebbenden bezwaar maken. Vervolgens kan tegen het genomen besluit op bezwaar, beroep en hoger beroep worden ingesteld.

De leden van de GroenLinks-fractie ontvangen graag een nadere toelichting van de regering op het voorstel om de planologische vergunningplicht te schrappen. Graag ontvangen de leden van de GroenLinks-fractie ook een toelichting op het advies van de Raad van State om «op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen, indien dat gelet op de plansystematiek (...) verantwoord is». Een toelichting waarom op dit punt het advies van de Raad van State niet is overgenomen, is gegeven bij de beantwoording van een vergelijkbare vraag van de leden van de CDA-fractie in paragraaf 2.0. In aanvulling op dit antwoord kan het

volgende worden opgemerkt. Bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zal als onderdeel van de bruidsschat in elk omgevingsplan worden voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van het bouwen. Deze vergunningplicht, die nu onderdeel uitmaakt van de vergunningplicht voor het bouwen uit de Wabo, wordt van rechtswege ongewijzigd voortgezet in elk omgevingsplan in het kader van het overgangsrecht. Gemeenten kunnen er vervolgens actief en bewust voor kiezen om vergunningsplichten te laten vervallen afhankelijk van het type bouwwerk, de locatie en de regels die voor het bouwwerk gelden. In plaats van een vergunning kan bijvoorbeeld gewerkt worden met een meldingsplicht of een informatieplicht. Ook is denkbaar dat volstaan wordt met algemene regels in het omgevingsplan, eventueel aangevuld met een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Het is, zoals al eerder aangegeven, aan gemeenten om hier een invulling aan te geven. Anders dan kennelijk wordt verondersteld zal de vergunning voor ruimtelijke aspecten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet dus niet ineens komen te vervallen maar in het overgangsrecht (de bruidsschat) worden voortgezet totdat de gemeente een andere keuze maakt.

De leden van de SP-fractie vragen of de regering verwacht dat onder de Omgevingswet de milieuregels eerder toe dan af zullen nemen. Op het moment van inwerkingtreding voorziet het overgangsrecht via de zogenoemde bruidsschat erin dat de milieuregels die op landelijk niveau vervallen in alle omgevingsplannen worden opgenomen, zodat het milieubeschermingsniveau op het moment van inwerkingtreding van het stelsel niet wijzigt. In de periode daarna voorziet de regering een verbetering en vereenvoudiging van de milieuregels, wat in praktijk tot een lagere regeldruk gaat leiden. Dit komt door de volgende drie ontwikkelingen.

Allereerst gaat de regering ervan uit dat gemeenten de regels die via de bruidsschat in de omgevings-plannen zijn ingebouwd eenvoudiger en beter gaan maken. Dat kunnen ze doen door de regels toe te spitsen op de specifieke locatie. Een generieke algemene rijksregel ingevuld met maatwerkvoorschriften kan vervangen worden door een concrete regel in het omgevingsplan, die vooraf meer duidelijkheid biedt (bijvoorbeeld geluid bevat acht pagina's aan regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en kan vervangen worden door de regel: hier is maximaal x dB op de gevel toegestaan).

De tweede ontwikkeling heeft betrekking op situaties waar binnen gemeenten nieuwe gebieds-ontwikkelingen aan de orde zijn en adequate milieubescherming daarbij moet worden geborgd. De voordelen die het stelsel biedt bij integratie van «ruimtelijke regels» en «milieuregels» kunnen voor dergelijke gebieden direct ten volle worden benut in aanpassing van het omgevingsplan voor die locaties, wat in totaal voor de betreffende locaties minder en vooral duidelijkere regels kan betekenen.

De derde ontwikkeling die de regering vooral op langere termijn voorziet is dat op een aantal onderwerpen een verschuiving zal plaatsvinden in de regels die milieubescherming tot doel hebben. Kort gezegd betreft het een verschuiving van onderwerpen waarvan de aanpak inmiddels grotendeels tot adequate bescherming heeft geleid naar regels die te maken hebben met toekomstige opgaven, zoals klimaatadaptatie en energietransitie.

Bij alle drie de ontwikkelingen kan de gemeentelijke omgevingsvisie een belangrijke rol spelen.

De leden van de SP-fractie vragen hoe burgers bezwaar kunnen maken tegen keuzes in het gemeentelijk omgevingsplan. Op de voorbereiding van het omgevingsplan is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Over een ontwerpbesluit tot vaststelling van een omgevingsplan kunnen door eenieder zienswijzen naar voren worden gebracht en tegen het vastgestelde besluit kan door belanghebbenden beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De leden van de SP-fractie vragen vervolgens op welke wijze volksgezondheid en milieubescherming moet worden betrokken bij opstellen van omgevingsplannen. In paragraaf 3.2.2 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is ingegaan op de wijze waarop het belang van bescherming van de gezondheid doorwerkt in het stelsel van de Omgevingswet. Daarbij is niet alleen ingegaan op de rol van het omgevingsplan, maar ook op die van de omgevingsvisie die aan keuzes over de inhoud van de regels in het omgevingsplan voorafgaat.

Het omgevingsplan voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, op basis van een integrale belangenafweging. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties brengt met zich mee dat alle belangen worden afgewogen met het oog op een van de doelen van de Omgevingswet: «het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit». Gezondheid is één van die mee te wegen belangen, zoals door het aangenomen amendement-Smaling[46] nog eens extra is benadrukt in artikel 2.1, vierde lid, van de Omgevingswet.

Op verschillende onderwerpen geeft het Rijk via het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels waar in ieder geval aan moet worden voldaan voor de bescherming van de gezondheid. Om de eigen ambitie van een gezonde fysieke leefomgeving te behouden of bereiken kan het bevoegd gezag in het omgevingsplan nadere regels opnemen. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld een decentrale omgevingswaarde, of regels over activiteiten. Het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving omvat naast de bescherming van de gezondheid ook gezondheidsbevordering, en de regels van het omgevingsplan kunnen dus ook daarop betrekking hebben. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.2.2 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.[47]

De leden van de SP-fractie vragen tenslotte hoe op andere wijze kan worden voorkomen dat economisch gewin ten koste zal gaan van de volksgezondheid en milieubescherming. Artikel 1.3 van de Omgevingswet benoemt de maatschappelijke doelen van de wet. Het geeft aan dat de wet gericht is op het in onderlinge samenhang bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. De doelen van de wet hebben het maken van een expliciete weging tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving in zich. Het rijk heeft bij het opstellen van rijksregels die afweging gemaakt. Gemeenten, provincies en waterschappen zullen die afweging ook moeten gaan maken. De instrumenten van de Omgevingswet leveren een bijdrage aan het bereiken van het beoogde evenwicht tussen die beide doelen van de wet. Zo kan een omgevingswaarde de uit oogpunt van gezondheid gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving

[46] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 150
[47] Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb 2018, 292)

omschrijven. Een aantal door het Rijk gestelde omgevingswaarden doen dat voor verschillende leefomgevingsaspecten, zo nodig kan de provincie of de gemeente decentraal dergelijke omgevingswaarden stellen. Verplichte en onverplichte programma's moeten of kunnen maatregelen bevatten die (mede) bescherming of bevordering van gezondheid tot doel hebben. Naast de regels die de gemeente in het omgevingsplan moet of kan stellen aan activiteiten kunnen ook omgevingsverordeningen regels bevatten ter bescherming van de volksgezondheid, en stelt het Rijk in het Besluit activiteiten leefomgeving vele regels die datzelfde doel beogen. Al die instrumenten kunnen worden ingezet om te voorkomen dat het evenwicht tussen ontwikkelen en beschermen wordt verstoord en eenzijdig naar ontwikkeling doorslaat.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de beperkte inspraakmogelijkheden voor burgers en omwonenden in de Crisis- en herstelwet gangbare praktijk zullen worden in de Omgevingswet. Samen met de leden van de SP-fractie hecht ik groot belang aan een goede inspraakprocedure. Ik sluit daarbij aan bij de generieke procedures uit de Algemene wet bestuursrecht. Net als onder de Chw blijft onder de Omgevingswet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van omgevingsplannen. Binnen deze procedure is voorzien in inspraak en het indienen van zienswijzen. Inspraak staat open voor eenieder.

Participatie is daarnaast een belangrijke pijler van de Omgevingswet. Daarom is een motiverings-verplichting voor participatie toegevoegd: bij het vaststellen van een omgevingsplan wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Bij de kennisgeving van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen, geeft het bevoegd gezag aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding worden betrokken. Op die manier worden relevante partijen in een vroegtijdig stadium en op adequate wijze geïnformeerd over de inrichting van het participatieproces.

Veel gemeenten geven hieraan, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, al invulling. Een voorbeeld is de al eerder genoemde «*regionale agenda omgevingsvisie 2040*» van tien gemeenten in het hart van Holland. Daarvoor zijn veel bijeenkomsten met inwoners georganiseerd waarin zij konden meedenken en meepraten over de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Ook zijn er bijeenkomsten georganiseerd met specialisten die vakmatig betrokken zijn bij de leefomgeving, met snelkookpansessies, festivals en thematische bijeenkomsten. Die bijeenkomsten zijn belangrijke informatiebronnen geweest voor het opstellen van het uiteindelijke document.

De leden van de SGP-fractie vragen waarom gemeenten geen ruimte krijgen om in een omgevingsplan delegatiebepalingen op te nemen voor het stellen van nadere regels door het college van burgemeester en wethouders. Omwille van de toegankelijkheid van de regels is er in de Omgevingswet voor gekozen dat gemeenten één omgevingsplan hebben. Dit vervangt de regels die nu versnipperd zijn over talloze bestemmingsplannen, beheersverordeningen, wijzigings- en uitwerkingsplannen, gemeentelijke verordeningen en ook eventuele uitwerkingen daarvan door het college. Met de keuze voor één omgevingsplan verhoudt zich niet dat er ter uitwerking daarvan aparte regels op het gebied van de fysieke leefomgeving bestaan, die zijn vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Dat zou de (digitale) toegankelijkheid van de regels ernstig belemmeren. De mogelijkheid om het stellen van regels te delegeren aan het uitvoerende bestuur blijft overigens behouden. De

Omgevingswet voorziet in een delegatiemogelijkheid (artikel 2.8). Hiermee kan de gemeenteraad de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Zo kan het lokale bestuur hetzelfde bereiken als met de bevoegdheid om nadere regels te stellen in een apart besluit, terwijl de (digitale) toegankelijkheid veel beter is. Verder kan een college op grond van artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht beleidsregels vaststellen over de uitoefening van zijn bevoegdheden. De Omgevingswet doet daar niet aan af. De hier beschreven lijn geldt overigens ook voor de waterschappen en de provincies.

2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties
De leden van de VVD-fractie vragen naar de onderwerpen die in ieder geval in het omgevingsplan moeten worden gereguleerd en onderwerpen die daarin juist niet mogen worden gereguleerd.
Zoals de leden van de VVD-fractie terecht constateren, worden concrete regels over de afbakening van het omgevingsplan ten opzichte van andere gemeentelijke verordeningen (zoals de Algemene Plaatselijke Verordening), via het Invoeringsbesluit opgenomen in het Omgevingsbesluit. Op 29 oktober jl. is de internetconsultatie van het voorgenomen Invoeringsbesluit van start gegaan.[48] Na verwerking van de consultatiereacties zal een ontwerp van het Invoeringsbesluit worden voorgehangen bij uw Kamer.

In het huidige ontwerp van het Invoeringsbesluit worden regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen, aangewezen als regels die in het omgevingsplan opgenomen moeten worden. Het zijn regels over activiteiten die direct ingrijpen in de fysieke leefomgeving. Voorbeelden daarvan zijn het kappen van bomen, het maken van een in- en uitrit op openbare wegen of het verleggen van kabels en leidingen.

Regels die gaan over de handhaving van de openbare orde, bevoegdheden van de burgemeester, of over «geldzaken», zoals lokale belastingen, leges en heffingen, mogen niet in het omgevingsplan worden opgenomen, tenzij de wet daarin uitdrukkelijk voorziet (zoals de regeling voor kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in hoofdstuk 13 van de wet).

Voor de gemeente wordt met deze regeling verduidelijkt welke algemene regels alleen, of juist niet, in een omgevingsplan, mogen worden opgenomen. Op vergelijkbare wijze wordt in het huidige ontwerp van het Invoeringsbesluit voor het waterschap en de provincie verduidelijkt welke regels alleen, of juist niet, in een waterschapsverordening, respectievelijk dat omgevingsverordening, mogen worden op-genomen. Tegelijkertijd wordt met deze uitwerking van artikel 2.7 van de Omgevingswet het risico op vernietiging van een omgevingsplan of de onverbindendheid van een verordening aanzienlijk verminderd. Met de VNG, UvW en het IPO is over deze aanpak bij het opstellen van deze regels van gedachten gewisseld.

De leden van de VVD-fractie vragen een nadere verduidelijking van de voorgestelde wijziging van artikel 4.2, in het licht van de aanwijzing op grond van artikel 2.7 van onderwerpen die in het omgevingsplan geregeld moeten worden of daarin juist niet geregeld mogen worden en in het licht van het feit dat ook regels van het Rijk, de provincies en de waterschappen kunnen bijdragen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook vragen zij welke verantwoordelijkheid er ligt bij het bestuursorgaan en welke bij de doelgroep van de regel. De opdracht uit artikel 4.2 om in het omgevingsplan voor het gehele grondgebied te

[48] www.internetconsultatie.nl/invoeringsbesluitomgevingswet

voorzien in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is een resultaatsverplichting. Deze vraagt dat gemeenten in het omgevingsplan regelen op welke wijze en onder welke voorwaarden locaties kunnen worden benut of op welke wijze deze tegen bepaalde activiteiten of invloeden worden beschermd. Deze taakopdracht houdt dus in dat activiteiten onderling evenwichtig per locatie worden gereguleerd. Dit impliceert een locatiegerichte benadering waarbij de schaarse ruimte binnen de fysieke leefomgeving op een zo goed mogelijke wijze wordt verdeeld, ingericht en benut. Aan deze taakopdracht kan door gemeenten worden voldaan door het stellen van verschillende typen regels. Gedacht kan hierbij worden aan algemene regels over activiteiten, vergunningplichten en maatwerkregels. Met dit pakket regels bepaalt de gemeente dus welke activiteiten op welke locatie kunnen worden verricht, gegeven het vereiste evenwicht met de activiteiten die op andere locaties zijn toegelaten. Maar de gemeente stelt deze regels wel in verhouding met andere regels die ook bijdragen aan het gewenste evenwicht, waaronder de regels van andere overheden en eigen bij verordening gestelde regels.

De opdracht houdt geen verplichting in om alle regels over de fysieke leefomgeving die bijdragen aan het bereiken van dat evenwicht in het omgevingsplan op te nemen. De afbakening die op grond van artikel 2.7 via het Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit wordt opgenomen dient om te bepalen of een bepaalde regel in het omgevingsplan moet of mag worden opgenomen. Er zijn namelijk gemeentelijke regels die op zichzelf wel bijdragen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar die gelet op de reikwijdte en doelen van de Omgevingswet, toch niet in het omgevingsplan thuishoren. Een voorbeeld van dergelijke regels zijn de gemeentelijke regels over het slapen in de openbare ruimte. Hoewel deze regels op zichzelf wel bijdragen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, mogen deze regels op grond van de afbakening niet in het omgevingsplan worden opgenomen. Deze regels gaan namelijk over het gedrag van personen en worden primair vanwege de openbare orde en veiligheid gesteld en vallen daarmee buiten de reikwijdte van (de doelen van) de Omgevingswet. De via het Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit op te nemen afbakening zorgt er dus voor dat voor de bestuursorganen van de gemeenten altijd duidelijk is of bepaalde regels in het omgevingsplan opgenomen moeten worden, mogen worden of juist niet opgenomen mogen worden. Ook zorgt deze ervoor dat de doelgroepen van de verschillende gemeentelijke regels de voor hen van belang zijnde regels op een logische en samenhangende wijze in het omgevingsplan of een gemeentelijke verordening terug kunnen vinden.

De opdracht tot het evenwichtig reguleren van activiteiten ligt primair bij gemeenten, maar dient als vereiste ook in acht te worden genomen bij het door provincie, waterschap of Rijk vaststellen van projectbesluiten die strekken tot wijziging van het omgevingsplan (zie artikel 5.53, eerste lid, van de Omgevingswet). Ook andere regels van het Rijk, de provincies en waterschappen dragen bij aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Allereerst dragen de instructieregels die Rijk en provincies stellen met het oog op de evenwichtige toedeling van functies daaraan bij. De omgevingsplannen dienen aan deze instructieregels te voldoen en deze regels maken zo onderdeel uit van het omgevingsplan. Daarnaast kunnen ook de algemene regels van Rijk, provincies en waterschappen die rechtstreeks tot burgers en bedrijven zijn gericht bijdragen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2.2.1.3 Voorbereidingsbesluit voor het omgevingsplan en de omgevingsverordening
De leden van de VVD-fractie vragen of er met het van toepassing zijn van twee of meer voorbereidingsbesluiten, met een verschillende werkingsduur, op een locatie geen verwarring zal ontstaan. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt geregeld dat voorbereidingsbesluiten niet langer zelfstandig werkende besluiten zijn, met ten opzichte van een omgevingsplan conflicterende regels. Door voorbereidingsbesluiten direct in te passen in een omgevingsplan, ontstaat een veel transparanter beeld van de geldende regels op een locatie. Juist om verwarring te voorkomen is deze keuze gemaakt. Als meerdere voorbereidingsbesluiten gelijktijdig werken op een locatie, kunnen de voorbeschermingsregels in samenhang met de regels uit het omgevingsplan worden geraadpleegd. De voorbeschermingsregels zijn bij raadpleging van het omgevingsplan als zodanig herkenbaar, waarbij ook de geldigheidsduur kan worden afgeleid.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom de suggestie van de Raad van State niet wordt overgenomen om op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen, echter met de mogelijkheid voor de gemeenteraad deze in het omgevingsplan uit te schakelen. In paragraaf 2.0 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de CDA-fractie.

2.2.1.4 Splitsing vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit
De leden van de GroenLinks-fractie vragen een nadere toelichting van de regering op het voorstel om de planologische vergunningplicht te schrappen en op het advies van de Raad van State om op wetsniveau te voorzien in een vergunningplicht voor de ruimtelijke aspecten van bouwen met de mogelijkheid om hier op gemeentelijk niveau vanaf te wijken. In paragraaf 2.0 worden deze vragen al beantwoord naar aanleiding van vergelijkbare vragen van de leden van de CDA-fractie.

De leden van de GroenLinks-fractie waarderen dat de ruimtelijke vergunningplicht in de bruidsschat is opgenomen. Ten aanzien van de bruidsschat vragen deze leden welke regels niet in het «tijdelijk deel» van het omgevingsplan worden opgenomen en welke gevolgen dit heeft als deze regels ook na 2029 nog gelden, tenzij de gemeenteraad besluit ze te wijzigen. Zij vragen ook of bij een eventuele wijziging, derden beroep en bezwaar tegen deze regels kunnen indienen. Ook hebben de leden van de ChristenUnie-fractie gevraagd welke regels van de bruidsschat niet in het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden opgenomen en hoe lang die regels blijven gelden.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het voorgenomen Invoeringsbesluit, zal «de bruidsschat», met de zogenoemde omgevingsplanregels van rijkswege, deel gaan uitmaken van de gemeentelijke omgevingsplannen. Naast de ruimtelijke vergunningplicht gaat het hierbij om andere rijksregels die nu onder meer zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer maar niet terugkomen in het nieuwe Besluit activiteiten leefomgeving.

In het voorgenomen Invoeringsbesluit dat momenteel in openbare consultatie ligt, mede na overleg met de VNG, alle regels van de bruidsschat in het tijdelijk deel van het omgevingsplan opgenomen. Het gevolg van plaatsing in het tijdelijk deel is dat alle daarin opgenomen regels uitdrukkelijk heroverwogen moeten worden. De gemeente kan ervoor kiezen om de regels te laten vervallen, te wijzigen of ongewijzigd te laten voorbestaan. Zij moet daarbij wel voldoen aan de regels van het Besluit

kwaliteit leefomgeving. In alle gevallen geldt dat bij een appellabel besluit tot vaststelling van het omgevingsplan de regels in het tijdelijk deel moeten vervallen en, als men de regels al dan niet in gewijzigde vorm wil handhaven, in het nieuwe deel van het omgevingsplan moet vaststellen.

Gemeenten kunnen zelf kiezen wanneer ze dit, al dan niet gefaseerd in de tijd, uitvoeren. Bij koninklijk besluit zal echter het moment worden vastgelegd wanneer de klus uiterlijk moet zijn geklaard en tijdelijk deel van het omgevingsplan in beginsel zou moeten zijn komen te vervallen. Met de VNG is afgesproken dat dit moment in 2029 wordt gelegd. Als gemeenten onverhoopt in 2029 nog niet klaar zijn met die klus en er nog regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan aanwezig zijn, komen deze overigens niet van rechtswege te vervallen. Dat betekent dat de regels in het tijdelijk deel ook na 2029 blijven gelden en raadpleegbaar zijn. Op dat moment kan echter wel bezien worden of, en zo ja, welke acties nodig zijn bij achterblijvende gemeenten.

Een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan wordt voorbereid met toepassing van de voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daarbij kan eenieder zienswijzen naar voren brengen tegen het ter inzage gelegde ontwerpbesluit. Belanghebbenden kunnen vervolgens tegen het vastgestelde besluit in beroep opkomen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Derde-belanghebbenden kunnen dus in alle gevallen in beroep opkomen tegen een besluit waarbij de regels komen te vervallen of (al dan niet in gewijzigde vorm) worden gehandhaafd.

De leden van de SP-fractie vragen of bij de splitsing van een technische en ruimtelijke vergunning voor het bouwen sprake is van het «bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving», zoals dat als verbeterdoel is aangemerkt in de Omgevingswet. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen in hoeverre een integrale beoordeling van bouwactiviteiten mogelijk is, nu gekozen is voor een knip in de omgevingsvergunning van bouwactiviteiten tussen de ruimtelijke vergunning en de technische vergunning. Verder vragen zij of de ruimtelijke vergunning pas in werking treedt als de technische vergunning is toegekend. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen over de zogenaamde «bruidsschat» welke regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden opgenomen en welke regels daarin niet worden opgenomen. Verder vragen zij hoe lang de regels nog blijven gelden. Deze vragen zijn in samenhang beantwoord met vergelijkbare vragen in deze paragraaf van de leden van de GroenLinks-fractie.

2.2.5 Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunning

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen een nadere toelichting op de keuze om de reguliere voorbereidingsprocedure als uitgangspunt te nemen en hoe dit uitwerkt voor grootschalige projecten met veel belanghebbenden. Vanwege het belang van een snelle en voortvarende besluitvorming is bij besluiten over omgevingsvergunningen als uitgangspunt de reguliere procedure van toepassing. Bij grootschalige initiatieven is echter vaak de uitgebreide procedure voorgeschreven omdat een milieueffectrapport moet worden opgesteld of omdat het een

anderszins complexe en milieurelevante activiteit is die wordt gereguleerd door EU-richtlijnen. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan het bevoegd gezag in overeenstemming met de aanvrager tot de conclusie komen dat de uitgebreide procedure bij het voorliggende project de voorkeur verdient. Voor een nadere toelichting op die mogelijkheid wordt verwezen naar het antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie in paragraaf 1.2.

2.2.6 Aanpassing bevoegdheidsverdeling na kabinetswisseling
De leden van de VVD-fractie vragen de regering te verduidelijken wat nu precies de taakverdeling is tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Infrastructuur en Water, als het gaat om de Omgevingswet. Bij koninklijk besluit[49] zijn taken op het terrein van de stelselherziening omgevingsrecht onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) gebracht; deze taken vielen voordien onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Infrastructuur en Milieu (IenM). De Minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de stelselherziening omgevingsrecht (inclusief implementatieopgave en het digitale stelsel Omgevingswet).

Naast deze algemene stelselverantwoordelijkheid hebben de afzonderlijke Ministers taken en bevoegdheden ten aanzien van onderwerpen die tot hun beleidsverantwoordelijkheid behoren. Op het beleidsterrein van BZK kan gedacht worden aan bouwen en ruimtelijke ordening. Daarnaast kan gedacht worden aan onderwerpen op het gebied van de Aanvullingswet grondeigendom, zoals het vestigen van een voorkeursrecht. Binnen het stelsel vallen ook een groot aantal onderwerpen op het beleidsterrein van infrastructuur en waterstaat, zoals infrastructuur (wegen, spoor, luchtvaart), water (bijvoorbeeld waterveiligheid) en diverse milieuaspecten, zoals geluid en externe veiligheid. Hiervoor blijft de betrokken bewindspersoon primair inhoudelijk verantwoordelijk. Dit komt (naast de toegedeelde taken en bevoegdheden in de Omgevingswet) onder meer tot uitdrukking in de primaire verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) voor de aanvullingssporen bodem en geluid. In de brief van 8 maart 2018 is voor diverse onderwerpen een overzicht opgenomen van de verdeling van taken tussen de bewindspersonen van BZK en IenW.[50]

3. Het intrekken van wetten of vervallen van onderdelen daarvan

De leden van de D66-fractie vragen te reflecteren op vragen gesteld door Natuur & Milieu in hun inbreng over het wetsvoorstel. De onderwerpen die de Stichting Natuur en Milieu[51] adresseert, blijken aan te sluiten op de vragen van leden van diverse fracties. Deze onderwerpen komen in de orde in paragraaf 1.1 (antwoorden op vragen van de aan het woord zijnde leden en die van de CDA-, GroenLinks- en ChristenUnie-fracties), paragrafen 1.2 en 1.3 (antwoorden op vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie), paragraaf 2.0 (antwoorden op vragen van de aan het woord zijnde leden), paragraaf 2.2.1.4 en in het antwoord op onderstaande vraag. De regering meent dat daarmee de vraag van deze leden voldoende is beantwoord.

De leden van de D66-fractie vragen hoe geborgd wordt dat het basisbeschermingsniveau bereikt wordt en wie daarvoor eindverantwoordelijk is. Het basisbeschermingsniveau is het door het Rijk of de Europese Unie

[49] Koninklijk besluit van 26 oktober 2017, no. 2017001806 (Stcrt 2017 62725).
[50] Kamerstukken I, 2017/18, 33 118, AF, blz. 14–15.
[51] Brief aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de Invoeringswet Omgevingswet, 8 oktober 2018 (referentie KvdE/acl/181008.018).

minimaal vereiste niveau van de bescherming van de gezondheid en veiligheid. In de beantwoording van vragen van de leden van de fractie van de ChristenUnie in paragraaf 1.3 is hierop al ingegaan. De vraag van deze leden wordt gelezen als een vraag om een concretisering. Er is met het oog op de gezondheid en de veiligheid van de mens een basisbeschermingsniveau vastgesteld voor externe veiligheid, geluid en trillingen door activiteiten, geur van veehouderijen en zuiveringtechnische werken, luchtkwaliteit en zwemwaterkwaliteit. Dat basisbeschermingsniveau is geborgd met regels in de AMvB's onder de Omgevingswet, in het bijzonder het Besluit kwaliteit leefomgeving dat in augustus 2018 is gepubliceerd. De wijze waarop dat gebeurt, verschilt van onderwerp tot onderwerp, omdat de instrumentkeuze en de bestuurlijke taakverdeling zijn afgestemd op de aard van het onderwerp. De beleidsverantwoordelijkheid voor de inhoud van de regelgeving op dit punt berust bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Die voor zwemwaterkwaliteit berust bij de Minister van dat departement. De uitvoering ligt in de meeste gevallen bij de gemeenten, soms ook bij andere overheden.

Voor externe veiligheid ligt de uitvoering primair bij de gemeenten. Het is aan de gemeenten om er bij de toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan voor te zorgen dat de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico (een overlijdenskans van 10^{-6} per jaar voor personen in kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en op kwetsbare locaties) niet worden overschreden en de vereiste afstanden tot activiteiten met gevaarlijke stoffen en windturbines in acht worden genomen.

Voor geluid door activiteiten bevat het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels. Het is aan de gemeenten om in het omgevingsplan de regels op te nemen die erin voorzien dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Het basisbeschermingsniveau wordt daarbij geborgd door de regel dat hogere waarden dan de standaardwaarden die het Rijk biedt alleen toegestaan zijn als dat niet leidt tot een overschrijding van de grenswaarden voor het binnenniveau (waaronder 25 dB(A) voor het gemiddelde geluidniveau gedurende de nacht).[52] Voorzien is dat voor geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen vergelijkbare waarborgen worden opgenomen in het Aanvullingsbesluit geluid.[53]

Voor trillingen door activiteiten kent het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels met een systeem van standaardwaarden en grenswaarden. Dit is gelijkwaardig aan de normwaarden die nu gelden op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook voor geur van veehouderijen en zuiveringtechnische werken zijn standaardwaarden en grenswaarden vastgesteld. De geurnormering is beleidsneutraal overgenomen, met behoud van de nu al bestaande flexibiliteit voor gemeenten. Bij trillingen en geur kan in bijzondere gevallen worden afgeweken van de grenswaarden, die het basisbeschermingsniveau tot uitdrukking brengen. Dit kan alleen als gemotiveerd kan worden dat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen het afwijken rechtvaardigen. In de toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving is naar aanleiding van de motie-Çegerek[54] en de motie-Teunissen[55] een afwegingskader voor de toepassing van dit criterium bij de motivering van een besluit opgenomen.[56]

---

[52] Zie artikel 5.66 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een volledig overzicht van grenswaarden.
[53] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 113.
[54] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 73
[55] Kamerstukken I 2016/17, 33 118, U.
[56] Stb. 2018, 292, blz. 321–324.

Voor luchtkwaliteit is het beeld meer divers, omdat de luchtkwaliteit op een locatie afhankelijk kan zijn van een groot aantal bronnen. Dit omdat de stoffen in de lucht zich – anders dan geluid en veiligheidsrisico's – over grotere afstanden verspreiden. Het halen van het basisbeschermingsniveau is daarom een gezamenlijke opgave van de verschillende bestuursorganen (zie hierover ook het antwoord op een vraag van de aan het woord zijnde leden en vragen van de leden van de GroenLinks-fractie in paragraaf 1.1). Daarbij is geregeld welk bestuursorgaan bij een dreigende overschrijding of overschrijding van een omgevingswaarde het initiatief neemt om een programma op te stellen. Gekozen is voor het bestuursorgaan dat naar verwachting in de meeste gevallen toereikende maatregelen kan nemen. De taak om een programma op te stellen ligt bij het college van burgemeester en wethouders voor zwaveldioxide, stikstofdioxide, fijnstof PM_{10} en $PM_{2,5}$ (kalenderjaargemiddelde), benzeen, lood en koolmonoxide, bij gedeputeerde staten voor zwaveldioxiden en stikstofoxiden in grote natuurgebieden en bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor fijnstof $PM_{2,5}$(voortschrijdend gemiddelde) en ozon.

Voor de kwaliteit van het zwemwater ligt de verantwoordelijkheid bij de provincies en de waterbeheerders. De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen van zwemwaterlocaties en het vaststellen van maatregelen, waaronder de mogelijkheid tot het instellen van een negatief zwemadvies of zwemverbod om daarmee het basisbeschermingsniveau te bieden als de zwemwaterkwaliteit achteruit gaat, bijvoorbeeld door blauwalgen of incidentele lozingen. De waterbeheerders zorgen – als onderdeel van hun taak om watersystemen te beheren – ook voor de kwaliteit van het water en de monitoring op zwemlocaties.

3.1 De wetten die worden ingetrokken

De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar de weging tussen belangen bij het nemen van beslissingen op het gebied van de fysieke leefomgeving. Dit vanuit de vrees dat «zachte» belangen het onderspit delven. Voor een antwoord op deze vraag wordt verwezen naar de beantwoording van een vraag van de aan het woord zijnde leden over een integrale beoordeling in paragraaf 1.1 en een vraag van de leden van de ChristenUnie-fractie in paragraaf 1.2.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de huidige wetgeving een absoluut verbod kent op het in stand houden van een bouwwerk dat «in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand.» Nu dit verbod wordt gedecentraliseerd, kunnen gemeenten niet optreden tegen verpaupering en verwaarlozing in gebieden waar zij (uit een oogpunt van deregulering) géén open regels hebben opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken. Gevraagd wordt hoe de regering aankijkt tegen het voorstel om een uniform wettelijk verbod op ernstige ontsiering van de leefomgeving op te nemen in de Invoeringswet Omgevingswet. Het repressieve welstandsvereiste uit artikel 12 van de Woningwet, op grond waarvan het uiterlijk van een bouwwerk niet in ernstige mate in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand, zal bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet, als onderdeel van de bruidsschat, in alle omgevingsplannen ongewijzigd worden overgenomen. Op die manier blijft het dus onverminderd mogelijk voor gemeenten om op grond van die bepaling op te treden tegen verpaupering en verwaarlozing of andersoortige welstandexcessen bij bestaande en vergunningvrij gebouwde bouw-werken. Gemeenten kunnen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gebruik maken van de mogelijkheid om het repressieve welstandsvereiste te wijzigen. De regeling kan bijvoorbeeld beter

afgestemd worden op de overige bouwregels die gelden voor een locatie, zodat het welstandsvereiste concreter en duidelijker kan worden ingevuld.

5. Hoofdlijnen van het overgangsrecht

5.1 Uitgangspunten overgangsrecht

De leden van de CDA-fractie vragen of het overgangsrecht zo aangepast kan worden dat gemeenten niet alleen kunnen kiezen voor een locatiegerichte aanpak, maar ook voor een thematische opbouw van het omgevingsplan. Ook de leden van de SGP-fractie hebben gevraagd hoe de regering aankijkt tegen deze wens van de VNG voor een themagerichte aanpak. Ook vragen deze leden of de regering voornemens is het overgangsrecht aan te passen als dat op grond van ervaringen in de praktijk wenselijk mocht blijken te zijn. Mede naar aanleiding van de tekst en toelichting van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn verdere gesprekken gevoerd met de VNG over de transitiefase, waarin het omgevingsplan vanuit het tijdelijk deel moet worden doorontwikkeld naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. In het bijzonder is daarbij de wens besproken om de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan niet alleen «locatiegewijs» (alle geldende regels per locatie) te kunnen laten vervallen maar ook «regelgewijs» (regels op een locatie die bijvoorbeeld betrekking hebben op één bepaald thema bijvoorbeeld parkeren of kappen van bomen) te kunnen laten vervallen. Op die manier ontstaat de mogelijkheid om de overgang van het tijdelijk deel naar het nieuwe deel van het omgevingsplan verder te flexibiliseren. De regering staat sympathiek tegenover deze wens van de gemeenten, die vooral van belang is voor de eerste periode na inwerkingtreding waarin nog veel gemeenten met het bestemmingsplan van rechtswege zullen werken. De regering onderzoekt of het mogelijk is om tegemoet te komen aan de wensen van VNG binnen het basisniveau van de digitale landelijke voorziening en de kaders die al gesteld zijn voor de uitfasering van ruimtelijkeplannen.nl.

De leden van de CDA-fractie vernemen graag waarom de Omgevingswet de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels alleen voor Rijk en provincies heeft mogelijk gemaakt en niet voor gemeenten. Zowel voor het omgevingsplan als de omgevingsverordening is het uitgangspunt dat alle regels deel uitmaken van het plan of de verordening zelf. Om die reden is ervan afgezien om een grondslag te bieden voor de mogelijkheid van nadere regels, die gedeputeerde staten in aanvulling op de omgevingsverordening of het college van burgemeester en wethouders in aanvulling op het omgevingsplan kunnen stellen. Die nadere regels komen terecht in nadere besluiten, die geen onderdeel zijn van de omgevingsverordening en het omgevingsplan zelf. Hierdoor ontstaat een gelaagdheid in regelgeving die op dat niveau niet bevorderlijk is voor de overzichtelijkheid. Anders dan kennelijk wordt verondersteld, bestaat dus ook bij provincies niet de mogelijkheid tot het stellen van nadere regels. Voor het Rijk ligt dit overigens genuanceerder. De Omgevingswet biedt op tal van plaatsen delegatiegrondslagen om regels te stellen bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling.

In plaats van een grondslag om te werken met nadere regels, biedt de Omgevingswet wel een ruime delegatiegrondslag voor het door gedeputeerde staten laten vaststellen van delen van de omgevingsverordening of het door het college van burgemeester en wethouders laten vaststellen van delen van het omgevingsplan. Zowel provinciale staten als de gemeenteraad beschikken hiermee over ruime mogelijkheden om het laten vaststellen van (nadere) regels over te laten aan hun dagelijks bestuur. Een relevant verschil daarbij is echter dat die regels door

gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders worden vastgesteld in respectievelijk de omgevingsverordening en het omgevingsplan zelf.

5.2.1 Omgevingsvisie
De leden van VVD-fractie vragen wanneer het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) tegemoet kan zien. Ook vragen zij naar de status van het Kabinetsperspectief NOVI[57]. Zoals aangegeven in de brief van 5 oktober 2018 over het Kabinetsperspectief NOVI wordt het ontwerp van de NOVI begin 2019 opgeleverd. Vooruitlopend op de ontwerp-NOVI, geeft het kabinet richting op drie dossiers, die nu volop in discussie zijn: klimaatverandering & energietransitie, verstedelijking en landbouw & landelijk gebied. Het kabinet neemt met het Kabinetsperspectief NOVI stelling op deze drie dossiers en stimuleert daarmee het maatschappelijke en politieke debat. Dat is nodig om begin 2019 tot een gedragen visie te komen.

5.2.2 Programma
De leden van de VVD-fractie vragen hoe de lokale overschrijdingen van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit zullen worden gemeten. Ook onder de Omgevingswet zal de luchtkwaliteit worden gemonitord. Deze monitoring is gebaseerd op zowel berekende als gemeten concentraties. In paragraaf 10.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), dat in augustus 2018 is gepubliceerd, zijn de verantwoordelijkheden vastgelegd. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring voor luchtkwaliteit. Decentrale overheden leveren daarvoor gegevens aan. De regels over het berekenen en meten zullen in de Omgevingsregeling worden uitgewerkt.

De leden van de CDA-fractie vragen of het mogelijk is dat het NSL wordt opgevolgd door het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is een tijdelijk programma dat komt te vervallen bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. Het NSL heeft enerzijds tot doel overal in Nederland op de kortst mogelijke termijn aan de grenswaarden te voldoen en anderzijds om ruimte te creëren voor ruimtelijke projecten, door de individuele toetsing van projecten die onder het NSL vallen te vervangen door de programmatische toets. De recente aanpassing van het NSL 2018 richt zich op het versneld oplossen van de resterende lokale overschrijdingen van de grenswaarden voor NO_2 en PM_{10}. Onder de Omgevingswet ligt de verantwoordelijkheid voor het oplossen van deze overschrijdingen bij de lokale overheden, waardoor deze functie van het NSL komt te vervallen. Dat is geregeld in het recent vastgestelde Besluit kwaliteit leefomgeving. Ook de programmatische aanpak voor luchtkwaliteit vervalt onder de Omgevingswet.

Op dit moment werkt het kabinet aan het Schone Lucht Akkoord waarmee wordt ingezet op permanente verbetering van de luchtkwaliteit, ook onder de wettelijke grenswaarden. Het Akkoord is gericht op een vermindering van ziekte en sterfte door luchtverontreiniging waarbij wordt toegewerkt naar WHO-streefwaarden. Het Akkoord wordt naar verwachting voor de zomer 2019 aan uw Kamer gezonden.

De leden van de CDA-fractie vernemen graag of de programmaplicht voor PM_{10} en stikstofdioxide (NO_2) geheel bij gemeenten wordt gelegd en of het behalen van de omgevingswaarden als (enkel) een lokale verantwoordelijkheid wordt gezien. In paragraaf 1.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de GroenLinks-fractie.

[57] Kamerstukken II 201819, 34 682, nr. 6.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of de regering bereid is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) te behouden. Dit is een wens van gemeenten, omdat luchtverontreiniging grensoverschrijdend werkt en de gedeelde verantwoordelijkheid goed geborgd is in het NSL. Het NSL is een nationaal programma gericht op het voldoen aan de richtlijn luchtkwaliteit. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet resteert, volgens de huidige prognoses, een beperkt aantal lokale overschrijdingen van de rijksomgevingswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide. Lokale bronnen leveren een relatief hoge bijdrage aan deze resterende knelpunten, bijvoorbeeld veehouderijen of het lokale verkeer in binnenstedelijke gebieden. Een verplicht groot nationaal programma zoals het NSL past daarbij niet.

5.2.3 Omgevingsplan

De leden van de VVD-fractie vragen hoe wordt gegarandeerd dat voor inwoners duidelijk is welke regels dan wel welke verordeningen er geldend zijn in een bepaald gebied. De landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet toont bij inwerkingtreding zowel het tijdelijke deel als het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dat wil zeggen dat eenieder in de landelijke voorziening zowel de regels uit de bruidsschat, de nog geldende regels uit bestemmingsplannen (en andere ruimtelijke regelingen) en de al vastgestelde nieuwe regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan kan raadplegen.

Deze leden van de CDA-fractie vragen verder wat wordt verstaan onder het «huidige minimale niveau van toegankelijkheid van de regels». Met de zin «De toegankelijkheid van de regels blijft gewaarborgd op minimaal het huidige niveau» wordt bedoeld dat de regels in ieder geval makkelijk of makkelijker vindbaar en raadpleegbaar zullen zijn als in de huidige voorzieningen ruimtelijkeplannen.nl en overheid.nl.

5.2.4 Omgevingsverordening

De leden van de VVD-fractie vragen naar de uitkomsten van het overleg met de provincies waarbij is bezien of het beschikbaar hebben van een omgevingsverordening op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, knelpunten oplevert en of overgangsrecht hiervoor een oplossing kan bieden. Er worden op dit moment geen knelpunten voorzien om een omgevingsverordening beschikbaar te hebben op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Met de provincies is vastgesteld dat er geen specifieke overgangsrechtelijke regeling nodig is naast de generieke instrumenten die de wet biedt om het eventueel niet tijdig gereedkomen van de omgevingsverordening het hoofd te bieden.

5.2.6 Vergunningen

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of gemeenten lokaal maatwerk mogen toepassen bij de vergunningplicht en bijvoorbeeld ook kunnen kiezen om juist minder bouwwerken vergunningvrij te maken, afhankelijk van locatie specifieke omstandigheden. De regeling voor vergunningvrij bouwen wordt uitgewerkt in het voorgenomen Invoeringsbesluit. Het uitgangspunt daarbij is om in beginsel, vanuit het principe van een gelijkwaardig beschermingsniveau, een beleidsneutrale uitwerking na te streven bij de inbouw van de huidige regeling voor vergunningvrij bouwen in het nieuwe stelsel. Voor de landelijk uniforme categorie van vergunningvrije bouwwerken wordt de komende periode evenwel benut om gezamenlijk met onder meer de VNG te bekijken of er op bepaalde onderdelen lokaal maatwerk wenselijk is waardoor er een mogelijkheid ontstaat om in het omgevingsplan minder bouwwerken vergunningvrij te maken.

5.2.7 Projectbesluit

De leden van de VVD-fractie vragen om het overgangsrecht voor het projectbesluit nader uit te leggen. Het projectbesluit kent een aantal voorgangers, te weten het tracébesluit uit de Tracéwet, het inpassingsplan uit de Wet ruimtelijke ordening en het projectplan uit de Waterwet waarop de projectprocedure van paragraaf 5.2 van die wet van toepassing is. Hieronder wordt eerst ingegaan op de overgangsregeling per voorganger. Daarna wordt ingegaan op de regeling die gedurende de overgangsfase geldt met betrekking tot het wijzigen van omgevingsplannen door het projectbesluit.

Tracéwet

Voor tracébesluiten geldt de volgende overgangsregeling:

– Als voor inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd blijft het oude recht[58] van toepassing tot het tracébesluit onherroepelijk wordt. Als vervolgens het tracébesluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, hoeft geen toepassing te worden gegeven aan de oplevertoets.[59]
– Als een project waarvoor een startbeslissing is genomen en waarvan de verkenning zich in een vergevorderd stadium bevindt, is opgenomen in een ministeriële regeling, en binnen een jaar na inwerkingtreding van de wet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd, is het oude recht van toepassing.[60]
– Voor projecten waarvoor een procedure is gestart, maar die niet vallen onder een van de voorgaande punten, geldt dat de procedure kan worden vervolgd met toepassing van het nieuwe recht van de Omgevingswet. Daartoe wordt een (ontwerp) structuurvisie als bedoeld in de Tracéwet gelijkgesteld aan een (ontwerp) voorkeursbeslissing als bedoeld in de Omgevings-wet[61], er wordt dan toegewerkt naar een projectbesluit.
– Een startbeslissing als bedoeld in de Tracéwet wordt gelijkgesteld aan een voornemen als bedoeld in de Omgevingswet. Ook is geregeld dat in deze gevallen niet alsnog hoeft te worden voldaan aan de participatievereisten zoals gesteld in de Omgevingswet. Er wordt dan toegewerkt naar een projectbesluit.[62]

Wet ruimtelijke ordening

Voor inpassingsplannen geldt de volgende overgangsregeling:

– Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het inpassingsplan van kracht is.[63]
– Als de voorbereiding van een inpassingsplan, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in een vergevorderd stadium is, nog geen ontwerp van dat inpassingsplan ter inzage is gelegd en is geanticipeerd op de vereisten uit de Omgevingswet over het voornemen en de verkenning (deels), kan een ontwerp projectbesluit worden vastge-

---

[58] Met het oude recht wordt geduid op het recht, zoals dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij concrete besluiten betreft dit het recht dat gold op het moment dat het besluit is genomen. Het oude recht omvat zowel inhoudelijke als procedurele bepalingen. Het omvat het recht op grond van de wetten die opgaan in de Omgevingswet, zoals de Wro, maar kan ook betrekking hebben op andere wetten die van toepassing zijn, zoals de Awb (Kamerstukken II, 2017/18, 34 986, nr. 3, blz. 448),

[59] Voorgesteld artikel 4.44.

[60] Voorgesteld artikel 4.45.

[61] Voorgesteld artikel 4.43.

[62] Voorgesteld artikel 4.42.

[63] Voorgesteld artikel 4.6, tweede lid.

steld. In dat geval kan de procedure dus worden vervolgd met toepassing van het nieuwe recht.[64]

In de overgangsbepalingen voor de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet is aanvullend hierop opgenomen:
– Als voor inwerkingtreding van de Omgevingswet een voorbereidingsbesluit voor een project is bekendgemaakt, kan binnen anderhalf jaar een projectbesluit bekend worden gemaakt.[65] Ook dan kan de procedure dus worden vervolgd met toepassing van het nieuwe recht.

Waterwet

Voor projectplannen waarop de projectprocedure van de Waterwet van toepassing is, geldt de volgende overgangsregeling:
– Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpprojectplan ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing.[66]
– Als voor een project voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen ontwerpplan ter inzage is gelegd, maar de voorbereiding ervan is in een vergevorderd stadium en bij de voorbereiding is geanticipeerd op vereisten uit de Omgevingswet over het voornemen en de verkenning (deels), kan een ontwerp projectbesluit worden vastgesteld. In dat geval kan de procedure dus worden vervolgd met toepassing van het nieuw recht.[67]

Bovengenoemde overgangsbepalingen vormen samen het overgangsrecht voor lopende procedures. Daarnaast voorziet het overgangsrecht in diverse gelijkstellingsbepalingen, zodat de instrumenten die tot stand zijn gekomen op grond van het oude recht, hun gelding behouden (het tracébesluit wordt onder meer gelijkgesteld aan een projectbesluit[68], het inpassingsplan maakt deel uit van het omgevingsplan[69] en het waterprojectplan wordt gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning[70]).

Wijzigen omgevingsplan

Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan voor zover dat nodig is voor de realisatie en het in stand houden of in werking hebben van het project. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen de meeste gemeenten nog geen omgevingsplan conform de Omgevingswet hebben, maar een omgevingsplan dat van rechtswege is ontstaan op grond van het overgangsrecht en dat onder meer bestaat uit de op dat moment geldende bestemmingsplannen en daarmee vergelijkbare instrumenten (waaronder inpassingsplannen), die nog op grond van de Wro tot stand zijn gekomen. Daarom is als overgangsregel bepaald dat een projectbesluit in de overgangsfase het omgevingsplan niet *hoeft* te wijzigen. Als het projectbesluit tijdens de overgangsfase het omgevingsplan niet wijzigt, geldt het, voor zover het in strijd is met het omgevingsplan, als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.[71] De overgangsfase loopt tot een bij koninklijk besluit te bepalen moment, er wordt uitgegaan van het jaar 2029. Gedurende deze fase geldt deze regeling niet alleen voor projectbesluiten waarvoor de procedure wordt gestart na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar ook voor de procedures die zijn gestart op grond van de Tracéwet, de Wet ruimtelijke

[64] Voorgesteld artikel 4.107.
[65] Voorgesteld artikel 4.32, 4.37 en 4.39.
[66] Voorgestelde artikelen 4.64, tweede lid, en 4.65, tweede lid.
[67] Voorgestelde artikelen 4.64, derde lid, en 4.65, derde lid.
[68] Voorgesteld artikel 4.47 en volgende.
[69] Voorgesteld artikel 4.6, eerste lid.
[70] Voorgestelde artikelen 4.64, eerste lid en 4.65, eerste lid.
[71] Voorgesteld artikel 22.16, eerste lid.

ordening, de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet, de Mijnbouwwet en de Waterwet, waarvoor op grond van de hiervoor beschreven overgangsregelingen geldt dat de procedure wordt vervolgd met toepassing van het nieuwe recht.

De leden van de SGP-fractie vragen hoe de regering aankijkt tegen de wens van de VNG om gemeenten niet alleen de ruimte te geven voor een locatiegerichte aanpak, maar ook voor een thematische opbouw van het omgevingsplan. Deze leden vragen ook of de regering voornemens is het overgangsrecht aan te passen als dat op grond van ervaringen in de praktijk wenselijk mocht blijken te zijn. In paragraaf 5.1 wordt eenzelfde vraag beantwoord naar aanleiding van een vraag van de leden van de CDA-fractie.

De leden van de SGP-fractie vragen om duidelijkheid over de vergunningvoorschriften bij de overgang van inrichting naar activiteit. Uitgangspunt voor het overgangsrecht van het wetsvoorstel Invoeringswet voor verleende omgevingsvergunningen is dat de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. Onder de Omgevingswet wordt de vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten niet langer gekoppeld aan het begrip inrichting, zoals in de Wabo het geval was. Bovendien wordt alleen een vergunningplicht aangewezen voor dat deel van de activiteit waarvoor een voorafgaande beoordeling noodzakelijk is. Hierdoor kan het voorkomen dat een voormalige inrichting, geheel vergunningplichtig was op grond van de Wabo en dat op grond van het Bal alleen een deel van de voormalige inrichting vergunningplichtig is. In dergelijke gevallen geldt het volgende:

- Voor het deel van de voormalige inrichting dat vergunningplichtig blijft, worden de vergunningvoorschriften gecontinueerd als vergunningvoorschriften, voor zover ze alleen betrekking hadden op dat vergunningplichtige deel.
- Voor het deel van de inrichting dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder algemene rijksregels of decentrale regels valt, worden de voorschriften gezien als maatwerkvoorschriften op grond van het Bal of op grond van het omgevingsplan.

In alle gevallen blijft de materiële inhoud van de voorschriften overeind, maar wijzigt dus alleen de wettelijke basis waarop dit voorschrift rust. In bijna alle situaties waarin de vergunningplicht »kleiner wordt» zal de gemeente bevoegd gezag zijn voor zowel de vergunningvoorschriften, als voor de maatwerkvoorschriften. Voor degene die de activiteit verricht, is het minder van belang wat de nieuwe wettelijke grondslag wordt voor zijn vergunningvoorschrift, maar is het vooral van belang dat hij zijn activiteiten onder gelijkblijvende condities kan continueren. Als het bedrijf een verzoek wil doen tot wijziging van de voorwaarden kan het dit verzoek, vanwege de één-loketgedachte, altijd indienen bij de gemeente. Uiteraard is voor de gemeente de wettelijke basis van belang in geval van handhavend optreden. In paragraaf 5.2.6 van de algemene memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet is daarom ook met concrete voorbeelden verhelderd hoe een initiatiefnemer en het bevoegd gezag kunnen bepalen wat de grondslag voor de voorschriften is. In het kader van de implementatie wordt daarnaast aan dit onderwerp expliciet aandacht besteed.

Daarnaast vragen de leden van de SGP-fractie hoe met de rest van de vergunning omgegaan moet worden, zodra een vergunninghouder een van de activiteiten wijzigt. Ook vragen de leden van de SGP-fractie de overgang naar een vergunning voor een inrichting op basis van meerdere activiteiten onder de Omgevingswet te verduidelijking. Een omgevingsvergunning milieu voor een inrichting wordt op grond van het overgangs-

recht van de Invoeringswet gelijkgesteld met één omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteiten. Als de voormalige inrichting dus meerdere vergunningplichtige milieubelastende activiteiten omvat, blijft dit bij inwerkingtreding één omgevingsvergunning. Als de vergunninghouder één van deze vergunningplichtige activiteiten wil wijzigen, vraagt hij daarvoor een omgevingsvergunning aan. Het bevoegd gezag kan deze omgevingsvergunning samenvoegen met de bestaande omgevingsvergunning tot één nieuwe overzichtelijke omgevingsvergunning. Artikel 5.43, eerste en derde lid van de Omgevingswet biedt daarvoor de bevoegdheid. Deze bevoegdheid kan ook worden toegepast op verzoek van de vergunninghouder.

7. Gevolgen van het wetsvoorstel

7.1 Algemeen

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen in te gaan op de kritiek van de Raad van de Rechtspraak rondom de kosten van invoering en vermeende structurele extra kosten van de Omgevingswet voor de rechtspraak. De Raad verwacht dat de zaakzwaarte en behandeltijd toenemen. Ook de leden van de VVD-fractie en SP-fractie vragen in paragraaf 7.4 om een reactie op de kritiek van de Raad van de Rechtspraak. De regering vindt het van groot belang dat de rechtspraak goed voorbereid en toegerust is om rechtszaken onder de nieuwe Omgevingswet af te wikkelen. Daarbij onderschrijft de regering het onderscheid dat de Raad maakt tussen invoeringskosten en structurele kosten. Deze invoeringskosten bestaan uit extra kosten die het gevolg zijn van de opleiding van rechters en juridisch ondersteunende medewerkers, kosten die voortvloeien uit het parallel afhandelen van zaken onder het oude recht en nieuwe recht en kosten als gevolg van een (deels) tijdelijke stijging van het aantal meervoudig te behandelen zaken in verband met jurisprudentievorming en grotere complexiteit van die zaken. De regering erkent dat de introductie van de nieuwe wetgeving voor de rechtspraktijk enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. De regering onderzoekt daarom samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is en de mogelijkheid om in vergoeding van deze transitiekosten te voorzien.

De regering heeft eerder aangegeven geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet te verwachten. Volgens de Raad nemen de complexiteit en behandeltijd van zaken toe omdat de Omgevingswet diverse vergunningplichtige activiteiten bijeenbrengt in de omgevingsvergunning. Dit is een van de gronden waarop de Raad verwacht dat de gemiddelde zwaarte van een omgevingsrechtelijke zaak en de behandeltijd toenemen. Hierover hebben verschillende gesprekken met de Raad plaatsgevonden, maar het verschil in de inschattingen van de structurele effecten is vooralsnog blijven bestaan. Dit verschil van inzicht over de structurele effecten, neemt het belang dat de regering hecht aan een goed toegeruste rechtspraak niet weg. De regering zal gaan monitoren wat de structurele effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn. De monitoring zal vanzelfsprekend in overleg met de Raad worden uitgevoerd. Op dit moment zijn daarover al gesprekken gaande. Op die manier kunnen de eventuele extra structurele kosten goed in beeld komen en de basis vormen voor de wijze waarop door de regering in dekking kan worden voorzien. De Minister voor Rechtsbescherming betrekt dit samen met de invoeringskosten bij de driejaarlijkse onderhandelingen over de prijzen, voor het eerst voor de periode 2020–2022.

7.2 Gevolgen voor administratieve lasten van burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheden

De leden van de VVD-fractie vragen naar de financiële effecten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet voor de diverse overheden. Dit nieuwe digitale stelsel heeft voor de diverse overheden zowel kosten als baten tot gevolg, zowel eenmalig als structureel. De grootste baat is het mogelijk maken van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht en het daarmee mogelijk maken van de besparingen die dit nieuwe stelsel oplevert bij burgers, bedrijven en overheden. Verdere invulling van het DSO door decentrale overheden levert aanvullende baten op. Die betreffen onder andere verbetering van de ontsluiting van informatie over de leefomgeving, nodig bij vergunningverlening en planvorming.

Interbestuurlijk is afgesproken dat het Rijk de investeringskosten voor het landelijk deel van het stelsel voor zijn rekening zal nemen, en alle overheden de aanpassingsinvesteringen voor hun aansluitende decentrale voorzieningen zelf bekostigen. Ook is afgesproken dat de beheerkosten van het landelijk stelsel volgens een bepaalde verdeelsleutel over de verschillende overheidspartijen zullen worden verdeeld. Op dit moment werken de bestuurlijke partners in het interbestuurlijke implementatieprogramma de vormgeving van en bekostiging van het beheer nader uit.

Wat de financiële effecten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet zullen zijn voor de diverse overheden hangt af van de keuzes die de aansluitende overheden zelf maken en van de huidige stand der techniek bij deze overheden. Een overheid die de invoering van het digitaal stelsel te baat neemt om ICT en processen te moderniseren naar huidige en toekomstige maatstaven is waarschijnlijk eenmalig meer geld kwijt dan een overheid die dit niet meer hoeft te doen. Het maken van dergelijke keuzes over het ambitieniveau bij de invoering van het digitaal stelsel en het nemen van investeringsbeslissingen die voor de eigen bedrijfsvoering en gebruikers een optimaal resultaat genereren, is een verantwoordelijkheid van iedere aansluitende overheid voor zich.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de risico's die gepaard gaan met de totstandkoming van het Digitaal Stelsel Omgevingswet beheerst worden, en welke ondersteuning gemeenten bij de invoering hiervan krijgen. Het stapsgewijs ontwikkelen van de landelijke voorziening van het digitaal stelsel, in samenwerking en overleg met de aansluitende overheden heeft als doel om risico's in de ontwikkeling van het DSO te beperken. De diverse onderdelen die in ontwikkeling zijn, worden daarnaast regelmatig getest in praktijkproeven, waarbij ook aansluitende overheden betrokken zijn. De resultaten van deze praktijktests worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling van het stelsel.

In het voorjaar van 2019 komt een eerste integrale oefenversie beschikbaar van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hiermee kan een kleine groep gebruikers al oefenen. Ook de resultaten hiervan worden meegenomen bij de stapsgewijze doorontwikkeling van de landelijke voorziening. Een dergelijke stapsgewijze aanpak met regelmatige gebruikerstests zorgt ervoor dat eventuele issues en problemen vroegtijdig aan het licht komen en verholpen kunnen worden. Hierdoor kunnen de risico's, die deels inherent zijn aan een ICT-project van deze omvang, zo veel mogelijk worden beperkt en beheerst. Bovendien stelt deze aanpak de aansluitende overheden, en dus ook gemeenten, in staat vast ervaring op te doen met het functioneren van de landelijke voorziening, en biedt het hen de gelegenheid hun eigen systemen op tijd aan te passen en te testen.

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het tijdig aanpassen van hun eigen systemen aan de landelijke digitale voorziening om zo hun eigen deel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet te realiseren. Zij moeten zelf zorgen dat ze hier voldoende menskracht en de middelen voor hebben. Doordat gemeenten al in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de slag kunnen en zijn met de voorbereiding en doordat niet alles op één tijdstip klaar hoeft te zijn kunnen gemeenten zelf een strategie kiezen die bij ze past, binnen de uiterst gestelde datum. De gemeenten krijgen generieke ondersteuning bij de invoering door middel van hulpmiddelen, bijeenkomsten, implementatie-ondersteuning en leveranciersmanagement vanuit het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet. Hierin werkt het Rijk nauw samen met onder andere de VNG. De VNG ondersteunt gemeenten ook zelf in de vorm van een roadmap, kompas en hulpmiddelen voor het in beeld brengen van de opgave tot 2021 en vanaf 2021. Ook zal ondersteuning worden ingericht voor de aansluiting van gemeenten op het landelijke loket, vanuit de beheerorganisatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De leden van de CDA-fractie missen het kader voor kostenverhaal en vragen of de kostensoortenlijst beleidsneutraal overgezet zullen worden. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet staan geen bepalingen over kostensoorten. De kostensoortenlijst is naar de strekking beleidsneutraal overgezet van het Besluit ruimtelijke ordening naar het in augustus 2018 gepubliceerde Omgevingsbesluit (bijlage IV aldaar). Vanwege de inpassing in de Omgevingswet is er een aantal aanpassingen doorgevoerd in het Omgevingsbesluit, onder andere vanwege de reikwijdte van de Omgevingswet. Daardoor kunnen in beginsel, vanwege één specifieke kostenpost, kosten worden verhaald die tot nog toe niet zouden kunnen worden verhaald. Deze mogelijkheid is echter zeer begrensd. De nieuwe kostenpost omvat maatregelen en voorzieningen die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Deze kostensoort wordt op verschillende wijze ingeperkt. De kosten moeten namelijk niet alleen noodzakelijk zijn, ze moeten door middel van de criteria profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid die voor het gehele kostenverhaal gelden ook verbonden kunnen worden aan het desbetreffende exploitatiegebied. Daarmee blijft de regeling onverminderd zien op kosten die de overheid maakt vanwege de in het Omgevingsbesluit aangewezen bouwactiviteiten en die op grond van de regels van hoofdstuk 12 van de Omgevingswet zijn toe te rekenen aan het exploitatiegebied.

De leden van de SP-fractie vragen om een overzicht van de invoeringskosten van de Omgevingswet voor decentrale overheden.

Van elk wetgevingsproduct van de stelselherziening (de Omgevingswet, de AMvB's, de Invoeringswet enzovoort) worden de financiële effecten, inclusief de eenmalige kosten, in een onderzoek geraamd. Pas als alle wetgevingsproducten gereed zijn en onderzocht op financiële effecten, ontstaat een totaalbeeld van de eenmalige kosten. Vooralsnog komen de totale invoeringskosten voor de decentrale overheden, zoals die blijken uit de genoemde onderzoeken en uit de ramingen die ten tijde van het sluiten van het financiële akkoord zijn gemaakt, op een bedrag van ongeveer 145 miljoen euro. Hiernaast zijn bij het sluiten van het financiële akkoord de eenmalige kosten voor decentrale overheden van de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet geraamd op een bedrag van ongeveer 80 miljoen euro.

Bij het genoemde bedrag met betrekking tot de invoeringskosten van de nieuwe regelgeving moet worden opgemerkt dat het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling en de aanvullingsbesluiten en -regelingen hierin

nog niet meegenomen zijn. De cijfers gingen bovendien uit van invoering van het stelsel per 2019 terwijl dit nu 2021 is. Het is denkbaar dat hierdoor de eenmalige kosten wat hoger uitvallen. Ook het effect van de toegenomen decentrale beleidsruimte die in de diverse onderdelen van het nieuwe stelsel zit, is nog niet volledig meegenomen. Hier zal nog apart onderzoek naar gedaan worden.

Tegenover deze eenmalige kosten staan de structurele baten van het stelsel voor de decentrale overheden. Deze baten worden conform het financieel akkoord, dat tussen de bestuurlijke koepels en het Rijk in 2016 is gesloten, niet gekort op de fondsen en zullen de invoeringskosten compenseren. Deze baten treden op vanaf de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel. Eén van de onderdelen van het nieuwe stelsel waarbij significante baten optreden, is de afschaffing van de actualiseringsplicht van bestemmingsplannen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel, is deze actualiseringsplicht al vanaf medio 2018 afgeschaft en wordt daar dus nu al op bespaard.[72] Uit onderzoek van Cebeon blijkt dat dit een besparing op kan leveren van 40 à 50 miljoen euro per jaar. Hiernaast geldt dat het Rijk een eenmalige stimuleringsregeling in het leven heeft geroepen waarmee gemeenten en waterschappen voor een bedrag van in totaal 18 miljoen euro worden ondersteund bij de invoering van het nieuwe stelsel.

De leden van de CDA-fractie vragen een overzicht naar de mate van ingebruikname van het Digitaal Stelsel Omgevingswet door decentrale overheden. Een dergelijk overzicht is nu nog niet beschikbaar. In het voorjaar van 2019 komt een eerste integrale oefenversie van de landelijke voorziening beschikbaar. Hiermee kan een kleine groep gebruikers al oefenen. Deze oefenversie wordt gedurende 2019 stapsgewijs uitgebreid richting het in het kader van het Bestuursakkoord Omgevingswet afgesproken basisniveau. Naar verwachting zullen decentrale overheden vanaf 1 januari 2020 kunnen aansluiten op de landelijke voorziening. Decentrale overheden moeten op drie manieren op de landelijke voorziening kunnen aansluiten, zodat ze:
1) aanvragen en meldingen in ontvangst kunnen nemen,
2) plannen en verordeningen kunnen opstellen, bekend maken en wijzigen, en
3) desgewenst vragenbomen kunnen maken om lokale regelgeving gebruiksvriendelijker te ontsluiten.

Decentrale overheden zetten nu voorbereidende stappen om deze aansluiting straks te kunnen maken.

De aansporingen van decentrale overheden vanuit de koepels en het Rijk om voorbereidingen in hun eigen organisatie te treffen vinden gehoor. De voortgang van de implementatie op zowel het realiseren van de wettelijke kerninstrumenten als het treffen van de voorbereidingen om te kunnen aansluiten op de landelijke voorziening wordt regelmatig gemonitord. Uw Kamer ontvangt nog in december 2018 de meest recente resultaten van deze monitoring in de jaarlijkse voortgangsrapportage over de implementatie van de Omgevingswet.

De leden van de SP-fractie stellen dat gemeenten grotendeels afhankelijk zijn van specialisten buiten hun organisatie (omgevingsdienst). Een omgevingsdienst wordt ingesteld als gemeenschappelijk openbaar lichaam, waardoor deelnemende gemeenten samen met deelnemende

[72] Wet van 18 april 2018 tot wijziging van de Wet ruimtelijke ordening en de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening (afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen), Stb. 2018, 138.

provincies eigenaar zijn. De omgevingsdienst is een uitvoerende dienst van het bevoegd gezag voor (milieu)taken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Daarnaast hebben de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling een rol als opdrachtgever. In deze rol maken gemeenten afspraken over de invulling van (milieu)taken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Ook zijn zij verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de daartoe benodigde middelen.

De leden van de SP-fractie vragen vervolgens of het plaatsen van specialisten buiten hun organisatie extra (financiële) lasten met zich meebrengt en in hoeverre het Rijk hierin eventueel tegemoetkomt. Van extra (financiële) lasten zou geen sprake moeten zijn. Gemeenten kunnen gebruikmaken van de al aanwezige kennis en expertise bij omgevingsdiensten.

7.4 Gevolgen voor de rechtspraak

De vragen van de leden van de VVD-fractie en SP-fractie over de gevolgen voor de rechtspraak zijn beantwoord in samenhang met vragen van de ChristenUnie-fractie in paragraaf 7.1.

8. Advisering en consultatie

De leden van de VVD-fractie vragen naar de achtergrond van de overgangstermijn voor omgevingsplannen en of deze termijn kan worden ingekort. Met de VNG en diverse gemeenten is afgesproken dat gemeenten tot 1 januari 2029 de tijd hebben om een nieuw omgevingsplan voor hun hele gemeente op te stellen. De achtergrond van deze overgangstermijn van 8 jaar na inwerkingtreding is dat het omzetten van lokale bestemmingsplannen (inclusief beheersverordeningen) en lokale verordeningen naar samenhangende omgevingsplannen een omvangrijke opgave is. Om te zorgen dat gemeenten dit zorgvuldig doen voor hun hele gemeente en de tijd nemen om een integrale afweging te maken voor de regels die in een gebied gaan gelden, is tijd nodig. Met de VNG en een groot aantal verschillende gemeenten is de inschatting gemaakt dat een overgangsperiode van acht jaar toereikend is voor de omvang van de klus die er ligt.[73] Gemeenten die eerder aan de slag willen met het omgevingsplan, kunnen al voor 2029 een omgevingsplan vaststellen en voor inwerkingtreding van de wet al starten met de voorbereiding bijvoorbeeld door hun lokale verordeningen op te schonen.

II. DE ARTIKELEN

Artikel 13.3a (nieuw) Omgevingswet

De leden van de SGP-fractie vragen of de mogelijkheid voor kostenverhaal via artikel 13.3a van de Omgevingswet een breder toepassingsbereik heeft dan artikel 75 van de Wet bodembescherming en de Waterwet en welke afbakening hieraan bij algemene maatregel van bestuur wordt gegeven. Met het voorgestelde artikel 13.3a wordt in de Omgevingswet een algemene grondslag geboden voor het verhaal van kosten bij verontreiniging van de fysieke leefomgeving. In het artikel wordt bepaald dat in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen de kosten voor verontreiniging kunnen worden verhaald van daarbij aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het toepassingsbereik van deze bepaling zal worden opgenomen in het Omgevingsbesluit. De regering is voornemens via het Invoeringsbesluit een artikel (8.1) op te nemen waarin

[73] In de laatste kolom van tabel 1 in paragraaf 5.2.9 van het Algemene deel van de memorie van toelichting op het wetsvoorstel moet 8 jaar na inwerkingtreding staan in plaats van 10 jaar.

verontreiniging of aantasting van landbodems of waterbodems en oevers worden aangewezen als gevallen waarvan de kosten van verontreiniging kunnen worden verhaald. Het gaat om een vergelijkbaar toepassingsbereik als artikel 75 van de Wet bodembescherming en artikel 7.22 van de Waterwet, met dien verstande dat kosten bij verontreiniging of aantasting van de landbodem binnen het nieuwe stelsel eveneens kunnen worden verhaald als sprake is van historische of nieuwe verontreinigingen en aantastingen. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van het voorstel voor de Invoeringswet.

Artikel 15.15 (nieuw) Omgevingswet

De leden van de SGP-fractie merken in aanloop naar haar vragen over artikel 15.15 (nieuw) Omgevingswet op dat de nummering van de artikelen in de toelichting voor wat betreft afdeling 15.2 van het wetsvoorstel afwijkt van de nummering in de wettekst. Die opmerking is juist. Helaas is per abuis bij een vijftal artikelen het nummer versprongen. Voor de volledigheid wordt hieronder opgesomd hoe de nummering van de artikelen die betrekking hebben op schade bij gedoogplichten in overeenstemming met de wettekst zouden moet luiden:

Waar in de artikelsgewijze toelichting artikel 15.11 wordt genoemd, moet dit zijn artikel 15.12.
Waar in de artikelsgewijze toelichting artikel 15.12 wordt genoemd, moet dit zijn artikel 15.13.
Waar in de artikelsgewijze toelichting artikel 15.13 wordt genoemd, moet dit zijn artikel 15.14.
Waar in de artikelsgewijze toelichting artikel 15.14 wordt genoemd, moet dit zijn artikel 15.15.
Waar in de artikelsgewijze toelichting artikel 15.15 wordt genoemd, moet dit zijn artikel 15.16.
De leden van de SGP-fractie vragen of hun veronderstelling juist is dat het bij toepassing van artikel 15.16 gaat om volledige vergoeding van de schade, zoals dat ook in artikel 15.14 het geval is. Ook vragen zij of de regering bereid is het artikel te verduidelijken.

Het is juist dat het hier volledige vergoeding van de schade (schadeloosstelling) betreft. Dat blijkt expliciet uit het voorgestelde artikel 15.14, eerste lid, dat ook de reikwijdte regelt van de schadeloosstelling waarop artikel 15.16 ziet. Het betreft in dat laatste artikel schade als gevolg van onttrekking van grondwater of het in de bodem brengen van water. De gedoogplicht daartoe is al geregeld in artikel 10.3, derde lid, van de Omgevingswet. Dat artikel valt expliciet onder de reikwijdte van artikel 15.14, eerste lid. Daarmee is de schadeloosstelling ook van toepassing bij het voorgestelde artikel 15.16 en is een aanpassing van dat artikel niet nodig.

Artikelen 16.15, vierde lid, en 16.15a (nieuw) Omgevingswet

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen op welke manier de gemeentelijke adviescommissie wordt vastgelegd per AMvB. Zij vragen welke regels gaan gelden voor de gemeentelijke adviescommissie, welke eisen gesteld worden aan de deskundigheid van de leden en of de adviescommissie ook wordt ingezet voor aangewezen gebieden, naast door de gemeenteraad aangewezen gevallen. Zij vragen ten slotte welke rol kwaliteitsteams krijgen.

De instelling van een gemeentelijke adviescommissie is vastgelegd in artikel 17.9 van de Omgevingswet en dus niet bij AMvB. In het Omgevingsbesluit worden alle gevallen aangewezen waarin een bevoegd

gezag advies moet vragen aan een ander orgaan. Ook de gevallen waarin aan de gemeentelijke adviescommissie om advies moet worden gevraagd, zullen bij het voorgenomen Invoeringsbesluit aan het Omgevingsbesluit worden toegevoegd. In het voorliggende wetsvoorstel wordt hiertoe voorgesteld om artikel 17.9 van de Omgevingswet op onderdelen aan te passen.

De commissie moet in ieder geval om advies worden gevraagd bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. De gemeenteraad kan daarnaast ook andere activiteiten aanwijzen waarin door het college van burgemeester en wethouders advies moet worden gevraagd aan de adviescommissie. Zoals gevraagd kan de gemeenteraad hierbij ook gebieden aanwijzen, waarin voor activiteiten adviezen moeten gevraagd. Daarnaast kan het college, als het daartoe aanleiding ziet, ook in alle andere gevallen zelfstandig besluiten om advies te vragen aan de commissie. Naast gevallen waarin het college verplicht is of zelf aanleiding ziet om advies te vragen aan de gemeentelijke adviescommissie, kan het te allen tijde ook advies vragen aan andere partijen. Zo kunnen ook kwaliteitsteams (voor zover niet de gemeentelijke adviescommissie met een dergelijke taak wordt belast en als zodanig de rol vervult als kwaliteitsteam) onverminderd een rol blijven spelen bij de advisering.

Artikel 17.9 van de Omgevingswet bevat de eisen die aan de gemeentelijke adviescommissie worden gesteld. De commissie moet door de gemeenteraad worden ingesteld. Enkele leden moeten deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg. Vergaderingen van de commissie zijn openbaar, adviezen moeten deugdelijk zijn gemotiveerd en worden schriftelijke openbaar gemaakt. Voor zover van toepassing, wordt het advies gebaseerd op de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet, die door de gemeenteraad zijn vastgesteld over het uiterlijk van bouwwerken. De gemeenteraad is vrij om nog andere eisen te stellen aan de adviescommissie of de leden daarvan.

Onderdeel GV (artikel 16.79 Omgevingswet)

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom besluiten al in werking kunnen treden, terwijl de bezwaarfase nog gaande is en waarom de procedure voor onomkeerbare activiteiten met twee weken wordt ingekort. Het is de hoofdregel in het bestuursrecht dat een besluit na bekendmaking direct in werking treedt. Dat betekent dus dat het gebruikelijk is dat een besluit al in werking is op het moment waarop daartegen door belanghebbenden nog een bezwaarschrift kan worden ingediend. Een vergunninghouder kan zelf de afweging maken om direct te starten met een vergunde activiteit of te wachten tot de vergunning onherroepelijk is. Als hij start met werkzaamheden voordat de vergunning onherroepelijk is, doet hij dit geheel voor eigen rekening en risico. Dat betekent dat als een vergunning ten gevolge van een ingediend bezwaar of beroep alsnog komt te vervallen, de oude toestand in beginsel geheel op eigen kosten moet worden hersteld. Vaak wordt dus gewacht met het verrichten van activiteiten tot een vergunning onherroepelijk is.

In sommige gevallen kunnen bij activiteiten gevolgen ontstaan die zich niet of slecht ongedaan laten maken. Bij welke activiteiten en in welk gevallen daarvan precies sprake is, laat zich van tevoren niet scherp afbakenen. In artikel 16.79 van de Omgevingswet is voor een generieke regeling gekozen op grond waarvan voor alle omgevingsvergunningen een uitgestelde inwerkingtreding geldt van veertien dagen. Een termijn

van veertien dagen is weliswaar kort, maar schept mogelijkheden voor belanghebbenden om met een verzoek om voorlopige voorziening bij de voorzieningenrechter te vragen om de werking van de vergunning te schorsen voor dat deze in werking treedt. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Omgevingswet in de Eerste Kamer is hierover gesproken en vond men de gekozen termijn van twee weken te kort. Daar staat echter tegenover het belang van initiatiefnemers dat een vergunning zo snel mogelijk in werking treedt. De Eerste Kamer heeft de regering met de aangenomen motie van het lid Meijer c.s.[74] opgeroepen om de termijn van inwerkingtreding voor omgevingsvergunningen voor onomkeerbare activiteiten, zoals het kappen van bomen, het slopen van bouwwerken of het veranderen van monumenten, te verlengen van twee naar vier weken. Bij de waardering van die motie heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu aangegeven daarbij te bezien of de (opschortende) termijn van twee weken voor de overige omgevingsvergunningen (voor andere dan onomkeerbare activiteiten) kan worden teruggebracht tot de hoofdregel in het bestuursrecht van directe inwerkingtreding.[75]

Tegen die achtergrond wordt met het voorliggend wetsvoorstel voorgesteld om artikel 16.79, eerste lid, van de Omgevingswet, zo te wijzigen dat daarin als hoofdregel wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag van bekendmaking of terinzagelegging. Op grond van het tweede lid moet het bevoegd gezag echter in de vergunning bepalen dat deze vier weken later in werking treedt, in het geval de activiteit waar de vergunning op ziet binnen vier weken kan leiden tot onomkeerbare wijzigingen van de bestaande toestand en de beoordelingsregels ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

De regering meent hiermee een goede balans gevonden te hebben tussen het belang van initiatiefnemers voor een snelle inwerkingtreding en de belangen van derde-belanghebbenden die voldoende gelegenheid hebben om een voorlopige voorziening te vragen. Daarbij geldt dat als binnen de termijn van vier weken een voorlopige voorziening wordt gevraagd, de vergunning niet in werking treedt voordat de voorzieningenrechter op het verzoek heeft beslist.

Artikel 2.6 (Drinkwaterwet)

De leden van de CDA-fractie vragen waarom activiteiten die effect kunnen hebben op de waterkwaliteit niet direct worden getoetst aan de milieukwaliteitseisen op grond van de kaderrichtlijn water. De bedoelde toetsing is voor relevante activiteiten geregeld. De Europees verplichte milieukwaliteit-normen zijn onder de Omgevingswet vormgegeven als omgevingswaarden voor de fysieke leefomgeving. De wijze waarop deze omgevingswaarden en andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving doorwerken naar concrete activiteiten is niet geregeld in de Omgevingswet, maar in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat besluit is na de voorhangprocedure bij de Tweede en Eerste Kamer en na verwerking van het advies van de Raad van State op 31 augustus 2018 gepubliceerd. Het advies van de Raad van State heeft juist op dit punt geleid tot een aanpassing van de regelgeving. In de artikelen 6.2, 7.12 en 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is nu expliciet bepaald dat het verlenen van de omgevingsvergunning er – net als onder het huidige recht zoals geregeld in de Waterwet – niet toe mag leiden dat niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden en andere doelstellingen die in dat besluit zijn opgenomen ter uitvoering van de kaderrichtlijn water. Via het

[74] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K.
[75] Verslag EK 2015/16, nr. 23, item 8.

Invoeringsbesluit worden de bepalingen over de monitoring van de doelen van de kaderrichtlijn water nog aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Het ontwerp-Invoeringsbesluit wordt in de eerste helft van 2019 in het kader van de voorhangprocedure aan uw Kamer voorgelegd.

De leden van de CDA-fractie suggereren om in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) op te nemen welke oppervlaktewateren een drinkwaterfunctie hebben. In het Bkl is geregeld dat de rijkswateren die worden gebruikt voor de onttrekking van drinkwater in het Nationaal waterprogramma worden aangewezen en de betreffende regionale wateren in de regionale waterprogramma's. Een regeling in het Bkl zou een dubbeling opleveren.

De leden van de CDA-fractie vragen of het wenselijk is dat Rijkswaterstaat (RWS) over een bindend adviesrecht moet beschikken bij indirecte lozingen. In de vraag wordt gedoeld op het adviesrecht, bedoeld in artikel 2.26 van de Wabo, dat in bepaalde situaties bindend kan worden verklaard (bindend adviesrecht). De figuur van het bindend adviesrecht komt niet terug onder de Omgevingswet. Vanwege de inzichtelijkheid van het stelsel kent de Omgevingswet twee vormen van medebetrokkenheid van andere bestuursorganen bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning: namelijk «adviesrecht» en «advies met instemming». De indirecte lozingen zijn zowel onder de Wabo als onder de Omgevingswet onderdeel van de milieubelastende activiteit. Onder de Omgevingswet is gekozen voor een adviesrecht van de waterbeheerder, waaronder Rijkswaterstaat (RWS), aan het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot het opnemen van aanvullende voorschriften in de omgevingsvergunning. Deze keuze voor het adviesrecht wordt hieronder nader toegelicht.

Omdat de leden van de CDA-fractie specifiek vragen naar de bevoegdheid van één van de waterbeheerders, namelijk RWS, gaat de regering er in deze nadere toelichting van uit dat deze leden doelen op indirecte lozingen die uiteindelijk een rijkswater bereiken. Bijvoorbeeld indirecte lozingen van vooral afstromend hemelwater en grondwater bij ontwatering die op het gemeentelijk hemelwaterstelsel of ontwateringsstelsel plaatsvinden en vanuit dat stelsel op een rijkswater worden geloosd. De meeste van de indirecte lozingen op het rijkswater vallen uitsluitend onder algemene regels voor milieubelastende activiteiten. Voor deze lozingen is geen vergunningplicht in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen. Net als onder de Wabo is ook onder de Omgevingswet op deze algemeen geregelde lozingen het adviesrecht niet van toepassing. Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat algemene regels die adequate bescherming van de rijkswateren bieden. Als RWS vanwege zijn verantwoordelijkheid aanvullende regels voor deze algemeen geregelde lozingen wenselijk acht, kan het een verzoek tot het stellen van een maatwerkvoorschrift doen bij het bevoegd gezag. Een beperkt deel van de bovengenoemde indirecte lozingen maakt onderdeel uit van milieubelastende activiteiten waarvoor een vergunningplicht is aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor deze vergunningplichtige activiteiten vindt de regering voor RWS een adviesrecht, en dus niet advies met instemming, om een aantal redenen wenselijk.

Allereerst bevat het Besluit activiteiten leefomgeving voor deze milieubelastende activiteiten algemene regels die naast de vergunningplicht gelden en die voorzien in een adequate bescherming van de rijkswateren. Als daarnaast het stellen van een voorschrift wenselijk is, kan RWS dat in het advies aan het bevoegd gezag opnemen.

Daarnaast biedt ook het beoordelingskader voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit voldoende waarborgen. Als RWS in het advies stelt dat zonder adequate aanvullende voorschriften milieukwaliteitseisen voor oppervlaktewaterlichamen zouden worden overschreden, is er sprake van significante verontreiniging. Gelet op het beoordelingskader voor de milieubelastende activiteit onder de Omgevingswet moet het bevoegd gezag als daarvan sprake is de vergunning weigeren, of gevolg geven aan het advies van RWS en aanvullende voorschriften aan de vergunning verbinden. De regering heeft er vertrouwen in dat een dergelijk zwaar advies van RWS niet genegeerd wordt.

Ten slotte zou advies met instemming een verzwaring zijn van de huidige bevoegdheid en taak van de waterbeheerder die niet wordt gelegitimeerd vanuit bestaande knelpunten in de praktijk. De regeling zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt volgens de regering voldoende waarborgen tot het maken van de benodigde integrale afweging in deze gevallen. Het toekennen van het recht van instemming bij indirecte lozingen draagt hier niet aan bij.

De leden van de D66-fractie vragen waarom activiteiten die effect kunnen hebben op de waterkwaliteit niet direct worden getoetst aan de milieukwaliteitseisen op grond van de kaderrichtlijn water. Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op een overeenkomstige vraag die door de leden van de CDA-fractie is gesteld naar aanleiding van dit artikel.

Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie waarom transportleidingen voor drinkwater niet zijn opgenomen als verplichte categorie in het omgevingsplan. De inhoudelijke eisen voor omgevingsplannen zijn niet in de Omgevingswet opgenomen maar in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Op grond van artikel 2.3 van de Omgevingswet geeft het Rijk alleen instructieregels wanneer dat noodzakelijk is. In het in augustus 2018 gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geen eisen opgenomen om bestaande buisleidingen voor water te beschermen of om ruimte voor toekomstige buisleidingen voor drinkwater te reserveren. De beleidsmatige basis voor nationale regels over buisleidingen is vastgelegd in de Structuurvisie Buisleidingen 2012–2035. Die structuurvisie vormde de basis voor deze regels in het huidige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Barro is vervolgens beleidsneutraal opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de geldende structuurvisie en in het huidige Barro zijn dit type regels niet opgenomen. De regering ziet op dit moment geen aanleiding om instructieregels te stellen voor buisleidingen voor het transport van water. Uiteraard kan, op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet, dit type instructieregels in een latere fase worden gesteld als dat in de toekomst nodig mocht blijken.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom activiteiten die effect kunnen hebben op de waterkwaliteit niet direct worden getoetst aan de milieukwaliteitseisen op grond van de kaderrichtlijn water. Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op een overeenkomstige vraag die door de leden van de CDA-fractie is gesteld naar aanleiding van dit artikel.

Ook suggereren de leden van de ChristenUnie-fractie om in het Bkl op te nemen welke oppervlaktewateren een drinkwaterfunctie hebben. Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op een overeenkomstige vraag die door de leden van de CDA-fractie is gesteld naar aanleiding van dit artikel.

Onderdelen Q en R

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering te reageren op de vermeende tegenspraak in het principe «decentraal, tenzij» en met de beloofde integrale afweging. Daarnaast vragen de leden van de GroenLinks-fractie naar een reactie op de bezwaren vanuit de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit tegen de «knip» en vragen de leden aan de regering hoe een aparte rijkscategorie voor «vergunningvrije bouwwerken» zich verhoudt tot het principe «decentraal, tenzij». In paragraaf 1.1 wordt een vergelijkbare vraag beantwoord naar aanleiding van vragen van de leden van de CDA-, SP-, ChristenUnie- en D66-fractie.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 8

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 14 december 2018

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel E, onder 2, komt te luiden:
2. Het vierde lid komt te luiden:
4. Onverminderd het derde lid wordt bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

2. Onderdeel V, onder 2, onder b, komt te luiden:
b. In onderdeel b wordt «regels over het gebruik van de grond» vervangen door «activiteiten» en wordt «met het oog op» vervangen door: voor.

3. Onderdeel V, onder 2, onder c, komt te luiden:
c. Onderdeel d komt te luiden:
d. de beperkingen voor de functie en activiteiten binnen het beperkingengebied, bedoeld onder c, voor zover die regels nodig zijn met het oog op de vliegveiligheid of in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting veroorzaakt door het luchthavenluchtverkeer.

4. Onderdeel Z, onder 4, komt te luiden:
4. Het vierde lid komt te luiden:
4. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een instructie geven aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan voor een locatie opnemen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en tot het daarbij bepalen dat wordt voorzien in het beschermen van het stads- of dorpsgezicht, als dat nodig is voor het behoud van cultureel erfgoed.

kst-34986-8
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

5. Na onderdeel AV wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ava

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de bij ministeriële regeling gestelde meet- en rekenvoorschriften, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, voor zover die betrekking hebben op activiteiten waarover regels zijn gesteld in respectievelijk het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

6. In onderdeel BB wordt het voorgestelde artikel 4.14, derde lid, als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a vervalt «, met overeenkomstige toepassing van artikel 4.4,».

b. In onderdeel b vervalt «, met overeenkomstige toepassing van artikel 4.5,».

c. Onder verlettering van onderdeel c tot onderdeel d wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. de aanwijzing van bestuursorganen of andere instanties die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b,.

7. In onderdeel BC, onder 3, wordt in het voorgestelde artikel 4.15, derde lid, (nieuw) «artikel 4.14, derde lid, onder a en c» vervangen door: artikel 4.14, derde lid, onder a en d.

8. In onderdeel BE wordt in het voorgestelde artikel 4.17, onder b, «een aan de locatie toegedeelde functie» vervangen door: een aan een locatie gegeven functie-aanduiding.

9. Onderdeel BP, onder 1, komt te luiden:
1. De opsomming in het eerste lid, tweede zin, komt te luiden:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een milieubelastende activiteit,
d. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
e. een wateronttrekkingsactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg,.

10. Onderdeel BU wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel 1 wordt onder verlettering van onderdeel c tot onderdeel d een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. Onderdeel d komt te luiden:
d. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
2°. lokale spoorwegen,.

b. In onderdeel 2 wordt in het voorgestelde artikel 5.10, derde lid, na «aanhef en onder d,» ingevoegd: aanhef en onder 2°,.

11. In onderdeel CD komt het voorgestelde artikel 5.20, tweede lid, te luiden:
2. De regels strekken ertoe dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels over bouwactiviteiten, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, of daarover gestelde maatwerkregels.

12. In onderdeel CE komt het voorgestelde artikel 5.21, tweede lid, onder c, aanhef, te luiden: op de beslissing of de omgevingsvergunning in een geval als bedoeld onder b kan worden verleend als het gaat om een omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang geheel en als het gaat om een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing zijn:.

13. In onderdeel CK vervalt in het voorgestelde artikel 5.31, eerste lid, «voor een bouwactiviteit of een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit».

14. Na onderdeel CL wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

CLa

In paragraaf 5.1.3 wordt na artikel 5.33 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.33a (gedeeltelijke verlening omgevingsvergunning bij aanvraag meer activiteiten)

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op meer dan een activiteit wordt als er een bij of krachtens deze paragraaf gestelde regel is op grond waarvan voor een deel van die activiteiten de omgevingsvergunning moet worden geweigerd, de vergunning alleen geweigerd voor die activiteiten en voor de overige activiteiten verleend.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de omgevingsvergunning in haar geheel geweigerd op verzoek of met instemming van de aanvrager. «
15. Onderdeel CT komt te luiden:

CT

Artikel 5.40 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt onder verlettering van onderdeel b tot onderdeel c een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.31, eerste lid: als het gaat om het wegnemen of beperken van gevaar, bedoeld in artikel 3, zevende lid, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, waarbij artikel 5.31, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing is,.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De aanhef komt te luiden:
2. In andere gevallen dan bedoeld in artikel 18.10 kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekken:.

b. In onderdeel d wordt «artikel 5.31, tweede lid» vervangen door: artikel 5.31, tweede en derde lid.

c. In onderdeel e worden «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» en «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

16. In onderdeel DE, onder 1, wordt in het voorgestelde artikel 5.53, tweede lid, na «de paragrafen 5.1.3 tot en met 5.1.5» ingevoegd: en de op grond daarvan gestelde regels.

17. In onderdeel DO wordt in het opschrift van het voorgestelde artikel 10.13a «bodem» vervangen door: stortplaatsen.

18. In onderdeel EC, onder 1, wordt in het voorgestelde artikel 12.1, eerste lid, onder a, na «bestaande uit een bouwactiviteit» ingevoegd: kan.

19. Onderdeel EJ, onder 1, komt te luiden:
1. In het eerste lid wordt «een aanvraag, wijziging of intrekking van een besluit» vervangen door: een aanvraag om een besluit.

20. In onderdeel EM wordt in het voorgestelde artikel 13.3d, aanhef, «artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met f,» vervangen door: artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g,.

21. In onderdeel EO komt het opschrift van de voorgestelde afdeling 13.2A te luiden:

AFDELING 13.2A HEFFINGEN.

22. In onderdeel ES wordt het voorgestelde artikel 15.1, eerste lid, als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel f wordt «artikel 4.3» vervangen door: artikel 4.3, eerste of tweede lid.

b. Onder verlettering van de onderdelen g tot en met m tot onderdelen h tot en met n wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
g. een regel in een ministeriële regeling, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, of 4.3, derde lid,.

c. In onderdeel i (nieuw), vervalt «als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid».

23. In onderdeel ES wordt in het voorgestelde artikel 15.4, eerste lid, «artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met f,» vervangen door: artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g,.

24. In onderdeel ES wordt in het voorgestelde artikel 15.8, eerste lid, na «algemene maatregel van bestuur» ingevoegd: of ministeriële regeling.

25. In onderdeel GL wordt het voorgestelde artikel 16.64a als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt «heeft beslist» vervangen door: van oordeel is.

b. In het tweede lid wordt de zinsnede die begint met «Als» en eindigt met «inhoudt» vervangen door: Als het gaat om een besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

26. Onderdeel GN wordt als volgt gewijzigd:

a. In het voorgestelde artikel 16.66, vierde lid, wordt «heeft beslist» vervangen door: van oordeel is.

b. In het voorgestelde artikel 16.66, vijfde lid, wordt de zinsnede die begint met «Als» en eindigt met «inhoudt» vervangen door «Als het gaat om een ontwerpbesluit of besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit» en wordt «en in» vervangen door: respectievelijk in.

27. Na onderdeel GN wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

GNa

In artikel 16.68, aanhef, wordt «de afdelingen 3.4 en 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht» vervangen door: afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 3:44 van die wet.

28. In onderdeel GV, onder 2, wordt in het voorgestelde artikel 16.79, tweede lid, aanhef, na «als» ingevoegd: naar zijn oordeel.

29. In onderdeel HC wordt in het voorgestelde artikel 16.86, eerste lid, na «projectbesluit» ingevoegd: en tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit.

30. In onderdeel HO komt het opschrift van het voorgestelde artikel 18.5a te luiden:

Artikel 18.5a (handhavingstaak en -bevoegdheid bestuursorgaan Mijnbouwwet).

31. Onderdeel HW wordt als volgt gewijzigd:

a. In het voorgestelde artikel 18.19, eerste lid, vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel b door een punt, onderdeel c.

b. In het voorgestelde artikel 18.21, tweede lid, wordt «artikel 8, eerste lid, artikel 51 of artikel 73 van de Wet gemeenschappelijke regelingen» vervangen door: artikel 8, eerste lid, in verbinding met artikel 52 of 74 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

c. Het voorgestelde artikel 18.25, derde lid, onder a, komt te luiden:
a. de wijze waarop gegevens overeenkomstig het eerste lid kunnen worden verstrekt,.

32. Onderdeel IP komt te luiden:

IP

Artikel 20.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt een punt geplaatst achter «bewaakt» en wordt «en wordt» vervangen door: Daarbij wordt.

2. In het derde lid wordt «Bij een omgevingsplan» vervangen door: Bij omgevingsplan.

33. In onderdeel IQ komt het voorgestelde artikel 20.2, vierde lid, te luiden:
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een of meer daarbij aangewezen bestuursorganen een monitoringsprogramma

vaststellen. Daarbij kan worden bepaald dat het monitoringsprogramma de methode van monitoring en de wijze van verstrekking van voor de monitoring relevante gegevens bevat.

34. Onderdeel JB komt te luiden:

JB

Artikel 20.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuursorgaan dat of de andere instantie die op grond van artikel 20.2, eerste lid, is belast met de uitvoering van de monitoring zorgt voor:
a. de verslaglegging van de resultaten van de monitoring voor omgevingswaarden, bedoeld in artikel 20.1, eerste lid, de beoordeling van die resultaten en de toetsing of aan die omgevingswaarden wordt voldaan,
b. de verslaglegging van de resultaten van de monitoring van de voortgang, uitvoering en het doelbereik van een op grond van paragraaf 3.2.4 opgesteld programma, bedoeld in artikel 20.1, tweede lid.

2. In het tweede lid wordt «artikel 3.15, tweede lid» vervangen door: artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid.

3. In het derde lid, onder a, wordt «de monitoring van alarmeringswaarden» vervangen door: de monitoring voor alarmeringswaarden.

4. In het vijfde lid, onder a, wordt «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan» vervangen door: Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan.

35. In onderdeel JH vervalt in het opschrift van het voorgestelde artikel 20.26 «het».

36. Na onderdeel JM wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

JMa

In artikel 23.8 vervalt «bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,».

37. In onderdeel JO wordt na onderdeel 15 een onderdeel ingevoegd, luidende:
15a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
delfstoffen: delfstoffen als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Mijnbouwwet;.

38. In onderdeel JO wordt na onderdeel 17 een onderdeel ingevoegd, luidende:
17a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
gelijkwaardige maatregel: gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7;.

39. In onderdeel JO wordt na onderdeel 28 een onderdeel ingevoegd, luidende:
28a. In de begripsomschrijving van *natuurlijke hulpbronnen* wordt na «delfstoffen» ingevoegd: , oppervlaktedelfstoffen.

40. In onderdeel JO wordt na onderdeel 36 een onderdeel ingevoegd, luidende:

36a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
storten: storten als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;.

41. In onderdeel JO wordt na onderdeel 37 een onderdeel ingevoegd, luidende:
37a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
stortplaats: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafval-voorzieningen;.

42. Aan onderdeel JO wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
43. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
winningsafvalstoffen: afvalstoffen die rechtstreeks afkomstig zijn uit de prospectie, winning, behandeling en opslag van mineralen en de exploitatie van groeven, met uitzondering van afvalstof afkomstig van offshore-prospectie, -winning en -behandeling van mineralen;
winningsafvalvoorziening: terrein waar uitsluitend winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld, of het gedeelte van een terrein waar winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld;.

B

Artikel 2.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A wordt in het voorgestelde artikel 9b, derde lid, en het voorgestelde artikel 9c, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 «de gemeenteraad» vervangen door: het bevoegde bestuursorgaan.

2. Onderdeel E, onder 2, komt te luiden:
a. De zinsnede «Het tweede tot en met vierde lid komen te luiden» wordt vervangen door: Het tweede en derde lid worden vervangen door:.

b. In het voorgestelde artikel 20a, vierde lid, wordt «de gemeenteraad» vervangen door: het bevoegde bestuursorgaan.

C

In artikel 2.9, onder C, onder 2, wordt in het voorgestelde artikel 39b, derde lid, «de gemeenteraad» vervangen door: het bevoegde bestuursorgaan.

D

Artikel 2.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A wordt na «Wet milieubeheer» ingevoegd: zijn gesteld.

2. In onderdeel D wordt «6. afdeling 20.5 van de Omgevingswet» vervangen door: 7. afdeling 20.5 van de Omgevingswet.

E

Artikel 2.17, onder O, komt te luiden:

O

Artikel 133, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef vervalt «, indien van toepassing in afwijking van artikel 2.9a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,».

2. In onderdeel a wordt «voor een handeling met een mobiele installatie» vervangen door: of verstrekte gegevens en bescheiden voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

F

In artikel 2.27, onder L, wordt «en 10.2» vervangen door: , 10.2 en 10.2a.

G

Na artikel 2.35 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.35a (Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

In artikel 85, derde lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt na «bij of krachtens deze wet gestelde voorschriften» ingevoegd: of krachtens de Omgevingswet gestelde voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of biociden bij het verrichten van activiteiten.

H

Artikel 2.46 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1 wordt «Ministerie van Infrastructuur en Milieu» vervangen door: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In onderdeel 2 wordt «Ministerie van Veiligheid en Justitie» vervangen door: Ministerie van Justitie en Veiligheid.

I

In artikel 2.47, onder B, onder 1, onder c, wordt «het beschermen van monumenten of archeologische monumenten b» vervangen door: het beschermen van monumenten of archeologische monumenten, b.

J

Artikel 2.49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel C komt te luiden:

C

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een rampbestrijdingsplan vast voor:
a. locaties waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht;
b. inrichtingen en rampen die behoren tot een bij de maatregel, bedoeld onder a, aangewezen categorie;
c. luchthavens die bij de maatregel, bedoeld onder a, zijn aangewezen.

2. In het derde lid wordt »krachtens het eerste lid aangewezen inrichting» vervangen door: locatie als bedoeld in het eerste lid, onder a, of een inrichting als bedoeld in het eerste lid, onder b,.

2. Onderdeel D komt te luiden:

D

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuur van de veiligheidsregio kan als bedrijfsbrandweerplichtig aanwijzen een locatie waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht, of een inrichting die behoort tot een bij die maatregel aangewezen categorie, als de milieubelastende activiteiten die op die locatie worden verricht of die inrichting in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kunnen opleveren voor de openbare veiligheid.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat op die locatie of in die inrichting kan worden beschikt over een bedrijfsbrandweer die voldoet aan de bij de aanwijzing gestelde eisen.

3. In het derde lid wordt na »Onze Minister indien het een» ingevoegd »locatie of» en vervalt de tweede zin.

4. Het vierde lid komt te luiden:
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, de wijze waarop tot de aanwijzing kan worden besloten, en de eisen waaraan degene, bedoeld in het tweede lid, moet voldoen.

5. In het vijfde lid wordt »Het hoofd of de bestuurder van een inrichting als bedoeld in het vierde lid» vervangen door: Degene die een milieubelastende activiteit verricht of een inrichting exploiteert,.

6. In het zesde lid wordt «Het hoofd of de bestuurder van een aangewezen inrichting» vervangen door: Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert,.

7. Het zevende lid komt te luiden:
7. Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat de bedrijfsbrandweer ter zake van optreden dat noodzakelijk is ter bestrijding van brand of van gevaar anderszins op de locatie of binnen de inrichting, de aanwijzingen opvolgt van degene die op grond van een wettelijk voorschrift met de feitelijke leiding van die bestrijding is belast.

3. Onderdeel F komt te luiden:

F

Artikel 48, tweede lid, komt te luiden:
2. Het bestuur van de veiligheidsregio kan bevelen dat een milieubelastende activiteit op een locatie als bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a, niet wordt verricht of een inrichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder b, niet wordt geëxploiteerd, indien degene die de milieubelastende

activiteit verricht of gaat verrichten of de inrichting exploiteert of gaat exploiteren niet aan de in het eerste lid bedoelde verplichting tot informatieverstrekking voldoet.

4. Onderdeel G, onder 1, komt te luiden:

1. In het eerste lid, eerste zin, wordt «krachtens artikel 17 aangewezen categorieën inrichtingen» vervangen door: locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.

5. Onderdeel H komt te luiden:

H

In artikel 61, eerste lid, onder b, wordt «krachtens artikel 17 aangewezen inrichtingen» vervangen door: locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.

6. Onderdeel I komt te luiden:

I

Artikel 63 komt te luiden:

Artikel 63

1. Het bestuur van de veiligheidsregio is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van:

a. het bij of krachtens artikel 31 bepaalde; en

b. het bij of krachtens artikel 48 bepaalde ten aanzien van de locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.

2. Tot de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang behoort mede:

a. het stilleggen van een milieubelastende activiteit of inrichting, het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van een inrichting of het verzegelen van een locatie of inrichting; en

b. het verzegelen of verwijderen van hetgeen zich op de locatie of in de inrichting bevindt.

K

Artikel 4.2, onder p, komt te luiden:

p. artikel 70 van de Wet bodembescherming,.

L

Artikel 4.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onder verlettering van de onderdelen e tot en met m tot onderdelen f tot en met n, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

e. een verordening als bedoeld in artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij,.

b. In onderdeel f (nieuw) wordt na «Wet milieubeheer» ingevoegd: en een besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van die verordening.

2. In het tweede lid wordt voor «bestemmingsplan» ingevoegd «besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer, of een» en wordt «het plan» vervangen door: dit besluit.

3. In het derde lid wordt voor «bestemmingsplan» ingevoegd «besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer, of een» en wordt «plan» vervangen door: besluit.

M

Aan artikel 4.13, vierde lid, wordt na «maatwerkvoorschrift» ingevoegd: , voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

N

In artikel 4.16, derde lid, wordt onderdeel i verletterd tot onderdeel h.

O

In artikel 4.23, eerste lid, onder a, wordt «is geworden,» vervangen door: is geworden en.

P

In artikel 4.50, eerste lid, wordt «artikel 22.4 van de Omgevingswet» vervangen door: artikel 22.5 van de Omgevingswet.

Toelichting

Onderdeel A *(Wijziging artikel 1.1 (Omgevingswet))*

Onderdeel 1 *(Onderdeel E; wijziging artikel 2.1 Omgevingswet)*

De voorgestelde wijziging van artikel 2.1, vierde lid, strekt ertoe de tekst van dit lid in overeenstemming te brengen met de in dit wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid.

Onderdelen 2 en 3 *(Onderdeel V; wijziging artikel 2.29 Omgevingswet)*

De voorgestelde wijzigingen van artikel 2.29, tweede lid, onder b en d, strekken ertoe de tekst beter te laten aansluiten bij de in dit wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2.

De instructieregels met betrekking tot luchthavens, bedoeld in artikel 2.29, kunnen in ieder geval sturen op de functie van een locatie en op de regels over activiteiten die in het omgevingsplan of het projectbesluit kunnen of moeten worden gesteld. De sturing op de functie van de locatie kan plaatsvinden door bij instructieregel te voorzien in een verplichting tot het opnemen van een specifieke functie-aanduiding in het omgevingsplan of projectbesluit (voor zover dat projectbesluit strekt tot wijziging van het omgevingsplan). Voorbeelden van specifieke functie-aanduidingen zijn de functie-aanduiding «luchthavengebied» of «beperkingengebied-luchthaven». Maar deze sturing kan ook plaatsvinden door bij instructie-regels de kaders te stellen voor de rol, taak of dienstbaarheid van de locatie, met andere woorden over de aan de locatie toe te delen functies of juist niet toe te delen functies. Gedacht kan hierbij worden aan een

instructieregel die bepaalt dat aan de betrokken locatie geen functies worden toegedeeld waarbij vogelaantrekkende activiteiten worden verwacht, of meer specifiek dat bijvoorbeeld geen vogelreservaten zijn toegestaan. De instructieregels over activiteiten kunnen betrekking hebben op de wijze van gebruik en de staat van gronden, bouwwerken en andere objecten, maar hoeven – anders dan onder de Wet ruimtelijke ordening en Wet luchtvaart het geval was – niet tot die activiteiten te worden beperkt. Om die reden is gekozen voor de voorgestelde meer neutrale en Omgevingswet-conforme formulering. Voor alle hier bedoelde instructieregels geldt dat deze alleen kunnen worden gesteld met het oog op de in dit artikel benoemde oogmerken.

Onderdeel 4 *(Onderdeel Z; wijziging artikel 2.34 Omgevingswet)*

De voorgestelde wijziging van artikel 2.34, vierde lid, hangt samen met de in dit wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, en strekt tot verduidelijking van de precieze inhoud van de (mogelijk) te geven instructie. De tekst hanteerde het begrip «het toedelen van de functie rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht» waarbij in het midden werd gelaten of hier de functie als functie-aanduiding werd bedoeld of de aan een locatie toegedeelde functie zoals die is af te leiden uit het samenstel van de op de locatie geldende regels. In de voorgestelde tekst is geëxpliciteerd dat de bedoelde instructie bestaat uit de opdracht om in het omgevingsplan voor de locatie de functie-aanduiding «rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht» op te nemen en uit de opdracht om in het omgevingsplan te voorzien in het blijvend beschermen van het stads- of dorpsgezicht.

Onderdeel 5 *(Onderdeel AVa; wijziging artikel 4.8 Omgevingswet)*

In onderdeel AQ, onder 2, van het wetsvoorstel wordt aan artikel 4.1 van de Omgevingswet, in de vorm van een nieuw tweede lid, de grondslag toegevoegd om voor activiteiten waarover in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening regels zijn gesteld, bij ministeriële regeling meet- en rekenvoorschriften te kunnen stellen over die activiteiten. In het verlengde daarvan wordt bij dit wijzigingsonderdeel in de vorm van een nieuw tweede lid van artikel 4.8 van de Omgevingswet voorzien in regeling van het bevoegd gezag voor die meet- en rekenvoorschriften. Ook voor die meet- en rekenvoorschriften is het nodig een bevoegd gezag aan te wijzen, bijvoorbeeld om te beslissen op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel. De voorgestelde regeling houdt in dat het bevoegd gezag voor de meet- en rekenvoorschriften gelijk is aan het bevoegd gezag voor de regels over de activiteiten waarop die meet- en rekenvoorschriften betrekking hebben. Hiermee ligt het bevoegd gezag voor de regels over de activiteiten zelf en de meet- en rekenvoorschriften over die activiteiten in één hand.

Onderdeel 6 *(Onderdeel BB; wijziging artikel 4.14 Omgevingswet)*

Het wetsvoorstel wijzigt de regeling voor het voorbereidingsbesluit. Het voorbereidingsbesluit leidt niet langer tot regels die zelfstandig juridisch werken, maar tot zogenoemde voorbeschermingsregels die onderdeel worden van het omgevingsplan of de omgevingsverordening. Artikel 4.14 heeft betrekking op een voorbereidingsbesluit dat wordt genomen met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels. Het derde lid van dit artikel stelt ten opzichte van de regels die op grond van de Omgevingswet bij het omgevingsplan kunnen worden gesteld, beperkingen aan de inhoud van de voorbeschermingsregels die bij het voorbereidingsbesluit aan het omgevingsplan kunnen worden toege-

voegd. Dit in verband met het doel en de strekking van het voorbereidingsbesluit (het voorkomen dat een locatie minder geschikt wordt voor het doel waarvoor de in voorbereiding zijnde regels in het omgevingsplan worden gesteld). Dit wijzigingsonderdeel wijzigt het derde lid op een aantal punten.

In de eerste plaats vervalt in de onderdelen a en b de zinsnede «met overeenkomstige toepassing van artikel 4.4» respectievelijk «met overeenkomstige toepassing van artikel 4.5». Deze zinsneden zijn bij nader inzien overbodig, omdat het voorbereidingsbesluit het omgevingsplan wijzigt en dus regels bevat die worden toegevoegd aan het omgevingsplan. Dit betekent dat de artikelen 4.4 en 4.5 voor de regels in de onderdelen a en b rechtstreeks de grondslag vormen.

Verder wordt een onderdeel toegevoegd (nieuw onderdeel c), op grond waarvan bij voorbeschermingsregels bestuursorganen of andere instanties kunnen worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b. Artikel 16.15, tweede lid, van de Omgevingswet vormt hiervoor de grondslag. Het aanwijzen van een adviseur zal vooral in de rede liggen als een voorbeschermingsregel wordt gesteld die inhoudt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een daarbij aangewezen activiteit te verrichten (een regel als bedoeld in onderdeel a). Die activiteit wordt daarmee een omgevingsplanactiviteit. Naar huidig recht is het gangbare praktijk dat via een in het voorbereidingsbesluit opgenomen vergunningenstelsel de mogelijkheid wordt gecreëerd om een vergunning te verlenen voor een activiteit die het doel waarvoor het voorbereidingsbesluit is genomen niet onaanvaardbaar doorkruist, zodat die activiteit toch kan worden verricht. Aan een dergelijk vergunningenstelsel is dan veelal een adviesrecht gekoppeld voor de betrokken bestuursorganen of andere instanties om te bezien of die onaanvaardbare doorkruising zich voordoet. De Omgevingswet beoogt niet om deze praktijk te wijzigen. Om die reden wordt onderdeel c aan het derde lid toegevoegd.

Het college van burgemeester en wethouders is doorgaans het bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Om die reden zal de mogelijkheid om een adviseur aan te wijzen, gelet op de achtergrond ervan zoals hiervoor toegelicht, vooral van belang zijn voor een voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.16 van de Omgevingswet wordt genomen door een provincie of het Rijk met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, instructieregel of instructie, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan. Op grond van artikel 4.16, derde lid, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, wijzigt ook een dergelijk voorbereidingsbesluit het omgevingsplan met voorbeschermingsregels. Op grond van artikel 4.16, vierde lid, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, is artikel 4.14, derde lid, op een dergelijk voorbereidingsbesluit van overeenkomstige toepassing.

Onderdeel 7 *(Onderdeel BC; wijziging artikel 4.15 Omgevingswet)*

Dit wijzigingsonderdeel bevat een wetstechnische wijziging in artikel 4.15, derde lid, van de Omgevingswet, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld. Deze wijziging hangt samen met de toevoeging van een nieuw onderdeel aan artikel 4.14, derde lid, van de Omgevingswet, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld. Volstaan wordt met een verwijzing naar het desbetreffende wijzigingsonderdeel.

Onderdeel 8 *(Onderdeel BE; wijziging artikel 4.17 Omgevingswet)*

In onderdeel BE van het wetsvoorstel wordt artikel 4.17 geherformuleerd. Bij dit wijzigingsonderdeel wordt in onderdeel b van artikel 4.17 de zinsnede «een aan de locatie toegedeelde functie», waarin per abuis «de locatie» in plaats van «een locatie» is opgenomen, vervangen door «een aan een locatie gegeven functie-aanduiding». Dit is een technische verduidelijking die tot uitdrukking brengt dat het bij onderdeel b uitsluitend gaat om een functie-aanduiding van een locatie en niet om een aan een locatie toegedeelde functie, zoals die is af te leiden uit het samenstel van de op de locatie geldende regels. Van dit samenstel van regels kan een functie-aanduiding onderdeel zijn, maar dat hoeft niet per se zo te zijn. Deze verduidelijking is een uitvloeisel van de verduidelijking van artikel 4.2 van de wet zoals die bij het wetsvoorstel plaatsvindt. In de memorie van toelichting bij de wijziging van artikel 4.17 is in verband hiermee al opgemerkt dat onder «een toegedeelde functie» in onderdeel b een functie-aanduiding moet worden verstaan.[1] Dit wordt nu dus ook in de tekst van het artikel zelf verduidelijkt.

Onderdeel 9 *(Onderdeel BP; wijziging artikel 5.2 Omgevingswet)*

Bij dit wijzigingsonderdeel wordt onderdeel BP, onder 1, van het wetsvoorstel geherformuleerd. Dit onderdeel heeft betrekking op de opsomming van activiteiten in artikel 5.2, eerste lid, tweede zin, van de Omgevingswet. Dit zijn activiteiten waarvoor in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 5.1 van die wet vergunningvrije en vergunningplichtige gevallen van die activiteiten worden aangewezen. Artikel 5.2, eerste lid, tweede zin, maakt het in aanvulling daarop mogelijk dat bij die maatregel kan worden bepaald dat binnen daarbij aangegeven grenzen bij decentrale regelgeving (het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening) van de aanwijzing kan worden afgeweken. Hierdoor kan ten opzichte van de reguliere aanwijzing van vergunningvrije en vergunningplichtige gevallen maatwerk worden geboden met het oog op specifieke, lokale omstandigheden.

De wijziging ten opzichte van het wetsvoorstel zoals dat is ingediend, betreft de toevoeging van een nieuwe activiteit (de omgevingsplanactiviteit) aan de opsomming (onderdeel a).

De toevoeging van de omgevingsplanactiviteit houdt verband met de uitwerking van de regeling voor vergunningvrij bouwen, zoals die bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden toegevoegd. Bij die uitwerking is nog onderwerp van onderzoek of het wenselijk is dat gemeenten de bevoegdheid krijgen om op grond van locatiespecifieke omstandigheden op onderdelen af te wijken van de op grond van artikel 5.1, eerste lid, van de Omgevingswet aan te wijzen vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken. Door de toevoeging van de omgevingsplanactiviteit aan de opsomming in artikel 5.2, eerste lid, van de Omgevingswet ontstaat de wettelijke basis om in het Besluit bouwwerken leefomgeving binnen daarbij te stellen grenzen een dergelijke afwijkingsmogelijkheid op te nemen.

Onderdeel 10 *(Onderdeel BU; wijziging artikel 5.10 Omgevingswet)*

Artikel 5.10, eerste lid, van de Omgevingswet somt de activiteiten op waarvan bij algemene maatregel van bestuur gevallen worden aangewezen waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning. In het

[1] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 165.

eerste lid, onder d, worden achter elkaar opgesomd beperkingengebied-activiteiten met betrekking tot burgerluchthavens van regionale betekenis en lokale spoorwegen. Onderdeel a van dit wijzigingsonderdeel trekt deze twee categorieën uit elkaar en noemt deze afzonderlijk. Deze wetstechnische verbetering brengt artikel 5.10, eerste lid, onder d, tekstueel in overeenstemming met de overige artikelen van de Omgevingswet waarin beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot verschillende werken en objecten worden opgesomd. Zie bijvoorbeeld de artikelen 5.1, 5.11 en 5.28. Onderdeel b van dit wijzigingsonderdeel, dat betrekking heeft op het bij het wetsvoorstel voorgestelde artikel 5.10, derde lid, bevat een wetstechnische aanpassing in verband met de voorgestelde wijziging in onderdeel a.

Onderdeel 11 *(Onderdeel CD; wijziging artikel 5.20 Omgevingswet)*

Artikel 5.20, tweede lid, van de Omgevingswet omschrijft de strekking van de bij algemene maatregel van bestuur (het Besluit kwaliteit leefomgeving) te stellen beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. De tekst van artikel 5.20, tweede lid, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, wordt in dit wijzigingsonderdeel geherformuleerd. Die herformulering houdt in dat artikel 5.20, tweede lid, onder b, vervalt. Dat onderdeel veronderstelt – bij nader inzien ten onrechte – dat naast de bij algemene maatregel van bestuur (het Besluit bouwwerken leefomgeving) gestelde regels over bouwactiviteiten of daarover gestelde maatwerkregels, ook bij ministeriële regeling gestelde regels over bouwactiviteiten als beoordelingsregels zullen gelden. Dit verdraagt zich echter niet met de delegatiesystematiek voor de beoordelingsregels in artikel 5.18 van de Omgevingswet. Op grond van het eerste lid van dat artikel is het alleen mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur beoordelingsregels te stellen. In verband met deze wijziging zullen de regels met het oog waarop artikel 5.20, tweede lid, onder b, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, is geformuleerd, niet worden gesteld bij ministeriële regeling maar in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit laatste zal bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet gebeuren.

Onderdeel 12 *(Onderdeel CE; wijziging artikel 5.21 Omgevingswet)*

Artikel 5.21 van de Omgevingswet omschrijft het oogmerk en de strekking van de bij het Besluit kwaliteit leefomgeving te stellen beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit artikel is bij het wetsvoorstel geherformuleerd. Bij dit wijzigingsonderdeel wordt in het tweede lid, onder c, van het artikel, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, een uitzondering aangebracht op de daarin neergelegde regel dat, kort gezegd, de beoordelingsregels er in ieder geval toe zullen strekken dat op de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit de instructieregels en instructies van provincie en Rijk over omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zullen zijn. De uitzondering houdt in dat daar waar het gaat om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, die instructieregels en instructies slechts gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing zullen zijn. De noodzaak van deze uitzondering is naar voren gekomen bij het opstellen van de hier bedoelde beoordelingsregels, die bij het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet aan het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen worden toegevoegd. Achtergrond is wat betreft provinciale instructieregels en instructies in de eerste plaats dat die geen betrekking kunnen hebben op rijksbesluiten. Dan past het niet om deze wel van overeenkomstige toepassing te verklaren op aanvragen om een omgevingsvergunning voor

een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang. Voor zowel provincie als Rijk geldt verder dat zij niet altijd normadressant zijn van hun eigen instructieregels en instructies.

In plaats daarvan geldt dan het algemene beginsel dat zij gebonden zijn aan hun eigen beleid. Maar het komt ook voor dat provincie en Rijk zich toch op voorhand (in de omgevingsverordening respectievelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving) aan een aantal van de eigen instructieregels over omgevingsplannen binden, bijvoorbeeld voor het vaststellen van een projectbesluit. Het voornemen is om in de beoordelingsregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving alleen die instructieregels waarvoor een dergelijke «zelfbinding» aan de orde is van overeenkomstige toepassing te verklaren op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang.

Onderdeel 13 *(Onderdeel CK; wijziging artikel 5.31 Omgevingswet)*

Bij dit wijzigingsonderdeel vervalt in artikel 5.31, eerste lid, zoals dat bij dit wetsvoorstel is geherformuleerd, in de aanhef de zinsnede «voor een bouwactiviteit of een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit». Het gaat hier om het herstel van een tekstuele omissie. De desbetreffende activiteiten vormen het toepassingsbereik van artikel 5.31 zoals dat oorspronkelijk is vastgesteld. Bij dit wetsvoorstel is de opsomming van activiteiten waarop artikel 5.31 betrekking heeft echter verplaatst naar de nieuwe onderdelen a tot en met c van het eerste lid, waarbij de hiervoor bedoelde activiteiten ten onrechte zijn blijven staan in wat door de toevoeging van die onderdelen de aanhef van het eerste lid is geworden.

Onderdeel 14 *(Onderdeel Cla; nieuw artikel 5.33a Omgevingswet)*

Paragraaf 5.1.3 van de Omgevingswet heeft betrekking op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning. Deze paragraaf bevat zelf een aantal beoordelingsregels en bevat daarnaast de grondslagen voor bij algemene maatregel van bestuur te stellen beoordelingsregels. Naar aanleiding van vragen uit de praktijk wordt voorgesteld om aan het slot van deze paragraaf een artikel toe te voegen, artikel 5.33a, waarin wordt verduidelijkt hoe op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meer dan een activiteit (meervoudige aanvraag) moet worden beslist als er voor een deel van die activiteiten een weigeringsgrond is en voor de overige activiteiten niet.

In artikel 5.33a, eerste lid, is de hoofdregel opgenomen dat in die situatie de vergunning alleen wordt geweigerd voor de activiteiten waarop de betreffende weigeringsgronden betrekking hebben en voor de overige activiteiten wordt verleend. Daarbij moet uit de aard van de zaak onder het meervoud «activiteiten» in voorkomend geval ook het enkelvoud worden begrepen, bijvoorbeeld in de situatie waarin de meervoudige aanvraag betrekking heeft op twee activiteiten waarbij er voor één activiteit een weigeringsgrond is en voor de andere niet.

De voorgestelde hoofdregel neemt niet weg dat er gevallen denkbaar zijn waarin in een situatie als hier bedoeld de aanvrager geen behoefte heeft aan een gedeeltelijk verleende vergunning, bijvoorbeeld als een activiteit waarvoor de vergunning moet worden geweigerd essentieel is voor de realisering van zijn initiatief. Daarom is in het tweede lid geregeld dat in afwijking van die hoofdregel de omgevingsvergunning in haar geheel wordt geweigerd op verzoek of met instemming van de aanvrager. Als een zodanig verzoek of een zodanige instemming niet op voorhand is

opgenomen in de aanvraag, is het aan het bevoegd gezag om op het moment dat het bij een meervoudige aanvraag op een weigeringsgrond voor een deel van de aangevraagde activiteiten stuit, over de mogelijke toepassing van artikel 5.33a, tweede lid, met de aanvrager in contact te treden.

Onderdeel 15 *(Onderdeel CT; wijziging artikel 5.40 Omgevingswet)*

Bij dit wijzigingsonderdeel wordt onderdeel CT van dit wetsvoorstel, dat betrekking heeft op artikel 5.40 van de Omgevingswet, geherformuleerd vanwege de toevoeging van twee nieuwe onderdelen. De al in het wetsvoorstel opgenomen onderdelen hebben betrekking op artikel 5.40, tweede lid, onderdelen d en e. Deze onderdelen zijn bij dit wijzigingsonderdeel opgenomen in onderdeel CT, onder 2, onder b en c.

Artikel 5.40 van de Omgevingswet bepaalt in welke gevallen het bevoegd gezag voorschriften van een omgevingsvergunning kan wijzigen (eerste lid) of een omgevingsvergunning kan intrekken (tweede lid). Het eerste nieuwe onderdeel heeft betrekking op artikel 5.40, eerste lid. Voorgesteld wordt om daaraan een nieuw onderdeel b toe te voegen, dat betrekking heeft op activiteiten als bedoeld in artikel 5.31, eerste lid, van de Omgevingswet. Dat zijn bij dat artikellid nader omschreven activiteiten waarvoor het bevoegd gezag de omgevingsvergunning kan weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet bibob). In artikel 5.40, tweede lid, onder d, is voor de activiteiten, bedoeld in artikel 5.31, eerste lid, van de Omgevingswet de grond opgenomen dat de omgevingsvergunning kan worden ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bibob. Gelet op deze systematiek, met enerzijds de mogelijkheid om de omgevingsvergunning te weigeren op bibob-gronden en anderzijds de mogelijkheid om de omgevingsvergunning in te trekken op bibob-gronden, moet ook het bestaan van de bevoegdheid om voorschriften van een omgevingsvergunning te wijzigen op bibob-gronden worden aangenomen. Het voorgestelde artikel 5.40, eerste lid, onderdeel b, strekt ertoe dit te verduidelijken.

Het tweede nieuwe onderdeel heeft betrekking op de aanhef van artikel 5.40, tweede lid. Voorgesteld wordt om daaraan de zinsnede «in andere gevallen dan bedoeld in artikel 18.10» toe te voegen. Deze zinsnede strekt ertoe te verduidelijken dat als het gaat om het intrekken van de omgevingsvergunning als (bestuurlijke) sanctie, bijvoorbeeld vanwege het niet-naleven van de vergunningvoorschriften, dit moet gebeuren op grond van artikel 18.10 van de Omgevingswet.

Onderdeel 16 *(Onderdeel DE; wijziging artikel 5.53 Omgevingswet)*

Dit onderdeel betreft het herstel van een wetstechnische omissie.

Onderdeel 17 *(Onderdeel DO; wijziging artikel 10.13a Omgevingswet)*

In dit onderdeel wordt in het opschrift van het voorgestelde artikel 10.13a van de Omgevingswet «gedoogplicht bodem» vervangen door «gedoogplicht stortplaatsen». Hiermee wordt een duidelijker onderscheid gemaakt met artikel 10.13b dat als gevolg van het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem Omgevingswet in de Omgevingswet zal worden ingevoegd. Het opschrift van dat artikel komt als gevolg van de nota van

wijziging bij het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem Omgevingswet «gedoogplichten nazorg bodem» te luiden.[2]

Onderdeel 18 *(Onderdeel EC; wijziging artikel 12.1 Omgevingswet)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van de voorgestelde wijziging van artikel 12.1, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Onderdeel 19 *(Onderdeel EJ; wijziging artikel 13.1 Omgevingswet)*

Met de wijziging van artikel 13.1, eerste lid, van de Omgevingswet was beoogd te verduidelijken dat rechten kunnen worden geheven voor alle op aanvraag genomen besluiten. Uit de voorgestelde wijziging van artikel 13.1, eerste lid, vloeide echter voort dat rechten kunnen worden geheven op ambtshalve besluiten tot wijziging of intrekking van op aanvraag genomen besluiten. Deze omissie wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel 20 *(Onderdeel EM; wijziging artikel 13.3d Omgevingswet)*

De wijziging van artikel 13.3d van de Omgevingswet houdt verband met de in deze nota van toelichting opgenomen wijziging van het voorgestelde artikel 15.1, eerste lid, van die wet, als gevolg waarvan dat artikel wordt uitgebreid met een nieuw onderdeel g.

Onderdeel 21 *(Onderdeel EO; wijziging opschrift afdeling 13.2A Omgevingswet)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van het opschrift van de voorgestelde afdeling 13.2A van de Omgevingswet.

Onderdeel 22 *(Onderdeel ES; wijziging artikel 15.1 Omgevingswet)*

Voor de opsomming van schadeoorzaken in het voorgestelde artikel 15.1 van de Omgevingswet geldt dat besluiten zijn opgenomen die rechtstreeks tot rechten, plichten of gevolgen voor particulieren of bedrijven kunnen leiden. In de opsomming van schadeoorzaken in het voorgestelde artikel 15.1, eerste lid, was nog geen rekening gehouden met het feit dat uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften die bij ministeriële regeling worden gesteld, ook rechtsgevolgen voor burgers of bedrijven kunnen hebben. Voor zover dergelijke voorschriften zijn opgenomen in een algemene maatregel van bestuur of in een decentrale regeling, zijn deze wel al meegenomen in het voorgestelde artikel 15.1. Gelet hierop wordt aan het eerste lid een nieuw onderdeel g toegevoegd, dat er in voorziet dat regels in een ministeriële regeling, als het gaat om regels als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, of 4.3, derde lid, ook als schadeoorzaak worden aangewezen.

Dit onderdeel voorziet daarnaast in een wijziging in onderdeel i (nieuw) in verband met het invoegen van het begrip «gelijkwaardige maatregel» in de begrippenlijst van de Omgevingswet.

Onderdeel 23 *(Onderdeel ES; wijziging artikel 15.4 Omgevingswet)*

Deze wijziging betreft een aanpassing in verband met de toevoeging van een nieuw onderdeel g aan artikel 15.1, eerste lid. In lijn hiermee wordt ook artikel 15.4 aangevuld.

---

[2] Kamerstukken II 2018/19, 34 846, nr. 7.

Onderdeel 24 *(Onderdeel ES; wijziging artikel 15.8 Omgevingswet)*

Deze wijziging betreft een aanpassing in verband met de toevoeging van een nieuw onderdeel g aan artikel 15.1, eerste lid. In lijn hiermee wordt ook artikel 15.8 aangevuld.

Onderdelen 25 en 26 *(Onderdelen GL en GN; wijziging artikelen 16.64a en 16.66 Omgevingswet)*

In artikel 16.66 is verduidelijkt dat het bij een kennisgeving van een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht nog niet gaat om de uiteindelijke beslissing. In de kennisgeving wordt op grond van dit artikel vermeld dat het gaat om een ontwerpbesluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De redactie van artikel 16.64a is gelijkluidend gemaakt.

Onderdeel 27 *(Onderdeel GNa; wijziging artikel 16.68 Omgevingswet)*

Per abuis was in artikel 16.68 de mogelijkheid voor het bevoegd gezag opgenomen om afdeling 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing te laten. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat bij het van toepassing zijn van één van de in artikel 16.68 opgenomen uitzonderingen een besluit niet wordt bekendgemaakt. Dit wordt met deze wijziging hersteld. De bekendmaking van het besluit geschiedt overeenkomstig artikel 3:41 of 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Door deze wijziging wordt verduidelijkt dat het bevoegd gezag het besluit niet op de in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze hoeft mee te delen. Dit komt overeen met de bestaande mogelijkheid daartoe in de artikelen 3.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en 13.10 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel 28 *(Onderdeel GV; wijziging artikel 16.79 Omgevingswet)*

Artikel 16.79, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals dat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld, bevat de verplichting voor het bevoegd gezag om aan de hand van een tweetal nader omschreven criteria te bepalen of uitgestelde inwerkingtreding van de omgevingsvergunning, dat wil zeggen inwerkingtreding vier weken na de dag van bekendmaking of terinzagelegging, aangewezen is. Al in de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel is erop gewezen dat het tweede lid een imperatieve redactie krijgt maar aan het bevoegd gezag wel enige beoordelingsruimte geeft om per geval af te wegen of sprake moet zijn van uitgestelde inwerkingtreding.[3] Om over het bestaan van die beoordelingsruimte ook in de tekst van het artikellid geen misverstand te laten bestaan, wordt bij dit wijzigingsonderdeel voorgesteld om aan het slot van de aanhef van artikel 16.79, tweede lid, de zinsnede «naar zijn oordeel» toe te voegen. Deze toevoeging stelt buiten twijfel dat bij de beoordeling of er in een concreet geval aan de in het artikellid omschreven criteria is voldaan het primaat ligt bij het bevoegd gezag.

Onderdeel 29 *(Onderdeel HC; wijziging artikel 16.86 Omgevingswet)*

Dit onderdeel betreft het herstel van een wetstechnische omissie. Met de regeling wordt beoogd te voorkomen dat door een latere indiening van beroepsgronden de versnelde uitspraaktermijn, die op grond van artikel 16.87 van de Omgevingswet zowel geldt voor beroepen tegen een

[3] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 279.

projectbesluit als voor beroepen tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit, in het gedrang komt.

Onderdeel 30 *(Onderdeel HO; wijziging artikel 18.5a Omgevingswet)*

In het voorgestelde artikel 18.5a van de Omgevingswet ontbrak nog een opschrift bij dat artikel. In dit onderdeel wordt daarin alsnog voorzien.

Onderdeel 31 *(Onderdeel HW; wijziging afdeling 18.3 Omgevingswet)*

Onder a *(wijziging artikel 18.19 Omgevingswet)*

Met deze wijziging wordt voorgesteld om artikel 18.19, eerste lid, onder c, te schrappen. Daarin is bepaald dat in het belang van een doelmatige uitoefening van de uitvoerings- en handhavingstaak bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de bovenregionale prioriteitstelling bij de uitoefening van deze taken. Deze uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht afkomstige bepaling (artikel 5.7, eerste lid, onder c) is niet op amvb-niveau uitgewerkt. De uitgebreide procedure die geldt voor het wijzigen van een algemene maatregel van bestuur zou ervoor zorgen dat onvoldoende kan worden ingespeeld op de situatie van het moment.

Onder b *(wijziging artikel 18.21 Omgevingswet)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van het voorgestelde artikel 18.21, tweede lid.

Onder c *(wijziging artikel 18.25 Omgevingswet)*

Deze wijziging herstelt een omissie in artikel 18.25, derde lid, onder a. Door «worden verstrekt» te vervangen door «kunnen worden verstrekt» wordt verduidelijkt dat het verstrekken van gegevens ook op een andere wijze dan bij algemene maatregel van bestuur bepaald, mag plaatsvinden.

Onderdeel 32 *(Onderdeel IP; wijziging artikel 20.1 Omgevingswet)*

In het eerste lid van artikel 20.1 wordt verduidelijkt dat monitoring ook de beoordeling van de monitoringsgegevens omvat. In de huidige formulering kan gelezen worden dat het beoordelen van de monitoringsgegevens moet worden onderscheiden van de monitoring zelf. Dat is niet het geval; monitoring omvat zowel het meten of anderszins verzamelen van gegevens als de beoordeling van die verzamelde gegevens.

Onderdeel 33 *(Onderdeel IQ; wijziging artikel 20.2 Omgevingswet)*

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om in het vierde lid van artikel 20.2 te bepalen dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een daarbij aangewezen bestuursorgaan de methode van monitoring opneemt in een monitoringsprogramma. Dit is een impliciete opdracht om een monitoringsprogramma vast te stellen. Voorgesteld wordt om in het vierde lid duidelijk te maken dat bij algemene maatregel van bestuur aan een of meer bestuursorganen kan worden opgedragen om een monitoringsprogramma vast te stellen. Daarmee wordt deze opdracht expliciet gemaakt. De uitbreiding naar een of meer bestuursorganen is nodig om de bestaande praktijk van monitoring voor de kaderrichtlijn water te continueren, waarbij het Rijk het monitoringsprogramma vaststelt en de waterschappen, de provincie of het Rijk voor de verdere uitwerking op bepaalde onderdelen van dat monitoringsprogramma zorgen. Dit monitoringsprogramma, samen met de genoemde

uitwerking, vormt het monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water.

Verder wordt voorgesteld dat in een monitoringsprogramma niet alleen de methode van monitoring kan worden opgenomen, maar ook de wijze van verstrekken van de voor de monitoring relevante gegevens. Door te bepalen op welke wijze de verzamelde gegevens moeten worden aangeleverd aan de betrokken Minister, kan deze Minister op de juiste wijze verslag uitbrengen aan de Europese Commissie.

Onderdeel 34 *(Onderdeel JB; wijziging artikel 20.14 Omgevingswet)*

De voorgestelde wijzigingen in dit onderdeel houden verband met een betere aansluiting van artikel 20.14 op artikel 20.1. In artikel 20.1, eerste lid, wordt gesproken over de monitoring *voor* omgevingswaarden en alarmeringswaarden. In artikel 20.14, eerste en derde lid, wordt daarom monitoring *van* omgevingswaarden en monitoring *van* alarmeringswaarden vervangen door monitoring *voor* die waarden. Naast de verslaglegging van de resultaten van de monitoring voor omgevingswaarden, moet het betrokken bestuursorgaan of de betrokken andere instantie ook die resultaten beoordelen en toetsen of aan de omgevingswaarden is voldaan.

Onderdeel 35 *(Onderdeel JH; wijziging artikel 20.26 Omgevingswet)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van het opschrift van het voorgestelde artikel 20.26.

Onderdeel 36 *(Onderdeel JMa; wijziging artikel 23.8 Omgevingswet)*

Artikel 23.8 wordt in technische zin gewijzigd in verband met het invoegen van een definitie van «delfstoffen» in de begrippenlijst van de Omgevingswet (zie onderdeel 37).

Onderdelen 37, 38, 40, 41 en 42 *(Onderdeel JO; wijziging bijlage, onder A, Omgevingswet)*

In deze onderdelen wordt een aantal begripsbepalingen in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet ingevoegd. Het gaat in de eerste plaats om het begrip «delfstoffen». Dit begrip verwijst naar het gelijknamige begrip in de Mijnbouwwet. Het begrip komt voor in diverse bepalingen in de Omgevingswet (artikelen 2.28, 4.24, 10.9 en 23.8 en twee begripsbepalingen), maar wordt daar soms gebruikt in de specifieke betekenis die de Mijnbouwwet eraan geeft en soms in een meer algemene betekenis (zie ook de toelichting op onderdeel 18). Een eenduidige begripsbepaling voor het stelsel van de Omgevingswet voorkomt verwarring.

Het begrip «gelijkwaardige maatregel» was in de Omgevingswet – anders dan vergelijkbare begrippen als maatwerkvoorschriften en maatwerkregels – nog niet voorzien van een begripsbepaling, maar dat blijkt wel nuttig gezien het frequente gebruik van dit begrip in de op de Omgevingswet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur. Verder gaat het om omschrijvingen van de begrippen «storten» en «stortplaatsen». Deze definities worden opgenomen vanwege toepassing van die begrippen in artikel 10.13a. In verband met de begripsbepaling van stortplaats waarin het begrip «winningsafvalvoorziening» voorkomt, wordt ook een omschrijving van dat begrip en van het begrip winningsafvalstoffen opgenomen. De zes hiervoor genoemde begripsbepalingen zijn ontleend aan het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Door deze

begripsbepalingen naar wetsniveau te tillen, worden die begripsbepalingen in de algemene maatregelen van bestuur overbodig. Deze definities zullen daarom via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet worden geschrapt.

Onderdeel 39 *(Onderdeel JO; wijziging bijlage, onder A, Omgevingswet)*

Deze wijziging van de begripsbepaling van «natuurlijke hulpbronnen» is nodig in verband met het invoegen van een definitie van «delfstoffen» in de begrippenlijst van de Omgevingswet. Het begrip «delfstoffen» is in de Mijnbouwwet gedefinieerd als «in de ondergrond aanwezige mineralen of substanties van organische oorsprong, in een aldaar langs natuurlijke weg ontstane concentratie of afzetting, in vaste, vloeibare of gasvormige toestand, met uitzondering van brongas, kalksteen, grind, zand, klei, schelpen en mengsels daarvan». Om te voorkomen dat kalksteen, grind, zand, klei, schelpen en mengsels daarvan niet langer als natuurlijke hulpbron beschouwd zouden worden, wordt de term «oppervlaktedelfstoffen» ingevoegd in de opsomming van het begrip «natuurlijke hulpbronnen». Deze term wordt al lange tijd gebruikt als algemene term voor dergelijke stoffen. Toevoegen van «brongas» is niet nodig omdat brongas afkomstig is uit veen; dat valt onder het begrip «biomassa» dat al is vermeld in de opsomming bij het begrip «natuurlijke hulpbronnen».

Onderdeel B *(Wijziging artikel 2.7 (Elektriciteitswet 1998))*

De wijziging van het voorgestelde artikel 20a, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 houdt verband met de in dit wetsvoorstel voorgestelde de wijziging van artikel 5.55 van de Omgevingswet. Per abuis is in onderdeel E van artikel 2.7 geen wijzigingsopdracht voor het voorgestelde vijfde lid van artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998 opgenomen. Deze omissie wordt in dit onderdeel gecorrigeerd.

Onderdeel C *(Wijziging artikel 2.9 (Gaswet))*

De wijziging van het voorgestelde artikel 39b, derde lid, van de Gaswet houdt verband met de in dit wetsvoorstel voorgestelde de wijziging van artikel 5.55 van de Omgevingswet.

Onderdeel D *(Wijziging artikel 2.10 (Gemeentewet))*

Onderdeel 1 voorziet in een technische verbetering van de voorgestelde wijziging van artikel 154b van de Gemeentewet.

Onderdeel 2 voorziet in een technische verbetering van de bijlage, bedoeld in artikel 124b, eerste lid, van de Gemeentewet.

Onderdeel E *(Wijziging artikel 2.17 (Mijnbouwwet))*

Artikel 133 van de Mijnbouwwet wordt in een aantal opzichten gewijzigd.

In de aanhef van artikel 133 van de Mijnbouwwet wordt de verwijzing naar artikel 2.9a van de Wet algemene bepalingen omgevingswet geschrapt. Dat artikel, waarin is bepaald dat voor daarbij aangegeven aanvragen om omgevingsvergunningen geen rechten worden geheven, komt niet terug in de Omgevingswet. Volstaan kan daarom worden met het schrappen van die verwijzing.

Artikel 133, eerste lid, aanhef en onder a, van de Mijnbouwwet, waarin wordt verwezen naar een melding van een handeling met een mijnbouwinstallatie, wordt aangevuld met een verwijzing naar de beoordeling van verstrekte gegevens en bescheiden. De term «gegevens en bescheiden» refereert aan de gegevens en bescheiden, bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, die ten minste vier weken voor aanvang van activiteiten met het verplaatsbaar mijnbouwwerk aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt. In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds meldingsplichten, en anderzijds verplichtingen tot het verstrekken van gegevens en bescheiden of informatieverplichtingen. Dit onderscheid heeft in het Besluit activiteiten leefomgeving geleid tot het vervangen van enkele meldingsplichten door de verplichting tot het verstrekken van gegevens en bescheiden. De aanvulling zorgt daarom voor een continuering van de huidige reikwijdte van artikel 133.

Daarnaast wordt «handeling met een mobiele installatie» vervangen door «activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk» om de formulering gelijk te trekken met de terminologie die gebruikt wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving. Een verplaatsbaar mijnbouwwerk is een mobiele installatie die wordt ingezet bij het werk aan boorgaten. Dit kan een boorgat zijn voor opsporingsonderzoek voor het winnen van olie, gas, zout en aardwarmte, het injecteren van productiewater en het opslaan van stoffen. Activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk zijn, naast de vergunningplichtige boorgatactiviteiten aanleggen en aanpassen van een boorgat, het testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van boorgaten en putten en het stimuleren van een voorkomen via een boorgat (zie artikel 3.321, tweede lid, onder b en c, van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 67 van het Mijnbouwbesluit). Werktuigen, zoals heistellingen, hijskranen, puinbrekers en kleine wireline- en putteninstallaties, vallen niet onder de aanduiding van een verplaatsbaar mijnbouwwerk. Een nadere toelichting op het vervangen van «mobiele installatie» door «verplaatsbaar mijnbouwwerk» is te vinden in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F *(wijziging artikel 2.27 (Waterwet))*

De Wet van 14 maart 2018 tot wijziging van de Waterwet en van de Wet maritiem beheer BES in verband met de uitvoering van de wijziging van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972 (Stb. 2018, 98) heeft aan de Waterwet een artikel 10.2a toegevoegd. Dat artikel kan bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen, omdat de inhoud ervan door dit wetsvoorstel over zal gaan naar de Omgevingswet (zie onder meer de aanpassing van de begripsbepaling van stortingsactiviteit op zee in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet).

Onderdeel G *(Nieuw artikel 2.35a (Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden))*

Dit onderdeel voorziet in een wijziging van artikel 85, derde lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Zowel in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden als in regels krachtens de Omgevingswet worden voorschriften gesteld over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bij de regels krachtens de Omgevingswet gaat het met name om de algemene regels over gewasbeschermingsmiddelen en biociden in het Besluit activiteiten leefomgeving, maar ook om decentrale regels over het gebruik van gewasbeschermings-

middelen en biociden. Hoewel de reden om de voorschriften te stellen in beide wetten verschilt, gaat het vaak om gelijksoortige voorschriften, zoals de verplichting om een teeltvrije zone aan te houden.

De wettelijke handhavingsinstrumenten voor de toezichthouders zijn op grond van de Omgevingswet en de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden grotendeels gelijk, maar artikel 85 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden biedt een extra instrument. Dit artikel maakt het mogelijk het bewijs van vakbekwaamheid van de overtreder in te trekken. Dat is een effectieve sanctie, die tot gevolg heeft dat de overtreder geen middelen meer mag gebruiken totdat hij zijn opleiding opnieuw met goed resultaat heeft afgerond.

Met de voorgestelde aanvulling in artikel 85, derde lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt bereikt dat ook bij overtreding van de krachtens de Omgevingswet gestelde voorschriften met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen en biociden, het bewijs van vakbekwaamheid kan worden ingetrokken.

De wetswijziging strekt dus tot aanvulling van de gereedschapskist van de toezichthouders; het is geen uitbreiding van hun takenpakket. Het kunnen intrekken van het bewijs van vakbekwaamheid bij overtredingen van artikelen die krachtens de Omgevingswet zijn gesteld, is in lijn met de bestaande regelgeving. In het Activiteitenbesluit milieubeheer staat hiervoor nu een grondslag in artikel 1.3a. Dat besluit zal met het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet worden ingetrokken. Om die reden is een voorziening nodig om een vacuüm te voorkomen.

Onderdeel H *(Wijziging artikel 2.46 (Wet normering topinkomens))*

Bij besluit van 16 oktober 2018 (Stb. 2018, 377) zijn de bijlagen 1 en 4 bij de Wet normering topinkomens aangepast. De opschriften in bijlage 1 van die wet waarnaar in artikel 2.46 wordt verwezen, zijn daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel I *(Wijziging artikel 2.47 (Wet op de economische delicten))*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 2.47.

Onderdeel J *(Wijziging artikel 2.49 (Wet veiligheidsregio's))*

Onderdeel 1 *(Onderdeel C; wijziging artikel 17 Wet veiligheidsregio's)*

Met deze wijziging wordt beoogd de leesbaarheid van artikel 17, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's te verbeteren door het artikel op te delen in onderdelen. Verder wordt «categorieën locaties» vervangen door: locaties waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht. Dit sluit beter aan bij de formulering in de regels die op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet zijn gesteld. Bovendien is bij de uitwerking van de regels op grond van artikel 2.49, onder C, gebleken dat het wetgevingstechnisch minder juist is te spreken van «categorieën van locaties». Deze aanpassing laat onverlet dat op grond van het eerste lid, onder a, het bestuur van de veiligheidsregio niet alleen een rampbestrijdingsplan kan vaststellen voor een specifieke locatie, maar ook voor meerdere locaties samen waarop een of meer aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht, ook al staat dat niet expliciet in de bepaling. Voor een veiligheidsregio waarin zich meerdere locaties bevinden waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht, kan dus een rampbestrijdingsplan worden

vastgesteld dat al die locaties bestrijkt. Daarmee wordt ook aangesloten bij een in de praktijk gevoelde behoefte om zo efficiënt mogelijk te werken. De tweede zin van artikel 17, eerste lid, vervalt, omdat de «maatregelen» waarop wordt gedoeld, zijn uitgewerkt in de regels die op grond van het tweede lid zijn gesteld. Met het oog op een betere aansluiting op artikel 17, eerste lid, wordt het derde lid van dat artikel redactioneel verbeterd.

Onderdeel 2 *(Onderdeel D; wijziging artikel 31 Wet veiligheidsregio's)*

Door de in dit wijzigingsonderdeel opgenomen wijzigingen in artikel 31, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's, sluit de redactie van dit lid aan bij artikel 17, eerste lid, zoals dat na de aanpassing komt te luiden.

De tweede zin in artikel 31, derde lid, vervalt, omdat uit artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht al voortvloeit dat de belanghebbende die de beschikking niet heeft aangevraagd, in de gelegenheid moet worden gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen voordat een bestuursorgaan een beschikking geeft waartegen die belanghebbende naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing kan worden beschouwd als een beschikking waartegen degene die de milieubelastende activiteit verricht of de exploitant van de inrichting naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing is bovendien een beschikking die niet op aanvraag wordt verleend.

Vanwege de redactionele wijzigingen in artikel 31, eerste lid, vervalt in het vierde lid van dat artikel de zinsnede over de categorieën. In het eerste lid wordt namelijk al een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur milieubelastende activiteiten en categorieën inrichtingen aan te wijzen die in aanmerking komen voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. Door de wijziging in het vierde lid komt in het vijfde lid «op een locatie als bedoeld in het vierde lid» niet meer terug.

Onderdelen 3 tot en met 5 *(Onderdelen F, G en H; wijziging artikelen 48, 49 en 61 Wet veiligheidsregio's)*

In de artikelen 48, tweede lid, 49, eerste lid, en 61 worden technische verbeteringen aangebracht die aansluiten bij de wijzigingen van artikel 17.

Onderdeel 6 *(Onderdeel I; wijziging artikel 63 Wet veiligheidsregio's))*

In artikel 63 wordt een redactionele verbetering doorgevoerd die aansluit bij de wijzigingen van de artikelen 17 en 31. Daarnaast wordt de leesbaarheid van artikel 63 van de Wet veiligheidsregio's vergroot door het artikel op te delen in leden en onderdelen.

Onderdeel K *(wijziging artikel 4.2 (Overgangsrecht))*

In artikel 4.2, onder p, wordt de verwijzing naar artikel 43 van de Wet bodembescherming vervangen door een verwijzing naar artikel 70 van die wet. De gedoogbeschikking die op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming kan worden gegeven is bij nader inzien niet gebaseerd op artikel 43 van de Wet bodembescherming, maar op artikel 70 van die wet.

Onderdeel L *(Wijziging artikel 4.6 (Overgangsrecht))*

Onderdeel 1, onder a

Dit onderdeel voorziet in het toevoegen aan het omgevingsplan van regels die in een verordening als bedoeld in artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij zijn opgenomen. Op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij is de gemeenteraad bevoegd in een verordening voor (delen van) zijn grondgebied een andere waarde of een andere afstand vast te leggen, die door het bevoegd gezag bij vergunningverlening moet worden gehanteerd. De waarde is de ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object en de afstand is de afstand die ten minste moet worden aangehouden tussen een veehouderij en geurgevoelige objecten. Deze regels passen in het omgevingsplan. De Wet geurhinder en veehouderij wordt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken. Hiermee vervalt de rechtsgrondslag van deze verordening. Om een rechtsvacuüm te voorkomen wordt deze verordening deel van het omgevingsplan.

Onderdelen 1, onder b, 2 en 3

Op grond van artikel 4.6 van het wetsvoorstel maken verordeningen als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer onderdeel uit van het omgevingsplan dat bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel van rechtswege ontstaat. Deze verordening gaat over het lozen van hemelwater of grondwater op de bodem of in de riolering. De VNG heeft een modelverordening ontwikkeld, die verschillende gemeenten hebben gebruikt om lozingen van regenwater en grondwater op de openbare vuilwaterriolering te beëindigen («afkoppelen»). De modelverordening bevat een generiek verbod om hemelwater en grondwater te lozen op de openbare vuilwaterriolering in door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gebieden. De gebiedsaanwijzing is een afzonderlijk besluit, dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

In het nieuwe stelsel kunnen geen gebiedsaanwijzingsbesluiten naast het omgevingsplan bestaan. Daarom wordt voorgesteld om in artikel 4.6, eerste lid, onder e, gebiedsaanwijzingsbesluiten op grond van de genoemde verordening toe te voegen, zodat die ook onderdeel zijn van het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat. De gebiedsaanwijzingsbesluiten worden ook toegevoegd aan het tweede en derde lid, zodat lopende procedures onder het oude recht worden afgehandeld. Na inwerkingtreding kan het college van burgemeester en wethouders geen nieuwe aanwijzingsbesluiten nemen. De gemeenteraad kan eventueel een delegatiebesluit nemen, waarin de bevoegdheid om het werkingsgebied van het lozingsverbod te wijzigen, wordt gedelegeerd aan het college.

Onderdeel M *(Wijziging artikel 4.13 (Overgangsrecht))*

De in artikel 4.13, vierde lid, voorgestelde overgangsregeling ziet op de situatie dat een inrichting onder het nieuwe stelsel in zijn geheel een milieubelastende activiteit zal zijn, maar slechts voor een gedeelte daarvan een vergunningplicht zal gelden en een voorschrift dat verbonden is aan de huidige vergunning voor die inrichting niet «deelbaar» is. Als gevolg van dat lid geldt een niet-deelbaar voorschrift na de inwerkingtreding van de Omgevingswet als maatwerkvoorschrift voor de gehele milieubelastende activiteit. Door de in dit onderdeel voorgestelde toevoeging van een zinsnede aan artikel 4.13, vierde lid, zal die gelijkstelling met een maatwerkvoorschrift alleen gelden voor zover een maatwerkvoorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen. In artikel 4.13, derde lid, dat

voor een andere situatie voorziet in een gelijkstelling met een maatwerkvoorschrift, is al in die zinsnede voorzien.

Onderdeel N *(Wijziging artikel 4.16 (Overgangsrecht))*

In dit onderdeel wordt artikel 4.16 in technische zin verbeterd.

Onderdeel O *(Wijziging artikel 4.23 (Overgangsrecht))*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 4.23.

Onderdeel P *(Wijziging artikel 4.50 (Overgangsrecht))*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van artikel 4.50, eerste lid.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 9

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 29 januari 2019

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel BI komt te luiden:

BI

In artikel 4.21, tweede lid, onder c, vervalt «het belang van».

2. In onderdeel BR vervalt in het voorgestelde artikel 5.6 «of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit».

3. Onderdeel CP wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «wordt een artikel» vervangen door: worden twee artikelen.

b. Na het voorgestelde artikel 5.36a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.36b (conversie omgevingsvergunning wateractiviteit vanwege nieuwe vergunningplicht stortingsactiviteit op zee)

Als het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, om zonder omgevingsvergunning een stortingsactiviteit op zee te verrichten door een wijziging van bijlage 4 bij het Londen-protocol van toepassing wordt op een activiteit waarvoor al een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, is verleend, geldt die omgevingsvergunning als omgevingsvergunning voor een stortingsactiviteit op zee, mits in die bijlage bij het Londen-

kst-34986-9
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

protocol is bepaald dat voor die activiteit een vergunning kan worden verleend.

4. In onderdeel ES wordt het voorgestelde artikel 15.1 als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid, onder j (nieuw), wordt na «omgevingsvergunning» ingevoegd: of het weigeren daarvan.

b. In het tweede lid wordt «de omgevingsvergunning» vervangen door: het besluit tot het verlenen, wijzigen, intrekken of weigeren van de omgevingsvergunning.

5. In onderdeel ET wordt het voorgestelde artikel 16.1 als volgt gewijzigd:

a. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een aanvraag om een besluit of een melding op grond van deze wet kan, in afwijking van artikel 2:15 van de Algemene wet bestuursrecht, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen elektronisch worden ingediend of gedaan. In die gevallen wordt de aanvraag of melding ingediend of gedaan via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.

b. In het derde lid vervalt «, op de in die leden bedoelde wijze».

6. Onderdeel EU komt te luiden:

EU

Artikel 16.2 komt te luiden:

Artikel 16.2 (geconsolideerde versie omgevingsplan)

Voor de uitvoering van artikel 140 van de Gemeentewet rust op een bestuursorgaan dat krachtens artikel 4.16, 5.52 of 16.21 een omgevingsplan wijzigt, ook de verplichting om die wijziging te verwerken in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

7. Na onderdeel EU wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

EUa

De artikelen 16.3 en 16.4 vervallen.

8. Onderdeel FP wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «worden twee artikelen» vervangen door: wordt een artikel.

b. Het voorgestelde artikel 16.33b vervalt.

9. Na onderdeel GD wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

GDa

Artikel 16.54 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, tweede zin, wordt vervangen door: Als de aanvraag betrekking heeft op een of meer wateractiviteiten kan de aanvraag in plaats van bij het college ook worden ingediend bij het dagelijks bestuur van het waterschap waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht. Als een ander bestuursorgaan dan het college of het dagelijks bestuur het bevoegd gezag is, kan de aanvraag ook bij dat bestuursorgaan worden ingediend.

2. In het tweede lid wordt na «gemeente» ingevoegd «of het dagelijks bestuur van het waterschap» en wordt na «college» ingevoegd: of het dagelijks bestuur.

10. In onderdeel JH wordt het voorgestelde artikel 20.21 als volgt gewijzigd:

a. Het tweede lid komt te luiden:

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beheert de landelijke voorziening. Bij ministeriële regeling kan aan een rechtspersoon een uitsluitend recht worden verleend voor het in opdracht van die Minister verrichten van werkzaamheden in het kader van het beheer van de landelijke voorziening.

b. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen of rechtspersonen worden aangewezen die zorg dragen voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van bij de maatregel aangewezen onderdelen van de landelijke voorziening.

11. In onderdeel JI wordt het voorgestelde artikel 22.6 als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «nieuwe regels omgevingsplan ter».

2. In het eerste lid wordt «artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, f, g, h, i, j, k of l» vervangen door «artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m» en wordt «niet gedeeltelijk worden gewijzigd of vervangen» vervangen door: alleen alle tegelijk komen te vervallen.

3. Het tweede lid komt te luiden:
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin, in afwijking van het eerste lid, tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de regels, bedoeld in het eerste lid, ook gedeeltelijk voor een locatie kunnen komen te vervallen.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip zijn alle regels van het omgevingsplan opgenomen in het niet-tijdelijke deel van dat plan.

12. Na onderdeel JN wordt een onderdeel ingevoegd:

JNa

Artikel 23.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. De voordracht voor een koninklijk besluit als bedoeld in het eerste lid wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Indien een der kamers der Staten-Generaal besluit niet in te stemmen met het ontwerp, wordt er geen voordracht gedaan en kan niet eerder dan zes weken na het besluit van die kamer der Staten-Generaal een nieuw ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal worden overgelegd.

B

Artikel 2.3, onder A, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1 wordt «aan dat water toegedeelde functie» vervangen door: aan dat water op grond van de Omgevingswet toegekende functies.

2. Onderdeel 2 komt te luiden:
2. In artikel 40, tweede lid, wordt «voor zover de bestemming van het water zich er niet tegen verzet» vervangen door: voor zover de aan dat water op grond van de Omgevingswet toegekende functies zich er niet tegen verzetten.

3. Onderdeel 4 komt te luiden:
4. Artikel 99, tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. indien aan de in erfpacht gegeven grond een andere functie was toegedeeld dan die van woningbouw;.

C

Na artikel 2.17 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.17a (Organisatiewet Kadaster)

De Organisatiewet Kadaster wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2, derde lid, komt te luiden:
3. De Dienst kan andere werkzaamheden verrichten dan die, voortvloeiend uit de in het tweede lid bedoelde taken, indien die werkzaamheden:
a. bijdragen aan de doelmatigheid van de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken;
b. bijdragen aan een betere benutting van de ten behoeve van de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken bij de Dienst aanwezige bedrijfsmiddelen; of
c. worden verricht namens een of meer van Onze Ministers en naar hun aard en strekking aansluiten bij de in het tweede lid bedoelde taken, zolang deze werkzaamheden een goede uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken niet belemmeren.

B

In artikel 13, derde lid, wordt «artikel 2, derde lid» vervangen door: artikel 2, derde lid, onderdelen a en b.

D

Artikel 2.44 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na onderdeel D wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Da

Artikel 8.12 vervalt.

2. In onderdeel H wordt het voorgestelde artikel 8.16 als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt «het gebied vastgesteld dat» vervangen door: de locatie vastgesteld die.

b. In het tweede lid wordt «het gebied» vervangen door «de locatie» en wordt «de grond» vervangen door: de locatie.

3. In onderdeel J, onder 2, wordt «zevende en achtste lid» vervangen door: achtste en negende lid.

4. In onderdeel M wordt in het voorgestelde artikel 8.24 «overlegd» vervangen door: overgelegd.

5. In onderdeel N wordt het voorgestelde artikel 8.31 als volgt gewijzigd:

a. In het vierde lid, onder c, wordt «de periode, genoemd onder b,» vervangen door: de periode, bedoeld onder b.

b. In het zesde lid wordt «niet ontvankelijk» vervangen door: niet-ontvankelijk.

6. Onderdeel O komt te luiden:

O

Artikel 8.33 komt te luiden:

Artikel 8.33

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan regels stellen ten aanzien van het verstrekken van geldelijke steun uit 's Rijks kas aan gemeenten ter bestrijding van de kosten ten gevolge van uitvoering van omgevingsplannen die in overeenstemming zijn gebracht met de instructieregels, bedoeld in artikel 2.29 van de Omgevingswet.

7. In onderdeel P vervalt onderdeel 1, onder vernummering van de onderdelen 2 en 3 tot 1 en 2.

8. In onderdeel S wordt in het voorgestelde artikel 8.56 «artikel 8.31, tweede lid» vervangen door: artikel 8.31, zesde lid.

9. Onderdeel V komt te luiden:

V

Artikel 8.71a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c vervalt.

2. De onderdelen d en e worden geletterd c en d.

3. In onderdeel c (nieuw) wordt «de artikelen 8.13, 8.14 of 8.24» vervangen door: artikel 8.24.

10. Onderdeel Y komt te luiden:

Y

In artikel 8a.55, eerste lid, wordt «de bestemming of het gebruik van de grond» vervangen door: de functie of het gebruik van de locatie.

11. In onderdeel AC wordt in het voorgestelde artikel 10.12, tweede lid, «gronden» vervangen door: locaties.

12. Onderdeel AE komt te luiden:

AE

Artikel 10.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «het gebied vastgesteld dat» vervangen door «de locatie vastgesteld die».

2. In het tweede lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en wordt «grond» vervangen door: locatie.

13. In onderdeel AF vervalt onderdeel 1, onder vernummering van de onderdelen 2 tot en met 6 tot 1 tot en met 5.

14. Onderdeel AG komt te luiden:

AG

In artikel 11.16, eerste lid, onder c, vervallen «8.12,», «8.12 en» en «, artikel 8a.58, tweede lid, juncto artikel 8.12;».

15. Onderdeel AI komt te luiden:

AI

Paragraaf 11.2.2a vervalt.

E

Na artikel 2.44 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.44a (Wet luchtvaart)

De Wet luchtvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8.1b, tweede lid, komt te luiden:

2. In deze titel wordt onder omgevingsplan mede verstaan een projectbesluit als bedoeld in de Omgevingswet.

B

In de artikelen 8.5, derde lid, en 8.6 wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: locatie.

C

Artikel 8.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: locatie.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

b. In onderdeel c wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

c. In onderdeel d wordt «bestemming» vervangen door: functie.

3. In het derde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

D

Artikel 8.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemmingsplan of de beheersverordening, bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: omgevingsplan.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Voor het gebied dat ligt binnen het luchthavengebied of beperkingengebied waarvoor geen omgevingsplan geldt in overeenstemming met het luchthavenindelingbesluit en voor het omgevingsplan geen toepassing is gegeven aan artikel 8.9, tweede lid, kan bij de vaststelling van het luchthavenindelingbesluit toepassing worden gegeven aan de artikelen 2.24 en 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet.

3. In het derde lid wordt «bestemmingsplan of de beheersverordening» vervangen door: omgevingsplan.

4. In het vierde lid worden «bestemmingsplan of een beheersverordening» en «bestemmingsplan of de beheersverordening» vervangen door: omgevingsplan.

E

Artikel 8.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij de verlening van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet wordt het luchthavenindelingbesluit in acht genomen.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde tot en met zesde lid tot tweede tot en met vijfde lid.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «Bij de toepassing» en eindigt met «genoemd in het eerste lid,» vervangen door: Bij de vaststelling van een omgevingsplan of de verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid.

F

Artikel 8.10 komt te luiden:

Artikel 8.10

Voor zover het ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in de uitvoering van het luchthavenindelingbesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

G

In artikel 8.11 wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid.

H

Artikel 8.12, eerste lid, komt te luiden:

1. Dit artikel is van toepassing op het oprichten of plaatsen van objecten waarvoor geen omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet is vereist, met uitzondering van het bouwen van bouwwerken die voldoen aan de daarvoor geldende hoogtebeperking op grond van het omgevingsplan.

I

Artikel 8.31 komt te luiden:

Artikel 8.31

1. Indien een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak met betrekking tot luchthavens schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen of wijzigen van een luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit.
2. Een aanvraag om schadevergoeding wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de desbetreffende bepaling van het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit in werking is getreden.
3. Voor de toepassing van dit artikel bestaat schade als bedoeld in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht alleen uit inkomens- of omzetderving of waardevermindering van een onroerende zaak.
4. De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van de schade, bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:
a. een regel die is gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt gewijzigd of beëindigd door een luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan,
b. gedurende een periode van ten minste drie jaar voorafgaande aan het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan van de mogelijkheden die de regel biedt geen gebruik is gemaakt, en
c. na het verstrijken van de periode, bedoeld onder b, de benadeelde ten minste een jaar voor de bekendmaking van het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan is gewezen op het voornemen tot wijziging of beëindiging van die regel.

5. Van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, wordt in ieder geval vijf procent aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

6. Van de aanvrager heft Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een recht ten bedrage van € 500. De aanvrager wordt gewezen op de verschuldigdheid van het recht en wordt medegedeeld dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van de mededeling op de door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven rekening moet zijn bijgeschreven. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is bijgeschreven, wordt de aanvrager niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de aanvrager in verzuim is geweest. Indien op de aanvraag geheel of gedeeltelijk positief wordt beslist, stort Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het betaalde recht terug.

7. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet blijft buiten toepassing voor zover de belanghebbende met betrekking tot de schade een beroep doet of kan doen op een schadevergoeding als bedoeld in het eerste lid.

J

In artikel 8.33 wordt «bestemmingsplannen» vervangen door: omgevingsplannen.

K

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid, en wordt na «gedeputeerde staten» ingevoegd: en in het geval, bedoeld in artikel 8.8, tweede lid, toepassing kan worden gegeven aan de artikelen 2.22 en 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

b. In onderdeel c wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

L

In artikel 8.49, tweede lid, wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid.

M

Artikel 8.70, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

2. In onderdeel c wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «het gebruik van de grond» vervangen door «het gebruik van de locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

N

Artikel 8a.57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, en tweede lid wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

2. In het derde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

O

In artikel 8a.58, tweede lid, wordt «artikel 8.9, eerste tot en met derde en vijfde lid» vervangen door: artikel 8.9, eerste, tweede en vierde lid.

P

In artikel 10.12, tweede lid, derde zin, wordt «bestemming van gronden» vervangen door: functie van locaties.

Q

Artikel 10.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» door: locatie.

2. In het derde lid wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven» vervangen door: op of boven.

3. In het vijfde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

F

Artikel 2.45, onder AT, onder 1, komt te luiden:
1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen tijdens het inzamelen of vervoeren daarvan:
a. anders dan handmatig te scheiden, of
b. te mengen, daaronder mede begrepen verdunnen, met andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van afvalstoffen of met andere stoffen dan afvalstoffen.

G

Artikel 4.6, eerste lid, onder n (nieuw), komt te luiden:
n. een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.103, eerste lid, 4.104, eerste lid, en 4.104a, eerste lid.

H

Artikel 4.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na «Spoedwet wegverbreding» ingevoegd:, Wet luchtvaart.

2. In het eerste lid wordt, onder verlettering van onderdeel b tot c, een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 8.4, 8.15, 8.43, eerste lid, 8.70, eerste lid, of 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart in samenhang met artikel 8.31 van die wet,.

I

Artikel 4.25, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b vervalt «en».

2. Onder verlettering van onderdeel c tot d wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. voor zover daarin regels voor een locatie zijn opgenomen, gedeeltelijk te laten vervallen op grond van artikel 22.6, tweede lid, van de Omgevingswet, en.

3. In onderdeel d (nieuw) vervalt «onveranderlijk».

J

Aan artikel 4.45 worden, onder plaatsing van de aanduiding «1.» voor de tekst, twee leden toegevoegd, luidende:
2. Artikel 4.44 is van overeenkomstige toepassing op door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij ministeriële regeling aan te wijzen projecten die op grond van artikel III, tweede lid, van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten (Stb. 2011, 595) zijn aangewezen en waarvan de verkenning in een vergevorderd stadium is, als voor het project binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd.
3. Voor de op grond van het tweede lid aangewezen projecten kan na het in dat lid bedoelde tijdstip een ontwerp van een projectbesluit ter inzage worden gelegd. De artikelen 5.47 tot en met 5.49 van de Omgevingswet zijn niet van toepassing.

K

Aan artikel 4.62 worden twee leden toegevoegd, luidende:
3. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.
4. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

L

Aan artikel 4.63 worden twee leden toegevoegd, luidende:

3. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

4. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

M

Artikel 4.64 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

N

Artikel 4.65 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

O

Na artikel 4.80 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.80a (aanhoudingsplicht ruimtelijke besluiten artikel 3.3 Wabo zonder een in ontwerp ter inzage gelegd bestemmingsplan of inpassingsplan)

1. Als voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanhoudingsplicht is ontstaan op grond van artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen bestemmingsplan of inpassingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd, duurt die aanhoudingsplicht totdat:

a. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.103, tweede lid: de termijn, bedoeld in artikel 4.14, vierde lid, van de Omgevingswet is verstreken,

b. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.103, derde of vierde lid, of 4.104, tweede lid: de termijn, bedoeld in artikel 4.16, vijfde lid, van de Omgevingswet is verstreken,

c. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.104a, tweede lid: de termijn, bedoeld in de tweede zin van dat artikellid, is verstreken,

d. voor een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht: het omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht in werking is getreden.

2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, is artikel 4.3 als het gaat om de regeling van de duur van de aanhoudingsplicht in artikel 3.3, tweede lid, aanhef en onder a, en vijfde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en in artikel 8.9, tweede lid, van de Wet luchtvaart niet van toepassing.

P

Artikel 4.86 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verzoek als bedoeld in artikel 8a.46, eerste lid, van de Wet luchtvaart is ontvangen, blijft het oude recht van toepassing.

Q

In artikel 4.90 wordt «de artikelen 8.24, 8.48, 8.71 en 10.18, van de Wet luchtvaart» vervangen door: de artikelen 8.13, 8.24, 8.47, vierde lid, 8.48, 8.71 en 10.18 van de Wet luchtvaart.

R

Artikel 4.103 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «waarvoor» ingevoegd «op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening of artikel 4.2, derde lid, of 4.4, derde lid van die wet, in samenhang met artikel 3.7 van die wet,» en vervalt «als bedoeld in artikel 3.7 van die wet».

2. In het tweede lid wordt «geldt dat voorbereidingsbesluit» vervangen door: geldt een voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening is vastgesteld door de gemeenteraad.

3. In het derde lid wordt «het voorbereidingsbesluit» vervangen door «een voorbereidingsbesluit» en wordt «wordt vastgesteld» vervangen door: is vastgesteld.

4. In het vierde lid wordt «het voorbereidingsbesluit» vervangen door «een voorbereidingsbesluit», vervalt «4.3, vierde lid, of», wordt «wordt vastgesteld» vervangen door «is vastgesteld» en wordt na «Koninkrijksrelaties» een komma ingevoegd.

S

In artikel 4.104, eerste lid, wordt na «waarvoor» ingevoegd «op grond van artikel 3.26, tweede lid, respectievelijk 3.28, tweede lid, van die wet, in samenhang met artikel 3.7 van die wet,» en vervalt «als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening».

T

Na artikel 4.104 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.104a (luchthavenindelingbesluit, luchthavenbesluit of besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven geldend als voorbereidingsbesluit)

1. Voor zover voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het luchthavenindelingbesluit, bedoeld in artikel 8.4 van de Wet luchtvaart, een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste lid, 8.70, eerste lid, of 10.15, eerste lid, van die wet, of een besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven als bedoeld in artikel 8a.54, eerste of tweede lid, van die wet geldt als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening en het ontwerp van het bestemmingsplan dat voorziet in het in overeenstemming brengen van dat plan met het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.
2. Als het ontwerp van het bestemmingsplan, bedoeld in het eerste lid, niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven, bedoeld in dat lid, als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet respectievelijk als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste lid, van die wet als het gaat om een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste lid, van de Wet luchtvaart. In afwijking van artikel 4.16, vijfde lid, van de Omgevingswet eindigt de gelding als voorbereidingsbesluit alleen op het tijdstip waarop het overeenkomstig het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

U

Artikel 4.107 komt te luiden:

Artikel 4.107 (vergevorderd project provincie of Rijk)

1. Als de voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 of 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het inpassingsplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

2. Als de voorbereiding van een inpassingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het inpassingsplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

V

Artikel 5.5 komt te luiden:

Artikel 5.5 (Staatsblad)

1. Na de inwerkingtreding van hoofdstuk 1 van:
a. deze wet,
b. de Aanvullingswet geluid Omgevingswet,
c. de Aanvullingswet bodem Omgevingswet,
d. de Aanvullingswet natuur Omgevingswet,
e. de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet,
kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nummering van een of meer hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet opnieuw vaststellen en brengt hij de aanhaling daarvan binnen die wet met de nieuwe nummering in overeenstemming.

2. Als toepassing is gegeven aan het eerste lid:
a. wordt de tekst van de Omgevingswet in het Staatsblad geplaatst,
b. brengt Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de aanhaling van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet in de overige hoofdstukken van de wetten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, met de nieuwe nummering in overeenstemming.

3. Als toepassing is gegeven aan het tweede lid, aanhef en onder b, wordt de tekst van de betrokken hoofdstukken in het Staatsblad geplaatst.

Toelichting

I Algemeen

Deze nota van wijziging voorziet in een aantal wijzigingen van de Omgevingswet.

Voorzien wordt in:
a. aanwijzing van het besluit tot weigering van een omgevingsvergunning als een besluit waarvoor een aanvraag om schadevergoeding (nadeelcompensatie) kan worden ingediend (zie voorgestelde wijziging van artikel 15.1 van de Omgevingswet);
b. een loketfunctie voor waterschappen voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten (daarnaast kan indiening van aanvragen altijd ook bij de gemeente plaatsvinden, zie voorgestelde wijziging van artikel 16.54 van de Omgevingswet);
c. aansluiting van de wettelijke regeling van het beheer van de landelijke voorziening bij de feitelijke verdeling van de onderscheiden beheertaken (op strategisch, tactisch en operationeel niveau) zoals

vastgelegd in de Beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (2019)[1] (zie voorgestelde wijziging van artikel 20.21 van de Omgevingswet);

d. verduidelijking van de regeling die geldt voor de overgangsfase voor de totstandkoming van het omgevingsplan (zie voorgestelde wijziging van artikel 22.6 van de Omgevingswet);

e. een voorhangprocedure van het ontwerpbesluit tot inwerkingtreding van de Omgevingswet waarmee beide kamers van de Staten-Generaal in de gelegenheid worden gesteld om een afweging kan maken over de voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie voorgestelde wijziging van artikel 23.10 van de Omgevingswet).

Daarnaast voorziet deze nota van wijziging in een aantal technische aanpassingen van de Omgevingswet en van een aantal andere wetten en in technische aanpassingen en aanvullingen van het overgangsrecht.

II De onderdelen

Onderdeel A *(Wijziging artikel 1.1 (Omgevingswet))*

Onderdeel 1 (*Onderdeel BI; wijziging artikel 4.21 Omgevingswet*)

Met dit onderdeel vervalt de toevoeging aan artikel 4.21, tweede lid, van de Omgevingswet die in dit wetsvoorstel was voorzien. Deze toevoeging (nieuw onderdeel e) regelde dat de regels over activiteiten betreffende het bouwen, slopen en gebruiken of in stand houden van bouwwerken ook strekken tot het vaststellen van de deskundigheid van de energielabeldeskundige en de keurder van airconditioningssystemen door middel van aangewezen examinering.

Deze toevoeging aan artikel 4.21 blijkt bij nader inzien niet nodig te zijn. De bedoelde regels over de energielabeldeskundige en de keurder van airconditioningssystemen, afkomstig uit Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen, kunnen al worden gesteld op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet en voor zover nodig kunnen de voorschriften die strekken tot implementatie van genoemde richtlijn worden gesteld op grond van artikel 23.1 van de Omgevingswet.

Onderdeel 2 *(Onderdeel BR; wijziging artikel 5.6 Omgevingswet)*

Bij nader inzien is het niet nodig dat het in het wetsvoorstel voorgestelde artikel 5.6 mede ziet op de omgevingsplanactiviteit. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel al is opgemerkt,[2] wordt in de voorgestelde nieuwe systematiek voor het reguleren van bouwactiviteiten in het omgevingsplan zelf al geregeld in hoeverre het bouwen, in stand houden en gebruiken van een bouwwerk waarvoor in het omgevingsplan regels zijn gesteld, is toegestaan. Daarmee zal het omgevingsplan dus uitputtend het bouwen en in stand houden van bouwwerken regelen en hoeft hiervoor op wetsniveau geen aanvullende bepaling te worden gegeven. Om die reden wordt voorgesteld de verwijzing naar de omgevingsplanactiviteit in dat artikel te schrappen.

---

[1] Stcrt. 2019, 109; de beheerovereenkomst zal ook aan beide kamers van de Staten-Generaal worden aangeboden.

[2] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 175.

Onderdeel 3 (*Onderdeel CP; nieuw artikel 5.36b Omgevingswet*)

Het voorgestelde artikel 5.36b is ontleend aan artikel 10.2a, tweede lid, van de Waterwet. Bijlage 4 bij het Londen-protocol wijst de activiteiten aan die als mariene geo-enigineering worden beschouwd en waarvoor een vergunningplicht geldt voor een stortingsactiviteit op zee op grond van artikel 5.1, eerste lid, van de Omgevingswet. Op dit moment is alleen oceaanbemesting als zodanig aangewezen. In de toekomst kunnen andere activiteiten in de bijlage worden opgenomen. Het is mogelijk dat als gevolg van een toekomstige wijziging van bijlage 4 bestaande activiteiten vergunningplichtig worden op grond van artikel 5.1, eerste lid. Daarbij kan de situatie optreden dat voor deze activiteiten al een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk op grond van artikel 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet is verleend. Het voorgestelde artikel 5.36b regelt dat in dat geval de verleende omgevingsvergunning geldt als omgevingsvergunning voor een stortingsactiviteit op zee op grond van artikel 5.1, eerste lid, behalve als bijlage 4 bij het Londen-protocol voor die activiteit een absoluut verbod eist.

Onderdeel 4 (*Onderdeel ES; wijziging artikel 15.1 Omgevingswet)*

In het voorgestelde artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder j (nieuw), van de Omgevingswet is het verlenen, wijzigen of intrekken van een omgevingsvergunning als schadeoorzaak aangewezen. Het kan echter ook voorkomen dat schade ontstaat doordat een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt geweigerd. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het weigeren van kapvergunningen[3], bouwvergunningen[4], natuurvergunningen[5] en aanlegvergunningen[6]. Het huidige recht voorziet in deze gevallen in de mogelijkheid om als gevolg van deze besluiten om schadevergoeding te verzoeken. Abusievelijk is in dit wetsvoorstel hiermee nog geen rekening gehouden. Om die reden wordt met de voorgestelde wijziging van het eerste lid ook het weigeren van een omgevingsvergunning als schadeoorzaak aangewezen. De voorgestelde wijziging maakt het ook mogelijk om schadevergoeding te vragen in verband met het weigeren van een omgevingsvergunning in gevallen waarin een eerder vergunningvrije activiteit later vergunningplichtig is gemaakt. Daarnaast wordt in het verlengde hiervan via de voorgestelde wijziging van het tweede lid verduidelijkt dat het bij een omgevingsvergunning als exclusieve schadeoorzaak concreet gaat om een besluit tot het verlenen, wijzigen, intrekken of weigeren van een omgevingsvergunning.

Onderdeel 5 *(Onderdeel ET; wijziging artikel 16.1 Omgevingswet)*

De voorgestelde wijziging van artikel 16.1, eerste lid, van de Omgevingswet betreft ten eerste een technische verbetering van dat artikellid. Met de in onderdeel 5 voorgestelde tekst wordt duidelijker tot uitdrukking gebracht dat de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (de DSO-LV) moet worden gebruikt in die gevallen waarin een aanvraag of melding elektronisch wordt ingediend of gedaan. Daarnaast wordt een grondslag toegevoegd om bij algemene maatregel van bestuur een andere wijze van elektronische indiening te kunnen

---

[3] ABRvS 21 januari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:131.
[4] ABRvS 25 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2519.
[5] Zie artikel 6.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming; ABRvS 27 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ2650; ABRvS 24 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4710 en Rb. Zeeland – West-Brabant 26 oktober 2018, ECLI:NL:RBZWB:2018:6257.
[6] Zie artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening.

regelen. Hieraan kan behoefte bestaan in een geval waarin de aard van een aanvraag of melding meebrengt dat gebruik van de landelijke voorziening niet het meest doelmatig is. In de bepaling is voorts tot uitdrukking gebracht dat deze regeling van elektronische aanvraag en melding afwijkt van het huidige artikel 2:15 van de Algemene wet bestuursrecht, dat een keuze aan het bevoegd gezag laat om de elektronische weg al dan niet open te stellen. Deze afwijking is een voortzetting van de regeling die nu nog in artikel 4.3 van het Besluit omgevingsrecht is opgenomen. Onderdeel ET voorziet daarnaast in een technische verbetering van artikel 16.1, derde lid.

Onderdelen 6, 7 en 8 (*Onderdelen EU, EUa en FP; verplaatsing artikel 16.33b Omgevingswet*)

Het voorgestelde artikel 16.33b van de Omgevingswet, dat een verplichting voor bestuursorganen bevat om wijzigingen in omgevingsplannen te verwerken in het geconsolideerde omgevingsplan, wordt verplaatst naar paragraaf 16.1 van de wet. In die paragraaf zijn bepalingen over het elektronisch verkeer opgenomen. Dit artikel past beter in die paragraaf dan in paragraaf 16.3.6 die procedurele bepalingen bevat over de voorbereiding van gedoogplichtbeschikkingen.

Onderdeel 9 *(Onderdeel GDa; wijziging artikel 16.54 Omgevingswet)*

Dit onderdeel wijzigt artikel 16.54, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet. Artikel 16.54, eerste lid, regelt dat een aanvraag om een omgevingsvergunning altijd kan worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht. Als een ander bestuursorgaan dan het college bevoegd gezag is, kan een aanvraag op grond van artikel 16.54, eerste lid, ook bij dat bestuursorgaan worden ingediend. Artikel 16.54, tweede lid, waarborgt dat als een aanvraag is ingediend bij het college terwijl dat niet het bevoegd gezag is, toch als datum van ontvangst van die aanvraag de datum van ontvangst door het college geldt, en niet de datum van ontvangst – na doorzending – door het bevoegd gezag. Deze waarborg geldt niet als de aanvrager zijn aanvraag bij een ander bestuursorgaan dan het college heeft ingediend terwijl dat andere bestuursorgaan geen bevoegd gezag is.

Bij de technische inrichting van de DSO-LV voor het elektronisch indienen van aanvragen om een omgevingsvergunning, is de wens naar voren gekomen om de algemene loketfunctie die de gemeente heeft voor het indienen van aanvragen, in vergelijkbare zin van toepassing te verklaren op het waterschap daar waar het gaat om aanvragen om een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten. De voorgestelde wijziging van het eerste lid voorziet hierin. Die wijziging laat onverlet dat het te allen tijde ook mogelijk blijft om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten bij de gemeente in te dienen. Dit kan zowel bij de indiening van aanvragen op papier, als via de DSO-LV aan de orde zijn. De aanvrager heeft in de landelijke voorziening namelijk altijd de mogelijkheid om het bestuursorgaan dat de landelijke voorziening voor hem kiest als bevoegd gezag voor de aanvraag, te wijzigen. Als de aanvrager al weet dat een ander bestuursorgaan dan het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap bevoegd gezag is voor zijn aanvraag, kan hij er, conform de laatste zin van artikel 16.54, eerste lid, ook voor kiezen om zijn aanvraag bij dat bestuursorgaan in te dienen. De voorgestelde wijziging laat ook deze mogelijkheid onverlet. Daarbij geldt dat in geval een aanvraag bij een bestuursorgaan wordt ingediend dat geen bevoegd gezag blijkt te zijn, de doorzendplicht op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht

van toepassing blijft. De waarborg van de ontvangstdatum geldt evenwel alleen als de aanvraag wordt ingediend bij het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap voor zover het bij dat laatste bestuursorgaan gaat om wateractiviteiten. Dit volgt uit de voorgestelde wijziging van het tweede lid.

De voorgestelde wijzigingen faciliteren de wens om (als terugvaloptie) in de DSO-LV aanvragen voor wateractiviteiten naar het waterschap te kunnen doorgeleiden met de bijbehorende termijnbescherming. Uitgangspunt van de DSO-LV is toezending van de aanvraag aan het bevoegd gezag. Bij de evaluatie van de Omgevingswet zullen de aansluiting van de regelgeving op deze inrichting van de DSO-LV – toezending aan het bevoegd gezag met terugvalmogelijkheid bij waterschap en de gemeente – en de gevolgen voor de betrokken bestuursorganen als van de terugvalmogelijkheid gebruik wordt gemaakt, worden meegenomen.

Onderdeel 10 (*Onderdeel JH; wijziging artikel 20.21 Omgevingswet*)

De voorgestelde wijziging is bedoeld om de wettelijke regeling van het beheer van de landelijke voorziening beter te laten aansluiten bij de feitelijke verdeling van onderscheiden beheertaken, zoals die zijn verwoord in de op 18 december 2019 ondertekende Beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (2019)[7] en zoals dat in nader overleg met betrokken partijen wordt vormgegeven. De beheerovereenkomst maakt onderscheid tussen het beheer van de DSO-LV op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is als stelselverantwoordelijke voor de Omgevingswet verantwoordelijk voor het strategisch beheer van de DSO-LV en voor de opdrachtverlening voor het tactisch beheer en operationeel beheer van de DSO-LV aan bestaande daarvoor beschikbare en geschikte publieke uitvoeringsorganisaties. De eerste zin van het voorgestelde tweede lid van artikel 20.21 geeft daarmee uitdrukking aan het beheer op alle genoemde niveaus. Het derde lid ziet specifiek op het beheer op operationeel niveau voor onderdelen van de DSO-LV, voor zover de operationele beheertaak voor die onderdelen een nadere taaktoedeling in uitvoeringsregelgeving vraagt. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Tweede lid

Met de wijziging van het tweede lid wordt de algemene verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het beheer van de DSO-LV uitgedrukt. Dit betreft het beheer op strategisch niveau, onder meer in relatie tot de doorontwikkeling van het digitaal stelsel, en op tactisch niveau. Op dit laatste niveau speelt zich bijvoorbeeld de coördinatie af van verschillende onderdelen van de landelijke voorziening, waarmee de functionaliteiten van de landelijke voorziening als geheel worden gerealiseerd. Indien, zoals nu voorzien, op grond van het derde lid het operationeel beheer van respectieve onderdelen voor onderscheiden functies van de landelijke voorziening bij meer dan één organisatie wordt belegd, zal de Minister moeten voorzien in die coördinatie om de integrale werking van de landelijke voorziening te waarborgen. Het gaat hier om coördinatiewerkzaamheden die nodig zijn voor de samenhang van voorzieningen en informatie binnen de DSO-LV. Coördinatie is onder andere nodig, omdat onderdelen van de landelijke voorziening door verschillende uitvoeringsorganisaties worden geleverd,

[7] Stcrt. 2019, 109; de beheerovereenkomst zal ook aan beide kamers van de Staten-Generaal worden aangeboden.

waarbij gestuurd moet worden op niveaus van dienstverlening binnen een taakstellend budget. Daarnaast is coördinatie nodig gezien de benodigde aansluiting bij bevoegde gezagen (circa 400) en vanwege de samenhang met andere overheidsinformatievoorzieningen, alsook om in te spelen op veranderingen en innovaties.

De tweede zin van deze bepaling biedt een grondslag om voor het verrichten van werkzaamheden die met name gericht zijn op deze coördinatie, bij ministeriële regeling een uitsluitend recht te verlenen aan een rechtspersoon om die werkzaamheden namens de Minister te verrichten. Overheidsopdrachten tussen aanbestedende diensten die economisch van aard zijn moeten in beginsel Europees worden aanbesteed, indien de aanbestedingsdrempel wordt overschreden op grond van de Europese aanbestedingsrichtlijnen en de Aanbestedingswet 2012. Artikel 2.24a, eerste lid, aanhef en onder a, van de Aanbestedingswet 2012 voorziet echter in de mogelijkheid om een uitsluitend recht te vestigen. Een uitsluitend recht kan volgens het aanbestedingsrecht slechts worden verleend:

a. door een aanbestedende dienst aan een andere aanbestedende dienst,

b. indien dit een noodzakelijk en geschikt middel is om een dwingend algemeen belang te waarborgen,

c. indien het uitsluitend recht niet onnodig ruim wordt geformuleerd.

Het Europese aanbestedingsrecht eist verder dat het uitsluitend recht wordt gebaseerd op wettelijke of bekendgemaakte bestuursrechtelijke bepalingen. Dat is het geval bij een ministeriële regeling, dat algemeen verbindende voorschriften inhoudt.

De grondslag voor het verlenen van een uitsluitend recht wordt in de wet opgenomen om het dwingende algemene belang van een goed functionerende DSO-LV te kunnen waarborgen. Een goed functionerende DSO-LV vertegenwoordigt een dwingend algemeen belang, omdat de DSO-LV een in de wet geregelde essentiële collectieve voorziening is. Deze voorziening ondersteunt overheden, burgers en bedrijven op belangrijke wijze bij de uitvoering van de Omgevingswet. Besluiten met soms verstrekkende gevolgen zullen worden gebaseerd op gegevens die via de DSO-LV bij bevoegde gezagen worden aangeleverd. Daarom moeten ook burgers op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de DSO-LV kunnen vertrouwen. Om de belangen die samenhangen met een goed werkende DSO-LV op een adequaat niveau te kunnen verzekeren, wordt het tactisch beheer, dat met name op de coördinatie van de onderdelen van de landelijke voorziening ziet, belegd bij een geschikte publieke partij. Voorzien wordt dat dit uitsluitend recht aan de Dienst voor het Kadaster en de openbare registers zal worden verleend. Hierbij wordt voldaan aan het vereiste dat het uitsluitend recht wordt verleend door een aanbestedende dienst aan een andere aanbestedende dienst. Het uitsluitend recht zal worden beperkt tot werkzaamheden die noodzakelijk zijn in het kader van het tactisch beheer, waarvoor de Dienst voor het Kadaster en de openbare registers bij uitstek is toegerust. Daarbij zal er uiteraard zorg voor moeten worden gedragen dat de uitvoering van de taken namens de Minister, organisatorisch is gescheiden van uitvoering van wettelijke, eigen taken van die Dienst.

Derde lid

Met de toevoeging van het voorgestelde nieuwe derde lid wordt voorzien in een wettelijke grondslag om operationele beheertaken bij algemene maatregel van bestuur te kunnen toedelen aan een of meer daarvoor toegeruste organisaties. Dit operationeel beheer wordt

aangeduid met de daarvoor gebruikelijke bewoordingen «zorg voor inrichting, instandhouding, werking en beveiliging». De bepaling wordt voorgesteld omdat een organisatorische integratie van door verschillende organisaties beheerde functionaliteiten niet op korte termijn wordt voorzien. Toepassing van deze wettelijke grondslag is aan de orde indien operationele beheertaken buiten de rechtspersoon Staat, zoals bijvoorbeeld bij een zelfstandig bestuursorgaan met een eigen rechtspersoonlijkheid, worden belegd.

Onderdeel 11 (*Onderdeel JI; wijziging artikel 22.6 Omgevingswet*)

Zoals in het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel uitgebreid is toegelicht, geldt er een overgangsfase voor de totstandkoming van het omgevingsplan. De regels voor die overgangsfase zijn in de voorgestelde afdeling 22.1 van de Omgevingswet opgenomen. Gedurende de overgangsfase hoeft het omgevingsplan nog niet zijn definitieve vorm te hebben en kan er sprake zijn van een tijdelijk en een nieuw deel. Het voorgestelde artikel 22.6 houdt verband met de overgangsfase, waarin het tijdelijke deel van het omgevingsplan moet worden doorontwikkeld naar het nieuwe deel. Deze overgangsfase loopt tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Met de VNG is afgesproken dat dit tijdstip ligt in 2029. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen alleen nog op dat moment lopende procedures leiden tot nieuwe bestemmingsplannen en andere in artikel 4.6 van dit wetsvoorstel genoemde besluiten. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen geen bestemmingsplanprocedures meer worden opgestart. Op grond van de Omgevingswet kunnen dan alleen nog nieuwe regels worden vastgesteld in het nieuwe deel van het omgevingsplan, waarbij als onderdeel van het vaststellingsbesluit regels uit het tijdelijke deel kunnen komen te vervallen.

Wijziging artikel 22.6, eerste lid

Bij een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan moet worden bepaald welke regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan komen te vervallen. Het gaat daarbij om regels in het tijdelijke deel die opgenomen waren in besluiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel, zoals het bestemmingsplan, inpassingsplan en de beheersverordening. Met de voorgestelde wijziging in het eerste lid van artikel 22.6 wordt verduidelijkt dat de regels voor een locatie in het tijdelijke deel uitsluitend allemaal tegelijk per locatie kunnen komen te vervallen. Dit wordt hierna toegelicht. Daarnaast wordt de verwijzing naar de besluiten uit artikel 4.6 van het wetsvoorstel aangepast aan de in de nota van wijziging[8] voorgestelde wijziging van dat artikel.

Onder de Wet ruimtelijke ordening is het gebruikelijk dat voor het grondgebied van een gemeente meerdere bestemmingsplannen gelden. Daarbij geldt het uitgangspunt dat bij de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor een deel van het grondgebied van de gemeente, het voor dat deel van het grondgebied nog geldende bestemmingsplan vanzelf komt te vervallen. Onder de Omgevingswet zal dat niet meer zo zijn. Voor het hele grondgebied van een gemeente zal er één omgevingsplan zijn. Een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan zal het omgevingsplan in de regel op onderdelen wijzigen. Een vaststellingsbesluit kan daartoe een scala aan mogelijkheden bevatten: er kan worden bepaald dat regels komen te vervallen, dat bestaande regels worden gewijzigd of dat bestaande regels worden vervangen door nieuwe regels. Ook kunnen alleen nieuwe regels worden toegevoegd, terwijl de

[8] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 7.

bestaande regels onverminderd blijven gelden. In alle gevallen moet het vaststellingsbesluit hierover helderheid verschaffen. In het besluit moet daarom niet alleen worden vermeld welke (nieuwe) regels in het omgevingsplan worden opgenomen, maar moet ook expliciet worden bepaald welke (oude) regels komen te vervallen.

Om ervoor te zorgen dat vervolgens de actuele regels van het omgevingsplan via het Digitaal Stelsel Omgevingswet raadpleegbaar zijn, zal voor omgevingsplannen voorts de verplichting gelden dat een geconsolideerde (doorlopende) versie van de geldende regels beschikbaar wordt gesteld.

Omdat onder de Omgevingswet over wordt gestapt op nieuwe digitale standaarden kunnen de besluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening die onderdeel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan, echter niet in geconsolideerde vorm beschikbaar worden gesteld. Daarom zullen de in die besluiten opgenomen regels, zolang ze nog deel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan en beschikbaar zijn gesteld op www.ruimtelijke.plannen.nl, raadpleegbaar blijven via de zogenoemde «overbruggingsfunctie». Omdat deze besluiten niet meer gewijzigd kunnen worden en via de «overbruggingsfunctie» alleen alle voor een locatie geldende regels tegelijk kunnen worden getoond, is het uitgangspunt voor dit tijdelijke deel van het omgevingsplan dat de daarin opgenomen regels per locatie niet gedeeltelijk, maar alleen allemaal tegelijk kunnen komen te vervallen. Dit deel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan – het deel dat bestaat uit de in het eerste lid bedoelde besluiten uit artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel – kan dus alleen «locatiegewijs» komen te vervallen.

Wijziging artikel 22.6, tweede lid, en nieuw artikel 22.6, derde lid

Uit overleg met de VNG en gemeenten is de wens naar voren gekomen om de regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan niet alleen «locatiegewijs» (alle geldende regels per locatie), maar ook «regelgewijs» (regels op een locatie die bijvoorbeeld betrekking hebben op één bepaald thema) te kunnen laten vervallen. Op die manier ontstaat de mogelijkheid om de overgang van het tijdelijke deel naar het nieuwe deel van het omgevingsplan verder te flexibiliseren. Zo kunnen gemeenten de op een bepaalde locatie geldende regels met betrekking tot een bepaald onderwerp of thema uit een bestemmingsplan laten vervallen en hiervoor nieuwe regels stellen in het nieuwe deel van het omgevingsplan, terwijl de overige op de locatie geldende regels in het tijdelijke deel nog blijven gelden.

Om dit mogelijk te maken is het nodig dat de regelingen die in www.ruimtelijkeplannen.nl beschikbaar zijn gesteld, zoals bestemmingsplannen, nog kunnen worden gemuteerd door vervallen regels te verwijderen of door te halen. Dit, om te voorkomen dat vervallen regels via de «overbruggingsfunctie» worden getoond alsof ze nog gelden. De nieuw voorgestelde tekst van het tweede lid biedt de mogelijkheid om bij het voorgenomen Invoeringsbesluit of bij de voorgenomen Invoeringsregeling gevallen aan te wijzen waarin het «regelgewijs» laten vervallen van het tijdelijke deel tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip mogelijk zal zijn. Uit een nog in uitvoering zijnde Impactanalyse moet nog blijken of deze wijze van muteren praktisch mogelijk is, tot voldoende duidelijkheid leidt bij de gebruiker (raadplegen regels via de overbruggingsfunctie) en niet leidt tot onevenredig hoge kosten.

De bestaande tekst van het tweede lid komt te vervallen omdat deze verwarring blijkt op te roepen. De indruk wordt ten onrechte gewekt dat bij elk besluit tot vaststelling van het omgevingsplan «alle» regels die verband houden met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties direct bij dat besluit gesteld moeten worden in het omgevingsplan. Alleen de regels uit gemeentelijke verordeningen, die uiteindelijk pas op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in het nieuwe deel van het omgevingsplan moeten zijn opgenomen, zouden hiervan uitgezonderd zijn. Met deze uitleg zou de mogelijkheid van een gefaseerde opbouw van het nieuwe deel van het omgevingsplan niet mogelijk zijn. Dat is niet beoogd.

De bedoeling is dat gemeenten uiterlijk op het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip beschikken over een nieuw omgevingsplan dat geheel voldoet aan alle vereisten die de Omgevingswet stelt. Alle regels moeten op dat moment zijn opgenomen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit is tot uitdrukking gebracht in het nieuw voorgestelde derde lid. Het betekent dat gemeenten er voor moeten zorgen dat zij aan het eind van de overgangsfase alle regels die deel uitmaken van het tijdelijke deel, inclusief de regels van de zogenoemde bruidsschat, hebben laten vervallen en desgewenst, al dan niet in gewijzigde vorm, in het nieuwe deel hebben opgenomen. Het nieuw voorgestelde derde lid verduidelijkt deze opgave.

Mocht een gemeente er onverhoopt niet in zijn geslaagd om alle regels in het tijdelijke deel te laten vervallen op het bij koninklijk besluit vast te stellen tijdstip, dan komen die regels niet van rechtswege te vervallen. Hier is voor gekozen om een rechtsvacuüm te voorkomen.

Besluiten tot vaststelling van een deel van het omgevingsplan die in de overgangsfase worden genomen, moeten bijdragen aan het uiteindelijke einddoel van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat einddoel zal gefaseerd worden bereikt: de inhoud en reikwijdte van elk besluit tot vaststelling van een omgevingsplan moet op zichzelf voldoen aan de eisen die de Omgevingswet stelt, onder meer aan artikel 4.2. De regels die aan het nieuwe deel van het omgevingsplan worden toegevoegd, moeten dus onder meer met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties gesteld kunnen worden. Dat betekent echter niet dat een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan voor een locatie zodanig compleet moet zijn dat direct alle regels die noodzakelijk zijn voor een evenwichtige toedeling van functies op die locatie al in het vaststellingsbesluit moeten worden meegenomen. Bij het vaststellingsbesluit zal rekening worden gehouden met de regels die nog zijn gesteld in het tijdelijke deel van het omgevingsplan en met de regels die nog zijn gesteld bij lokale verordening. Regels die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in dat verband nodig zijn, mogen tijdens de overgangsfase dus nog blijven staan in het tijdelijke deel van het omgevingsplan of in lokale verordeningen. Na de overgangsfase moeten de benodigde regels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wel allemaal zijn gesteld in het omgevingsplan.

Onderdeel 12 *(Onderdeel JNa; wijziging van artikel 23.10 Omgevingswet)*

De wijziging in dit onderdeel vloeit voort uit de brief van 11 januari 2019 over het proces van behandeling van de wetgevingsproducten van het stelsel van de Omgevingswet[9]. Daarin is het proces beschreven op weg naar een zorgvuldige inwerkingtreding van de Omgevingswet. De

[9] Kamerstukken I 2018/19, 33 118, nr. AO, p. 5 e.v.

beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2021. In aanloop daarnaartoe zal het kabinet het parlement regelmatig rapporteren over de voortgang van de implementatie en de totstandkoming van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Ook zal de onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet een samenhangend advies uitbrengen over de wetgevingsproducten van het nieuwe stelsel die aan het parlement zijn voorgelegd.

In dit onderdeel wordt een wettelijke voorziening opgenomen die het parlement een formele gelegenheid biedt om een afweging te maken over de voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (go/no-go-moment). Daartoe wordt voorgesteld een lid toe te voegen aan artikel 23.10, dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet regelt. In het nieuwe lid is bepaald dat het ontwerp van het koninklijk besluit waarmee de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt geregeld, wordt voorgehangen bij beide kamers van de Staten-Generaal. Op die manier is wettelijk geborgd dat beide kamers een afweging kunnen maken over het voorziene moment van inwerkingtreding. Daarbij kunnen onderwerpen aan de orde komen als de stand van zaken van de implementatie en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In de tweede zin van het voorgestelde nieuwe lid is bepaald dat als een van beide Kamers niet kan instemmen er geen voordracht aan de Koning wordt gedaan. De Omgevingswet treedt dan niet in werking op het in het ontwerp van het koninklijk besluit voorgestelde tijdstip.

Deze wettelijke voorziening kent enkele precedenten in de bestaande wetgeving. Enkele voorbeelden, met diverse achtergronden, uit de afgelopen jaren zijn te vinden in Stb. 2018, 12 (artikel Va), Stb. 2016, 173 (artikel XV) en Stb. 2011, 626 (artikel II). In het geval van de Omgevingswet wordt deze voorziening voorgesteld vanwege het bijzondere en omvangrijke karakter van de wetgevingsoperatie, het daarmee verbonden Digitaal Stelsel Omgevingswet en de gevolgen voor de uitvoeringspraktijk. Deze voorziening is van toepassing op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en markeert de start van het nieuwe stelsel: een uniek moment. De voorziening kan worden gezien als het sluitstuk van een bijzonder wetgevingsproces, waarbij regering en parlement, in nauwe samenwerking met de uitvoeringspraktijk, een stelselherziening tot stand hebben gebracht. De wettelijke voorziening onderstreept het maatschappelijke belang van een goede start en invoering van het nieuwe stelsel. Het verankeren daarvan in de Omgevingswet brengt geen verandering in het uitzonderlijke karakter. De wettelijke voorziening is dan ook niet van toepassing op latere wijzigingen van de Omgevingswet of op andere wetgevingstrajecten.

In het voorgestelde tweede lid van artikel 23.10 is een termijn van vier weken opgenomen. Deze sluit aan bij de termijn in artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet voor de voorhang van het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur. Op die manier is verzekerd dat er voldoende tijd beschikbaar is voor een parlementair debat in beide kamers. Ook voor de verdere uitvoering van deze bepaling kan aansluiting worden gezocht bij de gebruikelijke gang van zaken bij een voorhangprocedure. Zo zal het moment van aanbieding zo worden gekozen dat ten minste drie-vierde deel van deze termijn buiten een reces van de Kamers valt (aanwijzing 2.38 van de Aanwijzingen voor de regelgeving). Als vier weken zijn verstreken nadat het ontwerp aan beide kamers van de Staten-Generaal is voorgelegd, kan de voordracht voor het koninklijk besluit aan de Koning worden gedaan. De voordracht houdt in dat het koninklijk besluit ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de Koning. Daarmee wordt de datum van inwerkingtreding officieel bepaald.

Indien een van de kamers niet kan instemmen met het ontwerp neemt zij daartoe een expliciet besluit. Er wordt dan geen voordracht gedaan. Om de inwerkingtreding te regelen zal een nieuw ontwerp aan het parlement moeten worden voorgelegd. Aan het slot van het voorgestelde tweede lid is bepaald dat er niet eerder dan zes weken na het besluit van de betrokken kamer een nieuw ontwerp kan worden voorgelegd. Die termijn kan worden benut om te bepalen wanneer aan de randvoorwaarden voor inwerkingtreding zal zijn voldaan en om een nieuwe datum voor te stellen.

Onderdeel B *(Wijziging artikel 2.3 (Burgerlijk Wetboek))*

De onderdelen 1 en 2 voorzien erin dat de voorgestelde wijzigingen worden verbeterd. Onder de Omgevingswet wordt het begrip «bestemming» zoals dat wordt gehanteerd in het kader van een bestemmingsplan, vervangen door het begrip «toegedeelde functie». Van de «toegedeelde functie» kan worden onderscheiden het begrip «toegekende functie». De toedeling van functies vindt onder de Omgevingswet plaats in het omgevingsplan. Daarnaast kunnen echter ook in andere instrumenten van de Omgevingswet, zoals omgevingsvisies en programma's, uitspraken worden gedaan over voor welk gebruik locaties bedoeld zijn. In dat geval wordt het begrip «toegekende functie» gebruikt.

Gebleken is dat met het begrip bestemming in deze bepalingen niet uitsluitend gedoeld wordt op de bestemming op grond van het bestemmingsplan maar in bredere zin op hetgeen waarvoor het betreffende water bedoeld is te worden gebruikt.

Om die reden wordt «aan dat water toegedeelde functie» vervangen door: aan dat water op grond van de Omgevingswet toegekende functies.

Onderdeel 3 voorziet in een technische verbetering van artikel 2.3, onder A, onder 4.

Onderdeel C (*Nieuw artikel 2.17a (Organisatiewet Kadaster))*

Voorzien wordt dat de Dienst voor het Kadaster en de openbare registers (hierna: de Dienst) in opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aantal werkzaamheden verricht in het kader van het beheer van de DSO-LV. In het bij deze nota van wijziging voorgestelde artikel 20.21, tweede lid, van de Omgevingswet is een grondslag opgenomen om in een ministeriële regeling een uitsluitend recht voor het verrichten van werkzaamheden in het kader van het beheer van de DSO-LV toe te delen aan een rechtspersoon. Beoogd is een dergelijk uitsluitend recht bij ministeriële regeling op te dragen aan de Dienst.

Om te verduidelijken dat de Dienst dit uitsluitend recht namens de Minister kan uitvoeren, wordt in onderdeel A voorgesteld, in aanvulling op artikel 8 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, aan artikel 2, derde lid, van de Organisatiewet Kadaster een derde mogelijkheid (in onderdeel c) toe te voegen voor de Dienst om andere werkzaamheden uit te voeren dan die bijdragen aan de doelmatigheid van de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken of aan een betere benutting van de ten behoeve van de uitoefening van die taken bij de Dienst aanwezige bedrijfsmiddelen.

In onderdeel B wordt voorgesteld dat alleen bij de werkzaamheden, bedoeld artikel 2, derde lid, onder a en b, een verklaring van geen bezwaar van de Raad van Toezicht van de Dienst en voorafgaande instemming van

de Minister is vereist, omdat artikel 8 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen al voorziet in instemming door de Minister.

Sinds 26 oktober 2017 berust de verantwoordelijkheid voor de Dienst bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het wetsvoorstel Kadasterwet BES[10] voorziet erin dat de omschrijving van «Onze Minister» in de Organisatiewet Kadaster hiermee in overeenstemming wordt gebracht.

Onderdelen D en E *(Wijziging artikel 2.44 (Wet luchtvaart) en nieuw artikel 2.44a (Wet luchtvaart))*

Algemeen

De instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens zullen in het nieuwe stelsel worden opgenomen. Dit vloeit voort uit artikel 2.29 van de Omgevingswet, zoals dat artikel door dit wetsvoorstel wordt gewijzigd. De aanwijzing van de beperkingengebieden blijft wel gebeuren op grond van de Wet luchtvaart in verband met de nauwe samenhang met de regeling van het luchtverkeer naar de luchthaven. De instructieregels over ruimtelijke beperkingen zullen een plaats krijgen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en worden ingevoegd via een apart wijzigingsbesluit dat op dit moment in voorbereiding is. Door de relatie van die regels met ontwikkelingen omtrent de wijziging van (het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol en) het Luchthavenindelingbesluit Schiphol in verband met de invoering van het nieuwe normen- en handhavingstelsel voor Schiphol, en de wijziging en vaststelling van verschillende luchthavenbesluiten voor burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire luchthavens, bestaat er een kans dat dit wijzigingsbesluit niet gereed zal zijn op de geplande datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021). Het is niet wenselijk de inwerkingtreding van de Omgevingswet afhankelijk te maken van de afronding van de besluitvorming over het luchtverkeer. Daarom wordt voorzien in een separate aanpassing van de Wet luchtvaart voor het geval het hiervoor bedoelde wijzigingsbesluit niet gelijk met de Omgevingswet in werking kan treden.

In artikel 2.44 van dit wetsvoorstel, waarin de wijzigingen van de Wet luchtvaart zijn opgenomen, is ervan uitgegaan dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens al bij inwerkingtreding in het nieuwe stelsel zullen zijn opgenomen. Veel onderdelen van artikel 2.44 en artikel 2.29 van de Omgevingswet zullen nog niet in werking kunnen treden als het genoemde wijzigingsbesluit niet tijdig gereed is. De instructieregels over ruimtelijke beperkingen van afdeling 8.2 van de Wet luchtvaart krijgen dan tijdelijk betrekking op de omgevingsplannen van de Omgevingswet. Gemeenten die voor een deel gelegen zijn in een beperkingengebied van een luchthaven of een luchthavengebied zullen bij het vaststellen van hun omgevingsplan dan niet alleen het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar ook het luchthavenbesluit of luchthavenindelingbesluit in acht moeten nemen. Om het risico te vermijden dat zij daarbij geconfronteerd worden met bepalingen in de Wet luchtvaart die qua terminologie en verwijzingen naar wetten en instrumenten niet aansluiten op het nieuwe stelsel, wordt in deze nota van wijziging een nieuw artikel 2.44a voorgesteld waarin afdeling 8.2 en verwante bepalingen van de Wet luchtvaart worden gewijzigd voor de situatie dat het hiervoor bedoelde wijzigingsbesluit niet gelijk met de Omgevingswet in werking kan treden. Zodra het genoemde wijzigingsbesluit gereed is, zal artikel 2.44 van het wetsvoorstel volledig in werking

[10] Kamerstukken II 2018/19, 35 109, nr. 2.

treden en komen de door artikel 2.44a gewijzigde bepalingen van de Wet luchtvaart grotendeels te vervallen omdat zij vervangen worden door bepalingen in het nieuwe stelsel.

Omdat de inwerkingtreding van de in de Invoeringswet opgenomen artikelen en onderdelen daarvan op grond van het voorgestelde artikel 5.3 bij koninklijk besluit zal plaatsvinden, kan per onderdeel van de artikelen 2.44 en 2.44a worden bepaald welke wijziging wanneer in werking treedt. Een aantal onderdelen van artikel 2.44 zal sowieso wel gelijk met de Omgevingswet in werking kunnen treden, omdat de bepalingen in de Wet luchtvaart, waarop die onderdelen betrekking hebben, al in regels op grond van de Omgevingswet zijn opgenomen. Gedacht kan hierbij worden aan de regels in titel 8A.4 over geluidbelastingkaarten en actieplannen in verband met de EU-richtlijn omgevingslawaai. Regels hierover zijn al meegenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel D (*Wijziging artikel 2.44 (Wet luchtvaart))*

Onderdeel 1 *(Onderdeel Da; laten vervallen artikel 8.12 Wet luchtvaart)*

Afdeling 8.2 van de Wet luchtvaart, dat regels bevat over de ruimtelijke indeling van en rond luchthavens, kan mogelijk niet gelijk met de inwerkingtreding van de Omgevingswet al vervallen (zie artikel 2.44, onderdeel D, van het wetsvoorstel) omdat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens dan nog niet in het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen zijn opgenomen. Bezien wordt nog of dit ook geldt voor artikel 8.12 van de Wet luchtvaart. Die bepaling voorziet in een verbod inclusief een mogelijkheid van ontheffing voor het oprichten of plaatsen van een object dat in strijd is met regels in het luchthaven(indeling)besluit over de maximale hoogte van objecten. In de Omgevingswet wordt dit vervangen door een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven. De overgang van dit ontheffingsstelsel naar het nieuwe stelsel is in beginsel niet afhankelijk van de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden. Het voorgestelde nieuwe onderdeel Da maakt het mogelijk om artikel 8.12 los van de overige artikelen in afdeling 8.2 te laten vervallen. Omdat nog niet vaststaat of artikel 8.12 tegelijk met de Omgevingswet in werking kan treden, wordt in onderdeel E (nieuw artikel 2.44a) van deze nota van wijziging tevens een technische aanpassing van dat artikel aan het nieuwe stelsel voorgesteld.

Onderdelen 2, 10, en 11 (*Onderdelen H, Y en AC; wijziging artikelen 8.16, 8a.55, eerste lid, en 10.12, tweede lid, Wet luchtvaart*)

Deze onderdelen voorzien in wijziging van de begrippen «»bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in de artikelen 8.16, 8a.55, eerste lid, en 10.12, tweede lid, van de Wet luchtvaart. Deze wijzigingen sluiten aan bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet.

Onderdelen 3, 9 en 14 (*Onderdelen J, V en AG; wijziging artikelen 8.17, 8.71a en 11.16 Wet luchtvaart)*

In de voorgestelde wijzigingen in de artikelen 8.17, 8.71a en 11.16 van de Wet luchtvaart was nog geen rekening gehouden met de wet van 9 maart 2016 tot wijziging van de Wet luchtvaart in verband met de invoering van een nieuw normen- en handhavingstelsel voor de luchthaven Schiphol en enige andere wijzigingen (Stb. 2016, 119). In dit wetsvoorstel wordt ervan uitgegaan dat die wet in werking is op het

tijdstip dat de Omgevingswet in werking treedt. De inwerkingtreding van deze wetswijziging is beoogd eind 2019.

Onderdeel 4 (*Onderdeel M; wijziging artikel 8.24 Wet luchtvaart*)

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van het voorgestelde artikel 8.24 van de Wet luchtvaart.

Onderdeel 5 (*Onderdeel N; wijziging artikel 8.31 Wet luchtvaart)*

Dit onderdeel voorziet in een technische verbetering van het voorgestelde artikel 8.31 van de Wet luchtvaart.

Onderdeel 6 (*Onderdeel O; wijziging artikel 8.33 Wet luchtvaart*)

Artikel 8.33 van de Wet luchtvaart wordt ook door het voorgestelde artikel 2.44a aangepast voor de situatie dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens in het nieuwe stelsel nog niet gelijk met de Omgevingswet in werking zullen treden. Om ervoor te zorgen dat de in artikel 2.44 opgenomen wijziging van artikel 8.33 van de Wet luchtvaart na de in artikel 2.44a opgenomen wijziging van dat artikel in werking kan treden, voorziet dit onderdeel erin dat artikel 8.33 van de Wet luchtvaart in zijn geheel wordt vervangen.

Onderdeel 7 (*Onderdeel P; wijziging artikel 8.43 Wet luchtvaart*)

Abusievelijk is in de voorgestelde wijziging van artikel 8.43, eerste lid, van de Wet luchtvaart opgenomen dat provinciale staten bij omgevingsverordening voor de luchthaven luchthavenbesluiten vaststellen. Met dit onderdeel wordt die voorgestelde wijziging geschrapt.

Onderdeel 8 (*Onderdeel S; wijziging artikel 8.56 Wet luchtvaart*)

In het voorgestelde artikel 8.56 is een verkeerde verwijzing naar artikel 8.31 opgenomen. Deze omissie wordt met dit onderdeel hersteld.

Onderdeel 12 (*Onderdeel AE; wijziging artikel 10.16 Wet luchtvaart*)

Dit onderdeel voorziet in een wijziging van de begrippen «»bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in het tweede lid van artikel 10.16. Ook het eerste lid van artikel 10.16 wordt in lijn daarmee aangepast. Deze wijzigingen sluiten aan bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel 13 *(Onderdeel AF; wijziging artikel 10.17 Wet luchtvaart)*

Artikel 10.17 van de Wet luchtvaart wordt ook onder het voorgestelde artikel 2.44a aangepast voor de situatie dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens in het nieuwe stelsel nog niet tegelijk met de Omgevingswet in werking zullen treden (zie het voorgestelde artikel 2.44a, onder Q). De in onderdeel 1 van onderdeel AF van artikel 2.44 voorgestelde wijziging van artikel 10.17, eerste lid, eerste zin, van de Wet luchtvaart wordt daarin ook meegenomen, en maakt daarmee dat onderdeel 1 overbodig. Mochten de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet in het nieuwe stelsel zijn opgenomen, dan zal door inwerkingtreding van artikel 2.44a, onderdeel Q, onder 1, de betrokken wijziging van artikel 10.17, eerste lid, worden verwezenlijkt.

Onderdeel 15 *(Onderdeel AI, laten vervallen paragraaf 11.2.2a Wet luchtvaart)*

Omdat artikel 18.4 in verbinding met artikel 18.1 Omgevingswet al voorziet in een bestuursdwangbevoegdheid voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor de handhaving van de in artikel 11.22a van de Wet luchtvaart bedoelde verplichtingen, wordt voorgesteld het laatstbedoelde artikel, en daarmee geheel paragraaf 11.2.2a, te laten vervallen. Dit onderdeel kan pas in werking treden als ook het nieuw voorgestelde onderdeel Da in werking treedt.

Onderdeel E *(Nieuw artikel 2.44a (Wet luchtvaart)*

Onderdeel A *(Wijziging artikel 8.1b Wet luchtvaart)*

Onderdeel 8.1b, tweede lid, van de Wet luchtvaart regelt dat de instructieregels over een bestemmingsplan ook van toepassing zijn op een inpassingsplan als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Het wordt in het voorgestelde artikel 2.44a mogelijk gemaakt dat deze instructieregels gedurende de periode dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens nog niet zijn ingebouwd in het Besluit kwaliteit leefomgeving, zullen zien op een omgevingsplan. De voorgestelde wijziging van artikel 8.1b, tweede lid, van de Wet luchtvaart voorziet erin dat de instructieregels gedurende deze periode ook van toepassing zijn op een projectbesluit, de opvolger van – onder meer – het inpassingsplan. Na afloop van die periode kan dit lid vervallen omdat de instructieregels over beperkingengebieden rond luchthavens onder de Omgevingswet zowel op omgevingsplannen als op projectbesluiten zullen zien. Artikel 2.44, onder C, van dit wetsvoorstel voorziet erin dat dit lid vervalt.

Onderdelen B en C *(Wijziging artikelen 8.5 tot en met 8.7 Wet luchtvaart)*

Deze onderdelen voorzien in wijziging van de begrippen «bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in de artikelen 8.5, derde lid, 8.6 en 8.7, eerste en tweede lid, van de Wet luchtvaart. Deze wijzigingen sluiten aan bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet. Daarnaast wordt het derde lid van artikel 8.7 van de Wet luchtvaart aangepast aan de nieuwe terminologie binnen het stelsel van de Omgevingswet.

Onderdeel D *(Wijziging artikel 8.8 Wet luchtvaart)*

De verwijzing in het eerste lid naar het bestemmingsplan en de beheersverordening wordt vervangen door een verwijzing naar het omgevingsplan, omdat het omgevingsplan voor die instrumenten uit de Wet ruimtelijke ordening in de plaats komt. In het voorgestelde nieuwe tweede lid wordt bepaald dat bij de vaststelling van het luchthavenindelingbesluit ook toepassing kan worden gegeven aan de artikelen 2.24 en 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet. Omdat een voorbereidingsbesluit samenhangt met het (kunnen) geven van instructieregels, is ook artikel 2.24 van de Omgevingswet genoemd, dat de grondslag vormt voor het geven van (algemene) rijksinstructieregels. Hiermee wordt bereikt dat met het vaststellen van het luchthavenindelingbesluit een voorbereidingsbesluit kan worden genomen en voorbeschermingsregels in de betreffende omgevingsplannen kunnen worden opgenomen. Deze aanpassing houdt verband met de gewijzigde regeling voor het voorbereidingsbesluit in de Omgevingswet die onderdeel vormt van dit wetsvoorstel. Die regeling brengt onder meer mee dat uit een voorbereidingsbesluit als zodanig geen voorbeschermingsregime voortvloeit. Daartoe moeten regels aan

het betreffende omgevingsplan worden toegevoegd. Het voorgestelde tweede lid voorziet hierin. Artikel 8.8, tweede en derde lid, van de Wet luchtvaart in onderlinge samenhang bezien, bevat met artikel 4.16 van de Omgevingswet een regeling die de duur van de gelding van het voorbereidingsbesluit in verband met het luchthavenindelingbesluit bepaalt. Deze periode loopt kort gezegd tot het moment dat er een omgevingsplan geldt dat in overeenstemming is met het luchthavenindelingbesluit. De gemeenteraad is verplicht een dergelijk omgevingsplan binnen de in artikel 8.8, derde lid, van de Wet luchtvaart bedoelde termijn vast te stellen.

Onderdeel E *(Wijziging artikel 8.9 Wet luchtvaart)*

In het eerste en (nieuw) tweede lid van artikel 8.9 van de Wet luchtvaart wordt de verwijzing naar de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingswet voor het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan of beheersverordening vervangen door een verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De verwijzing in het eerste lid naar de aanhoudingsregeling vanwege een voorbereidingsbesluit in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vervalt. In artikel 1.1, onder GG, van dit wetsvoorstel wordt namelijk voorgesteld de in artikel 16.58 opgenomen aanhoudingsregeling te laten vervallen. Om diezelfde reden vervalt ook het huidige tweede lid van artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Onderdeel F *(Wijziging artikel 8.10 Wet luchtvaart)*

Artikel 8.10 van de Wet luchtvaart, waarin wordt verwezen naar het bestemmingsplan en de Wet ruimtelijke ordening, wordt vervangen door een artikel dat qua formulering gelijk is aan artikel 8.16a van de Wet luchtvaart. Dit betreft een technische verbetering ten opzichte van de huidige redactie van het artikel.

Onderdeel G *(Wijziging artikel 8.11 Wet luchtvaart*)

De wijziging in artikel 8.11 van de Wet luchtvaart houdt verband met de in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 8.9 van die wet.

Onderdeel H *(Wijziging artikel 8.12 Wet luchtvaart)*

In het eerste lid van artikel 8.12 van de Wet luchtvaart wordt de verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een bouw- of aanlegactiviteit als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vervangen door een verwijzing naar de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Daarnaast is de redactie in overeenstemming gebracht met artikel 10.10 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals dat in de consultatieversie van het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingsbesluit is opgenomen. Dat artikel wijst de vergunningplichtige gevallen aan voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot luchthavens. Ontheffingen op grond van artikel 8.12 van de Wet luchtvaart worden vooral verleend voor bouwkranen. Een ander voorbeeld waarvoor ontheffing kan worden verleend, zijn antennes op gebouwen die al de maximaal toegelaten hoogte hebben.

Onderdeel I *(Wijziging artikel 8.31 Wet luchtvaart)*

Zolang de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens in het nieuwe stelsel niet in werking kunnen treden, zullen ook de begrippen «luchthavenverkeerbe-

sluit» en «luchthavenindelingbesluit», die via de in artikel 2.44 opgenomen wijzigingen van de Wet luchtvaart vervallen, nog blijven bestaan. Om die reden wordt in dit onderdeel een vergelijkbaar artikel 8.31 van de Wet luchtvaart als voorgesteld onder artikel 2.44 opgenomen. Het enige verschil met het onder artikel 2.44 voorgestelde artikel 8.31 van de Wet luchtvaart is, dat in het in dit onderdeel voorgestelde artikel 8.31 van de Wet luchtvaart in plaats van »luchthavenbesluit» de begrippen «luchthavenverkeerbesluit» en «luchthavenindelingbesluit» worden gebruikt.

Onderdeel J *(Wijziging artikel 8.33 Wet luchtvaart)*

In dit onderdeel wordt «bestemmingsplannen» vervangen door «omgevingsplannen».

Onderdeel K *(Wijziging artikel 8.47 Wet luchtvaart)*

De wijziging in het tweede lid van artikel 8.47 houdt verband met de in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 8.9 van de Wet luchtvaart. Onderdeel 3 voorziet in vervanging in het derde lid van artikel 8.47 van de Wet luchtvaart van de begrippen «»bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie». Deze wijzigingen sluiten bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel L *(Wijziging artikel 8.49 Wet luchtvaart)*

De wijziging in artikel 8.49, tweede lid, van de Wet luchtvaart houdt verband met de in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 8.9 van die wet.

Onderdeel M *(Wijziging artikel 8.70 Wet luchtvaart)*

Dit onderdeel voorziet in vervanging van de begrippen «»bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in artikel 8.70, derde lid, van de Wet luchtvaart. Deze wijziging sluit aan bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel N *(Wijziging artikel 8a.57 Wet luchtvaart*)

Dit onderdeel voorziet in vervanging van de begrippen «»bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in artikel 8a.57, eerste lid, van de Wet luchtvaart. Deze wijziging sluit aan bij de in het wetsvoorstel voorgestelde verduidelijking van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet Daarnaast wordt het derde lid van artikel 8a.57 van de Wet luchtvaart aangepast aan de nieuwe terminologie binnen het stelsel van de Omgevingswet.

Onderdeel O *(Wijziging artikel 8a.58 Wet luchtvaart)*

De wijziging in artikel 8a.58, tweede lid, van de Wet luchtvaart houdt verband met de in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 8.9 van die wet.

Onderdelen P en Q *(Wijziging artikelen 10.12 en 10.17 Wet luchtvaart)*

Onderdeel P en onderdeel Q, onder 1 en 2, voorzien in vervanging van de begrippen «bestemming» door «functie» en «grond» door «locatie» in de artikelen 10.12, tweede lid, en 10.17, eerste en derde lid van de Wet

luchtvaart. In onderdeel Q, onder 3, wordt het vijfde lid aangepast aan de nieuwe terminologie binnen het stelsel van de Omgevingswet.

Onderdeel F *(Wijziging artikel 2.45 (Wet milieubeheer))*

Het nuttig toepassen en verwijderen van gevaarlijke afvalstoffen wordt voor zover het plaatsgebonden handelingen betreft, gereguleerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Artikel 10.54 van de Wet milieubeheer blijft daarom alleen voor zover het niet-plaatsgebonden handelingen betreft, in stand. Vormen van (voorlopige) nuttige toepassing of verwijdering waar het verbod van artikel 10.54, eerste lid, van de Wet milieubeheer op ziet zijn het niet-handmatig scheiden of het mengen van gevaarlijke afvalstoffen tijdens het inzamelen en vervoeren. Dat wordt met deze wijziging verduidelijkt.

In de wijziging van artikel 10.54 van de Wet milieubeheer was nog niet aangegeven voor welke categorieën van gevaarlijke afvalstoffen het mengverbod geldt. Dat wordt met deze wijziging hersteld. In bijlage II bij het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de betrokken categorieën afvalstoffen aangewezen. Voorheen werden deze afvalstoffen aangewezen in bijlage 11 bij de Activiteitenregeling milieubeheer, maar deze regeling zal met de voorgenomen Invoeringsregeling Omgevingswet vervallen.

Onderdeel G *(Wijziging artikel 4.6 (Overgangsrecht voorbereidingsbesluiten))*

Op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder n (nieuw), van het wetsvoorstel maken voorbereidingsbesluiten als bedoeld in de artikelen 4.103, eerste lid, en 4.104, eerste lid, deel uit van het omgevingsplan dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege ontstaat (het tijdelijke deel van het omgevingsplan). Dit zijn kort gezegd voorbereidingsbesluiten waarop op grond van het overgangsrecht in de artikelen 4.103 en 4.104 van het wetsvoorstel het oude recht (de Wet ruimtelijke ordening) van toepassing blijft. Voorgesteld wordt om aan de opsomming een verwijzing naar een andere bepaling in dit wetsvoorstel – artikel 4.104a, eerste lid – toe te voegen. Artikel 4.104a wordt bij deze nota van wijziging aan het wetsvoorstel toegevoegd en heeft betrekking op besluiten krachtens de Wet luchtvaart (luchthavenindelingbesluit, luchthavenbesluiten en besluiten beperkingengebied buitenlandse luchthaven) die gelden als voorbereidingsbesluit. Artikel 4.104a heeft een vergelijkbare structuur als de artikelen 4.103 en 4.104. Voor de achtergrond van de toevoeging van artikel 4.104a aan het wetsvoorstel wordt verwezen naar de toelichting op die wijziging.

Onderdeel H *(Wijziging artikel 4.18 (Overgangsrecht nadeelcompensatie besluiten Wet luchtvaart))*

In artikel 4.18 ontbrak nog het overgangsrecht voor nadeelcompensatie voor het Luchthavenindelingbesluit Schiphol, het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol en andere besluiten waarop de nadeelcompensatieregeling van artikel 8.31 van de Wet luchtvaart van toepassing is. Hierin wordt alsnog voorzien. Aan het eerste lid worden als categorie schadeveroorzakende besluiten waarop het oude recht van toepassing blijft, toegevoegd: onherroepelijke besluiten als bedoeld in artikel 8.4, 8.15, 8.43, eerste lid, 8.70, eerste lid, of 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart. Toepassing van het oude recht impliceert dat daarop ook de in artikel 8.31, tweede lid, van de Wet luchtvaart bepaalde termijn voor het indienen van een verzoek om schadevergoeding van toepassing blijft, namelijk 5 jaar na het onherroepelijk worden van (de wijziging van) het Luchthavenindelingbesluit Schiphol, het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol of het luchthavenbesluit.

Als op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet deze op grond van het oude recht geldende termijn voor het indienen van een verzoek om schadevergoeding gedeeltelijk is verstreken, kan daarna dus alleen nog binnen de resterende termijn een verzoek om schadevergoeding worden ingediend.

Onderdeel I *(Wijziging van artikel 4.25 (Overgangsrecht ruimtelijke plannen.nl))*

Door de in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 22.6 wordt het mogelijk gemaakt bij het voorgenomen Invoeringsbesluit of de voorgenomen Invoeringsregeling gevallen aan te wijzen waarin regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan niet alleen «locatiegewijs» maar ook «regelgewijs» kunnen komen te vervallen. Als bij een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan regels «locatiegewijs» vervallen, is geen mutatie in ruimtelijkeplannen.nl nodig: in dat geval worden de nieuwe regels voor de locatie opgenomen in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan en bij elektronische raadpleging van de geldende regels worden de nieuwe regels getoond in plaats van de vervallen regels. Om het «regelgewijs» laten vervallen te realiseren, is het voor het «zichtbaar maken» van het vervallen echter nodig de betrokken regeling nog te kunnen muteren in www.ruimtelijkeplannen.nl door daarin de bij een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan vervallen regels te verwijderen of door te halen. Door de in dit artikel voorgestelde wijziging wordt de mogelijkheid om ruimtelijkeplannen.nl hiervoor te gebruiken, toegevoegd aan artikel 4.25 van de Omgevingswet.

In het tot onderdeel d vernummerde onderdeel c wordt het woord «onveranderlijk» geschrapt. Dit betreft een wetstechnische verbetering. Het onderdeel ziet op het beschikbaar en toegankelijk houden. Daaruit, en uit het unieke identificatienummer, volgt al dat het gaat om onveranderlijke stukken.

Onderdeel J *(Wijziging artikel 4.45 (Overgangsrecht tracébesluiten))*

Voorgesteld wordt aan artikel 4.45 een tweede en derde lid toe te voegen dat ziet op projecten die op grond van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten (Stb. 2011, 595) door de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu zijn aangewezen bij besluit van 13 december 2012 (Besluit van de Minister van Infrastructuur en Milieu, van 13 december 2012, nr. IENM/BSK-2012/242707, houdende aanwijzing van projecten als bedoeld in artikel III, tweede lid, van de wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten, Stcrt. 2012, 25926). Van deze projecten is de procedure niet aangevangen met een beslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet, waardoor ze niet onder het eerste lid van artikel 4.45 vallen. Gebleken is dat voor een tweetal indertijd aangewezen projecten ter uitwerking van de voorkeursbeslissing Programma hoogfrequent spoorvervoer naar verwachting niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage kan worden gelegd. Het betreft twee grote en complexe projecten, te weten corridor Alkmaar-Amsterdam en PHS Nijmegen (onderdeel van de corridor Schiphol-Utrecht-Arnhem/Nijmegen), waarvoor sinds de aanwijzing in 2012 al veel voorbereidend werk is gedaan. Door toevoeging van een nieuw tweede lid aan het voorgestelde artikel 4.45 kan ook voor deze projecten binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog een ontwerptracébesluit te inzage worden gelegd, waarna de procedure met toepassing van het oude recht kan worden afgerond.

Voor het geval dat tijdstip onverhoopt niet wordt gehaald, wordt in het nieuwe derde lid bepaald dat een ontwerpprojectbesluit ter inzage kan worden gelegd; dat betekent dat in dat geval wordt overgestapt op het nieuwe recht. Omdat op grond van het overgangsrecht indertijd hoofdstuk II van de Tracéwet op deze projecten niet van toepassing was, is bij de voorbereiding niet naar de letter maar (inmiddels) wel in de geest van de regels over de verkenning en de in dat kader benodigde participatie gehandeld. Om te borgen dat de voorbereidende werkzaamheden niet over moeten worden gedaan, wordt bepaald dat in dat geval de artikelen 5.47 tot en met 5.49 van de Omgevingswet niet van toepassing zijn. Bij de aanwijzing van de projecten in de voorgenomen Omgevingsregeling zal worden aangegeven wat de stand van zaken is van de projecten en welke voorbereidende werkzaamheden daarvoor zijn verricht.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat de regeling die wordt voorgesteld in het nieuwe derde lid niet nodig is voor projecten die worden aangewezen op grond van het eerste lid van artikel 4.45 van het wetsvoorstel, omdat dat projecten zullen zijn die zijn voorbereid met toepassing van de Tracéwet, met inbegrip van de bepalingen over de startbeslissing en de structuurvisie in hoofdstuk II daarvan. Voor die projecten geldt dus dat op grond van de artikelen 4.42 en 4.43 van het wetsvoorstel kan worden overgestapt op het nieuwe recht.In die artikelen wordt een startbeslissing als bedoeld in de Tracéwet gelijkgesteld met een voornemen als bedoeld in de Omgevingswet, en wordt een (ontwerp-)structuurvisie als bedoeld in de Tracéwet gelijkgesteld met een voorkeursbeslissing als bedoeld in de Omgevingswet.

Onderdelen K, L, M en N (Wijziging artikelen 4.62, 4.63, 4.64 en 4.65 (Overgangsrecht projectplannen waterschap en Rijk))

De artikelen 4.62 tot en met 4.65 van dit wetsvoorstel bevatten overgangsrecht voor waterprojectplannen als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. De artikelen 4.62 en 4.63 zien op de «vormvrije» project-plannen, die naar keuze al dan niet met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen worden voorbereid. De artikelen 4.64 en 4.65 zien op waterprojectplannen waarop de procedure van paragraaf 5.2 van de Waterwet van toepassing is, waarvoor de toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is voorgeschreven. Het tweede lid van de vier artikelen voorziet in overgangsrecht voor de situatie waarin een ontwerp van een projectplan ter inzage is gelegd. De artikelen 4.64 en 4.65 bevatten elk een derde lid met een aanvullende regeling voor gevallen waarin het ontwerp nog niet ter inzage is gelegd, maar de voorbereiding van het projectplan wel in een vergevorderd stadium is. Met die aanvullende regeling wordt beoogd te voorkomen dat voorbereidend werk voor een projectplan van een waterschap of het Rijk waarop de procedure van paragraaf 5.2 van de Waterwet van toepassing is, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw moet worden verricht vanwege de eisen die de Omgevingswet stelt aan de voorbereiding van een projectbesluit. Gebleken is dat de in het wetsvoorstel opgenomen artikelen nog onvoldoende borgen dat stappen niet gedeeltelijk opnieuw moeten worden uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld deze artikelen aan te passen. De overgangsregeling voor vergevorderde projecten in het derde lid van de artikelen 4.64 en 4.65 wordt gewijzigd en aangevuld met een regeling in het vierde lid voor projecten die niet vergevorderd zijn, maar wel voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. De artikelen 4.62 en 4.63 worden op een vergelijkbare manier aangevuld. De regeling in die artikelen geldt alleen voor projectplannen die worden voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij dit wetsvoorstel uiteen is gezet, wordt voor projectplannen die in voorbereiding zijn en nog niet zijn vastgesteld en waarbij geen toepassing wordt gegeven aan

afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geen overgangsrecht opgenomen. Verwacht wordt dat de overstap naar de bevoegdheden die de Omgevingswet biedt voor die gevallen niet leidt tot vertraging of extra bestuurlijke lasten, omdat het vooral gaat om minder ingrijpende projecten.

Artikelen 4.62, derde lid, 4.63, derde lid (nieuw), 4.64, derde lid, en 4.65, derde lid (gewijzigd)

Voorgesteld wordt om in het derde lid van de artikelen 4.62, 4.63, 4.64 en 4.65 een overgangsregeling op te nemen voor projecten waarvoor de voorbereiding nog zal aanvangen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waarbij volledig wordt geanticipeerd op de Omgevingswet door te voldoen aan de eisen die deze wet met betrekking tot het voornemen om een verkenning uit te voeren en de verkenning zelf stelt aan de projectprocedure. Voor die gevallen wordt voorgesteld te bepalen dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een projectbesluit ter inzage kan worden gelegd. Omdat de voorbereiding van de projecten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet altijd in een vergevorderd stadium zal zijn en omdat volledig wordt voldaan aan de eisen van de Omgevingswet met betrekking tot het voornemen en de verkenning, geldt geen termijn waarbinnen de procedure vervolgens moet zijn afgerond. Daardoor wordt bewerkstelligd dat voor deze projecten, ook als de voorbereiding daarvan korte tijd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, als het ware «geruisloos» op het nieuwe recht kan worden overgestapt.

Artikelen 4.62, vierde lid, 4.63, vierde lid, 4.64, vierde lid, en 4.65, vierde lid (nieuw)

Het voorgestelde nieuwe vierde lid van de artikelen 4.62, 4.63, 4.64 en 4.65 voorziet in een overgangsregeling voor projecten waarvoor de voorbereiding nu al is aangevangen, en waarvan de voorbereiding dus naar verwachting op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium zal zijn. Veelal is of wordt voor die projecten wel een verkenning uitgevoerd en een participatietraject doorlopen, maar daarbij is niet altijd voldaan aan de formele vereisten die de Omgevingswet stelt voor de projectprocedure, zoals die over de inhoud van de kennisgeving. Om zeker te stellen dat ook de voorbereiding van deze projecten niet (gedeeltelijk) over hoeft te worden gedaan omdat niet is voldaan aan alle formele eisen van de projectprocedure, wordt voorgesteld te bepalen dat als een procedure vergevorderd is en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet – dat gaat over de bij de verkenning te vergaren kennis en inzichten – binnen anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een projectbesluit kan worden vastgesteld.

Onderdeel O *(Nieuw artikel 4.80a (Overgangsrecht Wabo-vergunningen))*

Op aanvragen om een omgevingsvergunning die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn ingediend, blijft het oude recht van toepassing totdat het besluit op de aanvraag onherroepelijk is. Dit volgt uit het generieke overgangsrecht voor lopende procedures voor besluiten op aanvraag (artikel 4.3, aanhef en onder a, van het wetsvoorstel). Het oude recht blijft ook van toepassing op de op dat moment lopende bestemmingsplan- en inpassingsplanprocedures, mits het ontwerp van het plan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Dit volgt uit het generieke overgangsrecht voor ambtshalve besluiten (artikel 4.4 van

het wetsvoorstel). Verder bevatten de artikelen 4.103 en 4.104 van het wetsvoorstel en het bij deze nota van wijziging aan het wetsvoorstel toegevoegde artikel 4.104a specifiek overgangsrecht voor voorbereidingsbesluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening en besluiten op grond van de Wet luchtvaart voor zover die op grond van die wet gelden als voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening.

Paragraaf 4.3.11 van het wetsvoorstel bevat specifieke overgangsrechtelijke bepalingen voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voorgesteld wordt om aan die paragraaf een nieuw artikel 4.80a toe te voegen met een aanvullende overgangsrechtelijke regeling voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ingediend en die onder de werking van de aanhoudingsplicht, bedoeld in artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zijn komen te vallen en waarbij er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen bestemmingsplan of inpassingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd.

Artikel 4.80a bevat samen met eerdergenoemde artikelen 4.3, 4.4, 4.103, 4.104 en 4.104a van het wetsvoorstel het stelsel van overgangsrecht dat betrekking heeft op de planologische voorbescherming die wordt gevormd door de onder de Wet ruimtelijke ordening vastgestelde of als zodanig geldende voorbereidingsbesluiten (met de mogelijk daarin opgenomen aanleg- en sloopvergunningenstelsels en verboden om het gebruik van gronden of bouwwerken te wijzigen) en de aanhoudingsplicht uit artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de beslissing op aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten.

Planologische voorbescherming ontstaat onder het huidige recht als een bestemmingsplan of inpassingsplan in ontwerp ter inzage wordt gelegd, is vastgesteld of na vaststelling is bekendgemaakt. Op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder b, d en e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geldt voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten die vanaf het moment van die terinzagelegging, vaststelling of bekendmaking in het betrokken gebied worden ingediend, dat de beslissing op die aanvragen moet worden aangehouden indien er geen grond is om de vergunning te weigeren. Eenzelfde aanhoudingsplicht ontstaat op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht indien ter voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan of inpassingsplan een voorbereidingsbesluit is vastgesteld als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening. Een daarmee vergelijkbaar voorbereidingsbesluit kan op grond van artikel 4.1, vijfde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden vastgesteld ter voorbereiding van een provinciale verordening of algemene maatregel van bestuur. Voor de gebieden waar zo'n voorbereidingsbesluit van kracht is, geldt op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ook de bedoelde aanhoudingsplicht. Een aanhoudingsplicht voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten ontstaat op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ook vanwege een besluit tot aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht dat voor de datum van indiening van de aanvraag is bekendgemaakt. Deze aanhoudingsplicht ontstaat weliswaar niet als gevolg van een voorbereidingsbesluit of een in ontwerp ter inzage gelegd bestemmingsplan of inpassingsplan, maar de duur van die aanhoudingsplicht is gekoppeld aan de totstandkoming van een ter bescherming van het beschermd stads- of dorpsgezicht strekkend bestemmingsplan of beheersverordening. Als de aanhoudingsplicht op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is ontstaan,

duurt die aanhoudingsplicht – mits de termijnen uit de Wet ruimtelijke ordening in acht worden genomen – totdat het nieuwe bestemmingsplan of inpassingsplan of de provinciale verordening of algemene maatregel van bestuur in werking is getreden.

Naast de hiervoor beschreven aanhoudingsplichten voor de beslissing op aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten, kunnen als onderdeel van het planologische voorbeschermingsregime in de bedoelde voorbereidingsbesluiten ook regels worden gesteld met aanleg- en sloopvergunningenstelsels en verboden om het gebruik van gronden of bouwwerken te wijzigen. Het complete stelsel van een voorbeschermingsregime kan dus bestaan uit vergunningplichten voor aanleg- en sloopactiviteiten, gebruiksverboden en aanhoudingsplichten van de beslissing op aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten.

Met het overgangsrecht wordt voor een aantal situaties vanuit het oude naar het nieuwe recht in een voortgezet beschermingsregime voorzien. Dat betreft enerzijds aanvragen om een omgevingsvergunning die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingediend voor activiteiten die plaatsvinden in een gebied waar nog een onder oud recht vastgesteld voorbereidingsbesluit van kracht is (ter voorbereiding van een bestemmingsplan of inpassingsplan) of een gebied dat is aangewezen als beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen ter bescherming daarvan strekkend bestemmingsplan of beheersverordening geldt. Dit overgangsrecht zal in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet worden geregeld als onderdeel van de zogenoemde bruidsschat. Anderzijds biedt het overgangsrecht een regeling voor aanvragen om een omgevingsvergunning die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ingediend en waarvoor een aanhoudingsplicht is ontstaan vanwege een voorbereidingsbesluit, het in ontwerp ter inzage leggen van een bestemmingsplan of inpassingsplan of het vaststellen of bekendmaken van een dergelijk plan, of vanwege de al beschreven situatie van een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht ter bescherming waarvan nog geen bestemmingsplan of beheersverordening geldt. Dit betreft aanvragen gedaan onder het oude recht waarbij sprake is van een aanhoudingsplicht op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder a, b, d of e, of vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit overgangsrecht wordt geregeld in het wetsvoorstel, zoals nader aangevuld bij deze nota van wijziging.

Voor de gevallen, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, is geen overgangsrecht nodig. Dit houdt verband met de bestuurlijke afspraak dat de provincies met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet tijdig hun omgevingsverordening zullen vaststellen en bekendmaken. Ook het Rijk zal tijdig de met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet benodigde nieuwe regelgeving bij algemene maatregel van bestuur hebben vastgesteld. Daarom is niet te verwachten dat er ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog aanvragen in procedure zijn waarvoor op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een aanhoudingsplicht geldt. Mocht dat onverhoopt toch het geval zijn, dan leidt het ontbreken van overgangsrecht voor die situaties ertoe dat zo'n voorbereidingsbesluit met ingang van de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt en de aanhoudingsplicht van de beslissing op de aanvraag dus eindigt.

Voor een goede uitleg van het overgangsrecht voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten in relatie tot de planologische voorbescherming dienen de volgende situaties te worden onderscheiden:

1. Aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbij sprake is van een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening, een besluit op grond van de Wet luchtvaart dat geldt als een zodanig besluit of een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht en waarbij het bestemmingsplan (of inpassingsplan) voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd.
2. Aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbij sprake is van een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening, een besluit op grond van de Wet luchtvaart dat geldt als een zodanig besluit of een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht en waarbij het bestemmingsplan (of inpassingsplan) niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd.
3. Aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbij sprake is van een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening, een besluit op grond van de Wet luchtvaart dat geldt als een zodanig besluit of een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht en waarbij het bestemmingsplan (of inpassingsplan) voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd.
4. Aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbij sprake is van een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening, een besluit op grond van de Wet luchtvaart dat geldt als een zodanig besluit of een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht en waarbij het bestemmingsplan (of inpassingsplan) niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd.

Deze situaties worden hierna verder toegelicht.

Situatie 1: Wabo-aanvragen waarop oud recht geheel van toepassing blijft

De hoofdregel is dat het oude recht op «lopende» aanvragen om een omgevingsvergunning van toepassing is en blijft tot het besluit op de aanvraag onherroepelijk is. Dit volgt uit artikel 4.3, aanhef en onder a, van het wetsvoorstel. Dit geldt voor alle Wabo-aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal ook artikel 3.1 van dit wetsvoorstel, dat onder meer voorziet in de intrekking van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, in werking treden. Dit betekent dat vanaf dat moment geen nieuwe Wabo-aanvragen om een omgevingsvergunning meer kunnen worden ingediend. Er kunnen dan alleen nog maar aanvragen om een omgevingsvergunning worden ingediend op grond van de Omgevingswet. In artikel 4.3, onder a, wordt gesproken van «beroep». Ter voorkoming van misverstanden wordt opgemerkt dat deze bepaling ook van toepassing is op besluiten op aanvragen om een omgevingsvergunning die worden voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure en waarbij, vooruitlopend op een eventuele beroepsgang, eerst bezwaar moet worden gemaakt.

De generieke overgangsrechtelijke bepaling uit artikel 4.3 is in beginsel toereikend voor alle Wabo-aanvragen, met inbegrip van aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan de beslissing op de aanvraag moet

worden aangehouden op grond van artikel 3.3, eerste of vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en waarbij het bestemmingsplan of inpassingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd. Het oude recht blijft ook van toepassing op lopende bestemmingsplan- en inpassingsplanprocedures (artikel 4.4 van het wetsvoorstel). Daarmee verlopen zowel de vergunning- als de bestemmingsplan- en inpassingsplanprocedure geheel via oud recht en ontstaan er ten gevolge van de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen complicaties.

Situatie 2: Wabo-aanvragen met bijzonder overgangsrecht voor de aanhoudingsplicht

Anders dan bij situatie 1 ontstaan er wel complicaties bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, die onder de werking van de aanhoudingsplicht van artikel 3.3, eerste of vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vallen, en waarbij het bestemmingsplan (of inpassingsplan) niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage is gelegd. Omdat een ontwerp van een bestemmingsplan of inpassingsplan niet meer na de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en artikel 3.1 van dit wetsvoorstel (intrekking van de Wet ruimtelijke ordening) ter inzage kan worden gelegd, wordt voor deze gevallen een bijzondere overgangsrechtelijke regeling getroffen. Een aanhoudingsplicht die is ontstaan op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zou anders kunnen eindigen zonder dat er een mogelijkheid bestaat de vergunning voor ongewenste activiteiten (die nog passen binnen een geldend bestemmingsplan of inpassingsplan), met het tijdig tot stand brengen van een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan, te weigeren. Een aanhoudingsplicht die is ontstaan op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zou zonder een bijzondere overgangsrechtelijke regeling eeuwig voortduren, omdat er dan nooit meer een ter bescherming van het beschermd stads- of dorpsgezicht strekkend bestemmingsplan of beheersverordening kan worden vastgesteld.

De benodigde bijzondere overgangsrechtelijke regeling is opgenomen in artikel 4.80a, eerste lid, in samenhang met de artikelen 4.103, tweede, derde en vierde lid, 4.104, tweede lid, en 4.104a, tweede lid, van het wetsvoorstel. De genoemde onderdelen van de artikelen 4.103, 4.104 en 4.104a regelen dat de voorbereidingsbesluiten die onder oud recht zijn vastgesteld, gaan gelden als een voorbereidingsbesluit onder het nieuwe recht. Artikel 4.80a, eerste lid, regelt vervolgens dat de voorbescherming, bestaande uit een onder oud recht op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ontstane aanhoudingsplicht, onder nieuw recht wordt gecontinueerd. De aanhoudingsplicht blijft in die situaties vanuit het oude recht van toepassing onder het nieuwe recht tot het moment waarop het tot het nieuwe recht omgevormde voorbereidingsbesluit komt te vervallen. Dat moment is geregeld in de artikelen 4.103, tweede, derde en vierde lid, 4.104, tweede lid, en 4.104a, tweede lid, en betreft de situaties als omschreven in artikel 4.80a, eerste lid, onder a, b en c. Als het gaat om een aanhoudingsplicht vanwege een besluit tot aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht duurt die plicht totdat het omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht in werking is getreden (zie artikel 4.80a, eerste lid, onder d). Artikel 4.80a is niet van belang voor gevallen waarin de aanhoudingsplicht is ontstaan op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder b, d of e, van de Wet algemene bepalingen omgevings-

recht, omdat het dan ook altijd gaat om een situatie waarin een bestemmingsplan of inpassingsplan al wel in ontwerp ter inzage is gelegd voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De afhandeling van aanvragen die onder laatstgenoemde aanhoudingsplichten vallen verloopt geheel op grond van artikel 4.3 van het wetsvoorstel.

Voor de gevallen, bedoeld in artikel 4.80a, eerste lid, is in het tweede lid van dat artikel bepaald dat artikel 4.3 van het wetsvoorstel, op grond waarvan het oude recht op Wabo-aanvragen van toepassing blijft, als het gaat om artikel 3.3, tweede lid, aanhef en onder a, en vijfde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 8.9, tweede lid, van de Wet luchtvaart, niet van toepassing is. Die artikelonderdelen regelen de tijdstippen waarop onder het oude recht de aanhoudingsplicht vervalt en kunnen niet tegelijkertijd met artikel 4.80a, eerste lid, van toepassing zijn.

Situaties 3 en 4: nieuwe aanvragen onder de Omgevingswet met bijzonder overgangsrecht als alternatief voor de aanhoudingsplicht

De regeling in de hiervoor al genoemde artikelen 4.103, 4.104 en 4.104a van het wetsvoorstel is niet alleen van belang voor Wabo-aanvragen waarop de aanhoudingsplicht op grond van artikel 3.3 van die wet van toepassing is, maar ook voor een deel van de aanvragen die worden ingediend onder het nieuwe recht van de Omgevingswet. Dit betreft de situaties 3 en 4. In deze paragraaf zal op deze situaties nader worden ingegaan. Dat gebeurt in het tweede deel van deze paragraaf. Eerst zal worden ingegaan op de gewijzigde regeling voor de voorbescherming zoals die onder het nieuwe recht wordt voorgesteld en de in verband daarmee gemaakte keuzes voor de vormgeving van het overgangsrecht.

Het nieuwe recht voorziet niet langer in een voorbeschermingsregime voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarbij, zonder dat er een voorbereidingsbesluit is genomen, een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd. Onder het nieuwe recht bestaat er dus geen vervangende voorbeschermingsregeling voor de aanhoudingsplicht uit artikel 3.3, eerste lid, onder b, d en e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, die van rechtswege tot stand komt bij het in procedure brengen van een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan. Evenmin is er in het nieuwe recht een vervangende voorbeschermingsregeling voor de aanhoudingsplicht uit artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Om een voorbeschermingsregime tot stand te brengen zal onder het nieuwe recht uitdrukkelijk een voorbereidingsbesluit moeten worden genomen, met daarin de voorbeschermingsregels die nodig zijn om ongewenste activiteiten te voorkomen.

Hoewel zoals hiervoor is opgemerkt het nieuwe recht voor een situatie als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet van rechtswege in een voorbeschermingsregime voorziet, wordt bij wijze van overgangsrecht toch een voortgezet beschermingsregime geboden voor nieuwe aanvragen in gebieden die nog onder oud recht zijn aangewezen als beschermd stads- of dorpsgezicht en waarvoor nog geen beschermingsregime in werking is getreden. Dit zijn dus nieuwe aanvragen waarvoor, als deze onder het oude recht zouden zijn ingediend, de aanhoudingsplicht van artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zou hebben gegolden. Voor het ook voor nieuwe aanvragen voortzetten van het beschermingsregime is gekozen vanwege de in artikel 4.35 van dit wetsvoorstel opgenomen overgangsregeling voor een door het Rijk aangewezen beschermd stads-

of dorpsgezicht. Een dergelijke aanwijzing geldt als instructie als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet om in het omgevingsplan blijvend te voorzien in een beschermingsregime voor het beschermde stads- of dorpsgezicht. De voortzetting van het voorbeschermingsregime voorkomt dat alsnog onder nieuw recht een voorbereidingsbesluit moet worden genomen om voorbescherming te bieden vooruitlopend op het beschermingsregime dat in het omgevingsplan zal worden vastgesteld.

De hiervoor geschetste regeling van het overgangsrecht brengt mee dat aanvragen die op grond van de Omgevingswet worden ingediend gedurende een nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening lopende procedure voor een bestemmingsplan of inpassingsplan, voorafgaand waaraan geen voorbereidingsbesluit is genomen (behoudens de situatie waarin sprake is van een beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen beschermingsregime in het omgevingsplan is vastgesteld), afgehandeld moeten worden overeenkomstig de ten tijde van de te nemen beslissing nog geldende regels uit een bestemmingsplan of inpassingsplan (die dan inmiddels deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan). Het is niet mogelijk de beslissing op deze aanvragen aan te houden of de vergunning te weigeren vanwege een omgevingsplan dat in voorbereiding is. Om in deze situatie, dus tijdens een bestemmingsplan- of inpassingsplanprocedure die doorloopt onder het nieuwe recht, toch een voorbeschermingsregime te behouden voor nieuwe aanvragen, kan vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden genomen.

Er wordt dus alleen voorzien in een voortgezette voorbeschermingsregeling voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouw- en aanlegactiviteiten die zijn ingediend na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een gebied waar een nog onder oud recht vastgesteld voorbereidingsbesluit van kracht is of waar sprake is van een onder oud recht aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen beschermingsregime in het omgevingsplan is vastgesteld. Deze bouw- of aanlegactiviteiten vallen onder het nieuwe recht overigens onder de benaming «omgevingsplanactiviteit». Het gaat onder het nieuwe recht immers om activiteiten die in het omgevingsplan, zoals dat van rechtswege is ontstaan, vergunningplichtig zijn gesteld.

Voor het overgangsrecht kunnen hierbij twee situaties worden onderscheiden: de situatie waarin een bestemmingsplan of inpassingsplan al wel in ontwerp ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (situatie 3) en de situatie waarin dat niet is gebeurd (situatie 4).

Voor situatie 3 volgt uit de eerste leden van de artikelen 4.103, 4.104 en 4.104a dat voorbereidingsbesluiten van kracht blijven totdat het bestemmingsplan of inpassingsplan onherroepelijk is. Deze voorbereidingsbesluiten maken op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder n (zoals gewijzigd bij deze nota van wijziging), deel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan dat bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan van rechtswege ontstaat.

Voor situatie 4 wordt geregeld dat deze voorbereidingsbesluiten gelden als een voorbereidingsbesluit dat is vastgesteld onder de Omgevingswet (artikelen 4.103, tweede, derde en vierde lid, 4.104, tweede lid, en 4.104a, tweede lid). Deze tot nieuw recht omgevormde voorbereidingsbesluiten maken deel uit van het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze voorbereidingsbesluiten bieden daarmee niet langer een voorbeschermingsregime om een bestemmingsplan of inpassingsplan vast te stellen,

maar om een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan voor te bereiden. De doelstelling waarvoor het voorbereidingsbesluit onder de werking van de Wet ruimtelijke ordening is vastgesteld, kan in dat geval dus ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (onder een voortgezet voorbeschermingsregime) alsnog worden verwezenlijkt door tijdig een omgevingsplan vast te stellen. Met het oog hierop wordt ook op de werkingsduur van deze voorbereidingsbesluiten, die naar nieuw recht zijn omgevormd, het nieuwe recht van toepassing. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 4.103 en 4.104 van het wetsvoorstel en de toelichting in deze nota van wijziging bij het voorgestelde artikel 4.104a.

Zowel in situatie 3 als in situatie 4 blijven aanleg- of sloopvergunningenstelsels of verboden om het gebruik van gronden of bouwwerken te wijzigen die in onder oud recht tot stand gekomen voorbereidingsbesluiten zijn opgenomen, onder het regime van de Omgevingswet van kracht. Ook deze vergunningplichtige activiteiten zijn vanaf dat moment binnen de terminologie van de Omgevingswet aan te merken als omgevingsplanactiviteit. Voor de afwikkeling van op grond van de Omgevingswet ingediende (nieuwe) aanvragen om een omgevingsvergunning voor deze omgevingsplanactiviteiten bestaat er geen verschil tussen de situaties 3 en 4. De aanvragen om een omgevingsvergunning die onder nieuw recht voor deze activiteiten worden ingediend, worden geheel afgewikkeld overeenkomstig het nieuwe recht. Het van het tijdelijke of nieuwe deel van het omgevingsplan deel uitmakende voorbereidingsbesluit bevat de beoordelingsregels voor deze aanvragen om een omgevingsvergunning

Ook aanvragen om een omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteiten die voortkomen uit andere (niet van een voorbereidingsbesluit deel uitmakende) onderdelen van een omgevingsplan worden geheel afgewikkeld overeenkomstig het nieuwe recht. Dit kan gaan om aanleg- en sloopactiviteiten, maar ook om bouwactiviteiten die met het voorgenomen Invoeringsbesluit, als onderdeel van de bruidsschat, in het omgevingsplan vergunningplichtig worden gesteld. Ook voor die activiteiten bevat het omgevingsplan (als onderdeel van de bruidsschat) de beoordelingsregels voor de aanvraag.

Daarbij is het voornemen om via de bruidsschat voor omgevingsplanactiviteiten die plaatsvinden in een gebied waar nog een voorbereidingsbesluit geldt dat onder het oude recht is vastgesteld, een aanvullende mogelijkheid te bieden om de vergunning te weigeren in verband met de in voorbereiding zijnde nieuwe regeling in het omgevingsplan. Dat zal bij situatie 3 gaan om een bestemmingsplan of inpassingsplan dat in voorbereiding is en bij inwerkingtreding deel gaat uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Bij situatie 4 gaat het om een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan dat regels bevat voor het nieuwe deel van het omgevingsplan. Hiermee wordt een op de nieuwe leest van de Omgevingswet geschoeide voortgezette voorbeschermingsregeling geboden voor de aanhoudingsplicht op grond van artikel 3.3, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Op vergelijkbare wijze zal de bruidsschat ook een mogelijkheid bieden om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit te weigeren die plaatsvindt in een door het Rijk onder oud recht aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen ter bescherming daarvan strekkende regeling onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan. Hiermee wordt ook een op de nieuwe leest van de Omgevingswet geschoeide voortgezette voorbeschermingsregeling geboden voor de aanhoudingsplicht op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Onderdeel P (*Wijziging artikel 4.86 (Overgangsrecht informatieverzoeken Wet luchtvaart)*)

Met deze wijziging wordt voorgesteld om in artikel 4.86 van dit wetsvoorstel overgangsrecht op te nemen voor lopende informatieverzoeken op grond van artikel 8a.46, eerste lid, van de Wet luchtvaart. Dergelijke verzoeken worden gedaan door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de exploitant van een luchthaven om alle noodzakelijke inlichtingen en gegevens ten behoeve van de vaststelling van de geluidbelastingkaart, bedoeld in artikel 8a.45, eerste of tweede lid, van die wet te verschaffen. De exploitant voldoet binnen drie maanden aan dit verzoek op grond van artikel 6 van de Regeling omgevingslawaai luchtvaart, tenzij de gevraagde inlichtingen en gegevens nog niet beschikbaar zijn. In dat geval moet de exploitant onverwijld nadat deze gegevens beschikbaar zijn gekomen, deze gegevens verstrekken. De termijn van drie maanden vangt aan als het verzoek is ontvangen. De Regeling omgevingslawaai luchtvaart wordt ingetrokken via de voorgenomen Invoeringsregeling Omgevingswet en het betreffende artikel 6 wordt voortgezet in het Omgevingsbesluit. Met deze wijziging wordt verzekerd dat de exploitant na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet opnieuw drie maanden de tijd krijgt om aan het verzoek van de Minister te voldoen.

Onderdeel Q (*Wijziging artikel 4.90 (Overgangsrecht voorbereidingsprocedures Wet luchtvaart)*)

In het voorgestelde artikel 4.90 worden de in de Wet luchtvaart opgenomen bepalingen die voorzien in specifieke voorbereidingsprocedures voor besluiten op grond van de Wet luchtvaart buiten toepassing verklaard in geval van puur technische aanpassing van die besluiten aan de Omgevingswet. Abusievelijk zijn twee bepalingen uit de Wet luchtvaart die voorzien in specifieke voorbereidingsprocedures voor algemene maatregelen van bestuur die geen luchthavenbesluiten zijn, hierin niet meegenomen. Deze omissie wordt met dit onderdeel gecorrigeerd.

Onderdelen R en S (Wijziging artikelen 4.103 en 4.104 (Overgangsrecht voorbereidingsbesluiten))

Bij deze nota van wijziging wordt artikel 4.80a aan het wetsvoorstel toegevoegd. Bij de formulering van dat nieuwe artikel, dat verband houdt met de artikelen 4.103 en 4.104, is geconstateerd dat deze artikelen op een aantal onderdelen in technische zin verduidelijking of verbetering behoeven. De voorgestelde wijzigingen strekken daartoe.

Onderdeel T *(Nieuw artikel 4.104a (Overgangsrecht besluiten Wet luchtvaart die gelden als voorbereidingsbesluit))*

Het voorgestelde artikel 4.104a heeft betrekking op besluiten krachtens de Wet luchtvaart (luchthavenindelingbesluit, luchthavenbesluiten en besluiten beperkingengebied buitenlandse luchthaven) die op grond van die wet gelden als voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening. Ook voor deze als voorbereidingsbesluit geldende, maar niet als zodanig genomen besluiten is het nodig om een regeling vergelijkbaar aan de artikelen 4.103 en 4.104 van het wetsvoorstel te treffen. In het voorgestelde artikel wordt hiervoor aansluiting gezocht bij artikel 4.103, derde en vierde lid, nu het luchthavenindelingbesluit, een luchthavenbesluit en een besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven besluiten zijn die door het Rijk of, ingeval van een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste lid, van de Wet luchtvaart, door de provincie worden genomen. Dit brengt mee dat als het ontwerp van

het bestemmingsplan dat voorziet in het overeenstemming brengen van dat plan met het luchthavenindelingbesluit, een luchthavenbesluit of een besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, het als voorbereidingsbesluit geldende besluit geldt als een door het Rijk of de provincie op grond van artikel 4.16, tweede respectievelijk eerste lid, van de Omgevingswet genomen voorbereidingsbesluit. Op grond van de laatste zin van artikel 4.104a, tweede lid, is echter artikel 4.16, vijfde lid, van die wet slechts gedeeltelijk van toepassing. Dat artikellid regelt de termijn waarbinnen de voorbeschermingsregels die zijn gesteld bij een voorbereidingsbesluit vervallen. Bij de toepassing van artikel 4.104a, tweede lid, is de termijn van anderhalf jaar voor het bekendmaken van het projectbesluit, de instructieregel of de instructie waarmee het voorbereidingsbesluit verband houdt als (eerste) vervalmoment voor de gelding als voorbereidingsbesluit niet van belang. Daarom eindigt die gelding als voorbereidingsbesluit uitsluitend op het tijdstip waarop het overeenkomstig het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Als het ontwerp van het bestemmingsplan dat voorziet in het in overeenstemming brengen van dat plan met het luchthavenindelingbesluit, een luchthavenbesluit of een besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven wel al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op die besluiten voor zover deze gelden als voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.104a, eerste lid, het oude recht van toepassing. Deze besluiten maken voor zover deze gelden als voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder n (nieuw), van het wetsvoorstel, zoals gewijzigd bij deze nota van wijziging, deel uit van het omgevingsplan dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege ontstaat (het tijdelijke deel van het omgevingsplan).

Onderdeel U *(Wijziging artikel 4.107 (Overgangsrecht inpassingsplannen))*

Met artikel 4.107 van dit wetsvoorstel wordt beoogd te voorkomen dat voorbereidend werk voor inpassingsplannen op grond van de Wet ruimtelijke ordening na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw moet worden verricht vanwege de eisen die de Omgevingswet stelt aan de voorbereiding van een projectbesluit. Gebleken is dat het in het wetsvoorstel opgenomen artikel nog onvoldoende borgt dat stappen niet gedeeltelijk opnieuw moeten worden uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld het artikel aan te passen.

Voorgesteld wordt om in artikel 4.107, eerste lid, een overgangsregeling op te nemen voor projecten waarvoor de voorbereiding nog zal aanvangen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en waarbij volledig wordt geanticipeerd op de Omgevingswet door te voldoen aan de eisen die deze wet met betrekking tot het voornemen om een verkenning uit te voeren en de verkenning zelf stelt aan de projectprocedure. Voor die gevallen wordt voorgesteld te bepalen dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een projectbesluit ter inzage kan worden gelegd. Omdat de voorbereiding van de projecten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet altijd in een vergevorderd stadium zal zijn en omdat volledig wordt voldaan aan de eisen van de Omgevingswet met betrekking tot het voornemen en de verkenning, geldt geen termijn waarbinnen de procedure vervolgens moet zijn afgerond. Daardoor wordt bewerkstelligd dat voor deze projecten, ook als de voorbereiding daarvan korte tijd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, als het ware «geruisloos» op het nieuwe recht kan worden overgestapt.

Het voorgestelde artikel 4.107, tweede lid, voorziet in een overgangsregeling voor projecten waarvoor de voorbereiding nu al is aangevangen, en waarvan de voorbereiding dus naar verwachting op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium zal zijn. Veelal is of wordt voor die projecten wel een verkenning uitgevoerd en een participatietraject doorlopen, maar daarbij is niet altijd voldaan aan de formele vereisten die de Omgevingswet stelt voor de projectprocedure, zoals die over de inhoud van de kennisgeving. Om zeker te stellen dat ook de voorbereiding van deze projecten niet (gedeeltelijk) over hoeft te worden gedaan omdat niet is voldaan aan alle formele eisen van de projectprocedure, wordt voorgesteld te bepalen dat als een procedure vergevorderd is en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet – dat gaat over de bij de verkenning te vergaren kennis en inzichten – binnen anderhalf jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet een projectbesluit kan worden vastgesteld.

Onderdeel V (*Wijziging artikel 5.5 (Slotbepalingen*))

In dit onderdeel wordt artikel 5.5 van het wetsvoorstel aangepast. Dat artikel gaat over de vernummering en plaatsing in het Staatsblad van de Omgevingswet.

Ten opzichte van het eerder voorgestelde artikel 5.5 wordt een afweging over een gerichte vernummering mogelijk. De verplichting voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om de nummering opnieuw vast te stellen en de verwijzingen in andere wetten naar de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen, wordt veranderd in een bevoegdheid. Hierdoor kan de Minister een afweging maken of vernummering van de Omgevingswet wenselijk is. Ook voorziet de voorgestelde tekst in de mogelijkheid om de vernummering te beperken tot bepaalde onderdelen (hoofdstukken, afdelingen, paragrafen of artikelen), met inbegrip van bijlagen, van de Omgevingswet. Op die manier kunnen onderdelen die tot veel afwijkende nummers leiden worden vernummerd, zonder dat een complete vernummering hoeft plaats te vinden. Op die manier kan voor de meeste onderdelen van de wet de in de Kamerstukken gebruikte nummering gehandhaafd blijven, hetgeen de leesbaarheid daarvan verhoogt.

Verder is de toepassing van artikel 5.5 begrensd en verduidelijkt. Zo is de aanpassing van verwijzingen naar de Omgevingswet in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen niet langer op wetsniveau geregeld. Die zal worden geregeld via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet en de Invoeringsregeling Omgevingswet. Verder wordt duidelijk op welke versie van de Omgevingswet de bevoegdheid tot vernummering betrekking heeft. Uit het nieuwe eerste lid volgt dat het gaat om de integrale versie van de Omgevingswet, waarin de wijzigingen die voortvloeien uit hoofdstukken 1 van de invoeringswet en de aanvullingswetten zijn opgenomen. Deze integrale versie van de Omgevingswet voorzien van een aangepaste nummering wordt vervolgens in het Staatsblad geplaatst (tweede lid, onder a), zodat die voor iedereen kenbaar is.

Tot slot is verduidelijkt welke verwijzingen op wetsniveau aangepast worden. Als onderdelen van de Omgevingswet worden vernummerd dienen ook de verwijzingen daarnaar in andere wetten te worden aangepast. Deze verwijzingen zijn te vinden in de invoeringswet en aanvullingswetten. Via die wetten wordt een groot aantal bestaande wetten aangepast aan de Omgevingswet. In het tweede lid, onder b, wordt geregeld dat de daarin voorkomende verwijzingen naar de

Omgevingswet zo nodig worden aangepast aan de nieuwe nummering. Om inzichtelijk te maken hoe dat is gebeurd, worden de betrokken onderdelen van de invoeringswet en aanvullingswetten in het Staatsblad gepubliceerd. Dit volgt uit het derde lid.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 10

AMENDEMENT VAN HET LID VAN EIJS

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel GE, komt te luiden;

GE

Artikel 16.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan.

Toelichting

De omgevingswet zorgt voor een nodige versnelling van vergunningsverlening op het gebied van de fysieke leefomgeving en legt veel verantwoordelijkheid neer bij gemeenten.

De balans van beschermen en benutten kan hiermee in het geding komen. Om deze balans te waarborgen en tegelijkertijd onnodige regeldruk te voorkomen is het belangrijk om burgerparticipatie aan de voorkant sterker te verankeren in de Omgevingswet.

Het amendement creëert een grondslag voor burgerparticipatie, waardoor gemeenten burgerparticipatie daadwerkelijk kunnen meewegen in het vergunningsverleningsproces.

Ter illustratie, een gemeenteraad kan straks aangeven in haar omgevingsplan (voor welke gebieden en) voor welke activiteiten er burgerparticipatie moet plaatsvinden in het vergunningsverleningsproces.

Op basis van de wettelijke grondslag kan de gemeenteraad bepaalde activiteiten aanwijzen waarbij participatie verplicht is. Indien niet wordt

kst-34986-10
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

voldaan aan de eis van participatie, is de aanvraag niet compleet. De initiatiefnemer kan dan door het bevoegd gezag in de gelegenheid worden gesteld om dit verzuim te herstellen. Daarna kan het bevoegd gezag besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen, omdat niet is voldaan aan de vereisten voor de aanvraag.

Van Eijs

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 11

AMENDEMENT VAN HET LID VAN EIJS

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

Artikel 1.1, onderdeel FC, komt te luiden:

FC

Artikel 16.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

2. Onder vernummering van het derde tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Als een geval als bedoeld in het eerste lid, eerste zin, wordt in ieder geval aangewezen, als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in door de gemeenteraad aangewezen gevallen.

II

Artikel 1.1, onderdeel GM, eerste onderdeel, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel a wordt », of» vervangen door een komma.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

kst-34986-11
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

aa. als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in door de gemeenteraad aangewezen gevallen, of.

Toelichting

Het belang van transparante en democratische legitieme besluitvorming en vergunningsverlening is cruciaal.

De Omgevingswet zorgt voor een nodige versnelling van vergunningsverlening op het gebied van de fysieke leefomgeving en legt veel verantwoordelijkheid neer bij gemeenten.

De balans van beschermen en benutten kan hiermee in het geding komen. De gemeenteraad is in positie bij het vaststellen van het omgevingsplan. Als daarvan afgeweken wordt, is het goed om in bepaalde gevallen de plannen langs deze democratisch gekozen vertegenwoordigers te laten gaan. De gemeenteraad zou gevallen moeten kunnen aanwijzen waarbij het besluit instemming behoeft van de gemeenteraad en waarin voor de beslissing op de aanvraag om een buitenplanse activiteit de uitgebreide vergunningsprocedure moet worden gevolgd. Het wordt aan de gemeenteraad overgelaten om te bepalen of adviesrecht, instemmingsrecht of de uitgebreide procedure moet worden toegepast of zelfs in uitzonderlijke gevallen dat ze alle drie moeten worden toegepast. Het overlaten van het inrichten van procedures aan gemeenteraden past daarmee bij het uitgangspunt van decentralisatie van de Omgevingswet.

Van Eijs

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 12

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VAN EIJS EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 10[1]

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel GE, komt te luiden;

GE

Artikel 16.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan.

Toelichting

De omgevingswet zorgt voor een nodige versnelling van vergunningsverlening op het gebied van de fysieke leefomgeving en legt veel verantwoordelijkheid neer bij gemeenten.

De balans van beschermen en benutten kan hiermee in het geding komen. Om deze balans te waarborgen en tegelijkertijd onnodige regeldruk te voorkomen is het belangrijk om burgerparticipatie aan de voorkant sterker te verankeren in de Omgevingswet.

Het amendement creëert een grondslag voor burgerparticipatie, waardoor gemeenten burgerparticipatie daadwerkelijk kunnen meewegen in het vergunningsverleningsproces.

[1] Vervanging in verband met wijziging van de ondertekening

kst-34986-12
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Ter illustratie, een gemeenteraad kan straks aangeven in haar omgevingsplan (voor welke gebieden en) voor welke activiteiten er burgerparticipatie moet plaatsvinden in het vergunningsverleningsproces.

Op basis van de wettelijke grondslag kan de gemeenteraad bepaalde activiteiten aanwijzen waarbij participatie verplicht is. Indien niet wordt voldaan aan de eis van participatie, is de aanvraag niet compleet. De initiatiefnemer kan dan door het bevoegd gezag in de gelegenheid worden gesteld om dit verzuim te herstellen. Daarna kan het bevoegd gezag besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen, omdat niet is voldaan aan de vereisten voor de aanvraag.

Van Eijs
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 13

AMENDEMENT VAN HET LID SMEULDERS

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel BH, komt het derde onderdeel te luiden:
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel n (nieuw) door een komma, worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
o. het VN-Gehandicaptenverdrag,
p. het verdrag van Florence.

II

In artikel 1.1, onderdeel HF, wordt in het voorgestelde artikel 16.89 onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel t door een komma een onderdeel toegevoegd, luidende:
u. het verdrag van Florence.

III

In artikel 1.1, onderdeel JP, eerste onderdeel, wordt onder het vervallen van de punt aan het slot van de begripsbepaling van monitoringsmechanisme-verordening een begripsbepaling toegevoegd, luidende:
verdrag van Florence: het Europees Landschapsverdrag, Florence, 20-10-2000;.

Toelichting

De indiener vindt het zorgwekkend dat een verwijzing naar het Europese landschapsverdrag, dat Nederland in 2005 heeft ondertekend en geratificeerd, op wetsniveau ontbreekt. Opvallend is dat vijftien andere internationale verdragen wel in de lijst van internationale verplichtingen in de hoofdtekst van de Omgevingswet zijn opgenomen. Slechts in de toelichting bij het Besluit Kwaliteit Leefomgeving vinden we het Europese

kst-34986-13
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

landschapsverdrag (ook wel verdrag van Florence genoemd) terug. Het landschapsbeleid is gedecentraliseerd, maar de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit internationale landschapsverdrag ligt bij het Rijk. Het stelsel van de Omgevingswet is in de visie van de indiener veruit het meest relevante wettelijk kader.

Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 14

AMENDEMENT VAN HET LID SMEULDERS

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1 vervalt onderdeel GJ.

II

Artikel 1.1, onderdeel GM, eerste onderdeel, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel a wordt «, of» vervangen door een komma.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
aa. bij besluit van het bevoegd gezag, of.

Toelichting

Het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau geldt zowel voor gelijkwaardige procedurele bescherming, bijvoorbeeld op het gebied van inspraak en rechtsbescherming, als voor gelijkwaardige inhoudelijke normering voor de bescherming van de fysieke leefomgeving (blz. 13, Nader rapport). Toch wordt met dit wetsvoorstel de reguliere voorbereidingsprocedure het uitgangspunt. En zelfs als een bestuursorgaan een uitgebreide procedure wil volgen, dan heeft deze daar instemming van de initiatiefnemer voor nodig. Dit is een onnodige fundamentele beperking van de participatiemogelijkheden en de keuzevrijheid van lokale overheden. Daarom regelt dit amendement dat het bevoegd gezag zelfstandig kan besluiten tot het toepassen van de uitgebreide procedure. Hiermee is de Omgevingswet op dit punt weer in lijn met de Algemene wet bestuursrecht.

Smeulders

kst-34986-14
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 15

AMENDEMENT VAN HET LID RONNES

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1 wordt na onderdeel F een onderdeel ingevoegd, luidende:

Fa

Artikel 2.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder a, wordt voor «provinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

2. In het derde lid, onder a, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

II

Artikel 1.1, onderdeel BU, onderdeel 1, onder a, komt te luiden:
a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten van provinciaal belang» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten van aanmerkelijk provinciaal belang.

III

Artikel 1.1, onderdeel BV, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1, onder a, komt te luiden:
a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten van nationaal belang» vervangen door «omgevingsplanactiviteiten van aanmerkelijk nationaal belang».

2. Onderdeel 1, onder d, komt te luiden:

kst-34986-15
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

d. In onderdeel d (nieuw), onder 2°, wordt voor «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd «aanmerkelijke» en wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere aanmerkelijke vitale nationale belangen.

3. In onderdeel 1 wordt na onderdeel f een onderdeel ingevoegd, luidende:
fa. In onderdeel g (nieuw) wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

IV

In artikel 1.1, onderdeel CE, wordt in het voorgestelde artikel 5.21, tweede lid, onder c, telkens voor «provinciaal belang» ingevoegd «aanmerkelijk» en wordt voor «nationaal belang» telkens ingevoegd: aanmerkelijk.

V

Artikel 1.1, onderdeel DA, komt te luiden:

In artikel 5.46, eerste lid, wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,» en wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

VI

In artikel 1.1, onderdeel HW, wordt in het voorgestelde artikel 18.26, tweede lid, voor «bovenprovinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

VII

Artikel 1.1, onderdeel IE, komt te luiden:

IE

Artikel 19.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

2. In het vierde lid, wordt »onverwijld in kennis van een melding» vervangen door «onverwijld in kennis van de bij een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet» en «, de daarbij verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen» door: verstrekte gegevens en de bij die vondst getroffen of voorgenomen maatregelen.

VIII

In artikel 2.7, onderdeel A, wordt in het voorgestelde artikel 9b, eerste lid, voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

IX

In artikel 2.7, onderdeel A, wordt in het voorgestelde artikel 9c, eerste lid, voor «provinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

X

In artikel 2.7, onderdeel E, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

XI

In artikel 2.9, onderdeel C, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

XII

In artikel 2.17, onderdeel Q, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

Toelichting

In artikel 2.3 van de Omgevingswet zijn algemene criteria voor de verdeling van taken en bevoegdheden tussen gemeente, provincie en het Rijk opgenomen. Uitgangspunt is dat de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet worden overgelaten aan gemeentelijke bestuursorganen («decentraal, tenzij»). Bestuursorganen van provincies of het Rijk mogen, wanneer dat in het wetsvoorstel of de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving is bepaald, taken en bevoegdheden alleen uitoefenen als dat nodig is:

a) met het oog op een provinciaal respectievelijk nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of

b) voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

Dit amendement regelt dat provincies en het Rijk niet zomaar kunnen spreken van een provinciaal of nationaal belang (zie onder a). Provincies en het Rijk mogen op grond van artikel 2.3, tweede lid en derde lid, onder a, alleen taken en bevoegdheden uitoefenen wanneer sprake is van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang.

De aan- of afwezigheid van een bestuursakkoord tussen Rijk, provincies en gemeenten doet niets af aan de noodzaak om wettelijk vast te leggen dat sprake moet zijn van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang.

Het provinciaal dan wel nationaal belang, vastgesteld door het betreffende bestuursorgaan moet altijd kenbaar zijn uit de motivering van het besluit waarbij de criteria uit artikel 2.3 in acht moeten worden genomen. Indiener vindt dat de provincies en het Rijk hier terughoudend mee om moeten gaan.

Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 16

AMENDEMENT VAN HET LID RONNES

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel ES, wordt in het voorgestelde artikel 15.7, eerste lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

II

In artikel 2.44, onderdeel N, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

III

In artikel 2.44a, onderdeel I, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

Toelichting

Ten aanzien van het thans geldende in ieder geval 2%-forfait voor planschade (het normaal maatschappelijk risico zoals dit nu in het huidige artikel 6.2 Wet op de ruimtelijke ordening is geregeld) bestaat het voornemen om dit op te trekken naar 5% via artikel 15.7 van het wetsvoorstel.

Indiener wil met dit amendement bewerkstelligen dat het forfait niet verhoogd wordt maar gehandhaafd blijft op ten minste 2% en geldt in alle gevallen die zijn genoemd in artikel 15.1 van het wetsvoorstel. Indiener meent dat het invoeren van een standaardforfait van 5% zal leiden tot een aanzienlijke achteruitgang in de rechten van de benadeelde, omdat een te fors deel van de feitelijk geleden schade niet verhaald kan worden. Aangezien het huidige artikel 8.31, vijfde lid, van de Wet luchtvaart in het wetsvoorstel is aangepast in lijn met het forfait van 5% dat is opgenomen in artikel 15.7, eerste lid, van het wetsvoorstel regelt dit amendement dat

kst-34986-16
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

het forfait van ten minste 2% ook geldt als het gaat om de schaderegeling die is opgenomen in het voorgestelde artikel in de Wet luchtvaart.

Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 17 **AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN**

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel BF, komt te luiden:

BF

Artikel 4.19 komt te luiden:

Artikel 4.19

In het omgevingsplan worden regels opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken. Het uiterlijk van bouwwerken mag niet in ernstige mate in strijd zijn hiermee. Als de toepassing van die regels uitleg behoeft, stelt de gemeenteraad voor de beoordeling of een bouwwerk aan die regels voldoet beleidsregels vast, die zo veel mogelijk zijn toegesneden op de te onderscheiden bouwwerken.

Toelichting

Met de Omgevingswet verdwijnt het verbod op bouwwerken die in ernstige mate strijdig zijn met redelijke eisen van welstand zoals dit is opgenomen in artikel 12 van de Woningwet. De noodzaak voor gemeenten om in te kunnen grijpen als de eigenaar van een gebouw of perceel ernstige dit object ernstig verwaarloost blijft echter bestaan. Hierom wordt met dit amendement het bovengenoemde verbod in de Omgevingswet overgenomen.

Van Gerven

kst-34986-17
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 18

AMENDEMENT VAN HET LID RONNES C.S.

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel FC, komt te luiden:

FC

Artikel 16.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

2. Onder vernummering van het derde tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Als een geval als bedoeld in het eerste lid, eerste zin, wordt in ieder geval aangewezen, een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor de gemeenteraad op grond van artikel 16.15a, onder b, is aangewezen als adviseur.

Toelichting

Indieners zijn van mening dat de gemeenteraad (raad) bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet gepasseerd mag worden door het college van burgemeester en wethouders, bij het verlenen van omgevingsvergunningen. De raad zou een instemmingsrecht moeten hebben voor bepaalde gevallen, door de raad zelf te bepalen. In de Omgevingswet is reeds een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarbij het recht van instemming van bestuursorganen is opgenomen bij een voorgenomen

kst-34986-18
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

beslissing op een aanvraag. Via het amendement wordt de instemming van de raad op de voorgenomen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit toegevoegd.

Deze aanpak is volledig in lijn met de gedachte van «decentraal wat kan», immers per gemeente is het verschillend welke onderwerpen wel of niet in aanmerking komen voor een advies of advies en instemming van de raad als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Voor de ene gemeente is een bepaalde afwijking van het omgevingsplan (bijvoorbeeld voor een x-aantal woningen) een reden om instemming van de raad te vragen en voor een andere gemeente niet. Met het nieuwe derde lid wordt bereikt dat het recht van instemming geldt in door de raad aangewezen gevallen als het adviesrecht geldt als bedoeld in artikel 16.15a, onder b, van het wetsvoorstel. Daarnaast kan de raad via de grondslagen uit artikel 16.16, derde en vierde lid, van de Omgevingswet vervolgens afzien van het recht van instemming.

Ronnes
Dik-Faber
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 19 **AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN**

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, wordt na onderdeel A een onderdeel ingevoegd, luidende:

Aa

In artikel 1.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «, en» vervangen door een komma.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door «, en» wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
u. een goede uitvoering van het verdrag van Florence.

II

In artikel 1.1, onderdeel JP, eerste onderdeel, wordt onder het vervallen van de punt aan het slot van de begripsbepaling van monitoringsmechanisme-verordening een begripsbepaling toegevoegd, luidende:
verdrag van Florence: het Europees Landschapsverdrag, Florence, 20-10-2000;.

Toelichting

Het Europees Landschapsverdrag, ook wel het Verdrag van Florence genoemd, verplicht ondertekenaars in haar wetgeving landschappen te erkennen als een essentieel onderdeel van de omgeving van mensen, als uitdrukking van de diversiteit van hun gezamenlijk cultureel en natuurlijk erfgoed, en als grondslag van hun identiteit. Met dit amendement beoogt indiener rechtstreeks naar het verdrag te verwijzen en hiermee te voldoen aan de uit het verdrag voortvloeiende verplichtingen. Weliswaar zijn de in

kst-34986-19
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

artikel 6 van dit verdrag genoemde verplichtingen opgenomen in de Omgevingswet, maar een concrete verwijzing naar het verdrag ontbreekt.

Van Gerven

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 20 **AMENDEMENT VAN HET LID SMEULDERS**

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel GJ, komt artikel 16.62, derde lid, te luiden:

3. Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet bij besluit van toepassing verklaren, tenzij het gaat om een beslissing als bedoeld in artikel 16.65, vierde lid.

II

In artikel 1.1, onderdeel GM, worden aan artikel 16.65 twee leden toegevoegd, luidende:

4. Het bevoegd gezag kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:

a. als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving,

b. waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen zullen hebben, en

c. uit de aanvraag blijkt dat die belanghebbenden niet of onvoldoende zijn betrokken.

5. Als toepassing wordt gegeven aan het vierde lid, stelt het bevoegd gezag, voorafgaand aan het nemen van het besluit, de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

Toelichting

In artikel 16.62 van de wet is opgenomen dat de toepassing van de reguliere procedure bij de voorbereiding van een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning het uitgangspunt is. Bevoegde

kst-34986-20
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

gezagen kunnen op grond van artikel 16.62, derde lid, van de wet niet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren. Dit betekent dat het bevoegd gezag geen zelfstandige bevoegdheid heeft om, in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is, bij besluit alsnog eenzijdig afdeling 3.4 van de Awb toe te passen.

Voor een beperkt aantal activiteiten wordt op grond van artikel 16.65, eerste lid, onder a, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven. Het gaat dan met name om activiteiten waarvoor het op grond van internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen noodzakelijk is dat in de voorbereidingsprocedure een geformaliseerde mogelijkheid is opgenomen tot het indienen van zienswijzen door een ieder. Er kunnen omstandigheden zijn waarin de toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voordelen biedt ten opzichte van toepassing van de reguliere procedure. Bijvoorbeeld bij een grootschalig project, waarvoor een complexe afweging is vereist en waarbij het op voorhand vast staat dat meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. In het wetsvoorstel is – in lijn met de motie van het lid Meijer voorgesteld dat voor die gevallen op verzoek of met instemming van de aanvrager afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt toegepast. Deze mogelijkheid is opgenomen in artikel 16.65, eerste lid, onder b, van het wetsvoorstel.

Dit amendement beoogt een regeling op te nemen waarmee het bevoegd gezag zelfstandig kan besluiten om afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toe te passen. In voorgesteld artikel 16.65, vierde lid, wordt in de mogelijkheid voorzien om het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Awb toe te laten passen op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Die mogelijkheid is beperkt tot activiteiten die aanzienlijke gevolgen hebben of kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben en uit de aanvraag blijkt dat die belanghebbenden niet of onvoldoende zijn betrokken. Voordat het bevoegd gezag gebruik maakt van deze mogelijkheid, stelt het de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door aan artikel 16.65 een vierde en vijfde lid toe te voegen.

Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 21

AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel FB, vervalt in het voorgestelde artikel 16.15a, onderdeel c, onder 2°, «, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet».

Toelichting

De in 2016 aangenomen Omgevingswet verplicht iedere gemeente een gemeentelijke adviescommissie in te stellen om te adviseren in bepaalde gevallen. In het voorgestelde artikel 16.15a, onder c, onder 2° van de Invoeringswet Omgevingswet wordt bepaald dat als het gaat om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten het adviesrecht van de gemeentelijke commissie zich in ieder geval strekt tot in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als colleges van burgemeester en wethouders hiertoe aanleiding zien. Met dit amendement beoogt de indiener het adviesrecht van de gemeentelijke commissie verplicht te stellen ook indien sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten.

Van Gerven

kst-34986-21
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 22 **AMENDEMENT VAN DE LEDEN BISSCHOP EN RONNES**

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1 wordt na onderdeel EM een onderdeel ingevoegd, luidende:

EMa

Na het voorgestelde artikel 13.3d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3e (gebruiksvergoeding door initiatiefnemer)

1. De rechthebbende ontvangt van de initiatiefnemer een redelijke gebruiksvergoeding bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.14, tenzij de initiatiefnemer een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet is of een vergunninghouder als bedoeld in de Warmtewet, of bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.21, tenzij de initiatiefnemer een bestuursorgaan is, en voor zover die vergoeding niet is inbegrepen in de vergoeding van de schade, bedoeld in artikel 15.14, eerste lid.
2. Bij ministeriële regeling worden regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.
3. Op een vordering tot gebruiksvergoeding is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.
4. Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op dit artikel.

Toelichting

De gedoogplicht is bedoeld voor het aanleggen of wijzigen van werken die het algemeen belang dienen. De gedoogplicht en de bijbehorende schadevergoeding is ingevoerd in een tijd dat bij werken van algemeen belang vaak sprake was van Staatsbedrijven en beperkte commerciële belangen. In de loop van de tijd zijn meer activiteiten en werken onder de noemer algemeen belang geschaard, zijn Staatsbedrijven geprivatiseerd

kst-34986-22
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

en zijn de commerciële belangen toegenomen, zeker met betrekking tot energie- en mijnbouwwerken. De indieners noemen in dit verband de aanleg van leidingen voor koelwater, voor een gasproductienet (niet te verwarren met gastransportnetten) en ten behoeve van zoutwinning. De indieners vinden het in dit licht gerechtvaardigd in gevallen waar, naast een algemeen belang, ook sprake is van sterke commerciële belangen niet alleen een schadevergoeding toe te kennen, maar ook een gebruiksvergoeding voor de eigenaar van de betreffende onroerende zaak (de rechthebbende). Een dergelijke gebruiksvergoeding geldt nu, op grond van de Mijnbouwwet, al voor mijnbouwwerken beneden de 100 meter.

De indieners stellen daarom in de eerste plaats voor om voor energie – en mijnbouwwerken die niet aangelegd worden door een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteits- en Gaswet of een vergunninghouder volgens de Warmtewet een gebruiksvergoeding te vereisen als een gedoogplicht opgelegd wordt. Netbeheerders en vergunninghouders volgens de Warmtewet worden hiervan uitgezonderd, omdat zij te maken hebben met tariefregulering, toezicht en publiek aandeelhouderschap.

De indieners stellen in de tweede plaats voor om ook een gebruiksvergoeding toe te kennen als sprake is van een gedoogplicht voor overige werken van algemeen belang (artikel 10.21), tenzij het gaat om een bestuursorgaan als initiatiefnemer. In dat laatste geval is geen sprake van commercieel gewin.

Van een gebruiksvergoeding kan alleen sprake zijn als die niet al is meegenomen bij de vaststelling van de schadevergoeding.

In het voorgestelde artikel 13.3e, tweede lid, is opgenomen dat bij ministeriele regeling regels worden gesteld over de toepassing van het voorgestelde artikel 13.3e, eerste lid, voor zover dit nodig is voor een goede uitvoering van artikel 13.3e, eerste lid. De hoogte van de gebruiksvergoeding wordt vastgesteld middels de ministeriële regeling dan wel de gedoogplichtbeschikking. Mogelijk kan aangesloten worden bij de wijze waarop de gebruiksvergoeding op grond van de Mijnbouwwet vastgesteld wordt.

Bisschop
Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 23

AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN

Ontvangen 19 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel HE, wordt het voorgestelde artikel 16.88 als volgt gewijzigd:

1. Voor het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
01. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over participatie van en overleg met derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten.

2. In het tweede lid vervalt onderdeel d.

Toelichting

Participatie van omwonenden is een van de meest cruciale aspecten van de Omgevingswet. De wet biedt de Minister de mogelijkheid in lagere regelgeving vast te leggen op welke wijze participatie dient plaats te vinden. Indiener beoogt met dit amendement dit om te zetten in een verplichting ten einde te voorkomen dat het Omgevingsbesluit zo wordt aangepast dat initiatiefnemers geen inspraakprocedures van omwonenden meer organiseren. Tevens is met een dergelijk protocol voor de burger duidelijk aan welk participatieprotocol een overheid zich heeft te houden in het kader van de Omgevingswet.

Van Gerven

kst-34986-23
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 24 **MOTIE VAN DE LEDEN SMEULDERS EN VAN EIJS**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met de invoering van de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegings- en beoordelingsruimte krijgen ten aanzien van de fysieke leefomgeving;

overwegende dat economische voordelen van een activiteit voor een gemeente vaak sneller en duidelijker zichtbaar zijn dan milieu en gezondheidseffecten op de lange termijn;

overwegende dat dit ertoe kan leiden dat zogenaamde «zachte» waarden het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders vanuit de rijksoverheid voor het afwegen van verschillende belangen;

overwegende dat onder andere de Gezondheidsraad aangeeft dat de rijksoverheid een actieve rol zou moeten spelen in het ontwikkelen van een methode om zogenaamde zachte waarden te kwantificeren;

verzoekt de regering om, in samenspraak met decentrale overheden een methode te ontwikkelen waarbij zachte waarden zoals milieu, gezondheid en klimaat worden gekwantificeerd, en de Kamer over de uitkomsten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Smeulders
Van Eijs

kst-34986-24
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 25 **MOTIE VAN DE LEDEN SMEULDERS EN VAN GERVEN**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er de laatste jaren diverse decentralisaties hebben plaatsgevonden in het sociale domein en het fysieke domein;

overwegende dat na de decentralisaties er verschillende begrippen of monitorings- en meetmethoden worden gehanteerd, waardoor het onderling vergelijken wordt bemoeilijkt;

overwegende dat het van belang is om in het kader van de stelselverantwoordelijkheid een eenduidig beeld op nationaal niveau te krijgen om zo de effecten van het nieuwe stelsel goed te kunnen monitoren;

verzoekt de regering om, in overleg met decentrale overheden een landelijk dekkend monitoringssysteem voor het landschap te ontwikkelen en de uitkomsten van de monitoring te betrekken bij de evaluatie van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

Smeulders
Van Gerven

kst-34986-25
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 26 **MOTIE VAN HET LID RONNES C.S.**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het Bureau ICT-toetsing (BIT) op 7 september 2017 op het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) advies heeft uitgebracht;

overwegende dat het programma DSO de digitale infrastructuur bouwt die noodzakelijk is voor de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet;

verzoekt de regering, het BIT in december 2019 een update te laten doen naar de voortgang en stand van zaken van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, en de Kamer over de uitkomsten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ronnes
Laan-Geselschap
Smeulders

kst-34986-26
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 27 **MOTIE VAN HET LID VAN GERVEN**

Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gemeenten en provincies voor een grote opgave staan met de invoering van het stelsel van de Omgevingswet en dat de regering de invoeringslasten van 145 miljoen euro voor aanpassing aan de Omgevingswet en 80 miljoen euro voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet schat;

van mening dat de invoering van het nieuwe stelsel niet ten koste mag gaan van bestaande gemeentelijke taken;

verzoekt de regering, een transitiefonds in te stellen waar gemeenten aanspraak op kunnen maken om zich aan te passen aan de toekomstige situatie van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Gerven

kst-34986-27
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 28 **MOTIE VAN HET LID VAN GERVEN**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met inwerkintreding van de Omgevingswet het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit ophoudt te bestaan en dat het Schone Lucht Akkoord niet dezelfde juridische mogelijkheden biedt om grensoverschrijdende luchtverontreiniging tegen te gaan;

van mening dat met de wijzigingen die de Omgevingswet met zich meebrengt een gelijkwaardig beschermingsniveau op het gebied van luchtkwaliteit dient te worden gewaarborgd;

verzoekt de regering, de bestaande gedeelde verantwoordelijkheid die binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit bestaat over te nemen in het stelsel van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Gerven

kst-34986-28
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 29 **MOTIE VAN HET LID VAN GERVEN**

Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het stelsel van de Omgevingswet vele normen op het vlak van veiligheid en gezondheid in lagere regelgeving worden opgenomen en dat normen voor de veiligheid van primaire waterkeringen, het maximale geluidsniveau binnenshuis en ook het beoordelingskader voor vergunningen op wetsniveau hier tevens onder vallen;

van mening dat deze normen en dit beoordelingskader op wetsniveau dienen te worden opgenomen;

verzoekt de regering, deze normen en dit kader in de reeks Aanvullingswetten op te nemen in de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Gerven

kst-34986-29
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 30 **MOTIE VAN HET LID KOPS**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de Omgevingswet aan bestuursorganen de mogelijkheid wordt geboden om te «experimenteren» en zelfs af te wijken van landelijke wet- en regelgeving;

overwegende dat de Omgevingswet niet mag worden misbruikt voor het realiseren van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën;

verzoekt de regering om, bij de verdere invoering en inpassing van de Omgevingswet het realiseren van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën uit te sluiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kops

kst-34986-30
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 31 **MOTIE VAN DE LEDEN BISSCHOP EN RONNES**
Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het van groot belang is dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet ook gebruiksvriendelijk is voor kleinere bedrijven;

verzoekt de regering, alvorens het Digitaal Stelsel Omgevingswet in te voeren een onafhankelijke mkb-toets uit te laten voeren en de uitkomsten hiervan te gebruiken voor een zo gebruiksvriendelijk mogelijk Digitaal Stelsel,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bisschop
Ronnes

kst-34986-31
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 32 **MOTIE VAN HET LID BISSCHOP**

Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de verschuiving van het moment van schadevergoeding als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling naar het moment van vergunningverlening of feitelijke uitvoering van maatregelen, en het hanteren van een forfait van 5% in plaats van 2% voor normaal maatschappelijk risico, in de praktijk ten koste zullen gaan van de positie van getroffen bedrijven en eigenaren van onroerend goed;

overwegende dat de Raad van State in zijn advies bij de Invoeringswet Omgevingswet kritisch is over de gekozen lijn;

overwegende dat de wens voor een meer globale invulling van omgevingsplannen nog steeds kan betekenen dat onderdelen van omgevingsplannen meer of minder gedetailleerd ingevuld worden, met bijbehorende indirecte planschade;

van mening dat een zorgvuldige benadering van schaduwschade en indirecte planschade en eventuele vergoeding daarvan gewenst is;

verzoekt de regering, een werkgroep van onafhankelijke experts in te stellen om de voorgestelde regelingen ten aanzien van genoemde schadevergoedingen tegen het licht te houden, en deze regelingen zo nodig te heroverwegen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bisschop

kst-34986-32
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 33 **MOTIE VAN HET LID VAN EIJS**

Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het opgenomen criterium «geen aanzienlijke nadelige effecten heeft op de gezondheid van de mens of het milieu» vaag is, zoals geformuleerd is in artikel 10.24 vierde lid van het Omgevingsbesluit;

constaterende dat het huidige Wabo-criterium «die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan en die niet leidt tot een andere inrichting dan waarvoor de omgevingsvergunning is verleend» heldere kaders biedt;

overwegende dat vage criteria leiden tot procedurele complicaties die uiteindelijk ook tijdrovend zijn;

overwegende dat de Omgevingswet juist tot betere en snellere procedures moet leiden en dat heldere criteria daaraan bijdragen;

verzoekt de regering, het Wabo-criterium over te nemen in het Omgevingsbesluit in plaats van de huidige formulering in artikel 10.24, vierde lid,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Eijs

kst-34986-33
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 34 **MOTIE VAN HET LID VAN EIJS**

Voorgesteld 19 februari 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er voldoende ruimtelijke gebieden zijn waarin de lucht-, bodem- en waterkwaliteit ruim ver boven de wettelijke ondergrens ligt;

constaterende dat het standstillbeginsel inhoudt dat bijvoorbeeld de milieusituatie van een bepaald gebied niet slechter wordt dan wanneer het bebouwd wordt, ook al bevond de milieusituatie zich ver boven nationaal geldende normen;

constaterende dat in het huidig recht het standstillbeginsel is gecodificeerd in artikel 5.2 lid 3 van de Wet milieubeheer, dat gaat over milieukwaliteitseisen, en niet is overgenomen in de Omgevingswet;

van mening dat nieuwe wetgeving er niet toe mag leiden dat de milieusituatie in bepaalde gebieden verslechtert;

verzoekt de regering om, het standstillbeginsel conform het advies van de Raad van State ook van toepassing te verklaren op de omgevingswaarden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Eijs

kst-34986-34
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 35

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VAN GERVEN EN SMEULDERS

Ontvangen 20 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel BS, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

4. Onder vernummering van vierde lid tot vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit nodig zijn, worden deze gelijktijdig aangevraagd.

Toelichting

De Omgevingswet bevat een scheiding tussen de vergunningverlening op de bouwtechnische aspecten en de ruimtelijke aspecten. Indieners zijn van mening dat een dergelijke scheiding een integrale afweging te zeer bemoeilijkt, onder andere omdat het onduidelijk blijft in hoeverre vergunningverlening afhankelijk is van vergunningverlening op het andere vlak. Ook is onduidelijk in hoeverre de categorie vergunningplichtige bouwactiviteiten (voor de technische vergunning) die in het Invoeringsbesluit wordt aangewezen afwijkt van de huidige situatie. Indieners hechten grote waarde aan een integrale en samenhangende afweging als het gaat om de vergunningverlening en stellen hierom met dit amendement voor aanvragen voor beide soorten vergunningen gelijktijdig te laten aanvangen. Daarmee zorgt het amendement ervoor dat de genoemde vergunningen door het bevoegd gezag vergunningen in samenhang kunnen worden beoordeeld.

Van Gerven
Smeulders

kst-34986-35
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 36

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VAN GERVEN EN SMEULDERS

Ontvangen 20 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel GV, onderdeel 2, wordt in het tweede lid «vier weken» telkens vervangen door «zes weken».

Toelichting

Dit amendement regelt dat een vergunning die het mogelijk maakt dat bestaande toestanden onherstelbaar worden gewijzigd en de regels voor het verlenen van de vergunning zien op het beschermen van die toestand pas na het verstrijken van de bezwaartermijn van zes weken in werking treedt. Als deze vergunning dan in werking is getreden en er zijn tijdens de bezwaartermijn bezwaren ingediend, waarbij geen voorlopige voorziening is gevraagd aan de rechter, is het uiteraard aan de vergunninghouder om dan in te schatten om wel of niet gebruik te maken van zijn vergunning terwijl nog niet op deze bezwaren is beslist. Indien deze besluit wel gebruik te maken van zijn vergunning, is dit conform huidige praktijk geheel voor risico en rekening van de vergunninghouder. Hij zal dan de oude situatie moeten herstellen voor eigen rekening als zijn vergunning wordt gewijzigd of ingetrokken naar aanleiding van het bezwaar.

Van Gerven
Smeulders

kst-34986-36
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 37

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN SMEULDERS EN VAN GERVEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 13

Ontvangen 21 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel U, wordt voor het eerste onderdeel een onderdeel ingevoegd, luidende:

01. In onderdeel a wordt na «ter uitvoering van» ingevoegd: het Europees landschapsverdrag,.

II

In artikel 1.1, onderdeel JP, eerste onderdeel, wordt na de begripsbepaling algemene verordening gegevensbescherming een begripsbepaling ingevoegd, luidende:

Europees landschapsverdrag: op 20 oktober 2000 te Florence tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake het landschap (Trb. 2005, 23);.

Toelichting

Het Europees Landschapsverdrag, ook wel het Verdrag van Florence genoemd, verplicht ondertekenaars in haar wetgeving landschappen te erkennen als een essentieel onderdeel van de omgeving van mensen, als uitdrukking van de diversiteit van hun gezamenlijk cultureel en natuurlijk erfgoed, en als grondslag van hun identiteit. De indieners vinden het zorgwekkend dat een verwijzing naar het Europese landschapsverdrag, dat Nederland in 2005 heeft ondertekend en geratificeerd, op wetsniveau ontbreekt. Opvallend is dat vijftien andere internationale verdragen wel in de lijst van internationale verplichtingen in de hoofdtekst van de Omgevingswet zijn opgenomen. Slechts in de toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving vinden we het Europese landschapsverdrag terug.

kst-34986-37
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Met het voorstel wordt duidelijk dat het Europees landschapsverdrag wel degelijk een plek heeft in de Omgevingswet.

Smeulders
Van Gerven

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 38

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN BISSCHOP EN RONNES TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 22

Ontvangen 22 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1 wordt na onderdeel EM een onderdeel ingevoegd, luidende:

EMa

Na het voorgestelde artikel 13.3d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3e (gebruiksvergoeding door initiatiefnemer)

1. De rechthebbende ontvangt van de initiatiefnemer een redelijke gebruiksvergoeding voor zover die vergoeding niet is inbegrepen in de vergoeding van de schade, bedoeld in artikel 15.14, eerste lid:

a. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.14, tenzij de initiatiefnemer een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet is, of een vergunninghouder als bedoeld in de Warmtewet, of

b. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.21, tenzij de initiatiefnemer een bestuursorgaan is.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid, waaronder over de hoogte van de gebruiksvergoeding.

3. Op een vordering tot gebruiksvergoeding is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

4. Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op dit artikel.

Toelichting

De gedoogplicht is bedoeld voor het aanleggen of wijzigen van werken die het algemeen belang dienen. De gedoogplicht en de bijbehorende schadevergoeding is ingevoerd in een tijd dat bij werken van algemeen belang vaak sprake was van Staatsbedrijven en beperkte commerciële belangen. In de loop van de tijd zijn meer activiteiten en werken onder de

kst-34986-38
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

noemer algemeen belang geschaard, zijn Staatsbedrijven geprivatiseerd en zijn de commerciële belangen toegenomen, zeker met betrekking tot energie- en mijnbouwwerken. De indieners noemen in dit verband de aanleg van leidingen voor koelwater, voor een gasproductienet (niet te verwarren met gastransportnetten) en ten behoeve van zoutwinning. De indieners vinden het in dit licht gerechtvaardigd in gevallen waar, naast een algemeen belang, ook sprake is van sterke commerciële belangen niet alleen een schadevergoeding toe te kennen, maar ook een gebruiksvergoeding voor de eigenaar van de betreffende onroerende zaak (de rechthebbende). Een dergelijke gebruiksvergoeding geldt nu, op grond van de Mijnbouwwet, al voor mijnbouwwerken beneden de 100 meter.

De indieners stellen daarom in de eerste plaats voor om voor energie – en mijnbouwwerken die niet aangelegd worden door een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteits- en Gaswet of een vergunninghouder volgens de Warmtewet een gebruiksvergoeding te vereisen als een gedoogplicht opgelegd wordt. Netbeheerders en vergunninghouders volgens de Warmtewet worden hiervan uitgezonderd, omdat zij te maken hebben met tariefregulering, toezicht en publiek aandeelhouderschap.

De indieners stellen in de tweede plaats voor om ook een gebruiksvergoeding toe te kennen als sprake is van een gedoogplicht voor overige werken van algemeen belang (artikel 10.21), tenzij het gaat om een bestuursorgaan als initiatiefnemer. In dat laatste geval is geen sprake van commercieel gewin.
Van een gebruiksvergoeding kan alleen sprake zijn als die niet al is meegenomen bij de vaststelling van de schadevergoeding.

In het voorgestelde artikel 13.3e, tweede lid, is opgenomen dat bij ministeriele regeling regels worden gesteld over de toepassing van het voorgestelde artikel 13.3e, eerste lid, voor zover dit nodig is voor een goede uitvoering van het voorgestelde artikel 13.3e, eerste lid. De hoogte van de gebruiksvergoeding wordt vastgesteld middels de ministeriële regeling. Mogelijk kan aangesloten worden bij de wijze waarop de gebruiksvergoeding op grond van de Mijnbouwwet vastgesteld wordt.

Bisschop
Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 39

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID RONNES TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 15

Ontvangen 27 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1 wordt na onderdeel F een onderdeel ingevoegd, luidende:

Fa

Artikel 2.3 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het tweede lid, onder a, wordt voor «provinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.
2. In het derde lid, onder a, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

II

Artikel 1.1, onderdeel BU, onderdeel 1, onder a, komt te luiden:
a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten van provinciaal belang» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten van aanmerkelijk provinciaal belang.

III

Artikel 1.1, onderdeel BV, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1, onder a, komt te luiden:
a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten van nationaal belang» vervangen door: «omgevingsplanactiviteiten van aanmerkelijk nationaal belang».

2. Onderdeel 1, onder d, komt te luiden:

kst-34986-39
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

d. In onderdeel d (nieuw), onder 2°, wordt voor «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd «aanmerkelijke» en wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere aanmerkelijke vitale nationale belangen.

3. In onderdeel 1 wordt na onderdeel f een onderdeel ingevoegd, luidende:
fa. In onderdeel g (nieuw) wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

IV

In artikel 1.1, onderdeel CE, wordt in het voorgestelde artikel 5.21, tweede lid, onder c, telkens voor «provinciaal» ingevoegd «aanmerkelijk» en wordt voor «nationaal belang» telkens ingevoegd: aanmerkelijk.

V

Artikel 1.1, onderdeel DA, komt te luiden:

DA

In artikel 5.46, eerste lid, wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,» en wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

VI

In artikel 1.1, onderdeel HW, wordt in het voorgestelde artikel 18.26, tweede lid, voor «bovenprovinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

VII

Artikel 1.1, onderdeel IE, komt te luiden:

IE

Artikel 19.8 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het derde lid wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.
2. In het vierde lid, wordt »onverwijld in kennis van een melding» vervangen door «onverwijld in kennis van de bij een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet» en «, de daarbij verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen» door: verstrekte gegevens en de bij die vondst getroffen of voorgenomen maatregelen.

VIII

Artikel 2.7, onderdeel A, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het voorgestelde artikel 9b, eerste lid, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

2. In het voorgestelde artikel 9c, eerste lid, wordt voor «provinciaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

IX

In artikel 2.7, onderdeel E, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

X

In artikel 2.9, onderdeel C, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

XI

In artikel 2.17, onderdeel Q, onder 1, wordt voor «nationaal belang» ingevoegd: aanmerkelijk.

Toelichting

In artikel 2.3 van de Omgevingswet zijn algemene criteria voor de verdeling van taken en bevoegdheden tussen gemeente, provincie en het Rijk opgenomen. Uitgangspunt is dat de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet worden overgelaten aan gemeentelijke bestuursorganen («decentraal, tenzij»). Bestuursorganen van provincies of het Rijk mogen, wanneer dat in het wetsvoorstel of de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving is bepaald, taken en bevoegdheden alleen uitoefenen als dat nodig is:

a) met het oog op een provinciaal respectievelijk nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of

b) voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

Dit amendement regelt dat provincies en het Rijk niet zomaar kunnen spreken van een provinciaal of nationaal belang (zie onder a). Provincies en het Rijk mogen op grond van artikel 2.3, tweede lid en derde lid, onder a, alleen taken en bevoegdheden uitoefenen wanneer sprake is van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang.

De aan- of afwezigheid van een bestuursakkoord tussen Rijk, provincies en gemeenten doet niets af aan de noodzaak om wettelijk vast te leggen dat sprake moet zijn van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang.

Het provinciaal dan wel nationaal belang, vastgesteld door het betreffende bestuursorgaan moet altijd kenbaar zijn uit de motivering van het besluit waarbij de criteria uit artikel 2.3 in acht moeten worden genomen. Indiener vindt dat de provincies en het Rijk hier terughoudend mee om moeten gaan.

Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 40

AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 16[1]

Ontvangen 27 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel ES, wordt in het voorgestelde artikel 15.7, eerste lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

II

In artikel 2.44, onderdeel N, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

III

In artikel 2.44a, onderdeel I, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

Toelichting

Ten aanzien van het thans geldende in ieder geval 2%-forfait voor planschade (het normaal maatschappelijk risico zoals dit nu in het huidige artikel 6.2 Wet op de ruimtelijke ordening is geregeld) bestaat het voornemen om dit op te trekken naar 5% via artikel 15.7 van het wetsvoorstel.

Indieners willen met dit amendement bewerkstelligen dat het forfait niet verhoogd wordt maar gehandhaafd blijft op ten minste 2% en geldt in alle gevallen die zijn genoemd in artikel 15.1 van het wetsvoorstel. Indieners menen dat het invoeren van een standaardforfait van 5% zal leiden tot een aanzienlijke achteruitgang in de rechten van de benadeelde, omdat een te fors deel van de feitelijk geleden schade niet verhaald kan worden.

[1] Vervanging in verband met wijziging van de ondertekening.

kst-34986-40
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Aangezien het huidige artikel 8.31, vijfde lid, van de Wet luchtvaart in het wetsvoorstel is aangepast in lijn met het forfait van 5% dat is opgenomen in artikel 15.7, eerste lid, van het wetsvoorstel regelt dit amendement dat het forfait van ten minste 2% ook geldt als het gaat om de schaderegeling die is opgenomen in het voorgestelde artikel in de Wet luchtvaart.

Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 41

AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 40[1]

Ontvangen 27 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel ES, wordt in het voorgestelde artikel 15.7, eerste lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

II

In artikel 2.44, onderdeel N, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

III

In artikel 2.44a, onderdeel I, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

Toelichting

Indieners willen met dit amendement bewerkstelligen dat het forfait niet verhoogd wordt maar gehandhaafd blijft op ten minste 2% en geldt in alle gevallen die zijn genoemd in artikel 15.1 van het wetsvoorstel. Indieners menen dat het invoeren van een standaardforfait van 5% zal leiden tot een aanzienlijke achteruitgang in de rechten van de benadeelde, omdat een te fors deel van de feitelijk geleden schade niet verhaald kan worden.

Indieners willen met dit amendement bereiken dat als er planschade wordt veroorzaakt dat conform de huidige wettelijke regeling, voor tenminste 2% door de getroffene wordt gedragen. De regering stelt nu een drempel van 5% voor. Alleen de kosten boven die 5% worden dan vergoed.

[1] Vervanging in verband met wijziging van de toelichting.

kst-34986-41
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Volgens deskundigen komt 80% van de claims voor planschade niet boven de door de regering gestelde drempel van 5% uit. Indieners wijzen erop dat onder de 'oude' wet ruimtelijke ordening alle planschade vergoed werd omdat toen de overtuiging was dat het niet redelijk was dat iemand de vermogenschade door een overheidsbesluit zelf moest dragen. Als er indertijd gesproken werd over een drempel, dan was dat om bagatelschade te weren.

Indieners zien niet in waarom een burger de schade voor lief moet nemen als die schade het gevolg is van een overheidsbesluit. Die burger wordt bovendien onevenredig getroffen ten opzichte van andere inwoners.

Het gaat om permanente schade in de regel in de vorm van vermogensdaling en om daling van het woongenot, dit in tegenstelling tot de meeste andere situaties van nadeelcompensatie, zoals tijdelijke wegopbrekingen. Ook dat rechtvaardigt een andere behandeling.

Het is wrang dat degene die de schade veroorzaakt alle profijt mag houden. De niet vergoede schade bij de een, is de extra winst van de ander.

Als een bouwproject planschade oplevert voor gemeentelijke eigendommen, kan de gemeente in een contract regelen dat die schade wel wordt gecompenseerd. De burger kan dat niet.

Als de drempel 5% wordt, zal de strijd tegen een project verharden. De omwonenden blijven immers met de schade zitten.

Door het verleggen van het aangrijpingspunt van plan naar vergunning of activiteit neemt bovendien de schadevergoeding weg voor de theoretische mogelijkheden van het plan.

Een omgevingsplan dat veel mogelijkheden biedt, bijvoorbeeld een globaal plan, kan tot hoge schade leiden voor omwonenden. Met een forfait van 5% zijn de risico's aanzienlijk minder voor de overheid, maar groter voor de burger.

Indieners realiseren zich dat niet alle schade kan worden doorberekend aan de initiatiefnemer of projectontwikkelaar. De aanleg van wegen, dijken, bouwwerken en infrastructuur voor de energietransitie kan wel tot schade bij omwonenden leiden, die niet kan worden verhaald als de werken op de grond van de gemeente wordt aangelegd. Maar dat kan en mag geen reden zijn om dan de schade bij de burger te laten.

Indieners wijzen er voorts op dat dit amendement beleidsneutraal is in tegenstelling tot het wetsvoorstel dat met het vastzetten van het forfait op 5% een beleidsvernieuwing inhoudt. De huidige regel is ten minste 2% en deze wordt gehandhaafd. In de jurisprudentie is de laatste jaren de vaste lijn ontstaan dat in beginsel een forfait van 5% geldt, maar bij bijzondere omstandigheden een lager forfait geldt. Dit amendement geeft de praktijk de ruimte om deze lijn te blijven volgen.

Aangezien het huidige artikel 8.31, vijfde lid, van de Wet luchtvaart in het wetsvoorstel is aangepast in lijn met het forfait van 5% dat is opgenomen in artikel 15.7, eerste lid, van het wetsvoorstel regelt dit amendement dat het forfait van ten minste 2% ook geldt als het gaat om de schaderegeling die is opgenomen in het voorgestelde artikel in de Wet luchtvaart.

Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 42

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 23

Ontvangen 27 februari 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel HE, wordt het voorgestelde artikel 16.88 als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt onderdeel d.

2. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2a. Op grond van het eerste lid worden regels gesteld over participatie van en overleg met derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten.

Toelichting

Participatie van omwonenden is een van de meest cruciale aspecten van de Omgevingswet. De wet biedt de Minister de mogelijkheid in lagere regelgeving vast te leggen op welke wijze participatie dient plaats te vinden. Indiener beoogt met dit amendement dit om te zetten in een verplichting ten einde te voorkomen dat het Omgevingsbesluit zo wordt aangepast dat initiatiefnemers geen inspraakprocedures van omwonenden meer organiseren. Tevens is met een dergelijk protocol voor de burger duidelijk aan welk participatieprotocol een overheid zich heeft te houden in het kader van de Omgevingswet.

Van Gerven

kst-34986-42
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 43 **GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN VAN GERVEN EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 35**

Ontvangen 28 februari 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel BS, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

4. Onder vernummering van het vierde lid tot vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit worden gelijktijdig aangevraagd als die activiteiten betrekking hebben op hetzelfde bouwwerk.

Toelichting

De Omgevingswet bevat een scheiding tussen de vergunningverlening op de bouwtechnische aspecten en de ruimtelijke aspecten. Indieners zijn van mening dat een dergelijke scheiding een integrale afweging te zeer bemoeilijkt, onder andere omdat het onduidelijk blijft in hoeverre vergunningverlening afhankelijk is van vergunningverlening op het andere vlak. Ook is onduidelijk in hoeverre de categorie vergunningplichtige bouwactiviteiten (voor de technische vergunning) die in het Invoeringsbesluit wordt aangewezen afwijkt van de huidige situatie. Indieners hechten grote waarde aan een integrale en samenhangende afweging als het gaat om de vergunningverlening en stellen hierom met dit amendement voor aanvragen voor beide soorten vergunningen gelijktijdig te laten aanvangen. Daarmee zorgt het amendement ervoor dat de genoemde vergunningen door het bevoegd gezag in samenhang kunnen worden beoordeeld.

Van Gerven
Smeulders

kst-34986-43
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 44

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 17

Ontvangen 1 maart 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel BF, komt te luiden:

BF

Artikel 4.19 komt te luiden:

Artikel 4.19

1. In het omgevingsplan worden regels opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken. Als de toepassing van die regels uitleg behoeft, stelt de gemeenteraad voor de beoordeling of een bouwwerk aan die regels voldoet beleidsregels vast, die zo veel mogelijk zijn toegesneden op de te onderscheiden bouwwerken.
2. Een bestaand bouwwerk of een nieuw te bouwen bouwwerk waarvoor geen omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit is vereist, mag niet in ernstige mate in strijd zijn met de regels over het uiterlijk van bouwwerken, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting

Met de Omgevingswet verdwijnt het verbod op bouwwerken die in ernstige mate strijdig zijn met redelijke eisen van welstand zoals dit is opgenomen in artikel 12 van de Woningwet. De noodzaak voor gemeenten om in te kunnen grijpen als bijvoorbeeld de eigenaar van een gebouw of perceel dit object ernstig verwaarloost blijft echter bestaan. Dit amendement regelt ten eerste dat de gemeente regels moeten vaststellen over het uiterlijk van bouwwerken. Daarnaast regelt dit amendement dat het huidige zogenaamde verbod op verloedering, zoals vastgelegd in het huidige artikel 12 van de Woningwet, onverkort wordt overgenomen.

kst-34986-44
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Daarmee geldt dit voor zowel bestaande en tijdelijke of seizoensgebonden bouwwerken als voor vergunningvrije bouwwerken.

Van Gerven

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 45

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID VAN GERVEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 21

Ontvangen 1 maart 2019

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel 1.1, onderdeel FB, komt het voorgestelde artikel 16.15a, onderdeel c, te luiden:

c. de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9, als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is of is aangewezen als adviseur,.

Toelichting

De in 2016 aangenomen Omgevingswet verplicht iedere gemeente een gemeentelijke adviescommissie in te stellen om te adviseren in bepaalde gevallen. In het voorgestelde artikel 16.15a, onder c, onderdelen 1° en 2°, van de Invoeringswet Omgevingswet, wordt bepaald dat het adviesrecht zich in ieder geval uitstrekt tot een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot monumenten respectievelijk een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als colleges van burgemeester en wethouders hiertoe aanleiding zien. Via het amendement wordt artikel 16.15a, onder c, aangepast en wordt geregeld dat de gemeentelijke commissie als adviseur wordt aangewezen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor alle activiteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag of adviseur is. Hier vallen ook aanvragen voor een omgevingsvergunning voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een monument onder. Met dit amendement beoogt de indiener het adviesrecht van de gemeentelijke commissie verplicht te stellen bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor alle activiteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag of adviseur is.

Van Gerven

kst-34986-45
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 46

AMENDEMENT VAN HET LID VAN EIJS C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 12[1]

Ontvangen 1 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel GE, komt te luiden;

GE

Artikel 16.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan.

Toelichting

De omgevingswet zorgt voor een nodige versnelling van vergunningsverlening op het gebied van de fysieke leefomgeving en legt veel verantwoordelijkheid neer bij gemeenten.

De balans van beschermen en benutten kan hiermee in het geding komen. Om deze balans te waarborgen en tegelijkertijd onnodige regeldruk te voorkomen is het belangrijk om burgerparticipatie aan de voorkant sterker te verankeren in de Omgevingswet.

Het amendement creëert een grondslag voor burgerparticipatie, waardoor gemeenten burgerparticipatie daadwerkelijk kunnen meewegen in het vergunningsverleningsproces.

[1] Vervanging in verband met wijziging van de ondertekening.

kst-34986-46
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Ter illustratie, een gemeenteraad kan straks aangeven in haar omgevingsplan (voor welke gebieden en) voor welke activiteiten er burgerparticipatie moet plaatsvinden in het vergunningsverleningsproces.

Op basis van de wettelijke grondslag kan de gemeenteraad bepaalde activiteiten aanwijzen waarbij participatie verplicht is. Indien niet wordt voldaan aan de eis van participatie, is de aanvraag niet compleet. De initiatiefnemer kan dan door het bevoegd gezag in de gelegenheid worden gesteld om dit verzuim te herstellen. Daarna kan het bevoegd gezag besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen, omdat niet is voldaan aan de vereisten voor de aanvraag.

Van Eijs
Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 47

AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN DIK-FABER

Ontvangen 4 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel J, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het eerste onderdeel wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

1a. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Als uitgangspunt voor de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt een beschermingsniveau waarmee de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van:

a. grote groepen dodelijke slachtoffers,

b. substantiële economische schade, of

c. ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

2. In onderdeel 2 wordt «tweede lid» vervangen door «derde lid (nieuw)».

3. Na onderdeel 2 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door «derde lid».

Toelichting

Dit amendement legt de uitgangspunten onder de waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen vast in de Omgevingswet. Deze uitgangspunten vormen de basis onder de vernieuwde normering van de primaire waterkeringen, die vanaf 1 januari 2017 van kracht is.

De waterveiligheidsnormen zijn in de huidige Waterwet als normen voor dijktrajecten in de wet opgenomen (via een bijlage). In de Omgevingswet worden deze bij algemene maatregel van bestuur

kst-34986-47
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

geregeld. Waterveiligheidsnormen worden in de Omgevingswet (artikel 2.15) behandeld als een omgevingswaarde vergelijkbaar met andere omgevingswaarden. Dat is verdedigbaar, maar dan is het volgens de indieners wel noodzakelijk dat de uitgangspunten onder deze omgevingswaarden voor waterveiligheid in de wet zelf worden verankerd. De goede zorg voor waterveiligheid is immers van fundamenteel belang voor het veilig voortbestaan van ons land. En anders dan de omgevingswaarden voor milieu, vloeien de waterveiligheidsnormen niet voort uit Europese regelgeving.

De omgevingswaarden voor waterveiligheid zijn gebaseerd op de risicobenadering vertaald in overstromingskansen op basis van ten minste het basisbeschermingsniveau uitgedrukt in een Lokaal Individueel Risico van 10-5 per jaar. Er wordt meer bescherming geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van grote groepen dodelijke slachtoffers en/of substantiële economische schade en/of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

Ronnes
Dik-Faber

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 48

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 41

Ontvangen 4 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel ES, wordt in het voorgestelde artikel 15.7, eerste lid, «vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

II

In artikel 2.44, onderdeel N, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «in ieder geval vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

III

In artikel 2.44a, onderdeel I, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «in ieder geval vijf procent» vervangen door «ten minste twee procent».

Toelichting

Indieners willen met dit amendement bewerkstelligen dat het forfait niet verhoogd wordt maar gehandhaafd blijft op ten minste 2% en in alle gevallen die zijn genoemd in artikel 15.1 van het wetsvoorstel geldt. Indieners menen dat het invoeren van een standaardforfait van 5% zal leiden tot een aanzienlijke achteruitgang in de rechten van de benadeelde, omdat een te fors deel van de feitelijk geleden schade niet verhaald kan worden.

Indieners willen met dit amendement bereiken dat als er planschade wordt veroorzaakt dat conform de huidige wettelijke regeling voor ten minste 2% door de getroffene wordt gedragen. De regering stelt nu een

kst-34986-48
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

drempel van 5% voor. Alleen de kosten boven die 5% worden dan vergoed.

Volgens deskundigen komt 80% van de claims voor planschade niet boven de door de regering gestelde drempel van 5% uit. Indieners wijzen erop dat onder de «oude» Wet op de Ruimtelijke Ordening alle planschade vergoed werd, omdat toen de overtuiging was dat het niet redelijk was dat iemand de vermogensschade door een overheidsbesluit zelf moest dragen. Als er indertijd gesproken werd over een drempel, dan was dat om bagatelschade te weren.

Indieners zien niet in waarom een burger de schade voor lief moet nemen als die schade het gevolg is van een overheidsbesluit. Die burger wordt bovendien onevenredig getroffen ten opzichte van andere inwoners.

Het gaat om permanente schade in de regel in de vorm van vermogensdaling en om daling van het woongenot; dit in tegenstelling tot de meeste andere situaties van nadeelcompensatie, zoals tijdelijke wegopbrekingen. Ook dat rechtvaardigt een andere behandeling. Het is wrang dat degene die de schade veroorzaakt alle profijt mag houden. De niet vergoede schade bij de een, is de extra winst van de ander.

Als een bouwproject planschade oplevert voor gemeentelijke eigendommen, kan de gemeente in een contract regelen dat die schade wel wordt gecompenseerd. De burger kan dat niet.

Als de drempel 5% wordt, zal de strijd tegen een project verharden. De omwonenden blijven immers met de schade zitten.

Door het verleggen van het aangrijpingspunt van plan naar omgevingsvergunning of activiteit wordt bovendien de schadevergoeding weggenomen voor de theoretische mogelijkheden van het plan.

Een omgevingsplan dat veel mogelijkheden biedt, bijvoorbeeld een globaal plan, kan tot hoge schade leiden voor omwonenden. Met een forfait van 5% zijn de risico's aanzienlijk minder voor de overheid, maar groter voor de burger.

Indieners realiseren zich dat niet alle schade kan worden doorberekend aan de initiatiefnemer of projectontwikkelaar. De aanleg van wegen, dijken, bouwwerken en infrastructuur voor de energietransitie kan wel tot schade bij omwonenden leiden, die niet kan worden verhaald als de werken op de grond van de gemeente wordt aangelegd. Maar dat kan en mag geen reden zijn om dan de schade bij de burger te laten.

Indieners wijzen er voorts op dat dit amendement beleidsneutraal is in tegenstelling tot het wetsvoorstel dat met het vastzetten van het forfait op 5% een beleidsvernieuwing inhoudt. De huidige regel is ten minste 2% en deze wordt gehandhaafd. In de jurisprudentie is de laatste jaren de vaste lijn ontstaan dat in beginsel een forfait van 5% geldt, maar bij bijzondere omstandigheden een lager forfait geldt. Dit amendement geeft de praktijk de ruimte om deze lijn te blijven volgen.

Aangezien het huidige artikel 8.31, vijfde lid, van de Wet luchtvaart in het wetsvoorstel is aangepast in lijn met het forfait van 5% dat is opgenomen in artikel 15.7, eerste lid, van het wetsvoorstel regelt dit amendement dat het forfait van ten minste 2% ook geldt als het gaat om de schaderegeling die is opgenomen in het voorgestelde artikel in de Wet luchtvaart.

Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 49

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID SMEULDERS C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 20

Ontvangen 4 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel GJ, komt artikel 16.62, derde lid, te luiden:

3. Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet bij besluit van toepassing verklaren, tenzij het gaat om een beslissing als bedoeld in artikel 16.65, vierde lid.

II

In artikel 1.1, onderdeel GM, worden aan artikel 16.65 twee leden toegevoegd, luidende:

4. Het bevoegd gezag kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:

a. als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, en

b. waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

5. Als toepassing wordt gegeven aan het vierde lid, stelt het bevoegd gezag, voorafgaand aan het nemen van het besluit, de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

Toelichting

In artikel 16.62 van de wet is opgenomen dat de toepassing van de reguliere procedure bij de voorbereiding van een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning het uitgangspunt is. Bevoegde gezagen kunnen op grond van artikel 16.62, derde lid, van de wet niet

kst-34986-49
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren. Dit betekent dat het bevoegd gezag geen zelfstandige bevoegdheid heeft om, in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is, bij besluit alsnog eenzijdig afdeling 3.4 van de Awb toe te passen.

Voor een beperkt aantal activiteiten wordt op grond van artikel 16.65, eerste lid, onder a, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven. Het gaat dan met name om activiteiten waarvoor het op grond van internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen noodzakelijk is dat in de voorbereidingsprocedure een geformaliseerde mogelijkheid is opgenomen tot het indienen van zienswijzen door een ieder. Er kunnen omstandigheden zijn waarin de toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voordelen biedt ten opzichte van toepassing van de reguliere procedure. Bijvoorbeeld bij een grootschalig project, waarvoor een complexe afweging is vereist en waarbij het op voorhand vast staat dat meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. In het wetsvoorstel is – in lijn met de motie van het lid Meijer voorgesteld dat voor die gevallen op verzoek of met instemming van de aanvrager afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt toegepast. Deze mogelijkheid is opgenomen in artikel 16.65, eerste lid, onder b, van het wetsvoorstel.

Dit amendement beoogt een regeling op te nemen waarmee het bevoegd gezag zelfstandig kan besluiten om afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toe te passen. In voorgesteld artikel 16.65, vierde lid, wordt in de mogelijkheid voorzien om het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Awb toe te laten passen op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Die mogelijkheid is beperkt tot activiteiten die aanzienlijke gevolgen hebben of kunnen hebben op de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen hebben. De aard en omvang van de activiteiten waar het hier om gaat, brengt mee dat het veelal zal gaan om een grotere groep belanghebbenden. Voordat het bevoegd gezag gebruik maakt van deze mogelijkheid, stelt het de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door aan artikel 16.65 een vierde en vijfde lid toe te voegen.

Smeulders
Van Eijs
Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 50

NADER GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN BISSCHOP EN RONNES TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 38

Ontvangen 4 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 1.1 wordt na onderdeel EM een onderdeel ingevoegd, luidende:

EMa

Na het voorgestelde artikel 13.3d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3e (gebruiksvergoeding door initiatiefnemer)

1. De rechthebbende ontvangt van de initiatiefnemer een redelijke gebruiksvergoeding voor zover die vergoeding niet is inbegrepen in de vergoeding van de schade, bedoeld in artikel 15.14, eerste lid:
a. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.14, tenzij de initiatiefnemer een netbeheerder is als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder k, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1, eerste lid, onder e, van de Gaswet of artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet, of
b. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.21, tenzij de initiatiefnemer een bestuursorgaan is.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid, waaronder over de hoogte van de gebruiksvergoeding.
3. Op een vordering tot gebruiksvergoeding is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.
4. Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op dit artikel.

Toelichting

De gedoogplicht is bedoeld voor het aanleggen of wijzigen van werken die het algemeen belang dienen. De gedoogplicht en de bijbehorende schadevergoeding is ingevoerd in een tijd dat bij werken van algemeen belang vaak sprake was van Staatsbedrijven en beperkte commerciële

kst-34986-50
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

belangen. In de loop van de tijd zijn meer activiteiten en werken onder de noemer algemeen belang geschaard, zijn Staatsbedrijven geprivatiseerd en zijn de commerciële belangen toegenomen, zeker met betrekking tot energie- en mijnbouwwerken. De indieners noemen in dit verband de aanleg van leidingen voor koelwater, voor een gasproductienet (niet te verwarren met gastransportnetten) en ten behoeve van zoutwinning. De indieners vinden het in dit licht gerechtvaardigd in gevallen waar, naast een algemeen belang, ook sprake is van sterke commerciële belangen niet alleen een schadevergoeding toe te kennen, maar ook een gebruiksvergoeding voor de eigenaar van de betreffende onroerende zaak (de rechthebbende). Een dergelijke gebruiksvergoeding geldt nu, op grond van de Mijnbouwwet, al voor mijnbouwwerken beneden de 100 meter.

De indieners stellen daarom in de eerste plaats voor om voor energie – en mijnbouwwerken die niet aangelegd worden door een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteits- en Gaswet of een netbeheerder van een warmtenet in de zin van de Warmtewet een gebruiksvergoeding te vereisen als een gedoogplicht opgelegd wordt. Netbeheerders en netbeheerders van een warmtenet worden hiervan uitgezonderd, omdat zij te maken hebben met tariefregulering, toezicht en publiek aandeelhouderschap.

De indieners stellen in de tweede plaats voor om ook een gebruiksvergoeding toe te kennen als sprake is van een gedoogplicht voor overige werken van algemeen belang (artikel 10.21), tenzij het gaat om een bestuursorgaan als initiatiefnemer. In dat laatste geval is geen sprake van commercieel gewin.

Van een gebruiksvergoeding kan alleen sprake zijn als die niet al is meegenomen bij de vaststelling van de schadevergoeding.

In het voorgestelde artikel 13.3e, tweede lid, is opgenomen dat bij ministeriele regeling regels worden gesteld over de toepassing van het voorgestelde artikel 13.3e, eerste lid, voor zover dit nodig is voor een goede uitvoering van het voorgestelde artikel 13.3e, eerste lid. De hoogte van de gebruiksvergoeding wordt vastgesteld middels de ministeriële regeling. Mogelijk kan aangesloten worden bij de wijze waarop de gebruiksvergoeding op grond van de Mijnbouwwet vastgesteld wordt.

Bisschop
Ronnes

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 51

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN DIK-FABER TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 47

Ontvangen 6 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel J, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het eerste onderdeel wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

1a. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Als uitgangspunt voor het vaststellen van de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt ten minste een beschermingsniveau waarmee in 2050 de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming achter de primaire waterkering niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van:

a. grote groepen dodelijke slachtoffers,

b. substantiële economische schade, of

c. ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

2. In onderdeel 2 wordt «tweede lid» vervangen door «derde lid (nieuw)».

3. Na onderdeel 2 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door «derde lid».

Toelichting

Dit amendement legt de uitgangspunten onder de waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen vast in de Omgevingswet. Deze uitgangspunten vormen de basis onder de vernieuwde normering van de primaire waterkeringen, die vanaf 1 januari 2017 van kracht is.

kst-34986-51
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De waterveiligheidsnormen zijn in de huidige Waterwet als normen voor dijktrajecten in de wet opgenomen (via een bijlage). In de Omgevingswet worden deze bij algemene maatregel van bestuur geregeld. Waterveiligheidsnormen worden in de Omgevingswet (artikel 2.15) behandeld als een omgevingswaarde vergelijkbaar met andere omgevingswaarden. Dat is verdedigbaar, maar dan is het volgens de indieners wel noodzakelijk dat de uitgangspunten onder deze omgevingswaarden voor waterveiligheid in de wet zelf worden verankerd. De goede zorg voor waterveiligheid is immers van fundamenteel belang voor het veilig voortbestaan van ons land. En anders dan de omgevingswaarden voor milieu, vloeien de waterveiligheidsnormen niet voort uit Europese regelgeving.

Bij het vaststellen van de omgevingswaarden voor waterveiligheid in het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zal ten minste worden uitgegaan van een beschermingsniveau waarmee in 2050 de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming achter een primaire waterkering voor een individu niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Er wordt meer bescherming geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van grote groepen dodelijke slachtoffers en/of substantiële economische schade en/of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang. Deze uitgangspunten hebben geleid tot omgevingswaarden die zullen worden verankerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Invoeringsbesluit Omgevingswet dat daartoe nog in ambtelijke voorbereiding is, zal nog worden voorgehangen bij het parlement. Deze omgevingswaarden zijn vergelijkbaar met de ondergrenzen die in de Waterwet waren opgenomen.

De omgevingswaarden voor dijktrajecten verschillen, omdat de omstandigheden achter dijktrajecten verschillend zijn. Gezien de grote kosten, de complexiteit en de lange uitvoeringstijd van eventuele versterkingsmaatregelen van primaire waterkeringen, kan een beheerder niet altijd gehouden worden aan de omgevingswaarde. In sommige gevallen is een (tijdelijke) overschrijding gerechtvaardigd. Daartoe is, evenals bij de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, in het Besluit kwaliteit leefomgeving voorzien in uitzonderingen op de verplichting die de omgevingswaarde met zich brengt. Een uitzondering kan alleen in bepaalde gevallen worden gemaakt. Er moet sprake zijn van een situatie waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde.

De beheerder is verplicht zich tot het uiterste in te spannen om alsnog zo snel mogelijk aan de omgevingswaarde te voldoen. Het ligt voor de hand dat de beheerder in het waterbeheerprogramma opneemt op welke termijn hij verwacht dit te kunnen bewerkstelligen. Er kan worden overwogen om de norm aan te passen als wordt geconstateerd dat de kosten voor de te nemen maatregel niet in verhouding staan tot de bescherming die de maatregel moet bieden.

Ronnes
Dik-Faber

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 52

NADER GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN RONNES EN SMEULDERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 48

Ontvangen 6 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1.1, onderdeel ES, wordt in het voorgestelde artikel 15.7, eerste lid, «vijf procent» vervangen door «vier procent».

II

In artikel 2.44, onderdeel N, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «in ieder geval vijf procent» vervangen door «vier procent».

III

In artikel 2.44a, onderdeel I, wordt in het voorgestelde artikel 8.31, vijfde lid, «in ieder geval vijf procent» vervangen door «vier procent».

Toelichting

Indieners willen met dit amendement bewerkstelligen dat het forfait in beperkte mate verhoogd wordt van ten minste 2% naar 4% en in alle gevallen die zijn genoemd in artikel 15.1 van het wetsvoorstel geldt. Indieners menen dat het invoeren van een standaardforfait van 5% zal leiden tot een achteruitgang in de rechten van de benadeelde, omdat een te fors deel van de feitelijk geleden schade niet verhaald kan worden. Zij stellen daarom een lager percentage van 4% voor.

Indieners wijzen erop dat onder de «oude» Wet op de Ruimtelijke Ordening alle planschade vergoed werd, omdat toen de overtuiging was dat het niet redelijk was dat iemand de vermogensschade door een overheidsbesluit zelf moest dragen. Als er indertijd gesproken werd over een drempel, dan was dat om bagatelschade te weren.

kst-34986-52
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Aangezien het huidige artikel 8.31, vijfde lid, van de Wet luchtvaart in het wetsvoorstel is aangepast in lijn met het forfait van 5% dat is opgenomen in artikel 15.7, eerste lid, van het wetsvoorstel regelt dit amendement dat het forfait van 4% ook geldt als het gaat om de schaderegeling die is opgenomen in het voorgestelde artikel in de Wet luchtvaart.

Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 53

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID RONNES C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 18

Ontvangen 7 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel FB, wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef komt te luiden:

Na artikel 16.15 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

2. Het voorgestelde artikel 16.15a, onder b, komt te luiden:
b. de gemeenteraad als het gaat om:
1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor in door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit,
2°. een verzoek om een beslissing over instemming voor in door de gemeenteraad aangewezen gevallen over een voorgenomen beslissing op een aanvraag als bedoeld onder 1°, als die beslissing op grond van artikel 16.16 instemming van het college van burgemeester en wethouders behoeft,.

3. Na het voorgestelde artikel 16.15a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.15b (doorwerking advies gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen omgevingsvergunning of instemming bij die beslissingen)

In een geval als bedoeld in artikel 16.15a, onder b, worden de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning of het verlenen of onthouden van instemming met inachtneming van het advies van de gemeenteraad toegepast.

kst-34986-53
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Toelichting

Indieners zijn van mening dat de gemeenteraad (raad) bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet gepasseerd mag worden door het college van burgemeester en wethouders (college), bij het verlenen van omgevingsvergunningen. De raad zou een doorslaggevende rol moeten hebben voor bepaalde gevallen, door de raad zelf te bepalen. In de Omgevingswet is reeds een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarbij het recht van instemming van bestuursorganen is opgenomen bij een voorgenomen beslissing op een aanvraag. Via dit amendement wordt een verzwaard adviesrecht voor de gemeenteraad toegevoegd als het gaat om de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit en over een verzoek om een beslissing over instemming over een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit. Dit betekent dat de raad in de gelegenheid moet worden gesteld om advies uit te brengen in de door hem aan te wijzen gevallen over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of over verzoeken om beslissingen over instemming over voorgenomen beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Instemming over voorgenomen beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning zal zich voordoen als niet het college, maar een ander bestuursorgaan bevoegd is voor de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De uitkomst van het advies is door de toevoeging van het voorgestelde artikel 16.15b bindend.

Ronnes
Dik-Faber
Van Eijs
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 54

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 maart 2019

Op 19 februari heeft de plenaire behandeling van de Invoeringswet Omgevingswet plaatsgevonden. Bijgaand treft u in bijlage 1 de waardering aan van de na het debat nieuw ingediende of gewijzigde amendementen[1].

Handreikingen zachte waarden

In debat heb ik een overzicht van handreikingen beloofd die gemeenten helpen kwantitatief zachte waarden af te wegen ten opzichte van economische effecten. In bijlage 2 is een lijst gegeven van dergelijke handreikingen[2]. In de lijst zijn handreikingen opgenomen voor het afwegen van gezondheidsbelang, milieuaspecten, veiligheid, natuur, klimaat en toegankelijkheid openbare ruimte.
Zoals ik heb toegezegd tijdens het debat over de Invoeringswet Omgevingswet (Handelingen II 2018/19, nr. 55) zal ik mijn best doen de handreikingen te ontsluiten. Op dit moment worden de meeste van deze handreikingen al ontsloten door het Rijk via de website Aan de slag met de omgevingswet en via de Gids gezonde leefomgeving. Ik zal de komende periode de website aan de slag met omgevingswet verder uitbreiden.

Naast deze handreikingen en methoden wordt door Aan de slag met de omgevingswet en de Gids gezonde leefomgeving ook verwezen naar praktijkvoorbeelden en platforms waar gemeentes kennis kunnen delen.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
[2] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

kst-34986-54
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Juist praktijkvoorbeelden helpen lokaal bestuur met het maken van een afweging. Op deze manier worden gemeentes geholpen om de weg te vinden tussen de verschillende handreikingen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 55

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 maart 2019

Naar aanleiding van de plenaire behandeling van het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet op 19 februari jongstleden (Handelingen II 2018/19, nr. 55) zijn diverse nieuwe en gewijzigde amendementen ingediend. In een eerste brief verzonden op 6 maart (Kamerstuk 34 986, nr. 54) heb ik een deel van deze amendementen en moties gewaardeerd. In deze brief waardeer ik de nadien binnengekomen inhoudelijk gewijzigde amendementen en moties.
In de bijlage treft u mijn waardering aan.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

kst-34986-55
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Bijlage 1

Waardering inhoudelijk gewijzigde amendementen

Ingediend

Amendement met Kamerstuk 34 986, nr. 52

Indieners: Ronnes en Smeulders

T.a.v.: artikel 1.1, onderdeel ES, (artikel 15.7, eerste lid, Omgevingswet)
artikel 2.44, onderdeel N (artikel 8.31, vijfde lid, Wet luchtvaart)
artikel 2.44a, onderdeel I (artikel 8.31, vijfde lid, Wet luchtvaart)

Waardering: Oordeel kamer

Strekking

Vervangen van het percentage voor het forfait van 5% door 4%.

Reactie

Het wetsvoorstel voorziet in een vast forfait van 5%. Een vast forfait is belangrijk voor de uitvoeringspraktijk omdat het onzekerheid wegneemt. Ook benadeelden weten met een vast percentage waar ze aan toe zijn. De hoogte van het percentage sluit aan bij het percentage dat onder de huidige wetgeving in de meeste gevallen wordt toegepast, terwijl het risico's op schadevergoeding in voldoende mate afdekt.
Dit amendement gaat ook uit van een vast percentage, en dat vind ik belangrijk. Tijdens het debat heb ik gemerkt dat diverse fracties een percentage van 5% te hoog vinden. Gegeven de weging tussen het belang van zittende eigenaren en het belang om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken, vind ik een vast forfait met een percentage van 4 acceptabel. Met een vast forfait van 4% kunnen de doelstellingen van de Omgevingswet, waaronder de vergroting van de voorspelbaarheid van het omgevingsrecht, nog steeds worden bereikt. Een vast forfait biedt aan alle betrokkenen duidelijkheid. De hoogte van 4% is substantieel genoeg om omgevingsplannen met mogelijkheden voor verschillende initiatieven te faciliteren en is niet ver verwijderd van het percentage dat in de huidige praktijk wordt toegepast. Tegelijkertijd komt het tegemoet aan de wens van diverse fracties om met het oog op de belangen van zittende eigenaren het forfait op een lager niveau vast te stellen dan in het wetsvoorstel was voorgesteld. Ik laat *het oordeel aan uw kamer*.

Amendement met Kamerstuk 34 986, nr. 53

Indieners: Ronnes, Dik-Faber, Van Eijs en Smeulders

T.a.v.: artikel 1.1, onderdeel FB (artikel 16.15a en een nieuw toe te voegen 16.15b Omgevingswet)

Waardering: Oordeel kamer

Strekking

Dit amendement scherpt het adviesrecht van de gemeenteraad voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan. Uitgangspunt blijft dat het college van burgemeester en wethouders advies aan de gemeenteraad vraagt in vooraf door de gemeenteraad aangewezen gevallen. Het amendement verduidelijkt dat het hierbij gaat om advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders

bevoegd gezag is of waarvoor het een instemmingsrecht heeft. De versterkte positie van de gemeenteraad komt tot uiting in het feit dat burgemeester en wethouders de regels voor het kunnen verlenen of weigeren van de vergunning of het verlenen of onthouden van de instemming moeten toepassen met inachtneming van het advies van de gemeenteraad.

Reactie

Dit amendement versterkt de positie van de gemeenteraad bij de omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarbij eveneens het belang van de voortgang van de procedure voldoende wordt geborgd. Van belang daarvoor is dat de raad kan ingrijpen en een doorslaggevende stem heeft waar hij dat nodig acht, maar er geen expliciet raadsbesluit nodig is in de gevallen waarin de raad zich met een aanvraag kan verenigen. Om die reden laat ik *het oordeel aan uw Kamer*.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Nr. 56

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID VAN EIJS C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 46

Ontvangen 7 maart 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 1.1, onderdeel GE, komt te luiden;

GE

Artikel 16.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend.

Toelichting

De omgevingswet zorgt voor een nodige versnelling van vergunningverlening op het gebied van de fysieke leefomgeving en legt veel verantwoordelijkheid neer bij gemeenten.

De balans van beschermen en benutten kan hiermee in het geding komen. Om deze balans te waarborgen en tegelijkertijd onnodige regeldruk te voorkomen is het belangrijk om burgerparticipatie aan de voorkant sterker te verankeren in de Omgevingswet.

Het amendement creëert een grondslag voor burgerparticipatie, waardoor gemeenten burgerparticipatie daadwerkelijk kunnen meewegen in het vergunningsverleningsproces.

Ter illustratie, een gemeenteraad kan straks aangeven (voor welke gebieden en) voor welke activiteiten er burgerparticipatie moet plaatsvinden in het vergunningsverleningsproces.

kst-34986-56
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Op basis van de wettelijke grondslag kan de gemeenteraad bepaalde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijzen waarbij participatie verplicht is. Het gaat hierbij overigens alleen om activiteiten waarin het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor het verlenen van de vergunning. Voor die gevallen waarin de participatie is verplicht, wijzen de indieners erop dat de aanvrager moet aantonen dat hij participatie heeft gedaan. Dit regelt daarmee alleen zijn kant van de participatie, waardoor niet is gezegd dat er ook daadwerkelijk belanghebbenden gereageerd moeten hebben.

Van Eijs
Ronnes
Smeulders

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 57 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN DE LEDEN SMEULDERS EN VAN EIJS TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 24**

Voorgesteld 7 maart 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met de invoering van de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegings- en beoordelingsruimte krijgen ten aanzien van de fysieke leefomgeving;

overwegende dat economische voordelen van een activiteit voor een gemeente vaak sneller en duidelijker zichtbaar zijn dan milieu en gezondheidseffecten op de langere termijn;

overwegende dat dit ertoe kan leiden dat zogenaamde «zachte» waarden het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders vanuit de rijksoverheid voor het afwegen van verschillende belangen.

overwegende dat o.a. de Gezondheidsraad aangeeft dat de rijksoverheid een actieve rol zou moeten spelen in het ontwikkelen van een methoden om zogenaamde zachte waarden ten kwantificeren;

verzoekt de regering om, in samenspraak met decentrale overheden een methode te ontwikkelen die decentrale overheden helpt bij het maken van integrale afwegingen, waarbij ook waarden die niet direct in economische waarden te vertalen zijn, zoals milieu, gezondheid en klimaat, op een evenwichtige manier worden meegenomen, en de Kamer over de uitkomsten te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Smeulders
Van Eijs

kst-34986-57
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 58 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN DE LEDEN SMEULDERS EN VAN GERVEN TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 25**

Voorgesteld 7 maart 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat ons landschap behoort tot het belangrijkste erfgoed dat we bezitten en is van essentieel belang voor onze culturele identiteit en ons welzijn;

overwegende dat het landschapsbeleid tot de autonome taak van bestuursorganen behoort;

overwegende dat op dit moment zowel, Rijk, decentrale overheden en intermediaire organisaties gegevens verzamelen over de kwaliteit van het landschap;

overwegende dat het van belang is dat de kwaliteit van ons landschap op een voldoende coherente wijze wordt gemonitord;

overwegende dat het College van Rijksadviseurs heeft geconstateerd dat de monitoring van landschappelijke kwaliteit voor verbetering vatbaar is;

verzoekt de regering, in overleg te treden met decentrale overheden om samen te bezien of bestaande gegevens over landschappelijke kwaliteit op een meer uniforme wijze kunnen worden ontsloten en de Kamer hierover voor eind 2019 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Smeulders
Van Gerven

kst-34986-58
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 59 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID BISSCHOP C.S. TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 31**

Voorgesteld 7 maart 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het van groot belang is dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet ook gebruiksvriendelijk is voor kleinere bedrijven;

verzoekt de regering, alvorens het Digitaal Stelsel Omgevingswet in te voeren een onafhankelijke mkb-toets uit te laten voeren en de uitkomsten hiervan te gebruiken voor een zo gebruiksvriendelijk mogelijk Digitaal Stelsel,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bisschop
Ronnes
Laan-Geselschap

kst-34986-59
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

Nr. 60 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID VAN EIJS TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 34**

Voorgesteld 7 maart 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er voldoende ruimtelijke gebieden zijn waarin de lucht-, bodem- en waterkwaliteit ruim ver boven de wettelijke ondergrens ligt,

constaterende dat het «stand-still» beginsel inhoudt dat de milieusituatie van een bepaald gebied niet verslechtert ook wanneer zich nieuwe afwijkingen in dat gebied voordoen,

constaterende dat in het huidig recht het «stand-still» beginsel is gecodificeerd in artikel 5.2 lid 3 van de Wet Milieubeheer dat gaat over milieukwaliteitseisen en niet is overgenomen in de Omgevingswet,

van mening dat de nieuwe Omgevingswet er niet toe mag leiden dat de bestaande milieusituatie per saldo verslechtert,

verzoekt de regering, om in de verdere uitwerking van de Omgevingswet het stand-still principe als uitgangspunt te blijven hanteren.

en gaat over tot de orde van de dag,

Van Eijs

kst-34986-60
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

A

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

7 maart 2019

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor een goede invoering van de Omgevingswet wenselijk is de Omgevingswet aan te vullen en te wijzigen, enkele wetten in te trekken, andere wetten te wijzigen en waar nodig in overgangsrecht te voorzien;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij dezen:

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (OMGEVINGSWET)

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 komt te luiden:

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

1. De bijlage bij deze wet bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.

2. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in een bijlage bij een algemene maatregel van bestuur op grond van deze wet zijn ook van toepassing op een ministeriële regeling op grond van deze wet, tenzij in die regeling anders is bepaald.

kst-34986-A
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

B

Artikel 1.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a tot en met c» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en b, en tweede lid, aanhef en onder a.

2. In het derde lid wordt «Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e,» vervangen door: Een bij of krachtens deze wet gestelde regel over stortingsactiviteiten op zee.

C

Na artikel 1.7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.7a (verbod activiteit met aanzienlijke nadelige gevolgen)

1. Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de toepassing van het eerste lid uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing strekt in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht en heeft betrekking op:
a. de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving,
b. de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is.

D

Aan artikel 1.8 wordt, onder plaatsing van de aanduiding «1.» voor de tekst, een lid toegevoegd, luidende:
2. Artikel 1.7a is niet van toepassing voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet.

E

Artikel 2.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder k, wordt «de» vervangen door: een.

2. Het vierde lid komt te luiden:
4. Onverminderd het derde lid wordt bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

F

In artikel 2.2, derde lid, wordt «uitvoering» vervangen door: uitoefening.

G

Artikel 2.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «uitsluiten van verplichte opname» vervangen door: verplicht opnemen en uitsluiten van decentrale regels.

2. Onder plaatsing van de aanduiding «2.» voor de tekst wordt een lid ingevoegd, luidende:

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt na «in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening» ingevoegd: mogen.

H

Artikel 2.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald:

a. of deze waarde een resultaatverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,

b. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onder a, moet zijn voldaan.

I

In artikel 2.13, eerste lid, onder b, wordt «overstromingskans» vervangen door: kans op overstroming.

J

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

b. Onderdeel d komt te luiden:

d. de veiligheid van primaire waterkeringen,.

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Als uitgangspunt voor het vaststellen van de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt ten minste een beschermingsniveau waarmee in 2050 de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming achter de primaire waterkering niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van:

a. grote groepen dodelijke slachtoffers,

b. substantiële economische schade, of

c. ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

3. In het derde lid (nieuw) wordt «de vaststelling van het waterkerend vermogen» vervangen door: het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte van de waterkering.

4. In het vierde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door: derde lid.

K

Artikel 2.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel c wordt «met het oog op» vervangen door: in verband met.

b. Onderdeel d, onder 3°, komt te luiden:
3°. het beheer van de zwemwaterkwaliteit, in ieder geval door het nemen van beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn, voor zover deze taak niet op grond van artikel 2.16, 2.17 of 2.19 berust bij een gemeente, een waterschap of het Rijk,.

2. Het tweede en derde lid komen te luiden:
2. Bij provinciale verordening wordt, met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet, het beheer van regionale wateren toegedeeld aan waterschappen. Bij omgevingsverordening kan:
a. het beheer van regionale wateren worden toegedeeld aan andere openbare lichamen,
b. het beheer van vaarwegen worden toegedeeld aan waterschappen.
3. In afwijking van het eerste lid berust de taak, bedoeld in het eerste lid, onder e, aanhef en onder 2°, in gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid.

L

Artikel 2.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door «Onze Minister die het aangaat» en «het tweede en derde lid» door: het tweede tot en met vierde lid.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

b. In onderdeel a vervalt «die op grond van artikel 2.20, tweede lid, onder a, zijn aangewezen».

c. In onderdeel b wordt «Onze Minister» vervangen door: die Minister.

3. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

b. In onderdeel b wordt «de landsverdediging en nationale veiligheid» vervangen door: defensie en de nationale veiligheid.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Bij Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties berust de taak van het houden van toezicht op de uitoefening van taken door een waterschap voor het digitaal stelsel, bedoeld in afdeling 20.5.

M

Artikel 2.20 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «aanwijzing van locaties» vervangen door: aanwijzing en begrenzing van rijkswateren.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:
1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan aangewezen die behoren tot de rijkswateren.
2. Bij ministeriële regeling worden de oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die behoren tot de rijkswateren geometrisch begrensd.

3. In het derde lid wordt «het tweede lid, onder a» vervangen door: het eerste lid.

N

Artikel 2.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «nadere grondslag aanwijzing en begrenzing van locaties» vervangen door: grondslag aanwijzing en begrenzing van andere locaties.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:
1. Bij ministeriële regeling kunnen voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, andere locaties dan bedoeld in artikel 2.20 worden aangewezen en geometrisch begrensd.
2. Op grond van het eerste lid worden in ieder geval de volgende locaties aangewezen:
a. de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, met inbegrip van de toedeling van grondwaterlichamen aan die stroomgebiedsdistricten, bedoeld in de kaderrichtlijn water,
b. de zones en agglomeraties, bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai, de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht.

3. Het derde en vierde lid vervallen.

O

Na artikel 2.21 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.21a (aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden)

1. Op grond van artikel 2.21, eerste lid, worden in ieder geval aangewezen en geometrisch begrensd de beperkingengebieden met betrekking tot:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. waterstaatswerken in beheer bij het Rijk,
c. hoofdspoorweginfrastructuur,
d. installaties in een waterstaatswerk, anders dan mijnbouwinstallaties.
2. Zolang geen toepassing is gegeven aan het eerste lid, bestaan de beperkingengebieden uit de locatie van het werk of object waarvoor het beperkingengebied wordt aangewezen en de locaties die binnen een bij

algemene maatregel van bestuur bepaalde afstand rond dat werk of object liggen.

3. Het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk bestaat uit de mijnbouwinstallatie en de locaties die binnen een bij algemene maatregel van bestuur, in overeenstemming met artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid, bepaalde afstand rond die installatie liggen.

P

In artikel 2.22, tweede lid, wordt «In afwijking van het eerste lid kunnen de regels bij besluit van gedeputeerde staten worden gesteld als deze inhouden» vervangen door: In plaats van provinciale staten kunnen gedeputeerde staten in de omgevingsverordening regels stellen over.

Q

Artikel 2.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:

a. de inhoud of motivering van:

1°. een programma van gedeputeerde staten als bedoeld in de artikelen 3.4 en 3.8 of een programma als bedoeld in artikel 3.6, 3.7 of paragraaf 3.2.4 dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,

2°. een omgevingsplan of waterschapsverordening,

3°. een maatwerkvoorschrift,

4°. een projectbesluit van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van het waterschap,

5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde lid,

6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41, die of dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan of waterschapsverordening kunnen alleen worden gesteld over:

a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3,

b. in een omgevingsplan opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,

c. op te nemen of opgenomen regels:

1°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,

2°. als bedoeld in artikel 4.6,

3°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.

3. In het vierde lid wordt «Bij de regels wordt een termijn gesteld» vervangen door: Bij de regels kan een termijn worden gesteld.

R

Artikel 2.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:

a. de inhoud of motivering van:

1°. een programma als bedoeld in paragraaf 3.2.2 of 3.2.4,

2°. een omgevingsplan, waterschapsverordening of

omgevingsverordening,
3°. een maatwerkvoorschrift,
4°. een projectbesluit,
5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid,
6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41,
7°. een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14,
8°. een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 2.20, vierde lid,.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen alleen worden gesteld over:
a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4,
b. in een omgevingsplan of omgevingsverordening opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,
c. op te nemen of opgenomen regels:
1°. in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22, 5.19, eerste lid, of 5.34, derde lid, onder c, onder 1°,
2°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,
3°. in een omgevingsplan over bouwactiviteiten,
4°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 16.55, vierde lid,
5°. als bedoeld in artikel 4.6,
6°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.

4. In het vierde lid wordt «Bij de regels wordt een termijn gesteld» vervangen door: Bij de regels kan een termijn worden gesteld.

S

Artikel 2.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. De regels strekken in ieder geval tot uitvoering van de:
a. grondwaterrichtlijn,
b. habitatrichtlijn,
c. kaderrichtlijn mariene strategie,
d. kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
e. kaderrichtlijn water,
f. nec-richtlijn,
g. richtlijn luchtkwaliteit,
h. richtlijn omgevingslawaai,
i. richtlijn overstromingsrisico's,
j. vogelrichtlijn.

T

Artikel 2.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «het milieu» vervangen door: het beschermen van het milieu.

2. In onderdeel d wordt «en het milieu» vervangen door: , het beschermen van het milieu.

3. Onderdeel e komt te luiden:
e. het behoeden van de staat en werking van:
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
2°. lokale spoorweginfrastructuur buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en voor zover voor die infrastructuur geen toepassing is gegeven aan artikel 4, derde lid, van de Wet lokaal spoor, voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur.

U

Artikel 2.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na «ter uitvoering van» ingevoegd: het Europees landschapsverdrag,.

2. In onderdeel c wordt «en het beschermen van de gezondheid en het milieu» vervangen door: , het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.

3. Onderdeel f wordt geletterd g.

4. Er wordt na onderdeel e een onderdeel ingevoegd, luidende:
f. het behoeden van de staat en werking van lokale spoorweginfrastructuur binnen de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur,.

5. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel g (nieuw) door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
h. het uitsluiten van het gebruik van locaties op de Waddeneilanden en in de Waddenzee voor een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen.

V

Artikel 2.29 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de evenwichtige toedeling van functies aan locaties» vervangen door: een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel a, onder 2°, komt te luiden:
2°. de overige burgerluchthavens van nationale betekenis waarvoor een luchthavenbesluit geldt,.

b. In onderdeel b wordt «regels over het gebruik van de grond» vervangen door «activiteiten» en wordt «met het oog op» vervangen door: voor.

c. Onderdeel d komt te luiden:

d. de beperkingen voor de functie en activiteiten binnen het beperkingengebied, bedoeld onder c, voor zover die regels nodig zijn met het oog op de vliegveiligheid of in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting veroorzaakt door het luchthavenluchtverkeer.

W

Artikel 2.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt «uit de door gedeputeerde staten opgestelde lijst met plaatsen waar naar hun oordeel door een groot aantal personen wordt gezwommen,».

2. In onderdeel b vervalt «zwemwater en».

3. In onderdeel c wordt «artikel 3 van de zwemwaterrichtlijn» vervangen door: artikel 2, onder 6, van de zwemwaterrichtlijn.

X

Artikel 2.32 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

b. Er wordt een zin toegevoegd, luidende:
Bij de regel kan worden bepaald dat voor het besluit tot het verlenen van een ontheffing overeenstemming is vereist met Onze Minister die het aangaat of Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot vierde tot en met zesde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Bij een regel op grond van artikel 2.24, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap, ontheffing kunnen verlenen van die regel, als de aanwijzing of begrenzing van een locatie waarop die regel ziet, wordt bepaald in een besluit van een bestuursorgaan van de provincie.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «op grond van» vervangen door: als bedoeld in.

Y

Artikel 2.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,.

2. In onderdeel c vervalt «als bedoeld in artikel 5.44 of 5.46, tweede lid».

Z

Artikel 2.34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat in overeenstemming met Onze Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Een instructie kan alleen worden gegeven aan:
a. provinciale staten over het stellen van regels in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22 of 4.1, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
b. gedeputeerde staten over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
c. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
d. het dagelijks bestuur van het waterschap over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3. Onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot vierde tot en met zesde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een instructie geven aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer, als dat nodig is voor een samenhangend en doelmatig waterbeheer.

4. Het vierde lid komt te luiden:
4. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een instructie geven aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan voor een locatie opnemen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en tot het daarbij bepalen dat wordt voorzien in het beschermen van het stads- of dorpsgezicht, als dat nodig is voor het behoud van cultureel erfgoed.

AA

In artikel 2.35, eerste lid, wordt «meerdere bestuursorganen» vervangen door: verschillende bestuursorganen.

AB

Artikel 2.36 komt te luiden:

Artikel 2.36 (bevoegdheid tot indeplaatstreding)

1. Gedeputeerde staten kunnen namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.33,
b. een bij of krachtens afdeling 18.3 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens die afdeling gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht.
2. Onze Minister die het aangaat kan namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.34,

b. een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht,

c. niet of niet naar behoren uitvoering geeft aan een op grond van afdeling 20.5 opgedragen taak.

3. Op de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, zijn de artikelen 121, tweede en vierde lid, en 121a tot en met 121e van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

AC

Artikel 2.37 komt te luiden:

Artikel 2.37 (vernietiging waterschapsbeslissingen door het Rijk)

1. Een besluit of een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg van het waterschapsbestuur kan bij koninklijk besluit worden vernietigd als het besluit of de beslissing is genomen in strijd met:

a. een regel op grond van artikel 2.24 of een instructie op grond van artikel 2.34,

b. het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 18.

2. Op een vernietiging zijn de artikelen 266 tot en met 274a van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing. Op de vernietiging van een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg zijn de afdelingen 10.2.2 en 10.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

AD

In artikel 2.38 wordt «zwemwateren of zwemlocaties» vervangen door: oppervlaktewaterlichamen.

AE

Artikel 2.40 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In het tweede lid, vervalt «, tenzij het verbod of de beperking van de toegang betrekking heeft op een beperkingengebied met betrekking tot een installatie in de exclusieve economische zone die is ingesteld in overeenstemming met artikel 60 van het VN Zeerechtverdrag, of een installatie in de territoriale zee».

AF

In artikel 2.41, tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

AG

In artikel 3.1, derde lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

AH

In artikel 3.4 wordt «het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «het algemeen bestuur van het waterschap» en «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» door: Onze Minister die het aangaat.

AI

Artikel 3.6, eerste lid, komt te luiden:

1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, gelegen in een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen agglomeratie als bedoeld in artikel 3, onder k, van de richtlijn omgevingslawaai, stelt het actieplan, bedoeld in artikel 8 van die richtlijn, vast voor de volgende geluidbronnen:

a. wegen en daarin gelegen spoorwegen,

b. andere spoorwegen,

c. luchthavens,

d. een activiteit of een samenstel van activiteiten, waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of 2.24, eerste lid, of paragraaf 4.1.1 voor de geluidbelasting is gesteld.

AJ

In artikel 3.7 wordt «Het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «Het algemeen bestuur van het waterschap» en «voor zover het de onderdelen betreft die uitvoering geven aan de richtlijnen, bedoeld in artikel 3.8, tweede lid» door: voor zover het gaat om de onderdelen die uitvoering geven aan de richtlijnen, genoemd in artikel 3.8, tweede lid.

AK

Artikel 3.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:

a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om wegen in beheer bij het Rijk,

b. belangrijke spoorwegen als bedoeld in artikel 3, onder o, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om spoorwegen als bedoeld in de artikelen 3.6, eerste lid, onder b, en 3.9, eerste lid, onder b, onder 2°,

c. burgerluchthavens van regionale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. In het tweede lid, vervalt «, waarin het provinciale waterbeleid is opgenomen».

AL

Artikel 3.9 komt te luiden:

Artikel 3.9 (verplichte programma's Rijk)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt de volgende programma's vast:

a. een nationaal nec-programma als bedoeld in artikel 6 van de nec-richtlijn,

b. ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan voor de volgende geluidbronnen:

1°. wegen in beheer bij het Rijk,

2°. hoofdspoorwegen,

3°. de luchthaven Schiphol en de overige burgerluchthavens van nationale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, de volgende programma's vast:

a. de stroomgebiedsbeheerplannen, bedoeld in artikel 13 van de kaderrichtlijn water, voor de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems,

b. de overstromingsrisicobeheerplannen, bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, voor de stroomgebiedsdistricten, genoemd onder a,

c. een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onder b, van de kaderrichtlijn mariene strategie,

d. een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 4 van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,

e. een nationaal waterprogramma.

3. Het beheerplan voor een Natura 2000-gebied dat geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt in afwijking van artikel 3.8, derde lid, voor dat gebied of dat gedeelte vastgesteld door:

a. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, als dat gebied of dat gedeelte een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk is,

b. Onze Minister van Defensie, als dat gebied of dat gedeelte een militair terrein is,

c. Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, in andere dan de onder a en b bedoelde gevallen.

AM

Artikel 3.10, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «het dagelijks bestuur van het waterschap» vervangen door «het algemeen bestuur van het waterschap» en «Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat,» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In onderdeel b wordt «met inachtneming van artikel 2.3» vervangen door: , met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid,.

AN

In artikel 3.12 wordt na «Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de in de programma's opgenomen maatregelen uitgevoerd» ingevoegd: moeten worden.

AO

Artikel 3.15 komt te luiden:

Artikel 3.15 (toepassingsbereik programmatische aanpak)

1. Deze paragraaf is van toepassing op programma's als bedoeld in het tweede tot en met vierde lid.

2. Bij omgevingsplan kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de gemeente als bedoeld in paragraaf 2.3.2 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor in dat omgevingsplan een regel over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is gesteld.

3. Bij omgevingsverordening kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de provincie als bedoeld in paragraaf 2.3.3 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, 5.19, eerste lid, of 5.30 is gesteld.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van het Rijk als bedoeld in paragraaf 2.3.4 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of 5.18 is gesteld.

5. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welk bestuursorgaan een programma kan vaststellen.

AP

Artikel 3.16, tweede lid, komt te luiden:

2. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:

a. hoe de omgevingswaarde of de andere doelstelling bij de uitoefening van taken en bevoegdheden wordt betrokken,

b. in voorkomende gevallen, welke daarop betrekking hebbende bepalingen op grond van artikel 2.22, eerste lid, 2.24, eerste lid, 5.18, 5.19, eerste lid, of 5.30, of welke in het omgevingsplan gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

AQ

Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «In het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening» vervangen door: Bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Bij ministeriële regeling kunnen meet- en rekenvoorschriften worden gesteld over activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

3. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:

3. Bij het stellen van de regels in de omgevingsverordening en de ministeriële regeling worden de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, in acht genomen.

AR

Artikel 4.2 komt te luiden:

Artikel 4.2 (toedeling van functies aan locaties)

1. Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2. Bij omgevingsverordening kunnen alleen regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd.

AS

Artikel 4.3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c komt te luiden:
c. lozingsactiviteiten op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,.

2. In onderdeel e wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

AT

Artikel 4.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «specificeren inhoud» vervangen door: melding of omgevingsvergunning.

2. In het tweede lid wordt na «De regels in» ingevoegd: het omgevingsplan,.

AU

Artikel 4.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na «maatwerkvoorschriften» ingevoegd: of vergunningvoorschriften.

2. In het eerste lid wordt na «maatwerkvoorschriften kan stellen» ingevoegd: of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden.

3. In het tweede lid wordt na «De maatwerkvoorschriften» ingevoegd: of vergunningvoorschriften.

4. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kan ook worden bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over een onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.

AV

Artikel 4.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de toepassing» vervangen door «het treffen» en «toe te passen» door: te treffen.

2. In het derde lid wordt «of kan de toepassing» vervangen door: of kan het treffen.

Ava

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de bij ministeriële regeling gestelde meet- en rekenvoorschriften, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, voor zover die betrekking hebben op activiteiten waarover regels zijn gesteld in respectievelijk het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

AW

In artikel 4.10 wordt «in het belang van» vervangen door «met het oog op» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

AX

Artikel 4.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Op grond van artikel 4.3 worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn:
a. het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden,
b. milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater,
c. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, op grond van artikel 4.3 gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, het bevoegd gezag is voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen in dat gebied.

AY

Artikel 4.12, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 2°, wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere vitale nationale belangen.

2. In onderdeel c wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

AZ

Artikel 4.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, tweede zin, wordt «Dit betreft» vervangen door: Het gaat om.

2. In het tweede lid, onder a, wordt «met betrekking tot een installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies» vervangen door: met betrekking tot een ippc-installatie.

BA

Na artikel 4.13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.13a (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag)

1. Een bestuursorgaan dat bij of krachtens deze paragraaf als bevoegd gezag is aangewezen, kan die bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

BB

Artikel 4.14 komt te luiden:

Artikel 4.14 (voorbereidingsbesluit omgevingsplan)

1. De gemeenteraad kan voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels.
2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.
3. Voorbeschermingsregels strekken ertoe te voorkomen dat de locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel van de regels, bedoeld in het eerste lid, en kunnen alleen inhouden:
a. een verbod of een verbod om zonder voorafgaande melding of zonder omgevingsvergunning daarbij aangewezen activiteiten te verrichten die op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan, maar nog niet plaatsvinden,
b. de aanwijzing van onderwerpen waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden,
c. de aanwijzing van bestuursorganen of andere instanties die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b,
d. het buiten toepassing verklaren van in het omgevingsplan gestelde regels die in strijd zijn met voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b.
4. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden, of, als binnen die termijn het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan waarvan de regels, bedoeld in het eerste lid, deel uitmaken is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop dat besluit in werking treedt of is vernietigd.
5. De gemeenteraad kan de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

BC

Artikel 4.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in de omgevingsverordening te stellen regels.

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt de omgevingsverordening met voorbeschermingsregels.

3. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:

3. Artikel 4.14, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, waarbij in artikel 4.14, derde lid, onder a en d, en vierde lid, in plaats van «omgevingsplan» steeds «omgevingsverordening» wordt gelezen.

BD

Artikel 4.16 komt te luiden:

Artikel 4.16 (voorbereidingsbesluit in verband met projectbesluit, instructieregels of instructies)

1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan.

2. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan. Als op grond van artikel 5.44, tweede lid, geen overeenstemming is vereist voor een projectbesluit, is geen overeenstemming als bedoeld in de eerste zin vereist voor een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van dat projectbesluit.

3. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.

4. De artikelen 4.14, derde lid, en 4.15, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden of, als binnen die termijn het projectbesluit, de instructieregel of de instructie is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop het projectbesluit of het overeenkomstig de instructieregel of de instructie gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

BE

Artikel 4.17 komt te luiden:

Artikel 4.17 (actualisering in verband met omgevingsplanactiviteiten)

Het omgevingsplan wordt in ieder geval vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waaraan geen termijn is verbonden als bedoeld in artikel 5.36, eerste lid, met die vergunning in overeenstemming gebracht als het gaat om:

a. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk,

b. een omgevingsplanactiviteit, anders dan onder a, die niet in overeenstemming is met een aan een locatie gegeven functie-aanduiding.

BF

In artikel 4.19 wordt «de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit» vervangen door: de beoordeling of een bouwwerk aan die regels voldoet.

BG

Na artikel 4.19 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.19a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmeren.
2. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk.
3. In een projectbesluit wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het eerste lid. Als het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld dat nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.
5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover het projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie en een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 het stellen van dergelijke regels vergt.
6. Op het stellen van regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, is artikel 5.53a, tweede en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

BH

Artikel 4.20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel g vervalt.

2. De onderdelen h tot en met o worden geletterd g tot en met n.

3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel n (nieuw) door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
o. het VN-Gehandicaptenverdrag.

BI

In artikel 4.21, tweede lid, onder c, vervalt «het belang van».

BJ

In artikel 4.22, eerste lid, onder c, wordt na «waaronder het beschermen» ingevoegd: en verbeteren.

BK

Artikel 4.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «een waterstaatswerk» ingevoegd: of een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk,.

b. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid worden de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover die plaatsvinden buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

BL

Artikel 4.24 komt te luiden:

Artikel 4.24 (rijksregels mijnbouwlocatieactiviteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over mijnbouwlocatieactiviteiten worden gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de belangen van de scheepvaart en van de veiligheid van de scheepvaart zijn gewaarborgd,
b. de belangen van de uitoefening van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gewaarborgd,
c. de belangen van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark en van de veiligheid van het windpark zijn gewaarborgd.
3. De regels strekken er ook toe dat:
a. geen mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen worden toegestaan in het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone,
b. in de territoriale zee ten noorden van het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen alleen worden toegestaan voor zover medegebruik van bestaande mijnbouwinstallaties niet mogelijk is en zichthinder veroorzaakt door die nieuwe mijnbouwinstallaties wordt geminimaliseerd.

BM

Artikel 4.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «installatie» vervangen door: mijnbouwinstallatie.

2. Het eerste lid komt te luiden:
1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk worden, voor zover het gaat om een mijnbouwinstallatie, gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van die mijnbouwinstallatie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die installatie.

3. In het tweede lid wordt «installaties» vervangen door: mijnbouwinstallaties.

BN

In artikel 4.28, tweede lid, wordt «voor zover het monumenten betreft» vervangen door: voor zover het gaat om monumenten.

BO

Artikel 5.1, eerste en tweede lid, komen te luiden:
1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een ontgrondingsactiviteit,
d. een stortingsactiviteit op zee,
tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een bouwactiviteit,
b. een milieubelastende activiteit,
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een luchthaven,
4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,
voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

BP

Artikel 5.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. De opsomming in het eerste lid, tweede zin, komt te luiden:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een milieubelastende activiteit,
d. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
e. een wateronttrekkingsactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg,.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument kunnen ook bij het besluit tot aanwijzing van een archeologisch moment als rijksmonument, bedoeld in artikel 3.1 van de Erfgoedwet, gevallen worden aangewezen waarin het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, niet geldt. Deze gevallen hebben alleen betrekking op onderdelen van het archeologisch monument die uit het oogpunt van de archeologische monumentenzorg geen waarde hebben.

BQ

Artikel 5.5 komt te luiden:

Artikel 5.5 (verbod handelen in strijd met voorschriften omgevingsvergunning)

1. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een stortingsactiviteit op zee,
d. een milieubelastende activiteit,
e. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
f. een beperkingengebiedactiviteit.
2. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit: in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder a,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een bouwactiviteit,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit.
3. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
2°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.
4. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.

BR

Artikel 5.6 komt te luiden:

Artikel 5.6 (verbod in stand laten zonder vergunning gebouwd bouwwerk)

Het is verboden een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in stand te laten.

BS

Artikel 5.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «één of meer activiteiten» vervangen door: een of meer activiteiten.

2. In het tweede lid wordt «In het belang van» vervangen door: Met het oog op.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
a. die activiteiten betrekking hebben op eenzelfde ippc-installatie, of
b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.

BT

In artikel 5.9 wordt «in het belang van» vervangen door «met het oog op» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

BU

Artikel 5.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten.

b. Onderdeel c komt te luiden:
c. milieubelastende activiteiten:
1°. met betrekking tot een ippc-installatie,
2°. met betrekking tot een andere milieubelastende installatie,
3°. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is,
4°. die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater,.

c. Onderdeel d komt te luiden:
d. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
2°. lokale spoorwegen,.

d. Onderdeel g vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel f door een punt.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder d, aanhef en onder 2°, worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, bij algemene maatregel van bestuur gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het

openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied.

BV

Artikel 5.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «afwijkactiviteiten» vervangen door: omgevingsplanactiviteiten.

b. De onderdelen b tot en met g worden geletterd c tot en met h.

c. Er wordt na onderdeel a een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument,.

d. In onderdeel d (nieuw), onder 2°, wordt na «nationale veiligheidsbelangen» ingevoegd: of andere vitale nationale belangen.

e. In onderdeel e (nieuw) wordt «mijnbouwactiviteiten» vervangen door: mijnbouwlocatieactiviteiten.

f. In onderdeel f (nieuw), onder 3°, wordt na «hoofdspoorwegen» ingevoegd: en bijzondere spoorwegen.

g. In onderdeel h (nieuw) wordt «de onderdelen a tot en met f» vervangen door: de onderdelen a tot en met g.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. In afwijking van de artikelen 5.8 en 5.10 en van het eerste lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder d, onder 2°, beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen.

BW

Artikel 5.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «één activiteit» vervangen door: een activiteit.

2. Aan het derde lid wordt een zin toegevoegd, luidende: Bij die maatregel kan, in afwijking van het eerste lid en met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, een ander bestuursorgaan dan een van de betrokken bestuursorganen worden aangewezen.

3. In het vierde lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «met het oog op nationale veiligheidsbelangen» door: voor nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen.

BX

In artikel 5.13, eerste lid, wordt «bij algemene maatregel van bestuur gedeputeerde staten of een van Onze Ministers worden aangewezen als bevoegd gezag om te beslissen» vervangen door: bij algemene maatregel

gevallen worden aangewezen waarin gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat beslissen.

BY

Artikel 5.14 komt te luiden:

Artikel 5.14 (bevoegd gezag grondgebiedoverstijgende aanvraag)

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit die op het grondgebied van meer dan een gemeente, waterschap of provincie plaatsvindt, wordt op die aanvraag beslist door het daarvoor op grond van artikel 5.8, 5.9, 5.10 of 5.12 aangewezen bestuursorgaan van de gemeente, het waterschap of de provincie waar de activiteit in hoofdzaak zal worden verricht.

BZ

In artikel 5.16, tweede lid, vervalt «of krachtens».

CA

Artikel 5.17 vervalt.

CB

In artikel 5.18, derde lid, wordt «Artikel 2.32, tweede tot en met vijfde lid» vervangen door: Artikel 2.32, tweede tot en met zesde lid.

CC

Artikel 5.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «omgevingsplan en».

2. Het eerste lid vervalt, onder vernummering van het tweede en derde lid tot eerste en tweede lid.

3. Het eerste en tweede lid (nieuw) komen te luiden:
1. Bij omgevingsverordening kunnen regels worden gesteld over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval.
2. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen. Artikel 2.32, eerste, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op die regels, waarbij een verzoek als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, ook door Onze Minister die het aangaat kan worden gedaan.

CD

Artikel 5.20 komt te luiden:

Artikel 5.20 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag bouwactiviteit)

1. Voor een bouwactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,

c. duurzaamheid en bruikbaarheid.

2. De regels strekken ertoe dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels over bouwactiviteiten, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, of daarover gestelde maatwerkregels.

CE

Artikel 5.21 komt te luiden:

Artikel 5.21 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag omgevingsplanactiviteit)

1. Voor een omgevingsplanactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:

a. de omgevingsvergunning wordt verleend met toepassing van daarvoor in het omgevingsplan gestelde regels,

b. de omgevingsvergunning ook kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,

c. op de beslissing of de omgevingsvergunning in een geval als bedoeld onder b kan worden verleend als het gaat om een omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang geheel en als het gaat om een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing zijn:

1°. de op grond van de artikelen 2.22 en 2.24 gestelde regels over omgevingsplannen,

2°. de op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 gegeven instructies over omgevingsplannen.

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, strekken er ook toe dat als in een op grond van artikel 2.22 gestelde regel toepassing is gegeven aan artikel 2.32, eerste lid, een verzoek als bedoeld in dat lid ook kan worden gedaan door Onze Minister die het aangaat.

4. Van het tweede lid kan worden afgeweken voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel.

CF

Artikel 5.22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten en archeologische monumenten.

2. In onderdeel b wordt «rijksmonumenten» vervangen door: monumenten.

CG

Artikel 5.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel c komt te luiden:

c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,.

b. In onderdeel d vervalt «voor zover de regels een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk betreffen:.

2. In het tweede lid wordt «een lozingsactiviteit» vervangen door: lozingsactiviteiten.

CH

Artikel 5.25 vervalt.

CI

Artikel 5.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «en het beschermen van de gezondheid en het milieu» vervangen door: , het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.

2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
3. Ook strekken deze regels ertoe dat op de beslissing of de omgevingsvergunning kan worden verleend van toepassing zijn de op grond van artikel 5.19, eerste lid, in de omgevingsverordening gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.
4. In afwijking van het tweede lid strekken de regels voor daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van milieubelastende activiteiten er alleen toe dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, plaatsvindt.

CJ

Artikel 5.27 komt te luiden:

Artikel 5.27 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag mijnbouwlocatieactiviteit)

1. Voor een mijnbouwlocatieactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. Op het stellen van deze regels is artikel 4.24, tweede lid, en derde lid, aanhef en onder b, van overeenkomstige toepassing.

CK

Artikel 5.31 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, voor zover de aanvraag betrekking heeft op:
a. een bouwactiviteit,
b. een omgevingsplanactiviteit:
1°. bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk,
2°. anders dan onder 1° die wordt verricht in het kader van de uitoefening van een inrichting of bedrijf als bedoeld in artikel 7 van die wet,
c. een daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder betrokkene als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur ook verstaan degene die op grond van feiten en omstandigheden redelijkerwijs met de aanvrager van de omgevingsvergunning kan worden gelijkgesteld.

3. In het derde lid (nieuw) wordt «om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet vragen» vervangen door: vragen om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet.

CL

Artikel 5.33 komt te luiden:

Artikel 5.33 (verlenen of weigeren vergunning vanwege instemming)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, wordt de omgevingsvergunning verleend of geweigerd met inachtneming van het besluit over de instemming.

CLa

In paragraaf 5.1.3 wordt na artikel 5.33 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.33a (gedeeltelijke verlening omgevingsvergunning bij aanvraag meer activiteiten)

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op meer dan een activiteit wordt als er een bij of krachtens deze paragraaf gestelde regel is op grond waarvan voor een deel van die activiteiten de omgevingsvergunning moet worden geweigerd, de vergunning alleen geweigerd voor die activiteiten en voor de overige activiteiten verleend.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de omgevingsvergunning in haar geheel geweigerd op verzoek of met instemming van de aanvrager.

CM

Artikel 5.34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «met het oog op» vervangen door: voor.

2. In het tweede lid wordt «de artikelen 12.1, vierde lid, 12.8, eerste lid, 13.5, eerste tot en met derde lid, en 13.6» vervangen door: de artikelen 12.1, vierde lid, 13.5, eerste tot en met vijfde lid, en 13.6.

3. Het derde en vierde lid komen te luiden:
3. Regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning kunnen ook worden gesteld bij:
a. omgevingsplan, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit,
b. waterschapsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3,
c. omgevingsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor:
1°. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,
2°. een activiteit als bedoeld in artikel 5.4.

4. Bij het stellen van regels als bedoeld in het derde lid, aanhef en onder c, worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.

CN

Artikel 5.35 vervalt.

CO

Artikel 5.36 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, tweede zin, vervalt.

2. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.

CP

Na artikel 5.36 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 5.36a (termijnstelling seizoensgebonden en drijvende bouwwerken)

1. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk:
a. kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning gedurende opeenvolgende kalenderjaren kan worden gebouwd en gesloopt, en
b. wordt bepaald binnen welke opeenvolgende tijdvakken van een kalenderjaar het bouwen en slopen van het bouwwerk plaatsvindt.
2. Een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk omvat ook de toestemming om het bouwwerk in verband met werkzaamheden te verplaatsen en op dezelfde locatie terug te plaatsen.
3. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning ook in andere gevallen dan bedoeld in het tweede lid kan worden verplaatst en op dezelfde locatie kan worden teruggeplaatst.

Artikel 5.36b (conversie omgevingsvergunning wateractiviteit vanwege nieuwe vergunningplicht stortingsactiviteit op zee)

Als het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, om zonder omgevingsvergunning een stortingsactiviteit op zee te verrichten door een wijziging van bijlage 4 bij het Londen-protocol van toepassing wordt op een activiteit waarvoor al een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, is verleend, geldt die omgevingsvergunning als omgevingsvergunning voor een stortingsactiviteit op zee, mits in die bijlage bij het Londen-protocol is bepaald dat voor die activiteit een vergunning kan worden verleend.

CQ

Artikel 5.37 komt te luiden:

Artikel 5.37 (normadressaat omgevingsvergunning en aanwijzing vergunninghouder)

1. Een omgevingsvergunning geldt voor degene die de activiteit verricht waarop zij betrekking heeft. Diegene is vergunninghouder en draagt zorg voor de naleving van de vergunningvoorschriften.
2. Als een aangevraagde of verleende omgevingsvergunning zal gaan gelden voor een ander dan de aanvrager of de vergunninghouder, informeert de aanvrager respectievelijk de vergunninghouder ten minste vier weken van tevoren het bevoegd gezag daarover. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de gegevens die daarbij worden verstrekt.
3. In afwijking van het eerste lid, eerste zin, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat deze alleen geldt voor degene aan wie zij is verleend, als de persoon van de vergunninghouder van belang is voor de toepassing van de regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning.

CR

Na artikel 5.37 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.37a (verantwoordelijkheidsverdeling vergunninghouders)

1. In afwijking van artikel 5.37, eerste lid, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat een vergunninghouder alleen zorg draagt voor de naleving van de vergunningvoorschriften voor de activiteit die of het deel van de activiteit dat hij verricht, voor zover de activiteit of het deel van de activiteit te onderscheiden is, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

CS

Artikel 5.38, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b komt te luiden:
b. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,.

2. Onderdeel c komt te luiden:
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,.

CT

Artikel 5.40 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt onder verlettering van onderdeel b tot onderdeel c een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.31, eerste lid: als het gaat om het wegnemen of beperken van gevaar, bedoeld in artikel 3, zevende lid, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, waarbij artikel 5.31, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing is,.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De aanhef komt te luiden:
2. In andere gevallen dan bedoeld in artikel 18.10 kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekken:.

b. In onderdeel d wordt «artikel 5.31, tweede lid» vervangen door: artikel 5.31, tweede en derde lid.

c. In onderdeel e worden «lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» en «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

CU

Artikel 5.41 komt te luiden:

Artikel 5.41 (toepassing artikelen 5.39 en 5.40 op verzoek instemmingsorgaan)

Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een activiteit of trekt de omgevingsvergunning voor een activiteit in met toepassing van artikel 5.39 of 5.40, op verzoek van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor die activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist.

CV

In artikel 5.42, eerste lid, wordt «regels voor die activiteit» vervangen door: regels over die activiteit.

CW

Artikel 5.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, tweede zin, vervalt.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Het eerste lid kan ook worden toegepast tegelijk met:
a. het beslissen op een aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning, waarbij dit in afwijking van het eerste lid ook geldt als slechts één omgevingsvergunning van kracht is,
b. het wijzigen van de voorschriften van een van kracht zijnde omgevingsvergunning of het intrekken van een van kracht zijnde omgevingsvergunning met toepassing van artikel 5.39 of 5.40.

CX

Artikel 5.44 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «voor het».

2. In het eerste lid, tweede zin, wordt «, gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister» vervangen door: of gedeputeerde staten of door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

3. Onder vernummering van het tweede tot en met zesde lid tot derde tot en met zevende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Overeenstemming als bedoeld in het eerste lid is niet vereist voor een besluit tot uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 en voor een besluit tot wijziging van een projectbesluit. Bij regeling van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen categorieën projecten worden aangewezen waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van een projectbesluit. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan daarnaast ook in andere gevallen bepalen dat geen overeenstemming is vereist voor het vaststellen van een projectbesluit.

4. In het derde lid (nieuw) wordt «gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat».

5. Het vijfde tot en met zevende lid (nieuw) vervallen.

CY

Na artikel 5.44 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 5.44a (voorrangsregel bevoegd gezag projectbesluit)

1. Gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, zijn bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, is bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
3. Als gedeputeerde staten van een of meer provincies en het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
4. Als Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en gedeputeerde staten van een of meer provincies of het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, is Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

Artikel 5.44b (flexibiliteitsregeling projectbesluit Rijk)

1. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan de bevoegdheid om een projectbesluit vast te stellen overdragen aan gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd, als deze daarmee instemmen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

CZ

Artikel 5.45, vierde lid, onder b, komt te luiden:
b. Onze Minister die het aangaat: als hij op grond van artikel 5.44, eerste lid, of op grond van artikel 5.44a, vierde lid, bevoegd is om het projectbesluit in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vast te stellen.

DA

In artikel 5.46, eerste lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,.

DB

In artikel 5.47, tweede lid, wordt «wordt bepaald» vervangen door: kan worden bepaald.

DC

In artikel 5.49 wordt «kan inhouden» vervangen door: houdt in.

DD

Artikel 5.52 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project.

2. In het tweede lid, onder b, vervalt «volgens de bij die maatregel aangegeven regels».

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Bij de maatregel kunnen regels worden aangewezen die van toepassing zijn op het daarin aangewezen besluit.

DE

Artikel 5.53 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Voor de toepassing van artikel 5.52, tweede lid, onder a, zijn de paragrafen 5.1.3 tot en met 5.1.5 en de op grond daarvan gestelde regels van overeenkomstige toepassing.

2. In het derde lid wordt «regels die bij of krachtens een regeling van een gemeente of waterschap zijn vastgesteld» vervangen door: regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een waterschap zijn vastgesteld.

3. Het vierde lid komt te luiden:
4. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, onevenredig wordt belemmerd door regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een provincie of waterschap zijn vastgesteld, kunnen die regels bij het projectbesluit of bij besluit van Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, respectievelijk Onze Minister die het aangaat, om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.

DF

Na artikel 5.53 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.53a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. Artikel 4.19a, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.
2. In een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten worden geen regels gesteld die:
a. het uitvoeren van een project belemmeren waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk, of
b. in strijd zijn met regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk.
3. In een projectbesluit van het Rijk wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het tweede lid. Als het bestuursorgaan het nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.

DG

Artikel 5.55 komt te luiden:

Artikel 5.55 (gemeentelijk project van publiek belang)

Als het opnemen van regels in het omgevingsplan die gericht zijn op het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van een project van publiek belang wordt voorbereid met overeenkomstige toepassing van de artikelen 5.45, eerste en derde lid, 5.47, 5.48, 5.49 en 5.51, is artikel 16.87 van overeenkomstige toepassing.

DH

Na artikel 10.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.1a (toegang tot de onroerende zaak)

Voor activiteiten als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 en de activiteiten, genoemd in de gedoogplichtbeschikking, heeft de initiatiefnemer of diens gemachtigde toegang tot de onroerende zaak voor zover dat redelijkerwijs voor de uitvoering daarvan nodig is.

DI

Artikel 10.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: informatieplicht voorgenomen activiteiten.

2. In het artikel wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DJ

In artikel 10.5, tweede lid, wordt «Onze Minister of het bestuur van een waterschap» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of het dagelijks bestuur van een waterschap» en «besluit van Onze Minister» door: besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DK

In artikel 10.6, eerste lid, wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DL

In artikel 10.7 wordt «artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart» vervangen door «artikel 8.1b van de Wet luchtvaart» en «de uitvoering van de taken, toegedeeld aan de Luchtverkeersleiding Nederland» door: de uitoefening van de taken, toegedeeld aan de LVNL.

DM

In artikel 10.8, derde lid, vervalt «als bedoeld in de Wet lokaal spoor,».

DN

Artikel 10.13 komt te luiden:

Artikel 10.13 (gedoogplichten infrastructuur en water)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:
a. een werk voor hoofdspoorwegen,
b. infrastructuur nodig voor de productie en distributie van drinkwater als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder b, in samenhang met artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
c. een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, eerste lid, van toepassing is,
d. een werk voor het transport van afvalwater, uitgevoerd door een waterschap,
e. een werk voor het transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, uitgevoerd door een gemeente,
f. lokale spoorweginfrastructuur.
2. Het dagelijks bestuur van een waterschap kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, tweede lid, van toepassing is.

DO

Na artikel 10.13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.13a (gedoogplicht stortplaatsen)

1. Het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op een stortplaats kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek op die stortplaats of in de onmiddellijke omgeving daarvan en voor het aanbrengen, aanwezig zijn, onderhouden,

gebruiken en verwijderen van de voor dat onderzoek benodigde middelen als dat nodig is in het belang van de bescherming van de bodem.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

a. het storten van afvalstoffen als het gaat om het begraven van stoffelijke resten of het op of in de bodem verspreiden van as, afkomstig van de verbranding van stoffelijke resten,

b. stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort,

c. stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen is beëindigd voor 1 maart 1995,

d. stortplaatsen waar op of na 1 maart 1995 alleen afvalstoffen zijn of worden gestort voor het aanbrengen van een bovenafdichting op die stortplaats, als de gestorte hoeveelheid ten hoogste 0,3 m^3 afvalstof per m^2 stortoppervlak bedraagt.

DP

Artikel 10.14 komt te luiden:

Artikel 10.14 (gedoogplichten energie en mijnbouw)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan, na overleg met Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:

a. een net of als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW,

b. een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet,

c. een mijnbouwwerk,

d. werken bestemd voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,

e. een inrichting waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,

f. een warmtenet als bedoeld in artikel 1 van de Warmtewet.

DQ

In artikel 10.15 wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «als bedoeld in de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag» door: als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

DR

In artikel 10.16, eerste en tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DS

In artikel 10.17, tweede lid, onder a en b, wordt «werkzaamheden» vervangen door: activiteiten.

DT

In artikel 10.18 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DU

In artikel 10.19, tweede lid, wordt «afwijkactiviteit» vervangen door: omgevingsplanactiviteit.

DV

Na artikel 10.19 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.19a (gedoogplicht defensiewerken)

Onze Minister van Defensie kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor de uitoefening van defensietaken.

DW

In artikel 10.20 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DX

Artikel 10.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat» en «de artikelen 10.13 tot en met 10.19» door: de artikelen 10.13 tot en met 10.19a.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

DY

In artikel 10.23, eerste lid, wordt «wat betreft» vervangen door: als het gaat om.

DZ

In artikel 10.24 wordt «de het tot stand brengen» vervangen door: het tot stand brengen.

EA

Artikel 10.26 vervalt.

EB

Afdeling 10.4 vervalt.

EC

Artikel 12.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit kan worden verricht, en.

2. In het vierde lid wordt na «bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

ED

Artikel 12.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Als het bevoegd gezag voornemens is de aan de grondexploitatie verbonden kosten te verhalen op grond van exploitatievoorschriften, worden die voorschriften verbonden aan een van de volgende besluiten, als die een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid, mogelijk maken:
a. een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit, of
b. een projectbesluit.

EE

Artikel 12.5, derde lid, tweede zin, komt te luiden:
Bij de maatregel worden in ieder geval regels gesteld over:
a. het bepalen van een tijdvak of fasering van de grondexploitatie,
b. het stellen van eisen aan de inrichting van het exploitatiegebied, en
c. het stellen van eisen aan de woningbouwcategorieën, bedoeld in artikel 12.1, vierde lid, onder b.

EF

In artikel 12.6, vijfde lid, tweede zin, wordt na «de bouwactiviteit» ingevoegd: of de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

EG

Artikel 12.8 komt te luiden:

Artikel 12.8 (verhaal kosten)

1. Als er geen overeenkomst over grondexploitatie is aangegaan, verhaalt het bevoegd gezag de aan de grondexploitatie verbonden kosten bij beschikking.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de berekening van die kosten.

EH

In artikel 12.9, tweede lid, wordt «exploitatiebijdragen» vervangen door: kosten.

EI

Artikel 12.11 komt te luiden:

Artikel 12.11 (rechtsgevolg niet tijdig betalen)

1. Het is verboden een op grond van artikel 12.1, eerste lid, onder a, aangewezen activiteit te verrichten, zolang de op grond van dit hoofdstuk verschuldigde kosten niet zijn betaald.

2. In afwijking van het eerste lid kan bij de beschikking, bedoeld in artikel 12.8, worden bepaald dat de betaling geheel of gedeeltelijk na aanvang van de activiteit plaatsvindt, mits aan de beschikking voorschriften worden verbonden over het stellen van aanvullende zekerheden voor betaling van de verschuldigde kosten.

3. In een geval als bedoeld in het tweede lid kan het bevoegd gezag bij het uitblijven van betaling de verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.

EJ

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «een aanvraag, wijziging of intrekking van een besluit» vervangen door: een aanvraag om een besluit.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Bij ministeriële regeling worden:

a. de besluiten aangewezen waarvoor rechten worden geheven,

b. de tarieven voor te heffen rechten vastgesteld,

c. regels gesteld over hoe die rechten worden geheven.

EK

In het opschrift van afdeling 13.2 wordt «Vergoeding van extra kosten van de gemeente» vervangen door: Vergoeding en verhaal van kosten.

EL

Artikel 13.3 komt te luiden:

Artikel 13.3 (vergoeding van extra kosten bestuursorganen)

1. Als een bestuursorgaan bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid op grond van deze wet extra kosten heeft gemaakt als gevolg van een verzoek om een besluit of maatregel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, een instructie of instructieregel die gaat over een in die instructie of instructieregel aangegeven locatie of een besluit over instemming van een ander bestuursorgaan, en over de toedeling van die kosten geen overeenstemming is bereikt, kan het bij dat bestuursorgaan verzoeken om de door hem gemaakte kosten geheel of gedeeltelijk te vergoeden voor zover die kosten zijn gemaakt in verband met de behartiging van een belang van dat andere bestuursorgaan.

2. De vergoeding kan worden toegekend voor zover:

a. de kosten redelijkerwijs niet voor rekening behoren te blijven van de rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort,

b. de vergoeding niet voldoende op een andere manier is verzekerd, en

c. de vergoeding niet op grond van een wettelijk voorschrift is uitgesloten.

EM

Na artikel 13.3 worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3a (verhaal van kosten bij verontreiniging fysieke leefomgeving)

1. De Staat of een provincie, gemeente of waterschap kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten die het gevolg zijn van verontrei-

niging, aantasting, verstoring of beschadiging van daarbij aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging is veroorzaakt of op degene die anders op grond van burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de verhaalbare kostensoorten.

2. Als sprake is van ongerechtvaardigde verrijking, kan een rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten verhalen.

3. In gevallen waarin de veroorzaker van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging niet op grond van een onrechtmatige daad aansprakelijk is, kunnen de in het eerste lid bedoelde kosten toch worden verhaald als de veroorzaker:

a. op het moment dat hij de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging veroorzaakte, de ernstige gevaren van de activiteit kende of behoorde te kennen, en

b. vanwege deze ernstige gevaren ernstig verwijtbaar activiteiten die de ernstige verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging hebben veroorzaakt, niet heeft nagelaten.

4. Als de activiteit bij het uitoefenen van beroep of bedrijf is verricht, moet daarbij als het gaat om de ernstige verwijtbaarheid in het bijzonder in aanmerking worden genomen:

a. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging gebruikelijke bedrijfsvoering met betrekking tot die activiteit, en

b. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging bestaande en voor de veroorzaker redelijkerwijs toepasbare alternatieven.

Artikel 13.3b (verhaal kosten waterstaatswerken of zuiveringtechnische werken)

1. De kosten in verband met schade, toegebracht aan een waterstaatswerk of een zuiveringtechnisch werk in beheer bij het Rijk of bij een provincie, gemeente of waterschap, waarvoor een eigenaar of gebruiker van een vaartuig aansprakelijk is, worden door de beheerder geraamd.

2. Als het geraamde bedrag niet aan de beheerder wordt betaald of geen financiële zekerheid wordt gesteld voor betaling daarvan binnen een redelijke termijn, is hij bevoegd, zo nodig met behulp van de sterke arm, het voortzetten van de reis, het ondernemen van de terugtocht of het aanvangen van een nieuwe reis te beletten, ook als het vaartuig inmiddels buiten zijn ambtsgebied is gebracht.

3. Als blijkt dat de werkelijke kosten minder bedragen dan het betaalde bedrag, wordt het overschot, vermeerderd met de wettelijke rente, uitgekeerd aan degene die heeft betaald. De wettelijke rente wordt berekend vanaf de dag van betaling.

Artikel 13.3c (schadevergoedingsovereenkomst)

1. De rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort dat vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, toekent, kan met degene die de activiteit verricht overeenkomen dat de door het bestuursorgaan toe te kennen schadevergoeding en de daarmee samenhangende kosten geheel of gedeeltelijk voor rekening komen van degene die de activiteit verricht.

2. Degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid is gesloten, is belanghebbende bij het besluit tot toekenning van de schadevergoeding.

Artikel 13.3d (verhalen van schadevergoeding bij beschikking)

Als een bestuursorgaan schadevergoeding heeft betaald als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 15.1 dat op aanvraag is genomen of een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g, waarbij een activiteit is toegestaan, kan het bestuursorgaan dat bevoegd is om te beslissen op de aanvraag om schadevergoeding in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gevallen de schadevergoeding bij beschikking geheel of gedeeltelijk in rekening brengen bij de aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:

a. de schadevergoeding redelijkerwijze voor rekening behoort te blijven van het bestuursorgaan, of

b. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

EMa

Na het voorgestelde artikel 13.3d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13.3e (gebruiksvergoeding door initiatiefnemer)

1. De rechthebbende ontvangt van de initiatiefnemer een redelijke gebruiksvergoeding voor zover die vergoeding niet is inbegrepen in de vergoeding van de schade, bedoeld in artikel 15.14, eerste lid:

a. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.14, tenzij de initiatiefnemer een netbeheerder is als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder k, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1, eerste lid, onder e, van de Gaswet of artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet, of

b. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.21, tenzij de initiatiefnemer een bestuursorgaan is.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid, waaronder over de hoogte van de gebruiksvergoeding.

3. Op een vordering tot gebruiksvergoeding is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

4. Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op dit artikel.

EN

Artikel 13.4 vervalt.

EO

Na afdeling 13.2 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 13.2A HEFFINGEN

Artikel 13.4 (grondwaterbeschermingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, vanwege regels in een omgevingsverordening over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water, voor zover de schade is veroorzaakt door:

a. een regel in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b,

c. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, als toepassing is gegeven aan artikel 5.43,

d. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 5.41,

e. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.39, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 5.42, tweede lid.

2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder d.

3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid grondwater.

4. Tot het instellen van een heffing wordt overgegaan binnen een jaar nadat een besluit waarbij de schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, is toegekend, in werking is getreden.

5. De heffing wordt jaarlijks geheven gedurende een termijn van ten hoogste tien jaar. In de provinciale verordening kan worden bepaald dat de heffing op verzoek van de heffingplichtige voor de op het tijdstip van indiening van het verzoek nog niet aangevangen jaren waarover de heffing wordt geheven, ineens kan worden voldaan volgens in de verordening te stellen regels.

Artikel 13.4a (ontgrondingenheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor:

a. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, die wordt veroorzaakt door een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c,

b. onderzoek naar het verband tussen een ontgrondingsactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning is verleend en schade aan onroerende zaken,

c. de bepaling van de omvang van de schade, bedoeld onder b.

2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c.

3. De grondslag van de heffing is de hoeveelheid te winnen vaste stoffen, gemeten in profiel van ontgraving, die is toegestaan op grond van de omgevingsvergunning. Een heffing kan slechts eenmaal worden geheven.

4. Als de omgevingsvergunning wordt vernietigd of ingetrokken of de daaraan verbonden voorschriften worden gewijzigd in die zin dat de toegestane te winnen hoeveelheid vaste stoffen wordt verminderd, vindt op verzoek van de heffingplichtige teruggaaf van de heffing plaats.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. de hoeveelheid te winnen vaste stoffen waarbij geen heffing is verschuldigd,

b. de hoogte van het bedrag waarbij geen teruggave van de heffing plaatsvindt,

c. de wijze van heffing.

Artikel 13.4b (grondwateronttrekkingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld op het onttrekken van grondwater ter bestrijding van kosten die door de provincie zijn gemaakt voor:

a. maatregelen die direct verband houden met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en

het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,

b. noodzakelijke onderzoeken voor het grondwaterbeleid en de vaststelling van schade als bedoeld in artikel 15.13, eerste lid, in samenhang met artikel 10.3, derde lid,

c. het houden van een register met gegevens over het onttrekken van grondwater en het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,

d. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, onder e, die voortvloeit uit het onttrekken van grondwater of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, en waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.

2. De heffing wordt geheven van degenen die bij de verordening zijn aangewezen. Daartoe behoren:

a. de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening,

b. degene die voor de onttrekking van grondwater de op grond van deze wet voorgeschreven melding heeft gedaan,

c. in andere gevallen dan bedoeld onder a of b: degene voor wie de onttrekking van grondwater plaatsvindt.

3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid water. Als op grond van vergunningvoorschriften water in de bodem wordt gebracht, wordt voor het vaststellen van de grondslag de in de bodem gebrachte hoeveelheid water in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid volgens de bij de verordening te stellen regels.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het bij de maatregel aan te geven onttrekken van grondwater is vrijgesteld van de heffing. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de kosten van noodzakelijke onderzoeken.

EP

Artikel 13.5 komt te luiden:

Artikel 13.5 (financiële zekerheid)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, het voorschrift wordt of kan worden verbonden dat degene die de activiteit verricht, financiële zekerheid stelt:

a. voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning voor diegene gelden, of

b. ter dekking van zijn aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van die activiteit.

2. Als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, wordt geen voorschrift over financiële zekerheid aan een omgevingsvergunning verbonden, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid. In ieder geval worden regels gesteld over:

a. de vorm waarin financiële zekerheid wordt gesteld,

b. de hoogte van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld,

c. hoe lang de financiële zekerheid in stand wordt gehouden.

4. Als een voorschrift als bedoeld in het eerste lid aan een omgevingsvergunning is verbonden en de verplichting niet wordt nageleefd of schade is ontstaan, kan het bevoegd gezag de kosten of een deel van de kosten die zijn gemaakt om naleving af te dwingen of de schade te herstellen verhalen op de gestelde financiële zekerheid. Het bevoegd gezag kan het te verhalen bedrag invorderen bij dwangbevel.

5. Aan een besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan een voorschrift als bedoeld in het eerste lid worden verbonden. Bij dat besluit kan worden bepaald dat een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gedurende een in het besluit te bepalen termijn blijft gelden.

EQ

Artikel 13.6 komt te luiden:

Artikel 13.6 (financiële voorschriften voor een ontgrondingsactiviteit)

Onverminderd artikel 13.5 kan aan een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit het voorschrift worden verbonden dat:

a. in plaats van de plicht, bedoeld in artikel 5.36, tweede lid, tot het herstellen of realiseren van een toestand een bepaald bedrag ineens of in gedeelten wordt betaald,

b. de kosten van het beheer van onroerende zaken die zijn ontgrond geheel of gedeeltelijk worden betaald, of

c. de kosten voor de aanpassing van de inrichting van de omgeving van de ontgronde onroerende zaken en van het beheer van de aangepaste omgeving, voor zover zij het gevolg zijn van de ontgronding, geheel of gedeeltelijk worden betaald.

ER

In artikel 13.7, tweede lid, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

ES

Hoofdstuk 15 komt te luiden:

HOOFDSTUK 15 SCHADE

AFDELING 15.1 NADEELCOMPENSATIE

Artikel 15.1 (toepassingsbereik)

1. Als een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van deze wet schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen, verlenen, stellen, treffen of, voor zover van toepassing, wijzigen of intrekken van:

a. een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41,

b. een in een programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan,

c. een regel in het omgevingsplan, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

d. een regel in een waterschapsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

e. een regel in een omgevingsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,

f. een regel in een algemene maatregel van bestuur, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.3, eerste of tweede lid,

g. een regel in een ministeriële regeling, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, of 4.3, derde lid,

h. een maatwerkvoorschrift,

i. een toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen,

j. een omgevingsvergunning of het weigeren daarvan,

k. een projectbesluit,

l. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.4,

m. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.5,

n. een maatregel als bedoeld in artikel 19.15.

2. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist op grond van een regel als bedoeld in het eerste lid, onder c tot en met e, of op grond van artikel 5.1, geldt alleen het besluit tot het verlenen, wijzigen, intrekken of weigeren van de omgevingsvergunning voor die activiteit als schadeveroorzakend besluit.

3. Als op grond van artikel 5.52, eerste lid, een omgevingsplan wordt gewijzigd, geldt alleen het projectbesluit als schadeveroorzakend besluit.

Artikel 15.2 (schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt)

Voor de toepassing van deze afdeling heeft de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geen betrekking op immateriële schade.

Artikel 15.3 (schadebepaling als een omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist, wordt de schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag mededeling heeft gedaan van het besluit tot het verlenen of wijzigen van de omgevingsvergunning.

2. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.4 (aanvraag om schadevergoeding als geen omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit die is toegestaan op grond van een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g, geen omgevingsvergunning is vereist, kan een aanvraag om schadevergoeding worden ingediend als:

a. degene die de activiteit gaat verrichten aan het bevoegd gezag informatie over die activiteit heeft verstrekt en het bevoegd gezag kennis heeft gegeven van die informatie, volgens de regels die daarvoor gelden, of

b. met de activiteit is begonnen.

2. De schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak wordt bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak:

a. onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop de kennisgeving, bedoeld

in het eerste lid, onder a, is gedaan, of

b. als de informatie, bedoeld in het eerste lid, onder a, niet is verstrekt: onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop met de activiteit is begonnen.

3. Als een kennisgeving als bedoeld in het eerste lid, onder a, is gedaan, wordt voor de toepassing van artikel 4:131, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de dag na die waarop de kennisgeving is gedaan, gelijkgesteld met de dag na die waarop de benadeelde bekend is geworden met de schade en met het voor de schadeveroorzakende gebeurtenis verantwoordelijke bestuursorgaan.

4. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.5 (actieve risicoaanvaarding)

De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, in ieder geval niet aanvaard als:

a. de aanvrager overeenkomstig artikel 2, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek tot koop is overgegaan van een tot woning bestemde onroerende zaak na de vaststelling of wijziging van het omgevingsplan,

b. op de aanvraag om schadevergoeding artikel 15.1, tweede lid, of 15.4, eerste lid, van toepassing is, en

c. de schade bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.

Artikel 15.6 (passieve risicoaanvaarding)

Bij schade die wordt veroorzaakt door wijziging van een of meer regels in een omgevingsplan of in een omgevingsverordening gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, die ertoe strekt dat het verrichten van bepaalde activiteiten niet meer is toegestaan, heeft de aanvrager het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:

a. het bevoegd gezag ten minste een jaar voorafgaand aan de wijziging van die regel, van het voornemen daartoe kennis heeft gegeven in overeenstemming met artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht,

b. gedurende drie jaar onmiddellijk voorafgaand aan die kennisgeving, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren, en

c. vanaf het tijdstip van die kennisgeving tot het tijdstip van de wijziging van die regel, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren of de voor een activiteit op die locatie benodigde voorbereidingen niet zijn getroffen.

Artikel 15.7 (normaal maatschappelijk risico)

1. Bij een aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak die wordt veroorzaakt door een besluit op grond waarvan een of meer activiteiten is of zijn toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen, wordt een deel ter grootte van vier procent van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op verschillende besluiten met onderlinge samenhang daartussen, past het bevoegd gezag het eerste lid toe op de schade voortvloeiend uit die besluiten gezamenlijk.

3. Het bevoegd gezag kan bij de behandeling van een aanvraag om schadevergoeding het eerste lid buiten toepassing laten als dat lid van toepassing is geweest bij de beslissing op een eerder ingediende aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin de schade wordt geacht niet uit te gaan boven het normale maatschappelijke risico.

Artikel 15.8 (bevoegd gezag)

1. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit van de gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten of op een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling, wordt als bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangemerkt het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, het college van gedeputeerde staten respectievelijk Onze Minister die het aangaat, tenzij het tweede lid op die aanvraag van toepassing is.

2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit ter uitvoering van een projectbesluit, is het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld, het bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent.

3. Een bestuursorgaan kan de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding overdragen aan een ander bestuursorgaan, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het derde lid.

Artikel 15.9 (delegatiegrondslag regels aanvraag schadevergoeding)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om schadevergoeding.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

a. de wijze van beoordeling van een aanvraag om schadevergoeding,

b. de totstandkoming van een beslissing op de aanvraag.

Artikel 15.10 (delegatiegrondslag informatieverplichting)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over een in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening op te nemen verplichting tot het verstrekken van informatie en tot de kennisgeving daarvan, met het oog op de indiening van een aanvraag om schadevergoeding als bedoeld in artikel 15.4.

AFDELING 15.2 SCHADE BIJ GEDOOGPLICHTEN

Artikel 15.11 (begripsbepalingen)

Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op deze afdeling.

Artikel 15.12 (schadevergoeding door initiatiefnemer)

Schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 wordt vergoed door de initiatiefnemer van de activiteit of het werk van algemeen belang waarvoor de gedoogplicht geldt.

Artikel 15.13 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichten afdeling 10.2 met uitzondering van artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.2 wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt vergoed:

a. als die schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico, en

b. voor zover de rechthebbende in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen.

2. Onverminderd het eerste lid wordt schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, vierde lid, alleen vergoed voor zover die het gevolg is van de verlegging van een waterkering of van andere maatregelen, gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van watersystemen.

3. De artikelen 4:126, tweede en derde lid, en 4:129, aanhef en onder a en b, van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 15.2 en 15.5, aanhef en onder c, zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Dit artikel is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, derde lid.

Artikel 15.14 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichtbeschikkingen afdeling 10.3 en artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.3 of artikel 10.3, derde lid, wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt volledig vergoed.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de artikelen 10.17, eerste lid, en tweede lid, onder a, en 10.20.

Artikel 15.15 (bevoegde rechter)

Op een vordering tot schadevergoeding als bedoeld in deze afdeling is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

Artikel 15.16 (onderzoek en vergoeding schade bij grondwateronttrekkingen of infiltratie van water)

1. Degene die een vordering kan doen tot vergoeding van schade kan eerst aan gedeputeerde staten van de provincie waarin de onroerende zaak geheel of grotendeels is gelegen verzoeken om een onderzoek in te stellen als de schade het gevolg is van:

a. het onttrekken van grondwater, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder a, of

b. het in de bodem brengen van water, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder b.

2. Als een onroerende zaak is gelegen in een gebied waarin de grondwaterstand invloed ondergaat van meer dan een onttrekking en uit het onderzoek niet of niet binnen redelijke termijn blijkt door welke onttrekking de schade aan die onroerende zaak wordt veroorzaakt, kennen gedeputeerde staten de rechthebbende op zijn verzoek een schadevergoeding toe. De rechthebbende draagt in dat geval de rechten die hij

vanwege de door hem geleden schade tegenover derden heeft over aan de provincie.

AFDELING 15.3 SCHADE VOOR ONTEIGENING

[Gereserveerd]

ET

Artikel 16.1 komt te luiden:

Artikel 16.1 (elektronisch verkeer)

1. Een aanvraag om een besluit of een melding op grond van deze wet kan, in afwijking van artikel 2:15 van de Algemene wet bestuursrecht, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen elektronisch worden ingediend of gedaan. In die gevallen wordt de aanvraag of melding ingediend of gedaan via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.
2. Het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het verzenden van een ander bericht op grond van deze wet kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen elektronisch plaatsvinden op de bij die maatregel aangegeven wijze.
3. Bij de maatregel kunnen gevallen worden aangewezen waarin het verkeer, bedoeld in het eerste en tweede lid, alleen elektronisch kan plaatsvinden.

EU

Artikel 16.2 komt te luiden:

Artikel 16.2 (geconsolideerde versie omgevingsplan)

Voor de uitvoering van artikel 140 van de Gemeentewet rust op een bestuursorgaan dat krachtens artikel 4.16, 5.52 of 16.21 een omgevingsplan wijzigt, ook de verplichting om die wijziging te verwerken in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

EUa

De artikelen 16.3 en 16.4 vervallen.

EV

In artikel 16.7, eerste lid, onder b, wordt «een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk» vervangen door: een wateractiviteit.

EW

In artikel 16.8, eerste lid, wordt «de vaststelling, wijziging of intrekking» vervangen door: de voorbereiding.

EX

In het opschrift van paragraaf 16.2.2 en in artikel 16.12, eerste en tweede lid, wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

EY

Artikel 16.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door «Onze Minister die het aangaat» en «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

2. In het tweede en derde lid wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

EZ

In artikel 16.14, eerste lid, wordt «lozingsactiviteit» vervangen door: wateractiviteit.

FA

Artikel 16.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij algemene maatregel van bestuur worden bestuursorganen of andere instanties aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van deze wet.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Bij een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit de brengen over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4.

3. Het vierde lid vervalt.

FB

Na artikel 16.15 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.15a (verplichte aanwijzing adviseurs)

Op grond van artikel 16.15, eerste lid, worden in ieder geval als adviseur aangewezen:
a. een bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 5.16 heeft overgedragen aan een ander bestuursorgaan, voor zover de aanvraag betrekking heeft op de activiteit of activiteiten die bepalend zijn geweest voor de aanwijzing van dat bestuursorgaan als bevoegd gezag,
b. de gemeenteraad als het gaat om:
1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor in door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit,
2°. een verzoek om een beslissing over instemming voor in door de gemeenteraad aangewezen gevallen over een voorgenomen beslissing op een aanvraag als bedoeld onder 1°, als die beslissing op grond van artikel 16.16 instemming van het college van burgemeester en wethouders behoeft,
c. de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9, als het gaat om:
1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonu-

mentenactiviteit met betrekking tot een monument,

2°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet,

d. gedeputeerde staten als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, in door hen aangewezen gevallen van een belang als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, onder a, dat is aangegeven in een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document.

Artikel 16.15b (doorwerking advies gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen omgevingsvergunning of instemming bij die beslissingen)

In een geval als bedoeld in artikel 16.15a, onder b, worden de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning of het verlenen of onthouden van instemming met inachtneming van het advies van de gemeenteraad toegepast.

FC

Artikel 16.16, eerste lid, komt te luiden:

1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

FD

Artikel 16.17 komt te luiden:

Artikel 16.17 (gronden verlenen of onthouden instemming)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gronden aangewezen voor het verlenen of onthouden van instemming.

2. Artikel 10:27 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

FE

Artikel 16.19 komt te luiden:

Artikel 16.19 (advies en instemming bij ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van eerder besluit op aanvraag)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.18 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op een ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van een eerder op aanvraag genomen besluit voor zover die artikelen en regels op de aanvraag om dat eerdere besluit van toepassing zijn geweest.

2. Daarbij wordt voor een ambtshalve besluit als bedoeld in het eerste lid een voorgenomen ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van het eerdere besluit gelijkgesteld met een aanvraag om dat besluit.

FF

Artikel 16.20 komt te luiden:

Artikel 16.20 (advies en instemming bij projectbesluit)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, waarbij geen instemming is vereist als:

a. een projectbesluit wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat en dat projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen, of

b. een projectbesluit wordt vastgesteld door gedeputeerde staten en het projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen.

2. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als een besluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder b. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarbij instemming niet is vereist.

FG

Artikel 16.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «bijzondere betrokkenheid provincie bij omgevingsplan» vervangen door: reactieve interventie.

2. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:

a. zij over het onderdeel een zienswijze naar voren hebben gebracht en die zienswijze niet volledig in het omgevingsplan is overgenomen, of.

3. Het eerste lid, onder b, komt te luiden:

b. in het onderdeel wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp, anders dan op grond van een zienswijze van gedeputeerde staten.

4. Het tweede lid, onder a, komt te luiden:

a. dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en.

5. In het vierde lid wordt «nadat van het omgevingsplan mededeling is gedaan» vervangen door: nadat het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.

FH

Artikel 16.24 komt te luiden:

Artikel 16.24 (intrekking of wijziging)

1. Tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval of besluit, zijn de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6 en de artikelen 16.40, eerste lid, 16.50, eerste lid, 16.70 en 16.71 van overeen-

komstige toepassing op een wijziging of intrekking van de daarin genoemde besluiten of andere rechtsfiguren of documenten.

2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten als het gaat om een wijziging die alleen ziet op het herstel van een kennelijke verschrijving.

FI

Aan artikel 16.27 wordt, onder plaatsing van de aanduiding «1.» voor de tekst, een lid toegevoegd, luidende:

2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover niet in strijd met internationaalrechtelijke verplichtingen, buiten toepassing laten bij de voorbereiding van een programma of document als bedoeld in het eerste lid, als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard die niet leidt tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu en die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan.

FJ

Artikel 16.28 komt te luiden:

Artikel 16.28 (voorbereiding stroomgebiedsbeheerplan en overstromingsrisicobeheerplan)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat legt ter inzage:

a. een tijdschema en werkprogramma voor het opstellen van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste drie jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,

b. een tussentijds overzicht van belangrijke waterbeheerkwesties die zijn geconstateerd in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, ten minste twee jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedsbeheerplan betrekking heeft,

c. het ontwerp van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,

d. het ontwerp van een overstromingsrisicobeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft.

2. Voor documenten als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, en het ontwerp, bedoeld in het eerste lid, onder c en d, bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen zes maanden.

FK

Artikel 16.29, eerste zin, komt te luiden: Van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen wordt kennisgegeven.

FL

Artikel 16.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt «afdeling 3.4».

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een omgevingsplan. Artikel 139 van de Gemeentewet is niet van toepassing.

FM

In artikel 16.31 wordt «afwijkactiviteit» vervangen door: buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

FN

Na artikel 16.32 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 16.3.5a Peilbesluit

Artikel 16.32a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een peilbesluit.

FO

In artikel 16.33, vierde lid, wordt «als bedoeld in artikel 10.19» vervangen door: als bedoeld in de artikelen 10.19 en 10.19a.

FP

Na artikel 16.33 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.33a (geen coördinatie met andere besluiten)

Artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.87 zijn niet van toepassing op een gedoogplichtbeschikking.

Artikel 16.33b

[Vervallen]

FQ

Artikel 16.35, onder a, komt te luiden:
a. alleen bestemd zijn voor nationale defensie of noodzakelijk zijn vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, of.

FR

Artikel 16.36 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid, onder b, wordt «Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Het zesde lid komt te luiden:
6. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het derde lid.

FS

Artikel 16.37, onder b, komt te luiden:
b. kan het bevoegd gezag gebruikmaken van:

1°. andere milieueffectrapporten als die voldoen aan de bij of krachtens deze paragraaf gestelde eisen,
2°. relevante informatie over de milieueffecten van het plan of programma die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is verkregen.

FT

In de artikelen 16.38, tweede lid, en 16.39, tweede lid, wordt «worden regels gesteld» vervangen door: kunnen regels worden gesteld.

FU

Na artikel 16.42 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.42a (monitoring plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.42b (grensoverschrijdende milieueffecten plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een plan of programma waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

FV

Artikel 16.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het bevoegd gezag beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het eerste lid, onder b, tenzij degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport maakt.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij de beoordeling houdt het bevoegd gezag rekening met:
a. de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn,
b. voor zover relevant: de resultaten van eerder uitgevoerde controles of andere beoordelingen van milieueffecten die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn verkregen.

FW

Artikel 16.44 komt te luiden:

Artikel 16.44 (ontheffing MER of mer-beoordeling)

1. Het bevoegd gezag kan op verzoek of ambtshalve ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf voor een project of deel daarvan dat alleen is bestemd voor defensie of voor een project dat alleen noodzakelijk is vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden als toepassing van de verplich-

tingen nadelige gevolgen heeft voor defensie of het bestrijden van de noodtoestand.

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan op verzoek van degene die voornemens is het project uit te voeren ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf als de toepassing daarvan nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project en aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan, tenzij het project aanzienlijke grensoverschrijdende effecten kan hebben.

3. Als toepassing wordt gegeven aan het tweede lid, beoordeelt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten geschikt is. Als een andere beoordeling van de milieueffecten moet worden uitgevoerd, is artikel 16.49, eerste en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een verzoek om ontheffing.

FX

Artikel 16.45 komt te luiden:

Artikel 16.45 (mededeling voornemen)

1. Degene die voornemens is een project als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, uit te voeren, deelt dat voornemen zo spoedig mogelijk mee aan het bevoegd gezag.

2. Het eerste lid is niet van toepassing als degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffect-rapport maakt.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van de mededeling.

FY

In artikel 16.46, eerste lid, wordt «de aanvrager om een besluit brengt het bevoegd gezag voorafgaand aan de indiening van de aanvraag» vervangen door: degene die voornemens is het project uit te voeren brengt het bevoegd gezag.

FZ

In artikel 16.47, tweede lid, wordt «worden regels gesteld» vervangen door: kunnen regels worden gesteld.

GA

Artikel 16.49 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «aanhouden en buiten behandeling laten aanvraag» vervangen door: aanhouden, buiten behandeling laten of afwijzen aanvraag.

2. Het eerste lid komt te luiden:

1. Bij de aanvraag om een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt een milieueffectrapport gevoegd.

3. In het vierde lid wordt «overeenkomstig het tweede lid» vervangen door «overeenkomstig artikel 16.43, tweede lid,» en na «zolang die beslissing niet is genomen» ingevoegd: , tenzij het gaat om een aanvraag

om een omgevingsvergunning voor een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Als het milieueffectrapport niet voldoet aan de op grond van artikel 16.52 gestelde regels, wijst het bevoegd gezag de aanvraag af nadat de aanvrager in de gelegenheid is gesteld binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn het milieueffectrapport aan te vullen.

GB

Artikel 16.52 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de maatregel, bedoeld in het eerste lid,» vervangen door «de maatregel» en «voorgenomen project» door: project.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Als voor het project in een plan of programma als bedoeld in artikel 16.36, eerste of tweede lid, een locatie, waaronder een tracé, is aangewezen, en voor dat plan of programma een milieueffectrapport is gemaakt, zijn de op grond van het tweede lid, aanhef en onder b, gestelde regels niet van toepassing voor zover het gaat om alternatieven voor die locatie of dat tracé.

3. Het vierde lid vervalt.

GC

Artikel 16.53 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een besluit» ingevoegd: als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid,.

2. Het tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. aan een besluit, ongeacht de beperkingen die in de wettelijke regeling waarop het besluit berust, zijn gesteld, de voorschriften verbinden, die nodig zijn voor het beschermen van het milieu, waaronder voorschriften over monitoring,.

GD

Na artikel 16.53 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 16.53a (monitoring project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het project, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.53b (grensoverschrijdende milieueffecten project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een project waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

GDa

Artikel 16.54 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, tweede zin, wordt vervangen door: Als de aanvraag betrekking heeft op een of meer wateractiviteiten kan de aanvraag in plaats van bij het college ook worden ingediend bij het dagelijks bestuur van het waterschap waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht. Als een ander bestuursorgaan dan het college of het dagelijks bestuur het bevoegd gezag is, kan de aanvraag ook bij dat bestuursorgaan worden ingediend.

2. In het tweede lid wordt na «gemeente» ingevoegd «of het dagelijks bestuur van het waterschap» en wordt na «college» ingevoegd: of het dagelijks bestuur.

GE

Artikel 16.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt «een bouwactiviteit of een afwijkactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend.

GF

Artikel 16.57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 1, onder e, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

2. In het tweede lid wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

GG

Artikel 16.58 vervalt.

GH

Artikel 16.59 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

2. In het tweede lid vervalt «op de bouwactiviteit».

GI

In artikel 16.60 wordt «de artikelen 16.58, tweede lid, en 16.59, eerste lid» vervangen door: artikel 16.59, eerste lid.

GJ

Artikel 16.62, derde lid, komt te luiden:
3. Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet bij besluit van toepassing verklaren, tenzij het gaat om een beslissing als bedoeld in artikel 16.65, vierde lid.

GK

Artikel 16.64 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «beslistermijn» vervangen door: beslistermijn en mededeling.

2. Het tweede lid, derde zin, vervalt.

3. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning deelt het bevoegd gezag dat besluit mee op dezelfde wijze als het heeft kennisgegeven van de aanvraag.

GL

Na artikel 16.64 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.64a (mededeling)

1. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning van oordeel is dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid.
2. Als het gaat om een besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid, en wordt deze mededeling in de Staatscourant geplaatst.

GM

Artikel 16.65 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning:
a. als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van activiteiten, of
b. op verzoek of met instemming van de aanvrager.

2. In het derde lid wordt «als bedoeld in het eerste lid» vervangen door «als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a,» en «activiteiten aangewezen» door: aangewezen gevallen van activiteiten.

3. Aan artikel 16.65 worden twee leden toegevoegd, luidende:
4. Het bevoegd gezag kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een

buitenplanse omgevingsplanactiviteit:
a. als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, en
b. waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.
5. Als toepassing wordt gegeven aan het vierde lid, stelt het bevoegd gezag, voorafgaand aan het nemen van het besluit, de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

GN

Artikel 16.66 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot derde lid.

2. Na het derde lid (nieuw) worden twee leden ingevoegd, luidende:
4. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning van oordeel is dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, en in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht.
5. Als het gaat om een ontwerpbesluit of besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, respectievelijk in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht, en worden die kennisgeving en mededeling in de Staatscourant geplaatst.

GNa

In artikel 16.68, aanhef, wordt «de afdelingen 3.4 en 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht» vervangen door: afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 3:44 van die wet.

GO

Artikel 16.71 komt te luiden:

Artikel 16.71 (toepassing Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van:
a. een projectbesluit,
b. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid.
2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een besluit als bedoeld in het eerste lid, onder a of b.
3. Bij de bekendmaking van een projectbesluit of van een besluit tot uitvoering van een projectbesluit wordt de bijzondere regeling over het aanvoeren van gronden van het beroep, bedoeld in artikel 16.86, vermeld.

GP

In artikel 16.72, eerste lid, vervalt «, of een uitwerking of een wijziging daarvan,» en wordt «één» vervangen door: een.

GQ

Artikel 16.74 vervalt.

GR

In het opschrift van afdeling 16.7 wordt na «beslistermijn,» ingevoegd: bekendmaking en mededeling,.

GS

In het opschrift van paragraaf 16.7.2 wordt «Inwerkingtreding» vervangen door: Bekendmaking, mededeling en inwerkingtreding.

GT

Na het opschrift van paragraaf 16.7.2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16.77a (mededeling omgevingsplan, bekendmaking omgevingsvisie en programma)

1. Een omgevingsplan wordt niet eerder overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd dan nadat twee weken zijn verstreken sinds de dag waarop het omgevingsplan is vastgesteld, tenzij:
a. gedeputeerde staten over het ontwerp van het omgevingsplan geen zienswijzen naar voren hebben gebracht,
b. ten opzichte van het ontwerp van het omgevingsplan geen wijzigingen zijn aangebracht, of
c. gedeputeerde staten hebben bepaald dat het omgevingsplan eerder ter inzage mag worden gelegd.
2. Artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvisie en een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4.

GU

Artikel 16.78 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een omgevingsplan treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd, tenzij in het omgevingsplan een later tijdstip is bepaald.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Een projectbesluit treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt.

3. Het vierde lid vervalt, onder vernummering van het vijfde lid tot vierde lid.

4. In het vierde lid (nieuw) wordt «het eerste lid» vervangen door «het derde lid» en «van de goedkeuring mededeling is gedaan» door: het besluit over goedkeuring is bekendgemaakt.

GV

Artikel 16.79 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na de dag waarop:
a. het besluit is bekendgemaakt, of
b. als het besluit is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van die wet ter inzage is gelegd.

2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot vierde tot en met zesde lid worden twee leden ingevoegd:
2. In afwijking van het eerste lid bepaalt het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:
a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld, en
b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen van activiteiten worden aangewezen, waarin het bevoegd gezag in ieder geval toepassing geeft aan het tweede lid.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «eerste lid» vervangen door: het tweede lid.

4. In het vijfde lid (nieuw) wordt «het eerste en tweede lid» vervangen door «het tweede lid» en «het tweede lid niet van toepassing is» door: het vierde lid niet van toepassing is.

GW

In artikel 16.80 wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd «of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk» en «installatie» vervangen door: inrichting.

GX

In artikel 16.81, eerste lid, wordt «een bouwactiviteit» vervangen door: een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

GY

In artikel 16.82 wordt na «een bouwactiviteit» ingevoegd: of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk.

GZ

In artikel 16.83 wordt «als het een wijziging van ondergeschikte aard betreft» vervangen door: als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard.

HA

In artikel 16.84, eerste lid, wordt «voor zover het beroep de samenhang tussen beide omgevingsvergunningen betreft» vervangen door: voor zover het beroep betrekking heeft op de samenhang tussen beide omgevingsvergunningen.

HB

Artikel 16.85 komt te luiden:

Artikel 16.85 (bundeling beroep)

1. Voor de mogelijkheid van beroep wordt een besluit tot het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 geacht deel uit te maken van het besluit waarover de regel waarvan ontheffing is verzocht, is gesteld.
2. Voor de mogelijkheid van beroep wordt:
a. een instructie, gegeven op grond van artikel 2.33 of 2.34, en
b. een besluit over instemming op grond van artikel 16.16,
geacht deel uit te maken van het besluit waarop dat besluit betrekking heeft.

HC

Artikel 16.86 komt te luiden:

Artikel 16.86 (beroepsgronden bij een projectbesluit of een uitvoeringsbesluit daarvan)

1. Bij het beroep tegen een projectbesluit en tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd na afloop van de termijn voor het instellen van beroep.
2. Bij het beroep tegen een besluit tot uitvoering van een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het projectbesluit waarop dat besluit berust.
3. In afwijking van artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht wordt het beroep tegen een projectbesluit of tegen een besluit ter uitvoering van een projectbesluit niet-ontvankelijk verklaard als niet is voldaan aan artikel 6:5, eerste lid, onder d, van die wet, tenzij bij de bekendmaking van het besluit niet is voldaan aan artikel 16.71, derde lid, en redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

HD

In artikel 16.87, derde lid, wordt «besluiten» vervangen door: een besluit.

HE

Artikel 16.88 komt te luiden:

Artikel 16.88 (delegatiegrondslag procedurele en vormvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, voor zover daarin niet bij deze wet of de Algemene wet bestuursrecht is voorzien, regels worden gesteld over de totstandkoming, vorm, structuur of toepassing van, of de op te nemen onderwerpen in:

a. besluiten op grond van deze wet,

b. omgevingsvisies, programma's als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4, de documenten die voor het opstellen van programma's afzonderlijk worden vastgesteld, en plannen of programma's als bedoeld in paragraaf 16.4.1,

c. informatieverplichtingen op grond van artikel 4.3,

d. meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid,

e. voornemens als bedoeld in artikel 5.47,

f. informatieverplichtingen en berichten als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid,

g. besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid,

h. milieueffectrapporten en beoordelingen van de milieueffecten, bedoeld in artikel 16.36, vijfde lid, of 16.43, tweede lid,

i. kaarten als bedoeld in artikel 20.17,

j. monitoringsprogramma's als bedoeld in artikel 20.2, vierde lid.

2. Op grond van het eerste lid kunnen in ieder geval regels worden gesteld over de volgende onderwerpen:

a. hoe een aanvraag, melding of ander bericht wordt ingediend of gedaan, en hoe aan een andere informatieverplichting dan een melding moet worden voldaan,

b. bekendmaking en het doen van een mededeling aan derden,

c. kennisgeving, terinzagelegging en beschikbaarstelling,

d. participatie van en overleg met derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten,

e. coördinatie en samenwerking met bevoegde autoriteiten van andere staten,

f. uitvoering en uitvoerbaarheid,

g. evaluatie en actualisatie,

h. rapportage,

i. welke onderwerpen ten minste worden opgenomen.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag, melding, andere informatieverplichting of ander bericht als bedoeld in het eerste lid,

b. de toezending van gegevens en bescheiden aan derden,

c. de elektronische vormgeving van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet of van documenten en de wijze van beschikbaarstelling daarvan.

4. Op grond van het derde lid worden in ieder geval regels gesteld over de bij de aanvraag om een gedoogplichtbeschikking te verstrekken gegevens en bescheiden.

HF

Artikel 16.89 komt te luiden:

Artikel 16.89 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 16.88 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:

a. de grondwaterrichtlijn,

b. de habitatrichtlijn,

c. de kaderrichtlijn water,

d. de kaderrichtlijn mariene strategie,
e. de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
f. de mer-richtlijn,
g. de nec-richtlijn,
h. richtlijn industriële emissies,
i. de richtlijn luchtkwaliteit,
j. de richtlijn omgevingslawaai,
k. de richtlijn overstromingsrisico's,
l. de richtlijn prioritaire stoffen,
m. het SEA-protocol,
n. de Seveso-richtlijn,
o. de smb-richtlijn,
p. de richtlijn winningsafval,
q. het verdrag van Espoo,
r. het verdrag van Granada,
s. het verdrag van Valletta,
t. de zwemwaterrichtlijn.

HG

Artikel 17.2, eerste lid, komt te luiden:
1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat benoemt en ontslaat de voorzitter en leden van een adviesorgaan. De voorzitter en leden kunnen voorts zelf ontslag nemen door schriftelijke kennisgeving aan de betrokken minister.

HH

In artikel 17.4 wordt na «Onze Minister» ingevoegd: van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat.

HI

Artikel 17.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft» vervangen door: met betrekking tot een monument.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde tot en met zevende lid tot tweede tot en met zesde lid.

3. Het tweede lid (nieuw) komt te luiden:
2. Naast de gevallen waarin de commissie op grond van artikel 16.15, eerste lid, als adviseur wordt aangewezen, kan het college van burgemeester en wethouders de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

HJ

Artikel 17.10 komt te luiden:

Artikel 17.10 (advisering over beroepen door StAB)

1. Er is een Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening.
2. De stichting heeft tot taak aan de bestuursrechter op diens verzoek op onpartijdige en onafhankelijke wijze deskundigenbericht uit te brengen over:
a. beroepen tegen besluiten op grond van deze wet,

b. beroepen tegen besluiten op grond van andere wetten, als het gaat om een onderwerp dat samenhangt met de fysieke leefomgeving of activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

3. De personen die deel uitmaken van de organen van de stichting en het personeel van de stichting vervullen geen functies en betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is in verband met de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de stichting of het vertrouwen daarin.

HK

Artikel 18.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid wordt «bij of krachtens» vervangen door «op grond van» en «aangewezen bevoegd gezag» door: bevoegde gezag.

2. Het derde komt te luiden:

3. Voor zover een projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld.

3. Onder vernummering van het vierde lid tot vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Voor een gedoogplicht als bedoeld in hoofdstuk 10 berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan voor zover bij algemene maatregel van bestuur die taak aan dat bestuursorgaan is opgedragen.

4. In het vijfde lid (nieuw) vervalt «van de gemeente waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht, tenzij die taak bij algemene maatregel van bestuur is opgedragen aan een ander bestuursorgaan».

5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, de bestuursrechtelijke handhavingstaak aan een ander bestuursorgaan worden opgedragen.

HL

Artikel 18.3 komt te luiden:

Artikel 18.3 (bestuursdwangbevoegdheid instemmingsorgaan)

In bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen is ook het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist, bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, voor zover het gaat om de naleving van de voorschriften van de omgevingsvergunning voor die activiteit.

HM

In artikel 18.4 wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

HN

In artikel 18.5, onder c, wordt «als de beschikking de oplegging van een last onder dwangsom betreft» vervangen door: als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom.

HO

Na artikel 18.5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18.5a (handhavingstaak en -bevoegdheid bestuursorgaan Mijnbouwwet).

Voor zover op grond van deze paragraaf taken of bevoegdheden die gaan over mijnbouw berusten bij Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, worden deze uitgeoefend door het bestuursorgaan dat daartoe op grond van hoofdstuk 8 van de Mijnbouwwet bevoegd is.

HP

Artikel 18.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

HQ

Na artikel 18.6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18.6a (reikwijdte bevoegdheid toezichthouder)

1. Onze Minister die het aangaat kan en gedeputeerde staten kunnen bepalen dat in de door hen aangewezen gevallen de bij een omgevingsdienst werkzame toezichthouders mede bevoegd zijn buiten het werkgebied van die omgevingsdienst.
2. Onze Minister die het aangaat kan bepalen dat bij zijn besluit aangewezen toezichthouders met uitsluiting van andere toezichthouders zijn belast met het toezicht op de naleving.
3. Een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen toezichthouder verricht uit eigen beweging of op verzoek van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 toezicht op de naleving van:
a. bij algemene maatregel van bestuur over een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg gestelde regels als bedoeld in artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°,
b. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, om te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld onder b.
4. Artikel 42, zevende, achtste en negende lid, van de Wet lokaal spoor is van overeenkomstige toepassing op het toezicht, bedoeld in het derde lid.

HR

In artikel 18.8 wordt «artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, of in samenhang daarmee artikel 5.5» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, of artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder c.

HS

In artikel 18.9 wordt «Onze Minister of Onze Minister die het aangaat» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

HT

In artikel 18.10, tweede lid, vervalt «als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer,» en wordt «het beheer van afvalstoffen betreft» vervangen door: betrekking heeft op het beheer van afvalstoffen.

HU

Artikel 18.11 wordt vernummerd tot artikel 18.17.

HV

Paragraaf 18.1.4 komt te luiden:

Artikel 18.11 (bestuurlijke boete bij overtreding milieuregels Seveso-richtlijn)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van de op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, en derde lid, in verbinding met het eerste lid, aanhef en onder b, gestelde regels ter uitvoering van de artikelen 5 en 7 tot en met 12 van de Seveso-richtlijn.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de zesde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, of, als dat meer is, ten hoogste tien procent van de omzet van de onderneming in het boekjaar voorafgaande aan het boekjaar waarin de bestuurlijke boete wordt opgelegd.

Artikel 18.12 (bestuurlijke boete bij overtreding regels over bouwen, slopen, gebruik en in stand houden van bouwwerken)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, in een omgevingsplan gestelde regels over het gebruik of de staat van open erven of terreinen of het gebruik van gebouwen, of over het tegengaan van hinder,
b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, en derde lid, gestelde verboden voor en regels of voorschriften over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken.
2. Een bestuurlijke boete kan alleen worden opgelegd als binnen een tijdvak van twee jaar voorafgaand aan de dag van constatering van de overtreding eenzelfde overtreding, begaan door dezelfde overtreder, is geconstateerd.
3. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de derde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Als de overtreding een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of veiligheid veroorzaakt, kan het bevoegd gezag de boete verhogen tot ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de

vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de hoogte van de bestuurlijke boete die wegens een overtreding kan worden opgelegd.

Artikel 18.13 (bestuurlijke boete bij overtreding erfgoedregels)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:

a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder h en i, gestelde regels,

c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten, en onder b,

d. artikel 5.4, voor zover in de omgevingsverordening met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten,

e. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, en onder b, en vierde lid, aanhef en onder a, onder 4°,

f. verplichtingen opgelegd krachtens artikel 19.9 in verbinding met artikel 19.3, tweede lid, of 19.4, eerste en tweede lid.

2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.14 (bestuurlijke boete bij overtreding beperkingengebied luchthaven)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij een overtreding van:

a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,

c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3°,

d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een luchthaven.

2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.15 (bestuurlijke boete bij overtreding regels beperkingengebied spoor)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:

a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,

c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°,

d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg.

2. Als de overtreding betrekking heeft op een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg, is artikel 80 van de Spoorwegwet van overeenkomstige toepassing.

3. Als de overtreding betrekking heeft op een lokale spoorweg, is artikel 44 van de Wet lokaal spoor van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18.16 (afstemming bestuurlijke boete en strafrechtelijke handhaving)

Als de ernst van een overtreding of de omstandigheden waaronder zij is begaan daartoe aanleiding geven, legt het bevoegd gezag de gedraging voor aan het openbaar ministerie.

HW

Afdeling 18.3 komt te luiden:

AFDELING 18.3 KWALITEITSBEVORDERING EN AFSTEMMING UITVOERING EN HANDHAVING

§ 18.3.1 Reikwijdte afdeling 18.3

Artikel 18.18 (reikwijdte afdeling 18.3)

1. Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in het tweede lid, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1.

2. De uitvoeringstaak omvat in ieder geval:

a. het stellen van maatwerkvoorschriften en het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.5,

b. het beoordelen van en beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in de paragrafen 5.1.2 en 5.1.3,

c. de toepassing van paragraaf 5.1.5,

d. het uitbrengen van advies, bedoeld in de artikelen 16.15 tot en met 16.19.

§ 18.3.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving

Artikel 18.19 (strategische en programmatische uitvoering en handhaving)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van een doelmatige uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak regels gesteld over:

a. de strategische en programmatische uitoefening van deze taken door de betrokken bestuursorganen,

b. de onderlinge afstemming van de uitoefening van deze taken en de daarmee samenhangende werkzaamheden door:

1°. de betrokken bestuursorganen,

2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders,

3°. de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

2. De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn.

Artikel 18.20 (zorg kwaliteit uitvoering en handhaving)

1. De betrokken bestuursorganen dragen zorg voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.
2. Provinciale staten kunnen regels stellen over de uitoefening van deze taken door gedeputeerde staten.
3. De gemeenteraad kan regels stellen over de uitoefening van deze taken door het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 18.21 (instelling van omgevingsdiensten)

1. Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of tot een kring van bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Onze Minister van Justitie en Veiligheid aangewezen gemeenten, stellen voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak voor die regio, regio's of kring een omgevingsdienst in.
2. Een omgevingsdienst wordt ingesteld als een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, in verbinding met artikel 52 of 74 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. Het werkgebied van een omgevingsdienst komt overeen met het werkgebied van een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of met het grondgebied van een kring van aangewezen gemeenten.

Artikel 18.22 (omgevingsdiensten met basistakenpakket of met bijzondere taken)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke tot de uitvoeringstaak en de handhavingstaak behorende of daarmee samenhangende werkzaamheden in ieder geval aan een omgevingsdienst worden opgedragen.
2. Bij de maatregel worden omgevingsdiensten aangewezen waaraan met uitsluiting van andere omgevingsdiensten de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak wordt opgedragen voor activiteiten:
a. met betrekking tot installaties als bedoeld in bijlage I, categorie 4, bij de richtlijn industriële emissies, en
b. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is.

Artikel 18.23 (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten)

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

Artikel 18.24 (tweejaarlijks onderzoek doeltreffende uitvoering en handhaving)

1. In opdracht van Onze Ministers die het aangaat wordt iedere twee jaar onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van:
a. de wijze waarop de verplichting, bedoeld in artikel 18.20, eerste lid, wordt nageleefd, en
b. de regels, bedoeld in artikelen 18.20, tweede en derde lid, en 18.23, eerste lid.
2. Als naar het oordeel van Onze Ministers die het aangaat uit het onderzoek blijkt dat de wijze van naleving van die verplichting of die regels onvoldoende doeltreffend is, kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld die voor deze regels in de plaats komen of die deze aanvullen.

§ 18.3.4 Informatieverstrekking en afstemming

Artikel 18.25 (informatieverstrekking uitvoering en handhaving)

1. De bij de uitvoeringstaak en de handhavingstaak betrokken bestuursorganen verstrekken de gegevens waarover zij beschikken in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, aan elkaar en, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, aan de instanties die met de strafrechtelijke handhaving zijn belast.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere bestuursorganen en instanties worden aangewezen, die op verzoek gegevens waarover zij in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, beschikken, verstrekken aan de in het eerste lid bedoelde:
a. bestuursorganen, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak,
b. instanties, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de wijze waarop gegevens overeenkomstig het eerste lid kunnen worden verstrekt,
b. de verwerking van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 4, onder 2°, van de algemene verordening gegevensbescherming, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, door:
1°. de betrokken bestuursorganen,
2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders, en
3°. de op grond van het tweede lid aangewezen bestuursorganen en instanties,
c. de verdeling van de kosten verbonden aan het uitvoeren van het bepaalde bij of krachtens dit artikel.

Artikel 18.26 (coördinatie uitvoering en handhaving)

1. Gedeputeerde staten dragen binnen de provincie zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.
2. Onze Minister die het aangaat en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dragen zorg voor de coördinatie van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak, voor zover die afstemming van bovenprovinciaal belang is.

Artikel 18.27 (provinciaal handhavingsoverleg)

Gedeputeerde staten stellen binnen de provincie een of meer overlegorganen in, waarin regelmatig overleg plaatsvindt over de kwaliteit, doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.

HX

Voor afdeling 19.1 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 19.0 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 19.0 (bijzondere omstandigheden in de fysieke leefomgeving)

1. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor het daarbij aangewezen bestuursorgaan bij besluit kan bepalen dat zich een in die regels aangegeven bijzondere omstandigheid in de fysieke leefomgeving voordoet.
2. Bij het besluit wordt bepaald welke regels in verband met de bijzondere omstandigheid op een bepaalde locatie of voor een bepaalde periode gelden. Bij het besluit kan worden afgeweken van regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1.

HY

Artikel 19.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na «begripsbepalingen» ingevoegd: en toepassingsbereik.

2. In het tweede lid, onder d, wordt «ten tijde van» vervangen door: op het tijdstip van.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Deze afdeling is niet van toepassing op ongewone voorvallen waarop de Kernenergiewet van toepassing is.

HZ

Artikel 19.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De aanhef komt te luiden:
Het bevoegd gezag dat wordt geïnformeerd over een ongewoon voorval, geeft van dat voorval, de daarover verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen onverwijld kennis aan:.

b. In onderdeel d wordt «onmiddellijke» vervangen door: onverwijlde.

2. In het tweede lid vervalt «degene van wie de melding is ontvangen of, als dit een ander betreft,.

IA

Artikel 19.4, derde lid, komt te luiden:
3. Artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

IB

In de artikelen 19.5, eerste lid, en 19.7, eerste lid, wordt «ongewone voorval» vervangen door: ongewoon voorval.

IC

In artikel 19.6, tweede lid, wordt «De artikelen 5:10, tweede lid, 5:25 en 5:31» vervangen door: De artikelen 5:10, tweede lid, en 5:25.

ID

Artikel 19.7, tweede lid, komt te luiden:

2. Om herhaling te voorkomen wijzigt het bevoegd gezag zo nodig de voorschriften van de omgevingsvergunning, stelt het, als voor de activiteit regels gelden als bedoeld in artikel 4.1 of 4.3, maatwerkvoorschriften of doet het, als het daarvoor niet zelf bevoegd is, daarop gerichte aanbevelingen.

IE

In artikel 19.8, vierde lid, wordt «onverwijld in kennis van een melding» vervangen door «onverwijld in kennis van de bij een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet» en «, de daarbij verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen» door: verstrekte gegevens en de bij die vondst getroffen of voorgenomen maatregelen.

IF

In het opschrift van artikel 19.9 wordt voor «bevoegdheden» ingevoegd: taken en.

IG

Artikel 19.10 komt te luiden:

Artikel 19.10 (vaststelling van alarmeringswaarden en informatieplicht)

1. Bij ministeriële regeling worden alarmeringswaarden vastgesteld voor:

a. concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht,

b. hoogwaterstanden die een gevaar voor primaire waterkeringen kunnen opleveren.

2. De commissaris van de Koning informeert of waarschuwt onverwijld het publiek bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht.

3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat informeert of waarschuwt onverwijld de betrokken beheerders van primaire waterkeringen en gedeputeerde staten bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor hoogwaterstanden.

IH

In het opschrift van artikel 19.11 wordt «informatieverstrekking» vervangen door: informatie of waarschuwing.

II

Aan artikel 19.12 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Een besluit als bedoeld in het eerste lid en een besluit tot verlenging als bedoeld in het derde lid worden op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze bekendgemaakt. De besluiten treden in werking onmiddellijk na de bekendmaking.

IJ

Artikel 19.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «reikwijdte» vervangen door: toepassingsbereik.

2. In het tweede lid wordt «de Wet bestrijding ongevallen Noordzee» vervangen door: de Wet bestrijding maritieme ongevallen.

IK

In artikel 19.14, eerste lid, eerste zin, wordt «de waterstaatswerken» vervangen door: waterstaatswerken.

IL

Artikel 19.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «het bestuur van een waterschap» vervangen door «het waterschapsbestuur» en «Onze Minister» door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2. In het vierde lid, onder a, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

IM

Artikel 19.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt «artikel 2.36, eerste lid,» vervangen door: artikel 2.36, eerste lid, aanhef en onder a,.

2. In het vierde lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

3. In het vijfde lid wordt «artikel 2.36, tweede lid,» vervangen door: artikel 2.36, tweede lid, aanhef en onder a,.

IN

Artikel 19.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt «één» vervangen door: een.

2. In het vierde lid wordt «Het besluit, bedoeld in het eerste en derde lid,» vervangen door: Een besluit als bedoeld in het eerste en derde lid.

IO

Artikel 19.19 komt te luiden:

Artikel 19.19 (defensie)

Onze Minister van Defensie stelt bij regeling vast welke voor de uitoefening van defensietaken vereiste activiteiten worden verricht, waarbij voor zover noodzakelijk de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het verrichten van die activiteiten buiten toepassing blijven.

IP

Artikel 20.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt een punt geplaatst achter «bewaakt» en wordt «en wordt» vervangen door: Daarbij wordt.

2. In het derde lid wordt «Bij een omgevingsplan» vervangen door: Bij omgevingsplan.

IQ

Artikel 20.2 komt te luiden:

Artikel 20.2 (aanwijzing methode en bestuursorgaan)

1. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot vaststelling van een omgevingswaarde, aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, of aanwijzing van een andere parameter worden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen.
2. Bij ministeriële regeling wordt voor alarmeringswaarden de methode van monitoring aangewezen.
3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is voor alarmeringswaarden belast met de uitvoering van de monitoring.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een of meer daarbij aangewezen bestuursorganen een monitoringsprogramma vaststellen. Daarbij kan worden bepaald dat het monitoringsprogramma de methode van monitoring en de wijze van verstrekking van voor de monitoring relevante gegevens bevat.
5. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, wordt tevens de frequentie van de monitoring bepaald.
6. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de algemene maatregel van bestuur of de ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verzamelen en verstrekken van voor de monitoring relevante gegevens door daarbij aangewezen bestuursorganen aan:
a. de op grond van het eerste lid aangewezen bestuursorganen of andere instanties die met de uitvoering zijn belast,
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
c. de bevoegde autoriteiten van andere staten,
d. de Europese Commissie.

IR

Artikel 20.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «of» vervangen door een komma en na «andere parameters» ingevoegd: en, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.11 en 2.12.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. De regels worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

IS

Artikel 20.4 komt te luiden:

Artikel 20.4 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van de artikelen 20.1 tot en met 20.3 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de grondwaterrichtlijn,
b. de kaderrichtlijn water,
c. de monitoringsmechanisme-verordening,
d. de nec-richtlijn,
e. de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen in de lucht,
f. de richtlijn luchtkwaliteit,
g. de richtlijn prioritaire stoffen,
h. de richtlijn stedelijk afvalwater,
i. de zwemwaterrichtlijn.

IT

Artikel 20.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

2. In het tweede lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Die minister.

IU

Artikel 20.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij de verordening of maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens, waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet worden verstrekt.

2. In het vierde lid (nieuw) wordt «Het eerste en tweede lid zijn» vervangen door: Het eerste tot en met derde lid is.

IV

Artikel 20.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a vervalt.

2. De onderdelen b tot en met e worden geletterd a tot en met d.

IW

Artikel 20.8, eerste lid, onder b, komt te luiden:

b. de wijze van actieve verstrekking van informatie als uit de monitoring blijkt dat aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde of andere parameter.

IX

Aan artikel 20.9, tweede lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b, door een komma een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de zwemwaterrichtlijn.

IY

In artikel 20.10 wordt, onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, een lid ingevoegd, luidende:
2. Bij de maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet toegankelijk worden gemaakt of aan derden worden verstrekt.

IZ

Artikel 20.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «de externe veiligheid» vervangen door: de externe veiligheidsrisico's.

2. Onderdeel d vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel c door een punt.

JA

Artikel 20.12 vervalt.

JB

Artikel 20.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuursorgaan dat of de andere instantie die op grond van artikel 20.2, eerste lid, is belast met de uitvoering van de monitoring zorgt voor:
a. de verslaglegging van de resultaten van de monitoring voor omgevingswaarden, bedoeld in artikel 20.1, eerste lid, de beoordeling van die resultaten en de toetsing of aan die omgevingswaarden wordt voldaan,
b. de verslaglegging van de resultaten van de monitoring van de voortgang, uitvoering en het doelbereik van een op grond van paragraaf 3.2.4 opgesteld programma, bedoeld in artikel 20.1, tweede lid.

2. In het tweede lid wordt «artikel 3.15, tweede lid» vervangen door: artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid.

3. In het derde lid, onder a, wordt «de monitoring van alarmeringswaarden» vervangen door: de monitoring voor alarmeringswaarden.

4. In het vijfde lid, onder a, wordt «Onze Minister, Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan» vervangen door: Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan.

JC

In artikel 20.17, eerste lid, onder a en b, wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

JD

Artikel 20.19 komt te luiden:

Artikel 20.19 (effecten omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zendt elke twaalf jaar aan beide kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d, en van andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen.
2. De eerstvolgende toezending van het verslag vindt plaats voor 1 januari 2037.

JE

In het opschrift van afdeling 20.5 wordt «van informatievoorziening» vervangen door: Omgevingswet.

JF

Na het opschrift van afdeling 20.5 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

§ 20.5.1 Algemeen

JG

Artikel 20.20 komt te luiden:

Artikel 20.20 (digitaal stelsel doel)

Er is een digitaal stelsel Omgevingswet. Dit stelsel heeft als doel:
a. het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving,
b. het faciliteren van het elektronisch verkeer als bedoeld in artikel 16.1,
c. het bevorderen van een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van deze wet.

JH

Na artikel 20.20 worden vijf paragrafen ingevoegd, luidende:

§ 20.5.2 Landelijke voorziening

Artikel 20.21 (landelijke voorziening)

1. Er is een landelijke voorziening. Deze voorziet in ieder geval in:
a. het elektronisch ontsluiten van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid,
b. het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag om een besluit, doen van een melding, verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding en verzenden van een ander bericht, als bedoeld in artikel 16.1.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beheert de landelijke voorziening. Bij ministeriële regeling kan aan een rechtspersoon een uitsluitend recht worden verleend voor het in opdracht van die Minister verrichten van werkzaamheden in het kader van het beheer van de landelijke voorziening.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen of rechtspersonen worden aangewezen die zorg dragen voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van bij de maatregel aangewezen onderdelen van de landelijke voorziening.

4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.

Artikel 20.22 (andere functionaliteiten van landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan een andere functionaliteit dan bedoeld in artikel 20.21, eerste lid, worden aangewezen waarin de landelijke voorziening voorziet, voor zover die bijdraagt aan het bereiken van de doelen, bedoeld in artikel 20.20.

2. Bij de maatregel kunnen nadere regels worden gesteld over de aangewezen functionaliteit. Daartoe behoren in ieder geval regels over het verplicht of onverplicht gebruiken van die functionaliteit.

Artikel 20.23 (beperking van toegang tot informatie)

Informatie die niet kan worden verstrekt op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur wordt niet via de landelijke voorziening aan een ieder beschikbaar gesteld.

§ 20.5.3 Persoonsgegevens en gegevensbeheer

Artikel 20.24 (gegevensbeheer)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, met inachtneming van artikel 20.25, regels gesteld over het beheer van in de landelijke voorziening opgenomen informatie. In ieder geval wordt bepaald wie verantwoordelijk is voor het beheer van de via de voorziening ingediende aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden ter voldoening aan andere informatieverplichtingen dan meldingen en andere berichten als bedoeld in artikel 16.1.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten.

Artikel 20.25 (persoonsgegevens)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:

a. welke persoonsgegevens worden verwerkt in de landelijke voorziening,

b. welk bestuursorgaan hiervoor verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming is,

c. aan wie deze persoonsgegevens worden verstrekt,

d. hoe lang deze persoonsgegevens bewaard blijven in de landelijke voorziening.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten. Daartoe kunnen regels behoren over de wijze van verstrekking van persoonsgegevens.

§ 20.5.4 Beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via de landelijke voorziening

Artikel 20.26 (beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan informatie worden aangewezen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21. Daarbij wordt bepaald door en aan welke bestuursorganen of rechtspersonen die informatie beschikbaar wordt gesteld.
2. Bij de maatregel wordt bepaald door welk van die bestuursorganen of rechtspersonen wordt bepaald voor welke onderdelen van de informatie een beperking als bedoeld in artikel 20.23 geldt.
3. De informatie voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen regels.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen, waaronder de wijze van beschikbaar stellen.

Artikel 20.27 (kwaliteitsborging)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld in het belang van de borging en beoordeling van de kwaliteit van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid.

§ 20.5.5 Elektronisch indienen

Artikel 20.28 (gebruik landelijke voorziening en elektronisch formulier)

1. Het bevoegd gezag en de andere bestuursorganen die zijn betrokken bij een via de landelijke voorziening ingediende aanvraag om een besluit, een gedane melding, verstrekte gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding of een ander bericht als bedoeld in artikel 16.1, maken gebruik van de landelijke voorziening.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen van een elektronisch formulier voor het elektronisch verkeer, bedoeld in artikel 16.1. Daarbij kan worden bepaald welk bestuursorgaan het formulier vaststelt en kan worden bepaald welk bestuursorgaan de daarvoor benodigde informatie levert.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de vaststelling en levering, bedoeld in het tweede lid.

§ 20.5.6 Overige bepalingen

Artikel 20.29 (systeembeschrijving)

Bij ministeriële regeling wordt een systeembeschrijving van de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, vastgesteld. De systeembeschrijving bevat in ieder geval een beschrijving van de wijze waarop elektronische informatie-uitwisseling op grond van deze afdeling plaatsvindt tussen de landelijke voorziening en bestuursorganen en rechtspersonen.

Artikel 20.30 (overige ministeriële regels)

Bij ministeriële regeling kunnen regels die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten, worden gesteld:
a. over de afhandeling van terugmeldingen van mogelijke onjuistheid

van informatie,

b. over de wijze van beschikbaar stellen van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet die niet is aangewezen op grond van artikel 20.26, eerste lid.

c. ter uitvoering van deze afdeling, voor zover de artikelen 20.21 tot en met 20.29 daarin niet voorzien.

JI

Hoofdstuk 22 komt te luiden:

HOOFDSTUK 22 OVERGANGSRECHT

AFDELING 22.1 OVERGANGSFASE

§ 22.1.1 Van omgevingsplan met tijdelijk deel tot omgevingsplan

Artikel 22.1 (tijdelijk deel omgevingsplan)

In deze afdeling wordt onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan verstaan het deel van het omgevingsplan dat bestaat uit:

a. de besluiten, bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet,

b. de regels waarvoor op grond van artikel 22.2, eerste lid, is bepaald dat ze tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.

Artikel 22.2 (omgevingsplanregels van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens de wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.

2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.3 (omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4)

Een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 wordt niet eerder dan de dag waarop deze wet in werking treedt overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd.

Artikel 22.4 (regels verordeningen in omgevingsplan)

Aan de verplichting tot vaststelling van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip zijn artikel 122 van de Gemeentewet en de artikelen 28 en 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in het omgevingsplan opgenomen.

Artikel 22.5 (wettelijke verplichtingen omgevingsplan)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan niet de verplichting op grond van artikel 4.2, eerste lid, dat de regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,

2. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt niet de verplichting op grond van artikel 4.17 over het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

3. Het in het eerste en tweede lid bedoelde tijdstip kan voor verschillende gevallen verschillend worden vastgesteld.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, zo nodig in afwijking van het eerste of tweede lid, nadere regels worden gesteld met het oog op een goede uitvoering van de verplichtingen, bedoeld in die leden.

5. Voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, geldt niet de verplichting van artikel 140 van de Gemeentewet tot het in geconsolideerde vorm beschikbaar stellen.

Artikel 22.6 (vervanging tijdelijk deel omgevingsplan)

1. Bij de vaststelling van een omgevingsplan kunnen de voor een locatie geldende regels die zijn opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m, van de Invoeringswet Omgevingswet alleen alle tegelijk komen te vervallen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin, in afwijking van het eerste lid, tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de regels, bedoeld in het eerste lid, ook gedeeltelijk voor een locatie kunnen komen te vervallen.

3. Uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip zijn alle regels van het omgevingsplan opgenomen in het niet-tijdelijke deel van dat plan.

Artikel 22.7 (beroep)

Bij het beroep tegen een omgevingsplan kunnen geen beroepsgronden worden aangevoerd die betrekking hebben op regels die uitvoering geven aan een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:

a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,

b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht.

§ 22.1.2 De toepassing van in een verordening of het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels

Artikel 22.8 (omgevingsvergunning gemeentelijke verordening)

Voor zover op grond van een bepaling in een gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist voor een geval waarin regels over de fysieke leefomgeving op grond van artikel 2.7, eerste lid, alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen, geldt een zodanige bepaling als een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a.

Artikel 22.9 (aanwijzing onderdelen voor verwezenlijking in de naaste toekomst)

Op een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan aangewezen onderdeel als bedoeld in artikel 3.4 van de Wet ruimtelijke ordening waarvan verwezenlijking in de naaste toekomst nodig wordt geacht blijft het oude recht van toepassing, uiterlijk tot vijf jaar na de dag met ingang waarvan die aanwijzing geldt.

Artikel 22.10 (binnenplanse bevoegdheid om af te wijken)

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening gelden als regels als bedoeld in artikel 5.21, tweede lid, onder a.

Artikel 22.11 (binnenplanse bevoegdheid tot stellen van nadere eisen)

Een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening over in dat deel van het plan omschreven onderwerpen of onderdelen geldt als een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in het omgevingsplan over daarbij aangewezen onderwerpen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid.

Artikel 22.12 (uitsluiting gebruik afwijkbevoegdheid bestemmingsplan)

Als in het tijdelijke deel van een omgevingsplan op grond van artikel 3.6a van de Wet ruimtelijke ordening is uitgesloten dat van dat plan voor een bepaalde termijn kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, geldt die bepaling als een verbod om voor een termijn van ten hoogste tien jaar een activiteit te verrichten.

Artikel 22.13 (geen schadeveroorzakend besluit)

1. Een omgevingsvergunning die wordt verleend op grond van een regel in het tijdelijke deel als bedoeld in artikel 22.1, eerste lid, aanhef en onder a, van het omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, tweede lid.
2. Een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:
a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,
b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht,
c. een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht,
waarvan de inhoud wordt opgenomen in een omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder c.

§ 22.1.3 Overige bepalingen

Artikel 22.14 (regels waterschapsverordening van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens een andere wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van de waterschapsverordening.
2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een waterschapsverordening kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.15 (regels verordeningen in waterschapsverordening)

Aan de verplichting tot vaststelling van een waterschapsverordening, bedoeld in artikel 2.5, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip is artikel 59 van de Waterschapswet niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in de waterschapsverordening opgenomen.

Artikel 22.16 (overgangsfase projectbesluit)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip hoeft een projectbesluit niet te voldoen aan artikel 5.52, eerste lid. Voor zover een projectbesluit in strijd is met het omgevingsplan, geldt het als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

2. Voor zover een projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, hoeft het omgevingsplan niet eerder dan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip met die vergunning in overeenstemming te zijn gebracht.

3. In het omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met een projectbesluit als bedoeld in het eerste lid. De artikelen 4.19a, derde tot en met vijfde lid, en 5.53a, tweede tot en met vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22.17 (einde overgangsfase)

Deze afdeling vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

JJ

Artikel 23.2 komt te luiden:

Artikel 23.2 (doorwerking wijzigingen Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten in Nederlands recht)

Een wijziging van een verordening, richtlijn of besluit als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarnaar bij of krachtens deze wet wordt verwezen, gaat voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

JK

Artikel 23.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b, wordt «bedoeld in de Wet belastingen op milieugrondslag» vervangen door: bedoeld in artikel 1 van de Wet belastingen op milieugrondslag.

2. In het derde lid, onder h, wordt «voor zover het omgevingswaarden betreft» vervangen door: als het gaat om omgevingswaarden.

3. In het vierde lid wordt «wanneer het afwijkingen betreft» vervangen door: als het gaat om afwijkingen.

4. In het zevende en achtste lid wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

JL

In het opschrift van artikel 23.4 wordt «internetpublicatie» vervangen door: publieksparticipatie.

JM

In artikel 23.5, derde en vierde lid, wordt «Onze betrokken Minister» vervangen door: Onze Minister die het aangaat.

JMa

In artikel 23.8 vervalt «bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,».

JN

In artikel 23.9 wordt «Onze Minister» vervangen door: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

JNa

Artikel 23.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De voordracht voor een koninklijk besluit als bedoeld in het eerste lid wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Indien een der kamers der Staten-Generaal besluit niet in te stemmen met het ontwerp, wordt er geen voordracht gedaan en kan niet eerder dan zes weken na het besluit van die kamer der Staten-Generaal een nieuw ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal worden overgelegd.

JO

De bijlage, onder A, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsomschrijving van *afvalstoffen* komt te luiden:
afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is.

2. De begripsomschrijving van *afvalwater* komt te luiden:
alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

3. De begripsbepaling *afwijkactiviteit* vervalt.

4. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
andere milieubelastende installatie: vaste technische eenheid waarin een milieubelastende activiteit, anders dan een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, wordt verricht en ook andere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die met die activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging;.

5. In de begripsomschrijving van *archeologisch monument* wordt «artikel 1, onder c, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

6. In de begripsomschrijving van *archeologische toevalsvondst van algemeen belang* wordt «artikel 1, onder h, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

7. In de begripsomschrijving van *beperkingengebiedactiviteit* vervalt «die niet in overeenstemming is met de functie van het aanwezige werk of object».

8. In de begripsomschrijving van *bergingsgebied* wordt «toegekend» vervangen door: toegedeeld.

9. De begripsbepaling *beschermen* vervalt.

10. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
beschermen van het milieu: beschermen en verbeteren van het milieu;
beste beschikbare technieken: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond, met als doel emissies en gevolgen voor het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, te beperken, waarbij wordt verstaan onder:
a. «technieken»: zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld,
b. «beschikbare»: op zodanige schaal ontwikkeld dat de betrokken technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken wel of niet binnen Nederland worden toegepast of geproduceerd, mits zij voor de exploitant op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn, en
c. «beste»: het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel;.

11. In de begripsomschrijving van *bouwwerk* wordt na «bouwwerkgebonden installaties» ingevoegd: anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.

12. De begripsbepaling *brandveilig gebruiksactiviteit* vervalt.

13. De begripsbepaling *buitenwater* vervalt.

14. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
buitenplanse omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;.

15. De begripsomschrijving van *cultureel erfgoed* komt te luiden:
monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

15a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
delfstoffen: delfstoffen als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Mijnbouwwet;.

16. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
energie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken, bestemd voor opwekking of winning, transport en opslag van elektriciteit, respectievelijk stoffen als energiedrager;.

17. In de begripsomschrijving van *flora- en fauna-activiteit* wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

17a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

gelijkwaardige maatregel: gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7;.

18. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
gevaarlijke afvalstof: gevaarlijke afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;.

19. In de begripsomschrijving van *hoofdspoorweg* wordt «artikel 2, eerste lid» vervangen door: artikel 2, tweede lid.

20. De begripsomschrijving van *infrastructuur* komt te luiden:
wegen en vaarwegen, waaronder routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen, spoorwegen, havens, luchthavens, energie-infrastructuur, telecommunicatie-infrastructuur, buisleidingen, openbare hemelwater- en ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen, infrastructuur voor watervoorzieningswerken als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet en andere vitale infrastructuur;

21. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
ippc-installatie: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij die richtlijn wordt verricht;.

22. De begripsbepaling *lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk* vervalt.

23. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het watersysteem;
lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk: activiteit inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringtechnisch werk in exploitatie bij een waterschap of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het zuiveringtechnisch werk of het watersysteem;.

24. De begripsbepaling *mijnbouwactiviteit* vervalt.

25. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
mijnbouwlocatieactiviteit: activiteit inhoudende het gebruiken van een locatie in een oppervlaktewaterlichaam voor:
a. een mijnbouwinstallatie, met inbegrip van het voor die installatie geldende beperkingengebied, of
b. een verkenningsonderzoek, met uitzondering van het bij dat onderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen;

26. In de begripsomschrijving van *milieubelastende activiteit* wordt na «een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of» ingevoegd: een lozingsactiviteit op.

27. In de begripsomschrijving van *monument* wordt «artikel 1, onder b, van de Monumentenwet 1988» vervangen door: artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

28. In de begripsomschrijving van *Natura 2000-activiteit* wordt «betreft» vervangen door: gaat om.

28a. In de begripsomschrijving van *natuurlijke hulpbronnen* wordt na «delfstoffen» ingevoegd: , oppervlaktedelfstoffen.

29. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

30. De begripsbepaling *Onze Minister* vervalt.

31. De begripsomschrijving van *oppervlaktewaterlichaam* komt te luiden:
samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna.

32. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
primaire waterkering: waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed, hoog opperwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of een combinatie daarvan, en van het Volkerak-Zoommeer, het Grevelingenmeer, het getijdedeel van de Hollandsche IJssel en de Veluwerandmeren;.

33. De begripsomschrijving van *project* komt te luiden:
a. het bouwen van bouwwerken of de totstandbrenging van installaties of werken,
b. andere activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen, inclusief activiteiten voor de winning van delfstoffen.

34. In de begripsomschrijving van *projectbesluit* wordt «paragraaf 5.2.3» vervangen door: afdeling 5.2.

35. De begripsomschrijving van *rijksmonument* komt te luiden:
rijksmonument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet.

36. In de begripsomschrijving van *slopen* wordt na «gedeeltelijk afbreken» ingevoegd: of uit elkaar nemen.

36a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
storten: storten als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;.

37. De begripsomschrijving van *stortingsactiviteit op zee* komt te luiden:
activiteit, inhoudende:
a. het zich ontdoen van stoffen in de zee door deze vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken in de zee te brengen of op zee te verbranden, tenzij het gaat om:
1°. handelingen die samenhangen met of voortvloeien uit het normale gebruik van het vaartuig, luchtvaartuig of werk, mits dat gebruik niet ten doel heeft het zich ontdoen van stoffen,
2°. het plaatsen van vaste substanties of voorwerpen met een ander oogmerk dan het zich enkel ervan te ontdoen,
3°. het achterlaten van vaste substanties of voorwerpen die aanvankelijk in de zee zijn geplaatst met een ander oogmerk dan het zich ervan te

ontdoen,

b. het zich ontdoen in de zee van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken,

c. het aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig nemen van stoffen met het oogmerk om zich daarvan te ontdoen op een wijze als bedoeld onder a of om die in zee te brengen ten behoeve van een activiteit als bedoeld onder d, of het afgeven of opslaan van stoffen met een van die oogmerken, of

d. het in de zee brengen van stoffen vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken ten behoeve van een activiteit waarbij bewust wordt ingegrepen in het mariene milieu om natuurlijke processen te beïnvloeden en die als zodanig is aangewezen in bijlage 4 bij het Londen-protocol;

37a. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

stortplaats: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafval-voorzieningen;.

38. In de begripsomschrijving van *stroomgebiedsdistrict* wordt «gebied» vervangen door: stroomgebiedsdistrict.

39. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

telecommunicatie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondersteuningswerken en beschermingswerken, die onderdeel zijn van een elektronisch communicatienetwerk als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;.

40. De begripsomschrijving van *voorbeschermd rijksmonument* komt te luiden:

monument of archeologisch monument waarvoor de toezending van het ontwerpbesluit tot aanwijzing als rijksmonument op grond van artikel 3:13, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft plaatsgevonden, vanaf de dag van die toezending tot het moment van inschrijving in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of het moment waarop vaststaat dat het monument of archeologisch monument niet wordt ingeschreven in dat register.

41. In de begripsomschrijving van *wateractiviteit* wordt «betreft» vervangen door «gaat om» en «waarvoor» door: waarover.

42. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

windpark: samenstel van voorzieningen waarmee elektriciteit met behulp van wind wordt geproduceerd;.

43. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

winningsafvalstoffen: afvalstoffen die rechtstreeks afkomstig zijn uit de prospectie, winning, behandeling en opslag van mineralen en de exploitatie van groeven, met uitzondering van afvalstof afkomstig van offshore-prospectie, -winning en -behandeling van mineralen;

winningsafvalvoorziening: terrein waar uitsluitend winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld, of het gedeelte van een terrein waar winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld;.

JP

De bijlage, onder B, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

algemene verordening gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (PbEU 2016, L 119);

Europees landschapsverdrag: op 20 oktober 2000 te Florence tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake het landschap (Trb. 2005, 23);

kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning: Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning (PbEU 2014, L 257);

monitoringsmechanisme-verordening: verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europese Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EG (PbEU 2013, L 165);.

2. De omschrijving van *nec-richtlijn* komt te luiden:

Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344).

3. In de alfabetisch rangschikking wordt ingevoegd:

richtlijn milieustrafrecht: Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328);

SEA-protocol: op 21 mei 2003 te Kiev tot stand gekomen Protocol inzake strategische milieubeoordeling bij het op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 2003, 154);

verdrag van Espoo: op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 1991, 104);

VN-Gehandicaptenverdrag: op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169);.

4. In de omschrijving van zwemwaterrichtlijn wordt na «PbEU» ingevoegd: 2006.

HOOFDSTUK 2 WIJZIGING ANDERE WETTEN

Artikel 2.1 (Algemene douanewet)

De Algemene douanewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:3, vierde lid, wordt «Waterwet» vervangen door: Omgevingswet.

B

Onderdeel B van de bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking vervallen «Waterwet» en «Wet inzake de luchtverontreiniging».

2. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: Omgevingswet.

Artikel 2.2 (Algemene wet bestuursrecht)

De Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsneden met betrekking tot de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

2. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
Omgevingswet:
a. artikel 2.32, voor zover het betreft de weigering om een ontheffing te verlenen van een regel die is gesteld over een besluit waartegen geen bezwaar kan worden gemaakt
b. de artikelen 2.33 en 2.34, voor zover artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is
c. artikel 2.36, derde lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap
d. artikel 13.3
e. artikel 16.21.

B

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet, de Mijnbouwwet, de Ontgrondingenwet, de Tracéwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

b. De zinsnede met betrekking tot de Wet luchtvaart komt te luiden:
Wet luchtvaart:
a. de artikelen 8.15, eerste lid, en 8.25fa
b. artikel 8.43, eerste lid, voor zover het betreft een besluit tot wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet
c. de artikelen 8.70, eerste lid, en 10.15, eerste lid, voor zover het betreft de luchthavens Lelystad, Rotterdam en Eindhoven of een besluit tot wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet
d. artikel 10.27, eerste lid, voor zover het betreft een vergunning voor burgermedegebruik door tussenkomst van een burgerexploitant voor de luchthaven Eindhoven.

c. De zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer komt te luiden:
Wet milieubeheer:
a. de artikelen 10.3, 11a.2, derde lid, onderdelen b en c, 11.5, 11.18 en 15.51, derde lid

b. artikel 16.24, eerste lid, met uitzondering van een besluit houdende toewijzing van broeikasgasemissierechten voor een afzonderlijke broeikasgasinstallatie

c. artikel 17.15, tweede lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep niet wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap.

d. In de alfabetische rangschikking worden de volgende zinsneden ingevoegd:

Invoeringswet Omgevingswet: artikel 4.45

Omgevingswet:

a. artikel 2.8

b. artikel 2.21, eerste lid, in samenhang met artikel 2.21a, eerste lid, voor zover de geometrische begrenzing van het beperkingengebied niet is beperkt of uitgebreid op grond van artikel 2.21, eerste lid, ten opzichte van de afstand, bedoeld in artikel 2.21a, tweede lid

c. artikel 2.36, tweede lid, betreffende de toepassing van artikel 121 van de Provinciewet, voor zover het beroep niet wordt ingesteld door het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap

d. artikel 2.39

e. artikel 3.1

f. de artikelen 3.4, 3.6 tot en met 3.10, 3.14 en 3.15, voor zover het niet betreft een daarin opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan

g. artikel 4.13a

h. de artikelen 4.14 tot en met 4.16

i. artikel 5.16, eerste lid

j. artikel 5.44, tweede lid, derde zin

k. artikel 5.44b, eerste lid

l. een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.47, eerste lid, onder b

m. artikel 5.48, derde lid

n. artikel 15.8, derde lid

o. artikel 16.77a, onder c.

2. Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Algemene wet bestuursrecht vervalt «dan wel de Ontgrondingenwet».

b. De zinsneden met betrekking tot de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Crisis- en herstelwet, de Interimwet stad-en-milieubenadering, de Ontgrondingenwet, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

c. In de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet vervalt «een besluit omtrent een mijnbouwmilieuvergunning krachtens artikel 40 en».

d. In de zinsnede met betrekking tot de Waterschapswet vervalt in onderdeel e «dan wel de Ontgrondingenwet».

e. In de zinsnede met betrekking tot de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels wordt «een tracébesluit als bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door: een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

f. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt onderdeel a en worden de onderdelen b tot en met d geletterd a tot en met c.

g. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
Omgevingswet:
a. artikel 2.4
b. artikel 2.32, voor zover het betreft de weigering om een ontheffing te verlenen van een regel die is gesteld over een besluit waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
c. de artikelen 2.33 en 2.34, voor zover artikel 16.85 van de Omgevingswet niet van toepassing is
d. afdeling 5.2
e. een besluit ter uitvoering van een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2
f. een besluit ter uitvoering van een gemeentelijk project van publiek belang waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 5.55
g. artikel 16.21
h. artikel 16.72.

Artikel 2.3 (Burgerlijk Wetboek)

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Boek 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 33, eerste lid, wordt «bestemming» vervangen door: aan dat water op grond van de Omgevingswet toegekende functies.

2. In artikel 40, tweede lid, wordt «voor zover de bestemming van het water zich er niet tegen verzet» vervangen door: voor zover de aan dat water op grond van de Omgevingswet toegekende functies zich er niet tegen verzetten.

3. In artikel 50, tweede lid, wordt «nadat de erven hun openbare bestemming hebben verloren» vervangen door: nadat de functie van openbare weg of openbaar water verloren is gegaan.

4. Artikel 99, tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. indien aan de in erfpacht gegeven grond een andere functie was toegedeeld dan die van woningbouw;.

5. In artikel 121, vierde lid, en artikel 127a, eerste lid, wordt «artikel 1a, eerste lid, of 1b, tweede lid, van de Woningwet» vervangen door: de op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde regels voor het in stand houden van bouwwerken.

B

Boek 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 176, tweede lid, onder a, wordt «artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

2. In artikel 259, tweede lid, tweede zin, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

C

Boek 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 235 wordt «voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

2. In artikel 274, eerste lid, onder e, wordt «een krachtens een geldend bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

3. Artikel 281, eerste lid, komt te luiden:
1. Indien een verhuurder op wie de rechten en verplichtingen uit de huurovereenkomst op de voet van artikel 226 zijn overgegaan, een krachtens een geldend omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie wil verwezenlijken, ontbindt de rechter op vordering van de verhuurder de huurovereenkomst met ingang van een door hem te bepalen dag.

4. In artikel 296, vierde lid, onder d, wordt «een krachtens een geldig bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

5. In artikel 309, vierde lid, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

6. In artikel 310, eerste lid, wordt «een krachtens een geldend bestemmingsplan op het verhuurde liggende bestemming» vervangen door: een krachtens het geldende omgevingsplan aan het verhuurde toegedeelde functie.

7. In artikel 319, vijfde lid, wordt «bestemmingsplan en daarbij een niet tot de landbouw betrekkelijke bestemming» vervangen door: omgevingsplan en daaraan een niet tot de landbouw betrekkelijke functie is toegedeeld.

8. Artikel 377 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid, tweede zin, wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

b. In het vijfde lid, eerste zin, wordt «bij een bestemmingsplan» vervangen door «in het omgevingsplan» en wordt «bestemming is gegeven» vervangen door: functie is toegedeeld.

c. In het zesde lid wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

9. Artikel 381 wordt als volgt gewijzigd:

a. Het eerste lid komt te luiden:
1. De in artikel 378 lid 1 bedoelde verplichting bestaat voorts niet, voor zover aan het verpachte in het geldende omgevingsplan, een andere dan landbouwkundige functie is toegedeeld. Op verzoek van de verpachter verklaren burgemeester en wethouders schriftelijk, of in zulk een plan al dan niet een landbouwkundige functie aan het verpachte is toegedeeld.

b. In het derde lid wordt «structuurvisie als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.4 (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)

De lijsten A en B, behorende bij de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, worden als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «van de Woningwet: de artikelen 101a tot en met 103 gezamenlijk» vervalt.

2. Aan de opsomming wordt toegevoegd: van de Omgevingswet: de artikelen 19.18 en 19.19 gezamenlijk of afzonderlijk.

Artikel 2.5 (Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening)

De Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen I, II en VI vervallen.

B

In artikel IV vervallen het eerste tot en met vierde lid alsmede de aanduiding «5.» voor het vijfde lid.

C

In artikel V vervallen het eerste lid alsmede de aanduiding «2.» voor het tweede lid.

Artikel 2.6 (Drinkwaterwet)

De Drinkwaterwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De verboden, bedoeld in het eerste lid, gelden niet voor de eigenaar van een collectieve watervoorziening of een collectief leidingnet die in het kader van de verrichting van een milieubelastende activiteit waarvoor bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld krachtens artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of die bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, drinkwater produceert voor, of distribueert aan:
a. consumenten of andere afnemers in het gebouw of op het terrein waar de productie of distributie plaatsvindt,
b. consumenten of andere afnemers buiten het gebouw of het terrein waar de productie of distributie plaatsvindt, voor zover dat gebouw of terrein:
1°. voorheen deel uitmaakte van het in onderdeel a bedoelde gebouw of terrein, of
2°. voor 25 februari 2005 was aangesloten op de collectieve watervoorziening van de eigenaar, bedoeld in de aanhef.

2. In het vierde lid, onder a, onderdeel 2°, wordt «waarvoor ingevolge artikel 40 Woningwet een bouwvergunning vereist is» vervangen door: waarvoor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld

in de Omgevingswet is vereist.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Op een daartoe strekkende aanvraag kan Onze Minister aan de eigenaar van een collectieve watervoorziening of een collectief leidingnet ontheffing verlenen van een verbod als bedoeld in het eerste lid, voor het zover het betreft het produceren voor, of het distribueren aan, consumenten of andere afnemers in een of meer gebouwen of op een of meer terreinen waar milieubelastende activiteiten worden verricht waarvoor bij algemene maatregel van bestuur regels zijn gesteld krachtens artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, indien:

a. de aansluiting van dat gebouw of die gebouwen of van dat terrein of die terreinen op het leidingnet van een drinkwaterbedrijf naar het oordeel van Onze Minister in strijd is, of zou komen, met het belang van een doelmatige openbare drinkwatervoorziening, en

b. het belang van de volksgezondheid zich daartegen niet verzet.

B

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt.

2. Het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

C

In de artikelen 48, vierde lid, en 50, derde lid, wordt «artikel 7, vierde lid» vervangen door: artikel 7, derde lid.

Artikel 2.7 (Elektriciteitswet 1998)

De Elektriciteitswet 1998 wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 2 van hoofdstuk 2A komt te luiden:

§ 2. Bevoegd gezag projectbesluit windpark en productie-installatie

Artikel 9b

1. Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie op land;

b. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 50 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit anders dan met behulp van windenergie;

c. de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 500 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit;

d. de uitbreiding van een productie-installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, indien door die uitbreiding de capaciteit van die productie-installatie wordt vergroot tot ten minste 500 MW.

2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

3. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

Artikel 9c

1. Voor het volgende werk van provinciaal belang stellen gedeputeerde staten in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast: de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan per provincie een minimumrealisatienorm worden vastgesteld.

3. In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten bepalen dat de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet, niet van toepassing is, indien is voldaan aan de minimumrealisatienorm, bedoeld in het tweede lid.

4. In afwijking van het eerste lid nemen gedeputeerde staten geen projectbesluit als het project naar hun oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

B

In artikel 15a, eerste lid, wordt «vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend» vervangen door: omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg respectievelijk een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 1° respectievelijk onder 2°, van de Omgevingswet is verleend.

C

In artikel 16, derde lid, wordt «artikel 20, derde lid» vervangen door: artikel 20, tweede lid.

D

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

E

Artikel 20a wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:
Voor het volgende werk met een nationaal belang stelt Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast: een uitbreiding van het landelijk hoogspanningsnet voor zover het betreft:.

2. Het tweede en derde lid worden vervangen door:
2. Onze Minister stelt in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast voor de aanleg of uitbreiding van het net op zee, met dien verstande dat Onze Minister geen projectbesluit vaststelt voor het gebied gelegen aan de zeezijde van gemeentegrenzen of provinciale grenzen.
3. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.
5. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder c, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

F

De artikelen 20b, 20c en 20ca vervallen.

G

Artikel 20d wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een inpassingsplan is vastgesteld of» vervangen door «een» en wordt na «projectbesluit» ingevoegd «als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet».

2. In het tweede lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

H

Artikel 20e wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de procedure, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening,» vervangen door: de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet,.

2. In het derde lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

I

In artikel 21, tweede lid, onder g, wordt «structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

J

In de artikelen 41b, eerste lid, onder h en i, 41c, zevende lid, onder a en b, en 42d, eerste lid, onder d en e, wordt «waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: waarop de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

K

In artikel 77i, eerste lid, onder b, wordt «20, derde lid» vervangen door: 20, tweede lid.

Artikel 2.8 (Erfgoedwet)

De Erfgoedwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet wordt «aan het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

B

Artikel 3.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. De verordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

C

Artikel 3.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. De verordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

D

Artikel 5.12, eerste lid, onder b, van de Erfgoedwet komt te luiden:
b. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet voor zover het archeologische monumenten betreft en de beslissingen op de aanvragen om vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor inwerkingtreding van deze wet;.

Artikel 2.9 (Gaswet)

De Gaswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2b, derde lid, wordt «20, 37 en 39a» vervangen door: 20 en 37.

B

Artikel 39a vervalt.

C

Artikel 39b wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:
Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:.

2. Het tweede en derde lid komen te luiden:
2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.
3. In afwijking van het eerste lid neemt Onze Minister geen projectbesluit als het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

3. Er wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:
4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder c, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

D

De artikelen 39c en 39d vervallen.

E

In artikel 39e wordt «op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een inpassingsplan» vervangen door: een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

F

Artikel 39f wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de procedure, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening,» vervangen door: de projectprocedure, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet,.

2. In het derde lid wordt «een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

Artikel 2.10 (Gemeentewet)

De Gemeentewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 154b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet wordt de zinsnede die begint met «artikel 10.23» en eindigt met «verordening» vervangen door: de artikelen 10.23 tot en met 10.26 en 10.28 van de Wet milieubeheer zijn gesteld.

B

In artikel 222, eerste lid, wordt «artikel 6.17, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 12.8, eerste lid, van de Omgevingswet.

C

In artikel 229, tweede lid, wordt «voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater als bedoeld in artikel 10.31 van de Wet milieubeheer of op een systeem als bedoeld in artikel 10.33, tweede lid, van die wet» vervangen door: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Omgevingswet of op een ander passend systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet.

D

Aan de bijlage, bedoeld in artikel 124b, eerste lid, van de Gemeentewet wordt onder A toegevoegd:
7. afdeling 20.5 van de Omgevingswet.

Artikel 2.11 (Huisvestingswet 2014)

In artikel 14, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014 wordt «artikel 4.3 van de Wet ruimtelijke ordening of bij een provinciale verordening als bedoeld in artikel 4.1 van die wet» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet of bij een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22 van de Omgevingswet.

Artikel 2.12 (Kadasterwet)

Artikel 3, eerste lid, van de Kadasterwet wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel o wordt «, en» vervangen door een puntkomma.

2. Onder vervanging van de punt na onderdeel p door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
q. het in opdracht van een of meer van Onze Ministers valideren van geografische gegevens, ter bevordering van de kwaliteit en doelmatigheid van de informatieverstrekking door bestuursorganen.

Artikel 2.13 (Kernenergiewet)

De Kernenergiewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 15aa wordt «artikel 2.6, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.43, eerste en vierde lid, van de Omgevingswet.

B

Artikel 16, tweede lid, komt te luiden:

2. Bij of krachtens de maatregel wordt in ieder geval bepaald dat de aanvrager in gevallen waarin de vergunning betrekking heeft op het oprichten of veranderen van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, dat tevens is aan te merken als het bouwen van een bouwwerk waarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, indien de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit:

a. tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet zijn ingediend, een afschrift van die aanvragen bij zijn aanvraag overlegt;

b. niet tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet worden ingediend, een afschrift van die aanvragen aan het bevoegd gezag overlegt gelijktijdig met de indiening van die aanvraag.

C

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «paragraaf 3.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet, artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet.

2. In het tweede lid wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de Omgevingswet.

3. In het vierde lid wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door «de Omgevingswet» en wordt «hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer» vervangen door: afdeling 16.4 van de Omgevingswet.

D

Na artikel 17a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17b

Het bestuursorgaan dat zorg draagt voor het beheer van het zuiveringtechnisch werk of het oppervlaktewaterlichaam waarop afvalwater vanuit een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater wordt gebracht, is adviseur met betrekking tot een aanvraag om een vergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 15, onder b, voor zover die aanvraag betrekking heeft op het brengen van afvalwater of andere afvalstoffen in die voorziening.

E

In de artikelen 20 en 20a wordt «paragraaf 3.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet, artikel 5.7, derde lid, van de Omgevingswet.

F

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te luiden:
4. Ten aanzien van bij de regels te stellen voorschriften zijn de bij of krachtens artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet gestelde regels over activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet, alsmede artikel 13.5, eerste tot en met vijfde lid, van die wet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat bij toepassing van het tweede lid het stellen van financiële zekerheid slechts kan worden voorgeschreven in de vorm van het sluiten van een verzekering tegen aansprakelijkheid voor schade, voortvloeiend uit de nadelige gevolgen voor de bij of krachtens artikel 15b aangewezen belangen, die de inrichting veroorzaakt.

2. In het zesde lid wordt «De artikelen 8.40, tweede lid, 8.41, tweede, derde en vierde lid en 8.42, eerste tot en met vijfde lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: De artikelen 4.4, eerste lid, 4.5 en 4.22, tweede lid, van de Omgevingswet.

G

Artikel 32, vijfde lid, komt te luiden:
5. Ten aanzien van het bepaalde in het vierde lid zijn de artikelen 4.4, eerste lid, 4.5 en 4.22, tweede lid, van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat onder «Onze Minister» wordt verstaan: Onze Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Infrastructuur en Milieu.

H

Artikel 71 vervalt.

I

In artikel 83a wordt «de artikelen 5.15 tot en met 5.18, 5.19, eerste en derde lid, en 5.21 tot en met 5.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de artikelen 18.4 en 18.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.14 (Leegstandwet)

In artikel 15, zevende lid, dertiende lid, onderdelen a en c, en veertiende lid, onderdeel a, van de Leegstandwet wordt de zinsnede die begint met «artikel 2.1» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.15 (Luchtvaartwet)

In artikel 76, eerste lid, onder e, van de Luchtvaartwet wordt «aangewezen overeenkomstig artikel 1.2, tweede lid, onder d, van de Wet milieubeheer» vervangen door: aangewezen overeenkomstig het

bepaalde krachtens artikel 2.24 in samenhang met 2.27, aanhef en onder c, van de Omgevingswet.

Artikel 2.16 (Meststoffenwet)

De Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 16, tweede lid, wordt «de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: krachtens de Omgevingswet.

B

Aan artikel 43, eerste lid, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. een actieprogramma als bedoeld in artikel 5 van richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375).

Artikel 2.17 (Mijnbouwwet)

De Mijnbouwwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel m vervalt.

2. Onderdeel ab komt te luiden:
ab. *productie-installatie:* een mijnbouwwerk dat gebruikt wordt voor het winnen of bewerken van koolwaterstoffen, met uitzondering van installaties, die bij of krachtens de Omgevingswet, de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's zijn aangewezen voor de uitvoering van de Seveso-richtlijn en buisleidingen waarvoor bij of krachtens de Omgevingswet een veiligheidsbeheerssysteem verplicht is gesteld;.

3. Onderdeel ac komt te luiden:
ac. *niet-productie-installatie:* een mijnbouwwerk niet zijnde een productie-installatie en niet zijnde een mijnbouwwerk bestemd voor:
1°. het winnen van zout;
2°. het winnen van aardwarmte;
3°. het opslaan van stoffen;
4°. een installatie, die bij of krachtens de Omgevingswet is aangewezen voor de uitvoering van de Seveso-richtlijn of
5°. een buisleiding waarvoor bij of krachtens de Omgevingswet een veiligheidsbeheerssysteem verplicht is gesteld;.

B

Artikel 4 komt te luiden:

Artikel 4

De rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte van de aardbodem, die een gedoogplicht heeft als bedoeld in artikel 10.9 van de Omgevingswet, heeft recht op een door Onze Minister vast te stellen vergoeding voor het gebruik van de oppervlakte van de houder van een

vergunning voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte, dan wel het opslaan van stoffen, onverminderd het recht dat de rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte heeft op vergoeding van de door deze activiteiten veroorzaakte schade, bedoeld in afdeling 15.2 van de Omgevingswet. De hoogte van de vergoeding voor het gebruik is afhankelijk van de impact van het mijnbouwwerk op de gebruiksrechten en waarde van de oppervlakte voor de rechthebbende ten aanzien van de oppervlakte.

C

Artikel 5 vervalt.

D

Artikel 7a vervalt.

E

In de artikelen 9, eerste lid, onder e, onder 1°, en 13, onder b, wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

F

Artikel 17, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. een gebied waarvoor in verband met milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk of een mijnbouwlocatieactiviteit een aanvang is gemaakt met de vaststelling van een omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 van de Omgevingswet, een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, van de Omgevingswet of een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet voor gebieden op land, respectievelijk in de territoriale zee, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee, of.

2. In onderdeel b wordt «artikel 4.3, eerste lid, respectievelijk 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door «artikel 2.24 van de Omgevingswet» en wordt «een goede ruimtelijke ordening» vervangen door: de fysieke leefomgeving.

G

Artikel 18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

2. In onderdeel h wordt «Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: Omgevingswet.

H

Artikel 21, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel g wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

2. In onderdeel l wordt «Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: Omgevingswet.

I

In de artikelen 27, eerste lid, onder j en 29, vierde lid, onder b, wordt «artikel 4.3, eerste lid, of 10.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: artikel 2.24 van de Omgevingswet.

J

Artikel 34, zevende lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «artikel 3.22 van de Algemene wet bestuursrecht» vervangen door: artikel 3:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. de besluiten, bedoeld in artikel 3:23, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, zijn:
1°. de instemming met het winningsplan, bedoeld in het derde lid,
2°. een besluit als bedoeld in de artikelen 2.40, eerste lid, 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, en 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, c, d en f, onder 2°, van de Omgevingswet,
3°. andere daarvoor in aanmerking komende besluiten die door Onze Minister of Onze Minister die het aangaat worden genomen, waaronder besluiten met betrekking tot de Wet natuurbescherming.

K

Artikel 40 vervalt.

L

Artikel 43 vervalt.

M

Artikel 127, eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. het uitoefenen van:
1°. het toezicht op de naleving van de bij of krachtens deze wet gestelde regels, met uitzondering van het bij of krachtens artikel 52 en de hoofdstukken 5, 6 en 9 bepaalde met uitzondering van artikel 111, artikel 120, tweede lid, en artikel 111 in samenhang met artikel 121,
2°. het toezicht op de naleving van de bij of krachtens een andere wet gestelde regels waarvoor ambtenaren van het Staatstoezicht op de mijnen zijn aangewezen als toezichthouders, en
3°. de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 18.5a van de Omgevingswet.

N

In artikel 132 wordt na «artikel 121» een zinsnede ingevoegd, luidende:
, en is bevoegd tot uitoefening van de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 18.5a van de Omgevingswet.

O

Artikel 133, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef vervalt «, indien van toepassing in afwijking van artikel 2.9a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,».

2. In onderdeel a wordt «voor een handeling met een mobiele installatie» vervangen door: of verstrekte gegevens en bescheiden voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

P

In het opschrift van hoofdstuk 9a wordt «Coördinatie van» vervangen door: Projectbesluit voor.

Q

Artikel 141a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de aanhef vervangen door: Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de aanleg of uitbreiding van de volgende projecten:.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

3. Het derde lid vervalt.

4. Het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

5. Er wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:
4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, onder d, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, bedoeld in dat lid.

R

De artikelen 141b en 141c vervallen.

S

Artikel 142, eerste lid, eerste zin, komt te luiden:
Ten aanzien van een besluit omtrent instemming met een winningsplan is hoofdstuk 20 van de Wet milieubeheer van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat artikel 20.3 van de Wet milieubeheer niet van toepassing is op een winningsplan voor zover het winnen van delfstoffen geschiedt vanuit een voorkomen dat is gelegen aan de zeezijde van de in de bijlage bij deze wet vastgelegde lijn. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op een besluit omtrent instemming met een winningsplan of opslagplan als bedoeld in artikel 39, eerste lid.

Artikel 2.17a (Organisatiewet Kadaster)

De Organisatiewet Kadaster wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2, derde lid, komt te luiden:

3. De Dienst kan andere werkzaamheden verrichten dan die, voortvloeiend uit de in het tweede lid bedoelde taken, indien die werkzaamheden:

a. bijdragen aan de doelmatigheid van de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken;

b. bijdragen aan een betere benutting van de ten behoeve van de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken bij de Dienst aanwezige bedrijfsmiddelen; of

c. worden verricht namens een of meer van Onze Ministers en naar hun aard en strekking aansluiten bij de in het tweede lid bedoelde taken, zolang deze werkzaamheden een goede uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken niet belemmeren.

B

In artikel 13, derde lid, wordt «artikel 2, derde lid» vervangen door: artikel 2, derde lid, onderdelen a en b.

Artikel 2.18 (Spoorwegwet)

De Spoorwegwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 17, tweede lid, onder b, onderdeel 3°, wordt «artikel 12.13, eerste lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

B

Artikel 19 vervalt.

C

Artikel 22, derde lid, komt te luiden:

3. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid vervatte verbod. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden ter bescherming van de fysieke integriteit van de hoofdspoorwegen en in het belang van een veilig en ongestoord gebruik daarvan. De voorschriften kunnen tevens betrekking hebben op het doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg en het financieel belang van de Staat voor zover dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is bepaald.

D

De artikelen 24 en 25 vervallen.

E

In artikel 77, eerste lid, vervalt «19,».

F

In artikel 87, eerste lid, wordt na «vastgestelde voorschriften» ingevoegd: alsmede overtreding van de krachtens de artikelen 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, en derde lid, en 5.1, tweede lid, aanhef en

onder f, onder 4°, van de Omgevingswet vastgestelde voorschriften voor hoofdspoorwegen.

Artikel 2.19 (Telecommunicatiewet)

In artikel 5.9, eerste lid, van de Telecommunicatiewet wordt de zinsnede die begint met «noodzakelijk» en eindigt met «Waterwet is vastgesteld,» vervangen door:

noodzakelijk zijn voor door namens de weg-, spoorweg- of waterbeheerder uit te voeren werken:

1°. waarvoor een ontwerp voor een projectbesluit als bedoeld in de artikel 5.46, eerste lid, van de Omgevingswet is vastgesteld,

2°. ten behoeve van een waterstaatswerk als bedoeld in de Omgevingswet dat in beheer is bij het Rijk respectievelijk een waterschap en waarvoor een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet respectievelijk een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet is bekendgemaakt,.

Artikel 2.20 (Uitvoeringswet grondkamers)

In artikel 20, eerste lid, van de Uitvoeringswet grondkamers wordt «bestemmingsplan» vervangen door: omgevingsplan.

Artikel 2.21 (Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte)

In de artikelen 7, tiende lid, 10, eerste lid, en 13, vijfde lid, van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte wordt «artikel 120 van de Woningwet» vervangen door: artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 4.20, aanhef en onder f, van de Omgevingswet.

Artikel 2.22 (Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)

Artikel 23 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

3. In het eerste lid (nieuw) wordt «die maatregelen» vervangen door «maatregelen ten aanzien van grenswateren» en «Titel 2a der Onteigeningswet» door: Titel IIa van de Onteigeningswet.

Artikel 2.23 (Uitvoeringswet verdrag chemische wapens)

De Uitvoeringswet verdrag chemische wapens wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, eerste lid, onder f, komt te luiden:

f. *inrichting:* een inrichting als bedoeld in de Verificatiebijlage, afdeling I, onderdeel 6, van het verdrag;.

B

In artikel 11 wordt «artikel 5.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.6 van de Omgevingswet.

Artikel 2.24 (Warmtewet)

Artikel 38 van de Warmtewet vervalt.

Artikel 2.25 (Waterschapswet)

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: het beheer van watersystemen en de zuivering van stedelijk afvalwater op de voet van artikel 2.17 van de Omgevingswet.

2. In het derde lid vervalt «, bedoeld in artikel 3.2A van de Waterwet» en wordt «De zorg voor het watersysteem» vervangen door: Het beheer van watersystemen.

B

In artikel 83, tweede lid, onder g, vervalt «, met uitzondering van projectplannen als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet».

C

In artikel 117, eerste lid, aanhef, wordt «de zorg voor het watersysteem» vervangen door: het beheer van watersystemen.

D

In artikel 122, eerste lid, wordt «de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid,» vervangen door: de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

E

Artikel 122c wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a, c en i wordt «riolering» vervangen door: openbaar vuilwaterriool.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. *openbaar vuilwaterriool:* openbaar vuilwaterriool als bedoeld in de Omgevingswet;.

3. In onderdeel e wordt «artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet.

F

In artikel 122d, vierde lid, wordt «een riolering» vervangen door «een openbaar vuilwaterriool», wordt «die riolering» vervangen door «dat openbaar vuilwaterriool» en wordt «de riolering» vervangen door: het openbaar vuilwaterriool.

Artikel 2.26 (Waterstaatswet 1900)

De Waterstaatswet 1900 wordt als volgt gewijzigd:

A

De paragrafen 6 en 6a vervallen.

B

In artikel 103 wordt «waterstaatswerken in de zin van artikel 1.1 van de Waterwet» vervangen door: een waterstaatswerk als bedoeld in de Omgevingswet.

Artikel 2.27 (Waterwet)

De Waterwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de begripsbepalingen, met uitzondering van de begripsbepalingen «deltafonds», «deltaprogramma», «Onze Minister», «Onze Ministers», «oppervlaktewaterlichaam» en «zuiveringtechnisch werk».

2. De begripsbepaling «oppervlaktewaterlichaam» komt te luiden:
oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in de Omgevingswet;.

3. De begripsbepaling «zuiveringtechnisch werk» komt te luiden:
zuiveringtechnisch werk: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

4. Het tweede en derde vervallen alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

B

Paragraaf 2 van hoofdstuk 1 vervalt.

C

De hoofdstukken 2, 4, 5 en 6 vervallen alsmede de paragrafen 1, 2 en 3 van hoofdstuk 3.

D

In artikel 4.9, zesde lid, wordt «de doelstellingen van het nationale waterplan op het gebied van waterveiligheid en zoetwatervoorziening» vervangen door: de aan waterveiligheid en zoetwatervoorziening

gerelateerde hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid zoals opgenomen in de nationale omgevingsvisie.

E

In artikel 7.1, tweede lid, vervalt «: a. worden de gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam die ingevolge artikel 3.1 of 3.2 zijn aangewezen als drogere oevergebieden, niet tot dat oppervlaktewaterlichaam gerekend en b.».

F

Artikel 7.7 vervalt.

G

Artikel 7.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

3. In het tweede lid (nieuw) vervalt de tweede zin.

H

Artikel 7.9 vervalt.

I

De paragrafen 3 en 4 van hoofdstuk 7 vervallen.

J

Artikel 7.23, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 1°, wordt «bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» vervangen door: krachtens artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet gestelde omgevingswaarden, de krachtens artikel 2.15, derde lid, van de Omgevingswet voor de toepassing van het eerste lid, onder d, van die wet gestelde regels, of de krachtens artikel 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet over de uitvoering van de monitoring voor die omgevingswaarden gestelde regels.

2. In onderdeel a, onder 2°, wordt na «naar de normen in bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» ingevoegd: , zoals die luidden per 1 januari 2017.

3. In onderdeel c wordt «dijktraject als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, tweede zin, en nodig zijn vanwege het eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, de norm, vermeld in bijlage II, is overschreden» vervangen door: deel van een primaire waterkering als bedoeld in de Omgevingswet waarop een krachtens artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet gestelde andere parameter van toepassing is en nodig zijn vanwege het eerste lid, onderdeel a, onder 1° of 2°, die andere parameter is overschreden.

K

Artikel 7.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt «bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» vervangen door: krachtens artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de Omgevingswet gestelde omgevingswaarden, de krachtens artikel 2.15, derde lid, van de Omgevingswet voor de toepassing van het eerste lid, onder d, van die wet gestelde regels of de krachtens artikel 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet over de uitvoering van de monitoring voor die omgevingswaarden gestelde regels.

2. Het eerste lid, onder b, wordt na «naar de normen in bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels» ingevoegd: , zoals die luidden per 1 januari 2017.

3. In het vijfde lid wordt «veiligheidsnormen, bedoeld in artikel 2.4» vervangen door: omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

L

Hoofdstuk 8 en de artikelen 10.1, 10.2 en 10.2a vervallen.

M

In artikel 10.4, tweede lid, vervalt «2.2, 2.3, 2.12, 3.9 en».

Artikel 2.28 (Wegenverkeerswet 1994)

In artikel 27 van de Wegenverkeerswet 1994 wordt «Wet inzake de luchtverontreiniging» vervangen door: Wet milieubeheer.

Artikel 2.29 (Wegenwet)

Aan artikel 8 van de Wegenwet wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan op grond van artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet worden bepaald dat een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet geldt als een besluit als bedoeld in het eerste of tweede lid.

Artikel 2.30 (Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels)

De Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel e wordt «artikel 1, eerste lid, van de Woningwet» vervangen door: als bedoeld in de Omgevingswet.

2. Onderdeel f komt te luiden:
f. *omgevingsplan:* een omgevingsplan als bedoeld in de Omgevingswet met inbegrip van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van die wet;.

B

In artikel 2, tweede lid, en artikel 4 wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

C

In artikel 6, vierde lid, wordt «artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

D

Het vierde en vijfde lid van artikel 6b worden als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a wordt «het tracébesluit, bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door: het projectbesluit, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

2. In de onderdelen b wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan» en vervalt «als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening».

E

In artikel 6c, tweede lid, wordt «het tracébesluit, bedoeld in artikel 9 van de Tracéwet» vervangen door «het projectbesluit, bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet», wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan» en vervalt «als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening».

F

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid, onder c, wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

2. Het zesde lid komt te luiden:
6. Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.87 van de Omgevingswet zijn van toepassing op een vergunning als bedoeld in het eerste lid voor een tunnel die onderdeel uitmaakt van een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

G

In artikel 11, derde lid, en artikel 12 wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.31 (Wet algemene regels herindeling)

Artikel 34 van de Wet algemene regels herindeling komt te luiden:

Artikel 34

1. In afwijking van artikel 28 en de artikelen 2.4 en 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet worden vóór de datum van herindeling vastgestelde omgevingsplannen en omgevingsvisies als bedoeld in die artikelen van de Omgevingswet en besluiten waarbij gronden worden aangewezen tot gebied waarop een voorkeursrecht rust als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet voorkeursrecht gemeenten, met betrekking tot overgaand gebied geacht te zijn vastgesteld door de raad van de gemeente waaraan dat gebied is toegevoegd en behouden zij hun rechtskracht zolang de raad niet anders bepaalt. De raad stelt binnen vijf jaar na de datum van herindeling één omgevingsplan en één omgevingsvisie vast.

2. Een voor de datum van herindeling genomen voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan op te nemen regels als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet met betrekking tot overgaand gebied wordt geacht te zijn genomen door de raad van de gemeente waaraan dat gebied is toegevoegd.

Artikel 2.32 (Wet basisregistratie grootschalige topografie)

In artikel 10, eerste lid, onder a, van de Wet basisregistratie grootschalige topografie wordt «een legger als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet» vervangen door: een legger als bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Artikel 2.33 (Wet beheer rijkswaterstaatswerken)

De Wet beheer rijkswaterstaatswerken wordt als volgt gewijzigd:

A

Hoofdstuk 1 vervalt.

B

In het opschrift van hoofdstuk 2 wordt «waterstaatswerken» vervangen door: wegen van het trans-Europese wegennet.

C

Artikel 11a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de begripsbepaling «wegbeheerder» wordt ingevoegd:
weg: weg die deel uitmaakt van het bij ministeriële regeling aangewezen wegennet als bedoeld in richtlijn nr. 2008/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (PbEU L 319), ongeacht bij wie het beheer van die weg berust;.

2. De begripsbepaling «wegbeheerder» komt te luiden:
wegbeheerder: beheerder van een weg.

D

Artikel 11b komt te luiden:

Artikel 11b

Dit hoofdstuk is niet van toepassing op tunnels als bedoeld in richtlijn nr. 2004/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 inzake de minimumveiligheidseisen voor tunnels in het trans-Europese wegennet (PbEG L 167/39).

Artikel 2.34 (Wet bescherming Antarctica)

De Wet bescherming Antarctica wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7, tweede lid, wordt «De artikelen 7.22 en 7.23, de paragrafen 7.8 onderscheidenlijk 7.9 en 7.10, met uitzondering van de artikelen 7.36 en 7.37, derde lid, alsmede paragraaf 7.12 van hoofdstuk 7 van de Wet

milieubeheer» vervangen door: De artikelen 16.42a, 16.43, vijfde lid, 16.45 tot en met 16.53b en 16.88, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

B

In artikel 28 wordt «de artikelen 5.10, 5.13 tot en met 5.16, 5.18, 5.19, eerste en derde lid, en 5.20 tot en met 5.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de artikelen 18.2, vierde lid, 18.4, 18.6, 18.6a, 18.7 en 18.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.35 (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur)

Artikel 1, eerste lid, onder c, onderdeel 6°, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur komt te luiden:

6°. artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet voor zover het een omgevingsplanactiviteit betreft bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet en artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van die wet voor zover dat onderdeel betrekking heeft op een activiteit waarvoor bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 5.31, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 5.40, tweede lid, aanhef en onder d, van die wet is bepaald dat de beschikking in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3, kan worden geweigerd, dan wel ingetrokken;.

Artikel 2.35a (Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

In artikel 85, derde lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt na «bij of krachtens deze wet gestelde voorschriften» ingevoegd: of krachtens de Omgevingswet gestelde voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of biociden bij het verrichten van activiteiten.

Artikel 2.36 (Wet grenzen Nederlandse territoriale zee)

Artikel 8 van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee vervalt.

Artikel 2.37 (Wet herverdeling wegenbehee)

De Wet herverdeling wegenbeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

Het tweede lid van artikel 13 alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid vervallen.

B

Artikel 39 vervalt.

Artikel 2.38 (Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens)

In artikel 8, eerste lid, van de Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidin-

genstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens wordt «bestemmingsplan» vervangen door «omgevingsplan», wordt «werk van algemeen nut» vervangen door «werk van algemeen belang» en wordt «artikel 2 van de Belemmeringenwet Privaatrecht» vervangen door: artikel 10.21, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.39 (Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken)

In artikel 1, onderdeel net met gevaarlijke inhoud, van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken wordt «artikel 12.12, tweede lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: artikel 20.11, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 2.40 (Wet Infrastructuurfonds)

De Wet Infrastructuurfonds wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onder c, wordt «Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport» vervangen door: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

B

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport» vervangen door: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

2. In het derde lid wordt «de infrastructurele doelstellingen van het vigerende Structuurschema Verkeer en Vervoer» vervangen door: de aan de infrastructuur gerelateerde hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid zoals opgenomen in de nationale omgevingsvisie.

C

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt «het tweede lid» vervangen door: het eerste lid.

Artikel 2.41 (Wet Justitie-subsidies)

In hoofdstuk 5 van de Wet Justitie-subsidies wordt na artikel 49 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 50

1. Onze Minister kan per boekjaar subsidie verstrekken aan de rechtspersoon, bedoeld in artikel 17.10 van de Omgevingswet.
2. Artikel 8.36, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over:
a. het bedrag van de subsidie dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald,
b. de aanvraag van een subsidie en de besluitvorming daarover,
c. de vaststelling van de subsidie,
d. intrekking of wijziging van de subsidie, of
e. verplichtingen van de subsidieontvanger.

Artikel 2.42 (Wet kabelbaaninstallaties)

In de artikelen 1, tweede lid, en 22, eerste lid, van de Wet kabelbaaninstallaties wordt «artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.43 (Wet lokaal spoor)

De Wet lokaal spoor wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, wordt «artikelen 9, tweede lid, 10 derde lid, 11, 12» vervangen door: artikelen 9, tweede lid, 10, derde lid, 11.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Het dagelijks bestuur kan zijn bevoegdheid, bedoeld in artikel 12, overdragen aan het college van burgemeester en wethouders van een van de in het krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied liggende gemeenten.

B

De artikelen 7 en 8 vervallen.

C

Artikel 12 komt te luiden:

Artikel 12

Het dagelijks bestuur wijst het beperkingengebied aan waarbinnen het vergunningsvereiste, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°, van de Omgevingswet geldt, voor zover dat beperkingengebied gelegen is in het krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied.

D

In artikel 44, eerste lid, vervalt «, 12, eerste lid».

E

In artikel 49, derde lid, wordt na «krachtens deze wet» ingevoegd: of hun taken en bevoegdheden op het gebied van lokale spoorwegen krachtens de Omgevingswet.

Artikel 2.44 (Wet luchtvaart)

De Wet luchtvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepalingen «luchthavenindelingbesluit» en «luchthavenverkeerbesluit» vervallen.

2. In de begripsbepaling «luchthavenbesluit» wordt na «artikelen » ingevoegd: 8.15,.

B

In artikel 8.1a, tweede lid, wordt «geen luchthavenindelingbesluit en luchthavenverkeerbesluit gelden» vervangen door: geen luchthavenbesluit geldt.

C

In artikel 8.1b vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding «1» voor het eerste lid.

D

Afdeling 8.2 vervalt.

Da

Artikel 8.12 vervalt.

E

Het opschrift van afdeling 8.3 komt te luiden:

AFDELING 8.3. HET LUCHTHAVENLUCHTVERKEER EN DE RUIMTELIJKE INDELING VAN EN ROND DE LUCHTHAVEN

F

Het opschrift van paragraaf 8.3.1. komt te luiden:

§ 8.3.1. Het luchthavenbesluit

G

Artikel 8.15 komt te luiden:

Artikel 8.15

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de luchthaven een luchthavenbesluit vastgesteld.

2. In het luchthavenbesluit worden het luchthavengebied en het beperkingengebied vastgesteld.
3. Het luchthavengebied en het beperkingengebied overlappen elkaar niet. De gebieden kunnen bestaan uit niet aaneengesloten delen.
4. De gebieden worden langs elektronische weg en met gebruikmaking van een of meer ondergronden vastgelegd.

H

Artikel 8.16 komt te luiden:

Artikel 8.16

1. Als luchthavengebied wordt de locatie vastgesteld die bestemd is voor gebruik als luchthaven.
2. Als beperkingengebied wordt de locatie vastgesteld waar in verband met de nabijheid van de luchthaven met het oog op de veiligheid en de geluidbelasting beperkingen noodzakelijk zijn ten aanzien van de functie of het gebruik van de locatie.

I

Na artikel 8.16 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.16a

Voor zover het ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in de uitvoering van het luchthavenbesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

J

Artikel 8.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het luchthavenbesluit bevat een beschrijving van de luchtverkeerwegen alsmede regels omtrent het luchthavenluchtverkeer voor zover die regels noodzakelijk zijn met het oog op de veiligheid, de geluidbelasting, de lokale luchtverontreiniging en de geurbelasting.

2. In het achtste en negende lid wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

K

In de artikelen 8.18, 8.19, 8.20, 8.21, en 8.23 wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

L

Artikel 8.23a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «luchthavenverkeerbesluit» vervangen door: luchthavenbesluit.

2. In het zesde lid wordt «de artikelen 8.13, 8.14 of 8.24» vervangen door: artikel 8.24.

M

Artikel 8.24 komt te luiden:

Artikel 8.24

De voordracht voor een luchthavenbesluit of een wijziging daarvan wordt niet gedaan dan nadat het ontwerp in de Staatscourant is bekendgemaakt en aan een ieder de gelegenheid is geboden om binnen vier weken na de dag waarop de bekendmaking is geschied, wensen en bedenkingen ter kennis van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat te brengen. Gelijktijdig met de bekendmaking wordt het ontwerp aan de beide kamers der Staten-Generaal overgelegd.

N

Artikel 8.31 komt te luiden:

Artikel 8.31

1. Indien een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak met betrekking tot luchthavens schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen of wijzigen van een luchthavenbesluit.
2. Een aanvraag om schadevergoeding wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de desbetreffende bepaling van het luchthavenbesluit in werking is getreden.
3. Voor de toepassing van dit artikel bestaat schade als bedoeld in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht alleen uit inkomens- of omzetderving of waardevermindering van een onroerende zaak.
4. De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van de schade, bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:
a. een regel die is gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt gewijzigd of beëindigd door een luchthavenbesluit of de wijziging daarvan,
b. gedurende een periode van ten minste drie jaar voorafgaande aan het luchthavenbesluit of de wijziging daarvan van de mogelijkheden die de regel biedt geen gebruik is gemaakt, en
c. na het verstrijken van de periode, bedoeld onder b, de benadeelde ten minste een jaar voor de bekendmaking van het luchthavenbesluit of de wijziging daarvan is gewezen op het voornemen tot wijziging of beëindiging van die regel.
5. Van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, wordt vier procent aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
6. Van de aanvrager heft Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een recht ten bedrage van € 500. De aanvrager wordt gewezen op de verschuldigdheid van het recht en wordt medegedeeld dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van de mededeling op de door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven rekening moet zijn bijgeschreven. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is bijgeschreven, wordt de aanvrager niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de aanvrager in verzuim is geweest. Indien op de aanvraag geheel of gedeeltelijk positief wordt beslist, stort Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het betaalde recht terug.

7. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet blijft buiten toepassing voor zover de belanghebbende met betrekking tot de schade een beroep doet of kan doen op een schadevergoeding als bedoeld in het eerste lid.

O

Artikel 8.33 komt te luiden:

Artikel 8.33

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan regels stellen ten aanzien van het verstrekken van geldelijke steun uit 's Rijks kas aan gemeenten ter bestrijding van de kosten ten gevolge van uitvoering van omgevingsplannen die in overeenstemming zijn gebracht met de instructieregels, bedoeld in artikel 2.29 van de Omgevingswet.

P

Artikel 8.43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

Q

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «ten behoeve van de ruimtelijke indeling van het gebied van en rond de luchthaven,».

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. De artikelen 8.15, derde en vierde lid, 8.16, en 8.16a zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent het in een luchthavenbesluit vast te stellen luchthavengebied en beperkingengebied.

R

Artikel 8.49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en derde lid vervallen.

2. Het vierde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

S

Artikel 8.56 komt te luiden:

Artikel 8.56

De artikelen 8.31 en 8.32 zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 8.31, zesde lid, gedeputeerde staten in de plaats treden van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

T

In artikel 8.57 wordt «bestemmingsplannen» vervangen door: omgevingsplannen

U

Artikel 8.70 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt «8.43, tweede lid, ».

2. Het derde lid vervalt.

3. Het vierde tot en met zesde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.

V

Artikel 8.71a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c vervalt.

2. De onderdelen d en e worden geletterd c en d.

3. In onderdeel c (nieuw) wordt «de artikelen 8.13, 8.14 of 8.24» vervangen door: artikel 8.24.

W

Artikel 8a.6 vervalt.

X

Titel 8A.4 vervalt.

Y

In artikel 8a.55, eerste lid, wordt «de bestemming of het gebruik van de grond» vervangen door: de functie of het gebruik van de locatie.

Z

Artikel 8a.57 vervalt.

AA

Artikel 8a.58 komt te luiden:

Artikel 8a.58

Met betrekking tot het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthavens is artikel 8.16a van overeenkomstige toepassing.

AB

In artikel 8a.61 wordt «het luchthavenindelingbesluit of het luchthaven-verkeerbesluit» onderscheidenlijk «het luchthavenindelingbesluit» vervangen door: het luchthavenbesluit.

AC

Artikel 10.12, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor bij die maatregel aangewezen luchthavens uniforme grenswaarden vastgesteld voor de maximaal toegelaten geluidsbelasting door landende en opstijgende luchtvaartuigen en kunnen uniforme grenswaarden worden vastgesteld voor het externe-veiligheidsrisico en voor lokale luchtverontreiniging. Bij die maatregel worden tevens regels vastgesteld met betrekking tot de vliegveiligheid en kunnen regels worden vastgesteld met betrekking tot geluidsbelasting, het externe-veiligheidsrisico en lokale luchtverontreiniging. Bij de vaststelling kan onderscheid worden gemaakt naar soorten luchtvaartuigen, aan- en uitvliegroutes, functie van locaties en perioden van het etmaal.

AD

Artikel 10.15, vierde lid, komt te luiden:
4. Artikel 8.15, vierde lid, is van toepassing.

AE

Artikel 10.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «het gebied vastgesteld dat» vervangen door «de locatie vastgesteld die».

2. In het tweede lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en wordt «grond» vervangen door: locatie.

AF

Artikel 10.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, tweede zin, wordt «alsmede bij de in het derde lid, onderdeel b, bedoelde regels» vervangen door: alsmede bij de in het derde lid bedoelde regels die noodzakelijk zijn met het oog op de vliegveiligheid.

2. Het derde lid komt te luiden:
3. Het luchthavenbesluit bevat voor het beperkingengebied in ieder geval regels die noodzakelijk zijn met het oog op de vliegveiligheid.

3. Het vijfde lid vervalt.

4. Het zesde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en komt te luiden:
5. Artikel 8.16a is van toepassing.

5. Het zevende lid wordt vernummerd tot zesde lid.

AG

In artikel 11.16, eerste lid, onder c, vervallen «8.12,», «8.12 en» en «, artikel 8a.58, tweede lid, juncto artikel 8.12;».

AH

In artikel 11.22, eerste lid, onder a, vervalt «artikel 10.17, zesde lid juncto artikel 8.12, tweede lid, ».

AI

Paragraaf 11.2.2a vervalt.

AJ

In artikel 11.23, eerste lid, onder a, vervalt «artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.12, ».

Artikel 2.44a (Wet luchtvaart)

De Wet luchtvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8.1b, tweede lid, komt te luiden:
2. In deze titel wordt onder omgevingsplan mede verstaan een projectbesluit als bedoeld in de Omgevingswet.

B

In de artikelen 8.5, derde lid, en 8.6 wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: locatie.

C

Artikel 8.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: locatie.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

b. In onderdeel c wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

c. In onderdeel d wordt «bestemming» vervangen door: functie.

3. In het derde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

D

Artikel 8.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemmingsplan of de beheersverordening, bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening» vervangen door: omgevingsplan.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Voor het gebied dat ligt binnen het luchthavengebied of beperkingengebied waarvoor geen omgevingsplan geldt in overeenstemming met het luchthavenindelingbesluit en voor het omgevingsplan geen toepassing is gegeven aan artikel 8.9, tweede lid, kan bij de vaststelling van het

luchthavenindelingbesluit toepassing worden gegeven aan de artikelen 2.24 en 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet.

3. In het derde lid wordt «bestemmingsplan of de beheersverordening» vervangen door: omgevingsplan.

4. In het vierde lid worden «bestemmingsplan of een beheersverordening» en «bestemmingsplan of de beheersverordening» vervangen door: omgevingsplan.

E

Artikel 8.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij de verlening van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet wordt het luchthavenindelingbesluit in acht genomen.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde tot en met zesde lid tot tweede tot en met vijfde lid.

3. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «Bij de toepassing» en eindigt met «genoemd in het eerste lid,» vervangen door: Bij de vaststelling van een omgevingsplan of de verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid.

F

Artikel 8.10 komt te luiden:

Artikel 8.10

Voor zover het ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in de uitvoering van het luchthavenindelingbesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

G

In artikel 8.11 wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid.

H

Artikel 8.12, eerste lid, komt te luiden:
1. Dit artikel is van toepassing op het oprichten of plaatsen van objecten waarvoor geen omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in de Omgevingswet is vereist, met uitzondering van het bouwen van bouwwerken die voldoen aan de daarvoor geldende hoogtebeperking op grond van het omgevingsplan.

I

Artikel 8.31 komt te luiden:

Artikel 8.31

1. Indien een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak met betrekking tot luchthavens schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen

van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen of wijzigen van een luchthavenindelingbesluit of luchthaven-verkeerbesluit.

2. Een aanvraag om schadevergoeding wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de desbetreffende bepaling van het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit in werking is getreden.

3. Voor de toepassing van dit artikel bestaat schade als bedoeld in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht alleen uit inkomens- of omzetderving of waardevermindering van een onroerende zaak.

4. De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van de schade, bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:

a. een regel die is gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt gewijzigd of beëindigd door een luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan,

b. gedurende een periode van ten minste drie jaar voorafgaande aan het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan van de mogelijkheden die de regel biedt geen gebruik is gemaakt, en

c. na het verstrijken van de periode, bedoeld onder b, de benadeelde ten minste een jaar voor de bekendmaking van het luchthavenindelingbesluit of luchthavenverkeerbesluit of de wijziging daarvan is gewezen op het voornemen tot wijziging of beëindiging van die regel.

5. Van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak, wordt vier procent aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

6. Van de aanvrager heft Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een recht ten bedrage van € 500. De aanvrager wordt gewezen op de verschuldigdheid van het recht en wordt medegedeeld dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van de mededeling op de door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven rekening moet zijn bijgeschreven. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is bijgeschreven, wordt de aanvrager niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de aanvrager in verzuim is geweest. Indien op de aanvraag geheel of gedeeltelijk positief wordt beslist, stort Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het betaalde recht terug.

7. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet blijft buiten toepassing voor zover de belanghebbende met betrekking tot de schade een beroep doet of kan doen op een schadevergoeding als bedoeld in het eerste lid.

J

In artikel 8.33 wordt «bestemmingsplannen» vervangen door: omgevingsplannen.

K

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid, en wordt na «gedeputeerde staten» ingevoegd: en in het geval, bedoeld in artikel 8.8, tweede lid, toepassing kan worden gegeven aan de artikelen 2.22 en 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

b. In onderdeel c wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

L

In artikel 8.49, tweede lid, wordt «artikel 8.9, derde lid» vervangen door: artikel 8.9, tweede lid.

M

Artikel 8.70, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a en b wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» vervangen door: de locatie.

2. In onderdeel c wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «het gebruik van de grond» vervangen door «het gebruik van de locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

N

Artikel 8a.57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, en tweede lid wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven de grond» vervangen door: op of boven de locatie.

2. In het derde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

O

In artikel 8a.58, tweede lid, wordt «artikel 8.9, eerste tot en met derde en vijfde lid» vervangen door: artikel 8.9, eerste, tweede en vierde lid.

P

In artikel 10.12, tweede lid, derde zin, wordt «bestemming van gronden» vervangen door: functie van locaties.

Q

Artikel 10.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bestemming» vervangen door «functie» en «grond» door: locatie.

2. In het derde lid wordt «bestemming» vervangen door «functie», wordt «grond» vervangen door «locatie» en wordt «in, op of boven» vervangen door: op of boven.

3. In het vijfde lid wordt de zinsnede die begint met «gronden» en eindigt met «gebouwen» vervangen door: locaties aangewezen waar woningen of andere in het besluit aangewezen gebouwen niet zijn toegelaten.

Artikel 2.45 (Wet milieubeheer)

De Wet milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van paragraaf 1.1 vervalt.

B

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepalingen «afvalvoorziening», «afvalvoorziening categorie A», «bedrijfsafvalwater», «bijlage», «Commissie voor de milieueffectrapportage», «EG-verordening PRTR», «emissiegrenswaarde», «gemeentelijk milieubeleidsplan», «inwonerequivalent», «mer-richtlijn», «nationaal milieubeleidsplan», «omgevingsvergunning voor een inrichting», «openbaar hemelwaterstelsel», «openbaar ontwaterings-stelsel», «openbaar vuilwaterriool», «provinciaal milieubeleidsplan», «provinciale milieucommissie», «provinciale milieuverordening», «stedelijk afvalwater» en «RIVM» vervallen.

2. De begripsbepaling «inrichting» vervalt.

3. In de alfabetische rangschikking worden drie begripsbepalingen ingevoegd, luidende:
milieubelastende activiteit: milieubelastende activiteit als bedoeld in de Omgevingswet;
winningsafvalvoorziening: afvalvoorziening als bedoeld in artikel 3, onder 15, van de richtlijn beheer winningsafval;
winningsafvalvoorziening categorie A: winningsafvalvoorziening die door het bevoegd gezag is ingedeeld in categorie A, in overeenstemming met de criteria gesteld in bijlage III bij de richtlijn beheer winningsafval en de criteria, bedoeld in de artikelen 1 tot en met 9 van beschikking nr. 2009/337/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 20 april 2009 tot vaststelling van de criteria voor de indeling van afvalvoorzieningen in overeenstemming met bijlage III bij Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het beheer van afval van winningsindustrieën (PbEU 2009, L 102).

4. In de begripsbepaling «omgevingsvergunning» wordt «artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de Omgevingswet.

5. In het tweede lid, onder b en c, vervalt de zinsnede die begint met «, alsmede» en eindigt met «inrichting».

6. Het derde en vierde lid vervallen.

7. Het vijfde tot en met dertiende lid worden vernummerd tot derde tot en met elfde lid.

8. Het derde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «binnen de inrichting waarin» vervangen door: op de locatie waar.

b. In onderdeel b, onder 1°, wordt «vanuit een inrichting naar een elders gelegen inrichting» vervangen door: van een locatie naar een elders gelegen locatie.

9. In het zevende lid (nieuw) wordt «zevende of achtste lid» vervangen door: vijfde of zesde lid.

10. In het tiende lid (nieuw) wordt «tiende lid, onderscheidenlijk het eerste en zesde lid» vervangen door: achtste lid, onderscheidenlijk het eerste en vierde lid.

C

Artikel 1.1a vervalt.

D

Paragraaf 1.2 vervalt.

E

Artikel 2.16 komt te luiden:

Artikel 2.16

1. Onverminderd artikel 16.8 verstrekken het bestuur van de emissieautoriteit en het bestuursorgaan dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, elkaar op verzoek of uit eigen beweging tijdig alle redelijkerwijs benodigde gegevens voor de uitoefening van de taken, waarmee zij zijn belast bij of krachtens de hoofdstukken 16 en 18 van deze wet, onderscheidenlijk de afdelingen 4.1, 5.1, 16.1, 16.2, 16.3, 16.5 en 16.8 en hoofdstuk 18 van de Omgevingswet.
2. Bij het verstrekken van de in het eerste lid bedoelde gegevens wordt waar nodig aangegeven welke gegevens een vertrouwelijk karakter dragen. Dit vertrouwelijk karakter kan voortvloeien uit de aard van de gegevens, dan wel uit het feit dat personen deze aan de bestuursorganen, bedoeld in het eerste lid, hebben verstrekt onder het beding dat zij als vertrouwelijk zullen gelden.

F

Artikel 2.16a komt te luiden:

Artikel 2.16a

Onverminderd artikel 16.8 stemmen het bestuur van de emissieautoriteit en het bestuursorgaan dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, onderling de uitoefening van de taken af, waarmee zij zijn belast bij of krachtens de hoofdstukken 16 en 18 van deze wet, onderscheidenlijk de afdelingen 4.1, 5.1, 16.1, 16.2, 16.3, 16.5 en 16.8 en hoofdstuk 18 van de Omgevingswet.

G

Paragraaf 2.2 vervalt.

H

Artikel 2.27, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b vervalt.

2. Onderdeel c wordt geletterd b.

I

Paragraaf 2.4 vervalt.

J

Hoofdstuk 3 vervalt.

K

Hoofdstuk 4 vervalt.

L

Hoofdstuk 5 vervalt.

M

Hoofdstuk 6 vervalt.

N

Hoofdstuk 7 vervalt.

O

Het opschrift van hoofdstuk 8 komt te luiden:

HOOFDSTUK 8. MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN, GESLOTEN STORTPLAATSEN EN GESLOTEN AFVALVOORZIENINGEN.

P

Artikel 8.40 komt te luiden:

Artikel 8.40

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over milieubelastende activiteiten.
2. De artikelen 4.4, 4.5 en 4.7 van de Omgevingswet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Artikel 4.9 van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.

Q

De artikelen 8.40a tot en met 8.42 vervallen.

R

Artikel 8.43, eerste lid, komt te luiden:

1. Bij het in ontvangst nemen van afvalstoffen wordt een bedrag in rekening gebracht als van anderen afkomstige afvalstoffen worden gestort, waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met de kosten van:

a. de inrichting en exploitatie van het terrein waar de afvalstoffen worden gestort,

b. de voorzieningen die bewerkstelligen dat na buitengebruikstelling van het terrein, geen nadelige gevolgen voor het milieu worden veroorzaakt, daaronder mede begrepen de kosten van de krachtens artikel 15.44, eerste lid, verschuldigde heffing, en

c. financiële zekerheid in categorieën van gevallen waarvoor het stellen van financiële zekerheid krachtens artikel 13.5 van de Omgevingswet is voorgeschreven.

S

Artikel 8.47 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt «inrichting waar» vervangen door «terrein waar», wordt «inrichting, waar» vervangen door «terrein, waar» en wordt «in de inrichting» vervangen door «op het terrein».

b. In onderdeel c wordt «binnen de inrichting waartoe de stortplaats behoort» vervangen door: tot de onderneming waartoe de stortplaats behoort, behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

2. In het derde lid, onder c, wordt «de omgevingsvergunning voor de inrichting» vervangen door: de omgevingsvergunningen voor de stortplaats.

T

Artikel 8.48 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «waarvoor» ingevoegd: met betrekking tot het verrichten van een milieubelastende activiteit.

b. Onderdeel a komt te luiden:

a. waarvoor met betrekking tot het verrichten van een milieubelastende activiteit een algemene maatregel van bestuur geldt als bedoeld in artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet, of.

2. In het tweede lid wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

3. In het derde lid wordt «naar haar aard tijdelijke afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

U

In artikel 8.50, derde lid, onder b, wordt «afvalvoorziening» vervangen door: winningsafvalvoorziening.

V

Artikel 8.51 vervalt.

W

In artikel 9.2.2.3, zesde lid, wordt «artikel 5.19, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.10, eerste en vierde lid, van de Omgevingswet.

X

In artikel 9.5.3, eerste zin, wordt «vergunning krachtens artikel 8.1 voor een inrichting» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Y

Artikel 9.5.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede zin.

2. In het zesde lid vervalt de derde zin.

Z

In artikel 9.5.7, tweede lid, eerste zin, wordt «de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, van de Omgevingswet.

AA

In artikel 10.1, vijfde lid, wordt «of een» vervangen door «, een» en wordt na «genoemde wet» ingevoegd: , de Omgevingswet.

AB

In artikel 10.1a, tweede lid, wordt «artikelen 2.4, 2.22, derde lid, en 2.23, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikelen 5.8 tot en met 5.16, 5.34, tweede lid, en 5.36, vierde lid, van de Omgevingswet.

AC

Artikel 10.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden huishoudelijke afvalstoffen te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.

2. In het derde lid wordt «het zich ontdoen van afvalstoffen» vervangen door: handelingen.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Dit artikel is niet van toepassing op afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen.

AD

Artikel 10.6 vervalt.

AE

Aan artikel 10.9, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Zienswijzen kunnen naar voren worden gebracht door een ieder.

AF

Artikel 10.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «wet» ingevoegd «of bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet» en wordt «de bevoegdheid» vervangen door: de taak of bevoegdheid.

2. In het tweede en derde lid wordt «bevoegdheid» vervangen door: taak of bevoegdheid.

AG

Artikel 10.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «vast» ingevoegd: , tenzij de op grond van artikel 10.24, eerste lid, te stellen regels zijn opgenomen in het omgevingsplan.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AH

Artikel 10.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

b. In onderdeel a wordt na «verordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

2. In het tweede lid wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

AI

In de aanhef van artikel 10.25 wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

AJ

Artikel 10.26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef van het eerste lid wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of bij omgevingsplan.

2. In het tweede lid wordt «zodanig besluit» vervangen door: afvalstoffenverordening waarin regels als bedoeld in het eerste lid zijn opgenomen.

AK

In artikel 10.28, eerste lid, wordt na «verordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AL

Artikel 10.29a wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na «wet» ingevoegd «of bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid krachtens artikel 4.1 van de Omgevingswet» en wordt «die bevoegdheid» vervangen door: die taak of bevoegdheid.

2. In onderdeel d wordt «inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

3. In onderdeel e wordt «wordt hergebruikt» vervangen door: opnieuw wordt gebruikt.

4. In onderdeel g wordt «inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet» vervangen door: zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de Omgevingswet.

AM

De artikelen 10.32 tot en met 10.35 vervallen.

AN

Artikel 10.37, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b, onder 1°, wordt na «hoofdstuk 8» ingevoegd: van deze wet of artikel 4.3 van de Omgevingswet.

2. Onderdeel d komt te luiden:
d. die op grond van een omgevingsvergunning bevoegd is afvalstoffen aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig te nemen met het oogmerk ze te lozen;.

3. Onderdeel e vervalt.

4. De onderdelen f en g worden geletterd e en f.

AO

In de aanhef van artikel 10.38, eerste lid, wordt «artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met f» vervangen door: artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met e.

AP

In artikel 10.39, eerste lid, wordt «artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met e» vervangen door: artikel 10.37, tweede lid, onder a tot en met d.

AQ

In artikel 10.40a, tweede lid, vervalt «, vastgesteld ingevolge artikel 10.1 van de Waterwet».

AR

In artikel 10.48, tweede lid, wordt de zinsnede die begint met «activiteiten» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: milieubelastende activiteiten bij of krachtens de artikelen 4.5, tweede lid, 5.18. 5.19, 5.26, 5.31, 5.34, eerste en vierde lid, 5.37, 5.38, 5.39, aanhef en onder a, 5.40, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a tot en met e, 5.41, 5.42, tweede lid, 13.5, 16.15, 16.16, 16.55, eerste, derde en vierde lid, 16.65 tot en met 16.68 en 16.88 van de Omgevingswet.

AS

De artikelen 10.51 tot en met 10.53 vervallen.

AT

Artikel 10.54 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden gevaarlijke afvalstoffen tijdens het inzamelen of vervoeren daarvan:
a. anders dan handmatig te scheiden, of
b. te mengen, daaronder mede begrepen verdunnen, met andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van afvalstoffen of met andere stoffen dan afvalstoffen.

2. In het tweede lid wordt «artikel 10.47, 10.48 of 10.54a, tweede lid» vervangen door: artikel 10.47 of 10.48.

AU

Artikel 10.54a vervalt.

AV

In artikel 10.61, eerste lid, wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan.

AW

Artikel 10.63 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid wordt «zich van afvalstoffen te ontdoen door deze buiten een inrichting» vervangen door: huishoudelijke afvalstoffen.

2. In het derde lid wordt «de artikelen 10.28, 10.29, 10.47, 10.51» vervangen door «de artikelen 10.28, 10.29, 10.47» en vervalt «van 10.52,».

AX

In artikel 10.64, eerste lid, wordt de zinsnede die begint met «activiteiten» en eindigt met «Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: milieubelastende activiteiten bij of krachtens de artikelen 4.5, tweede lid, 5.18, 5.19, 5.26, 5.31, 5.34, eerste en vierde lid, 5.37, 5.38, 5.39, aanhef en onder a, 5.40, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a tot en met e, 5.41, 5.42, tweede lid, 13.5, 16.15, 16.55, eerste, derde en vierde lid, 16.65 tot en met 16.68 en 16.88 van de Omgevingswet.

AY

Titel 11.2 vervalt.

AZ

Artikel 11a.1 vervalt.

BA

Hoofdstuk 12 vervalt.

BB

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «of wettelijke bepalingen».

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. De in het eerste lid bedoelde wetten zijn de Kernenergiewet, de Wet geluidhinder, de Wet bodembescherming en de Wet bescherming Antarctica.

BC

De artikelen 13.2, 13.4 en 13.12 vervallen.

BD

In het opschrift van afdeling 13.3 wordt «Afvalvoorzieningen» vervangen door: Winningsafvalvoorzieningen.

BE

In artikel 13.13, eerste lid, wordt «omgevingsvergunning» vervangen door »vergunning» en wordt «afvalvoorziening» vervangen door: winningsafvalvoorziening.

BF

Hoofdstuk 14 vervalt.

BG

Artikel 15.20, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «de artikelen 10.48 of 10.52» vervangen door: artikel 10.48.

2. Onderdeel c vervalt.

3. Onderdeel d wordt geletterd c.

BH

Artikel 15.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel a vervalt.

b. De onderdelen b tot en met d worden geletterd a tot en met c.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. In gevallen als bedoeld in het eerste lid beslist Onze Minister over het toekennen van de vergoeding.

BI

In artikel 15.22 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

BJ

Artikel 15.34 vervalt.

BK

Artikel 15.51 komt te luiden:

Artikel 15.51

1. Deze titel is van toepassing op het telen van gewassen in kassen.
2. Deze activiteit omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
a. hiermee rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan, en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging, of
b. deze functioneel ondersteunen.

BL

Na artikel 15.51 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 15.51a

Deze titel is niet van toepassing op het telen van gewassen in kassen:
a. met een totale oppervlakte kleiner dan 2.500 m^2, indien op het terrein niet uitsluitend gewassen in kassen worden geteeld,
b. alleen:
1°. bij een huishouden of bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis,
2°. voor educatieve doeleinden,
3°. bij onderzoeksinstellingen, of
4°. bij volkstuinen, of
c. voor zover het een milieubelastende activiteit met betrekking tot een broeikasgasinstallatie als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid, betreft.

Artikel 15.51b

1. Voor activiteiten als bedoeld in artikel 15.51 geldt een systeem van verevening van kosten van het in een kalenderjaar overschrijden van de voor het verrichten van de activiteiten gezamenlijk voor dat kalenderjaar vastgestelde hoeveelheid CO_2-emissies.

2. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken, de hoeveelheid CO_2-emissies, bedoeld in het eerste lid vast. Het besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

BM

Artikel 15.52 komt te luiden:

Artikel 15.52

Indien de hoeveelheid emissies, bedoeld in artikel 15.51b, eerste lid, wordt overschreden, is degene die een activiteit als bedoeld in artikel 15.51 verricht een vergoeding verschuldigd aan Onze Minister. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de hoogte van die vergoeding dan wel de wijze van berekenen van de hoogte van die vergoeding vastgesteld.

BN

Het opschrift van afdeling 16.2.1 komt te luiden:

AFDELING 16.2.1. BROEIKASGASINSTALLATIES.

BO

Artikel 16.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.

2. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

BP

In artikel 16.2a, tweede lid, wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

BQ

Artikel 16.2b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

2. In het derde en vierde lid wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BR

In artikel 16.3 wordt «inrichtingen als bedoeld in artikel 16.2, eerste lid, worden mede begrepen inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties worden mede begrepen broeikasgasinstallaties.

BS

Artikel 16.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «inrichting in werking te hebben» wordt vervangen door: broeikasgasinstallatie te exploiteren.

2. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Een aanvraag om een vergunning kan naar keuze van de aanvrager betrekking hebben op één of meer broeikasgasinstallaties die worden geëxploiteerd op dezelfde locatie.

BT

Artikel 16.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede die begint met «voor de inrichting waarop» en eindigt met «Onze Minister van Economische Zaken» vervangen door: met betrekking tot de broeikasgasinstallatie waarop de aanvraag betrekking heeft, bevoegd is een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit te verlenen.

2. In het tweede lid vervallen «of vergunning, bedoeld in artikel 40 van de Mijnbouwwet» en «of vergunning als hiervoor bedoeld».

BU

In artikel 16.9 wordt «inrichting» vervangen door «broeikasgasinstallatie» en wordt «de hoofdstukken 2 en 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: afdeling 2.2, hoofdstuk 4, afdeling 5.1 of hoofdstuk 16 van de Omgevingswet.

BV

In artikel 16.10 wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BX

In artikel 16.11, eerste lid, wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

BY

In artikel 16.15 wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

BZ

Artikel 16.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «een inrichting» vervangen door «een broeikasgasinstallatie» en wordt «de inrichting drijft» vervangen door: de broeikasgasinstallatie exploiteert.

2. In het tweede lid wordt «van degene die de inrichting drijft» vervangen door: van de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

CA

Artikel 16.20c, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. met betrekking tot de broeikasgasinstallaties de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is ingetrokken;.

2. In onderdeel b wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

CB

Artikel 16.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «inrichtingen» vervangen door: broeikasgasinstallaties.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De tweede zin komt te luiden: Bij of krachtens de maatregel kan worden bepaald dat de voorschriften van de bij onderscheidenlijk krachtens de maatregel gestelde regels kunnen afwijken.

b. Er wordt een zin toegevoegd, luidende: Bij of krachtens de maatregel kan tevens worden bepaald in welke mate de voorschriften van die regels kunnen afwijken en kan worden bepaald dat slechts kan worden afgeweken in daarbij aangegeven categorieën van gevallen.

CC

Artikel 16.35, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste zin wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

2. In de tweede zin wordt «inrichting» vervangen door: broeikasgasinstallatie.

CD

Artikel 16.35c wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt »degene die de betrokken inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de betrokken broeikasgasinstallatie.

b. In de tweede zin wordt »degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

2. In het derde lid wordt «degene die de inrichting drijft» vervangen door: de exploitant van de broeikasgasinstallatie.

CE

In de artikelen 16.37, eerste lid, en 16.39 wordt »degene die een inrichting drijft» vervangen door «de exploitant van een broeikasgasinstallatie» en wordt »de inrichting» vervangen door: de broeikasgasinstallatie.

CF

De artikelen 17.1 tot en met 17.3 vervallen.

CG

Artikel 17.4, tweede lid, onder a, komt te luiden:
a. voor zover de verplichting of het verbod betrekking heeft op een milieubelastende activiteit: door het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, of, indien voor de milieubelastende activiteit regels gelden als bedoeld in paragraaf 4.1.1 van de Omgevingswet, door het bestuursorgaan waaraan een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet met betrekking tot die milieubelastende activiteit zou moeten worden gedaan of, in andere gevallen, door burgemeester en wethouders;.

CH

In het opschrift van titel 17.1A wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

CI

Artikel 17.5a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt «degene die de afvalvoorziening drijft» vervangen door «de exploitant van de winningsafvalvoorziening» en wordt «die inrichting» vervangen door: de milieubelastende activiteit met betrekking tot de winningsafvalvoorziening.

b. De tweede zin vervalt.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot vierde lid, worden twee leden ingevoegd, luidende:
2. De exploitant van de winningsafvalvoorziening verstrekt het bestuursorgaan, bedoeld in het eerste lid, tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:
a. de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
b. de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor het milieu van het voorval te kunnen beoordelen;
d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
e. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals kan voordoen.
3. Artikel 19.3 van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «afvalvoorzieningen aangewezen, waarop ingevolge artikel 2, derde lid, van de richtlijn beheer winningsafval deze titel niet van toepassing is» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen aangewezen.

CJ

Artikel 17.5b komt te luiden:

Artikel 17.5b

Indien de situatie, bedoeld in artikel 17.5a, eerste lid, betrekking heeft op een winningsafvalvoorziening categorie A, voert de exploitant van de winningsafvalvoorziening, onmiddellijk het voor die winningsafvalvoorziening voorgeschreven interne noodplan uit

CK

In artikel 17.5c, tweede lid, wordt «Degene die de afvalvoorziening drijft,» vervangen door: De exploitant van de winningsafvalvoorziening.

CL

In artikel 17.5d wordt «afvalvoorzieningen» vervangen door: winningsafvalvoorzieningen.

CM

Titel 17.1B vervalt.

CN

Artikel 17.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan waarbij op grond van artikel 18.2 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust voor de activiteit waardoor de milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan wordt veroorzaakt.

2. De aanhef van het derde lid komt te luiden:
Het bevoegd gezag is voor zover de activiteit waardoor de milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan betrekking heeft op:.

CO

In artikel 17.10, derde lid, wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CP

Artikel 17.11 vervalt.

CQ

Artikel 17.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt de tweede zin.

2. In het derde, vijfde en zesde lid wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CR

Artikel 17.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt de tweede zin.

2. In het derde lid wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CS

In artikel 17.15, eerste lid, wordt «artikel 17.2, derde lid» vervangen door: artikel 19.3, eerste lid, van de Omgevingswet.

CT

Artikel 18.1a komt te luiden:

Artikel 18.1a

1. De artikelen 18.2, vijfde lid, 18.4, 18.6, 18.6a, eerste en tweede lid, 18.7, 18.10, de paragrafen 18.3.2 tot en met 18.3.4 en artikel 19.4, vierde lid, van de Omgevingswet zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de handhaving van het bepaalde bij of krachtens:
a. deze wet;
b. de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen;
c. de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
d. de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels.
2. In afwijking van het eerste lid is artikel 18.4 van de Omgevingswet niet van toepassing voor zover het betreft de handhaving van het bij of krachtens hoofdstuk 16 bepaalde.
3. Tot de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang krachtens artikel 18.3 of 18.4 van de Omgevingswet behoort het in Nederland door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan beheren van afvalstoffen in gevallen waarin die afvalstoffen in strijd met het bij of krachtens de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen of titel 10.7 bepaalde, binnen of buiten Nederlands grondgebied worden gebracht.

CU

Artikel 18.1b vervalt.

CV

Artikel 18.2 komt te luiden:

Artikel 18.2

Het bevoegd gezag waarbij op grond van artikel 18.2 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust, heeft tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de voorschriften die voor degene die de activiteit verricht, gelden op grond van:
1°. het bepaalde bij of krachtens deze wet;
2°. de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
3°. de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels.

CW

Artikel 18.2a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Voor zover artikel 18.2 van de Omgevingswet niet van toepassing is, hebben Onze betrokken Minister, gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het waterschap tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van artikel 10.1.

2. In het tweede lid wordt «het bestuursorgaan dat tot verlening van vergunningen als bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet bevoegd is» vervangen door: het dagelijks bestuur van het waterschap.

3. Het derde lid komt te luiden:
3. Onze betrokken Minister heeft tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 11a.2 en 11a.3.

CX

In artikel 18.2b, derde lid, wordt «amvb» vervangen door: maatregel.

CY

In artikel 18.2c, tweede lid, wordt «buiten een inrichting van de krachtens artikel 17.4 gestelde verplichtingen» vervangen door: van de krachtens artikel 17.4 opgelegde verplichtingen.

CZ

Artikel 18.2d wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «artikel 5.2, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

b. In onderdeel a wordt na «afvalstoffenverordening» ingevoegd: of het omgevingsplan voor zover het verplichtingen krachtens de artikelen 10.24 tot en met 10.28 betreft.

c. De puntkomma na onderdeel b wordt vervangen door een punt.

d. Onderdeel c vervalt.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Burgemeester en wethouders hebben tevens tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de bij of krachtens hoofdstuk 10 gestelde verplichtingen, voor zover zij betrekking hebben op het zich ontdoen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.37.

DA

De artikelen 18.2e en 18.2g vervallen.

DB

In artikel 18.8 wordt «artikel 5.15 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 18.4 van de Omgevingswet.

DC

In artikel 18.18 wordt na «deze wet» ingevoegd: of een verordening als bedoeld in artikel 18.1a, eerste lid.

DD

Aan hoofdstuk 18 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 18.19

1. Een overheidslichaam kan – behoudens matiging door de rechter – de voor zijn rekening komende kosten van het beheer van afvalstoffen waarbij in strijd is gehandeld met het bij of krachtens deze wet bepaalde, verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad die kosten zijn veroorzaakt, of op degene die anderszins krachtens burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan.
2. Een overheidslichaam kan in een geval als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de regels betreffende ongerechtvaardigde verrijking, de daar bedoelde kosten verhalen op degene die door het beheer van de betrokken afvalstoffen ongerechtvaardigd wordt verrijkt.
3. Voor de toepassing van dit artikel is niet vereist dat op het tijdstip waarop de in het eerste lid bedoelde handeling met de in dat lid bedoelde afvalstoffen zich heeft voorgedaan, als tegenover de overheid onrechtmatig werd gehandeld.

DE

Artikel 19.1b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «beschikking als bedoeld in artikel 13.1» vervangen door: beschikking op grond van deze wet, de Kernenergiewet, de Mijnbouwwet, de Omgevingswet, de Wet bescherming Antarctica, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder of de Wet dieren voor zover deze betrekking heeft op dierlijke bijproducten.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Nadat een beschikking krachtens een in het eerste lid genoemde wet tot verlening of wijziging van een vergunning die betrekking heeft op een installatie als bedoeld in Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334) onherroepelijk is geworden, stelt het bevoegd gezag in afwijking van het eerste lid de tekst daarvan voor eenieder elektronisch beschikbaar.

DF

Artikel 19.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, derde zin, wordt de zinsnede die begint met «hoofdstuk» en eindigt met «in samenhang met artikel 7.12» vervangen door: afdeling 16.4 van de Omgevingswet is gedaan en betrekking heeft op een plan of programma onderscheidenlijk besluit waarover de Commissie voor de milieueffectrapportage op grond van artikel 16.39 van die wet onderscheidenlijk 16.47 van die wet.

2. In het tweede lid vervalt «of van paragraaf 7.2 of 7.8 onderscheidenlijk 7.9 is gedaan» en wordt «artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 16.64 van de Omgevingswet.

3. In het derde lid vervalt «of van paragraaf 7.10 is gedaan».

DG

In artikel 19.6b wordt «dat is aangewezen krachtens artikel 7.2 ter zake van een activiteit» vervangen door «als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet» en wordt «omgevingsvergunning voor een inrichting» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

DH

Artikel 19.8 vervalt.

DI

Het opschrift van paragraaf 20.1 vervalt.

DJ

Artikel 20.2a vervalt.

DK

Artikel 20.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet vervalt «en 40 ».

b. De zinsnede met betrekking tot de Wet inzake de luchtverontreiniging vervalt.

c. De zinsnede die begint met «de artikelen 125 van de Gemeentewet» en eindigt met «van toepassing is,» vervalt.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde en vierde lid worden vernummerd tot tweede en derde lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «een activiteit» en eindigt met «een omgevingsvergunning» vervangen door: het oprichten, in werking brengen, in werking houden, buiten gebruik stellen, wijzigen of ontmantelen van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet dat tevens is aan te merken als het bouwen van een bouwwerk waarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

DL

Artikel 20.4 komt te luiden:

Artikel 20.4

Artikel 20.3 is niet van toepassing op besluiten op een aanvraag om een vergunning of op bezwaren krachtens de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen.

DM

Paragraaf 20.2 vervalt.

DN

In artikel 21.1, eerste lid, wordt «de hoofdstukken 8, 13 en 18 en paragraaf 14.1 van deze wet» vervangen door: de hoofdstukken 8, 13 en 18.

DO

Artikel 21.3 vervalt.

DP

Artikel 21.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. De voordracht voor een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 9.2.3.2 wordt Ons gedaan door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

2. Het tweede, derde en zevende lid vervallen.

3. Het vierde tot en met zesde lid worden vernummerd tot tweede tot en met vierde lid.

4. In het tweede lid (nieuw) wordt de zinsnede die begint met «artikel 1.1, eerste, derde, zesde, zevende of achtste lid,» en eindigt met «12.29,» vervangen door: artikel 1.1, eerste, derde, zesde, zevende of achtste lid, 2.2, derde lid, 8.40, 8.49, vijfde lid, 9.2.1.3, tweede lid, 9.2.1.4, 9.2.2.1, eerste lid, 9.2.3.2, 9.2.3.3, vierde lid, 9.5.2, 10.2, tweede lid, 10.22, tweede lid, 10.28, eerste lid, 10.29, eerste lid, 10.41, eerste en tweede lid, 10.42, eerste lid, 10.43, eerste lid, 10.44, derde lid, 10.46, eerste lid, 10.47, eerste lid, 10.48, eerste lid, 10.54, derde lid, 10.61, eerste lid, 11.1, eerste lid, 11.3, eerste lid, 11.11, tweede lid, 11.29, vierde lid,.

5. Het derde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt «vierde lid» vervangen door: tweede lid.

b. De derde en vierde zin vervallen.

6. In het vierde lid (nieuw) wordt in de vierde zin «zijn het tweede en het derde lid» vervangen door: is het eerste lid.

DQ

Artikel 22.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «en titel 12.3».

2. Het tweede komt te luiden:
2. Artikel 8.40 is niet van toepassing op activiteiten voor zover daaromtrent regels zijn gesteld op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet.

3. Het derde lid vervalt.

4. Het vierde tot en met tiende lid worden vernummerd tot derde tot en met negende lid.

5. In het zesde lid (nieuw) wordt «krachtens artikel 6.6 juncto artikel 6.2 of 6.3 van de Waterwet» vervangen door: in op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde regels.

6. In het achtste lid (nieuw) vervalt «de Waterwet,».

Artikel 2.46 (Wet normering topinkomens)

Bijlage 1 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering topinkomens wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder het opschrift Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vervallen onderdeel 2 alsmede de aanduiding «1.» voor onderdeel 1.

2. Onder het opschrift Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt na onderdeel 8 een onderdeel toegevoegd, luidende:
9. De stichting, bedoeld in artikel 17.10 van de Omgevingswet.

Artikel 2.47 (Wet op de economische delicten)

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onderdeel 1°, vervallen in de zinsnede met betrekking tot de Mijnbouwwet «, 40» en «, 43».

B

Artikel 1a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet inzake de luchtverontreiniging vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer wordt «artikel 1.2, eerste lid, – voor zover aangeduid als strafbare feiten –, en de artikelen 1.3a, vierde lid,» vervangen door «de artikelen» en vervallen «10.54a, eerste en derde lid» en «17.1, 17.3, eerste lid,».

c. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen
1.7a,
4.1, eerste lid, voor zover dat voorschrift is gesteld in een waterschapsverordening of een omgevingsverordening met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen

van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,

4.3, eerste lid, aanhef en onder b, c, f, h en i, en tweede lid, aanhef en onder b en c,

5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover dat verbod is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten, b en d, en tweede lid, aanhef en onder b, c, en f,

5.3, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen of het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,

5.4, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk, of het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,

5.5, eerste lid, derde lid, aanhef en onder a, en vierde lid, aanhef en onder a,

5.37, eerste lid,

5.52, tweede lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover dat verbod is gesteld met het oog op het beschermen van monumenten of archeologische monumenten, b en d, en tweede lid, aanhef en onder b, c en f, en artikel 5.5, eerste lid, derde lid, aanhef en onder a, en vierde lid, aanhef en onder a,

18.8,

19.3, tweede lid, 19.4, eerste en tweede lid, 19.9 in verbinding met 19.3, tweede lid, 19.12, eerste en tweede lid, 19.18, tweede en derde lid, en

23.3, vijfde en zesde lid;.

2. Onderdeel 2° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Crisis- en herstelwet, de Ontgrondingenwet, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervallen «8.41, eerste, tweede en derde lid, 8.42, eerste lid,», «10.32», «10.51, eerste lid, 10.52, eerste lid,», 12.20, eerste en tweede lid, 12.20a, eerste lid, in verbinding met 12.20, eerste lid, 12.29, aanhef en onder a tot en met c, 12.30,» en «17.2, 17.11,».

c. De zinsnede met betrekking tot de Woningwet komt te luiden:
de Woningwet, de artikelen 14a, 119, tweede lid, en 120, tweede lid;.

d. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen

4.3, eerste lid, aanhef en onder a, d en e en tweede lid, aanhef en onder a,

5.1, eerste lid, aanhef en onder a, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°, en c, en tweede lid, aanhef en onder a, d en e,

5.5, tweede lid,

5.6,

5.52, tweede lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, en tweede lid, aanhef en onder a, d, en e, en 5.5, tweede lid, en

23.1, eerste lid;.

3. Onderdeel 3° wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsneden met betrekking tot de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet inzake de luchtverontreiniging vervallen.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt «, 12.14, eerste en tweede lid».

c. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: de Omgevingswet, de artikelen
2.38,
2.40, eerste lid,
4.1, eerste lid, in overige gevallen dan bedoeld onder 1°,
4.3, eerste lid, aanhef en onder g, en derde lid,
5.3, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°,
5.4, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°,
5.5, derde lid, aanhef en onder b, en vierde lid, aanhef en onder b,
5.37, tweede lid,
10.2, 10.3, 10.6 tot en met 10.10, 10.13 tot en met 10.15, 10.16, eerste en tweede lid, 10.17, 10.18, 10.19, eerste en tweede lid, 10.19a, 10.20, 10.21, eerste lid, 10.24, 10.25, 10.27, eerste en tweede lid,
20.3 en 20.6;.

C

In artikel 6, derde lid, wordt na «Distributiewet,» ingevoegd: of gesteld bij of krachtens de artikelen 10.2, 10.3, 10.6 tot en met 10.10, 10.13 tot en met 10.15, 10.16, eerste en tweede lid, 10.17, 10.18, 10.19, eerste en tweede lid, 10.19a, 10.20, 10.21, eerste lid, 10.24, 10.25, 10.27, eerste en tweede lid van de Omgevingswet,.

D

In artikel 23a vervalt «, artikel 96 van de Wet inzake de luchtverontreiniging».

Artikel 2.48 (Wet op de huurtoeslag)

In artikel 11, derde lid, onder b, van de Wet op de huurtoeslag wordt «Woningwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.49 (Wet veiligheidsregio's)

De Wet veiligheidsregio's wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt na «Politiewet 2012» door een puntkomma, een begripsbepaling toegevoegd, luidende:
milieubelastende activiteit: milieubelastende activiteit als bedoeld in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet.

B

In artikel 14, tweede lid, onder e, wordt na «artikel 10, onder b» ingevoegd: , waaronder de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen, en van de wijze waarop de gemeenten het bestuur van de

veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen.

C

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een rampbestrijdingsplan vast voor:
a. locaties waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht;
b. inrichtingen en rampen die behoren tot een bij de maatregel, bedoeld onder a, aangewezen categorie;
c. luchthavens die bij de maatregel, bedoeld onder a, zijn aangewezen.

2. In het derde lid wordt »krachtens het eerste lid aangewezen inrichting» vervangen door: locatie als bedoeld in het eerste lid, onder a, of een inrichting als bedoeld in het eerste lid, onder b,.

D

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuur van de veiligheidsregio kan als bedrijfsbrandweerplichtig aanwijzen een locatie waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht, of een inrichting die behoort tot een bij die maatregel aangewezen categorie, als de milieubelastende activiteiten die op die locatie worden verricht of die inrichting in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kunnen opleveren voor de openbare veiligheid.

2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat op die locatie of in die inrichting kan worden beschikt over een bedrijfsbrandweer die voldoet aan de bij de aanwijzing gestelde eisen.

3. In het derde lid wordt na «Onze Minister indien het een» ingevoegd «locatie of» en vervalt de tweede zin.

4. Het vierde lid komt te luiden:
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, de wijze waarop tot de aanwijzing kan worden besloten, en de eisen waaraan degene, bedoeld in het tweede lid, moet voldoen.

5. In het vijfde lid wordt «Het hoofd of de bestuurder van een inrichting als bedoeld in het vierde lid» vervangen door: Degene die een milieubelastende activiteit verricht of een inrichting exploiteert,.

6. In het zesde lid wordt «Het hoofd of de bestuurder van een aangewezen inrichting» vervangen door: Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert,.

7. Het zevende lid komt te luiden:

7. Degene die een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie verricht of een aangewezen inrichting exploiteert, draagt er zorg voor dat de bedrijfsbrandweer ter zake van optreden dat noodzakelijk is ter bestrijding van brand of van gevaar anderszins op de locatie of binnen de inrichting, de aanwijzingen opvolgt van degene die op grond van een wettelijk voorschrift met de feitelijke leiding van die bestrijding is belast.

E

Artikel 45 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «openbare register, bedoeld in artikel 12.12 van de Wet milieubeheer» vervangen door: landelijk register, bedoeld in artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet.

2. In het tweede lid wordt «de instantie, bedoeld in artikel 12.12, derde lid, van de Wet milieubeheer» vervangen door: de instantie die is belast met het beheer van het landelijk register, bedoeld in artikel 20.11, onder b, van de Omgevingswet.

F

Artikel 48, tweede lid, komt te luiden:
2. Het bestuur van de veiligheidsregio kan bevelen dat een milieubelastende activiteit op een locatie als bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a, niet wordt verricht of een inrichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder b, niet wordt geëxploiteerd, indien degene die de milieubelastende activiteit verricht of gaat verrichten of de inrichting exploiteert of gaat exploiteren niet aan de in het eerste lid bedoelde verplichting tot informatieverstrekking voldoet.

G

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, eerste zin, wordt «krachtens artikel 17 aangewezen categorieën inrichtingen» vervangen door: locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.

2. In het derde lid wordt «richtlijn nr. 96/82/EG van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (PbEG L 10)» vervangen door: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197).

H

In artikel 61, eerste lid, onder b, wordt «krachtens artikel 17 aangewezen inrichtingen» vervangen door: locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.

I

Artikel 63 komt te luiden:

Artikel 63

1. Het bestuur van de veiligheidsregio is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van:
a. het bij of krachtens artikel 31 bepaalde; en
b. het bij of krachtens artikel 48 bepaalde ten aanzien van de locaties en inrichtingen, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a en b.
2. Tot de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang behoort mede:
a. het stilleggen van een milieubelastende activiteit of inrichting, het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van een inrichting of het verzegelen van een locatie of inrichting; en
b. het verzegelen of verwijderen van hetgeen zich op de locatie of in de inrichting bevindt.

Artikel 2.50 (Wet verbod pelsdierhouderij)

In artikel 4, onder c, van de Wet verbod pelsdierhouderij wordt «vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer» vervangen door: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 2.51 (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2, vierde lid, wordt «uitsluitend plaatsvindt binnen een inrichting als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer» vervangen door: volledig binnen de begrenzing van een afgesloten gebied plaatsvindt.

B

In artikel 14, vijfde lid, wordt «artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» vervangen door: artikel 5.1 van de Omgevingswet.

Artikel 2.52 (Wet voorkoming verontreiniging door schepen)

In artikel 42 van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen wordt «artikel 5, eerste lid, onderdeel b, voor zover daaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de artikel 6.6 juncto artikel 6.3 van de Waterwet» vervangen door: artikel 5, eerste lid, onderdeel c, voor zover daaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of voor zover daarvoor een omgevingsvergunning is vereist op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, van die wet.

Artikel 2.53 (Wet waardering onroerende zaken)

In artikel 17, vierde lid, van de Wet waardering onroerende zaken wordt «voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend» vervangen door: is verleend voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet of voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet.

Artikel 2.54 (Wet windenergie op zee)

De Wet windenergie op zee wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3, tweede lid, wordt «nationaal waterplan, bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet,» vervangen door: nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet,.

B

In artikel 4, derde lid, wordt «artikel 6.6 van de Waterwet» vervangen door: artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder f, onder 2°en 3°, en derde lid, van de Omgevingswet.

C

Artikel 8 vervalt.

D

In artikel 17, tweede lid, onder c, wordt «Waterwet» vervangen door: Omgevingswet.

Artikel 2.55 (Woningwet)

De Woningwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de begripsbepalingen «bestemmingsplan», «bevoegd gezag», «kwaliteitsverklaring», «norm», «omgevingsvergunning», «stadsbouwmeester», «voorziening», «welstandscommissie».

2. De begripsbepaling «slopen» in het eerste lid komt te luiden:
slopen: geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen;.

3. In het derde lid vervalt de begripsbepaling «bouwwerk».

4. Het zevende lid vervalt.

B

Artikel 1a vervalt.

C

Hoofdstuk II vervalt.

D

In artikel 12d, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

E

Artikel 13 komt te luiden:

Artikel 13

Het college van burgemeester en wethouders kan degene die als eigenaar van een gebouw of uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen, verplichten tot het binnen een door het college te bepalen termijn treffen van voorzieningen die onderdeel zijn van een onderhoudsplan voor een gebouw als bedoeld in artikel 12d, eerste lid, en niet binnen de daarvoor in het onderhoudsplan gestelde termijn zijn uitgevoerd.

F

Artikel 13a vervalt.

G

Artikel 13b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het college van burgemeester en wethouders kan degene die als eigenaar of uit anderen hoofde bevoegd is tot het in gebruik geven van een gebouw, open erf of terrein, verplichten om het gebouw, open erf of terrein in beheer te geven aan het college van burgemeester en wethouders, aan een persoon die uit hoofde van beroep of bedrijf op het terrein van de huisvesting werkzaam is, of aan een op dat terrein werkzame instelling, dan wel in gebruik te geven aan een andere persoon dan degene die als gevolg van een sluiting als bedoeld in onderdeel c het gebruik van het gebouw, open erf of terrein heeft moeten staken, indien:

a. ter zake van een overtreding van op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken of van voorschriften over het gebruik of de staat van open erven of terreinen gegeven in een omgevingsplan, die naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid, een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding, of

b. ter zake van een overtreding van voorschriften over het gebruik van gebouwen, open erven of terreinen of over het tegengaan van hinder gegeven in een omgevingsplan, die naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid, een opgelegde last onder dwangsom niet heeft geleid tot het ongedaan maken of beëindigen van die overtreding, of

c. het gebouw, open erf of terrein op grond van artikel 17, dan wel het gebouw op grond van artikel 174a van de Gemeentewet, een verordening als bedoeld in artikel 174 van die wet of artikel 13b van de Opiumwet is gesloten.

2. In het derde en vierde lid wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

3. In het zevende lid wordt «artikel 1a of 1b overtreedt» vervangen door «de overtreding, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a of b begaat» en wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

4. Het achtste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

b. Onderdeel a komt te luiden:

a. zodra de overtreding bedoeld in het tweede lid, onderdeel a of b, en het gevaar voor de gezondheid of veiligheid respectievelijk de bedreiging van de leefbaarheid naar zijn oordeel zijn beëindigd;.

H

In artikel 14, eerste, vierde en vijfde lid, wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

I

In artikel 14a vervalt «, 13a».

J

Artikel 15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «bevoegd gezag» vervangen door: college van burgemeester en wethouders.

2. In het eerste en tweede lid vervalt «, 13a».

K

Artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17

1. Indien herhaaldelijke overtreding van op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken of van voorschriften over het gebruik of de staat van open erven en terreinen gegeven in een omgevingsplan naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kan het college van burgemeester en wethouders besluiten dat gebouw, open erf of terrein te sluiten.

2. Indien herhaaldelijke overtreding van voorschriften over het gebruik van gebouwen, open erven of terreinen of het tegengaan van hinder gegeven in een omgevingsplan naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid kan het college van burgemeester en wethouders besluiten dat gebouw, open erf of terrein te sluiten.

3. Het college van burgemeester en wethouders kan bij de sluiting, bedoeld in het eerste en tweede lid, van de overtreder de ingevolge artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.

4. Het college van burgemeester wethouders bepaalt in het besluit, bedoeld in het eerste en tweede lid, de duur van de sluiting.

L

Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18

Indien het college van burgemeester en wethouders een besluit als bedoeld in artikel 13, 13b, tweede lid, of 17 heeft genomen en, nadat dat besluit is genomen, een ander bestuursorgaan bevoegd wordt ten aanzien van het betrokken gebouw, open erf of terrein blijft het college van

burgemeester en wethouders dat het besluit heeft genomen bevoegd met betrekking tot dat besluit totdat het besluit onherroepelijk is geworden en is tenuitvoergelegd of is ingetrokken.

M

In artikel 63, eerste lid, wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door: colleges van burgemeester en wethouders.

N

In artikel 65, eerste lid, wordt «Burgemeester en wethouders» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders.

O

In artikel 75, eerste lid, wordt «Burgemeester en wethouders kunnen» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders kan.

P

In de artikelen 81, vierde lid, en 84 wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door: het college van burgemeester en wethouders.

Q

Artikel 92 komt te luiden:

Artikel 92

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk III.
2. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover het betreft de verplichting tot het verlenen van medewerking aan de krachtens artikel 93, eerste lid, aangewezen ambtenaren.

R

Artikel 92a vervalt.

S

Artikel 93 komt te luiden:

Artikel 93

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens hoofdstuk III bepaalde zijn belast de bij besluit van het college van burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
2. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de hoofdstukken IIIA en IV bepaalde zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen bij de autoriteit werkzame ambtenaren.
3. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de hoofdstukken V tot en met IX bepaalde zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.

4. Van een besluit als bedoeld in het tweede en derde lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.
5. De ambtenaren die zijn belast met het toezicht op de naleving ter zake van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk III zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner.

T

Artikel 95 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «zenden burgemeester en wethouders» vervangen door: zendt het college van burgemeester en wethouders.

2. In het tweede lid wordt «Burgemeester en wethouders geven» vervangen door: Het college van burgemeester en wethouders geeft.

U

Hoofdstuk VII vervalt.

V

Artikel 104 vervalt.

W

Artikel 116 vervalt.

X

Voor artikel 120 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 119

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften worden gegeven ter uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad (PbEU 2011, L 88).
2. Gedragingen in strijd met voorschriften als bedoeld in het eerste lid zijn verboden.

Y

Artikel 120, tweede lid, komt te luiden:
2. Gedragingen in strijd met voorschriften als bedoeld in het eerste lid zijn verboden.

Z

In artikel 120b, eerste lid, wordt «artikel 120, tweede lid» vervangen door: artikel 119, tweede lid, en artikel 120, tweede lid.

AA

Artikel 121 komt te luiden:

Artikel 121

De bevoegdheid, de gemeenteraad toekomende overeenkomstig artikel 149 van de Gemeentewet, wordt niet uitgeoefend ten aanzien van de onderwerpen waarin is voorzien bij of krachtens de algemene maatregelen van bestuur, bedoeld in hoofdstuk IV, voor zover die algemene maatregelen van bestuur betrekking hebben op toegelaten instellingen.

AB

De artikelen 122, 126, 129, 130, 131 en 133 vervallen.

HOOFDSTUK 3 INTREKKING WETTEN

Artikel 3.1 (intrekken wetten)

De volgende wetten worden ingetrokken:
a. de Belemmeringenwet Landsverdediging,
b. de Belemmeringenwet Privaatrecht,
c. de Crisis- en herstelwet,
d. de Interimwet stad-en-milieubenadering,
e. de Ontgrondingenwet,
f. de Planwet verkeer en vervoer,
g. de Spoedwet wegverbreding,
h. de Tracéwet,
i. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
j. de Wet ammoniak en veehouderij,
k. de Wet geurhinder en veehouderij,
l. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,
m. de Wet inzake de luchtverontreiniging,
n. de Wet ruimtelijke ordening.

HOOFDSTUK 4 OVERGANGSRECHT

AFDELING 4.1 ALGEMENE OVERGANGSBEPALINGEN LOPENDE PROCEDURES BESLUITEN

Artikel 4.1 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten)

Deze afdeling is, tenzij bij of krachtens dit hoofdstuk anders is bepaald, van toepassing op besluiten op grond van:
a. of met toepassing van de Crisis- en herstelwet,
b. de artikelen 41 en 41a van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,
c. de artikelen 7a, 40 en 43 van de Mijnbouwwet,
d. de Ontgrondingenwet,
e. artikel 19 van de Spoorwegwet,
f. of met toepassing van de artikelen 5.1, 5.2, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 en 6.10 van de Waterwet,
g. artikel 78, eerste lid, voor zover het gaat om een verordening als bedoeld in artikel 4.7, onder a, van deze wet en artikel 83, van de Waterschapswet, voor zover het gaat om een nadere regel als bedoeld in artikel 4.7, onder b, van deze wet,
h. of met toepassing van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
i. de Wet ammoniak en veehouderij,
j. de artikelen 2 en 6 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken,
k. de Wet geurhinder en veehouderij,
l. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,

m. de artikelen 7 en 12 van de Wet lokaal spoor,
n. paragraaf 1.2, de hoofdstukken 7 en 14 en artikel 17.3 van de Wet milieubeheer,
o. de Wet ruimtelijke ordening,
p. de artikelen 6, tweede lid, 7, 7a, 12, tweede en vierde lid, 13, aanhef en onderdeel b, 92, voor zover het gaat om de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk II, en 92a van de Woningwet.

Artikel 4.2 (toepassingsbereik afdeling 4.1 besluiten gedoogplicht)

Deze afdeling is van toepassing op besluiten tot oplegging van een gedoogplicht op grond van of met toepassing van:
a. artikel 5 van de Belemmeringenwet Landsverdediging,
b. de Belemmeringenwet Privaatrecht,
c. artikel 2.3, elfde lid, van de Crisis- en herstelwet,
d. artikel 7 van de Drinkwaterwet,
e. de artikelen 9g en 20 van de Elektriciteitswet 1998,
f. artikel 39a van de Gaswet,
g. artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,
h. artikel 57, eerste en tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,
i. artikel 5 van de Mijnbouwwet,
j. de artikelen 21g, eerste lid, eerste en tweede zin, en 21h, eerste lid, van de Ontgrondingenwet,
k. artikel 24, derde lid, van de Spoorwegwet,
l. artikel 21 van de Tracéwet,
m. artikel 23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag,
n. artikel 38 van de Warmtewet,
o. de artikelen 5.21, eerste lid, 5.22, eerste lid, en 5.24, eerste lid, van de Waterwet,
p. artikel 70 van de Wet bodembescherming,
q. artikel 7, eerste lid, van de Wet lokaal spoor,
r. artikel 60, eerste lid, van de Wet inzake de luchtverontreiniging,
s. artikel 3.36a van de Wet ruimtelijke ordening.

Artikel 4.3 (besluit op aanvraag)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met uitzondering van artikel 3.9, derde lid, eerste zin, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, van toepassing:
a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,
b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 4.4 (ambtshalve besluit met toepassing van afdeling 3.4 Awb)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een ambtshalve te nemen besluit een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, blijft het oude recht van toepassing:
a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,

b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 4.5 (ambtshalve besluit met toepassing van titel 4.1 Awb)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het besluit is bekendgemaakt, blijft het oude recht van toepassing:

a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,

b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

AFDELING 4.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP OMGEVINGSWET

§ 4.2.1 Overgangsbepaling omgevingsplannen

Artikel 4.6 (deel omgevingsplan)

1. Als deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, gelden:

a. een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.3 van de Crisis- en herstelwet,

b. een provinciaal inpassingsplan als bedoeld in art. 2.3a van de Crisis- en herstelwet,

c. een bestemmingsplan waarin met toepassing van artikel 2.4, eerste lid, onder k, van de Crisis- en herstelwet bij wijze van experiment wordt afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening,

d. een regel als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet,

e. een verordening als bedoeld in artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij,

f. een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer en een besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van die verordening,

g. een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

h. een wijzigingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening,

i. een uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening,

j. een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

k. een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

l. een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening,

m. een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, dat betrekking heeft op een bestemmingsplan of een wijzigingsplan als bedoeld in die wet,

n. een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.103, eerste lid, 4.104, eerste lid, en 4.104a, eerste lid.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer, of een bestemmingsplan, inpassingsplan, wijzigingsplan, uitwerkingsplan of exploitatieplan, of een beheersverordening is

vastgesteld, maar nog niet in werking getreden, blijft het oude recht van toepassing tot dit besluit van kracht is.

3. Het oude recht blijft van toepassing op een beroep tegen een besluit tot aanwijzing van een gebied op grond van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer, of een bestemmingsplan, wijzigingsplan, uitwerkingsplan, inpassingsplan of exploitatieplan tot dit besluit onherroepelijk is.

4. Artikel 4.3 is niet van toepassing op een aanvraag om een bestemmingsplan, beheersverordening, wijzigingsplan, uitwerkingsplan, inpassingsplan of exploitatieplan vast te stellen of te wijzigen.

5. Artikel 4.4 is niet van toepassing in gevallen als bedoeld in het tweede lid.

§ 4.2.2 Overgangsbepalingen waterschapsverordeningen

Artikel 4.7 (deel waterschapsverordening)

Als deel van een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet, gelden:

a. een verordening als bedoeld in artikel 78, eerste lid, van de Waterschapswet:

1°. zijnde een keur, met uitzondering van de daarin opgenomen regels over onderhoudsverplichtingen,

2°. die gaat over wegen of vaarwegen die in beheer zijn bij het waterschap, of

3°. die gaat over de aansluiting van een openbaar riool op een zuiveringtechnisch werk of het brengen van afvalwater vanuit een openbaar riool in een zuiveringtechnisch werk,

b. een nadere regel als bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Waterschapswet, voor zover die regel niet gaat over onderhoudsverplichtingen,

c. een legger als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet die onherroepelijk is, voor zover daarin de ligging van een waterstaatswerk en een daaraan grenzende beschermingszone is aangegeven.

Artikel 4.8 (waterschapsverordening)

Artikel 4.7 is niet van toepassing als een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet gelijktijdig met of onmiddellijk na de inwerkingtreding van dat artikel van kracht wordt.

§ 4.2.3 Overgangsbepalingen omgevingsvisies

Artikel 4.9 (uitgestelde werking gemeentelijke omgevingsvisie)

1. Aan de verplichting tot het vaststellen van een gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan.

2. In afwijking van artikel 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling verloopt de termijn voor het vaststellen van de omgevingsvisie, bedoeld in die zin, niet eerder dan het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, bedoeld in het eerste lid.

3. De hoofdzaken van het te voeren beleid in een gemeentelijk milieubeleidsplan als bedoeld in artikel 4.16 van de Wet milieubeheer, een gemeentelijk verkeers- en vervoersplan als bedoeld in artikel 9 van de Planwet verkeer en vervoer en een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, blijven gelden totdat een gemeentelijke omgevingsvisie van kracht wordt.

4. Als een plan of structuurvisie als bedoeld in het derde lid niet van kracht is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.10 (gelijkstelling omgevingsvisie)

1. Een gemeentelijke omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt,
geldt als een gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een provinciale omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, tweede lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt,
geldt als een provinciale omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. De nationale omgevingsvisie die:
a. voldoet aan de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet, en
b. voor de inwerkingtreding van artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van die bepaling van kracht wordt, geldt als een nationale omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, derde lid, van de Omgevingswet.

§ 4.2.4 Overgangsbepaling programma

Artikel 4.11 (niet verplicht programma)

Een programma dat:
a. is vastgesteld op of na 23 maart 2016,
b. voldoet aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 2.24 en paragraaf 3.2.1 van de Omgevingswet, en indien van toepassing, bij of krachtens paragraaf 16.4.1 van de Omgevingswet,
c. voor de inwerkingtreding van artikel 3.4 van de Omgevingswet van kracht is of onmiddellijk na de inwerkingtreding van kracht wordt,
geldt als een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet.

Artikel 4.12 (nec-programma)

Een nationaal programma ter beheersing van de luchtverontreiniging dat strekt ter uitvoering van artikel 6, eerste lid, van de nec-richtlijn, en van kracht is, geldt als een nationaal nec-programma als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

§ 4.2.5 Overgangsbepalingen omgevingsvergunningen

Artikel 4.13 (ontheffing en vergunning)

1. Een ontheffing of vergunning voor een activiteit waarop een verbodsbepaling van toepassing is als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet en die onherroepelijk is, geldt als een omgevingsvergunning voor die activiteit.
2. Als aan een omgevingsvergunning verbonden voorschriften als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet gelden:
a. beperkingen of voorwaarden waaronder een ontheffing of

vergunning is verleend,

b. nadere eisen als bedoeld in artikel 2.22, derde lid, onder b en c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en

c. een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, dat betrekking heeft op een omgevingsvergunning.

3. Als op een activiteit na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet van toepassing is, geldt een aan een onherroepelijke omgevingsvergunning voor die activiteit verbonden voorschrift als een maatwerkvoorschrift, voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

4. Als een aan een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een activiteit verbonden voorschrift ook geldt voor het deel van die activiteit waarop een verbodsbepaling als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet niet van toepassing is, geldt dat voorschrift als een maatwerkvoorschrift, voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.14 (nieuwe vergunningplicht)

Als een activiteit voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zonder ontheffing of vergunning onafgebroken rechtmatig is verricht en bij de inwerkingtreding van die wet voor die activiteit een verbod als bedoeld in artikel 5.1, 5.3 of 5.4 van de Omgevingswet van toepassing wordt, geldt voor die activiteit bij de inwerkingtreding van die wet een omgevingsvergunning van rechtswege voor een termijn van twee jaar, mits die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van die wet. Bij algemene maatregel van bestuur kan voor daarbij aangegeven activiteiten worden bepaald dat:

a. een omgevingsvergunning van rechtswege geldt voor een andere daarbij aangegeven termijn,

b. aan de geldigheid van een omgevingsvergunning van rechtswege geen termijn is verbonden.

Artikel 4.15 (wijziging bevoegd gezag vergunningverlening)

Als bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de bevoegdheid te beslissen op een aanvraag overgaat naar een ander bestuursorgaan en de ontheffing of vergunning nog niet is verleend, kan het bestuursorgaan dat op grond van afdeling 4.1 bevoegd blijft om op die aanvraag te beslissen, die bevoegdheid overdragen aan het bestuursorgaan dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet bevoegd wordt te beslissen op die aanvraag, mits dat bestuursorgaan daarmee instemt.

§ 4.2.6 Overgangsbepaling gedoogplichten

Artikel 4.16 (gedoogplichtbeschikking, concessie en schadevergoeding)

1. Een gedoogplichtbeschikking die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in afdeling 10.3 van de Omgevingswet als de grondslag ervan ligt in de artikelen, bedoeld in artikel 4.2, onder a tot en met f en h tot en met r.

2. Een concessie als bedoeld in artikel 71 in samenhang met artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.14, aanhef en onder e, van de Omgevingswet.

3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is ontstaan als gevolg van de te gedogen handeling als bedoeld in:

a. de artikelen 9 en 10 van de Waterstaatswet 1900,

b. de artikelen 8.51 en 17.11 van de Wet milieubeheer,

c. artikel 8a.6 van de Wet luchtvaart,

d. de artikelen 24 en 25 van de Spoorwegwet,

e. artikel 8 van de Wet lokaal spoor,

f. artikel 4 van de Mijnbouwwet,

g. artikel 24 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, en

h. artikel 4.2, met uitzondering van onderdeel o,

blijft het oude recht van toepassing op een vordering tot schadevergoeding die is ingesteld binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

§ 4.2.7 Overgangsbepalingen nadeelcompensatie

Artikel 4.17 (nadeelcompensatie Mijnbouwwet, Monumentenwet 1988 zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, Ontgrondingenwet, Tracéwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer en artikel 6.1, tweede lid, onder g, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door:

a. een beschikking als bedoeld in artikel 40, elfde lid, onder a, van de Mijnbouwwet,

b. een vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet of een weigering van die vergunning,

c. een beschikking als bedoeld in artikel 8 van de Ontgrondingenwet,

d. een tracébesluit als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Tracéwet,

e. een beschikking als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,

f. een beschikking als bedoeld in artikel 15.20, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer voor zover het gaat om artikel 10.52 van die wet, een beschikking als bedoeld in artikel 15.20, eerste lid, onder c, van de Wet milieubeheer of een bepaling als bedoeld in artikel 15.21, eerste lid, aanhef en onder a, van die wet, of

g. een koninklijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder g, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend,

b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd, of

c. voor een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht,

en het besluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit is vastgesteld.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.18 (nadeelcompensatie Spoedwet wegverbreding, Wet luchtvaart en artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door:

a. een onherroepelijk besluit of plan als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Spoedwet wegverbreding,

b. een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 8.4, 8.15, 8.43, eerste lid, 8.70, eerste lid, of 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart in samenhang met artikel 8.31 van die wet,

c. een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend,

b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd, of

c. voor een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of een ambtshalve te nemen besluit is bekendgemaakt,

en het besluit onherroepelijk wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit is vastgesteld.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.19 (nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder a, b, e of f, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door het van kracht worden van een besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder a, b, e of f, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend, of

b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd,

en het besluit van kracht wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit van kracht is geworden.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.20 (nadeelcompensatie artikel 6.1, tweede lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is

veroorzaakt door de aanhouding van een besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend en dat besluit wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangehouden, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door de aanhouding van dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar na de terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

4. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.21 (nadeelcompensatie Waterwet)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is veroorzaakt door de uitoefening van een taak of bevoegdheid als bedoeld in artikel 7.14, eerste lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar nadat de schade zich heeft geopenbaard of de benadeelde redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn van de schade, maar in ieder geval binnen twintig jaar na de schadeveroorzakende gebeurtenis.

2. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

3. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

§ 4.2.8 Overgangsbepalingen bestuurlijke sanctiebesluiten

Artikel 4.22 (toepassingsbereik paragraaf)

Deze paragraaf is van toepassing op de handhaving van:

a. het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,

b. het bepaalde bij of krachtens de

1°. Waterwet

2°. Kernenergiewet,

3°. Monumentenwet 1988, voor zover van kracht overeenkomstig artikel 9.1 van de Erfgoedwet,

4°. Ontgrondingenwet,

5°. Wet bescherming Antarctica,

6°. Wet bodembescherming,

7°. Wet geluidhinder,

8°. Wet inzake de luchtverontreiniging,

9°. Wet milieubeheer,

10°. Wet natuurbescherming,

11°. Wet ruimtelijke ordening,

12°. Woningwet,

voor zover bij of krachtens die wetten is bepaald dat hoofdstuk 5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing is,

c. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden,

d. artikel 92a en artikel 120 van de Woningwet, voor zover dit laatstgenoemde artikel gaat om regels die voortvloeien uit richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen van de Woningwet,

e. het bepaalde bij of krachtens de als gevolg van deze wet vervallen gedeelten van:

1°. de Wet beheer rijkswaterstaatswerken,

2°. de Spoorwegwet,

3°. de Wet lokaal spoor,
4°. de Wet luchtvaart,
5°. de Mijnbouwwet,
f. een gedoogplicht bij of krachtens:
1°. de artikelen 9 en 10 van de Waterstaatswet 1900,
2°. artikel 7, eerste lid, onder b, van de Drinkwaterwet,
3°. artikel 20, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998,
4°. artikel 39a van de Gaswet,
5°. artikel 38 van de Warmtewet,
6°. artikel 23, eerste lid, van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

Artikel 4.23 (bestuurlijk sanctiebesluit)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 18.1 van de Omgevingswet een overtreding heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde, en voor de inwerkingtreding van die afdeling een bestuurlijke sanctie is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing tot het tijdstip waarop:
a. de beschikking onherroepelijk is geworden en volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd,
b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen, of
c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
1°. de last volledig is uitgevoerd,
2°. de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, of
3°. de last is opgeheven.
2. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

§ 4.2.9 Overgangsbepalingen landelijke voorziening

Artikel 4.24 (landelijke voorziening krachtens Wabo en Waterwet; omgevingsloket online)

1. De landelijke voorziening, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, blijft tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand om de ingediende aanvragen, bedoeld in artikel 4.3, te kunnen verwerken.
2. Het oude recht blijft tot dat tijdstip op die voorziening van toepassing.

Artikel 4.25 (landelijke voorziening krachtens Wro; ruimtelijkeplannen.nl)

1. De landelijke voorziening, die krachtens de Wet ruimtelijke ordening is ingesteld, blijft tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand om de daarin opgenomen visies, plannen, besluiten en verordeningen:
a. te raadplegen,
b. te wijzigen op grond van artikel 4.4 of 4.6, tweede lid,
c. voor zover daarin regels voor een locatie zijn opgenomen, gedeeltelijk te laten vervallen op grond van artikel 22.6, tweede lid, van de Omgevingswet, en
d. beschikbaar en toegankelijk te houden via www.ruimtelijkeplannen.nl en het unieke identificatienummer.
2. Het oude recht blijft tot dat tijdstip op die voorziening van toepassing.

AFDELING 4.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET

§ 4.3.1 Overgangsbepalingen Belemmeringenwet Privaatrecht

Artikel 4.26 (besluiten gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

1. Een erkenning van het openbaar belang van een openbaar werk als bedoeld in artikel 1 van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als grondslag voor het opleggen van een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een bevel tot verplaatsing als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht dat onherroepelijk is, geldt als een wijziging van de gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.23, eerste lid, van de Omgevingswet.
3. Een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.24 van de Omgevingswet.
4. Een gedoogplicht als bedoeld in artikel 11 van de Belemmeringenwet Privaatrecht die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.20 van de Omgevingswet.

Artikel 4.27 (lopende procedure gebaseerd op Belemmeringenwet Privaatrecht)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 10.3 van de Omgevingswet mededeling is gedaan en kennis is gegeven van de terinzagelegging in overeenstemming met artikel 2, tweede lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht, blijft het oude recht van toepassing tot een besluit als bedoeld in artikel 1, 2, vijfde lid, of 3, tweede lid, van die wet onherroepelijk is.
2. Afdeling 4.1 is in dat geval niet van toepassing.

§ 4.3.2 Overgangsbepalingen Crisis- en herstelwet

Artikel 4.28 (Chw-bestemmingsplan)

1. Als de in artikel 2.3, zevende lid, van de Crisis- en herstelwet bedoelde termijn van tien jaar is verstreken en op dat moment niet wordt voldaan aan een wettelijk voorschrift gesteld bij of krachtens een in artikel 23.3, eerste lid, van de Omgevingswet genoemde wet:
a. neemt degene die het experiment uitvoert de nodige maatregelen om zo spoedig mogelijk alsnog aan dat voorschrift te voldoen, en
b. kan het college van burgemeester en wethouders een aanwijzing geven tot het treffen van maatregelen als bedoeld onder a.
2. Als de te nemen maatregelen niet toereikend zijn, kan Onze Minister besluiten om het experiment te beëindigen. Aan dat besluit kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 4.29 (Chw-inpassingsplan)

Op een provinciaal inpassingsplan als bedoeld in artikel 2.3a van de Crisis- en herstelwet zijn de artikelen 4.28, 4.104 en 4.105 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.30 (experimenten)

Experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Crisis- en herstelwet zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken, berusten na de inwerkingtreding van de Omgevingswet op artikel 23.3 van de Omgevingswet.

Artikel 4.31 (projectuitvoeringsbesluit)

Een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, of 2.10a van de Crisis- en herstelwet dat onherroepelijk is, geldt als een omgevingsvergunning voor een tot het project behorende activiteit als bedoeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet.

§ 4.3.3 Overgangsbepaling Elektriciteitswet 1998

Artikel 4.32 (vergevorderd project Rijk en provincie)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een installatie als bedoeld in artikel 9b, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, voor de uitbreiding van een installatie als bedoeld in het tweede lid van dat artikel of voor de uitbreiding van het net, bedoeld in artikel 20a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een installatie als bedoeld in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.4 Overgangsbepalingen Erfgoedwet en Monumentenwet 1988

Artikel 4.33 (voorbeschermd rijksmonument)

Tot het moment van inschrijving in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 3.3 van de Erfgoedwet, of tot het moment dat vaststaat dat het monument of archeologisch monument niet in dit register wordt ingeschreven, wordt voor de toepassing van de Omgevingswet onder voorbeschermd rijksmonument ook verstaan een monument of archeologisch monument waarop artikel 9.3, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet van toepassing is.

Artikel 4.34 (lopende procedure vergunning archeologische rijksmonumenten)

Als het besluit op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, niet onherroepelijk is, blijft het oude recht met uitzondering van artikel 17, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt, als de aanvraag is ingediend voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet.

Artikel 4.35 (aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht)

1. Een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet, waardoor in het omgevingsplan blijvend wordt voorzien in een beschermingsregime voor het stads- of dorpsgezicht dat is omschreven in die aanwijzing.

2. Tot het omgevingsplan onherroepelijk voorziet in:

a. een verbod op het slopen van in ieder geval de bouwwerken van een stads- of dorpsgezicht die maken dat de groep van onroerende zaken van algemeen belang is wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde, en

b. op de karakteristieken van het beschermde stads- of dorpsgezicht afgestemde beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit,

is voor het slopen een vergunning vereist voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet en is de weigeringsgrond, bedoeld in artikel 2.16 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zoals dat artikel luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van overeenkomstige toepassing.

3. Als een aanwijzing of intrekking als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 2.5 van de Omgevingswet een voorstel als bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, is verzonden.

Artikel 4.36 (schade of dreigende schade aan archeologisch monument)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 19.2 van de Omgevingswet voorschriften zijn gegeven of is gelast dat een werk voor bepaalde of onbepaalde tijd geheel of gedeeltelijk wordt stilgelegd als bedoeld in artikel 56 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, blijft het oude recht van toepassing.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade is veroorzaakt door een maatregel als bedoeld in artikel 56 of 57 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, blijft het oude recht van toepassing.

3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een rechtsvordering tot vergoeding van schade op grond van artikel 59 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, en bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

§ 4.3.5 Overgangsbepaling Gaswet

Artikel 4.37 (vergevorderd project Rijk)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een net of installatie als bedoeld in artikel 39b, eerste lid, van de Gaswet ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode

van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.6 Overgangsbepaling Interimwet stad-en-milieubenadering

Artikel 4.38 (lopende procedure gebaseerd op de Interimwet stad-en-milieubenadering)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de Interimwet stad-en-milieubenadering ter inzage is gelegd en een ontwerp van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit, bedoeld in artikel 2 of 3 van die wet, onherroepelijk wordt.

§ 4.3.7 Overgangsbepaling Mijnbouwwet

Artikel 4.39 (vergevorderd project Rijk)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de aanleg of uitbreiding van een mijnbouwwerk of pijpleiding als bedoeld in artikel 141a, eerste of vierde lid, van de Mijnbouwwet ter voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een voorbereidingsbesluit is bekendgemaakt, kan voor die aanleg of uitbreiding binnen een periode van een jaar en zes maanden na die inwerkingtreding een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden bekendgemaakt.

§ 4.3.8 Overgangsbepalingen Ontgrondingenwet

Artikel 4.40 (ontgrondingenheffing)

Het bepaalde bij of krachtens artikel 21f van de Ontgrondingenwet over de heffing blijft van toepassing op belastbare feiten als bedoeld in dat artikel die zich voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben voorgedaan.

Artikel 4.41 (vergoeding kosten schadevergoeding)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 27 van de Ontgrondingenwet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

§ 4.3.9 Overgangsbepalingen Tracéwet

Artikel 4.42 (startbeslissing)

Een startbeslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een voornemen als bedoeld in artikel 5.47, eerste lid, van de Omgevingswet. De artikelen 5.47, derde en vierde lid, en 5.48, tweede en derde lid, van de Omgevingswet zijn niet van toepassing.

Artikel 4.43 (structuurvisie)

1. Een ontwerp van een structuurvisie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een ontwerp van een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet.
2. Een structuurvisie als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Tracéwet waarvan kennis is gegeven, geldt als een voorkeursbeslissing als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet.

Artikel 4.44 (tracébesluit)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het tracébesluit onherroepelijk wordt.
2. Als het tracébesluit wordt vastgesteld na de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet, hoeft geen toepassing te worden gegeven aan artikelen 10, eerste lid, onder f, van de Tracéwet.

Artikel 4.45 (vergevorderde projecten)

1. Artikel 4.44 is van overeenkomstige toepassing op door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij ministeriële regeling aan te wijzen projecten waarvan van de beslissing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Tracéwet voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet kennis is gegeven en waarvan de verkenning in een vergevorderd stadium is, als voor het project binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd.
2. Artikel 4.44 is van overeenkomstige toepassing op door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij ministeriële regeling aan te wijzen projecten die op grond van artikel III, tweede lid, van de Wet van 1 december 2011 tot wijziging van de Tracéwet met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten (Stb. 2011, 595) zijn aangewezen en waarvan de verkenning in een vergevorderd stadium is, als voor het project binnen een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerptracébesluit ter inzage is gelegd.
3. Voor de op grond van het tweede lid aangewezen projecten kan na het in dat lid bedoelde tijdstip een ontwerp van een projectbesluit ter inzage worden gelegd. De artikelen 5.47 tot en met 5.49 van de Omgevingswet zijn niet van toepassing.

Artikel 4.46 (tracébesluiten Blankenburgverbinding en ViA15)

Op de tracébesluiten voor de Blankenburgverbinding en de ViA15, bedoeld in artikel 3 van de Wet tijdelijke tolheffing Blankenburgverbinding en ViA15, die onherroepelijk zijn, blijft die wet van toepassing voor zover de besluiten betrekking hebben op tolheffing.

Artikel 4.47 (tracébesluit geldt als projectbesluit)

1. Een tracébesluit geldt als een projectbesluit waarin uitdrukkelijk is bepaald dat het geldt als:
a. een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het in strijd is met het omgevingsplan,
b. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, voor zover voor de uitvoering van werken of werkzaamheden op grond van het omgevingsplan een omgevingsvergunning kan worden verleend,

c. een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet 1994, voor zover ter uitvoering van het besluit handelingen worden verricht waarvoor krachtens dat artikel een verkeersbesluit is vereist.

2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op het gebied dat is begrepen in een tracébesluit wordt de omgevingsvergunning geweigerd als de activiteit in strijd is met het projectbesluit, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.48 (tracébesluit en Wet natuurbescherming)

1. Als handelingen waarop het tracébesluit betrekking heeft de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied als bedoeld in de Wet natuurbescherming kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor dat gebied, geldt het tracébesluit als een projectbesluit dat geldt als een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

2. Het eerste lid is niet van toepassing als ten aanzien van het project of de andere handeling waarop het tracébesluit betrekking heeft, is voldaan aan artikel 2.9, eerste, tweede, derde of vijfde lid, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 4.49 (tracébesluit: voorbereidingsbescherming)

1. Voor het gebied dat is begrepen in een tracébesluit geldt het tracébesluit als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. In afwijking van artikel 4.14, vierde lid, van de Omgevingswet vervallen de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan op het tijdstip waarop een omgevingsplan in overeenstemming met het tracébesluit van kracht is geworden.

Artikel 4.50 (aanpassen omgevingsplan aan tracébesluit)

1. In afwijking van artikel 13, tiende lid, van de Tracéwet, wordt het omgevingsplan, nadat het tracébesluit onherroepelijk is geworden, met het tracébesluit in overeenstemming gebracht uiterlijk op het in artikel 22.5 van de Omgevingswet bedoelde tijdstip, of uiterlijk vijf jaar na het onherroepelijk worden van het tracébesluit, als het tracébesluit korter dan vijf jaar voor bedoeld tijdstip onherroepelijk is geworden. Artikel 2.8 van de Omgevingswet is van toepassing.

2. Voor zover een ontwerp van een omgevingsplan zijn grondslag vindt in het tracébesluit kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat deel van het ontwerpplan.

3. Zolang het omgevingsplan nog niet in overeenstemming is met het tracébesluit verleent het college van burgemeester en wethouders aan degenen die inzage verlangen in dat plan ook inzage in het tracébesluit.

Artikel 4.51 (coördinatie uitvoeringsbesluiten tracébesluit)

Op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van een tracébesluit is artikel 16.7 van de Omgevingswet van toepassing, tenzij het gaat om besluiten waarvoor al toepassing is gegeven aan artikel 20 van de Tracéwet. Artikel 16.87, derde lid, van de Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.52 (technische leidraad)

Een leidraad als bedoeld in artikel 2.6 van de Waterwet die van kracht is, geldt als een leidraad als bedoeld in artikel 2.19, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet.

Artikel 4.53 (kaart kustlijn)

Een kaart als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet die van kracht is, geldt als een kaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 4.54 (aanwijzing provincie)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die onherroepelijk is en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die onherroepelijk is en die betrekking heeft op een projectplan vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 5.2 van de Waterwet, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het dagelijks bestuur van een waterschap als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.
3. Als een aanwijzing als bedoeld in het eerste of tweede lid niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het waterschapsbestuur of het dagelijks bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.55 (aanwijzing Rijk)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die onherroepelijk is en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het waterschapsbestuur of het provinciebestuur van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.56 (nationaal waterplan)

1. Een stroomgebiedbeheerplan als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder a, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van artikel 13 van de kaderrichtlijn water, en van kracht is, geldt als een stroomgebiedsbeheerplan voor het betreffende stroomgebiedsdistrict als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.
2. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, onder d, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, en van kracht is, geldt als een overstromingsrisicobeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet.
3. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van de artikelen 13 en 14 van de kaderrichtlijn mariene strategie, en van kracht is, geldt als een

programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.

4. Het deel van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1, derde lid, onder b, van de Waterwet, dat strekt ter uitvoering van artikel 4 van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning, en van kracht is, geldt als een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder d, van de Omgevingswet.

5. De delen van het nationale waterplan, bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet, die niet in de voorgaande leden zijn genoemd, die een uitwerking zijn van het te voeren waterbeleid en van kracht zijn, gelden als het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

6. Als een plan of een deel ervan als bedoeld in het eerste tot en met vijfde lid niet van kracht is, blijft het oude recht daarop van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.57 (regionaal waterplan)

1. Het deel van een regionaal waterplan als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Waterwet, dat een uitwerking is van het te voeren waterbeleid, en van kracht is, geldt als een regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet.

2. Als een regionaal waterplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.8 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.58 (beheerplan waterschappen en Rijk)

1. Een beheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van de Waterwet dat betrekking heeft op regionale wateren, en van kracht is, geldt als een waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de Omgevingswet.

2. Een beheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van de Waterwet dat betrekking heeft op rijkswateren, en van kracht is, geldt als een deel van het nationale waterprogramma als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de Omgevingswet.

3. Als een beheerplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van artikel 3.7 respectievelijk 3.9 van de Omgevingswet een ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Artikel 4.59 (legger)

Een legger als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, eerste zin, van de Waterwet die van kracht is, geldt, voor zover daarin niet de ligging van een beschermingszone is aangegeven, als een legger als bedoeld in artikel 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.60 (vrijstelling leggerplicht)

Een bij provinciale verordening gegeven vrijstelling van de verplichting tot vaststelling van een legger als bedoeld in artikel 5.1, derde lid, tweede zin, van de Waterwet die van kracht is, geldt tot de inwerkingtreding van een vrijstelling van de verplichting tot vaststelling van een legger voor deze waterstaatswerken als bedoeld in artikel 2.39, vierde lid, van de Omgevingswet of tot het tijdstip waarop blijkt dat daarvoor geen vrijstelling wordt verleend.

Artikel 4.61 (peilbesluit)

1. Een peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, van de Waterwet van het waterschapsbestuur of het bevoegde bestuursorgaan van een ander openbaar lichaam, dat onherroepelijk is, geldt als een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, van de Waterwet van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, dat onherroepelijk is, geldt als een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.62 (projectplan waterschap artikel 5.4 Waterwet)

1. Een projectplan van een waterschap als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als een ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.
3. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.
4. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.63 (projectplan Rijk artikel 5.4 Waterwet)

1. Een projectplan van het Rijk als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet voor die activiteit.
2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als een ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.
3. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.
4. Als de voorbereiding van een projectplan dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.64 (projectplan waterschap met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

1. Een projectplan van een waterschap als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, waarop de procedure van paragraaf 5.2 van die wet van toepassing is, en dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, ook als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 van de Omgevingswet voor die activiteit. In dat geval blijven de artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet gelden tot de activiteit, genoemd in de omgevingsvergunning, ten uitvoer is gelegd.

2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als het ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

3. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

4. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.65 (projectplan Rijk met projectprocedure § 5.2 Waterwet)

1. Een projectplan van het Rijk als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, waarop de procedure van paragraaf 5.2 van die wet van toepassing is, en dat onherroepelijk is, geldt voor zover de in het projectplan omschreven activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is, als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet voor die activiteit. In dat geval blijven de artikelen 5.8 tot en met 5.14 van de Waterwet gelden tot de activiteit, genoemd in de omgevingsvergunning, ten uitvoer is gelegd.

2. Als een projectplan niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als het ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van afdeling 5.2 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

3. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.

4. Als de voorbereiding van een projectplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het projectplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.66 (ongewoon voorval bodem of oever)

1. Een maatregel als bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een bevel als bedoeld in artikel 5.16 van de Waterwet dat van kracht is en dat nog niet volledig is opgevolgd, geldt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 19.4, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. Een maatregel of voorziening als bedoeld in artikel 5.17, eerste lid, van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.4, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.67 (calamiteitenplan)

1. Een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 5.29 van de Waterwet, dat van kracht is, geldt als een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14 van de Omgevingswet.
2. Als een ontwerp van een calamiteitenplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor commentaar is gezonden aan de besturen van de veiligheidsregio als bedoeld in artikel 5.29, derde lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing tot het calamiteitenplan van kracht wordt.

Artikel 4.68 (maatregel bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een maatregel als bedoeld in artikel 5.30 van de Waterwet die van kracht is en die nog niet volledig ten uitvoer is gelegd, geldt als een maatregel als bedoeld in artikel 19.15 van de Omgevingswet.
2. Een melding als bedoeld in artikel 5.30, tweede of derde lid, van de Waterwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, geldt als een melding als bedoeld in artikel 19.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.69 (aanwijzing provincie bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, eerste lid, van die wet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing van de commissaris van de Koning in de provincie als bedoeld in artikel 3.12 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, tweede lid, van die wet, aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. Als een aanwijzing als bedoeld in het eerste of tweede lid niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.70 (getrapte aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, derde lid, van die wet aan gedeputeerde staten in de provincie is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het provinciebestuur als bedoeld in 2.34, derde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van paragraaf 2.5.2 van de Omgevingswet gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning in de provincie van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis zijn of is gesteld.

Artikel 4.71 (aanwijzing Rijk bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.13 van de Waterwet die met toepassing van artikel 5.31, vierde lid, van die wet aan het bestuur van een waterschap is gegeven en onherroepelijk is, en waaraan nog niet uitvoering is gegeven op de wijze aangegeven in die aanwijzing, geldt als een instructie aan het waterschapsbestuur als bedoeld in artikel 19.16, vierde lid, van de Omgevingswet.
2. Als een aanwijzing niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing tot zij onherroepelijk wordt als voor de inwerkingtreding van afdeling 19.4 van de Omgevingswet het bestuur van het waterschap van het voornemen tot het geven van de aanwijzing in kennis is gesteld.

Artikel 4.72 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

1. Een verbod als bedoeld in artikel 6.10, eerste lid, van de Waterwet dat onherroepelijk is, geldt als een verbod als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.
2. Een beperking als bedoeld in artikel 6.10, eerste lid, van de Waterwet die onherroepelijk is, geldt als een beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.73 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een vergunning of tot wijziging van een vergunning is ingediend waarop artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet van toepassing is en de aanvraag voor de betrokken andere benodigde vergunning, bedoeld in die bepaling, binnen zes weken na de indiening van de eerstbedoelde aanvraag, maar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend, is op beide aanvragen de Omgevingswet van toepassing.
2. Artikel 4.3 is in dat geval niet van toepassing op de eerstbedoelde aanvraag.

Artikel 4.74 (grondwateronttrekkingsheffing)

Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 7.7 en 7.8, tweede lid en derde lid, tweede zin, van de Waterwet, blijft van toepassing op de belastingtijdvakken die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevangen.

Artikel 4.75 (vergoeding kosten schadevergoeding)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 7.17, tweede lid, van de Waterwet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

Artikel 4.76 (schade grondwateronttrekking)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan een onroerende zaak als bedoeld in artikel 7.18 van de Waterwet is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing.

2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een vordering:

a. op grond van artikel 7.18, tweede lid, van de Waterwet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.

b. op grond van artikel 7.18, derde lid, van de Waterwet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en, bij toewijzing van die vordering:

1°. de eigendom van de onroerende zaak is overgenomen, en

2°. de overnemingssom volledig is betaald.

3. Als het tijdstip waarop de schade aan een onroerende zaak is ontstaan niet of niet binnen een redelijke termijn kan worden vastgesteld, is op de vordering op grond van artikel 7.18, tweede of derde lid, van de Waterwet, de Omgevingswet van toepassing.

Artikel 4.77 (schade aan waterstaatswerken)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan waterstaatswerken als bedoeld in artikel 7.21, eerste lid, van de Waterwet is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten voor die schade.

Artikel 4.78 (verhaal kosten verontreiniging of aantasting bodem of oever)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 7.22 van de Waterwet is ontstaan en een vordering daarvoor is ingesteld, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten van die verontreiniging of aantasting.

§ 4.3.11 Overgangsbepalingen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Artikel 4.79 (gefaseerde omgevingsvergunning artikel 2.5 Wabo)

1. Op de voorbereiding en vaststelling van de beschikking op een aanvraag met betrekking tot de eerste fase van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn de artikelen 2.5, vijfde, zesde en achtste lid, en 6.3 van die wet niet van toepassing, als die aanvraag voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend en de beschikking op die aanvraag nog niet onherroepelijk is.

2. Een beschikking waarbij voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet positief en onherroepelijk is beslist op de aanvraag met betrekking tot de eerste fase van een omgevingsvergunning als bedoeld

in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht treedt in werking als op dat tijdstip geen aanvraag is ingediend voor de beschikking met betrekking tot de tweede fase, en geldt die beschikking met betrekking tot de eerste fase als een omgevingsvergunning voor de betrokken activiteit voor zover voor die activiteit een omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1 van de Omgevingswet is vereist.

3. Als de aanvraag met betrekking tot de tweede fase van een omgevingsvergunning voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend en een beschikking op die aanvraag nog niet onherroepelijk is, blijft het oude recht van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van de beschikking op een aanvraag met betrekking tot de tweede fase van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

4. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van een beschikking tot intrekking als bedoeld in artikel 2.5, vijfde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

5. Afdeling 4.1 is in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 4.80 (melding wijziging vergunninghouder)

Een melding dat een omgevingsvergunning gaat gelden voor een ander dan de aanvrager of vergunninghouder als bedoeld in artikel 2.25, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, geldt als een verstrekking van informatie als bedoeld in artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.80a (aanhoudingsplicht ruimtelijke besluiten artikel 3.3 Wabo zonder een in ontwerp ter inzage gelegd bestemmingsplan of inpassingsplan)

1. Als voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanhoudingsplicht is ontstaan op grond van artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen bestemmingsplan of inpassingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd, duurt die aanhoudingsplicht totdat:

a. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.103, tweede lid: de termijn, bedoeld in artikel 4.14, vierde lid, van de Omgevingswet is verstreken,

b. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.103, derde of vierde lid, of 4.104, tweede lid: de termijn, bedoeld in artikel 4.16, vijfde lid, van de Omgevingswet is verstreken,

c. voor een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.104a, tweede lid: de termijn, bedoeld in de tweede zin van dat artikellid, is verstreken,

d. voor een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht: het omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht in werking is getreden.

2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, is artikel 4.3 als het gaat om de regeling van de duur van de aanhoudingsplicht in artikel 3.3, tweede lid, aanhef en onder a, en vijfde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en in artikel 8.9, tweede lid, van de Wet luchtvaart niet van toepassing.

Artikel 4.81 (besluiten met toepassing van de coördinatiebepaling)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een omgevingsvergunning of tot wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning is ingediend als bedoeld in artikel 3.16 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de aanvraag om verlening of wijziging van de vergunning krachtens artikel 6.2 van de Waterwet is ingediend binnen de in artikel 3.18, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde termijn van zes weken na de indiening van de eerstbedoelde aanvraag, maar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is op beide aanvragen de Omgevingswet van toepassing.

2. Artikel 4.3 is in dat geval niet van toepassing op de eerstbedoelde aanvraag.

§ 4.3.12 Overgangsbepalingen Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Artikel 4.82 (toegangsverbod of toegangsbeperking)

1. Een verbod als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, dat onherroepelijk is, geldt als een verbod als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

2. Een beperking als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken die onherroepelijk is, geldt als een beperking als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.83 (schade aan waterstaatswerken)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet schade aan waterstaatswerken als bedoeld in artikel 9 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is ontstaan, blijft het oude recht van toepassing op het verhalen van de kosten voor die schade.

§ 4.3.13 Overgangsbepaling Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 4.84 (zwemverbod of negatief zwemadvies)

1. Een zwemverbod voor een zwemgelegenheid als bedoeld in artikel 10b, vijfde lid, of artikel 11, eerste, tweede of derde lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een zwemverbod als bedoeld in artikel 2.38 van de Omgevingswet.

2. Een negatief zwemadvies voor een zwemgelegenheid als bedoeld in artikel 10b, vijfde lid, of artikel 11, eerste, tweede of derde lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een negatief zwemadvies als bedoeld in artikel 2.38 van de Omgevingswet.

§ 4.3.14 Overgangsbepaling Wet lokaal spoor

Artikel 4.85 (ruimtelijk profiel)

Een ruimtelijk profiel voor een lokale spoorweg als bedoeld in artikel 12, zesde lid, van de Wet lokaal spoor, dat is vastgesteld door het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 en van kracht is, geldt als een aanwijzing van het beperkingengebied voor die lokale spoorweg als bedoeld in artikel 12 van de Wet lokaal spoor.

§ 4.3.15 Overgangsbepalingen Wet luchtvaart

Artikel 4.86 (geluidbelastingkaart)

1. Een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 8a.45, eerste en tweede lid, van de Wet luchtvaart geldt als een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verzoek als bedoeld in artikel 8a.46, eerste lid, van de Wet luchtvaart is ontvangen, blijft het oude recht van toepassing.

Artikel 4.87 (actieplan geluid Rijk)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 8a.48 van de Wet luchtvaart geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder b, onder 3°, van de Omgevingswet.
2. Als een actieplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 3.2 van de Omgevingswet een ontwerpbesluit daarvoor ter inzage is gelegd.

Artikel 4.88 (actieplan geluid provincie)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 8a.48 dat met toepassing van artikel 8a.49 van de Wet luchtvaart is vastgesteld, geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet.
2. Als een actieplan niet van kracht is, blijft het oude recht van toepassing als voor de inwerkingtreding van afdeling 3.2 van de Omgevingswet een ontwerpbesluit daarvoor ter inzage is gelegd.

Artikel 4.89 (wijziging grondslag gebieden in luchthavenindelingbesluit)

Een luchthavengebied en een beperkingengebied dat is vastgesteld op grond van artikel 8.5 van de Wet luchtvaart geldt als een gebied als bedoeld in artikel 8.15 van de Wet luchtvaart.

Artikel 4.90 (voorbereidingsprocedures wijziging luchthavenverkeerbesluit en luchthavenbesluit)

De voorbereidingsprocedures, bedoeld in de artikelen 8.13, 8.24, 8.47, vierde lid, 8.48, 8.71 en 10.18 van de Wet luchtvaart, zijn niet van toepassing op de wijziging van een luchthavenverkeerbesluit of op de wijziging van een luchthavenbesluit die alleen strekt tot aanpassing van dat besluit aan het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 4.91 (verklaring van geen bezwaar)

Een verklaring van geen bezwaar die is verleend op grond van artikel 8.9, 8.47, 8.49 of 10.17 van de Wet luchtvaart, en van kracht is, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet.

§ 4.3.16 Overgangsbepaling Wet inzake de luchtverontreiniging

Artikel 4.92 (besluit en lopende procedure gebaseerd op de Wet inzake de luchtverontreiniging)

1. Als een besluit als bedoeld in artikel 43, eerste lid, 47, tweede lid, 48, eerste lid, of 51, eerste of tweede lid, van de Wet inzake de luchtverontreiniging voor de inwerkingtreding van afdeling 19.3 van de Omgevingswet

onherroepelijk is, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het besluit is ingetrokken of is komen te vervallen.

2. Als een verzoek als bedoeld in artikel 44, 49 of 84 van de Wet inzake de luchtverontreiniging of een verzoek om advies als bedoeld in artikel 45, eerste lid, of 50, eerste lid, van die wet is ingediend voor de inwerkingtreding van afdeling 19.3 van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop het besluit is ingetrokken of is komen te vervallen.

§ 4.3.17 Overgangsbepalingen Wet milieubeheer

Artikel 4.93 (gemeentelijk rioleringsplan)

Een gemeentelijk rioleringsplan als bedoeld in artikel 4.22, eerste lid, van de Wet milieubeheer blijft van kracht tot het tijdstip waarop de periode verstrijkt waarvoor het plan is vastgesteld, of tot het tijdstip waarop het gemeentebestuur besluit dat het plan vervalt.

Artikel 4.94 (mededeling voornemen verzoek om besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

Een mededeling als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt als een mededeling als bedoeld in artikel 16.45, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.95 (besluit mer-beoordelingsplichtige activiteit)

1. Een mer-beoordelingsbesluit als bedoeld in artikel 7.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvan kennis is gegeven op grond van artikel 7.17, vijfde lid, van die wet geldt als een beoordeling als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.

2. Een mer-beoordelingsbesluit als bedoeld in artikel 7.19, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvan kennis is gegeven op grond van artikel 7.19, vierde lid, van die wet geldt als een beoordeling als bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.96 (ontheffing van de plicht tot het maken van een project-mer of een beoordeling)

1. Een ontheffing als bedoeld in artikel 7.4 of 7.5 van de Wet milieubeheer die onherroepelijk is, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 16.44 van de Omgevingswet.

2. Als een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 7.4 of 7.5 van de Wet milieubeheer voor inwerkingtreding van artikel 16.44 van de Omgevingswet is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot de beslissing op het verzoek onherroepelijk is.

Artikel 4.97 (geluidsbelastingkaart)

Een geluidsbelastingkaart als bedoeld in artikel 11.6 van de Wet milieubeheer geldt als een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.98 (actieplan)

1. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.11 van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

2. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.12, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Omgevingswet.

3. Een actieplan als bedoeld in artikel 11.12, tweede lid, van de Wet milieubeheer geldt als een actieplan als bedoeld in artikel 3.6 van de Omgevingswet.

Artikel 4.99 (besluit tot treffen maatregelen bij ongewoon voorval)

Een besluit als bedoeld in artikel 17.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer dat onherroepelijk is, geldt als een beschikking als bedoeld in artikel 19.5, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.100 (gelijkstelling gemeentelijk luchtkwaliteitsplan)

Een gemeentelijk plan met maatregelen:

a. dat is gericht op het bereiken van een in bijlage 2 bij de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, opgenomen grenswaarde op een bij dat plan aangewezen locatie,

b. dat de gegevens, bedoeld in bijlage XV, deel A, bij Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU 2008, L 152) bevat, en

c. dat na de inwerkingtreding van artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet van kracht is, geldt als een programma als bedoeld in dat lid.

Artikel 4.101 (grondwaterbeschermingsheffing)

Het bepaalde bij of krachtens artikel 15.34 van de Wet milieubeheer over de heffing blijft van toepassing op de belastingtijdvakken die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangevangen.

§ 4.3.18 Overgangsbepalingen Wet ruimtelijke ordening

Artikel 4.102 (nadere eisen)

Nadere eisen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn, gelden als maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 4.103 (voorbereidingsbesluit bestemmingsplan)

1. Als het ontwerp van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarvoor op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening of artikel 4.2, derde lid, of 4.4, derde lid van die wet, in samenhang met artikel 3.7 van die wet, een voorbereidingsbesluit is genomen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

2. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt een voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening is vastgesteld door de gemeenteraad als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vierde lid van dat artikel, vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

3. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt een voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.2, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening is vastgesteld door gedeputeerde staten als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

4. Als het ontwerp van een bestemmingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt een voorbereidingsbesluit dat op grond van artikel 4.4, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening is vastgesteld door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, af op het moment dat het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Artikel 4.104 (voorbereidingsbesluit inpassingsplan provincie en Rijk)

1. Als het ontwerp van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, respectievelijk in artikel 3.28, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening waarvoor op grond van artikel 3.26, tweede lid, respectievelijk 3.28, tweede lid, van die wet, in samenhang met artikel 3.7 van die wet, een voorbereidingsbesluit is genomen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

2. Als het ontwerp van een inpassingsplan niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt dat voorbereidingsbesluit als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste respectievelijk tweede lid, van de Omgevingswet. In dat geval loopt de termijn, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 4.104a (luchthavenindelingbesluit, luchthavenbesluit of besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven geldend als voorbereidingsbesluit)

1. Voor zover voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het luchthavenindelingbesluit, bedoeld in artikel 8.4 van de Wet luchtvaart, een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste lid, 8.70, eerste lid, of 10.15, eerste lid, van die wet, of een besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven als bedoeld in artikel 8a.54, eerste of tweede lid, van die wet geldt als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening en het ontwerp van het bestemmingsplan dat voorziet in het in overeenstemming brengen van dat plan met het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft op dat voorbereidingsbesluit het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is.

2. Als het ontwerp van het bestemmingsplan, bedoeld in het eerste lid, niet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, geldt het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven, bedoeld in dat lid, als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, tweede lid, van de Omgevingswet respectievelijk als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, eerste lid, van die wet als het gaat om een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste lid, van de Wet luchtvaart. In afwijking van artikel 4.16, vijfde lid, van de Omgevingswet eindigt de gelding als voorbereidingsbesluit alleen op het tijdstip waarop het

overeenkomstig het luchthavenindelingbesluit, het luchthavenbesluit of het besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

Artikel 4.105 (geen belemmering provinciaal inpassingsplan)

1. In het omgevingsplan worden door de gemeenteraad en het dagelijks bestuur van het waterschap geen regels gesteld die in strijd zijn met het inpassingsplan, bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.
2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 of 2.24 van de Omgevingswet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 of 2.34 van de Omgevingswet het stellen van dergelijke regels vergt.
3. Het eerste lid is van toepassing tot tien jaar na de vaststelling van het inpassingsplan, of korter, als in het inpassingsplan een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 3.26, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.

Artikel 4.106 (geen belemmering rijksinpassingsplan)

1. In het omgevingsplan worden door de gemeenteraad, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten geen regels gesteld die in strijd zijn met het inpassingsplan, bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening.
2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 van de Omgevingswet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 van de Omgevingswet het stellen van dergelijke regels vergt.
3. Het eerste lid is van toepassing tot tien jaar na de vaststelling van het inpassingsplan, of korter, als in het inpassingsplan een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 3.28, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.
4. Bepalingen van een omgevingsverordening blijven buiten toepassing voor zover ze in strijd zijn met het inpassingsplan.

Artikel 4.107 (vergevorderd project provincie of Rijk)

1. Als de voorbereiding van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 of 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangevangen, geen ontwerp van het inpassingsplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan de bij of krachtens de artikelen 5.47 en 5.48 van de Omgevingswet gestelde vereisten, kan een ontwerp van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet ter inzage worden gelegd.
2. Als de voorbereiding van een inpassingsplan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in een vergevorderd stadium is, geen ontwerp van het inpassingsplan ter inzage is gelegd en is voldaan aan artikel 5.48, eerste lid, van de Omgevingswet, kan binnen een periode van een jaar en zes maanden na dat tijdstip een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Artikel 4.108 (ruimtelijke ontheffing provinciale verordening)

Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening van bij de verordening, bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van die wet gestelde regels die door gedeputeerde staten is verleend, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet, voor zover de inhoud van die regels is overgenomen in de omgevingsverordening, bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet, en van die regels in de omgevingsverordening met toepassing van artikel 2.32, vierde lid, van de Omgevingswet ontheffing kan worden verleend.

Artikel 4.109 (provinciale ruimtelijke aanwijzing)

Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.2 van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan op de dag van inwerkingtreding van die wet nog geen ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.110 (ruimtelijke ontheffing Rijk)

Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening van de bij algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van die wet, gestelde regels die door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, is verleend, geldt als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet, voor zover de inhoud van die regels is overgenomen in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet en van die regels in het omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, of in de omgevingsverordening, bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet, ontheffing kan worden verleend.

Artikel 4.111 (ruimtelijke aanwijzing door het Rijk)

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan nog geen ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, en tweede lid, onder c, van de Omgevingswet.
2. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht is en ter uitvoering waarvan nog geen ontwerpbesluit tot vaststelling of wijziging van een verordening als bedoeld in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening ter inzage is gelegd, geldt als een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 4.112 (eerbiedigende werking grondexploitatieovereenkomst)

Het oude recht blijft van toepassing op een overeenkomst als bedoeld in artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening als die voor de inwerkingtreding van artikel 12.4 van de Omgevingswet is gesloten.

Artikel 4.113 (vergoeding hogere kosten gemeente)

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kosten zijn gemaakt als bedoeld in artikel 6.8 of 6.9 van de Wet ruimtelijke ordening, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. het besluit op het verzoek om vergoeding van die kosten, het besluit tot oplegging van een verplichting tot vergoeding van die kosten of het besluit tot invordering van die kosten onherroepelijk wordt, of

b. de verschuldigde kosten volledig zijn betaald.

Artikel 4.114 (welstandsnota)

1. Een welstandsnota als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de Woningwet die van kracht is, geldt als een beleidsregel als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet.
2. Als een ontwerp van een welstandsnota voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft het oude recht daarop van toepassing tot de welstandsnota is vastgesteld.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 5.1 (overgangsrecht, vangnetbepaling en hardheidsclausule)

1. Als een bepaling, opgenomen in de wet, genoemd in artikel 3.1 of artikel 4.1, wordt vervangen door een bepaling in een algemene maatregel van bestuur, kan de overgangsbepaling die daarvoor nodig is, in een algemene maatregel van bestuur worden opgenomen.
2. Als in verband met de invoering van de Omgevingswet een wet, algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling wordt ingetrokken waarin een overgangsrechtelijke bepaling is opgenomen, blijft die overgangsrechtelijke bepaling van toepassing tot die is uitgewerkt.
3. Als deze wet daarin niet voorziet of strikte toepassing van deze wet in specifieke situaties onredelijk is of leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, kunnen, zo nodig in afwijking van deze wet, bij regeling van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties regels worden vastgesteld voor een goede invoering van de Omgevingswet.
4. Na de plaatsing in de Staatscourant van een krachtens het derde lid vastgestelde ministeriële regeling die afwijkt van deze wet, wordt een voorstel van wet tot regeling van het betrokken onderwerp zo spoedig mogelijk bij de Staten-Generaal ingediend. Als het voorstel wordt ingetrokken of een van de beide kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de ministeriële regeling onverwijld ingetrokken. Als het voorstel tot wet wordt verheven, wordt de ministeriële regeling ingetrokken op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet.

Artikel 5.2 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Invoeringsbesluit en Invoeringsregelingen Omgevingswet)

1. Op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur in verband met de invoering van de Omgevingswet zijn de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.
2. De artikelen, bedoeld in het eerste lid, treden in de plaats van wettelijke voorschriften waarin is bepaald dat:
a. over het ontwerp van een regeling of het voornemen tot het treffen van een regeling advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd,
b. van het ontwerp van een regeling kennis moet worden gegeven,
c. de voordracht niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd,
d. de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur moet worden gedaan door een andere Minister dan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

e. door of namens een van de kamers der Staten-Generaal of een aantal leden daarvan kan worden verlangd dat het onderwerp of de inwerkingtreding van de regeling bij de wet wordt geregeld, en

f. een regeling niet eerder in werking kan treden dan nadat sinds haar vaststelling of bekendmaking een bepaalde termijn is verstreken.

3. Het tweede lid, onder a, is niet van toepassing op het vragen van advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 10.12, eerste en tweede lid, respectievelijk artikel 10.15, eerste lid, van de Wet luchtvaart.

Artikel 5.3 (inwerkingtreding)

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 5.4 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 5.5 (Staatsblad)

1. Na de inwerkingtreding van hoofdstuk 1 van:

a. deze wet,

b. de Aanvullingswet geluid Omgevingswet,

c. de Aanvullingswet bodem Omgevingswet,

d. de Aanvullingswet natuur Omgevingswet,

e. de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet,

kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nummering van een of meer hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet opnieuw vaststellen en brengt hij de aanhaling daarvan binnen die wet met de nieuwe nummering in overeenstemming.

2. Als toepassing is gegeven aan het eerste lid:

a. wordt de tekst van de Omgevingswet in het Staatsblad geplaatst,

b. brengt Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de aanhaling van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet in de overige hoofdstukken van de wetten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, met de nieuwe nummering in overeenstemming.

3. Als toepassing is gegeven aan het tweede lid, aanhef en onder b, wordt de tekst van de betrokken hoofdstukken in het Staatsblad geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister van Defensie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

33 962 **Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)**

B[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 17 mei 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[2] hebben kennisgenomen van de brief[3] van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, d.d. 5 april 2019, waarbij zij de Kamer de reactie op het rappel toezeggingen van januari 2019 aanbiedt. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie de Minister op 25 april 2019 een brief gestuurd.

De Minister heeft op 17 mei 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[1] Letter B heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 986.

[2] Samenstelling:
Engels (D66) (*voorzitter*), Nagel (50PLUS), Meijer(SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (Fractie-Duthler), Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Van Kappen (VVD), Koffeman (PvdD), Strik (GL), De Vries-Leggedoor (CDA), Flierman (CDA), vac. (D66), Schouwenaar (VVD), Van Strien (PVV), P. van Dijk (PVV), Gerkens (SP), Van Hattem (PVV), Köhler (SP) (*vicevoorzitter)*, Lintmeijer (GL), Pijlman (D66), Rombouts (CDA), Schalk (SGP), Verheijen (PvdA), Bikker (CU), Klip-Martin (VVD), Sini (PvdA), Van der Sluijs (PVV), Fiers (PvdA)

[3] *Kamerstukken I* 2018/19, 35 000 IV/35 000 VII, C.

kst-34986-B
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 25 april 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief[4], d.d. 5 april 2019, waarbij u de Kamer de reactie op het rappel toezeggingen van januari 2019 aanbiedt.

In uw brief reageerde u onder meer op de nog openstaande toezegging T02253, over het geven van inzicht in de laatste stand van zaken omtrent participatie bij de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[5] U vermeldde daarbij dat de Eerste Kamer conform de toezegging is geïnformeerd voor 1 juli 2019 en dat het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet nu ter behandeling in de Eerste Kamer ligt. Aangezien u geen vindplaats of parlementair stuk aanhaalt waar deze laatste stand van zaken is terug te vinden, vragen de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving u dit specifiek aan te geven. Indien geen specifiek document is aan te wijzen, verzoeken deze leden u hen uiterlijk 17 mei 2019 alsnog per brief te informeren over de laatste stand van zaken inzake participatie, zodat deze informatie desgewenst meegenomen kan worden bij het voorbereidend onderzoek inzake het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dat op 21 mei 2019 plaatsvindt.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving
J.E.A.M. Nooren

[4] *Kamerstukken I* 2018/19, 35 000 IV/35 000 VII, C.
[5] *Kamerstukken* 34 986.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 mei 2019

Tijdens het debat over de Omgevingswet op 15 maart 2016 heeft de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu uw Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Bikker (ChristenUnie), toegezegd dat bij de behandeling van de Invoeringswet de laatste stand van zaken omtrent participatie inzichtelijk wordt gemaakt (T02253). In reactie op uw brief van 25 april 2019 (163810.05u) en in vervolg op de brieven d.d. 5 juli 2017 (33 118-AC) en 21 december 2018 (33 118-115), voer ik graag deze toezegging uit en informeer ik u hierbij over de meest actuele stand van zaken omtrent participatie.

Stand van zaken wetgeving

In de Omgevingswet en het bijbehorende Omgevingsbesluit zijn regels opgenomen om te zorgen dat participatie een volwaardig onderdeel is van activiteiten van bevoegde gezagen en bij initiatieven van particulieren en bedrijven. Ook de Omgevingsregeling zal hiervoor regels bevatten.

In het Omgevingsbesluit (behandeld op 30 mei 2017 in de Eerste Kamer en gepubliceerd op 31 augustus 2018) is bepaald dat bij de vaststelling van een omgevingsvisie, omgevingsplan of programma een zogenoemde motiveringsplicht geldt. Overheden moeten aangeven hoe burgers, bedrijven en andere belanghebbenden bij de voorbereiding zijn betrokken en wat er met de resultaten is gedaan. Voor het omgevingsplan geldt naast de motiveringsplicht ook de verplichting om bij de kennisgeving van het voorgenomen omgevingsplan aan te geven hoe het participatietraject wordt vormgegeven. Voor complexe ruimtelijke projecten is het projectbesluit bedoeld. Omdat de impact voor de burger groot is, zijn de participatiestappen hiervoor het meest uitgebreid geregeld. Voor het projectbesluit geldt voor de overheden naast de motiveringsplicht en de kennisgevingsplicht, ook dat zij verplicht zijn informatie toegankelijk te maken en dat burgers in de verkenningsfase oplossingen voor de opgaven mogen aandragen.

Bij initiatieven van particulieren en bedrijven beoogt de Omgevingswet initiatiefnemers te stimuleren om in gesprek te gaan met hun omgeving en belanghebbenden te betrekken. Bij de vergunningaanvraag moet daarom worden aangegeven of, en zo ja, hoe derden zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.
Een amendement (Van Eijs c.s., 34 986, nr. 10) dat bij de behandeling van de Invoeringswet in de Tweede Kamer is aangenomen biedt de gemeenteraad de mogelijkheid gevallen van activiteiten aan te wijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is. Het gaat om activiteiten die niet zijn toegestaan door het omgevingsplan en waarvoor dus een vergunning moet worden aangevraagd (buitenplans). De initiatiefnemer moet dan bij het aanvragen van een vergunning laten zien hoe participatie heeft plaatsgevonden. Wanneer de vergunningaanvrager geen informatie levert over participatie kan de gemeente besluiten de aanvraag buiten behandeling te laten.

Waar het gaat om de inrichting van het participatieproces, geeft de wet de vrijheid aan het bevoegd gezag, raad en initiatiefnemer om eigen keuzes te maken. Daar is heel bewust voor gekozen. De locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn immers elke keer anders.

Ten slotte kan een belanghebbende altijd naar de rechter gaan als hij vindt dat het bevoegd gezag de participatie niet goed heeft ingericht en daardoor zijn belangen niet voldoende zijn meegewogen.

Stand van zaken ondersteuning implementatie Omgevingswet

Eerder bent u geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van het stelsel omgevingsrecht met de brieven d.d. 5 juli 2017 (33 118-AC) en 21 december 2018 (33 118-115). Hierin is ook ingegaan op de voortgang met betrekking tot participatie. In eerstgenoemde brief is aangegeven dat er gewerkt werd aan de Inspiratiegids Participatie. De inspiratiegids is gebaseerd op praktijkervaringen en in samenwerking met het veld tot stand gekomen. De gids bevat handvatten en praktijkvoorbeelden, die kunnen helpen bij de inrichting van een participatietraject. Deze inspiratiegids is te vinden op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl, en is een levend document. Nieuwe initiatieven en voorbeelden worden steeds toegevoegd aan de inspiratiegids. In onze statistieken kunnen wij zien dat er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van deze inspiratiegids; hij voorziet zichtbaar in een behoefte.
In de brief van december 2018 benadrukte ik bovendien het belang om van elkaar te leren door oefening in de praktijk. Zo leveren de pilots rond omgevingsvisies en projecten die met behulp van de Crisis- en herstelwet (Chw) tot stand komen, navolgbare voorbeelden van participatie op.

De ondersteuning van bevoegde gezagen en (grote) initiatiefnemers bij de implementatie van de Omgevingswet op het gebied van participatie is sinds de laatste voortgangsbrief onverminderd. Met de voordrachten voor de jaarlijkse Aan de slag Trofee komen telkens projecten met sterke participatie boven water, zoals een nominatie in 2018: «Delfts Doen met het omgevingsplan The Green Village».[6]
In dit Chw-experiment faciliteerden de gemeente en The Green Village een participatietraject met onder meer intensieve meedenksessies, social media en een animatie. Meer dan 300 respondenten gaven hun wensen aan. Goede procesafspraken en een open en lerende houding van alle partijen, heeft gezorgd voor een gedragen en flexibel omgevingsplan. Daarmee is het mogelijk om duurzame innovaties te versnellen op het terrein van de TU Delft.
Ook het genomineerde participatietraject «luistervinkjes» in Raalte is een inspirerend voorbeeld van hoe met zoveel mogelijk mensen in de samenleving in gesprek te gaan. Door voor iedere groep in de samenleving een eigen strategie te ontwikkelen op basis van burgerstijlen ontstonden allerlei creatieve acties. Ruim duizend inwoners voelden zich door dit traject betrokken bij hun omgeving en de totstandkoming van de omgevingsvisie.

Ook voor de nominatie in 2019 zijn inmiddels verschillende projecten met sterke participatie voorgedragen. Flankerend aan de invoeringsondersteuning worden communicatiemiddelen ingezet, zoals het informatieblad Participatie in de Omgevingswet. Wat regelt de wet?[7]

Inspiratiegids Participatie

De Inspiratiegids Participatie wordt steeds aangevuld met nieuwe handvatten, inzichten, successen, «beren op de weg» en praktijkverhalen, en is dus een levend document. In 2018 en 2019 is de inspiratiegids aangevuld met elf nieuwe praktijkverhalen uit het hele land. Bijvoorbeeld

[6] https://www.eventtouch.eu/rijkswaterstaat/trofee2018/nav23000
[7] https://www.omgevingswetportaal.nl/publicaties/documenten/brochures/2018/04/05/informatieblad-participatie-in-de-omgevingswet

het verhaal van de oefenrechtbank in Notter Zuna. In het buurtschap Notter Zuna (gemeente Wierden) werken alle bewoners in een gebiedscoöperatie samen aan een generatiebestendig Notter Zuna. Samen benoemen ze de gebiedsopgaven die gaan over wonen, zorg, landschap en energie. Door de vernieuwende manier van werken heeft de gebiedscoöperatie behoefte aan rechtsbescherming. Zo ontstond het plan om een oefenrechtbank te houden. Aan de hand van een fictieve casus kwamen vragen aan de orde over de positie van de gebiedscoöperatie en over belangenafweging en participatie.
Of bijvoorbeeld het burgerinitiatief Vrienden van de Balijhoeve (Zoetermeer) waar een groep bewoners in actie kwam na dreigende verdwijning van de kinderboerderij de Balijhoeve. De gemeente vroeg deze groep om plannen uit te werken. De groep zorgde in een intensief en spannend traject met de gemeente voor behoud van de boerderij.

Ook zullen in de loop van 2019 nieuwe verhalen toegevoegd worden aan de Inspiratiegids Participatie. Daarnaast is het dossier Polarisatie en boosheid toegevoegd. Daarin worden handvatten gegeven hoe participatie kan voorkomen dat de dynamiek tussen inwoners en overheid en tussen groepen inwoners grensoverschrijdend of intimiderend wordt. Daarnaast is een Stuurwiel voor volksvertegenwoordigers[8] opgenomen. Het stuurwiel helpt en zet volksvertegenwoordigers aan tot nadenken en een gesprek over inhoud, proces en houding of gedrag als de Omgevingswet straks in werking is en geeft aan wat een raadslid, statenlid of AB-lid kan doen om ruimte te bieden aan participatie.
Verder zijn in samenwerking met het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA) in het land bijeenkomsten georganiseerd met actieve bewoners en professionals. Gezamenlijk is nagedacht over welke kansen de komst van Omgevingswet voor hun initiatieven biedt. Dit heeft geresulteerd in een gespreksposter met vijf bespreekpunten. Actieve bewoners kunnen hiermee in hun gemeente een gesprek organiseren over de wijze waarop een gelijk speelveld kan ontstaan tussen hen, de overheid en de markt.
Ondersteuning initiatieven
In het land zijn en worden veel initiatieven in verschillende vormen over participatie georganiseerd. Een deel van deze initiatieven wordt ondersteund door het Programma Aan de slag met de Omgevingswet, het Programma Versterking Democratie en Bestuur en door de veranderopgaven Omgevingswet van VNG, IPO, UvW en rijk. Voor iedere doelgroep is o.a. op verschillende websites[9] in ruime mate informatie te vinden over wat participatie onder de Omgevingswet betekent, hoe men zich hierop kan voorbereiden en hoe men uitvoering eraan kan geven. Voorbeelden van initiatieven zijn: de Green Deal Participatie bij duurzame energieprojecten, activiteiten rond de rol van gemeenteraden bij participatie en het informeren van leerkringen en pilots waarin participatie een thema is. Met de nieuwe inzichten die uit deze initiatieven voortkomen wordt de Inspiratiegids Participatie verrijkt.

Buurtje Bouwen

In 2018 is naar aanleiding van de motie Smaling (33 962-131) de «serious game» Buurtje Bouwen gelanceerd. De game leert de gebruiker om afwegingsruimte te benutten, belangen af te wegen en om samen te werken. Buurtje Bouwen is een inrichtingsgame, maar ook een discus-

[8] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/inspiratiegids/praktische/stuurwiel/
[9] O.a. www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl, www.https://www.lokale-democratie.nl/democratie-actie, https://vng.nl/onderwerpenindex/omgevingswet/veranderopgave-omgevingswet

siespel. Iedere deelnemer kruipt in de huid van een buurtbewoner met zijn of haar eigen wensen voor de herinrichting van de buurt.
De game wordt momenteel gebruikt bij overheden, bij participatietrajecten en op bijeenkomsten als inleiding op de thema's samenwerken en participatie. Op 17 april jl. is de game bijvoorbeeld gebruikt op een werkatelier burgerinitiatieven van de Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds (A&O fonds) Gemeenten.[10]
Voor het onderwijs is een docentenhandleiding gemaakt om de game te gebruiken tijdens aardrijkskundelessen. In 2019 zal in samenwerking met het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap en een aantal hogescholen tijdens nascholing van aardrijkskundedocenten aandacht worden besteed aan de Omgevingswet en toepassen van de game tijdens lessen.

Verbinding met Democratie in Actie

Met het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie met de VNG, waarover ik u informeerde in mijn brief d.d. 5 juli 2018 (34775-VII-F), wil ik de komende jaren actief bijdragen aan het versterken van de lokale democratie en het lokaal bestuur. Ik zie kansen om dit programma en het onderwerp participatie te verbinden. De invoering van de Omgevingswet raakt vaak aan processen van lokale democratische vernieuwing, waaronder het inrichten van een goed participatieproces en de rol van de gemeenteraad in dergelijke processen. Binnenkort zal mede namens de VNG een oproep naar gemeenten uitgaan om hun ondersteuningsbehoefte rond participatie en de Omgevingswet op te halen. Bij voldoende belangstelling zal dit een vervolg krijgen in een ontwikkeltraject met een aantal gemeenten. Hierin gaan we samen met gemeenten op zoek naar concrete oplossingen voor vraagstukken rondom participatie en de Omgevingswet.

Verder is mijn ministerie betrokken bij de pilot Omgevingswet Noordwest-Friesland. Daarin is veel aandacht voor de wijze waarop inwoners, gemeenten en private partijen in deze initiatieven samenwerken op het gebied van participatie. De lessen uit het onderzoek dragen bij aan de versterking van de lokale democratie.

Met de wettelijke kaders, de Inspiratiegids Participatie, de Chw-projecten waarin geëxperimenteerd wordt met participatie en de kennisdeling uit verschillende leertrajecten en de inzet van het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie kunnen overheden en initiatiefnemers goed voorbereid aan de slag met participatie onder de Omgevingswet.

Ten slotte, naar aanleiding van de toezegging (T02248) van de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu waarin zij toezegt dat zij bij de vormgeving van de AMvB's zal aangeven hoe zij omgaat met het toepassen van de bandbreedtebenadering op kwalitatieve milieunormen betreffende geluid, geur en bodem, bericht ik u dat deze toezegging al gestand gedaan is. De vier AMvB's bij de Omgevingswet zijn op 30 mei 2017 plenair behandeld in uw Kamer en gepubliceerd op 31 augustus 2018. In de nota's van toelichting en het kamerdebat is uitgebreid ingegaan op de bandbreedte benadering. De gepubliceerde AMvB's zijn op 24 september 2018 (33 118 AI) naar uw Kamer gestuurd.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

[10] https://www.aeno.nl/evenement/congres-burgerinitiatieven

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

C

VERSLAG VAN EEN DESKUNDIGEN BIJEENKOMST

Vastgesteld 29 mei 2019

De vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[1] heeft op 23 april 2019 gesprekken gevoerd over **de Invoeringswet Omgevingswet.**

Van deze gesprekken brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de commissie,
Nooren

De griffier van de commissie,
De Boer

[1] Samenstelling:
Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Flierman (CDA), P. van Dijk (PVV), Atsma (CDA), D.J.H. van Dijk (SGP), Don (SP), Jorritsma-Lebbink (VVD) *(vice-voorzitter),*N.J.J. van Kesteren (CDA), Köhler (SP), Meijer (SP), Nooren (PvdA) (*voorzitter),* Pijlman (D66), vac. (D66), Stienen (D66), Verheijen (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV),Van der Sluijs (PVV), Van Zandbrink (PvdA), Fiers (PvdA), Teunissen (PvdD), Binnema (GL)

kst-34986-C
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Voorzitter: Nooren
Griffier: De Boer

Aanwezig zijn elf leden der Kamer, te weten: Baay-Timmerman, Bikker, Binnema, Fiers, Flierman, Klip-Martin, Meijer, Nooren, Stienen, Verheijen en Van Zandbrink,

alsmede de volgende deskundigen:

Thema I: praktijkervaringen invoering / voorbereiding stelselherziening omgevingsrecht

– Van der Wal, Provinciesecretaris provincie Flevoland
– Kurvers, Wethouder gemeente Rotterdam
– Ten Hagen, Lid AB Omgevingsdienst Regio Utrecht

Thema II: Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

– Fackeldey, IPO
– Lammers, VNG
– Wensink, Unie van Waterschappen
– Klaassen, Omgevingsdienst NL
– Eshuis, Kadaster

Aanvang 18.59 uur.

Thema I: praktijkervaringen invoering / voorbereiding stelselherziening omgevingsrecht

De **voorzitter**: Het lijkt mij handig als de Kamerleden aan deze kant van de tafel zich even voorstellen. Ik moet een aantal Kamerleden excuseren, want die zitten nog in een debat en die komen wat later; ik kan niet precies zeggen hoe laat. We beginnen met een voorstelrondje aan onze kant en dan draaien we die kant op. We hebben een bespreking in twee rondes. We beginnen met praktijkervaringen met de invoeringswet, dan een korte pauze en dan gaan we verder met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de wet. Dan draaien we de plekken zodat de sprekers een beetje in het midden zitten. Dat loopt het makkelijkste. We hebben als eindtijd 21.30 uur, maar we hoeven de tijd niet per se vol te praten; als we klaar zijn, zijn we klaar.
Mijn naam is Jopie Nooren, ik ben lid van de Partij van de Arbeid, maar ik zit hier als voorzitter van de commissie. Ik ga even linksom.

De **griffier**: Warmolt de Boer, griffier.

De heer **Paauwe**: Bas Paauwe, stafmedewerker van de commissie IWO.

De heer **Verheijen** (PvdA): Lambert Verheijen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Meijer** (SP): Meta Meijer, SP-fractie.

De heer **Eshuis**: Pieter Eshuis van het Kadaster.

De heer **Klaassen**: Leo Klaassen, omgevingsdiensten.

De heer **Van der Wal**: Tjeerd van der Wal, provincie Flevoland en vertegenwoordiger voor het IPO.

De heer **Kurvers**: Bas Kurvers, wethouder gemeente Rotterdam.

De heer **Ten Hagen**: Ivo ten Hage, wethouder in Montfoort en hier ook namens de Omgevingsdienst, regio Utrecht.

De heer **Fackeldey**: Jop Fackeldey, gedeputeerde van Flevoland, ook hier namens het Interprovinciaal Overleg.

Mevrouw **Lammers**: Kristel Lammers namens de VNG.

De heer **Wensink**: Willem Wensink namens de Unie van Waterschappen.

Mevrouw **Baay-Timmerman** (50PLUS): Martine Baay, 50PLUS-fractie.

De heer **Binnema** (GroenLinks): Harmen Binnema, fractie GroenLinks.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Tanja Klip, VVD.

Mevrouw **Bikker** (CU): Mirjam Bikker, ChristenUnie.

De heer **Van Zandbrink** (PvdA): Wouter van Zandbrink, Partij van de Arbeid.

De **voorzitter**: Ik wil eerst het woord geven aan Tjeerd van der Wal, om toe te lichten hoe u kijkt naar de Omgevingswet. In deze eerste ronde is de zoektocht bij de commissie hoe de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet in de dagelijkse praktijk gaat. Ga uw gang.

De heer **Van der Wal**: Dank u wel. Mij is gevraagd om vanuit de provinciale optiek iets te vertellen. Ik ben ambtelijk opdrachtgever namens de twaalf provincies. De provinciesecretarissen zijn opdrachtgever en we hebben een apart implementatieteam voor de invoering van de wet. In de dagelijkse praktijk is het meest belangrijke dat er drie randvoorwaarden zijn, en dat komt ook een beetje in uw richting: tijdig gereedkomen van de wet, beschikbaarheid van de financiën en uiteindelijk ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Ik ga verder op het eerste punt. De provincies hebben ongeveer twaalf maanden nodig om de wetgeving goed op te kunnen nemen in hun omgevingsverordening. Dat betekent dat de wetgeving eind 2019 klaar moet zijn. De provincies gaan er dan onmiddellijk mee aan de slag en willen aan het eind van het jaar de omgevingsverordening kunnen vaststellen, zodat per 1 januari 2021 kan worden begonnen met de uitvoering. Alle provincies zijn al aan de slag met de Omgevingswet en de omgevingsvisie. Bij een aantal provincies is de omgevingsvisie al vastgesteld. De verwachting is dat alle provincies tijdig de omgevingsvisie hebben vastgesteld.
Dan kom ik op de functionaliteit en de financiën. De provincies werken nu met Ruimtelijkeplannen.nl, OLO2 en AIM. Conform het bestuursakkoord 2015 is dat het minimale dienstverleningsniveau op het moment van inwerkingtreding van de wet. Het is wel belangrijk om de wet verder uit te bouwen, om de maatschappelijke baten te kunnen realiseren, inclusief de informatiehuizen voor natuur en externe veiligheid. Voor die twee informatiehuizen heeft de provincie gezegd dat zij de huismeester willen zijn. De kwaliteit van het huis wordt bepaald door het type informatie dat door het huis gaat stromen. Ik denk dat dit ook in hoge mate geldt voor gemeenten en waterschappen. Dat is ook het uitgangspunt bij het bestuursakkoord. Volgens het bestuursakkoord zou het in het jaar 2024 worden gerealiseerd. Dat is het nog niet. Men moet er wel vertrouwen op hebben, maar de tijd gaat wel dringen.
De provincie heeft in december in een brief aan de Minister van BZK kenbaar gemaakt dat zij zich zorgen maakt over de financierbaarheid van het DSO en aangegeven dat de wet bij ambitieniveau 3 baten gaat krijgen

voor provincies en overigens ook voor het bedrijfsleven. Het digitale stelsel zou medio dit jaar klaar zijn, maar ik heb begrepen dat dit eind dit jaar wordt. Daar ontstaat wel enige tijdsdruk. Voor de provincie is het belangrijk dat onze software aangepast moet worden. Daar mag niet een tijdsklem op zitten, want als de commerce doorheeft dat er een tijdsklem is, werkt dat ook door in de prijsvorming. Wij willen op z'n minst vasthouden aan het ambitieniveau dat we nu hebben met ruimtelijkeplannen.nl en OLO2. Maar we willen eigenlijk ook wel voldoende tijd hebben om een beetje te oefenen met de wet. Dat laatste is een grote wens van de praktijk zelf.
Dan kijk ik naar wat de provincies hebben gedaan. Ik gaf al aan dat wij een programmateam hebben met twaalf provinciale projectleiders. Wij verzorgen periodiek voortgangsrapportages aan de twaalf provinciesecretarissen, organiseren werkconferenties en wisselen best practices uit. Daarnaast heeft elke provincie pilots om in de keten met de andere overheden praktisch samen te werken en om te oefenen met één overheid en de nieuwe stijl van werken die de wet eigenlijk impliceert. Zo wordt op de twaalf provinciehuizen het model van één overheid voorbereid.
Kijken we naar de condities voor de uitvoering, dan zit er wel een kanttekening bij wat betreft artikel 2a van de Financiële-verhoudingswet. Een tijd terug hebben wij een aantekening gemaakt dat wij de deugdelijkheid van het onderzoek niet onderschrijven. Het IPO als zodanig heeft met de Minister afgesproken dat er een evaluatiemoment komt om de parameters van de evaluatie na te lopen.
Als ambitieniveau 3 niet wordt gehaald dan bereiken de provincies sowieso niet die baten, maar bij artikel 2a worden ook de aan het bedrijfsleven toegerekende baten onder het begrip «baten van de overheid» geschoven. Volgens mij is dat een aandachtspunt bij artikel 2a. De voorbereidingskosten zijn destijds ingeschat op zo'n 15 miljoen. We hebben op dat moment gezegd: dat gaat 'm niet worden. De provincies hebben een nulmeting gemaakt en een monitoringssysteem ingericht om de eigen kosten in de gaten te houden. We zitten nu op 30 miljoen in plaats van 15 miljoen en we denken dat we bij 70 miljoen eindigen. De parameters bij de invoering van de wet verdienen dus wel bijzondere aandacht.
In het bestuursakkoord werden tien informatiehuizen voorzien. Die informatiehuizen zijn juist belangrijk, want de wet veronderstelt een integratie van waarden, maar dan heb je ook kwalitatief hoogwaardige informatie nodig. Daarvoor zijn die informatiehuizen ontzettend belangrijk. Zoals eerder gesteld, wordt de waarde van het DSO uiteindelijk bepaald door de waarde van de informatie die erin zit.
In de brief van december hebben wij geschreven dat wij voorzagen dat de financiële middelen niet toereikend zouden zijn, ook niet na suppletie door het laatste kabinet, en dat zien we nu ook. Wij voorzien dat over een paar jaar, wanneer de uitbouw van het DSO in de fase komt die voor de provincies interessant is, het geld ontoereikend is. We zien ook een risico van vertraging, namelijk dat er bij het leveren van die data meer geschoven wordt naar domeinen en eigenaren dan dat er in het stelsel wordt ingebracht. Het pleidooi van de provincies is om aandacht te hebben voor de financiering van ambitieniveau 3, omdat de wet op dat moment pas toegevoegde waarde gaat krijgen voor de provincies en voor het bedrijfsleven.

De **voorzitter**: Dank u wel. We doen eerst de andere twee toelichtingen en dan kunnen de commissieleden vragen stellen. Het woord is aan de heer Kurvers.

De heer **Kurvers**: Dank u wel. Ik had mijn naam al genoemd: Bas Kurvers. Ik mag wethouder zijn in de mooie stad Rotterdam. Ik heb de portefeuille bouwen, wonen en energietransitie in de gebouwde omgeving. Ik moet

zeggen dat het een prachtige tijd is om bouwwethouder te zijn in Rotterdam. Het is altijd al een bouwstad geweest. We zijn bezig met ons hoogbouwbeleid, het Hart van Zuid, mogelijk een nieuw stadion, zeg ik nog wat fluisterend, en een oeververbinding. We zijn de hoogste woontoren van de Benelux aan het bouwen. We zijn bezig met het depotgebouw, dat een icoon wordt in de stad. Museum Boijmans Van Beuningen gaat nog voor 223 miljoen euro verbouwd worden.

De **voorzitter**: Overigens gaat dit allemaal van uw vijf minuten af.

De heer **Kurvers**: Dat weet ik, maar dit is precies het punt dat ik wil maken. Ik ben natuurlijk ook verantwoordelijk voor de Omgevingswet, maar dat is tot nu toe een oefening in abstract denken en dit zijn allemaal hele concrete projecten. U vroeg hoe het in de praktijk gaat. Het is een gevecht in de agenda; voor mij persoonlijk, want ik vind het een heel belangrijk onderwerp, dat ik een warm hart toedraag, maar ook in de raad zelf. Op al die andere onderwerpen komen insprekers en weten mensen het stadhuis te vinden, maar op de Omgevingswet nog niet, dus vandaar deze introductie.
Ik vind het wel belangrijk om het hoofddoel boven tafel te halen; waar ging het allemaal ook weer om? Integraal werken, minder regels, betere participatie, meer maatwerk en ook nog betere besluitvorming. Haarlemmerolie in het openbaar bestuur. Ook al zou die wet niet helemaal werken zoals we willen, maar maar voor de helft, dan is dat nog winst, zou je zeggen. Ik kom daar later op terug, want daar zit voor een deel mijn zorg. Ik zie een aantal risico's, ook vanuit mijn bestuurlijke rol. Het is zo groot en zo ingewikkeld en met zo'n lange looptijd dat het niet altijd de bestuurlijke en politieke aandacht krijgt die het verdient, laat ik het zo maar zeggen. Ik durf ook te zeggen dat er niemand is die echt het overzicht heeft. Als iemand van u dat wel heeft, ga ik straks in de pauze graag een bak koffie met u drinken, maar ik denk dat we ook moeten durven erkennen dat het zo complex is, over zo'n lange looptijd, over meerdere perioden, met steeds nieuwe raden en raadsleden, nieuwe Staten en statenleden, in nieuwe samenstellingen, dat het echt een opgave is.
Over het digitale stelsel is al het een en ander gezegd. Dat belooft een veel eenvoudigere toegang et cetera, et cetera. Maar er zit natuurlijk ook een heel groot risico in. Ik loop allang mee in het openbaar bestuur en er zijn ongeveer drie wetmatigheden bij ICT: het komt altijd te laat, het doet nooit wat het belooft en het gaat veel meer kosten. Ook naar het DSO kijk ik toch wel heel kritisch. Het lijkt allemaal technisch en uitvoerend totdat het niet werkt, en dan mag je wel aan het hekje gaan staan in de gemeenteraad en uitleggen waarom de aanvraag stopt. We houden het scherp in de gaten maar er zit wel een risico in.
Ik heb zelf ook in de Staten gezeten, dat is misschien ook goed om te zeggen, dus ik ken de discussie ook van de andere kant. Een ander risico dat ik zie is dat er uiteindelijk niet minder regels komen maar meer regels. Waarom? We hebben nu eindelijk de kans om het erin te fietsen. Waarom? Toch maar het sectorale beleid inpluggen. Waarom? Kunnen we gemeenten wel vertrouwen of het echt overlaten aan lagere overheden? Dat zijn allemaal vragen die toch meespelen.
Een ander risico dat ik in de Rotterdamse setting zie, is dat die andere vorm van meedoen en participatie zo naar meer smaakt dat we straks alles in een participatieformat willen gieten en daarmee misschien soms wat valse verwachtingen kunnen wekken. Soms is de gemeenteraad het hoogste orgaan in een stad en is dat de vorm van participatie, alleen moet je dan wel het lef hebben om dat met elkaar uit te spreken.
De ambitie van Rotterdam is dat we voortrekker willen zijn, maar we willen ook niet dat de wet technisch wordt omgezet. Daar zou ik voor willen waken. Dan maken we van ons bestemmingsplan een

omgevingsplan en dan hebben we die olifant in één keer opgegeten, maar dat is 'm niet. We willen 'm echt wakker kussen in die intentie.
Waar staan wij nu? Dat is misschien wel goed om te zeggen. Wij streven een integrale benadering na op alle niveaus. Dat begint laag ambtelijk, maar ook op directieniveau zijn er teams. Er is ook een bestuurlijk team en dat zit ik voor als bestuurlijk verantwoordelijke. Daar tref ik mijn collega's die het hebben over sport, gezondheid, buitenruimte en mobiliteit. Daar werken wij naar de Rotterdamse omgevingsvisie toe. Dat is één. Daar kom ik straks op terug. Die hebben we inmiddels ook in de raad behandeld. Het tweede wat we doen, is toch ook elkaars botten proeven, want op visieniveau ben je het al snel met elkaar eens, maar af en toe moet je even lekker de casuïstiek in. Als we een deel van de Rijnhaven gaan dempen, waar kiezen we dan voor, welke waarden gaan voor? Dan wordt het spannend en gaat het schuren, dus daar leren we ontzettend veel van.
Over de testversie heb ik het net gehad. Die hebben we al besproken in de commissie. Daarmee is die eindelijk ook politiek geworden. Mensen zijn wakker en willen graag. We hebben er met de partijen in de stad aan gewerkt en willen deze over een jaar definitief vaststellen, met de integrale bril die erin zit. Je kunt van groot naar klein werken bij die visie, maar ook van klein naar groot. Er lopen welstandsvrije pilots in een aantal gebieden in Rotterdam. Als je een burger- of burenakkoord hebt, mag je een klein bouwwerk, zoals een uitbouw of een dakkapel plaatsen zonder dat je een vergunning hoeft aan te vragen.
We werken ook met een minigebiedsvisie voor Cool-Zuid, in het Centrum, om te kijken hoe het werkt als je dat van de grond af aan opbouwt in plaats van top-down. De burgers vragen nu of hun visie ook echt rechtsgeldigheid gaat krijgen. Dat weten we eerlijk gezegd nog niet, want we weten nog niet hoe we ermee om moeten gaan. Dat is ook wel spannend.
Bij onze bestemmingsplannen is het hard werken. We hadden een hoop witte vlekken in Rotterdam in het verleden, maar die zijn allemaal voorbij voordat we overgaan naar het omgevingsplan, dus dat zie ik met vertrouwen tegemoet. Afgelopen week hebben we de Week van de Omgevingswet gehad om de organisatie mee te krijgen. Van de 12.000 ambtenaren hebben 1.000 zich op vrijwillige basis aangemeld en ook echt meegedaan. Dat gaan we periodiek doen.
We liggen dus op schema. Aandachtspunten zijn voor mij: de afhankelijkheid die in DSO zit, de politieke aandacht in de loop der tijd, de bestuurbaarheid en het gedrag; of we het ook echt anders gaan doen of het alleen anders opschrijven. Een zoektocht op gemeentelijk niveau die we nog lang niet gelopen hebben, betreft de vraag op welk niveau we wat gaan regelen, met name als het gaat om nieuwe normeringen voor geluid, trillingen en luchtkwaliteit. Op welk niveau doe je dat, gemeentelijk of bovengemeentelijk, waarbij je toch naar de provincie gaat kijken? Ik vind dat wel spannend, want als bouwwethouder wil je ook niet je hele stad op slot zetten.
Tot slot, buiten de orde van deze vergadering, maar nu ik er toch ben; ik vind dat de asbestwetgeving echt aangepast moet worden, omdat totaal geen rekening wordt gehouden met de bewoners van de Rode Kastelenbuurt.

De **voorzitter**: Zullen we dat dan maar even in de pauze bespreken? Dank u wel. Het woord is aan de heer Ten Hagen.

De heer **Ten Hagen**: Dank u wel. Er komt een boer bij de wethouder en die zegt: wethouder, ik wil graag een slootje dempen en dat mag van het waterschap maar het mag niet van de provincie, wat moet ik doen? En er komt een vrouw bij mij en die zegt dat zij graag een ligplaats wil hebben

voor een boot. Het waterschap geeft vergunning om die boot neer te leggen maar er is geen woonbestemming van de gemeente. Wat moet zij doen?
Je ziet dat dit soort strijdige overheden veel voorkomt. Ik had er nog een paar. Er waren op een gegeven ogenblik drie van dit soort voorbeelden aan mijn bureau en toen riep iedereen dat de Omgevingswet de panacee of de haarlemmerolie is voor alle bestuurlijke problemen.
De vraag die wordt gesteld, is wat het doel is van die Omgevingswet. Volgens mij is de essentie dat het gaat om de belangenafweging. Dat is toch al iets wat wij als overheden zouden moeten doen, maar het gaat erom zicht te hebben op wat die belangen zijn. Daarvoor is het belangrijk om te kijken naar wat onze visies zijn. Het is niet zozeer dat wij landschap willen beschermen maar hoe we het landschap willen verbeteren, als we daar wat mee willen; welke schuur moet weg, welk pestbosje moet terug, noem het maar op. Je moet gaan kijken wat je doel is. Zijn bijvoorbeeld dijken onkwetsbaar, moet je daar per se van afblijven, of is het belang dat het achterliggende land veilig blijft? Als je een insteekhaven wil maken en zorgt dat die opnieuw goed omdijkt wordt, dan is de veiligheid nog steeds niet in het geding en dan is er geen enkel probleem. Maar dan moet je wel weten dat het belang niet is om de dijk in stand te houden maar om te zorgen dat het water goed gekeerd wordt.
In dat soort termen ben ik eens gaan kijken naar de Omgevingswet en de invoeringswet. Een van de dingen die mij opvallen, is dat er toch een paar regels in zitten – er werd net gezegd dat iedereen er nu misschien dingen in wil fietsen – waarvan je zegt dat ze overbodig zijn. Ik heb hier geschreven dat de overbodigheid ervan afdruipt. Een voorbeeld is I.7a: «Het is verboden activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijk nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.» Dat klinkt natuurlijk fantastisch, maar het is volstrekt overbodig. Wie wil nou een maatregel die heel bewust nadeel voor die omgeving heeft? Terwijl je weet dat we er ons niks van aantrekken als het erop aankomt. We zitten als provincie met een opgave om 6.000 MW aan windturbines neer te zetten en dat gaat met die Klimaatwet nog meer worden. Dan heb je natuurlijk schade voor het landschap en voor de vogels en de vleermuizen, geluidsoverlast, ruzie bij iedere gemeenschap die die dingen moet neerzetten. Met dit artikel I.7a kan ik zeggen dat ik ze verbied, want... Maar zo werkt het natuurlijk niet.
Ik kijk ook naar iets als natuurbelang. Dat is van een onaantastbare heiligheid. Je mag een gebouw niet slopen als je niet jaarrond onderzoek hebt gedaan of er misschien een vleermuis in huist, terwijl volgens de IUCN de meeste vleermuizen helemaal niet bedreigd zijn. Ik stel me dan voor dat ik dat onderzoek niet heb gedaan en dat gebouw heb gesloopt en die vleermuis komt terug en ziet dat de woning weg is en zegt: kom, laat ik maar zelfmoord plegen of stoppen met nageslacht maken. Zo denkt een vleermuis natuurlijk niet. Volgens mij gaat zo'n beest gewoon een nieuw huisje zoeken. Dat heeft hij destijds ook gedaan in dat gebouw waar ik zat, maar ik moet nu een jaar wachten voordat ik zo'n activiteit kan ondernemen.
In artikel 1.3 van de Omgevingswet staat dat de natuur een intrinsieke waarde heeft. Een hele leuke filosofische vraag is: wat betekent dat? Is waarde niet iets wat wij alleen als mensen aan iets kunnen toekennen? Let op dat zo'n zin straks ook hele onbedoelde effecten kan gaan krijgen. Mag ik straks nog wel een wespennest verwijderen op een schadelijke plaats of zegt de rechter dan: sorry, hoor, maar ook een wespennest heeft intrinsieke waarde, dus daar moet u afblijven? Hoe ver gaat dat? Denk erom dat als je zo'n kreet opneemt en dat niet heel goed inperkt, straks een rechter alle kanten uit kan gaan, onbedoeld, denk maar aan het Urgendavonnis. Zoals ik net al aangaf, gaat het om die belangenafweging. Zowel in de Omgevingswet als in de praktijk zie ik dat alle overheden piketpaaltjes

slaan. Ik mis de essentie in de afweging: wie behartigt welk belang? Gaat de provincie of de gemeente over het landschap? De provincie mag regels stellen als provinciaal belang aan de orde is, maar wanneer is dat? Als zij dat zelf vindt? Voor een paar woningen die ik wil aansluiten aan een dorp of stadje is de rode contour opgeworpen als bijna onneembare vesting. De provincie heeft bepaald dat het landschap haar belang is en strakke regels gesteld: geen uitbreiding van wonen of bedrijvigheid, want daarmee schend je het provinciaal belang. De provincie kan nu een omgevingsverordening opstellen en daarin alles opnemen wat zij leuk vindt en dat is dan provinciaal belang. In de restruimte mag de gemeente opereren. Dat lijkt strijdig met artikel 2.3 van de Omgevingswet, die zegt dat het in wezen aan de gemeente is, tenzij...
Het DSO is een heikel punt voor ons, maar in deze wetgeving staat vooral wat er richting AMvB's of ministeriële regelingen gaat, dus ik heb nog niet zoveel gevoel bij wat ik met deze wet moet. Ik praat niet alleen namens de gemeente maar vooral namens de omgevingsdienst. Als omgevingsdienst zien we dat er 600 regels komen als bruidsschat, maar er zijn een aantal problemen die niet zo makkelijk op te lossen zijn. Het Rijk kan het wel hebben over lozing van afvalwater, maar een gemeente heeft dan toch te maken met de buren of met regio's. Hetzelfde geldt voor geurhinder of voor de vonkenregen van een paasvuur die over een dorp heen gaat, zoals we vanochtend of gister in de krant lazen. Als dat paasvuur niet in jouw dorp is gepleegd... Maak het verhaal zelf maar af en kleur de plaatjes.
Eigenlijk moet je als omgevingsdienst je verhaal met de gemeente opnieuw uitvinden. Wie zijn wij? Wat kunnen wij voor jullie betekenen? Moet je dat uniform of standaard maken voor alle gemeenten? Ik merk dat we eigenlijk al onze procedures moeten herzien volgens de Omgevingswet. We moeten eigenlijk de hele bedrijfsvoering en de hele organisatie aanpassen. En dan krijgen we ook nog dat digitale stelsel. Het is voor ons een hele grote zorg dat we nog niet precies weten wat dat gaat betekenen voor de omgevingsdiensten, ook in relatie met de gemeentes, en dat er wel erg weinig tijd is. Het gaat allemaal erg snel.

De **voorzitter**: Dat lijkt me genoeg stof om vragen over te stellen. Ik begin even aan de linkerkant.

Mevrouw **Meijer** (SP): Dank u wel. Ik hoor verschillende sprekers zeggen dat het te veel kost en dat het onder druk staat qua tijd. Ik weet niet wie hierop het beste antwoord kan geven, maar ik vraag me af of de Omgevingswet niet te snel wordt ingevoerd. En wie moet nu zorgen voor het geld?

De **voorzitter**: Wilt u van alle drie een antwoord?

Mevrouw **Meijer** (SP): Nou, misschien kunnen de drie heren zelf bepalen wie het beste antwoord kan geven, want ik hoor bezwaren en ik vraag me af wie moet zorgen voor het geld en of we niet te hard gaan.

De heer **Van der Wal**: Als je er constitutioneel naar kijkt, is het Rijk systeemverantwoordelijk voor het DSO, dus dat zou iets zeggen over financiële aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. Er is een BIT-rapport en dat zegt iets over beheersing van complexiteit. Je zou zeggen: doe het in beheersbare stappen. Maar dat is iets anders dan je ambitieniveau loslaten, puur omdat het geld ontoereikend is.
Dan moet je weer terug naar de premissen van de wet. Ik ben adjunct-directeur geweest bij een milieudienst en ik heb vier milieuwetten meegemaakt in mijn carrière. Elke wet heeft een verlangen of een ambitie. En dan moet je er bij de uitvoering wel uit kunnen komen. Ik denk dat je de resultaten moet vastzetten, goed moet evalueren en dan beredeneerd

de volgende stap moet zetten. Je moet wel die ambitie vasthouden, ook richting bedrijfsleven. Bij de omgevingsvisie hebben wij gepredikt dat er één overheid is. Als wij dat later niet waarmaken, dan hebben wij desillusie. Ik zou zeggen: beheers de complexiteit door stappen te zetten, maar zorg wel dat je het geld suppleert dat ervoor nodig is.

De **voorzitter**: Hebben de heren Kurvers en Ten Hagen hier iets aan toe te voegen?

De heer **Kurvers**: Een vraag aan gemeenten wie voor het geld moet zorgen kan ik haast niet laten liggen. Even alle gekheid op een stokje. Mijn verhaal was erop gericht om aan te geven dat wij in Rotterdam redelijk op koers liggen. We zouden graag zien dat de producten die eraan komen, tijdig worden opgeleverd, zodat we daarop kunnen anticiperen. Ik heb niet gezegd dat het te snel gaat. Ik heb wel een roep om ervoor te zorgen dat het tijdig komt, zodat we het in de uitvoering goed vorm kunnen geven. Toch even over wie zorgt voor het geld. U weet ook dat gemeentelijke begrotingen ernstig onder druk staan. Ik noem alleen maar de zorgkosten die zijn gedecentraliseerd en hier komt er een potentiële bleeder bij. Ik sluit mij aan bij de vorige spreker dat je daar systeemverantwoordelijk bent. Ik pleit ook voor de juiste randvoorwaarden om het tot een succes te maken.

De heer **Ten Hagen**: Ik herhaal niet wat er gezegd is. Wat mij betreft is de Omgevingswet een ontzettend goede stap die we moeten doen. Mocht mijn bijdrage net iets anders lijken, dan is dat hiermee gecorrigeerd. Ik denk ook niet dat het te snel gaat. Natuurlijk gaat het altijd te snel, maar als u ons drie jaar extra had gegeven, waren we later begonnen en waren we ook weer in tijdnood gekomen. Er moet wel een soort nooduitgang zijn als we het echt niet redden, maar de druk erop dwingt ons als omgevingsdienst of als gemeente om er lekker aan te werken, dus mijn verzoek is niet om uitstel, terwijl mijn achterban dat heel graag wil, zeg ik erbij.

De heer **Verheijen** (PvdA): Dank u wel. Wij hadden deze hoorzitting gevraagd om te horen over een brede caleidoscoop van ontwikkelingen, zoals die zich in het land afspelen, omdat wij in gesprek met de Minister vaak haar visie erop horen. Ook in de technische briefings worden wij geïnformeerd over de gang van zaken. Ik hoor bij de heer Van der Wal de zorg over het DSO. Ook wij hebben de beheersafspraken van december 2018 gezien en gelezen. Wij constateren dat er in juni hele belangrijke besluiten in dat beheersakkoord worden voorgesteld. Met de informatie die de afgelopen maanden is binnengekomen, hebben we de indruk dat men alweer achterloopt op schema, als je kijkt naar de stappen die de komende maanden in dat beheersakkoord genomen moeten worden. Dat roept wel de vraag op of eind 2019 het moment daar is om te kunnen overschakelen, in termen van het operationeel vullen van het systeem, los van de besluitvorming die in deze Kamer moet plaatsvinden. Daar hoor ik graag een bevestiging of ontkenning op.
Mijn tweede observatie is dat ik een groot verschil zie tussen een grote gemeente die het in eigen hand neemt en 1.000 mensen in beweging brengt en een omgevingsdienst die moet samenwerken met vijftien of twintig gemeenten en met de provincie. Die heeft te maken met veel verschillende beelden of verwachtingen van diverse partners en kan in die zin minder sturend zijn, met minder focus dan in de grote stad. Hoe zou u een beeld van die omgevingsdiensten willen schetsen, als het gaat om de samenwerking die daar gevergd wordt van eenieder, om een eenduidige koers te hebben richting 2021?

De **voorzitter**: Eerst de vraag over het tijdpad zoals het in de overeenkomst staat, waar we nu staan en de inschatting of we de aangegeven tijdpaden halen en welke consequenties we daaraan moeten verbinden. Dan doen we daarna de andere vraag, over groot en klein.

De heer **Van der Wal**: De tot dusver bereikte resultaten brengen mij ertoe om het tijdpad zeer kritisch te noemen. We lopen niet in maar we lopen achter. Dat is wel een van de dingen. Je hebt die uitvoeringspraktijk en die toets heel duidelijk nodig om de juiste software te bouwen. Je moet er wel druk op houden, maar het moet ook wel verantwoord blijven. Dat blijft dus heel kritisch. Ik denk dat de provincies er eigenlijk gemakkelijker in zitten dan de gemeentes, omdat alle provincies de vereiste schaal nodig hebben. Ik denk dat gemeentes heel goed gebruik moeten maken van hun omgevingsdiensten, omdat daar ook het professionaliseringspunt ligt. Maar daar kunnen de lokale bestuurders misschien beter op antwoorden.

De **voorzitter**: Wil de heer Ten Hagen hierop aanvullen? Er werd naar u verwezen.

De heer **Ten Hagen**: Er spelen twee problemen wat ons betreft. Het ene is het ontzettend grote verschil tussen grote en kleine gemeenten. Ik kom uit Montfoort, met 14.000 inwoners. Vergelijk dat met een grote stad. Dan snap je dat waar zij een hele kudde programmeurs kunnen neerzetten, bij ons iemand dat in zijn vrije tijd moet doen. Het klinkt wat raar maar zo is het, en als omgevingsdienst moet je die verschillen bedienen. Op het moment dat de gemeenten het nog niet met elkaar eens zijn over wat zij de omgevingsdienst willen laten doen en wat zij uiteindelijk zelf doen, merk je dat het bijna niet in te vullen is. Voor de wetgeving zeg ik dat je er in principe wel druk op kan zetten, maar hier zie ik nog wel een probleem ontstaan waarvan ik nog niet weet hoe we dat moeten oplossen. De grote verschillen tussen gemeenten maken het voor een omgevingsdienst als de onze extra ingewikkeld.

De **voorzitter**: De heer Kurvers nog over het tempo?

De heer **Kurvers**: Wat betreft DSO zou Rotterdam de komende tijd heel graag meedoen aan een aantal tests en pilots, om gewoon eens klein te oefenen. Met de pilot welstandsvrij die wij hebben, zouden we heel graag in een geïsoleerde setting willen oefenen. Waarom? Dan hebben we ook een geïsoleerd aantal typen aanvragen die we kunnen beheersen. Als het dan misgaat is het te overzien, en als het goed gaat kunnen we uitbouwen. Dat is misschien een deel van het antwoord dat we zoeken. Hierin tekent zich wel af dat we afhankelijkheid hebben ingebouwd, ook bij deze vraagstelling.
Dan over de schaalgrootte. Ik zit hier en ik kan alleen spreken over Rotterdam. Ik heb ook ervaring in kleinere gemeenten. Ik denk dat iedere schaalgrootte voor- en nadelen heeft. Misschien kan de VNG daar straks wat meer over zeggen.
Ik wil wel benadrukken dat de 1.000 man waarover ik het had, 1.000 ambtenaren zijn die zich op vrijwillige basis hebben opgegeven, van de 12.000 die we hebben. Dat is toch een olietanker in beweging krijgen. Dat gaat ook niet vanzelf. Waar je in kleinere gemeenten sneller en makkelijker kunt bijsturen hebben wij weer andere uitdagingen, maar het vraagt aandacht, laat dat duidelijk zijn.

De heer **Ten Hagen**: Montfoort heeft 70 ambtenaren, om het verschil inzichtelijk te hebben.

De **voorzitter**: Ik begin even aan die kant. Mevrouw Baay.

Mevrouw **Baay-Timmerman** (50PLUS): Dank. Ik heb een vraag aan de heer Kurvers. U noemde drie risico's. Ik wil even inhaken op het tweede risico. De doelstelling is om minder regels te creëren en u zegt dat het risico is dat er wel degelijk meer regels ingefietst gaan worden. Hoe denkt u dit risico toch te verkleinen? Welke stappen zouden nodig zijn om dit risico in ieder geval te beperken?

De heer **Kurvers**: Ik heb eerlijk gezegd nog niet een begin van een antwoord op uw vraag. Ik zie in mijn eigen politieke omgeving dat er nu ook vragen gesteld worden over geluidsnormering, omdat in Europa andere normen worden gehanteerd, die scherper zijn dan de onze. Wat betekent dat dan voor lokale bouwprojecten die al vergund zijn? Daarbij kun je je nu nog beroepen op landelijke normen en zeggen: nee, we doen het net als in de rest van Nederland; dat kan; dan nemen we extra maatregelen, bijvoorbeeld een extra geluidswal of extra isolatie in de huizen en daarmee komen we er.
Hier zit wel een van mijn vrezen voor het nieuwe stelsel. In de provincie heb ik die discussie ook meegemaakt, ook onderling bij Statenleden, waarbij soms werd gezegd: anders moeten wij het maar dichtregelen, anders weten we niet zeker of het ook lokaal gebeurt. Dat was toch ook wel een overweging die meedraaide op de achtergrond.
Ik heb het antwoord nog niet, maar als u het tegenkomt houd ik me aanbevolen. Ik denk dat we daar heel scherp op moeten zijn met elkaar.

De heer **Ten Hagen**: Dat is een van de dingen die wij hier proberen te signaleren. Als wij daar tegenaanlopen, is de enige plek waar we dat kunnen doen: hier of in de Tweede Kamer, dus wij hopen het hier neer te leggen, in de hoop dat het ergens effect heeft.

De **voorzitter**: Oké, nog geen oplossing. De heer Binnema.

De heer **Binnema** (GroenLinks): Ik heb een vraag aan de heer Van der Wal en aan de heer Kurvers. Het ging even over de informatiehuizen. U gaf aan dat de provincie graag de huismeester wil zijn, zo heb ik het onthouden. Wat moet ik mij daar concreet bij voorstellen, is mijn eerste vraag.
In het verlengde daarvan zei u dat we pas bij ambitieniveau 3 maatschappelijke baten beginnen te zien. Waar zit dat precies in? Moet ik constateren dat bij de andere ambitieniveaus eerder sprake is van kosten dan van baten, in uw perspectief?
Zal ik meteen de vraag aan meneer Kurvers stellen?

De **voorzitter**: Laten we deze vragen maar eerst beantwoorden: over de huismeester en de baten versus de kosten.

De heer **Van der Wal**: De provincies hebben het natuurbeleid gedecentraliseerd gekregen en zeggen: noblesse oblige. Provincies zijn verantwoordelijk voor de Brzo-bedrijven, dus daarom hebben we gezegd dat we bij twee informatiehuizen de hand opsteken, omdat we met het oog op één overheid ook vinden dat je met elkaar verantwoordelijk bent voor de content van DSO. Wij hebben daarbij dus de vinger opgestoken, want wij wilden dat wel doen.

De **voorzitter**: Er was ook een vraag over de baten versus de kosten.

De heer **Binnema** (GroenLinks): De tweede vraag ging erover dat u zei dat bij ambitieniveau 3, wat nog niet aan de orde is, maar op een later moment mogelijk aan de orde kan zijn, maatschappelijke baten beginnen te ontstaan. Ziet u bij die andere ambitieniveaus alleen maar of voornamelijk kosten optreden?

De heer **Van der Wal**: Ambitieniveau 3 betekent de eerste stap bij de verhoging van kwaliteit. Ambitieniveau 2 is het consolideren van de huidige kwaliteit, maar dan in een ander ICT-landschap. Daarvan heeft de provincie gezegd een bepaald deel van de beheerkosten te willen betalen. Dat is ook van een plafond voorzien. Echte toegevoegde waarde voor de aanvrager of maatschappelijk ontstaat door die informatiehuizen te vullen, door een stap hoger te komen, wat de wet ook eigenlijk veronderstelt. Dat zijn pas de eerste baten.

De heer **Verheijen** (PvdA): Even aanvullend op dat punt, voor mijn gevoel is er wat discussie over het afsprakenkader van 2016, waarin dat ambitieniveau was gedefinieerd, en het afsprakenkader van december 2018. Geldt nu 2018, waarmee wordt gezegd dat u instapt op het niveau van bestaande dienstverlening? Met andere woorden: is 2016 überhaupt nog wel een referentie voor de situatie waar we nu naartoe gaan?

De heer **Van der Wal**: Dat is een hele lastige. In 2015 hebben wij ambtelijk het probleem gesignaleerd waar we vandaag over praten. We hebben gezegd: dit gaat vastlopen, dat komt politiek waarschijnlijk niet uit maar het is wel zo. We hebben destijds ook gezegd in te schatten dat er 100 miljoen te weinig is. Desondanks is er wel een akkoord getekend. Wij hebben toen in de brief van december gezegd, en dat was nogal wat voor het IPO, dat wij een situatie creëren waarbij wij er mogelijk uitstappen. Het IPO is altijd heel constructief, dus het heeft heel veel moeite gekost om dat type brief eruit te halen. Als direct helemaal duidelijk is dat er op rijksniveau geen enkele verantwoordelijkheid gevoeld wordt voor ambitieniveau 3, dan zullen wij een alleingang moeten hebben, om zelf onze kwaliteitsslag te maken. En dan nog willen wij wel graag dat onze informatie aangesloten kan worden op een DSO, want wij willen informatie wel delen. Dat is het karakter van die brief. In die brief kun je eigenlijk al onze grote twijfel herkennen en onze netheid om ons aan die afspraak te houden.

De **voorzitter**: Oké. Even terug naar de heer Binnema, die nog een vraag had.

De heer **Binnema** (GroenLinks): De heer Kurvers heeft mij met zijn opmerkingen over Rotterdam en over de Kuip wel uitgedaagd om daar iets over te zeggen, maar dat laat ik maar achterwege. Hij zei: als de Omgevingswet ook maar voor de helft werkt is het al winst. Feyenoord heeft dit jaar meer dan de helft van de wedstrijden gewonnen, dus het is waarschijnlijk een goed seizoen voor u geweest.
Mijn vraag gaat over een ander onderwerp dat bij de Omgevingswet regelmatig aan de orde is, en dat is participatie. We hebben daar vorige week ook met onze experts over gesproken. Een van de punten die vaak naar voren komen, is dat participatie eigenlijk alleen werkt wanneer het daadwerkelijk invloed van mensen op hun eigen omgeving of op beleid betekent. U noemde de pilot welstandsvrij en de minigebiedsvisie. Dat maakte mij nieuwsgierig hoe de participatie daar ingericht is en of die betekent dat de afspraken die buren of buurten onderling maken ook richtinggevend zijn. Zegt de gemeenteraad of het college in zo'n geval: die nemen wij over? Of worden er toch weer allerlei randvoorwaarden aan verbonden, waardoor dat idee van invloed of daadwerkelijk zeggenschap hebben over de eigen omgeving toch weer genuanceerd wordt? Dat blijkt ook bij andere vormen van participatie vaak tot afhaken of teleurgesteld raken van mensen te leiden.

De **voorzitter**: De heer Kurvers, over participatie in de praktijk.

De heer **Kurvers**: Ik denk dat het heel belangrijk is om aan de voorkant heel duidelijk te zijn over waar participatie toe kan leiden. De manier waarop wij er nu over denken is dat het een schuif is die je helemaal open kunt zetten. Dan ga je ook tegen de raad zeggen: beste raad, deze wethouder heeft de uitkomst niet in handen, en dat betekent ook, als er iets terugkomt wat u niet bevalt, dat u niet bij mij moet zijn, want dat heeft u aan de voorkant weggegeven. Dat kan alleen als je dat ook echt aan de voorkant afspreekt met elkaar. Je kunt ook zeggen: we zeten die schuif helemaal dicht. Dan is de raad gewoon het hoogste orgaan in de stad dat besluit. Ik denk dat er situaties denkbaar zijn waarin dat heel verstandig is, denk bijvoorbeeld aan de huisvesting van bijzondere doelgroepen, zoals ex-verslaafden. Dat krijg ik niet georganiseerd als we die participatieschuif helemaal openzetten, laat ik daar eerlijk over zijn. Daar is het nimbygehalte te groot voor. Dit is de manier waarop wij erover denken. Er zijn natuurlijk tussenvarianten. Wij willen de komende tijd ook gaan oefenen met het open en dicht zetten van die schuif.
Dan de twee pilots die u noemde, zoals welstandsvrij. We hebben een aantal gebieden in Rotterdam aangewezen met veel rijtjeshuizen, waar mensen regelmatig een aanvraag doen voor een dakkapel of een uitbouw. Daarvan zeggen we dat een burenakkoord de nieuwe weg is die je kan bewandelen. Als uw buren het ermee eens zijn, hoeft u geen vergunning aan te vragen en is de gemeente ook akkoord. Dan kunt u zonder een vergunning aan te vragen en leges te betalen die dakkapel plaatsen. Lukt dat niet, omdat er onmin is met de buren, wat natuurlijk ook kan, dan is de gemeente er altijd nog om het op de oude manier te doen. Die schuif is echt vrij open gezet. Dat betekent ook dat we vervolgens niet meer gaan klagen over de kleur en de vorm. We hebben alles wel heel erg dichtgeregeld in Nederland.
Dan Cool-Zuid. Dat is een gebied in Rotterdam-Centrum waar we met het gebied zelf aan de slag zijn om een visie uit te werken, net als bij de stadsvisie, maar dan voor dat gebied. Dat vind ik wat spannender, omdat de situatie is dat er heel veel energie in dat gebied zit. De eerste keer dat er mensen kwamen inspreken over de Omgevingswet, kwam dat vanuit dat gebied. Die mensen vroegen aan de gemeenteraad: beste raad, krijgt onze visie nu ook echt status en gaan we die doorvertalen?
Dat is wel spannend, want dat gesprek hebben we met de raad nog niet goed gevoerd, dus dat plaatst ons voor andere dilemma's. In het meest extreme geval kun je zeggen dat het een fantastisch traject is, dat we het allemaal verankeren in een bestemmingsplan en dat de buurt zijn zin krijgt en bestuurt. Maar er komen natuurlijk ook weleens wensen uit die strijdig zijn met stedelijk beleid. Soms willen we juist wel ergens horeca toevoegen, of juist niet. Dat zijn allemaal discussies die in het centrum spelen, dus die vind ik spannender. Ik sluit niet uit dat dit traject ons heel veel leert over participatie, maar misschien niet de uitkomst heeft die de bewoners willen. Met die stappen ben ik nog niet zo ver wat dat betreft.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Klip.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Ik heb ook een vraag aan de heer Van der Wal en een vraag aan de heer Kurvers. Even nog over dat niveau 3. Dat was maar één van uw opmerkingen, maar daarover hebben wij ook al heel veel gesproken met ambtenaren van het ministerie. Eerst even aanhakend op een vorige opmerking. Als je 2016 en 2018 met elkaar verbindt, is de huidige basis, als je het hebt over het DSO, niveau 2. Dan heeft u een voor IPO-begrippen pittige brief geschreven naar het ministerie, begrijp ik, dat niveau 3 wel gewenst is. Maar de ICT-wereld gaat natuurlijk ontzettend snel. We werken alleen nog maar met augmented reality, 3D-beelden enzovoort. Wij hebben het idee dat het DSO daar vermoedelijk überhaupt nog nooit van gehoord heeft. Spreekt u

ook over boven niveau 3, want niveau 4 en 5 komen er waarschijnlijk heel snel aan? Heeft u dat type discussie ook met het ministerie?
Misschien mag ik er nog iets aan toevoegen. Er zijn afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheden voor de verschillende overheidslagen. Het Kadaster gaat het tactische beheer doen en de Minister is stelselverantwoordelijk op strategisch niveau. Waar ligt de besluitvorming over de uitbouw van dat DSO volgens u?

De **voorzitter**: Eerst over het niveau en daarna over de verdere ontwikkeling van het DSO.

De heer **Van der Wal**: Wij hebbenop dit moment nog geen vergezichten voor niveau 4 en 5, om het zo te zeggen, omdat wij om praktische redenen al proberen niveau 3 binnen te halen. Je ziet wel dat de ICT-wereld verandert, maar de procesinrichting en het organiseren zijn complex en worden niet gemakkelijker. In die zin gaat het bij dit traject om bestuurlijke posities, als je niet oppast, terwijl het in technische zin best wel lastig is. Je zou ook beter eigenaarschap moeten hebben. Ik zie als groot gevaar dat de provincies afhaken en zeggen dat het niet beter is dan wat we nu hebben, maar dan in een andere verpakking. Daar heb je geen eigenaarschap mee. Ik zou heel graag bestuurlijk op niveau 3 willen komen, want dan kun je de verbeelding in je eigen organisatie laten komen en dan komt er ook ambitie. Nu dreigt het alleen maar iets van de werkvloer te worden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een helder antwoord.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Dan de vraag aan de heer Kurvers, die ook te maken heeft met de mooie uitspraak dat besturen meer is dan de optelsom van individuele belangen. Dat is het risico dat je loopt als participatie de overhand krijgt. U gaf een aantal zorgen aan. Als Rotterdam is ingeregeld, denk u dat u dan als bestuurder ook wat heeft aan de Omgevingswet? Wordt het er beter van? Kunt u meer voor uw inwoners doen en ook bestuurlijke verantwoordelijkheid blijven houden?

De heer **Kurvers**: Dat is een hele mooie vraag. Wij hebben ons ook herhaaldelijk de vraag gesteld hoe je de implementatie van zo'n wet en zo'n stelsel aanvliegt. Er komt nogal wat aan. In Rotterdam hebben we gezegd dat je het niet technisch moet aanvliegen, want dan doe je een kunstje. Je moet het echt zien als middel om het beter te maken. De Rotterdamse omgevingsvisie is een testversie en die hebben we met de raad besproken. De ambitie is om er samen met mijn collega's ook richtinggevende uitspraken voor de stad van de toekomst in te doen. Ik presenteer het naar mijn collega's ook niet als een wet die nou eenmaal moet, maar als een middel dat ons helpt om het goede bestuurlijke gesprek te voeren over een van de grootste uitdagingen die op tafel ligt, namelijk de groei van de stad, het toevoegen van 18.000 woningen, alleen al in deze periode, en 50.000 tot 2030. De vraag is niet alleen waar die mensen gaan wonen, waar die huizen komen, maar ook waar de sportvoorzieningen zitten, of er al betaalbare huisartsenposten zijn, en wat dat betekent voor groen in de stad. Over al die strategische vragen willen we met elkaar richtinggevende uitspraken doen. Het ligt heel voor de hand, maar als dat stadion er komt – toch even over Feyenoord – dan komt er ook een intercitystation en dan moet je daar ook durven verdichten. Dan moet je daar de hoogte in durven gaan. Dan moet je beleid daarop aangepast zijn.
Het levert nu al hele interessante gesprekken op, want dat is de beweging die gemaakt wordt. Ik merk dat de taal van de stenen gaat over periodes van tien, vijftien, twintig jaar. Als we vandaag iets intekenen voor gebiedsontwikkeling, met alle RO-procedures die we moeten doorlopen,

dan zijn we blij als er over acht jaar wat gerealiseerd is. Mijn collega's op het sociale vlak, voor maatschappelijke ontwikkeling, als het gaat om dak- of thuislozenopvang of sportvoorzieningen, denken vaak in subsidies en tijdspannen van twee jaar of vijf jaar als zij eens gek doen.
Als ik een gebiedsontwikkeling aanga voor hartje centrum, Pompenburg, dat is echt een voorbeeld uit de praktijk, dan moet ik vandaag weten of daar ook een school komt. Als ik dat nu niet inteken, ben ik te laat en dan krijg ik die school nooit meer hartje centrum. Dat is wat dat gesprek nu al oplevert. Dat betekent dat we in Rotterdam ook normen gaan ontwikkelen voor nieuwe ontwikkelingen, waarbij we niet alleen kijken naar hogere grondopbrengsten, maar ook naar wat de stad ons waard is en welke stad we willen zijn.
Zolang je de wet zo positioneert, levert het een heel rijk gesprek op. Sla je die stap over, en dat is een heel groot risico, dan wordt het gewoon een technische omzetting van het een naar het ander. Dan mis je die slag, daar ben ik van overtuigd.

De **voorzitter**: Mevrouw Bikker.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie): Dank u, voorzitter. Allereerst een vraag over de omgevingsvisie, aan de heer Van der Wal. De heren naast hem hadden het over de problemen als er te veel regeldichtheid ontstaat. Hoe ziet hij het proces bij de provinciale omgevingsvisie? Is er provinciaal gezien ook een neiging om te veel te willen regelen, terwijl gemeenten vervolgens vragen om hen dat vertrouwen te geven? Hoe ziet hij die ontwikkeling?
Bij de behandeling van de Omgevingswet was een zorg in deze Kamer of één omgevingsvisie per bestuursorgaan wel haalbaar is, en dan kijk ik naar de heer Kurvers, met de Rotterdamse haven ook aan boord. Hoe ziet hij dat voor zich, ook in de toekomst, als je hebt over participatie en het erbij betrekken van mensen? Hoe wordt die omgevingsvisie echt een gedragen document in de provincie, maar ook in de stad?
Voor de heer Ten Hagen nog een kleine subvraag erbij. Wordt de omgevingsdienst er voldoende bij betrokken door alle gemeentes die zijn aangesloten? Dat zou over en weer enorm stimulerend kunnen werken. Ik kan me ook voorstellen dat een gemeente met 70 ambtenaren en de nodige andere uitdagingen, zoals decentralisaties, zegt: we wachten het even af en kijken of er goede voorbeelden zijn in de regio die we binnenkort kunnen kopiëren. Kan hij mij een beetje gevoel geven hoe dat bij verschillende gemeentes gewogen wordt, welke rol de omgevingsdienst dan pakt en welke uitdagingen daar liggen?

De **voorzitter**: We beginnen met de provincie in relatie tot de gemeenten.

De heer **Van der Wal**: Met betrekking tot het subsidiariteitsbeginsel of de evenredigheid tussen de lagen kan ik even schetsen hoe wij dat in Flevoland hebben aangepakt. We hebben op zeker moment Co Verdaas aangetrokken als ateliermeester. Hij heeft een ongebonden opdracht gekregen om een aantal sessies te organiseren met maatschappelijke groeperingen, met het aantal en de onderwerpen naar zijn keuze. Er waren zo'n vijftien ateliers waar een paar honderd mensen zijn geweest. Dat heeft geleid tot een bundeling van wat er leeft in de samenleving en waar men rekening mee zou moeten houden.
Vervolgens zijn wij het proces op het bestuurlijke niveau aangegaan. Dat heeft ertoe geleid dat wij in gemengde teams, met mensen uit de gemeentes, gewerkt hebben aan onze omgevingsvisie, dus die hebben we aan boord genomen en uiteindelijk hebben we de omgevingsvisie afgerond met een eindconferentie van alle colleges van B en W. Wij hadden ook een eindbespreking met alle individuele colleges.

Op die manier hadden wij een proces dat begon met het maatschappelijk ophalen van wat er leefde en vervolgens de ambtelijke slag maakte. Dat is toch wel anders dan bij het oude Omgevingsplan. Ik ben van huis uit jurist-planoloog. Vroeger vond je die integrale plannen fantastisch; ik ben eerlijk gezegd nog steeds een beetje van het plan. Dat stond voor vakmatigheid en nu staat het voor participatie en visie. Ik heb eigenlijk geen spanning op die lijn gezien, maar dat kan ook zijn door de schaal van de provincie. Ik denk niet dat elke provincie er verstandig aan doet om maar één visie voor een groter gebied te hebben.

De **voorzitter**: Dan de heer Kurvers, ook in relatie tot de positie die Rotterdam heeft, met de haven.

De heer **Kurvers**: Jazeker. Wij hebben de testversie van de omgevingsvisie opgesteld samen met het Havenbedrijf, de DCMR, de GGD en alle disciplines binnen de gemeentelijke organisatie. Dat heeft geresulteerd in vijf perspectieven die wij zien, als een bril waardoor wij kijken en waarmee wij de integraliteit van dingen willen bewaken. Deze zijn: circulair, compact, gezond, inclusief en productief, want Rotterdam is ook nog een werkstad. Dat is omgezet in kernwaarden, dus dat waarborgt een beetje de integrale blik.
We hebben ook een aantal opgaven centraal gesteld die wij zien en delen, dus die krijgen ook een plek; denk aan klimaat, hittestress en wateradaptatie, maar ook aan de energietransitie. Dat was het gemakkelijke gedeelte. Het gesprek met de commissie heeft opgeleverd dat de testversie overeind blijft. Ook die vijf perspectieven zijn niet ter discussie gesteld. Dat is pure winst, want daarmee heb je wel je bril en dus ook een deel van je focus.
De commissie heeft mij ook twee opdrachten meegegeven. Als je die doordenkt, zijn ze bijna tegenstrijdig met elkaar. Eén: betrek ons bij de kernbeslissingen die je gaat nemen, wij willen daar ook invloed op uitoefenen. Twee: ga dat gesprek aan met de stad, want wij willen die participatie vorm gaan geven. Potentieel conflicteert dat. Waar wij nu heel druk op aan het broeden zijn, want ik heb die bespreking een week of drie geleden gehad, is een procesvoorstel waarin wij beide gaan doen. Ik heb wel tegen de raadsleden gezegd: pas op, ik heb jullie ook nodig, in termen van tijd en investering. Het kan niet zo zijn dat wij dan dingen gaan organiseren en dat jullie dan wegblijven. Dan moet je ook een stap naar voren zetten, want dit gaat tijd vragen. Ik begon met dat hele lijstje van onderwerpen. Je knokt elke dag tegen de dingen die spelen.
Dan de vraag over één visie voor heel Rotterdam. Ja, die gaan we zeker maken, maar daaronder gaan we met programma's werken. U kunt zich ook voorstellen dat Hoek van Holland, waarvan we een vierseizoenenbadplaats willen maken, echt van een andere orde is dan onze binnenstad, waar alles samenkomt, waar je een levendige binnenstad wil en ook de hoogbouw hebt. Maar we hebben ook gebieden als Rozenburg, een buitenplaats, en IJsselmonde. We hebben tuinsteden en we willen recht doen aan dat alles, dus een visie voor de hele stad, programmatisch uitgewerkt voor gebieden. Dat is de manier waarop we er nu naar kijken.

De **voorzitter**: Dan de heer Ten Hagen over de omvang van de gemeente, wat er haalbaar is en hoe u erbij betrokken wordt.

De heer **Ten Hagen**: Dat is de worsteling waar we op dit moment middenin zitten. Je hebt grote en kleine gemeenten die er anders in zitten, die andere dingen kunnen, maar je hebt ook gemeenten die zeggen: laat het ons doen en houd je mond. En er zijn gemeenten die zeggen: wil je voor ons of voor de regio een soort gemeenschappelijke bouwstenen maken die wij kunnen gebruiken? Het is op dit moment nog steeds een onontwarbare kluwen, Omdat ik ook portefeuillehouder Omgevingswet

ben, ben ik daar heel veel mee bezig. Hoe krijg je die gemeenten zo ver dat zij zeggen: wij accepteren dat er gelijkvormige bouwstenen zijn die we kunnen gebruiken en tegelijkertijd de mogelijkheid hebben om er gemeentelijk je eigen geur aan te geven? Het is toch lastig om die balans te vinden. Ik denk dat het wel lukt om de procedures wat gelijk te krijgen, omdat je dan de meerwaarde kan laten zien van één omgevingsdienst. Dat is precies de puzzel waar we middenin zitten.

De **voorzitter**: Een kleine aanvulling, want we zijn bijna aan het eind van de eerste ronde.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie): En verwacht u wel dat alle gemeentes die bij uw omgevingsdienst zijn aangesloten, op tijd klaar zijn om de opdrachten die de nieuwe wet meegeeft waar te maken?

De heer **Ten Hagen**: Nee, ik denk dat mijn eigen gemeente, relatief klein, financieel in de problemen, echt helemaal achteraan zal bungelen en gewoon de dingen van anderen overneemt, met niet te veel eigen geur erop. En er zijn gemeenten die nu al de eerste omgevingsvisies hebben en een heel uitgebreid beeld van wat zij moeten doen. Ik denk dat het bij de bulk zal lukken, maar dat er een paar echt achteraan zullen lopen. Daar moeten we iets voor vinden.

De **voorzitter**: De heer Van Zandbrink.

De heer **Van Zandbrink** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag voor de heer Van der Wal over die niveaus, om daar nog even op terug te komen. U spreekt over niveau 2, het huidige serviceniveau, dat daarin opgenomen zou worden. Zitten daar dan ook de nieuwigheden van de Omgevingswet in, zoals afwijkvergunningen, dat schuifpaneel et cetera? Zit dat daar ook in of is dat onderdeel van 3?

De heer **Van der Wal**: Dat is een onderdeel van de uitbouw, heb ik begrepen.

De heer **Van Zandbrink** (PvdA): Oké. Dat betekent dat sommige instrumenten van de wet dus niet bij niveau 2 zitten. Ik had nog een vraag over niveau 3 en mogelijk 4. U schetst dat er bij 3 baten komen voor de bedrijven en voor het bestuur. Kunt u een concreet voorbeeld noemen van allebei? Wat ik daar mis is de burger. Kunt u ook baten voor de burger benoemen bij niveau 3 of moeten we dan eerst naar niveau 4?

De heer **Van der Wal**: Ik denk dat de baten voor de burger en het bedrijfsleven onder één noemer zijn te brengen, namelijk de kwaliteit van de informatie. Je ziet dat de wet heel erg uitgaat van het bijna juridische beginsel van de aanvrager, maar als je kijkt naar de bescherming van het eigendomsrecht is de positie van de derde belanghebbende soms minstens zo relevant. Ik zeg weleens dat het de wet van behoud van ellende is. De wet geeft meer ruimte voor afwegingen en stelt hogere eisen aan het motiveringsbeginsel. Het kan soms helpen om een afwegingskader te maken op structuurplanniveau, maar in een individueel geval heeft de aanvrager niet altijd een voorrangspositie, want meestal zijn de sentimenten van de omgeving zo erg tegen dat die beter lobbyt. Het wordt nog wel een kunst hoe je als bestuur dat hele instrumentarium zo degelijk kunt hanteren dat het ook respect bij de rechter afdwingt, want daarbij gaat het om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid.

De **voorzitter**: De heer Flierman van het CDA is net aangeschoven en wil nog een vraag stellen.

De heer **Flierman** (CDA): Excuus dat ik later aanschoof, voorzitter. Ik stel mij terughoudend op in het eerste deel van de bijeenkomst, maar ik werd wel even getriggerd door die verwijzing naar de rechterlijke macht, want dat is ook nog wel een van de zorgen die wij hebben. Aan de ene kant zie je een rechterlijke organisatie die nu al overbelast is en moppert over te weinig budget. De regering is heel optimistisch over wat deze wet voor de workload van de rechter gaat betekenen; als je dat allemaal aan de voorkant goed regelt, via de participatie, dan komt dat wel goed met die rechterlijke toetsing. Aan de andere kant betekent een wet met heel veel open normen ook heel veel ruimte voor interpretatie door de rechterlijke macht. Een van mijn vragen of punten in de discussie straks met de regering is hoe dat zal gaan en hoe zij daar zo zeker over kan zijn. Er zit geen vertegenwoordiger van de rechterlijke macht aan tafel, maar u hebt daar allemaal mee te maken. Nu ik u daarover een opmerking hoor maken, ben ik wel benieuwd naar uw inschatting hoe dat proces straks zal gaan en of dat daadwerkelijk tot minder werk voor de rechterlijke macht zal leiden, zoals de regering eigenlijk verwacht.

De **voorzitter**: Mijn voorstel is dat alle drie daar nog op reageren. U mag ook nog iets aan de commissie meegeven. Daarna gaan we even pauzeren en dan doen we het tweede deel. Dus iets over de rechterlijke macht en misschien wilt u de commissie nog een punt meegeven voor het vervolg.

De heer **Van der Wal**: Ik heb dat beeld ook een beetje opgeroepen. Toen ik in de gemeente Amsterdam een milieudienst maakte, hadden wij bouwstenen voor vergunningen en die waren allemaal gevalideerd door de Raad van State. Als iemand een ander voorschrift wilde, was er een omgekeerde bewijslast. Dan werd hij op het rooster gelegd bij de dienst, omdat het risico-opwekkend gedrag was. Volgens deze wet moeten wij het nu anders doen, maar je staat wel aan het begin van het maken van jurisprudentie. Wil je snel leren van je fouten en ervaringen, dan zou het toch wel handig zijn om als gemeente maximaal gebruik te maken van je omgevingsdienst, zodat niet iedereen op zijn manier op de plaat gaat, om zo te zeggen. Dat zou ik wel heel jammer vinden, want de rechter kan niet marginaal toetsen. Deze wet dwingt de rechter zo diep mee te gaan. Ook voor de rechter geldt dat die waarschijnlijk aan deskundigheidsbevordering moet doen. Ik kan daar niet werkverlichting in zien.

De **voorzitter**: Wilt u de commissie nog iets meegeven?

De heer **Van der Wal**: Nou, dit ligt al in de conceptie van de wet. In de wet ligt het verlangen dat je iets oplost en ik zeg dat je er altijd een ander probleem voor terugkrijgt. De oproep is aan de praktijk: om zo van elkaar te leren dat het ook voor de rechter mogelijk is om aansluiting in dit proces te hebben.

De **voorzitter**: De bel gaat, dus dat betekent dat een debat is afgelopen. De heer Kurvers.

De heer **Kurvers**: Dat is heel fijn.
Het is heel goed dat die rechtsmogelijkheden er zijn, maar in de huidige praktijk zie je ook dat er wat misbruik van wordt gemaakt of dat er andere doelen zijn dan het verbeteren van het plan of een belang dat in zo'n rechtszaak gediend mag worden, maar dat er soms een verdienmodel achter schuilt, laat ik het maar gewoon zo zeggen. Ik vind het dan ook wel spannend als je met nieuwe wetgeving gaat werken, wat voor een deel koffiedik kijken is. Je mag verwachten dat er eerst een boeggolf komt richting de rechterlijke macht. Dat lijkt mij heel logisch, zeker zolang dingen onduidelijk zijn. Dat raakt ook aan een ander punt, dat ik heb

ingebracht, namelijk: hoe blijft de Omgevingswet bestuurbaar en voor een deel in politieke handen, als een politieke afweging? Dat vind ik ook wel spannend. Zijn wij in staat om de Omgevingswet ook echt bestuurlijk te blijven besturen?

De **voorzitter**: Nog een oproep aan de commissie?

De heer **Kurvers**: Nee.

De **voorzitter**: U heeft alles gezegd. Over asbest hadden we u al gehoord. Die is al binnen. De heer Ten Hagen.

De heer **Ten Hagen**: Soms lijkt het alsof je met participatie problemen oplost, maar het blijkt dat dat niet zo is. Soms kan je wel wat verbeteren maar iemand die een hoog gebouw naast zich krijgt, gaat toch tot de hoogste instantie, dus ik vermoed dat je op deze manier niet heel veel rechtspraak vermijdt. Een van de voordelen is, denk ik, dat er uiteindelijk betere plannen zullen zijn, maar ik ben ook ontzettend bang voor die boeggolf die de heer Kurvers aangeeft. Dat betekent dat we vlak na de invoering waarschijnlijk een hausse krijgen en dan plotseling een vertraging in bijna alles wat we doen, omdat we wachten op die uitspraken. Mijn grote wens zou zijn dat u ten minste tijdelijk zorgt voor extra capaciteit bij de rechterlijke macht, maar daar gaat u natuurlijk niet over.

De **voorzitter**: Dat willen wij wel.

De heer **Ten Hagen**: Een final thought is dat het bij deze wetgeving en het DSO lijkt op one size fits all; iedereen moet het hiermee doen. Ik denk dat men in de praktijk zal merken dat heel veel gemeentes, omgevingsdiensten en provincies er toch net anders tegenaan kijken. Ik denk dat dit straks in diezelfde boeggolf tot heel wat onderlinge discussie zal leiden, maar ik weet nog niet precies waar de oplossing zit.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw uitgebreide en interessante betogen en antwoorden. Ik vraag even of jullie blijven voor het tweede deel. We geven toch maar vast het cadeautje aan de sprekers, voordat zij stiekem weglopen. We hebben als dank voor uw waardevolle inbreng een gedenkboek dat door de staf is geschreven. Het is misschien interessant om daar kennis van te nemen. We gaan even pauzeren, tot 20.15 uur, en dan gaan we weer verder.

De bijeenkomst wordt geschorst van 20.05 uur tot 20.14 uur

Thema II: Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De **voorzitter**: We laten de deur even open, omdat het hier een beetje heet is. Het is een oud gebouw, en u weet: er wordt intensief gesproken over de renovatie van het gebouw. Ik weet niet of dat ook over de airconditioning gaat. Vast wel!
Inmiddels zijn aangeschoven mevrouw Fiers van de Partij van de Arbeid en de heer Flierman, maar die laatste had zichzelf al voorgesteld. We verwachten nog mevrouw Stienen van D66, maar ik weet niet of ze nog zal komen. Zij heeft in ieder geval aangekondigd dat zij zou aanschuiven als het debat klaar was. We doen dezelfde volgorde als net: vijf minuutjes een korte inleiding, en dan een rondje vragen stellen. Ik begin straks aan de kant van heer Flierman, omdat hij daarnet niet aan de orde is gekomen. Ik begin met de heer Fackeldey.

De heer **Fackeldey**: Voorzitter, dank u wel. Het nadeel van zo'n tweede blok is dat er al vrij veel gras tamelijk zorgvuldig gemaaid is. Maar ik ga proberen er vanuit bestuurlijk perspectief...

De **voorzitter**: We hoeven niet twee keer te maaien, dus...

De heer **Fackeldey**: Nee hoor! Vanuit bestuurlijk perspectief heb ik er vanuit de provincies nog een paar dingen aan toe te voegen. Misschien eerst twee algemene noties. De eerste is – daar wil ik dan toch nog een keer op wijzen – dat het natuurlijk echt een enorme transitie is waarvoor we met elkaar staan. Dat betreft niet alleen het werk dat u nu doet: de wetgeving. Dat is een enorme klus. Maar dat betreft ook de invoering in de gemeenten en de provincies, en ook in het Rijk zelf. Plagenderwijs roepen wij weleens: «Het is mooi dat iedereen integraal gaat werken. Het zou fijn zijn als het Rijk daar het voorbeeld in gaf.» Hoe zal ik het nou eens voorzichtig zeggen? Er is toch wel een klein beetje ruimte voor verbetering her en der.
Het is echt een enorme transitie, die veel vraagt van gemeenten, provincies en Rijk. Je moet bijvoorbeeld zaakgericht gaan werken – om maar eens een zijstraat te noemen. Nou, dat is al één zin waar een enorme achtergrond achter zit. En laat ik dit ook melden, want dit geldt denk ik voor gemeenten en provincies het sterkst: je rol wordt ook anders. Want je was gewend om te werken in een stelsel waarin vergunningen verleend werden. Op basis van die vergunning dacht je dan: «Eens effe kijken of het mag. Vinkje gezet. Klaar!» Maar nu wordt je geacht vooruit te denken, te adviseren, mee te denken en het participatieproces te ondersteunen. Dat is een enorme uitdaging. Het ging net ook al een paar keer over het juridificeren en over de vraag of het allemaal goed gaat. Het goede nieuws is: nee, natuurlijk gaat dat niet in één keer goed. Ik heb overigens ook nog niet één wet meegemaakt waarbij dat wél het geval was. En natuurlijk moet de rechtspraktijk zich settelen. Maar in potentie vinden wij nog steeds dat die Omgevingswet veel in zich heeft om in de uitvoeringspraktijk beter in te spelen op wat er op dit moment moet en zal.
Maar om dat ook in te kunnen voeren – want daar moesten we het over hebben – zijn natuurlijk twee dingen redelijk van belang. Die zijn voor een groot deel ook al genoemd. Ten eerste is dat natuurlijk het ook echt tijdig beschikbaar zijn van dat DSO. Ik weet niet, maar voordat ik gedeputeerde werd, mocht ik een jaar of elf wethouder zijn, en toen heb ik nog meegemaakt dat de Wabo ingevoerd werd, en ook wat het betekende toen we allemaal tegelijk in Nederland op de knop drukten en het systeem tegelijkertijd uitging, om het zo maar te zeggen. Toen was iedereen met een bouwvergunning onmiddellijk in de war. We hebben al ten tijde van het eerste bestuursakkoord echt heel erg hard gezegd – ik hecht eraan om dat te benadrukken – dat we een halfjaar van tevoren zeker moeten weten dat het ding het doet. En dat het het niet een beetje doet, maar dat het het dóét, getest is en functioneert, ook als we er allemaal tegelijk mee werken. Want anders – dat hebben we indertijd zelfs met de Minister afgesproken – gaan we die invoering ook niet halen. Ik hecht eraan om dat nog een keer te benadrukken, omdat wij ons daar zorgen over maken. Want als je zo'n slag moet maken als degene die ik net noemde en de techniek laat je in de steek, dan is dat echt heel erg vervelend.
De tweede is natuurlijk: hoe sneller de regelgeving duidelijk is, hoe beter we kunnen implementeren. Een van onze grootste zorgen is dat daar waar de basisgedachte van de Omgevingswet is – ik kom er dadelijk nog kort op terug – om ook veel vertrouwen te leggen bij lagere overheden, we nu al in het hele proces van de wet zien dat dezen en genen, belanghebbenden, hun belang nog even in de wet gesleuteld proberen te krijgen via de Tweede of Eerste Kamer. Men denkt: «Ja, dat vertrouwen is goed, maar voor dit belang kan dat toch niet gelden?» En voor je het weet zit je opgezadeld met een enorme kerstboom aan wetten en regels, terwijl je

die nu net af wilde breken. Dus als ik een oproep mag doen, dan doe ik die nu maar: het is ook aan u om daar scherp op te letten. Gemeenten en provincies werken eendrachtig samen in dat implementatietraject. We hebben daar dus ook echt genoeg tijd voor nodig. Dus hoe eerder het DSO operationeel is en getest kan worden en hoe eerder de hele regelgeving afgerond is, hoe beter het is. Daarvoor zitten we, vrees ik, op een kritiek pad, ook als ik kijk naar de vertraging die een aantal invoeringswetten en algemene maatregelen van bestuur nu opgelopen hebben. Daar maken we ons serieus zorgen over.
Dan het tweede punt. Een belangrijk instrument – het is er al veel over gegaan – zijn de omgevingsvisies. Dat was wat ons betreft nu juist een belangrijk element in de wet, omdat die dingen niet verordenend werken: er zouden visies moeten zijn en dan zouden de NOVI, de POVI en de GOVI – wie die afkortingen verzonnen heeft, weet ik ook niet – met elkaar één stelsel moeten gaan vormen, zonder dat ze naar elkaar toe doorwerkten. Wij zien het volgende bij de NOVI. Daar waar het een inspirerend document zou moeten worden – zoiets als Panorama Nederland van het College van Rijksadviseurs of de ontwerpverkenning Regio van de toekomst, van BNSP en NVTL – zien wij toch een document ontstaan waarbij we met kracht moeten vechten om ervoor te zorgen dat het niet de zoveelste nota ruimtelijke ordening wordt, omdat in de regionale strategieën en ook in de Kamers opmerkingen gemaakt worden in de trant van: dat kunnen we dan regelen in de NOVI. Nou, dat dacht ik dus niet, want dat was nu juist niet de bedoeling. Die NOVI moet inspireren en een inspirerend document zijn. Ik vond het voorbeeld uit Rotterdam dat ik net hoorde heel mooi als het gaat om hoe zo'n NOVI kan werken. Daar kunnen velen, ook bij het Rijk, nog wel wat van leren, zal ik maar zeggen. Het is dus belangrijk om ervoor te zorgen dat we die wetgevingsproducten op tijd hebben, want daardoor kunnen we ook onze eigen normen en regels, die we daarop af moeten stemmen, goed afstemmen. Onze eigen omgevingsverordening moet op de datum van de inwerkingtreding ook in werking treden. Maar we moeten ook nog even de tijd hebben om dat ding te maken en ook door ons eigen democratisch proces te geleiden, want ook dat vraagt tijd.
Ik heb al wat gezegd over de detailregelgeving. Ik doe de oproep om daar in ieder geval heel erg mee op te passen. Want wij willen heel graag de afwegingsruimte die in de bedoeling van de wet zat, overeind houden. Ik weet dat daar tussen provincies en gemeenten intensieve gesprekken over hebben plaatsgevonden. Maar de wet gaat uit van een terughoudende opstelling van provincies en Rijk bij het stellen van regels, en van het expliciet maken van provinciale belangen. Dat vraagt ook om vertrouwen. Alleen als er heel expliciet aan de voorkant sprake is van een provinciaal belang, moet dat vooraf geduid worden. Dat kan ook nog niet zo eenvoudig. Wij hechten er zeer aan dat die afwegingsruimte ook blijft bestaan. En ja, dat betekent dat het voor een omgevingsdienst zo kan zijn dat er in de ene gemeente een ander kader geldt dan in een andere gemeente. Dat is zo. Dat is ingewikkeld, maar dat is wel wat de wetgever bedoeld heeft.
Ten slotte, voorzitter, over die omgevingsdiensten. Ik mag ook voorzitter zijn van een van die diensten, namelijk van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. We realiseren ons heel goed – ik denk dat het net ook goed uitgelegd is – dat de omgevingsdienst voor ons een belangrijk adviseur is, die ook de werkwijze behoorlijk zal moeten aanpassen. Want in plaats van vergunningen verlenen en toetsen op die vergunningen, moet die straks ook aan de voorkant bijvoorbeeld algemene regels handhaven. Daar moet men ook afspraken over maken met het bevoegd gezag. En dat is nog wel een ding waarbij we nog wat ruimte voor verbetering zien. Want dan moet je een helder basistakenpakket afgesproken hebben, waarvan je zegt: «Daar zijn die diensten dus voor. Zo hebben we het met elkaar bedacht, zodat die diensten waar kunnen

maken waarvoor ze in het leven zijn geroepen.» En ik denk dat we er veel energie in moeten steken, om de kennis en kunde van de omgevingsdiensten die er is ook juist in dat voortraject in te kunnen zetten. Want die participatie is belangrijk, maar diegene die de participatie zelf uitvoert, moet geholpen worden met kennis en kunde om dat ook daadwerkelijk te kunnen.
Voorzitter. Dat was het denk ik in eerste aanleg. Wij hebben ook een vrij uitgebreide brief of mail gestuurd aan uw griffier. Dat ontslaat mij van de verplichting dat hele verhaal voor te lezen.

De **voorzitter**: Gelukkig maar, want u bent ruim over de vijf minuten gegaan, en anders zou het echt veel te lang worden. Het woord is aan mevrouw Lammers.

Mevrouw **Lammers**: Dank u wel. Ook wij hebben een schriftelijke inbreng geleverd waaruit ik wat fragmenten zal halen, maar ik zal zeker niet alles gaan voorlezen. Er is ook al veel gezegd deze avond.
Deze stelselherziening is in 2012 begonnen en loopt door tot en met ten minste 2029. Dan is er namelijk de laatste juridische mijlpaal voor de gemeente: het vaststellen van het omgevingsplan voor het hele grondgebied. We hebben het dus over een flinke operatie met elkaar. Aan de ene kant is die stapsgewijs en gaat die over bestuurlijke periodes heen. Dat maakt het niet per se makkelijker, maar tegelijkertijd maakt dat het ook wel weer beheersbaarder en behapbaarder. Ik denk wel dat we met iets goeds en moois bezig zijn om Nederland klaar te maken voor de opgaven waar we nu mee te maken hebben: de energietransitie, het klimaat, de circulaire economie en de bouwopgave. Dat heeft de wethouder in Rotterdam net ook mooi aangegeven. Het zijn geen eenvoudige vraagstukken, die ook vragen om een basis die uitgaat van lokale afwegingsruimte in een speelveld waar overheden met elkaar op een goede manier samenwerken en goede uitwisselingen en interactie hebben met de samenleving. Dus dat betekent wat voor ons allemaal. Het juridische is daar een cruciaal onderdeel van. De invoeringswet zoals die voorligt, is een belangrijke bouwsteen. Maar het Digitaal Stelsel, de andere manier van opereren en het juridische, hebben allemaal onlosmakelijk verbinding met elkaar. Daarmee is het denk ik een nieuwe manier waarop we met elkaar wet- en regelgeving, informatievoorziening en interacteren aan het organiseren zijn. Dat is spannend. We hebben het niet heel veel eerder gedaan. Ook wij als gemeenten vinden het een belangrijke operatie waar we altijd voor hebben gestaan, omdat het ons kansen biedt. Tegelijkertijd vraagt het ook heel veel van de gemeentelijke praktijk: de gemeentelijke bestuurlijke praktijk, de gemeentelijke ambtelijke praktijk en het samenspel van burgers en bedrijven.
Wij denken dat de invoeringswet zoals die er op dit moment ligt een uitvoerbaar stuk wet- en regelgeving met zich meebrengt. Er ligt een belangrijke basis in het Digitaal Stelsel, de bruidsschat en het overgangsrecht. Dat zijn belangrijke elementen die een gefaseerde en gecontroleerde inwerkingtreding van die wet mogelijk maken.
Maar we zijn er nog zeker niet. Het onderwerp Digitaal Stelsel Omgevingswet is immers al een aantal keer deze avond de revue gepasseerd. Ook de gemeenten kijken in spanning naar de oplevering van het Digitaal Stelsel landelijke voorziening, omdat ze ruim een jaar de tijd willen hebben om te kunnen oefenen, om de content te kunnen vullen en om klaar te zijn op 1 januari '21 voor de eerste burger die zich meldt met een vergunningaanvraag. Want dan moet het draaien. Gelukkig heeft het Digitaal Stelsel ook gekozen voor een gefaseerde aanpak. Dat wil niet zeggen dat op 1 januari 2021 alles uit ons ambitieniveau gerealiseerd is. Misschien is het wel goed om het volgende nog even op te merken. Voor ons is het zo dat het bestuursakkoord en het financieel akkoord nog onverkort gelden. De beheerovereenkomst is een addendum daarop, dus

de afspraken in het bestuursakkoord ten aanzien van tijdige oplevering en ten aanzien van de financiële verdeling zijn extreem belangrijk. Op het moment dat daar het ambitieniveau niet gehaald wordt, zullen we daar zeker op terugkomen bij de Minister. Want betalen voor deze voorziening zonder daar ook de maatschappelijke vruchten van te plukken, kan, gezien de begrotingen van gemeenten die onder druk staan, niet zo zijn. Maar we gaan er op dit moment nog van uit dat het goed komt.
Waar zitten voor ons nog aandachtspunten de komende periode? Nou, m'n rechterbuurman heeft er ook al aandacht voor gevraagd: het dichtregelen, om alsnog in te spelen op de, zeg maar, sectorale wet- en regelgeving in het open stelsel dat er nu is. We zien het op dit moment gebeuren bij de aanvullingswetten. Neem geluid, neem bodem. Daarbij gaan er aan de ene kant veel meer nadere instructieregels gesteld worden, die leiden, zeg maar, tot verdichting en vermindering van de ruimte. Maar die leiden ook tot hogere bestuurlijke lasten en hogere onderzoekslasten aan de gemeentekant. En zo was de Omgevingswet niet bedoeld. Als het gaat om het spanningsveld tussen gemeenten en provincies, dan zie ik de gesprekken verbeteren. Maar ook daar zit nog wel een afwachtende houding in. Want wat gaat er in die provinciale verordeningen gebeuren? Gaan er nadere instructieregels komen? Of blijft de ruimte intact? En dan hebben we ook nog de gemeentelijke bestuurders die het natuurlijk zelf ook spannend vinden om de ruimte los te laten. Dus het samenspel van het, sectoraal regelen, dat die 26 wetten natuurlijk in zich hadden, is met de komst van de Omgevingswet niet in één keer van tafel. En er ligt een opgave voor ons allemaal om daar scherp op te zijn, elkaar daarop aan te spreken en daarover het goede gesprek te voeren.
Dan de samenhangende benadering en samenwerking. Die zijn onlosmakelijk aan deze Omgevingswet verbonden, maar zeer moeilijk om in de praktijk te realiseren. Ik vind Rotterdam een van de lichtende voorbeelden, zeker voor zo'n grote G4-stad. Rotterdam heeft dit een aantal jaren geleden voortvarend opgepakt en vormt echt een van de voorhoedegemeenten van dit land. Maar het gebeurt niet op alle plekken op deze manier. Je ziet namelijk verschillen tussen groot en klein. Dat is al eerder over tafel gegaan. En klein loopt niet per se achter. Er zijn kleine gemeenten als Uden, die al een omgevingsvisie participatief tot stand hebben gebracht, omdat daar een basis voor was in de samenleving en in het interbestuurlijke spel. Maar dat is niet op alle plekken zo, en dat overgangsrecht maakt het mogelijk om het gefaseerd en getrapt te doen. Maar het is belangrijk om daar aandacht en zorg voor te hebben, en om daar dichtbij te blijven om dat leerproces te stimuleren, te faciliteren en te ondersteunen. Daaraan kunnen omgevingsdiensten – ze zijn vanavond gelukkig al een heel aantal keren over tafel gegaan – een kwaliteitsimpuls geven. Ik denk dat de provincie daar ook een rol in kan spelen: om in het gebied de kennis en de leerervaringen uit te wisselen. Vanuit de VNG ondersteunen we dat ook maximaal. Want uiteindelijk is zo'n stapsgewijze aanpak, een organisch leerproces, in een politieke omgeving gewoon spannend. Daar moeten we elkaar bij helpen.
Tot slot de financiële investeringen. Het is ook eerder over tafel gegaan: de ambities, de ideeën en de hypotheses van 2012 staan ook voor gemeenten onder druk. Er is door gemeenten de afgelopen jaren al flink geïnvesteerd in de komst van de Omgevingswet. Dat is gedaan in een spannend tijdsgewricht, met de drie decentralisaties in het sociale domein en de woningbouwopgave die er is. En het zal de komende jaren ook nog steeds geld, tijd en energie vragen om uiteindelijk die ambitie te realiseren. Want we willen niet gaan voor de technische operatie – zoals dat met de Wabo ooit gegaan is, – maar we willen daadwerkelijk de ambitie onder die wet realiseren. Dat vraagt gewoon dat we het echt anders gaan doen. En we moeten de tijd nemen, maar ook de middelen erin stoppen om dat mogelijk te maken. Daar zijn veel gemeenten gelukkig al volop

mee bezig. En ik ben blij dat we over die investeringen de afspraak hebben gemaakt om in 2022 en in 2026 te gaan kijken of die aannames van 2015 ook daadwerkelijk met de praktijk kloppen. Want in de glazen bol kan niemand kijken, maar het is goed om zo'n proces te monitoren, ervan te leren en uiteindelijk met elkaar aan tafel te kunnen zeggen: het maatschappelijk rendement staat voorop, maar de lasten zullen ook goed verdeeld moeten worden. En of die basis dan straks blijkt te kloppen, gaan we zien.
Daar wilde ik het even bij laten.

De **voorzitter**: Dat zou fijn zijn. Dankjewel. Dan de heer Wensink.

De heer **Wensink**: Hartelijk dank. Ook de waterschappen willen graag een bijdrage leveren. Fijn dat we hier iets mogen zeggen over met name de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid. Er is al heel veel gezegd over de stelselherziening en over de verbeterdoelen die daarbij horen. Dat ga ik niet herhalen. Wel zou ik willen benadrukken dat ook de waterschappen die verbeterdoelen omarmen en er ook nadrukkelijk mee bezig zijn om die in de praktijk te brengen in het kader van de implementatie.
Dan inzoomend op deze invoeringswet. De waterschappen zijn daar overall erg positief over. Een aantal belangrijke zaken is heel goed geregeld. Het overgangsrecht, met name de flexibiliteit en de afwegingsruimte, zit gewoon goed in de invoeringswet. Het DSO is al een aantal keer langsgekomen. Daar zit wat ons betreft ook gewoon een heel duidelijke regeling in. Op onderdelen is het zeker nog bij te punten, maar overall is het prima.
Dan de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid. Daarbij hebben we een aantal punten die we graag onder uw aandacht brengen. De tijdigheid van de regelgeving en van het DSO is al even langsgekomen. Ook de waterschappen zien daar een nadrukkelijk aandachtspunt. De waterschappen zijn hard bezig om zich voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet. De waterschappen hebben een waterschapsverordening die gemaakt moet worden. Er moeten keuren samen worden gevoegd – «keur» noemen we dat nog, maar dat wordt straks een waterschapsverordening. Lozingsregels zullen daarin een plekje moeten krijgen. Nieuw is dat ook de kwaliteitskant, dus de kwalitatieve lozingen, daarin geregeld moeten worden. We willen graag de omslag maken in het denken van de Omgevingswet: het ja-tenzijprincipe. En die waterschapsverordeningen worden digitaal ontsloten. Dat zijn belangrijke elementen. Al met al is het een flinke opgave.
En dan begin ik uw kant op te kijken, want voor het succes daarvan zijn we medeafhankelijk van het tempo van de uitvoeringsregelgeving. En het is al een aantal keer gezegd: we hebben gewoon ruim de tijd nodig, een halfjaar tot een jaar, om de achterban daar goed in mee te nemen. En het succes van deze wet is daar voor een groot deel op gebaseerd. Dat geldt dus ook voor het DSO. Daar is al heel veel over gezegd, dus dat ga ik zeker niet herhalen.
Een aantal punten in deze wet heeft bij ons tot, zeg maar, voortschrijdend inzicht geleid. Het is natuurlijk een wet of stelselherziening die is opgebouwd uit heel veel verschillende componenten. Het is op zich heel logisch dat je het zo opbouwt, maar het nadeel daarvan is dat het inzicht vaak op een later moment komt, namelijk op het moment dat je het beter kunt overzien. En u kent de waterschappen waarschijnlijk wel als een zeer concrete organisatie, dus ik heb voor u ook een aantal concrete punten waar wij graag aandacht voor zouden willen vragen. Die wil ik graag even noemen.
Het eerste gaat over omgevingsvergunningen, en dan met name over de voorbereidingsprocedure die speelt als je zo'n vergunning aanvraagt. In de Omgevingswet is het uitgangspunt dat de reguliere voorbereidingsprocedure uit de Awb van toepassing is. Dat is, zeg maar, de achtwekenpro-

cedure. Nieuw is dat op verzoek van de aanvrager de uitgebreide procedure kan worden toegepast, oftewel de lange procedure van 26 weken.
Maar daarnaast, en daar zijn de waterschappen minder positief over, kan het bevoegd gezag niet zelf zeggen dat die procedure toch niet van toepassing is. In de huidige regelgeving is dat anders, want daarin kan het bevoegd gezag tot op zekere hoogte zelf bepalen welke procedure van toepassing is. En wij vinden het ongewenst dat dat gaat veranderen. Overheden hebben wat ons betreft het beste inzicht in de belangen die spelen en dan natuurlijk met name als het gaat om de belangen van derden. Van overheden wordt ook gevraagd om die belangen zorgvuldig af te wegen. Dan moet je soms kiezen voor de uitgebreide procedure. En zeker als de initiatiefnemer daar niet aan wil meewerken, moet dat wel kunnen, zo vinden wij. In zo'n geval moet je dus ook het bestuursorgaan in staat stellen om die procedure ook van toepassing te laten zijn. Graag benadruk ik ook dat de Raad van State daar in zijn advies ook iets over heeft gezegd, en zich aan onze kant bevindt. Ik zou u willen meegeven daar nog eens goed naar te kijken.
Een tweede concrete punt gaat over het projectbesluit. Dat is ook een van de kerninstrumenten. Het gaat mij met name om de handhaving bij die projectbesluiten. Het betreft grote infrastructurele projecten, en daar hebben waterschappen nogal eens mee te maken. En bij de toepassing van dat instrument kunnen de betrokken overheden hun handhavingsbevoegdheid verliezen aan het bevoegd gezag, dat dan voor het geheel het bevoegd gezag wordt. Bij ons heeft dat geleid tot het voortschrijdend inzicht dat de effecten daarvan erg ongewenst zijn. De waterschappen pleiten er dan ook voor om dat ongedaan te maken. En de meest pragmatische oplossing is wat ons betreft dan om een onderscheid te maken tussen enerzijds de aanlegfase, dus als je het project realiseert, en anderzijds de beheerfase. Het integrale karakter van dat besluit willen we natuurlijk niet ongedaan maken, want dat biedt juist heel veel kansen om zo'n groot project effectief te kunnen aanleggen. Maar laat dat dan doen door het bevoegd gezag en trek daarna, zeg maar, de vergunningverlening en de handhaving uit elkaar.
En dan een laatste element. Dat gaat over de handhaving van zorgplichten. De Omgevingswet gaat een beweging maken naar veel meer zorgplichten, en naar minder algemene regels en vergunningplichten. Dat is denk ik een goede ontwikkeling, maar die heeft wel in zich dat er een mogelijke verschuiving richting de handhaving optreedt, met het mogelijke gevolg dat er veel discussies bij de rechter gaan optreden. Daar werd net ook al even aan gerefereerd. Wat ons betreft zou dat niet plezierig zijn, dus wij pleiten ervoor om op voorhand al na te denken over hoe we beter met die zorgplichten kunnen omgaan en over hoe je die beter handhaafbaar kunt maken. Wat ons betreft kan dat ook, bijvoorbeeld door aan de voorkant helder te maken dat je niet, zeg maar, een teruggang beoogt in het beschermingsniveau. Maak dat in de toelichting gewoon volstrekt helder, en dan kunnen wij in het beleid dat we maken, bijvoorbeeld in zo'n waterschapsverordening, daar ook op aansluiten. Dus maak dat aan de voorkant veel helderder dan nu.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Klaassen van de omgevingsdiensten.

De heer **Klaassen**: Dank u wel, voorzitter. Ja, de Omgevingsdienst Nederland, statutair vastgelegd als OD.nl. Ik zeg dat maar even. Wij danken u allereerst voor uw uitnodiging. Wij ondersteunen 29 omgevingsdiensten door kennis en expertise te delen en gezamenlijk te ontwikkelen. Het is ook een samenwerkingsverband van 29 directeuren. Ik mag daarbij de portefeuille Omgevingswet doen, en ook asbest. Ik heb daar in de

pauze inderdaad met de wethouder van Rotterdam over gesproken, dus wij hebben uw raad goed opgevolgd op dit punt.
De twijfels die we ook vanavond horen over deze toch wel ingrijpende stelselwijziging,
kun je natuurlijk niet altijd volledig ontkrachten – laat dat duidelijk zijn. Ook bij ons zijn er wat vragen en kritische kanttekeningen. Ik kan er zo een paar noemen. Hoe gaat het nou met het level playing field? Dat is van werkgeverszijde altijd enorm bepleit. Is het niet te veel maatwerk? Is het wel doelmatig? Ligt er weer versnippering van kennis en expertise op de loer? Kan toezicht en handhaving wel risicogericht doelmatig worden uitgevoerd? En zeker: de Tweede Kamer heeft met amendementen zaken toegevoegd, zoals de verplichte participatie. Die is al even aan de orde geweest. Wat betekent die nou? Krijgen wij overspannen rijdende rechters? Of krijgen wij een nieuwe Afdeling bestuursrecht van de Raad van State die uit de Kneuterdijk gegroeid is? Wat gaat ons te wachten staan op dit punt?
Toch wil ik daar een paar factoren tegenover zetten. Allereerst kent de invoeringswet natuurlijk een aantal maatregelen om een soort zachte landing voor te bereiden. Er is een periode van tien jaar waarin we kunnen toegroeien naar een volledige invoering van de wet. Er is een bruidsschat, waarin rijksregels worden meegegeven. Die kunnen rustig, gefaseerd worden ingevuld in lokale regels. Er is een specifiek zorgplichtartikel. Dat is een soort kapstokartikel voor calamiteiten, zoals ik dat maar noem. Ik deel overigens wel een beetje de zorgen van mijn rechterbuurman op dit punt. Ik vind het ook wel positief dat de zogenaamde «lex silencio positivo» is geschrapt. Dat geldt zowel voor degene die het aanvraagt als voor het bevoegd gezag. Want als een termijn zomaar automatisch verloopt en iemand heeft een vergunning, dan krijgen we sowieso allerlei rechtszaken en allerlei ellende. Dus ik ben op dat punt daar ook wel blij om. En er is in de wet ook een continuering van de regionale uitvoering vastgelegd. Dus ook op dat punt zijn er wel een aantal positieve zaken te onderscheiden.
Het tweede punt is: alle partijen zoals u die hier aan tafel ziet, werken nauw samen. Dat zien we. Dat wordt ook constant gemonitord door het Rijk. We zien dat, zeg maar, de participatie in allerlei projecten met het jaar toeneemt. Dat is op zichzelf een gunstige ontwikkeling, naar mijn idee. Ik merk ook weleens dat het idee postvat dat wij in 2021 – laat ik het maar zo zeggen – een soort lege kleurplaat hebben gekregen, en dat dan de gemeentes kleurpotloden gaan uitreiken om dan opnieuw te gaan zitten kleuren. Dat is natuurlijk niet aan de orde. Er is heel veel bekend. We kunnen heel veel vastleggen over bodem, water en lucht. We kunnen ook kijken wat de effecten zijn van nieuwe activiteiten. En daar kunnen wij het bevoegd gezag goed over adviseren, denk ik. Zo zal het ook moeten. Er is kennis en kunde aanwezig bij omgevingsdiensten en bij waterschappen, maar ook bij veiligheidsregio's en bij de GGD, de gemeenschappelijke dan wel gemeentelijke gezondheidsdienst. En als die kennis wordt benut, dan zie ik dat de kwaliteit van de besluitvorming op dat punt toch wel op niveau kan blijven.
De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in haar advies inderdaad enkele wetenswaardige aspecten belicht, ook over de rol van de omgevingsdiensten. Ik moet u zeggen dat ik de Raad van State op één onderdeel eigenlijk niet volg. Het is hier ook al even aan de orde geweest: de adviserende rol als het gaat om kleinere gemeenten versus grotere gemeenten. Eigenlijk zegt de Raad van State met zoveel woorden: als je niet oppast, dan wordt een regionaal orgaan als een omgevingsdienst in plaats van gemandateerd, gedelegeerd. Nou, dan krijgen we dus een soort andere bestuurslaag. Dat kan niet aan de orde zijn. Ik moet u zeggen dat de bestaande praktijk daar toch wel wat anders in zit.
Ook nu hebben wij namelijk kleinere gemeenten. Ik noem maar even het horecabeleid. Ik had eigenlijk de gemeenten Wassenaar en Den Haag

bedacht, maar ik had in deze setting Rotterdam en Montfoort moeten noemen. Maar hier in Den Haag zijn er natuurlijk hele andere beleidsaspecten aan de orde, met hier in de nabijheid 200 cafés met soms wat waterpijpachtige culturen en dat soort dingen. Dat is toch heel anders dan in dat ene café in Wassenaar. Dus ook nu zien we die verschillen wel. Ik denk dus ook dat wij daar in de advisering wel degelijk rekening mee kunnen houden, als we maar goed kijken naar de feiten en naar de duiding van die feiten. En nogmaals, wij zijn verlengd lokaal bestuur, dan wel voor de provincie verlengd regionaal bestuur. Wij zijn niet een eigen entiteit, en het is ook goed dat de spelverhouding zo is.
Als ik het samenvat, dan zie ik met een aantal collega's van mij best wel een aantal vraagpunten nog op tafel liggen. Maar aan de andere kant zullen we ook wel werkende weg aan de slag moeten om tot een oplossing van die vraagpunten te komen. Als wij de kennis bundelen en als we daar verstandig mee omgaan – ik ga niet herhalen wat een aantal van mijn collega's hier al over de omgevingsdiensten hebben gezegd; dat kan ik alleen maar onderschrijven – dan denk ik dat we een heel end komen. Of we zover zijn dat we in 2021 een verstandig besluit kunnen gaan nemen, laat ik maar even aan anderen over. Ik zie wel dat de juiste condities hier heel bepalend voor zijn. En als de juiste condities kunnen worden gegarandeerd, dan kunnen we daarmee de voordelen van deze wet ook echt tot hun recht laten komen.
Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Tot slot, de heer Eshuis van het Kadaster.

De heer **Eshuis**: Dank u wel. Het is toch even een ander geluid dat we nu laten horen. Het ging namelijk vooral heel veel over wetgeving en over hoe je het in de praktijk gaat gebruiken. Het Kadaster is een welbekende partij, die ook al enige jaren betrokken is bij de ontwikkeling van de Omgevingswet, vooral als ontwikkelpartner, net als KOOP, Geonovum en Rijkswaterstaat, waar het oorspronkelijk eigenlijk allemaal begon.
Wij zijn, zeg maar, in de zomer van vorig jaar gevraagd of we ook mee wilden doen aan het tactisch beheer. We hebben ons daarop voorgesorteerd. Wij zijn uitverkoren om die rol ook op ons te nemen, en het is een hele lastige rol in een heel bijzonder stelsel. Ik heb namelijk net een heleboel gehoord over het DSO. Dat DSO is niet door ons bedacht, maar door knappe koppen die dat een jaar of vier, vijf geleden allemaal hebben bedacht. Toen hebben ze onder andere ook vastgesteld dat de bestaande systemen – daar waren ook vragen over – dit stelsel niet kunnen ondersteunen, omdat het een veel bredere scope heeft, veel bijzondere wetgeving moet ondersteunen, maar vooral ook omdat je gewoon door alle lagen heen naar alle regelgeving moet kunnen kijken. Ik denk dat dat ook het unieke is aan de beweging die hier wordt samengebracht, ook in IT. Dat maakt ook dat het niet één systeem is – dat is best heel lastig te begrijpen als je niet weet hoe dat onder die motorkap zit – maar dat het een stelsel is. En dan moet je er ook voor zorgen dat alle aspecten in dat stelsel als het ware een plekje krijgen. Ik noem als voorbeeld een standaard. Dat is misschien een heel technisch begrip, maar je moet met elkaar gewoon afspreken hoe je gaat communiceren en hoe je met elkaar gaat praten. Dat zijn hele lastige dingen. Die bestaan ook niet in het verleden, dus er zijn unieke gereedschappen gemaakt om eigenlijk die techniek in elkaar te stoppen.
Bij IT is het ook zo dat the proof of the pudding in the eating is. Dat betekent ook dat je het echt moet gaan doen. Ik denk dat wat wij nu aantreffen, al echt een werkend stelsel is. Daarin communiceren heel veel van die computersystemen al met elkaar. We zien dus ook waar het niet goed functioneert, zal ik maar zeggen. Dat kunnen we repareren. Dat kunnen we verbeteren. Het is eigenlijk ook een reis die je met elkaar moet maken. En dat «met elkaar», en dat hoorde ik net ook al even, is ook heel

erg belangrijk. Want als je kijkt naar hoe verschrikkelijk veel partijen hierbij betrokken zijn, dan is dat onvoorstelbaar. Dat is nog even los van het Rijk. Ik ben overigens echt verbaasd geraakt over hoeveel verschijningen dat kan hebben en over hoeveel kakofonie er daarover met elkaar kan zijn: «Wie betaalt? Hoe moet het wel? Dit moet er per se in!» Dat is echt een ding op zichzelf, zou ik bijna willen zeggen.
Maar dan de burger, de gebruiker, die ook betrokken geraakt is bij dit programma en die in fora wordt gevraagd: wat vindt u ervan? De bevoegde gezagen zelf kunnen participeren in praktijkproeven en in try-outs. U heeft weleens gehoord van «agile werken». Dat is heel hip tegenwoordig. Nou, dat wordt hier ook op grote schaal toegepast. En daar zit iets bij, namelijk dat je steeds beetje bij beetje dingen gaat toevoegen. Dus je begint eigenlijk met iets waarvan je zegt: nou, dat is de groeikern, en daaromheen gaan we het opbouwen. Dat is ook precies wat er de afgelopen jaren gebeurd is. Wij hebben de eer, zou ik bijna zeggen, om dat over te nemen. We zijn dat aan het onderzoeken. We doen dat niet blindelings als Kadaster, maar we houden al die zaken tegen het licht. We kijken bijvoorbeeld of het goed te beheren is. Is de functionaliteit al op voldoende dijkhoogte? Zit er intrinsiek goede architectuur onder? Al dat soort aspecten zijn we nu aan het onderzoeken. Dat doe je ook niet even met een knip met de vingers. Het is ook bijna een reis om goed vast te stellen hoe dat nou in elkaar zit. Daar zijn we nu ruim drie maanden mee bezig, en we hebben daar een vrij positieve indruk van. Het is best heel bijzonder om te zien hoe al die partijen gezamenlijk dit nu hebben neergezet.
En daarbij zijn er ook wel wat problemen – zo gaat dat. Dus wij kunnen dan met opgeheven vinger gaan zeggen dat het niet zo fijn is, maar wij hebben echt heel nadrukkelijk ook de keuze gemaakt om te gaan helpen – we hebben daar ook open expertise aan toe te voegen – in die laatste fase om dat allemaal op het gewenste niveau te brengen. De grote vraag is: is dat gewenste niveau, dat basisniveau, dan genoeg, of dat nou in ambitie 2 of in ambitie 3 zit, bij wijze van spreken? Nou, het is een groeikern. Dan kom je ook weer in dat ingewikkelde stelsel terecht, niet alleen van IT-componenten, maar ook van financiering. Hoe betaal je het? Wie wil welke functionaliteit hebben? Dat is net zo complex. Daarin worden keuzen gemaakt. We stellen met elkaar de prioriteiten. En als je dan achteruit kijkt, dan zou je kunnen zeggen: dezelfde bevoegde gezagen die hierbij betrokken zijn hebben dezelfde prioriteiten neergelegd, en eigenlijk ook zelf de capaciteit neergezet door dat op een bepaalde manier te financieren. Dat leidt vandaag, zeg maar, tot het niveau waar we staan. En het komende halfjaar, driekwartjaar zal gaan uitwijzen of dat voldoende is, of dat er nog een beetje bij moet. Dat zou goed kunnen. En dan kunnen we dat er ook bij maken. Dat is ook het goede nieuws, denk ik: dat hoort ook bij die ontwikkelwijze. En dat is niet traditioneel in de zin van: het moet meteen op het goede niveau zitten. Nee, je wilt daarnaartoe groeien. Ik denk dat het goed is om dat ook met elkaar mee te nemen.
Laat ik het daar voor dit moment even bij houden.

De **voorzitter**: Mooi. Dank u wel. Ik kijk even naar mevrouw Stienen: wilt u al een vraag stellen of wacht u de eerste ronde even af, en komt u er dan op terug? Dat laatste is het geval. De heer Flierman dan.

De heer **Flierman** (CDA): Ik heb een heleboel interessante dingen gehoord. Dank daarvoor.
Ik heb eigenlijk twee dingen waar ik in de eerste ronde even aandacht voor zou willen vragen. U heeft natuurlijk terecht geschetst dat het een kritisch pad is met wetgeving die op tijd klaar moet zijn en een DSO dat moet functioneren. De heer Eshuis had het daar ook nog over. Wat dat DSO betreft blijf ik wel erg geïnteresseerd in hoeverre nou uiteindelijk de functionaliteit in het hele land hetzelfde is, en hoe wat dat betreft de

systemen die de verschillende gemeenten hebben, gaan interacteren met wat er landelijk wordt ontwikkeld. Want ik gun u allen uiteraard volstrekt de ruimte om daar eigen beleid in te voeren, maar tegelijkertijd zul je toch een bepaalde standaard moeten hebben die vergelijkbaar is. En we hebben in een eerdere presentatie gehoord dat de ene gemeente dan bij wijze van spreken wél beslisbomen in het systeem opneemt en de andere niet. En als daar wat te veel ruimte ontstaat, gaat het naar mijn idee toch wat schuren. Dus hoe daarin gestuurd wordt en hoe daarin knopen worden doorgehakt, vind ik nog altijd een interessante vraag.
En mijn andere vraag is de volgende. Naast alle partijen die hun zaken op orde moeten hebben, moeten natuurlijk ook twaalf provincies, 22 waterschappen – of hoeveel zijn het er? – en een kleine 400 gemeenten de zaken op orde hebben. Daar zijn bestuursakkoorden over gesloten. De Minister schrijft ons iedere keer vol goede moed dat inmiddels 75% of misschien wel 80% van de gemeenten er volop mee aan de slag is. Dat is mooi, maar uiteindelijk zal het succes of het falen van het systeem in hoge mate bepaald worden door de paar instanties die het nog níét op orde hebben. En als je die getallen op jezelf in laat werken, dan liggen er dus nog altijd – dan kijk ik dus naar u drieën als vertegenwoordigers van die koepels – twee á drie provincies, 80 á 90 gemeenten en een aantal waterschappen achter. Er werd net al gerefereerd aan een gemeente die het daar moeilijk mee heeft. Ik vraag mij dus wel af: hoe wordt daar nou op gemonitord? Worden die gemeenten en provincies ook rechtstreeks aangesproken? Hebben de partijen in het bestuursakkoord, of anders de Minister, interventiemogelijkheden om er zo nodig voor te zorgen dat als het stelsel echt van start gaat, iedereen in ieder geval op dat basisniveau mee kan doen, los van de vraag of het nou 2020 of 2021 wordt? Want je wilt niet dat er gebeurt wat we bij de Wmo en andere decentralisaties hebben gezien, namelijk het ontstaan van grote problemen doordat gemeenten niet klaar waren. Dat is ook de reden dat deze Kamer zo nadrukkelijk vraagt om een afwegingsmoment, een finaal «go/no go»-moment, voordat we echt van start gaan. Ik ben wel benieuwd om van u als koepels te horen hoe u daar nou naar kijkt. En dan heb ik het dus niet over degenen die het goed doen – Uden, Rotterdam en er zijn ongetwijfeld meer te noemen – maar ik heb het vooral over de gemeenten en provincies die achterblijven, ook omdat ik mij heel goed realiseer dat al die gemeenten zich voorbereiden op een nieuw stelsel, terwijl tegelijkertijd de verkoop in het bestaande systeem moet doorgaan.

De **voorzitter**: Zullen we naar de antwoorden gaan? Want anders komen we daar niet aan toe. Volgens mij hoeft niet iedereen op iedere vraag antwoord te geven, dus de vraag is: wie wil iets zeggen over die aansluiting tussen de verschillende niveaus van gemeenten en provincies onderling? En ik denk dat het bij de tweede vraag wel interessant is om van alle drie iets te horen over: voorlopers, achterlopers, monitoring en wie daarin een rol vervult.
Mevrouw Lammers als eerste.

Mevrouw **Lammers**: De vraag over de vragenbomen en de beslisbomen herkennen wij ook. Onderdeel van het stelsel is dat de 355 gemeenten uiteindelijk zelf gaan over de keuzes die ze hierin maken. Wel is het zo dat we op dit moment vanuit het VNG-huis bezig zijn met bijvoorbeeld de juridische regels. Dat is collectief gefinancierd vanuit gemeenten, dus gemeenten hebben ons daar ook een opdracht toe gegeven. Wij kennen nu bijvoorbeeld het vehikel van de modelverordening. Dat is vast bekend in uw Kamer. Dat past niet bij het stelsel van de Omgevingswet. Maar wij zijn wel bezig om met vergelijkbare systematiek met voorbeelden en uitersten te komen, zowel voor de juridische regels als voor de vragenbomen die daarmee te maken hebben. Dat heet dan de bibliotheek, waarnaar ik ook in mijn schriftelijke bijdrage heb verwezen. Deze wordt

voor de topactiviteiten van gemeenten – dan kunt u denken aan het bijgebouw en aan de kapvergunning; het geëigende lijstje – dit jaar of begin volgend jaar opgeleverd, zodat gemeenten daar gebruik van kunnen maken en niet het wiel allemaal zelf hoeven uit te vinden. Dus daarmee ontzorgen we gemeenten. We stimuleren en we faciliteren hen om daar maximaal gebruik van te maken. Wij zullen er alles aan doen om het dienstverleningsniveau op peil te houden. Dat wat betreft, zeg maar, de vragenbomen.

De **voorzitter**: Even kijken of een van de andere twee daar nog iets aan toe te voegen heeft voor wat betreft de provincie of de waterschappen. Dat is niet het geval. Dan gaan we naar de vraag: voorlopers, achterlopers en hoe te zorgen dat iedereen tijdig meedoet. Ga maar even door, mevrouw Lammers.

Mevrouw **Lammers**: Nou, wat u constateert, heb je altijd. Je hebt de early adopters, daarna gaan de groepen en er zal altijd een groep achterblijvers zijn. De formele doorzettingsmacht daarvoor ligt bij de Minister als stelselverantwoordelijke voor de Omgevingswet. We monitoren dat vrij expliciet. De monitor van het programma Aan de slag met de Omgevingswet gaat de komende periode ook een nieuwe fase in om veel preciezer de informatie op te gaan halen over de voortgang. We zaten nu nog een beetje in de fase van bewustwording en van aan de slag gaan, maar het wordt dadelijk crucialer, zeker met het oog op het aansluiten op het Digitaal Stelsel landelijke voorziening.
We zijn ook in overleg met het ministerie om tot een lijstje van minimumpunten te komen waaraan alle gemeenten eigenlijk op 1 januari '21 moeten voldoen. En daar willen we een advieslijstje aan toevoegen met punten waarvan het in onze optiek verstandig is om er mee aan de slag te zijn. Dat zal met name zitten in de aansluiting van de systemen, het vergunningenproces op orde, de afspraken met de omgevingsdiensten op orde en de samenwerkingsafspraken in de regio op orde. Want voor de omgevingsvisie 2024 geldt een ander tijdpad, en voor het omgevingsplan ook. Maar die vergunning is cruciaal. Dus dat minimumlijstje is voor de zomer beschikbaar. Daar zal ook op gemonitord gaan worden bij alle gemeenten.

De **voorzitter**: Het is misschien ook nog goed om van het IPO te horen.

De heer **Fackeldey**: Ja, ons verhaal lijkt er verdacht veel op. Dat komt natuurlijk ook omdat we er met z'n drieën, samen met de rijksoverheid, over in gesprek zijn. We monitoren vier keer per jaar in voortgangsrapportages en er wordt één keer per jaar een foto gemaakt. Maar nog belangrijker: we zijn maar met z'n twaalven, dus wij kunnen elkaar er redelijk rechtstreeks op aanspreken. En we weten zeker dat alle collega's hun rol als middenbestuur ook effectief willen uitvoeren. Dat doen ze door naar de gemeenten toe te gaan met de vraag: waar kunnen we helpen? Dat doen ze ook door te zorgen dat ze verbindingen maken waar die al niet uit zichzelf bestaan, zodat niet iedereen gemeente zelf het wiel hoeft uit te vinden. Maar wat zijn nou de logische verbindingen, die ook al in hun provincie plaatsvinden? Bijna alle provincies hebben een aantal van die logische indelingen, die ook worden gebruikt om met elkaar intensief dat proces te doorlopen. Ik denk eerlijk gezegd wel dat een succesfactor wordt – ik denk dat het een succes wordt – dat we elkaar daar goed in vinden. Provincies en gemeenten – die hebben daar denk ik nog net weer even iets meer mee te maken dan waterschappen – moeten elkaar daarop ook aanspreken, gezamenlijk die kar trekken en ook gezamenlijk aan de Minister signalen afgeven als ze denken: wacht even, want hier gaat iets niet goed. Maar het is onze opgave om te voorkomen dat ze die stelselverantwoordelijkheid moet gebruiken. Dat kan alleen als we het gezamenlijk

doen. Er zijn overlegstructuren. Die gebruiken we. Natuurlijk zijn er voorlopers, en er zijn instanties die wat achterlopen. Maar het hoeft ook allemaal niet met één grote klap helemaal volledig klaar te zijn. Ik ben er wel van overtuigd dat iedereen die basiskwaliteit op orde zal hebben bij de invoering, op een aantal voorwaarden die ik in mijn bijdrage ook al noemde. En er zullen instanties zijn die verder zijn. Daar kunnen anderen dan weer van leren. Maar de crux is wel dat het optreden als één overheid ook letterlijk in praktijk gebracht wordt. En dat gaat volgens mij goed.

De **voorzitter**: Mooi. Dan de heer Wensink.

De heer **Wensink**: Ja, ik sluit mij door voor een heel groot deel bij aan. De waterschappen hebben elkaar op dit punt heel goed gevonden. Ik vertelde u al iets over de waterschapsverordening, waar gezamenlijk heel hard aan gewerkt wordt. Daar zit ook een belangrijke digitale component aan. Gelukkig zit er ook overgangsrecht in deze wet. Daar gaan waterschappen natuurlijk gebruik van maken. Maar we hebben ook te maken met een heel aantal voorlopers die daar nog geen gebruik van willen maken. Dus de kunst is denk ik ook om een aantal van die voorlopers te hebben die heel vroeg klaar zijn, zodat je de anderen daar ook van kunt laten leren. Volgens mij vinden waterschappen elkaar daarin heel goed. En die monitor helpt daar enorm bij.

De **voorzitter**: Oké, genoeg op dit punt. Mevrouw Meijer?

Mevrouw **Meijer** (SP): Mijn vraag sluit eigenlijk wel aan bij de vraag net van mijn
buurman, meneer Flierman. In een technische briefing van een poosje geleden hebben wij inderdaad gehoord dat een op de vier gemeentes niet of onvoldoende is aangehaakt bij die Omgevingswet. Meneer Eshuis zei het net al heel mooi: hebben de bevoegde gezagen voldoende capaciteit en prioriteit georganiseerd? Ik vraag me nu al de hele tijd af hoe het nou kan dát ze nog niet zijn aangehaakt. Waar ligt dat nou toch aan? Ligt dat aan geld? Is dat een kwestie van freeriders? Is dat een kwestie van: laat anderen het wiel eerst eens uitvinden en het dode hout wegkappen voordat wij instappen? Dus misschien kunnen meneer Fackeldey en mevrouw Lammers daar ook op reflecteren. Want u zegt wel dat u die gemeentes in beweging moet krijgen, maar waarom zíjn ze dat nog niet?

De **voorzitter**: Waarom zijn ze dat nog niet?

De heer **Fackeldey**: Het ingewikkelde van uw vraag is dat ik uw veronderstelling niet herken. Dus ik weet niet wie die technische briefing gegeven heeft, maar ik herken die gewoon niet. Een op de vier? Zeker niet.

Mevrouw **Meijer** (SP): Misschien mag ik de vraag dan even verduidelijken. Wij hebben hier een technische briefing gehad van het ministerie. Toen kregen wij eigenlijk best een heel mooi verhaal voorgesteld: het gaat allemaal fantastisch, met het dashboard en dat soort dingen allemaal. En toen was een van mijn collega zo handig om te zeggen: hoe zit het nou met de gemeentes die nog niet zo ver zijn? En toen kwam de aap uit de mouw, want dat bleek een op de vier te zijn. En als ik nu lieg, dan doe ik dat met permissie, maar ik zie niet dat al mijn collega's nu roepen dat mevrouw Meijer hier een beetje zit te jokken. Dit is wat wij hebben gehoord en dit verontrustte ons bijzonder.

De **voorzitter**: Het ging over de gemeenten in dit geval.

De heer **Fackeldey**: Ja, daar kan mevrouw Lammers dadelijk vast meer over zeggen, maar ik vrees dan dat ik blijf herhalen dat ik dat beeld vanuit het IPO en vanuit de provincies niet herken. Dat zou namelijk betekenen dat een kwart van onze gemeenten niet meedoet. Dat is ook niet het beeld dat ik daarvan krijg van mijn collega's in ons reguliere overleg.
Wat je wel ziet, is dat de een minder ver is dan de ander, en dat men er soms bewust voor kiest om, zeg maar, in het proces eerst te kijken wat een aantal grotere gemeenten in het gebied doet, om daar dan later bij aan te kunnen sluiten. Dat zien we wel. Maar voor zover ik weet, is er vrijwel overal bijvoorbeeld iemand als programma- of procesmanager aangesteld, die ambtelijk verantwoordelijk is, al is dat maar een detail. Er is ook vrijwel altijd in gemeenteraden over gesproken. En het meest heldere signaal is misschien wel dat we hebben gezien dat alle provincies zo goed als klaar zijn of aan het afronden zijn – dat moet ook – als het gaat om de omgevingsvisie. In het kader van die omgevingsvisies is er ook intensief met de inliggende gemeenten gesproken. We hebben daarbij echt van niemand het signaal of de vraag gekregen: wat bent u nu eigenlijk aan het doen, want ik heb geen idee? Ja, het is ingewikkeld, het is moeilijk en de een is verder dan de ander. Maar daar speelt denk ik ook wel wat de heer Wensink zei: in de gesprekken over de vraag of men er klaar voor is, focussen we op het eindbeeld na volledige invoering. Daar zijn we allemaal nog lang niet, maar daar hebben we ook nog even voor. Ik heb niet het gevoel dat het die aantallen gemeenten zijn die niet meedoen, althans voor zover wij dat gerapporteerd krijgen en volgens onze eigen monitoring.

De **voorzitter**: Oké. Mevrouw Lammers.

Mevrouw **Lammers**: Ik herken dat beeld ook niet. Ik herken wel een gedifferentieerde aanpak. Alle gemeenten hebben al jaren een programmamanager of een projectleider of een procesmanager. Wat je wel ziet, is dat er enorme tempo- en ambitieverschillen zijn met het oog op 1 januari '21. Er zijn gemeenten die op het minimum gaan zitten. Het minimum is het inkopen of het aanpassen van een informatievoorzieningssysteem met behulp van de basisondersteuning die vanuit de VNG of vanuit de regio geleverd wordt. Maar dat is nog steeds een haalbaar pad. Wat ik wel herken, is dat een kwart van de gemeenten nog niet bezig is met de omgevingsvisie. Maar dat hoeft ook niet, want de omgevingsvisie staat gepland voor 1 januari 2024. Dus als het ministerie heeft aangegeven dat een kwart van de gemeenten nog niet bezig is met de omgevingsvisie, dan heeft het ministerie absoluut gelijk. Maar dan is er op de datum 1 januari '21 geen man overboord, want we hebben overgangsrecht. En dat geeft de ruimte om ook ruim na 1 januari '21 te starten met de omgevingsvisie. Hetzelfde geldt voor het omgevingsplan. Op dit moment zijn we druk doende met de laatste oplevering van de specificaties – zoals dat heet – voor de gemeentelijke informatievoorzieningssystemen. Die komen aan het eind van deze maand beschikbaar. Dan kunnen alle gemeenten de aanbesteding of de aanpassingen van hun eigen systemen op gaan starten. Dat hoeven ze dan niet helemaal zelf uit te pluizen. We hebben nu nog 20 maanden de tijd om dat in te kopen. Dat is een kritisch pad, dat alle gemeenten moeten doorlopen. Verder zullen er verschillen zijn in tempo ten aanzien van alle aanvullende dingen die kúnnen, en dat zal zo blijven.

De **voorzitter**: Oké. De heer Verheijen?

De heer **Verheijen** (PvdA): Ik heb soortgelijke vragen, maar ik probeer het in een ander frame te zetten. Fackeldey begon met het schilderen van de positie van het Rijk versus de regio's. Ik zie dat het Rijk in het kader van de NOVI nog niet levert wat aangekondigd was. En ik vraag me af: geeft dat

nou problemen bij de implementatie? Of is het stelsel zo flexibel dat je ook zonder een rijks-NOVI in feite het stelsel wel kunt gaan vullen? Ik denk dat het voor een deel van de activiteiten, zoals vergunningverlening en handhaving, heel goed te vullen is, zonder dat je de hoofdstructuur van de ruimtelijke ontwikkeling voor de toekomst hebt vastgelegd. Maar dan nog is het zo dat iedereen worstelt met klimaat-, energie-, landbouw- en woningopgaves. En als die niet geduid zijn in een hoofdstructuur, dan heb je daar last van in de implementatie in je regionale omgevingsvisie of structuurvisie of omgevingsplan of hoe het ook mag heten. Dus daar heb ik wel een vraag over. Hoe wordt dat gezien? Want wij kunnen de Minister daar natuurlijk ook op aanspreken, en tegen haar zeggen: u moet leveren. Want ik herken ook wel het beeld van Eshuis – het staat ook in een van de brieven van de Minister van anderhalf jaar geleden – dat het Rijk het meest achterblijft in de aansluiting op die digitale structuur. Dus de twaalf departementen leveren niet datgene wat nu vanuit lagere overheden wel met beweging ingezet gaat worden. Klopt dat?
En ik heb een derde vraag. Als je kijkt naar het pakket van vergunningverlening en handhaving, dan draait volgens mij heel veel om de vitaliteit van de omgevingsdiensten. Wij krijgen hier maar zeldzaam een wetsvoorstel dat met die omgevingsdiensten van doen heeft. De VTH was bijvoorbeeld van 2016 en die moet nog ingeschoven worden. Maar wij vragen ons af wat nu het actuele beeld is van de omgevingsdiensten in Nederland. Want als je het in de monitor niet op gemeenteniveau kunt bepalen, dan zou het wel zinvol zijn om op basis van die regionale omgevingsdiensten te kunnen bepalen of die nou rood, blauw of oranje uitslaan als je vraagt: wat is het voorbereidingsniveau? En kunnen zij ook leveren, meer dan alleen toezicht, handhaving en vergunningverlening, als zij een belangrijke rol moeten spelen in de regionale afstemming en samenwerking?

De **voorzitter**: De eerste vraag is: als het Rijk niet levert wat de NOVI betreft, wat betekent dat dan voor de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet? Kun je dan wel door als provincie, gemeente, waterschap of omgevingsdienst? De tweede vraag ging over het functioneren van de omgevingsdiensten: zijn die er klaar voor? En de derde vraag ben ik inmiddels kwijt. Ik hoor iets over de digitale ondersteuningsstructuur. Laten we beginnen met de eerste vraag: wat betekent het achterlopen van het tempo van het Rijk bij de Nationale Omgevingsvisie voor wat er nog meer moet gebeuren? De heer Fackeldey?

De heer **Fackeldey**: Dat antwoord is een beetje dubbel, want in formele zin kun je zeggen: «Weet u? Die NOVI is zelfbindend, dus veel succes. U bindt uzelf niet.» Want we willen voorkomen dat dat ding een formele doorwerking krijgt. Maar het is natuurlijk niet handig, want het is een stelsel. En als je in een stelsel straks provinciale omgevingsvisies hebt en daaronder gemeentelijke omgevingsvisies, dan moeten die iets met elkaar te maken hebben. En dus moeten die ook iets te maken hebben met de Nationale Omgevingsvisie. Dat betekent dat het niet zozeer de invoering van de wet in de weg staat, maar het wordt wel krapper om die datum te halen waarop, zeg maar, het totaal aan omgevingsvisies klaar moet zijn. Want je krijgt dus reparatieslagen. Als die NOVI er straks is en er ook integraal is – ik denk dat de heer Verheijen goed formuleerde dat dat nog een aandachtspunt is, om het voorzichtig uit te drukken – dan moeten we er wel voor zorgen dat de afspraken die daar bij elkaar komen ook wel degelijk opgepakt worden door een provincie. Het moet vertaald worden in de provinciale omgevingsvisies, en in de gemeenten in de inliggende gebieden. En als je dan ook bedenkt dat bij de NOVI het idee van de Minister is om er een bestuursakkoord aan vast te knopen waarin de afspraken nog eens vastgelegd en doorvertaald worden, dan mag je toch hopen dat je niet met het hele proces van de omgevingsvisie dat je in de

provincie hebt gehad nog even opnieuw mag beginnen. Dus in formele zin is het antwoord: ja, het kan. Maar is het handig? Nee, dat is het niet. Zeker niet. Het is niet zozeer voor de invoering van de wet een probleem, maar wel voor het moment waarop je wil dat de omgevingsvisies als één stelsel functioneren.

De **voorzitter**: Heeft mevrouw Lammers daar iets op aan te vullen?

Mevrouw **Lammers**: Nou, ik ben het eens met mijn buurman op dit moment. Ik zou wel graag het volgende willen aanvullen. Onderdeel van het stelsel wordt ook wel: hoe laat je het samenspel tussen de NOVI, de provinciale omgevingsvisie en de gemeentelijke omgevingsvisie dynamisch werken? Ook daarvoor geldt dat we niet beginnen met een lege kleurplaat. Er is nu ook beleid. Er zal straks beleid zijn. Dat vind ik minstens zo spannend. Hoe ga je ervoor zorgen dat je de opgaven die je hebt als Nederland, op een slimme manier permanent blijft verbinden in dat dynamische proces waar die Omgevingswet voor staat? Dus ik denk: idealiter niet, maar we hebben meteen een mooie leercasus te pakken over de vraag hoe je dit laat doorwerken als het niet een ideaalplaatje als vertrekpunt heeft.

De **voorzitter**: Dan even de slag naar de omgevingsdiensten.

De heer **Klaassen**: De laatste omgevingsdienst is 1 januari van dit jaar van start gegaan. Dus er zit soms wat tempoverschil in, zou je kunnen zeggen. Wij hebben als omgevingsdiensten in totaliteit wel gekeken hoe we nou in het kader van het DSO naar een soort gezamenlijke digitale structuur kunnen kijken. Dat hebben we ook opgepakt. De essentie daarvan is om locatiegerichte gegevens op te slaan. Dat betekent: bodem, water, lucht en ook regelgeving op een bepaalde plek. Daar is het op gericht. We zijn dus met z'n allen bezig om dat te maken. Maar de takenpakketten van de omgevingsdiensten zijn niet allemaal gelijk, dus de een zal dat voor zijn eigen takenpakket doen en de ander heeft een breder takenpakket. Daar zit dus wat diversiteit in. Ik ben er redelijk optimistisch over dat wij daar een end mee gaan komen, maar we moeten er wel rekening mee houden dat de ene omgevingsdienst inderdaad net van start is gegaan en dat de ander al veertig jaar bestaat. En die laatste is er waarschijnlijk iets verder mee dan degene die net gestart is. Maar dat we daar in ieder geval gezamenlijk naar kijken, is al een groot winstpunt, denk ik. En de digitale structuur die er komt, moet dan ook zodanig zijn dat we kunnen aansluiten op de landelijke systemen. Ik zal u niet te veel vermoeien met alle techniek die daarbij hoort, maar dat is geen sinecure. Desalniettemin denken wij dat wij daar wel een redelijk end mee komen.

De heer **Verheijen** (PvdA): Eén checkvraag. Ik hoor dat het hele stelsel van het PAS, het Programma Aanpak Stikstof, niet in het DSO zal landen. De vergunningverlening voor tienduizenden bedrijven wordt dus buiten het DSO gehouden, omdat het niet compatibel te maken is. Dat betekent dat de vergunningverlening en de handhaving voor op z'n minst al die veehouderijbedrijven, in een apart stelsel blijven functioneren. En als burger of als bedrijf heb je daar dus opnieuw dezelfde problematiek als vandaag: je krijgt niet een eenduidig antwoord.

De heer **Klaassen**: U roert nu een interessant punt aan, want de hele PAS-problematiek ligt op dit moment in feite bij de Raad van State: hoe komen we daar verder mee? Maar het is ook nu zo dat als je een omgevingsvergunning hebt en daar staat haaks een natuurbeschermings-vergunning vanuit de PAS op, je dan toch naar de vraag moet: wat betekent nou die weg of die parkeerplaats voor die stikstofemissies? Dus daarin zit wel degelijk een koppeling. Dus of je het AERIUS-systeem

helemaal kunt integreren in het DSO laat ik graag aan de technici over, maar het is zo dat er inhoudelijk gezien een bepaalde relatie ligt. En het is ook duidelijk dat we op dit moment, gelet op de uitspraken van het Europees Hof, even moeten wachten op hoe zich dat nou precies gaat uitkristalliseren.

De **voorzitter**: De heer Eshuis over het Rijk, het DSO, de status en wat het betekent.

De heer **Eshuis**: Mogelijk ben ik zonet dan toch verkeerd begrepen, want ik heb niet bedoeld te zeggen dat het Rijk moeite heeft met de aansluitprocessen. Ik heb alleen willen schetsen dat er heel veel partijen bij betrokken zijn en dat die wijze van spreken over elkaar heen buitelen, omdat het heel complexe materie is om alles bij elkaar te krijgen. Dat was dus een beetje de insteek van mijn verhaal. Ik bedoelde niet zozeer dat er specifieke problemen zijn bij het Rijk.
Het is wel zo dat het aansluitproces de komende jaren heel veel aandacht behoeft. Dat onderschrijf ik van harte. En dat zal ook licht onbestemd zijn, want de functionaliteit die er lokaal wordt afgenomen... Het is net ook al even gezegd: dat hangt heel erg af van de behoefte van de lokale partijen en van wat die van de lokale leverancier gaan afnemen. We zitten nu in de fase dat de koepels dat aan het aansturen zijn. Die moeten de leverancier daarover informeren. Dat wordt gedaan met informatie van het DSO. Dat is het proces waarin we zitten. Aan de ene kant gaat dat om de aansluiting op het DSO, maar aan de andere kant gaat het om de procesgang bij de lokale partijen: hoe mooi en hoe riant willen ze het hebben? Er ontstaan op het moment allerlei smaken op de markt. Dat is licht onbestemd, ook mede door de marktwerking.

De **voorzitter**: Oké. Mevrouw Bikker?

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie): Ik heb een heel ander punt. Daar heb ik geen van de sprekers nog over gehoord. Misschien valt het daarom heel erg mee. De Raad van State geeft in zijn advies aan dat de nieuwe systematiek ook interbestuurlijke fricties tot gevolg kan hebben. De gemeente staat altijd aan de lat. Provincie en Rijk en ik denk ook waterschappen – ik heb dat eigenlijk niet goed gecheckt, dus ik vraag hierbij meteen hoe dat zit – moeten maar aantonen dat zij een overstijgend belang hebben, als ik het goed begrepen heb. Hoe waardeert ieder van de sprekers dat advies van de Raad van State? Welke problemen ziet u opdoemen? Of wordt er te zwart gekeken aan de Kneuterdijk?

De **voorzitter**: Wie kan hierop reageren? De heer Fackeldey.

De heer **Fackeldey**: Het is niet aan mij om te bepalen of er te zwart wordt gekeken aan de Kneuterdijk. Maar we hebben met elkaar heel lang geleden, in het begin van de wet, die afspraak gemaakt. Uit anderen hoofde kan ik mij herinneren dat er indringend is gesproken tussen bijvoorbeeld gemeenten en provincies – pikant was dat ik toen bij de VNG zat, zal ik maar zeggen – over hoe je dat heel precies regelt. Aan de ene kant willen provincies als het nodig is, doorzettingsmacht hebben, maar dan moet er sprake zijn van aanmerkelijk belang – ik geloof dat dit de tekst was – en moet het vooraf kenbaar gemaakt zijn aan provinciale staten. Dat is in principe een mechanisme waarvan wij dachten en denken dat wij daarmee uit de voeten kunnen omdat nu eenmaal vertrouwen het kenmerk van deze wet is, ook vertrouwen in medeoverheden. Dat was de achtergrond van mijn opmerking zojuist dat ik ervan uitga dat de rijksoverheid en het parlement datzelfde vertrouwen gunnen aan die andere overheden. Als de Raad van State het vergelijkt met de huidige praktijk, dan snap ik zijn opmerking, maar we creëren met elkaar een

nieuwe praktijk. Ik denk dat daar een goed evenwicht in zit. De toekomst zal dat moeten leren. De enige democratische handicap is dat Staten en gemeenteraden daar ook op die manier mee willen omgaan. Het democratische risico is daarbij hetzelfde als bij de Kamers: die zullen zich daar wellicht niet zo terughoudend in tonen als de wetgever bedoeld heeft. Maar in principe ben ik daar niet zo pessimistisch over.

De **voorzitter**: Heeft u iets ter aanvulling, mevrouw Lammers?

Mevrouw **Lammers**: Nee, gezien de tijd laat ik het er even bij.

De **voorzitter**: Dan was er nog een vraag of de waterschappen daar al dan niet lasten of lusten van zouden hebben.

De heer **Wensink**: Volgens mij is deze wet bij uitstek een samenwerkingswet. Ik denk dat het succes van de Omgevingswet bepaald wordt door de mate waarin overheden elkaar kunnen vinden op dat punt. Er zal op alle vlakken samengewerkt worden, ook met waterschappen. Gelukkig heeft de wetgever wel goed nagedacht over instrumenten. Waterschappen hebben daarover niet te klagen met een watertoets en een watervergunning. Op dat punt zijn we goed voorzien. Volgens mij geldt dat voor alle overheden, maar het zal op de samenwerking aankomen.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Ik heb toch nog weer een vraag over het DSO. Ik heb de sprekers in de eerste ronde, maar ook die in de tweede ronde daar bijna allemaal iets over horen zeggen. Ik hoor de heer Fackeldey bijvoorbeeld zeggen dat het DSO ruim een halfjaar van tevoren klaar moet zijn. Mevrouw Lammers zegt: gemeenten willen ruim een jaar vullen en oefenen. De heer Wensink sprak over tijdigheid van de regelgeving en het DSO. Meneer Eshuis zegt: de komende driekwart jaar zal bewijzen of er nog meer bij moet. In het vorige rondje werd hier ook over gesproken. Ongeacht hoeveel we ook met de Omgevingswet geoefend hebben, is het DSO randvoorwaardelijk voor het vertrouwen en überhaupt het werken en met name het vertrouwen bij inwoners. Wat is bij u het vangnet? Komt er een moment waarop een van u als vertegenwoordiger van een koepelorganisatie zegt of waarop een Kadaster of de omgevingsdiensten zeggen dat het onverantwoord is omdat het niet te doen is en dat het weliswaar niet voor de eeuwigheid wordt uitgesteld, maar wel voor bijvoorbeeld een halfjaar? Heeft u die discussie ook?

De **voorzitter**: Wie kan hierop reageren? Mevrouw Lammers.

Mevrouw **Lammers**: Het bestuursakkoord heeft daar wat ons betreft heldere afspraken over gemaakt. In reactie op wat u buiten de microfoon zegt: we zitten nog niet in dat kritische pad dat we dat gesprek op die manier moeten voeren. We zijn er buitengewoon met elkaar over in gesprek. Op het moment dat over een halfjaar blijkt dat het digitaal stelsel landelijke voorziening om wat voor legitieme reden dan ook niet vanuit acceptatie overgenomen kan worden door het Kadaster, zullen we inderdaad de Minister verzoeken – ik neem aan dat dit namens de drie koepels gezamenlijk zal zijn – om uitstel van de wet. Wij kunnen dat gat in de implementatie niet dichtlopen. Dat is voor iedereen helder. Het aanpassen van gemeentelijke informatievoorzieningssystemen, het werkproces en het vullen van het digitaal stelsel kost gewoon tijd. Aan de voorkant hebben we hierover heldere afspraken gemaakt dat we die tijd in de implementatie niet dicht kunnen lopen. Het is nog niet aan de orde, maar we zitten daar in de monitoring wel dichtbij en bovenop. Het zal misschien ook niet een zwart-witafweging zijn van wat wel kan. Het digitaal stelsel is een groeimodel met pakketten. Misschien kunnen we dat best al gefaseerd doen, maar dat gesprek wordt momenteel gelukkig al in

openheid gevoerd, ondanks dat dit niet nodig is. Het plan B zit in die zin in het bestuursakkoord opgesloten. Dit betekent uitstel van de wet voor een periode als dat nodig is. Daarmee denk ik dat het juist een heel robuuste basis geeft om gecontroleerd uiteindelijk in werking te gaan.

De **voorzitter**: Ik zie geknik.

De heer **Fackeldey**: Ik had in mijn bijdrage dat halfjaar ook genoemd. Dat vangnet hebben we heel bewust aan de voorkant geconstrueerd. We zijn in goed overleg een keer per zoveel maanden als koepels gezamenlijk in overleg met de Minister. We laten niet na dat te herhalen dat dit wat ons betreft echt scherp aan de wind zeilen is, maar er ligt wel echt een grens.

De heer **Eshuis**: Misschien kan ik daaraan toevoegen dat de werkwijze in zich heeft dat je steeds meer toevoegt. In de basis werkt het systeem wel. We weten vandaag – dat was in vroeger tijden anders – dat je kunt aansluiten, dat we met leveranciers bezig zijn en dat het al volop beproefd wordt. Dat kan gaan over het level van functionaliteit, want er is altijd meer te wensen. Maar dat het systeem in de basis al functioneert, moeten we ook even opmerken met elkaar.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Mag ik daar één vervolgvraag over stellen? Ik heb u dan misschien verkeerd begrepen, want u zei: de komende driekwart jaar zal bewijzen of er nog meer bij moet. Ik heb dat gehoord als dat er nog meer gevuld moet worden in het DSO.

De heer **Eshuis**: Daar zitten twee kanten aan. De ene kant is functionaliteit: hoeveel functionaliteit wil je? Het wordt natuurlijk vergeleken met de bestaande systemen en procesgang. Er zullen ongetwijfeld beleidsambtenaren zijn die dingen missen die er in het verleden waren. Dan komt er een negatief gevoel bij of zo. Dat zou kunnen. Maar dat gaat over het bereiken van het basisniveau: wat zit daar precies in? Dat is best wel een lastige discussie, zeker na zoveel jaar. Aan de andere kant gaat het over content: wat stop je erin? Dat ligt bij bevoegde gezagen. De mix van die functionaliteit en de inhoud gaat maken hoe het wordt ervaren. Bevoegde gezagen die veel regels daarin stoppen, zullen daar veel plezier van kunnen hebben. Als je dat wat minder goed doet – ik heb het dan met name over lokale regels – zul je daar wat later je vruchten van plukken. Voor een deel heb je het ook een beetje in eigen hand. Daarnaast is vanavond al even het woord «uitbouw» gevallen en is er gesproken over de ambitieniveaus. Dit is het begin, en er komt nog meer. Er wordt op dit moment ook binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken warmgelopen om te kijken hoe het de volgende tranche van functionaliteit daarin gaat creëren. Maar goed, dan kom je weer in een vrij lastige discussie terecht. Die discussie wilde ik eerder schetsen. Deze werd verward met het aansluiten. Het is een vrij lastige discussie om met zo verschrikkelijk veel partijen, die ook ten dele financier zijn, daar de goede balans in te vinden. Maar dat is wel gaande. De winst is dus dat dit ook lukt. Dat is tot vandaag dus gelukt.

De **voorzitter**: Dat is een mooie aanvulling. De heer Binnema.

De heer **Binnema** (GroenLinks): Ik heb een tijdje zitten kauwen – er was immers een hele lang rij sprekers voor mij – op het idee van het dichtregelen, het te veel willen regelen of het te veel in detail willen regelen. Aan zowel de heer Fackeldey als mevrouw Lammers heb ik daarom de volgende vraag. Er lijkt een beetje de suggestie in door te klinken dat elke regel er een te veel zou zijn en dat het per definitie beter is om minder regels te hebben, terwijl de Omgevingswet, en meer in het algemeen ook de planologie, altijd een afweging zoekt in dingen die je wil toelaten en

dingen die niet je zou willen. Er zijn dus ook regels nodig om bepaalde dingen juist mogelijk te maken en te ontwikkelen. Tegenover het pleidooi «leg vooral niet te veel regels vast» zou ik de beide inleiders ook willen uitnodigen om te reflecteren op de vraag aan wat voor soort regels u vanuit gemeentelijk of provinciaal perspectief juist wel behoefte heeft die op dat niveau van provincie dan wel Rijk vastgelegd zouden kunnen worden, waaraan je juist ook een bepaalde mate van zekerheid zou kunnen ontlenen als gemeente of als provincie.

De **voorzitter**: De vraag is dus: «welke regels wel» in plaats van «welke regels niet»?

De heer **Fackeldey**: Laat ik een voorbeeld noemen. Technisch zal het niet helemaal kloppen, maar het schetst wellicht wel een beeld. Er is veel gesproken over geluid en geluidsniveau. Dan is het prima dat er een bovengrens bepaald is waarvan je zegt: daarboven treedt gezondheidsschade op. Daaronder zit een niveau waarvan je kunt zeggen «dat is onprettig», «dat is misschien niet aardig» of «moet je dat wel willen», maar daar zou je nu juist geen algemene regel voor willen hebben. Daarvoor zou je willen dat de gemeente zelf kan kiezen wat voor geluidsniveau in het omgevingsplan wordt vastgelegd. Je hebt er geen behoefte aan dat er aanvullend allerlei eisen of beperkingen aan die keus worden gesteld. Het zit heel vaak in dat soort combinaties. Je wilt graag – volgens mij staat dit in de wet – dat er een groot aantal algemene regels geldt. Je wilt daarnaast graag als provincie, als het een provinciale bevoegdheid is, of als gemeente, in verreweg de meeste gevallen, de ruimte hebben om daarbinnen gebiedsgewijs en bij voorkeur op basis van de visie in de omgevingsvisie en op basis van het beeld van wat je met dat deel van het gebied wil, nadere regels te stellen. Weer dat geluid: we hebben nu heel veel spoorzones waar niet gewoond kan wonen omdat dit om allerlei redenen niet mag. We kennen ook heel veel voorbeelden waarin gemeenten zeggen: je zou fantastisch kunnen wonen op deze plek, het geluid valt daar binnen de buitengrenzen en er is ruimte in de schuif. Als men bereid is om maatregelen te treffen of om meer geluid te accepteren, moet je dat ook goed mogen vinden. Het gaat steeds om dat type afwegingen.

De **voorzitter**: Ik zag u instemmend knikken, mevrouw Lammers.

Mevrouw **Lammers**: Ja, want ik ben het erg eens met wat Jop zegt. Je ziet het vooral rondom geluid en bodem op dit moment vanuit de vakdepartementen gebeuren dat aan de bandbreedte die bepaald is, nadere instructies voor bestuurlijke en onderzoekslasten worden toegevoegd. Daardoor kun je de ruimte die er lokaal eerst was, veel moeilijker benutten. Ik denk dat dit een punt van aandacht is, ook bij de ontwikkeling van het hele stelsel, om in deze Kamer in de gaten te houden. Op het moment dat we daarin de bestuurlijke en financiële afspraken, zoals het geluidsplafond, zo onmogelijk maken, vraag ik me af wat we met elkaar aan het doen zijn in de geest van de Omgevingswet.

De **voorzitter**: Dat is ook een oproep in z'n algemeenheid aan ons.

Mevrouw **Baay-Timmerman** (50PLUS): Ik had exact dezelfde vraag aan mevrouw Lammers, omdat ik dacht dat het een pleidooi is om de hoeveelheid nadere instructie en regels te beperken en om die regeldichtheid te voorkomen. Begrijp ik goed dat u meer pleit voor open normering, dus het toevoegen van open normen? We hebben in het eerste blok te horen gekregen dat er al waarschijnlijk een vloedgolf aan mogelijke juridische procedures volgt. Zou dat met minder regelgeving juist niet ook daarop uitdraaien?

De **voorzitter**: De vraag die wordt gesteld, gaat over open normering versus jurisprudentie.

Mevrouw **Lammers**: Het is een lokale afweging of je met open normen of gesloten normen werkt en hoe je je juridische stelsel inricht. Het idee achter de Omgevingswet is meer lokale afwegingsruimte. Daarbij ben ik er vooral voorstander van dat we de lokale afwegingsruimte, die we in 2012 met elkaar zo'n warm hart toedroegen, zo goed mogelijk overeind houden. Of dat met open of gesloten normen is, is uiteindelijk een politieke keuze van 355 gemeenten. Hoe de jurisprudentie daar een rol in gaat spelen en wat de opdracht en opgave daarin voor gemeenten zijn, heeft ook met motivering en dat soort aanpalende zaken te maken, waar de komende tijd vanuit ons veel aandacht op gezet zal gaan worden. Ik denk dat juist de kracht van dit stelsel is dat het diversiteit op thema's, op gebieden en op vraagstukken mogelijk maakt, waardoor er verschil kan en mag ontstaan.

De heer **Fackeldey**: Wellicht één aanvulling hierop. Ik ben het hiermee zeer eens, maar ik heb een nuancering van de zorg over de juridische vloedgolf. We hebben nu een dagelijkse juridische vloedgolf omdat alle individuele vergunningsverzoeken en alle individuele wetten kunnen leiden tot procederen tot de hoogste rechter. Die vloedgolf kan niet groter worden. Misschien wordt deze minder snel klein. Dat zal. Natuurlijk moet daar ook naar gekeken worden. In dat opzicht maak ik mij eerder zorgen over een ander element in de Omgevingswet – daarmee betreed ik een zijpad – namelijk dat het bevoegd gezag toezicht houdt of er in voldoende mate participatie heeft plaatsgevonden, zonder dat in de wet enige handreiking is gedaan over waaraan de participatie moet voldoen. Dat snap ik heel goed vanuit het principe van de wet, maar in juridisch opzicht heb je daar ook nog wel met elkaar een weg te gaan.

De **voorzitter**: Die wordt vast gehoord aan deze kant van de tafel. Wil iemand nog een afsluitende vraag stellen? Ik kijk daarbij naar links en naar rechts. Nee? Dan rest mij om u te bedanken voor uw heel waardevolle inhoudelijke bijdrage. Ik denk dat het de commissie echt helpt om vragen te stellen. Even ter informatie: de commissie in de huidige samenstelling zal nog in de eerste ronde vragen stellen aan de Minister over in dit geval de invoeringswet. Gezien het feit dat de vragen na het meireces zullen worden ingediend, verwachten wij dat de vervolgbehandeling in de nieuwe samenstelling van de commissie zal plaatsvinden. Het is best denkbaar dat we met de nieuwe commissie nog een keer een beroep op u willen doen. Dit is een complex wetsvoorstel, of een wetstelsel, zou je kunnen zeggen. We hopen op een later moment een beroep op u te kunnen doen, omdat het voor ons heel waardevol is om met mensen als u te spreken over dit soort complexe wetten. Wij hebben het belang om de uitvoerbaarheid en de kwaliteit van de wetgeving optimaal te krijgen. Hartelijk dank daarvoor. Voor u hebben we ook zo'n mooi boek. Fijn dat iedereen het volgehouden heeft om hier tot halftien aanwezig te zijn.

Sluiting 21.29 uur.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

D

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2019

Hierbij bied ik u het ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet aan (hierna: Invoeringsbesluit). Ik bied dit besluit aan mede namens de ministers van Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat, Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, Onderwijs Cultuur en Wetenschap en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het Invoeringsbesluit vormt samen met de Invoeringswet Omgevingswet en de Invoeringsregeling Omgevingswet het zogenaamde invoeringsspoor van de Omgevingswet.

Zoals ik in mijn brief aan de Tweede Kamer van 9 juli 2018 (Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 111) al aangaf, regelt het Invoeringsbesluit overgangsrecht, waaronder het overgangsrecht voor rijksregels die worden overgedragen aan gemeenten en waterschappen in de vorm van een bruidsschat. Het Invoeringsbesluit wijzigt daarnaast 43 besluiten en trekt er 35 in. Ook wijzigt het Invoeringsbesluit onderdelen van de vier besluiten op grond van Omgevingswet. Bij de totstandkoming van het Invoeringsbesluit is een zorgvuldig en uitgebreid proces doorlopen en is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken geweest. Voor de verdere inhoud van het ontwerpbesluit en het totstandkomingsproces verwijs ik u naar de ontwerpnota van toelichting.

De voorlegging geschiedt in het kader van de voorhangprocedure van artikel 23.5 van de Omgevingswet en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het Invoeringsbesluit, voordat dit aan de Raad van State zal worden voorgelegd.

Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de vier besluiten op grond van de Omgevingswet is een aantal toezeggingen gedaan en zijn moties en een amendement aangenomen die betrekking hebben op de inhoud van het Invoeringsbe-

kst-34986-D
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

sluit. In bijlage 1 bij deze brief heb ik opgenomen hoe ik hiermee ben omgegaan.

Een gelijkluidende brief heb ik gezonden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Bijlage 1

Amendement, toezeggingen en moties

1. Amendement van het lid Ronnes c.s. (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 53). Het amendement betreft een verzwaard adviesrecht voor de gemeenteraad als het gaat om de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit en over een verzoek om een beslissing over instemming over een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit.

Overeenkomstig het amendement wordt via het Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit de gemeenteraad aangewezen als adviseur in door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarbij wordt bepaald dat de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders adviseert. Het college kan bevoegd gezag zijn om te beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit. Als een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is om te beslissen op de aanvraag, kan het college bevoegd gezag zijn om te beslissen op een verzoek om instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag.

2. Toezegging aan het lid Van Eijs (Handelingen II 2018/19, nr. 55, p. 28-51). Mevrouw Van Eijs verzocht tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet om het Wabo-criterium op te nemen bij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Ik heb toen toegezegd dit criterium opnieuw te bestuderen en bij de voorhang van het Invoeringsbesluit met een voorstel te komen.

Het Wabo-criterium geeft aan wanneer een wijziging van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met de reguliere vergunningsprocedure mag worden behandeld. Volgens dat criterium mag dat als de wijziging niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de omgevingsvergunning is toegestaan, en niet leidt tot een andere inrichting. In het Omgevingsbesluit, zoals dat al in het Staatsblad staat, is een ander criterium opgenomen. De reguliere voorbereidingsprocedure is volgens dit criterium van toepassing als een wijziging van een omgevingsvergunning naar het oordeel van het bevoegd gezag geen significante nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid of het milieu.

Ook na hernieuwde bestudering is mijn voorstel om het criterium van het Omgevingsbesluit te handhaven. Daarvoor zijn twee overwegingen.
De eerste overweging is dat het criterium van het Omgevingsbesluit nauwer aansluit bij de Europese richtlijnen. Door de richtlijnen is een beperkte wijziging van de milieugevolgen toegestaan, zolang dit geen significant nadelige milieugevolgen zijn. Een voorbeeld van zo'n beperkte wijziging is het verplaatsen van een opslagtank op een afgelegen bedrijfsterrein.

Ten tweede is het criterium in het Omgevingsbesluit – door de nauwere aansluiting – iets ruimer is dan het Wabo-criterium. De toepassing van de reguliere (kortere) procedure voor kleine wijzigingen van vergunningen, is van belang voor de aankomende transities, zoals de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie.
Het belang van de omgeving is gewaarborgd, want als er wel significante nadelige gevolgen zijn voor het milieu zal een wijziging van de omgevingsvergunning wél de uitgebreide voorbereidingsprocedure moeten doorlopen.

3. Toezegging aan het lid Bisschop (Handelingen II 2018/19, nr. 55, p. 28-22)
De heer Bisschop vroeg tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet of het mogelijk zou zijn om de vrijstelling voor het geluid van kerkklokken centraal te blijven organiseren. Ik heb toegezegd dat ik daarop terug zou komen bij de voorhang van het Invoeringsbesluit.

De vrijstelling blijft bij inwerkingtreding van de Omgevingswet behouden. Deze vrijstelling wordt via de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegd. Het is vervolgens aan de gemeente om de tekst van die vrijstelling te behouden of, als dat in de lokale situatie nodig is, nadere regels te stellen. Daarbij kan de gemeente echter geen geheel verbod van klokgelui invoeren (conform artikel 10 van de Wet openbare manifestaties). Wel kunnen gemeenten waar nodig regels stellen over de duur en het geluidsniveau van dit geluid, hetgeen ook onder huidig recht mogelijk is. In de nota van toelichting[1] is dit nader verduidelijkt.

4. Toezegging aan Tweede Kamer over geconsolideerde versies van regelingsproducten (Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 115)

In de brief over de voortgang van de stelselherziening heb ik toegezegd bij de aanbieding van elk wetgevingsproduct geconsolideerde teksten van de Omgevingswet en de vier AMvB's op te stellen en ter beschikking te stellen via de website www.omgevingswetportaal.nl. Vanaf heden staan de geconsolideerde versies op dit portaal.

5. Toezegging aan Tweede Kamer over vergunningvrij bouwen werelderfgoederen. In de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 114) over het onderzoek vergunningvrij bouwen werelderfgoederen gaf ik naar aanleiding van de uitkomsten van dat onderzoek aan om gemeenten meer mogelijkheden te geven om rekening te houden met de bescherming van werelderfgoed in verband met erfbebouwing. Dit onderzoek was verricht op verzoek van de leden Van Veldhoven en Ronnes (motie van 1 juli 2015, Kamerstukken II 2015/16, 33 962, nr. 175).

De vergunningvrije bouwactiviteiten die onder omstandigheden tot een gering negatief effect kunnen leiden op werelderfgoedgebieden (zoals bijbehorende bouwwerken (bijv. uitbouwen en erkers) en erfafscheidingen hoger dan één meter) zijn opgenomen in de bruidsschat voor gemeenten. Nu zijn deze bouwwerken via een landelijke regeling nog altijd vergunningvrij. Gemeenten krijgen de ruimte om zelf regels te stellen voor bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen en om te bepalen of er een vergunning nodig is. Hierdoor wordt het voor hen mogelijk om in het omgevingsplan eventuele nadelige gevolgen van dergelijke bouwactiviteiten bij werelderfgoed te voorkomen.

6. Motie van het lid Ronnes c.s. (Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 67) om in de AMvB's op grond van de Omgevingswet te borgen dat bestaande recreatieve wandel- en fietsroutes ten minste in stand blijven.

De motie is zo uitgewerkt dat voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die bepaalde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan wordt betrokken. Daartoe is via het Invoeringsbesluit in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel ingevoegd die ervoor zorgt dat het belang van bestaande landelijke fiets- en wandelroutes een plek heeft in de besluit-

[1] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffienr. 164662.03.

vorming over het omgevingsplan. Ook wordt in de nota van toelichting van het Invoeringsbesluit verwezen naar een handreiking, waarin wordt aangegeven, hoe bij een doorkruising van een route door bijvoorbeeld een nieuwe weg, gehandeld kan worden. Hoewel het kabinet het belang van recreatieve wandel- en fietsroutes onderschrijft, is zoals ook eerder aangegeven, dat belang niet absoluut en moet dit altijd afgewogen kunnen worden tegenover andere maatschappelijk belangen, zoals bijvoorbeeld (overweg)veiligheid (Kamerstukken II 2016/17, 29 893, nr. 211).

7. Motie van de leden Veldman en Cegerek (Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 58) om in de Invoeringswet op te nemen dat decentrale overheden gebruik moeten maken van inhoudelijk gevalideerde en onafhankelijke onderzoeken en dit na vaststellen van de Invoeringswet uit te werken bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ter uitvoering van deze motie is via het Invoeringsbesluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving artikel 2.0 toegevoegd, dat vereist dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige. Dit in aanvulling op de generieke eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt aan de onderbouwing van besluiten en op artikel 2.10, derde lid, van de Omgevingswet, voor de onderbouwing van omgevingswaarden in het bijzonder.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

E

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2019

In 2016 is een Integrale Adviescommissie Omgevingswet samengesteld. De Integrale Adviescommissie Omgevingswet adviseert het kabinet over wetgevingsproducten van de stelselherziening, namelijk de voorstellen voor de Invoeringswet, het Invoeringsbesluit en de Aanvullingswetten en -besluiten. In mijn brief van 11 januari 2019 heb ik toegezegd bij de aanbieding van een wetsvoorstel of een ontwerp-AMvB het advies van deze commissie over dat product aan u toe te sturen, tezamen met inzicht in de wijze waarop dit advies is verwerkt dan wel wordt opgepakt (Kamerstukken I 2018/19, 33 118, AO, p. 7). In maart 2019 heeft de commissie advies uitgebracht over het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet dat ik u bij deze brief aanbiedt (bijlage 1[1]). Het advies is opgesteld op basis van de versie van het ontwerp-Invoeringsbesluit die in consultatie is gebracht. De commissie betrekt bij haar advies ook de ontvangen consultatiereacties. De commissie heeft bekeken of de regelgeving in de praktijk kan gaan werken. De commissie geeft waardevolle adviezen die ik graag benut voor het versterken van de kwaliteit van het ontwerp-Invoeringsbesluit en de ondersteuning van de uitvoeringspraktijk. De samenvatting van de reactie op het advies is opgenomen in de toelichting van het ontwerp-Invoeringsbesluit dat nu bij het parlement is voorgehangen. Hieronder zet ik uiteengezet hoe ik met het advies van de commissie omga. Ik sluit daarbij aan bij de volgorde van de onderwerpen die de commissie in haar advies hanteert.

Algemeen beeld van de commissie

De commissie merkt op dat het overgangsrecht en een overgangsperiode hoort bij vernieuwing van wetgeving. Een zekere mate van vertrouwen dat veelal professionele partijen daarmee om kunnen gaan is volgens de

[1] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffienr. 164662.04.

kst-34986-E
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

commissie op zijn plaats. Tegelijkertijd vraagt dat wel een goede begeleiding en transparantie over zowel het proces als over de wijzigingen en daarmee samenhangende gevolgen

Het overgangsrecht

De adviescommissie ondersteunt de regels voor het overgangsrecht in het Invoeringsbesluit, maar vraagt aandacht voor een heldere uitleg aan de uitvoeringspraktijk.

Ik onderschrijf het belang aan een heldere uitleg van het overgangsrecht voor degenen die met deze regels aan de slag zullen gaan en neem daarom graag dit advies van de commissie over. Allereerst merk ik op dat bij de totstandkoming van het overgangsrecht goed is gekeken of de regels in de praktijk zullen werken. Zo is gebruik gemaakt van de kennis van de uitvoeringspraktijk, bijvoorbeeld via zogenaamde botsproeven en expertsessies. In maart jl. is een expertsessie over de bruidsschat gehouden, waarbij ook praktijkvragen over het overgangsrecht aan bod zijn gekomen.

Naar aanleiding van dit advies en vanwege het belang dat ik hecht aan heldere uitleg voor de uitvoeringspraktijk zal ik, in aanvulling op de informatie die al beschikbaar is, voorzien in extra informatie over het overgangsrecht. Zo is de toelichting van het besluit nader aangevuld en is informatie op de website www.omgevingswetportaal.nl aangevuld. Onder andere de relatie tussen de bruidsschat en Besluit kwaliteit leefomgeving is verder verduidelijkt. In lijn met het advies van de commissie worden lokale overheden via het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW en via het interbestuurlijke programma «Aan de Slag met de Omgevingswet» in staat gesteld te leren van elkaar. Zo worden zeer regelmatig overal in het land sessies georganiseerd, waar kennis en goede voorbeelden uit de praktijk gedeeld worden. De VNG, Aan de Slag met de Omgevingswet en BZK verzorgen aanvullend halfjaarlijks sessies waarbij professionals uit de uitvoeringspraktijk tijdens mini-colleges en workshops worden bijgepraat over de laatste stand van zaken met betrekking tot de omgevingswetgeving. Het overgangsrecht is daarbij eerder aan bod gekomen en zal ook opnieuw aan bod komen. Goede voorbeelden en praktijkervaringen op het gebied van de implementatie van de Omgevingswet, inclusief het overgangsrecht, kunnen onder andere worden gedeeld op de interbestuurlijke «Slag-sessies» die Aan de Slag met de Omgevingswet elk kwartaal overal in het land organiseert. Deze sessies worden, naast andere kanalen, ook benut om de behoeften aan ondersteuning vanuit de uitvoeringspraktijk nader in kaart te brengen. Op deze manier kan de behoefte aan praktijkondersteuning worden betrokken bij de ondersteuning die vanuit Aan de Slag met de Omgevingswet en de koepels geboden wordt aan de uitvoerende overheden. Daarnaast worden leerervaringen gedeeld op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

De overgangsfase van omgevingsplan en waterschapsverordening

De commissie vindt dat gemeenten en waterschappen duidelijk en transparant moeten zijn over wanneer zij (onderdelen van) het omgevingsplan en de waterschapsverordening aanpassen tijdens de overgangsfase. Indien een wijziging plaatsvindt moet helder zijn wat de gevolgen van deze wijzigingen zijn voor burgers en bedrijven.

Ik ben het met de commissie eens dat het voor burgers en bedrijven vooraf helder moet zijn wanneer de regels in het omgevingsplan of de waterschapsverordening worden gewijzigd. Ik zal hier dan ook aandacht

voor vragen in de implementatie. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten een overgangsfase tot 1 januari 2029 hebben om het omgevingsplan, zoals dat bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaat, om te bouwen tot een nieuw omgevingsplan. Waterschappen hebben tot 2023 de tijd voor het opstellen van een nieuwe waterschapsverordening. Helderheid over wanneer regels worden aangepast kan op verschillende manieren worden geboden. Dat kan door informatie op de gemeentelijke website, via een voorlichtingsavond of bijvoorbeeld door een uitvoeringsplan vast te stellen, waarin de gemeente of het waterschap aangeeft wanneer regels worden aangepast (bijvoorbeeld wanneer welke gebied). Via participatie worden omwonenden en bedrijven vroegtijdig betrokken bij een voorgenomen wijziging. Een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan of de waterschapsverordening wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent dat in het ontwerpbesluit gemeenten en waterschappen concreet moeten aangeven wat er precies wordt gewijzigd (bijvoorbeeld of regels vervallen of wijzigen) en wat deze wijziging betekent voor burgers en bedrijven (bijvoorbeeld of er andere geluidsnormen gelden). Daarbij kan eenieder zienswijzen naar voren brengen op het ter inzage gelegde ontwerpbesluit.

Beperkingengebied activiteiten rond spoorwegen

De commissie adviseert om te verkennen of het voor beperkingengebied-activiteiten voor bijzonder spoor en lokaal spoor mogelijk is meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen overeenkomstig de regeling voor het hoofdspoor. In een beperkingengebied gelden regels voor activiteiten rondom het spoor om de goede werking van dat spoor te waarborgen. Een voorbeeld van bijzonder spoor is het spoor bij het spoorwegmuseum Utrecht. Een trambaan is een voorbeeld van lokaal spoor.

Mede naar aanleiding van het advies van de commissie heb ik in overleg met de betrokken partijen, zoals de vervoersregio's, nog eens bekeken of het mogelijk is om meer gebruik te maken van algemene regels bij deze activiteiten. Naar aanleiding daarvan heb ik geconcludeerd dat een verschuiving naar meer algemene regels voor bijzonder spoor wel mogelijk is maar voor lokaal spoor niet. Voor bijzonder spoor blijkt het mogelijk om de systematiek van de regel voor hoofdspoorwegen over te nemen. De algemene regels en vergunningplichten van afdeling 9.2 zijn daarom naar aanleiding van het advies van de commissie ook van toepassing voor bijzondere spoorwegen. Omdat lokaal spoor in vrijwel alle gevallen gelegen is in het stedelijk gebied met een grote diversiteit aan activiteiten en situaties, is vooral de lokale situatie bepalend of en onder welke voorwaarden een activiteit uitgevoerd kan worden. De rijksregels kunnen geen rekening houden met de diverse lokale omstandigheden die zich kunnen voordoen. Bij een dergelijke specifieke afweging is een vergunningplicht het meest doelmatige instrument.

Uitwerking vergunningplichten voor de bouwactiviteiten

De commissie adviseert om bij het aanwijzen van vergunningvrije bouwwerken onderscheid te maken in bouwactiviteiten die blijvend vergunningvrij zijn (en dit landelijk te regelen) en bouwactiviteiten waarbij de gemeente bepaalt of er al dan niet een vergunning nodig is.

Dit advies van de commissie neem ik over. Ik heb in de voorhangversie een landelijk uniforme categorie van bouwactiviteiten aangewezen die «vrij» van het omgevingsplan gebouwd kunnen worden. Dat gaat om een voortzetting van de bouwwerken die nu «vrij» van het bestemmingsplan

gebouwd kunnen worden[2]. Het gaat onder andere om infrastructurele bouwwerken en «bouwwerken van algemeen belang in publiek domein» (lantaarnpalen, verkeersborden, chippoortjes, glasbakken, parkbanken, etc.) en «particuliere bouwwerken» (dakkapellen aan de achterkant, kozijnwijzigingen, zonnepanelen).
Het vergunningvrij bouwen van «bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen» kan lokaal conflicteren met de bescherming vanwege geluid, geur en trilling en werelderfgoed. Bij inwerkingtreding zijn deze bouwwerken via de bruidsschat vergunningvrij. Gemeenten krijgen afwegingsruimte om voor deze bouwwerken daarna zelf regels in het omgevingsplan te stellen. Het gaat om erfafscheidingen (hoger dan 1 m) en bijbehorende bouwwerken (zoals aan- en uitbouwen, bijgebouwen en mantelzorgvoorzieningen). Deze bouwwerken zijn nu nog wel landelijk uniform geregeld en kunnen nu «vrij» van het bestemmingsplan worden gebouwd. Met deze nieuwe ruimte kunnen gemeenten de regels voor bijbehorende bouwwerken zo vormgeven dat tegelijkertijd ook voldaan kan worden aan de instructieregels over externe veiligheid, geluid, geur en trillingen. Zo wordt voorkomen dat bijvoorbeeld vergunningvrij een mantelzorgwoning te dicht kan worden gebouwd bij een geluidbron (een bedrijf) waardoor voor de bewoner blootgesteld wordt aan een te hoge geluidbelasting en een bestaand bedrijf niet meer voldoet aan de geluidregels (en met handhaving wordt geconfronteerd). Daarnaast blijkt uit onderzoek naar de gevolgen van vergunningvrij bouwen in werelderfgoederen-gebieden dat de huidige regels voor bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen op zij- en achtererven onder omstandigheden tot een gering negatief effect op het werelderfgoed kunnen leiden. Dit speelt in het bijzonder in De Beemster en de Stelling van Amsterdam[3]. Door ook voor erfafscheidingen gemeenten ruimte te bieden zelf regels te stellen, kan eveneens rekening gehouden worden met de bescherming van werelderfgoederen-gebieden.

Beoordeling en inpassing omgevingsplanactiviteit

De commissie heeft ook advies uitgebracht over de regeling voor het inpassen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan. Gemeenten moeten verleende vergunningen voor voortdurende omgevingsplanactiviteiten inpassen in het omgevingsplan. In sommige gevallen is inpassen van deze vergunning echter onmogelijk vanwege (nieuwe) instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening. Dat is het geval als de instructieregel inhoudt dat de vergunde activiteit ingeperkt moet worden, of niet mag worden toegelaten. De gemeente krijgt dan twee opdrachten die tegenstrijdig zijn. Voor deze situaties voorziet het Besluit kwaliteit leefomgeving in een verduidelijkende regel. De commissie wijst er in haar advies over deze verduidelijkende regel op dat «gelijke monniken, gelijke kappen» zou moeten gelden: activiteiten die zijn toegelaten op grond van het omgevingsplan en activiteiten die zijn toegelaten op basis van een omgevingsvergunning worden op dezelfde wijze geraakt door een instructieregel. Als dat leidt tot intrekking van de omgevingsvergunning, leidt dat naar het oordeel van de commissie in sommige gevallen mogelijk tot nadeelcompensatie.

Ik ben verheugd met de steun van de commissie voor de verduidelijkende regeling in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Onder huidig recht is er niet altijd een duidelijke regel voor de situatie dat een (nieuwe) instructieregel in de weg staat bij het inpassen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan. Het is juist

[2] Bouwwerken die in artikel 2 van Bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht zijn aangewezen
[3] Onderzoek «Vergunningvrij bouwen bij werelderfgoed», door Land-id in samenwerking met Van Riezen en Partners. Kamerstukken 33 118, nr. 114

dat nadeelcompensatie aan de orde kan zijn bij het wijzigen of intrekken van een omgevingsvergunning. Dat is niet anders dan wanneer planmogelijkheden worden weggenomen in het omgevingsplan. Mede naar aanleiding van het advies van de commissie is in de nota van toelichting nader ingegaan op de relevante regelingen voor nadeelcompensatie in dit specifieke geval.

Vragen over ontsluiten van informatie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De commissie constateert dat het DSO in verschillende fasen tot stand komt. Daarom vraagt de commissie om duidelijk te maken waar informatie over de fysieke leefomgeving na inwerkingtreding van de Omgevingswet te vinden is. Ook vraagt de commissie aan te geven wanneer een nieuwe functionaliteit of informatie aan het systeem zal worden toegevoegd. Verder vraagt de commissie aandacht voor de situatie bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op dat moment geldt het omgevingsplan van rechtswege dat digitaal wordt gepubliceerd, maar waarin deels regels zijn opgenomen die tot dat moment op papier waren vastgelegd. Dit kan leiden tot een situatie waarin niet duidelijk is of de papieren of de digitale versie de authentieke versie is. Ten slotte merkt de commissie op dat de informatie over deze kwesties niet alleen in de toelichting bij het besluit moet worden opgenomen.

Het advies van de commissie om inzichtelijk te maken waar relevante informatie te vinden is, breder dan alleen via de toelichting van het besluit, neem ik over. Zoals de commissie opmerkt zal bij inwerkingtreding een deel van de voor gebruikers relevante informatie digitaal vindbaar zijn via de landelijke voorziening. De omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en het nieuwe deel van de waterschapsverordening zijn via de landelijke voorziening vindbaar bij inwerkingtreding. De bestemmingsplannen en andere ruimtelijke planfiguren die bij inwerkingtreding onderdeel zijn van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zijn momenteel opgenomen op www.ruimtelijkeplannen.nl. Deze worden onder het nieuwe stelsel, als onderdeel van het omgevingsplan, raadpleegbaar in de landelijke voorziening. Het is niet uit te sluiten dat er bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog een enkel bestemmingsplan is dat alleen nog op papier beschikbaar is en dus niet is ontsloten op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het is aan gemeenten om ook deze nog geldende «analoge» plannen als pdf te ontsluiten op www.ruimtelijkeplannen.nl, zodat deze ook raadpleegbaar zijn in de landelijke voorziening.

Sommige «oude» gemeentelijke verordeningen en de huidige regels van de waterschappen die opgaan in de waterschapsverordening van rechtswege, zijn niet via de landelijke voorziening vindbaar. Verordeningen die bij inwerkingtreding van rechtswege deel uitmaken van het omgevingsplan en regels van waterschappen die bij inwerkingtreding van rechtswege deel uit maken van de waterschapsverordening, zijn raadpleegbaar via Overheid.nl. Gemeenten en waterschappen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het goed op weg helpen van gebruikers. Dat kan door verwijzingen aan te brengen naar hun eigen regelgeving die niet via de landelijke voorziening wordt ontsloten. Maar ook door aan deze onderdelen prioriteit te geven bij het tot stand brengen van nieuwe omgevingsplannen en waterschapsverordeningen.

In de landelijke voorziening DSO kan bij inwerkingtreding waar nodig worden verwezen naar vindplaatsen van informatie buiten de landelijke voorziening. Hiermee zetten we een stap in het op één plek samenbrengen van informatie. In de nota van toelichting bij het Invoeringsbe-

sluit wordt vermeld welke besluiten en andere rechtsfiguren bij inwerkingtreding vindbaar zijn in het DSO en ook waar de overige besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet vindbaar zijn. Informatie hierover zal ook plaatsvinden via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Ook na afloop van het programma «Aan de Slag» zal ik zorg dragen voor het beschikbaar blijven van deze informatie, bijvoorbeeld via het Informatiepunt.

Bij inwerkingtreding blijft duidelijkheid bestaan over de authenticiteit van regelingen. In de nota van toelichting van het Invoeringsbesluit is aangegeven dat de huidige bestemmingsplannen en andere ruimtelijke planfiguren onderdeel uitmaken van het omgevingsplan dat bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaat. Daarbij verandert er niets aan de authenticiteit van de betreffende regelingen.

De commissie vraagt aan te geven wanneer nieuwe functionaliteit of informatie aan het systeem zal worden toegevoegd. Ik ben met de commissie van mening dat bij het ontwikkelen van de landelijke voorziening steeds aandacht nodig is voor het goed informeren van gebruikers. Daarom neem ik het advies van de commissie op dit punt over en zal ik uw Kamer en gebruikers hierover blijven informeren. Meer specifiek zal dit gebeuren zodra interbestuurlijk is besloten over de verdere aanpak van de uitbouw van het DSO en de informatie die daarmee ontsloten gaat worden. Die informatie is ook nodig voor regelgeving die bij inwerkingtreding nog niet digitaal vindbaar is via de landelijke voorziening.

Reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening

Via de Invoeringswet wordt de Omgevingswet (Ow) aangevuld met artikel 2.7, eerste lid. Artikel 2.7 Ow is toegevoegd om duidelijkheid te geven over welke regels – als ze worden gesteld – via de omgevingswetinstrumenten moeten worden ingevuld. Naar aanleiding van deze toevoeging adviseert de commissie om niet te regelen wanneer iets in een omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening moet. Dat blijkt volgens de commissie al voldoende uit andere bepalingen van de Omgevingswet. Het advies is om artikel 2.7, eerste lid, Omgevingswet, niet in werking te laten treden, of niet bij algemene maatregel van bestuur uit te werken.

Naar aanleiding van het advies van commissie heb ik nog eens goed gekeken naar de werking van artikel 2.7 Ow. Het advies van de commissie om artikel 2.7 Ow niet in werking te laten treden of niet uit te werken zal ik niet volgen. Wel leidt het advies van de commissie ertoe dat de toelichting van het Invoeringsbesluit is aangevuld. Met artikel 2.7 Ow wordt namelijk extra duidelijkheid gegeven over welke regels er – als ze worden gesteld – in ieder geval via de Omgevingswetinstrumenten moet worden geregeld. Met name gemeenten hebben behoefte aan deze nadere verduidelijking in het Omgevingsbesluit van wat er in ieder geval in het omgevingsplan moet worden opgenomen. Ik heb ervoor gekozen om deze verduidelijking te geven voor alle decentrale overheden. Dat doe ik vanwege de onderlinge samenhang van decentrale regels. Daarnaast vergroot een heldere afbakening de herkenbaarheid en inzichtelijkheid voor burgers, bedrijven en andere overheden. Naar aanleiding van het advies en de consultatiereacties is een nadere verduidelijking gegeven over de onderlinge verhouding van diverse bepalingen die betrekking hebben op de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen. Ten slotte is de toelichting van het criterium dat daarbij wordt gebruikt – «regels over activiteiten die de fysieke

leefomgeving wijzigen» – voor de leesbaarheid uitgebreid en zijn voorbeelden toegevoegd. Hiermee is meer duidelijkheid geboden over de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen.

Aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke gevolgen

De commissie adviseert om nogmaals kritisch te kijken naar het «vangnet» voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet, te wijzigen bij Invoeringswet Omgevingswet, maakt het mogelijk om dergelijke activiteiten strafrechtelijk te handhaven. Vanwege de rechtszekerheid vereist dit artikel een uitwerking en dat gebeurt in het Omgevingsbesluit, dat via het Invoeringsbesluit wordt aangevuld. De commissie doet de suggestie deze regels, die slechts bedoeld zijn voor uitzonderlijke situaties, in het Wetboek van Strafrecht op te nemen. Ook stelt zij voor het onderdeel over het verwaarlozen van cultureel erfgoed, landschap of natuur niet strafrechtelijk handhaafbaar te maken.

Ik heb de voorgestelde regeling nogmaals bezien naar aanleiding van het advies. Om onderstaande redenen blijf ik bij de keuze om het «vangnet» een plek te geven in het stelsel van de Omgevingswet. Het «vangnet» is slechts van toepassing in het (uitzonderlijke) geval dat een activiteit *niet* nader is geregeld in het omgevingsrecht én leidt tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Het «vangnet» in de Omgevingswet geldt dus alleen als er elders geen nadere regels zijn gesteld. De regels in het wetboek van Strafrecht gelden *ook* als er inhoudelijke regels zijn gesteld. Ze gelden dus niet slechts als vangnet. Dit is een wezenlijk verschil tussen de regeling in de Omgevingswet en de regels in titel VII van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht. Door de regeling niet meer op te nemen in de Omgevingswet maar in het Wetboek van Strafrecht zouden deze regels een ruimere strekking dan een vangnetregeling krijgen. De regeling onder de Omgevingswet is verder onder meer de beoogde opvolger van artikel 13 van de Wet bodembescherming dat al ruim 30 jaar onderdeel uitmaakt van het omgevingsrecht.

In de Invoeringswet Omgevingswet is gekozen voor een vangnet met een bredere werking dan alleen de bodem. De uitwerking in het voorliggende Invoeringsbesluit is op twee punten breder. Het vangnet ziet ook toe op aanzienlijke nadelige gevolgen van emissies voor water en lucht. Ten tweede ziet het vangnet ook op aanzienlijk nadelige gevolgen van het verwaarlozen van beschermd cultureel erfgoed, beschermd landschap en beschermde natuur. De commissie stelt vragen bij de strafrechtelijke handhaafbaarheid van dat laatste onderdeel. Ik ben van mening dat het vangnet, inclusief de inkadering in het voorliggende Omgevingsbesluit, voldoende duidelijk is afgebakend. Daarnaast heeft de regeling ook in genoemde gevallen zijn nut, bijvoorbeeld als er sprake is van opzettelijke verwaarlozing. Van strafrechtelijke handhaving kan, mede gezien de inkadering door de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Wet op de economische delicten, niet lichtvaardig sprake zijn. Om bovenstaande redenen kies ik ervoor om de bredere werking te behouden. Wel is dit naar aanleiding van het advies van de commissie nader toegelicht.

Validatie decentrale omgevingswaarden

Tot slot heeft de commissie advies uitgebracht over de regels over validatie van omgevingswaarden. Deze regels zijn opgenomen naar aanleiding van de breed gesteunde motie Veldman-Çegerek. De commissie acht het onwenselijk dat een externe validatie zou moeten

plaatsvinden wanneer een democratisch gekozen orgaan binnen de ruimte die de regelgeving biedt tot eigen omgevingswaarden komt. Zij beveelt aan deze regel niet op te nemen.

Ik heb mede naar aanleiding van het advies van de commissie een wijziging in het artikel en de toelichting doorgevoerd, waardoor de positie van de externe validatie verduidelijkt is. Ook is de reikwijdte beperkt tot nieuwe omgevingswaarden die gemeenten en provincies uit eigen beweging vaststellen. Bij afwijkende omgevingswaarden en verplichte omgevingswaarden heeft immers al eerder de validatie plaatsgevonden. Deze regel beperkt een democratisch gekozen orgaan niet in haar beleid, maar zorgt er slechts voor dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijk deskundige. In de toelichting is benadrukt dat niet elke gemeente of provincie die een omgevingswaarde wil vaststellen een externe validatie hoeft te laten doen, maar dat onderzoek naar geschikte omgevingswaarden hergebruikt kan worden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

F

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING[1]

Vastgesteld 4 juni 2019

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Invoeringswet van de Omgevingswet en van de vele informatie die door vertegenwoordigers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) tijdens technische briefings aan hen is gegeven, waarvoor dank. Ook hebben zij zich, vaak samen met de andere fracties in de Eerste Kamer, breed laten informeren door het «veld», zowel vanuit de wetenschaps- als de praktijkhoek. Deze leden concentreren zich bij hun bijdrage voor het voorlopig verslag op dit moment op de volgende vier thema's:
- Participatie;
- Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO);
- Relatie tussen overheden;
- Nulmeting, monitoring en implementatie van de uitkomsten.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van wet tot invoering van de Omgevingswet. Zij hebben een aantal vragen.

De fractieleden van de **SGP** sluiten zich graag bij deze vragen aan.

[1] Samenstelling: Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Flierman (CDA), P. van Dijk (PVV), Atsma (CDA), D.J.H. van Dijk (SGP), Don (SP), Jorritsma-Lebbink (VVD), (vice-voorzitter), N.J.J. van Kesteren (CDA), Köhler (SP), Meijer (SP), Nooren (PvdA), (voorzitter), Pijlman (D66), vacature (D66), Stienen (D66), Verheijen (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV),Van der Sluijs (PVV), Van Zandbrink (PvdA), Fiers (PvdA), Teunissen (PvdD) en Binnema (GL).

kst-34986-F
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De **D66**-fractieleden zien deze Invoeringswet als een volgende belangrijke stap naar de overgang van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Het is een proces dat zou moeten leiden naar een samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures dat het eenvoudiger maakt om voor overheden, burgers en het bedrijfsleven de balans te vinden tussen het beschermen en benutten van onze fysieke leefomgeving. Naar aanleiding van het wetsvoorstel hebben deze leden nog een aantal vragen.

De **SP**-fractieleden hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben naar aanleiding daarvan nog een aantal vragen.

De fractieleden van de **PvdA** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog een aantal vragen.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Invoeringswet Omgevingswet en willen hierover een aantal vragen stellen.

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Invoeringswet Omgevingswet. Zij hebben een aantal vragen hierbij.

De fractieleden van de **PvdD** hebben kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel en hebben enkele vragen.

Algemene opmerking van de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO)

De leden van de commissie IWO hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van wet waarmee de Omgevingswet zal worden ingevoerd. Zij hebben zich de afgelopen maanden in een aantal bijeenkomsten door verschillende deskundigen laten informeren over de Invoeringswet en wat daarmee samenhangt, teneinde tot een goede schriftelijke voorbereiding van de wet te komen. Hoewel de Kamer in andere samenstelling de behandeling voort zal zetten, hecht de commissie in huidige samenstelling aan een grondige inbreng voor het voorlopig verslag van de commissie. Uit de voorbereiding in de commissie zijn talrijke vragen en aandachtspunten naar voren gekomen die bij meerdere fracties leven. Net als bij de behandeling van de Omgevingswet hebben de woordvoerders voor de Invoeringswet onderling een zekere taakverdeling afgesproken, zodat ieder zich in bepaalde onderdelen van de complexe en veelomvattende wetgeving in het bijzonder kon verdiepen.

De vragen in dit voorlopig verslag zijn dan ook in veel gevallen geformuleerd door één fractie of woordvoerder, maar hebben evenzeer de belangstelling van de andere leden van de commissie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Algemeen

Het dilemma van de Omgevingswet en daaraan gekoppeld de Invoeringswet, is de combinatie van het enerzijds ruimte geven en flexibiliteit creëren bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het anderzijds borgen van kwaliteit, rechtszekerheid voor inwoners en bedrijven en van beheersbaarheid. Dat is in alle teksten voelbaar. Daarnaast speelt bij die afweging steeds de vraag «en wie gaat er dan over?».

In de gewijzigde Crisis- en herstelwet[2] heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. In de Omgevingswet krijgt de gemeenteraad via een aangenomen amendement op de Invoeringswet een verzwaard adviesrecht met betrekking tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Op papier is het onderscheid duidelijk. Wat zal, volgens de regering, in de praktijk het verschil zijn tussen een verklaring van geen bedenkingen en het verzwaarde adviesrecht?

Participatie

Een participatiemotivering is in het geval van een omgevingsvergunning verplicht. Artikel 16.55 van de Omgevingswet vermeldt dat de gemeenteraad in haar omgevingsplan regels kan opnemen met betrekking tot deze verplichting. Ook in de Omgevingsregeling kunnen regels worden opgenomen over participatie. Het Omgevingsbesluit stelt kaders aan het toepassen van participatie. Het traject is vormvrij, maar in de participatiemotivering moet zijn aangegeven of er is geparticipeerd, hoe belangen zijn gewogen, hoe participanten zijn benaderd, met wie er is gesproken en wat met de inbreng is gedaan. Participanten zijn omschreven als bestuursorganen, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. In welke mate nemen de verplichtingen toe voor kleine private initiatiefnemers in het betrekken van belanghebbenden ten opzichte van de huidige situatie?

DSO

Er wordt een juridisch kader vastgesteld voor het DSO. Het DSO is in principe een digitaal stelsel van samenwerkende huidige systemen. Echter, de ontwikkelingen gaan inmiddels zo snel dat die nauwelijks zijn vast te leggen in kaders. Hoe adaptief is het DSO? Zou je de juridische en technische opzet van het DSO niet veel opener moeten formuleren in termen van cloudontwikkeling, *augmented reality*, *machine learning* et cetera? De geluiden zijn dat het DSO deze nieuwe ontwikkelingen nu niet kan accommoderen. Klopt dat? Zo ja, lijkt dat de regering ook een niet alleen wenselijke maar ook noodzakelijke conditie voor het *fit for the future* blijven van het nieuwe omgevingsrechtstelsel?

Hoe wordt door de regering bewerkstelligd en ondersteund dat de inhoud van het DSO sowieso structureel wordt uitgebouwd en up-to-date wordt gehouden? Kan de Minister van BZK lagere overheden hiertoe dwingen, vanuit haar systeemverantwoordelijkheid in relatie tot de rechtszekerheid van de burger?

Wat zijn de consequenties als gemeenten lokale regelgeving niet updaten in het DSO? Is er dan een back-up en zo ja, wie zorgt dan voor die back-up?

Het Interprovinciaal Overleg (hierna: IPO) geeft aan dat pas bij voltooiing van «fase 3» van het DSO de beoogde maatschappelijke baten ook bereikt gaan worden. Hierbij signaleert het IPO dat tegen die tijd het geld naar verwachting op is. Hoe kijkt de regering hier tegenaan? Met andere woorden, kan zij aangeven wanneer dit «scenario 3» volgens de planning gereed is en of de financiering hiervan ook geborgd is?

In 2019 wordt getoetst via pilots. In 2020 moet het DSO klaar zijn en kunnen alle overheden oefenen. Een paar jaar geleden is in een bestuursakkoord de afspraak gemaakt tussen het ministerie en de koepelorga-

[2] Kamerstukken 35 013.

nisaties dat, indien het DSO niet op tijd werkt, de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld. Hoe kijkt de regering nu aan tegen die afspraak en wanneer is het uur U om hierover te besluiten? De leden van de VVD-fractie horen van de decentrale overheden dat zij minimaal een jaar nodig hebben om het DSO zelf te vullen en te oefenen. Het tijdpad lijkt wel erg krap geworden. Signaleert de regering dit ook?
De Tweede Kamer heeft bij motie[3] opgeroepen in 2019 een nieuw BIT[4]-advies te laten uitbrengen. Wordt hierbij ook gekeken naar bovengenoemde bestuurlijke afspraak?

De leden van de VVD-fractie lezen de laatste weken weinig geruststellende berichten over het Bureau ICT-toetsing. Belangrijke medewerkers stappen op en vooralsnog eindigt het BIT eind 2020. Geregelde onafhankelijke toetsing lijkt deze leden echter cruciaal. Komt hier een ander toetsingsorgaan voor in de plaats en hoe kijkt de regering aan tegen de wenselijkheid van regelmatige toetsing van het functioneren van het DSO?
Oorspronkelijk zat in het DSO een samenwerkingsruimtefaciliteit gepland, noodzakelijk voor de totstandkoming van één besluit door verschillende overheden via het DSO. Dit is van belang voor besluitvorming rondom meervoudige activiteiten, magneetactiviteiten, inbreng van externe adviezen, reactie op een participatietraject et cetera. De realisatie van deze digitale samenwerkingsruimte is uitgesteld. De mogelijkheid bestaat hierdoor dat overheden analoog blijven samenwerken. Vooral in het kader van de meervoudige omgevingsvergunningaanvraag is dit onwenselijk. Een logische reactie hierop zou zijn: geef aan dat meervoudige aanvragen niet verplicht via het DSO moeten lopen (want dat kan nog niet) of bouw deze samenwerkingsruimte alsnog. Waarom is dit probleem niet opgelost via de Invoeringswet?
De verkorting van vergunningverlening voor «gewone» complexe vergunningen van 26 naar 8 weken zou te abrupt kunnen zijn in het licht van bovenstaande opmerkingen over de nog ontbrekende samenwerkingsruimte. Hoe zou dit ondervangen kunnen/moeten worden?

Veel gemeenten zijn bezig zich voor te bereiden op de implementatie van de Omgevingswet. Toch schijnen niet alle gemeenten het juiste tempo te pakken te hebben. De VVD-fractieleden hoorden een percentage van 25% achterblijvers. Klopt dit, en zo ja, wat zijn de consequenties als gemeenten niet op tijd kunnen aansluiten op het DSO?

Relatie tussen overheden

De Minister van BZK bepleitte onlangs[5] voor vloeibaar openbaar bestuur, waar provincies in sommige situaties de taken van gemeenten zouden moeten/kunnen overnemen of andersom. Heeft de Minister het hierbij over definitief overnemen of over delegeren? En hoe gaan overheidslagen zich tot elkaar verhouden met het oog op hun verantwoordelijkheden in het kader van de Omgevingswet?

Op grond van de zogeheten flexibiliteitsregeling kan een overheid zijn VTH[6]-taken delegeren aan een andere overheid (artikel 4.13a van het wetsvoorstel). Ook een waterschap mag zijn zuiveringstaak delegeren aan een gemeente (artikel 2.17, derde lid, van de Omgevingswet). Heeft de regering bij deze regeling nog meer taken op het oog?

---

[3] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 26.
[4] Bureau ICT-toetsing.
[5] Zie Binnenlands Bestuur 3 april 2019.
[6] Vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Het subsidiariteitsbeginsel is het uitgangspunt in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden. Vanuit financieel oogpunt zou het zo kunnen zijn dat gemeenten liever hebben dat een hogere bestuurslaag bepaalde bevoegdheden uitoefent. In welke mate en op welke gronden is het voor gemeenten toegestaan om bepaalde bevoegdheden te delegeren aan de provincie of het Rijk? Hoe zwaar dient de gemeente dit te onderbouwen? Kan een kleine gemeente ook taken delegeren aan een grote buur- of centrumgemeente?

Delen van het Omgevingsplan kunnen door de gemeenteraad worden gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders (hierna: B&W). Hierbij wordt door sommigen ook wel gesproken van een democratisch tekort. Gerechtelijke uitspraken lijken belangrijker te worden bij de toetsing van besluiten. De Raad voor de rechtspraak waarschuwt daarbij ook voor een structurele toename van werklast in financiële zin voor de rechtspraak. Hoe kijkt de regering tegen beide punten aan?

De delegatiemogelijkheden naar het college van B&W en de dagelijkse besturen van de waterschappen zijn groot. Hierdoor vervallen delen van de organieke wetgeving, zoals de Gemeentewet. Bestaan er voldoende waarborgen met betrekking tot de harmonie tussen Omgevingswet en organieke wetgeving?

Er is in de Omgevingswet (artikelen 2.2 en 19.2) en het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (artikelen 18.19 en 18.26) een afstemmings- en consultatieplicht tussen overheden op de kerninstrumenten opgenomen. Dit betreft algemene rijksregels, visies, plannen, programma's, projectbesluiten en verordeningen. Máár, de verschillende kerninstrumenten moeten op verschillende tijdstippen klaar zijn:
– Omgevingsvisie provincie 2021;
– Omgevingsverordening provincie 2021;
– Omgevingsvisie gemeente 2024;
– Omgevingsplan gemeente 2029;
– Waterbeheerprogramma waterschappen 2022;
– Waterschapsverordening 2023.

Afstemming gaat uit van gelijkwaardige partners. Hoe werkt dat in de praktijk met deze verschillende tijdstippen? De provincie is als eerste «aan de beurt» en kan haar instrumenten als dictaat opleggen. Wat zijn de sancties wanneer er geen of onvoldoende afstemming heeft plaatsgevonden of wanneer er geen overeenstemming is over de kwaliteit van de afstemming? En hoe vindt de later uit te voeren afstemming plaats door gemeenten en waterschappen? Er ligt dan immers al veel vast.

Hoe wordt gewaarborgd dat alle gemeenten voldoen aan de verschillende deadlines van implementatie van de Omgevingswet? Wat zijn de sancties? Hoe worden de aanvragen van omgevingsvergunningen bij vertraagde implementatie dan behandeld?

Nulmeting, monitoring en implementatie van de uitkomsten

In de Omgevingswet is een monitoringsplicht opgenomen. In de Omgevingsregeling staan de verplichte meet- en rekenmethodes. Vijf jaar na inwerkingtreding vindt formeel een evaluatie van de Omgevingswet plaats. Aan welke criteria denkt de regering hierbij en hoe is de implementatie van de «*lessons learned*» geregeld?

Elke overheid heeft monitoringsverplichtingen op zijn eigen doelen en omgevingswaarden (dus eigen normen). Derden kunnen een overheid aanspreken op het behalen van de gestelde doelen en daarbij monito-

ringsgegevens opvragen, bijvoorbeeld over de toestandsbeschrijving of over wat gemeten wordt. Hierbij is sprake van nieuwe meet- en rekenmethoden, die ook moeten worden ingevoerd in het DSO. Derden moeten deze gegevens per 2021 verplicht via het DSO kunnen inzien. Het gegevenstraject lijkt echter nog niet op orde. Klopt dit en, zo ja, waarom is op dit punt geen overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[7] opgenomen?

In de Omgevingswet staat dat er een monitoringsprogramma kan worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB). In het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aangegeven dat de grondslag hiervoor ontbrak. Dit is inmiddels hersteld via de Invoeringswet. Hierdoor zal dit worden opgenomen in het Invoeringsbesluit. Wat gaat het monitoringsprogramma precies omvatten?

De leden van de VVD-fractie wachten de antwoorden van de regering met grote interesse af.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De invoering van het nieuwe stelsel van planning en sturing voor de leefomgeving is een complexe en veelomvattende opgave, waarbij onder andere[8] – maar niet alleen – tijdige oplevering van het DSO, tijdige duidelijkheid ten aanzien van inhoudelijke vereisten zoals wetgeving en lagere regelgeving en ook de nationale omgevingsvisie (hierna: NOVI), adequate afspraken omtrent (werk)processen, alsmede voldoende voorbereidingstijd voor alle overheidsorganisaties die te zijner tijd met de wet moeten gaan werken, van groot belang zijn. Wil de regering in een schema nog eens duidelijk maken dat op het moment van reactie op dit verslag de actuele planning voor alle hiervoor genoemde aspecten erin voorziet dat tijdig aan deze voorwaarden is voldaan, inclusief de voorbereidingstijd die de partners in het proces vragen? Uitgaande van invoering van de wetgeving per 1 januari 2021 zou dat betekenen dat alles wat hiervoor is genoemd in juli 2020 gereed is. Is dat haalbaar?
De CDA-fractieleden hechten er veel waarde aan dat de regering zich uiteindelijk bereid heeft getoond om het besluit waarmee het stelsel in werking treedt ter expliciete goedkeuring aan beide Kamers der Staten-Generaal voor te leggen. Bij nota van wijziging is een daartoe strekkende bepaling in de Invoeringswet opgenomen.

De leden van de CDA-fractie hebben in het bijzonder vragen ten aanzien van hierna genoemde onderwerpen, maar zien, rekening houdend met de taakverdeling in de commissie, ook met belangstelling uit naar de reactie van de regering op de vragen van andere fracties uit de Kamer.

Transitie, voorbereiding en monitoring gemeenten en andere overheden

De succesvolle invoering van het nieuwe stelsel staat of valt met de mate waarin alle betrokken overheden en diensten zijn voorbereid. In verschillende voortgangsrapportages vermeldt de regering hoeveel gemeenten en provincies inmiddels bezig zijn met de voorbereiding en waar men globaal staat. Het succes van de invoering zal echter in belangrijke mate bepaald worden door de zwakste schakels, de «achterblijvers». De ervaring bij de grote decentralisaties in het sociaal domein (onder meer de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)) heeft geleerd dat de regering er nog wel eens te veel op vertrouwt dat alle instanties voldoende voorbereid zijn: als dat niet het geval is heeft dat

[7] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 23.
[8] Zie ook Kamerstukken I 2018/19, 33 118/33 962/34 986, AU.

grote gevolgen, voor individuele burgers, bedrijven en voor de geloofwaardigheid van de overheid als geheel. De beoogde decentralisatie komt dan al op voorhand in een slecht daglicht te staan. De leden van de CDA-fractie achten het daarom van belang dat de invoering van het stelsel van de Omgevingswet zorgvuldig plaatsvindt, zodat herhaling van deze problematiek wordt voorkomen.

Uit de brief van de Minister van BZK van 21 december 2018 blijkt dat een aantal overheden «nog niet intensief aan de slag»[9] is. Het lijkt daarbij te gaan om 30 tot 40% van de betrokken overheden. Ruim een derde van de projectleiders en programmamanagers maken zich zorgen over de voortgang: circa twee jaar voor de beoogde invoering van het stelsel zijn dat naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie uiterst zorgwekkende gegevens. Hoe is de situatie in dat opzicht thans? Hoe beoordeelt de regering de situatie op het moment van verschijnen van een memorie van antwoord, medio 2019?

Het lijkt erop dat tot op heden veel informatie over de voorbereiding ontleend wordt aan enquêtes en vergelijkbare bevragingen. Heeft de regering inmiddels zicht op de concrete mate van voorbereiding bij ieder van de betrokken overheden, van ministeries en rijksdiensten tot gemeenten, waterschappen en Omgevingsdiensten? Zo ja, welk beeld rijst daaruit op? Zo nee, wordt die informatie binnenkort wel verzameld, en wanneer is dat dan beschikbaar? Hoe is de monitoring momenteel ingericht, en in welke mate is er een onafhankelijke oordeelsvorming over de stand van zaken per organisatie, los van de betrokken instantie zelf, voorzien? Is er een objectieve, gevalideerde beoordeling en beschrijving van de stand van zaken in de voorbereiding? De leden van de CDA-fractie achten een objectief en gevalideerd beeld van de situatie per gemeente, provincie, waterschap, Omgevingsdienst en rijksinstantie van groot belang. Is dat beschikbaar, en zo ja, kan de Kamer dat ontvangen? Zo niet, gaat de regering zo'n overzicht alsnog maken en de Kamer toezenden? Welke sturingsmogelijkheden heeft de regering om achterblijvende instanties te ondersteunen, aan te sporen of eventueel te corrigeren?

De leden van de CDA-fractie hebben eerder aandacht gevraagd voor de kleinere gemeenten, die met een beperkte capaciteit reguliere werkzaamheden in het kader van het huidige stelsel moeten verrichten, en tegelijkertijd zich moeten voorbereiden op het nieuwe stelsel. Is er mogelijkheid om deze gemeenten extra te ondersteunen?
Het lijkt erop dat er wat betreft het toezicht veel op bestaand instrumentarium (bestuursakkoorden en interbestuurlijk toezicht) wordt vertrouwd. Zou het niet wenselijk zijn om een aantal gerichte, eventueel tijdelijke bevoegdheden bij de eindverantwoordelijk Minister te beleggen, om zo nodig bijvoorbeeld aanwijzingen te kunnen geven?

Zijn ook alle ministeries en rijksdiensten in voldoende mate bezig met de voorbereiding? Wie ziet toe op de voorbereiding op Rijksniveau, bij andere departementen dan dat van de verantwoordelijk Minister van BZK? De leden van de CDA-fractie ontvangen graag een overzicht van de bij de Omgevingswet betrokken ministers en rijksdiensten, en de stand van zaken aangaande de voorbereiding van hen.

De vaste commissie voor IWO heeft de regering in haar brief van 8 november 2018 de suggestie gedaan een transitieautoriteit in het leven te roepen. De Minister van BZK heeft daarop laten weten dat de Integrale Adviescommissie Omgevingswet in feite als zodanig zou kunnen worden beschouwd. Duidelijk is echter dat deze commissie een geheel andere

[9] Kamerstukken I 2018/19, 33 118, AN, p. 7.

positie heeft dan een transitieautoriteit, zoals door de vaste commissie voor IWO bedoeld. Zo is er geen instellingsbesluit, geen onderzoeksbudget, slechts een beperkte staf en heeft de commissie geen mogelijkheid om zelf onderzoek te doen, bijvoorbeeld naar de stand van de voorbereidingen bij gemeenten. Naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie blijft het daarom wenselijk dat er een andere «zwaardere» onafhankelijke instantie komt die dit proces monitort, en de regering en andere overheden individueel of collectief, zo nodig kan informeren en waarschuwen. Is de regering bereid alsnog de instelling van een dergelijke instantie te overwegen?
Een besluit tot invoering van het nieuwe stelsel kan naar de mening van de leden van de CDA-fractie zoals bekend pas worden genomen zodra blijkt dat alle overheden en hun diensten er klaar voor zijn. In welke vorm denkt de regering daarover te zijner tijd aan het parlement te rapporteren? De hiervoor genoemde onafhankelijke transitieautoriteit kan daarbij uiteraard ook een rol spelen.

DSO

Een bijzonder element in de voorbereiding is het DSO. Een foutloze ICT-ondersteuning van het stelsel dat met de Omgevingswet wordt gecreëerd is onmisbaar. Kan de regering aangeven hoe stabiel het DSO inmiddels is, en welke «uitvaltijd» (downtime) de regering bij inwerkingtreding van het stelsel aanvaardbaar acht?
Voor een goede werking van het DSO achten verschillende partijen het wenselijk dat er geruime tijd voor de invoering duidelijkheid over alle regelgeving, dus niet alleen de wetgeving in formele zin, maar ook in materiële zin (AMvB's, ministeriële regelingen), komt. Er moet minstens een jaar geoefend kunnen worden, en een half jaar voor invoering zou het hele systeem gereed moeten zijn, aldus woordvoerders van gemeenten en provincies. Uitgaande van invoering van de wet op 1 januari 2021 betekent dat er vanaf 1 januari 2020 met het DSO geoefend moet kunnen worden, en dat alle wet- en regelgeving ten allerlaatste op 1 juli 2020 gereed moet zijn. Is dat beide haalbaar? Kan de regering, in samenhang met het hiervoor gevraagde tijdpad, het tijdpad voor de oplevering van alle elementen van het DSO in haar antwoord specificeren?

De introductie van het DSO steunt zwaar op bestuursakkoorden en bestuurlijke afspraken. De koepels Unie van Waterschappen, IPO en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) denken hun leden te kunnen binden. Ziet de regering dat ook zo? Welke doorzettingsmacht heeft de regering bij de ontwikkeling en invoering van dit stelsel zo nodig tot haar beschikking? Voor zover de leden van de CDA-fractie het kunnen overzien, zijn in de Invoeringswet geen bepalingen dienaangaande opgenomen. Zou dat niet alsnog moeten gebeuren? Kan de regering toelichten waarom bij enkele andere interbestuurlijke ICT-projecten, zoals de afgifte van paspoorten of de waardering van onroerende zaken, wel voor wettelijk verankerde sturingsmogelijkheden is gekozen, en bij de – veel omvangrijkere – invoering van het DSO niet?

De zorg van de leden van de CDA-fractie voor achterblijvende instanties, die hiervoor al is benoemd, speelt zeker ook bij de invoering van het DSO een rol. Hoe kan de regering achterblijvende overheidsinstanties ondersteunen of aansporen tot versnelling?

De leden van de CDA-fractie hebben ook begrepen dat de mate waarin gemeenten hun eigen regelgeving in het DSO opnemen, kan verschillen, bijvoorbeeld als het gaat om het al dan niet opnemen van beslisbomen. Waarom bestaat deze mogelijkheid? Is er een minimum vastgelegd waaraan alle instanties in ieder geval moeten voldoen?

Er moet voorts in het DSO een koppeling tot stand gebracht worden tussen de landelijke voorziening en de ICT-infrastructuur van gemeenten, provincies waterschappen en andere instanties, die met eigen software, systemen en standaarden werken. Is zeker dat die koppeling in alle gevallen, en bij alle denkbare ICT-pakketten, gerealiseerd kan worden? Zo ja, waarop is die zekerheid gebaseerd? Zo nee, hoe gaat de regering dit probleem inventariseren en zo nodig oplossen?

In de voorbereiding is aandacht gevraagd voor het zogenaamd «meervoudig bronbeheer», de geautomatiseerde doorwerking van projecten, besluiten, instructieregels c.a. van «hogere» overheden in gemeentelijke (respectievelijk provinciale) omgevingsplannen. Een geautomatiseerde doorwerking lijkt ingewikkeld, onder andere omdat dan verschillende systemen met eigen standaarden en dergelijke met elkaar moeten communiceren. Is het probleem van het meervoudig bronbeheer inmiddels opgelost? Zo ja, zijn betrokkenen tevreden met de oplossing? Zo nee, wanneer en hoe verwacht de regering tot een oplossing te komen?

In de eerste fase van het DSO is een minimumpakket (het huidige niveau van dienstverlening) voorzien. Verschillende elementen van het nieuwe stelsel worden pas in een volgende fase in het DSO opgenomen. De leden van de CDA-fractie horen graag in hoeverre dat «doorschuiven» van onderdelen een goede werking van het stelsel in de eerste fase beperkt; is een volledige invoering van een werkend DSO op het minimumpakket (huidige dienstverleningsniveau) op de startdatum mogelijk?

De provincies hebben via het IPO (brief van 13 december 2018) aandacht gevraagd voor de uitwerking in volgende fases, en wijzen er daarbij op dat de maatschappelijke baten pas gerealiseerd worden als volgende fasen gerealiseerd worden. Graag vernemen de leden van de CDA-fractie de stand van zaken bij de verdere ontwikkeling van het DSO, inhoudelijk, dat wil zeggen om welke voorzieningen binnen het DSO het gaat. Ook zien zij graag een financiële prognoses, dat wil zeggen de kosten van realisatie van volgende fasen. Wie van de partijen zal voor deze fasen budget beschikbaar moeten stellen? Hoe wordt de verder uitbouw van het DSO, inclusief implementatie daarvan door betrokken overheden gestuurd? Welke relaties en samenwerking voorziet de regering na de invoering van het stelsel?

Een ander aandachtspunt betreft de mate waarin alle burgers (of bedrijven) daadwerkelijk gebruik zullen maken van de mogelijkheden van het DSO. Initiatiefnemers zullen dat meestal wel doen en kunnen ook nog «klassieke» aanvragen indienen. Echter, hoe toegankelijk is het stelsel voor andere burgers, degenen die geen initiatiefnemer zijn, maar mogelijk wel bezwaar tegen een initiatief hebben, of ten minste op de hoogte moeten zijn van komende ontwikkelingen? Verwacht de regering dat zij zich actief en regelmatig via raadpleging van de gemeentelijke website bijvoorbeeld, op de hoogte stellen van plannen? Zo ja, is dat niet een illusoire verwachting, en gaat die ook niet veel te ver? Mag dat van burgers verwacht worden, of zouden zij erop moeten kunnen rekenen dat zij actief geïnformeerd worden als er plannen zijn die hun directe leefomgeving mogelijk gaan beïnvloeden?
Welke betekenis hecht de regering in het kader van het stelsel van de Omgevingswet aan het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) «Weten is nog geen doen»?

Een aparte categorie vormen de mensen die ofwel door fysieke beperkingen, ofwel door gebrek aan kennis, niet of slechts met grote moeite toegang tot de digitale voorzieningen kunnen krijgen. Welke voorzie-

ningen zijn er om te waarborgen dat zij geïnformeerd zijn, hun opvatting ook kenbaar kunnen maken, en betrokken blijven?

Handhaving en sancties

In de Invoeringswet zijn ook de strafbepalingen opgenomen. Een uitgangspunt in het Nederlandse rechtsbestel is dat strafbepalingen uitsluitend door de wetgever (parlement, provinciale staten, gemeenteraad) kunnen worden vastgelegd. Blijft dit uitgangspunt ook in het stelsel van de Omgevingswet gehandhaafd, of zijn er vormen van delegatie mogelijke waarbij gedeputeerde staten of het college van B&W ook strafbepalingen kunnen invoeren? Zo ja, waarom is hier voor gekozen en hoe verhoudt zich dat tot genoemd uitgangspunt?
De wet voorziet ook in mogelijkheden van bestuurlijke afdoening van punitieve sancties (bestuurlijke strafbeschikking) en de introductie van bestuurlijke boetes. Dat is een inbreuk op de constitutionele scheiding der machten, waarbij strafoplegging aan de rechterlijke macht wordt overgelaten. Met de mogelijkheid tot bestuurlijke sancties of strafoplegging zou de balans in ons constitutioneel bestel verstoord kunnen raken. Hoe ziet de regering dit? Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een beschouwing van de regering over de constitutionele zuiverheid en wenselijkheid van de toepassing van de figuur van bestuurlijke strafbeschikking of boetes bij de wetgeving inzake de fysieke leefomgeving.

Op het stelsel van administratieve strafoplegging is, waar het afdoening door het Openbaar Ministerie betrof, de afgelopen tijd – onder andere na publicaties in NRC Handelsblad – behoorlijke forse kritiek geuit. Hoe denkt de regering te voorkomen dat vergelijkbare tekortkomingen, onder meer betreffende lichtvaardige en onbevoegde strafoplegging, in het ruimtelijke stelsel sluipen? Hoe denkt zij zorgvuldigheid en kwaliteit in dezen te kunnen borgen?

De regering verwacht dat de rechterlijke macht het extra werk dat uit de voorliggende wetgeving voortkomt, wel aan zal kunnen. Zo nodig, aldus de memorie van toelichting, zullen er afspraken over capaciteit gemaakt worden. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of dit optimisme gerechtvaardigd is. Zij hebben ook niet de indruk dat de Raad voor de rechtspraak dit optimisme deelt. Klopt dat?
Een taakverzwaring valt in de eerste plaats te verwachten doordat nieuwe wetgeving altijd een «boeggolf» aan zaken oplevert. Tegelijkertijd zullen zaken uit het «oude» stelsel afgehandeld moeten worden. Bovendien zullen de open normen van het stelsel, en bijvoorbeeld de zorgplicht en de mogelijkheid van maatwerkafspraken, leiden tot veel interpretatievragen die aan de rechter moeten worden voorgelegd, zo is de verwachting. De rechter zal zich, juist bij de open normering van de Omgevingswet, ook veelal inhoudelijk relatief diepgaand in zaken moeten verdiepen, zeker zolang er nog geen substantieel corpus aan jurisprudentie onder de nieuwe wet is ontstaan. Zal dat niet tot extra werkdruk voor de rechterlijke macht leiden? Ook staat niet vast dat participatie – ook als het zorgvuldig, op het goede moment en met de goede vraagstelling plaatsvindt – tot minder bezwaren zal leiden. Begrip voor een project hoeft niet te betekenen dat men geen bezwaar meer heeft. Participatie die onzorgvuldig plaatsvindt, zal alleen maar tot meer teleurstelling, en dus tot procedures leiden.
De toezegging dat de gevolgen van de invoering van het stelsel van de Omgevingswet betrokken zullen worden bij de onderhandelingen over het budget voor de rechterlijk macht, achten de leden van de CDA-fractie te mager. Een succesvolle invoering van het stelsel, waaraan deze leden – zoals hiervoor betoogd – grote betekenis hechten, betekent ook een qua

kennis en capaciteit een goed toegeruste rechterlijke macht. De leden van de CDA-fractie hechten er grote betekenis aan dat die er ook daadwerkelijk zal zijn als de wetgeving wordt ingevoerd. Zij ontvangen dan ook graag een inhoudelijk zorgvuldige onderbouwde beschouwing over de te verwachten werkdruk voor de rechterlijke macht en de wijze waarop de regering die werkdruk denkt op te lossen. Zij vernemen graag de toezegging van de regering dat in voldoende middelen van de rechterlijke macht zal worden voorzien.

Overige opmerkingen

Bij een vergunningaanvraag die niet binnen een omgevingsplan past, bestaat de mogelijkheid om een zogenaamde «buitenplanse» vergunning te verlenen. Begrijpen de leden van de CDA-fractie het goed dat als een «binnenplanse» vergunning niet mogelijk is, het bevoegd gezag móét nagaan of een vergunning toch (dus buitenplans) kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties? Betekent dat niet dat het bevoegd gezag altijd een afweging moet maken, en dat dus van het categorisch uitsluiten van bepaalde functies op bepaalde locaties – anders dan op grond van instructieregels van Rijk en provincie – geen sprake is? Acht de regering dat gewenst? Is het in het kader van het beschermen niet wenselijk dat ook gemeenten op bepaalde locaties functies op voorhand categorisch kunnen uitsluiten? De leden van de CDA-fractie krijgen graag een nadere toelichting op dit punt. Zij wijzen in dit kader ook op de opmerkingen van de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: Afdeling) over de (te) vergaande flexibiliteit in de wetgeving.
In dit kader krijgen de leden van de CDA-fractie ook graag een nadere toelichting op de rolverdeling tussen het college van B&W en de gemeenteraad bij buitenplanse afwijkingen en vergunningen. Het lijkt logisch dat het orgaan dat het plan vaststelt – de gemeenteraad – ook de ruimte voor afwijkingen ervan bepaalt. Naar deze leden begrijpen, is dat echter niet altijd het geval. Zij krijgen graag een nadere toelichting op de verdeling van bevoegdheden bij afwijking van een omgevingsplan, en de achtergronden en overwegingen van de regering daarbij.

Tot slot wijzen de leden van de CDA-fractie op een patroon uit het verleden, dat zich mogelijk gaat herhalen. Er is in Nederland in de discussie over de organisatie van het binnenlands bestuur een soort cyclus te onderkennen. Die begint met een visie op de gewenste ontwikkeling inzake de ruimtelijke ordening (vastgelegd in Rijksnota's); in het bijzonder economische en andere maatschappelijke ontwikkelingen nopen tot de ontwikkeling van die visie. Daarna wordt geconstateerd dat aanpassing van de organisatie van het binnenlands bestuur noodzakelijk is om de visie adequaat te kunnen vertalen. Zo is in het verleden over gewesten of miniprovincies gesproken, later over «bestuur op niveau», steeds in aansluiting op de publicatie van een Rijksnota inzake de ruimtelijke ordening. Van de voornemens tot herziening van het binnenlands bestuur is echter telkenmale weinig terechtgekomen, afgezien van herindelingen en verlengd lokaal bestuur met een beperkte effectiviteit en democratische legitimatie. De ruimtelijke plannen zijn echter wel gerealiseerd.
Zijn de leden van de CDA-fractie nu getuige van de start van een nieuwe cyclus, met niet alleen een NOVI (in wezen de vijfde Nota Ruimtelijke Ordening?), maar ook een ingrijpende stelselwijziging, die mogelijk ook krachtiger en grootschaliger lokaal bestuur noodzakelijk maakt, onder meer om complexe processen aan te sturen en greep op omgevingsdiensten te houden? Een bijzondere omstandigheid is dat thans, anders dan in het verleden, de inrichting van de fysieke leefomgeving en de organisatie van het openbaar bestuur tot de verantwoordelijkheid van

dezelfde Minister behoren. Daar komt bij dat ook de decentralisaties in het sociaal domein de vraag naar de schaalgrootte van het lokaal, en bij implicatie ook provinciaal bestuur, oproepen. Graag zien de leden van de CDA-fractie een beschouwing van de regering op dit vlak.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De bouw van het Omgevingswetstelsel

De D66-fractieleden hebben tot nog toe in het hele wetgevingsproces steeds zorgen uitgesproken dat er een fundamentele keuze is gemaakt om normstellingen binnen het Omgevingswetstelsel te regelen via AMvB's en lagere regelgeving. De vier AMvB's die centraal staan in dit stelsel, te noemen het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving zijn inmiddels voorgehangen bij de Tweede en Eerste Kamer.

De vraag voor de D66-fractieleden is hoe zij in de toekomst democratische controle kunnen houden en garanderen op belangrijke wijzigingen in de omgevingswaarden zoals vastgelegd in artikel 2.15 van de Omgevingswet op bijvoorbeeld het gebied van kwaliteit van buitenlucht, oppervlaktewater, grondwater en geluidproductieplafonds. Of anders gezegd: welke waarborgen biedt de wet voor wijzigingen van normstellingen via AMvB's die de kwaliteit van de leefomgeving in gevaar brengen en waar het parlement dan geen controle meer over heeft?

Tijdens de debatten met beide Kamers en contacten met het veld (de verschillende bestuurslagen, bedrijfsleven en burgers) over de Invoeringswet, het hele Omgevingswetstelsel en de memorie van toelichting wordt veel gesproken over beleidsneutraal aanpassingen van het wetssysteem. De D66-fractieleden vragen zich af of de term «beleidsneutraal» nog houdbaar is als de lange tijdsspanne van deze wetsoperatie en de overgangsperiode in ogenschouw wordt genomen. Zeker omdat de regering in de memorie van toelichting ook spreekt om de transitie van wetgeving zo beleidsneutraal mogelijk te doen. Het is lastig om dan in te schatten welke regels toch niet beleidsneutraal blijken te zijn en of dit invloed zal hebben op het beschermingsniveau en rechtszekerheid. Zou de regering willen reflecteren op haar interpretatie van wat «beleidsneutraal» betekent?

De D66-fractieleden zijn in dit kader benieuwd naar het feit dat het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit niet wordt gecontinueerd onder de Omgevingswet. Is dit beleidsneutraal? Wordt er dan geen risico gelopen dat door een cumulatie van lokale overschrijdingen van de omgevingswaarden voor de luchtkwaliteit ook op regionaal niveau en zelfs op landelijk niveau het beschermingsniveau voor schone lucht omlaag gaat?
De Omgevingswet voorziet op grond van artikel 23.9 in een evaluatie van de Omgevingswet vijf jaar na inwerkingtreding van de wet. De D66-fractieleden vragen de regering op welke wijze er een nulmeting wordt gedaan ten behoeve van deze te voorziene evaluatie. Op welke wijze kan de evaluatie bepalen of en hoe nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn ontstaan of voorkomen hadden kunnen worden?
Wordt hier dan ook gekeken naar het voorgestelde artikel 1.7a, waarin een strafrechtelijk handhaafbaar verbod is opgenomen om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan? De D66-fractieleden vragen ook hoe in dit verband het voorgestelde artikel 1.8, tweede lid gelezen moet worden, dat veel ruimte lijkt te geven om

artikel 1.7a niet van toepassing te verklaren. Klopt het in deze context wel wat er in de memorie van toelichting staat, dat de Invoeringswet ten opzichte van de Omgevingswet geen voor de milieueffecten relevante wijzigingen of aanvulling bevat en daarom geen onderzoek nodig was naar de effecten van deze Invoeringswet op milieu?[10] Immers, op pagina 57 van de memorie van toelichting staat dat artikel 1.7a het sluitstuk is van de nationale regelgeving ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht, die de lidstaten verplicht in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepaling in het gemeenschapsrecht over milieubescherming.[11]

Gezien de toenemende complexiteit van het nieuwe stelsel dat zegt van «eenvoudig naar beter» te willen gaan als het gaat om het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, vernemen de D66-fractieleden graag van de regering hoe ze in deze geplande evaluatie aandacht wil geven aan de gebruiksvriendelijkheid, de toegankelijkheid en de inzichtelijkheid van de regels van dit nieuwe stelsel. Een duidelijke differentiatie van verschillende gebruikers lijkt hier gewenst: het is evident dat bewoners/burgers, bestuurders en bedrijfsleven de wet niet altijd op dezelfde manier kunnen en zullen lezen en toepassen. Ook hier zijn de D66-fractieleden benieuwd naar wat dan als nulmeting kan gaan gelden.

De bestuurlijke taakverdeling

De stelselherziening is ook gericht op een cultuuromslag. De vraag is hoe het nieuwe stelsel met nieuwe wetgeving, overgangsrecht en diverse omgevingsvisies op nationaal, provinciaal en lokaal niveau die elkaar moeten aanvullen en versterken, nog wel flexibel en dynamisch kan blijven. Wat is er volgens de regering nodig van gemeenteraden, colleges van B&W, provinciale staten, gedeputeerden en de rijksoverheid om dat dynamische proces waar de Omgevingswet voor staat, ook na inwerkingtreding te kunnen faciliteren? Waar zit het gevaar dat deze verschillende bestuurslagen toch van alles gaan «dichtregelen», omdat die flexibiliteit ook veel onzekerheid met zich kan brengen?

Hoe wordt ervoor gezorgd dat er ook daadwerkelijke cultuurverandering komt, en dan niet alleen door nieuwe plannen op te schrijven? Op welke wijze kunnen provincies en gemeenten hier financiële en personele ruimte voor blijven vrijmaken? Hier hebben de D66-fractieleden wel zorgen over de druk voor kleinere gemeenten. Ook zien zij dat het voor grotere gemeenten niet altijd eenvoudig is hier ook echt integrale benadering toe te passen waarbij alle wethouders, ambtenaren en afdelingen betrokken zijn. Daarnaast vergt de hele stelselherziening kennisopbouw op alle niveaus. De D66-fractieleden hebben zorgen over de continuïteit van deze kennis bij de verschillende bestuurslagen en horen graag van de regering wat zij daar vanuit het Rijk aan kan bijdragen om die kennis en expertise op verschillende bestuurslagen te borgen.

In hoeverre is rekening gehouden met de kosten voor de ondersteuningsprogramma's voor Omgevingsdiensten en hebben zij inmiddels voldoende kennis en expertise in huis om de cultuuromslag goed door te kunnen voeren? Zijn ook de Omgevingsdiensten voldoende voorbereid en meegenomen, en zijn hun eigen budgetten toereikend om deze omslag goed te kunnen doorvoeren?
Artikel 2.2 van de Omgevingswet gaat in op de afstemming en samenwerking van de verschillende bestuursorganen. In een ideale situatie biedt dit artikel ruimte voor goede samenwerking, maar uit het veld horen de

[10] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 123.
[11] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 57.

D66-fractieleden veel zorgen over de mogelijke gevolgen van bestuurlijke frictie. Zij horen graag van de regering welke hiërarchie er geldt in geval van onenigheid of conflicten over tegenstrijdige belangen, bijvoorbeeld over economische of toeristische activiteiten die een negatieve invloed kunnen hebben op de leefomgeving in aangrenzende gemeenten of provincies. Ook zouden de leden willen vernemen welke mogelijkheden bestuursorganen hebben om niet-geoorloofde inmenging tegen te gaan in taken en bevoegdheden door een ander bestuursorganen. Opgaven in de fysieke leefomgeving houden zich immers zelden aan bestuurlijke grenzen. Het gezamenlijk opstellen van een intergemeentelijke of regionale omgevingsvisie kan hierbij helpen.
Het uitgangspunt «decentraal, tenzij» lijkt te gaan knellen bij grote opgaven in het kader van de klimaatopgave en de energietransitie. Wat is dan de rol van het Rijk als het gaat om instructieregels aan lagere overheden, en welke kaders zijn er nu al voor aan te geven? Ook op provinciaal niveau zou dit kunnen gaan knellen. Of anders gezegd: wie bepaalt wat prioriteit heeft, windmolens versus natuur, waterbescherming versus toerisme? Wie behartigt welk belang en wie gaat over het landschap? De gemeente of de provincie? Wat als de provincie heeft bepaald dat er geen uitbreiding van wonen of bedrijvigheid mag plaatsvinden in een landschap, welke ruimte blijft er dan nog over voor gemeenten? Krijgen zij alleen de restruimte?

Voor provincies en gemeenten die grenzen aan België en Duitsland blijken er regelmatig grensoverschrijdende kwesties te spelen op het gebied van geluid, waterkwaliteit en schone lucht. De D66-fractieleden vernemen graag van de regering welke ruimte de wet biedt voor deze provincies en gemeenten om tijdig maatregelen te nemen tegen grensoverschrijdende milieueffecten bij besluiten die zij zelf nemen, maar ook tegen besluiten van lokale, regionale en nationale overheden aan de andere kant van de grens.

De balans tussen beschermen en benutten

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd naar de reactie van de regering op de zorgen die de Afdeling uitspreekt over de balans tussen beschermen en benutten in de Invoeringswet en de risico's dat deze balans doorschiet naar benutten van de leefomgeving.

Het is naar de inschatting van de D66-fractieleden vooral voor inwoners, kleinere bedrijven of organisaties met weinig toegang tot rechtsmiddelen lastig om hier bescherming tegen in te roepen. Ook kan er verschil van inschatting ontstaan over de mogelijkheden die de wet biedt voor rechtsbescherming en milieubescherming. Deze leden zouden hier graag een reactie van de regering op willen, vooral als het gaat over onherstelbare of onvervangbare benutting van de leefomgeving.

De D66-fractieleden vernemen graag van de regering welke ruimte er overblijft voor inwoners om bezwaren te uiten nu de AMvB's zo centraal staan in dit wetgevingsstelsel. En hoe kunnen gemeenteraden dit duidelijk maken aan de voorkant van besluiten die invloed hebben op de inrichting van de leefomgeving? Hoe kunnen burgers zeker weten dat het beschermingsniveau zoals dat nu geldt in 2019, in elk geval behouden blijft en niet minder wordt? Waar in de wetgeving wordt dit geborgd?

De Afdeling heeft zorgen geuit dat de Omgevingswet voor de bestuurlijke praktijk weinig houvast biedt voor het bepalen van ieders rol in de gedeelde zorg voor de fysieke leefomgeving. Volgens de regering bevatten de wet en de ontwerpbesluiten om houvast te bieden voor de praktijk, in lijn met de huidige regelgeving, diverse bepalingen waarin

specifieke taken en bevoegdheden aan de afzonderlijke bestuursorganen zijn toebedeeld. De D66-fractieleden vinden het een bijzondere constatering van de regering door te stellen dat de Omgevingswet niet meer of minder taken toedeelt dan de huidige regelgeving. Immers, de indruk bestaat dat er meer bevoegdheden en taken bij de gemeenten komen te liggen. Juist op het punt van afweging tussen het beschermen en benutten van de leefomgeving op lokaal niveau in verhouding tot regionale en nationale prioriteiten, vernemen de D66-fractieleden graag een reactie van de regering over de mogelijke overbelasting voor het ambtelijk apparaat van kleinere gemeenten en gemeenteraadsleden die hun functie immers parttime beoefenen.

Omgevingsplan en afwijkvergunning, waarbij ook de rol van de gemeenteraad

Het succes van de Omgevingswet en dus ook van deze Invoeringswet ligt in de haalbaarheid en de uitvoerbaarheid van de overgangsfase. Het overgangsrecht moet deze overgangsfase faciliteren. Gemeenten moeten in deze periode gewoon kunnen blijven doorwerken. Hier zijn wel zorgen over. Wat kunnen zij volgens de regering het beste doen om ervoor te zorgen dat tijdens deze verbouwing van het wetstelsel «de winkel wel open blijft»?

De vraag is of volgens de nieuwe opzet van het omgevingsplan, deze transitieperiode ook duidelijkheid schept voor inwoners en belanghebbenden over wat wel en niet mag aan activiteiten als het gaat om inrichting van de leefomgeving. Wie heeft doorzettingsmacht als er conflicten ontstaan over onduidelijkheden in de overgangsperiode in relatie tot het omgevingsplan? En wat kan de gemeenteraad daarin betekenen?

Een andere vraag is hoe in de tussenperiode nieuwe inzichten kunnen worden meegenomen door huidige en toekomstige gemeenteraden. Welke flexibiliteit is er dan nog in het omgevingsplan om deze inzichten mee te nemen?

Ook op het punt van het omgevingsplan heeft de Afdeling zorgen dat het werken met algemene regels gevolgen kan hebben voor de rechtszekerheid van inwoners. De D66-fractieleden zien hierin ook een extra belasting van het ambtelijk apparaat van gemeenten en de leden van gemeenteraden die veel minder expertise, tijd en middelen kunnen investeren uit hoofde van hun functie en rol dan bijvoorbeeld grote projectontwikkelaars. Dit is helemaal het geval als er geen duidelijkheid is over de vergunningsplicht. De D66-fractieleden vernemen graag van de regering welke instrumenten de wet geeft aan de gemeenteraad om die rechtszekerheid toch beter te borgen.

De zogenoemde knip

De D66-fractieleden begrijpen in principe waarom er gekozen is voor de splitsing van de vergunningsplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit zou sneller duidelijkheid kunnen bieden bij de aanvrager en hopelijk tot lastenvermindering leiden. Tegelijkertijd zou dit er ook toe kunnen leiden dat het minder eenvoudig is om een voorgenomen activiteit integraal te beoordelen.
Zou de regering kunnen uitleggen of de «ruimtelijke vergunning» pas in werking treedt als de benodigde andere «technische» vergunning voor de bouwactiviteit is verkregen.

De vraag is ook of het duidelijk is dat deze twee vergunningen ook tegelijkertijd kunnen worden aangevraagd en hoe gegarandeerd kan worden dat de coördinatie binnen de gemeente goed verloopt.

Participatie

Er is in de Tweede Kamer een amendement[12] aangenomen. Dit biedt de gemeenteraad de mogelijkheid activiteiten aan te wijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is. Wanneer de vergunningaanvragen geen informatie leveren over participatie, kan de gemeente besluiten de aanvraag buiten behandeling te laten. De D66-fractieleden vernemen graag van de regering op welke wijze initiatiefnemers kennis kunnen nemen van deze verplichting.
In het geval van de aanvraag van omgevingsvergunning zijn er in artikel 16.55, zesde lid, van de Omgevingswet en het voorgestelde artikel 16.55, zevende lid duidelijke kaders aangegeven op welke wijze initiatiefnemers bij de aanvraag gegevens moeten verstrekken over participatie van een overleg met derden. Volgens dit artikel kan de gemeenteraad gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van een overleg met derden verplicht is, voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van B&W bevoegd gezag is, kan worden ingediend.

Deze artikelen geven echter geen aanwijzing over de wijze waarop participatie moet plaatsvinden, hoe inwoners kunnen worden voorbereid op een participatieproces en er gelijk speelveld kan ontstaan als het gaat om inzicht en toegang tot kennis en expertise.
De D66-fractieleden weten dat de regering aarzelt om hier nadere kaders voor te schrijven, omdat participatietrajecten maatwerk zijn. Toch vragen zij haar hoe zich de trajecten van participatie moeten verhouden tot de eigenstandige rol van de gemeenteraad, zeker als het gaat om projecten van publiek belang. Dat is zeker relevant als er sprake is van nimby-gedrag wanneer het gaat om lastige maatschappelijke opgaven. Zijn er thema's of onderwerpen die zich niet lenen voor participatie waarbij de gemeenteraad gewoon als hoogste democratisch orgaan de beslissing moet nemen? Bijvoorbeeld bij vestiging asielzoekerscentra, huisvestiging ex-verslaafden of uitbreiding winkelpanden en horeca in een woonwijk.

Overheden krijgen wel een motiveringsplicht, zoals bepaald in het Omgevingsbesluit waarin ze moeten aangeven hoe burgers, bedrijven en andere belanghebbenden bij de voorbereiding zijn betrokken en wat er met de resultaten is gedaan. Wat zijn de maatstaven voor de motiveringsplicht? Wie bepaalt deze maatstaven en wie bepaalt wanneer er voldaan is aan de motiveringsplicht?

Voor het omgevingsplan geldt naast de motiveringsplicht ook de verplichting om bij de kennisgeving van het voorgenomen omgevingsplan aan te geven hoe het participatietraject wordt vormgegeven. Het omgevingsplan hoeft pas uiterlijk in 2029 klaar te zijn voor gemeenten. Hoe wordt het participatietraject van 2021 tot 2029 gewaarborgd? En hoe wordt die motiveringsplicht gewaarborgd als een rechtszekerheid voor inwoners in die overgangsperiode?

Daarnaast heeft de Minister van BZK tijdens de behandeling van deze Invoeringswet in de Tweede Kamer toegezegd het participatieprotocol aan de Kamer toe te zenden. De D66-fractieleden vernemen graag wanneer zij dit verwacht te doen en of zij dit protocol ook aan de Eerste Kamer wil sturen.

---

[12] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 56.

Nadeelcompensatie

Goede informatievoorziening is cruciaal als er een kans bestaat op nadeel bij activiteiten, of die nu wel of niet een vergunnings- en of meldingsplicht hebben (artikel 15.10 van het wetsvoorstel). De vraag is waar benadeelden verhaal kunnen halen als deze informatievoorziening niet tijdig of niet volledig was.

Ook zouden de D66-fractieleden graag beter inzicht willen krijgen welke groepen, zoals niet-kapitaalkrachtige burgers of kleine ondernemers, potentieel benadeeld kunnen worden nu de drempel voor indirecte planschade is gesteld op 4%.

Het overgangsrecht

In de memorie van toelichting staat dat de regering zes uitgangspunten heeft gehanteerd voor het ontwerpen van het overgangsrecht: politiek-bestuurlijk draagvlak, rechtszekerheid, uitvoerbaarheid, eenvoudig, uniform tenzij en snelle uitvoering. Tegelijkertijd zegt de regering dat deze uitgangspunten niet altijd met elkaar te verenigen zijn. Op welk niveau wordt de afweging dan gemaakt en hebben lagere overheden hier nog inspraak of invloed op?

Het overgangsrecht voor gemeenten loopt tot 2029. Het gevaar voor de inwoners is dat in deze periode onduidelijkheid gaat ontstaan over welke regels nog wel en welke niet meer gelden. De vraag is hoe gemeenten juist in die overgangsperiode omgevingsplannen en nog bestaande regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan gaan invoeren in het DSO en hoe de duidelijke spelregels worden gewaarborgd voor inwoners.

DSO

Het is voor de D66-fractieleden evident dat het DSO cruciaal is voor het bereiken van de doelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Naast informatievoorziening is het van groot belang dat het digitaal stelsel dusdanig is ingericht dat gebruikers op een juiste, inzichtelijke en toegankelijke manier gebruik kunnen maken van dit DSO met de bijbehorende loketfunctie. Tegelijkertijd willen deze leden vragen aan de regering hoe zij denkt zorg te dragen dat het DSO niet alleen begrijpelijk is voor omgevingsrechtsjuristen en andere professionals, maar dat het DSO ook voor particulieren toegankelijk en bruikbaar blijft.

De D66-fractieleden hebben tijdens diverse technische briefings over het DSO de indruk gekregen dat er door de technische en inhoudelijke complexiteit van de hele wetgevingsoperatie, ook voor het bereiken van het basisniveau op landelijk niveau, vertraging niet uit te sluiten is. Graag horen zij de inschatting van de regering over de voortgang van de inhoudelijke en technische implementatie van het DSO en waar zij mogelijke risico's ziet en hoe zij die denkt te ondervangen. Hoeveel van de 355 gemeenten zijn inmiddels al op een dusdanig niveau om de deadline van 2021 te halen? En wat gebeurt er richting gemeenten die dit tijdstip niet kunnen of willen halen?

Daarnaast zien de D66-fractieleden ook een mogelijke discrepantie tussen enerzijds een basisniveau als ambitie en anderzijds de ambities zoals opgenomen in de december vastgestelde «Beheerafspraken DSO-LV Omgevingswet». Deze beheerafspraken lijken verder te reiken dan het basisniveau en zouden zelfs moeten leiden tot een DSO waarin met een klik op de kaart alle relevante informatie zichtbaar wordt. Graag

ontvangen deze leden een reactie van de regering op deze mogelijke discrepantie in ambities.

Kan de regering nog gedifferentieerd (via de diverse fasen uit de beheerovereenkomst) uiteenzetten welke kosten het DSO met zich brengt in de komende jaren op Rijksniveau en voor de verschillende bestuurslagen? Er is verwarring over genoemde bedragen van 90 miljoen en 150 miljoen (zoals genoemd in Bestuursakkoord 2016). Er zijn ook zorgen in het veld over de mogelijke hogere prijsvorming, juist omdat commerciële partijen zien hoeveel tijdsdruk er inmiddels op dit traject ligt. De D66-fractie leden horen hier graag een reactie op van de regering.

Daarnaast vernemen de D66-fractieleden graag een inschatting van de regering over de toekomstbestendigheid van het DSO met het oog op de snel voortschrijdende technische ontwikkelingen op softwaregebied. Wat gebeurt er in gemeenten of andere overheden die zich niet tijdig aanpassen aan deze nieuwe ontwikkelingen, door bijvoorbeeld budgettaire problemen of ontbreken van technische expertise in de eigen organisatie?

De D66-fractieleden zijn een voorstander van een zorgvuldige digitale dienstverlening door de overheid aan inwoners en bedrijven. Dit is wel een uitdaging in een land waar zeker 2,5 miljoen mensen aanzienlijke moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Wat kan de regering doen om ook voor deze groep de toegankelijkheid van overheidsinformatie en bekendmaking van relevante wijzigingen in regelgeving over hun omgeving te waarborgen?

Ook horen de D66-fractieleden graag hoe er in dit hele systeem wordt omgegaan met bescherming van persoonsgegevens.

Implementatie

In de memorie van toelichting staat een duidelijke aanpak voor het implementatieprogramma met alle overheden voor de invoeringsbegeleiding. De D66-fractieleden zijn ook blij met de meerjarige implementatiemonitor. Is het mogelijk deze monitor ook te delen met beide Kamers?

Op welke wijze worden de resultaten van de eerste versies van implementatiemonitor gebruikt als informatie voor de *terms of reference* van de evaluatie van de Omgevingswet?

Welke doorzettingsmacht heeft de Minister van BZK bij achterblijvers, bijvoorbeeld als gemeenten zich nog niet hebben aangesloten op het DSO op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet?

De D66-fractieleden begrepen uit de deskundigenbijeenkomst van 23 april 2019 dat er gewerkt wordt met de VNG aan een lijstje van minimumpunten waaraan alle gemeenten op 1 januari 2021 moeten voldoen. Zou de regering hier al een indicatie van willen geven?

Overig

De D66-fractieleden zouden graag een inschatting willen van de regering wat de effecten zijn voor de rechtspraak, de organisatie en de werklast. Gelden de bedragen nog die op pagina 125 van de memorie van toelichting worden genoemd?[13]

---

[13] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 125.

De D66-fractieleden juichen het toe dat er in het eerste jaar na invoering wordt ingezet op het opleiden van rechters en juridische ondersteunende medewerkers. Wat zijn de mogelijkheden en op wiens rekening komt dit als er behoefte is aan nadere deskundigheidsbevordering en capaciteit bij rechterlijke macht na dat eerste jaar van inwerkingtreding van de Omgevingswet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De «knip» in de vergunningverlening voor bouwwerken baart veel belanghebbenden zorgen. Met deze knip komt de integrale afweging te vervallen. Kan de regering de voordelen van deze knip nog eens beargumenteren en in haar antwoord ook ingaan op de zorgen van de belanghebbenden? Waarom kiest de regering voor de volgorde om eerst de bouwtechnische en daarna pas de ruimtelijke vergunning aan te laten vragen, in plaats van het advies te volgen om deze volgordelijkheid juist om te draaien? Welk nadeel ziet zij hierin?

Het organiseren van participatie wordt mede bepaald door de impact van het te beoordelen project. Waarom wordt ervoor gekozen om gemeenten de mogelijkheid te geven aanvullende eisen te stellen aan de participatie? Sluit de regering de mogelijkheid uit dat een initiatiefnemer een invulling geeft aan het participatietraject die door het openbaar bestuur als onvoldoende wordt bestempeld? Natuurlijk moet een initiatiefnemer het gesprek aan gaan met omwonenden en andere belanghebbenden, maar aangezien belangen uiteen kunnen lopen, is het evenzeer logisch om toezicht en invloed te houden op de manier waarop de participatie dan vormgegeven wordt. Waarom geeft de regering in de wet niet meer verankering aan de invulling van participatie, ook al gaat het om allerlei verschillende initiatieven?

Wat betreft het DSO hebben de SP-fractieleden de volgende vragen. In hoeverre is men qua tijd en kosten op schema met het DSO? Hoeveel gemeenten zijn er momenteel aangesloten? Welke pogingen doet de regering om achterblijvers mee te nemen? Kent zij concrete gevallen van gemeenten die zich nog onvoldoende voorbereiden? En wat is dan haar reactie daarop? Welke argumenten worden er gegeven wanneer gemeenten tot de achterblijvers behoren?

De Omgevingswet is bedoeld om alle regels en voorschriften wat betreft de openbare ruimte te bundelen en overzichtelijk te ontsluiten voor initiatiefnemers en belanghebbenden. Daar past wat de SP-fractieleden betreft een hoog niveau van informatievoorziening bij. Uit briefings komt naar voren dat er nog uitgegaan wordt van een basisniveau. Wanneer mogen de SP-fractieleden ervan uitgaan dat voor iedereen een hoger niveau dan het basisniveau beschikbaar is? Kunnen gemeenten zelf bepalen tot op welk niveau zij meegaan in de ontwikkeling?

De ervaring leert dat transities eerst vooral veel geld kosten voordat veronderstelde financiële voordelen zich überhaupt kunnen manifesteren. Ook bij de Omgevingswet wordt er uitgegaan van financiële voordelen. Soms blijkt later dat er sprake was van een misvatting – zie de tekorten die gemeenten hebben in de jeugdzorg. Kan de regering een actueel overzicht geven van de te verwachten kosten en opbrengsten op de korte, middellange en lange termijn, en daarbij ook aangeven waar die kosten en opbrengsten neerslaan?

Een initiatiefnemer kan verzoeken om een uitgebreide procedure. Het bevoegd gezag kan die echter niet zelf van toepassing verklaren. Ziet de regering het gevaar in van te snelle procedures die ten koste kunnen gaan

van het uiteindelijke resultaat? Is zij desondanks van mening dat de belangen van andere belanghebbenden zijn geborgd? Waarom heeft de regering het bevoegd gezag deze mogelijkheid ontnomen?

De Omgevingswet is zeker gebaseerd op vertrouwen. Dat klinkt heel sympathiek, maar tegelijkertijd zijn belangen vaak tegengesteld. Termen als « significant», «redelijk», «passend» en «geschikt» zijn rekbare begrippen waarover meningsverschillen kunnen ontstaan. In het uiterste geval kunnen mensen naar de rechter stappen en zal na verloop van tijd uitgebreide jurisprudentie ontstaan. Met wellicht andere uitkomsten dan die de regering nu voor ogen heeft. Is zij bereid de subjectieve begrippen meer inhoud en richting te geven? Zo nee, waarom niet?

De Eerste Kamer heeft op diverse momenten aangegeven dat ze een duidelijk moment wil waarop «ja» of «nee» wordt gezegd tegen de Omgevingswet. In de plenaire behandeling in de Tweede Kamer meldt de Minister van BZK dat er zo nodig tijd genomen kan worden voor reparaties of aanpassingen. Dit doet vermoeden dat in dat geval eerst de wet is aangenomen, met de belofte van een aantal wijzigingen. De Minister van BZK schaarde dit onder het «go/no-go»-moment. Kan de regering de SP-fractieleden verzekeren dat er een duidelijk besluit-vormend moment is over de Omgevingswet? En wanneer is dat moment dan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De PvdA-fractieleden zien een aantal belangrijke kwetsbaarheden in het voorliggend wetsvoorstel met betrekking tot de uitvoerbaarheid, kenbaarheid en slagvaardigheid. Gelet op omvang (26 wetten, 4 AMvB's) en tempo zien zij een zwaar belast programma, met hoog gestelde ambities, mede omdat de invoering beoogt te komen tot decentralisatie van omgevingswaarden, en coördinatie – in regionaal verband – van grote omgevingsvraagstukken, gekoppeld aan een complex ICT-project. De PvdA-fractieleden menen dat het DSO op orde moet zijn voordat de Omgevingswet (inclusief lagere regelgeving) in werking kan treden. Zij hebben de volgende vragen.

Welke rechten hebben gebruikers (burgers/bedrijven) bij inwerkingtreding van de Omgevingswet bij het opvragen/inzicht krijgen van informatie die in het DSO ontsloten wordt of moet worden? Kunnen burgers/bedrijven aansprakelijkheid stellen als het bevoegd gezag op 1 januari 2021 niet bereid of in staat is de basisinformatie te verstrekken? Kan de regering hierop rechtstreeks worden aangesproken indien andere bestuursorganen niet voorzien in het afgesproken niveau (het wettelijk minimum) van informatievoorziening?

De «baten» van het DSO, zijnde minder frictie- en afstemmingskosten en een betere toegankelijkheid, worden pas gerealiseerd bij een hoger ambitieniveau (conform scenario 3). Het IPO heeft aangegeven dat het minimum voor de provincies een onvoldoende doelbereik heeft.[14] Hoe wil de regering hier aan tegemoetkomen?

Het Bestuursakkoord dat het Rijk op 18 december 2018 met de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen gesloten heeft, voorziet erin dat 1 juli 2019 een volgend «go/no-go»-moment bereikt wordt door de acceptatie van de diverse softwareproducten. Wil de regering hier zo snel mogelijk de Eerste Kamer informeren ten aanzien van deze stand van zaken? Wil zij hierbij aangeven of het eerdere planningsschema dat voorziet in het

[14] Brief van 13 december 2018.

oefenen en implementeren gedurende het jaar 2020, voor de inwerkingtreding in 2021 haalbaar is/blijft?

Voorziet de regering nog financiële obstakels bij de doorontwikkeling van het stelsel ten behoeve van de inwerkingtreding in 2021? Welke omvang zal het gewenste budget voor 2020 en 2021 voor het Rijk in totaal gaan bedragen?

Heeft de regering voorzien in speciale voorzieningen voor de burgers die moeite hebben met de schriftelijke en digi-vaardigheden die noodzakelijk zijn om gebruik te kunnen maken van dit stelsel? Kan de regering inzicht geven in haar schatting van de omvang van deze groep en de verschillende categorieën van beperkingen die hier aan de orde kunnen zijn?

De Afdeling heeft geadviseerd om een specifiek handhavingsmiddel in te zetten dat het Rijk de mogelijkheid geeft om een formele aansluitplicht van andere overheidsorganen te kunnen garanderen. De regering vertrouwt blijkens haar antwoord op haar generieke toezichtsinstrumenten.
De PvdA-fractieleden verzoeken de regering om aan te geven welk specifiek handhavingsmiddel, bijvoorbeeld instructie, hier van toepassing kan zijn, om daarna met haar in overleg te gaan in welke mate dit, proportioneel, ingezet kan of moet worden ten opzichte van de generieke toezichtsregels.
Professor Zevenbergen[15] adviseert in dezen om een escalatieladder conform constructie Waarderingskamer te hanteren.[16] Is de regering bereid een escalatieladder te hanteren? Zo niet, waarom niet?

Uit de monitoringsgegevens DSO die aan de Kamer verschaft zijn, blijkt dat de informatie daarvoor is opgehaald bij 238 responderende organisaties. Dat betekent dat er nog ruim 150 organisaties überhaupt niet reageren op of deelnemen aan de overheidsmonitoring. Deelt de regering de zorg van de PvdA-fractieleden over deze cijfers? En welke maatregelen overweegt zij in dezen?

Zal bij inwerkingtreding in 2021 het instrument van de Programmatische Aanpak Stikstof met de onderliggende informatietool Aerius dat fungeert ten behoeve van vergunningverlening van duizenden bedrijven, in het DSO zijn opgenomen? Zal bij inwerkingtreding in 2021 het – nieuwe – figuur van de buitenplanse afwijkvergunning (oud artikel 19) in het DSO vindbaar zijn?

Wanneer verwacht de regering dat de eisen die de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen stelt aan het DSO, effectief is gerealiseerd? Zijn de Invoeringswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving daar voldoende op voorbereid?

---

[15] Op 16 april 2019 hebben informele gesprekken plaatsgevonden met externe deskundigen die op verzoek notities hebben aangeleverd ter bespreking met de vaste commissie voor IWO. Deze deskundigen zijn: de heer Groothuijse (universitair hoofddocent Omgevingsrecht, Universiteit Utrecht), mevrouw Tonkens (hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector, Universiteit voor Humanistiek te Utrecht), de heer Hurenkamp (political scientist, Universiteit voor Humanistiek te Utrecht) en de heer Zevenbergen (hoogleraar land administration and management, Universiteit Twente). De notitie van de heer Groothuijse, de notitie van mevrouw Tonkens en de heer Hurenkamp, en de notitie van de heer Zevenbergen zijn ter inzage gelegd ter griffie onder de volgende respectievelijke nummers: 163810.12, 163810.10 en 163810.11. Naar aanleiding van de gesprekken op 16 april 2019 zijn er drie vervolgnotities opgesteld. Deze zijn eveneens ter inzage gelegd ter griffie, onder de volgende respectievelijke nummers: 163810.12, 163810.10 en 163810.13.

[16] Notitie 7 mei 2019, p. 3, griffienummer 163810.13.

Welke betekenis krijgt de «bevorderingsplicht» uit artikel 3.20 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) met betrekking tot de samenhangende beoordeling van planologische en milieutechnische omstandigheden, gelet op de «knip» tussen de ruimtelijke en technische vergunning in de Omgevingswet?

Heeft de regering al met consumentenorganisaties, verenigingen die zich inzetten voor analfa- en digibeten et cetera overlegd over de toegankelijkheid van het stelsel? En zo ja, welke acties komen hieruit voort?
Het Rijk is door het in de wet verankerde principe «decentraal, tenzij» mede afhankelijk van medeoverheden voor het resultaatbereik van Europese richtlijnen. De regering hanteert daarbij het vertrouwensbeginsel, maar blijft wel systeemverantwoordelijk en daarmee ook verantwoordelijk voor de rapportagestructuur. Ook blijft zij aanspreekbaar inzake eventuele ingebrekestelling vanuit de Europese Commissie. De nationale verantwoordelijkheden die Nederland als lidstaat/verdragspartner is aangegaan, zijn in de ogen van de PvdA-fractieleden juridisch niet veranderd door de Omgevingswet. Is de regering het eens met hun conclusie?

De Omgevingswet bevat een evaluatiebepaling in artikel 23.9. Daarin staat dat de wet iedere vijf jaar geëvalueerd wordt op de doeltreffendheid en effecten van deze wet in de praktijk. Bij die evaluatie zal onder andere uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten, noch naar beschermen. Is de regering bereid deze evaluatie door een onafhankelijke instantie, zoals de Afdeling vraagt[17], te doen voorbereiden? En zal zij hierbij de beginsituatie 2021 (nulmonitoring) als uitgangspunt nemen? Zo nee, waarom niet?
Naar de mening van de PvdA-fractieleden staat hierbij de vraag centraal naar de balans tussen beschermen en benutten. De regering lijkt in haar reactie dit punt te ontwijken.[18] Deze leden vragen een bevestiging door de regering, dat zij de opzet van dit onafhankelijk onderzoek met name op dit hoofdaccent presenteert voor de inwerkingtreding van het stelsel in 2021. Is de regering hiertoe bereid? Zo nee, waarom niet?

De Omgevingswet kent een belangrijke participatieverplichting richting burgers. Omdat dit gekoppeld is aan grootschalige digitalisering van de informatievoorziening, wordt het mogelijkerwijs een kwetsbaar onderdeel van het stelsel. De leden van de PvdA-fractie menen dat het heel belangrijk is dat er goede, professionele informatie en toetsingsfaciliteiten zijn om de informatiemacht van burgers goed te kunnen organiseren. En dat het gewenst is dat informatie in een vroegtijdig stadium op verzoek kan worden getoetst door een onafhankelijke «derde», om juridische procedures over de kwaliteit van de informatie te vermijden. Deze leden verzoeken de regering een onafhankelijke faciliteit in te stellen die op verzoek van belanghebbenden in een zo vroeg mogelijk stadium de door de overheden verstrekte onderbouwing van hun plan- en projectbesluiten kan toetsen op toegankelijkheid en kwaliteit. Dat betekent dat zij een verbrede toepassing vraagt van de voorziening die nu expliciet is gereserveerd voor het projectbesluit (artikelen 5.47, 5.48 en 5.51 van de Omgevingswet) en het Omgevingsbesluit (artikelen 5.3 en 5.5). Is de regering hiertoe bereid?
Op welke wijze kan deze suggestie worden opgenomen in de nadere regelingen onder de Invoeringswet of het Invoeringsbesluit?

De vraag of de (kleinere) gemeenten er wel klaar voor zijn, leeft breed. Uit onderzoek blijkt dat er nog veel vragen zijn over de toepassing van dit

[17] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 10.
[18] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 16.

wetgevingsconstruct, de beschikbaarheid van tools en voldoende deskundigheid bij gemeenteambtenaren. De sinds enige jaren opgerichte Omgevingsdiensten, waarin provinciale en gemeentelijke capaciteit is gebundeld, zouden hierin moeten voorzien. Gemeenten moeten bij toezicht en handhaving scherpere en meetbare doelen formuleren. Ook de inrichting van *outcome*-gerichte systemen voor monitoring en evaluatie heeft aandacht nodig.
Provincies hebben voor alle VTH-taken vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de betrokken wetten de kwaliteitscriteria 2.1, in een verordening van toepassing verklaard op de uitvoering van hun VTH-taken. Het is daarmee helder hoe zij invulling geven aan de zorgplicht. Dit is anders voor gemeenten. In veel gemeenten is de zorgplicht (nog) niet geoperationaliseerd. Veel gemeenten bezinnen zich nog op de invulling van de zorgplicht en de impact die dat op de organisatie heeft. Sommige gemeenten verschillen met de Omgevingsdienst van mening over de exacte afbakening van het basistakenpakket. Herkent de regering dit beeld van de actuele situatie? Zo nee, waarom niet?
De kwaliteit van het stelsel dient op het niveau van gemeenten en provincies volgens de officiële toezichtsfilosofie geborgd te worden door de reguliere horizontale verantwoording. Het VTH-beleid heeft echter in de regel een lage prioriteit bij gemeenteraden en provinciale staten en is voornamelijk financieel gestuurd. Het interbestuurlijke toezicht staat op afstand en vult het hiaat niet. Beide vormen van toezicht spelen daarmee geen wezenlijke rol in de kwaliteitsborging.
In het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst ligt de focus primair op de kosten van de Omgevingsdienst. In feite wordt – als gevolg van deze focus – gevraagd om standaardisatie. De sturing op de kwaliteit van het werk ligt doorgaans bij de deelnemers afzonderlijk. Vanuit die rol wordt gevraagd om maatwerk. Collectieve aansturing op standaardisatie ontbreekt echter veelal bij de deelnemers, waardoor een Omgevingsdienst in een spagaat terechtkomt tussen een budget dat uitgaat van standaarden en een opdrachtgever die vraagt om maatwerk. Is dit naar de mening van de regering een adequate beschrijving van de huidige situatie van de Omgevingsdiensten in Nederland? Zo nee, waarom niet?
Verontrustend en opvallend is dat er geen algemeen overzicht is van de budgetten voor toezicht en handhaving. Kan de regering een actuele stand van zaken geven over het bestuurlijk en financieel «op orde» zijn van de Omgevingsdiensten in Nederland? Kan zij deze informatie voor de plenaire behandeling van de Invoeringswet beschikbaar stellen aan de Eerste Kamer, zodat deze zich een oordeel kan vormen over de waarborgen voor de noodzakelijk ambtelijke capaciteit, die gemoeid is bij de uitvoering van de onderhavige regelgeving?

De heer Groothuijse stelt vragen bij de rechtmatigheidstoets door gedeputeerde staten bij de goedkeuring van het projectbesluit van waterschappen die het omgevingsplan wijzigen.[19] Is hier de materiële (planologische) toets als onderdeel van de rechtmatigheidstoets vanzelfsprekend, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.
De goedkeuring wordt noodzakelijk geacht vanwege het doorbreken van de functionele begrenzing van taken en bevoegdheden van waterschappen. Die begrenzing wordt doorbroken door het projectbesluit dat het omgevingsplan wijzigt, maar is enkel mogelijk door de goedkeuring van de provincie. Omdat de provincie bevoegd is inzake ruimtelijke aspecten, maakt de goedkeuring van het projectbesluit het mogelijk dat het zich ook tot de ruimtelijke aspecten uitstrekt. Is deze redenering in overeenstemming met de opvatting van de regering ter zake?

[19] Notitie 12 april 2019, p. 8, griffienummer 163810.12.

De Raad voor de rechtspraak verwacht dat de invoering van de Omgevingswet leidt tot een structurele toename van werklast in financiële zin voor de rechtspraak. De regering denkt dat de werklast alleen tijdelijk toeneemt en dat de rechtspraak in staat is om deze tijdelijke werklastverzwaring in haar bedrijfsvoering op te vangen. Heeft de regering een actuele inschatting van de omvang en kosten van de «boeggolf» van rechtszaken die verwacht kan worden door de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel?
Verwacht de regering vertraging in procedures, zoals aangegeven door de heer Groothuijse[20]? Wanneer zal de regering haar conclusies met betrekking tot het noodzakelijke extra structurele en/of incidentele budget ten behoeve van de rechtspraak aan de Staten-Generaal presenteren?

In de Invoeringswet wordt bepaald voor welke overtredingen een bestuurlijke boete kan worden opgelegd en welk strafmaximum daarbij geldt. Daarmee heeft de regering het advies van de Afdeling ter harte genomen en haar aanvankelijke idee om een algemene grondslag voor de bestuurlijke boete in de wet op te nemen en de beboetbare feiten en bijhorende maxima vervolgens bij AMvB te bepalen, laten varen.
De heer Groothuijse stelt vragen bij de vertienvoudiging van de bestuursrechtelijke boete op de zware milieucategorie bedrijven, omdat de regering meent dat de boete op de overtreding van BRZO[21]-regels evenredig en afschrikwekkend moet zijn, juist voor deze specifieke categorie van majeure risicobedrijven. De motivering kan de heer Groothuijse niet overtuigen, omdat dit ook een reden zou kunnen zijn om voor de overtreding van de BRZO-regels juist niet te kiezen voor het introduceren van de bestuursrechtelijke boete, maar vanwege de (mogelijk) ingrijpende gevolgen juist te kiezen voor uitsluitend strafrechtelijke sanctionering.[22] Wat is de opvatting van de regering hierover?
Doelstelling van de Omgevingswet is stelselmatige verbetering van het leefmilieu (artikel 1.3) Door in de landelijke regels eisen te stellen met betrekking tot de toepassing van de «best beschikbare technieken» kan dit ook bereikt worden. De regering laat echter de milieugebruiksruimte over aan de politieke besluitvorming op lokaal niveau, die mogelijk daardoor leidt tot «opvulling» van de milieugebruiksruimte tot aan de grenswaarden.
De Afdeling informeert naar het standpunt van de regering in dezen, omdat artikel 1, vijfde lid, van de richtlijn luchtkwaliteit eist dat «schone» gebieden niet worden «opgevuld».[23] De regering verwijst in haar antwoord naar de vaststelling van omgevingswaarden en de programmaplicht om tot verbetering van milieu en gezondheidsomstandigheden te komen. De regering reageert niet direct op het hiervoor genoemde artikel. Heeft dit artikel naar de opvatting van de regering geen rechtstreekse werking op de besluitvorming door gemeenten?

De regering noemt in haar reactie geen expliciete gevallen waarbij er programmaplicht is voor het Rijk. Door de komst van ZZS[24], zoals fluor, hormonen, medicijnresten en resistente bacteriën, in het milieu die een diffuus karakter hebben, is het de vraag of het Rijk hier meer initiatief moet nemen om te komen tot programmaplicht of generiek handelingsperspectief. Wat is de opvatting van de regering in dezen, zo vragen de PvdA-fractieleden.

---

[20] Notitie 7 mei 2019, p. 18, griffienummer 163810.12.
[21] Besluit risico's zware ongevallen.
[22] Notitie 7 mei 2019, p. 9, griffienummer 163810.12.
[23] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 71.
[24] Zeer Zorgwekkende Stoffen.

De Omgevingswet omvat – delen van – 26 wetten. Niet alle wetten uit het fysieke domein maken onderdeel uit van de transitie naar de Omgevingswet. Welke criteria hanteert de regering bij de keuze welke wetten wel en niet worden meegenomen in de Omgevingswet?
Welke wetten of onderdelen in het fysieke omgevingsdomein, bijvoorbeeld op het terrein van economische zaken, de landbouw of het landelijk gebied (WILG), komen naar de opvatting van de regering wel in aanmerking om opgenomen te gaan worden in de Omgevingswet?
Is de regering voornemens deze in de huidige regeerperiode in te voegen? Zo nee, waarom niet?

Er komt een NOVI en deze wordt binnenkort gepresenteerd. Voor de grote problemen van Nederland is «de regio» de panacee. Inhoudelijk gezien is het logisch om de regio te kiezen als het optimale schaalniveau. Veel problemen laten zich immers niet oplossen op lokale schaal. Er komen of er zijn Regionale Energiestrategieën (RES), gebiedsagenda's, cultuurregio's, mobiliteitsregio's, veiligheidsregio's en regionale Omgevingsdiensten. Inhoudelijk is dat onvermijdelijk, maar bestuurlijk gezien is er geen regionaal democratisch gelegitimeerd bestuur. De taken van de regio zijn vastgesteld door de deelnemende gemeenteraden, provinciaal bestuur en regering. Het zijn veelal netwerken en geen gemeenschappelijke regelingen. Het maakt de besluitvormingsruimte beperkt: wat niet precies binnen de opdracht valt, behoeft de goedkeuring van alle aangesloten volksvertegenwoordigingen. Elke deelnemer heeft een veto: taakverandering is daarmee praktisch onmogelijk.
Wat is de visie van de regering op dit vraagstuk? Wie heeft de verantwoordelijkheid bij verschil van mening in de «regio», de knoop door te hakken? Bijvoorbeeld bij de vaststelling van de Regionale Energiestrategie? Is de regering het eens met de visie van de heer Groothuijse op de rol van de provincies[25] in dezen? Sluit deze visie aan bij de door de regering gegeven duiding van het provinciaal belang[26]? Bevestigt dit de – bredere – formele rol van de provinciale bestuurslaag?

Degene die een meldingsplichtige activiteit in de zin van artikel 4.4 van de Omgevingswet wil verrichten, zal deze activiteit eerst bij het bevoegd gezag moeten melden alvorens hij de activiteit kan verrichten. Het al dan niet instemmen met de activiteit wordt doorsnee niet aangemerkt als Awb-besluit. Met het kiezen voor algemene regels en een meldingsplicht kiest de wetgever bewust voor een andere manier van rechtsbescherming dan bij de instelling van een vergunningsplicht. Kan de regering reflecteren op de rechtsbescherming van belanghebbenden wanneer het gaat om activiteiten die op basis van algemene regels verricht worden? Is deze gelijkwaardig aan de huidige rechtsbescherming en waarom?
Kan de regering duidelijk maken wat het betekent voor de rechtspositie van burgers als zij menen dat een melding niet volstaat, omdat de regel of het beleidskader waar een beroep op wordt gedaan onvoldoende concreet is om effecten te beoordelen, of dat deze effecten niet zijn voorspeld c.q. voorzien op basis van de algemene regels?
Kan de regering duidelijk maken wat het verschil is met de toepassing van een zogenaamde «gelijkwaardige» maatregel door de initiatiefnemer, beschouwd vanuit de rechtspositie van burgers/omwonenden?[27]

Naar aanleiding van het verzoek van de Eerste Kamer om een «Transitiecommissie» in te stellen, heeft de regering aangeboden de Integrale Adviescommissie Omgevingswet (Commissie-Klavers) die ingesteld is om advies te geven aan de regering over de laatste onderdelen van de

[25] Notitie 7 mei 2019, p. 6, griffienummer 163810.12.
[26] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 44.
[27] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 55.

wetgeving die nog ingeschoven gaan worden, de functie van Transitiecommissie te laten vervullen. De Kamer wordt over haar adviezen en doorwerking in de regelgeving geïnformeerd. De PvdA-fractieleden zouden graag in overleg met de regering de opdracht aan deze commissie definitief vaststellen. Met name de toevoeging van een eigenstandige beoordeling door de Transitiecommissie van de mate van voorbereiding en implementatie van de verschillende producten van het nieuwe stelsel (verordeningen, DSO, capaciteiten) door de vier bestuurslagen die verantwoordelijk zijn, heeft naar hun opvatting meerwaarde. Een onderzoeksbudget ten behoeve van de commissie zou daarbij gewenst zijn. Is de regering bereid dit positief te overwegen? En zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie kijken met interesse uit naar de beantwoording van deze vragen door de regering.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

Algemeen

Hoe kijkt de regering aan tegen de stelling van de Afdeling, die door de fractieleden van GroenLinks wordt gedeeld, dat de balans tussen beschermen en benutten te sterk is komen te liggen op benutten?

De fractieleden van GroenLinks hebben bij de Omgevingswet benadrukt dat naar hun opvatting de wet zelf meer materiële inhoud moet krijgen, zowel vanuit de gewenste duidelijkheid voor bedrijven en burgers als voor de controle door en verantwoording aan het parlement. Zij zien dit bevestigd in de Invoeringswet. Kan de regering nader ingaan op de afwegingen welke zaken op het niveau van de wet zijn geregeld?

Integrale Adviescommissie Omgevingswet

Wat is de opdracht van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet en wanneer en op welke wijze kan de Eerste Kamer gebruikmaken van de deskundigheid van deze commissie?
Over welke wetten en besluiten in het kader van de Omgevingswet zal de commissie nog advies uitbrengen en welke status hebben deze adviezen in vergelijking met de (internet)consultatie?

Is ook een rol voorzien voor deze commissie na invoering van de Omgevingswet in het monitoren en evalueren van de uitvoering van de wet?

DSO

In het DSO worden Ruimtelijkeplannen.nl, Activiteiten Internet Module (AIM) en Omgevingsloket Online (OLO) geïntegreerd. Onderdeel van het DSO zijn de zogenaamde informatiehuizen, tien in totaal volgens het Bestuursakkoord. Bij de deskundigenbijeenkomst heeft het IPO aangegeven «huismeester» te willen zijn voor de informatiehuizen natuur en externe veiligheid. Hoever is de bouw van elk van deze huizen inmiddels gevorderd, wat houdt het begrip «huismeester» naar het oordeel van de regering in, en hebben ook andere overheden zich al aangemeld deze rol op zich te nemen voor een of meer van de informatiehuizen?

De realisatie van het DSO gaat in een aantal fasen, waarbij het basisniveau vanaf januari 2020 in gebruik moet zijn. Kan de regering aangeven in hoeverre deze planning haalbaar is en zo niet, welke onderdelen vertraging oplopen? Graag hierbij ook een indicatie van wat er conform

niveau 2 in het DSO moet zitten tegen die tijd en welke onderdelen eventueel ook op een later moment kunnen worden toegevoegd.

Overheden zijn formeel niet verplicht om aan te sluiten bij het DSO. Kan de regering aangeven waarom wordt gesteld dat de wijze van invoering in deze wet en het DSO materieel wel dit effect heeft? In hoeverre is er naast de gegevens uit de monitoring (met 238 deelnemende organisaties) zicht op de voorbereidingen op de invoering van DSO door gemeenten, waterschappen en provincies? Welke stappen onderneemt de regering om de organisaties die nog niet deelnemen, daartoe aan te sporen?

Voorbereidingsprocedure omgevingsvergunningen

Wanneer de initiatiefnemer hierom vraagt, kan bij de omgevingsvergunning de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van 26 weken worden toegepast. Het bevoegd gezag kan echter niet zelf deze uitgebreide procedure van toepassing verklaren, indien de initiatiefnemer daaraan niet wil meewerken. Het is wel de bedoeling dat derde-belanghebbenden geïnformeerd worden dat zij zienswijzen kunnen indienen of bezwaar kunnen maken. Hoe wordt gewaarborgd dat derde-belanghebbenden worden geïnformeerd en hun belangen worden meegewogen? Is de regering van mening dat de mededelingsplicht hiervoor voldoende is?

Wat zijn de mogelijkheden die het bevoegd gezag heeft, in lijn met het amendement-Smeulders c.s.[28] bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wanneer het de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure noodzakelijk acht, maar de initiatiefnemer hier niet aan wenst mee te werken?

Decentrale overheden en ook de Afdeling geven aan dat bij complexe vergunningen de beslistermijn van de reguliere procedure (8 of 12 weken) onvoldoende zou kunnen zijn. Deelt de regering deze twijfel en welke mogelijkheden zijn er om deze termijn te verlengen? Is de regering daartoe bereid?

De knip

De vergunning voor bouwactiviteiten en het in stand houden van bouwwerken wordt gesplitst in een technisch en een ruimtelijke vergunning. Hierbij is niet duidelijk of de laatste pas in werking treedt als ook de benodigde andere («technische») vergunning voor de bouwactiviteit is verkregen. Hoe kijkt de regering aan tegen de (on)mogelijkheid om een bouwactiviteit integraal te beoordelen?

Welke mogelijkheden hebben derde-belanghebbenden nog wanneer de gemeenteraad niet expliciet een vergunningplicht opneemt, en het aan de initiatiefnemer is of een bouwplan met het omgevingsplan overeenstemt?

Wat betekent de knip voor het materiële beschermingsniveau en het niveau van rechtsbescherming voor burgers en bedrijven?

Ziet de regering het risico bij deze knip dat wanneer de bouwvergunning (technisch) is verleend er weinig aandacht meer zal zijn voor meekoppelende belangen in de ruimtelijke vergunning? Pleit dit ervoor, indien de knip wordt gehandhaafd, om verplicht te stellen dat eerst de ruimtelijke vergunning verleend dient te zijn?

---

[28] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 49.

Uitvoering en handhaving

Welke kosten zijn naar de inschatting van de regering gemoeid met de implementatie van de Omgevingswet door andere overheden? Zijn deze kosten momenteel gedekt? Worden de andere overheden geacht zelf (extra) middelen te reserveren?

Andere overheden krijgen meer taken en bevoegdheden in de handhaving van de Omgevingswet. In hoeverre zijn zij hiervoor zowel qua deskundigheid als financiën geëquipeerd?

Welke kwaliteitseisen worden aan de andere overheden gesteld en hoe wordt hierop vanuit het Rijk als systeemverantwoordelijke toegezien?

Participatie

Er is gekozen voor vormvrije participatie en het lijkt erop dat participatie die door de initiatiefnemer moet worden vormgegeven, geregeld wordt in een ministeriële regeling. Kan de regering aangeven waarom niet een aantal basisregels en voorwaarden voor participatie op het niveau van de wet zijn vastgelegd?

Is er een risico dat het bestuursorgaan dat besluit over de aanvraag, alsnog constateert dat de initiatiefnemer onvoldoende heeft gedaan aan participatie en hierna een extra eigen traject van participatie gaat inrichten?

Ziet de regering het risico van participatie die wordt vormgegeven door de initiatiefnemer (met eigen belangen om het project te ontwikkelen) en daarmee onvoldoende borging van het publieke belang? Is een grotere rol van de lokale overheid niet gewenst gezien de bekendheid met de context en de lokale inwoners?
Is de regering bekend met de tien participatienormen[29] waarmee de nadruk meer op de betrokkenheid van inwoners komt te liggen en is zij bereid samen met gemeenten deze werkwijze verder vorm te geven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

In algemene zin

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben bij de aanvaarding van de Omgevingswet hun waardering uitgesproken voor de grote inspanning die geleverd wordt om een helder, toegankelijk en eenvoudiger stelsel van omgevingsrecht te creëren waarin vertrouwen en ruimte voor initiatief fundamenteel uitgangspunt zijn. Tegelijk hebben zij het spanningsveld genoemd bij de keuze voor een kaderwet: deze moet niet zo uitpakken dat essentiële normen en zorgvuldige begrenzingen van de bevoegdheden van de overheid in een wet ontbreken. Op dat moment wordt het primaat van de wetgever, maar ook de democratische legitimatie van wetgeving, uitgehold. In deze lijn heeft de Afdeling ook al meerdere keren kritiek geuit, ook bij de Invoeringswet Omgevingswet. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen welke waarborgen de wet heeft op het moment dat in de toekomst onderliggende AMvB's worden gewijzigd en de maatschappelijke doelstellingen of de verbeterdoelstellingen die deze wet heeft, in gevaar worden gebracht. Zij denken bijvoorbeeld aan keuzes met betrekking tot materiële normstelling of aangaande het overheidsniveau dat deze normen stelt. De leden van de

[29] https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/wijkparticipatie-eerst-de-buurt-dan-de-stedenbouwkundigen/.

fractie van de ChristenUnie zouden het betreuren als na een zonnige start van het nieuwe stelsel, de wijzigingen in regelgeving ten aanzien van essentiële normen of uitbreiding van overheidsbevoegdheden te gemakkelijk zonder betrokkenheid van parlement, provinciale staten of gemeenteraad plaatsvinden. Zij willen waken voor een goede democratische legitimatie van regelgeving. Hoe bevordert de regering dit en op welke punten in het wetgevings- en regelgevingsproces zijn er in de toekomst momenten van reflectie op dit punt vastgelegd?

Voorbereidingsprocedure bij omgevingsvergunningen

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben enkele vragen met betrekking tot de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure die op verzoek van de aanvrager kan worden toegepast en de keuze dat het bevoegd gezag dit niet zelf van toepassing kan verklaren. Zij vragen of de regering nader wil toelichten waarom voor dat laatste is gekozen in afwijking van hetgeen dat mogelijk is in de huidige Awb.
Zij zouden het betreuren als de belangen van derde-belanghebbenden met deze keuze onvoldoende worden beschermd. Kan de regering ingaan op de bescherming van derde-belanghebbenden en daarbij het huidige stelsel en het voorgestelde stelsel in de Omgevingswet vergelijken?
De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of het volgens de regering denkbaar is dat het bevoegd gezag in een bepaalde casus een uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure zeer wenselijk zou vinden, bijvoorbeeld omdat er veel wisselende (derden)belangen zijn, en vragen welke mogelijkheden het bevoegd gezag dan heeft. Kan zij samenvatten wat de winst van de voorgestelde regeling is?

Handhaving van projectbesluiten

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van de zorgen van de waterschappen bij de uitwerking van artikel 18.2, derde lid, van de Omgevingswet: «Als sprake is van een projectbesluit berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat dit besluit heeft vastgesteld.» Hier geldt het adagium «eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag». De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen de regering of hier uitzonderingen mogelijk zijn bij omgevingsvergunningen bij een projectbesluit die voor het verantwoordelijke bevoegd gezag wezensvreemd zijn. Zij merken op dat er capaciteit en expertise bij het oorspronkelijke bevoegd gezag ligt, in tegenstelling tot het nieuwe bevoegd gezag dat het projectbesluit vaststelt. De waterschappen noemden als voorbeeld de primaire keringen. Ziet de regering hier een punt van zorg en een mogelijk knelpunt? Hoe ziet zij de verantwoordelijkheid van het Rijk bij een integraal projectbesluit? Verliezen betrokken decentrale overheden op dat moment de handhavingstaak?
De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de regering een uitzondering overweegt om de bestuursrechtelijke handhavingstaak na de realisatiefase weer terug te leggen bij het oorspronkelijke bevoegd gezag en de keuze hiervoor, of om dit juist niet te doen, te beargumenteren.

DSO

De leden van de fractie van de ChristenUnie merken met instemming op dat decentrale overheden en het Rijk in overleg veel tot stand hebben gebracht in het beleggen van verantwoordelijkheden. Tegelijk constateren zij dat dit nieuwe stelsel ook wel staat of valt met een adequaat en toegankelijk functionerend DSO. Zij vragen de regering om nog eens precies uit een te zetten hoe de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van BZK een rechtsgrondslag heeft gekregen, wat hiervoor de wettelijke basis is en hoe zich dit verhoudt tot de positie van de verschil-

lende decentrale overheden. Zij merken op dat de Omgevingswet wel een specifiek artikel bevat dat de Minister toezicht houdt op de uitoefening van taken door een waterschap voor het digitaal stelsel (artikel 2.19, vierde lid, van de Omgevingswet), maar zien een dergelijke wettelijke grondslag niet voor provincies en gemeenten. Is dit een bewuste keuze of is er een andere grondslag waarop de Minister deze verantwoordelijkheid invulling geeft?
De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen hoe de Minister van BZK tezamen met de andere verantwoordelijke overheden borgt dat het DSO toegankelijk is voor elke burger. Welke maatregelen worden er genomen om leesbaarheid en toegankelijkheid op een adequaat peil te houden?

De leden van de fractie van de ChristenUnie merken op dat de maatschappelijke baten van het DSO pas na het bereiken van niveau 3 zichtbaar zullen worden. Deelt de regering deze gedachte en wat betekent dat voor het gekozen tijdpad? Hebben decentrale overheden voldoende tijd om de lokale, provinciale of waterschapsvertaalslag te maken? In het licht van de uitvoerbaarheid zouden de leden van de fractie van de ChristenUnie willen aanvoeren dat tijd om te oefenen met het nieuwe stelsel voldoende moet zijn. Wat vindt de regering de minimale termijn van beschikbaarheid van het DSO alvorens het van kracht wordt en welke garanties geeft ze op dat punt?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen in het licht van artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet hoe de financiering voor het bereiken van ambitieniveau 3 wordt vormgegeven en of de huidige begroting een toereikende is voor het toevoegen van toegankelijke data en de uitbreiding van de informatiehuizen. Zij vragen om dit te beargumenteren.

Participatie

De leden van de fractie van de ChristenUnie zien een spanningsveld tussen veelomvattende participatie en de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad of provinciale staten. Uiteindelijk zullen zij een afweging in het algemeen belang moeten maken die anders kan zijn dan de botsing van deelbelangen aan tafel in een participatieronde. Hoe ziet de regering dit spanningsveld en welke beleidsvoornemens zijn hier mee gemoeid?
De leden van de fractie van de ChristenUnie danken de Minister van BZK voor haar brief met betrekking tot de stand van zaken omtrent participatie.[30] Zij vragen hoe de eerste pilots op dit punt hebben uitgepakt en hoe voorkomen wordt dat alleen hoogopgeleide, stevig geëngageerde inwoners dit spoor kunnen volgen. Welke doelstellingen zijn er op dit punt en hoe is dit voor de Kamer na te gaan, zo vragen zij. Deze leden weten dat er wettelijk is vastgelegd dat er participatie moet zijn, maar daarmee is nog geen kader gegeven over het bereik en het vinden van inwoners, bedrijven of maatschappelijke organisaties die minder vertrouwd zijn.
De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben een zelfde vraag omtrent de kwaliteit van participatie. Hoe wordt inzichtelijk of dat voldoende het geval is, wie bewaakt dat en wat is de wettelijke grondslag op dit punt? Zij vragen tevens of er bevindingen zijn van gemeenteraden bij de wat meer grootschalige pilots die zijn gehouden. Zij noemen bijvoorbeeld De Binckhorst in Den Haag, maar ook andere voorbeelden zouden te geven zijn. Is er kwalitatief onderzoek gedaan naar de bevindingen van raadsleden, de omvang van de werkzaamheden in het nieuwe stelsel en de mogelijkheden om de volksvertegenwoordigende rol gestalte te geven?

---

[30] Kamerstukken I 2018/19, 34 986/33 962, B.

Heeft de regering overwogen om het wettelijk expliciet te maken dat de gemeenteraad een cruciale rol heeft in het bereiken van alle groepen in de bevolking bij het organiseren van participatie? Wat zou er tegen een dergelijke wettelijke verplichting zijn, zo vragen deze leden.

Overgangsrecht

Voor activiteiten die het Rijk niet langer reguleert, is er gekozen voor de zogeheten «bruidsschat» die continuïteit garandeert en als startpunt en referentie dient voor regulering door de gemeenten en de waterschappen. Hebben de leden van de fractie van de ChristenUnie het goed begrepen dat in deze systematiek Rijksregels zullen gaan gelden als waren zij regels van het omgevingsplan? De leden van de fractie van de ChristenUnie wensen graag een nadere beschouwing van artikel 147 van de Gemeentewet, waarin is vastgelegd dat de gemeenteraad de gemeentelijke verordeningen vaststelt. Wat betekent deze wettelijke verplichting in het licht van de «bruidsschat»? Zijn er uit het verleden voorbeelden waar op soortgelijke wijze vorm is gegeven aan een continuïteit van regelgeving?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De fractieleden van de PvdD vragen de regering uitvoeriger inzicht te verschaffen in de wijze waarop de gevolgen voor natuur, milieu, klimaat en volksgezondheid als gevolg van de invoering, worden gemonitord en geëvalueerd op centraal niveau.
Kan de regering aangeven op welke wijze die monitoring en evaluatie zal worden gekoppeld aan een beoordeling van genoemde effecten in vigerende recente wetgeving die onderdeel wordt van de nieuwe wet, wanneer die heeft plaatsgevonden en/of voor wanneer die is voorzien?

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 28 juni 2019.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Nooren

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

G

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 27 juni 2019

Op 5 juni heb ik uw verslag over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ontvangen. Bijgaand treft u de antwoorden op uw vragen aan in de vorm van een Memorie van Antwoord.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

kst-34986-G
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

1. Inleiding

Met belangstelling heeft de regering kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de fracties over het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.

De vragen zijn gesteld door de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) in de samenstelling van voor de beëdiging van de huidige Eerste Kamer. Ze zijn het resultaat van een uitgebreid voorbereidingsproces, waarbij de leden zich hebben laten informeren door diverse deskundigen, aan de hand van technische briefings verzorgd door ambtenaren van het Ministerie van BZK en een bijeenkomst met afgevaardigden van onder meer VNG, IPO, Unie van Waterschappen, Kadaster en andere betrokkenen uit de bestuurlijke en uitvoeringspraktijk. De grondige voorbereiding zorgt voor een zorgvuldige behandeling die recht doet aan het belang van de stelselherziening. De regering dankt de leden voor de gestelde constructieve vragen en ziet ernaar uit om de behandeling van dit wetsvoorstel met uw commissie in de nieuwe samenstelling op een goede wijze voort te zetten.

Dat geldt ook voor de behandeling van andere wetgevingsproducten die onderdeel zijn van het nieuwe stelsel. Bij brief van 25 april 2019, is op verzoek van uw commissie, een overzicht gegeven van de verschillende onderdelen en de planning daarvan. Graag bespreek ik met u wat er nodig is om een zorgvuldige behandeling te borgen. Daarnaast gaat ook steeds meer aandacht uit naar de voorbereiding van de uitvoeringspraktijk op de invoering van het nieuwe stelsel. Een dezer dagen ontvangt u de halfjaarlijkse monitoringsbrief. Daarin wordt een overzicht gegeven de resultaten van de monitor implementatie en ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Op enkele plekken in deze memorie van antwoord wordt naar deze brief verwezen. In december zult u een voortgangsbrief ontvangen over het geheel van de wetgeving, de implementatie en het DSO.

Hieronder treft u de antwoorden op de gestelde vragen. Bij de beantwoording is de indeling van het voorlopig verslag gevolgd. De regering hoopt dat met deze memorie van antwoord de vragen naar tevredenheid zijn beantwoord en ziet uit naar het vervolg van de behandeling.

2. Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

2.1 Algemeen

De leden van de VVD-fractie vragen wat, als het gaat om aanvragen om omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, in de praktijk het verschil zal zijn tussen de bevoegdheid van de gemeenteraad om een verklaring van geen bedenkingen af te geven op grond van de gewijzigde Crisis- en herstelwet en het verzwaarde adviesrecht van de gemeenteraad voor dergelijke aanvragen onder de Omgevingswet.

Het belangrijkste verschil in de praktijk tussen beide instrumenten is dat het (verzwaarde) adviesrecht feitelijk zal werken als «piepsysteem», met minder bestuurlijke lasten voor de gemeenteraad dan bij de verklaring van geen bedenkingen. Als het college van burgemeester en wethouders de aanvraag voor advies aan de gemeenteraad heeft voorgelegd, de aanvraag in een raadsvergadering is besproken en de raad geen opmerkingen heeft, hoeft de raad verder niets te doen en kan het college de procedure vervolgen en op de aanvraag beslissen. Als een verklaring van geen bedenkingen is vereist moet de raad daartoe een uitdrukkelijk besluit nemen, ook al heeft de raad verder geen opmerkingen.

2.2 Participatie

De leden van de VVD-fractie vragen of de verplichtingen voor initiatiefnemers ten aanzien van het betrekken van belanghebbenden toenemen ten opzichte van de huidige situatie.

Conform het amendement van het lid De Vries[1] wordt een initiatiefnemer in de Omgevingsregeling gestimuleerd om derden actief bij de totstandkoming van zijn aanvraag te betrekken. Initiatiefnemers die invulling hebben gegeven aan participatie zullen moeten beschrijven hoe participatie heeft plaatsgevonden en wat de resultaten daarvan zijn. Initiatiefnemers behouden echter de vrijheid om hieraan geen toepassing te geven. Daar kunnen goede redenen voor zijn, zoals de aard van de voorgenomen activiteit. Zo kan overleg met buren over een vergunningaanvraag voor het slopen van een binnenmuur van een monument overbodig zijn, net als overleg met de buurbedrijven over een bouwactiviteit van een opslagloods voor pallets midden op een groot industrieterrein. Het staat een initiatiefnemer dus vrij om geen invulling te geven aan participatie. In dat geval hoeft de initiatiefnemer alleen aan te geven dat er geen participatie heeft plaatsgevonden.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is een amendement van het lid Van Eijs c.s. aangenomen.[2] Op basis van dit amendement kan de gemeenteraad gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan worden ingediend. Het gaat hierbij overigens alleen om activiteiten waarin het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor het verlenen van de vergunning. Voor die gevallen waarin de participatie verplicht is, moet de aanvrager aantonen dat hij aan participatie heeft gedaan.

Alleen in die gevallen waarin participatie verplicht wordt gesteld nemen de verplichtingen toe. In hoeverre dat geldt voor kleine private ondernemingen is afhankelijk van de gevallen waarvoor gemeenten participatie verplicht stellen en is bovendien beperkt tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Door onderzoeksbureau SIRA zijn de effecten van het aanvraagvereiste participatie in de Omgevingsregeling onderzocht. De verwachting is dat initiatiefnemers vaker actief belanghebbenden betrekken voordat de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Als een initiatiefnemer hiervoor kiest, zal de initiatiefnemer vast moeten leggen hoe participatie heeft plaatsgevonden en wat de resultaten daarvan zijn. Dit zorgt voor een toename van de lasten aan de voorkant van het proces. Die toegenomen betrokkenheid kan echter zorgen voor een daling van het aantal te behandelen zienswijzen, bezwaren en beroepen. Dit heeft SIRA niet onderzocht. Dit zou een reductie van de uitvoeringslasten van het bevoegd gezag betekenen en kan ook voor tijdwinst zorgen bij de initiatiefnemer.

2.3 DSO

De leden van de VVD-fractie willen graag weten hoe adaptief het DSO is, en of het nieuwe ontwikkelingen in de ICT kan accommoderen. Het DSO is adaptief en kan nieuwe ontwikkelingen accommoderen. De landelijke voorziening van het DSO is gebaseerd op open standaarden. Daarmee is

[1] *Kamerstukken II* 2014/15, 33 962, nr. 39.
[2] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 56.

DSO een open systeem voor alle partijen die met open standaarden werken. Dit betekent dat het voor iedere softwareleverancier mogelijk is om een toepassing te ontwikkelen die kan aansluiten op de landelijke voorziening.

Open standaarden zijn per definitie adaptief. Dat betekent dat technieken als *machine learning* en *augmented reality* te implementeren zijn. Deze technieken maken geen onderdeel uit van het basisniveau dat wordt gerealiseerd ten behoeve van de inwerkingtreding van de wet; in de toekomst is het ondersteunen van zaken als *machine learning* en *augmented reality* in de landelijke voorziening wel technisch mogelijk. De onderdelen van de invoeringswetgeving die over het DSO gaan zijn afgestemd op het basisniveau van de landelijke voorziening. Ook deze zijn toekomstproof: de grondslagen in de Invoeringswet zijn zo vormgegeven dat niet voor elke (beperkte) wijziging van de landelijke voorziening van het DSO een wetswijziging nodig is, dit wordt in de uitvoeringsregelgeving geregeld.

De leden van de VVD-fractie willen weten hoe de regering bewerkstelligt dat de inhoud van het DSO wordt uitgebouwd en geactualiseerd. In de eerste helft van 2018 is het basisniveau interbestuurlijk vastgesteld. Dit is het niveau dat het DSO moet bieden bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hierbij zijn ook nadere keuzes gemaakt over welke inhoud wel, en welke inhoud nog niet in het basisniveau kan worden ontsloten. Hierbij is aangesloten bij de aanbevelingen van het BIT. U bent hierover nader geïnformeerd in reactie op het BIT-advies over het DSO[3] en de voortgangsbrief over de stelselherziening van juli 2018[4]. Zoals ik meldde in de reactie op het advies van de Adviescommissie Omgevingswet met betrekking tot het Invoeringsbesluit[5] worden bij inwerkingtreding onder meer omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen getoond. Gemeenten hebben op grond van het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet een overgangstermijn tot 2029 om een eigen omgevingsplan te ontwikkelen. Waterschappen hebben voor de waterschapsverordening een overgangsperiode van twee jaar na inwerkingtreding. De Invoeringswet bevat zoals afgesproken met de provincies, geen overgangsvoorziening. De provinciale verordeningen moeten in 2021 in de juiste vorm in de landelijke voorziening zijn gezet.

De leden van de VVD-fractie vragen of de Minister van BZK andere overheden kan dwingen om de inhoud van het DSO structureel uit te bouwen en up-to-date te houden, vanuit haar systeemverantwoordelijkheid in relatie tot de rechtszekerheid van de burger. Ook de leden van de CDA-, D66- en PvdA-fracties en de ChristenUnie-fractie stellen soortgelijke vragen over de betekenis van de systeemverantwoordelijkheid of stelselverantwoordelijkheid van de Minister, in het bijzonder welke doorzettingsmacht de Minister heeft bij de ontwikkeling en invoering van dit stelsel, bijvoorbeeld als gemeenten zich nog niet hebben aangesloten op het DSO. Deze vragen worden in samenhang beantwoord.

De stelselverantwoordelijkheid (of systeemverantwoordelijkheid) van de Minister kan worden onderscheiden van de expliciete wettelijke taken en bevoegdheden die bij de Minister zijn belegd. De stelselverantwoordelijkheid ziet onder meer op het tot stand brengen en aanpassen van benodigde regelgeving als medewetgever en het organiseren van het benodigde overleg met betrokken partijen in het kader van het tot stand komen van het DSO en de verdere ontwikkeling daarvan. Op die manier

---

[3] *Kamerstukken II* 2017/18, 33 118, nr. 98.
[4] *Kamerstukken I* 2017/18, 33 118, AH.
[5] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, E.

kan worden ingespeeld op de mogelijke veranderingen in de informatiebehoeften van burgers, ondernemers en overheden. Wettelijke taken en bevoegdheden heeft de Minister als beheerder van de landelijke voorziening van het DSO (het voorgestelde artikel 20.21, tweede lid, Omgevingswet), als regelgever, voor zover uitvoeringstechnische voorschriften bij ministeriële regeling kunnen worden gegeven (de voorgestelde artikelen 20.21, vierde lid, 20.24, tweede lid, 20.26, vierde lid, 20.28, derde lid en 20.30 Omgevingswet) en als toezichthouder (bevoegdheden in het kader van generiek interbestuurlijk toezicht).

Bij inwerkingtreding van de wet voorziet de landelijke voorziening in twee hoofdfuncties, het ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving en het kunnen indienen van verschillende typen aanvragen en meldingen bij het bevoegd gezag.

Het ontsluiten van informatie in de landelijke voorziening betreft in de eerste plaats informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren onder de Omgevingswet. Wanneer een overheidsorgaan regels vervat in bijvoorbeeld een omgevingsplan of omgevingsverordening, in werking wil laten treden, is het noodzakelijk dat die regels officieel gepubliceerd worden in de daarvoor aangewezen officiële publicaties. Daarvoor wordt de generieke infrastructuur voor officiële publicaties gebruikt. Het overheidsorgaan blijft zelf verantwoordelijk voor het publiceren en draagt zorg voor de inhoud van de publicatie. Het Kadaster krijgt in het Omgevingsbesluit de taak toebedeeld om officieel gepubliceerde informatie vervolgens een-op-een te ontsluiten in de landelijke voorziening. De in die taak betrokken besluiten en andere rechtsfiguren worden volgens het bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel Wet elektronische publicaties[6] bij ministeriële regeling op grond van de Omgevingswet nader gespecificeerd. Hier is voor gekozen gezien de nauwe relatie tussen deze informatievoorziening en de voor het publicatieproces te gebruiken standaard, welke standaard bij ministeriële regeling onder de Bekendmakingswet wordt voorgeschreven. Voor deze informatievoorziening gebruikt het Kadaster de elektronische bestanden waarin de besluiten en andere rechtsfiguren zijn vervat, die door het bevoegd gezag voor publicatie worden aangeleverd bij de generieke infrastructuur voor officiële publicaties. Burgers en bedrijven kunnen deze besluiten en andere rechtsfiguren in het DSO tegen de achtergrond van verschillende kaartlagen uit de basisregistraties bekijken, zodat zij inzicht kunnen krijgen in de implicaties voor hun situatie. In het recent voorgehangen Invoeringsbesluit Omgevingswet is een leveringsverplichting voor overheden opgenomen om actuele statusinformatie over die besluiten te verstrekken. In antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie kan dus geantwoord worden dat de actualiteit van deze informatie in de landelijke voorziening van het DSO is geborgd.

De invoeringswet bevat een grondslag om bij AMvB ook andere informatie over de fysieke leefomgeving aan te wijzen voor ontsluiting via de landelijke voorziening, waarbij leveringsverplichtingen kunnen worden opgelegd (het voorgestelde artikel 20.26 Ow). Daarvan wordt vooralsnog geen gebruik gemaakt. Voor zover informatie wordt ontsloten zonder wettelijke regeling, worden over de kwaliteit daarvan afspraken gemaakt in een aansluitovereenkomst tussen de Minister van BZK en de beheerder van die informatie en kan aan de gebruiker van het DSO inzicht worden gegeven in de aard van de informatie. De bronhouder blijft zelf verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de informatie.

---

[6] *Kamerstukken II* 2018/19, 35 218, nr. 2.

De informatievoorziening via de landelijke voorziening van het DSO is een serviceproduct. Dat betekent dat het DSO informatie uit andere bronnen ontsluit, maar burgers en bedrijven alleen rechten kunnen ontlenen aan de bron: bijvoorbeeld de officiële bekendmaking van een besluit.

Wat betreft het aansluiten op de landelijke voorziening van het DSO het volgende. In het wetsvoorstel voor de invoeringswet is opgenomen dat overheden op grond van artikel 20.28, eerste lid, Omgevingswet voor vergunningaanvragen en andere typen aanvragen en meldingen gebruik maken van de landelijke voorziening. Zij moeten dus aansluiten op de landelijke voorziening om berichten uit het landelijk systeem elektronisch te kunnen ophalen. Zonder aansluiting kunnen ze de aanvragen die door de initiatiefnemer worden ingediend via de landelijke voorziening niet in behandeling nemen en geen beschikkingen nemen binnen de door de wet gestelde termijnen.
De leden van de VVD-fractie vragen wat de consequenties zijn als gemeenten lokale regelgeving niet updaten in het DSO, en of er in dat geval een back-up is. Op grond van het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet en het daarin vastgelegde overgangsrecht hebben gemeenten tot 2029 de tijd om hun huidige bestemmingsplannen en lokale verordeningen om te zetten naar (onderdelen van) het omgevingsplan. Tot die tijd zijn de huidige bestemmingsplannen vindbaar in de landelijke voorziening, voor zover deze nog van kracht zijn. Nieuwe (delen van) omgevingsplannen worden automatisch getoond in de landelijke voorziening nadat ze bekend gemaakt zijn via de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen. Daar hoeven gemeenten dus zelf niets extra's voor te doen. Er is ook geen back-up voorziening hiervoor nodig. Voor zover met updaten wordt gedoeld op het actueel houden van gegevens over de status van regelgeving, is daarin voorzien door een bij algemene maatregel van bestuur geregelde verplichting voor de bestuursorganen om die gegevens te leveren. Van de in het kader van het DSO aangewezen lokale regelgeving is zodoende steeds de actuele versie beschikbaar.
De leden van de VVD-fractie vragen om een reactie op de brief van het IPO, waarin wordt aangegeven dat de maatschappelijke baten van het DSO pas in scenario 3 bereikt gaan worden. Ook de leden van de PvdA-fractie vragen naar een reactie op de claim van het IPO dat het minimumniveau van het DSO onvoldoende doelbereik heeft. Het beeld dat het basisniveau van de landelijke voorziening geen maatschappelijke baten realiseert wordt niet gedeeld. Het bevat voor gebruikers en overheden al een aantal duidelijke verbeteringen ten opzichte van de huidige voorzieningen, zoals toegankelijkheid via één digitaal loket en het tonen van alle ruimtelijke regelgeving via een klik op de kaart. Het basisniveau van de landelijke voorziening is in de eerste helft van 2018 interbestuurlijk vastgesteld. De regering deelt de ambitie van het IPO om na realisatie van het basisniveau het DSO verder uit te bouwen, om nog meer maatschappelijke baten te kunnen genereren. Daar zal stapsgewijs naartoe worden gewerkt, conform de eerder aanbevelingen van het BIT.

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer het definitieve besluit kan worden genomen of de wet in werking kan treden. Eind 2019 zal de regering een oordeel geven worden of de wet per 1 januari 2021 in werking kan treden. Een van de belangrijke criteria daarvoor zal zijn of de landelijke voorziening van het DSO op dat moment opgeleverd is, zodat het jaar 2020 inderdaad door alle overheden kan worden gebruikt voor aansluiten en vullen. Voor een uitvoerige stand van zaken met betrekking tot (onder meer) de ontwikkeling van het DSO wordt verwezen naar de monitoringsbrief, die een dezer dagen aan uw Kamer wordt gestuurd. Overigens zal het ontwerp van het formele besluit om de Omgevingswet

in werking te laten treden aan het parlement worden voorgelegd. Dit zal naar verwachting medio 2020 zijn.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of het tijdpad niet te krap wordt. Zoals bij de vorige vraag beantwoord, zal eind 2019 het oordeel gegeven worden over de vraag of de wet tijdig in werking kan treden. Hiervoor is randvoorwaardelijk dat overheden gedurende het jaar 2020 in staat zullen zijn met de landelijke voorziening te oefenen en deze te vullen.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af in hoeverre de aangehaalde bestuurlijke afspraak wordt betrokken bij de oproep van de Tweede Kamer om in 2019 een nieuw BIT-advies te laten uitbrengen. Onafhankelijke en regelmatige toetsing is belangrijk. Dit heb ik op 19 februari 2019 tot uiting gebracht in het debat over de Invoeringswet in relatie tot de motie van het lid Ronnes c.s.[7] Die ging specifiek in op het BIT in relatie tot de verdere ontwikkeling van de landelijke voorziening na oplevering van het basisniveau. Ik heb in de Tweede Kamer aangegeven dat ik deze motie als volgt wil interpreteren:
«Ik kan me voorstellen dat we, als we dat aan het eind van het jaar hebben, om een update van het BIT vragen– dat is waar de motie om vraagt – en dat we daar voor de vervolgfase weer ons voordeel mee zouden kunnen doen.» De motie gaat derhalve over de vervolgfase van het DSO. De voorziening die nu wordt gebouwd valt binnen het basisniveau. De wet- en regelgeving is op het basisniveau gebaseerd. Ik heb dankbaar gebruik gemaakt van het BIT-advies over het basisniveau van de landelijke voorziening. Dit nadert oplevering eind 2019, daarmee zou een nieuw BIT-advies over het basisniveau weinig meerwaarde meer hebben. Ik verwacht dat het BIT wel nuttige adviezen kan en zal geven over de doorontwikkeling en uitbouw van de landelijke voorziening. Hierover zal ik dan ook eind 2019 advies vragen aan het BIT.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of er een ander toetsingsorgaan in de plaats van het BIT komt en hoe er aangekeken wordt tegen de wenselijkheid van regelmatige toetsing van het functioneren van het DSO. De mening van de leden van de VVD-fractie dat het functioneren van het DSO regelmatig moet worden getoetst, wordt gedeeld door de regering. De landelijke voorziening van het DSO wordt dan ook systematisch getest en verbeterd. Zowel door het ontwikkelprogramma als onafhankelijke derden. Hiertoe worden elk kwartaal werkende onderdelen opgeleverd waar vervolgens gebruikerspanels van burgers, bedrijven en overheden de kwaliteit van kunnen beproeven. Ook worden doorlopend praktijkproeven op de uitvoeringsprocessen van de Omgevingswet gesimuleerd. Naast het testen van losse componenten wordt ook de integrale werking van de landelijke voorziening getest en beoordeeld. Dit alles om zeker te zijn dat de landelijke voorziening straks werkt en voldoet aan de opdracht. Een interbestuurlijk acceptatieteam onder voorzitterschap van de VNG zal ten slotte de eind-acceptatie van het basisniveau van de landelijke voorziening uitvoeren.

In algemene zin is de continuïteit van de functie die het BIT vervult tot 31 december 2020 voldoende geborgd. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in het Algemeen Overleg Digitale overheid op 16 mei 2019 uitgesproken dat de functie van het BIT ook wordt gecontinueerd na 2020. Naar verwachting zal de Staatssecretaris voor eind 2019 een besluit hierover nemen.

---

[7] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 26.

De leden van de VVD-fractie vragen of aan een samenwerkingsruimte wordt gebouwd om meervoudige vergunningaanvragen te kunnen afdoen. Vanaf het tweede kwartaal van 2019 wordt gebouwd aan een samenwerkingsruimtefaciliteit als onderdeel van de landelijke voorziening die bevoegd gezagen ondersteunt bij de behandeling van vergunningaanvragen en meldingen. De voorziening die nu wordt gebouwd valt binnen het basisniveau. Dit onderwerp wordt niet in de Invoeringswet geregeld, maar is op grond van het voorgestelde artikel 20.22 Omgevingswet een onderwerp dat in het Invoeringsbesluit wordt geregeld. In het ontwerp van het Invoeringsbesluit zoals dat in mei jongstleden aan Eerste en Tweede Kamer is gestuurd is nog geen rekening gehouden met deze voorziening, omdat bij het opstellen van de regelgeving nog onvoldoende informatie beschikbaar was over hoe de functionaliteit er precies uit zou komen te zien. In het lopende kwartaal wordt een privacy impact assessment (PIA) en een DUTO-scan gedaan op de landelijke voorziening, waarin de samenwerkingsruimtefaciliteit wordt meegenomen. De uitkomsten van deze PIA worden betrokken bij het aanvullen van de regelgeving in het Invoeringsbesluit, voor zover nodig. De regelgeving over het basisniveau, waaronder ook deze samenwerkingsruimtefaciliteit, zal voor inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn (onder andere voor verwerkingsverantwoordelijkheid en de verwerking van persoonsgegevens).

De leden van de VVD-fractie vragen zich af hoe het te abrupt kunnen zijn van de verkorting van de termijnen voor complexe vergunningen van 26 naar 8 weken mede in het licht van het ontbreken van een samenwerkingsruimte ondervangen zou kunnen/ moeten worden.

De samenwerkingsruimtefaciliteit die als onderdeel van het basisniveau wordt gerealiseerd, is afdoende om bevoegde overheden in staat te stellen de kortere beslistermijnen te halen. Ook zonder samenwerkingsruimte is de reguliere procedure hier overigens voldoende op toegerust, met een standaard beslistermijn van acht weken, twaalf weken bij een vereiste instemming en daarnaast nog een verlengingsmogelijkheid van zes weken. Dat betekent dat de beslistermijn bij een vereiste instemming in totaal achttien weken bedraagt.

De leden van de VVD-fractie willen weten of het klopt dat 25% van de gemeenten achter blijft bij de implementatie van de Omgevingswet. Twee keer per jaar wordt samen met de bestuurlijke partners een monitor uitgevoerd op de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet. Daarover worden beide Kamers geïnformeerd. De nieuwste monitorcijfers worden een dezer dagen met u gedeeld in de halfjaarlijkse monitoringsbrief.

2.4 Relatie tussen overheden

De leden van de VVD-fractie stellen enkele vragen naar aanleiding van de Van Poeljelezing door de Minister van BZK[8]. Zij sprak in die lezing onder meer over vloeibaar openbaar bestuur, waarin provincies in sommige situaties de taken van gemeenten zouden moeten of kunnen overnemen of andersom. De leden vragen of de Minister het had over definitief overnemen of over delegeren. Ook vragen zij hoe overheidslagen zich tot elkaar gaan verhouden met het oog op hun verantwoordelijkheden in het kader van de Omgevingswet.

[8] Zie de tekst van de Van Poeljelezing op https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/kajsa-ollongren/documenten/toespraken/2019/04/01/spreekpunten-minister-ollongren-bij-van-poeljelezing.

De discussie in de Van Poeljelezing kwam voort uit de opgaven in het sociale domein. Mocht die discussie uiteindelijk ook leiden tot de wens tot taakoverdracht in het fysieke domein, dan zal op dat moment nagedacht worden over de juridische vormgeving daarvan. Onder de Omgevingswet kan het idee van «vloeibaar» bestuur overigens al wel worden ingevuld, voor zover het niet gaat om de wettelijke taken en bevoegdheden. Vaak is er sprake van co-actorschap waarbij bestuursorganen een opgave gezamenlijk aanpakken.[9]In dat geval biedt het stelsel van de Omgevingswet voldoende ruimte om in verschillende provincies, of zelfs voor verschillende regio's binnen een provincie, tot een passende verdeling van verantwoordelijkheden te komen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor formele wettelijke taken of bevoegdheden. Zo zou de ene provincie een onderwerp aan zich kunnen trekken, terwijl de andere datzelfde onderwerp overlaat aan de gemeenten of meer een samenwerkingsrol kiest. Het subsidiariteitsbeginsel dat is verankerd in artikel 2.3 van de Omgevingswet vereist immers niet dat alle provincies tot hetzelfde oordeel komen over de vraag of een provinciaal belang doelmatig en doeltreffend door de gemeenten kan worden behartigd.

De leden van de VVD-fractie noemen twee bestaande regelingen voor overdracht van taken of bevoegdheden in de Omgevingswet: de bevoegdheidsoverdracht bij vergunningverlening, toezicht en handhaving en de mogelijkheid om de zuiveringstaak van het waterschap over te dragen aan een gemeente. Zij vragen of de regering nog meer taken op het oog heeft. De regering heeft geen andere taken en bevoegdheden op het oog dan hetgeen nu al is opgenomen in de Omgevingswet en het wetsvoorstel. Mocht de situatie in bepaalde regio's zich zo ontwikkelen dat ook andere toebedeelde taken en bevoegdheden niet langer doelmatig of doeltreffend zouden zijn, dan zou voor taakoverdracht in eerste instantie eventueel gebruik gemaakt kunnen worden van de experimenteerregeling in artikel 23.3 van de Omgevingswet.

De leden noemen in het bijzonder artikel 2.17, derde lid, van de Omgevingswet. Dit biedt ruimte aan waterschappen en gemeenten om de zuivering van het stedelijk afvalwater anders te verdelen dan de Omgevingswet voorschrijft. Dit betreft een beleidsneutrale overgang van de huidige regeling in de Waterwet. Het is een vorm van vloeibaar bestuur *avant la lettre*.

Ook noemen de leden vergunningverlening, toezicht en handhaving. Artikel 5.16 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om de rol van het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning te delegeren aan een ander bestuursorgaan. Het voorgestelde artikel 4.13a van de Omgevingswet breidt dit uit tot rol van bevoegd gezag voor de algemene regels (inclusief het stellen van maatwerkvoorschriften). Het gaat hier primair om delegatie van een bevoegdheid als in een concreet geval de bevoegdheidstoedeling ertoe leidt dat het bestuursorgaan dat het zwaarste belang behartigt niet als bevoegd gezag is aangewezen. Artikel 4.17 van het Omgevingsbesluit (Stb. 2018, 290) bevat een beperking aan structurele overdracht van bevoegdheden rond omgevingsvergunningen. Dit kan alleen voor activiteiten die worden verricht op hetzelfde bedrijventerrein of een in een ander opzicht samenhangend geheel van activiteiten. Hiermee wordt het bijvoorbeeld mogelijk om bij grote en complexe gebiedsinrichtingsprojecten één bestuursorgaan verantwoordelijk te maken voor alle omgevingsvergunningen voor de uitvoering van het project.

---

[9] Zie ook *Kamerstukken II* 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 73–74 en *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 7, blz. 8–10.

Naast de twee mogelijkheden die de leden noemen is er nog een optie voor bevoegdheidsoverdracht te vinden in het voorgestelde artikel 5.44b van de Omgevingswet. Dit biedt de mogelijkheid om in een concreet geval de bevoegdheid om een projectbesluit voor een project van nationaal belang vast te stellen, over te dragen van het Rijk naar de provincie. Het gaat daarbij primair om energie- of infrastructuurprojecten waarvoor de Omgevingswet (artikel 5.46), de Gaswet (artikel 2.9 van het wetsvoorstel), de Elektriciteitswet 1998 (artikel 2.7 van het wetsvoorstel) of de Mijnbouwwet (artikel 2.17, onder Q, van het wetsvoorstel) voorschrijft dat een Minister een projectbesluit neemt. Het betreft een voorzetting van de – in de praktijk ook benutte – mogelijkheid in de drie laatstgenoemde wetten om de huidige rijkscoördinatieregeling niet of gedeeltelijk toe te passen in gevallen waarin coördinatie niet opportuun is. Het sluit ook aan bij het uitgangspunt van de stelselherziening dat besluitvorming zoveel mogelijk decentraal plaatsvindt.

De leden van de VVD-fractie vragen of het voor gemeenten mogelijk is om bevoegdheden aan Rijk, provincie, buur- of centrumgemeenten te delegeren als gemeenten dit wensen.

De Omgevingswet bevat enkele specifieke voorzieningen die het mogelijk maken om bepaalde bevoegdheden aan een ander bestuursorgaan over te dragen als dat orgaan ermee instemt. Voorbeelden daarvan zijn de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning (artikel 5.16) of het in ontvangst nemen van een melding (voorgesteld artikel 4.13a). Deze specifieke voorzieningen kunnen ook worden gebruikt voor het overdragen van de concrete bevoegdheden aan grote buur- of centrumgemeenten. Gedacht kan worden aan activiteiten op een gemeentegrensoverschrijdend bedrijventerrein. De toepassing daarvan dient, zoals bij elk besluit, te worden gemotiveerd. Vaak zullen redenen zijn gelegen in doelmatigheid of de bij een ander orgaan aanwezige expertise. Belangrijk is het wettelijke vereiste dat het ontvangende orgaan daarmee expliciet heeft ingestemd. Een eenzijdige overdracht is dus niet mogelijk. De organieke wetgeving en de Algemene wet bestuursrecht staan er overigens aan in de weg om bevoegdheden te delegeren aan een ander bestuursorgaan als daar geen specifieke wettelijke voorziening voor is.
De leden van de VVD-fractie verwachten dat gerechtelijke uitspraken belangrijker worden bij de toetsing van besluiten. Daarbij wordt een structurele toename van de werklast voor de rechtspraak verwacht. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of de stelling van de regering dat de rechterlijke macht het extra werk dat uit de voorliggende wetgeving voortkomt, wel aan zal kunnen, niet te optimistisch is. Zij vragen of de Raad voor de rechtspraak deze inschatting deelt.

De regering deelt de verwachting niet dat gerechtelijke uitspraken structureel belangrijker worden bij de toetsing van besluiten. In de overgangsperiode verwacht de regering een tijdelijke stijging van het aantal zaken in verband met jurisprudentievorming. De regering erkent dus dat de introductie van de nieuwe wetgeving voor de rechtspraktijk enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. De regering verwacht anders dan de Raad echter geen structurele toename van de werklast.

De leden van de CDA-fractie vragen om een inhoudelijk zorgvuldig onderbouwde beschouwing over de te verwachten werkdruk voor de rechterlijke macht en de wijze waarop de regering die werkdruk denkt op te lossen. Deze leden vernemen graag de toezegging van de regering dat in voldoende middelen van de rechterlijke macht zal worden voorzien. De leden van de D66-fractie vragen om een inschatting van de effecten voor

de rechtspraak, de organisatie en de werklast. Ze vragen daarbij specifiek naar de geldigheid van de bedragen die op pagina 125 van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel voor den Invoeringswet worden genoemd. De leden van de PvdA-fractie vragen naar een actuele inschatting van de omvang en kosten van de «boeggolf» van rechtszaken die verwacht kan worden door de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel. De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer de regering haar conclusies met betrekking tot het noodzakelijke extra structurele en/of incidentele budget ten behoeve van de rechtspraak aan de Staten-Generaal zal presenteren.

De regering verwacht op de langere termijn geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Ze zal de effecten van de Omgevingswet op de werklast van de rechtspraak gaan monitoren. Volgens de Raad nemen de complexiteit en behandeltijd van zaken toe omdat de Omgevingswet diverse vergunningplichtige activiteiten bijeenbrengt in de omgevingsvergunning. Dit is een van de gronden waarop de Raad verwacht dat de gemiddelde zwaarte van een omgevingsrechtelijke zaak en de behandeltijd zal toenemen. Onder de Omgevingswet keert de rechtsfiguur van «onlosmakelijke samenhang» tussen vergunningaanvragen echter niet terug, zodat het de aanvrager vrij staat om zelf te kiezen op welk moment en in welke volgorde hij de vereiste toestemming wil verkrijgen. De verwachting is dat in de praktijk van deze mogelijkheden veelvuldig gebruik zal worden gemaakt omdat een initiatiefnemer eerst de vergunningen, waar hij de meeste weerstand verwacht, kan aanvragen. Juist over deze vergunningen zullen de meeste rechtszaken ontstaan.

Ook verwacht de Raad dat er meer zaken zullen komen als gevolg van de ruimere mogelijkheid die de Omgevingswet biedt om lokaal maatwerkvoorschriften en maatwerkregels te stellen. De inschatting van de regering is echter dat de complexiteit van zaken hierdoor afneemt. Op lokaal niveau kunnen eenvoudige regels worden gesteld, die passen bij het gebied waarin ze van toepassing zijn en die concreet kunnen zijn zodat de interpretatie van de regels eenduidig en simpel kan zijn («in dit gebied mag je alleen inpandig laden en lossen»). Dit in tegenstelling tot de huidige landelijke regels die gelding hebben ongeacht de gebiedskenmerken en dus minder passend kunnen zijn en minder duidelijk. Het is voor de rechtspraak eenvoudiger om te beoordelen of deze lokale concrete regels zijn overtreden.

Hiernaast verwacht de Raad dat er extra zaken komen vanwege de wijzigingen in de regels voor planschade en nadeelcompensatie. De argumentatie hier is dat aanvragers niet langer eerst een deskundigenadvies zouden moeten laten opstellen voordat een zaak aangespannen mag worden. Het aanspannen van een zaak zou dan net zo makkelijk worden als het bezwaar maken tegen het vaststellen van de WOZ-waarde. Hierin treedt echter geen verandering op. Het deskundigenadvies is nu al niet verplicht voor aanvragers en straks ook niet.

De Raad verwacht dat er meer handhavingszaken komen over algemene regels en maatwerkvoorschriften die daarbij kunnen worden gesteld. In de algemene rijksregels zijn de mogelijkheden voor maatwerkvoorschriften inderdaad verruimd, maar dat hoeft niet te betekenen dat er voortaan meer noodzaak is voor de inzet daarvan. De algemene rijksregels voldoen in de meeste gevallen. De evaluatie van het Activiteitenbesluit laat juist zien dat gemeenten en waterschappen maatwerkvoorschriften beperkt inzetten: alleen als dat nodig is.

Ten aanzien van de boeggolf van zaken bij inwerkingtreding merkt de regering het volgende op. De Invoeringswet voorziet in uitgebreid en gefaseerd overgangsrecht. Dit betekent dat de eerste paar jaar na inwerkingtreding nog oude zaken op basis van het oude recht kunnen worden afgehandeld. Nieuwe zaken worden vanaf een half jaar na inwerkingtreding verwacht. Daarbij hebben gemeenten tot 2029 de tijd om een nieuw omgevingsplan te maken, tot die tijd geldt het huidige bestemmingsplan aangevuld met gedecentraliseerde rijksregels (de zogenaamde bruidsschat). Zaken hierover zijn dan vergelijkbaar met zaken onder het huidige recht. De regering verwacht dus een meer geleidelijke overgang naar zaken onder het nieuwe recht.

De bedragen die in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet genoemd zijn, worden door de Raad ingebracht in onderhandelingen over de prijzen tussen de Minister voor Rechtsbescherming en de Raad voor de periode 2020–2022. De regering onderzoekt samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is. In het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020–2022 zal worden voorzien in dekking van deze ingeschatte werklastgevolgen. Ook zal de regering, zoals hiervoor aangegeven, gaan monitoren wat de effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn.

In antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie over de conclusies ten aanzien van het incidentele of structurele budget, wordt verwezen naar de uitkomsten van de prijsonderhandelingen die door de Minister voor Rechtsbescherming met de Raad worden gevoerd. De regering zet zich in om tot adequate financiering voor een goed toegeruste rechtspraak te komen. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet zal monitoring van de effecten voor de rechtspraak plaatsvinden. Op die manier kunnen de eventuele extra werklastgevolgen voor de Rechtspraak goed in beeld komen. De uitkomsten hiervan zullen op hun beurt worden gebruikt ten behoeve van de prijsafspraken voor de volgende periode (2023–2025).

De leden van de VVD-fractie vragen of er met betrekking tot de delegatiemogelijkheden voldoende waarborgen bestaan voor de harmonie tussen de Omgevingswet en de organieke wetgeving.

Vooropgesteld moet worden dat de komst van de Omgevingswet er niet toe leidt dat delen van de organieke wetgeving komen te vervallen, zoals de leden van de VVD-fractie lijken te veronderstellen. Wel kan de Omgevingswet een bijzondere regeling bieden (lex specialis), die voorgaat op concrete algemene bepalingen uit de organieke wetgeving. De Omgevingswet biedt geen algemene delegatiegrondslag om taken en bevoegdheden van de gemeenteraad of het algemeen bestuur van het waterschap op grond van de Omgevingswet te delegeren. Wel zijn voor enkele bevoegdheden specifieke delegatiegrondslagen opgenomen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan of de waterschapsverordening vast te stellen (artikel 2.8). Hoewel dit een ruime bevoegdheid is, is die bevoegdheid niet onbegrensd. Ook vereist die bevoegdheid een expliciet delegatiebesluit van het vertegenwoordigend lichaam. De toepassing van die bevoegdheid vergt daarmee – net als in de organieke wetgeving – een afweging en besluit van de lokale democratie. Ook blijft de uitvoering van de gedelegeerde bevoegdheid onderworpen aan democratische controle door de gemeenteraad of het algemeen bestuur van het waterschap. Daarmee blijven belangrijke waarborgen van toepassing die ook in de organieke wetgeving zijn geborgd.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af hoe de interbestuurlijke afstemmingsplicht uit de Omgevingswet bij de inzet van kerninstrumenten zoals omgevingsvisies, omgevingsplannen, verordeningen en programma's uitwerkt nu deze kerninstrumenten op verschillende momenten klaar moeten zijn. Provincies hebben hun visie en verordening bijvoorbeeld al in 2021 gereed terwijl gemeenten nog tot 2024 en 2029 de tijd hebben voor respectievelijk hun omgevingsvisie en omgevingsplan. Ook voor de waterschapsverordening geldt een overgangstermijn tot 2024. Dit zou volgende de leden het risico opleveren dat de provincie haar verordening als «dictaat» op kan leggen omdat ze als eerste aan de beurt is.

De regering maakt zich geen zorgen dat de provincie haar instrumenten als dictaat zal opleggen. Ze gaat ervanuit dat provincies in afstemming en consultatie met gemeenten, waterschappen en andere belanghebbenden tot hun provinciale omgevingsvisie en verordening zullen komen. Bovendien zijn omgevingsvisies en daaruit voortvloeiende programma's zelfbindend, wat betekent dat er geen bindende doorwerking is naar andere overheden. Vanuit een omgevingsverordening kunnen wel instructieregels worden opgesteld die gemeenten in hun omgevingsplan en waterschappen in hun waterschapsverordening moeten verwerken. Het is dan ook goed als de omgevingsverordeningen als eerste klaar zijn, zodat de gemeenten en waterschappen eventuele instructies uit deze verordening in hun nieuwe omgevingsplan en waterschapsverordening kunnen opnemen. Daarnaast zijn de overgangstermijnen voor de verschillende instrumenten uiterlijke data waarop een instrument gereed moet zijn. Het is dus mogelijk om al eerder een waterschapsverordening of omgevingsvisie op te stellen dan de wettelijke termijn.

Bovendien gaat de Omgevingswet weliswaar uit van de beleidscyclus – waarbinnen de diverse kerninstrumenten op verschillende momenten in deze cyclus zijn geplaatst – maar dat betekent niet dat de besluitvorming over deze instrumenten per se in deze volgorde moet worden ingezet. leder instrument kan op elk moment worden ingezet. Dat zal in de praktijk ook gebeuren, ook nadat de Omgevingswet volledig in werking is getreden.

In antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie in dit verband naar mogelijke sancties als deze verplichting tot afstemming naar de mening van een ander bestuursorgaan onvoldoende is, merkt de regering op dat – als de mogelijkheid tot bestuurlijk overleg is uitgeput – het betreffende bestuursorgaan een zienswijze kan indienen in het kader van de voorbereidingsprocedure voor het betreffende kerninstrument. Dat dwingt het vaststellende bestuursorgaan bij de besluitvorming in te gaan op een dergelijk punt en alsnog het benodigde overleg te voeren. Als dit speelt tussen twee gemeenten of waterschappen, kan een beroep worden gedaan op de verantwoordelijkheid van de provincie om de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen gebiedsgericht te coördineren (artikel 2.18, eerste lid). Ook kan worden gewezen op artikel 174 van de Provinciewet «Gedeputeerde staten trachten alle geschillen tussen in hun provincie gevestigde gemeenten, waterschappen en lichamen, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling, in der minne te doen bijleggen.»

De leden van de VVD-fractie vragen ook hoe de later uit te voeren afstemming plaatsvindt door gemeenten en waterschappen, als andere bestuursorganen al omgevingsvisies en omgevingsverordeningen hebben vastgesteld. Interbestuurlijke afstemming vindt plaats bij de inzet van elk kerninstrument, voorafgaande aan besluitvorming hierover. Mocht uit dit overleg bijvoorbeeld volgen dat eerder genomen besluiten aanpassing

behoeven en daar overeenstemming over is, dan zullen de betreffende bestuursorganen dat vervolgens kunnen doen. Bovendien zijn omgevingsvisies en daaruit voortvloeiende programma's en regelgeving geen statische documenten. Het is juist de bedoeling deze regelmatig te herzien en actueel te houden.

De leden van de VVD- fractie vragen hoe wordt gewaarborgd dat alle gemeenten voldoen aan de verschillende deadlines van de implementatie van de Omgevingswet. Deze leden vragen in dit verband naar de sancties. Ook vragen zij hoe aanvragen van omgevingsvergunningen bij vertraagde implementatie worden behandeld. De leden van de D66-fractie wijzen erop dat het succes van de Omgevingswet mede ligt in de haalbaarheid en de uitvoerbaarheid in de overgangsfase. Zij vragen wat gemeenten in de overgangsfase het beste kunnen doen om ervoor te zorgen dat zij tijdens de overgangsfase gewoon kunnen blijven doorwerken en «de winkel wel open blijft». Voorts vragen zij wie doorzettingsmacht heeft als er tijdens de overgangsfase conflicten ontstaan over de uitleg van een omgevingsplan en wat de gemeenteraad daarin kan betekenen. De leden van de D66-fractie vragen voorts welke flexibiliteit er bestaat in het omgevingsplan in de overgangsfase om nieuwe beleidsinzichten daarin mee te nemen. Ook vragen zij hoe gemeenten juist in die overgangsperiode omgevingsplannen en nog bestaande regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan gaan invoeren in het DSO en hoe de duidelijke spelregels worden gewaarborgd voor inwoners.

Voorliggend wetsvoorstel voorziet in overgangsrecht waarmee alle gemeenten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet direct al beschikken over een omgevingsplan. Van rechtswege bevatten die omgevingsplannen de huidige ruimtelijke regelgeving, zoals onder meer vastgelegd in bestemmingsplannen, beheersverordeningen en inpassingsplannen. Ook de zogenoemde bruidsschat, met de te decentraliseren rijksregels, worden met een overgangsrechtelijke constructie onderdeel van het omgevingsplan. Dit omgevingsplan zoals dat van rechtswege ontstaat, is direct al bij inwerkingtreding door inwoners te raadplegen in het digitale stelsel. Gemeenten hoeven daarvoor dus geen regels in te voeren in het DSO. Inwoners kunnen in het DSO zowel de regels van de bruidsschat raadplegen als de ruimtelijke regels uit onder meer bestemmingsplannen, die nu op www.ruimtelijkeplannen.nl plannen.nl zijn te raadplegen. Indien een gemeente met een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan nieuwe regels vaststelt, wordt dit besluit door gemeenten bekendgemaakt in de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen en eveneens ontsloten in het DSO. Voor inwoners zijn in die situatie zowel de nieuwe regels als de nog bestaande regels in het omgevingsplan te raadplegen.

Met de gekozen vorm van overgangsrecht blijven de huidige regels gewoon functioneren, terwijl tegelijkertijd het nieuwe stelsel met zijn nieuwe instrumenten van kracht wordt. Gemeenten moeten daarnaast zorgen dat ze zijn aangesloten op het digitale stelsel, om digitale aanvragen om omgevingsvergunningen te kunnen ontvangen. Het omgevingsplan van rechtswege en de aansluiting op het DSO zijn basisvoorwaarden om de winkel open te houden tijdens de overgangsfase.
Gemeenten bereiden zich nu al voor op de komst van de Omgevingswet. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten ingekomen aanvragen om omgevingsvergunningen immers per direct onder het nieuwe stelsel kunnen worden afgewikkeld. Dat vergt naast aansluiting op het DSO ook onder meer kennis en opleiding, het benoemen van de leden van de gemeentelijke adviescommissie (die in ieder geval moet adviseren over rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een – gebouwd of

aangelegd – monument) en mogelijke wijzigingen in de wijze waarop aanvragen intern worden afgewikkeld.

Voor de omgevingsvisie en het verder vervolmaken van het omgevingsplan is voorzien in een overgangstermijn die voor beide instrumenten bij koninklijk besluit zal worden vastgesteld. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten de omgevingsvisie twee jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zullen hebben. Deze termijn is niet gesanctioneerd. Nog los van de vraag wat voor sanctie hier denkbaar zou zijn, is de gedachte ook dat gemeenten zelf de meeste last zullen ondervinden van het ontbreken van een omgevingsvisie, bijvoorbeeld bij de onderbouwing van plannen of besluiten voor nieuwe ontwikkelingen, wat meebrengt dat een stok achter de deur in de vorm van een sanctie niet nodig is. Voor het omgevingsplan is met de VNG afgesproken dat de overgangsfase zal lopen tot 2029. Tot dan hebben gemeenten de tijd om de bestaande regels, die bij aanvang in het zogenoemde «tijdelijke deel» van het omgevingsplan zijn opgenomen, samenhangend met de andere regels over de fysieke leefomgeving die een gemeente stelt, in het nieuwe deel van het omgevingsplan op te nemen. Gedurende de overgangsfase kunnen gemeenten deze klus in een eigen tijdsplanning en naar eigen inzicht aanpakken. Regels over de fysieke leefomgeving uit andere verordeningen kunnen al dan niet samen met regels uit het tijdelijk deel, al dan niet gefaseerd in de tijd en desgewenst per locatie, naar het nieuwe deel van het omgevingsplan worden overgeheveld.

Ook de beëindiging van de overgangsfase voor het omgevingsplan, die uiteindelijk bij koninklijk besluit zal worden bepaald, is niet expliciet gesanctioneerd. Dat betekent dat als gemeenten deze deadline onverhoopt niet halen en nog niet alle regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan hebben omgezet, de daarin opgenomen nog geldende «oude» regels, uit onder meer bestemmingsplannen, onverminderd van kracht blijven. Voor de regels over de fysieke leefomgeving die in andere lokale verordeningen zijn gesteld en die behoren tot de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen die naar het omgevingsplan moeten worden overgeheveld, geldt wel een indirecte sanctie. In het voorgestelde artikel 22.4 van de Omgevingswet is bepaald dat artikel 122 van de Gemeentewet gedurende de overgangsfase buiten toepassing blijft. Na de overgangsfase herleeft artikel 122 van de Gemeentewet. Het gevolg hiervan is dat regels die in het omgevingsplan gesteld hadden moeten worden, maar nog bij andere lokale verordening zijn gesteld, vanaf dat moment (wegens strijd met een hogere regeling) van rechtswege vervallen. Of dat voor een bepaalde regel aan de orde is, kan in voorkomend geval door een rechter worden beoordeeld.

Gezamenlijk met de VNG en gemeenten is de inschatting gemaakt dat 2029 haalbaar is. Gedurende de overgangsfase zal het proces bij gemeenten worden gevolgd en kunnen zij bij vragen beroep doen op het informatiepunt.

Voor de behandeling van aanvragen om vergunning heeft deze overgangsfase geen gevolgen voor de aanvrager. Dat geldt ook voor de situatie waarin gemeenten de gestelde deadline niet halen en de overgangsfase in feite dus langer zal gaan duren. Aanvragen die nog voor inwerkingtreding van de wet zijn ingediend, worden nog onder het oude recht afgehandeld en gelden daarna als omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet. Aanvragen die onder het nieuwe stelsel worden gedaan, worden direct afgehandeld overeenkomstig het nieuwe recht. Van belang daarvoor is dat gemeenten al gelijk bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikken over een functionerend omgevingsplan. Dit wordt geborgd door het omgevingsplan dat bij

inwerkingtreding van rechtswege zal ontstaan. De «winkel blijft dus open tijdens verbouwing». Aan nieuwe initiatieven die niet in overeenstemming zijn met het omgevingsplan, kan ook tijdens de overgangsfase medewerking worden verleend door vergunning te verlenen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. In plaats daarvan kunnen voor een locatie ook de regels in het omgevingsplan worden gewijzigd zodat het initiatief in het plan wordt ingepast. Daarbij geldt overigens wel de beperking dat regels uit een bestemmingsplan, beheersverordening of inpassingsplan uitsluitend alle tegelijk per locatie kunnen komen te vervallen. In het nieuwe deel van het omgevingsplan kunnen met het oog op nieuw beleid wel regels worden gesteld, die de bestaande regels uit het tijdelijke deel aanvullen. Daarbij kan het ook gaan om afwijkende regels, waarbij kan worden bepaald dat regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan buiten toepassing blijven. Op die manier kunnen nieuwe beleidsinzichten al in het omgevingsplan worden doorgevoerd, zonder dat direct het tijdelijk deel daarvoor moet komen te vervallen.

De overgangsfase brengt evenmin bijzondere gevolgen mee voor conflicten die ontstaan over de uitleg van een omgevingsplan. Het maakt op zichzelf niet uit of er nog bestaande regels uit bestemmingsplannen deel uitmaken van een omgevingsplan of niet. De uitleg van regels komt tot uiting in concrete beschikkingen, zoals besluiten over handhaving, vergunningverlening of het geven van maatwerkvoorschriften. Geschillen over de uitleg van regels uit een omgevingsplan kunnen door beroep in te stellen tegen dergelijke beschikkingen aan de onafhankelijke bestuursrechter worden voorgelegd. Deze bepaalt in een geschil de juiste uitleg die aan de betrokken regels moet worden gegeven en kan zo nodig besluiten waaraan een onjuiste uitleg ten grondslag is gelegd, vernietigen en daarbij zo nodig het bevoegd gezag opdragen een nieuw besluit te nemen. In de overgangsfase is dat dus niet anders dan in de reguliere situatie waarin conflicten over de uitleg van regels ontstaan. Voor de gemeenteraad is daarbij geen bijzondere rol weggelegd. Uiteraard staat het de gemeenteraad vrij om naar aanleiding van eventuele rechterlijke uitspraken het omgevingsplan desgewenst te wijzigen. Maar ook dit is in de reguliere situatie niet anders dan in de overgangsfase.

2.5 Nulmeting, monitoring en implementatie van de uitkomsten

De leden van de VVD-fractie vragen naar de criteria die de regering hanteert bij de evaluatie van de wet en hoe de implementatie van de *lessons learned* is geregeld. Deze vragen worden in paragraaf 4.1 beantwoord samen met vergelijkbare vragen van de leden van de D66-fractie.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom er op het punt van monitoringsverplichtingen op omgevingswaarden in relatie tot het tonen daarvan in het DSO niet is voorzien in overgangsrecht. Er gelden voor overheden wettelijke verplichtingen tot het monitoren van de omgevingswaarden en het daarvan verslag doen. Dat is geen verschil met de huidige situatie en kan straks net als nu via reguliere communicatiekanalen zoals internet. De omgevingswaarden zijn vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving, de verplichtingen tot het elektronisch beschikbaar stellen van de monitoringsresultaten zijn vastgelegd in diverse bepalingen in afdeling 10.8 van het Omgevingsbesluit (verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens) en de meet-en rekenmethoden worden opgenomen in de Omgevingsregeling. Voor zover voor de toepassing van laatstgenoemde nog overgangsrecht nodig zou blijken te zijn, wordt daarin voorzien in de invoeringsregeling.

Anders dan de leden lijken te veronderstellen, is geen verplichting in de wetgeving opgenomen om de resultaten van monitoring in de landelijke voorziening van het DSO te tonen. Voor de toekomst hebben de regering en de bestuurlijke partners de ambitie om deze informatie gaandeweg steeds meer via het DSO te ontsluiten, zodat die op één plek vindbaar is.

De leden van de VVD-fractie hebben gevraagd naar de inhoud van het monitoringsprogramma Kaderrichtlijn Water waarvoor een grondslag ontbrak in de Omgevingswet. Dit betreft een monitoringsprogramma, waarvan de inhoudelijke eisen in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden vastgelegd. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de Kaderrichtlijn Water. Aan de hand van het monitoringsprogramma wordt bepaald of waterlichamen voldoen aan de goede chemische en ecologische toestand of het goed ecologisch potentieel. Het bevat onder meer de monitoringspunten, de indicatoren, de methode van monitoring en de wijze waarop de meetresultaten getoetst worden aan de chemische en ecologische doelen.
Met het vaststellen en uitvoeren van dit programma wordt uitvoering gegeven aan een aantal Europeesrechtelijke verplichtingen. Ook onder het huidige recht bestaat er een dergelijk programma.

3. Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

3.1 Algemeen

De leden van de CDA-fractie vragen naar een schema met de actuele planning voor de verschillende onderdelen van het stelsel die van belang zijn voor een soepele inwerkingtreding. De leden van de CDA-fractie vragen specifiek naar de mogelijkheden voor gemeenten en provincies om een jaar van te voren met het DSO te kunnen oefenen. Ook vragen ze of er een half jaar voor inwerkingtreding duidelijkheid over alle wet- en regelgeving is.

Om de komende maanden nog beter te kunnen monitoren of de uitvoeringspraktijk klaar is voor inwerkingtreding, worden de concrete minimale eisen daarvoor nader gespecificeerd. Deze eisen zijn verwoord in de monitoringsbrief die een dezer dagen aan u wordt gezonden. Zo kunnen we zo objectief mogelijk vaststellen wat de stand van zaken is van de voorbereiding. Via de halfjaarlijkse monitor wordt de voortgang van gemeenten gemeten. Dit najaar wordt gemeten hoe gemeenten scoren op de minimale vereisten. Afhankelijk van de uitkomsten zal het Rijk samen met de bestuurlijke koepels aanvullende acties ondernemen.

In onderstaand schema is aangegeven wanneer de parlementaire behandeling in uw Kamer wordt verwacht van verschillende wetgevingsonderdelen. Het streven is om medio 2020 stabiele versies van de wetgeving gereed te hebben. De landelijke voorziening van het DSO zal 1 januari 2020 worden opgeleverd zodat de gebruikers hiermee kunnen gaan oefenen en hun eigen systemen kunnen gaan testen en aansluiten.

Overzicht wetgeving

Wetgevingsproduct	Parlementaire behandeling Eerste Kamer
Invoeringswet	Gestart
Invoeringsbesluit	Eind mei voorgehangen bij beide kamers
Aanvullingswet bodem	Aangeboden
Aanvullingsbesluit bodem	Start voorhang voorzien voor het zomerreces 2019
Aanvullingswet natuur	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019

Wetgevingsproduct	Parlementaire behandeling Eerste Kamer
Aanvullingsbesluit natuur	Start voorhang voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingswet geluid	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingsbesluit geluid	Start voorhang voorzien in tweede helft 2019
Aanvullingswet grondeigendom	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingsbesluit grondeigendom	Start voorhang voorzien in tweede helft 2019

De leden van de CDA-fractie vragen naar de stand van zaken voor wat betreft het percentage overheden dat al aan de slag is met de Omgevingswet. De voortgang van de implementatie wordt mede op verzoek van uw Kamer via een halfjaarlijkse monitor gevolgd. U wordt een dezer dagen geïnformeerd over de uitkomsten van de monitorresultaten in de monitoringsbrief.

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering zicht heeft op de concrete mate van voorbereiding bij betrokken overheden, anders dan op basis van enquêtes. Het zicht van de regering op de concrete mate van voorbereiding is tot nu toe gebaseerd op dezelfde methodiek die ook in eerdere rapportages is gebruikt. Deze gaat inderdaad uit van het stellen van vragen aan andere overheden. De regering vertrouwt erop dat overheden de vragen die in het kader van de Implementatiemonitor gesteld worden naar eer en geweten beantwoorden, en dat de monitor dus een representatief beeld schetst van de werkelijkheid. Overheden zijn ieder zelf verantwoordelijk voor het implementeren van de Omgevingswet en het DSO, deel van die verantwoordelijkheid is het inzicht geven in de stand van zaken aan de overheden met wie zij samenwerken, waaronder ook het Rijk. In de komende tijd tot aan inwerkingtreding is het echter niet de bedoeling om alleen met enquêtes en andere bevragingen te blijven werken.

De monitoring zal zich in de komende tijd steeds meer richten op de minimale eisen die gereed moeten zijn voor inwerkingtreding van de wet, en daar objectieve metingen aan koppelen. Een uitvoerigere beschrijving staat in de Monitor invoering Omgevingswet, waarover u een dezer dagen zal worden geïnformeerd.

De leden van de CDA-fractie willen weten hoe de monitoring is ingericht, en of deze onafhankelijk geschiedt. De nulmetingen voor de monitoring hebben betrekking op de beleving bij initiatiefnemers (zoals vergunning-aanvragers), bij dienstverleners (ambtelijke uitvoerders) en bij overige belanghebbenden, de ontwikkelingen in vergunningaanvraagstromen en de ontwikkelingen in rechtspraak. De survey-onderzoeken waar de Implementatiemonitor op is gebaseerd worden uitgevoerd door onafhankelijke onderzoeksbureaus. Het parlement wordt twee keer per jaar geïnformeerd over de uitkomsten van deze monitoringsonderzoeken. Een dezer dagen ontvangt u de resultaten van de meest recente monitor.

De leden van de CDA-fractie vragen welke sturingsmogelijkheden de regering heeft om achterblijvende instanties te ondersteunen, aan te sporen of te corrigeren. Samen met de VNG, Unie van Waterschappen en het IPO werk ik aan de implementatie van de Omgevingswet en de aansluiting van alle betrokkenen op het DSO. Daar is een uitgebreid ondersteuningsprogramma voor ingericht. Door middel van monitoring wordt de voortgang van overheidsinstanties op de komst van de Omgevingswet in beeld gebracht. U ontvangt daar een dezer dagen de monitoringsbrief over. Op basis van die brief worden samen met de

bestuurlijke partners afspraken gemaakt over aanvullende acties die nodig zijn om eventuele achterblijvers aan te sporen.

De leden van de CDA-fractie willen weten of het mogelijk is kleine gemeenten extra te ondersteunen. Het programma Aan de Slag met Omgevingswet (ADS) van het Rijk, VNG, IPO en Unie van Waterschappen zorgen samen voor generieke ondersteuning, stimulering en facilitering van gemeenten, opdat zij zelf in staat zijn om met de Omgevingswet te werken, passend bij de eigen opgave, ambities en uitgangssituatie.

De VNG ondersteunt de gemeenten door middel van een gezamenlijke *roadmap*: een inventarisatie van stappen die iedere gemeente moet zetten om op tijd klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. En door middel van het implementatiekompas: een document dat gemeenten richting geeft over wat er moet gebeuren voor de implementatie, hoe dat kan en met wie de gemeente dit tot stand kan brengen. Bovendien is er een database van praktijkvoorbeelden en handige tools beschikbaar via de website van de VNG en de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Het beeld dat de leden van de CDA-fractie schetsen met betrekking tot kleine gemeenten wordt niet herkend. Er zijn goede voorbeelden van zowel kleine als grote gemeenten die al voortvarend aan de slag zijn met de implementatie van de Omgevingswet.

3.2 Transitie, voorbereiding en monitoring gemeenten en andere overheden

De leden van de CDA-fractie vragen naar het beleggen van extra bevoegdheden bovenop het bestaand instrumentarium bij de eindverantwoordelijk Minister. De regering ziet voor een specifiek toezichtinstrument geen aanleiding, omdat het generieke instrumentarium van interbestuurlijk toezicht voldoende sturingsmogelijkheden biedt.

De taken van overheden in het kader van informatievoorziening via de landelijke voorziening van het DSO betreffen deels leveringsverplichtingen van informatie, op de uitvoering waarvan afdoende toezicht kan worden uitgeoefend met bestaande instrumenten. Ten aanzien van de aard en benodigde kwaliteit van de betrokken informatie kan zo nodig aanvullende regelgeving worden vastgesteld op grond van de bij dit wetsvoorstel voorgestelde artikelen 20.26 en 20.27 van de Omgevingswet. Regelgeving, zoals ministeriële regels over voor te schrijven standaarden, is in voorbereiding.

Het is de verantwoordelijkheid van alle aansluitende overheden om tijdig te zijn aangesloten op het DSO, zodat zij hun primaire taken, zoals vergunningverlening kunnen uitvoeren. Uit de Implementatiemonitor blijkt dat overheden deze verantwoordelijkheid ook nemen. In de eerstvolgende Implementatiemonitor wordt nader onderzocht in hoeverre het overheden lukt om aan de minimale eisen die voortvloeien uit de stelselherziening en de implementatie van het DSO te voldoen. In samenspraak met de koepels wordt aan de hand van de resultaten bezien of extra ondersteunende maatregelen nodig zijn.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is het generieke toezicht, met toepassing van het daarvoor geldende algemeen beleidskader indeplaatsstelling, voldoende voor zowel de uit de wet voortvloeiende omgevingsrechtelijke taken als voor de taken in het kader van de informatievoorziening via het DSO. Voor de met het DSO samenhangende taken is het interbestuurlijk toezicht geconcentreerd bij de Minister van BZK, vanwege

diens verantwoordelijkheid voor de gecentraliseerde voorziening.[10] Dit is in lijn met het uitgangspunt van de Wet revitalisering generiek toezicht dat in bijzondere wetten in beginsel geen specifieke toezichtbevoegdheden worden toegekend, en het uitgangspunt in deze vertrouwen is. Verwacht wordt dat dit uitgangspunt, in combinatie met het stellen van regels ten aanzien van de kwaliteit van informatie, en tot slot de mogelijkheid van generiek toezicht, voldoende is voor een goede werking van het DSO.

De leden van de CDA-fractie willen weten of alle ministeries en rijksdiensten bezig zijn met de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet en wie hierop toeziet.

Elk bevoegd gezag is zelf verantwoordelijk voor de implementatie, dat geldt ook binnen het Rijk. Departementen en uitvoeringsorganisaties zijn er volop mee aan de slag. Alle partijen bereiden zich voor om aan de wettelijke verplichting te voldoen, zoals bijvoorbeeld het aansluiten op het de landelijke voorziening van het DSO en het aanpassen van interne werkprocessen. In een regulier interdepartementaal overleg op verschillende niveaus werken zij hierbij samen. Rijkspartijen organiseren zich daarnaast in coalities op onderwerpen die hen raken. Er zijn bijvoorbeeld werkgroepen rondom het projectbesluit en toezicht en handhaving.

Een voordeel voor rijkspartijen is dat zij al meerdere jaren nauw betrokken zijn bij de totstandkoming van de stelselwijziging en daarmee veel kennis in huis hebben. Ook werken zij al enige jaren mee aan de totstandkoming van de landelijke voorziening. Het Ministerie van BZK heeft naast de stelselverantwoordelijke rol bij de totstandkoming van de Omgevingswet en de operationele beheerdersrol van de landelijke voorziening een coördinerende rol voor de rijksbrede implementatie met respect voor de eigenstandige bevoegdheden en rollen van de collega-departementen. Een interbestuurlijke monitor geeft elk half jaar inzicht in de voortgang van de implementatie, ook bij het Rijk. Specifiek voor de rijkspartijen is een *roadmap* opgesteld die elk kwartaal als leidraad wordt gebruikt in het overleg met de programmamanagers implementatie Omgevingswet van alle rijkspartijen.

De beleidsdepartementen van BZK, IenW, Defensie, EZK, LNV en OCenW bereiden zich voor op het samenwerken in beleid en het aanpassen van wet- en regelgeving in het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Uitvoeringsorganisaties Rijksvastgoedbedrijf, Kadaster, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Rijkswaterstaat, ProRail, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en toezichthoudende instanties als Staatstoezicht op de Mijnen, de Inspectie Leefomgeving en Transport en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit bereiden zich op uitvoeringszaken voor, zoals vergunningsverlening, maar ook op bijvoorbeeld het tijdig advies (met instemming) kunnen geven. Rijksorganisaties die zullen werken aan projectbesluiten zijn al enige tijd intensief met elkaar aan het samenwerken, denk aan IenW, Rijkswaterstaat, ProRail, BZK en EZK. Voor allen geldt dat zij digitaal moeten kunnen werken. Organisaties als ProRail, Rijkswaterstaat en de RCE werken nu al intensief samen met decentrale overheden, wat een voordeel is in de voorbereiding op de Omgevingswet. Ook de Ministeries van Algemene Zaken, Justitie en Veiligheid en Financiën zijn bij de implementatie betrokken.

[10] Zie de artikelen 2.19, vierde lid en 2.36, tweede lid, onder c Ow (volgens de ontwerp invoeringswet) en artikel 2.10, onderdeel D, van de ontwerp Invoeringswet-Omgevingswet dat bijlage A van de Gemeentewet aanpast.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Integrale Adviescommissie Omgevingswet niet zal brengen wat de commissie voor IWO verwachtte van de door haar bepleite transitie-autoriteit. De leden pleiten voor een instantie met eigen budget die onderzoek doet naar bijvoorbeeld de stand van de voorbereidingen bij gemeenten. Zij vragen of de regering alsnog bereid is de instelling van een dergelijke instantie te overwegen.

Onder de Omgevingswet is er grotendeels sprake van continuïteit van taken en bevoegdheden. De betrokken uitvoerende instanties zijn zich terdege bewust van de komst van de Omgevingswet en de gevolgen die de wet gaat hebben voor de uitoefening van hun taken en bevoegdheden. Naast werken met nieuwe wetgeving en nieuwe digitale systemen is soms ook een nieuwe wijze van samenwerking nodig. Uiteraard moeten bestuursorganen en bedrijven zich daar goed op voorbereiden. De implementatie van de Omgevingswet wordt, zoals beschreven in het antwoord op de brief van de commissie van 8 november 2018[11], zorgvuldig en met betrokkenheid van alle partijen en het parlement voorbereid. De regering deelt het belang dat de leden van de CDA-fractie hechten aan een zorgvuldige voorbereiding van alle partijen op de komst van de Omgevingswet en het belang om inzicht te hebben in hoe die voorbereiding verloopt. Gezien alle maatregelen die de regering hier al voor neemt, acht de regering een aanvullende externe advisering over de voorbereiding op de nieuwe wetgeving bij overheden en andere instanties niet nodig.

De regering heeft samen met de bestuurlijke partners het onderstaande pakket aan maatregelen voorbereid om te komen tot een zorgvuldige invoering van het stelsel van de Omgevingswet:
– De aanpak van de implementatie is interbestuurlijk en breed gedragen vormgegeven. Vanaf het allereerste begin werken bijvoorbeeld interbestuurlijke teams aan de realisatie van de landelijke voorziening van het DSO en invoeringsondersteuning.
– Een interbestuurlijke monitor levert sinds 2016 halfjaarlijks gegevens op over de voortgang in het land. Deze wordt gepubliceerd op www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Bij deze rapportages wordt ook externe expertise ingezet. De voortgangsresultaten zijn al eerder met het parlement besproken. De brief over de meest recente monitor ontvangt uw Kamer een dezer dagen. Latere rapportages zullen zoals toegezegd eind dit jaar, medio 2020 en eind 2020 aan uw Kamer worden gezonden.
– Het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen hebben in 2015 meerdere te halen mijlpalen rondom wetgeving en digitalisering afgesproken. Twee jaar voor inwerkingtreding moesten de AMvB's en het ontwerp van het voorliggende wetsvoorstel bekend zijn, hetgeen gelukt is. Andere momenten volgen nog. Zo moet een half jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet de ondersteuning door de landelijke voorziening van het DSO zijn ingericht en er moet tijdig een informatiepunt zijn ingericht. Ook moeten overheden voor inwerkingtreding met hun lokale digitale voorzieningen kunnen aansluiten op de landelijke voorziening van het DSO. Er zijn ook afspraken over de beoordeling. Zo wordt de landelijke digitale voorziening in 2019 en 2020 beoordeeld door een interbestuurlijk acceptatieteam en de toekomstige tactische beheerder. Daarnaast bestaat er een strategische klankbordgroep die meedenkt over digitalisering.
– De bestuurlijke partners bespreken halfjaarlijks de voortgang en sturen waar nodig de implementatie bij. Uit de ingerichte trajecten en voortgangsgesprekken met de decentrale overheden ontstaan elk half jaar aandachts- en knelpunten voor de implementatie. Met elkaar

[11] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AO.

bespreken de partners sinds 2015 wie hiermee aan de slag gaat. Ook in de periode tot de beoogde inwerkingtreding en vlak na de inwerkingtreding zullen er waarschijnlijk vraagpunten ontstaan, die aandacht vergen. Daartoe wordt een transitieteam ingericht, dat voortvarend benodigde aanpassingen in regelgeving (AMvB's, regelingen), digitale voorzieningen en landelijke en decentrale dienstverlening kan regisseren.
– Samen met de andere bestuurlijke partners bepaalt het kabinet wat er minimaal klaar moet zijn om de nieuwe wet in werking te laten treden. In de meest recente brief over de monitor aan de Tweede Kamer, die u een dezer dagen ontvangt, wordt een inhoudelijk beeld geschetst van wat overheden minimaal moeten kunnen en geregeld moeten hebben om te voldoen aan de Omgevingswet. De monitor implementatie Omgevingswet wordt aangevuld met items hierover, zodat overheden kunnen concluderen of de voorwaarden waaraan zij op 1 januari 2021 moeten voldoen, in hun organisatie op tijd worden gerealiseerd.[12]
– Nog dit najaar brengt de onafhankelijke Integrale Adviescommissie Omgevingswet ten behoeve van de parlementaire afweging een samenhangend advies uit over het samenstel van de wetgevingsproducten. Deze commissie is vooral gericht op de regelgeving en de uitvoerbaarheid daarvan. Begin april heeft er een gesprek plaats gevonden tussen voorzitter en leden van de adviescommissie en leden van uw Kamer, waarbij uw Kamer aandachtspunten en verwachtingen heeft kunnen delen.

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat een besluit tot invoering van het nieuwe stelsel pas genomen kan worden zodra blijkt dat alle overheden en hun diensten er klaar voor zijn. Zij vragen in welke vorm de regering daarover aan het parlement denkt te rapporteren.

In artikel 23.10, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het onderhavige wetsvoorstel, is vastgelegd dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB voor de Omgevingswet bij het parlement wordt voorgehangen. Er komt geen voordracht voor bekrachtiging van het KB als het parlement daarmee niet akkoord is. Daarmee maakt het parlement de finale afweging over het moment van inwerkingtreding van het nieuwe stelsel. Daartoe verstrekt het kabinet, zoals beschreven in het antwoord op de vorige vraag, het parlement halfjaarlijks voortgangsrapportages over de voortgang van de implementatie. In de monitoringsbrief, die u een dezer dagen ontvangt, wordt op basis van de interbestuurlijke monitor uiteengezet hoe ver de uitvoeringspraktijk is met de voorbereidingen voor de inwerkingtreding van het stelsel. En vervolgens ontvangt u eind 2019 en medio 2020 voortgangsrapportages ten behoeve van de afweging in het kader van de voorhang van het inwerkingtredings-KB.

3.3 DSO

De leden van de CDA-fractie vragen zich af of de regering kan aangeven hoe stabiel het DSO inmiddels is, en welke «uitvaltijd» (downtime) de regering bij inwerkingtreding van het stelsel aanvaardbaar acht.

Verwacht wordt dat het samen met bestuurlijke partners ontwikkelde DSO in basisniveau aan het eind van 2019 wordt opgeleverd. Dat biedt de mogelijkheid om in 2020 ketentesten uit te gaan voeren. Dat geeft gemeenten, provincies, waterschappen en rijksoverheid de gelegenheid een jaar voor inwerkingtreding van de wet voorbereidingen te treffen om aan te sluiten, te oefenen en lokale systemen in te regelen. Deze proefpe-

[12] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AU.

riode is bedoeld om te komen tot een op de praktijk toegesneden ICT-ondersteuning waarin de gehele keten kan worden beproefd.

Elke 3 maanden worden de ontwikkelingen van het DSO aan de betrokken bevoegd gezagen getoond. Daarnaast worden de resultaten van praktijkproeven gedeeld met deze bevoegd gezagen en ICT-leveranciers. In de tweede helft van 2019 worden afspraken gemaakt met partijen die verantwoordelijk worden voor het operationeel beheer van het DSO. Onderdeel van deze afspraken is ook de stabiele beschikbaarheid van de landelijke voorziening van het DSO.

Op basis van het voorgestelde artikel 20.21 lid, vierde lid, van de Omgevingswet kunnen er bij Invoeringsregeling passende generieke maatregelen worden getroffen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de landelijke voorziening te waarborgen. Storingen (bijvoorbeeld de «downtime») en andere aantastingen van de beschikbaarheid van de landelijke voorziening dienen dan binnen een redelijke termijn en tegen redelijke kosten verholpen te worden.

De afweging wat een redelijke termijn is en welke beheerkosten dit met zich meebrengt, is onder meer afhankelijk van de ernst van de storing of aantasting in relatie tot de impact op de werking van de landelijke voorziening. Een storing waardoor de gehele landelijke voorziening trager werkt, is ernstiger dan een aantasting die slechts een deel van de landelijke voorziening raakt. De redelijke termijn wordt korter naarmate de ernst en impact van het incident toenemen. Over deze en andere aspecten van dienstverleningsovereenkomsten zal er overleg gepleegd worden met betrokken bevoegd gezagen en worden samen met de koepels besluiten genomen.

Het verhelpen van de storingen en andere aantasting van de betrouwbaarheid of het zich voordoen van eventuele beveiligingsincidenten ligt bij de beheerders van de verschillende lokale onderdelen van het DSO. Daarom zal er in de bedoelde dienstverleningsovereenkomsten met deze beheerders onder andere vastgelegd worden binnen welke termijn verstoringen verholpen moeten worden.

De leden van de CDA-fractie vragen of de regelgeving op tijd gereed is om te kunnen oefenen met het DSO. Op dit moment is de regelgeving in een vergevorderd stadium van voorbereiding. De basisteksten van de Omgevingswet en de AMvB's zijn afgerond. Daarnaast zijn de concepteksten van de invoerings- en aanvullingswetten en -AMvB's openbaar. Dat geldt ook voor de tekst van de Omgevingsregeling. Daarmee kan dus nu al geoefend worden. Gaandeweg zal een steeds groter deel definitief vastgesteld worden. Het bouwproces is zo ingericht dat er met stabiele versies geoefend kan worden, zodat de werking van het DSO getest kan worden voordat de wet in werking treedt. De leden willen graag weten of het haalbaar is dat overheden in 2020 gaan oefenen met het DSO. Zoals in het antwoord op de vragen van de leden van de VVD-fractie al nader is toegelicht, is dat het geval. Bovendien kan en wordt er op dit moment al geoefend door diverse overheden en softwareleveranciers, in de vorm van praktijkproeven en try-outs. De ervaringen die hierbij worden opgedaan worden benut bij het afronden van het basisniveau en het verder doorontwikkelen van de landelijke voorziening. Voor oplevering en acceptatie van onderdelen van de landelijke voorziening is een interbestuurlijk acceptatieproces vastgesteld. Hiermee wordt in het komende kwartaal al geoefend, zodat de acceptatie van de nog op te leveren delen van het DSO soepel zal verlopen. Het basisniveau van de landelijke voorziening wordt eind 2019 opgeleverd. Daarmee is voldoende tijd voor overheden om aan te sluiten en te oefenen (zie ook paragraaf 2.5).

In antwoord op vraag van de leden van de CDA-fractie of de koepels hun leden ook kunnen binden, wordt benadrukt dat de regering gecommitteerd is aan deze interbestuurlijke afspraken en vertrouwen heeft in de onderlinge samenwerking. Het is gebruikelijk dat interbestuurlijke beleidsontwikkeling vooral vorm wordt gegeven door overleg met de koepels van decentrale overheden.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de doorzettingsmacht die ik tot mijn beschikking heb en wat daarover is geregeld in de invoeringswet. Deze vragen worden beantwoord bij de vragen van de leden van de VVD-, CDA-, D66-, PvdA- en ChristenUnie-fracties met betrekking tot stelselverantwoordelijkheid en doorzettingsmacht van de Minister richting andere overheden (paragraaf 2.3).

In reactie op de vraag van de leden van de CDA-fractie over de verschillen tussen het DSO en andere interbestuurlijke ICT-projecten zoals de waardering van onroerende zaken (WOZ) en afgifte van paspoorten het volgende. Verschillen tussen de wijze waarop het DSO in de wet is geregeld en de wijze waarop bijvoorbeeld de basisregistratie WOZ is geregeld, zijn verklaarbaar vanuit het verschillende karakter van de voorzieningen. De basisregistratie WOZ is een basisregistratie, waarvan de inhoud uit authentieke gegevens bestaat, op welk authentiek karakter onder meer het verplicht gebruik ervan en het daarmee samenhangende principe van geen herhaalde uitvraag, is gebaseerd. Zoals ook bij andere registraties die behoren tot het stelsel van basisregistraties, brengt dit karakter bijvoorbeeld een bepaling mee dat de *landelijke voorziening WOZ* een gegeven weergeeft zoals het is aangeleverd.

De functie van de landelijke voorziening van het DSO is een wezenlijk andere. Via het DSO wordt onder meer informatie verstrekt die is ontleend aan de officiële, authentieke publicaties van besluiten. Deze informatievoorziening vervangt of herhaalt niet de authentieke publicatie, maar dient als servicevoorziening. De meerwaarde van deze voorziening kan juist worden bereikt door regels uit besluiten niet alleen weer te geven zoals dat in de officiële publicatie gebeurt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de informatie uit besluiten die al in ruimtelijkeplannen.nl zijn gepubliceerd. Voor gebruik van deze besluiten in het DSO is in het Invoeringsbesluit voorzien in een taak voor het Kadaster om de inhoud ervan beschikbaar te stellen in een zodanige vorm dat deze informatie in combinatie met nieuwe besluiten kan worden gepresenteerd. De beoogde informatievoorziening vraagt in zulke gevallen om bewerking.

De positie die de Waarderingskamer heeft in het kader van de WOZ, heeft ook een wezenlijk andere achtergrond dan het strategische beheer van het DSO als geheel. In het eerste geval gaat het om een gespecialiseerde instantie die toezicht uitoefent op de basisregistratie WOZ en uitvoering van waardevaststelling door gemeenten. In het tweede geval gaat het om interbestuurlijke beleidsontwikkeling van een stelsel dat wordt gevormd door een geheel aan voorzieningen en afspraken, waarvan een deel (het deel dat ziet op de ten minste via de landelijke voorziening te ontsluiten informatie en het berichtenverkeer vanuit de landelijke voorziening naar bestuursorganen) wettelijk wordt geregeld. Het ligt niet in de rede om voor die beleidsontwikkeling de instelling van een «Omgevingsinformatiekamer» te regelen. In de landelijke voorziening vinden meer processen plaats dan alleen informatievoorziening, zoals de functie van centrale voorziening voor indiening van aanvragen. Bij de doorontwikkeling zal de informatievoorziening naast de in eerste instantie geregelde informatie over besluiten, in principe alle onderdelen van de fysieke leefomgeving die in artikel 1.2 van de Omgevingswet zijn genoemd kunnen betreffen. De

invoeringswet voorziet in een grondslag om bij de doorontwikkeling daarvoor geschikte vormen van kwaliteitszorg (art. 20.27 Ow) te regelen.

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over eventuele achterblijvende overheden, en vragen zich af hoe deze ondersteund worden. Deze vraag is beantwoord bij een vergelijkbare vraag aan het begin van paragraaf 3.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af waarom de mate waarin de gemeenten hun eigen regelgeving in DSO kunnen opnemen kan verschillen en of er een minimum is vastgelegd waaraan alle instanties in ieder geval moeten voldoen. De mate waarin overheden hun regelgeving in het DSO moeten opnemen verschilt niet. Dat is wettelijk vastgelegd. In de monitoringsbrief, die u een dezer dagen ontvangt, is een lijst met de vereisten opgenomen, die wettelijk minimaal gerealiseerd dienen te worden bij inwerkingtreden van de wet.

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen of wel vanuit alle denkbare sofwarepakketten kan worden aangesloten op de landelijke voorziening. De landelijke voorziening van het digitale stelsel is gebaseerd op open standaarden. Daarmee is DSO een open systeem voor alle partijen die met open standaarden werken. Hierbij wordt via het Ontwikkelaarsportaal informatie en ondersteuning aangeboden vanuit programma Aan de Slag met de Omgevingswet. De huidige software van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk zal moeten worden aangepast om met het DSO te kunnen werken.

De leden van de CDA-fractie vragen of het probleem van het meervoudig bronhouderschap is opgelost. Meervoudig bronhouderschap betekent dat andere organisaties, zoals Rijk en provincie, rechtstreeks mutaties kunnen aanbrengen in omgevingsplannen van gemeenten, via bijvoorbeeld een projectbesluit of een reactieve interventie. Dit is een nieuwe manier van werken, die tot implementatievraagstukken leidt. Deze vraagstukken kunnen niet allemaal via software worden opgelost. Het is nodig goede bestuurlijke afspraken te maken over hoe met het meervoudig bronhouderschap in de praktijk zal worden omgegaan. De landelijke voorziening maakt het in het basisniveau technisch mogelijk om omgevingsplannen te wijzigen via een projectbesluit, een reactieve interventie of een voorbereidingsbesluit. Van deze instrumenten is het projectbesluit het meest complex, omdat dit meerdere omgevingsplannen tegelijkertijd kan wijzigen. In het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat als het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt, dit gezien wordt als een buitenplanse afwijkvergunning. Het projectbesluit hoeft daarom tot 2029 nog niet in alle omgevingsplannen te worden verwerkt. Dit biedt ruimte voor het maken van nadere interbestuurlijke afspraken over een geleidelijke implementatie van dit instrument. Voor de overige mutaties wordt overleg gevoerd met de softwareleveranciers en de koepels om tot een gedeeld beeld te komen van de mate van ondersteuning die in het basisniveau geboden zal worden aan het muteren van het omgevingsplan.

De leden van de CDA-fractie willen weten of het stapsgewijs ontwikkelen van het DSO een goede werking van het stelsel in 2021 beperkt. Dit is niet het geval. Zoals eerder geantwoord op de vragen van de leden van de VVD-fractie (paragraaf 2.3) zal de landelijke voorziening eind 2019 worden opgeleverd. Deze voorziening biedt een basisniveau dat vergelijkbaar is met het niveau van dienstverlening van de huidige voorzieningen. Daarna wordt de landelijke voorziening stapsgewijs doorontwikkeld en uitgebouwd met extra functionaliteiten, die nu ook niet in de huidige voorzieningen zitten. Hiermee wordt gehoor gegeven aan het BIT-advies, dat deze

manier van werken aanbeveelt voor de landelijke voorziening, net als voor andere complexe ICT-projecten. Het basisniveau is voldoende voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, en levert een stabiele basis voor verdere verbeteringen.

De leden van de CDA-fractie willen de stand van zaken bij de verdere ontwikkeling van het DSO vernemen naar aanleiding van een brief van het IPO.

Zoals gemeld in reactie op de vragen van de leden van de VVD-fractie (paragraaf 2.3) wordt het beeld dat het basisniveau van de landelijke voorziening onvoldoende maatschappelijke baten realiseert niet gedeeld. Het bevat voor gebruikers en overheden al een aantal duidelijke verbeteringen ten opzichte van de huidige voorzieningen, zoals toegankelijkheid via één digitaal loket en het tonen van alle ruimtelijke regelgeving via een klik op de kaart. Nadat het basisniveau eind 2019 wordt opgeleverd, wordt het DSO verder verbeterd en uitgebouwd. Over de uitbouw vindt momenteel interbestuurlijk overleg plaats. De uitbouw bevat naar verwachting met name een verbreding van functionaliteit, zoals het ontsluiten van informatie of specifieke functionaliteit voor doelgroepen, zoals toezicht en handhaving. Ook de uitbouw van de landelijke voorziening zal conform het BIT-advies stapsgewijs geschieden, aan de hand van concrete business cases, waarbij de verwachte maatschappelijke baten worden meegenomen.

De leden van de CDA-fractie willen een financiële prognose voor de uitbouw hebben. Over de financiering van beheer en doorontwikkeling zijn in het kader van het Beheerakkoord, dat aan uw Kamer is toegezonden, interbestuurlijke afspraken gemaakt. Over de financiering van de uitbouw van het DSO zijn er nog gesprekken gaande met de medeoverheden, waarbij het uitgangspunt uit het financieel akkoord van 2016 gehandhaafd blijft dat de rijksoverheid de investeringskosten van de toe te voegen functionaliteiten draagt. Op dit moment zie ik geen financiële obstakels bij de doorontwikkeling van het stelsel ten behoeve van de inwerkingtreding in 2021. In de ontwerpbegroting 2020 zullen de budgetten voor de uitbouwfase in 2020 en volgende jaren worden opgenomen.

De leden van de CDA-fractie willen weten hoe de aansturing van de uitbouw van de landelijke voorziening verloopt. Over de aansturing van de beheerfase van de landelijke voorziening zijn al afspraken gemaakt in het Beheerakkoord, dat aan uw Kamer is toegezonden. Momenteel vindt interbestuurlijk overleg plaats over de uitbouw. In de uitvoering van de uitbouw zullen naar verwachting dezelfde ontwikkelpartijen een rol hebben, die nu ook het basisniveau van het DSO ontwikkelen.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af hoe toegankelijk en actief de informatievoorziening voor niet initiatiefnemers zal zijn en of de aanbevelingen uit het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) «Weten is nog geen doen» zijn meegenomen. De regering interpreteert uw vraag als een samenspel tussen wet- en regelgeving en digitale ondersteuning. In de procedure om tot wetgeving te komen zijn een aantal waarborgen opgenomen.

Helderheid over wanneer regels worden aangepast kan op verschillende manieren worden geboden. Dat kan door informatie op de gemeentelijke website, via een voorlichtingsavond of bijvoorbeeld door een uitvoeringsplan vast te stellen, waarin de gemeente of het waterschap aangeeft wanneer regels worden aangepast. Via participatie worden omwonenden en bedrijven vroegtijdig betrokken bij een voorgenomen wijziging. Een

besluit tot vaststelling van het omgevingsplan of de waterschapsverordening wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent dat in het ontwerpbesluit gemeenten en waterschappen concreet moeten aangeven wat er precies wordt gewijzigd (bijvoorbeeld of regels vervallen of wijzigen) en wat deze wijziging betekent voor burgers en bedrijven (bijvoorbeeld of er andere geluidsnormen gelden). Daarbij kan eenieder zienswijzen naar voren brengen op het ter inzage gelegde ontwerpbesluit.

Het DSO biedt extra ondersteuning. Wanneer een ontwerp van bijvoorbeeld een omgevingsplan bekend wordt gemaakt, is dit ook vindbaar in het DSO. De landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen biedt een alerteringsservice, via welke eenieder zich kan abonneren op bekendmakingen in bijvoorbeeld een bepaalde gemeente, of van een bepaalde planfiguur, zoals het omgevingsplan.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af of er voorzieningen zijn getroffen in het DSO voor de mensen die ofwel door fysieke beperkingen, ofwel door gebrek aan kennis, niet of slechts met grote moeite toegang tot de digitale voorzieningen kunnen krijgen. De regering kan daar bevestigend op antwoorden. Conform het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid publiceert het DSO een toegankelijkheidsverklaring op de voorzieningen waarmee aan burgers verantwoording wordt afgelegd over de toegankelijkheid van die voorzieningen.

Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van de ambtelijke dienstverlening van de bestuursorganen aan het loket. Bij de ontwikkeling van het DSO wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid voor minder digitaal vaardige en taalvaardige mensen. Zoveel mogelijk informatie die via het digitale loket wordt gegeven zal begrijpelijk zijn voor mensen met taalniveau B1. Bovendien worden gebruikers in de landelijke digitale voorziening beter dan nu geholpen door het systeem, bijvoorbeeld bij het filteren van informatie.

Er wordt ook rekening gehouden met toegankelijkheid voor visueel gehandicapten, daar wordt de site specifiek op getest. Hiermee zal het DSO voldoen aan het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid, en daarmee ook aan het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking en de EU-richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en apps van overheidsorganisaties.

3.4 Handhaving en sancties

In antwoord op vragen van de leden van de CDA-fractie kan bevestigd worden dat het uitgangspunt dat strafbepalingen uitsluitend door de wetgever (parlement, provinciale staten, gemeenteraad) kunnen worden vastgelegd ook in het stelsel van de Omgevingswet gehandhaafd blijft.

De leden van de CDA-fractie vragen of met de mogelijkheid tot bestuurlijke sancties of strafoplegging de balans in ons constitutioneel bestel verstoord zou kunnen raken. Ze vragen om een beschouwing van de regering over de constitutionele zuiverheid en wenselijkheid van de toepassing van de figuur van bestuurlijke strafbeschikking of boetes bij de wetgeving inzake de fysieke leefomgeving.

Medio 2015 bood de Afdeling advisering van de Raad van State een advies aan over de verhouding tussen de sanctiestelsels in het bestuursrecht en het strafrecht. De Minister van Justitie en veiligheid heeft hierover in mei 2018 een nader rapport aan de Kamer gezonden en is daarover op 5 juli 2018 in debat gegaan met de Kamer. Art. 113, lid 1 van

de Grondwet draagt aan de rechterlijke macht de berechting van strafbare feiten op. Feiten die bestuurlijk beboetbaar zijn, zijn geen strafbare feiten, maar doorgaans juist aan het strafrecht onttrokken. Alleen al daarom is de bestuurlijke boete constitutioneel mogelijk. Van een bestuursrechtelijk boetebesluit kan altijd een beoordeling van de bestuursrechter worden gevraagd. Daarom is de bestuurlijke boete toch ook constitutioneel verantwoord. Dat is het uitgangspunt. De bestuurlijke strafbeschikking is een strafrechtelijk instrument, door de wetgever opgenomen in het Wetboek van Strafvordering. Het kabinetsstandpunt vergelijkt vanuit dit uitgangspunt denkend de voorwaarden waaronder die bestuurlijke boete en de strafrechtelijke sanctie worden opgelegd. In het voorliggende voorstel voor de Invoeringswet is gezien de lopende discussie hierover met de Tweede Kamer een voorzetting van een combinatie van bestuurs-rechtelijke en strafrecht-instrumenten opgenomen.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af hoe voorkomen wordt dat tekortkomingen zoals lichtvaardige en onbevoegde strafoplegging in het stelsel kruipen. En hoe zorgvuldigheid en kwaliteit geborgd blijft. Uit de wetsevaluatie en diverse rapportages, onder andere van de Procureur-generaal bij de Hoge Raad die toezicht houdt op het openbaar ministerie (OM), blijkt dat het OM hard werkt aan de kwaliteit van de toepassings-praktijk van de OM-strafbeschikking en dat de kwaliteit daarvan steeds meer toeneemt. De Minister van JenV heeft met het College van procureurs-generaal afgesproken dat de ingezette koers wordt voortgezet en dat de toepassing van de strafbeschikking de komende jaren onverminderde aandacht blijft houden. Het OM werkt aan verbetering aan de hand van een kwaliteitsprogramma. De Minister van JenV sprak met het College en met de Procureur-generaal bij de Hoge Raad af dat zij de effecten van het verbeterprogramma op de kwaliteit van de toepassing van de strafbeschikking blijven meten. Uw Kamer wordt geïnformeerd over de desbetreffende rapportages.

De vragen van de leden van de CDA-fractie over de gevolgen van de Omgevingswet voor de rechtspraak zijn tezamen met vragen van de VVD-fractie over de rechtspraak beantwoord (paragraaf 2.4).

De leden van de CDA-fractie vragen of in het geval dat het verlenen van een «binnenplanse» vergunning niet mogelijk is, het bevoegd gezag móét nagaan of een vergunning toch (dus buitenplans) kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zij vragen of dat betekent dat het bevoegd gezag altijd een afweging moet maken en dat dus van het categorisch uitsluiten van bepaalde functies op bepaalde locaties – anders dan op grond van instructieregels van Rijk en provincie – geen sprake is. Zij vragen of de regering dat gewenst acht en of het in het kader van het beschermen niet wenselijk is dat ook gemeenten op bepaalde locaties functies op voorhand categorisch kunnen uitsluiten. Voorts achten deze leden het logisch dat het orgaan dat het omgevingsplan vaststelt – de gemeenteraad ook de ruimte voor afwijkingen ervan bepaalt. Naar deze leden begrijpen, is dat echter niet altijd het geval. Zij krijgen graag een nadere toelichting op de rolverdeling tussen het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad bij buitenplanse afwijkingen.

De mogelijkheid om een omgevingsvergunning te verlenen voor een activiteit die afwijkt van het bestemmingsplan (inpassingsplan of beheersverordening) bestaat nu al onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en wordt voor het omgevingsplan voortgezet onder de Omgevingswet. De historie van deze mogelijkheid ligt in de Wet op de Ruimtelijke Ordening uit 1965. Artikel 19 van deze wet bood altijd al de mogelijkheid om «buitenplanse» vrijstelling te verlenen voor activiteiten

die in strijd waren met het bestemmingsplan. Van deze afwijkmogelijkheid is zowel onder de Wet op de Ruimtelijke Ordening, als zijn opvolger de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, altijd op grote schaal gebruik gemaakt. Hoewel het onder de Omgevingswet eenvoudiger wordt om een omgevingsplan op onderdelen te wijzigen, is de verwachting dat ook in de toekomst onverminderd de behoefte zal bestaan aan een instrument waarbij op basis van concrete aanvragen snel kan worden ingespeeld op nieuwe initiatieven die in een omgevingsplan niet zijn voorzien. De afweging of een concreet initiatief op een bepaalde locatie aanvaardbaar is, kan immers minder verstrekkend en eenvoudiger zijn dan het vraagstuk op welke wijze dat initiatief consistent en in het omgevingsplan kan worden ingepast, dit mede in het licht van gelijkwaardige situaties.

Net als onder huidig recht bestaat er voor gemeenten geen mogelijkheid om dwingendrechtelijk de toepassingsmogelijkheid van buitenplanse afwijkingen op voorhand categorisch uit te sluiten. Het betekent inderdaad dat bij elke aanvraag een afweging moet plaatsvinden. Daarbij wordt opgemerkt dat een vergunning voor een activiteit die strijdig is met het omgevingsplan alleen kan worden verleend als toereikend kan worden gemotiveerd dat de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is. De vergunning moet dus worden geweigerd als dit niet voldoende kan worden gemotiveerd. Van belang daarbij is dat voor de motivering van een besluit tot verlening of weigering van de omgevingsvergunning kan worden volstaan met een verwijzing naar daarvoor vastgestelde beleidsregels. Ook geldt de omgevingsvisie als beleidsmatig kader dat voor de motivering van het besluit kan worden gebruikt. Daarmee beschikt een gemeente over voldoende middelen voor een effectieve besluitvorming en mogelijkheden om op voorhand op eenvoudige wijze vergunning te weigeren.

Net als onder huidig recht ligt de bevoegdheid om op concrete aanvragen om vergunning voor een afwijking van het omgevingsplan te beslissen bij het college van burgemeester en wethouders. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is een in het Besluit omgevingsrecht aangewezen categorie van gevallen bepalend voor de vraag in hoeverre de gemeenteraad daarbij een rol speelt. Voor deze zogenoemde «kruimelgevallen» geldt dat het college zelfstandig kan beslissen op aanvragen. Bij de restcategorie van meer ingrijpende buitenplanse gevallen, kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend als de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen heeft verleend. Daarbij kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarin deze verklaring niet nodig is. Ook in die gevallen kan het college van burgemeester en wethouders dus zelfstandig beslissen op de aanvraag.

Onder de Omgevingswet is gezocht naar mogelijkheden om vergunningverlening en de betrokkenheid van de gemeenteraad daarbij te versnellen. Het instemmingsrecht, zoals dat onder de Omgevingswet vorm heeft gekregen, is daarbij niet passend geacht. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat aan het instemmingsrecht op het voorgenomen besluit, een adviesrecht op de ingekomen aanvraag voorafgaat. Dat zou betekenen dat ten minste twee raadsvergaderingen nodig zouden zijn (voor het advies en voor de instemming), hetgeen binnen de procedures voor vergunningverlening niet goed inpasbaar is. Verder geldt dat in alle gevallen een expliciet besluit over de instemming van de gemeenteraad zou zijn vereist, ook in het geval bij de gemeenteraad geen bedenkingen tegen vergunningverlening bestaan. Om die reden is bij de totstandkoming van de Omgevingswet aansluiting gezocht bij artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet, waarbij het college van burgemeester en wethouders vooraf inlichtingen geeft over de uitoefening van de

bevoegdheid en geen besluit neemt dan nadat de gemeenteraad wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen. In het met die constructie vergelijkbaar vormgegeven adviesrecht, is de gemeenteraad betrokken op een manier die eveneens vergelijkbaar is met de wijze waarop het parlement dat is bij een voorhangprocedure in het kader van een algemene maatregel van bestuur. Daarbij geldt er niet langer een op rijksniveau aangewezen categorie van gevallen die in eerste instantie bepalend is voor de betrokkenheid van de gemeenteraad. Onder de Omgevingswet bepaalt de gemeenteraad zelf door het aanwijzen van een categorie van gevallen wanneer advies gevraagd moet worden. Bij amendement op het voorliggende wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is dit adviesrecht aangescherpt, in die zin dat het college van burgemeester en wethouders het advies in acht moet nemen bij het toepassen van de regels voor het kunnen verlenen of weigeren van de vergunning[13]. Daarmee heeft de gemeenteraad, naast de vaststelling van het beleid in de omgevingsvisie en het vaststellen van een omgevingsplan, ook een toereikende positie bij individuele aanvragen om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

3.5 Overige opmerkingen

De leden van de CDA-fractie vragen de regering in hoeverre de stelselherziening zal leiden tot een noodzaak tot herziening van het binnenlands bestuur. Ze noemen daarbij het aansturen van complexe processen en van de omgevingsdiensten.

De regering heeft ervoor gekozen de ambities voor de herziening van het omgevingsrecht niet beleidsmatig te koppelen aan de ambities voor de vernieuwing van de bestuurlijke inrichting van ons land. Het stelsel van de Omgevingswet sluit zo veel mogelijk aan bij de bestaande taakverdeling.[14]Dat is ook mogelijk aangezien taken en bevoegdheden op het gebied van de fysieke leefomgeving, vanuit het oogpunt van subsidiariteit, al voor een belangrijk deel bij gemeenten, provincies en waar het gaat om het waterbeheer bij waterschappen, zijn belegd. Bij enkele taken en bevoegdheden is er een rol voor gemeenschappelijke regelingen, zoals omgevingsdiensten en vervoerregio's. Ook daarin brengt de Omgevingswet geen verandering. De decentrale overheden beschikken al over kennis en ervaring met (de uitvoering van) regelgeving, beleid en besluitvorming in het fysieke domein.

De Omgevingswet zorgt in de eerste plaats voor samenhangende regels en eenduidige instrumenten. Vervolgens zal in de uitvoering moeten worden gezorgd voor goede afstemming en samenhang. De taken op het terrein van de fysieke leefomgeving zijn verdeeld over alle bestuurslagen. Een gevolg hiervan is dat bij besluiten soms taken van meer dan één bestuursorgaan relevant zijn. Bestuursorganen moeten bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden rekening houden met taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen. Daarnaast blijken beleidsvragen relatief vaak de omvang en het takenpakket van bestuurlijke eenheden te overstijgen. In dergelijke gevallen is samenwerking geboden (zogenoemd co-actorschap).[15] In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet worden hiervan diverse voorbeelden gegeven.

Het stelsel van de Omgevingswet en de opgaven in het fysieke domein vereisen dus vooral samenwerking en afstemming. De Omgevingswet maakt een gezamenlijke aanpak gemakkelijker. De stelselherziening leidt

[13] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 53.
[14] *Kamerstukken II* 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 43.
[15] *Kamerstukken II* 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 44 en 74.

op zichzelf niet tot een noodzaak of behoefte aan grootschaliger lokaal bestuur. Wel kan door samenwerking, al dan niet in het verband van omgevingsdiensten, worden geprofiteerd van kennis- en schaalvoordelen en zo worden gezorgd voor een doelmatige uitvoering van taken en bevoegdheden. Omgevingsdiensten hebben een uitvoerende rol en adviesrol voor de aangesloten bestuursorganen, ook bij de ontwikkeling van lokaal of provinciaal beleid, maar ontwikkelen geen regionaal beleid.[16] Verder worden in het kader van de voorbereiding op de invoering van het nieuwe stelsel binnen het interbestuurlijke programma «Aan de slag met de Omgevingswet» kennis en ervaringen uitgewisseld en handvatten geboden om de samenwerkingscultuur te versterken.

4. Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

4.1 De bouw van het Omgevingswetstelsel

De leden van de D66-fractie vragen naar de wettelijke waarborgen voor democratische controle op belangrijke wijzigingen in de omgevingswaarden zoals vastgelegd in artikel 2.15 van de Omgevingswet op bijvoorbeeld het gebied van kwaliteit van buitenlucht, oppervlaktewater, grondwater en geluidproductieplafonds.

De Omgevingswet biedt twee belangrijke procedurele waarborgen voor de wijzigingen van de normstelling met omgevingswaarden. Artikel 23.1, eerste lid, regelt dat elke algemene maatregel van bestuur – of die nu omgevingswaarden bevat, instructieregels of burgerbindende regels – voorgehangen wordt bij beide Kamers van de Staten-Generaal. Via bijvoorbeeld moties heeft het parlement invloed op de regels. Bij de voorhang van de vier inmiddels gepubliceerde AMvB's is van deze mogelijkheid door beide Kamers gebruik gemaakt. Artikel 23.2, tweede lid, regelt specifiek voor omgevingswaarden dat elk der kamers kan vragen om die omgevingswaarden bij wet vast te stellen. De regering is dan verplicht een wetsvoorstel in te dienen om de omgevingswaarden alsnog bij wet te stellen. Op deze wijze heeft het nationale parlement voldoende waarborgen voor de normstelling in de AMvB's. Opgemerkt wordt overigens dat de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht, oppervlaktewater en grondwater de een-op-een implementatie vormen van EU-richtlijnen (de richtlijn luchtkwaliteit, de kaderrichtlijn water en de grondwaterrichtlijn). Democratische controle op de inhoud van die richtlijnen verloopt primair via het Europees Parlement. Versoepeling van deze waarden door een lidstaat is niet mogelijk.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of de term «beleidsneutraal» nog houdbaar is als de lange tijdsspanne van deze wetsoperatie en de overgangsperiode in ogenschouw wordt genomen. Zij stellen dat het lastig in te schatten is welke regels toch niet beleidsneutraal blijken te zijn en of dit invloed zal hebben op het beschermingsniveau en rechtszekerheid. Zij vragen de regering te reflecteren op het begrip «beleidsneutraal».

Het begrip beleidsneutraal houdt in dat de nieuwe regels binnen de context van het nieuwe wettelijke stelsel zoveel mogelijk materieel gelijk blijven uitwerken aan het huidige recht of het geldende beleid. Wat dit huidige recht of geldende beleid is, kan ook tijdens de wetgevingsoperatie nog veranderen. Er blijft ook tijdens de stelselherziening ruimte voor nieuw beleid. Mede daarom zijn enkele onderwerpen nog niet opgenomen in de in 2018 gepubliceerde AMvB's. Het Invoeringsbesluit

[16] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 48.

dat recent bij uw Kamer is voorgehangen[17]bevat ruim twintig aanvullingen op die AMvB's waar het huidige recht of geldende beleid nog wijzigde gedurende de wetgevingsoperatie. Enkele voorbeelden zijn de nieuwe normering voor waterveiligheid, het gewijzigde stelsel voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en de herziene EU-richtlijnen voor milieueffectrapportage en nationale emissieplafonds. Dat bestaande regels beleidsneutraal overgezet worden, staat ook de komende jaren niet in de weg aan nieuw beleid of nieuwe regelgeving, bijvoorbeeld in het kader van de energietransitie. Wijzigingen van de regelgeving ter uitvoering van nieuw beleid zijn deels al in voorbereiding en zullen deels nog voor inwerkingtreding van de Omgevingswet bij uw Kamer worden voorgehangen.

Uitgangspunt voor de stelselherziening is overigens niet de term «beleidsneutraal», maar een «gelijkwaardig beschermingsniveau». Daarbij gaat het erom dat het totaal aan regels leidt tot eenzelfde niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit. Daardoor is er meer ruimte voor het bereiken van de verbeterdoelen, zoals het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak en het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte.

De leden van de D66-fractie stellen een vraag over het niet continueren van het Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit. Het Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit is altijd bedoeld geweest als een tijdelijk programma om de overschrijdingssituaties weg te werken. Tijdens de voorhangprocedure van het ontwerp-Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is de beëindiging daarvan uitvoerig aan de orde geweest. Het Bkl voorziet in een landelijke monitoring van de luchtkwaliteit door het Rijk, op basis van metingen en berekeningen. Als uit deze monitoring blijkt dat sprake is van een (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden zal het veelal gaan om locaties waar lokale bronnen relatief veel bijdragen aan de concentraties en waar lokale maatregelen vereist zijn om deze overschrijdingen weg te nemen. Het is dan ook vooral aan de lokale overheden om met behulp van lokale programma's die problematiek aan te pakken.
Het Rijk zet zich in voor een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om te komen tot een verdere vermindering van gezondheidsrisico's door luchtverontreiniging. Dit krijgt vorm via het Schone Lucht akkoord.

De leden van de SP-fractie vragen of er door de beëindiging van het NSL risico's ontstaan dat door cumulatie lokaal omgevingswaarden alsnog zullen worden overschreden. Het Bkl biedt goede waarborgen om dit tegen te gaan. Zo is verplicht dat er voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten, nieuwe snelwegen en tunnels altijd een toets aan de omgevingswaarden plaatsvindt. Als dat zou leiden tot een overschrijding kan de vergunning niet worden verleend. In de Omgevingsregeling zal daarbij bovendien bepaald worden dat bij de toets aan de omgevingswaarden bij een veehouderij ook de concentratiebijdrage van relevante andere veehouderijen in de omgeving van de veehouderij moet worden meegewogen. Ook zijn er aandachtsgebieden aangewezen. Dat zijn gebieden waar een overschrijding van de omgevingswaarden niet bij voorbaat kan worden uitgesloten en er extra wordt gemonitord. Deze gebieden worden ruim begrensd. Omgevingsplannen in deze gebieden dienen te worden getoetst aan de omgevingswaarden en in geval van overschrijding kan de nieuwe activiteit die in betekende mate bijdraagt aan de concentraties niet starten.

---

[17] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, D.

De leden van de D66-fractie vragen de regering op welke wijze er een nulmeting wordt gedaan ten behoeve van de te voorziene evaluatie. De leden van de D66-fractie vragen of bij de nulmeting wordt gekeken naar de effecten voor verschillende doelgroepen. Ook vragen ze of in de evaluatie aandacht is voor de gebruiksvriendelijkheid, de toegankelijkheid en de inzichtelijkheid van de regels. De leden van de PvdA-fractie vragen of de wettelijke evaluatie door een onafhankelijke instantie zal worden voorbereid en of hierbij de beginsituatie 2021 (nul-monitoring) als uitgangspunt wordt genomen.

Binnen het uitvoeringsprogramma Aan de slag met de Omgevingswet is een «Monitor Invoering Omgevingswet» opgesteld waarin een nulmeting wordt gedaan op de verbeterdoelen van de Omgevingswet. Deze monitor is mede opgesteld naar aanleiding van een motie van uw kamer. In de monitor wordt ook ingegaan op de effecten voor gebruikers van de Omgevingswet zoals burgers en bedrijven die een vergunning aanvragen. De nulmeting zal gebruikt worden bij de evaluatie. Zoals in het nader rapport bij het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is beschreven, zal op basis van de eerste ervaringen en «lessons learned» met de Omgevingswet bekeken worden in welke vorm en in welke samenstelling de evaluatie zal worden uitgevoerd. Daarbij is het van belang dat alle ervaringen van betrokken partijen objectief worden verzameld en gewogen, waarbij ook aandacht is voor de gebruiksvriendelijkheid, de toegankelijkheid en de inzichtelijkheid van de regels van dit nieuwe stelsel. Het belang van een onafhankelijke evaluatie van de wetgeving wordt daarbij onderschreven. Hoe dat precies vorm wordt gegeven, zal nog verder worden uitgewerkt. De regering zal uw Kamer informeren over de opzet en invulling van de evaluatie.
De leden van de D66-fractie vragen ook op welke wijze de evaluatie kan bepalen of en hoe nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn ontstaan of voorkomen hadden kunnen worden. De leden van de PvdD-fractie hebben een vergelijkbare vraag: namelijk hoe de gevolgen voor natuur, milieu, klimaat en volksgezondheid worden gemonitord en geëvalueerd. Zij vragen daarnaast wanneer de evaluatie is voorzien.

In de Omgevingswet is vastgelegd dat het Planbureau voor de leefomgeving ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uitbrengt, waarin de ontwikkeling van de kwaliteit van bij ministeriële regeling aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving wordt beschreven. Deze rapportages kunnen gebruikt worden bij de evaluatie. Bij de opzet van de evaluatie van de wetgeving zal ook gekeken worden naar de effecten van de Omgevingswet op de balans tussen het beschermen en benutten van de leefomgeving. De regering zal de uitkomsten van de evaluatie vijf jaar na inwerkingtreding aan het parlement zenden.

De leden van de D66-fractie vragen of bij de evaluatie van de Omgevingswet, vijf jaar na inwerkingtreding, ook gekeken zal worden naar het voorgestelde artikel 1.7a, waarin een strafrechtelijk handhaafbaar verbod is opgenomen om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

De evaluatie van de Omgevingswet omvat het gehele stelsel, dus ook artikel 1.7a en de uitwerking daarvan bij algemene maatregel van bestuur. Bij de uitvoering van de evaluatie wordt uiteraard het detailniveau aangepast aan de signalen die op dat moment worden ontvangen. Verwacht wordt dat toepassing van artikel 1.7a en handhavend optreden op grond van dit artikel slechts in heel bijzondere gevallen aan de orde zal zijn. De meeste activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de

fysieke leefomgeving zijn immers geregeld met specifieke regels van het Rijk of decentrale overheden. Op die activiteiten is deze vangnetbepaling niet van toepassing (zie hierover het antwoord op de volgende vraag van deze leden). Wellicht moet daarom over een langere periode ervaring opgedaan worden met de toepassing van dit artikel voordat dit inhoudelijk geëvalueerd kan worden.

De leden van de D66-fractie vragen ook hoe het voorgestelde artikel 1.8, tweede lid, gelezen moet worden, omdat het veel ruimte lijkt te geven om artikel 1.7a niet van toepassing te verklaren.

Het voorgestelde artikel 1.7a is uitdrukkelijk bedoeld als vangnetbepaling. Artikel 1.7a heeft betrekking op activiteiten of gevolgen van activiteiten waarover op centraal of decentraal niveau geen specifieke regels op grond van de Omgevingswet zijn gesteld, maar waarbij wel sprake kan zijn van aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Het in artikel 1.7a opgenomen verbod, in samenhang met de uitwerking en begrenzing daarvan bij algemene maatregel van bestuur, maakt het mogelijk om in dergelijke gevallen bestuursrechtelijk of strafrechtelijk handhavend te kunnen optreden. Als wel een specifieke regel is gesteld bij wettelijk voorschrift of in een concreet besluit, kan daarop al bestuursrechtelijk of strafrechtelijk worden gehandhaafd. Bijvoorbeeld op het niet naleven van een algemene regel, het verrichten van een activiteit zonder de vereiste omgevingsvergunning of het handelen in afwijking van vergunningvoorschriften. Om het vangnetkarakter te beklemtonen, regelt artikel 1.8, tweede lid, dat artikel 1.7a niet van toepassing is als bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld. In dat geval zal het bevoegd gezag die specifieke regels toepassen en handhaven.

De leden van de D66-fractie vragen of het in deze context wel klopt wat er in de memorie van toelichting staat, dat de Invoeringswet ten opzichte van de Omgevingswet geen voor de milieueffecten relevante wijzigingen of aanvullingen bevat en daarom geen onderzoek nodig was naar de effecten van de Invoeringswet op het milieu.[18] Zij verwijzen naar pagina 57 van de memorie van toelichting, waar staat dat artikel 1.7a het sluitstuk is van de nationale regelgeving ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht, die de lidstaten verplicht in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepalingen in het gemeenschapsrecht over milieubescherming.[19]

In antwoord op de vorige vraag van deze leden is gewezen op het vangnetkarakter en de verwachte beperkte toepassing van het voorgestelde artikel 1.7a. Daarnaast vervangt het een bestaand artikel in de Wet bodembescherming. Het artikel leidt, in samenhang met de voorgenomen uitwerking en begrenzing daarvan bij algemene maatregel van bestuur, daardoor hooguit tot een beperkte aanvulling van de milieubeschermende regels ten opzichte van de situatie voor de Omgevingswet. Eventueel onderzoek naar de effecten van die bepalingen op het milieu zou waarschijnlijk lastig uitvoerbaar zijn en niet leiden tot kwantificeerbare milieueffecten. Dergelijk onderzoek voegt naar het oordeel van de regering geen informatie toe.

Het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet vormt inderdaad het sluitstuk van de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht. Deze richtlijn verplicht de lidstaten in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van nader aangeduide bepalingen in het Gemeenschapsrecht inzake milieubescherming. In de

[18] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 123.
[19] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 57.

huidige Nederlandse wetgeving is de richtlijn geïmplementeerd via enerzijds strafbaarstelling in sectorale omgevingsrechtelijke regelgeving in samenhang met artikel 1a van de Wet op de economische delicten, en anderzijds strafbaarstelling van gemeengevaarlijke milieu-inbreuken in het Wetboek van Strafrecht. Onder de Omgevingswet is sprake van een vergelijkbare situatie: over het merendeel van de activiteiten waarop de richtlijn betrekking heeft, worden op grond van de Omgevingswet bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels gesteld.

Artikel 1.7a van de Omgevingswet strekt, samen met de voorgenomen uitwerking bij algemene maatregel van bestuur, mede ter vervanging van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Die laatste bepaling is onderdeel van de huidige implementatiewetgeving van de richtlijn. Bij de uitwerking van artikel 1.7a kwam de vraag aan de orde of er, naast aantasten of verontreinigen van de bodem, nog andere gevallen zijn waarvoor de Nederlandse wetgeving niet voorziet in een strafrechtelijk handhaafbare bepaling, terwijl ook niet aangetoond kan worden dat de reguliere omgevingsrechtelijke regelgeving en het commune strafrecht alle mogelijke activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen dekken. Het zou onevenwichtig zijn om voor bodem te voorzien in een breed werkende vangnetbepaling en voor andere onderdelen van de fysieke leefomgeving niet. Daarom is gekozen voor een bepaling met een bredere strekking dan alleen de bodem.

4.2 De bestuurlijke taakverdeling

De leden van de D66-fractie vragen in relatie tot de bestuurlijke taakverdeling wat volgens de regering nodig is bij uitvoering door de verschillende bestuursorganen om dat dynamische proces waar de Omgevingswet voor staat, ook na inwerkingtreding te kunnen faciliteren, en waar het gevaar zit dat deze verschillende bestuurslagen toch van alles gaan «dichtregelen», omdat die flexibiliteit ook veel onzekerheid met zich kan brengen.

Het antwoord op deze vragen ligt in een adequate toepassing van met name artikelen 2.2 en 2.3 van de Omgevingswet, waarin de afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen en de algemene criteria voor verdeling van taken en bevoegdheden zijn vervat. De opdracht van artikel 2.2 om bij de uitoefening van taken en bevoegdheden rekening te houden met taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen speelt bij alle instrumenten van de wet: van het ontwikkelen van een visie met betrekking tot vraagstukken in de leefomgeving tot het stellen van regels en het nemen van concrete besluiten. Daarbij moet met name het onnodig naar zich toetrekken van taken en bevoegdheden, dat op gespannen voet staat met artikel 2.3, en het lichtvaardig uitvaardigen van regels worden vermeden. In plaats daarvan kan het maken van afspraken en het waar wenselijk gezamenlijk uitoefenen van taken en bevoegdheden bijdragen aan een adequaat beheer van de fysieke leefomgeving met behoud van de nodige dynamiek. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor een van de uitgangspunten van de stelselherziening – het vertrouwen, en met name vertrouwen tussen overheden. De ervaringen met het reguleren van onderwerpen die veel afstemming tussen bestuursorganen vragen, laten zien dat samenwerking en vertrouwen ook bij complexe vraagstukken in de plaats van starre gedetailleerde regels kunnen komen, waardoor adequate aanpak van opgaven in de fysieke leefomgeving mogelijk is. Zo heeft in de afgelopen jaren bij de problematiek van omgaan met afvalwater, hemelwater en grondwater de omslag plaatsgevonden van het eenzijdig opleggen van voorschriften naar meer samenwerken en gezamenlijk aanpakken van de wateropgaven. De in 2011 door de VNG, Unie van Waterschappen en het Rijk opgestelde praktische handreiking

«Samenwerken op basis van afspraken» heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. Uitgangspunt voor die samenwerking vormen de wettelijke taken en bevoegdheden van de betrokken bestuursorganen. Duidelijkheid daarover blijft nodig zodat bestuursorganen, ook als de samenwerking even moeilijker verloopt, aangesproken kunnen worden op hun verantwoordelijkheid.

Tot slot wil ik in dit kader noemen dat dit jaar de decentrale ruimte en de financiële effecten daarvan voor de stelselherziening in kaart worden gebracht. De onderzoeksresultaten moeten inzicht bieden in de mogelijkheden en kansen van een lastenluwe invulling van de decentrale ruimte. Aan de hand hiervan wordt samen met de koepels bekeken of er aanvullende acties wenselijk zijn om het dynamische proces waar de Omgevingswet voor staat, te faciliteren.

De leden van de D66-fractie willen graag weten hoe ervoor wordt gezorgd dat er een cultuurverandering komt, en op welke wijze overheden hier structureel personeel en financiële ruimte voor vrij kunnen maken. Aandacht voor cultuurverandering is integraal onderdeel van het generieke ondersteuningsaanbod vanuit programma Aan de Slag met de Omgevingswet en VNG. In het bestuursakkoord en financieel akkoord zijn afspraken gemaakt over investering, transitie en structurele kosten en baten met betrekking tot de stelselherziening. In 2022 en 2026 vindt evaluatie plaats van deze afspraken.

Het werken met en in de geest van de Omgevingswet is uiteindelijk onderdeel van het reguliere takenpakket van gemeenten en provincies. Zij moeten eenmalig een extra inspanning leveren voor de implementatie omdat zij hun systemen en werkwijze moeten aanpassen, maar op de langere termijn wordt een en ander ingebed in de staande organisatie en dus ook via die route gefinancierd.

De leden van de D66- en GroenLinks-fractie vragen hoe de kosten van andere overheden gedekt zijn en hoe provincies en gemeente financiële en personele ruimte hiervoor vrij blijven maken. De leden van de SP-fractie vragen naar een actueel overzicht van de te verwachten kosten en opbrengsten op de korte, middellange en lange termijn voor verschillende partijen.

Over de opbrengsten van het stelsel en de dekking van de kosten zijn door het Rijk en de koepels afspraken gemaakt in het Financiële Akkoord dat in 2016 is gesloten. Hierin is vastgelegd dat «besparingen die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet ten gunste komen van ieder van de betrokken partijen. Deze (toekomstige) jaarlijkse besparingen kunnen, voor zover ze partijen ten deel vallen, worden ingezet als dekking voor te maken kosten als gevolg van de stelselwijziging. Het kabinet zal deze besparingen niet korten op het gemeente- en provinciefonds of in rekening brengen bij de waterschappen.» Deze afspraak is gemaakt in de verwachting dat tegenover de eenmalige kosten die de overheden moeten maken om het stelsel te implementeren structurele baten zullen staan. Anders dan gebruikelijk worden de eenmalige kosten dus niet vergoed maar de structurele baten worden ook anders dan gebruikelijk niet in mindering op de fondsen gebracht. Overigens geldt wel dat sprake is van invoeringsondersteuning die door het Rijk wordt gefinancierd en geboden wordt vanuit het interbestuurlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Daarnaast is sprake van een eenmalige stimuleringsregeling voor gemeenten en waterschappen waarvan het budget 18 miljoen euro is.

Eind 2018 is op basis van deze financiële verwachtingen de afspraak over de eenmalige kosten en de structurele baten bevestigd in het Beheerakkoord dat het Rijk en de koepels met elkaar hebben afgesproken. In dit akkoord is ook afgesproken dat in 2022 een eerste financiële evaluatie plaatsvindt. Dan zal voor het eerst gekeken kunnen worden hoe de effecten van het nieuwe stelsel in de praktijk uitpakken. Dit zal in 2022 uiteraard nog niet volledig duidelijk zijn, maar eerste realisatiecijfers zullen dan beschikbaar zijn.

In de tweede helft van 2020 zal een integraal beeld van de financiële effecten van het nieuwe stelsel beschikbaar moeten zijn. Dit beeld zal als nulmeting dienen richting de zojuist genoemde eerste financiële evaluatie van het nieuwe stelsel in 2022. Basis voor dit beeld zal een combinatie zijn van de reguliere financiële onderzoeken die naar elk onderdeel van de stelselherziening verricht worden en van aanvullend onderzoek.

Van een volledig integraal adequaat financieel beeld is nu dus nog geen sprake. De cijfers die nu beschikbaar zijn, zijn de cijfers uit de reguliere onderzoeken die bij elk afzonderlijk wetgevingsproduct gedaan worden.

Wanneer de cijfers uit de op dit moment beschikbare reguliere onderzoeken gesommeerd worden, dan blijkt dat de tot dusverre geïdentificeerde eenmalige kosten voor lokale overheden vooralsnog optellen tot 300 à 325 miljoen euro. Deze kosten zijn eenmalig in de zin dat er geen sprake meer van is wanneer het stelsel volledig geïmplementeerd is. Het kan echter tot 2029 duren totdat het stelsel door alle lokale overheden volledig is geïmplementeerd. Het genoemde eenmalige bedrag zal zich dus over meerdere jaren opbouwen. Bij de eenmalige kosten dient verder genoemd te worden dat vooruitlopend op de inwerkingtreding in 2021, in de periode medio 2018 tot en met 2020 al een besparing ontstaat doordat de actualiseringsplicht van bestemmingsplannen vanaf medio 2018 is vervallen. De vermeden kosten van de vervallen actualiseringsplicht in deze periode lopen volgens onderzoek van Cebeon op tot een bedrag van 65 à 80 miljoen euro.

De baten (een saldo van structurele meerkosten en structurele baten (minder kosten)) voor de lokale overheden zoals die uit de huidige onderzoeken blijken, tellen op tot een bedrag van 90 à 140 miljoen euro per jaar. Ook hierbij geldt de kanttekening dat deze baten zich niet meteen in 2021 volledig zullen realiseren. Naast de baten voor de lokale overheden zal sprake zijn voor baten bij burgers en bedrijven. De structurele baten voor burgers en bedrijven kunnen volgens de onderzoeken oplopen tot 300 à 550 miljoen euro per jaar. Voor een deel hangt de omvang van de financiële effecten overigens af van keuzes en inzet van lokale overheden.

De zojuist genoemde getallen geven nadrukkelijk een onvolledig beeld. Delen van de stelselherziening zijn nog niet op financiële effecten onderzocht, dan wel lopend onderzoek is nog niet gereed. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de financiële effecten van de AMvB's in de aanvullingssporen. Een factor die in de eerdere onderzoeken ook niet mee genomen kon worden is het effect van het uitstel van de inwerkingtreding naar 1 januari 2021. De eenmalige kosten die hierboven genoemd zijn, zullen daarom hoger uitvallen wanneer het beeld compleet is, maar dit is ook de verwachting voor de structurele baten.

Naast het gegeven dat het beeld nog niet compleet is, geldt bovendien voor het bestaande onderzoek dat de inzichten inmiddels verdiept zijn. De betrokken partijen, zowel de decentrale overheden als het Rijk, hebben op

onderdelen behoefte aan aanvullend onderzoek dat tot aanpassing van de huidige cijfers zal leiden.

Dit alles betekent overigens niet dat op afzonderlijke onderdelen van de stelselherziening geen inzicht in de effecten zou bestaan. Van een integraal adequaat financieel beeld is echter nog geen sprake.

De leden van de D66-fractie maken zich zorgen over de kennisborging bij de verschillende overheden. De continuïteit van kennis is een terecht punt van zorg. De afgelopen jaren is het aantal ambtenaren in het fysieke domein als gevolg van de economische crisis en de druk vanuit het sociale domein, teruggelopen. Er wordt veel van bestuurslagen gevraagd. Omgevingsdiensten vervullen voor met name kleinere gemeenten een belangrijke taak als het gaat om kennis en expertise. Het Rijk draagt bij door een goed werkend kenniscentrum en Informatiepunt Omgevingswet waar overheden en bedrijfsleven terecht kunnen met expertvragen over de fysieke leefomgeving. Ook vanuit het implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet wordt aan kennisopbouw en kennisdeling gewerkt.

De leden van de D66-fractie vragen zich af in hoeverre rekening gehouden is met de kosten voor de ondersteuningsprogramma's voor omgevingsdiensten en of zij inmiddels voldoende kennis en expertise in huis hebben om de cultuuromslag goed door te kunnen voeren. Daarnaast willen de leden van de D66-fractie weten of de omgevingsdiensten voldoende voorbereid en meegenomen zijn en voldoende budget hebben.

De omgevingsdiensten draaien ter voorbereiding op de Omgevingswet mee in vele ondersteuningsprogramma's vanuit het Rijk, provincies en gemeentes en botsproeven. Over de kosten van de implementatie van de Omgevingswet voor omgevingsdiensten zijn generieke afspraken gemaakt in het financieel akkoord, niet specifiek voor de omgevingsdiensten. Net als na de implementatiefase zijn de opdrachtgevers van de omgevingsdiensten hier in hun budgettering zelf voor verantwoordelijk.

De leden van de D66-fractie constateren dat opgaven in de fysieke leefomgeving zich zelden houden aan bestuurlijke grenzen en horen in het veld zorgen over bestuurlijke fricties. Zij vragen welke hiërarchie er geldt in geval van onenigheid of conflicten over tegenstrijdige belangen, bijvoorbeeld over economische of toeristische activiteiten die een negatieve invloed kunnen hebben op de leefomgeving in aangrenzende gemeenten of provincies. Ook vragen zij welke mogelijkheden bestuursorganen hebben om niet-geoorloofde inmenging tegen te gaan in taken en bevoegdheden door een ander bestuursorganen.

Als de bestuurlijke samenwerking niet goed verloopt, of belangen of politieke opvattingen sterk uiteenlopen, kunnen inderdaad bestuurlijke fricties ontstaan. Afwegingen van het ene bestuursorgaan kunnen leiden tot nadelige gevolgen op het grondgebied van een ander bestuursorgaan, of tot nadelige gevolgen voor de taakuitoefening door bijvoorbeeld een waterschap. Het nieuwe wettelijk stelsel voor de fysieke leefomgeving kan zulke fricties niet voorkomen, maar het helpt wel bij het bestrijden ervan. Zo krijgen alle bestuursorganen voor hun bevoegdheden – of het nu een omgevingsvisie, een omgevingsplan of een concreet op uitvoering gericht besluit is – op grond van de artikelen 2.1 en 2.2 van de Omgevingswet dezelfde algemene opdracht mee voor de uitoefening van hun taken en bevoegdheden. Zij moeten de balans tussen beschermen en benutten in het oog houden en rekening houden met de samenhang in de fysieke leefomgeving (artikel 2.1). Zij moeten rekening houden met de taken en

bevoegdheden van andere bestuursorganen en daar zo weinig mogelijk in treden (artikel 2.2).

Als horizontaal bestuurlijk overleg niet helpt, kan een beroep gedaan worden op de provincie. Zoals ook beschreven in het antwoord op een vraag van de leden van de PvdA-fractie (paragraaf 6) is het een in de Provinciewet vastgelegde taak van de provincie om geschillen tussen gemeenten, waterschappen en openbare lichamen in der minne te doen bijleggen. De provincie beschikt ook over bevoegdheden om in te grijpen, zoals de instructie en de interventiebevoegdheid. Verder kan een bestuursorgaan ook in beroep gaan bij de rechter als zijn belangen of de belangen van zijn burgers worden geschaad door een besluit van een ander bestuursorgaan.

De leden van de D66-fractie stellen dat het uitgangspunt «decentraal, tenzij» lijkt te gaan knellen bij grote opgaven in het kader van de klimaatopgave en de energietransitie. Zij vragen wat de rol van het Rijk is als het gaat om instructieregels aan lagere overheden, en welke kaders daarvoor nu al aan te geven zijn.

De regering ziet geen spanning tussen het uitgangspunt «decentraal, tenzij» en de grote opgaven in het kader van de klimaatopgave en de energietransitie. Aanpassingen van steden aan het veranderende klimaat, het aardgasvrij maken van wijken of het plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte zijn zonder meer taken voor het lokale bestuur. Duidelijk is wel dat een «tenzij» aan de orde is. Bij het mogelijk maken van de productie van duurzame energie en het aanpassen van landelijke netwerken liggen er verantwoordelijkheden bij provincie en Rijk. De bijdrage die het lokale en regionale bestuur levert aan het aanpakken van de mondiale klimaatopgave kan bovendien niet vrijblijvend zijn. De Omgevingswet biedt een goede basis voor een wettelijke borging van die bijdrage. Bij de uitwerking van de in het voorgenomen Klimaatakkoord gemaakte afspraken beziet het kabinet op welke onderdelen de voorgestane aanpak van de energie- en klimaatopgaven ondersteund moet worden door instructieregels aan bestuursorganen of andere regels, zoals algemene rijksregels met rechtstreekse verplichtingen voor burgers en bedrijven. Uitgangspunt daarbij is dat regels die passen binnen de reikwijdte van de Omgevingswet, zoals bepaald in artikel 1.2 van die wet, gesteld worden op grond van die wet en met gebruikmaking van de bestaande (kern)instrumenten.

De leden van de D66-fractie zien ook mogelijke knelpunten op provinciaal niveau bij het stellen van prioriteiten tussen opgaven. Zij vragen wie welk belang behartigt en daarbij noemen ze als voorbeeld het landschap. Ook vragen ze wat de ruimte is voor de gemeente als een provincie heeft bepaald dat geen uitbreiding van wonen of bedrijvigheid mag plaatsvinden in een landschap.

Het is belangrijk om de bestuurlijke samenwerking en het juridische mechanisme hier te onderscheiden. Bestuursorganen overleggen op verschillende tafels over de opgaven die er zijn in de fysieke leefomgeving. Daar worden gezamenlijk prioriteiten gesteld en afspraken gemaakt over ieders rol. Die worden bijvoorbeeld vastgelegd in de omgevingsagenda's (de opvolger van de gebiedsagenda's). Het doel van deze agenda's is om handvatten te bieden voor op elkaar afgestemde beslissingen van overheden en voor maatschappelijke spelers over ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van het betreffende gebied. De omgevingsagenda's worden per landsdeel opgesteld en zij zullen samen landsdekkend zijn.

Op terreinen als landschapsbescherming is er sprake van co-actorschap[20]: verschillende bestuursorganen hebben hun eigen rol bij het behartigen van dit belang, ieder op hun eigen niveau. Het schaalniveau en het belang van specifieke landschappen bepalen welk bestuursorgaan zich ermee bemoeit. Het Rijk beschermt in het Besluit kwaliteit leefomgeving cultuurlandschappen met een uitzonderlijke universele waarde (werelderfgoederen). In het ontwerp van de nationale omgevingsvisie (NOVI) wordt als onderdeel van de prioriteit «toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied» geschetst hoe het kabinet vorm wil geven aan zijn inzet voor de bescherming van het landschap. De provincies beschermen landschappen die tenminste van provinciaal belang zijn, terwijl gemeenten vaak ook kleine lokale landschapselementen beschermen. Daarbij is er veelal sprake van een getrapt stelsel, waarbij het Rijk (bijvoorbeeld voor de werelderfgoederen) of de provincie bepaalt dat een bepaald landschap beschermd moet worden, maar het uitwerken van de precieze regels ter bescherming daarvan opdraagt aan de provincie respectievelijk gemeente.
Juridisch gezien werken regels verticaal door in het huis van Thorbecke: als de provincie heeft bepaald dat een landschap beschermd moet worden, dan kan de gemeente daar geen activiteiten toestaan die niet voldoen aan de door de provincie gestelde instructieregels. De gemeente kan echter in het overleg aan de bovenvermelde tafels over de omgevingsagenda's agenderen of die landschapsbescherming opweegt tegen de regionale woningbouwopgave.

In antwoord op de vraag van de leden van de leden van de D66-fractie over de mogelijkheden van de wet bij grensoverschrijdende milieueffecten, wijst de regering op het verdrag van Espoo. Dat verdrag regelt de procedures tussen de aangesloten landen als er sprake is van aanzienlijke grensoverschrijdende milieugevolgen. De verplichtingen uit dat verdrag staan nu nog in de Wet milieubeheer en zijn onder de Omgevingswet opgenomen in het Omgevingsbesluit. Met de directe buurlanden (België (Vlaanderen) en Duitsland) zijn daarnaast concrete werkafspraken gemaakt. Het volgen van deze werkafspraken zorgt ervoor dat aan de juridisch bindende verplichtingen wordt voldaan. Zo is er overleg voorgeschreven over de mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten van een project en de voorgenomen maatregelen om nadelige effecten te voorkomen, te beperken en als dat mogelijk is, te compenseren.

4.3 De balans tussen beschermen en benutten

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd naar de reactie van de regering op de zorgen die de Afdeling uitspreekt over de balans tussen beschermen en benutten in de Invoeringswet en de risico's dat deze balans doorschiet naar benutten van de leefomgeving.

De regering heeft in het nader rapport beschreven op welke wijze er binnen het stelsel een balans wordt bereikt en hoe die zal worden gemonitord. Hieronder wordt de kern daarvan weergegeven.[21]Een van de verbeterdoelen van de stelselherziening is het bieden van meer bestuurlijke afwegingsruimte. Dat doel is uitgewerkt in de vier AMvB's die inmiddels gepubliceerd zijn. Daarbij moet echter niet de indruk ontstaan dat we gaan van in het geheel geen afwegingsruimte naar volledige afwegingsruimte. De bestuurlijke afwegingsruimte neemt op een aantal

[20] Zie ook *Kamerstukken II* 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 73–74 en *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 7, p. 8–10.
[21] Voor de volledige reactie wordt verwezen naar het nader rapport, *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 10–15, 24–31, 33–35.

punten toe, bijvoorbeeld het gebruik van maatwerkregels en maatwerkvoorschriften is ruimer mogelijk. Ook zijn de regels voor het in bijzondere situaties afwijken van rijksnormen nu onderdeel van de reguliere besluitvormingsprocedures en zijn daarvoor geen aparte procedures meer nodig (zo wordt het stap-3-besluit van de Interimwet stad-en-milieubenadering een onderdeel van de afweging over het omgevingsplan). Op andere punten, bijvoorbeeld bij een-op-een implementatie van Europees en internationaal recht, blijft de afwegingsruimte precies zoals hij is. Voor het toepassen van afwegingsruimte voorziet het wettelijke stelsel in tal van waarborgen voor een goede afweging tussen beschermen en benutten. Voorbeelden zijn de algemene opdracht in artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet om bevoegdheden steeds uit te oefenen met het oog op de doelen van de wet, specifieke opdrachten om bij concrete bevoegdheden bepaalde belangen in het oog te houden en tot slot concrete kwantitatieve begrenzingen voor bijvoorbeeld de kwaliteit van bodem, water en lucht, en voor geluid en trillingen. Het Rijk borgt daarmee een basisbeschermingsniveau van veiligheid en gezondheid. Waar het Rijk op nationaal niveau regels schrapt omdat die beter op decentraal niveau geregeld kunnen worden, vindt het decentrale bestuursorgaan in het stelsel een standaard die voor de meeste gevallen als verstandige praktijk kan gelden. De regering vertrouwt erop dat bestuursorganen verstandig omgaan met de afwegingsruimte, net als ze nu verstandig omgaan met afwegingen over onderwerpen of aspecten waar al veel afwegingsruimte bestond of die het Rijk nooit aan zich heeft getrokken. Juist regionale en lokale besturen zijn in staat om een weloverwogen afweging te maken die rekening houdt met de regionale en lokale omstandigheden. Vanzelfsprekend zal de praktijk met de grotere bestuurlijke afwegingsruimte moeten leren werken. Daarbij wordt invoeringsondersteuning geboden. Bij de evaluatie van de Omgevingswet zal tot slot uitdrukkelijk de vraag worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten, noch naar beschermen. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de implementatiemonitor waarin de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk voor bedrijven onderdeel zijn worden opgenomen.

De leden van de D66-fractie vragen naar de mogelijkheden voor rechtsbescherming voor inwoners, kleinere bedrijven of organisaties, vooral als het gaat over onherstelbare of onvervangbare benutting van de leefomgeving. Uitgangspunt van het nieuwe stelsel is een gelijkwaardig beschermingsniveau. Dat geldt ook voor de rechtsbescherming. De Omgevingswet brengt geen verschil in rechtsbeschermingsmogelijkheden, procedures of de toegang daartoe. Voor milieu-aangelegenheden geeft de Omgevingswet daarbij uitvoering aan het Verdrag van Aarhus en de relevante EU-richtlijnen. Uiteraard zijn er tussen partijen verschillen in achtergrond, kennis of middelen. Dat is onder het huidig recht niet anders. Hierbij wordt benadrukt dat de Omgevingswet ook het principe dat men in het bestuursrecht zonder verplichte procesvertegenwoordiging kan procederen onverlet laat.

Het voorstel voor de Invoeringswet bevat een voorziening om in de rechtsbeschermingsfase onomkeerbare gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen. Die heeft betrekking op de verlening van een omgevingsvergunning voor activiteiten die kunnen leiden tot een wijziging van de bestaande toestand van de fysieke leefomgeving die niet kan worden hersteld, zoals kappen of slopen. Ter uitvoering van de motie-Meijer c.s.[22] is in artikel 16.79 van de Omgevingswet een regeling opgenomen voor de opschortende werking van een dergelijke

[22] *Kamerstukken I* 2015/16, 33 962, K.

vergunning. Die regeling houdt in dat in die vergunning moet worden bepaald dat deze pas in werking treedt vier weken na de bekendmaking ervan. Belanghebbenden hebben dan de gelegenheid om bij de rechter een voorlopige voorziening te vragen. De opschortende termijn kan op die manier worden benut om onomkeerbare gevolgen te voorkomen.

De leden van de D66-fractie vragen welke ruimte er overblijft voor inwoners om bezwaren te uiten nu de AMvB's zo centraal staan in dit wetgevingsstelsel, en hoe gemeenteraden dit duidelijk kunnen maken aan de voorkant van besluiten die invloed hebben op de inrichting van de leefomgeving. Net als onder het huidige recht spelen AMvB's inderdaad een belangrijke rol in het stelsel, daar waar artikel 2.3 van de wet rechtvaardigt dat het Rijk tot het stellen van regels overgaat. Bij de totstandkoming van de AMvB's zijn de in artikel 2.3 van de wet verwoorde criteria systematisch toegepast, wat ten opzichte van het huidige recht tot het stellen van minder algemene regels voor activiteiten in AMvB's heeft geleid. Daar waar het Rijk regels blijft stellen, is steeds bezien in hoeverre daarin afwegingsruimte voor bestuursorganen en flexibiliteit voor initiatiefnemers kan worden ingebouwd. Dat heeft bij diverse regels geleid tot vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte, waarbij gemeenteraden, maar ook andere bestuursorganen, binnen de grenzen die de wet en de AMvB's stellen, regels kunnen afstemmen op de specifieke situatie. Bij algemene regels over activiteiten kan dat in de vorm van maatwerkvoorschriften of maatwerkregels. Ten opzichte van het huidige stelsel krijgen gemeenteraden dus meer invloed op de inrichting van de leefomgeving: waar ze nu in het bestemmingsplan vooral bepalen óf een bepaalde activiteit op een locatie is toegestaan, kunnen zij in het omgevingsplan ook proactief bepalen welke hinder de activiteit mag veroorzaken. Op het toepassen van die instrumenten kunnen de bestuursorganen door de inwoners worden aangesproken. De inwoners kunnen de gemeenteraad bijvoorbeeld verzoeken om aanvullende regels te stellen daar waar de algemene regels van de AMvB's, naar hun oordeel gelet op de specifieke situatie, onvoldoende bescherming aan de leefomgeving bieden. Ook kunnen zij om het aanpassen van bepaalde regels verzoeken die gelet op de specifieke situatie onnodig knellen. Het besluit door de gemeenteraad op een dergelijk verzoek is appellabel.
Daar waar de inzet van hiervoor genoemde flexibiliteitsinstrumenten op voorhand voorzienbaar is, bijvoorbeeld vanwege de specifieke kwetsbaarheid van de leefomgeving, kunnen gemeenteraden in de omgevingsvisie al aangeven of, en zo ja hoe, ze de instrumenten zullen inzetten. Als voor specifieke opgaven in de leefomgeving een programma wordt opgesteld, kan het programma al op de inzet van de flexibiliteitsinstrumenten ingaan. Waar het gaat om de inzet van maatwerkvoorschriften kunnen bestuursorganen desgewenst beleidsregels opstellen, zodat aan de voorkant meer duidelijk is hoe het instrument zal worden ingezet. Bij de voorbereiding van het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening kan in de toelichting op het al dan niet benutten van de flexibiliteitsmogelijkheden worden ingegaan. Over het ontwerp van het omgevingsplan en de verordeningen kan eenieder zienswijzen inbrengen, die bij de vaststelling moeten worden meegewogen. Daar waar bij AMvB vergunningplichten zijn ingesteld staat ook tegen het besluit over het al dan niet verlenen van de vergunning en de daaraan verbonden voorschriften rechtsbescherming open.

Burgers en bedrijven hebben dus ook bij het stellen van regels op AMvB-niveau in veel gevallen de mogelijkheid om het bevoegd gezag te verzoeken om de rijksregels waar nodig toe te spitsen op de specifieke (lokale) situatie. Tegen het besluit over het al dan niet wijzigen van het omgevingsplan, verlenen van een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift staat rechtsbescherming open.

In hiernavolgende antwoorden op de vragen van de leden van de D66-fractie zal in aanvulling op het voorgaande nog ingegaan worden op de rol die participatie speelt bij het nemen van besluiten.

Voorts vragen de leden van de D66-fractie hoe burgers zeker kunnen weten dat het beschermingsniveau zoals dat nu geldt in 2019, in elk geval behouden blijft en niet minder wordt, en waar in de wetgeving dit geborgd is.

Dat het beschermingsniveau als gevolg van de inwerkingtreding van het stelsel in algemene zin niet daalt is geborgd op vele plaatsen in de wet en in de AMvB's. Daarin zijn in navolging van de nu geldende regels taken aan bestuursorganen toebedeeld, omgevingswaarden vastgelegd, instructieregels opgenomen over onder andere het in het omgevingsplan stellen van regels en over andere taken die bestuursorganen hebben, en is het oogmerk en de strekking van de rijksregels vastgelegd en in concrete regels uitgewerkt. In sommige gevallen houdt het beschermingsniveau overigens impliciet een element van continue verbetering in, zoals bij het vereiste van toepassing van beste beschikbare technieken. Daarbij worden de nadelige gevolgen van een activiteit in samenhang met de ontwikkeling van de stand van de techniek steeds verder verlaagd.

De balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving kan ertoe leiden dat, terwijl op sommige locaties de kwaliteit verbetert, op andere locaties activiteiten worden gestart die een verhoging van de druk op de fysieke leefomgeving kunnen betekenen. Het beschermingsniveau dat is vastgelegd in de wet en de AMvB's waarborgt dat daarbij bepaalde grenzen niet worden overschreden en de belangen van burgers bij de keuzes over het ontwikkelen van de fysieke leefomgeving inhoudelijk en procedureel onderdeel zijn van de besluitvorming. Dit kan uiteraard, net zoals nu ook het geval is, niet garanderen dat op geen enkele plek de druk op de leefomgeving toeneemt.

De leden van de D66-fractie maken zich zorgen over overbelasting van kleine gemeenten. De regering deelt deze zorgen niet omdat de bevoegdheden en taken van deze gemeenten niet wezenlijk veranderen met de komst van de Omgevingswet. Wel geeft de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegingsruimte in het uitoefenen van hun taken en bevoegdheden. Afhankelijk van de lokale ambitie en context kan dit tijdelijk tot extra werkzaamheden leiden. Het Rijk en de VNG ondersteunen gemeenten bij het opstellen van omgevingsplannen door te onderzoeken, samen met vooruitlopende gemeenten, hoe deze nieuwe planfiguur vorm zou kunnen krijgen. De resultaten worden via diverse sites en tijdens trainingen en workshops toegelicht.
Gemeenten moeten uiterlijk op 1 januari 2029 hun omgevingsplan hebben aangepast. Er is dus een ruime overgangsfase.

4.4 Omgevingsplan en afwijkvergunning, waarbij ook de rol van de gemeenteraad

De leden van de D66-fractie hebben diverse vragen over de overgangsfase. Deze vragen zijn beantwoord tezamen met vergelijkbare vragen van de leden van de VVD-fractie (paragraaf 2.4). De leden van D66-fractie wijzen op zorgen die de Afdeling advisering van de Raad van State heeft geuit over de gevolgen die het werken met algemene regels kan hebben voor de rechtszekerheid van inwoners. Deze leden zien in het werken met algemene regels een extra belasting voor het ambtelijk apparaat van gemeenten. Zij vragen welke instrumenten de wet aan de gemeenteraad geeft om de rechtszekerheid voor burgers goed te borgen, wanneer er in het omgevingsplan meer met algemene regels wordt

gewerkt en er mogelijk onduidelijkheid bestaat over het bestaan van een vergunningplicht. Ook de leden van de GroenLinks-fractie vragen in verband met het werken met algemene regels welke mogelijkheden derde-belanghebbenden hebben wanneer de gemeenteraad niet expliciet een vergunningplicht in het omgevingsplan opneemt en het aan de initiatiefnemer is of een bouwplan met het omgevingsplan overeenstemt. Zij vragen voorts wat de knip betekent voor het materiële beschermingsniveau en het niveau van rechtsbescherming voor burgers en bedrijven.

Bij het stellen van regels komt als één van de ontwerp-vragen aan de orde of de regeling rechtstreeks burgerbindend kan worden gemaakt door met algemene regels te werken of dat bijvoorbeeld gewerkt moet worden met een meldingsplicht of vergunningplicht. Dat geldt in het omgevingsplan, met het doorvoeren van de zogenoemde «knip», ook voor het stellen van regels over bouwen, in standhouden en gebruiken van bouwwerken. De keuze voor rechtstreeks werkende (algemene) regels heeft uit een oogpunt van verantwoordelijkheidsverdeling, het beperken van administratieve lasten, uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en rechtszekerheid vaak voordelen. Rechtstreeks werkende regels zijn vooral mogelijk als bij de regulering van concrete activiteiten volstaan kan worden met specifiek op die activiteiten toegesneden heldere en eenduidig voor burgers en bedrijven toepasbare regels. Het werken met rechtstreeks werkende regels is niet altijd mogelijk of wenselijk. Soms zijn regels niet eenduidig te formuleren of bestaat er een voorkeur om met open normen en een vergunningenstelsel te werken. Werken met een vergunningenstelsel biedt de mogelijkheid voor een bevoegd gezag om per concreet aangevraagde activiteit op basis van de beoordelingsregels af te wegen of deze, al dan niet onder het stellen van voorschriften, aanvaardbaar is. Op deze wijze kan dus gezorgd worden voor bestuurlijke afwegingsruimte per concreet geval.

Waar bij rechtstreeks werkende regels een initiatiefnemer er zelf voor verantwoordelijk is dat zijn activiteit aan die regels voldoet, is het bij een vergunningenstelsel het bevoegd gezag dat er zorg voor draagt dat de vergunning alleen wordt verleend als de activiteit voldoet aan de daarvoor gestelde beoordelingsregels. Bij een vergunningenstelsel is de initiatiefnemer dus niet gehouden om te voldoen aan de beoordelingsregels, maar moet hij handelen overeenkomstig de door het bevoegd gezag verleende vergunning.

Derde-belanghebbenden die menen dat er in strijd met algemene regels wordt gehandeld, kunnen te allen tijde om handhaving verzoeken. Het bevoegd gezag moet op dergelijke handhavingsverzoeken een besluit nemen over het opleggen van een bestuurlijke sanctie. Voor belanghebbenden die menen dat er zonder of in afwijking van een vergunning wordt gehandeld, geldt hetzelfde. Ook dan moet het bevoegd gezag een besluit nemen over de inzet van een bestuurlijke sanctie. Tegen dergelijke handhavingsbesluiten staan zowel voor derde-belanghebbenden als initiatiefnemers de gebruikelijke rechtsmiddelen van bezwaar en beroep open. Ook voor het materiële beschermingsniveau heeft het in beginsel geen gevolgen als gewerkt wordt met algemene regels in plaats van met een vergunningenstelsel. Dat geldt ook voor het toezicht op de naleving. Het maakt geen wezenlijk verschil om te controleren of een activiteit plaatsvindt overeenkomstig een vergunning met daarbij gegeven voorschriften of overeenkomstig de voor die activiteit geldende algemene regels. Van een extra belasting van het ambtelijk apparaat, zoals door de leden van de D66-fractie wordt gesuggereerd, zal geen sprake zijn.

In plaats van een vergunningenstelsel of meldingsplicht is het ook mogelijk om aanvullend op algemene regels te werken met bevoegdheden om een maatwerkvoorschrift te stellen. Een bevoegd gezag kan in zo'n geval – al dan niet op verzoek van derde-belanghebbenden – aanvullende of afwijkende voorschriften geven voor het verrichten van een activiteit in een concreet geval. Tegen een besluit tot het al dan niet stellen van een maatwerkvoorschrift staan eveneens de gebruikelijke rechtsmiddelen van bezwaar en beroep open. Ook kan gewerkt worden met informatieverplichtingen, op grond waarvan een initiatiefnemer bijvoorbeeld moet aangeven wanneer hij met een activiteit gaat starten of op grond waarvan hij met onderzoek of andere gegevens moet aantonen dat een activiteit voldoet aan bepaalde eisen.

Per saldo kan de gemeenteraad tal van instrumentele keuzen maken over de wijze waarop de materiële regels worden vormgegeven en handhaafbaar worden gemaakt. Voor de gemeenteraad staan dus net als voor andere regelgevers, alle bestuursrechtelijke afwegingsmogelijkheden ter beschikking om een goede balans te vinden tussen het bieden van rechtszekerheid en flexibiliteit. Dit is voor het omgevingsplan niet anders dan voor de rijksregels, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening. Bij de keuze voor een vergunningenstelsel is het in het algemeen uiteraard van belang dat helder omschreven wordt voor welke activiteiten die vergunning nodig is. In het bijzonder geldt voor het omgevingsplan daarbij nog de mogelijkheid om tegen een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan – waarbij regels worden gewijzigd, nieuwe regels worden toegevoegd of bestaande regels komen te vervallen – beroep in te stellen. De gemeenteraad dient zich voor de in een omgevingsplan opgenomen regulering van een bepaald onderwerp en de daarbij gekozen instrumenten, dus telkens te kunnen verantwoorden bij de rechter. Ten slotte zij hier opgemerkt dat de VNG de gemeenten onder meer met een leergang en voorbeeldregels voor omgevingsplannen zal ondersteunen bij het opstellen van omgevingsplannen.

4.5 De zogenoemde Knip

Leden van meerdere fracties hebben vragen gesteld over de splitsing van de vergunningplicht voor de bouwactiviteit in een technische vergunning en een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit (de zogenoemde «knip»). Zo vragen de leden van de D66-fractie of de ruimtelijke vergunning pas in werking treedt als ook de benodigde andere technische vergunning voor de bouwactiviteit is verkregen, of het mogelijk is de twee vergunningen tegelijk aan te vragen en hoe in dat geval gegarandeerd kan worden dat de coördinatie binnen de gemeente goed verloopt. Ook de leden van de SP-fractie stellen hier vragen over en verzoeken om de voordelen van de knip nogmaals te beargumenteren en in te gaan op de zorgen van de belanghebbenden rond een integrale afweging. De leden van de PvdA-fractie vragen in dit verband naar de betekenis van de bevorderingsplicht uit artikel 3:20 van de Algemene wet bestuursrecht met betrekking tot de samenhangende beoordeling van planologische en milieutechnische omstandigheden. Ook de leden van de van GroenLinks-fractie vragen hoe de regering aankijkt tegen de (on)mogelijkheid om een bouwactiviteit integraal te beoordelen. Zij vragen of de regering het risico ziet dat wanneer de bouwvergunning (technisch) is verleend, er weinig aandacht meer zal zijn voor meekoppelende belangen in de ruimtelijke vergunning en of dit risico er voor pleit om verplicht te stellen dat eerst de ruimtelijke vergunning verleend dient te zijn.

In het navolgende worden bovenstaande vragen in samenhang beantwoord, waarbij de regering eerst een kanttekening plaatst bij een integrale afweging bij aanvragen om een omgevingsvergunning in het algemeen en bij de vergunning voor bouwactiviteiten in het bijzonder.

Een integrale benadering van de fysieke leefomgeving staat voorop bij het ontwikkelen van een omgevingsvisie en het stellen van regels in bijvoorbeeld een omgevingsplan. Vanuit deze samenhang worden er uiteindelijk voor allerlei concrete activiteiten afzonderlijke op die activiteit toegesneden regels gesteld. Soms kan hierbij volstaan worden met algemene regels, soms zal gewerkt worden met een informatieplicht, meldingsplicht, bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften of een vergunningplicht. Het laat onverlet dat binnen het stelsel, op het schaalniveau waarin concrete activiteiten op aanvaardbaarheid worden getoetst, regels worden toegepast die weliswaar vanuit integrale benadering zijn gesteld, maar specifiek zijn toegesneden op de betrokken activiteit. Een andere benadering, waarin aanvragen om vergunningen allemaal zouden worden getoetst aan een identiek abstract en meer integraal criterium, zoals bijvoorbeeld «het belang van de fysieke leefomgeving», leidt tot onvoldoende afgebakende bestuursbevoegdheden en zou op gespannen voet staan met het specialiteitsbeginsel. Om die reden is daar in de Omgevingswet, net zoals destijds bij de huidige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, van afgezien.

In het licht van bovenbeschreven benadering wordt ook de splitsing voorgesteld in een technische vergunning voor bouwactiviteiten en een vergunningplicht voor bouwactiviteiten op grond van het omgevingsplan (de ruimtelijke toets). De activiteiten hebben immers betrekking op twee gescheiden beoordelingskaders, waarin verschillende aspecten van een bouwplan worden gereguleerd. Daarbij geldt dat de technische aspecten van een plan gezamenlijk, maar ook los van de ruimtelijke aspecten kunnen worden beoordeeld. De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast en bepaalt daarmee materiële regels voor het bouwen (plaatsing, omvang en het uiterlijk), in standhouden en gebruik van bouwwerken. Het is een logisch uitgangspunt dat bij de vaststelling ook wordt bepaald of die regels rechtstreeks burgerbindend kunnen zijn of dat een meldingsplicht of vergunningplicht heeft te gelden. De redactionele vormgeving van die regels is hiervoor immers van groot belang. Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt de technische bouwkwaliteit en bepaalt daarbij ook voor welke bouwwerken een preventieve toetsing met een vergunningplicht nodig is. Door de vergunningplichtige gevallen per beoordelingskader vast te stellen, kunnen deze preciezer op de materiële regels worden afgestemd en zal per saldo het totale aantal vergunningplichtige activiteiten en preventieve beoordelingen naar verwachting verminderen. Op basis van inschattingen is een besparing voor burgers en bedrijven te verwachten die ontstaat doordat gemeenten ervoor kiezen in plaats van met een ruimtelijke toetsing (vergunningplicht) meer te werken met algemene regels. Voor burgers en bedrijven kan dit een bedrag besparen dat kan oplopen tot 130 à 260 miljoen euro per jaar. Doordat minder technische toetsen hoeven te worden uitgevoerd, ontstaat een besparing die oploopt tot een bedrag van 50 à 80 miljoen euro per jaar.

Het stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen dat tegelijk met de Omgevingswet in werking zal treden zal overigens een deel van de taken die nu nog bij gemeenten liggen rond de beoordeling van de technische bouwkwaliteit bij andere partijen neerleggen (zie hiervoor ook de antwoorden op vragen van de leden van de PvdA-fractie). De splitsing tussen de twee activiteiten past ook bij deze verschuiving in werkzaamheden.

Er bestaat tussen beide regelingen en vergunningplichten geen sprake van zodanige samenhang dat die een verplichting gelijktijdige indiening van aanvragen zou rechtvaardigen. Het onderscheiden van een ruimtelijke en technische vergunningplicht voor bouwactiviteiten biedt juist het voordeel om beide activiteiten los en gespreid in de tijd te kunnen aanvragen. Een initiatiefnemer kan op die manier desgewenst eerst helderheid krijgen of een bepaald bouwwerk op een locatie op grond van het omgevingsplan aanvaardbaar is, alvorens de vergunning te vragen voor de bouwtechnische detailleringen van het bouwplan. In samenhang met andere vergunningplichtige activiteiten kunnen echter ook andere volgordes aantrekkelijk zijn waarin aanvragen worden gedaan. In dat verband moet bedacht worden dat het bouwen, in standhouden en gebruiken van bouwwerken een dominante activiteit is binnen de fysieke leefomgeving en hieraan vanuit diverse motieven in het stelsel van het omgevingsrecht regels worden gesteld. Zo kan het bouwen in meer opzichten vergunningplichtig zijn. Als bijvoorbeeld sprake is van het verbouwen van een rijksmonument, zal ook een omgevingsvergunning nodig zijn voor de rijksmonumentenactiviteit. Als gebouwd wordt binnen een beperkingengebied van een rijkssnelweg zal ook een vergunning zijn vereist voor een beperkingengebiedactiviteit. Als het bouwen gevolgen heeft voor het leefgebied van een beschermde diersoort, zal er mede een omgevingsvergunning nodig zijn voor de flora- en fauna-activiteit. Als er effecten zijn voor een Natura-2000 gebied, zal er ook voor het bouwen omgevingsvergunning nodig zijn voor de Natura-2000 activiteit. Voor bouwen in waterwingebieden of stiltegebieden kan een vergunning zijn vereist op grond van de omgevingsverordening. Een bouwwerk kan ook een installatie zijn als onderdeel van een milieubelastende activiteit waarvoor een omgevingsvergunning nodig is.
De Omgevingswet staat toe om activiteiten gelijktijdig of gespreid in de tijd en los van elkaar aan te vragen. Een initiatiefnemer kan daardoor dus desgewenst een voor zijn project effectieve volgorde in vergunningverlening bewerkstelligen. Zo kan het voordelig zijn om eerst een aanvraag te doen voor de aanleg van een inrit, omdat daarvan de verdere inrichting van een te bebouwen perceel afhankelijk is. Ook kan het handig zijn om eerst een vergunning te vragen voor het kappen van bomen, alvorens met het ontwikkelen van een bouwplan wordt begonnen. Ook kan het handig zijn om eerst een vergunning te vragen voor het samenhangend aanvragen van de milieubelastende activiteit en de bouwtechnische activiteit, waarbij pas op een later moment de omgevingsplanactiviteit voor het bouwen wordt aangevraagd. Op voorhand is er geen meest ideale volgorde voor te schrijven waarin vergunningverlening voor activiteiten moet plaatsvinden. Daarom wordt het primair aan de aanvrager overgelaten om, desgewenst in goed overleg met het bevoegd gezag, te bepalen welke volgorde in het concrete geval het meest handig is of dat de gelijktijdige indiening van activiteiten het meest gunstig is. In tegenstelling tot de veronderstelling van de leden van de SP-fractie in haar vragen, wordt er dus niet gekozen voor een verplichting om de vergunning voor de bouwtechnische activiteit voorafgaand aan de vergunning voor de toets aan het omgevingsplan te laten aanvragen.

De vrijheid om activiteiten los van elkaar in elke gewenste volgorde aan te vragen, brengt voor een aanvrager een eigen verantwoordelijkheid met zich. Zo kan het gebeuren dat een vergunning voor bijvoorbeeld de aanleg van een zwembad in een tuin wordt verleend, terwijl een later aangevraagde vergunning voor het kappen van bomen op de plaats waar het zwembad moet komen, kan worden geweigerd. Bij een gescheiden aanvraag en beoordeling kan het zich dus voordoen dat een eerder verleende vergunning, op onderdelen, aanpassing behoeft ten gevolge van een later te verlenen vergunning. Bij het gelijktijdig aanvragen worden beide activiteiten in samenhang beoordeeld en zou het bevoegd

gezag in contact treden met de aanvrager of wellicht een verplaatsing van het zwembad denkbaar is op een plek waar geen boom behoeft te worden gekapt of een plek waar het kappen van een boom wel aanvaardbaar is. Gelijktijdig aanvragen kan echter ook een risico vormen. Veel kosten gaan verloren als een geheel uitgewerkte en uitgedetailleerde aanvraag voor een bouwplan moet worden geweigerd, als de gelijktijdig aangevraagde vergunning voor het kappen van bomen op de betreffende locatie niet kan worden verleend en het gehele project niet kan doorgaan. Hier komt ook de door de leden van de PvdA-fractie genoemde plicht voor bestuursorganen uit artikel 3:20 van de Algemene wet bestuursrecht in beeld. Op grond van genoemde bepaling dient het bestuursorgaan te bevorderen dat een aanvrager in kennis wordt gesteld van andere op aanvraag te nemen besluiten waarvan het bestuursorgaan redelijkerwijs kan aannemen dat deze nodig zijn voor de door de aanvrager te verrichten activiteit.

Zeker als er voor meer activiteiten een vergunning nodig is, doen initiatiefnemers er verstandig aan zich eerst goed te laten informeren. Vooroverleg met de gemeente blijft ook onder de Omgevingswet uitermate belangrijk, voordat formele aanvragen om vergunning worden ingediend. Dat vooroverleg gaat niet alleen over de vraag aan welke regels een activiteit moet worden getoetst en welke gegevens en bescheiden bij de aanvraag moeten worden overgelegd, maar ook over de vraag of er meer activiteiten worden verricht waar mogelijk een vergunning voor nodig is en of die activiteiten gelijktijdig of juist beter in een bepaalde volgorde aangevraagd kunnen worden. Indien er toch aanvragen zonder vooroverleg worden ingediend, volgt er bij toepassing van artikel 3:20 van de Algemene wet bestuursrecht contact met de aanvrager over nog andere aan te vragen activiteiten. Dan kan in overleg worden besloten de aanvraag aan te vullen of opnieuw in te dienen met andere activiteiten waarvoor eveneens vergunning nodig is. Zeker bij activiteiten waar sprake is van een nauwe materiële samenhang en onderlinge afhankelijkheid van de wijze waarop activiteiten kunnen plaatsvinden, kan dat raadzaam zijn. Dat kan uiteraard ook spelen bij de afstemming van de door de leden van de PvdA-fractie genoemde planologische- en milieutechnische aspecten van activiteiten (met als bekend voorbeeld het spanningsveld tussen de maximaal toelaatbare bouwhoogte van een schoorsteen in het bestemmingsplan en de minimale hoogte die deze vanwege milieutechnische redenen moet hebben).
In antwoord op de vraag van de leden van de GroenLinks-fractie, ziet de regering geen reden om te vrezen dat er weinig aandacht meer zou bestaan voor een later te verlenen vergunning op grond van het omgevingsplan, als eerder al een vergunning voor de technische bouwactiviteit is verleend. Binnen het stelsel van de Omgevingswet bestaan veel vergunningplichtige activiteiten die in nauwe samenhang tot elkaar staan. Voor de idee dat aan later te verlenen vergunningen minder aandacht zou worden besteed, bestaat geen aanleiding. De verlening van de ene vergunning schept immers geen inhoudelijke precedenten voor de latere verlening van andere vergunningen. Het wettelijk stelsel dwingt er ook toe elke activiteit te beoordelen op haar eigen beoordelingsregels. De te beschermen belangen komen dus niet in het geding als de ene vergunning al is verleend en de andere nog niet. Alle vergunningen die nodig zijn voor het bouwen zijn immers nodig om een bouwplan te kunnen realiseren. Om die reden is het ook niet nodig om te bepalen dat de ene vergunning pas eerst in werking treedt als ook een andere vergunning in werking treedt.

4.6 Participatie

De leden van de D66-fractie vragen hoe initiatiefnemers op de hoogte kunnen raken van de gevallen die de gemeenteraad heeft aangewezen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is, naar aanleiding van het amendement Van Eijs c.s.[23] Op basis van het aangenomen amendement kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is. Dit betreft alleen buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarin het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor het verlenen van de vergunning. Voorbeelden zijn het bouwen van een winkelcentrum maar ook het starten van een hondenkennel in een gebied waaraan het omgevingsplan deze functie niet toedeelt. In deze gevallen zal er vaak sprake zijn van vooroverleg tussen aanvrager en gemeente, waarbij op de participatieverplichting gewezen kan worden. Het besluit van de gemeenteraad waarin staat voor welke gevallen participatie verplicht is, wordt bekendgemaakt door kennisgeving van het besluit in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze (artikel 3:42 Awb). Op die manier kunnen initiatiefnemers dus op de hoogte raken van de gevallen die de gemeenteraad heeft aangewezen. De gemeente kan initiatiefnemers overigens ook via de landelijke voorziening van het DSO informeren over de participatieplicht. De gemeente heeft de mogelijkheid eigen vragen voor de vergunningcheck en het aanvraagformulier in de landelijke voorziening in te brengen. Initiatiefnemers kunnen met de vergunningcheck nagaan of een vergunning nodig is en welke informatie in dat geval moet worden aangeleverd, zoals informatie over het participatieproces dat doorlopen is.

De leden van de D66-fractie vragen naar de verhouding van participatie-trajecten tot de eigenstandige rol van de gemeenteraad. En vragen of er thema's zijn die zich niet goed voor participatie lenen, zoals vestiging asielzoekerscentra, huisvestiging ex-verslaafden of uitbreiding winkel-panden en horeca in een woonwijk. De kaders voor het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving binnen de gemeente worden gesteld in het omgevingsplan. De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast en vervult een belangrijke rol bij de controle op de uitvoering van bevoegdheden door het college. De gemeenteraad heeft daarmee een positie en kan op die manier ook politiek inhoud geven aan hoe partici-patie binnen de gemeente wordt vormgegeven en wat met de uitkomsten daarvan wordt gedaan. Participatie kan waardevolle kennis opleveren en helpen bij de te maken belangenafweging. Het desbetreffende bestuurs-orgaan is verantwoordelijk voor een goede besluitvorming en vormgeving van participatie in een vroegtijdig stadium. Vertegenwoordigende organen, zoals de gemeenteraad, dienen vanuit een controlerende taak hierop toe te zien, zoals zij bijvoorbeeld ook toezien op het gebruik van gemeentelijke en provinciale inspraakverordeningen. Veel gemeenten grijpen de Omgevingswet aan om participatie opnieuw vorm te geven zoals bijvoorbeeld De Delftse Participatie Aanpak, die uit drie onderdelen bestaat: een visie op participatie, een set spelregels en een reeks tips en tools voor mensen met een plan.[24]
Voor omgevingsvergunningen is er ook een belangrijke rol voor de gemeenteraad weggelegd. Het Omgevingsplan bevat het beoordelings-kader voor aanvragen van een omgevingsvergunning. Daarnaast kan de gemeenteraad, naar aanleiding van het amendement Van Eijs c.s.[25] gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijzen waarbij

---

[23] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 56.
[24] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/inspiratiegids/anderen/praktijkverhalen/praktijkverhalen/delftse-aanpak/
[25] Amendement Van Eijs c.s., *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 56.

participatie verplicht is. In die gevallen moet de initiatiefnemer aangeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

De regering stelt voorop dat voor goede planvorming het creëren van maatschappelijk draagvlak essentieel is. Daarom bevordert het stelsel van de Omgevingswet participatie in een vroegtijdig stadium bij de voorbereiding van een besluit. Afhankelijk van de aard, omvang en locatie van een project kan er een gepast participatieproces gekozen worden. Dit geldt ook voor participatie bij de vestiging van asielzoekerscentra, huisvesting van ex-verslaafden of uitbreiding van winkelpanden en horeca in een woonwijk. Ook of juist in die gevallen kan participatie bijdragen aan de vergaring van feiten en belangen en draagvlak voor een zorgvuldige besluitvorming. Daarbij wordt opgemerkt dat participatie niet betekent dat er ook sprake moet zijn van overeenstemming, er kan nog steeds weerstand blijven tegen dergelijke thema's. Het bevoegd gezag en dus ook de gemeenteraad heeft een eigenstandige afweging te maken en daarbij het publieke belang te wegen op basis van alle informatie, waaronder de uitkomsten van het participatieproces. Dit geldt voor de vaststelling van omgevingsplannen maar ook voor het besluit om een vergunning al dan niet te verlenen. De gemeenteraad is daarbij aan zet bij het vaststellen van omgevingsplannen en bij het geven van advies over vergunningverlening voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

De leden van de D66-fractie vragen naar de maatstaven voor de motiveringsplicht vroegtijdige publieksparticipatie en willen weten wie deze bepaalt en wanneer is voldaan aan de motiveringsplicht. De maatstaven voor de motiveringsplicht zijn door het Rijk bepaald met de motiveringsplicht uit het Omgevingsbesluit en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur uit de Algemene wet bestuursrecht. In het Omgevingsbesluit is voor omgevingsplannen, omgevingsvisies, projectbesluiten en programma's voorgeschreven dat bij het vaststellen daarvan moet worden aangegeven hoe burgers, bedrijven maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. De Algemene wet bestuursrecht schrijft daarnaast voor dat een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering (artikel 3:46 Awb). Enerzijds zal het bestuursorgaan de feiten juist moeten vaststellen, anderzijds zou de vaststelling van de feiten dienen te leiden tot de genomen beslissing. Het is dus de eigen verantwoordelijkheid voor het bestuursorgaan om het besluit deugdelijk te motiveren.

Schending van de motiveringsplicht kan op andere gebreken in de besluitvorming duiden, zoals het onvoldoende vergaren van de nodige kennis over de feiten en af te wegen belangen (artikel 3:2 Awb). In besluiten moet dus goed worden gemotiveerd welke belangen een rol hebben gespeeld bij de belangenafweging. Als het ontwerp of het besluit ondeugdelijk is gemotiveerd, kan dit na zienswijzen of in de bezwaarfase nog worden aangevuld of verbeterd. Uiteindelijk kan ook een rechter de motivering toetsen en bepalen wat de consequenties zijn van het eventueel ontbreken van een deugdelijke motivering.

De leden van de D66-fractie vragen naar de borging van participatie bij het omgevingsplan in de overgangsperiode van 2021 tot 2029. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt de verplichting om bij de kennisgeving van het voornemen een omgevingsplan vast te stellen, aan te geven hoe het participatietraject wordt vormgegeven. Bij de uiteindelijke vaststelling van het omgevingsplan geldt dat moet worden aangegeven hoe participatie is vormgegeven en wat de resultaten daarvan zijn. Deze verplichtingen gelden ook bij wijziging van het omgevingsplan. Deze verplichtingen gelden vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet en

moeten dus worden nageleefd in de overgangsperiode. Overigens kan een gemeente ook al voor 2021 starten met het maken van een omgevingsplan en voorbereidend werk doen. Op www.aandeslagmet-deomgevingswet.nl staat welk voorwerk kan worden gedaan en worden tips gegeven voor het maken van omgevingsplannen, waaronder het betrekken van derden.

De leden van de D66-fractie vragen wanneer het participatieprotocol aan de Tweede Kamer wordt gezonden en of het ook aan de Eerste Kamer kan worden verstuurd. Bij de behandeling van de Invoeringswet in de Tweede Kamer is gesproken over een participatieprotocol. Daarbij heeft de regering aangegeven dit protocol te interpreteren als het verzamelen van goede voorbeelden over participatie bij vergunningaanvragen die gemeenten al hebben opgedaan. Deze voorbeelden zullen worden toegevoegd aan de Inspiratiegids Participatie die nu al beschikbaar is op www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Hierover zal de kamer worden geïnformeerd via de voortgangsbrieven over het stelsel. Dit zal naar verwachting begin 2020 zijn.

Deze Inspiratiegids is gebaseerd op praktijkervaringen en in samenwerking met het veld tot stand gekomen. De gids bevat handvatten en praktijkvoorbeelden, die kunnen helpen bij de inrichting van een participatietraject. Nieuwe initiatieven worden steeds toegevoegd aan deze Inspiratiegids; de gids is een «levend document».

4.7 Nadeelcompensatie

Goede informatievoorziening is cruciaal als er een kans bestaat op nadeel bij activiteiten, of die nu wel of niet een vergunnings- en of meldingsplicht hebben (artikel 15.10 Ow). De leden van de D66-fractie vragen waar benadeelden verhaal kunnen halen als deze informatievoorziening niet tijdig of niet volledig was.

Met de leden van de D66-fractie is de regering het eens dat goede informatievoorziening over activiteiten in de fysieke leefomgeving van groot belang is. De regering verwacht dat in het algemeen de informatievoorziening over de activiteiten op orde zal zijn. In het geval informatie ontbreekt, geldt dat informatievoorziening geen voorwaarde is voor het indienen van een aanvraag om schadevergoeding. Als wettelijke verplichtingen voor het verstrekken of kennisgeven van informatie onverhoopt niet zijn nageleefd, kan de benadeelde dus nog altijd een aanvraag om schadevergoeding bij het bevoegd gezag indienen zodra de schadeveroorzakende activiteit is gestart. Vaak is bij de start van een activiteit voor een benadeelde ook pas daadwerkelijk merkbaar dat er schade optreedt.
Informatievoorziening via vergunningverlening, meldingen en informatieplichten zijn bij nadeelcompensatie een hulpmiddel om de peildatum voor de schade vast te stellen. Maar ook als deze informatie ontbreekt of onvolledig is, kan de schade worden vastgesteld. Het voorstelde artikel 15.4, tweede lid, bevat een voorziening voor het bepalen van het peilmoment als geen informatie is verstrekt: hiervoor wordt het moment van start van de activiteit aangewezen. In veel gevallen zal het voor benadeelden kenbaar zijn waar een aanvraag om schadevergoeding moet worden ingediend. Mocht dat onverhoopt niet het geval zijn, dan moet het eerst benaderde bestuursorgaan de aanvraag doorzenden naar het bevoegde bestuursorgaan (artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht).

Ook zouden de leden van de D66-fractie graag beter inzicht willen krijgen welke groepen, zoals niet-kapitaalkrachtige burgers of kleine ondernemers, potentieel benadeeld kunnen worden nu de drempel voor indirecte planschade is gesteld op 4%. Het vaste forfait van 4% dat in het wetsvoorstel is opgenomen, geldt alleen voor indirecte schade in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken, en dus bijvoorbeeld niet voor inkomensschade. Een aftrek, drempel of forfait bij nadeelcompensatie («eigen risico») is binnen het omgevingsrecht niet nieuw. Ook nu geldt al dat niet alle schade die wordt veroorzaakt door rechtmatig overheidshandelen voor vergoeding in aanmerking komt. Het eigen of normaal maatschappelijk risico is gebaseerd op het zogenoemde beginsel van gelijkheid voor openbare lasten («égalité devant les charges publiques», kortweg geduid als: égalitébeginsel), zoals dat ook is vastgelegd in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht. Het forfait van 4% dat in het wetsvoorstel is opgenomen, is hier een uitwerking van. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) bedraagt het forfait *in ieder geval* 2%. Dit is een minimum-forfait; het percentage is in de huidige praktijk vaak hoger dan deze 2%. Door de wisselende hoogtes van het forfait is sprake van onzekerheid bij benadeelden over de hoogte van de schadevergoeding. Het forfait wordt geregeld hoger vastgesteld dan de 2% waar benadeelden vanuit gaan bij het indienen van het schadeverzoek. Met het nu voorgestelde vaste forfait van 4% wordt duidelijkheid en houvast geboden aan alle betrokkenen, waaronder benadeelden. Ten opzichte van de huidige situatie is dus voor een belangrijk deel sprake van voortzetting van de bestaande rechtspraktijk. Daarbij moet worden bedacht dat ook zonder een vast forfait op grond van het hiervoor genoemde égalitébeginsel een aftrek op de schadevergoeding wordt toegepast. De regering verwacht niet dat groepen burgers structureel worden benadeeld door het voorstel voor een forfait van 4% ten opzichte van het nu geldende recht.

4.8 Het overgangsrecht

Aan het overgangsrecht liggen diverse uitgangspunten ten grondslag. De leden van de D66-fractie vragen op welk niveau de afweging tussen deze uitgangspunten wordt gemaakt en of lagere overheden daarop nog invloed hebben.

De toepassing van de uitgangspunten hangt af van het onderwerp. Zo ligt bij bestaande vergunningen van burgers en bedrijven het accent op rechtszekerheid door het waarborgen van bestaande rechten. Die blijven onverkort gelden. In andere gevallen kan het zijn dat er een termijn gegeven wordt om te voldoen aan een wettelijke verplichting (uitgestelde werking), bijvoorbeeld voor het opstellen van een waterschapsverordening. Op die manier worden er keuzes op maat gemaakt. Deze keuzes worden grotendeels in dit wetsvoorstel gemaakt. De decentrale overheden zijn nauw betrokken geweest bij de voorbereiding van het overgangsrecht. Daarnaast zijn er ook in decentrale regelgeving keuzes nodig over het wel of niet opnemen van overgangsrecht, bijvoorbeeld in de provinciale omgevingsverordening. Die keuzes zijn aan de betrokken regelgevende organen.

De leden van de D66-fractie vragen hoe de gemeenten juist in de overgangsperiode omgevingsplannen en nog bestaande regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan gaan invoeren in het DSO en hoe de duidelijke spelregels worden gewaarborgd voor inwoners. Deze vraag is beantwoord met vergelijkbare vragen van de leden van de VVD-fractie (paragraaf 2.4).

4.9 DSO

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe het DSO voor particulieren toegankelijk en bruikbaar blijft. Zoveel mogelijk informatie die via het digitale loket wordt gegeven zal begrijpelijk zijn voor mensen met taalniveau B1. Bovendien worden gebruikers in de landelijke digitale voorziening beter dan nu geholpen door het systeem, bijvoorbeeld bij het filteren van informatie.

De leden van de D66-fractie hebben de indruk gekregen dat de complexiteit van de wetgeving risico's oplevert voor het digitale stelsel. Dit is niet het geval. De complexiteit van het digitale stelsel wordt niet bepaald door hoe ingewikkeld de inhoud is van de wetgeving die ermee ontsloten wordt. Zaken als hoeveel overheden met hoeveel soorten systemen moeten aansluiten en hoe de verschillende gegevensstromen in verband staan met elkaar zijn daarvoor veel belangrijker. Hier is door het BIT bij de advisering over het DSO goed naar gekeken. De adviezen die het BIT heeft gegeven met als doel de complexiteit van het DSO te reduceren, zijn integraal overgenomen.

De leden van de D66-fractie vragen voorts naar de voortgang van de implementatie van het DSO, en hoe de regering daarbij risico's ondervangt. De gekozen aanpak bij de ontwikkeling en implementatie van het DSO is uitdrukkelijk bedoeld om risico's zo veel mogelijk vroegtijdig te ondervangen. Door het DSO stapsgewijs te ontwikkelen en tussentijds steeds werkende software op te leveren en te toetsen door middel van praktijkproeven wordt het risico beperkt dat de landelijke voorziening bij oplevering van het basisniveau in onvoldoende mate aan de gestelde eisen voldoet. Bovendien hebben overheden in de huidige planning een jaar de tijd om aan te sluiten op en te oefenen met het DSO, zodat zij hun eigen systemen ook tijdig aangepast kunnen hebben. Er wordt momenteel gewerkt aan een migratieaanpak en -omgeving om de overgang van de huidige landelijke voorzieningen naar de nieuwe landelijk te ondersteunen. Ook deze keuze is bewust gemaakt om risico's te beperken. Uiteindelijk zijn gemeenten, waterschappen, provincies en rijkspartijen zelf eindverantwoordelijk voor hun aansluiting op het DSO.

De leden van de D66-fractie willen weten hoeveel gemeenten op schema zitten om de deadline van 2021 te halen, en wat er gebeurt in de richting van gemeenten die dit tijdstip niet kunnen of willen halen. In de monitoringsbrief, die een dezer dagen naar u gezonden wordt, wordt u geïnformeerd over de laatste stand van zaken.

De leden van de D66-fractie zien een mogelijke discrepantie tussen enerzijds een basisniveau als ambitie en anderzijds de ambities zoals opgenomen in de december vastgestelde «Beheerafspraken DSO-LV Omgevingswet». De beheerovereenkomst die eind 2018 met de bestuurlijke partners is afgesloten, gaat in eerste instantie over het DSO-basisniveau dat eind 2019 opgeleverd zal worden. Daarnaast heeft de regering met de bestuurlijke partners de ambitie op het eindbeeld van het DSO, zoals dat al in 2015 in het Bestuursakkoord is verwoord, herbevestigd. In de beheerovereenkomst hebben we ook afspraken gemaakt over het beheer van het DSO in de toekomst, dus wanneer er door uitbouw nieuwe functionaliteiten worden toegevoegd. De discrepantie waarnaar de leden van de D66-fractie verwijzen, wordt niet door de regering gezien. Er is sprake van fasering: het DSO basisniveau bij inwerkingtreding, en de gezamenlijke ambitie om dat de komende jaren verder uit te bouwen. De ambitie om met één klik op de kaart alle relevante informatie over de fysieke leefomgeving zichtbaar te maken, hoort bij de vervolgfase.

De leden van de D66-fractie vragen een gedifferentieerde uiteenzetting van de kosten van het DSO voor de verschillende bestuurslagen. De beheerovereenkomst (Stcrt. 2019, nr. 109) waar de leden van de D66-fractie naar vragen is een nadere uitwerking van het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet (2015) en het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht (2016).

De overeenkomst regelt onder andere de inhoud en de uitvoering van de beheertaak, de financiering en de samenwerkingsafspraken voor een optimale werking van de landelijke voorziening van het digitale stelsel. Wat betreft de financiering van de beheertaak is afgesproken dat er een gemaximeerd budget van 25,9 mln per jaar beschikbaar is op basis van de verdeling die in het Financieel Akkoord is afgesproken.

Rijk	19%	5 mln
Provincies	6%	1,6 mln
Gemeenten	70%	18 mln
Waterschappen	5%	1,3 mln
Totaal	100%	25,9 mln

Vanaf 2024 wordt het taakstellend budget verhoogd met het bedrag dat voor de periode 2024 tot en met 2027 nodig is om de oplopende beheerkosten ten gevolge van het dan gerealiseerde deel van de uitbouw van DSO-LV te dekken. Dit met een maximum van 57 miljoen euro, exclusief indexatie, per jaar voor het integrale DSO-LV en het Informatiepunt, conform het Financieel akkoord.

De leden van de D66-fractie constateren dat er verwarring is over de bedragen uit het bestuursakkoord.

De regering kan de verwijzing van de leden van de D66-fractie naar het bedrag van 90 mln uit het bestuursakkoord van 2016 helaas niet plaatsen.

De leden van de D66-fractie uitten zorgen over mogelijke hoge prijsvorming bij softwareleveranciers vanwege de hoge tijdsdruk op het traject. De regering deelt de zorgen over de mogelijk hogere prijsvorming, echter dit is niet aantoonbaar gerelateerd aan de tijdsdruk. Voor de ontwikkeling van DSO wordt al een aantal jaar gebruik gemaakt van ontwikkelteams die zijn samengesteld uit zowel ambtelijk als ingehuurd personeel. Door continuïteit in de ontwikkeling is ingehuurd personeel onder gelijkblijvende condities verlengd. Door de aantrekkende markt is met name bij vervanging of uitbreiding sprake van hogere tarieven, maar bovenal is het door schaarste moeilijk om specifieke expertise beschikbaar te krijgen.

De leden van de D66-fractie willen graag een inschatting over de toekomstbestendigheid van het DSO. Zoals eerder al geantwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie (paragraaf 2.3) is de landelijke voorziening van het digitale stelsel gebaseerd op open standaarden. Daarmee is DSO een open systeem voor alle partijen die met open standaarden werken. Open standaarden zijn per definitie adaptief, en bij uitstek geschikt om het DSO aan de ontwikkelingen in de toekomst aan te kunnen passen.

De leden van de D66-fractie willen weten wat er gebeurt als overheden zich niet tijdig aan nieuwe softwareontwikkelingen kunnen aanpassen. In het kader van de doorontwikkeling en uitbouw van het DSO zullen in de toekomst afspraken gemaakt moeten worden over aanpassing van de systeemeisen voor aansluitende overheden, voor zover die nodig zijn. Een

aanpassing in de landelijke voorziening betekent niet automatisch dat ook alle lokale systemen moeten worden aangepast: zolang een nieuwe functionaliteit ontwikkeld wordt op basis van de bestaande standaarden is dit juist uitdrukkelijk niet het geval. Ook de standaarden die gelden voor het aansluiten op de landelijke voorziening zijn onderdeel van de interbestuurlijke afspraken over beheer. Uiteraard zal bij toekomstige ontwikkelingen de nodige aandacht worden besteed aan de implementeerbaarheid daarvan door overheden en hun softwareleveranciers – net zoals bij de bouw van het basisniveau. Hierbij zitten de overheden als interbestuurlijk opdrachtgevers gezamenlijk zelf aan de knoppen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe het DSO toegankelijk wordt gemaakt voor mensen die aanzienlijke moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Voor de beantwoording kan worden verwezen naar het antwoord op de vraag van leden van de CDA-fractie over de getroffen voorzieningen in het DSO voor de mensen die ofwel door fysieke beperkingen, ofwel door gebrek aan kennis, niet of slechts met grote moeite toegang tot de digitale voorzieningen kunnen krijgen (paragraaf 3.3).

De leden van de D66-fractie willen weten hoe er in dit systeem wordt omgegaan met bescherming van persoonsgegevens. Voor de verwerking van persoonsgegevens in het DSO inclusief de landelijke voorziening gelden de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet algemene verordening gegevensbescherming (UAVG). Op grond hiervan mogen persoonsgegevens worden verwerkt als dit noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting of als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. Bij het ontwikkelen van nieuwe gegevensverzamelingen worden de uitgangspunten «privacy by design» en «privacy by default» toegepast. Ook worden in het kader van het beginsel van minimale gegevensverwerking alleen die persoonsgegevens verwerkt die noodzakelijk zijn voor een specifiek doel. In hoofdstuk 14 van het Omgevingsbesluit, zoals de regering dat beoogt te wijzigen in het recent bij uw Kamer voorgehangen Invoeringsbesluit Omgevingswet, zijn maximale bewaartermijnen opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening. Daarnaast hebben zorgdragers op grond van de Archiefwet de verplichting selectielijsten op te stellen en toe te passen, waarin bewaartermijnen voor overheidsinformatie – en daarmee voor persoonsgegevens – worden vastgesteld. Uitgangspunt is dat in de landelijke voorziening geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. Via technische en organisatorische maatregelen wordt dit geborgd. Daarnaast hebben zorgdragers op grond van de Archiefwet de verplichting selectielijsten op te stellen en toe te passen, waarin bewaartermijnen voor overheidsinformatie – en daarmee voor persoonsgegevens – worden vastgesteld. Deze bewaartermijnen moeten voldoen aan de AVG. Periodiek wordt een Privacy Impact Assessment van het DSO en het stelsel van de Omgevingswet gedaan om eventuele privacy risico's te identificeren en te verminderen.

4.10 Implementatie

De leden van de D66-fractie willen weten of de Implementatiemonitor gedeeld kan worden met de Kamer. De voortgang van de implementatie van de Omgevingswet wordt mede op verzoek van uw Kamer via een halfjaarlijkse omvangrijke monitor gevolgd. Over de uitkomsten van de monitorresultaten wordt u een dezer dagen geïnformeerd. De rapporten worden ook online gepubliceerd via www.aandeslagmetdeomgevings-

wet.nl. De laatste versie van de implementatiemonitor wordt een dezer dagen naar u gezonden.

De leden van de D66-fractie willen weten op welke wijze de resultaten van de Implementatiemonitor gebruikt worden als uitgangspunt bij de evaluatie van de Omgevingswet. Deze vraag is eerder beantwoord bij een vergelijkbare vraag van leden van de VVD-fractie in paragraaf 4.1.

De vragen van de leden van de D66-fractie over de doorzettingsmacht van de Minister van BZK zijn beantwoord bij de vragen van de leden van de VVD-, CDA-, D66-, PvdA- en ChristenUnie fracties met betrekking tot stelselverantwoordelijkheid en doorzettingsmacht van de Minister richting andere overheden (paragraaf 2.3).

De leden van de D66-fractie willen weten of de VNG een lijstje van minimumpunten heeft waaraan alle gemeenten op 1 januari 2021 moeten voldoen. Op de website van de VNG worden de concrete minimale eisen waaraan een overheid moet voldoen op de datum van de invoering nader gespecificeerd. In de kamerbrief Monitoring Omgevingswet die u een dezer dagen ontvangt, is een overzicht opgenomen met minimale eisen voor alle overheidslagen.

4.11 Overig

Een vraag van de leden van de D66-fractie naar de effecten voor de rechtspraak is tezamen met vergelijkbare vragen van de leden van de VVD-, CDA- en D66-fractie beantwoord (paragraaf 2.4).

5. Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie vragen om een nadere toelichting op de voordelen van de knip en de volgordelijkheid bij de aanvraag van een ruimtelijke en technische bouwvergunning. Deze vragen zijn tezamen met vergelijkbare vragen over de knip van de leden van de D66-fractie beantwoord (paragraaf 4.5).

De leden van de SP-fractie vragen waarom ervoor is gekozen om gemeenten aanvullende eisen te laten stellen over participatie. Gemeenten kunnen geen aanvullende eisen stellen aan de vorm van participatie door aanvragers van omgevingsvergunningen. Uitgangspunt onder de Omgevingswet is dat niet is voorgeschreven hoe participatie moet plaatsvinden. Participatie is maatwerk. De locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn elke keer anders. Wel kunnen gemeenten, naar aanleiding van het amendement Van Eijs c.s. dat in de Tweede Kamer is aangenomen, gevallen aanwijzen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarin participatie verplicht is voor aanvragers van omgevingsvergunningen.

Gemeenten kunnen wel invulling geven aan participatie bij omgevingsplannen, omgevingsvisies en programma's waarvoor de verantwoordelijkheid bij het bevoegd gezag ligt. Met een inspraakverordening kan de gemeenteraad bijvoorbeeld regels stellen over de wijze waarop burgers bij de voorbereiding van beleid worden betrokken. Deze regels zijn zelfbindend. Daarvoor wordt verwezen naar het antwoord op een vergelijkbare vraag van de leden van de D66-fractie (paragraaf 4.6).

De leden van de SP-fractie vragen of participatie die door een initiatiefnemer is verricht als onvoldoende kan worden aangemerkt door het bevoegd gezag. Naar aanleiding van deze vraag wordt opgemerkt dat op basis van de door de initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag overge-

legde informatie over participatie het aan het bevoegd gezag is om te bepalen of het over voldoende gegevens beschikt om belangen af te wegen en een zorgvuldig besluit te nemen. Het bevoegd gezag is – en blijft- verantwoordelijk voor het besluit en de motivatie ervan om de omgevingsvergunning wel of niet te verlenen. Voor de motivering van het besluit mag het bevoegd gezag dan ook niet alleen verwijzen naar de door de initiatiefnemer bij de aanvraag verstrekte informatie over de resultaten van de participatie. Het bestuursorgaan moet een eigen afweging maken. Dat betekent dat het bestuursorgaan zich moet vergewissen van de juistheid van de verstrekte informatie uit de participatie. Het bevoegd gezag moet nagaan of aanvullende informatie over feiten of belangen nodig is en kan in dat geval aanvullend derde-belanghebbenden horen. Die afweging is niet nieuw en vindt onder huidig recht ook al plaats. De informatie die het bevoegd gezag door het aanvraagvereiste participatie heeft ontvangen kan het bevoegd gezag betrekken bij die beoordeling. Het bevoegd gezag kan dus niet een aanvraag buiten behandeling laten als zij de resultaten van het participatietraject die door de initiatiefnemer is doorlopen als onvoldoende aanmerkt.

De leden van de SP-fractie willen weten waarom er niet meer eisen zijn gesteld aan participatie. Naar aanleiding van deze vraag wordt opgemerkt dat in de Omgevingsregeling is opgenomen dat een initiatiefnemer bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moet aangeven of en, zo ja, op welke wijze burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij het voorgenomen initiatief. Daarbij zijn geen eisen gesteld aan de vorm van participatie, aangezien elk project namelijk anders is qua aard, locatie, omvang en mogelijk betrokkenen. Het is dus de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om, zo nodig samen met het bevoegd gezag, een adequate vorm te kiezen voor participatie. Dit is maatwerk. Het bevoegd gezag zal de aanvraag beoordelen en daarbij de betrokken belangen afwegen. Als er meer informatie nodig is, kan het bevoegd gezag zelf actie ondernemen om aanvullend bijvoorbeeld belanghebbenden te horen.

De leden van de SP-fractie willen weten of het DSO qua tijd en kosten op schema ligt. Het DSO bestaat uit het geheel van de landelijke voorziening en de lokale voorzieningen van de uitvoerende overheden die hierop aansluiten. Om te zorgen dat het geheel aan digitale voorzieningen op tijd gereed is, is ervoor gekozen de landelijke voorziening stapsgewijs te ontwikkelen en de uitvoerende overheden hierbij vroegtijdig te betrekken. Het basisniveau voor de landelijke voorziening, zoals dit op grond van het Bestuursakkoord Omgevingswet is afgesproken, zal eind 2019 worden opgeleverd. Echter, het is zeer zeker niet de bedoeling dat aansluitende overheden hierop wachten om hun lokale systemen aan te passen. De belangrijkste digitale standaarden, die ervoor zorgen dat lokale en landelijke systemen met elkaar kunnen «praten», zijn al eerder beschikbaar. Hierdoor kunnen aansluitende overheden al in 2019 beginnen met het aanpassen van hun eigen systemen. In 2020 kunnen alle overheden naar verwachting aansluiten op en oefenen met de landelijke voorziening. Dit is naar verwachting vroegtijdig genoeg om te waarborgen dat het geheel aan lokale en landelijke digitale voorzieningen op tijd klaar is voor de inwerkingtreding van de wet, zodat burgers en bedrijven per 2021 het DSO kunnen gebruiken om informatie op te zoeken en vergunningen aan te vragen. De kosten voor de ontwikkeling van het basisniveau van de landelijke voorziening blijven naar verwachting binnen het begrote budget van € 142 miljoen, inclusief risicoreservering.

De leden van de SP-fractie willen weten hoeveel gemeenten momenteel zijn aangesloten op het DSO.

Aangezien het basisniveau nog niet is opgeleverd, is het momenteel nog niet mogelijk om daadwerkelijk aan te sluiten op het DSO. Naar verwachting kan dit vanaf begin 2020. Wel doen veel gemeenten al praktijkproeven en try-outs, in samenwerking met hun softwareleveranciers. Hiermee doen zij waardevolle ervaring op om straks goed te kunnen aansluiten. Zoals al geantwoord is op vragen van de leden van de CDA-fractie, is het overgrote merendeel van de gemeenten al bezig met de voorbereidingen op het DSO.

De leden van de SP-fractie willen weten wanneer een hoger niveau dan basisniveau van de landelijke voorziening voor gebruikers beschikbaar zal zijn.
Zoals al op eerdere vragen is geantwoord, wordt eind 2019 het basisniveau van de landelijke voorziening opgeleverd. Dit bevat voor gebruikers al een aantal verbeteringen in de informatievoorziening, doordat meer informatie via één loket beschikbaar wordt gesteld, en door middel van een klik op de kaart kan worden ontsloten. Na oplevering van het basisniveau zal de landelijke voorziening stapsgewijs verder worden verbeterd aan de hand van gebruikersfeedback en worden uitgebouwd. De komende jaren zal het DSO steeds verder worden uitgebreid met aanvullende functionaliteiten. Daarbij wordt, net als bij de ontwikkeling van het basisniveau, steeds gekeken naar de meeste toegevoegde waarde. Hierover zijn er momenteel ook gesprekken gaande met de bestuurlijke partners. Overheden zullen in de toekomst naar verwachting nog steeds keuzes kunnen maken over het dienstverleningsniveau dat zij hun burgers willen bieden. In het basisniveau is het voor overheden niet verplicht om van alle mogelijkheden die de landelijke voorziening biedt gebruik te maken, een deel is facultatief. Dit zal naar verwachting bij de uitbouw niet veranderen.

Een vraag van de leden van de SP-fractie over kosten en opbrengsten van de Omgevingswet is tezamen met vergelijkbare vragen van de leden van de D66- en GroenLinksfractie beantwoord (paragraaf 4.2).

De leden van de SP-, GroenLinks- en ChristenUnie-fractie hebben een aantal vragen gesteld over de mogelijkheden van het bevoegd gezag om de uniforme openbare voorbereidingsprocedure toe te passen. Daarbij wordt gevraagd of de beslistermijn toereikend is, snelle procedures niet ten koste gaan van het resultaat en of belangen van derden voldoende zijn geborgd en zij wel goed worden geïnformeerd.

Vanwege het belang van snelle en voortvarende besluitvorming is bij de omgevingsvergunning als uitgangspunt de reguliere procedure van toepassing. Dit is onder huidig recht in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht overigens niet anders. De reguliere procedure verloopt voor de bulk van gevallen snel en effectief binnen acht weken. De reguliere procedure kan door het bevoegd gezag worden verlengd tot veertien weken. Daarvan kan gebruik worden gemaakt als er meer tijd nodig is omdat het bijvoorbeeld een complexe aanvraag betreft of als extern advies moeten worden ingewonnen. In het geval de voorgenomen beslissing instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, is de beslistermijn van de reguliere procedure gesteld op twaalf weken. Met de onverminderde mogelijkheid van een verlenging met zes weken, bedraagt in dat geval de maximale beslistermijn achttien weken. Daarmee acht de regering de reguliere procedure toereikend om inhoudelijk gedegen besluiten te kunnen nemen. Van belang daarbij is voorts dat de beslistermijn met instemming van de aanvrager nog verder kan worden opgeschort.

Anders dan onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ontstaan er bij een overschrijding van de beslistermijn geen vergunningen van rechtswege. Bij een overschrijding is het aan de aanvrager om het bestuursorgaan, overeenkomstig de generieke regeling in de Algemene wet bestuursrecht voor niet tijdig beslissen, schriftelijk in gebreke te stellen. Na zo'n schriftelijke ingebrekestelling heeft het bevoegd gezag alsnog veertien dagen om een beslissing te nemen. Als dan nog geen besluit op de aanvraag bekend is gemaakt, verbeurt het bestuursorgaan een dwangsom (de eerste veertien dagen € 23,– per dag, de daaropvolgende veertien dagen € 35,– per dag en de overige dagen € 45,– per dag, oplopend tot maximaal € 1.442,–).

Voor een beperkt aantal activiteiten wordt op grond van artikel 16.65, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven. Deze wordt ook wel de uitgebreide procedure genoemd. Deze procedure wordt met name aangewezen voor activiteiten waarvoor het op grond van internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen noodzakelijk is dat in de voorbereidingsprocedure een geformaliseerde mogelijkheid is opgenomen tot het indienen van zienswijzen door eenieder op een ontwerpbesluit.

Anders dan de leden van de SP-fractie kennelijk veronderstellen, bestaat ook thans onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om de uitgebreide procedure toe te passen in gevallen waar de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de reguliere procedure voorschrijft. De wet bepaalt momenteel de toepasselijke procedure en daarvan kan door het bevoegd gezag niet worden afgeweken. Op dat punt brengt de Omgevingswet meer flexibiliteit.

Voor activiteiten waarvoor de uitgebreide procedure niet is voorgeschreven, kan het bevoegd gezag op verzoek of met instemming van de aanvrager toch de uitgebreide procedure toepassen. Dit is voor gevallen waarin de aanvrager en het bevoegd gezag gezamenlijk tot de conclusie komen dat de uitgebreide procedure in het concrete geval de voorkeur verdient. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij grootschalige activiteiten waarbij een complexe afweging is vereist en waarbij het op voorhand vaststaat dat er meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. De gedachte hierachter is dat een bevoegd gezag in (voor)overleg treedt met de aanvrager en hem meeneemt in zijn overwegingen waarom toepassing van de uitgebreide procedure in een concreet geval voordelen biedt boven de reguliere procedure. Het voorgaande betekent dat een bevoegd gezag dus niet eenzijdig de uitgebreide procedure kan toepassen. Dat zou leiden tot onvoorspelbaarheid voor de aanvrager, die plotseling geconfronteerd zou worden met een procedure die zes maanden in beslag neemt. Maar als een aanvrager er niet zelf al om heeft gevraagd, kan er per geval en in overeenstemming met de aanvrager tot een keuze worden gekomen voor de te volgen procedure.

In hoofdlijnen blijft onder de Omgevingswet de uitgebreide procedure van toepassing voor dezelfde activiteiten als waarvoor dat ook onder huidige recht, in onder de meer de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, geldt. Een verschuiving treedt echter op bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Voor de vergunning voor buitenplanse afwijkingen van het bestemmingsplan is nu nog een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie van gevallen bepalend voor de toe te passen procedure. Dit lijstje van zo wel genoemde «kruimelgevallen» staat vaak centraal in juridische procedures, waarbij wordt aangevoerd dat een verkeerde uitleg is gegeven aan het lijstje, het besluit met de verkeerde procedure tot stand is gekomen en om die reden moet worden vernietigd.

Niet de inhoudelijke vraag of een activiteit op een locatie aanvaardbaar is, maar louter de procedure waarmee een besluit tot stand is gekomen is daardoor geregeld onderwerp van geschil. Mede om dergelijke «procedures over procedures» te voorkomen, is er voor gekozen om niet langer op rijksniveau met een lijstje van gevallen de procedure te bepalen maar als uitgangspunt de reguliere procedure te kiezen. Het bevoegd gezag kan daarbij desgewenst, zoals eerder beschreven, in overeenstemming met de aanvrager gebruik maken van de uitgebreide procedure. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om ook zonder verzoek of instemming van de aanvrager de uitgebreide procedure toe te passen bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze mogelijkheid is bij amendement toegevoegd.[26] Dit is mogelijk als die activiteit aanzienlijke gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving en er naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben. De aard en omvang van de activiteiten waar het hier om gaat, brengt mee dat het veelal zal gaan om een grotere groep belanghebbenden. Voordat het bevoegd gezag gebruik kan maken van deze mogelijkheid, moet het de aanvrager eerst in de gelegenheid stellen zijn zienswijze daarover naar voren te brengen. Het amendement zorgt daarmee voor een iets andere balans in de verhouding tussen het bevoegd gezag en de aanvrager, maar die laat zich binnen het stelsel goed verdedigen. Mede omdat het hier gaat om activiteiten waarmee wordt afgeweken van het omgevingsplan. Deze activiteiten waren dus nog niet voorzien bij de vaststelling daarvan.

De belangen van derden zijn zowel bij de reguliere als uitgebreide procedure adequaat geborgd. Onder de Omgevingswet wordt in de eerste plaats participatie voorafgaand aan het indienen van een vergunningaanvraag bevorderd. De initiatiefnemer zal bij elke aanvraag immers moeten aangeven of en, zo ja, op welke wijze hij derden bij zijn aanvraag heeft betrokken. Op basis van die informatie kan het bevoegd gezag bepalen of nog nader contact met belanghebbenden nodig is. De gemeenteraad kan aanvullend hierop gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag kan worden ingediend.[27] Van alle ingekomen aanvragen om vergunning wordt vervolgens een kennisgeving gedaan, zodat een ieder op de hoogte is welke aanvragen zijn ingediend en in behandeling zijn. Als de uitgebreide procedure van toepassing is, wordt opnieuw een kennisgeving gedaan van de terinzagelegging van het ontwerp-besluit en de mogelijkheid voor een ieder om naar keuze mondeling of schriftelijk zienswijzen naar voren te brengen. Als eenmaal een besluit op de aanvraag is genomen wordt hiervan wederom mededeling gedaan en wordt daarbij bovendien gewezen op de mogelijkheid van belanghebbenden om tegen het besluit rechtsmiddelen aan te wenden. Derde-belanghebbenden zijn hiermee van elke stap in de procedure op de hoogte en worden expliciet geïnformeerd over momenten waarop zij zienswijzen of rechtsmiddelen (bezwaar of beroep) kunnen indienen.

De leden van de SP-fractie wijzen op een aantal rekbare begrippen («significant», «redelijk», «passend» en «geschikt») in de wet en vragen of de regering bereid is de subjectieve begrippen meer inhoud en richting te geven. Het werken met open normen is niet nieuw en is ook in de huidige regelgeving aan de orde. Veelal worden dergelijke begrippen in een geheel van regels gebruikt waar ook al sprake is van een nadere uitwerking van deze begrippen. Zo bevat de zorgplicht van het Besluit activiteiten leefomgeving de verplichting om alle passende preventieve maatregelen te treffen. Deze bevat de open norm «alle passende», maar

[26] Amendement Smeulders c.s., *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 49.
[27] Amendement Eijs c.s., *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 56.

deze verplichting is voor de in het besluit geregelde activiteiten, voor zover deze op gebruikelijke wijze worden uitgevoerd, in meer uitgewerkte regels vertaald. Dit leidt ertoe dat de open norm in de zorgplicht vooral betekenis heeft voor van de normale praktijk afwijkende situaties, die juist gelet daarop niet altijd goed voorzienbaar zijn en dus niet vooraf in meer uitgewerkte regels te vertalen zijn. De voor de gebruikelijke wijze van uitvoeren van activiteiten uitgewerkte regels kunnen wel als referentie dienen bij de toepassing van de meer open normen. Het gebruik van open normen is bovendien gebruikelijk bij instructieregels en beoordelingsregels die regionale en lokale besturen toepassen bij het maken van hun afwegingen. Juist deze bestuursorganen kunnen, rekening houdend met de regionale of lokale situatie, tot een goed oordeel komen over de toelaatbaarheid van activiteiten of over het treffen van maatregelen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren. Het bevoegd gezag komt in dergelijke gevallen bewust een zekere discretionaire ruimte toe.

Deels worden de open normen ook al uitgewerkt in informatiedocumenten, zoals de informatiedocumenten opgenomen in bijlage XVIII van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zo zullen het Handboek Immissietoets 2016 en de CIW-beoordelingssystematiek warmtelozingen een belangrijke rol spelen bij de vraag of er sprake is van significante verontreiniging bij het lozen van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam.

Uit het voorgaande blijkt dat de regering aandacht heeft voor het meer inhoud en richting geven aan gebruik van open normen, maar daarbij kijkt naar de mate waarin en de plaats waar dat gebeurt. In die lijn past ook dat soms de open norm pas in een concrete individuele situatie uitwerking krijgt door het bevoegd gezag.

De leden van de SP-fractie vragen of de regering kan verzekeren dat er een duidelijk besluitvormend moment is over de Omgevingswet. Via de Invoeringswet wordt geregeld dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB bij beide Kamers der Staten-Generaal zal worden voorgehangen. Ook zal het parlement dan worden geïnformeerd over de stand van zaken van de regelgeving, de implementatie en de ontwikkeling van DSO.[28] Op dat moment kan het parlement een afweging maken over de voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Er is daarmee een wettelijk geborgd moment om te bepalen of het stelsel van start kan. Naar verwachting zal het ontwerp van het inwerkingtredings-KB medio 2020 aan de Kamers worden voorgelegd.

6. Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie vragen welke rechten gebruikers hebben bij het inzicht krijgen in de informatie die in het DSO zal worden ontsloten en of burgers en bedrijven een bevoegd gezag kunnen aanspreken als die basisinformatie niet is verstrekt. Zoals in de reactie op het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet is aangegeven, is het de bedoeling om inzichtelijk te maken waar relevante informatie te vinden is. In de nota van toelichting bij het ontwerp Invoeringsbesluit wordt vermeld welke besluiten en andere rechtsfiguren bij inwerkingtreding vindbaar zijn in het DSO en ook waar de overige besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet vindbaar zijn. Welke besluiten en andere rechtsfiguren worden ontsloten in het basisniveau van de landelijke voorziening, volgt indirect overigens ook uit de omschrijving van de taak van het Kadaster in artikel 14.4 Omgevingsbesluit. Buiten het Invoeringsbesluit zal hierover ook informatie worden verstrekt via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. In de landelijke voorziening DSO kan bij inwerking-

[28] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AU, p. 4.

treding waar nodig worden verwezen naar vindplaatsen van informatie buiten de landelijke voorziening. Hiermee zetten we een stap in het op één plek samenbrengen van informatie. Ook na afloop van het programma «Aan de Slag» wordt gezorgd voor het beschikbaar blijven van deze informatie, bijvoorbeeld via het Informatiepunt.
De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering kan worden aangesproken indien andere bestuursorganen niet voorzien in het afgesproken niveau van informatievoorziening. De regering kan niet rechtstreeks worden aangesproken, omdat het de eigen verantwoordelijkheid van bestuursorganen is om deze verplichtingen na te komen. Zoals eerder uiteengezet in het gecombineerde antwoord op de vragen van de leden van de VVD-, CDA-, D66-, PvdA- en de ChristenUnie-fracties (paragraaf 2.3) wordt bij de inwerkingtreding van de wet door taaktoedeling aan het Kadaster in elk geval de informatie beschikbaar gesteld uit de besluiten en andere rechtsfiguren die tot het basisniveau behoren, alsmede de informatie uit de besluiten die eerder in ruimtelijkeplannen.nl waren gepubliceerd door middel van een overbruggingsfunctie. Voor eventuele aansprakelijkheid is het civielrechtelijke kader bepalend. Hierbij zij opgemerkt dat de informatie als zodanig wel beschikbaar is. Aan de orde is ook niet zozeer een recht op informatie als zodanig, als wel de vraag of informatie ook in een bepaalde vorm en via een centraal loket beschikbaar is. Voor de informatie in de landelijke voorziening geldt dat dit een serviceproduct is en dat burgers en bedrijven alleen rechten kunnen ontlenen aan de bron van die informatie: bijvoorbeeld de officiële bekendmaking van een besluit. In die zin fungeert de landelijke voorziening van het DSO als een platform. Als uiterste middel kan het generieke interbestuurlijke toezicht worden ingezet.

De leden van de PvdA-fractie vragen om een reactie op een brief van IPO, waarin gesteld wordt dat het basisniveau van de landelijke voorziening voor hen onvoldoende doelbereik heeft. Deze vraag is tezamen met een vraag van leden van de VVD-fractie beantwoord in paragraaf 2.3.

De leden van de PvdA-fractie willen weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de acceptatie van de landelijke voorziening. In de interbestuurlijke Beheerovereenkomst DSO-LV zijn afspraken gemaakt over het interbestuurlijke proces dat doorlopen zal worden ten behoeve van de acceptatie. Gelet op de genoemde datum gaan wij ervan uit dat de PvdA-fractie op deze overeenkomst doelt. Dit afgesproken acceptatieproces is al gestart: in het komende kwartaal zal een aantal onderdelen van de landelijke voorziening op proef dit proces doorlopen, zodat het basisniveau uiteindelijk vlot opgeleverd en geaccepteerd kan worden. Daarmee is de doelstelling om overheden in 2020 in staat te stellen aan te sluiten op en te oefenen met de landelijke voorziening nog steeds haalbaar. De genoemde datum van 1 juli 2019 uit de beheerovereenkomst is bedoeld als start van de fase richting definitieve acceptatie, en niet als go/no go moment in relatie tot de ontwikkeling van het DSO.

De leden van de PvdA-fractie willen weten of de regering financiële obstakels voorziet bij de doorontwikkeling van de landelijke voorziening. Deze vraag is beantwoord bij een vergelijkbare vraag van de leden van de CDA-fractie (paragraaf 3.3).

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de regering voorziet in speciale voorzieningen voor de burgers die moeite hebben met de schriftelijke en digi-vaardigheden die noodzakelijk zijn om gebruik te kunnen maken van dit stelsel. Deze vraag is tezamen met een vergelijkbare vraag van leden van de CDA-fractie beantwoord in paragraaf 3.3.

De vragen van de leden van de PvdA-fractie over specifieke handhavingsmiddelen om een formele aansluitplicht op het DSO te realiseren, zijn beantwoord bij de vragen van de leden van de VVD-, CDA-, D66-, PvdA- en ChristenUnie- fracties met betrekking tot stelselverantwoordelijkheid en doorzettingsmacht van de Minister richting andere overheden (paragraaf 2.3). De bevoegdheid om een specifiek handhavingsmiddel in te zetten zoals het geven van een specifieke aanwijzing in de vorm van een dwingende instructie aan een lagere overheid, acht ik niet nodig, omdat er in voldoende waarborgen is voorzien met de generieke toezichtsbevoegdheden en de daaraan voorafgaande interventieladder. Ook sluit dit niet aan bij de uitgangspunten en de interbestuurlijke kaders zoals aangegeven in het antwoord op de vraag van de leden van het CDA-fractie.

De leden van de PvdA-fractie vragen om een escalatieladder conform de constructie Waarderingskamer. De processtappen van de escalatieladder van de Waarderingskamer zijn hetzelfde als de stappen van de interventieladder bij het generieke bestuurlijke toezicht. Het interbestuurlijke toezicht voor het DSO wordt met de invoeringswet geconcentreerd bij de Minister van BZK, waarbij het generieke interbestuurlijke toezichtsinstrumentarium kan worden ingezet. Een escalatieladder zal gehanteerd worden.
De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering zich zorgen maakt over de non-respons bij de Implementatiemonitor Omgevingswet. De respons is statistisch als representatief aangegeven door het onafhankelijke onderzoeksbureau dat de bevraging voor de Implementatiemonitor uitvoert. Bij een deel van de non-respons is extra navraag gedaan door het onderzoeksbureau. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de laatste versie van de Implementatiemonitor. Deze wordt als bijlage bij de monitoringsbrief een dezer dagen aan u toegezonden.

De leden van de PvdA-fractie vragen of bij inwerkingtreding in 2021 het instrument van de Programmatische Aanpak Stikstof met de onderliggende informatietool Aerius in het DSO wordt opgenomen. Dat is niet zo. Programma's van het Rijk en andere overheden zijn namelijk geen onderdeel van de informatie die in het basisniveau wordt ontsloten bij inwerkingtreding van de wet.
De leden van de PvdA-fractie willen weten of bij inwerkingtreding de buitenplanse afwijkvergunning in het DSO vindbaar zal zijn. De vindbaarheid van de buitenplanse afwijkvergunning is niet opgenomen in de functionaliteit die in het basisniveau van de landelijke voorziening eind 2019 wordt opgeleverd. Echter, de bestuurlijke partners en de regering hechten er groot belang aan om dit wel bij inwerkingtreding van de wet gerealiseerd te hebben. Wij streven er dan ook naar om in het kader van uitbouw nog in 2020 een functionaliteit te realiseren om de kennisgeving van de buitenplanse afwijkvergunning in het DSO zichtbaar te kunnen maken. Dit komt overeen met hetgeen momenteel vindbaar is in ruimtelijkeplannen.nl.
De leden van de PvdA-fractie vragen of de Invoeringswet en Besluit bouwwerken leefomgeving voldoende voorbereid zijn op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en wanneer de eisen die deze wet aan het DSO stelt effectief zijn gerealiseerd. Het voorstel voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is op 14 mei jongstleden aangenomen door uw Kamer. De samenloop tussen dit wetsvoorstel en de Invoeringswet Omgevingswet wordt geregeld via een samenloopbepaling die is opgenomen in het Wetsvoorstel elektronische publicatie algemene bekendmakingen en mededelingen[29], dit wetsvoorstel ligt ter behandeling voor bij de Tweede Kamer.

[29] NB dit stuk gaat een dezer dagen naar de TK, dan juiste verwijzing invoegen.

Ter uitwerking van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is een ontwerpbesluit tot wijziging van het Bouwbesluit 2012 op 1 mei 2017 bij het parlement voorgehangen.[30] In het met de VNG gesloten Bestuursakkoord implementatie en invoering wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen van 17 januari 2019 is het voornemen opgenomen dat de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen tegelijk met de Omgevingswet in werking treedt. Naar aanleiding hiervan is besloten het ontwerpbesluit daarop aan te passen en hierin een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) op te nemen. Het aangepaste ontwerpbesluit zal opnieuw bij het parlement worden voorgehangen.

Daarbij zal ook worden bezien welke functionaliteiten als gevolg van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen moeten worden ingebouwd in het DSO. Via het DSO kunnen initiatiefnemers checken aan welke regels zij moeten voldoen en zo nodig een melding doen of een vergunningaanvraag indienen.

De leden van de PvdA-fractie hebben een vraag over de rol van de «bevorderingsplicht» uit de Algemene wet bestuursrecht bij de knip. Deze vraag is tezamen met andere vragen van de leden van de D66-fractie over de knip beantwoord (paragraaf 4.5).

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of het DSO toegankelijk is voor analfa- en digibeten. Deze vraag is eerder beantwoord bij een vergelijkbare vraag van leden van de CDA-fractie in paragraaf 3.3 over speciale voorzieningen voor de burgers die moeite hebben met de schriftelijke en digi-vaardigheden.

De leden van de PvdA-fractie willen weten of het klopt dat de verantwoordelijkheden die Nederland als lidstaat is aangegaan juridisch niet zijn veranderd door de Omgevingswet. De regering kan deze conclusie onderschrijven. Inderdaad wordt ook onder de Omgevingswet het Rijk aangesproken op en verantwoordelijk gesteld voor de niet-naleving van het gemeenschapsrecht door de Europese Commissie en het Hof van Justitie van de Europese Unie. De medeoverheden hebben daarnaast een eigen verantwoordelijkheid voor de naleving van Europese regelgeving. De wet NErpe[31] geeft het Rijk instrumenten om zo nodig de nationale naleving als lidstaat te verzekeren.

De leden van de PvdA-fractie hebben diverse vragen gesteld over de nulmeting en evaluatie van de wet. Deze zijn samen met de vragen van de leden van de D66-fractie beantwoord (paragraaf 4.1).
De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering bereid is de opzet van het onafhankelijke evaluatie onderzoek met name op het hoofdaccent, de balans tussen beschermen en benutten, te presenteren voor de inwerkingtreding van het stelsel in 2021. De regering kan bevestigen dat bij de evaluatie van de wetgeving uitdrukkelijk de vraag zal worden betrokken of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten, noch naar beschermen. Deze weging vormt een belangrijk deel van het evaluatieonderzoek omdat het een van de hoofdoelstellingen van de wet is om een goede balans tussen beschermen en benutten te borgen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering om een onafhankelijke instantie in te stellen die op verzoek van belanghebbenden de onderbouwing van plannen en besluiten van overheden in een vroeg stadium kan toetsen op toegankelijkheid en kwaliteit. Daarbij vragen zij ook op welke wijze deze onafhankelijke instantie kan worden ingesteld.

---

[30] *Kamerstukken II* 2016/17, 34 453, nr. 27.
[31] Wet Naleving Europese Regelgeving Publieke Entiteiten.

De regering vindt het instellen van een aparte instantie niet nodig. Bestuursorganen dienen besluiten op grond van de Algemene wet bestuursrecht altijd van een deugdelijke motivering te voorzien. Vervolgens is er de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen of bezwaar te maken. Voor belanghebbenden staat ook de formele toetsing van de onderbouwing van besluiten bij de rechter open.

Verder is er van belang dat als er altijd een verzoek in kan worden gediend bij een onafhankelijke instantie om te toetsen wat door het bevoegd gezag als onderbouwing is gebruikt, dat enorm vertragend zal werken in de besluitvorming. Dit past niet bij het verbeterdoel van de stelselherziening om besluitvorming te versnellen.

De leden van de PvdA-fractie schetsen een beeld van de implementatie van de wet VTH waarbij gemeenten bij toezicht en handhaving meetbare doelen moeten formuleren, outcome gerichte systemen moeten inrichten, dat in veel gemeenten de zorgplicht nog niet is geformuleerd en dat er in gemeenten discussie is over de afbakening van het basistakenpakket.

Dit beeld wordt op onderdelen herkend: VNG en IPO hebben gezamenlijk een Wabo-brede modelverordening opgesteld, die door gemeenten en provincies, in zijn geheel of als basis, is gebruikt voor hun eigen verordening. De verordening borgt de kwaliteit op het gebied van de VTH-taken.

Outcome gericht werken is momenteel een onderwerp in de collegiale toets van het kwaliteitssysteem die omgevingsdiensten onderling organiseren. Daarmee krijgt het volop aandacht en stimuleren omgevingsdiensten elkaar om deze werkwijze te standaardiseren.

In 2017 heeft de regering het tweejaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken uitgevoerd (Berenschot, Evaluatie wet VTH) laten uitvoeren. Uit dit onderzoek is gebleken dat de uitvoering van de zorgplicht door gemeenten achterblijft. Dit kwaliteitsvraagstuk wordt wederom meegenomen in het komende tweejaarlijks onderzoek dat deze zomer zal starten en waarvan het resultaat in het vierde kwartaal van 2019 aan uw Kamer zal worden gezonden.

De afbakening van het basistakenpakket zal in het stelsel van de Omgevingswet duidelijker worden omschreven en zal naar verwachting tot minder discussie tussen gemeenten en omgevingsdiensten gaan leiden. In het ontwerp Invoeringsbesluit staat het basistakenpakket vermeld. Dit ontwerpbesluit is onlangs in het kader van de voorhangprocedure aan uw Kamer gezonden.

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet ondersteunt gemeenten, provincies, waterschappen, departementen en verschillende uitvoeringsorganisaties waaronder omgevingsdiensten, bij het voorbereiden op en de invoering van de Omgevingswet. Sinds januari 2019 zijn verschillende regio's gestart met zogenoemde interbestuurlijke Try Outs. Daarin oefenen de bestuurlijke partners met het werken met de Omgevingswet. Dus niet alleen in de eigen organisatie, maar vooral met andere, direct betrokken overheden, partners en overheidsorganisaties zoals veiligheidsregio's en omgevingsdiensten. Deze regio's zijn aan het werk met eigen vraagstukken, waarbij de nadruk ligt op interbestuurlijk samenwerken vanuit werkprocessen, ICT en beleid. Deze nieuwe vorm van Try Outs biedt deelnemende partijen de mogelijkheid te oefenen met het gedachtengoed achter de Omgevingswet en het DSO. Tegelijkertijd wordt kennis opgedaan van de ondersteuning die het DSO daarbij biedt.

Verschillende onderdelen van het DSO worden al langer in de praktijk beproefd.

Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet (waarin de VNG, IPO, Uvw en het Rijk samenwerken aan de implementatie van de Omgevingswet), faciliteert de Try Outs. Eind 2018 zijn overheden opgeroepen om ideeën voor interbestuurlijke Try Outs aan te melden. Er hebben zich 17 regio's aangemeld. Er zijn 3 regio's die intensiever begeleid worden. De andere krijgen ondersteuning op specifiekere vragen. De omgevingsdiensten vervullen een actieve rol in deze Try Outs. Zie ook www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

De leden van de PvdA-fractie vragen of het beeld dat zij schetsen van de lagere prioriteit die VTH-beleid heeft bij gemeenteraden en provinciale staten klopt. Het beeld dat door de leden van de PvdA-fractie wordt geschetst komt overeen met conclusies van het tweejaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken dat in 2017 is uitgevoerd (Berenschot, Evaluatie wet VTH). Inmiddels is de aansturing door gemeenten en provincies van de omgevingsdiensten verbeterd en zijn er goede stappen gezet. De organisaties zijn gegroeid in hun rol als opdrachtgever en geven vaker opdracht tot maatwerk wat bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van de uitvoering.

De leden van de PvdA-fractie vragen om een actuele stand van zaken over het bestuurlijk en financieel «op orde» zijn van de omgevingsdiensten in Nederland. Het budget voor toezicht en handhaving is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke bevoegde gezagen. Dat geldt ook voor de financiering van toezicht en handhaving dat wordt uitgevoerd door de omgevingsdiensten. Natuurlijk kan er weleens discussie zijn over de inzet en verdeling van middelen, maar de regering heeft hierover geen verontrustende signalen ontvangen. Wanneer de financiële middelen alsnog ontoereikend zijn om de benodigde kwaliteit te leveren dan zal dit uit het twee jaarlijks onderzoek naar voren komen. De resultaten van dit onderzoek worden in het vierde kwartaal aan het parlement aangeboden.

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de vraag van de heer Groothuijse over de invulling van de rechtmatigheidstoets bij de goedkeuring van het projectbesluit van waterschappen en of deze toets altijd een materiële planologische toets omvat. Naar aanleiding van deze vraag wordt benadrukt dat juist vanwege het functionele karakter van het waterschapsbestuur, de provinciale goedkeuring van projectbesluiten niet beperkt is tot een «enge» rechtmatigheidstoets. De provincie toetst, als algemeen bestuur, over de volle breedte van het omgevingsrecht of het projectbesluit aanvaardbaar is. Daarbij is een materiële planologische toets inderdaad vanzelfsprekend. Overigens zal het waterschap, gelet op artikel 2.2 van de Omgevingswet, bij de voorbereiding van het projectbesluit de betreffende gemeenten en de provincie raadplegen. Langs die weg wordt ook al gezorgd voor een goede planologische inbedding van het project.

De leden van de PvdA-fractie geven aan deze goedkeuring noodzakelijk te vinden vanwege het doorbreken van de functionele begrenzing van taken en bevoegdheden van waterschappen. Die begrenzing wordt doorbroken door het projectbesluit dat het omgevingsplan wijzigt, maar is enkel mogelijk door de goedkeuring van de provincie. Omdat de provincie bevoegd is inzake ruimtelijke aspecten, maakt de goedkeuring van het projectbesluit het mogelijk dat het projectbesluit zich ook tot de ruimtelijke aspecten uitstrekt. De leden van de PvdA-fractie vragen of deze redenering in overeenstemming is met de opvatting van de regering ter zake.

Deze redenering is inderdaad in overeenstemming met de opvatting van de regering. Doordat de provincie het projectbesluit over de volle breedte van het omgevingsrecht toetst, is geborgd dat het projectbesluit van het waterschap ook aanvaardbaar is voor de aspecten die niet van waterhuishoudkundige aard zijn. Daarbij wordt nogmaals opgemerkt dat afstemming tussen het waterschap en de betreffende gemeenten en provincie aan de voorkant, in lijn met artikel 2.2 van de Omgevingswet, het primaire spoor is waarlangs een goede ruimtelijke inpassing van waterschapsprojecten plaatsvindt.

De leden van de PvdA-fractie hebben een aantal vragen gesteld over de gevolgen voor de rechtspraak. Hier is op ingegaan bij antwoorden van vergelijkbare vragen van leden van de VVD-, D66- en CDA-fractie (paragraaf 2.4).

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de opvatting van de regering over de verhoging van de bestuursrechtelijke boete bij BRZO-bedrijven en de motivatie van een keuze voor een bestuurlijke boete in plaats van een strafrechtelijke sanctionering. De bestuurlijke boete voor de handhaving van de milieuregels uit het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo) is geïntroduceerd in overeenstemming met de toezegging in de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur over Odfjell. Hiermee krijgt het bevoegd gezag van de Omgevingswet de mogelijkheid een lik-op-stuk-beleid te voeren, vergelijkbaar met de boetebevoegdheid waarover sinds 1 januari 2013 de Inspectie SZW beschikt voor de handhaving van de Seveso- of Brzo2015-feiten die betrekking hebben op de arbeidsomstandigheden en veiligheidsvoorschriften binnen de Seveso-inrichtingen. In de kabinetsreactie[32] op het OvV rapport Odfjell heeft het kabinet aangekondigd dat voor een effectievere handhaving het sanctie-instrumentarium zo veel mogelijk gelijk wordt getrokken tussen de beide Brzo-toezichthouders (milieu en arbo). Ook qua boetetarief is aangesloten bij de huidige boetecategorie voor Arbo-BRZO2015-feiten.

De leden van de PvdA-fractie vragen of artikel 1, vijfde lid van de richtlijn luchtkwaliteit rechtstreekse werking heeft op de besluitvorming door gemeenten.
Dat is niet het geval. Artikel 1 geeft globaal het doel van de richtlijn. Het vijfde lid daarvan geeft aan dat de richtlijn in maatregelen voorziet die er op zijn gericht de luchtkwaliteit waar zij goed is in stand te houden en in andere gevallen te verbeteren. Dit artikel behoeft geen implementatie. Niettemin is het Nederlandse luchtkwaliteitsbeleid hier wel op gericht. Dat wordt gedaan door middel van wetgeving *en* beleid. De Omgevingswet gaat over de balans tussen beschermen en benutten. Dat betekent dat er naast bescherming ook ruimte dient te zijn voor economische activiteiten, zolang deze passen binnen de Europese kaders en, op lokaal niveau zolang er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het Rijk zet zich in voor een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om te komen tot een verdere vermindering van gezondheidsrisico's door luchtverontreiniging. Dit krijgt vorm via het Schone Lucht akkoord.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of het Rijk, met de komst van ZZS, zoals fluor, hormonen, medicijnresten en resistente bacteriën, meer initiatief zou moeten nemen om te komen tot een programmaplicht of generiek handelingsperspectief. Het Rijk is al verplicht een programma op te stellen of te herzien wanneer de omgevingswaarden voor in het nationaal waterprogramma aangewezen krw-oppervlaktewaterlichamen

[32] Kamerstukken II 2013/14, 26 956, nr. 175

dreigen te worden overschreden. Daar vallen ook verschillende Zeer Zorgwekkende Stoffen onder. Dit volgt uit de richtlijn prioritaire stoffen en de kaderrichtlijn water. Dat geldt ook voor de omgevingswaarden voor waterwinlocaties gelegen in die oppervlaktewaterlichamen. In aansluiting hierop wil de regering graag verhelderen dat zeer zorgwekkende stoffen, stoffen zijn die carcinogeen, mutageen of reprotoxisch zijn en als zodanig door het RIVM worden aangemerkt. Voor Zeer Zorgwekkende Stoffen geldt een minimalisatieverplichting, en dienen bedrijven periodiek te onderzoeken of het mogelijk is emissies haalbaar en betaalbaar te reduceren.

De voorbeelden van stoffen die de leden noemen voldoen niet aan de criteria om door het RIVM aangemerkt te worden als Zeer Zorgwekkende Stof. Dat wil niet zeggen dat het diffuus vrijkomen van bijvoorbeeld medicijnresten in het water geen reden is tot zorg. In de «Ketenaanpak Medicijnen» wordt gewerkt aan manieren om het vrijkomen van deze stoffen in het milieu te reduceren, zonder dat daarbij de kwaliteit van de zorg inboet. Daarbij wordt de hele zorgketen betrokken. Dit maakt het mogelijk om naast nageschakelde technieken op de rioolwaterzuiveringen ook te werken aan reducties bij de bron/aan het bed.

Ook bij andere omgevingswaarden is de programmaplicht waar nodig bij het Rijk gelegd. Op het terrein van luchtkwaliteit gaat het om diverse omgevingswaarden voor $PM_{2,5}$ (stedelijke achtergrondconcentraties) en voor ozon. Op het terrein van waterveiligheid gaat het om de omgevingswaarden voor de primaire en niet-primaire waterkeringen die bij het Rijk in beheer zijn.
De leden van de PvdA-fractie constateren dat niet alle wetten uit het fysieke domein onderdeel uitmaken van de Omgevingswet. Zij vragen welke criteria de regering hanteert bij de keuze om wetten al of niet mee te nemen in de Omgevingswet. Zij vragen welke wetten of onderdelen daarvan naar de opvatting van de regering in aanmerking komen om opgenomen te gaan worden in de Omgevingswet. Verder vragen zij of de regering voornemens is deze in de huidige regeerperiode in te voegen. Bij de totstandkoming van de huidige Omgevingswet is als criterium gehanteerd dat het moet gaan om instrumenten voor gebiedsgericht beheer en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Ook is gesteld dat wetgeving die gaat over de verhouding tussen de overheid en private actoren die publieke diensten verrichten geen onderdeel is van het stelsel (bijvoorbeeld spoor, energie, drinkwater en woningcorporaties).

Op basis van deze criteria zijn 26 wetten geselecteerd voor integratie. Integratie gebeurt met de Omgevingswet, het voorliggende wetsvoorstel en de vier nog door uw Kamer te behandelen aanvullingswetten. In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Omgevingswet is een doorkijk gegeven naar de verdere uitbouw van het stelsel.[33] Relevante kandidaten voor toekomstige integratie die daar worden genoemd zijn de onderdelen van de Waterwet en de Wet milieubeheer die nu nog achterblijven, de Wegenwet, de Waterstaatswet 1900 en de Wrakkenwet. Indertijd is ook aangegeven dat wetgeving alleen wordt geïntegreerd als er een integratievoordeel is in aansluiting op de verbeterdoelen van de stelselherziening, zicht is op minder administratieve of bestuurlijke lasten, of als er een natuurlijk momentum ontstaat omdat een wet toch substantiële wijzigingen moet ondergaan.

Het huidige kabinet zet de beschikbare wetgevingscapaciteit in op het in werking laten treden van de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving. De ontwikkeling van het omgevingsrecht staat daarmee

[33] Zie Kamerstukken II 2014/13, 33 962, nr. 3, blz. 320–326.

natuurlijk niet stil. Ook nieuwe opgaven op het terrein van de fysieke leefomgeving en de implementatie van Europese of internationale regelgeving kunnen binnen het stelsel een plek krijgen. In de nota naar aanleiding van het verslag is hierop nader ingegaan.[34] Het stelsel zal zich dan ook de komende jaren door ontwikkelen. Dan kunnen ook keuzes worden gemaakt over uitbouw met volgende modules.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat veel opgaven in Nederland een regionale aanpak vergen. Ze noemen regionale energiestrategieën, gebiedsagenda's, cultuurregio's, mobiliteitsregio's, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten. Zij constateren dat er vaak geen democratisch gelegitimeerd bestuur is en dat elke wijziging van de opdracht de goedkeuring behoeft van alle aangesloten volksvertegenwoordigingen, wat de besluitvormingsruimte beperkt en taakverandering moeizaam maakt. De leden vragen om een visie van de regering op dit punt. Specifiek vragen zij welk bestuursorgaan de verantwoordelijkheid heeft om de knoop door te hakken bij verschil van mening in de regio. Ze vragen of de regering het eens is met de visie van de heer Groothuijse op de rol van de provincies op dit punt.[35] Ook vragen zij of deze visie aansluit bij de door de regering gegeven duiding van het provinciaal belang[36] en of dit de bredere rol van de provincie bevestigt.

Samenwerking in regio's op de schaal van de opgaven is noodzakelijk in deze tijd omdat opgaves zich niet houden aan de grenzen van een gemeente of beperken tot een beleidsterrein. Vaak gaat dat ook goed, zoals de lopende projecten onder het Interbestuurlijk Programma laten zien. Soms kan er ook sprake zijn van bestuurlijke drukte of stroperigheid. Voor wat betreft de Omgevingswet moet daarnaast gedacht worden aan de spanning die kan ontstaan tussen een sectorale regionale samenwerking rond concrete thema's, zoals energie of vervoer, en de opdracht van de Omgevingswet om te komen tot een samenhangende benadering van de opgaven in de fysieke leefomgeving. De instrumenten van de Omgevingswet – de omgevingsvisie, het programma en decentrale regels zoals het omgevingsplan – bieden echter mogelijkheden om regionale programma's en strategieën vast te leggen en hier de bijbehorende democratische controle op te laten plaatsvinden. Regionale energiestrategieën zullen uiteindelijk ook in de omgevingsvisies, programma's en regelgeving van betrokken bestuursorganen moeten landen.

Daarnaast werken BZK, VNG en de beroeps- en belangenverenigingen in het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie aan het verder versterken en vernieuwen van de lokale democratie. De noodzaak tot versterking en vernieuwing komt voort uit de actuele maatschappelijke opgaven waarvoor gemeenteraden zich zien gesteld, zoals de invoering van de Omgevingswet en de formulering van regionale energiestrategieën.[37] Samen met partners worden stappen gezet hoe bijvoorbeeld de grip van de gemeenteraad op regionale samenwerking te vergroten. Inmiddels hebben 48 gemeenten deelgenomen aan een verdiepingssessie over dit vraagstuk. Recent is in dit kader ook een wetenschappelijke verkenning aan het parlement gezonden.[38] Specifiek voor samenwerking middels gemeenschappelijke regelingen is al toegezegd dat een wetsvoorstel wordt voorbereid om de democratische legitimatie van deze samenwerking te versterken.[39]

---

[34] *Kamerstukken II* 2014/15, 33 962, nr. 12, p. 234–236.
[35] Notitie 7 mei 2019, p. 6, griffienummer 163810.12.
[36] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 44.
[37] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 775-B, nr. 17 en *Kamerstukken II* 2017/18, 34 775-VII, nr. 69.
[38] *Kamerstukken II* 2018/19, 35 000-VII, nr. 98, bijlage 2, p. 21–28.
[39] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 775-B, nr. 17.

Met de heer Groothuijse ziet de regering een rol voor de provincie om te bemiddelen en waar nodig knopen door te hakken als een gemeenschappelijke aanpak moeizaam verloopt of bijvoorbeeld leidt tot afwenteling op andere regio's. De Omgevingswet deelt aan de provincie in artikel 2.18, eerste lid, de specifieke taak toe om de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen gebiedsgericht te coördineren. Ook kan worden gewezen op artikel 174 van de Provinciewet «Gedeputeerde staten trachten alle geschillen tussen in hun provincie gevestigde gemeenten, waterschappen en lichamen, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling, in der minne te doen bijleggen.»

Voor de duiding van het begrip provinciaal belang in deze context kan worden teruggegrepen naar de memorie van toelichting bij de Omgevingswet.[40] Deze geeft aan dat er in ieder geval sprake is van een provinciaal belang als aan de provincies bij wet daartoe een taak is toegekend. Ook het gebiedsgericht coördineren en oplossen van geschillen is dus een provinciaal belang. Als een gemeenschappelijke aanpak door gemeenten en eventueel waterschappen niet doelmatig en doeltreffend blijkt, kan de provincie dus zo nodig gebruik maken van haar bevoegdheden op grond van de Omgevingswet, zoals het stellen van instructieregels (over de uitoefening van bepaalde taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen), geven van een instructie of het toepassen van de interventiebevoegdheid. De provincie heeft dus een bredere rol dan alleen het uitvoeren van haar inhoudelijke taken en beleid.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering om te reflecteren op de rechtsbescherming van belanghebbenden wanneer het gaat om activiteiten die op basis van algemene regels worden verricht en daarbij met name in te gaan op de vraag of deze gelijkwaardig is aan huidige rechtsbescherming.

Bij de voorbereiding van de algemene regels is betrokkenheid van burgers gewaarborgd. Voor de algemene rijksregels over activiteiten speelt daarbij de internetconsultatie een belangrijke rol. Voor de algemene regels van provincies, waterschappen en gemeenten is betrokkenheid van burgers geborgd doordat de Omgevingswet regelt dat afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is – op grond waarvan het ontwerp van een omgevingsverordening, een waterschapsverordening, respectievelijk een omgevingsplan ter inzage moet worden gelegd – en dat daarover door eenieder zienswijzen kunnen worden ingebracht. Verder kunnen burgers volksvertegenwoordigers aanspreken op het moment dat algemene regels worden behandeld. Tegen de algemene regels van provincies en waterschappen staat – net als nu het geval is – geen rechtsbescherming open in de zin van een mogelijkheid om in beroep te gaan. Dat ligt anders voor de algemene regels over de fysieke leefomgeving van gemeenten die in het omgevingsplan worden opgenomen. Tegen het omgevingsplan kunnen belanghebbenden, net als nu tegen het bestemmingsplan, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Als regels over activiteiten in het omgevingsplan worden opgenomen, kan dus ook tegen die regels beroep worden ingesteld. De hiervoor beschreven rechtsbescherming bij de totstandkoming van de algemene regels komt in grote lijnen overeen met de huidige rechtsbescherming, met het voornaamste verschil dat tegen alle regels in het omgevingsplan beroep mogelijk is, dus ook tegen regels die eerder bij gemeentelijke verordening zonder beroepsmogelijkheid werden gesteld.

Voorts vragen de leden van de PvdA-fractie specifiek naar rechtsbescherming in gevallen waarin sprake is van een meldingsplicht en burgers

[40] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, p. 102–103.

menen dat de melding niet volstaat, maar concretere of aanvullende regels moeten worden gesteld, bijvoorbeeld bij onvoorziene effecten. In antwoord op de vraag van deze leden wil de regering allereerst benadrukken, dat de algemene regels voor specifieke activiteiten in veel gevallen moeten worden bezien in samenhang met het omgevingsplan dat bepaalt of de activiteit op de desbetreffende locatie toegestaan is, en onder welke voorwaarden in aanvulling op de algemene rijksregels. Het bevoegd gezag dient bij de toedeling van functies aan locaties immers te bewerkstelligen dat er evenwicht is, dus dat een nieuw toe te laten activiteit, bijvoorbeeld een vorm van bedrijvigheid zoals een tankstation of veehouderij, niet tot (onevenredige) nadelige gevolgen leidt voor een andere nieuwe of al eerder toegelaten activiteit (bijvoorbeeld wonen). Als burgers van mening zijn dat de algemene regels voor activiteiten op de specifieke locatie onvoldoende bescherming bieden, bijvoorbeeld vanwege cumulatie met andere activiteiten, kunnen ze in de procedure waarin het omgevingsplan wordt gewijzigd opkomen tegen het toedelen van de desbetreffende functie aan de locatie. Zij kunnen hun zienswijzen over de gevolgen van de activiteiten naar voren brengen en bijvoorbeeld verzoeken om het stellen van maatwerkregels die de nadelige gevolgen ten opzichte van de algemene rijksregel verder beperken.

Het stellen van maatwerkregels wordt ten opzichte van huidige regels op ruimere schaal mogelijk gemaakt en voor geur, geluid en trillingen zelfs verplicht. Dit met name omdat maatwerkregels zich goed lenen voor het proactief beperken van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, dus ook in situaties dat zich nog geen concrete activiteit aandient, maar het omgevingsplan al meer ruimte voor activiteiten gaat bieden. In situaties dat pas naderhand de omwonenden van mening zijn dat een activiteit op een locatie te veel nadelige gevolgen veroorzaakt, kunnen ze in veel gevallen ook het bevoegd gezag verzoeken om het stellen van maatwerkvoorschriften, waarmee ook aanvullende voorwaarden kunnen worden opgelegd. Maatwerkvoorschriften kunnen, ten opzichte van de regelgeving die voorafgaand aan de Omgevingswet geldt, ruimer worden ingezet, waardoor in deze situaties de mogelijkheden van rechtsbescherming toenemen. Tegen het besluit op een verzoek om een maatwerkvoorschrift te stellen en het maatwerkvoorschrift zelf staat rechtsbescherming open.

Als bij het verrichten van een meldingsplichtige activiteit naar oordeel van belanghebbenden niet wordt voldaan aan de voor de activiteit geldende regels, kunnen zij om handhaving verzoeken. Tegen het handhavingsbesluit staat rechtsbescherming open.

In antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie over het verschil tussen het toepassen van een in de regelgeving opgenomen prestatie-eis of een gelijkwaardige maatregel, beschouwd vanuit de rechtspositie van burgers en omwonenden, merkt de regering op dat het al dan niet gebruiken van een gelijkwaardige maatregel geen effect heeft op deze positie. Alle bouwwerken moeten altijd voldoen aan de functionele eisen die hieraan gesteld worden in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Dit kan de initiatiefnemer doen door de ook in dat besluit opgenomen prestatie-eis te volgen, of door een gelijkwaardige maatregel te treffen. Wanneer er voor het bouwen van het bouwwerk op grond van het Bbl geen vergunningplicht geldt voor het bouwen (de zgn. technische bouwactiviteit), hoeft een eventueel te treffen gelijkwaardige maatregel, net als de rest van het plan, niet vooraf te worden getoetst door het bevoegd gezag. De categorie bouwwerken die niet vergunningplichtig is, is zo gekozen dat het hier om kleinschalige en gering risicovolle bouwactiviteiten gaat, waarbij een preventieve toets niet proportioneel en noodzakelijk is. Het toepassen van een preventieve toets bij een gelijk-

waardige maatregel is om dezelfde redenen in deze gevallen ook niet proportioneel.

Zowel tijdens als na de bouw kan het bevoegd gezag handhavend optreden als blijkt dat in strijd met de regels van het Bbl gebouwd is of wordt. Dat is ook het geval als een gebruikte maatregel niet gelijkwaardig blijkt aan het geëiste in het Bbl. Omwonenden en andere belanghebbende kunnen zo nodig om handhaving verzoeken.

De leden van de PvdA-fractie noemen de Integrale Adviescommissie Omgevingswet die advies geeft aan de regering over de verschillende onderdelen van de wetgeving. Zij zien ook een rol voor de commissie bij de beoordeling van de mate van voorbereiding en implementatie van de verschillende producten van het nieuwe stelsel door de vier bestuurslagen. Zij zouden graag in overleg met de regering de opdracht aan deze commissie definitief vaststellen en vragen of de regering hiervoor onderzoeksbudget ter beschikking wil stellen.

Het kabinet is blij met de steun van de leden voor de bijdrage die de bestaande onafhankelijke Integrale Adviescommissie Omgevingswet biedt aan het proces om te komen tot goede en uitvoerbare regelgeving die aansluit op de verbeterdoelen van de stelselvoorziening. Ten behoeve van de parlementaire afweging over de verschillende wetgevingsproducten wordt het advies van de commissie, vergezeld van een kabinetsreactie, steeds toegezonden aan uw Kamer. Ook zal de commissie nog dit jaar een samenhangend advies uitbrengen over het samenstel van de wetgevingsproducten. Niet gebleken is dat de commissie aanvullend budget nodig heeft voor haar huidige takenpakket. Een uitbreiding van het takenpakket van de commissie met een beoordeling van de mate van voorbereiding en implementatie door bestuursorganen acht het kabinet niet nodig, zoals blijkt uit het antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie op dit punt (paragraaf 3.2).

7. Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

7.1 Algemeen

De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe de regering aankijkt tegen de stelling van de Afdeling advisering van de Raad van State, die door hen wordt gedeeld, dat de balans tussen beschermen en benutten te sterk is komen te liggen op benutten. Kortheidshalve wordt verwezen naar het antwoord op de overeenkomstige vraag van de leden van de D66-fractie (paragraaf 4.3).

De leden van de GroenLinks-fractie vragen in te gaan op de afwegingen over welke zaken op het niveau van de wet zijn geregeld. Dit in verband met de kenbaarheid voor burgers en bedrijven en de controle door het parlement. Bij de totstandkoming van het stelsel van de Omgevingswet zijn keuzes gemaakt over welk type regels op welk niveau wordt geregeld. In de memorie van toelichting van de Omgevingswet[41] is beschreven dat de hoofdelementen van het wettelijke systeem in de wet zijn vastgelegd. Het gaat onder meer om de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet, het toepassingsbereik en de toedeling van taken voor de fysieke leefomgeving. De belangrijkste instrumenten, waaronder de zes kerninstrumenten, zijn op wetsniveau opgenomen. Ook de hoofdelementen van de procedures en waarborgen voor inspraak en rechtsbescherming en de regels over toezicht en handhaving zijn op wetsniveau

[41] *Kamerstukken II* 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 291–294.

geregeld. Verder krijgen ingrijpende bevoegdheden van overheden een basis op het niveau van de formele wet. Een voorbeeld hiervan is de regeling van de gedoogplichten, die direct ingrijpen in het eigendomsrecht van particulieren. Deze lijn wordt bijvoorbeeld gecontinueerd in het voorstel voor de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet. Bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet is uitgebreid aandacht geweest voor het niveau van normstelling. Ook zijn er amendementen aangenomen om de controle van het parlement te versterken. Zo is er voorzien in een voorhangprocedure voor de totstandkoming van AMvB's op grond van de Omgevingswet. Die voorhangprocedure geldt zowel bij eerste vaststelling als bij latere wijzigingen.

Over de duidelijkheid voor burgers kan worden opgemerkt dat een van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is de toegankelijkheid van het omgevingsrecht te vergroten. Hieraan is onder meer uitvoering gegeven door het bundelen van regels en het ordenen naar doelgroep. Zo zijn regels over het verrichten van activiteiten met betrekking tot bouwwerken bij elkaar geplaatst in het Besluit bouwwerken leefomgeving, zodat zij voor burgers en bedrijven inzichtelijk zijn.

7.2 Integrale Adviescommissie Omgevingswet

De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar de opdracht van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet. Ook vragen zij op welke wijze de Eerste Kamer gebruik kan maken van de deskundigheid van deze commissie. De Integrale Adviescommissie Omgevingswet adviseert het kabinet over de regelgeving die ontwikkeld wordt als onderdeel van de stelselherziening. Bij de adviezen van de adviescommissie staat de vraag centraal of de regelgeving bijdraagt aan de vier verbeterdoelen van de stelselherziening en of de onderwerpen goed zijn ingepast in het stelsel. Ook de uitvoerbaarheid van de regelgeving is voor de commissie een belangrijk aandachtspunt. De commissie kijkt bij de verschillende adviezen elke keer of de regelgeving in de uitvoeringspraktijk kan gaan werken. De commissie beschikt over kennis van de wetgeving én van de praktijk van het omgevingsrecht. De leden van de commissie zijn afkomstig uit het openbaar bestuur, de wetenschap en het bedrijfsleven. De commissie is onafhankelijk en de leden nemen deel op persoonlijke titel.

Ten behoeve van de parlementaire afweging over de verschillende wetgevingsproducten wordt het advies van de commissie, vergezeld van een kabinetsreactie, steeds toegezonden aan uw Kamer. Deze adviezen kan uw Kamer benutten bij de voorbereiding op de behandeling van een wetsvoorstel of het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur.

Deze leden vragen verder over welke wetten en besluiten in het kader van de Omgevingswet commissie nog advies zal uitbrengen. Ook vragen zij naar de status van deze adviezen in vergelijking met de (internet)consultatie.

De adviescommissie heeft inmiddels adviezen uitgebracht over de Invoeringswet Omgevingswet, het Invoeringsbesluit Omgevingswet, de aanvullingswetten bodem, geluid, grondeigendom en natuur en de aanvullingsbesluiten bodem, geluid en natuur. Het advies over het aanvullingsbesluit grondeigendom wordt voor de zomer verwacht. Daarmee heeft zij haar oorspronkelijke opdracht afgerond. Zoals aangekondigd in de brief aan uw Kamer van 11 januari 2019 zal de commissie dit najaar nog aanvullend een samenhangend advies geven over het

samenstel van wetgevingsproducten die bij uw Kamer aanhangig zijn of zijn geweest.[42]

Alle producten van de stelselherziening van het omgevingsrecht doorlopen een zorgvuldig voorbereidingstraject van (internet)consultatie en formele toetsing. De opmerkingen van burgers, bedrijven en van de formele toetsende instanties worden zorgvuldig gewogen en verwerkt. Aan het advies van de adviescommissie komt extra gewicht toe, onder andere omdat de Integrale Adviescommissie Omgevingswet bij haar advies ook de resultaten van de consultatie betrekt en de regering adviseert over de verwerking daarvan. Verder krijgen de adviezen van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet extra nadruk doordat de regering, zoals toegezegd aan uw Kamer, steeds apart verantwoording aflegt over de wijze waarop zij omgaat met deze adviezen.

Tot slot vragen deze leden naar de rol van deze commissie na invoering van de Omgevingswet in het monitoren en evalueren van de uitvoering van de wet. De huidige adviescommissie adviseert over wetgevingsproducten die onderdeel zijn van de stelselherziening. Zij rondt dit jaar haar werkzaamheden af. Monitoring en evaluatie van de uitvoering van de wet behoort niet tot haar taakopdracht. Het kabinet neemt de monitoring samen met de bestuurlijke partners ter hand. Zoals vermeld in het nader rapport[43] zal ook sprake zijn van een onafhankelijke evaluatie van de wetgeving. Aan de hand van de eerste ervaringen met de wet en de ontwerpbesluiten zal na inwerkingtreding van de wet bekeken worden in welke vorm en samenstelling de evaluatie wordt uitgevoerd.

7.3 DSO

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich af hoever de bouw van elk van de informatiehuizen inmiddels is gevorderd en wat het begrip «huismeester» naar het oordeel van de regering inhoudt. Zij vragen zich ook af of ook andere overheden zich al aangemeld hebben om deze rol op zich te nemen voor een of meer van de informatiehuizen.

Aan het bureau ICT-toetsing (BIT) is gevraagd om een toets uit te voeren op de risico's en de slaagkans van het interbestuurlijke programma DSO. Deze toets is in oktober 2017 met de reactie van de Minister aan beide Kamers aangeboden. Het BIT adviseert om het DSO bij inwerkingtreding te beperken tot het huidige dienstverleningsniveau en van daaruit gecontroleerd verder uit te werken. In dit advies is ook ingegaan op het beschikbaar stellen van informatie over de leefomgeving waarbij specifiek is gesteld dat «informatiehuizen» het stelsel onnodig ingewikkeld maken, organisatorisch een te zware oplossing zijn en het bieden van snel en eenvoudig beschikbare informatie eerder zal vertragen dan versnellen. Aan dit BIT-advies is interbestuurlijk opvolging gegeven via het vaststellen van een basisniveau van serviceverlening waarin het eerdere denkconcept «informatiehuizen» is verlaten. Dit basisniveau zal op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gerealiseerd zijn en kan daarna stapsgewijs verder worden doorontwikkeld.
Onderdeel van deze afweging was de constatering dat overheden en daaronder vallende diensten en kennisinstituten al over veel informatie over de fysieke leefomgeving beschikken. Deze wordt in het kader van de eigen taakuitoefening door deze bronhoudende overheden en diensten verzameld. Voor zover het open data betreft kan deze conform het open databeleid vrij beschikbaar worden gesteld. Veel van deze informatie

[42] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AO.
[43] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 16.

wordt ook al gedeeld via bijvoorbeeld eigen websites. Die informatie is er en blijft ook bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar.
Het is de gezamenlijke ambitie van de bestuurlijke partners om in de toekomst de informatie die relevant is voor de toepassing van de Omgevingswet, breed beschikbaar te stellen met de landelijke voorziening als centraal punt. Bijvoorbeeld via een technische koppeling (link) met de vindplaats. Zo kunnen conform het BIT-advies ook voor natuurwaarden of externe veiligheid werkenderweg dergelijke gegevens eenvoudiger via DSO getoond en vindbaar worden gemaakt.

Het is de ambitie van mij en de bestuurlijke partners om op de langere termijn zoveel mogelijk beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit toegankelijk te maken.

Hiermee beschouw ik de toezegging de Kamer te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de afspraken van de interbestuurlijke partners inzake de informatie als afgedaan.

De leden van de GroenLinks-fractie willen weten of de planning haalbaar is om het DSO-basisniveau in januari 2020 beschikbaar te hebben. Zoals geantwoord op vragen van de leden van de VVD-fractie, de CDA-fractie en de SP-fractie is dit het geval (paragraaf 2.3).
De leden van de GroenLinks-fractie willen weten waarom de overheden materieel verplicht zullen zijn om aan te sluiten op de landelijke voorziening. Deze verplichting vloeit voort uit enkele verplichtingen die in wetgeving worden vastgelegd. Artikel 20.28 van de Invoeringswet Omgevingswet verplicht tot het gebruiken van de landelijke voorziening voor digitaal ingediende aanvragen en meldingen. Initiatiefnemers kunnen op grond van artikel 14.1 van het Omgevingsbesluit, zoals dat luidt in het voorgehangen Invoeringsbesluit Omgevingswet, aanvragen en meldingen via de landelijke voorziening indienen of doen. Een overheid kan deze alleen ontvangen in de eigen systemen en dus tijdig afhandelen als er een aansluiting op de landelijke voorziening is gerealiseerd. Bovendien worden de standaarden die gelden voor de bekendmaking van regelgeving verankerd op grond van de Bekendmakingswet. Hierdoor zullen overheden verplicht worden om omgevingsplannen, verordeningen en dergelijke via de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen aan te leveren. Ook dit is alleen maar mogelijk wanneer een aansluiting op de landelijke voorziening DSO is gerealiseerd. Kortom: zonder aansluiting op de landelijke voorziening kunnen overheden niet voldoen aan de wettelijke verplichtingen die zij zullen hebben. Een aparte wettelijke aansluitplicht is overbodig, omdat de noodzaak om aan te sluiten al voortvloeit uit de wettelijke verplichtingen om vergunningsaanvragen en meldingen via de landelijke voorziening DSO in ontvangst te kunnen nemen.

De leden van de GroenLinks-fractie willen weten of er zicht is op de voorbereidingen op de invoering van DSO door gemeenten, waterschappen en provincies. Zoals geantwoord op vragen van leden van de CDA- en SP-fractie (paragraaf 3.1 en paragraaf 5), is het merendeel van de gemeenten, en ook waterschappen en provincies, al bezig met de voorbereidingen op het DSO.

DSO

7.4 Voorbereidingsprocedure omgevingsvergunningen

De door de leden van de GroenLinks-fractie gestelde vragen over de voorbereidingsprocedure van omgevingsvergunningen, zijn beantwoord bij vragen van de leden van de SP-fractie over dat onderwerp (paragraaf 5).

7.5 De knip

De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar de mogelijkheden voor integrale beoordeling van de bouwactiviteit in relatie tot de knip. Ook vragen ze of het met het oog op meekoppelende belangen zinvol is om eerst de ruimtelijke vergunning aan te vragen. Deze vragen zijn in samenhang met vragen van de D66-fractie over de knip beantwoord (paragraaf 4.5).

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich af welke mogelijkheden derden-belanghebbenden hebben wanneer de gemeenteraad geen vergunningplicht voor bouwactiviteiten opneemt. Zij vragen zich ook af wat de knip betekent voor het materiele beschermingsniveau van burgers en bedrijven. Deze vragen zijn tezamen met vergelijkbare vragen van de leden van de D66-fractie beantwoord (paragraaf 4.4).

7.6 Uitvoering en handhaving

De leden van de GroenLinks-fractie hebben een aantal vragen gesteld over de kosten die andere overheden maken voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze zijn beantwoord tezamen met vragen van de leden van de D66- en SP-fractie (paragraaf 4.2).

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of andere overheden voldoende geëquipeerd zijn voor de extra handhavingstaken die voortvloeien uit de Omgevingswet. De bestuurlijke boete voor de handhaving van de milieuregels uit het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo) en voor handhaving van het cultureel erfgoed zijn nieuwe bevoegdheden die met de Invoeringswet worden geïntroduceerd. Het instrument van de bestuurlijke boete hebben de bevoegde instanties nu ook al op gebied van bijvoorbeeld overlast in openbare ruimtes en volgens de Participatiewet. Het instrument als zodanig is daarmee voor gemeenten niet nieuw.

De bestuurlijke boete voor Brzo overtredingen is een nieuw instrument dat op verzoek van de decentrale overheden (provincies) en toezegging aan de Tweede Kamer met de Omgevingswet is ingevoerd. Met dit instrument beschikken de decentrale overheden over dezelfde boetebevoegdheid als de Inspectie SZW (zie ook paragraaf 6). Binnen het samenwerkingsverband Brzo+ kunnen ervaringen worden uitgewisseld en gedeeld. Deskundigheid bij decentrale overheden is al aanwezig om soortgelijke werkzaamheden, zoals het opstellen van proces-verbaal, uit te voeren. De financiële impact is lastig te voorspellen: aan deze bevoegdheid zijn zowel kosten verbonden (in de vorm van het inrichten van een boetebureau) als ook opbrengsten (de bestuurlijke boete komt in de provinciekas). Decentrale overheden maken nu ook al kosten voor de uitvoering van handhavingsacties zoals opstellen proces-verbaal of bezwaar- en beroepsprocedures.

De regering heeft voorgesteld om ook voor de monumentenzorg de bestuurlijke boete te introduceren. Dit is in lijn met de beleidsreactie van het kabinet op het rapport «Erfgoed in goede handen?» uit 2013 van de

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, waarin de aanbeveling wordt gedaan om het voor gemeenten mogelijk te maken om een bestuurlijke boete op te leggen. Een gemeente kan nu ook al op basis van de Woningwet een bestuurlijke boete opleggen. De verwachting is dat voor het nieuwe instrument geen extra middelen of capaciteit nodig zijn.

Binnen het interbestuurlijke Programma Aan de slag met de Omgevingswet is aandacht voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en worden sessies georganiseerd om de decentrale overheden te helpen bij de implementatie van de Omgevingswet.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen welke kwaliteitseisen aan de andere overheden worden gesteld en hoe hierop vanuit het Rijk als systeemverantwoordelijke wordt toegezien.

De huidige systematiek van kwaliteitseisen en de huidige rol van het Rijk als systeemverantwoordelijke wordt onder de Omgevingswet voortgezet.

7.7 Participatie

De leden van de GroenLinks-fractie vragen waarom geen eisen op wetsniveau zijn gesteld aan participatie die door de initiatiefnemer moet worden vormgegeven.

Naar aanleiding van deze vraag merkt de regering op dat in de wet is opgenomen dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de bij de aanvraag om een omgevingsvergunning te verstrekken gegevens over participatie. Dit naar aanleiding van het amendement-De Vries. In de Omgevingsregeling is dit aanvraagvereiste nader uitgewerkt. Het doel van dit aanvraagvereiste is om in de eerste plaats de initiatiefnemer te stimuleren stil te staan bij participatie rond het voorgenomen initiatief en in de tweede plaats het bestuursorgaan hierover inzicht te verschaffen. Het aanvraagvereiste biedt de aanvrager de mogelijkheid het bevoegd gezag dat inzicht te geven, door bij de aanvraag aan te geven of participatie voorafgaand aan de aanvraag heeft plaats gevonden en, als dit het geval is, op welke wijze burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Voor een antwoord op de vraag waarom er geen nadere voorwaarden voor participatie zijn opgenomen, wordt verwezen naar het antwoord op de vraag van de leden van de SP-fractie (paragraaf 5).

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of er een risico is dat een bestuursorgaan een eigen participatietraject moet gaan opzetten indien de initiatiefnemer hieraan onvoldoende heeft voldaan. Ook vragen zij of de regering een risico ziet in participatie die wordt vormgegeven door de initiatiefnemer, waardoor er onvoldoende borging zou zijn van het publieke belang.

Naar aanleiding van deze vragen wordt opgemerkt dat de rol van het bestuursorgaan voor het maken van een belangenafweging hetzelfde blijft als onder huidig recht. Op basis van de door de initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag overgelegde informatie over participatie is het aan het bevoegd gezag om te bepalen of het over voldoende gegevens beschikt om belangen af te wegen en een zorgvuldig besluit te nemen. Het bevoegd gezag is – en blijft – verantwoordelijk voor het besluit en de motivatie ervan om de omgevingsvergunning wel of niet te verlenen. Voor de motivering van het besluit mag het bevoegd gezag dan ook niet alleen verwijzen naar de door de initiatiefnemer bij de aanvraag verstrekte informatie over de resultaten van de participatie. Het bestuursorgaan

behartigt het publieke belang en moet een eigen afweging maken. Dat betekent dat het bestuursorgaan zich moet vergewissen van de juistheid van de verstrekte informatie uit de participatie en moet nagaan of aanvullende informatie over feiten of belangen nodig is. De initiatiefnemer kan er namelijk ook voor kiezen om niet aan participatie te doen. Daar kunnen goede redenen voor zijn, zoals de aard van de voorgenomen activiteit. Het bestuursorgaan dat besluit over de aanvraag kan aanvullend derden-belanghebbenden horen als zonder die informatie geen goede belangenafweging kan worden gemaakt en zonder gegevens over participatie dus niet op de aanvraag kan beslissen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of niet een grotere rol van de lokale overheid bij participatie gewenst is. Voor de rol en taakinvulling van het bevoegd gezag wordt verwezen naar het antwoord op de eerdere vraag van de leden van deze fractie. De lokale overheid heeft daar dus een rol in de vorm van bevoegd gezag. Ook kan in het vooroverleg de lokale overheid met de initiatiefnemer in gesprek gaan en vice versa om te bespreken hoe het participatieproces goed ingericht zou kunnen worden gezien de lokale context.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de regering bekend is met de tien participatienormen[44] en of deze werkwijze samen met gemeenten verder vorm kan worden gegeven. De regering heeft kennisgenomen van de genoemde tien participatienormen. Het is een voorbeeld van handvatten waarmee gemeenten hun voordeel kunnen doen. Het staat gemeenten vrij om deze in hun participatieprocessen verder te beproeven. Ze zijn ook herkenbaar. In de Inspiratiegids Participatie zijn al veel handreikingen en codes opgenomen die diverse organisaties hebben opgesteld voor het inrichten van participatie. Ook de tien participatienormen en voorbeelden van toepassing ervan, zullen opgenomen worden in de Inspiratiegids Participatie.

8. Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUniefractie

8.1 In algemene zin

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen welke waarborgen de wet heeft op het moment dat in de toekomst onderliggende AMvB's worden gewijzigd en de maatschappelijke doelstellingen of de verbeterdoelstellingen die deze wet heeft, in gevaar worden gebracht.

De waarborgen liggen ten eerste in de uitgebreide totstandkomingsprocedure. Deze gaat uit van brede inspraakmogelijkheden en bevat diverse *checks and balances*. Zo schrijft de Omgevingswet voor dat het ontwerp openbaar wordt geconsulteerd, en dat eenieder in de gelegenheid wordt gesteld om zienswijzen in te dienen. Ook dient het ontwerp in het kader van een voorhangprocedure te worden voorgelegd aan beide Kamers der Staten-Generaal, zodat er een politiek debat over plaats kan vinden. Vervolgens wordt het ontwerp voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State voorgelegd. Na verwerking van het advies wordt de AMvB vastgesteld en gepubliceerd en ook aan het parlement gezonden. Deze uitgebreide procedure zorgt ervoor dat de voorstellen maatschappelijk, politiek en juridisch kunnen worden getoetst. Daarbij kunnen uiteraard ook de effecten voor de maatschappelijke doelen en verbeterdoelen worden betrokken.

---

[44] https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/wijkparticipatie-eerst-de-buurt-dan-de-stedenbouwkundigen/.

Deze totstandkomingsprocedure is gevolgd, zowel bij totstandkoming van de vier AMvB's en zal ook worden gevolgd bij het Invoeringsbesluit, de vier aanvullingsbesluiten en toekomstige wijzigingsbesluiten waarmee het stelsel verder wordt uitgebouwd. De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat het parlement deze betrokkenheid actief invult. Zo heeft de voorhangprocedure geleid tot meerdere aanpassingen in de gedelegeerde regelgeving onder andere via aangenomen moties. Deze wettelijk geborgde procedure is ook van toepassing op toekomstige wijzigingen. Daarbij staan, ook na de vaststelling van de AMvB's, uiteraard ook de reguliere parlementaire bevoegdheden en controle-instrumenten ter beschikking. Mochten naar het oordeel van de Kamers de (verbeter-)doelen in gevaar komen, kunnen zij de regering te allen tijde ter verantwoording roepen.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen voorts hoe de regering een goede democratische legitimatie bevordert en of er in de toekomst momenten van reflectie zijn ten aanzien van het functioneren van het wetgevings- en regelgevingsproces. Zoals hierboven al is vermeld zijn (onder meer door amendementen) wettelijke waarborgen voor democratische legitimatie in de Omgevingswet verankerd. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven zal mede afhankelijk zijn van het onderwerp en de (lokale) omstandigheden. Zo kan het samenspel tussen het college en de gemeenteraad per gemeente verschillen en afhankelijk zijn van de lokale politieke verhoudingen. De Omgevingswet treedt daar niet in. Naast het moment van reflectie dat er zal zijn bij de evaluatie van de Omgevingswet, wordt ook in meer algemene zin gewerkt aan het bevorderen en versterken van de (lokale) democratie. Zo wordt samengewerkt met de VNG en de beroeps- en belangenverenigingen in het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie aan het verder versterken en vernieuwen van de lokale democratie.

8.2 Voorbereidingsprocedure bij omgevingsvergunningen

De door de leden van de ChristenUnie-fractie gestelde vragen over de voorbereidingsprocedure van omgevingsvergunningen, zijn beantwoord bij vragen van de leden van de SP-fractie over dat onderwerp (paragraaf 5).

8.3 Handhaving van projectbesluiten

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het mogelijk is om de handhaving van omgevingsvergunningen die in een projectbesluit zijn meegenomen anders te organiseren, en of de benodigde capaciteit aanwezig is bij het bevoegd gezag voor het projectbesluit.

De handhaving van vergunningen die deel uitmaken van het projectbesluit ligt bij het bevoegd gezag van dat projectbesluit. Het bevoegd gezag voor deze vergunningen heeft een adviesrecht richting het bevoegd gezag van het projectbesluit. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan ervoor kiezen om omgevingsvergunningen niet mee te nemen in het projectbesluit. Hierbij kan gedacht worden aan omgevingsvergunningen waarvan handhaving door de projectbesluitnemer niet praktisch of gewenst is, bijvoorbeeld bij omgevingsvergunningen voor erfgoed of natuur als een waterschap het projectbesluit neemt. De verlening van deze omgevingsvergunningen kan dan later gecoördineerd worden en het oorspronkelijk bevoegd gezag verleent dan de vergunning zelf en is zelf belast met de handhaving. Indien de vergunning niet of niet tijdig verleend wordt, kunnen Rijk en provincie in de plaats treden en de vergunning verlenen. Ook in dat geval ligt de handhavingstaak bij het oorspronkelijk bevoegd gezag.

Ook kunnen omgevingsvergunningen wel worden meegenomen in het projectbesluit, maar de handhaving kan gemandateerd worden. In het kader van integrale besluitvorming kan het gewenst zijn om de benodigde omgevingsvergunningen mee te nemen in het projectbesluit. Als omgevingsvergunningen worden meegenomen in het projectbesluit berust de handhaving daarvan bij het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Voor bepaalde vergunningen kan dit ongewenst of onpraktisch zijn, zoals hierboven aangegeven. In dat geval is er de mogelijkheid om de handhavingstaak te mandateren aan het oorspronkelijk bestuursorgaan dat anders bevoegd gezag zou zijn voor de vergunningverlening (als die geen deel had uitgemaakt van het projectbesluit). Mandatering kan op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Daarvoor is instemming van beide bestuursorganen nodig. Bij mandatering blijft de verantwoordelijkheid bij het oorspronkelijk bevoegd gezag liggen.

Voor het meenemen van een omgevingsvergunning bij het projectbesluit wordt er overigens van uitgegaan dat het bevoegd gezag de benodigde capaciteit en expertise voor zowel het opstellen van de vergunning als ook vervolgens de handhaving daarvan in huis heeft of haalt. Ook dit kan meespelen in de bestuurlijke afweging om de benodigde omgevingsvergunning al dan niet mee te nemen in het projectbesluit.

Het Rijk is verantwoordelijk voor de handhaving van de in het Rijksprojectbesluit meegenomen omgevingsvergunningen. De handhavingstaak is belegd bij het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Dit laatste geldt echter ook voor projectbesluiten van de provincie en het waterschap. Ook voor omgevingsvergunningen die hierin worden meegenomen, berust de handhavingstaak bij de provincie dan wel het waterschap.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of de regering een uitzondering overweegt om de bestuursrechtelijke handhavingstaak na de realisatiefase weer terug te leggen bij het oorspronkelijke bevoegd gezag en de keuze hiervoor, of om dit juist niet te doen, te beargumenteren.

In antwoord hierop geeft de regering aan dat er niet altijd een duidelijke knip te leggen is tussen de realisatiefase en de beheerfase. Zoals aangegeven in het antwoord op voorgaande vragen, kan de handhavingstaak ook gemandateerd worden. Dat kan het bevoegd gezag voor het projectbesluit doen op het volgens hem geëigende moment, en voor de handhavingstaak waarvoor dat in de rede ligt.
Omgevingsvergunningen kunnen ook zijn «uitgewerkt» na de realisatiefase. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een aanlegvergunning voor een weg en een bouwvergunning voor een viaduct. Om deze redenen overweegt de regering niet om de handhavingstaak na de realisatiefase terug te leggen.
De leden van de ChristenUnie-fractie vragen zich af welke maatregelen er worden genomen om leesbaarheid en toegankelijkheid op een adequaat peil te houden. Deze vraag is beantwoord samen met vergelijkbare vragen van leden van de CDA-fractie in paragraaf 3.3.

8.4 DSO

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen over de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van BZK in relatie tot het DSO. Deze vragen worden beantwoord bij de beantwoording van de gelijksoortige vragen van de leden van de VVD-, CDA, D66 en ChristenUnie-fractie met betrekking tot stelselverantwoordelijkheid en doorzettingsmacht van de Minister richting andere overheden (paragraaf 2.3).

De leden van de ChristenUnie-fractie stellen vragen over de wettelijke grondslag voor het toezicht op de uitoefening van taken door provincies en gemeenten. In artikel 121 van de Provinciewet wordt algemeen generiek toezicht van de Minister op de taakuitoefening door de provincies (dus ook ten aanzien van taken die zij in het kader van het DSO hebben) geregeld in de vorm van een mogelijke indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing. De Gemeentewet kent ten aanzien van de taakuitoefening door gemeenten een vergelijkbare bepaling tot indeplaatsstelling (artikel 124). In de voorgestelde aanpassing in bijlage A bij de Gemeentewet zal een rechtstreekse toezichtsrelatie ontstaan, waarin het toezicht op de uitoefening van taken door gemeenten in het kader van het DSO bij het Rijk zal worden ondergebracht in plaats van bij de provinciale organen (artikel 2.10, onderdeel D, van het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet). Voor het toezicht op de taakuitoefening in het kader van het DSO voorziet het voorstel dus in concentratie van generiek interbestuurlijk toezicht bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dat is het resultaat van de genoemde bepalingen in hun onderlinge samenhang bezien.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het beeld gedeeld wordt dat de maatschappelijke baten van het DSO pas na het bereiken van het uiteindelijke ambitieniveau bereikt zullen worden. Dat is niet het geval. Dit punt wordt behandeld bij het antwoord op de vragen van de leden van de SP-fractie (paragraaf 5).

De leden van de ChristenUnie-fractie willen weten of decentrale overheden voldoende tijd hebben om hun eigen systemen aan de passen, en of er voldoende tijd beschikbaar is om te oefenen met het nieuwe stelsel. Het basisniveau van de landelijke voorziening van het DSO wordt eind 2019 opgeleverd. Daarmee hebben overheden 1 jaar de tijd om te oefenen met en aan te sluiten op het DSO. Dit is conform de afspraken die al in het Bestuursakkoord van 2015 zijn gemaakt. Verwacht wordt dat deze afspraken voldoende zullen zijn om te waarborgen dat er genoeg oefentijd is voor overheden. Overheden kunnen nu ook al oefenen met het DSO, in de vorm van praktijkproeven en try-outs. Hier is al zeer veel animo voor.

De leden van de ChristenUnie-fractie willen weten hoe de financiering voor het bereiken van het uiteindelijke ambitieniveau wordt vormgegeven in het licht van de Financiële verhoudingenwet. Momenteel vindt interbestuurlijk overleg plaats over de uitbouw van de landelijke voorziening. Voor het bereiken van ambitieniveau 3 zijn de afspraken uit het Bestuursakkoord (2015) en Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht» (2016) leidend. Dat wil zeggen dat in beginsel de Rijksoverheid de investeringskosten voor de landelijke voorziening draagt, en iedere partij zelf de transitie- en uitvoeringskosten voor zijn rekening neemt. Voor het antwoord op de vraag of de financiën toereikend zijn, kan worden verwezen naar de antwoorden op de vragen van de leden van de CDA-fractie en de PvdA-fractie (paragraaf 3.3 en paragraaf 6)

8.5 Participatie

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de regering het spanningsveld ziet tussen participatie en de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad of provinciale staten. Voor het antwoord op de vraag over de rol van de gemeenteraad wordt verwezen naar de vraag van de leden van de D66-fractie (paragraaf 4.6). De regering wil daaraan toevoegen dat het bij visie- en planvorming wenselijk kan zijn dat de gemeenteraad en provinciale staten aan de voorkant van het totstandkomingsproces in de gelegenheid worden gesteld om ook inhoudelijke kaders te stellen.

Gedurende het participatieproces kan aan die kaders invulling worden gegeven. Het is aan het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten om de raad en provinciale staten te betrekken gedurende dit participatieproces. Door intensieve samenwerking komen voorstellen tot stand die op draagvlak van alle partijen kunnen rekenen. Deze manier van werken wordt in de praktijk beproefd. Een goed voorbeeld hiervan is de Geiserlaan in Zeist, waar de raad kaders heeft gesteld en de bewoners een voorkeur hebben uitgesproken voor de toekomstige ontwikkeling. Inmiddels is deze voorkeur in het bestemmingsplan, dat door de raad is vastgesteld, verankerd. Soortgelijke voorbeelden zien we bijvoorbeeld ook in Beuningen en Giessenlanden.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar de ervaringen van de eerste pilots met participatie en welke doelstellingen er zijn om diverse groepen te betrekken bij participatie. Veel gemeenten zijn al goed bezig op het gebied van participatie, ook met het stimuleren van initiatiefnemers om de omgeving vroegtijdig te betrekken bij hun plannen. In de rapportage Pionieren met de Omgevingswet[45] stonden de bevindingen van de eerste pilots inzake participatie. De pilots met de omgevingsvisie leverden inzichten op over de organisatie van de participatie. Een breed gedeeld inzicht was dat participatie goed moet worden voorbereid. Een manier om dat te doen is het opstellen van spelregels voor participatie en het creëren van een eerlijk speelveld voor alle betrokken partijen. Dat kan bijvoorbeeld door het maken van een planning (participatiekalender) door het bevoegde bestuursorgaan om zowel interne als externe partijen tijdig mee te laten doen aan het proces.

De pilothouders worstelden met de vraag of een representatieve afspiegeling van de bevolking noodzakelijk is voor een zorgvuldig en productief participatieproces. Een tweetal kanttekeningen is geplaatst: (1) hoewel het geen direct verband heeft met het resultaat, ervaren velen de opkomst tijdens bijeenkomsten als een maat voor het succes van participatie en (2) het op voorhand uitgaan van de veronderstelling dat «gewone mensen» het niet (zullen) begrijpen, gaat voorbij aan het feit dat mensen in staat blijken zich opgaven snel eigen te maken. Er is veel kennis onder het brede publiek.

Bovendien bleek in de pilots dat:
– participatie regelmatig leidt tot een andere uitkomst, die beter aansluit bij de belangen vanuit de omgeving.
– participatie het mogelijk maakt dat andere partijen aanhaken met hun eigen initiatieven waardoor nieuwe plannen van de grond komen, plannen beter op elkaar afgestemd zijn en/of met minder kosten tot stand kunnen komen.
– participatie leidt tot persoonlijke verrijking. Het is leuk om te doen, het is een positieve manier van interactie.

Sindsdien is meer ervaring in de praktijk opgedaan, onder andere via de 2e tranche pilots omgevingsvisies, Democratic Challenge en de Crisis- en herstelwet. Een aantal van deze praktijkvoorbeelden zijn opgenomen in de Inspiratiegids Participatie. Momenteel is het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betrokken bij de pilot Omgevingswet Noordwest-Friesland. Deze pilot bestaat uit 24 projecten, waarin veel aandacht is voor de wijze waarop inwoners, gemeenten en private partijen in deze initiatieven samenwerken op het gebied van participatie. Zodra er lessen uit het onderzoek te trekken zijn zullen die voor een breed publiek ontsloten worden.

---

[45] *Kamerstukken I* 2016–2017, 33 962, S.

Wat het betrekken van meer diverse doelgroepen betreft: participatie staat voor iedereen open en moet dus laagdrempelig zijn. Het is aan gemeenten om diverse groepen aan tafel te krijgen en initiatiefnemers ook daartoe te stimuleren. De Inspiratiegids Participatie besteedt op verschillende plekken hieraan aandacht en biedt handvatten, zoals bijvoorbeeld het uitvoeren van een leefstijlenonderzoek.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe inzichtelijk wordt of de kwaliteit van participatie voldoende is, wie daarop toeziet en wat de wettelijke grondslag is. In het Omgevingsbesluit is voor omgevingsplannen, omgevingsvisies en programma's voorgeschreven dat bij het vaststellen daarvan moet worden aangegeven hoe burgers, bedrijven maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. De regering wil er in dit kader op wijzen dat een brede betrokkenheid van burgers uit diverse lagen van de bevolking hoort bij een zorgvuldige aanpak van participatie door bestuursorganen. Het voorschrijven van kwaliteitseisen leidt tot juridisering van de voorbereiding van besluitvormingsprocedures. Het risico bestaat dat er rechtszaken worden gevoerd over de vraag of de gevolgde participatie wel voldoet aan de juridische kwaliteitscriteria. De regering vindt dat participatie primair een onderdeel is van een maatschappelijke dialoog en van een breder beleid voor inspraak en betrokkenheid, waarbij ruimte moet zijn voor lokaal maatwerk. Het toezicht daarop is primair onderdeel van de democratische controle van de gemeenteraad, provinciale staten of het parlement. Voor de beoordeling of er bij concrete besluiten een zorgvuldige afweging is gemaakt, staat voor belanghebbenden altijd de weg naar de rechter open. De regering vindt het daarom niet wenselijk of nodig om participatie in de vorm van extra juridische verplichtingen vast te leggen. Voor een antwoord op de vraag wie bepaalt wanneer er is voldaan aan de motiveringsplicht verwijst de regering naar het antwoord op de vraag van de leden van de D66-fractie (paragraaf 4.6).

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of er bevindingen zijn van gemeenteraden bij de wat meer grootschalige pilots die zijn gehouden. De publicatie «Overheidsparticipatie en Omgevingswet, Gelijk speelveld» bevat de opbrengst van het afgeronde experimenteer- en leertraject Democratic Challenge. Hierin is ervaring opgedaan met het samenspel tussen initiatiefnemers en gemeenten in het licht van implementatie van de Omgevingswet. In de publicatie staan spiegelpunten die nuttig zijn om te bespreken in de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur van het waterschap.

De pilot Omgevingswet Noordwest-Friesland, waarbij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betrokken is, kan inzichten opleveren waarmee andere gemeenten hun voordeel kunnen doen. De resultaten zullen daarom voor de invoering van de Omgevingswet breed gedeeld worden.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of er kwalitatief onderzoek is gedaan naar de bevindingen van raadsleden, de omvang van de werkzaamheden in het nieuwe stelsel en de mogelijkheden om de volksvertegenwoordigende rol gestalte te geven. Er is geen kwalitatief onderzoek naar de genoemde onderwerpen gedaan. Wel blijkt uit de eerste ervaringen bij implementatiebijeenkomsten met raadsleden dat ze zich aan het oriënteren zijn op en aan het oefenen zijn met hun rol in het nieuwe stelsel. In de Inspiratiegids Participatie is het Stuurwiel voor volksvertegenwoordigers opgenomen dat zij kunnen gebruiken bij het invullen van hun rol. Ook zijn er digitale leeromgevingen ontwikkeld voor

raadsleden, Statenleden en AB-leden van waterschappen. Hierin zitten ook modules over de Omgevingswet.[46]

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen verder of het wettelijk expliciet kan worden gemaakt dat de gemeenteraad een cruciale rol heeft om alle groepen in de bevolking te bereiken bij het organiseren van participatie. Participatie is van groot belang om tot betere en breed gedragen besluiten te komen. Er zijn daarom bij de verschillende instrumenten uit de Omgevingswet wettelijke waarborgen voor participatie opgenomen. In het Omgevingsbesluit is expliciet geregeld dat bevoegde gezagen bij omgevingsplannen, omgevingsvisie, programma's en projectbesluiten moeten motiveren hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen zijn betrokken en wat er met de resultaten is gedaan. Voor vragers van omgevingsvergunningen wordt gestimuleerd om aan participatie te doen. De Omgevingswet schrijft niet voor hoe participatie moet plaatsvinden omdat ieder plan of project weer anders is. Binnen de gemeente is er een belangrijke rol voor de gemeenteraad bij het vaststellen van het omgevingsplan of bij de controle op de uitvoering van bevoegdheden door het college. De gemeenteraad heeft daarmee een positie en kan op die manier ook politiek inhoud geven aan het thema participatie binnen de gemeente. Een wettelijke borging van deze taakinvulling acht de regering niet nodig. Zie ook het antwoord op de vragen van de leden van de D66-fractie (paragraaf 4.6).

8.6 Overgangsrecht

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het klopt dat de bruidsschatregels die het Rijk stelt zullen gaan gelden als regels van het omgevingsplan en hoe zich dat verhoudt tot de Gemeentewet, waarin is vastgelegd dat de gemeenteraad de gemeentelijke verordeningen vaststelt. Zij vragen of eerder op soortgelijke wijze vorm is gegeven aan continuïteit van regelgeving.

Met de term bruidsschat worden inderdaad de regels bedoeld die als onderdeel van het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen worden toegevoegd aan het omgevingsplan. Ten aanzien van de betrokken onderwerpen is er in het nieuwe stelsel voor gekozen dat deze niet langer door het Rijk, maar beter door gemeenten kunnen worden gereguleerd. De te decentraliseren regels worden bij wijze van overgangsrecht via de «bruidsschat» inhoudelijk neutraal overgeheveld naar elk omgevingsplan. Voor deze overgangsrechtelijke constructie is gekozen om een regelhiaat te voorkomen en gemeenteraden de tijd te geven om de betreffende regels in te trekken, te handhaven of, desgewenst locatiegewijs, aan te passen. Door deze vorm van overgangsrecht kunnen de overgehevelde regels bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel gewoon blijven functioneren, terwijl ondertussen het primaat bij de gemeenteraden wordt gelegd om de regulering van de onderwerpen naar eigen inzicht vorm te geven. De grondslag om op deze wijze de huidige rijksregels «neutraal» toe te voegen aan elk omgevingsplan, zoals dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege ontstaat, is opgenomen in het voorgestelde artikel 22.2 van de Omgevingswet. De generieke bepaling van artikel 147 van de Gemeentewet staat niet in de weg aan deze bij bijzondere wet gekozen overgangsrechtelijke constructie. Er zijn overigens geen voorbeelden bekend waarin eerder op dergelijke wijze in overgangsrecht is voorzien.

[46] https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/nieuwe-digitale-leeromgeving-voor-raadsleden.

9. Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie hebben een vraag over de monitoring en evaluatie en de relatie met effecten van de huidige wetgeving. Deze vraag is samen met een vraag van de leden van de D66-fractie beantwoord (paragraaf 4.1).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

H

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 juli 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[1] hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 mei 2019[2], waarbij zij het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet aanbiedt.
Naar aanleiding van hiervan hebben zij op 21 juni 2019 een brief gestuurd aan de Minister.

De Minister heeft op 1 juli 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[1] Samenstelling: Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA), (vice-voorzitter), Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD), (voorzitter), Moonen (D66), Nicolaï (PvdD), Pouw-Verweij (FVD), Prins (CDA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (FVD), Vendrik (GL) en Verkerk (CU).

[2] Kamerstukken I 2018/19, 34 986, D.

kst-34986-H
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 21 juni 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 29 mei 2019[3], waarbij u het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet (hierna: Invoeringsbesluit) aanbiedt. Naar aanleiding van uw brief hebben zij het volgende verzoek aan u.

Het Invoeringsbesluit is bij de Kamer voorgehangen op grond van artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet. Hoewel het in uw brief niet expliciet wordt genoemd, geldt een voorhangtermijn van vier weken. Dit betekent in casu dat deze termijn afloopt op woensdag 26 juni 2019.
Op 18 juni 2019 heeft de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving voor het eerst in nieuwe samenstelling, in verband met de Kamerwisseling, vergaderd. In haar vergadering is de wens geuit de behandeling van het Invoeringsbesluit aan te houden in afwachting van de technische briefing over de herziening van het omgevingsrechtstelsel en het kennismakingsgesprek met u op 2 juli 2019. De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving verzoeken u dan ook vriendelijk de voorhangtermijn van het Invoeringsbesluit te verlengen, zodat zij na de technische briefing en het kennismakingsgesprek kunnen bepalen of en zo ja, op welke termijn zij inbreng wensen te leveren voor schriftelijk overleg.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag zo spoedig mogelijk.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

[3] Kamerstukken I 2018/19, 34 986, D.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2019

Bij brief van 21 juni jongstleden heeft uw commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving mij verzocht om de voorhangtermijn van het Ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet te verlengen.

Ik kan me goed voorstellen dat uw commissie graag eerst de technische briefing van 25 juni en het kennismakingsgesprek van 2 juli wil benutten en op basis hiervan het vervolgtraject inzake de inbreng wil gaan bepalen. Ik ga daarom graag in op uw verzoek om de voorhangtermijn te verlengen. In verband met de verdere planning verneem ik graag uiterlijk 9 juli of en zo ja, op welke termijn u inbreng wenst te leveren voor schriftelijk overleg.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

I

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 15 juli 2019

Gelet op uw brief van 1 juli 2019[1] kan ik u berichten dat de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) in haar vergadering van 9 juli jl. heeft besloten dat zij inbreng wenst te leveren voor schriftelijk overleg over het voorgehangen[2]ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet. Deze inbreng zal op zijn vroegst 24 september 2019 geleverd worden, afhankelijk van de bespreking van de behandelingsprocedure van de wet- en regelgevingsproducten van de stelselwijziging omgevingsrecht, die zal plaatsvinden in de commissievergadering van 10 september 2019.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

[1] Kamerstukken I, 2018–2019, 34 986, H.
[2] Kamerstukken I, 2018–2019, 34 986, D.

kst-34986-I
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

J

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 14 oktober 2019

Op 4 oktober 2019 is door de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[1] per brief aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht door het Bureau ICT-toetsing (BIT) vóór 26 november 2019 een tussentijdse toets van het binnenkort op te leveren basisniveau van het DSO-LV te laten uitvoeren.

De Minister heeft op 11 oktober 2019 op dit verzoek gereageerd.

De vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU), Hermans (FVD)

kst-34986-J
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 4 oktober 2019

Onlangs is met u schriftelijk overleg[2] gevoerd over de planning van de behandeling van de wet- en regelgevingsproducten inzake de stelselherziening omgevingsrecht. Aangezien de juridische basis van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) is opgenomen in de te behandelen Invoeringswet Omgevingswet (34 986)[3] en in het voorgehangen ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet[4] zal de Kamer zich in het kader van die behandeling een oordeel vormen over het DSO-LV; eind 2019 zal de oplevering van het basisniveau[5] plaatsvinden.

Op verzoek van de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) zullen ambtenaren van uw ministerie op 26 november a.s. tijdens een technische briefing een actueel beeld geven van het eind dit jaar op te leveren basisniveau van het DSO-LV. De leden van de commissie IWO hebben in de vergadering van 1 oktober 2019 gesproken over het DSO-LV en geconstateerd dat door de Tweede Kamer in motie-Ronnes c.s.[6] aan de regering is verzocht het Bureau ICT-toetsing (BIT) in december 2019 een update te laten doen naar de voortgang en stand van zaken van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, en de Kamer over de uitkomsten te informeren. Dat advies van het BIT zal met name zien op doorontwikkeling en uitbouw[7] van het DSO-LV na oplevering van het basisniveau; het betreft kortom een advies gericht op de toekomst.

De leden van de commissie IWO hebben er in dit stadium van de parlementaire behandeling evenwel behoefte aan een tussenbalans op te maken aan de hand van een toets, waarin het BIT zich uitspreekt over de vraag of op zodanige wijze gevolg is gegeven aan de (twee hoofd-)aanbevelingen uit het in 2017 uitgebrachte BIT-advies over het DSO[8] dat het thans verantwoord is de stap te zetten naar doorontwikkeling van het DSO-LV. In haar reactie[9] op de BIT-toets 2017 liet de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu immers weten dat eerst tot doorontwikkeling van het DSO-LV wordt besloten «*als de basis voldoende stabiel is*».
In de eerste hoofdaanbeveling adviseerde het BIT in 2017 de scope van het programma sterk te reduceren en de omvang van het ontwerp van het DSO in eerste instantie te beperken tot wat strikt noodzakelijk is om het huidige niveau van dienstverlening tehandhaven. In de tweede hoofdaanbeveling werd opgeroepen de invloed van bevoegd gezag op het ontwerp van het DSO te versterken. U heeft vervolgens de Taskforce Complexiteitsreductie ingesteld om de BIT aanbevelingen uit 2017 verder te concretiseren.

---

[2] Verslag schriftelijk overleg Kamerstukken I, 2019–2020, 33 118, AW
[3] Afdeling 20.5 van de Omgevingswet: Digitaal stelsel van informatievoorziening; uitgewerkt in de artikelen 20.20 e.v. van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken I, 2018–2019, 34 986, A).
[4] Hoofstuk 14 van het voorgehangen ontwerpbesluit (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, D)
[5] Volgens de bijlage bij de brief van Staatssecretaris van BZK van 2 oktober 2019 aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2019–2020, 26 643, 638) zijn bevoegde gezagen na oplevering van het basisniveau in 2020 in de gelegenheid te oefenen, te vullen en aan te sluiten, zodat de Omgevingswet per 2021 in werking kan treden.
[6] Kamerstukken II, 2018–2019, 34 986, 26
[7] Langs de lijnen zoals in het Bestuursakkoord met de andere overheden is afgesproken.
[8] Definitief BIT-advies voor het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet, 4 september 2017
[9] Brief van 6 oktober 2017 (Kamerstukken I, 2017–2018, 33 118, AE, blz. 4)

In aanvulling op het voorgaande stellen de leden van de commissie het op prijs indien in de tussentijdse BIT-beoordeling expliciet aandacht wordt geschonken aan de vraag of het binnenkort op te leveren basisniveau van het DSO-LV voldoende stabiel is om de decentrale overheden in staat te stellen er een jaar serieus mee te oefenen.
Voorts zien zij graag dat het BIT ingaat op de vraag of het gebruiksgemak van het basisniveau van het DSO-LV zodanig is dat het stelsel ook «doenlijk» is voor mensen met een beperking en mensen die laaggeletterd zijn. Voor de leden van de commissie is het een voorwaarde dat vanaf de start van het stelsel vaststaat dat alle gebruikers ermee overweg kunnen.

De leden van de commissie IWO verzoeken u op korte termijn door het BIT een tussenbalans zoals hiervoor geschetst te laten opmaken en de Kamer nog vóór de technische briefing van 26 november a.s. te informeren over zowel de uitkomsten van de tussentijdse BIT-beoordeling als over uw appreciatie daarvan.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en verzoeken u deze uiterlijk 11 oktober 2019 aan de Kamer te doen toekomen.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving
H.J. Meijer

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 oktober 2019

Op 4 oktober jl. ontving ik uw brief waarin u verzoekt om een tussentijdse BIT-beoordeling van DSO-LV op een aantal zaken. Uw vraag is via de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doorgeleid naar het Bureau ICT Toetsing (BIT).

Het BIT heeft helaas kenbaar gemaakt niet in staat te zijn om de gevraagde toets uit te voeren. Ik ben graag bereid om te kijken met welke alternatieve (externe) toetsingsopties ik tegemoet kan komen aan de achterliggende vragen in uw verzoek. Ik zal daarvoor komende week schriftelijk mijn mogelijkheden aan u kenbaar maken.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

K

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 oktober 2019

Op 4 oktober jl. ontving ik uw brief waarin u verzoekt om een tussentijdse BIT-beoordeling van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Op 11 oktober jl. informeerde ik u dat het BIT kenbaar heeft gemaakt helaas niet in staat te zijn om de gevraagde toets uit te voeren en heb ik u toegezegd met een voorstel voor alternatieve (externe) toetsingsopties te komen. Dit voorstel zet ik in deze brief graag uiteen.

Met deze brief wil ik ook graag van de gelegenheid gebruik maken om een aantal inhoudelijke onderwerpen die op 15 oktober bij de deskundigenbijeenkomst aan de orde zijn geweest nader toe te lichten.

1. Tussenbalans bij oplevering basisniveau DSO-LV

In uw brief van 4 oktober jl. benoemt u een aantal onderwerpen, die u graag door het BIT onderzocht zou willen zien. De achterliggende vragen vat ik als volgt samen:

1. Is het DSO-LV bruikbaar en toegankelijk voor laaggeletterden en mensen met een beperking?
2. Is het basisniveau DSO-LV voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?
3. Is het thans verantwoord om de stap te kunnen zetten richting de doorontwikkeling van het DSO-LV?

Ik begrijp en onderschrijf de behoefte van uw commissie om een tussenbalans[1] op te maken. Immers: het betreft hier een groot ICT-stelsel, dat bestaat uit centrale (landelijke) en decentrale (lokale) componenten. Een goed samenspel van deze componenten is nodig bij de uitvoering van

[1] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffienr. 164662.14.2.

kst-34986-K
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

de nieuwe Omgevingswet. Het is dan ook passend dat dit stelsel zorgvuldig wordt beproefd en getoetst, alvorens het besluit te nemen dat de Omgevingswet in werking kan treden.

In mijn brief van 11 januari 2019[2] heb ik toegezegd dat, gezien het bijzondere karakter van deze stelselwijziging, het parlement een rol krijgt in het besluit of de Omgevingswet in werking kan treden. Ik heb daartoe, mede op verzoek van uw Commissie, toegezegd dat het koninklijk besluit (KB) over de Inwerkingtreding zal worden voorgehangen bij beide Kamers van het parlement. Alleen indien het parlement instemt met dit KB komt er een voordracht voor bekrachtiging. Een wettelijke bepaling hiertoe is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet. De voorhang van dit KB is voorzien een half jaar voor de beoogde inwerkingtredingsdatum, zijnde medio 2020. Dit is het moment waarop uw Kamer een afweging kan maken om de wet op 1 januari 2021 in werking te laten treden. Met deze toezegging is een duidelijke knip gemaakt tussen de behandeling van de regelgeving in het invoeringsspoor in het parlement en de finale afweging over inwerkingtreding.

Zoals ik eerder in mijn brief van 25 april 2019[3] heb aangegeven, is de spoedige behandeling van de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit, alsmede de aanvullingswetten en besluiten door uw Kamer, ook van groot belang om de uitvoeringspraktijk in staat te stellen zich voor te bereiden met het oog op de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2021. Zij zijn gebaat bij zo spoedig mogelijke helderheid over de nieuwe regels en dat deze vervolgens in digitale vorm beschikbaar komen. Het inrichten van de werkprocessen, bijvoorbeeld rondom vergunningverlening vergt tijd, en vereist stabiele regelgeving. Waar de wetten na aanvaarding in uw Kamer worden gepubliceerd, doorlopen de AMvB's nog aanvullende stappen. Ze gaan na de behandeling in het parlement naar de Raad van State voor advies. Als de regelgeving inhoudelijk stabiel is, kunnen deze vervolgens in het DSO geplaatst worden.

Het opleveren van de landelijke voorziening van het DSO aan het eind van dit jaar is een andere belangrijke mijlpaal. In het Bestuursakkoord van 2015 is de afspraak gemaakt dat het DSO-LV 1 jaar voor inwerkingtreding beschikbaar is, zodat overheden een jaar lang de tijd hebben om met hun lokale systemen aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen. Deze mijlpaal wordt eind 2019 bereikt, conform de afspraak uit het Bestuursakkoord. Hierop vooruitlopend is een betaversie van de landelijke voorziening beschikbaar gesteld.[4]

Ik begrijp uw wens en behoefte van externe, onafhankelijke validatie van hetgeen is opgeleverd. Ook ik wil zekerheid en comfort dat hetgeen wordt opgeleverd, ook daadwerkelijk voldoet aan de eisen voor gebruik. Daarom worden er ieder kwartaal uitvoerige ketentesten, gebruikerstesten en praktijkproeven uitgevoerd, wordt de kwaliteit van de ICT-code extern gereviewed, wordt de toegankelijkheid voor mindervaliden door de Stichting Accessibility getoetst, is er een interbestuurlijk acceptatieteam dat het opgeleverde basisniveau toetst tegen het Globaal Programma van Eisen, en voert het Kadaster als partij die het DSO-LV vanaf 1 januari 2020 in beheer neemt toetsen uit ten behoeve van inbeheername.

---

[2] Kamerstukken I, 2018/19, 33 118, nr. AO
[3] Kamerstukken I, 2018/19, 33 118, nr. AU
[4] Website: https://pre.omgevingswet.overheid.nl/home

Ook worden er ieder kwartaal zogenaamde penetratietests voor cybersecurity uitgevoerd door een externe partij: «professionele hackers» testen of het mogelijk is om in het systeem in te breken. Dit is een second opinion op de vraag of het systeem veilig genoeg is.

Desalniettemin wil ik graag tegemoetkomen aan de door u ook op dit moment gevraagde extra zekerheid. Ik heb uw verzoek dan ook voorgelegd aan een aantal onafhankelijke, gecertificeerde organisaties. De Auditdienst Rijk (ADR) is graag bereid een externe validatie uit te voeren. Ook het Bureau Gateway ziet een nuttige rol voor zichzelf weggelegd in de beoordeling of het DSO-LV stabiel genoeg is voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen en te starten met gebruik. Het Bureau ICT Toetsing is graag bereid om onderzoek te doen naar de vraag of de stap naar doorontwikkeling en uitbouw verantwoord is, en advies te geven over hoe dat vorm dient worden gegeven.

Geen van deze onafhankelijke instanties kan echter binnen de door u gevraagde termijn van vier weken een gedegen en voldoende onderbouwd advies geven. Voor een gedegen toets is een maand niet afdoende. Desalniettemin stel ik voor om, ter tegemoetkoming aan uw wens, deze organisaties op verschillende momenten te betrekken in de beoordeling van het DSO-LV.

Ik zou daarom het volgende willen voorstellen, in volgorde van tijd:

FASE 1: Voor 26 november 2019

Met betrekking tot de bruikbaarheid en toegankelijkheid van DSO-LV voor laaggeletterden en mensen met een beperking (vraag 1) laat ik voor 26 november een externe toets uitvoeren door de Stichting Accessibility. Deze stichting heeft in december 2018 reeds een nulmeting gedaan en zal de al geplande vervolgtoets vervroegen opdat het resultaat hiervan reeds voor 26 november aan u kan worden toegestuurd.

Daarnaast kan ik u voor 26 november voorzien van een schriftelijk feitenrelaas van de reeds uitgevoerde en de voor eind 2019 en begin 2020 geplande activiteiten met betrekking tot het aansluiten en oefenen met het DSO-LV, en de borging daarvan in het programma. Dit geeft een eerste inzicht en overzicht in de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten en oefenen (vraag 2).

FASE 2: Voor het kerstreces 2019

De Audit Dienst Rijk (ADR) heb ik gevraagd om een externe toetsing uit te voeren op het schriftelijke feitenrelaas en de onderbouwing daarvan (vraag 2). Voor het kerstreces kan ik u het rapport van bevindingen van de ADR doen toekomen. Uw vraag met betrekking tot de doorontwikkeling van het DSO-LV (vraag 3) neem ik mee in mijn vraagstelling aan het BIT in december 2019 in het kader van de reeds geplande reguliere BIT-toets over de doorontwikkeling en uitbouw van het DSO-LV (motie Ronnes). Gezien de doorlooptijd van een dergelijk BIT-onderzoek zal het resultaat hiervan medio 2020 bekend zijn.

FASE 3: Eerste kwartaal 2020

Na afloop van het laatste ontwikkelkwartaal van het programma DSO in 2019 stel ik voor om aanvullend op het schriftelijke feitenrelaas en het rapport van bevindingen van de ADR in het eerste kwartaal van 2020 een zogenaamde Gateway Review te laten uitvoeren die nader ingaat op het

proces van aansluiten, oefenen en vullen van het DSO-LV door de aansluitende overheden.
Ook zal in het eerste kwartaal van 2020 de interbestuurlijke acceptatie van het DSO plaatsvinden, alsmede het opstarten van het gebruik.

Daarmee zijn de externe toetsen en validaties met betrekking tot stabiliteit en mogelijkheid tot aansluiten, oefenen en vullen afgerond voordat u het daadwerkelijke besluit tot inwerkingtreding (medio 2020) neemt.

Technische Briefing DSO en voortgangsbrief implementatie

Daarnaast heeft u mij verzocht om een technische briefing over het DSO door ter zake kundige ambtenaren van mijn ministerie te verzorgen op 26 november. Ik heb u al eerder laten weten daar graag aan mee te werken. Ik zou, mede in het licht van uw vragen over het DSO, willen voorstellen om daar de volgende onderwerpen te behandelen:
– Live demonstratie van een meervoudige vergunningaanvraag via het DSO-LV
– Toelichting op het aansluiten op het DSO-LV en het lokale gebruik door een gemeente met zijn softwareleverancier
– Toelichting op het gebruik van het DSO-loket door een gebruiker met een visuele beperking, alsmede een korte filmopname van een laaggeletterde gebruiker.

Graag verneem ik of dit aan uw wensen voldoet en of u andere of aanvullende vragen heeft.

Ook ontvangt u zoals eerder toegezegd voor 2 december 2019 de integrale voortgangsbrief over de regelgeving en de implementatie van de Omgevingswet. Deze brief zal vergezeld gaan van het integrale advies van de adviescommissie Omgevingswet onder voorzitterschap van mw. Klaver en in de brief zal ik ingaan op de wijze waarop ik voornemens ben om te gaan met dat advies. In deze brief zal ook de voortgang van het DSO een belangrijke plek innemen.

2. Toelichting op het DSO-LV

DSO-LV: Scenario 1, 2 en 3 en Basisniveau

Het besluit tot het ontwikkelen van een Digitaal Stelsel Omgevingswet dateert uit 2015. In de het Bestuursakkoord uit dit jaar tussen Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschappen is de eindambitie met betrekking tot dit DSO beschreven. Daarbij is steeds aangegeven dat deze eindambitie niet in één keer gerealiseerd kan en zal worden: scenario 1 betrof het wettelijk minimum (vereist om de wet in werking te laten treden), scenario 2 betrof het huidige dienstverleningsniveau (conform de huidige voorzieningen OLO, AIM en RP.nl), en scenario 3 was het eindbeeld waarin gaandeweg na inwerkingtreding steeds meer functionaliteit en informatie aan het DSO zou worden toegevoegd.
In 2016 is door de bestuurlijke partners en mijzelf besloten om bij inwerkingtreding het DSO niet te beperken tot het wettelijk minimum (scenario 1), maar het DSO te ontwikkelen conform het huidige dienstverleningsniveau (scenario 2). Scenario 3 bleef voorbehouden voor na inwerkingtreding van de wet, waarvan per onderdeel separaat zou worden besloten of en in welke vorm het te realiseren. Conform de Motie van de leden Veldman en Cegerek van 19 december 2016 informeer ik beide Kamers hierover via de Monitor Implementatie Omgevingswet.

In 2017 heeft het BIT geadviseerd over het DSO[5]. Naar aanleiding van het BIT-advies heeft een interbestuurlijke taskforce zich opnieuw gebogen over de scope van het DSO bij inwerkingtreding. Daarbij zijn de aanbevelingen van het BIT als leidend uitgangspunt genomen. Ook de Raad van State heeft in haar advies[6] op het wetsvoorstel Invoeringswet aandacht besteed aan het DSO en gewezen op het risico van te grote stappen in 1 keer en gewezen op de grote wederzijdse afhankelijkheid tussen het wettelijk en digitaal stelsel[7].
Dit heeft geleid tot een interbestuurlijk vastgestelde, aangepaste scope bij inwerkingtreding: DSO-LV Basisniveau. Hierover is de Kamer eerder geïnformeerd[8]. Dit basisniveau is vertaald in een Globaal Programma van Eisen, dat de leidraad is bij de – via de agile methode – ontwikkeling van het DSO in de afgelopen 2 jaar. Het basisniveau heeft verduidelijkt en aangescherpt welke functionaliteit en inhoud bij inwerkingtreding beschikbaar is. In Bijlage 1 vindt u een beschrijving op hoofdlijnen van het Basisniveau van het DSO-LV.

Met oplevering van het Basisniveau is de eindambitie van het DSO-LV geenszins uit beeld. Dit is meerdere malen ook bestuurlijk bekrachtigd, en dit voorjaar heb ik daar conform de bestuurlijke afspraken ook middelen voor vrijgemaakt op mijn begroting. Wel is het zo dat, conform de aanbeveling van het BIT, eerst het basisniveau stabiel moet zijn voordat er sprake kan zijn van doorontwikkeling en uitbouw. Ik lees in uw brief van 4 oktober dat u dit uitgangspunt onderschrijft.

DSO-LV: Landelijke en lokale techniek en Inhoud

Het DSO-LV is gebouwd als een open stelsel en staat niet op zichzelf. Ten eerste is het een ketenvoorziening die bestaat uit landelijke en lokale componenten. Zaak- en plansystemen van gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen kunnen en moeten aan worden gesloten op de landelijke voorziening om met elkaar een werkend stelsel te vormen. Dit werkt op eenzelfde manier als nu het geval is bij de huidige voorzieningen (OLO, AIM en Ruimtelijke Plannen.nl), maar ook bij het merendeel van de basisregistraties, en is in die zin dus niet nieuw. Daarnaast betekent «open stelsel» dat de geboden functionaliteit en inhoud ook hergebruikt kan worden door derden in eigen toepassingen.

Naast de techniek is de inhoud van het stelsel wezenlijk voor een goede werking van het DSO. Het digitale en het juridische stelsel zijn twee kanten van dezelfde medaille. Het DSO bevat technische componenten (software en standaarden), die gemaakt zijn om naadloos samen te werken met de (onder meer) juridische inhoud. Zonder inhoud heeft het DSO geen nut. Zo zijn onderliggende juridische regels in digitale vorm nodig, om vragenbomen op te kunnen bouwen die het voor de gebruiker eenvoudig maakt een antwoord te krijgen op zijn vraag.

Bij de ontwikkeling van het DSO wordt volop gebruik gemaakt van oefeninhoud voor testdoeleinden. Nu de voltooiing van het basisniveau voor DSO-LV nadert is het zaak het stelsel te vullen met echte inhoud, afkomstig van meerdere bestuurslagen: de NOVI, rijksregelgeving (AMvB's, Omgevingsregeling, bruidsschat), provinciale omgevingsvisies en verordeningen, waterschapsverordeningen en omgevingsplannen. Dit laatste gaat in eerste instantie, voor de Omgevingsplannen van

[5] Kamerstukken II, 2017/18, 33 118, nr. 98
[6] Kamerstukken II, 2017/18, 34 986, nr. 4
[7] Kamerstukken II 2017/18, 34 985, nr. 4
[8] Kamerstukken II, 2017/18, 33 118, nr. 110 en Kamerstukken II, 2017/18, 33 118, nr. 98

rechtswege, automatisch via de overbruggingsfunctie die de bestaande inhoud van RP.nl ontsluit in het DSO.

Zodra het stelsel inhoud krijgt, kunnen de bevoegd gezagen serieus oefenen. Daar is een jaar voor uitgetrokken. Voor alle inhoud geldt, dat de regelgeving en de plannen vastgesteld moeten zijn, alvorens ze in het DSO opgenomen kunnen worden. In het eerdergenoemde advies[9] geeft ook de Raad van State aan dat het DSO pas operationeel kan zijn, als de regelgeving is vastgesteld. Een actueel voorbeeld daarvan is de bruidsschat, die ook in de deskundigenbijeenkomst op 15 oktober aan de orde kwam. Deze is onderdeel van het Invoeringsbesluit, dat nu in uw Kamer ter voorhang voorligt. Pas na vaststelling kan deze op worden genomen in het DSO, waarna bevoegd gezagen ermee kunnen oefenen. Daarbij is het van belang te onderscheiden dat de bruidsschat, na genoemde vaststelling, op een steeds rijkere wijze in digitale vorm beschikbaar komt. Zo bekijk ik samen met de bestuurlijke partners welke vragenbomen op de bruidsschat regels het meest prioriteit dienen te krijgen, zodat de meest voorkomende aanvragen hierdoor afgedekt worden.

Een andere vereiste voor een goede uitvoering van de Omgevingswet betreft de mogelijkheid om digitaal tussen bestuursorganen samen te kunnen werken op onder andere het verlenen van vergunningen. Daartoe is een zogenaamde samenwerkingsruimte noodzakelijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om het delen van informatie ter beoordeling van een aanvraag. Deze functionaliteit wordt in het basisniveau van het DSO opgeleverd, en kan daarna verder worden uitgebouwd.

DSO-LV: beheer

Na oplevering van het DSO Basisniveau moet het stelsel beheerd worden. In december 2018 heb ik daartoe een beheerovereenkomst ondertekend met de bestuurlijke partners. Ik heb het Kadaster opdracht gegeven om als Tactisch Beheerorganisatie regie te voeren op het operationele beheer van de landelijke voorziening van het DSO, dat wordt uitgevoerd door de huidige publieke ontwikkelpartijen (Rijkswaterstaat, Geonovum, Kadaster, KOOP en RIVM). Ik heb u hierover in januari 2019 bij brief geïnformeerd[10]. De inrichting van de beheerorganisatie is op dit moment in volle gang, met als doel om het DSO-LV basisniveau per 1 januari 2020 in beheer te kunnen nemen.
De continuïteit na het huidige ontwikkelprogramma DSO zal ik daarbij waarborgen, zodat opgeleverde onderdelen worden beheerd en het gebruik ervan ondersteund.

Ik hoop dat ik met de voorgestelde gefaseerde activiteiten tegemoet kom aan uw wens tot meer houvast, alvorens medio volgend jaar het besluit te nemen om de wet in werking te laten treden. En het stelt mij in staat om de afspraken met de medeoverheden gestand te doen, namelijk om een jaar de tijd te nemen om met een stabiel DSO en stabiele regelgeving te kunnen oefenen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

[9] Kamerstukken II 2017/18, 34 985, nr. 4
[10] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 116

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

33 118 Omgevingsrecht

35 000 VII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2019

L[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 oktober 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[2] hebben kennisgenomen van de brief[3] van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, d.d. 3 september 2019, waarbij zij een reactie geeft op het halfjaarlijks rappel toezeggingen van juli 2019, waarin onder meer de toezeggingen T02255, T02439, T02442 en T02444 zijn opgenomen inzake de stelselwijziging van het omgevingsrecht. Naar aanleiding hiervan hebben zij de Minister op 3 oktober 2019 een brief gestuurd.

De Minister heeft op 29 oktober2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[1] Letter L heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 986.

[2] Samenstelling: Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA), (ondervoorzitter), Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD), (voorzitter), Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU) en Hermans (FVD).

[3] Kamerstukken I 2018/19, 35 000 VII/35 000 IV, D.

kst-34986-L
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 3 oktober 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief[4], d.d. 3 september 2019, waarbij u een reactie geeft op het halfjaarlijks rappel toezeggingen van juli 2019, waarin onder meer de toezeggingen T02255, T02439, T02442 en T02444 zijn opgenomen inzake de stelselwijziging van het omgevingsrecht. Naar aanleiding van uw brief hebben deze leden een verzoek aan u.

Bij de eerste drie hiervoor genoemde toezeggingen heeft u verzocht de deadline te verschuiven naar 1 januari 2020. De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving vragen u echter of u de Kamer uiterlijk 29 november 2019 over de afdoening van deze toezeggingen kunt informeren, zodat zij de informatie kunnen betrekken bij de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[5]. Ook bij toezegging T02444, waarbij u verzocht heeft de deadline te verschuiven naar 1 januari 2021, vragen de leden u of u de Kamer uiterlijk 29 november 2019 kunt informeren.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 25 oktober 2019.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

[4] Kamerstukken I 2018/19, 35 000 VII/35 000 IV, D.
[5] Kamerstukken 34 986.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 oktober 2019

Op 3 oktober jl. ontving ik uw brief, waarin u mij verzoekt om uiterlijk 25 oktober 2019 aan te geven, of u uiterlijk 29 november 2019 geïnformeerd kunt worden over de afdoening van toezeggingen T02255, T02439, T02442 en T02444 inzake de stelselwijziging van het omgevingsrecht, zodat u deze informatie kunt betrekken bij de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[6].

Bijgaand vindt u de stand van zaken van de betreffende toezeggingen.

Over toezegging T02255, «bespreekbaar maken van het participatieproces met medeoverheden», heb ik u reeds geïnformeerd op 5 juli 2017[7]. Sinds die tijd is er veel gebeurd rondom het thema participatie. Op 17 mei 2019 heb ik u per brief[8] geïnformeerd over de actuele stand van zaken wat betreft participatie in het kader van de Omgevingswet. Daarnaast bevatte deze brief een uitgebreide toelichting van alle activiteiten rondom participatie die er vanuit het interbestuurlijke implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet worden ondernomen. Ik beschouw deze toezegging als uitgevoerd.

Op 30 mei 2017 heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd (T02439), dat het parlement jaarlijks over de uitkomsten van de monitor over het implementatieprogramma zal worden geïnformeerd. Continue monitoring is een heel belangrijk onderdeel van dit programma. Deze implementatiemonitor wordt dan ook pas afgerond nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Na inwerkingtreding zal de monitoring overgaan in een monitor over de uitvoering van de Omgevingswet. In de brief van 27 juni 2019[9] vindt u de meest recente informatie over de stand van zaken van de monitor.
Hierin worden ook de nieuwe resultaten van de monitor meegenomen.

U ontvangt, zoals ik u eerder heb toegezegd, voor 2 december 2019, de integrale voortgangsbrief over de regelgeving en de implementatie van de Omgevingswet. Hierin worden ook de nieuwe resultaten van de monitor meegenomen.

Met betrekking tot de toezegging T02442, over het uitvoeren van een nulmeting in het kader van het monitoringsprogramma, heb ik u op 21 februari 2019 per brief [10] geïnformeerd over drie nulmetingen (fysieke leefomgeving, dienstverleners/omgevingsplanners en overige belangstellenden). De vierde nulmeting, gericht op de kenmerken van vergunningverlenings-, toezicht en handhavingsprocessen voor de rechtspraak, zit op dit moment in de afrondingsfase. U wordt hier uiterlijk in het tweede kwartaal 2020 over geïnformeerd.

Met betrekking tot toezegging T02444, over het ontsluiten van milieu-informatie en het vormgeven van de gegevenskwaliteit daarop, kan ik u het navolgende melden. Ontsluiting van milieu-informatie vindt niet in het

---

[6] Kamerstukken 34 986
[7] Kamerstukken I, 2016/17, 33 118, nr. AC
[8] Kamerstukken I, 2018/19, 34 986, nr. B
[9] Kamerstukken I 2018/19, 33 118, nr. AV
[10] Kamerstukken I, 2018/19, 33 118, nr. AS

basisniveau van het DSO plaats, maar zal in de komende jaren via uitbouw van het DSO steeds verder vorm krijgen. In dat kader wordt bezien hoe gegevenskwaliteit van deze informatie op een goede manier vorm kan krijgen. In de tussentijd is milieu informatie wel digitaal beschikbaar. Overheden en daaronder vallende diensten en kennisinstituten beschikken namelijk al over veel informatie over de fysieke leefomgeving. Deze wordt in het kader van de eigen taakuitoefening door deze bron houdende overheden en diensten verzameld. Veel van deze informatie wordt ook al gedeeld via bijvoorbeeld eigen websites. Die informatie is er en blijft ook bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**
34 985	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)**
35 133	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)**

M[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 8 november 2019

[1] Letter M heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 986.

kst-34986-M
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[2] hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 11 oktober 2019[3], waarbij zij de mate van beleidsarme omzetting betreffende het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de ontwerpen van de aanvullingsbesluiten heeft aangegeven in een overzicht.
Naar aanleiding hiervan hebben zij de Minister op 17 oktober 2019 een brief gestuurd met het verzoek een dergelijk overzicht eveneens te mogen ontvangen voor het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en voor de wetsvoorstellen inzake de vier aanvullingswetten.

De Minister voor Milieu en Wonen heeft op 7 november 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[2] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU), Hermans (FVD)

[3] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AX.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 17 oktober 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben met instemming kennisgenomen van uw brief van 11 oktober 2019[4], waarbij u de mate van beleidsarme omzetting betreffende het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de ontwerpen van de aanvullingsbesluiten heeft aangegeven in een overzicht. Naar aanleiding van uw brief hebben zij het volgende verzoek aan u.

De leden ervaren het door u toegestuurde overzicht als zeer nuttig bij de verdere behandeling van de stelselwijziging van het omgevingsrecht. Derhalve vragen zij u of u ook bereid bent een dergelijk overzicht de Kamer te doen toekomen betreffende het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de wetsvoorstellen inzake de vier aanvullingswetten.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag zo spoedig mogelijk.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

---

[4] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AX.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2019

Naar aanleiding van de brief over de beleidsrijkheid van het ontwerpInvoeringsbesluit Omgevingswet en de vier ontwerpaanvullingsbesluiten[5] heeft uw Kamer verzocht om een vergelijkbare brief over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de wetsvoorstellen voor de aanvullingswetten bodem, geluid, natuur en grondeigendom[6] die bij uw Kamer in behandeling zijn. Aan dat verzoek voldoe ik graag met bijgaande tabellen.

In de tabellen is voor onderwerpen uit de vijf wetsvoorstellen met een «+» aangegeven dat de omzetting beleidsrijk is en met «-» dat de omzetting beleidsarm is. Als een onderwerp grotendeels beleidsarm wordt omgezet, maar een specifiek deelaspect wel beleidsrijk wordt omgezet, is dit aangeven met «+/-» en toegelicht. In lijn met de eerdere brief zijn in de tabellen niet de wijzigings- en intrekkingsbepalingen of overgangsrechtelijke bepalingen opgenomen (die zijn steeds beleidsarm).

Zoals aangegeven in de brief over de AMvB's wordt met «*beleidsarme omzetting*» gedoeld op omzetting van huidige regelgeving die niet verder gaat dan nodig is om te passen binnen het stelsel van de Omgevingswet. Dat houdt ook in dat de regelgeving voor nieuwe onderwerpen wordt ingepast in de bestaande structuur, systeemkeuzes en terminologie van de Omgevingswet. Met «*beleidsrijke omzetting*» wordt gedoeld op omzettingen die verder gaan dan een noodzakelijke stelselinpassing en waarbij de omzetting nieuwe beleidskeuzes bevat die niet direct volgen uit de Omgevingswet of de bestaande wetgeving. Daarbij kan het ook gaan om amendementen van de Tweede Kamer of moties van uw Kamer of de Tweede Kamer.

Samenvattend kan over de vijf wetsontwerpen het volgende worden gezegd:

- Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet actualiseert de Omgevingswet, past een groot aantal wetten aan in verband met de komst van de Omgevingswet en regelt het overgangsrecht. Het wetsvoorstel is daardoor grotendeels beleidsarm. Daarnaast worden er enkele onderwerpen aan de Omgevingswet toegevoegd, zoals regels over nadeelcompensatie en de «knip» bij vergunningverlening voor bouwen. Deze onderwerpen zijn deels beleidsrijk.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem bevat zowel beleidsarme als beleidsrijke delen. De beleidsvernieuwing wordt gekenschetst door een verschuiving van sanering naar regulering van activiteiten, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en meer algemene regels in plaats van beschikkingen.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid is deels beleidsrijk, deels beleidsarm. Het omvat zowel de beleidsrijke vernieuwing van de Wet geluidhinder als de beleidsarme omzetting van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur is een beleidsneutrale omzetting van de recent tot stand gekomen Wet natuurbescherming en daarom geheel beleidsarm.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom is deels beleidsrijk, deels beleidsarm. De omzetting van de Wet voorkeursrecht gemeenten en de onteigeningswet omvat naast de inpassing in het stelsel ook

[5] Kamerstukken I 2019/20, 33 118, AX.
[6] Resp. Kamerstukken 34986, 34864, 35054, 34985 en 35133.

enkele beleidsrijke vernieuwingen. De omzetting van de Wet inrichting landelijk gebied is beleidsarm. Beleidsrijk is verder de bij amendement ingevoegde regeling voor het publiekrechtelijk afdwingen van financiële bijdragen.

Dat bepaalde onderwerpen beleidsrijk zijn omgezet laat onverlet dat het invoeringsspoor en de vier aanvullingssporen, en daarmee ook het stelsel als geheel, een gelijkwaardig beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit als uitgangspunt kennen.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven – van der Meer

Bijlage

Wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Verbod activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen	Art. 1.7a Ow	Art. 13 Wet bodembescherming	+	Verbreding en wijziging werkwijze ten opzichte van huidige wetgeving. Zie par. 2.1.6 MvT Iw Ow.
Reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening	Art. 2.7, eerste lid, Ow	–	+	Grondslag om bij AMvB te bepalen welke regels onderdeel zijn van omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening. Zie p. 139 e.v. MvT Iw Ow.
Implementatie herziene NEC-richtlijn	o.a. Art. 3.9 Ow	Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds	–	Implementatie EU-richtlijn. Zie par. 2.1.5 MvT Iw Ow.
Aanpassing redactie art. 4.2 (omgevingsplan bevat voor het hele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties)	Art. 4.2 Ow	–	–	Betreft verduidelijking van art. 4.2 dat reeds in Ow is opgenomen. Zie par. 2.2.1.1 MvT Iw Ow.
Mijnbouwlocatieactiviteit	o.a. Artt. 4.3, 4.24, 5.1, 5.27 en bijlage Ow	Art. 7a Mijnbouwwet § 2.2, 2.3 en art. 44, 45, 45a Mijnbouwbesluit	–	Wijziging begrip en omzetting recent gewijzigde regelgeving. Zie p. 170 e.v. MvT Iw Ow.
Regels in voorbereidingsbesluiten als voorbeschermingsregels worden onderdeel van het omgevingsplan of de omgevingsverordening	Artt. 4.14, 4.15 en 4.16 Ow	Artt. 3.7, 4.1 en 4.3 Wro	–	Het doel en de functie van een voorbeschermingsbesluit wijzigen niet, de daarbij gestelde regels worden omwille van de kenbaarheid in het omgevingsplan of de verordening zelf opgenomen. Zie par. 2.2.1.3 MvT Iw Ow.
Vervangen «afwijkactiviteit» door omgevingsplanactiviteit	o.a. Artt. 5.1, 5.21 en bijlage Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder c, en 2.12 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Betreft technische aanpassing om terminologie te stroomlijnen. Zie par. 2.2.1.2 MvT Iw Ow.
Splitsen vergunningplicht voor de bouwactiviteit	o.a. Art. 5.1 Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder a, en 2.10 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	De zgn. «knip» tussen de technische bouwactiviteit en de ruimtelijke bouwactiviteit. Zie par. 2.2.1.4 MvT Iw Ow.
Schrappen brandveilig gebruiksactiviteit	o.a. Artt. 5.1, 5.2, 5.25 en bijlage Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder d, en 2.13 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Schrappen vergunningplicht. Zie p. 173 e.v. MvT Iw Ow.
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	Artt. 5.1, 5.26 Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder i, en 2.17 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets vormt onderdeel milieubelastende activiteit. In toetsingskader krijgt deze een expliciete plaats. Zie p. 191 e.v. MvT Iw Ow.
Gedeeltelijke verlening omgevingsvergunning bij meervoudige aanvraag	Art. 5.33a	Art. 2.21 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Dit artikel formuleert een nieuwe hoofdregel hoe op een meervoudige aanvraag te beslissen als de aangevraagde activiteiten deels vergunbaar en deels onvergunbaar zijn. In dat geval wordt de vergunning voor de vergunbare activiteiten verleend en voor het overige geweigerd. Zie Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 8 (eerste nota van wijziging).
Meervoudig vergunninghouderschap	Art. 5.37a Ow	–	+	Geeft uitvoering aan art. 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies. Zie par. 2.2.4 MvT Iw Ow.
Kostenverhaal tussen overheden (vergoeding extra kosten)	Art. 13.3	Art. 6.8 en 6.9 Wet ruimtelijke ordening	–	Zie p. 212 e.v. MvT Iw Ow.

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Kostenverhaal door een bestuursorgaan bij bijvoorbeeld historische verontreiniging of aantasting van landbodems en waterbodems Verhaal kosten waterstaats- en zuiveringtechnische werken Schadevergoeding bij beschikking	Art. 13.3a e.v. Ow	Art. 75 Wet bodembescherming en art. 7.22 Waterwet Art. 12c Waterstaatswet 1900, art. 9 Wet beheer rijkswaterstaatswerken en art. 7.21 Waterwet Art. 7.17, eerste lid, Waterwet	–	Zie p. 215 e.v. MvT Iw Ow.
Gebruiksvergoeding bij een gedoogplicht	Art. 13.3e Ow	–	+	Nieuwe regeling i.v.m. amendement-Bisschop en Ronnes (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 50).
Heffingen grondwaterbeschermingsheffing ontgrondingenheffing grondwaterontrekkingsheffing	Afdeling 13.2A Ow Art. 13.4 Ow Art. 13.4a Ow Art. 13.4b Ow	Art. 15.34 Wet milieubeheer Art. 21f Ontgrondingenwet Art. 7.7 Waterwet	–	Zie p. 218 e.v. MvT Iw Ow.
Financiële zekerheidstelling	Art. 13.5 Ow	Art. 3, derde lid, onder f, Ontgrondingenwet, art. 6.20 Waterwet, art. 2.33a en 4.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omzetting huidige regelgeving en implementatie EU-richtlijnen.
Uitwerking schadebepalingen (nadeelcompensatie)	Hoofdstuk 15 Ow (nadeelcompensatie)	Schadevergoedingsbepalingen diverse wetten, waaronder planschade op grond van afdeling 6.1 Wro.	+	Verschuiving aangrijpingspunt nadeelcompensatie Zie par. 2.1.1 en 2.1.2 MvT Iw Ow.
Aanwijzing verzwaard adviesrecht gemeenteraad in bepaalde gevallen	Art. 16.15a en 16.15b	Paragraaf 2.5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Nieuwe regeling i.v.m. amendement-Ronnes (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 53).
Toepassen uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunningen	Paragraaf 16.5.3 Ow	Art. 3.10 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Wijzigingen als gevolg van o.a. amendement Smeulders c.s. (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 49).
Inwerkingtreding omgevingsvergunning	Art. 16.79	Art. 6.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Grondslag voor bevoegd gezag om te bepalen dat de inwerkingtredingstermijn voor onomkeerbare activiteiten in bepaalde gevallen niet 2 maar 4 weken bedraagt. Uitvloeisel motie Meijer c.s. (Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K). Zie verder p. 250–251 Mvt Iw Ow.
Aanvulling als gevolg van herziening van de mer-richtlijn	Afdeling 16.4 Ow	Hoofdstuk 7 Wet milieubeheer	–	Omzetting recent gewijzigde regelgeving. Zie par. 2.1.5 MvT Iw Ow.
Participatie bij vergunningverlening in door de gemeenteraad aangewezen gevallen (van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten)	Art. 16.55 Ow	–	+	Wijzigingen als gevolg van o.a. amendement Van Eijs c.s. (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 56).
Bestuurlijke boete	Paragraaf 18.1.4 Ow	Art. 92a Woningwet, Wet luchtvaart, Spoorwegwet	–	Aansluiting bij bestaande mogelijkheden en uitvoering twee eerdere toezeggingen (voor milieuregels uit het huidige Besluit risico's zware ongevallen 2015 en ter bescherming van het cultureel erfgoed en werelderfgoed). Zie par. 2.1.3.1 MvT Iw Ow.
Handhaving en uitvoering	Afdeling 18.3 Ow	§ 5.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omzetting recent gewijzigde regelgeving naar terminologie en instrumenten Ow. Zie par. 2.1.3 MvT Iw Ow.

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bijzondere omstandigheden	Afdeling 19.0 Ow	Diverse bepalingen bestaande wetgeving die opgaat in Ow.	+/-	Maakt duidelijk dat regels ogv par. 4.1.1 ook kunnen zijn toegesneden op bijzondere omstandigheden. Zie p. 306 MvT Iw Ow.
Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit	Art. 20.2 Ow	Art. 5.3, derde lid, Wet milieubeheer	–	Aanvulling grondslag ter uitvoering van kaderrichtlijn water Zie p. 311 e.v. MvT Iw Ow.
Digitaal stelsel Omgevingswet	Afdeling 20.5 Ow	–	+	Nieuwe grondslagen voor digitaal stelsel Ow Zie par. 2.1.4 MvT Iw Ow.
Voorhangprocedure inwerkingtredings-KB Omgevingswet	Art. 23.10 Ow	–	+	Waarborg voor parlementaire betrokkenheid bij inwerkingtreding Omgevingswet (go/no-go-moment). Zie tweede nota van wijziging Iw Ow (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 9, p. 23 e.v.).

Wetsvoorstel Aanvullingswet bodem

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet bodem	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Grondslagen voor normstelling activiteiten met gevolgen voor de bodem	–	Artt. 6 tot en met 12b Wet bodembescherming	–	De grondslag is al opgenomen in artikel 4.3 van de Omgevingswet. Daarmee wordt voorzien in een beleidsarme omzetting. De normstelling wordt – net als onder de Wet bodembescherming – gebundeld op AMvB-niveau.
Zorgplicht	–	Art. 13 Wet bodembescherming	–	De zorgplicht is al opgenomen in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet en artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met de voorgestelde Invoeringswet wordt daar nog artikel 1.7a aan toegevoegd, dat een grondslag bevat voor strafrechtelijke handhaving voor gevallen die niet onder de andere zorgplichten vallen. Daarmee wordt voorzien in een beleidsarme omzetting v.w.b. de Wet bodembescherming.
Saneren van de bodem	Art. 2.28 Ow en Hoofdstuk 3 Overgangsrecht	Hoofdstuk IV Wet bodembescherming	+	De zelfstandige saneringsplicht wordt vervangen door een verplichting om de bodemkwaliteit mee te wegen als onderdeel van een brede afweging van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in relatie tot functies. Een eventuele sanering wordt gekoppeld aan de ontwikkeling van een gebied. De gemeenten worden verantwoordelijk voor de bodemkwaliteit, het beheren van de resterende historische bodemverontreinigingen behoort daar ook toe. Op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet worden algemene regels over het saneren van de bodem vastgesteld.
Gedoogplichten	Artt. 10.3, 10.10a, 10.13b en 10.21a Ow	De huidige Wet bodembescherming kent een delegatiegrondslag naar het niveau van AMvB voor gedoogplichten voor bodemonderzoek en onderzoek naar grondwater (artt. 70 en 72). De Waterwet bevat gedoogplichten voor het dulden van waterbeheer.	+/-	De gedoogplicht houdt in dat een eigenaar (of andere rechthebbende) van een stuk grond moet toestaan dat in het algemeen belang een ander in, op of boven die grond iets doet of aanbrengt. Gedoogplichten worden in de Omgevingswet op het niveau van de wet geregeld. De reikwijdte van de gedoogplichten wordt verbreed om ook in geval van bodem- of grondwaterverontreiniging met milieuschade tot gevolg direct te kunnen handelen evenals na afloop van maatregelen nazorg te verrichten.

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet bodem	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bouwen op verontreinigde bodem	Schrappen art. 16.81 Ow	– Art. 6.2c Wet algemene bepalingen omgevingsrecht – Art. 8 Woningwet – hoofdstuk IV Wet bodembescherming	+	De bestaande regeling voor latere inwerkingtreding van de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als sprake is van een saneringssituatie op grond van de Wet bodembescherming is niet langer nodig.
Toevalsvondst	Afdeling 19.2a Ow	–	+	Dit instrument biedt een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om onmiddellijk te kunnen handelen bij het ontdekken van een al aanwezige, maar tot dan toe onbekende verontreiniging met onaanvaardbare risico's voor de gezondheid, waarvan de veroorzaker niet bekend is, in situaties waarin de eigenaar niet zelf verantwoordelijkheid neemt voor het beschermen van zichzelf en andere bewoners tegen de acute gezondheidsrisico's die naar voren zijn gekomen.
Noodregeling	Art. 23.6a Ow	Art. 20 Wet bodembescherming	–	
Bevoegd gezag	N.v.t.	Art. 88 Wet bodembescherming	+	De Wet bodembescherming kent een bijzondere governance voor bodem en grondwater met de provincie als bevoegd gezag en daarnaast ook 29 aangewezen grote gemeenten. De governance wordt straks eenvoudiger door de bevoegdheidsverdeling van de Omgevingswet te volgen (gemeente tenzij; provincies voor het sturen op grondwaterkwaliteit)

Wetsvoorstel Aanvullingswet geluid

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet geluid	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Geluidproductieplafonds provinciewegen, en aangewezen lokale spoorwegen en industrieterreinen	Onderdelen C, E en F, artt. 2.11a, 2.12a en 2.13a Ow	– Hoofdstukken V, VI en VII Wet geluidhinder	+	Beheersing van geluid, zowel bij besluitvorming als tijdens gebruik. Onderdeel beleidsvernieuwing SWUNG II.
Geluidproductieplafonds rijkswegen en hoofdspoorwegen	Onderdeel G, art. 2.15, tweede lid (nieuw)	– Titel 11.3 Wet milieubeheer	–	Beheersing van geluid, zowel bij besluitvorming als tijdens gebruik. Beleidsarme omzetting SWUNG I.
Expliciet beleggen taak tot beheersing geluid	Onderdelen H, I, J en K, artt. 2.16, eerste lid, onder c; 2.17, eerste lid, onder c; 2.18, eerste lid, onder f; 2.19, derde lid, onder b Ow	Geen	+/-	Geluidbeheersing tijdens gebruik is nu niet expliciet geregeld als wettelijke taak. Geluidbeheersing bij besluitvorming wel d.m.v. toedeling bevoegdheden in Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 Wet milieubeheer.
Instructiebesluit geluid	Onderdelen R en S, art. 2.33, tweede lid, onder b (nieuw) en 2.34, tweede lid, onder c (nieuw) Ow	Geen (want andere vormgeving)	+	De mogelijkheid om een instructiebesluit te geven vervangt de mogelijkheid onder huidig recht om de bevoegdheid (bijv. voor industrieterreinen) over te nemen
Besluit geluidwerende maatregelen aan gevel	Onderdeel T, art. 2.43 Ow	– Hoofdstuk VIIIb Wet geluidhinder – Artt. 11.38 en 11.39 Wet milieubeheer	–	De bevoegdheid om bij overschrijding binnenwaarde gevelmaatregelen te nemen bestaat ook onder huidig recht
Sanering gemeentewegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen, provinciewegen[1]	Onderdeel AD, art. 22.18 Ow	Hoofdstuk V, § 5 en hoofdstuk VI, afd. 3 Wet geluidhinder	+/-	Sanering van bestaande te hoge geluidbelasting met instrument «programma» als gevolg van inpassing in Omgevingswet

[1] Sanering rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft geregeld in de Wet milieubeheer (zie artikel 3.3 wetsvoorstel, overgangsrecht).

Wetsvoorstel Aanvullingswet natuur

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet natuur	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Natuurbescherming	Alle bepalingen	Wet natuurbescherming	–	Voor de overgang van het stelsel van de Wet natuurbescherming geldt als uitgangspunt beleidsneutraliteit. Ook geldt als uitgangspunt dat wordt aangesloten bij de voorheen op grond van die wet al geldende verdeling van taken en bevoegdheden tussen de overheden.

Wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet grondeigendom	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bevoegdheid vestiging en gelding voorkeursrecht	Onderdeel E, voorgestelde afdeling 9.1 Ow	Artt. 5, 6, 9a en 9c Wet voorkeursrecht gemeenten	–	De huidige instrumenten worden vervangen door instrumenten die zo dicht mogelijk blijven bij de oude grondslagen voor vestiging van een voorkeursrecht, namelijk de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.
Vervreemding na vestiging voorkeursrecht	Onderdeel E, voorgestelde afdeling 9.2 Ow	Artt. 10, 14, 15, 24 en 26 Wet voorkeursrecht gemeenten	+/-	De regels voor bekendmaking en mededeling van de voorkeursrecht-beschikking worden beter afgestemd op de Awb. Nieuw is de regeling van verval van rechtswege van een voorkeursrecht dat al vijf jaar is gebaseerd op een omgevingsplan en gevestigd is op een onroerende zaak die het bevoegd gezag niet wenst te verwerven.
Procedures onteigening en schadeloosstelling	Onderdeel G, voorgestelde afdelingen 11.2 en 11.3 Ow	Onteigeningswet	+/-	Er wordt een scheiding aangebracht tussen de onteigeningsprocedure en de schadeloosstellingsprocedure. Beide procedures worden afzonderlijk van elkaar doorlopen. De schadeloosstelling wordt niet langer vastgesteld in een dagvaardingsprocedure maar in een verzoekprocedure.
Onteigeningsbevoegdheid	Onderdeel G, voorgesteld art. 11.4 Ow en voorgestelde afdeling 16.9 Ow	Onteigeningswet	+/-	Onteigening vindt niet langer plaats op grond van een koninklijk besluit maar op grond van een onteigeningsbeschikking genomen door het bestuursorgaan dat het aangaat, dat vervolgens door de bestuursrechter moet worden bekrachtigd.
Verkrijging na onteigening	Onderdeel G, voorgestelde afdeling 11.4 Ow	Onteigeningswet	+/-	De onroerende zaak wordt verkregen door inschrijving van een notariële onteigeningsakte in de openbare registers nadat aan een aantal wettelijke voorwaarden is voldaan. De rechtbank spreekt niet langer de onteigening uit.
Instrumenten landinrichting	• Onderdeel H, voorgestelde afdelingen 12.1 en 12.2 Ow • Onderdeel B, voorgesteld art. 3.14a Ow	Wet inrichting landelijk gebied	–	Het inrichtingsplan wordt vervangen door het inrichtingsprogramma en het inrichtingsbesluit. Wijziging van de begrenzing van een herverkavelingsblok gebeurt door wijziging van het inrichtingsbesluit zelf, niet langer door een afzonderlijk besluit.
Regeling voor kavelruil	Onderdeel H, voorgestelde afdeling 12. Ow	Wet inrichting landelijk gebied	–	Alleen de werkingssfeer van de regeling voor kavelruil wordt licht gewijzigd: kavelruil wordt ook mogelijk in het stedelijk gebied en tussen het landelijk en het stedelijk gebied. Daarnaast wordt het appartementsrecht een te ruilen recht.
Regeling voor kostenverhaal	Onderdeel I, voorgestelde afdeling 13.6 Ow	Afdeling 6.4 Wet ruimtelijke ordening	–	Beleidsarm, met uitzondering van het toevoegen van een regeling voor kostenverhaal bij organische gebiedsontwikkeling.

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet grondeigendom	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Financiële bijdragen naast kostenverhaal	• 1e nota van wijziging, voorgestelde afdeling 13.7 • TK-amendement nr. 34, ingevoegde artt. 13.23 en 13.24	Art. 6.24 Wro	+	Artikel 13.22 bevat een neutrale omzetting van de mogelijkheid om met initiatiefnemers een financiële bijdrage aan ontwikkelingen overeen te komen. Bij amendement is daar een nieuwe regeling voor het publiekrechtelijk afdwingen van financiële bijdragen toegevoegd.
Uitbreiding grondslag aanwijzen bestuursorganen met mede-handhavende taak	Onderdeel Ka (3e nota van wijziging), gewijzigd art. 18.3 Ow	Art. 5.2, vierde lid, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Op grond van artikel 18.3 Ow berust de mogelijkheid tot handhaving van een verleende omgevingsvergunning in bij AMvB aangewezen gevallen mede bij het bestuursorgaan dat met de verlening van die vergunning heeft ingestemd. De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk om met het oog op een doelmatige uitoefening van de handhavingstaak bij AMvB ook andere bestuursorganen een mede-handhavende taak toe te kennen voor een regel of besluit op grond van de Ow.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

N

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 november 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[1] hebben op 29 oktober 2019 gesproken over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 oktober 2019[2] inzake een voorstel voor alternatieve (externe) toetsingsopties bij oplevering van het basisniveau van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV).
Naar aanleiding hiervan hebben zij op 1 november 2019 een brief gestuurd aan de Minister voor Milieu en Wonen.

De Minister voor Milieu en Wonen heeft op 8 november 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) *(ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) *(voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU), Hermans (FVD).

[2] Kamerstukken I, 2019–2020 34 986, K.

kst-34986-N
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister voor Milieu en Wonen

Den Haag, 1 november 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben op 29 oktober jl. gesproken over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 oktober 2019[3] inzake een voorstel voor alternatieve (externe) toetsingsopties bij oplevering van het basisniveau van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Een en ander mede in relatie tot het eerder door de twee betrokken commissies gecommuniceerde tentatieve tijdpad[4] voor de behandeling van de wet- en regelgevingsproducten inzake de stelselherziening omgevingsrecht. Tijdens die bespreking is gebleken dat de commissie bij de behandeling de focus wil leggen op de kwaliteit van wetgeving, op het realiseren van een zorgvuldig invoeringstraject, en de werking in de uitvoeringspraktijk.

Hoewel de commissie IWO zich nog steeds gebonden acht aan de inspanningsverplichting de wet- en regelgeving inzake de stelselherziening volgens het geschetste tijdpad te behandelen, wenst zij zich – andermaal geconfronteerd met de complexiteit van stelselherziening – bij nader inzien het recht voor te behouden om in aanvulling op het eerdere tijdpad meer tijd in te ruimen voor extra inbrengmomenten voor het stellen van aanvullende vragen en voor het zo nodig raadplegen van deskundigen en veldpartijen. De commissie IWO hecht aan een zorgvuldig en ordentelijk proces en heeft daarom op 29 oktober jl. besloten de inbrengdatum voor het nader voorlopig verslag ten aanzien van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (34 986), alsmede de inbrengdatum voor schriftelijk overleg over het voorgehangen Invoeringsbesluit Omgevingswet (34 986, D), te verplaatsen van 5 naar 19 november 2019. Niet uit te sluiten valt dat ook voor de behandeling van andere onderdelen meer tijd zal moeten worden genomen.
De commissie heeft voorts met grote bezorgdheid kennisgenomen van een aantal recentelijk ontvangen vraagpunten van een van de bestuurlijke partners[5] ten aanzien van de aanvullingssporen geluid en bodem. Dit is voor de commissie aanleiding zich op deze onderdelen, meer dan noodzakelijk zou moeten zijn, te verdiepen tot op detailniveau. Het komt de commissie voor dat het in verband met de voortgang van het wetgevingsproces wenselijk is dergelijke fundamentele vragen in een eerder stadium tussen betrokken partijen te bespreken.
De leden van de commissie houden er gezien het voorgaande rekening mee dat de plenaire behandeling van de wetsvoorstellen Invoeringswet Omgevingswet, Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864) en Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054), inclusief de daarbij horende ontwerpbesluiten, mogelijk niet in 2019 kan worden afgerond. Naar aanleiding daarvan vragen zij u toe te lichten wat hiervan de eventuele effecten zijn op de voorgenomen inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021.
Voor de commissie staat op dit moment reeds vast dat de finale beoordeling door middel van de voorhang medio 2020 van het koninklijk besluit inzake de inwerkingtreding eerst kan plaatsvinden indien de Kamer kan beschikken over de integrale beoordeling van het DSO-LV, waaruit blijkt of sprake is van een systeem dat bruikbaar is voor alle partijen en er tevens

[3] Kamerstukken I, 2019–2020 34 986, K.
[4] Brief van 13 september 2019 (Kamerstukken I, 2019–2020, 33 118, AW).
[5] Reactie VNG van 23 oktober 2019 (kenmerk: 164662.20).

duidelijkheid bestaat ten aanzien van het draagvlak bij de uitvoerende bestuurlijke partners; met andere woorden dat zij instemmen met de stelselherziening.

Zoals gezegd hecht de commissie aan een zorgvuldig invoeringstraject; dit geldt in het bijzonder voor de invoering van het DSO-LV. Uit de recente brief komen voor het DSO-LV twee lijnen naar voren die van belang zijn om het systeem, als onderdeel van de stelselherziening, per 1 januari 2021 in werking te kunnen laten treden.
Enerzijds de beoordeling van de vraag of het eind 2019 op te leveren basisniveau DSO-LV stabiel genoeg is om overheden vanaf 1 januari 2020 een jaar lang in de gelegenheid te stellen lokale systemen aan te sluiten, het stelsel te vullen en te starten met gebruik. Dit betreft een technische beoordeling van de stabiliteit van het systeem.
Anderzijds het streven om zo spoedig mogelijk te komen tot inhoudelijk stabiele regelgeving op het punt van de stelselherziening omgevingsrecht om dit te kunnen verwerken in het DSO en de daaraan verbonden werkprocessen. In verband hiermee is verzocht om spoedige behandeling. Het gaat kortom om zowel systeemtechnische als juridische stabiliteit.

Om de systeemtechnische stabiliteit van het DSO-LV te beoordelen voorziet het voorgestelde externe toetsingstraject in de volgende stappen:
– Vóór 26 november 2019: beschikbaar stellen van een schriftelijk feitenrelaas van de reeds uitgevoerde en de voor eind 2019 en begin 2020 geplande activiteiten met betrekking tot het aansluiten en oefenen met het DSO-LV, en de borging daarvan in het programma.
– Vóór aanvang van het kerstreces 2019: toezending van een door de Audit Dienst Rijk (ADR) uit te voeren externe toetsing van het hierboven genoemde schriftelijke feitenrelaas en de onderbouwing daarvan.
– Eerste kwartaal 2020: aanbieding van een door Bureau Gateway uit te voeren review die nader ingaat op het proces van aansluiten, oefenen en vullen van het DSO-LV door de aansluitende overheden.
– Medio 2020: presentatie van de reeds geplande reguliere BIT-toets over de doorontwikkeling en uitbouw van het DSO-LV (motie-Ronnes c.s.[6]).

De commissie zou ter voorbereiding op de technische briefing van 26 november a.s. graag uiterlijk dinsdag 19 november 2019 het aangekondigde schriftelijke feitenrelaas ontvangen. Voorts ontvangt zij uiterlijk op die datum graag eventuele nieuwe of aanvullende bestuurlijke afspraken die door de betrokken overheden zijn gemaakt na het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet (2015) en het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht (2016). De commissie is in januari jl. laatstelijk geïnformeerd[7] over de Beheerovereenkomst DSO-LV (2019)[8].

De commissie maakt uit het bovenstaande toetsingstraject op dat op z'n vroegst in het eerste kwartaal van 2020 (enige) duidelijkheid kan worden geboden ten aanzien van de systeemtechnische stabiliteit. Voor de commissie is niet duidelijk of dit voor de aansluitende overheden zal betekenen dat zij niet de beschikking hebben over een volledig oefenjaar, zoals vooraf afgesproken. Daar komt nog bij dat zij pas met het DSO kunnen oefenen nadat het gevuld is. Het vullen kan eerst beginnen nadat de regelgeving is vastgesteld. Bij eventuele vertraagde vaststelling van de regelgeving – bijvoorbeeld de in de recente brief[9] genoemde bruidsschat;

---

[6] Kamerstukken II, 2018–2019, 34 986, 26.
[7] Brief 25 januari 2019 (Kamerstukken I, 2018–2019, 33 118, AQ).
[8] Gepubliceerd in Stcrt. 2019, nr. 109.
[9] Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, K, blz. 6.

onderdeel van het Invoeringsbesluit – zullen diverse onderwerpen mogelijk pas in de loop van het oefenjaar in het DSO kunnen worden opgenomen.
De commissie vraagt u daarom uiteen te zetten wat er per 1 januari 2020 klaar moet zijn om te kunnen spreken van een volwaardig oefenjaar. Ook verneemt zij graag of u mogelijkheden ziet voor flexibele invoering van het oefenjaar, waarbij de experimenteertijd van één jaar pas ingaat vanaf het moment waarop een bepaald instrument – zoals bijvoorbeeld de bruidsschat – is vastgesteld.

Ten aanzien van de op 26 november 2019 te houden technische briefing over het DSO-LV zal de commissie op 5 november a.s. spreken over de opzet. Tevens zullen op die datum eventuele andere of aanvullende vragen worden geïnventariseerd. De commissie stelt het in elk geval op prijs het systeem tijdens de technische briefing spontaan te kunnen uitproberen; zo mogelijk aan de hand van ter plaatse opkomende vragen en zoekopdrachten.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en zij verzoeken u deze uiterlijk 8 november 2019 te mogen ontvangen.

Ten slotte verzoekt de commissie u tevens uiterlijk vrijdag 8 november a.s. de onlangs gevraagde[10] overzichten over al dan niet beleidsneutrale omzetting in geval van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de vier aanvullingswetsvoorstellen te mogen ontvangen.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

[10] Zie de op 17 oktober 2019 aan u verzonden brief (kenmerk: 164662.18u).

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 november 2019

Op 1 november jl. ontving ik uw brief inzake het tijdpad van de behandeling van de stelselherziening omgevingsrecht en de reactie op alternatieve (externe) toetsingsopties voor het DSO-LV. In deze brief zal ik eerst ingaan op het tijdpad van de behandeling van de stelselherziening en vervolgens op uw reactie op de voorgestelde alternatieve (externe) toetsingsopties van het DSO-LV.

Tijdpad behandeling stelselherziening omgevingsrecht

Ik hecht net als u aan een zorgvuldige voorbereiding van wetgeving. Ik waardeer het dat de commissie de stelselherziening in volledigheid wil bezien, dat secuur doet en meedenkt over de invoering en implementatie van de wetgeving.

U vraagt naar de effecten van het eventueel uitstellen van behandelmomenten van de Invoeringswet, de Aanvullingswetten bodem en geluid en de bijbehorende AMvB's. Mijn streven is dat alle wetten en regels van het stelsel van de Omgevingswet zo snel mogelijk worden gepubliceerd, zodat de uitvoeringspraktijk zich optimaal kan voorbereiden op de inwerkingtreding van het stelsel. Uitstel van behandeling door uw Kamer heeft met name consequenties voor de AMvB's, omdat die na voorhang nog worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Hoe later de Raad de AMvB's krijgt voorgelegd, hoe minder tijd er voor de uitvoeringspraktijk is om zich voor te bereiden op het stelsel met stabiele regelgeving.

Afhankelijk van hoe ver in de tijd de behandeling in uw Kamer plaatsvindt, kan dit serieuze gevolgen hebben voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een groot risico op uitstel van de inwerkingtredingsdatum. De mogelijke consequentie daarvan is het risico op vermindering van draagvlak en verlies van momentum bij de uitvoeringspraktijk waar inmiddels veel in geïnvesteerd is. Ook kunnen daardoor de voordelen van de Omgevingswet pas later worden benut.

Daarom wil ik u verzoeken om vast te houden aan het eerder voorgenomen behandelschema. Mocht u toch besluiten tot uitstellen van een behandeling, wil ik u vragen om in ieder geval twee van de drie wetvoorstellen en bijbehorende AMvB's (Invoeringswet, aanvullingswet Bodem of Geluid) nog dit jaar te behandelen en het derde wetsvoorstel zo snel als mogelijk daarna. In de integrale voortgangsbrief over de regelgeving en de implementatie van de Omgevingswet die ik u begin december stuur, zal ik nader ingaan op de haalbaarheid van de beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 en wat daar eventueel nog voor nodig is.

Verder reageer ik graag op de signalen vanuit de VNG die u met mij heeft gedeeld. Bij de totstandkoming van de aanvullingssporen bodem en geluid heb ik een zorgvuldig proces doorlopen en is er uitgebreid overleg geweest met de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. Daarbij is aandacht geweest voor de inpassing in het stelsel, voor de technische details en voor de implementatie. Op basis hiervan is gezamenlijk met de koepels besloten om de beide AMvB's in voorhang te brengen. Er is naar aanleiding van uw brief ook met de VNG gesproken, zij staan nog steeds achter dit besluit en kijken ook uit naar een snelle behandeling van alle Omgevingswetproducten. Tegelijkertijd loopt er op dit moment een traject

om de laatste uitvoeringstechnische punten op het aanvullingsspoor geluid met de koepels uit te werken.

Externe toetsing van het DSO-LV

Net als uw commissie stel ik een groot belang in een zorgvuldig invoeringstraject van de Omgevingswet en in het bijzonder van de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Naar aanleiding van de behoefte van uw commissie aan een tussenbalans, zet ik de verschillende stappen in het kader van het externe toetsingstraject gefaseerd in gang. De eerste stappen zijn het opstellen van een feitenrelaas en een meting van de digitale toegankelijkheid van DSO-LV (fase 1). Naar aanleiding van het feitenrelaas stelt de ADR vervolgens voor het kerstreces een rapport van bevindingen op (fase 2). Vervolgstap is het uitvoeren van Gateway Review in het eerste kwartaal van 2020. Tot slot ben ik voornemens om eind 2019 het Bureau ICT-toetsing (BIT) te vragen, in lijn met de motie Ronnes en mijn toezegging daarover aan de Tweede Kamer, advies uit te brengen over de stap naar doorontwikkeling en uitbouw.

U geeft aan dat uw commissie ter voorbereiding op de technische briefing het feitenrelaas graag ruim van tevoren ontvangt. Hierbij zeg ik u toe het feitenrelaas uiterlijk dinsdag 19 november 2019 aan u te doen toekomen.

Bestuurlijke afspraken over het DSO

U heeft mij gevraagd of er eventuele nieuwe of aanvullende bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, na het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet (2015), het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht (2016) en de Beheerovereenkomst DSO-LV (2019).

Sinds het sluiten van de Beheerovereenkomst DSO-LV op 18 december 2018 zijn er geen afspraken gemaakt met de vertegenwoordigers van gemeenten, provincies en waterschappen die van hetzelfde gewicht zijn als de drie genoemde akkoorden. Wel komen er in de reguliere Bestuurlijke Overleggen (BO WRO) die ik heb met de bestuurlijke partners, met regelmaat DSO gerelateerde onderwerpen op de agenda waarover (nadere) bestuurlijke afspraken worden gemaakt c.q. bekrachtigd. Eerder dit jaar zijn hier de standaarden voor vergunningaanvragen (STAM) en toepasbare regels (STTR) vastgesteld.

Verder is begin 2018 in het BO, naar aanleiding van het eerdere BIT-advies uit 2017, het basisniveau vastgesteld alsmede maatregelen om de gebruikersbetrokkenheid te vergroten. Vervolgens is in het BO de bijgestelde opdracht aan het ontwikkelprogramma vastgesteld in de vorm van wijzigingen van de kaderdocumenten Globaal Programma van Eisen en de Doelarchitectuur. Indien uw Kamer daar prijs op stelt, kan ik in het feitenrelaas hiervan een nadere opsomming opnemen.

Oefenen met het DSO-LV

In uw brief stelt u verschillende vragen over het oefenen met het DSO-LV.

Ik zie het oefenen in 2020 niet als een eenmalige en geheel nieuwe opgave, maar als een natuurlijke volgende stap in het volwassen worden van het digitaal stelsel en het voorbereiden van de uitvoeringspraktijk. Verder is het oefenen met het DSO-LV onderdeel van een breder palet van voorbereiding van de uitvoeringspraktijk op de Omgevingswet. Graag benadruk ik dat het oefenen met (onderdelen van) het DSO al enige tijd aan de gang is. Bijvoorbeeld in de vorm van een groot aantal praktijk-

proeven en try-outs, waarover ik beide Kamers ook in mijn brief van 27 juni 2019[11] heb geïnformeerd. Daar zal ik ook in het toegezegde feitenrelaas nader op in gaan.

Ik verwacht dat het oefenen met het digitale stelsel zich in 2020 in hoofdzaak zal richten op de aanleverstromen van bevoegd gezag naar DSO-LV: het kunnen ontvangen van vergunningaanvragen uit het DSO, het maken en publiceren van omgevingswetbesluiten en het maken van vragenbomen. In wezen is dit een voortzetting van praktijkproeven die dit jaar al lopen, zij het op grotere schaal. Het is aan het bevoegd zelf om te bepalen waar als eerste mee geoefend gaat worden, dit zal dan ook per bevoegd gezag verschillen.

Verder vraagt u mij uiteen te zetten wat er per januari 2020 gereed moet zijn om te kunnen spreken van een volwaardig oefenjaar. De eerste bouwsteen hiervoor is voldoende functionaliteit om te kunnen starten met aansluiten, oefenen en vullen. In de bijlage van mijn brief van 18 oktober 2019[12] staat uiteengezet wat het gehele basisniveau dat bij inwerkingtreding beschikbaar is, omvat. Hierbinnen zijn de functionaliteiten die echt nodig zijn voor aansluiten, oefenen en vullen per 2020 vervolgens samen met bevoegd gezagen geprioriteerd. Deze zullen dan ook eind 2019 beschikbaar zijn. In het feitenrelaas zal ik hier nader op in gaan.

Ik heb voorts, in samenspraak met de bestuurlijke partners, het overleg en samenwerking met leveranciers van lokale software geïntensiveerd, om het beschikbaar komen van lokale software om aan te sluiten op het DSO, zo veel mogelijk te bespoedigen.

Een tweede bouwsteen is duidelijkheid over wat er minimaal klaar moet zijn om de wet op 1 januari 2021 in werking te kunnen laten treden, teneinde helderheid te bieden voor overheden en focus aan te brengen in het oefenen. Een belangrijke stap die ik hiervoor dit voorjaar met VNG, IPO en Unie van Waterschappen en de betrokken ministeries heb genomen, is het concreet in beeld brengen wat er minimaal klaar moet zijn om de nieuwe wet op 1 januari 2021 in werking te kunnen laten treden. Hierover heb ik beide Kamers in de brief over de monitorresultaten van d.d. 27 juni 2019[13] geïnformeerd.

Tot slot stelt uw commissie de vraag of dit voor de aansluitende overheden betekent dat zij niet de beschikking zouden hebben over een volledig oefenjaar en dat oefenen pas mogelijk is nadat het DSO volledig gevuld is. Daarnaast vraagt u in te gaan op de mogelijkheden die ik zie voor een flexibel oefenjaar.

In mijn brief van 18 oktober heb ik het belang van het tijdig beschikbaar komen van de «echte» inhoud in het DSO-LV toegelicht. Het jaar 2020 staat dan ook nadrukkelijk, naast oefenen, in het teken van vullen. Natuurlijk is er een samenhang tussen deze beide activiteiten, maar ze zijn niet 1-op-1 aan elkaar gekoppeld. Oefenen kan met hoogwaardige proefcontent, zoals de praktijkproeven van de afgelopen jaren hebben bewezen. In deze zin kan ook de bruidsschat als hoogwaardige oefencontent worden gebruikt.

Voor het uiteindelijke vullen van het DSO met de geldende regelgeving per 1 januari 2021 is vanzelfsprekend de vastgestelde, gepubliceerde regelgeving (zowel nationaal als decentraal) nodig. Deze is ook nodig om

---

[11] Kamerstuk I 2018/19, 33 118, nr. AV.
[12] Kamerstuk I 2019/20, 34 986, nr. K.
[13] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/06/27/mijlpalen.

de definitieve vragenbomen te maken, die een eindgebruiker op een toegankelijke en vriendelijke manier door de grote hoeveelheid informatie heenleidt.

Na inwerkingtreding gaat het ervaring opdoen en (aan)vullen verder, onder meer omdat er voor gemeenten en waterschappen sprake is van een overgangstermijn en de overheden die periode kunnen benutten om regelgeving specifieker en gebruikersgericht toegankelijk te maken. Daarbij kunnen en mogen overheden eigen keuzes maken in het tempo, volledigheid en diepgang van bijvoorbeeld vragenbomen en zo hun dienstverleningsniveau bepalen.

Ik wil binnen dat gegeven wel samen met de bestuurlijke partners bezien hoe flexibiliteit kan worden gevonden. Een denkrichting is het aanbrengen van een onderscheid tussen oefenen (met bijbehorende representatieve oefencontent) en het voorbereiden van het leveren van «echte» inhoud met de bijbehorende procesinrichting. Idealiter ligt dit zo dicht mogelijk bij elkaar, maar mocht dit op de korte termijn belemmerend werken, kan hier flexibiliteit in gevonden worden.

Ik ben mij, samen met de VNG, IPO, Unie van Waterschappen en de rijkspartijen, bewust dat we iedere maand stappen zetten in oefenen en implementeren, ook in 2020. Met elkaar bezien wij de voortgang, in het gezamenlijke vertrouwen dat wij hier goede oplossingen voor kunnen vinden richting beoogde inwerkingtreding op 1 januari 2021.

Tegelijk houd ik natuurlijk scherp in beeld of wij op koers zijn en blijven om verantwoord op 1 januari 2021 inwerking te treden. Als ik inderdaad op koers blijf, zal ik u medio 2020 het koninklijk besluit over de inwerkingtreding voorleggen.

Ik wil daarom het oefenjaar niet als een eenmalige stap zien, maar als een volgende stap die voortbouwt op de vorige, die niet eindigt bij inwerkingtreding en die recht doet aan de uiteenlopende veranderopgaves van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

O

VERSLAG VAN EEN GESPREK MET DESKUNDIGEN

Vastgesteld 13 november 2019

De vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[1] heeft op dinsdag 15 oktober 2019 een gesprek met deskundigen gevoerd over **de Invoeringswet Omgevingswet (34 986)**.

Van dit gesprek brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de commissie,
Meijer

De griffier van de commissie,
De Boer

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Pouw-Verweij (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU)

kst-34986-O
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Voorzitter: Meijer
Griffier: De Boer

Aanwezig zijn twaalf leden der Kamer, te weten: Rietkerk, Verkerk, Baay-Timmerman, Nicolaï, Nooren, Crone, Bezaan, Gerbrandy, Janssen, Klip-Martin, Kluit en Moonen.

Aanvang 17.31 uur.

De **voorzitter**: Hartelijk welkom bij de deskundigenbijeenkomst Invoeringswet Omgevingswet. Ik ben Henk-Jan Meijer, voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving, die de Omgevingswet behandelt. Ik mag vanavond ook uw voorzitter zijn. Vooral welkom aan al die deskundigen die van buiten zijn gekomen. We hebben geprobeerd dat allemaal heel zorgvuldig te doen, maar onvermijdelijk is dat u heel laat uitgenodigd bent en toch bent gekomen. Vriendelijk dank daarvoor. Deze sessie zal tot 21.00 uur duren. Verschillende commissieleden hebben vooral benadrukt dat we moeten proberen om 21.00 uur te eindigen. Dan kun je het laatste halfuur gaan jagen, maar je kunt ook vanaf het begin scherp op de tijd zijn; ik kies voor het laatste. Alle deskundigen is gevraagd om vijf minuten te reageren. De vragen van de commissieleden zijn hen bekend, maar ik ga wel vrij scherp op die vijf minuten letten. Wordt u afgebroken, dan bent u altijd in de gelegenheid om de rest van uw betoog in het antwoord op een vraag van een Kamerlid te verwerken. Wij gaan om 19.10 uur pauzeren; dan is er gelegenheid om in de Noenzaal iets te eten. U moet daar in 25 minuten heen, iets eten en weer terugkomen. Dat is verwachtingsmanagement aan mijn kant.
Zijn er vragen over de orde? Waarom deze bijeenkomst nu? Het traject loopt al een aantal jaren en er zijn al eerder deskundigenbijeenkomsten geweest. We zijn nu met de Eerste Kamer in de slotfase. We krijgen van die heel ingewikkelde schema's over Aanvullingswet, Invullingswet en besluiten. De komende weken hebben we elke week wel iets op de agenda staan. Er was toch echt behoefte om aan de voorkant daarvan op een iets hoger abstractieniveau te debatteren met mensen die er nauw bij betrokken zijn om te zien wat de huidige stand van zaken is en waar nog pijn- en aandachtspunten zijn. Daarom houden we deze bijeenkomst op dit moment.

Thema I – Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Gesprek met:
- mevrouw Hetty Klavers, Voorzitter Integrale Adviescommissie Omgevingswet
- mevrouw Laura Broekhuizen, lid algemeen bestuur Omgevingsdienst Groningen, tevens wethouder gemeente Oldambt
- de heer Henry Meijdam, Directeur Interprovinciaal Overleg (IPO)
- de heer Jan van den Broek, senior legal council VNO-NCW MKB-Nederland

De **voorzitter**: We beginnen met het thema uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Hetty Klavers, voorzitter van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet, geef ik als eerste het woord.

Mevrouw **Klavers**: Voorzitter. Dank voor de heldere instructie. Daar houd ik wel van. Ik ga mijn best doen om me daar stipt aan te houden.
Volgens de Integrale Adviescommissie Omgevingswet biedt het stelsel van de Omgevingswet de instrumenten om de ruimtelijke opgave waarvoor wij staan, als we het hebben over de energietransitie, de klimaatopgave en de bouwopgave, in samenhang aan te pakken. Zo hebben wij altijd gekeken naar onze opdracht. Want wat was de opdracht

voor de commissie? Na de behandeling van de Omgevingswet zijn wij samengesteld om vanuit het perspectief van de uitvoeringspraktijk te kijken naar de wetgevingsproducten, zoals natuurlijk de AMvB's, de Invoeringswet, het Invoeringsbesluit en aanvullingssporen, zowel op wetsniveau als op besluitniveau. Wij zijn een vrij breed samengestelde commissie, met mensen die stevig geaard zijn in de gemeenten, provincies, waterschappen, omgevingsdienst en bedrijfsleven. We hebben maar liefst drie hoogleraren bouwrecht en milieurecht en een hoogleraar natuurbescherming en waterrecht. Waar wij geen verstand van hebben, is het DSO. Dus als u mij daarnaar gaat vragen, krijgt u daar geen antwoord op. Wellicht is dat een teleurstelling, maar daarover hebben wij slechts één advies gegeven.
Bij de vragen die we van het kabinet kregen over de wetgevingsproducten hebben we vooral gekeken naar of het gaat werken en of de wetgevingsproducten bijdragen aan de doelen die de Omgevingswet zich gesteld heeft. We hebben dus gekeken of het kan werken en hoe het kan werken. Wij zijn in een vroegtijdig stadium telkens gevraagd om adviezen. Dus na de consultatie zijn wij telkens gevraagd om te kijken naar de reacties vanuit de consultatie en welke adviezen we daarbij zouden willen geven. Wij hebben daarin een heel mooie werkwijze ontwikkeld, waarin we vanuit onze uitvoeringspraktijk, die zoals gezegd vrij breed is, aan de hand van casuïstiek en vergelijkbare voorbeelden telkens hebben getoetst of het gaat werken en of het beter kan. Iedereen deed dat echt vanuit zijn eigen uitvoeringspraktijk, maar wel zonder last of ruggenspraak, dus op persoonlijke titel.
Wij hebben toch wel een enorme lijst met adviezen gegeven aan de Minister. We kunnen zeggen dat veel van onze adviezen zijn overgenomen. Waar gingen die adviezen dan vooral over? We hebben vaak gezegd dat in principe de wetsteksten in zichzelf heel duidelijk zijn, maar dat het heel belangrijk is om een uitgebreide toelichting te geven op hoe het moet gaan werken. We hebben telkens concrete adviezen gegeven, bijvoorbeeld over verbetering van de memorie van toelichting.
Verder hebben we veel aandacht gevraagd voor goede begeleiding bij de invoering en om daarbij vooral te benadrukken dat het geen big-bang-invoering wordt, maar dat het iets wordt van leren van elkaar. Je kunt je voorstellen dat er in hoogdynamische omgevingen sneller wordt gewerkt met de Omgevingswet dan in een wat laagdynamischer omgevingen.
Zoals gezegd hebben wij geadviseerd over de wetgevingsproducten. We hebben ons laatste advies recent afgescheiden, waarmee ons werk achter de rug is. Tegelijkertijd constateren wij als commissie dat we gaande de rit toch wel een groot aantal inzichten hebben opgedaan, die we eigenlijk nog willen delen met de Minister. Wij willen nog een integraal eindadvies maken. In grote lijnen gaat het er dan om dat wij nogmaals benadrukken dat er grote uitdagingen zijn in de fysieke omgeving en dat het dus heel erg belangrijk is dat je een goede integrale afweging kunt maken. We zullen ook rode lijnen uit onze advisering teruggeven, waarover we het heel veel hebben gehad: de balans tussen beschermen en benutten, de complexiteit, decentraal, tenzij, een integrale werkwijze, maar wellicht een sectorale uitvoering, en beleidsneutraliteit. We zullen het geheel overziend aangeven hoe wij staan ten opzichte van het totaal van de wetgevingsproducten. Ten slotte zullen we naar de toekomst kijken om te zien hoe je zo'n stelsel goed en consistent houdt. Verder willen we aangeven hoe je het eventueel kunt uitbouwen, maar ook hoe je richting invoeringsbegeleiding nog een paar punten op de i kunt zetten. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel. U bent binnen de tijd. Dat kan straks in de discussie weer ingevuld worden. Mevrouw Broekhuizen, lid algemeen bestuur Omgevingsdienst Groningen, tevens wethouder gemeente Oldambt.

Mevrouw **Broekhuizen**: Voorzitter. U vroeg aan mij hoe de samenwerking is tussen gemeenten die een omgevingsdienst vormen. Dit hebben we destijds besloten en voor sommigen was dit een wat meer gedwongen huwelijk dan voor anderen. We zijn in november 2013 met elkaar van start gegaan met 24 organisaties, namelijk 23 gemeenten en de provincie. We hebben toen vier verschillende pakketten ingebracht, variërend van het basistakenpakket tot en met de Wabo. Die aandacht lag vanaf de start natuurlijk op de werkvoorraad. De dingen moeten gedaan worden, maar de randvoorwaarden waren nog niet allemaal even goed op orde. Opdrachten en werkafspraken verschilden natuurlijk ook nog wel eens per gemeente. Ook dossieropbouw was nog wel eens een issue. Daar is hard aan gewerkt. In de beginjaren is daarover ruis geweest: hoe doe je dat nou met elkaar? Met trots kan ik nu zeggen dat de Omgevingsdienst in Groningen goed op orde is en dat we dat soort dingen nu met elkaar verbeterd hebben, terwijl ook de gemeenten daar onderling beter in samenwerken. Dan zijn we nu misschien wel toe aan die volgende stap, de Omgevingswet en hoe we dat met elkaar doen. Als we het bij mij in de raad over de Omgevingswet hebben, hoor ik steeds dat daar zoveel papier mee gemoeid is en dat het allemaal zo ingewikkeld is. Voor ons is het de manier om op een andere manier in gesprek te gaan met inwoners. Iemand met een plan. Hoe maken we dan duidelijk wat er kan en mag en welke instrumenten staan ons dan ter beschikking?
Dat doen wij samen met de Omgevingsdienst. Wij werken op basis van gelijkwaardigheid en op basis van onderling vertrouwen. Ik hoor dat ook van mijn collega-bestuurders. Als ik dan Groningen als voorbeeld neem voor de rest – ervan uitgaande dat het overal zo gaat – dan zou dat moeten kunnen.
Uitgangspunten van de Omgevingswet zijn om te komen tot minder regels en daardoor overzichtelijker regels en tot lokaal maatwerk. En dat is spannend want de vraag is hoe dat zich gaat verhouden tot de wens tot uniformiteit van de omgevingsdienst. Als gemeente willen wij die ruimte innemen door het te vertalen met de bruidsschat en de couleur locale in ons omgevingsplan. In Oldambt zijn we daar ook al druk mee bezig. We zitten inmiddels in de voorfase van ons bestemmingsplan Verbrede reikwijdte. We noemen dat dan ook ons omgevingsplan. En dat is natuurlijk wel een beetje spannend. De omgevingsdiensten zijn gebaat bij uniformiteit. De gemeente wil gebiedsgericht werken en dat wil mijn buurgemeente ook. Dat wordt nog wel leuk, want is dat dan hetzelfde, vinden we dat grensoverschrijdend hetzelfde en hoe gaat zo'n omgevingsdienst er dan mee om? De uitdaging zie ik vooral in de taken op het gebied van het bebouwen en inrichten van die fysieke leefomgeving. Het zou wat dat betreft dan ook mijn voorkeur hebben om eerst goed de basistaken en milieutaken te doen, zodat we daar uniform in kunnen handelen.
Een ander ding waar mensen zich druk over maken en zeker de omgevingsdienst is de financiële druk op deelnemers van de dienst. We merken nu al dat het soms ingewikkeld is om de financiering van het milieutakenpakket in de benen te houden. De tekorten op het sociaal domein die alle gemeenten hebben, zetten andere domeinen onder druk. Het Groninger bestuur heeft financiële middelen beschikbaar gesteld die op ICT-gebied nodig zijn en het was hartstikke belangrijk om dat goed met elkaar te doen, maar het is ook belangrijk dat er ingezet blijft worden op de taken die nodig zijn om de leefomgeving in stand te houden. Als we slechts het minimale kunnen doen omdat de portemonnee dat van ons vraagt, dan is dat zonde van veel tijd en energie.
U vroeg hoe het zit met de deskundigheid van de gemeenten. Dat is natuurlijk altijd een beetje lastig als het over jezelf gaat. Kijkend vanuit het gezichtspunt van de Groninger gemeenten zie ik toenemende kwaliteit. Door herindelingen zijn gemeenten zelfbewuster en robuuster geworden. We zijn gebiedsgerichter gaan werken. We passen veelvuldig het principe

toe dat de burger en zijn omgeving centraal staan. Bovendien faciliteren en ondersteunen we. De initiatiefnemer, degene met het plan is aan zet en wij participeren daarin als overheid. Deze principes in de uitvoering en de handhaving passen dan naadloos in de geest en de letter van de wet. Daarom hebben wij in oktober 2017 onze omgevingsvisie vastgesteld. Dat is een proces geweest van een klein jaar waarin we met 1.000 inwoners op verschillende manieren hebben gesproken over: hoe ziet jouw Oldambt er straks uit, van wie is dat dan en wat vinden we daarin belangrijk? Ondertussen zijn wij in ons huis druk bezig met integraal werken, het trainen van onze mensen en ons bestuur en het coachen op hoe we straks in die nieuwe manier met elkaar omgaan. Dat borgen we in onze VTA-verordening. Op basis van de nieuwste set kwaliteitscriteria – voor de insider: 2.2 – blijkt dat we voldoende capaciteit hebben om aan die uitdaging te voldoen. Hierin zit nog wel een andere uitdaging en die gaat over het vasthouden van kwaliteit wegens de krapte op de arbeidsmarkt die we zien. Ik zie bij ons, bij de andere gemeenten en ook bij de ODG dat het steeds moeilijker wordt om die vacatures goed in te vullen. We werken ook samen aan een plan om die mensen goed bij ons te houden. Die uitdaging kennen we denk ik allemaal.
Ik sluit af met de opmerking dat de komst van de Omgevingswet aansluit bij waar wij lokaal mee bezig zijn. Ik denk dat we nog een hoop gaan leren maar ik denk dat als we als één overheid, de ODG en de gemeenten samen optrekken, we daar keurig doorheen komen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Meijdam, directeur van het IPO.

De heer **Meijdam**: Dank u wel, voorzitter. Toen ik mij voorbereidde op deze bijeenkomst heb ik mij allereerst afgevraagd wat de toonzetting is die je meegeeft aan een gesprek over de Omgevingswet. Als ik de brief van de Minister lees, dan is ze buitengewoon optimistisch gestemd over het eindresultaat en de mogelijkheid om op 1 januari 2021 de wet in te voeren. Provincies die altijd een groot voorstander zijn geweest van die Omgevingswet zijn nog steeds van mening dat 1 januari 2021 de datum zou moeten zijn waarop we die zouden moeten invoeren, maar we zijn anderzijds ook niet zorgeloos over de realiteitswaarde van die datum. Dat heeft te maken met het feit dat een aantal randvoorwaarden voor ons essentieel zijn om die wet tot optimale gelding te doen brengen. We hebben geen belang bij uitstel maar we vinden het wel van belang dat de toezeggingen die in het proces zijn gedaan, met name gericht op het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het DSO, gestand kunnen worden gedaan. Ik gebruik bewust het woord «kunnen», omdat ik absoluut niet de indruk heb dat er sprake zou zijn van een onwil om dat proces in voortvarendheid ter hand te nemen maar wel omdat men aanloopt tegen een aantal grenzen die wel geslecht zullen moeten worden om een succes van dat proces te maken. Het latere opleveren van het DSO en het haperen van een aantal onderdelen – denkt u aan de standaarden en aan het feit dat er een aantal leftovers zijn uit vorige periodes die nog niet klaar zijn op het moment dat de wet moet worden ingevoerd – zijn zorgpunten die we hebben. Ik noem verder de afwijkvergunning die er nog niet is, een belangrijk element om de wet ook tot volledige gelding te kunnen brengen. Die punten bij elkaar maken niet zozeer dat wij ons optimisme laten varen, als wel dat we het een riskante operatie vinden waar risico's aan verbonden zijn. Kijkend naar het bestuursakkoord uit 2015, dan is het niet alleen het DSO dat zorgen baart, maar ook het feit bijvoorbeeld dat de ooit veel geprezen Laan van de Leefomgeving – op het Ministerie van I en M had je zelfs een stukje dat was aangemerkt als de Laan van de Leefomgeving, waar geen bomen of planten stonden maar waar allerlei departementen aan gevestigd waren – is verdwenen. De informatiehuizen, waarvan er ooit tien van zouden komen, zijn eigenlijk van de kaart verdwenen. De financiering is feitelijk vervallen. Die zou horen bij de

investeringscapaciteit die vanuit het Rijk komt, maar is inmiddels verschoven in de richting van de domeinhouders, zijnde de decentrale overheden. Waarom is dat nou van belang? Als we dat digitaal stelsel dat de versnelling en het gemak van het werken met ruimtelijke opgaven in dit land aanmerkelijk moet verbeteren, willen realiseren, dan is dat een-op-een verbonden met wat wij genoemd hebben scenario 3. Bij dat scenario gaat de Omgevingswet ook maatschappelijke baten genereren, baten die zorgen dat de inwoners van dit land iets opschieten met de invoering van die wet, dat de integraliteit wordt bevorderd, dat doorlooptijden worden verkort en dat databestanden maar eenmalig hoeven te worden ingevoerd en niet vijf keer bij verschillende vergunningen moeten worden behandeld. Die komen op dit moment in gevaar, niet in de mate dat we zeggen dat het er niet gaat komen maar het vergt wel aandacht en zorg. En het vergt ook steun. Steun van u als Eerste Kamer bij een Minister die ervoor moet zorgen dat de vereiste middelen daarvoor op tafel komen. Kijkend naar de budgetten zoals die op dit moment ter beschikking staan, ontbreken daar nog enige tientallen miljoenen voor het oorspronkelijk investeringsbudget dat geraamd was voor het digitaal stelsel, en die hebben we wel nodig.
Ik rond af. 1 januari 2021 is haalbaar. Daarvoor is essentieel dat de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben over het voorzieningenniveau, de opvolgers van OLO 2, de ruimtelijke plannen en AIM worden gerealiseerd. Voor het overige maken we graag van de gelegenheid gebruik om u nog wat schriftelijke informatie te doen toekomen. Op 13 december 2018 hebben we een brief aan de Minister gestuurd waarin we onze zorgen en aandachtspunten kenbaar hebben gemaakt. We zullen morgen zorgen dat die naar de Eerste Kamer wordt gezonden zodat u daar in alle rust nog een keer naar kunt kijken.

De **voorzitter**. Hartelijk dank. Helder. Dan ten slotte in dit rondje Jan van den Broek, senior legal counsel van VNO-NCW en MKB-Nederland.

De heer **Van den Broek**: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de uitnodiging. U heeft met name vragen gesteld over de mkb-bedrijven en daar wil ik mij ook toe beperken. Nederland kent ongeveer 400.000 mkb-bedrijven met maximaal 250 werknemers en ongeveer de helft daarvan is lid van MKB-Nederland. Dus we denken dat we hier wel iets over kunnen zeggen. De Omgevingswet is een belangrijke wet, ook voor mkb'ers. Belangrijk is bijvoorbeeld dat men ook de regels die straks op bedrijven van toepassing zijn, kan vinden op één plaats. Voor veel bedrijven zal dat zijn het BAL, het Besluit Activiteiten Leefomgeving, en voor een groot aantal andere bedrijven het omgevingsplan.
De eerste vraag die u stelde, is in hoeverre mkb-ondernemers nu op de hoogte zijn en betrokken zijn bij de uitvoering van de Omgevingswet. Sinds de start van het wetgevingsproces hebben VNO-NCW en MKB-Nederland gezamenlijk hun leden regelmatig geïnformeerd, elke maand, elke anderhalve maand over hoe de voortgang is van het proces. Dat doen we ook om input op te halen en te kijken wat onze leden ervan vinden, want we willen niet iets vanuit de Malietoren naar buiten brengen waarvan we denken dat het misschien niet in het belang is van de ondernemers. Wij doen dat in het Weekbulletin, een van de best gelezen publicaties die we hebben. Met name brancheorganisaties en regionale verenigingen lezen die informatie en brengen die ook weer verder naar ondernemingen. Een aantal brancheorganisaties is heel nauw betrokken bij het lobbyproces. Ik noem bijvoorbeeld de Koninklijke Metaalunie, FME, Horeca Nederland en BOVAG. Ze lezen alle stukken en weten ook wat er om gaat bij hun leden. Ik noem met name deze branches omdat het hele grote zijn. Het gaat om tienduizenden leden per branche. Dus als deze mensen, deze ondernemers al weten wat er gebeurt, dan zegt dat wel iets. Ook het Ministerie van BZK heeft bij ons regelmatig voorlichting gegeven

aan de leden. Dat doen wij dan in onze projectgroep Omgevingswet, waar ongeveer 160 bedrijven en branches lid van zijn.
Als u mij nu vraagt of de gemiddelde individuele mkb-ondernemer weet waar hij op 1 januari 2021 aan zal moeten voldoen, dan is het antwoord natuurlijk nee. Dat kunt u zelf gemakkelijk nagaan, als u in het weekend boodschappen gaat doen en het aan de bakker en de slager vraagt. Nee. Hoe komt dat nu? Ik heb dat nog wat nagevraagd de afgelopen week. De reden is heel simpel. De individuele ondernemer gaat pas naar een wet kijken als hij zeker weet dat die er komt. Hij heeft of neemt geen tijd om zich daarmee bezig te houden. Dat geldt niet alleen voor de Omgevingswet, maar voor alle wetgeving.
Als men weet dat het eraan gaat komen, dan is voor ons ook het moment aangebroken om juist de individuele ondernemer van voorlichting te voorzien, dus als we ongeveer weten dat die wet op 1 januari 2021 in werking zou treden, met alle mitsen en maren wellicht, dan kunnen we dat ook uitleggen en dan zullen ondernemers ook zeggen dat zij daar wat harder aan moeten gaan werken.
Overigens zijn er ook al uitzonderingen. We hebben gehoord uit Maastricht dat ondernemers heel betrokken zijn geweest bij de omgevingsvisie van de gemeente. In Roermond lopen gesprekken. In Limburg zijn sessies georganiseerd over de nationale en de provinciale omgevingsvisies. Het bedrijfsleven heeft daar ook input geleverd. In Haarlemmermeer is aan ondernemers gevraagd om mee te denken over de omgevingsvisie en over de toekomst van de gemeenten en daar doet men ook allemaal aan mee. Dat zijn dan ook individuele ondernemers die daaraan meedoen, meestal op lokaal niveau, via ondernemersverenigingen.
Ondernemers hopen eigenlijk dat 1 januari 2021 dan ook de stip op de horizon gaat zijn en dat die niet verder naar achteren wordt geschoven. Van belang is daarbij ook dat het overgangsrecht duidelijk is. Bedrijven moeten straks ook weten of wat nu hun inrichting is, straks ook een milieubelastende activiteit is, maar dat geldt ook voor toezichthouders en vergunningverleners. Dat soort zaken die eenvoudig lijken, zijn wel belangrijk.
We zijn nu in overleg met het Ministerie van BZK om ook voor de Omgevingswet een campagne te starten «wat je moet weten over». Dat hebben we ook gedaan met de informatieplicht energiebesparing en dat heeft heel goed gewerkt. Het Ministerie van EZK heeft 2 miljoen beschikbaar gesteld, als ik me goed herinner, waardoor brancheorganisaties geschikte brochures op maat of internetsites ter beschikking konden stellen aan individuele ondernemers. Zo'n informatieplicht lijkt wel gemakkelijk, maar blijkt dat in de praktijk niet altijd te zijn. MKB Nederland heeft samen met VNO-NCW ook een zienswijze ingediend op de Nationale Omgevingsvisie.
De tweede vraag is of mkb-ondernemers op de hoogte zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Wat vinden ze goed gaan en waar vragen de ondernemers aandacht voor? Eigenlijk geldt hiervoor hetzelfde. De gemiddelde ondernemer zal waarschijnlijk bij DSO niet meteen zeggen: Digitaal Stelsel Omgevingswet. Maar ook hier geldt dat de brancheorganisaties en onze regionale verenigingen er wel sterk bij betrokken zijn en dat men ook nieuwe releases leest. Hier is het belangrijkste aandachtspunt dat het DSO op 1 januari 2021, als dat de datum van inwerkingtreding is, klaar moet zijn en mkb-vriendelijk, want mkb-ondernemers zijn niet de hele dag bezig met het invullen van DSO-formulieren, anders dan bijvoorbeeld sommige aannemers en adviseurs, dus het moet wel heel klantvriendelijk zijn.
De laatste vraag die u hebt gesteld, is: hoe zijn de ondernemers betrokken bij de omgevingsdiensten? Eigenlijk alleen als zij te maken hebben met vergunningverlening, handhaving en toezicht. Ze zijn niet echt betrokken

bij het beleid, maar hechten natuurlijk wel aan deskundigheid van deze organisaties.
Samenvattend: wij zouden graag zien dat de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt, zodat we ook de voorlichting serieus kunnen uitrollen en niet hoeven te zeggen dat er een wet komt, zonder precies te weten wanneer. Verder willen we dat het DSO mkb-proof is en dat het overgangsrecht helder is.
Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel voor deze strakke inleidingen. De commissie heeft nu een half uur om vragen te stellen en antwoorden te krijgen. Dan kunt u zelf een beetje bekijken hoeveel tijd er voor u in zit. Ik wil even de vragen verzamelen, dus ik kijk even naar de linkerkant of er vragen zijn. Liever geen inleidingen maar vragen.

De heer **Janssen** (SP): Ik heb een vraag richting vertegenwoordigers van de gemeenten. Weet de VNG iets over hoe het ervoor staat met de wet?

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks): Ik heb eigenlijk twee vragen. Een aan de gemeente Oldambt. U heeft heel goed beschreven hoe het bij uw eigen gemeente gaat, met name bij de gebiedsgerichte aanpak. Kunt u zeggen hoe het bij de andere gemeenten gaat of de grenzen voelbaar zijn? Hoe gaan jullie daar dan mee om? Daar voelt u wat spanning.
Dan een vraag aan de ondernemers. Er zijn heel veel proeven geweest met de DSO, begrijp ik. Zijn jullie daar als individuele ondernemers wel bij betrokken geweest? Hoe beviel dat? Hoe kijken jullie aan tegen de techniek in het DSO, met name door de tijd heen? Stel dat een ondernemer vandaag een vergunning aanvraagt, dan zit er bepaalde informatie in het DSO. Waar baseert u op dat die informatie na vijf, tien of soms zelfs 25 jaar nog vindbaar is?

De **voorzitter**: Ik ga even naar de andere kant. Meneer Rietkerk.

De heer **Rietkerk** (CDA): Ik heb een vraag aan mevrouw Klaver en de heer Meijdam. De Omgevingswet heeft vier verbeterdoelen en de commissie zegt dat drie verbeterdoelen prima zijn, maar dat het vierde verbeterdoel, vergroting van de bestuurlijke afweging...
(Hier valt het geluid weg en daarom staan deze vragen niet op de band)
Kan daarover wat gezegd worden? Voor 1 december. Vraag aan Broekhuizen over kwaliteit adviseurs.

De **voorzitter**: De heer Verkerk.

De heer **Verkerk** (ChristenUnie): Dit is een vraag voor zowel mevrouw Broekhuizen als de heer Meijdam. Beiden zeggen dat er ook de nodige hoeveelheid financiële druk is rond de omgevingsdiensten en ook de nodige kosten bij de invoering. Mijn vraag richt zich op de korte en op de langere termijn. Is er op de korte termijn voldoende budget om dit te realiseren? De gedachte op langere termijn is dat de meerkosten tegen de voordelen wegvallen, zodat het budgettair neutraal zou zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Baay.

Mevrouw **Baay-Timmerman** (50PLUS): Dank u voorzitter. Ik had een vraag aan mevrouw Klavers, maar die is eigenlijk al gesteld, namelijk wanneer dat integraal eindadvies verwacht kan worden.

De heer **Nicolaï** (PvdD): Ik had een hele korte vraag. (Geluid valt weg en daardoor ontbreekt de vraag)

Mevrouw **Nooren** (PvdA): (Geen opname)

De **voorzitter**: In verband met de techniek stel ik voor dat de antwoordgevers even de vraag incorporeren in hun antwoord. Dan staat er in ieder geval nog iets op de livestream. Even in dezelfde volgorde. Mevrouw Klavers.

Mevrouw **Klavers**: Dank voor de vragen. U vraagt wanneer het integrale advies van de adviescommissie beschikbaar is. Wij streven ernaar om dit half november bij de Minister te hebben, opdat u er daarna ook nog wat aan kunt hebben. Dat is de timing die u ook graag zou willen, volgens mij. Dan de vraag of wij wat zullen vertellen over het vergroten van de afwegingsruimte, de bestuurlijke ruimte, omdat dit toch een doel van de wet is. Wij hebben heel lang gesproken over beleidsneutraliteit. We hebben die in eerste instantie zo geïnterpreteerd dat het stelsel van de Omgevingswet vooral gaat over het instrument en het ervoor zorgen dat je een integrale afweging kunt maken en dat je beleidsneutraal de bestaande normen omzet in het nieuwe systeem. Tegelijkertijd zie je natuurlijk dat als een traject zo lang duurt, er discussies zijn. Dat is juist in de beleidshoek. Wij hebben op een gegeven moment de omslag gemaakt binnen de commissie dat we hebben gezegd: als de beleidsdiscussie keurig afgerond is, kun je die integreren in het stelsel van de Omgevingswet. Daarmee vonden wij het heel erg belangrijk om telkens te benadrukken dat je de knip wel moet maken dat het stelsel van de Omgevingswet vooral gaat over het zorgen dat de instrumenten goed zijn. Bij het begin van het traject was er heel veel geloof in het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. Vervolgens zijn wij binnen de commissie tot de conclusie gekomen dat als je beleidsneutraal bestaande normen omzet, de ruimte wellicht minder is dan sommige mensen wenselijk vinden of juist fijn vinden. Dat hebben wij wel als conclusie neergelegd in onze advisering: puur constaterend, geen oordeel.
Dan de vraag hoe open normen zich verhouden tot het advies van de Raad van State. Het stelsel van de Omgevingswet in zichzelf hebben wij als uitgangspunt genomen. Vervolgens hebben we vooral gekeken of het klopt dat de normen hetzelfde beschermingsniveau bieden als op dit moment in de bestaande wetgeving. Dat is ons afwegingskader geweest. Als we daar twijfels over hadden, hebben we daar wat over gezegd. Als we vonden dat daar meer toelichting op moest komen, hebben we dat ook gezegd.

De **voorzitter**: Mevrouw Broekhuizen.

Mevrouw **Broekhuizen**: Ik hoop dat ik aan alle verwachtingen kan voldoen. De eerste vraag was of ik weet hoe het met de andere gemeenten gaat. Voor de Groninger gemeenten kan ik u daar uitgebreid over vertellen, want dat zijn mijn buren. Ik weet dat er soms ambitieverschil is. We hebben allemaal een omgevingsvisie, maar er zijn ook gemeentes die zeggen: ik wacht even op de wet, want dan weet ik zeker wat ik moet doen. Beide standpunten zijn even valide. Maar om het even te hebben over die spanning: stel je voor dat wij in ons omgevingsplan, net zoals nu in een bestemmingsplan het geval zou kunnen zijn, vlak bij de grens van de gemeente ruimte bieden voor een bepaalde industriële activiteit en dat de buurgemeente daar niet zo blij mee is. Dat kan nu ook. Ik noem maar even de windmolens zoals wij die aan onze grens hebben bij de buurgemeente, waar mijn inwoners toch echt wat genuanceerder over denken dan de gemeenteraad daar. Afgelopen vrijdag hebben wij daar nou net over afgesproken binnen de omgevingsdienst dat wij van tevoren met elkaar in gesprek moeten over die puzzelstukjes: wat doen we samen, wat doen we niet en waar zit het faseverschil? We hebben wel met elkaar afgesproken dat we niet gaan wachten totdat alle puzzelstukjes uit

de doos zijn, maar dat we alvast wel met elkaar spreken – dat gaan we in december doen – over hoe we ons tot elkaar verhouden en wat de rol van de raden daarin is. Dat gesprek voeren wij.
U vroeg mij hoe dat in de VNG gaat. Ik mag toevallig ook in de commissie Ruimte van de VNG zitten. Daar gaat het daar natuurlijk over. Maar over hoe gemeenten zich tot elkaar verhouden in een bepaalde omgevingsdienst en hoe het daar gaat, spreken wij daar niet. Dat doen we in ieder geval niet formeel, maar misschien nog weleens bij de borrel daarna. Ik vind het wat lastig om voor heel Nederland te zeggen hoe het gaat. Ik kan wel zien hoe het in Groningen gaat en we weten ook nog wel een beetje hoe het in Drenthe en in Friesland gaat. Dan zie ik ons allemaal dezelfde beweging doormaken. Wij lopen in het Noorden wel wat voorop als ik zie hoe wij beleidsambtenaren samen trainen en hoe we daarmee bezig zijn. Dat zeg ik niet zonder enige trots, moet ik u vertellen. Daar zijn we op die manier met elkaar mee bezig.
Ik was blij dat u vroeg naar de kwaliteit van de adviseurs. Ik bedoelde daarmee niet te zeggen dat zij nu geen kwaliteit zouden hebben, want dat is niet zo. Echt, er werken daar hartstikke goede mensen. Zij werken daar heel hard. Maar ik zie dat de markt nu aantrekt. Dan kunnen wij een beleidsadviseur een schaal 9- of een schaal 10-functie bieden en dan zeggen wij: dat is hartstikke leuk, want dan mag je voor alle gemeenten werken. Dan zeggen zij: dat is leuk, maar ik kan ergens anders wel meer verdienen in een nog uitdagender baan. Wij moeten daar als gemeenten samen met de ODG iets slims op verzinnen, zodat we dat soort kwaliteit vasthouden en dat het uitdagend is om bij de lokale overheid te werken.
Er werd gevraagd hoe dat financieel gaat. Ik heb net iets gezegd over hoe de financiële situatie van ons als gemeente is. Als u het mij permitteert, maak ik even een klein uitstapje. Onze eigen gemeente heeft in de afgelopen vier jaar 16 miljoen vanuit de algemene reserve gestopt in het sociaal domein. Dat geeft wel aan hoe de wereld zich verhoudt bij ons. Nu moeten wij voor bijvoorbeeld DSO toch nog een heleboel extra kosten maken. Dat hebben wij geregeld, maar ik weet ook dat er gemeenten zijn die dat niet hebben gedaan. Als het allemaal goed gaat en als het allemaal binnen de lijntjes blijft, hebben we niet zo'n heel groot probleem. Maar ik durf dat niet met zekerheid te zeggen over ICT-projecten. En dan wordt het wel wat ingewikkeld. Als dan wordt gezegd dat het op de lange termijn budgettair neutraal moet zijn, zeg ik dat wij daar met elkaar op hopen. Wij hopen dat het zo kan omdat we het zo ingericht hebben dat mensen beter weten waar ze van tevoren aan toe zijn, zodat we niet aan het einde of nog heel veel langer met elkaar bezig zijn om alle bezwaren en dingen op te lossen. Ik hoop dat dit zo gaat werken. Dat is volgens mij ook de uitdaging waar we met z'n allen voor staan, maar de tijd zal leren of dat zo is.
Voorzitter, volgens mij heb ik zo alles gehad.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Meijdam.

De heer **Meijdam**: De heer Rietkerk vraagt of het vierde doel van de invoering van de Omgevingswet, de vergroting van de lokale en regionale afwegingsruimte, uiteindelijk voldoende gestalte krijgt. Ik denk dat ik daar een beetje een tweeslachtig antwoord op moet geven. Ik denk dat de wetsteksten die op dit moment voorliggen die ruimte in een behoorlijke mate laten. Ik denk dat je ten aanzien van de AMvB's en de ministeriële besluiten altijd ziet dat er een risico is dat er via de achterdeur allerlei extra regelgeving aan wordt toegevoegd. Dan is de kernvraag die we met elkaar moeten beantwoorden of de gedachte die aan de Omgevingswet ten grondslag ligt, te weten «wij hebben een zeker vertrouwen in de lokale en regionale democratie om de afwegingen tussen de diverse belangen op een ordelijke wijze te maken», nog steeds overeind staat. Bij ons staat die overeind. Wij zien ook dat er zowel in de lokale als in de regionale democratie een groot bewustzijn is van de noodzaak om al die belangen

ten opzichte van elkaar te rangschikken. We moeten niet vergeten dat de Omgevingswet ontstaan is omdat we zien dat de traditionele sectorale benadering van ruimtelijke vraagstukken volstrekt niet meer voldoet om aan de eisen van de tijd te voldoen. Als we daadwerkelijk tegemoet willen komen aan de maatschappelijke vraagstukken, is een moderne, geïntegreerde aanpak van die ruimtelijke vraagstukken geen luxe, maar noodzaak. Dat vergt vertrouwen. Omdat vertrouwen nooit blind komt, is er in de wet en andere regelingen voorzien in een aantal veiligheidskleppen die het het Rijk mogelijk maken op cruciale momenten in te grijpen en er een kader omheen te zetten. Dat is goed. Alleen, dat kader moet niet zo ver gaan dat het gegeven vertrouwen, de gegeven afwegingsruimte, door de achterdeur weer wordt teruggehaald. Want dan is men niet meer in staat op lokale en regionale schaal dat spel van die belangenafweging – het met elkaar in evenwicht brengen van al die sectorale belangen – op een goede en verantwoorde manier te spelen. De open normen zijn daar een integraal onderdeel van. Je ziet dat het Rijk daar constant zelf nog in worsteling is met zichzelf. Je ziet bij de NOVI een discussie hoever de doorzettingsmacht van de NOVI gaat. Dat is zo'n voorbeeld van iets waarvan je zegt: laten we alsjeblieft niet via de achterdeur dat vertrouwen weer terughalen, maar laten we het ook niet blind weggeven. Dat evenwicht is een zoektocht. Die moeten we gezamenlijk aangaan en die moeten we vooral versterken door het kritische debat goed met elkaar te voeren.
Dan de financiële druk. Op korte termijn is er inderdaad financiële druk. Wij zien die niet als onoplosbaar, maar we hebben er wel zorgen over. Dat is de reden waarom wij in de richting van de Minister hebben aangegeven dat wij heel graag halverwege 2020 met elkaar de balans willen opmaken of de doelstellingen zoals we die met elkaar geformuleerd hebben, uiteindelijk gerealiseerd gaan worden met dit tempo van invoering en deze beschikbare middelen. Maar we hebben met elkaar afgesproken dat we tot dat moment proberen binnen de gegeven budgetten waar te maken wat er waar te maken valt. Ook daarvan zou ik bijna zeggen: niet in blind vertrouwen, maar wel omdat we het gevoel hebben dat je dit nu eenmaal niet allemaal in beton kunt gieten aan de start, maar dat je ook ontwikkelenderwijs moet zien wat er verder nodig is. Als die ruimte bestaat en er de bereidheid is aan ministeriële zijde om in het geval dat het nodig is te zoeken naar eventuele extra middelen die nodig zijn om de plannen te realiseren, hebben wij de bereidheid om half 2020 daar de thermometer opnieuw in te steken.
Voor de lange termijn hebben we nu juist scenario 3 geschetst als hét scenario dat de maatschappelijke en financiële baten eventueel kan genereren. Wij zijn er in die zin wel eerlijk in dat op het moment dat we scenario 3 achter de horizon zien verdwijnen, het risico op realisatie van de maatschappelijke baten aanmerkelijk wordt. Dat is wel een reden voor ons om daar zo hard op te drukken, want daarvoor hebben we het uiteindelijk gedaan.
Gaat het mislopen als de zorgen niet worden opgelost? Dat hangt er maar van af wat je verstaat onder «mislopen». Als je de lakmoesproef van de wet ziet in het realiseren van de maatschappelijke baten, is het antwoord ja. Als je zegt dat het voldoende is wanneer de wet digitaliseert wat we op dit moment in de papieren wereld ook al kunnen, is het antwoord nee. Maar het laatste was minder dan dat wij als ambitie voor ons hadden.
De voortgang op de punten van de brief. Wij gaan dat toevoegen. U krijgt dat als aanvulling. Dat gaat mij niet morgen lukken; dat wordt iets later.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Van den Broek.

De heer **Van den Broek**: Voorzitter. Er is gevraagd of de techniek in het DSO bestendig blijft. Ik verzoek u die vraag in het derde blok te stellen aan Camille van der Harten, want hij zit in onze projectgroep Omgevingswet

en weet hier werkelijk alles van. Toch? Precies! De lat is nu hoog gelegd, Camille.
De botsproeven zijn precies iets voor de individuele ondernemer. Daar voelt hij zich ook thuis, want dan wordt er een casus voorgelegd. Meestal gaat dat om een bedrijf dat iets moet of wil. Dan is de vraag hoe dat kan. Wij zijn bij ongeveer alle botsproeven betrokken geweest. Wij zorgen dan ook meestal voor de individuele ondernemers. Het idee is dat je dan niks hebt aan mensen die in de Malietoren zitten of ergens achter een bureau in Zoetermeer. Je hebt dan juist iets aan mensen die dagelijks met die praktijk werken, dus individuele ondernemers. Het aardige is – misschien mag ik daar iets over zeggen – dat in een van die botsproeven juist de globale normen aan de orde kwamen. Dat gaat bijvoorbeeld om een vergunning die ervoor moet zorgen dat er geen significante effecten, nadelige gevolgen, ontstaan voor het milieu of om specifieke zorgplichten. Dan blijkt dat ondernemers daar best mee kunnen omgaan, zoals overheden daar al heel lang mee omgaan. Dat geldt ook voor een goede ruimtelijke ordening en voor het milieubelang. Dat doen wij al tientallen jaren. Daar kunnen we mee werken. Juist deze punten, met name de specifieke zorgplicht, waren ook in een van de botsproeven aan de orde. Dan blijkt dus dat ondernemers met hun counterparts van omgevingsdiensten en gemeenten en provincies daar in de praktijk best goed mee uit de voeten kunnen.
Mevrouw Kluit stelde net een vraag buiten de microfoon over een meer open regel. Het antwoord daarop is: ja, want dat doen ze nu ook. Als er op dit moment een afwijking van het bestemmingsplan moet komen, moet er vaak een ruimtelijke onderbouwing komen. Die is toch tamelijk vaag gereguleerd, maar we kunnen daar allemaal mee werken omdat het inmiddels wel bekend is waaraan zo'n ruimtelijke onderbouwing moet voldoen. Dat geldt ook als een bedrijf – dat geldt met name voor mkb-bedrijven – een vergunning krijgt waarin staat dat het milieubelang niet nadelig beïnvloed mag worden. Daar kan men in de praktijk al heel lang mee werken. Dus dat is in de praktijk niet een groot probleem, in ieder geval niet voor de ondernemers, maar ook niet voor de vergunning-verleners. In theorie zou je denken dat dit gek is, omdat kenbaarheid vereist dat je vooraf zeker weet waar je aan moet voldoen. Ik geef weleens het voorbeeld van artikel 6.162 Burgerlijk Wetboek. Daarin staat heel eenvoudig dat als je schade veroorzaakt, je die moet vergoeden. Als je zo'n regel nu zou invoeren, zouden wij ook zeggen: dat is toch wel heel algemeen. Maar we kunnen er al heel lang mee werken. Dus in de praktijk werkt dat gelukkig wellicht anders dan u en ik in theorie zouden denken.

De **voorzitter**: U bent klaar met uw beantwoording. Er is nog gelegenheid voor een enkele vervolgvraag.

De heer **Rietkerk** (CDA): Ik heb een vraag aan mevrouw Broekhuizen. Ziet u ook een risico van een democratisch gat bij de gemeenteraden als je de regionale omgevingsdiensten in actie ziet? Zo ja, hoe dicht u dat gat?

De **voorzitter**: Ik kijk even of er andere vervolgvragen zijn. Mevrouw Klip had nog niet eerder een vraag gesteld, dus zij krijgt nu voorrang.

Mevrouw **Klip-Martin** (VVD): Mijn vraag gaat over een onderwerp dat al aan bod is geweest. Ik heb aan de heer Meijdam toch nog een vraag over de financiering. Dat heeft natuurlijk wel degelijk te maken met de uitvoerbaarheid, waar wij met nadruk naar kijken. U zei in uw eerste bijdrage dat de financiering is verschoven naar decentrale overheden en dat er een tekort van miljoenen is. Er is anderhalf, twee jaar geleden – ik weet niet precies hoelang geleden – een bestuursovereenkomst gesloten, waarin duidelijk is afgesproken wat het Rijk zal betalen en wat de decentrale overheden zullen betalen. Ik weet niet goed hoe ik uw

opmerking moet begrijpen. Wordt het in zijn totaliteit duurder maar houden we wel de verdeling die we toen hebben afgesproken? Of is er in de loop van het traject nog meer naar decentrale overheden geschoven?

De heer **Janssen** (SP): Daar een heel korte aanvulling op. Kan de heer Meijdam een gewenst tijdpad schetsen voor de inhoudelijke uitrol naar niveau drie, los van de financiële vraag die mevrouw Klip gesteld heeft?

Mevrouw **Nooren** (PvdA): Daarbij aansluitend. Het valt me op dat het IPO eerst heeft aangegeven dat er voor de zomer van 2019 helderheid moet zijn of het doorgaat. Nu wordt dat verplaatst naar de zomer van 2020. Hoe verhoudt zich dat tot de behandeling van de Invoeringswet hier? Welke dingen wilt u meegeven, zodat de afweging van volgende zomer nog iets gaat voorstellen?

De heer **Nicolaï** (PvdD): Ik heb voor mevrouw Broekhuizen een iets gespecificeerde aanvulling op de eerdere vraag. Ik begreep dat het best wel moeilijk is om goed personeel te vinden. Ik begreep ook dat best een aantal gemeenten nog niet zo lekker met het DSO bezig zijn. De Raad van State heeft gezegd dat een democratisch tekort dreigt als gemeentes het straks eigenlijk maar overlaten aan de omgevingsdiensten. Dan komt er een kant-en-klaar ding, waar iedereen maar ja of nee op moet zeggen.

De **voorzitter**: Eerst mevrouw Broekhuizen

Mevrouw **Broekhuizen**: U vroeg aan mij wat voor risico's er zijn voor de vertegenwoordiging door volksvertegenwoordigers. Het kan bijna met elke GR. Dat gesprek hebben wij in onze raad in ieder geval regelmatig: wie is er dan van? In die zin is het voor de omgevingsdienst wel prettig. Het is namelijk heel duidelijk. Zij zijn een uitvoeringsdienst. Zij maken geen beleid. Je ziet wel verschillen in gemeenten. In het algemeen bestuur wordt weleens tegen mij gezegd: Laura, waarom gaat het er bij jou zo veel over? Dat komt omdat mijn raad dat heel belangrijk vindt. Wij spreken altijd uitgebreid over wat er aan de hand is en hoe het in elkaar zit. Er is een verschil tussen raden. Sommige raden gaan er anders mee om dan die van mij. Het gaat over uitvoeringsbeleid. Het gewone beleid wordt door de lokale overheden gemaakt. De Omgevingswet biedt ons ook veel meer ruimte om een lokale afweging te maken. Daarom ben ik daar niet zo bang voor. Als de omgevingsdienst gaat bepalen wat het omgevingsplan wordt, hebben we een ander probleem aan de orde. Dan vind ik dat de gemeente zijn werk niet doet. Dat mag ik hier misschien niet luidop zeggen, maar dat heb ik dan toch maar stiekem even gedaan. Dat vind ik echt. Daar zijn wij voor. Wij moeten met onze omgeving, waar ook ondernemers bij horen, in gesprek over hoe onze leefomgeving eruitziet en wat we belangrijk vinden. Bij ons zijn we er uitgebreid mee aan de slag gegaan. Daar komt een omgevingsplan uit en afspraken over hoe we het met elkaar doen. Dat gaan we doen met de omgevingsdienst. Dat is natuurlijk spannend, want de omgevingsdienst wil het zo uniform mogelijk hebben. Dat is voor hen prettig, en daarmee voor mij als AB-lid en opdrachtgever ook, want het is efficiënt en kostentechnisch prettig. Maar we moeten op zoek naar lokaal maatwerk voor hoe we dat met elkaar doen. Daar moet je met het algemeen bestuur over in gesprek. Ik merk in Groningen dat er de bereidheid is om dat te doen.

De heer **Meijdam**: De afspraken die in 2015 zijn gemaakt met de provincies, gemeenten en waterschappen over de financiering waren betrekkelijk eenvoudig. De investeringskosten zijn voor het Rijk. De beheerkosten zijn voor de decentrale overheden. De investeringskosten zijn gecapt op een percentage van de totale op dat moment begrote investeringskosten. Vastgesteld is dat ergens onderweg de investerings-

bedragen die beschikbaar waren aan rijkszijde ontoereikend waren voor de beoogde doelen. Er is toen extra geld gezocht op de rijksbegroting. Met inachtname van die hoeveelheid geld was er nog steeds onvoldoende voor het realiseren van de gestelde doelen. Op dat moment is het product inhoudelijk aan erosie onderhevig. De verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiën zijn gaan schuiven. Neem als voorbeeld de informatiehuizen. Die waren voor de investeringskant eigenlijk een rijksverantwoordelijkheid. Ze zijn verschoven richting de decentrale overheden. De decentrale overheden pakken dat op. Wij zijn bijvoorbeeld zelf gestart met de bouw van het informatiehuis externe veiligheid en natuur, simpelweg omdat wij die bij de start van de Omgevingswet nodig hebben. Wij kunnen niet zonder die informatieproducten. Daarom hebben we nu gezegd: we gaan niet langer wachten of het benodigde geld er nog komt, maar we nemen zelf de bouw ter hand. Dat ligt op dit moment voor in provinciale kring. Dan wat betreft het gewenste tijdpad van het DSO: zo snel als mogelijk. Het is wat ons betreft een een-op-eenverhaal. Als we daadwerkelijk de geloofwaardigheid van deze wet in de richting van de samenleving gestalte willen geven, is het eigenlijk een Siamese tweeling: de wet en het digitaal stelsel houden elkaar in evenwicht en zorgen ook dat de beleving van de wet in de samenleving een volstrekt verschillende ervaring gaat opleveren ten opzichte van het predigitale tijdwerk. Wat ons betreft moeten we dus voortgang maken. U heeft gelijk, mevrouw Nooren: wij hadden aanvankelijk 2019 als landmark gezet, maar wij vinden ook dat we moeten meedenken met de vraagstukken die aan rijkszijde leven. Financieringsvraagstukken zijn eigen aan elke overheid. Toen de Minister er dus in geslaagd was om in overleg met het Ministerie van Financiën een zeker bedrag te vinden, hebben wij gezegd: laten we kijken of we onze planning zo kunnen aanpassen dat we in 2020 de thermometer erin kunnen steken. Maar u heeft gelijk: dat heeft een risico in zich met betrekking tot uw oordeel over de invoeringsdatum van de wet. Wij hopen dan ook dat u die risico's in een indringend gesprek met elkaar zult wisselen en hopelijk ook voor ons van plezierige antwoorden kunt voorzien.

De heer **Crone** (PvdA): U bedoelt eigenlijk dat de risico's voorwaardelijk zijn?

De heer **Meijdam**: Het is niet zo dat de wet zonder het digitaal stelsel een waardeloze wet is. Integendeel.

De heer **Crone** (PvdA): Nee, maar ook die andere aspecten.

De heer **Meijdam**: Hoe bedoelt u dat?

De heer **Crone** (PvdA): De andere aspecten die u noemde, over voorlichting, invoering, capaciteit enzovoorts.

De heer **Meijdam**: Absoluut. Als we het met elkaar niet goed op de mat krijgen, is het wel zo dat we straks met een wet zitten die je met één hand op de rug gebonden moet gaan bevechten. En dat is lastig.

Mevrouw **Nooren** (PvdA): Kunt u in antwoord op mijn vraag aangeven wat die voorwaardelijke aspecten zijn? Dat zou ons helpen voor het debat.

De heer **Meijdam**: Met alle plezier.

De **voorzitter**: Dat komt dan in de schriftelijke ronde.
Ik sluit het eerste blok af, met veel dank voor de wijze waarop de inleidingen verpakt waren, maar ook de wijze waarop er geantwoord is. Ik

kan u als dank een boekje over de Eerste Kamer aanbieden. U kunt ook nog even rondkijken hoe mooi deze zaal wel niet is.
Ik vraag de volgende inleiders om hun plaatsen in te nemen: Fleur Spijker, Marga Robesin en Hans Sprangers.

Thema II – Participatie

Gesprek met:
– mevrouw Fleur Spijker, wethouder Duurzame Verstedelijking, Ruimte en Wonen gemeente Leiden
– mevrouw Marga Robesin, senior jurist / projectleider Natuur & Milieu
– de heer Hans Sprangers, Kronenburgerforum

De **voorzitter**: Ik geef eerst het woord aan Fleur Spijker, wethouder Duurzame Verstedelijking, Ruimte en Wonen van de gemeente Leiden.

Mevrouw **Spijker**: Dank u wel, voorzitter. De vorige keer mocht ik hier spreken als advocaat. Op dit moment ben ik wethouder Duurzame Verstedelijking van onze prachtige stad Leiden. Ik zou graag vanuit die rol mijn ervaringen met u delen. Het Leids college heeft als motto: samen maken we de stad. Dat ervaar ik eigenlijk elke dag. Er zit heel veel energie in onze samenleving. De Leidenaar laat van zich horen en doet ook graag mee. De afgelopen periode hebben we heel veel ontdekt en geleerd.
Ik licht hier vier punten toe. Op nummer één staat voor ons, vast niet verrassend: verwachtingsmanagement. Participatie vindt immers altijd plaats binnen een kader en is vrijwel nimmer een carte blanche. Het gaat meestal ook niet over de vraag óf we aan de ontwikkeling moeten meewerken, maar juist over de vraag hóé. Bovendien is participatie geen synoniem voor «de meeste stemmen gelden». De afweging is breder. Ook het algemeen belang, specifieke beleidsopgaven en kaders van andere overheden zijn bepalend voor de uiteindelijke richting. Ik heb gezien dat dit niet altijd duidelijk is. We moeten dus beter aan verwachtingsmanagement doen en aangeven waarover participatie kan plaatsvinden.
Als tweede punt zie ik de schaal en flexibiliteit. Op een hoger abstractieniveau zijn er ook ruime participatiemogelijkheden, bijvoorbeeld het niveau van een omgevingsvisie, waar meer de of-vraag aan de orde komt. De ervaring leert dat belanghebbenden dan nog onvoldoende aanhaken. Het is nog te veel een ver-van-mijn-bedshow. Het vraagt ook om creatieve oplossingen en maatwerk voor de schaal en de wijze waarop participatie plaatsvindt. Zo hebben we in Leiden een laag tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan ingebouwd. Dat is het ontwikkelperspectief. Dat is een toekomstplan per wijk op een schaal die meer aanspreekt dan een stadsbrede visie. Met dit Leidse ontwikkelperspectief bereiken we echt meer mensen, omdat het om de wijk gaat en doordat we gebruikmaken van vernieuwende vormen van participatie, zoals een karavaan, waarbij we met een fiets door de wijk trekken, huiskamergesprekken en projectenmarkten. Dat is maar een greep. Het is belangrijk, want juist het persoonlijk contact blijft belangrijk, naast een goed digitaal ontsloten stelsel. Op die manier bereiken we de mensen die anders niet meedoen.
Als derde leerpunt zie ik dat de gemeente toch als afzender wordt gezien, hoewel de initiatiefnemer aan zet is voor participatie bij zijn eigen project. Vooruitlopend op de Omgevingswet hebben we in Leiden voor bouwinitiatieven van derden een werkwijze opgesteld. Daarin staat per stap omschreven wat wij verwachten van de inspanningen van een initiatiefnemer voor participatie, en wat de rolverdeling tussen gemeente en initiatiefnemer is. Zoals het nu is opgenomen in de Omgevingswet is het goed. We hebben de mogelijkheid van participatie als vrijblijvende optie, maar ook de keuze voor verplichtere participatie wanneer het gemeentebestuur dat wenselijk acht. De wet biedt ons een haakje om beleid vast te stellen over hoe we met participatie om willen gaan en die eventueel

verplicht te stellen als dat wenselijk is. Het is fijn dat wij op deze manier als gemeente participatie flexibel kunnen inrichten, met maatwerk.
Als vierde en tevens laatste leerpunt pleit ik voor snelheid, voor bewoners en initiatiefnemers, om de energie niet onnodig te laten weglopen in procedures. We willen geen procedures stapelen en de participatie nog eens dunnetjes overdoen. Een goede participatie zou voldoende moeten zijn. Na een goede participatie een uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure starten is dan eigenlijk dubbelop.
Al met al zie ik de invoering van de Omgevingswet met plezier tegemoet. We zijn er al volop mee aan de slag en leren voortdurend, samen met de stad. Met onze werkwijze, met de Leidse ontwikkelingsperspectieven, met alle participatietrajecten die nog gaan komen en met de Omgevingswet in het vooruitzicht wordt participatie het nieuwe normaal.
Dat was mijn bijdrage. Ik heb getracht de antwoorden op uw vragen in mijn verhaal te verwerken. We hebben het nog niet over de vraag over het bovenlokale gehad. Daarover kan ik u heel veel meer vertellen. Wij zijn in het kader van het Hart van Holland, een samenwerking tussen diverse gemeenten, bezig geweest met een regionale agenda omgevingsvisie. Voor Aan de slag met de Omgevingswet hebben wij daarvoor ook een trofee gewonnen. Stelt u mij daar vooral vragen over, want anders blijf ik niet binnen mijn vijf minuten.

De **voorzitter**: Heel mooi. Dat komt vast zo aan de orde. Mevrouw Robesin.

Mevrouw **Robesin**: Dank u wel. De Invoeringswet bij de Omgevingswet is heel belangrijk. Bij kritiek op de Omgevingswet verwees de toenmalig Minister steeds naar die Invoeringswet. Eventuele problemen of onduidelijkheden in de Omgevingswet zouden met de Invoeringswet hersteld of weggenomen kunnen worden. Naar onze mening is dat helaas niet altijd het geval. Integendeel, dit voorstel introduceert ook nog verslechteringen. Uw Kamer is de laatste kans op verbetering. Daarom ben ik zo blij dat ik ben uitgenodigd om hier iets te zeggen over het thema participatie. Ik zal proberen om me daartoe te beperken. Ik kijk ook vooral naar de vragen die uw commissie heeft gesteld. Daarnaast wil ik u verwijzen naar de schriftelijke inbreng die ik heb geleverd.
Uw eerste vraag was heel interessant, over de kansen en aandachtspunten voor participatie. U vroeg om twee concrete voor- en nadelen. Voordelen heb ik echt wel gevonden, want die zijn er. Participatie is een belangrijke pijler in de Omgevingswet en is ook steeds als zodanig gepresenteerd. Mijn buurvrouw had het al over Aan de slag met de Omgevingswet, het implementatietraject. Er zijn talloze inspirerende voorbeelden van nieuwe wijzen van participeren. Die kunt u ook vinden in de inspiratiegids. Het tweede voordeel vind ik de beleidscyclus in de Omgevingswet, van omgevingsvisie tot besluiten over concrete projecten. Meedenken vanaf de visie, misschien met een tussendoortje op wijkniveau, tot en met concrete besluiten maakt burgers, bedrijven en organisaties veel bewuster van ambities en keuzes die je moet maken.
Er zijn ook nadelen, en wat mij betreft meer dan de twee die u vroeg, maar ik beperk me er tot twee. Vormvrijheid hoorde ik net als voordeel genoemd, maar ik hoorde ook dat het heel belangrijk is om aan omgevingsmanagement te doen en verwachtingen te managen. Als niet duidelijk is wat participanten kunnen verwachten in het hele traject en als er geen kader is, dan is de kans heel groot dat mensen teleurgesteld worden en gefrustreerd raken. Dan gaan ze toch naar de rechter, wat we eigenlijk een beetje wilden voorkomen, of ze willen – dat is misschien nog veel slechter – een volgende keer niet eens meer meedoen met zo'n traject.
Dan het tweede nadeel. Bij amendement is artikel 16.55, lid 6 in de Omgevingswet gekomen. De bedoeling daarvan was dat ook initiatief-

nemers zouden overleggen met hun omgeving. Het vervelende is dat in de uitwerking, in artikel 7.4 van de Omgevingsregeling, alleen is bepaald dat ze moeten aangeven óf ze burgers, organisaties enzovoort hebben betrokken bij de voorbereiding van hun aanvraag. Dat is volgens ons in strijd met de strekking van het amendement. Het is ook jammer, want niet alle initiatiefnemers zullen dat uit zichzelf doen, maar het is wel belangrijk.
Wanneer leidt de Omgevingswet écht tot meer participatie in de praktijk? Het is al eerder gezegd: het DSO is ook voor participatie heel erg belangrijk. Mensen moeten op tijd weten wat er aan nieuwe ontwikkelingen voorgenomen wordt. Ze moeten voldoende geïnformeerd zijn. Ze moeten weten wat de bestaande situatie is. Het DSO is dus broodnodig.
Ten tweede is de milieueffectrapportage een heel belangrijk instrument in het kader van participatie. Mensen moeten weten wat de effecten zijn van nieuwe ontwikkelingen, om op een gelijk niveau met overheden en initiatiefnemers in overleg te kunnen treden en een echte dialoog te voeren. Wat dat betreft is het heel spijtig dat de rol van de milieueffectrapportage door de Omgevingswet juist steeds kleiner wordt. In de schriftelijke inbreng heb ik daarvan voorbeelden gegeven, bijvoorbeeld bij het projectbesluit en ook bij omgevingsplannen.
Dan nog een derde punt. De Omgevingswet staat al sinds 2016 in het Staatsblad. De wereld heeft sindsdien natuurlijk niet stilgestaan. Zo wordt er in 30 regio's gewerkt aan regionale energiestrategieën. Iedereen wordt uitgenodigd om mee te denken, maar de verhouding van dit soort regionale aanpakken en de participatie daarin tot de instrumenten van de Omgevingswet is ons nog onduidelijk.
Over vraag drie, over de toegang, ook voor mensen die wat meer afstand hebben tot het openbaar bestuur, kan ik kort zijn. Naar onze mening zal de situatie alleen maar verslechteren. De Omgevingswet maakt het helaas niet allemaal eenvoudig of beter. De samenhang in besluiten is vaak juist minder dan meer. De regie ligt bij de aanvrager. Het is door de vergaande decentralisatie ook niet altijd duidelijk wat je mag en wat je niet mag in de gemeente waar je woont, of zelfs in de wijk waar je woont. Ik hoor hoogleraren omgevingsrecht af en toe verzuchten dat het wel heel ingewikkeld wordt. Hoe moet het dan voor bijvoorbeeld laaggeletterde mensen zijn, zeker in de eerste jaren na 2021, wanneer de ambtenaren het waarschijnlijk vaak ook nog niet weten?
Kort over beroep en bezwaar. Participatie, ook als die goed is vormgegeven, zal echt niet alle procedures voorkomen. Dat is ook geen probleem. De rechter moet zich kunnen buigen over de rechtmatigheid van besluiten.
U vroeg naar de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure. Mijn buurvrouw zei, als ik haar goed heb begrepen, daarnet: als je een goed participatietraject hebt, heb je die uitgebreide procedure niet meer nodig. Maar juist die procedure voorziet erin dat je tegen een ontwerpbesluit een zienswijze kunt indienen. Dat is anders dan in de reguliere procedure, waarin het besluit al is genomen en je meteen bezwaar maakt, dus meteen een juridisch conflict hebt. Mijn ervaring is dat er juist bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure nog heel veel overleg is, waardoor procedures achterwege konden blijven.

De **voorzitter**: Ik ga u afbreken. Ik zat naar uw tekst te kijken en dacht: u bent klaar. Maar u bent nu volgens mij los van de tekst aan het praten en u bent ruim buiten de vijf minuten.

Mevrouw **Robesin**: Sorry. Nog één zin, namelijk de hoofdvraag die u stelde: moet de senaat nog dit jaar instemmen met het wetsvoorstel? Ik hoop dat duidelijk is geworden dat wij van mening zijn dat u niet zou moeten instemmen zonder dat de Minister het voorstel op belangrijke punten wijzigt.

De **voorzitter**: Duidelijk. De heer Sprangers.

De heer **Sprangers**: Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de uitnodiging, wat ons betreft een duidelijke, goede vorm van burgerparticipatie. Ik spreek hier namens drie bewonersorganisaties, vertegenwoordigd in het Kronenburgerforum. Dat forum in Nijmegen is in 2014 gestart, op initiatief van de provincie Gelderland en de gemeente. Het is in samenspraak met bewoners, bedrijven en milieuorganisaties opgericht. Het richtte zich aanvankelijk met succes op het oplossen van concrete milieuproblemen. Daar zijn goede voorbeelden van op het bedrijventerrein in Nijmegen, waarover ik het dadelijk nog ga hebben. Daarna richtte het forum zich vooral wat meer op overkoepelende onderwerpen, zoals het maken van de gebiedsvisie voor bedrijventerrein TPN-West, wat staat voor Trade Port Nijmegen. Het gaat om een bedrijventerrein rondom de grootste binnenhaven van Nederland, hebben we laatst in de krant kunnen lezen. Rondom dat gebied wonen ongeveer 30.000 mensen. We hebben industrie van de zwaarste categorie.
Het Kronenburgerforum wordt bij ons vaak aangeduid als een goede vorm van burgerparticipatie. Helaas zien wij nu die burgerparticipatie vastlopen. Dat wil ik graag toelichten aan de hand van de casus gebiedsvisie TPN-West. Daarmee is in 2017 begonnen, met een duidelijk plan van aanpak door de gemeente. Er ontstond daarna onvrede en discussie over het opnemen van inbreng van bewoners in de visie. Vervolgens is er door een onafhankelijke mediator een set aanbevelingen opgesteld na gesprekken met alle betrokkenen. Die aanbevelingen werden door bewoners en bedrijven gesteund en als een goed uitgangspunt voor een gebiedsvisie en een uitvoeringsagenda aanvaard. De gemeente wilde echter een aantal aanbevelingen die cruciaal waren, zoals nieuwe vestigingseisen en het beperken van de milieuruimte, niet overnemen. Daarover ontstond wederom een clash met de gemeente. We hebben daarover met wethouders gesproken. Er werd aangegeven: dit kunnen we anders gaan doen. Er zijn toen hoopvolle afspraken gemaakt om, op ons initiatief, vooral ook te kijken naar mogelijkheden en kansen en niet naar wat vooraf de onmogelijkheden zouden kunnen zijn, die er juridisch gezien wel liggen. Die afspraken zijn uiteindelijk wel gemaakt, maar ze zijn wederom niet in de gebiedsvisie terechtkomen. Toen ging het ook qua proces fout, omdat de gemeente deze zomer besloot om eenzijdig de gebiedsvisie niet meer door de raad te laten vaststellen maar het als een bouwsteen op te nemen in de omgevingsvisie. Omdat dat traject eraan ging komen, wilde de gemeente het niet meer naar de raad brengen. Dat was voor ons een moment om te zeggen: de maat is vol. De burgerparticipatie is wat ons betreft dus mislukt. We hebben het bij de raad neergelegd en die buigt zich momenteel over de vraag hoe hiermee verder te gaan.
In Nijmegen lopen we helaas ook op andere dossiers tegen een vorm van burgerparticipatie aan waarin wij ons helemaal niet gehoord voelen. Inbreng wordt vaak meegenomen als een aantal burgers op een infoavond verschijnen. Er worden wat geluiden geventileerd, maar burgers komen daar onvoorbereid naartoe. Die geluiden worden dan genoteerd. Naderhand wordt in de rapportage gezegd: er heeft succesvolle burgerparticipatie plaatsgevonden en de geluiden van de bewoners zijn meegenomen. Uiteindelijk wordt daar feitelijk echter niets mee gedaan.
Onze ervaringen met het oefenen met de nieuwe Omgevingswet en het falen van de participatie zoals wij dat ervaren, leidt tot een aantal vragen die bij ons leven, die we schriftelijk al hebben toegestuurd. Hoe borg je het participatieproces? Hoe kun je, als we het over verwachtingsmanagement hebben, vooraf aangeven hoe je het gaat inrichten? Nu is het in onze ogen te vormvrij. Er is een motiveringsplicht om achteraf te zeggen dat er met burgers gesproken is, maar er is geen enkele controle op de vraag of dat voldoende is gebeurd. Hebben we ook invloed op de vorm

van participatie? Stel dat een gemeente of een andere initiatiefnemer mensen benadert, bijvoorbeeld een groep bewoners uitnodigt, hoe weten we dan dat dit de juiste groep bewoners is als wij zeggen dat de vertegenwoordiging heel anders zou kunnen zijn? Een andere vraag is: hoe zorg je voor een compleet en transparant beeld van alle betrokken belangen? Welke middelen zijn er om dat aan de kaak te stellen als het niet goed gaat? Bij een vorige spreker is een andere vraag al ter sprake gekomen: wie zit er aan tafel en hoe is dat proces georganiseerd? Zoals ik net zei, kun je een aantal burgers uitnodigen, met gesprekken of via internet, maar op welke wijze heb je dan de bewoners aan tafel die daadwerkelijk de belangen vertegenwoordigen van de bewoners die ermee te maken hebben? En hoe borg je dat en check je dat dit goed zit? Een volgende punt is: hoe weet je wat de inbreng is? Hoe borg je dat de ingebrachte voorstellen waarover geen overeenstemming is, in de afweging naar voren worden gebracht, zodat door politiek of raad een goede afweging gemaakt kan worden? Een laatste punt is: in hoeverre participeert de raad zelf en welke middelen zijn er om bezwaar te maken tegen een voorgenomen inrichting van het participatieproces?
Beste commissie, dit zijn de vragen waar bij ons onduidelijkheid over bestaat. Ik wil graag afronden met het volgende. Als het begrip participatie bij aanvang van een project niet voldoende duidelijk is vastgelegd en de invulling daarvan vormvrij is, dan zijn en blijven de burgers helaas vogelvrij.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik maak het rondje de andere kant op en begin nu bij de heer Rietkerk.

De heer **Rietkerk** (CDA): Ik heb een vraag aan mevrouw Spijker en mevrouw Robesin. Mijn vraag staat los van de formele besluitvorming, want bij een raad kun je altijd inspreken en sommigen doen het via de markt. Dan heb je een besluit. Het gaat mij nu om de voorkant. Dat staat even los van de vraag of je gelijk krijgt. Want participatie is naar mijn idee niet: gelijk krijgen. Kunt u vanuit Leiden en misschien ook andere gebieden toelichting geven op dat perspectief? Bij gebiedsontwikkeling noemen ze het soms een masterplan. U plaatst in feite voor de visie en het formele traject een ontwikkelperspectief in een wijk. Dat is een nieuw, vormvrij instrument. Ik weet dat regionale bestuurders het via een masterplan doen met een perspectief. Dat betreft nog niet het oorspronkelijke ontwerpplan, projectplan of besluit in een raad. Het zit er allemaal voor. Eenieder kan inspreken. Vindt u dat nu voldoende in de praktijk, dus ook naar de toekomst toe, of niet? De een heeft er volgens mij zorgen over. De ander zegt: het zou kunnen. Ik ben benieuwd naar uw toelichting daarop.

De **voorzitter**: Wie is de volgende die een vraag wil stellen? De heer Nicolaï.

De heer **Nicolaï** (PvdD): Ik wilde daarop aansluiten. Het sluit ook een beetje aan bij de vragen waar de heer Sprangers mee zit. We staan voor de vraag of participatie voldoende en goed genoeg geregeld is. Ik ben heel blij om te horen hoe het in Leiden allemaal gaat, maar waar kunnen burgers op terugvallen in een gemeente waar het niet zo gaat? Bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure was dat allemaal heel goed geregeld. Die is nu voor een heleboel gevallen afgeschaft. In hoeverre is de participatie in de visie van alle drie voldoende geregeld in de Omgevingswet?

De heer **Crone** (PvdA): Ik ga daar graag op verder. Mevrouw Spijker is zeer enthousiast en enthousiasmerend. Ze is ook de beste, want ze heeft een prijs gewonnen. Als iedereen het zo goed deed als u, hadden we dus

geen probleem. Maar kunt u een inschatting geven? U bent geloof ik actief in de G40, de groep van grote gemeenten. Kunt u inschatten of het overal zo gaat? En gaat het ook in de kleinere gemeenten zo? Wij moeten immers natuurlijk het totaaloverzicht hebben en niet alleen op koplopers sturen. Ik stel de volgende vraag over die terugkoppeling op de participatie aan u, maar ook aan de twee andere sprekers. Als mensen alleen maar gehoord worden, maar geen reactie krijgen, voelen ze zich al gauw met een kluitje in het riet gestuurd. Heeft u daar ervaring mee opgedaan in Leiden? Ik stel deze vraag dus ook aan de heer Sprangers en mevrouw Robesin. U vindt kennelijk alle drie dat er veel sterkere vormvereisten moeten zijn. U bedoelt daarmee waarschijnlijk een inhoudelijke en onderbouwde reactie waarin staat waarom de inhoud van de inspraak niet is meegenomen? Mijn laatste vraag is voor mevrouw Robesin. Het is de bedoeling dat de aanvullende wetgeving en besluiten allemaal beleidsneutraal overgezet worden. Er moet dus geen sprake zijn van verslechtering van grenswaarden en andere dingen. Hebben Natuur & Milieu en andere milieuorganisaties het gevoel dat dat zo is? Of is er volgens u een oprekking en krijgen we over tien jaar een nieuwe PAS?

De **voorzitter**: Zijn er aan de andere kant nog aanvullende vragen? Mevrouw Moonen.

Mevrouw **Moonen** (D66): Mijn vraag sluit aan bij de laatste vraag die gesteld is. We hebben natuurlijk ook een hele dialoog gehad, ook in de Tweede Kamer, over beschermen en benutten. Aan mevrouw Robesin, en eventueel ook aan mevrouw Spijker vraag ik of zij denken dat die participatie er juist toe gaat leiden dat we die goede balans vinden tussen beschermen en benutten? Of kunnen we daardoor juist verder van die balans afraken? Onder welke condities gaat die participatie ons helpen bij het vinden van een goede balans tussen beschermen en benutten?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Spijker.

Mevrouw **Spijker**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal eerst ingaan op de vraag van de heer Rietkerk. Ik geef hem toch eerst even een formeel antwoord. De systematiek is eigenlijk zo dat we bezig zijn met een omgevingsvisie. We hebben al een omgevingsvisie 1.0 en we werken nu toe naar een 1.1-versie. We doen daar echt ervaring mee op om het steeds integraler te maken. Daaronder hangt het ontwikkelperspectief op wijkniveau. En vervolgens hebben we natuurlijk het bestemmingsplan, wat straks het omgevingsplan zal zijn. En als we verschillende projecten hebben, kunnen we in een wijk onder dat ontwikkelperspectief zelfs ook nog een gebiedsvisie vaststellen, of een masterplan. Dus ook zelfs dat kan er nog onder hangen.
Volgens mij gaat uw vraag vervolgens over hoe de situatie is waarin we dan belanden bij een concreet project. Bij een concreet project hebben we eigenlijk twee systemen. Ofwel we komen tot een wijziging van het bestemmingsplan, dus straks een wijziging van het omgevingsplan, ofwel we komen tot een afwijkingsbesluit. In beide gevallen kom je uiteindelijk natuurlijk sowieso ook toe aan participatie en de raad. Bij het afwijkingsbesluit wordt nu ook de mogelijkheid geboden om bijvoorbeeld verplicht te participeren. De raad kan categorieën van gevallen aanwijzen waarin verplicht geparticipeerd kan worden. In die zin denk ik dat de Omgevingswet op dit moment echt voldoende ruimte biedt om dit goed in te richten met elkaar.
En we moeten er natuurlijk uiteindelijk ook naartoe dat we meer gaan werken vanuit integrale kaders waar ook goed op geparticipeerd wordt. Wat mij betreft wordt er ook volcontinu gemonitord wat eigenlijk ook het systeem van de Omgevingswet is. Dat zeg ik ook steeds in onze raad. En eventueel moet er dan aanpassing plaatsvinden. Dus we moeten eigenlijk

naar een heel andere manier van denken. Ik ben hier ooit, in 1995, in begonnen en ik ben 25 jaar lang werkzaam geweest op het gebied van de gebieds- en projectontwikkeling. We hebben in die tijd vorderingen gemaakt. We zijn eerst eigenlijk heel projectmatig aan de slag gegaan. Volgens mij zijn de vraagstukken in de samenleving nu zo groot dat we juist nu meer naar dat integrale denken en de kaders toe moeten. De planvorming moet nu in feite inspelen op de actuele situatie. Ik heb in het verleden ook altijd gezegd: een bestemmingsplan is eigenlijk al verouderd als we het vaststellen. Want het proces dat je daarvoor moet doorlopen, is vaak al een tijd gaande. Dus we moeten vooral ook kijken naar het systeem van de Omgevingswet. We zoeken naar oude zekerheden en oude manieren die we ons eigen hebben gemaakt, maar volgens mij moet je vooral naar de systematiek kijken. Dan moet je kijken of het voldoende geborgd is. Dat is ook aan u. Vanuit Leiden zeg ik: het is voldoende geborgd.
Er is gevraagd: hoe zit het dan met de G40 en de wat kleinere gemeenten? Die moeten daar natuurlijk ook ervaring mee opdoen. Maar juist vanuit de integraliteit van de opgaven – die niet stoppen bij de gemeentegrenzen – moet je elkaar wel vinden en opzoeken, en dat gebeurt ook steeds meer in den lande. En natuurlijk, kleine gemeenten hebben misschien niet altijd de deskundigheid, maar ik zie wel allerlei coalities ontstaan en kennis uitgewisseld worden. Ik kan niet helemaal voor de G40 spreken, maar ik kan wel spreken op grond van wat ik ervaar in mijn omgeving. Het is natuurlijk niet direct allemaal optimaal, maar volgens mij zijn we ermee aan de slag en ik zie dat er grote vorderingen gemaakt worden. Dat moeten we gewoon met elkaar gaan doen.
Er werd net ook aan de hoofdvraag geraakt: Moeten we dan die wet per 1 januari 2021 invoeren? Ik zou zeggen: ja, doe dat! De invoering is al een paar keer uitgesteld, en juist die druk om uiteindelijk ook met elkaar aan de slag te gaan, moeten we gewoon blijven voelen en we moeten daarnaartoe werken. Destijds hebben we een discussie gehad met de invoering van de Wro. Bij de Wabo, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht hebben we ook een discussie gehad. De ervaring leert dat we vooral ook gewoon moeten vasthouden aan die data. Zorg er dan vooral voor dat het overgangsrecht goed in orde is en dat gemeenten goed ondersteund worden. De kleinere gemeenten moeten ondersteund worden met deskundigheid. En zorg dat dat DSO ook voldoende op peil is. Daar zit volgens mij in ieder geval nog wél een aandachtspunt. Ik zou zeggen: zorg ervoor dat dat wel in orde is. Maar in principe kunnen we ook gewoon al uit de voeten met die wet. Dat werd net ook al aangegeven in de vorige ronde. Die ervaring wordt immers nu ook al opgedaan op basis van de Crisis- en herstelwet.
Ik kijk even op mijn lijstje, voorzitter. Net werd de vraag gesteld of het goed geregeld is. Die vraag heb ik eigenlijk net beantwoord: volgens mij is het in de hele systematiek van de wet voldoende geregeld. Er werd ook gevraagd: wat gebeurt er als de participatie níét goed heeft plaatsgevonden? Daar is die raad nu ook juist voor. De raad kan op enig moment natuurlijk ook gewoon zeggen: wij vinden dat hier beter geparticipeerd moet worden. De raad kan druk uitoefenen. Dat is politiek. In Leiden hebben we meerdere malen meegemaakt, zeker ook in de vorige periode, dat er een «hele volksopstand» ontstond over wat grotere besluiten. U moet volgens mij ook vertrouwen hebben in die checks-and-balances van politiek. U moet niet alles willen dichtregelen, want participatie is echt maatwerk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Robesin.

Mevrouw **Robesin**: Ik reageer op de vraag van de heer Rietkerk, de reactie van mevrouw Spijker, op meebouwen bij masterplannen en uw tussenlaag. Ik denk zelf dat het juist heel goed is als er iets zit tussen de

omgevingsvisie, met de horizon ver weg, en het omgevingsplan. Het is ook heel goed dat er op gebiedsniveau visies worden gemaakt. Maar het is wel lastig. Daarmee kom ik eigenlijk op de vraag van de heer Nicolaï of de participatie voldoende geregeld is. Het is heel belangrijk dat participatie aan bepaalde randvoorwaarden voldoet, ongeacht of je het nu op het niveau van de omgevingsvisie bekijkt, dus van zo'n «tussenlaag», of op het niveau van het omgevingsplan. Dat is zoals ik al zei belangrijk om de verwachtingen te managen. De heer Crone vroeg: is de terugkoppeling dan een van de onderdelen waar je behoefte aan hebt? Ja, daar is zeker behoefte aan. Dat hoor je ook in het verhaal van het Kronenburgerforum. Het is niet zo dat wij pleiten voor het precies regelen van iedere stap in een participatietraject, maar er zijn wel essentiële elementen die helpen bij het voorkomen van de frustratie waar ik het over had. Een van die elementen is bijvoorbeeld dat je vanaf het begin al aangeeft waar je het over zult hebben en wat de ruimte is waarbinnen geparticipeerd kan worden. De overheid, en eigenlijk ook de initiatiefnemers, moeten goed terugkoppelen wat er met de ingebrachte oplossingen, gedachten, bezwaren is gebeurd.
Mevrouw Moonen vroeg: leidt participatie tot een betere balans tussen beschermen en benutten? Ja, dat zou ik hopen, maar daar zijn wel ook weer die randvoorwaarden voor nodig. Ik noemde al het DSO. Maar ook de milieueffectrapportage is erg van belang. In dat verband meld ik dat er een onderzoek naar uw Kamer zou komen over de verschillen tussen de MER in de huidige situatie en de MER onder de Omgevingswet. Als ik het goed heb gezien, is dat onderzoek nog niet aan uw Kamer aangeboden. Het is onze indruk dat er op verschillende punten echt sprake is van een verschraling van de rol van de milieueffectrapportage. Dat betekent bij het zoeken van die balans tussen beschermen en benutten dat het voor participanten – ouderwets gezegd: voor insprekers – onduidelijk kan zijn wat precies de effecten zijn van de voorgenomen ontwikkelingen.
Verder is het denk ik ook heel belangrijk dat er gewerkt gaat worden vanuit het idee van gebruiksruimte en omgevingswaarden. Die instrumenten zijn hier nog niet langsgekomen. Gebruiksruimte mag geen instrument worden genoemd, maar het is wel een gedachte die heel belangrijk is. Denk maar aan de stikstofproblematiek. Je moet vooraf weten wat eigenlijk de ruimte is om bepaalde ontwikkelingen nog toe te staan. Dan heb ik het niet over de juridische ruimte, maar over de feitelijke ruimte. Ook daarvoor is niet alleen het DSO belangrijk, maar zijn juist ook die Laan van de Leefomgeving en de informatiehuizen belangrijk, zoals de heer Meijdam zei. Die zijn eigenlijk randvoorwaarden om participatie, en eigenlijk ook de dubbele doelstelling van de Omgevingswet, te laten slagen.
De heer Crone stelde een vraag over de beleidsneutraliteit. Er is een overzicht naar uw Kamer gestuurd met plusjes en minnetjes. Er staan veel minnetjes in. De minnetjes betekenen in dit verband «beleidsneutraal». Sommige waren plus/min. Ik zei al: de Invoeringswet verslechtert op sommige onderdelen de Omgevingswet en de uitvoeringsbesluiten nog. Met «verslechteren» bedoel ik dat op het onderdeel «gelijkwaardig beschermingsniveau», het onderdeel «gelijkblijvende rechtsbescherming» en ook op het onderdeel «participatie» naar ons idee de omzetting niet beleidsneutraal gebeurt. Wat dat betreft ben ik het ook eens met het IPO, want het gaat er vaak ook om hoe het wordt aangepakt.
Ik denk dat een nieuwe PAS-problematiek over tien jaar misschien in dit verband wat minder zal spelen in de zin dat er Europeesrechtelijke regels zouden worden overtreden. Het is zo dat Europese regels op het gebied van luchtkwaliteit en dat soort verplichte dingen wél zijn omgezet, maar er is niet gekeken naar nieuwe problematieken, opgaven waar je met de Omgevingswet iets aan zou kunnen doen. Daarom vinden wij het nog steeds een gemiste kans dat alleen de Europeesrechtelijk verplichte omgevingswaarden in de wet zijn verankerd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Sprangers.

De heer **Sprangers**: Ik ga even in op de vragen van de heren Nicolaï en Rietkerk, aansluitend op mijn nevensprekers. Wat meer in het algemeen wil ik wat zeggen over de spanning tussen enerzijds vooraf alles willen regelen, en anderzijds die vormvrijheid. Andere sprekers brachten dat ook in. Ik heb het idee dat nu in de wet te weinig is omschreven hoe die participatie precies vormgegeven moet worden. Natuurlijk hoef je niet alles dicht te timmeren, want dat zou het weer helemaal klemzetten. Maar je zou wel een aantal minimale voorwaarden kunnen opnemen waar die participatie aan moet voldoen. In de praktijk werkt het onvoldoende als alleen maar aan verwachtingenmanagement wordt gedaan door te zeggen waar je niet en waar je wel over kunt meepraten. Dat gaat gewoon niet lukken. Ik ga even aan de «verkeerde kant» van het verwachtingenmanagement zitten door te zeggen: daar kunnen gemeenten en ook initiatiefnemers makkelijk mee wegkomen. We zien dat in Nijmegen. Een initiatiefnemer heeft een plan. De gemeente zegt: ga je gang en ga met de bewoners praten. De initiatiefnemer gaat vervolgens met twee bewoners koffiedrinken en in de rapportage komt dan te staan: we hebben met de bewoners gesproken en er zijn geen grote bezwaren tegen de plannen. Daarmee is de kous af en is er voldaan aan de motiveringsplicht; het plan kan doorgang vinden waar het de participatie betreft. Dat is een voorbeeld van hoe het echt níét moet als je de burgers mee wilt nemen.
Met de gebiedsvisie hebben wij echt oprecht met passie geprobeerd om samen met bedrijven te kijken wat de echte kansen zijn om een duurzame ontwikkeling tot stand te brengen en wat we kunnen doen om, kijkend naar nieuwe vestigingsstrategieën voor bedrijven die hier komen, daadwerkelijk de milieulast zo laag mogelijk te houden. Als we dan merken dat we toch door, in dit geval, de gemeente, ambtelijk totaal de pas worden afgesneden, hebben wij geen houvast om te zeggen: luister, we hadden van tevoren afgesproken dat we daar wél over zouden mogen meepraten en dat we gezamenlijk zouden kijken hoe het verder moet. Nee, de deur gaat daar dicht en we krijgen van de wethouder te horen: we gaan door, desnoods zonder jullie. Dat is echt een vorm van participatie die níét moet.
Dat vinden we natuurlijk allemaal, maar hoe borg je in de Omgevingswet dat de participatie daadwerkelijk goed plaatsvindt? Dat heeft alles te maken met die terugkoppeling achteraf en die vormeisen vooraf, zoals al een paar keer naar voren is gekomen. Ik denk dat daar goed naar moet worden gekeken. Er zijn twee instrumenten waar alleen achteraf een motiveringsplicht is met betrekking tot participatie. Daar kun je vrij makkelijk aan voldoen. Bij andere instrumenten zoals het programma en het omgevingsplan, moet je wel vooraf kennisgeven dat je gaat participeren. Maar op welke wijze dat moet, is ook daar niet duidelijk. Dus welke houvast hebben burgers als ze in dat participatieproces stappen?
Ik denk dat een belangrijk element daarbij ook de vraag is wie je dan aan tafel uitnodigt. Dat is een probleem dat we ook bij onszelf leggen: hoe kunnen wij ons zo vertegenwoordigen of organiseren dat we goed aan tafel zitten? Een paar burgers uitnodigen voor een infoavond is niet genoeg; je zult van tevoren je achterban voldoende moeten informeren over wat er gaande is met de plannen. Dat is iets wat je bij burgers neer kunt leggen. Wij zijn geen professionele organisatie. Wij hebben geen geld en wij moeten onszelf organiseren. We hebben als tegenspeler een ambtelijk apparaat dat goed georganiseerd is, dat misschien niet zo goed loopt maar wel goed in elkaar zit qua organisatie. Dat zijn dus dingen waar we dan tegen aanlopen.

De **voorzitter**: Bedankt. Ik heb nog een paar minuten voor een eventuele vervolgvraag. Ik zie die bij mevrouw Kluit.

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks): Het zit in een beetje in tussen de gemeente Leiden en Nijmegen. Als niet duidelijk is wat «integraal» is, wat dat precies inhoudt, kan integraal werken natuurlijk tot heel veel verwarring leiden. In Nijmegen hebben jullie samen met de ondernemers op het bedrijventerrein een plan gemaakt. Vervolgens bleek dat de gemeente de ambitie had om aantrekkelijk te blijven voor alle bedrijven in heel Nederland en niet zozeer gericht was op wat de bedrijven en de bewoners die er nu zitten, willen. Hoe breng je nou hiërarchie aan in integraliteit? Bijvoorbeeld: je wilt een windmolenpark neerzetten. Dat is goed voor de duurzaamheid en voor de energieopgave, maar brengt misschien wel geluidsoverlast en slagschaduw met zich mee. Wat bepaalt dan wat je wel of niet doet? Integraal is heel mooi. We horen altijd verhalen over hoe je dan een weg kunt aanleggen met natuurontwikkeling. Hartstikke mooi. Maar soms conflicteert het ook. Hoe kun je daar helderheid in krijgen? Wat is daarvoor nodig?

De **voorzitter**: Duidelijk. Mevrouw Bezaan.

Mevrouw **Bezaan** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Spijker. Hoe wordt in uw optiek voorkomen dat participatie een verplicht nummer wordt?

De **voorzitter**: Tot slot de heer Verkerk.

De heer **Verkerk** (ChristenUnie): Ik ben heel getroffen door de goede manier van participeren, zoals in Leiden is gebeurd. Mijn vraag is wat de effecten daarvan zijn op de burgers en op de betrokkenheid van de burgers wanneer er in bepaalde gevallen bewust voor wordt gekozen om die burgers níét te volgen.
Voor de heer Sprangers heb ik de vraag wat het effect is van het mislukte participatieproces op de burgers en hun omgeving. Want burgers gaan dat vertellen. Wat betekent dat voor de gemeente? Met andere woorden: hoe belangrijk is de goede kwaliteit van participatieprocessen voor overheden?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik geef u allemaal één minuut.
Mevrouw Spijker.

Mevrouw **Spijker**: Zo kort, voorzitter?
Ik vind het dan in ieder geval nog wel aardig om te vermelden dat ik hier eerder heb gezeten en toen juist pleitte voor nog verdergaande vormvereisten. Maar in de praktijk merk ik nu juist dat het vooral gaat om de toepassing, en dat een goede participatie dus niet wettelijk af te dwingen is. Je moet dat echt met elkaar gaan doen. Dan zul je vanzelf merken wat het effect is.
Om maar even bij de laatste vraag te beginnen, de vraag wat het effect is als burgers goed betrokken zijn. Overigens zijn niet alle burgers bij ons tevreden. Ik heb in mijn verhaal proberen aan te geven dat het soms niet allemaal goed werkt. We zijn dus de hele tijd lerende hoe we dit moeten doen.
Dan de vraag wat het effect is als je de burgers niet volgt. Dat zit 'm vooral in de uitleg. Je moet het dan heel goed motiveren. Op het moment dat je minder draagvlak hebt, krijg je een verzwaarde motiveringsplicht. Dat is ook het idee van de wet. Je moet zo'n beslissing dan natuurlijk eerst in de raad goed motiveren. Als de raad zegt die te volgen en inderdaad zo gaat besluiten, zul je dat naar je burgers goed moeten motiveren. Dat is eigenlijk de systematiek.
Dan de vraag hoe je voorkomt dat het een verplicht nummer wordt. Dat voorkom je vooral door het niet een afvinklijstje te laten zijn en niet al in de wet te zetten welke stappen er allemaal gevolgd moeten worden.

Overigens hebben wij in Leiden de Participatiewijzer, die nu inderdaad niet wettelijk is verankerd. Wat mij betreft zou ik het in de toekomst kunnen gaan formuleren als beleid en dat verplicht kunnen opnemen, als dat in Leiden wenselijk is. Het is dus echt maatwerk per situatie.
Dat merk ik ook, want soms starten wij een grote ontwikkeling in de binnenstad van Leiden, bijvoorbeeld het Energiepark, en merken we gaandeweg dat er bijvoorbeeld een burgerinitiatief is ontstaan dat eerst een actiecomité tegen was. Dan merk je dat je op een andere manier met partijen omgaat. Wij leren dus ook als stad. En dat heeft tijd nodig. Dat brengt die Omgevingswet ook. Dat moet je dan niet in een heel strak wettelijk jasje trekken, want dat is eigenlijk een soort nep-zekerheid.
Dan de eerste vraag, naar het integrale werken. Hoe doen we dat? Het Energiepark is daar een goed voorbeeld van. Donderdag hebben we die in de raad voor wat betreft de besluitvorming, met wat de kaders nu zijn en waar we naartoe willen. Het is een visie die een langere tijd gaat doorwerken. Wat nog niet is vastgelegd, is dus inderdaad nog open en daarover kan geparticipeerd worden. Die integraliteit zit er steeds meer in, maar inderdaad is het zo dat je op dit moment natuurlijk toch nog een soort belangenafweging doet qua functies. Daarbij luisteren we heel goed naar inwoners om zo te horen wat zwaarder weegt. Het is wel leuk om te vertellen dat we bij de slotbijeenkomst Mentimeter hebben gebruikt, waar heel duidelijk uit naar voren kwam dat bij wijze van spreken de helft voor was en de andere helft juist tegen, terwijl dat er wel als meest belangrijke uit kwam. Dan zie je dus heel goed dat er op dat aspect knopen moeten worden doorgehakt. Daarvoor blijft wat mij betreft de raad. We hebben het daar nog niet over gehad, maar de rol van de raad is belangrijk. Hoe gaat de raad onder de nieuwe Omgevingswet die rol goed innemen? Dat is nog een heel interessant vraagstuk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Robesin.

Mevrouw **Robesin**: Een verplicht nummer, een rituele dans? Daar ben ik ook niet voor. Maar het moet wel een traject zijn dat iets oplevert, zowel voor de omgevingskwaliteit als voor het democratisch gevoel van mensen, het idee dat ze serieus genomen worden en dat er echt naar ze geluisterd wordt. De integraliteit is een van de grootste uitdagingen in de Omgevingswet. Ik denk dat het daarom zo van belang is dat er is voldaan aan de randvoorwaarden, dat de faciliteiten die je nodig hebt, op tijd klaar zijn zodat mensen er op tijd mee kunnen werken. Mijn buurvrouw zei daarnet dat ik zou willen dat de datum naar achteren geschoven wordt. De hoofdvraag die u stelde, was volgens mij of wij nu moeten instemmen met de Invoeringswet, ja of nee. Dat is weer een andere. Ik denk dat het belangrijk is dat de Invoeringswet goed in elkaar zit, zodat je problemen later voorkomt. Mocht het mislopen met het DSO en alle andere faciliteiten die nodig zijn, dan denk ik dat het wijs is om na te denken over een eventueel uitstel, ook al wordt dat misschien beschouwd als gezichtsverlies. Je kunt dan beter nog iets meer tijd nemen – er is al heel veel tijd genomen – en het in één keer goed doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Tot slot de heer Sprangers.

De heer **Sprangers**: Een verplicht nummer? Is die Participatiewijzer een ladder of een set met aanwijzingen? Dat heb ik even niet goed begrepen. Maar als die Participatiewijzer een participatieladder is, denk ik dat dat heel weinig houvast geeft. Wil deze wet succesvol zijn op dit punt, denk ik dat je van tevoren beter moest vastleggen wat participatie inhoudt, zonder het dicht te timmeren. Dat zal van de ambtenaren nog enige creativiteit vergen. Ik ben zelf ambtenaar geweest en ik weet dat die creativiteit best wel succesvol kan zijn.

Wat betreft de hiërarchie in integraliteit het volgende. Dat zou eigenlijk de opzet kunnen zijn van de Omgevingswet, maar we zien in de praktijk bij het Engieterrein dat bij een gedeelte van het gebied waar we in Nijmegen mee te maken hebben, het plaatsten van de windmolens is losgekoppeld van de visie die er nu staat, waarin integraal aan burgers wordt gevraagd wat zij daarvan vinden. Dit terwijl een deel zich al uitgesproken heeft tegen die windmolens. Een deel is voor. Je kunt je afvragen: heel grote windmolens in zo'n dichte wijk, moeten we dat doen? Ik denk dat het goed is om in zo'n gebied alle aspecten mee te nemen om tot een heldere afweging te kunnen komen, waarbij je alle belangen probeert te wegen en aan de raad voor te leggen wat ze moet doen. Dat wordt nu in een schimmig spel, zo ervaren wij het, en wordt niet helder voor het voetlicht gebracht.
Tot slot. Wat is het effect van die mislukte vorm van participatie? Wat ons betreft betekent dat nu op dit moment dat wij uit het Kronenburg Forum stappen. We hebben geen vertrouwen meer in deze vorm van participatie. We gaan kijken, als drie bewonersorganisaties, hoe we zelf het overleg kunnen organiseren, om de bewoners te informeren over wat er gaande is. Op dit moment rest ons inderdaad niets anders dan toch gewoon de bezwaar- en beroepsprocedures af te wachten die ons nu te wachten staan. In die zin zijn we er waarschijnlijk van beide kanten niet erg happy mee.

De **voorzitter**: Dank u wel. Jammer dat we geen vrolijker slotzin kunnen bedenken. We gaan nu even pauzeren. Er stond 25 minuten in het schema. Ik stel voor dat we om 19.40 uur hier weer terug zijn. Het eten is in de Noenzaal. Ik denk dat als de gasten de Eerste Kamerleden volgen, zij daar wel terechtkomen. Ik dank u alle drie voor uw inbreng. Ik zal u ook een boekje overhandigen.

De bijeenkomst wordt van 19.22 uur tot 19.40 uur geschorst.

Thema III – Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Gesprek met:
– mevrouw Camille van der Harten, Directeur GeoBusiness
– de heer Fokke Plantinga, adviseur geo-informatie en digitalisering Rho-adviseurs voor leefruimte

De **voorzitter**: Ik hervat de deskundigenbijeenkomst. Dank voor uw medewerking om hier weer zo snel te zijn. Het thema is nu Digitaal Stelsel Omgevingswet. Twee inleidingen dit keer. Als eerste Camille van der Harten, directeur van GeoBusiness.

De heer **Van der Harten**: Meneer de voorzitter, bedankt. Dank u wel voor de uitnodiging om hier namens het geobedrijfsleven een visie te mogen geven op het DSO. Tijdens de pauze hadden we het over het DSO. Iedereen zei: op het moment dat je het over DSO hebt, is er een soort negatieve intonatie. Ik kan u vertellen dat dat in mijn betoog niet zo zal zijn. Ik hoop dat dat ons zal helpen.
Geotechnologie is een onmisbaar onderdeel, niet alleen van DSO maar ook van de Omgevingswet. Wij zeggen ook wel dat zonder geo de wereld stilstaat. Als geobedrijfsleven zijn wij al sinds 2014 betrokken bij de digitalisering van de Omgevingswet, toen nog het programma GOAL. We hebben toen ook meegedaan aan de eerste marktconsultatie rondom de OW. Uit die consultatie kwam dat we vooral moesten samenwerken, dat er een publiek-private samenwerking moest zijn, dat we met elkaar de schouders moesten zetten onder dit toch wel zeer complexe probleem. Laat ik daarom positief beginnen. Als je kijkt naar waar we tot nu toe staan met het DSO, moet ik zeggen dat er een geweldige prestatie is geleverd.

Het project is niet voor niets genomineerd voor de Computable Awards 2019 in de categorie ICT-project van het jaar bij de overheid. Zo'n nominatie komt er natuurlijk niet zomaar, er is wel degelijk wel wat gerealiseerd. Ik vind dat we daar het DSO-team voor moeten complimenteren.
Echter, we moeten ook eerlijk zijn. We zijn nog heel ver verwijderd van wat wij ooit met de Laan van de Leefomgeving voor ogen hadden en van wat er bedoeld en beloofd was. Dit wordt weleens vergeten. Als je kijkt naar de communicatie vanuit het programma, is die soms positief – ik denk terecht – maar zijn er ook nog heel veel dingen die beter zouden kunnen gaan. Daarom moeten we realistisch en kritisch blijven. Want met voorbeelden zoals de bomenkap, dakkapellen en de garagehouder, het meest recente voorbeeld, gaan we het niet redden. We hebben voor de pauze gehoord hoe ongelofelijk moeilijk het is om draagvlak te vinden voor het hele systeem als we niet met goedwerkende voorbeelden komen en laten zien dat het gaat werken.
Maar er zijn ook dingen heel erg goed gegaan. Kijk bijvoorbeeld naar wat het afgelopen jaar is gebeurd. Daarbij moet ik aangeven dat ik een breed bedrijfsleven vertegenwoordig; het gaat om bedrijven die bestemmingsplannen, omgevingsplannen, straks gaan maken, en ook om softwareontwikkelaars. Je ziet dat zeker in de consultatie met de markt grote stappen zijn gezet. Ik wil in dat kader verwijzen naar de STOP/TPOD-standaard, die nodig is om de omgevingsplannen straks te realiseren.
Alvorens ik verderga met mijn betoog, ga ik u eerst alvast mijn advies geven en de conclusies trekken. Dan kan ik daarna nog even doorpraten, maar ik loop daarbij waarschijnlijk uit mijn tijd en anders kom ik daar niet meer aan toe. Ik wil vooraf zeggen: stel de invoering van de Omgevingswet niet uit. Uitstel zorgt ervoor dat iedereen, en met name de gezagen, verder gaat afwachten. Naar onze mening voedt dat het pessimisme. Maar – ik zeg heel nadrukkelijk «maar» – sta wel een geleidelijke overgang toe. Ga dingen dus niet in beton gieten. Ik kan een voorbeeld geven. Per 1-1-2021 gaan we werken met omgevingsplannen. Dat zal dan zeker mogelijk zijn; die plannen kunnen gerealiseerd worden, we hebben er voor de pauze ook wat dingen over gehoord. Er zijn voorlopers, maar er zijn zeker ook gezagen die er wat meer moeite mee zullen hebben. Wij stellen dan ook een geleidelijke, zachte overgang voor, zodat we met elkaar aan de slag kunnen gaan met dat DSO en we iedereen daarin mee kunnen nemen. Laten we dus wel beginnen conform de planning, want we moeten snel ervaringen opdoen om het DSO te vervolmaken. Zorg ervoor dat de vraag vanuit de gezagen wordt ontwikkeld. Daardoor kunnen we gebruikmaken van het DSO door het te verplichten. Dit vraagt om een open stelsel van stabiele standaarden, zodat de gezagen samen met de markt en de leveranciers aan de slag kunnen.
Ons voorstel is dus geen «one size fits all»-loket, die term hebben we al vaker gehoord, maar een minimale variant waarmee de gezagen samen met de markt verder kunnen ontwikkelen. Ik zou oproepen: heb vertrouwen in de markt en zorg voor een goede rolverdeling en samenwerking met de markt, zodat de overheid zich kan concentreren op haar taak om de gezagen te stimuleren data beter beschikbaar te stellen. Ik zou daar nog aan willen toevoegen: pak daarin ook een regierol.
Het is eerder genoemd vanuit het IPO, maar wij denken ook dat financiële middelen, financiële ondersteuning echt noodzakelijk zijn, met name om de gezagen te stimuleren en te onderwijzen. Wij stellen voor om extra budget beschikbaar te houden als noodfonds om eventuele kinderziektes te kunnen opvangen.
Er zijn door u ook een aantal vragen aan mij, aan ons, gesteld. Ik zal daar kort op ingaan, zodat ik hopelijk in mijn tijd alle vragen kan beantwoorden.

De eerste vraag was wat de grootste bottleneck is in het implementeren van de Omgevingswet. Dat mag duidelijk zijn: de Omgevingswet is zeer complex. We hebben daar vandaag al eerder iets over gehoord. Als je kijkt wat er allemaal gaat veranderen, is dat met name de techniek, waar ik het nu over moet hebben, het DSO. Daar ligt onze grote uitdaging. Het tijdpad betreffende DSO is heel ambitieus. We moeten ons realiseren dat het DSO op dit moment nog in een laboratoriumstadium is. Ik had het net al even over de STOP/TPOD-standaarden voor de omgevingsdocumenten. Ik hoorde net dat vandaag die standaard is vastgesteld. Er begint nu een werkbare versie te komen. Tot op heden is er nog geen omvangrijk testplan geweest waarbij een plan door de volledige keten is gegaan. Dat moeten we ons realiseren. Dat is echt een zaak die we moeten oppakken. Ook is het nog zeer onoverzichtelijk welke DSO-omgeving wanneer beschikbaar komt en welke versies ze dan gaan ondersteunen. Iets wat er verder nog ontbreekt en wat ik graag zou willen hebben, is een laagdrempelige operationele helpdesk.
Omwille van de tijd ga ik meteen naar de laatste pagina van mijn betoog en dan ga ik afsluiten. Tot slot. Ik ga mijn advies niet herhalen, maar ik wil nogmaals benadrukken dat de Omgevingswet en het DSO van ons allemaal zijn en echt in ons aller belang. Stel niet uit, maar ga ermee aan de slag. Wettelijke druk kan zaken in beweging brengen. Denk niet dat je alles in één keer kan ontwikkelen. Dat weten we gewoon: de dynamiek van veranderingen is blijvend. Dat geldt zowel voor het DSO als voor de Omgevingswet; ze zullen nooit honderd procent af zijn. Zorg voor een goede rolverdeling tussen markt en overheid. Schep randvoorwaarden, met een focus op een open stelsel, het stimuleren van goede open informatie en beschikbaarheid over de fysieke leefomgeving.

De **voorzitter**: Dank u wel. Misschien kunt u de rest van uw betoog zo meteen in de vragen kwijt. Wilt u dan nu uw microfoon uitzetten?
De volgende spreker is Fokke Plantinga, adviseur geo-informatie en digitalisering bij Rho adviseurs voor leefruimte.

De heer **Plantinga**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb maar vijf minuten en mijn collega merkte al op dat dat kort is. Ik zal in ieder geval proberen om in het kort mijn visie met u te delen. Dat is eigenlijk een hoop. Ook wil ik proberen om u een beetje mee te nemen in mijn wereld, hoewel dat misschien een beetje technisch wordt. Maar ik ben beschikbaar voor vragen zo meteen, dat is geen probleem.
Afgelopen jaren ben ik nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van de STOP/TPOD-standaarden bij Geonovum. Daardoor ben ik ook nauw betrokken bij het programma Aan de slag met de Omgevingswet. We hebben afgelopen kwartaal gezien wat wij de afgelopen jaren allemaal hebben gerealiseerd. Daar mogen we inderdaad best trost op zijn. We hebben hard gewerkt en er ligt zeker wat.
U voelt nu een «maar» aankomen en die is er ook. Wat mij betreft is het punt waarop we nu beland zijn, ook een punt waar we eigenlijk hadden moeten staan. Dus heeft het nu al voldoende om eind volgend jaar klaar te zijn? Daar moeten we nog wel wat voor dingen voor doen in het organiseren. Ik heb daarover de afgelopen weken gesprekken gehad met collega's uit het werkveld. We hebben ten eerste met een schuin oog gekeken naar tien jaar terug, bij de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening, waarbij in 2010 de huidige ro-standaarden verankerd werden in de wet. Een jaar daarvoor hadden we al software, voorbeeldplannen en een pilotomgeving waarin we aan het werk konden, en de standaarden waren al bestendig. Nou mogen we dat eigenlijk niet vergelijken met de transitie die nu voorligt. De transitie die nu voorstaat, is vele malen groter, misschien vergelijkbaar met of nog groter dan de transitie die we kennen van de Wmo in 2015. Maar we hebben al wel een hele hoop klaarstaan. Kunnen we het dan niet gezamenlijk met het

bedrijfsleven en de koepelorganisaties van de bevoegd gezagen verder brengen?
Als we puur in de tijd gaan kijken wat er nog nodig is, merk ik dat softwareleveranciers juist graag de open einden gevuld willen hebben van de standaard die vorige maand is opgeleverd. Zij moeten die stappen nog kunnen maken om de software verder te kunnen ontwikkelen dan wat het nu is. Er is al heel wat gebouwd, dat vooropgesteld. Maar het is nog niet werkbaar. Als we daar niet gezamenlijk naar gaan kijken, komen we ook niet een stap verder. Want dan gaat zo meteen de softwareleverancier bepalen wat wij mogen maken, en daar is die standaard momenteel niet voor bedoeld. Die standaard is met recht zo open om die vrijheid ook te hebben. Maar we moeten dat misschien enigszins inperken. Dat kunnen we alleen samen doen.
Kijken we naar bijvoorbeeld de voorbeeldplannen die met de laatste versies zijn meegeleverd, dan twijfelen we of die voorbeelden representatief genoeg zijn om het doorlopen van de volledige keten te beoordelen. De eerste signalen geven al aan dat het systeem af en toe wat foutgevoelig is. Dat komt met name doordat er nog geen omvangrijke plannen zijn, veelal ook handgeschreven plannen zijn, die de test op een goede manier zouden moeten doorlopen. Misschien hebben we toch andere voorbeelden nodig. Maar ja, dan hebben we vaak ook die software nodig, dus het wordt een beetje een kip-eidiscussie. Maar in ieder geval hebben we dat nodig om een duidelijk beeld te krijgen van de werking en de stressgevoeligheid van de keten binnen de LVBB en het landelijk voorzien DSO.
Daarnaast is er een splitsing gekomen in een juridisch spoor en een Omgevingswetspoor. Want alle rijksbeslissingen en -besluiten moeten via de officiële publicatie lopen. Wij hebben natuurlijk ook vanuit de Omgevingswet bepaalde eisen aan onze plannen, dus hoe wij dingen geregeld willen hebben. De haakjes die wij nodig hebben in het op-spoor, om het zo maar even kort te noemen, ontbreken nog of zijn nog niet verwerkt, de ontwikkeling ervan verloopt in ieder geval nog niet synchroon. Maar daar hebben we ook nog tijd voor.
Ik werk zelf bij een adviesbureau en ik merk dat de ontwikkeling met name gericht is op de keten. Maar er wordt nog weinig rekening gehouden met het punt dat het merendeel van de bevoegd gezagen afhankelijk is van die adviesbureaus, omdat die adviesbureaus heel veel plannen maken, zowel vanuit de ontwikkelaarskant maar ook van de kant van de bevoegd gezagen zelf. Hier hebben wij natuurlijk wel ideeën bij, maar het heeft tegelijk ook gevolgen voor onze eigen organisatie. Daar willen we graag duidelijkheid over hebben. Het zijn aandachtspunten die we beslist ook mee willen nemen de komende periode.
Om even af te ronden: ik weet niet of u het gehoord heeft, maar ik kom uit de mooie provincie Friesland. Ik zat te bedenken, stel dat ik rayonhoofd was geweest en de Elfstedencommissie zou mij hebben gevraagd «geef eens een advies, geef eens jouw visies», wat zou ik dan antwoorden? «It giet oan» zou ik dus niet proberen te zeggen. Het antwoord zou op dit moment zijn dat het ijs dun is, nog niet genoeg om op te schaatsen, en dat we er nog wel even de vaart achter moeten zetten.
Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Misschien dat we even to the point kunnen zijn in de vragen, gelet op de tijd. Ik begin nu aan de kant van mevrouw Bezaan en mevrouw Moonen.

Mevrouw **Bezaan** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Zoals ik net begrepen heb, is het DSO niet klaar bij de start, om het zo maar te zeggen. Is het verantwoord om de Omgevingswet in werking te laten treden als het DSO niet op orde is? Welke gevolgen heeft dat in de praktijk, mocht dat wel of niet zo zijn?

Dat waren mijn vragen.

De **voorzitter**: Mevrouw Moonen.

Mevrouw **Moonen** (D66): De ambitie was steeds dat er per 1 januari 2020 een zekere basisvoorziening, een basiskwaliteit, gereed zou zijn, met de bedoeling dat gemeenten, provincies en waterschappen dan ten minste nog een jaar kunnen oefenen totdat de wet echt ingaat op 1 januari 2021. Hoe kijkt u nu aan tegen die basiskwaliteit die op 1 januari 2020 gereed dient te zijn? Hoe schat u die kwaliteit in?

De **voorzitter**: De heer Janssen.

De heer **Janssen** (SP): Aansluitend daarop: waar kan vanaf 2020 concreet mee worden geoefend? Ik hoop dat we dan niet allemaal meer de kapvergunning hoeven te gaan oefenen, want dat weten we ondertussen. De vraag is ook hoe snel het zich kan doorontwikkelen richting 2021, als het voor het echt zou moeten gaan. Ik hoorde de heer Plantinga zeggen dat de software nog niet werkbaar is. Daar maak ik me grote zorgen over. Iedereen die het FD vandaag gelezen heeft, heeft iets meegekregen van hoe het met softwareontwikkeling en overheid gaat. Dus de vraag is wanneer er dan wél werkbare software is, als de standaarden die kortgeleden zijn vastgesteld nog niet door softwareontwikkelaars gebruikt en effectief gemaakt kunnen worden.

De **voorzitter**: Oké. Ik ga de andere kant op. Mevrouw Moonen. Mevrouw Nooren. Sorry, de heer Gerbrandy.

De heer **Gerbrandy** (OSF): Voorzitter. Ik wil de beide heren danken voor hun eerlijkheid. Als je dit soort grote projecten ontwikkelt, is er een grote wil om het te laten slagen, maar als ik de beide heren zo beluister, krijg ik het gevoel dat we een beetje worden weggestuurd in een auto, we gaan op weg, maar we weten nog niet of onderweg de rem uitgevonden wordt. Dat lijkt me een nogal riskante bezigheid.

De **voorzitter**: Wilt u uw betoog in een vraag verpakken?

De heer **Gerbrandy** (OSF): Ja. In de hele keten is er nog geen proef geweest. Misschien is het een onmogelijke vraag, maar welke garanties kunt u geven dat dit systeem wél gaat werken? Dat vraag ik aan de beide heren.

Mevrouw **Nooren** (PvdA): Mijn eerste vraag. Het lijkt erop dat beiden zeggen «stop niet, maar ga door». Tegelijkertijd zeggen beiden: we zijn niet klaar om te starten. Daar zou ik dus nog wel een antwoord op willen. Het tweede. De vertegenwoordiger van het IPO zei dat het pas goed zou werken als men naar fase drie zou gaan. Ik begrijp dat we nog niet toe zijn aan fase één. Er wordt gesproken over een gefaseerde invoering. Als je iets wat generalistisch moet gaan werken, gefaseerd invoert, dan gaat bij mij ergens het licht uit. Ik vroeg mij daarom af hoeveel vertrouwen er in het systeem zal zijn als we het niet overal tegelijk gaan doen.

De heer **Nicolaï** (PvdD): Er zijn schriftelijk vragen gesteld. Volgens mij kun je de vragen 2, 3, 5 en 6 met «ja» of «nee» beantwoorden. Daar wil ik graag een «ja» of een «nee» op horen.

De heer **Verkerk** (ChristenUnie): Ik wil graag vragen naar de verhouding tussen het landelijke systeem en het lokale systeem. Als we op 1 januari landelijk willen beginnen, welke problemen met betrekking tot de

invoering doen zich dan voor? En als het lokaal minder goed gaat, is dat dan erg? En als het landelijk minder goed gaat, is dat dan erg?

De heer **Rietkerk** (CDA): Twee vragen. De eerste gaat over de Laan van de Leefomgeving. Kennelijk zijn er toezeggingen gedaan die niet zijn nagekomen. Kan dat kort worden toegelicht? Mijn tweede vraag: zijn een strategisch en tactisch beheerplan en een beheerprotocol vastgesteld?

De **voorzitter**: Er is heel wat gevraagd. Ik denk dat u allebei een halfuur aan het woord kunt zijn, maar u weet ook dat dat niet kan. Misschien moet u dus selectief zijn en er eventueel later nog verder op ingaan, maar haalt u de essenties eruit.

De heer **Van der Harten**: Ik ga gelijk met de laatste vraag beginnen. Die gaat over de Laan van de Leefomgeving. Ik heb daar inderdaad een opmerking over gemaakt. Daar zijn we ooit mee begonnen in 2014. De verwachting was toen: een laan met informatiehuizen waardoor informatie beschikbaar zou komen. Het is al een aantal keren ter sprake gekomen. Nou, dat systeem is losgelaten. Als ik het allemaal juist heb, heeft daar ook een BIT-advies uit 2017 aan ten grondslag gelegen. Daar verwijs ik naar. Is dat voldoende beantwoord? Oké.
De ja/nee-vragen. Mag ik nog heel even horen welke vragen dat waren?

De heer **Nicolaï**: De vragen 2, 3, 5 en 6.

De heer **Van der Harten**: Oké. Het antwoord op vraag 2 is: nee, er is geen probleem.
Vraag 4: zijn de lokale DSO-systemen tijdig klaar? Volgens mij wordt die vraag niet juist gesteld, want het gaat om het landelijk systeem. De gezagen zullen daarop systemen moeten ontwikkelen. Dus, ja, er is lokaal een systeem aanwezig, maar dat kan verder worden doorontwikkeld.
En dan vraag 5, de bruidsschat. Het antwoord daarop is: nee, die komt niet tijdig beschikbaar. Ik denk dat ik daarmee meteen een andere vraag kan beantwoorden. Die ging over de testfase. Ik weet niet precies wie die vraag had gesteld. Als je daarmee per 1 januari 2020, dus per 1 januari aanstaande, aan de slag gaat, dan is de bruidsschat nog niet beschikbaar voor gebruik. Ik kijk ook even naar links. Ik heb dit juist beantwoord, hè?

De heer **Plantinga**: Dat is juist. De bruidsschat zal pas in het vierde kwartaal in digitale vorm worden opgeleverd. Zo is de planning nu.

De heer **Van der Harten**: Oké. Het DSO is niet op orde, maar we gaan wel starten. Door mevrouw Bezaan en mevrouw Moonen werd gevraagd of we op 1 januari klaar zijn om te gaan testen. Als ik goed ben geïnformeerd, geven ambtenaren van Binnenlandse Zaken aan jullie op 26 november een demonstratie van het DSO-LV. Ik moet u daarnaar verwijzen. Voor zover ik het proces nu kan volgen – ik kijk ook even naar de heer Plantinga – denk ik wel dat het systeem op 1 januari gebruikt kan gaan worden.

De heer **Plantinga**: Misschien nog even in aanvulling daarop het volgende. Dat vond ik een beetje in de vraagstelling van mevrouw Bezaan. Het een sluit het ander uit, of het een kan niet zonder het ander. Zonder een DSO is er ook geen Omgevingswet en andersom. Als het DSO niet op tijd klaar is, dan betekent dat ook dat de wet niet in werking treedt. Zij kunnen niet zonder elkaar. Misschien ben ik niet helemaal helder geweest. Het is niet mijn bedoeling om te zeggen dat het niet klaar komt, maar we moeten er nog wel even hard aan trekken om dat allemaal voor elkaar te krijgen. Dat wil ik daarbij nog even meegeven.

De vraag over het oefenjaar 2020 heb ik volgens mij al beantwoord, en anders hoor ik het.
De software is gedeeltelijk klaar. Tenminste, er zijn leveranciers die voor bepaalde onderdelen die de standaarden momenteel nog niet bieden, meer duidelijkheid nodig hebben. Er is wel software die draait, maar dat is wel heel specifiek voor één omgevingsdocument. Dat moet al eerder klaar zijn, omdat provincies hun documenten al voor de inwerkingtreding gereed moeten hebben. Dat geldt ook voor het Rijk bij de omgevingsregeling en voor de bruidsschat. Er is dus al software zover gereed om dat soort onderdelen wel te kunnen doen. Maar hier en daar zitten er nog wat juridische haakjes en ogen aan die opgelost moeten worden.
Garanties. «Tot aan de deur», zeggen we dan. Garanties kunnen we helaas niet geven. Het is heel jammer dat we inderdaad wel een mooie auto hebben gekocht, maar daar nog niet mee kunnen gaan rijden. Om daadwerkelijk te kunnen rijden moeten we even wachten tot de accu's erin zitten. Een stuur hebben we misschien nog wel, maar rijden wordt voor een groot deel nog een beetje moeilijk. We zijn in die zin daarom ook klaar om te starten.
Volgens mij heeft de heer Van der Harten al geantwoord op het gefaseerd invoeren.
Blijft over het beheerprotocol van de heer Rietkerk, als ik mij niet vergis. Voor de standaarden is er een beheerprotocol, maar zijn vraag gaat volgens mij wat dieper dan dat. Ik moet daar even het antwoord op schuldig blijven. Het beheer van de standaarden is goed geregeld en afgedekt binnen het programma. Dat geldt natuurlijk ook voor het beheer van de omgeving.

De heer **Rietkerk** (CDA): In de beheersovereenkomst staat volgens mij dat er in juni een strategisch en tactisch beheerplan is met een beheerprotocol. Dan zou je dus moeten weten of dat is vastgesteld. En anders horen we dat wel van een van de adviseurs van het ministerie.

De heer **Plantinga**: Ja. Het is mij in ieder geval niet bekend.

De **voorzitter**: Misschien is dit een opzoekvraag. Mevrouw Kluit heeft een vervolgvraag.

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks): Ik vraag er misschien even op door omdat ik het toch nog niet helemaal begrijp, maar ik ben een alfa, dus daar zal het vast aan liggen. Hoor ik u nu zeggen dat we kunnen starten op de provinciale niveaus, omdat dat is ingebouwd? Om heel eerlijk te zijn, snap ik niet zo goed hoe gemeentes kunnen oefenen als de bruidsschat er niet in zit. Begrijp ik het dan goed?

De heer **Plantinga**: Dat is correct. Daar heb ik ook mijn twijfels bij. In analoge vorm is een hoop beschikbaar, maar het gaat juist om de bruidsschat in digitale vorm, zodat we daar ook op een digitale manier mee kunnen oefenen. Daarnaast hebben we de software nodig die je wilt aansluiten per 1 januari 2020, en daar moeten nog wel dingen voor georganiseerd worden.

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks): Ik weet niet of u hier advies over kunt geven, maar wat ik lastig vind is het volgende. Wij staan voor de vraag: wel of niet? Wij hebben niet een tussensmaak. Wij kunnen dus niet zeggen: doet u het voor de provincies wel, maar voor de gemeentes niet. Kunt u, dat wetende, terugkomen op «het ijs is dun»? Is het ijs in die zin dun dat de provincies eroverheen kunnen lopen, maar de gemeentes nog niet? Zoiets?

De heer **Plantinga**: Met «het ijs is dun» bedoel ik dat we op 1 januari 2020 nog vrij weinig kunnen; we kunnen niet anders dan met de kaders die er staan en een DSO dat gedeeltelijk werkt. De provincies kunnen wel hun plannen gaan maken, maar het komend jaar moeten we dan wel gebruiken om juist de hiaten die er momenteel in zitten, in te vullen en op te lossen. Lukt dat niet, dan halen we ook 1 januari 2021 niet. Maar ik ga ervan uit dat, als wij daar met de koepels gezamenlijk onze schouders onder steken, wij dit gewoon kunnen halen.

De heer **Crone** (PvdA): letsje scherper: kunnen de gemeentes oefenen als het systeem niet af is?

De heer **Plantinga**: Niet op 1 januari 2020.

De heer **Crone** (PvdA): In de loop van het jaar moet het afkomen, en dan kunnen zij dus pas oefenen.

De heer **Plantinga**: Ja, dat is uiteindelijk het doel.

De heer **Verkerk** (ChristenUnie): Maar als de bruidsschat in het vierde kwartaal beschikbaar komt en men pas in het vierder kwartaal kan gaan oefenen, is dat dan niet wat laat?

De heer **Plantinga**: Als u het mij vraagt wel, maar het is natuurlijk niet aan mij om de planning van de bruidsschat te bepalen. Ik weet dat ze daarmee bezig zijn.

De **voorzitter**: Maar er zijn misschien andere momenten om deze vraag aan het ministerie te stellen. Ik kijk nu even welke vragen er nog voor de deskundigen zijn. Mevrouw Kluit.

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks): Het doel is dat het DSO inzicht geeft in wat er in een bepaald gebied speelt. Er is een beetje ruis over de vraag of je als bewoner nu kunt zien welke vergunningen er in je omgeving zijn aangevraagd. Zit dat in het DSO?

De heer **Van der Harten**: Ik ga heel simpel verwijzen naar de demonstratie die jullie op 26 november krijgen. Ik denk dat dat het allerbeste is. Dat zijn toch vragen die jullie moeten stellen aan de ambtenaren van het Ministerie van Binnenlandse Zaken die dit ontwikkelen.

De **voorzitter**: Een aantal punten blijven nu een beetje hangen. Die kunnen denk ik beter op 26 november aan de orde komen. Mij blijkt dat er geen verdere vragen zijn aan deze deskundigen. Ik dank u erg hartelijk voor uw bijdrage. Ik wil de mensen voor het laatste blok – rechtspraak en rechtsbescherming – oproepen hierheen te komen. Ik dank u.

Thema IV – Rechtspraak en rechtsbescherming

Gesprek met:
- de heer Ruud Vucsán, senior-rechter rechtbank Noord-Nederland en voorzitter van de Wetgevingsadviescommissie Bestuursrecht
- de heer Valentijn Wösten, advocaat Wösten juridisch advies.
- de heer Frank Groothuijse, universitair hoofddocent Omgevingsrecht, Universiteit Utrecht

De **voorzitter**: Hartelijk welkom. Het laatste blok gaat over het thema rechtspraak en rechtsbescherming. Drie inleidingen van vijf minuten. Ik geef eerst het woord aan Ruud Vucsán, senior rechter bij de rechtbank

Noord-Nederland en voorzitter van de Wetgevingsadviescommissie bestuursrecht.

De heer **Vucsán**: Namens de rechtspraak wil ik u bedanken voor de gelegenheid om de positie van de rechtspraak in dezen toe te lichten. De rechtspraak heeft tot nu toe in zijn adviezen gewezen op de grote voordelen die een goed gestructureerd en goed toegankelijk regelbestand voor de rechtspraktijk, en daarmee natuurlijk ook voor de rechtspraak, kan bieden. Maar wij zien ook wel de nodige nadelen die door de invoering van de voorgenomen stelselherziening voor de rechtspraak kunnen ontstaan. Met name de gedachte dat het aantal zaken gemakkelijk zou kunnen afnemen omdat het aantal vergunningen zal afnemen en dat de beroepen door deze stelselherziening gemakkelijker kunnen worden afgedaan, is een gedachte die de rechtspraak niet op voorhand met de regering deelt.
Een van de nadelen die inherent zijn aan elke stelselherziening betreft natuurlijk het extra werk dat aan de invoering van de wet is verbonden. De rechtspraak moet de nieuwe wet onder de knie krijgen, inhoud geven aan nieuwe begrippen en nieuwe inhoud geven aan oude begrippen als dat door de veranderende context van de wet nodig is. En natuurlijk zullen we door de gekozen overgangsperiode gedurende vele jaren met twee stelsels tegelijk moeten werken. Enerzijds is dat de huidige Wabo. Daarnaast moeten we dan gaan werken met de Omgevingswet.
De invoering van de Wabo heeft geleerd dat zo'n oude wet nog vele jaren kan na-ijlen. En dan heb ik het echt over véle jaren. In de praktijk blijkt dat er op de valreep nog veel aanvragen worden gedaan, zodat men nog onder de oude wet een vergunning kan aanvragen of wat dies meer zij. Want dan weet men wat men krijgt. Dan kun je zo'n beetje of beter voorspellen waar je rechtspositie uiteindelijk toe leidt.
De rechtspraak meent echter dat de discussie over de invoering niet hierover moet gaan, want op zich is dit soort werk – het invoeren van nieuwe wetten – ons werk en inherent aan rechtspreken. Het kost veel extra tijd en geld, maar dat zal voor ons geen reden zijn om te zeggen dat die stelselwijziging moet worden uitgesteld.
Waar de rechtspraak wel aandacht voor zou willen vragen, is het feit dat de wens die aan de Omgevingswet ten grondslag ligt – de wens om tot meer flexibiliteit te komen – als keerzijde heeft dat de rechtszekerheid afneemt. De wens tot meer flexibiliteit wordt ingegeven vanuit de gedachte dat de samenleving die wil. Zoals de opstellers van het wetsvoorstel ook altijd zeggen: de huidige wet biedt vaak ook nog maar een schijnzekerheid. En dat is natuurlijk wel zo. Met een mooi verhaal kun je met een afwijking van het bestemmingsplan een heel eind komen. Het punt is echter ook dat met de toename van de flexibiliteit niet alleen de zekerheid voor de omgeving afneemt, maar ook de zekerheid voor degenen die iets willen ondernemen. Het wordt lastiger om te voorspellen wat precies mag en daarmee wordt het lastiger om te voorspellen of je investering ook zal lukken. In de rechtspraktijk zal worden gezocht naar rechtsfiguren om die zekerheid toch weer op voorhand te kunnen verkrijgen, ook al kun je geen vergunning meer aanvragen.
Haaks op die flexibiliteit staat ook de verschuiving van vergunningverlening naar regelgeving. Regels zijn vaak lastig te wijzigen voor een individueel geval en hebben een zekere inherente inflexibiliteit. Het is zeker waar dat het aantal beroepen tegen vergunningen zal afnemen als het aantal situaties waarin een vergunning nodig is vermindert door het maken van algemene regels. Dat laat echter onverlet dat het de vaste overtuiging van de rechtspraak is dat het aantal conflicten in de ruimte niet opeens zal afnemen. Waar het nu schuurt, zal het onder de Omgevingswet ook schuren. Als iets dan niet via een vergunning geregeld is, zal het geschil gaan over de uitleg van de algemene regel. Hoewel die algemene regels met de tijd beter worden, kunnen er over de uitleg van

die regels enorm veel procedures ontstaan. Dat laat de problematiek met het Bor en vergunningvrij bouwen ook zien. Veel van onze procedures gaan over het Bor, over de uitleg van de algemene regels.
Zoals ik net al aanstipte, is het voor degene die op voorhand wil weten wat kan en mag niet altijd eenvoudig om zijn positie in te schatten, maar de doortastende ondernemer die zijn kansen misschien wat te rooskleurig inschat, kan zich geconfronteerd zien met een handhavingsprocedure nadat hij begonnen is met bouwen of produceren. Dat is niet alleen voor die ondernemer vervelend, maar ook voor ons. Handhavingszaken zijn per definitie ingewikkeld voor ons, want we moeten niet alleen vaststellen wat de geldende norm is waaraan de ondernemer zich heeft te houden, maar we moeten ook alle elementen die verbonden zijn met de handhavingszaak beoordelen en bekijken.
Veel van de algemene regels zullen worden opgenomen in het omgevingsplan. Er is een duidelijke wens om, zeker op termijn, op dit punt te komen tot een meer omvattende regeling van het omgevingsrecht in het omgevingsplan. Over de politieke keuze voor decentralisatie heeft de rechtspraak geen oordeel, maar de rechtspraak wijst er wel op dat dit voor de rechtspraktijk lastig is. Immers, elke gemeente doet het anders, introduceert zijn eigen begrippenstelsel en zijn eigen systeem voor het ordenen van de ruimte en het milieu. Voor elke algemene regel die nu van rijksniveau naar de gemeente wordt overgedragen, ontstaan veel verschillende nieuwe regels binnen het rechtsgebied van de rechtbank. Dat maakt het allemaal ingewikkelder en meer tijdrovend voor de rechtspraak.
Het omgevingsplan wordt ook belangrijker nu er meer in geregeld gaat worden. Dan is het feit, vindt de rechtspraak, dat er slechts rechtsbescherming bij één instantie openstaat opmerkelijk. Zonder afbreuk te willen doen aan wat de Afdeling bestuursrechtspraak allemaal kan en vermag, is de rechtspraak van oordeel dat rechtspraak in twee instanties in beginsel altijd de voorkeur verdient.
Samenvattend verwacht de rechtspraak dat het aantal beroepen in het omgevingsrecht linksom of rechtsom zeker niet zal afnemen. De beroepen tegen vergunningen zullen verschuiven in de richting van beroepen tegen vermeende rechtsvaststellende besluiten, vergunningen die worden uitgelokt om vast te stellen dat geen vergunning nodig is, maatwerkvoorschriften en handhavingszaken, en de beroepen tegen de omgevingsvergunningen, die er nog wel zijn, zullen vaak meerdere toestemmingen bevatten. We gaan straks omgevingsvergunningen krijgen met de Waterwet, natuurbescherming, strijdig gebruik, een kapvergunning erin; van alles en nog wat. Dat moet dan allemaal in één beroep worden afgedaan. Veel is in dit verband onzeker, maar zeker is wel dat afdoening van de beroepen in het omgevingsrecht er niet eenvoudiger op zal worden.
De rechtspraak constateert verder dat de wetgever heel veel energie stopt in het opnieuw opbouwen van het besluitvormingsrecht in het omgevingsrecht, maar dat er weinig aandacht is besteed aan de rechtsbescherming. Het uitgangspunt was om zo veel mogelijk bij het oude te houden. Nou is het zo dat de meeste besluitvorming in het omgevingsrecht niet wordt gevolgd door een juridische procedure. Daar wil ik eerlijk in zijn. Maar als er een procedure komt, vindt de rechtspraak het heel belangrijk dat de rechtspraak in de gelegenheid wordt gesteld om geschillen zo snel en goed mogelijk af te doen.
Dat was mijn inleiding, meneer de voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan Valentijn Wösten van Wösten juridisch advies.

De heer **Wösten**: Dank voor de uitnodiging. Ik ga proberen met u te delen wat ik heb kunnen leren uit het conceptwetsvoorstel Omgevingswet.

Ik zal mijzelf eerst introduceren. Sinds 1999 heb ik een bestuursrechtpraktijk, waarbij nagenoeg uitsluitend wordt opgetreden in opdracht van derde belanghebbenden in het omgevingsrecht. Dat is een belangrijk aspect. Dit is een te vaak vergeten element in het omgevingsrecht. Ik bedoel, dat zijn uiteindelijk de burgers waarom het gaat, de omgeving die zich tracht te laten horen bij besluitvorming op initiatief van een initiatiefnemer al dan niet met het bevoegd gezag, die vaak al in een zeer vergevorderd stadium is. Te vaak wensen derde belanghebbenden zich dan als mosterd na de maaltijd te laten horen. In de afgelopen twintig jaar is naar schatting in circa 1.000 beroepszaken opgetreden door mijn kantoor, waarvoor circa 400 over de PAS, de inmiddels welbelkende Programmatische Aanpak Stikstof. Ik heb ook opgetreden in de PAS-uitspraak van de Raad van State van 29 mei.
Ik wil graag kort opmerkingen maken over de Omgevingswet, over de Omgevingswet in de Tweede Kamer, over rechtsbescherming en over de Programmatische Aanpak Stikstof. Allereerst ga ik in op de Omgevingswet. Er worden fundamenteel nieuwe instrumenten geïntroduceerd in de Omgevingswet, waaronder het omgevingsplan, waarvan nog volkomen onduidelijk is hoe dat in de praktijk zal gaan uitpakken voor de burger. Dat het openbaar bestuur enthousiast is, mag niet bepalend zijn. De centrale vraag dient te zijn hoe het voor de burger uitpakt. Het zal met zekerheid vele jaren duren voordat duidelijk zal zijn hoe de nieuwe wet in de bestuurspraktijk zal gaan uitpakken. Dat brengt vele jaren rechtsonzekerheid met zich mee, voor alle betrokken partijen. Het advies moet dan zijn: pas geweldig op met fundamentele wetsherzieningen. De vorige spreker wees daar ook al op. Het kan namelijk geweldig misgaan, zoals het ook geweldig mis is gegaan met het Programma Aanpak Stikstof. Die zorg is reëel, aangezien veel omgevingsrecht, met name het milieurecht, Europeesrechtelijk wordt bepaald. Daarbij merk ik op dat dit alleen maar de juiste keuze kan zijn. We hebben een gemeenschappelijke Europese markt, dus je wil gemeenschappelijke normstellingen, want je wil een gelijk speelveld voor alle bedrijfsactiviteiten in Europa. Anders krijg je valse concurrentie tussen bedrijven. Het advies moet dan ook zijn: pas geweldig op met fundamentele wetsherzieningen. Het risico bestaat dat belangrijke onderdelen van de Omgevingswet in strijd zijn met het Europees recht. Ik heb al genoemd hoe het kan misgaan: het PAS-debacle. Vergunningverlening is met een ruk tot stilstand gekomen. Dat willen we, naar ik aanneem, niet nog een keer meemaken.
Dan de Omgevingswet in de Tweede Kamer. Het is makkelijk te begrijpen dat er in de Tweede Kamer draagvlak bestaat voor de Omgevingswet. De bevoegdheden voor het openbaar bestuur worden zeer ingrijpend uitgebreid. Het zijn voor een merendeel ambtenaren en bestuurders – lees: het openbaar bestuur – die een reflectie hebben gegeven op het wetsvoorstel. Burgers zullen pas in ernst naar Omgevingswet gaan kijken als zij concreet met die wet zullen worden geconfronteerd. Burgers reageren nu eenmaal casusspecifiek, zeker als het om omgevingsrecht gaat. De Minister heeft zich volstrekt onvoldoende rekenschap gegeven van dit gegeven.
Een geheel andere kwestie is de vraag of de Omgevingswet en bijbehorende besluiten zorgvuldige wetgeving genoemd kunnen worden, die rechtdoen aan de belangen die de Omgevingswet stelt te dienen. Op die vraag kan het antwoord enkel een stellig nee zijn. Een centraal element van de Omgevingswet is de flexibele milieunorm in de omgevingsplannen. Daarmee worden de burgers niet langer beschermd door concrete, overigens dikwijls minimale, milieunormen. Aan gemeentelijk en provinciaal bestuur wordt met de Omgevingswet ruimte gelaten om zelfs een minder dan minimale milieunorm te introduceren, zonder dat burgers daar in ernst tegen kunnen optreden.
Dat brengt ons bij de vraag hoe het met de rechtsbescherming in de Omgevingswet is gesteld. Daarbij merk ik op dat rechtsbescherming voor

de burger betekent dat het openbaar bestuur gebonden is aan een concrete norm. Alleen als er een concrete norm is, kan een burger naar de rechter stappen om zich beschermd te weten tegen het openbaar bestuur dat van die norm wil afwijken. Op het moment dat je een flexibele norm stelt, is het gedaan met de rechtspositie van de burger. Rechtsbescherming wordt niet uitsluitend bepaald door de vraag of je naar de rechter kan stappen. Veel belangrijker is de vraag of de rechter ook werkelijk iets kan betekenen voor de rechtzoekende burger. Als door de Minister wordt gezegd dat de rechtsbescherming nagenoeg gelijk blijft ten opzichte van bestaande wetgeving, mag beslist niet enkel gekeken worden naar de vraag of de toegang tot de rechter gelijk blijft, maar moet ook bezien worden of de rechter op een gelijkwaardige wijze toekomt aan het inhoudelijk toetsen van de besluiten die aan de bestuursrechter worden voorgelegd. Dit vind ik een heel belangrijk element. Waar een concrete rechtsnorm geldt, kan door de rechter concreet getoetst worden; ik zei het al. Echter, ingeval de wet aan het openbaar bestuur de ruimte biedt een flexibele norm te stellen, kan die rechter weinig betekenen voor de rechtzoekende burger. Weliswaar kan een omgevingsplan, waarin immers de bevoegdheid wordt geboden voor het stellen van een flexibele milieunorm, aan de rechter worden voorgelegd. Echter, als de wetgever ruimte laat voor het stellen van een flexibele norm, kan de rechter niets betekenen voor de rechtzoekende burger.

De **voorzitter**: Kunt u tot een afronding komen?

De heer **Wösten**: Ik ga mijn best doen. Een bestuursrechter kan een bestuursorgaan enkel corrigeren als buiten de wettelijk geboden bevoegdheden wordt getreden. Het is reuzevriendelijk dat een omgevingsplan aan de rechter kan worden voorgelegd, maar op het onderdeel flexibele norm schiet de burger daar niets mee op. Kortom, er is geen gelijkwaardig beschermingsniveau met de omgevingswet.
Het onderdeeltje Programmatische Aanpak Stikstof, dat ik ook graag met u wil delen, bewaar ik voor de concreet aan mij gestelde vragen.
Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Het woord is aan Frank Groothuijse, universitair hoofddocent omgevingsrecht in Utrecht.

De heer **Groothuijse**: Dank, voorzitter. Ik dank de commissie dat ik hier in het kader van de behandeling van de Invoeringswet Omgevingswet een korte bespiegeling mag geven op het thema rechtspraak en rechtsbescherming. De stelselherziening zal ten aanzien van dit thema leiden tot de nodige grotere en kleinere veranderingen, die ik onmogelijk in vijf minuten kan bespreken. Ik zal me dan ook beperken tot een aantal algemene observaties op hoofdlijnen. De hoofdlijn komt er kort gezegd op neer dat de wetgever terugtreedt, het decentrale bestuur meer afwegingsruimte krijgt, de burger en het bestuur met meer rechtsonzekerheid te maken kunnen krijgen en de bestuursrechter in dat geval de kastanjes uit het vuur moet halen. Ik licht dat kort toe.
Wellicht het belangrijkste voor dit thema is de vergroting van de decentrale bestuurlijke afwegingsruimte waarin de Omgevingswet voorziet. Deze komt onder meer tot uitdrukking in minder materiële normstelling in de wet, het decentraliseren van milieuregels, het werken met open normen, globale omgevingsplannen, zorgplichten, ruime bevoegdheden tot het stellen van maatwerkregels en maatwerkvoorschriften, de knip in de bouwvergunning, het niet meer wettelijk regelen van het overgangsrecht in omgevingsplannen et cetera. Of de gemeente die afwegingsruimte ook daadwerkelijk zal krijgen, hangt overigens ook nog af van de ruimte die provinciebesturen aan gemeentebesturen zullen laten. Meer afwegingsruimte biedt weliswaar meer flexibiliteit voor het bestuur, maar

daar staat tegenover dat de rechtszekerheid voor burgers en bedrijfsleven over de uitkomsten van die bestuurlijke afwegingen zal afnemen. Burgers en bedrijven zullen dan ook afhankelijker worden van bestuurlijke keuzes. Vergroting van bestuurlijke afwegingsruimte zou in mijn opinie kunnen leiden tot juridisering en een toename van het beroep op de bestuursrechter, in de eerste plaats omdat burgers en bedrijven door middel van juridische procedures zo veel mogelijk rechtszekerheid zullen willen krijgen omtrent hun rechtspositie. Een globaal omgevingsplan, dat op een bepaalde locatie veel uiteenlopende ontwikkelingen toestaat, met veel gevestigde belangen in de omgeving, zal waarschijnlijk veel beroepen genereren. Daarnaast is mijn verwachting dat burgers en bedrijven het bestuur zullen verzoeken om de verruimde bestuurlijke afwegingsruimte ook daadwerkelijk in te zetten ten behoeve van hun eigen belangen. De uitkomst van die bestuurlijke afweging zal, ongeacht de uitkomst daarvan, worden aangevochten door degenen die daardoor worden benadeeld. Belangen in het omgevingsrecht zijn immers niet zelden tegengesteld.
Wat zal bestuurlijke rechtsbescherming rechtzoekenden opleveren als het bestuursorgaan veel afwegingsruimte heeft? Meer bestuurlijke afwegingsruimte bij de uitoefening van bevoegdheden betekent dat de rechter bij de toetsing daarvan minder houvast heeft aan specifieke materiële wettelijke normen waardoor deze afwegingsruimte wordt ingekaderd. Daardoor zal de toetsing aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het evenredigheidsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel et cetera, belangrijker worden, zeker naarmate de bevoegdheidsuitoefening dieper ingrijpt in de fundamentele rechten van burgers en bedrijven, zoals het eigendomsrecht. Een toetsing aan die beginselen betekent dat de rechter zal moeten beoordelen of de bevoegdheidsuitoefening in het concrete geval aan de algemene rechtsbeginselen voldoet. Voor het bestuur gaat een vergroting van de afwegingsruimte gepaard met een uitgebreidere motiverings- en onderzoeksplicht, omdat het bestuur nou eenmaal meer opties heeft. Enerzijds vergt het een motivering van het bestuur waarom het de gekozen optie verkiest boven de andere opties die mogelijk waren. Anderzijds heeft het bestuur door een vergroting van zijn bestuurlijke afwegingsruimte veel reparatiemogelijkheden nadat de bestuursrechter een besluit van het bestuur heeft vernietigd.
Dat vraagt om aandacht voor de positie van de rechtzoekende burger. Hij zal moeten nadenken wat hij uiteindelijk met zijn beroep wil bereiken. Aan een kale vernietiging heeft hij namelijk niet zo veel als het bestuur vanwege die vergrote afwegingsruimte ruime mogelijkheden heeft om alsnog een besluit te nemen waar de rechtzoekende burger inhoudelijk niets mee opschiet. Vanuit het oogpunt van efficiënte en finale geschillenbeslechting zal er dan ook meer aandacht moeten zijn voor de procespositie van de rechtzoekende burger. Ik ben niet de enige die daarvoor pleit, dat hebben anderen ook al gedaan. De uitkomst van de rechterlijke toetsing wordt door de vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte, zeker na de inwerkingtreding van de stelselherziening, minder voorspelbaar, is mijn inschatting. In de toetsing aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur spelen de omstandigheden van het concrete geval namelijk een belangrijke rol. Dat heeft de bestuursrechter er in het verleden overigens niet van weerhouden om uit deze algemene beginselen geleidelijk jurisprudentiële eisen te ontwikkelen voor de vaststelling van bestemmingsplannen, zoals de uitvoerbaarheidseis, maximale planologische invulling, overgangsrecht enzovoorts. Dat is eigenlijk allemaal ontwikkeld in het kader van jurisprudentie van de bestuursrechter. Mijn verwachting is dat de bestuursrechter daar ook onder de Omgevingswet toe zal overgaan, waardoor waarschijnlijk toch weer langzaam maar geleidelijk een complex jurisprudentieel normenkader ontstaat. Ik verwijs daarbij naar de Ladder voor duurzame verstedelijking, het overgangsrecht zoals zich dat heeft ontwikkeld. Om een collega

van mij, professor Schueler, aan te halen, staatsraad: rechtsvorming is als onkruid. Als je iets weghaalt – het gaat dan om de wettelijke normstelling – komt er altijd iets nieuws voor in de plaats, en dat zijn dan de jurisprudentiële eisen die door de rechter worden geformuleerd.
Dan wil ik nog heel kort ingaan op de punten die ook al door mijn voorgangers zijn gemaakt. Ik wil me daar wel bij aansluiten, en dat is dat er behoefte zal zijn aan uitleg van die stelselherziening, kort nadat die in werking is getreden. Ik denk dat de druk op de bestuursrechter groot zal zijn. De complicerende factor van het overgangsrecht werd ook al genoemd: er moeten twee stelsels naast elkaar worden gehanteerd. Dat zal niet altijd makkelijk zijn. Bovendien staan de maatschappelijke ontwikkelingen ook niet stil, waarop wetgeving moet reageren. Ik heb het dan bijvoorbeeld over de stikstofproblematiek en de energietransitie. Er staat nog wel wat te gebeuren, naast de implementatie van het nieuwe stelsel.
Een punt wat ik niet ben tegengekomen in de stukken is de beperking van de nadeelcompensatie, die we zien in de Invoeringswet. Dat zou gevolgen kunnen hebben voor de toepassing van het evenredigheidsbeginsel. Naarmate de nadeelcompensatie beperkter is, zal de bestuursrechter, is mijn verwachting, namelijk sneller tot de conclusie kunnen komen dat de nadelige gevolgen van de uitoefening van de bestuursbevoegdheid voor een belanghebbende onevenredig zijn in verhouding tot de besluiten dienende doelen. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik begin even rechts achteraan. De heer Crone.

De heer **Crone** (PvdA): Dank voor de scherp neergezette dilemma's door de drie inleiders. Ik gebruik de term dilemma's, maar soms lijken het wel standpunten: u ziet alle drie die wet fundamenteel niet zitten. Maar dat is niet mijn vraag. In het vorige blokje hadden we het over de rechtspraak. Dit is juist een wet die vooraf participatie wil, zodat mensen daarna niet in beroep gaan. Nog vorige week is het nieuwe stadion in Leeuwarden van Cambuur aan de orde geweest. Daar is geen enkele beroepszaak tegen gekomen, omdat er zeer zorgvuldig overleg vooraf heeft plaatsgevonden. Dan krijg je minder rechtspraak, terwijl we hadden ingeboekt dat er twee jaar rechtspraak zouden volgen. Gelooft u daar helemaal niet in? Zou u dan vormvereisten of zelfs inhoudelijke vereisten willen stellen aan die participatie vooraf? Want als het een wassen neus is gaan mensen naar de rechter, maar als het serieus is, hoeven ze niet naar de rechter. Is het denkbaar dat de rechtspraak houvast krijgt aan een vorm van participatie? De heer Wösten is heel negatief, alsof het een zero-sumgame is. Aan hem de volgende vraag. Ons is niet beloofd dat er minder materiële grenswaarden, doelstellingen enzovoorts zouden komen. Ons is beloofd dat we met dezelfde normen als we al hadden qua geluid en bodem over zouden gaan. Er is dus geen sprake van een vermindering van die harde inhoudelijke criteria. Want ik ben het met hem eens dat het met name om de inhoudelijke criteria gaat.

De heer **Nicolaï** (PvdD): Ik heb een heel praktische vraag aan de heer Vucsán, gevolgd door een iets minder praktische vraag. We hebben het hiervoor over het DSO gehad, vanuit de optiek van de burger en de ondernemer die op een knop drukken om te bekijken hoe het zit. Ik ben advocaat en u rechter, wij kijken vaak niet hoe het recht op dít moment is, maar er is een geschil over recht van zeven jaar geleden, zodat we dan kijken naar het toen geldende recht. Het rapport over het DSO gaat over tijdreizen en wordt onder andere geflankeerd door rapporten van de Algemene Rekenkamer en het BIT. Ik concludeer dat dat tijdreizen niet in het systeem zit. Je kunt dus wel zien wat nu geldt, maar niet wat zeven jaar geleden gold. Betekent dat dat de rechtspraak stilvalt, of deugt het

stelsel niet en moeten we dus niet overgaan tot invoering als dat niet wordt opgelost? Dat is mijn eerste vraag.

De **voorzitter**: Uw vragen worden later op de avond wel minder puntig. Misschien kunt u de tweede vraag iets scherper formuleren.

De heer **Nicolaï** (PvdD: Mijn tweede vraag gaat over open normen. Dat betekent rechtsonzekerheid, maar ook een overbelasting van de rechtspraak, niet in personele zin, maar er worden dingen gevraagd van de rechtspraak waarvan je je kunt afvragen of die wel thuishoren bij de rechtspraak. Ik denk bijvoorbeeld aan de redelijkheid. U hebt nu de marginale toetsing, maar kan het zijn dat de rechtspraak op een gegeven moment moet opschuiven naar een minder marginale toetsing? U noemde zelf al het voorbeeld van het bestuurlijke oordeel. Nodigt dit niet uit tot allerlei nieuwe figuren, waartoe de rechtspraak moet overgaan omdat de burger anders in de kou staat? Dank u wel.

De heer **Rietkerk** (CDA): Ik sluit mij aan bij de vraag die net is gesteld over de doelen en normen die een-op-een beleidsneutraal worden overgezet. Bent u dat met z'n drieën wel of niet van mening? Met name bij de heer Wösten kreeg ik daar namelijk een ander beeld bij. De meeste provincies hebben provinciale verordeningen met materiële doelen die niet flexibel zijn. Dat is de bestaande situatie van de afgelopen jaren. Kunt u drieën eens uw licht daarover laten schijnen, als het gaat om de scepsis die u heeft over de flexibele normen? Want die verordeningen zijn naar mijn idee materieel gewoon helder.

Mevrouw **Moonen** (D66): U geeft alle drie aan dat er minder rechtsbescherming is en dat er meer beroepen en procedures komen. Als u de Minister mocht adviseren, wat kan zij binnen het stelsel van de Omgevingswet dan doen om die rechtsbescherming te verbeteren? Wat zou een slimme zet zijn voor haar om te doen?

De heer **Vucsán**: De eerste vraag van u was of participatie ertoe kan leiden dat rechtsbescherming niet meer nodig is. We hebben daar ooit, in een van de vele adviezen die we over de Omgevingswet hebben geschreven, over gezegd dat participatie veel meer een cultuurding binnen het openbaar bestuur is dan een zaak die je wettelijk regelt. Op dit moment kent het openbaar bestuur vele mogelijkheden om de burgers op allerlei manieren te betrekken bij de besluitvorming, zoals uw voorbeeld kennelijk ook al illustreert. Ik ben daar niet zo goed van op de hoogte, maar ik geloof het direct. Als dat gebeurt, mag je inderdaad verwachten dat daardoor minder procedures zullen volgen. Het is zeker waar: een bestuur dat betrekkelijk confronterend te werk gaat lokt vaker procedures uit. Maar het is niet zo dat, als je maar in de Omgevingswet zet dat je meer inzet op participatie, dat daarmee dan ook gebeurt. De culturen van al die verschillende bestuursorganen verander je niet zomaar, is mijn inschatting. Dat zien we ook in de praktijk: veel heeft gewoon te maken met hoe zo'n openbaar gezag in elkaar zit. Ik denk dat het enkele feit dat je in de Omgevingswet zegt dat je meer aan participatie moet doen, daarin niet veel verandering zal brengen. Heb ik uw vraag zo voldoende beantwoord?

De heer **Crone** (PvdA): De vraag was meer de volgende. In de wet wordt participatie voor het eerst verplicht. Moeten we daarvoor vormvereisten in het leven roepen? De rechter zal dan zeggen: er is echt goed overleg geweest, alle belangen zijn gewogen. Het mag niet zo zijn dat alleen de lagere overheden in hun wijsheid besluiten hoe het zit, nee, ze moeten zich verantwoorden. De particuliere initiatiefnemer moet inhoudelijk laten

zien dat hij rekening heeft gehouden met de kritiek. De rechter doet dan meer een procedurele toets dan een inhoudelijke, zoals nu het geval is.

De heer **Vucsán**: Zoiets gebeurt nu ook in de zienswijzeprocedure, waarin mensen aangeven wat ze ervan vinden. Dan toetst de rechter of daarop voldoende geantwoord is. Maar het enkele feit dat mensen iets zeggen en dat het bestuur hierop iets terugzegt, maakt niet dat dit relevant is voor een bestuursrechtelijke procedure. We zitten vast aan ons toetsingskader, in welk kader dingen een rol kunnen spelen. Participatie heeft vaak een wat bredere strekking. Dan gaat het vaak over meer dingen dan alleen maar of dit besluit nou precies op deze manier genomen kan worden. Ik vind het als rechter altijd fijn als in de wet staat wat moet. Dat is voor mij heel makkelijk, want dan kan ik net als iedereen afstrepen. Maar tegenwoordig moeten wij doen aan finale geschilbeslechting: er wordt van ons verwacht dat wij het geschil ook echt oplossen. Als we constateren dat iemand het niet goed heeft gedaan – dat doen we nu trouwens ook wel eens – dan is het nog maar de vraag of het besluit vernietigd kan worden. Ook dan blijf je dus in sommige opzichten zitten met een wassen neus als het bestuursorgaan niet meewerkt. Ik zie dat de voorzitter onrustig wordt.

De **voorzitter**: Nou, als u alle vragen zo uitgebreid beantwoordt, word ik inderdaad onrustig. Even niet tussentijds vragen of de vraag goed beantwoord is, want dan lopen we uit de tijd.

De heer **Vucsán**: Dat zal ik niet meer doen
De heer Nicolaï vroeg hoe het zat met de historie van het DSO. Die historie is maar heel beperkt aanwezig. Ik heb gisteren, in aanloop naar deze bijeenkomst, gebeld. Ik heb begrepen dat dat tijdreizen er wel komt in het DSO. Maar het probleem is dat het niet dezelfde rechtskracht krijgt als wat nu overheid.nl is, zodat je daaraan niet direct alle rechten kunt ontlenen. Dat is wel een lastig punt. Maar hoe dat precies zit, kunt u beter aan het DSO vragen en niet aan mij. Maar ik deel uw sentiment dat het heel fijn is als je in wat voor systeem ook terug kunt vinden wat op welk moment gold. Want onze procedures gaan inderdaad vaak vele jaren terug, met overgangsrecht, bestemmingsplannen die elkaar opvolgen en wat dies meer zij.
U hebt mij bevraagd over open normen. Leiden die niet tot overbelasting? Ik zit naast meneer Wösten. Vanochtend was hij nog namens eisers aanwezig, en ik was dat namens de MK. Ik voel me soms een beetje als een overbelast Natura 2000-gebied. Wij voelen ons al vele jaren enigszins overbelast. Wordt dat hiermee opgelost? Dat denk ik niet, maar het wordt er ook niet beter van. De Grondwet heeft ons opdracht gegeven om individuele rechtsbescherming te bieden, en dat gaan we doen. Na de Tweede Wereldoorlog heeft de Hoge Raad gezegd: je kunt zoveel beleidsvrijheid organiseren als je wilt, maar wij gaan toch marginaal toetsen. Dat blijven wij ook doen. In een van de adviezen staat: als dat gebeurt, loop je de kans dat wij het bestuur toch wat intensiever gaan beoordelen, dus wat meer in die beleidsvrijheid gaan kijken dan tot nu toe is gebeurd. Dat kunnen we ook. Nu is het eigenlijk ook al zo dat dat toch een heel contextueel iets is. Hoe duidelijker de schending van het recht is, hoe sterker wij verlangen dat dat ook goed wordt gemotiveerd.
Mevrouw Moonen stelde dat er meer procedures en minder rechtsbescherming zouden komen. Mijn verhaal moet u een beetje zien als een reactie op hoe de regering erin stond. De instelling was: u krijgt, omdat de vergunningen verdwijnen, veel minder beroepen, en de beroepen die er zijn worden veel makkelijker, omdat u zo'n prachtige wet hebt. U begrijpt dat ik erg chargeer. U moet mij dus niet helemaal afrekenen op deze woorden. De centrale stelling van mijn betoog is dat het aantal rechtszaken ongeveer gelijk zal blijven, dat verandert allemaal niet. Maar ze krijgen een andere vorm, wat lastig is voor ons. We moeten dat met

andere rechtsfiguren gaan oplossen, wat tot meer moeizame zaken zal leiden. Onze stelling is daarom dat het voor ons lastiger wordt, want de zaken worden zwaarder. Waar we vooral tegen opzien, is dat we straks in één beroep enorm veel aspecten van zo'n omgevingsvergunning moeten gaan beoordelen, wat vroeger voor ons uit zes of zeven afzonderlijke beroepen bestond, die we over meerdere dagen konden afdoen. Dat moeten we straks in één zaak doen, en daar zien we wel tegenop, ja.
Heb ik uw vraag zo afdoende beantwoord? O, dat mocht ik niet vragen van de voorzitter. Neemt u mij niet kwalijk.

De **voorzitter**: U bent klaar met de beantwoording van de vragen die aan u zijn gesteld?

De heer **Vucsán**: Ja. Ik voel mij niet direct geroepen om in te gaan op de vraag van de heer Rietkerk.

De **voorzitter**: We zullen even kijken of de andere sprekers die vraag meenemen. Anders kunnen we er nog op terugkomen. Het woord is aan de heer Wösten.

De heer **Wösten**: Ik vermoed dat de vragen die aan mij gesteld zijn, uiteenvallen in twee onderdelen. Ik zal eerst nog even kort iets zeggen over participatie. Daarna zal ik ingaan op de flexibele normen en de rechtsbescherming daarbij, en eventueel op de concrete oplossingen om dan toch weer meer rechtsbescherming toe te kennen.
Ik kom eerst even op de participatie. Ik geef een simpel voorbeeld uit Brabant. Ik heb veel te maken met agrarisch omgevingsrecht. Ik heb in de afgelopen twintig jaar heel veel te maken gehad met zaken over megastallen. Brabant heeft vanwege het draagvlak bedacht om in de Verordening ruimte de «omgevingsdialoog» te introduceren. De initiatiefnemer wordt geacht om, zoals dat dan heet, een «omgevingsdialoog» te starten. In de praktijk komt het neer op een bijeenkomst in een zaaltje, een lokaal café of iets dergelijks. De initiatiefnemer, of althans zijn adviseurs, houden daar een verhaaltje en hopen dat iedereen een kruisje zet en er zo veel mogelijk mensen komen. Dan kan de initiatiefnemer zeggen: kijk, we hebben heel veel mensen gehad. De uitkomst van die omgevingsdialoog is volstrekt irrelevant voor de besluitvorming. Er hoeft alleen maar een verslagje gemaakt te worden waaruit blijkt dat er in een cafeetje een avondje is geweest waarop dus een voordrachtje is gehouden. In de praktijk is die «omgevingsdialoog» niets meer dan een «omgevingsmonoloog».
Dat is de praktijk van die omgevingsdialoog. Althans, dat is hoe mijn klanten het vrijwel unaniem ervaren. En als het anders is en er toch een relatief positieve omgevingsdialoog zou hebben plaatsgevonden, dan betekent dat dat de initiatiefnemer blijkbaar goed met zijn omgeving kan omgaan. Want u weet, in het buitengebied, in de agrarische sector worden natuurlijk pogingen ondernomen om zo min mogelijk weerstand op te roepen bij een bedrijfsuitbreiding. De initiatiefnemer kan dan blijkbaar goed met zijn omgeving omgaan en/of er is voldoende afstand, waardoor er niet een echte conflictsituatie bestaat. Maar je kunt er gif op innemen dat de omgevingsdialoog niets oplevert zodra er mensen op serieus korte afstand van de bouwlocatie wonen.
Net werd ook al gezegd dat het indienen van een zienswijze ook een vorm van participatie is. Het spijt me dat ik het zo klip-en-klaar moet zeggen, maar een zienswijze indienen namens een derde belanghebbende stelt in de praktijk gewoon niets voor. Je dient als derde belanghebbende een zienswijze in nadat het besluit eigenlijk al min of meer vaststaat. De initiatiefnemer heeft gezorgd dat alle papieren en alle getallen ongeveer zo staan dat hij denkt dat het er daarmee doorheen kan. Dan is er al een ontwerpbesluit genomen door het bevoegd gezag. Ik wil niet zeggen dat

de kans dat het dan nog keert in de praktijk nul is, want het ligt er ook een beetje aan of er nog een bestemmingsplan aan de orde is en of er ook nog een gemeenteraadsbesluit aan te pas komt. Maar zeker als het een besluit van B en W betreft en niet ook de gemeenteraad eraan te pas komt, kun je in principe uitsluiten dat er nog iets gaat veranderen, op misschien hier en daar een punt of een komma of een voorschrift na. Maar in principe kun je dan gewoon uitsluiten dat er dan nog serieus iets met die zienswijze wordt gedaan. Die ervaring heb ik in ieder geval opgedaan in de afgelopen twintig jaar met zienswijzen namens derde belanghebbenden. Ik kan daarover niet anders melden.
Dan komen we bij de flexibele norm. Waarom ben ik daar zo negatief over? Ik geef u mee dat mijn ervaring is dat een openbaar bestuur concrete normen als last ervaart. Die normen ervaart het als sta-in-de-weg. Een openbaar bestuur wil het liefst positieve vergunningen verlenen. Een openbaar bestuur wil bedrijfsinitiatief, en verdorie, dan is er weer een norm die het plan in de weg staat. Te vaak zie je dan wat er recent nog in Emmen gebeurde. Er was daar een bedrijfsinitiatief, opnieuw voor een veehouderij. Daar heb je te maken met gebieden die gevoelig zijn voor verzuring. Overigens gaat het daar niet over Natura 2000. Wat deed het bevoegd gezag daar? De norm, de grens van het wettelijk beschermde natuurgebied liep net verkeerd. Men heeft die norm verlegd. Dit gebeurt heel regelmatig. Als ik zou zeggen dat het schering en inslag is, zou ik net een stap te ver gaan, maar een openbaar bestuur vindt normen lastig. Nu wordt er ruimte geboden voor flexibele normen. Reken maar dat die ruimte dus benut gaat worden. Ik wil niet zeggen dat dat altijd, overal en onmiddellijk zal gebeuren, maar op het moment dat een norm een plan in de weg staat dat een wethouder of gedeputeerde er graag van ziet komen, dan gaat daar iets gebeuren met die flexibele norm.
De laatste vraag is: wat is de oplossing? Naar mijn oordeel dient er een evenwicht te bestaan. Natuurlijk moeten er bedrijfsactiviteiten zijn en kunnen zijn. Het is aan het openbaar bestuur om ervoor te zorgen dat er een evenwicht is tussen enerzijds omgevingsbelangen, en anderzijds ondernemerschap en de gevolgen daarvan. Het is dan aan het bevoegd gezag om een minimumnorm te stellen. Maar wees dan ook consequent in die minimumnorm, dan weet iedereen waar hij aan toe is. Zodra je die norm laat zweven, zullen we onder die minimumnorm gaan zakken. Wellicht gebeurt dat niet onmiddellijk en direct, maar ik zei al: je kunt je gif op innemen dat dat dan gaat gebeuren.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Groothuijse.

De heer **Groothuijse**: Dank u wel. Eens kijken welke vragen er voor mij zo'n beetje zijn blijven liggen. Ik pik er wat uit en als ik iets mis, hoor ik het wel.
Mijn mening is dat participatie heel goed kan werken als het bestuur dat wil. Maar als het bestuur het niet wil, werkt het niet. En dan kun je dat volgens mij ook niet met juridische regels voorschrijven. Dat is heel kort wat ik wil zeggen over participatie.
Er werd nog gevraagd: ja, maar die normen zijn toch beleidsneutraal en die worden toch beleidsneutraal overgenomen? Dat is op zich zo, bijvoorbeeld als ik kijk naar de bruidsschat. Alleen, gemeenten kunnen vanaf dag één die regels ook weer aanpassen, binnen de bandbreedte van de instructieregels die in het Bkl zijn gegeven. Dus gemeenten kunnen bij wijze van spreken een dag na inwerkingtreding die normen strenger stellen, maar ook minder streng. Dit dus binnen de bandbreedte die die instructieregels daarvoor geven. Dat als antwoord op uw vraag.
Ik maak me een beetje zorgen over de rechtszekerheid van het omgevingsplan vergeleken met het bestemmingsplan. Daarbij kom ik misschien meteen op een antwoord op de vraag wat ik de Minister nog mee zou kunnen geven. Ik denk dat er heel veel zaken zijn afgeschaft. Er is

geen vergunningplicht meer voor bouwen; de knip in de bouwvergunning. Dat heeft voordelen. Je hoeft geen vergunning aan te vragen. Maar het heeft ook nadelen. En ik denk dat zelfs een initiatiefnemer er niet altijd blij mee zal zijn. Want als ik een huis wil bouwen, kan de gemeente zeggen: nou, prima, het omgevingsplan staat dat toe dus gaat u maar bouwen. Daarna loop ik naar de bank en vraag ik daar: oké, ik wil graag een huis bouwen en kan ik daarvoor een hypotheek krijgen? Dan zal die bank aan mij vragen of ik een vergunning heb, of in ieder geval een bevestiging dat dit ook daadwerkelijk is toegestaan volgens het omgevingsplan. Want het kan zo zijn dat ik ga bouwen, maar dat mijn buurman daar niet zo blij mee is en misschien tegen het gemeentebestuur zegt: nou, de bouw van deze woning is in strijd met een vage norm in het bestemmingsplan, bijvoorbeeld in strijd met de norm dat de bebouwing moet aansluiten bij de omgeving. Die buurman kan de gemeente dan vragen of zij maar even handhavend wil optreden. Dat is dus denk ik toch wel een probleem, of het kan een probleem zijn.
In de toelichting staat: we kunnen open normen opnemen in het omgevingsplan. Ik denk dat dat zeer beperkt mogelijk is, want als dat vage normen zijn waar een burger zich rechtstreeks aan moet houden, dan zal een bestuursrechter denk ik zeggen dat die regel onvoldoende rechtszeker is. En ik denk dat die regel dan ook sneuvelt. Ik denk dus dat die ruimte niet gaat werken om in een omgevingsplan vage normen vast te stellen die rechtstreekse werking hebben voor de burger.
Wat kan dan wel? De regering wijst er ook op dat als je dan flexibiliteit wilt creëren, je ook een vergunningplicht moet creëren. Dan kun je namelijk die vage norm concretiseren in de vergunningverlening. Dan kunnen we beleidsregels, wetsinterpreterende beleidsregels vaststellen en toetsen aan die beleidsregels. Op die manier kunnen we die vergunning dan verlenen, kunnen we toestemming geven voor de desbetreffende activiteit. Het gevaar daarvan is dat de norm heel vaag is. Ik noem als voorbeeld de norm dat de bebouwing moet aansluiten bij de architectuur van de omgeving. Het gevaar is dat die norm vervolgens eigenlijk in die beleidsregels terecht gaat komen. Dan krijg je dus een verschuiving. Normen die je normaal nu in een bestemmingsplan verwacht, komen dadelijk misschien wel in beleidsregels terecht. Daar moet dan aan getoetst worden bij zo'n vergunningverlening als je iets wilt bouwen. Probleem daarbij is dat tegen beleidsregels geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming openstaat. Daar zien we dus mogelijk ook al een afname van de rechtsbescherming. Mogelijk gaan de rechtbanken die beleidsregels dan exceptief toetsen, in het licht van die vergunningverlening of in het licht van een handhavingsbesluit. Maar het is de vraag of een omgevingsplan exceptief kan worden getoetst. Dat kan bij een bestemmingsplan in beperkte mate, maar de vraag is hoe dat dan zit met zo'n omgevingsplan. En hoe zit dat dan met die beleidsregels? Dat zijn voor mij allemaal vragen. Is daar goed over nagedacht? En gaat dit niet tot allerlei lastige rechtsvragen leiden? Nogmaals, ik denk dat daar een hoop rechtsvragen te beantwoorden zijn en dat de rechter het druk krijgt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Heeft de heer Vucsán er behoefte aan een aanvullend antwoord te geven?

De heer **Vucsán**: Ja, ik wil nog even reageren op wat de heer Groothuijse net zei. Wat de laatste spreker zegt, blijft altijd het beste hangen. Wij kunnen inderdaad beleidsregels en wettelijke regels exceptief toetsen. Dat doen we ook. Dan moet er natuurlijk wel een vergunning zijn die een ingang biedt om iets te toetsen. Dat is het eerste probleem. Als je regels maakt waarin bevoegdheden niet hoeven worden uitgeoefend, kunnen wij dat ook niet toetsen.
En het tweede punt dat ik zou willen maken is het volgende. Juist bestemmingsplannen zijn een hybride figuur. Die geven algemeen

verbindende voorschriften voor specifieke plekjes, plekken binnen de gemeente. En daar worden nu algemene regels aan toegevoegd over milieu die vroeger in verordeningen stonden of in algemene maatregelen van bestuur. Die komen daarbij. Er komen dus algemeen verbindende voorschriften in. Als je dan zegt dat je tegen zo'n bestemmingsplan in beroep kunt gaan, dan creëer je dus formele rechtskracht voor dat bestemmingsplan. Dat betekent dat de rechter daar later nog maar heel moeilijk aan kan komen en heel moeilijk kan zeggen dat het niet goed is. Het betekent dat de rechter opeens niet meer kan komen aan de regels waar hij eerst nog wel met een exceptieve toets aan kon komen, omdat de burger er ooit eens, bij wijze van spreken toen hij er zelf nog niet woonde, beroep tegen had kunnen instellen. Zulke dingen maken het nu allemaal heel ingewikkeld, denk ik. Dat wilde ik als aanvulling op het laatste punt van de heer Groothuijse zeggen.

De **voorzitter**: We hebben nog twee minuten. De heer Rietkerk kan nog een vraag stellen, en dan is het klaar.

De heer **Rietkerk** (CDA): Ik heb toch nog een vraag over de provinciale verordeningen, die al een heel aantal jaren gewoon gelden. Dat is eigenlijk de huidige praktijk. Daar zit een normstelling in, want het gaat om provinciale belangen wat betreft natuur, milieu of water. U heeft het vooral over dat gemeentelijk niveau en u zegt dat de gemeente de normen zomaar kan aanpassen. Maar de Staten hebben de verordeningen vastgesteld. Als zij de verordeningen hebben vastgesteld met materiële normen, dan kan een gemeente daar toch niet van afwijken? Gemeenten moeten dan gewoon voldoen aan die normen. Ik mis dat in uw betoog.
De voorzitter: Ik kijk naar de heer Wösten.
Nou, ik kijk naar u beiden, want u heeft daar ervaring mee. De laatste acht jaar zijn er in raad en provincies al verordeningen, dus dit is niet iets van in de toekomst, maar het is nu al zo. U heeft dus al ervaring. Ik ben daar nieuwsgierig naar en hoor graag een beschouwing daarover. Ik mis dit gewoon in uw betoog.

Mevrouw **Nooren** (PvdA): Ik heb ook nog een korte vraag. In de antwoorden van de Minister op de vraag die gesteld was, staat dat de regering samen met de raad onderzoekt wat de reële inschatting is van de kosten. In het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak wordt daarin voorzien. Mijn vraag is of erin is voorzien dat de rechtbanken voldoende geld krijgen voor het werk.

De heer **Vucsán**: Dat is een wel heel directe vraag.

De **voorzitter**: Laat de heer Wösten maar beginnen met het antwoord op de vraag van de heer Rietkerk.

De heer **Wösten**: Het punt met de provinciale verordening van Brabant en de provinciale verordeningen van alle provincies is, dat zij vaak een «plus» vormen bovenop de bestaande norm. Ja, dat kan. En ja, dat speelt bijvoorbeeld bij stankcumulatie. Maar dat is dan een kop bovenop de minimumnorm. Alleen nu gebeurt er iets anders. Nu wordt er ruimte gelaten om ónder die minimale norm te gaan zitten, dus nog lager dan die minimale norm. Daar ben ik uiterst sceptisch over. Ik ben natuurlijk niet sceptisch over de mogelijkheid om een extra norm te stellen.
Voorzitter, word ik geacht om kort nog even de drie vragen die aan mij concreet gesteld zijn af te lopen?

De **voorzitter**: Dat kan niet binnen het tijdsbestek van deze bijeenkomst. Misschien kan er nog schriftelijk gereageerd worden. Ik zie iedereen driftig knikken, dus dan hebben we in de geest van deze vergadering geantwoord.
De heer Vucsán.

De heer **Vucsán**: Ik zal me beperken tot de vraag van mevrouw Nooren. Er zijn uitgebreide prijsonderhandelingen geweest met het ministerie over de invoering van de Omgevingswet. Zoals ik daarstraks al aangaf, was het niet het idee dat dit nou allemaal enorm veel geld moest gaan kosten. Integendeel, het zou goedkoper kunnen. Uiteindelijk is er wel wat extra geld voor de rechtspraak gebudgetteerd voor de invoering van de Omgevingswet; ik weet niet precies welke terminologie ik moet gebruiken. Maar het is aanmerkelijk minder dan de raad namens de rechtspraak in een onderbouwd advies heeft aangegeven. Ik heb u geprobeerd duidelijk te maken waarom wij denken dat we er toch behoorlijk wat werk van zullen krijgen, ook in latere jaren. Ik heb u duidelijk proberen te maken dat dit nieuwe systeem voor ons een stuk bewerkelijker is.
Ik wil er graag nog één ding aan toevoegen, als de voorzitter het me toestaat. In de afgelopen jaren heeft er een soort sluipend proces plaatsgevonden. Dat is begonnen met de invoering van de Wabo. Er moeten steeds meer beroepen binnen één beroep worden afgedaan. Dat proces vindt in de Omgevingswet zijn voltooiing. Maar wij worden in beginsel nog steeds voor één beroep gefinancierd, zij het dat we wel iets meer krijgen voor zo'n zaak. Maar het is nog steeds één beroep. Persoonlijk vind ik dat wel problematisch.

De **voorzitter**: Dank u wel. Sorry dat ik zo onvriendelijk moest zijn en u soms moest afkappen. Maar we kunnen hier nog uren over doorgaan, dus op een gegeven moment moet je het dan toch beëindigen. Ik denk dat er voldoende zaadjes zijn gepland om de verdere behandeling van de stukken in dit huis heel vruchtbaar te laten zijn. Ik denk dat er voldoende dingen terug gaan komen in vraagstellingen enzovoort. Ik dank u hartelijk voor uw bijdragen in het laatste blok. Ik dank verder iedereen voor zijn aanwezigheid en bijdrage. Ik sluit de bijeenkomst.

Sluiting 21.05 uur.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

P

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister voor Milieu en Wonen

Den Haag, 15 november 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben kennisgenomen van uw brief van 8 november 2019[1], waarin u een reactie geeft op vragen en opmerkingen van de commissie over het tijdpad van de behandeling van de stelselherziening en over (de externe toetsing van) de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV).
Naar aanleiding van die bespreking willen de leden van de commissie het volgende onder uw aandacht brengen.

De commissie stelt bij een toenemend aantal leden een afnemende bereidheid vast zich nog langer gebonden te achten aan alle stappen van het eerder gecommuniceerde tentatieve tijdpad[2]. In het bijzonder ten aanzien van het nog dit jaar plenair afhandelen van één of meer onderdelen van de stelselherziening bestaat binnen de commissie ernstige aarzeling. Zoals reeds in de brief van de commissie van 1 november jl. is gemeld, is voor de commissie een zorgvuldig en ordentelijk proces leidend en in mindere mate het alweer enige tijd geleden opgestelde tijdpad. Tijdsverloop sinds de opstelling van het oorspronkelijke tijdpad, een tussentijdse bijstelling[3] van de planning, het vooralsnog ontbreken van essentieel geachte informatie[4], mogelijk nog te verwachten nieuwe informatie tijdens de technische briefing over het DSO op 26 november a.s. alsmede de uitdrukkelijke wens van een groot aantal commissieleden

[1] Verslag schriftelijk overleg (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N)
[2] Kamerstukken I, 2019–2020, 33 118, AW
[3] Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N, blz. 2
[4] De commissie doelt hierbij o.a. op haar brief van 13 november 2019 (kenmerk: 165291.13.01u) inzake toezegging T02442 (uitvoering van een nulmeting in het kader van het monitoringsprogramma) en op het ontbreken van actuele informatie over de voorbereiding van de omgevingsdiensten op de komende stelselherziening.

kst-34986-P
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

de mogelijkheid open te houden extra schriftelijke ronden in te kunnen voegen, heeft de commissie tot deze opstelling gebracht.

Wel heeft de commissie besloten tot 3 december a.s. vooralsnog onverkort vast te houden aan het tijdpad[5]. Op 3 december zal de commissie dan bezien of zij gevolg kan geven aan uw recente oproep om vast te houden aan het eerder voorgenomen behandelschema en nog dit jaar over te gaan tot plenaire afhandeling van de Invoeringswet en / of de aanvullingswetten bodem en geluid.

De commissie zal zich bij haar afweging op 3 december vooral laten leiden door de nog voordien te ontvangen informatie. Zij ziet daarom uit naar de technische briefing op 26 november a.s. en naar alle nog door u toegezegde stukken; in het bijzonder naar de voortgangsbrief van begin december – waarin u in overleg met de bestuurlijke partners tot een afweging komt ten aanzien van de haalbaarheid van de beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 – en naar de eerste schriftelijke informatie in het kader van het inmiddels in gang gezette traject van externe toetsing van het DSO-LV.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

[5] Dat wil zeggen voorbereidend onderzoek inzake het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet (34 985), inclusief inbreng voor schriftelijk overleg inzake het daarbij behorende ontwerpbesluit (34 985, B) op 12 november 2019; inbreng nader voorlopig verslag inzake het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (34 986), inclusief inbreng voor schriftelijk overleg inzake het daarbij behorende ontwerpbesluit (34 986, D) op 19 november 2019 en eveneens op 19 november 2019: voorbereidend onderzoek inzake het wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet (35 133), inclusief inbreng voor schriftelijk overleg inzake het daarbij behorende ontwerpbesluit (35 133, C).

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

Q

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 november 2019

Op 18 oktober jl.[1] heb ik mijn aanpak voor een gefaseerde toetsing van DSO-LV aan uw commissie voorgesteld. Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken van dit traject en de resultaten van de eerste fase.

Ik begrijp en onderschrijf nogmaals de behoefte van uw commissie om een tussenbalans op te maken. Het DSO-LV is, in combinatie met de decentrale software, een belangrijke pijler voor een goede uitvoering van de Omgevingswet in de praktijk. Het is om die reden belangrijk dat dit stelsel zorgvuldig in de praktijk en extern beproefd en getoetst wordt, alvorens het besluit te nemen dat de Omgevingswet in werking kan treden.

Eerste fase tussenbalans (18 oktober 2019–26 november 2019)

1. Statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met DSO-LV. Dit statusrapport is de eerste stap in de beantwoording van de vraag *«is het basisniveau DSO-LV voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?».* Het statusrapport is opgesteld op basis van alle vastgelegde documentatie van het programma DSO-LV, die sinds het begin van het programma is opgebouwd. Dit rapport vindt u als bijlage 1[2] bij deze brief.
2. Toets van DSO-LV op bruikbaarheid en toegankelijkheid voor laaggeletterden en mensen met een beperking. Dit geeft antwoord op de vraag *«is het DSO-LV bruikbaar en toegankelijk voor laaggeletterden en mensen met een beperking?».* Hiertoe heeft Stichting

[1] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. K
[2] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 164662.33.

kst-34986-Q
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Accessibility (onafhankelijk expertisecentrum voor toegankelijke ICT) een onderzoek uitgevoerd. In bijlage 2[3] treft u het rapport aan.

Resultaten eerste fase tussenbalans

Stabiliteit van de landelijke voorziening voor aansluiten, vullen en oefenen door overheden

Het statusrapport omvat een onderbouwing van:
– de mate van gereedheid van het DSO voor aansluiten, vullen en oefenen per begin 2020;
– de mate van gereedheid van alle DSO functionaliteiten van het basisniveau nodig voor januari 2021[4];
– de borging van gebruikersbetrokkenheid bij het ontwikkelen van het DSO en reeds met gebruikers uitgevoerde beproevingen.

Het statusrapport geeft inzicht in en overzicht van de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten, vullen en oefenen. Op basis van de in het statusrapport beschreven feiten concludeer ik dat we samen met de medeoverheden nu kunnen beginnen aan de volgende stap: het gaan werken met het DSO in de uitvoeringspraktijk. Het besluit om deze stap te zetten neem ik niet alleen, maar samen met de medeoverheden. De komende tijd zullen we met alle partners de nog resterende punten oppakken, om het hele basisniveau conform alle gestelde eisen op te leveren.

In het bijzonder laat het rapport het volgende zien:
1) Per 1-10-2019 is er een voortgang van 75% van de eisen van het basisniveau gerealiseerd. De prognose voor het vierde kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van 83% is gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om het aansluiten, vullen en oefenen te kunnen ondersteunen. De resterende functionaliteit is niet van direct belang om te kunnen aansluiten, vullen en oefenen door alle medeoverheden. Voorbeelden van functionaliteiten die in 2020 af zullen worden gemaakt zijn archivering of het ambtshalve indienen van een papieren aanvraag.
2) We hebben de afgelopen tijd al veel praktijkproeven gedaan, namelijk 123. Die proeven hadden betrekking op alle onderdelen van het DSO en alle spelers die er mee te maken hebben. De geleerde lessen hebben we uiteraard verwerkt.
3) Het oefenen met het aanvragen van vergunningen en het publiceren van vragenbomen is al mogelijk sinds het eerste kwartaal 2019. De hiervoor benodigde technische standaarden[5] zijn in dat kwartaal vastgesteld. Medeoverheden en hun leveranciers kunnen sindsdien, zowel begeleid als zelfstandig, hun systemen aansluiten op het DSO om daarmee te oefenen. De laatste technische standaard[6] voor het publiceren van omgevingswetbesluiten was in 2019 nog niet geheel gereed om hier volwaardig mee te kunnen oefenen. Als we kijken naar de standaarden en alvast doorkijken naar de volgende fase, dan zien we dat twee van de drie goed zijn afgerond en we zorgen ervoor dat ook de laatste standaard voldoende gereed is voor de medeoverheden om hier in 2020 mee te kunnen oefenen. De resultaten hiervan volg ik nauwgezet.
4) Het proces van ontwikkelen van het DSO en de risicobeheersing van het programma zijn robuust. Dit blijkt uit de mate van gereedheid van

[3] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 164662.33.
[4] Brief van 27 juni 2019 (Kamerstukken I, 2018/19, 33 118, nr. AV)
[5] Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM) en Standaard Toepasbare Regels (STTR)
[6] STandaard Officiële Publicaties (STOP)

de functionaliteit per eind 2019, maar ook uit de financiële beheersing van het programma. De overgebleven werkzaamheden in 2020 worden gedekt door de beschikbare programmamiddelen. In 2020 wordt dit alles voortgezet onder regie van de beheerorganisatie. Daaraan ten grondslag liggen goede interbestuurlijke afspraken, ook financieel, voor het beheer van het DSO-LV na oplevering.

5) In het programma wordt op dagelijkse basis op alle niveaus interbestuurlijk samengewerkt. De gebruikersinbreng vanuit medeoverheden is structureel geborgd. Representatieve gebruikerstoetsen met eindgebruikers, inclusief laaggeletterden en mensen met een beperking, vinden frequent plaats.

Toegankelijkheid voor laaggeletterden en mensen met een beperking

Ik vind het zeer van belang dat het DSO ook toegankelijk en bruikbaar is voor mensen met een beperking of die laaggeletterd zijn. Ik begrijp dat dit ook voor uw Kamer van belang is en dat u graag in de praktijk zou zien hoe deze mensen omgaan met het DSO. In onze gebruikerstesten besteden we hier veel aandacht aan. Ik zou daarnaast graag een volgende praktijkproef met stevige betrokkenheid van de stichting Accessibility laten plaatsvinden. Zij kunnen het proces beoordelen en aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling van het DSO meegeven. Ik zal de uitkomsten daarvan ook aan uw Kamer toezenden.

Door Stichting Accessibility is een tweede nulmeting gedaan naar de toegankelijkheid van het DSO[7]. Uit het onderzoek is gebleken dat het DSO-LV op dit moment aan een groot deel van deze standaard voldoet. De onderzoekers concluderen dat te zien is dat er bij de technische ontwikkeling van het DSO-LV rekening is gehouden met digitale toegankelijkheid. Tegelijkertijd wijst Stichting Accessibility mij ook op een aantal aandachtspunten in de techniek. Met nog ruim een jaar te gaan totdat de eerste burgers en bedrijven gebruik gaan maken van de landelijke voorziening is er nog voldoende tijd voor het doorvoeren van de overige verbeteringen. Voor een deel van de aandachtspunten zijn op dit moment ook al oplossingen in de maak.

Naast de technische kant van digitale toegankelijkheid is ook de begrijpelijkheid van teksten van belang. Een van de uitgangspunten is dat de voor eindgebruikers relevante teksten van het DSO op taalniveau B1[8] zijn. Hiervoor is een online schrijfwijzer beschikbaar gesteld, die de komende tijd zal worden uitgebreid en verfijnd. De gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen worden in het kader van de implementatie van het DSO proactief gewezen op de online schrijfwijzer.

Doorkijk naar volgende fases tussenbalans

Op basis van het statusrapport zal de Audit Dienst Rijk (ADR) een rapport van bevindingen opstellen. De ADR zal kijken naar het document en de onderbouwing daarvan. Het rapport van bevindingen zal ik u voor het kerstreces doen toekomen. Aanvullend op het statusrapport en het rapport van bevindingen van het de ADR zal in het eerste kwartaal van 2020 een Gateway Review plaatsvinden. Deze zal nader ingaan op het proces van aansluiten oefenen en vullen van het DSO-LV door de aansluitende overheden. Voor zowel de ADR als Bureau Gateway geldt deze onafhankelijk zijn in hun advisering.

---

[7] Op basis van de meest recente versie 2.1 van de internationale standaard voor digitale toegankelijkheid WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)

[8] B1 is het taalniveau dat 80% van de Nederlandse bevolking begrijpt.

In mijn brieven van 18 oktober en 8 november jl. heb ik laten weten bereid te zijn het BIT te vragen mij te adviseren over stap van naar doorontwikkeling en uitbouw van het DSO. Het BIT heeft daarbij wel zijn eigen ruimte om een afweging te maken. Zoals toegezegd zal de aanvraag voor dit vervolg op korte termijn worden gedaan.

Zoals u ziet hebben we veel geoefend en blijven we dat ook doen in de komende tijd, zodat we het oefenjaar zo goed mogelijk kunnen benutten. Graag blijf ik in overleg met uw Kamer hoe we ook de komende tijd samen in gesprek kunnen blijven om de vragen die leven rond het aansluiten op, vullen van en het oefenen met het DSO te kunnen beantwoorden.

Een afschrift van deze brief zal ik ook aan de Tweede Kamer sturen.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-Van der Meer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

R

NADER VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING[1]

Vastgesteld 26 november 2019

De memorie van antwoord heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen. Zoals gemeld op 13 september 2019[2] acht de commissie het wenselijk de behandeling van de wetsvoorstellen behorend bij de stelselherziening omgevingsrecht synchroon te laten verlopen met de behandeling van de voorgehangen ontwerpbesluiten. De commissie zal daarom in het kader van dit nader voorlopig verslag inzake de Invoeringswet Omgevingswet tevens ingaan op het voorgehangen[3] ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Inleiding

De leden van de **VVD**-fractie danken de regering voor de zeer uitvoerige beantwoording van hun vragen over bovengenoemd wetsvoorstel en voor de extra ambtelijke toelichtingen bij de start van een nieuwe Kamerperiode. Dit levert bij deze brede wetsherziening wel weer nieuwe vragen op, die deze leden hierbij graag aan de regering voorleggen. Het samenvattende eindadvies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet kan echter helaas nog niet in deze ronde worden meegenomen.

De leden van de VVD-fractie wachten de reactie van de regering met grote belangstelling af.

---

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) *(ondervoorzitter)*, Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) *(voorzitter)*, Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Pouw-Verweij (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU).

[2] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AW, p. 2.

[3] *Kamerstukken I* 2019/20, 34 986, D.

kst-34986-R
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De leden van de fracties van **FVD**, **GroenLinks**, **PvdA**, **PVV**, **SP**, **PvdD**, **Fractie-Otten**, **50PLUS** en **OSF-fractie** hebben met interesse de beantwoording van eerder gestelde vragen over de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit gelezen. Een aantal zaken zijn verhelderd. Tegelijkertijd roepen de antwoorden en de informatie die zij sindsdien over de Omgevingswet hebben ontvangen, nieuwe vragen op. Ten aanzien van het Invoeringsbesluit en de beantwoording op eerder gestelde vragen naar aanleiding van de Invoeringswet hebben de leden daarom vragen. Zij zien uit naar de antwoorden van de regering daarop.

De leden van de **PvdD**-fractie hebben echter ook nog een aantal vragen dat zij als individuele fractie stellen. Die vragen zijn later in het nader voorlopig verslag opgenomen.

De **CDA**-fractieleden hebben met belangstelling kennisgenomen van de memorie van antwoord bij de Invoeringswet Omgevingswet en het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet, in de wetenschap dat in de Invoeringswet wordt geregeld dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB bij beide Kamers der Staten-Generaal zal worden voorgehangen. Dan maakt het parlement een afweging over de voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Nu hebben deze leden nog een aantal vragen.

Met belangstelling hebben de leden van de **D66**-fractie kennisgenomen van de memorie van antwoord bij de Invoeringswet Omgevingswet en het daarbij horende ontwerpbesluit. Zij wensen van de gelegenheid gebruik te maken om enkele vragen te stellen.

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Invoeringswet Omgevingswet en van het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet. Zij hebben nog een aantal vragen.

De leden van de fractie van de **SGP** hebben met belangstelling kennisgenomen van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Zij hebben enkele vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

DSO

De Raad van State heeft in september 2018 een ongevraagd advies aan de regering gegeven over digitalisering en de invloed daarvan op wetgeving. Een uitzonderlijk gegeven in een ook wel zeer bijzondere situatie, door sommigen gekenschetst als digitale revolutie. De relatie overheid-inwoner moet goed geregeld zijn. De Raad van State heeft daar zorgen over en stelt dat de overheid de mens onvoldoende centraal zet bij de digitaliseringsontwikkelingen. Al was het alleen al maar wat betreft de hoge eisen aan de digitale zelfredzaamheid. Ook heeft de Raad van State gewezen op de grote wederzijdse afhankelijkheid tussen het wettelijk en het digitaal stelsel.
Hoe komt de regering bij de vormgeving van het DSO aan deze zorgen tegemoet? Zeker ook in verband met haar eigen doelstellingen: eenvoudiger, meer voorspelbaar, sneller en beter voor inwoners en bedrijven.

Uit onderzoek van NRC Handelsblad bleek enkele maanden geleden dat het Ministerie van BZK een conflict heeft (gehad) met het Bureau ICT-toetsing (BIT), als onafhankelijke ICT-waakhond. Dat valt te betreuren, omdat het BIT haar waarde met het «afslankingsadvies» ten aanzien van de oorspronkelijke DSO-opzet zeker bewezen heeft. De leden van de

VVD-fractie hebben begrepen dat aanmelding bij het BIT om ICT-projecten te laten doorlichten, een verplichting is.
Klopt het dat deze bovenvermelde verplichting bestaat? Tegen de achtergrond van het gegeven dat de overheid zich op ICT-gebied geen debacle meer kan permitteren, luidt de vraag waarom de regering het BIT niet op tijd om advies heeft gevraagd over de geschiktheid ten behoeve van het «oefenjaar» van het basisniveau van het DSO-Landelijke Voorziening (DSO-LV) per 1 januari 2020. De motie-Ronnes c.s.[4] richt zich immers meer op de periode daarna. Inmiddels is via de brief van de Minister van 18 oktober jongstleden duidelijk geworden dat de werkagenda van het BIT bezet is en dat in plaats hiervan specifiek advies gevraagd zal worden aan een aantal alternatieve externe toetsingsorganisaties. Levert dit «opgeteld» dezelfde breedte aan advisering op als wanneer het BIT wel over de verschillende aspecten met betrekking tot het basisniveau van het DSO-LV geadviseerd zou hebben?

Voor de uitvoeringspraktijk is het belangrijk dat de uitwisselingsstandaarden en koppelvlakken van het DSO-Landelijke Voorziening op tijd beschikbaar zijn, volgens planning op 1 januari 2020. Hierop moet immers de software van de decentrale overheden worden ontwikkeld, geladen en gekoppeld.
Zijn de benodigde landelijke voorzieningen van het DSO tijdig en (niet onbelangrijk) met de afgesproken niveaus van dienstverlening beschikbaar voor de decentrale overheden, zodat zij kunnen gaan proefdraaien?

Om aan te sluiten op de DSO moeten overheden beschikken over aansluitsoftware (plansoftware en regelbeheersoftware). Loopt de ontwikkeling van deze software door softwareleveranciers volgens planning? Welke planning heeft de regering voor ogen voor het beschikbaar hebben van deze software voor overheden en van welke termijnen gaat de regering vervolgens uit voor het aansluiten op het DSO?

Decentrale overheden geven aan een heel jaar nodig te hebben om aan te sluiten op en te oefenen met het DSO-LV. Ook de Minister onderschrijft in vele stukken de noodzaak van dit oefenjaar. Het IPO is kritisch positief, maar noemt het DSO-tijdpad richting 1 januari 2021 kwetsbaar.
Stel dat dit «oefenjaar» start per 1 januari 2020, wat moet er dan volgens de regering rond medio 2020 al duidelijk zijn en «werken» om te kunnen beslissen tot voorhang van het koninklijk besluit over de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021? Dit met het oog op het feit dat er dan pas maximaal een half jaar gevuld, aangesloten en geoefend is, en de uitvoerbaarheid van de wet valt of staat bij de werking van het DSO.
Uit de brief van het IPO van 17 oktober jongsleden begrijpen de VVD-fractieleden dat per 1 januari 2020 ongeveer 80% van de gewenste digitale voorzieningen wordt opgeleverd. Klopt deze constatering? Zo ja, dan zou dit betekenen dat voor bepaalde onderdelen het «oefenjaar» korter wordt.
De regering geeft op de vragen van meerdere fracties in de memorie van antwoord (pagina 6) aan, dat het basisniveau van de landelijke voorziening voor gebruikers en overheden al een aantal duidelijke verbeteringen bevat ten opzichte van de huidige voorzieningen, zoals toegankelijkheid via één digitaal loket en het tonen van alle ruimtelijke regelgeving via één klik op de kaart. Op pagina 46 van de memorie van antwoord lezen de leden van de VVD-fractie dat de ambitie om met één klik op de kaart alle relevante informatie over de fysieke leefomgeving zichtbaar te maken, tot de vervolgfase behoort. Dit schept verwarring. Dus

[4] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 26.

hierbij nogmaals de vraag: wat zijn de mogelijkheden bij het basisniveau van de DSO-LV en zijn deze mogelijkheden in overeenstemming met de op het BIT-advies afgestemde afspraken?
Per 1 januari 2021 hoeven projectbesluiten en buitenplanse omgevingsvergunningen nog niet ontsloten te zijn via het DSO. Dit zijn toch vrij essentiële onderdelen van de besluitvorming rondom de gewenste ruimtelijke inrichting. Wanneer zullen deze onderdelen wel digitaal ontsloten zijn?
Hoe verhoudt het basisniveau (fase 1) zich tot het huidige niveau van dienstverlening via het Omgevingsloket Online (OLO), de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en Ruimtelijkeplannen.nl? Dat wil zeggen: zijn deze functies al volledig operationeel in de eerste fase van het DSO-LV?

De leden van de VVD-fractie en enkele andere fracties vroegen de regering of de Minister van BZK andere overheden kan dwingen om de inhoud van het DSO structureel uit te bouwen en up-to-date te houden. In de memorie van antwoord (pagina 5) wordt aangegeven dat de actualiteit van informatie in het DSO geborgd is. «Uitbouw» van informatie kan via een grondslag in de Invoeringswet bij AMvB worden opgelegd door de Minister. Daarvan wordt, zo lezen de leden, vooralsnog geen gebruikgemaakt. Onder welke omstandigheden gaat de Minister daar wel gebruik van maken?

Over de financiering van de uitbouw van het DSO, zo vernemen deze leden, zijn nog gesprekken gaande met de medeoverheden, waarbij het uitgangpunt uit het Financieel Akkoord van 2016 gehandhaafd blijft dat de rijksoverheid de investeringskosten van de toe te voegen functionaliteiten draagt. De medeoverheden staan aan de lat voor de transitie- en uitvoeringskosten. Geluiden bereiken de VVD-fractieleden dat de invoeringskosten inmiddels geraamd worden op 1 miljard euro. Klopt dit bedrag? Hebben deze gesprekken inmiddels geleid tot een gezamenlijk gedragen uitkomst?

Nulmeting, monitoring en implementatie bevindingen

Op verzoek van de Eerste Kamer is een Monitor Invoering Omgevingswet opgesteld, waarin ook een nulmeting is opgenomen op de verbeterdoelen van de Omgevingswet. De nulmeting zal worden gebruikt bij de evaluatie. De regering geeft in de memorie van antwoord (pagina 28) aan dat op basis van de eerste ervaringen en *«lessons learned»* met de Omgevingswet zal worden bekeken in welke vorm en in welke samenstelling de evaluatie zal worden uitgevoerd. De regering heeft aangegeven de Eerste Kamer daar per 1 januari 2021 over te informeren. Zeker voor de wijze waarop de geleerde lessen worden geïmplementeerd, lijkt dat voor de leden van de Eerste Kamer aan de late kant, aangezien het invoerings-KB al medio 2020 voorhangt in beide Kamers. Implementatie van verbeterpunten en zeker ook de wijze waarop dat geborgd is, hebben immers een directe relatie met de uitvoerbaarheid. Om die reden stellen de VVD-fractieleden de vraag nogmaals: hoe ziet de regering de cyclus van monitoren, evalueren en vervolgens implementeren van de eventuele verbeteringen in de wet- en regelgeving of uitvoeringspraktijk?

Varia

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is in 1987 ingevoerd met als doel een goed afweging van milieubelangen bij vergunningverlening. Niet op basis van strakke regels, maar via de afweging van verschillende geschetste scenario's. Door de Crisis- en herstelwet is de m.e.r. langzamerhand beperkt tot grote en meer complexe projecten. Dit betekent dat een m.e.r. steeds minder vaak verplicht is en bovendien ten gevolge van de

decentralisatie steeds meer bij decentrale overheden is komen te liggen, waar de vereiste kennis op dit punt beperkt aanwezig is. Die decentralisatie wordt door de Omgevingswet versterkt. De nieuwe m.e.r.-richtlijn ligt op dit moment bij de EU onder een vergrootglas. Vooruitlopen op mogelijke uitspraken heeft geen zin.
Toch lijkt de vraag gerechtvaardigd hoe de gelijkwaardige milieubescherming, die als een van de uitgangspunten van de Omgevingswet geldt, tegen de achtergrond van het bovenstaande geborgd, te checken of juridisch af te dwingen is.
Indien de Europese Commissie onverhoopt tot een negatieve uitspraak over de nieuwe m.e.r.-richtlijn komt, welke noodzakelijke wijzigingen in de voorliggende voorgestelde wet- en regelgeving zijn dan aan de orde?

Uitgangspunt voor de stelselherziening is niet zozeer «beleidsneutraal», maar een «gelijkwaardig beschermingsniveau». Daarbij gaat het erom dat het totaal aan regels leidt tot eenzelfde niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit. Het beleidsdoel is een snellere besluitvorming met meer maatwerkmogelijkheden via meer afwegingsruimte bij decentrale overheden. De regering geeft in de memorie van antwoord (pagina 35) aan dat bij de evaluatie van de Omgevingswet nadrukkelijk de vraag zal worden betrokken of bij een van de overheden de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar een van beide kanten.
Klopt de constatering van de leden van de VVD-fractie, dat in de Omgevingswet het adagium wordt losgelaten dat bij bepaalde besluitvorming maximaal twee overheden betrokken mogen/zullen zijn? En, zo ja, hoe leidt deze ontwikkeling tot een duidelijke verbetering, dit in combinatie met de opzet van de regering geen fundamentele wijziging in de rolverdeling tussen de verschillende overheden aan te brengen?
In de Tweede Kamer is een motie[5] aangenomen, die vraagt om een methode die decentrale overheden behulpzaam kan zijn bij het maken van integrale afwegingen in het ruimtelijk domein. Hoe gaat de regering uitvoering geven aan deze motie?

En dan nogmaals het punt van de buitenplanse omgevingsvergunning. Hier heeft een omkering ten aanzien van de rol van de gemeenteraad plaatsgevonden. *Nu* is de raad *bevoegd* te beslissen over een verklaring van geen bedenkingen, *tenzij* er categorieën van gevallen zijn aangewezen waarbij de raad dat niet nodig vindt. *Straks* is de raad *niet bevoegd*, *tenzij* er gevallen zijn aangewezen waarbij de raad een bindend advies kan geven. Dat betekent inderdaad, zoals de regering aangeeft, minder werk voor de raad. De buitenplanse omgevingsvergunning is ontegenzeggelijk een geschikt instrument voor gewenste, niet-voorziene ontwikkelingen. Wat is de inhoudelijke motivering van de regering om deze omkering in de wet op te nemen?

Met de Regionale Energiestrategieën (RES'sen) is een nieuwe planfiguur ontwikkeld. Daarbij is Nederland verdeeld in 30 RES-gebieden. Daarnaast zijn er 42 «Klimaatadaptatie-regio's» (met uit te voeren stresstesten en risicodialogen met betrekking tot de gevolgen van klimaatverandering) en gaan er in aansluiting op de NOVI ook omgevingsagenda's worden opgesteld. Hoe kijkt de regering aan tegen deze ruimtelijk-bestuurlijke stapeling in relatie tot de Omgevingswet? Met andere woorden: hoe gaat de door de Invoeringswet «geamendeerde» Omgevingswet helpen bij het uitvoering geven aan deze complexe afwegingen?

---

[5] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 57.

Vragen en opmerkingen van de leden van FVD, GroenLinks, PvdA, PVV, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF-fractie

Leidend principe

Ondertussen heeft de Eerste Kamer alle wetgevingsteksten en de Nationale Omgevingsvisie (hierna: NOVI) sinds een paar weken eindelijk beschikbaar en kunnen de fractieleden van FVD, GroenLinks, PvdA, PVV, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF-fractie (hierna: gezamenlijke fractieleden) zich over het geheel der dingen een beeld vormen. Wat echter lastig blijft, is wat de inhoudelijke richting van de Omgevingswet is. Duurzame ontwikkeling, wat wordt hiermee bedoeld? Hoe wordt dat afgewogen tegen bijvoorbeeld duurzame economische groei? Wat betekent duurzame economische groei? Luchtvaart laten groeien zonder concreet perspectief op verduurzaming daarvan, valt dat onder duurzame ontwikkeling? Stikstofproblemen in de natuur oplossen door natuurgebieden op te heffen of de natuurdoelen bij te stellen, valt dat onder duurzame economisch groei? Hoe verhoudt duurzame economische groei op de korte termijn zich tot de duurzame economische/ecologische groei op de lange termijn? Worden milieu- en gezondheidseffecten op de korte en lange termijn ook meegenomen in de duurzame economische groei? Zonder helderheid over hoe het gebruik van deze algemene begrippen in de context van de Omgevingswet en hoe de diverse afwegingen gemaakt moeten worden, is de burger maar ook de rechter de klos. Kan de regering daarom aangeven hoe de hiërarchie in omgevingswaarden en overige waarden er (bij voorkeur) uitziet en hoe gemeenten en rechters die moeten toepassen? Dit sluit aan bij de aangenomen motie-Smeulders en Van Eijs in de Tweede Kamer.[6] Kan de regering toelichten hoe zij uitvoering gaat geven aan deze motie en hoe dat in het voorliggende wetsvoorstel is terug te zien?
Bij de deskundigenbijeenkomst zijn verschillende stukken gedeeld van de heer Kistenkas. Kan de regering zich vinden in de opzet van de Omgevingswet uit Nieuw-Zeeland in dezen?[7] En, zo ja, is het mogelijk dat de regering nog een ordenend principe opneemt in de Invoeringswet, zoals in de wet van Nieuw-Zeeland wel zit. Zo niet, waarom niet?

Principes van de Invoeringswet

Vertrouwen

Op verschillende plaatsen schrijft de regering dat het uitgangspunt van de Omgevingswet, en dus ook de Invoeringswet Omgevingswet, vertrouwen is. Kan de regering in dit licht reflecteren op de verschillende fraudes door bedrijven (kalveren, visserij, tuinbouw) en op kwetsbaarheden in het openbaar bestuur (bijvoorbeeld drugsgerelateerde kwetsbaarheid), die afgelopen maanden aan het licht gekomen zijn en die raken aan de vraag of het basisprincipe van vertrouwen zoals nu vormgegeven in het Omgevingswetstelsel, voldoende rechtsbescherming biedt aan ondernemers en burgers en dus nog op zijn plaats is? Op 3 september jl. stuurde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de volgende tweet: *«Ondermijning van bestuur is actueler dan ooit. Vergroot je weerbaarheid als gemeente en meld je aan voor de dag van weerbaar bestuur op 12 september in Amersfoort»*. Vindt de regering de uitgangspunten van vertrouwen naar alle initiatiefnemers en lokale overheden, zoals nu verwerkt, nog steeds op zijn plaats? Kan de regering aangeven of sinds het aannemen van de Omgevingswet voor haar redenen zijn ontstaan om aanvullende maatregelen te nemen om te garanderen dat de

[6] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 57.
[7] F.H. Kistenkas, ROmagazine, jaargang 36, p. 38–41.

grotere ruimte voor initiatieven binnen de Invoeringswet Omgevingswet niet ten koste gaat van het beginsel van gelijkwaardige bescherming? Zo ja, welke maatregelen zijn dat dan? Welke waarborgen heeft de regering in de wet ingebouwd dat een «ondermijnd» bestuur besluiten kan nemen die tegen de doelen van bescherming van de Omgevingswet ingaan?

Zorgvuldige besluitvorming

De gezamenlijke fractieleden constateren dat de regering op meerdere momenten in de afgelopen jaren heeft aangegeven aan zorgvuldige besluitvorming te hechten. In dat kader vragen zij of de regering bekend is met de «lijst van vragen en aandachtspunten bij het beoordelen van de uitvoerbaarheid»? Is de regering het met deze leden eens dat ten aanzien van de verschillende wetten en besluiten die aan de Eerste Kamer zijn voorgelegd, nog belangrijke informatie moet verschijnen die belangrijk is om een gedegen oordeel te kunnen vellen over de impact en uitvoerbaarheid van het nieuwe stelsel? De gezamenlijke fractieleden denken daarbij bijvoorbeeld aan de Gateway-review voor het DSO, dat inzicht geeft in de inzet en uitvoerbaarheid van gemeenten. Of de nulmeting ten aanzien van de kenmerken van vergunningverlenings-, toezicht en handhavingsprocessen voor de rechtspraak. Of aan de meest recente monitor die inzicht geeft in de stand van zaken bij de voorbereiding van de decentrale overheden in het kader van de Omgevingswet.

Daarnaast heeft de Eerste Kamer op 15 november 2019 de brief van de regering over de stikstofaanpak ontvangen. Uit de brief en het debat in de Tweede Kamer volgt vervolgens dat de wijze waarop we met natuurgebieden en de bescherming van de bodem tegen vervuilende stoffen omgaan, (procedureel) stevig wijzigt ten opzichte van het voorstel waarop de Eerste Kamer net inbreng heeft geleverd. Middels spoedwet- en regelgeving wordt de Eerste Kamer nu en komende maanden verzocht om met deze wijzigingen in te stemmen en, zodoende alvorens het parlementaire proces voor de Aanvullingswetten en besluiten is afgerond, al uit te gaan van aanpassingen van de wet- en regelgeving waarover men in eerste instantie inbreng moet leveren. Kan de regering reflecteren op de term «zorgvuldigheid» in dit kader? Kan zij daarnaast aangeven waarom niet gekozen is om in beide gevallen het voorstel voor de Aanvullingswetten/besluiten natuur en bodem te gebruiken? Dit roept bij de gezamenlijke fractieleden de vraag op of het stelsel van de Omgevingswet wel in staat is flexibel om te gaan met de uitdagingen waar we als samenleving voor staan. Deze leden constateren dat bij het zoeken naar crisisoplossingen vrijwel geen gebruik wordt gemaakt van de denkrichtingen uit het nieuwe stelsel, zoals het combineren van opgaven als kringlooplandbouw, waterberging en natuurontwikkeling waardoor de stikstofdepositie minder wordt en natuurkwaliteit versterkt wordt.

Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat een juiste invulling van het begrip «zorgvuldigheid» zou vragen om de eerdere voorstellen daarop te toetsen en bij grote afwijkingen terug te trekken en met een nieuw voorstel te komen, wanneer in het kader van de stikstofaanpak grote wijzigingen in de geest van een wet/besluit zich voordoen? Zo niet, hoe verhoudt dit volgens de regering dan met de opzet in de Aanvullingswet natuur, waarbij de Natura 2000-gebieden in omvang en locatie niet ter discussie zouden komen te staan met de crisisaanpak voor de stikstof, waarbij de Minister van LNV naar Europa gezonden wordt om zowel locatie als beschermingsniveau ter discussie te brengen[8] en dat binnen de Nederlandse kaders de ambities ten aanzien van doeltypen blijkbaar verlaagd gaan worden?

[8] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 985, nr. 3, p. 36–37.

Positie gemeenteraad

Wanneer de Minister zich niet aan de afspraken houdt, kan de Kamer de bewindspersoon op de vingers tikken. In het wetsvoorstel wordt deze bevoegdheid decentrale overheden ontnomen. Als het bevoegd gezag zich niet houdt aan afspraken, kan het democratisch verkozen orgaan alleen een verzwaard advies geven. Wat is het bestuurlijke probleem dat met deze wijziging van de huidige situatie moet worden opgelost? Kan de regering vanuit de huidige stand van zaken, met alle kennis over bijvoorbeeld kwetsbaar lokaal bestuur en de verdenkingen van fraude in Den Haag, daarop reageren? Wat betekent deze regeling voor de democratische controle over het bevoegd gezag? Waarom is het mogelijk dat het bevoegd gezag af kan wijken van een ingestemde visie zonder directe toestemming van de raad? Kan de regering daarop reflecteren in relatie tot de geldigheidstermijn van omgevingsplannen? Een situatie is denkbaar waarbij burgers beseffen dat een gemeenteraad al jaren eerder een formele positie voor zichzelf had moeten eisen om nog impact te kunnen hebben op buitenplanse activiteiten. Wat is de visie van de regering op de negatieve impact ten aanzien van de kijk van de burgers op gemeenteraden? Dit heeft als risico dat de democratische legitimiteit van gemeenteraden wordt uitgehold en heeft gevolgen voor participatie bij verkiezingen. Hoe kijkt de regering naar dit risico voor de democratie? En hoe gaat de regering zorgen dat dit aspect goed overwogen, afgewogen en besproken wordt?

Wat is de meerwaarde en waarom is er in het voorliggende wetsvoorstel gekozen om de gemeenteraad niet bij alle afwijkingen van omgevingsvisie en -plan te horen en standaard bevoegdheden te geven in de besluitvorming? Is een «nee, tenzij»-principe bij de rol van de gemeenteraad, die in de nieuwe situatie zal worden toegepast, gewenst in een open en toegankelijke democratie? Kan de regering die rijmen met de «ja, mits»-systematiek die voor bedrijven en initiatiefnemers in de rest van het omgevingswetstelsel wordt gehanteerd? Waarom wordt juist bij de democratische organen een beperking ingezet? Kan de regering ingaan op de gevolgen die dit voor bewoners heeft aan de hand van een concreet project waar zij bezwaren tegen hebben, maar door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd is? Klopt het dat zij, als de gemeenteraad daarvoor geen extra bevoegdheid heeft gevraagd, niet meer bij de gemeenteraad terecht kunnen om het college van burgemeester en wethouders te controleren effectief bij te sturen? En dat alleen een gang naar de rechter nog open staat? Kan de regering aangeven hoe mensen, die afhankelijk zijn van sociale rechtsbijstand, gelijkwaardig aan rijkere mensen kunnen participeren in dit rechterlijk traject? Heeft de sociale rechtspraak extra financiering gekregen om deze rol te kunnen vervullen? Is er een inschatting gemaakt van de gevolgen voor het aantal rechtszaken?

Is de regering bekend met de motie-Cegerek en Veldman die oproept tot een implementatiemonitor?[9]

Hoe gaat de regering uitvoering geven aan deze motie? De diverse bestuursorganen zijn al sinds de invoering van de Omgevingswet bezig met het opstellen van de omgevingsplannen en omgevingsvisies. Kan de regering al een eerste deel van de resultaten van deze implementatiemonitor presenteren?

De regering stelt in het memorie van antwoord dat zij middels de voorliggende wetgeving een bestuurlijke lastenverlichting wil

[9] *Kamerstukken II* 2016/17, 33 118, nr. 75.

doorvoeren.[10] Wat is hiervoor de aanleiding? Was dit ook een insteek bij de totstandkoming van de Omgevingswet? Is het niet de taak van de gemeenteraden om het bevoegd gezag te controleren en moeten zij hier niet ten volste de mogelijkheden toe krijgen? Gaan de gemeenteraden niet zelf over het eventueel doorvoeren van lastenverlichting? Op wat voor type gemeenten is deze lastenverlichting gedoeld? Hangt de behoefte aan lastenverlichting samen met de grootte van de gemeente of met de hoge kosten van de eerdere decentralisaties? Is de regering zich ervan bewust dat hier het beeld ontstaat dat zij de hoge kosten van decentralisaties wil compenseren door de democratische bevoegdheden van decentrale overheden in te perken?

In het wetsvoorstel wordt veel bestuurlijke afwegingsruimte gegeven aan decentrale overheden. Waarom is, als het gaat om de verhouding tussen het bevoegd gezag en het democratisch verkozen orgaan, niet gekozen voor het versterken van het controlerende democratisch orgaan? Past het niet binnen de stelselwijziging om deze invulling van de bevoegdheid over te laten aan de decentrale overheden? Vraagt een ruimere afwegingsruimte voor het bevoegd gezag niet juist om een versterking van controlemogelijkheden door het democratisch verkozen orgaan? In een geheel van projecten en financieringsconstructies is het immers lastig om als raad dan wel staten een onderdeel af te wijzen. Hoe wordt geborgd dat daarvoor voldoende tijd in de processen van agendavorming wordt uitgetrokken? Waarom kiest de regering ervoor om de rol van de gemeenteraad middels wetgeving in te perken terwijl er heel veel andere normen middels een AMvB of ministeriële regeling van toepassing zijn? Hoe is deze afweging gemaakt?

Participatie

De Omgevingswet poogt participatie te vergroten bij de besluitvoering. Hoe deze participatie wordt vormgegeven is aan de lokale overheden. De gezamenlijke fractieleden snappen dat participatie niet bevorderd wordt door uniform beleid over hoe en op welke onderwerpen geparticipeerd moet worden. Desalniettemin vinden zij dat er wel een kader gesteld moet worden over hoe participatie ten minimale vormgegeven moet worden en hebben zij wel vragen over de fundamentele rechten van participanten. In het huidige wetsvoorstel is geregeld dat burgers kunnen participeren wanneer de gemeenteraad daartoe besluit. Waarom wordt de mogelijkheid niet per wet gewaarborgd voor burgers, aangezien de regering in het memorie van antwoord aangeeft dat deze input erg waardevol is en kan helpen in de besluitvorming van de gemeenteraad?[11] Biedt de flexibiliteit – wat betreft het toewijzen van participatie – burgers, overheden en rechters voldoende houvast? Kan de regering aangeven wat het probleem is om bij specifieke projecten en plannen per type aan te geven welke mate van participatie minimaal gewenst is? Er zit immers een groot verschil tussen passief mee kunnen lezen en cocreatie. Op het niveau van informeren, mening geven, cocreatie, en *right-to-challenge* is toch een heldere ladder van betrokkenheid te maken, die vervolgens qua vorm door een initiatiefnemer verder ingevuld kan worden. Waarom is hier niet voor gekozen?

Is een tijdige participatie van belanghebbende niet een van de pijlers van de Omgevingswet? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat burgers het fundamentele recht hebben hun mening en belang te uiten in dit proces? Waarom bepaalt nu het bevoegd gezag of en welke participatiemogelijkheid er is? Waarom kan het bevoegd gezag opleggen

[10] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 2.
[11] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 50.

met welke leefomgevingskwaliteit burgers genoegen moeten nemen zonder dat burgers de mogelijk hebben te participeren? De regering geeft aan dat de gemeenteraad besluit of participatie is toegestaan, afhankelijk is van de aard van het project.[12] Kan de regering een voorbeeld geven waarin de aard van het project niet geschikt is voor participatie van derden? Hoe levert de bijdrage van burgers in projecten die wegens hun aard niet geschikt zijn voor participatie, geen meerwaarde? Heeft de Omgevingswet niet voldoende andere waarborgen om overenthousiast procederen te voorkomen? Worden omgevingsbelangen niet in veel gevallen goed tot uitdrukking gebracht door omwonenden en omgevingsbelangenorganisaties? Waarom wordt de participatie en de rechtspositie van deze partijen niet gewaarborgd in de Invoeringswet? Is de regering het eens met de gezamenlijke fractieleden dat het vroegtijdig betrekken van omwonenden bij voorgenomen plannen leidt tot meer wederzijds begrip? Wat weerhoudt de regering dit niet fundamenteel toe te passen?

Beoordeling participatieproces

In de brief van 17 mei 2019 stelt de Minister dat een belanghebbende wanneer deze naar oordeel is dat de participatie niet naar behoren is ingericht, naar de rechter kan stappen?[13] In hoeverre verschilt deze rechtsgang van een bezwaar op het besluit? Hoe kan de belanghebbende ervoor zorgen dat hij toch naar voldoening wordt gehoord zonder dat de vergunninghouder al begint met onomkeerbare wijzigingen in de omgeving? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat er voor deze belanghebbenden, die van mening zijn dat de participatie niet naar behoren is vormgegeven, er een duidelijk kader moet komen waaraan deze participatie moet voldoen ten minimale? En ook dat onherroepelijke stappen voorkomen worden gedurende de periode van de rechtelijke gang?

Waaraan gaat de rechter dit überhaupt toetsen? De Raad voor de rechtspraak heeft op de deskundigenbijeenkomst op 15 oktober jl. in de Eerste Kamer helder aangegeven dat hij behoefte heeft aan heldere instructies, omdat hij anders in de kwetsbare positie wordt gebracht zelf een oordeel te moeten vellen. Is de regering bereid om voor de invoering van de Omgevingswet en de aanvullende besluiten een werkbaarder document te faciliteren waarbij een samenhangend geheel gevormd wordt dat meer to the point is zonder allerlei voorbeelden over hoe het in de praktijk zou kunnen gaan? Kan de regering toelichten hoe participatie in de Omgevingswet en daarmee verwante besluiten juridisch geborgd zijn, zodat participatie geen vrijblijvende keuze blijft van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag? De regering stelt dat de «Inspiratiegids Participatie» als voorbeeld genomen kan worden hoe decentrale overheden participatie kunnen vormgeven. Begrijpen de gezamenlijke fractieleden het goed dat dit document digitaal wordt aangeboden en continu in ontwikkeling is en dus niet (jaren later) kan dienen als een toetsingskader voor behoorlijke participatievormgeving? Dit document stelt best practices, maar waar is de minimale eis te vinden waaraan de rechter kan toetsen? Welk artikel in het wetsvoorstel dwingt de decentrale overheden deze norm te ontwikkelen om een rechtsgang mogelijk te maken? Hoe wordt de rechtspraak in staat gesteld om, na dato, informatie te vinden over het gehanteerde gemeentelijke/provinciale participatiekader? De rechtspraak is immers niet in staat om van alle decentrale overheden continu de wijzigingen van het participatiebeleid bij te houden.
De gezamenlijke fractieleden hebben de vrees dat de situatie wordt verergerd door de variatie van vergunningsaanvragers en de door henzelf

[12] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 77.
[13] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986 / 33 962, B.

vast te stellen procedure voor onder andere participatie. Hoe kan het bevoegd gezag een initiatief integraal beoordelen wanneer de procedure per initiatief verschilt? De initiatiefnemer bepaalt de mogelijkheid die hij biedt voor participatie. Hoe kan een rechter toetsen of de initiatiefnemer wel voldoende de mogelijkheid heeft geboden aan belanghebbende(n) om te participeren als de procedure per situatie kan wisselen? Is dit een werkbare situatie voor de rechtspraak? Hoe kan een rechter een initiatief integraal toetsen wanneer er zoveel variatie is binnen een bestuursorgaan?

Wat is de zienswijzenprocedure voor zover die zienswijzen worden ingediend door omwonenden en omgevingsbelangenorganisaties? Hoe kan het indienen van een zienswijze een besluit beïnvloeden en hoe voorkomt het bevoegd gezag dat bij het verlenen van een vergunning niet bezwaren worden gemaakt op grond van eerder ingediende zienswijzen? Hoe dwingt het voorstel het bevoegd gezag dan wel de initiatiefnemer met omwoners en omgevingsbelangenorganisaties in dialoog te gaan naar aanleiding van de ingediende zienswijzen?

De Raad voor de rechtspraak schetste het beeld bij voornoemde deskundigenbijeenkomst dat de rechtszaken zwaarder zouden worden, omdat een integrale omgevingsvergunning bekeken moet worden in plaats van een eenvoudigere vergunning. De gezamenlijke fractieleden vragen of hier nog effecten van zullen doordringen naar de burger. Bijvoorbeeld, dat het voeren van een bezwaar- of beroepsprocedure complexer wordt, waardoor minder mensen in staat zullen zijn dit zelfstandig te kunnen doorlopen, dan wel dat de kosten van de inhuur van een jurist of andere deskundige hoger zullen worden omdat ook deze complexere zaken voorbereid zullen moeten worden. Kan de regering aangeven of dit effect onderzocht is? Zo ja, kan de Kamer deze onderbouwing ontvangen?

Facilitering participatie

Het toestaan van participatie is niet gelijk aan het faciliteren van participatie. Participanten kunnen variëren van organisaties tot particulieren, en beschikken daarmee over verschillende mate van capaciteit, vermogen en mankracht. De Minister van BZK heeft in Binnenlands Bestuur van 28 september 2018 aangegeven dat burgerparticipatie te vaak iets is dat moet worden afgevinkt.[14] Hoe voorkomt de regering binnen het voorliggende wetsvoorstel dat dit niet het geval zal zijn? Hoe worden burgers ondersteund bij de participatie, waardoor ook daadwerkelijk resultaat geleverd kan worden? Deelt de regering de mening van de gezamenlijke fractieleden dat hier een minimale facilitering noodzakelijk is om participanten in staat te stellen te participeren wanneer zij niet over de minimale middelen dan wel kennis beschikken? Denk hierbij aan het beschikbaar stellen van een ruimte waar de participerende burgers kunnen overleggen, ambtelijke ondersteuning die participanten kan begeleiden bij het procedurele proces van de participatie en het toegankelijk maken van complexe regelgeving en procedures door aanpassingen te doen in het taalgebruik. Wat is de visie van de regering op het faciliteren van participatie? Hoe worden de gevolgen van initiatieven en plannen inzichtelijk gemaakt voor de leefomgeving, zodat participanten weten waarbij zij kunnen participeren? Worden de effecten van werkzaamheden voor de leefomgeving inzichtelijk gemaakt? Hoe gaat de regering de minimale inspanningsverplichting waarborgen van gemeenten en initiatiefnemers om participatie te faciliteren, zonder te verwijzen naar de «Inspiratiegids Participatie» die in ontwikkeling is?

[14] De Kosten & Hendriksma, 28 november 2018, Binnenlands Bestuur; https://bit.ly/3593HcK.

De initiatiefnemers zijn in het huidige wetsvoorstel net als de gemeente verantwoordelijk voor de participatie. De «Inspiratiegids Participatie» zal voor hen minder relevant zijn als leidraad voor de vormgeving van participatie. Hoe worden de initiatiefnemers ondersteunt in de vormgeving van participatie? Wat verwacht de regering minimaal aan inspanning van de initiatiefnemers? Wie is zowel financieel als organisatorisch verantwoordelijk voor de participatie? Is het mogelijk dat burgers nadelige financiële gevolgen kunnen ondervinden bij het deelnemen aan participatie? Is de regering bereid een richtsnoer te faciliteren waaraan de initiatiefnemers houvast hebben bij het vormgeven van de participatie, wat tevens ook een toetsingskader kan zijn voor gemeenteraden en rechters bij het beoordelen van de participatie? Hoe zorgt de regering ervoor dat deze participatie niet iets is wat moet worden afgevinkt, maar daadwerkelijk resultaat oplevert, als de gezamenlijke fractieleden de opmerking van de Minister van BZK zo mogen opvatten?

Toegankelijkheid participatie

De gezamenlijke fractieleden achten het van belang dat de participatieprocedure ook toegankelijk is voor individuele burgers, aangezien het gaat over hun directe woon- en leefomgeving. Vindt de regering net als deze leden het belangrijk dat deze procedure ook toegankelijk is voor burgers die normaliter niet participeren bij de lokale overheid, maar zich wel betrokken voelen bij hun directe omgeving? Hoe worden gemeenten en initiatiefnemers verplicht actief deze mensen te betrekken bij toegewezen participatie? Is de regering bereid om laagdrempelige informatievoorziening te faciliteren voor burgers, zodat er meer duidelijkheid ontstaat over wat de impact van een initiatief is op de leefomgeving? Wordt er in de informatievoorziening ook gestreefd naar begrijpelijk en toegankelijk taalgebruik, zodat burgers eenvoudig kunnen begrijpen wat de impact is van een initiatief? Zijn er omtrent de informatievoorziening richtlijnen waaraan deze moet voldoen en hoe zijn deze getoetst op toegankelijkheid voor burgers? Hebben decentrale overheden en initiatiefnemers hiervoor de deskundigheid om deze taak naar voldoening te kunnen uitvoeren? Worden armlastige gemeenten financieel ondersteund om deze participatie mogelijk te maken? Wat zijn voor gemeenten en initiatiefnemers legitieme redenen om participatie na te laten?

De toegankelijkheid van de participatie hangt volgens de gezamenlijke fractieleden ook deels samen met de toegankelijkheid van het DSO. Kan de regering meer duidelijkheid geven over hoe dit systeem toegankelijk is voor de burger die niet bekend is met de gebruiken en procedures van de overheid? Kan de regering een lijst toesturen met welke data in het DSO zitten die betrekking hebben op kwetsbare waarden, bijvoorbeeld «stilte» en «aanwezigheid (zeldzame) dier- en plantsoorten», en hoe deze data verzameld worden en gewaarborgd worden voor heel Nederland?

Zijn de beslisbomen inzake alle besluiten omtrent het verstrekken van een vergunning dan wel toekennen van een bezwaar, zichtbaar binnen het digitale systeem? Hoe worden decentrale overheden verplicht deze beslisbomen op te stellen en welke termijn is hieraan gekoppeld? Is binnen het systeem naast de huidige regels ook de verouderde regelgeving toegankelijk in een archief om het beslisproces na te kunnen lopen als burger of als rechter? Kan de regering aangeven welk percentage van de nationale wet- en regelgeving al doorvertaald is in beslisbomen voor het DSO? Kan zij aangeven welk percentage van de nationale wet- en regelgeving eind 2020 zal zijn doorvertaald in de beslisbomen in het DSO, ervan uitgaande dat de parlementaire planning verloopt zoals in de

indicatieve planning is aangegeven?[15] Voor het geval wet- en regelgeving niet is doorvertaald: op welke wijze worden deze regels dan toegankelijk gemaakt via het DSO? Hoe gaat de regering medio 2020 bepalen of de informatievoorziening middels het DSO op koers ligt, zoals zij aangeeft in de brief van 8 november jl. over het DSO? Wat zijn de gevolgen als medio 2020 wordt geconstateerd het DSO niet op koers is?

Gemeenten hebben aangegeven een jaar nodig te hebben om te kunnen experimenteren met het DSO en ook om hun eigen ICT op het landelijk stelsel aan te kunnen sluiten. Tegelijkertijd is bij de deskundigenbijeenkomst van 15 oktober jl. in de Eerste Kamer verteld dat het DSO-LV, de landelijke voorziening waar lokale overheden hun systemen op moeten aansluiten, op 1 januari 2020 essentiële onderdelen, zoals de bruidsschat nog niet kan bieden. Hoe worden gemeenten in staat gesteld om volwaardig een jaar met het DSO te kunnen experimenten, zoals vooraf is afgesproken? De deskundigen beweren dat gemeenten niet kunnen oefenen met complexe plannen in dit gevoelige systeem. Deelt de regering deze mening? Waarom wel dan wel niet? Hoe gaat zij voorkomen dat er bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel deze complicaties zich voordoen? Is bij de procedureaanvraag rekening gehouden met het eventueel niet naar behoren fungeren van het DSO?

Mogelijk bezwaar vergunning verstrekking in combinatie met onherstelbare wijzigingen

In navolging op het vergroten van de participatie bij de besluitvorming, vinden de gezamenlijke fractieleden het opmerkelijk dat in artikel 16.79 van de Omgevingswet is geregeld dat er onherstelbare wijzigingen mogen worden gedaan aan de omgeving vier weken na de dag van de bekendmaking. Hoe wordt in deze gevallen omgegaan met bezwaarschriften die zijn ingediend op het besluit om een vergunning te verstrekken met onomkeerbare wijzigingen tot gevolgen? Hoe worden initiatiefnemers geïnformeerd over binnengekomen bezwaren? Gebeurt dit direct na de bekendmaking van het bezwaar? Waarom loopt de start van werkzaamheden niet gelijk met de afhandeling van de ingediende bezwaren? Ook als er geen bezwaar wordt ingediend, is het dan niet rechtsstatelijk om ten minimale de termijn voor het indienen van bezwaar af te wachten? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat een bezwaarschrift ook een vorm van participatie is en dit middels de voorgenomen wetgeving minder waarde krijgt toegekend, aangezien voor de afloop van de bezwaartermijn al begonnen wordt aan de verbouwing? Voelen mensen zich niet ongekend en ongehoord in de democratie van Nederland in 2019? Kan de regering reflecteren op het beeld dat deze fasering oproept?

Het wetsvoorstel veronderstelt dat het aan de vergunninghouder is de wijzigingen te herstellen wanneer de verstrekte vergunning wordt gewijzigd dan wel ingetrokken. Hoe ziet de regering het herstel voor zich bij bijvoorbeeld het kappen van (heel oude) bomen dan wel het doen van graafwerkzaamheden in archeologisch historische grond? Is het volgens de regering mogelijk om de wijzigingen terug te draaien op een manier waarbij er geen fysieke of emotionele schade wordt berokkend aan de omgeving en zijn bewoners? In hoeverre is het bevoegd gezag aansprakelijk, aangezien het de vergunning toekent en bij een gegrond verklaard bezwaar zelf ook ten onrechte de vergunning heeft verstrekt? Is het mogelijk dat de initiatiefnemer kosten verhaalt op de decentrale overheid vanwege het onrechtmatig verstrekken van een vergunning? Is het in deze

[15] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AW.

procedure niet rechtsstatelijker om eerst de bezwaartermijn af te wachten alvorens er wordt gestart met de werkzaamheden?

Europese regelgeving

De regering stelt in haar nader rapport dat normopvulling voor luchtkwaliteit in het Besluit kwaliteit leefomgeving, en daarmee strijd met artikel 12 van de richtlijn Luchtkwaliteit, geen risico vormt omdat de wet een programmaplicht kent voor bestuursorganen bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden. In het huidige recht is er reeds een programmaplicht. Het verschil is echter dat onder het huidige recht de programmaplicht bij de Minister ligt, maar onder de Omgevingswet (artikel 3.10) is de programmaplicht over het algemeen belegd bij het college van burgemeester en wethouders.

In dat kader wijst de Afdeling advisering van de Raad van State op problemen in de uitvoering, gezien de vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat een lidstaat ook na vaststelling van maatregelen die een richtlijn naar behoren uitvoeren, gehouden blijft daadwerkelijk de volledige toepassing van een richtlijn te verzekeren. Het is de Afdeling echter onduidelijk hoe de medewerking van gemeenten en andere overheden is verzekerd, en daarmee de correcte uitvoering van de richtlijn plaatsvindt. In haar nader rapport wijst de regering op het voorschrijven van de beste beschikbare technieken, de wenselijkheid van uitvoering door de decentrale overheden en de mogelijkheden die zij hebben om zich te verzekeren dat omgevingswaarden niet overschreden worden. Dat neemt naar de mening van de gezamenlijke fractieleden desalniettemin het punt niet weg dat volledige toepassing van de richtlijn, als verantwoordelijkheid van het Rijk, niet verzekerd is zolang het voorkomen van normopvulling afhankelijk is van de medewerking van een veelheid aan decentrale overheden. Hoe kijkt de regering daartegenaan? Hoe gaat zij toezien op de uitvoering van de Europese richtlijn? Hoe wordt voorkomen dat de regering weer wordt gecorrigeerd door burgers die de Staat juridisch aanvechten op het niet-nakomen van regelgeving? Waar in het wetsvoorstel staat vermeld dat de uitvoering van deze richtlijn gemandateerd wordt naar decentrale overheden? Hoe behoudt het Rijk de controle op de uitvoering in dat geval?

Alleen de Europeesrechtelijke normen zijn vastgelegd als omgevingswaarde en hierbij geldt geen standstillbeginsel voor decentrale overheden. In andere woorden: als men lokaal onder de Rijksomgevingswaarde zit, dan mag men volgens de regels die ruimte tot de vastgestelde omgevingswaarde opvullen. Al met al hangt het gelijkwaardig beschermingsniveau hiermee dus in grote mate af van de besluitvorming op decentraal niveau. Wat zijn volgens de regering de «harde» grenzen die de wet en AMvB's stellen? In hoeverre komen deze voort uit Europese regelgeving? Begrijpen de leden het goed dat het door de opgenomen bandbreedtes mogelijk is voor bijvoorbeeld geluid, geur en trilling, ook van de bovengrens af te mogen wijken als bijvoorbeeld een eigenaar niet meewerkt of een maatregel niet kosteneffectief is? Waarom zijn in deze gevallen bandbreedtes toegepast en geen harde normen? Hoe houden de instructieregels rekening met cumulatie? Wordt bij metingen integraal gecontroleerd of per waarde?

M.e.r.

Milieueffectrapportages zijn van groot belang voor een integrale afweging en een gelijk kennisniveau van alle participanten in een besluitvormingstraject, zeker bij leefomgeving. Kan de regering aangeven hoe wordt omgegaan met een inbreukprocedure die loopt ten aan zien van de m.e.r.?

Bij grote ingrijpende projecten met publieke belangen, zoals de aanleg, wijziging of uitbreiding van havens, luchthavens, buisleidingen, hoogspanningsleidingen, stuwdammen en primaire waterkeringen, is nu een inpassingsplan en bijhorende plan-m.e.r. verplicht. Kan de regering aangeven of dit onder de Omgevingswet ook verplicht is? En is onder de Omgevingswet onafhankelijke toetsing onder de Commissie voor de milieueffectrapportage ook verplicht? Zo niet, kan de regering aangeven of deze verplichting wordt overwogen?

Overgang voor gemeenten

In de toelichting bij het wetsvoorstel staat op meerdere plaatsen vermeld dat lastenluwe, regelarme uitwerking van de Omgevingswet op lokaal niveau aansluit bij de uitgangspunten van de stelselherziening. De wet moet echter een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden. Hoe gaat de regering erop toezien dat dit beschermingsniveau niet leidt onder de deregulering? Hoe pakt de regering de verantwoordelijkheid op om dit te garanderen? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat achteraf oordelen dat de deregulering nadelige gevolgen heeft voor het beschermingsniveau, te laat is en dit vooraf gegarandeerd moet worden?

Met het Invoeringsbesluit worden gemeenten in staat gesteld om tot 2024 bestaande bestemmingsplannen te wijzigen en te implementeren in het omgevingsplan. Dit omgevingsplan moet echter pas afgerond worden in 2029. Waarom heeft de regering besloten deze twee verschillende deadlines te hanteren? Is één deadline voor zowel het wijzigen van bestaande bestemmingsplannen als het afronden van het omgevingsplan niet werkbaarder, omdat hierdoor meer een uniform beleid gecreëerd wordt in gemeenten? Wat voor wijzigingen kunnen gemeenten nog doorvoeren in de vijf jaar na het wijzigen van bestaande bestemmingsplannen? Wat vindt de regering van de bezwaren die de G40 in de brief van 18 oktober jl. heeft gemaakt en is zij bereid hier in het interbestuurlijke programma «Aan de slag met de Omgevingswet» meer aandacht aan te geven? De gezamenlijke fractieleden maken zich zorgen of gemeenten de gestelde deadlines halen. Wat gebeurt er als dit niet het geval is? Zijn er dan sancties voor de gemeenten die het niet halen?

In het financiële bestuursakkoord betreffende de implementatie van de Omgevingswet zijn er afspraken gemaakt tussen de koepels en het ministerie. Toentertijd was de verwachting dat de Omgevingswet ook tot kostenbesparing leidt bij de gemeenten. Kan de regering een toelichting geven hoe zij verwacht deze kostenbesparing te realiseren? Kan ze bij haar beantwoording rekening houden met de signalen van de VNG en het IPO, die zijn afgegeven bij de verschillende Aanvullingswetten en de deskundigenbijeenkomst in de Eerste Kamer, of deze inschatting nog steeds klopt? Wat zijn de investeringen die gemeenten moeten doen voor de implementatie en totstandkoming van het DSO, omgevingsplan, faciliteren van participatie, het eigen maken van het beleidsterrein, het evalueren en monitoren van de Omgevingswet, Omgevingsbesluit en de aanvullingswetgeving? Hoe verwacht de regering dat de gemeenten de investeringen terugverdienen? Hoe gaat de regering zorgen dat de financiële druk op lokale overheden niet toeneemt en dat lokale overheden niet diep in hun reserves moeten tasten, zoals wel het geval is bij de decentralisatie van de zorg? Wat betekent de druk van de financiering van het sociale domein voor een goede implementatie van de Omgevingswet? Is een evaluatie in 2022 niet te laat als bij de invulling van de Omgevingswet niet nu al een herschatting gemaakt kan worden van de kosten?

Als bij de evaluatie blijkt dat de gemeenten toch de investeringen niet terugverdienen, hoe houdt de regering deze stelselwijziging dan financieel in stand? Wat gebeurt er als deze investeringen niet worden gedaan om financiële redenen? Wie moet de potentiële extra kosten die de investeringen met zich brengen, dekken? In het Omgevingsbesluit staat vermeld dat onderzoek is gedaan naar de administratieve lasten, inhoudelijke nalevingskosten en de financiële kosten, zoals leges.[16] Zijn in deze analyse ook de investeringskosten meegenomen die gemeenten moeten maken om de monitoring van beleidsrijke onderdelen uit te kunnen voeren? Zijn hierbij ook de kosten meegenomen voor de extra handhavingsactiviteiten die zullen moeten worden gedaan als meer initiatieven aan de voorkant toegestaan worden?

De Raad van State geeft in haar advies aan dat gemeenten aanzienlijke bestuurlijke versterking nodig hebben om de doelen van de stelselwijziging te kunnen behalen en te beschermen. Hoe heeft de regering gehoor gegeven aan dit advies? Zijn deze meegenomen in de kostenanalyse van SIRA Consulting? Kan de regering een integraal overzicht bieden van taken en bevoegdheden die de afgelopen tien jaar zijn overgedragen naar decentrale overheden en wat zijn daarvan de financiële gevolgen voor de decentrale overheden? Waar ziet de regering financiële ruimte voor de gemeenten zodat zij de gewenste investeringen ook daadwerkelijk uitvoeren? Staan de gemeenten niet al voldoende financieel onder druk door de decentralisering van de zorg?

Overgangsrecht

Het overgangsrecht moet niet alleen rechtszekerheid bevatten voor de overheid en de rechter die het recht toepassen, maar moet ook voor de rechtzoekende duidelijk, helder en inzichtelijk zijn. Hierbij zou de periode waarin het oude en het nieuwe recht naast elkaar gelden, zo kort mogelijk moeten zijn. In het Omgevingswetstelsel dienen provincies, waterschappen en gemeenten termijnen in acht te nemen met het oog op het tot stand brengen van besluiten die «nieuw recht» brengen. Kan de regering een overzicht geven welke besluiten na de invoering van de Omgevingswet nog door decentrale overheden zullen moeten worden genomen om het stelsel volledig in te vullen? Indien termijnen verschillen, wordt verzocht aan te geven in hoeverre dat verschil uit een oogpunt van rechtszekerheid voor de rechtzoekende en de rechter is te verantwoorden. Welke argumenten heeft de regering om het advies van de Raad voor de rechtspraak te negeren om de termijn van tien jaar die gemeenten krijgen om hun regelgeving aan te passen, te verkorten?

Het overgangsrecht waarin de Omgevingswet voorziet, houdt onder meer in dat op aanvragen die onder het oude recht gedaan zijn, het oude recht van toepassing blijft. De Raad voor de rechtspraak heeft op het volgende probleem gewezen. Als aan het einde van een rechtsbeschermingstraject een besluit wordt vernietigd, moet en nieuw besluit worden genomen. Hierop is dan nog steeds het oude recht van toepassing. Dit kan tot gevolg hebben dat het oude recht nog jaren van toepassing blijft. Welke argumenten heeft de regering om het advies van de Raad voor de rechtspraak te negeren om «de rechter de bevoegdheid te geven om in die situaties te bepalen dat de aanvraag volgens het nieuwe recht moet worden afgehandeld tenzij dit zou leiden tot verslechtering van de situatie van de belanghebbenden.»[17]

---

[16] *Stb.* 2018, 290, p. 168 (nota van toelichting Omgevingsbesluit).

[17] https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/2017-08-advies-concept-invoeringswet-omgevingswet-alttekst.pdf, p. 12.

Omgevingskwaliteit

De stelselwijziging heeft onder andere ten doel het bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.[18] Hierover hebben de gezamenlijke fractieleden een aantal aanvullende vragen. Is de regering het eens met hen dat instandhouding van de biodiversiteit een noodzakelijke voorwaarde is voor het leven van mensen? Is de regering het tevens met deze fracties eens dat voorafgaand aan de introductie van de Omgevingswet, duidelijk moet zijn welke natuur- en milieukwaliteitsdoelen met de wetgeving dienen te worden gerealiseerd? Welke omgevingskwaliteitsdoelen gaan beter haalbaar worden dan bij bestaande wetgeving en waarom? Zullen hier instrumenten voor beschikbaar komen die er eerder niet waren en die het bereiken van de doelen beter haalbaar maken? Kan de regering recente onderzoeksrapporttitels geven van onafhankelijk deskundigen die onderbouwen dat de omgevingskwaliteitsdoelen beter zullen kunnen worden gerealiseerd dan met de bestaande wetgeving? De gezamenlijke fractieleden zijn van mening dat de twee hierna genoemde thema's deel moeten uitmaken van de omgevingskwaliteitsdoelen.

a) Energietransitie, meer precies een omschakeling van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie voor zowel bedrijven als particulieren;
b) Het keren van de afnemende biodiversiteit in Nederland.

Is de regering het hiermee eens? Welke concrete instrumenten zijn in de Omgevingswet en aanverwante besluiten te vinden om bovengenoemde twee doelen te realiseren?

Monitoring

In de memorie van toelichting is te lezen dat de overheid via monitoring bepaalt wat de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving is.[19] Omdat verantwoordelijke bestuursorganen door derden moeten kunnen worden aangesproken, is monitoring en de beschikbaarstelling van gegevens van belang. Hierover hebben de gezamenlijke fractieleden een aantal aanvullende vragen. Op welke manier vindt monitoring plaats? Hoe is de procedure van monitoring ingericht? Kan de regering een overzicht geven van de instanties die betrokken zijn bij het monitoringsproces? Wat voor instrumenten worden bij monitoring gebruikt om gegevens te verzamelen? Wie bepaalt, en op basis waarvan, of sprake is van een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde, waardoor een programma opgesteld wordt? Kan de regering een overzicht geven van hoe vaak welke gegevens worden opgehaald, per omgevingsbesluit? Kan de regering daarnaast een overzicht geven van de kosten die verbonden zijn aan monitoring en welke bestuurslaag die moeten dragen? Worden de monitorresultaten kosteloos, onmiddellijk en integraal ter beschikking gesteld aan burgers?
Hoe wordt naast kwantitatief goede metingen ook gezorgd voor kwalitatief goede metingen? Kan de regering een overzicht geven van de verschillende meetmethoden voor de verschillende soorten leefomgevingen? Hoe worden de regels bepaald die de kwaliteit van een bepaald stuk leefomgeving vaststellen? Kunnen deze regels niet met de waan van de dag worden aangepast? Wat is het proces om de minimumstandaarden die hierbij worden gebruikt, vast te stellen? Kan de regering een overzicht geven wie, op welke manier en met welk kader deze minimumstandaarden worden vastgesteld? Hoe wordt bepaald of deze minimumstandaarden de juiste zijn? Door wie wordt dit getoetst op basis waarvan?

---

[18] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 8.
[19] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 9.

In hoeverre zijn de minimumstandaarden vrij en in hoeverre worden die vastgesteld door het Rijk?

Tegelijk met het proces van decentralisaties, waaronder die van de Omgevingswet, kwam het proces van gemeentelijke herindeling op gang. Het idee was dat er alleen nog gemeenten zouden zijn met meer dan 100.000 inwoners. Dit ging echter niet door en er bestaan nog veel kleine gemeenten. Deze gemeenten kampen na de vorige decentralisaties nog altijd met flinke tekorten. Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat voor monitoring expertise nodig is? Is zij het met hen eens dat gemeenten met meer dan 100.000 inwoners makkelijker dit complexe dossier kunnen uitvoeren dan kleine gemeenten met bijvoorbeeld 20.000 inwoners? Hoe gaat de regering zorgen dat in kleine gemeenten en krimpgebieden voldoende expertise is om goed te kunnen monitoren? Erkent de regering daarbij dat de medewerkers van een gemeente niet altijd hetzelfde kunnen leveren, namelijk een combinatie van regionale en procedurele kennis? Waar kunnen kleinere gemeenten terecht voor kennis en informatie over de fysieke leefomgeving als het gaat om bijvoorbeeld milieu, natuur of gezondheid? Kan de regering een overzicht geven van de extra middelen die hiervoor beschikbaar worden gesteld? Denkt de regering na over een expertiseteam dat (kleine) gemeenten kan ondersteunen? Zo nee, is de regering bereid hierover na te denken?

Omgevingsdiensten die (mede)verantwoordelijk zullen zijn voor de monitoring of het controleren van monitoring, kampen net als kleine gemeenten met tekorten. Beschikken Omgevingsdiensten over kennis en informatie over alle verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving? Hoe gaat de regering, vanuit uitvoerbaarheidsperspectief, zorgen dat deze diensten voldoende middelen hebben om tot een goede taakuitoefening te komen? Wordt bij deze diensten al geanticipeerd op meer taken? Worden meer specialisten aangetrokken? Hoe ziet de regering het aantrekken van meer specialisten voor zich, gezien de krapte op de arbeidsmarkt? Kan de regering een overzicht geven van wat de verantwoordelijke monitoringsinstanties hebben gedaan om meer kennis aan te trekken?

De gezamenlijke fractieleden merken op dat niet overal een monitoringsfrequentie in de wet is opgenomen. Waarom is dit niet in de wet opgenomen? Hoe vaak zal gemonitord worden? De kwaliteit van leefomgeving kan in korte tijd achteruitgaan. Hoe wordt dit gemonitord en hoe wordt ingrepen bij ernstige achteruitgang? Wordt de monitoringsfrequentie verhoogd wanneer sprake is van ernstige achteruitgang? Hoe is dit in de wet vastgelegd? Wie is verantwoordelijk voor het bepalen en aanpassen van de monitoringsfrequentie? Kan de regering een overzicht geven van hoe vaak per omgevingsbesluit en op welke aspecten gemonitord zal worden?

In de memorie van antwoord wordt beschreven hoe monitoring wordt ingericht.[20] Wie is verantwoordelijk voor het bewaken en behalen van normen? Als de verantwoordelijkheid gedeeld is, hoe is deze gedeeld? Welke organisatie of instantie is verantwoordelijk voor welk deel? Hoe wordt voorkomen dat een kwetsbaar stuk leefomgeving dat zich uitstrekt over het grondgebied van meerdere gemeenten, waterschappen of provincies, van alle kanten onder druk komt te staan? Met andere woorden, wie is verantwoordelijk bij grensoverschrijdende leefomgeving?

[20] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 18.

Evaluatie

In de memorie van toelichting wordt beschreven dat bij de evaluatie centraal staat of de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaat naar benutten noch naar beschermen.[21] De gezamenlijke fractieleden constateren dat het bij de stikstofcrisis bon mot is om te zeggen dat Nederland doorslaat in natuurbescherming en dat het wel een tandje minder kan. Kan de regering daarom verwoorden wat ze bedoelt met «het doorslaan naar beschermen»? Wanneer zou er sprake kunnen zijn van een te grote bescherming van bijvoorbeeld natuur of milieu? Kan de regering aangeven wat volgens haar in dezen de juiste interpretatie is van «beschermen»? Het proces van evaluatie, en dan met name door wie de evaluatie wordt gedaan, is onduidelijk. Kan de regering, met afbeeldingen, verhelderen wie verantwoordelijk is voor de evaluatie en hoe die geregeld is? De Raad van State benadrukt het belang van een onafhankelijke toezichthouder.[22] Geeft de regering gehoor aan dit advies? Door welke onafhankelijke instantie zal die evaluatie worden uitgevoerd? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat dit een landelijk onafhankelijk instituut moet zijn, bijvoorbeeld het PBL? Hoe gaat de regering zorgen voor voldoende expertise voor deze onafhankelijke instantie? Worden extra middelen beschikbaar gesteld aan deze organisaties voor de uitvoering van de evaluatie? Zo nee, is de regering het met de leden eens dat dit wel moet gebeuren? Zo ja, kan de regering een overzicht geven uit welke begroting deze middelen komen en hoe deze verdeeld zullen worden?

In de memorie van toelichting staat beschreven dat bij de evaluatie van de Omgevingswet alle onderdelen worden betrokken.[23] De gezamenlijke fractieleden vragen de regering of het stelsel van de wet zelf ook onderdeel is van de evaluatie. Met andere woorden: of niet alleen de normen worden geëvalueerd maar ook het stelsel zelf. Is er de mogelijkheid dat een deel van de decentralisering wordt teruggedraaid, zoals recent bij de jeugdzorg is gebeurd? Op welke manier zou dit plaatsvinden en kan de regering een overzicht geven van dit eventuele traject? Is de regering het met deze leden eens dat bij de evaluatie ook het stelsel van wet/AMvB's herijkt moet worden als blijkt dat na eerdere evaluaties kwetsbare waarden niet verbeteren? Kunnen normen die vastliggen in AMvB's, bijvoorbeeld na een evaluatie, bij wetsvoorstel worden ingediend?

Een van de vragen die bij de evaluatie aan de orde komt, is of een gelijkwaardige bescherming van de fysieke leefomgeving en een gelijkwaardige rechtsbescherming worden bereikt.[24] Hiervoor worden nuldoelen gebruikt.[25] Om de ontwikkeling van een stuk leefomgeving te bepalen, zijn deze nulmetingen erg belangrijk. De Minister is dan ook eerder verzocht aan haar toezegging te voldoen.[26] Hierover bestaan een aantal vragen. De gezamenlijke fractieleden zijn van mening dat aanscherpen van kwetsbare waarden alleen moet kunnen plaatsvinden op positieve grond. Is de regering het met hen eens dat bij evaluatie van kwetsbare doelen alleen de mogelijkheid zou moeten bestaan om de leefomgeving te verbeteren? Zo ja, hoe gaat de regering zorgen dat hierbij de nadruk ligt op beschermen? Zo nee, zou de regering bereid zijn deze bevoegdheid aan gemeenten te geven, zodat zij zelf gebieden hiervoor

---

[21] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 126.
[22] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 10.
[23] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 126.
[24] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 126.
[25] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 33.
[26] Toezegging T02442.

kunnen aanwijzen? Kan de regering een overzicht geven, uitgesplitst naar gemeente, van welke onderdelen van de leefomgeving het meest kwetsbaar zijn voor overbenutting? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat normen alleen positief aangescherpt kunnen worden?

Diverse

De hierboven gestelde vragen kunnen samengevat worden in een overkoepelend thema. Echter, de gezamenlijke fractieleden hebben nog een aantal vragen na het lezen van de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit die buiten de overkoepelende thema's vallen. Deze zullen meer puntsgewijs gesteld worden. De leden begrijpen dat deze punten als lukraak gestelde vragen over kunnen komen, desalniettemin willen zij de regering toch verzoeken hier serieus op in te gaan. Ervaring leert de leden dat dit soort vragen spelen bij gemeenten en het proces kunnen bevorderen wanneer er op deze punten duidelijkheid is.

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.3, kleine en middelgrote stookinstallaties: vallen houtstookinstallaties ook onder deze aanvullingen? Zo niet, zouden ze daar in het kader van alle nieuwe klimaatplannen, geen onderdeel van moeten uitmaken en met name in die gebieden waar de luchtkwaliteitsnormen niet behaald worden? Zo niet, hoe kunnen gemeenten dan grip krijgen in de nieuwe Omgevingswet op houtstook?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.4, gebruik van gewasbescherming: afwijkend van de aangenomen regelgeving, wordt de driftreducerende techniek niet langer voor alle activiteiten verplicht. Kan de regering toelichten wat er met deze techniek bedoeld wordt? Voor welke activiteiten geldt deze regelgeving wel en welke niet?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.6, beperkingengebied activiteiten rondom spoorwegen: het valt de gezamenlijke fractieleden op dat deze paragraaf erg algemeen is geformuleerd, waardoor de tekst onduidelijk wordt. Is het door deze algemene insteek en onduidelijke formulering juridisch houdbaar en wordt deze tekst niet op meerdere wijzen geïnterpreteerd? Is de tekst zoals deze nu is, voldoende om stand te houden wanneer de onduidelijkheid leidt tot een rechtszaak? Kan de regering hierop reflecteren?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.7, gelegenheid bieden tot zwemmen: de regels voor zwembaden en zwemmen worden overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving in hoofdstuk 15. Er wordt hierbij ook gedereguleerd. De verantwoordelijkheid voor het behalen van doelen ligt bij de initiatiefnemer. Hier vallen ook normen voor de waterveiligheid en de inrichting van het zwembad zelf onder. Wat gebeurt er als iemand bijvoorbeeld valt en hierdoor letsel oploopt? Wie is dan verantwoordelijk? Wat als een zwembad in financiële problemen zit en daardoor de veiligheidsnormen minder streng neemt? Wie is in dat geval aansprakelijk? Verschilt dit van een situatie waarin het zwembad failliet gaat?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.9, regels over omgaan met geuremissies bij innovatieve stalsystemen: alleen als een activiteit onder «overige huisvesting» niet voldoet aan de geuremissiefactor van het omgevingsplan, geldt een meetverplichting. Hoe komen belanghebbenden daarachter? Wie controleert of deze meetverplichting wordt nagestreefd?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 2.11, vergunningplicht vanwege de m.e.r.-beoordeling: begrijpen de gezamenlijke fractieleden het correct dat een initiatiefnemer nog steeds één vergunning toegewezen krijgt en dat niet verschillende vergunningen toegewezen worden als er sprake is van grote milieu-/veiligheidsgevolgen? Betekent dit dat er geen onduidelijkheid kan ontstaan over de toestemming om wel of niet door te gaan met de werkzaamheden bij gebruik van één vergunning?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 3.2.1, vergunningplicht voor technische bouwkwaliteit: klopt het dat geen vergunning meer nodig is voor bouwwerken tot 5 meter als er bebouwing is toegestaan? Hoe ziet de gemeente toe dat binnentuinen niet vollopen met serres? In het kader van klimaatadaptatie is dit een belangrijke knop om tuinen onbebouwd te houden. Er moet aan de regels worden voldaan, maar de initiatiefnemer hoeft geen vergunning aan te vragen. Hoe wordt gecontroleerd dat de technische regels gevolgd zijn? De overheid kan repressief optreden, maar wie is verantwoordelijk voor de signalering van mogelijke misstanden? Hoe vaak treedt de overheid op dit moment repressief op? Zijn gemeenten geëquipeerd om deze controle en repressieve taken uit te voeren? Zo ja, hoe dan? Zo niet, wat zijn de verwachtingen ten aanzien van de omvang van deze taak als men serieus neemt dat de Omgevingswet niet tot een vermindering van de omgevingskwaliteit mag leiden?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 3.2.2, vergunningplicht met het oog op regels uit het omgevingsplan: gemeenten worden leidend bij het bepalen of bouwwerken in een gebied vergunningplichtig zijn vanuit ruimtelijk oogpunt. In hoeverre kunnen gemeenten afwijken van provinciale en Rijksregels? Kunnen gemeenten bijvoorbeeld bouwwerken toestaan in of naast kwetsbare natuurgebieden? Is het zo dat gemeenten na verloop van tijd kunnen besluiten om omvangrijke bouwwerken zonder vergunning af te geven? Ontstaan hierdoor niet grote verschillen tussen gemeenten? Is dat in overeenstemming met het uitgangspunt van een gelijkblijvend niveau van rechtsbescherming?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 3.3, belangrijke wijzigingen Besluit bouwwerken leefomgeving: kan de regering toelichten wat zij verstaat onder «tuinmeubilair»? Dit mag wanneer het onder de 2,5 meter is vergunningvrij worden geplaatst. Hoe wordt erop toegezien dat er geen verkapte schuttingen worden geplaatst? Wat is de reikwijdte van het begrip? Wat is het verschil tussen tuinmeubilair en een erf- of perceelafscheiding? Is het mogelijk dat in de praktijk voorwerpen onder meerdere categorieën vallen (tuinmeubilair, dan wel straatmeubilair, dan wel erf- of perceelafscheiding)? Hoe wordt dit onderscheid beoordeeld en door welke instantie?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.4, omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkeringen: in de inleiding worden doelen benoemd voor de bescherming van mensen en goederen. Deze uitgangspunten hangen samen met het aantal mensen en met schade die aan economie berokkend wordt. Echter, het kan zijn dat in de toekomst andere delen van Nederland nodig zijn als gevolg van stijgende waterspiegels in het westen en rondom rivieren. Zou een toekomstbestendige benadering niet toepasselijker? Zijn deze scenario's onderzocht? Waarom is dit niet in de NOVI terug te vinden?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.4, omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkering: bij de omschrijving van de termen «omgevingswaarde» en «signaleringswaarde», wordt aangegeven dat de omgevingswaarde bepalend is voor de omvang van de investering en dus ook bepalend is voor de subsidie voor het ontwerp die «sober en

doelmatig» moet zijn. Deze terminologie lijkt niet aan te sluiten bij de doelen van de NOVI, die juist meervoudig ruimtegebruik als criterium hanteert. Daarnaast hebben in het verleden juist combi's van natuurontwikkeling en waterveiligheid goed gewerkt. Kunnen deze termen verwijderd worden en in lijn gebracht worden met de visie van de Omgevingswet, zodat het ook om kwaliteitsverhoging en bescherming van kwetsbare waarden gaat?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.5, omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk: wat zijn de kosten die kunnen samenhangen met het op niveau brengen van de secundaire en primaire waterkeringen? En wat zijn de kosten bij verschillende stijgingssnelheden van het zeeniveau? Kan de regering hier een schematisch overzicht van bieden?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.7.2, NEC-stoffen (emissieverbindingen als omgevingswaarden)[27]: er wordt in 2025 gemonitord hoe het staat met de uitstootverlaging om te kunnen beoordelen of we op de goede weg zijn bij het bereiken van de doelstellingen. Is dit moment niet aan de late kant? Is het mogelijk om in 2020, voorafgaand aan de inwerkingtreding, nog een monitoringsmoment toe te voegen? De reden die genoemd wordt, is de mogelijkheid om flexibiliteit te houden. Heeft de regering een recent voorbeeld waarbij flexibiliteit in het beleid dan wel regelgeving ertoe heeft geleid dat versneld bepaalde doelstellingen op het vlak van het milieu gerealiseerd zijn? Waar baseert zij zich op dat dit een slimme strategie is?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.8, instructieregels immissies aanscherping toepassingsbereik activiteiten[28]: evenementen en activiteiten in de buitenruimte hoeven niet meer te voldoen aan de standaard- en grenswaarden voor geluid en trilling, omdat er door gemeenten veelvuldig van afgeweken zal worden. In de grote steden is echter in toenemende mate sprake van overlast door festivals, omdat er elke dag wel een is. Kan de regering toezeggen dat er gemonitord wordt of aanvullende regelgeving nodig is wanneer blijkt dat vele incidenten tot uitholling van de generieke kwaliteit leidt? Wordt er gemonitord wat de gevolgen zijn voor zowel mens als natuur?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.9, luchthavens[29]: er worden regels gesteld ten aanzien van hoogbouw in gebieden rondom luchthavens van nationaal belang. Welke impact kan dat hebben op de ruimtelijke ontwikkeling in Nederland? Is onderzocht welke kosten dat met zich brengt?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.10, Waddenzee en Waddengebied: uitbreiding van luchthavens op Texel en Ameland is toegestaan als dat nodig is in verband met de vliegveiligheid. Wat is vliegveiligheid? Als de luchthaven grotere vliegtuigen wil accommoderen en daarom een langere of geasfalteerde baan nodig is, valt dat dan onder vliegveiligheid? Waarom zou dit geen significante nadelige gevolgen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteit van de Waddenzee en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied?

Nota van Toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.11, ladder voor duurzame verstedelijking: de gezamenlijke fractieleden hebben enkele vragen over de formulering van de ladder. Er wordt gesproken over

---

[27] *Stb.* 2018, 290, p. 69.
[28] *Stb.* 2018, 290, p. 73.
[29] *Stb.* 2018, 290, p. 76.

«rekening houden met», wat betekent dit in de praktijk? Hoe wordt dit gecontroleerd? Hoe wordt voldoende «rekening gehouden met» en hoe niet? In de toelichting staat niets vermeld over eventuele alternatieve, aansluitingen op bestaande netwerken of afwegingskaders. Geeft dit desalniettemin voldoende richting om de doelen van de ladder nog te stimuleren? Ook wordt een aantal randvoorwaarden benoemd voor buitenstedelijke ontwikkelingen. Wie ziet toe op de toepassing van deze randvoorwaarden?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.12.2, instructieregel voor routenetwerken: dit onderdeel is toegespitst op recreatieve routes. Wat gebeurt er als die worden aangepast? Hoe wil de regering omgaan met snelfietsroutes en andere regionale en lokale fietsroutes? Hoe zijn de opmerkingen uit het klimaatakkoord over de bijdrage die grote infraprojecten aan de ontwikkeling van het netwerk zouden moeten hebben, meegenomen? Hoe zijn deze terug te lezen in het Invoeringsbesluit?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit, paragraaf 4.13.1, beoordelingsregels[30]: in de nota van toelichting staat het volgende vermeld: *«Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet er daarom in dat de instructieregels van het Rijk en de provincie voor het vaststellen van een omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn als beoordelingsregel.»*[31] Hoe verhouden instructieregels van het Rijk en de provincie zich tot de gemeente? Zijn het Rijk en de provincie alleen gebonden aan eigen regels en niet aan die van lagere overheden? Worden de normen van geluid, luchtkwaliteit en bodem daarbij wel gehanteerd?

Memorie van toelichting Invoeringswet, paragraaf 2.2, afstemming en samenwerking: het valt de gezamenlijke fractieleden op dat er niet wordt toegezien op een overeenstemming tussen overheden. Wat gebeurt er als dit niet het geval is, zoals in Utrecht omtrent Rijnenburg, waarbij de provincie wel wil bouwen en de gemeente niet? Hoe is dit terug te zien in het DSO? Welke regelgeving is in dit geval leidend?

Nota van toelichting Invoeringsbesluit over artikel 4.19a van de Omgevingswet: kan een overzicht gegeven worden van de werkingsgebieden van dit artikel? Is onderzocht om hoeveel hectare dit gaat, waarop gemeenten en provincies dus eigenlijk maar beperkt zeggenschap hebben? Als het om veel hectaren gaat, hoe verhoudt dit zich dan tot doelstellingen van de concept-NOVI om Nederland te voorzien van een duurzamere en gezondere samenleving?

In de brieven van 14 oktober jl. en 8 november jl. geeft de regering aan dat een spoedige behandeling van de Invoeringswet, het Invoeringsbesluit en de Aanvullingswetten en besluiten door de Eerste Kamer van groot belang is om de uitvoeringspraktijk in staat te stellen zich voor te bereiden met het oog op de beoogde datum voor de inwerkingtreding van 1 januari 2021. Het gaat om het helder krijgen van de nieuwe regels en het digitaal beschikbaar komen van die informatie. Een vraag die de gezamenlijke fractieleden blijft puzzelen, is de haast van de regering om de wetsbehandelingen af te ronden terwijl zaken nog niet klaar zijn, de testen van het digitale stelsel nog lopen en veel gemeenten niet of nauwelijks met de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet zijn begonnen. Zal de kwaliteit van de wetsbehandeling en invoering niet beter worden als er meer tijd voor genomen kan worden? Kan de

[30] *Stb.* 2018, 290, p. 89.
[31] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, D, bijlage nota van toelichting Ontwerpbesluit Invoeringswet Omgevingswet, p. 89.

uitvoeringspraktijk zich niet op basis van de wetsvoorstellen en concept-besluiten voorbereiden?

Tijdens de deskundigenbijeenkomst van 15 oktober jl. in de Eerste Kamer bleek dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet gereed is en dat de bruikbaarheid en de stabiliteit van het systeem nog moeten plaatsvinden (de zogeheten botsproeven met complexe dossiers). De heer Meijdam, directeur van het Interprovinciaal Overleg (IPO), noemde de invoering zonder deze proeven tijdens de deskundigenbijeenkomst een riskante operatie. Wat is de reactie van de regering op deze beoordeling van de directeur van het IPO?
Onderschrijft de regering de noodzaak dat deze proeven eerst moeten plaatsvinden om te kunnen beoordelen of het DSO klaar is voor gebruik? Zouden deze proeven niet klaar moeten zijn voor het overgangsjaar? Zo ja, hoe gaat de regering dit realiseren? Zo nee, waarom niet? En wat is dan de waarde van een voorbereidingsjaar?

In de brief van 8 november jl. schrijft de regering dat het oefenen met het digitaal stelsel zich in 2020 in hoofdzaak zal richten op de aanleverstromen van het digitaal stelsel en het voorbereiden van de uitvoeringspraktijk. Sterker nog, de regering ziet het als een groter aantal praktijktoetsen en try-outs. Dit roept bij de gezamenlijke fractieleden vragen op. Allereerst de vraag of deze praktijktoetsen en try-outs in 2020 toereikend zijn om te beoordelen of alle partijen klaar zijn voor de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet per 2021. De laatste passage van de brief van 8 november jl. luidt: «Ik wil daarom het oefenjaar niet als een eenmalige stap zien, maar als een volgende stap die voortbouwt op de vorige, die niet eindigt bij inwerkingtreding [...].»[32] is verontrustend en verwarrend. Het geeft het beeld van een regering die erg procesgericht is en voor wie het niet uitmaakt wanneer wat af is, wat wanneer aangesloten is en wat dit betekent voor mensen die iets willen ondernemen in het fysieke domein, dan wel geconfronteerd worden met een initiatief in hun omgeving. De gezamenlijke fractieleden vrezen veel onduidelijkheid voor de inwoners. Graag een reactie van de regering op deze punten.
Daarnaast roept de brief van 8 november jl. de vraag op of de uitgebreide praktijkproeven en try-outs ook al kunnen plaatsvinden als de behandeling van de Invoeringswet Omgevingswet onverhoopt meer tijd gaat kosten in de Eerste Kamer. Graag een reactie van de regering hierop.
Na behandeling van de algemene maatregelen van bestuur moeten deze eerst voor advies naar de Raad van State. In de voorgenoemde brief staat dat als de regelgeving inhoudelijk stabiel is, deze in het DSO kan worden geplaatst.[33] Kan de regering toelichten wat hiermee bedoeld wordt? Wat betekent dit voor het werken met het DSO in 2020?

Op vragen van de PvdA-fractieleden in het voorlopig verslag (bladzijde 62) antwoordt de regering dat het de doelstelling van de regering is om overheden in 2020 de mogelijkheid te geven om aan sluiten op het DSO. Als het gaat om de verantwoordelijk om dit daadwerkelijk voor elkaar te krijgen, zijn hierover in het voorlopig verslag veel vragen gesteld. Voor de gezamenlijke fractieleden is het vooral onduidelijk wat zij van de regering in dezen mogen verwachten. Het antwoord over de systeem- c.q. stelselverantwoordelijkheid van het Rijk voor het gebruik en de vulling van het DSO roept het beeld op van een regering die de zaken die landelijk gedaan moeten worden, voor zijn rekening neemt (inhoudelijk en financieel) en verder geen verantwoordelijkheid voor de vulling van het DSO door de decentrale overheden, waterschappen en uitvoeringsorganen neemt. Klopt deze conclusie?

---

[32] *Kamerstukken I* 2019/20, 34 986, N, p. 8.
[33] *Kamerstukken I* 2019/20, 34 986, N, p. 3.

Hoe kan worden voorkomen dat de wijze waarop zaken in het DSO door de decentrale overheden, waterschappen en uitvoeringsorganen gepresenteerd worden, erg uiteen gaat lopen en daarmee de gewenste vereenvoudiging en cultuurwijziging teniet wordt gedaan? Wat betekent het gefaseerd vullen van het DSO voor meervoudige aanvragen?

De regering heeft als antwoord op vragen van de PvdA-fractieleden gegeven dat bij de inwerkingtreding in 2021 het instrument van de Programmatische Aanpak Stikstof met de onderlinge Informatietool Aerius *niet* in het DSO wordt opgenomen. Brengt de gerechtelijke uitspraak over het terugbrengen van de uitstoot van stikstof hier verandering in? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Welke impact heeft het niet tijdig en volledig vullen van en aansluiten op het DSO op de uitvoeringslasten van hen die moeten werken met de Omgevingswet vanaf 2021? Bestaat niet de kans dat alle betrokken partijen en vooral inwoners en lokale ondernemers hun weg niet weten te vinden?

Is juist een goed gevuld DSO op alle niveaus een belangrijke voorwaarde om partijen het vertrouwen te geven dat de invoering van de Omgevingswet succesvol zal verlopen? De regering geeft in de memorie van antwoord aan vooralsnog geen gebruik te willen maken van de mogelijkheden om leveringsverplichtingen op te willen leggen op grond van artikel 20.26 van de Omgevingswet. Waarom niet? Waarop is het vertrouwen gebaseerd dat de vulling vanzelf goed komt? Welke prikkel hebben decentrale overheden en uitvoeringsorganen om wel tot vulling over te gaan?

Na het in werking treden van de Omgevingswet moet het DSO verder ingevuld worden. In zijn algemeenheid wordt gesteld dat de daadwerkelijke maatschappelijke meerwaarde pas wordt bereikt als het DSO verder gevuld wordt, bijvoorbeeld met informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Kan de regering toezeggen dat in de komende jaren voldoende geld, menskracht en dergelijke beschikbaar gesteld worden om het werken met de Omgevingswet volledig te ondersteunen conform het Globaal programma van eisen, zoals dat vastgesteld is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen op 10 november 2016? Hoeveel tijd denkt de regering met de betrokken partijen nodig te hebben voor de volledige vulling van het DSO en wat betekent dit voor de gebruiksvriendelijkheid van het DSO?

Waarom is in de Invoeringswet niet gekozen voor een specifiek handhavingsmiddel in het licht van de ambitie om het DSO te vullen en te gebruiken, om het werk van alle partijen die betrokken zijn bij de Omgevingswet, eenvoudiger te maken? Wat wordt bedoeld met het antwoord op een vraag hierover van de leden van de PvdA-fractie dat er in voldoende waarborgen is voorzien met generieke toezichtsbevoegdheden en de daaraan voorafgaande interventieladder? Hoe gaat dit concreet eruitzien en wanneer wordt actie ondernomen?

In de Omgevingswet komt meer ruimte voor particuliere ideeën en er komt meer ruimte voor lokale afwegingen. Beoogd wordt dat overheden gaan werken vanuit een meer samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving en daarbij meer samenwerking moeten gaan zoeken. Dit is een fundamentele andere werkwijze dan nu het geval is. Andere decentralisaties en grote stelselwijzigingen laten zien dat dit geen eenvoudige zaak is en dat er een risico is dat het stelsel wel verandert, maar het gedrag van de mensen die ermee werken niet. Onderkent de regering dit risico? Wat gebeurt er als bijvoorbeeld een gemeente of provincie al wel kiest voor

een samenhangende benadering en wil samenwerken over gemeente- of provinciegrenzen heen en andere gemeenten respectievelijk provincies daar nog niet voor klaar zijn? Hoe kan voorkomen worden dat de wet wel verandert, maar de werkwijze ongewijzigd blijft? Wat gaat de regering doen om te zorgen dat de cultuurverandering daadwerkelijk tot stand komt? Gekozen wordt voor een gefaseerde invoering. Welke stappen moeten op dit gebied in 2020 gezet worden om klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet in 2020?

In de memorie van antwoord geeft de regering aan dat het (verzwaard) adviesrecht van de gemeenteraad feitelijk zal werken als een «piepsysteem». Als een verklaring van bedenkingen is vereist, moet de gemeenteraad daartoe een uitdrukkelijk besluit nemen. Dat vergt alertheid van de gemeenteraad. Hoe wordt gezorgd dat de gemeenteraden goed geïnformeerd worden op de posities die zij in kunnen nemen? Verwacht de regering verschillen tussen gemeenten in de aanpak? Welke factoren zijn daarbij bepalend? Hoe kan voorkomen worden dat een situatie ontstaat waarin de gemeenteraad geen verklaring van bedenkingen heeft vereist, er bestuurlijke en maatschappelijke onrust ontstaat als het gemeentebestuur conform de Omgevingswet gaat beslissen over aanvragen? Hoe wordt daarbij dan voorkomen dat de inwoners het gevoel krijgen dat zij buitenspel worden gezet?

Als antwoord op een vraag van de VVD-fractieleden staat in de memorie van antwoord dat conform het amendement-De Vries[34] een initiatiefnemer middels de Omgevingswet gestimuleerd wordt om derden actief bij de totstandkoming van zijn aanvraag te betrekken. Het is niet duidelijk hoe de initiatiefnemer hiertoe gestimuleerd wordt. Graag een toelichting hierop.
Bovendien moeten initiatiefnemers, die invulling geven aan de participatie, beschrijven hoe die heeft plaatsgevonden en wat de resultaten daarvan zijn. Dit lijkt de gezamenlijke fractieleden een goede zaak. Lezen zij het echter goed dat initiatiefnemers die geen invulling geven aan participatie, zich daarover niet hoeven te verantwoorden? Waarom is dat zo? In het antwoord staat dat de aard van de activiteit een reden kan zijn om belanghebbenden niet te laten participeren. Kan de regering voorbeelden geven van initiatieven die niet gebaat zijn met participatie van belanghebbenden?

Op basis van het amendement-Van Eijs c.s.[35] kan de gemeenteraad gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit kan worden ingediend. Hoe wordt gezorgd dat de gemeenteraden deze mogelijkheid kennen en adequaat benutten?

Daar waar vragen in het voorlopig verslag worden gesteld over het vormgeven van participatie geeft de regering aan (bladzijde 51) dat er geen participatieprotocol komt. De inzet van de regering beperkt zich tot het verspreiden van zogeheten «goede voorbeelden» in de vorm van een Inspiratiegids. Wat is volgens de regering «goede participatie» en waaraan wordt dit afgemeten? Wie beoordeelt of de participatie goed was? Deelt de regering de vrees van de gezamenlijke fractieleden dat onduidelijkheid over wat participatie in moet houden, kan leiden tot onzekerheid of teleurstelling, zowel voor initiatiefnemers als voor belanghebbenden? Betekent dit dat de gang naar rechter de weg is voor belanghebbenden om hun inbreng te kunnen leveren, en is het dan aan

[34] *Kamerstukken II* 2014/15, 33 962, nr. 39.
[35] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 56.

de rechter om te beoordelen of de participatie adequaat is vormgegeven? Op welke gronden moet de rechter dit dan beoordelen?

De Omgevingswet is complex en veelomvattend. Er zijn weinig of geen mensen die alles overzien. De vraag is aan de orde wat de regering gaat doen om te zorgen dat iedereen weet dat er een Omgevingswet komt en dat mensen weten welke wet- en regelgeving waarvoor relevant is en waar zij waarvoor terecht kunnen en welke ondersteuning zij kunnen krijgen. In het kader van het WRR-rapport «Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid» uit 2017 heeft de regering toegezegd bij nieuwe wetgevingstrajecten na te gaan of deze wat betreft de uitwerking te doen zijn voor mensen met minder doenvermogen. Kan de regering aangeven hoe dit in kaart is gebracht voor de Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswetten die opgenomen gaan worden in de Omgevingswet en de onderliggende besluiten? Welk beeld levert dit op en tot welke aanpassingen heeft dit geleid?

Op welke wijze wordt voorzien in de voorbereiding van en voorlichting aan de bevolking op de komst van de Omgevingswet? Welke instrumenten worden hierbij ingezet? Op welke wijze wordt hierbij rekening gehouden met mensen met verminderd doenvermogen, bijvoorbeeld omdat zij laaggeletterd zijn of een licht verstandelijke beperking hebben? Welke afspraken zijn gemaakt over de voorlichting en begeleiding van de hiervoor genoemde groepen en andere groepen met een beperking na invoering van de Omgevingswet? Welke instrumenten worden er ingezet om deze groepen gelijkwaardig te kunnen laten participeren, zowel bij het ontwikkelen van omgevingsvisies als bij concrete initiatieven?

De gezamenlijke fractieleden zouden graag zien dat in de voortgangsrapportage die de Kamer begin december mag ontvangen, scherp in beeld wordt gebracht hoe het daadwerkelijk staat met de voorbereiding van de invoering door de decentrale overheden, de waterschappen en de Omgevingsdiensten. Dit aan de hand van de vijf punten die de overheden minimaal klaar moeten hebben voor 1 januari 2021[36] en de stand van zaken wat betreft het aansluiten op het DSO. Dat gaat in de ogen van deze leden verder dan een eigen oordeel van de betrokkenen. De specifieke vraag die de leden daarbij hebben, is of er verschillen te zien zijn wat betreft de omvang van de gemeenten. In de memorie van antwoord geeft de regering namelijk aan dat kleine gemeenten niet achterblijven ten opzichte van grote gemeenten. De geluiden die de leden krijgen geven echter een ander beeld. Graag zien zij in de rapportage een overzicht van de stand van zaken gerelateerd aan de omvang van de gemeente.

De gezamenlijke fractieleden zijn blij met de toezegging van de regering dat het parlement een rol krijgt in het besluit of de Omgevingswet in werking kan treden. In de brief van 14 oktober jl. van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties staat vermeld dat het koninklijk besluit over de inwerkingtreding medio 2020 zal worden voorgehangen bij beide Kamers. Kan de regering toelichten welke extra informatie dan beschikbaar is die relevant is voor de beoordeling van de kwaliteit, de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de Omgevingswet, om als parlement een deugdelijke afweging te maken over de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering per 1 januari 2021? Welke ijkpunten hanteert de regering hier zelf voor? Welke rol spelen de provincies, gemeenten en waterschappen in dezen? In hoeverre heeft hierover afstemming binnen het Interbestuurlijke programma plaatsgevonden en waar heeft dit toe geleid?

---

[36] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AV, bijlage Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?

In het bestuursakkoord dat de regering met de hiervoor genoemde partijen heeft gesloten, hebben zij in de beoordeling van de haalbaarheid van de invoering per 2021 een uitdrukkelijke rol gekregen. Kan de invoering alleen doorgaan als alle bij het bestuursakkoord betrokken partijen volledig hiermee instemmen en er voldaan is aan de voorwaarden die deze partijen gesteld hebben in het hiervoor genoemde bestuursakkoord? Zo ja, wanneer zal daarover een besluit worden genomen? Zo niet, welke werkwijze en rolverdeling staat de regering voor? Wat zijn de inhoudelijke en financiële consequenties als de invoering onverhoopt toch niet door kan gaan per 2021? En wie draagt de kosten die hier dan mee gemoeid zijn? Welke risico's worden gelopen als de invoering een jaar vertraagd wordt, anders dan demotivatie bij de betrokken partijen om in het huidige tempo te werken aan de invoering van de Omgevingswet? Welke kansen biedt een latere invoering? De regering spreekt in de brief van 8 november jl. over het risico van vermindering van draagvlak en verlies van momentum. Staat daar niet tegenover dat het draagvlak onder druk komt te staan als de decentrale overheden en uitvoeringsorganen de invoering gestalte moeten geven in een niet-realistisch tijdpad, gewerkt moet worden met een onvoldoende uitgetest en gevuld DSO, de feitelijke wijze van werken niet vernieuwend is, mensen niet weten waar ze terecht moeten et cetera? Graag een reactie op deze punten.

Rechtszekerheid en andere rechtsstatelijke beginselen

Toepassing van het decentralisatiebeginsel bij de «bruidsschat»

In het stelsel van de Omgevingswet is sprake van een «bruidsschat». Daarmee doelt de regering op Rijksregels die bij de inwerkingtreding van het stelsel komen te vervallen en overgaan naar het omgevingsplan en de waterschapsverordening. In feite verschuiven die regels dus van het centrale regelgevingsniveau naar het decentrale niveau, wat tot consequentie heeft dat de regels per gemeente kunnen gaan verschillen. De regering kiest er op dit punt voor om het decentralisatiebeginsel ten volle te realiseren.
Blijkens het Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen bijna 100 pagina's met wetsartikelen als zogeheten «bruidsschat» in alle bestaande bestemmingsplannen worden geïncorporeerd, waarmee deze regels overgaan tot het bevoegdheidsdomein van de gemeenten. Bij die regels zitten bepalingen waarbij niet goed voorstelbaar is dat op grond van plaatselijke omstandigheden of wegens specifieke wensen die in de lokale democratie naar voren komen, een «eigen lokale invulling» aan de orde zal kunnen komen. Voorbeelden daarvan zijn meetvoorschriften en algemene regels van technische aard, maar ook regels die betrekking hebben op de algemene veiligheid waarvan redelijk oordelende mensen zich niet zullen kunnen voorstellen dat die niet in geheel Nederland gelijkelijk dienen te gelden (zoals regels omtrent de bereikbaarheid van gebouwen voor hulpdiensten, opstelplaatsen voor brandweervoertuigen enzovoorts).

Heeft de regering bij de keuze van de regels die in de «bruidsschat» zijn ondergebracht, bij elke bepaling overwogen of er enige noodzaak bestaat om de beslissing over de gelding of aanpassing van die regel op gemeentelijk niveau te laten nemen?

Als de voormalige Rijksregels (die dus algemeen golden in geheel Nederland) deel uitmaken van gemeentelijke omgevingsplannen en dus decentraal kunnen worden aangepast, is het dan verantwoord dat eisen die voorheen niet zonder reden gelijkelijk voor geheel Nederland golden, in het Omgevingswetstelsel per gemeente kunnen gaan verschillen?

Op welke gronden acht de regering het verantwoord dat regels die voorheen tot de algemene Rijksregels behoorden en die betrekking hebben op het voorkomen van een schadelijke beïnvloeding van de omgeving die ook buiten de betreffende gemeente gevolgen kan hebben (bijvoorbeeld artikel 2.3.7.3.5), als onderdeel van het omgevingsplan kunnen worden afgeschaft of in minder strenge milieuregels kunnen worden omgezet?

Omdat de Rijksregels die in de «bruidsschat» zijn opgenomen, van rechtswege deel gaan uitmaken van alle bestaande bestemmingsplannen in geheel Nederland, heeft dat tot gevolg dat honderden wetsartikelen die gaan over onderwerpen die geheel niet aan de orde zullen kunnen komen bij toepassing van het betreffende bestemmingsplan, deel uitmaken van dat bestemmingsplan. Zo staan straks in het Bestemmingsplan Binnenhof en omgeving (»s-Gravenhage) voorschriften die betrekking hebben op geluidshinder door windturbines en windparken. De Limburgse gemeente Bergen met een prachtig natuurgebied krijgt in het Bestemmingsplan buitengebied 2018 een pakket regels dat betrekking heeft op parkeergarages met allerlei detailvoorschriften, zoals over de aanzuigopeningen en uitblaasopeningen voor de ventilatie. En in het Bestemmingsplan postcodegebied 1012 voor onder meer de rosse buurt van Amsterdam wordt straks de overlast van civiele en militaire schietbanen geregeld. Gemeenten die hun regelgeving serieus nemen, zullen gedwongen zijn om met betrekking tot de honderden voorschriften die tot de «bruidsschat» behoren, na te gaan of in het betreffende bestemmingsplan behoefte is aan regeling van het onderwerp waarop het voorschrift betrekking heeft, en, zo ja, of het voorschrift volledig kan worden overgenomen dan wel aanpassing behoeft.

Is het in plaats van te spreken over «bruidsschat» niet juister om te spreken over «de Rijksregels waarvan de regering zich als centrale wetgever wenst te ontdoen en die middels de Omgevingswet naar de gemeenten worden doorgeschoven»?

Acht de regering het gegeven dat honderden wetsartikelen die gaan over onderwerpen die geheel niet aan de orde zullen kunnen komen bij toepassing van het betreffende bestemmingsplan, deel gaan uitmaken van het betreffende omgevingsplan in overeenstemming met het verbeterdoel «vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak»?

Heeft de regering informatie waaruit blijkt dat gemeenten zich voldoende realiseren dat zij bij de inwerkingtreding van het Omgevingswet verantwoordelijk worden voor de juistheid, kwaliteit en actualiteit van honderden voorschriften, aan de totstandkoming waaraan zij nimmer hebben meegewerkt? Op welke wijze worden zij door de regering gefaciliteerd om die verantwoordelijkheid te kunnen dragen?

Indien met betrekking tot bepaalde artikelen die tot de «bruidsschat» behoren door de gemeenteraad besloten wordt om die in het omgevingsplan te behouden, aanvaardt de gemeente dan de verantwoordelijk voor het up-to-date houden van die bepalingen? Heeft de gemeente daartoe voldoende expertise en ambtelijke capaciteit? Zijn de financiële middelen van de gemeenten en uitvoeringsdiensten toereikend om dit waar te maken? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo niet, wat gaat de regering doen om hier verandering in te brengen?

Kan de regering garanderen dat de gemeenten bereid en in staat zijn om in een afzienbare periode per bestemmingsplan vast te stellen welke

voorschriften uit de «bruidsschat» zullen worden geschrapt of gewijzigd, en welke zullen worden behouden?

Acht de regering het in overeenstemming met het verbeterdoel «vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak» dat nog gedurende vele jaren na inwerkingtreding van het Omgevingswetstelsel van elk bestemmingsplan honderden voorschriften deel uitmaken die onderwerpen regelen die voor de toepassing van het betreffende bestemmingsplan geheel niet of beperkt relevant zijn?

Het democratisch beginsel

In het stelsel van de Omgevingswet komt – zoals de Raad van State dat uitdrukt – «de verantwoordelijkheid om houvast te bieden in hoge mate bij de gemeenten te liggen.»[37] De Raad merkt daarbij op dat «[d]e mate waarin fysieke leefomgeving en burgers een gelijkwaardig beschermingsniveau genieten, vooral afhankelijk [zal] zijn van de inspanningen en de afwegingen van de gemeente.»[38] De Raad wijst in dat verband op de – in de visie van de regering – belangrijke rol van de Omgevingsdiensten.

Is de kennis die nodig is voor een zorgvuldige afweging bij het vaststellen van het omgevingsplan en bij het verlenen van omgevingsvergunningen, bij gemeenten – en zeker bij de kleinere gemeenten – aanwezig? Zo ja, waar blijkt dit uit? Zo nee, wat gaat de regering doen om te borgen dat de gemeenten voldoende geëquipeerd zijn om deze rol waar te maken? Wat betekent dit voor de invoering van de Omgevingswet en welke resultaten moeten op dit punt geboekt zijn voordat de Omgevingswet in werking kan treden?

Beschikt de regering over informatie waaruit kan worden opgemaakt dat in kleinere gemeenten de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders in staat zullen zijn om adviezen van Omgevingsdiensten inhoudelijk te toetsen?

De Raad van State acht het «niet denkbeeldig dat de ruimte die de gemeente heeft bij het opstellen van omgevingsplannen in de praktijk – doordat sterk op de (regionale) kennis en deskundigheid van de omgevingsdienst wordt geleund – in belangrijke mate feitelijk wordt ingevuld door de omgevingsdienst».[39]
Beschikt de regering over informatie waaruit blijkt dat die verwachting van de Raad van State onaannemelijk is?

Indien de kans aanwezig is dat – al dan niet in kleinere gemeenten – de belangenafweging die nodig is bij het vaststellen van de balans tussen «beschermen» en «benutten» in de praktijk in handen komt van diensten zoals de Omgevingsdienst, acht de regering dat dan aanvaardbaar in het licht van het rechtsstatelijke beginsel van – zoals de Raad van State het uitdrukt – «de democratische legitimering van beleidsvorming en de verantwoording van uitvoering»[40]? Zo ja, waar blijkt dit dan uit? Zo niet, wat gaat de regering doen om dit te veranderen en het primaat bij de lokale politiek te beleggen?

---

[37] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 17.
[38] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 17.
[39] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 41.
[40] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 9.

Het beginsel van kenbare regelgeving en besluiten

Tot de rechtsstatelijke rechtsbeginselen behoort het beginsel dat regelgeving en besluiten pas gelden (en binden) als zij op de voorgeschreven wijze zijn bekendgemaakt.
In de toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet en in de overige parlementaire stukken wordt uitgebreid aandacht besteed aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat tot doel heeft om alle regels en besluiten op het gebied van omgevingsrecht te ontsluiten. In de discussie over het DSO klinkt vaak de onjuiste gedachte door dat de (juridisch vereiste) kenbaarheid van de regelgeving en besluiten een onderwerp betreft dat met het DSO en de daarop toegesneden wetgeving wordt geregeld.

Kan de regering bevestigen dat het DSO niet meer is dan een service die gericht is op het ontsluiten van informatie en dat voor de vraag wat de inhoud van bindende regelgeving en besluiten is, niet het DSO maar de bekendmaking in de voorgeschreven publicatiebladen bepalend is? Zo ja, op welke wijze worden rechtzoekenden en degenen die hen rechtsbijstand verlenen, geïnformeerd dat zij niet zonder meer op de inhoud van de DSO mogen afgaan? Zo niet, uit welke wetsbepalingen blijkt dat een rechtzoekende mag uitgaan van de juridische geldigheid van regels en besluiten die in het DSO zijn opgenomen?

Kan de regering bevestigen dat de rechter in een geval dat in het DSO een andere inhoud van toepasselijke voorschriften of besluiten is vermeld dan die waarvan in de voorgeschreven publicatiebladen kennisgeving is gedaan, de rechter gehouden is de inhoud die in het DSO is ontsloten, te negeren? Zo ja, kan de rechtzoekende die is afgegaan op het DSO dan van de overheid op grond van het vertrouwensbeginsel schadevergoeding of een andere vorm van schadecompensatie verlangen? Zo nee, uit welke wetsbepalingen blijkt dat een rechter moet uitgaan van de juridische geldigheid van regels en besluiten die in het DSO zijn opgenomen?

Kan de regering bevestigen dat de voorschriften in de Algemene wet bestuursrecht die voorschrijven dat het bestuursorgaan alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de rechter dient voor te leggen, meebrengen dat bestuursorganen niet voor de toepasselijke voorschriften en besluiten naar het DSO kunnen verwijzen en gehouden zijn om alle besluitvorming die relevant is voor het bestreden besluit in gepubliceerde vorm aan de rechter over te leggen? Zo niet, uit welke wetsbepaling vloeit dan voort dat die plicht bij geschillen over uitoefening van bevoegdheden op het gebied van omgevingsrecht niet zou gelden? Zo ja, kan het dan voorkomen dat – nu de omgevingsvisie, de provinciale uitvoeringsregels en het omgevingsplan dat geldt voor de gehele gemeente, behoren tot de over te leggen stukken – in geschillen bij de bestuursrechter telkens een dossier van honderden pagina's door het bestuursorgaan zal moeten worden ingediend? Acht de regering dat praktisch uitvoerbaar?

De Raad van State heeft gewezen op de invoeringsrisico's die zich bij de totstandbrenging van het DSO voordoen en heeft acht voorwaarden aangegeven waaraan volgens hem ter vermijding van die risico's zou moeten worden voldaan. Deze voorwaarden zijn te vinden op bladzijde 18 van zijn advies.
Omdat de reactie van de regering daarop niet in de reactie op punt 5 van het advies is aangegeven, maar verspreid in de reactie aan de orde komt, is niet geheel duidelijk of aan de door de Raad van State aangegeven voorwaarden is tegemoetgekomen. Kan de regering aangeven of, en zo ja aan welke, van die acht voorwaarden volledig is tegemoetgekomen?

Het rechtszekerheidsbeginsel

Blijkens de reactie op het advies van de Raad van State zijn er in het stelsel van de Omgevingswet vrijwel geen materiële regels waarvan géén afwijking mogelijk is.[41] Uit het advies van de Raad van State leiden de gezamenlijke fractieleden af dat de rechtszekerheid vereist dat in beginsel vooraf voor eenieder de algemene normen bekend zijn die bescherming bieden tegen aantasting van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, water, bodem, lucht, natuur en landschap en van de veiligheid en gezondheid van mens en dier.

In hoeverre acht de regering het rechtsbeginsel van rechtszekerheid voor de rechtsstatelijkheid van het bestuursoptreden van belang?
Is dat beginsel niet bij uitstek van belang voor de normering van handelen dat betrekking heeft op «beschermen» en «benutten» van de fysieke leefomgeving, nu dat een kwestie is die werkelijk eenieder aangaat?

Als een instelling als de Raad van State, die tot taak heeft de rechtsstatelijkheid te bewaken, fundamentele kritiek heeft op het dreigende verlies aan rechtszekerheid dat verbonden is aan de onderhavige regelgeving, acht de regering het dan passend dat die kritiek gepareerd wordt met uitsluitend de opmerking dat «uit de praktijk het geluid komt dat de huidige regelgeving onnodig knellend is»[42]. De gezamenlijke fractieleden verzoeken de regering nader te onderbouwen waaruit zou blijken dat het verlies aan rechtszekerheid te rechtvaardigen is.

De rechtszekerheid vereist ook dat het overgangsrecht niet alleen voor de overheid en de rechter die het recht toepassen, maar ook voor de rechtszoekende duidelijk, helder en inzichtelijk is en dat de periode waarin naast elkaar het oude en het nieuwe recht gelden, zo kort mogelijk is. In het Omgevingswetstelsel dienen provincies, waterschappen en gemeenten termijnen in acht te nemen met het oog op het tot stand brengen van besluiten die «nieuw recht» brengen.

Kan de regering een overzicht geven welke besluiten na de invoering van de Omgevingswet nog door decentrale overheden zullen moeten worden genomen om het stelsel volledig in te vullen? Indien termijnen verschillen, wordt verzocht aan te geven in hoeverre dat verschil uit een oogpunt van rechtszekerheid voor de rechtzoekende en de rechter is te verantwoorden.

Welke argumenten heeft de regering om het advies van de Raad voor de rechtspraak te negeren om de termijn van tien jaar die gemeenten krijgen om hun regelgeving aan te passen, te verkorten?

Het overgangsrecht waarin de Omgevingswet voorziet, houdt onder meer in dat op aanvragen die onder het oude recht gedaan zijn, dat recht van toepassing blijft. De Raad voor de rechtspraak heeft gewezen op het probleem dat als aan het einde van het rechtsbeschermingstraject een besluit wordt vernietigd en dan alsnog wederom op de aanvraag moet worden beslist, nog steeds het oude recht daarop van toepassing is. Dat kan tot gevolg hebben dat het oude recht nog een groot aantal jaren van toepassing blijft.

Welke argumenten heeft de regering om het advies van de Raad voor de rechtspraak te negeren om «de rechter de bevoegdheid te geven om in die situaties te bepalen dat de aanvraag volgens het nieuwe recht moet

---

[41] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 11.
[42] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 11.

worden afgehandeld tenzij dit zou leiden tot verslechtering van de situatie van belanghebbenden.»[43]

De regering wijst op de «algemene opdracht» die de Omgevingswet aan de overheden geeft om bij de uitoefening van hun bevoegdheden evenwicht te bieden tussen het beschermen en benutten en stelt dat «gekozen volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad beslissen over de gewenste balans»[44]. Dat betekent dat «politieke afweging» in de plaats komt van «toetsing aan algemene beschermingsregels».

Welke bepalingen in het Omgevingswetstelsel strekken specifiek ter bescherming van de rechtszekerheid en de eis van gelijke behandeling van gelijke gevallen (gelijkheidsbeginsel)?

Als de regering zich erop beroept dat «[b]ij de onderbouwing van de keuze om soepeler of strenger te zijn dan de standaard»[45] het motiveringsvereiste geldt dat in de Algemene wet bestuursrecht is opgenomen, waarom zou dat enkele gegeven dan leiden tot meer rechtszekerheid nu die motivering pas kan blijken uit het besluit van het bestuur en niet voorafgaand aan het doen van een aanvraag of het starten van een activiteit? De gezamenlijke fractieleden verzoeken de regering dat nader te onderbouwen.

Als de bestuursrechter de belangenafweging slechts marginaal mag toetsen, hoe «rechtszeker» is dan de positie van de ondernemer die wil «benutten» enerzijds en de burger of organisatie die wil «beschermen» anderzijds?

Hoe is in het stelsel van de Omgevingswet gegarandeerd dat het bestuursorgaan in andere vergelijkbare gevallen tot eenzelfde afweging komt, zodat dezelfde mate van rechtszekerheid wordt bereikt als in het geval dat een algemeen geldende beschermingsregel zou worden toegepast?

De juridische gevolgen van de systematiek van het leveren van maatwerk

De Raad van State wijst in zijn advies op het door de regering geformuleerde uitgangspunt dat van gestelde regels afgeweken kan worden binnen de materiële en formele begrenzingen die ook van toepassing zijn bij het stellen van de regels waarvan afwijking gewenst is. De Raad merkt in dat verband op: «Als uitgangspunt wordt zo dus afwijking mogelijk gemaakt, tenzij hierdoor strijd ontstaat met hogere regelgeving.»[46]
Het inbouwen van de wettelijke mogelijkheid om tot een regeling en belangenafweging te komen die geheel op de specifieke locatie en plaatselijke situatie is toegespitst, heeft ook juridische gevolgen in de sfeer van verplichtingen voor het betreffende bestuursorgaan. Als immers iemand een activiteit wil gaan uitvoeren die binnen de regels niet vergund kan worden, maar er bestaat de bevoegdheid van het bestuursorgaan om van de regels af te wijken, dan is het bestuursorgaan gehouden om na te gaan of met het gebruik van die afwijkingsmogelijkheid de activiteiten vergund kunnen worden. In de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet zegt de regering dat ook met zoveel woorden: «Wanneer de activiteit op grond van de binnenplanse beoordelingsregels niet aanvaardbaar is te achten, kan de vergunning op grond van die

---

[43] https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/2017-08-advies-concept-invoeringswet-omgevingswet-alttekst.pdf, p. 12.
[44] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 14.
[45] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 12.
[46] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 23.

enkele reden niet worden geweigerd. Het bevoegd gezag moet in dat geval ook nagaan of de vergunning toch kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.»[47]

Is het juist dat als gevolg van alle wettelijke bevoegdheden tot afwijking het gemeentebestuur bij de beoordeling van de vraag of activiteiten vergund kunnen worden, in feite een onderzoek en afweging zal moeten voltrekken waarin dezelfde regels en beschermde belangen moeten worden meegenomen, die aan de orde komen als de gemeenteraad een omgevingsplan moet vaststellen; anders gezegd, leidt de systematiek van het leveren van maatwerk tot een grote hoeveelheid van afwegingen en besluitvorming (in feite bij iedere aanvraag die niet binnen de regels kan worden vergund) waarbij ten gronde nu immers vaste besliscriteria juist ontbreken en alles «open ligt» voor «afweging in concreto» moet worden vastgesteld of het gaat om «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties»? Zo nee, op welke gronden kan worden geconcludeerd dat dat niet het geval zal zijn. Zo ja, hoe verhoudt dat zich tot de verbeterdoelen van «het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid» en van het «versnellen en verbeteren van besluitvorming»?

Een particulier of ondernemer die onder het huidige stelsel voor een activiteit vergunning wenst met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder ten derde, van de Wabo, krijgt te maken met een checklist waarin vermeld is wat ter onderbouwing van zijn verzoek allemaal moet worden uitgezocht (overeenstemming met bovengemeentelijk beleid, stedenbouwkundige onderbouwing, hoofdgroenstructuur, bezonning, verkeer/parkeren, bodemonderzoek, archeologisch onderzoek, flora- en faunaonderzoek, akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitonderzoek, externe veiligheid-onderzoek, waterhuiskundige aspecten, monumentaliteit, maatschappelijke uitvoerbaarheid, economische uitvoerbaarheid, kabels en leidingen en privaatrechtelijke belemmeringen, planschade, enzovoorts).
Is het juist dat nu alle regelgeving op het gebied van bouw en milieu in het omgevingsplan wordt samengetrokken, de checklist die bij gebruik van afwijkingsbevoegdheid moet worden gehanteerd, nog uitgebreider wordt? Zo nee, welke onderwerpen vervallen in de toetsing en wat betekent dit voor de informatie die beschikbaar komt over een initiatief? Zo ja, hoe verhoudt dat zich tot de verbeterdoelen van «het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid» en van het «versnellen en verbeteren van besluitvorming»?

Is het juist dat als omgevingsplannen flexibeler en met minder concrete normen worden vastgesteld, in minder gevallen dan nu voor de aanvrager vaststaat dat hij aanspraak kan maken op een vergunning? Zo nee, kan de regering dan uitleggen op grond van welke redenering zij tot die conclusie komt? Zo ja, hoe verhoudt dat zich tot het verbeterdoel van «het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid»?
Is het juist dat als het om een buitenplanse vergunning gaat, de bewijslast en de kosten van onderzoek dat nodig is om aan te tonen dat de gevraagde vergunning ziet op «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties», op de schouders van de aanvrager komen, terwijl bij het opstellen van het omgevingsplan die bewijslast en kosten op de schouders van de gemeenschap rusten? Zo nee, uit welke bepalingen volgt dat de bewijslast en kosten van onderzoek bij een aanvraag voor een buitenplanse vergunning voor rekening van de overheid komen? Zo ja, kan de regering dan aangeven op welke grond zij die lastenverzwaring voor de burger of ondernemer aanvaardbaar acht? Kan de regering daarbij ingaan op de vraag of het om een onbedoeld effect gaat dat een

[47] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 65.

gevolg is van een keuze voor «ruimtelijke ordening per vergunning (per geval)» in plaats van een (gedetailleerde) ruimtelijke ordening in het omgevingsplan?

Welk verbeterdoel rechtvaardigt volgens de regering dat een stelsel wordt ingevoerd waarbij het onderzoek dat nodig is voor de toetsing of voldaan wordt aan het algemeen belang van «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties» voor rekening en verantwoording komt van een toevallige particulier of ondernemer?

«Ruimtelijke ordening per vergunning (per geval)» en de problematiek van schaarse vergunningen

Vaak zijn initiatiefnemers van milieubelastende activiteiten elkaars concurrent, omdat cumulatie van de milieubelastende activiteiten niet verenigbaar zal zijn met in de nabijheid van de locatie gelegen milieugevoelige functies (bijvoorbeeld woningen of natuur). Als niet in een gedetailleerd plan omtrent de mate van de verenigbaarheid van functies al integraal is beslist (wat in het huidige stelsel het geval is), maar in een globaal plan (met vergunningstelsel) per geval een beslissing moeten worden genomen over welke milieubelastende activiteiten en functies nog verenigbaar zijn met milieugevoelige functies (wat in het Omgevingswetstelsel aan de orde is), ontstaat een «verdelingsproblematiek». Het belangenconflict tussen (potentiële) concurrerende initiatiefnemers verplaatst zich dan immers naar een strijd over de afzonderlijke vergunningen, waarbij na verloop van tijd bepaalde functies als gevolg van de reeds verleende vergunningen niet langer kunnen worden toegestaan. In zo'n door het Omgevingswet mogelijk gemaakte «ruimtelijke ordening bij vergunning (per geval)» zullen vergunningen die ertoe leiden dat een beperkte ruimte voor milieubelastende functies voor een deel wordt benut waardoor de overblijvende ruimte afneemt, moeten worden aangemerkt als zogeheten «schaarse vergunningen».

Kan de regering uiteenzetten hoe – gegeven de opvattingen van de bestuursrechter omtrent «schaarse vergunningen» – bestuursorganen met het vraagstuk van de «schaarse vergunningen» bij toepassing van de Omgevingswet dienen om te gaan bij het eventueel openstellen van de mogelijkheid tot het indienen van aanvragen, bij de bij een aanvraag te volgen procedure en bij de wijze van belangenafweging indien mogelijk andere gegadigde initiatiefnemers gebruik zouden willen maken van de «ruimte» die wordt geboden voor het belasten van milieugevoelige functies?

De omvang van de inspraak en rechtsbescherming

Met de invoering van de Omgevingswet komen veel nieuwe rechtsfiguren voor waarover nog geen rechtspraak bestaat. In de overgangsperiode gelden oud en nieuw recht naast elkaar. Ook wordt een grote stroom nieuwe zaken verwacht. Zowel de Raad van State als de Raad voor de rechtspraak heeft gewaarschuwd voor overbelasting.

Over welke informatie beschikt de regering van de zijde van instituties, instellingen of personen die in de praktijk met rechtsbescherming in het bouw- en milieurecht te maken hebben, waarop de inschatting is gegrond dat zich géén overbelasting van de bestuursrechtspraak zal voordoen?

Op grond van welke informatie komt de regering tot een stellige ontkenning van de verwachting van de Raad van State en de Raad voor de rechtspraak dat de geschillen over omgevingsvergunningen in het stelsel van de Omgevingswet «complexer» worden?

Is de vergoeding voor de rechtspraak voor de behandeling van een geschil over een eenvoudige binnenplanse omgevingsvergunning dezelfde is als die voor een buitenplanse omgevingsvergunning waarbij bouw- en milieuactiviteiten aan de orde zijn die toepassing vereisen van een grote hoeveelheid milieueisen, die bovendien door een grote groep derde-belanghebbenden wordt bestreden? Zo ja, acht de regering dat aanvaardbaar met het oog op de vele malen grotere belasting van de rechtspraak? Zo nee, kan de regering dan aangeven welke criteria voor de «zwaarte» van de zaak worden gehanteerd voor de vergoeding van onderscheiden beroepszaken in het Omgevingswetstelsel die door de bestuursrechter moeten worden beslist en kan zij daarbij ingaan op de vraag of sprake is van een redelijke vergoeding met het oog op de zwaarte van de zaak?

Van verschillende kanten (de Raad van State, de Raad voor de rechtspraak, de Stichting Natuur en Milieu, een aantal deskundigen dat deelnam aan de deskundigenbijeenkomsten die door de Eerste Kamer zijn georganiseerd) is gewezen op vermindering van de rechtsbescherming die het gevolg zal zijn bij invoering van de Omgevingswet.

Kan de regering een vergelijking opstellen waarin de inspraak en rechtsbescherming volgens het huidige stelsel wordt vergeleken met die volgens het stelsel van de Omgevingswet, per besluit waarop afdeling 3.4. van de Awb al dan niet toepasselijk is en/of al dan niet beroep is opengesteld op de bestuursrechter? De bedoeling is dat besluiten die in het huidige stelsel worden geregeld, vergeleken worden met de vergelijkbare besluiten in het stelsel van de Omgevingswet die op dezelfde materie betrekking hebben en dat daarnaast wordt aangegeven welke besluiten in het stelsel van de Omgevingswet nieuw zijn en of met betrekking tot die besluiten inspraak of beroep is geopend.

Toetsing van de belangenafweging door de bestuursrechter

«[B]eslissen over de gewenste balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving»[48] impliceert een belangenafweging. Indien deze belangenafweging leidt tot een besluit waartegen beroep openstaat bij de bestuursrechter, dient deze de rechtmatigheid daarvan te beoordelen. Als duidelijke wettelijke toetsingscriteria ontbreken, heeft de rechter geen houvast. Zowel de Raad van State als de Raad voor de rechtspraak hebben erop gewezen dat door het ontbreken van concrete wettelijke normen en de grote afwegingsruimte die aan bestuursorganen wordt geboden, het niet goed mogelijk zal zijn om een adequate rechtsbescherming te bieden.

Van belang is dat naar vaste rechtspraak de bestuursrechter niet de (on)redelijkheid van het resultaat van de belangenafweging door het bestuursorgaan mag toetsen, maar slechts mag ingrijpen als er geen discussie over mogelijk is dat het besluit in strijd is met eisen van redelijkheid en proportionaliteit. Die beperking tot de zogeheten «marginale toetsing» brengt mee dat wanneer wettelijke toetsingscriteria ontbreken en het bestuur een vrije afwegingsruimte heeft, de burger niet beschermd wordt.
Door het «vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte» (verbeterdoel) in het stelsel van de Omgevingswet wordt dus aan de burger of ondernemer die opkomt voor zijn privébelang en aan de organisatie die opkomt voor algemene milieubelangen, de mogelijkheid ontnomen om bij de onafhankelijke rechter de redelijkheid van het gebruik door het bestuursorgaan van zijn afwegingsruimte ter discussie te stellen.

---

[48] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 14.

Acht de regering deze situatie in overeenstemming met het uitgangspunt dat de rechtsbescherming niet zou verslechteren? Zo ja, waaruit blijkt dit dan? Zo nee, wat gaat de regering doen om de rechtsbescherming minimaal op hetzelfde niveau te handhaven als nu het geval is?

Overweegt de regering om de bestuursrechter uitdrukkelijk bevoegd te maken om een belangenafweging in het omgevingsrecht integraal op «evenredigheid» te toetsen in plaats van de nu gebruikelijke marginale toetsing? Kan de regering uiteenzetten welke bezwaren er bestaan tegen zo'n toetsing, gegeven het feit dat bij het ontbreken van vaste wettelijke normen in een omgevingsplan een rechter niet beschikt over een toetsingskader en dat bij een gebruik van ruime afwegingsvrijheden door het bestuur uitsluitend artikel 3:4 van de Awb of algemene rechtsbeginselen, zoals het proportionaliteitsbeginsel, een handvat kunnen bieden voor een inhoudelijke toetsing?

Overweegt de regering om van bestuursorganen die belangenafwegingen voltrekken, te verlangen dat zij hun afwegingscriteria in «beleidsregels» opnemen? Zo ja, op welke wijze wordt die eis wettelijk verankerd? Zo nee, hoe wordt dan voorzien in het bevorderen van rechtszekerheid en gelijke behandeling van gelijke gevallen?

Finale geschilbeslechting

Indien een burger of een milieuorganisatie die zich verzet tegen een omgevingsvergunning of een ander beroepbaar besluit, in beroep van de bestuursrechter gelijk krijgt en het bestreden besluit wordt vernietigd, zal dat vaak toch geen «winst» opleveren als het bestuursorgaan door de vergrote afwegingsruimte die het stelsel van de Omgevingswet biedt, de kans heeft om alsnog (eventueel na toepassing van een bestuurlijke lus) tot een andere afweging te komen die leidt tot hetzelfde besluit.

Welk doel biedt naar het oordeel van de regering het openstellen van beroep op de bestuursrechter indien de rechtzoekende – gegeven het ontbreken van concrete «harde» normen en het bieden van maximale afwegingsvrijheid aan bestuursorganen – in een finale geschilbeslechting toch niet een beslissing kan verkrijgen waarmee hij inhoudelijk iets opschiet?

Rechtsbescherming bij geschillen over bouwen

De vergunning om te bouwen is in de Omgevingswet vervallen. Dat betekent dat de burger en de ondernemer die wil bouwen zelf moeten uitzoeken of de regels dat toelaten. En als iemand geconfronteerd wordt met bouwwerkzaamheden waar hij het niet mee eens is, moet hij – als geen vergunningprocedure is gevolgd, omdat die niet nodig was – ook zelf onderzoeken of er regels worden overtreden en dan eventueel tegen die overtreding protesteren.
Doordat de toetsing vooraf in de vorm van een beslissing op een vergunningaanvraag ontbreekt, verkeren de bouwer, buren en andere belanghebbenden in onzekerheid over de vraag of het recht wordt geschonden. Zowel de Raad van State als de Raad voor de rechtspraak hebben kritiek hierop geuit. Om enigszins tegemoet te komen aan die kritiek, is door de regering besloten om de regel dat een vergunning nodig is voor de ruimtelijke aspecten van het bouwen, op te nemen in de «bruidsschat». Daarmee maakt deze onderdeel uit van het omgevingsplan, maar de gemeenteraad kan dat onderdeel direct weer schrappen als zij die regel als «onnodig knellend» ervaart en maximale flexibiliteit wenst te hebben.

Nu de regering er juist met het oog op die wens om «knellende» voorschriften te beperken aanvankelijk ervoor gekozen had om de vergunningplicht voor bouwen te schrappen, is aannemelijk dat veel gemeenten bij wie die wens leeft, zich weer van die «knellende» bepaling zullen ontdoen.

Is de regering van oordeel dat door het opnemen van de vergunningplicht in de «bruidsschat» volledig is tegemoetgekomen aan het bezwaar van de Raad van State? Zo nee, waarom is er niet gekozen om het advies van de Raad van State volledig te volgen? Zo ja, hoe verhoudt de door de regering gekozen oplossing zich tot de wens van de Raad van State dat het «op wetsniveau» dient te worden geregeld?

Hoe is wettelijk gegarandeerd dat de gemeenteraad zich van die vergunningplicht – welke beperking de Raad van State verlangt – uitsluitend zal mogen «ontdoen» als «dat gelet op de plansystematiek (de algemene regels van het omgevingsplan samen met de verbeelding) verantwoord is»[49]?

In de praktijk zal er dus rekening mee moeten worden gehouden dat zonder vergunning gebouwd kan worden in gemeenten die de vergunningplicht niet wenselijk achten en dat deel van de «bruidsschat» uit hun omgevingsplan schrappen.
In dat verband willen de gezamenlijke fractieleden de regering een aantal praktijkgevallen voorleggen waarbij geldt dat er geen vergunningplicht geldt voor het bouwen.

A. Een supermarktketen koopt een aantal naast elkaar gelegen panden waarop de bestemming «detailhandel» zit, verbouwt die tot één bedrijfsruimte en start de exploitatie van een grote supermarkt.
De bakker, groenteman en drogist die in de straat zijn gevestigd, willen zich verzetten; voor een groot aantal bewoners die drukte en rumoer van bevoorrading vrezen, geldt dat ook.

B. Een stichting die een opvangfaciliteit voor zogeheten uitgeprocedeerde vluchtelingen legaal in een gebouw heeft gerealiseerd, gaat over tot het zodanig vergroten van het gebouw dat het aantal opgevangen personen kan worden verdubbeld.
Omwonenden die zich twee jaar eerder zonder succes hadden verzet tegen de komst van de opvangfaciliteit, wensen zich opnieuw te verzetten tegen de uitbreiding van het gebouw en de daarmee geïmpliceerde opvangcapaciteit.

C. Iemand die een jaar geleden een dure villa heeft gekocht, wordt geconfronteerd met de verbouwing van de villa naast hem. Er wordt een verdieping opgebouwd, waardoor een groot deel van de tuin in de schaduw komt en er komt een groot balkon dat direct uitzicht heeft op het gedeelte van de tuin waarin hij zich voorheen onbespied kon voelen. Hij wil iets tegen de bouwplannen ondernemen.
Is het juist dat de winkeliers en bewoners in geval A geen rechtsgang bij de bestuursrechter hebben? Geldt dat ook voor de belanghebbenden in geval B? En is dat ook het geval voor de villabewoner in geval C?
Indien dit juist is, in hoeverre acht de regering dat aanvaardbaar met het oog op de eisen van rechtszekerheid en het vereiste van een adequate rechtsbescherming?

Het is aannemelijk dat de betrokkenen in de gevallen A, B en C die zich tegen de bouw willen verzetten, handhavingsverzoeken zullen indienen bij

[49] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 10.

het gemeentebestuur met als argument dat de bouwregels zijn geschonden.
Staat deze weg open voor de belanghebbenden, ook in het geval dat later bij de rechter zal blijken dat de bouwregels niet zijn geschonden? Zo nee, wat gaat de regering eraan doen dat die weg zal openstaan? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot het verbeterdoel van «vergroten van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid» en het «versnellen en verbeteren van besluitvorming» gegeven het feit dat het gemeentebestuur in zo'n geval alsnog tot een toetsing aan de bouwregels zal moeten overgaan, maar nu in een situatie dat er al ruzie is tussen de bouwer en derde-belanghebbenden?

Is het juist dat op grond van de vaste rechtspraak van de bestuursrechter het gemeentebestuur verplicht
is tot het inzetten van handhavingsmiddelen indien blijkt dat bij het bouwen regels zijn of worden overtreden? Zo nee, op grond waarvan komt de regering tot die conclusie? Zo ja, welke «winst» met betrekking tot het «versnellen en verbeteren van de besluitvorming» is dan geboekt met het invoeren van een stelsel van vergunningvrij bouwen?

Op grond van welke gegevens neemt de regering aan dat de gemeentelijke diensten die met handhaving belast zijn, voldoende capaciteit hebben om handhavingsverzoeken wegens overtreding van voorschriften bij vergunningvrij bouwen in behandeling te kunnen nemen?

Acht de regering de kans aanwezig dat het inzetten van handhavingsmiddelen ertoe zal kunnen leiden dat de bouwwerkzaamheden moeten worden gestopt, maar dat anderzijds de bouwers tegen de handhaving wel een procedure van bezwaar en beroep kunnen voeren en dat het kan voorkomen dat het gebouwde gedurende die procedures in stand zal worden gelaten in afwachting van de uitspraak van de rechter? Zo nee, op grond van welke informatie komt de regering tot dat oordeel? Zo ja, acht de regering dat aanvaardbaar?

Is de regering ermee bekend dat het traject van bezwaar, beroep bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen een bouwstop of een last tot bestuursdwang meerdere jaren in beslag pleegt te nemen, gedurende welke periode half afgebouwde of half verbouwde panden zullen bestaan? Zo nee, op grond van welke informatie acht de regering het onaannemelijk dat het traject van bezwaar, beroep en hoger beroep meerdere jaren kan beslaan? Zo ja, acht de regering het aanvaardbaar dat gedurende lange tijd half afgebouwde of half verbouwde panden zullen bestaan?

D. Een gezin dat woont in een eigen huis, krijgt opnieuw gezinsuitbreiding. Vader en moeder besluiten om er een verdieping op te bouwen. Een gemeenteambtenaar bij wie zij informeren, vertelt (terecht) dat er geen vergunning nodig is. Over de vraag of het bouwplan aan de regels voldoet, kan hij zich niet uitlaten. Bij de hypotheekbank is men bereid te financieren als vaststaat dat de opbouw geoorloofd is. Op de brief van de huiseigenaren aan de gemeente waarbij een bouwtekening is gevoegd en waarin gevraagd wordt te verklaren dat het bouwplan niet in strijd met de regels is, wordt geantwoord dat het bouwplan niet kan worden getoetst en geen verklaringen worden afgegeven. De hypotheekbank blijft eisen dat er zo'n verklaring komt.

Staat voor de betrokkene tegen de weigering van het gemeentebestuur om een verklaring af te geven een mogelijkheid van bezwaar of beroep open? Indien dat niet het geval is, in hoeverre acht de regering dat aanvaardbaar met het oog op de eisen van rechtszekerheid en het vereiste van een adequate rechtsbescherming?

In de reactie op het advies van de Raad van State stelt de regering dat «[d]e onzekerheid die kan bestaan als de gemeenteraad de vergunningplicht in het omgevingsplan heeft uitgeschakeld [...] weggenomen [kan] worden door een vergunning aan te vragen. Op grond van die aanvraag beoordeelt het bevoegd gezag als voorvraag of voor het voorgenomen bouwplan een vergunning is vereist. In dat geval geeft het bevoegd gezag door de beslissing op de vergunningaanvraag het oordeel of een vergunning nodig is. Tegen dat oordeel over de vergunningplicht kan door het aanwenden van een rechtsmiddel worden opgekomen.»[50]

Als er geen vergunningplicht en dus ook geen bevoegdheid tot het verlenen van een vergunning in het omgevingsplan is opgenomen, zal het bevoegde orgaan dan zonder enige toetsing aan bouwregels de aanvraag kunnen (en moeten) afwijzen met als motivering dat er geen wettelijke vergunningplicht is? Zo nee, hoe kan het bestuursorgaan kunnen beoordelen of het bouwplan in overeenstemming is met bouwregels als het omgevingsplan niet voorziet in een vergunning? Zo ja, hoe strookt het feit dat de aanvrager dan nog steeds niet weet of zijn bouwplan in overeenstemming met de regels is, met het uitgangspunt van de regering dat het indienen van een vergunningaanvraag duidelijkheid zal kunnen brengen?

Als blijkt dat het indienen van een aanvraag van een vergunning waarop niet beslist kan worden omdat een vergunningsbevoegdheid ontbreekt, niet een middel oplevert voor de burger of ondernemer om uit te zoeken of zijn bouwplan binnen de regels kan worden gerealiseerd, is de regering dan bereid om – overeenkomstig het advies van de Raad van State – een regeling te treffen dat aan een initiatiefnemer in het voorkomende geval een overheidsdocument kan worden verschaft waaruit blijkt dat de bouw rechtmatig is (conformiteitsverklaring)?

E. Een banketbakker wil zijn bedrijfsruimte naar achteren uitbouwen, zodat hij aan de straatzijde meer ruimte krijgt voor een zitgedeelte waar klanten ter plaatse van een taartje of andere lekkernij kunnen genieten. Omdat in het omgevingsplan geen verplichting is opgenomen om een bouwvergunning aan te vragen, vraagt hij de gemeente of de bouwregels de uitbreiding toelaten. De ambtenaar op het gemeentehuis geeft in een mondeling gesprek aan dat het volgens hem wel goed zit, maar een schriftelijke verklaring wordt niet gegeven omdat de gemeente «schadeclaims vreest als later blijkt dat de aanbouw wel in strijd is met regels». Nadat de verbouwing gerealiseerd is, vragen bewoners van de achter de bedrijfsruimte gelegen woningen handhaving. De bestuursrechter draagt het gemeentebestuur op tot handhaving over te gaan, omdat de bouwregels de uitbouw zoals deze is gerealiseerd, niet toestaan.

Is het juist dat als de banketbakker de verbouwing ongedaan moet maken, de schade die hij lijdt voor zijn eigen rekening komt? Zo nee, op grond van welke wettelijke voorschriften zal hij dan de schade op een ander kunnen verhalen? Zo ja, acht de regering dat dan een aanvaardbaar gevolg mede in het licht van het gegeven dat indien wel een vergunningvereiste had gegolden en het gemeentebestuur vergunning had verleend die later door de bestuursrechter zou worden vernietigd omdat zij in strijd met de bouwregels was, de banketbakker de schade die hij lijdt wel zou kunnen claimen bij de gemeente?

---

[50] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 53.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Uitvoering

Voor de uitvoering van deze wetgeving zijn de provincies, gemeenten en waterschappen van groot belang. Via de Monitor van tweede helft 2018 is de rapportage d.d. 4 maart 2019 toegezonden en is de Kamer geïnformeerd over de voortgang van het interbestuurlijke programma. Kan de regering aangeven in percentages of de provincies respectievelijk de waterschappen respectievelijk de gemeenten op koers liggen en welk percentage achterligt? Is de Monitor van het eerste deel 2019 gereed en kan deze worden toegezonden?

Voor de uitvoering van deze wetgeving zijn de Omgevingsdiensten van groot belang. Over het eerste kwartaal 2019 heeft de Kamer de rapportage d.d. 8 april 2019 ontvangen. Daaruit bleek onder meer dat 33% van de Omgevingsdiensten extra inspanningen moeten doen om op tijd klaar te zijn. Is de Monitor tweede kwartaal 2019 inmiddels gereed, welk beeld ontstaat hieruit en kan deze worden toegezonden? Kan de regering haar bevindingen over deze Monitor tweede kwartaal 2019 weergeven?

Voorts heeft de Kamer een bijlage ontvangen bij de brief van de Minister van BZK van 27 juni 2019 over de stand van zaken van de invoering van de Omgevingswet[51]: wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet? Kan de regering per onderdeel aangeven of deze voorwaarden op tijd worden gehaald?

Een van de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet is de beleidsruimte voor decentrale overheden. De CDA-fractieleden steunen dit doel, wanneer er sprake is van provinciale en/of gemeentelijke belangen. Is deze beleidsruimte er ook in de Aanvullingswetten?

De «bruidsschat» zal worden toegevoegd aan de instrumentenkoffer van de decentrale overheden. Kan de «bruidsschat» gedefinieerd worden voor gemeenten, provincies en de waterschappen? Kan deze «bruidsschat» tijdig worden toegevoegd?

De Invoeringswet Omgevingswet is de basis voor het intrekken van 35 AMvB's en het wijzigen van 43 AMvB's. Dit zal beleidsneutraal gebeuren. Het ontvangen overzicht geeft nu de begrippen «beleidsarm» en «beleidsrijk» weer. Wat zijn de definities van «beleidsneutraal», «beleidsarm» en «beleidsrijk»?

Artikel 2.18 van de Omgevingswet geeft weer dat de provincies gebiedsgericht kunnen coördineren, daar waar sprake is van belangen bij meerdere gemeenten. Het uitgangspunt is «in de minne schikken». Wanneer dat niet lukt, van welke instrumenten kunnen provincies dan gebruikmaken «om de knoop door te hakken»?

Het is de bedoeling dat de provincies hun omgevingsverordeningen gelijktijdig met de Omgevingswet in werking laten treden. Mocht dit niet lukken, dan kan een voorbereidingsbesluit worden genomen op grond waarvan per direct rechtstreekswerkende regels kunnen worden gesteld vooruitlopend op de inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de verordening. De CDA-fractieleden willen graag inzicht hebben bij welke provincie(s) wordt verwacht dat dit aan de orde is.

---

[51] *Kamerstukken I* 2018/19, 33 118, AV, bijlage Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?.

Voor de uitvoering en implementatie en het ontwikkelen van kennis/expertise was het de bedoeling dat het Rijk een «Laan van de Leefomgeving» zou ontwikkelen. De CDA-fractieleden willen toelichting van de regering wat de ontwikkeling hiervan is geweest en wat de positie van de informatiehuizen bij de decentrale overheden is.

De uitvoering van de omgevingswetgeving heeft ook financiële gevolgen, zowel positief als negatief. Kan de regering een integraal beeld geven van de (zichtbare) financiële effecten voor burgers, respectievelijk bedrijven, respectievelijk overheden?
Wat is de inhoud van het financieel bestuursakkoord 2015 en op welke onderdelen is dit akkoord nagekomen en op welke onderdelen niet? Wat zijn de consequenties hiervan?

De CDA-fractieleden hechten aan de bestuurlijke afspraken van het Rijk, de provincies, de waterschappen en de gemeenten. Is de regering het eens met hen dat er een bestuurlijk akkoord over onder andere de uitvoering en handhaving moet liggen voordat de Invoeringswet en het koninklijk besluit de Eerste Kamer kunnen passeren?

Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV)

De CDA-fractieleden zien de afhankelijkheid van het wettelijk en digitale stelsel en hebben de volgende vragen over het DSO-LV.
Op 26 november 2019 volgt nog een technische briefing over het DSO-LV voor de Eerste Kamerleden. Hebben de gemeenten tot 2029 de tijd om het DSO op gemeentelijk niveau adequaat voor elkaar te krijgen? Hebben de waterschappen tot 2024 de tijd om het DSO op het niveau van de waterschappen adequaat voor elkaar te krijgen? Welke termijn hebben de provincies? Hoe is het overgangsrecht geregeld en is dat voor burgers en ondernemers duidelijk?

Eind 2019 zou het basisniveau van het DSO-LV op orde zijn. Welke interne en externe toets wordt er uitgevoerd om aan te tonen dat het basisniveau voldoende is om verder te kunnen gaan?

In de Tweede Kamer is de motie-Ronnes c.s.[52] aangenomen. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van deze motie? Is de BIT-toets gereed voor de behandeling van de voorhang van het inwerkingtredings-KB?

Alle provincies moeten voor 2021 de omgevingsverordening in de standaard publiceren. Lukt dat bij alle provincies?

De bestuursorganen moeten samenwerken bij de uitvoering van de Omgevingswet in het DSO-LV. Daartoe is een samenwerkingsruimte noodzakelijk. Kan toegelicht worden wat dit inhoudt en op welk moment deze samenwerkingsruimte operationeel is?

Wat verstaat de regering onder «systeemverantwoordelijk» en «stelselverantwoordelijk»?

Is het DSO-LV voldoende toegankelijk voor mensen met een beperking en laaggeletterden? Hoe kan dat gegarandeerd worden?

Voor het functioneren van het DSO-LV is een beheerovereenkomst met de bestuurlijke partners opgesteld. Zijn/worden de afgesproken mijlpalen/data gehaald? Ligt de uitvoering op (tijd)schema? Is bijvoor-

[52] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 26.

beeld het strategisch en tactisch beheerplan en het beheerprotocol al vastgesteld?

Rechtsbescherming en rechtspraak

Uiteindelijk zal de rechtspraak vermindering van werklast moeten ervaren vanwege het vereenvoudigen van regelgeving. Is deze vooronderstelling juist?
De Raad van de rechtspraak heeft een ander beeld. Kan de regering hierover de laatste inzichten geven?

Waar vindt de monitoring plaats van de effecten van de Omgevingswet op de werklast van de rechtspraak? Een praktijkvoorbeeld kan de Gebiedsontwikkeling IJsseldelta-Zuid zijn. Vanaf 2006 is het landelijk voorbeeldproject gebiedsontwikkeling IJsseldelta-Zuid gestart. De planvorming en diverse procedures bij diverse overheden heeft geleid tot diverse bezwaar- en beroepsprocedures. Is in beeld te brengen wat de kosten van overheden en de rechtspraak zijn in het vigerende systeem van wetgeving en wat deze kosten zouden zijn bij de nieuwe omgevingswetgeving?

Tegen algemeen verbindende voorschriften kan geen beroep worden ingesteld, met uitzondering van het omgevingsplan. In een omgevingsverordening of waterschapsverordening kan echter ook een beperkingengebied worden aangewezen. Uit de jurisprudentie kan niet eenduidig worden afgeleid of deze aanwijzing onderdeel is van het algemeen verbindend voorschrift of dat het wordt aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking (waartegen wel beroep openstaat). Klopt dit en waarom kan hierover geen duidelijkheid worden gegeven door de regering?
In de Omgevingswet is sprake van de strafrechtelijke handhaving van cultureel erfgoed en natuur en landschap. Waarom is dit opgenomen in de Omgevingswet en waarom wordt er niet verwezen naar het Wetboek van Strafrecht?

De bestuurlijke boete is van toepassing. Op welke domeinen is de bestuurlijke boete van toepassing?

Evaluatie en transitieperiode

Zijn de evaluatiebepalingen in de Omgevingswet van voldoende waarborgen omkleed? Is de monitoring van de invoeringsbegeleiding voldoende geborgd in de Omgevingswet?

De bestuurlijke en de ambtelijke cultuur vraagt om verandering en verbetering bij de uitvoering van de Omgevingswet. Op welke wijze vindt deze plaats en hoe wordt dit gestimuleerd?

Het invoeren van de Omgevingswet en de Aanvullingswetten vraagt veel van decentrale overheden, burgers en ondernemers. De CDA-fractieleden vragen aandacht voor deze transitie en vragen de regering of het instellen van een tijdelijke «transitiecommissie» er mede zorg voor kan dragen dat de invoering een succes wordt. Wat vindt de regering van dit voorstel?[53]

Invoeringsbesluit

Artikel 2.0 van het Bkl: welke «beleidsrijke» eisen worden gesteld aan decentrale omgevingswaarden?

---

[53] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 32 en 72.

Artikel 1.3 van het Ob: welke «beleidsrijke» wijziging is opgenomen en op basis van welke wetgeving?

Hoofdstuk 14 van het Ob: welke «beleidsrijke» nieuwe regels zijn opgenomen met betrekking tot het DSO? Op basis van welke wetgeving?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Balans beschermen en benutten

Het maatschappelijk doel van de Omgevingswet is een balans tussen beschermen en benutten. De actuele stikstofproblematiek maakt (opnieuw) duidelijk dat die balans van groot belang is. Maar, zoals ook de Raad van State in zijn advies bij de Invoeringswet aangaf, de wet biedt veel flexibiliteit waardoor het nog maar de vraag is of de burger, overheid en rechter voldoende houvast wordt geboden en of de bescherming daadwerkelijk ten minste gelijkwaardig is aan het huidige niveau.

De D66-fractieleden vragen de regering hoe zij het risico dat de balans tussen «beschermen» en «benutten» doorslaat naar «benutten», ziet.

Handvat voor integrale afweging

Een van de beoogde voordelen van de Omgevingswet is een meer integrale beoordeling van activiteiten in de leefomgeving. Decentrale overheden dienen de verschillende belangen straks tegen elkaar af te wegen. Tijdens de behandeling van de Invoeringswet in de Tweede Kamer zijn hier vragen over gesteld. De Tweede Kamer heeft een motie[54] aangenomen die vraagt om een methode die decentrale overheden helpt om integrale afwegingen te maken. De D66-fractieleden zijn hier een voorstander van. Op welke wijze voert de regering deze motie uit?

Digitale Stelsel Omgevingswet

Voor een goede uitvoering op alle bestuursniveaus is het noodzakelijk dat informatie over de kwaliteit van de leefomgeving actueel, overzichtelijk en goed toegankelijk is voor zowel overheden als burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Een goed werkend DSO dat voor iedereen bruikbaar en werkbaar is, is voor de fractieleden van D66 dan ook een randvoorwaarde voor inwerkingtreding. Gemeenten hebben aangegeven een jaar nodig te hebben om te kunnen oefenen met het DSO en ook om hun eigen ICT op het landelijke stelsel aan te kunnen sluiten. Dit leidt tot de volgende vragen over het DSO. Welke functionaliteiten die ruimtelijke plannen zoals Omgevingsloket online (OMO) en Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) nu hebben, zijn in het DSO beschikbaar op het moment van inwerkingtreding (januari 2021)? En welke uitbouw van functionaliteiten is nu gepland?

De VNG heeft het volgende geschreven: *«Toepasbare regels worden gebruikt om gebruikers, zoals inwoners en ondernemers, optimaal te ondersteunen bij het checken of een vergunning nodig is of om een aanvraag in te dienen. Met de vergunningscheck krijgt de initiatiefnemer een concreet antwoord op de vraag: «Mag ik op deze locatie zonder vergunning mijn initiatief starten, of moet ik daar een vergunning voor aanvragen, moet ik daarvoor een melding doen of geldt er een andere informatieverplichting? Als blijkt dat er een vergunning, melding of andere informatieverplichting nodig is wordt door middel van toepasbare regels het juiste aanvraagformulier klaargezet. Toepasbare regels zijn*

[54] *Kamerstukken II* 2018/19, 34 986, nr. 57.

daarmee de vertaling van juridische regels in begrijpelijke taal. Het DSO bevat nog geen toepasbare regels. Deze moeten door de bevoegde gezagen zelf worden gemaakt.»[55]

Klopt het dat toepasbare regels nodig zijn, zodat burgers en initiatiefnemers kunnen controleren of zij een vergunning nodig hebben? Zo ja, klopt het dat het opstellen van toepasbare regels nu niet verplicht is voor decentrale overheden? Is het de bedoeling dat voor veel voorkomende activiteiten uiteindelijk wel toepasbare regels worden vastgesteld? Zo ja, waar is dit vastgelegd? Stelt het Rijk toepasbare regels op? Zo ja, voor welke activiteiten en wanneer zijn deze via het DSO inzichtelijk?

In de memorie van antwoord staat de volgende passage: *«Burgers en bedrijven kunnen deze besluiten en andere rechtsfiguren in het DSO tegen de achtergrond van verschillende kaartlagen uit de basisregistraties bekijken, zodat zij inzicht kunnen krijgen in de implicaties voor hun situatie.»*[56] Wat wordt hier nu concreet mee bedoeld? Klopt het dat de regels uit omgevingsverordeningen en omgevingsplannen alleen «op kaart» zichtbaar zijn als overheden de afzonderlijke regels koppelen aan geo-informatie? In hoeverre zijn overheden hiertoe verplicht? Hoe zit dit tijdens de transitieperiode, als er ook nog oude bestemmingplannen gelden die al dan niet gedeeltelijk zijn ingetrokken en aangepast?

In de memorie van antwoord staat voorts de volgende passage: *«Voor inwoners zijn in die situatie zowel de nieuwe regels als de nog bestaande regels in het omgevingsplan te raadplegen.»*[57] Tijdens de transitieperiode zullen naast het omgevingsplan ook nog oude bestemmingsplannen en verordeningen van kracht zijn, tot dat de stapsgewijze ombouw is voltooid. Hoe blijft voor burgers inzichtelijk en overzichtelijk welke regels er precies wanneer gelden?

Er is aangegeven dat er een attenderingsservice komt voor burgers en bedrijven voor attenderingen op bepaalde type regelgeving en beleid op een te kiezen afstand vanaf een bepaald adres.[58] Voor regionaal of landelijk werkende organisaties of bedrijven is het niet wenselijk dat er alleen op postcodegebied geattendeerd kan worden, maar om hier een nadere keuze over thema's te kunnen maken, bijvoorbeeld aangaande bouwen, ontgrondingen, milieubelastende activiteit enzovoorts. Komt deze mogelijkheid er ook?
Deelt de regering de verwachting dat de plan-m.e.r.-beoordeling al vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet hoofdregel wordt (bij wijzigingen van omgevingsplannen)? Dit in verband met de door de regering voorgestane geleidelijke totstandkoming van omgevingsplannen in de periode tot 2029, en het vervallen van het «uitwerkingsplan» of «wijzigingsplan» als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wro, waar nu de m.e.r. aan gekoppeld is?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

Waardering

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben bij de behandeling van de Omgevingswet hun waardering uitgesproken voor de grote inspanning die geleverd wordt om een helder, toegankelijk en eenvoudiger stelsel voor het omgevingsrecht te creëren waarin vertrouwen en

---

[55] https://vng.nl/artikelen/toepasbare-regels.
[56] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 5.
[57] *Kamerstukken I* 2018/19, 34 986, G, p. 14.
[58] *Kamerstukken II* 2018/19, 33 118, nr. 120, p. 32.

ruimte voor initiatief fundamenteel uitgangspunt zijn. Zij willen deze waardering graag opnieuw uitspreken. Zowel met betrekking tot het geheel van het stelsel in het algemeen, als met betrekking tot de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit in het bijzonder.

Rechtsbescherming

In het nieuwe stelsel heeft de overheid bewust gekozen voor kaderwetten waarin de hoofdelementen zijn uitgewerkt en voor besluiten en regelingen waarin de materiële normstellingen worden uitgewerkt. De leden van de fractie van de ChristenUnie begrijpen deze keuze vanuit het oogpunt van flexibiliteit en maatwerk op lokaal niveau. Vanuit staatsrechtelijk oogpunt willen zij daarbij een aantal kanttekeningen plaatsen.

Deskundigen zijn het erover eens dat het niveau van de rechtsbescherming van het nieuwe stelsel Omgevingswet niet gelijkwaardig is aan dat van het oude stelsel. Dit heeft direct te maken met de beleidsruimte die nodig is voor lokaal maatwerk. Op dit moment is niet duidelijk hoe gemeente en provincie die beleidsruimte gaan gebruiken en of dit al dan niet leidt tot een toename van de rechtsonzekerheid. Een toename van de rechtsonzekerheid ontstaat vooral doordat zaken niet langer wettelijk worden geregeld (bijvoorbeeld geen ruimtelijke vergunningplicht voor bouwen, geen verplicht overgangsrecht in bestemmingsplannen, globale omgevingsplannen), maar ook bij het gebruik van de experimenteerbepaling en de invulling van de beleidsruimte tussen voorkeurswaarde en maximale waarde.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen op welke wijze gemeente en provincie begeleid worden, opdat het gebruik van de beleidsruimte niet leidt tot een ongewenste afname in de rechtsbescherming van burgers, organisaties en bedrijven. Tevens vragen zij hoe en hoe scherp deze wet geëvalueerd zal worden met betrekking tot rechtsbescherming en welke organisatie deze evaluatie gaat uitvoeren.

Participatie

De Omgevingswet en het Omgevingsbesluit regelen dat participatie plaatsvindt. Deze wet en dit besluit beogen de initiatiefnemers te stimuleren in gesprek te gaan met hun omgeving en belanghebbenden te betrekken bij het initiatief. De leden van de fractie van de ChristenUnie juichen dit toe.

Uit de verschillende bijeenkomsten in de Eerste Kamer is gebleken dat er veel kennis is over participatie. Zowel over gelukte als mislukte participaties. Daarnaast is er de «Inspiratiegids Participatie» die betrokkenen inspireert om aan adequate participatie te doen. De wet schrijft voor dat bij een initiatief wordt aangegeven of en hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. De wet schrijft niet voor op welke wijze participatie wordt vormgegeven en wanneer er sprake is van een goede participatie in relatie tot de complexiteit en de omvang van het initiatief.
De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen de regering wat de kwaliteit is van de «Inspiratiegids Participatie». Met name gaat het om de vragen of de kennis van de deskundigen uit de bijeenkomsten in de Eerste Kamer verwerkt is, of de do's en don'ts van de gelukte en mislukte participaties verwerkt worden, of er vanuit het perspectief van (ervarings)deskundigen geen gaten in deze Inspiratiegids zitten, en of deze Inspiratiegids als «standaard» voor zorgvuldige participatie gaat fungeren.

Tevens vragen zij hoe de rechtsbescherming van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties geregeld is als de kwaliteit van de participatie onvoldoende is. Dit «onvoldoende» kan bijvoorbeeld blijken als bepaalde groepen burgers, zoals burgers die praktisch opgeleid zijn of die een buitenlandse achtergrond hebben, niet of nauwelijks geparticipeerd hebben. Of als kleine en relevante maatschappelijke organisatie niet betrokken worden. Hoe worden deze burgers en maatschappelijke organisaties beschermd?

DSO

Deskundigen benadrukken de wederzijdse afhankelijkheid van de Omgevingswet en het DSO. Het zou wel eens kunnen zijn dat het beeld van een zwaluwstaartverbinding die afhankelijkheid goed beschrijft. Ze moeten naadloos in elkaar passen om grote belastingen aan te kunnen. De vraag is: hoe goed passen de Omgevingswet, de Aanvullingswetten en de Invoeringswet in het DSO?

De leden van de fractie van de ChristenUnie kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat er ruis op de lijn is met betrekking tot de stand van zaken van het DSO. Die ruis vinden zij overal terug. Onder andere in deskundigenbijeenkomsten en in de communicatie van individuele partijen. Daarnaast wordt er gegrossierd in metaforen die retorisch misschien sterk zijn, maar die inhoudelijk geen scherp inzicht geven. De leden van de fractie van de ChristenUnie begrijpen dat het voorkomen van ruis op de lijn inherent is aan dit soort projecten. De vraag is dan ook: hoe kan deze ruis constructief ingezet worden om de Omgevingswet, de Aanvullingswetten en de Invoeringswet op succesvolle wijze te implementeren? Het zou wel eens kunnen zijn dat het geheim van een succesvolle implementatie in drie factoren te vinden is: a) dat wat minimaal klaar moet zijn ook klaar is («mijlpalen»), b) een geleidelijke invoering van het DSO en c) een naadloze samenwerking tussen verschillende partijen. Deze overwegingen leiden tot de volgende vragen. Als eerste: zullen alle mijlpalen genoemd in de bijlage «Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?» tijdig klaar zijn? Als tweede: kan het DSO geleidelijk ingevoerd worden zodat in de praktijk van de implementatie de «druk op de ketel» voor de diverse gezagen hanteerbaar is? Ten derde: hoe gaat de regering ervoor zorgen dat de verschillende partijen zo gaan samenwerken dat de ruis minder wordt en dat ruis omgezet wordt in een constructieve actie?

Ten slotte willen de leden van de fractie van de ChristenUnie aandacht vragen voor die burgers die onvoldoende digitale vaardigheden hebben om het systeem (zelfstandig) te gebruiken of het systeem helemaal niet kunnen gebruiken. Hoe gaan de verschillende gezagen deze burgers ondersteunen? Wat gaat de regering doen om ervoor te zorgen dat de invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswetten niet leidt tot een vergroting van de digitale kloof in de samenleving?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

In artikel 1.3 van de Omgevingswet zijn de maatschappelijke doelen van de wet neergelegd. Enerzijds gaat het om een bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur. Anderzijds wordt een doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften als doel geformuleerd. Blijkens de wettekst moeten beide doelen *in onderlinge samenhang* worden nagestreefd.

Voor de toepassingspraktijk impliceert dit dat niet meer de bewijslast ligt bij het bestuursorgaan om aan te tonen dat een activiteit die het toestaat, geen onaanvaardbare nadelige gevolgen heeft voor de intrinsieke waarde van de natuur (en de dieren) of voor de fysieke leefomgeving, maar dat het bestuursorgaan – dat immers beleidsvrijheid heeft gekregen – kan volstaan met een afweging waarbij aan «benutten» voorrang kan worden gegeven boven «beschermen».

Welke van de vier verbeterdoelen die de regering nastreeft, zou worden geschaad als zou worden vastgehouden aan het juridische principe «beschermen, tenzij er zwaarwegende gronden zijn voor benutten» in plaats van het invoeren van het nieuwe adagium «beschermen en benutten als gelijkwaardige belangen in de bestuurlijke afweging»?

Welke informatie en welke argumenten heeft de regering die een grond bieden om de verwachting te ontkrachten die de Raad van State heeft dat – nu houvast in de vorm van duidelijke regels ontbreekt en gekozen is voor een grote flexibiliteit en bestuurlijke afwegingsruimte – in de praktijk de kans groot is dat «[d]e balans tussen «benutten» en «beschermen» kan doorslaan naar benutten.»[59]?

Europese milieuregels (zoals de Habitatrichtlijn) gaan nog steeds uit van het kernbeginsel ««primair beschermen» en slechts aantasten als daarvoor aantoonbare zwaarwegende gronden zijn»; dus van een benadering die haaks staat op die van de Omgevingswet.
In hoeverre lopen Nederlandse bestuursorganen het gevaar dat zij bij het volgen van het adagium «beschermen en benutten als gelijkwaardige belangen in de bestuurlijke afweging» in strijd komen met Europese milieuregels of internationale verdragen, die immers een ander uitgangspunt kennen?

Welke garanties zijn wettelijk ingebouwd om te voorkomen dat bij de programmatische aanpak geen instructieregels of beoordelingsregels die mede strekken tot naleving van Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen, buiten toepassing worden verklaard?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie merken graag het volgende op. Geluid in verband met het houden van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, niet zijnde klokgelui en andere oproepen die gereguleerd worden via de Wet openbare manifestaties, is op dit moment via het Activiteitenbesluit vrijgesteld van generieke geluidsnormen. De regering kiest ervoor om deze vrijstelling niet over te nemen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar alleen in de bruidsschat zoals opgenomen in het Invoeringsbesluit. Dat komt er voor de korte termijn op neer dat gemeenten de vrijheid hebben om van deze vrijstelling af te wijken en voor de lange termijn dat het helemaal aan gemeenten overgelaten wordt. Het zou kunnen betekenen dat bijvoorbeeld de ruimte om te zingen tijdens erediensten, ingeperkt wordt. De leden van de SGP-fractie vinden dit ongewenst. Zij willen erop wijzen dat de huidige vrijstelling rechtstreeks gerelateerd is aan de grondwettelijke vrijheid van godsdienst. De regering verwees eerder naar de ruimte die gemeenten op grond van de Wet openbare manifestaties nu al hebben om klokgelui en andere oproepen te begrenzen qua duur en geluidsniveau. Is de veronderstelling juist dat regels die gemeenten op basis van artikel 10 van de Wet openbare manifestaties mogen stellen aan klokgelui en andere oproepen begrensd worden door de voorwaarde van artikel 2 van de Wet

[59] *Kamerstukken II* 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 4.

openbare manifestaties, dat die bevoegdheid slechts aangewend mag worden ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden? Is de veronderstelling juist dat deze begrenzing niet geldt bij het vaststellen van eigen geluidsregels door gemeenten voor geluid van erediensten en lijkplechtigheden niet zijnde klokgelui of andere oproepen? Is de regering bereid de huidige generieke vrijstelling voor dit geluid te handhaven?
De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 29 november 2019, 16.00 uur.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

S

NADERE MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 29 november 2019

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de vragen van 26 november 2019 van de leden van de commissie voor Infrastructuur Waterstaat en Omgeving over de Invoeringswet en Invoeringsbesluit Omgevingswet. Hierbij ontvangt u de antwoorden op de gestelde vragen. Bij de beantwoording is de volgorde van de vragen aangehouden en zijn zij geclusterd van een nummer voorzien.

Ik dank de leden voor de gestelde vragen en hoop dat de vragen naar tevredenheid zijn beantwoord. Ik zie uit naar het vervolg van de behandeling.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven – Van der Meer

kst-34986-S
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Inleiding

De regering heeft met belangstelling kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de fracties over het voorstel voor het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

De behandeling van de invoeringsregelgeving vormt een onderdeel van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Regering en parlement hebben de afgelopen jaren stapsgewijs verschillende onderdelen behandeld van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Daarbij was sprake van een open totstandkomingsproces, met grote betrokkenheid van de uitvoeringspraktijk, decentrale overheden, belangenorganisaties en bedrijfsleven. In aanvulling op de reguliere procedures voor de totstandkoming van wetsvoorstellen en AMvB's zijn voorstellen in verschillende fasen breed geconsulteerd. Daarnaast heeft de adviescommissie Omgevingswet over de verschillende onderdelen adviezen uitgebracht. Het parlement heeft zich bij de behandeling telkens grondig laten informeren, onder meer door diverse deskundigenbijeenkomsten en technische briefings. Met dit totstandkomingsproces is door regering en parlement een stevige basis gelegd voor het nieuwe stelsel. Dit heeft onder meer geleid tot de vaststelling van de Omgevingswet in 2016 en de vier daarop gebaseerde AMvB's in 2018. De nu bij uw Kamer voorliggende wetgeving bouwt daarop voort.

Ook de invoeringsregelgeving kent een uitgebreid voorbereidingsproces. Dat geldt eveneens voor de parlementaire behandeling met diverse technische briefings, deskundigenbijeenkomsten en uitgebreide informatie-uitwisseling tussen regering en beide Kamers. Ook het door uw Kamer uitgebrachte nader voorlopig verslag vormt daar een onderdeel van en brengt de inhoudelijke behandeling weer een stap verder. In dit verslag komen diverse onderwerpen aan de orde, onder meer over de balans beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, de balans tussen flexibiliteit en rechtszekerheid, de rol van decentrale overheden, participatie en rechtsbescherming. Dit zijn belangrijke thema's die ook in eerdere fasen van de stelselherziening aan de orde zijn gekomen. Daarnaast worden door verschillende fracties vragen gesteld over thema's die specifiek zijn voor de invoeringsregelgeving, zoals het overgangsrecht, de wettelijke verankering van het DSO en de bruidsschat.

Wat deze fase van de parlementaire behandeling kenmerkt, is de samenloop met de voorbereidingen op de invoering van het stelsel, met inbegrip van de totstandkoming van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Een aantal van uw vragen gaat daarover. Afgelopen week heeft een technische briefing plaatsgevonden over de werking van het DSO. Een dezer dagen ontvangt uw Kamer een voortgangsbrief waarin een uitgebreid overzicht zal worden gegeven van de stand van zaken van de wet- en regelgeving, de implementatie van het stelsel en de ontwikkeling van het DSO. Daarmee krijgt uw Kamer inzicht in de actuele stand van zaken van de stelselherziening. Waar dat aan de orde is, wordt in deze nadere Memorie van Antwoord naar de voortgangsbrief verwezen. Deze thema's uit de voortgangsbrief, die mede verband houden met de voorgenomen datum van inwerkingtreding van het stelsel, kunnen ook in het vervolg van de behandeling van de invoeringsregelgeving aan de orde komen. Een bespreking over de voortgangsbrief en de daarin genoemde thema's met uw Kamer in een afzonderlijk debat behoort uiteraard ook tot de mogelijkheden.

Met de behandeling van de invoeringsregelgeving is het stelsel nog niet voltooid. Bij uw Kamer is momenteel ook de zogenoemde aanvullingsre-

gelgeving voor geluid, bodem, natuur en grondeigendom aanhangig. De Memorie van Antwoord van de voorgenomen aanvullingsregelgeving voor bodem en geluid heeft uw Kamer al ontvangen. Met het oog op de behandeling van de voorgenomen aanvullingsregelgeving voor natuur in de eerste maanden van het nieuwe jaar, is het streven om uw Kamer binnenkort de Memorie van Antwoord te doen toekomen. De ontwerpen van het invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten zullen na de voorhang bij uw Kamer voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden voorgelegd. Verder zullen komend jaar de invoeringsregeling en de aanvullingsregelingen worden vastgesteld. Dat kan uiteraard pas als de wetgeving, die daarvoor de basis biedt, door uw Kamer is aangenomen en vervolgens is vastgesteld. Ten slotte heeft uw Kamer het komende jaar zeggenschap over de datum van inwerkingtreding. Met dit wetsvoorstel wordt namelijk wettelijk geborgd dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB aan het parlement wordt voorgelegd. De voorziening vormt het sluitstuk van een bijzonder wetgevingsproces, waarbij regering en parlement, in nauwe samenwerking met de uitvoeringspraktijk, een stelselherziening tot stand brengen. Deze bijzondere wettelijke voorziening voor het vaststellen van de datum van inwerkingtreding onderstreept het maatschappelijke belang van een goede start en invoering van het nieuwe stelsel.

Hieronder treft uw Kamer de antwoorden op de door uw Kamer gestelde vragen. Bij de beantwoording is zoveel mogelijk de indeling van het nader voorlopig verslag gevolgd. De regering hoopt dat met deze nadere Memorie van Antwoord de vragen naar tevredenheid zijn beantwoord en ziet uit naar het vervolg van de behandeling.

Vragen van de leden van de VVD-fractie

[1] De leden van de VVD-fractie vragen of in de vormgeving van het DSO tegemoet wordt gekomen aan de zorgen van de Afdeling advisering van de Raad van State over digitale zelfredzaamheid.
De regering vindt net als de Afdeling advisering van de Raad van State dat het DSO dat ook voor minder digitaal zelfredzamen zeer gebruiksvriendelijk moet zijn. Gemeenten en Rijk werken op basis van het Interbestuurlijk Programma/IBP samen om de ca 2,5 miljoen laaggeletterden te ondersteunen bij het vaardig worden in taal, rekenen en digitalisering. Gemeenten besteden hierbij bijvoorbeeld aandacht aan preventie. Er is rijksgeld beschikbaar geteld voor educatie-aanbod en de zogenaamde «digitale inclusie».[1]

De regering streeft er op deze wijze naar de invoering van de Omgevingswet zo gebruikersvriendelijk als mogelijk te laten zijn en de digitale toegankelijkheid zo groot als mogelijk te maken. Daarin worden de zorgen van de Afdeling advisering van de Raad van State betrokken. Zo heeft digitale inclusie, bijvoorbeeld voor mensen met een (visuele) beperking en laaggeletterden, ook veel aandacht gekregen bij de technische ontwikkeling van het DSO. Tijdens de bouw van DSO is veelvuldig aan gebruikers gevraagd wat voor hen werkt, en wat niet. Ook is veel aandacht geschonken aan de begrijpelijkheid van juridische publieksteksten om bijvoorbeeld mensen met een taalachterstand zo veel als mogelijk te helpen. Dit heeft een hele reeks verbeterpunten opgeleverd ten opzichte van de huidige situatie. Via de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 19 november jl. is uw Kamer hierover nader geïnformeerd.

[1] https://vng.nl/nieuws/gemeenten-intensiveren-hulp-aan-laaggeletterden

[2] De leden van de VVD-fractie vragen ook of er een verplichting bestaat tot het aanmelden van ICT-projecten voor doorlichting door het BIT.
Het Bureau ICT Toetsing (BIT) toetst op de risico's en slaagkans van projecten die door de rijksoverheid en zelfstandig bestuursorganen worden opgezet waarbij ICT een belangrijke rol heeft. De toetsen door het BIT worden uitgevoerd in opdracht van een Minister of een Staatssecretaris, de Tweede Kamer of uit eigen beweging. Het BIT richt zich op projecten met een ICT-component van meer dan 5 miljoen euro. Conform de regels is het DSO in 2017 aangemeld voor een BIT-toets.

Verder vragen deze leden waarom de regering het BIT niet op tijd om advies heeft gevraagd over de geschiktheid ten behoeve van het oefenjaar van DSO-LV. Het BIT heeft in 2017 op verzoek van de regering geadviseerd over het DSO, dus in de beginfase van het gehele traject. Dit is het gebruikelijke toetsmoment voor het BIT: deze toetsing is met name ingesteld om te voorkomen dat projecten te veel risico's in zich bergen en te weinig kans van slagen hebben. De adviezen van het BIT hebben er mede toe geleid dat het DSO vooralsnog is beperkt tot een minimale invulling van het huidige dienstverleningsniveau en dat de gebruikersbetrokkenheid is versterkt. Het DSO wordt stapsgewijs ontwikkeld, en er wordt tijd en ruimte genomen voor een oefenjaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij de behandeling van de Invoeringswet in de Tweede Kamer is door de regering reeds toegezegd om bij de doorontwikkeling van het DSO wederom het BIT om advies te vragen. Er bestond verder geen aanleiding om tussentijds aanvullend advies te vragen. Gedurende het ontwikkeltraject van het DSO zijn er tal van andere toetsmomenten, juist door de gekozen stapsgewijze ontwikkelmethode. Zo wordt ieder kwartaal beproefd of de ontwikkelde software ook echt werkt. Hierbij zijn aansluitende overheden en hun softwareleveranciers betrokken, zodat ook de koppelingen met lokale systemen beproefd kan worden. Op deze manier wordt de vinger aan de pols gehouden, mede gelet op de gereedheid van het DSO voor het oefenjaar. In de voortgangsbrief, die u op korte termijn zal ontvangen, wordt u hier nog meer uitgebreid over geïnformeerd. Op verzoek van uw commissie Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving van 4 oktober jl. is het BIT gevraagd om een tussentijdse BIT-toets uit te voeren gericht op de toegankelijkheid van DSO-LV voor laaggeletterden en mensen met een beperking; de stabiliteit van het basisniveau en de doorontwikkeling van het DSO. Het BIT heeft kenbaar gemaakt niet in staat te zijn om de gevraagde toets uit te voeren.

De leden van VVD-fractie verwijzen naar de brief van 18 oktober jl. waarin specifiek advies gevraagd zal worden aan een aantal alternatieve externe toetsingsorganisaties. Deze leden vragen of dit «opgeteld» dezelfde breedte aan advisering oplevert, als wanneer het BIT geadviseerd zou hebben.
In de brief van 19 oktober jl. is er naast een aantal externe toetsingsorganisaties ook een aanpak voor een gefaseerde toetsing voorgesteld. Over de resultaten van de eerste fase is uw Kamer op 19 november jl. geïnformeerd. Verwacht wordt dat de gefaseerde aanpak zoals deze nu wordt uitgevoerd een brede advisering oplevert.

[3] Deze leden vragen of de benodigde landelijke voorzieningen van het digitale stelsel tijdig beschikbaar zullen zijn voor aansluitende overheden, en vragen daarbij in het bijzonder aandacht voor de uitvoeringsstandaarden en koppelvlakken.
Zoals gemeld in de brief met betrekking tot de tussenbalans bij de oplevering van het DSO en het statusrapport met betrekking tot het

aansluiten, vullen en oefenen met het digitale stelsel[2], wordt eind 2019 een DSO-LV opgeleverd, waarop alle bevoegde bestuursorganen kunnen aansluiten, waarmee ze kunnen oefenen, en wat ze kunnen vullen met hun eigen regelgeving.

Twee noodzakelijke standaarden (voor vergunningen en meldingen en het zoeken via vragenbomen) zijn al geruime tijd beschikbaar en worden nu gebruikt door softwareleveranciers om koppelingen tussen lokale systemen en het DSO te realiseren. De Standaard Officiële Publicaties (STOP) met de bijbehorende toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD's) is met vertraging tot stand gekomen. In de kamerbrief van 27 juni[3] is uw Kamer geïnformeerd over de STOP TPOD standaard. Inmiddels is deze standaard als 0.98 kern-versie opgeleverd en interbestuurlijk vastgesteld. Deze standaard kent nog niet alle gewenste mogelijkheden en zal in de komende periode verder aangevuld worden. Zoals uw Kamer al heeft kunnen lezen in de voormelde brieven, wordt door de latere oplevering van deze standaarden de tijd die beschikbaar is om deze te implementeren in de plansoftware van lokale overheden verkort. De planning zoals deze in de voortgangsbrief aan uw Kamer is gecommuniceerd is daardoor strak, maar wordt door leveranciers en bevoegde bestuursorganen nog wel als haalbaar gezien. De regering houdt in de komende periode bij de aansluitende overheden en hun softwareleveranciers de vinger aan de pols, zodat meteen maatregelen kunnen worden genomen als dat nodig blijkt.
Twee noodzakelijke standaarden (voor vergunningen en meldingen en het zoeken via vragenbomen) zijn al geruime tijd beschikbaar en worden nu gebruikt door softwareleveranciers om koppelingen tussen lokale systemen en het DSO te realiseren. De Standaard Officiële Publicaties (STOP) met de bijbehorende toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD's) is met vertraging tot stand gekomen. Ik verwijs hier ook naar de kamerbrief van 27 juni[4],waarin u bent geïnformeerd over de STOP TPOD standaard. Inmiddels is deze standaard als 0.98 kern-versie opgeleverd en interbestuurlijk vastgesteld. Deze standaard zal in de komende periode verder aangevuld worden. Zoals u al heeft kunnen lezen in de voormelde brieven, wordt de tijd die beschikbaar is om deze te implementeren in de plansoftware van lokale overheden verkort. De planning zoals deze in de voortgangsbrief aan u is gecommuniceerd, wordt door leveranciers en bevoegd gezagen wel als haalbaar gezien. De regering houdt in de komende periode bij de aansluitende overheden en hun softwareleveranciers de vinger aan de pols, zodat meteen maatregelen kunnen worden genomen indien nodig.

[4] De leden van de VVD-fractie vragen naar de ontwikkeling van de aansluitsoftware en welke planning de regering hierin voor ogen heeft bij het voor overheden beschikbaar hebben van deze software voor overheden en van welke termijnen de regering uit gaat voor het aansluiten op het DSO.
In het digitale stelsel interacteert DSO-LV als landelijke voorziening met lokale systemen. Dit betekent dat deze lokale systemen gekoppeld moeten zijn met het DSO. Om dit generiek mogelijk te maken zijn standaarden ontwikkeld. De standaarden voor aanvragen en meldingen en voor toepasbare regels zijn al in het voorjaar van 2019 vastgesteld. Dat is conform planning.
De standaard voor overheidspublicaties (STOP) is later tot stand gekomen dan gepland. Dit leidt tot een kortere implementatieperiode voor softwareleveranciers van plansystemen. Hierover wordt intensief overlegd

[2] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, K en Q.
[3] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 119.
[4] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 119.

met de betreffende leveranciers en de bevoegde bestuursorganen via de koepels, om ervoor te zorgen dat dit niet tot problemen leidt. In de voortgangsbrief over de stelselherziening, die in samenspraak met de bestuurlijke koepels is opgesteld en die uw Kamer een dezer dagen ontvangt, wordt uw Kamer hierover uitgebreider bericht.

[5] De leden van de VVD-fractie vragen wat rond medio 2020 al duidelijk moet zijn en moet «werken» om te kunnen beslissen over het voor te hangen koninklijk besluit over de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021. Over de mate van gereedheid van het DSO, of de voorbereidingen ver genoeg op koers liggen en of het stelsel op 1 januari 2021 in werking kan treden, hebben meerdere fracties vragen gesteld en opmerkingen gemaakt.
In de voortgangsbrief met betrekking tot de stelselherziening, die in samenspraak met de bestuurlijke koepels is opgesteld en die uw Kamer een dezer dagen ontvangt, zal een uitgebreid overzicht worden gegeven van de stand van zaken van de wetgeving, de implementatie en het DSO. Voor uw volledige beeld wordt daarnaar verwezen. In antwoord op de vragen van de leden van de VVD-fractie wordt onderstaand kort ingegaan op enkele constateringen die in de brief zijn gedaan.

Eind 2019 wordt het grootste deel van DSO-LV opgeleverd. Hiermee is het DSO in staat om alle bevoegde bestuursorganen te kunnen laten aansluiten, oefenen en vullen met hun eigen regelgeving. In 2020 wordt verder gewerkt aan de standaard voor overheidspublicaties STOP. Medio 2020 moet deze in samenwerking met de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) duidelijk zijn en in de praktijk werken. Dit maakt het mogelijk DSO-LV volledig in lijn te brengen met de LVBB, zodat regelgeving die via de LVBB digitaal bekend wordt gemaakt in de publicatiebladen automatisch wordt doorgeleid naar DSO-LV en daar op de kaart wordt getoond. In de genoemde voortgangsbrief wordt hier nader op ingegaan. In 2020 worden uiteraard ook de overige punten uit het basisniveau gerealiseerd en wordt DSO-LV verbeterd aan de hand van de eerste ervaringen met de gebruikerstoepassingen.

Uiteraard moeten de overheden die aansluiten op het DSO medio 2020 voldoende vordering hebben gemaakt met het aansluiten, vullen en oefenen. Indien nog niet voldoende vordering is gemaakt, wordt met de bestuurlijke partners komend voorjaar bezien, welke aanvullende mogelijkheden geboden kunnen worden om eventuele overgangsvraagstukken op te lossen. Als medio 2020 zou worden geconstateerd dat het merendeel van de bevoegd gezagen niet op DSO-LV is aangesloten, dan zou het weinig realistisch zijn om positief te kunnen beslissen over de voorhang van het koninklijk besluit over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Overigens is de inschatting van de regering dat er medio 2020 voldoende vorderingen gemaakt zullen zijn met het aansluiten op, vullen van en oefenen met DSO-LV. De regering verwacht dat het deel van DSO-LV dat eind 2019 wordt opgeleverd medio 2020 interbestuurlijk geaccepteerd zal zijn en zal zijn overgedragen aan de beheerorganisatie. In de voortgangsbrief die uw Kamer een dezer dagen ontvangt, wordt hier nader op ingegaan. Gezien het belang van oefenen zal de regering, voorafgaand aan de publicatie van het Invoeringsbesluit een eerste proefbestand van de bruidsschat beschikbaar stellen, voor zowel gemeenten als waterschappen.

Tot slot wordt heel het jaar 2020 gebruikt voor het vullen van DSO-LV, zowel bij de decentrale overheden als het Rijk. Uw Kamer kunt met de huidige planning verwachten dat medio 2020 de concepten van de provinciale verordeningen en de recent gepubliceerde Omgevingsregeling in het DSO zijn gebracht. Voor het overige wordt verwezen naar de

voortgangsbrief en de beantwoording van de specifieke vragen verderop in deze Nadere memorie van antwoord [88 en volgende]. Ook wordt verwezen naar de brief van 8 november jl. waarin uw Kamer informatie heeft ontvangen over de stappen die in het kader van het toetsingstraject van het DSO zijn gezet.

[6] De leden van de VVD-fractie vragen of de constatering van het IPO in de brief van 17 oktober jl. klopt, dat per 1 januari 2020 ongeveer 80% van de gewenste digitale voorzieningen wordt opgeleverd en vragen of daarmee het «oefenjaar» voor bepaalde onderdelen korter wordt. Halverwege het vierde kwartaal van 2019 is de prognose dat per eind 2019 een voortgang is gerealiseerd van zo'n 83% van het basisniveau van DSO-LV.[5] Deze 83% betreft eisen van het globaal Programma van Eisen (gPvE) dat interbestuurlijk is opgesteld. Aangezien er bij de prioritering in de ontwikkeling op is toegezien dat minimaal datgene wordt opgeleverd wat nodig is voor aansluiten, vullen en oefenen, kan het oefenjaar hierdoor ruim voldoende worden benut.

[7] De leden van de VVD-fractie vragen wat de mogelijkheden van het basisniveau van DSO-LV zullen zijn, of deze mogelijkheden in overeenstemming zijn met het BIT-advies over het DSO, en wat daarvan de meerwaarde is voor burgers en bedrijven.
Over de mogelijkheden van het basisniveau voor burgers en bedrijven is uw Kamer geïnformeerd in de bijlage bij de brief over de tussenbalans BIT bij oplevering basisniveau DSO-LV van 18 oktober jl. Kort samengevat is de landelijke voorziening bij inwerkingtreding van de wet gereed om voor alle vergunning- en meldingsplichtige activiteiten op grond van de Omgevingswet aanvragen en meldingen van burgers en bedrijven te verwerken. Voor de activiteiten die gereguleerd zijn op grond van rijksregelgeving, inclusief de bruidsschat, zullen gebruiksvriendelijke vragenbomen beschikbaar zijn voor het doen van aanvragen en meldingen. Voor de activiteiten die vaak worden aangevraagd door burgers en bedrijven zullen daarnaast gebruiksvriendelijke vergunningen- en meldingenchecks beschikbaar zijn. De landelijke voorziening is ook gereed om met een klik op de kaart alle geldende regelgeving en van toepassing zijnde informatie op een locatie te kunnen tonen, voor zover deze in de landelijke voorziening beschikbaar is gesteld. Overheden kunnen in 2020 al aan de slag met het vullen van de landelijke voorziening met informatie, en het Rijk stelt bovendien veel toelichtende informatie over de wetgeving centraal beschikbaar via het Informatiepunt Omgevingswet, maar het is onmogelijk om alle relevante informatie over de fysieke leefomgeving al in 2021 in de landelijke voorziening opgenomen te krijgen. Dat is ook nooit de bedoeling geweest: zoals gemeld in de diverse brieven over de stelselherziening, is er sprake van een ingroeimodel, waarbij stapsgewijs steeds meer informatie via de landelijke voorziening beschikbaar zal komen.

Het basisniveau van de landelijke voorziening is in overeenstemming met het eerdere BIT-advies over het DSO, zoals uw Kamer is gemeld in de reactie op het BIT-advies en in de voortgangsbrieven met betrekking tot de stelselherziening.

[8] De leden van de VVD-fractie vragen naar het moment waarop projectbesluiten en vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten digitaal ontsloten zullen zijn via het DSO. Voor beide typen besluiten wordt gewerkt aan ontsluiting via de landelijke voorziening van het DSO per 1 januari 2021, mede aan de hand van bevindingen in praktijkproeven in het eerste kwartaal van 2020. Voor de vergunning voor

[5] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, K en Q

buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan het daarbij gaan om mededeling van de vergunning. Voor het projectbesluit kan het daarbij gaan om uitgebreidere ontsluiting van de inhoud ervan.

[9] De leden van de VVD-fractie vragen zich af hoe het basisniveau (fase 1) zich verhoudt tot het huidige niveau van dienstverlening via het Omgevingsloket Online (OLO), de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en Ruimtelijkeplannen.nl.
Enkele belangrijke verbeteringen ten opzichte van deze huidige voorzieningen zijn:

- Er is nu één integraal loket in plaats van drie losse voorzieningen;
- DSO-LV is ontwikkeld voor de eindgebruiker en is beter toegankelijk voor mensen met een beperking of taalachterstand, bijvoorbeeld doordat er minder juridische taal wordt gebruikt;
- Aanvragen en meldingen kunnen nu worden gedaan over de hele Omgevingswet in plaats van alleen het domein van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Waterwet;
- DSO-LV bevat geconsolideerde plannen en besluiten van alle overheidslagen;
- DSO-LV toont regels per locatie uit meerdere plannen;
- Bij vergunningaanvragen en meldingen kan kunnen indieningsvereisten van verschillende bevoegde bestuursorganen geïntegreerd worden getoond;
- Met een klik op de kaart kan nu het werkingsgebied van een juridische regel getoond worden;
- De zoek- en filterfunctie is verbeterd en uitgebreid.

In de bijgevoegde folder[6] in bijlage 1 wordt de meerwaarde van DSO-LV ten opzichte van de huidige voorzieningen meer in detail toegelicht.

De leden van de VVD-fractie vragen zich ook af of deze functies al volledig operationeel zijn in de eerste fase van DSO-LV.
Deze functies zullen allemaal operationeel zijn per 1 januari 2021.
Per 1 januari 2020 is in ieder geval het deel van de functionaliteit beschikbaar, dat benodigd is voor het aansluiten, vullen en oefenen in het implementatiejaar.

[10] De leden van de VVD-fractie vragen overheden gedwongen kunnen worden om de inhoud van het DSO uit te bouwen en up-to-date te houden.
Voor lokale regelgeving zoals omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen en omgevingsplannen wordt bekendmaking via de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) verplicht gesteld op grond van de Bekendmakingswet. Na bekendmaking via de LVBB wordt deze regelgeving automatisch getoond in DSO-LV. Daar hoeven lokale overheden dus zelf niets extra's voor te doen. Voor zover met updaten wordt gedoeld op het actueel houden van gegevens over de status van regelgeving, is daarin voorzien door een bij algemene maatregel van bestuur geregelde verplichting voor de bestuursorganen om die gegevens te leveren. Van de in het kader van het DSO aangewezen lokale regelgeving is zodoende steeds de actuele versie beschikbaar. Voor zover gedoeld wordt op het uitbreiden van de hoeveelheid informatie anders dan regelgeving die wordt aangeboden via het DSO, wordt verwezen naar de antwoorden op de vragen van de gezamenlijke fractieleden [92 en 96].

[11] De leden van de VVD-fractie vragen waarom er vooralsnog geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van het opleggen van leveringsverplichtingen. Deze vraag is beantwoord bij vraag [96] over het

[6] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.

vullen van het DSO en leveringsverplichtingen op grond van artikel 20.26, waarin nader wordt ingegaan op de keuze rondom het opleggen van leveringsverplichtingen.

[12] De leden van de VVD-fractie hebben vragen gesteld over de invoeringskosten van het nieuwe stelsel. De gezamenlijke fractieleden vragen naar de inhoud van het financieel akkoord of naar de besparingen baten van het nieuwe stelsel. De leden van de CDA-fractie vragen naar de akkoorden die hierover gesloten zijn tussen het Rijk en de bestuurlijke koepels [149].
Het Rijk en de bestuurlijke koepels hebben in 2016 het «hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht» met elkaar gesloten. Een belangrijke lijn in dit akkoord is dat «de te verwachten bespaarde kosten die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet ten gunste komen van ieder van de betrokken partijen en voor zover ze de partijen ten deel vallen worden ingezet als dekking voor te maken kosten als gevolg van de stelselwijziging.» En wanneer «significant buiten de scope van de financiële afspraken zou worden getreden, dan treden de partijen in onderling overleg».

Deze afspraken zijn en blijven uitgangspunt voor de betrokken partijen en – in reactie op een vraag [149] van leden van de CDA-fractie – deze zijn door de betrokken partijen nagekomen. Van de bepaling om met elkaar in nader overleg te treden wanneer buiten de scope van de afspraken zou worden getreden is geen gebruik gemaakt. De afspraken zijn eind 2018 in de Beheerovereenkomst tussen Rijk en koepels ook nog eens bevestigd, waarbij als afspraak toegevoegd is dat in 2022 een eerste financiële evaluatie zal worden gehouden waarbij de raming van kosten en baten – die in 2020 opgesteld zal worden zal input vormen voor monitoring van de financiële effecten.

Deze door Rijk en koepels afgesproken financiële evaluatie is naar het inzicht van de regering niet te laat, zoals de gezamenlijke fractieleden vragen [52]. In de Beheerovereenkomst van eind 2018 is door het Rijk en de decentrale overheden expliciet besloten niet eerder dan 2022 financieel te evalueren. In feite is deze evaluatie zelfs nog vroeg omdat de wet dan nog maar een jaar in werking is, er nog steeds sprake is van de overgangstermijn voor gemeenten tot 2029, en de mogelijkheden van de Omgevingswet nog niet ten volle kunnen zijn benut.

De verschillende wetgevingsproducten zijn tot nu toe steeds op financiële effecten onderzocht. In die zin is er nu een beeld van de financiële effecten. Sommige onderzoeken zijn echter al meer dan vijf jaar oud, zoals het onderzoek naar de Omgevingswet uit 2014. Inmiddels is de invulling van het nieuwe stelsel veel duidelijker en het inzicht in de werking ervan verdiept. Bijvoorbeeld bij de decentrale overheden, die nu inmiddels een beter zicht hebben gekregen in de betekenis van het stelsel voor hun eigen organisatie en de kosten daarvan. Daarnaast geldt dat tot nu toe steeds geïsoleerd naar het financiële effect van één enkel wetgevingsproduct is gekeken. Het Rijk is daarom samen met de koepels een proces gestart, waarin bezien wordt welke onderzoeken actualisatie behoeven. Onderdeel van dit proces zijn in principe alle structurele effecten op de kosten, ook de effecten die afhangen van lokale keuzes, zoals de kosten die gemaakt moeten worden als lokale omgevingswaarden worden vastgesteld en gemonitord moeten worden. Naar dat laatste aspect vragen de gezamenlijke fractieleden in vraag [53]. Hiernaast zullen uiteraard ook de eenmalige kosten goed in beeld worden gebracht, zoals de invoeringskosten van het DSO waar de leden van de VVD-fractie naar vragen in vraag [12], de kosten van «kennisname» van het nieuwe stelsel en het maken van het eerste omgevingsplan waar de gezamenlijke

fractieleden naar vragen in vraag [52]. Resultaten daarvan worden voorzien in de herfst van 2020. Er zijn dan ook nu nog geen nieuwe gezamenlijk gedragen inzichten over invoeringskosten en structurele effecten op de kosten.

Dit betekent niet dat de huidige onderzoeken geen nuttige informatie zouden bieden. De gezamenlijke fractieleden vragen in dit verband in vraag [52] naar besparingsmogelijkheden bij gemeenten en de leden van de CDA-fractie in vraag [149] naar de besparingen bij burgers, bedrijven en overheden.

De huidige onderzoeken laten bijvoorbeeld zien dat het schrappen van de actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen tot een flinke besparing bij gemeenten leidt. En dat de mogelijkheid voor gemeenten om de omvang van meldplichten te beperken tot een flinke besparing bij zowel gemeenten als bedrijven kan leiden. Het schrappen van de technische toets voor eenvoudige bouwwerken zal – zeker in tijden van hoogconjunctuur in de bouw – forse besparingen genereren bij burgers en bedrijven. Soms gaat het ook over een verschuiving van lasten. De kosten voor het verlenen van de milieuvergunning worden nu publiek gefinancierd (er geldt een legesvrijstelling voor de milieuvergunning). Na de inwerkingtreding kunnen gemeenten en provincies voor alle onderdelen van de omgevingsvergunning – dus ook voor de milieubelastende activiteit – leges vragen.

[13] De leden van de VVD-fractie vragen naar de cyclus van monitoren, evalueren en vervolgens implementeren van de eventuele verbeteringen in de wet- en regelgeving of uitvoeringspraktijk.
Deze beleidscyclus komt terug bij alle bestuurslagen die met de Omgevingswet werken. De basis van de monitoring van de effecten van de Omgevingswet wordt gevormd door vier nulmetingen voor de doelen van de stelselherziening: de «Monitor Invoering Omgevingswet». Deze nulmetingen hebben onder andere betrekking op hoe initiatiefnemers, belanghebbenden en dienstverleners het werken onder het huidige omgevingsrechtstelsel ervaren en op de kenmerken (aantallen, doorlooptijden, bezwaar- en beroep etc.) van vergunningverleningsprocessen. In de nulmetingen komt een groot aantal resultaten naar voren die kunnen helpen bij het verbeteren van de dienstverlening door de implementatie van de Omgevingswet. Deze uitkomsten worden meegenomen bij de invoeringsondersteuning die vanuit het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet wordt gegeven. Rondom de fase van inwerkingtreding zal een transitieteam worden ingericht dat voortvarend eventueel benodigde aanpassingen in regelgeving, digitale voorzieningen en landelijk en decentrale dienstverlening kan regisseren. De monitor wordt ook weer gebruikt bij de evaluatie van de wetgeving die vijf jaar na inwerkingtreding wordt uitgevoerd. De uitkomsten van deze monitor gecombineerd met de signalen uit de praktijk over de werking van de wet kunnen zo uiteindelijk weer aanleiding geven om onderdelen van de Omgevingswet of de uitvoeringsregelgeving te wijzigen.

[14] De leden van de VVD-fractie vragen hoe met de afname van de mer-plicht en de decentralisatie van de uitvoering van de mer-plicht nog een gelijkwaardig beschermingsniveau geborgd kan worden.
Zoals de leden van de VVD-fractie terecht opmerken, is de milieueffectrapportage in Nederland al lang geleden ingevoerd. Over de jaren heen hebben diverse aanpassingen van de regelgeving plaatsgevonden, veelal als gevolg van een aanpassing van de mer-richtlijn zelf. De mer-plicht in de huidige wetgeving, waaronder de Crisis- en herstelwet, en ook in de Omgevingswet volgt die achterliggende richtlijn en daar kunnen geen uitzonderingen op worden gemaakt.

De uitvoering van de regelgeving over milieueffectrapportages ligt bij de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag bij de mer-verplichtingen is vanaf de implementatie van de richtlijn voor een groot deel bij de decentrale overheden belegd. Hier is de afgelopen jaren geen verandering in geweest. Ook de Omgevingswet leidt niet tot een verdere decentralisatie van het betrokken bevoegd gezag. Samenvattend kan gesteld worden dat er onder de Omgevingswet geen afname van de mer-plicht is ten opzichte van de huidige wetgeving en het gelijkwaardig beschermingsniveau dus niet wordt aangetast.

De leden van de VVD-fractie vragen verder welke wijzigingen in de voorliggende voorgestelde wet- en regelgeving aan de orde zijn in het geval de Europese Commissie tot een negatieve uitspraak over de implementatie van de mer-richtlijn komt. Wat betreft de ingebrekestelling die door de Commissie is opgestart over de implementatie van de mer-richtlijn door Nederland merkt de regering op dat het gaat om vertrouwelijke stukken die niet openbaar mogen worden gemaakt[7]. De procedure bevindt zich in de administratieve fase, die erop is gericht in dialoog eventuele problemen op te lossen.[8] Het is niet mogelijk om inhoudelijk op deze vraag in te gaan, omdat dan op de bezwaren van de Commissie zou moeten worden ingegaan. Dat zou impliciet leiden tot openbaarheid van de inhoud van de ingebrekestelling. De vraag naar de mogelijke noodzakelijke wijzigingen voor wet- en regelgeving loopt bovendien vooruit op de uitkomst van de inbreukprocedure en kan de regering daarom in deze fase niet beantwoorden. Zoals op 18 oktober jl. door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan uw Kamer is geschreven, is Nederland pas verplicht maatregelen te treffen als het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat Nederland zijn verplichtingen op grond van het Europees recht niet is nagekomen.[9] De Europese Commissie kan in elke fase besluiten dat de zaak niet verder wordt doorgezet, als zij tot de conclusie komt dat Nederland toch voldoet aan zijn verplichtingen.

[15] De leden van de VVD-fractie vragen of het klopt dat in de Omgevingswet het adagium wordt losgelaten dat bij bepaalde besluitvorming maximaal twee overheden betrokken zijn. Zij vragen of dit leidt tot een duidelijke verbetering, in combinatie met de opzet geen fundamentele wijziging in de rolverdeling tussen overheden aan te brengen. Het adagium «maximaal twee overheden» houdt in dat bij elke taak maximaal één uitvoerende en één kaderstellende bestuurslaag betrokken is. Kortom: wanneer gemeenten verantwoordelijk zijn voor de directe beleidsvorming en uitvoering, zou slechts één overheid kaders mogen stellen, het Rijk óf de provincie, en niet allebei.[10] Op het brede terrein van de fysieke leefomgeving is dit adagium niet toepasbaar: alle vier de bestuurslagen – waterschappen meegerekend – hebben taken en bevoegdheden op het gebied van de fysieke leefomgeving en daarbij kunnen zowel provincies als het Rijk kaders stellen voor gemeenten en waterschappen. Op onderdelen is het adagium wel toepasbaar. Waar de lijn onder het huidige recht geldt – bijvoorbeeld bij waterkeringen – is deze lijn onder de Omgevingswet dan ook gecontinueerd. Waar de lijn onder het huidige recht al niet geldt – bijvoorbeeld bij ruimtelijke ordening – is er niet voor gekozen hier verandering in te brengen. Uitgangspunt bij het ontwerpen van de Omgevingswet was immers om de bestuurlijke taakverdeling niet te veranderen.[11] Mochten toekomstige kabinetten dergelijke wijzigingen wel willen doorvoeren dan vereist dat geen

---

[7] Kamerstukken II 2018/19, 29 383, nr. 320 en nr. 325 en Kamerstukken I 2018/19, 34 287/29 383, J.
[8] Kamerstukken II 2018/19, 29 383, nr. 331.
[9] Kamerstukken I 2018/19, 34 287/29 383, K.
[10] Kamerstukken I 2008/09, 31 700-VII, nr. 44.
[11] Kamerstukken I 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 43.

fundamentele herziening van de Omgevingswet, maar slechts het wijzigen van artikelen die taken en bevoegdheden toedelen.
De Omgevingswet, biedt een belangrijke bijdrage aan de bestuurlijke samenwerking. Door de reductie van de juridische complexiteit werken de verschillende bestuursorganen met dezelfde instrumenten en dezelfde begrippen. Tal van specifieke, procedurele afstemverplichtingen zijn vervangen door de centrale opdracht tot inhoudelijke afstemming in artikel 2.2 van de Omgevingswet. Ook de centrale opdracht voor bestuurlijk handelen is voor alle bestuursorganen gelijk: de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet.

[16] De leden van de VVD-fractie vragen naar de stand van zaken van de uitvoering van de aangenomen motie Smeulders/Van Eijs[12] over het kwantificeren van zachte waarden.
In de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer van 6 maart 2019 is aangegeven hoe uitvoering is gegeven aan de motie.[13] Zoals toegezegd in het debat met die Kamer over het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is een overzicht gemaakt van de handreikingen die gemeenten helpen kwantitatief zachte waarden af te wegen, ten opzichte van economische effecten.[14] In bijlage 2 bij die brief is een lijst gegeven van dergelijke handreikingen. In de lijst zijn handreikingen opgenomen voor het afwegen van het gezondheidsbelang, milieuaspecten, veiligheid, natuur, klimaat en toegankelijkheid van de openbare ruimte.

Deze handreikingen zijn inmiddels ook ontsloten via de website van «Aan de slag met de Omgevingswet»[15]. Deze zijn bij de thema's waar ze over gaan, dus onder Natuur, Klimaatadaptatie, Gezonde leefomgeving, Externe veiligheid in de omgevingsvisie en Toegankelijkheid openbare ruimte te vinden op de website. Hiermee is de genoemde motie Smeulders/Van Eijs uitgevoerd.

[17] De leden van de VVD-fractie vragen naar de motivering om in plaats van de huidige verklaring van geen bedenkingen bij een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, de gemeenteraad een bindend advies te laten geven op gevallen die zijn aangewezen. Verder vragen [31] de gezamenlijke fractieleden of de Omgevingswet een bestuurlijke lastenverlichting voor de gemeenteraad beoogt of dat de raad daar niet over zou moeten gaan en over haar mogelijkheden om het bevoegd gezag te controleren. Gevraagd wordt of niet het beeld ontstaat dat de hoge kosten van decentralisaties worden gecompenseerd door de democratische bevoegdheden van decentrale overheden in te perken.

In antwoord op deze vragen wordt er eerst op gewezen dat onder huidig recht de gemeenteraad een bevoegdheid heeft een verklaring van geen bedenkingen te geven bij een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, maar alleen voor de restcategorie van meer omvangrijke gevallen. Bij AMvB is een grote bulk van zo wel genoemde «kruimelgevallen» aangewezen, waarbij de gemeenteraad die bevoegdheid niet heeft. In het nieuwe stelsel is het niet langer het Rijk bij AMvB, maar de gemeenteraad zelf die de gevallen aanwijst waarin hij betrokkenheid wenst bij de vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dat leidt niet per se tot minder werk voor de gemeenteraad, want hij kan ook alle gevallen – met inbegrip van de huidige «kruimelgevallen» – aanwijzen. Zoals de leden van de VVD-fractie terecht constateren, is het

---

[12] Kamerstukken II 2018/2019, 34 986, nr. 57.
[13] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 54.
[14] Handelingen II 2018/19, nr. 55.
[15] www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

hiermee dus inderdaad de gemeenteraad die bepaalt in hoeverre er sprake is van betrokkenheid en heeft de hij daarmee dus ook zelf in de hand in hoeverre een vermindering van bestuurlijke lasten wordt bereikt. De keuze om de betrokkenheid van de gemeenteraad «om te keren» en niet uit te gaan van aanwijzing van gevallen waarin de gemeenteraad niet is betrokken maar aanwijzing van gevallen waarin de raad wel is betrokken, hangt hier overigens wel mee samen. Met de omkering wordt voorzien in een wettelijke prikkel op grond waarvan de gemeenteraad in actie moet komen om een bewuste keuze te maken voor zijn betrokkenheid bij het verlenen van een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Als niet voor deze «omkering» zou zijn gekozen, zou de gemeenteraad bij «stilzitten» automatisch voor alle gevallen moeten worden betrokken – dus ook voor de grote bulk van «kruimelgevallen». Dat zou per direct tot grote werkdruk en vertragingen in procedures kunnen leiden. Vandaar de keuze voor een systeem waarin de gemeenteraad zelf zijn betrokkenheid bepaalt door gevallen aan te wijzen. In verband met de vermindering van bestuurlijke lasten is het overigens van belang om erop te wijzen dat de huidige betrokkenheid bij de vergunning voor een afwijking van het bestemmingsplan uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, die bestaat uit de bevoegdheid van een verklaring van geen bedenkingen, bestaat uit twee contactmomenten met de gemeenteraad. In die procedure dient de gemeenteraad eerst een ontwerp-verklaring af te geven en na de ter inzagelegging van het ontwerp-besluit dient later de definitieve verklaring door de gemeenteraad te worden vastgesteld. Verder geldt dat bij elke aanvraag een expliciete beslissing over het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen moet worden genomen. Het nieuwe stelsel met het «bindende advies» vergt minder van de bureaucratie. Er is nog maar één contactmoment met de gemeenteraad, die zijn advies geeft op de ingekomen aanvraag, de eventuele uitkomsten van participatie en de beslissing die het college voornemens is op de aanvraag te nemen. Zoals in de Memorie van Antwoord al is opgemerkt, kan het adviesrecht worden ingericht als «piepsysteem», waarbij de raadvoorstellen als hamerstuk kunnen worden afgedaan en alleen als de gemeenteraad wensen of bedenkingen heeft deze in de vorm van een «bindend advies» aan het college van burgemeester en wethouders worden meegegeven. Zoals de leden van de VVD-fractie terecht opmerken is het dus geheel aan de gemeenteraad om te bepalen bij welke gevallen hij betrokken wenst te worden. De wijze van betrokkenheid in de vorm van «bindend advies» vergt minder bureaucratische handelingen dan de huidige variant van de verklaring van geen bedenkingen en kan op dat punt dus leiden tot een vermindering van bestuurlijke lasten.

[18] De leden van de VVD-fractie vragen naar de relatie tussen Regionale Energiestrategieën (RES), klimaatadaptatie-regio's, de NOVI, omgevingsagenda's en de Omgevingswet.
Naar aanleiding van deze vragen merkt de regering op dat de RES een instrument uit het Klimaatakkoord is om de ruimtelijke inpassing van de energietransitie met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Het is een beleidsdocument waarin elke regio beschrijft op welke wijze zij de doelstelling van de realisatie van 35 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit en de doelen voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving uit het Klimaatakkoord wil realiseren. Het is een manier om langjarige samenwerking tussen alle regionale partijen te organiseren. Bij de totstandkoming van de RES'en kunnen de relevante uitgangspunten in de NOVI worden benut.[16] Deze afspraken en de uitkomsten van de onderzoeken in de klimaatadaptatie-regio's zullen uiteindelijk vertaald moeten worden in instrumenten van de Omgevingswet.

[16] Zie verder Handreiking 1.1 op www.regionale-energiestrategie.nl.

Hierbij kan worden gedacht aan omgevingsvisies, programma's, omgevingsverordeningen (regels van provincies) en het omgevingsplan (gemeentelijke regels voor een bepaald gebied).
De omgevingsagenda's zijn als nieuw ruimtelijk, integraal sturingsinstrument genoemd in de NOVI. In deze beleidsdocumenten kunnen verschillende afspraken op nationaal en regionaal niveau op elkaar worden afgestemd en integraal worden afgewogen. De RES'en en omgevingsagenda's kunnen als beleidsonderbouwing dienen voor de inzet van die wettelijke instrumenten. De Omgevingswet biedt daarmee het juridische instrumentarium ter uitvoering van de opgaven uit de RES.

Vragen en opmerkingen van de leden van FVD, GroenLinks, PvdA, PVV, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF-fractie, hierna de gezamenlijke fractieleden

Leidend principe

[19] De gezamenlijke fractieleden zoeken naar de inhoudelijke richting van de Omgevingswet. Zij vragen naar de betekenis van het begrip duurzame ontwikkeling in relatie tot diverse actuele beleidsthema's. Ook vragen zij naar de hiërarchie in omgevingswaarden en overige waarden en hoe gemeenten en rechters die moeten toepassen.
De inhoudelijke richting van de Omgevingswet is het zoeken naar een balans tussen beschermen en benutten. Het is de realiteit van het omgevingsrecht dat bestuursorganen steeds weer keuzes moeten maken in die balans. Het begrip «duurzame ontwikkeling»[17] – onderdeel van de centrale doelbepaling van de Omgevingswet – kan daarbij behulpzaam zijn als het gaat om keuzes tussen de behoeften van de huidige generatie en die van toekomstige generaties. Zo is klimaatbeleid een voorbeeld van beleid waarbij duurzame ontwikkeling centraal staat.

Voor zover het Rijk en de provincie kaders stellen voor die keuzes gebruiken ze daarbij omgevingswaarden en instructieregels, die soms waarden bevatten (zoals standaardwaarden en grenswaarden). Daarbinnen is geen absolute hiërarchie. Omgevingswaarden voor luchtkwaliteit zijn niet van hoger orde dan die voor waterkwaliteit. Ook tussen omgevingswaarden en instructieregels of beoordelingsregels die waarden bevatten geldt geen hiërarchie.

Omgevingswaarden zijn in beginsel geen toetssteen voor concrete besluiten, maar (kwantitatieve) doelstellingen voor bestuursorganen. Een voorbeeld is een cumulatieve waarde voor emissies van verschillende bronnen. Omgevingswaarden worden gemonitord en als er niet aan voldaan wordt, of dat dreigt te gebeuren, moet het aangewezen bestuursorgaan een programma opstellen om er alsnog aan te voldoen. Omgevingswaarden vormen het uitgangspunt voor beleidsvoorbereiding van overheden. Bij het stellen van omgevingswaarden kan echter worden bepaald dat zij doorwerken naar de besluitvorming. Zo moeten sommige omgevingswaarden die voortvloeien uit EU-richtlijnen in acht genomen worden bij bepaalde besluiten. Dat betekent dat er geen bestuurlijke afweegruimte is om deze te overschrijden. Omgevingswaarden voor luchtkwaliteit worden in acht genomen bij omgevingsplannen[18] en omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten[19] en

[17] In de Omgevingswet is «duurzame ontwikkeling» gedefinieerd in lijn met de Commissie-Brundtland: ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.
[18] Paragraaf 5.1.4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
[19] Artikel 8.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

omgevingswaarden voor waterkwaliteit bij omgevingsvergunningen voor lozingsactiviteiten.[20]

Naast omgevingswaarden kennen de AMvB's ook andere waarden, zoals standaardwaarden en grenswaarden, waarbij het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt op welke wijze de waarden betrokken moeten worden bij besluitvorming over bijvoorbeeld een omgevingsvergunning, een omgevingsplan of een projectbesluit.

De bestuursrechter toetst de doorwerking bij concrete besluiten, zoals een omgevingsplan of omgevingsvergunning, alleen als in instructieregels of beoordelingsregels bepaald is dat een omgevingswaarde of andere waarde doorwerkt naar die besluiten. Als er gemotiveerd kan worden afgeweken, toetst hij of de motivering voldoende is.

[20] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe de regering uitvoering gaat geven aan de aangenomen motie-Smeulders/Van Eijs[21] in de Tweede Kamer en hoe dat in het voorliggende wetsvoorstel is terug te zien.
In reactie op een vraag van de leden van de VVD-fractie [16] is al ingegaan op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de motie.
Methoden voor het afwegen van zachte waarden ten opzichte van economische effecten helpen de bestuursorganen bij het maken van de afwegingen en het maken van de keuzes waar in het antwoord op de vorige vraag van deze leden [19] al op is ingegaan. Die afwegingen worden gemaakt aan de hand van de Omgevingswet die al is vastgesteld; voorliggend wetsvoorstel verandert daar niets aan. Op wetsniveau vindt de sturing op de afweging tussen beschermen en benutten plaats via de artikelen 1.2, 1.3 en 2.1 van de Omgevingswet. Artikel 2.1, eerste lid, vereist dat bestuursorganen hun taken en bevoegdheden uitoefenen met het oog op de doelen van de wet. Die doelen van de wet zijn uitgewerkt in artikel 1.3. Daarin komt de balans tussen beschermen en benutten tot uitdrukking. Artikel 2.1, tweede lid, vereist dat bestuursorganen rekening houden met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. Die onderdelen en aspecten worden genoemd in artikel 1.2. Dit betekent bijvoorbeeld dat bestuursorganen bij hun afwegingen rekening moeten houden met natuur en landschap, omdat dit in de wet benoemde onderdelen van de fysieke leefomgeving zijn. Op deze wijze blijkt uit de Omgevingswet dat bestuursorganen ook rekening moeten houden met de «zachte waarden». Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een nadere concretisering van de te maken afwegingen.

[21] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering zich kan vinden in de opzet van de Omgevingswet uit Nieuw-Zeeland, en of de regering in lijn met de Nieuw-Zeelandse wet een ordenend principe kan opnemen in de Invoeringswet.
Nieuw-Zeeland heeft duurzaamheid als leidend beginsel opgenomen in zijn Resource Management Act. In artikel 5, eerste lid, van die wet is het bevorderen van duurzaam beheer van natuurlijke en fysieke hulpbronnen als centraal doel beschreven.[22] Uit het tweede lid blijkt – kort gezegd – dat daarvoor een balans nodig is tussen het gebruik van die hulpbronnen enerzijds en de belangen van toekomstige generaties en milieubescherming anderzijds. Precies diezelfde balans brengt artikel 1.3 van de Omgevingswet tot uitdrukking. In die centrale bepaling zijn de doelen van

[20] Artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals te wijzigen via het ontwerpInvoeringsbesluit.
[21] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 57.
[22] http://www.legislation.govt.nz/act/public/1991/0069/latest/DLM231905.html

de Omgevingswet verwoord. Duurzame ontwikkeling is daar een expliciet onderdeel van.

Artikel 1.3 vormt de basis voor de verdere uitwerking in concrete regels. Anders dan in Nieuw-Zeeland kan echter niet direct teruggegrepen worden op de hoofdregel als de afweging na toepassing van de concrete regels toch onevenwichtig uitvalt. Dat is in Nederland niet mogelijk om twee redenen. Allereerst is Nederland als lid van de Europese Unie verplicht de EU-richtlijnen in haar wetgeving te verwerken. Veel richtlijnen op het terrein van de fysieke leefomgeving worden geïmplementeerd via de Omgevingswet. Die richtlijnen, bijvoorbeeld de habitatrichtlijn en de richtlijn luchtkwaliteit, bevatten hun eigen dwingende afwegingskaders waar Nederland niet via een eigen bepaling van kan afwijken.
Daarnaast moet een groot deel van Nederland beschermd worden tegen overstromingen uit zee en grote rivieren, een belang dat zich niet licht laat afwegen tegen andere belangen. Bij andere nationale normen in de Omgevingswet is er vaak wel ruimte om gemotiveerd af te wijken van de hoofdregel, bijvoorbeeld door afwegingsruimte in de regel, een ontheffingsmogelijkheid of een mogelijkheid tot maatwerk. Het is niet zo dat een bestuursorgaan op dat moment de balans tussen beschermen en benutten uit het oog mag verliezen. Bij elke uitoefening van een bevoegdheid – dus ook de bevoegdheid om af te wijken – moet een bestuursorgaan steeds de doelen van de wet (met inbegrip van duurzame ontwikkeling) in het oog houden.[23]

Principes van de Invoeringswet

Vertrouwen

[22] De gezamenlijke fractieleden maken enkele opmerkingen over het uitgangspunt van vertrouwen in onder meer initiatiefnemers en lokale overheden, dat aan de stelselherziening en dus ook aan de Invoeringswet Omgevingswet ten grondslag ligt. Zij vragen of dit uitgangspunt nog op zijn plaats is, gelet op de verschillende fraudes door bedrijven en kwetsbaarheden in het openbaar bestuur die de afgelopen maanden aan het licht zijn gekomen. Zij vragen de regering om hierop te reflecteren. Naar de mening van de regering kan het uitgangspunt van vertrouwen nog steeds als vertrekpunt worden genomen bij deze stelselherziening. Het feit dat dit vertrouwen in incidentele gevallen wordt beschaamd, maakt dit niet anders. Binnen onze rechtsstaat zijn er corrigerende mechanismen, bijvoorbeeld de inzet van strafrecht, die in dergelijke gevallen een belangrijke rol kunnen spelen. Daarnaast zet de regering in op het vergroten van de weerbaarheid van het bestuur, waaronder ook het verhogen van de weerbaarheid tegen intimidatie en bedreiging valt. De initiatieven op dit gebied zijn beschreven in de brief aan de Tweede Kamer van 18 oktober 2019.[24]

De Omgevingswet biedt ruimte aan decentrale overheden om besluiten te nemen en eigen afwegingen te maken. Deze ruimte is niet onbegrensd. De wet bevat bijvoorbeeld inhoudelijke sturing voor het stellen van maatwerk en voor het beoordelen van aanvragen om een omgevingsvergunning. De beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen. Mocht een bestuur buiten deze grenzen besluiten nemen, dan zijn er instrumenten voorhanden binnen het stelsel van het generieke toezicht. Daarin speelt het toezicht binnen gemeenten zelf een rol (het «horizontale» toezicht van de gemeenteraad

[23] Artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet, gelezen in samenhang met artikel 1.3 van die wet.
[24] Kamerstukken II 2019/20, 28 844 en 28 684, nr. 190.

op het college van burgemeester en wethouders) en daarna het interbestuurlijk toezicht van schorsing en vernietiging, en indeplaatstreding door een hoger bestuursorgaan, in dit geval de provincie. Zo kan de provincie bijvoorbeeld optreden bij het stellen van regels in het omgevingsplan die in strijd zijn met provinciale of rijksinstructieregels. Daartoe treedt zij eerst in overleg met de betrokken gemeente en kan zij vervolgens een instructie geven. Mocht dit toezicht uitblijven, dan kan ook het Rijk – als ultimum remedium – het instrumentarium van interbestuurlijk toezicht gebruiken.

De gezamenlijke fractieleden vragen verder of de regering kan aangeven of er sinds het aannemen van de Omgevingswet voor haar redenen zijn ontstaan om aanvullende maatregelen te nemen om te garanderen dat de grotere ruimte voor initiatieven als gevolg van dit wetsvoorstel niet ten koste gaat van het beginsel van gelijkwaardige bescherming.
De regering is van mening dat ruimte voor initiatieven niet op gespannen voet hoeft te staan met gelijkwaardige bescherming en rechtszekerheid. Een voorbeeld daarvan is het omgevingsplan. Een veel gehoorde klacht uit de huidige praktijk is dat gedetailleerde bestemmingsplannen vaak een statisch keurslijf vormen en niet voldoende kunnen inspelen op nieuwe initiatieven. In dergelijke gevallen moeten initiatieven vaak worden gefaciliteerd door af te wijken van het bestemmingsplan. Dit is juist rechtsonzeker. Een omgevingsplan met een meer globaal karakter biedt meer ruimte voor initiatieven zonder van het omgevingsplan af te hoeven wijken. Dit heeft als voordeel dat de burger meer rechtszekerheid heeft dat ontwikkelingen binnen deze kaders zullen blijven. Belanghebbenden kunnen tegen de vaststelling van het omgevingsplan beroep instellen, zodat de rechtsbescherming is gewaarborgd. In de nota naar aanleiding van het verslag bij de Omgevingswet en bij de antwoorden in deze nadere Memorie van Antwoord [136 en 137] is de regering op de rechtsbescherming ingegaan en ook in de vragen [35, 136 en 137].[25]

Zorgvuldige besluitvorming

[23] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering het ermee eens is dat nog belangrijke informatie moet verschijnen om een gedegen oordeel te kunnen vellen over de impact en uitvoerbaarheid van het stelsel.
De regering heeft de conceptvoorstellen van het stelsel, waaronder het wetsvoorstel Invoeringswet en het ontwerpInvoeringsbesluit ter consultatie en advisering voorgelegd aan diverse uitvoeringsinstanties en adviesorganen. De organisaties Inspectie Leefomgeving en Transport, ProRail en Rijkswaterstaat hebben uitvoerings- en handhaarbaarheidstoetsen uitgevoerd. De resultaten van deze toetsen zijn verwerkt in het wetsvoorstel Invoeringswet en het ontwerpInvoeringsbesluit of worden meegenomen in de verdere uitwerking. Daarnaast heeft de regering een aantal toetsen en adviezen laten uitvoeren om een inschatting te kunnen maken van de gevolgen van de wetsvoorstellen voor de samenleving. Die toetsen betroffen met name de nieuwe elementen die het wetsvoorstel Invoeringswet aan de Omgevingswet toevoegt. Het gaat om de volgende toetsen en adviezen:

- Het advies van de ATR (Adviescollege toetsing regeldruk);
- Onderzoek naar financiële effecten / bedrijfseffectentoets Omgevingswet (SIRA);
- Milieueffectentoets (PBL);
- Advies van de Raad voor de rechtspraak;
- Advies van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De resultaten van die toetsen zijn verwerkt in de conceptvoorstellen.
Overigens heeft voor alle wetsvoorstellen en besluiten ook een internetconsultatie plaatsgevonden. De ingekomen reacties van onder andere het

[25] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, hoofdstuk 4.

IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen zijn in het wetsvoorstel verwerkt.

De regering is het met de leden eens dat er nog informatie en onderzoeksresultaten zal verschijnen. Hierboven is al geschetst welke onderzoeken er in dat verband hebben plaatsgevonden en wat er met resultaten is gebeurd. De door de leden genoemde onderzoeksresultaten – de nulmeting, de Gateway review op het DSO en het halfjaarlijkse monitor onderzoek – zijn met name gericht op enerzijds het kunnen meten van de voortgang van de implementatieopgave en anderzijds het proces van aansluiten op, vullen van en oefenen met het DSO. Onderzoek levert onder meer waardevolle inzichten op die worden gebruikt bij het eventueel bijsturen van het informatie- en ondersteuningsaanbod van het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet en dat van de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen.

Nulmetingen worden uitgevoerd om na invoering de impact van de wet te kunnen evalueren. Om te kunnen bepalen of beleidsdoelen van de nieuwe wet ook daadwerkelijk worden gerealiseerd zijn foto's gemaakt van de huidige situatie. Deze informatie krijgt pas waarde op het moment dat een vervolgmeting wordt uitgevoerd. De nulmetingen bieden dus geen informatie over de implementatie van de wet of over de vraag of organisaties daar klaar voor zijn. Ze zijn een noodzakelijke voorwaarde om later te kunnen evalueren.
Drie nulmetingen zijn gericht op de beleving van de verschillende betrokkenen bij het Omgevingsrecht, deze zijn begin dit jaar afgerond en de rapporten zijn aan uw Kamer gezonden. Het deel van de metingen dat nog moet worden afgerond heeft betrekking op de impact van de Omgevingswet in kwantitatieve zin. Het zorgvuldig onderzoeken en valideren van deze cijfers is belangrijk om na invoering evaluatie mogelijk te maken. Het versneld afronden van deze nulmeting zou de betrouwbaarheid van toekomstige onderzoeken kunnen schaden. Daarom kan nu nog niet voldaan worden aan het verzoek uit uw brief van 13 november 2019 over toezegging T02442.[26] Informatie over de voortgang van de implementatie komt tijdig beschikbaar via de monitor invoering Omgevingswet. De rapportages worden op uw verzoek binnenkort met de voortgangsbrief aan Uw kamer gestuurd. In uw brief van 15 november 2019 vraagt uw Kamer specifiek naar de omgevingsdiensten, deze maken deel uit van de brief en het monitorrapport.[27]

De nulmeting gericht op de kenmerken van vergunningverlenings-, toezicht en handhavingsprocessen en voor de rechtspraak, zit op dit moment in de afrondingsfase. U wordt hier uiterlijk in het tweede kwartaal 2020 over geïnformeerd. Hierover is uw Kamer per brief op 29 oktober jl.[28] geïnformeerd. De resultaten van de Gateway-review worden verwacht in het eerste kwartaal van 2020, zoals in de brief over de voortgang van de tussenbalans DSO-LV van 19 november jl. staat.[29] Over het monitoringsonderzoek wordt elk half jaar gerapporteerd. De Eerste- en Tweede Kamer ontvangen deze rapportages, de meest recente monitorrapportage wordt met de voortgangsbrief over de stelselherziening die een dezer dagen aan u wordt toegezonden.

[24] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de verhouding tussen de voorgenomen spoedwetgeving voor de aanpak van stikstof en de aanvullingswetgeving van de Omgevingswet. Zij vragen waarom de

---

[26] Brief Eerste Kamer met als kenmerk 165291.13.01u
[27] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. P.
[28] Kamerstukken I 2019/20, Kamerstuk 34 986, nr. L
[29] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, Q.

regering er niet voor gekozen heeft om voor de wijzigingen in verband met de stikstofaanpak de voorstellen voor de Aanvullingswetten/besluiten natuur en bodem te gebruiken. Ook vragen zij in dat verband of het stelsel van de Omgevingswet wel gebruikt gaat worden voor de uitdagingen waarvoor we als samenleving staan.
De voorgenomen spoedwet voorziet in wettelijke maatregelen binnen het geldende recht. Deze dienen op zo kort mogelijke termijneffect te sorteren. Zo worden voorstellen gedaan om in de Wet natuurbescherming specifieke wettelijke grondslagen op te nemen voor regels over de verlening van natuurvergunningen. Deze regels zijn gezien de huidige situatie rondom de vergunningverlening hoogst urgent en kunnen derhalve niet wachten op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De Wet natuurbescherming wordt onderdeel van het stelsel van de Omgevingswet. Om die reden zullen via de spoedwet ook vergelijkbare wijzigingen in de (aanvullingswetgeving van de) Omgevingswet worden opgenomen. Op die manier is de continuïteit van de stikstofaanpak verzekerd. Deze wijzigingen konden niet worden opgenomen in de voorstellen voor de aanvullingswetten van de Omgevingswet aangezien die al bij uw Kamer aanhangig zijn. De voorgestelde wijzigingen doorlopen als onderdeel van de spoedwet de reguliere wetgevingsprocedure. Uit oogpunt van zorgvuldigheid is dat ook aangewezen.

De spoedwet zal, na instemming door het parlement met het wetsvoorstel, zo spoedig mogelijk in werking treden, maar blijft niet als zelfstandige wet naast de Omgevingswet bestaan. Bij inwerkingtreding zal het stelsel van de Omgevingswet benut worden voor de aanpak van stikstof. Het nieuwe stelsel van de Omgevingswet biedt samenhangende instrumenten en procedures die kunnen worden ingezet bij opgaven in de fysieke leefomgeving. Die kunnen ook worden ingezet voor de door de leden geschetste denkrichtingen, zoals het combineren van opgaven. Daarnaast kan voor een integrale aanpak van stikstof ook wetgeving buiten de Omgevingswet relevant zijn, bijvoorbeeld regels over diervoer in de Wet dieren.

[25] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de voorstellen voor de Aanvullingswet natuur en het Aanvullingsbesluit natuur nog getoetst moeten worden aan de spoedwetgeving in het kader van de stikstofaanpak en of die bij grote afwijkingen eventueel moeten worden ingetrokken. Ook vragen deze leden zich af, als daartoe niet wordt besloten, hoe dit zich verhoudt tot een eventuele aanpassing, als gevolg van de crisisaanpak voor de stikstof, van de opzet in de Aanvullingswet natuur tot aanwijzing van de Natura 2000-gebieden, waar het gaat om de omvang en het beschermingsniveau van die gebieden.

Bij het opstellen van de spoedwet- en regelgeving in het kader van de stikstofaanpak is al rekening gehouden met de uitgangspunten en de benodigde wijzigingen van de voorstellen voor de Aanvullingswet natuur en het Aanvullingsbesluit natuur.

Waar het gaat om mogelijke aanpassingen als gevolg van de omvang en het beschermingsniveau van Natura 2000-gebieden is aanpassing van de voorgestelde Aanvullingswet natuur en het Aanvullingsbesluit natuur niet nodig. Het aanvullingswetsvoorstel bevat de opdracht aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot aanwijzing van Natura 2000-gebieden ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn en het daarbij vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden. In het aanwijzingsbesluit worden de doelen per Natura 2000-gebied verder uitgewerkt. Onderdeel van het aanwijzingsbesluit is ook een kaart met een geometrische begrenzing van het gebied. Beide

aspecten zijn als inhoudelijke eisen opgenomen in het voorstel voor het Aanvullingsbesluit natuur.

Zowel de omvang van een Natura 2000-gebied als het beschermingsniveau van een Natura 2000-gebied zelf worden dus uitgewerkt in het aanwijzingsbesluit. Een eventuele wijziging van locatie, omvang of het beschermingsniveau van een individueel Natura 2000-gebied zou tot gevolg kunnen hebben dat de aanwijzingsbesluiten zouden moeten worden aangepast. Dat heeft geen gevolgen voor de voorstellen voor de Aanvullingswet natuur of het Aanvullingsbesluit natuur.

Positie gemeenteraad

[26, 27, 32, 101] De gezamenlijke fractieleden hebben op diverse plaatsen in het nader verslag vragen gesteld over de positie van de gemeenteraad. Deze leden stellen dat het voorliggende wetsvoorstel decentrale overheden bevoegdheden ontneemt en vragen welk bestuurlijk probleem daarmee wordt opgelost, wat dit betekent voor de democratische controle over het bevoegd gezag, en waarom dat kan afwijken van een visie zonder directe toestemming van de raad. Zij vragen verder naar de visie van de regering op de negatieve impact ten aanzien van de kijk van de burgers op gemeenteraden en op het risico dat hun democratische legitimiteit zou worden uitgehold [26]. Deze leden vragen waarom er gekozen is om de raad niet bij alle afwijkingen van omgevingsvisie en -plan te horen en hoe dit past bij de rol van de raad. Zij vragen waarom juist bij de democratische organen een beperking wordt ingezet en naar de gevolgen voor bewoners met bezwaren tegen een concreet project dat door het college van burgemeester en wethouders is goedgekeurd. Zij vragen of deze bewoners nog bij de raad terecht kunnen voor sturing op het college van burgemeester en wethouders [27]. Deze leden vragen zich af waarom niet is gekozen voor het versterken van het controlerende democratisch orgaan in verband met de ruimere afwegingsruimte [32]. Verder vragen deze leden hoe ervoor wordt gezorgd dat de gemeenteraden goed geïnformeerd worden op de posities die zij in kunnen nemen. Ook wordt gevraagd of de regering verschillen verwacht tussen gemeenten in de aanpak en hoe kan worden voorkomen dat er onrust ontstaat als het gemeentebestuur gaat beslissen over aanvragen, zonder dat de raad zich een adviesrol heeft toebedeeld en inwoners het gevoel krijgen buitenspel te worden gezet [101].

In het navolgende zullen de gestelde vragen in samenhang worden beantwoord. Daarbij wordt eerst benadrukt dat de Omgevingswet geen inbreuk maakt op het volksvertegenwoordigende algemeen bestuur van de decentrale overheden. De duale verhoudingen, zoals die zijn vastgelegd in de organieke wetten, zijn onverkort het uitgangspunt. Op gemeentelijk niveau legt de gemeenteraad het beleid over de fysieke leefomgeving vast in de omgevingsvisie en stelt hij de regels in verordeningen en het omgevingsplan vast. Het college van burgemeester en wethouders is als dagelijks bestuur belast met de uitvoering. Die uitvoering komt onder meer tot uiting in taken zoals vergunningverlening, toezicht op de naleving en handhaving. Zoals dat ook op rijksniveau geldt voor regering en parlement, is het college van burgemeester en wethouders verantwoording schuldig aan de gemeenteraad voor de uitvoering van het beleid. De gemeenteraad beschikt daartoe binnen de duale verhoudingen ook onder de Omgevingswet onverminderd over alle juridische en politieke middelen om zijn controlerende taak adequaat te kunnen uitoefenen en het college van burgemeester en wethouders als bestuursorgaan of de individuele leden daarvan op de vingers te tikken. De gemeenteraad kan zich daarbij bijvoorbeeld bedienen van de passieve en actieve informatieplicht, het amendementsrecht, recht van motie en

het zware middel van ontslag van wethouders. Anders dan bij de gestelde vragen wordt verondersteld, is dus van een inperking of verzwakking van democratische controlemogelijkheden of een uitholling van de positie van de gemeenteraad geen sprake. De regering ziet evenmin aanleiding te veronderstellen dat burgers op dit punt een negatieve kijk op gemeenteraden zouden ontwikkelen. De Omgevingswet sluit met de verdeling van taken en bevoegdheden geheel aan op de wijze zoals die gebruikelijk is in het openbaar bestuur. De gemeenteraad bestuurt op hoofdlijnen, legt kaders neer in de omgevingsvisie en stelt regels vast in het omgevingsplan. De gemeenteraad bepaalt daarbij zelf of en in hoeverre hij het stellen van regels in het omgevingsplan delegeert aan het college van burgemeester en wethouders.

Een bijzondere figuur, waar de gestelde vragen en de zorg die daaruit naar voren komt over gaan, is de vergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit is een vergunning voor een activiteit die afwijkt van het omgevingsplan. Deze figuur bestaat al van oudsher in het systeem van de ruimtelijke ordening, waar met het toenmalige artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening complete woonwijken zijn gerealiseerd. Met de komst van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in 2008 is getracht om deze buitenplanse toestemming uit het wettelijk stelsel te schrappen. Vanuit de centrale rol die in het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet ruimtelijke ordening aan het bestemmingsplan was toebedeeld, werd de functie van een instrument voor projectplanologie aanvankelijk ongewenst geacht door de toenmalige regering. Dit heeft toen geleid tot veel kritiek van onder meer de VNG en de bouwpraktijk. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de regering destijds bij nota van wijziging alsnog een figuur voor projectplanologie in het wetsvoorstel laten terugkeren.[30] Met de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in 2010 is deze figuur van buitenplanse toestemming ondergebracht in het stelsel van de omgevingsvergunning. Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is deze figuur onverminderd beschouwd als een instrument waar in de gemeentelijke praktijkbehoefte aan bestaat. Het schept de mogelijkheid om adequaat in te spelen op onvoorziene ontwikkelingen en zal veelal sneller gaan dan het accommoderen van een concreet project door middel van een aanpassing van het omgevingsplan. De afweging om op een bepaalde locatie een activiteit toe te staan is immers veelal minder verstrekkend dan de afweging die moet worden gemaakt om te bezien op welke wijze een toegelaten activiteit op consistente wijze kan worden ingepast in de regels van een omgevingsplan. De wijze waarop een activiteit wordt toegelaten op een bepaalde locatie kan immers ook reden zijn om regels op andere locaties hiermee op consistente wijze in overeenstemming te brengen.

Het college van burgemeester en wethouders is altijd bevoegd geweest voor het verlenen van buitenplanse toestemmingen. Daarbij is altijd voorzien geweest in een vorm van betrokkenheid van de gemeenteraad. Die beperkte zich evenwel tot de grootschalige buitenplanse afwijkingen. In de vorm van de aanwijzing van zogenoemde planologische «kruimelgevallen» werd die betrokkenheid van de gemeenteraad door het Rijk bij AMvB ingeperkt. Zoals al eerder in het antwoord op vraag [17] is toegelicht, wordt die inperking door het Rijk losgelaten en bepaalt de gemeenteraad onder de Omgevingswet voortaan zelf bij welke gevallen hij betrokken wil zijn. Bij het antwoord op vraag [17] is al toegelicht waarom daarbij de constructie is gekozen dat de gemeenteraad de gevallen voor betrokkenheid expliciet moet aanwijzen.

---

[30] Zie onder meer Kamerstukken II 2002/03, 28 916, nr. 7, p. 23, en Kamerstukken II 2002/03, 28 916, nr. 5.

De verwachting is dat per gemeente verschillen zullen bestaan in de wijze waarop gemeenteraden gevallen aanwijzen. Er zullen gemeenten zijn waar geen tot weinig gevallen worden aangewezen en gemeenten waar juist een ruime aanwijzing van gevallen plaatsvindt. Veel zal afhankelijk zijn van het vertrouwen dat de gemeenteraad in het eigen college van burgemeester en wethouders heeft. Ook kan de mate van concreetheid van de omgevingsvisie een overweging zijn om het college van burgemeester en wethouders in meer of mindere mate vrij te laten bij het nemen van beslissingen op aanvragen. Het college van burgemeester en wethouders is immers in beginsel gebonden aan de omgevingsvisie bij het verlenen van vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Als de gemeenteraad in ruime mate gevallen aanwijst zal dit vermoedelijk ook consequenties hebben voor de intensiteit en frequentie van vergaderingen. Ook hierin kan een praktische aanleiding zijn gelegen om minder gevallen aan te wijzen of om vormen te kiezen waarbij bijvoorbeeld vaker vergaderende raadscommissies worden ingezet om concrete aanvragen om een omgevingsvergunning te behandelen. Het is in ieder geval een gemeentelijke aangelegenheid om hierin eigen keuzes te maken. In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het aan de colleges van burgemeester en wethouders om de besluitvorming die nodig is voor een goede implementatie voor te bereiden zodat de gemeenteraden hierin mogelijke keuzes kunnen maken.

De betrokkenheid van de gemeenteraad is vormgegeven als een bindend advies. Voor een betrokkenheid in de vorm van advies en instemming is niet gekozen, omdat daarbij altijd twee contactmomenten met de gemeenteraad nodig zijn. De eerste keer om een advies op de aanvraag te geven en later in de procedure om instemming te verlenen op het voorgenomen besluit, waarbij wordt bezien of het gegeven advies op juiste wijze in het besluit is verwerkt. Binnen de duale verhoudingen, waarin besluitvorming van de gemeenteraad altijd door het college van burgemeester en wethouders wordt voorbereid, is deze dubbele figuur niet passend en nodig geacht. Bovendien zou dit veel tijd vergen. Om die reden is gekozen voor een vorm waarin het college van burgemeester en wethouders de aanvraag, de eventuele inbreng uit participatie en het voorgenomen besluit, ter advies aan de gemeenteraad voorlegt. Burgers kunnen terecht bij de gemeenteraad. De gemeenteraad kan het college van burgemeester en wethouders controleren en effectief bijsturen. Het college van burgemeester en wethouders is immers gebonden aan het advies van de gemeenteraad. Ook voor de gevallen die de gemeenteraad niet voor advies heeft aangewezen, geldt dat burgers zich altijd tot de gemeenteraad kunnen wenden. De gemeenteraad kan in dat verband altijd gebruik maken van het informatierecht en het college van burgemeester en wethouders opdragen om voorgenomen besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen. Er behoeft dus geen zorg te bestaan dat burgers zich buitenspel gezet voelen. Bovendien kunnen burgers die belanghebbend zijn ook altijd tegen het genomen besluit bezwaar maken en vervolgens beroep instellen.

Over de bestuurlijke afwegingsruimte kan in dit verband worden opgemerkt dat de mogelijkheid om bij besluit buitenplans van een bestemmingsplan af te wijken, nu en in het verleden altijd identiek is geweest aan de afwegingsruimte die geldt voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Ook op dit punt treedt er met de Omgevingswet geen wijziging op, waarbij de bestuurlijke afwegingsruimte voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ook identiek is aan de afwegingsruimte die geldt voor het vaststellen van een omgevingsplan. Wel verbreedt het afwegingskader van een «goede ruimtelijke ordening» naar een «evenwichtige toedeling van functies aan locaties». Dat garandeert

evenwel juist beter dat er een brede afweging van alle betrokken belangen op het terrein van de fysieke leefomgeving aan de besluitvorming ten grondslag wordt gelegd. Daarbij verzekert de regering dat de gemeenteraad volop in positie is om zich te laten benaderen door burgers en het college van burgemeester en wethouders effectief te controleren en zo nodig bij te sturen.

[28] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering kan aangeven hoe het zit met de participatie van mensen, die afhankelijk zijn van sociale rechtsbijstand, in een rechterlijk traject. De gezamenlijke fractieleden vragen of er extra financiering beschikbaar is gesteld aan de sociale rechtspraak en of er een inschatting is gemaakt van de gevolgen voor het aantal rechtszaken.
Rechtsbescherming tegen besluiten op grond van de Omgevingswet verloopt voor het grootste deel binnen het bestuursrecht. Het bestuursrecht kent laagdrempelige procedures. Zo is er geen verplichte rechtsbijstand en zijn de griffierechten betrekkelijk laag. Griffierechten bedragen voor natuurlijke personen € 174,00 (beroep) en € 259,00 (hoger beroep). Dat zijn voor mensen met een laag komen geen geringe bedragen, maar ten opzichte van het burgerlijk recht zijn de griffierechten relatief laag. Als het netto-inkomen van degene die (hoger) beroep instelt (inclusief de fiscale partner) lager is dan 90% van een maximale bijstandsuitkering en de insteller van het (hoger) beroep niet beschikt over eigen vermogen, dan kan bij het (hoger) beroepschrift, na ontvangst van de nota tot betaling van het griffierecht of na de betalingsherinnering, om vrijstelling van de betaling van het griffierecht worden verzocht. Als de bestuursrechter de insteller van het (hoger) beroep in het gelijk stelt, dan moet het bestuursorgaan het betaalde griffierecht terugbetalen en de gemaakte proceskosten geheel of gedeeltelijk vergoeden. Bovendien kunnen rechtzoekenden op grond van de Wet op de rechtsbijstand onder bepaalde voorwaarden gesubsidieerde rechtsbijstand krijgen of kunnen ze terecht bij het Juridisch Loket voor bijstand. De regering meent dat op basis van deze regels en voorzieningen, aan mensen met een laag inkomen gelijkwaardige rechtsbescherming wordt geboden als aan degenen die kunnen beschikken over een hoog inkomen.

Op dit moment heeft de regering geen signalen dat extra maatregelen moeten worden getroffen voor procedures in het omgevingsrecht om gelijkwaardige rechtsbescherming te bieden aan personen met een laag inkomen ten opzichte van degenen die kunnen beschikken over een hoog inkomen. Gevolgen voor het aantal rechtszaken worden vanwege inkomensverschillen tussen belanghebbenden niet verwacht. Het aantal rechtszaken is op dit moment afhankelijk van het aantal besluiten, de activiteiten die daarbij mogelijk worden gemaakt en de aard van de belangen. De regering verwacht dat dit de belangrijkste factoren voor de instroom van zaken blijven. De monitoring en evaluatie zal zich dan ook op die factoren richten. Voor zover bekend, heeft de inkomenspositie van belanghebbenden geen invloed op de instroom van zaken.

[29–30] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de uitvoering van de motie-Çegerek en Veldman waarin opgeroepen wordt om in de implementatiemonitor de gevolgen van de toepassing van decentrale afweegruimte voor het beschermingsniveau en de regeldruk te monitoren

De regering werkt aan de invulling van deze motie doordat eerst een opdracht gegeven is om met en ten behoeve van de decentrale overheden helder en scherp in kaart te brengen waar voor hen nieuwe decentrale beleidsruimte ligt.

Dit onderzoek nadert zijn afronding en zal na afronding ervan gebruikt kunnen worden om de implementatiemonitor op dit punt nadere invulling te kunnen geven. En het biedt aangrijpingspunten voor de decentrale overheden om invulling te geven aan de decentrale ruimte ook met het oog op regeldruk en beschermingsniveau.

[31] De vraag van de gezamenlijke fractieleden over de bestuurlijke lastenverlichting is beantwoord bij vraag [17].

[32] De vraag van de gezamenlijke fractieleden over de positie van de gemeenteraad wordt beantwoord bij vraag [26].

Participatie

Uit de grote hoeveelheid vragen [33, 34, 36, 37, 38, 39, 102, 103, 104] blijkt dat er bij de gezamenlijke fractieleden en de leden van de ChristenUnie-fractie [179] nog vragen en zorgen zijn over hoe de participatie onder de Omgevingswet in de praktijk gaat werken. De regering leest dat er over de positie van de aanvrager van een omgevingsvergunning, de burger, het bevoegd gezag en de rechter nog veel vragen zijn. Dit geeft aanleiding om de verschillende onderdelen van participatie nog eens uit te schrijven. In antwoord op deze vragen wil de regering allereerst benadrukken dat zowel voor de totstandkomingsprocedures van besluiten als de rechtsbeschermingsmogelijkheden – in de vorm van bezwaar- en beroepsprocedures – de Omgevingswet nauw aansluit bij de procedures in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Participatie is niet nieuw en wordt ook nu al veelvuldig toegepast voorafgaand aan de formele totstandkomingsprocedures van besluiten. Dat neemt niet weg dat de Omgevingswet wél ambities heeft op het terrein van participatie namelijk om tot meer en betere participatie te komen. Participatie is vooral effectief als het plaatsvindt vroegtijdig in het proces van besluitvorming. Het vroegtijdig betrekken van alle belanghebbenden bij een ontwerp zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. Zo kan participatie voor meer draagvlak en betere besluiten zorgen. In de Omgevingswet wordt onder een participatieve aanpak verstaan: «het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit.» In de wet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling zijn diverse regels opgenomen om te zorgen dat participatie een volwaardig onderdeel is van initiatieven.

Leeswijzer

Om een overzichtelijke beantwoording van de vragen te kunnen bieden zijn de genoemde vragen gebundeld beantwoord. Onderstaand komen de volgende onderwerpen aan bod:

- hoe is participatie geregeld in de Omgevingswet bij de verschillende instrumenten (omgevingsvisies, programma's, omgevingsplannen, projectbesluiten en omgevingsvergunningen),
- uitzonderingen participatie,
- inhoudelijke eisen aan participatie,
- toegankelijkheid van participatie,
- de rol van het bevoegd gezag en
- tot slot de rol van de bestuursrechter.

Onder de uitleg bij de instrumenten onder de Omgevingswet (Participatie bij omgevingsvisie, etc.) wordt onder andere antwoord gegeven op de vraag hoe participatie is geborgd, wat wordt verwacht van de initiatief-

nemers bij een aanvraag van een omgevingsvergunning en op welke wijze invulling gegeven kan worden aan het amendement-Van Eijs c.s.
Bij het onderdeel «uitzonderingen op participatie» wordt ingegaan op de vraag of in bepaalde gevallen participatie geen meerwaarde heeft.
Onder «inhoudelijke eisen aan participatie» wordt ingegaan op de diverse vragen waarom in de Omgevingswet niet wordt geregeld hoe participatie moet plaatsvinden. Dit naar aanleiding van vragen over een kader met minimale eisen aan participatie, een ladder van participatie die gevolgd moet worden of richtsnoer voor initiatiefnemers en een toetsingskader voor rechters. Ook wordt hier ingegaan op het voorkomen van afvinklijstjes.
Onder toegankelijkheid van participatie wordt ingegaan op vragen hoe participatie iedereen kan bereiken die betrokken is bij zijn omgeving. Het gaat dan om vragen hoe de regering bewerkstelligt dat het bevoegd gezag zorgt voor laagdrempelige en inzichtelijke informatievoorziening in begrijpelijk taalgebruik en dat het bevoegd gezag de deskundigheid heeft om participatie uit te voeren.
Onder de rol van het bevoegd gezag wordt ingegaan op vragen en zorgen over wie de verantwoordelijkheid heeft over de kwaliteit van de participatie en de rol van de zienswijzenprocedure bij de besluitvorming.
Onder de rol van de rechter tenslotte wordt ingegaan op de vragen welke rechtsbescherming openstaat en hoe de bestuursrechter moet toetsen als het gaat om een beroep over onvoldoende kwaliteit van de participatie.

Participatie bij omgevingsvisies, programma's, omgevingsplannen en projectbesluiten

Bij een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan of een projectbesluit geldt een zogenoemde motiveringsplicht voor participatie. Overheden moeten aangeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding zijn betrokken en wat er met de resultaten is gedaan. Voor het omgevingsplan geldt naast de motiveringsplicht ook de verplichting om bij de kennisgeving van het voorgenomen omgevingsplan aan te geven hoe het participatietraject wordt vormgegeven. Voor complexe ruimtelijke projecten is het projectbesluit bedoeld. Omdat de impact voor de burger groot is, zijn de participatiestappen hiervoor het meest uitgebreid geregeld. Voor het projectbesluit geldt voor de overheden naast de motiveringsplicht en de kennisgevingsplicht, ook dat zij verplicht zijn informatie toegankelijk te maken en dat burgers in de verkenningsfase oplossingen voor de opgaven mogen aandragen.
Met de kennisgeving wordt bekend gemaakt aan omwonenden hoe de gemeente het participatietraject gaat inrichten. Naar aanleiding van de gestelde vragen zal de regering op een toegankelijke en begrijpelijke manier, bijvoorbeeld met een korte (animatie)film, het participatieproces voor een breed publiek uit te leggen en te concretiseren. Dit informatiemiddel zal via de website van het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet ontsloten worden.

Participatie bij omgevingsvergunningen

Bij omgevingsvergunningen geldt voor een initiatiefnemer dat hij stil moet staan bij participatie rond het voorgenomen initiatief en in de tweede plaats het bestuursorgaan hierover bij zijn aanvraag inzicht moet verschaffen. De initiatiefnemer moet op grond van het aanvraagvereiste uit de Omgevingsregeling in zijn aanvraag aangeven of en hoe hij participatie vorm heeft gegeven. Veel initiatiefnemers en overheden hebben de afgelopen jaren kennis en ervaring opgebouwd met participatie. Bijvoorbeeld de gemeente Den Haag die een handreiking heeft gemaakt met een stappenplan voor de initiatiefnemer voor de communi-

catie met buren en omwonenden.[31] Die kennis en ervaring kan worden gebruikt om het participatieproces voorafgaand aan de aanvraag vorm te geven. Op dat vroegtijdige moment kan een initiatiefnemer eventuele wensen en ideeën immers makkelijker meenemen in zijn planvorming dan op het moment waarop het plan al volledig is uitgewerkt en de aanvraag is ingediend. Participatie die door een initiatiefnemer voorafgaand aan het indienen van een aanvraag plaatsvindt, kan per geval verschillen. Dat neemt niet weg dat de wettelijke procedure van de voorbereiding en totstandkoming van een besluit door het bevoegd gezag hetzelfde blijft. In dat opzicht is dus geen sprake van verschillende procedurevormen die het voor het bevoegd gezag zouden bemoeilijken om een aanvraag in behandeling te nemen, te beoordelen en daarop een beslissing te nemen.

Bij amendement-Van Eijs c.s. is aan de Omgevingswet toegevoegd dat de gemeenteraad gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten kan aanwijzen waarbij het verplicht is, alvorens de aanvraag om een omgevingsvergunning in te dienen, participatiemogelijkheden te bieden aan omwonenden.[32] Het is aan colleges van burgemeester en wethouders in het kader van de implementatie van de Omgevingswet de besluitvorming voor te bereiden die in aanloop naar de inwerkingtreding nodig is.

Als onderdeel daarvan geldt ook dat de gemeenteraad van het college van Burgemeesters en Wethouders voorstellen voorgelegd zal krijgen om gevallen aan te wijzen als bedoeld in het eerdergenoemde amendement. Als gemeenteraden hier gebruik van maken, ligt het voor de hand dat vooral meer grootschalige projecten worden aangewezen waarvan het evident is dat deze gevolgen van enige betekenis voor één of meer belanghebbenden met zich brengen. Bovendien geldt dat rekening gehouden zou moeten worden met situaties waarin het in alle redelijkheid niet van aanvragers kan of behoeft te worden verlangd dat participatiemogelijkheden worden geboden. Daar wordt verderop in de beantwoording nog op terug gekomen. Naast de gebruikelijke informatievoorziening op de website van www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl, zet de regering zich samen met de VNG in op het voorlichten van gemeenten over deze mogelijkheid. Naar aanleiding van het amendement Van Eijs c.s. heeft de VNG een handreiking gemaakt.[33] In 2020 zal de VNG bovendien een aanpak kiezen om de raad bewust te maken van de eigen positie en rol in de maanden die volgen tot inwerkingtreding. Tot slot zal de VNG een informatieblad maken over de gevolgen van de Omgevingswet voor raadsleden.[34]

Uitzonderingen op participatie

De bedoeling is dat participatie gemeengoed en een vanzelfsprekendheid wordt. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij een technische wijziging van het omgevingsplan, ligt participatie echter niet voor de hand. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om redactionele wijzigingen van het plan, waarbij taalkundige fouten uit de tekst worden gehaald of verwijzingen worden hersteld. Dergelijke wijzigingen hebben geen invloed op de inhoud van het plan.

Ook bij een aanvraag om een omgevingsvergunning heeft de regering nadrukkelijk oog voor situaties waarin participatie niet van aanvragers kan

---

[31] https://www.denhaag.nl/nl/in-de-stad/wonen-en-bouwen/bouwen-in-en-met-de-buurt.htm.
[32] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 56.
[33] https://vng.nl/nieuws/participatie-de-omgevingswet-toelichting-voor-raadsleden.
[34] Zie bijvoorbeeld https://vng.nl/publicaties/spiekbriefjes-omgevingswet-juridische-kerninstrumenten.

of hoeft te worden verlangd. Daar kunnen gerechtvaardigde redenen voor zijn, zoals de beperkte aard en omvang van een activiteit of de te verwaarlozen effecten voor omwonenden. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan inpandige bouwkundige ingrepen of activiteiten op grote afstand van naburige percelen. Uitzendingen van »de Rijdende rechter» laten zien dat er ook andere redenen kunnen zijn waarom soms niet van aanvragers verlangd kan worden dat zij hun buren betrekken bij hun aanvraag. Er kunnen zich situaties voordoen waarin de verhoudingen tussen buren zodanig verstoord zijn dat participatie schier onmogelijk is. Als uit de aanvraag niet blijkt of aan participatie is gedaan, kan het bevoegd gezag de aanvrager uitnodigen alsnog deze gegevens te verschaffen. Uiteindelijk geldt er geen verplichting en kan een aanvrager ook volstaan met het aangeven dat hij (om hem moverende redenen) geen gelegenheid tot participatie heeft geboden. Bij dergelijke aanvragen kan er voor het bevoegd gezag aanleiding zijn om zelf alsnog een mogelijkheid te bieden voor participatie tijdens de totstandkomingsprocedure van een besluit. Bijvoorbeeld in situaties waarbij het bevoegd gezag op voorhand vermoedt dat belanghebbenden bedenkingen zullen hebben tegen het voorgenomen besluit. In dat geval voorziet artikel 4:8 van de Awb erin dat er gelegenheid tot het indienen van een zienswijze wordt gegeven.

Inhoudelijke eisen aan participatie

Zoals hierboven is aangegeven zijn de kennisgeving en motiveringsplicht voor participatie geborgd. Wat de vragen over het richtinggevende kader voor participatie betreft stelt de Omgevingswet geen inhoudelijke eisen aan de wijze waarop participatie moet plaatsvinden. De Omgevingswet geeft de vrijheid aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer om eigen keuzes te maken. Daar is heel bewust voor gekozen. De locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn immers elke keer anders.

De gemeenteraad kan wel kaders stellen voor participatie en daarop controleren. Daar zijn ook voorbeelden van. Met de voorgenomen wijziging van artikel 150 van de Gemeentewet wordt dit ook vastgelegd in de Gemeentewet. Het doel van deze wijziging van de Gemeentewet is dat de gemeenteraad regelt binnen welke kaders inwoners op het beleidsproces kunnen participeren. Het wetsvoorstel voor wijziging van de Gemeentewet wordt voor het einde van dit jaar in consultatie gebracht. Gemeenteraden stellen na wijziging van de Gemeentewet op dit punt bij verordening procedurele regels over participatie. Op deze wijze wordt het debat hierover gestimuleerd en is voor alle partijen inzichtelijk op welke wijze een participatieproces verloopt. Enkele gemeentelijke voorbeelden van het vormgeven van het participatieproces zal de regering ontsluiten via de Inspiratiegids Participatie Omgevingswet.

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning ligt de verantwoordelijkheid voor een adequate invulling van participatie bij de aanvrager. De aanvrager kan hierin met het bevoegd gezag tot keuzes komen die het best passend zijn bij het voorliggende plan. Als de gemeenteraad gevallen aanwijst waarin participatie verplicht is, ligt het ook voor de hand dat de raad zich een oordeel vormt over de wijze waarop die participatiemogelijkheden bij de aangewezen gevallen bij voorkeur zouden moeten plaatsvinden. Daarbij ligt een relatie met de hierboven genoemde participatieverordening die gemeenten op grond van artikel 150 van de Gemeentewet moeten vaststellen. Gemeenteraden kunnen daarin criteria opnemen op basis waarvan per concreet project passende vormen van participatie kunnen worden gekozen.

De regering is van mening dat het eventueel voorschrijven van de wijze waarop participatie plaats zou moeten vinden in de wet niet leidt tot het gewenste resultaat van betrokkenheid van de omgeving en betere planvorming. Als de wet minimale eisen voor participatie zou bevatten, dan wordt het participatieproces al gauw een kwestie van afvinken van lijstjes. Daarnaast zorgt dit eerder voor juridificering van het participatieproces dan voor goede participatie. Er ontstaan dan immers juridische procedures over de gevolgde procedure. Omdat participatie maatwerk is, is het aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer te bepalen hoe de participatie wordt ingericht. De aard van het voorgenomen project en de omgeving zijn – zoals hierboven gezegd – elke keer anders. Bij wijzigingen van het omgevingsplan kan het gaan om kleine wijzigingen, bijvoorbeeld het wijzigen van een uitrit. Het kan echter ook gaan om een grotere wijziging, zoals bijvoorbeeld het realiseren van een nieuwbouwwijk. Eén wettelijk criterium doet geen recht aan zoveel verscheidenheid.

De regering heeft de eisen uit de werknotitie van Tonkens en Hurenkamp[35] gelezen, die tijdens de deskundigenbijeenkomst bij uw Kamer aan de orde is gekomen. De regering is van mening dat die eisen misschien eenvoudig klinken, maar uiteindelijk zullen leiden tot juridisering als die eisen wettelijk worden voorgeschreven. Wel wordt in de Inspiratiegids Participatie verwezen naar relevante literatuur. Er is een verwijzing opgenomen naar de werknotitie van Tonkens en Hurenkamp. Nogmaals benadrukt de regering dat dit zou kunnen leiden tot arbitraire eisen en afvinklijstjes over de wijze waarop alle omwonenden (bijvoorbeeld binnen een straal van 500 of 1.000 meter of meer?) over een initiatief geïnformeerd moeten worden (bijvoorbeeld met een beschrijving van het project en de te verwachten effecten op de omgeving, tekeningen in een schaal 1:1000, begeleidende onderzoeksrapporten, een informatieavond, etc.). Initiatiefnemers en het bevoegde gezag hebben er uiteindelijk zelf belang bij om te voorkomen dat in een latere fase juridische procedures ontstaan en zullen dus naar verwachting een passende invulling geven aan participatie.

Bestuursorganen dienen hier in voorkomende gevallen in redelijkheid met aanvragers afspraken over te maken. De vrees van de leden dat daardoor te veel variatie ontstaat heeft de regering niet.

Toegankelijkheid van participatie voor burgers

Het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie[36] richt zich onder meer op het opleiden en toerusten van volksvertegenwoordigers, zodat zij nog beter in staat zijn om mee te gaan in de nieuwe manieren van samenwerken, waarbij beleid wordt bedacht en gemaakt met de eigen gemeenschap. Daartoe is bijvoorbeeld een digitale leeromgeving ontwikkeld voor raads- en statenleden en waterschapsbestuurders.[37] Hierin zijn separate modules opgenomen over de Omgevingswet, waarbij participatie en het samenspel met inwoners onder de Omgevingswet aan de orde komt.

Een voorbeeld van laagdrempelig participatieproces is te vinden in gemeente Dongen en gemeente Oosterhout waarbij eerst met stakeholders richtinggevende kaders zijn opgesteld en daarna «dromen» van inwoners voor het gebied zijn opgehaald. Daar is tijd voor genomen en

---

[35] Zie de «werknotitie effectieve burgerparticipatie» op https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/participatieomgevingswet/praktische/praktische-links/

[36] https://www.lokale-democratie.nl/

[37] https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/03/27/nieuw-leerplatform-statenleden-en-waterschapsbestuurders

gegeven, rekening gehouden met timing en gezorgd voor persoonlijke communicatie. Mensen zijn in de gelegenheid gesteld hun eigen moment te kiezen om langs te komen op locatie.

In de Inspiratiegids Participatie zijn tips opgenomen hoe kwetsbare groepen betrokken kunnen worden. De gids geeft suggesties voor initiatiefnemers en bevoegd gezag om door middel van bijvoorbeeld leefstijlmodellen of werkvormen deze groepen direct aan te spreken. Anders dan de gezamenlijke fractieleden opmerkten, biedt de inspiratiegids niet alleen «goede voorbeelden», maar ook minder goede ervaringen waarvan geleerd kan worden. Ook zijn praktijkverhalen opgenomen over de betrokkenheid van kwetsbare groepen in het participatieproces. Bijvoorbeeld in het nieuwe praktijkverhaal over de samenwerking tussen gemeente Wierden en het buurtschap Notter-Zuna. In de praktijkverhalen zijn ook do's en don'ts opgenomen.

Verder zijn in de gids succesfactoren (wind-meefactoren) en faalfactoren (beren op de weg) opgenomen en hoe daarmee om te gaan. Daarin zitten ook voorbeelden waarbij burgers een vergoeding krijgen om te participeren, zoals een dinerbon of energievouchers.
De regering gaat deze vorm van beloning van participatie (of bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van zaalruimtes) niet verplicht stellen.

Daarnaast worden door verschillende partijen in het hele land werksessies en kenniskringen georganiseerd en worden participatiecodes en handreikingen opgesteld bedoeld voor onder andere bevoegde gezagen en initiatiefnemers. Deze diversiteit aan middelen om burgers te ondersteunen laat verscheidenheid aan behoefte zien bij verschillende partijen.

De regering heeft het vertrouwen dat initiatiefnemers en bestuursorganen de verantwoordelijkheid nemen om in het participatieproces iedereen te laten meetellen. Mocht onvoldoende aandacht zijn geschonken aan de belangen van deze zwakke betrokkenen, dan kan de gemeenteraad daarop bijsturen. Zo kan bijvoorbeeld een overleg worden georganiseerd tussen inwoners, maatschappelijke organisaties, bestuurders en volksvertegenwoordigers. Het proces en de uitkomsten kunnen door verschillende media worden verspreid, zodat een zo breed mogelijke groep wordt bereikt. Het is aan de democratisch gekozen volksvertegenwoordigers om een goed proces voor participatie in te richten. Zij zijn immers bij uitstek in de positie om te werken aan een klimaat van openheid en tolerantie.
Los van de Inspiratiegids Participatie, wijst de regering op de effecten van plannen of projecten die zichtbaar worden gemaakt door de regels voor de milieueffectrapportage (MER). Als een plan of project aanzienlijke milieueffecten kan hebben, worden in een MER de factoren bevolking, gezondheid, biodiversiteit, land, bodem, water, lucht, klimaat, materiële goederen, cultureel erfgoed en het landschap, waarop het plan of project aanzienlijke milieueffecten kan hebben, beschreven. Het MER bevat ook een niet-technische samenvatting van deze effecten. Op die manier is informatievoorziening voor burgers over de impact van een initiatief met aanzienlijke milieueffecten geborgd.

Rol van het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag blijft uiteindelijk verantwoordelijk voor de inhoud van het te nemen besluit en de deugdelijke motivering die daaraan ten grondslag wordt gelegd (op grond van de Awb). In die motivering dient ook aandacht te worden geschonken aan de wijze waarop participatie heeft plaatsgevonden en wat de resultaten daarvan zijn geweest. Belanghebbenden die van mening zijn dat participatie onvoldoende heeft plaatsgevonden of dat onvoldoende rekening is gehouden met hun

belang, kunnen dat in de bezwaarschriftprocedure naar voren brengen. Als een besluit met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure wordt voorbereid kan een ieder een zienswijze naar voren brengen. Een dergelijk bezwaar of zo'n zienswijze vertaalt zich juridisch als een grief dat het besluit onzorgvuldig is voorbereid of dat sprake is van een onvoldoende afweging van belangen. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat er dus geen sprake is van een afzonderlijke rechtsingang die verband houdt met participatie, maar dat de bestaande rechtsmiddelen van bezwaar en beroep ook hiervoor dienen te worden ingezet. In het kader van de heroverweging van het primaire besluit in de bezwaarfase kan het bevoegd gezag eventuele gebreken in het besluit herstellen. Belanghebbenden kunnen in het kader van de mondelinge behandeling van hun bezwaarschrift alsnog in dialoog treden met het bevoegd gezag en de aanvrager. Dit kan er toe leiden dat de aanvraag en het besluit alsnog op onderdelen worden aangepast en de motivering daarvan wordt verbeterd.

Mocht een bevoegd gezag bij gevallen waarin participatie verplicht is gesteld, van oordeel zijn dat participatie onvoldoende heeft plaatsgevonden, kan worden besloten de aanvraag niet te behandelen. Dit laatste alleen nadat de aanvrager eerst in de gelegenheid is gesteld de aanvraag aan te vullen met informatie over participatie. Hierbij wordt er op gewezen dat het aan het bevoegd gezag blijft om te bepalen of het over voldoende gegevens beschikt om een zorgvuldig besluit te nemen. Het bestuursorgaan moet nagaan of aanvullende informatie over feiten of belangen nodig is. Ook tegen een besluit om de aanvraag niet te behandelen kan bezwaar en vervolgens beroep worden ingesteld.

Rol van de bestuursrechter

In antwoord op de vraag over de opmerking van de Raad voor de rechtspraak is de regering van mening dat bij de beoordeling van een beroep het zwaartepunt vooral ligt bij de motivering van het besluit op bezwaar en niet bij de wijze waarop voorafgaand aan het indienen van de aanvraag gelegenheid is geboden tot participatie. Mocht de rechter tot het oordeel komen dat het besluit onvoldoende is gemotiveerd of belangen onvoldoende zijn afgewogen, dan hoeft dat niet meteen tot vernietiging van het besluit te leiden. In dat geval kan ook toepassing worden gegeven aan de bestuurlijke lus. Bij de bestuurlijke lus biedt de bestuursrechter het bestuursorgaan nog de gelegenheid gebreken in het bestreden besluit te herstellen. Dit zal voor de meeste instrumenten uit de Omgevingswet – als daar een gebrek in de voorbereiding zat – uitkomst kunnen bieden.

Bij gevallen waarin een gemeenteraad gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van het eerdergenoemde amendement-Van Eijs c.s. en gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten heeft aangewezen waarbij participatie door de aanvrager verplicht is gesteld, kan de rechter wel rechtstreeks geconfronteerd worden met de vraag of de geboden participatiemogelijkheden voldoende zijn geweest. Die vraag zal aan de orde zijn in geval een beroep wordt ingesteld tegen het besluit om een aanvraag niet te behandelen, omdat het bevoegd gezag de participatie onvoldoende vindt. De rechter moet zich dan een oordeel vormen over de vraag of het bevoegd gezag in redelijkheid tot het oordeel heeft kunnen komen dat de aanvraag onvolledig was. Voor een goede motivering van zo'n besluit zou het wel behulpzaam zijn als er door de gemeenteraad van tevoren criteria zijn vastgesteld op grond waarvan beoordeeld kan worden of bij een aanvraag voldoende participatiemogelijkheden zijn geboden. Dergelijke criteria zijn ook van belang voor aanvragers die gesteld worden voor de vraag op welke wijze zij daar invulling aan moeten geven. In de praktijk werken gemeenten vaak al met dergelijke criteria. Daar past overigens nog wel een waarschuwing aan gemeenten om daarbij niet te

overvragen. Er zijn signalen bekend dat gemeenten alleen medewerking willen verlenen aan een aanvraag voor een afwijking van het bestemmingsplan als directe buren hiervoor schriftelijke toestemming hebben verleend. Goed overleg met buren is van groot belang, maar de genoemde vorm van «burenplanologie» acht de regering in strijd met het recht, omdat hiermee wordt miskend dat het bevoegd gezag, met toepassing van de beoordelingsregels, heeft te beslissen op ingekomen aanvragen. Deze verantwoordelijkheid kan niet worden afgeschoven op omwonenden. Een dergelijke praktijk leidt ook gemakkelijk tot onacceptabele uitwassen, waarin buren zo nodig met misleiding of onder dreiging elkaar toestemmingen ontfutselen.

[35] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de effecten en kosten voor de burger doordat de rechtszaken zwaarder of complexer zouden worden, en of dit effect onderzocht is. Ze denken dat dit effect optreedt, omdat een integrale omgevingsvergunning bekeken moet worden in plaats van een eenvoudigere vergunning.
De regering deelt het belang van goede rechtspraak en dat rechters ook als zaken complexer zouden worden hiervoor voldoende toegerust moeten zijn. De regering denkt echter dat rechtszaken onder de Omgevingswet in algemene zin niet complexer worden. Aan de rechter zullen niet steeds integrale in plaats van een eenvoudige -of enkelvoudige vergunningen worden voorgelegd. Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen of hij voor het uitvoeren van een activiteit alle vereiste toestemmingen in één keer aanvraagt, of achter elkaar.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan ook al voor één project dat bestaat uit meerdere vergunningplichtige activiteiten, één omgevingsvergunning worden aangevraagd. Vaak kiezen initiatiefnemers daar niet voor, vanwege risicospreidende en kosteneffectieve overwegingen. Zo kunnen bijvoorbeeld kosten bespaard worden voor dure bouwtekeningen als bijvoorbeeld een andere vergunning die ook nodig is toch niet verleend zal worden. Daarbij komt dat de complexiteit van zaken niet alleen wordt ingegeven door wetgeving, maar zeker ook door de aard en de omvang van de activiteit die wordt verricht en de technische aspecten die daarmee gepaard gaan. Zaken zijn vooral complex omdat de feitelijke activiteit complex is, en niet omdat vergunningverlening samen wordt gebracht. Ook als activiteiten niet tegelijk worden aangevraagd, zullen de technische aspecten aan de orde komen, maar dan in afzonderlijke procedures. De regering verwacht dan ook niet dat het aantal complexe zaken door de Omgevingswet substantieel toeneemt.

Op grond van het huidige recht (Wabo) kunnen ook complexe vergunningen aan de bestuursrechter worden voorgelegd, waarbij bijvoorbeeld tegelijkertijd voor de activiteiten bouwen, milieu en planologisch strijdig gebruik vergunning is verleend. Gedacht kan worden aan de verlening van een vergunning voor een veehouderij, een fabriek of een evenementenhal. In die gevallen blijkt uit de huidige praktijk dat veel belanghebbenden, al dan niet in groeps -of verenigingsverband, goed in staat zijn om hun bezwaren of beroepsgronden over een voorgenomen activiteit over het voetlicht te brengen. Daarbij merkt de regering op dat de bestuursrechter verplicht is om rechtsgronden aan te vullen op grond van artikel 8:69, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Als de procederende burger twijfels heeft over de deugdelijkheid van onderzoeken die aan de verlening van een omgevingsvergunning ten grondslag zijn gelegd, kan de bestuursrechter bepalen dat de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB) wordt ingeschakeld. Deze stichting heeft op grond van het wetsvoorstel (artikel 17.10 van de Omgevingswet) tot taak op verzoek van de bestuursrechter

onafhankelijk onderzoek te doen over veelal technische kwesties. De StAB heeft een jarenlange ervaring op dit terrein opgebouwd en wordt bekostigd door het Rijk. Dat betekent dat de burger in de gevallen dat de bestuursrechter de StAB inschakelt, geen kosten hoeft te maken om onafhankelijk en onpartijdig onderzoek naar de gevolgen van een activiteit te verkrijgen.
Artikel 8:69 van de Awb en artikel 17.10 van de Omgevingswet, zoals voorgesteld bij dit wetsvoorstel, zijn voorbeelden van voorzieningen die het bestuursrecht heeft om aan de burger een gelijkwaardige positie toe te kennen ten opzichte van het bestuursorgaan en de initiatiefnemer. Voor zover zich een toename van de complexiteit van de zaken als gevolg van de Omgevingswet voor zou doen, voorziet het bestuursrecht naar de mening van de regering in afdoende voorzieningen voor de bestuursrechter om adequate rechtsbescherming te bieden aan de burger.

Op grond van de hiervoor weergegeven overwegingen is het effect voor burgers van een eventuele toename van de complexiteit van rechtszaken niet onderzocht. Wel zal de regering de effecten van de Omgevingswet op de rechtsbescherming voor burgers nauwlettend volgen [zie ook bij de vragen 136 en 137].

[36–39] De vragen van de gezamenlijke fractieleden over participatie worden beantwoord bij vraag [33].

[40] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af hoe het DSO straks toegankelijk is voor burgers die niet bekend zijn met de gebruiken en procedures van de overheid.
Deze vraag raakt de kern van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Een belangrijk verbeterdoel van het Omgevingsrecht is het verbeteren van het inzicht, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak en daarin speelt het DSO voor burgers en bedrijven een belangrijke rol.

In het DSO wordt de toegankelijkheid voor de burger zo optimaal mogelijk gemaakt:
- Er is een verplichte Europese standaard (EN 301 549) die zich richt op de digitale toegankelijkheid van de overheid. Deze norm is uitgewerkt in richtlijnen, de WCAG, die voorschrijft op welke manier toegankelijkheid van de overheid door middel van digitale voorzieningen geborgd moet worden. Dit heeft zowel betrekking op inhoudelijke toegankelijkheid zoals het taalgebruik als op de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. Het DSO wordt in overeenstemming met deze voorschriften ontwikkeld en getoetst.
- In het DSO wordt de drempel van het formele taalgebruik waarvan de overheid zich vaak bedient zoveel mogelijk gemeden. Zo hoeft een burger niet te weten dat het kappen van een boom in een Omgevingsplan officieel «vellen van een houtopstand» heet, maar wordt de burger via voor haar/hem gebruikelijke termen door de juiste vragen geleid.
- Daarnaast wordt de gebruiker geholpen doordat alleen die vragen worden gesteld die relevant zijn. Zodra bijvoorbeeld in een vragenlijst bij het checken blijkt dat een vergunning nodig is, hoeft de gebruiker voor dat onderdeel verder geen vragen te beantwoorden.

Ook vragen de gezamenlijke fractieleden welke data in het DSO zitten die betrekking hebben op kwetsbare waarden zoals «stilte» en «aanwezigheid (zeldzame) dier- en plantsoorten», en hoe deze data verzameld worden en gewaarborgd worden voor heel Nederland.
Voor zover gegevens over deze onderwerpen geen deel uitmaken van de kerninstrumenten van de Omgevingswet, zoals de omgevingsverordening

en het omgevingsplan, valt deze informatie onder de categorie «Overige informatie over de fysieke leefomgeving».

Het Bureau ICT-toetsing heeft in 2017 geadviseerd complexiteit te reduceren en daartoe de werkzaamheden gericht op uitbouw van DSO-LV met dergelijke informatie nog niet op te pakken. Dit advies is opgevolgd en daarmee maakt deze informatie nog geen deel uit van het basisniveau bij inwerkingtreding van de wet. Op dit moment voert de regering met de bestuurlijke partners gesprekken over de uitbouwfase van het DSO, waarin ook is voorzien dat informatie over de fysieke leefomgeving wordt aangesloten, zoals bijvoorbeeld natuurwaarden. Voor de uitbouw van het DSO is meerjarig een bedrag van € 50 miljoen beschikbaar (exclusief de bijdragen van de bestuurlijke partners). Het is derhalve in deze fase van ontwikkeling nog niet mogelijk een overzicht te geven van de gevraagde data.

Overigens wordt informatie over kwetsbare waarden zoals door de gezamenlijke fractieleden genoemd nu al gedeeld via bijvoorbeeld websites van overheden en organisaties. Deze informatie, zoals over flora en fauna wordt in het kader van de eigen taakuitoefening door overheden en diensten georganiseerd. Die informatie is er en blijft ook bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar. Waar mogelijk wordt in het DSO met weblinks verwezen naar deze informatiesites.

[41] De gezamenlijke fractieleden hebben een aantal vragen gesteld over beslisbomen met betrekking tot vergunningverlening. Zij vragen naar de verplichting voor decentrale overheden om deze op te stellen, archivering van oudere bomen, en hoe ver het met de bouw van deze bomen staat. Ook willen zij weten of verouderde regelgeving gearchiveerd wordt en toegankelijk is voor burgers en de rechter. Zij willen weten welk percentage van de rijksregelgeving wordt doorvertaald in beslisbomen, en hoe regelgeving toegankelijk wordt gemaakt die niet wordt doorvertaald. Ook willen zij weten hoe de regering zal bepalen of de informatievoorziening via het DSO voldoende op koers ligt medio 2020.

In het DSO zijn vragenbomen beschikbaar, waarmee burgers en bedrijven kunnen controleren of zij een vergunning nodig hebben of een melding moeten doen. Ook kunnen burgers en bedrijven met behulp van vragenbomen een aanvraag of een melding opstellen. Voor het maken van vragenbomen moeten overheden hun juridische regels omzetten naar zogeheten toepasbare regels. Decentrale overheden kunnen desgewenst toepasbare regels maken om hun regelgeving gebruiksvriendelijker te ontsluiten, maar dat is niet verplicht. Wel zijn zij verplicht vragenbomen aan te leveren voor lokale vergunningstelsels, zodat een compleet aanvraagformulier kan worden samengesteld. Voor het aanleveren van vragenbomen wordt via de Invoeringsregeling een standaard verplicht gesteld, de Standaard Toepasbare Regels (STTR). Dit is nodig om vragenbomen van verschillende overheden te kunnen combineren en te zorgen voor een bruikbare ontsluiting via het DSO.

Deze leden vragen verder of verouderde regelgeving beschikbaar blijft in een archief. Dit is het geval: de huidige wet- en regelgeving blijft vindbaar via de website www.overheid.nl. De komst van het DSO verandert op dit gebied niets: ook nu al kan hier oudere wet- en regelgeving worden gevonden. Als na inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigingen worden aangebracht in regelgeving die te vinden is in het DSO, kan bovendien in het DSO worden teruggekeken naar welke regelgeving gold op moment X. Deze functionaliteit staat bekend als tijdreizen, en is onderdeel van het basisniveau van DSO-LV. Vragenbomen op basis van verouderde regelgeving zullen niet vindbaar zijn in het DSO: het tijdreizen

in vragenbomen maakt geen onderdeel uit van het basisniveau, en is ook niet mogelijk in de huidige voorzieningen Omgevingsloket Online en ActiviteitenInternetModule.

Het Rijk zorgt ervoor dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet voor alle activiteiten die in rijksregelgeving worden gereguleerd, vragenbomen beschikbaar zullen zijn, zodat er vergunningen kunnen worden aangevraagd en meldingen kunnen worden gedaan. Dit is inclusief de activiteiten uit de bruidsschat, oftewel de activiteiten die nu nog door het Rijk worden gereguleerd, maar in de toekomst door decentrale overheden. De vragenbomen voor de bruidsschat worden in het digitale loket gezet als een set voor elke gemeente en elk waterschap. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen gemeenten en waterschappen deze bruidsschat-vragenbomen zelf aanpassen. Gemeenten en waterschappen zijn zelf verantwoordelijk voor het actueel houden van deze vragenbomen en het verwijderen van verouderde vragenbomen. Het Rijk heeft deze taak waar het gaat om rijksregelgeving. Zo zorgen de overheden er gezamenlijk voor dat alle vergunningen en meldingen altijd digitaal kunnen worden aangevraagd en gedaan.

Daarnaast maakt het Rijk vragenbomen voor het checken of activiteiten vergunning- of meldingsplichtig zijn. Bij het maken van vergunningen- en meldingenchecks wordt geprioriteerd aan de hand van activiteiten die burgers en kleinere bedrijven vaak aanvragen of melden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de beschikbare gebruiksgegevens van de huidige digitale voorzieningen.

De leden willen weten welk percentage van de rijksregelgeving wordt doorvertaald in vragenbomen. Het is onmogelijk hier een exact percentage aan te verbinden. Het maken van een vragenboom heeft alleen zin wanneer er een vergunningplicht of meldingsplicht geldt: de vragenbomen zijn bedoeld om het initiatiefnemers gemakkelijker te maken een vergunningaanvraag te doen of een melding in te dienen. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal voor 100% van de activiteiten waarvoor een vergunning- of meldingsplicht geldt op grond van rijksregelgeving een vragenboom beschikbaar zijn om de vergunning aan te vragen of de melding in te dienen.
De leden vragen voorts hoe de regering zal bepalen of de informatievoorziening via het DSO voldoende op koers ligt medio 2020. In de voortgangsbrief over de stelselherziening, die uw Kamer op korte termijn zal ontvangen, zal uw Kamer hierover geïnformeerd worden.

[42, 43] De gezamenlijke fractieleden willen weten of het klopt dat de gemeenten een jaar kunnen oefenen met het DSO, terwijl de bruidsschat er op 1 januari 2020 nog niet in staat. Verder willen de leden weten of gemeenten kunnen oefenen met complexe plannen, en hoe voorkomen wordt dat zich complicaties voordoen.
Bij het beantwoorden van deze vraag is het belangrijk om onderscheid te maken tussen de landelijke voorziening waar gemeenten hun eigen systemen op aan moeten sluiten, dus de machine die gebruikt moet worden, en de inhoud van de regelgeving en plannen die met behulp daarvan bekend gemaakt en beschikbaar gesteld moeten worden. Vanaf januari 2020 kunnen gemeenten volwaardig oefenen met het aansluiten op en gebruiken van de landelijke voorziening. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in het statusoverzicht met betrekking tot de ontwikkeling van het digitaal stelsel dat uw Kamer eerder deze maand heeft ontvangen. Kort samengevat kunnen gemeenten beginnen met het maken en uploaden van vragenbomen, het aansluiten en testen van hun zaaksystemen en het maken en uploaden van concept-omgevingsplannen. Het is niet juist dat het DSO geen complexe plannen aan zou kunnen. De

Omgevingsregeling is inmiddels gepubliceerd en in het DSO gezet. Dat is een groot en complex stuk regelgeving, dat inzicht verschaft in de mate waarin het DSO dergelijke plannen al aankan.

Bij de ontwikkeling van het DSO wordt voortdurend gewerkt met praktijkproeven, waarbij onderdelen van het DSO worden beproefd met zo realistisch mogelijke gegevens. Gaandeweg worden deze proefgegevens, die door overheden zelf worden aangeleverd, steeds rijker en complexer, waarmee ook een steeds realistischer beeld ontstaat van de complexiteit van plannen die het DSO moet kunnen verwerken. De verwachting is dat hier in het oefenjaar ook aan de zijde van het DSO nog zaken aan het licht zullen komen die moeten worden opgelost. Daar is dit oefenjaar dan ook voor bedoeld. Het werkt twee kanten op: overheden oefenen met het DSO en dit levert belangrijke informatie op over waar het DSO nog verbetering of aanpassing behoeft voordat de Omgevingswet in werking treedt.

De gezamenlijke fractieleden vragen naar de beschikbaarheid van de bruidsschat, die is opgenomen in het ontwerp-Invoeringsbesluit, en zal worden aangevuld door een aantal aanvullingsbesluiten. Na behandeling van het ontwerp-Invoeringsbesluit in beide Kamers komt in het eerste kwartaal van 2020 een eerste proefbestand van de bruidsschat beschikbaar, voor zowel gemeenten als waterschappen. Hiermee kunnen bevoegde bestuursorganen en leveranciers hun eigen systemen gaan testen. Tegelijkertijd zal dit proefbestand als voorbeeld van een bruidsschat in het DSO worden geladen voor één gemeente en waterschap, zodat bevoegde bestuursorganen bijvoorbeeld kunnen zien hoe het omgevingsplan van rechtswege, waar de bruidsschat een onderdeel van is, in het DSO eruit gaat zien. Zodra de regelgeving voldoende stabiel is, zal voor iedere gemeente en waterschap de bruidsschat, op maat, worden geladen in het DSO.

De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de botsproeven niet al voor het overgangsjaar 2020 gedaan zouden moeten zijn om te beoordelen of het DSO klaar is voor gebruik.
Het beproeven van de robuustheid van het DSO en het oefenen door overheden met het DSO gaan hand in hand. Vanaf het begin van de ontwikkeling van het DSO zijn overheden betrokken bij praktijkproeven om onderdelen van het DSO te testen. In totaal zijn inmiddels 123 van dit soort praktijkproeven uitgevoerd, zoals in het statusrapport is vermeld dat uw Kamer op 19 november heeft ontvangen.[38] In de fase die nu aanbreekt wordt het steeds meer mogelijk om dit te doen met realistische plannen die het hele proces binnen het DSO doorlopen, dus van het opstellen en uploaden van een concept tot het bekend maken en tonen in het DSO en het aanleveren van eventuele bijbehorende vragenbomen. Dit beproeven en waar nodig in het DSO verwerken van de bevindingen die dit oplevert zal ook in het oefenjaar, waarin er steeds meer realistische plannen beschikbaar komen, doorgaan. Het DSO wordt gedurende het oefenjaar doorontwikkeld, mede op basis van de in dat jaar uitgevoerde proeven. Als daarbij toch nog problemen zouden rijzen, kunnen die voortvarend opgelost worden. Op deze manier wordt zeker gesteld dat het DSO helemaal gebruiksklaar is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie ook bij vraag [88]).

Mogelijk bezwaar vergunning verstrekking in combinatie met onherstelbare wijzigingen

[44–45] De gezamenlijke fractieleden vragen de regering te reflecteren op de termijn van vier weken voor de inwerkingtreding van omgevingsver-

[38] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, Q.

gunningen die onomkeerbare wijzigingen tot gevolg hebben. Zij vragen hoe en wanneer de initiatiefnemers worden geïnformeerd over binnengekomen bezwaren. Verder vragen zij waarom de start van werkzaamheden niet gelijkloopt met de afhandeling van de ingediende bezwaren of de termijn voor het indienen daarvan. Ook vragen zij of een bezwaarschrift niet ook een vorm van participatie is, die door deze voorgenomen wetgeving minder waarde krijgt toegekend en of mensen zich hierdoor niet ongekend en ongehoord zullen voelen [44]. Voor het geval dat uitvoering is gegeven aan een omgevingsvergunning met onomkeerbare wijzigingen die later wordt gewijzigd of ingetrokken vragen zij zich af hoe het herstel van de wijzigingen door de vergunninghouder verloopt en wie voor de kosten van herstel aansprakelijk is [45].
De regering reflecteert graag op de in artikel 16.79 van de Omgevingswet geregelde termijn van vier weken voor de inwerkingtreding van omgevingsvergunningen die onomkeerbare wijzigingen tot gevolg hebben. Daarbij zij opgemerkt dat de in artikel 16.79, tweede lid, van de Omgevingswet geregelde inwerkingtredingstermijn van vier weken voor omgevingsvergunningen voor activiteiten met onomkeerbare gevolgen, op verzoek van uw kamer tot stand is gekomen. Dit is gebeurd naar aanleiding van een daartoe strekkende motie, die is ingediend bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet.[39] In de Omgevingswet zoals die is vastgesteld, bedraagt die termijn twee weken.

Het enkel indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op. Als daarvoor een spoedeisend belang aanwezig is, kunnen bezwaarmakers dat wel bewerkstelligen door het doen van een verzoek om voorlopige voorziening bij de voorzieningenrechter van de rechtbank. Met het oog hierop is in artikel 16.79, vierde lid, van de Omgevingswet bepaald dat als binnen de termijn van vier weken een dergelijk verzoek wordt gedaan, het besluit niet in werking treedt voordat de voorzieningenrechter op het verzoek heeft beslist. Naar huidig recht wordt in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor omgevingsvergunningen voor activiteiten met onomkeerbare gevolgen van een vergelijkbare systematiek uitgegaan. Aan deze regeling ligt het in artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht neergelegde uitgangspunt van het Nederlandse bestuursrecht ten grondslag dat het bezwaar of beroep de werking van het besluit waartegen het gericht is niet opschort. De regering ziet voor de Omgevingswet geen aanleiding om op dat algemene uitgangspunt een uitzondering te maken, net zomin als dat naar huidig recht voor de Wabo is gedaan. De regering acht een dergelijke uitzondering te verstrekkend, omdat hierdoor ook vergunningen worden geraakt waar er geen bezwaarmakers zijn te verwachten. Bovendien is het niet ongebruikelijk dat als er wel bezwaarmakers zijn, de vergunninghouder op voorhand met hen afspreekt met de uitvoering van de omgevingsvergunning te zullen wachten totdat op de bezwaren is beslist. Daarbij geldt overigens dat er geen formele wettelijke verplichting is voor het bevoegd gezag om een initiatiefnemer in kennis te stellen van tegen zijn vergunning gemaakte bezwaren, maar het ligt uiteraard op de weg van een zorgvuldig handelend bestuursorgaan om dat wel te doen. Een bezwaarschrift is geen vorm van participatie in het eerste kwartaal van 2020 een eerste proefbestand van de bruidsschat beschikbaar, voor zowel gemeenten als waterschappen omdat ten tijde van het indienen van het bezwaarschrift het bevoegd gezag de beslissing op de aanvraag al heeft genomen. Dat laat onverlet dat als een besluit wordt heroverwogen daarbij in participatie kan worden voorzien. De regering ziet geen aanleiding om te vrezen dat bezwaarmakers door het ontbreken van een regeling voor een van rechtswege opschortende werking van een gemaakt bezwaar, zich ongekend en ongehoord zouden voelen. Zoals

[39] Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K.

hiervoor al opgemerkt, kunnen bezwaarmakers als sprake is van een spoedeisend belang in deze situatie een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank, zodat zij op die manier worden gehoord.

In antwoord op de vragen van de gezamenlijke fractieleden over de situatie die ontstaat als op enig moment uitvoering wordt gegeven aan een omgevingsvergunning voor een activiteit met onomkeerbare gevolgen terwijl die vergunning nog niet onherroepelijk is, en uiteindelijk komt vast te staan dat die vergunning niet had mogen worden verleend, merkt de regering het volgende op. Het uitvoering geven aan een nog niet onherroepelijke vergunning is voor rekening en risico van de vergunninghouder. De vernietiging van de vergunning leidt doorgaans niet tot aanspraken van de vergunninghouder jegens het bevoegd gezag. Als aan een nog niet onherroepelijke omgevingsvergunning voor een activiteit met onomkeerbare gevolgen uitvoering is gegeven, kunnen die gevolgen uiteraard niet meer worden hersteld.

Europese regelgeving

[46] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe de regering aankijkt tegen de stelling dat volledige toepassing van de richtlijn luchtkwaliteit niet is verzekerd, zolang het voorkomen van normopvulling afhankelijk is van de medewerking van decentrale overheden.
De vrees dat het nieuwe systeem aanzet tot normopvulling onderschrijft de regering niet. In het nader rapport over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is uiteengezet dat het stelsel verschillende waarborgen bevat om normopvulling en (dreigende) overschrijdingen te voorkomen, te weten: 1) de verplichting om omgevingswaarden te monitoren en een programma op te stellen bij een (dreigende) overschrijding, 2) normering door middel van algemene regels en 3) de mogelijkheid voor decentrale overheden om eigen regels vast te stellen. In hun vraag halen de fractieleden de kern van het betoog uit het nader rapport aan. De regering heeft de verwachting dat mede door de Omgevingswet de luchtkwaliteit verder zal verbeteren, juist ook door de inzet van decentrale overheden. Zo biedt het nieuwe stelsel decentrale overheden de mogelijkheid om regels te stellen over luchtkwaliteit, waaronder eigen omgevingswaarden. Hierdoor kan lokaal worden gewerkt aan een verdere verbetering van de luchtkwaliteit, ook onder de omgevingswaarden van het Rijk. Daarnaast neemt ook het Rijk zijn verantwoordelijkheid. Zo wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan het Schone Lucht Akkoord. Met dit akkoord wordt een maatregelenpakket van Rijk, provincies en gemeenten vastgelegd, waarmee de luchtkwaliteit eveneens verder zal verbeteren.

Verder vragen de gezamenlijke fractieleden hoe de regering gaat toezien op de uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit. De luchtkwaliteit in Nederland is het afgelopen decennium aanzienlijk verbeterd. Slechts op een beperkt aantal locaties is nog sprake van een overschrijding van de Europese grenswaarden. Hierbij gaat het in het merendeel van de gevallen om lokale en specifieke luchtkwaliteitsproblemen, zoals rondom veehouderijen of binnenstedelijke wegen. Gemeenten zijn het beste in staat maatregelen te treffen die lokale overschrijdingen wegnemen. Vandaar dat onder de Omgevingswet de primaire verantwoordelijkheid voor het opstellen van een programma bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden bij de gemeenten berust. Dat wil echter niet zeggen dat alléén de gemeenten verantwoordelijk worden voor het behoud van een goede luchtkwaliteit en het voorkomen van overschrijdingen van de omgevingswaarden. Er zal sprake zijn van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, provincies en Rijk. Dit volgt ook concreet uit artikel 4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In deze

bepaling wordt voor bepaalde stoffen met een gemeentegrensoverschrijdend karakter de verplichting om een programma op te stellen bij de provincie of het Rijk belegd. Dat de primaire verantwoordelijkheid voor het opstellen van een programma bij één bestuursorgaan komt te liggen, betekent niet dat daarmee ook automatisch alle bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheden bij dat bestuursorgaan worden gelegd. Zo ligt het bijvoorbeeld voor de hand dat een gemeente in overleg treedt met het Rijk als blijkt dat een (dreigende) overschrijding met name veroorzaakt zou worden door een Rijksweg. Het spreekt voor zich dat het Rijk dan zijn verantwoordelijkheid neemt en een bijdrage levert aan het wegnemen van de (dreigende) overschrijding. Dat overheden moeten afstemmen en samenwerken wordt ook onderstreept in artikel 2.2 van de Omgevingswet.

Tot slot zij vermeld dat het Rijk door middel van monitoring toezicht houdt op de uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit. Ook deze monitoring is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende overheden. Zo bepaalt artikel 10.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat ook gemeenten en provincies verschillende gegevens moeten verzamelen ten behoeve van de landelijke monitoring. Bij deze monitoring wordt overigens niet alleen gekeken naar het afgelopen jaar, maar worden ook voor toekomstige jaren de concentraties berekend. Zodoende kunnen ook dreigende overschrijdingen tijdig worden gesignaleerd en gericht worden aangepakt door middel van maatregelen.
Bij het implementeren van de richtlijnen voor luchtkwaliteit is de correcte en volledige implementatie daarvan ook gedetailleerd verantwoord in het Besluit kwaliteit leefomgeving (waaronder in uitgebreide implementatietabellen). Gelet op al het voorgaande is de regering van mening dat een volledige toepassing van de richtlijn luchtkwaliteit is verzekerd. Daarbij komt dat zoals hierboven benoemd de luchtkwaliteit naar verwachting verbetert. Al met al acht de regering de kans dat de Staat wordt gecorrigeerd door burgers wegens het niet nakomen van de richtlijn dan ook klein.

[47] De gezamenlijke fractieleden vragen wat volgens de regering de «harde» grenzen zijn die de wet en AMvB's stellen en in hoeverre deze voortvloeien uit Europese regelgeving. Ook vragen deze leden of het mogelijk is van de grenswaarden voor geluid, geur en trillingen af te wijken als de eigenaar niet meewerkt of een maatregel niet kosteneffectief is. Zij vragen waarom bandbreedtes worden toegepast en geen harde normen. Ook vragen zij hoe rekening wordt gehouden met cumulatie en of bij metingen integraal wordt gecontroleerd of per waarde.
De wettelijke opdrachten, instructieregels, oogmerken en boordelingsregels van de Omgevingswet vormen met elkaar de wettelijke vereisten voor het nemen van besluiten. Hoewel in het spraakgebruik vaker gehanteerd, werkt het onderscheid tussen «harde» en «zachte» normen, mogelijk verwarrend. Een besluit dient aan *alle* van toepassing zijnde randvoorwaarden te voldoen. Er is op onderdelen wel een verschil in de mate van beoordelingsvrijheid die wordt meegegeven aan bestuursorganen. Bij luchtkwaliteit en externe veiligheid is die ruimte zeer beperkt. Aan de andere kant van het spectrum zitten niet-genormeerde onderdelen van de leefomgeving, zoals lichthinder en parkeerdruk. Het Rijk laat deze onderwerpen vrij. Daartussen in zitten, met een afnemende mate van beoordelingsruimte onder meer cultureel erfgoed, geur- en trillingshinder, geluidhinder, waterkwaliteit en waterveiligheid.

Onder de Omgevingswet worden de Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen correct en volledig geïmplementeerd. Soms bieden deze verplichtingen zeer veel ruimte voor een eigen invulling (bijvoorbeeld het Landschapsverdrag), in andere gevallen is die ruimte veel beperkter (bijvoorbeeld de richtlijn luchtkwaliteit). Soms zijn de verplichtingen

beperkt tot het verzamelen en beoordelen van gegevens over de kwaliteit van een bepaald aspect (bijvoorbeeld de richtlijn omgevingslawaai en de richtlijn overstromingsrisico's). Onderwerpen met een internationaalrechtelijke achtergrond hebben dus niet vanzelfsprekend een geringere beoordelingsruimte. Uiteraard bieden internationaalrechtelijke verplichtingen wel de randvoorwaarde waarbinnen de beoordelingsruimte op nationaal niveau kan worden vormgegeven.
Voor de onderwerpen die een ruime mate van beoordelingsruimte kennen, geldt in algemene zin, dat het te beschermen belang niet onevenredig wordt geschaad en dat de concrete afweging tussen het belang en andere belangen het beste op lokaal niveau gemaakt kan worden. Een uitgangspunt van de Omgevingswet is dat het Rijk geen regels stelt, die net zo goed of beter op decentraal niveau gesteld kunnen worden.[40]

Bij geluid, geur en trillingen is bewust gekozen voor een bandbreedte. Een bindende norm op het niveau van de standaardwaarden zou veel gangbare activiteiten onmogelijk maken en tot onuitvoerbare saneringsopgaven leiden. Een bindende norm op het niveau van de grenswaarden zou leiden tot te weinig bescherming, omdat dan hoge geluidniveaus zonder meer aanvaardbaar zouden worden geacht. Overigens gelden er in het huidige recht ook bandbreedten, omdat gemeenten gebruik kunnen maken van maatwerkvoorschriften, zowel soepeler als strenger dan de standaardwaarde. Bovendien biedt het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer de mogelijkheid voor een aantal bedrijfstakken bij verordening afwijkende geluidwaarden vast te stellen.
Afwijken van de grenswaarden is, net als in het huidige recht, alleen in incidentele situaties mogelijk. Voor geluid is dat, net als nu, inderdaad het geval als de eigenaar van het gebouw niet bereid is mee te werken aan onderzoek naar het geluid binnen zijn gebouw of weigert noodzakelijke geluidwerende maatregelen aan te laten brengen. Dat heeft te maken met het privaatrechtelijke eigendomsrecht van het gebouw. De financiële doelmatigheid van maatregelen is, eveneens zoals in het huidige recht, alleen een criterium in relatie tot het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. De regels daarover zijn opgenomen in het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid dat ook bij uw Kamer is voorgehangen. Dat betreft alleen de afweging van maatregelen die het geluid op de gevel beperken, zoals geluidschermen, maar niet eventuele maatregelen aan de gevel zelf waarmee de binnenwaarde wordt geborgd.

Wat betreft de vraag over cumulatie kan het volgende worden opgemerkt. Het Besluit kwaliteit leefomgeving eist van gemeenten dat zij rekening houden met de geur, het geluid en de trillingen van activiteiten – in meervoud gesteld – en daarmee wordt dus gevraagd om na te denken over cumulatie.[41] Als er bijvoorbeeld sprake is van meerdere gelijksoortige activiteiten in een gebied kan dat aanleiding zijn om lagere waarden te stellen dan de standaardwaarden, zodat het gecumuleerde geluid nog aanvaardbaar is. De regels die in het omgevingsplan gesteld worden over geur, geluid of trillingen betreffen echter steeds één activiteit. Een regel die zich richt tot meerdere personen tegelijk, die gezamenlijk niet meer dan een bepaalde hoeveelheid hinder mogen produceren, is immers niet naleefbaar, noch handhaafbaar. Bij metingen in het kader van toezicht en handhaving wordt alleen beoordeeld of de geur, het geluid en de trillingen voldoen aan de regels voor een specifieke activiteit.

---

[40] Artikel 2.3 van de Omgevingswet.
[41] Zie ook de toelichting: Stb. 2018, 292, p. 360–361.

M.e.r.

[48] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de ingebrekestelling over de mer-richtlijn, of een plan-mer verplicht is voor ingrijpende projecten en of is overwogen om toetsing door de Commissie voor de milieueffectrapportage verplicht te stellen.
Ten aanzien van de vraag over de ingebrekestelling verwijst de regering kortheidshalve naar het tweede deel van het antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie [14].

Voor complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang, zoals de aanleg, wijziging of uitbreiding van havens, luchthavens, buisleidingen, hoogspanningsleidingen, stuwdammen en primaire waterkeringen is de projectprocedure onder de Omgevingswet van toepassing. Het projectbesluit vervangt het inpassingsplan uit de Wet ruimtelijke ordening. Als voor het project een voorkeursbeslissing wordt genomen, dan geldt de verplichting tot het opstellen van een plan-mer. Mocht geen voorkeursbeslissing worden genomen, dan zal in de meeste gevallen een project-mer worden gemaakt.

Het advies van de Commissie voor de mer is alleen verplicht bij de plan-mer, dus als er ook een voorkeursbeslissing wordt genomen. Bij de project-mer is advies van de Commissie mer facultatief en kan het bevoegd gezag verzoeken om advisering, zoals mogelijk gemaakt in de mer-richtlijn. Het uitgangspunt is dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het besluit en daarmee ook voor de kwaliteit van het MER. Een facultatief toetsingsadvies benadrukt deze verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Dit is toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet en met deze regelgeving is door de Tweede en Eerste Kamer ingestemd.[42] De regering ziet geen reden om dit te heroverwegen.

Overgang voor gemeenten

[49] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe de regering erop toeziet dat deregulering niet leidt tot een verlaging van het beschermingsniveau. Zij zijn van mening dat achteraf beoordelen van de nadelige gevolgen voor het beschermingsniveau te laat is en vragen naar garanties.
In het stelsel is er sprake van een beperkte verschuiving van rijksregels naar het decentrale niveau. Het gaat om regels waarbij er al een grote mate van decentrale afwegingsruimte was, bijvoorbeeld doordat decentrale overheden met maatwerkvoorschriften en bij verordening konden afwijken van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij worden regels voor activiteiten als horeca, detailhandel en sport en recreatie niet meer op rijksniveau geregeld[43] en worden voor andere activiteiten geen uitwerkte regels opgenomen over de immissies van geluid, de geur en de trillingen. Ook bepaalde lozingen in regionale wateren worden niet meer in de rijksregels opgenomen. Om te voorkomen dat er straks een gat in de regels ontstaat bij de verschuiving van rijksregels naar het decentrale niveau wordt in het ontwerp-Invoeringsbesluit voorzien in een zogenoemde bruidsschat. Deze bruidsschat maakt bij de inwerkingtreding van het stelsel meteen onderdeel uit van het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Uitgangspunt is dat decentrale overheden daarna zelf verantwoordelijk zijn voor het reguleren van deze onderwerpen. Gemeenten en waterschappen kunnen gebiedsspecifiek de noodzakelijke regels stellen en daarbij de bruidsschatregel behouden, schrappen of aanpassen aan de lokale omstandigheden. Als ze kiezen voor aanpassen,

[42] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 225.
[43] Zie voor een overzicht van de losgelaten activiteiten Stb. 2018, 293, blz. 568.

kunnen ze kiezen voor concretiseren, aanscherpen of versoepelen. De Omgevingswet eist ook van decentrale overheden dat zij bij de uitoefening van bevoegdheden een goed evenwicht tussen beschermen en benutten zullen bieden. Zoals toegezegd aan de Tweede Kamer zal gemonitord worden of het gewenste evenwicht in de praktijk inderdaad gevonden wordt. Naar aanleiding van de door het kabinet gesteunde motie-Çegerek/Veldman[26] zullen de gevolgen van de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk voor bedrijven onderdeel zijn van de implementatiemonitor.
De regering volstaat overigens niet met monitoring. Voor veel onderwerpen eist het Besluit kwaliteit leefomgeving dat hierover regels worden gesteld in het omgevingsplan en stelt het kaders voor de afweegruimte van lokale overheden. Deze al eerder met uw Kamer besproken en inmiddels gepubliceerde AMvB eist bijvoorbeeld dat gemeenten in hun omgevingsplan regels stellen over geur, geluid, trillingen en lozingen in het riool en dat waterschappen regels stellen over lozingen in een oppervlaktewaterlichaam. Voorliggend ontwerpbesluit vult dit aan met slagschaduw van windturbines. Deze regels borgen dat de bescherming die nu op deze terreinen wordt geboden niet verloren gaat, ondanks dat de rijksregels worden vervangen door decentrale regels. Slechts enkele onderwerpen worden in het geheel niet meer gereguleerd door het Rijk, bijvoorbeeld de verlichting van sportvelden.

[50] De gezamenlijke fractieleden vragen waarom met het ontwerp-Invoeringsbesluit gemeenten in staat worden gesteld om tot 2024 bestaande bestemmingsplannen te wijzigen en te implementeren in het omgevingsplan, terwijl het omgevingsplan pas in 2029 hoeft te worden afgerond. Gevraagd wordt waarom tot deze twee verschillende deadlines is gekomen en of één deadline niet werkbaarder is. Ook vragen zij wat voor wijzigingen gemeenten nog kunnen doorvoeren in de vijf jaar tussen 2024 en 2029.
De regering heeft al eerder in contacten met de praktijk gemerkt dat er kennelijk een misverstand is ontstaan over het jaartal 2024. Graag maakt zij van de gelegenheid gebruik dat misverstand weg te nemen. Het overgangsrecht voorziet erin dat procedures die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gestart, ook na zijn inwerkingtreding geheel overeenkomstig oud recht kunnen worden afgewikkeld (zie ook het antwoord bij vraag [127]). Dat geldt zowel voor vergunningprocedures als voor procedures tot vaststelling van bestemmingsplannen en inpassingsplannen. Er is een verwachting uitgesproken dat in de loop van 2024 die laatste bestemmingsplanprocedures zullen kunnen worden afgerond en tot mutaties zullen leiden in www.ruimtelijkeplannen.nl. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft al aangegeven dat mogelijk ook na die datum procedures zullen doorlopen en dus na 2024 nog tot mutaties leiden in www.ruimtelijkeplannen.nl. Daar wordt rekening mee gehouden en de datum van 2024 is dan ook géén deadline.

De datum van 2029 geldt als deadline voor het tot stand brengen van één samenhangend omgevingsplan. In de periode tussen 2024 en 2029 zullen gemeenten ook nog hun andere verordeningen op het terrein van de fysieke leefomgeving, zoals de geur- en de kapverordening, moeten overzetten naar het omgevingsplan. Omdat tegen deze verordeningen geen beroep openstaat, zoals tegen bestemmingsplannen, hebben die niet te maken met bovengenoemd overgangsrecht.

[51] De gezamenlijke fractieleden vragen te reageren op de bezwaren die de G40 in haar brief van 18 oktober jl. naar voren heeft gebracht. Zij vragen verder of de regering bereid is hier in het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet meer aandacht aan te

geven. Ook maken deze leden zich zorgen dat de gemeenten de gestelde deadlines niet halen en zij vragen wat er dan gebeurt en of er sancties zijn. De G40 geeft allereerst aan positief te staan tegenover de Omgevingswet en dat deze wet de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het omgevingsrecht verbetert en de samenhang in beleid en regelgeving bevordert. De regering is blij met deze steun van de G40. Daarnaast vraagt zij aandacht voor drie aspecten: De G40 meent allereerst dat de afweegruimte wordt beperkt door instructieregels van het Rijk, dat door de bruidsschat de complexiteit toeneemt en hebben zorgen over de overgangstermijn voor het omgevingsplan. De regering reageert graag op de zorgen van de G40.

Ten aanzien van de opmerking van de G40 over de instructieregels van het Rijk merkt de regering op dat er nu ook instructieregels zijn in de verschillende onderdelen van het huidige omgevingsrecht, bijvoorbeeld de Wet milieubeheer en bijbehorende AMvB's (externe veiligheid, luchtkwaliteit), het Besluit ruimtelijke ordening, het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, de Wet en het Besluit geluidhinder en de Monumentenwet 1988. In de Omgevingswet stellen we voor deze onderwerpen ook instructieregels. Daarnaast zijn de instructieregels uit verschillende domeinen bij elkaar gebracht en zoveel mogelijk in redactie en opzet met elkaar in overeenstemming gebracht en bij elkaar gebracht, wat de inzichtelijkheid en toepasbaarheid bevordert. Er zijn vrijwel geen nieuwe onderwerpen van regulering opgenomen in het inmiddels vastgestelde Besluit kwaliteit leefomgeving en de voorgestelde aanvullingen daarvan via het ontwerpInvoeringsbesluit. Instructieregels over nieuwe onderwerpen zijn merendeels het resultaat van de parlementaire behandeling.[44]

Daarnaast zijn, zoals beschreven in het antwoord op een eerdere vraag van deze leden [49], een aantal direct werkende regels voor geur, geluid en trillingen vervangen door instructieregels. Het ontwerp-Aanvullingsbesluit bodem voegt hier nog bodem aan toe, al hadden gemeenten daarvoor in de bouwverordening al een taak. Deze keuze is gemaakt omdat de gemeente het eerst aangewezen overheidsniveau is om de gebiedsregie vorm en inhoud te geven voor bronnen van milieubelasting die voornamelijk lokale gevolgen veroorzaken.[45] De keuze om voor deze onderwerpen regulering met algemene rijksregels te vervangen door instructieregels is ten tijde van de voorbereiding van de vorig jaar gepubliceerde AMvB's uitputtend besproken met vertegenwoordigers van de VNG en tal van gemeenten. Dat gesprek gaat nu, gericht op de uitvoering in de praktijk, door in het kader van Aan de slag met de Omgevingswet.

Vrijwel alle instructieregels van het Rijk bieden in meer of mindere mate bestuurlijke afwegingsruimte. Sommige bevatten open normen en vragen in feite niet meer dan aandacht voor een belang. Andere bevatten waarden die gemeenten hanteren bij de evenwichtige toedeling van functies aan locatie; vaak is dan wel een grenswaarde gesteld waar niet of slechts in bijzonder gevallen van kan worden afgeweken. Net als nu is er een beperkt aantal terreinen waar de afwegingsruimte beperkt is: luchtkwaliteit (in verband met de richtlijn luchtkwaliteit), externe

---

[44] Gedoeld wordt op het amendement-Van Veldhoven over werelderfgoederen (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 118), het amendement Dik-Faber/Albert de Vries over toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen met een functiebeperking (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 157), de motie Veldman-Çegerek over eisen aan decentrale omgevingswaarden (Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 58) en de motie-Ronnes over landelijke fiets- en wandelroutes (Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 67),

[45] Voor een nader toelichting zie Stb. 2018, 292, blz. 315–327.

veiligheid en aantal gebieden met specifieke rijksbelangen, zoals de Waddenzee, ruimtelijke reserveringen of militaire terreinen. De specifieke regel die de G40 noemt is overigens onderdeel van het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid. Op die regel is ingegaan in de Memorie van Antwoord over de voorgestelde Aanvullingswet geluid Omgevingswet.[46]

De G40 is bezorgd dat de overdracht van rijksregels via de zogeheten bruidsschat zorgt voor complexiteit en lasten. De regering denkt de overdracht juist kansen biedt omdat de bruidsschat juist regels bevat die op lokaal niveau concreter en duidelijker kunnen worden gesteld dan de huidige rijksregels. Deze huidige rijksregels zijn in heel algemene bewoordingen opgesteld – omdat de locatie niet bekend is – en moet daarnaast allerlei afwijkingsmogelijkheden bevatten afhankelijk van de lokale situatie. De opzet en inhoud van de bruidsschat is besproken met de VNG en met diverse gemeenten. Een voorbeeld van rijksregels die lokaal inzichtelijker geregeld kunnen worden zijn de regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer over geluid. Deze rijksregels bevatten acht pagina's – met daarnaast ook nog een mogelijkheid om via maatwerkvoorschriften of verordeningen van de landelijke regels af te wijken. Dat afwijken gebeurt in de praktijk veelvuldig omdat de landelijke regel niet passend is. Onder de Omgevingswet kan – door de overdracht van deze rijksregel – de uitgebreide landelijke regel plus het afwijken daarvan worden vervangen door een concrete regel in het omgevingsplan, toegespitst op de locatie. Omdat deze regel ook vooraf bekend is en niet pas achteraf via een maatwerkvoorschrift, is dit ook duidelijker voor de bewoners, initiatiefnemers en de gemeente. De gemeente kan regels ook schrappen, binnen de grenzen van de instructieregels. Het is echter niet aan de regering om te bepalen welke regels van het over te dragen regelpakket kunnen vervallen. Dat past bij het uitgangspunt van subsidiariteit. De bruidsschat biedt gemeenten kansen om inzichtelijke regels te stellen in samenhang met andere regels in het omgevingsplan. Daarmee versterkt de overdracht van rijksregels een kerntaak van de gemeente: het stellen van regels over de fysieke leefomgeving in samenhang.

De regering beseft dat het vervangen van een aantal direct werkende rijksregels, waarvan gemeenten reactief mogen afwijken, naar instructieregels waarbij gemeenten proactief nadenken over de gewenste milieukwaliteit op een locatie, een uitdaging zal zijn voor de gemeenten.

De G40 vraagt verder aandacht voor het overgangsrecht en verzoekt met klem om de mogelijkheid om regels uit het bestemmingsplan te kunnen schrappen gelijk op te laten lopen met de periode waarin het overgangsrecht van toepassing is, dat wil zeggen een verlenging van 2024 naar 2029. Gezien de grote complexiteit verwacht de G40 de hele overgangsrechtperiode nodig te zullen hebben om een volledig omgevingsplan te maken. De G40 acht het belangrijk dat er in die lange overgangsperiode een werkbare situatie blijft bestaan voor iedereen die met het omgevingsrecht te maken heeft, niet alleen de decentrale overheid, maar juist ook de initiatiefnemer en derde belanghebbenden.

De Omgevingswet voorziet in een grondslag om bij AMvB een mogelijkheid te bieden voor het laten vervallen van delen van regels uit een bestemmingsplan. Bepaalde regels uit een bestemmingsplan zouden dan op een bepaalde locatie van kracht blijven, terwijl andere regels op de locatie komen te vervallen. Wegens allerlei uitvoeringsproblemen met onder meer de raadpleegbaarheid van bestemmingsplannen (waarvan slechts een deel van de regels op een locatie zouden blijven gelden) kan op deze manier (niet regelgewijs) een bestemmingsplan gedeeltelijk

[46] Kamerstukken I 2019/20, 35 054, E, blz. 6–7.

komen te vervallen. Wel is het mogelijk om een bestemmingsplan per deel van het plangebied (locatiegewijs) te laten vervallen. Dit is gedurende de hele overgangsperiode (tot 2029) mogelijk en eindigt niet in 2024. Voor onderdelen van de bruidsschat geldt de genoemde beperking overigens niet en de daarin opgenomen regels kunnen zowel regelgewijs (op thema) als locatiegewijs (op een bepaalde locatie) vervallen of worden aangepast. Het jaartal van 2024 is eerder naar buiten gebracht in verband met bestemmingsplanprocedures die zijn gestart voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en die afgerond worden na dit moment. Er is de verwachting uitgesproken dat in de loop van 2024 die laatste bestemmingsplanprocedures zullen worden afgerond en tot mutaties kunnen leiden. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in dit verband aangegeven dat het niet uit te sluiten is dat ook na 2024 procedures kunnen doorlopen en dus mogelijk ook nog tot mutaties kunnen leiden in bestemmingsplannen. Daar wordt rekening mee gehouden en de datum van 2024 vormt dan ook geen harde deadline. Dat is anders voor de bij koninklijk besluit vast te stellen datum van 2029. Die datum geldt wel als deadline voor het tot stand brengen van één samenhangend omgevingsplan. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht geregeld.

De leden vragen verder of de regering bereid is hier in het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet meer aandacht aan te geven. In overleg met de VNG zal bezien worden of er aanvullende inzet nodig is op implementatiebegeleiding bij het toepassen van instructieregels en bestuurlijke afwegingsruimte.

De gefaseerde overgang van ruimtelijkeplannen.nl naar de landelijke voorziening van het DSO en de gestelde deadline van 2029 is in goed overleg met de VNG en gemeenten tot stand gekomen.

Dat neemt niet weg dat het invoeren van het nieuwe stelsel voor gemeenten een majeure opgave is, naast andere opgaven in het fysieke domein zoals de klimaatopgave. In het antwoord op een volgende vraag van deze leden [55] zal nog inhoudelijk worden ingegaan op de achtergrond van de termijn die daarvoor wordt aangehouden. De termijnen voor het omzetten van huidige regelgeving in het omgevingsplan worden bij koninklijk besluit gesteld. Als gemeenten de termijn niet zouden halen voor het inbouwen van hun autonome verordeningen, zoals kapverordeningen, komt de inhoud daarvan van rechtswege te vervallen.[47] Het tijdelijk deel van het omgevingsplan vervalt niet. Wel zouden burgers, bedrijven, de gemeente zelf en in bepaalde gevallen ook buurgemeenten nog steeds met een hybride omgevingsplan worden geconfronteerd. Het voldoen aan dergelijke termijnen is onderdeel van het interbestuurlijk toezicht.

[52, 53, 54] De gezamenlijke fractieleden stellen een aantal vragen over het financiële akkoord en de financiële effecten van het nieuwe stelsel. Ook wordt gevraagd naar een integraal overzicht van de taken en bevoegdheden die de afgelopen jaren zijn overgedragen naar decentrale overheden.
Deze vragen zijn beantwoord in het brede antwoord op de vraag van de VVD-fractie over invoeringskosten van het nieuwe stelsel (zie hiervoor het antwoord op een eerdere vraag [12]). Daarnaast vragen de leden of de regering een integraal overzicht kan bieden van taken en bevoegdheden die de afgelopen tien jaar zijn overgedragen naar decentrale overheden en

[47] Dit volgt uit artikel 22.4 van het wetsvoorstel in combinatie met artikel 122 van de Gemeentewet.

wat daarvan de financiële gevolgen voor de decentrale overheden zijn geweest. Specifiek ten aanzien van deze vraag het volgende.

In onderstaand overzicht worden deze decentralisaties in beeld gebracht waarbij als uitgangspunt is gehanteerd dat het gaat om een structurele overheveling van taken met een omvang groter dan 10 mln. per jaar. Volledigheidshalve is ook de decentralisatie in 2007 van de huishoudelijke hulp in het kader van de wet maatschappelijke ondersteuning opgenomen.

Onderwerp – decentralisatie	Afkomstig van departement	Jaartal decentralisatie	Budget overgeheveld naar GF (* mln. euro)
Wmo huishoudelijke hulp toelage	VWS	2007	1.321
Electronisch kinddossier en verwijsindex	J&G	2008	20
Maatschappelijke stages	OCW en VWS	2008	20
Langdurigheidstoeslag	SZW	2009	40
Wmo psychosociale grondslag	VWS	2009	17
Toezicht en handhaving kinderopvang	SZW	2012	13
Bijzondere bijstand chronisch zieken en ouderen	SZW	2012	90
Bijzondere bijstand kosten kinderopvang	SZW	2012	10
Centra voor Jeugd en Gezin	VWS en J&G	2012	383
Armoedebeleid	SZW	2014	90
Vergunningverlening, toezicht en handhaving	Provincies	2014	47
Individuele studietoeslag	OCW	2015	35
Decentralisaties Sociaal Domein	VWS, SZW en V&J	2015	9.609
Voorschoolse voorziening peuters	SZW	2016	60
Kansen voor alle kinderen	SZW	2017	85
Rijksvaccinatieprogramma	VWS	2019	32

De financiën van de decentrale overheden hebben structureel de aandacht van het kabinet. Tweemaal per jaar bespreken Rijk en decentrale overheden de financiën in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv). Aanvullend zal de regering vanaf 2020 tijdens de budgettaire besluitvormingsmomenten rondom de Voorjaarsnota, Prinsjesdag en Najaarsnota, inventariseren welke beleidsvoornemens financiële effecten hebben op de taken van gemeenten en op basis daarvan een integraal overzicht opstellen welke met de Tweede Kamer gedeeld wordt.

Specifiek op het gebied van jeugdzorg wordt aanvullend onderzoek gedaan om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Dit onderzoek zal in het najaar van 2020 gereed zijn. De resultaten van het onderzoek dienen als inbreng van de komende kabinetsformatie. De uitkomsten van het onderzoek zijn zwaarwegend.

Van belang is hierbij op te merken dat anders dan bij de hierboven genoemde decentralisaties de decentrale overheden geen extra uitvoerende taken krijgen bij de stelselherziening van het Omgevingsrecht. Wel geldt dat een klein deel van de regelgeving die nu op rijksniveau vastligt voortaan valt onder verantwoordelijkheden van de decentrale overheden (de eerdergenoemde bruidsschat). Het maken van een afweging over deze voormalige rijksregels sluit aan bij de taken die ook onder de huidige regelgeving bij hen zijn belegd.

Overgangsrecht

[55, 56] De gezamenlijke fractieleden wijzen op het belang van helder en duidelijk overgangsrecht voor rechter en rechtzoekende. De gezamenlijke fractieleden vragen om een overzicht van de besluiten die decentrale overheden moeten nemen om het stelsel volledig in de vullen en hoe – indien de termijnen verschillen – dat uit oogpunt van rechtszekerheid voor de rechtzoekende en de rechter is te verantwoorden.

De regering onderschrijft met de gezamenlijke fractieleden het belang van helder en inzichtelijk overgangsrecht voor alle betrokkenen. Ook moet het voor de verschillende decentrale overheden duidelijk zijn welke stappen ze moeten nemen om het stelsel verder te vullen. Die vulling van het stelsel bestaat uit de volgende stappen:

- Elke gemeente krijgt van rechtswege (per 1 januari 2021) een omgevingsplan. Het gaat dan om de verzamelde bestaande ruimtelijke plannen aangevuld met de «bruidsschat», de regels die van het Rijk overgaan naar gemeenten. Het is zinvol als gemeenten het bestemmingsplannen-deel voor 2021 opschonen, maar dat is niet verplicht. Gemeenten zullen dan op dat moment wel de regels in de bruidsschat moeten kennen en kunnen toepassen. Ook moeten zij bepalen wanneer deze regels worden vervangen door eigen regels in het omgevingsplan. Uiterlijk per 1 januari 2029 moeten gemeenten een omgevingsplan hebben, dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. Wijzigingen van delen van het omgevingsplan moeten vanaf 1 januari 2021 wel plaatsvinden volgens de regels van de Omgevingswet en in een nieuw deel van het omgevingsplan worden gezet.
- Waterschappen moeten per 1 januari 2023 een nieuwe waterschapsverordening hebben vastgesteld. Tot die tijd gelden de regels uit de keur en aanvullende lokale regels als waterschapsverordening van rechtswege. Wijzigingen van bestaande waterschapsverordeningen moeten echter per 1 januari 2021 vastgesteld worden volgens de eisen die de Omgevingswet daaraan stelt.
- Provincies moeten per 1 januari 2021 een omgevingsverordening conform de Omgevingswet vastgesteld hebben.
- Wat betreft de beoordeling van (voorgenomen) activiteiten in de leefomgeving moet het bevoegd gezag (alle overheden) per 1 januari 2021 in staat zijn conform de daarvoor geldende standaard een vergunningaanvraag of een melding te kunnen ontvangen. Zij moeten vanaf dat moment een vergunning kunnen verlenen of een melding kunnen afhandelen conform de dan geldende procedures op grond van de Omgevingswet.
- Als een provincie of een waterschap (evenals een rijkspartij) een projectbesluit vaststelt, dan doen zij dat per 1 januari 2021 conform de eisen van de Omgevingswet.
- Wat betreft het voor bestuursorganen zelfbindende beleidsinstrumentarium (omgevingsvisies en programma's) geldt het volgende:
  - Gemeenten moeten per 1 januari 2024 een integrale Omgevingsvisie hebben.
  - Provincies moeten (evenals het Rijk) per 1 januari 2021 een Omgevingsvisie hebben vastgesteld.
  - Sectorale of thematische beleidsdocumenten of beleidsdocumenten voor deelgebieden heten onder de Omgevingswet «programma». Bestaande beleidsdocumenten (met of zonder wettelijke grondslag) blijven gelden na inwerkingtreding van de Omgevingswet en binden het vaststellende bestuursorgaan totdat dit orgaan het document intrekt.

Bovenstaand overzicht laat zien welke instrumenten vanaf welk moment moeten worden toegepast en hoe eventuele overgangstermijnen zijn

ingevuld. De rechtszekerheid is steeds geborgd in het overgangsrecht. Zolang er nog geen nieuwe lokale regels zijn, geldt er een regeling van rechtswege. Voor rechtzoekende en rechter is dus altijd kenbaar waar ze hun zaak op moeten baseren.

De gezamenlijke fractieleden willen weten waarom er niet voor gekozen is de termijn van tien jaar die gemeenten krijgen om hun regelgeving aan te passen, te verkorten. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 is de overgangstermijn voor het aanpassen van omgevings-
plannen 8 jaar. De VNG en de onafhankelijke adviescommissie achten dit ook een redelijke termijn. In deze periode kunnen gemeenten stapsgewijs het omgevingsplan en verschillende lokale verordeningen omzetten en ook overgedragen landelijke regels (de bruidsschat) naar lokaal niveau vertalen. Vele gemeenten zijn hier nu al mee gestart. Zeker voor gebieden waar nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden, biedt het omgevingsplan veel meer mogelijkheden dan de huidige regelgeving. Als sluitstuk is daarbij het jaar 2029 opgenomen als een uiterste deadline.

De gezamenlijke fractieleden vragen waarom de regering er niet voor heeft gekozen om bij vernietiging van een besluit over te stappen op het nieuwe recht. Voor de vormgeving van het overgangsrecht voor besluiten op aanvraag (artikel 4.3 wetsvoorstel Invoeringswet) is gekozen omdat het voor alle bij de besluitvorming betrokken partijen (inclusief de bestuurs-rechter) het meest overzichtelijk is als de «spelregels» niet tussentijds worden gewijzigd, ongeacht de fase waarin de besluitvorming zich op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet bevindt. Op die manier wordt een abrupte wisseling van regime voorkomen bij de overgang naar de Omgevingswet.[48] Deze invulling van het overgangs-recht houdt direct verband met de uitgangspunten die de regering heeft gehanteerd bij het ontwerpen van het in het wetsvoorstel Invoeringswet en het ontwerpInvoeringsbesluit op te nemen overgangsrecht.[49] Van deze uitgangspunten zijn hier vooral rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en eenvoud van belang.

Omgevingskwaliteit

[57] De gezamenlijke fractieleden hebben een aantal vragen over een van de doelen van de Omgevingswet: het bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Zo vragen ze of de regering onderschrijft dat instandhouding van de biodiversiteit een noodzakelijke voorwaarde is voor het leven van mensen, en deel moet uitmaken van de omgevingskwaliteitsdoelen.
Het antwoord daarop is instemmend, de regels van de Omgevingswet zijn daarom ook mede op instandhouding van de biodiversiteit gericht. Dat geldt niet alleen voor regels van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet en het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, die mede invulling geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit diverse verdragen, zoals het biodiversiteitsverdrag[50], en Europese regels die het behoud en de versterking van de biologische diversiteit tot doel hebben. De huidige Wet natuurbescherming, en straks dus ook de Omgevingswet, bevatten kaders die direct zijn ontleend aan de vogelrichtlijn, de habitatrichtlijn en andere internationaalrechtelijke verplichtingen, waardoor het niveau van bescherming van de natuur is geborgd.

---

[48] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 449–450.
[49] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 92–94.
[50] Het op 5 juni 1992 te Rio de Janeiro tot stand gekomen verdrag inzake de biologische diversiteit (Trb. 1992, 164 en Trb. 2015, 122).

Ook andere regels, zoals die voor milieubelastende activiteiten – zoals die al in het in het Staatsblad gepubliceerde Besluit activiteiten leefomgeving staan –, dragen indirect bij aan het keren van de afnemende biodiversiteit door onder meer inbreng van verontreinigende stoffen in het leefmilieu van planten en dieren te beperken.

In de uitvoeringsregelgeving worden verschillende instrumenten ingezet om de biodiversiteitsdoelen te bereiken, waaronder het aanwijzen van beschermde gebieden en soorten, het werken met vergunningplichten en algemene rijksregels voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor die gebieden en soorten, en de verplichting om een beheerprogramma voor de beschermde gebieden vast te stellen.

Ook de energietransitie, waar de gezamenlijke fractieleden naar vragen, behoort als onderdeel van het streven naar duurzame ontwikkeling tot de omgevingskwaliteitsdoelen. De klimaatdoelstellingen, die een belangrijke aanjager zijn van de energietransitie, liggen niet in de Omgevingswet vast, maar in de Klimaatwet.

De regering is het met de gezamenlijke fractieleden ook eens dat het gebruik van het juridisch instrumentarium gediend is bij zo veel mogelijk duidelijkheid over welke doelen voor de fysieke leefomgeving met de regelgeving dienen te worden gerealiseerd. Tegelijkertijd wijst de regering erop dat het stellen en zo nodig bijstellen van doelen een continu proces is, dat in de beleidscyclus[51] vooral gekoppeld is aan beleidsontwikkeling en visievorming, waarna zo nodig het vastleggen van doelen en regels gericht op het bereiken daarvan in regelgeving volgt. De Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving bieden de mogelijkheid om maatschappelijke opgaven in de leefomgeving aan te pakken. Met het ontwerpInvoeringsbesluit vindt waar mogelijk nog een actualisatie plaats, zoals het geval is bij de inbouw in het Besluit kwaliteit leefomgeving van elementen uit de nec-richtlijn. Hierbij worden de emissieverbintenissen uit die richtlijn vormgegeven als rijksomgevingswaarden, en worden instructieregels voor het verplichte nec-programma uitgewerkt.

Ook bij de door de gezamenlijke fractieleden genoemde energietransitie zal in de komende periode nog een concretisering van doelen en vertaling naar concrete regels plaatsvinden. Dat geldt zowel voor regelgeving van het Rijk als die van decentrale overheden. In de brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 17 september 2019 is een overzicht gegeven van de wetgeving die naar verwachting binnen deze kabinetsperiode ter uitvoering van het Klimaatakkoord naar de Kamers wordt gestuurd.[52] Daarin worden ook een verwachte wijziging van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's genoemd.

Bij het daadwerkelijk vormgeven van de energietransitie kunnen vele instrumenten van de Omgevingswet een rol spelen, zoals algemene regels en vergunningen voor activiteiten en bouwwerken, programma's waarin onderdelen van de transitie concreet zijn uitgewerkt, instructieregels van het Rijk, waarmee op onderdelen doorwerking van het Rijksbeleid kan worden gewaarborgd.

De gezamenlijke fractieleden vragen vervolgens welke omgevingskwaliteitsdoelen beter haalbaar worden dan bij bestaande wetgeving en waarom, en of hier instrumenten voor beschikbaar komen die er eerder niet waren en die het bereiken van de doelen beter haalbaar maken. Belangrijke elementen van de stelselherziening vormen het versterken van

[51] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 21–24.
[52] Kamerstukken II 2019/20, 32 813, nr. 394.

een samenhangende benadering en een betere aansluiting tussen rijksregels en decentrale regels. Daartoe wordt onder meer voorzien in een integrale omgevingsvisie van gemeente, provincie en Rijk, en in samenvoeging van decentrale regels in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening. Ook worden de rijksregels vergaand gebundeld in vier algemene maatregelen van bestuur, die ten opzichte van bestande regelgeving meer decentrale afwegingsruimte bieden, onder meer door het introduceren van het instrument maatwerkregels. Daarbij kunnen ook strengere regels gaan gelden voor gebieden waar cumulatieve gevolgen dreigen voor de kwaliteit van de leefomgeving. Met name de onderwerpen die gebaat zijn bij samenhangende benadering en bij gezamenlijke inzet van verschillende overheden kunnen baat hebben bij de stelselherziening. De door de gezamenlijke fractieleden genoemde onderwerpen, die inderdaad deel uitmaken van de omgevingskwaliteitsdoelen, behoren daartoe. Zo kan biodiversiteit gediend zijn met een integrale afweging over een nieuwe ontwikkeling waarbij ook landschappelijke inpassing plaatsvindt door de extra aanleg van groen. Dit kan bijvoorbeeld spelen rond infrastructuur of bedrijventerreinen.

De gezamenlijke fractieleden vragen tenslotte of de regering recente onderzoeksrapporttitels kan geven van onafhankelijk deskundigen die onderbouwen dat de omgevingskwaliteitsdoelen beter kunnen worden gerealiseerd dan met de bestaande wetgeving. Over de Omgevingswet en de uitvoeringsregelgeving wordt door onafhankelijke deskundigen veel gepubliceerd, waarbij zowel positieve als kritische geluiden naar voren komen. De regering vindt het niet opportuun om uit deze vele publicaties een aantal positieve naar voren te halen, te meer omdat veelal niet gesproken kan worden over daadwerkelijke onderbouwing, maar eerder een – wel op een deskundig oordeel gebaseerde – verwachting.

Monitoring

[58] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe de monitoring van de leefomgeving plaatsvindt, hoe de procedures zijn ingericht, wie betrokken is, welke instrumenten worden gebruikt, met welke frequentie wordt gemonitord en hoe de kwaliteit van de monitoring is geborgd. De leden vragen ook welke kosten hiermee zijn gemoeid, welke bestuurslaag deze betaalt en of het publiek over de resultaten wordt geïnformeerd.
In antwoord hierop is het allereerst van belang te benadrukken dat het voorliggende wetsvoorstel Invoeringswet en het ontwerp-Invoeringsbesluit op het punt van de monitoring slechts enkele aanvullende regels bevat over de monitoring van waterkwaliteit en de nec-plafonds (national emission ceilings). In hoofdstuk 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is al bepaald *wat* er gemonitord moet worden, *wie* daarvoor verantwoordelijk is en *hoe* in hoofdlijnen wordt gemonitord. In hoofdstuk 12 van de Omgevingsregeling is deze methode nader uitgewerkt. Het gaat dan bijvoorbeeld om de monitoring van de lucht- en waterkwaliteit, de monitoring van broeikasgassen en de monitoring rond de kaderrichtlijn mariene strategie. De aanvullingssporen voegen daar nog een aantal zaken aan toe voor de monitoring van geluid en natuur.

Ten tweede is het van belang aan te geven dat, met uitzondering van waterveiligheid de minimale monitorverplichtingen allemaal zijn afgeleid van Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen. Welke gegevens verzameld dienen te worden, met welke frequentie en welke kwaliteitsmaatstaven hierbij gehanteerd dienen te worden, liggen dus vast. Ook NEN-normen vormen hier veelal een onderdeel van. Afhankelijk van het onderwerp gaat het om een combinatie van meten, berekenen, bemon-

stering, visuele inspectie, modellering en risicoanalyses. Alle verplichtingen op dit punt zijn volledig en correct opnieuw geïmplementeerd. Dat betekent ook dat er ten opzichte van het huidige recht zeer beperkte aanpassingen zijn en daarmee ook de kosten van monitoring voor de verschillende bestuurslagen.

De belangrijkste aanpassing betreft de monitoring van de luchtkwaliteit. Daar is in 2016 gekozen voor een versobering. Omdat de luchtkwaliteit in grote delen van het land sterk is verbeterd, wordt de detailmonitoring daar waar mogelijk toegespitst op aandachtsgebieden Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet vindt nog een actualisatie plaats van deze aandachtsgebieden voor luchtkwaliteit. Ook op het terrein van landschap vindt, op verzoek van de Tweede Kamer een intensivering plaats. Hiermee wordt ook uitvoering gegeven aan de op 28 mei 2019 aangenomen motie Van Eijs /Dik-Faber.[53]
Daarnaast brengt het Planbureau voor de leefomgeving tweejaarlijkse rapportages uit over onder andere de aspecten, natuur, bos en landschap. Ook in het kader van de NOVI vindt monitoring plaats. Eind 2019 zal het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) aangeven met welke indicatoren de doelstellingen van de NOVI gemonitord zullen worden. Dit doet ze in samenwerking met het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Centraal Bureau voor de Statistiek. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd. Deze effectmonitor zal ook dienen als de monitor van de maatschappelijke doelstellingen van de Omgevingswet en als monitor voor de plan-mer.[54]

Specifiek met betrekking tot de monitoring van omgevingswaarden vragen de leden wie bepaalt of er sprake is van een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde. In generieke zin is dat het bestuursorgaan dat is belast met het opstellen van een programma bij dreigende overschrijding. Deze doet dat op basis van monitorresultaten. Het Bkl regelt per omgevingswaarde welk bestuursorgaan verantwoordelijk is. Decentrale bestuursorganen die eigen omgevingswaarden stellen, zijn zelf verantwoordelijk voor de monitoring hiervan. De Omgevingsregeling bepaalt daarbij dat ze hierbij dezelfde methoden dienen te gebruiken die door het Rijk worden gehanteerd, voor zover deze beschikbaar zijn. Dit voorkomt willekeur en borgt de kwaliteit en vergelijkbaarheid.

In de tabel hieronder is een overzicht gegeven van de monitoringverplichtingen zoals die in Bkl en de Omgevingsregeling zijn opgenomen. Dit overzicht bevat ook de onderdelen die via het nu voorliggende ontwerp-Invoeringsbesluit aan het Bkl worden toegevoegd (nec-plafonds en waterkwaliteit).
Al deze monitoringsresultaten zijn onder de Omgevingswet net als nu, publiek en zonder kosten beschikbaar. Ze zijn nu verspreid beschikbaar, bijvoorbeeld via de website van het RIVM en de Helpdesk Water. Bij de doorontwikkeling van het DSO zal met de collega-departementen en bestuurlijke partners per gegevensstroom worden bezien of en hoe integratie van de informatievoorziening in het DSO een meerwaarde biedt.

[53] Kamerstukken II 2018/19, 34 682, nr. 16.
[54] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 120.

Onderwerp	Verantwoordelijkheid en gegevens-verzameling	Frequentie	Hoe
Veiligheid primaire water-keringen	Waterschappen Minister van IenW voor dijktrajecten in Beheer bij het Rijk	Doorlopend programma, eens in de 12 jaar verslag	Metingen, berekeningen, modellen en risicoanalyses
Luchtkwaliteit	Minister van IenW voor het geheel. Gegevensverzameling door IenW, aangevuld met: Gemeenten in aandachtsgebieden (gemeentelijke wegen) Provincies: provinciale wegen en grote veehouderijen	Jaarlijks	Meten, bemonsteren en berekenen
nec-plafonds	Minister van IenW: hergebruikt gegevens verzameld door bedrijven op grond van de PRTR-verordening	Jaarlijkse rapportage	Gebruik verzamelde emissiegegevens / berekeningen
Water-kwaliteit	Minister van IenW voor het geheel. Gegevensverzameling door bestuursorganen voor onderscheiden delen van de monitor, bijvoorbeeld: Bevoegd gezag voor omgevingsvergunning lozingsactiviteit Provincies (voor grondwaterlichamen) Gemeenten voor het transport van stedelijk afvalwater	Diverse meet-frequenties	Cf monitoringsprogramma KRW
Monitoring marien milieu	Minister van IenW in overeenstemming met Minister van LNV	Op basis van monitorings-programma	Meting, bemonstering, tellen of op andere wijze verzamelen gegevens.
Zwemwater-Kwaliteit	Provincies verantwoordelijk. Uitvoering ligt bij de beheerder van het water waar de zwemlocatie ligt	Voor start badseizoen en maandelijks tijdens badseizoen	Meten / bemonsteren en visuele inspectie
Broeikas-gassen	Minister van EZK	jaarlijks	Berekeningen en schattingen cf monitorings-mechanisme-verordening

Naast monitoring regelt het Bkl ook andere vormen van gegevensverzameling, bijvoorbeeld het register voor externe veiligheid, en gegevens over, geluidsbelasting, overstromingsrisico's en stedelijk afvalwater. Ook zijn er verplichtingen opgenomen die er op gericht zijn inzicht te bieden in specifieke onderdelen van het beleid. Zo biedt het PRTR-register inzicht in de emissies van grote individuele bedrijven. Het Bkl bevat tot slot ook verplichtingen die nalevingsinformatie opleveren. Op grond van onder meer artikel 8.33 van het Bkl moet aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit het voorschrift worden verbonden dat vergunninghouders aan het bevoegd gezag rapporteren over de manier waarop ze voldoen aan de voorwaarden waaronder de vergunning is verleend en zijn er registers over specifieke omgevingsvergunningen voor de rijksmonumentenactiviteit en middelgrote stookinstallaties.

[59] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering de opvatting deelt dat voor monitoring expertise nodig is en vragen zich af of kleinere gemeenten hier in voldoende mate over beschikken. Ze vragen of de regering bereid is hiervoor extra middelen ter beschikking te stellen of gemeenten door middel van een expertise team te ondersteunen.
De regering deelt de opvatting dat er voor monitoring expertise nodig. Zoals aangegeven zijn er voor de monitorverplichtingen die het Rijk stelt vrijwel geen veranderingen ten opzichte van het huidige recht. Aangezien bestuursorganen op dit moment ook over voldoende expertise beschikken om aan hun verplichtingen op dit punt te kunnen voldoen, worden geen

problemen voorzien. Met de Omgevingswet wordt wel ingezet op het sluiten van de beleidscyclus en monitoring is daar een belangrijk onderdeel van. Als gemeenten eigen omgevingswaarden stellen, zijn ze zoals gezegd ook verantwoordelijk voor de monitoring daarvan. Voor een deel zal hierbij gebruikt kunnen worden van de gegevens die door het Rijk zijn verzameld. Wanneer bijvoorbeeld een gemeente kiest voor een strengere omgevingswaarde voor fijnstof, zal de monitoring hiervan niet meer omvatten dan het aflezen van een ander streepje op de peilstok, die voor het grootste deel door het RIVM is gemaakt. De regering is bereid om in het kader van de invoeringsbegeleiding gemeenten te helpen, die vragen hebben op het gebied van monitoring.

[60] De gezamenlijke fractieleden stellen de vraag of omgevingsdiensten die (mede)verantwoordelijk zullen zijn voor de monitoring of het controleren van monitoring, net als kleine gemeenten kampen met tekorten.
De fracties lijken te veronderstellen dat veel monitoring door omgevingsdiensten geschiedt.
Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat echter geen monitoringsverplichtingen voor omgevingsdiensten. In veel gevallen is het Rijk zelf verantwoordelijk voor de monitoring en de bijbehorende gegevensverzameling. In een aantal gevallen worden ook gegevens door decentrale overheden verzameld, bijvoorbeeld over het geluid van gemeentelijke wegen, of over de kwaliteit van waterkeringen (waterschappen). Wanneer provincies of gemeenten op grond van het Bkl gegevens verzamelen ten behoeve van de monitoring, is het denkbaar dat zij voor de uitvoering omgevingsdiensten inschakelen. Dat is een zaak van tussen provincies, gemeenten en omgevingsdiensten zelf.

In de voortgangsbrief die uw Kamer binnenkort ontvangt, wordt aandacht besteed aan wat de verantwoordelijke monitoringsinstanties hebben gedaan om meer kennis aan te trekken. Er wordt een indruk gegeven van de mate waarin omgevingsdiensten al opdracht hebben gekregen van de bevoegde gezagen waarvoor ze werken. Dit met de bedoeling om ondersteuning te bieden bij verschillende Omgevingswet gerelateerde aspecten. Hieruit blijkt dat gemeenten inmiddels afspraken maken met hun omgevingsdiensten, maar dat dit in veel gevallen verdere uitwerking behoeft.

In antwoord op de vraag van de gezamenlijke fractieleden of de omgevingsdiensten beschikken over kennis en informatie over alle verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving, antwoordt de regering het volgende. Het bevoegd gezag moet een aantal taken, vooral milieutaken en een aantal bouw- en slooptaken, verplicht onderbrengen bij omgevingsdiensten, de zogenaamde basistaken. Het basistakenpakket is zo beleidsneutraal mogelijk omgezet. Onder de huidige regelgeving heeft het bevoegd gezag voor alle VTH-taken al in een verordening kwaliteitscriteria vastgesteld en dat verandert onder de Omgevingswet niet. Het basistakenpakket geeft de ondergrens. Daarnaast kan het bevoegd gezag op vrijwillige basis aanvullende taken onderbrengen bij een omgevingsdienst en partijen kunnen gezamenlijk de samenwerking verder inkleuren.

De gezamenlijke fractieleden hebben verder de vraag gesteld, vanuit uitvoerbaarheidsperspectief, hoe de regering zorgt dat deze diensten voldoende middelen hebben om tot een goede taakuitvoering te komen. Het budget voor het VTH-stelsel van de Omgevingswet wordt niet rechtstreeks gefinancierd vanuit het Rijk maar is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke bevoegde gezagen. De gemeenten en provincies

worden gefinancierd uit het gemeentefonds en het provinciefonds. Zij kunnen dit inzetten voor omgevingsdiensten.

De gezamenlijke fractieleden hebben vervolgens de vraag gesteld of bij omgevingsdiensten al wordt geanticipeerd op meer taken. Het basistakenpakket is zo beleidsneutraal mogelijk omgezet waardoor netto het aantal verplichte taken nagenoeg gelijk blijft. Wel zijn er door de komst van de Omgevingswet en het omgevingsplan ook al adviestaken voor bijvoorbeeld normeringen van geluid en geur belegd bij een omgevingsdienst. Juist omdat de omgevingsdiensten hiervoor al de kennis en kunde in huis hebben.

De gezamenlijke fractieleden vragen ook of de omgevingsdiensten meer specialisten aantrekken, mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt. De regering erkent dat er een krapte is op de arbeidsmarkt. Ook de bevoegde gezagen en omgevingsdiensten zien deze krapte. In een aantal gevallen werken de omgevingsdiensten daarom samen aan opleidingsprogramma's om dit, zo veel als mogelijk, op te kunnen vangen in de toekomst.
In antwoord op de vraag van de gezamenlijke fractieleden of de regering een overzicht kan geven van wat de verantwoordelijke monitoringsinstanties hebben gedaan om meer kennis aan te trekken, antwoordt de regering het volgende. In principe heeft ieder bevoegd gezag een monitorverantwoordelijkheid voor de eigen opgaven. Er wordt momenteel niet door het Rijk systematisch bijgehouden wat de al de overheden aan het doen zijn om kennis aan te trekken rondom het invullen van hun monitoringverantwoordelijkheid. De regering kan dit overzicht dan ook niet geven. Dit neemt niet weg dat vanuit de invoeringsondersteuning bij de bevoegde gezagen ook aandacht wordt gevraagd voor het organiseren van de monitortaken die uit de wet voortkomen en de kennis die die daarvoor nodig is.

In één van de bijlagen bij de voortgangsbrief die uw Kamer een dezer dagen ontvangt, is een rapport opgenomen met de uitkomsten van een survey onder (onder andere) projectleiders en programmanagers Omgevingswet bij de omgevingsdiensten. Onderdeel van deze survey was de vraag in hoeverre de diensten hun processen met betrekking tot het evalueren van beleid en uitvoering – waaronder de monitoring van omgevingswaarden – aan het aanpassen of inrichten zijn. Van de 29 omgevingsdiensten gaven er 3 aan er mee bezig te zijn, 20 dat ze dat van plan zijn op te pakken, 2 dat ze het niet van plan zijn op te pakken en 3 die het nog niet wisten. Eén omgevingsdienst gaf aan het inrichten van deze processen al afgerond te hebben.

[61] De gezamenlijke fractieleden vragen waarom niet een monitoringsfrequentie in de wet is opgenomen, hoe vaak er wordt gemonitord en hoe wordt ingegrepen bij ernstige achteruitgang. In dat verband vragen ze ook of de monitoringsfrequentie dan verhoogd wordt, waar dat is vastgelegd en wie daar verantwoordelijk voor is alsmede wie er verantwoordelijk is voor het behalen van de normen. Ook is er gevraagd naar de verdeling van verantwoordelijkheden bij grensoverschrijdende leefomgeving, waarmee gedoeld wordt op de druk op een kwetsbaar stuk leefomgeving dat zich over meerdere gemeenten uitstrekt.
Zoals in het eerdere antwoord op een vraag van de gezamenlijke fractieleden [58] is aangegeven, wordt de monitorfrequentie niet de wet is vastgelegd, maar in de onderliggende regelgeving. De regels over de frequentie houden nauw samen met de regels over de monitoringsmethode en de uitvoeringstechnische regels. Voor de inzichtelijkheid van het stelsel is gekozen om zoveel mogelijk regels in samenhang te stellen. In het huidig recht is de frequentie vaak evenmin in de wet opgenomen. De

monitorfrequenties sluiten aan bij Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen. Voor een overzicht van de verantwoordelijkheden voor monitoring, de frequentie en het behalen van de normen zie het antwoord op vraag [58]. Voor de verschillende onderdelen van de leefomgeving waarvoor in het stelsel is voorzien in periodieke monitoring is steeds geregeld wie voor welk onderdeel verantwoordelijk is. Zo leveren voor luchtkwaliteit gemeenten, provincies en Rijk elke een eigen een bijdrage aan de gegevensverzameling: de gemeenten leveren gegevens over de gemeentelijke wegen, de provincies over de provinciale wegen en het Rijk over de wegen in beheer bij het Rijk. In het geval van waterveiligheid monitoren de waterschappen de omgevingswaarden voor de dijktrajecten in beheer bij de waterschappen; het Rijk de dijktrajecten in beheer bij het Rijk.

Wanneer uit de monitoring van een omgevingswaarde zou blijken dat er sprake is van dreigende overschrijding dan is het aan het bestuursorgaan, wie bij de plicht tot het opstellen van een programma bij dreigende overschrijding is belegd om in actie te komen. Daarbij geldt uiteraard wel dat andere bestuursorganen rekening houden met deze taak van dat bestuursorgaan. Dat kan dus ook leiden tot inzet van anderen om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Daarnaast worden in het Omgevingsbesluit regels opgenomen voor overleg met de bevoegde autoriteiten van andere staten als het niet voldoen aan sommige omgevingswaarden wordt veroorzaakt door grensoverschrijdende gevolgen (zoals bij luchtkwaliteit).

Met betrekking tot ongewone voorvallen biedt de wet via hoofdstuk 19 aan het bevoegd gezag bijzondere bevoegdheden om de nadelige gevolgen van een ongewoon vooral te beperken.
De regering neemt aan dat de leden bij gemeentegrensoverschrijdende kwetsbare stukken leefomgeving denken aan natura2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. Deze worden door de provincies of de Minister van LNV aangewezen. De bescherming daarvan wordt geregeld via het Aanvullingsbesluit natuur, dat eveneens is voorgehangen bij uw kamer.

Evaluatie

[62–63] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de wijze waarop in de evaluatie van de wetgeving wordt gemeten of de balans doorslaat naar beschermen of benutten. Ze willen weten wanneer er sprake zou zijn van doorslaan naar beschermen.
Bij de vijfjaarlijkse evaluatie, zoals vastgelegd in artikel 23.9 van de Omgevingswet, zal nadrukkelijk gekeken worden naar de balans tussen beschermen en benutten. Bij de opzet van die evaluatie zal een methode worden ontwikkeld om te bepalen wanneer er sprake is van het doorslaan naar beschermen of benutten. De Afdeling advisering van de Raad van State vraagt in haar advies om onafhankelijke uitvoering van de evaluatie van de wetgeving. De regering vindt het ook van belang de evaluatie onafhankelijk te laten uitvoeren, en zal de Kamer nader informeren over de opzet en bekostiging van de evaluatie. Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft een rol bij de monitoring van de ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving.

De gezamenlijke fractieleden vragen of het stelsel van de wet zelf ook onderdeel is van de evaluatie. Zij vragen of er een mogelijkheid bestaat dat een deel van de decentralisering wordt teruggedraaid, zoals recent bij de jeugdzorg is gebeurd. Zij vragen op welke manier dat zou kunnen plaatsvinden.

Bij de evaluatie van de werking van (onderdelen van) de wet kan uiteraard ook de werking van wettelijke instrumenten of uitgangspunten naar voren komen. Dat geldt ook voor de toedeling van bevoegdheden. Overigens geldt binnen het stelsel van de omgevingspunt het uitgangspunt «decentraal, tenzij» maar is er geen sprake van een vergaande decentralisatie van taken of bevoegdheden. De meeste taken zijn al decentraal belegd, en is er op onderdelen slechts sprake van een grotere afwegingsruimte. Mocht een evaluatie aanleiding geven tot bijstelling van de taak- of bevoegdheidsverdeling, dan kan dat worden opgenomen in een toekomstige wijziging van de regels op grond van de Omgevingswet. Daarvoor gelden de reguliere procedures voor de totstandkoming van formele wetten of AMvB's inclusief de in de Omgevingswet opgenomen waarborgen voor parlementaire betrokkenheid bij de totstandkoming van AMvB's.

De gezamenlijke fractieleden vragen of als na evaluaties blijkt dat kwetsbare waarden niet verbeteren ook het stelsel van de wet herijkt moet worden. Verder vragen de leden of normen die vastliggen in AMvB's, bijvoorbeeld na een evaluatie, alsnog in de wet kunnen worden opgenomen.
Uit de evaluatie zal moeten blijken of en waarom bepaalde kwetsbare waarden niet verbeteren. Het valt niet op voorhand te zeggen of het stelsel van de wet of de AMvB's dan herijkt zou moeten worden. Voor de werking van de regels is niet het niveau bepalend (de regels zijn in gelijke mate verbindend en handhaafbaar), maar veeleer bijvoorbeeld de wijze waarop deze regels doorwerken naar besluitvorming, de mate van bestuurlijke afwegingsruimte etc. Het is uiteraard mogelijk om, als een evaluatie daar aanleiding toe geeft, bij een latere wetswijziging andere keuzes te maken. Bij het maken van de afweging zullen dan ook de verbeterdoelen van de stelselherziening moeten worden betrokken, opdat het stelsel voor de gebruiker toegankelijk blijft. Daarbij kan het dan uiteraard ook nodig zijn dat de betrokken AMvB's worden aangepast.

[64] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de wijze waarop kwetsbare waarden worden geëvalueerd en aangescherpt.
In artikel 20.18 van de Omgevingswet is opgenomen dat het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uitbrengt, waarin de ontwikkeling van de kwaliteit van bij de Omgevingsregeling aangewezen onderdelen of aspecten van de fysieke leefomgeving wordt beschreven. Daarnaast zal het PBL in het kader van de monitoring van de nationale omgevingsvisie elke twee jaar rapporteren over de staat en ontwikkeling van de maatschappelijke (incl. kwetsbare) waarden in de fysieke leefomgeving.

In het geval bepaalde waarden van de leefomgeving achteruit gegaan blijken te zijn, zal in samenwerking met decentrale overheden worden bekeken welke maatregelen genomen kunnen worden om deze waarden te verbeteren. Het zal van het type waarde afhangen met welke instrumenten dit moet gebeuren en of dit door gemeenten, provincies of het Rijk wordt opgepakt. In de monitor van de nationale omgevingsvisie wordt, waar mogelijk en relevant, de kwaliteit van de leefomgeving ook regionaal uitgewerkt.

Diverse

[65] De gezamenlijke fractieleden vragen of houtstookinstallaties ook vallen onder de regels voor kleine en middelgrote stookinstallaties, dit mede in relatie tot luchtkwaliteitsnormen en de grip die gemeenten kunnen hebben op het verstoken van hout.

De regels die in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zijn gesteld over stookinstallaties hebben ook betrekking op het verstoken van hout. Echter niet alle stookinstallaties en andere situaties waarin hout verstookt zou kunnen worden, vallen daarbij onder de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. De regels in genoemde besluiten over keuringen van stookinstallaties, bedoeld om slechte verbranding te voorkomen, hebben wat niet-gasgestookte installaties betreft betrekking op kachels en ketels met een vermogen van 20 killowatt, waarbij zelfstandige stookinstallaties tot 100 kilowatt van particulieren zijn uitgesloten. Voor ketels vanaf 100 kilowatt gelden daarnaast emissie-eisen. Een deel van het verstoken van hout, waaronder het verstoken in ketels en (sfeer)kachels bij huishoudens en het verstoken in bijvoorbeeld een vuurkorf in de tuin valt buiten genoemde besluiten. Naast de keurings-en emissie-eisen gelden bouwkundige regels voor de schoorsteen, waarmee de rookgassen worden afgevoerd. Tot die regels behoort onder meer de verplichting in artikel 4.138 van het Besluit bouwwerken leefomgeving om de uitmonding van een voorziening voor de afvoer van rookgas voor een verbrandingstoestel voor vaste brandstoffen boven het dakvlak te plaatsen. Deze regel is met name bedoeld om hinder van rookgas bij houtstook of het stoken van andere vaste brandstoffen te beperken. Bij een verbrandings-toestel voor vaste brandstoffen, zoals een open haard, een houtkachel of een pelletkachel is de uitstoot van schadelijk fijnstof namelijk relatief groot.

Met de bruidsschat wordt in alle omgevingsplannen specifieke zorgplichten opgenomen over het gebruik van bouwwerken en van open erven en terreinen, waartoe ook regels behoren over het op hinderlijke wijze verspreiden van rook, roet, walm, stof, stank, vocht of irriterend materiaal. Deze regels hebben ook betrekking op situaties die niet onder het Bal en Bbl vallen en kunnen, zoals ook in de toelichting op de bruidsschat is aangegeven, mede worden ingezet als sprake is van ernstige rookhinder door het stoken van hout of andere stoffen.

Gemeenten kunnen deze regels na inwerkingtreding van de wet desgewenst samenbrengen met regels die over open vuur en barbecues nu vaak al in de APV staan. Ook kunnen ze de regels van de bruidsschat zo nodig nader concretiseren en daarbij eventueel gebiedsgericht differentiëren.

Zoals in de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over het Schone Lucht Akkoord is aangegeven[55] zijn houtstookmaatregelen ook onderdeel van het Schone Lucht Akkoord en zullen structureel worden meegenomen in de monitoring van het Schone Lucht Akkoord. In het kader van dat akkoord is besloten om de subsidie op pelletkachels uiterlijk per 1 januari 2020 af te schaffen. Daarnaast wordt een stookalarm ingevoerd voor dagen met ongunstig weer. Samen met gemeenten wordt in kaart gebracht hoe houtstookvrije wijken kunnen worden gerealiseerd en hoe deze ook naar de toekomst toe houtstookvrij kunnen worden gehouden.

Gelet op het voorgaande is de regering van mening dat gemeenten met name via regels in het omgevingsplan in de toekomst voldoende grip kunnen houden op eventuele luchtkwaliteitsproblemen die samenhangen met houtstook.

[66] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering kan toelichten wat er wordt bedoeld met de driftreducerende techniek bij het gebruik van

[55] Kamerstukken II 2018/19, 30 175, nr. 339.

gewasbeschermingsmiddelen en voor welke activiteiten de desbetreffende regelgeving wel en niet geldt, nu deze niet langer voor alle activiteiten verplicht zal zijn.
De techniek waarop deze fracties doelen is de drukregistratievoorziening: een voorziening op de spuitapparatuur waarmee de druk wordt geregistreerd waaronder de vloeistoffen worden verspoten over de gewassen. Deze spuitdruk is in hoge mate bepalend voor de drift (verwaaiing) van de gewasbeschermingsmiddelen. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt een verplichte mate van driftreductie voorgeschreven. Na vaststelling van het gewijzigde Activiteitenbesluit is gebleken dat een dergelijke registratievoorziening niet bij alle driftreducerende technieken nodig is. Of een drukregistratievoorziening nodig is, hangt sterk af van de toegepaste spuittechniek. Met het oog op de nodige flexibiliteit in de regelgeving, waarbij snel kan worden aangesloten bij de technische ontwikkelingen, is er conform het «Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten» voor gekozen om de drukregistratievoorziening niet langer generiek voor te schrijven. In plaats daarvan wordt in de lijst met de indeling van spuittechnieken in Drift Reducerende Techniek klassen, die te vinden is op www.helpdeskwater.nl, aangegeven bij welke techniek er een drukregistratievoorziening nodig is. Mocht degene die de activiteit verricht in strijd met de lijst geen drukregistratievoorziening gebruiken, en het bevoegd gezag vindt deze nodig, dan kan het bevoegd gezag dit afdwingen via de specifieke zorgplicht. De generieke eis voor de drukregistratievoorziening wordt daarom – via het ontwerp-Invoeringsbesluit – geschrapt uit het Bal.

[67] De gezamenlijke fractieleden merken op dat paragraaf 6.2 van de nota van toelichting bij het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet erg algemeen is geformuleerd en vragen zich af of de tekst zal standhouden in een rechtszaak.
De structuur en artikelen van hoofdstuk 9 van het Besluit activiteiten leefomgeving over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen zijn gelijk aan de structuur en artikelen van de andere hoofdstukken over beperkingengebiedactiviteiten. Dat zorgt voor een eenduidige set regels over beperkingengebiedactiviteiten in het nieuwe stelsel, waarmee de kenbaarheid en toepasbaarheid van de regels wordt bevorderd. Een eventuele algemenere insteek van de nota van toelichting zorgt naar het oordeel van de regering niet voor extra risico's op rechtszaken. Desalniettemin zal de regering de toelichting nogmaals kritisch bekijken en aanvullen waar dat nodig is.

[68] De gezamenlijke fractieleden vragen wat er gebeurt als iemand bijvoorbeeld valt in een zwembad en hierdoor letsel oploopt. Zij willen weten wie dan verantwoordelijk is en wat er gebeurt als een zwembad in financiële problemen zit en daardoor de veiligheidsnormen minder streng neemt en of dit verschilt van een situatie waarin het zwembad failliet gaat. Ook in de huidige wetgeving ligt de verantwoordelijkheid voor het behalen van de doelen bij degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden. Het verschil is wel dat onder de Omgevingswet op onderdelen meer gebruik wordt gemaakt van doelvoorschriften waaraan de zwembadhouder zelf invulling kan geven, in plaats van door het Rijk opgestelde middelvoorschriften. Hiertoe moet onder de Omgevingswet een risicoanalyse worden uitgevoerd en een beheersplan worden opgesteld en uitgevoerd.

Dat degene die de activiteit verricht in financiële problemen zit, is geen reden om de veiligheidsnormen minder streng te nemen, dat geldt voor een zwembad net zoals bij bijvoorbeeld een chemisch bedrijf. Als dat toch gebeurt, zal de provincie handhavend optreden. De vraag wat er gebeurt als iemand bijvoorbeeld valt en hierdoor letsel oploopt en wie dan

verantwoordelijk is kan niet in algemene zin worden beantwoord. Dat hangt af van de oorzaak van de val. De gebruikers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid, niet op elke val kan (alleen) degene die gelegenheid tot zwemmen en baden biedt worden aangesproken. Dat kan bijvoorbeeld wel als bij de inrichting van het zwembad, zoals de keuze van de uitvoering van de vloer, geen maatregelen zijn genomen die het risico op uitglijden beperken, of als uit de registratie van incidenten blijkt dat zich herhaaldelijk bepaalde incidenten voordoen, en degene die gelegenheid tot zwemmen en baden biedt geen maatregelen neemt.

Bij een faillissement zal het zwembad over het algemeen gesloten zijn, en zullen zich als gevolg daarvan geen risico's voor de zwemmers voordoen. Het faillissement kan gevolgen hebben voor de afhandeling van sancties die zijn opgelegd en voor eventuele aansprakelijkheidsclaims, maar welke gevolgen dat zijn zal van het specifieke geval afhangen.

[69] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe belanghebbenden erachter komen of er met een innovatief stalsysteem wordt voldaan aan de geuremissiefactor (bedoeld wordt: de geurimmissiewaarde) van het omgevingsplan. Dit in verband met de mogelijkheid dat er een meetverplichting geldt. Ook vragen deze fracties wie er controleert of de meetverplichting wordt nageleefd.
Derden-belanghebbenden kunnen erachter komen of wordt voldaan aan de geurimissiewaarden door het bevoegd gezag te vragen om inzage van gegevens op grond van de Wet openbaarheid van bestuur en/of een verzoek tot handhaving in te dienen. Dit licht de regering graag nader toe.

In de Omgevingsregeling zijn de emissiefactoren opgenomen van de bekende huisvestingssystemen (stalsystemen). Uitgaande van deze emissiefactoren kan de geurimmissie op gevoelige gebouwen worden berekend en vervolgens worden getoetst aan de geurimmissiewaarden van het omgevingsplan. De Omgevingsregeling kent ook een emissiefactor voor «overige huisvesting». Deze emissiefactor is gebaseerd op de hoogst vóórkomende emissie per dierplaats bij de bijbehorende diercategorie; er wordt dan geen rekening gehouden met enige vorm van emissiereductie door de techniek. Daardoor zal met een dergelijk huisvestingssysteem, om aan de geurimmissiewaarde te voldoen, een grotere afstand tot een geurgevoelig gebouw in acht moeten worden genomen dan met een emissiearm huisvestingssysteem.

Als er een innovatief huisvestingssysteem wordt toegepast, dat nog niet is bemeten en waarvan dus nog geen emissiefactor bekend is, geldt automatisch de (hoge) emissiefactor voor «overige huisvesting». Indien met deze (hoge) emissiefactor toch wordt voldaan aan de geurimmissiewaarde van het omgevingsplan geldt er geen meetverplichting. Of er uitgaande van deze (hoge) emissiefactor wordt voldaan aan de geurimmissiewaarde, volgt uit de in de Omgevingsregeling voorgeschreven berekeningswijze, met behulp van het daar beschreven geurverspreidingsmodel. Als er uitgaande van de (hoge) emissiefactor niet wordt voldaan aan de geurimmissiewaarde, stelt het bevoegd gezag een emissiefactor vast op basis van gegevens van de leverancier van het stalsysteem en geldt er vervolgens een meetverplichting. De gemeente is bevoegd gezag en controleert ook of de meetverplichting wordt nageleefd.

[70] De gezamenlijke fractieleden vragen in relatie tot de vergunningplicht vanwege mer-beoordeling of de initiatiefnemer nog steeds één vergunning toegewezen krijgt, en niet in plaats daarvan verschillende vergunningen verleend worden als er sprake is van grote milieu-

veiligheidsgevolgen, waardoor onduidelijkheid zou kunnen ontstaan over de toestemming om wel of niet door te gaan met de werkzaamheden. De regering kan deze vraag wat betreft de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten bevestigend beantwoorden. Voor milieubelastende activiteiten waarbij sprake is van grote milieu-/veiligheidsgevolgen geldt een mer-plicht of mer-beoordelingsplicht. Dat is bepaald in bijlage V van het Omgevingsbesluit. De vergunningplichten in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarop afgestemd, waardoor duidelijk is welke vergunningplicht met een bepaald project uit de bijlage van het Omgevingsbesluit overeenkomt, en wanneer dus een mer-plicht of mer-beoordelingsplicht geldt. Net als op dit moment met de mer-scan[56] zullen ook na de inwerkingtreding initiatiefnemers worden ondersteund bij het beantwoorden van de vraag of voor een activiteit mer-plicht of een mer-beoordelingsplicht geldt, en wat de consequenties zijn voor de aanvraag van de benodigde omgevingsvergunning.

[71] De gezamenlijke fractieleden vragen of het klopt dat geen vergunning meer nodig is voor bouwwerken tot vijf meter en welke mogelijkheden gemeenten dan hebben om toe te zien dat binnentuinen, bijvoorbeeld met het oog op klimaatadaptatie, niet volgebouwd worden. Daarnaast vragen zij hoe de controle op de technische regels plaatsvindt en hoe mogelijk misstanden gesignaleerd moeten worden. Zij vragen of het systeem van repressief toezicht hiervoor voldoende is en hoe vaak nu repressief wordt opgetreden.
Terecht constateren de gezamenlijke fractieleden dat er voor bijbehorende bouwwerken tot een hoogte van vijf meter geen vergunning voor de bouwactiviteit nodig is, mits het bouwwerk ook voldoet aan de overige randvoorwaarden uit artikel 2.15d, onder b, van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit houdt in dat een dergelijk bouwwerk niet preventief getoetst wordt aan de bouwtechnische eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit is onder het huidig recht ook al het geval voor bijbehorende bouwwerken in het achtererfgebied. Dit wordt nu uitgebreid tot andere plaatsen rond een bestaand bouwwerk, dus ook de zij- en voorkant. De eigenaar of initiatiefnemer blijft er onverminderd verantwoordelijk voor het voldoen aan de bouwtechnische eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Al sinds 1992 is het overigens mogelijk om bijbehorende bouwwerken vergunningvrij te bouwen. Dit heeft in de praktijk nooit geresulteerd in grote problemen of ongelukken. Vooruitlopend op de Omgevingswet is op grond van artikel 6g van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet ook geëxperimenteerd met het zonder voorafgaande technische toets bouwen van onder andere bijhorende bouwwerken tot een hoogte van vijf meter op andere plaatsen dan alleen het achtererf. Uit de voortgangsrapportages met praktijkervaringen Crisis- en herstelwet 2015–2016 en 2016–2017[57] blijkt dat de deelnemende gemeenten hier positief over oordelen. Naast meer snelheid, minder administratie en vrijheid voor de aanvrager, wordt hiermee ook de eigen verantwoordelijkheid van initiatiefnemers benadrukt. De bestaande praktijk van het vergunningvrij bouwen geeft de regering voldoende vertrouwen om dit generiek in te voeren. Gemeenten beschikken over voldoende bestuursrechtelijke middelen om zowel tijdens als na de bouw toezicht te houden en zo nodig handhavend op te treden bij overtredingen en misstanden, op basis van eigen waarnemingen of signalen van derden. Gegevens over hoe vaak repressief wordt optreden zijn bij de regering overigens niet bekend aangezien deze taak ook nu al bij gemeenten ligt.

Voor de vraag of achtertuinen niet worden volgebouwd is het omgevingsplan bepalend. Gemeenten kunnen daarin grenzen stellen aan bouwmo-

[56] https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/mer/mer-scan/
[57] Kamerstukken I 2016/17, 32 127, AP.

gelijkheden en bepalen dat er een vergunning of voorafgaande melding nodig is. Dat geldt ook voor de vergunningvrije bijbehorende bouwwerken, zoals tuinschuurtjes en serres, die als onderdeel van de bruidsschat aan het omgevingsplan worden toegevoegd. Met het oog op klimaatadaptatie kunnen in het omgevingsplan overigens ook andere regels worden gesteld, zoals bijvoorbeeld de eis dat hemelwater op het eigen terrein wordt opgevangen.

[72] De gezamenlijke fractieleden vragen in hoeverre gemeenten kunnen afwijken van provinciale en Rijksregels bij het bepalen van de vergunningplicht voor het bouwen uit ruimtelijk oogpunt. Zij vragen of daarbij grote verschillen tussen gemeenten kunnen ontstaan en hoe dit in overeenstemming is met het uitganspunt van een gelijkblijvend niveau van rechtsbescherming.
Gemeenten krijgen in lijn met het uitgangspunt «decentraal, tenzij» meer lokale afwegingsruimte om te bepalen of voor een bouwactiviteit een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit is vereist. Behouden blijft een landelijk uniforme categorie van veel voorkomende kleine bouwactiviteiten en infrastructurele bouwwerken in de openbare ruimte die los van het omgevingsplan vergunningvrij kunnen worden gebouwd, zoals dakkapellen, zonnecollectoren en containers voor huisafval. Bijbehorende bouwwerken zoals uitbouwen en tuinschuurtjes, en erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter, die nu nog onderdeel zijn van de landelijk uniforme categorie van vergunningvrije bouwwerken, worden als onderdeel van de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegd. Net als voor de rest van de bouwmogelijkheden ontstaat voor die bouwwerken de mogelijkheid voor gemeenten om te bepalen of hier een vergunningplicht op van toepassing moet zijn, volstaan kan worden met een melding- of informatieplicht of dat op deze bouwwerken algemene regels van toepassing zijn. In meer algemene zin geldt dat de gemeentelijke ruimte om regels in het omgevingsplan te stellen altijd begrensd wordt door de instructieregels die op onderwerpen gesteld zijn door de provincie of het Rijk, over bijvoorbeeld natuurbescherming en cultureel erfgoed. Bij het bieden van al dan niet vergunningvrije bouwmogelijkheden in het omgevingsplan, zal te allen tijde aan deze instructieregels moeten worden voldaan. Die mogelijkheden zullen per locatie sterk kunnen verschillen. Daarnaast kunnen ook inzichten per gemeente verschillen en leiden tot een verschil in bouwmogelijkheden tussen gemeenten. Dat is bij huidige bestemmingsplannen overigens niet anders. Rechtsbeschermingsmogelijkheden voor betrokkenen nemen hierdoor overigens niet af. Eenieder kan altijd beroep in stellen tegen een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan, ook als hierin vergunningvrije bouwmogelijkheden worden opgenomen.

[73] De gezamenlijke fractieleden vragen een toelichting op het begrip tuinmeubilair in het Besluit bouwwerken leefomgeving en hoe voorkomen kan worden dat onder deze term ook andere bouwactiviteiten worden gerealiseerd, of dat omgekeerd een activiteit onder diverse omschrijvingen valt. Zij vragen hoe en door welke instantie dit beoordeeld wordt. Tuinmeubilair is onder het huidig recht vergunningvrij en blijft in het nieuwe stelsel onder dezelfde randvoorwaarden deel uitmaken van de landelijk uniforme categorie van bouwwerken die los van het omgevingsplan vergunningvrij kunnen worden gebouwd. De term tuimeubilair is niet nader gedefinieerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Net als nu blijft het spraakgebruik en de dagelijkse praktijk leidend bij de invulling van het begrip. Een schutting of muur valt niet onder tuinmeubilair omdat hiervoor een aparte categorie is opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Een heel enkele keer is er afgelopen jaren een rechterlijke uitspraak gewezen waarin de term tuinmeubilair voorkwam. Hieruit blijkt bijvoorbeeld dat een opbouw op een balkon geen tuinmeubilair is omdat

deze niet op de grond geplaatst is. Deze jurisprudentie blijft onverminderd relevant. Het bevoegd gezag, in de regel het college van burgemeester en wethouders, zal in het individuele geval beoordelen of een activiteit voldoet aan de voorwaarden om vergunningvrij gebouwd te worden of niet. Als hier een conflict over bestaat kan de rechter hier duidelijkheid over geven in aanvulling op de bestaande jurisprudentie.

[74] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de benadering die gehanteerd is bij de vaststelling van de omgevingswaarden wel toekomstbestendig is, in verband met de stijgende waterspiegels in het westen en rondom de rivieren. De leden vragen zich af of deze scenario's zijn onderzocht en waarom dit niet terug te vinden is in de NOVI.
In de deltabeslissing Waterveiligheid uit 2014 stond de vaststelling van nieuwe normen voor de waterveiligheid centraal. Met als doel Nederland ook in de toekomst te beschermen tegen het water en gerichter en doelmatiger te kunnen investeren in de waterveiligheid is ervoor gekozen om te gaan werken met het systeem van de risicobenadering. Dit betekent dat bij de vaststelling van de nieuwe normen niet alleen is gekeken naar de kans op een overstroming maar ook naar de gevolgen van een overstroming. Daarbij zijn verschillende overstromingsscenario's beschouwd, en is uitgegaan van (een inschatting van) de gevolgen in het jaar 2050 waarbij rekening is gehouden met klimaatscenario's. De gevolgen die hierbij in aanmerking zijn genomen betreffen de kans op overlijden, de kans op grote groepen slachtoffers en/of de kans op grote economische schade. De omvang van de gevolgen bepaalt in belangrijke mate de hoogte van de norm. De op basis van de risicobenadering geïntroduceerde normen zijn in het ontwerp-Invoeringsbesluit als omgevingswaarden opgenomen. Deze omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als resultaatsverplichtingen voor 2050. De zogenoemde risicobenadering keert ook terug in de NOVI. Daarin zijn het waarborgen van de waterveiligheid en de klimaatbestendigheid als nationaal belang aangemerkt.

De regering onderkent dat er in de toekomst mogelijk strengere eisen gesteld moeten worden om Nederland en haar inwoners te beschermen tegen het (stijgende) water. Gelet daarop is het belangrijk dat de doeltreffendheid en de effecten van de vastgestelde omgevingswaarden en andere parameters voor signalering van de veiligheid van primaire waterkeringen met enige regelmaat geëvalueerd worden.

Artikel 20.19 van de Omgevingswet bevat de verplichting voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om één keer in de twaalf jaar een verslag uit te brengen aan de beide Kamers der Staten-Generaal over de doeltreffendheid en de effecten van deze omgevingswaarden en andere parameters voor signalering. De eerstvolgende toezending van het verslag vindt plaats voor 1 januari 2037. In de toelichting bij artikel 20.19 is uitdrukkelijk aangegeven dat dit verslag moet worden gezien als beleidsevaluatie. Naar aanleiding van deze evaluatie kan het beleid dus worden aangepast. Aanpassing van het beleid kan vervolgens leiden tot een strengere normering (strengere omgevingswaarde(n)) met betrekking tot de veiligheid van de primaire waterkeringen.

Daarnaast is in artikel 2.15 van de Omgevingswet geregeld dat bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld over het bepalen van de wijze waarop de primaire en andere dan primaire waterkeringen worden belast door onder andere het water (de hydraulische belasting) en over de sterkte van de keringen. Aan de hand van de hydraulische belasting en sterkte kan worden vastgesteld of de waterkering voldoet aan de geldende normen. De regels over de hydraulische belasting en sterkte worden voor primaire waterkeringen steeds na ten

hoogste twaalf jaar herzien. Zodoende kan ook via deze regels worden ingespeeld op veranderingen, zoals verschillende scenario's in verband met de stijging van de zeespiegel en hogere piekafvoeren van rivieren.

Op welke wijze Nederland precies om kan en zal gaan met zeespiegelstijging is nu nog niet te voorzien, daar kan dus ook nog niet op geanticipeerd worden. In het Kennisprogramma zeespiegelstijging van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Deltaprogramma wordt op een gestructureerde manier gekeken naar de ontwikkelingen van het klimaat, opties voor de verre toekomst en mogelijke aanpassingen van de bestaande regionale strategieën.

[75] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de in de toelichting gebezigde terminologie «sober en doelmatig» voor dijkversterkingsprojecten het in de NOVI voorgeschreven meervoudig ruimtegebruik in de weg staat.
De regering onderkent dat meervoudig ruimtegebruik zoals in de NOVI als doel is genoemd, en allerlei vormen van combinaties, bijvoorbeeld van natuurontwikkeling en waterveiligheid meerwaarde kunnen hebben.

Het overschrijden van de omgevingswaarden kan aanleiding zijn om een dijkversterkingsproject uit te voeren. De mate van overschrijding bepaalt de prioritering. Om binnen het jaarlijks budget in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (hierna afgekort: HWBP) zo veel mogelijk projecten te kunnen uitvoeren is een sober en doelmatig ontwerp voor de versterking voorgeschreven om subsidie te verkrijgen (zie ook artikel 7.23, tweede lid, van de Waterwet). Het HWBP schrijft niet voor welke vorm de uitvoering van de versterking krijgt, een combinatie met andere functies is dus mogelijk.

Het HWBP kent een gezamenlijke bekostiging vanuit de waterschappen en het Rijk voor de waterveiligheidscomponent van een project. Hiervoor geldt de Regeling subsidies hoogwaterbescherming. Ruimtelijke inpassing wordt binnen het HWBP betaald en is een verantwoordelijkheid van de waterbeheerder. Meerkosten ten opzichte van een sober en doelmatig ontwerp zullen vanuit waterveiligheid door andere partijen of in ieder geval vanuit andere financieringsbronnen bekostigd moeten worden. Als wensen van andere partijen tegelijk met de dijkversterking kunnen worden uitgevoerd, spreken we over meekoppelkansen.
In het Deltaprogramma 2020 wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met meekoppelkansen bij versterkingen van primaire waterkeringen om zo andere gebiedsopgaven en -ambities te benutten. In de gebiedsoverleggen van het Deltaprogramma komen de meekoppelkansen aan de orde en kan worden bezien of op langere termijn kansen ontstaan voor brede gecombineerde oplossingen die een alternatief voor reguliere dijkversterkingen kunnen zijn.

[76] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de regering een schematisch overzicht kan geven van de kosten die samenhangen met het op niveau brengen van de primaire en de andere dan primaire waterkeringen en de kosten in verband met de verschillende stijgingssnelheden van het zeeniveau.
De regering kan een dergelijk kostenoverzicht niet geven. Dit komt onder andere, doordat dit niet alleen afhankelijk is van de hoogte en de snelheid van de stijging van de zeespiegel, maar ook van de wijze waarop de veiligheid bereikt wordt. Zo kan de veiligheid bijvoorbeeld bereikt worden door een dijkverhoging of dijkversterking al dan niet met toepassing van innovatieve technieken of aanpassingen in het landschap. Indien de zeespiegelstijging sterk doorzet is het zeker mogelijk dat de huidige strategieën op termijn aangepast zullen moeten worden. Zie in dit

verband ook het verkennend rapport van Deltares dat als bijlage bij het Deltaprogramma 2019 was gevoegd.
De omgevingswaarden geven het beschermingsniveau weer in verband met het overlijdensrisico, de kans op grote groepen slachtoffers en/of grote economische schade (zie ook vraag [74]). Deze omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als resultaatsverplichtingen voor 2050. Via twaalfjaarlijkse rondes worden de omgevingswaarden gemonitord en kunnen projecten worden aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

Bij de twaalfjaarlijkse monitoring van de vastgestelde omgevingswaarden wordt uitgegaan van de waterstanden op dat moment. Wanneer een waterkering versterkt moet worden omdat deze niet aan de omgevingswaarde voldoet, wordt rekening gehouden met klimaatverandering waaronder de zeespiegelstijging.

[77] De gezamenlijke fractieleden vragen of het moment van monitoring van uitstootverlaging van de nec-stoffen in 2025 niet laat is, en of er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog gemonitord kan worden in 2020. Ze vragen ook naar een recent voorbeeld waarbij flexibiliteit in het beleid leidt tot het realiseren van doelstellingen in het milieu.
Jaarlijks monitort Nederland, nu en na inwerkingtreding van de Omgevingswet, de emissies van de luchtverontreinigende stoffen, bedoeld in de nec-richtlijn. Die monitoring is nu geregeld in het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds en onder het nieuwe stelsel in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De regering rapporteert de monitoringsresultaten in het zogenaamde Informative Inventory Report aan de Europese Commissie. Aan de hand van de resultaten toetst de regering of wordt voldaan aan de plafonds die gelden vanaf 2020 tot en met 2029. In 2025 wordt getoetst of de emissies voldoende zijn beperkt zoals in het reductietraject is vastgelegd. Vanaf 2030 en verder zullen nieuwe, nog af te spreken, reductiepercentages gelden. Met de jaarlijkse monitoring houdt de regering dus een vinger aan de pols wat betreft het afgesproken reductietraject van de nec-stoffen.

De nec-richtlijn voorziet zelf in een aantal flexibiliteitmechanismen. Een beleidsvoorbeeld waar flexibiliteit bijdraagt aan het realiseren van doelstellingen voor de fysieke leefomgeving is het omgevingsplan Binckhorst. Dit betreft een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, een pilot die op basis van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet is opgesteld. Met deze pilot kan de organische transformatie van de Binckhorst van een juridisch-planologisch instrument worden voorzien en experimenteert Den Haag met de het gedachtegoed van de Omgevingswet. Het plan bevat een salderingssysteem: je mag van bepaalde regels afwijken, mits je extra kwaliteit realiseert op één van de vier pijlers. Eén daarvan is duurzaamheid en vergroening.

[78] De gezamenlijke fractieleden vragen naar aanleiding van de voorgenomen wijziging van de regels voor geluid en trillingen in het Besluit kwaliteit leefomgeving of de regering bereid is te monitoren of aanvullende regelgeving nodig is als overlast van festivals leidt tot uitholling van de kwaliteit voor zowel mens als natuur.
Het geluid van evenementen en festivals is van oudsher een gemeentelijke bevoegdheid. Tot nu toe bestreek de rijksregelgeving alleen inrichtingen, zoals vaste evenemententerreinen. De nieuwe geluidregels zoals die zijn opgenomen in het al gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving vereisen dat het omgevingsplan van een gemeente erin voorziet dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar

is.[58] Deze instructieregel ziet ook op activiteiten als evenementen en andere activiteiten in de openbare buitenruimte. Van gemeenten wordt verwacht dat ze bij de totstandkoming van het omgevingsplan over de regeling van dit geluid nadenken en rekening houden met de gezondheid van hun burgers. Als onderdeel van de monitoring van het stelsel zal worden bezien hoe gemeenten met de flexibiliteit in het stelsel omgaan en hoe de balans tussen beschermen en benutten zich daarbij ontwikkelt.

[79] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de impact van de instructieregel over de bescherming van communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten luchthavens op de ruimtelijke ontwikkeling in en welke kosten dit met zich brengt.
De bedoelde instructieregel heeft betrekking op de goede werking van communicatie-, navigatie- en radarapparatuur die staat buiten de beperkingengebieden van Schiphol of overige burgerluchthavens van nationale of regionale betekenis. Deze apparatuur dient onder andere voor het radiocontact tussen de luchtverkeersleiding en de piloten en voor de plaatsbepaling van vliegtuigen in het luchtruim. Hoge objecten kunnen de goede werking van deze apparatuur verstoren. Het waarborgen van deze goede werking is een verplichting op grond van het Verdrag van Chicago. Buiten de beperkingengebieden is de bescherming van deze apparatuur in de praktijk geborgd door de wijze waarop Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) uitvoering geeft aan haar wettelijke taken. Zo wordt de locatie en impact van de apparatuur actief door LVNL gecommuniceerd, worden bouwvoornemens actief door haar gemonitord en beoordeeld op een mogelijk verstorend effect op de apparatuur en wordt zo nodig een zienswijze ingediend in het kader van een omgevingsvergunning of een bestemmingsplanprocedure. Het waarborgen van de goede werking van de apparatuur *binnen* de beperkingengebieden van de bedoelde luchthavens is wettelijk geborgd in de luchtvaartwetgeving en in de individuele luchthavenbesluiten.

De instructieregel stelt zeker dat hoge objecten niet in een omgevingsplan kunnen worden toegelaten, zonder dat is gewaarborgd dat deze geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor de apparatuur. Dat is in lijn met de hiervoor beschreven praktijk. Met de instructieregel is geen sprake van een absoluut verbod op bouwwerken boven de volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelaten hoogte. De gemeente heeft de mogelijkheid om – via regels in het omgevingsplan – bouwwerken boven de maximaal toegestane bouwhoogte toe te staan op basis van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, mits is verzekerd dat die bouwwerken geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor de apparatuur. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is adviseur voor een daartoe strekkende aanvraag om een omgevingsvergunning. Verder is van belang dat gekozen is voor eerbiedigende werking; al voor de inwerkingtreding van de instructieregel in het omgevingsplan opgenomen bouwmogelijkheden worden niet door deze instructieregel geraakt.

Er is geen specifiek onderzoek gedaan naar eventuele kosten die deze instructieregel met zich brengt. Het is echter niet de verwachting dat deze instructieregel voor het omgevingsplan tot wezenlijk andere beperkingen voor hoogbouw zal leiden dan die nu al aan de orde zijn. Gelet op de huidige praktijk is het evenmin de verwachting dat sprake zal zijn van noemenswaardige kosten.

[80] De gezamenlijke fractieleden vragen of een uitbreiding van luchthavens op Texel en Ameland is toegestaan als dat nodig is in verband met

[58] Art. 5.59 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292.

de vliegveiligheid. Zij vragen wat vliegveiligheid is en of daaronder ook valt dat luchthavens grotere vliegtuigen willen accommoderen met een langere of geasfalteerde baan. Vervolgens vragen zij waarom dit geen significante nadelige gevolgen zou hebben voor de landschappelijke kernkwaliteit van de Waddenzee en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied.
De planologische kernbeslissing (PKB) Waddenzee ligt ten grondslag aan de regels over de Waddenzee en het Waddengebied. Deze regels worden met het ontwerplnvoeringsbesluit toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In de PKB is opgenomen dat nieuwe luchthavens verboden zijn en dat uitbreiding van de bestaande vliegvelden van Texel en Ameland in het Waddengebied alleen zal plaatsvinden in verband met de vliegveiligheid. Dit kan alleen als dit passend is binnen het afwegingskader zoals aangegeven in de PKB. Dit beleid is vertaald in instructieregels in het huidige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zoals beleidsneutraal wordt omgezet naar het Bkl.

In artikel 5.129f is de betreffende regel uit het Barro terug te vinden waardoor inderdaad alleen een uitzondering mogelijk is voor uitbreiding van de luchthavens op Texel en Ameland voor zover dat nodig is met het oog op de vliegveiligheid. Dit slaat op het veiliger maken van bestaand gebruik en niet op nieuwe activiteiten. Gedacht moet bijvoorbeeld worden aan het vrijwaren van obstakels of het voorkomen van radarverstoring. Het enkel willen accommoderen van grotere vliegtuigen valt daar niet onder.

Hier komt nog bij dat als van de uitzondering voor vliegveiligheid gebruik wordt gemaakt moet worden voldaan aan de overige beschermende regels voor de Wadden. Dit betekent dat een dergelijke uitbreiding van de genoemde vliegvelden alleen is toegestaan als deze verenigbaar is met de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Deze regels gelden ook voor activiteiten daarbuiten die mogelijk van invloed kunnen zijn op de Waddenzee. Ook gelden voor de Waddenzee en het Waddengebied in algemene zin ook de instructieregels van het Bkl die gaan over cultureel erfgoed (artikel 5.130) en werelderfgoed (artikel 5.131).

Op de Waddenzee is bovendien het beschermingsregime uit de Wet natuurbescherming waarvan de inhoud door de Aanvullingswet natuur beleidsneutraal in de Omgevingswet wordt geïntegreerd van toepassing. Hierdoor zullen nieuwe activiteiten binnen het Waddengebied ook getoetst moet worden op de effecten voor natuurgebieden en soorten.

[81] De gezamenlijke fractieleden vragen wat «rekening houden met» betekent in de formulering van de ladder voor duurzame verstedelijking, hoe dit wordt gecontroleerd en wanneer dit voldoende is. Zij vragen of de toelichting voldoende richting geeft zonder in te gaan op eventuele alternatieve, aansluitingen op bestaande netwerken of afwegingskaders. Instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving kennen drie vormen van doorwerking, zijnde: «betrekken bij», «rekening houden met» en «in acht nemen». De vorm «rekening houden met» – de middelste variant – stuurt inhoudelijk op de belangenafweging die een gemeente maakt.[59] Een instructieregel van dit basistype brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking, zonder dwingend te sturen op de uitkomst daarvan. De instructieregel die het ontwerp-Invoeringsbesluit toevoegt aan het Besluit kwaliteit leefomgeving stuurt

[59] In paragraaf 2.3.2.3 van de nota van toelichting van het Bkl bevat een uitgebreide toelichting hierop (Stb. 2018, 292).

op de belangenafweging doordat bij een stedelijke ontwikkeling buiten stedelijk gebied moet worden beoordeeld of niet binnen het stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Hiermee wordt bereikt dat gemeentelijke bestuursorganen nadrukkelijk stil moeten staan bij de vraag of er met het oog op het stimuleren van zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van ongewenste leegstand wel behoefte is aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Met deze instructieregel wordt een voortzetting beoogd van de huidige ladder, die in 2017 gewijzigd in werking trad,[60] en de jurisprudentie daarover. Naast deze instructieregel moeten gemeenten nieuwe ontwikkelingen ook altijd beoordelen volgens de norm «evenwichtige toedeling van functies aan locaties».

Het Rijk en de provincie instrueren daarnaast op diverse manieren op de inrichting van het buitenstedelijke gebied. Zo zijn er ook instructieregels over natuurbescherming en cultureel erfgoed, waaronder ook cultuurlandschappen. Het is dus niet zo dat als een behoefte aanwezig is om buitenstedelijk te bouwen, er geen andere regels meer gelden. Denk ook bijvoorbeeld aan het strikte beschermingsregime van de Wet natuurbescherming zoals die op zal gaan in de Omgevingswet. De ladder beantwoordt overigens niet de vraag óf binnenstedelijk óf buitenstedelijk kan worden ontwikkeld, maar leidt ertoe dat de ontwikkeling binnenstedelijk plaatsvindt waar mogelijk en buitenstedelijk waar nodig. De afweging is uiteindelijk aan gemeenten in samenwerking met provincies.

Op de vraag van de leden over aansluiting op bestaande netwerken en afwegingskaders antwoordt de regering dat het belang waarop de ladder stuurt, namelijk zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand, één van de bij de besluitvorming te betrekken belangen is. De huidige ladder geeft hieraan voldoende richting. Uiteindelijk is de inpassing van nieuwe ontwikkelingen maatwerk. In de ontwerp NOVI is een programma Verstedelijking en Wonen aangekondigd waarin een verstedelijkingsstrategie wordt opgenomen. Dit wordt onder andere met provincies en gemeenten uitgewerkt. Hierin staat de behoefte aan woningen, werklocaties en voorzieningen centraal. Hierover heeft de regering de Tweede Kamer bij brief van 29 augustus 2019 geïnformeerd.[61] In dat kader zal worden bezien of de huidige ladder inhoudelijk moet worden aangepast en of er andere generieke instrumenten nodig zijn voor een gezamenlijke aanpak van de verstedelijkingsstrategie in de NOVI.

[82] De gezamenlijke fractieleden vragen wat er gebeurt als routenetwerken worden aangepast en hoe de regering wil omgaan met snelfietsroutes en andere regionale en lokale fietsroutes. De leden leggen hierbij een relatie met de bijdrage die grote infraprojecten aan de ontwikkeling van het netwerk in het klimaatakkoord zou moeten hebben.
De regering deelt het belang van fiets- en wandelroutes met deze leden. Het ontwerp-Invoeringsbesluit voegt ter uitvoering van motie Ronnes c.s.[62] aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een instructieregel toe die dient ter bescherming van landelijke fiets- en wandelroutes, die zijn genoemd in een bijlage. Het belang van deze in de bijlage genoemde routes moet bij de totstandkoming van een omgevingsplan worden. Daarin zit ook een aanzienlijk aantal streekpaden, die meer van regionale betekenis zijn. Het gaat daarbij om recreatieve routes die uiteraard voor een deel ook voor woon-/werkverkeer benut kunnen worden, maar dat is niet het oogmerk van de rijksregel. De door de leden genoemde snelfietsroutes vallen dus niet per se onder de instructieregel.

---

[60] Stb. 2017, 182
[61] Kamerstukken II 2018/19, 34 682, nr. 30.
[62] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 67.

Op lokale fietsroutes instrueert het Bkl niet. De regering is van mening dat doorkruising van infrastructuur, waaronder ook wandel- en fietspaden altijd onderdeel uitmaakt van de brede, integrale belangenafweging die nodig is in het nieuwe stelsel. Dat kan meebrengen dat als doorkruising van netwerken dreigt, wordt bezien of compensatie mogelijk is. Het voert te ver om alle regionale en lokale routes van rijkswege te beschermen.

Het Rijk is uiteraard gebonden aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Hierdoor zal het Rijk samen met de partners van het akkoord op allerlei wijzen (mede-)vormgeven aan het verduurzamen van mobiliteit. Wat betreft de aanleg en aanpassing van hoofdinfrastructuur heeft het Rijk een medeverantwoordelijkheid voor het zo veel mogelijk in stand houden en verbeteren van fiets- en wandelroutes. Er wordt hierin vroegtijdig overleg gevoerd met relevante belangenorganisaties zoals Fietsersbond, Fietsplatform en Wandelnet. Voor lopende MIRT-trajecten kijkt het Rijk samen met de andere overheden naar mogelijkheden om maatregelen voor de fiets mee te nemen. Ook kan het toevoegen van meer wandelroutes, zoals genoemd in het Klimaatakkoord, bijdragen aan slim meervoudig ruimtegebruik door het toevoegen van extra natuurelementen waarmee de waarde aan natuur en landschap vergroot. Meer wettelijke regels zijn hiervoor nu niet nodig.

Hierbij merkt de regering nog op dat onder het nieuwe stelsel het gezondheidsbelang explicieter gewaarborgd is. Uit hoofde van gezondheid kan het bijvoorbeeld in een omgevingsplan ook gewenst zijn om meer fiets- en wandelroutes op te nemen dan wel te voorkomen dat bestaande worden doorkruist. Een integrale afweging, zoals door het nieuwe stelsel wordt geëist, helpt hierbij.

[83] De gezamenlijke fractieleden stellen enkele vragen over de verticale werking van instructieregels. Ze vragen hoe instructieregels van het Rijk en de provincie zich verhouden tot de gemeente. Ook vragen zij of het Rijk en de provincie alleen gebonden zijn aan eigen regels en niet aan die van lagere overheden. Specifiek vragen zij naar de normen voor geluid, luchtkwaliteit en bodem.
Instructieregels van het Rijk en de provincie moeten door bestuursorganen in acht genomen worden bij de uitoefening van de bevoegdheden waarop die regels zien. Zo moeten gemeenten zich houden aan de instructieregels over het omgevingsplan in het Besluit kwaliteit leefomgeving en vergelijkbare regels in de omgevingsverordening van de provincie waarin ze gelegen zijn. Provincies moeten zich houden aan instructieregels van het Rijk over de omgevingsverordening en het projectbesluit. Gezien de bestuurlijke verhoudingen kunnen provincies in hun omgevingsverordening alleen instructieregels stellen over taken en bevoegdheden van bestuursorganen van gemeenten en waterschappen en die van gedeputeerde staten, niet over taken of bevoegdheden van het Rijk.

Of Ministers gebonden zijn aan instructieregels van Rijk is per geval bezien. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn daartoe twee soorten instructieregels onderscheiden:

- Instructieregels die een algemeen belang behartigen. Dit betreft onder meer de instructieregels op milieugebied, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, luchtkwaliteit en bodem, en instructieregels op het gebied van cultureel erfgoed. In deze gevallen is in het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld dat het Rijk bij de uitoefening van zijn eigen bevoegdheden ook gebonden is aan de instructieregel.[63] Dat hangt ermee samen dat alle beschikbare afwegingsruimte bij dergelijke

[63] Artikel 9.1, tweede lid. Zie voor toelichting Stb. 2018, 292, blz. 397–398, 479 en 878–879.

regels onderdeel is van de regel zelf. Die afwegingsruimte is voor alle bestuursorganen gelijk. Extra ruimte voor het Rijk om af te wijken van dergelijke instructieregels zou leiden tot een stapeling van flexibiliteit en dat is, zoals eerder aangegeven, niet wenselijk.[64]

- Instructieregels die een specifiek rijksbelang behartigen. Dit betreft vooral instructieregels op ruimtelijk gebied, bijvoorbeeld ruimtelijke reserveringen voor hoofdinfrastructuur of het behoeden van militaire terreinen tegen ruimtelijke ontwikkelingen. Deze instructieregels bevatten vaak relatief weinig afwegingsruimte, omdat de belangenafweging bij specifieke rijkstaken niet kan worden overgelaten aan een decentrale overheid. Dat zou de uitoefening van de rijkstaken immers bemoeilijken. Dit was ook al zo in het huidige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, waaruit deze instructieregels afkomstig zijn. De afwegingsruimte voor bijzondere gevallen wordt geboden door het mogelijk te maken dat decentrale overheden bij het Rijk een ontheffing kunnen vragen van de regel. Die kan worden verleend als een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel.[65] Een voorbeeld is de huidige regel voor het kustfundament[66], waar in bijzondere gevallen ontheffing van is verleend. Voor het Rijk is het niet nodig eerst regels te stellen en vervolgens te bepalen dat het zichzelf daarvan ontheffing kan verlenen. Het Rijk is op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gebonden aan het beleid achter de instructieregels. Daarbij geldt een inherente afwijkbevoegdheid. Het Rijk maakt dan een afweging of het belang dat wordt gediend met het project waarvoor een projectbesluit wordt genomen opweegt tegen het belang dat wordt gediend met de regel. Op deze wijze wordt bij rijksprojectbesluiten dezelfde afweging bereikt die bij decentrale overheden wordt bereikt door het stellen van instructieregels met een ontheffingsmogelijkheid.

[84] De gezamenlijke fractieleden vragen wat er gebeurt als er geen overeenstemming is tussen overheden. Ze noemen het voorbeeld van een wijk die een provincie wel wil bouwen en de gemeente niet. Ook vragen zij hoe dit terug te zien is in het DSO en welke regelgeving dan leidend is. Als overheden ook na herhaaldelijk overleg niet tot overeenstemming komen over een keuze zal het «hogere» bestuursorgaan – in het voorbeeld de provincie – de afweging moeten maken of het gebruik maakt van zijn doorzettingsmacht. Ook zal dan bepaald moeten worden welk instrument daarbij ingezet wordt. Als de provincie een concreet project wil doorzetten kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van een projectbesluit. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan, waarna in het DSO kan worden waargenomen dat het project kan worden gerealiseerd. De gemeente kan het omgevingsplan niet «terug veranderen».[67] Als de provincie nog ruimte wil laten aan de gemeente, zou ook gebruik gemaakt kunnen worden van een instructiebesluit. De gemeente krijgt een concrete opdracht maar kan in de uitwerking eigen keuzes maken. Om bij het voorbeeld te blijven: een instructie om een woonwijk met een bepaald aantal woningen te ontwikkelen in een bepaald gebied laat nog veel ruimte voor eigen keuzes over de inrichting van de wijk. Dit instructiebesluit zal zichtbaar worden gemaakt in het DSO. Pas nadat de gemeente het instructiebesluit heeft uitgevoerd en het omgevingsplan conform de instructie heeft aangepast wordt dit ook zichtbaar in de digitale weergave

---

[64] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 26.
[65] Artikel 2.32 van de Omgevingswet.
[66] Titel 2.3 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat opgaat in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
[67] Voorgesteld artikel 4.19a, onderdeel BG van het wetsvoorstel.

van dat plan. Burgers en bedrijven kunnen er immers pas op dat moment rechten aan ontlenen.

[85] De gezamenlijke fractieleden hebben gevraagd of een overzicht kan worden gegeven van de werkingsgebieden van artikel 4.19 van het wetsvoorstel Invoeringswet en hoe dit zich verhoudt tot de doelstellingen van de concept-NOVI.
De regering vermoedt dat uw vraag betrekking heeft op het nieuw voorgestelde artikel 4.19a Omgevingswet dat regelt dat gedurende een in een projectbesluit opgenomen termijn in een omgevingsplan geen regels mogen worden gesteld die het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld, belemmeren. De bedoeling van de regeling is te borgen dat de realisatie van een project van nationaal of provinciaal belang waarvoor een projectbesluit is vastgesteld en waarbij een omgevingsplan is gewijzigd, niet wordt belemmerd door een latere wijziging van dat omgevingsplan door de gemeente. Het betreft een voortzetting van de regeling die voor inpassingsplannen is opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin is bepaald dat de gemeenteraad geen bestemmingsplan mag vaststellen voor gronden waarop een inpassingsplan betrekking heeft, zodra een ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.[68]
Artikel 4.19a regelt daarnaast dat in een omgevingsplan geen regels mogen worden gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk. Hiermee wordt de regeling over voorbereidingsbescherming uit de Wro[69] voortgezet op een in het stelsel van de Omgevingswet passende manier, en wordt bereikt dat de voorbereidingsregels van provincie of Rijk hun beschermende werking niet verliezen door een latere wijziging van het omgevingsplan.
Omdat de regeling van het voorgestelde artikel 4.19a geldt voor nog te nemen projectbesluiten en voorbereidingsbesluiten, kan geen overzicht worden gegeven van locaties waarop deze bepaling in de toekomst mogelijk betrekking zal hebben. Wat betreft de beperking van de zeggenschap van gemeenten en provincies is van belang dat het gaat om de inpassing in de Omgevingswet van een regeling die op grond van de Wro nu ook bestaat. Daarbij is de regeling van het artikel 4.19a minder beperkend dan de regeling die op grond van de Wro geldt bij inpassingsplannen. Het nieuwe artikel brengt niet met zich dat de gemeente in het omgevingsplan geen regels mag stellen voor de locatie waarop een projectbesluit van het Rijk of een provincie betrekking heeft. Artikel 4.19a bepaalt slechts dat geen regels mogen worden gesteld die de uitvoering van het betrokken project belemmeren. De gemeente blijft dus bevoegd om regels te stellen, mits die het project niet belemmeren.

Wat betreft de relatie tot de concept-NOVI: het projectbesluit en het voorbereidingsbesluit zijn instrumenten die kunnen worden ingezet om de doelstellingen van de NOVI te bereiken. Door artikel 4.19a wordt geborgd dat de werking van deze instrumenten niet wordt belemmerd door latere wijziging van een omgevingsplan waarin op grond van een projectbesluit of op grond van een voorbereidingsbesluit regels zijn opgenomen met het oog op die doelstellingen.

[86] De gezamenlijke fractieleden vragen naar de haast van de regering om de wetsbehandelingen af te ronden. Zij vragen of de kwaliteit van de wetsbehandeling en invoering niet beter wordt als er meer tijd voor

[68] Zie artikel 3.26, vijfde lid, en 3.28, vijfde lid, Wro.
[69] Zie de artikelen 3.26, tweede lid, 3.28, tweede lid, 4.1, vijfde lid, 4.2, derde lid, 4.3, vierde lid, en 4.4, derde lid, gelezen in samenhang met artikel 3.3 en 3.7 Wro.

genomen kan worden. Verder vragen zij of de uitvoeringspraktijk zich niet op basis van de wetsvoorstellen en concept-besluiten kan voorbereiden. In de voortgangsbrief die uw Kamer een dezer dagen wordt toegezonden wordt een uitgebreid overzicht gegeven van de stand van zaken van de wetgeving, de implementatie en het DSO. Kortheidshalve kan daarnaar worden verwezen. Zoals in de inleiding is beschreven is de afgelopen jaren, in nauwe samenwerking tussen regering en parlement, stapsgewijs gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw stelsel. Daarbij is een uitgebreid en zorgvuldig totstandkomingsproces gevolgd. Ook de voorbereiding en parlementaire behandeling van de voorliggende wetsvoorstellen kent een uitgebreid en zorgvuldig proces, met grote betrokkenheid van de uitvoeringspraktijk, decentrale overheden, belangenorganisaties en bedrijfsleven. Het parlement heeft zich bij de behandeling van de verschillende onderdelen van het stelsel telkens grondig laten informeren, onder meer door diverse deskundigenbijeenkomsten en technische briefings. Dat geldt ook voor de behandeling van het voorstel voor het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het verslag en het nader verslag alsmede de beantwoording daarvan door de regering dragen verder bij aan de uitleg van de nieuwe wetgeving. Daarnaast is voor een goede invoering ook duidelijkheid nodig over de inhoud van de regelgeving, bijvoorbeeld voor de totstandkoming van de uitvoeringsregelgeving. Voor de voorliggende ontwerp-AMvB's geldt dat deze nog voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State zullen worden voorgelegd. Daaruit kunnen nog wijzigingen voortvloeien. De uitvoeringspraktijk moet ook voldoende tijd hebben om daarmee aan de slag te gaan. Het is dan ook van belang dat die advisering op korte termijn plaats kan vinden. Ook de ontwerpregelingen kunnen pas worden vastgesteld als de wettelijke grondslagen zijn vastgesteld. Dat kan niet op basis van wetsvoorstellen en concept-besluiten.

[87] De gezamenlijke fractieleden willen weten wat de reactie van de regering is op de beoordeling van het DSO door de directeur van het IPO, die de invoering op dit moment als een riskante operatie ziet, onder meer omdat nog niet duidelijk is hoe bruikbaar en stabiel het DSO is als er sprake is van complexe dossiers.
Het DSO wordt ontwikkeld onder gezamenlijke aansturing van de koepels, waaronder het IPO. Daarin is deze zorg van de directeur van het IPO zeker ook aan de orde gekomen. Het komend jaar gaat het DSO in pre-productie, juist ook om het DSO te testen op dit soort punten. De eerste signalen zijn positief. De Omgevingsregeling, een belangrijk stuk regelgeving met veel geo-informatie, is inmiddels bekend gemaakt via de LVBB en in het DSO geladen. Daarnaast wordt op dit moment onder meer de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant geladen. Er komen op deze manier steeds meer realistische, grote en complexe plannen beschikbaar in het DSO.

De praktijkproeven die bij de ontwikkeling van het DSO steeds worden georganiseerd worden gaandeweg ook steeds complexer. Zo wordt op dit moment gewerkt aan proeven met plannen van meerdere overheden op één locatie (Flevoland), zodat het effect van deze «stapeling» in het DSO zichtbaar wordt. Met het oefenen wordt ook de robuustheid van het DSO beproefd. Naarmate er meer gegevens beschikbaar komen wordt het beeld van de stabiliteit ook steeds duidelijker. Zowel de praktijkproeven als het oefenen door overheden levert belangrijke informatie op waarmee mogelijk nog verbeteringen in het DSO kunnen worden doorgevoerd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Er zijn bij deze praktijkproeven vooralsnog geen problemen ontstaan die niet oplosbaar zijn gebleken of die de invoering van het stelsel in de weg zouden staan.

[88] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de botsproeven niet al voor het overgangsjaar 2020 gedaan zouden moeten zijn om te beoordelen of het DSO klaar is voor gebruik.
Het oefenen door overheden met het DSO heeft ook al vóór 2020 plaatsgevonden. Vanaf het begin van de ontwikkeling van het DSO zijn overheden betrokken bij praktijkproeven om onderdelen van het DSO te testen (zie ook vraag [42 en 43]). In de fase die nu aanbreekt wordt het steeds meer mogelijk om dit te doen met realistische plannen die het hele proces binnen het DSO doorlopen, dus van het opstellen en uploaden van een concept tot het bekend maken en tonen in het DSO en het aanleveren van eventuele bijbehorende vragenbomen. Dit beproeven en waar nodig in het DSO verwerken van de bevindingen die dit oplevert, zal ook in het oefenjaar doorgaan, als er steeds meer realistische plannen beschikbaar komen. Als daarbij toch nog problemen zouden rijzen, kunnen die op deze manier voortvarend opgelost worden. Op deze manier wordt zeker gesteld dat het DSO helemaal gebruiksklaar is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

[89] De gezamenlijke fractieleden hebben vragen bij de in de brief van 8 november jl. beschreven aanpak voor praktijktoetsen van het digitaal stelsel in 2020. Zij achten de aanpak te procesgericht en vrezen dat het voor inwoners onduidelijk is wat zij kunnen verwachten van het digitaal stelsel.
De aanpak die in de brief van 8 november staat, gaat over bevoegde bestuursorganen. Voor de eindgebruikers/inwoners is in overleg met de koepels gekozen voor een lokale communicatiestrategie. Dat wil zeggen dat er geen landelijke publiekscampagne over de Omgevingswet wordt opgestart, maar dat gemeenten de beschikking krijgen over een zogenaamde communicatietoolbox waaruit zij kunnen putten voor communicatie met hun inwoners over de Omgevingswet. Deze toolbox is geladen met inhoudelijke informatie over de Omgevingswet, maar ook met informatie over het DSO. De wijze waarop de gemeente vervolgens met haar inwoners communiceert (schriftelijk, digitaal, via de website van de gemeente, posters, etc.) is aan de gemeenten zelf. Deze toolbox is ontwikkeld samen met gemeenten, en is begin 2020 voor iedere gemeente beschikbaar.

Al geruime tijd vinden op gemeentelijk, provinciaal en waterschapsniveau, veel activiteiten plaats waarbij inwoners en bedrijfsleven nu al actief worden betrokken en geïnformeerd over de invoering van de Omgevingswet. De bevoegd gezagen voeren hier zelf de regie over en maken daarbij gebruik van hun eigen communicatiekanalen en -middelen zoals websites, gedrukte media, bijeenkomsten, evenementen e.d. Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet (ADS) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bieden hierbij ondersteuning aan via twee websites: voor het wetgevingstraject www.omgevingswetportaal.nl en voor informatie, goede voorbeelden en tools www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Naast deze twee websites wordt social media ingezet zoals Twitter, LinkedIn en digitale kanalen als Youtube. De helpdesk Informatiepunt Omgevingswet biedt telefonische en digitale ondersteuning bij vragen van professionals bij de (rijks)overheid en bedrijfsleven. Ook vragen van burgers worden beantwoord indien deze hier binnen komen.

[90] De leden van de VVD-fractie willen weten of de uitgebreide praktijkproeven en try-outs kunnen plaatsvinden als de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet meer tijd zou kosten in de Eerste Kamer.
Voor de praktijkproeven en try-outs is werkende software nodig. Het behandeltraject van het wetsvoorstel Invoeringswet heeft geen impact op

het werk aan de software, oftewel de machine die de landelijke voorziening draaiend gaat houden. Deze kan worden afgebouwd terwijl er nog aan de wetgeving gewerkt wordt, en er kan ook mee geoefend en getest worden, met behulp van proefcontent. Het is voor overheden wel belangrijk om tijdig duidelijkheid te krijgen over de rijksregelgeving, niet zozeer voor het oefenen, maar wel voor het vullen van het systeem met (aanvullende) vragenbomen vanuit de lokale regelgeving. Bovendien zit de grondslag voor het mogen gebruiken van het DSO in het wetsvoorstel Invoeringswet. Of te wel: voor het oefenen is het niet erg als het behandelen van de Invoeringswet meer tijd zou kosten, maar voor het gebruik en vullen van het DSO is een vastgesteld wetsvoorstel Invoeringswet noodzakelijk.

[91] De leden van de VVD-fractie vragen wat bedoeld wordt met de uitspraak dat als regelgeving inhoudelijk stabiel is, deze in het DSO kan worden geplaatst.
Hiermee wordt gedoeld op het maken van vragenbomen en andere zaken gericht op informatievoorziening, zoals uitleg over de regelgeving voor de website en het plaatsen van de bruidsschat in de omgevingsplannen van rechtswege. Regelgeving verschijnt pas als zodanig in de landelijke voorziening nadat is vastgesteld en conform de daarvoor geldende standaard bekend is gemaakt via de landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen. Dat neemt niet weg dat voorafgaand aan dat moment al begonnen kan worden met het maken van vragenbomen voor het aanvragen van vergunningen, het doen van meldingen en het checken of iets vergunning- of meldingsplichtig is. Ook kan alvast gewerkt worden aan uitleg over de regelgeving voor de website. Om te voorkomen dat er dubbel werk wordt verricht, wordt hier pas mee gestart als de regelgeving voldoende stabiel is, oftewel: als er geen grote wijzigingen meer verwacht worden. De ervaring leert dat de versie van AMvB's die naar de Raad van State gezonden wordt, dus na eventuele behandeling in beide Kamers, stabiel genoeg is om dubbel werk in voldoende mate te voorkomen. Door deze aanpak te volgen, wordt ervoor gezorgd dat voor alle activiteiten die door het Rijk gereguleerd worden in 2021 vragenbomen beschikbaar zullen zijn voor het doen van aanvragen en meldingen, inclusief de bruidsschat. Vertraging in het wetgevingstraject heeft voor dit traject wel gevolgen: daardoor zal er ook minder tijd zijn om vragenbomen op te stellen. Bovendien zullen gemeenten en waterschappen rekening moeten houden met de bruidsschat bij het opstellen van omgevingsplannen en waterschapsverordeningen. Het, in dat geval, later beschikbaar komen van een stabiele versie van de bruidsschatregels betekent eveneens dat gemeenten en waterschappen langer moeten wachten om te weten waar zij aan toe zijn.

[92] De gezamenlijke fractieleden vragen wat zij van de regering mogen verwachten voor het aansluiten van overheden op het DSO en het vullen van het DSO door decentrale overheden. De regering heeft, in de rol van medewetgever, voorzien in kaderstellende regelgeving die waarborgen biedt voor de aansluiting van overheden op het DSO en de vulling daarvan.
Overheden sluiten lokale systemen aan op de landelijke voorziening van het DSO om informatie uit te wisselen, in het bijzonder om toepasbare regels te registreren en om vergunningaanvragen en meldingen te ontvangen. Ook sluiten lokale systemen aan op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB). Via deze route wordt lokale regelgeving digitaal bekend gemaakt, en automatisch doorgeleverd aan DSO-LV. Voor die uitwisseling tussen landelijke en lokale voorzieningen is een gemeenschappelijke taal ontwikkeld: standaarden op het gebied van vragenbomen (STTR) en aanvragen/melden (STAM) zorgen ervoor dat lokale systemen met de landelijke voorziening van het DSO kunnen

communiceren[70], en standaarden op het gebied van overheidspublicaties (STOP) zorgen voor een succesvolle aansluiting op de LVBB.

Overheden en softwareleveranciers krijgen bij het aansluiten de nodige ondersteuning van het Rijk. In het kader van het programma Aan de slag met de Omgevingswet is een gezamenlijke aansluitstrategie ontwikkeld voor de aansluitende overheden. Elke overheid kan zelf unattended, dus zonder hulp of begeleiding vanuit het programma, aansluiten op het DSO. Informatie over hoe dit werkt is beschikbaar via de www.aandeslagmet-deomgevingswet.nl. Vanuit het programma Aan de slag met de Omgevingswet is een migratieteam ingesteld, dat overheden ondersteunt bij de aansluiting op het DSO. Voor overheden die gebruik willen maken van hulp en ondersteuning vanuit het programma wordt een aansluit-planning gemaakt, zodat de werklast voor het migratieteam behapbaar blijft. Het migratieteam begeleidt ook de overgang van de huidige voorzieningen naar het DSO (Omgevingsloket Online, Activiteitenbesluit Internet Module en Ruimtelijkeplannen.nl). Daarnaast is een helpdesk beschikbaar, die telefonisch en per e-mail vragen van overheden en softwareleveranciers kan beantwoorden. Binnenkort worden regiomanagers vanuit het programma Aan de slag met de Omgevingswet ingezet om nog gerichter vragen vanuit het land te kunnen beantwoorden en ondersteuning te bieden. Ook softwareleveranciers van overheden zijn een belangrijke partij bij het aansluiten op DSO. Via een online ontwikkelaarsportaal wordt technische informatie beschikbaar gesteld. Ook worden bijeenkomsten voor softwareleveranciers ondersteund. Uitgangspunt hierbij is dat alle overheden – al dan niet met gebruikmaking van deze ondersteuning – hun eigen verantwoordelijkheid voor het aansluiten op het DSO kunnen waarmaken.

[93] De gezamenlijke fractieleden hebben zorgen over de uniformiteit van wat aangeboden gaat worden in het DSO en vragen in het bijzonder wat het gefaseerd vullen van het DSO betekent voor meervoudige aanvragen. Met de Omgevingswet zijn de gebruikte begrippen, kaders en standaarden in het ruimtelijke en het milieurecht in belangrijke mate geüniformeerd. Op basis hiervan kunnen bevoegde bestuursorganen informatie op een uniforme voorgeschreven wijze ontsluiten. Op onderdelen blijven verschillen wel mogelijk. Bijvoorbeeld bij door de decentrale overheden aangeleverde juridische informatie voor het oriënteren op de kaart, het indienen van vergunningen, het doen van meldingen en voldoen aan informatieverplichtingen. Dit past immers bij de in de wet vastgelegde decentrale vrijheid van de diverse gezagen.

Het DSO biedt het bevoegde gezag voor de ontsluiting van regels verschillende hulpmiddelen aan met veel mogelijkheden en een grote mate van vrijheid, omdat bevoegde gezagen een grote verscheidenheid aan doelgroepen moeten kunnen bereiken. Deze doelgroepen hebben een ander taalgebruik, digitale vaardigheden en uiteenlopende vragen. Het bevoegde gezag is bij uitstek de aangewezen partij om te bepalen hoe zijn doelgroepen geïnformeerd moeten en waarover. Immers, het spreekt zijn burgers en ondernemers dagelijks aan het loket of de telefoon. Wanneer informatie niet op elkaar aansluit, zal het bevoegde gezag snel ingrijpen om zichzelf nog meer telefoontjes of e-mails te besparen.

Bij het aanleveren van de vragen en helpteksten voor de elektronische formulieren voor het indienen van aanvragen van vergunningen, meldingen of het verstrekken van gegevens of informatie is geen sprake van vrijblijvendheid. Het bevoegde gezag is verantwoordelijk voor de bij hem in te dienen elektronische formulieren. Want juist het bevoegde

[70] Zie bijlage I bij Kamerstukken I 2019/20, 34 986, K.

gezag heeft er een groot belang bij dat aan de initiatiefnemer in het DSO meteen een goed digitaal formulier wordt aangeboden. Immers, het behandelen van aanvragen waarbij gegevens ontbreken of alleen met veel zoeken zijn te vinden, vergt kostbare tijd van een bevoegd gezag. Vooral bij de vaak meer gecompliceerde meervoudige aanvragen is de druk op het bevoegde gezag om de aanvragen binnen de daarvoor gestelde termijn. Omdat is geregeld dat het aanleveren van de vragen en helpteksten voor het elektronische formulier de verantwoordelijkheid is van het bevoegde gezag, is geborgd dat ook voor meervoudige aanvragen een goed digitaal formulier beschikbaar is.

Daarom zijn betrokken partijen zeer serieus bezig met deze voorbereidingen. Vanuit het programma Aan de slag met de Omgevingswet wordt ondersteuning geboden om de gewenste vereenvoudiging en cultuurwijziging te bewerkstelligen en de mogelijkheden voor informatievoorziening met het DSO volledig te benutten. Zogenaamde «regiomanagers» worden ingezet om nog gerichter vragen vanuit het land te kunnen beantwoorden en ondersteuning te bieden. Veel bevoegde gezagen stemmen het beleid, de regelgeving, uitvoering en de informatievoorziening regionaal of zelfs landelijk af om op die manier aansluiting op elkaar te vinden. Daarmee sluiten ook de meervoudige aanvragen beter op elkaar aan.

[94] De gezamenlijke fractieleden vragen of de gerechtelijke uitspraak over het terugbrengen van de uitstoot van stikstof verandering brengt in het al dan niet opnemen van het instrument van de Programmatische Aanpak Stikstof met de onderlinge informatietool Aerius.
Er is al veel informatie bij de overheid en daaronder vallende diensten en kennisinstituten beschikbaar over de fysieke leefomgeving in relatie tot stikstof. Die informatie wordt vaak beschikbaar gesteld via Aerius, maar ook via externe voorzieningen zoals de Atlas voor de Leefomgeving en de PDOK-Viewer.

Dit zal zo blijven bij inwerkingtreding van de wet. In het DSO kan in basisniveau wanneer belangrijke gegevensbronnen nog niet aan het DSO gekoppeld zijn, al wel een verwijzing worden opgenomen, bijvoorbeeld in de toelichting bij een vraag. Zo worden gebruikers ook in het basisniveau al naar de juiste voorzieningen verwezen.

[95] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af welke impact het niet tijdig en volledig vullen van en aansluiten op het DSO heeft op de uitvoeringslasten van hen die moeten werken met de Omgevingswet vanaf 2021.
Het is de verwachting dat met de invoering van het DSO uitvoeringslasten voor hen die er mee werken gaan afnemen ten opzichte van de huidige situatie. In de bijgevoegde folder in bijlage 1 wordt de meerwaarde van DSO-LV ten opzichte van de huidige voorzieningen toegelicht.
Eind 2019 wordt hiertoe een DSO-LV opgeleverd, waarop alle bevoegde bestuursorganen kunnen aansluiten, waarmee ze kunnen oefenen, en wat ze kunnen vullen met hun eigen regelgeving. Verwachting is dat medio 2020 voldoende vordering zijn gemaakt in aansluiten, vullen en oefenen en dat er geen negatieve impact is op de uitvoeringslasten.

Verwacht wordt dat, net als nu, gebruikers hun weg naar het DSO weten te vinden en dat vooral inwoners en lokale burgers de toegenomen gebruikersvriendelijkheid gaan waarderen. Tijdens de bouw van DSO is veelvuldig aan gebruikers gevraagd wat voor hen werkt, en wat niet. Ook is veel aandacht geschonken aan de begrijpelijkheid van juridische publieksteksten om bijvoorbeeld mensen met een taalachterstand zo veel als mogelijk te helpen. Dit heeft een hele reeks verbeterpunten opgeleverd ten opzichte van de huidige situatie met de al bestaande voorzieningen.

[96] De gezamenlijke fractieleden vragen waarom geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een leveringsverplichting aan decentrale overheden op te leggen.
Dit is zoals hiervoor is beschreven niet nodig voor het ontsluiten van regelgeving, omdat het bekend maken van decentrale regelgeving door decentrale overheden via de landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen al verplicht wordt gesteld op grond van de Bekendmakingswet zoals die komt te luiden na aanvaarding van het wetsvoorstel elektronische publicaties.[71] Deze regelgeving wordt automatisch doorgeleverd aan het DSO. Ook het beschikbaar stellen van vragenbomen voor aanvragen op grond van lokale vergunningenstelsels is al verplicht gesteld in het ontwerp-Invoeringsbesluit. Daarmee is wettelijk geborgd dat de voor burgers en bedrijven meest essentiële zaken vindbaar zullen zijn in het DSO, te weten de geldende regelgeving en de mogelijkheid om op basis hiervan digitaal aanvragen en meldingen te doen.

Artikel 20.26 van de Omgevingswet doelt op andere informatie over de staat van de fysieke leefomgeving, zoals meetgegevens, gegevens over het voorkomen van beschermde soorten en dergelijke. Het is de gezamenlijke ambitie van het Rijk en de koepels om dit soort aanvullende informatie ook via het DSO beschikbaar te gaan stellen. De hiervoor benodigde voorzieningen worden bij de uitbouw van het DSO verder afgerond. Voor de uitbouw van het DSO is meerjarig € 50 miljoen beschikbaar (exclusief de bijdrages van de bestuurlijke partners). Het Rijk en koepels zullen een prioritering aanbrengen welke informatie na oplevering van het basisniveau als eerste kan worden ontsloten. Hierbij blijft de bronhouder wel altijd zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de informatie. Er zijn al eerste tests gedaan met het ontsluiten van dit soort informatie via het DSO-LV.

[97] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af of de regering kan toezeggen dat in de komende jaren voldoende geld, menskracht en dergelijke beschikbaar gesteld worden om het werken met de Omgevingswet volledig te ondersteunen conform het Globaal programma van eisen, zoals dat vastgesteld is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen op 10 november 2016.
Individuele gemeenten, provincies en waterschappen zijn zelf financieel verantwoordelijk voor het realiseren van de invoering binnen hun eigen organisaties en voor het vrijmaken van voldoende personele middelen. Dit is afgesproken in het bestuursakkoord van 2015 en het financiële akkoord van 2016. Het kabinet heeft, naast de investeringskosten DSO 35 miljoen euro vrij gemaakt om de invoering van de Omgevingswet interbestuurlijk te begeleiden. Deze ondersteuning zal ook in de eerste periode na invoering van de Omgevingswet beschikbaar zijn. Bevoegd gezagen worden daarnaast ondersteund door hun koepelorganisaties bij de invoering van de wet. Zij helpen ook bij het inzichtelijk maken van de kosten, zodat organisaties voldoende middelen kunnen vrijmaken. Zo heeft de VNG een dialoogmodel beschikbaar gesteld voor het inzichtelijk krijgen van de transitie- en investeringskosten. Uit de voortgangsmonitor blijkt dat gemeenten volop aan de slag zijn met de implementatie van de wet. De VNG zal komend jaar zowel bestuurlijk als organisatorisch inzetten op bewustwording rondom het beschikbaar stellen van voldoende capaciteit.

[98] De gezamenlijke fractieleden willen weten waarom er niet is gekozen voor een specifiek handhavingsmiddel om het DSO te vullen en te gebruiken.

---

[71] Kamerstukken II 2018/19, 35 218, nr. 2.

Allereerst is het belangrijk om onderscheid te maken tussen het vullen en het gebruiken van de landelijke voorziening. Voor het vullen van de landelijke voorziening zal er een standaard worden voorgeschreven, hierop is bij het antwoord op vraag [92] ingegaan.
Voor wat betreft het aansluiten is, zoals al in de Memorie van Antwoord aangegeven, een bevoegdheid om een specifiek handhavingsmiddel in te zetten, zoals het geven van een dwingende instructie aan een decentrale overheid, niet nodig. Aansluiten is voor betrokken overheden al nodig voor de uitoefening van hun primaire taken op bijvoorbeeld het gebied van de behandeling van vergunningaanvragen. Overigens biedt een specifiek toezichtinstrumentarium in beginsel alleen meerwaarde als er behoefte zou bestaan aan specifieke maatregelen gericht op preventie, of inspecties waarvoor specialistische expertise nodig is. Dat is voor het DSO niet aan de orde. Het is de verantwoordelijkheid van alle aansluitende overheden om tijdig te zijn aangesloten op het DSO, zodat zij hun primaire taken, zoals vergunningverlening, kunnen uitvoeren. Uit de Implementatiemonitor blijkt dat overheden deze verantwoordelijkheid ook onderkennen. In deze Implementatiemonitor wordt periodiek onderzocht in hoeverre het overheden lukt om aan de minimale eisen die voortvloeien uit de stelselherziening en de implementatie van het digitaal stelsel te gaan voldoen. In samenspraak met de koepels zal aan de hand van het verloop van de resultaten bezien worden of extra ondersteunende maatregelen nodig zijn.

Na inwerkingtreding van de wet is het generieke toezicht, met toepassing van het daarvoor geldende algemeen beleidskader indeplaatsstelling, voldoende voor de taken in het kader van de informatievoorziening via het DSO. De toezichthouder is bevoegd om bij taakverwaarlozing door een bestuursorgaan een besluit tot indeplaatsstelling te nemen, wanneer het onder toezicht gestelde bestuursorgaan niet voldoet aan een verplichting. De toezichthouder is in dit geval de Minister, waar met het oog op de met het DSO samenhangende taken het interbestuurlijk toezicht is gecentraliseerd, vanwege diens verantwoordelijkheid voor de gecentraliseerde voorziening. Dit is in lijn met het uitgangspunt van de Wet revitalisering generiek toezicht dat in bijzondere wetten in beginsel geen specifieke toezichtbevoegdheden worden toegekend, en met het in het kader van de Omgevingswet gekozen uitgangspunt van vertrouwen. Om taakverwaarlozing vast te stellen zal de toezichthouder na gebleken gebreken in de taakuitoefening, een termijn voor verbetering stellen aan het betreffende bestuursorgaan, zo nodig gevolgd door een interventie in de vorm van indeplaatsstelling. Deze oplossingsgerichte aanpak, op grond van het «algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing»[72] is, in combinatie met het stellen van regels ten aanzien van de kwaliteit van informatie, voldoende voor een goede werking van het DSO.

Informele preventieve actie kan dus worden ondernomen op basis van de implementatiemonitor. Concrete maatregelen in het kader van interbestuurlijk toezicht na inwerkingtreding van de wet, zullen uiteraard steeds afhankelijk zijn van de aard van het concrete geval.

[99–100] De gezamenlijke fractieleden vragen, verwijzend naar andere grote stelselwijzigingen, of de regering het risico onderkent dat het gedrag van mensen niet verandert bij inwerkingtreding van het stelsel. De gezamenlijke fractieleden vragen terecht aandacht voor de noodzakelijke cultuurverandering bij alle bevoegde gezagen. In de aanloop naar de inwerkingtreding krijgt de cultuurverandering waar de gezamenlijke fractieleden op doelen, aandacht in het programma Aan de slag met de Omgevingswet. De stelselherziening is immers meer dan alleen wet- en

[72] Kamerstukken II 2010/11, 32 500 VII, nr. 185.

regelgeving met ondersteunende ICT. Een andere manier van werken wordt beoogd en dat heeft niet iedereen op één specifieke datum en op één moment gelijktijdig onder de knie. Ofwel, het hoeft niet af te zijn om er klaar voor te zijn, zoals de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de brief van 27 juni 2019 heeft beschreven.
Om die cultuurverandering te bereiken is in samenwerking met alle bestuurlijke partners in de afgelopen jaren een breed palet aan informatie, activiteiten en praktische hulpmiddelen instrumenten ontwikkeld. Bijvoorbeeld via cursussen en trainingen en het gebruik van casuïstiek die uit de dagelijkse praktijk van bestuurders en ambtenaren komt. Het hele palet is zichtbaar via https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/.

De afgelopen jaren zijn, onder meer in het kader van experimenten onder de Crisis- en herstelwet, ook al belangrijke stappen gezet waarbij de nieuwe werkwijze een rol speelt. Zo experimenteert bijna één op de vijf gemeenten met verbrede reikwijdte van het bestemmingsplan.
In de voortgangsbrief die uw Kamer binnenkort ontvangt wordt een uitgebreid overzicht gegeven van de stand van zaken van de wetgeving, de implementatie en het DSO en welke stappen in 2020 nog gezet zullen worden. Kortheidshalve verwijst de regering daarnaar.
Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de cultuurverandering de blijvende aandacht moeten krijgen van alle bevoegde overheden. Hier wordt in het kader van de implementatie van de Omgevingswet ook al aandacht aan besteed.

[101] De gezamenlijke fractieleden hebben vragen over de positie van de gemeenteraad.
Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de beantwoording bij vraag [26].

[102–104]. De gezamenlijke fractieleden hebben een aantal vragen over de invulling van participatie door initiatiefnemers.
Voor de beantwoording van deze vragen wordt verwezen naar de beantwoording bij vraag [31].

[105] De gezamenlijke fractieleden vragen zich af hoe rekening is gehouden met mensen met minder doenvermogen als bedoeld in het WRR-rapport *Weten is nog geen doen*[73] bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswetten die opgenomen gaan worden in de Omgevingswet en de onderliggende besluiten.
Met de Omgevingswet kan integraal omgevingsbeleid vorm krijgen. Door grotere keuzevrijheid op lokaal niveau kan beter worden ingespeeld op de behoeften van initiatiefnemers en belanghebbenden. Om dit resultaat te bereiken is niet alleen een goede wet nodig maar moeten alle partijen hun werkwijze aanpassen aan de bedoelingen van de wet. De invoeringsbegeleiding moet alle overheidspartijen in staat stellen om de Omgevingswet (inclusief wetsvoorstel Invoeringswet en Aanvullingswetten) vanaf het moment van invoering op goede wijze toe te passen. Daartoe is een bestuursakkoord Implementatie afgesloten in 2015 en is het programma Aan de slag met de Omgevingswet ingericht die verschillende activiteiten daartoe ontplooit.

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en Aanvullingswetten die opgenomen gaan worden in de Omgevingswet worden allen ook ondersteund door het DSO. Bij de bouw van het DSO wordt geïnvesteerd in gebruiksvriendelijkheid. Tijdens de bouw van DSO is daartoe veelvuldig aan gebruikers gevraagd wat voor hen werkt, en wat niet. Ook is veel

[73] Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid,* Den Haag 2017.

aandacht geschonken aan de begrijpelijkheid van juridische publieksteksten om bijvoorbeeld mensen met een taalachterstand zo veel als mogelijk te helpen. Dit heeft een hele reeks verbeterpunten opgeleverd ten opzichte van de huidige situatie met de al bestaande voorzieningen. Bij de brief van 19 november jl. is uw Kamer hierover geïnformeerd.[74] Het DSO houdt de digitale toegankelijkheid op een adequaat peil door de Web Content Accessibility Guidelines 2.1 AA te volgen. Dit is verplicht vanuit het Tijdelijk Besluit digitale toegankelijkheid en opgenomen in Europese Standaard EN 301 549 versie 2.1.2. Voor de leesbaarheid wordt begrijpelijke teksten geschreven. Daarmee worden onder andere de volgende maatregelen getroffen:

- Bij de ontwikkeling van het digitaal stelsel wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid voor minder digitaal vaardige en taalvaardige mensen.
- Zoveel mogelijk informatie die via het digitale loket wordt gegeven zal begrijpelijk zijn voor mensen met taalniveau B1.
- Bovendien worden gebruikers in de landelijke digitale voorziening beter dan nu geholpen door het systeem, bijvoorbeeld bij het filteren van informatie.
- Er wordt ook rekening gehouden met toegankelijkheid voor visueel gehandicapten, daar wordt de site specifiek op getest.

Hiermee zal het digitaal stelsel voldoen aan het Besluit digitale toegankelijkheid, en daarmee ook aan het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking en de EU-richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en apps van overheidsorganisaties.

Voor burgers die moeite hebben met schriftelijke en digi-vaardigheden kan een gemachtigde een aanvraag doen. Daarnaast is het aanvragen op papier mogelijk.

Een voorlees-app die al in de markt verkrijgbaar is kan de teksten in het DSO voorlezen.
Doordat het loket gebruikersvriendelijker is en meer informatie beschikbaar is in begrijpelijke taal, is de verwachting dat minder mensen dan nu hulp nodig hebben bij het gebruik van het digitaal loket.

Een initiatiefnemer kan daarnaast altijd bij zijn vragen over bijvoorbeeld de vergunningaanvraag terecht bij het bevoegd gezag gemeente voor ondersteuning.

De regering wijst er ook op dat het vergroten van de inzichtelijkheid van het omgevingsrecht één van de hoofddoelen was van de stelselherziening. De Omgevingswet brengt de regelgeving uit 26 huidige wetten samen en uniformeert deze. Daarmee levert ook de wetgeving zelf een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de inzichtelijkheid en toegankelijkheid van het omgevingsrecht.

[106] De gezamenlijke fractieleden vragen op welke wijze wordt voorzien in de voorbereiding van en voorlichting aan de bevolking op de komst van de Omgevingswet en welke instrumenten daarbij worden ingezet.
Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar de antwoorden in de voorgaande vraag [89].

De gezamenlijke fractieleden vragen verder hoe hierbij rekening wordt gehouden met mensen met verminderd doenvermogen, zoals laaggeletterden of verstandelijke beperking.
In de voorgaande vraag [105] is hier op ingegaan.

---

[74] Kamerstukken I 2010/20, 34 986, K.

[107] De gezamenlijke fractieleden vragen of de voortgangsrapportage die uw Kamer begin december zal ontvangen een overzicht geeft van de stand van zaken van de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet bij decentrale overheden en omgevingsdiensten aan de hand van de vijf punten die minimaal klaar moeten zijn voor 1 januari 2021 en de stand van zaken wat betreft het aansluiten op het DSO, gedifferentieerd naar omvang. Daarbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de stand van zaken bij de kleinere gemeenten.
De voortgangsbrief die uw kamer binnenkort ontvangt, geeft uw Kamer het meest recente (halfjaarlijkse) beeld van de mate waarin gemeenten en andere overheden aan de vijf criteria voldoen die overheden minimaal op invoeringsdatum klaar dienen te hebben. Dit beeld is opgesteld aan de hand van een enquête onder gemeenten in het gehele land en van verschillende grootte. Veel gemeenten hebben hierin geparticipeerd maar niet alle. De antwoorden zijn echter representatief verdeeld over het land en naar grootte van gemeente. Het in de brief vervatte beeld bevat geen aparte analyse van verschillen in scores als gevolg van gemeentegrootte. In het bijgevoegde overzicht zijn de scores op de relevante criteria voor gemeenten voor uw Kamer alsnog uitgesplitst naar gemeentegrootte:

Opdeling gemeenten naar omvangcategorie per criterium	Criterium 4 Omgevingsplan	Criterium 5.1 Vergunningen techniek	Criterium 5.2 Vergunningen Indienings-vereisten	Criterium 5.3 Vergunningen Proces	Criterium 5.4 Vergunningen Beoordeling
tot 20.000 inwoners					
Nog onbekend	40,7%	43,2%	49,4%	39,5%	40,7%
In voorbereiding	59,3%	56,8%	50,6%	59,3%	55,6%
Voldoet	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	3,7%
20.000 tot 100.000 inwoners					
Nog onbekend	30,5%	36,2%	42,0%	31,7%	34,2%
In voorbereiding	69,5%	63,8%	58,0%	67,9%	65,4%
Voldoet	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,4%
100.000 inwoners of meer					
Nog onbekend	25,8%	25,8%	25,8%	25,8%	25,8%
In voorbereiding	74,2%	74,2%	74,2%	74,2%	74,2%
Voldoet	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Uit het overzicht valt op te maken dat kleinere gemeenten op de criteria soms beter scoren dan de grotere gemeenten, soms minder goed. Op dit moment gaat de aandacht vooral uit naar deze categorie «onbekend». De VNG acteert daarop. De uitkomsten uit de monitor worden door de VNG ook gebruikt om contact te zoeken met de gemeenten die nog onvoldoende vaart lijken te maken of waar het zicht op de voortgang nog (te) beperkt is. Daardoor kunnen ze inventariseren wat deze gemeenten extra nodig hebben.

[108] De gezamenlijke fractieleden vragen welke extra informatie beschikbaar is ten tijde van de voorhang van het inwerkingtredings-KB die relevant is voor de beoordeling van de kwaliteit, de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de Omgevingswet. Ook vragen zij welke ijkpunten de regering hiervoor zal hanteren.
Binnenkort ontvangt uw Kamer een voortgangsbrief met nadere informatie over de stand van zaken van de stelselherziening. Daarbij ontvangt uw Kamer ook het samenhangende advies van de Integrale Adviescom-

missie Omgevingswet. Daarin gaat de commissie uitgebreid in op de samenhang en kwaliteit van het stelsel. Verder zal bij het inwerkingtredings-KB een nieuwe integrale voortgangsbrief toegestuurd over de wetgeving, het DSO en de implementatie. De brief zal onder meer worden gebaseerd op geactualiseerde gegevens van de monitor implementatie en op de onderzoeken naar het DSO. In de brief van 8 november jl. zijn de stappen in het kader van het toetsingstraject voor het DSO op een rij gezet.

De voortgangsbrief van medio 2020 zal in samenspraak met de bestuurlijke koepels opgesteld worden. Wat de gevraagde ijkpunten betreft zal het oordeel over de inwerkingtreding worden gebaseerd op de drie elementen van de voortgangsbrief: de mate van stabiliteit van de wetgeving, de voortgang van de implementatie op de minimale vereisten bij de bevoegde gezagen en de voortgang op het DSO. Het ontwerp van het KB wordt alleen bij uw Kamer voorhangen als het kabinet dit samen met de bestuurlijke partners verantwoord vindt.

[109] De gezamenlijke fractieleden vragen of het klopt dat alle bij het bestuursakkoord betrokken partijen moeten instemmen om over te kunnen gaan tot invoering per 2021.
In het Bestuursakkoord uit 2015 hebben alle partijen een gedeeld ambitie uitgesproken en een gezamenlijk commitment om het Digitaal stelsel Omgevingswet gezamenlijk te gaan realiseren. Het is voor de regering ondenkbaar om – tegen de gemaakte afspraken en gezamenlijk bereikte resultaten in – zonder draagvlak bij de bestuurlijke partners over te gaan tot invoering per 2021.

In het verlengde van het Bestuursakkoord uit 2015 zijn in de beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)[75] bestuurlijke afspraken gemaakt over het beheer van de landelijke voorziening en het te doorlopen gezamenlijke acceptatieproces. Een interbestuurlijk acceptatieteam met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk stelt vast of het geleverde product (DSO-LV) voldoet aan de gestelde eisen in de opdracht en of het in gebruik kan worden genomen. Meer hierover staat in de beheersovereenkomst die eerder aan uw Kamer is toegezonden.

De gezamenlijke fractieleden hebben gevraagd naar wat de inhoudelijke en financiële consequenties zijn als de invoering onverhoopt toch niet door kan gaan per 2021.

Provincies, waterschappen, gemeenten en ook het Rijk zijn volop bezig zich voor te bereiden op de komst van het nieuwe stelsel. Uitstel van de inwerkingtreding zou leiden tot verlies aan momentum bij de uitvoeringspraktijk die al veel geïnvesteerd heeft om per 1 januari 2021 over te gaan tot de Omgevingswet. Dit kwam ook sterk naar voren in de bestuurdersbijeenkomst op 18 november jl. Aan diverse tafels zijn deze middag wethouders, gedeputeerden en waterschapsbestuurders met elkaar in gesprek gegaan en daaruit bleek dat uitstel ongewenst is.
Alle inspanningen zijn gericht op inwerkingtreding per 2021. Personeel wordt opgeleid, wijzigingen in werkprocessen en ICT-systemen worden voorbereid. Dit zijn ook investeringen van financiële aard. Wijzigingen in legestarieven zijn al voorbereid met het oog op de nieuwe regelgeving. Ook de samenstelling van het personeelsbestand is een aandachtspunt. Belangrijk in dit verband is bijvoorbeeld de opdracht aan de omgevingsdienst zodat deze past bij de nieuwe situatie. Uitstel betekent dat deze voorbereidingen tot stilstand komen of zelfs tijdelijk weer ongedaan

[75] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 116.

gemaakt moeten worden en dat ze dichter bij de dan nieuwe inwerkingtredingsdatum opnieuw moeten worden gepleegd. Het momentum gaat verloren en projectorganisaties zullen tijdelijk worden ontmanteld. Hoe hoog de extra kostenpost is die ontstaat door uitstel is niet bekend, maar het zal geen onbetekenend bedrag zijn.

Zelfs alleen al de mogelijkheid van uitstel betekent dat decentrale overheden er mee rekening moeten houden dat hun organisatie per 2021 ook toegesneden zal moeten zijn op de huidige situatie. De implementatie wordt daardoor gecompliceerder en kostbaarder.

[110] De gezamenlijke fractieleden vragen of het draagvlak voor de Omgevingswet onder druk komt te staan als decentrale overheden en uitvoeringsorganen de invoering gestalte moeten geven in een niet-realistisch tijdpad, gewerkt moet worden met een onvoldoende uitgetest en gevuld DSO, de feitelijke wijze van werken niet vernieuwend is, mensen niet weten waar ze terecht moeten.
De Omgevingswet staat sinds maart 2016 in het Staatsblad. De invoering van de Omgevingswet is dan ook al enige tijd aan de gang. Het programma Aan de slag met de Omgevingswet bestaat zelfs al sinds 2015. Vanuit dit interbestuurlijke programma – en vanuit de koepelorganisaties van gemeenten, provincies en waterschappen – worden al enige jaren bijeenkomsten in het land georganiseerd, opleidingen georganiseerd en voorlichtingsmateriaal verspreid om iedereen voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet. Ook is er een Informatiepunt Omgevingswet waar onder meer overheden digitaal en telefonisch terecht kunnen met vragen. In 2020 zal een team van regionale implementatieondersteuners aan de slag gaan die het land in gaan. Elke regio heeft een vast aanspreekpunt waar overheden bij terecht kunnen.

Met betrekking tot uw vraag over het DSO, heeft uw Kamer op 19 november jl. het statusrapport ontvangen. Daarin staat onder meer een beschrijving van de wijze waarop testen en het doen van praktijkproeven is ingebed in het totstandkomingsproces van het DSO. Ook verwijst de regering naar de voortgangsbrief die uw Kamer binnenkort ontvangt. Daarin wordt verslag gedaan van de stand van zaken van de implementatie van de invoering.

Rechtszekerheid en andere rechtsstatelijk beginselen

Toepassing van het decentralisatiebeginsel bij de «bruidsschat»

[111] De gezamenlijke fractieleden willen allereerst weten of alle regels van de bruidsschat zich lenen voor een locatiespecifieke afweging, waarbij zij vraagtekens zetten bij voorbeelden zoals meetvoorschriften en regels over opstelplaatsen van brandweervoertuigen. Ook vragen deze leden of het wenselijk is als regels die geheel niet aan de orde zijn in een bepaald deel van een gemeente toch deel gaan uitmaken van het betreffende omgevingsplan. Tot slot vragen deze leden of het wenselijk is dat regels die voorheen landelijk golden nu per gemeente kunnen verschillen, bijvoorbeeld als de regel ook van invloed is op een buurgemeente.
De afweging of een regel op rijksniveau gesteld blijft worden, of voortaan beter decentraal gesteld kan worden, heeft inderdaad per regel plaatsgevonden. Regels die landelijk altijd moeten gelden (zoals technische maatregelen gebaseerd op de stand ter techniek, en landelijke vergunningplichten) worden onder de Omgevingswet landelijk geregeld. Regels waarbij de passende regel vooral afhangt van de lokale situatie, worden voortaan decentraal gesteld. Deze regels worden via de bruidsschat overgedragen aan gemeenten en waterschappen.

Deze bruidsschatregels betreffen allereerst rijksregels waarvoor nu regelmatig maatwerkvoorschriften worden verleend door de gemeente om de rijksregel af te stemmen op de omgeving. Deze huidige rijksregels, bijvoorbeeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, bevatten nu ruim acht pagina's met regels om te kunnen voorzien in verschillende situaties die zich kunnen voordoen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij immissieregels over geluid, geur en trillingen. Dergelijke regels kunnen voortaan proactief en toegespitst op de locatie – en dus concreet- in het omgevingsplan worden gesteld.

Een andere categorie bruidsschatregels zijn huidige rijksregels die op rijksniveau alleen in algemene bewoordingen kunnen worden gesteld terwijl de lokale regel veel concreter kan worden geformuleerd. Zo leent het door de leden genoemde voorbeeld van de opstelplaats voor de brandweer zich bij uitstek voor een meer concrete regel op lokaal niveau. De huidige rijksregel vereist: «met het oog op het waarborgen van de veiligheid zijn bij een bouwwerk voor het verblijven van personen zodanige opstelplaatsen voor brandweervoertuigen dat een doeltreffende verbinding tussen die voertuigen en de bluswatervoorziening kan worden gelegd». Deze rijksregel bevat vervolgens afwijkmogelijkheden voor het bevoegd gezag als de aard, ligging of het gebruik van het bouwwerk deze verbinding niet vereist. Of een initiatiefnemer voldoet aan deze voorwaarden hangt af van lokale omstandigheden zoals de ligging van de blusvoorziening, de gebruiksfunctie en de gebruiksoppervlakte: lokale omstandigheden. In het concrete geval moeten initiatiefnemer en het bevoegd gezag hier momenteel over in gesprek gaan. In het omgevingsplan kan de gemeente – op basis van het advies van de brandweer – bijvoorbeeld de opstelplaats concreet aangeven in het omgevingsplan. Daarmee zullen de regels veel meer dan momenteel het geval is vooraf duidelijkheid geven aan de initiatiefnemer van het bouwwerk, en niet pas op het moment dat een initiatiefnemer hierover in overleg treedt met het bevoegd gezag.

Deze leden constateren terecht dat een deel van de bruidsschatregels alleen in bepaalde gebieden voor een beperkt aantal initiatiefnemers relevant is. Dat geldt niet alleen voor het voorbeeld van de parkeergarage, maar bijvoorbeeld ook voor regels over het lozen van huishoudelijk afvalwater als niet op het vuilwaterriool kan worden aangesloten. Die regel is slecht relevant bij een paar procent van de activiteiten, terwijl die regel nu landelijk – in zeer algemene bewoordingen- wordt gesteld. Met de opname van de regel in de bruidsschat wordt juist de mogelijkheid geboden om de regel niet meer te stellen voor locaties waar die niet relevant is. Als er wel een regel nodig is, kan deze veel concreter worden gesteld dan de huidige rijksregel.

Als een inhoudelijk voorschrift lokaal wordt gesteld, is ook het bijbehorende meetvoorschrift in de bruidsschat opgenomen. Een initiatiefnemer is er namelijk bij gebaat om het meet- en rekenvoorschrift direct bij het bijbehorende inhoudelijk voorschrift te vinden. Dat voorkomt ook dat het meetvoorschrift niet meer op een gewijzigd inhoudelijk voorschrift aansluit. De meet- en rekenvoorschriften die behoren bij de kwantitatieve standaard- en grenswaarden voor geluid, geur en trillingen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving blijven wel op rijksniveau geregeld in de Omgevingsregeling. De reden hiervoor is dat in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor deze onderwerpen aangegeven is welke doelvoorschriften – gemeten volgens dezelfde landelijke meet- en rekenvoorschriften – het omgevingsplan in beginsel moet bevatten. Voor de inzichtelijkheid voor de initiatiefnemer verwijst de bruidsschat wel naar deze landelijke methode in de Omgevingsregeling.

Bovenstaande voorbeelden illustreren dat het wenselijk is dat aanpassingen aan de bruidsschat juist kunnen verschillen per locatie. Daarbij geeft het Rijk – net als nu – via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Zo moet op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het omgevingsplan rekening worden gehouden met het belang van het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's. Hiermee is geborgd dat bij aanpassing van de regels uit de bruidsschat over het de opstelplaats voor de brandweer het achterliggende belang – het waarborgen van de veiligheid – leidend blijft. Voor geur en geluid verplicht het Rijk bijvoorbeeld dat in het omgevingsplan regels moeten worden opgenomen over geluid en geur voor gevoelige gebouwen. Dat gebeurt via een systematiek van standaardwaarden en grenswaarden. Bestuursorganen moeten wel rekening houden met elkaars verantwoordelijkheden en zo nodig afstemmen (dit staat in artikel 2.2 van de Omgevingswet). Die afstemming kunnen ze doen bijvoorbeeld door vroegtijdig overleg over een nieuw omgevingsplan. Hiermee is gewaarborgd dat ook regels die invloed hebben op de buurgemeente met deze gemeente zijn afgestemd.

[112–114] De gezamenlijke fractieleden willen weten waaruit blijkt dat gemeenten zich voldoende realiseren dat zij verantwoordelijk worden voor de juistheid, kwaliteit en actualiteit van de bruidsschat. Verder vragen zij op welke wijze zij daarbij worden gefaciliteerd en of zij daarvoor voldoende capaciteit en expertise hebben. Ook willen zij weten of de gemeenteraad verantwoordelijk is voor de actualiteit als de gemeente besluit de bruidsschat niet aan te passen.

[115] Daarnaast willen de gezamenlijke fractieleden weten of de financiële middelen van gemeenten en uitvoeringsdiensten toereikend zijn om dit waar te maken
De regering deelt met deze leden het belang dat gemeenten voldoende op de hoogte zijn van de bruidsschat. De regering kan bevestigen dat gemeenten zich er voldoende van bewust zijn dat de bruidsschat onderdeel wordt van het omgevingsplan waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. Dit laatste geldt ook voor de waterschappen. De regels van de bruidsschat zijn namelijk tot stand gekomen in nauw overleg met de Unie voor Waterschappen en met de VNG. Daarbij zijn niet alleen deze bestuurlijke koepels betrokken, maar ook veel gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten, bijvoorbeeld tijdens informatiebijeenkomsten, en tijdens botsproeven (praktijksessies waarbij de uitwerking van regels in de praktijk wordt getoetst). Uit de consultatie over het ontwerp-Invoeringsbesluit blijkt daarnaast brede steun voor de bruidsschat, niet alleen bij de bestuurlijke koepels, maar bijvoorbeeld ook bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Raad voor de rechtspraak.

Gemeenten zijn ook in het kader van de implementatie breed geïnformeerd over de bruidsschat, en de mogelijkheden om deze regels al dan niet aan te passen, bijvoorbeeld bij de zogenaamde staalkaarten voor het omgevingsplan. Zowel het programma Aan de slag met de Omgevingswet als de VNG bieden de gemeenten daarnaast ondersteuning bij de bruidsschat door middel van opleidingsprogramma's zoals Train de Trainer, zogenaamde Slagsessies, On- en offline line trainingen en het delen van kennis, handreikingen en andere instrumenten. Deze instrumenten en kennisproducten zijn online beschikbaar via www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl en op de website van de VNG https://vng.nl/rubrieken/omgevingswet.

Het stellen van regels in het omgevingsplan is een kerntaak van de gemeente die aansluit bij de huidige taak die gemeenten al decennia hebben voor het maken van bestemmingsplannen en het vaststellen van verordeningen en waarvoor gemeenten beschikken over de vereiste expertise en kennis. Waar nodig kan de gemeente zich daarbij laten ondersteunen door de omgevingsdiensten. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de actualiteit en de juridische kwaliteit van alle regels in het omgevingsplan en dus ook voor de regels van de bruidsschat. Dit is ongeacht of deze bruidsschat regels worden behouden of worden gewijzigd of worden geschrapt.

Het actueel houden en, indien nodig of wenselijk, wijzigen dan wel schrappen van de bepalingen die via de bruidsschat landen in het omgevingsplan maakt onderdeel uit van de kerntaken van gemeenten en omgevingsdiensten: het is een wezenlijk onderdeel van het opstellen en actualiseren van omgevingsplannen. Buiten de financiële steun voor de implementatie van de Omgevingswet die gemeenten al ontvangen op grond van het Bestuursakkoord Omgevingswet en de financiële afspraken die hierbij in 2016 zijn gemaakt zijn hiervoor geen specifieke middelen voorzien. Dit is ook niet nodig. De administratieve lasten die hier mogelijk uit voortvloeien hebben veel meer te maken met het ambitieniveau van het omgevingsplan van de gemeente zelf dan met de bruidsschat: een gemeente die een beleidsarm of beleidsneutraal omgevingsplan maakt, kan de bruidsschatbepalingen voorlopig gewoon met rust laten. Gemeenten en omgevingsdiensten die er wel voor kiezen om de bruidsschatbepalingen meteen ingrijpend te wijzigen zullen natuurlijk ook meer tijd en energie kwijt zijn, maar dit is niet verplicht. Dergelijke keuzes moet elke gemeente en omgevingsdienst voor zichzelf maken in het kader van het implementatietraject van de Omgevingswet. Er zijn momenteel geen signalen dat gemeenten en omgevingsdiensten hier niet toe in staat zouden zijn.

[116–117] De gezamenlijke fractieleden vragen ook of gemeenten in staat zijn om in een afzienbare periode vast te stellen welke voorschriften uit de «bruidsschat» zullen worden geschrapt of gewijzigd, en welke zullen worden behouden. Daarnaast vragen deze leden of het inzichtelijk is als de bruidsschatregels nog vele jaren na inwerkingtreding deel uitmaken van het omgevingsplan, ook als deze regels voor delen van de gemeente niet of beperkt relevant zijn.

De regering denkt dat gemeenten zeker in staat zullen zijn om een afweging te maken over de regels van de bruidsschat. Allereerst hoeven gemeenten niet direct bij inwerkingtreding deze afweging te maken voor de bruidsschatregels. Uiterlijk in 2029 zal het tijdelijk deel van het omgevingsplan – waarin de bruidsschatregels komen – volledig omgezet zijn in het nieuwe deel van het omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De transitieperiode geeft de gemeenten de noodzakelijke tijd om af te wegen welke regels van de bruidsschat zij willen behouden, aanpassen of schrappen. Het ligt voor de hand dat veel gemeenten kiezen voor een stapsgewijze aanpak. Daarnaast sluit het stellen van regels in het omgevingsplan – zoals de bruidsschatregels – aan bij de huidige taak die gemeenten al decennia hebben voor bestemmingsplannen en het vaststellen van verordeningen. De gemeenten beschikken daarvoor over de vereiste expertise en kennis. Waar nodig kan de gemeente zich daarbij laten ondersteunen door de omgevingsdiensten. Tot slot worden gemeenten in het kader van de implementatie voorbereid op deze taak (zie daarvoor vraag [114]). De bruidsschat zal – via het ontwerp Invoeringsbesluit – gebundeld in één hoofdstuk van het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden geplaatst. Daarmee blijft het

omgevingsplan ook tijdens de transitieperiode tot 2029 inzichtelijk voor gebruikers.

Het democratisch beginsel

[118] De gezamenlijke fractieleden vragen of de kennis die nodig is voor een zorgvuldige afweging bij het vaststellen van het omgevingsplan en bij het verlenen van omgevingsvergunningen, bij gemeenten aanwezig is en hoe de regering dit gaat borgen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.
De regering is het met deze leden eens dat het belangrijk is dat gemeenten beschikken over voldoende kennis. De bevoegdheden en taken van gemeenten waarvoor gemeenten nu ook kennis en expertise hebben, veranderen op zich niet met de komst van de Omgevingswet. Gemeenten zijn bijvoorbeeld onder de Wabo ook meestal bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Wel geeft de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegingsruimte in het uitoefenen van hun taken en bevoegdheden. De grote verandering voor gemeenten hangt samen met het kerninstrument omgevingsplan.

Gemeenten moeten uiterlijk in 2029 een omgevingsplan hebben dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Gemeenten kunnen dat tijdens de transitiefase, stapsgewijs doen (bijvoorbeeld door te faseren per wijk of thema). Er is dus een ruime overgangsfase voor gemeenten om zich daarop voor te bereiden. Het programma Aan de slag met Omgevingswet (ADS), VNG, IPO en Unie van Waterschappen zorgen samen voor ondersteuning, stimulering en facilitering van gemeenten, opdat zij zelf in staat zijn om met de Omgevingswet te werken, passend bij de eigen opgave, ambities en uitgangssituatie. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en VNG onderzoeken, samen met vooruitlopende gemeenten, hoe deze nieuwe planfiguur vorm zou kunnen krijgen en stellen de resultaten daarvan via de diverse sites ter beschikking. Bovendien is er een database van praktijkvoorbeelden beschikbaar via de website van de VNG en de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

In algemene zin kan gezegd worden dat kleine gemeenten zelf minder expertise en kennis in huis hebben voor complexe inhoud, en hiervoor dus eerder samenwerking met anderen of een externe partij zoeken, dan wel gebruik maken van een omgevingsdienst. Voor het basistakenpakket vergunningverlening, toezicht en handhaving is uitvoering door de omgevingsdienst verplicht. Aan de andere kant is het voor kleine gemeenten echter juist verhoudingsgewijs eenvoudiger om tot een integraal omgevingsbeleid te komen, omdat hun organisatie doorgaans kleiner zijn en verbindingen tussen organisatieonderdelen sneller worden gelegd. Er zijn goede voorbeelden van zowel kleine als grote gemeenten die al voortvarend aan de slag zijn met de implementatie van de Omgevingswet. Gemeenten bereiden zich – met ondersteuning van VNG, en ADS – voor op het maken van deze omgevingsplannen. De voortgang die ze daarbij maken wordt gemonitord. In een eerder stadium dit jaar zijn criteria opgesteld waar overheden minimaal aan te dienen voldoen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze criteria – die ook gaan over vergunningverlening en het omgevingsplan – zijn genoemd in de voortgangsbrief die uw Kamer binnenkort ontvangt en de daarbij als bijlage gevoegde «Halfjaarrapportage Invoering Omgevingswet september 2019». Een overzicht van de criteria waaraan gemeenten moeten voldoen, en hoe gemeenten daarop scoren – ingedeeld naar gemeentegrootte- is opgenomen in het antwoord op vraag [107].

[119] De gezamenlijke fractieleden stellen de vraag of kleinere gemeenteraden en colleges van B&W in staat zullen zijn om de adviezen van Omgevingsdiensten inhoudelijk te toetsen.
Naar aanleiding van deze zorg benadrukt de regering dat de adviezen van omgevingsdiensten niet getoetst hoeven te worden. De adviezen van de omgevingsdiensten zijn technische en inhoudelijke adviezen opgesteld door deskundigen. Deze technisch-inhoudelijke adviezen kan een gemeente juist gebruiken bij het in kaart brengen van de gevolgen voor de leefomgeving van een bepaalde bestuurlijke keuze, bijvoorbeeld het al dan niet toelaten van een bedrijf op een bepaalde locatie (zie vraag [120]). Daarnaast is de uitvoering van basistaken ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving juist belegd bij omgevingsdiensten om te waarborgen dat kennis en expertise is gewaarborgd bij de uitvoering van de basistaken ongeacht de grootte van een gemeente.

Gemeenten zijn naast opdrachtgever ook eigenaar van de omgevingsdienst. Vanuit de opdrachtgeversrol kunnen ze de adviestaak beleggen bij een omgevingsdienst, waarvoor de gemeente als bevoegd gezag altijd verantwoordelijk blijft.

[120] De gezamenlijke fractieleden vragen of de afweegruimte zal worden ingevuld door de omgevingsdienst omdat de gemeente sterk leunt op de deskundigheid van de omgevingsdiensten.
De regering is het met deze leden eens dat keuzes over bestuurlijke afweegruimte juist gemaakt moeten worden door de gemeente en niet door omgevingsdiensten. De regering denkt dat omgevingsdiensten juist gemeenten kunnen ondersteunen bij het maken van deze keuzes door technische kennis aan te reiken om de gevolgen van bepaalde keuzes in kaart te brengen. Denk bijvoorbeeld aan het in kaart brengen van de gevolgen voor omwonenden als de gemeenteraad een hogere geluidnorm vaststelt in het omgevingsplan. De gemeenteraad kan dan een afweging maken ondersteund door het technische advies van de omgevingsdienst over de geluidbelasting voor omwonenden. De omgevingsdiensten vullen daarmee dus niet zelf de afweegruimte in, maar leveren technische kennis en expertise om gemeenten te ondersteunen bij deze keuzes.

[121] De gezamenlijke fractieleden vragen aan de regering of de belangenafweging van gemeenten bij het vaststellen van de balans tussen «beschermen» en «benutten» in de praktijk in handen zou kunnen komen van diensten zoals de omgevingsdienst. Zij vragen of de regering dit aanvaardbaar zou vinden vanuit de democratische legitimering van beleidsvorming.
De regering is het met deze leden eens dat afwegingen over de balans tussen benutten en beschermen gemaakt moeten worden door het democratisch gekozen bestuursorgaan. In het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (Raad) over het wetsvoorstel Invoeringswet wijst de Raad op het belang van houvast bij het toepassen van bestuurlijke afwegingsruimte en bij de balans tussen beschermen en benutten. In het antwoord op vraag [137] heeft de regering aangeven op welke wijze deze houvast wordt geboden. Daarbij denkt de regering dat omgevingsdiensten juist gemeenten kunnen ondersteunen bij het maken van keuzes tussen beschermen en benutten door technische kennis aan te reiken om de gevolgen van bepaalde keuzes in kaart te brengen.

De Raad adviseert om bij de evaluatie van de Omgevingswet specifiek in relatie tot de balans tussen beschermen en benutten ook in te gaan op de vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de omgevingsdiensten spelen vanuit het perspectief van adequate democratische legitimatie. In deze evaluatie zal worden voorzien. De

Omgevingswet bevat een evaluatiebepaling in artikel 23.9 waarin staat dat deze wet elke vijf jaar geëvalueerd wordt op de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk. Daarin zal in ieder geval worden geëvalueerd of een gelijkwaardige bescherming van de fysieke leefomgeving en een gelijkwaardige rechtsbescherming wordt bereikt. Daarnaast is ook de vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de omgevingsdiensten spelen onderdeel van de evaluatie. Dit is nader toegelicht in het algemeen deel van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[76]

Het beginsel van kenbare regelgeving en besluiten

[122-123-124] De gezamenlijke fractieleden stellen terecht dat de (juridisch vereiste) kenbaarheid van de regelgeving en besluiten geen onderwerp betreft dat het met het DSO en de daarop toegesneden wetgeving wordt geregeld. Deze leden vragen of de regering kan bevestigen dat de informatievoorziening via de landelijke voorziening van het DSO een serviceproduct is en dat voor de vraag wat de inhoud van bindende regelgeving en besluiten is de bekendmaking in de voorgeschreven publicatiebladen bepalend is. Ook vragen deze leden hoe rechtzoekenden worden geïnformeerd dat zij niet zonder meer op de inhoud van het DSO mogen afgaan en wat dit betekent in rechterlijke procedures. Meer in het bijzonder vragen deze leden of de rechter als er in het DSO een andere inhoud van toepasselijke voorschriften of besluiten is vermeld dan in de officiële publicaties, de inhoud in het DSO dan moet negeren en of de rechtzoekende die is afgegaan op het DSO dan op grond van het vertrouwensbeginsel schadevergoeding kan eisen. Tot slot vragen deze leden of bestuursorganen gehouden zijn om alle besluitvorming die relevant is voor het bestreden besluit in gepubliceerde vorm aan de rechter over te leggen, gelet op het voorschrift in de Algemene wet bestuursrecht dat het bestuursorgaan alle op de zaak betrekken hebbende stukken aan de rechter dient voor te leggen.
De informatievoorziening via de landelijke voorziening van het DSO is inderdaad een serviceproduct. Dit betekent dat het DSO informatie uit andere bronnen ontsluit, maar burgers en bedrijven alleen rechten kunnen ontlenen aan de officiële bron.

Voor de inhoud van bindende regelgeving en besluiten is de officiële bekendmaking in de voorgeschreven elektronische publicatiebladen op www.officielebekendmakingen.nl bepalend. In het DSO zal de gebruiker hier expliciet op worden gewezen en zo nodig worden doorverwezen naar die officiële bekendmaking, onder andere bij het presenteren van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren in de vorm van regels op de kaart. Overigens wordt de inhoud van bindende regelgeving en besluiten die vindbaar zijn in het DSO één op één van de landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen overgenomen. Alle overige informatie in het DSO is servicegerichte informatie – hieraan kunnen niet zomaar rechten worden ontleend. De gebruiker zal hier ook op gewezen worden, bijvoorbeeld bij het invullen van een vragenboom om te checken of een activiteit vergunningplichtig is net als nu het geval is bij het Omgevingsloket Online. Het resultaat van een vergunning- of meldingscheck is in hoge mate afhankelijk van wat de initiatiefnemer zelf invult. Daarom kan dus nooit de garantie worden gegeven dat het resultaat van een vergunningencheck volledig klopt. Als een initiatiefnemer absolute zekerheid wil, kan hij een aanvraag om een omgevingsvergunning indienen, waarna een beschikking volgt. Tegen die beschikking staat vervolgens rechtsbescherming open.

[76] Kamerstukken II 2017/18, 34 986 nr. 3, blz. 126.

Ook voor de rechter is de officiële bekendmaking in de voorgeschreven elektronische publicatiebladen in beginsel ook bepalend. In het geval een initiatiefnemer is afgegaan op informatie in het DSO, kan hij dit uiteraard wel bij de rechter aanvoeren. Het is dan aan de rechter om te beoordelen of een beroep op het vertrouwensbeginsel moet worden gehonoreerd

De Algemene wet bestuursrecht schrijft voor dat een bestuursorgaan alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de rechter voorlegt. Dit geldt ook voor alle van toepassing zijnde regelgeving en beleid. Een verwijzing naar het DSO volstaat inderdaad niet. Dit kan met zich brengen dat uitgebreide dossiers moeten worden ingediend. In de huidige praktijk is het overigens zo dat gemeenten hun bestemmingsplannen veelal na vaststelling direct naar de rechtbank versturen, zodat ze naar die regelgeving kunnen verwijzen in een concrete rechtszaak. De regering gaat ervan uit dat die praktijk onder de Omgevingswet wordt gecontinueerd. Daarnaast kan het bestuursorgaan een link naar de officiële bekendmaking van het desbetreffende besluit of andere rechtsfiguur op Officielebekendmakingen.nl verstrekken.

[125] De gezamenlijke fractieleden vragen of wordt voldaan aan de acht voorwaarden die de Raad van State heeft aangegeven in verband met de invoeringsrisico's bij de totstandbrenging van het DSO.

De eerste voorwaarde van de Afdeling advisering van de Raad van State (Raad) is: een DSO is getest op het niveau van het huidige niveau van dienstverlening (punt 12a);

In het antwoord op vraag [9] van de leden van de VVD-fractie wordt uiteengezet hoe de dienstverlening binnen DSO-LV zich verhoudt tot het huidige dienstverleningsniveau van de huidige voorzieningen. Zoals al aangegeven is het basisniveau van het DSO vergelijkbaar met dit dienstverleningsniveau, met een aantal belangrijke plussen in gebruiksvriendelijkheid. Het komend jaar is bedoeld voor oefenen en vullen. Daarbij wordt het DSO getest op het beoogde dienstverleningsniveau.

De tweede voorwaarde van de Raad luidt: de financiering van DSO is geborgd, in de fase tot en met de start maar zeker ook in de fase van going concern (punt 12b);

De financiering van het DSO is geborgd. Hoofdlijn is daarbij dat het Rijk de investeringskosten betaalt van het basisniveau van de landelijke voorziening van het DSO. Voor de going concern zijn ook afspraken gemaakt. De afspraken over de verdeling van kosten staan in het Financieel akkoord, dat in 2016 is gesloten met de gemeenten, de provincies en de waterschappen. Eind vorig jaar zijn die afspraken in het Beheerakkoord over dat digitaal stelsel verder uitgewerkt, hierover is uw Kamer geïnformeerd.[77] Er is voor de uitbouw een meerjarige reservering gemaakt in de begroting.

De derde voorwaarde van de Raad luidt: de noodzakelijke toezichtsbevoegdheden (uit oogpunt van «uitvoeringsvervlechting») zijn geregeld (punt 12c);

Aan deze derde voorwaarde is voldaan door aan te sluiten bij het kader voor het generieke interbestuurlijke toezicht. Voor een nadere toelichting op de werking daarvan verwijst de regering naar het antwoord op de vraag van uw eigen fracties over handhavingsmiddelen en generieke toezichtsbevoegdheden (zie vraag [98]), waarin uitgebreid wordt ingegaan

[77] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 116.

op de wijze waarop toezicht op het stelsel en de noodzakelijke toezichtsbevoegdheden zijn ingericht.

De vierde voorwaarde van de Raad luidt: de voorgestelde informatiehuizen en informatieproducten zijn beter, en zo mogelijk, minder complex gedefinieerd, en private uitvoering is nader bezien (punten 13a en 13d);

De vijfde voorwaarde van de Raad luidt: bezie of de opdracht aan de informatiehuizen aanbestedingsplichtig is (punt 13c);

Aan deze beide voorwaarden is voldaan. Tijdens het opstellen van de visie op het DSO zijn de Laan van de leefomgeving en daarin de informatiehuizen als organisatorisch concept gebruikt. Na advies van het bureau ICT-toetsing en het advies van de Raad is besloten dit concept niet door te zetten. In de wet- en regelgeving en de uitwerking van het DSO wordt niet gesproken over informatiehuizen. Wel wordt de levering van verschillende soorten van informatie door bevoegd gezag en organisaties zoals het Kadaster toegelicht. Het kunnen leveren van informatieproducten via het DSO is nog wel onderdeel van de ambities van dit traject. Hiervoor wordt met het basisniveau de fundering gelegd, maar het concrete aansluiten van informatieproducten van andere overheden en uitvoeringsinstanties is voorwerp van besluitvorming in het kader van de uitbouw van DSO-LV.

Daarmee is uitvoering gegeven aan het advies om een minder complexe uitwerking van de vraag hoe informatie aan te leveren aan het DSO en is bovendien de vraag van aanbestedingsplicht en advies om private uitvoering te bezien ook niet meer relevant.

Het advies van het BIT was om het DSO vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidig dienstverleningsniveau en van daaruit verder te werken. In het DSO-basisniveau kan via een link naar bestaande informatie over de leefomgeving worden verwezen. Overheden en daaronder vallende diensten en kennisinstituten beschikken namelijk al over veel informatie over de fysieke leefomgeving. Deze wordt al in het kader van de eigen taakuitoefening door deze overheden en diensten verzameld. Veel van deze informatie wordt ook al gedeeld via bijvoorbeeld eigen websites. Die informatie is er en blijft ook bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar. Bij toekomstige doorontwikkeling van het DSO kan verdere stroomlijning van informatievoorziening worden bekeken. In het kader van de uitbouw van het DSO wordt bovendien gekeken of en hoe deze informatie daadwerkelijk door DSO-LV kan worden ontsloten.

De zesde voorwaarde van de Raad luidt: de verhouding met het stelsel van basisregistraties is geëxpliciteerd (punt 14);

Over de zesde voorwaarde is in het nader rapport door de regering opgemerkt dat het geen doel is om met het DSO een nieuwe basisregistratie in te voeren. Evenmin is het de bedoeling dat bestaande basisregistraties opgaan in het DSO. Het gebruik van basisregistraties in het kader van toepassing van de Omgevingswet zal niet anders zijn dan bij het gebruik in overheidsprocessen binnen andere domeinen. De landelijke voorziening DSO zal uiteraard wel gebruik maken van (gegevens uit) relevante basisregistraties, en technisch gereed zijn om aan de bestaande basisregistraties te kunnen koppelen.[78] Daarmee is duidelijk wat de verhouding is tussen het DSO en het stelsel van de basisregistraties, dus is ook aan deze voorwaarde tegemoetgekomen.

[78] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 68.

De zevende voorwaarde van de Raad luidt: de bescherming van persoonsgegevens is gewaarborgd (punt 15);

De bescherming van persoonsgegevens in de landelijke voorziening van het DSO is geborgd conform de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Hiertoe zijn meerdere PIA's (Privacy Impact Assessments) uitgevoerd, meest recent zomer 2019. Hierin zijn alle verwerkingen van persoonsgegevens geïdentificeerd en de risico's geïnventariseerd. Er worden geen bijzondere persoonsgegevens verwerkt. De uitkomsten van de PIA's zijn gebruikt om zowel de regelgeving aan te scherpen als het ontwerp van het DSO.

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet in grondslagen om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen welke persoonsgegevens worden verwerkt in de landelijke voorziening van het DSO, welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor de verwerking van die persoonsgegevens, hoe lang die persoonsgegevens worden bewaard en aan wie deze worden verstrekt. Deze grondslagen zijn in het voorgehangen ontwerp-Invoeringsbesluit uitgewerkt (afdeling 14.3 van het Omgevingsbesluit).

Binnen het DSO zijn verschillende *privacy by design* maatregelen getroffen, zoals pseudonimisering van de gegevens van initiatiefnemers en het effectueren van de in de regelgeving opgenomen bewaartermijnen. In het Omgevingsloket wordt men gewaarschuwd om niet meer dan strikt nodig persoonsgegevens te geven als men documenten upload bij de vergunningaanvaag. In de checklist van de schrijfwijzer voor toepasbare regels is een sectie privacy opgenomen om ook bevoegde bestuursorganen te wijzen op het principe van dataminimalisatie in het uitvragen van gegevens. In het ontwerp-Invoeringsbesluit zijn wettelijke waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens opgenomen. DSO-LV is conform deze vereisten ontworpen.

De achtste voorwaarde van de Raad van State luidt: vragen over de ontsluiting van aanvragen en meldingen via DSO zijn opgehelderd (punt 16).

Ook aan deze achtste voorwaarde is voldaan. De Raad van State heeft geadviseerd in het wetsvoorstel Invoeringswet te regelen dat gegevens over lopende aanvragen en meldingen (met inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens) worden ontsloten voor alle gebruikers, of te motiveren waarom daar op dit moment nog geen mogelijkheid toe bestaat. Dat laatste is gebeurd. In 2017 is aan het bureau ICT toetsing (BIT) gevraagd een toets uit te voeren op de risico's en de slaagkans van het programma DSO. Uw Kamer is hierover geïnformeerd op 6 oktober 2017. Het BIT adviseerde hier om het DSO bij inwerkingtreding van de Omgevingswet te beperken tot het huidige dienstverleningsniveau, en van daaruit gecontroleerd verder te werken. Op dit moment wordt gewerkt aan het basisniveau van de landelijke voorziening van het DSO. Het ontsluiten van gegevens over lopende aanvragen en meldingen valt niet onder het basisniveau.

Het rechtszekerheidsbeginsel

[126] De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering het rechtsbeginsel van rechtszekerheid van belang acht voor de rechtsstatelijkheid van het bestuursoptreden en de normering van handelen in de fysieke leefomgeving. Ook verzoeken zij de regering nader te onderbouwen waaruit zou blijken dat het verlies aan rechtszekerheid te rechtvaardigen is.

Vanzelfsprekend acht de regering het rechtsbeginsel van rechtszekerheid van belang voor de rechtsstatelijkheid van het bestuursoptreden. Ook onderschrijft zij dat rechtszekerheid van belang is bij de normering van handelen in de fysieke leefomgeving. Hierop is in de nota naar aanleiding van het verslag aan de Tweede Kamer over het wetsvoorstel voor de Omgevingswet en het nader rapport over het voorliggende wetsvoorstel uitgebreid ingegaan.[79] De stelselherziening van het omgevingsrecht brengt regels bij elkaar binnen een uniforme opzet, waarin regels en procedures zijn geharmoniseerd. Nog steeds is er sprake van een combinatie van landelijk uniforme regels, instructieregels over de uitoefening van bevoegdheden, en decentrale regels die zijn afgestemd op de lokale omstandigheden in de fysieke leefomgeving.

Een van de vertrekpunten voor de stelselherziening is, zoals betoogd in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet, de brede behoefte om op decentraal niveau meer bestuurlijke afwegingsruimte te creëren.[80] Veel middelgrote en grote projecten zijn complex door het grote aantal belangen waarmee een initiatiefnemer en het openbaar bestuur rekening moeten houden. De afgelopen jaren is er steeds meer beleid en regelgeving bij gekomen. De ruimte voor gemeenten om eigen afwegingen te maken is beperkt door de regels van de Europese Unie, het Rijk en de provincie. Dat kan ertoe leiden dat een lokaal wenselijke ontwikkeling juridisch of financieel-economisch onmogelijk blijkt. De regering wil, waar mogelijk, weer meer ruimte geven voor dergelijke projecten. Daarom is het «het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving» een van de vier verbeterdoelen van de stelselherziening. Dit houdt in dat de afweging tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving komt te liggen op dat bestuurlijke niveau waar deze afweging het beste past. Dat betekent dat afwegingen vaker dan nu op regionaal of lokaal niveau komen te liggen. Juist regionale en lokale besturen zijn in staat om een weloverwogen afweging te maken die rekening houdt met de regionale en lokale omstandigheden. Het Rijk borgt daarbij een basisbeschermingsniveau van veiligheid en gezondheid.

Dit verbeterdoel moet overigens wel worden gezien in de context van het omgevingsrecht, waar besluitvorming historisch gezien altijd al grotendeels op decentraal niveau lag. Bijvoorbeeld vergunningverlening ligt grotendeels bij het decentrale bestuur, waar nodig ondersteund door omgevingsdiensten. De belangrijkste verschuiving van Rijk naar decentraal niveau is dat een aantal activiteiten en de immissies van geur, geluid en trillingen niet meer op rijksniveau geregeld blijven. Hierop is al ingegaan in antwoord op eerdere vragen van deze leden [o.a. 49]. Niemand heeft het ooit als rechtsonzeker beschouwd dat de toegelaten bedrijfsactiviteiten of toegelaten gebouwtypen van locatie tot locatie verschillen, omdat de gemeente dit bepaalt op basis van haar gemeentelijke visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Als gevolg van deze verschuiving kan de gemeente straks ook direct in het omgevingsplan milieuregels stellen over die activiteiten, binnen begrenzingen vanuit gezondheidsoogpunt. Net als onder de huidige wetgeving kan rechtszekerheid dus ook ontleend worden aan andere bronnen dan de rijksregels. Een decentraal bestuursorgaan kan in het omgevingsplan of de verordening afwijken van de rijksregels of van de standaarden die in de instructieregels zijn opgenomen. Deze lokale regels vormen dan het decentrale regelpakket waaraan burgers en bedrijven rechtszekerheid

[79] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 28–30; Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, p. 10–14.

[80] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 10–18.

ontlenen. Bij andere afwijkmogelijkheden in het stelsel is de inhoud opgenomen in een beschikking van het bevoegd gezag voor een specifieke activiteit, bijvoorbeeld een beschikking met maatwerkvoorschriften. Die beschikking is dan een aanvullende bron van rechtszekerheid. Tot slot wordt met de ontsluiting via het DSO de kenbaarheid van de geldende regelgeving bevorderd. Ook dat komt ten goede aan de rechtszekerheid.

Bij het ontwerpen van het voorliggende wetsvoorstel en de voorliggende ontwerp-AMvB was rechtszekerheid een uitgangspunt. Het overgangsrecht moet de rechtszekerheid borgen en voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de vraag welke van de bestaande regels straks – na inwerkingtreding van de Omgevingswet – nog gelden. Enerzijds mag er geen rechtsvacuüm ontstaan tussen de huidige en de nieuwe regelgeving en anderzijds mogen er geen dubbelingen in rechtsregimes voorkomen. Dit uitgangspunt voorkomt dat bestaande rechten van burgers en bedrijven worden aangetast. De bestaande rechten zijn daarmee goed geborgd. Maar de aandacht gaat vooral uit naar de gewijzigde omgevingsrechtelijke regels. Het omgevingsrecht gaat een transitieperiode tegemoet. De zekerheid die wordt ontleend aan bekende regelgeving, procedures, vindplaatsen, termen en vaste jurisprudentie verdwijnt deels. Het nieuwe stelsel is weliswaar veel overzichtelijker en iedereen wordt goed voorbereid, maar er echt mee werken zal tijd en energie kosten. Specialisten die thuis waren in hun eigen deel van het omgevingsrecht worden geconfronteerd met een veel omvangrijker stelsel dat verbindingen legt met voor hen nog onbekende delen van het omgevingsrecht. Interpretaties van de nieuwe regels moeten nog stollen en uiteindelijk deels door de rechter worden beslist. Overigens verandert niet alles. De algemene regels en vergunningen voor activiteiten zijn bijvoorbeeld opnieuw verwoord, maar de inhoud en werkwijzen lijken sterk op die onder de huidige wetgeving. Wat betreft voorbereidingsprocedures en rechtsbescherming wordt in sterke mate aangesloten bij procedures uit de huidige omgevingsrechtelijke wetgeving en de Algemene wet bestuursrecht. Ook taken en bevoegdheden op het gebied van bijvoorbeeld natuur en water veranderen niet principieel. Partijen die werken met die delen van het omgevingsrecht zullen sneller wennen dan bijvoorbeeld gemeenten die met het omgevingsplan echt een ander instrument in handen hebben dan met het bestemmingsplan. Deze onzekerheid is een onvermijdelijk gevolg van de keuze om een nieuw stelsel te bouwen. De noodzaak daarvan wordt nog steeds breed gevoeld.

[127] De gezamenlijke fractieleden vragen naar een overzicht van de besluiten die decentrale overheden moeten nemen om het stelsel volledig in de vullen en vormgeving van het overgangsrecht.
Deze vragen zijn beantwoord in vraag [55].

[128] De gezamenlijke fractieleden vragen welke bepalingen in het stelsel van de Omgevingswet specifiek strekken ter bescherming van de rechtszekerheid en het gelijkheidsbeginsel. De gezamenlijke fractieleden verzoeken de regering nader te onderbouwen waarom het motiveringsvereiste van de Algemene wet bestuursrecht leidt tot meer rechtszekerheid nu die motivering pas kan blijken uit het besluit van het bestuur en niet voorafgaand aan het doen van een aanvraag of het starten van een activiteit. Zij vragen ook hoe «rechtszeker» de positie is van de ondernemer die wil «benutten» enerzijds en de burger of organisatie die wil «beschermen» anderzijds, gegeven marginale toetsing door de bestuursrechter. Tot slot vragen zij hoe gegarandeerd is dat een bestuursorgaan in andere vergelijkbare gevallen tot eenzelfde afweging komt, zodat dezelfde mate van rechtszekerheid wordt bereikt.

Voor zover er op landelijke schaal sprake is van gelijke gevallen, stelt het Rijk algemeen verbindende voorschriften voor eenieder in het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving. Burgers en bedrijven kunnen daaraan een grote mate van zekerheid ontlenen. Al deze landelijk uniforme regels strekken ter bescherming van de gelijkheid en de rechtszekerheid. Als een decentraal bestuursorgaan wil afwijken van die regels met maatwerkregels of maatwerkvoorschriften, zal het moeten motiveren waarom dat voor het desbetreffende geval noodzakelijk is. Daarbij is rechtsbescherming en daarmee rechterlijke toetsing aan de orde.

In de meeste gevallen is er echter geen sprake van gelijke gevallen, omdat de fysieke leefomgeving van plaats tot plaats verschilt. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten, maar ook binnen gemeenten. Dit laat zich het beste illustreren met een voorbeeld. Wie zich cafés voorstelt in de binnenstad van Amsterdam, een buitenwijk van Amsterdam, de binnenstad van een Fries stadje of het Friese buitengebied zal beseffen dat dit geheel verschillende activiteiten zijn die zich ook verschillend verhouden tot hun directe omgeving. Nu gelden daarvoor in beginsel dezelfde landelijke regels, maar gemeenten kunnen daarvan afwijken met een – niet voor beroep opengestelde – verordening[81] of – reactief – door het opleggen van een maatwerkvoorschrift. In het nieuwe stelsel wordt het reguleren van bijvoorbeeld geluid en geur van deze activiteiten aan de gemeente opgedragen, waarbij zij proactief moet nadenken over welke overlast op een bepaalde locatie aanvaardbaar is. Als zich daarbij meerdere vergelijkbare gevallen voordoen, is de gemeente op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur verplicht die ook gelijk te behandelen. Voor zover die afweging leidt tot het opnemen van uniforme regels in het omgevingsplan, is gelijke behandeling van gelijke gevallen verzekerd. Voor zover sprake is van verschillende regels voor verschillende locaties of van concrete beschikkingen, zoals het stellen van maatwerkvoorschriften, geldt ook het beginsel dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden. Het kan nuttig zijn om daarvoor beleidsregels vast te stellen. Dat vereist geen uitwerking in de Omgevingswet, omdat dit volgt uit het algemene bestuursrecht. Over de uitkomst van de afweging met betrekking tot het omgevingsplan wordt democratisch besloten door de gemeenteraad en er staat beroep open, waarbij de rechter bijvoorbeeld kan beoordelen of de motivering afdoende is. Dit draagt bij aan de rechtszekerheid van burgers en ondernemers.

In antwoord op de vraag over de relatie tussen het motiveringsvereiste en rechtszekerheid wordt het volgende opgemerkt. Het motiveringsvereiste uit de Algemene wet bestuursrecht dwingt bestuursorganen ertoe hun besluiten (bijvoorbeeld een besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning of een besluit waarbij een maatwerkvoorschrift wordt gesteld) te voorzien van een dragende onderbouwing. Dit draagt eraan bij dat burgers en bedrijven in hun concrete geval (nadere) duidelijkheid krijgen over hun rechtspositie.

De juridische gevolgen van de systematiek van het leveren van maatwerk

[129, 132, 133] De gezamenlijke fractieleden vragen of het juist is dat als gevolg van alle wettelijke bevoegdheden tot afwijking van het omgevingsplan het gemeentebestuur bij de beoordeling van de vraag of een omgevingsplanactiviteit vergund kan worden, het bevoegd gezag in feite een onderzoek en afweging zal moeten voltrekken waarin dezelfde regels en beschermde belangen moeten worden meegenomen als bij vaststelling van het omgevingsplan. Anders gezegd vragen deze leden

[81] Artikel 2.19a, tweede lid, Activiteitenbesluit milieubeheer.

zich af of de systematiek van maatwerk leidt tot een grote hoeveelheid van afwegingen en besluitvorming waarbij ten gronde moet worden vastgesteld of het gaat om «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties». Zij vragen in dat verband hoe dit zich verhoudt tot de verbeterdoelen van «het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid» en van het «versnellen en verbeteren van besluitvorming» [129]. Deze leden stellen ook de vraag waarom het onderzoek dat nodig is voor de toetsing of voldaan wordt aan het algemeen belang van «een evenwichtige toedeling van functies aan locaties» voor rekening en verantwoording zou komen van een toevallige particulier of ondernemer, terwijl dat bij het opstellen van het omgevingsplan op de schouders van de gemeenschap rust [132 en 133].
De regering stelt bij de beantwoording van deze vraag voorop dat zij de analyse van deze fractieleden over de werking van de systematiek van de beoordelingsregels voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit juist acht. Hiermee wordt geen afbreuk gedaan aan de door de leden genoemde verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Zij acht daarbij van belang dat, anders dan deze leden in hun vraagstelling lijken te veronderstellen, het aan de aanvrager is om bij zijn aanvraag inzichtelijk te maken, zo nodig aan de hand van onderzoeksrapporten, wat de gevolgen van de beoogde activiteit zijn voor de toedeling van functies aan locaties. Het gaat hier immers om activiteiten die niet in overeenstemming zijn met het omgevingsplan. Het is vervolgens aan het bevoegd gezag om te beoordelen of die gevolgen zich verdragen met het algemeen belang van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Onder huidig recht is deze verantwoordelijkheidsverdeling tussen de aanvrager en het bevoegd gezag daar waar het gaat om het algemeen belang van een goede ruimtelijke ordening overigens niet anders. Van een aanvrager wordt ook onder huidig recht verlangd om alle gegevens en bescheiden te overleggen die nodig zijn voor een goede ruimtelijke onderbouwing die aan een vergunning voor een afwijking van het bestemmingsplan ten grondslag moet worden gelegd. Voor de aan een vergunning ten grondslag te leggen motivering onder de Omgevingswet is dat niet anders. Daarbij wordt opgemerkt dat hier geen sprake is van een toevallige particulier of ondernemer, maar van een particulier of ondernemer die een activiteit wenst te verrichten waarvoor van regels uit een omgevingsplan moet worden afgeweken. Daarvoor is een inspanning voor het overleggen van benodigde gegevens en bescheiden gerechtvaardigd.

Naar huidig recht ligt de verantwoordelijkheid voor het wijzigen van een bestemmingsplan bij de gemeente. De gemeente is ook verantwoordelijk voor de kosten van de wijziging. Echter, wanneer een bestemmingsplan wordt gewijzigd om daarmee initiatieven van een concrete private partij mogelijk te maken, dan draagt uiteindelijk die private partij ook de kosten. Net als bij de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit verandert dit niet door de komst van het omgevingsplan onder de Omgevingswet. Er is daarbij geen sprake van een verschuiving van de lasten van publiek naar privaat of andersom. Wel kan het zo zijn dat wanneer gemeenten hun omgevingsplan globaler invullen dan nu het geval is, er minder vaak afwijkingen zijn en het omgevingsplan daardoor minder vaak gewijzigd hoeft te worden of dat er minder vaak vergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit nodig zijn. Dit kan kostenbesparend uitpakken. Het voordeel daarvan zal vooral neerslaan bij private partijen, omdat vooral zij zowel nu als straks de procedurele kosten van het afwijken dragen.

[130] De gezamenlijke fractieleden vragen of het juist is dat nu alle regelgeving op het gebied van bouw en milieu in het omgevingsplan

wordt samengetrokken, de checklist voor aanvragers van een afwijking van dat plan nog uitgebreider wordt. Zij vragen ook of bepaalde onderwerpen vervallen in de toetsing en wat dat betekent voor de informatie die beschikbaar komt over een initiatief. Daarnaast vragen deze leden hoe dat zich verhoudt tot de verbeterdoelen van «het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid» en van het «versnellen en verbeteren van besluitvorming».
De checklist die door gemeenten wordt gehanteerd bij het aanvragen van een afwijking van het geldende plan volgt deels uit eigen beleid en deels uit landelijke regelgeving. De leden noemen in hun vraag bijvoorbeeld ook onderwerpen waarvoor het Rijk niets regelt, zoals de stedenbouwkundige onderbouwing, hoofdgroenstructuur, bezonning, verkeer en parkeren en kabels en leidingen. Het is de gemeente zelf die bepaalt of, en zo ja, welke informatie daarvoor vereist is. Sommige andere informatie moet de gemeente inderdaad vragen om te kunnen voldoen aan de rijksregelgeving, bijvoorbeeld bodemonderzoek, archeologisch onderzoek, akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitsonderzoek en onderzoek naar externe veiligheid. Alle rijksregels waaraan een omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan moeten voldoen worden bij elkaar gebracht in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als een burger of bedrijf een vergunningaanvraag voorbereidt, kan hij zich ook oriënteren aan de hand van die regels, wat het risico op een onvergunbare aanvraag beperkt.

Dat bepaalde milieuregels nu in het omgevingsplan komen te staan en niet meer in rijksregelgeving, leidt niet vanzelf tot een grotere afwegingslast. Immers, ook onder het huidige recht moet men bij het afwijken van het bestemmingsplan nagaan of bijvoorbeeld een uitbreiding van een bedrijf of een nieuwe woning op een zwaarbelaste locatie niet leidt tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Er zijn geen onderwerpen die wegvallen uit de toetsing. Dat zou niet aansluiten bij het toegezegde gelijkwaardige beschermingsniveau waarover de aan het woord zijnde leden diverse andere vragen hebben gesteld.

Het samenbrengen van de milieuregels met de bouwregels in het omgevingsplan draagt bij aan het bevorderen van inzichtelijkheid en voorspelbaarheid doordat regels voor een locatie nu bij elkaar te vinden zijn en niet, zoals nu, bijvoorbeeld deels in het Activiteitenbesluit milieubeheer, deels in een geurverordening of een geluidverordening, en deels moeten blijken uit het bestemmingsplan. Ook draagt het bij aan het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving. Het schaadt de versnelling van de besluitvorming niet.

Daar komt bij dat het DSO bijdraagt aan een gelijkwaardigere informatiepositie tussen initiatiefnemer en overheid, omdat regels via de landelijke voorziening voor alle partijen vindbaar zijn. Het DSO maakt het zoeken en vinden van regels voor initiatiefnemers gemakkelijker en toegankelijker. Na 2021 wordt stapsgewijs meer informatie over de leefomgeving via het DSO ontsloten, met aandacht voor de bruikbaarheid van informatie voor burgers, bedrijven, en overheden (de gebruikers van het DSO).

[131] De gezamenlijke fractieleden vragen of het juist is dat als omgevingsplannen flexibeler en met minder concrete normen worden vastgesteld, in minder gevallen dan nu voor de aanvrager vaststaat dat hij aanspraak kan maken op een vergunning.
Voor het omgevingsplan wordt de mogelijkheid geboden om regels te stellen met een meer gesloten of met een meer open (globaal) karakter. Een veel gehoorde klacht uit de huidige praktijk is dat bestemmingsplannen met een gesloten karakter vaak een statisch keurslijf vormen en

niet voldoende kunnen inspelen op zich wijzigende maatschappelijke behoeften en omstandigheden. In dergelijke gevallen moet vaak (bij vergunningverlening) van bestemmingsplannen worden afgeweken. Daarbij vindt een complete heroverweging plaats en is dus veelal een onderzoek nodig op kosten van de initiatiefnemer, zoals beschreven in het antwoord op de twee vorige vragen van deze leden.

Een omgevingsplan met een meer globaal karakter biedt meer flexibiliteit om – binnen gestelde kaders – te kunnen inspelen op ontwikkelingen zonder van het omgevingsplan af te hoeven wijken. Dit heeft als voordeel dat een burger of bedrijf meer rechtszekerheid heeft dat ontwikkelingen binnen deze kaders zullen blijven. Ook een globaal omgevingsplan moet altijd voldoende waarborgen bevatten en kan niet volstaan met alleen globale regels, gelet op de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het vereiste dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook een open normstelling moet op onderdelen samengaan met een nadere concretisering. Zo zal het omgevingsplan – gelet op de instructieregels – concrete regels moeten bevatten die waarborgen dat een geluidgevoelig gebouw niet te dicht op een geluidbron wordt toegelaten. Dat kan bijvoorbeeld door een concrete regel over afstanden op te nemen of door het toelaten van gebouwen en activiteiten te regelen met een binnenplans vergunningenstelsel in het omgevingsplan. Bij het beoordelen van een binnenplans vergunningstelsel dat specifiek is opgenomen om te kunnen waarborgen dat het geluid op de gevel nog aanvaardbaar is hoeft de gemeenten geen complete heroverweging te doen, maar slechts te toetsen aan de geluidregels in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daardoor is juist beter voorspelbaar of de vergunning al dan niet verleend kan worden.

Een gemeente zal er niet gauw voor kiezen om een open norm direct burgerbindend te laten zijn, omdat in een dergelijk geval slechts gehandhaafd kan worden als er sprake is van een onmiskenbare strijd met die norm. Wel worden open normen gebruikt als beoordelingsregels voor binnenplanse vergunningstelsels. Dergelijke beoordelingsregels met open normen zijn ook heel gebruikelijk in verordeningen zoals de kapverordening of de monumentenverordening, die ook zullen opgaan in het omgevingsplan. Eventueel kan de gemeente voor het toetsen aan die normen beleidsregels hanteren, mede om te borgen dat hieraan een consistente toepassing wordt gegeven en aan het gelijkheidsbeginsel wordt voldaan (zie over dit laatste het antwoord op een eerdere vraag van deze leden [128]).

[132–133] De gezamenlijke fractieleden hebben vragen over de juridische gevolgen van de systematiek van het leveren van maatwerk.
Deze vragen worden beantwoord bij vraag [129].

[134–135] De gezamenlijke fractieleden vragen hoe bestuursorganen onder de Omgevingswet met het vraagstuk van de «schaarse vergunningen» dienen om te gaan bij het openstellen van de mogelijkheid tot het indienen van aanvragen, de te volgen procedure en de wijze van belangenafweging als mogelijk sprake is van andere gegadigde initiatiefnemers.
Terecht constateren de gezamenlijke fractieleden dat de rechtspraak over het vraagstuk van de verdeling van schaarse rechten in ontwikkeling is. Dit nog niet uitgekristalliseerde vraagstuk speelt ook in het huidig recht. In de Omgevingswet kan de vraag of sprake is van verdeling van schaarse rechten zich voordoen bij de vaststelling van een omgevingsplan of bij de verlening van een omgevingsvergunning. Omgevingsplannen kunnen het gebruik van gronden territoriaal en kwantitatief beperken. De regering is

het met de gezamenlijke fractieleden eens dat dit mogelijk is rechtstreeks via het omgevingsplan of via een stelstel van vergunningverlening. Daarbij merkt de regering overigens op dat, anders dan waar de gezamenlijk fractieleden vanuit lijken gaan, bij een globaal omgevingsplan het vraagstuk zich niet per definitie verplaatst naar een strijd over afzonderlijke vergunningen. Zij verwijst voor de motivering van dit standpunt naar het antwoord op vraag [154].

Het vraagstuk van de verdeling van schaarse rechten wordt in hoge mate beheerst door de Dienstenrichtlijn[82]. Om vergunningverlening als de verdeling van een schaars recht te kwalificeren in de zin van artikel 15 van de Dienstenrichtlijn moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. De beperking van het gebruik van gronden moet in de eerste plaats betrekking hebben op een «dienst» in de zin van die richtlijn. Een beperking van het grondgebruik die betrekking heeft op een dienst, in die zin dat maar een beperkt aantal omgevingsvergunningen beschikbaar is, betekent niet dat een vergunningstelsel zonder meer moet voldoen aan de eisen die kunnen worden ontleend aan de Dienstenrichtlijn voor de verdeling van schaarse rechten. Van belang bij de beantwoording van deze vraag is onder meer of er (in potentie) meer gegadigden zijn dan vergunningen, of vergunningverlening is voorbehouden aan één gegadigde en of de beschikbare gegadigde, eigenaar is van de gronden waarop benutting van het schaarse recht is toegestaan.

Zoals hiervoor weergegeven is de rechtspraak van de bestuursrechter in ontwikkeling. In welke gevallen een vergunningstelsel wel, en in welke gevallen het niet als schaars recht kwalificeert, heeft zich nog niet uitgekristalliseerd. Tot op heden is, voor zover bekend, nog geen uitspraak door de bestuursrechter gewezen waarbij een vergunningstelstel kwalificeert als een mechanisme voor de verdeling van schaarse rechten. Een algemeen antwoord op de vraag hoe bestuursorganen om moeten gaan met de verdeling van schaarse rechten via vergunningverlening, is dan ook niet te geven.

Wel is een waardevolle conclusie beschikbaar van Staatsraad Advocaat-Generaal Widdershoven van 6 juni 2018[83], In die conclusie geeft de Staatsraad Advocaat-Generaal concrete handvatten om bij vergunningverlening een passende mate van openbaarheid te verzekeren over de wijze van vergunningverlening, als de vergunningverlening kwalificeert als de verdeling van een schaars recht in de zin van artikel 15 van de Dienstenrichtlijn. Vanzelfsprekend zal de regering samen met de VNG bij de het opstellen van handreikingen voor het maken van regels in omgevingsplannen aandacht vragen voor de het vraagstuk van de verdeling van schaarse rechten.

De omvang van de inspraak en rechtsbescherming

[136] De gezamenlijke fractieleden vragen over welke informatie de regering beschikt van de zijde van instituties, instellingen of personen die in de praktijk met rechtsbescherming in het bouw- en milieurecht te maken hebben, waarop de inschatting is gegrond dat zich géén overbelasting van de bestuursrechtspraak zal voordoen.
In de overgangsperiode verwacht de regering een tijdelijke stijging van het aantal zaken in verband met jurisprudentievorming. De regering erkent dus dat de introductie van de nieuwe wetgeving voor de rechtspraktijk enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. De

[82] Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt.
[83] ECLI:NL:RVS:2018:1847).

regering verwacht echter niet dat de incidentele toename zal leiden tot overbelasting van de rechtspraak.

De regering baseert deze verwachting onder meer op onderzoek dat is uitgevoerd door SIRA consulting.[84] In dat onderzoek is vermeld dat het aantal bezwaar- en beroepszaken onder de Omgevingswet zal afnemen. De regering baseert haar verwachting ook op de geleidelijke overgang van oud naar nieuw recht op basis van het overgangsrecht, zodat zowel bestuursorganen, rechtsbijstandverleners als de rechtspraak de tijd en ruimte wordt geboden om het nieuwe recht te verwerken. Het wetsvoorstel Invoeringswet voorziet in uitgebreid en gefaseerd overgangsrecht. Dit betekent dat de eerste paar jaar na inwerkingtreding nog oude zaken op basis van het oude recht kunnen worden afgehandeld. Nieuwe zaken worden vanaf een half jaar na inwerkingtreding verwacht. De regering verwacht dus een meer geleidelijke overgang naar zaken onder het nieuwe recht.

Tot slot is voorzien in dekking van de tijdelijke werklastverzwaring in verband met het feit dat door de komst van de Omgevingswet nog jurisprudentie moet worden gevormd. In het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020–2022 is voorzien in dekking van deze ingeschatte werklastgevolgen. Ook zal de regering, zoals hiervoor aangegeven, gaan monitoren wat de effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn.

Daarnaast heeft de regering voor het jaar 2020, het jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, een budget van € 600.000 vrijgemaakt voor kosten vanwege opleiding van rechters en juridisch ondersteunende medewerkers voor de Omgevingswet aanvullend op het reguliere opleidingsbudget.

Zowel de Raad voor de rechtspraak, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als de Stichting Studiecentrum Rechtspleging (SSR) bereiden zich voor op de komst van de Omgevingswet. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voert geregeld overleg met hen over de gevolgen van de komst van de Omgevingswet voor de rechtspraak, waaronder de mogelijke werklastverzwaring. Tijdens dat overleg wordt ook gesproken over de vormgeving van opleidingen voor de rechtspraak.
Bij eerdere omvangrijke wetgevingsoperaties in het omgevingsrecht, zoals de komst van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in 2008 en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in 2010, moesten nieuwe rechtsvragen worden beantwoord door de rechtspraak en moest door de rechtspraak oud en nieuw recht tijdelijk naast elkaar worden toegepast. Mede op basis van de ervaringen die met deze wetgevingsoperaties zijn opgedaan, verwacht de regering tijdelijk een werklastverzwaring, maar niet een overbelasting van de rechtspraak. Vanzelfsprekend zal de regering de ontwikkeling van de werklast voor de rechtspraak na inwerkingtreding van de Omgevingswet nauwlettend volgen.

De gezamenlijke fractieleden vragen daarnaast op grond van welke informatie de regering tot een stellige ontkenning komt van de verwachting van de Raad van State en de Raad voor de rechtspraak dat de geschillen over omgevingsvergunningen in het stelsel van de Omgevingswet «complexer» worden.

---

[84] SIRA (2017), Financiële effecten Invoeringswet, Onderzoek van de financiële effecten van de Invoeringswet van de Omgevingswet voor bedrijven, burgers en overheden.

De regering denkt niet dat rechtszaken onder de Omgevingswet in algemene zin complexer worden. Het beeld dat de Raad voor de rechtspraak schetst, is met name gebaseerd op de veronderstelling dat onder de Omgevingswet integrale in plaats van eenvoudige vergunningen aan de rechtspraak worden voorgelegd. Aan de rechter zullen echter niet steeds integrale in plaats van een eenvoudige of enkelvoudige vergunningen worden voorgelegd. Onder de Omgevingswet keert de rechtsfiguur van «onlosmakelijke samenhang» tussen vergunningaanvragen namelijk niet terug, zodat het de aanvrager vrij staat om zelf te kiezen op welk moment en in welke volgorde hij de vereiste toestemming wil verkrijgen. De verwachting is dat in de praktijk van de mogelijkheid om na elkaar de vereiste toestemmingen voor een activiteit te verkrijgen, veelvuldig gebruik zal worden gemaakt.

Deze verwachting is gebaseerd op ervaringen met de Wabo. De systematiek onder de Wabo wijkt minder af van de Omgevingswet dan wellicht gedacht. Behalve in het geval van onlosmakelijkheid, is er ook onder de Wabo al sprake van keuzevrijheid. Vaak kiezen initiatiefnemers er niet voor om voor één project één vergunning aan te vragen, vanwege risicospreidende en kosteneffectieve overwegingen. De initiatiefnemer vraagt dan vaak eerst om de toestemming waar hij de meeste weerstand verwacht.
Daarbij komt dat de complexiteit van zaken niet alleen wordt ingegeven door wetgeving, maar zeker ook door de aard en de omvang van de activiteit die wordt ondernomen en de technische aspecten die daarmee gepaard gaan. Zaken zijn vooral complex omdat de feitelijke activiteit complex is, en niet omdat vergunningverlening samen wordt gebracht. Ook als activiteiten niet tegelijk worden aangevraagd, zullen de technische aspecten aan de orde komen, maar dan in afzonderlijke procedures.

Welke verwachting in de werkelijkheid gaat uitkomen, is op dit moment uiteraard niet te voorspellen. Tegelijkertijd hecht de regering aan een goede rechtsbescherming en goed functionerende rechtspraak. De regering zet zich daarom in om tot adequate financiering voor een goed toegeruste rechtspraak te komen. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet zal monitoring van de effecten voor de rechtspraak plaatsvinden. Op die manier kunnen de eventuele extra werklastgevolgen voor de rechtspraak goed in beeld komen. De uitkomsten hiervan zullen op hun beurt worden gebruikt ten behoeve van de prijsafspraken voor de volgende periode (2023–2025).

De gezamenlijke fractieleden vragen verder ook naar het verschil in vergoeding voor een binnenplanse en buitenplanse vergunning. Ze willen weten welke criteria voor de «zwaarte» van de zaak worden gehanteerd voor de vergoeding van onderscheiden beroepszaken in het Omgevingswetstelsel.

De bekostiging van het Ministerie van Justitie en Veiligheid naar de Raad voor de rechtspraak gebeurt op het niveau van productgroepen[85]. Voor deze zaken betreft het de productgroep bestuur. En de prijzen per productgroep die worden gehanteerd in de bekostiging zijn gewogen, gemiddelde prijzen. In de bekostiging van de Raad voor de rechtspraak van de gerechten wordt een fijnmaziger systeem gebruikt en worden de productgroepen verder uitgesplitst naar producten. Hierin wordt overigens ook geen onderscheid gemaakt tussen een zaak over een vergunning voor een binnenplanse omgevingplanactiviteit en een zaak over een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

[85] Vanaf 2020 worden alleen de kosten voor het primaire proces van de rechtspraak nog output gefinancierd en er komt een lumpsum bijdrage voor de vaste kosten.

Elke drie jaar, bij de nieuwe prijsafspraken, wordt gekeken of aanpassing nodig is. In de recent overeengekomen prijsafspraken met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020–2022 is voorzien in dekking van de ingeschatte werklastgevolgen als gevolg van de Omgevingswet. Ook zal de regering gaan monitoren wat de effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn.

De gezamenlijke fractieleden vragen de regering tot slot een vergelijking op te stellen waarin de inspraak en rechtsbescherming volgens het huidige stelsel wordt vergeleken met die volgens het stelsel van de Omgevingswet, per besluit waarop afdeling 3.4 van de Awb al dan niet toepasselijk is. De bedoeling is dat besluiten die in het huidige stelsel worden geregeld, vergeleken worden met de vergelijkbare besluiten in het stelsel van de Omgevingswet die op dezelfde materie betrekking hebben en dat daarnaast wordt aangegeven welke besluiten in het stelsel van de Omgevingswet nieuw zijn en of met betrekking tot die besluiten inspraak of beroep is geopend.
Voor het antwoord op deze vraag verwijst de regering naar bijlage 2 bij deze Nadere Memorie van Antwoord waarin een overzicht is opgenomen van de rechtsbeschermingsmogelijkheden onder de Omgevingswet ten opzichte van de rechtsbescherming tegen vergelijkbare rechtsfiguren op grond van de geldende wetgeving.

Toetsing van de belangenafweging door de bestuursrechter

[137] De gezamenlijke fractieleden vragen of het ontbreken van concrete wettelijke normen en de grote afwegingsruimte die aan bestuursorganen wordt geboden niet goed mogelijk zal zijn om de burger een adequate rechtsbescherming te bieden in overeenstemming is met het uitgangspunt dat die niet zou verslechteren. Verder vragen deze leden of de regering overweegt om de bestuursrechter uitdrukkelijk bevoegd te maken om een belangenafweging in het omgevingsrecht integraal op «evenredigheid» te toetsen in plaats van de nu gebruikelijke marginale toetsing. Deze leden vragen tot slot of de regering overweegt om van bestuursorganen die belangenafwegingen voltrekken, te verlangen dat zij hun afwegingscriteria in «beleidsregels» opnemen.
De regering hecht eraan het beeld te corrigeren dat in het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht wettelijke toetsingscriteria ontbreken en bestuursorganen een «vrije afwegingsruimte» hebben. De vraag van deze leden ziet op situaties waarin de belangenafweging leidt tot een besluit waartegen beroep openstaat bij de bestuursrechter. Concreet gaat het dan vooral om omgevingsplannen, omgevingsvergunningen en maatwerkvoorschriften. De toepassing van al deze instrumenten is in het stelsel van de Omgevingswet ingekaderd met inhoudelijke criteria. Zo bevat hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels over de inhoud van het omgevingsplan. Deze regels zorgen voor doorwerking van rijksbeleid; ze gaan onder meer over het beschermen van de gezondheid en het milieu, het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de waterbelangen en het beschermen van cultureel erfgoed. Hoofdstuk 8 van datzelfde besluit bevat de inhoudelijke beoordelingsregels, mede ter implementatie van Europese regelgeving, die het bevoegd gezag moet betrekken bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Ook het stellen van maatwerkvoorschriften is inhoudelijk ingekaderd: dat gebeurt in het Besluit activiteiten leefomgeving waarin is bepaald dat de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning daarop van overeenkomstige toepassing zijn.[86] Daarnaast moet uiteraard worden voldaan aan de eisen met betrekking tot zorgvul-

[86] Zie bijvoorbeeld artikel 2.13, vijfde en zesde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

digheid en een evenredige belangenafweging uit de Algemene wet bestuursrecht.

Het is juist, zoals deze leden stellen, dat het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte een van de verbeterdoelen van deze stelselherziening is. Dit verbeterdoel heeft er op onderdelen toe geleid dat binnen de inhoudelijke besluitvormingsregels van het stelsel aan bestuursorganen meer afwegingsruimte wordt geboden, bijvoorbeeld door een bandbreedte te vergroten, en dat in het Besluit activiteiten leefomgeving maatwerk generiek is opengesteld. Dit zijn echter geen fundamentele verschuivingen ten opzichte van de situatie onder de huidige wetgeving, maar wijzigingen in maatvoering. De huidige wetgeving kent namelijk vergelijkbare, op flexibiliteit gerichte juridische instrumenten. De regering acht deze situatie daarom in overeenstemming met het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Mede omdat de systematiek van de omgevingsrechtelijke regels bij de Omgevingswet in essentie niet afwijkt van die van de huidige wetgeving, ziet de regering geen aanleiding voor een bijzondere bepaling in het omgevingsrecht om belangenafweging in het omgevingsrecht integraal door de bestuursrechter op «evenredigheid» te toetsen. Bovendien vertrouwt de regering erop dat rechters de juiste keuzes maken als het gaat om de aard en intensiteit van de rechterlijke toetsing.
Uiteraard staat het bestuursorganen vrij om beleidsregels vast te stellen over de afweging van belangen, waar een dergelijke afweging aan de orde is. De Algemene wet bestuursrecht bevat hiervoor een regeling (titel 4.3). De regering acht het niet nodig om dit dwingend voor te schrijven. De Awb-regeling bevat al voldoende stimulansen, bijvoorbeeld via de regel dat ter motivering van een besluit slechts kan worden volstaan met een verwijzing naar een vaste gedragslijn voor zover deze is neergelegd in een beleidsregel (artikel 4:82 Awb).

Finale geschilbeslechting

[138] De gezamenlijke fractieleden vragen welk doel naar het oordeel van de regering het openstellen van beroep op de bestuursrechter heeft indien de rechtzoekende – gegeven het ontbreken van concrete «harde» normen en het bieden van maximale afwegingsvrijheid aan bestuursorganen – in een finale geschilbeslechting toch niet een beslissing kan verkrijgen waarmee hij inhoudelijk iets opschiet?
In reactie hierop verwijst de regering om te beginnen naar het antwoord op vraag [137] van dezelfde leden. Daar is uiteengezet dat het beeld dat concrete «harde» normen ontbreken en maximale afwegingsvrijheid wordt geboden, niet overeenkomt met hoe het stelsel van de Omgevingswet is ingevuld. Bovendien geldt dat het hanteren van de mogelijkheden voor flexibiliteit die het stelsel biedt steeds gemotiveerd moet worden. De bestuursrechter oordeelt over de kwaliteit van de motivering, en over de zorgvuldigheid waarmee besluiten tot stand komen. Beroep op de bestuursrechter is van belang voor het effectueren van rechtsbescherming.
De burger heeft wel baat bij bestuursrechtelijke rechtsbescherming omdat het bestuursorgaan een eventueel gebrek eenvoudig kan herstellen. Daar waar mogelijk, plegen bestuursrechters geschillen finaal te beslechten, waarbij wordt overwogen of de bestuursrechter zelf in de zaak kan voorzien, ook als geen sprake is van een harde norm. Als dat niet mogelijk is, zal een geschil door de bestuursrechter «getrechterd» zijn tot een bepaald gebrek, waarbij de keuzevrijheid van het bestuursorgaan vaak is beperkt. De bestuursrechter heeft het geschil op die manier als het ware een bepaalde richting op geduwd.

[139] De gezamenlijke fractieleden stellen diverse vragen, mede aan de hand van voorbeelden, over de rechtszekerheid voor initiatiefnemers en de rechtsbescherming van belanghebbenden gerelateerd aan het onderwerp vergunningvrij bouwen op grond van het omgevingsplan. In dit antwoord zal eerst in algemene zin ingegaan worden op de algemene aanname dat veel gemeenten de vergunningplicht voor bouwactiviteiten in het omgevingsplan zullen schrappen. Vervolgens wordt ingegaan op de vraag hoe burgers en bedrijven om moeten gaan met de situatie wanneer er geen vergunningplicht is en hoe de rechtsbescherming dan geregeld is. Vervolgens zal antwoord gegeven worden op de specifieke vragen die worden gesteld over de omschreven situaties. De veronderstelling die ten grondslag lijkt te liggen aan veel van de gestelde vragen is dat veel gemeenten de vergunningplicht voor het bouwen in het omgevingsplan op grote schaal zullen schrappen. In dit verband wordt opgemerkt dat de mogelijkheden die gemeenten hebben om lokale regels aan te passen altijd op onderdelen begrensd zijn door (instructie)regels van het Rijk en provincies. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag [72]. De mogelijkheden of, waar en hoeveel er gebouwd mag worden op specifieke locaties wordt ingekaderd door onder meer de instructieregels over de bescherming van natuur, het kustfundament, cultureel erfgoed en de bescherming van personen (zoals aanwezigheid van personen in gebieden met verontreinigde bodem en binnen geluid-, geur-, trilling- en externe veiligheidscontouren). Bij elke aanpassing van het omgevingsplan waarbij ofwel de materiële mogelijkheden om te bouwen worden aangepast, ofwel een aanpassing in de procedurele regels wordt gedaan (zoals het schrappen van een vergunningplicht), zal de gemeente moeten nagaan of dit, gelet op de instructieregels van het Rijk en de provincie, mogelijk is. Daarbij zal de gemeente ook moeten bezien welke procedurele regels passend zijn. Dit noodzaakt tot weloverwogen afwegingen per locatie, waarbij de uitkomst niet altijd zal zijn dat de vergunningplicht (geheel) kan vervallen. Vooral in een situatie waarin de materiële bouwregels gesteld worden van een meer open karakter en dus een interpretatie behoeven per concreet geval, ligt het werken met een vergunningenstelsel voor de hand. Alleen als de regels gesteld zijn in een geobjectiveerde (concrete) redactie kunnen deze zich lenen voor een rechtstreeks burgerbindende toepassing. In dat geval is het achterwege laten van een vergunningplicht een optie. Zo is een regel dat het uiterlijk van een bouwwerk moet voldoen aan redelijke eisen van welstand, bij uitstek een regel die preventief in het kader van een vergunning door het bevoegd gezag moet worden beoordeeld. Een regel waarin concreet is opgenomen dat een bouwwerk moet worden opgetrokken in wit stucwerk of een donkerrode baksteen, leent zich daarentegen wel voor een rechtstreeks burgerbindende toepassing. De redactie van de materiële bouwregels is dus primair bepalend voor de vraag of gewerkt wordt met een vergunningenstelsel, of dat volstaan kan worden met een melding- of informatieplicht of dat zonder deze instrumenten gewerkt wordt met algemene regels.

Ook geldt dat gemeenten al jarenlange ervaring hebben met het gebruik van een vergunning voor het bouwen en de toetsing van een aanvraag aan de lokaal gestelde regels in het bestemmingsplan of de beheersverordening, de bouwverordening en de lokale welstandsnota. Dit deel van de toets van de huidige omgevingsvergunning voor het bouwen, wordt onder de Omgevingswet via de bruidsschat allemaal onderdeel van het omgevingsplan. Gemeenten kunnen de mogelijkheid aangrijpen om de voor hun «onnodig knellende» onderdelen van deze nu nog landelijk ingestelde vergunningplicht aan te passen aan de lokale situatie. Deze afweging kan er echter ook toe leiden dat op bepaalde locaties meer

bouwwerken onder de werking van een vergunningplicht worden gebracht.
Vooruitlopend op de Omgevingswet is geëxperimenteerd met aanpassingen in de vergunningplicht onder de Crisis- en herstelwet. Het beeld dat hieruit en in gesprekken met de VNG en individuele gemeenten naar voren komt, is niet dat altijd de gehele vergunningplicht knelt. Gemeenten zijn vaak op zoek naar mogelijkheden om heel gebiedsgericht te differentiëren. Bijvoorbeeld door in een karakteristieke oude binnenstad geen veranderingen aan de voorkant van gebouwen toe te staan en een vergunningplicht daarvoor te handhaven, maar in een modernere buitenwijk dakkapellen en uitbouwen binnen bepaalde randvoorwaarden wel zonder vergunning toe te staan.
Het is een voordeel dat gemeenten in het stelsel van de Omgevingswet niet alleen de materiële bouwregels stellen, maar ook bepalen of gewerkt wordt met een vergunningplicht. Dit kan immers afhankelijk van de materiële regels per locatie en type bouwwerk verschillen. De regering heeft er na het advies van de afdeling advisering Raad van State bewust voor gekozen de vergunningplicht voor bouwen als onderdeel van de bruidsschat in elk omgevingsplan op te nemen. Voor burgers en ondernemers werkt dit overzichtelijker dan een systeem waarin een algeheel geldende vergunningplicht op wetsniveau zou zijn gehandhaafd, waarvoor gemeenten in het omgevingsplan vervolgens steeds afwijkende bepalingen moeten opnemen. Met de gemaakte keuze bepaalt het omgevingsplan de bouwregels en is daarbij ook direct te zien wanneer hier een vergunning voor moet worden aangevraagd of dat volstaan kan worden met een melding of het verstrekken van informatie.
In het navolgende zal worden ingegaan op de concrete vragen over rechtsbeschermingsmogelijkheden voor belanghebbenden. De door de gezamenlijke fractieleden gegeven praktijkvoorbeelden, waarbij is aangegeven dat de daarin beschreven activiteiten zonder vereiste vergunning kunnen worden verricht, worden ingelast. Na elk prakrijkvoorbeeld wordt door de regering een reactie gegeven op basis van de in dat verband gestelde vragen.

Praktijkvoorbeeld A

«A. Een supermarktketen koopt een aantal naast elkaar gelegen panden waarop de bestemming «detailhandel» zit, verbouwt die tot één bedrijfsruimte en start de exploitatie van een grote supermarkt. De bakker, groenteman en drogist die in de straat zijn gevestigd, willen zich verzetten; voor een groot aantal bewoners die drukte en rumoer van bevoorrading vrezen, geldt dat ook.»
In reactie op deze casus moet worden opgemerkt dat op het moment dat regels met bouw- en gebruiksmogelijkheden onherroepelijk in een omgevingsplan zijn vastgesteld, op zichzelf hiertegen niet meer in rechte kan worden opgekomen. Wel kunnen belanghebbenden een gemeente verzoeken om het omgevingsplan in een voor hen gunstige zin aan te passen. Het besluit wat op zo'n verzoek wordt genomen is appellabel. Dus ook als de gemeente weigert het omgevingsplan aan te passen kan daartegen beroep worden ingesteld bij de rechter. Dat is bij een verzoek tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan overigens niet anders.

De casus onderstreept het belang van het moment waarop thans een nieuw bestemmingsplan, of straks een omgevingsplan, wordt vastgesteld. Dat is het moment waarop belanghebbenden kunnen participeren bij de totstandkoming en zich verzetten tegen het vaststellen van regels die bouw- en gebruiksmogelijkheden bieden die hun belangen schaden. Dat belang is er overigens onverminderd in de situatie waarin de in de praktijkcasus genoemde bouw- en gebruiksmogelijkheden wel vergunningplichtig zouden zijn geweest op grond van het omgevingsplan. Ook

dan is het van groot belang om op te komen op het moment waarop de regels in het omgevingsplan worden vastgesteld die moeten worden toegepast bij een op een later moment waarop op een aanvraag om vergunning moet worden beslist. Het limitatief-imperatieve karakter van het vergunningenstelsel brengt namelijk met zich dat een vergunning moet worden verleend als de aanvraag voldoet aan de voor de verlening van de vergunning toepasselijke beoordelingsregels. Ook onder huidig recht is dat niet anders en moet een vergunning voor een bouwplan worden verleend als het aan de regels uit een bestemmingsplan voldoet. Dat geldt ook voor gebruiksmogelijkheden die een bestemmingsplan biedt. In dat opzicht maakt het voor de rechtsbeschermingsmogelijkheden in de praktijk nauwelijks verschil of er gewerkt wordt met of zonder vergunningenstelsel. Zeker als de beoordelingsregels voor het verlenen van een vergunning weinig tot geen afwegingsruimte bieden (wat bij bestemmingsplannen thans veelal het geval is), leidt een rechtsbeschermingsprocedure voor belanghebbenden ook onder huidig recht niet zelden tot teleurstellingen.
Het verschil tussen het werken met en zonder vergunningplicht is vooral gelegen in het moment waarop belanghebbenden kunnen ageren op de vraag of er gehandeld wordt overeenkomstig de regels van een omgevingsplan. Als een activiteit vergunningplichtig is dienen belanghebbenden hiertoe op te komen tegen de verleende vergunning. Als een vergunning eenmaal verleend en onherroepelijk is, moet een vergunninghouder handelen overeenkomstig die vergunning. Een vergunninghouder is daarbij niet gebonden aan de regels die zijn gebruikt bij de vraag of de vergunning kon worden verleend, maar aan de vergunning en de daaraan verbonden voorschriften. De regels die gebruikt worden bij de beoordeling van een aanvraag om vergunning zijn niet rechtstreeks werkend, maar dienen om te bepalen of een gevraagde vergunning kan worden verleend.
Bij vergunningvrije activiteiten ligt dit anders en kunnen belanghebbenden elk moment de vraag aan de orde stellen of er wordt gebouwd en of gebruik plaatsvindt overeenkomstig de daarvoor geldende rechtstreeks werkende regels. Als belanghebbenden menen dat regels worden overtreden kunnen zij om handhaving verzoeken. Het besluit dat een bevoegd gezag neemt naar aanleiding van zo'n handhavingsverzoek is appellabel en biedt de mogelijkheid om uiteindelijk aan de rechter de vraag voor te leggen in hoeverre de regels worden nageleefd. Ook de ondernemer (derdebelanghebbende) is hierin uiteraard partij. Het is vanzelfsprekend dat bij overtreding van regels een handhavingsverzoek zal kunnen leiden tot een handhavend optreden. In het recht is immers een beginselplicht tot handhaving ontwikkeld. Dat hierbij ook ruzies kunnen ontstaan tussen initiatiefnemers en omwonenden valt op zichzelf ook met de stelselherziening niet te voorkomen.
Ook wat betreft de gemeentelijke handhavingstaak is er geen relevant groot verschil tussen het houden van toezicht op de naleving van algemene (rechtstreeks werkende) regels en het toezicht op de naleving van de vergunningplicht en of men zich overeenkomstig een verleende vergunning en daaraan verbonden voorschriften handelt. In de kern is die taak gelijkwaardig en de regering verwacht niet dat er wanneer er meer met algemene regels in plaats van vergunningplichten gewerkt zal worden, meer overtredingen zullen plaatsvinden, meer handhavingsverzoeken gedaan zullen worden of dat meer capaciteit nodig zal zijn.

Praktijkvoorbeeld B

«B. Een stichting die een opvangfaciliteit voor zogeheten uitgeprocedeerde vluchtelingen legaal in een gebouw heeft gerealiseerd, gaat over tot het zodanig vergroten van het gebouw dat het aantal opgevangen personen kan worden verdubbeld.

Omwonenden die zich twee jaar eerder zonder succes hadden verzet tegen de komst van de opvangfaciliteit, wensen zich opnieuw te verzetten tegen de uitbreiding van het gebouw en de daarmee geïmpliceerde opvangcapaciteit. Ook bij deze casus, die in juridisch opzicht vergelijkbaar is met casus A, zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden onherroepelijk in het omgevingsplan vastgelegd en kan daarvan gebruik worden gemaakt. Dat is onder huidig recht overigens niet anders.

Praktijkvoorbeeld C

«C. Iemand die een jaar geleden een dure villa heeft gekocht, wordt geconfronteerd met de verbouwing van de villa naast hem. Er wordt een verdieping opgebouwd, waardoor een groot deel van de tuin in de schaduw komt en er komt een groot balkon dat direct uitzicht heeft op het gedeelte van de tuin waarin hij zich voorheen onbespied kon voelen. Hij wil iets tegen de bouwplannen ondernemen.»

Ook deze casus is in juridisch opzicht vergelijkbaar met de eerdere casus onder A en B. De bewoner kan niet meer opkomen tegen bouw- en gebruiksmogelijkheden die onherroepelijk in een omgevingsplan zijn vastgelegd. Zoals al eerder toegelicht maakt het hierbij geen relevant verschil of die bouw- en gebruiksmogelijkheden aan een vergunningplicht zijn onderworpen of niet.
In dit voorbeeld lijkt ook sprake te zijn van een mogelijk privaatrechtelijk conflict. Als de bouwwerkzaamheden of het gerede bouwwerk resulteren in hinder en een onrechtmatige daad in de zin van het Burgerlijk Wetboek, staat een gang naar de burgerlijk rechter open. Dergelijke aspecten kunnen en worden niet door het bevoegd gezag beoordeeld. Deze privaatrechtelijke aspecten staan in beginsel ook los van de bestuursrechtelijke besluitvorming omtrent vergunningverlening of handhaving. Ook dat is niet anders dan onder huidig recht.

Praktijkvoorbeeld D

«D. Een gezin dat woont in een eigen huis, krijgt opnieuw gezinsuitbreiding. Vader en moeder besluiten om er een verdieping op te bouwen. Een gemeenteambtenaar bij wie zij informeren, vertelt (terecht) dat er geen vergunning nodig is. Over de vraag of het bouwplan aan de regels voldoet, kan hij zich niet uitlaten. Bij de hypotheekbank is men bereid te financieren als vaststaat dat de opbouw geoorloofd is. Op de brief van de huiseigenaren aan de gemeente waarbij een bouwtekening is gevoegd en waarin gevraagd wordt te verklaren dat het bouwplan niet in strijd met de regels is, wordt geantwoord dat het bouwplan niet kan worden getoetst en geen verklaringen worden afgegeven. De hypotheekbank blijft eisen dat er zo'n verklaring komt.»
In deze casus wenst de initiatiefnemer van tevoren op papier rechtszekerheid te verkrijgen dat hij zijn voorgenomen verbouwing zonder vergunning en in overeenstemming met de regels van het omgevingsplan kan uitvoeren. Die mogelijk bestaat door eenvoudigweg een vergunning aan te vragen voor zijn bouwvoornemen. Een bevoegd gezag moet in het algemeen bij een aanvraag om vergunning als voorvraag beoordelen of de aangevraagde activiteit wel vergunningplichtig is. Als een bouwplan waarvoor vergunning is aangevraagd, in overeenstemming is met de algemene (rechtstreeks werkende) regels uit het omgevingsplan, geldt dat het bouwplan zonder vergunning kan worden verricht. Het bevoegd gezag zal dit als besluit op de aanvraag bekendmaken aan de initiatiefnemer. Een dergelijk besluit wordt ook net als andere besluiten over het verlenen van omgevingsvergunningen kennisgegeven zodat ook derde belanghebbenden hiervan kennis kunnen nemen en tegen het in het besluit opgenomen oordeel in bezwaar en daarna beroep kunnen opkomen.

Materieel wordt hiermee volgens de regering de verlangde duidelijkheid bereikt waar ook de Afdeling advisering van de Raad van State over sprak in zijn advies op het voorliggende wetsvoorstel. Het introduceren van een conformiteitsverklaring, zoals gesuggereerd door de Afdeling advisering, is hiervoor niet nodig.[87]

Praktijkvoorbeeld E

«E. Een banketbakker wil zijn bedrijfsruimte naar achteren uitbouwen, zodat hij aan de straatzijde meer ruimte krijgt voor een zitgedeelte waar klanten ter plaatse van een taartje of andere lekkernij kunnen genieten. Omdat in het omgevingsplan geen verplichting is opgenomen om een bouwvergunning aan te vragen, vraagt hij de gemeente of de bouwregels de uitbreiding toelaten. De ambtenaar op het gemeentehuis geeft in een mondeling gesprek aan dat het volgens hem wel goed zit, maar een schriftelijke verklaring wordt niet gegeven omdat de gemeente schadeclaims vreest als later blijkt dat de aanbouw wel in strijd is met regels. Nadat de verbouwing gerealiseerd is, vragen bewoners van de achter de bedrijfsruimte gelegen woningen handhaving. De bestuursrechter draagt het gemeentebestuur op tot handhaving over te gaan, omdat de bouwregels de uitbouw zoals deze is gerealiseerd, niet toestaan.»
Net als voor casus C geldt voor deze casus dat een initiatiefnemer van tevoren zekerheid kan verkrijgen door een vergunning aan te vragen. Het is juist dat een gemeenteambtenaar deze rechtszekerheid niet zelfstandig op papier kan geven door afgifte van een schriftelijke verklaring. De gemeenteambtenaar had wel op de mogelijkheid moeten wijzen van het aanvragen van een vergunning.
In algemene zin hecht de regering er nog aan op te merken dat de Omgevingswet veel mogelijkheden en waarborgen biedt voor burgers en bedrijven om actief mee te denken over de ontwikkelingen in de leefomgeving. De gemeenteraad stelt een integrale omgevingsvisie vast waarin voorgenomen ontwikkelingen beschreven worden en beleid integraal wordt vastgesteld. Vervolgens worden deze beleidsvoornemens naar het omgevingsplan vertaald. Participatie van burgers en bedrijven is in dit proces van groot belang. In het Omgevingsbesluit is voor omgevingsvisies en omgevingsplannen voorgeschreven dat bij het vaststellen daarvan moet worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Ook geldt dat het omgevingsplan appellabel is. Burgers en bedrijven kunnen dus op meerdere momenten invloed uitoefenen op de uiteindelijke regels die in hun omgeving gaan gelden.

Vragen van de leden van de CDA-fractie

Uitvoering

[140, 141, 142] De leden van de CDA-fractie vragen naar de resultaten van de monitor over het eerste deel van 2019 en de mate waarin provincies, waterschappen en gemeenten op koers liggen. De leden vragen vervolgens naar de stand van zaken bij de omgevingsdiensten en naar de mijlpalen voor wat overheden per 1 januari 2021 gerealiseerd moeten hebben, en hoe de voortgang hierop wordt bewaakt.
In de voortgangsbrief over de stelselherziening en de bijbehorende bijlagen die uw Kamer binnenkort wordt toegezonden, wordt vermeld in hoeverre provincies, waterschappen en gemeenten in september 2019 al voldoen aan de minimale eisen voor inwerkingtreding. In deze brief wordt

[87] Verwezen wordt naar het Nader Rapport op de Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 53.

expliciet ingegaan op de mate waarin de verschillende overheden bezig zijn met de voorbereidingen.
Naar de stand van zaken bij de omgevingsdiensten is in september van dit jaar een onderzoek naar gedaan. De rapportage over de uitkomsten van het onderzoek wordt als bijlage bij de voortgangsbrief meegezonden. Daarin zal de regering ook haar bevindingen weergeven.
Ook de mijlpalen voor wat overheden per 1 januari 2021 gerealiseerd moeten hebben, en de vraag of deze gehaald worden, wordt geadresseerd in de genoemde voortgangsbrief. Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.

[143] De leden van de CDA-fractie steunen het verbeterdoel om beleidsruimte te bieden voor decentrale overheden. Bieden de aanvullingswetten ook die beleidsruimte, zo vragen zij.
Dat is het geval. De vier verbeterdoelen van de stelselherziening gelden ook voor de aanvullingssporen. Bij het opstellen van de aanvullingswetten is daarom ook gekeken op welke punten bestuurlijke afwegingsruimte kan worden geboden of zelfs kan worden vergroot. De mate waarin en de manier waarop afwegingsruimte wordt geboden verschilt per aanvullingsspoor, waarbij een gelijkwaardig beschermingsniveau wel steeds wordt geborgd (zie ook het antwoord op vraag [137]). Bij bodem en geluid spelen de specifieke lokale omstandigheden een belangrijke rol. Daarom krijgen de decentrale overheden – binnen de door rijksregels aangegeven grenzen – ruimte om de landelijke regels af te stemmen op die specifieke lokale situatie. Voor geluid gaat het bijvoorbeeld om de ruimte voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen bij een geluidsniveau tussen de standaardwaarde en de grenswaarde. Voor bodem worden bijvoorbeeld mogelijkheden tot het stellen van maatwerkregels en -voorschriften geboden.[88] Met het aanvullingsspoor voor grondeigendom krijgen de decentrale overheden ruimte om de regeling voor het kostenverhaal beter af te stemmen op organische gebiedsontwikkeling. Bij het aanvullingsspoor voor natuur maakt de beleidsneutrale omzetting van bestaande natuurregelgeving en de sterke invloed van Europese regelgeving dat de bestaande bestuurlijke afwegingsruimte gelijk blijft.

[144] De leden van de CDA-fractie vragen verder of de bruidsschat gedefinieerd kan worden voor gemeenten, waterschappen en provincies en of deze tijdig kan worden toegevoegd.
De bruidsschat als begrip hoeft niet juridisch gedefinieerd te worden. Het is een set voormalige rijksregels die is opgenomen in hoofdstuk 7 van het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet. Via dat ontwerp-Invoeringsbesluit worden de voormalige rijksregels toegevoegd aan het tijdelijke deel van het omgevingsplan en aan de waterschapsverordening. De provincies ontvangen geen bruidsschat, omdat afgesproken is dat de provincies hun omgevingsverordeningen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zullen hebben. Zij kunnen daardoor tijdig de voormalige rijksregels omzetten naar provinciale regels of ze laten vervallen, binnen de kaders van instructieregels van het Rijk.
De bruidsschat voor gemeenten en waterschappen zal in 2020 door het Rijk worden toegevoegd aan de omgevingsplannen (355 keer) en waterschapsverordeningen (21 keer) in de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB). De gedigitaliseerde omgevingsplannen en waterschapverordeningen kunnen hierdoor per 1 januari 2021 ontsloten worden in het DSO-Landelijke Voorziening. Daarnaast stelt het Rijk vragenbomen beschikbaar voor de activiteiten die het meest worden aangevraagd of gemeld door burgers en bedrijven. Deze vragenboom is

[88] Voor een overzicht van de geboden afwegingsruimte in de aanvullingssporen bodem en geluid wordt verwezen naar de Memorie van Antwoord bij deze wetsvoorstellen: Kamerstukken I 2019/20, 34 864, G respectievelijk Kamerstukken I 2019/20, 35 054, E.

een hulpmiddel om na te gaan of een activiteit vergunning- of meldingsplichtig is. Voor elke gemeente en elk waterschap wordt een set vragenbomen klaargezet. Na inwerkingtreding van de wet kunnen zij deze zelf wijzigen of vervangen. De regering voorziet op dit moment geen problemen met de digitale verwerking van de bruidsschat.

[145] De leden van de CDA-fractie vragen naar aanleiding van de ontvangen overzichtstabellen[89] naar de definities van «beleidsneutraal», «beleidsarm» en «beleidsrijk».
De genoemde termen zijn omschreven in de begeleidende brieven bij die tabellen:

- Met «beleidsarme omzetting» wordt gedoeld op omzetting van huidige regelgeving die niet verder gaat dan nodig is om te passen binnen het stelsel van de Omgevingswet.
- Met «beleidsrijke omzetting» wordt gedoeld op omzettingen die verder gaan dan een noodzakelijke stelselinpassing en waarbij de omzetting nieuwe beleidskeuzes bevat ten opzichte van al vastgestelde onderdelen van het stelsel of de bestaande wetgeving.
- De term «beleidsneutraal» houdt in dat de nieuwe regels binnen de context van het nieuwe wettelijke stelsel zoveel mogelijk materieel gelijk blijven uitwerken aan het huidige recht of het geldende beleid. Waar het gaat om het omzetten van huidig recht is «beleidsneutraal» een synoniem voor «beleidsarm». De term «beleidsneutraal» wordt echter ook gebruikt voor de omzetting in regelgeving van geldend en met het parlement gedeeld beleid.

[146] De leden van de CDA-fractie noemen artikel 2.18 van de Omgevingswet dat aangeeft dat de provincies gebiedsgericht kunnen coördineren, daar waar sprake is van belangen bij meerdere gemeente. Zij vragen welke instrumenten de provincies kunnen gebruiken als «in der minne schikken» niet lukt.
Vooropgesteld moet worden dat de Omgevingswet uitgaat van goede interbestuurlijke samenwerking. Als overleg met de desbetreffende gemeenten niet leidt tot een voor alle partijen acceptabele oplossing, kan de provincie gebruik maken van instrumenten die haar doorzettingsmacht geven:

- De provincie heeft een brede bevoegdheid tot het geven van instructieregels over de taken en bevoegdheden die gemeenten in medebewind uitvoeren op grond van de Omgevingswet (artikelen 2.22 en 2.23 van de Omgevingswet). Die instructieregels kunnen ook gaan over een specifieke taak of over een locatie waarover gemeenten sterk verschillende opvattingen hebben.
- In een concreet geval kunnen gedeputeerde staten, onder de bij wet geregelde voorwaarden, aan een gemeente bij besluit een instructie geven over de toedeling van functies aan locaties in haar omgevingsplan (artikel 2.33). Daarmee kan bijvoorbeeld worden bewerkstelligd dat functies op een bepaalde locatie aansluiten op functies in een aangrenzende gemeente.
- Als er sprake is van een project waarover meerdere gemeenten het niet eens worden kan de provincie gebruik maken van het instrument projectbesluit (artikel 5.44). Daarmee neemt zij de regie over het project geheel in handen.

Binnen het huidige recht bestaan vergelijkbare instrumenten. In de praktijk blijkt overigens dat het zelden nodig is deze instrumenten daadwerkelijk in te zetten in verband met interbestuurlijke verschillen van inzicht. De mogelijkheid om ze in te zetten geeft de provincie in het algemeen voldoende onderhandelingskracht.

---

[89] Kamerstukken I 2019/20, 33 118, AX; Kamerstukken I 2019/20, 34 986, M.

[147] De leden van de CDA-fractie vragen welke provincies verwachten een voorbereidingsbesluit te nemen als achtervang voor het geval de omgevingsverordening niet tijdig kan worden vastgesteld.
Alle provincies hebben nog steeds het voornemen om hun omgevingsverordening op tijd gereed te hebben voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Als de omgevingsverordening nieuwe instructieregels bevat – een dwingende opdracht die gemeenten moeten verwerken in het omgevingsplan – zijn deze instructieregels nog niet onmiddellijk verwerkt in het omgevingsplan. Het voorbereidingsbesluit zorgt er voor er al (beschermende) regels gelden voordat de gemeente de nieuwe instructieregels in het omgevingsplan heeft verwerkt (zie ook vraag [85]). De provincies Noord-Brabant en Groningen hebben al aangegeven een dergelijk voorbereidingsbesluit te zullen nemen, om de redenen hiervoor genoemd. Het is mogelijk dat meer provincies dit voorbeeld gaan volgen.

[148] De leden van de CDA-fractie willen weten wat de ontwikkeling is geweest van de «Laan van de Leefomgeving» die het Rijk aanvankelijk beoogde te ontwikkelen en wat de positie van de informatiehuizen bij de decentrale overheden is.
Tijdens het opstellen van de visie op het DSO zijn de Laan van de leefomgeving en daarin de informatiehuizen vooral als organisatorisch concept gebruikt. Na advies van het BIT[90] is besloten dit niet door te zetten. In het antwoord op vraag [125] wordt ingegaan op de door de Afdeling advisering van de Raad van State naar voren gebrachte invoeringsrisico's die zich bij de totstandbrenging van het DSO voordoen en de acht voorwaarden die de Afdeling advisering heeft aangegeven waaraan volgens de Raad ter vermijding van die risico's zou moeten worden voldaan. Daar wordt ook ingegaan op deze vraag.
Veel informatie die bij overheden en daaronder vallende organisaties en kennisinstituten aanwezig is wordt al gedeeld via eigen websites en centrale voorzieningen zoals de Atlas voor de Leefomgeving en de PDOK Viewer.[91] Deze voorzieningen blijven ook na inwerkingtreding van de wet bestaan. In het basisniveau DSO wordt dergelijke informatie over de fysieke leefomgeving nog niet via DSO-LV ontsloten. Met de bestuurlijke partners voert de regering gesprekken over de wijze waarop in de uitbouwfase van het DSO informatie over de fysieke leefomgeving kan worden aangesloten. Conform het bestuursakkoord is dit een onderwerp voor de uitbouw van het DSO waarover interbestuurlijk besloten wordt. Als er informatie beschikbaar is via dergelijke voorzieningen die nog niet ontsloten kan worden in het DSO, dan kan de gebruiker door middel van een verwijzing al wel naar deze informatie worden geleid.

[149] De leden van de CDA-fractie hebben een vraag gesteld over de financiële effecten van het nieuwe stelsel voor burgers, bedrijven en overheden.
Deze vraag is beantwoord in het antwoord op de vraag van de VVD-fractie over invoeringskosten van het nieuwe stelsel [12].

[150] De leden van de CDA-fractie vragen of er niet een bestuurlijk akkoord moet liggen over de uitvoering en handhaving voordat het wetsvoorstel Invoeringswet en het koninklijk besluit de Eerste Kamer kunnen passeren.
Voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in 2009 al bestuurlijke afspraken gemaakt in een package deal. De bestuurlijke afspraken zijn in april 2016 geborgd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en in 2017 in het onderliggend besluit en de

[90] Bijlage bij Kamerstukken I 2017/18, 33 118, nr. AE.
[91] Zie: https://www.atlasleefomgeving.nl en https://www.pdok.nl/viewer.

ministeriële regeling. Deze regels worden met de invoeringsregelgeving ingebouwd in het stelsel van de Omgevingswet.
Daarnaast is er regelmatig interbestuurlijk overleg in het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb). Hier worden bestuurlijke afspraken gemaakt over VTH-gerelateerde afspraken. In het BOb zijn vertegenwoordigd het IPO, de VNG, de Unie van Waterschappen en vanuit het Rijk de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en het Openbaar Ministerie. De regering ziet dan ook geen reden voor een aanvullend akkoord.

Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV)

[151] De leden van de CDA-fractie vragen hoeveel tijd de gemeenten, waterschappen en provincies hebben om het DSO adequaat voor elkaar te hebben. Zij vragen ook welk overgangsrecht geldt en of dat voor burgers en bedrijven duidelijk is.
Bevoegde overheden moeten per 1 januari 2021 hun eigen systemen hebben aangesloten op DSO-LV. Dit is nodig om vergunningaanvragen en meldingen te kunnen ontvangen en behandelen, en om toepasbare regels te kunnen uploaden naar DSO-LV. Het vullen van DSO-LV hoeft niet allemaal in een keer te gebeuren. Provincies moeten op 1 januari 2021 hun omgevingsvisies (voor zover zij die nu maken) en omgevingsverordeningen gereed hebben en in het DSO hebben gezet. Voor hen is daarom geen overgangsrechtelijke voorziening getroffen: die is niet nodig. De verwachting is vooralsnog dat deze planning haalbaar is. Hierover wordt uw Kamer nader geïnformeerd in de voortgangsbrief over de stelselherziening, die uw Kamer op korte termijn zal ontvangen. Voor gemeenten en waterschappen geldt dat zij langer de tijd krijgen om nieuwe regelgeving vast te stellen, en dus ook meer tijd hebben om het DSO te vullen.

Waterschappen hebben inderdaad tot 2024 de tijd om een waterschapsverordening vast te stellen volgens de nieuwe regels en standaarden. Bij inwerkingtreding geldt de waterschapsverordening die van rechtswege ontstaat. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om een omgevingsplan vast te stellen dat voldoet aan deze eisen. Dat neemt echter niet weg dat alle gemeenten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet direct al beschikken over een omgevingsplan dat kan worden geraadpleegd in de landelijke voorziening van het DSO. Van rechtswege bevatten die omgevingsplannen de huidige ruimtelijke regelgeving, zoals onder meer vastgelegd in bestemmingsplannen, beheersverordeningen en inpassingsplannen. Ook de zogenoemde bruidsschat, een set rijksregels die wordt overgedragen aan gemeenten en waterschappen, wordt via het Invoeringsbesluit bij inwerkingtreding van de wet onderdeel van het omgevingsplan. Gemeenten hoeven daarvoor geen regels in te voeren in het DSO. Burgers en bedrijven kunnen in het DSO zowel de regels van de bruidsschat raadplegen als de ruimtelijke regels uit onder meer bestemmingsplannen, die nu op www.ruimtelijkeplannen.nl te raadplegen zijn. Als een gemeente met een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan nieuwe regels vaststelt, wordt dit besluit door gemeenten bekendgemaakt in de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) en eveneens ontsloten in het DSO. Voor burgers en bedrijven zijn in die situatie zowel de nieuwe regels als de nog bestaande regels in het omgevingsplan te raadplegen. Voor burgers en bedrijven is er zodoende al direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet informatie over de geldende gemeentelijke en provinciale regelgeving in de landelijke voorziening van het DSO op te vragen. Zowel vanuit de koepels als vanuit het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet worden overheden ondersteund bij de implementatie, waarbij zij zich ook voorbereiden op de voorlichting van de burgers en bedrijven over de informatie die in de landelijke voorziening DSO te vinden is.

Verder regelt het overgangsrecht dat aanvragen en meldingen die voor inwerkingtreding van de wet worden ingediend, op grond van het oude recht worden afgehandeld. Het is aan de lokale overheden om hier goed over te communiceren met burgers en bedrijven. Hiervoor is een toolbox beschikbaar, zoals al gemeld is in het antwoord op vraag [89].

[152] De leden van de CDA-fractie vragen welke interne en externe toetsen er worden uitgevoerd om aan te tonen dat het basisniveau voldoende stabiel is.
In de brief van 18 oktober jl. is de gefaseerde aanpak van interne en externe toetsing beschreven. Op 19 november jl. is uw Kamer geïnformeerd over de resultaten van de eerste fase. Dit betrof een onderzoek van Stichting Accessibility over de bruikbaarheid en toegankelijkheid van DSO-LV voor laaggeletterden en mensen met een beperking en een statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met DSO-LV. De volgende fases bestaan uit een rapport van bevindingen door de Audit Dienst Rijk (ADR) en een Gateway Review. Voor een beschrijving van de standaard werkwijze ten aanzien van testen en toetsen binnen het programma DSO is te vinden in het genoemde statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met DSO-LV.[92]

[153] De leden van de CDA-fractie vragen wat de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie-Ronnes c.s. en of de resultaten van de BIT-toets gereed zijn voor de behandeling van de voorhang van het inwerkingtredings-KB.
Zoals ook in de brieven van 18 oktober[93] en 8 november[94] jl. staat, is er de bereidheid het BIT te vragen om te adviseren over de stap naar doorontwikkeling en uitbouw van DSO-LV. De aanvraag hiervoor aan het BIT is in voorbereiding en zal nog dit jaar uitgestuurd worden.
Over precieze doorlooptijd van de toets kan geen toezegging worden gedaan, mede gezien de onafhankelijkheid van het BIT.

[154] De leden van de CDA-fractie vragen of het alle provincies lukt om voor 2021 de omgevingsverordening in de standaard publiceren.
De inschatting op dit moment is, dat alle provincies per 1 januari 2021 hun vastgestelde omgevingsverordening kunnen publiceren conform de daarvoor geldende standaarden. Hierop zal in de voortgangsbrief over de stelselherziening die een dezer dagen aan uw Kamer wordt toegezonden, worden ingegaan. Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.

[155] De leden van de CDA-fractie vragen om een toelichting over de samenwerkingsruimte en op welk moment deze samenwerkingsruimte operationeel is.
Het DSO biedt bij inwerkingtreding van de wet een basisniveau. Daarin zit een basisfunctionaliteit om samenwerking tussen het bevoegd gezag en andere betrokken bestuursorganen en adviseurs te ondersteunen bij de behandeling van vergunningaanvragen en meldingen. Deze functionaliteit wordt niet in het wetsvoorstel geregeld, maar is op grond van het voorgestelde artikel 20.22 Omgevingswet een onderwerp dat in het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt geregeld.

[156] De leden van de CDA-fractie vragen wat de regering verstaat onder systeemverantwoordelijkheid en stelselverantwoordelijkheid.
De regering stelt voorop dat zij onder de begrippen stelselverantwoordelijkheid en systeemverantwoordelijkheid hetzelfde verstaat. Met betrekking tot de Omgevingswet houdt dit in dat de stelselverantwoorde-

[92] Bijlage bij Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. Q.
[93] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. K.
[94] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. N.

lijke Minister (op dit moment de Minister voor Milieu en Wonen) verantwoordelijk is voor de totstandkoming van de stelselherziening en na inwerkingtreding daarvan voor het functioneren van het stelsel als zodanig. Dit betreft onder meer de zorg voor het wettelijke stelsel en de kerninstrumenten, en het zicht houden op het functioneren van het stelsel, onder meer door middel van evaluatie (het voorgestelde artikel 23.9 Omgevingswet).
De stelselverantwoordelijkheid als zodanig is geen wettelijk belegde taak die specifieke bevoegdheden van de Minister meebrengt. De Minister heeft op grond van de Omgevingswet wel enkele wettelijke taken en bevoegdheden in relatie tot het DSO, bijvoorbeeld het beheer van de landelijke voorziening van het DSO (het voorgestelde artikel 20.21, tweede lid, Omgevingswet). De stelselverantwoordelijkheid in het kader van de totstandkoming van het DSO ziet onder meer op het tot stand brengen en aanpassen van benodigde regelgeving als medewetgever en het organiseren van het benodigde overleg met betrokken partijen in het kader van het tot stand komen van het DSO en de verdere ontwikkeling daarvan. Op die manier kan worden ingespeeld op de mogelijke veranderingen in de informatiebehoeften van burgers, ondernemers en overheden.

[157] De leden van de CDA-fractie vragen zich af of DSO-LV voldoende toegankelijk is voor mensen met een beperking en laaggeletterden en hoe dit gegarandeerd kan worden.
Hiervoor wordt verwezen naar het antwoord op vraag [105].

[158] De leden van de CDA-fractie vragen naar de stand van zaken op de mijlpalen uit de beheerovereenkomst die met de bestuurlijke partners is opgesteld.
De uitvoering ligt op schema en de afgesproken mijlpalen zijn gehaald of in overleg voorzien van een ander tijdpad beter passend bij de transitiefase van ontwikkelprogramma naar beheerorganisatie. Er is bijvoorbeeld een strategisch en tactisch beheerplan, maar het beheerprotocol is nog niet in zijn volledigheid vastgesteld.

Rechtsbescherming en rechtspraak

[159, 160] De leden van de CDA-fractie vragen of de rechtspraak uiteindelijk vermindering van werklast zal ervaren vanwege het vereenvoudigen van regelgeving. Ook vragen de gezamenlijke fractieleden waar de monitoring plaatsvindt van de effecten van de Omgevingswet op de werklast van de rechtspraak. Zij vragen verder of het in beeld te brengen is wat de kosten van overheden en de rechtspraak zijn in het vigerende systeem van wetgeving en wat deze kosten zouden zijn bij de nieuwe omgevingswetgeving.
In de Memorie van Antwoord van 27 juni 2019 is de regering in paragraaf 2.4 uitvoerig ingegaan op de mogelijke gevolgen van de werklast voor de rechtspraak, mede naar aanleiding van vragen van leden van de CDA-fractie.[95] De inzichten die daarin zijn opgenomen, zijn nog steeds actueel. Verder is de regering in het antwoord op de vragen onder [35] en [136], eveneens ingegaan op de gevolgen van de werklast voor de rechtspraak. Conclusie van de analyse van de regering is dat de werklast in de beginfase kan toenemen, maar niet structureel tot werklastverzwaring zal leiden.
Dat neemt niet weg dat de exacte kosten voor de rechtspraak op voorhand moeilijk zijn in te schatten. Daarom is voorzien in een systeem van monitoring. Wat betreft de nulmeting wordt deze mede in overleg met de Raad voor de rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de

[95] Kamerstukken I 2018/19, 34 986, G, blz. 10–12.

Raad van State opgezet. Verder is in het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020–2022 voorzien in dekking van de ingeschatte werklastgevolgen bij de eerste jaren na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tegelijkertijd zal de werklastontwikkeling voor de rechtspraak als gevolg van de Omgevingswet aandachtig worden gevolgd. De uitkomsten van de monitor voor de rechtspraak geven input voor de onderhandeling over het prijsakkoord voor de volgende prijsperiode (2023–2025).

Wat betreft de monitoring en de daarbij toe te passen nulmeting, merkt de regering het volgende op. In de eerste plaats bedankt zij de leden van de CDA-fractie voor de suggestie om een landelijk voorbeeldproject «Gebiedsontwikkeling IJsseldelta-Zuid» te betrekken bij de monitoring van de effecten van de werklast voor de rechtspraak. Op dit moment wordt een nulmeting uitgevoerd om de effecten van de Omgevingswet op de rechtspraak te kunnen volgen. De regering heeft er voor gekozen om in deze nulmeting vooral te kijken naar de kenmerken van de totale set van uitspraken die door de verschillende rechterlijke instanties zijn gedaan in de periode 2007–2018. Dit wordt mede ingegeven door het feit dat zowel het aantal zaken als de kenmerken van de zaken bepalend zijn voor de werkdruk en kosten. Daarbij wordt ook expliciet gelet op kenmerken die iets zeggen over de complexiteit van de uitspraken, zoals de activiteit die mogelijk wordt gemaakt of de aard van de bevoegdheid die bij het bestreden besluit is toegepast. Zowel vertegenwoordigers van de Raad voor de rechtspraak als van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State maken deel uit van de begeleidingscommissie van dit onderzoek. Dat levert naar het oordeel van de regering een representatief beeld op van de werklast voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De regering zal dus niet alleen naar één of meerdere specifieke projecten kijken, maar ook de werklast breder in kaart brengen.

[161] De leden van de CDA-fractie constateren dat uit de jurisprudentie niet eenduidig kan worden afgeleid of de aanwijzing van een beperkingengebied in een omgevingsverordening of waterschapsverordening onderdeel is van het algemeen verbindend voorschrift of dat het wordt aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Zij vragen waarom hierover geen duidelijkheid kan worden gegeven door de regering.
Het gaat hier om de uitleg van de rechter over de bepaling in de Algemene wet bestuursrecht dat geen beroep openstaat tegen algemeen verbindende voorschriften.[96] De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 18 november 2015 de volgende lijn uitgezet: «Als niet in de verordening zelf een gebied is aangewezen waar een verbod of gebod geldt, maar is bepaald dat aanwijzing geschiedt bij nader besluit van het orgaan dat de verordening heeft vastgesteld of van een ander orgaan, is die aanwijzing een concretiserend besluit van algemene strekking.»[97] Er is echter ook een recente uitspraak van diezelfde Afdeling die een andere lijn veronderstelt en waarin beroep wordt toegelaten tegen een besluit van provinciale staten waarin zij hun verordening wijzigen om het werkingsgebied van een regel uit te breiden.[98] Dit betekent, zoals in de memorie van toelichting aangegeven[99], dat uit de jurisprudentie geen eenduidige lijn is af te leiden. Onder de Omgevingswet is ervoor gekozen dat provincies en waterschappen de beperkingengebieden van de werken en objecten in hun beheer opnemen in de verordeningen zelf. In zoverre lijkt er geen sprake

[96] Artikel 8:3, eerste lid, onder a.
[97] ECLI:NL:RVS:2015:3514.
[98] ECLI:NL:RVS:2013:BZ7506.
[99] Kamerstukken 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 90–91 en 350.

te zijn van een concretiserend besluit van algemene strekking op het moment dat een verordening vastgesteld wordt met zowel de aanwijzing en begrenzing van een beperkingengebied als de in dat gebied geldende regels. Het is echter goed mogelijk dat op een later moment een beperkingengebied wordt toegevoegd zonder dat op hetzelfde moment de regels worden gewijzigd. Het is op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet ook mogelijk om het aanwijzen en begrenzen van een (extra) beperkingengebied te delegeren aan gedeputeerde staten dan wel het dagelijks bestuur van het waterschap. De regering kan niet met zekerheid zeggen of de bestuursrechter een dergelijk wijzigingsbesluit zal zien als een wijziging van een algemeen verbindend voorschrift of een concretiserend besluit van algemene strekking. Het is ook niet aan de regering om uitsluitsel te geven over de appellabiliteit van de aanwijzing van beperkingengebieden, nu die materie voor het gehele bestuursrecht wordt geregeld door de algemene regeling in de Algemene wet bestuursrecht. Dit is onder de huidige wetgeving overigens niet anders.

[162] De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat in de Omgevingswet sprake is van strafrechtelijke handhaving van cultureel erfgoed, natuur en landschap. Zij vragen waarom dit is opgenomen in de Omgevingswet en niet wordt verwezen naar het Wetboek van Strafrecht.
Deze leden doelen waarschijnlijk op de strafrechtelijke handhaving van het voorgestelde artikel 1.7a van de Omgevingswet in combinatie met de uitwerking daarvan in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit (zoals opgenomen in het ontwerp-Invoeringsbesluit). Deze regeling is een «vangnet» in het (uitzonderlijke) geval dat een activiteit niet nader is geregeld in het omgevingsrecht én leidt tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Het «vangnet» in de Omgevingswet geldt dus alleen als er elders geen nadere regels zijn gesteld. De regels in het Wetboek van Strafrecht gelden ook als er inhoudelijke regels zijn gesteld. Ze gelden dus niet slechts als vangnet. Dit is een wezenlijk verschil tussen de regeling in de Omgevingswet en de regels in titel VII van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht. Als de regeling niet in de Omgevingswet zou worden opgenomen, maar in het Wetboek van Strafrecht, zouden deze regels een ruimere strekking krijgen dan een vangnetregeling. De regeling onder de Omgevingswet is verder onder meer de beoogde opvolger van artikel 13 van de Wet bodembescherming dat al ruim 30 jaar onderdeel uitmaakt van het omgevingsrecht. Het aanvullen van het Wetboek van Strafrecht zou een veel verdergaande ingreep zijn dan nodig is om die regeling te continueren. Wel kwam de vraag aan de orde of er, naast het aantasten of verontreinigen van de bodem, nog andere gevallen zijn waarvoor de Nederlandse wetgeving niet voorziet in een strafrechtelijk handhaafbare bepaling, terwijl ook niet aangetoond kan worden dat de reguliere omgevingsrechtelijke regelgeving en het commune strafrecht alle mogelijke activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen dekken. Het zou immers onevenwichtig zijn om voor bodem te voorzien in een breed werkende vangnetbepaling en voor andere onderdelen van de fysieke leefomgeving niet. De uitwerking in het ontwerp-Invoeringsbesluit is daarom op twee punten breder. Ten eerste ziet het vangnet op aanzienlijke nadelige gevolgen van emissies voor water en lucht, naast gevolgen voor de bodem. Ten tweede ziet het vangnet ook op aanzienlijke nadelige gevolgen van het verwaarlozen van beschermd cultureel erfgoed, beschermd landschap en beschermde natuur.

[163] De leden van de CDA-fractie vragen op welke domeinen de bestuurlijke boete van toepassing is.

De bestuurlijke boete is van toepassing op de domeinen milieu- en arbeidsomstandigheden bij Seveso[100]-inrichtingen, op het bouwen, slopen, gebruik en in stand houden van bouwwerken, op het gebied van cultureel erfgoed en op regels voor de beperkingengebieden met betrekking tot spoorwegen en luchthavens. Via de Aanvullingswet natuur Omgevingswet wordt de bestuurlijke boete ook toegepast op regels voor het verhandelen van dieren, planten, hout of producten daarvan.

[164] De leden van de CDA-fractie vragen of de evaluatiebepalingen in de Omgevingswet met voldoende waarborgen omkleed zijn.
Deze vraag is eerder beantwoord bij de vragen [62–63].

[165] De leden van de CDA-fractie vragen aandacht voor de noodzakelijke cultuurverandering bij alle bevoegde gezagen.
Voor het antwoord op deze vragen wordt verwezen naar het antwoord op de vragen [99–100].

[166] De leden van de CDA-fractie vragen de regering of het instellen van een tijdelijke transitiecommissie eraan bij zou kunnen dragen dat de invoering van de Omgevingswet een succes wordt.
Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft een implementatieteam dat overheden in de regio ondersteunt bij de transitie naar de Omgevingswet. Een belangrijk punt bij deze overgang is het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening door de overheid aan burgers en bedrijven. Om deze reden is als onderdeel van het implementatieteam ook een migratieteam ingericht, dat leidend is om bij overheden de migratie van de huidige voorzieningen naar het DSO in goede banen te leiden en daarmee de continuïteit van dienstverlening bij inwerkingtreding van de Omgevingswet te borgen. De regering meent dat een transitiecommissie geen meerwaarde heeft vanwege het interbestuurlijke karakter en de activiteiten van het programma, waaronder de monitoring. Rond de inwerkingtreding zal dit team uitgebreid worden met juridische expertise om snel in te kunnen spelen op juridische vraagstukken die zich zullen voordoen.

[167] De leden van de CDA-fractie vragen welke «beleidsrijke» eisen worden gesteld aan decentrale omgevingswaarden.
Artikel 2.0 van het Besluit kwaliteit leefomgeving vereist dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek dat is verricht door een onafhankelijke deskundige. Dit artikel is opgenomen naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer.[101] Omdat een dergelijke regel niet voorkomt in het huidige recht en ook niet noodzakelijk voortvloeit uit de Omgevingswet of het wetsvoorstel, moet deze als beleidsrijk worden gekwalificeerd, gelezen de definitie die in een eerdere vraag van deze leden is vermeld [145].

[168] De leden van de CDA-fractie vragen welke beleidsrijke wijziging is opgenomen in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en op basis van welke wetgeving.
Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit (aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen) is, zoals beschreven in antwoord op een eerdere vraag van deze leden [162], breder in reikwijdte dan de

---

[100] Een Seveso-inrichting is een bedrijf met milieubelastende activiteiten die vallen onder de Europese Seveso richtlijn. Deze richtlijn verplicht bedrijven om extra aandacht te besteden aan de omgevingsveiligheid vanwege de aanwezigheid van bepaalde hoeveelheden gevaarlijke stoffen. De richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen). De milieuregels van het Brzo 2015 zullen met de Omgevingswet worden ondergebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving.

[101] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 58.

huidige regelgeving. Omdat die verbreding niet noodzakelijk voortvloeit uit het voorgestelde artikel 1.7a van de Omgevingswet, dat de grondslag vormt voor artikel 1.3, moet deze als beleidsrijk worden gekwalificeerd, gelezen de definitie die in een eerdere vraag van deze leden is vermeld [145].

[169] De leden van de CDA-fractie vragen welke beleidsrijke nieuwe regels zijn opgenomen met betrekking tot het DSO en op basis van welke wetgeving.
Artikel 14 van het Omgevingsbesluit bevat artikelen over elektronisch verkeer, verantwoordelijkheden bij het samenwerken aan het behandelen van aanvragen en meldingen, informatie via de landelijke voorziening, gegevensbeheer en persoonsgegevens, en beheer van de landelijke voorziening.
Alle regelgeving over het DSO, opgenomen in hoofdstuk 14 van het Omgevingsbesluit wordt aangemerkt als beleidsrijk, omdat het DSO en de daarmee samenhangende regelgeving nog niet voorkomt in het huidige recht en daarmee nieuwe beleidskeuzes met zich meebrengt. Hoewel er een vergelijkbaar dienstverleningsniveau wordt geboden als de bestaande voorzieningen (AIM, RP.NL en OLO), is het DSO een geheel nieuwe voorziening die in het leven wordt geroepen. De regels in hoofdstuk 14 van het Omgevingsbesluit zijn gebaseerd op enkele artikelen in hoofdstuk 16 en de voorgestelde afdeling 20.5 van de Omgevingswet.

Vragen van de leden van de D66-fractie

Balans beschermen en benutten

[170] De leden van de D66-fractie vragen de regering hoe zij het risico ziet dat de balans tussen «beschermen» en «benutten» doorslaat naar het laatste.
Zoals blijkt uit het nader rapport verwacht de regering dat het risico dat de balans doorslaat naar benutten beperkt is.[102] Juist regionale en lokale besturen zijn in staat om een weloverwogen afweging te maken over de balans tussen beschermen en benutten die rekening houdt met de regionale en lokale omstandigheden. Dat doen zij al tientallen jaren, zowel bij hun taken op gebied van de ruimtelijke ordening als bij hun milieutaken. Ook het huidige recht laat in veel gevallen ruimte voor een afweging. De ervaring leert dat decentrale overheden die afwegingsruimte zowel inzetten ten gunste van de bescherming van de fysieke leefomgeving als ten gunste van de benutting van de fysieke leefomgeving. Zij weten dus een goed evenwicht te vinden, waarbij de lokale democratie ook een belangrijke waarborg biedt. Daarnaast borgt het Rijk een basisbeschermingsniveau van veiligheid en gezondheid. Zo kennen de instructieregels voor externe veiligheid, geluid en trillingen grenswaarden waar niet of slechts in uitzonderlijke gevallen van kan worden afgeweken. Ook regels over luchtkwaliteit, waterkwaliteit en natuur bieden belangrijke waarborgen. De maatwerkmogelijkheden in het stelsel bevatten steeds de bepaling dat het oogmerk van de maatwerkregel of het maatwerkvoorschrift in lijn moet zijn met de belangen achter de regel waarvan afgeweken wordt.
Zoals toegezegd zal gemonitord worden of het gewenste evenwicht in de praktijk inderdaad gevonden wordt. Naar aanleiding van de door het kabinet gesteunde motie-Çegerek/Veldman[103] zullen de gevolgen van de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau onderdeel zijn van de implementatiemonitor. In

[102] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 10–14.
[103] Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 75.

antwoord op vragen van de gezamenlijke fractieleden [29/30] is al ingegaan op die monitor.

Handvat voor integrale afweging

[171] Voor de vraag van de leden van de D66-fractie over de motie Smeulders/Van Eijs wordt verwezen naar het antwoord op een vergelijkbare vraag van de leden van de VVD-fractie [16].

Digitaal Stelsel Omgevingswet

[172] De leden van de D66-fractie vragen zich af welke functionaliteiten van de huidige voorzieningen in het DSO beschikbaar zullen zijn op 1 januari 2021 en welke uitbouw van functionaliteiten er is gepland.
Op dit moment wordt gewerkt aan het basisniveau. Binnen het basisniveau valt het aantal voorzieningen dat bij inwerkingtreding van de wet in 2021 minimaal beschikbaar moet zijn. Zo kunnen gebruikers via het DSO onder meer digitaal omgevingsvergunningen aanvragen, voor de meest voorkomende activiteiten een vergunning check doen en landelijke en lokale regelgeving bekijken op de kaart. Op dat moment kent het DSO een vergelijkbaar serviceniveau als van de huidige voorzieningen AIM, OLO en RP.NL, met een plus op onder meer gebruikersgemak, reikwijdte en toegankelijkheid. Zo is het nieuwe loket beter toegankelijk voor mensen met een visuele beperking, zijn de publieksteksten op taalniveau B1 geschreven, en is het loket gevuld met regelgeving van alle overheidslagen, waar het huidige Omgevingsloket Online (OLO) alleen de landelijke regelgeving bevat. Ondertussen zal er in 2020 worden gestart met de geleidelijke en gecontroleerde uitbouw van het DSO, met aanvullende functionaliteiten en informatie. Bijvoorbeeld met extra functionaliteit om samenwerking tussen het bevoegd gezag en met adviseurs te ondersteunen bij de behandeling van vergunningaanvragen en meldingen. Wat er wordt gebouwd en geprioriteerd wordt gezamenlijk met de bestuurlijke partners en koepelorganisaties interbestuurlijk besloten. Met de koepelorganisaties zijn daarvoor afspraken gemaakt. Hierover zal uw Kamer worden geïnformeerd.

[173] Door de leden van de D66-fractie wordt gevraagd of toepasbare regels nodig zijn, zodat burgers en initiatiefnemers kunnen controleren of zij een vergunning nodig hebben.
Vanuit de ambitie tot verbetering van dienstverlening wordt dit inderdaad wenselijk geacht. Toepasbare regels zijn juridische regels die zijn omgezet in vragenbomen, waarmee op eenvoudige wijze bijvoorbeeld kan worden nagegaan of voor een voorgenomen activiteit een vergunningaanvraag of melding nodig is. Ze zijn dus een belangrijk hulpmiddel waarmee op eenvoudige wijze inzicht kan worden verkregen in regels, zonder de juridische regels zelf te hoeven raadplegen. Initiatiefnemers kunnen zo ook zien welke maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan een specifieke regel.

Daarnaast is de vraag van de leden van de D66-fractie of het klopt dat het opstellen van toepasbare regels nu niet verplicht is voor decentrale overheden.
Dit klopt voor zover het gaat om toepasbare regels die dienen als hulpmiddel om na te gaan of iets vergunning- of meldingsplichtig is. In de huidige voorzieningen is er ook geen mogelijkheid tot het uploaden van decentrale vragenbomen voor een vergunningcheck. Onder de Omgevingswet wordt vanuit dienstverleningsniveau het gebruik van toepasbare regels gestimuleerd. De afweging of en welke toepasbare regels aan de gebruikers van de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld, is aan het bestuursorgaan dat de regels heeft vastgesteld.

Wel zullen in de Omgevingsregeling regels worden gesteld over het gebruik van een standaard voor het aanleveren van toepasbare regels aan de landelijke voorziening, met het oog op technische verwerking ervan en eenduidige presentatie aan gebruikers. Verder wijst de regering erop dat het maken van toepasbare regels voor het indienen van aanvragen en meldingen wel verplicht is, ook voor decentrale overheden. Als decentrale overheden in hun verordeningen een vergunningplicht of meldingsplicht opnemen, dan moeten zij ook vragenbomen in het DSO plaatsen die het mogelijk maken de desbetreffende aanvraag of melding in te dienen. Dit wordt wettelijk vastgelegd in de invoeringsregelgeving.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of het Rijk toepasbare regels opstelt en voor welke activiteiten en wanneer deze via het DSO inzichtelijk worden.
Het Rijk stelt inderdaad voor alle activiteiten waarvoor de rijksregelgeving en de bruidsschat een vergunning of melding vereist, toepasbare regels op. Deze toepasbare regels zijn nodig om de initiatiefnemer door de vergunningaanvraag heen te leiden of voor het doen van een melding. Ook zullen initiatiefnemers in het geval van een melding kunnen zien welke voorschriften en maatregelen er gelden voor een activiteit, zoals dat nu ook in het Activiteiten Internet Module (AIM) kan. Voor het kunnen uitvoeren van een vergunningencheck wordt gewerkt volgens een prioriteringsmechanisme. Daarbij hebben de meest door burgers en kleine bedrijven geraadpleegde activiteiten de meeste prioriteit.

Vervolgens vragen de fractieleden zich af of het de bedoeling is dat voor veel voorkomende activiteiten uiteindelijk wel toepasbare regels worden vastgesteld en waar dit is vastgelegd. Toepasbare regels voor het indienen zijn verplicht en komen er dus voor alle activiteiten waarvoor een vergunning- of meldingsplicht geldt. Dit is vastgelegd in het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling. Bij het maken van toepasbare regels voor vergunningen- en meldingenchecks werkt het Rijk volgens voormeld prioriteringsmechanisme, wat er inderdaad voor zorgt dat voor veel voorkomende activiteiten checks worden gemaakt.

[174] De leden van de D66-fractie vragen of regels uit omgevingsverordeningen en omgevingsplannen alleen «op kaart» zichtbaar zijn als overheden de afzonderlijke regels koppelen aan geo-informatie en of dit verplicht is. Dit is juist. De regels uit omgevingsverordeningen en omgevingsplannen worden alleen «op kaart», dat wil zeggen met een «klik» op een bepaalde locatie in de kaart, zichtbaar als overheden de afzonderlijke regels koppelen aan geo-informatie. Ook hebben deze leden het juist dat het koppelen van regels aan een werkingsgebied een verplichte koppeling is voor overheden (annotatie). De technische standaard voor de vormgeving van besluiten voorziet hierin.

Ten slotte vragen diezelfde leden zich af hoe dit zit tijdens de transitieperiode, als er ook nog oude bestemmingplannen gelden die al dan niet gedeeltelijk zijn ingetrokken en aangepast.
Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft iedere gemeente van rechtswege een omgevingsplan. Dat plan bestaat uit bestaande gemeentelijke regels, zoals bestemmingsplannen, en uit voormalige rijksregels die via de bruidsschat aan een omgevingsplan worden toegevoegd. De geldende regels uit bestaande besluiten die in www.ruimtelijkeplannen.nl zijn opgenomen, worden eveneens in het DSO ontsloten. In het ontwerp-Invoeringsbesluit is geregeld dat het een taak is van het Kadaster om deze informatie ook vanuit de kaart toegankelijk te maken. De bruidsschat zal technisch voldoen aan de nieuwe standaard, zodat deze in combinatie met bijvoorbeeld de bestaande bestemmingsplannen wordt getoond.

[175] De leden van de D66-fractie vragen hoe het voor burgers inzichtelijk en overzichtelijk blijft welke regels er precies wanneer gelden.
Voor dat doel is geregeld dat de geldende inhoud van bestaande bestemmingsplannen, welke inhoud deel uitmaakt van de geldende regels van het omgevingsplan van rechtswege, in combinatie met nieuwe omgevingsplanregels in het DSO wordt getoond. De door het DSO gepresenteerde geldende regels, kunnen aldus bestaan uit een combinatie van geldende regels uit een bestaand bestemmingsplan en geldende regels uit een nieuw besluit. Bij het raadplegen van regels via een «klik op de kaart» zal zo'n combinatie zich overigens veelal niet voordoen, aangezien het voor de hand ligt dat besluiten tot wijziging van het omgevingsplan doorgaans een integrale wijziging voor een bepaald gebied zullen inhouden.
Als het omgevingsplan themagewijs wordt gewijzigd zal de burger een combinatie zien van de regels uit het omgevingsplan van rechtswege en de regels uit het nieuwe omgevingsplan. Bovenaan in de lijst zullen de regels uit het nieuwe omgevingsplan getoond worden en daaronder de regels uit het omgevingsplan van rechtswege. Op deze manier wordt de burger maximaal ondersteund om de geldende regels te vinden.
Gemeenten kunnen bij themagewijs muteren echter niet gegarandeerd worden dat de burger niet twee regels vindt (uit het omgevingsplan van rechtswege en het nieuwe omgevingsplan) die beide over exact hetzelfde gaan. Dit omdat het niet mogelijk is om op basis van het nieuwe omgevingsplan te bepalen welke regels in het omgevingsplan van rechtswege moeten vervallen. Bij gebiedsgewijs muteren ontstaat deze samenloop niet omdat daarbij alle regels uit het omgevingsplan van rechtswege op een specifieke locatie vervallen en daarmee niet getoond kunnen worden.

[176] De leden van de D66-fractie vragen of er bij de attenderingsservice een mogelijkheid komt om niet alleen op postcodegebied, maar ook op thema geattendeerd te worden.
In de betreffende passage uit het verslag van het schriftelijk overleg over het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet van de Tweede Kamer, waarnaar deze leden verwijzen in hun vraag gaat het over de algemene attenderingsservice voor overheidspublicaties (het tabblad «aankondigingen over uw buurt» op www.overheid.nl), die ook van toepassing is op publicaties in het domein van de Omgevingswet. In de landelijke voorziening van het DSO kan regelgeving op de kaart worden doorzocht op andere typeringen dan locatie. Het DSO zal daarnaast inderdaad gaan voorzien in de mogelijkheid om bij attenderingen behalve voor een locatie of gebied ook te kiezen voor bepaalde thema's of activiteiten. Dit is opgenomen in het globaal Programma van Eisen (gPvE) dat interbestuurlijk is opgesteld en wordt na het basisniveau gerealiseerd. Uw Kamer ontvangt binnenkort de voortgangsbrief waarin wordt ingegaan op de stand van zaken van het DSO.

[177] De leden van de D66-fractie vragen of de regering verwacht dat de plan-mer-beoordeling vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet de hoofdregel wordt bij wijzigingen van omgevingsplannen.
De regering interpreteert de vraag zo dat gevraagd wordt naar hoe vaak een plan-mer-beoordeling kan worden toegepast, als uitzondering op de directe plan-mer-plicht.
De Omgevingswet regelt dat een plan-mer-plicht geldt voor plannen of programma's die het kader vormen voor mer-(beoordelings-)plichtige projecten of waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt. De Omgevingswet regelt daarnaast dat geen plan-mer-plicht geldt als uit de plan-mer-beoordeling volgt dat aanzienlijke milieueffecten zijn uitgesloten. Daarmee wordt aangesloten bij de mogelijkheid die de

smb-richtlijn[104] biedt. Aan de toepassing van de plan-mer-beoordeling voor een omgevingsplan zijn bepaalde voorwaarden verbonden.[105] Allereerst mag het omgevingsplan geen kader stellen voor mer-plichtige projecten. Verder kan de plan-mer-beoordeling alleen worden gebruikt als het omgevingsplan ziet op een klein gebied op lokaal niveau, of als het omgevingsplan slechts een kleine wijziging inhoudt.
Hoe vaak een plan-mer-beoordeling kan worden toegepast is dus afhankelijk van de inhoud van een vast te stellen omgevingsplan. De regering kan daarom op voorhand geen getalsmatig antwoord geven op de vraag of de plan-mer-beoordeling de hoofdregel wordt. Dat hangt erg af van de feitelijke invulling die gemeenten aan hun omgevingsplannen geven. Als het gaat om grotere wijzigingen of het omgevingsplan het kader is voor mer-plichtige projecten, dan zal altijd een plan-mer moeten worden uitgevoerd.
Overigens is het vervallen van het uitwerkingsplan of het wijzigingsplan niet van invloed op het wel of niet kunnen gebruiken van een plan-mer-beoordeling. Ook onder de Omgevingswet kan een omgevingsplan op een later moment worden uitgewerkt. Dit is een zelfstandige wijziging van het omgevingsplan waarvoor moet worden beoordeeld of het maken van een MER verplicht is.
Voor een provinciaal of nationaal plan of programma kan de plan-mer-beoordeling als uitzondering op de directe mer-plicht alleen worden ingezet als er sprake is van een kleine wijziging. Een provincie of het Rijk gaat immers niet over «lokaal niveau». De verwachting van de regering is dat deze plan-mer-beoordeling niet vaak gebruikt kan worden door provincies of het Rijk.

Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie

Rechtsbescherming

[178] De leden van de ChristenUnie-fractie vragen op welke wijze gemeente en provincie begeleid worden, opdat het gebruik van de beleidsruimte niet leidt tot een ongewenste afname in de rechtsbescherming van burgers, organisaties en bedrijven. Ook vragen zij hoe en hoe scherp deze wet geëvalueerd zal worden met betrekking tot rechtsbescherming en welke organisatie deze evaluatie gaat uitvoeren.
De regering vindt net als deze leden een gelijkwaardige rechtsbescherming belangrijk. Het aangehaalde standpunt van een aantal deskundigen dat het niveau van de rechtsbescherming onder de Omgevingswet niet gelijkwaardig is aan dat van het oude stelsel deelt de regering niet. Het gebruik van beleidsruimte door provincies en gemeenten leidt inderdaad tot differentiatie in lokale regels, maar wel met gelijkwaardige rechtsbescherming. Dit is nader toegelicht in vraag [136].

In de invoeringsbegeleiding wordt aandacht besteed aan keuzes die gemeenten en provincies kunnen maken bij het opstellen van decentrale regels. Ze kunnen daarbij kiezen voor concrete normen per gebied die in een omgevingsplan of- verordening worden opgenomen of juist de keuze maken voor meer globale normen die bij vergunningverlening worden ingevuld. Vragen over de evaluatie zijn eerder bij vergelijkbare vragen van de gezamenlijke fractieleden beantwoord [137].

---

[104] **Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's**

[105] Zie artikel 11.1 van het Omgevingsbesluit.

[179] De leden van de ChristenUnie-fractie hebben diverse vragen over participatie. Ze vragen onder meer naar de inspiratiegids en naar waarborgen als de kwaliteit van participatie onvoldoende is.
De vraag van de leden van de ChristenUnie-fractie over participatie is beantwoord bij vraag [33] van de gezamenlijke fractieleden.

DSO

[180] De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe goed de Omgevingswet, inclusief Aanvullingswetten en Invoeringswet, in het DSO past. Deze sluiten naadloos op elkaar aan. De ontwikkeling van de wetgeving en het DSO verloopt namelijk al geruime tijd parallel. Er vindt veel afstemming plaats tussen wetgeving en de realisatie van het DSO. Het DSO is gebouwd om de implementatie van de hele Omgevingswet te kunnen accommoderen, inclusief de beoogde wijzigingen die daar door het wetsvoorstel Invoeringswet en de Aanvullingswetten worden gebracht. Zo zullen bij inwerkingtreding van de wet de vergunningen en meldingen die vereist zijn op grond van de AMvB's behorende bij Omgevingswet, de Aanvullingsbesluiten en het ontwerp-Invoeringsbesluit digitaal in de landelijke voorziening van het DSO kunnen worden aangevraagd of ingediend. Andersom zijn de onderdelen van de invoeringswetgeving die voorzien in de juridische inbedding en werking van het DSO afgestemd op de ontwikkelingen van het DSO. De invoeringswetgeving is letterlijk op de maat van het DSO gemaakt zoals dat bij inwerkingtreding van de wet moet kunnen functioneren. Zo hebben aanpassingen in de functionaliteiten van het DSO ook geleid tot aanpassingen in de concept-wetgeving.

[181] De leden van de ChristenUnie-fractie maken zich zorgen over de ruis die leeft rond het DSO. Zij zien drie factoren die de kern van een succesvolle implementatie kunnen zijn: zorgen dat wat minimaal klaar moet zijn, ook klaar is, geleidelijke invoering van het DSO en een naadloze samenwerking van partijen. Dat brengt deze leden op drie vragen. Als eerste vragen zij of alle mijlpalen genoemd in de bijlage bij de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 27 juni jl.[106] tijdig klaar zijn. Als tweede vragen zij of het DSO geleidelijk ingevoerd kan worden en zijn zij benieuwd hoe de regering ervoor gaat zorgen dat de verschillende partijen zo gaan samenwerken dat de ruis minder wordt en dat deze wordt omgezet in een constructieve actie.

De regering bedankt de leden van de ChristenUnie-fractie voor het constructieve meedenken. De drie genoemde kritische succesfactoren liggen onder andere ten grondslag aan door hen genoemde bijlage met mijlpalen, en meer in het algemeen ten grondslag aan het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet en de ontwikkeling van het DSO. Het is zeker een goed punt om deze factoren de komende periode bij uitstek te blijven benadrukken en leidend te laten blijven voor het laatste jaar voor inwerkingtreding. Hieronder wordt ingegaan op de drie vragen die deze leden bij deze factoren hebben.
Voor wat betreft de vraag of de mijlpalen in de genoemde bijlage gehaald worden, verwijst de regering naar de voortgangsbrief die binnenkort wordt aangeboden.
In reactie op de vraag of het DSO geleidelijk ingevoerd kan worden, wil de regering opmerken dat 1 januari 2021 een hele belangrijke mijlpaal is in een geleidelijke ontwikkeling, van zowel de wetgeving via hoofdspoor en aanvullingssporen, als het digitaal stelsel. De regering licht dit graag toe:

---

[106] Kamerstukken I 2018/19, 33 118, AV, bijlage *Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?*

– Omgevingswet en DSO zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, dus moeten samen «in werking». Dat wil zeggen dat vanaf 1 januari 2021 het DSO gebruikt moet gaan worden, omdat de oude voorzieningen niet meer in staat zijn om de regels uit het stelsel van de Omgevingswet te verwerken en omdat in het gebruik voorzien is in de regelgeving. Er is daarbij al van meet af aan een onderscheid tussen wat op moment van inwerkingtreding mogelijk moet zijn (het basisniveau, waarbij de mijlpalen aangeven wat moet werken en gebruikt moet worden) en de uitbouw van de functionaliteit van het DSO naar het eindbeeld, na ingebruikname. De inwerkingtredingsdatum is dus een omklapmoment omdat de oude voorzieningen en het huidige wettelijke stelsel vervangen worden door het DSO en het nieuwe stelsel.
– Bij de ontwikkeling van het DSO is ook al steeds een stapsgewijze benadering gevolgd, in nauw overleg met toekomstige gebruikers. Dat zet zich voort het in het komend jaar. Er wordt eind 2019 een versie opgeleverd voor het aansluiten, oefenen en vullen. Deze wordt komend jaar geleidelijk verder uitgebouwd, leveranciers gaan hun software aansluiten en uiteindelijk gaan gemeenten met die software oefenen en content in het DSO plaatsen, totdat eind 2020 het definitieve basisniveau inclusief content beschikbaar is. Dit overgangsjaar kunnen de gemeenten zich dus verder stapsgewijs voorbereiden op het nieuwe stelsel en het DSO, terwijl zij tegelijkertijd nog de oude regelgeving toepassen en de oude voorzieningen gebruiken. Deze manier van implementatie is onder andere gebaseerd op de lering die getrokken is uit ervaringen in het verleden, onder andere bij de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), waar voorafgaand aan inwerkingtreding niet geoefend kon worden.
– Er is ook na 2021 voorzien in, waar mogelijk, geleidelijke ingebruikname van het DSO, juist om de druk op de ketel voor bevoegd gezagen te beperken. Zo krijgen gemeenten op 1 januari 2021 een omgevingsplan van rechtswege, bestaande uit hun huidige ruimtelijke plannen en de bruidsschat van rijksregels. Door een koppeling met de oude voorziening ruimtelijkeplannen.nl en het door het Rijk klaarzetten van de bruidsschat, wordt dit omgevingsplan van rechtswege ook in de oriëntatiefunctie van het DSO zichtbaar. Voor waterschappen geldt iets soortgelijks, met een termijn tot 2024. Andere voorbeelden betreffen het onderdeel «doen van vergunningen, meldingen en informatieverplichtingen». Daar wordt aan gemeenten de keus gelaten om wel of niet de benodigde informatie aan te leveren voor het maken van «vergunningchecks» voor lokale vergunningen. De vergunningsformulieren en de meest gebruikte vergunningschecks, die horen bij de bruidsschat, worden verder door het Rijk voor de gemeenten klaargezet, zodat zij deze niet zelf in het DSO hoeven te zetten.
– Tot slot worden gemeenten vanuit het implementatieprogramma en de VNG ondersteund bij het in gebruik nemen van het DSO. Een voorbeeld is het «casco» van een omgevingsplan waaraan de VNG nu werkt. En er wordt samengewerkt in VNG verband met opdrachtverlening aan de leveranciers van de systemen van gemeenten.

Op de derde vraag wijst de regering allereerst op de wijze waarop wordt samengewerkt binnen het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Binnen dit programma wordt gezamenlijk de ontwikkeling van het DSO en de implementatie ter hand genomen. Wat betreft de ruis over het DSO voorziet de regering het volgende. Eind 2019 wordt een versie van het gezamenlijk ontwikkelde DSO-LV opgeleverd. Dat is voor de regering en de bestuurlijke partners een belangrijk moment waarop die eventuele «ruis» weggenomen kan worden. Het is de versie waar alle bevoegd gezagen op kunnen aansluiten, mee kunnen gaan oefenen, en die gevuld kan worden met documenten en regels. In de voortgangsbrief die uw

Kamer een dezer dagen zal ontvangen wordt u nader geïnformeerd over alle constructieve acties in het oefenjaar 2020.

[182] De leden van de ChristenUnie-fractie vragen aandacht voor de burgers die onvoldoende digitale vaardigheden hebben om het DSO te kunnen gebruiken, en vragen hoe deze burgers ondersteund gaan worden.
Inwoners kunnen altijd bij de gemeente terecht voor ondersteuning of advies. Het niveau dat daarin wordt gekozen bepaalt het betreffende bevoegd gezag zelf. Gebruikers kunnen ook een aanvraag op papier indienen. De regering streeft er naar de invoering van de Omgevingswet zo gebruikersvriendelijk als mogelijk te laten zijn. Dit betekent dat we de digitale toegankelijkheid zo groot als mogelijk proberen te maken en dat in de technische ontwikkeling van het DSO hier al rekening mee wordt gehouden. Verder wordt er veel aandacht geschonken aan de begrijpelijkheid van teksten om bijvoorbeeld mensen met bijvoorbeeld een beperking zo veel als mogelijk te helpen. Hierover heeft uw Kamer bericht ontvangen via de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 19 november jl.[107]

Vragen van de leden van de PvdD-fractie

[183] De leden van de PvdD-fractie constateren dat in artikel 1.3 beide doelen – beschermen en benutten – in onderlinge samenhang worden nagestreefd. Zij vragen welke van de vier verbeterdoelen zou worden geschaad als zou worden vastgehouden aan het juridische principe «beschermen, tenzij er zwaarwegende gronden zijn voor benutten» in plaats van het invoeren van het nieuwe adagium «beschermen en benutten als gelijkwaardige belangen in de bestuurlijke afweging». Ook vragen zij welke informatie en welke argumenten de regering heeft die een grond bieden om het door de Raad van State gesignaleerde risico te ontkrachten dat flexibiliteit en bestuurlijke afwegingsruimte ertoe leiden dat de balans tussen «benutten» en «beschermen» doorslaat naar benutten.
Het omgevingsrecht zoals dat bij elkaar komt in de Omgevingswet gaat niet alleen over de bescherming van bijvoorbeeld milieu en natuur. Zo staat bijvoorbeeld in de Wet ruimtelijke ordening niet het beschermen van het bestaande centraal, maar een goede ruimtelijke ordening, die nadrukkelijk ook gaat over het benutten van de ruimte voor maatschappelijke behoeften. De Omgevingswet integreert ook de Tracéwet, waarin benutten centraal staat – binnen de op grond van andere wetgeving te stellen randvoorwaarden. Als gekozen was voor «beschermen, tenzij» was er geen ruimte geweest voor integratie van dergelijke wetgeving en waren drie van de vier verbeterdoelen van de stelselherziening onhaalbaar geweest.[108] Dat de bescherming van milieu en natuur een zwaarwegend belang is, blijkt dus niet al in hoofdstuk 1 van de Omgevingswet. Dat blijkt wel uit de nader uitgewerkte regels, zoals de algemene regels over milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving, de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning in afdeling 8.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de regels van het Aanvullingsbesluit natuur. In artikel 2.1, derde lid, en vervolgens in de concrete delegatiebepalingen van de Omgevingswet is expliciet tot uitdrukking gebracht dat de

[107] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. Q.
[108] Gedoeld wordt op de volgende drie verbeterdoelen:
- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Omgevingswet mede dient voor onder meer het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu en de natuurbescherming. Voor het antwoord op de vraag over het eventueel doorslaan van de balans tussen «benutten» en «beschermen» naar benutten wordt verwezen naar het antwoord op een vergelijkbare vraag van de leden van de D66-fractie [170].

[184] De leden van de PvdD-fractie vragen verder naar de verhouding tussen beschermen en benutten en het uitgangspunt van Europese milieuregels of internationale verdragen. In het bijzonder vragen zij naar de wettelijke garanties ter voorkoming dat bij de programmatische aanpak geen implementerende instructieregels of beoordelingsregels buiten toepassing worden verklaard.
Bij het stellen van regels op grond van de Omgevingswet moet de implementatie van internationaal recht altijd geborgd zijn. De Europese achtergrond van een belangrijk deel van het omgevingsrecht is daarom uitgangspunt voor het ontwerp van de stelselvernieuwing. Op sommige gebieden laten de internationale regels ruimte voor de concrete mate van bescherming, zoals de richtlijn overstromingsrisico's, maar milieuregels als de habitatrichtlijn kaderen die sterker in. De wet borgt de implementatie van dergelijke regels, onder andere door verplichte instructieregels of beoordelingsregels. Bij de vormgeving van de AMvB's is implementatie van Europese regels een leidend principe, wat ook is verantwoord in gedetailleerde transponeringstabellen bij zowel de gepubliceerde AMvB's als het voorliggende ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet. Voor een uitgebreide toelichting op de balans tussen beschermen en benutten kan worden verwezen naar het nader rapport.[109]

Vragen van de leden van de SGP-fractie

[185] De leden van de SGP-fractie stellen drie samenhangende vragen over het geluid in verband met het houden van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, niet zijnde klokgelui en andere oproepen. Allereerst vragen zij of de veronderstelling juist is dat regels die gemeenten op basis van artikel 10 van de Wet openbare manifestaties mogen stellen aan klokgelui en andere oproepen begrensd worden door de voorwaarde van artikel 2 van de Wet openbare manifestaties, dat die bevoegdheid slechts aangewend mag worden ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Voorts vragen zij of de veronderstelling juist is dat deze begrenzing niet geldt bij het vaststellen van eigen geluidsregels door gemeenten voor geluid van erediensten en lijkplechtigheden, niet zijnde klokgelui of andere oproepen. Tot slot vragen zij of de regering bereid is de huidige generieke vrijstelling voor dit geluid te handhaven.
Artikel 2 van de Wet openbare manifestaties (Wom) stelt geen randvoorwaarden aan de uitoefening van artikel 10 van deze wet. Artikel 2 stelt alleen randvoorwaarden aan de bevoegdheden op grond van paragraaf II van die wet, die gaat over openbare plaatsen. Artikel 2 van de Wom sluit aan bij artikel 6, tweede lid, van de Grondwet dat bepaalt dat aan de uitoefening van het recht om godsdienst of levensovertuiging te belijden buiten gebouwen en besloten plaatsen regels gesteld kunnen worden ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Artikel 10 van de Wom is opgenomen in paragraaf IV van die wet en bevat enkele bijzondere bepalingen. Artikel 10 bevat geen regels over het (toegestane) oogmerk van regulering door gemeenten. Straks onder de Omgevingswet zijn de instructieregels over geluid opgenomen in paragraaf 5.1.4 van het Besluit

[109] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, blz. 24–35.

kwaliteit leefomgeving met als opschrift «Beschermen van de gezondheid en van het milieu». Geluidregels in het omgevingsplan dienen ter bescherming van de gezondheid. In beginsel zal een gemeente een beperking niet kunnen onderbouwen door te stellen dat het geluid van erediensten en lijkplechtigheden, die meestentijds overdag plaatsvinden en bovendien in tijd begrensd zijn, negatieve gevolgen heeft voor de gezondheid van omwonenden. Mocht dat incidenteel wel het geval zijn, dan kan de gemeente het reguleren met inachtneming van artikel 6 van de Grondwet, dat de vrijheid van godsdienst beschermt. Dat betekent dat gemeenten ervoor moeten waken dat geluidsregels niet gaan functioneren als grondrechtenbeperking. Het geluid mag niet sterker aan banden worden gelegd dan met het oog op het voorkomen of beperken van geluidhinder noodzakelijk is te achten. Voorbeelden van gevallen die mogelijk regulering kunnen vergen zijn versterkt geluid dat naar buiten treedt op het moment dat ramen en deuren van een kerk open staan, of geluid afkomstig van godsdienstige bijeenkomsten in een multifunctionele ruimte in een gebouw waar ook woonappartementen zijn.

Zoals uiteengezet in antwoorden op vragen van de Tweede Kamer over het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet[110] is op grond van artikel 10 van de Wom de gemeenteraad en niet de regering bevoegd om regels te stellen over «klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden, alsmede oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging». De huidige vrijstelling van artikel 2.18, eerste lid, onder c, van het Activiteitenbesluit milieubeheer ziet – zoals de leden terecht stellen – ook op het bijwonen en houden van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, maar is niet generiek. Het is alleen een vrijstelling van de huidige *landelijke* geluidnormen en niet van *gemeentelijke* geluidsnormen. De vrijstelling bestaat, omdat het regelen van dit geluid juist een gemeentelijke bevoegdheid is op grond van de Wom en het Rijk daarmee niet wilde interfereren. Onder de Omgevingswet blijft dit hetzelfde.

De regering ziet op dit moment geen aanleiding voor een generieke vrijstelling, bijvoorbeeld in de vorm van een inperking van de gemeentelijke bevoegdheid met een instructieregel. Zij gaat ervan uit dat gemeenten dit geluid niet volledig verbieden, omdat ook zij gebonden zijn aan artikel 6 van de Grondwet, dat de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging beschermt. Daardoor geldt dat gemeentelijke voorschriften niet zo ver mogen gaan dat klokgelui of oproepen illusoir worden gemaakt of onnodig worden beperkt. Voor zover bekend stellen de meeste gemeenten op dit moment alleen beperkingen aan het geluid van klokgelui of andere oproepen, die alleen zien op de tijdsduur, zoals het luiden of oproepen voor een beperkte tijd en ook niet 's nachts. Dit laatste is eerder door de rechter getoetst en niet als een beperking geoordeeld van de vrijheid van godsdienst.[111]

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-Van der Meer

---

[110] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 120, p. 22–23.
[111] EHRM 16 oktober 2012, Pastoor Schipper tegen Nederland (ECLI: BY5233). Eerder in dezelfde zaak ook ABRS 13 juli 2011 (ECLI: BR1448).

Bijlage 2. **Rechtsbescherming in het stelsel van de Omgevingswet**

1. Gelijkwaardig beschermingsniveau

Bij de rechtsbescherming onder de Omgevingswet geldt het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau: het beschermingsniveau, zoals dat geldt onder de huidige wetgeving op het gebied van het omgevingsrecht, mag niet lager worden. Een ander uitgangspunt is dat bij keuzes over bijvoorbeeld de bevoegde bestuursrechter en het eventueel uitsluiten van beroep waar mogelijk wordt aangesloten bij het bestaande wettelijke stelsel.[112] Daarom is in het stelsel van de Omgevingswet in beginsel aangesloten bij de rechtsbeschermingsvoorzieningen die gelden voor parallelle instrumenten uit de huidige wetgeving. Dit geldt zowel voor het hoofdspoor (Omgevingswet, incl. wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet; zie onder A) als voor de aanvullingssporen (zie onder B). Uitgangspunt voor de rechtsbescherming onder de Omgevingswet is dat in eerste aanleg beroep openstaat bij de rechtbank en daarna hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS). Beroep in twee instanties is van belang uit een oogpunt van zorgvuldigheid en kwaliteit van de rechtspraak, herkansing voor partijen en eenheid en controle binnen de bestuursrechtspraak, maar ook om rechtsbescherming dichtbij de burger te brengen. In bepaalde gevallen kan er reden zijn om van deze hoofdlijn af te wijken, bijvoorbeeld bij besluiten waarvan het vaststellen van de rechtmatigheid voorwaarde is voor het vaststellen van de rechtmatigheid van andere besluiten. Dit speelt onder meer bij het omgevingsplan, het projectbesluit en de vaststelling van geluidproductieplafonds; daar is gekozen voor beroep in één instantie. Keuzes die op dit vlak onder de huidige wetgeving zijn gemaakt, zijn zoveel mogelijk doorgetrokken in het nieuwe stelsel.
De rechtsbescherming wordt in technische zin voor het grootste deel geregeld via de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De noodzakelijke wijzigingen zijn opgenomen in de wetsvoorstellen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de vier aanvullingswetten.

A. Kerninstrumenten Omgevingswet (incl. wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet)

Omgevingswet			**Huidige wetgeving**	
Instrument	*Typering*	*Rechtsbescherming*	*Instrument*	*Rechtsbescherming*
Omgevingsvisie	Beleidsdocument (lange termijn visie)	Geen beroep[1]	Structuurvisie, milieubeleidsplan, waterplan e.d.	Geen beroep ***Gelijkwaardig***
Programma	Beleidsdocument (beleidsvoornemens en maatregelen)	Geen beroep, behalve indien rechtstreekse titel voor activiteiten;[2] dan beroep Rb + hoger beroep ABRS[3]	Programma	Geen beroep, behalve indien rechtstreekse titel voor activiteiten;[4] dan beroep Rb + hoger beroep ABRS ***Gelijkwaardig***

[112] Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 295).

Omgevingswet			**Huidige wetgeving**	
Instrument	*Typering*	*Rechtsbescherming*	*Instrument*	*Rechtsbescherming*
Omgevingsplan	Algemeen verbindende voorschriften	Beroep ABRS;[5] integraal appellabel Afd. 3.4 Awb	Bestemmingsplan, gemeentelijke verordening; Afd 3.4 Awb van toepassing op bestemmingsplan	Bestemmingsplan: beroep ABRS Gemeentelijke verordening: geen beroep ***Rechtsbescherming onder Ow ruimer***
Waterschapsverordening Omgevingsverordening	Algemeen verbindende voorschriften	Geen beroep[6]	Keur, wegbeheerverordening Provinciale verordening	Geen beroep ***Gelijkwaardig***
Rijksregels: AMvB's, Omgevingsregeling	Algemeen verbindende voorschriften	Geen beroep[6]	AMvB's, regelingen	Geen beroep ***Gelijkwaardig***
Omgevingsvergunning	Toestemming voor concrete activiteit	Beroep Rb + hoger beroep ABRS[3] (na reguliere procedure of afdeling 3.4 Awb)	Vergunning, toestemming e.d.	Identiek aan rechtsbescherming onder Ow. Soms verruiming rechtsbescherming, waar nu beroep in één instantie openstaat[7] ***Beperkte verruiming rechtsbescherming onder Ow***
Projectbesluit	Toestemming voor concreet project	Beroep ABRS, Afd. 3.4 Awb van toepassing	Tracébesluit, inpassingsplan, projectplan Afd. 3.4 Awb van toepassing	Beroep ABRS ***Gelijkwaardig***

[1] Conform hoofdregel Awb (geen besluit; artikel 1.3 Awb).
[2] Voorbeeld: toestemmingsvervangende onderdelen van beheerplan voor Natura 2000-gebieden.
[3] Conform hoofdregel bestuursrechtelijke rechtsgang Awb.
[4] Voorbeeld: toestemmingsvervangende onderdelen van beheerplan voor Natura 2000-gebieden uit de Wet natuurbescherming.
[5] Deels in afwijking van hoofdregel Awb (geen beroep tegen algemeen verbindende voorschriften).
[6] Conform hoofdregel Awb (geen beroep tegen algemeen verbindende voorschriften).
[7] Toestemmingen Wet natuurbescherming, ontheffing Wet milieubeheer.

B. Aanvullende instrumenten uit aanvullingswetsvoorstellen

De aanvullingswetsvoorstellen breiden het instrumentarium van de Omgevingswet op onderdelen uit. Hieronder worden de belangrijkste gevolgen op het vlak van rechtsbescherming beschreven.

Bodem. Het bodembeleid kan grotendeels gestalte krijgen met de bestaande instrumenten van de Omgevingswet zoals beschreven onder A, zoals omgevingsplan, omgevingsvergunning en algemene regels op nationaal en decentraal niveau. Wel wordt het aantal besluitmomenten in het bodemsaneringstraject teruggebracht; deze beschikkingen (Wet bodembescherming) worden grotendeels vervangen door algemene regels (rijksregels of regels in het omgevingsplan). Dit staat niet op gespannen voet met het uitgangspunt van gelijkwaardige rechtsbescherming, maar houdt verband met aanpassing van het juridische

instrumentarium vanwege de gewijzigde focus van het bodembeleid (zie de memorie van toelichting bij het Aanvullingswetvoorstel bodem).

Geluid. Tegen de vaststelling van een geluidproductieplafond (gpp) als omgevingswaarde staat beroep in eerste en enige aanleg open bij de ABRS. Dit geldt zowel voor afzonderlijke gpp-besluiten als wanneer gpp's onderdeel zijn van een omgevingsplan of projectbesluit (zie tabel A). Dit sluit aan bij de huidige rechtsbescherming. De ontheffing van de plicht om geluidproductieplafonds na te leven uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zal in het nieuwe stelsel vorm krijgen via het besluit tot vaststelling van een gpp en volgt qua rechtsbescherming dat gpp-besluit. Een afzonderlijk besluit over hogere geluidbelastingen (hogere-waardebesluit) is in het nieuwe stelsel niet meer nodig, omdat de besluitvorming over hogere geluidbelastingen is geïntegreerd in de besluitvorming over het omgevingsplan, de omgevingsvergunning, het projectbesluit of het besluit tot vaststelling van gpp's als omgevings-waarden.

Natuur. Het Aanvullingswetsvoorstel natuur regelt de integratie van de Wet natuurbescherming in de Omgevingswet. Uitgangspunten, begrippen en systematiek van de Wet natuurbescherming zijn al zoveel mogelijk afgestemd op die van de Omgevingswet. Hierdoor kan het natuurbeleid grotendeels gestalte krijgen met de bestaande instrumenten van de Omgevingswet zoals beschreven onder A, zoals programma, omgevingsplan, omgevingsvergunning en algemene regels op nationaal en decentraal niveau. Er was slechts een beperkte noodzaak tot het opnemen van aanvullende instrumenten. Dit betreft onder andere het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebieden. Hiertegen staat beroep in twee instanties open (Rb, ABRS), conform de huidige wetgeving. Voor werkzaamheden die met het oog op bepaalde belangen worden verricht op basis van een bij ministeriële regeling aangewezen gedragscode geldt een vrijstelling van onder meer bepaalde vergunningplichten. Voor de figuur van aanwijzing van gedragscodes bij ministeriële regeling in plaats van een apart goedkeuringsbesluit (zoals onder de Wet natuurbe-scherming) is gekozen omdat de Omgevingswet zo'n goedkeuringsfiguur niet kent.[113] De ministeriële regeling is, conform de hoofdregel van de Awb, niet rechtstreeks appellabel.

Grondeigendom. Via dit Aanvullingswetsvoorstel worden regels over onteigening, landinrichting, voorkeursrecht en stedelijke kavelruil toegevoegd aan het stelsel van de Omgevingswet. Onderstaande besluiten zijn aanvullend ten opzichte van de kerninstrumenten zoals beschreven onder A. Ook hier is bij de rechtsbescherming een gelijk-waardig beschermingsniveau het uitgangspunt.

Omgevingswet		**Huidige wetgeving**	
Instrument	*Rechtsbescherming*	*Instrument*	*Rechtsbescherming*
Onteigeningsbeschik-king	Bekrachtigingspro-cedure Rb + hoger beroep ABRS (bestuursrechtelijk) Afd. 3.4 Awb van toepassing	Onteigenings-KB	Beroep Rb + beroep in cassatie bij Hoge Raad (civielrechtelijk)

[113] Brief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 2 oktober 2019 (Kamerstukken I 2019/20, 34 985, D).

Omgevingswet		**Huidige wetgeving**	
Instrument	*Rechtsbescherming*	*Instrument*	*Rechtsbescherming*
Inrichtingsprogramma (landinrichting)	Geen beroep	Inrichtingsplan:[1] beleidsmatige onderdelen Afd. 3.4 Awb	Geen beroep tegen beleidsmatige onderdelen van inrichtingsplan; Beroep ABRS tegen de bindende onderdelen van het inrichtingsplan die als besluit zijn aan te merken[2] ***Gelijkwaardig***
Inrichtingsbesluit (landinrichting)	Beroep ABRS Afd. 3.4 Awb van toepassing	Inrichtingsplan:[1] bindende onderdelen Afd. 3.4 Awb	Beroep ABRS ***Gelijkwaardig***
Ruilbesluit Besluit geldelijke regelingen (herverkaveling)	Beroep Rb + beroep in cassatie bij Hoge Raad (civielrechtelijk) Afd. 3.4 Awb van toepassing	Ruilplan Lijst der geldelijke regelingen Afd. 3.4 Awb	***Gelijkwaardig***
Besluit tijdelijk in gebruik geven percelen (herverkaveling)	Beroep Rb + geen hoger beroep of beroep in cassatie (civielrechtelijk)	Besluit tijdelijk in gebruik gegeven gronden	***Gelijkwaardig***
Voorkeursrecht beschikking	Beroep Rb + hoger beroep ABRS	Aanwijzingsbesluit	***Gelijkwaardig***

[1] Wet inrichting landelijk gebied.
[2] Deze bindende onderdelen komen in het nieuwe stelsel in het inrichtingsbesluit.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

T

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2019

Op 18 oktober jl.[1] heb ik mijn aanpak voor een gefaseerde toetsing van DSO-LV aan uw commissie voorgesteld. Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken van dit traject en de resultaten van de tweede fase.

Externe toetsing DSO

De eerste fase van de toetsing bestond uit het opleveren van het statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het DSO-LV. Het statusrapport vormde een eerste stap in beantwoording van de vraag *«is het basisniveau DSO-LV voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?»*.

Als tweede fase van dit traject heeft de onafhankelijke Audit Dienst Rijk (ADR) op basis van het statusrapport een rapport van bevindingen opgesteld, dat als bijlage bij deze brief toegevoegd. De uitkomst van deze fase apprecieer ik als een bevestiging van het beeld uit het statusrapport en de voortgangsbrief van 29 november 2019.

De ADR heeft het statusrapport onderzocht en daarbij gekeken naar de onderliggende bewijsvoering. Centraal in het onderzoek van de ADR stond de vraag of de feitelijke informatie in het statusrapport in overeenstemming is met onderliggende brondocumentatie. De ADR heeft hiertoe in een periode van twee weken 237 passages, waarvoor onderbouwing vereist is, vergeleken met ruim 450 door de opdrachtgever aangeleverde verwijzingen.

[1] Kamerstukken I, 2019/20, 34 986, nr. K

kst-34986-T
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De uitkomst van het ADR-onderzoek[2] is:

1) *De uitspraken in het statusrapport zijn, op vijf bevindingen na, concreet en helder en kunnen worden onderbouwd met basisinformatie.*
2) *Er zijn vijf bevindingen die betrekking hebben op genoemde aantallen, data en gebruikte terminologie.*
3) *Het statusrapport geeft an sich inhoudelijk geen antwoord op de vraag of de DSO-Landelijke Voorziening voldoende stabiel is. Dit antwoord staat wel in de begeleidende Kamerbrief van 19 november 2019[3] (beknopt) en in de Kamerbief van 29 november 2019[4] (uitgebreid).*

Ik ga puntsgewijs in op deze uitkomsten:

Ad 1) Ik waardeer de constatering van de ADR dat de uitspraken in het statusrapport concreet en helder zijn en kunnen worden onderbouwd met bewijsvoering. Ik zie dit als een bevestiging van de conclusies die ik heb getrokken naar aanleiding van het statusrapport.

Ad 2) Naar aanleiding van het onderzoek komt de ADR bij de 237 onderzochte passages tot 5 kleine bevindingen ten aanzien van de onderbouwing. De bevindingen betreffen twee typfouten, twee verkeerde tellingen en een vergissing in een datum van een bestuurlijk overleg. Deze bevindingen hebben geen gevolgen voor de hoofdconclusie van het statusrapport en de bijbehorende brieven van 19 en 29 november 2019. In de bijlage zijn deze bevindingen toegelicht, alsmede de verwerking ervan.

Ad 3) De ADR heeft kennisgenomen van de achterliggende vragen over de gereedheid van het DSO, zoals deze in mijn brief van 18 oktober 2019 verwoord zijn. De ADR wijst er terecht op dat voor het beantwoorden van die vragen de feitelijkheden in het statusrapport samenhangen met de duiding van deze feiten in de bijbehorende aanbiedingsbrief en de latere voortgangsbrief van 29 november 2019. De ADR constateert daarmee dat het antwoord op de vraag naar stabiliteit door de Minister aanvullend is beantwoord in de brief van 29 november.

Doorkijk naar volgende fase

Als derde stap in de evaluatie en beoordeling van het DSO zal in het eerste kwartaal van 2020 een Gateway Review plaatsvinden. Deze zal nog nader ingaan op het proces van aansluiten oefenen en vullen van het DSO-LV door de aansluitende overheden. Hierover zal ik u aan het eind van Q1 2020 nader informeren.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

---

[2] Zie bijlage Eindrapport onderbouwing statusrapport, samenvatting (ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffienr. 1645662.42)
[3] Kamerstukken I, 2019/20, 34 986, nr. Q
[4] Kamerstukken I, 2019/20, 33 118, nr. AY

BIJLAGE:

Verwerking van de bevindingen ADR

1. De eerste bevinding (hoofdstuk 3, pagina 9 statusrapport) betrof een klein verschil in de bandbreedtes waarin twee eisen uit het Globaal Programma van Eisen waren ingedeeld. Twee eisen leken buiten de bandbreedte van 75–99% te vallen. Dit verschil is te verklaren door de wijze van interpreteren van de onderbouwende bewijsvoering. De ADR keek alleen naar status eind vierde kwartaal 2019. Eén eis was na het derde kwartaal 2019 voor 85% gereed, maar per abuis nog niet in de kolom van het vierde kwartaal vermeld. De andere eis was na het derde kwartaal 2019 voor 65% gereed en verwachting was dat dit na vierde kwartaal 2019 meer dan 75% zou zijn, alleen was dat per abuis niet in de kolom van het vierde kwartaal opgenomen.
2. De tweede bevinding (hoofdstuk 4) staat per abuis een totaal van 127 i.p.v. 123 praktijkproeven. Dit betrof een typefout, elders in het statusrapport is het juiste aantal (123) weergegeven.
3. De derde bevinding (hoofdstuk 4, bijschrift bij figuur 4.6) betrof zowel een tekstuele als cijfermatige bevinding. Tekstueel had het betrekking op systeemsoorten en geen DSO-ketens. Cijfermatig zijn er kleine verschillen tussen genoemde aantallen en onderliggende documentatie geconstateerd. Het aantal praktijkproeven is in werkelijkheid hoger dan op deze plek in het statusrapport is genoemd.
4. De vierde bevinding (hoofdstuk, figuur 4.7) betrof een te laag aantal praktijkproeven (11) met annoteren van juridische regels, dit moesten er 17 zijn.
5. De vijfde bevinding betreft een fout in de aanduiding van de maand waarin een Bestuurlijk Overleg heeft plaatsgevonden. Per abuis is augustus 2017 genoemd waar dat juni 2017 had moeten zijn.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

U

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2019

Bijgaand stuur ik u ter informatie een afschrift van de brief aan de Tweede Kamer waarin ik reageer op het interview in de NRC met de Nationale ombudsman over de Omgevingswet.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

kst-34986-U
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2019

In uw brief van 12 december 2019 vraagt u mij te reageren op het artikel in de NRC van de Nationale ombudsman over de Omgevingswet d.d. 12 december 2019. Een afschrift van deze brief stuur ik ook naar de Eerste Kamer.

De Nationale ombudsman benoemt in het interview aandachtspunten voor de Omgevingswet[1]. Hij roept de overheid op om het burgerperspectief centraal te stellen bij de uitvoering van de Omgevingswet. Hij vraagt aandacht voor een overheid die burgers centraal stelt, die snapt wat de burger nodig heeft en dat ook aanbiedt. Hij vraagt ook aandacht voor mensen die digitaal niet mee kunnen komen en voor groepen mensen die niet op inspraakavonden komen. Hij doet kortom een appèl op gemeenten om bij de uitvoering van de Omgevingswet aandacht te hebben voor de niet-zelfredzame mensen.

Het is goed te zien dat de Nationale ombudsman aandacht heeft voor de uitvoering van de Omgevingswet. Als overheid zijn wij er voor de mensen en moeten wij handelen vanuit hun perspectief. Een goede dienstverlening is en blijft essentieel en daarbij kan niet worden uitgegaan dat iedereen zelfredzaam is. Speciale aandacht is nodig voor die groepen mensen die het óók belangrijk vinden wat er in hun leefomgeving gebeurt, maar die we tot nu toe moeilijk bereiken in het stadium dat plannen gemaakt worden. Hierover ga ik daarom in januari ook graag in gesprek met de Nationale ombudsman.

De Omgevingswet biedt een stevig bouwwerk met regels voor initiatiefnemers en overheden. Het is geen wet van «vrijheid, blijheid», noch van «het recht van de sterkste». De wet geeft regels voor de bescherming van onze leefomgeving, ruimte voor ontwikkelingen en biedt tegelijkertijd waarborgen voor een goede belangenafweging. Een belangenafweging die altijd door de gemeente moet worden gemaakt. Of het nu is bij de verlening van een vergunning of juist bij het bieden van vrijheden aan mensen bij een verbouwing van hun huis. In alle gevallen weegt de gemeente alle belangen en niet alleen die van de buurman of andere belanghebbenden.

Wat ook blijft is dat degene die een initiatief wil ontplooien, zelf moet kijken of dat mag en welke regels er dan gelden. Moet mijn dakkapel aan bepaalde voorschriften voldoen, heb ik een vergunning nodig of mag het helemaal niet? Nieuw in de Omgevingswet is dat een initiatiefnemer bij het aanvragen van een vergunning moet aangeven of en zo ja hoe aan participatie is gedaan en wat de resultaten daarvan zijn. Voor ervaren projectontwikkelaars is participatie bij grotere ontwikkelingen niet nieuw. Burgers die een dakkapel bouwen moeten daarover ook communiceren met de buren, en dat onder de Omgevingswet bij de vergunningaanvraag aangeven. Voor burgers lijkt dat misschien nog onbekend terrein, maar helemaal nieuw is het niet: als je nu je huis gaat verbouwen bespreek je dat ook met je buren.

De Nationale ombudsman vraagt of de burger straks nog wel wordt bediend. Gemeenten zijn erop ingericht om hun burgers te helpen. Zoals

[1] https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2019/omgevingswet-zorg-dat-burger-mee-kan-blijven-doen.

de burger nu bij de ambtenaren achter de balie terecht kan met vragen over wat er wel en niet mag, kan dat straks met de Omgevingswet natuurlijk ook. Ook als je bij digitale vergunningcheck of -aanvraag niet precies weet hoe een vraag wordt bedoeld, of voor een check of je goed antwoordt. Dat kan digitaal via het Omgevingsloket, telefonisch, maar dat blijft ook fysiek mogelijk bij de gemeente aan de balie en/of het klantcontactcentrum. Kortom, voor mensen die digitaal niet kunnen meekomen, of als een initiatiefnemer of belanghebbende het gewoon niet precies weet, of het gewoon prettig vindt, kan het ook in direct persoonlijk contact. Medio volgend jaar komt er bovendien een toolkit voor gemeenten en andere overheden beschikbaar die zij kunnen inzetten voor de voorlichting van hun burgers en bedrijven over hoe het straks allemaal werkt met de Omgevingswet.

Uitgangspunt van het nieuwe digitale Omgevingsloket is dat iedereen er straks mee moet kunnen werken. Ook mensen met een (visuele) beperking en laaggeletterden. Ten opzichte van de huidige voorziening wordt daarom een grote slag gemaakt naar minder juridisch taalgebruik. Dat testen we veelvuldig, met periodieke toetsen van de Stichting Accessibility. Het is belangrijk dat iedere burger digitaal mee kan doen en dat de informatie direct duidelijk is, dat is het uitgangspunt. Mocht dit niet lukken is het altijd mogelijk om naar een loket te gaan. Informatie die lokale overheden in het Omgevingsloket brengen, moet natuurlijk toegankelijk en begrijpelijk zijn. Ik besteed daar samen met gemeenten, provincies en waterschappen ook aandacht aan in het interbestuurlijke implementatieprogramma. Het is goed dat de Nationale ombudsman dit extra onder de aandacht brengt van lokale overheden.

De Nationale ombudsman roept op om meer aandacht te hebben voor de groepen mensen die we normaliter niet in participatietrajecten zien. Hij spreekt in dit verband over de achterblijvende burger. Dat vind ik een terecht en, voor de samenleving, breder punt. Niet iedereen kan meekomen en we moeten als overheid juist proberen om iedereen laagdrempelig toegang te geven. Ik zie goede voorbeelden bij gemeenten die bij de visie- en planvorming bijvoorbeeld naar de sportverenigingen gaan, het buurthuis en het bejaardenhuis. Zo bereiken zij mensen die niet op inspraakavonden komen. Nog niet alle gemeenten kijken met die bril naar participatie en de betrokkenheid van burgers bij plannen. Deze ervaringen moeten dan ook gedeeld worden. We doen dat bijvoorbeeld op het jaarlijkse praktijkfestival en in de inspiratiegids met praktijkverhalen. De inspiratiegids is te vinden op de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Binnen het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie van het Ministerie van BZK is daarnaast in den brede aandacht voor nieuwe manieren van samenwerken tussen burgers en raads- en statenleden en waterschapsbestuurders. Het samenspel met inwoners onder de Omgevingswet maakt een specifiek onderdeel uit van dit programma.

De Nationale ombudsman en zijn bureau leveren een belangrijke bijdrage aan het realiseren van een toegankelijke overheid. We zijn gewend dat de Nationale ombudsman adviseert op basis van klachten van burgers, maar hij doet dat nu ook voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De regiobijeenkomsten die hij voor gemeenten en omgevingsdiensten organiseert, vind ik van groot belang. Deze geven betrokkenen de kans om de expertise van het bureau van de Nationale ombudsman te benutten bij het vormgeven van de dienstverlening en procedures.

Ik waardeer ook de constructieve contacten die mijn departement de afgelopen jaren heeft gehad met het bureau van de Nationale

ombudsman over de ontwikkeling van de regelgeving en de implementatie. Ik kijk uit naar het gesprek dat wij in januari hebben, zodat we samen kunnen bespreken wat we met het stelsel van de Omgevingswet willen bereiken en waar we nog een stap extra kunnen zetten om vanuit de overheid mensen beter in staat te stellen om hun leefomgeving mede vorm te geven.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986 **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**

V

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING[1]

Vastgesteld 20 december 2019

De nadere memorie van antwoord heeft de commissie aanleiding gegeven tot het uitbrengen van verslag met daarin de volgende opmerkingen en vragen.

Inleiding

De **CDA**-fractieleden hebben met belangstelling kennisgenomen van de nadere memorie van antwoord bij de Invoeringswet Omgevingswet en stellen graag nog een aantal vragen.

De leden van de fracties van **GroenLinks**, **PvdA**, **SP**, **PvdD**, en **Fractie-Otten** (hierna: gezamenlijke fractieleden) hebben met interesse de beantwoording van eerder gestelde vragen over de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit gelezen. Zij hebben naar aanleiding daarvan nog gezamenlijk een aantal vragen.

De fractieleden van **D66** danken de regering voor de uitvoerige beantwoording van alle vragen in de tweede schriftelijke termijn over de Invoeringswet Omgevingswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Zij hebben nog enkele vragen.

De fractieleden van de **PvdA** danken de regering voor de nadere memorie van antwoord. Deze uitgebreide antwoorden, evenals informatie die sindsdien over de Omgevingswet is ontvangen van zowel de regering als anderen, roepen een aantal aanvullende vragen op. Zij zien uit naar de antwoorden van de regering.

---

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Pouw-Verweij (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU)

kst-34986-V
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** spreken hun waardering uit voor de uitvoerige en grondige beantwoording van de vragen door de regering in de nadere memorie van antwoord van 29 november jl. Zowel de omvang als de diversiteit van antwoorden in de nadere memorie van antwoord vormen een stille getuige van de omvang en de complexiteit van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Op een enkel punt zouden de leden van de fractie van de ChristenUnie nog vragen willen stellen.
De leden van de **PvdD**-fractie hebben kennisgenomen van de nadere memorie van antwoord en hebben nog een aantal vragen daarover.

Daarnaast vinden de volgende aansluitingen plaats.

De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich aan bij de vragen van de gezamenlijke fractieleden, met uitzondering van een aantal daarvan. Dit is bij de desbetreffende passages aangegeven.

Bij de vragen van de **PvdA**-fractieleden sluiten de leden van de volgende fracties aan: **GroenLinks**, **SP** en **PvdD**.

Bij de vragen van de **PvdD**-fractieleden sluiten de leden van de volgende fracties aan: **GroenLinks**, **SP**, **Fractie-Otten** en **50PLUS**.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

In de NRC van 27 november 2019 stond een artikel: »Omgevingswet: »bureaucratisch wonder» zwaar onder vuur» van Jos Verlaan en Rik Rutten. In dit artikel staat dat de Omgevingswet vanaf 2021 alle wetgeving rond de ruimtelijke ordening en leefomgeving vervangt, decentraliseert en digitaliseert. De leden van de CDA-fractie herkennen zich in het vervangen en digitaliseren. Zij herkennen zich niet in het begrip «decentraliseren», daar de Omgevingswet een beleidsneutrale vertaling is van bestaande wetten. Kan de regering haar reactie hierop geven, een definitie van «decentralisatie» geven vanuit het staats- en bestuursrecht, en een toelichting geven op het begrip «decentraliseren»?

In het genoemde artikel in NRC wordt de Omgevingswet in één adem genoemd met de decentralisaties op het gebied van arbeidsparticipatie (Participatiewet), jeugdzorg (Jeugdwet) en langdurige zorg (WMO). De leden van de CDA-fractie zien dat anders. Is de Omgevingswet een wet waar decentralisaties van taken en/of bevoegdheden aan de orde zijn? Kan de regering aangeven bij welke wetgeving in welk jaar wel decentralisatie van taken en/of bevoegdheden in het kader van de ruimtelijke ordening aan de orde was?

In het genoemde artikel in NRC wordt de indruk gewekt dat «[e]erdere decentralisaties gepaard gingen met een miljardenbezuiniging. Gemeenten moesten hun nieuwe taken uitvoeren met minder geld, maar zouden dat terugverdienen door extra efficiënt te kunnen werken, redeneerde het Rijk.» De leden van de CDA-fractie vragen of het juist is dat deze indruk van toepassing zou zijn op de Omgevingswet.

In het genoemde artikel in NRC wordt gemeld dat het aantal gemeenten dat niet is voorbereid, opgelopen is tot 31 procent. Het aantal gemeenten dat wel vertrouwde op de invoering, was teruggevallen van 75 naar 57 procent, en het aantal gemeenten dat vreesde niet op tijd klaar te zijn, verdubbelde van 16 naar 31 procent. De leden van de CDA-fractie vragen of deze vrees terecht is en of deze terugval in percentages klopt? Zo nee, kan de regering op basis van de laatste monitorcijfers haar antwoord

onderbouwen en aangeven tot wanneer de gemeenten de tijd krijgen om klaar te zijn?

In het genoemde artikel in NRC wordt gesteld dat «[e]r een monstrum aan wetteksten ligt, waar straks niemand mee uit de voeten kan, ook rechters en advocaten niet». De leden van de CDA-fractie vragen de regering hier een reactie op te geven.

In het genoemde artikel in NRC wordt gesteld: «Wat dreigt is een soort wilde westen in de ruimtelijke ordening». De CDA-fractieleden vinden deze uitspraak een verkeerd beeld neerzetten. Kan de regering reageren op deze uitspraak van GroenLinks?

In het genoemde artikel in NRC spreekt wethouder Valkering uit Bergen over de invoering van de Omgevingswet die de betrokken gemeenten 3,3 miljoen euro zou kosten. Kan de regering hierop reageren?

De VNG pleit in haar brief van 2 december 2019 aan de Eerste Kamer voor invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021 (op schema). De leden van de CDA-fractie vragen hoe de inhoud van deze brief zich verhoudt tot de reactie van wethouder Valkering uit Bergen.

In de NRC van 11 december 2019 staat een interview van Jos Verlaan en Rik Rutten met de Nationale ombudsman, die vreest dat de overheid burgers steeds vaker buitenspel zet, nu weer in de voorgestelde Omgevingswet. Kan de regering reageren op de inhoud van dit artikel, voor zover het betrekking heeft of lijkt te hebben op de invoering van de Omgevingswet?

In het genoemde artikel in NRC van 11 december 2019 wordt gesteld: «De Omgevingswet vanaf 2021 de wetgeving rond ruimtelijke ordening en het milieubeleid decentraliseert. De gedachte: gemeenten stellen regels op, burgers doen de rest.» De leden van de CDA-fractie vragen de regering hier inhoudelijk op te reageren.

In het genoemde artikel in NRC van 11 december 2019 staat een alinea «Niemand voelt zich verantwoordelijk». De leden van de CDA-fractie vragen de regering inhoudelijk te reageren op deze alinea.

De regionale Omgevingsdiensten vervullen een cruciale rol bij de invoering van de Omgevingswet. Dat vraagt kwaliteit bij de uitvoering. De leden van de CDA-fractie vragen de regering haar visie te geven op de vraag of dit leidt tot standaardisatie en/of de lokale bestuurders en/of raden dan nog aan de beleidsknoppen kunnen draaien.

De cruciale rol van de regionale Omgevingsdiensten bij de uitvoering kan leiden tot regionalisering van beleidsontwikkeling. De leden van de CDA-fractie vragen naar de visie van de regering op deze ontwikkeling. Wat betekent deze ontwikkeling voor de democratische legitimatie? Verder vragen deze leden wat het betekent voor toezicht en handhaving nu er meer gewerkt wordt met open normen, in de vorm van zorgplichtbepalingen.

De aansluiting van alle gemeenten, provincies en waterschappen op de regionale Omgevingsdiensten is bij de uitvoering en doelmatigheid van belang. Voor de uitvoering en handhaving van wet- en regelgeving moeten de regionale Omgevingsdiensten zorgdragen. De CDA-fractieleden zien hier een transitieproces, waarbij gedrag en activiteiten, competenties en cultuur zullen moeten veranderen en ook geschoold moeten worden. Ziet de regering deze ontwikkeling ook? Ziet

de rijksoverheid hier ook een verantwoordelijkheid? Op welke wijze gaat de regering ervoor zorgdragen met medeoverheden om dit proces te ondersteunen met een opleidingsprogramma (harde en zachte kant)? Is het juist dat het hier ongeveer 5.500 toezichthouders, vergunningverleners en adviseurs betreft? Is hier een eenmalige impuls voor scholing en opleiding nodig? Kan de regering jaarlijks rapporteren over de voortgang? Provincies geven aan dat er geen ruimte is voor nieuwe vertragingen in de voorbereiding van de omgevingsvisies. In hoeverre is het nu voorzienbaar dat er nieuwe vraagstukken kunnen opkomen die tot verdere vertraging kunnen leiden?
De leden van de CDA-fractie vragen de regering waar de verwachting op gebaseerd is dat provincies per 1 januari 2021 de omgevingsverordening en omgevingsvisie kunnen publiceren. Zo is de omgevingsverordening door 33% van de provincies nog niet inhoudelijk voorbereid.

Het IPO is positief over het tijdig realiseren van de omgevingsverordening als de techniek op tijd klaar is. Wat is op tijd volgens het IPO? Verwacht de regering dat de techniek op dit tijdstip gereed is?

Wat is de komende jaren nodig bij de provincies om van het basisniveau te groeien naar het gewenste niveau 3? Welke middelen zijn daarvoor nodig? Kan de regering specifiek ingaan op de wet- en regelgeving op het gebied van natuur en landschap, in het bijzonder qua tijd en benodigde financiën, om het DSO adequaat te vullen richting niveau 3?

De CDA-fractieleden zien, in tegenstelling tot de provincies, dat een groot deel van de gemeentes (105 van de 355) niet meegedaan hebben aan het enquêteonderzoek naar de implementatie. In hoeverre geeft dit een vertekend resultaat? Hoe worden de monitorgegevens met betrekking tot de gemeenten geïnventariseerd?

De leden van de CDA-fractie kijken terug op een goede technische briefing op 26 november 2019 over het DSO. Een tijdige implementatie is afhankelijk van de oplevering van de STOP-standaard. Deze is inmiddels opgeleverd, maar er moeten nog enkele modules aan worden toegevoegd. In hoeverre wordt de implementatie nog belemmerd voor zover deze modules nog niet toegevoegd zijn?

Wanneer is naar verwachting 100% van het basisniveau van het DSO-LV opgeleverd? Is dit voor of na 1 juli 2020?

Uit de informatie van de regering halen de CDA-fractieleden dat er een doorontwikkeling van het DSO nodig is. Hoe ziet de regering het groeimodel de komende jaren tot 2029? Wie gaat deze doorontwikkeling betalen? Hoe ziet de regering voor de komende vier jaren dat proces voor zich, inhoudelijk en financieel?

De toegankelijkheid van het DSO voor burger en ondernemer moet geborgd zijn. Hoe ziet de regering de toegankelijkheid in algemene zin vorm krijgen? Wat betekent dit voor oudere mensen, die niet digitaal vaardig zijn, en voor laaggeletterden?

De leden van de CDA-fractie vinden het wenselijk dat een bestuurlijk akkoord over de uitvoering wordt gesloten tussen het Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen voordat het parlementaire proces is afgerond. De regering verwijst naar afspraken die in 2009 zijn gemaakt. Sinds 2009 hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan en zijn nieuwe wetsvoorstellen aanhangig gemaakt die uitvoering behoeven. Ook in 2015/2016 is er een bestuursakkoord met medeoverheden afgesloten. Moeten de eerder gemaakte bestuurlijke afspraken niet geactualiseerd worden in een

nieuw bestuursakkoord 2020, zodat er binding en borging is voor de uitvoering en handhaving? Kan worden bevestigd dat in het bestuurlijk overleg tussen de regering, het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen het rapport van de Commissie-Mans bij het opstellen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet als leidraad is genomen voor het uitvoeren van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving? Op welke punten is de regering afgeweken?
De leden van de CDA-fractie vragen inzicht in de ambtelijke fte's en adviseurskosten op Rijksniveau wat betreft de ruimtelijke ordening en fysieke leefomgeving, met peiljaren 2000, 2005, 2010, 2015, 2020 en de verwachting voor 2025.

De leden van de CDA-fractie vragen naar aanleiding van het antwoord 164 waarom de regering een onafhankelijke transitiecommissie niet ziet zitten. Deze commissie, in te stellen door de Minister voor Milieu en Wonen, kan jaarlijks rapporteren aan de beide Kamers over de voortgang en het realiseren van de gestelde doelen. De CDA-fractieleden hechten juist aan een tijdelijke commissie voor maximaal vier jaar. Kan de regering haar visie hierop nader toelichten?

De regering geeft aan wel een onafhankelijke evaluatie na te streven. De onafhankelijkheid is van belang, ongeacht de ervaringen na de inwerkingtreding. Waarom kiest de regering er daarom niet voor om in de wet waarborgen op te nemen voor een onafhankelijke evaluatie?

Naar aanleiding van technische briefing hebben de leden van de CDA-fractie de volgende vragen. Aan de vergunningencheck kunnen geen rechten worden ontleend, omdat bepaalde activiteiten bijvoorbeeld nog niet in de vergunningencheck staan (disclaimer). Is het juist dat de burger te goeder trouw die bijvoorbeeld al is begonnen met bouwen, omdat hij er vanwege de vergunningcheck onterecht van uitging dat hij geen vergunning nodig had wordt beschermd? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de disclaimer? Zo nee, wat is dan de functie van de vergunningcheck?

Wordt de burger te goeder trouw ook beschermd bij een vergunning die weliswaar niet in het DSO is opgenomen, maar wel in het verlengde hiervan ligt? Indien dit niet het geval is, wat is dan de functie van de vergunningencheck en de bijbehorende te goeder trouw-clausule?

De leden van de CDA-fractie hebben op basis van de samenvatting en het commentaar van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet (Bijlage 1) de volgende vragen.
«Stel een invoeringsperiode in, vanaf de inwerkintreding van de wet, waarmee duidelijkheid wordt geschapen over wanneer andere doelen zijn behaald die niet gelden als minimale eisen van inwerkingtreding», zo lezen de CDA-fractieleden. Kan de regering alsnog reageren op dit onderdeel van het advies?
«Beperk de invoeringsbegeleiding niet tot overheden», lezen de CDA-fractieleden. De regering geeft aan hierover afspraken te hebben met VNO/NCW/MKB en natuurorganisaties. In hoeverre zijn andere maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld de Vereniging Eigen Huis met ruim 770.000 leden) en burgers meegenomen?

Vragen en opmerkingen van de fractieleden van de GroenLinks, PvdA, SP, PvdD en Fractie-Otten

Is de regering bekend met het artikel van de advocaten Jan van den Grinten (Kennedy van der Laan) en Tijn Kortmann (Stibbe) in het Nederlands Juristenblad over de Omgevingswet? Hierin stellen zij: «Uit de vele cursussen over de Omgevingswet die wij inmiddels hebben gegeven,

hebben wij kunnen opmaken dat er op dit moment bij de verantwoordelijke ambtenaren en bedrijfsjuristen op zijn best een rudimentaire notie bestaat over de inhoud van de nieuwe wet.» Zij concluderen hun artikel met: «Stop de Omgevingswet».
De inhoudelijke opmerkingen die zij maken, die erop neerkomen dat de Omgevingswet niet de doelen zal realiseren die ermee beoogd worden maar wel veel afstand tussen burger en bestuur, veel vertraging en veel extra werk met zich zal brengen, zijn zeer gelijkluidend aan de gemaakte opmerkingen van de Commissie voor de milieueffectrapportage, de Raad voor de rechtspraak, de Raad van State en de samenwerkende Natuur en Milieuorganisaties, onder andere in *hun position papers* voor de deskundigenbijeenkomst in de Tweede Kamer.
In de tweede vragenronde is gevraagd of de regering, gezien alle recente ontwikkelingen, de onderliggende principes van de Omgevingswet (vertrouwen in initiatiefnemers en decentraal bestuur) nog deelt. Haar antwoord daarop was bevestigend. Kan zij aangeven welke nadere inzichten zij heeft opgedaan als gevolg van de inbreng van bovenstaande instanties? Is zij nog steeds van mening dat alle Nederlanders, en niet alleen initiatiefnemers, met het instrumentarium van de Omgevingswet erop vooruit gaat? Zo ja, waar baseert de regering dat op? Kan de regering aangeven welke aspecten volgens haar de genoemde mensen/instanties kwetsbaar vinden? Kan zij aangeven of zij daar wellicht reden ziet om extra activiteiten of wijzigingen te ontplooien?

Is de regering bekend met de positie van de Nationale ombudsman die, zeer ongebruikelijk, al ruim voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot de conclusie gekomen is dat hij van zich moet laten horen om te waarschuwen voor de toegankelijkheid van de Omgevingswet voor gewone burgers? Kan de regering reflecteren op zijn opmerkingen in het NRC van afgelopen week, dat in de Omgevingswet de fundamentele keuze lijkt te zijn om de burger vooral als hindermacht te beschouwen in plaats van als een burger die opkomt voor zijn eigen of het algemeen belang? En dat de afstand tussen overheid en burger, als er geen aandacht komt voor zijn aanbevelingen, vooral vergroot dreigt te worden?

De Nationale ombudsman doet een aantal aanbevelingen. Kan de regering aangeven welke aanbevelingen zij zich ter harte gaat nemen en welke concrete stappen zij daarbij gaat ondernemen? De aanbevelingen zijn de volgende:

a. Toegankelijkheid van de informatie. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) brengt uitdagingen mee voor digitaal minder vaardige burgers en burgers die de middelen niet hebben om digitaal zaken te doen met de overheid. Maar ook digitaal vaardige burgers kunnen drempels ervaren als zij zich een weg banen door alle (juridische) informatie. Het blijft een zoektocht voor de overheid naar hoever zij moet gaan om burgers te ondersteunen. Hoe kan zij daarbij oog hebben voor de diversiteit van burgers? En hoe kan zij haar informatiesystemen zo inrichten dat de informatie voor burgers toegankelijk en begrijpelijk is?
b. Invulling van de dienstverlening. De Omgevingswet vraagt van overheidsinstanties dat zij opnieuw moeten gaan nadenken over de invulling van hun dienstverlening. Wat zijn de randvoorwaarden voor de overheid om te kunnen waarborgen dat iedereen mee kan blijven doen? Daarbij is van belang dat de kortere vergunningsprocedure voor tijdsdruk binnen de organisatie kan zorgen: vergunningsaanvragen moeten sneller worden afgehandeld en het in kaart brengen van de verschillende belangen en de samenwerking met ketenpartners moet in een korte tijd plaatsvinden. Wat betekent dat voor de inrichting van de organisatie?

c. Participatie. Niet iedereen is in staat om een participatietraject te organiseren of daaraan deel te nemen. Ook wanneer niet de overheid, maar een burger verantwoordelijk is voor het organiseren hiervan, zullen burgers zich tot de overheid blijven wenden als zij ontevreden zijn over het verloop. Hoe kan de overheid daarbij invulling geven aan haar rol van regiehouder?
d. Voorbereiding van burgers. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen burgers meer verantwoordelijkheden. Veel burgers zijn zich hiervan nog niet bewust. Wat mogen zij van de overheid verwachten als het gaat om de informatieverstrekking over de veranderingen en vernieuwde werkwijze van de overheid?
e. Klachtbehandeling. De Nationale ombudsman verwacht dat burgers zich bij overlast van vergunningsvrije activiteiten tot de overheid zullen wenden. De omstandigheid dat er dan niet altijd een juridische rol voor de overheid is, maakt dat niet anders. Over het (niet-)optreden van de overheid kunnen burgers vervolgens klachten indienen, zo ook bij de ombudsman. Dit zorgt voor nieuwe vraagstukken in de klachtbehandeling.

Met betrekking tot toezegging T02444 heeft de Minister van BZK gemeld: «*Over het ontsluiten van milieu-informatie en het vormgeven van de gegevenskwaliteit daarop, kan ik u het navolgende melden. Ontsluiting van milieu-informatie vindt niet in het basisniveau van het DSO plaats, maar zal in de komende jaren via uitbouw van het DSO steeds verder vorm krijgen. In dat kader wordt bezien hoe gegevenskwaliteit van deze informatie op een goede manier vorm kan krijgen. In de tussentijd is milieu informatie wel digitaal beschikbaar. Overheden en daaronder vallende diensten en kennisinstituten beschikken namelijk al over veel informatie over de fysieke leefomgeving. Deze wordt in het kader van de eigen taakuitoefening door deze bron houdende overheden en diensten verzameld. Veel van deze informatie wordt ook al gedeeld via bijvoorbeeld eigen websites. Die informatie is er en blijft ook bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar.*»

Heeft de regering in beeld gebracht hoe gewone burgers kunnen weten welke informatie voor hun in dit kader relevant en bruikbaar is bij het behartigen van hun belangen? En wordt deze informatie makkelijk vindbaar gemaakt? Of gaat de regering ervan uit dat gewone burgers zelf al googelend hun informatie bij elkaar moeten halen?

Is de regering het eens met de conclusie van de gezamenlijke fractieleden dat met inwerkingtreding van de Omgevingswet belangrijke periodes van formele inspraak verkort worden? En dat door het niet bouwen van de beoogde informatiehuizen, waar bij het aannemen van de Omgevingswet wel in voorzien werd, gewone burgers op achterstand dreigen te worden gezet bij het behartigen van hun eigen belang of het algemeen belang, doordat de benodigde informatie niet tegelijkertijd eenvoudig toegankelijk wordt gemaakt? De fractieleden merken daarbij voor de duidelijkheid op dat «beschikbaar» en «toegankelijk» niet dezelfde dingen zijn, zeker niet als het gewone burgers betreft waarvan men mag verwachten dat het kennisniveau zich op zijn best op lekenniveau bevindt. Kan de regering aangeven wat er binnen de huidige afspraken mogelijk is om de positie van burgers te verbeteren en minimaal gelijkwaardig te maken aan de gemeente en de initiatiefnemer? En welke concrete toezeggingen kan zij doen naar de verdere ontwikkeling van het DSO? Wordt bijvoorbeeld het «natuurhuis» alsnog standaard toegevoegd aan de lokale DSO's?

De Kamer krijgt de Gatewayreview over het DSO in het eerste kwartaal 2020. Ook het BIT-advies voor de verdere ontwikkeling van het DSO heeft de Kamer niet ten tijde van het plenaire debat. Hierdoor ontbreekt er

basale kennis over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het uiteindelijke DSO. Kan de regering daarom toezeggen dat indien de Kamer ten tijde van de voorhang van het inwerkingtredings-koninklijk besluit een debat voert over de staat van het DSO, dat daarbij dan wel de benodigde informatie ten aanzien van het DSO beschikbaar is? De gezamenlijke fractieleden denken daarbij minimaal aan het BIT-advies, de Gatewayreview, de nadere (financiële) afspraken tussen de koepels over onderhoud, beheer en doorontwikkeling van het DSO. Kan de regering dit bevestigend beantwoorden?

Onder huidig recht heeft de gemeenteraad de bevoegdheid een verklaring van geen bedenkingen te geven bij een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dit zal worden omgedraaid. Als argument wordt hiervoor gegeven dat anders in het nieuwe stelsel ook alle «kruimelgevallen» door de gemeenteraad moet worden bekeken. Waarom is, gezien het feit dat deze wijziging niet per se leidt tot minder werk voor de gemeenteraad, niet gekozen het oude systeem over te nemen? In eerdere vragen werd gevraagd naar de directe aanleiding van deze wijziging. Is deze wijziging van het systeem op verzoek van gemeenten gedaan? Hoe zal betrokkenheid van de gemeenteraad worden gestimuleerd? Kan de regering deze vraag alsnog beantwoorden?
De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vragen over de bevoegdheid een verklaring van geen bedenkingen te geven.

Bij de beantwoording van vraag 20 in de nadere memorie van antwoord (tevens beantwoording 32 en 101) geeft de regering het volgende antwoord op de vraag of burgers nog terechtkunnen bij de gemeenteraad voor bijsturing van het college van B&W: het antwoord is ja, via bindend advies en als het de gemeenteraad niet aanstaat hoe het college omgaat met vragen van burgers, kan de gemeenteraad altijd het college vragen om het besluit voor te leggen via hun «informatierecht». Daarmee kunnen ze afdwingen dat de gemeenteraad een bindend advies afgeeft. Bindend advies betekent dat er in één keer een besluit van gemeenteraad ligt. In de oude systematiek werd er in twee stappen besloten: advies en instemming. Bij advies kon de gemeenteraad punten zelf nog inbrengen. Dat kan nu niet meer of minder makkelijk. Is er een juridische mogelijkheid om het adviesrecht ook onderdeel te maken van het bindend advies, om zo in het nieuwe het stelsel van de Omgevingswet een plaats te geven? Zo ja, welke mogelijkheid is dat? En is de regering bereid om de suggestie over te nemen om ook bij het bindend advies/informatierecht mogelijk te maken dat burgers ideeën inbrengen en dat die meegegeven kunnen worden via het bindend advies aan het college van B&W?

Vraag 28 is maar deels beantwoord. Deze vraag draait om het participatierecht van mensen met lage inkomens. Mensen met lage inkomens kunnen volgens de regering onder het huidige en toekomstige recht onder voorwaarden gebruikmaken van sociale rechtsbijstand voor het omgevingsrecht. Kan de regering deze voorwaarden benoemen en toelichten?

De regering ziet vooralsnog geen relatie tussen inkomens en aantal rechtszaken. Dat werd dan ook niet betoogd. Betoogd werd dat de sociale advocatuur, die financieel al onder druk staat, met meer initiatieven als gevolg van de uitnodigingsplanologie meer rechtszaken kan verwachten. Welke extra middelen zijn voor de sociale advocatuur geregeld om dit mogelijk te maken? De regering schrijft dat er nog geen signalen zijn dat er extra middelen nodig zijn.

Positie gemeenteraad: niet alle vragen van de gezamenlijke fractieleden zijn beantwoord. Hoe wordt bijvoorbeeld geborgd dat voldoende tijd in de

procedures wordt geboden dat het tussenvoegen van een bindend advies of informatieverzoek aan het college van B&W past bij de normale agendavorming van een gemeenteraad, zodat voorkomen wordt dat een vergunning onherroepelijk is geworden terwijl de gemeenteraad reces heeft of in een piekmoment van zijn besluitvormingsprocessen zit? De kern van de vraag blijft natuurlijk waarom de regering met de Omgevingswet ervoor kiest om de rol van de gemeenteraad middels wetgeving in te perken, terwijl er heel veel andere normen middels een AMvB of ministeriële regeling van toepassing zijn. Kan de regering aangeven hoe deze afweging is gemaakt?

Bij de beantwoording van de vragen 33–39 over participatie lijkt de regering de achtergrond van de vragen niet begrepen te hebben: vanzelfsprekend kan een overheid toetsen op het aspect of er participatie is geweest. Maar de kern van de vraag was hoe het bevoegd gezag en rechters moeten beoordelen of die participatie van voldoende niveau ten opzichte van het initiatief is geweest. Daarbij verwijst de regering naar een participatieladder van de gemeente Den Haag. Maar daar waar alle gemeenten verantwoordelijk worden gemaakt voor het bepalen van hun eigen participatieniveau, kan de rechter geen houvast hebben. Daarom opnieuw de volgende vragen. Is de regering bereid om voor de invoering van de Omgevingswet en de aanvullingsbesluiten een werkbaarder document te maken, dat als leidraad voor participatie bij alle overheden kan dienen en dat to the point is zonder allerlei voorbeelden over hoe het in de praktijk zou kunnen gaan? Kan de regering toelichten hoe participatie in de Omgevingswet en daarmee verwante besluiten juridisch geborgd is, zodat participatie geen vrijblijvende keuze blijft van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag?

Ten aanzien van meervoudige en complexe zaken: de regering deelt het beeld van de Raad voor de rechtspraak niet dat er onder de Omgevingswet meer complexe rechtszaken zullen komen, want meestal zal een initiatiefnemer in de toekomst een activiteitenvergunning en geen omgevingsvergunning aanvragen. Op basis van welk onderzoek of analyse maakt de regering hier een andere inschatting dan de Raad? Is dit voor de rechtspraak onderzocht? Is het zo dat alleen ruimtelijke vergunningen bij de rechtspraak terechtkomen? Zo ja, kan de Kamer dat onderzoek ontvangen? Is de regering van plan het aantal en de complexiteit van de zaken te monitoren en zo nodig snel actie op te ondernemen als blijkt dat het beeld van de regering niet klopt?

Nog een aantal niet beantwoorde vragen: is de regering bereid om laagdrempelige informatievoorziening te faciliteren voor burgers, zodat er meer duidelijkheid ontstaat over wat de impact van een initiatief is op de leefomgeving? Wordt er in de informatievoorziening ook gestreefd naar begrijpelijk en toegankelijk taalgebruik, zodat burgers eenvoudig kunnen begrijpen wat de impact is van een initiatief? Zijn er omtrent de informatievoorziening richtlijnen waaraan deze moet voldoen en hoe zijn deze getoetst op toegankelijkheid van burgers? Hebben decentrale overheden en initiatiefnemers hiervoor de deskundigheid om deze taak naar voldoening te kunnen uitvoeren? Worden armlastige gemeenten financieel ondersteund om deze participatie mogelijk te maken? Wat zijn voor gemeenten en initiatiefnemers legitieme redenen om participatie na te laten?

De regering heeft geschreven dat inzicht in en de financiering van de kosten/baten van het totale stelsel van de Omgevingswet bij gemeenten/provincies pas derde kwartaal 2020 beschikbaar komt. Dit vinden de gezamenlijke fractieleden onmisbare informatie voor de Eerste Kamer om te kunnen betrekken bij de afweging inzake de Invoeringswet

Omgevingswet. Op een eerdere vraag heeft de regering al aangegeven dat de Kamer deze informatie niet voor de behandeling van de Invoeringswet ontvangt. Kan de regering toezeggen dat deze informatie wel beschikbaar is op het moment dat het koninklijk besluit inzake inwerkingtreding wordt voorgehangen?

Vraag 46, ten aanzien van Europese wetgeving: de regering deelt de zorgen voor normopvulling niet, maar komt vervolgens alleen met voorbeelden die gaan over normoverschrijding. Het inzicht dat gemeenten weleens geen plan zouden willen kunnen maken als ze nog lang geen normen overschrijden terwijl de luchtkwaliteit toch verslechterd, lijkt te ontbreken. Kan de regering de vragen beantwoorden vanuit het perspectief van norminvulling in plaats van normoverschrijdingen? De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vragen naar aanleiding van vraag 46.

Vraag 51, ten aanzien van G40-bezwaren en sancties als gemeenten deadlines niet halen: er worden volgens het Rijk niet veel nieuwe eisen gesteld en als dat al zo is, is dat goed voorbesproken. De G40 vreest desondanks extra complexiteit en lasten. De regering herkent dit beeld niet en benoemt dat gemeenten onderdelen van de bruidsschat kunnen aanscherpen of afschaffen. Echter, als de G40 wel gelijk heeft, ontstaat er dan niet een extra druk om lokaal regelgeving van de bruidsschat uit te zetten. Niet omdat dat logisch is, maar omdat lokale overheden daarmee kosten besparen? Zeker daar de regering zelf al aangeeft dat het voor gemeenten een uitdaging zal zijn. Wat is voor de rijksoverheid het minimum (niveau, aantal) aan regels in de bruidsschat dat door gemeenten overgenomen moet worden? Hoe bewaakt de regering dat de gemeenten niet om oneigenlijke redenen de regels van de bruidsschat niet onderhouden of «aanzetten»?

Ten aanzien van vraag 57: is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat voorafgaand aan de introductie van de Omgevingswet duidelijk moet zijn welke natuur- en milieukwaliteitsdoelen met die wetgeving dienen te worden gerealiseerd?
De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vraag naar aanleiding van vraag 57.

Ten aanzien van vraag 55 en 56: de regering geeft aan dat onderwerpen die baat hebben bij integrale benadering, belang hebben bij de stelselherziening. Bij infra- en bedrijventerreinen kan men bijvoorbeeld groen aanleggen. Kan de regering uitleggen waarom zij vindt dat dat onder het nieuwe omgevingsrecht meer zou opleveren dan met de huidige compensatieregels en ruimte voor gemeenten in bestemmingsplannen?
De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vraag naar aanleiding van de vragen 55 en 56.

Er wordt beschreven welke instrumenten een gemeente *kan* inzetten. Dat is erg vrijblijvend. Daarbij verwijst men vooral naar de EU-doelstellingen voor goede bescherming en niet naar ambities die los daarvan bestaan. Denk aan ambities voor gemeentelijke groenstructuren et cetera. Kan de regering uitleggen waarom zij verwacht dat met het nieuwe omgevingsrecht deze ontwikkeling makkelijker van de grond komt? Hoe kan men bijvoorbeeld boeren dwingen om rekening te houden met de stikstofuitstoot op hun omgeving?

Vraag 59, ten aanzien van expertise monitoring in kleine gemeenten: de regering is in het kader van invoeringsbegeleiding bereid gemeenten te helpen. Dat is mooi. De vraag is echter nog steeds: hoe? De gezamenlijke fractieleden vroegen inzicht in inzet en budget: kan de regering een

overzicht geven van de extra middelen die hiervoor beschikbaar worden gesteld? Denkt de regering na over een expertiseteam dat (kleine) gemeenten kan ondersteunen? Zo nee, is de regering bereid hierover na te denken?

Vraag 62, ten aanzien van evaluatie en aanscherping van normen: de volgende vragen lijken niet beantwoord. De gezamenlijke fractieleden zijn van mening dat aanscherpen van kwetsbare waarden alleen moet kunnen plaatsvinden op positieve grond. Is de regering het met hen eens dat bij de evaluatie van kwetsbare doelen alleen de mogelijkheid zou moeten bestaan om de leefomgeving te verbeteren, en dus niet om normen uit te hollen om op die wijze aan de normen te voldoen? Ook wanneer die niet vanuit EU naar beneden druppelen? Zo ja, hoe gaat de regering zorgen dat hierbij de nadruk ligt op beschermen? Zo nee, zou de regering bereid zijn deze bevoegdheid aan gemeenten te geven, zodat zij zelf gebieden hiervoor kunnen aanwijzen? Kan de regering een overzicht geven, uitgesplitst naar gemeente, van welke onderdelen van de leefomgeving het meest kwetsbaar zijn voor overbenutting? Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat normen alleen positief aangescherpt kunnen worden?
De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vragen naar aanleiding van vraag 62.

De gezamenlijke fractieleden wijzen erop dat het oefenjaar voor het DSO bijna gaat beginnen. Het BIT heeft laten weten niet in staat te zijn een tussentijdse toets uit te voeren. Hierover ontvangt de commissie op korte termijn nog een voortgangsbrief. Wanneer komt deze brief? Is er bij het BIT, ondanks de onafhankelijkheid van het BIT, op aangedrongen om de aanvraag op te maken? Zo nee, is de regering bereid dit te doen? Heeft de uitstel van behandeling in de Eerste Kamer nog gevolgen voor het oefenjaar voor het DSO? Wordt in deze voortgangsbrief ook vooruitgeblikt op de verwachtingen van decentrale overheden bij de aansluiting op DSO-LV?

De gezamenlijke fractieleden staan positief tegenover de ontwikkeling van de toegankelijkheid van het DSO voor mensen met een beperking. Over het vullen van het DSO hebben zij nog een aantal vragen. Op welke manier wordt de Kamer geïnformeerd over eventuele problemen en vertraging bij het vullen van de DSO tijdens het oefenjaar? Bij welke mate van vertraging is het niet mogelijk om per 1 januari 2021 met het stelsel te beginnen? Welke criteria heeft de regering hiervoor met de provinciale en lokale overheden afgesproken?

In de nadere memorie van antwoord wordt beschreven dat er nu nog geen gezamenlijk gedragen inzichten zijn over invoeringskosten en structurele effecten op de kosten. Toch wordt een aantal meevallers genoemd. De gezamenlijke fractieleden willen weten of er ook al tegenvallers zijn aan te wijzen. Daarnaast willen zij weten hoeveel geld er door decentrale overheden reeds aan externe adviseurs is uitgegeven en welke kosten hiervoor nog verwacht worden. Kan de regering hier een overzicht van geven?

Provincies ontvangen geen bruidsschat, omdat afgesproken is dat de provincies hun omgevingsverordeningen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zullen hebben. Uit de monitor blijkt dat een groot deel van de provincies hier nog mee moet beginnen. Wat gebeurt er als de provincies niet op tijd hun omgevingsverordeningen afgerond hebben? Wat betekent dit voor de invoering van de Omgevingswet? Kunnen de gezamenlijke fractieleden dit antwoord van de regering lezen als een voorwaarde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet?

De regering schrijft dat waarschijnlijk geen sprake is van een concretiserend besluit van algemene strekking op het moment dat een verordening vastgesteld wordt met zowel de aanwijzing en begrenzing van een beperkingengebied als de in dat gebied geldende regels. Wanneer geen sprake is van een concretiserend besluit van algemene strekking, staat er geen bezwaar en beroep open. Kan de regering verduidelijken of er nu situatie wordt gecreëerd waarbij burgers niet in bezwaar kunnen gaan? De leden van de **50PLUS**-fractie sluiten zich niet aan bij deze vraag over concretiserende besluiten van algemene strekking.

Uit de nadere memorie van antwoord komt naar voren dat gemeenten niet kunnen voorkomen dat de burger twee gelijktijdig van toepassing zijnde regels vindt. Twee naast elkaar bestaande regels kunnen verwarrend zijn. Hoe zorgt de regering ervoor dat dit ook voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, te begrijpen is. Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat een informatietekstje hierbij zou kunnen helpen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Op 12 december 2019 verscheen het interview met de Nationale ombudsman, Reinier van Zutphen, over de Invoeringswet Omgevingswet. Hij zegt hierover het volgende: «*Kijk naar inspraakavonden, daar zie je dezelfde groep: welbespraakt, mensen die passen in de systemen die we hebben bedacht. Maar daardoor dreigen we groepen te vergeten. Dat is bij alle vorige decentralisaties gebeurd en nu dreigen we bij de Omgevingswet die fout te herhalen.».* Voor de D66-fractieleden is het belangrijk dat het voorliggend wetsvoorstel de toegankelijkheid en laagdrempeligheid borgt. Zij vragen aan de regering hoe de uitspraak van de Nationale ombudsman zich verhoudt tot de technische briefing waarin de Eerste Kamer is geïnformeerd over de toegankelijkheid, ook voor laaggeletterden en mensen met een beperking. Hierbij werd duidelijk dat de overheid alles op alles zet om de toegankelijkheid te kunnen garanderen.

Daarnaast hebben de fractieleden nog twee vragen naar aanleiding van het interview. Hoe wordt ervoor gezorgd dat iedereen straks mee kan met deze nieuwe ontwikkelingen? Hoe gaan gemeenten burgers en bedrijven ondersteunen en kan dat worden waargemaakt door alle gemeenten?

In dezelfde week verscheen op 13 december 2019 in het Nederlands Juristenblad het artikel: «*Stop de Omgevingswet*» van Jan van der Grinten en Tijn Kortmann. Zij schrijven het volgende: «*De Omgevingswet is [...] geen verbetering ten opzichte van het huidige omgevingsrechtelijke landschap, laat staan een verbetering die niet «eenvoudig beter» door kleine ingrepen in het bestaande stelsel kan worden bereikt.*» Even verderop lezen de D66-fractieleden het volgende: «*Misschien wel de meest fundamentele denkfout die aan de wet ten grondslag ligt is de vermeende noodzaak tot vereenvoudiging van het omgevingsrecht.*»

De auteurs bestrijden dat burgers deze bundeling als een vereenvoudiging of verbetering zullen zien of ervaren. Als voorbeeld noemen zij dat het al lastig is als burger om aan de hand van de wet te kunnen bepalen wie het bevoegd gezag is om op zijn aangevraagde te beslissen. Voor de D66-fractieleden is de vereenvoudiging een doelstelling die zij onderstrepen. Om die reden hebben zij de volgende vraag aan de regering. Kan de regering een reactie geven op dit artikel in het Nederlands Juristenblad?

Bij de start van de Omgevingswet was de gedachte dat verantwoordelijkheden in het fysieke domein bij een zo laag mogelijke overheidslaag diende te worden neergelegd, dicht bij de burger. Inmiddels zijn er nationale doelen en taken ten aanzien van energie en zijn regio's verantwoordelijk voor de totstandkoming van Regionale Ontwikkeling Strategieën (RES'sen). Op pagina 13 van de nadere memorie van antwoord staat dat bij de totstandkoming van de RES'sen de relevante uitgangspunten in de NOVI benut worden. Deze afspraken en uitkomsten van de onderzoeken in de klimaatadaptieve regio's zullen uiteindelijk vertaald moeten worden in instrumenten van de Omgevingswet. Mede door de komende Omgevingswet zijn er allerlei overlegorganen: Interbestuurlijk Programma IBP, Regionale Energie Strategieën (RES), MIRT-overleg, Klimaatadaptatie-allianties, regionale woningbouwafspraken. In de NOVI wordt het begrip Omgevingsagenda geïntroduceerd. Hier hebben de D66-fractieleden de volgende vragen over.
De fractieleden van D66 vragen hoe ervoor wordt gezorgd dat als het om de energietransitie gaat, de projecten op lokaal en regionaal niveau aansluiten op elkaar en dat ze aansluiten bij bovenregionale netwerken en landelijke plannen. Wie is verantwoordelijk voor deze inhoudelijk aansluitingen? Dat geldt des temeer nu de NOVI geen dwingende regels kent die decentraal doorwerken, alleen uitgangspunten.

Hoe ziet de regering de afstemming tussen deze overlegorganen en ambities op macro-, meso- en microniveau?

Op pagina 24 en verder van de nadere memorie van antwoord staat participatie verwoord als een begrip. Het niveau van participatie (zie ladder) is daarin niet weergegeven zoals beargumenteerd. Hierover willen de D66-fractieleden graag de volgende vraag stellen. Op welke wijze kan verbeterd worden dat er een minimumparticipatieniveau mogelijk wordt voor inwoners afgestemd op de impact van het project? Nu kan de verleiding groot zijn bij instanties om lage waarden aan te houden voor het niveau van participatie. Participatie is wel geregeld bij buitenplanse omgevingsactiviteiten door het aangenomen amendement van Van Eijs.

Op pagina 43 van de nadere memorie van antwoord staat dat de G40 bezorgd is dat de overdracht van de Rijksregels van de zogeheten bruidsschat, zorgt voor complexiteit en lasten. Geluid wordt gedecentraliseerd naar gemeenten als onderdeel van de bruidsschat. Het kan dan gaan om het geluid bij spoor, luchtvaart, Rijksweg en industrie. Dit leidt tot de volgende drie vragen. Is het wel gewenst om een aantal directwerkende Rijksregels waarvan gemeenten nu reactief mogen afwijken, te vervangen door instructieregels waarbij gemeenten proactief nadenken over de gewenste milieukwaliteit op een locatie? Is dit niet moeilijk uitvoerbaar voor gemeenten, gelet op de kennis en ervaring die hierbij nodig is? Is een onderscheid te maken welke geluidsnormen naar welk niveau worden gedecentraliseerd om ongelukken te voorkomen?

Over de digitalisering is het vertrouwenwekkend dat een degelijke organisatie als het Kadaster de leiding heeft en niet een ambitieus ICT-bureau. Ook vinden de fractieleden van D66 het verstandig dat is gekozen voor een stapsgewijze aanpak en niet een algehele omschakeling op één tijdstip. Bij iedere stap die niet goed gaat, kan men terug. Een ruime tijd voor het uittesten met echte burgers en bedrijven is naar hun mening heel belangrijk. Uitstel zorgt dat de afstand tussen koplopers en achterblijvers alleen maar groter wordt en dat is volgens hen ongewenst. De D66-fractieleden zijn een voorstander van het op termijn doorontwikkelen van het DSO naar de oorspronkelijke gedachte van de Laan van de Leefomgeving met de bijbehorende informatiehuizen. Kan de regering aangeven of dit de ambitie is en of dit mogelijk is?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De technische briefing/demonstratie van de stand van zaken wat betreft het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) op 26 november jl. was verhelderend. Een goed werkend DSO dat op alle niveaus geïmplementeerd is, zal onmiskenbaar van toegevoegde waarde zijn voor eenieder die op het gebied van de ruimtelijke ordening informatie zoekt dan wel activiteiten onderneemt waar bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor aangevraagd moet worden. Een aantal vragen en zorgen van de leden van de fractie van de PvdA over het digitaal stelsel zijn door de technische briefing en de antwoorden uit het nader voorlopig verslag helaas niet weggenomen. Een verwarrend punt blijft wat er af is op 1 januari 2021 en wat de consequenties daarvan zijn voor de bruikbaarheid en klantvriendelijkheid van het systeem. Tijdens de hiervoor genoemde technische briefing werd aangenomen dat het DSO-LV voor circa 80% gevuld zou zijn eind 2020. Ook in de nadere memorie van antwoord staat [5] dat het DSO eind 2020 voor *het grootste deel* wordt opgeleverd. Toch staat in de «Folder Omgevingsloket» dat eind 2020 het volledige DSO-LV Basisniveau opgeleverd wordt en dat er dan een volledig werkend systeem is dat voldoet aan de eisen en wensen van de opdrachtgevers VNG, UvW, IPO en het Rijk. Wat is een volledig werkend systeem, zo vragen de leden van de fractie van de PvdA. Is dit een volledig gevuld DSO-LV? Zo niet, wat is dan de definitie van een volledig werkend systeem? Toen de regering op basis van het BIT-advies gekozen heeft voor een agile aanpak voor het ontwikkelen van het DSO hebben de leden van de commissie IWO uit de Eerste Kamer aan de regering gevraagd of met deze aanpak geen concessies zouden worden gedaan aan het basisniveau van wat opgeleverd zou worden in 2021. Dat is destijds uitdrukkelijk door de regering toegezegd. Staat deze toezegging nog steeds?

In antwoord op vragen van de VVD-fractieleden [3] over de vulling van het DSO, wordt aangegeven dat wat betreft het opleveren van Standaard Officiële Publicaties vertraging is opgelopen. De regering verwacht, zo lezen de leden van de fractie van de PvdA, dat de implementatie haalbaar is. Wat is het huidige beeld? Aangekondigd wordt dat er maatregelen genomen worden als er vertraging optreedt. Welke maatregelen bedoelt de regering en wanneer worden deze genomen?

In de nadere memorie van antwoord [41] staat dat gemeenten en waterschappen zelf verantwoordelijkheid zijn voor het actueel houden van vraagbomen van de bruidsschat en het verwijderen van verouderde vraagbomen. Wat zijn de consequenties als zij dit niet doen? Wordt hierop toegezien en, zo ja, hoe en door wie? En zo niet, waarom niet? Welke consequenties kan het onterecht handhaven van verouderde vraagbomen hebben voor burgers en bedrijven?

Bij het ontwikkelen van het DSO-LV wordt nadrukkelijk gestuurd en gecontroleerd op de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het systeem voor iedereen. De leden van de fractie van de PvdA danken de regering voor de antwoorden die op dit punt gegeven zijn [40]. Daar staat dat het DSO toegankelijk moet worden gemaakt door het voldoen aan de Europese standaard (EN 301 549), vertaald in de WCAG-richtlijn.[2] De leden van de PvdA-fractie zijn blij te lezen dat het DSO in overeenstemming met deze richtlijn wordt ontwikkeld en getoetst. Zij danken de regering voor het verslag van deze toetsing van het in ontwikkeling zijnde DSO-LV door de stichting Accessibility dat zij mochten ontvangen en de toezegging dat

[2] Web Content Accessibility Guidelines 2.1 AA gebaseerd op de Europese Standaard EN 301 549, versie 2.1.2.

de daarin opgenomen verbeterpunten opgepakt worden. Kan de regering aangeven wanneer de volgende toetsing door de stichting Accessibility plaatsvindt? Is zij bereid om de resultaten hiervan wederom aan de Kamer beschikbaar te stellen?

Tijdens de voornoemde technische briefing bleef onduidelijk of dat wat de decentrale overheden en uitvoeringsorganen ontwikkelen, ook voldoet aan de voorgenoemde richtlijn. Kan de regering bevestigen dat dit wel het geval zal zijn en toezeggen dat de toetsing en het toezien op de toegankelijkheid, ook betrekking zullen hebben op de decentrale delen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet? Zo ja, is de regering bereid bij de monitoring van de implementatie vanaf nu aandacht te besteden aan dit punt? Zo nee, waarom niet en hoe houdt de regering dan zicht op de toegankelijkheid van het volledige DSO?

In de nadere memorie van antwoord [41] staat verder dat decentrale overheden *desgewenst* toepasbare regels maken om hun regelgeving gebruiksvriendelijk te ontsluiten, maar dat dit niet verplicht is. Waarom is dit niet verplicht? Is het niet de taak van overheden op alle niveaus, en ook van uitvoeringsorganen, om zorg te dragen voor een stelsel dat voor iedereen doenlijk is? Waarom worden er geen stringentere eisen gesteld aan de wijze waarop decentrale overheden informatie beschikbaar stellen?

Wat betreft de uniformiteit van wat aangeboden wordt, antwoordt de regering [93] dat er vrijheid van het bevoegd gezag nodig is om aan te kunnen sluiten bij een grote verscheidenheid aan doelgroepen wat betreft taalgebruik en digitale vaardigheden. Dat inhoudelijk de informatie aan moet sluiten aan de lokale informatiebehoefte van inwoners en bedrijven, kunnen de fractieleden van de PvdA zich goed voorstellen. Zij hebben er minder beeld bij wat betreft het taalgebruik en de digitale vaardigheden. Kan de regering een voorbeeld geven waaruit blijkt dat dit aan de orde is? Staat de benadering van lokale variatie wat betreft de digitale toegankelijkheid niet haaks op het uitgangspunt dat alle verstrekte informatie moet voldoen aan de eerder genoemde WCAG-richtlijn, zodat de informatie voor iedereen te lezen en te begrijpen is?

Wat betreft het gefaseerd vullen van het DSO geeft de regering [93] in de nadere memorie van antwoord aan dat er geen problemen zijn te verwachten voor meervoudige aanvragen. Betekent dit dat alle elektronische formulieren die hiervoor relevant zijn, per 1 januari 2021 digitaal beschikbaar zijn?

Een vraag die de fractieleden van de PvdA blijft puzzelen, is of gezien de status van de besluitvorming over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswetten en de daarbij behorende besluiten en de vele activiteiten die nog verricht moeten worden wat betreft het vullen van het DSO, er wel echt sprake is van een oefenjaar. Het jaar 2020 staat in het teken van het opdoen van ervaring met het DSO. Het gaat ook om zaken als gebruiksgemak, performance, functionaliteiten en beheer. Door wie en op welke wijze en aan de hand van welke criteria worden deze zaken beoordeeld? Waar en hoe wordt bepaald of het DSO aan de gestelde eisen voldoet? De regering geeft in antwoord op vragen van de VVD-fractieleden [5] aan dat in voorjaar 2020 wordt bezien of er genoeg vorderingen worden gemaakt en hoe eventuele overgangsvraagstukken opgelost worden. De vraag is of er in het voorjaar 2020 al voldoende zicht is op de werkbaarheid van het DSO en er voldoende ervaring mee is opgedaan om een realistisch beeld te hebben van de te verwachten status van het DSO eind 2020. Graag ontvangen deze leden een reactie op dit punt. Is het niet wenselijk dat de feitelijke beoordeling van de vraag of

alles voldoende op orde is om de Omgevingswet in werking te laten treden, afgerond en positief beoordeeld moet worden vóór de Eerste Kamer het koninklijk besluit met de invoeringsdatum voor de Omgevingswet krijgt voorgelegd? Zo ja, hoe wordt dit gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?

Vanaf 2021 wordt het DSO verder gevuld. De regering geeft aan [125] dat het ontsluiten van lopende aanvragen en meldingen niet valt binnen het basisniveau en dat dit onder andere met de bescherming van persoonsgegevens te maken heeft. Voor inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden zou het heel prettig zijn als zij op termijn wel zicht krijgen op deze aanvragen. Is dit voorzien in de verdere uitbouw van het DSO en, zo ja, op welk termijn? En zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie danken de regering voor het heldere en eerlijke antwoord over de verdeling van schaarse rechten [135]. Op welk termijn verwacht de regering samen met de VNG de handreikingen beschikbaar te hebben? En wanneer wordt op dit punt helderheid vanuit het bestuursrecht verwacht? Is het daarvoor noodzakelijk dat concrete zaken aan de bestuursrechter worden voorgelegd en, zo ja, zijn er op dit moment zaken aanhangig gemaakt? Zo niet, wat is nodig om de gewenste helderheid te verkrijgen?

De regering geeft als antwoord op de vragen van de gezamenlijke fractieleden aan dat er geen extra maatregelen nodig zijn voor procedures in het omgevingsrecht om gelijkwaardige rechtsbescherming te bieden aan personen met een laag inkomen. De leden van de fractie van de PvdA vrezen dat de genoemde griffierechten (€ 174 voor beroep en € 259 voor hoger beroep) wel degelijk een drempel zullen zijn. Niet alleen voor mensen met een bijstandsuitkering, maar voor een veel grotere groep mensen met een beneden modaal inkomen kunnen deze kosten een behoorlijke drempel zijn. Op welke wijze wordt nu in kaart gebracht hoeveel personen bezwaar maken tegen besluiten van de gemeenten op het gebied van ruimtelijke ordening en wat de gronden van inwoners zijn om hier wel of niet voor te kiezen? Wordt daarbij ook gekeken naar de inkomenspositie van degene die bezwaar maakt? Is de regering bereid om op dit gebied de ontwikkelingen te monitoren, om zicht te houden op de effecten van Omgevingswet op de rechtsbescherming van inwoners?

Wat betreft het garanderen van een gelijkwaardig beschermingsniveau inzake gezondheid, veiligheid en milieu heeft de regering toegezegd in de Implementatiemonitor de toepassing van de afwegingsruimte van de decentrale overheden voor het beschermingsniveau en de regeldruk te monitoren. In de nadere memorie van antwoord [29, 30] geeft de regering aan dat zij eerst een onderzoek laat uitvoeren om scherp in kaart te brengen waar voor de decentrale overheden de nieuwe decentrale beleidsruimte ligt. Is dit onderzoek afgerond en is de regering bereid om de resultaten ter beschikking te stellen aan de Eerste Kamer, zo vragen de leden van de fractie van de PvdA. Wanneer worden de resultaten ervan verwerkt in de Implementatiemonitor?
Daarbij vragen de PvdA-fractieleden zich af hoe met conflicterende belangen tussen gemeenten, regio's en provincies, mochten die zich voordoen, omgegaan wordt. Zeker daar waar dit handelen niet in lijn is of onvoldoende bijdraagt aan landelijke doelen. Graag een reactie van de regering op dit punt.

In de nadere memorie van antwoord [26, 27, 32, 101] gaat de regering in op vragen die gesteld zijn door meerdere fracties over de rol die gemeenteraden in kunnen nemen. Duidelijk is dat het aan de gemeenteraden zelf is om daar een keus in te maken. De fractieleden van de PvdA vinden het

van belang dat gemeenteraden goed geïnformeerd zijn over de keuzes die zij hebben en de consequenties daarvan voor hun invloed op de gemeentelijke procedures en besluitvorming. Het antwoord dat het in aanloop naar de inwerkingtreding aan de colleges van burgemeester en wethouders is om de besluitvorming voor te bereiden die nodig is voor een goede implementatie zodat de gemeenteraden hierin mogelijke keuzes kunnen maken, is correct maar erg mager. Voor de democratische legitimering van het handelen van gemeenten is een gemeenteraad die bewust kiest welke positie hij inneemt wat betreft zaken aangaande de Omgevingswet, een voorwaarde. Onderschrijft de regering deze zienswijze van de fractieleden van de PvdA? Welke aanvullende acties worden ondernomen of is de regering bereid om te ondernemen om te monitoren of gemeenteraden daadwerkelijk zelfstandig hun positie in dezen bepalen en voldoende geïnformeerd zijn over de verschillende mogelijkheden wat betreft hun beïnvloedingsmogelijkheden?

Wat betreft participatie zijn de leden van de fractie van de PvdA blij dat de regering bereid is om op een begrijpelijke en toegankelijke manier aanvullende informatie te ontwikkelen over het participatieproces. Het lijkt hen van belang dat die informatie op een laagdrempelige wijze terechtkomt bij alle bij bijvoorbeeld een projectbesluit, omgevingsvisie of omgevingsplan betrokken partijen bij aanvang van het ontwikkeltraject. Het verspreiden van de informatie via de website «Aan de slag met de Omgevingswet» is volgens de PvdA-fractieleden helpend, maar niet toereikend. Welke mogelijkheden ziet de regering om de decentrale overheden te verplichten om relevante belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) tijdig te informeren over de verschillende mogelijkheden om te participeren?

In de nadere memorie van antwoord [32 en verder] geeft de regering haar visie op de vormgeving van participatie. Daaruit blijkt dat zij participatie niet wil verplichten en geen inhoudelijke eisen wil stellen aan de wijze waarop participatie moet plaatsvinden. Daarbij komt dat, bijvoorbeeld bij de aanvraag van een omgevingsvergunning, de regering schrijft dat initiatiefnemers gerechtvaardigde redenen kunnen hebben om af te zien van participatie. Zelfs een verstoorde relatie met buren wordt als een gerechtvaardigde grond beschouwd om af te zien van participatie. Het lijkt dat er veel ruimte wordt gegeven om af te zien van participatie. Graag een reactie op dit punt.
Bovendien staat in de nadere memorie van antwoord dat de gemeenteraad kaders *kan* stellen voor participatie en daarop kan controleren. Op basis van het voorafgaande vrezen de fractieleden van de PvdA dat door het ontbreken van helderheid op het gebied van participatie (zowel op inhoud als aanpak), met name burgers het idee zullen hebben dat zij buiten spel worden gezet c.q. ze daadwerkelijk buiten spel worden gezet. Zij kunnen niet terugvallen op heldere kaders of werkwijzen waar initiatiefnemers en gemeenten zich aan moeten houden. Ze kunnen verder nauwelijks gebruikmaken van ervaringen in andere gemeenten, omdat iedere gemeente en iedere initiatiefnemer haar eigen invulling aan participatie kan geven. Graag een reactie van de regering hierop.

Verder wordt in de nadere memorie van antwoord verwezen naar een voornemen van de regering om de Gemeentewet te wijzigen wat betreft kaders waarbinnen inwoners op het gebied van beleidsprocessen kunnen participeren. Wat dat laatste betreft, lijkt het de fractieleden van de PvdA van belang dat deze wetswijziging voor het van kracht worden van de Omgevingswet afgerond is. Zij zijn benieuwd naar wat de regering wil gaan vastleggen in de wetswijziging. Wat betreft de fractieleden van de PvdA is participatie iets wat goed geregeld en geborgd moet worden. Wat hen betreft zetten de decentrale overheden hier zich vol voor in. Het moet

regel zijn dat belanghebbenden, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties geïnformeerd en geraadpleegd worden. De PvdA-fractieleden horen graag of de regering het op dit punt met hen eens is en hoe zij hier zorg voor gaat dragen. Daarbij hoort ook de garantie dat – in lijn met de toezegging die gedaan is in het debat over het wetsvoorstel Omgevingswet (T02439) er voldoende financiële middelen voor de participatie beschikbaar worden gesteld. Helderheid op dit punt is gewenst voordat de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet plaatsvindt.

In de nadere memorie van antwoord geeft de regering verder aan dat het aan de democratisch gekozen volksvertegenwoordigers is om een goed proces van participatie in te richten. De regering is van oordeel dat zij bij uitstek in de positie zijn om te werken aan een klimaat van openheid en tolerantie. In formele zin onderschrijven de leden van de PvdA-fractie die zienswijze van de regering. De vraag is echter aan de orde of gemeenteraden voldoende voorbereid zijn om hier invulling aan te geven. Daarbij zal de mate waarin de gemeenteraad kan werken aan een sfeer van openheid en tolerantie, afhangen van de lokale context en wijze van werken en samenwerken. De leden van de fractie van de PvdA vinden het van belang dat burgers hier geen nadeel van zouden moeten ondervinden. Hoe gaat de regering dit voorkomen, zo vragen de PvdA-fractieleden.
Uit de antwoorden van de regering op de juridische mogelijkheden om bezwaar tegen een besluit in het kader van de Omgevingswet in te stellen, blijkt dat er geen aparte rechtsingang is die verband houdt met participatie. Bezwaarmakers kunnen alleen naar voren brengen dat een besluit onzorgvuldig is voorbereid of dat er sprake is van een onvoldoende afweging van belangen. De vraag is echter aan de orde op basis waarvan dan de rechter een oordeel velt of de bezwaarmaker in het gelijk wordt gesteld. De regering kiest er immers bewust voor geen enkele eis te stellen aan participatie. Graag een reactie van de regering op dit punt.

De fractieleden van de PvdA vragen zich, samenvattend, af waarop het vertrouwen van de regering is gebaseerd dat initiatiefnemers en bestuursorganen de verantwoordelijkheid nemen om in het participatieproces iedereen te laten meetellen, zonder daar in de Invoeringswet Omgevingswet en/of het Omgevingsbesluit nadere waarborgen voor in te bouwen. Deze werkwijze staat in schril contrast ten opzichte van de eisen die de regering stelt aan participatie en medezeggenschap in sectoren als het onderwijs en de zorg, ook daar waar taken overgedragen zijn aan decentrale overheden. Wat maakt dat de regering zo anders handelt dan in andere gedecentraliseerde (hiërarchische en/of functioneel gedecentraliseerde) domeinen? Waarop is dit vertrouwen van de regering gebaseerd dat het wel goed zal komen met de participatie op alle domeinen en overheidslagen? Wanneer spreekt de regering van succesvolle participatie in het kader van de Omgevingswet en hoe brengt ze dit de komende jaren in kaart?

Ook de Nationale ombudsman, Reinier van Zutphen, roept in een bericht van 12 december jl. overheden met klem op in hun dienstverlening het burgerperspectief centraal te stellen, zodat alle burgers straks nog mee kunnen doen.[3] Wat is de reactie van de regering op de aandachtspunten die hij formuleert in het voornoemde bericht? Specifiek vragen de leden van de fractie van de PvdA aandacht voor de oproep van de Nationale ombudsman voor de noodzaak om mensen goed te begeleiden, gezien de complexiteit en de veelomvattendheid van het omgevingsrecht. De

[3] Omgevingswet: Zorg dat burger mee kan blijven doen! Nationale ombudsman Reinier van Zutphen. 12 december 2019.

regering lijkt op basis van antwoorden op vragen [1, 105] te suggereren dat veel op te lossen is door begrijpelijke digitale informatie. De leden van de fractie van de PvdA waarderen zeer dat daarbij rekening wordt gehouden met het doenvermogen van alle inwoners. Ze gaan er echter van uit dat er meer moet gebeuren om rekening te houden met mensen met verminderd doenvermogen. Wordt door de regering voorzien dat er voor alle mensen die te maken hebben met de Omgevingswet, genoeg capaciteit beschikbaar is bij de decentrale overheden, waterschappen et cetera om altijd iedereen persoonlijk te woord te staan en te begeleiden? En zo ja, hoe?

Verder geeft de regering [89] aan dat niet voorzien wordt in een landelijke publiekscampagne. De communicatie wordt volledig in handen gelegd van de gemeenten. Op welke wijze wordt zicht gehouden op de kwaliteit en compleetheid van deze informatievoorziening? Is dit een van de onderwerpen die meegenomen wordt in de Implementatiemonitor, zo vragen de fractieleden van de PvdA. De invoering van de Omgevingswet gaat echter verder dan veranderingen in het gemeentelijk domein. Hoe wordt geborgd dat burgers en bedrijven integraal geïnformeerd worden over de fundamentele veranderingen die samenhangen met de Omgevingswet? Waarom is niet gekozen voor een landelijke campagne over de veranderingen inclusief aandacht voor de informatieve websites www.omgevingswetportaal.nl en www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl? Wanneer is de regering tevreden over de bekendheid van burgers en bedrijven met de nieuwe Omgevingswet? Wordt dit ook gemonitord en, zo ja, hoe?

De regering geeft aan dat er op gemeentelijk, provinciaal en waterschapsniveau al veel activiteiten plaatsvinden om inwoners en bedrijven te informeren over de invoering van de Omgevingswet. De leden van de PvdA-fractie staan hier positief tegenover. Kan de regering aangeven hoeveel inwoners bereikt worden met deze activiteiten?

Hoe worden de bijna 900.000 mensen zonder internet geïnformeerd over de implicaties van de beoogde invoering van de Omgevingswet? Welke ondersteuning krijgen zij als zij een omgevingsvergunning in willen dienen, willen participeren in bijvoorbeeld het opstellen van een lokale of provinciale omgevingsvisie of hun visie willen geven over een concreet project?

De fractieleden van de PvdA danken de regering voor het heldere overzicht van de stand van zaken van de voorbereidingen gerelateerd naar grootte van de gemeente [107]. Daaruit blijkt dat er minder bekend is over de stand van zaken van de kleinere dan de grotere gemeenten. Het is goed om te lezen dat vanuit de VNG extra actie richting deze gemeenten wordt ondernomen. Is de regering bereid om deze informatie standaard op te nemen in de volgende voortgangsrapportages en daarbij aan te geven of zij verwacht dat de gemeenten tijdig klaar zijn met de noodzakelijke voorbereidingen?

Op de vragen die de gezamenlijke fractieleden hebben gesteld [35 e.v.] over de effecten en kosten voor de burger doordat de rechtszaken zwaarder of complexer zouden worden, geeft de regering in de nadere memorie van antwoord aan dat zij denkt dat dat niet zo zal zijn. Een aantal wetgevingsadvocaten ziet dit anders, waaronder Van der Grinten en Kortmann.[4] De Omgevingswet is niet eenvoudig geformuleerd, veel inhoudelijke regels krijgen een plek in de onderliggende AMvB's. Het is

[4] Stop de Omgevingswet. Jan van der Grinten & Tijn Kortmann. Nederlands Juristenblad. 13-12-2019 – afl. 43.

denkbaar dat de fundamentele andere manier van werken, van «nee tenzij» naar «ja mits», inclusief de veranderende rolverdeling tussen het Rijk en de decentrale overheden, voor alle partijen tot nieuwe juridische vragen zal leiden. Onderkent de regering dit? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is zij bereid extra financiële middelen beschikbaar te stellen, mocht ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet de rechtspraak extra belast worden?

De voorgenoemde advocaten zijn van oordeel dat er een fundamentele denkfout aan de wet ten grondslag ligt: de vermeende noodzaak tot vereenvoudiging van het omgevingsrecht en de veronderstelling dat de Omgevingswet zaken eenvoudiger maakt. Graag een reactie van de regering hierop.

De leden van de fractie van de PvdA vinden de antwoorden van de regering op vragen [12] van verschillende fracties over het toereikend zijn van de invoeringskosten, niet geruststellend. Het feit dat partijen in overleg treden als de kosten hoger zijn dan verwacht, lijkt hen niet meer dan logisch. De vraag is echter aan de orde wat de implicaties zijn als er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de implementatie en uitvoering van de Omgevingswet. De leden van de fractie van de PvdA vrezen dat dit ten koste zal gaan van de ondersteuning van burgers en raadsleden bij het wennen aan en het werken met de Omgevingswet en het doorontwikkelen van het Digitale Stelsel Omgevingswet dan wel leidt tot onacceptabele verhoging van de leges. Deelt de regering deze vrees? Zo ja, wat gaat zij doen om die weg te nemen? Zo nee, waarom niet? In de nadere memorie van antwoord [12 en 52] staat bovendien dat pas in de herfst 2020 goed zicht is op de implementatie en structurele kosten. Deze informatie lijkt de fractieleden van de PvdA cruciaal voor de definitieve besluitvorming over de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Deelt de regering hun opvatting? Zo nee, waarom niet?

Wat betreft het implementatietraject danken de leden van de PvdA-fractie de regering voor het heldere antwoord over de te nemen stappen en deadlines in antwoord op de vragen van gezamenlijke fractieleden [55, 56]. Op de vraag waarom er niet voor gekozen is de termijn die gemeenten hebben om een omgevingsplan te maken te verkorten, geeft de regering geen helder antwoord. Het feit dat de VNG en de onafhankelijke adviescommissie de periode tot 2029 een redelijke termijn vinden, is nog geen onderbouwing van de noodzaak van deze termijn. Gemeenten moeten per 1 januari 2024 een integrale omgevingsvisie hebben. Ze kunnen er daarna nog 5 jaar over doen voordat het omgevingsplan klaar hoeft te zijn. Bestaat niet het gevaar dat deze periode zo lang is, dat ten gevolge van gemeenteraadsverkiezingen, landelijke, internationale ontwikkelingen er nieuwe inzichten zijn, waardoor de omgevingsvisie achterhaald is als het omgevingsplan vastgesteld wordt? En, zo ja, hoe moet daar dan mee omgegaan worden? Welke belemmeringen maken het sneller vaststellen van het omgevingsplan niet mogelijk? Voor de duidelijkheid voor alle betrokken partijen is het toch wenselijk dat de termijn zo kort als mogelijk is? Graag een reactie van de regering hierop.

De regering antwoordt op vragen [97] over het beschikbaar zijn van voldoende geld, menskracht en dergelijke dat in de komende jaren het realiseren van de werkwijzen conform het Globaal programma van eisen de eigen verantwoordelijkheid is van individuele gemeenten, provincies en waterschappen. De financiële situatie van deze partijen loopt echter uiteen. Denkbaar is dat Artikel 12-gemeenten geen eigen middelen vrij kunnen maken voor de invoering van de Omgevingswet. Krijgen deze gemeenten extra middelen uit het gemeentefonds voor de implementatie?

Vanaf 2021 kunnen inwoners, gemeenteraden, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden pas daadwerkelijk aan de slag met de Omgevingswet in de praktijk. Wat betreft de cultuurverandering die noodzakelijk is voor een succesvolle implementatie van de Omgevingswet, verwijst de regering naar het programma «Aan de slag met de Omgevingswet» [99, 100]. Loopt dit programma door tot 2029 om alle partijen daadwerkelijk in staat te stellen op een andere manier te gaan werken? Hoe wordt gemonitord dat de gewenste cultuurverandering daadwerkelijk tot stand komt?

In de nadere memorie van antwoord herhaalt de regering de eerdere afspraak dat de Eerste Kamer zeggenschap krijgt over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet doordat de inwerkingtreding middels voorgehangen koninklijk besluit aan het parlement voorgelegd wordt. De fractieleden van de PvdA gaan ervan uit dat het parlement dan op basis van de ervaringen in 2020 een oordeel kan vellen over wat het juiste moment van inwerkingtreding is, 2020 of later. Onderschrijft de regering deze zienswijze? Welke ijkpunten hanteert zij hier zelf voor? De volgende vragen leggen de fractieleden van de PvdA nogmaals voor, omdat ze geen of onvoldoende antwoord daarop hebben gekregen in de nadere memorie van antwoord.

In de nadere memorie van antwoord heeft de regering als antwoord op vragen van de PvdA-fractieleden aangeven dat bij de inwerkingtreding in 2021 het instrument van de Programmatische Aanpak Stikstof met de onderlinge Informatietool Aerius *niet* in het DSO wordt opgenomen. Brengt de gerechtelijke uitspraak over het terugbrengen van de uitstoot van stikstof hier verandering in? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

In de Omgevingswet komt meer ruimte voor particuliere ideeën en er komt meer ruimte voor lokale afwegingen. Beoogd wordt dat overheden gaan werken vanuit een meer samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving en daarbij meer samenwerking moeten gaan zoeken over gemeente- respectievelijk provinciegrenzen heen. Dit is een fundamentele andere werkwijze dan nu het geval is. Andere decentralisaties en grote stelselwijzigingen laten zien dat dit geen eenvoudige zaak is en dat er een risico is dat het stelsel wel verandert, maar het gedrag van de mensen die er mee werken, niet. Onderkent de regering dit risico? Wat gebeurt er als bijvoorbeeld de ene gemeente of provincie al wel kiest voor een samenhangende benadering en wil samenwerken over gemeente- of provinciegrenzen heen en andere gemeenten respectievelijk provincies daar nog niet klaar voor zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

Implementatie DSO – Opvoeren van de druk? Of juist niet?

Graag zouden de leden van de fractie van de ChristenUnie de regering mee willen nemen in een gedachte-experiment. Stelt u zich eens voor dat u de eindverantwoordelijk projectmanager zou zijn van het DSO. U hebt een constructief overleg met de Minister en zij stelt u de volgende vraag:

«Ik moet volgende week een besluit nemen over het DSO. Ondanks het feit dat het ministerie, de gemeenten, de waterschappen en de provincies van mening zijn dat het DSO met ingang van 1 januari 2021 ingevoerd zou moeten worden, is er nogal wat weerstand tegen de invoering op de genoemde datum, zowel in de politiek als in de samenleving. Het belangrijkste argument is dat deze verandering zo groot en zo complex is en dat veel meer tijd nodig is. Ik heb twee opties:

1) Het DSO wordt gewoon met ingang van 1 januari 2021 ingevoerd. Alle problemen die bij de invoering ontstaan zullen door de speciale

taskforce als vliegende keep zo snel mogelijk en zo goed mogelijk opgelost worden.
2) We honoreren de kritiek en we gaan eerst alle problemen oplossen en op mogelijke problemen anticiperen. En we gaan een nieuwe ingangsdatum van de Omgevingswet vaststellen.»

De vraag is: wat zou u de Minister adviseren?

De achtergrond van dit gedachte-experiment is als volgt. Op het moment dat er nog fundamentele problemen in de architectuur zijn of dat essentiële elementen van het systeem niet werken, dan moet een projectleider altijd optie 2 adviseren: eerst de problemen oplossen. Anders loopt namelijk alles in de soep. Maar als het systeem op zich goed in elkaar zit en als je de onvolkomenheden tijdelijk kunt hanteren, dan is het beter optie 1 te adviseren. In deze optie houd je immers druk op de ketel om 1 januari 2021 te halen én je houdt druk op de ketel om alle problemen die zich na 1 januari 2021 voordoen, zo snel mogelijk op te lossen.

Ondersteuning van de burger

De samenleving wordt steeds complexer. Dat geldt ook voor de relatie tussen de overheid en de burger. Een aanzienlijk deel van de samenleving – er worden getallen van 2,5 miljoen burgers genoemd – heeft moeite met het gebruik van internet. Zelfs als het systeem supergebruiksvriendelijk is – wat de belofte is van het DSO – zullen veel burgers het systeem toch niet gebruiken: ze zijn er bang voor.

De vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie is: hoe gaan de lagere overheden de gebruiker ondersteunen? Voor deze steun zijn verschillende technische oplossingen. Zij noemen er enkele:
1) Elektronische ondersteuning: filmpjes, voorbeelden, FQA's et cetera.
2) Onlinehelpdesk: tijdens het invullen kan de burger een helpdesk bellen en krijgt direct antwoord op zijn of haar vraag.
3) Onlinehelpdesk – hulp op afstand: tijdens het invullen door de burger kijkt de helpdesk medewerker via het scherm mee met de burger (remote control). Met andere woorden, ze zitten virtueel achter hetzelfde scherm.
4) Loket: de burger maakt een afspraak bij de gemeente. De ambtenaar vult de digitale formulieren in terwijl de burger er naast zit.

De eerste vraag van de fractieleden is: welke soorten van hulp zijn voor het goed functioneren van de Omgevingswet nodig volgens de regering? Een vervolgvraag is: kan de regering aangeven welk soort hulp de lagere overheden aan haar burgers gaat aanbieden? En waarop baseert zij haar antwoord?

Artikel Kegge en Vreugdenhil

Op 21 oktober jl. heeft het IPO een brief gestuurd naar aanleiding van het recent verschenen artikel «De bruidsschat en de satéprikker» in het *Tijdschrift voor Bouwrecht* (2019/108). In dit artikel betogen de auteurs (mr. dr. R. Kegge en mr. J.V. Vreugdenhil) dat het niet mogelijk is dat provinciale staten voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsverordening volledig voorbereiden en vaststellen. In hun visie zijn de provinciale staten onbevoegd om een omgevingsverordening in de zin van de Omgevingswet vast te stellen. Pas na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zou een ontwerpverordening ter inzage kunnen worden gelegd.

Deze stellingname leidt tot onrust bij de provinciebesturen. Als de provinciebesturen de huidige planning aanhouden, dan riskeren zij – aldus de auteurs – dat de omgevingsverordening in de (nabije) toekomst bij exceptieve toetsing door de bestuursrechter onverbindend zal worden verklaard.
Dit leidt tot de volgende vragen bij de leden van de fractie van de ChristenUnie. Kent de regering het artikel van Kegge en Vreugdenhil? Is zij het eens met de auteurs wat betreft hun visie op het vaststellen van de omgevingsverordening voordat de Omgevingswet in werking is getreden? Zo ja, wat betekent dit voor de invoering van de Omgevingswet? Zo nee, hoe kan de regering voorkomen dat een beroep op dit artikel leidt tot mogelijk onverbindendverklaringen in de nabije toekomst? En wat geldt voor de andere Omgevingswetbesluiten die provincies in 2020 vaststellen, zoals het voorbereidingsbesluit en de omgevingsvisie? En daaraan gerelateerd, hoe verhoudt zich dit tot de standaard STOP TPOD, die verplicht wordt gesteld in de regeling Elektronische bekendmakingen, die ook pas op 1 januari 2021 in werking treedt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De PvdD-fractieleden leiden uit de nadere memorie van antwoord af dat het inderdaad zo is dat naar gemeenten (waaronder de kleinere) honderden voorschriften worden doorgeschoven bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en dat van de gemeenteraden verwacht wordt dat zij in een periode van negen jaar zich moeten buigen over de vraag welke voorschriften uit de bruidsschat zij willen behouden, welke zij willen aanpassen en welke zij willen schrappen. Wat betreft de aanpassing wordt – zo volgt uit de beantwoording – van de gemeenten verlangd dat zij de betreffende voorschriften toesnijden op de lokale omstandigheden binnen hun gemeente. In die periode van negen jaar gelden de voorschriften die niet zijn verwijderd, als gemeentelijke voorschriften. Dat impliceert dat de gemeenten ook als zij nog niet zijn toegekomen aan het onderzoek en de afweging of de betreffende voorschriften moeten worden verwijderd of moeten worden aangepast, gedurende die negen jaar verantwoordelijk zijn voor de inhoud van die voorschriften en voor de actualisering ervan zolang ze nog niet zijn afgeschaft.

Is de regering het met de PvdD-fractieleden eens dat dit van de gemeenten een majeure inspanning zal vereisen? Op grond van welke gegevens komt zij tot het oordeel dat alle gemeenten (waaronder de kleinere) zich voldoende bewust zijn van de implicatie dat de honderden voorschriften van de bruidsschat deel worden van elk binnen de gemeente vastgesteld bestemmingsplan, zodat burgers die via het DSO kennisnemen van een bestemmingsplan voor hun buurt, op die honderden voorschriften stuiten als onderdeel van een plan dat door «hun» gemeenteraad is gemaakt? Beschikt de regering over documenten waaruit blijkt dat alle gemeenten (waaronder de kleinere) zich voldoende bewust zijn van het feit dat – zoals in de nadere memorie van antwoord terecht is gesteld – «de gemeenteraad verantwoordelijk is voor de actualiteit en de juridische kwaliteit van alle regels in het omgevingsplan en dus ook voor de regels van de bruidsschat»? Is de regering bereid die documenten aan de Kamer ter inzage te geven?

De fractieleden van de PvdD hebben een groot aantal kleinere gemeenten benaderd om zelf uit te zoeken of zij zich bewust zijn van de implicaties waarop de twee voorgaande vragen betrekking hebben. Deze leden wensen graag te vernemen of de regering het relevant acht wat de individuele reacties van die gemeenten zullen inhouden? Vindt de regering het voldoende geruststellend dat (zoals zij schrijft) «de bruidsschat in overleg met de VNG is tot stand gekomen», wanneer zou blijken

uit de reacties van gemeenten op de vragen van de fractieleden van de PvdD dat er meerdere gemeenten zijn die zich in het geheel (nog) niet bewust zijn van de majeure wetgevingsoperatie die van hen verwacht wordt? Wat is het standpunt van de regering als blijkt dat gemeenten aangeven zich niet in staat te voelen om die majeure wetgevingsoperatie uit te voeren?

Op bladzijde 77 van de nadere memorie van antwoord stelt de regering dat er voor deze majeure wetgevingsoperatie in de gemeenten «geen specifieke middelen voorzien» zijn, omdat dit «ook niet nodig is». De fractieleden van de PvdD hebben grote zorgen waar uitdrukkelijk wordt gesteld: «De administratieve lasten die hier mogelijk uit voortvloeien hebben veel meer te maken met het ambitieniveau van het omgevingsplan van de gemeente zelf dan met de bruidsschat: een gemeente die een beleidsarm of beleidsneutraal omgevingsplan maakt, kan de bruidsschatsbepalingen voorlopig gewoon met rust laten.»
Wat wordt bedoeld met «mogelijk uit voortvloeien» als vaststaat dat – zoals de regering schrijft – gemeenten verantwoordelijk zijn voor de actualisering en kwaliteit van de bruidsschatsbepalingen in hun bestemmingsplannen en van hun wordt verlangd dat zij binnen negen jaar hebben onderzocht en afgewogen welke bepalingen moeten worden geschrapt, welke gewijzigd en welke behouden moeten worden? Acht de regering het verantwoord uit een oogpunt van inzichtelijkheid van regelgeving dat gemeenten achterover gaan zitten en honderden voorschriften, waarvan een deel mogelijk in het geheel niet thuishoort in het betreffende bestemmingsplan, «voorlopig gewoon met rust laten»? En wat levert dat laatste de gemeente op, als er toch een moment komt dat zij die regels zal moeten gaan aanpassen of schrappen, aan welke proces toch evident administratieve lasten zullen zijn verbonden terwijl daarvoor «geen specifieke middelen voorzien» zijn?

De PvdD-fractieleden hebben de indruk dat er een aantal enthousiaste gemeenten is, dat vooroploopt in het meedenken en meedoen van de enorme transitie die gemeenten zullen moeten ondergaan, maar dat voor veel gemeenten (nog) geldt dat zij zich van de zwaarte van de taken die van hen verwacht gaan worden, nog niet voldoende bewust zijn en mogelijk ook niet in staat zullen zijn om de slagen te maken die er op het gebied van het omgevingsrecht in de komende negen jaar van hen verwacht worden.
In het interview met de Nationale ombudsman dat op 12 december 2019 in de NRC is verschenen, waarschuwt hij ervoor dat het nieuwe stelsel van de Omgevingswet het grote gevaar in zich draagt dat straks – wat de burgers betreft die met dat stelsel te maken krijgen – een grote meerderheid niet zal kunnen meekomen en dat het stelsel slechts de «participatie-elite» zal gaan bedienen.
Ziet de regering dat gevaar ook? Geldt wat betreft de gemeenten die met het stelsel te maken krijgen, niet ook het gevaar dat slechts de «decentralisatie-elite» in dat stelsel zal kunnen meekomen (de regering spreekt zelf op bladzijde 78 van de nadere memorie van antwoord van «vooruitlopende gemeenten»)? Wat vindt zij van die analyse? Welke waarborgen liggen er in het stelsel dat gemeenten «met een laag ambitieniveau» voldoende zullen meekomen? Welke gevolgen zullen burgers ondervinden als hun gemeente behoort tot de categorie van gemeenten die een «laag ambitieniveau» hebben en die zich niet voldoende bereid of technisch dan wel financieel niet voldoende in staat voelen om al hun verschillende bestemmingsplannen in één omgevingsplan samen te vatten, deze te moderniseren, op elkaar af te stemmen, milieuregels daarin te verweven en voorts de honderden bruidsschatsbepalingen te analyseren, te wijzigen of over te nemen? Acht de regering het niet zorgelijk dat van de kleinere gemeenten op dit

moment nog bijna de helft zegt «onbekend» te zijn met de criteria waaraan zij over een jaar moeten voldoen om het startniveau van het Omgevingswetstelsel te kunnen garanderen (overzicht uit de monitor op bladzijde 73 van de nadere memorie van antwoord).

Uit de gegevens op bladzijde 12 van de betreffende monitor blijkt dat 105 gemeenten van de 355 gemeenten niet op de enquête hadden gereageerd. Deelt de regering de bezorgdheid van de PvdD-fractieleden dat een derde van de gemeenten niet reageert op een enquête die te maken heeft met taken die gemeenten binnen ruim een jaar al geheel op orde moeten hebben en die vooruitlopen op een wetgevingsoperatie binnen de gemeenten die nog negen jaren zal gaan duren? Kan de regering aangeven welk deel van de kleinere gemeenten niet op de enquête had gereageerd? Op welk percentage komt «nog onbekend» in de eerste kolom bij gemeenten tot 20.000 inwoners (criterium 4) uit, als het aantal gemeenten dat gereageerd had met de reactie «nog onbekend» wordt vermeerderd met het aantal gemeenten tot 20.000 inwoners dat in het geheel niet op de enquête had gereageerd?

Halverwege 2020 zal de Eerste Kamer moeten besluiten of zij het groene licht geeft voor de inwerkingtreding van het gehele stelsel van de Omgevingswet. Is de regering bereid dat moment naar achteren te schuiven, als bij de volgende voortgangsreportage (monitor) niet blijkt dat de percentages bij kleinere gemeenten in de kolom «nog onbekend» tot nul zijn geslonken? Hoeveel gemeenten tot 20.000 inwoners zijn er en hoeveel gemeenten daarvan moeten volgens de regering voor de vijf criteria die in de tabel van de monitor zijn opgenomen, een «voldoet» aangeven om een inwerkingtreding per 1 januari 2021 verantwoord te achten? Dezelfde vraag zien de PvdD-fractieleden graag beantwoord voor de gemeenten met 20.000 tot 100.00 inwoners en de gemeenten met meer dan 100.00 inwoners.

De monitoring waaraan in het antwoord op vraag 107 gerefereerd wordt, heeft betrekking op de vijf criteria waaraan de verschillende overheden minimaal moeten voldoen op 1 januari 2021. Die criteria hebben geen betrekking op de transitietrajecten die tussen 1 januari 2021 en de finale einddatum van het transitieproces nog door de verschillende overheden moeten worden doorlopen. Wat het omgevingsplan betreft, is het criterium in de monitor slechts dat een gemeente die na 1 januari 2021 een omgevingsplan wil wijzigen, in staat zal zijn om die wijziging te doen conform de eisen van de Omgevingswet. Over het «majeure traject» van het samenvatten van alle geldende bestemmingsplannen (die van rechtswege per 1 januari 2021 gelden als «omgevingsplan»), deze op elkaar af te stemmen, te moderniseren, de milieuregels daarin te verweven en het traject van het aanpassen of handhaven van de honderden voorschriften van de bruidsschat, gaat de betreffende monitor niet.
Is de regering bereid om op korte termijn aan alle gemeenten schriftelijk de vraag te stellen of zij bereid en in staat zullen zijn om de majeure transitie te realiseren, waarbij zij in die brief gedetailleerd geïnformeerd worden over de taken die van hen op dat gebied in de komende jaren verwacht worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is de regering bereid om de brief die zij voornemens is te gaan zenden, aan de Kamer voor te leggen en haar in de gelegenheid te stellen daarover vooraf overleg te voeren? Zo nee, waarom niet? Kan de regering toezeggen dat als zo'n brief wordt verzonden, de Kamer ruim voor het moment waarop zij moet beslissen over de inwerkingtreding van het gehele stelsel, op de hoogte wordt gesteld van de reacties op die brief en daarover met de regering overleg kan voeren?

Uit de nadere memorie van antwoord blijkt dat de regering erkent dat er aan de ene kant een aantal «vooruitlopende gemeenten» en gemeenten met een hoog ambitieniveau zijn, en aan de andere kant gemeenten met een lager ambitieniveau. Dat 105 van de 355 gemeenten niet eens reageren op de enquêtes in het kader van de monitoring en dat een groot deel van de kleinere gemeenten nog onbekend is met de minimumeisen waaraan binnen een jaar zal moeten zijn voldaan, wijst er al op dat wellicht een meerderheid van de gemeenten niet het ambitieniveau heeft dat in feite uitgangspunt vormt van het stelsel van de Omgevingswet. Dat stelsel houdt immers in dat de afweging van de ruimtelijke aspecten in omgevingsplannen en omgevingsvergunningen als gevolg van de open normen en de vele mogelijkheden tot maatwerk, voornamelijk bij de bestuursorganen van de gemeente komt te liggen.
De PvdD-fractieleden hebben in dat verband gewezen op het gevaar (dat ook door de Raad van State was opgemerkt) dat de gemeentelijke bestuursorganen in gemeenten met een laag ambitieniveau toch te maken krijgen met normeringen en afwegingen die in besluiten moeten worden neergelegd, waartoe zij zich niet in staat voelen en met betrekking waartoe zij zich genoodzaakt voelen die over te laten aan adviesbureaus en Omgevingsdiensten. De reactie van de regering op hun vragen en zorgen achten deze fractieleden niet bevredigend. In de beantwoording wordt gesuggereerd dat er weinig verandert voor de afwegingsprocessen die gemeenten moeten maken. Zo wordt gesteld: «De bevoegdheden en taken van gemeenten waarover gemeenten nu ook kennis en expertise hebben, veranderen op zich niet met de komst van de Omgevingswet.» Daarbij wordt ten onrechte over het hoofd gezien dat door de flexibiliteit die in het stelsel wordt ingevoerd, de bevoegdheidsuitoefening vele malen complexer wordt dan in het huidige stelsel.

Op grond van welke informatie komt de regering tot de inschatting dat kleinere gemeenten op eigen kracht met de toepassing van bevoegdheden, waarbij maatwerk en flexibiliteit voorop staan, in staat zullen zijn om een omgevingsplan te maken en ook om omgevingsvergunningen te verlenen waarbij van dat plan wordt afgeweken? Is het niet zo dat gemeenten reeds nu al vaak gedwongen zijn om adviesbureaus in te schakelen? Waaruit leidt de regering af dat de Omgevingsdiensten niet voor zulke adviezen zullen worden benaderd, waarbij het niet om technische adviezen gaat, maar om het ontwerpen van ruimtelijke plannen, het opstellen van passende normen en het in concept opstellen van omgevingsvergunningen? Mogen Omgevingsdiensten volgens de regering zulke inhoudelijke adviestaken verrichten? Waarom zou er volgens de regering geen risico bestaan dat besturen in gemeenten met een laag ambitieniveau volledig gaan vertrouwen op de normstelling en belangenafweging die in de conceptbesluiten door een ter advisering ingeschakelde Omgevingsdienst worden aangeboden? De vraag komt dan op – een vraag die niet bevredigend door de regering is beantwoord – of gemeenten wel voldoende in staat zullen zijn om de hen aangeboden adviezen, waar deze een inhoudelijke ruimtelijke normstelling en belangenafweging inhouden, te toetsen. Kan de regering daar nogmaals op antwoorden mede in het licht dat juist door de open normen en de maatwerkmogelijkheden het voor het politiek verantwoordelijke bestuursorgaan ondoenlijk is om zo'n toetsing te verrichten aan de hand van concrete normen? Deelt de regering de zorg van de PvdD-fractieleden dat als de Raad van State en de Raad voor de rechtspraak al klagen over het ontbreken van voldoende houvast voor de toetsing van invulling van normen en belangenafwegingen, gemeenten dezelfde houvast zullen ontberen wanneer zij de hen aangeboden adviezen, waar deze een inhoudelijke ruimtelijke normstelling en belangenafweging inhouden, zouden moeten toetsen?

De fractieleden van de PvdD hebben geconstateerd dat de regering erkent dat door het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en de flexibilisering, de rechtszekerheid vermindert voor wie van tevoren wil kunnen vaststellen of een bepaald project rechtens toelaatbaar zal zijn. Daar komt nog bij dat door de geheel nieuwe opzet van het omgevingsplan niet alleen bestuursorganen maar ook initiatiefnemers en rechters hun weg zullen moeten vinden in het stelsel van toepasbare regels. «De zekerheid die wordt ontleend aan bekende regelgeving, procedures, vindplaatsen, termen en vaste jurisprudentie verdwijnt deels [...] Specialisten die thuis waren in hun eigen deel van het omgevingsrecht worden geconfronteerd met een veel omvangrijker stelsel dat verbindingen legt met voor hen nog onbekende delen van het omgevingsrecht. Interpretaties van nieuwe regels moeten nog stollen en uiteindelijk deels door de rechter worden beslist», zo wordt het in de nadere memorie van antwoord gesteld.

Deelt de regering de zorg van de Nationale ombudsman in het interview met hem in de NRC van 12 december 2019 dat een groot deel van de burgers zal «verdwalen in de regelgeving» en dat alleen de zogeheten participatie-elite de vruchten zal plukken van een regelstelsel met open normen, flexibiliteit en maatwerkmogelijkheden? Als de regering zelf aangeeft dat het voor specialisten een hele klus wordt om zich in te werken, waarop baseert de regering dan haar verwachting dat «gewone burgers» met het nieuwe stelsel bediend zullen kunnen worden? Deelt de regering de zorg van de PvdD-fractieleden over de positie van burgers die geconfronteerd worden met projecten en handelingen (bouw- of aanlegwerken, bomenkap, vuilstort, overlast enzovoorts) die zij onwenselijk achten, wanneer zij te weten willen komen wat zij daartegen kunnen ondernemen (bij de uitleg van het DSO die aan de leden van de Eerste Kamer werd verstrekt, werd aangegeven dat het DSO niet ziet op beantwoording van zulke vragen)? Is de regering van oordeel dat het in zulke gevallen op de weg ligt van de burger om een handhavingsverzoek te doen, om zo helder te krijgen of er illegaal wordt gehandeld en of de gemeente daartegen gaat optreden? Is het handhavingsapparaat berekend op een toename van de behandeling van handhavingsverzoeken die voortvloeit uit het gebrek aan strikte normeringen die de burgers duidelijkheid verschaffen?

In de nadere memorie van antwoord stelt de regering dat het vraagstuk van de verdeling van schaarse rechten in hoge mate wordt beheerst door de Dienstenrichtlijn. Dat is op zichzelf juist, maar de problematiek kan zich ook voordoen als de Dienstenrichtlijn niet aan de orde is, zoals blijkt uit de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal Widdershoven van 25 mei 2015.[5]
Is de regering het eens met de PvdD-fractieleden dat in het stelsel van de Omgevingswet op meerdere gebieden vergunningsbevoegdheden aan de orde zullen zijn, waarbij de problematiek van de schaarse vergunningen zal spelen? Een zeer actueel voorbeeld vormen de vergunningen of vrijstellingen op grond van de Wet natuurbescherming (die in de Omgevingswet wordt geïncorporeerd) voor projecten waarbij stikstofdepositie aan de orde zal zijn. Op grond waarvan oordeelt de regering dat het nodig is om rechtspraak af te wachten voordat tot een regeling omtrent verlening van schaarse vergunningen in het kader van de Omgevingswet zou kunnen worden overgegaan? Is het niet juist aan de wetgever om hier het kader te stellen (de advocaat-generaal stelt toch ook een advies op waarbij juist richting aan de rechtspraak wordt gegeven)?

[5] ECLI:NL:RVS:2016:1421.

De PvdD-fractieleden hebben zorgen over mogelijke overbelasting van de bestuursrechtspraak en hebben nog aanvullende vragen.

De regering meldt dat zij aanneemt dat het aantal bezwaar- en beroepszaken onder de Omgevingswet zal afnemen op grond van de vermelding van dat standpunt in een onderzoek door SIRA consulting. Op welke onderzoeksresultaten is die conclusie van SIRA gebaseerd? Is in het onderzoek rekening gehouden met een mogelijke toename van handhavingsverzoeken in gevallen waarin de toepasselijke regels open normen omvatten? Is in het onderzoek rekening gehouden met een mogelijke toename van handhavingsverzoeken in gevallen waarin gebouwd is zonder vergunning in gebieden waar geen bouwvergunningsplicht geldt? De regering is van plan de ontwikkeling van de werklast voor de rechtspraak nauwlettend te volgen. Is zij bereid om direct voor aanvullende budgettaire maatregelen te zorgen als blijkt dat de werklast meer toeneemt dan verwacht? Uit het antwoord van de regering op bladzijde 91 van de nadere memorie van antwoord is niet op te maken of bij de recent overeengekomen prijsafspraken het fijnmaziger systeem is gebruikt dat de Raad voor de rechtspraak hanteert. Is dat gebruikt? Zo nee, waarom niet?

De regering erkent dat het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte één van de verbeterdoelen van de stelselherziening is. De PvdD-fractieleden begrijpen dat ook in het huidige stelsel bevoegdheden voorkomen met beleidsvrijheid, maar een beroep op beleids- en beoordelingsvrijheid zal in het stelsel van de Omgevingswet veel vaker aan de orde zijn, want dat was immers het doel van de stelselherziening. De fractieleden vinden het antwoord dat de regering geeft op de vraag of er geen aanleiding is om in een minder marginale toetsing door de rechter te voorzien, dan ook niet voldoende onderbouwd. Kan de regering nog eens uitleggen wat er tegen zou zijn om bij de toepassing van een wettelijk stelsel waarin vage normen, flexibiliteit en vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte uitgangspunt vormt, uit hoofde van de eis van adequate rechtsbescherming een bepaling op te nemen die de rechter de mogelijkheid biedt voor een meer integrale toetsing aan de norm die in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb is vervat? Moeten de fractieleden uit de passage «bovendien vertrouwt de regering erop dat rechters de juiste keuzes maken als het gaat om de aard en intensiteit van de rechterlijke toetsing» afleiden, dat de regering vindt dat niet de wetgever maar de rechter de omvang van de rechtsbescherming moet bepalen? Zo ja, hoe verhoudt zich dat standpunt met het primaat van de wetgever in de trias politica? Zo nee, waarom neemt de regering dan haar verantwoordelijkheid niet? Hoe ziet de regering het ontbreken van een expliciete opdracht tot toetsing aan het proportionaliteitsbeginsel in verband met de eisen die uit artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) voortvloeien, waar het stelsel van de Omgevingswet leidt tot beperking van eigendomsrechten? Op de vraag van de PvdD-fractieleden of het niet gepast is om te verlangen dat bestuursorganen hun beleidscriteria in beleidsregels vastleggen, antwoordt de regering dat zij dat «niet nodig acht» zonder dat deugdelijk te motiveren. Dat er stimulansen liggen in bijvoorbeeld artikel 4:82 van de Awb om beleidscriteria in beleidsregels op te nemen, vormt geen motivering voor de ontkennende beantwoording van de vraag van deze leden. Wat is er tegen om zo'n verplichting tot het formuleren van beleidsregels in de wet op te nemen, temeer nu de rechtszekerheid over de in acht te nemen regels afneemt als gevolg van het invoeren van meer beoordelingsruimte en beleidsvrijheid voor bestuursorganen? De PvdD-fractieleden wensen op de hiervoor gestelde vragen een gedegen uiteenzetting en niet een algemeen verhaal waarmee zij met een kluitje in het riet worden gestuurd.

De PvdD-fractieleden hebben niet de indruk dat al hun vragen over het vervallen van de bouwvergunningsplicht serieus zijn beantwoord. Op bladzijden 93 en 94 wordt een heel verhaal afgestoken over begrenzing door instructieregels dat langs de kern van de kwestie heen gaat: de gemeente heeft de vrijheid om een de vergunningsplicht voor bouwen te schrappen. Is deze conclusie juist?

Op bladzijden 94 tot en met 97 raken de door de PvdD-fractieleden gestelde concrete vragen ondergesneeuwd door uitweidingen over kwesties die niet direct met die vragen te maken hebben. Is het juist dat in alle drie de gevallen A, B en C de belanghebbenden worden «overvallen» door bouwwerkzaamheden, terwijl onder het huidige stelsel zij van tevoren op de hoogte zouden zijn geweest van een vergunningprocedure? Is het juist dat in die drie gevallen de belanghebbenden slechts toegang tot de bestuursrechter kunnen krijgen, als zij handhavingsverzoeken indienen?
Hoe zijn die belanghebbenden op de hoogte van die mogelijkheid?

Als het zo is dat de belanghebbende in die voorbeelden eerst een handhavingsverzoek moet indienen, dan geldt daarvoor een maximale beslistermijn van veertien weken. Na afwijzing van dat verzoek kan de betrokkene een bezwaarschriftprocedure starten waarbij bij de voorzieningenrechter een voorlopige voorziening kan worden gevraagd. Omdat deze rechter niet bevoegd is om het geschil in de hoofdzaak te beslechten, kan hij het gemeentebestuur niet gelasten handhavend op te treden aangezien daaraan het karakter van voorlopigheid ontbreekt. De belanghebbende staat dus met lege handen.
Indien er wel een vergunningsplicht zou hebben gegolden en vooraf een vergunning had moeten worden verkregen, dan had de belanghebbende daartegen in rechte kunnen opkomen. De vergunning kon dan op zijn verzoek geschorst worden en daarmee zou de start van de bouw voorkomen kunnen worden. Op grond van welke overwegingen acht de regering, in het licht van dit voorbeeld, de stelling die zij inneemt verdedigbaar dat de rechtsbescherming in het nieuwe stelsel gelijkwaardig is aan die onder het oude stelsel?

Wat betreft geval D waarop vragen van de PvdD-fractieleden betrekking hadden, gaat de regering naar het oordeel van deze leden nog steeds voorbij aan de juridische pointe. Als het zo is dat bij het ontbreken van een vergunningplicht op een aanvraag voor een vergunning om iets te bouwen dat niet in strijd is met rechtstreeks werkende regels uit het omgevingsplan, het besluit zou moeten worden genomen inhoudende dat de betrokkene mag bouwen, dan zou het onbegrijpelijk zijn dat de Raad van State zou adviseren om een aparte regeling voor het verkrijgen van een conformiteitsverklaring in de wet op te nemen. Als er geen vergunningsbevoegdheid is, zal op een aanvraag altijd als besluit moeten volgen dat de aanvraag niet voor behandeling of voor toewijzing in aanmerking kan komen, omdat er geen vergunningsbevoegdheid bestaat. Dat is niet anders wanneer uit de aanvraag zou blijken dat het bouwplan in overeenstemming is met de algemene bouwregels dan wanneer het bouwplan in strijd zou zijn met die bouwregels. De PvdD-fractieleden verzoeken de regering haar reactie te heroverwegen en aan te geven of de regering bereid is om de door de Raad van State geadviseerde regeling alsnog toe te voegen.

Wat geval E betreft, heeft de regering verzuimd om op de drie gestelde vragen te antwoorden. De PvdD-fractieleden verzoeken om alsnog een antwoord te krijgen.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien met belangstelling uit naar de nota naar aanleiding van het verslag. Onder voorbehoud dat de in dit verslag gestelde vragen en gemaakte opmerkingen uiterlijk 10 januari 2020, 16:00 uur zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

33 118 Omgevingsrecht

33 962 Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

AU[1]

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2019

Uw commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) heeft verzocht om in kaart te brengen welke activiteiten nog moeten plaatsvinden tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Met deze brief geef ik een overzicht van de stappen die hiervoor nodig zijn. Uw commissie heeft aangegeven dat het aspect «uitvoerbaarheid» van groot belang is. Ook voor mij is dat essentieel. Uitvoerbaarheid kent meerdere invalshoeken. De eerste invalshoek is de uitvoerbaarheid van de regelgeving, de tweede heeft betrekking op de vraag of de uitvoeringspraktijk voldoende is voorbereid voor de inwerkingtreding. Hieronder licht ik toe hoe deze invalshoeken in het proces tot 2021 aan bod komen. Binnenkort is de wisseling in uw Kamer voorzien. Ik ben graag bereid om tijdens een kennismaking met de nieuw samengestelde commissie IWO, net zoals ik dat met de huidige commissie heb gedaan, te bespreken wat er nodig is om een zorgvuldige behandeling te borgen en daarbij zou ik graag onderscheid willen maken tussen de twee genoemde invalshoeken.

1. Uitvoerbaarheid van de regelgeving

Ten eerste gaat het om de vraag of de regelgeving uitvoerbaar is en in de praktijk kan gaan werken. Deze vraag is aan de orde bij de behandeling van de verschillende wetgevingsproducten. Ook de adviezen van de Integrale adviescommissie Omgevingswet over de wetgevingsproducten gaan op deze vraag in.

[1] De letters AU hebben alleen betrekking op 33 118.

kst-33118-AU
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De Omgevingswet en de vier AMvB's zijn in uw Kamer behandeld en zijn inmiddels gepubliceerd in het Staatsblad. Het jaar 2019 staat in het teken van de parlementaire behandeling van de invoerings- en aanvullingsregelgeving. De voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswet bodem liggen al bij uw Kamer. De voorstellen voor het Invoeringsbesluit en het Aanvullingsbesluit bodem volgen nog voor de zomer. Afhankelijk van de behandeling in de Tweede Kamer hoop ik dat voor het zomerreces de voorstellen voor de Aanvullingswetten natuur, geluid en grondeigendom uw Kamer kunnen bereiken. Het streven is het voorstel voor het Aanvullingsbesluit natuur voor de zomer voor te hangen. Na de zomer volgen de voorstellen voor de Aanvullingsbesluiten geluid en grondeigendom. In onderstaand schema heb ik dit samengevat.

Wetgevingsproduct	*Parlementaire behandeling Eerste Kamer*
Invoeringswet	Gestart
Invoeringsbesluit	Start voorhang voorzien voor het zomerreces 2019
Aanvullingswet bodem	Aangeboden
Aanvullingsbesluit bodem	Start voorhang voorzien voor het zomerreces 2019
Aanvullingswet natuur	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingsbesluit natuur	Start voorhang voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingswet geluid	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingsbesluit geluid	Start voorhang voorzien in tweede helft 2019
Aanvullingswet grondeigendom	Aanbieding voorzien voor of vlak na het zomerreces 2019
Aanvullingsbesluit grondeigendom	Start voorhang voorzien in tweede helft 2019

In het schema komt naar voren dat de voorstellen voor de Aanvullingswetten en -besluiten per thema in dezelfde periode bij uw Kamer aangeboden worden. Ik begrijp dat het behandelen van deze wetten en besluiten een forse inspanning aan uw zijde kan vragen, met name in de tweede helft van 2019. Naar verwachting zullen de ontwerpbesluiten van de aanvullingssporen voorhangen in de periode dat ook de betreffende wetsvoorstellen bij uw Kamer aanhangig zijn. Daarmee heeft uw Kamer bij de behandeling van het wetsvoorstel direct inzicht in de uitwerking op besluitniveau. Uiteraard worden de aanvullingsbesluiten na de voorhang bij het parlement voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State voorgelegd. In de Omgevingswet is geborgd dat uw Kamer van de publicatie van deze adviezen en het nader rapport in kennis wordt gesteld.

De partijen in de uitvoeringspraktijk zijn gebaat bij helderheid over de regels die gaan gelden. Hoe eerder de regels worden gepubliceerd, hoe liever het hen is. Dit mag een zorgvuldige parlementaire behandeling echter niet in de weg staan. Ik ga graag met uw Kamer in gesprek hoe we beide elementen kunnen verenigen en ik ben graag bereid om uw Kamer daarbij zo veel als mogelijk te faciliteren. Daarbij denk ik ieder geval aan de volgende zaken:

- Bij elk wetgevingsproduct ontvangt uw Kamer – zoals ik eerder heb toegezegd – het advies daarover van de onafhankelijke Integrale Adviescommissie Omgevingswet. De uitvoerbaarheid van de regelgeving is een belangrijk aandachtspunt voor de commissie en zij is mede daarom samengesteld uit professionals uit de uitvoeringspraktijk. Daarnaast kijkt de commissie naar de bijdrage van de regelgeving aan de vier verbeterdoelen van de stelselherziening en de inpassing van de regelgeving in het stelsel. Aanvullend op de adviezen per wetgevingsproduct ontvangt uw Kamer eind dit jaar een samenhangend advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet over het samenstel van de wetgevingsproducten die bij uw Kamer aanhangig zijn (geweest).

- In de toelichting op de regelgeving wordt aangegeven hoe met de consultatiereacties wordt omgegaan, waaronder reacties die betrekking hebben op de uitvoerbaarheid van de regelgeving.
- Als daar bij uw Kamer behoefte aan is, werk ik graag mee aan technische briefings.
- De geconsolideerde versie van de Omgevingswet is beschikbaar op www.omgevingswetportaal.nl en deze stel ik bij elk nieuw wetsvoorstel bij. Deze versie maakt inzichtelijk hoe de voorgestelde wijzigingen van wetsvoorstellen in de tekst van de Omgevingswet doorwerken. Ook voor de AMvB's zal ik voorzien in een geconsolideerde versie.

2. Is de uitvoeringspraktijk voldoende voorbereid voor inwerkingtreding?

Het tweede onderdeel van het aspect «uitvoerbaarheid» is of de uitvoeringspraktijk voldoende is voorbereid voor de inwerkingtreding. De Omgevingswet is weliswaar een nieuwe wet, maar bundelt en stroomlijnt de inhoud van 26 bestaande wetten op het terrein van de fysieke leefomgeving. De uitvoering van de huidige regelgeving ligt ook nu bij gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk. In de bevoegdheidsverdeling tussen de overheidslagen verandert met de Omgevingswet niet zoveel. Dit is een groot verschil met bijvoorbeeld de decentralisatiebeweging in het sociaal domein in 2015, toen gemeenten een nieuwe taak toebedeeld kregen die ze tot die tijd niet uitvoerden. In het geval van de Omgevingswet is er grotendeels sprake van continuïteit van taken en bevoegdheden. Verschuivingen in bevoegdheden zijn beperkt tot gevallen waar de stelselherziening dat nodig maakte. Er is bijvoorbeeld één bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning, ook voor activiteiten die onder huidig recht nog aparte vergunningstelsels kennen, zoals op grond van de Ontgrondingenwet of de Spoorwegwet.
Wel vraagt de Omgevingswet om een aantal processen op een andere manier te gaan doen. Een meer samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Meer interbestuurlijke samenwerking. Een omgevingsvisie vaststellen, een vergunningverleningsproces moet in bepaalde gevallen sneller, en een omgevingsplan bevat meer dan een huidig bestemmingsplan. Het veranderen van de manier waarop gewerkt wordt kost tijd en inspanning. Dit is niet van het ene op het andere moment veranderd, er is sprake van een meerjarige transitieperiode. Voor veel van deze nieuwe processen bestaat overgangsrecht: de bevoegd gezagen hoeven daarom niet direct op alle fronten klaar te zijn bij inwerkingtreding van de wet. Het overgangsrecht heeft ook betrekking op het bedrijfsleven: bestaande vergunningen blijven in stand.

Samen met de andere overheden heb ik in kaart gebracht wat er minimaal klaar moet zijn om de nieuwe wet in werking te laten treden. Dat beslaat drie terreinen: digitale aspecten (waaronder technische aansluitingen op de landelijke voorziening van het digitale stelsel, het DSO-LV), werkprocessen (bijvoorbeeld werkafspraken in de regio om tot een adequate vergunningverleningsprocedure te komen), en inhoudelijke vereisten (bijvoorbeeld een vastgestelde NOVI en een vastgestelde en gepubliceerde provinciale omgevingsverordening). Naast deze minimale vereisten vanuit de wet, gaat de bestuurlijke ambitie verder, met name op het gebied van de dienstverlening richting burger. Ik ben dan ook in gesprek met de bestuurlijke partners over het groeipad dat daarbij hoort: waar willen we bij inwerkingtreding staan? Welk groeipad staat ons voor ogen voor de komende jaren?

De voortgang van de implementatie op deze terreinen monitor ik op dit moment twee keer per jaar; over de uitkomsten informeer ik beide Kamers. Voor de bestuurlijke partners en mij is de monitor een middel om

stuurinformatie te vergaren: waar gaat het goed en liggen we op koers, waar is meer aandacht van mij en de bestuurlijke partners nodig? Aan de uitkomsten van de monitor worden acties verbonden. De volgende monitoringsbrief zal voor de zomer aan de Kamers worden aangeboden. In deze brief zal ik ook een inhoudelijk beeld schetsen van waar de bestuurlijke koepels en het Rijk bij inwerkingtreding met de implementatie moeten staan, en waar wij zouden willen staan.
Ik betrek de resultaten van de monitor ook in de integrale voortgangsbrieven van de stelselherziening. Deze brieven gaan over het geheel van de wetgeving, de implementatie en het DSO en zal ik vanaf eind 2019 tot eind 2020 elk half jaar sturen. Ik voorzie op de volgende momenten dus de volgende brieven:

- medio 2019. Brief over de monitoringsresultaten met een inhoudelijk beeld van waar wij bij inwerkingtreding met de implementatie moeten staan, en waar wij zouden willen staan.
- eind 2019. In deze brief zal ik ook aangeven of inwerkingtreding per 2021 haalbaar is en/of welke extra maatregelen nodig zijn.
- medio 2020.
- eind 2020.

Daarnaast ben ik met de partners in gesprek in hoeverre de halfjaarlijkse landelijke monitor nog voldoet, of dat er aanvullende en frequentere metingen wenselijk zijn. Ook daarover zal ik uw Kamer in de brief voor de zomer informeren.

Samengevat zijn er mijns inziens twee invalshoeken bij de uitvoerbaarheid: de uitvoerbaarheid van de regelgeving en de vraag of de uitvoeringspraktijk voldoende is voorbereid. De uitvoerbaarheid van de regelgeving komt aan de orde bij de verschillende wetgevingsproducten. De vraag of de uitvoeringspraktijk voldoende is voorbereid, bespreek ik graag aan de hand van de resultaten van de monitor implementatie en de integrale voortgangsbrieven die mede op deze monitor worden gebaseerd.

3. Tot slot

De voorhang van het inwerkingtredings-KB is het aangrijpingsmoment waarop uw Kamer – op basis van de monitoringsresultaten en de voortgangsbrieven – kan oordelen of per 1 januari 2021 tot inwerkingtreding kan worden overgegaan. Het besluit hangt voor in uw Kamer en er zal geen voordracht voor bekrachtiging komen als het parlement daarmee niet akkoord is. Naar verwachting wordt het KB medio 2020 bij uw Kamer voorgehangen.

Ik realiseer me dat het proces tot 2021 van ons allen nog een forse inspanning vergt. De grote betrokkenheid van uw Kamer en de wens om het debat over de stelselherziening van de Omgevingswet op een zorgvuldige manier te voeren waardeer ik zeer. Ik hoop dat ik met deze brief een goed overzicht heb gegeven van de stappen die in uw Kamer nodig zijn tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Ik ga ook graag het gesprek hierover aan met uw Kamer.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

33 118	**Omgevingsrecht**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
34 985	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)**
34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**
35 133	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)**

AY[1] **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN**

kst-33118-AY
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 2019

Over ruim een jaar is de ingangsdatum van de Omgevingswet gepland. Zoals toegezegd schets ik u daarom namens het kabinet in deze brief de stand van zaken van de wetgeving, het DSO en de implementatie. Daarnaast beschrijf ik of de geplande inwerkingtreding per 2021 haalbaar is en/of welke extra maatregelen nodig zijn. Ik doe dat een jaar voor de inwerkingtreding, omdat het voor alle betrokkenen belangrijk is om duidelijkheid en eenduidigheid te hebben over de inwerkingtreding.

Inwerkingtreding per 01-01-2021: wenselijk en mogelijk

De inschatting van de bestuurlijke partners en mijzelf is dat het wenselijk en mogelijk is de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden. Dat was ook de mening tijdens de bestuurdersbijeenkomst over de Omgevingswet die ik op 18 november jl. heb bijgewoond. Hoewel niet alle deadlines zijn gehaald en er nog werk verzet moet worden, heb ik er met de bestuurlijke partners vertrouwen in dat wij deze zaken in het komende jaar met onze gezamenlijke aanpak voor elkaar kunnen krijgen.

Ik heb echter ook oor voor zorgen, vanuit de wens om de overgang echt goed te laten plaatsvinden en bijvoorbeeld voldoende te kunnen oefenen met DSO, of laatste uitvoeringstechnische punten uit de praktijk ook nog in de regelgeving mee te kunnen nemen. Mede daarom is er in overleg met uw Kamer voor een extra tussenstap gekozen. In het wetsvoorstel Invoeringswet is vastgelegd dat de inwerkingtredingsdatum wordt vastgelegd in een koninklijk besluit (KB). Ik streef ernaar om uiterlijk 1 juli het koninklijk besluit voor de inwerkingtreding bij u voor te hangen, waarna we definitief met elkaar bepalen of de wet daadwerkelijk per 1 januari 2021 in werking treedt.

Ik zal het KB bij u voorhangen als ik in overleg met de bestuurlijke partners beoordeel dat dit verantwoord is. Dat beoordelen we aan de hand van de volgende elementen: mate van stabiliteit van de wetgeving, de voortgang van de implementatie op de minimale vereisten bij de bevoegde gezagen en de voortgang op het DSO. Vervolgens kunt ook u beoordelen, of we er klaar voor zijn. Indien u niet met dit ontwerp instemt, zal dit besluit niet worden voorgedragen aan de Koning.

Eerder heb ik u erover geïnformeerd dat de voorbereiding op de inwerkingtreding gericht is op het ten minste kunnen uitvoeren van de minimaal vereiste taken.[2] Belangrijk hierbij is het bieden van continuïteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven. Meer ambitie mag natuurlijk, en is ook wenselijk, maar is direct bij inwerkingtreding niet per se noodzakelijk om van start te kunnen gaan. We hebben geleerd van andere stelselherzieningen door implementatie vanaf het begin een plek te geven in de stapsgewijze aanpak, die doorloopt na inwerkingtreding. Ook het overgangsrecht heeft een belangrijke rol in inwerkingtreding. Het draagt bij aan een soepele overgang in realiseerbare stappen van het oude naar het nieuwe stelsel, bijvoorbeeld voor de waterschapsverordening en het omgevingsplan.

Door uit te gaan van een groeipad verkleinen we risico's en geven we ruimte voor de cultuurverandering die nodig is om de volledige winst van de Omgevingswet uiteindelijk te kunnen verzilveren. De stelselherziening

[1] De letters AY hebbena lleen betrekking op 33 118.
[2] Kamerstukken II, 2018/19, 33 118, nr. 119.

is immers meer dan alleen wet- en regelgeving met ondersteunende ICT. We beogen een andere manier van werken en dat heeft niet iedereen op één specifieke datum en op één moment gelijktijdig onder de knie. Ofwel, het hoeft niet af te zijn om er klaar voor te zijn, zoals de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van 27 juni 2019 heeft beschreven.

Met de inwerkingtreding per 1 januari 2021 kunnen bevoegde gezagen met de Omgevingswet urgente maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgave en de energietransitie het hoofd bieden en zo een goede balans vinden tussen de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving. Het enthousiasme om met het instrumentarium aan de slag te gaan is groot. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er via de Crisis- en herstelwet al in bijna 200 gebieden wordt geëxperimenteerd met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Daarmee wordt vooruitgelopen op het omgevingsplan uit de Omgevingswet.

Ook burgers en bedrijven hebben behoefte aan de cultuurverandering en transformatie bij de overheid. De stelselherziening van de Omgevingswet vindt juist plaats om burgers en bedrijven beter te bedienen. Ze heeft als uitgangspunt om het omgevingsrecht inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik. We maken regels minder complex, stimuleren betrokkenheid van burgers en bieden ruimte voor innovaties. Inwerkingtreding op de beoogde datum maakt het mogelijk die voordelen tijdig te benutten.

Ik zie mij ook in mijn oordeel gesteund door het advies «Recht doen aan de Omgeving(swet)» van de Integrale onafhankelijke Adviescommissie Omgevingswet. De commissie heeft op mijn verzoek aanvullend op haar eerdere adviezen een samenhangend advies uitgebracht over het samenstel van de wetgevingsproducten. De commissie is van mening dat het juridische bouwwerk systematisch en stevig in elkaar zit en daarmee de potentie van de Omgevingswet waar kan maken. De commissie maakt ook onderscheid tussen het oordeel voor in werking kunnen treden en de fase daarna: het groeipad dat nodig is om de potentie van het nieuwe stelsel ten volle te benutten.
Dit onderscheid onderschrijf ik. De commissie bevestigt dat het nieuwe stelsel de gewenste rechtszekerheid en voorspelbaarheid zal bieden. Zoals toegezegd aan uw Kamer stuur ik u hierbij het advies met daarbij een reactie op het advies.

In de navolgende onderdelen van deze brief schets ik de stand van zaken en zet ik uiteen wat er komend jaar nog nodig is.

1. Voortgang wetgeving

1.1 Stand van zaken

De afgelopen jaren hebben regering en parlement in nauwe samenwerking gewerkt aan een zorgvuldige totstandkoming van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. De totstandkoming van de wetgeving is erop gericht om het stelsel op 1 januari 2021 in werking te laten treden. De Invoeringswet en de vier Aanvullingswetten zijn op dit moment aanhangig bij uw Kamer. De onderliggende besluiten – het Invoeringsbesluit en de vier aanvullingsbesluiten – zijn dit jaar voorgehangen bij uw Kamer. Zij worden in uw Kamer synchroon behandeld met de desbetreffende wetten. Ik heb met de bestuurlijke partners afgesproken om voor de behandeling van het aanvullingsspoor geluid nog een bestuurlijk overleg te voeren over de laatste uitvoeringstechnische punten. Onderstaande tabel geeft per wetgevingsproduct de stand van zaken weer.

Uw Kamer heeft mij op 15 november een brief gestuurd met serieuze aarzelingen bij het eerder gecommuniceerde tentatieve tijdpad, maar aangegeven tot de procedurevergadering van 3 december hieraan vast te houden en dan te bezien hoe zij de verdere behandeling wil vormgeven. Het tentatieve behandelschema schetst een tijdpad waarbij de behandelingen begin volgend jaar kunnen zijn afgerond.

Wetgevingsproduct	*Parlementaire behandeling*
Invoeringswet	Bij de EK ingediend op 7 maart 2019
Invoeringsbesluit	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 29 mei 2019
Aanvullingswet bodem	Bij de EK ingediend op 18 december 2018
Aanvullingsbesluit bodem	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 1 juli 2019
Aanvullingswet natuur	Bij de EK ingediend op 4 juli 2019
Aanvullingsbesluit natuur	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 6 september 2019
Aanvullingswet geluid	Bij de EK ingediend op 2 juli 2019
Aanvullingsbesluit geluid	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 14 oktober 2019
Aanvullingswet grondeigendom	Bij de EK ingediend op 17 oktober 2019
Aanvullingsbesluit grondeigendom	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 21 oktober 2019
Inwerkingtredings-KB	Aanbieding bij EK en TK voorzien rond de zomer 2020

Verder is de Omgevingsregeling in november gepubliceerd. De ontwerpen van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregeling grondeigendom worden in december 2019 in consultatie gebracht. De ontwerpen van de overige drie aanvullingsregelingen worden uiterlijk begin 2020 in consultatie gebracht.

Via www.omgevingswetportaal.nl stel ik integrale geconsolideerde versies beschikbaar van de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Deze geven een goed beeld van hoe het nieuwe stelsel er in zijn totaliteit uit komt te zien. Ik zal de geconsolideerde versies op gezette tijden actualiseren, gezien het belang hiervan voor de uitvoeringspraktijk bij de voorbereiding op het nieuwe stelsel.

In bijlage 2 geef ik de stand van zaken van de ontwikkeling van de wetgeving meer gedetailleerd weer. Het betreft het hoofdspoor, de aanvullingssporen, het invoeringsspoor. Daarnaast geef ik de stand van zaken van twee andere wetsvoorstellen die nodig zijn voor de inwerkingtreding van het stelsel, namelijk het wetsvoorstel tot wijziging van de Awb en enkele andere wetten[3] en het voorstel voor de Wet elektronische publicaties[4]. Deze wetsvoorstellen zijn sinds 10 juli 2019, respectievelijk 6 juni 2019, in behandeling bij de Tweede Kamer en liggen op koers voor de inwerkingtreding op 1 januari2021. Ook de voortgang van de Crisis- en herstelwet is in beeld gebracht inclusief de stand van zaken omtrent de

[3] Kamerstukken II 2018/19, 35 256, nr. 2.
[4] Kamerstukken II 2018/19, 35 218, nr. 2.

motie van het Kamerlid Verheijen en de toezegging aan de Tweede Kamer over het toepassingsbereik van het projectuitvoeringsbesluit.

1.2 Stappen in 2020

- Voor een goede voorbereiding van de uitvoeringspraktijk en de vulling van het DSO is het wenselijk dat de regelgeving in de eerste helft van 2020 wordt vastgesteld en gepubliceerd zodat de overheden zo snel mogelijk kunnen vullen en oefenen met de echte regelgeving. Concreet gaat het om de regels van het invoeringsspoor en van de vier aanvullingssporen. Na de voorhang worden de AMvB's voor advies voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Ook uw inzet en die van de Raad van State is nodig om de regelgeving op tijd gereed te hebben.
- In de planning is opgenomen om 1 juli 2020 hetontwerp van het inwerkingtredings-KB bij uw Kamer voor te hangen. De datum van inwerkingtreding staat in dat KB.[5] Ik zal dat – zoals gezegd – alleen doen als ik dit samen met de bestuurlijke partners verantwoord vindt. Indien het parlement niet instemt, zal het KB niet worden voorgedragen aan de Koning. Naast het inwerkingtredings-KB zal ik u een nieuwe integrale voortgangsbrief doen toekomen, zodat u die kunt betrekken bij uw afweging over de inwerkingtreding. Deze rapportage zal onder meer worden gebaseerd op de monitor en de onderzoeken die momenteel worden uitgevoerd naar het DSO.

2. Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een samenhangend geheel met centrale en decentrale componenten die met elkaar samenwerken. Daarvoor is niet alleen een werkende Landelijke voorziening (DSO-LV) nodig, maar ook dat overheden voldoende tijd hebben om lokale systemen in te richten en aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen.

2.1 Stand van zaken

2.1.1 Digitaal Stelsel Omgevingswet – Landelijke voorziening

Eind 2019 wordt het grootste deel van DSO-LV opgeleverd, waarop alle bevoegd gezagen kunnen aansluiten, waarmee ze kunnen oefenen, en wat ze kunnen vullen met hun eigen regelgeving. In de voorbereiding hierop worden veel «meters gemaakt» en moet tegelijkertijd in 2020 nog veel werk worden verzet. Niet alles kan en hoeft in één keer. Het primaire proces staat voorop: burgers en bedrijven moeten vergunningen kunnen aanvragen, overheden moeten die kunnen behandelen en het moet duidelijk zijn welke regels wanneer gelden.

Per 1-10-2019 is er een voortgang van 75% van de eisen van het basisniveau gerealiseerd. De prognose voor het vierde kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van 83% is gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om het aansluiten, vullen en oefenen te kunnen ondersteunen. De resterende functionaliteit is niet van direct belang om te kunnen aansluiten, vullen en oefenen door alle medeoverheden. Voorbeelden van functionaliteiten die in 2020 af zullen worden gemaakt zijn archivering of het ambtshalve indienen van een papieren aanvraag.

[5] Conform toezegging in Kamerstukken I 2018/19, 33 118, nr. AO en opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.

Met de aanstaande oplevering is het gedefinieerde basisniveau DSO-LV in belangrijke mate gerealiseerd, maar niet volledig af op het oorspronkelijk geplande moment. In overleg met de koepels en het Rijk is geïnventariseerd welke punten nog openstaan en geprioriteerd welke functionaliteiten nodig zijn om wel meteen in 2020 te kunnen starten met aansluiten en oefenen. Het basisniveau van het DSO-LV zal vervolgens in 2020 worden voltooid. DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd gezagen en leveranciers kunnen starten met hun voorbereidingen voor aansluiten, vullen en oefenen. De conclusie dat het verantwoord is om deze stap nu te zetten, baseer ik op het statusrapport over het DSO-LV met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen, dat ik op 19 november naar uw Kamer stuurde. Ik benadruk dat hoe uitgebreid, zorgvuldig en goed alle voorbereidingen ook zijn geweest, de echte werking toont zich pas na verloop van tijd in het daadwerkelijk gebruik. Daarom is het van belang zo spoedig als mogelijk te starten. Het iteratieve proces van aansluiten, doorontwikkeling en uitbouw met extra functionaliteit en informatie zal plaatsvinden onder regie van de Strategische beheerorganisatie. Met het basisniveau, medio 2020, staat er een volledig werkend stelsel conform het hiervoor geformuleerde Programma van Eisen. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de geplande fasering van de op te leveren onderdelen van DSO-LV in het eerste deel van 2020.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een Omgevingsloket opgeleverd dat een vergelijkbare functionaliteit als de huidige voorzieningen biedt, met een aantal belangrijke pluspunten op het gebied van gebruikersvriendelijkheid. Zo is het nieuwe loket beter toegankelijk voor mensen met een visuele beperking, zijn de publieksteksten op taalniveau B1 geschreven, en is het loket gevuld met regelgeving van alle overheidslagen, waar het huidige Omgevingsloket Online (OLO) alleen de landelijke regelgeving bevat. De belangrijkste meerwaarde van het nieuwe loket is weergegeven in bijlage 2.

Het BIT adviseerde in 2017 om het DSO-LV vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidig dienstverleningsniveau en van daaruit verder te werken. Dit advies is opgevolgd. In lijn met het advies is er een knip gemaakt tussen het basisniveau dat er moet zijn bij inwerkingtreding van de wet en de uitbouw die daarna plaatsvindt. Voor het benutten van de kansen van de vrijwel bereikte grootschalige modernisering van het omgevingsrecht is het van belang ook na het basisniveau functionaliteit en informatie toe te voegen aan het DSO richting de bestuurlijk geformuleerde eindambities (zogeheten *scenario 3*). Het afgelopen jaar is er door de bestuurlijke partners en het Rijk een eerste prioritering aangegeven voor de uitbouw. Maar voordat hiermee wordt aangevangen is het van belang eerst de aandacht te richten op het realiseren van het basisniveau.

2.1.2 Uitdagingen

Standaarden worden gebruikt door softwareleveranciers om koppelingen tussen lokale systemen en het DSO te realiseren. Twee noodzakelijke standaarden[6] (voor vergunningen en meldingen en het zoeken via vragenbomen) zijn al geruime tijd beschikbaar. Medeoverheden en hun leveranciers kunnen sindsdien, zowel begeleid als zelfstandig, hun systemen aansluiten op het DSO om daarmee te oefenen. De Standaard Officiële Publicaties (STOP) met de bijbehorende toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD's) is met vertraging tot stand gekomen. Ik verwijs hier ook naar de kamerbrief van 27 juni[7] waarin u

[6] Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM) en Standaard Toepasbare Regels (STTR).
[7] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. 119.

bent geïnformeerd over de STOP TPOD standaard. Inmiddels is deze standaard als 0.98 kern-versie opgeleverd en interbestuurlijk vastgesteld. De standaard is nog beperkt in de praktijk beproefd en zal nog aangevuld worden met een aantal modules. Dat vergt nog aandacht de komende tijd.

Overheden moeten besluiten op grond van de Omgevingswet elektronisch bekend maken en beschikbaar stellen. De Bekendmakingswet verplicht hiertoe en stelt eisen aan de manier waarop dat moet gebeuren. Dit heeft impact voor de werking van DSO-LV. Zo wordt bijvoorbeeld straks een wijziging van het omgevingsplan met behulp van de bovengenoemde STOP-TPOD standaard bekendgemaakt via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) en ontsloten via DSO-LV. De DSO-LV afhankelijkheid van LVBB maakt dat wijzigingen in techniek en planning in die landelijke voorziening impact heeft op de techniek en planning van DSO-LV. Het synchroon brengen van beide landelijke voorzieningen heeft in de afgelopen periode veel aandacht gekregen en dit traject zal in de loop van het eerste half jaar van 2020 worden afgerond.

De extra inzet die gedurende de zomermaanden nodig was voor de ontwikkeling van de STOP-TPOD standaard heeft impact gehad op de voortgang van andere onderdelen van het DSO en op de tijd die beschikbaar is voor de implementatie in de uitvoeringspraktijk. Bijvoorbeeld op het tijdig kunnen publiceren van de omgevingsverordeningen door de provincies. Deze moeten op 1 januari 2021 zijn vastgesteld en gepubliceerd. Op dit moment is de planning nog steeds haalbaar, maar de rek is er wel in belangrijke mate uit waardoor nieuwe vraagstukken niet zonder meer binnen de planning opgevangen kunnen worden. Samen met de provincies houd ik hier stevig vinger aan de pols, om direct aanvullende maatregelen te kunnen treffen indien dat nodig blijkt.

Ook bij gemeenten en waterschappen zorgt de latere oplevering van de standaarden voor extra druk. Voor deze bevoegd gezagen geldt weliswaar niet dat zij een waterschapsverordening of een omgevingsplan moeten vaststellen of publiceren per 1 januari 2021, maar indien een gemeente een wijziging van het omgevingsplan van rechtswege voorbereidt voor direct na inwerkingtreding van de wet, moet dat wel conform de eisen en de standaarden van de Omgevingswet. En daarmee zijn ook zij aangewezen op beschikbare software. Voor deze bevoegd gezagen ligt er daarom druk op het aanschaffen/aanbesteden of het aanpassen van software. Ook hier geldt dat dit nu als een haalbare planning wordt ingeschat, maar de tijd is ook niet ruim bemeten. En ook hier geldt dat er stevig vinger aan de pols wordt gehouden en erop zeer intensieve basis met softwareleveranciers wordt samengewerkt om de doelen te halen. In samenspraak met de VNG zal ik daarnaast bezien of er aanvullende mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

2.1.3 Tussenbalans oplevering DSO-LV

Uw Kamer heeft begin oktober gevraagd om een tussenbalans met betrekking tot de gereedheid van het DSO en heeft in dit verband gevraagd om onafhankelijke externe toetsing.

Ik zet de verschillende stappen in het kader van het externe toetsingstraject gefaseerd in gang. Op 19 november heb ik als eerste stap een statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen naar uw Kamer gestuurd. Dit statusrapport geeft inzicht in en overzicht van de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten, vullen en oefenen. Op basis van de in het statusrapport beschreven feiten concludeer ik dat we, samen met de medeoverheden, nu kunnen beginnen aan de volgende

stap: het gaan werken met het DSO in de uitvoeringspraktijk. De komende tijd zullen we met alle partners de nog resterende punten oppakken, om het hele basisniveau conform alle gestelde eisen op te leveren.

Naar aanleiding van het statusrapport stelt de ADR vervolgens voor het einde van het jaar een rapport van bevindingen op (fase 2). De vervolgstap is het uitvoeren van een Gateway Review in het eerste kwartaal van 2020. Tot slot ben ik voornemens om eind 2019 het BIT te vragen, in lijn met de motie Ronnes[8] hierover en mijn toezegging daarover aan de Tweede Kamer, advies uit te brengen over de stap naar doorontwikkeling en uitbouw.

2.1.4 Aandacht voor de gebruiker:

Ik vind het zeer van belang dat het DSO ook toegankelijk en bruikbaar is voor gebruikers, in het bijzonder ook voor mensen met een beperking of die laaggeletterd zijn. In het ontwerp van het DSO en onze gebruikerstesten besteden we hier veel aandacht aan. In het kader van het externe toetsingstraject is door Stichting Accessibility een tweede nulmeting gedaan naar toegankelijkheid van het DSO. Uit dit onderzoek is gebleken dat het DSO-LV op dit moment aan een groot deel van de eisen op dit vlak voldoet en dat te zien is dat er bij de technische ontwikkeling van het DSO-LV rekening is gehouden met digitale toegankelijkheid. Tegelijkertijd wijst Stichting Accessibility mij ook op een aantal aandachtspunten in de techniek. Met nog ruim een jaar te gaan totdat de eerste burgers en bedrijven gebruik gaan maken van de landelijke voorziening is er nog voldoende tijd voor het doorvoeren van de overige verbeteringen. Voor een deel van de aandachtspunten zijn op dit moment ook al oplossingen in de maak.

Daarnaast wordt in goed overleg met het MKB een MKB-toets gedefinieerd. Dit is een uitwerking van de motie van Bisschop en Ronnes[9] in een drietal fases. In de eerste fase is een algemene toelichting gegeven op de werking van het DSO, waar enkele tientallen MKB-ondernemers aanwezig waren. Fase 2 betreft een pilot met een met voor het MKB relevante inhoud gevuld DSO. Fase 3 betreft een toets of pilot in een late (bijna klaar) fase van het DSO met MKB-ondernemers. Deze fase zullen we voor inwerkingtreden van de Omgevingswet afronden. Deze opzet maakt het mogelijk ook het midden en kleinbedrijf, net als alle andere belanghebbende partijen, te betrekken bij de implementatie het DSO.

2.2 Stappen in 2020

Door de lokale overheden en rijkspartijen wordt het aansluiten van de lokale componenten op het DSO in 2020 verder voorbereid en gerealiseerd. Daarvoor moeten de lokale systemen worden aangepast of nieuwe worden verworven. Voor ondersteuning hierbij is een team met technische expertise toegevoegd aan de implementatieondersteuning van het programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Dit migratieteam zal in 2020 en 2021 beschikbaar zijn.

Bij de oplevering van DSO-LV wordt niet over één nacht ijs gegaan. Alle technische voorzieningen worden uitgebreid getest en getoetst, hun werking in de keten wordt bekeken en het DSO-LV wordt begin 2020, ruim voor inwerkingtreding van de wet, in beheer genomen. In mijn recente brief aan de uw Kamer over het statusrapport[10] heb ik het zorgvuldige

[8] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34 986, nr. 26.
[9] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34 986, nr. 31.
[10] Vergaderjaar 19/20 EK 34 986, Q.

traject van invoering uiteengezet. Daarin heb ik aangegeven hoe ik het parlement hierover informeer.

In de beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)[11] zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het beheer van de landelijke voorziening en het te doorlopen acceptatieproces. Een interbestuurlijk acceptatieteam met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk stelt vast of het geleverde product (DSO-LV) voldoet aan de gestelde eisen in de opdracht en of het in gebruik kan worden genomen. De vormgeving en uitwerking van de Omgevingswet en het bijbehorende DSO vinden niet in een ivoren toren plaats maar vanaf het begin in gezamenlijkheid met de andere overheden. Het acceptatieproces loopt sinds medio 2019 en wordt afgerond in 2020.

De migratie van oude naar nieuwe voorzieningen is in voorbereiding waarbij zowel de technische als de informatie-organisatorische aspecten worden uitgewerkt. Om de overgang van het oude naar het nieuwe stelsel vloeiend te laten verlopen is er voor de overstap van de huidige voorzieningen naar DSO-LV overgangsrecht opgesteld. Het primaire proces staat daarbij voorop: initiatiefnemers moeten aanvragen kunnen blijven indienen en meldingen kunnen doen. In de afgelopen jaren zijn gemeenten via het migratieproject geassisteerd om hun bestemmingsplannen en verordeningen voor 2021 op orde te brengen.

Om DSO-LV goed te kunnen gebruiken moet de in het DSO opgenomen inhoud (regelgeving van het Rijk, provinciale verordeningen en visies, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen) «bewerkt» worden zodat deze op een toegankelijke manier ontsloten is. Daarvoor is onder meer nodig dat bevoegd gezagen vragenbomen opstellen, die de burger en initiatiefnemer op een makkelijke en logische manier door een vergunningcheck of aanvraag leidt. Ook is het nodig om de regelgeving te annoteren, zodat regels op een locatie te vinden zijn. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, zullen ook gebruikt worden om DSO-LV te verbeteren. Voor deze werkzaamheden is het hele jaar 2020 voorzien. Overheden krijgen daarbij praktische hulp in de vorm van workshops en trainingen, en er is een bibliotheek van vragenbomen beschikbaar waaruit eenieder kan putten.

3. Implementatie

3.1 Stand van zaken

3.1.1 Randvoorwaarden/minimale eisen

De ambities van de Omgevingswet vergen van alle partijen een omslag in denken en doen. Het proces van verandering is opgestart vanuit het besef dat deze verandering tijd en inspanning vraagt. Daarom is een meerjarige transitieperiode voorzien, waarbij veranderingen stap voor stap kunnen worden doorgevoerd.

Sinds 2016 monitor ik samen met de bestuurlijke partners de voortgang van de implementatie bij de bevoegd gezagen. De rapportages van deze monitoring ontvangt u zoals toegezegd periodiek. Nu de beoogde inwerkingtredingsdatum dichterbij komt, heb ik ervoor gekozen om de focus van de monitor te verleggen en de monitor te concentreren op de vraag hoe ver organisaties zijn met het voorbereiden van de 5 criteria op de lijst met minimale eisen, die in de brief van 27 juni zijn opgenomen.

[11] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. -116.

Naast de meting van de voortgang door de bevoegde gezagen op de vijf minimale eisen is de voortgang van de implementatie bij de uitvoeringsdiensten gemeten volgens de oorspronkelijke opzet. Dit levert informatie op over de invoering bij onder meer de omgevingsdiensten.

3.1.2 Uitkomsten monitor implementatie Omgevingswet.

Een uitgebreide samenvatting van de opzet en uitkomsten van de monitor is opgenomen in bijlage 2. De rapportage is in zijn geheel toegevoegd als bijlage 3, evenals de rapportage over de uitvoeringsdiensten (bijlage 4).[12] De monitor is uitgevoerd in augustus en september van dit jaar. Het geeft dus de situatie weer van 16 maanden voor inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat nog niet alle voorbereidingen kunnen zijn opgestart. Het gaat er nu om of er voldoende tijd is om de zaken die nog moeten worden gedaan ook daadwerkelijk uit te voeren.

Voor de *omgevingsvisie* en de *omgevingsverordening* (Criterium 1 en 2) geldt dat de voorbereidingen goed lopen. Het Rijk en de provincies, die voor 2021 een omgevingsvisie moeten publiceren, werken hier allen aan en zullen die op tijd kunnen publiceren (vóór 2021 mag dit nog via de website ruimtelijkeplannen.nl). Zie verder bijlage 2 voor een uitgebreidere stand van zaken omtrent de nationale omgevingsvisie.
De omgevingsverordening wordt door 67% van de provincies inhoudelijk voorbereid. De provincies lopen een gezamenlijk traject rondom het implementeren van de nieuwe standaarden en het aanpassen van de software. 92% is bezig met het aanschaffen of aanpassen van de benodigde systemen. De inschatting is dat alle provincies per 1 januari 2021 hun vastgestelde omgevingsverordening kunnen publiceren als de standaarden stabiel blijken te zijn.

Rijk, provincies en waterschappen zullen, indien ze een *projectbesluit* willen vaststellen, dit conform de regels van de nieuwe wet moeten kunnen opstellen en vaststellen (criterium 3). Dit vergt vooral voorbereidingen in de sfeer van processen en samenwerking. Alle betrokken

[12] In uw brief van 15 november 2019 met als kenmerk 164662.22.1u laat u weten dat er behoefte is aan actuele informatie over de voorbereiding van de omgevingsdiensten op de stelselherziening. Deze rapportage bevat de meest recente informatie hierover. Dit is een vervolg op het onderzoek dat u op 27 juni ontving (Kamerstukken I 2018/19 33 118 nr. AV).

rijkspartijen hebben hun voorbereidingen gestart, 75% van de provincies en 90% van de waterschappen. Om het publiceren van het projectbesluit in te regelen is een stabiele STOP-TPOD standaard van belang.

Een gemeente moet *wijzigingen in het omgevingsplan* na 1 januari 2021 conform de eisen van de Omgevingswet kunnen doorvoeren (criterium 4). Daarvoor is gemonitord of de procesmatige zaken geregeld worden, en of de benodigde technische stappen zijn genomen om wijzigingen via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) te publiceren. Bijna 60% van de gemeenten heeft de voorbereidingen gestart voor het inrichten van de processen. Het is nog niet mogelijk om omgevingsplannen te ontsluiten via LVBB en DSO, dat kan pas in 2020. Ruim 60% van de gemeenten is gestart met de voorbereidingen. Voor een deel van de gemeenten is dit nog niet in beeld. Op dit punt wordt door de VNG extra ondersteuning ingezet.

Alle bestuurslagen hebben te maken met het *aanvragen van vergunningen en meldingen* (criterium 5). Voor dit onderdeel kijkt de monitor naar de techniek (is aangesloten op DSO-LV of zijn de voorbereidingen daarvoor gestart), naar de indieningsvereisten (toepasbare regels), naar het voorbereiden van een gewijzigde vergunningenprocedure en naar de vraag of de organisatie ook in staat is de aanvraag te beoordelen. De uitkomsten worden meer uitgebreid toegelicht in de bijlage. Op grond hiervan is de schatting dat veel organisaties op de goede weg zijn omdat ze bezig zijn met de techniek en processen voor vergunningverlening. De werkzaamheden voor dit onderdeel zullen voor een groot deel in de eerste helft van 2020 moeten plaatsvinden om op 1 januari 2021 goed beslagen ten ijs te komen.

In iedere monitor wordt gevraagd of de organisatie verwacht op tijd klaar te zijn als zij met de huidige inspanningen verder gaat. Het overall beeld is dat 68% van alle organisaties er vertrouwen in heeft dat ze op tijd klaar zal zijn. Daarvoor is bij het merendeel van de organisaties wel meer inspanning nodig dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% verwacht dat ze het niet gaan halen en 4% weet het niet. Met de organisaties uit deze laatste categorieën is door de koepels contact opgenomen.

Alle 29 omgevingsdiensten deden in september mee aan het onderzoek. Al deze organisaties verwachten dat ze op tijd klaar zijn voor met de voorbereidingen. Bijna 40% verwacht dat de huidige aanpak en inspanningen daarvoor voldoende zijn, de andere organisaties moeten meer doen dan tot nu toe gepland. Wat opvalt in het onderzoek is dat in de vorige uitvraag al duidelijk was dat bijna alle omgevingsdiensten samenwerken met andere overheden in de regio en die samenwerking is in 2019 nog weer toegenomen. De samenwerking tussen specifiek gemeenten en omgevingsdiensten verdient – zowel volgens gemeenten als volgens omgevingsdiensten – meer aandacht in 2020. Die aandacht zou zich moeten richten op een goede inbedding van de uitvoering van taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het omgevingsplan, en de samenwerkingsafspraken en financiële arrangementen die daaruit volgen.

3.2 Stappen in 2020

De monitor laat zien hoe veel er al gebeurt in het land, maar ook dat er sprake is van voorlopers en achterblijvers. Ik roep daarom alle bevoegd gezagen op om in 2020 volop in te blijven zetten op de Omgevingswet, zodat we gezamenlijk alle voorbereidingen op tijd afronden.

Bevoegd gezagen zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet in de eigen organisatie. De koepels en het programma Aan de Slag ondersteunen hen daarbij met specifieke producten en diensten en met implementatieondersteuning. De uitkomsten uit de monitor worden door de koepels gebruikt om contact te zoeken met de organisaties die nog onvoldoende vaart lijken te maken. Daardoor kunnen ze inventariseren wat deze organisaties extra nodig hebben.

Nu de inwerkingtreding dichterbij komt, zal ik de invoeringsondersteuning vanuit het programma ADS nog gerichter inzetten bijvoorbeeld voor de migratie naar het nieuwe digitale stelsel. Kennis en expertise moet in deze fase maximaal beschikbaar zijn voor bevoegde gezagen. Het team van de Regionale Implementatieondersteuners, dat ik samen met de koepels heb ingesteld, heeft een belangrijke rol bij de invoeringsondersteuning. Dit team zal het contact in de interbestuurlijke regio's onderhouden, kennis aandragen en meedenken bij knelpunten. Bij de invoeringsondersteuning zal uiteraard ook aandacht zijn voor de aanvullingssporen.

Het spectrum aan ondersteuning vanuit de koepels en binnen het Rijk is te omvangrijk om in deze brief volledig uiteen te zetten. Een aantal activiteiten worden hieronder uitgelicht.

De VNG helpt gemeenten met een roadmap waarin alle te nemen stappen worden uitgelijnd en er wordt beter bekendheid gegeven aan de ondersteunende middelen via een producten- en dienstencatalogus. Voor de digitaliseringsopgave bij gemeenten wordt ingezet op leveranciersmanagement, en wordt ondersteuning verzorgd bij de verwerving van software. Daarnaast worden voorbeelddocumenten en voorbeeldprocessen gemaakt, zoals voor wijzigingen in het omgevingsplan.

Ook aan provincies wordt ondersteuning geboden door IPO. De provincies werken met elkaar en in hun regio aan de implementatie van de Omgevingswet. Zo loopt er een gezamenlijk traject om de nieuwe standaarden te implementeren en software aan te passen. Provinciale programmamanagers komen bij elkaar om de stand van zaken te delen, te leren van elkaars ervaringen en gezamenlijk producten te ontwikkelen. Provincies worden op verschillende terreinen door hun koepel ondersteund, bijvoorbeeld het gezamenlijk oefenen met DSO, de Handreiking Omgevingsverordening en oefensessies over het annoteren van de omgevingsverordening.

Naar aanleiding van de monitor concluderen de waterschappen dat de waterschappen op koers liggen. Ondersteuningsproducten zijn in de laatste periode uitgebreid, onder meer met een handreiking projectbesluit. Deze worden de komende periode nog meer onder de aandacht gebracht.

Op basis van de contacten met de rijkspartijen is bekend dat er behoefte is aan ondersteuning bij het aansluiten op het DSO-LV en het maken van afspraken met andere overheden over de vergunningverlening als het gaat om geven van advies (met instemming). Voor het aansluiten van het DSO-LV wordt een gezamenlijke aansluitstrategie/aanpak opgesteld als hulpmiddel bij het tijdig aansluiten. Verder worden rijkspartijen ondersteund bij vragen over vergunningverlening in de regio.

Via deze brief wil ik u ook informeren over de wegwijzer die is opgenomen in de Inspiratiegids Participatie.[13] Hiermee geef ik uitvoering aan mijn toezegging van 19 februari jl. aan de Tweede Kamer om samen met gemeenten een «participatieprotocol» te maken voor vergunningaan-

[13] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/wegwijzer.

vragen onder de Omgevingswet. De wegwijzer wordt ondersteund met praktijkvoorbeelden in het land.

Aanvullend op de eerder genoemde pijlers zorg ik dat ook voor de periode na 1 januari 2021 substantiële juridische, beleidsmatige en technische expertise over de Omgevingswet en het DSO beschikbaar is. Deze experts zullen het stelsel in uitvoering nauwlettend in het oog houden en kunnen voortvarend handelen indien nodig.[14] Het gaat om het snel kunnen helpen met vragen over de juridische uitwerking van de wet in praktijk en eventueel oplossen van juridische of technische invoeringsproblemen die aan het licht komen in de uitvoeringspraktijk.

Ten slotte is in dit kader de aanbeveling van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet relevant om een externe partij in te stellen die de regering adviseert over het bewaken van de kaders van het stelsel. Ik zal deze aanbeveling met mijn collega's in het kabinet en met mijn bestuurlijke partners nader bespreken.

4. Tot slot

Alle bestuurlijke partners hebben hun vertrouwen uitgesproken dat het haalbaar is om toe te werken naar inwerkingtreding op 1 januari 2021. Het leidende motto is daarbij dat niet alles af hoeft te zijn om er klaar voor te zijn. Ook na inwerkingtreding zal nog aan het implementatieproces moeten worden gewerkt.

Om voldoende klaar te zijn is al ontzettend veel in gang gezet, en er moet in het laatste jaar ook nog veel werk worden verzet. Voor sommige onderdelen is minder tijd dan oorspronkelijk voorzien. Dat vraagt veel van alle partijen. Dat iedereen zich ervoor wil inzetten om de wet op 1 januari 2021 in werking te laten treden, is voor mij een waardevol signaal.

De komende maanden blijf ik, samen met de bestuurlijke partners, de ontwikkeling van het DSO-LV en de aansluiting daarop door alle overheden goed in de gaten houden. Ook wordt in de eerste helft van het jaar nogmaals de monitor naar de implementatie in de uitvoeringspraktijk uitgevoerd. Deze informatie zal ik betrekken bij de afweging rond de zomer 2020. Daaruit zal blijken of we met elkaar nog steeds vertrouwen hebben in 1 januari 2021 als ingangsdatum. Alleen als dat het geval is zal het KB in voorhang worden gebracht.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

[14] In de brief van 11 januari 2019 aan de EK (Vergaderjaar 18/19 EK 33 118, AO) is dit aangekondigd als een transitieteam. Voor een belangrijk deel krijgt deze toezegging vorm langs de drie interbestuurlijke pijlers voor de invoeringsondersteuning.

Bijlage 1: Advies integrale Adviescommissie met reactie[15]

Bijlage 2: Voortgang wetgeving, DSO en implementatie[16]

Bijlage 3: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet gevoegde gezagen[17]

Bijlage 4: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet uitvoeringsdiensten[18]

[15] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[16] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[17] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[18] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 233	**Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn**
35 347	**Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)**
34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

A[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2 december 2019

Op 28 november 2019 heeft de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, naar aanleiding van de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) van 26 november 2019, een brief gestuurd aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en aan de Minister voor Milieu en Wonen. De Voorzitter heeft de Ministers verzocht in onderlinge afstemming te komen tot een afgewogen (her)prioritering van enkele wetsvoorstellen waarvoor is verzocht om afhandeling door de

[1] Letter A heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 35 233.

kst-35233-A
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Eerste Kamer vóór het kerstreces. In het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning heeft de Voorzitter de Ministers gevraagd hem op de kortst mogelijke termijn te informeren over de gewenste prioriteitstelling.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft op 29 november 2019 gereageerd, mede namens de Minister voor Milieu en Wonen.

De vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Den Haag, 28 november 2019

In de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) is op dinsdag 26 november jl. verzocht om onderlinge afstemming tussen u en de Minister voor Milieu en Wonen, teneinde – zo mogelijk – te komen tot een afgewogen (her)prioritering van de wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht[2] om afhandeling door de Eerste Kamer vóór het komende kerstreces.
De commissies voorzien dat het, gelet op de nog beperkt beschikbare tijd alsmede gelet op de overlap van woordvoerders bij deze onderwerpen, niet mogelijk is alle onderdelen van dit pakket nog voor het kerstreces te behandelen. Zij vragen daarom om heroverweging.

Het betreft de volgende wetsvoorstellen; de drie eerstgenoemde voorstellen zijn in schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer en de twee laatstgenoemde voorstellen zijn thans nog in behandeling bij de Tweede Kamer:
- Invoeringswet Omgevingswet (34 986)
- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864)
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054)
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347)
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233)

Gelet op het verzoek van beide commissies en in het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning, verzoek ik u hierbij mij op de kortst mogelijke termijn te informeren of uw onderlinge afstemming heeft geleid tot een aangepaste prioriteitstelling.

De Voorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

---

[2] In de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 8 november 2019 is verzocht in ieder geval twee van de drie wetvoorstellen en bijbehorende algemene maatregelen van bestuur(Invoeringswet Omgevingswet, Aanvullingswet bodem Omgevingswet of Aanvullingswet geluid Omgevingswet) nog dit jaar te behandelen en het derde wetsvoorstel zo snel als mogelijk daarna (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N, blz. 5). In de brief van de Minister van LNV van 22 november 2019 is verzocht de Spoedwet aanpak stikstof en de wijziging van de Meststoffenwet nog voor het kerstreces in behandeling te nemen (Kamerstukken I, 2019–2020, 35 347/35 233, A).

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister voor Milieu en Wonen

Den Haag, 28 november 2019

In de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) is op dinsdag 26 november jl. verzocht om onderlinge afstemming tussen u en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, teneinde – zo mogelijk – te komen tot een afgewogen (her)prioritering van de wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht[3] om afhandeling door de Eerste Kamer vóór het komende kerstreces. De commissies voorzien dat het, gelet op de nog beperkt beschikbare tijd alsmede gelet op de overlap van woordvoerders bij deze onderwerpen, niet mogelijk is alle onderdelen van dit pakket nog voor het kerstreces te behandelen. Zij vragen daarom om heroverweging.

Het betreft de volgende wetsvoorstellen; de drie eerstgenoemde voorstellen zijn in schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer en de twee laatstgenoemde voorstellen zijn thans nog in behandeling bij de Tweede Kamer:

- Invoeringswet Omgevingswet (34 986)
- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864)
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054)
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347)
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233)

Gelet op het verzoek van beide commissies en in het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning, verzoek ik u hierbij mij op de kortst mogelijke termijn te informeren of uw onderlinge afstemming heeft geleid tot een aangepaste prioriteitstelling.

De Voorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

---

[3] In de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 8 november 2019 is verzocht in ieder geval twee van de drie wetvoorstellen en bijbehorende algemene maatregelen van bestuur(Invoeringswet Omgevingswet, Aanvullingswet bodem Omgevingswet of Aanvullingswet geluid Omgevingswet) nog dit jaar te behandelen en het derde wetsvoorstel zo snel als mogelijk daarna (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N. blz. 5). In de brief van de Minister van LNV van 22 november 2019 is verzocht de Spoedwet aanpak stikstof en de wijziging van de Meststoffenwet nog voor het kerstreces in behandeling te nemen (Kamerstukken I, 2019–2020, 35 347/35 233, A).

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 2019

Bij deze reageer ik, mede namens de Minister voor Milieu en Wonen, op uw brief van 28 november 2019 waarin u het kabinet verzoekt om een aangepaste prioriteitstelling met betrekking tot een vijftal wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht om afhandeling door de Eerste Kamer voor het komende kerstreces (uw brieven met kenmerk 165120.01U/JAB/WDB en 165120.02U/JAB/WDB).

Gelet op het feit dat uw commissies voor EZK/LNV en IWO voorzien dat niet alle wetsvoorstellen behandeld kunnen worden voor het kerstreces, verzoekt het kabinet uw Kamer om in ieder geval de volgende drie wetsvoorstellen voor het kerstreces van dit jaar af te handelen:

- Invoeringswet Omgevingswet (34 986), tezamen met het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233).
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347).

Verder verzoekt het kabinet uw Kamer om de volgende wetsvoorstellen zo spoedig als mogelijk, maar in elk geval in januari 2020 af te handelen:

- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864), tezamen met aanvullingsbesluit bodem.
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054), tezamen met aanvullingsbesluit geluid.

Graag neem ik nader contact op met u en de voorzitter van de commissie EZK/LNV om te bespreken hoe gekomen kan worden tot een spoedige behandeling van de twee wetsvoorstellen waarvoor ik eerstverantwoordelijk Minister ben. Beide wetsvoorstellen zijn momenteel in behandeling door de Tweede Kamer en deze zullen na instemming door de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk worden aangeboden aan uw Kamer.

De Minister voor Milieu en Wonen neemt contact op met u en de voorzitter van de commissie IWO om te bespreken hoe gekomen kan worden tot een spoedige behandeling van de drie wetsvoorstellen waarvoor zij eerstverantwoordelijk Minister is.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

28
Invoeringswet Omgevingswet

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet) (34986).**

De **voorzitter**:
Goedemiddag. Aan de orde is de Invoeringswet Omgevingswet, nummer 34986. Ik heet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties welkom, ik heet de leden welkom, ik heet de mensen welkom die op de publieke tribune dit debat volgen en uiteraard ook de mensen die dit debat op een andere manier volgen.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**:
Ik stel voor om als eerste spreker het woord te geven aan de heer Smeulders. De heer Smeulders spreekt namens de fractie van GroenLinks.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Vandaag spreken wij over de Invoeringswet van de Omgevingswet. Een volgende stap in een enorm bouwwerk dat in 2021 moet leiden tot een nieuw wettelijk stelsel voor ruimtelijke ordening. Ik kan me echt heel goed voorstellen dat deze wetswijziging voor de buitenwereld amper te volgen is, ook omdat de gevolgen pas over een aantal jaren echt duidelijk zijn. Dat is eigenlijk ontzettend jammer, omdat wij in een klein maar ook kwetsbaar land leven waarin de ruimte schaars is. Eenmaal opgegeven open ruimte en natuur krijgen wij nooit meer terug. Goede bescherming is dus essentieel.

Tijdens het vorige debat over de Omgevingswet heb ik het boek Groter denken, kleiner doen van Herman Tjeenk Willink aangehaald. Zijn uitspraken verwoorden heel goed dat wij in Nederland echt een mooie en langjarige traditie hebben van gecoördineerd ruimtelijk beleid, maar ook hoe onze ruimtelijke ordening de afgelopen jaren op tal van vlakken is uitgehold. Als GroenLinks betreuren wij dat. Natuurlijk, zou ik bijna zeggen. Voor mijn fractie staat echt voorop dat wij met het nieuwe wettelijke stelsel het beschermingsniveau moeten waarborgen en eigenlijk moeten verbeteren. Helaas is het de vraag of dat gaat gebeuren met deze Omgevingswet. Vanaf het begin van de wetsbehandeling hebben wij dan ook onze zorgen geuit over het ontbreken van waarborgen.

De Omgevingswet legt wat GroenLinks betreft te veel de nadruk op deregulering. Dat is echt doodzonde, want juist in een druk land als Nederland zijn die regels er niet voor niets. Wij moeten knokken voor wat kwetsbaar is. Iedereen heeft recht op schone lucht, op een open landschap en op veel groen.

Ook de Raad van State heeft zorgen geuit over houvast en gelijkwaardige bescherming. Dit wetsvoorstel biedt zo veel flexibiliteit dat gelijkwaardige bescherming niet meer vaststaat noch dat er straks een goede balans wordt gevonden tussen beschermen en benutten. Dit wetsvoorstel ziet immers toe op de gehele fysieke leefomgeving en geeft decentrale overheden veel meer bestuurlijk afwegings- en beoordelingsruimte. Vaak zijn de economische voordelen van een activiteit voor een gemeente sneller en duidelijker zichtbaar dan milieu- en gezondheidseffecten op de langere termijn. Dit kan ertoe leiden dat zogenoemde zachte waarden, of zachtere waarden, het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders van de rijksoverheid bij het afwegen van de verschillende belangen.

De **voorzitter**:
Voordat u verdergaat, een vraag van mevrouw Laan-Geselschap.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Mag ik de woorden van het lid van GroenLinks dan zo duiden dat hij de lokale democratie niet zo hoog acht dat die zelf die afweging kan maken?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik heb de lokale democratie heel hoog. Ik ben er ook jarenlang politiek actief geweest. Ik heb toen ook gezien dat het belangrijk is dat je soms op een wat hoger niveau wat kaders stelt, bijvoorbeeld bij discussies over industrieterreinen. Vinden wij dat iedere gemeente een eigen industrieterrein moet aanleggen of is het goed dat de provincie bijvoorbeeld meekijkt of er niet veel te veel komen? Dat heeft waarschijnlijk ook met de visie van je eigen partij te maken. Wij vinden groen dermate belangrijk dat wij dat zo goed mogelijk willen beschermen en dat betekent vaak op wat hoger niveau.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Laan-Geselschap.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Is GroenLinks dan aan het cherrypicken in wat het wel en niet belangrijk vindt, en denkt het via deze kaders het lokale bestuur op de een of andere manier een steuntje in de rug of een duwtje in de goeie richting te geven?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Het tweede deel van die vraag is al een stuk positiever geformuleerd. Wat voor afwegingen je maakt, heeft volgens mij echt met je partijideologie te maken. En ja, we hebben heel veel vertrouwen in de lokale democratie, maar we weten ook dat het op lokaal niveau soms lastig is om bijvoorbeeld nee te zeggen tegen bepaalde initiatiefnemers. Vaak ook is iets op lokaal niveau een mooie ontwikkeling, maar is het voor de gemeenschap, voor de provincie of voor het land ongewenst als iedere gemeente die ontwikkeling toestaat. Daar willen wij graag tegen optreden.

Voorzitter. Wij denken dat de rijksoverheid hier een duidelijke rol in heeft. De Gezondheidsraad heeft dat ook opgemerkt. Staat de minister er daarom voor open dat de rijks-

overheid, natuurlijk in samenspraak met de decentrale overheden, een methode ontwikkelt waarmee zachte waarden als milieu, gezondheid en het klimaat kunnen worden gekwantificeerd? Het zou ook interessant zijn om daarmee in het kader van de Nationale Omgevingsvisie, waarover we het binnenkort hebben, te experimenteren. Ik hoor graag of de minister daartoe bereid is.

GroenLinks vindt het heel belangrijk dat de Omgevingswet zelf inhoud heeft, met minimum- en maximumnormen. Wat mag in heel Nederland echt wel en wat mag echt niet? In onze ogen hoort bijvoorbeeld het beoordelingskader voor vergunningen thuis in de wet en niet in de uitvoeringsregels. Om recht te doen aan de democratische legitimiteit vinden we dat op wetsniveau ten minste de normen thuishoren die naar verwachting de komende jaren niet veranderen. Is de minister dat met ons eens?

Ik vrees eigenlijk dat dit niet het geval is, want in de stelselwijziging, die al een aantal jaren geleden is ingezet, is een andere lijn gekozen, namelijk van minder strikte regels in de wet vastleggen. GroenLinks heeft daarom destijds tegen de Omgevingswet gestemd. Zolang dit de lijn is, blijft het voor ons lastig om opeens voor te stemmen. Toch zal ik vandaag aangeven hoe we het genomen besluit om de Omgevingswet in te voeren wat GroenLinks betreft toch nog kunnen verbeteren. Daartoe hebben we drie amendementen ingediend, die ik graag toelicht. Ik heb ook nog een aantal vragen voor de minister. Ik doe dat in drie blokjes. Het eerste blokje gaat over inhoudelijke verbeteringen. Daarna ga ik in op het versterken van de participatie. Ik sluit af met goede uitvoering en monitoring.

Voorzitter. Geen land ter wereld is qua landschap zo gevarieerd als Nederland. Eigenlijk is dit best wel verbazingwekkend voor een van de kleinste landen ter wereld. Dat land zou bovendien half zo klein zijn geweest als onze voorouders niet waren gaan inpolderen en landwinnen. Ze creëerden een land met geuldalen, moerassen, veenweides, waterlinies, laagvennen, duinen en wadden. Helaas verliezen we langzaam maar zeker steeds meer van onze karakteristieke landschappen. Veel mensen zijn dan ook bezorgd over de toekomst van hun landschap. In 2016 bleek dat bijvoorbeeld overduidelijk toen meer dan 100.000 Nederlanders de actie Bescherm de kust, tegen het volbouwen van stranden en duinen, steunden.

De zorg voor ons landschap kan niet rusten op de schouders van enkelen. Het is een zaak van burgers, van bedrijven, van organisaties en van overheden. Gelukkig groeit het aantal mensen dat zich inzet voor het landschap. Maar een participatiesamenleving kan niet zonder overheid die haar verantwoordelijkheid neemt. Daarom pleiten wij voor het toevoegen van het Europese landschapsverdrag aan deze invoeringswet. Daartoe hebben we het amendement op stuk nr. 13 ingediend. Dit Europese landschapsverdrag is in 2000 in Florence gesloten — het verdrag van Florence; dat klinkt alleen al heel erg mooi. In 2005 is dit verdrag geratificeerd. Vijftien andere internationale verdragen zijn wél in de lijst van internationale verplichtingen in de hoofdtekst van de Omgevingswet opgenomen. Het landschapsbeleid is weliswaar gedecentraliseerd, maar de verantwoordelijkheid voor het internationale landschapsverdrag ligt nog steeds bij het Rijk. Het is opvallend dat dit verdrag niet is opgenomen. Wij denken dus dat het heel logisch is om dat op te nemen. Wij horen heel graag of de minister het daarmee eens is.

Mijn volgende vraag gaat over het standstillbeginsel. Onder het huidige recht is het standstillbeginsel opgenomen in de Wet milieubeheer. Die gaat over milieukwaliteitseisen. Uit dat artikel volgt dat als er een kwaliteitseis geldt maar de feitelijke kwaliteit van dat aspect in een gebied beter is, men dan moet uitgaan van de feitelijke kwaliteit. Dat lijkt me logisch. In de Omgevingswet is er echter niet voor gekozen om deze regel over te nemen door het van toepassing te verklaren op de omgevingswaarden. Dat lijkt ons een verslechtering, maar ik laat me graag door de minister overtuigen dat dat niet zo is.

Voorzitter. Iets nieuws in deze invoeringswet is de knip tussen enerzijds de bouwvergunning en aan de andere kant de ruimtelijke vergunning. Uit het veld horen we daar zorgen over. Is het niet handiger om eerst na te gaan wat de ruimtelijke randvoorwaarden zijn, voordat je aan de technische uitwerking begint? Het is immers nu mogelijk om die twee trajecten van elkaar los te koppelen. Is de minister het met mij eens dat het misschien handiger is om die momenten gelijk te trekken? Afhankelijk van het antwoord kies ik ervoor om daar wel of geen amendement voor in te dienen. We hebben dat amendement voorbereid.

Ook nieuw in deze Omgevingswet is dat er wordt voorgesteld om de planschadegrens, oftewel vanaf welk punt je voor compensatie in aanmerking komt, te verhogen naar 5%. Dat lijkt ons ongewenst. Ik hoor heel graag van de minister waarom zij dat toch wil.

Dan een ander punt. Ik gaf net in reactie op mevrouw Laan al aan dat ik wethouder ben geweest, maar ik vind wel dat het college van B en W in deze Invoeringswet Omgevingswet wel heel veel bevoegdheden krijgt. Daarom ben ik blij met het amendement van mevrouw Van Eijs dat al rondgemaild is, dat ervoor zorgt dat de gemeenteraad bepaalt welke bevoegdheden worden gemandateerd aan het college.

Voorzitter. Dan ga ik door met de participatie, want naar onze mening komt het aspect "participatie" onvoldoende uit de verf. We vinden het bijvoorbeeld vreemd dat het uitblijven van participatie nu geen weigeringsgrond is. Bovendien is bij "buitenplanse omgevingsplanactiviteiten" — wat een woord! — oftewel gewoon afwijken van het omgevingsplan, participatie nog geheel niet geregeld. Daarom zijn wij er een voorstander van om gemeenteraden de mogelijkheid te geven om vooraf bij bepaalde activiteiten de participatie verplicht te stellen. We zijn dan ook blij dat mevrouw Van Eijs daar een amendement over heeft ingediend, mede namens mij. Daarnaast hoor ik graag van de minister hoe in de ter consultatie voorliggende Omgevingsregeling de participatie wordt vastgelegd.

Dan gaan we door naar de procedure die gevolgd wordt. Want met dit wetsvoorstel wordt de reguliere voorbereidingsprocedure het uitgangspunt. Dat klinkt logisch, maar in de praktijk is dat het eigenlijk zeker niet, zeker omdat deze wet regelt dat een bestuursorgaan dat een uitgebreide procedure wil volgen met veel meer inspraakmogelijkheden, daar de instemming van de initiatiefnemer voor nodig heeft. Dat lijkt ons toch wel een beetje de omgekeerde wereld. Dit is een onnodige, fundamentele beperking van de participa-

tiemogelijkheden en de keuzevrijheid van lokale overheden. Daarom stellen wij voor om gemeenten de mogelijkheid te geven om een uitgebreide procedure te volgen. Daar hebben wij het amendement op stuk nr. 14 over ingediend.

De **voorzitter**:
Voor u verdergaat, is er een vraag van mevrouw Van Eijs. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik snap de vraag die de heer Smeulders hier stelt wel: biedt die reguliere procedure, oftewel de korte procedure, nou altijd voldoende waarborgen? Maar aan de andere kant — daar voel ik ook wel wat voor — is het raar als je als initiatiefnemer aan de balie komt, om het zo maar even te zeggen, en denkt "nou, over zeven of acht weken heb ik de vergunning in huis voor mijn schuurtje of voor iets anders", en dan wordt er opeens gezegd: dit gaat een halfjaar duren, want we gaan toch besluiten de uitgebreidere procedure te doen. Is de heer Smeulders het niet met mij eens dat je vooraf toch ook een indicatie of een soort van duidelijkheid moet hebben over de vraag of je mag verwachten dat de reguliere of de uitgebreide procedure gevolgd zal worden?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik ben het daarmee eens, maar daarom zouden we ook de bevoegdheid om dat te bepalen aan de gemeentes willen geven. Je zou je kunnen voorstellen dat dat gebeurt op zo'n manier dat je dat al een beetje inkadert; daarover gaat het tweede amendement dat we daarover gaan indienen. Wat onze eerste voorkeur heeft, is dat je gemeentes daar gewoon volledig in vrijlaat. Mocht daar in de Tweede Kamer geen draagvlak voor zijn — ik wil graag dat het aangenomen wordt, want ik vind dit een heel belangrijk punt — dan hebben we een tweede amendement, dat iets minder ver gaat. Daarin stellen we voor om een aantal voorwaarden in de wet op te nemen op basis waarvan gemeentes dat mogen besluiten. Dat wordt van tevoren vastgesteld, zodat ook degene die aan de balie komt, in een keer weet waar hij aan toe is.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
U zou dus eventueel ook wel voelen voor het amendement dat ik heb ingediend waarin staat dat de gemeenteraad van tevoren moet aangeven waarvoor een uitgebreide procedure en waarvoor een reguliere procedure geldt.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ja, dat lijkt me goed. Daar voel ik zeker wat voor. Ik ben ook heel benieuwd naar de reactie van de minister op dat punt.

De **voorzitter**:
Er is nog een vraag van mevrouw Laan-Geselschap. Gaat uw gang.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Als ik het verhaal van de heer Smeulders zo beluister, begrijp ik dat GroenLinks de maakbare samenleving in deze wetsprocedure tot een nieuw normbesef heeft verklaard. Wilt u het vertrouwen in de burgers echt alleen tot aan de balie laten gelden? Het hele idee achter deze wet was namelijk om initiatieven makkelijker te maken in Nederland, maar ik zie dat u dat, met een aantal van uw amendementen, terugneemt. Hoever strekt nou uw vertrouwen in het initiatief van de Nederlandse samenleving?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik vind dit wel interessant. Ik had een voorstel voor of noemde een aantal punten over lokale overheden en zei dat we die misschien niet alle verantwoordelijkheid moeten geven en toen zei mevrouw Laan: u heeft geen vertrouwen in de lokale overheden. Nu dien ik een voorstel in om lokale overheden meer invloed te geven en nu komt zij naar mij toe en zegt: u hebt geen vertrouwen in de burgers. We hebben heel veel vertrouwen in onze inwoners en in onze ondernemers, maar we zien dat er op een aantal punten gewoon belangentegenstellingen zijn in de samenleving. Als die belangentegenstellingen er zijn, vinden wij het belangrijk dat de overheid daar een sterke rol in heeft en dat iedereen inspraak kan hebben. Daar gaat dit amendement vooral over: dat we mensen meer mogelijkheden geven om te participeren en inspraak te hebben. Volgens mij kunt u daar niet tegen zijn.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Laan-Geselschap.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Als ik het heb over mensen, heb ik het ook over de bestuurders in dit land, onze zeer gewaardeerde collega's in het land die er elke dag mee bezig zijn, dus die sluit ik zeker niet uit. Maar u suggereert nu dat ... Ik ben zelf ook wethouder geweest. Inspraak, uitspraak, toespraak, en er gebeurt verder niet zo veel, want iedereen is met elkaar bezig in plaats van met het mooie plan dat voorlag. In hoeverre gaat u als GroenLinks dat nu bevorderen? Omarmt u in die zin de Omgevingswet? Want dat was toch de basis van de vraag waar we het vandaag over hadden?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik denk dat mevrouw Laan een beetje een karikatuur van de Omgevingswet maakt. Ik snap helemaal wat de lijn van de Omgevingswet is, maar participatie is ook in lijn met de Omgevingswet. Met deze voorstellen willen wij de participatie versterken. Ja, dat kan leiden tot iets langere procedures — dat ben ik helemaal met u eens — maar het idee van de Omgevingswet was ook om mensen aan de voorkant bij de procedures te betrekken, zodat die aan de achterkant veel sneller gaan. Daar is dit een voorstel voor.

Voorzitter. Ik ga nog iets verder in op het tweede amendement dat wij hierover willen indienen. Dat gaat iets minder ver. Ik kan nu niet in mijn mail kijken, dus ik weet niet of Bureau Wetgeving het inmiddels heeft rondgemaild; dat zou zomaar kunnen. Dat amendement heeft hetzelfde doel, namelijk gemeenten meer vrijheid bieden om een uitgebreide procedure te volgen, maar het verschil met het

andere amendement is dat er voorwaarden worden gesteld op basis waarvan gemeenten hier gebruik van mogen maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft voor de leefomgeving, waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen zullen hebben of waarbij uit de aanvraag blijkt dat belanghebbenden er onvoldoende bij zijn betrokken.

Voorzitter. Ik zei het net al tegen mevrouw Laan: het versnellen van procedures mag niet ten koste gaan van de zorgvuldigheid of de voorspelbaarheid van regelgeving voor inwoners en bedrijven. Ten aanzien van de verschillende besluitvormingstermijnen hebben wij hier nog steeds zorgen over. Zo kunnen besluiten al in werking treden terwijl de bezwaarfase nog loopt. En de procedure voor onomkeerbare activiteiten wordt in dit stelsel zelfs met twee weken ingekort. De omgevingsvergunning voor onomkeerbare activiteiten treedt straks immers al vier weken na bekendmaking in werking, terwijl de bezwaartermijn dan nog twee weken doorloopt. Dat lijkt ons een onwenselijke situatie. Is het niet logischer om de inwerkingtreding gelijk te trekken met alle andere besluiten, zes weken? Dit lijkt ons niet onredelijk en juist zorgen voor goede rechtsbescherming. Ik hoor graag hoe de minister daarover denkt.

Dan gaan we naar mijn laatste onderdeel, de goede uitvoering en de monitoring. Die zijn echt essentieel voor het welslagen van deze enorme overheidsoperatie. Een digitaal stelsel Omgevingswet is daar misschien wel de basis van. Ik ben dan ook heel benieuwd om van de minister te horen hoe het gaat met de implementatie en eigenlijk het opzetten van dat digitaal stelsel.

Ook superbelangrijk zijn basiskwaliteitseisen en transparantie. Wij pleiten ervoor om op rijksniveau basiskwaliteitseisen te stellen aan de uitvoering en aan de handhaving. Daarin wordt wat ons betreft aangegeven welke criteria bij de beoordeling van de kwaliteit van de uitvoering en de handhaving worden gehanteerd. Ik hoor ook graag op dit punt hoe de minister daar tegenover staat.

Daarnaast hoor ik ook graag van de minister of de bevindingen uit het onderzoek dat wordt uitgevoerd op grond van artikel 18.24, lid 1 openbaar gemaakt worden. Dat hopen we namelijk en het zou fijn zijn als de minister dat kon toezeggen. Dat scheelt ons weer een amendement.

Voorzitter. Ik ga afronden met een aantal vragen aan de minister over lessen die we hopelijk trekken en getrokken hebben over vergelijkbare operaties in het recente verleden. Want er hebben de laatste jaren decentralisaties plaatsgevonden op het sociaal domein, maar bijvoorbeeld ook op het landschapsbeleid. Uit verschillende evaluaties blijkt dat er door die decentralisaties nu soms verschillende begrippen of monitorings- en meetmethoden worden gehanteerd, waardoor het onderling vergelijken wel wordt bemoeilijkt. Hierdoor is het lastig of vaak ook onmogelijk om een eenduidig beeld op nationaal niveau te krijgen. In het kader van de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk vinden wij het van groot belang dat er straks ook nog tussen overheden kan worden vergeleken. Daarom pleiten we ervoor om de adviezen van het College van Rijksadviseurs, de Monitor Landschap: naar een landsdekkend systeem; van SWECO, Verkenning Nationaal Natuurnetwerk en van de Algemene Rekenkamer, Wegwijs in het sociaal domein goed te gebruiken. Ik noem kort per onderzoek wat in onze ogen daar het belangrijkste punt in is.

Op het eerste punt, het College van Rijksadviseurs, het advies om een landsdekkend monitorsysteem voor het landschap te ontwikkelen om te kunnen volgen hoe het landschap zich ontwikkelt. Bij SWECO over het Natuurnetwerk, de constatering dat tussen provincies soms grote verschillen bestaan in de manier van vastleggen en de begrenzingen en de weergave van natuurgebieden, waardoor een uniform landelijk beeld ontbreekt. En het advies van de Algemene Rekenkamer om vast te stellen welke gegevensverzameling voor de volksvertegenwoordiging op lokaal én nationaal niveau het beste bijdraagt aan overzicht en inzicht in de voortgang en de resultaten van de decentralisaties en daartoe in gesprek te gaan met het parlement en decentrale overheden om gezamenlijk tot een volgende stap te komen. Ik zie bij de decentralisatie sociaal domein dat dat nu nog moet gebeuren. Laten we dat in het fysieke domein nu met de Omgevingswet goed regelen.

Ik hoor heel graag van de minister hoe ze naar deze onderzoeken kijkt en vooral hoe ze aan de slag gaat met de aanbevelingen. Het lijkt ons echt van groot belang om over een aantal jaren aan de ene kant te kunnen kijken hoe het gaat met natuur en landschap in Nederland, maar aan de andere kant ook of de invoering van de Omgevingswet een succes is.

De **voorzitter**:
Dank u wel voor uw inbreng. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Ronnes, die spreekt namens de fractie van het CDA. Ga uw gang.

De heer **Ronnes** (CDA):
Voorzitter. De contouren van de Omgevingswet worden langzamerhand steeds concreter. Met de behandeling van deze invoeringswet zetten we weer een stap op weg naar de algehele herziening van het omgevingsrecht. Dat is ook wel nodig, want de wetgeving op het gebied van omgevingsrecht is een onbegrijpelijke lappendeken geworden van vele wetten, AMvB's en ministeriële regelingen, telkens met andere termen, andere procedures en andere grondslagen. Een complete herziening is een megaoperatie, maar wel een die dringend nodig is. Het CDA wil bij de behandeling van deze invoeringswet voor een aantal onderwerpen aandacht vragen van de regering en eventueel nog een aantal aanvullende voorstellen doen.

Als eerste is dat de balans tussen beschermen en benutten. We hebben aangegeven dat er voldoende houvast moet zijn voor de burger, de overheid en de rechter en dat de balans niet mag doorslaan naar "benutten". De nieuwe wet geeft veel ruimte om ruimte te benutten, maar iedereen beseft dat veel ruimte voor initiatief een belemmering kan zijn voor anderen. De minister schrijft dat bevoegdheden worden begrensd door de in de regelgeving vastgelegde oogmerken, bijvoorbeeld het waarborgen van veiligheid of het beschermen van gezondheid of het milieu. We vragen ons af of dat voldoende zal zijn. Er ligt de nadrukkelijke toezegging dat de balans tussen beschermen en benutten in de praktijk zal worden gemonitord en onderdeel zal zijn van een wettelijke evaluatie. Maar dan zijn we vijf jaar ver-

der en is de schade al aangericht. Wil de minister daarop reflecteren? Eenmaal gegeven ruimte voor ontwikkeling draai je namelijk niet zomaar terug.

Dan de planschade. We hebben ook gevraagd naar de gevolgen van het voorgestelde forfait bij planschade. Om het met een voorbeeld duidelijk te maken: als een eigenaar een huis heeft van drie ton, maar ziet dat de waarde daalt door een naastgelegen bouwproject van een projectontwikkelaar, dan is de eerste €15.000 van die schade voor eigen rekening, omdat er een forfait gaat gelden van 5%. Wij vinden dat fors. Daarbij komt dat het positief uitpakt voor de ontwikkelaar en altijd negatief uitpakt voor de gewone burger, die rustig in zijn huis woont en ongevraagd de waarde van zijn huis ziet dalen. Het argument dat de jurisprudentie gemiddeld op 5% uitkomt, vinden wij niet doorslaggevend. Juist nu kunnen we immers als medewetgever bepalen dat we een forfait van ten minste 2% redelijk vinden; dat is het percentage dat nu ook wettelijk geldt. We stellen voor het oude minimale forfait van ten minste 2% uit de Wet ruimtelijke ordening toe te passen. Dat lijkt ons wel genoeg. We hebben daartoe ook een amendement ingediend op stuk nr. 16.

De **voorzitter**:
Er is een vraag van mevrouw Van Eijs. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
De heer Ronnes geeft aan dat het argument dat het in de praktijk meestal uitdraait op 5%, niet voldoende is. Maar is de heer Ronnes het met mij eens dat die 5% aan de voorkant ook weer helderheid en duidelijkheid schept over wat te verwachten valt?

De heer **Ronnes** (CDA):
Er is eigenlijk als uitgangspunt genomen dat de beschermingsniveaus, de rechtspositie die er is, gelijk zouden worden overgenomen vanuit de oude wetgeving. We zien met deze nieuwe wet dat we van 2% naar 5% gaan. Wij zijn er toch voorstander van om de oude grens vast te houden, ook al weten we dat in sommige gevallen de uitspraak daarvan kan afwijken. Maar wij willen het startpunt van 2% zeker niet weggooien op dit moment.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Maar in de praktijk blijkt die 2% niet 2% te blijven, maar naar de 5% toe te gaan. Ik kan me dus ook wel voorstellen dat als je uitgaat van een gelijk rechtsbeschermingsniveau, het rechtsbeschermingsniveau van de huidige praktijk in de wet wordt vastgelegd, oftewel 5%. Dan weet iedereen waar hij aan toe is.

De heer **Ronnes** (CDA):
Als medewetgever wil ik duidelijk het signaal afgeven dat op het moment dat er inbreuk wordt gemaakt op iemands omgeving, er een geëigende planschadevergoeding is. Ik noemde het voorbeeld dat iemand in een woning woont en er een ontwikkeling naast die woning wordt gepland, die de waarde van zijn huis doet verminderen. Als wij die grens bij aanvang al op 5% zetten, dan vinden wij die stap gewoon erg groot. Dat is de reden dat we het hier opnieuw opvoeren.

Voorzitter, ik vervolg. De wet bevat ook het voorstel om het aangrijpingspunt voor planschade te verschuiven naar de vergunningsverlening en/of de start van de activiteit. Daar kunnen we mee instemmen, maar het wegbestemmen zonder schadevergoeding als een functie drie jaar niet is gebruikt en daarna één jaar niet is benut, gaat wel ver. Nu geldt min of meer een termijn van maximaal tien jaar. We delen de gedachte dat het wat sneller mag, maar drie jaar lijkt ons echt te kort. Waarom geen vijf, is de vraag aan de minister. En wat ingeval een gemeente of provincie pas na zes jaar de bestemming wil laten vervallen, dus de bestemde ontwikkeling intrekt? Moeten zij dan nog dat ene jaar in acht nemen, voordat zo'n intrekking kan worden geëffectueerd?

Dan kom ik op een niet onbelangrijk onderdeel en dat is het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Wij hebben ook vragen gesteld over de ICT-kant van dit project. De minister schrijft dat dit voorjaar een eerste integrale oefenversie beschikbaar komt van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingwet. Dan kan een kleine groep gebruikers al oefenen. Graag horen we of het gehele project Digitaal Stelsel Omgevingswet nog op schema ligt, inclusief de begroting versus de gemaakte kosten. Ook willen we graag de afspraak maken met de minister dat zij ons direct informeert als de planning uit de pas loopt. Het CDA verzoekt om het BIT nog eens een update te laten geven van het rapport dat eerder gemaakt is, zodat de huidige situatie nog eens door het BIT wordt bekeken. Is de minister hiertoe bereid?

Dan de vraag aan de minister of zij een beeld heeft van of alle partijen nu voldoende worden meegenomen in deze transitie. Zijn gemeenten, waterschappen en provincies aangehaakt, voldoende aangehaakt? Ligt de minister wat de planning betreft nog op schema? Los van het DSO willen wij graag alle kosteneffecten voor gemeenten, provincies en waterschappen van de invoering van de Omgevingswet goed in beeld krijgen. Veel gemeenten maken zich zorgen. Er zijn al eerder getallen rondgegaan, maar het is heel goed om die nog eens een keer scherp op hun waarde te beoordelen en om te kijken of die situatie op dit moment nog steeds klopt. Kan de minister garanderen dat de hele operatie uiteindelijk kostenneutraal zal zijn voor gemeenten? Kan zij ons het inzicht verschaffen in hoe dat eruit zal zien?

De **voorzitter**:
Voor u verder gaat, is er een vraag van de heer Van Gerven. Gaat uw gang.

De heer **Van Gerven** (SP):
Het CDA roert een belangrijk punt aan: het Digitaal Stelsel en hoe dat uit gaat pakken. Is het CDA met de SP van mening dat als duidelijk zou worden dat de gemeentes in grote acute financiële problemen komen — en dan bedoel ik de komende tijd — als ze dat Digitaal Stelsel van de Omgevingswet goed willen uitvoeren, het wellicht een idee zou zijn om toch de gemeentes financieel bij te staan?

De heer **Ronnes** (CDA):
Onze vraag aan de minister is eigenlijk om dat inzicht te geven. Om bij voorbaat al over financiën, over hoe we dat dan gaan oplossen, te spreken, is iets waarvan ik denk dat we dat juist niet moeten doen. Ik denk dat we in deze fase juist scherp moeten krijgen hoe de situatie is. Het is net zoals u zegt: wij kunnen ons niet veroorloven dat bij een dergelijke grote transitie gemeentes dadelijk in de problemen komen. We zullen dus scherp die gevolgen in beeld moeten hebben en daar ook adequate oplossingen bij moeten bedenken met elkaar, zodat gemeentes wel op een adequate manier met die Omgevingswet aan de slag kunnen, als dat al niet het geval is.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Als ik de cijfers mag geloven, gaat het toch om iets met acht nullen. Dat zijn dus substantiële bedragen en we moeten nog maar zien in de toekomst of de nieuwe Omgevingswet tot besparingen leidt. We hebben gezien dat de decentralisaties, bijvoorbeeld van de Wet maatschappelijke ondersteuning en van de jeugdzorg, juist hebben geleid tot veel extra kosten in de uitvoering. Moeten we daar dus toch niet op een of andere manier een soort waarborg inbouwen, zodat niet financiële overwegingen de reden kunnen zijn dat we niet straks een goed Digitaal Stelsel krijgen?

De heer **Ronnes** (CDA):
Juist de zorg die u nu op tafel legt, is de aanleiding dat ik het hier opbreng. Ik wil van de minister weten hoe op dit moment de vork in de steel zit, hoe het op dit moment staat met die kosten. Zijn die nog in de hand, hoeveel is het en hoe vallen die dan dadelijk neer bij de gemeentes en bij de andere lokale overheden als waterschappen en provincies?

Ik vervolg mijn inbreng. Dat doe ik op het terrein van participatie bij omgevingsvergunningen waarbij afgeweken wordt van het omgevingsplan. Vindt de minister dat de nu voorgestelde participatie voldoende waarborgen biedt bij grote afwijkingen van het omgevingsplan? Grote afwijkingen van het omgevingsplan kunnen straks via de reguliere procedure van acht weken hun beslag krijgen zonder dat burgers en maatschappelijke instellingen er voldoende bij zijn betrokken. De wet zoals die nu luidt, verzet zich daar niet tegen. Maar participatie was een van de belangrijke kenmerken in de nieuwe manier van werken in de Omgevingswet. De reguliere procedure voorziet slechts voor de belanghebbenden in de mogelijkheid van een bezwaarschrift tegen het genomen besluit.

De vaststellingsprocedure van een omgevingsplan is wel omkleed met voldoende procedurele waarborgen — participatie en zienswijzen — die ervoor zorgen dat inwoners van een gemeente voldoende worden betrokken bij veranderingen in hun directe omgeving. De procedure voor de aanvraag van een omgevingsvergunning die in strijd is met het omgevingsplan, kent die waarborgen echter niet of nauwelijks. Immers, participatie is bij de aanvraag van een omgevingsvergunning niet verplicht. De reguliere voorbereidingsprocedure biedt ons inziens echt onvoldoende gelegenheid voor het indienen van zienswijzen. Hoe denkt de minister dat participatie voldoende kan worden gewaarborgd bij een omgevingsvergunning in strijd met het omgevingsplan?

Dan een ander punt dat al eerder door anderen is gememoreerd, alleen moeten we nog even kijken of de oplossing die wij daarbij voorstaan, exact dezelfde is. Dat gaat over de rol van de raad versus het college en de rol van Provinciale Staten versus Gedeputeerde Staten. Wij vinden dat de gemeenteraad beter in positie moet worden gebracht bij het afwijken van het omgevingsplan door het college van burgemeester en wethouders door het verlenen van vergunningen voor bepaalde initiatieven. Behalve een adviesrecht zou de gemeenteraad tevens een instemmingsrecht moeten hebben voor bepaalde, door de raad zelf te bepalen gevallen. Wij vinden dit op grond van signalen die ons sinds 2017 vanuit gemeenten en wetenschap hebben bereikt en op grond van de Kamerbrief met de reactie van de minister op het NJB-artikel Constitutionele aardverschuiving in het omgevingsrecht van 22 oktober 2018. Wij zien een verschuiving van macht — lees "macht" als beslissingsbevoegdheid — van de raad naar colleges. Dat bevordert inderdaad de snelheid, maar het holt de macht van de raad uit. Wij willen de raad wel in zijn kracht houden.

Een ander punt zijn de overgangstermijnen. Voor het opstellen van een omgevingsvisie krijgen de gemeenten een overgangsperiode van maximaal drie jaar. Dat lijkt ons redelijk. Maar hoe gaan we om met gemeenten die dat toch niet halen? En wat is de juridische positie als er geen omgevingsvisie is op dat moment? Alle gemeenten moeten een nieuw omgevingsplan maken. Dat ene plan zal alle bestemmingsplannen moeten vervangen. Wij kunnen instemmen met de aanpak dat er van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan komt met de zogenaamde bruidsschat. De overgangsperiode is nu bepaald op maximaal 2029. Dat lijkt ons lang. Hoe is de minister op die termijn gekomen? Waarom is niet de afweging gemaakt om dat wat dichter in de toekomst te zetten, bijvoorbeeld in 2025? Als laatste bereiken ons signalen dat het overgangsrecht nog niet goed geregeld zou zijn. De switch van inrichting naar activiteit lijkt nog niet op orde te zijn in het overgangsrecht. Is de nieuwe systematiek die nu wordt voorgestaan, in de praktijk getest? Wij ontvangen bijvoorbeeld signalen vanuit de provincie dat zij daar in de praktijk echt zorgen over hebben.

Dan kom ik op het aanmerkelijk belang. Dat is niet nieuw. Het CDA heeft dat eerder ingebracht bij de originele wetsbehandeling. Rijk, provincie, waterschap en gemeente hebben een algemene afstemmingsverplichting. De Raad van State wijst erop dat de wijze waarop in de Omgevingswet vorm is gegeven aan het subsidiariteitsbeginsel niet op orde is. Daarom brengen wij het hier opnieuw op. Artikel 2.3 bevat de criteria voor de door Rijk of provincie bij de taak- en bevoegdheidsuitoefening te maken subsidiariteitsafweging. De uitoefening van dergelijke taken en bevoegdheden door Rijk of provincie is daarom expliciet gekoppeld aan deze bepaling. De Raad van State betwijfelt of artikel 2.3 voor de begrenzing van de uitoefening van bevoegdheden door provincie en Rijk een wezenlijk houvast biedt. Deze bepaling bevat uitsluitend niet nader omschreven open normen. Cruciaal zijn de begrippen "provinciaal belang" en "nationaal belang". Vanuit het CDA is eerder aangegeven dat we die begrippen te wazig vinden. Rijk en provincie kunnen gemeenten zomaar opzadelen met verplichtingen. Daarom staan wij ook het amendement voor

dat de definitie verandert in "een aanmerkelijk belang", in plaats van alleen "een belang".

Kom ik op het recht op retributie bij commerciële leidingen. De Belemmeringenwet Privaatrecht regelt dat grondeigenaren recht hebben op een schade ...

Voorzitter, ik zie ...

De **voorzitter**:
Ja. Ik wilde u even uw zin laten afmaken, maar dan geef ik nu het woord aan de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Over het vorige punt, het aanmerkelijke belang. Ik ben heel benieuwd hoe de heer Ronnes "aanmerkelijk" zou willen beschrijven in de praktijk. Ik snap dat je het iets meer dicht probeert te regelen, maar "aanmerkelijk" ... Bepaalt de lokale overheid dan alsnog zelf of zij het aanmerkelijk vindt of niet?

De heer **Ronnes** (CDA):
Ik kan mij nog wel voorbeelden uit mijn eigen tijd als wethouder herinneren, maar ik hoor ook nieuwe voorbeelden. Recentelijk sprak ik met een gemeente waarvan de wethouder mij aangaf dat het toch wel vreemd is dat bijvoorbeeld een provincie zich bezighoudt met hoeveel kuub een woning in het buitengebied is. Of er een woning van 750 m^3 of van 850 m^3 wordt gebouwd, wat is daarvan het belang voor provinciaal beleid? Wij zien dat niet als een aanmerkelijk belang. Daarmee vinden wij eigenlijk ook dat het tot de autonomie van die gemeente zou moeten behoren.

De **voorzitter**:
Afrondend de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dat is wel interessant. De heer Ronnes zegt namens de Kamerfractie van het CDA "wij zien dit niet als een aanmerkelijk belang", maar wat nou als uw amendement wordt aangenomen en de Gedeputeerde Staten van de provincie het wel als een aanmerkelijk belang zien? Dan kunnen ze het toch alsnog gewoon doen?

De heer **Ronnes** (CDA):
Nee, want juist deze juridische definitie ... Het zal ook moeten blijken. Ik zei ook dat de Raad van State kritiek had dat niet scherp genoeg is wat er bedoeld wordt. Een "aanmerkelijk belang" is een belang dat bovenliggend is, dat grensoverschrijdend is. Daarmee is nader beschreven dat iets aanmerkelijk moet zijn en dat het niet zomaar iets is wat men zelf kan bepalen.

De **voorzitter**:
Op hetzelfde punt, mevrouw Van Eijs?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
De woorden van de heer Ronnes riepen vragen bij mij op. Ik zal die straks in mijn eigen bijdrage ook stellen. Die gaan juist een beetje over de omgekeerde beweging. Wij krijgen signalen van provincies die zeggen: er zijn zaken die gemeente-overstijgend zijn. Maar dan moeten gemeentes dat ook zelf erkennen. Anders heeft de provincie geen rol, lijkt het. Of het is niet helemaal duidelijk; eigenlijk hetzelfde punt dat de heer Ronnes had over onduidelijkheid. Aan de ene kant zou je kunnen zeggen: moet de provincie zich daarmee bemoeien? Maar aan de andere kant zou je ook kunnen zeggen: erkennen gemeentes altijd wel op tijd dat iets grensoverschrijdend of bovengemeentelijke politiek is? Is de heer Ronnes dat met mij eens?

De heer **Ronnes** (CDA):
Uiteindelijk zal de jurisprudentie uitwijzen waar de grens van "aanmerkelijk belang" precies komt te liggen. Maar ik zal u nog een voorbeeld noemen, een voorbeeld dat mij ter ore kwam. Een provincie had in haar verordeningen vastgelegd hoeveel speelterrein er minimaal in een wijk moet komen. Ik vind dit echt een afweging die het gemeentebestuur moet maken bij de invulling van een bestemmingsplan, een omgevingsplan. Het kan niet zo zijn dat op een provinciehuis hier in Zuid-Holland, in Noord-Holland, in Brabant of in Limburg op 100 kilometer afstand wordt bepaald hoeveel speelruimte er in een woonwijk moet zijn. Laat dat aan de inspraak over, laat gewoon lokaal ontstaan wat nodig is. Daar is dit woordje "aanmerkelijk" juist voor bedoeld. Het is juist niet bedoeld voor dat soort voorbeelden.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik voel mee met de voorbeelden van de heer Ronnes. De logica lijkt me daar wel in te vinden. Maar het werkt ook de andere kant op. Is de heer Ronnes het met mij eens dat de jurisprudentie maar ook de wetgeving wellicht duidelijker zouden moeten maken dat sommige dingen bij de gemeentes liggen, maar dat er ook dingen zijn die gemeente-overschrijdend zijn, waarbij de provincie wel degelijk een rol heeft? Denk aan de regionale energiestrategie et cetera.

De heer **Ronnes** (CDA):
Dit lijkt me een hele goede methode om precies dat wat scherper te stellen: welk belang hoort bij een provincie of bij het Rijk thuis, in de verhouding tussen provincie en Rijk, en welk belang niet? Dit is een nadere specificering daarvan, om die scheidslijn beter te kunnen bepalen.

Voorzitter. Ik kom op de retributie bij commerciële leidingen. De Belemmeringenwet Privaatrecht regelt dat grondeigenaren recht hebben op een schadevergoeding als hun grond gebruikt moet worden om bijvoorbeeld een pijpleiding te herbergen. Dat is een vergoeding van de schade, maar hoe zit het met de schadevergoeding vanwege een inbreuk op het eigendomsrecht? Worden echt alle schades, inclusief die vanwege een inbreuk op eigendomsrecht, vergoed? Wij denken van niet. Wij hebben er in ieder geval een amende-

ment over voorbereid, maar wij horen toch nog graag de reactie van de minister op dit punt.

Ik kom op het verzoek om de Huisvestingswet in de Omgevingswet op te nemen. De Huisvestingswet is niet meegenomen in de Omgevingswet. Gemeenten en provincies hebben gevraagd om hoofdstuk 4 van de Huisvestingswet alsnog in te voeren. Het gaat dan om de activiteiten woningonttrekkingen, woningsamenvoegingen, woningvorming en het splitsen in appartementsrechten. De gemeenten kunnen op deze wijze via het omgevingsplan gebiedsgericht maatwerk leveren op basis van lokale regels. De problematiek rondom de huisvesting leent zich uitermate goed voor het regelen via het omgevingsplan. Het omgevingsplan biedt namelijk de mogelijkheid om een integrale afweging te maken met betrekking tot de samenstelling van de woningvoorraad. Wil de minister tegemoetkomen aan dit verzoek van gemeenten en provincies en wil zij uiteindelijk hiertoe overgaan? Ik snap dat dit niet een-twee-drie met een heel makkelijk amendement te regelen is, maar zijn er in het traject dat uiteindelijk leidt tot de invoering van de Omgevingswet, toch nog momenten waarop we daar iets mee kunnen?

Dan de verankering van de waterveiligheidsnormen in de wet. De uitgangspunten waarop we de waterveiligheidsnormen baseren, zijn geheel en al onze eigen uitvinding. Zij zijn natuurlijk nauw verbonden met het veilig kunnen voortbestaan als land. We vinden het logisch en wenselijk om de uitgangspunten die achter de veiligheidsnormen schuilgaan, in de wet zelf te verankeren. We weten dat de Omgevingswet uitgaat van één ander principe, namelijk het uitgangspunt dat de normen niet in de wet maar in de AMvB's worden opgenomen, maar de waterveiligheid van ons land is zo belangrijk dat wij een wettelijke verankering nodig vinden. Dat punt is overigens zeker niet nieuw. Het is onder andere in de Eerste Kamer uitgebreid aan de orde geweest. Samen met de ChristenUnie willen we via een amendement bewerkstelligen dat de principes achter de waterveiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen een plek in de Omgevingswet krijgen. Bij de huidige Waterwet zijn niet zonder reden voor dijktrajecten normen in de wet in formele zin opgenomen.

Tot slot, voorzitter.

De **voorzitter**:
Voordat u daartoe overgaat, is er een vraag van de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
De laatste opmerking van de heer Ronnes klinkt mij echt als muziek in de oren: we gaan inhoudelijke normen in de wet vastleggen. Heel eerlijk gezegd heb ik geen amendementen meer voorbereid op dat terrein, omdat ik dacht: die worden toch weggestemd. De lijn van de wet is immers dat er geen inhoudelijke normen in de wet komen. Kan de heer Ronnes aangeven waarom hij dit bij het onderwerp waterveiligheid wel doet en bij andere onderwerpen niet?

De heer **Ronnes** (CDA):
Waterveiligheid is zo belangrijk voor Nederland, gelet op de ligging, de situering van Nederland, dat wij vinden dat de in de oude wet vastgelegde normen ook een plek daarin moeten krijgen als het op de nieuwe manier geregeld is. Wij vinden dat zo belangrijk dat wij dit voorstel hier doen. Het is uiteindelijk aan de Kamer of we de handen daarvoor op elkaar krijgen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Wij zullen dat van harte ondersteunen, maar we gaan daarmee wel in tegen de gedachte van de Omgevingswet. Ik kan me voorstellen dat we dan bijvoorbeeld ook normen voor de luchtkwaliteit, die ook ongelofelijk belangrijk zijn voor ons allemaal, in de wet gaan opnemen. Ik hoop van harte op de steun van de heer Ronnes op dat punt.

De heer **Ronnes** (CDA):
De nuancering waarom je het wel of niet in de wet wilt vastleggen, ligt denk ik bij waterveiligheid nog net even iets anders vanwege de directe impact die dat kan hebben. Door het vast te leggen in de wet zorgen we er ook voor dat die waarborging haar doorwerking vindt in de andere wetten.

Voorzitter. Tot slot heb ik nog een vraag over de tijdelijke omgevingsvergunningen. We menen dat het onder bijzondere omstandigheden nodig kan zijn om meer dan tien jaar af te wijken van een omgevingsplan. In het geval van woningnood kan verlenging met vijf jaar bijvoorbeeld nodig zijn, zodat noodwoningen voor vijftien jaar kunnen worden gebouwd, waardoor exploitatie haalbaar is. Deelt de minister die gedachte? Zou dat binnen de bestaande regelgeving, maar ook in de nieuwe regelgeving mogelijk zijn?

Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Gerven, die spreekt namens de fractie van de SP. Gaat uw gang.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Op het pakketje dat ik hier heb staan, kom ik later terug.

Vandaag spreken we weer over de Omgevingswet en wel over de invoering daarvan. Als relatieve nieuwkomer bij de behandeling van deze wettenreeks merk ik op dat het toch wel een heel wonderlijk traject is. We nemen een wet aan en vervolgens nemen we weer een wet aan die gaat over de invoering van een al aangenomen wet, althans als de meerderheid van de Tweede en de Eerste Kamer daarmee instemt. De Omgevingswet is al enkele jaren geleden, in maart 2016, onder een van de voorgangers van deze minister aangenomen. Het is ook vast niet de laatste wet die we gaan behandelen in het kader van wat inmiddels de grootste stelselwijziging sinds de grondwetswijziging van 1848 wordt genoemd.

De Omgevingswet heeft een aantal uitgangspunten die, als je die opgesomd leest, een mooie inzet zijn. 1. Het vergroten van inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak

van het omgevingsrecht. 2. Een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. 3. Het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte. 4. Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving. Over het derde doel kan men twijfelen, want zoals de minister ongetwijfeld weet, is de fractie van de SP geen onverdeeld voorstander van het decentraliseren. De overige doelen klinken waardevol, zeker ook voor gemeenteraden.

Maar bereiken we het doel dat wordt beoogd met de Omgevingswet: aan de ene kant minder regels, aan de andere kant een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit? Is de balans tussen benutten en beschermen voldoende in evenwicht? Daarnaast speelt ook het democratisch gehalte van de wet een rol. Zijn de partijen die deelnemen aan het Omgevingswetspel wel aan elkaar gewaagd? Hebben ze dezelfde mogelijkheden? Of staan de initiatiefnemers die iets willen op voorsprong van de omgeving, de bevolking of de democratisch gelegitimeerde overheden: lokaal, provinciaal en landelijk? Gooien we met deze Omgevingswet niet te veel democratie weg? Democratie kan traagheid oproepen, maar als het eindresultaat goed is, dan tekent de SP daarvoor. Als het met minder regels goedkomt, is het prima. Maar wat als er wel snelheid is, maar het eindresultaat niet naar tevredenheid is? Bij ons gaat een goed resultaat voor snelheid. Daarnaast blijft de grote hamvraag of de Omgevingswet leidt tot snellere resultaten. Als de regels minder duidelijk worden, nemen de kansen op geharrewar en juridisering namelijk toe. We leven immers in een maatschappij waarin niets meer vanzelfsprekend is. Mensen die bepaalde belangen hebben bij plannen die worden ontwikkeld, zullen in het geweer komen als zij het met deze plannen niet eens zijn of zich geschaad weten in hun eigenbelang.

Ik ga in op het Haagse voorbeeld van de Binckhorst. Daar wordt al gewerkt volgens het stramien van de Omgevingswet. Vorig jaar heeft de gemeenteraad van Den Haag een omgevingsplan nieuwe stijl behandeld voor het industriegebied de Binckhorst. Het is pak 'm beet twee kilometer hiervandaan en ligt tussen de stations Hollands Spoor en Laan van Nieuw Oost-Indië en links van de A12 als je Den Haag binnenrijdt. Dit gebied wordt herontwikkeld. De bestaande bedrijvigheid wordt uitgebreid. Er komen woningen en kantoorkolossen als die van KPN verdwijnen. Daarom ben ik de beloften van de Omgevingswet maar eens gaan toetsen aan de praktijk en heb ik de vier uitgangspunten die ik zojuist noemde naast dat omgevingsplan van de Binckhorst gelegd.

Als eerste behandel ik het laatste aspect, het versnellen en verbeteren van de besluitvorming. De Haagse gemeenteraad kreeg in het voorjaar van 2016 al het voorontwerp voor het omgevingsplan van de Binckhorst met zes bijlagen. In het jaar 2017 kwam hier het echte omgevingsplan voor het gebied bij, met opnieuw zes bijlagen. Een half jaar later — dat is inmiddels een jaar geleden — werd de hoeveelheid papier uitgebreid met bijlagen en zienswijzen 1 tot en met 107 van betrokkenen die daarmee te maken hebben, factsheets over onder andere geur, bodemkwaliteit en geluid, en rapportages over ladderonderbouwing voor detailhandel, creatieve industrie, bedrijfsruimten en zelfs wonen. De raadsleden van de SP hebben deelgenomen aan vijf technische briefings, meerdere dagdelen in commissieverband vergaderd en met indieners van zienswijzen gesproken. Onze raadsleden zijn niet vies van leeswerk en zeker niet van spreken met burgers en ondernemers over de inrichting van hun stad of dorp; integendeel. Maar duizenden pagina's, meer dan 80 uur vergaderen en nog steeds onder druk worden gezet door coalitiepartijen om een plan dat fundamentele wijzigingen aanbrengt in Den Haag er zo snel mogelijk doorheen te krijgen, dat kan toch geen verbetering worden genoemd.

Hier naast mij ziet u een stapel van 5.000 pagina's over de Binckhorst. Ik heb het hele pakket meegebracht. Ik zal het hier laten staan, minister. Het gaat natuurlijk om het beeld. Ik vraag de minister: dit kan toch niet waar zijn? Wie heeft die 5.000 pagina's allemaal gelezen? Wie kan dat allemaal beoordelen? En komt de democratie hiermee tot haar recht? Ik zou daar graag een reactie op willen.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Hoe dik denkt de collega van de SP dat het pakket was geweest als het allemaal bestemmingsplannen waren geweest met bijbehorende tekeningen?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik denk dat het dan minder en beter was geweest. Daar kom ik zo op terug. Het punt is dat je open normen stelt en allerlei regels weghaalt. Voor dat plan moeten er dan weer nieuwe regels of ideeën ontwikkeld en ontworpen worden. Ik heb u de elementen genoemd. Ik zal u eerlijk bekennen dat ik die 5.000 pagina's natuurlijk niet allemaal gelezen heb. Dat is onbegonnen werk. Maar ik geef dat als voorbeeld van wat er nu in de praktijk al gebeurt in een gemeente die capabel moet worden geacht om het uit te voeren. Als Den Haag het niet zou kunnen, dan wordt het wel heel ingewikkeld. Ik laat zien met hoe ongelofelijk veel papierwerk en weet ik wat allemaal dit gepaard is gegaan. Ik leg dat dus ook voor aan de minister, zodat zij haar gedachten daarover kan laten gaan. Want dit was volgens mij niet de bedoeling van de Omgevingswet.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ik was een van de raadsleden die dat soort dingen altijd wel allemaal lazen. Mijn vraag aan de collega is de volgende. U suggereert ook nog eens een keer dat uw partijgenoten onder druk worden gezet door een coalitie. Ik zou dat toch nog wel even in uw verhaal terug willen horen, want dat vind ik een nare suggestie ten aanzien van de voortgang van de democratie in de gemeente Den Haag. Zo ken ik ze niet, en ik zou dat ook niet in de notulen van dit debat willen laten staan.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb dat nagetrokken. Het gaat om procedurevergaderingen. Daarbij werd de hele coalitie opgetrommeld om dit plan zo snel mogelijk behandeld te krijgen, terwijl een aantal fracties daar nog eens extra naar wilden kijken, omdat het toch ging om een belangrijke wijziging in de stad Den Haag. Daar wijs ik op. Dat is niet goed voor het democratisch proces; dat wil ik maar aangeven.

Dan het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksrecht van het omgevingsrecht. Ik vraag mij in grote mate af voor wie de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak zullen verbeteren. Ik neem opnieuw het Haagse omgevingsplan als voorbeeld. Ik zie niet hoe voor de gemeentelijke democratie het

omgevingsrecht inzichtelijker, voorspelbaarder en gemakkelijker in het gebruik is geworden, laat staan voor de gewone burger of kleine ondernemer, die zich niet kan laten adviseren door advocatenbureaus. Het overgangsrecht in deze wet, ook wel "de bruidsschat" genoemd, blijft weliswaar van kracht, maar de open normen in het stelsel van de Omgevingswet zijn voor mijn fractie zorgelijk. Hoe zorgt de minister ervoor dat die inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak daadwerkelijk verbeteren als iedere gemeente straks haar eigen regels mag gaan stellen, soms zelfs op het niveau van wijken, terwijl die regels nu landelijk worden gesteld? En deelt de minister de mening dat hierbij met name advocatenkantoren en consultancybureaus of projectontwikkelaars gediend zijn? Als zij naar de zienswijzen van belanghebbenden bij de Binckhorst kijkt, zal het haar wellicht opvallen dat velen daarvan advocatenbureaus hebben ingehuurd.

Voorzitter. Een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving wordt met de stelselwijziging beoogd. Dit suggereert dat in de bestaande situatie, waarbij vele normen in wetten en regelingen zijn vastgelegd, geen of weinig samenhang bestaat. Ik vraag de minister of de samenhang verbetert als iedere gemeente haar eigen normen gaat vaststellen, wellicht zelfs tegengesteld aan de normen die door buurgemeenten worden gehanteerd. Welke instrumenten hebben gemeenten daarnaast om verpaupering van de leefomgeving tegen te gaan? Momenteel is het bij wet verboden om gebouwen te laten voortbestaan als die in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand. In de nieuwe wet verdwijnt het hele criterium "welstand" en wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om regels te stellen, maar bestaat er geen verplichting. Wat kan een gemeente doen als zij geen regels stelt voor bepaalde gebieden, terwijl de gebouwen hier verwaarloosd worden? Heeft deze gemeente nog een mogelijkheid in te grijpen of moet zij hiervoor het omgevingsplan wijzigen? En moet zij hierbij ook de planschade gaan vergoeden, omdat de gemeente niet had gezegd dat een gebouw de buurt niet mag ontsieren? Met andere woorden, hoe zorgt deze wet ervoor dat een redelijk niveau van welstand wordt behouden? Ik maak me hier ernstige zorgen over en ik heb hierover ook een amendement. Ik weet niet of dat al is ingediend, maar anders komt dat gedurende de dag.

Het doel van de Omgevingswet dat ik met deze invoeringswet en ook het Haagse omgevingsplan het meest gediend zie, is het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. De open normen die met het aflopen van het overgangsrecht steeds meer hun intrede zullen gaan doen in het gemeentelijk beleid, bieden de gemeenten inderdaad meer afwegingsruimte, maar hoe zorgt de minister ervoor dat de democratische controle op het gebruik van die afwegingsruimte op peil blijft? Zoals ik al zei, heeft de Haagse gemeenteraad maanden op iets gezwoegd wat zij met een reguliere bestemmingsplanwijziging vele malen gemakkelijker had kunnen regelen of doorlopen, waarbij geen open normen hoefden te worden ingevuld en geen dure advocatenkantoren hoefden te worden ingeschakeld. En dan is Den Haag een stad met 0,5 miljoen inwoners en 45 gemeenteraadsleden, die hiervoor een aanzienlijke compensatie krijgen. Als je dat dan vergelijkt met een kleine gemeente, hoe zal het daar dan gaan? Worden ambtenaren en raadsleden daar ondersteund door haar ministerie als voor het eerst zo'n nieuw omgevingsplan behandeld gaat worden?

De Omgevingswet is deels ook gestoeld op digitalisering. Veel wordt opgehangen aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Ook hierover kan ik zeggen dat het mooi klinkt als het goed werkt. De verhouding van de overheid met ICT is echter een twijfelachtige. De commissie voor Binnenlandse Zaken heeft hier recent een rondetafel over georganiseerd. We krijgen als Kamer telkens te horen dat het allemaal de goede kant opgaat, maar hoe staat het er nu voor met de gemeenten die nog niet eens zijn begonnen met het aansluiten op dat Digitaal Stelsel Omgevingswet? Ik begrijp dat er veel tests worden uitgevoerd, maar dat volgend jaar eigenlijk iedere gemeente moet zijn aangesloten om het stelsel te laten werken. Hoe schat de minister dit in? Hoeveel gemeenten zijn reeds aangesloten en wat gaat zij doen als het gemeenten niet lukt? Gaat zij hen op de een of andere manier bijstaan, al dan niet financieel? Want iets wat zo centraal staat in de nieuwe vergunningspraktijk kan moeilijk zonder centrale regie worden gelaten. Dus vraag ik de minister om haar rol hierin te verduidelijken.

En is het niet verstandig om een transitiefonds in te stellen, om lagere overheden te compenseren als het met de uitvoering van de wet en de digitalisering uit de hand loopt? Elke overgang naar een ander stelsel gaat gepaard met transitiekosten. Dat we daar iets mee doen, lijkt mij heel erg wenselijk. Ik weet dat anders is besloten en afgesproken, maar volgens mij is dit een levensgroot risico. Geld mag niet de reden zijn waarom er geen goede wet tot stand komt. We hebben gezien dat dit bij de decentralisaties van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de jeugdzorg heel veel kopzorgen heeft opgeleverd voor gemeenten, zorginstellingen en burgers, en ook een toename van de bureaucratie. Na vier jaar is die zaak nog steeds niet op orde. Dat moet toch een hele grote waarschuwing zijn nu we het hebben over de Omgevingswet?

Hoe zit het met de andere kennis bij de gemeenten? Ik noemde zonet al de normen, die met de bruidsschat voor het overgangsrecht deels door gemeenten gaan worden bepaald. Hebben de gemeenten de kennis in huis om die open normen vast te gaan stellen? En hoe zit het met de andere aspecten van de decentralisatie die met de Omgevingswet plaatsvindt? Afgelopen vrijdag heb ik eens gekeken naar het aantal vacatures in relatie tot de Omgevingswet. Het is niet te geloven, of misschien toch ook weer wel: die vacatures bestonden voor een aanzienlijk deel bij consultancybureaus. Dat waren 3.000 vacatures, heb ik begrepen. Dat moet toch enorm verontrusten, zeker als je dit vergelijkt met de inhuur die de gemeenten hebben gedaan bij de decentralisatie in de zorg, met de Wet maatschappelijke ondersteuning? Hebben de gemeentes wel voldoende kwalitatief goed personeel? Kunnen ze daaraan komen bij deze transitie of zitten die mensen allemaal bij dure consultancybureaus? En kan de minister aangeven wat voor haar nog acceptabel is als het gaat om de inhuur van consultants voor de uitvoering van de Omgevingswet? Is zij bereid om de landelijke Roemernorm — voor maximaal 10% van de kosten mag extern worden ingehuurd — ook te laten gelden voor de uitgaven die aan de invoering van de Omgevingswet worden gedaan?

De **voorzitter**:
Voordat u verdergaat, is er een vraag van mevrouw Van Eijs. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Hoor ik mijn collega nou zeggen dat een gemeente die niet voldoende personeel kan vinden — er zijn vele vacatures — dan ook niet iemand mag inhuren van een adviesbureau om daarbij te helpen? Slaat u de gemeente dan niet juist een middel uit handen?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik zou dat graag willen maximeren. Natuurlijk snap ik dat wij hier de landelijke overheid zijn en dat je natuurlijk ook een lokale overheid hebt. Maar die Roemernorm die wij in de Tweede Kamer hebben afgesproken voor de ministeries, dwingt de ministeries zelf om kwaliteit in huis te halen en te ontwikkelen. Vandaar ook mijn vraag aan de minister of zij dat ook zou willen bepleiten en proberen te organiseren bij de gemeentes. Want wij moeten als overheid niet afhankelijk worden van consultancy- en adviesbureaus. We zullen, zeker als het gaat om de Omgevingswet, met allerlei moeilijk begaanbare paden, als overheid kwaliteit in eigen huis moeten ontwikkelen. We moeten ons niet overleveren aan dure consultancybureaus.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Het klinkt allemaal mooi, kwaliteit in eigen huis, maar mijn collega gaf net zelf aan dat er 3.000 vacatures zijn. Kleine gemeentes moeten het dan toch echt hebben van iemand die komt helpen, die de rest van het personeel komt onderwijzen, helpen en ondersteunen. En nu hoor ik de SP zeggen: dat ga ik maximeren. Oftewel: ik geef die gemeenten geen mogelijkheid om personeel aan te trekken, want dat is er niet, en ze mogen ook geen consultants inhuren, dus ze zoeken het maar uit.

De heer **Van Gerven** (SP):
Nee, u interpreteert het een beetje suggestief; laat ik het zo formuleren. Ik pleit alleen voor het volgende. Er is een enorm tekort aan personeel. Dat geldt voor de gemeenten, die natuurlijk ook die capaciteit moeten ontwikkelen. Ik pleit er dus voor dat de gemeentes die gaan ontwikkelen en aantrekkelijke werkgevers worden, zodat niet alle knappe koppen bij de consultancybureaus terechtkomen en wij ze voor duur geld moeten inhuren. Dat is waar ik voor pleit. Zo'n norm kan daarbij helpen, want die dwingt om eigen personeel aan te trekken tegen fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden.

De heer **Ronnes** (CDA):
De heer Van Gerven koppelt het personeelstekort heel erg aan de Omgevingswet, maar is het niet zo dat er eigenlijk gewoon een tekort aan vakmanschap in de ruimtelijke ordening is en dat juist de Omgevingswet door bijvoorbeeld het verder digitaliseren van bepaalde activiteiten en het versimpelen en moderniseren van regelgeving, ruimte biedt om met minder mensen meer kwaliteit neer te zetten?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wil het CDA nog eens wijzen op dit pakket hier naast mij. Ik moet het allemaal nog zien. Ik heb niet voor niets gesproken over het enorme aantal vacatures dat er kennelijk is op het gebied van de ruimtelijke ordening. Ik moet nog zien of het allemaal simpeler, eenvoudiger en beter wordt. We hopen natuurlijk wel dat dat de uitkomst is van deze wet, maar ik heb daar een heel hard hoofd in. We vervangen allerlei bestaande normen, wetten en regels door iets nieuws. Het kost heel veel kruim om dat allemaal te ontwikkelen, omdat er heel veel open normen zijn. Ik denk dat er zeker de komende vijf à tien jaar eerder meer dan minder personeel nodig is. Vandaar ook mijn idee, dat ik al in een interruptiedebatje met u heb geopperd, om een transitiefonds in het leven te roepen om gemeentes financieel betere mogelijkheden te bieden om goed personeel aan te trekken.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Ronnes.

De heer **Ronnes** (CDA):
U ontzorgt mij enigszins doordat u in uw betoog net aangaf dat u van mening bent dat de Omgevingswet uiteindelijk bedoeld is om het in elk geval inzichtelijker en minder bewerkelijk te maken en om het door automatisering ook praktischer en makkelijker te maken. Volgens mij kunnen we elkaar daarop vinden. Ik ben blij dat u dat duidelijk aangeeft. Waar ik mij wel zorgen om maak, is dat u de oplossing zoekt in fondsen en geld. Het heeft in mijn ogen namelijk ook te maken met een tekort aan mensen.

De heer **Van Gerven** (SP):
Zeker, er is een tekort aan mensen, maar ik vind dat geld geen reden mag zijn voor gemeenten om geen gekwalificeerd personeel aan te trekken als zij dat wel kunnen vinden. Het idee dat er door een computer minder mensen nodig zijn, geldt breder. Dat effect wordt nogal eens overschat. Ik hoop dat het bewaarheid wordt, maar ik moet nog zien of dat inderdaad het geval is.

Dan over de open normen. Ik wil de minister vragen welke normen wel en niet landelijk worden vastgesteld. Het overgangsrecht bevat een grote hoeveelheid normen die tijdelijk van kracht blijven bij projecten waarvan de vergunning onder het huidige regime is verleend. Voor welke normen geldt dat er geen landelijk minimum aan bescherming wordt geboden, met name als het gaat om gezondheid en milieu? Voor mijn fractie is het ontzettend belangrijk dat gemeentes elkaar niet gaan beconcurreren met de zwakste milieubeschermingseisen. Sterker nog, ik zou willen voorstellen om bij de milieunormen uit te gaan van gezondheidskundige advieswaarden. Normen zijn nu een afweging tussen enerzijds gezondheidskundige aspecten en anderzijds economische afwegingen. Wat vindt de minister ervan om gezondheidskundige advieswaarden als uitgangspunt te hanteren, waarvan lagere overheden alleen met een duidelijke en door de lokale bevolking gedragen motivatie mogen afwijken?

Voorzitter. Ik heb een aantal amendementen ingediend. Allereerst een over de adviescommissie, een soort welstandscommissie. De invoeringswet verplicht de gemeente om een adviescommissie in het leven te roepen voor rijks-

monumenten, maar daar blijft het dan bij. Wij vinden dat dat breder zou moeten. We hebben daar een amendement voor klaarliggen.

Met betrekking tot Florence heeft GroenLinks al iets opgebracht. Dat steunen wij uiteraard. Wij hadden daar ook een amendement voor. Wij vinden dat de splitsing tussen bouwtechnische aspecten aan de ene kant en de planologische of ruimtelijke vergunning aan de andere kant er niet moet zijn. Wij willen graag weten of de minister dat uiteindelijk niet zou willen doen. Ik heb nog meer amendementen, maar ik denk dat de inhoud daarvan wel voor zich spreekt.

Tot slot. Uit mijn inbreng blijkt dat de SP-fractie een hard hoofd heeft in hoe de invoering van de Omgevingswet verloopt. Je ziet dat de kritiek vanuit de samenleving voorals nog beperkt is. Voor velen is niet duidelijk wat dit straks in de praktijk betekent. Ik denk dat dat een van de redenen is waarom betrekkelijk weinig reuring daarover plaatsvindt. De inzet van de SP-fractie is om veel te repareren wat volgens ons niet goed is aan deze wet. Als we allerlei wetten afschaffen, moeten we voorkomen dat we het kind met het badwater weggooien.

Voorzitter, dan mijn allerlaatste zin: de samenleving is gebaat bij goede wetten en goede regels. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Tot slot nog een vraag van mevrouw Laan-Geselschap.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
De laatste woorden van de heer Van Gerven zijn mij uit het hart gegrepen: uiteraard goede wetten! Kan ik in algemene zin concluderen dat de SP in de voorgaande periodes altijd enthousiast meedacht over de totstandkoming van de Omgevingswet en een positieve teneur en een positieve grondhouding had, maar dat de SP nu een niet zo positieve grondhouding ten aanzien van de gehele wet formuleert? Of zie ik dat verkeerd? Dat zou heel fijn zijn.

De heer **Van Gerven** (SP):
U ziet dat goed. Wij hebben voorgestemd, ondanks het feit dat het een liberale wet was waar wij niet zo'n voorstander van waren. Ik heb de inbreng van mijn collega Voortman goed onthouden en die leen ik nu even. Linda Voortman heeft een stemverklaring afgegeven en uitgelegd waarom GroenLinks tegen de wet heeft gestemd. Wij hadden exact dezelfde bezwaren, maar we hebben uiteindelijk voorgestemd, met name vanwege het gezondheidskundige aspect van het amendement-Smaling. Maar het was een dubbeltje op zijn kant. Het had ook de andere kant op kunnen vallen. We zijn nu weer drie jaar verder en we zien het niet de goede kant opgaan. Als dit zo doorgaat, hebben wij nu de neiging om niet in te stemmen met de invoeringswet. Maar we zullen zien. We hebben natuurlijk nog een debat te gaan en er liggen een aantal amendementen voor. Daar hangt ons definitieve standpunt vanaf.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Mochten alle amendementen worden aangenomen, dan stemt u dus alsnog voor?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ja, in ieder geval de amendementen van de SP en van de oppositie. Daar zitten volgens mij een aantal goede amendementen bij. Maar we zullen het zien. Ik ben benieuwd. Ik steek in ieder geval mijn hand uit naar de minister.

De **voorzitter**:
U was aan het einde van uw betoog. U neemt uw pakket weer mee. Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Kops. Hij spreekt namens de fractie van de PVV. Gaat uw gang!

De heer **Kops** (PVV):
Dank u wel, voorzitter. Enkele jaren geleden is de Omgevingswet aanvaard. Hiermee worden bestaande wetten, onder andere voor bouwen, milieu, water, ruimtelijke orde en natuur, in één wet gebundeld. De bedoeling is, kort gezegd, om ruimtelijke projecten zoals woningbouw te vereenvoudigen en te versnellen. Momenteel bestaat het omgevingsrecht uit tientallen wetten en honderden regelingen. Een integraal en eenvoudiger omgevingsrecht is de bedoeling van de Omgevingswet, aldus de minister zelf.

Voor burgers en bedrijven heeft de Omgevingswet verschillende voordelen. Zo komt er één enkel loket waar zij zich kunnen melden als zij een project willen beginnen. Vandaag hebben we het concreet over de Invoeringswet Omgevingswet. Die bevat onder andere de grondslagen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dat is het loket waar burgers en bedrijven uiteindelijk terechtkunnen. Daar kunnen zij een vergunning aanvragen, maar ook concreet zien welke regels wanneer op hen van toepassing zijn.

Zoals gezegd, de Omgevingswet moet leiden tot kortere en eenvoudigere procedures, maar ook tot lagere lasten. In de memorie van toelichting schrijft de minister dat de effecten voor burgers en bedrijven worden geschat op een jaarlijks bedrag van 29 à 63 miljoen aan reductie van administratieve lasten. Dat is nogal breed: 29 tot 63 miljoen. Ik heb begrepen dat onderzoeksbureau Sira Consulting tot deze getallen is gekomen, maar kan de minister dit misschien nog eens toelichten? Heel concreet: hoeveel scheelt het een individuele burger in zijn of haar portemonnee? Heeft de minister daar een beeld bij? Graag een reactie.

De minister heeft aangegeven 90 miljoen euro vrij te maken om de Omgevingswet per 1 januari 2021 te kunnen invoeren. Kan de minister dat nog eens toelichten? Want in de memorie van toelichting staat dat gemeenten te maken krijgen met eenmalige kosten van 4,7 à 8 miljoen. Hoe moeten we dat zien? En welke tegenvallers verwacht de minister? De heer Van Gerven zei het ook al: tegenvallers bij de overheid wat ICT betreft, dat kennen we wel.

De Omgevingswet is een zogeheten kaderstellende wet, waarin materiële normen grotendeels ontbreken. De invulling van die normen wordt later geregeld in algemene maatregelen van bestuur. In het Nederlands Juristenblad

stond op 30 maart 2018 een interessant artikel, onder andere over de verschuiving van bevoegdheid. De normering verschuift namelijk van de formele wetgever, oftewel de Tweede en Eerste Kamer, naar de uitvoerende macht, oftewel de regering. Juristen spreken hierbij over een gebrek aan democratische legitimatie. Toegegeven, door artikel 22.5 in de Omgevingswet wordt dat enigszins gecompenseerd. Dat artikel stelt namelijk dat AMvB's bij de Kamers moeten worden voorgehangen. Prima, maar wat is dat in de praktijk waard? In haar brief geeft de minister nota bene zelf aan dat de Kamers dan weliswaar met de verantwoordelijke bewindspersoon over de AMvB van gedachten kunnen wisselen, maar het recht van amendement ontbreekt. Uiteraard kunnen er dan natuurlijk moties worden ingediend, maar daarmee is dan ook alles gezegd; verder kunnen de Kamers niks. De minister schrijft dat de betrokkenheid van de Kamers zal worden voortgezet en dat die betrokkenheid wel degelijk kan leiden tot aanpassingen van, in dit geval, de AMvB's. Ja, dat is een belofte; niet meer en niet minder.

De PVV stelt deze vragen omwille van het volgende. Waarom heeft de minister er niet voor gekozen om de Wet milieubeheer als voorbeeld te nemen? Daarmee bedoel ik het volgende. Bij de Wet milieubeheer kunnen de Kamers zich binnen vier weken uitlaten over een voorgehangen AMvB. En als ten minste een vijfde van het grondwettelijke aantal leden van een van de Kamers verlangt dat de AMvB alsnog bij wet wordt geregeld, dan gebeurt dat. Dan komt er dus een wetsvoorstel, dat vervolgens weer kan worden geamendeerd en uiteindelijk in stemming komt. Waarom laat de minister dit niet voor alle AMvB's gelden? Wat heeft de minister daarbij te vrezen? Kan de minister dat nog eens toelichten?

Want voorzitter, het zijn juist de AMvB's die er in de praktijk voor kunnen zorgen dat burgers zaken door hun strot geduwd krijgen waar ze helemaal niet op zitten te wachten: windmolenparken, asielzoekerscentra, moskeeën. Kan de minister garanderen dat de Omgevingswet hiervoor niet misbruikt zal worden? Dus nogmaals, voor de duidelijkheid: kan de minister uitsluiten dat de Omgevingswet misbruikt zal worden voor het realiseren van windmolenparken, asielzoekerscentra en moskeeën? De PVV overweegt in tweede termijn een motie op dit punt. Ook een amendement, dat nog in de maak is, sluiten wij niet uit.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Nijboer. De heer Nijboer zal spreken namens de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer **Nijboer** (PvdA):
Heeft de collega van de PVV ze toch nog even bij een ruimtelijkeordeningswet gesleept: de asielzoekers, die het allemaal gedaan hebben. Ik vond het verder een helder betoog.

Voorzitter. Ik wil de minister een reactie vragen op drie punten van de Omgevingswet zelf en drie punten die daar dicht tegenaan liggen. Allereerst de Omgevingswet zelf. Collega's hebben het al aangehaald: het is een behoorlijke stapel paperassen. Daar kunnen ook heel grote stapels paperassen van komen; de heer Van Gerven kwam zojuist met een hele kopieerdoos aanzetten. Het is dus heel omvattend. Ik wil er drie hoofdpunten uit nemen, want je kunt alles wel bespreken, maar daar wordt het debat vaak niet helderder van.

Mijn eerste hoofdpunt is wat de Raad van State ook aangeeft. Die zegt: er worden een heleboel bevoegdheden gedecentraliseerd, voornamelijk naar gemeenten, maar ook naar provincies, en het Rijk bemoeit zich er ook nog een beetje mee, maar hoe weet je zeker dat diegene bij wie je een vergunning aanvraagt er ook echt over gaat; is dat wel helder genoeg belegd? Dat hangt ook wel een beetje samen met het punt dat de PVV zojuist heeft ingebracht: hoe verhoudt zich dat straks tot al die algemene maatregelen van bestuur, die er ook nog onder komen te hangen? Het is nogal een omvattend pakket aan wetgeving geweest. Het is belangrijk dat iedereen weet waar hij aan toe is als hij wat wil, of het nou gaat om een ondernemer die een fabriek wil beginnen, om een windmolenpark, om een natuurpark of om iemand die iets met zijn huis wil of die een weg wil aanleggen. Het is dan belangrijk dat je weet wat er gebeurt of wat je nodig hebt. Natuurlijk moeten overheden samenwerken — dat snap ik allemaal wel — maar het is wel belangrijk dat je uiteindelijk helder hebt wie waarvoor verantwoordelijk is. Dat is het kernpunt dat de Raad van State in zijn advies maakt. De beantwoording van de regering kon nog wel wat aan helderheid winnen. Ik vraag de minister die in dit debat te geven.

Mijn tweede punt, dat eigenlijk al gemaakt is door de heer Smeulders, is waarom landschap niet beter wettelijk verankerd is. Er was een mooie kans voor geweest. Ik zag ook een mooi amendement, waar ik warme gevoelens bij heb. Ik wil dat de minister voorhouden.

Mijn derde punt hangt samen met wat de Raad van State heeft gezegd, maar net op een ander niveau, en gaat over de invloed van gemeenteraadsleden. Verschillende sprekers voor mij gingen daarop in en ik zag ook een amendement daarover van het CDA, D66 en de ChristenUnie. Wie gaat er nou uiteindelijk over? Krijgt het bestuur niet te veel bevoegdheden? Zit er niet wat in om ook te kijken naar de democratie op lokaal niveau? De PVV maakte net al een best zinnige opmerking over de algemene maatregelen van bestuur op nationaal niveau. Maar is ook de democratische verantwoording lokaal wel optimaal belegd, of zou dat niet beter kunnen? De minister is gelukkig de minister van Binnenlandse Zaken. Zij gaat over de lokale democratie en de werking van de democratie en kan daar dus vast een doorwrocht antwoord op geven.

Voorzitter. Ik kom op drie aanpalende punten. Ik zal niet zeggen dat het zijn levenswerk is, maar mijn collega De Vries heeft jaren werk zitten in de Omgevingswet en het verder verbeteren en vormgeven daarvan. Een van de belangrijkste punten die hij heeft ingebracht, is dat ook gezondheid een rol speelt. Dat zou verder worden uitgewerkt en dat gebeurt ook. Ik vraag de minister hoe het daarmee staat. Het betreft dan bijvoorbeeld gezondheid in relatie tot een uitbraak van Q-koorts of als er problemen zijn met pur. Daar heeft mijn collega ontzettend veel werk voor gedaan. Hoe staat het daarmee?

Dan mijn tweede punt. Over planschade staat een heleboel in de wet. De amendementen van de heer Ronnes zal ik

nog bekijken, want er is best wat te zeggen voor 5%, maar ook voor 2%, dus ik heb nog geen uiteindelijke positie bepaald namens de PvdA-fractie. Maar er zijn ook vaak planbaten. Dat ontbreekt eigenlijk helemaal. Je kunt er vergif op innemen dat na de aanleg van een metrolijn de panden daaromheen veel en veel meer waard worden. Als je heel mooie wegen en voorzieningen bouwt met publiek geld, kan land weleens veel meer waard worden. Dat geldt natuurlijk ook voor bestemmingen en gronden. Is die kant van de zaak ook bekeken? En zou er niet veel meer initiatief genomen moeten worden, ook vanuit het Rijk, en zouden er niet veel meer mogelijkheden geboden moeten worden, om die planbaten ook ten goede van het collectief te benutten? Ik vraag de minister om daar eens op in te gaan.

Meer specifiek heb ik ook nog voorstellen gedaan in het artikel dat ik al eerder aan de minister heb doen overhandigen bij een woondebat. Dat gaat eigenlijk over de bouwplicht. We willen toch ook dat er meer gebouwd wordt en dat er snelheid wordt gemaakt. Daar kan deze wet natuurlijk ook wel een rol in spelen. Als speculanten maar op die grond blijven zitten, zou je dan niet een bouwplicht moeten invoeren? Hoe kijkt de minister daartegen aan? Dat waren drie punten die ik de minister wil voorhouden.

Tot slot heb ik nog één vraag over de begroting. Daar werd zojuist ook al even over gesproken. De minister heeft met de Omgevingswet, die zij overnam van dat andere departement, een financieel lijk in de kast geërfd. Dat lijk is deels weer ingewikkeld, want er is wat geld voor beschikbaar gesteld. Maar naar mijn beeld en inzicht is het nog niet helemaal opgelost. Er zou 200 miljoen gepaard gaan met de invoering van de Omgevingswet. Er zijn wel enkele tientallen miljoenen voor uitgetrokken, maar het is nog niet helemaal gedekt. Hoe staat het daar nu eigenlijk mee? Heeft de minister dat gapende gat nog steeds op de begroting staan? Blijft dat lijk nog steeds liggen? Of is dat inmiddels opgebaard?

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Bisschop. Hij spreekt namens de fractie van de SGP. Gaat uw gang.

De heer **Bisschop** (SGP):
Voorzitter, dank u wel. De Omgevingswet. Als ik dat hele proces volg, dan kan dat nog steeds warme gevoelens in mij losmaken. Een planologie gericht op ruimte bieden aan gewenste ontwikkelingen, minder stroperigheid, minder in hokjes denken en een goede bescherming van de leefomgeving: het zijn ambities die je alleen maar kunt omarmen. Maar bij deze invoeringswet wil de SGP wel een aantal zorgpunten en vragen formuleren. Ik overlap bij een aantal punten een aantal collega's, maar ik doe het toch maar om het punt nadrukkelijk te maken.

Allereerst de positie van de gemeenteraad. Tot nu toe kunnen gemeentebesturen alleen afwijken van een bestemmingsplan met instemming van de gemeenteraad. Maar in de Invoeringswet Omgevingswet wordt de bevoegdheid voor het verlenen van een vergunning voor een afwijking van het omgevingsplan bij het college gelegd. Gemeenteraden kunnen er dan alleen een advies over geven. Voor de provincies geldt een vergelijkbare figuur. Dat betekent dus een veel minder sterke positie van raden en staten. Waarom heeft de regering hiervoor gekozen? Dan is de verleiding groot om te zeggen dat het gewoon leidt tot minder stroperige besluitvorming. Dat zal allemaal wel waar zijn, maar er staat wel een verzwakking van de democratische positie van de volksvertegenwoordigende organen tegenover. Ik wil graag van de minister haar reflectie op die afweging horen. Waarom is dat op deze manier vormgegeven?

Dan de vergoeding van de schaduwschade. De SGP is niet tevreden over de wijze waarop het kabinet omgaat met schaduwschade en indirecte planschade. Het kabinet verschuift het moment van bepaling van waardeverlies en van de bijbehorende schadevergoeding: van het planstadium naar het moment van vergunningverlening of actie. Daarbovenop komt niet een conservatieve schatting van het normale maatschappelijke risico, namelijk een forfait van 2% — zoals de collega's al hebben aangegeven — maar juist een verhoging van het standaardforfait naar 5%. De Raad van State is naar onze mening hier terecht buitengewoon kritisch over. Een omgevingsvisie kan al z'n schaduw vooruitwerpen en invloed hebben op de waarde van woningen en op de mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling, en een omgevingsplan nog veel meer. In de praktijk gaan burgers en bedrijven geconfronteerd worden met meer schaduwschade en indirecte planschade, zonder aanspraak te kunnen maken op vergoeding. De minister geeft aan dat het effect van het omgevingsplan op tussentijdse waardeschommelingen beperkt zal zijn. Dat zal over het algemeen best zo zijn. In bijzondere gevallen kan dat echter anders liggen. Met 355 gemeenten en 7 miljoen gebouwen kan dit aantal bijzondere gevallen nog best hoog komen te liggen. Met deze redenering van de minister kunnen we dan ook geen genoegen nemen. De minister geeft aan dat het wenselijk is dat omgevingsplannen globaal ingevuld worden en dat vergoeding van planschade dit belemmert. Dat is inderdaad wel een argument. Punt is wel dat ook als een omgevingsplan op onderdelen wel concreet ingevuld wordt, je nog steeds geen recht hebt op planschadevergoeding. Is de minister bereid te zoeken naar een middenweg tussen de huidige situatie met de vergoeding voor indirecte planschade en een minimumforfait van 2%, en de harde, nieuwe lijn, te weten: geen vergoeding van indirecte planschade en een forfait van 5%? Dan heb ik het nog maar even niet over de schaduwschade van omgevingsvisies. Ik stel voor om een werkgroep van experts in te stellen om dit onderdeel van de Omgevingswet nog eens grondig tegen het licht te houden, ook de kritiek van de Raad van State gehoord en gelezen hebbende, en zo te komen tot een goede middenweg. Vergeet niet dat het vooruitzicht van een redelijke tegemoetkoming de medewerking van partijen aan ruimtelijke ontwikkeling juist kan verbeteren, met de bijbehorende gewenste versnelling.

Voorzitter. Dan het punt van een gebruiksvergoeding bij een gedoogplicht. Grondeigenaren moeten in veel gevallen gedogen dat buizen en kabels door hun land getrokken worden. Als de betrokken partijen er met elkaar niet uitkomen, geldt een gedoogplicht. Grondeigenaren krijgen dan een volledige schadeloosstelling. De vraag is of daarbovenop een gebruiksvergoeding toegekend zou moeten worden. De regering zegt in alle gevallen nee, maar ik vind toch dat we hier een knip zouden moeten maken. Als het gaat om leidingen waarbij sprake is van publiek eigenaarschap en tariefregulering, snap ik het standpunt dat er geen

gebruiksvergoeding toegekend wordt. Maar als het gaat om leidingen of werken waarvoor dat niet het geval is en waarbij duidelijk sprake is van commerciële belangen, dus private partijen die gewoon winst maken, vind ik het een ander verhaal worden. Samen met het CDA hebben we een amendement voorbereid om in die gevallen naast de schadeloosstelling een gebruiksvergoeding toe te kennen. Dus: geen gebruiksvergoeding als het gaat om gasleidingen van de Gasunie en elektriciteitskabels van Enexis, maar wel een gebruiksvergoeding als het gaat om koelwaterbuizen voor het datacenter van Google en het gasproductienet van Vermilion.

Voorzitter. Het overgangsrecht. De overstap naar het werken volgens de Omgevingswet zal voor ondernemers en gemeenten een grote kluif zijn. Voor een groot deel zit dat ook in de overstap zelf, in het overgangsrecht. De formulering van de nieuwe eisen is vaak net even een beetje anders dan die van de huidige eisen. Mijn vraag aan de minister is: kunnen bedrijven ervan uitgaan dat ze, als ze nu helemaal voldoen aan de huidige regelgeving, gevrijwaard zijn van handhavingsacties en andere onaangename verrassingen? Komt er richting de ondernemers een duidelijke bijsluiter bij het overgangsrecht, zodat ze beter weten waar ze aan toe zijn? We krijgen ook nog weleens wat bezorgde reacties van ondernemers die vrezen in discussie te raken met handhavende instanties over de interpretatie van regels. Mijn vraag aan de minister is: komt er voor de handhavers ook een bijsluiter ten aanzien van met name dat overgangsrecht?

Voorzitter. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is al uitvoerig aan de orde gesteld, onder andere door de collega van het CDA, maar ook door andere collega's. Ik wil nog één ding onderstrepen. We merken dat ondernemers, met name mkb'ers, zich hier nog weleens zorgen over maken. Ze hebben geen aparte ICT-afdeling of administratieve afdeling. Mijn vraag is eigenlijk of de minister wil laten toetsen of het Digitaal Stelsel Omgevingswet mkb-proof is. Daar zou ik graag een reactie op horen.

Voorzitter. Tot slot een oproep: laat de klok luiden. Tot op heden geldt voor het geluid bij erediensten en begrafenissen, of het nu klokgelui of psalmgezang is, een landelijke uitzondering op de geluidsregels. De regering wil dat bij de invoering van de Omgevingswet overlaten aan gemeenten. Vanuit de decentralisatie zou je daar misschien wat voor kunnen zeggen, maar ik zet daar toch vraagtekens bij, want dit raakt ook de vrijheid van godsdienst. Wij willen voorkomen dat her en der klokgelui, psalmengezang of wat dan ook ter discussie wordt gesteld. Mag dat nou wel of mag dat nou niet? In hoeverre wordt het toegelaten? Mijn vraag aan de minister is of zij bereid is om hier één lijn in te trekken en de bestaande vrijstelling te handhaven.

Voorzitter. Ik had nog een ander puntje, over luchtkwaliteit, maar dat laat ik even zitten omwille van de tijd. Dank u zeer.

De **voorzitter**:
Dan dank ik ook u voor uw inbreng en geef ik graag het woord aan mevrouw Van Eijs. Mevrouw Van Eijs spreekt namens de fractie van D66. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Voorzitter. De Invoeringswet van de Omgevingswet is een puzzelstuk in het nieuwe ruimtelijke-ordeningstelsel. De grootte van dit puzzelstuk — volgens mij ligt er een exemplaar bij mevrouw Laan op de tafel — en alle andere puzzelstukken die langs zijn gekomen en nog gaan komen, geven aan wat een grote operatie dit is. Grotendeels vindt die plaats onder de radar. Het overgrote deel van de mensen kijkt me toch wat glazig aan als ik zeg dat ik me bezighoud met de Omgevingswet. De wereld draait rustig door en Nederland gaat rustig verder met waar het mee bezig was, terwijl we de manier waarop we de schaarse ruimte in Nederland met elkaar inrichten op z'n kop zetten.

Dat is aan de ene kant jammer, want het gaat om wezenlijke zaken. Het gaat om inspraak, om participatie, om het recht om ergens wat van te vinden en hoe we daar dan mee omgaan, om hoe we de afweging maken tussen soms tegengestelde belangen en hoe we belangen, rechten en regelgeving zichtbaar maken, niet alleen voor de professional maar voor iedereen. Het gaat over hoe we verschillende belangen wegen: de economische belangen, zaken die zorgen voor brood op de plank, maar ook kwetsbaarder doelen zoals biodiversiteit en de gezondheid van mensen, nu en in de toekomst; de balans tussen beschermen en benutten. En als het gaat over de inrichting van ons land: hoe we alle toekomstige ontwikkelingen een plaats gaan geven. Hoe zetten we onze fossiele energievoorziening, die uit de bodem kwam, om in een energievoorziening die schoon is maar wel ruimte vraagt? Dat zijn toch fundamentele vragen, waarvan het jammer is dat ze zo voorbij lijken te gaan aan een groot deel van Nederland. Aan de andere kant is dit natuurlijk een technische stelselwijziging, waarmee initiatieven gefaciliteerd moeten worden en de techniek ondersteunend en ontzorgend moet zijn. Dus zou de gemiddelde inwoner of ondernemer zich geen zorgen hoeven te maken en zou iedereen in Nederland dus gewoon verder moeten gaan met alle zaken waar hij mee bezig was. D66 vraagt zich af: is dat straks ook zo als de invoering eenmaal daar is? Zal dat zo moeiteloos en geruisloos als mogelijk gaan?

Als woordvoerder van D66 begin ik met wat ik maar even onder het kopje "democratisch gehalte" zal scharen. Hoe staat het met de invloed van alle belanghebbenden? Het mooie van de geest van de Omgevingswet zoals die nu al een tijdje door Nederland waart, is dat het werken in de geest van de Omgevingswet vaak vertaald is in het integraal bekijken van vraagstukken, dus alle aspecten tezamen. Ook geldt dat meer afstemming aan de voorkant, gedoe aan de achterkant voorkomt. Oftewel, als de initiatiefnemer nou eens met de buren over parkeren zou gaan praten voordat alle plannen al met pen zijn ingetekend, dan hoeven zij niet in het geweer te komen als de werkmannen al klaar staan. "Burgerparticipatie" noemen we dat. Daar is D66 uiteraard een groot voorstander van.

Hoewel er veel participatie zit in de geest van de wet, zien we het nog niet overal in de letter terug. Zo is een initiatiefnemer verplicht om te laten zien wat hij of zij aan inspraak of participatie heeft gedaan en wat daardoor veranderd is, maar hoe dat er moet uitzien, is niet voorgeschreven. Dat is ook weer niet heel erg vreemd; het ene project is immers het andere niet. Maatwerk in hoe je belanghebbenden meeneemt, is dus belangrijk. Je wilt geen mooi juridisch

dichtgetimmerd lijstje dat enkel afgevinkt wordt. Toch zoek ik naar een manier om participatie geen dode letter te laten worden, een stok achter de deur voor partijen die dit niet serieus nemen. Nu kunnen gemeenten participatie nog niet meenemen in de beoordeling van een vergunningsaanvraag. Daarom dien ik een amendement in om dit mogelijk te maken. Daarmee kan een gemeenteraad zelf bepalen in welke gevallen hij eisen wil stellen aan de burgerparticipatie. Dat is natuurlijk niet voor elke aanvraag in dezelfde mate nodig.

Een andere manier om mensen meer te betrekken bij de ruimtelijke ordening van hun omgeving, is door ze er inzicht in te verschaffen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet moet het niet alleen makkelijker maken voor de professionals om te snappen wat de regels en de plannen zijn, maar ook voor inwoners en ondernemers die zich hier niet dagelijks mee bezighouden. D66 maakt zich zorgen over de toegankelijkheid van het DSO. Is het straks echt wel begrijpelijk voor iemand die hier niet voor gestudeerd heeft? Is het gebruiksvriendelijk? Hoe zit het met de moeilijke taal? Ik word zelf niet echt gelukkig van het lezen van de vele stukken voor dit debat en ik hoop dat er in het DSO beter aangesloten wordt bij het taalgebruik van de overgrote meerderheid van Nederland.

Dan zijn er nog wel wat meer zorgen over het DSO. Zo vroegen wij ons af of alle gemeentes en andere overheden verplicht zijn om zich aan te sluiten op het DSO en, zo ja, wanneer dan. Of zijn er mogelijkheden voor hen om hier onderuit te komen? Hoe gaan zij hun deel van de informatie zo structureren dat het straks goed in het landelijk stramien past? Gebruiken we straks allemaal dezelfde begrippen? Dat is ook hard nodig voor de monitoring en evaluatie, want anders wordt het lastig om appels met appels te vergelijken.

Een ander niet te verwaarlozen onderdeel van de democratie is de gemeenteraad. Daar is net ook al door vele collega's aan gerefereerd. De overgang naar de Omgevingswet werd ook wel de vierde decentralisatie genoemd. Veel meer dan voorheen krijgen gemeenten de vrijheid om lokaal maatwerk te leveren. Maar de gemeente bestaat uit meer dan het college van burgemeester en wethouders. De hoogste baas van de gemeente is de gemeenteraad en die is nog niet overal even mooi in positie in deze wet. Het vaststellen van het allesomvattende omgevingsplan wordt echt nog een hele klus en ik hoop van harte dat de gemeenteraden zich hiervoor extra laten ondersteunen.

Laten we er even vanuit gaan dat zij een mooi proces hebben doorlopen en zo'n prachtig omgevingsplan hebben goedgekeurd. Stel dat er dan een initiatiefnemer komt die wil afwijken van dit plan. Dan is er een grote kans dat men daarvoor de reguliere korte procedure voor de vergunningverlening zal gebruiken. Dat betekent snel beslissen, maar ook een stuk minder waarborgen. En de raad staat buitenspel, aan de zijlijn. Dat is voor sommige aanvragen, zoals voor een oprit of een schuurtje, allemaal niet zo ernstig, maar dat omgevingsplan was er natuurlijk niets voor niets. Bij grote ontwikkelingen of plannen met grote impact wil de raad wellicht wel meer te zeggen hebben of een stuk meer waarborgen inbouwen.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Een aantal collega's had ook al aan dit punt gerefereerd. Mijn vraag aan de collega is wat zij denkt — zij komt ook uit het lokaal bestuur — dat er gebeurt als een college een bepaald besluit neemt waar de meerderheid van de gemeenteraad het niet mee eens is.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Dat hangt er een beetje vanaf of ze dat besluit überhaupt langs zien komen en van in hoeverre ze op dat moment nog iets aan middelen hebben. Ze zullen misschien sputteren, maar de vraag is of de gemeenteraad daadwerkelijk instrumenten, handvatten, heeft om daar iets mee te doen.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ik constateer slechts dat als een college een besluit neemt waar de meerderheid van de gemeenteraad het niet mee eens, dat volgens mij verregaande consequenties heeft op lokaal niveau. Dat is hier in de Kamer trouwens ook dagelijkse praktijk. Ziet u daar geen correlatie tussen?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Het lijkt mij dat de gemeenteraad bij een aantal zaken nog steeds de hoogste baas is en dus het laatste woord zou moeten hebben. Dat probeer ik te regelen met mijn amendement. Daarmee wil ik ervoor zorgen dat de gemeenteraad daadwerkelijk die positie krijgt of in ieder geval kan innemen.

Daarom het amendement om het mogelijk te maken. De gemeenteraad beslist vooraf, dus helder voor eenieder, bij wat voor een soort buitenplanse vergunningaanvragen hij de uitgebreide procedure gevolgd wil zien en wanneer hij instemmingsrecht wil. Het lokale maatwerk laat zien hoe veel van de uiteindelijke werking van de Omgevingswet in dit hele stelsel afhankelijk is van de lokale praktijk. Naast veel gewenst maatwerk, zijn er ook zorgen. D66 maakt zich zorgen over de balans tussen beschermen en benutten, want hoe zullen gemeentes allerlei belangen goed elkaar af kunnen wegen? Het is soms lastig om een langetermijnbelang af te wegen tegen een belang voor de korte termijn, bijvoorbeeld. Een hele praktische en goede suggestie vonden we dan ook het idee om gemeentes te helpen om de belangen goed te wegen. Dat zou kunnen door een handreiking voor gemeentes op te stellen om gezondheids- en milieuaspecten beter te kunnen wegen in hun besluitvorming. Hoe kijkt de minister tegen dat voorstel, dat ook door Gezondheidsraad is gedaan, aan? Gemeentes moeten sowieso een enorme slag maken bij de invoering van dit nieuwe stelsel. Wij maken ons zorgen of dat allemaal wel goed zal gaan.

Ook viel ons het volgende op in het advies van de Raad van State. Bij de afweging voor een reguliere of een uitgebreide vergunningsprocedure wordt het bestaande criterium uit de Wabo over de gevolgen voor milieu en gezondheid niet overgenomen. Als argument wordt daarbij gegeven dat veel milieuaspecten ook in het omgevingsplan worden geregeld. Maar hoe wordt dan nu geborgd dat een vergunning voor iets wat schade kan opleveren voor milieu en gezondheid, toch door de uitgebreide procedure gaat, vraag ik de minister.

Ook vragen wij aandacht voor het opvullen van normen of juist het verlagen van de kwaliteit van gebieden tot de wettelijke ondergrens. Is het niet ongewenst dat wij door

ruimte te bieden de kwaliteit in onze omgeving verlagen? Waarom is er niet voor gekozen om het zogenaamde standstillbeginsel over te nemen in de nieuwe wetgeving? Hoe de balans beschermen-benutten uiteindelijk gaat uitvallen, zal de praktijk moeten uitwijzen. Wat D66 betreft zullen we dit goed moeten monitoren en de wet moeten aanpassen als de kwetsbare langetermijndoelen, zoals het milieu en de gezondheid van mensen, in het geding komen. Hoe gaat de minister de vinger aan de pols houden en in actie komen als de balans dreigt door te slaan?

Met de decentralisatie in de Omgevingswet komt ook de vraag op hoe grensoverschrijdende zaken zullen worden opgepakt, allereerst tussen gemeentes. Zij moeten zelf inzien dat bepaalde zaken boven het gemeentelijk niveau uitstijgen. Dan moeten zij afstemming en samenwerking zoeken. Dat gebeurt natuurlijk al veelvuldig, maar wat gebeurt er als gemeentes dat overstijgend belang niet zien of er niet samen uitkomen?

De **voorzitter**:
Voordat u verdergaat, is er een vraag van de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wou nog even terugkomen op het vorige punt. Dat was het element van de Gezondheidsraad, dat D66 inbracht. Nou heeft de Gezondheidsraad ervoor gepleit om normen te hanteren op basis van gezondheid: gezondheidskundige uitgangswaarden. Die zijn over het algemeen wat scherper dan de normen die we kennen, want bestaande normen zijn een afweging tussen gezondheid en economie. Is D66 het eens met het standpunt van de Gezondheidsraad om uit te gaan van gezondheidskundige advieswaarden?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Bij het onderdeel milieu spreken wij daar ook veelvuldig over. Volgens mij wordt er altijd gekeken naar wat de wettelijke minimumbasis is en hoe het nog beter zou kunnen. Zo streven wij bij luchtkwaliteit nu naar Europese normen, want die liggen vast in de wet, en naar WHO-normen. Volgens mij kijken wij over het algemeen op die manier naar gezondheidsnormen. U stelt voor om die nu vast te leggen in de wet, maar zo is de Omgevingswet niet opgebouwd. Dus dat zou ik niet willen bepleiten.

De heer **Van Gerven** (SP):
Dat kunnen we natuurlijk wel regelen. Mevrouw Van Eijs zegt terecht dat die WHO-normen bijvoorbeeld wat scherper zijn. Bij de bestaande normen is er nog een ziektelast in de orde van 6%. Als wij die normen zouden verbeteren, dan kunnen wij gemiddeld nog 6% minder ziektelast realiseren in onze samenleving. Als wij dat met z'n allen vinden, kunnen wij die gezondheidskundige norm toch gewoon als uitgangspunt nemen, waarbij overheden daar gemotiveerd en met lokaal draagvlak van kunnen afwijken? Dat is toch niet contrair aan de Omgevingswet?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Als het inhoudelijk gaat over dat soort normen, dan lopen wij altijd tegen de afweging aan wat er nog redelijkerwijs kan worden gevraagd en wat praktisch uitvoerbaar is. Geluidsnormen kunnen bijvoorbeeld hele grote effecten hebben op wat wij in Nederland met z'n allen kunnen doen. Kunnen we dan straks bijvoorbeeld niet meer langs het spoor wonen of is dat een probleem? Ik denk dat het te makkelijk is om te stellen: we zetten een norm in de wet en dan hebben we dus 6% minder ziekteverzuim. Dat vind ik echt te kort door de bocht.

De **voorzitter**:
Er is een vraag van de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik kan mevrouw Van Eijs best volgen als ze zegt dat het niet in de lijn van de Omgevingswet past om normen op te gaan nemen. Maar we hebben net ook gezien wat er gebeurd is met de heer Ronnes, uw coalitiepartner van het CDA. Die dient een amendement in om normen voor waterveiligheid in de wet op te nemen. Wat vindt u daarvan?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Dan zou mijn eerste reactie zijn dat dit niet echt past in hoe we het met z'n allen hebben bedacht, want er staan nu inderdaad geen normen in de wet, zoals de heer Smeulders al zei. Maar ik hoor graag waarom dit een eventuele uitzondering zou kunnen zijn. Ik zie het nog niet, maar we gaan daar natuurlijk naar kijken, en ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik ben ook heel benieuwd naar het antwoord van de minister. Stel dat de minister zegt: ik kan me best wel voorstellen dat we dat voor waterveiligheid doen. Is mevrouw Van Eijs dan bereid om met mij te kijken of er bijvoorbeeld ook normen voor luchtkwaliteit in de wet kunnen worden opgenomen? Of heeft D66 misschien redenen waarom dat bij waterveiligheid wel moet en bij luchtkwaliteit niet? Ik zie die eigenlijk niet.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik ben graag bereid om dan mee te kijken naar een voorstel over luchtkwaliteit, maar ik denk dat in beginsel is besloten om dit soort normen niet op te nemen in de Omgevingswet, dus daar ga ik nu van uit.

Voorzitter. Ik was volgens mij bij het volgende gebleven. Milieuaspecten worden ook in het omgevingsplan geregeld. Waarom wordt het criterium zoals dat in de Wabo is geformuleerd, niet overgenomen? Mijn vraag aan de minister is: hoe wordt geborgd dat de vergunning voor iets wat schade voor milieu en gezondheid kan opleveren, dan toch door de uitgebreide procedure gaat? Sorry, dit is al wel aan de orde geweest.

Waar was ik gebleven? Het is een groot onderwerp. Ik was bij de grensoverschrijdende zaken gebleven, te beginnen met grensoverschrijdende zaken tussen gemeenten. Zij

zullen zelf moeten inzien dat bepaalde zaken boven het gemeentelijk niveau uitstijgen. Zij moeten daarbij afstemming en samenwerking zoeken. Dat gebeurt natuurlijk al veelvuldig. Maar wat gebeurt er als gemeenten dat overstijgende belang niet zien, of er samen niet uitkomen? Dan is de provincie aan zet, zou ik logischerwijs zeggen. Maar mag de provincie dan ook proactief haar ruimtelijke-ordeningsinstrumenten inzetten? Mag zij de regie pakken?

D66 denkt en handelt ook graag internationaal. De helft van onze provincies grenst aan een buurland. Wat zijn de gevolgen van deze stelselwijziging voor de afstemming met onze buurlanden? Enige tijd geleden was ik in Zuid-Limburg, waar door een onzorgvuldig Belgisch mest- en waterbeleid en een slechte communicatie, een heel project om beekfora in de Geul te herintroduceren teniet werd gedaan. Hoe voorkomen wij bijvoorbeeld nimby-gedrag, waarbij windmolens lekker vlak bij de grens worden geplaatst?

Over windmolens gesproken. De energietransitie en de klimaatadaptatie vragen ruimte. Geeft de Omgevingswet voldoende armslag aan alle overheden om de afspraken uit het klimaatakkoord ook in ruimtelijke zin te vertalen? En biedt de Omgevingswet voldoende ruimte om doelmatig en doeltreffend door te pakken? Wanneer kunnen we de aangekondigde doorlichting van het nieuwe stelsel hierop verwachten?

Voorzitter. Samenvattend, we zien uit naar het nieuwe stelsel dat integraal afwegen en beter overleggen aan de voorkant mogelijk moet maken, maar D66 heeft tegelijkertijd zorgen over een aantal zaken. Zal de burgerparticipatie geen dode letter blijken? Zal de balans tussen beschermen en benutten niet doorslaan? Zullen grenzen geen beperking blijken? En zullen de energietransitie en de klimaatadaptatie de ruimte krijgen?

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik geef tot slot het woord aan mevrouw Laan-Geselschap. Zij spreekt namens de fractie van de VVD.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Voorzitter. Eens in de zoveel tijd verandert er echt iets in het overheidslandschap van Nederland. De drie decentralisaties in het sociale domein waren zo'n verandering. De Omgevingswet is er nu een. Om tot de realisatie van deze wet te komen, spreken we vandaag over de Invoeringswet Omgevingswet. Een mondvol, en voor buitenstaanders lastig te volgen, zeker als je je realiseert dat we hier spreken over de intrekking van 14 wetten en wijzigingen in 54 andere wetten. De wet, die al door de Eerste en Tweede Kamer is goedgekeurd, zal op 21 januari 2021 in werking treden. Dat duurt nog even, maar in de tussentijd is en zal er nog veel werk worden verzet. De voorliggende invoeringswet maakt een verdere voortgang mogelijk.

De wet maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat door een gemeente een gebied wordt aangemerkt als "ontwikkelingsgebied met economische potentie". Een inwoner of ondernemer met een plan kan dan naar de gemeente gaan, en als het past in de kaders — het grote verschil is dat er niet wordt gekeken waar het plan niet past in de kaders; er is dus sprake van een ja-mitshouding in plaats van een neetenzijhouding — kan een initiatiefnemer in gesprek gaan met de actoren in de omgeving. De plannen en de vergunningen worden zo veel als mogelijk gebundeld, en de procedures zullen korter van duur zijn. Daarbij verandert de rol van de overheid en worden deze ontwikkelingen samen gedragen. Dat is wat mensen in deze tijd ook van een overheid verwachten. Dat maakt deze wet mede mogelijk. De VVD is blij met de Omgevingswet en de verandering van denken en doen, die deze op alle niveaus van de overheid teweeg zal brengen.

Voorzitter. Dit brengt mij bij mijn eerste vraag. De wet zal na invoering niet tot de gewenste verandering gaan leiden als de organisatiecultuur bij de decentrale overheden niet gaat veranderen. Hoe ziet de minister er samen met de VNG op toe dat naast een technische invoering van de wet, er genoeg aandacht en energie gaan naar de uitvoering van de wet? Ik heb ook nog een vraag over de indirecte schade, die door de collega's al is genoemd en die ook nadrukkelijk in de invoeringswet wordt genoemd. In de invoeringswet staat dat een vast percentage, 5%, van de waardedaling van onroerend goed niet vergoed gaat worden. Kan de minister toelichten hoe zij tot dit percentage is gekomen? Hoe voorkomen we dat hier eindeloze rechtszaken over ontstaan?

Voorzitter. Dan de knip die wordt voorgesteld in de bouwregels. Gemeenten gaan een ruimtelijke vergunning afgeven voor bouwwerken. Dit gebeurt op basis van het omgevingsplan. Een vraag. Begrijp ik goed dat bij deze ruimtelijke vergunning de bouwtechniek wordt losgekoppeld van de ruimtelijke aspecten? Kortom, kan het zo zijn dat iemand een vergunning krijgt voor het bouwen van een woning en dat daarbij bijvoorbeeld niet wordt gekeken naar de materialen? Op welke gronden kunnen gemeenten nog toetsen aan ruimtelijke kwaliteit? In 2015 is een motie van de VVD en de PvdA aangenomen — wat jammer dat mijn collega er even niet is — die ging over het instellen van gemeentelijke adviescommissies die in de plaats komen van de bekende welstands- en erfgoedcommissies. Kan de minister duidelijkheid verschaffen over de stand van zaken, zodat we de ruimtelijke kwaliteit, zoals we die in Nederland kennen, kunnen behouden?

Voorzitter. Een andere vraag met betrekking tot het omgevingsplan. Meerdere gemeentes hebben nog geen omgevingsplan opgesteld. Verwacht de minister dat dit gevolgen heeft voor de landelijke bouwopgave? Zo ja, wat gaat de minister doen om die gevolgen weg te nemen? Ik vroeg net al mijn collega Van Eijs naar de bezwaren die de collega's hebben over het democratisch gat dat volgens hen gaat ontstaan in de komende tijd met de invoering van deze nieuwe wet. Als een maatschappelijke ontwikkeling niet gewenst is en door de meerderheid van de raad wordt tegengehouden of niet wordt gewaardeerd, dan gaat die in mijn ogen niet door. Maar de collega's zien daar een discrepantie in. Ik zou graag van de minister horen hoe zij dit ziet. Wat ons betreft is er sprake van de theorie van de wet en van politiek in de praktijk. Volgens sommigen zit daar een gat, maar in mijn ogen zijn deze zaken aanvullend op elkaar.

Voorzitter. In de invoeringswet staat dat er een overgangsperiode voor het omgevingsplan zal zijn van tien jaar. Tien jaar, een heel decennium. Mijn vraag is in hoeverre die daadwerkelijk nodig en überhaupt wenselijk is. De wereld

ziet er dan weer totaal anders uit. Ziet de minister kans om de druk op te voeren en te zorgen dat slechts bij uitzondering deze volle tien jaar gebruikt gaat worden?

Voorzitter. Dan de tweede nota van wijziging en de toevoeging van een inwerkingtreding koninklijk besluit. Of in begrijpelijke taal: een "go/no go"-moment. Dit is een op zijn zachtst gezegd bijzonder construct dat na beraad in de Eerste Kamer is toegevoegd. Kan de minister toelichten waarom voor deze maatregel is gekozen?

Om de Omgevingswet tastbaar te maken en voor de inwoners meer inzicht te creëren, kan er in dit mooie land heel veel. Maar voor alles wat er kan, komt er een digitaal systeem: het zogenaamde DSO. Collega's hebben al hiernaar verwezen. Zoals we hebben kunnen horen in de technische sessie over dit onderwerp, wordt dit systeem agile ontworpen. Dat klinkt goed, maar we blijven alert, zelfs met dit soort termen. Is bij een dergelijk omvangrijk project waar wij het nu over hebben, ook echt externe expertise noodzakelijk? Wij denken eigenlijk van wel. Is deze expertise ook in huis? Ik vraag dit omdat ICT en overheid niet per definitie gelukkige huwelijkspartners zijn. Dat weten we allemaal. De presentatie over het DSO, twee weken geleden, was overzichtelijk. Maar is de digitale uitwerking daarvan dat ook? Ik hoor graag van de minister wanneer we een eerste proeve van dit systeem daadwerkelijk kunnen aanschouwen en hoe zij de vinger aan de pols houdt om problemen, die ook door de andere collega's al zijn aangestipt, te voorkomen.

Het feit dat in dit omgevingsstelsel juridische taal minder vanzelfsprekend is, spreekt ons ontzettend aan. Levend in een overheidsbubbel is niets zo confronterend als mensen die het ambtelijk taalgebruik niet kunnen volgen. Voor die mensen doen we het wel. We zijn het dan ook aan hen verplicht om onderdelen van de Omgevingswet zo te benoemen dat ze direct duidelijk zijn voor iedereen die hiermee geconfronteerd wordt. Mijn collega van D66 refereerde daar al aan, en ik kan dat volledig ondersteunen.

Voorzitter, ik rond af. In de Omgevingswet worden ontwikkelingen en opgaven in de fysieke leefomgeving meer dan voorheen centraal gesteld. De overheid is dan minder bepalend. De bestuurscultuur moet gericht zijn op samenwerking met alle spelers in het veld. Een prachtig beeld, waarbij mensen met initiatief, ondernemerszin en verbindende kracht dit land nog mooier kunnen maken dan het al is, zonder daarbij continu door de overheid voor de voeten te worden gelopen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Er is nog een vraag van de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Volgens mij maakt mevrouw Laan in haar slotstatement heel erg duidelijk dat de Omgevingswet echt een heel grote dereguleringsoperatie is, iets wat door het ministerie tot op heden elke keer wordt ontkend. Maar daar gaat mijn vraag niet over. Mijn vraag gaat over het amendement dat de heer Ronnes heeft ingediend om inhoudelijke normen toe te gaan voegen aan de Omgevingswet op het gebied van waterveiligheid, terwijl er in de lijn van de wet voor gekozen is om dat allemaal met lagere regelgeving te regelen. Ik vroeg me heel erg af hoe mevrouw Laan daartegen aankijkt.

De **voorzitter**:
We gaan het horen.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ik laat die vraag, die u eigenlijk stelt aan de heer Ronnes, graag aan de heer Ronnes. Ik heb dat amendement niet zo gelezen, maar we zullen zo meteen horen hoe hij dat zou kunnen toelichten. Als het op die manier een toevoeging zou zijn, dan zou ik daar geen voorstander van zijn, maar ik hoor graag zijn nuance bij dit amendement. Daaraan voeg ik het volgende toe over deregulering. Ik spreek over enthousiasme, initiatief en samenwerking tussen vele mensen. Als al die mensen het daar samen helemaal over eens zouden zijn, ben ik het eens met de toevoeging van de heer Smeulders dat het gaat over deregulering. Anders zou ik zeggen: ik zou dat anders definiëren.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Zeker afrondend. Volgens mij gaf mevrouw Laan ook aan dat de overheid mensen niet voor de voeten moest gaan lopen. Dan krijg ik toch al snel het gevoel van deregulering, maar misschien ben ik daar de enige in. Ik vind het toch een beetje gek dat mevrouw Laan zegt: u moet die vraag aan de heer Ronnes stellen. Ik heb die vraag ook aan de heer Ronnes gesteld. Ik zie alleen dat de heer Ronnes namens het CDA en de ChristenUnie, twee coalitiepartners, een amendement indient dat lijnrecht ingaat tegen de lijn en het doel van de wet. Ik ben daar heel erg blij mee, want ik wil dat wij die kant op gaan en inhoudelijke normen stellen. Ik ben alleen heel erg benieuwd hoe u daar als grootste coalitiepartner over denkt.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ik laat me er nooit op voorstaan dat ik de grootste ben. Ik heb net het spreekgestoelte nog naar beneden gedaan, omdat ik volgens mij de kleinste ben in dit debat. Maar ik hoor graag wat de minister hiervan vindt. Onze kerngevoelens zijn in ieder geval dat we geen normen willen gaan toevoegen. Daar kunt u mij als VVD'er inderdaad aan houden. Wij zijn tegen alle overheidsbemoeienis die niet nodig is, maar als wij met elkaar afspreken dat er regels moeten zijn om ons land zo mooi te houden als het is, zijn wij daar ook een groot voorstander van.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Ik stel voor om te schorsen tot 19.15 uur, om daarna te beginnen met de beantwoording van de minister.

De vergadering wordt van 18.19 uur tot 19.19 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Aan de orde is de Invoeringswet van de Omgevingswet. We hebben de eerste termijn van de zijde van de Kamer gehad. Ik geef het woord graag aan de minister voor de beantwoording in de eerste termijn. Het woord is aan de minister. Gaat uw gang. Ik weet niet of u een structuur heeft in de beantwoording. Dat horen wij graag.

Minister **Ollongren**:
Ja, die heb ik, voorzitter, en die ga ik u geven, nadat ik iedereen natuurlijk heb bedankt voor de inbreng in de eerste termijn. Het is duidelijk dat wij hier vandaag te maken hebben met de diehards onder de Kamerleden op het punt van wetgeving. Dus buitengewoon veel waardering voor iedereen die zich in dit onderwerp heeft verdiept. Sommigen doen dat al jarenlang, anderen vanaf deze kabinetsperiode. Het is best wel taaie materie en we staan inderdaad voor een grote stelselwijziging, waar we vandaag met elkaar weer een volgende stap in kunnen zetten.

Voorzitter. Dat wil ik doen door kort in algemene zin een paar opmerkingen te maken en daarna de vragen te beantwoorden in de volgende thema's. Eén: de bouw van het Omgevingswetsstelsel. Twee: de bestuurlijke taakverdeling. Drie: de balans tussen beschermen en benutten. Vier: omgevingsplan en afwijkvergunning, waarbij ook de rol van de gemeenteraad en dat soort zaken aan de orde komen. Vijf: de zogenoemde knip. Zes: participatie. Zeven: nadeelcompensatie. Acht: het overgangsrecht. Negen: DSO. Tien: implementatie. Elf: overig. Dat laatste heb ik toch nog nodig, ondanks deze verfijning in de beantwoording.

Maar het lijkt me wel goed om vooraf een paar meer algemene punten te maken. Sommige woordvoerders hebben dat zojuist ook gedaan. Ik ben er echt van overtuigd dat het belangrijk is wat we aan het doen zijn en dat het belangrijk is dat we ervoor aan het zorgen zijn dat de Omgevingswet er komt en in werking kan treden. Ik merk dat ook bij alle bezoeken die ik afleg in het land, gister nog in Nijmegen. We staan in Nederland voor hele grote maatschappelijke opgaven. Dat doen we samen. Dat vergt een integrale aanpak en eigenlijk ook integrale regelgeving. Volgens mij zei de heer Ronnes zojuist in zijn eerste termijn dat deze stelselherziening eigenlijk nodig is om een einde te maken aan de lappendeken van regels die we over Nederland hebben gelegd. Het is ook een feit dat we voor grote opgaven staan, ook in de sfeer van de inrichting van Nederland. Die vraagt eigenlijk om wetgeving die bij de tijd is en om regelgeving die flexibeler is. Dat is volgens mij wat de Omgevingswet ons kan brengen. We hebben langzaam maar zeker inderdaad ook al wat ervaring opgedaan met deze manier van werken. Als we straks een Omgevingswet hebben die geldt voor heel Nederland, denk ik dus dat we daarmee tegelijkertijd eigenlijk veel meer recht gaan doen aan de grote verschillen die er in Nederland zijn tussen regio's en tussen gemeenten, dat we daarmee eigenlijk afstappen van de confectie en dat we toegaan naar maatwerk.

Daarom zou ik ook zeggen dat dit geen dereguleringsoperatie is; daar eindigde zojuist een interruptiedebat mee. Ik geloof ook niet dat iemand in deze Kamer dat zo wil zien, want het is een nieuwe manier van werken die aan de ene kant meer ruimte geeft, maar aan de andere kant wel degelijk kaders meegeeft aan de andere overheden. Zo bevatten de vier besluiten die in de zomer van 2018 zijn gepubliceerd, diverse normen. Ik heb het dan over het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit zelf. Die normen zijn heel concreet. Ze kunnen soms ook bandbreedtes bevatten, maar ze zijn heel concreet. Ze gaan over luchtkwaliteit en over waterkwaliteit. Tegelijkertijd bieden we lokale afwegingsruimte om recht te doen aan die verschillen, zoals ik al zei.

Een voorbeeld van waar we dat al een tijdje aan het uitproberen zijn, is Rotterdam-Zuid. Daar heeft de gemeente echt heel nadrukkelijk bij de bewoners, de buurtbewoners, de opdracht neergelegd om samen met de gemeente die wijk in te richten. Die opdracht is ook in dank aanvaard door de buurtbewoners. Dan gaat het over de harde kant — dus de stenen, de woningen en de bedrijven — maar ook over de zachte kant, over hoe de sociale cohesie kan worden bevorderd en hoe de sociale problematiek kan worden opgelost. Dat wordt eigenlijk gebundeld gedaan. Er zijn tal van andere voorbeelden, in Utrecht bijvoorbeeld de Merwedekanaalzone, waar 10.000 nieuwe woningen extra kunnen komen — dat is natuurlijk het benutten van de ruimte die er is — terwijl er tegelijkertijd heel veel aandacht wordt besteed aan het beschermen van het groene karakter van het gebied. Dat gaat dus over het beschermen. Er zijn nog veel meer voorbeelden, maar die zal ik niet allemaal opsommen.

Dit betreft dus het zorgen voor het bij elkaar brengen van alle aspecten, het beschermen van bestaande belangen van burgers en de omgeving en het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen. Dat is een goede basis voor modern bestuur, denk ik — ook als ik er met andere overheden over spreek, maar daar kom ik straks uitvoerig op terug — met ruimte voor betrokkenheid van mensen zelf. Tegelijkertijd gebeurt het op zo'n manier dat bijvoorbeeld de gemeenteraad, die we allemaal hoog in het vaandel hebben staan, in zijn kracht blijft. Ik denk dat we met de nieuwe wet veel beter in staat zullen zijn om de gebruiker centraal te stellen, om participatie te stimuleren en om ook te zorgen voor snellere besluitvormingsprocedures. Dat is ook passend bij deze tijd. Want als dit allemaal gaat werken, krijgen we met een reguliere procedure als hoofdregel dat het in acht weken moet kunnen. Dat scheelt in veel gevallen zo'n achttien weken doorlooptijd. Dat is natuurlijk echt wel heel erg veel. Maar daar staat tegenover dat de overheden dan ook heel goed moeten letten op bijvoorbeeld de participatie, die meteen aan de voorkant goed georganiseerd moet worden.

Daarom is het zo belangrijk dat de vormgeving en uitwerking van deze wet niet alleen maar hier in Den Haag op het ministerie van BZK in een ivoren toren gebeurt, maar dat we dat echt samen doen met de andere overheden, dus de gemeenten, de provincies en de waterschappen, en met burgers en bedrijven. Zo werken we dus ook. Daarmee creëren we een nieuw wettelijk stelsel, maar ook een andere manier van denken en doen, zoals mevrouw Laan zonet opmerkte, dus een moderne manier van werken. Ik vind het dan ook belangrijk dat we, ondanks al de stukken die hier voor hebben gelegen — mevrouw Van Eijs en anderen merkten op dat die best ingewikkeld te doorgronden zijn — het stelsel uiteindelijk zo toegankelijk mogelijk maken, en begrijpelijk voor eenieder die ermee te maken kan krijgen.

Dan het voorstel dat we vandaag bespreken, de invoeringswet. Die is ook op die manier tot stand gekomen, dus in nauwe samenwerking en in nauw overleg met andere partijen. De wet zorgt voor een aantal aanvullingen en wijzigingen in de Omgevingswet, waarop ik straks uitvoerig terugkom in mijn nadere beantwoording. Dat zijn bijvoorbeeld de regeling voor schade en nadeelcompensatie, de regels over de organisatie van de uitvoering, het toezicht en de handhaving in de wetgeving, de wettelijke grondslagen voor het digitale stelsel en de splitsing tussen ruimtelijke en technische bouwregels. Dat is die knip waarover ik het straks nog wil hebben. Daarnaast bevat het wetsvoorstel een overgangsrecht om te zorgen voor een goede invoering, zodat men ook weet waar men aan toe is.

Voorzitter, dit bij wijze van korte aftrap. Daarna wilde ik mijn volgorde van blokjes gaan hanteren.

De **voorzitter**:
Heel goed, dank u wel. Er is een vraag van de heer Van Gerven. Gaat uw gang.

De heer **Van Gerven** (SP):
Het is ontzettend belangrijk dat de samenleving aan het besluitvormingsproces kan deelnemen. Nou is er wel geopperd om te komen met een soort handleiding of participatieprotocol, waarin eigenlijk de route beschreven staat die door een lokale overheid — laten we daar even van uitgaan — bewandeld moet worden als er een plan ligt. Is zo'n handleiding, zo'n protocol, er al of komt dat er?

Minister **Ollongren**:
Ik kom daar wel zo op terug. Als de heer Van Gerven het goed vindt, kom ik op zijn vraag terug in mijn beantwoording als ik over participatie ga praten.

De **voorzitter**:
Prima.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Dan eerst de bouw van het Omgevingswetsstelsel. Daar hebben verschillende fracties aandacht voor gevraagd. Op welk niveau leggen we bijvoorbeeld normen vast? Moet dat op het wetsniveau of op AMvB-niveau? Dat punt van de normstelling was al bij de behandeling van de Omgevingswet een belangrijk punt. Dat was voor onze tijd, zeg ik tegen de heer Smeulders, die daarnaar vroeg, althans op deze plek. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State en het debat toen in het parlement zijn in de wet diverse waarborgen opgenomen. Zo zijn de delegatiegrondslagen in de wet begrensd, bijvoorbeeld doordat het gaat over de uitvoering van Europese richtlijnen. Er is ook een voorhangprocedure opgenomen, zodat het parlement vroegtijdig betrokken wordt bij de totstandkoming van de AMvB's. De sturing van de wetgever is daarmee vergroot. Zo heeft het parlement vervolgens met de Omgevingswet ingestemd. Vervolgens zijn de concept-AMvB's en het wetsvoorstel van de invoeringswet gelijktijdig aan de Raad van State voorgelegd. De Raad van State heeft die in samenhang beoordeeld en daar een positief advies over uitgebracht. Daarbij is de Raad van State expliciet uitgegaan van de door de wetgever gekozen verdeling over de wet en de AMvB's. Dat gezegd hebbende, vind ik dat er nu geen aanleiding is om daar verandering in aan te brengen. Ik ga dus uit van datgene waar bij de behandeling van de Omgevingswet van uit is gegaan. Er is rekening gehouden met het advies van de Raad van State dat toen is uitgebracht. Nadien heeft de Raad van State, alles in samenhang beoordelend, gezegd dat zij daar een positief advies over konden uitbrengen.

De heer Kops had op ditzelfde punt ook een vraag, namelijk of de AMvB's leiden tot een verschuiving van bevoegdheden naar de uitvoerende macht. Met andere woorden: is de democratische legitimatie eigenlijk nog wel voldoende? Hij noemde, dacht ik, de Wet milieubeheer, waarin dat anders is geregeld. Ik zou hem willen zeggen dat ten eerste het parlement vroegtijdig wordt betrokken door de voorhang van het ontwerpbesluit, zoals ik net zei. Ik denk dat we weten dat het parlement voldoende mogelijkheden heeft en ook benut om invloed uit te oefenen op de inhoud van de AMvB's, bijvoorbeeld via moties. Dat heeft ook geleid tot aanpassingen in de AMvB's. Ik heb ook gereageerd op het artikel uit het tijdschrift NJB, dat ook de heer Kops aanhaalt, en ik heb ook voorbeelden genoemd. De constructie uit de Wet milieubeheer, waar de heer Kops op wijst, zit ook in de Omgevingswet, namelijk bij de milieukwaliteitseisen. Dus de Kamer kan eisen dat normen in de wet worden opgenomen. Dan gaat het over de EU-normen.

Voorzitter. De beoordelingsregels voor vergunningen werden door de heer Smeulders als voorbeeld genoemd. Bij de Omgevingswet gebeurt inhoudelijke normstelling voor de fysieke leefomgeving op AMvB-niveau. Ik heb de vier AMvB's waar het om gaat, genoemd. Het doel daarvan is een einde maken aan versnippering van de vele wetten, AMvB's en regelingen die er nu zijn. Door te bundelen op het niveau van de algemene maatregel van bestuur komt er een grotere toegankelijkheid en minder versnippering. Bovendien bevorderen we daarmee ook nog tijdige implementatie van EU-regelgeving. Dat AMvB-niveau sluit aan bij de hoofdlijn in de huidige wetgeving. Sommige onderwerpen zijn overigens wel op het niveau van de wet geregeld, bijvoorbeeld rechtsbescherming en de grondslag voor vergunningen zitten op het niveau van de wet. Dan kun je de inhoudelijke beoordelingsregels op AMvB-niveau regelen om de redenen die ik net heb genoemd. Nogmaals, de betrokkenheid van Tweede Kamer en Eerste Kamer is geregeld door de voorhangprocedure. Het is overigens niet zo dat als iets op AMvB-niveau wordt geregeld die normen minder hard zijn. Die zijn net zo hard als op wetsniveau en ook net zo handhaafbaar.

Voorzitter. Er was een tweetal wat preciezere vragen op dit terrein, een van de heer Kops en een van de heer Bisschop. De heer Kops vroeg zich af of er met deze wijziging vanuit de Omgevingswet ook iets wijzigt als het gaat om het aanleggen van windmolenparken, moskeeën en azc's. Dat is niet zo. Deze nieuwe of andere wet- en regelgeving maakt daarvoor niet uit. Dit soort zaken is hoofdzakelijk nog altijd een zaak van gemeenten en niet iets wat we hier vanuit Den Haag bepalen. Ook daarvoor maakt de verdeling tussen wet en AMvB en dat soort zaken niet uit. In die zin verandert er in dat opzicht niks.

De heer Bisschop vroeg of het mogelijk zou zijn om de vrijstelling voor het luiden van kerkklokken centraal te blijven organiseren. Ik heb deze vraag ook voorbij zien komen

in de consultatie. Toen heeft de Protestantse Kerk Nederland daar opmerkingen over gemaakt. Naar aanleiding van die vraag ben ik daar nog naar aan het kijken. Ik kan me voorstellen dat we daarover zouden kunnen komen te spreken bij de voorhang van het invoeringsbesluit. Het heeft dus mijn aandacht. Ik verwijs de heer Bisschop naar de voorhang van het invoeringsbesluit.

De heer **Ronnes** (CDA):
De minister geeft aan hoe het stelsel is opgebouwd en dat er nadrukkelijk normen worden vastgelegd in de AMvB's. Aan dat principe wil ik echt niet tornen, al zou die indruk wel gewekt kunnen zijn in de eerste termijn. Dat is dus niet de bedoeling. Volgens mij legt de minister het zo uit dat in de wet zelf principes en uitgangspunten zijn vastgelegd. Daar gaat het om. Op het moment dat je daar nog een element mist — ik noemde bijvoorbeeld een element bij de waterveiligheid — kun je overwegen om de uitgangspunten aan te scherpen of aan te vullen. Is de minister dat met mij eens? Dat wil niet zeggen dat je normen erin gaat zetten, want die zet je inderdaad in de AMvB's. Maar zou je die uitgangspunten en principes kunnen aanvullen?

Minister **Ollongren**:
Wat de heer Ronnes schetst, verheldert volgens mij inderdaad de discussie uit de eerste termijn. Hij wil namelijk eigenlijk niet tornen aan het principe om de normstelling in een AMvB vast te leggen. Wat hij schetst in alle abstractie, kan ik beamen; ja.

De **voorzitter**:
Er is nog een vraag van de heer Kops.

De heer **Kops** (PVV):
Ik hoor de minister zeggen dat de Omgevingswet niet van invloed is op het realiseren van windmolenparken, moskeeën en azc's. Kan de minister dan reageren op artikel 23.3? Daarin staat de experimenteerruimte. Dat artikel zegt dus dat bij AMvB wel degelijk geregeld kan worden dat van de Omgevingswet, de Elektriciteitswet, de Warmtewet en de Wet milieubeheer afgeweken mag worden. Is het dan niet zo dat het middels een AMvB op basis van dit artikel toch makkelijker gemaakt kan worden om bijvoorbeeld windmolenparken te realiseren?

Minister **Ollongren**:
De vraag van de heer Kops had ik zo geïnterpreteerd: verruimt dit eigenlijk de mogelijkheden om een andere afweging te maken ten opzichte van de huidige situatie? Mijn antwoord is dat de Omgevingswet op dit punt niet anders werkt dan het huidige stelsel. In die zin kan ik hem daarop geruststellen. Hij stelde de vraag waar het een of het ander komt. Hij vroeg aandacht voor een aantal bijzondere situaties, maar het kan natuurlijk net zo goed gelden voor andere dingen, zoals sportaccommodaties en scholen. Dat is een zaak die we graag overlaten aan lokale afwegingen. Daarvoor maakt het niet uit dat we nu met een andere wet te maken hebben en met een ander stelsel.

We kunnen bijvoorbeeld instructieregels uitvaardigen. Dan kan vanuit het Rijk of de provincie gebeuren. Dat is in de huidige situatie eigenlijk ook zo. Evenals nu zijn dergelijke regels op AMvB-niveau vorm te geven. In de huidige regelgeving en in de toekomstige regelgeving is er dus ruimte om daar een bijzondere invulling aan te geven. Omdat de vraag van de heer Kops zo specifiek was of de ruimte groter of anders wordt, zeg ik: er is nu ook wet- en regelgeving waaraan voldaan moet worden. Ik kan straks nog even wat specifieker ingaan op zijn aanvullende vraag over artikel 23.3. Dat moet ik nog even voor hem uitzoeken.

Dan zijn er nog een paar punten over het wetstelsel als zodanig. Mevrouw Laan vroeg of ik een toelichting wil geven op het regelen van een "go/no go"-moment voor het parlement. Dat is eigenlijk wel een bijzondere constructie. Deze houdt in dat het inwerkingstredings-KB van de Omgevingswet bij beide Kamers wordt voorgehangen. Het parlement kan daardoor dus meebeslissen over het moment van inwerkingtreding van eigenlijk de gehele wet. Dat is een constructie die wel vaker in nationale wetgeving voorkomt. Ik denk dat die in dit geval goed te rechtvaardigen is, gegeven de omvang van de stelselwijziging en de grote gevolgen die het natuurlijk heeft in de uitvoeringspraktijk. Met deze constructie onderstrepen we eigenlijk hoe groot die stelselherziening is en hoe belangrijk de rol van het parlement daarbij is.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Precies, de minister zegt het al heel goed: de ingrijpendheid en de omvangrijkheid. Maar wat betekent dat? Stel dat, wanneer het dramatische voorstel aan de orde is, er wordt gezegd: no go. Gaan dan al die tientallen wetten niet veranderen? Wordt dan alles wat we vandaag besluiten, alle amendementen van de collega's, teruggedraaid?

Minister **Ollongren**:
Ik denk dat we er juist alles aan moeten doen om ons erop te richten dat, als het moment daar is, iedereen vol vertrouwen kan zeggen: ja, dit gaan we doen. Eigenlijk is dus alles wat we nu doen, het bouwen aan het stelsel, het vormgeven van de wet, bepalend voor wat er kan gebeuren als we het uiteindelijk allemaal gaan voorleggen. Datgene wat mevrouw Laan schetst, is wat mij betreft een theoretische optie, maar dat is natuurlijk een situatie waarin we nooit met elkaar zouden willen belanden.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Dit kan afrondend zijn, voorzitter. Maar dit is volgens mij nou precies waarom mensen het vertrouwen in de overheid verliezen. We creëren nu een moment waarvan we eigenlijk niet zouden willen dat het zou uitvallen zoals u net suggereerde, namelijk dat we nee gaan zeggen. Maar met deze "go/no go", met dit koninklijk besluit, voegen wij die keuze wél toe. En dat vind ik nou typerend. Ik vraag de minister dan ook: waarom op deze manier? Waarom creëren we nou iets waar we ons wellicht toch niet aan gehouden willen hebben? Dat kan toch nooit de bedoeling zijn?

Minister **Ollongren**:
Nee, maar degenen die erg hechten aan het hebben van zo'n "go/no go"-moment, zullen het met mevrouw Laan helemaal eens zijn, namelijk dat dit er niet toe zou moeten leiden dat die hele wet er uiteindelijk niet komt. Degenen die dat graag willen — en ik wil daar graag in accommoderen en zoals ik heb geschetst, zie ik ook mogelijkheden om dat te doen — willen eigenlijk weten, terwijl we ernaar toewerken, dat ze ergens aan het einde van de rit ook een totaalbeoordeling kunnen maken, namelijk of datgene wat we in de tussentijd allemaal met elkaar hebben afgesproken — en dat is technisch, dat is complex en heeft veel facetten — er ook allemaal op een goede manier in zit. Misschien mag ik hier nog één ding aan toevoegen. Ik zei al dat natuurlijk helemaal niemand dat worstcasescenario wil. En if worst comes to worst is er natuurlijk ook nog de optie dat je zegt: niet nu. Dan nemen we een beetje extra tijd om een aantal punten nader uit te werken, om ze dan opnieuw voor zo'n zelfde moment voor te leggen en er het groene licht voor te krijgen. Maar nogmaals, ook daar ga ik niet van uit, want ik heb er echt vertrouwen in dat we, op de manier waarop we nu aan het werk zijn, dit moment gewoon op een goede manier door zullen komen. Maar goed, dat is de ruimte die er is. In het ergste geval creëer je dan met elkaar nog wat meer tijd, zodat je het opnieuw zou kunnen voorleggen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Laan?

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ja, voorzitter. Mijn excuus voor het doorvragen, maar ik heb nog iets over dat laatste. We hebben het nu al een aantal keren uitgesteld. Niemand zat daarop te wachten. Ik heb de stukken van de Eerste Kamer nagelezen, voor zover ik die nog kon terugvinden. Er is daar niemand die vraagt om extra tijd bij het voorstel. Ze willen wel overzien waarom de kwaliteit van wetgeving in Nederland voldoet aan hun criteria en standaarden, volgens mij precies waar de Eerste Kamer voor is.

Nogmaals mijn vraag aan de minister. Ik hoor u hardop zeggen dat het eventueel later zou kunnen worden, en dan krijg ik gelijk pijn in mijn buik. Maar ik geloof niet dat de VVD er heel erg vrolijk van wordt als we alles straks door de stapel van meneer Van Gerven, die achter hem ligt, dus alles wat te maken heeft met de Omgevingswet, door een eventueel "no go"-besluit door deze Kamer terug laten draaien.

Minister **Ollongren**:
Daar ben ik blij om, want ik denk dat helemaal niemand daar heel vrolijk van wordt. Maar ik wilde mevrouw Laan eigenlijk geruststellen door te zeggen dat je in zo'n scenario — en natuurlijk gaan we er alles aan doen om daar niet in te belanden — ook nog de optie hebt om, door wat extra tijd te nemen, alsnog te repareren wat er niet goed genoeg is. Maar nogmaals, dat is natuurlijk helemaal niet het doel. Door aan de voorkant te beloven dat je via deze constructie eigenlijk een "go/no go"-moment hebt, denk ik dat je de Eerste Kamer het comfort geeft dat ze die toets van de kwaliteit van wetgeving voldoende kan uitvoeren. En als het heel onverhoopt niet tot een go zou leiden, zou dat nog steeds niet betekenen dat de wetgeving daarmee van tafel is, maar wel dat je daarmee extra tijd in het proces zou inbouwen. En ik herhaal waar ik eigenlijk mee begon: natuurlijk is alles erop gericht om dat helemaal niet te hoeven doen, maar om iedere stap in het proces juist zorgvuldig met elkaar te doorlopen, en te zorgen dat we bouwen aan iets wat zowel qua wetgeving, dus aan de juridische kant, als in de uitvoeringspraktijk gewoon een goed werkbaar stelsel oplevert.

Voorzitter. Ik ga over tot het tweede thema, de bestuurlijke taakverdeling. De heer Ronnes vroeg of ik vind dat de Omgevingswet voldoende waarborg biedt voor de rollen zoals die er zijn. Hij had het in het bijzonder over een terughoudende rol voor de provincies. Het uitgangspunt is inderdaad: decentraal, tenzij. Dat is een belangrijk uitgangspunt. In de Omgevingswet is ook het subsidiariteitsbeginsel verankerd; dat staat in artikel 2.3. De formulering is scherper dan in de huidige Wet ruimtelijke ordening. Ik denk ook dat die beter aansluit bij de Gemeentewet en de Provinciewet. Bij de beoordeling van of iets een nationaal belang of een provinciaal belang is, is altijd sprake van wat politiek bepaald wordt, van politieke keuzes en van eventuele tijdgebondenheid. De wet vereist dat de provincie of het Rijk motiveert waarom men zich een belang aantrekt en waarom gemeenten dat belang niet zelfstandig kunnen behartigen. Uiteindelijk moet die afweging door de provincie of het Rijk worden gemaakt. We kunnen het op allerlei manieren opschrijven, maar dat is natuurlijk wel de realiteit. Tegelijkertijd gaat de wetgeving uit van vertrouwen in wat er decentraal kan, dus vertrouwen in het decentrale bestuur. Ik denk ook dat de wetgeving daarop ziet. Uiteindelijk zou de rechter het kunnen toetsen, maar die toetst of de motivering afdoende is. Ik heb met de provincies en de gemeenten, vertegenwoordigd door IPO en VNG, afgesproken dat de provincies terughoudend met hun bevoegdheid zullen omgaan. Zo staat het ook in het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet.

Mevrouw Van Eijs vroeg in het verlengde hiervan of de provincie mag ingrijpen als gemeenten zelf bijvoorbeeld het gebiedsoverstijgende belang niet zien. Heel vaak zijn meerdere gemeenten ergens bij betrokken. Ik denk dat het stelsel dat we bouwen juist stimuleert om proactief aan de slag te gaan, met elkaar en met opgaven die lokaal of regionaal spelen, en dat dan moet worden afgewogen welke bestuurslaag het voortouw heeft. De samenwerking tussen bestuurslagen staat voorop, dus niet dat besturen op elkaar wachten of niks doen, maar dat ze elkaar juist opzoeken, dat ze overleg voeren en dat ze die samenwerking bevorderen.

De **voorzitter**:
Een vraag van de heer Ronnes.

De heer **Ronnes** (CDA):
Ik heb een aanvullende vraag, in het verlengde van wat ik in de eerste termijn gezegd hebben. Het aanmerkelijk belang dat we voorstellen, is eigenlijk een politiek signaal van hoe we de taakverdeling zien. Ziet u er een bezwaar in als we politiek gezien in de juridische definitie een accent zouden leggen op die manier?

Minister **Ollongren**:
Ja, daar zie ik wel een bezwaar in. Ik heb daar ook een juridische uitwerking voor. Daar kom ik zo op terug. Ik snap dat de heer Ronnes die vraag nu stelt, zoals hij ook in zijn eerste termijn heeft gedaan, maar dan moet ik enorm bladeren in mijn stukken, dus ik hoop dat hij het goed vind als ik dat straks doe. Ja? Mooi!

De heer Nijboer vroeg op dit punt of zeker is dat alle overheidslagen straks weten waar ze over gaan. Dat is een belangrijk punt. Ik denk dat die verantwoordelijkheden voldoende duidelijk zijn. Waar het kan, is expliciet in de wet aangegeven waar de taken berusten. Bij de stelselherziening is ervoor gekozen om in ieder geval in beginsel de taken en bevoegdheden niet te herzien. Er is in deze stelselherziening dus eigenlijk geen grote verschuiving in bevoegdheden. Bij sommige beleidsdoelstellingen kan er alleen sprake zijn van een gedeelde verantwoordelijkheid. Het kan ook zijn dat je niet op voorhand kunt vaststellen dat de belangen het beste worden behartigd bij de een of de ander. Zoals ik net al zei, is het subsidiariteitsbeginsel in de wet leidend bij het uitoefenen van taken en bevoegdheden. De criteria daarvoor zijn naar aanleiding van een advies van de Raad van State nader aangescherpt. Dat leidt ertoe dat de verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving in de basis bij de gemeente ligt. De schaal of het belang vereist dat sommige onderwerpen centraler worden belegd. Nou, bij de waterschappen is dat vaak nogal evident. Provincies hebben dat als het gaat over natuur. Het Rijk heeft dat als het gaat over de hoofdinfrastructuur. De Omgevingswet schrijft dan in artikel 2.2 voor dat er afstemming moet zijn over de bevoegdheidsuitoefening. Ik denk dat daarmee die verantwoordelijkheidsverdeling inderdaad in voldoende mate duidelijk is voor iedereen die daarmee te maken heeft.

Voorzitter. Dan de balans tussen beschermen en benutten. Dat is natuurlijk echt wel een kern van waar de Omgevingswet over gaat. Het gaat over een belangenafweging op eigenlijk alle bestuursniveaus, en door een aantal woordvoerders is zonet ook het Europese niveau een paar keer genoemd. We zoeken eigenlijk met elkaar naar meer afwegingsruimte voor de verschillende overheden. Daar heeft deze Kamer ook al vaak over gedebatteerd. Maar we willen wel een basisbeschermingsniveau hebben. Dat vinden we heel erg belangrijk. Gezondheid is genoemd. Veiligheid is ook zo'n basisvoorwaarde die goed moet zijn. We moeten Europese regels implementeren. We moeten soms ook bepaalde nationale belangen borgen. Ik noem een belang dat hier vandaag nog niet is genoemd, maar dat natuurlijk wel vaak speelt: Defensie. Dat kan ook een belang zijn dat je moet meewegen. Dat gebeurt misschien niet automatisch, maar dat moeten we wel onder de aandacht brengen en hebben.

Als meer afwegingsruimte geven wél kan — ik nam net een voorbeeld waarbij het eigenlijk juist niet kan — dan gaat het over een aantal lokale zaken. We hebben het bijvoorbeeld gezien bij hinder op lokaal niveau: geur, geluid en trillingen. Dat zijn zaken die we niet langer centraal regelen, maar waarbij we een lokale afweging toestaan. Zo ontstaat er lokaal ook meer ruimte voor maatwerk. En als een gemeente ruimte heeft voor een eigen normstelling en daarbinnen kiest voor een hoger of lager niveau, dan moet die gemeente dat natuurlijk wel onderbouwen. Je kunt dat dus niet lukraak doen, maar er moet een onderbouwing komen.

Dan moet de lokale democratie zich natuurlijk ook bewijzen. Ik heb er vertrouwen in dat die lokale democratie dan ook tot goeie afwegingen komt. Uiteindelijk is er natuurlijk altijd de toegang tot de rechter, maar die is er alleen voor de gevallen waarbij het onverhoopt toch niet goed zou gaan. Dus hopelijk kan die lokale democratie tot een goeie afweging en tot een goeie onderbouwing komen. Dan hoeft dat niet te leiden tot een gang naar de rechter. Regels kunnen straks vaker dan nu verschillen. Dat vind ik goed passend bij de tijd waarin we leven, en ook passend bij de gedecentraliseerde eenheidsstaat die we nou eenmaal zijn. Wij gaan dit straks natuurlijk bekijken. Als de wet in werking is, zullen we evaluaties houden. Dan zullen we dit ook wegen en bekijken.

De heer Ronnes zei: zo'n evaluatie is mooi, maar hoe voorkomen we nou dat we bij de eerste evaluatie, na een jaar of vijf, constateren dat er toch al dingen mis zijn gegaan? Nou, daarop is mijn antwoord eigenlijk toch hetzelfde: door te vertrouwen op de lokale afweging en op de decentrale overheden. Die zullen naar mijn overtuiging niet drastisch doorslaan in ofwel beschermen ofwel benutten, maar die zullen daar gewoon een goeie afweging in maken die past bij de regionale omstandigheden. Bovendien hoeven we natuurlijk ook niet te wachten tot die momentopname, die evaluatie na vijf jaar. Als zich ontwikkelingen voordoen waarvan wij hier ook zouden constateren dat dát nou toch niet helemaal was waar het om ging, dan kunnen we natuurlijk ook op dat moment ingrijpen.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb een vraag over de lokale democratie. De VNG heeft de luchtkwaliteit als probleem opgebracht. Die is eigenlijk niet puur een gemeentelijke verantwoordelijkheid maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat luchtkwaliteit natuurlijk niet ophoudt aan de grens van een gemeente. Hoe kijkt de minister daartegen aan?

Minister **Ollongren**:
Ja, dat geldt volgens mij inderdaad voor veel onderwerpen. Mevrouw Van Eijs vroeg aandacht voor grensoverschrijdende problematiek. Dat kan gaan over lucht. Het kan gaan over geluid. Het kan gaan over water. Dat geldt tussen Nederland en de buurlanden en dat geldt natuurlijk ook op het niveau van gemeenten. Ik zei al dat ik gisteren in Nijmegen was. Sommige dingen die ze in Nijmegen doen, hebben meer effect op Beuningen dan op Nijmegen. Daar is Nijmegen zich heel erg van bewust. Vandaar dat ze ook steeds in overleg treden met Beuningen voordat ze dit soort maatregelen treffen. Het is dus een terechte opmerking. Men moet zich daar lokaal van het begin af aan rekenschap van geven en men moet dus die samenwerking zoeken.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Maar dat is geen antwoord op mijn vraag. Er is een probleem als er geen duidelijke gemeenteoverstijgende normen voor luchtkwaliteit zijn. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit houdt op. Wat komt daarvoor in de plaats? Dan moet je toch eigenlijk een bovengemeentelijke

norm hebben die dat goed regelt en die in overeenstemming is met de nationale emissieplafonds die in Europa zijn afgesproken. Hoe gaat dat geregeld worden? Want ik denk dat dat toch een niveau hoger ligt dan alleen een gemeente.

Minister **Ollongren**:
Ik zei het net al. Ik maakte een onderscheid tussen waar het niet kan, waar je een basisbeschermingsniveau hebt, en waar het wel kan. Toen zei ik: daarbij gaat het om lokale hinder, om lokale zaken. Die zijn er ook. Er zijn bepaalde wegen in binnensteden waar lokaal een probleem of knelpunt is, waar je graag de ruimte biedt om dat lokaal op te lossen. Op het moment dat het niet lokaal is, maar bijvoorbeeld ook de buurgemeenten treft, dan ligt het het meest voor de hand dat die twee gemeenten daar samen een afspraak over maken. Als het nog verder overstijgend is, zijn daar uitgangspunten voor en kunnen we ons daar vanuit het Rijk mee bemoeien. Dit is nou precies wat volgens mij de kracht van de nieuwe wet is: je zegt niet dat het altijd overal hetzelfde is, maar erkent dat er gradaties in zijn. Je laat ruimte voor lokale afwegingen waar dat kan, en voor waar dat niet kan, is centraal vastgelegd dat er een overstijgend belang is voor het hanteren van een bepaald beschermingsniveau.

De **voorzitter**:
Meneer Van Gerven, kort.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb nog een verduidelijkende vraag. Betekent dat dat er voor de luchtkwaliteit een landelijke norm komt waarop getoetst gaat worden? Dat is eigenlijk concreet mijn vraag.

Minister **Ollongren**:
Ik meen — maar laat me daar in de tweede termijn dan even op terugkomen; dan ga ik dat nog heel even na voor specifiek de lucht — dat ook hiervoor geldt dat er bandbreedtes worden vastgelegd in de norm, maar dat je lokaal ruimte laat op een aantal subonderdelen, waar ik net over sprak. Ik kom er zo nog even op terug.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik wil reageren op iets wat de minister zei. Ze zei: als we zien dat er iets misgaat, hoeven we niet te wachten tot de officiële evaluatie vijf jaar na de inwerkingtreding. Dat is goed om te horen, want als we zien dat bijvoorbeeld de balans tussen beschermen en benutten doorslaat, is het natuurlijk fijn om niet vijf jaar te hoeven wachten tot we iets kunnen gaan doen. Mijn vraag is wel hoe we gaan zien of de balans naar de ene of naar de andere kant doorslaat, of hij naar de verkeerde kant doorslaat. Hoe houden we de vinger aan de pols?

Minister **Ollongren**:
De vinger aan de pols houden zullen lokale overheden en provincies voor een deel zelf moeten doen. Wij zullen hier vanuit Den Haag ook in grote lijnen in de gaten houden hoe dingen lopen, ook gewoon door overleg met elkaar te voeren. We hebben natuurlijk ook regulier overleg met de koepelorganisaties, waarmee we intensief samenwerken bij de invoering van de wetgeving. Er zijn dus tal van manieren om te kijken of de dingen lopen zoals je wilt dat ze lopen. Mensen kunnen het uiteindelijk ook zelf aankaarten.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Volgens mij is er in de Kamer toch wel behoefte aan om te kijken of het met dit stelsel de goede kant op gaat. Daar is de evaluatie na vijf jaar voor, maar wij maken ons er zorgen over of het straks allemaal wel te vergelijken is. Iedere gemeente heeft haar eigen beleid en eigen begrippen, dus ik zou toch graag willen dat de minister, wellicht in het vervolg, iets meer ingaat op hoe wij met z'n allen in de gaten gaan houden, op basis van dezelfde begrippen, of we de goede kant op gaan en of dat stelsel uiteindelijk gaat werken zoals we hopen dat het gaat werken.

Minister **Ollongren**:
Ik ben het helemaal eens met mevrouw Van Eijs. Ze zei zelf in haar eerste termijn dat we moeten zorgen dat we appels met appels kunnen vergelijken. Dat vergt een zekere mate van uniformering als je dingen in de gaten wilt houden en wilt kunnen vergelijken of meten. Aan de andere kant ziet deze stelselherziening er juist op om ook wat ruimte te creëren. Dat moeten we ook laten gebeuren, zou ik zeggen. Dat er toch wat onvoorziene dingen zullen zijn, is misschien ook wel bijna onderdeel van de stelselwijziging. De vraag van mevrouw Van Eijs was hoe we gaan voorkomen dat we beginnen, dan vijf jaar windstilte hebben en na vijf jaar een grote evaluatie gaan houden. Dat vind ik ook niet passend bij het nieuwe stelsel. We moeten dus toch de vinger aan de pols houden gedurende de looptijd, op weg naar de evaluatie die eventueel ook zou kunnen leiden tot bijsturen.

De heer Smeulders vroeg of ik bereid ben een methode op te stellen om gemeenten te helpen om zachte belangen te wegen. Nou maakt de Omgevingswet geen onderscheid tussen zachte en harde belangen — dat is geen onderdeel van de wet — maar ik snap wel wat hij bedoelt. Sommige aspecten hebben kwantitatieve normen en andere hebben dat niet. Zowel hijzelf als ik noemde al het voorbeeld van de gezondheid, de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte en dat soort zaken. Er zijn allerlei hulpmiddelen gecreëerd om dit type belangen mee te nemen bij de besluitvorming in de gemeenten. Ik zou daar dus niet nog meer aan willen toevoegen, maar ik kan me wel voorstellen dat we de handreikingen die er zijn om de gemeenten hierbij te helpen, beter ontsluiten en ervoor zorgen dat ze gewoon makkelijk toegankelijk zijn. We hebben een implementatieprogramma en een website genaamd Aan de slag met de Omgevingswet. Ook is er een Gids Gezonde Leefomgeving. We zullen zorgen dat die dingen allemaal centraal en makkelijk te vinden zijn.

De heer Smeulders vroeg ook naar de Nationale Omgevingsvisie. Biedt die ook ruimte om dit soort experimenten te doen en daarin ook aandacht te vragen voor wat hij de zachte waarden noemt? Mijn intentie is om voor de zomer

met een ontwerp-Nationale Omgevingsvisie naar de Kamer te komen. Dat lijkt me het moment waarop de heer Smeulders kan beoordelen of dat naar zijn waarneming kan.

De **voorzitter**:
Er is een vraag van de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Op dat eerste punt: we hebben vanuit de groene organisaties waarmee we hebben gesproken, gehoord dat er behoefte is aan zo'n handreiking. De minister noemt nu weer een aantal documenten die er al zijn. Ik zou het heel fijn vinden om die documenten zo snel mogelijk te ontvangen, zodat wij kunnen inschatten of ze voldoende tegemoetkomen aan wat wij verwachten van een handreiking of dat we er bijvoorbeeld in tweede termijn toch een motie over moeten indienen. Ik zou dus graag van de minister horen of we die documenten snel kunnen ontvangen.

Minister **Ollongren**:
Dat zijn documenten die beschikbaar zijn voor de gemeenten, dus uiteraard mag de Kamer die ook hebben. Zal ik daarvan dan een soort overzicht verstrekken? Dat is misschien het makkelijkste. Ja.

De **voorzitter**:
Lukt dat dan nog ... Want wij gaan dinsdag erover ... Nee, we gaan er na het reces over stemmen, dus u heeft een week langer. Mijn vraag en het verzoek van de heer Smeulders was eigenlijk om dit voor de stemmingen te doen.

Minister **Ollongren**:
Ik zeg toe om dat voor de stemmingen te doen.

Misschien dan toch nog een paar vragen. De heren Nijboer en Van Gerven hadden wat specifiekere vragen rond de gezondheid. Ook hier geldt dat een van de doelen van de Omgevingswet is om een veilige en ook gezonde fysieke leefomgeving in stand te houden en te creëren. De gezondheid is dus een expliciet belang, dat moet worden meegenomen en meegewogen bij het maken van plannen. Voor ons allemaal in Nederland, wij met z'n allen in dit kleine landje, is het hebben van een gezonde woon- en werkomgeving natuurlijk cruciaal. Bij amendement is aan de wet toegevoegd dat in bijzondere gevallen een vergunning kan worden geweigerd vanwege gezondheid. Via algemene regels en instructieregels worden grenzen gesteld aan activiteiten die een duidelijk gezondheidseffect kunnen hebben. Dus met andere woorden: gezondheid is een heel belangrijke kern van de stelselwijziging.

De heer Van Gerven vraagt welke normen wel en niet landelijk kunnen worden vastgesteld en of gezondheidskundige waarden daar dan ook een basis voor zijn. Een van de besluiten die ik noemde, is het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarin zitten landelijke normen voor geluid, trillingen, geur van veehouderijen en waterzuiveringsinstallaties en water- en luchtkwaliteit. Daar is hij, meneer Van Gerven. De gemeenten hebben soms afwegingsruimte bij het toepassen van die normen, want bijvoorbeeld de soorten geur en de soorten lichthinder worden niet geregeld. Daar is dan die afwegingsruimte. We gaan dus uit, zoals dat is besproken in de Kamer bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, van de standaardwaarden en van grenswaarden. Ik zou daar niet nog een extra advieswaarde aan toe willen voegen. Ik geloof dat de heer Van Gerven dat suggereerde, toen hij zei dat ook de gezondheidswaarden eraan toe zouden moeten worden gevoegd. Ik denk dat de gezondheid goed geborgd is zoals ik het net schetste.

De heer **Van Gerven** (SP):
Wat vindt de minister van het advies van de Gezondheidsraad uit 2016?

Minister **Ollongren**:
Het advies van de Gezondheidsraad uit 2016, waar ziet dat op?

De heer **Van Gerven** (SP):
Dat gaat over waar u het over had, namelijk over gezondheidskundige waarden als uitgangspunt nemen voor de normen. Dat is een tandje meer dan de standaardnormen. Dat was het advies van de Gezondheidsraad.

Minister **Ollongren**:
Dan begrijp ik dat de heer Van Gerven zijn suggestie afleidde uit het advies van de Gezondheidsraad. Ik zei zonet dat ik denk dat het geen meerwaarde heeft om die toe te voegen aan de normering die we er al in hebben zitten. Ik kan me nog wel iets voorstellen. Dat wilde ik ook tegen mevrouw Van Eijs zeggen, die eigenlijk ook vroeg om nog een extra handreiking te maken voor de gemeenten. Er is de Gids Gezonde Leefomgeving. Dat is wellicht op zekere hoogte wat u beiden bedoelt, want die beschrijft de methoden die gemeenten kunnen gebruiken bij het maken van hun afwegingen. Nogmaals, ik zie geen meerwaarde in een aanvullende zelfstandige handreiking op dit punt. Het ligt overigens op het terrein van mijn collega, de staatssecretaris IenW, dus u zou het met haar nog wat verder kunnen uitboren. Ik denk dat we voor het stelsel nu al het maximale doen en dat een extra handreiking daar niet iets aan toevoegt. Als de Gezondheidsraad zegt dat die handreiking er wel moet zijn, verwijs ik toch naar de handreiking die we al hebben.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Twee vragen dan nog op dit punt. Allereerst: is de minister nog bereid om de verschillen tussen die twee waarden in kaart te brengen? De Gezondheidsraad zegt: we hebben nu een bepaald niveau van luchtkwaliteit en als die optimaal zou zijn, zou je nog een groot aantal procenten winst kunnen boeken op het terrein van de gezondheid. Met name werd een stad als Amsterdam genoemd, waar de luchtkwaliteit natuurlijk echt een groot probleem is. De tweede vraag die ik heb, is of lokale overheden een kop erop mogen zetten. Mogen zij zeggen: de minister doet het niet, maar wij willen wel uitgaan van die gezondheidskundige uitgangswaarden?

Minister **Ollongren**:
De heer Van Gerven is mij zeer aan het overvragen. Dat is oprecht zo. Als ik al deze vragen zou beantwoorden — u mag die vragen natuurlijk aan mij stellen — ga ik ook heel erg op de stoel zitten van mijn collega's. Dit is een onderwerp dat mevrouw Van Veldhoven met enige regelmaat en ik denk zelfs met grote regelmaat met de Kamer bespreekt. Ik wil graag spreken over het stelsel en dan gaat het ook over normering en dat soort zaken, maar deze vragen van de heer Van Gerven zijn echt heel gedetailleerd en betreffen de portefeuille van de staatssecretaris van IenW. Het is dus lastig. Als hij erop staat, wil ik er in de tweede termijn nog op terugkomen. Maar nogmaals, dan ga ik wel erg op de stoel zitten van een collega-bewindspersoon.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Van Gerven. Wellicht wel even de vraag of gemeenten in staat zijn om hoge eisen te stellen, want dat is volgens mij wel een technische vraag.

De heer **Van Gerven** (SP):
Dat is natuurlijk wel een stelselvraag. Die wou ik graag nog beantwoord zien. De minister zegt dat ze er niet over gaat en dat ik daarvoor eigenlijk bij een collega moet zijn, maar ze gaat wel uit van de standaardwaarden. Dus ze neemt wel een standpunt in. Ik zie de staatssecretaris niet elke dag, dus is de minister alsnog bereid om deze vragen door te geleiden naar haar collega?

Minister **Ollongren**:
De vraag doorgeleiden kan ik sowieso doen. Overigens kunnen gemeenten er inderdaad zelf een kop op zetten, zoals de heer Van Gerven zegt. Wat ik zei vanuit het stelsel is dat het stelsel uitgaat van standaardwaarden — in beginsel goed — en grenswaarden, die niet mogen worden overschreden. Dat is een algemeen uitgangspunt. Van daaruit heb ik beredeneerd dat een derde, nieuw gezondheidskundig advies, zoals de heer Van Gerven het noemt, vanuit het stelsel gezien niet nodig is. De specifieke inhoudelijke vragen zal ik in ieder geval doorgeleiden naar de staatssecretaris van IenW.

De vraag van mevrouw Van Eijs over de handreiking had ik al beantwoord.

Zij vroeg ook nog hoe wordt geborgd dat bij vergunningverlening waarbij schade kan ontstaan voor milieu en gezondheid de uitgebreide procedure wordt gevolgd. Ook in de Omgevingswet wordt bij vergunningverlening voor de meest risicovolle activiteiten uitgegaan van een uitgebreide voorbereidingsprocedure. Dat is ook in lijn met het Europees recht. Als de verplichting geldt om een milieueffectrapport op te stellen, dan is de uitgebreide procedure altijd van toepassing. Dat is in lijn met het Verdrag van Aarhus. Dat is dus ook goed geborgd.

De **voorzitter**:
Voordat u verdergaat, is er een vraag van mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Mijn vraag was in het algemeen gesteld, maar geïnspireerd door wat ik las over het criterium dat uit de Wabo kwam. In de bijdrage van de Raad van State werd genoemd dat dat niet in de Omgevingswet is overgenomen en dat er door hoe het nu in de wet staat, minder waarborgen zouden zijn ten opzichte van hoe het in de Wabo stond. Mijn vraag was daarom: is wel voldoende geborgd dat van de reguliere naar de uitgebreide procedure wordt uitgeweken als er inderdaad schade dreigt te ontstaan voor natuur, milieu of gezondheid?

Minister **Ollongren**:
Wat ik net schetste, vindt mevrouw Van Eijs nog niet helemaal voldoende ingaan op haar vraag, dus laat ik daar zo nog op terugkomen in de tweede termijn.

Voorzitter. De rol van de gemeenteraad en aantal aanverwante zaken. Mevrouw Laan zei dat er gemeenten zijn die nog geen omgevingsplan hebben. Wat voor een effect heeft dat bijvoorbeeld op de bouwopgave, was dacht ik de context die zij daarbij gaf. De bouwopgave lijdt niet onder de Omgevingswet, die er nog niet is. Wij realiseren bijvoorbeeld veel nieuwbouw met een zogenaamde afwijkvergunning. Datzelfde kan straks met een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook heeft iedere gemeente bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege een omgevingsplan. Dat plan bestaat uit de bestaande gemeentelijke regels, dus ook de geldende bestemmingsplannen. Als er nu bouwplannen zijn die mogelijk worden gemaakt onder bestemmingsplannen, dan kunnen die straks gewoon worden uitgevoerd onder de nieuwe situatie. Als een gemeente meer woningbouwmogelijkheden wil creëren, dan kan zij straks het omgevingsplan wijzigen of een buitenplanse vergunning verlenen. Ik denk dat ik mevrouw Laan op dat punt dus kan geruststellen.

Zij vroeg ook waarom gemeenten tien jaar de tijd krijgen om te werken aan het omzetten van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen. Kan dat niet sneller? Het is natuurlijk wel een omvangrijke operatie. Ik heb hierover overleg met de VNG. We vinden het best lastig met elkaar om in te schatten hoeveel tijd er nodig is. In overleg met de VNG is men tot dat jaar 2029 gekomen. Dat lijkt nu nog heel ver weg, maar vanaf het moment van invoering is het natuurlijk al wat korter. Dan hebben we het over een periode van acht jaar. Het mooiste is natuurlijk als niet alleen maar de oude dingen worden overgeschreven in het nieuwe, maar dat er ook wordt nagedacht over het gebruik van nieuwe mogelijkheden: dus werken met die open normen, bieden van wat meer ruimte. Nogmaals, in overleg met de VNG zijn we tot deze termijn gekomen. Maar als het sneller kan, kan het sneller. Helemaal precies weten we het natuurlijk gewoon niet.

De heer Bisschop en anderen — ik meen dat de heer Nijboer het er ook over had — vroegen waarom we ervoor gekozen hebben om de gemeenteraad een adviesbevoegdheid te geven bij de omgevingsvergunning voor het afwijken van een omgevingsplan. Binnen de duale verhoudingen zoals die er zijn, beschikt de gemeenteraad over toereikende instrumenten om het beleid van het college te beïnvloeden. Want dat college staat natuurlijk onder politieke controle van de raad. Het college kan ieder moment ter verantwoor-

ding worden geroepen. De gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en stelt kaders vast in de omgevingsvisie over de fysieke leefomgeving. Dus al met al zie ik dit helemaal niet als een uitholling van de gemeenteraad, ook niet bij die omgevingsvergunning. Dus het adviesrecht dat de gemeenteraad krijgt bij de omgevingsvergunning, geeft de raad de gelegenheid om op een voorgenomen besluit wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Daarbij kunnen alle politieke instrumenten die er zijn in stelling worden gebracht. Daarbij kan de gemeenteraad altijd voorkómen dat het college een vergunning zou verlenen waar de gemeenteraad zich niet mee kan verenigen. Dan vraag je je bijna af waarom we het zo doen. Dat doen wij ook omdat, als de gemeenteraad zich wél kan verenigen met een voorgenomen besluit, hij dan niet in actie hoeft te komen. Dat scheelt natuurlijk weer tijd. Voor een veelheid van de voorstellen zal dat naar verwachting dus gelden, maar als de gemeenteraad wil, kan hij altijd opstaan en wél in actie komen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik blijf dit toch een gekke gang van zaken vinden. Je hebt het omgevingsplan dat ongelofelijk belangrijk is. Dat wordt één keer door de raad vastgesteld en vervolgens mag het college dat als het ware eindeloos aanpassen, en kan de raad naderhand zeggen: o, daar waren we het eigenlijk niet mee eens. Dat is toch eigenlijk heel gek. Daarmee wordt toch wel de positie van de gemeenteraad uitgehold? Ik snap werkelijk waar niet waarom we dit doen. We hebben het nu zo geregeld: van bestemmingsplannen gaan alle wijzigingen langs de gemeenteraad. Heel vaak is dat inderdaad een hamerstuk, want dan is het niet zo heel erg spannend. Maar de raad beslist daarover. Ik zie werkelijk waar de noodzaak niet om dat aan te passen. Ik zou daar dus nog graag een reactie van de minister op krijgen.

Minister **Ollongren**:
Ik begrijp de vraag van de heer Smeulders. Hij weet hoe het gaat in de lokale praktijk, dus ik blijf erbij: als de raad iets niet wil, dan heeft hij gewoon de gelegenheid om een negatief advies te geven en desnoods met een motie het college op te dragen om een bepaalde vergunning te weigeren of niet te verlenen. Het omgekeerde is: als er geen probleem is, hoeft de raad niet in actie te komen en kan een vergunning wel worden verleend. Zo zou de systematiek moeten gaan werken. Dat zie ik helemaal niet als uitholling van de rol van de gemeenteraad, zoals de heer Smeulders die vreest, want de gemeenteraad kan acteren, kan ingrijpen. Het sluit ook aan bij de Gemeentewet. Ik zie dat probleem dus niet. Ik denk juist dat het in de praktijk een heel goede manier van werken zou kunnen zijn, juist op dat lokale niveau.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
De minister kan mij vooralsnog niet overtuigen. We hebben gewoon een systeem waarin de raad uiteindelijk de beslissing neemt. Volgens mij is iedereen daar tevreden over. Er wordt nu een wijziging voorgesteld — het college beslist en de raad kan naderhand zeggen het daarmee niet eens te zijn — waarvan ik de meerwaarde totaal niet zie. Ik zie werkelijk waar niet in waarom we de bevoegdheid van de raad toch gaan uithollen en ik snap ook niet waarom de minister dat verdedigt.

Minister **Ollongren**:
Ik verdedig het omdat er geen sprake is van een uitholling van de positie van de gemeenteraad, omdat het college de raad de gelegenheid geeft om bij een voorgenomen besluit wensen en bedenkingen te uiten. Ik denk dat we er in de nieuwe werkwijze bij gebaat zijn dat gemeenteraden in principe op hoofdlijnen sturen en kaders vaststellen voor de omgevingsvisie, ook lokaal, voor hun leefomgeving. Daarbinnen moet het college zijn werk doen. Daarmee realiseren we een versnelling voor die gevallen waarin het netjes binnen die kaders gebeurt en tegelijkertijd bestaat de mogelijkheid om daar waar de raad daar toch bedenkingen bij heeft, te zeggen: dit heeft u toch niet goed begrepen, best college; dit valt wat ons betreft niet goed binnen de kaders die we met elkaar hebben afgesproken. Als die wensen en bedenkingen er zijn, kan de vergunning niet worden verleend.

De heer **Ronnes** (CDA):
Daar wringt volgens mij nu net de schoen. Heel veel raden zijn van kleine gemeentes. Lokale raadsleden zijn geen fulltimers. Op het moment dat je ze niet in staat stelt om op een volwaardige manier mee te spreken over onderwerpen waarvan de raad vindt dat hij erover mee moet spreken, hol je die rol van de raad uit. Ik kan een heel eind met u meegaan. Er zijn in de praktijk gewoon echt voorbeelden te noemen waar het ongoing business is en waar je het college best die zelfstandige rol zou kunnen geven. Maar doe dat zo dat je de raad in de positie brengt dat hij kan beslissen wat wel op die manier bij het college ligt en wat niet, en dat de raad op die manier zelf aan het stuur zit.

Minister **Ollongren**:
Het is bijna een debat over hoe in alle gemeentes, klein en groot, college en raad zich tot elkaar verhouden. Eigenlijk is het heel simpel, want het is net als hier: de gemeenteraad is uiteindelijk gewoon de baas. De raad moet beslissen en beschikt daartoe over tal van instrumenten. De raad beschikt over het budgetrecht, over politieke middelen, zoals het uitspreken van het vertrouwen in college en wethouders, over het middel van de motie om bepaalde dingen af te dwingen. Kortom, de gemeenteraad is altijd de baas. Het debat gaat over de vraag of je vindt dat de raad moet proberen te sturen op de hoofdlijnen en de kaders. Dat vind ik in ieder geval wel, en ik denk met mij veel anderen — ook veel gemeenteraden overigens. Dan is het een kwestie — met sommige leden verschil ik nog daarover van mening — of de gemeenteraad nog steeds bij deze manier van werken op het niveau van een vergunning in staat is om tijdig in te grijpen op het moment dat die vergunning niet in lijn zou zijn met de afgesproken kaders. Ik denk dat voor het gros van de gevallen de raad gewoon zal zeggen: het is prima, we hebben helemaal geen wensen en bedenkingen, we hoeven het allemaal niet meer te zien en we willen het niet bespreken. Dat realiseer je door deze werkwijze. In plaats van standaard alles wel te bespreken en daarvan af te wijken door te zeggen "dat hoeft deze keer niet", draai je dat om. Maar de gemeenteraad — dat ben ik echt met

iedereen eens — moet altijd in staat zijn om, als hij het niet wil, te zeggen dat iets niet doorgaat.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Ronnes.

De heer **Ronnes** (CDA):
We komen niet echt dichter bij elkaar. Over het principe zijn we het wel eens. Alleen, het gaat erom wie bepaalt wanneer de raad wel of niet aan zet is. Ik vind dat dit primaat bij de gemeenteraad hoort te liggen als hoogste orgaan van de gemeente.

Minister **Ollongren**:
Het primaat van de gemeenteraad staat niet ter discussie. Het gaat eigenlijk over de werkwijze. Daarover zou ik de heer Ronnes toch nog het volgende willen zeggen. Juist als je vindt dat de gemeenteraad altijd de baas is en altijd de politieke controle heeft in de verhoudingen die we hebben, doe je met deze inrichting, dus wel sturen op de hoofdlijnen en de kaders en in principe niet op iedere individuele vergunning, in mijn beleving voldoende recht aan die duale verhoudingen.

De heer **Ronnes** (CDA):
Even voor mijn beeld: de minister heeft het nu over het verlenen van een vergunning, maar het ging om een afwijking van een bestaand omgevingsplan. Dat is volgens mij iets anders dan het afgeven van de vergunning.

De **voorzitter**:
De minister, en dan ga ik over naar de collega's.

De heer **Ronnes** (CDA):
Het gaat echt om het toekennen van een andere bestemming.

Minister **Ollongren**:
Daar waren verschillende vragen over gesteld. Het klopt dat ze nu een beetje op één hoop zijn beland. De vraag van de heer Ronnes zag op het afwijken van het omgevingsplan, maar ook daarvoor geldt: de gemeenteraad heeft allerlei instrumenten, en het college geeft de raad de gelegenheid om met wensen en bedenkingen te komen bij een voorgenomen besluit. Dat is mijn principe, ongeacht of het gaat over een afwijking of een vergunning. Dat kan soms overigens precies hetzelfde blijken te zijn. Nogmaals, het voorstel gaat ervan uit dat als de raad niet in actie komt, de vergunning kan worden verleend of de afwijking van het omgevingsplan door kan gaan.

De heer **Bisschop** (SGP):
De twijfel blijft inderdaad toch of je aan de ene kant het orgaan van het college en aan de andere kant het orgaan van de raad zo op de juiste wijze in positie brengt. Is het adviesrecht van de gemeenteraad dan feitelijk het instemmingsrecht? Kan de raad dan daadwerkelijk blokkeren? Want dat hoor ik de minister zeggen, maar ik krijg uit de stukken de indruk dat het er in feite om gaat dat de raad zijn zegje kan doen, zijn plasje erover kan doen, en dat het college vervolgens beslist hoe het daarmee verdergaat. Hoe ver reikt dat adviesrecht?

Minister **Ollongren**:
Het adviesrecht sluit aan bij artikel 169 van de Gemeentewet. Het college geeft de raad de gelegenheid tot het uiten van wensen en bedenkingen bij het voornomen besluit. Daarmee is het niet zo dat de raad iets zegt en het college vervolgens wikt en beschikt en beslist, zoals de heer Bisschop schetst. Nee, als de raad wensen en bedenkingen heeft, dan moet het college daar natuurlijk gevolg aan geven. Maar het gaat er juist om dat wij denken dat de raad in het gros van de gevallen niet in actie zal komen en de vergunning gewoon kan worden verleend zonder verdere vertraging.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Bisschop.

De heer **Bisschop** (SGP):
Maar dat zou dan toch ook gerealiseerd kunnen worden via een mandateringsregeling of een delegering van de raad aan het college? Dan bereik je toch hetzelfde, en dan markeer je met name het karakter van de gemeenteraad als hoofd van de gemeente, als eindverantwoordelijke dus, toch zorgvuldiger in vergelijking met wat er nu voorligt?

Minister **Ollongren**:
Het hoofdschap van de raad staat helemaal niet ter discussie. Daar zijn we het allemaal over eens, denk ik. De actieve betrokkenheid van de raad staat wat mij betreft ook niet ter discussie. Maar wat voorligt is het gebruikmaken van het adviesrecht en niet het instemmingsrecht. Ik beluister wel vrij breed in de Kamer de behoefte om te zoeken naar een actievere manier om de raad erbij te betrekken. We moeten er dus even goed over nadenken hoe dat kan. Maar dat is vooral om recht te doen aan de rol die de raad volgens mij volgens ons allemaal heeft.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
De minister zegt terecht: de gemeenteraad is de baas en de gemeenteraad moet op hoofdlijnen sturen. Dat doet hij natuurlijk door met z'n allen, samen met de gemeente en alle inspraak die daarbij hoort, het omgevingsplan vast te stellen. Het omgevingsplan is het kader en de hoofdlijnen waarbinnen. Maar een buitenplanse vergunningsaanvraag gaat daar natuurlijk tegenin, want anders werd die vergunningsaanvraag niet buitenplans genoemd. Dat betekent dat de gemeenteraad op dat moment juist niet die hoofdlijn heeft uitgezet. Hoe kan de minister dan toch zeggen: de gemeenteraad moet op hoofdlijnen sturen en het dus aan het college overlaten?

Minister **Ollongren**:
Mevrouw Van Eijs schetst het goed. Ik zei: de gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en stelt de kaders vast voor de omgevingsvisie. Hij heeft altijd de mogelijkheid om bedenkingen te uiten, ook bij reguliere vergunningsvraag-

stukken. Ik moet het nog even goed nagaan, maar ik kan me voorstellen dat je het in de situatie die mevrouw Van Eijs schetst inderdaad altijd aan de gemeenteraad zou moeten voorleggen, omdat de gemeenteraad daar dan over moet kunnen beslissen.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik ben blij met die woorden, want dat is volgens mij ook de strekking van mijn amendement. Dat zou dus goed zijn. Ik denk dat het ook belangrijk is om aandacht te besteden aan het feit dat de gemeenteraad — het werd net ook al door de heer Ronnes gememoreerd — eigenlijk altijd op een enorme informatieachterstand staat van het college. Dat is nou eenmaal eigen aan het systeem. Daardoor zal het idee dat de gemeenteraad er uiteindelijk altijd wel iets van kan zeggen en dat de politiek en dus het college zich daar rekenschap van moeten geven, in de praktijk af en toe een heel beperkt middel zijn. Ik hoop dus dat de minister bij de amendementen die zijn ingediend, echt wil meewegen dat de gemeenteraad echt goed in positie moet kunnen worden gebracht, zodat hij die kaderstellende en af en toe corrigerende rol op zich kan nemen.

Minister **Ollongren**:
Ik moet alle amendementen nog even heel goed bekijken, ook dit amendement. Bij de beoordeling van de amendementen in de tweede termijn zal ik er dus sowieso op terugkomen. Over de basis, namelijk dat de gemeenteraad in positie moet zijn, zijn we het eens. Maar aan degenen die hier aandacht voor hebben gevraagd, geef ik ook mee dat ik hoop dat dit op een manier kan die wel wat recht doet aan de nieuwe manier van werken die we met elkaar willen hebben. Dat is ook een samenwerking tussen het college en de gemeenteraad. Juist door die kaders met elkaar vast te stellen en op hoofdlijnen met elkaar afspraken te maken, kan de gemeenteraad voor een deel ook vertrouwen geven aan het college; nogmaals, als de gemeenteraad maar in staat wordt gesteld om te oordelen over of het college dat goed doet.

De **voorzitter**:
Dat roept weer een nieuwe vraag op.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Een vraag in die zin dat ik de opmerkingen van de collega's hoor, maar dat ik de minister ook graag wil meegeven dat heel veel gemeenteraden gewoon prima in staat zijn om op deze manier de democratie op lokaal niveau te bedienen. Volgens mij is zij zich daar als geen ander van bewust. In ieder geval onze partij onderschat de collega's in het land niet. In de woorden van de minister hoor ik een beetje dat zo'n wensen- en bedenkingenmethode, die wij in Rotterdam vaak gebruikten toen ik daar nog raadslid was, prima functioneert als je aan het begin van een nieuwe periode daar maar ruchtbaarheid en bekendheid aan geeft. Een suggestie aan de minister is om bij een nieuwe periode van de gemeenteraad nadrukkelijk in de pakketten van de kennis op te nemen dat een wensen- en bedenkingenmethode een prima manier is om met elkaar aan de slag te gaan met dit onderwerp.

Minister **Ollongren**:
Ja, die laatste suggestie van mevrouw Laan lijkt me een hele goede. Die neem ik graag mee.

De **voorzitter**:
Nog een vraag van de heer Smeulders, kort.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ja, ook naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Laan. Waar het hier volgens mij over gaat, is dat de gemeenteraad nu een wettelijke bevoegdheid heeft op het punt van bestemmingsplannen, straks het omgevingsplan. Alle wijzigingen daarvan worden door de gemeenteraad vastgesteld. In het voorstel dat nu voorligt, is dat niet meer zo. Dan mogen ze daar één keer, in het begin, ja tegen zeggen. Vervolgens is het aan het college om daarin aan te passen wat het wil. Dan kan de raad nog zeggen of hij het daar wel of niet mee eens is. Dan moet de raad via een omweg en via moties dingen proberen. Dat is toch gewoon een uitholling van de positie van de gemeenteraad? De gemeenteraad heeft nu een formele, wettelijke basis en kan gewoon amendementen indienen om zelf aanpassingen aan te brengen. Die mogelijkheid wil de minister de gemeenteraad ontnemen. Ik ben heel blij met de opmerking van de minister dat zij hier toch naar wil gaan kijken. Ik ben ook benieuwd naar de reactie in de tweede termijn op de moties die daarover zijn ingediend; sorry, de amendementen. Maar naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Laan en het beeld dat wordt neergezet dat wij geen vertrouwen zouden hebben in de gemeenteraad, wil ik ook zeggen dat wij heel veel vertrouwen hebben in de gemeenteraad, die recht heeft op een wettelijke bevoegdheid.

De **voorzitter**:
Meneer Smeulders, we gaan het hierbij laten, want als we met elkaar in debat gaan, doen we dat in de tweede termijn. Het woord is aan de minister.

Minister **Ollongren**:
Laat ik de verleiding dan weerstaan om daar nog verder op in te gaan, voorzitter.

De **voorzitter**:
Heel graag.

Minister **Ollongren**:
Tot slot op dit onderdeel: ik heb natuurlijk met bewondering gekeken naar de heer Van Gerven, die inderdaad met een hele grote doos met papier naar voren kwam om te illustreren dat er toch nog altijd veel papier komt kijken bij het realiseren van een omgevingsplan, in dit geval van de Binckhorst. Ook de doorlooptijd vindt hij nog altijd omvangrijk. Ik ben eigenlijk alleen maar blij dat ze dit in de gemeente Den Haag heel zorgvuldig hebben gedaan. We zijn aan het oefenen met elkaar; ook de gemeente Den Haag is aan het oefenen. Eigenlijk zijn we een beetje aan het pionieren. Ze

hebben ervoor gekozen om heel uitgebreid met de inwoners te spreken. Ze hebben ook heel uitgebreide overleggen gehad met de gemeenteraad. Ze hebben zelfs een voorontwerp van het omgevingsplan ter inzage gelegd en ze hebben diverse sessies gehouden met raadsleden. Maar ik juich dat alleen maar toe. Als dat ook nog tot meer papier leidt in deze fase, dan is dat zo. Ik zou niet willen beweren dat het allemaal zonder papier kan, dat het allemaal ineens op de achterkant van een bierviltje kan. Zo is het natuurlijk niet. Nogmaals, het is nog in de fase van pionieren en oefenen. Dat kost tijd en dat levert blijkbaar ook papier op.

Voorzitter, dan de knip. Daarover zijn een aantal vragen gesteld, onder anderen door de heer Smeulders, mevrouw Laan en de heer Van Gerven. Ik begrijp dat daar wat verschillend over wordt gedacht. Laat ik toch uitleggen waarom ik denk dat het goed is dat we deze knip maken. Een aanvrager die weet dat er meerdere vergunningen nodig zijn, kan gewoon beslissen om ze in één keer aan te vragen. Maar in veel gevallen denk ik dat een aanvrager er juist baat bij heeft om eerst helder te krijgen of een bepaald bouwwerk eigenlijk is toegestaan op een bepaalde locatie en of daar bepaalde eisen aan worden gesteld. Misschien dat hij dan al afziet van de aanvraag en misschien ook niet, maar hij krijgt die helderheid bij de eerste aanvraag. Daarna kan hij doorgaan naar een vergunning voor de bouwtechnische kant van het bouwplan. Dat is pas de fase waarin ook gedetailleerde tekeningen zullen moeten worden overlegd. Het heeft voor de aanvrager dus een voordeel. Nogmaals, de goed geïnformeerde aanvrager kan het in één keer doen. Anderen kun je behoeden voor de tweede fase, inclusief het indienen van de tekeningen, als al in fase één blijkt dat wat de indiener wil, helemaal niet kan. Het biedt dus ruimte voor de aanvrager. Die kan gewoon in goed overleg met het bevoegd gezag bepalen of hij het gelijktijdig of in een bepaalde volgorde wil doen. Ik wil een gelijktijdige aanvraag dus juist niet verplicht stellen. Ik wil juist deze ruimte laten, zodat initiatiefnemers gewoon het meest passende traject kunnen kiezen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ter verduidelijking: er kan dus pas gebouwd worden als beide vergunningen er zijn.

Minister **Ollongren**:
Ja, ik ga ervan uit dat dat eigenlijk altijd zo is. Maar als een vergunningvrager weet dat hij zowel voor de locatie als voor de bouwtechnische kant een vergunning moet hebben, kan hij die gelijktijdig aanvragen.

De **voorzitter**:
De heer Smeulders, afrondend.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ja, een vervolgvraag. Is het voor de overheid, voor de beoordelaar, juist niet handig als het gelijktijdig gebeurt? Dan kunnen ze rekening houden met elkaar.

Minister **Ollongren**:
Voor de beoordelaar kan dat een bepaald voordeel hebben, maar ik kan me dus ook goed een situatie voorstellen waarin het voor de initiatiefnemer niet aantrekkelijk is om alles in één keer te moeten doen als hij er al bij vergunning nummer één achter kan komen dat er bepaalde eisen worden gesteld aan uiterlijk, bouwhoogte en dat soort zaken, waardoor hij niet eens meer in fase twee belandt. Nogmaals, als een indiener weet dat het allebei moet, dan is die mogelijkheid er. Dan verliest hij ook geen tijd. Het één beperkt volgens mij het ander niet. Het feit dat er twee beoordelingskaders zijn, beperkt niet de mogelijkheid die er is voor de beoordelaar om te toetsen aan ruimtelijke kwaliteit. Maar het is in de richting van de aanvrager denk ik wel een nieuwe mogelijkheid. Het maakt het wat overzichtelijker en eenvoudiger. Ik denk dus dat die knip helpt, in het bijzonder voor de indiener.

De heer **Van Gerven** (SP):
Het gaat natuurlijk toch om de integraliteit. Wordt alles goed afgewogen? Maar het gaat ook om de volgorde der dingen. Zou je niet eerst een ruimtelijkeomgevingstoets moeten hebben voordat je verdergaat met de bouwtechnische toets of de bouwtechnische vergunning?

Minister **Ollongren**:
Ik dacht dat de heer Van Gerven zonet in zijn eerste termijn vooral zei dat hij die knip eigenlijk niet wilde hebben, dat hij alles wilde houden zoals het was. Nu hoor ik hem zeggen dat er eerst een ruimtelijke toets moet zijn. Ja, dat kan, maar als een indiener er alle vertrouwen in heeft dat het met die ruimtelijke toets wel goed komt omdat zijn plan past binnen de kaders, en hij de bouwtechnische toets tegelijkertijd wil doen, dan kan dat ook. Met deze knip wordt dus vooral het voorkomen van onnodige toetsingen en onnodige lasten voor de indieners gerealiseerd. Ik verwacht dus dat er met de knip minder vergunningplichten komen. Kortom, dat levert uiteindelijk natuurlijk ook voor burgers en bedrijven een administratievelastenverlichting op. Dat is het motief om dit te doen. In de gevallen dat aanvragers beide tegelijk doen in het vertrouwen dat het een kan en het ander ook aan de orde is, is het aan de beoordelaar hoe hij dat verder organiseert aan de achterkant van het loket.

De **voorzitter**:
Afrondend, de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb een beetje proberen mee te denken met de minister, maar ik kom niet uit haar betoog. Als je het snel wilt, zou ik zeggen: doe het integraal en tegelijkertijd in plaats van achter elkaar. Je hebt namelijk de kans dat je dan een bouwtechnische vergunning hebt, maar dat het toch weer niet blijkt te kloppen met de ruimtelijke omgeving. Waarom doen we het niet gewoon gelijktijdig? Dat lijkt mij toch het meest handig, meest praktisch en meest snel.

Minister **Ollongren**:
Maar ik denk dat we met het bieden van ruimte voor een afweging, ook aan de indiener zelf, eigenlijk veel meer doen voor de burgers en bedrijven die dit aangaat. Nogmaals, de heer Van Gerven weet heel zeker dat voor iedere aanvrager geldt dat hij eigenlijk al weet dat hij die vergunning wel krijgt, maar dat is niet zo. Als je het wel weet en er alle

vertrouwen in hebt dat je aan de ruimtelijke kant binnen de kaders zit, dan kun je ook gelijktijdig meteen de bouwtechnische aanvraag doen. Ik durf niet voor iedere gemeente in Nederland te spreken, maar dan krijg je naar verwachting min of meer gelijktijdig uitsluitsel. Maar voor een heleboel aanvragen geldt dat niet. Dan kun je bij de eerste aanvraag al te horen krijgen dat het niet past of dat het anders moet en dat je het opnieuw moet doen. Als je dat dan goed hebt gedaan, kun je in de volgende fase doorgaan naar de technische beoordeling, waarbij ook gedetailleerde tekeningen worden gevraagd. Nogmaals, het is echt vooral in de richting van de indieners een grote verbetering ten opzichte van de huidige situatie. En het ligt niet in de weg aan hetgeen de heer Van Gerven zegt over de indieners die zeker weten dat ze beide vergunningen zullen kunnen krijgen. Zij kunnen het gelijktijdig indienen.

Voorzitter. Ik ben bij het onderdeel participatie. Een aantal van de woordvoerders heeft daar veel aandacht aan besteed. Daar ben ik blij om, want ik denk dat juist participatie een belangrijk onderdeel is in de Omgevingswet, vooral als die straks gaat werken. Er zijn allerlei waarborgen bij de verschillende instrumenten opgenomen om participatie te bevorderen. Zo moeten bevoegde gezagen bij hun besluiten motiveren wat er is gedaan aan participatie. Aanvragers van omgevingsvergunningen worden gestimuleerd om de participatie goed te organiseren. Ik vind dat we terughoudend moeten zijn met zeggen hoe dat precies moet gebeuren, omdat participatie echt maatwerk is. Ieder van ons die lokaal actief is geweest, weet dat, want de plek, de aard en de omvang van het project zijn iedere keer weer anders. Ik denk dat het past dat het bevoegd gezag en de initiatiefnemer samen daar de goede vorm voor kiezen.

Dat gezegd hebbend, wil ik de vragen van de heer Ronnes en de heer Smeulders over participatie beantwoorden, maar ik zie al wat mensen bij de interruptiemicrofoon, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ja, maar we zijn nu bij blokje zes van de elf. Ik zou daarom willen voorstellen om de interrupties aan het eind van ieder blokje te doen. Ik wil ze niet beknotten, maar op deze manier loopt het anders misschien te veel uit de pas. De minister vervolgt.

Minister **Ollongren**:
De heer Ronnes vroeg hoe we denken dat participatie voldoende gewaarborgd blijft als er afwijkingen zijn bij het omgevingsplan. Als er een afwijking is op een omgevingsplan, dan zal er ook sprake zijn van een aanvraag van een omgevingsvergunning. Op het moment van het doen van de aanvraag zal de indiener ook moeten uitleggen hoe hij of zij de participatie heeft georganiseerd. Dan moet het bevoegd gezag vervolgens bij de aanvraag beoordelen of dat is gebeurd en of er een belangenafweging is geweest van alle betrokken belangen. Als een initiatiefnemer dat niet heeft gedaan en niet kan aantonen dat er sprake is geweest van participatie, en als daarmee het bevoegd gezag eigenlijk niet over voldoende informatie beschikt om zelf een belangenafweging te maken, dan kan het bevoegd gezag natuurlijk zelf actie ondernemen en bijvoorbeeld belanghebbenden horen of iets dergelijks. Bij afwijking van de omgevingsplannen, zeker bij grote afwijkingen, moet je altijd in overleg treden met de gemeente. De gemeente zal stelselmatig benadrukken dat participatie belangrijk is en ook zwaar wordt meegewogen.

De heer Smeulders vroeg naar de Omgevingsregeling. Hij vroeg hoe de participatie in de consultatie over de Omgevingsregeling wordt geregeld. In de Omgevingsregeling zitten de indieningsvereisten. Ik zei dat net al bij de omgevingsvergunning. Uw Kamer heeft bij de Omgevingswet bij amendement een grondslag gecreëerd om initiatiefnemers te stimuleren. Bij een aanvraag van een omgevingsvergunning moet je de participatie dus aantonen. Ik geef een voorbeeld. Dat had ik ook tegen de heer Ronnes kunnen zeggen. Een boer die zijn stallen wil uitbreiden, zou deskundigen en ook omwonenden moeten uitnodigen om te bekijken hoe zijn plan past bij de wensen en belangen van zijn buren. Dat kan natuurlijk leiden tot een verbetering van het plan en een beter draagvlak voor dat plan.

Voorzitter. Dat waren de vragen over participatie.

De **voorzitter**:
Wie als eerste? Mevrouw Van Eijs? Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
De minister geeft aan dat het bevoegd gezag gaat kijken of er überhaupt aan participatie is gedaan bij een vergunning die wordt aangevraagd. Dan kan het bevoegd gezag er alsnog voor kiezen om bijvoorbeeld te gaan informeren bij al die mensen. Is het niet vreemd dat het initiatief voor die burgerparticipatie nu weer bij het bevoegd gezag komt te liggen in plaats van bij de initiatiefnemer? Wij hadden het juist bij de initiatiefnemer neergelegd, omdat wij vonden dat het zijn of haar verantwoordelijkheid was om ervoor te zorgen dat er overeenstemming is tussen de buren en de belanghebbenden.

Minister **Ollongren**:
Dat is natuurlijk niet de meest wenselijke situatie. Ik schetste alleen dat het bevoegd gezag misschien over te weinig informatie beschikt in het geval dat het oordeel is dat de initiatiefnemer dat niet of onvoldoende heeft gedaan. Het bevoegd gezag zou dan zelf de stap kunnen zetten om alsnog actie te ondernemen om op de een of andere manier de belanghebbenden daarbij te betrekken. Idealiter is dat dus niet zo en is de initiatiefnemer juist van begin af aan zelf bezig met het organiseren van die participatie, daartoe gestimuleerd door de gemeente. Dus ik schets de uitzondering. De regel moet juist zijn dat die participatie wel door de initiatiefnemer zelf wordt georganiseerd en geborgd.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Het zou natuurlijk heel erg mooi zijn als het ideale geval de regel zou zijn en niet de uitzondering. Maar ik vrees toch echt dat het voor een initiatiefnemer wel heel erg aantrekkelijk wordt om te zeggen: ik heb niet veel tijd, want ik heb het al druk genoeg, dus laat de gemeente maar lekker gaan informeren of zij het allemaal eens zijn met mijn plan. Ik zie geen andere mogelijkheid om dat te borgen dan dat de

gemeenteraad uiteindelijk in bepaalde zaken kan zeggen: als je als initiatiefnemer die handschoen niet serieus hebt opgepakt, krijg je gewoon geen vergunning.

Minister **Ollongren**:
Je kunt dit omdraaien. Je stimuleert het zo veel mogelijk. Eigenlijk zeg je gewoon: onderdeel van je plan moet wel zijn dat je mee gaat uitleggen aan alle betrokkenen wat je precies hebt gedaan, dus dat je de participatie hebt georganiseerd. De ene kant zou zijn dat je het gewoon verplicht, maar dat is lastig. Want dan ga je toch op detailniveau zitten, terwijl ik zei dat dat eigenlijk niet kan omdat het maatwerk is. Bij ieder project, bij iedere kwestie moet je het weer anders organiseren. Je kunt dus niet helemaal van bovenaf voorschrijven hoe het moet gebeuren. Je kunt wel zeggen dát het moet het gebeuren. En helemaal aan de achterkant — dat is de suggestie van mevrouw Van Eijs — kun je zeggen: als het niet is gebeurd, verleen ik die vergunning gewoon niet. Dat is vrij rigide, maar ik heb daar wel sympathie voor, moet ik eerlijk zeggen. Want het is de bedoeling dat er sprake is van participatie. Als er geen participatie is en er dus geen goede belangenafweging kan zijn en ook in het geval dat de gemeente zelf even gaat kijken met de belanghebbenden, kan de uiterste consequentie inderdaad zijn dat de vergunning niet wordt verleend. Alleen, mevrouw Van Eijs gaat net nog een stapje verder door dat al van tevoren als eis op te leggen.

De **voorzitter**:
Heel kort, afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Dan vraag ik aan de minister: hoe kan dat dan nu, volgens de geldende wetgeving zoals die er nu voorstaat, de uiteindelijke consequentie zijn? Want ik zie dat niet in de huidige regelgeving.

Minister **Ollongren**:
Nou, omdat de gemeente dat natuurlijk gewoon zelf kan besluiten. Ik zei net dat u wat verder gaat dan wat in het voorstel zit. Maar ja, uiteindelijk moet er een besluit komen: ja of nee.

De heer **Ronnes** (CDA):
Voorzitter. Gelukkig zijn heel veel initiatiefnemers in staat om draagvlak te creëren voor hun plannen. Maar het is een illusie om te denken dat dat in alle gevallen gebeurt, dus er zal altijd een bevoegd gezag zijn dat de belangenafweging zal moeten maken. Daarover is er dus geen discussie; daarvoor staan het college, de raad, c.q. GS of de Staten ook aan de lat.

Wat wel blijft hangen: is dat nu echt een mogelijke weigeringsgrond voor de vergunning? Met andere woorden, als wij bedoelen of eisen dat er een goed proces onder ligt, en een college of GS komen tot het besluit om een vergunning te weigeren op grond van onvoldoende participatie of onvoldoende gecreëerd draagvlak — en dat laatste gaat al ver, maar het gaat met name om de vraag of er een voldoende participatieproces is geweest — is dat dan een weigeringsgrond? Want als dat bij een rechter niet overeind blijft, is het natuurlijk een wassen neus.

Minister **Ollongren**:
Dat is waar. Maar het allerbelangrijkste is, denk ik, dat mevrouw Van Eijs en de heer Ronnes nu helemaal focussen op het eind van een traject waarin die participatie niet is gebeurd. We moeten eigenlijk toe naar een situatie waarin er al vanaf het begin van het traject wél aandacht is voor participatie. Ik denk dat ik dit over onszelf heb afgeroepen door te zeggen: als dat toch niet is gebeurd, dan kan aan het eind van het traject het bevoegd gezag, dat dan gewoon niet beschikt over voldoende informatie om een goede afweging te maken, zelf nog een vorm van consultatie of participatie doen, of een gesprek met belanghebbenden voeren. En dat kan het bevoegd gezag natuurlijk wel meewegen. Dat is iets anders dan als de participatie als zodanig niet heeft plaatsgehad zoals we dat graag zien, en zoals dat onderdeel is van de plannen. Maar naar mijn overtuiging kan het ontbreken van draagvlak of het ontbreken van een goede belangenbehartiging wel worden meegenomen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik ga hier heel graag op door. De heer Ronnes stelde een heel heldere vraag en ik vind het antwoord van de minister iets minder helder. De vraag is gewoon: als blijkt dat er geen sprake is geweest van participatie, mag een gemeente dan op basis daarvan "nee, je krijgt het niet" zeggen? Dat lijkt mij heel logisch, maar is dat een weigeringsgrond, ja of nee? Dat lijkt mij toch belangrijk.

Minister **Ollongren**:
Ik kom daar in tweede termijn voor de zekerheid nog op terug. In mijn beleving is alleen dat geen weigeringsgrond. Op het moment dat de gemeente constateert dat de initiatiefnemer op dit punt eigenlijk niet heeft geleverd, dus niet heeft gezorgd voor die participatie als onderdeel van het voorstel dat wordt gedaan, dan kan de gemeente daar zelf nog mee aan de slag gaan door wel te zorgen voor dat overleg met die belanghebbenden, en dat kan dan weer worden meegewogen. Enkel en alleen die participatie niet hebben gedaan, is in mijn beleving onvoldoende voor weigering. Maar de gemeente kan wel zelf zorgen dat die participatie alsnog geschiedt, en misschien zelfs met de initiatiefnemer zorgen dat die participatie alsnog gebeurt, alvorens wel of niet tot vergunningverlening over te gaan.

De **voorzitter**:
Afrondend.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dan voel ik wel een beetje mee met mevrouw Van Eijs, want dat is een beetje de omgekeerde wereld. We hebben met elkaar gezegd dat we in de Omgevingswet participatie ongelofelijk belangrijk vinden. We willen dat iemand die iets wil, van tevoren zijn omgeving daarbij betrekt. Zou het niet logisch zijn als we tegen iemand die dit moedwillig niet doet, gewoon zeiden: we wijzen het af, begin maar opnieuw?

Minister **Ollongren**:
Ik hoor u. Mijn antwoord dat ik u net heb gegeven, staat. Maar u begint helemaal aan de andere kant van het traject. De meeste gemeenten, eigenlijk alle gemeenten, die op deze nieuwe manier gaan werken, zullen juist willen bevorderen dat er wél participatie is. Ik neem aan dat u ook op veel plekken komt. Het is ook in het belang van de initiatiefnemers dat zij die participatie borgen en organiseren. Nogmaals, dat is volgens mij veel belangrijker dan dat je uitgaat van het feit dat er aan het eind van de rit partijen zullen zijn die het helemaal naast zich neerleggen, het links laten liggen en het niet doen. Nee, je wilt juist in het proces borgen dat dit er standaard onderdeel van wordt. Enkel en alleen is het geen weigeringsgrond, maar de gemeente heeft verschillende instrumenten om ervoor te zorgen dat participatie alsnog wordt georganiseerd, als die al niet vanaf het begin goed wordt geregeld.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik had nog een vraag liggen over het participatieprotocol. Die zou als het goed is bij dit blokje behandeld worden, als ik het me goed herinner.

Minister **Ollongren**:
De heer Van Gerven heeft die vraag helemaal aan het begin gesteld. Misschien wil hij die nog even herhalen.

De heer **Van Gerven** (SP):
Het betreft het voorstel om een soort handleiding over de Omgevingswet te maken voor de lokale democratie: wat moet er worden georganiseerd om te spreken van een goede participatie? Ik heb dat het "participatieprotocol" genoemd. Is de minister bereid om dat te maken?

Minister **Ollongren**:
Excuses, ik was het even vergeten. We hadden zonet een debatje aan de interruptiemicrofoon. We hebben daarover een en ander gewisseld. Het is ook mijn intentie — die gaat ook uit van het stelsel — dat participatie zo goed mogelijk geschiedt. Er zijn ook al heel veel voorbeelden van hoe dit gebeurt in gemeenten. Ik denk daarom dat de suggestie van de heer Van Gerven een goede is en dat we dat zouden kunnen doen, in overleg met gemeenten, door voorbeelden te verzamelen die gemeenten al hebben opgedaan. Ik wil dat dus graag samen met de gemeenten oppakken en omzetten in zoiets als wat de heer Van Gerven zonet schetste.

De **voorzitter**:
Het volgende blokje.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Ik ben bij de nadeelcompensatie. De heer Smeulders, de heer Ronnes en de heer Bisschop hebben hier vragen over gesteld. Het forfait van 5% kwam een paar keer terug. Dat forfait sluit aan bij de huidige praktijk. Daarom is ervoor gekozen. Nu bepaalt de rechter uiteindelijk de hoogte. Er staat — de heer Ronnes zei dat terecht — "ten minste 2%". Dat is het uitgangspunt. De rechter bepaalt het vervolgens. De suggestie van de heer Ronnes was om dat over te nemen, ook omdat dat beleidsneutraal zou zijn. Laat me even uitleggen waarom ik denk dat dit niet zo is. Ik denk dat het nuttig is om vooraf zekerheid te bieden aan burgers en gemeenten over de hoogte van datgene wat burgers zelf moeten dragen. Dat is nu onduidelijk. Er wordt gezegd: het is ten minste 2%. Maar verder is het afhankelijk van allerlei zaken. In de praktijk leidt de onzekerheid over de schadevergoeding ertoe dat gemeenten heel gedetailleerde plannen maken, waardoor schade wordt vermeden. Dat staat haaks op de gedachte van de Omgevingswet, namelijk om meer ruimte te bieden voor nieuwe ontwikkelingen in omgevingsplannen en ook voor initiatieven van burgers. Als we dus wat ruimere, meer globale plannen willen realiseren, is het belangrijk om die ruimte ook te bieden en de gemeenten niet te dwingen in een situatie van heel gedetailleerde plannen uit vrees voor schade. Dat kan zich op allerlei terreinen voordoen. Het is ook niet zo dat men dat weet op basis van de 2% die er nu in staat. Nee, men heeft eigenlijk onzekerheid. Ik wil af van die "ten minste 2%" en naar een vaste uitkomst van 5%. Dat staat dan van tevoren vast; daar hoeft geen arbitrage meer over te zijn. 2% is niet de huidige praktijk, want die is gemiddeld 5%. Dat zou gemeenten ook heel veel geld kosten, want die kosten kunnen ze dan niet doorbelasten. We hebben dus voor die 5% gekozen in lijn met jurisprudentie. Eigenlijk is het dus een soort codificatie van de jurisprudentie. Dat is de onderbouwing van het voorstel.

De **voorzitter**:
Einde blokje?

Minister **Ollongren**:
Dat niet, maar ik zag de heer Ronnes naar de interruptiemicrofoon lopen.

De **voorzitter**:
Ja, maar ik stel voor om de vragen gewoon aan het einde van het blokje te doen. We hebben namelijk ook nog een lange tweede termijn te gaan met heel veel amendementen.

Minister **Ollongren**:
Prima.

Bij dit onderdeel wilde ik ook nog even de vraag van de heer Ronnes beantwoorden over de termijn van drie jaar voor het wegbestemmen zonder schadevergoeding. Hij suggereerde vijf jaar, want hij kon het billijken dat het korter wordt, maar hij vond van tien jaar naar drie jaar een wat grote stap. Ik denk dat drie jaar niet echt te kort is, want wegbestemmen zonder schadevergoeding is alleen mogelijk als de zittende eigenaar eigenlijk ten minste vier jaar, drie plus één, de mogelijkheid van een omgevingsplan niet heeft benut. Dus de voorwaarden zijn dat de zittende eigenaar eigenlijk drie jaar niks heeft gedaan, dat de voorgenomen wijziging van het omgevingsplan is aangekondigd, en dat binnen één jaar na die aankondiging de eigenaar tóch de mogelijkheden die hij heeft, niet heeft benut. Dus het is eigenlijk drie jaar plus één jaar. Dat lijkt mij billijk en goed afgewogen. Dat komt aan de ene kant tegemoet aan het belang van de gemeente of provincie om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen, en aan de andere kant doet het denk ik ook voldoende recht aan het belang van

de zittende eigenaar. Dus ik hoop dat ik daarmee de heer Ronnes heb kunnen overtuigen.

Dan tot slot in dit blokje de vraag van de heer Bisschop over schaduwschade. Hij vroeg ook nog of ik bereid was een werkgroep van experts in te stellen om die regeling nog eens tegen het licht te houden. Het klopt: de heer Bisschop heeft goed gezien dat het voorliggende voorstel geen juridische regeling bevat voor de vergoeding van schaduwschade. Ik heb er niet voor gekozen om daar een aparte regeling voor te maken, omdat we willen dat initiatiefnemers zélf maatregelen nemen om mogelijke schade te beperken. Denk bijvoorbeeld aan een geluidswering bij woningen of aan het aanleggen van beplanting vanwege het uitzicht. Dus een regeling voor schaduwschade doorkruist eigenlijk het verleggen van het aangrijpingspunt voor schade naar de vergunningverlening of start van de activiteit. En een regeling voor schaduwschade — het is een beetje dezelfde redenering als daarnet — staat ook het maken van globale plannen in de weg. Want op het moment dat je die regeling wél maakt, zullen alle betrokkenen veel minder geneigd zijn om echt naar oplossingen te zoeken. Dan gaat men zich dus wat automatischer richten op een schadeprocedure. En uit een enquête onder gemeenten en provincies blijkt ook dat dit maar heel beperkt voorkomt. Ik denk dus dat wat er nu voorligt, evenwichtig en werkbaar is. En ik heb de regeling uitgebreid afgestemd, ook met schade-experts, en dus lijkt het mij niet nodig om nog een werkgroep in te richten. Ik zou de heer Bisschop wel willen toezeggen dat we bij de monitoring en in de evaluatie ook goed kijken naar de werking van de nadeelcompensatie.

Voorzitter, dat waren de vragen van dit hoofdstukje.

De **voorzitter**:
De heer Ronnes dan.

De heer **Ronnes** (CDA):
Over de planschade heb ik twee punten. Eén. De minister geeft aan uit te gaan van het gemiddelde van 5%. "Het gemiddelde" geeft al aan dat er situaties zijn waarin de grens lager ligt dan 5%. Dus mijn redenatie is: wat is dan de beweegreden dat we die mensen tekort willen doen? Als er schade wordt geleden, dan vinden wij dat die ook vergoed moet worden. Dat is één.

Twee. De minister geeft aan dat het gaat om "globale plannen", en dat zou de reden zijn om de grens hoger te leggen. Alleen volgens mij is nu juist in de Omgevingswet afgesproken, en ook in deze invoeringswet, dat — hoe zeg ik het? — pas als het gebouw gebouwd wordt of in gebruik wordt genomen, de planschade ontstaat. Dus het is toch helemaal niet noodzakelijk om dat argument van een "globaal plan" te hanteren? Want de planschade gaat pas in op het moment dat de activiteit is gerealiseerd.

Minister **Ollongren**:
Eerst even over het eerste punt. Eigenlijk ruilen we nu een "ten minste"-norm en onzekerheid in voor een vast percentage en dus zekerheid. En dat is een vast percentage dat ook nog correspondeert met de gemiddelde uitkomst die er nu is. Ik zou zeggen: het is wat waard om van die onzekerheid af te komen.

Dan het andere punt. Ja, maar het heeft wel effect aan de voorkant. Het effect aan de voorkant is een zekere mate van risicomijding bij het maken van plannen waarvan we graag willen dat die ruimte bieden. De gemeente zou wat globalere plannen moeten maken, juist om verschillende opties mogelijk te maken. Als de gemeente toch gaat handelen vanuit het perspectief van het in haar ogen te grote risico op schade, zal zij dat niet doen. In die zin bijt de kat zich in de staart als we zouden doen wat de heer Ronnes hier suggereert. Dat is in ieder geval mijn vrees.

De **voorzitter**:
Heel kort, de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ja, kort inderdaad. Die 5% bij planschade begreep ik als een soort minimum: voortaan vanaf 5%. Ik kan me haast niet voorstellen dat dat echt een vast bedrag is en dat je bij enorme planschade maximaal 5% krijgt.

Minister **Ollongren**:
Nee, je definieert eigenlijk het eigen risico met die 5%. In plaats van te zeggen dat het eigen risico in ieder geval 2% is maar ook hoger kan uitvallen, zeggen we: we zetten het nu gewoon vast op die 5%. Het wordt dus niet meer.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Omwonenden, die vroeger vanaf 2% recht hadden op een vergoeding, hebben dat nu dus vanaf 5%.

Minister **Ollongren**:
Nee, nu is het ten minste — ik herhaal: ten minste — 2% die je zelf draagt, maar in de praktijk is het vaak 5%. Het kan ook ietsje hoger zijn. We stappen nu af van dat "ten minste"; we zetten het gewoon op 5%. Dan heeft iedereen aan de voorkant zekerheid. In de praktijk komt het nu ook vaak uit op 5%.

De **voorzitter**:
We gaan naar het volgende blokje.

Minister **Ollongren**:
Ja, het overgangsrecht. Daarover zijn een paar vragen gesteld, voornamelijk door de heer Ronnes, als ik het zo zie. Is het overgangsrecht voor bedrijven in de praktijk getest? "Ja", is daarop het korte antwoord. Dat is gebeurd en besproken. Het lijkt goed te kunnen werken en te gaan werken. Ik vind het belangrijk dat het overgangsrecht helder is voor de uitvoeringspraktijk en dus voor bedrijven. Daar blijf ik dus aandacht voor houden. Het antwoord op de vraag van de heer Ronnes is dus "ja".

Wat gebeurt er, vroeg de heer Ronnes, als gemeenten niet binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de wet een omgevingsvisie hebben? Die vraag heb ik eigenlijk al beantwoord. Ik kijk even naar de heer Ronnes, maar die heeft mijn eerdere antwoord op dit punt al gehoord.

De heer Ronnes vroeg naar 2029, maar dat had mevrouw Laan ook al gedaan, dus die vraag heb ik ook al beantwoord.

Dan ga ik naar de heer Bisschop, die vroeg of bedrijven niet te maken krijgen met veel strengere regels en handhaving. Hij vroeg of er niet iets gedaan moet worden voor de bedrijven om hen daarin mee te nemen. Het overgangsrecht is zo geregeld dat bedrijven die nu, bij de inwerkingtreding, aan de regels voldoen, onder gelijkblijvende condities gewoon kunnen doorgaan; dan is er niks aan de hand. Zo geldt de oude vergunning als omgevingsvergunning onder de Omgevingswet. De inhoud van de oude vergunningvoorschriften blijft gelden, maar soms moeten regels worden aangescherpt, bijvoorbeeld omdat er nieuwe manieren of technieken zijn om het milieu te beschermen. Dan is er sprake van een overgangstermijn. Het is belangrijk om ook dit te verduidelijken. We moeten daar heldere taal voor kiezen, zodat bedrijven daarmee uit de voeten kunnen. Dat zullen we dus ook doen in de uitvoering.

Voorzitter. Dan ben ik bij het onderdeel DSO, het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De **voorzitter**:
De heer Ronnes heeft nog een korte vraag.

De heer **Ronnes** (CDA):
Ja, over de overgangsregeling, als het gaat om activiteiten in plaats van inrichtingen. De Omgevingswet gaat uit van activiteiten in plaats van inrichtingen. Als je een wijziging van een activiteit aanvraagt binnen de Omgevingswet, maar er meerdere activiteiten zitten binnen een inrichting, loopt het spaak; dan loop je gewoon vast. Daar schijnt niets voor geregeld te zijn in de Omgevingswet. Die vraag heb ik in eerste termijn gesteld. Ik weet niet of u die zo kunt beantwoorden, maar anders kunt u er eventueel in tweede termijn op terugkomen.

Minister **Ollongren**:
Ik heb hem genoteerd en ik ben vast voornemens om er in de tweede termijn op terug te komen, meneer Ronnes.

Voorzitter. Ik ga door naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waarover een aantal vragen is gesteld. Ik eindig overigens met een paar vragen over de financiën, maar eerst maar even de stand van zaken van het Digitaal Stelsel. Sommigen vroegen of het op tijd klaar is en waar we nu staan. Het Digitaal Stelsel zal bij de inwerkingtreding klaar zijn. Het zal ook het basisniveau bieden dat nodig is en dat vergelijkbaar is met het huidige dienstverleningsniveau. Er wordt eigenlijk iedere dag aan gewerkt. Er is al een try-outversie beschikbaar, zodat er al getest kan worden. Dat betekent dus dat als de inwerkingtreding daar is, er digitaal omgevingsvergunningen kunnen worden aangevraagd en activiteiten kunnen worden gemeld. Voor de meest voorkomende activiteiten zal een vergunningscheck kunnen worden gedaan. We werken aan een goede manier om dit te ontsluiten. Ik heb de Kamer al eerder toegezegd dat ik u sowieso jaarlijks op de hoogte houd van de voortgang op dit punt. Dat was een vraag van de heer Smeulders. U weet dat wij een implementatiemonitor hebben voor de Omgevingswet, die interbestuurlijk is. De monitoringrapporten worden aan de Kamer aangeboden, maar ze worden ook gebruikt door andere overheden bij de invoering.

De heer Ronnes vroeg of overheden technisch en financieel in voldoende mate voorbereid zijn om aan te sluiten bij het Digitaal Stelsel. Dat is ook het geval. In zekere zin is dat ook niet helemaal nieuw voor de andere overheden. Ze zijn al aangesloten op het online omgevingsloket. We doen praktijkproeven om te weten hoe lokale systemen kunnen worden aangesloten op het DSO. Daar hebben we er al een aantal van gedaan. In 2019 zullen weer nieuwe praktijkproeven worden gedaan. Decentrale overheden hebben ook budget gereserveerd om hun systemen aan te sluiten op de landelijke voorziening. Dat staat in de monitor waar ik het net over had. De koepelorganisaties helpen de achterban hier ook bij.

Zijn gemeenten, provincies en ook waterschappen in voldoende mate aangehaakt? Wat ik net al zei: zij zijn zeer betrokken. De koepels zijn ook ongelofelijk behulpzaam bij de ontwikkeling en bij de praktijkproeven die ik net noemde. Dat mag ook weleens gezegd worden. Met andere woorden, als wij zo doorwerken, zijn we ruim op tijd voor de inwerkingtreding gereed. Dan hebben de andere overheden genoeg tijd om hun eigen systemen aan te passen en hebben we er ook in voldoende mate mee kunnen oefenen.

De heer Smeulders verwees naar de lessen van de decentralisaties in het sociaal domein. Een van de redenen om tijdig te beginnen gedurende het gehele traject, ook toen de Omgevingswet nog in wording was, zijn die lessen uit het sociaal domein. Als we daar één ding van hebben geleerd, is dat dat je vroeg moet beginnen en goed moet samenwerken. Je moet niet hier een nieuw systeem bedenken en dat uitrollen over de andere overheden, maar je moet samen optrekken. Dat doen we dus ook. Dat is ook de manier van werken. We helpen de gemeenten bijvoorbeeld op weg met een zogenaamde bruidsschat, waarin we de regels die we decentraliseren aan het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente toevoegen. Ook met het Digitaal Stelsel zijn we vroeg begonnen. Het wordt samen gemaakt en getest.

De SGP had nog in het bijzonder aandacht voor het mkb in het nieuwe Digitaal Stelsel. Dat is terecht, maar we hebben daar wel al veel aandacht voor in de huidige werkwijze. Het DSO is juist voor het mkb heel nuttig als het er straks is, want het is veel gebruiksvriendelijker dan de huidige systemen. Je kunt digitaal makkelijker dingen vinden, ook op een veel toegankelijker manier. Ook voor het mkb geldt dat dat belangrijk is. We hebben het mkb ook betrokken bij de bouw van het DSO via klankbordgroepen en gebruikerstesten. Zo weten we dus dat het inderdaad mkb-proof is, zoals de heer Bisschop dat mooi zei.

Even kijken, koepels, implementatie, monitor, gemeenten. Ik noemde de koepels al die dus zelf veel doen. De VNG en de gemeenten hebben een programma dat heet Aan de slag met de Omgevingswet, waarin ze kennis, ervaringen en praktijkvoorbeelden uitwisselen. Ik ben erg blij met de rol die de VNG daarbinnen speelt.

De heer Van Gerven vroeg — om daar nog even wat dieper op in te gaan — of de gemeenten nou eigenlijk wel klaar zijn. Ik zei net al dat we goed samen optrekken. Het basisniveau van de landelijke voorzieningen is ruim een jaar voor

de inwerkingtreding klaar, zodat die gemeenten voldoende tijd hebben om hun eigen systemen daarop aan te sluiten. De belangrijkste digitale standaarden zijn al beschikbaar; dus overheden, gemeenten en ook hun softwareleveranciers kunnen al aan de slag met de aansluiting van hun systemen. Dit voorjaar wordt een try-outversie van de landelijke voorziening opgeleverd, waarmee gemeenten en de softwareleveranciers kunnen oefenen en testen.

Mevrouw Van Eijs vroeg: moeten gemeenten hun informatie eigenlijk allemaal op dezelfde manier aanbieden? Ja en nee, want de informatie moet wel voldoen aan bepaalde standaarden om te kunnen worden getoond in het DSO. Die standaarden stellen eisen aan bijvoorbeeld de vorm en de structuur van het omgevingsplan. Voor wat betreft de inhoud moeten de gemeenten zich aan de instructieregels houden, maar zij hebben wel beleidsvrijheid. Dus de inhoud verschilt natuurlijk; dat is logisch. De inhoud verschilt, en het moet binnen een soort van format gedaan worden. Het Digitale Stelsel bevat een stelselcatalogus waarin allerlei begrippen uitgewerkt zijn die in omgevingsplannen te vinden zijn. Ze kunnen aansluiten bij elkaars terminologie, maar we leggen de terminologie als zodanig niet op, want daar geldt nou net die beleidsruimte die we de gemeenten graag gunnen.

Mevrouw Van Eijs vroeg ook nog hoe overheden aansluiten op het DSO. De Bekendmakingswet verplicht ertoe, besluiten op grond van de Omgevingswet elektronisch bekend te maken en beschikbaar te stellen in de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen, de LVBB. De Bekendmakingswet stelt eisen aan de manier waarop dat moet gebeuren en artikel 20.28 van de Omgevingswet verplicht bevoegde gezagen om gebruik te maken van de landelijke voorziening van het DSO voor het ontvangen en aanvragen van meldingen. Dus dit is nog een verfijning van het antwoord op de vraag van mevrouw Van Eijs.

Wordt er, zo vroeg zij ook, bij het Digitale Stelsel rekening gehouden met de toegankelijkheid? Met andere woorden: wordt er straks een beetje begrijpelijke taal gehanteerd? Ja. Veel informatie in het digitale loket is begrijpelijk voor mensen met taalniveau B1; dan heb je 95% van de Nederlandse bevolking te pakken. Een uitzondering is de informatie uit besluiten. De teksten uit besluiten worden in de landelijke voorziening niet aangepast. Daarin zijn ook juridische termen nodig. Verder worden er in dat systeem filters gebruikt, zodat je snel op relevante informatie kunt zoeken. Voor de meest voorkomende activiteiten worden juridische regels aangeboden in een soort vragenboom, waarbij de initiatiefnemer dus met een soort vraag-antwoorddialoog zelf kan nagaan of hij bijvoorbeeld vergunningsplichtig is. Er wordt dus heel veel aandacht besteed aan de toegankelijkheid.

De vraag van mevrouw Laan was of er ook externe expertise bij betrokken wordt, want ze zei: sommige dingen zijn natuurlijk toch wel heel technisch; misschien beschikken wij met elkaar wel niet over al die kennis en expertise. Nou, er zijn tal van kennisorganisaties bij betrokken, bijvoorbeeld Rijkswaterstaat en het Kadaster. Geonovum ook, die beheren natuurlijk de huidige belangrijke digitale voorzieningen waar we gebruik van maken. We benutten externe kennis via universiteiten en we hebben ook het bedrijfsleven geconsulteerd via de zogenaamde ICT-markttoets. Er worden wereldwijde standaarden gebruikt. Zo gebundeld met deze expertise werken wij aan het systeem.

Mevrouw Laan had ook nog gevraagd of ze inzage kon krijgen in een soort van eerste proeve om te zien hoe het werkt en hoe het draait. Ik heb zelf een demonstratie gehad van waar we nu staan. Als de Kamer daar prijs op stelt, ben ik natuurlijk graag bereid om dat ook te organiseren voor de leden van de Kamer.

Ik heb nog een aantal punten over het DSO. De heer Ronnes zei terecht dat er een BIT-advies is geweest. Dat hebben we opgevolgd. Ik meen dat hij vroeg of er een nieuw BIT-advies moet komen. Een update, hoor ik. We hebben het BIT-advies maximaal benut om het proces zo in te richten als we het nu hebben ingericht op weg naar een basis-Digitaal Stelsel. Dus zowel het proces als het uiteindelijke Digitaal Stelsel is helemaal BIT-proof, om dat woord maar weer eens te gebruiken. Dat basisniveau wordt aan het eind van dit jaar opgeleverd. Daar zou ik echt voorrang aan willen geven. Een nieuwe BIT-procedure doorlopen kost heel veel tijd. We doen gewoon nauwgezet wat in het BIT-advies is geadviseerd, stapsgewijs. Dat was eigenlijk het belangrijkste onderdeel van BIT-advies, om het stapsgewijs te doen, om niet te proberen om iets heel groots en perfects te creëren en om het proces zo in te richten dat je stap voor stap bouwt aan iets waardoor je iedere keer kan checken of je het wel goed doet. Dat is wat we doen. Een nieuw BIT-advies of een toets vanuit de BIT in deze fase, daar zou ik niet voor zijn. Uiteraard moeten we wel zelf steeds blijven checken of we het inderdaad doen zoals door het BIT is geadviseerd. Als het uiteindelijk is opgeleverd aan het eind van het jaar, kunnen we zelf checken via de tests en de gebruikerspanels of het heeft voldaan aan hetgeen het BIT heeft geadviseerd.

Dan nog een paar punten die te maken hebben met de financiën van het Digitaal Stelsel. De heer Nijboer vroeg daar aandacht voor. Hij weet dat ik in het voorjaar aan de Kamer heb gemeld dat er 90 miljoen beschikbaar is gesteld voor het Digitaal Stelsel. Ik heb er alle vertrouwen in dat we daarmee verder kunnen met de wet, het Digitaal Stelsel dat daarvoor nodig is en de implementatie. Andere bedragen die weleens in de media hebben gefigureerd, figureren in de media, maar dat is niet waar ik vanuit ga. Dat is waar we staan.

De heer Van Gerven vroeg nog of het nuttig zou zijn om een transitiefonds in het leven te roepen. Dat is niet nodig. We hebben echt goede afspraken gemaakt met de andere overheden over de verhouding tussen de transitiekosten die ze nu maken en de besparingen die ze later realiseren. Die afspraken staan in het financieel akkoord. Dat is het akkoord dat in 2016 is gesloten met de gemeenten, de provincies en de waterschappen. Eind vorig jaar heb ik die afspraken in het beheerakkoord over dat Digitaal Stelsel verder uitgewerkt. Dus ook hier trekken we hand in hand op. In dat beheerakkoord hebben we afgesproken dat de invoeringskosten voor de medeoverheden zijn, maar dat daar tegenover staat dat de structurele besparingen die er komen niet zullen worden gekort op de het Provincie- en Gemeentefonds. Ik zie gewoon dat er door de andere overheden geld vrij wordt gemaakt voor de kosten van de implementatie.

Er zijn dus ook, zeg ik in de richting van de heer Ronnes, geen kostenoverschrijdingen. Er waren ramingen gemaakt.

Gedurende de uitvoering heb je natuurlijk altijd risico's en die kunnen zich materialiseren. Die moeten we dan opvangen. Maar de kosten voor het realiseren van het basisniveau voor de landelijke voorziening blijven naar verwachting binnen de oorspronkelijke raming die we daarvoor hebben. Hij vroeg ook nog of we alle eventuele effecten van de invoering, ook wat kosten betreft, goed in beeld hebben en of er genoeg geld is, ook bij de andere overheden. Dat is een beetje in lijn met de vragen van andere leden. Ik verwijs ook weer naar het bestuursakkoord en naar het akkoord dat ik eind vorig jaar heb gesloten, de goede afspraken die er zijn met gemeenten, de provincies en de waterschappen, hun eigen financiële verantwoordelijkheid voor het realiseren van de invoering en het geld dat het kabinet heeft vrijgemaakt om de invoering interbestuurlijk te begeleiden. Daarbij worden ze ondersteund door de koepelorganisaties. De VNG heeft een dialoogmodel beschikbaar gesteld voor het inzichtelijk krijgen van de transitie en de investeringskosten. Dat is ook heel nuttig. En, zoals ik zei, hebben de andere overheden ook een budget gereserveerd voor deze implementatie.

Tot slot onder dit blokje vroeg de heer Ronnes nog of het kostenneutraal is voor gemeenten. Uit het voorgaande wat ik gezegd heb, mag blijken dat wij daar goede afspraken over hebben gemaakt. Er zijn kosten aan de ene kant, baten aan de andere kant. Die baten belanden ook bij de gemeenten. Met andere woorden, het bestuursakkoord waar dat terugverdieneffect in zit, is de basis voor onze afspraken. Uit alle financiële analyses blijkt dat de hele operatie uiteindelijk structureel meer oplevert dan zij kost.

Voorzitter, dat was het onderdeel Digitaal Stelsel.

De heer **Van Gerven** (SP):
Mag ik uit het betoog van de minister concluderen dat de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet voor de gemeenten geen enkel financieel probleem oplevert?

Minister **Ollongren**:
Dat is wel een hele korte samenvatting van wat ik daarnet heb gezegd. Ik heb gezegd dat we daar goede afspraken over hebben gemaakt, dat er aan de ene kant door het Rijk geld beschikbaar is gesteld voor de implementatie, dat er aan de andere kant voor de gemeenten ook financiële middelen beschikbaar zijn gesteld, dat we een procesafspraak met elkaar hebben, en dat we een bestuursakkoord met elkaar hebben gesloten. Daarmee zeg ik dat we goede financiële afspraken hebben gemaakt, ook met de gemeenten.

De heer **Van Gerven** (SP):
De minister herhaalt wat ze al gezegd heeft, maar mijn vraag was een andere. Mijn vraag was: zijn er nu gemeentes die in financiële zin problemen hebben om de hele digitaliseringsoperatieslag te maken, ja of nee?

Minister **Ollongren**:
Ik heb afspraken gemaakt met de VNG. De VNG helpt de gemeenten. Mij zijn geen individuele gemeenten bekend die zo'n probleem hebben. Daarmee kan ik niet uitsluiten dat die er wel zijn, maar nogmaals, ik heb afspraken gemaakt met de VNG. Dit zijn voor gemeenten, vertegenwoordigd door de VNG, behapbare en goede afspraken.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Even aansluitend op wat ik net in mijn inbreng ook vroeg en net probeerde aan de minister te vragen. De overheid en ICT zijn niet altijd even gelukkige huwelijkspartners. Daar komen niet altijd de beste dingen uit voort. Kan de minister mij verzekeren dat de beste ICT-mensen van de overheid bezig zijn met dit project? Gaan ze niet opnieuw het wiel uitvinden? We hebben een presentatie gehad. Dat gaf enige geruststelling. Maar worden alle aanbevelingen die uit de commissie-Elias zijn gekomen, in dit project ook een-op-een, continu in de gaten gehouden? Ik denk dat ik de afkorting "BRP" hier verder niet hoef uit te spellen. Dit project is zo groot, even los van wat er op lokaal niveau uitgerold moet worden, dat wij er nog steeds zorgen over hebben. Ik begrijp dat het de goede kant op gaat, maar ik hoop zo dat we de voorgaande periode achter ons kunnen laten en nu een mooi voorbeeld kunnen achterlaten van iets wat gewoon wel goed is gegaan.

Minister **Ollongren**:
Natuurlijk, ik ook. In dit geval hebben we bewust gekozen voor partijen die ook de huidige voorzieningen beheren en hebben gemaakt. Daar zit dus heel veel kennis en expertise. Ik denk dat we een aantal dingen hebben geleerd, zonder dat ik de lessen uit het rapport-Elias hier precies paraat heb: één, voldoende tijd nemen; twee, testen en blijven testen, en het zo doen dat je kunt blijven aanpassen. Dat heet met een hip woord "agile". Het BIT-advies, dat er is gekomen, is in zekere zin een soort blessing in disguise geweest. Dat heeft ons ervoor behoed om de verkeerde aanpak te kiezen en heeft ertoe geleid dat we een stap-voor-stapaanpak hebben en dat we aan iets bouwen wat behapbaar is en een fundament, een basis legt voor iets wat werkt. Gedurende de bouw van dat stelsel hebben we ook steeds getest of het ook echt werkt. Dus ik vind inderdaad dat we met elkaar moeten leren van die gevallen waarin het niet goed is gegaan. Ik denk dat we hier hebben laten zien dat we die lessen in ieder geval goed hebben geleerd. Het proces is ingericht zoals het moet. Ik heb er vertrouwen in, ook op basis van wat ik aan tussenresultaten heb gezien en van wat ik hoor van de andere partijen die hierbij betrokken zijn, dat we daar op een goede manier mee bezig zijn en dat we aan het eind van dit jaar dus kunnen zeggen: inderdaad, we hebben nu ruim op tijd voor de invoering een basisvoorziening waarbij iedereen kan aansluiten, en die functioneert.

De **voorzitter**:
Dan het een na laatste blokje.

Minister **Ollongren**:
Ik probeer te kijken of ik niet ...

De **voorzitter**:
Het mag ook één blokje.

Minister **Ollongren**:
Ik geloof dat ik bij de behandeling van het DSO ook meteen de implementatie heb betrokken en daarmee ben beland bij de overige punten.

De **voorzitter**:
Goed.

Minister **Ollongren**:
Dan het Europees landschapsverdrag, ook wel bekend als het Verdrag van Florence. De vraag daarover was eigenlijk of dit niet expliciet moet worden opgenomen en benoemd in de wet. Dat hoeft niet. De Omgevingswet en de AMvB's geven uitvoering aan het Europees landschapsverdrag. Het feit dat het verdrag niet wordt genoemd, doet daar eigenlijk niks aan af. Want landschap als zodanig is wel genoemd als een van de onderdelen van de leefomgeving, waar de Omgevingswet over gaat. De instrumenten van de Omgevingswet kunnen dus worden ingezet om het landschap te beschermen. Dat is een taak van de provincies. Daar hadden we het in het begin even over. Voor de goede bescherming van het landschap is het niet nodig om het Europees landschapsverdrag te noemen. Dat is dus het antwoord op de vraag of het er niet in moet. Ik geloof dat er ook een amendement over is ingediend, maar de amendementen komen pas later aan de orde. Dus daar zal ik op reageren tegen de tijd dat ik een stabiel overzicht van de amendementen heb. Maar het verhaal is dus dat het niet genoemd hoeft te worden om toch uitvoering te geven aan het Europees landschapsverdrag. Meneer Smeulders, ik zie dat u wilt interrumperen. Dit is het blokje overig, dus daar gaat natuurlijk alles door elkaar heen lopen, maar de voorzitter gaat geheel over de orde.

De heer Ronnes vroeg naar waterveiligheid en heeft dat overigens net nog verduidelijkt in zijn interruptie. In het huidige stelsel zijn de normen voor de verschillende aspecten versnipperd. Ik heb dat in het begin ook gezegd. In de Omgevingswet worden alle normen op één niveau geregeld, namelijk op het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Dat draagt bij aan de inzichtelijkheid. Voor water zou ik daar geen uitzondering op willen maken, maar ik begrijp inmiddels dat de heer Ronnes dat ook niet wilde. In de Omgevingswet is wel vastgelegd dat met het oog op het waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen omgevingswaarden moeten worden vastgesteld. De hoogte daarvan verschilt weer per dijktraject. Dat is ook een normstelling die in het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt vastgelegd. De Kamer is bij die normstelling altijd verplicht betrokken via de voorhangprocedure.

De heer Smeulders vroeg naar de termijn van inwerkingtreding na bekendmaking van de omgevingsvergunning. Als ik hem goed heb begrepen suggereerde hij om zes weken te doen in plaats van vier weken. Hij onderbouwde dat door te zeggen dat dat ook voor andere besluiten gebruikelijk zou zijn. Ik meen dat dat niet het geval is. De hoofdregel is nu dat een besluit in werking treedt direct nadat het bekend is gemaakt; denk aan een bouwvergunning. De regeling voor de inwerkingtreding na vier weken vormt dus eigenlijk al een uitzondering daarop en biedt daarmee, in mijn overtuiging, voldoende gelegenheid voor het instellen van beroep en het vragen om een voorlopige voorziening. Daarmee is een balans gevonden tussen aan de ene kant de snelheid en aan de andere kant — wat natuurlijk ook belangrijk is — de waarborgen voor de rechtsbescherming. Overigens, en misschien had ik daarmee moeten beginnen, komt die termijn van vier weken voort uit een motie van de Eerste Kamer, de motie-Meijer.

De heer Ronnes suggereerde om de Huisvestingswet in de Omgevingswet te integreren. Dat is op dit moment nog niet zo makkelijk en ik denk dat het ook niet verstandig is om dat nu al te doen, ook omdat het beleid rondom huisvesting nog in beweging is. De heer Ronnes weet heel goed dat we op een aantal punten ook met de Huisvestingswet bezig zijn. Verkamering is zo'n onderwerp: het aanpakken van de vakantieverhuur. Maar ik kan mij wel voorstellen dat er een moment komt, als dit allemaal wat is uitgetrild, dat je integratie in de Omgevingswet zou kunnen bezien. Dat kan altijd verderop een keer gebeuren, maar ik zou dan wel willen dat die andere kwesties eerst zijn aangepakt voordat we praten over een integratie in de Omgevingswet.

Dan de kwestie van inhuur, een punt van de heer Van Gerven. Het klopt: mensen met een goede expertise vinden voor dit soort zaken, is best lastig. Als dat zijn zorgpunt is, dan deel ik dat. Maar ik vind niet dat dit omgekeerd ertoe zou moeten leiden dat gemeenten geen mensen zouden mogen inhuren. We weten allemaal hoe moeilijk het is om die mensen te vinden. Dat geldt voor gemeenten, maar ook voor andere organisaties en bedrijven. Als ik de gemeenten nu opleg dat ze die mensen niet meer mogen inhuren, wordt het alleen nog maar veel moeilijker. Ik vind het een goed uitgangspunt. Veel gemeenten willen ook gewoon eigen mensen hebben, maar het is soms nodig en ook nuttig om mensen van buiten te kunnen betrekken om te zorgen dat het op een goede manier gebeurt. Dit kan bovendien werk met zich meebrengen dat tijdelijk is. Er kan een enorme piek komen in de werkzaamheden van een gemeente, bijvoorbeeld omdat ze een omgevingsplan moeten maken. Als een gemeente dat met gedeeltelijke inhuur wil realiseren, zou mijn idee zijn om dat te respecteren.

Dan de vraag van de heer Ronnes en ik dacht ook van de heer Bisschop over het eigendomsrecht. De gedoogplichten uit de Belemmeringenwet Privaatrecht, waaraan de heer Ronnes refereert, zijn opgenomen in de Omgevingswet, inclusief de schadevergoedingsregeling. Met de gedoogplicht wordt ingegrepen in eigendom. De Omgevingswet kent een passende schadevergoedingsregeling. Voor die gedoogplicht geldt een recht op vergoeding van alle schade die rechtstreeks het gevolg is van de gedoogplicht, bijvoorbeeld omzetschade bij boeren als zij hun gewassen niet meer zouden kunnen telen. Dus zo is dat georganiseerd.

Voorzitter. Een vraag van de heer Van Gerven was of de gemeente zelf een omgevingsplan moet aanpassen om normen op te nemen over welstand. Dit betreft het zogenaamde repressieve welstandsvereiste. Dat houdt in dat het uiterlijk van een bouwwerk niet in ernstige mate in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand. Dat zal via de zogenaamde bruidsschat — ik noemde die eerder al — bij het invoeringsbesluit in alle omgevingsplannen worden opgenomen.

Mevrouw Laan vroeg nog of er inzicht kan worden gegeven in de stand van zaken door het instellen van een gemeentelijke adviescommissie in plaats van een welstandscommissie. Deze vraag ligt een beetje in het verlengde van het punt

van de heer Van Gerven. We zijn bezig met de voorbereiding. Het is de bedoeling om de komende tijd samen met de VNG en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit in kaart te brengen welke mogelijkheden er bestaan om welstandsadvisering op een goede manier in het nieuwe stelsel vorm te geven. Op basis daarvan kan worden bezien hoe daarbij nog ondersteuning moet plaatsvinden in de vorm van voorbeeldregelingen en voorlichting over het functioneren van zo'n adviescommissie.

De heer Nijboer vroeg of bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet ook nog het invoeren van een planbatenheffing is onderzocht. Dat is gebeurd, maar we vinden het ongewenst om boven op de bestaande mogelijkheden nog een heffing te stapelen. Gemeenten kunnen onder bepaalde voorwaarden baatbelasting heffen van zittende eigenaren, bijvoorbeeld om een verpauperde winkelstraat op te knappen. In de Aanvullingswet grondeigendom zit de mogelijkheid voor kostenverhaal bij nieuwbouw voor degenen die daarvan profiteren. Maar we komen nog bij de behandeling van de Aanvullingswet grondeigendom terecht. Dan kunnen we in het debat daar nog verder over spreken.

Mevrouw Van Eijs had aandacht voor de buurlanden. Zij noemde ook een mogelijk nimbygedrag, zoals windparken bij de Belgische grens. Ik weet niet precies aan welke kant van de Belgische grens zij die windparken voor zich zag. Maar als er projecten zijn met aanzienlijke milieueffecten — en die hebben grote windparken — dan is een milieueffectrapportage inderdaad verplicht. Bovendien is er het zogenaamde verdrag van Espoo, dat regelt dat als er sprake is van grensoverschrijdende milieueffecten ook autoriteiten van buurlanden moeten worden betrokken bij het te nemen besluit. Dit verdrag is in de Omgevingswet geïmplementeerd als onderdeel van de regelgeving over de milieueffectrapportage. Zo voorkom je een situatie zoals die waar mevrouw Van Eijs aandacht voor vroeg.

De heer Kops vroeg of wij weten wat de Invoeringswet eigenlijk per burger oplevert. De gemeente krijgt de ruimte om vergunningsplichten voor bouwen af te schaffen. De heer Kops weet ook dat dit soort vergunningen en aanvragen allemaal niet makkelijk zijn. Dat zijn dus administratieve lasten die worden bespaard. Daarnaast betaalt de burger leges aan de gemeente. We rekenen per aanvraag een bedrag van tegen de €4.000 voor burgers en tegen de €8.000 voor bedrijven. Dus hoe meer vergunningen gemeenten afschaffen, hoe meer geld burgers en bedrijven besparen. Het hangt dus ook van de aantallen af, wou ik maar zeggen.

Voorzitter. Tot slot een vraag van de heer Smeulders. Hij vroeg of er kwaliteitscriteria komen voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en of het tweejaarlijks onderzoek over deze uitvoering openbaar wordt. De huidige Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving en het besluit daartoe bevatten kwaliteitscriteria voor die uitvoering. Dat zijn regels die opgaan in de Omgevingswet. Ook dit is de verantwoordelijkheid van Stientje van Veldhoven, de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Het onderzoek is openbaar en kan sowieso aan uw Kamer worden toegezonden.

Voorzitter. Daarmee kom ik aan het eind van de beantwoording van de vele vragen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het waren inderdaad heel veel vragen. Ik zie nog een tweetal mensen naar voren komen. Ik neem aan dat het echt heel erg belangrijk is om dit in eerste termijn te doen en niet in tweede termijn, want anders zou ik echt een beroep op u willen doen om de vragen mee te nemen in uw tweede termijn, als dat kan. Allereerst de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Mijn eerste vraag gaat over het landschap en de afspraken die daarover in Florence zijn gemaakt. Wat mij betreft kan deze vraag in tweede termijn worden beantwoord, maar ik denk dat het handig is als dat nu wordt uitgezocht. Wij begrijpen niet waarom vijftien soortgelijke regelingen wel in de Omgevingswet zijn opgenomen en deze expliciet niet. Die andere regelingen werken namelijk ook door, denk ik. Dat zouden we dus graag willen weten.

Dan heb ik nog een tweede vraag. Die gaat over die termijnen. Wat wij gewoon gek vinden, is dat de omgevingsvergunning voor onomkeerbare activiteiten straks al vier weken na bekendmaking in werking treedt, terwijl de bezwaartermijn dan nog twee weken langer doorloopt. Het enige wat wij vragen, is: is het niet slimmer om dat gewoon gelijk te trekken?

De **voorzitter**:
Helder. Kan de minister daar nu op antwoorden?

Minister **Ollongren**:
Nee, als u het goedvindt, neem ik die mee in de tweede termijn.

De **voorzitter**:
Ja. Dan de heer Bisschop.

De heer **Bisschop** (SGP):
De minister heeft een keurige uiteenzetting gegeven van de gedoogplicht en de schadeloosstelling die daaraan verbonden is. Ik had de vraag nog wat verbreed naar het gebruiksrecht. Als commerciële partijen daar gebruik van kunnen maken, zou het redelijk zijn dat ook de eigenaren delen in de rechten van het gebruik. Ik zou de minister er nog toe willen uitnodigen om daarop te reageren. Dat mag ook in de tweede termijn, als dat nodig is, maar dit was een vraag die nog was blijven liggen.

Minister **Ollongren**:
Dat doe ik heel graag in de tweede termijn, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan kijken we in de richting van mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik had ook nog aandacht gevraagd voor normopvulling en het standstillprincipe, oftewel hoe we ervoor zorgen dat de kwaliteit van onze leefomgeving niet achteruitgaat? Ik zou

daar toch graag een antwoord op willen, omdat ik daarover een motie heb voorbereid. Ik wil graag weten of ik die nog moet indienen.

Minister **Ollongren**:
Dat is een goede. Daar heb ik ook een antwoord op voorbereid. Ik weet eigenlijk niet waarom ik daar zonet niet aan toe ben gekomen. Heel kort samengevat en zonder ondersteuning van papier: het uitgangspunt van standstill geldt eigenlijk wel, want standstill betekent dat je geen verslechtering wilt van de normen. Er is ook geen verslechtering van de normen in de wet. Het is wat breder als je zou zeggen dat die standstill op alles moet worden toegepast, ook in de hele sfeer van de ruimtelijke ordening. Maar als het over die normen gaat, zou je kunnen zeggen dat de praktijk inderdaad datgene is wat mevrouw Van Eijs heeft gevraagd.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Geen achteruitgang van de normen, dat lijkt me sowieso goed. Maar het gaat ook om gevallen waarin bijvoorbeeld natuurgebieden al ruim boven de normen zitten. We hebben prachtige natuurgebieden in Nederland die niet alleen aan die basis voldoen, maar die nog beter van kwaliteit zijn. Het zou jammer zijn als we, terwijl we juist van die mooie natuurgebieden hebben die boven de norm zitten in alle waardes die we daarin kunnen meten, zouden zeggen: nou oké, er kan best wel een tandje vanaf. Ik zou graag van de minister horen waarom we het principe dat we daar geen achteruitgang willen — dus niet weer een verlaging tot aan die norm — niet hebben vastgehouden.

Minister **Ollongren**:
Misschien is er hier een misverstand, want ik meen dat dat onderdeel gewoon wel in de wet is geborgd, maar laat ik met mevrouw Van Eijs nog even kijken of we elkaar wel goed begrijpen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van het kabinet. Ik zou u willen voorstellen om direct door te gaan naar de tweede termijn, ervan uitgaande dat daar behoefte aan is. Dan geef ik het woord allereerst aan de heer Smeulders. Ik zie drie minuten spreektijd voor de heer Smeulders. Gaat uw gang.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Ik zou de minister willen danken voor de beantwoording. Het is een lange zit en het is natuurlijk een heel ingewikkeld wetsvoorstel, voor ons allemaal.

Ik wil nog op een paar punten ingaan en daarna wil ik twee moties indienen. Het eerste punt waarvoor ik nog specifiek aandacht wil vragen, is het onderwerp participatie. Daar hebben we net met elkaar over gesproken. De minister heeft aangegeven dat het belangrijk is om de participatie zo veel mogelijk in het beginstadium te doen. Daarom ben ik heel erg benieuwd naar het oordeel van de minister over de twee amendementen die wij hebben ingediend over de uitgebreide procedure en die inhouden dat juist in de beginfase meer participatie wordt geregeld. Ik hoop dat dat op de steun van de minister kan rekenen.

Ik kan alvast aangeven dat ik ernaar neig — Bureau Wetgeving was vanavond niet meer beschikbaar — om ook nog een motie in te dienen om het gebrek aan participatie echt als weigeringsgrond toe te voegen. Als we een stelsel van de Omgevingswet hebben waarin we zeggen dat participatie zó belangrijk is, moet het bijvoorbeeld voor een gemeente of een provincie ook mogelijk zijn om te zeggen dat het gewoon ophoudt als er helemaal geen participatie heeft plaatsgevonden.

De **voorzitter**:
Als u Bureau Wetgeving nodig heeft, kondigt u hiermee naar alle waarschijnlijkheid een amendement aan. U had het over "een motie", maar voor een motie is vanavond de laatste gelegenheid.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dat weet ik. Dit is een amendement, dat we vanavond ergens in de komende dagen nog gaan rondsturen.

De **voorzitter**:
Oké, dan begrijpen we elkaar goed.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik had het graag nu gedaan, maar wij hebben de ondersteuning niet meer. Dat begrijp ik helemaal, hoor. Alle respect voor Bureau Wetgeving, want volgens mij hebben we ze vandaag met elkaar behoorlijk gek gemaakt, maar ze zijn fier overeind gebleven.

De **voorzitter**:
Maar u had het over "een motie"; vandaar dat ik u even onderbrak.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Daar ben ik het mee eens. De moties komen.

Nog één ander punt, voordat ik bij de moties kom. Dat gaat over de materiële normen. Ik zou de minister willen vragen om daar in de tweede termijn nog wat helderder op in te gaan, omdat het voor mij nog steeds niet helemaal helder is waarom er wel materiële normen — dus inhoud — zouden kunnen worden toegevoegd over waterveiligheid en bijvoorbeeld niet over luchtkwaliteit op het niveau van de wet.

Dan twee moties. De eerste motie gaat over de zachte belangen. De minister heeft gezegd dat ze ons nog informatie gaat toesturen over de wijze — bijvoorbeeld een handreiking — waarop het ministerie op dit moment samen met decentrale overheden bezig is om die belangen te borgen. In afwachting daarvan dien ik toch alvast een motie in, want dit is het moment om die in te dienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met de invoering van de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegings- en beoordelingsruimte krijgen ten aanzien van de fysieke leefomgeving;

overwegende dat economische voordelen van een activiteit voor een gemeente vaak sneller en duidelijker zichtbaar zijn dan milieu- en gezondheidseffecten op de lange termijn;

overwegende dat dit ertoe kan leiden dat zogenaamde "zachte" waarden het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders vanuit de rijksoverheid voor het afwegen van verschillende belangen;

overwegende dat onder andere de Gezondheidsraad aangeeft dat de rijksoverheid een actieve rol zou moeten spelen in het ontwikkelen van een methode om zogenaamde zachte waarden te kwantificeren;

verzoekt de regering om in samenspraak met decentrale overheden een methode te ontwikkelen waarbij zachte waarden zoals milieu, gezondheid en klimaat worden gekwantificeerd, en de Kamer over de uitkomsten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Smeulders en Van Eijs. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 24 (34986).

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Met het oog op de tijd ga ik meteen door met de tweede motie. Die ligt eigenlijk in het verlengde van het advies van het College van Rijksadviseurs over landschap.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er de laatste jaren diverse decentralisaties hebben plaatsgevonden in het sociale domein en het fysieke domein;

overwegende dat na de decentralisaties er verschillende begrippen of monitorings- en meetmethoden worden gehanteerd, waardoor het onderling vergelijken wordt bemoeilijkt;

overwegende dat het van belang is om in het kader van de stelselverantwoordelijkheid een eenduidig beeld op nationaal niveau te krijgen om zo de effecten van het nieuwe stelsel goed te kunnen monitoren;

verzoekt de regering om in overleg met decentrale overheden een landelijk dekkend monitoringssysteem voor het landschap te ontwikkelen en de uitkomsten van de monitoring te betrekken bij de evaluatie van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Smeulders en Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 25 (34986).

Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Ronnes voor zijn tweede termijn. Gaat uw gang. Ook voor u drie minuten, zie ik.

De heer **Ronnes** (CDA):
Dank je, voorzitter. Omwille van de tijd zal ik proberen om het binnen de gestelde tijd af te maken. Eerst ga ik in op een aantal amendementen die wij zullen indienen.

Dat is allereerst een amendement over de planschade. Wij stellen toch voor om de 5% terug te zetten naar 2%. Dat amendement wordt ingediend samen met de heer Smeulders.

Dan is er de positie van de raad ten opzichte van het college. Daar hebben we uitgebreid over gesproken. Wij dienen daarover het amendement op stuk nr. 18 in.

Het amendement op stuk nr. 15 gaat over het aanmerkelijk belang. Daarover hebben we al eerder gediscussieerd bij het vaststellen van de Omgevingswet. Vanavond hebben we die discussie opnieuw gevoerd. Ik hoor vanavond toch graag de exacte appreciatie van de minister.

Over de inbreuk op het eigendomsrecht gaat het amendement dat wij samen indienen met de SGP en dat mijn collega al heeft aangekondigd.

Dan zijn er nog twee amendementen waarover we twijfelen of we het zullen doen. De heer Smeulders kondigde dat ook al aan. Het eerste betreft de discussie over de participatie bij afwijking van het omgevingsplan. Daarbij doe ik het verzoek of de minister daar nog een appreciatie van wil geven op het moment, later deze week, dat dat amendement tot stand komt.

Dat geldt eigenlijk ook voor het amendement over waterveiligheid. Dan gaat het, nogmaals, meneer Smeulders, niet om het vastleggen van de normen in de wet, maar om het verankeren van de uitgangspunten en de principes van waterveiligheid.

Dan heb ik nog een motie, voorzitter, over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De inhoud spreekt voor zich.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het Bureau ICT-toetsing (BIT) op 7 september 2017 op het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) advies heeft uitgebracht;

overwegende dat het programma DSO de digitale infrastructuur bouwt die noodzakelijk is voor de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet;

verzoekt de regering het BIT in december 2019 een update te laten doen naar de voortgang en stand van zaken van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, en de Kamer over de uitkomsten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Ronnes, Laan-Geselschap en Smeulders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 26 (34986).

De heer **Ronnes** (CDA):
Voorzitter, dan kijk ik nog heel snel mijn aantekeningen na om te zien of ik nog een punt vergeten ben ... Ja, de minister zou nog terugkomen op het punt dat ik inbracht omtrent provincies die toch de inrichting versus de activiteit niet voldoende verankerd in de overgangswet zien terugkomen. De minister zou daar in de tweede termijn op terugkomen. Mocht het noodzakelijk zijn — dat is afhankelijk van die beantwoording — dan zou daar nog een amendement uit kunnen volgen.

Verder wil ik afsluiten met het heel hartelijk bedanken van de minister voor haar bijdrage en haar inzet, want het is toch een hele ingewikkelde en complexe wet. Ik denk dat we met de collega's al een hele goede behandeling in eerste termijn achter de rug hebben.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van Gerven voor zijn tweede termijn. Ook voor hem drie minuten op de klok.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Leidt de wetsbehandeling van vanavond tot een betere wet, dus tot meer democratie, minder bureaucratie en een verhoging van de kwaliteit? Ik weet het niet, moet ik eerlijk zeggen. Ik ben nog niet erg hoopvol gestemd. Er zijn een hele hoop amendementen ingediend, ook van de zijde van de SP. Ik wacht de appreciatie van de minister af. Ik hoop in ieder geval dat het amendement op stuk nr. 23, over het participatieprotocol op haar instemming kan rekenen, gezien de discussie die we gehad hebben. Ik zal eerst maar een aantal moties voorlezen, zodat we in ieder geval niet de tijd overschrijden.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gemeenten en provincies voor een grote opgave staan met de invoering van het stelsel van de Omgevingswet en dat de regering de invoeringslasten van 145 miljoen euro voor aanpassing aan de Omgevingswet en 80 miljoen euro voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet schat;

van mening dat de invoering van het nieuwe stelsel niet ten koste mag gaan van bestaande gemeentelijke taken;

verzoekt de regering een transitiefonds in te stellen waar gemeenten aanspraak op kunnen maken om zich aan te passen aan de toekomstige situatie van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 27 (34986).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met inwerkintreding van de Omgevingswet het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit ophoudt te bestaan en dat het Schone Lucht Akkoord niet dezelfde juridische mogelijkheden biedt om grensoverschrijdende luchtverontreiniging tegen te gaan;

van mening dat met de wijzigingen die de Omgevingswet met zich meebrengt een gelijkwaardig beschermingsniveau op het gebied van luchtkwaliteit dient te worden gewaarborgd;

verzoekt de regering de bestaande gedeelde verantwoordelijkheid die binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit bestaat over te nemen in het stelsel van de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 28 (34986).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het stelsel van de Omgevingswet vele normen op het vlak van veiligheid en gezondheid in lagere regelgeving worden opgenomen en dat normen voor de

veiligheid van primaire waterkeringen, het maximale geluidsniveau binnenshuis en ook het beoordelingskader voor vergunningen op wetsniveau hier tevens onder vallen;

van mening dat deze normen en dit beoordelingskader op wetsniveau dienen te worden opgenomen;

verzoekt de regering deze normen en dit kader in de reeks Aanvullingswetten op te nemen in de Omgevingswet,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 29 (34986).

De heer **Van Gerven** (SP):
Tot slot ga ik in op het gelijkwaardige beschermingsniveau dat met de nieuwe Omgevingswet zou zijn gegarandeerd. Ik wijs toch nog eens op bladzijde 6 van de Raad van State, want die heeft daar toch twijfels over. Eigenlijk concludeert de Raad van State: als we kijken naar de besluiten die zijn afgekondigd en de wet die er ligt, concluderen wij dat alleen maar een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden, dat afhankelijk is van de inzet en afwegingen op decentraal niveau. We zijn dus afhankelijk van wat de gemeente doet. De vraag is of dat voldoende beschermingsniveau biedt. Moeten we daar toch niet een landelijke kop op zetten? De SP is die mening in ieder geval toegedaan.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Kops. Gaat uw gang.

De heer **Kops** (PVV):
Voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Dank aan de minister. Ik had begrepen dat ze nog zou terugkomen op de experimenteerruimte in artikel 23.3. Ik dacht al dat ik het gemist had, maar dat is dus blijkbaar niet het geval. Als de minister dat in tweede termijn nog zou willen doen: heel graag!

Voorzitter. Ik dien wel alvast de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de Omgevingswet aan bestuursorganen de mogelijkheid wordt geboden om te "experimenteren" en zelfs af te wijken van landelijke wet- en regelgeving;

overwegende dat de Omgevingswet niet mag worden misbruikt voor het realiseren van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën;

verzoekt de regering om bij de verdere invoering en inpassing van de Omgevingswet het realiseren van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën uit te sluiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 30 (34986).

De heer **Kops** (PVV):
Dank u.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan komen we bij de heer Bisschop. Mag ik u het woord geven voor uw tweede termijn?

De heer **Bisschop** (SGP):
Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan de minister voor de beantwoording van de vragen. Ik heb een tweetal moties. En ik heb alvast toch maar een amendement ingediend. Dat amendement heeft betrekking op een punt waar de minister nog op terug zal komen. Het zou heel mooi zijn als de minister dit zozeer als ondersteuning van beleid zou ervaren, dat ze het van harte zou kunnen omhelzen. Maar dat horen we dan nog wel.

Voorzitter. Twee moties. De eerste betreft de mkb-toets Digitaal Stelsel Omgevingswet. De minister heeft uiteengezet hoe dat in samenspraak met het mkb en betrokkenen tot stand is gekomen, maar wij signaleren toch enige zorg in die sector. Vandaar deze motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het van groot belang is dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet ook gebruiksvriendelijk is voor kleinere bedrijven;

verzoekt de regering alvorens het Digitaal Stelsel Omgevingswet in te voeren een onafhankelijke mkb-toets uit te laten voeren en de uitkomsten hiervan te gebruiken voor een zo gebruiksvriendelijk mogelijk Digitaal Stelsel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Bisschop en Ronnes. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (34986).

De heer **Bisschop** (SGP):
De andere motie heeft betrekking op schaduwschade. Wij vinden dat de beantwoording van de minister iets meer recht zou moeten doen aan het bezwaar en de bedenkingen die de Raad van State in zijn advies heeft verwoord. Of dat nou moet zijn door deze motie van mij of door het amendement van de heer Ronnes, daarover worden we het nog wel eens, maar ik dien mijn motie alvast in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de verschuiving van het moment van schadevergoeding als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling naar het moment van vergunningverlening of feitelijke uitvoering van maatregelen, en het hanteren van een forfait van 5% in plaats van 2% voor normaal maatschappelijk risico, in de praktijk ten koste zullen gaan van de positie van getroffen bedrijven en eigenaren van onroerend goed;

overwegende dat de Raad van State in zijn advies bij de Invoeringswet Omgevingswet kritisch is over de gekozen lijn;

overwegende dat de wens voor een meer globale invulling van omgevingsplannen nog steeds kan betekenen dat onderdelen van omgevingsplannen meer of minder gedetailleerd ingevuld worden, met bijbehorende indirecte planschade;

van mening dat een zorgvuldige benadering van schaduwschade en indirecte planschade en eventuele vergoeding daarvan gewenst is;

verzoekt de regering een werkgroep van onafhankelijke experts in te stellen om de voorgestelde regelingen ten aanzien van genoemde schadevergoedingen tegen het licht te houden, en deze regelingen zo nodig te heroverwegen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Bisschop. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 32 (34986).

De heer **Bisschop** (SGP):
Dan zeg ik u dank voor het woord, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Van Eijs, voor haar tweede termijn.

☐

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Voorzitter. Ook ik dank de minister voor haar beantwoording van de vragen en de collega's voor de discussie. Het was fijn om met z'n allen te proberen door te dringen in de finesses van deze — zo zal ik het maar noemen — juridische uitdaging en om te kijken hoe het uiteindelijk in de praktijk gaat uitwerken. Ik merkte in de Kamer een gedeelde behoefte om participatie een serieuze plek in het stelsel te kunnen geven — en ik ben dan ook blij dat ik daar twee amendementen over heb ingediend — en om de gemeenteraad in positie te kunnen houden als het gaat om plannen die nog niet in een omgevingsplan zijn vastgesteld.

Er zijn nog twee kleinere kwesties waarover ik een motie heb. Allereerst een motie over een helder criterium dat leidt tot een betere bescherming.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het opgenomen criterium "geen aanzienlijke nadelige effecten heeft op de gezondheid van de mens of het milieu" vaag is, zoals geformuleerd is in artikel 10.24 vierde lid van het Omgevingsbesluit;

constaterende dat het huidige Wabo-criterium "die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan en die niet leidt tot een andere inrichting dan waarvoor de omgevingsvergunning is verleend" heldere kaders biedt;

overwegende dat vage criteria leiden tot procedurele complicaties die uiteindelijk ook tijdrovend zijn;

overwegende dat de Omgevingswet juist tot betere en snellere procedures moet leiden en dat heldere criteria daaraan bijdragen;

verzoekt de regering het Wabo-criterium over te nemen in het Omgevingsbesluit in plaats van de huidige formulering in artikel 10.24, vierde lid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Eijs. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 33 (34986).

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Dan een motie over een verzekerd standstillbeginsel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er voldoende ruimtelijke gebieden zijn waarin de lucht-, bodem- en waterkwaliteit ruim ver boven de wettelijke ondergrens ligt;

constaterende dat het standstillbeginsel inhoudt dat bijvoorbeeld de milieusituatie van een bepaald gebied niet slechter wordt dan wanneer het bebouwd wordt, ook al bevond de milieusituatie zich ver boven nationaal geldende normen;

constaterende dat in het huidig recht het standstillbeginsel is gecodificeerd in artikel 5.2 lid 3 van de Wet milieubeheer, dat gaat over milieukwaliteitseisen, en niet is overgenomen in de Omgevingswet;

van mening dat nieuwe wetgeving er niet toe mag leiden dat de milieusituatie in bepaalde gebieden verslechtert;

verzoekt de regering om het standstillbeginsel conform het advies van de Raad van State ook van toepassing te verklaren op de omgevingswaarden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Eijs. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 34 (34986).

Dank u wel. Dan geef ik tot slot het woord aan mevrouw Laan-Geselschap voor haar tweede termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Dank, voorzitter. Dank voor de behandeling van deze intrigerende invoeringswet. Dank aan de minister voor de behandeling van alle vragen. Daarbij ook dank aan alle ambtenaren achter de schermen, die daarvoor heel veel werk hebben verzet.

Vanuit de VVD geen moties of amendementen. Wij zijn blij met de toezeggingen en de antwoorden van de minister. Wij zullen nadrukkelijk volgen wat het effect van deze wet gaat zijn op alle Nederlanders in ons mooie landje, want zij zullen baat hebben bij minder en makkelijkere regels vanuit de overheid. Daarbij willen we eenieder nogmaals oproepen om elkaar te vertrouwen, om het initiatief en het enthousiasme van veel mensen in dit land die mooie dingen willen ondernemen te ondersteunen, en om dat met positieve emotie te ontvangen.

Dus dank, minister. Wij wensen u veel succes en houden vooral het fenomeen DSO en alles wat daarmee samenhangt zeer nauwlettend in de gaten. Een aantal collega's in mijn fractie zullen dat ook doen. In die zin zullen we elkaar op dit onderwerp nog weleens ontmoeten.

Dank voor het voorzitten, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn van de zijde van de Kamer. De minister heeft aangegeven ongeveer vijftien minuten nodig te hebben om zich voor te bereiden op de beantwoording. Tijdens de beantwoording zullen we uiteraard nog de gestelde vragen langslopen, net als de vragen die zijn blijven liggen. Ook zal de minister een oordeel geven over de amendementen en de moties. Op dit moment zijn er dertien amendementen ingediend. Op een aantal amendementen heeft de minister in de eerste termijn al een uitgebreide toelichting gegeven. Ik hoop dat daardoor het oordeel iets vlotter kan gaan. Laten we proberen elkaar daar scherp in te houden.

De vergadering wordt van 22.00 uur tot 22.19 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Aan de orde is de beantwoording van de minister in tweede termijn. De vraag aan de minister is om naast de vragen te beantwoorden, ook een oordeel te geven over de moties en amendementen.

Mag ik een beroep doen op de leden om voortvarend met de vragen en dergelijke om te gaan, zodat we het een beetje praktisch invullen met elkaar, zeker omwille van de tijd?

Het woord is aan de minister. Gaat uw gang.

Minister **Ollongren**:
Zeker. Veel dank, voorzitter. Ik heb nog een aantal opmerkingen vooraf, deels in beantwoording op vragen die nog waren blijven liggen. Sommige daarvan komen ook wel weer terug in moties en amendementen, maar goed, volgens mij weten alle leden heel goed hoe ze daarmee om moeten gaan.

Het Europees landschapsverdrag. De heer Smeulders vroeg daarover aanvullend: waarom andere verdragen dan wel, en dit verdrag niet? Het verdrag stelt enkele concrete eisen aan de wetgeving van de aangesloten landen. Die eisen zijn in de Omgevingswet opgenomen, bijvoorbeeld de definitie van het landschap. Als we een verdrag of een richtlijn noemen in de Omgevingswet, dan gebeurt dat altijd in de context dat dat verdrag of die richtlijn nog een nadere uitwerking vereist, bijvoorbeeld in een AMvB. Anders dan andere verdragen en richtlijnen vereist dit verdrag geen uitwerking in een AMvB. Vandaar dat het ook niet expliciet wordt genoemd. Dus het is eigenlijk wetgevingstechniek; niets meer en niets minder. Er is op dit punt een amendement ingediend. Daar kom ik straks op terug, maar dit is de uitleg die daarbij hoort.

Dan toch even een ander punt. Ik vond het een van de meest prangende punten die in dit debat naar voren is gekomen: de rol van de raad bij afwijking van de omgevingsplannen en voorstellen. Kijk, wij zijn natuurlijk eigenlijk allemaal op zoek naar een goeie betrokkenheid van de gemeenteraden. Het is soms ook best lastig, zeker als het gaat om buitenplanse omgevingsactiviteiten. Dus we willen snelle procedures, we willen zorgvuldigheid en we willen recht doen aan de rol van de raad. Het vaststellen van een omgevingsplan ligt altijd bij de raad, ook als het gaat over kleine wijzigingen. De bevoegdheid van vergunningen en andere beschikkingen ligt bij het college van B en W. Dat is nu overigens niet anders, want het is ook zo geregeld in de Wabo. Het gaat hier om de vergunning voor een activiteit die geheel of gedeeltelijk afwijkt van het omgevingsplan. Dan komt dus die rol van de raad in beeld. Daar hadden we net een aantal gedachtewisselingen over. Voor die rol bevat het huidige wetsvoorstel een adviesrecht, voor gevallen die de raad zelf aanwijst. Ik constateer dat een deel van de

Kamer dat toch wat aan de magere kant lijkt te vinden. Er zijn ook amendementen over ingediend.

Ik zou me kunnen voorstellen, en dat is ook de reden dat ik het even vooraf met uw Kamer deel, dat we zouden zoeken naar een variant waarin het adviesrecht van de raad zoals het door mij wordt voorgesteld, wordt aangevuld met de verplichting voor het college om de vergunning te weigeren, als de raad aangeeft zich niet met het voorgenomen besluit te kunnen verenigen. Dus dat is van mij, zo zeg ik tegen de heer Ronnes, mevrouw Van Eijs, de heer Smeulders en anderen, een poging om de verschillende standpunten die hier zijn geformuleerd te vervatten in een wijziging van dit voorstel, die dan natuurlijk wel per amendement zou moeten. Er zijn andere amendementen ingediend, maar ik geef dit nu alvast mee, zodat iedereen er goed over na kan denken. Dus kort samengevat: de raad bepaalt dan zelf in welke gevallen het voorgenomen besluit aan hem moet worden voorgelegd. In die gevallen kan de raad zijn wensen en bedenkingen kenbaar maken, en natuurlijk kan het gewoon alle politieke middelen inzetten die hij altijd heeft. Maar als de raad zegt dat hij zich niet kan verenigen met het voorgenomen besluit, dan moet het college de vergunning weigeren. En als de raad wel akkoord is, kan de vergunning worden verleend. Dat zou mijn handreiking zijn in de richting van degenen die daar zonet vragen over hebben gesteld.

De **voorzitter**:
Dan heb ik daar als voorzitter even een procedurele vraag over, want u doet een handreiking of een voorstel, maar de enige die de wet kan wijzigen, bent u zelf met een nota van wijziging. Of er moet een amendement ingediend worden. Ik zie ook de leden een klein beetje vragend kijken: wat gebeurt er? Dus als iemand een amendement indient, dan is dat prima. Maar op het moment dat dat niet gebeurt, zou u een nota van wijziging moeten sturen.

Maar ik zie de heer Ronnes staan. Gaat uw gang.

De heer **Ronnes** (CDA):
Ik ben best bereid om die optie te verkennen, in samenwerking met en met medewerking van het ministerie, om te kijken of het amendement dat ik heb liggen, omgebouwd zou kunnen worden naar iets wat in die richting gaat en aan onze wensen tegemoetkomt. Ik ben er nog niet uit, maar ik heb wel de bereidheid daar serieus naar te kijken.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Van Eijs, op hetzelfde punt.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ook ik vind het prima om ernaar te kijken, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik niet helemaal begrijp wat dan het verschil is met het voorstel dat ik heb gedaan. Volgens mij is de uitwerking precies dezelfde, maar ik hoop dat mij dan, met ondersteuning, duidelijk kan worden gemaakt wat er in dit voorstel anders is dan in mijn voorstel.

Minister **Ollongren**:
Dank, want dit was precies de reden dat ik dit nu zo heb voorgesteld. Er liggen drie amendementen — straks loop ik ze allemaal af — die op verschillende manieren op dit-zelfde onderwerp iets wijzigen. In de hygiëne van de wetgeving is het belangrijk voor alle indieners dat er uiteindelijk straks bij de stemmingen consistentie in de wet is. Maar inderdaad, wat de voorzitter zegt, is helemaal waar. De handreiking van de heer Ronnes kan daarbij helpen. Het voorstel dat ik doe zou bij amendement van de Kamer tot deze wijziging kunnen leiden. Dat zou mijn voorkeur hebben. Ik kom zo op alle amendementen.

Dan de participatie, een ander belangrijk onderwerp, naast de rol van de raad. In de Omgevingsregeling zitten indieningsvereisten voor participatie bij omgevingsvergunningen. We hebben het er net over gehad. We vinden het belangrijk — dat blijkt ook uit een amendement van de Kamer — dat er een duidelijke grondslag wordt gecreëerd, zodat initiatiefnemers gestimuleerd worden om participatie te organiseren. Ik heb net geschetst dat, als dat niet is gebeurd, het bevoegd gezag dan toch kan handelen, zodat het participatie altijd kan meewegen in het vergunningsproces. Maar ik heb in de eerste termijn heel goed gehoord dat een belangrijk deel van de Kamer zegt een stok achter de deur te willen. De suggestie is gedaan dat het bevoegd gezag de mogelijkheid zou moeten hebben om een vergunning te weigeren als er niet aan participatie is gedaan. Ook hiervoor geldt dat ik een poging doe om te kijken of we elkaar hierin kunnen vinden. We zouden kunnen regelen dat gemeenten gevallen aanwijzen waarin die participatie verplicht is. Dat zouden we dan natuurlijk wel goed moeten afbakenen. Ik denk niet dat je dat voor alles zou moeten willen regelen, maar ik kan me voorstellen dat je het regelt voor activiteiten die aanzienlijke gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen zullen hebben. Als een initiatiefnemer niet regelt dat er aan participatie wordt gedaan — sommigen van de woordvoerders maakten zich daar net zorgen over — zou het bevoegd gezag in zo'n geval kunnen besluiten om de aanvraag niet in behandeling te nemen. Dat is niet precies hetgeen bijvoorbeeld mevrouw Van Eijs voorstelde, maar het komt, denk ik, wel een heel eind in de richting, want op die manier regel je materieel dat die vergunning dan niet kan worden verleend, omdat de aanvraag niet in behandeling kan worden genomen. We moeten juridificering niet te veel in de hand werken, maar dit zou van mijn kant een suggestie zijn om elkaar ook op dit punt te vinden. Daar geldt een beetje hetzelfde voor als voor mijn vorige punt: als dit een of meerdere leden zou aanspreken, zou dit ook bij amendement kunnen worden aangepast.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
In het kader van zuivere wetgeving zou ik nu graag van de minister willen horen wat zij verstaat onder participatie en wanneer participatie niet voldoet, zodat een initiatiefnemer weet wanneer zijn aanvraag niet in behandeling wordt genomen, zoals u het formuleert. Betekent het dat 80% van de omgeving moet hebben gereageerd? Als er maar drie mensen zijn en er reageert er een, is dat dan niet voldoende? In het kader van de zuivere juridische afweging zou ik willen weten wat participatie is en wanneer die dan voldoende is.

Minister **Ollongren**:
Daar heeft mevrouw Laan inderdaad een punt: dat moet je goed definiëren. Maar je moet het ook niet helemaal van

bovenaf opleggen, want dat gaat niet werken. Ik heb net betoogd dat dat per project verschillend is en dat we ruimte moeten laten voor lokaal maatwerk. Mijn suggestie is dus dat we de participatie als zodanig wel verplicht stellen, maar dat we daarmee nog steeds ruimte laten voor een lokale afweging van hoe dat dan zou moeten. Als een initiatiefnemer zegt dat hij participatie voor zijn voorstel heeft georganiseerd, moet in dat voorstel duidelijk worden gemaakt dat belanghebbenden daar een rol bij hebben gespeeld. Ik zou niet willen dat je al aan de voorkant met percentages of iets dergelijks gaat werken, wat mevrouw Laan vreest.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Laan.

Mevrouw **Laan-Geselschap** (VVD):
Ik begrijp dat de minister begrijpend reageert, maar als ik op dit moment met deze formulering aan de slag moest, zou ik als initiatiefnemer al niet meer weten waar ik aan toe ben. Plus dat je willekeur in de hand werkt, want in het ene dorp is het zo, maar als je een dorp verder bent, is het alweer anders. Met alle respect, maar wat houdt het woord "participatie" dan precies in? Praat je dan mee of zijn mensen het er dan mee eens? Als er in Nederland wordt gezegd "u doet aan participatie", schept dat vaak de verwachting dat mensen het er dan al mee eens zouden moeten zijn. Ik begrijp dat wij dat allemaal niet begrijpen — meneer Ronnes mompelt ook nog wat achter mij — maar wat mij betreft is participatie dan echt een totaal vogelvrij verklaarde term.

Minister **Ollongren**:
Nee, want we hebben net juist geconstateerd dat het goede van de nieuwe manier van werken is dat er in de meeste gevallen al vanzelf wordt gezorgd voor participatie. Men wordt daartoe gestimuleerd door de gemeenten, maar initiatiefnemers doen het in de praktijk zelf ook steeds meer. De zorg die ik net beluisterde, is dat er geen stok achter de deur zou zijn bij de gemeenten en dat er misschien toch partijen zouden zijn — ongetwijfeld een minderheid, maar dat was de vrees — die zeggen: ja, maar het moet niet, dus ik doe het niet. Dat is een onwenselijke situatie. Dat zou je kunnen voorkomen met de handreiking die ik probeer te doen. We stellen de gevallen samen met de gemeenten vast. We regelen dat gemeenten gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is. Nogmaals, dat doen we niet door op te leggen hoe de participatie moet plaatshebben, want dat is maatwerk. Ik denk dat je dat niet op die manier eenzijdig van bovenaf kunt opleggen, maar het zou wel kunnen gebeuren, denk ik. Daar moeten we een goede formulering voor vinden.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik participeer, wij participeren allemaal. Ik wil nog een poging doen. Het amendement op stuk nr. 23 gaat over het participatieprotocol. Zou datgene wat de minister nu heeft opgebracht, daar een plek in kunnen krijgen? U had in uw eerste termijn al aangegeven dat u daar wel voor voelt. Je zou dan ook kunnen aangeven wat wel en niet verplicht is. Is dat een oplossing?

Minister **Ollongren**:
Ik heb net al gezegd dat ik zo nog op de amendementen inga, als laatste op het amendement van de heer Van Gerven. Ik wil wel zeggen dat ik bang ben dat met het amendement van de heer Van Gerven eigenlijk precies gebeurt waar mevrouw Laan voor vreest en waar ik eigenlijk ook voor waarschuw. Het is maatwerk. Als we dat aan de voorkant helemaal proberen in te vullen, gaat het niet functioneren. Mijn suggestie was dus een andere: wel zeggen dat het moet gebeuren, maar niet zeggen hoe het moet gebeuren. De heer Van Gerven gaat daar in zijn amendement wel vrij ver in, maar ik kom daar zo nog even op.

De **voorzitter**:
Nou, misschien kunnen we het gelijk maar afronden, want anders hebben we straks dezelfde discussie. Afrondend dus, de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Het participatieprotocol is natuurlijk vooral een procesmatige beschrijving van wat er verwacht wordt. Dat is inderdaad geen percentage of iets dergelijks, want dat is buitengewoon gedetailleerd. Ik denk dat dit heel wel past in wat de minister net schetste en ook bij wat wij in eerste termijn hebben gewisseld.

Minister **Ollongren**:
Maar dan zou ik de heer Van Gerven willen uitnodigen om, gehoord hebbende datgene wat we net bespraken, toch nog eens even naar zijn eigen amendement te kijken. Ik vind dat er uit zijn amendement, hoe sympathiek ik de gedachte van het helpen ook vind, toch wel erg grote beperkingen voortvloeien voor wat ik zie als maatwerk. Projecten zijn anders, lokale omstandigheden zijn anders en ik wil dus eigenlijk niet voorschrijven hoe het moet. In de huidige vorm is dit dus een amendement dat ik zal moeten ontraden.

Voorzitter. Ik ga terug naar de resterende vragen. De heer Smeulders sprak over de termijn van inwerkingtreding, die hij verlengd wil hebben van vier naar zes weken. Korte procedures zijn het uitgangspunt. Als het gaat om de gevallen waar nu een uitgestelde inwerkingtreding van vier weken geldt — ik heb daar net in mijn eerste termijn wat toelichting op gegeven — zou het verlengen naar zes weken voor mij geen halszaak zijn. Maar hij heeft daar, geloof ik, niet een amendement voor ingediend en dat is wel nodig om dit te regelen.

Voorzitter. De heer Ronnes was ik nog een antwoord verschuldigd op de vraag wat de wijziging van één activiteit in een vergunning betekent voor de rest van de vergunning. Hij vroeg in zijn eerste termijn al of dit goed geregeld was. Als de vergunninghouder één van deze vergunningplichtige activiteiten wil wijzigen, dan vraagt hij daarvoor een omgevingsvergunning aan. Het bevoegd gezag kan deze nieuwe omgevingsvergunning samenvoegen met de bestaande omgevingsvergunning tot één overzichtelijke vergunning. De vergunninghouder kan het bevoegd gezag ook vragen om vergunningen samen te voegen. Zo blijft het een overzichtelijk geheel. Het is mijn overtuiging dat dat inderdaad goed geregeld is, ook overigens in het over-

gangsrecht. En we hebben geen signalen gekregen dat dit een probleem zou zijn.

De **voorzitter**:
Korte vraag van de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wil nog even terugkomen op de discussie zes weken of vier weken, want de SP-fractie heeft een amendement in voorbereiding om dat gelijk te trekken naar zes weken. Begrijp ik de minister goed dat zij daar geen bezwaar tegen heeft?

Minister **Ollongren**:
Ik zei net: als het gaat om de gevallen waar nu een uitgestelde inwerkingtreding van vier weken geldt en het amendement enkel zou zien op een verlenging naar zes weken, dan heb ik daar geen principieel bezwaar tegen. Dan zou ik dat bespreekbaar vinden. Maar nogmaals, dan zou ik een amendement daartoe wel eerst moeten kunnen beoordelen.

De heer **Van Gerven** (SP):
Uiteraard, dus dat gaan we doen.

Minister **Ollongren**:
Het was een idee van de heer Smeulders, volgens mij.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ja, maar er waren meer partijen die daar dezelfde mening over hadden, dus dat geeft niet. Ik zal ook nog met de heer Smeulders kijken of we het gezamenlijk kunnen doen.

De **voorzitter**:
Uw punt, meneer Van Gerven?

De heer **Van Gerven** (SP):
Het gaat mij nog even om dit. Er wordt een boom omgekapt, is de bedoeling, die 150 jaar oud is. Als die eenmaal omgekapt is, dan kun je daar niks meer aan herstellen. Is de minister het, als we naar dat voorbeeld kijken, ermee eens dat er dan conform de bezwaartijd zes weken een opschortende werking zou moeten gelden?

Minister **Ollongren**:
Ik heb nu het idee dat mijn vriendelijke bejegening van een suggestie van de heer Smeulders wordt opgerekt door de heer Van Gerven, maar dat kan ik niet helemaal beoordelen, want ik weet gewoon niet of de casus die hij nu schetst onder de door mij net geschetste gevallen valt of niet. Dat kan ik hier nu echt niet beoordelen. Maar ik sta in ieder geval achter wat ik heb gezegd, dus ik zie graag een voorstel Van Gerven/Smeulders tegemoet.

De **voorzitter**:
Dat lijkt mij een verstandig verzoek, ook om daar dan een oordeel over te kunnen vellen. Mag ik u verzoeken om door te gaan met uw beantwoording?

Minister **Ollongren**:
Ja, zeker. Waterveiligheidsnormen. Ik kom nog even terug op het punt van de heer Ronnes, die al aangaf dat wat hem betreft de principes en uitgangspunten op het gebied van waterveiligheid op wetsniveau moeten worden vastgesteld en niet de norm zelf. Dat past volgens mij bij de systematiek van de Omgevingswet en ik kan mij voorstellen dat we in artikel 2.15 van de Omgevingswet meer inhoudelijke sturing geven: waar dienen normen van waterveiligheid toe, bijvoorbeeld in verband met het beperken van de kans op het overlijden door overstromingen en het beschermen van de fysieke leefomgeving. De getalsmatige uitwerking staat dan als concrete norm in de AMvB.

De heer Kops had van mij ook nog een antwoord tegoed. Dat ging over de experimenteerbepaling in artikel 23.3 uit de Omgevingswet. De experimenteerbepaling regelt niet generiek extra ruimte voor projecten zoals windparken. Die bepaling bouwt voort op experimenten van de Crisis- en herstelwet. Een experiment moet altijd bijdragen aan de verbetering van de leefomgeving. Er moet natuurlijk zorgvuldig gewogen worden of dat ook het geval is. Die taak heb ik. Als de experimenteerbepaling wel wordt gebruikt, dan is dat omkleed met extra waarborgen, net zoals nu in de Crisis- en herstelwet. Ik noem de voorhang hier bij uw Kamer. Dus de experimenteerbepaling in de Omgevingswet komt pas aan bod als de reguliere instrumenten, dus het omgevingsplan of het projectbesluit, niet toereikend zijn.

Tot slot in de categorie vragen en opmerkingen de vraag van de heer Bisschop. Hij vroeg waarom de Omgevingswet niet voorziet in een gebruiksvergoeding bij de oplegging van gedoogplichten. Ik heb daar in mijn eerste termijn ook iets over gezegd. Voor de gedoogplichten die overgaan van de Belemmeringenwet Privaatrecht naar de Omgevingswet bestaat een recht op vergoeding voor alle schade die als gevolg van de gedoogplicht ontstaat. De Omgevingswet voorziet niet in een gebruiksvergoeding, zoals de heer Bisschop en ook de heer Ronnes die voorstellen. Dat doet de huidige Belemmeringswet ook niet. Een gebruiksvergoeding is geen gevolg van het opleggen van een gedoogplicht. Die heeft te maken met de exploitatie door een bedrijf op basis van de gedoogplicht.

Voorzitter. Dan lijkt het mij dienstig dat ik eerst even de moties langsloop en tot slot de amendementen.

De **voorzitter**:
Ja, de motie op stuk nr. 24.

Minister **Ollongren**:
De motie op stuk nr. 24 van Smeulders en Van Eijs verzoekt om een methode te ontwikkelen om zachte waarden te kwantificeren in samenspraak met decentrale overheden. Ik heb al gezegd dat er de Gids Gezonde Leefomgeving is. Er zijn ook andere methoden die gemeenten kunnen gebruiken. Ik ga mijn best doen om die allemaal te ontsluiten. Dat doe ik via de website en ik ga u erover informeren.

In die context begrijp ik op zichzelf wel wat de indieners van de motie bedoelen. Ik ben best bereid om het oordeel aan de Kamer te laten, maar dan vraag ik haar om mijn uitleg van daarnet mee te wegen bij haar beoordeling. Een hele nieuwe zelfstandige methode ontwikkelen is denk ik veel gevraagd en ook best ingewikkeld, maar voor een zo goed mogelijke ondersteuning in samenspraak met de andere overheden wil ik graag mijn best doen.

De **voorzitter**:
Dus oordeel Kamer.

Minister **Ollongren**:
Dan laat ik het oordeel aan de Kamer, inderdaad.

De motie op stuk nr. 25 van Smeulders en Van Gerven verzoekt om een landelijk dekkend systeem voor monitoring van de landschapskwaliteit in te stellen. Op dit punt hebben de provincies echt het voortouw. Dus even heel kort samengevat: om die reden, omdat ik echt vind dat we het daar moeten laten, ontraad ik deze motie.

De **voorzitter**:
Nr. 25 wordt ontraden. De heer Smeulders, kort graag.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Uiteraard, voorzitter. Eerlijk gezegd verbaast me dat wel, want juist voor dat landschapsverdrag, waar we het nu een aantal keren over hebben gehad, is de rijksoverheid systeemverantwoordelijk. De rijksoverheid moet ook verantwoording afleggen over hoe het staat met landschappen. Nederland kan dan zeggen het te decentraliseren, maar de rijksoverheid zal uiteindelijk moeten verklaren hoe het gaat met het landschap. Daarom lijkt het me niet meer dan logisch dat de rijksoverheid — ik denk dat die dat dan vooral door de provincies laat doen — een monitoringssysteem heeft.

Minister **Ollongren**:
De huidige situatie is dat het Rijk en de provincies informatie verzamelen over de landschappelijke kwaliteit. De provincies zijn verantwoordelijk voor het landschapsbeleid en ik vind echt dat we het aan hen kunnen overlaten of er nog aanvullende monitoring nodig is. We gaan wel in het kader van het Digitaal Stelsel zorgen dat alle gegevens die met het landschap en de Omgevingswet te maken hebben goed ontsloten worden, maar het verzoek om echt een nieuw dekkend systeem vind ik overbodig en vind ik ook niet voldoende recht doen aan het voortouw dat bij de provincies ligt.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Ik betreur echt het antwoord van de minister, want wij vragen niks aanvullends. Wij zeggen juist dat er een landelijk dekkend monitoringssysteem moet zijn. Ik kan me heel goed voorstellen dat de provincies dat runnen. Dat zou heel logisch zijn. Het enige dat ik de minister vraag in het kader van de nieuwe Omgevingswet is om erop toe te zien dat dat er is. Dat lijkt me niet zo'n gekke vraag.

Minister **Ollongren**:
Ik vind geen enkele vraag die de heer Smeulders stelt gek. Ik denk dat we rond monitoring in de praktijk misschien een veel minder groot verschil van mening hebben dan hij nu lijkt te suggereren. De reden van mijn negatieve advies is dat ik de indruk krijg uit de motie dat die vraagt om iets nieuws, iets landelijk dekkends en iets waar vanuit het Rijk in wordt voorzien, terwijl ik denk dat we eigenlijk al heel veel doen, dat er heel goede samenwerking is met de provincies en dat er geen behoefte is aan een nieuw systeem. Er is wel behoefte aan monitoring, dat ben ik met hem eens.

De **voorzitter**:
Dan de motie op stuk nr. 26.

Minister **Ollongren**:
De motie op stuk nr. 26 is die van de heer Ronnes. Die gaat over het BIT. Ik schetste net de context. We weten dat we op een gegeven moment, namelijk aan het eind van dit jaar, een basis-DSO opgeleverd krijgen. Wij hebben de lessen van Elias waar mevrouw Laan aan refereerde: lerend vermogen. Wij hebben een BIT-advies, dat zegt: kleine stapjes, testen, gebruikersvriendelijk. Ik interpreteer de motie maar als volgt. Ik kan me voorstellen dat we, als we dat aan het eind van het jaar hebben, om een update van het BIT vragen — dat is waar de motie om vraagt — en dat we daar voor de vervolgfase weer ons voordeel mee zouden kunnen doen. Zo lees ik de motie-Ronnes c.s. Met die uitleg kan ik het oordeel aan de Kamer overlaten.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Motie op stuk nr. 26 krijgt oordeel Kamer. Motie op stuk nr. 27.

Minister **Ollongren**:
De motie-Van Gerven op stuk nr. 27 vraagt om een transitiefonds. Ik heb net al gezegd dat ik geen signalen heb ontvangen van de gemeenten dat ze zoiets nodig zouden hebben. Ik heb wel goede afspraken gemaakt met de VNG, ook over de verdeling van de kosten. Ik houd het natuurlijk in de gaten, maar ik ontraad de motie.

De **voorzitter**:
Motie op stuk nr. 27 wordt ontraden. Motie op stuk nr. 28.

Minister **Ollongren**:
De motie-Van Gerven op stuk nr. 28 over het in het stelsel opnemen van de gedeelde verantwoordelijkheid voor luchtkwaliteit. Natuurlijk, het verbeteren van luchtkwaliteit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincies, gemeenten en alle betrokkenen. Er is interbestuurlijke samenwerking rond luchtkwaliteit. Die wordt ook voortgezet via het zogenaamde Schone Lucht Akkoord. Daar is de staatssecretaris van milieu mee bezig. Die zal dat voor de zomer naar uw Kamer sturen. De juridische uitwerking van

zo'n gezamenlijke verantwoordelijkheid zou heel complex zijn. Ik vind het eigenlijk ook niet zo passen bij de uitgangspunten van samenwerking en vertrouwen. Dus deze motie ontraad ik.

De **voorzitter**:
Motie op stuk nr. 28 wordt ontraden. Motie op stuk nr. 29.

Minister **Ollongren**:
De motie-Van Gerven op stuk nr. 29 ziet op de aanvullingswetten en verzoekt de regering inhoudelijke normen en het beoordelingskader in de aanvullingswetten alsnog in de Omgevingswet op te nemen. Die motie ontraad ik. De opname van normen en een beoordelingskader op AMvB-niveau draagt bij aan de toegankelijkheid van de regelgeving. Dat is onderdeel van de stelselherziening en de verbetering van het stelsel. Volgens mij zit het goed in elkaar. Ik heb er dan ook geen behoefte aan om de suggestie van de heer Van Gerven in deze motie over te nemen.

De **voorzitter**:
Motie op stuk nr. 29 wordt ontraden. Motie op stuk nr. 30.

Minister **Ollongren**:
De motie-Kops op stuk nr. 30. Ik heb hem net uitleg gegeven over artikel 23.3. Ik heb geen behoefte aan een nadere duiding zoals de heer Kops die in zijn motie geeft. Zoals ik net heb gezegd, zit er een experimenteerbepaling met een flink aantal waarborgen in. Er is ook nog de mogelijkheid dat de Kamer een en ander interpreteert via de AMvB en de voorhang. Ik wil dat verder niet op voorhand inperken. Ik ontraad de motie.

De **voorzitter**:
Motie op stuk nr. 30 wordt ontraden. Motie op stuk nr. 31.

Minister **Ollongren**:
De motie op stuk nr. 31 ziet op het mkb en zijn betrokkenheid. De heer Bisschop is er niet meer, maar ik heb net gezegd dat het mkb volop bij de ontwikkeling van het DSO is betrokken. Juist door hun betrokkenheid zijn we ook in staat om bij te sturen. Als die betrokkenheid van het mkb nog beter en intensiever kan, dan ben ik daar heel graag toe bereid. Dus betrokkenheid, ja. Nauwe betrokkenheid, ja. Maar een toets? Daar ligt voor mij net de grens. Een toets voegt volgens mij niet zo veel toe en lijkt me in deze fase van het proces ook onwenselijk. Ik had de heer Bisschop willen vragen of hij zijn motie misschien zou willen aanpassen door het woord "toets" eruit te halen, maar aangezien hij er niet is, is dat wat lastig. In de huidige formulering moet ik haar helaas ontraden.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 31 wordt ontraden. Ik ga ervan uit dat er wordt meegeluisterd door medewerkers van de SGP, maar ik zie de heer Ronnes. Het is niet uw motie.

Minister **Ollongren**:
Hij staat eronder, ja.

De heer **Ronnes** (CDA):
Ik ben mede-indiener van die motie.

De **voorzitter**:
Oké. Ik heb haar niet voor me. Excuus. Gaat uw gang.

De heer **Ronnes** (CDA):
Als mede-indiener wil ik toezeggen om even te overleggen met mijn collega van de SGP en daarop terug te komen.

Minister **Ollongren**:
Heel veel dank. Ik had uw naam ook even over het hoofd gezien, want die stond er in wat kleinere letters dan die van de heer Bisschop. Excuus, meneer Ronnes.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 31 wordt ontraden, maar de indieners gaan kijken in hoeverre deze gewijzigd kan worden.

Minister **Ollongren**:
Precies.

De **voorzitter**:
Motie op stuk nr. 32.

Minister **Ollongren**:
De motie-Bisschop op stuk nr. 32 vraagt om een werkgroep van onafhankelijke experts. Ik heb net al gezegd dat wij die onafhankelijke experts hier al in ruime mate bij hebben betrokken en dat ik er geen toegevoegde waarde in zie om alsnog een werkgroep in het leven te roepen. We hebben het eigenlijk al gedaan, en om die reden ontraad ik de motie.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 32 is ontraden. Dan de motie op stuk nr. 33.

Minister **Ollongren**:
De motie op stuk nr. 33 van mevrouw Van Eijs verzoekt om het Wabo-criterium op te nemen bij de uitgebreide procedure. Ik zeg tegen mevrouw Van Eijs dat ik daar goed naar ga kijken. Het criterium is opgenomen in het Omgevingsbesluit. Ik stel voor dat ik in het kader van de voorhang van het Invoeringsbesluit daarop terugkom met een concreet voorstel. Die toezegging doe ik haar dus. Ik weet niet of haar dat misschien motiveert om iets met de motie te doen.

De **voorzitter**:
We gaan het horen. Mevrouw Van Eijs, gaat uw gang!

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik voel mij zeer gemotiveerd om de motie in te trekken na deze toezegging.

De **voorzitter**:
Aangezien de motie-Van Eijs (34986, nr. 33) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Minister **Ollongren**:
In ruil voor een toezegging!

Voorzitter. Dan de laatste motie, de motie op stuk nr. 34, ook van mevrouw Van Eijs. Daarin verzoekt zij de regering om het standstillbeginsel van toepassing te verklaren. Ik was wat kort in mijn beantwoording net, maar de kern van mijn antwoord was: een beginsel als standstill vind ik eigenlijk te generiek, juist vanwege de verscheidenheid die we in de Omgevingswet kennen. Er zijn grote verschillen: kwaliteit van water en lucht, waterveiligheid, wateroverlast, geluid. Een generiek beginsel als standstill past wat lastig bij die grote variatie, maar waar het vereist is voorzien we in de uitvoeringsregelgeving in een uitwerking van het standstillbeginsel; daar is dus geen achteruitgang. Dat zie je dus ook bijvoorbeeld bij de waterkwaliteit. In de motie is het vrij absoluut geformuleerd. En omdat het zo absoluut is gesteld moet ik deze motie toch ontraden.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 34 wordt ontraden. Mevrouw Van Eijs, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik hoop dat u het even toestaat omdat ik daarnet nog niet helemaal van gedachten kon wisselen met de minister. Ik snap dat u zegt: waar het vereist is, mag er geen achteruitgang zijn. Dat mag ik hopen, maar het gaat juist om die gevallen waar we daarboven zitten, dus waar er echt goede waterkwaliteit is, waar er echt goede bodemkwaliteit is en noem maar op. Ik zou op de een of andere manier van de minister willen weten hoe we ervoor kunnen zorgen dat we daar niet enorm de ruimte bieden om in te teren op die kwaliteit. Ik snap dat dit misschien te generiek is, maar ik zoek op de een of andere manier naar meer waarborgen waarmee we de kwaliteit van dat soort gebieden kunnen behouden en we niet de ruimte geven om daaraan afbreuk te doen.

Minister **Ollongren**:
Ik begrijp het heel goed, maar het dilemma is dat we een balans zoeken tussen beschermen en benutten. Daarin willen we ruimte laten voor een brede afweging. Ik heb vandaag al een paar keer Nijmegen genoemd, maar er zijn ook tal van andere voorbeelden. Aan de ene kant wil je milieuruimte benutten voor nieuwe activiteiten; dat kan gaan over duurzame energieproductie of woningbouw. Nogmaals, als je te absoluut dit generieke beginsel vastlegt, dan beperk je in mijn beleving de ruimte die wij willen creëren voor die brede afweging.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 34 wordt daarmee ontraden.

Ik ga toch wat strenger zijn, zeg ik in de richting van de heer Smeulders, want het is niet uw motie. Dus één korte vraag.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Ik had hier in eerste termijn vragen over gesteld, die niet beantwoord zijn. Het is dus wel handig om het nu te doen. De minister gaf net aan dat het niet uitmaakt, omdat het in lagere wetgeving is geregeld. Nu zegt u: het is toch een afweging tussen beschermen en benutten. Dus óf het maakt niet uit, want het is hetzelfde geregeld, óf het is een afweging, en dan is het een achteruitgang.

De **voorzitter**:
Uw punt is duidelijk.

Minister **Ollongren**:
Toch niet helemaal. De heer Smeulders heeft overigens wel gelijk dat zijn vraag in de beantwoording er wat bekaaid vanaf is gekomen. Wat ik net zei in reactie op de motie van mevrouw Van Eijs is eigenlijk ook een antwoord op de vraag die de heer Smeulders stelde. Mijn antwoord is en blijft: aan de ene kant heeft die Omgevingswet zo'n grote verscheidenheid aan omgevingswaarden. Als je voor al die waarden zou vastleggen dat daar nooit iets aan mag veranderen, dan schiet je echt je doel voorbij. Dit, terwijl we op specifieke onderdelen in de uitvoeringsregelgeving die uitwerking wel hanteren. Heel concreet doen we dat bijvoorbeeld bij waterkwaliteit. Vandaar dat ik zeg: het kan op onderdelen, we doen het ook op belangrijke onderdelen en het is ook verankerd in de wet op belangrijke onderdelen. Maar als je het te generiek van toepassing verklaart, snijden we onszelf in de vingers.

Voorzitter. Dan heb ik nog de amendementen.

De **voorzitter**:
We beginnen bij het amendement op stuk nr. 11.

Minister **Ollongren**:
Ja. Aan het begin heb ik een suggestie gedaan voor de amendementen die zien op de rol van de gemeenteraad, namelijk de amendementen op stuk nrs. 11, 18 en 20. In ieder geval de heer Ronnes zei dat hij naar zijn amendement op stuk nr. 18 gaat kijken. Maar de opmerking geldt dus ook voor de amendementen op stuk nr. 11 en dat op stuk nr. 20, van de heer Smeulders. De amendementen zou ik in deze vorm ontraden, maar ik kan me voorstellen dat dit anders zou zijn als deze een aangepaste vorm hebben. Dus: amendement op stuk nr. 11 in deze vorm ...

De **voorzitter**:
... ontraden.

Minister **Ollongren**:
Inderdaad: ontraden. Het amendement op stuk nr. 12 gaat over de participatie. Dat was de andere suggestie die ik net

heb gedaan. Dat noem ik nog maar even in de richting van beide indieners. Ook in deze vorm zou ik het amendement willen ontraden, maar in een andere vorm zou ik me kunnen voorstellen dat ik daar goed mee uit de voeten zou kunnen.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 12 wordt in de huidige vorm ontraden. Dan het amendement op stuk nr. 13.

Minister **Ollongren**:
Bij het amendement op stuk nr. 13 speelt het punt over het Verdrag van Florence. Daar heb ik ook net wat over gezegd. Ik heb geprobeerd de heer Smeulders ervan te overtuigen dat het gewoon wetgevingstechniek is, dus dat het niet hoeft. Zijn belang van het beschermen van de landschappen deel ik. Stel dat de heer Smeulders het toch expliciet wil laten terugkeren in de wetstekst, wat hij doet met dit amendement, dan zou ik graag met hem willen kijken naar wat de goede plek zou zijn in de wet om het landschapsverdrag te verankeren. Zoals hij het in dit amendement heeft verwoord, lijkt het mij niet helemaal de goede plek. Het amendement in deze vorm ontraad ik, maar ik kan mij wel voorstellen dat we in overleg uitkomen op een amendement met een andere plek in de wet die vanuit de techniek niet bezwaarlijk zou zijn.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 13, dat is ingediend door heer Smeulders, wordt in de huidige vorm ontraden.

Ik zie de heer Van Gerven. Ook een korte vraag.

De heer **Van Gerven** (SP):
We zijn nu toch bij het punt van het Verdrag van Florence. Is het amendement op stuk nr. 19 een oplossing? Dat gaat over precies hetzelfde, maar het is net een iets andere techniek. Ik weet niet of dat voor de minister helpt.

Minister **Ollongren**:
Ik ben bang van niet, zeg ik tegen de heer Van Gerven. Het amendement-Van Gerven op stuk nr. 19 ziet inderdaad ook op dat onderwerp. Daarvoor geldt eigenlijk hetzelfde; het is eigenlijk precies dezelfde redenering. Het hoeft niet wetstechnisch. Als u het zou willen doen, dan moeten we even goed kijken naar de goede plek daarvoor. Ook daarvan zou ik zeggen: laten we het niet doen zoals de heer Van Gerven het in zijn amendement heeft gedaan. Maar we zouden daar wel over van gedachten kunnen wisselen om te kijken of een andere plek en een andere vormgeving wel dienstig zouden kunnen zijn.

De **voorzitter**:
De amendementen op stuk nrs. 13 en 19 worden in de huidige vorm ontraden. Dan komen we bij het amendement op stuk nr. 14.

Minister **Ollongren**:
Het amendement op stuk nr. 14 ziet op het bevoegd gezag, dat vrij is om te bepalen dat de uitgebreide procedure wordt toegepast in de omgevingsvergunning. Wij hebben gekozen voor een korte, effectieve procedure. Dat is ook het doel natuurlijk van de Omgevingswet. Als een belanghebbende bezwaar heeft, dan moet er natuurlijk ook weer een zorgvuldige procedure zijn. Een vrije keuze voor het bevoegd gezag om eenzijdig en ongeclausuleerd voor alle gevallen de uitgebreidste procedure toe te passen leidt tot hele lange procedures en tot onvoorspelbaarheid. Ik denk dat dit eigenlijk niet nodig is. Het geclausuleerd toepassen van de uitgebreide procedure, bijvoorbeeld bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen waartegen meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben — dat is allemaal juridische taal — zou wel bespreekbaar zijn. Maar in de huidige vorm zou ik het ontraden.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 14 is ontraden. Het amendement op stuk nr. 15.

Minister **Ollongren**:
Het amendement op stuk nr. 15 van de heer Ronnes gaat over een punt dat ook in de discussie naar voren kwam, het aanscherpen van de formulering "nationaal belang" en "provinciaal belang" tot "aanmerkelijk nationaal belang" en "aanmerkelijk provinciaal belang". Dit amendement is ook bij de behandeling van de Omgevingswet ingediend, zo is mij gebleken. Het leek er in ieder geval erg op. Dat is toen verworpen. De Omgevingswet dwingt de provincies en het Rijk tot een terughoudende inzet van bevoegdheden. We gaan uit van het subsidiariteitsbeginsel, vertrouwen en de eigen beleidsruimte van het Rijk en provincies. Het toevoegen van de term "aanmerkelijk" verandert dat niet. Ik zou daar dus geen voorstander van zijn en ontraad daarom dit amendement.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 15 is ontraden. Het amendement op stuk nr. 16.

Minister **Ollongren**:
Het amendement op stuk nr. 16 gaat echt over een belangrijk punt. Ik hoop dat ik in voldoende mate heb uitgelegd waarom deze keuze is gemaakt. Ik vind het ook echt heel belangrijk om vast te houden aan dat vaste forfait van 5%. Daar zijn verschillende redenen voor. Ik zal ze niet allemaal herhalen, voorzitter, want u roept mij ook op tot beknoptheid, maar ik vind dat we hier twee dingen mee doen. We creëren vanuit een situatie van onzekerheid een situatie van zekerheid, en we zetten eigenlijk de huidige praktijk om in regelgeving. Beide vind ik echt valide argumenten. De heer Ronnes mag natuurlijk betogen dat hij eigenlijk ten minste 2% wil handhaven, maar daarmee doe je geen recht aan de jurisprudentie en neemt de onzekerheid niet af. En ik wil heel graag van die onzekerheid af, ook voor de burgers. Ik ontraad dit amendement dus echt.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 16 is ontraden. Het amendement op stuk nr. 17.

Minister **Ollongren**:
Het amendement op stuk nr. 17 van de heer Van Gerven gaat over het representatieve welstandsvereiste. Ik heb daar in de eerste termijn vrij uitvoerig antwoord op gegeven. Het lijkt mij niet verstandig om dit te doen, dus ik ontraad het amendement.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 17 is ontraden. Het amendement op stuk nr. 18 was al ontraden.

Minister **Ollongren**:
Ja.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 19 was ontraden. Het amendement op stuk nr. 20 was ontraden. Dan komen we bij het amendement op stuk nr. 21. Een korte vraag van de heer Smeulders. Over welk amendement gaat die?

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Over het amendement op stuk nr. 20. Dat werd daarstraks heel snel gezegd, maar bij mijn eerdere amendement, dat de minister heeft ontraden, gaf ze allemaal redenen die wel in dit amendement staan, letterlijk zelfs. Daarin staat precies alles wat de minister aangeeft: "als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, waartegen naar verwachting meerdere belanghebbenden bedenkingen zullen hebben, en als uit de eindvraag blijkt dat de belanghebbenden niet of onvoldoende betrokken zijn". Dit zijn alle juridische teksten waar de minister volgens mij naar op zoek is. Die staan in dit amendement.

De **voorzitter**:
Uw punt is duidelijk.

Minister **Ollongren**:
Voor een aantal van de argumenten geldt dat zeker. Ik heb vooral moeite met het criterium dat uit de aanvraag blijkt dat belanghebbenden niet of onvoldoende zijn betrokken. Daarmee ga je toch weer invulling geven aan hoe dat dan moet. Dat veronderstelt dat het mogelijk is om aan te geven wanneer die participatie voldoende is. Ik zei net tegen mevrouw Laan dat dat me heel lastig lijkt bij percentages. Het is ontzettend moeilijk voor de gemeente om dat vast te stellen. Dat levert vast een heleboel jurisprudentie op, maar mijn doel was nou net om niet te juridificeren en om ruimte te laten voor maatwerk bij participatie. Ik had net al gesuggereerd dat de amendementen net iets anders geformuleerd misschien wel zouden kunnen. Dat geldt zeker ook voor dit amendement.

De **voorzitter**:
De minister heeft aangegeven, zeg ik in de richting van de heer Smeulders, nog even te kunnen kijken naar de amendementen op de stukken nrs. 11, 18 en 20. Ik ga de minister straks vragen om nog een oordeel te geven over gewijzigde amendementen, als die er komen. Ik zou het hier dus eigenlijk bij willen laten, want volgens mij hebben we hier uitvoerig het debat over gevoerd. Dat betekent dat we bij het amendement op stuk nr. 21 komen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Voorzitter, hier is het debat niet over gevoerd. Ik mag de minister toch vragen of het amendement oordeel Kamer kan hebben als "of onvoldoende" eruit gaat?

De **voorzitter**:
Dat is dan de laatste gelegenheid. Er is in de interruptie wel degelijk gelegenheid geweest om hier met elkaar het debat over te voeren. De minister over deze laatste suggestie van de heer Smeulders.

Minister **Ollongren**:
De meeste moeite heb ik met het criterium "of onvoldoende". Ik hoor de heer Smeulders nu zeggen dat hij dat zou willen weglaten. Dan ga ik weer opnieuw een oordeel geven over zijn amendement.

De **voorzitter**:
Dank u wel. In deze hoedanigheid wordt het amendement dus ontraden.

Minister **Ollongren**:
Ja, in deze hoedanigheid.

De **voorzitter**:
Dan het amendement op stuk nr. 21.

Minister **Ollongren**:
Het amendement op stuk nr. 21 van de heer Van Gerven heeft als strekking dat gemeentelijke adviescommissies advies zouden moeten uitbrengen over alle aanvragen van een omgevingsvergunning. De wet staat toe dat om advies wordt gevraagd, maar of dat gebeurt, is een zaak van de gemeente zelf. Het is niet aan het Rijk om te bepalen of een gemeente bij het nemen van een besluit een commissie al dan niet om advies vraagt. Om die reden ontraad ik dit amendement.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 21 wordt ontraden.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Dan wat mij betreft het laatste amendement; tenminste, als we het erover eens zijn dat ik het amendement op stuk nr. 23 al heb gehad.

De **voorzitter**:
Ja.

Minister **Ollongren**:
Dan ben ik bij het amendement op stuk nr. 22. Dat is een amendement van de heer Bisschop, samen met de heer Ronnes. Dat gaat over de schadeloosstelling bij een gedoogplicht. Ik heb daar in de inleiding al iets over gezegd. Dat leidt ertoe dat ik het amendement ontraad, eigenlijk om precies dezelfde reden als de reden die ik net aangaf: voor de gedoogplicht bestaat nu ook geen recht op een gebruiksvergoeding. Ik zet de huidige regels grosso modo beleidsneutraal over naar de Omgevingswet. Ik zie niet dat we dit op een andere manier zouden moeten doen. Er is geen aanleiding om recht te geven op de gebruikersvergoeding, die losstaat van schade.

De **voorzitter**:
Het amendement op stuk nr. 22 wordt ontraden. Het amendement op stuk nr. 23 was al besproken; ook dat is ontraden.

Minister **Ollongren**:
Ja.

De **voorzitter**:
De minister.

Minister **Ollongren**:
Nee, voorzitter, daarmee ben ik wat mij betreft aan het einde gekomen van mijn tweede termijn.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we inderdaad aan het einde van dit debat gekomen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
De indiening van de moties en de amendementen heeft plaatsgevonden. Er hebben enkele debatten plaatsgevonden over ingediende amendementen. Er is een suggestie gedaan om een aantal amendementen nog te wijzigen. Ik wil de minister vragen — we hebben vanwege het reces ook wat langer de tijd — om zodra de amendementen gewijzigd zijn, middels een brief nog even een oordeel te geven over de gewijzigde amendementen, zodat dat voor iedereen duidelijk is, ook voor de mensen die niet betrokken zijn bij een voorgestelde wijziging. Dat betekent dat we over de amendementen, de moties en het wetsvoorstel zullen stemmen op dinsdag 5 maart. Dat is de dinsdag na het reces.

Mag ik de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zeer hartelijk danken voor haar aanwezigheid en de behandeling van de vragen en alles wat daarbij hoort? Uiteraard ook mijn dank aan de Kamerleden voor het debat dat u met elkaar gevoerd heeft. Dank aan de mensen op de publieke tribune en de mensen die het debat thuis op een andere manier gevolgd hebben; dank voor de belangstelling. En uiteraard dank aan onze medewerkers, de medewerkers van het ministerie, maar zeker ook onze ondersteuning; hartelijk dank voor uw bijdragen aan deze avond.

7
Stemmingen Invoeringswet Omgevingswet

Aan de orde zijn **de stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet) (34986)**.

(Zie vergadering van 19 februari 2019.)

De **voorzitter**:
Het amendement-Van Gerven (stuk nr. 19) is ingetrokken.

Het amendement-Van Eijs (stuk nr. 11) is ingetrokken.

Het amendement-Smeulders (stuk nr. 14) is ingetrokken.

Ik stel vast dat daarmee wordt ingestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Ronnes (stuk nr. 39, I) tot het invoegen van een onderdeel Fa.

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van DENK, 50PLUS, de SGP, het CDA, de PVV en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement de overige op stuk nr. 39 voorkomende gewijzigde amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Ronnes/Dik-Faber (stuk nr. 51).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Smeulders/Van Gerven (stuk nr. 37, I).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de VVD en de ChristenUnie voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 37 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Gerven (stuk nr. 44).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Gerven/Smeulders (stuk nr. 43).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, de PVV en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Bisschop/Ronnes (stuk nr. 50) tot het invoegen van een onderdeel EMa.

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD, DENK, 50PLUS, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Ronnes/Smeulders (stuk nr. 52, I).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de fractie van D66 ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit nader gewijzigde amendement de overige op stuk nr. 52 voorkomende nader gewijzigde amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Ronnes c.s. (stuk nr. 53).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Gerven (stuk nr. 45).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD en DENK voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Eijs c.s. (stuk nr. 56).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Smeulders c.s. (stuk nr. 49, I).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66 en de PVV voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 49 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Gerven/Smeulders (stuk nr. 36).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK en 50PLUS voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Gerven (stuk nr. 42).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, het CDA, de ChristenUnie en FvD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Ronnes/Dik-Faber (stuk nr. 51), de gewijzigde amendementen-Smeulders/Van Gerven (stuk nrs. 37, I en II), het nader gewijzigde amendement-Bisschop/Ronnes (stuk nr. 50), de nader gewijzigde amendementen-Ronnes/Smeulders (stuk nrs. 52, I tot en met III), het gewijzigde amendement-Ronnes c.s. (stuk nr. 53), het gewijzigde amendement-Van Eijs c.s. (stuk nr. 56) en de gewijzigde amendementen-Smeulders c.s. (stuk nrs. 49, I en II).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdA, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

8
Stemmingen moties Invoeringswet Omgevingswet

Aan de orde zijn **de stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**,

te weten:

- de motie-Smeulders/Van Eijs over het kwantificeren van "zachte" waarden (34986, nr. 24);
- de motie-Smeulders/Van Gerven over een landelijk dekkend monitoringssysteem voor het landschap (34986, nr. 25);
- de motie-Ronnes c.s. over een update van de voortgang van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (34986, nr. 26);
- de motie-Van Gerven over een transitiefonds voor gemeenten (34986, nr. 27);
- de motie-Van Gerven over de verantwoordelijkheid voor het beschermingsniveau op het gebied van luchtkwaliteit (34986, nr. 28);
- de motie-Van Gerven over normen voor veiligheid en gezondheid opnemen in de Aanvullingswetten (34986, nr. 29);
- de motie-Kops over het uitsluiten van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën (34986, nr. 30);
- de motie-Bisschop c.s. over een onafhankelijke mkb-toets (34986, nr. 31);
- de motie-Bisschop over een werkgroep van onafhankelijke experts voor het beoordelen van regelingen voor schadevergoedingen (34986, nr. 32);
- de motie-Van Eijs over het standstillbeginsel van toepassing verklaren op omgevingswaarden (34986, nr. 34).

(Zie vergadering van 19 februari 2019.)

De **voorzitter**:
De motie-Smeulders/Van Eijs (34986, nr. 24) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met de invoering van de Omgevingswet decentrale overheden meer afwegings- en beoordelingsruimte krijgen ten aanzien van de fysieke leefomgeving;

overwegende dat economische voordelen van een activiteit voor een gemeente vaak sneller en duidelijker zichtbaar zijn dan milieu- en gezondheidseffecten op de langere termijn;

overwegende dat dit ertoe kan leiden dat zogenaamde "zachte" waarden het onderspit delven door het ontbreken van duidelijke kaders vanuit de rijksoverheid voor het afwegen van verschillende belangen;

overwegende dat onder andere de Gezondheidsraad aangeeft dat de rijksoverheid een actieve rol zou moeten spelen in het ontwikkelen van methoden om zogenaamde "zachte" waarden te kwantificeren;

verzoekt de regering om in samenspraak met decentrale overheden een methode te ontwikkelen die decentrale overheden helpt bij het maken van integrale afwegingen, waarbij ook waarden die niet direct in economische waarden te vertalen zijn, zoals milieu, gezondheid en klimaat, op een evenwichtige manier worden meegenomen, en de Kamer over de uitkomsten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 57, was nr. 24 (34986).

De **voorzitter**:
De motie-Smeulders/Van Gerven (34986, nr. 25) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat ons landschap behoort tot het belangrijkste erfgoed dat we bezitten en van essentieel belang is voor onze culturele identiteit en ons welzijn;

overwegende dat het landschapsbeleid tot de autonome taak van bestuursorganen behoort;

overwegende dat op dit moment zowel Rijk, decentrale overheden en intermediaire organisaties gegevens verzamelen over de kwaliteit van het landschap;

overwegende dat het van belang is dat de kwaliteit van ons landschap op een voldoende coherente wijze wordt gemonitord;

overwegende dat het College van Rijksadviseurs heeft geconstateerd dat de monitoring van landschappelijke kwaliteit voor verbetering vatbaar is;

verzoekt de regering in overleg te treden met decentrale overheden om samen te bezien of bestaande gegevens over landschappelijke kwaliteit op een meer uniforme wijze kunnen worden ontsloten en de Kamer hierover voor eind 2019 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 58, was nr. 25 (34986).

De **voorzitter**:
De motie-Bisschop c.s. (34986, nr. 31) is in die zin gewijzigd dat zij thans is ondertekend door de leden Bisschop, Ronnes en Laan-Geselschap. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 59, was nr. 31 (34986).

De **voorzitter**:
De motie-Van Eijs (34986, nr. 34) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er voldoende ruimtelijke gebieden zijn waarin de lucht-, bodem- en waterkwaliteit ruim, ver boven de wettelijke ondergrens ligt;

constaterende dat het standstillbeginsel inhoudt dat de milieusituatie van een bepaald gebied niet verslechtert ook wanneer zich nieuwe afwijkingen in dat gebied voordoen;

constaterende dat in het huidig recht het standstillbeginsel is gecodificeerd in artikel 5.2, lid 3 van de Wet Milieubeheer, dat gaat over milieukwaliteitseisen en niet is overgenomen in de Omgevingswet;

van mening dat de nieuwe Omgevingswet er niet toe mag leiden dat de bestaande milieusituatie per saldo verslechtert;

verzoekt de regering om in de verdere uitwerking van de Omgevingswet het standstillprincipe als uitgangspunt te blijven hanteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 60, was nr. 34 (34986).

Ik stel vast dat wij nu over de gewijzigde moties kunnen stemmen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Smeulders/Van Eijs (34986, nr. 57, was nr. 24).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP en de ChristenUnie voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Smeulders/Van Gerven (34986, nr. 58, was nr. 25).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66 en de ChristenUnie voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Ronnes c.s. (34986, nr. 26).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (34986, nr. 27).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (34986, nr. 28).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (34986, nr. 29).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kops (34986, nr. 30).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de PVV en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Bisschop c.s. (34986, nr. 59, was nr. 31).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK, 50PLUS, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Bisschop (34986, nr. 32).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, de SGP en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van Eijs (34986, nr. 60, was nr. 34).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66 en de ChristenUnie voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Tekst Omgevingswet waarin de in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorgestelde wijzigingen (zie hoofdstuk 1 van het wetsvoorstel) zijn verwerkt

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

AFDELING 1.1 BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

1. De bijlage bij deze wet bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.
2. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in een bijlage bij een algemene maatregel van bestuur op grond van deze wet zijn ook van toepassing op een ministeriële regeling op grond van deze wet, tenzij in die regeling anders is bepaald.

AFDELING 1.2 TOEPASSINGSGEBIED EN DOELEN

Artikel 1.2 (fysieke leefomgeving)

1. Deze wet gaat over:
a. de fysieke leefomgeving, en
b. activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.
2. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:
a. bouwwerken,
b. infrastructuur,
c. watersystemen,
d. water,
e. bodem,
f. lucht,
g. landschappen,
h. natuur,
i. cultureel erfgoed,
j. werelderfgoed.
3. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:
a. het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
b. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
c. activiteiten waardoor emissies, hinder of risico’s worden veroorzaakt,
d. het nalaten van activiteiten.
4. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Artikel 1.4 (verhouding tot andere wetgeving)

Deze wet is niet van toepassing op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld, tenzij uit de bepalingen van deze wet anders blijkt.

Artikel 1.5 (toepassing in de exclusieve economische zone en internationaal)

1. Deze wet is van toepassing in de exclusieve economische zone, met uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en b, en tweede lid, aanhef en onder a.
2. Een op grond van deze wet bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling gestelde regel is van toepassing in de exclusieve economische zone als dat bij die regel is bepaald.
3. Een bij of krachtens deze wet gestelde regel over stortingsactiviteiten op zee is ook van toepassing op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de exclusieve economische zone bevinden.

AFDELING 1.3 ZORG VOOR DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Artikel 1.6 (zorgplicht voor een ieder)

Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.7 (activiteit met nadelige gevolgen)

Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Artikel 1.7a (verbod activiteit met aanzienlijke nadelige gevolgen)

1. Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de toepassing van het eerste lid uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing strekt in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht en heeft betrekking op:
a. de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving,
b. de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is.

Artikel 1.8 (verhouding tot specifieke regels)

1. Aan de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 1.6 en 1.7, wordt in ieder geval voldaan, voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet, en die regels worden nageleefd.
2. Artikel 1.7a is niet van toepassing voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet.

HOOFDSTUK 2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN BESTUURSORGANEN

AFDELING 2.1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2.1 (uitoefening taken en bevoegdheden)

1. Een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk of, met inachtneming van de Waterschapswet, van een waterschap oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.
2. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.
3. Bij de op grond van deze wet gestelde regels kan de toepassing van het eerste en tweede lid worden uitgewerkt of begrensd. Deze uitwerking of begrenzing kan in ieder geval betrekking hebben op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. het beschermen van het milieu,
d. het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,
e. het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
f. het behoud van cultureel erfgoed,
g. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
h. de natuurbescherming,
i. het tegengaan van klimaatverandering,
j. de kwaliteit van bouwwerken,
k. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
l. het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,
m. het beheer van infrastructuur,
n. het beheer van watersystemen,
o. het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,
p. het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
q. het beheer van natuurgebieden,
r. het gebruik van bouwwerken,
s. het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen.
4. Onverminderd het derde lid wordt bij ***het stellen van regels met het oog op een*** evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Artikel 2.2 (afstemming en samenwerking)

1. Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zonodig met deze andere bestuursorganen af.
2. Bestuursorganen kunnen taken en bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen. Daarbij wordt niet voorzien in een overdracht van taken of bevoegdheden.
3. Een bestuursorgaan treedt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitoefening van zijn eigen taken en bevoegdheden.

Artikel 2.3 (algemene criteria verdeling van taken en bevoegdheden)

1. De uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet wordt overgelaten aan de bestuursorganen van een gemeente, tenzij daarover andere regels zijn gesteld.
2. Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.
3. Een bestuursorgaan van het Rijk oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:
a. met het oog op een nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of
b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.
4. Bestuursorganen van het Rijk oefenen ook de taken en bevoegdheden uit voor het niet provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied.

AFDELING 2.2 OMGEVINGSPLAN, WATERSCHAPSVERORDENING EN OMGEVINGSVERORDENING

Artikel 2.4 (omgevingsplan)

De gemeenteraad stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.5 (waterschapsverordening)

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt één waterschapsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.6 (omgevingsverordening)

Provinciale staten stellen één omgevingsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.7 (verplicht opnemen en uitsluiten van decentrale regels)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

Artikel 2.8 (delegatie)

De gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap respectievelijk gedeputeerde staten.

AFDELING 2.3 OMGEVINGSWAARDEN

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.9 (omgevingswaarden)

1. Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op de doelen van de wet.
2. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:

a. de gewenste staat of kwaliteit,
b. de toelaatbare belasting door activiteiten,
c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.
3. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

Artikel 2.10 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden en onderbouwing)

1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald:
a. of deze waarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,
b. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.
2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onder a, moet zijn voldaan.
3. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

§ 2.3.2 Omgevingswaarden gemeente

Artikel 2.11 (omgevingswaarden gemeente)

1. Bij omgevingsplan kunnen omgevingswaarden worden vastgesteld.
2. Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening of de maatregel anders is bepaald.

§ 2.3.3 Omgevingswaarden provincie

Artikel 2.12 (omgevingswaarden provincie)

1. Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.
2. Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.

Artikel 2.13 (verplichte omgevingswaarden provincie voor watersystemen)

1. Bij omgevingsverordening worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
a. de veiligheid van bij de verordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij het Rijk in beheer zijn,
b. de gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de verordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht.
2. Bij of krachtens de verordening worden voor de toepassing van het eerste lid, onder a, voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over de vaststelling van het waterkerend vermogen van de daar bedoelde waterkeringen.

§ 2.3.4 Omgevingswaarden Rijk

Artikel 2.14 (omgevingswaarden Rijk)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.

Artikel 2.15 (verplichte omgevingswaarden Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu en het beheer van natuurlijke hulpbronnen in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
a. de kwaliteit van de buitenlucht, waaronder de depositie en concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ook in verband met de blootstelling van de mens aan die stoffen, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,
b. de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen en de chemische kwaliteit en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, ter uitvoering van de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn en de richtlijn prioritaire stoffen,
c. de kwaliteit van zwemwater, ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn,
d. de veiligheid van primaire waterkeringen,
e. de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk.
2. Bij ministeriële regeling worden voor de toepassing van het eerste lid, onder d en e, voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte van de waterkering.
3. De nadere regels, bedoeld in het tweede lid, worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.
AFDELING 2.4 TOEDELING VAN TAKEN EN AANWIJZING VAN LOCATIES

§ 2.4.1 Toedeling van specifieke taken aan gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk

Artikel 2.16 (gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het gemeentebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
a. op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer:
1°. de doelmatige inzameling van afvloeiend hemelwater, voor zover de houder het afvloeiend hemelwater redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen, en het transport en de verwerking daarvan,
2°. het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.17, 2.18 of 2.19 tot de taak van een waterschap, een provincie of het Rijk behoort,
3°. de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater,
4°. het beheer van watersystemen, voor zover toegedeeld bij omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid,
5°. de zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen waarin toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid,
b. het behoeden van de staat en werking van openbare wegen, voor zover niet in beheer bij een waterschap, een provincie of het Rijk, voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen.
2. Op grond van het eerste lid, onder a, onder 3°, wordt stedelijk afvalwater ingezameld en getransporteerd naar een zuiveringtechnisch werk als dat vrijkomt:
a. op de percelen, gelegen binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van ten minste tweeduizend inwonerequivalenten als bedoeld in de richtlijn stedelijk afvalwater wordt geloosd, door middel van een openbaar vuilwaterriool,
b. op andere percelen, voor zover dit doelmatig kan worden uitgevoerd door middel van een openbaar vuilwaterriool.
3. In plaats van een openbaar vuilwaterriool en een zuiveringtechnisch werk kunnen andere passende systemen in beheer bij een gemeente, een waterschap of een rechtspersoon die door een

gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, als daarmee hetzelfde niveau van het beschermen van het milieu wordt bereikt.

Artikel 2.17 (waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het waterschapsbestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
a. op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer:
1°. het beheer van watersystemen, voor zover aan het waterschap toegedeeld bij provinciale verordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid,
2°. de zuivering van stedelijk afvalwater, gebracht in een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringtechnisch werk,
b. het behoeden van de staat en werking van openbare wegen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen, voor zover het beheer van die wegen bij provinciale verordening is toegedeeld aan het waterschap.
2. Het waterschapsbestuur kan een andere rechtspersoon belasten met de exploitatie van een zuiveringtechnisch werk.
3. Het waterschapsbestuur en het gemeentebestuur kunnen, in afwijking van het eerste lid, bij gezamenlijk besluit bepalen dat de zuiveringstaak, bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 2°, tot de taak van de gemeente behoort, als dat doelmatiger is voor de zuivering van het stedelijk afvalwater.

Artikel 2.18 (provinciale taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het provinciebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
a. met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid: de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen,
b. het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden,
c. het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water,
d. op het gebied van het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer:
1°. het beheer van watersystemen, voor zover dat aan de provincie is toegedeeld bij omgevingsverordening als bedoeld in het tweede lid of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid,
2°. het houden van toezicht op het beheer van watersystemen voor zover dat is toegedeeld aan de waterschappen, met uitzondering van het beheer van primaire waterkeringen,
3°. het beheer van de zwemwaterkwaliteit, in ieder geval door het nemen van beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn, voor zover deze taak niet op grond van artikel 2.16, 2.17 of 2.19 berust bij een gemeente, een waterschap of het Rijk,
e. het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur:
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
2°. lokale spoorweginfrastructuur,
3°. wegen in beheer bij de provincie.
2. Bij provinciale verordening wordt, met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet, het beheer van regionale wateren toegedeeld aan waterschappen. Bij omgevingsverordening kan:
a. het beheer van regionale wateren worden toegedeeld aan andere openbare lichamen,
b. het beheer van vaarwegen worden toegedeeld aan waterschappen.
3. In afwijking van het eerste lid berust de taak, bedoeld in het eerste lid, onder e, aanhef en onder 2°, in gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid.

Artikel 2.19 (rijkstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij Onze Minister die het aangaat berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan het Rijk toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de in het tweede tot en met vierde lid genoemde taken.
2. De volgende taken voor watersystemen berusten bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat:
a. het beheer van rijkswateren,
b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn, voor zover dat volgens die minister nodig is om te voldoen aan een omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d,
c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam,
d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.
3. De volgende taken voor infrastructuur en andere voorzieningen berusten bij Onze daarbij genoemde Minister:
a. bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat: het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur:
1°. de luchthaven Schiphol en overige burgerluchthavens van nationale betekenis,
2°. hoofdspoorweginfrastructuur en bijzondere spoorweginfrastructuur,
3°. wegen in beheer bij het Rijk,
4°. communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten luchthavens als bedoeld onder 1°,
b. bij Onze Minister van Defensie: het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur of andere voorzieningen voor defensie en de nationale veiligheid voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur of andere voorzieningen:
1°. militaire luchthavens,
2°. laagvliegroutes voor jacht- en transportvliegtuigen,
3°. militaire terreinen,
4°. munitieopslagplaatsen,
5°. radarstations en zend- en ontvangstinstallaties buiten militaire luchthavens.
4. Bij Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties berust de taak van het houden van toezicht op de uitoefening van taken door een waterschap voor het digitaal stelsel, bedoeld in afdeling 20.5.

§ 2.4.2 Aanwijzing van locaties

Artikel 2.20 (aanwijzing en begrenzing van rijkswateren)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan aangewezen die behoren tot de rijkswateren.
2. Bij ministeriële regeling worden de oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die behoren tot de rijkswateren geometrisch begrensd.
3. Bij ministeriële regeling kunnen rijkswateren worden aangewezen waarvan het beheer, in afwijking van het eerste lid, geheel of gedeeltelijk berust bij daarbij aangegeven niet tot het Rijk behorende openbare lichamen.

Artikel 2.21 (grondslag aanwijzing en begrenzing van andere locaties)

1. Bij ministeriële regeling kunnen voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, andere locaties dan bedoeld in artikel 2.20 worden aangewezen en geometrisch begrensd.
2. Op grond van het eerste lid worden in ieder geval de volgende locaties aangewezen:

a. de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, met inbegrip van de toedeling van grondwaterlichamen aan die stroomgebiedsdistricten, bedoeld in de kaderrichtlijn water,
b. de zones en agglomeraties, bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai, de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht.

Artikel 2.21a (aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden)

1. Op grond van artikel 2.21, eerste lid, worden in ieder geval aangewezen en geometrisch begrensd de beperkingengebieden met betrekking tot:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. waterstaatswerken in beheer bij het Rijk,
c. hoofdspoorweginfrastructuur,
d. installaties in een waterstaatswerk, anders dan mijnbouwinstallaties.
2. Zolang geen toepassing is gegeven aan het eerste lid, bestaan de beperkingengebieden uit de locatie van het werk of object waarvoor het beperkingengebied wordt aangewezen en de locaties die binnen een bij algemene maatregel van bestuur bepaalde afstand rond dat werk of object liggen.
3. Het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk bestaat uit de mijnbouwinstallatie en de locaties die binnen een bij algemene maatregel van bestuur, in overeenstemming met artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid, bepaalde afstand rond die installatie liggen.

AFDELING 2.5 INSTRUCTIEREGELS EN INSTRUCTIES

§ 2.5.1 Doorwerking van beleid door instructieregels

Artikel 2.22 (grondslag algemene instructieregels provincie)

1. Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, regels worden gesteld over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen om te voldoen aan bij omgevingsverordening vastgestelde omgevingswaarden of voor het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving.
2. In plaats van provinciale staten kunnen gedeputeerde staten in de omgevingsverordening regels stellen over :
a. de geometrische begrenzing van locaties of concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de regel ziet, of
b. uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften.

Artikel 2.23 (inhoud instructieregels provincie)

1. Regels op grond van artikel 2.22 kunnen alleen worden gesteld over:
a. de inhoud of motivering van:
1°. een programma van gedeputeerde staten als bedoeld in de artikelen 3.4 en 3.8 of een programma als bedoeld in artikel 3.6, 3.7 of paragraaf 3.2.4 dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,
2°. een omgevingsplan of waterschapsverordening,
3°. een maatwerkvoorschrift,
4°. een projectbesluit van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van het waterschap,
5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde lid,
6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41, die of dat niet door een bestuursorgaan van het Rijk wordt vastgesteld,
b. de uitoefening van een taak als bedoeld in artikel 2.16, 2.17 of 2.18.

2. De regels kunnen dienen ter uitvoering van een programma van gedeputeerde staten als bedoeld in paragraaf 3.2.4.
3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan of waterschapsverordening kunnen alleen worden gesteld over:
a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3,
b. in een omgevingsplan opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,
c. op te nemen of opgenomen regels:
1°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,
2°. als bedoeld in artikel 4.6,
3°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.
4. Bij de regels kan een termijn worden gesteld waarbinnen uitvoering moet zijn gegeven aan de regels.
5. Bij de regels wordt bepaald in welke gevallen en onder welke voorwaarden van de regels kan worden afgeweken als de toepassing van de regels niet toereikend is voor, of in de weg staat aan, het bereiken van de doelen van de wet.

Artikel 2.24 (grondslag algemene instructieregels Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, regels worden gesteld over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen om te voldoen aan bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde omgevingswaarden of voor het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen de regels bij ministeriële regeling worden gesteld als deze inhouden:
a. de aanwijzing of begrenzing van een locatie of anderszins de geometrische begrenzing of concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de regel ziet, of
b. uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften.

Artikel 2.25 (inhoud instructieregels Rijk)

1. Regels op grond van artikel 2.24 kunnen alleen worden gesteld over:
a. de inhoud of motivering van:
1°. een programma als bedoeld in paragraaf 3.2.2 of 3.2.4,
2°. een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening,
3°. een maatwerkvoorschrift,
4°. een projectbesluit,
5°. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid,
6°. een legger, met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.39 of 2.41,
7°. een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14,
8°. een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 20.2, vierde lid,
b. de uitoefening van een taak als bedoeld in paragraaf 2.4.1 of de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.38.
2. De regels kunnen dienen ter uitvoering van een programma van Onze Minister die het aangaat als bedoeld in paragraaf 3.2.4.
3. Regels over de inhoud of motivering van een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen alleen worden gesteld over:
a. de uitoefening van taken als bedoeld in paragraaf 2.4.1, waaronder regels over op te nemen of opgenomen omgevingswaarden, omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4,

b. in een omgevingsplan of omgevingsverordening opgenomen andere dan onder a bedoelde omgevingswaarden,
c. op te nemen of opgenomen regels:
1°. in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22, 5.19, eerste lid, of 5.34, derde lid, onder c, onder 1°,
2°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid,
3°. in een omgevingsplan over bouwactiviteiten,
4°. in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 16.55, vierde lid,
5°. als bedoeld in artikel 4.6,
6°. over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2 en gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6.
4. Bij de regels kan een termijn worden gesteld waarbinnen uitvoering moet zijn gegeven aan de regels.
5. Bij de regels wordt bepaald in welke gevallen en onder welke voorwaarden van de regels kan worden afgeweken als de toepassing van de regels niet toereikend is voor, of in de weg staat aan, het bereiken van de doelen van de wet.
6. Onverminderd het derde lid, onder c, kunnen de regels over een omgevingsverordening inhouden dat bij die verordening:
a. afwijkende regels kunnen worden gesteld,
b. nadere regels worden of kunnen worden gesteld.

Artikel 2.26 (verplichte instructieregels Rijk programma's)

1. Regels op grond van artikel 2.24 worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu, de natuurbescherming en het beheer van watersystemen en natuurgebieden in ieder geval gesteld over programma's als bedoeld in paragraaf 3.2.2 die voortvloeien uit internationaalrechtelijke verplichtingen.
2. De regels strekken mede ter voorkoming of beperking van achteruitgang van de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
3. De regels strekken in ieder geval tot uitvoering van de:
a. grondwaterrichtlijn,
b. habitatrichtlijn,
c. kaderrichtlijn mariene strategie,
d. kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
e. kaderrichtlijn water,
f. nec-richtlijn,
g. richtlijn luchtkwaliteit,
h. richtlijn omgevingslawaai,
i. richtlijn overstromingsrisico's,
j. vogelrichtlijn.

Artikel 2.27 (verplichte instructieregels Rijk omgevingsverordening)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over omgevingsverordeningen met het oog op:
a. het behoud van cultureel erfgoed,
b. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed, in ieder geval ter uitvoering van het Werelderfgoedverdrag,
c. het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, met betrekking tot het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden,
d. het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu, het beheer van natuurlijke hulpbronnen en het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening, met betrekking tot het beschermen van de kwaliteit van regionale wateren waaruit water voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water wordt gewonnen, in ieder geval ter uitvoering van de kaderrichtlijn water,

e. het behoeden van de staat en werking van:
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
2°. lokale spoorweginfrastructuur buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en voor zover voor die infrastructuur geen toepassing is gegeven aan artikel 4, derde lid, van de Wet lokaal spoor,
voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur.

Artikel 2.28 (verplichte instructieregels Rijk omgevingsplan en projectbesluit)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten met het oog op:
a. het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten, in ieder geval ter uitvoering van het verdrag van Granada en het verdrag van Valletta,
b. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed, in ieder geval ter uitvoering van het werelderfgoedverdrag,
c. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, met betrekking tot de externe veiligheidsrisico's van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen, in ieder geval ter uitvoering van de Seveso-richtlijn,
d. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen,
e. het behoeden van de staat en werking van de infrastructuur of voorzieningen, bedoeld in artikel 2.19, derde lid, onder a, onder 4°, en onder b, onder 2° tot en met 5°, voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur of voorzieningen,
f. het behoeden van de staat en werking van lokale spoorweginfrastructuur binnen de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur,
g. het bij nieuwe ontwikkelingen bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen,
h. het uitsluiten van het gebruik van locaties op de Waddeneilanden en in de Waddenzee voor een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen.

Artikel 2.29 (verplichte instructieregels Rijk omgevingsplan en projectbesluit voor luchthavens)

1. Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid rond luchthavens, het behoeden van de staat en werking van luchthavens en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in de directe omgeving daarvan. De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van het verdrag van Chicago.
2. De regels gaan in ieder geval over:
a. het in het omgevingsplan of projectbesluit opnemen van het luchthavengebied behorend bij:
1°. de luchthaven Schiphol,
2°. de overige burgerluchthavens van nationale betekenis waarvoor een luchthavenbesluit geldt,
3°. de militaire luchthavens waarvoor een luchthavenbesluit geldt,
b. de functie en ***activiteiten*** binnen het luchthavengebied, bedoeld onder a, voor zover die regels nodig zijn voor het gebruik van het gebied als luchthaven,
c. het in het omgevingsplan of projectbesluit opnemen van het beperkingengebied behorend bij de luchthavens, bedoeld onder a, en het beperkingengebied, bedoeld in artikel 8a.54 in samenhang met artikel 8a.55 van de Wet luchtvaart, behorend bij buitenlandse luchthavens,
d. de beperkingen voor de functie en ***activiteiten*** binnen het beperkingengebied, bedoeld onder c, voor zover die ***regels*** nodig zijn met het oog op de vliegveiligheid of in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting veroorzaakt door het luchthavenluchtverkeer.
3. In afwijking van artikel 2.25, eerste en derde lid, kunnen de regels over burgerluchthavens van regionale betekenis waarvoor een luchthavenbesluit geldt ook een opdracht bevatten tot het in het

luchthavenbesluit overnemen van die regels of het in het luchthavenbesluit stellen van nadere regels.

Artikel 2.30 (verplichte instructieregels Rijk zwemlocaties)

Regels op grond van artikel 2.24 worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid in ieder geval gesteld over:
a. de aanwijzing van zwemlocaties ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn,
b. de uitoefening van de taken voor zwemlocaties, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder d, onder 3°, en de bevoegdheid, bedoeld in artikel 2.38,
c. de vaststelling door gedeputeerde staten van het badseizoen, bedoeld in artikel 2, onder 6, van de zwemwaterrichtlijn.

Artikel 2.31 (verplichte instructieregels Rijk stedelijk afvalwater)

1. Regels op grond van artikel 2.24 worden met het oog op het beschermen van de gezondheid en het beheer van watersystemen in ieder geval gesteld over het ontwerp, de bouw en het onderhoud van openbare vuilwaterriolen.
2. De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn stedelijk afvalwater.

Artikel 2.32 (ontheffing instructieregels)

1. Bij een regel op grond van artikel 2.22, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap, ontheffing kunnen verlenen van die regel.
2. Bij een regel op grond van artikel 2.24, eerste lid, kan worden bepaald dat Onze Minister die het aangaat, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente, waterschap of provincie, ontheffing kan verlenen van die regel. Bij de regel kan worden bepaald dat voor het besluit tot het verlenen van een ontheffing overeenstemming is vereist met Onze Minister die het aangaat of Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
3. Bij een regel op grond van artikel 2.24, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap, ontheffing kunnen verlenen van die regel, als de aanwijzing of begrenzing van een locatie waarop die regel ziet, wordt bepaald in een besluit van een bestuursorgaan van de provincie.
4. Als bij een regel als bedoeld in artikel 2.25, zesde lid, is bepaald dat bij omgevingsverordening van een regel kan worden afgeweken of nadere regels worden of kunnen worden gesteld, kan daarbij ook worden bepaald dat gedeputeerde staten op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap ontheffing kunnen verlenen van die regel of nadere regels.
5. Een ontheffing wordt alleen verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd.
6. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. In de ontheffing kan worden bepaald dat deze geldt voor een daarbij gestelde termijn.

§ 2.5.2 Doorwerking van beleid door instructies

Artikel 2.33 (grondslag instructie provincie)

1. Gedeputeerde staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, de gemeenteraad of het waterschapsbestuur waarvan het beheergebied geheel of grotendeels in de

betrokken provincie is gelegen een instructie geven over de uitoefening van een taak of bevoegdheid.
2. Een instructie kan alleen worden gegeven aan:
a. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
b. het waterschapsbestuur, als dat nodig is voor een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer,
c. het dagelijks bestuur van het waterschap over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
3. Op het geven van een instructie is artikel 2.23, tweede en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Een instructie kan niet worden gegeven als toepassing kan worden gegeven aan:
a. artikel 124, 124a of 273a van de Gemeentewet, of
b. artikel 156, eerste lid, van de Waterschapswet.

Artikel 2.34 (grondslag instructie Rijk)

1. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, een instructie geven aan het provinciebestuur, het gemeentebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid.
2. Een instructie kan alleen worden gegeven aan:
a. provinciale staten over het stellen van regels in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.22 of 4.1, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
b. gedeputeerde staten over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
c. de gemeenteraad over het stellen van regels in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
d. het dagelijks bestuur van het waterschap over een projectbesluit, als dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
3. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een instructie geven aan het provinciebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op het gebied van het beheer van watersystemen of het waterketenbeheer, als dat nodig is voor een samenhangend en doelmatig waterbeheer.
4. In aanvulling op het tweede lid kan Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een instructie geven aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan ***voor*** een locatie ***opnemen*** van de functie***-aanduiding*** rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en ***tot het*** daarbij bepalen dat wordt voorzien in het beschermen ***van het stads- en dorpsgezicht*** , als dat nodig is voor het behoud van cultureel erfgoed.
5. Op het geven van een instructie is artikel 2.25, tweede en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.
6. Een instructie kan niet worden gegeven als toepassing kan worden gegeven aan:
a. artikel 124a, 124b of 268 van de Gemeentewet,
b. artikel 121 of 261 van de Provinciewet, of
c. de Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten.

Artikel 2.35 (toepassing instructie)

1. Een instructie kan niet worden gegeven als deze is bedoeld voor herhaalde uitvoering door verschillende bestuursorganen.
2. Een instructie met het oog op een belang als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, onder a, of derde lid, onder a, kan alleen worden gegeven als het belang is aangegeven in een door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk openbaar gemaakt document.

§ 2.5.3 Indeplaatstreding en vernietiging waterschapsbeslissingen

Artikel 2.36 (bevoegdheid tot indeplaatstreding)

1. Gedeputeerde staten kunnen namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.33,
b. een bij of krachtens afdeling 18.3 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens die afdeling gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht.
2. Onze Minister die het aangaat kan namens het waterschapsbestuur en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde als het waterschapsbestuur:
a. niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.34,
b. een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens hoofdstuk 18 gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht,
c. niet of niet naar behoren uitvoering geeft aan een op grond van afdeling 20.5 opgedragen taak.
3. Op de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, zijn de artikelen 121, tweede en vierde lid, en 121a tot en met 121e van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.37 (vernietiging waterschapsbeslissingen door het Rijk)

1. Een besluit of een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg van het waterschapsbestuur kan bij koninklijk besluit worden vernietigd als het besluit of de beslissing is genomen in strijd met:
a. een regel op grond van artikel 2.24 of een instructie op grond van artikel 2.34,
b. het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 18.
2. Op een vernietiging zijn de artikelen 266 tot en met 274a van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing. Op de vernietiging van een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg zijn de afdelingen 10.2.2 en 10.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Afdeling 2.6 Bijzondere beheertaken en –bevoegdheden

Artikel 2.38 (zwemverbod en negatief zwemadvies)

Gedeputeerde staten zijn bevoegd voor oppervlaktewaterlichamen een negatief zwemadvies te geven of een zwemverbod in te stellen met het oog op het waarborgen van de veiligheid of het beschermen van de gezondheid.

Artikel 2.39 (legger)

1. De beheerder van waterstaatswerken stelt een legger vast, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op waterstaatswerken die op grond van artikel 2.18, tweede lid, of 2.20, derde lid, in beheer zijn bij een ander openbaar lichaam dan een waterschap of het Rijk.
3. Als bijlage bij de legger wordt voor primaire waterkeringen of waterkeringen waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onder a, of 2.15, eerste lid onder e, een technisch beheerregister opgenomen, waarin de voor het behoud van het waterkerend vermogen kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven.
4. Bij of krachtens omgevingsverordening of, voor waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, algemene maatregel van bestuur, kan vrijstelling worden verleend van de in het eerste lid

bedoelde verplichtingen voor waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen, of die geringe afmetingen hebben.

Artikel 2.40 (toegangsverbod waterstaatswerken en wegen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan de toegang tot een waterstaatswerk of een weg in beheer bij het Rijk beperken of verbieden door dat ter plaatse, of op een andere geschikte wijze, bekend te maken.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik door het openbaar verkeer.

Artikel 2.41 (peilbesluit)

1. Het waterschapsbestuur of het bevoegde bestuursorgaan van een ander openbaar lichaam waarbij op grond van artikel 2.18, tweede lid, watersystemen in beheer zijn, stelt een of meer peilbesluiten vast voor de bij omgevingsverordening aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan die deel uitmaken van die watersystemen.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt een of meer peilbesluiten vast voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan, die behoren tot de rijkswateren.
3. Een peilbesluit voorziet in de vaststelling van waterstanden of bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren, die gedurende daarbij aangegeven perioden of omstandigheden zoveel mogelijk in stand worden gehouden.

Artikel 2.42 (rangorde bij waterschaarste)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de rangorde van maatschappelijke en ecologische behoeften vastgesteld, die bij waterschaarste of dreigende waterschaarste bepalend is voor de verdeling van het beschikbare oppervlaktewater.
2. Bij of krachtens de maatregel en, als dat bij de maatregel is bepaald, bij omgevingsverordening kunnen nadere regels over de rangorde worden gesteld. Bij die regels kan de rangorde van overeenkomstige toepassing worden verklaard op het beschikbare grondwater.

HOOFDSTUK 3 OMGEVINGSVISIES EN PROGRAMMA'S

AFDELING 3.1 OMGEVINGSVISIES

Artikel 3.1 (vaststellen omgevingsvisie)

1. De gemeenteraad stelt een gemeentelijke omgevingsvisie vast.
2. Provinciale staten stellen een provinciale omgevingsvisie vast.
3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, een nationale omgevingsvisie vast.

Artikel 3.2 (inhoud omgevingsvisie)

Een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:
a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Artikel 3.3 (doorwerking beginselen)

In een omgevingsvisie wordt rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

AFDELING 3.2 PROGRAMMA'S

§ 3.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.4 (vaststellen programma)

Het college van burgemeester en wethouders, het algemeen bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister die het aangaat kunnen programma's vaststellen.

Artikel 3.5 (inhoud programma)

Een programma bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving:
a. een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan,
b. maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

§ 3.2.2 Verplichte programma's

Artikel 3.6 (verplichte programma's gemeente)

1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, gelegen in een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen agglomeratie als bedoeld in artikel 3, onder k, van de richtlijn omgevingslawaai, stelt het actieplan, bedoeld in artikel 8 van die richtlijn, vast voor de volgende geluidbronnen:
a. wegen en daarin gelegen spoorwegen,
b. andere spoorwegen,
c. luchthavens,

d. een activiteit of een samenstel van activiteiten, waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of 2.24, eerste lid, of paragraaf 4.1.1 voor de geluidbelasting is gesteld.
2. Het actieplan wordt vastgesteld aan de hand van de voor die geluidbronnen op grond van artikel 20.17 vastgestelde geluidbelastingkaarten.

Artikel 3.7 (verplichte programma's waterschap)
Het algemeen bestuur van het waterschap stelt voor de watersystemen die bij het waterschap in beheer zijn een waterbeheerprogramma vast, waarbij het rekening houdt met het regionale waterprogramma voor die watersystemen, voor zover het gaat om de onderdelen die uitvoering geven aan de richtlijnen, genoemd in artikel 3.8, tweede lid.

Artikel 3.8 (verplichte programma's provincie)

1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:
a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om wegen in beheer bij het Rijk,
b. belangrijke spoorwegen als bedoeld in artikel 3, onder o, van die richtlijn, voor zover het niet gaat om spoorwegen als bedoeld in de artikelen 3.6, eerste lid, onder b, en 3.9, eerste lid, onder b, onder 2°,
c. burgerluchthavens van regionale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.
2. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de grondwaterrichtlijn, de kaderrichtlijn water, de richtlijn overstromingsrisico's, de zwemwaterrichtlijn en andere Europese richtlijnen over water regionale waterprogramma's vast.
3. Gedeputeerde staten van de provincie waarin een Natura 2000-gebied ligt of, als dat gebied in meer dan een provincie ligt, gedeputeerde staten van de provincie waarin dat gebied grotendeels ligt, stellen voor dat gebied een beheerplan vast.

Artikel 3.9 (verplichte programma's Rijk)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt de volgende programma's vast:
a. een nationaal nec-programma als bedoeld in artikel 6 van de nec-richtlijn,
b. ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan voor de volgende geluidbronnen:
1°. wegen in beheer bij het Rijk,
2°. hoofdspoorwegen,
3°. de luchthaven Schiphol en de overige burgerluchthavens van nationale betekenis, als het gaat om belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, de volgende programma's vast:
a. de stroomgebiedsbeheerplannen, bedoeld in artikel 13 van de kaderrichtlijn water, voor de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems,
b. de overstromingsrisicobeheerplannen, bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, voor de stroomgebiedsdistricten, genoemd onder a,
c. een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onder b, van de kaderrichtlijn mariene strategie, d. een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 4 van de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
e. een nationaal waterprogramma.
3. Het beheerplan voor een Natura 2000-gebied dat geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt in afwijking van artikel 3.8, derde lid, voor dat gebied of dat gedeelte vastgesteld door:
a. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, als dat gebied of dat gedeelte een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk is,
b. Onze Minister van Defensie, als dat gebied of dat gedeelte een militair terrein is,

c. Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, in andere dan de onder a en b bedoelde gevallen.

Artikel 3.10 (verplicht programma bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarde)

1. Als aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde, stelt het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar dat het geval is een programma vast, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde.
2. In afwijking van het eerste lid:
a. stelt het algemeen bestuur van het waterschap of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het programma vast als de omgevingswaarde betrekking heeft op een watersysteem dat bij het waterschap of het Rijk in beheer is,
b. kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening een ander bestuursorgaan worden aangewezen dat het programma vaststelt.

Artikel 3.11 (wijziging met oog op doelbereik)

1. Het bestuursorgaan dat een programma als bedoeld in deze paragraaf heeft vastgesteld, wijzigt dat programma als uit de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, eerste lid, blijkt dat met dat programma niet aan de omgevingswaarde kan worden voldaan.
2. Het programma wordt zo gewijzigd dat binnen een passende termijn aan de omgevingswaarde wordt voldaan.

Artikel 3.12 (uitvoering maatregelen)

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de in de programma's opgenomen maatregelen uitgevoerd moeten worden of operationeel moeten zijn volgens de daarbij te stellen regels.

Artikel 3.13 (gezamenlijke vaststelling programma's)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen worden verplicht om programma's als bedoeld in deze paragraaf gezamenlijk vast te stellen.

§ 3.2.3 Onverplichte programma's

Artikel 3.14 (gemeentelijk rioleringsprogramma)

Het college van burgemeester en wethouders kan ter invulling van de taak, bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 1° tot en met 3°, een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen.

§ 3.2.4 Programmatische aanpak

Artikel 3.15 (toepassingsbereik programmatische aanpak)

1. Deze paragraaf is van toepassing op programma's als bedoeld in het tweede tot en met vierde lid.
2. Bij omgevingsplan kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de gemeente als bedoeld in paragraaf 2.3.2 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor in dat omgevingsplan een regel over

het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is gesteld.
3. Bij omgevingsverordening kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van de provincie als bedoeld in paragraaf 2.3.3 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, 5.19, eerste lid, of 5.30 is gesteld.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.16 worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van het Rijk als bedoeld in paragraaf 2.3.4 of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor een regel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of 5.18 is gesteld.
5. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welk bestuursorgaan een programma kan vaststellen.

Artikel 3.16 (inhoud en werking programmatische aanpak)

1. In een programma wordt aangegeven welke ruimte er, gelet op de omgevingswaarde of de andere doelstelling, in een daarbij aangegeven gebied en periode beschikbaar is voor activiteiten.
2. Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:
a. hoe de omgevingswaarde of de andere doelstelling bij de uitoefening van taken en bevoegdheden wordt betrokken,
b. in voorkomende gevallen, welke daarop betrekking hebbende bepalingen op grond van artikel 2.22, eerste lid, 2.24, eerste lid, 5.18, 5.19, eerste lid, of 5.30, of welke in het omgevingsplan gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

Artikel 3.17 (eisen aan programma bij programmatische aanpak)

1. Het programma bevat in ieder geval een beschrijving van:
a. het gebied waarvoor het programma geldt,
b. de periode waarop het programma betrekking heeft,
c. de omgevingswaarde of de andere doelstelling waarvoor het programma wordt vastgesteld,
d. de toestand van het onderdeel van de fysieke leefomgeving waarvoor het programma wordt vastgesteld,
e. de verwachte ontwikkelingen in het gebied die naar verwachting gevolgen hebben voor het voldoen aan de omgevingswaarde of het bereiken van de andere doelstelling,
f. de activiteiten die naar verwachting tijdens de periode waarop het programma betrekking heeft in het gebied zullen worden verricht, die naar verwachting effect hebben op:
1°. het voldoen aan de omgevingswaarde of het bereiken van de andere doelstelling, of
2°. de wijze waarop de ruimte die, gelet op de omgevingswaarde of de andere doelstelling, beschikbaar is voor activiteiten wordt bepaald en verdeeld,
g. de gevolgen van de ontwikkelingen, bedoeld onder e, en de activiteiten, bedoeld onder f, voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving,
h. de maatregelen die bijdragen aan het voldoen aan de omgevingswaarde of het bereiken van de andere doelstelling, de verwachte gevolgen daarvan voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving en de termijn waarbinnen deze maatregelen worden uitgevoerd.
2. Voor zover de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder h, het wijzigen van de voorschriften van een omgevingsvergunning of het intrekken van een omgevingsvergunning omvatten, kan het programma ook een beschrijving bevatten van het moment waarop en de voorwaarden waaronder daaraan uitvoering kan of moet worden gegeven.

Artikel 3.18 (uitvoeringsplicht bij programmatische aanpak)

1. De bestuursorganen die daarvoor in het programma zijn aangewezen, zorgen voor de uitvoering van de daarin opgenomen maatregelen binnen de daarbij aangegeven termijn.
2. De uitvoeringsplicht geldt alleen:

a. voor zover uit het programma blijkt dat die bestuursorganen met het opnemen van de maatregelen hebben ingestemd, of
b. als deze volgt uit regels en instructies als bedoeld in de artikelen 2.23, eerste lid, onder b, en tweede lid, 2.25, eerste lid, onder b, en tweede lid, 2.33 en 2.34.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op een programma als bedoeld in de artikelen 3.8, derde lid, en 3.9, derde lid.

Artikel 3.19 (wijziging programma bij programmatische aanpak)

1. Het bestuursorgaan dat daarvoor in het programma is aangewezen, kan:
a. in dat programma opgenomen maatregelen, activiteiten of ontwikkelingen ambtshalve wijzigen of vervangen of laten vervallen, en
b. maatregelen, activiteiten of ontwikkelingen aan het programma toevoegen,
als aannemelijk wordt gemaakt dat die wijzigingen per saldo passen binnen, of in ieder geval niet in strijd zijn met, het programma.
2. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 3.18, eerste lid, kunnen verzoeken om een wijziging van het programma. Bij dat verzoek wordt aannemelijk gemaakt dat is voldaan aan het in het eerste lid opgenomen vereiste.
3. Het bestuursorgaan dat een programma heeft vastgesteld, wijzigt dat programma als volgens dat bestuursorgaan uit de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, eerste en tweede lid, blijkt dat artikel 3.16, tweede lid, niet langer in redelijkheid op dat programma van toepassing kan zijn.

HOOFDSTUK 4 ALGEMENE REGELS OVER ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

AFDELING 4.1 ALGEMENE BEPALINGEN VOOR REGELS OVER ACTIVITEITEN

§ 4.1.1 Algemene regels

Artikel 4.1 (decentrale regels over activiteiten)

1. Bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening kunnen met het oog op de doelen van de wet regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.
2. Bij ministeriële regeling kunnen meet- en rekenvoorschriften worden gesteld over activiteiten als bedoeld in het eerste lid.
3. Bij het stellen van de regels in de omgevingsverordening en de ministeriële regeling worden de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, in acht genomen.

Artikel 4.2 (toedeling van functies aan locaties)

1. Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. Bij omgevingsverordening kunnen alleen regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een regel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd.

Artikel 4.3 (grondslag rijksregels)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de volgende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:
a. bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken,
b. milieubelastende activiteiten,
c. lozingsactiviteiten op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
d. wateronttrekkingsactiviteiten,
e. mijnbouwlocatieactiviteiten,
f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een installatie in een waterstaatswerk,
g. het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden,
h. activiteiten die cultureel erfgoed betreffen,
i. activiteiten die werelderfgoed betreffen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met het oog op de doelen van de wet regels worden gesteld over de volgende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:
a. ontgrondingsactiviteiten,
b. stortingsactiviteiten op zee,
c. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. een luchthaven,
2°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg.
3. De regels kunnen bij ministeriële regeling worden gesteld als deze uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften inhouden.
4. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen.

§ 4.1.2 Inhoud

Artikel 4.4 (melding of omgevingsvergunning)

1. Regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen inhouden een verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten.
2. De regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen inhouden een verbod om een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten.

Artikel 4.5 (maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften)

1. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden. Paragraaf 4.3.2 is van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van regels als bedoeld in artikel 4.3.
2. De maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften kunnen afwijken van regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.
3. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kan ook worden bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over een onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.

Artikel 4.6 (maatwerkregels)

1. Bij regels als bedoeld in artikel 4.1 die in de omgevingsverordening zijn opgenomen kan worden bepaald dat in het omgevingsplan of de waterschapsverordening over daarbij aangewezen onderwerpen maatwerkregels kunnen worden gesteld.
2. Bij regels als bedoeld in artikel 4.3 kan worden bepaald dat in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening over daarbij aangewezen onderwerpen maatwerkregels kunnen worden gesteld. Paragraaf 4.3.2 is van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkregels.
3. De maatwerkregels kunnen afwijken van de in de omgevingsverordening gestelde regels of van regels als bedoeld in artikel 4.3, als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.

Artikel 4.7 (gelijkwaardigheid)

1. Als regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen, kan op aanvraag toestemming worden verleend om, in plaats daarvan, een gelijkwaardige maatregel te treffen. Met de gelijkwaardige maatregel wordt ten minste hetzelfde resultaat bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.
2. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kan het treffen van een gelijkwaardige maatregel worden toegestaan zonder voorafgaande toestemming, al dan niet gekoppeld aan een verbod om de maatregel te treffen zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag.
3. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste en tweede lid, of kan het treffen van een gelijkwaardige maatregel worden uitgesloten.

*§ 4.1.3 Bevoegd gezag***Artikel 4.8 (bevoegd gezag voor decentrale regels)**

1. Voor het omgevingsplan is het college van burgemeester en wethouders, voor de waterschapsverordening is het dagelijks bestuur van het waterschap en voor de omgevingsverordening zijn gedeputeerde staten:
a. het bevoegd gezag waaraan een melding wordt gedaan,

b. het bevoegd gezag dat een maatwerkvoorschrift kan stellen,
c. het bevoegd gezag dat beslist op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de bij ministeriële regeling gestelde meet- en rekenvoorschriften, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, voor zover die betrekking hebben op activiteiten waarover regels zijn gesteld in respectievelijk het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

Artikel 4.9 (gemeente bevoegd gezag voor rijksregels)

Tenzij op grond van de artikelen 4.10 tot en met 4.13 anders is bepaald, wordt op grond van artikel 4.3 het college van burgemeester en wethouders aangewezen als:
a. het bevoegd gezag waaraan een melding wordt gedaan,
b. het bevoegd gezag dat een maatwerkvoorschrift kan stellen,
c. het bevoegd gezag dat beslist op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel.

Artikel 4.10 (bevoegd gezag voor rijksregels over wateractiviteiten)

Op grond van artikel 4.3 worden met het oog op een doelmatig waterbeheer voor wateractiviteiten gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag is.

Artikel 4.11 (provincie bevoegd gezag voor rijksregels)

1. Op grond van artikel 4.3 worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn:
a. het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden,
b. milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater ,
c. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen.
2. Bij het aanwijzen van gevallen worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, op grond van artikel 4.3 gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, het bevoegd gezag is voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen in dat gebied.

Artikel 4.12 (Rijk bevoegd gezag voor rijksregels)

1. Op grond van artikel 4.3 worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin een van Onze daarbij aangewezen Ministers het bevoegd gezag is:
a. milieubelastende activiteiten:
1°. met betrekking tot een mijnbouwwerk,
2°. waarbij nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen zijn betrokken,
b. ontgrondingsactiviteiten in de rijkswateren,
c. mijnbouwlocatieactiviteiten,
d. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. wegen in beheer bij het Rijk,
2°. andere luchthavens dan burgerluchthavens van regionale betekenis,
3°. hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen,
4°. mijnbouwinstallaties in een waterstaatswerk,
e. activiteiten die geheel of in hoofdzaak plaatsvinden in:
1°. de territoriale zee voor zover gelegen buiten een gemeente of provincie,
2°. de exclusieve economische zone.
2. Bij het aanwijzen van gevallen worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen.

Artikel 4.13 (bevoegd gezag rijksregels in combinatie met een omgevingsvergunning)

1. Op grond van artikel 4.3 kunnen gevallen worden aangewezen waarin het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning het bevoegd gezag is. Het gaat om gevallen waarin activiteiten worden verricht waarvoor een omgevingsvergunning is vereist in combinatie met activiteiten waarvoor regels gelden als bedoeld in artikel 4.3.
2. In ieder geval worden aangewezen milieubelastende activiteiten:
a. met betrekking tot een ippc-installatie,
b. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is.

Artikel 4.13a (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag)

1. Een bestuursorgaan dat bij of krachtens deze paragraaf als bevoegd gezag is aangewezen, kan die bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

AFDELING 4.2 VOORBEREIDINGSBESCHERMING

Artikel 4.14 (voorbereidingsbesluit omgevingsplan)

1. De gemeenteraad kan voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels.
2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.
3. Voorbeschermingsregels strekken ertoe te voorkomen dat de locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel van de regels, bedoeld in het eerste lid, en kunnen alleen inhouden:
a. een verbod of een verbod om zonder voorafgaande melding of zonder omgevingsvergunning daarbij aangewezen activiteiten te verrichten die op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan, maar nog niet plaatsvinden,
b. de aanwijzing van onderwerpen waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden,
c. de aanwijzing van bestuursorganen of andere instanties die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b,
d. het buiten toepassing verklaren van in het omgevingsplan gestelde regels die in strijd zijn met voorbeschermingsregels als bedoeld onder a of b.
4. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden, of, als binnen die termijn het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan waarvan de regels, bedoeld in het eerste lid, deel uitmaken is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop dat besluit in werking treedt of is vernietigd.
5. De gemeenteraad kan de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 4.15 (voorbereidingsbesluit omgevingsverordening)

1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van in de omgevingsverordening te stellen regels.
2. Het voorbereidingsbesluit wijzigt de omgevingsverordening met voorbeschermingsregels.
3. Artikel 4.14, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, waarbij in artikel 4.14, derde lid, onder a en ***d***, en vierde lid, in plaats van ‘omgevingsplan’ steeds ‘omgevingsverordening’ wordt gelezen.

4. Provinciale staten kunnen de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, delegeren aan gedeputeerde staten.

Artikel 4.16 (voorbereidingsbesluit in verband met projectbesluit, instructieregels of instructies)

1. Provinciale staten kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan.
2. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid, gericht op het stellen van regels in het omgevingsplan. Als op grond van artikel 5.44, tweede lid, geen overeenstemming is vereist voor een projectbesluit, is geen overeenstemming als bedoeld in de eerste zin vereist voor een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van dat projectbesluit.3. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels.
4. De artikelen 4.14, derde lid, en 4.15, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na een jaar en zes maanden of, als binnen die termijn het projectbesluit, de instructieregel of de instructie is bekendgemaakt, op het tijdstip waarop het projectbesluit of het overeenkomstig de instructieregel of de instructie gewijzigde omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd.

AFDELING 4.3 BIJZONDERE BEPALINGEN VOOR REGELS OVER ACTIVITEITEN

§ 4.3.1 Decentrale regels

Artikel 4.17 (actualisering in verband met omgevingsplanactiviteiten)

Het omgevingsplan wordt in ieder geval vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waaraan geen termijn is verbonden als bedoeld in artikel 5.36, eerste lid, met die vergunning in overeenstemming gebracht als het gaat om:
a. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit het in stand houden van een bouwwerk,
b. een omgevingsplanactiviteit, anders dan onder a, die niet in overeenstemming is met een aan ***een*** locatie ***gegeven*** functie***-aanduiding***.

Artikel 4.18 (aanwijzen moderniseringslocaties)

In het omgevingsplan kunnen locaties worden aangewezen waar de daar aanwezige bouwwerken moeten worden gemoderniseerd of worden vervangen door gelijksoortige bebouwing. Zolang deze modernisering of vervanging niet is verwezenlijkt, wordt het gebruik van die bouwwerken aangemerkt als afwijkend van de toegedeelde functie.

Artikel 4.19 (regels over het uiterlijk van bouwwerken)

Als in het omgevingsplan regels worden opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken en de toepassing daarvan uitleg behoeft, stelt de gemeenteraad beleidsregels vast voor de beoordeling of een bouwwerk aan die regels voldoet. Deze beleidsregels zijn zo veel mogelijk toegesneden op de te onderscheiden bouwwerken.

Artikel 4.19a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmeren.
2. In een omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk.
3. In een projectbesluit wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het eerste lid. Als het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld dat nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.
5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover het projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie en een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22 of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 het stellen van dergelijke regels vergt.
6. Op het stellen van regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, is artikel 5.53a, tweede en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

§ 4.3.2 Rijksregels

Artikel 4.20 (rijksregels implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 4.3 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de grondwaterrichtlijn,
b. de kaderrichtlijn afvalstoffen,
c. de kaderrichtlijn water,
d. de richtlijn autowrakken,
e. de richtlijn benzinedampterugwinning,
f. de richtlijn energieprestatie van gebouwen,
g. de richtlijn havenontvangstvoorzieningen,
h. de richtlijn hernieuwbare energie,
i. de richtlijn industriële emissies,
j. de richtlijn stedelijk afvalwater,
k. de richtlijn winningsafval,
l. de Seveso-richtlijn,
m. het verdrag van Granada,
n. het verdrag van Valletta,
o. het VN-Gehandicaptenverdrag.

Artikel 4.21 (rijksregels bouwwerken)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken worden gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. duurzaamheid en bruikbaarheid.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de minimumkwaliteit van bestaande en te bouwen bouwwerken is gewaarborgd,
b. een brandveilig gebruik van bouwwerken is gewaarborgd,
c. de veiligheid en de gezondheid in de directe omgeving van het bouwen en slopen is gewaarborgd,
d. de toegankelijkheid van nieuw te realiseren bouwwerken en de directe omgeving daarvan voor mensen met een functiebeperking is gewaarborgd,

e. degene die gegevens controleert en certificeert op grond waarvan een energielabel voor een woning wordt vastgesteld of die een airconditioningsysteem keurt over de vereiste deskundigheid beschikt en met gunstig gevolg een examen heeft afgelegd dat door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is vastgesteld en bij een door hem aangewezen instelling is afgenomen.

Artikel 4.22 (rijksregels milieubelastende activiteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over milieubelastende activiteiten worden gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. het beschermen van het milieu, waaronder het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het zuinig gebruik van energie en grondstoffen en een doelmatig beheer van afvalstoffen.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen,
c. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
d. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt,
e. het ontstaan van afvalstoffen zo veel mogelijk wordt voorkomen en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd,
f. energie doelmatig wordt gebruikt,
g. maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken,
h. bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om significante nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen.

Artikel 4.23 (rijksregels wateractiviteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, wateronttrekkingsactiviteiten en beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk of een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk, worden gesteld met het oog op:
a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste,
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,
d. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk.
2. De regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk strekken er in ieder geval toe dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
b. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
c. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt.
3. In afwijking van het eerste lid worden de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover die plaatsvinden buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

Artikel 4.24 (rijksregels mijnbouwlocatieactiviteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over mijnbouwlocatieactiviteiten worden gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de belangen van de scheepvaart en van de veiligheid van de scheepvaart zijn gewaarborgd,
b. de belangen van de uitoefening van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gewaarborgd,
c. de belangen van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark en van de veiligheid van het windpark zijn gewaarborgd.
3. De regels strekken er ook toe dat:
a. geen mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen worden toegestaan in het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone,
b. in de territoriale zee ten noorden van het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen alleen worden toegestaan voor zover medegebruik van bestaande mijnbouwinstallaties niet mogelijk is en zichthinder veroorzaakt door die nieuwe mijnbouwinstallaties wordt geminimaliseerd.

Artikel 4.25 (rijksregels beperkingengebiedactiviteiten wegen)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg worden gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van een weg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die weg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die weg kan behoren.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat het doelmatig en veilig gebruik van wegen wordt verzekerd.

Artikel 4.26 (rijksregels beperkingengebiedactiviteiten mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk worden, voor zover het gaat om een mijnbouwinstallatie, gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van die mijnbouwinstallatie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die installatie.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat nadelige gevolgen voor het veilig en doelmatig gebruik van mijnbouwinstallaties in een waterstaatswerk worden voorkomen.

Artikel 4.27 (rijksregels gelegenheid bieden tot zwemmen en baden)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden worden gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid van de gebruikers.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat het risico op significante nadelige gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van de gebruikers wordt beheerst, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van de gebruikers.

Artikel 4.28 (rijksregels cultureel erfgoed)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over activiteiten die cultureel erfgoed betreffen, worden gesteld met het oog op het behoud van cultureel erfgoed.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat beschadiging of vernieling van cultureel erfgoed wordt voorkomen, en dat het, voor zover het gaat om monumenten, in stand wordt gehouden.

Artikel 4.29 (rijksregels werelderfgoed)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over activiteiten die werelderfgoed betreffen, worden gesteld met het oog op het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat beschadiging of vernieling van werelderfgoed wordt voorkomen.

HOOFDSTUK 5 DE OMGEVINGSVERGUNNING EN HET PROJECTBESLUIT

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een ontgrondingsactiviteit,
d. een stortingsactiviteit op zee,
tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een bouwactiviteit,
b. een milieubelastende activiteit,
c. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een luchthaven,
4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,
voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. een Natura 2000-activiteit,
b. een flora- en fauna-activiteit,
voor zover op die activiteiten ook van toepassing zijn een of meer van de verboden, bedoeld in het eerste of tweede lid of in artikel 5.3 of 5.4.

Artikel 5.2 (afbakening vergunningplicht artikel 5.1)

1. Bij de aanwijzing van gevallen op grond van artikel 5.1, eerste en tweede lid, worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen. Daarbij kunnen voor:
a. een omgevingsplanactiviteit,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een milieubelastende activiteit,
d. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°.een zuiveringtechnisch werk,
e. een wateronttrekkingsactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg,
gevallen worden aangewezen waarin, binnen bij die aanwijzing aangegeven grenzen, in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening van de aanwijzing kan worden afgeweken.
2. Voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument kunnen ook bij het besluit tot aanwijzing van een archeologisch monument als rijksmonument, bedoeld in artikel 3.1 van de Erfgoedwet, gevallen worden aangewezen waarin het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, niet geldt. Deze gevallen hebben alleen betrekking op

onderdelen van het archeologisch monument die uit het oogpunt van de archeologische monumentenzorg geen waarde hebben.
3. Op grond van artikel 5.1, eerste en tweede lid, worden in ieder geval gevallen aangewezen ter uitvoering van:
a. de kaderrichtlijn afvalstoffen,
b. de kaderrichtlijn water,
c. het Londen-protocol,
d. de mer-richtlijn,
e. het Ospar-verdrag,
f. de richtlijn industriële emissies,
g. de richtlijn offshore veiligheid,
h. de Seveso-richtlijn,
i. de richtlijn stedelijk afvalwater,
j. de richtlijn winningsafval,
k. het verdrag van Aarhus,
l. het verdrag van Valletta.

Artikel 5.3 (omgevingsvergunningplicht waterschapsverordening)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten wanneer dat in de waterschapsverordening is bepaald.

Artikel 5.4 (omgevingsvergunningplicht omgevingsverordening)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten wanneer dat in de omgevingsverordening is bepaald.

Artikel 5.5 (verbod handelen in strijd met voorschriften omgevingsvergunning)

1. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een stortingsactiviteit op zee,
d. een milieubelastende activiteit,
e. een lozingsactiviteit op:
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
f. een beperkingengebiedactiviteit.
2. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit: in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder a,
b. een ontgrondingsactiviteit,
c. een bouwactiviteit,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit.
3. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
2°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.

4. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4:
a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:
1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,
2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk,
4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,
b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.

Artikel 5.6 (verbod in stand laten zonder vergunning gebouwd bouwwerk)

Het is verboden een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit in stand te laten.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2.Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
a. die activiteiten betrekking hebben op eenzelfde ippc-installatie, of
b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Artikel 5.8 (bevoegd gezag gemeente aanvraag één activiteit)

Het college van burgemeester en wethouders beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op één activiteit, tenzij op grond van artikel 5.9, 5.10 of 5.11 een ander bestuursorgaan is aangewezen.

Artikel 5.9 (bevoegd gezag aanvraag één wateractiviteit)

Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op een doelmatig waterbeheer voor wateractiviteiten gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat op de aanvraag beslissen.

Artikel 5.10 (bevoegd gezag provincie aanvraag één activiteit anders dan in artikel 5.9)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin gedeputeerde staten op de aanvraag beslissen:
a. omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang,
b. ontgrondingsactiviteiten:

1°. in het winterbed van een tot de rijkswateren behorende rivier,
2°. buiten de rijkswateren,
c. milieubelastende activiteiten:
1°. met betrekking tot een ippc-installatie,
2°. met betrekking tot een andere milieubelastende installatie,
3°. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is,
4°. die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater,
d. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot***:***
1°. burgerluchthavens van regionale betekenis***,***
2°. lokale spoorwegen,
e. Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten,
f. activiteiten als bedoeld in artikel 5.4.
2. Bij de aanwijzing van gevallen worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder d, ***aanhef en onder 2°*** worden, als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, bij algemene maatregel van bestuur gevallen aangewezen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat lid, beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied.

Artikel 5.11 (bevoegd gezag Rijk aanvraag één activiteit anders dan in artikel 5.9)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de volgende activiteiten gevallen aangewezen waarin een van Onze daarbij aangewezen Ministers op de aanvraag beslist:
a. omgevingsplanactiviteiten van nationaal belang,
b. rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument,
c. ontgrondingsactiviteiten in de rijkswateren, met uitzondering van de gevallen, bedoeld in artikel 5.10, eerste lid, onder b, onder 1°,
d. milieubelastende activiteiten:
1°. met betrekking tot een mijnbouwwerk,
2°. waarbij nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen zijn betrokken,
e. mijnbouwlocatieactiviteiten,
f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
1°. wegen in beheer bij het Rijk,
2°. andere luchthavens dan burgerluchthavens van regionale betekenis,
3°. hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen,
4°. mijnbouwinstallaties in een waterstaatswerk,
g. Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten van nationaal belang,
h. activiteiten die niet vallen onder de onderdelen a tot en met g en die geheel of in hoofdzaak plaatsvinden in:
1°. de territoriale zee voor zover gelegen buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied,
2°. de exclusieve economische zone.
2. Bij de aanwijzing van gevallen worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen.
3. In afwijking van de artikelen 5.8 en 5.10 en van het eerste lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder d, onder 2°, beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen.

Artikel 5.12 (bevoegd gezag aanvraag meer activiteiten)

1. Op de aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op meer dan een activiteit wordt beslist door een bestuursorgaan dat op grond van artikel 5.8, 5.9, 5.10 of 5.11 voor ten minste een van die activiteiten bevoegd zou zijn op een aanvraag te beslissen. Hierbij worden de volgende leden in acht genomen.
2. Als het college van burgemeester en wethouders een bestuursorgaan is als bedoeld in het eerste lid, beslist het college op de aanvraag, tenzij bij algemene maatregel van bestuur een ander van de

betrokken bestuursorganen wordt aangewezen. Bij die aanwijzing worden de grenzen van artikel 2.3 in acht genomen.
3. In andere gevallen dan bedoeld in het tweede lid wordt op de aanvraag beslist door het betrokken bestuursorgaan dat bij algemene maatregel van bestuur wordt aangewezen. Bij die maatregel kan, in afwijking van het eerste lid en met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, een ander bestuursorgaan dan een van de betrokken bestuursorganen worden aangewezen.
4. In afwijking van het eerste tot en met derde lid kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat op de aanvraag beslissen als dat nodig is voor nationale veiligheidsbelangen of andere vitale nationale belangen.

Artikel 5.13 (eens bevoegd gezag altijd bevoegd gezag)

1. In afwijking van de artikelen 5.10, 5.11, eerste lid, en 5.12, eerste tot en met derde lid, kunnen bij algemene maatregel van bestuur gevallen worden aangewezen waarin gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat beslissen op elke aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een locatie waarvoor een door hen eerder verleende omgevingsvergunning geldt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 5.9.

Artikel 5.14 (bevoegd gezag grondgebiedoverstijgende aanvraag)

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit die op het grondgebied van meer dan een gemeente, waterschap of provincie plaatsvindt, wordt op die aanvraag beslist door het daarvoor op grond van artikel 5.8, 5.9, 5.10 of 5.12 aangewezen bestuursorgaan van de gemeente, het waterschap of de provincie waar de activiteit in hoofdzaak zal worden verricht.

Artikel 5.15 (bevoegd gezag toepassing paragraaf 5.1.5)

Het bestuursorgaan dat bevoegd is om op een aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen, is ook bevoegd tot toepassing van paragraaf 5.1.5.

Artikel 5.16 (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag)

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is om op een aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen of bevoegd is tot toepassing van paragraaf 5.1.5, kan die bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

§ 5.1.3 De beoordeling van de aanvraag

Artikel 5.18 (beoordelingsregels aanvraag artikel 5.1-activiteiten bij algemene maatregel van bestuur)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1.
2. Daarbij kunnen regels worden gesteld over de motivering van de beslissing tot het verlenen of weigeren.
3. Artikel 2.32, tweede tot en met zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op die regels.

Artikel 5.19 (beoordelingsregels aanvraag artikel 5.1-activiteiten in omgevingsverordening)

1. Bij omgevingsverordening kunnen regels worden gesteld over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval.
2. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen. Artikel 2.32, eerste, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op die regels, waarbij een verzoek als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, ook door Onze Minister die het aangaat kan worden gedaan.

Artikel 5.20 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag bouwactiviteit)

1. Voor een bouwactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op :
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. duurzaamheid en bruikbaarheid.
2. De regels strekken er***toe*** dat de ***omgevings***vergunning ***alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels over*** bouwactiviteit***en, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, of daarover gestelde maatwerkregels***

Artikel 5.21 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag omgevingsplanactiviteit)

1. Voor een omgevingsplanactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de doelen van de wet.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
a. de omgevingsvergunning wordt verleend met toepassing van daarvoor in het omgevingsplan gestelde regels,
b. de omgevingsvergunning ook kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
c. op de beslissing of de omgevingsvergunning in een geval als bedoeld onder b kan worden verleend ***als het gaat om een omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang geheel en als het gaat om een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang gedeeltelijk*** van overeenkomstige toepassing zijn:
1°. de op grond van de artikelen 2.22 en 2.24 gestelde regels over omgevingsplannen,
2°. de op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 gegeven instructies over omgevingsplannen.3. De regels, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, strekken er ook toe dat als in een op grond van artikel 2.22 gestelde regel toepassing is gegeven aan artikel 2.32, eerste lid, een verzoek als bedoeld in dat lid ook kan worden gedaan door Onze Minister die het aangaat.
4. Van het tweede lid kan worden afgeweken voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel.

Artikel 5.22 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag rijksmonumentenactiviteit)

Voor een rijksmonumentenactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op het behoud van cultureel erfgoed en in dat kader tot:
a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging, sloop of verplaatsing van monumenten en archeologische monumenten,
b. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden,
c. het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Artikel 5.23 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag ontgrondingsactiviteit)

Voor een ontgrondingsactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

Artikel 5.24 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag wateractiviteit)

1. Voor een wateractiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste,
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen,
d. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk.
2. Op het stellen van de regels voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk is artikel 4.23, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Voor een stortingsactiviteit op zee worden de regels ook gesteld ter uitvoering van het Londen-protocol en het Ospar-verdrag.
4. In afwijking van het eerste lid worden de regels voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover die plaatsvindt buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, gesteld met het oog op de doelen van de wet.

Artikel 5.26 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag milieubelastende activiteit)

1. Voor een milieubelastende activiteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.
2. Op het stellen van deze regels is artikel 4.22, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Ook strekken deze regels ertoe dat op de beslissing of de omgevingsvergunning kan worden verleend van toepassing zijn de op grond van artikel 5.19, eerste lid, in de omgevingsverordening gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.
4. In afwijking van het tweede lid strekken de regels voor daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van milieubelastende activiteiten er alleen toe dat de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, plaatsvindt.

Artikel 5.27 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag mijnbouwlocatieactiviteit)

1. Voor een mijnbouwlocatieactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid,
b. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
2. Op het stellen van deze regels is artikel 4.24, tweede lid, en derde lid, aanhef en onder b, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.28 (artikel 5.18 beoordelingsregels beperkingengebiedactiviteit anders dan een wateractiviteit)

Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
a. een weg,
b. een luchthaven,
c. een spoorweg,
d. een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk,
worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking daarvan voor nadelige gevolgen van activiteiten, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van de onder a tot en met d genoemde werken en objecten kan behoren.

Artikel 5.29 (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit)

1. Voor een Natura 2000-activiteit en een flora- en fauna-activiteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de natuurbescherming.
2. Deze regels strekken in ieder geval tot uitvoering van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en artikel 16 van de habitatrichtlijn en artikel 9 van de vogelrichtlijn.

Artikel 5.30 (beoordelingsregels artikel 5.3- en 5.4-activiteiten)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4, kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn bepaald in de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening.

Artikel 5.31 (weigeren vergunning vanwege Wet bibob)

1. Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, voor zover de aanvraag betrekking heeft op:
a. een bouwactiviteit,
b. een omgevingsplanactiviteit:
1°. bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk,
2°. anders dan onder 1° die wordt verricht in het kader van de uitoefening van een inrichting of bedrijf als bedoeld in artikel 7 van die wet,
c. een daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteit.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder betrokkene als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur ook verstaan degene die op grond van feiten en omstandigheden redelijkerwijs met de aanvrager van de omgevingsvergunning kan worden gelijkgesteld.
3. Voordat toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, kan het bevoegd gezag het bureau, bedoeld in artikel 8 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, vragen om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet.

Artikel 5.32 (weigeren vergunning vanwege ernstige gezondheidsrisico's)

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning weigeren als naar zijn oordeel sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor het verlenen van de vergunning zou leiden tot ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid.

Artikel 5.33 (verlenen of weigeren vergunning vanwege instemming)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, wordt de omgevingsvergunning verleend of geweigerd met inachtneming van het besluit over de instemming.

Artikel 5.33a (gedeeltelijke verlening omgevingsvergunning bij aanvraag meer activiteiten)
1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op meer dan een activiteit wordt als er een bij of krachtens deze paragraaf gestelde regel is op grond waarvan voor een deel van die activiteiten de omgevingsvergunning moet worden geweigerd, de vergunning alleen geweigerd voor die activiteiten en voor de overige activiteiten verleend.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de omgevingsvergunning in haar gehaal geweigerd op verzoek of met instemming van de aanvrager.

§ 5.1.4 Inhoud en werking

Artikel 5.34 (voorschriften omgevingsvergunning)

1. Aan een omgevingsvergunning worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regels, bedoeld in de artikelen 5.18, 5.19, 5.30 en 5.31.
2. Onverminderd de artikelen 12.1, vierde lid, 13.5, eerste tot en met vijfde lid, en 13.6, worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor daarbij aangewezen activiteiten regels gesteld over de toepassing van het eerste lid. Daarbij worden in ieder geval regels gesteld over:
a. voorschriften die strekken tot toepassing van andere technieken dan die waarover bij de aanvraag gegevens of bescheiden zijn verstrekt,
b. voorschriften die, ook al houden deze verband met regels als bedoeld in het eerste lid, niet aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden.
3. Regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning kunnen ook worden gesteld bij:
a. omgevingsplan, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit,
b. waterschapsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3,
c. omgevingsverordening, voor zover het gaat om een omgevingsvergunning voor:
1°. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,
2°. een activiteit als bedoeld in artikel 5.4.
4. Bij het stellen van regels als bedoeld in het derde lid, aanhef en onder c, worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.

Artikel 5.36 (termijnstelling in omgevingsvergunning)

1. In en omgevingsvergunning voor een voortdurende activiteit kan worden bepaald dat die vergunning geldt voor een daarbij gestelde termijn.
2. In een omgevingsvergunning voor een aflopende activiteit kan worden bepaald dat de vergunninghouder na afloop van een bij de vergunning gestelde termijn, de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand heeft hersteld of een andere, in de omgevingsvergunning omschreven, toestand heeft gerealiseerd.
3. In een omgevingsvergunning kan worden bepaald dat daarbij aangewezen voorschriften nadat de vergunning haar gelding heeft verloren, tijdens een daarbij gestelde termijn van kracht blijven.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin een termijn als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt gesteld. Bij de maatregel kunnen over die termijn worden geregeld:
a. de maximale duur,
b. de gevallen waarin verlenging mogelijk is.

Artikel 5.36a (termijnstelling seizoensgebonden en drijvende bouwwerken)

1. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een seizoensgebonden bouwwerk:
a. kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning gedurende opeenvolgende kalenderjaren kan worden gebouwd en gesloopt, en
b. wordt bepaald binnen welke opeenvolgende tijdvakken van een kalenderjaar het bouwen en slopen van het bouwwerk plaatsvindt.

2. Een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk omvat ook de toestemming om het bouwwerk in verband met werkzaamheden te verplaatsen en op dezelfde locatie terug te plaatsen.
3. In een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk of voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit voor een drijvend bouwwerk kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning ook in andere gevallen dan bedoeld in het tweede lid kan worden verplaatst en op dezelfde locatie kan worden teruggeplaatst.

Artikel 5.37 (normadressaat omgevingsvergunning en aanwijzing vergunninghouder)

1. Een omgevingsvergunning geldt voor degene die de activiteit verricht waarop zij betrekking heeft. Diegene is vergunninghouder en draagt zorg voor de naleving van de vergunningvoorschriften.
2. Als een aangevraagde of verleende omgevingsvergunning zal gaan gelden voor een ander dan de aanvrager of de vergunninghouder, informeert de aanvrager respectievelijk de vergunninghouder ten minste vier weken van tevoren het bevoegd gezag daarover. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de gegevens die daarbij worden verstrekt.
3. In afwijking van het eerste lid, eerste zin, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat deze alleen geldt voor degene aan wie zij is verleend, als de persoon van de vergunninghouder van belang is voor de toepassing van de regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning.

Artikel 5.37a (verantwoordelijkheidsverdeling vergunninghouders)

1. In afwijking van artikel 5.37, eerste lid, kan het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepalen dat een vergunninghouder alleen zorg draagt voor de naleving van de vergunningvoorschriften voor de activiteit die of het deel van de activiteit dat hij verricht, voor zover de activiteit of het deel van de activiteit te onderscheiden is, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

§ 5.1.5 Actualisering, wijziging, intrekking en revisievergunning

Artikel 5.38 (actualisering omgevingsvergunning)

1. Voor zover een omgevingsvergunning betrekking heeft op:
a. een stortingsactiviteit op zee,
b. een milieubelastende activiteit, tenzij het gaat om een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval,
c. een lozingsactiviteit op:
1° een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
beziet het bevoegd gezag regelmatig of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.
2. Onder ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu wordt ook verstaan de vaststelling van nieuwe of herziene conclusies over beste beschikbare technieken, bedoeld in artikel 13, vijfde en zevende lid, van de richtlijn industriële emissies.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op het beschermen van het milieu regels gesteld over de wijze waarop het eerste lid wordt toegepast voor daarbij aangewezen activiteiten. Bij de maatregel kan worden bepaald dat daarbij gestelde regels alleen gelden in daarbij aangewezen gevallen.

Artikel 5.39 (verplichting tot wijziging voorschriften omgevingsvergunning en intrekking omgevingsvergunning)

Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van een omgevingsvergunning of trekt een omgevingsvergunning in:
a. in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald,
b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4: in gevallen of op gronden die in de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn bepaald.

Artikel 5.40 (bevoegdheid tot wijziging voorschriften omgevingsvergunning en intrekking omgevingsvergunning)

1. Het bevoegd gezag kan de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen:
a. in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald,
b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.31, eerste lid: als het gaat om het wegnemen of beperken van gevaar, bedoeld in artikel 3, zevende lid, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, waarbij artikel 5.31, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing is.
c. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4: in gevallen of op gronden die in de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn bepaald.
2. ***In andere gevallen dan bedoeld in artikel 18.10 kan h***et bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekken:
a. in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald,
b. als gedurende een jaar of een in de vergunning bepaalde langere termijn geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning,
c. op verzoek van de vergunninghouder,
d. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.31, eerste lid: in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, waarbij artikel 5.31, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing is,
e. voor een milieubelastende activiteit of een wateractiviteit waarvoor met toepassing van artikel 16.7, eerste lid, aanhef en onder b, gecoördineerd omgevingsvergunningen zijn verleend: als de omgevingsvergunning voor de samenhangende wateractiviteit respectievelijk de milieubelastende activiteit is ingetrokken,
f. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4: in gevallen of op gronden die in de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn bepaald.

Artikel 5.41 (toepassing artikelen 5.39 en 5.40 op verzoek instemmingsorgaan)

Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een activiteit of trekt de omgevingsvergunning voor een activiteit in met toepassing van artikel 5.39 of 5.40, op verzoek van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor die activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist.

Artikel 5.42 (invulling algemene maatregel van bestuur artikelen 5.39 en 5.40)

1. Als voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1 toepassing wordt gegeven aan artikel 5.39, onder a, of 5.40, eerste lid, onder a, of tweede lid, onder a, worden bij algemene maatregel van bestuur gevallen of gronden met hetzelfde oogmerk bepaald als het oogmerk waarmee op grond van artikel 5.18 regels over die activiteit worden gesteld.
2. Als geval als bedoeld in artikel 5.39, onder a, waarin het bevoegd gezag de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigt, wordt in ieder geval aangewezen het geval waarin uit toepassing van artikel 5.38 is gebleken dat de nadelige gevolgen die de desbetreffende activiteit voor het milieu veroorzaakt:

a. gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu, verder kunnen worden beperkt, of
b. gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.
3. Als geval als bedoeld in artikel 5.40, eerste lid, onder a, of tweede lid, onder a, wordt in ieder geval aangewezen het geval waarin de voorschriften van de omgevingsvergunning kunnen worden gewijzigd of de omgevingsvergunning kan worden ingetrokken, met het oog op het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid, bedoeld in artikel 4.22, tweede lid, onder b.

Artikel 5.43 (revisievergunning)

1. Als voor een of meer activiteiten verschillende omgevingsvergunningen van kracht zijn, kan het bevoegd gezag, in het belang van een doelmatige uitvoering en handhaving, ambtshalve een omgevingsvergunning verlenen die de eerder verleende omgevingsvergunningen vervangt.
2. Als de omgevingsvergunningen niet door hetzelfde bevoegd gezag zijn verleend, kan het eerste lid worden toegepast door elk van de betrokken bestuursorganen, als de andere betrokken bestuursorganen toepassing hebben gegeven aan artikel 5.16.
3. Het eerste lid kan ook worden toegepast tegelijk met:
a. het beslissen op een aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning, waarbij dit in afwijking van het eerste lid ook geldt als slechts één omgevingsvergunning van kracht is,
b. het wijzigen van de voorschriften van een van kracht zijnde omgevingsvergunning of het intrekken van een van kracht zijnde omgevingsvergunning met toepassing van artikel 5.39 of 5.40.
4. Een met toepassing van dit artikel verleende omgevingsvergunning schorst met ingang van de dag waarop zij in werking treedt, en daarna, in de periode waarin deze vergunning nog niet onherroepelijk is, zolang zij in werking blijft, de werking van de omgevingsvergunningen die zij vervangt. Deze omgevingsvergunningen vervallen op de dag waarop de met toepassing van dit artikel verleende omgevingsvergunning onherroepelijk wordt.

AFDELING 5.2 PROJECTPROCEDURE

§ 5.2.1 Algemene bepalingen voor het projectbesluit

Artikel 5.44 (bevoegd gezag projectbesluit)

1. Voor het uitvoeren van een project en het in werking hebben of in stand houden daarvan kan een projectbesluit worden vastgesteld. Een projectbesluit wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten of door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Overeenstemming als bedoeld in het eerste lid is niet vereist voor een besluit tot uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 en voor een besluit tot wijziging van een projectbesluit. Bij regeling van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen categorieën projecten worden aangewezen waarvoor geen overeenstemming is vereist voor de vaststelling van een projectbesluit. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan daarnaast ook in andere gevallen bepalen dat geen overeenstemming is vereist voor het vaststellen van een projectbesluit.
3. Bij het vaststellen van een projectbesluit door gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat, worden de grenzen van artikel 2.3 in acht genomen.
4. Het dagelijks bestuur van het waterschap kan een projectbesluit alleen vaststellen met het oog op de taken, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onder a.

Artikel 5.44a (voorrangsregel bevoegd gezag projectbesluit)

1. Gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, zijn bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, is bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
3. Als gedeputeerde staten van een of meer provincies en het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
4. Als Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en gedeputeerde staten van een of meer provincies of het dagelijks bestuur van een of meer waterschappen gezamenlijk een project willen uitvoeren, is Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.

Artikel 5.44b (flexibiliteitsregeling projectbesluit Rijk)

1. Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kan de bevoegdheid om een projectbesluit vast te stellen overdragen aan gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd, als deze daarmee instemmen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

Artikel 5.45 (coördinatie uitvoeringsbesluiten)

1. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan bepalen dat artikel 16.7 van toepassing is op de coördinatie van de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit.
2. Artikel 16.7 is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in artikel 5.46.
3. Als het coördinerend bestuursorgaan treedt het bevoegd gezag voor het projectbesluit op.
4. In afwijking van het derde lid treden als het coördinerend bestuursorgaan op:
a. gedeputeerde staten: als het dagelijks bestuur van het waterschap bevoegd is om het projectbesluit vast te stellen,
b. Onze Minister die het aangaat: als hij op grond van artikel 5.44, eerste lid, of op grond van artikel 5.44a, vierde lid, bevoegd is om het projectbesluit in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vast te stellen.

Artikel 5.46 (projectbesluit voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, stelt voor werken met een nationaal belang in ieder geval een projectbesluit vast voor de volgende projecten:
a. de aanleg van een autoweg of autosnelweg, spoorweg of vaarweg,
b. een wijziging van een autoweg of autosnelweg, die bestaat uit:
1°. de ombouw van een weg tot autosnelweg, of
2°. de uitbreiding van een weg met een of meer rijstroken, als het uit te breiden weggedeelte twee knooppunten of aansluitingen met elkaar verbindt,
c. een wijziging van een spoorweg die bestaat uit:
1°. een uitbreiding van die spoorweg met een of meer sporen, als het uit te breiden spoorweggedeelte twee aansluitingen met elkaar verbindt,
2°. de aanleg van spoorwegbouwkundige bouwwerken,
3°. de aanleg van een verbindingsboog, of
4°. een geheel van onderling samenhangende maatregelen voor die spoorweg,
d. het opnieuw in gebruik nemen van een al aangelegde spoorweg van vijf kilometer of meer,

e. een wijziging van een vaarweg die bestaat uit een vergroting of verdieping waardoor het ruimteoppervlak van de vaarweg met ten minste twintig procent toeneemt of de vaarweg blijvend wordt verdiept waarbij meer dan vijf miljoen kubieke meter grond wordt verzet,
f. de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap stelt in ieder geval een projectbesluit vast voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen die niet onder het eerste lid, aanhef en onder f, vallen.

§ 5.2.2 Voornemen, verkenning en voorkeursbeslissing

Artikel 5.47 (voornemen)

1. Het bevoegd gezag geeft kennis van zijn voornemen om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving en om:
a. een projectbesluit vast te stellen zonder daaraan voorafgaande voorkeursbeslissing, of
b. een projectbesluit vast te stellen en ter voorbereiding daarvan een voorkeursbeslissing te nemen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur of bij besluit van het bevoegd gezag kan worden bepaald wanneer een voorkeursbeslissing in ieder geval wordt genomen.
3. Bij het voornemen stelt het bevoegd gezag met het oog op de verkenning een ieder in de gelegenheid, binnen een door hem te stellen termijn, mogelijke oplossingen voor de opgave voor te dragen. Het bevoegd gezag geeft daarbij uitgangspunten aan voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van die oplossingen.
4. Uiterlijk bij aanvang van de verkenning geeft het bevoegd gezag, onverminderd het derde lid, kennis van de wijze waarop burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zullen worden betrokken.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het bepaalde in het vierde lid.

Artikel 5.48 (verkenning)

1. Bij de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over:
a. de aard van de opgave,
b. de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen, en
c. de mogelijke oplossingen voor die opgave.
2. Degene die een mogelijke oplossing als bedoeld in artikel 5.47, derde lid, heeft voorgedragen, kan daarbij verzoeken dat het bevoegd gezag daarover advies vraagt aan een onafhankelijke deskundige. Het bevoegd gezag kan ook ambtshalve een onafhankelijke deskundige verzoeken te adviseren.
3. Het bevoegd gezag beslist of de voorgedragen mogelijke oplossingen redelijkerwijs in beschouwing moeten worden genomen.

Artikel 5.49 (voorkeursbeslissing)

De voorkeursbeslissing houdt in:
a. het uitvoeren van een project,
b. een oplossing zonder project,
c. een combinatie van de onderdelen a of b met de uitvoering van andere projecten, of
d. het niet uitwerken van een oplossing.

Artikel 5.50 (uitwerken of wijzigen projectbesluit zonder paragraaf 5.2.2)

Deze paragraaf is niet van toepassing op een uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.54 of een wijziging van een projectbesluit.

§ 5.2.3 Projectbesluit

Artikel 5.51 (inhoud projectbesluit)

In het projectbesluit wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen.

Artikel 5.52 (integraal besluit)

1. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project.
2. Voor zover dat uitdrukkelijk in het projectbesluit is bepaald, geldt het projectbesluit:
a. als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit,
b. als een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen besluit.
3. Bij de maatregel kunnen regels worden aangewezen die van toepassing zijn op het daarin aangewezen besluit.

Artikel 5.53 (beoordelingsregels)

1. Voor de toepassing van artikel 5.52, eerste lid, zijn de artikelen 4.1 en 4.2, eerste lid, en de paragrafen 4.1.2 en 4.3.1 van overeenkomstige toepassing.
2. Voor de toepassing van artikel 5.52, tweede lid, onder a, zijn de paragrafen 5.1.3 tot en met 5.1.5 en ***de op grond daarvan gestelde regels*** van overeenkomstige toepassing.
3. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door gedeputeerde staten, onevenredig wordt belemmerd door regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een waterschap zijn vastgesteld, kunnen die regels bij het projectbesluit of bij besluit van gedeputeerde staten om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.
4. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, onevenredig wordt belemmerd door regels die bij of krachtens een andere regeling van een gemeente dan een omgevingsplan of bij of krachtens een regeling van een provincie of waterschap zijn vastgesteld, kunnen die regels bij het projectbesluit of bij besluit van Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, respectievelijk Onze Minister die het aangaat, om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.

Artikel 5.53a (geen belemmering projectbesluit en voorbereidingsbesluit)

1. Artikel 4.19a, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.
2. In een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten worden geen regels gesteld die:
a. het uitvoeren van een project belemmeren waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk, of
b. in strijd zijn met regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk.
3. In een projectbesluit van het Rijk wordt een termijn gesteld voor de toepassing van het tweede lid. Als het bestuursorgaan het nodig acht voor de uitvoering van het project, kan de termijn eenmaal worden verlengd.
4. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing voor zover een instructieregel als bedoeld in artikel 2.24 of een instructie als bedoeld in artikel 2.34 het stellen van dergelijke regels vergt.

Artikel 5.54 (uitwerking binnen besluit)

1. Bij een projectbesluit kan worden bepaald dat het besluit met inachtneming van de daarbij gestelde randvoorwaarden door het bevoegd gezag kan worden uitgewerkt.
2. Deze uitwerking maakt deel uit van het projectbesluit en kan, zolang de uitwerking nog niet is verwezenlijkt, worden vervangen door een nieuwe uitwerking.

§ 5.2.4 Gemeentelijke projecten van publiek belang

Artikel 5.55 (gemeentelijk project van publiek belang)

Als het opnemen van regels in het omgevingsplan die gericht zijn op het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van een project van publiek belang wordt voorbereid met overeenkomstige toepassing van de artikelen 5.45, eerste en derde lid, 5.47, 5.48, 5.49 en 5.51, is artikel 16.87 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 6 [Gereserveerd]

HOOFDSTUK 7
[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 8
[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 9
[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 10 GEDOOGPLICHTEN

AFDELING 10.1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 10.1 (begripsbepalingen)

In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
initiatiefnemer: degene onder wiens verantwoordelijkheid een werk van algemeen belang waarvoor een gedoogplicht is opgelegd, tot stand wordt gebracht of wordt opgeruimd;
rechthebbende: degene die enig recht heeft op de onroerende zaak waarin, waarop, waarboven of waaronder:
a. activiteiten als bedoeld in afdeling 10.2 worden verricht, of
b. een werk van algemeen belang tot stand wordt gebracht of wordt opgeruimd;
tot stand brengen: aanleggen, in stand houden, wijzigen, verplaatsen of uitvoeren;
werk van algemeen belang: werk of activiteit als bedoeld in paragraaf 10.3.2.

Artikel 10.1a (toegang tot de onroerende zaak)

Voor activiteiten als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 en de activiteiten, genoemd in de gedoogplichtbeschikking, heeft de initiatiefnemer of diens gemachtigde toegang tot de onroerende zaak voor zover dat redelijkerwijs voor de uitvoering daarvan nodig is.

AFDELING 10.2 GEDOOGPLICHTEN VAN RECHTSWEGE

Artikel 10.2 (gedoogplichten wegen en waterstaatswerken)

1. Een rechthebbende gedoogt voor wegen en waterstaatswerken:
a. het door of namens de beheerder verrichten van onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan de weg of het waterstaatswerk,
b. het door of namens de beheerder aanbrengen en in stand houden van meetmiddelen, seinen, merken, verkeerstekens of andere tekens, als dat volgens de beheerder nodig is voor de functievervulling van de weg of het waterstaatswerk,
c. graaf- of meetwerkzaamheden voor het maken van ontwerpen voor het aanleggen, onderhouden of wijzigen van de weg of het waterstaatswerk,
d. het door of namens de beheerder aanleggen en in stand houden van elektrische geleidingen, voor zover dat niet plaatsvindt in afgesloten tuinen en erven die een geheel vormen met bewoonde percelen.
2. Een rechthebbende gedoogt voor waterstaatswerken het door of namens het bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet aanbrengen en in stand houden van verkeerstekens.

Artikel 10.3 (gedoogplichten waterbeheer)

1. Een rechthebbende gedoogt bij gronden, gelegen aan of in een oppervlaktewaterlichaam waarvan het onderhoud wordt verricht door of namens de beheerder: het ontvangen op die gronden van specie of maaisel, dat vanwege regulier onderhoud van dat oppervlaktewaterlichaam wordt verwijderd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden gronden die zijn gescheiden van het oppervlaktewaterlichaam vanwege een weg of door een grondstrook die te smal is om het maaisel of de specie te ontvangen, aangemerkt als gronden gelegen aan een oppervlaktewaterlichaam.
3. Een rechthebbende gedoogt bij gronden waar het grondwater invloed ondervindt van een wateractiviteit bestaande uit:
a. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of
b. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met dat onttrekken,

voor zover die activiteit wordt verricht op grond van een omgevingsvergunning of als daarvoor een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, is vereist: het onder a en b bedoelde onttrekken of in de bodem brengen.
4. Een rechthebbende gedoogt bij gronden, gelegen in of deel uitmakend van een oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied: wateroverlast en overstromingen door de afvoer of tijdelijke berging van oppervlaktewater.

Artikel 10.4 (informatieplicht voorgenomen activiteiten)

Bij activiteiten als bedoeld in de artikelen 10.2 en 10.3, eerste lid, informeert de beheerder de rechthebbende ten minste achtenveertig uur van tevoren schriftelijk over de voorgenomen activiteiten, tenzij dit door het spoedeisende karakter van die activiteiten niet mogelijk is.

Artikel 10.5 (bevoegdheid tot betreden plaatsen)

1. De met de inspectie van watersystemen of onderdelen daarvan belaste personen, werkzaam onder verantwoordelijkheid van de beheerder, zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of het dagelijks bestuur van een waterschap is bevoegd tot het geven van een machtiging als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Algemene wet op het binnentreden tot het zonder toestemming van de bewoner binnentreden in een woning door een daartoe bij besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of dat bestuur aangewezen persoon, voor zover die woning deel uitmaakt van een waterstaatswerk of daarmee rechtstreeks in verbinding staat.
3. De artikelen 5:13, 5:15, tweede en derde lid, 5:16 en 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10.6 (gedoogplichten Wet milieubeheer)

1. Een rechthebbende op een onroerende zaak waar maatregelen als bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer voor een gesloten stortplaats worden getroffen, gedoogt dat activiteiten worden verricht vanwege die maatregelen.
2. Een rechthebbende op een onroerende zaak waar een beroepshalve of bedrijfsmatig verrichte activiteit, ongeacht het openbare of particuliere, winstgevende of niet-winstgevende karakter daarvan, wordt verricht of waar sprake is van milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan, gedoogt dat preventieve of herstelmaatregelen als bedoeld in titel 17.2 van de Wet milieubeheer worden getroffen.

Artikel 10.7 (gedoogplicht Wet luchtvaart)

De exploitant van een luchthaven als bedoeld in artikel 8.1b van de Wet luchtvaart gedoogt op de luchthaven elektronische, meteorologische en andere hulpmiddelen, bestemd voor de uitoefening van de taken, toegedeeld aan de LVNL, bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van die wet, en het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, voor de luchtverkeersbeveiliging en de luchtvaartmeteorologische dienstverlening.

Artikel 10.8 (gedoogplichten Spoorwegwet en Wet lokaal spoor)

1. Een rechthebbende op infrastructuur, anders dan hoofdspoorwegen, waarvan het beheer bij of krachtens de wet is opgedragen aan, of dat in beheer is bij, een openbaar lichaam gedoogt aanraking, doorsnijding of overbrugging van die infrastructuur door hoofdspoorwegen.
2. Het eerste lid geldt ook voor de rechthebbenden op de onder of naast de hoofdspoorweg gelegen grond, de daarin gelegen werken en de daarop gelegen opstallen.

3. Een rechthebbende gedoogt het beheer van lokale spoorweginfrastructuur voor zover dit voor de goede uitvoering van dat beheer nodig is.

Artikel 10.9 (gedoogplicht Mijnbouwwet)

Een rechthebbende gedoogt dat de houder van een vergunning voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet, in de ondergrond CO_2-opslagcomplexen opspoort, delfstoffen of aardwarmte opspoort of wint respectievelijk stoffen opslaat volgens de voor die activiteiten geldende regels, voor zover die activiteiten plaatsvinden op een diepte van meer dan honderd meter beneden de oppervlakte.

Artikel 10.10 (gedoogplicht zwemwater)

Een rechthebbende op een onroerende zaak waarin of waarop tekens met voorlichting ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn worden geplaatst, gedoogt het aanbrengen en in stand houden van die tekens.

Afdeling 10.3 Bij beschikking op te leggen gedoogplichten

§ 10.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 10.11 (toepassingscriteria)

Een gedoogplicht op grond van deze afdeling kan worden opgelegd als voor een werk van algemeen belang:
a. voor bepaalde of onbepaalde tijd gebruik moet worden gemaakt van een onroerende zaak,
b. met de rechthebbende op de onroerende zaak ondanks een redelijke poging daartoe geen schriftelijke overeenstemming is bereikt over het gebruik daarvan,
c. het gebruik van de onroerende zaak niet meer zal worden belemmerd dan redelijkerwijs nodig is, en
d. de belangen van de rechthebbende redelijkerwijs onteigening niet vorderen.

Artikel 10.12 (op aanvraag en ambtshalve)

Het opleggen van een gedoogplicht op grond van deze afdeling geschiedt op aanvraag van de initiatiefnemer of ambtshalve, als de initiatiefnemer op grond van deze wet zelf bevoegd is om voor het werk van algemeen belang een gedoogplicht op te leggen.

§ 10.3.2 Gedoogplichten

Artikel 10.13 (gedoogplichten infrastructuur en water)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:
a. een werk voor hoofdspoorwegen,
b. infrastructuur nodig voor de productie en distributie van drinkwater als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder b, in samenhang met artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
c. een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, eerste lid, van toepassing is,
d. een werk voor het transport van afvalwater, uitgevoerd door een waterschap,
e. een werk voor het transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, uitgevoerd door een gemeente,
f. lokale spoorweginfrastructuur.

2. Het dagelijks bestuur van een waterschap kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.46, tweede lid, van toepassing is.

Artikel 10.13a (gedoogplicht *stortplaatsen*)

1. Het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op een stortplaats kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek op die stortplaats of in de onmiddellijke omgeving daarvan en voor het aanbrengen, aanwezig zijn, onderhouden, gebruiken en verwijderen van de voor dat onderzoek benodigde middelen als dat nodig is in het belang van de bescherming van de bodem.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. het storten van afvalstoffen als het gaat om het begraven van stoffelijke resten of het op of in de bodem verspreiden van as, afkomstig van de verbranding van stoffelijke resten,
b. stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort,
c. stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen is beëindigd voor 1 maart 1995,
d. stortplaatsen waar op of na 1 maart 1995 alleen afvalstoffen zijn of worden gestort voor het aanbrengen van een bovenafdichting op die stortplaats, als de gestorte hoeveelheid ten hoogste 0,3 m^3 afvalstof per m^2 stortoppervlak bedraagt.

Artikel 10.14 (gedoogplichten energie en mijnbouw)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan, na overleg met Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van:
a. een net als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW,
b. een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet,
c. een mijnbouwwerk ,
d. werken bestemd voor het opsporen van CO_2-opslagcomplexen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,
e. een inrichting waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,
f. een warmtenet als bedoeld in artikel 1 van de Warmtewet.

Artikel 10.15 (gedoogplicht Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan, na overleg met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor grenswateren als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

Artikel 10.16 (gedoogplichten ontgrondingen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek op een locatie in verband met een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit of een aanvraag om een dergelijke vergunning.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan op verzoek van de aanvrager of houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek en voor het aanbrengen, in stand houden, onderhouden, gebruiken en verwijderen van de voor dat onderzoek benodigde middelen als dat voor de ontgrondingsactiviteit nodig is.

3. De bevoegdheden, bedoeld in het eerste en tweede lid, berusten bij gedeputeerde staten als zij bevoegd gezag zijn voor de omgevingsvergunning.

Artikel 10.17 (gedoogplichten waterstaatswerken)

1. De beheerder kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek dat nodig is voor de aanvraag of wijziging van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit of ter voldoening aan een andere in het kader van het waterbeheer op grond van deze wet, een waterschapsverordening of omgevingsverordening op hem rustende plicht.
2. De beheerder kan, voor zover dat voor de vervulling van zijn taken redelijkerwijs nodig is, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor:
a. het op of in gronden verrichten van onderzoek en daarmee verband houdende activiteiten in verband met een waterstaatswerk,
b. de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende activiteiten.

Artikel 10.18 (gedoogplicht luchtverontreiniging)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen als door een gemeente, een provincie, het Rijk of een openbaar lichaam voor het bepalen van de mate van luchtverontreiniging gebruik moet worden gemaakt van onroerende zaken.

Artikel 10.19 (gedoogplichten archeologisch onderzoek)

1. Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het in het belang van een archeologisch onderzoek betreden van terreinen, het daarop verrichten van metingen of het daarin doen van opgravingen.
2. Het bestuursorgaan dat is belast met de voorbereiding of uitvoering van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen als bedoeld in het eerste lid, voor zover dat onderzoek dient ter voorbereiding of uitvoering van het omgevingsplan of de omgevingsvergunning.
3. Artikel 10.11, aanhef en onder d, is niet van toepassing op de beslissing tot het opleggen van een gedoogplicht als bedoeld in dit artikel.

Artikel 10.19a (gedoogplicht defensiewerken)

Onze Minister van Defensie kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor de uitoefening van defensietaken.

Artikel 10.20 (gedoogplicht vanwege het maken van een ontwerp)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het uitvoeren van meetwerkzaamheden of graafwerkzaamheden, het aanbrengen van tekens in, boven of op een onroerende zaak, of het verrichten van onderzoek met gebruikmaking van de daarvoor benodigde hulpmiddelen, als die activiteiten nodig zijn voor het maken van een ontwerp voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing of opruiming van een werk als bedoeld in artikel 10.13, 10.14 of 10.15.

Artikel 10.21 (gedoogplicht andere werken van algemeen belang)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van een werk van algemeen belang dat geen werk of activiteit is als bedoeld in de artikelen 10.13 tot en met 10.19a, als het belang van de

openbare veiligheid, het belang van het beschermen van de fysieke leefomgeving, zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.
2. Als de oplegging van een gedoogplicht een belang dient waarvoor de zorg niet bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat berust, beslist Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat.

§ 10.3.3 De gedoogplichtbeschikking

Artikel 10.22 (inhoud gedoogplichtbeschikking)

1. Een gedoogplichtbeschikking bevat in ieder geval een beschrijving van:
a. de onroerende zaak waarop de beschikking betrekking heeft,
b. het werk van algemeen belang waarvoor de beschikking geldt,
c. de te verrichten activiteiten en de voorbereiding daarvan,
d. de plichten van de rechthebbende,
e. de rechten en plichten van de initiatiefnemer.
2. De gedoogplichtbeschikking vermeldt of er voor bepaalde of onbepaalde tijd gebruik wordt gemaakt van de onroerende zaak.
3. Als dat voor de instandhouding van het werk van algemeen belang nodig is, kan in de gedoogplichtbeschikking een gebied rondom het werk worden vastgesteld waarbinnen in de beschikking te noemen activiteiten niet zijn toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de initiatiefnemer.
4. Aan een gedoogplichtbeschikking kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 10.23 (wijziging van een gedoogplichtbeschikking)

1. Op verzoek van de rechthebbende kan de gedoogplichtbeschikking worden gewijzigd als het gaat om de locatie van het werk van algemeen belang binnen de desbetreffende onroerende zaak.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing als de rechthebbende over de wijziging van de locatie ondanks een redelijke poging daartoe geen overeenstemming heeft bereikt met de initiatiefnemer.
3. Het verzoek wordt in ieder geval afgewezen als het werk van algemeen belang redelijkerwijs niet op een andere locatie tot stand kan worden gebracht.

§ 10.3.4 Bijzondere bepalingen

Artikel 10.24 (bomen en beplantingen)

Degene op wie een gedoogplicht op grond van paragraaf 10.3.2 rust, gedoogt dat de initiatiefnemer bomen en beplantingen rooit, inkort of snoeit voor zover die bomen en beplantingen hinderlijk zijn voor het tot stand brengen of opruimen van het werk van algemeen belang.

Artikel 10.25 (rechtsopvolging)

De in de gedoogplichtbeschikking opgenomen rechten en plichten van de rechthebbende en van de initiatiefnemer rusten ook op hun rechtsopvolgers.

Artikel 10.27 (opruimen van een werk van algemeen belang)

1. Als de gedoogplichtbeschikking voor een werk van algemeen belang is ingetrokken, ruimt de initiatiefnemer dat werk op, tenzij met degene op wie de gedoogplicht rustte anders is overeengekomen.
2. Bij de opruiming wordt de onroerende zaak zoveel als mogelijk teruggebracht in de staat van voor de aanleg van het werk van algemeen belang, voor zover niet anders is overeengekomen.
3. Artikel 10.25 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10.28 (eigendom van een werk van algemeen belang)

Artikel 20, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op werken van algemeen belang die met toepassing van een gedoogplichtbeschikking worden aangelegd, in stand gehouden, gewijzigd of verplaatst.

HOOFDSTUK 11

[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 12 GRONDEXPLOITATIE

Artikel 12.1 (verhaal van kosten, verbonden aan grondexploitatie)

1. Het bevoegd gezag verhaalt de kosten, verbonden aan de exploitatie van locaties waar:
a. een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit ***kan*** worden verricht, en
b. sprake is van kosten die behoren tot bij de maatregel aangewezen grondexploitatiekosten.
2. De rechtspersoon waartoe het bevoegd gezag behoort, kan een overeenkomst over grondexploitatie aangaan waarin het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten wordt verzekerd.
3. Als het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten over de in de locatie begrepen gronden niet anderszins verzekerd is, stelt het bevoegd gezag exploitatieregels of exploitatievoorschriften vast om die kosten te verhalen.
4. Het bevoegd gezag kan exploitatieregels of exploitatievoorschriften vaststellen voor locaties waar een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit als bedoeld in het eerste lid kan worden verricht voor het stellen van eisen aan:
a. de inrichting van het exploitatiegebied, of
b. bij algemene maatregel van bestuur aangewezen woningbouwcategorieën.
5. In afwijking van het derde lid kan het bevoegd gezag in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen besluiten geen exploitatieregels of exploitatievoorschriften vast te stellen.

Artikel 12.2 (exploitatiegebied en bovenwijkse voorzieningen in omgevingsplan)

1. In een omgevingsplan worden voor een locatie als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid, een of meer gebieden aangewezen waarbinnen de aan de grondexploitatie verbonden kosten worden verhaald op grond van exploitatieregels of exploitatievoorschriften.
2. In het omgevingsplan wordt per exploitatiegebied bepaald:
a. of exploitatieregels dan wel exploitatievoorschriften worden vastgesteld voor het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten,
b. welke voorzieningen waarvan het exploitatiegebied ten dele profijt heeft, naar evenredigheid aan het exploitatiegebied worden toegerekend.

Artikel 12.3 (vaststelling exploitatieregels of exploitatievoorschriften)

1. Als het bevoegd gezag voornemens is de aan de grondexploitatie verbonden kosten te verhalen op grond van exploitatieregels, worden die regels opgenomen in het omgevingsplan als dat plan een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid, mogelijk maakt.
2. Als het bevoegd gezag voornemens is de aan de grondexploitatie verbonden kosten te verhalen op grond van exploitatievoorschriften, worden die voorschriften verbonden aan een van de volgende besluiten, als die een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid, mogelijk maken:
a. een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit, of
b. een projectbesluit.

Artikel 12.4 (overeenkomst over grondexploitatie)

1. In een overeenkomst over grondexploitatie kunnen bepalingen worden opgenomen over:
a. financiële bijdragen aan de grondexploitatie,
b. verrekening van schade die op grond van hoofdstuk 15 voor vergoeding in aanmerking zou komen.
2. Als exploitatieregels of exploitatievoorschriften zijn vastgesteld, worden bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie die regels of voorschriften in acht genomen. De overeenkomst

kan bepalingen bevatten ter uitwerking van in die regels of voorschriften opgenomen onderwerpen. De overeenkomst kan geen bepalingen bevatten over onderwerpen die deel hadden kunnen uitmaken van die regels of voorschriften, maar daarin niet zijn opgenomen.
3. Van de overeenkomst wordt binnen twee weken na het aangaan daarvan door het college van burgemeester en wethouders:
a. kennisgegeven in een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad,
b. een beschrijving van de zakelijke inhoud ter inzage gelegd.

Artikel 12.5 (inhoud exploitatieregels of -voorschriften)

1. De exploitatieregels en de exploitatievoorschriften bevatten:
a. bepalingen over het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten, en
b. de exploitatieopzet waarop die regels en voorschriften zijn gebaseerd.
2. Exploitatievoorschriften, verbonden aan een besluit als bedoeld in artikel 12.3, tweede lid, onder a of b, bevatten, als de locatie waarop het besluit betrekking heeft niet binnen een exploitatiegebied als bedoeld in artikel 12.2, eerste lid, valt, een begrenzing van het exploitatiegebied. Die begrenzing omvat geen gronden, gelegen buiten de locatie waarop het besluit betrekking heeft.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de inhoud van de exploitatieregels en de exploitatievoorschriften. Bij de maatregel worden in ieder geval regels gesteld over:
a. het bepalen van een tijdvak of fasering van de grondexploitatie,
b. het stellen van eisen aan de inrichting van het exploitatiegebied, en
c. het stellen van eisen aan de woningbouwcategorieën, bedoeld in artikel 12.1, vierde lid, onder b.

Artikel 12.6 (exploitatieopzet)

1. De te verhalen kosten worden berekend aan de hand van een exploitatieopzet.
2. Voor de berekening van de kosten en opbrengsten in de exploitatieopzet wordt ervan uitgegaan dat het exploitatiegebied in zijn geheel in exploitatie zal worden gebracht.
3. Kosten in verband met werken, werkzaamheden en maatregelen, waarvan het exploitatiegebied of een gedeelte daarvan profijt heeft en die toerekenbaar zijn aan de exploitatieregels of de exploitatievoorschriften, worden naar evenredigheid opgenomen in de exploitatieopzet.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. het opstellen van en de berekeningsmethode van de exploitatieopzet, en
b. de in die exploitatieopzet op te nemen opbrengsten en de verhaalbare kostensoorten.
5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de hoogte en de begrenzing van een of meer van de in het vierde lid bedoelde verhaalbare kostensoorten. Bij de regels kan een onderscheid worden gemaakt naar type locatie en aard en omvang van de bouwactiviteit of de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit.

Artikel 12.7 (herziening exploitatieregels)

1. Exploitatieregels worden ten minste eenmaal per twee jaar herzien totdat de in het omgevingsplan voorziene werken, werkzaamheden en maatregelen zijn gerealiseerd.
2. Deze termijn begint op de dag na de dag waarop het omgevingsplan waarbij exploitatieregels zijn vastgesteld, onherroepelijk is geworden.

Artikel 12.8 (verhaal kosten)

1. Als er geen overeenkomst over grondexploitatie is aangegaan, verhaalt het bevoegd gezag de aan de grondexploitatie verbonden kosten bij beschikking.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de berekening van die kosten.

Artikel 12.9 (afrekening en intrekking exploitatieregels)

1. Binnen drie maanden na uitvoering van de in de exploitatieregels voorziene werken, werkzaamheden en maatregelen stelt het bevoegd gezag een afrekening van die regels vast en trekt het de exploitatieregels in met ingang van een bij dat besluit te bepalen tijdstip.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de afrekening en de herberekening van de betaalde kosten en over het geheel of gedeeltelijk terugbetalen van het teveel betaalde.

Artikel 12.10 (vergoeding bevoegd gezag)

1. Als na verlening van de omgevingsvergunning de houder daarvan een in exploitatieregels of exploitatievoorschriften omschreven prestatie heeft verricht, verstrekt het bevoegd gezag de houder daarvoor op zijn verzoek een vergoeding overeenkomstig de exploitatieopzet, als de prestatie in overeenstemming met de exploitatieregels of de exploitatievoorschriften is verricht.
2. De vergoeding is geen subsidie als bedoeld in titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 12.11 (rechtsgevolg niet tijdig betalen)

1. Het is verboden een op grond van artikel 12.1, eerste lid, onder a, aangewezen activiteit te verrichten, zolang de op grond van dit hoofdstuk verschuldigde kosten niet zijn betaald.
2. In afwijking van het eerste lid kan bij de beschikking, bedoeld in artikel 12.8, worden bepaald dat de betaling geheel of gedeeltelijk na aanvang van de activiteit plaatsvindt, mits aan de beschikking voorschriften worden verbonden over het stellen van aanvullende zekerheden voor betaling van de verschuldigde kosten.
3. In een geval als bedoeld in het tweede lid kan het bevoegd gezag bij het uitblijven van betaling de verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

AFDELING 13.1 LEGES

Artikel 13.1 (heffen van rechten)

1. Onze Minister die het aangaat kan ter dekking van de kosten voor het door hem in behandeling nemen van een aanvraag ***om*** een besluit op grond van deze wet rechten heffen van de aanvrager of van degene ten behoeve van wie die aanvraag wordt gedaan. De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde kosten.
2. Bij ministeriële regeling worden:
a. de besluiten aangewezen waarvoor rechten worden geheven,
b. de tarieven voor te heffen rechten vastgesteld,
c. regels gesteld over hoe die rechten worden geheven.

Artikel 13.2 (berekening en bedragen rechten en doelbelastingen)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de berekening en de bedragen van de op grond van:
a. de artikelen 228a en 229, eerste lid, onder b, van de Gemeentewet,
b. artikel 115, eerste lid, onder b en c, van de Waterschapswet,
c. artikel 223, eerste lid, onder b, van de Provinciewet, of
d. artikel 13.1,
te heffen rechten en belastingen inzake de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van deze wet.

AFDELING 13.2 VERGOEDING EN VERHAAL VAN KOSTEN

Artikel 13.3 (vergoeding van extra kosten bestuursorganen)

1. Als een bestuursorgaan bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid op grond van deze wet extra kosten heeft gemaakt als gevolg van een verzoek om een besluit of maatregel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, een instructie of instructieregel die gaat over een in die instructie of instructieregel aangegeven locatie of een besluit over instemming van een ander bestuursorgaan, en over de toedeling van die kosten geen overeenstemming is bereikt, kan het bij dat bestuursorgaan verzoeken om de door hem gemaakte kosten geheel of gedeeltelijk te vergoeden voor zover die kosten zijn gemaakt in verband met de behartiging van een belang van dat andere bestuursorgaan.
2. De vergoeding kan worden toegekend voor zover:
a. de kosten redelijkerwijs niet voor rekening behoren te blijven van de rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort,
b. de vergoeding niet voldoende op een andere manier is verzekerd, en
c. de vergoeding niet op grond van een wettelijk voorschrift is uitgesloten.

Artikel 13.3a (verhaal van kosten bij verontreiniging fysieke leefomgeving)

1. De Staat of een provincie, gemeente of waterschap kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten die het gevolg zijn van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van daarbij aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging is veroorzaakt of op degene die anders op grond van burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de verhaalbare kostensoorten.
2. Als sprake is van ongerechtvaardigde verrijking, kan een rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid de voor rekening van die rechtspersoon komende kosten verhalen.

3. In gevallen waarin de veroorzaker van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging niet op grond van een onrechtmatige daad aansprakelijk is, kunnen de in het eerste lid bedoelde kosten toch worden verhaald als de veroorzaker:
a. op het moment dat hij de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging veroorzaakte, de ernstige gevaren van de activiteit kende of behoorde te kennen, en
b. vanwege deze ernstige gevaren ernstig verwijtbaar activiteiten die de ernstige verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging hebben veroorzaakt, niet heeft nagelaten.
4. Als de activiteit bij het uitoefenen van beroep of bedrijf is verricht, moet daarbij als het gaat om de ernstige verwijtbaarheid in het bijzonder in aanmerking worden genomen:
a. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging gebruikelijke bedrijfsvoering met betrekking tot die activiteit, en
b. de op het moment van de verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging bestaande en voor de veroorzaker redelijkerwijs toepasbare alternatieven.

Artikel 13.3b (verhaal kosten waterstaatswerken of zuiveringtechnische werken)

1. De kosten in verband met schade, toegebracht aan een waterstaatswerk of een zuiveringtechnisch werk in beheer bij het Rijk of bij een provincie, gemeente of waterschap, waarvoor een eigenaar of gebruiker van een vaartuig aansprakelijk is, worden door de beheerder geraamd.
2. Als het geraamde bedrag niet aan de beheerder wordt betaald of geen financiële zekerheid wordt gesteld voor betaling daarvan binnen een redelijke termijn, is hij bevoegd, zo nodig met behulp van de sterke arm, het voortzetten van de reis, het ondernemen van de terugtocht of het aanvangen van een nieuwe reis te beletten, ook als het vaartuig inmiddels buiten zijn ambtsgebied is gebracht.
3. Als blijkt dat de werkelijke kosten minder bedragen dan het betaalde bedrag, wordt het overschot, vermeerderd met de wettelijke rente, uitgekeerd aan degene die heeft betaald. De wettelijke rente wordt berekend vanaf de dag van betaling.

Artikel 13.3c (schadevergoedingsovereenkomst)

1. De rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort dat vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, toekent, kan met degene die de activiteit verricht overeenkomen dat de door het bestuursorgaan toe te kennen schadevergoeding en de daarmee samenhangende kosten geheel of gedeeltelijk voor rekening komen van degene die de activiteit verricht.
2. Degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid is gesloten, is belanghebbende bij het besluit tot toekenning van de schadevergoeding.

Artikel 13.3d (verhalen van schadevergoeding bij beschikking)

Als een bestuursorgaan schadevergoeding heeft betaald als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 15.1 dat op aanvraag is genomen of een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met ***g***, waarbij een activiteit is toegestaan, kan het bestuursorgaan dat bevoegd is om te beslissen op de aanvraag om schadevergoeding in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gevallen de schadevergoeding bij beschikking geheel of gedeeltelijk in rekening brengen bij de aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:
a. de schadevergoeding redelijkerwijze voor rekening behoort te blijven van het bestuursorgaan, of
b. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

AFDELING 13.2A (HEFFINGEN)

Artikel 13.4 (grondwaterbeschermingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, vanwege regels in een omgevingsverordening over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water, voor zover de schade is veroorzaakt door:
a. een regel in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,
b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b,
c. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, als toepassing is gegeven aan artikel 5.43,
d. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 5.41,
e. het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.39, aanhef en onder a, in samenhang met artikel 5.42, tweede lid.2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder d.
3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid grondwater.
4. Tot het instellen van een heffing wordt overgegaan binnen een jaar nadat een besluit waarbij de schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, is toegekend, in werking is getreden.
5. De heffing wordt jaarlijks geheven gedurende een termijn van ten hoogste tien jaar. In de provinciale verordening kan worden bepaald dat de heffing op verzoek van de heffingplichtige voor de op het tijdstip van indiening van het verzoek nog niet aangevangen jaren waarover de heffing wordt geheven, ineens kan worden voldaan volgens in de verordening te stellen regels.

Artikel 13.4a (ontgrondingenheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt voor:
a. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, die wordt veroorzaakt door een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c,
b. onderzoek naar het verband tussen een ontgrondingsactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning is verleend en schade aan onroerende zaken,
c. de bepaling van de omvang van de schade, bedoeld onder b.
2. De heffing wordt geheven van de houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c.
3. De grondslag van de heffing is de hoeveelheid te winnen vaste stoffen, gemeten in profiel van ontgraving, die is toegestaan op grond van de omgevingsvergunning. Een heffing kan slechts eenmaal worden geheven.
4. Als de omgevingsvergunning wordt vernietigd of ingetrokken of de daaraan verbonden voorschriften worden gewijzigd in die zin dat de toegestane te winnen hoeveelheid vaste stoffen wordt verminderd, vindt op verzoek van de heffingplichtige teruggaaf van de heffing plaats.
5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de hoeveelheid te winnen vaste stoffen waarbij geen heffing is verschuldigd,
b. de hoogte van het bedrag waarbij geen teruggave van de heffing plaatsvindt,
c. de wijze van heffing.

Artikel 13.4b (grondwateronttrekkingsheffing)

1. Bij provinciale verordening kan als belasting een heffing worden ingesteld op het onttrekken van grondwater ter bestrijding van kosten die door de provincie zijn gemaakt voor:

a. maatregelen die direct verband houden met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,
b. noodzakelijke onderzoeken voor het grondwaterbeleid en de vaststelling van schade als bedoeld in artikel 15.13, eerste lid, in samenhang met artikel 10.3, derde lid,
c. het houden van een register met gegevens over het onttrekken van grondwater en het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater,
d. de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, onder e, die voortvloeit uit het onttrekken van grondwater of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, en waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.
2. De heffing wordt geheven van degenen die bij de verordening zijn aangewezen. Daartoe behoren:
a. de houder van een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder d, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4, als het gaat om het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening,
b. degene die voor de onttrekking van grondwater de op grond van deze wet voorgeschreven melding heeft gedaan,
c. in andere gevallen dan bedoeld onder a of b: degene voor wie de onttrekking van grondwater plaatsvindt.
3. De grondslag van de heffing is de onttrokken hoeveelheid water. Als op grond van vergunningvoorschriften water in de bodem wordt gebracht, wordt voor het vaststellen van de grondslag de in de bodem gebrachte hoeveelheid water in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid volgens de bij de verordening te stellen regels.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het bij de maatregel aan te geven onttrekken van grondwater is vrijgesteld van de heffing. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de kosten van noodzakelijke onderzoeken.

AFDELING 13.3 FINANCIËLE BEPALINGEN VANWEGE OMGEVINGSVERGUNNINGEN

Artikel 13.5 (financiële zekerheid)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, het voorschrift wordt of kan worden verbonden dat degene die de activiteit verricht, financiële zekerheid stelt:
a. voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning voor diegene gelden, of
b. ter dekking van zijn aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van die activiteit.
2. Als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, wordt geen voorschrift over financiële zekerheid aan een omgevingsvergunning verbonden, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het eerste lid. In ieder geval worden regels gesteld over:
a. de vorm waarin financiële zekerheid wordt gesteld,
b. de hoogte van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld,
c. hoe lang de financiële zekerheid in stand wordt gehouden.
4. Als een voorschrift als bedoeld in het eerste lid aan een omgevingsvergunning is verbonden en de verplichting niet wordt nageleefd of schade is ontstaan, kan het bevoegd gezag de kosten of een deel van de kosten die zijn gemaakt om naleving af te dwingen of de schade te herstellen verhalen

op de gestelde financiële zekerheid. Het bevoegd gezag kan het te verhalen bedrag invorderen bij dwangbevel.
5. Aan een besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan een voorschrift als bedoeld in het eerste lid worden verbonden. Bij dat besluit kan worden bepaald dat een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gedurende een in het besluit te bepalen termijn blijft gelden.

Artikel 13.6 (financiële voorschriften voor een ontgrondingsactiviteit)

Onverminderd artikel 13.5 kan aan een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit het voorschrift worden verbonden dat:
a. in plaats van de plicht, bedoeld in artikel 5.36, tweede lid, tot het herstellen of realiseren van een toestand een bepaald bedrag ineens of in gedeelten wordt betaald,
b. de kosten van het beheer van onroerende zaken die zijn ontgrond geheel of gedeeltelijk worden betaald, of
c. de kosten voor de aanpassing van de inrichting van de omgeving van de ontgronde onroerende zaken en van het beheer van de aangepaste omgeving, voor zover zij het gevolg zijn van de ontgronding, geheel of gedeeltelijk worden betaald.

AFDELING 13.4 VERGOEDING VOOR ADVIEZEN VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Artikel 13.7 (vergoeding voor adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. De kosten van de Commissie voor de milieueffectrapportage en het bureau van de commissie worden gedekt uit door de commissie vast te stellen en in rekening te brengen tarieven voor de uit te brengen adviezen.
2. De tarieven hebben een rechtstreeks verband met de adviezen, belopen niet meer dan nodig is ter dekking van de voor de adviezen gemaakte kosten en behoeven de goedkeuring van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. De artikelen 10:28 tot en met 10:31 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing op de goedkeuring.

HOOFDSTUK 14

[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 15 SCHADE

AFDELING 15.1 NADEELCOMPENSATIE

Artikel 15.1 (toepassingsbereik)

1. Als een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van deze wet schade veroorzaakt, is titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht alleen van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van die wet die wordt veroorzaakt door het vaststellen, verlenen, stellen, treffen of, voor zover van toepassing, wijzigen of intrekken van:
a. een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41,
b. een in een programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan,
c. een regel in het omgevingsplan, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,
d. een regel in een waterschapsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,
e. een regel in een omgevingsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid,
f. een regel in een algemene maatregel van bestuur, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.3***, eerste of tweede lid***,
g. een regel in een ministeriële regeling, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, of 4.3, derde lid,
h. een maatwerkvoorschrift,
i. een toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen,
j. een omgevingsvergunning,
k. een projectbesluit,
l. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.4,
m. een beslissing tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 19.5,
n. een maatregel als bedoeld in artikel 19.15.
2. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist op grond van een regel als bedoeld in het eerste lid, onder c tot en met e, of op grond van artikel 5.1, geldt alleen de omgevingsvergunning voor die activiteit als schadeveroorzakend besluit.
3. Als op grond van artikel 5.52, eerste lid, een omgevingsplan wordt gewijzigd, geldt alleen het projectbesluit als schadeveroorzakend besluit.

Artikel 15.2 (schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt)

Voor de toepassing van deze afdeling heeft de vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geen betrekking op immateriële schade.

Artikel 15.3 (schadebepaling als een omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning is vereist, wordt de schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop het bevoegd gezag mededeling heeft gedaan van het besluit tot het verlenen of wijzigen van de omgevingsvergunning.
2. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.4 (aanvraag om schadevergoeding als geen omgevingsvergunning is vereist)

1. Als voor een activiteit die is toegestaan op grond van een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met ***g***, geen omgevingsvergunning is vereist, kan een aanvraag om schadevergoeding worden ingediend als:
a. degene die de activiteit gaat verrichten aan het bevoegd gezag informatie over die activiteit heeft verstrekt en het bevoegd gezag kennis heeft gegeven van die informatie, volgens de regels die daarvoor gelden, of
b. met de activiteit is begonnen.
2. De schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak wordt bepaald aan de hand van een vergelijking van de waarde van de onroerende zaak:
a. onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, onder a, is gedaan, of
b. als de informatie, bedoeld in het eerste lid, onder a, niet is verstrekt: onmiddellijk voor en na het tijdstip waarop met de activiteit is begonnen.
3. Als een kennisgeving als bedoeld in het eerste lid, onder a, is gedaan, wordt voor de toepassing van artikel 4:131, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de dag na die waarop de kennisgeving is gedaan, gelijkgesteld met de dag na die waarop de benadeelde bekend is geworden met de schade en met het voor de schadeveroorzakende gebeurtenis verantwoordelijke bestuursorgaan.
4. Dit artikel is alleen van toepassing op schade die wordt veroorzaakt door een regel op grond waarvan een activiteit is toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

Artikel 15.5 (actieve risicoaanvaarding)

De aanvrager heeft het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, in ieder geval niet aanvaard als:
a. de aanvrager overeenkomstig artikel 2, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek tot koop is overgegaan van een tot woning bestemde onroerende zaak na de vaststelling of wijziging van het omgevingsplan,
b. op de aanvraag om schadevergoeding artikel 15.1, tweede lid, of 15.4, eerste lid, van toepassing is, en
c. de schade bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.

Artikel 15.6 (passieve risicoaanvaarding)

Bij schade die wordt veroorzaakt door wijziging van een of meer regels in een omgevingsplan of in een omgevingsverordening gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, die ertoe strekt dat het verrichten van bepaalde activiteiten niet meer is toegestaan, heeft de aanvrager het risico van het ontstaan van schade als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, aanvaard als:
a. het bevoegd gezag ten minste een jaar voorafgaand aan de wijziging van die regel, van het voornemen daartoe kennis heeft gegeven in overeenstemming met artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht,
b. gedurende drie jaar onmiddellijk voorafgaand aan die kennisgeving, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren, en
c. vanaf het tijdstip van die kennisgeving tot het tijdstip van de wijziging van die regel, geen activiteit is verricht die in overeenstemming is met de regels in het omgevingsplan of de omgevingsverordening die van toepassing waren of de voor een activiteit op die locatie benodigde voorbereidingen niet zijn getroffen.

Artikel 15.7 (normaal maatschappelijk risico)

1. Bij een aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak die wordt veroorzaakt door een besluit op grond waarvan een of meer activiteiten

is of zijn toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen, wordt een deel ter grootte van vijf procent van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op verschillende besluiten met onderlinge samenhang daartussen, past het bevoegd gezag het eerste lid toe op de schade voortvloeiend uit die besluiten gezamenlijk.
3. Het bevoegd gezag kan bij de behandeling van een aanvraag om schadevergoeding het eerste lid buiten toepassing laten als dat lid van toepassing is geweest bij de beslissing op een eerder ingediende aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van de onroerende zaak.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin de schade wordt geacht niet uit te gaan boven het normale maatschappelijke risico.

Artikel 15.8 (bevoegd gezag)

1. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit van de gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten of op een algemene maatregel van bestuur ***of ministeriële regeling***, wordt als bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangemerkt het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, het college van gedeputeerde staten respectievelijk Onze Minister die het aangaat, tenzij het tweede lid op die aanvraag van toepassing is.
2. Als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit ter uitvoering van een projectbesluit, is het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld, het bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent.
3. Een bestuursorgaan kan de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding overdragen aan een ander bestuursorgaan, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het derde lid.

Artikel 15.9 (delegatiegrondslag regels aanvraag schadevergoeding)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om schadevergoeding.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
a. de wijze van beoordeling van een aanvraag om schadevergoeding,
b. de totstandkoming van een beslissing op de aanvraag.

Artikel 15.10 (delegatiegrondslag informatieverplichting)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over een in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening op te nemen verplichting tot het verstrekken van informatie en tot de kennisgeving daarvan, met het oog op de indiening van een aanvraag om schadevergoeding als bedoeld in artikel 15.4.

AFDELING 15.2 SCHADE BIJ GEDOOGPLICHTEN

Artikel 15.11 (begripsbepalingen)

Artikel 10.1 is van overeenkomstige toepassing op deze afdeling.
Artikel 15.12 (schadevergoeding door initiatiefnemer)

Schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de afdelingen 10.2 en 10.3 wordt vergoed door de initiatiefnemer van de activiteit of het werk van algemeen belang waarvoor de gedoogplicht geldt.

Artikel 15.13 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichten afdeling 10.2 met uitzondering van artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.2 wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt vergoed:
a. als die schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico, en
b. voor zover de rechthebbende in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen.
2. Onverminderd het eerste lid wordt schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, vierde lid, alleen vergoed voor zover die het gevolg is van de verlegging van een waterkering of van andere maatregelen, gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van watersystemen.3. De artikelen 4:126, tweede en derde lid, en 4:129, aanhef en onder a en b, van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 15.2 en 15.5, aanhef en onder c, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Dit artikel is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, derde lid.

Artikel 15.14 (omvang schadevergoeding bij gedoogplichtbeschikkingen afdeling 10.3 en artikel 10.3, derde lid)

1. Schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.3 of artikel 10.3, derde lid, wordt aan de rechthebbende die de schade lijdt volledig vergoed.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op schade als gevolg van een gedoogplicht als bedoeld in de artikelen 10.17, eerste lid, en tweede lid, onder a, en 10.20.

Artikel 15.15 (bevoegde rechter)

Op een vordering tot schadevergoeding als bedoeld in deze afdeling is de civiele rechter bevoegd binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

Artikel 15.16 (onderzoek en vergoeding schade bij grondwateronttrekkingen of infiltratie van water)

1. Degene die een vordering kan doen tot vergoeding van schade kan eerst aan gedeputeerde staten van de provincie waarin de onroerende zaak geheel of grotendeels is gelegen verzoeken om een onderzoek in te stellen als de schade het gevolg is van:
a. het onttrekken van grondwater, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder a, of
b. het in de bodem brengen van water, bedoeld in artikel 10.3, derde lid, onder b.
2. Als een onroerende zaak is gelegen in een gebied waarin de grondwaterstand invloed ondergaat van meer dan een onttrekking en uit het onderzoek niet of niet binnen redelijke termijn blijkt door welke onttrekking de schade aan die onroerende zaak wordt veroorzaakt, kennen gedeputeerde staten de rechthebbende op zijn verzoek een schadevergoeding toe. De rechthebbende draagt in dat geval de rechten die hij vanwege de door hem geleden schade tegenover derden heeft over aan de provincie.

AFDELING 15.3 SCHADE VOOR ONTEIGENING

[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 16 PROCEDURES

AFDELING 16.1 ELEKTRONISCH VERKEER EN GEBRUIK VAN GEGEVENS EN METHODEN

§ 16.1.1 Elektronisch verkeer

Artikel 16.1 (elektronisch verkeer)

1. Een aanvraag om een besluit of een melding op grond van deze wet kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen worden ingediend of gedaan via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21.2. Het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het verzenden van een ander bericht op grond van deze wet kan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen elektronisch plaatsvinden op de bij die maatregel aangegeven wijze. 3. Bij de maatregel kunnen gevallen worden aangewezen waarin het verkeer, bedoeld in het eerste en tweede lid, alleen elektronisch kan plaatsvinden, op de in die leden bedoelde wijze.

§ 16.1.2 Gebruik van gegevens en methoden

Artikel 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens)

1. Bij het nemen van een besluit op grond van deze wet kan in ieder geval gebruik worden gemaakt van rapporten met gegevens, onderzoeken of inventarisaties die bij het ontwerpbesluit of, bij het ontbreken daarvan, bij de aanvraag zijn gebruikt en die bij de vaststelling van het besluit niet ouder zijn dan twee jaar.
2. Bij het nemen van besluit op grond van deze wet kan ook gebruik worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit ouder zijn dan twee jaar als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op besluiten die betrekking hebben op een Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit.

Artikel 16.6 (beoordeling van gevolgen)

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de meet- en rekenmethoden en uitgangspunten aan de hand waarvan op het moment van het nemen van een besluit de gevolgen van dat besluit worden beoordeeld.

AFDELING 16.2 COÖRDINATIE EN BETROKKENHEID ANDERE BESTUURSORGANEN

§ 16.2.1 Toepassing afdeling 3.5 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.7 (toepassing coördinatieregeling Awb)

1. Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van:
a. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning of wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor:
1°. een of meer op grond van artikel 5.7, tweede lid, aangewezen wateractiviteiten, en
2°. een of meer andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4,
die gelijktijdig zijn ingediend,
b. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning of wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en voor een wateractiviteit waarvoor op grond van artikel 5.7, derde lid, de verplichting geldt deze gelijktijdig in te dienen, of de beslissingen tot ambtshalve wijziging van die voorschriften,
c. de besluiten ter uitvoering van een projectbesluit waarvoor dat op grond van artikel 5.45, eerste of tweede lid, is bepaald.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, het coördinerend bestuursorgaan, bedoeld in artikel 3:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen.
3. De volgende bepalingen van afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn niet van toepassing op de hierna genoemde gevallen:
a. de artikelen 3:21, tweede lid, en 3:24, eerste en derde lid: de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b,
b. artikel 3:28: de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder b.

Artikel 16.8 (koepelconcept)

1. In een coördinatiebesluit als bedoeld in artikel 3:20, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht kan, met het oog op de doelen van de wet en voor het optimaliseren van gebruiksruimte in een gebied, worden bepaald dat afdeling 3.5 van die wet van toepassing is op de voorbereiding van:
a. een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening,
b. een programma, en
c. een projectbesluit of een omgevingsvergunning.
2. Artikel 3:30 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op besluiten waartegen geen beroep kan worden ingesteld.

§ 16.2.2 Aanvullende bepalingen voor coördinatie van de vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit en wateractiviteit in gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b

Artikel 16.9 (toepassingsbereik paragraaf 16.2.2)

Deze paragraaf is:
a. van toepassing op de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b,
b. van overeenkomstige toepassing op de beslissingen op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of de beslissingen tot ambtshalve wijziging van die voorschriften, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b.

Artikel 16.10 (buiten behandeling laten aanvraag)

1. Als maar één van de aanvragen om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, is ingediend, laat het bevoegd gezag die aanvraag buiten behandeling, nadat de aanvrager eerst in de gelegenheid is gesteld de ontbrekende aanvraag in te dienen binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn.
2. Als van beide aanvragen om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, er één buiten behandeling wordt gelaten, laat het bevoegd gezag voor de andere aanvraag ook die aanvraag buiten behandeling.

Artikel 16.11 (advies)

De bestuursorganen die bevoegd gezag zijn met betrekking tot elk van de aanvragen, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, brengen aan elkaar een advies uit met het oog op de samenhang tussen de beslissingen op beide aanvragen.

Artikel 16.12 (termijn gelding omgevingsvergunningen)

1. Als in de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit met toepassing van artikel 5.36, eerste lid, een termijn voor de gelding van de vergunning wordt gesteld, kan in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit een gelijke termijn worden gesteld.

2. Als in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit met toepassing van artikel 5.36, eerste lid, een termijn voor de gelding van de vergunning wordt gesteld, wordt in de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit een gelijke termijn gesteld.

Artikel 16.13 (instructie op initiatief algemeen bevoegd gezag)

1. Als gedeputeerde staten of Onze Minister die het aangaat het bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, kunnen gedeputeerde staten respectievelijk Onze Minister die het aangaat, als dat vanwege de samenhang tussen de beslissingen op de beide aanvragen met het oog op het beschermen van het milieu geboden is, aan het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit een instructie geven over de inhoud van die beslissing. Op de instructie zijn de artikelen 2.33 en 2.34 van overeenkomstige toepassing, waarbij kan worden afgeweken van regels als bedoeld in de artikelen 2.22 en 2.23.
2. De instructie wordt gegeven binnen acht weken na de dag waarop het ontwerpbesluit voor de beslissing op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit overeenkomstig artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing als het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, met dien verstande dat gedeputeerde staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders met overeenkomstige toepassing van artikel 2.33 een instructie kunnen geven aan het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit.

Artikel 16.14 (instructie op initiatief bevoegd gezag water)

1. Als het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, kunnen gedeputeerde staten, als dat vanwege de samenhang tussen de beslissingen op de beide aanvragen met het oog op het beschermen van het milieu geboden is, aan het college van burgemeester en wethouders, op verzoek van het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de wateractiviteit, een instructie geven over de inhoud van die beslissing. Op de instructie is artikel 2.33 van overeenkomstige toepassing, waarbij kan worden afgeweken van regels als bedoeld in de artikelen 2.22 en 2.23.
2. De instructie wordt gegeven binnen acht weken na de dag waarop het ontwerpbesluit op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit overeenkomstig artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.

§ 16.2.3 Betrokkenheid van andere bestuursorganen

Artikel 16.15 (advies)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden bestuursorganen of andere instanties aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van deze wet.
2. Bij een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4.
3. Een bestuursorgaan of andere instantie wordt als adviseur aangewezen als dat wenselijk is vanwege:
a. de deskundigheid van het bestuursorgaan of de instantie, of
b. de door het bestuursorgaan te behartigen belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 16.15a (verplichte aanwijzing adviseurs)

Op grond van artikel 16.15, eerste lid, worden in ieder geval als adviseur aangewezen:
a. een bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 5.16 heeft overgedragen aan een ander bestuursorgaan, voor zover de aanvraag betrekking heeft op de activiteit of activiteiten die bepalend zijn geweest voor de aanwijzing van dat bestuursorgaan als bevoegd gezag,
b. de gemeenteraad als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in door hem aangewezen gevallen,
c. de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9, als het gaat om:
1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument,
2°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet,
d. gedeputeerde staten als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, in door hen aangewezen gevallen van een belang als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, onder a, dat is aangegeven in een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document.

Artikel 16.16 (instemming)

1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.
2. Bij de maatregel worden gevallen aangewezen waarin instemming van het aangewezen bestuursorgaan wenselijk is vanwege:
a. de bijzondere deskundigheid van het bestuursorgaan,
b. door het bestuursorgaan te behartigen zwaarwegende belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, of
c. door het provinciebestuur te behartigen provinciale belangen.
3. Bij de maatregel kan worden bepaald dat het aangewezen bestuursorgaan gevallen kan aanwijzen waarin instemming niet is vereist.
4. Het aangewezen bestuursorgaan kan bij het op grond van artikel 16.15 uitgebrachte advies bepalen dat instemming niet is vereist.

Artikel 16.17 (gronden verlenen of onthouden instemming)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden gronden aangewezen voor het verlenen of onthouden van instemming.
2. Artikel 10:27 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

Artikel 16.18 (termijn instemming; geen fictieve instemming)

1. Het besluit over instemming als bedoeld in artikel 16.16 wordt binnen vier weken na indiening van het verzoek om instemming bekendgemaakt door toezending aan het bevoegd gezag.
2. Artikel 10:31, tweede tot en met vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

Artikel 16.19 (advies en instemming bij ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van eerder besluit op aanvraag)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.18 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op een ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van een eerder op aanvraag genomen besluit voor zover die artikelen en regels op de aanvraag om dat eerdere besluit van toepassing zijn geweest.
2. Daarbij wordt voor een ambtshalve besluit als bedoeld in het eerste lid een voorgenomen ambtshalve besluit tot wijziging of intrekking van het eerdere besluit gelijkgesteld met een aanvraag om dat besluit.

Artikel 16.20 (advies en instemming bij projectbesluit)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 en de op grond van de artikelen 16.15 tot en met 16.17 gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, waarbij geen instemming is vereist als:
a. een projectbesluit wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat en dat projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen, of
b. een projectbesluit wordt vastgesteld door gedeputeerde staten en het projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen.
2. De artikelen 16.15 tot en met 16.19 zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit en het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit, voor zover daarin wordt bepaald dat het geldt als een besluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder b. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarbij instemming niet is vereist.

Artikel 16.21 (reactieve interventie)

1. Gedeputeerde staten kunnen besluiten dat een onderdeel van een omgevingsplan geen deel daarvan uitmaakt als:
a. zij over het onderdeel een zienswijze naar voren hebben gebracht en die zienswijze niet volledig in het omgevingsplan is overgenomen, of
b. in het onderdeel wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp, anders dan op grond van een zienswijze van gedeputeerde staten.
2. Gedeputeerde staten kunnen alleen gebruik maken van die bevoegdheid voor zover:
a. dat nodig is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en
b. er sprake is van strijd met een belang als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, onder a, dat is aangegeven in een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document.
3. Gedeputeerde staten vermelden in de motivering van het besluit de daaraan ten grondslag liggende feiten, omstandigheden en overwegingen die het provinciebestuur beletten het betrokken belang met inzet van andere aan hen toekomende bevoegdheden te beschermen.
4. Het besluit wordt bekendgemaakt binnen vier weken nadat het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.

AFDELING 16.3 TOTSTANDKOMINGSPROCEDURES

§ 16.3.1 Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.22 (toepassing paragraaf 16.3.1)

Deze paragraaf is van toepassing als bij of krachtens deze wet is bepaald dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Artikel 16.23 (kring inspraakgerechtigden)

1. Zienswijzen kunnen naar voren worden gebracht door een ieder.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen zienswijzen over een gedoogplichtbeschikking alleen naar voren worden gebracht door belanghebbenden en door de besturen van de gemeenten, de waterschappen en de provincies waarbinnen de onroerende zaak gelegen is of naastgelegen gemeenten, waterschappen en provincies.

Artikel 16.24 (intrekking of wijziging)

1. Tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval of besluit, zijn de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6 en de artikelen 16.40, eerste lid, 16.50, eerste lid, 16.70 en 16.71 van overeenkomstige toepassing op een wijziging of intrekking van de daarin genoemde besluiten of andere rechtsfiguren of documenten.
2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten als het gaat om een wijziging die alleen ziet op het herstel van een kennelijke verschrijving.

§ 16.3.2 Zwemlocaties

Artikel 16.25 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de aanwijzing van zwemlocaties.

§ 16.3.3 Omgevingsvisie

Artikel 16.26 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een omgevingsvisie.

§ 16.3.4 Programma's

Artikel 16.27 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4 en de documenten die voor het opstellen van een programma afzonderlijk worden vastgesteld.
2. Een bestuursorgaan kan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover niet in strijd met internationaalrechtelijke verplichtingen, buiten toepassing laten bij de voorbereiding van een programma of document als bedoeld in het eerste lid, als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard die niet leidt tot grotere nadelige gevolgen voor het milieu en die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan.

Artikel 16.28 (voorbereiding stroomgebiedsbeheerplan en overstromingsrisicobeheerplan)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat legt ter inzage:
a. een tijdschema en werkprogramma voor het opstellen van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste drie jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,
b. een tussentijds overzicht van belangrijke waterbeheerkwesties die zijn geconstateerd in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, ten minste twee jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedsbeheerplan betrekking heeft,

c. het ontwerp van een stroomgebiedsbeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft,
d. het ontwerp van een overstromingsrisicobeheerplan, ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop het plan betrekking heeft.
2. Voor documenten als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, en het ontwerp, bedoeld in het eerste lid, onder c en d, bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen zes maanden.

§ 16.3.5 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Artikel 16.29 (kennisgeving voornemen)

Van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen wordt kennisgegeven. Artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16.30 (toepassing Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een omgevingsplan.
2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een omgevingsplan. Artikel 139 van de Gemeentewet is niet van toepassing.

Artikel 16.31 (zienswijzen)

Zienswijzen kunnen geen betrekking hebben op het deel van het ontwerp van een omgevingsplan dat zijn grondslag vindt in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Artikel 16.32 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een waterschapsverordening en een omgevingsverordening.

§ 16.3.5a Peilbesluit

Artikel 16.32a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een peilbesluit.

§ 16.3.6 Gedoogplichtbeschikking

Artikel 16.33 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht en bekendmaking)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een gedoogplichtbeschikking.
2. De verplichting tot gedogen gaat niet eerder in dan vier dagen na de dag waarop de gedoogplichtbeschikking is bekendgemaakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op de voorbereiding van een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in de artikelen 10.16, 10.17, eerste en tweede lid, onder a, en 10.20.
4. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de voorbereiding van een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in de artikelen 10.19 en 10.19a vanwege spoedeisende omstandigheden.

Artikel 16.33a (geen coördinatie met andere besluiten)

Artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.87 zijn niet van toepassing op een gedoogplichtbeschikking.

Artikel 16.33b (totstandkoming consolidatie omgevingsplan)

Voor de uitvoering van artikel 140 van de Gemeentewet rust op een bestuursorgaan dat krachtens artikel 4.16, 5.52 of 16.21 een omgevingsplan wijzigt, ook de verplichting om die wijziging te verwerken in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

AFDELING 16.4 MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

§ 16.4.1 Milieueffectrapportage voor plannen en programma's

Artikel 16.34 (reikwijdte, bevoegd gezag plan-mer)

1. Deze paragraaf gaat over de milieueffectrapportage voor plannen en programma's als bedoeld in artikel 2, onder a, van de smb-richtlijn, waarvan de vaststelling is geregeld in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen en waarin het voor de vaststelling van die plannen en programma's bevoegde bestuursorgaan en de procedure voor de opstelling ervan is vastgelegd.
2. In deze paragraaf wordt onder een plan of programma in ieder geval verstaan een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing.

Artikel 16.35 (uitzondering plan-mer-plicht)

Deze paragraaf is niet van toepassing op plannen of programma's die:
a. alleen bestemd zijn voor nationale defensie of noodzakelijk zijn vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, of
b. betrekking hebben op de begroting of de financiën van een gemeente, een waterschap, een provincie of het Rijk.

Artikel 16.36 (plan-mer-plichtige plannen of programma's)

1. Het bevoegd gezag voor een plan of programma maakt bij de voorbereiding daarvan een milieueffectrapport als dat plan of programma het kader vormt voor te nemen besluiten voor projecten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid.
2. Het bevoegd gezag voor een plan of programma maakt bij de voorbereiding daarvan een milieueffectrapport als bij de voorbereiding van dat plan of programma op grond van artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming een passende beoordeling moet worden gemaakt.
3. Voor een plan of programma als bedoeld in het eerste of tweede lid dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden op lokaal niveau of voor kleine wijzigingen van een plan of programma als bedoeld in het eerste of tweede lid maakt het bevoegd gezag een milieueffectrapport als dat plan of programma of de wijzigingen daarvan aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.
4. Voor een plan of programma dat het kader vormt voor andere projecten dan bedoeld in het eerste lid maakt het bevoegd gezag een milieueffectrapport als dat plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben.
5. Het bevoegd gezag beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het derde en vierde lid, tenzij het zonder een voorafgaande beoordeling een milieueffectrapport maakt. Het bevoegd gezag houdt bij het besluit over de beoordeling van de milieueffecten rekening met de criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn. Het bevoegd gezag raadpleegt daarvoor:
a. de bestuursorganen en instanties die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over de besluiten, bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor het plan of programma het kader vormt, en
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Landbouw, Natuur en

Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of in plaats van de betrokken minister een door hem aangewezen bestuursorgaan.
6. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de toepassing van het derde lid.

Artikel 16.37 (gebruik andere plan-MER'en)

Om overlapping van milieueffectrapporten te voorkomen:
a. stemt het bevoegd gezag het milieueffectrapport, waaronder het detailniveau daarvan, af op:
1°. de mate van gedetailleerdheid van het plan of programma,
2°. de fase van het besluitvormingsproces waarin het plan of programma zich bevindt,
3°. als het plan of programma deel uitmaakt van een rangorde van plannen of programma's, in het bijzonder op de plaats die het plan of programma inneemt in die rangorde,
b. kan het bevoegd gezag gebruikmaken van:
1°. andere milieueffectrapporten als die voldoen aan de bij of krachtens deze paragraaf gestelde eisen,
2°. relevante informatie over de milieueffecten van het plan of programma die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is verkregen.

Artikel 16.38 (raadpleging reikwijdte en detailniveau)

1. Over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie in het milieueffectrapport raadpleegt het bevoegd gezag de bestuursorganen en instanties, bedoeld in 16.36, vijfde lid, onder a en b.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de procedure voor de raadpleging.

Artikel 16.39 (advies Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. Het bevoegd gezag stelt de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid om over het milieueffectrapport te adviseren.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de procedure voor de raadpleging.

Artikel 16.40 (voorbereidingsprocedure plan of programma)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een plan of programma als bedoeld in artikel 16.36 waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Een milieueffectrapport dat is opgenomen in een plan of programma wordt in dat plan of programma als zodanig herkenbaar weergegeven.
3. Als het milieueffectrapport niet is opgenomen in het ontwerp van een plan of programma:
a. wordt bij de terinzagelegging, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, ook het milieueffectrapport ter inzage gelegd,
b. wordt bij de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, ook kennisgegeven van het milieueffectrapport, en
c. kan een zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht ook betrekking hebben op het milieueffectrapport.
4. Het bevoegd gezag stelt het plan of programma niet eerder vast dan twee weken na afloop van de termijn, bedoeld in artikel 3:16, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 16.41 (plan of programma grondslag in het plan-MER)

Het bevoegd gezag stelt een plan of programma niet vast als het milieueffectrapport redelijkerwijs niet aan het plan of programma ten grondslag kan worden gelegd.

Artikel 16.42 (inhoud plan-MER)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van het milieueffectrapport.

Artikel 16.42a (monitoring plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.42b (grensoverschrijdende milieueffecten plan-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een plan of programma waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

§ 16.4.2 Milieueffectrapportage voor projecten

Artikel 16.43 (aanwijzen mer-(beoordelings)plichtige projecten en besluiten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden de projecten en de daarvoor benodigde besluiten aangewezen:
a. die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben en waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt, en
b. waarvoor moet worden beoordeeld of die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, en, als dat het geval is, waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Het bevoegd gezag beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het eerste lid, onder b, tenzij degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport maakt.
3. Bij de beoordeling houdt het bevoegd gezag rekening met:
a. de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn,
b. voor zover relevant: de resultaten van eerder uitgevoerde controles of andere beoordelingen van milieueffecten die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn verkregen.
4. Bij de maatregel kan worden bepaald dat:
a. de aanwijzing van een project of besluit alleen geldt in daarbij aangewezen gevallen,
b. een omgevingsvisie, programma of onderdeel van een omgevingsplan als een te nemen besluit voor een project wordt aangemerkt.
5. Degene die voornemens is het project uit te voeren maakt het milieueffectrapport.

Artikel 16.44 (ontheffing MER of mer-beoordeling)

1. Het bevoegd gezag kan op verzoek of ambtshalve ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf voor een project of deel daarvan dat alleen is bestemd voor defensie of voor een project dat alleen noodzakelijk is vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden als toepassing van de verplichtingen nadelige gevolgen heeft voor defensie of het bestrijden van de noodtoestand.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan op verzoek van degene die voornemens is het project uit te voeren ontheffing verlenen van de verplichtingen op grond van deze paragraaf als de toepassing daarvan nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project en aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan, tenzij het project aanzienlijke

grensoverschrijdende effecten kan hebben.
3. Als toepassing wordt gegeven aan het tweede lid, beoordeelt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten geschikt is. Als een andere beoordeling van de milieueffecten moet worden uitgevoerd, is artikel 16.49, eerste en derde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een verzoek om ontheffing.

Artikel 16.45 (mededeling voornemen)

1. Degene die voornemens is een project als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, uit te voeren, deelt dat voornemen zo spoedig mogelijk mee aan het bevoegd gezag.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als degene die voornemens is het project uit te voeren bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport maakt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van de mededeling.

Artikel 16.46 (raadpleging reikwijdte en detailniveau)

1. Op verzoek van degene die voornemens is het project uit te voeren brengt het bevoegd gezag advies uit over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie voor het milieueffectrapport.
2. Het bevoegd gezag raadpleegt voor het advies de bestuursorganen en instanties, bedoeld in artikel 16.36, vijfde lid, onder a en b.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de advisering en de raadpleging.

Artikel 16.47 (advies Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. Het bevoegd gezag kan de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid stellen advies uit te brengen over het milieueffectrapport.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de procedure voor de advisering.

Artikel 16.48 (één MER)

Degene die het milieueffectrapport zou moeten maken, kan gebruik maken van een ander milieueffectrapport als dat voldoet aan de bij of krachtens deze afdeling gestelde eisen en het project in dat milieueffectrapport is beschreven.

Artikel 16.49 (aanhouden, buiten behandeling laten of afwijzen aanvraag)

1. Bij de aanvraag om een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt een milieueffectrapport gevoegd.
2. Bij de aanvraag om een besluit waarop artikel 16.43, tweede lid, van toepassing is, wordt de mededeling van het voornemen, bedoeld in artikel 16.45, gevoegd.
3. Als niet wordt voldaan aan het eerste of tweede lid, wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten nadat de aanvrager eerst in de gelegenheid is gesteld binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn de aanvraag aan te vullen. Een besluit om de aanvraag niet te behandelen wordt aan de aanvrager bekendgemaakt binnen vier weken nadat de aanvraag is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Als het bevoegd gezag overeenkomstig artikel 16.43, tweede lid, na de aanvraag beslist of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt, houdt het de beslissing op de aanvraag aan zolang die beslissing niet is genomen, tenzij het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een op grond van artikel 5.26, vierde lid, aangewezen geval. Als het bevoegd gezag beslist dat een milieueffectrapport gemaakt moet worden, wordt de aanvraag afgewezen.

5. Als het milieueffectrapport niet voldoet aan de op grond van artikel 16.52 gestelde regels, wijst het bevoegd gezag de aanvraag af nadat de aanvrager in de gelegenheid is gesteld binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn het milieueffectrapport aan te vullen.

Artikel 16.50 (voorbereidingsprocedure mer-plichtig besluit)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Artikel 16.40, tweede, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16.51 (project grondslag in het MER)

1. Het bevoegd gezag stelt een besluit niet vast als het milieueffectrapport redelijkerwijs niet aan het project ten grondslag kan worden gelegd.
2. Artikel 16.5 is niet van toepassing op het eerste lid.

Artikel 16.52 (inhoud project-MER)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van het milieueffectrapport.
2. Bij de maatregel worden ten aanzien van de in het milieueffectrapport op te nemen onderwerpen in ieder geval regels gesteld over:
a. de beschrijving van het project, en
b. de beschrijving van de redelijke alternatieven voor het project.
3. Als voor het project in een plan of programma als bedoeld in artikel 16.36, eerste of tweede lid, een locatie, waaronder een tracé, is aangewezen, en voor dat plan of programma een milieueffectrapport is gemaakt, zijn de op grond van het tweede lid, aanhef en onder b, gestelde regels niet van toepassing voor zover het gaat om alternatieven voor die locatie of dat tracé.

Artikel 16.53 (milieugevolgen van het besluit)

1. Bij het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, houdt het bevoegd gezag rekening met alle gevolgen die het project, waarop het besluit betrekking heeft, voor het milieu kan hebben.
2. Het bevoegd gezag kan:
a. aan een besluit, ongeacht de beperkingen die in de wettelijke regeling waarop het besluit berust, zijn gesteld, de voorschriften verbinden, die nodig zijn voor het beschermen van het milieu, waaronder voorschriften over monitoring,
b. beslissen dat het project niet wordt uitgevoerd als het uitvoeren van dat project kan leiden tot ontoelaatbare gevolgen voor het milieu.
3. Een besluit dat op grond van een andere wettelijke regeling wordt genomen, wordt als toepassing aan het tweede lid wordt gegeven, geacht op grond van die regeling te worden genomen.

Artikel 16.53a (monitoring project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het project, en
b. het nemen van passende herstellende maatregelen.

Artikel 16.53b (grensoverschrijdende milieueffecten project-mer)

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over een project waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt en dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende

milieueffecten heeft, met inbegrip van de situatie dat Nederland deze grensoverschrijdende milieueffecten ondervindt.

AFDELING 16.5 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 16.5.1 Algemeen

Artikel 16.54 (indienen aanvraag; ontvangstbevestiging)

1. De aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht. Als een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is, kan de aanvraag bij dat bestuursorgaan worden ingediend.
2. Als de aanvraag is ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente, bedoeld in het eerste lid, terwijl een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is, wordt voor de toepassing van deze afdeling als de dag van ontvangst aangemerkt de dag van ontvangst bij het college.
3. Het bestuursorgaan waarbij de aanvraag is ingediend, zendt de aanvrager onverwijld een bewijs van ontvangst, waarin de dag van ontvangst van de aanvraag wordt vermeld. In afwijking van artikel 14, eerste lid, aanhef en onder b, van de Dienstenwet, geeft dit bestuursorgaan ten aanzien van het bewijs van ontvangst ook uitvoering aan de in dat artikelonderdeel gestelde verplichting berichten te verzenden via het centraal loket, bedoeld in die wet. Artikel 29 van de Dienstenwet is niet van toepassing.
4. Het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag is, deelt de aanvrager dit na ontvangst van de aanvraag zo spoedig mogelijk mee. In de mededeling worden ook vermeld:
a. de procedure ter voorbereiding van het besluit,
b. de beslistermijn die van toepassing is,
c. de tegen het besluit openstaande rechtsmiddelen.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of om intrekking van een omgevingsvergunning.

Artikel 16.55 (aanvraagvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze van indienen van de aanvraag om een omgevingsvergunning.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden.
3. Voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3 of 5.4 kunnen in de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening ook regels worden gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden.
4. Voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit kunnen in het omgevingsplan ook regels worden gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden.
5. De gegevens en bescheiden, bedoeld in het tweede tot en met vierde lid, behoeven niet te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.
6. Op grond van het tweede lid worden in ieder geval regels gesteld over het bij de aanvraag verstrekken van gegevens over participatie van en overleg met derden.

Artikel 16.56 (overleggen gegevens en bescheiden in verband met actualisering omgevingsvergunning)

1. De vergunninghouder verschaft op verzoek van het bevoegd gezag aan dat bevoegd gezag gegevens en bescheiden die nodig zijn voor:
a. het met toepassing van artikel 5.38 bezien of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu,

b. het naar aanleiding van de toepassing van artikel 5.38 wijzigen van de voorschriften van een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 5.42, tweede lid.
2. Artikel 16.55, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16.57 (beslissing over kerkelijk rijksmonument)

1. Voor zover de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit en het rijksmonument of voorbeschermde rijksmonument een kerkelijk monument is als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, neemt het bevoegd gezag pas een beslissing na overleg met de eigenaar.
2. Voor zover het gaat om een beslissing waarbij wezenlijke belangen van het belijden van de godsdienst of levensovertuiging in dat monument in het geding zijn, beslist het bevoegd gezag alleen in overeenstemming met de eigenaar.

Artikel 16.59 (aanhoudingsregeling vanwege exploitatieregels)

1. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk en daarop exploitatieregels van toepassing zijn, houdt het bevoegd gezag, in afwijking van artikel 16.64, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht, de beslissing op de aanvraag aan, als er geen grond is om de vergunning te weigeren en de exploitatieregels, die voor de in de aanvraag opgenomen locatie zijn vastgesteld, nog niet onherroepelijk zijn.
2. De aanhouding duurt totdat de van toepassing zijnde exploitatieregels onherroepelijk zijn.
3. In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning verlenen als een ingesteld beroep tegen de in het omgevingsplan opgenomen exploitatieregels geen gevolgen kan hebben voor de beoordeling van de aangevraagde activiteit of de aan de omgevingsvergunning voor die activiteit te verbinden voorschriften, of als deze gevolgen volgens het bevoegd gezag niet opwegen tegen het belang dat met verlening van de omgevingsvergunning is gediend.

Artikel 16.60 (mededeling van aanhouding)

Het bevoegd gezag deelt de aanhouding op grond van artikel 16.59, eerste lid, mee aan de aanvrager.

Artikel 16.61 (begin beslistermijn)

Als een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangehouden, wordt voor de toepassing van artikel 16.64, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in plaats van de dag van ontvangst van de aanvraag uitgegaan van de dag waarop de aanhouding eindigt.

§ 16.5.2 Reguliere voorbereidingsprocedure

Artikel 16.62 (toepassingsbereik reguliere voorbereidingsprocedure)

1. Deze paragraaf is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning, tenzij paragraaf 16.5.3 daarop van toepassing is.
2. Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of om intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij paragraaf 16.5.3 daarop van toepassing is.
3. Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet bij besluit van toepassing verklaren.

Artikel 16.63 (kennisgeving aanvraag)

Het bevoegd gezag geeft bij de toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht ook onverwijld kennis van de aanvraag om een omgevingsvergunning in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. Daarbij wordt de dag van ontvangst van de aanvraag vermeld.

Artikel 16.64 (beslistermijn en mededeling)

1. Het bevoegd gezag beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning binnen acht weken of, als de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming als bedoeld in artikel 16.16 behoeft, binnen twaalf weken na ontvangst van de aanvraag.
2. Het bevoegd gezag kan de beslistermijnen, bedoeld in het eerste lid, eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen. Dit besluit wordt bekendgemaakt binnen de beslistermijn.
3. Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning deelt het bevoegd gezag dat besluit mee op dezelfde wijze als het heeft kennisgegeven van de aanvraag.
4. Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag.

Artikel 16.64a (mededeling)

1. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning ***van oordeel is*** dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid.
2. Als het ***gaat om een besluit tot*** verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit***,*** wordt dat vermeld in de mededeling, bedoeld in artikel 16.64, derde lid, en wordt deze mededeling in de Staatscourant geplaatst.

§ 16.5.3 Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.65 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning:
a. als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van activiteiten, of
b. op verzoek of met instemming van de aanvrager.
2. Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding van de beslissing:
a. op een aanvraag om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of om intrekking van een omgevingsvergunning,
b. tot ambtshalve wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of tot ambtshalve intrekking van een omgevingsvergunning.
3. Bij algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, worden in ieder geval aangewezen gevallen van activiteiten ter uitvoering van het verdrag van Aarhus.

Artikel 16.66 (aanvullende bepalingen)

1. Bij de toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende leden en artikel 16.67 in acht genomen.
2. Als een ander bestuursorgaan als bedoeld in artikel 16.54, eerste lid, tweede zin, het bevoegd gezag is, ligt het ontwerpbesluit, met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit, ook ter inzage in de gemeente waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht.

3. De in artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde redelijke termijn bedraagt ten hoogste zes weken. De termijn waarbinnen op de aanvraag wordt beslist, kan ten hoogste eenmaal worden verlengd. De verlenging en de duur daarvan worden, met inachtneming van de in artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde termijn van acht weken, gemotiveerd aan de aanvrager meegedeeld. Artikel 31, vierde lid, van de Dienstenwet is niet van toepassing.
4. Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning ***van oordeel is*** dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, en in de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht.
5. Als het ***gaat om een ontwerpbesluit of besluit tot*** verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, ***respectievelijk in*** de mededeling, bedoeld in artikel 3:44 van de Algemene wet bestuursrecht, en worden die kennisgeving en mededeling in de Staatscourant geplaatst.

Artikel 16.67 (openbaarheid informatie)

1. Het bevoegd gezag stelt op verzoek van de aanvrager, voordat het stukken ter inzage legt die niet door de aanvrager zijn ingebracht, hem in de gelegenheid die stukken in te zien met het oog op toepassing van de artikelen 19.3 tot en met 19.5 van de Wet milieubeheer.
2. Tot deze stukken behoren niet de verslagen, bedoeld in artikel 3:17 van de Algemene wet bestuursrecht, en de afschriften van zienswijzen, die door anderen dan betrokken bestuursorganen naar voren zijn gebracht overeenkomstig artikel 3:15 van die wet.
3. Artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur is niet van toepassing.

Artikel 16.68 (uitzonderingen)

Het bevoegd gezag kan op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit die op grond van artikel 16.65 is aangewezen***,*** afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht ***en artikel 3:44 van die wet*** buiten toepassing laten als:
a. de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvan de uitvoering door een bijzondere omstandigheid op korte termijn nodig is,
b. nationale veiligheidsbelangen dat vereisen, of
c. de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting dat vereist.

§ 16.5.4 Exploitatievoorschriften

Artikel 16.69 (zienswijze ontwerp exploitatievoorschriften)

Als toepassing wordt gegeven aan artikel 12.3, tweede lid, stelt het bevoegd gezag, voorafgaand aan het nemen van een besluit waarop de reguliere voorbereidingsprocedure, bedoeld in paragraaf 16.5.2, van toepassing is, de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze over de in dat besluit op te nemen exploitatievoorschriften naar voren te brengen.

AFDELING 16.6 PROJECTPROCEDURE

§ 16.6.1 Voorkeursbeslissing

Artikel 16.70 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een voorkeursbeslissing voor:
a. een projectbesluit,
b. het opnemen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 5.55.

§ 16.6.2 Projectbesluit

Artikel 16.71 (toepassing Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van:
a. een projectbesluit,
b. een besluit tot het buiten toepassing laten van regels als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid.
2. In afwijking van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 van die wet van toepassing op een besluit als bedoeld in het eerste lid, onder a of b.
3. Bij de bekendmaking van een projectbesluit of van een besluit tot uitvoering van een projectbesluit wordt de bijzondere regeling over het aanvoeren van gronden van het beroep, bedoeld in artikel 16.86, vermeld.

Artikel 16.72 (goedkeuring projectbesluit waterschap)

1. Een door het dagelijks bestuur van het waterschap genomen projectbesluit behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie waar dat besluit wordt uitgevoerd. Als het project in meer dan een provincie ligt, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak zal worden uitgevoerd over de goedkeuring.
2. Op de goedkeuring van een projectbesluit is artikel 10:31, tweede tot en met vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel 16.73 (afwijzing aanvraag om projectbesluit vast te stellen)

Artikel 16.71 is niet van toepassing op de afwijzing van een aanvraag om een projectbesluit vast te stellen.

Artikel 16.75 (toepassing onteigeningswet)

De in artikel 18, eerste lid, van de onteigeningswet bedoelde dagvaarding kan plaatsvinden nadat het projectbesluit is vastgesteld.

Artikel 16.76 (toepassing onteigeningswet)

1. Onverminderd artikel 59, eerste lid, van de onteigeningswet kan het vonnis van onteigening van de rechtbank niet eerder in de openbare registers worden ingeschreven dan nadat het projectbesluit onherroepelijk is geworden.
2. In aanvulling op de artikelen 54n en 59 van de onteigeningswet is voor de inschrijving een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of een verklaring van de Secretaris van de Raad van State nodig, waaruit blijkt dat het projectbesluit onherroepelijk is geworden.

AFDELING 16.7 BESLISTERMIJN, BEKENDMAKING EN MEDEDELING, INWERKINGTREDING EN BEROEP

§ 16.7.1 Beslistermijn

Artikel 16.77 (opschorting beslistermijn)

Als een beslissing op een aanvraag om een besluit op grond van deze wet of een besluit tot

wijziging daarvan niet kan worden genomen dan nadat is voldaan aan een internationaalrechtelijke verplichting, wordt de termijn voor het nemen van dat besluit opgeschort tot de voor die verplichting geldende procedure is afgerond.

§ 16.7.2 Bekendmaking, mededeling en inwerkingtreding

Artikel 16.77a (mededeling omgevingsplan, bekendmaking omgevingsvisie en programma)

1. Een omgevingsplan wordt niet eerder overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd dan nadat twee weken zijn verstreken sinds de dag waarop het omgevingsplan is vastgesteld, tenzij:
a. gedeputeerde staten over het ontwerp van het omgevingsplan geen zienswijzen naar voren hebben gebracht,
b. ten opzichte van het ontwerp van het omgevingsplan geen wijzigingen zijn aangebracht, of
c. gedeputeerde staten hebben bepaald dat het omgevingsplan eerder ter inzage mag worden gelegd.
2. Artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvisie en een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4.

Artikel 16.78 (inwerkingtreding omgevingsplan en projectbesluit)

1. Een omgevingsplan treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd, tenzij in het omgevingsplan een later tijdstip is bepaald.
2. Een besluit als bedoeld in artikel 16.21 treedt tegelijk in werking met het omgevingsplan waarop het betrekking heeft.
3. Een projectbesluit treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt.
4. In afwijking van het derde lid treedt een projectbesluit van het dagelijks bestuur van het waterschap in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit over goedkeuring is bekendgemaakt.

Artikel 16.79 (inwerkingtreding omgevingsvergunning)

1. Een omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na de dag waarop:
a. het besluit is bekendgemaakt, of
b. als het besluit is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van die wet ter inzage is gelegd.
2. In afwijking van het eerste lid bepaalt het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als ***naar zijn oordeel***:
a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld, en
b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen van activiteiten worden aangewezen, waarin het bevoegd gezag in ieder geval toepassing geeft aan het tweede lid.
4. Als binnen de termijn, bedoeld in tweede lid, bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, treedt de omgevingsvergunning niet in werking voordat op het verzoek is

beslist. Belanghebbenden die door de opschorting rechtstreeks in hun belang worden getroffen, kunnen de voorzieningenrechter verzoeken de opschorting op te heffen of te wijzigen.
5. Als het eerder in werking treden van een omgevingsvergunning volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het in afwijking van het tweede lid bepalen dat het besluit eerder in werking treedt en het vierde lid niet van toepassing is.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een besluit tot wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of tot intrekking van een omgevingsvergunning.

Artikel 16.80 (aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege Kernenergiewet)

Onverminderd artikel 16.79 treedt een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, als die activiteit ook is aan te merken als het oprichten of wijzigen van een inrichting waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder b, van de Kernenergiewet is vereist, niet eerder in werking dan nadat laatstbedoelde vergunning in werking is getreden.

Artikel 16.81 (aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege bodemverontreiniging)

1. Onverminderd artikel 16.79 treedt een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, als die activiteit betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwwerk en het bevoegd gezag op basis van een bij de vergunningaanvraag verstrekt onderzoeksrapport of om een andere reden een redelijk vermoeden heeft dat ter plaatse van het bouwwerk sprake is van een vóór 1 januari 1987 ontstaan geval van ernstige verontreiniging als bedoeld in de Wet bodembescherming, niet eerder in werking dan nadat:
a. op grond van artikel 29, eerste lid, in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming is vastgesteld dat geen sprake is van een geval van ernstige verontreiniging waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is en dat besluit in werking is getreden,
b. op grond van artikel 39, tweede lid, van die wet met het saneringsplan, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, is ingestemd en dat besluit in werking is getreden, of
c. een melding van een voornemen tot sanering als bedoeld in artikel 39b, derde lid, van die wet is gedaan en de bij of krachtens het vierde lid van dat artikel gestelde termijn is verstreken.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, treedt de omgevingsvergunning in werking als in de beschikking, bedoeld in artikel 29, eerste lid, in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, is vastgesteld dat:
a. sprake is van een geval van ernstige verontreiniging waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is,
b. geen sprake is van risico's voor de mens, en
c. de bouwactiviteit de uitvoering van de sanering niet belemmert,
mits degene die het nader onderzoek heeft verstrekt daarom bij het verstrekken van dat onderzoek gemotiveerd heeft verzocht en de beschikking, bedoeld in de aanhef, in werking is getreden.
3. Bij de omgevingsvergunning, bedoeld in het eerste lid, vermeldt het bevoegd gezag of het een vermoeden heeft als bedoeld in dat lid.

Artikel 16.82 (aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege doelmatige uitvoering en handhaving)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, als dat nodig is in het belang van een doelmatige uitvoering en handhaving, gevallen worden aangewezen waarin een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, onverminderd artikel 16.79, niet eerder in werking treedt dan nadat een omgevingsvergunning voor een andere activiteit in werking is getreden.

§ 16.7.3 Beroep

Artikel 16.83 (ondergeschikte wijzigingen aangevochten besluit)

Als tegen een besluit dat is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht beroep aanhangig is, kan die afdeling, voor zover niet in strijd met internationaalrechtelijke verplichtingen, buiten toepassing worden gelaten op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van dat besluit, als het gaat om een wijziging van ondergeschikte aard.

Artikel 16.84 (reikwijdte beroep na toepassing artikel 16.7, eerste lid, aanhef en onder b)

1. Als nadat toepassing is gegeven aan artikel 16.7, eerste lid, aanhef en onder b, uitsluitend beroep is ingesteld tegen de beslissing op de aanvraag om één van de omgevingsvergunningen, heeft het beroep ook betrekking op de beslissing op de aanvraag om de andere omgevingsvergunning, voor zover het beroep betrekking heeft op de samenhang tussen beide omgevingsvergunningen.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het beroep tegen beslissingen op een aanvraag om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning en tegen beslissingen tot ambtshalve wijziging van die voorschriften als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b.

Artikel 16.85 (bundeling beroep)

1. Voor de mogelijkheid van beroep wordt een besluit tot het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 geacht deel uit te maken van het besluit waarover de regel waarvan ontheffing is verzocht, is gesteld.
2. Voor de mogelijkheid van beroep wordt:
a. een instructie, gegeven op grond van artikel 2.33 of 2.34, en
b. een besluit over instemming op grond van artikel 16.16,
geacht deel uit te maken van het besluit waarop dat besluit betrekking heeft.

Artikel 16.86 (beroepsgronden bij een projectbesluit of een uitvoeringsbesluit daarvan)

1. Bij het beroep tegen een projectbesluit ***en tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit*** kunnen geen gronden worden aangevoerd na afloop van de termijn voor het instellen van beroep.
2. Bij het beroep tegen een besluit tot uitvoering van een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het projectbesluit waarop dat besluit berust.
3. In afwijking van artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht wordt het beroep tegen een projectbesluit of tegen een besluit ter uitvoering van een projectbesluit niet-ontvankelijk verklaard als niet is voldaan aan artikel 6:5, eerste lid, onder d, van die wet, tenzij bij de bekendmaking van het besluit niet is voldaan aan artikel 16.71, derde lid, en redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

Artikel 16.87 (rechterlijke beslistermijn bij projectprocedure)

1. Op beroepen tegen een projectbesluit of tegen een besluit over goedkeuring als bedoeld in artikel 16.72 beslist de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift.
2. In bijzondere omstandigheden kan de Afdeling de in het eerste lid genoemde termijn met ten hoogste drie maanden verlengen.
3. Op beroepen tegen een besluit ter uitvoering van een projectbesluit waarop op grond van artikel 16.7 afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, beslist de Afdeling binnen zes maanden na ontvangst van de verweerschriften.

AFDELING 16.8 ALGEMENE DELEGATIEGRONDSLAGEN PROCEDURELE EN VORMVEREISTEN

Artikel 16.88 (delegatiegrondslag procedurele en vormvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, voor zover daarin niet bij deze wet of de Algemene wet bestuursrecht is voorzien, regels worden gesteld over de totstandkoming, vorm, structuur of toepassing van, of de op te nemen onderwerpen in:
a. besluiten op grond van deze wet,
b. omgevingsvisies, programma's als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4, de documenten die voor het opstellen van programma's afzonderlijk worden vastgesteld, en plannen of programma's als bedoeld in paragraaf 16.4.1,
c. informatieverplichtingen op grond van artikel 4.3,
d. meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid,
e. voornemens als bedoeld in artikel 5.47,
f. informatieverplichtingen en berichten als bedoeld in artikel 16.1, tweede lid,
g. besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid,
h. milieueffectrapporten en beoordelingen van de milieueffecten, bedoeld in artikel 16.36, vijfde lid, of 16.43, tweede lid,
i. kaarten als bedoeld in artikel 20.17,
j. monitoringsprogramma's als bedoeld in artikel 20.2, vierde lid.
2. Op grond van het eerste lid kunnen in ieder geval regels worden gesteld over de volgende onderwerpen:
a. hoe een aanvraag, melding of ander bericht wordt ingediend of gedaan, en hoe aan een andere informatieverplichting dan een melding moet worden voldaan,
b. bekendmaking en het doen van een mededeling aan derden***, waarbij kan worden afgeweken van artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht***,
c. kennisgeving, terinzagelegging en beschikbaarstelling, ***waarbij kan worden afgeweken van de artikelen 3:12 en 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht,***
d. participatie van en overleg met derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten,
. coördinatie en samenwerking met bevoegde autoriteiten van andere staten,
f. uitvoering en uitvoerbaarheid,
g. evaluatie en actualisatie,
h. rapportage,
i. welke onderwerpen ten minste worden opgenomen.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
a. het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag, melding, andere informatieverplichting of ander bericht als bedoeld in het eerste lid,
b. de toezending van gegevens en bescheiden aan derden,
c. de elektronische vormgeving van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet of van documenten en de elektronische wijze van beschikbaarstelling daarvan, ***waarbij kan worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Bekendmakingswet***.
4. Op grond van het derde lid worden in ieder geval regels gesteld over de bij de aanvraag om een gedoogplichtbeschikking te verstrekken gegevens en bescheiden.

Artikel 16.89 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 16.88 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de grondwaterrichtlijn,
b. de habitatrichtlijn,
c. de kaderrichtlijn water,
d. de kaderrichtlijn mariene strategie,
e. de kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning,
f. de mer-richtlijn,
g. de nec-richtlijn,
h. richtlijn industriële emissies,
i. de richtlijn luchtkwaliteit,
j. de richtlijn omgevingslawaai,

k. de richtlijn overstromingsrisico's,
l. de richtlijn prioritaire stoffen,
m. het SEA-protocol,
n. de Seveso-richtlijn,
o. de smb-richtlijn,
p. de richtlijn winningsafval,
q. het verdrag van Espoo,
r. het verdrag van Granada,
s. het verdrag van Valletta,
t. de zwemwaterrichtlijn.

HOOFDSTUK 17 ADVIESORGANEN EN ADVISEURS

AFDELING 17.1 ADVIESORGANEN OP RIJKSNIVEAU

§ 17.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 17.1 (toepassing)

Deze paragraaf is van toepassing op de op grond van deze afdeling ingestelde adviesorganen.

Artikel 17.2 (samenstelling, benoeming leden, werkwijze en ondersteuning adviesorganen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat benoemt en ontslaat de voorzitter en leden van een adviesorgaan. De voorzitter en leden kunnen voorts zelf ontslag nemen door schriftelijke kennisgeving aan de betrokken minister.
2. De artikelen 11, tweede lid, 12, 15, 16, 19 tot en met 21, en 29 van de Kaderwet adviescolleges zijn van overeenkomstige toepassing op adviesorganen.

Artikel 17.3 (nadere regels)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenstelling, inrichting en werkwijze van een adviesorgaan.

Artikel 17.4 (reglement van orde)

Als toepassing is gegeven aan artikel 21 van de Kaderwet adviescolleges, zendt het adviesorgaan het reglement aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister die het aangaat.

§ 17.1.2 Adviesorganen

Artikel 17.5 (instelling Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. Er is een Commissie voor de milieueffectrapportage die tot taak heeft het advies, bedoeld in de artikelen 16.39 en 16.47, uit te brengen.
2. De taak, bedoeld in het eerste lid, wordt uitsluitend uitgeoefend door personen die niet rechtstreeks betrokken zijn, zullen zijn, of zijn geweest bij:
a. een plan of programma als bedoeld in artikel 16.34, bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt of zou moeten worden gemaakt,
b. een besluit voor een project als bedoeld in artikel 16.43, bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt of zou moeten worden gemaakt, of
c. een voorgenomen activiteit, alsmede van de in beschouwing te nemen redelijke alternatieven daarvoor, bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt of zou moeten worden gemaakt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de Commissie voor de milieueffectrapportage.
4. In afwijking van artikel 17.2, tweede lid, zijn de artikelen 15, vijfde lid, en 20 van de Kaderwet adviescolleges niet van toepassing op de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Artikel 17.6 (grondslag voor instelling overige adviesorganen)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen adviesorganen worden ingesteld met een in de maatregel omschreven adviserende taak op het terrein van de fysieke leefomgeving, anders dan de taak, bedoeld in artikel 17.5.

AFDELING 17.2 ADVIESORGANEN OP GEMEENTELIJK NIVEAU

§ 17.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 17.7 (leden adviesorgaan)

1. De gemeenteraad stelt het aantal leden en de benoemingstermijn vast van een op grond van deze afdeling ingesteld gemeentelijk adviesorgaan.
2. De gemeenteraad benoemt en ontslaat de leden van een gemeentelijk adviesorgaan.

Artikel 17.8 (eisen aan leden)

De leden van het gemeentebestuur zijn geen lid van een gemeentelijk adviesorgaan.

§ 17.2.2 Verplichte gemeentelijke adviesorganen

Artikel 17.9 (gemeentelijke adviescommissie)

1. De gemeenteraad stelt een commissie in die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Binnen deze commissie zijn enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg, die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een rijksmonumentenactiviteit.
2. Naast de gevallen waarin de commissie op grond van artikel 16.15, eerste lid, als adviseur wordt aangewezen, kan het college van burgemeester en wethouders de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
3. De commissie baseert haar advies, voor zover van toepassing, op de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels, bedoeld in artikel 4.19. Bij een advies over een rijksmonumentenactiviteit neemt de commissie de uitgangspunten, bedoeld in artikel 5.22, in acht.
4. De adviezen van de commissie zijn deugdelijk gemotiveerd en worden schriftelijk openbaar gemaakt.
5. De door de commissie gehouden vergaderingen zijn openbaar. Een vergadering of een gedeelte daarvan is niet openbaar in gevallen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur en in gevallen waarin het belang van openbaarheid niet opweegt tegen de in artikel 10, tweede lid, van die wet genoemde belangen.
6. De commissie zendt de gemeenteraad elk jaar een verslag over de door haar verrichte werkzaamheden.

AFDELING 17.3 ADVISEURS

Artikel 17.10 (advisering over beroepen door StAB)

1. Er is een Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening.
2. De stichting heeft tot taak aan de bestuursrechter op diens verzoek op onpartijdige en onafhankelijke wijze deskundigenbericht uit te brengen over:
a. beroepen tegen besluiten op grond van deze wet,
b. beroepen tegen besluiten op grond van andere wetten, als het gaat om een onderwerp dat samenhangt met de fysieke leefomgeving of activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving.
3. De personen die deel uitmaken van de organen van de stichting en het personeel van de stichting vervullen geen functies en betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is in verband met de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de stichting of het vertrouwen daarin.

HOOFDSTUK 18 HANDHAVING EN UITVOERING

AFDELING 18.1 BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING

§ 18.1.1 Bestuursrechtelijke handhavingstaak en handhavingsbevoegdheid

Artikel 18.1 (inhoud handhavingstaak)

De bestuursrechtelijke handhavingstaak omvat:
a. het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, met inbegrip van het verzamelen en registreren van gegevens die hiervoor van belang zijn,
b. het behandelen van klachten over de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, en
c. het opleggen en ten uitvoer leggen van een bestuurlijke sanctie vanwege enig handelen of nalaten in strijd met het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 18.2 (toedeling handhavingstaak)

1. Als sprake is van een activiteit waarvoor op grond van paragraaf 4.1.1 algemene regels zijn gesteld, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het op grond van paragraaf 4.1.3 voor die activiteit bevoegde gezag.
2. Als sprake is van een activiteit waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het op grond van paragraaf 5.1.2 voor die omgevingsvergunning bevoegde gezag.
3. Voor zover een projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit als bedoeld in artikel 5.52, tweede lid, onder a, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat het projectbesluit heeft vastgesteld.
4. Voor een gedoogplicht als bedoeld in hoofdstuk 10 berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan voor zover bij algemene maatregel van bestuur die taak aan dat bestuursorgaan is opgedragen.
5. In de overige gevallen berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het college van burgemeester en wethouders.
6. Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, de bestuursrechtelijke handhavingstaak aan een ander bestuursorgaan worden opgedragen.

Artikel 18.3 (bestuursdwangbevoegdheid instemmingsorgaan)

In bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen is ook het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16, eerste lid, heeft beslist over instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit of dat op grond van artikel 16.16, derde of vierde lid, heeft bepaald dat instemming niet is vereist, bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, voor zover het gaat om de naleving van de voorschriften van de omgevingsvergunning voor die activiteit.

Artikel 18.4 (bestuursdwangbevoegdheid Minister)

Onze Minister die het aangaat is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet voor zover bij hem de bestuursrechtelijke handhavingstaak daarvan berust.

Artikel 18.5 (niet overgaan van bevoegdheid tot handhaving)

Als een beschikking tot oplegging van een bestuurlijke sanctie is gegeven en vervolgens een ander bestuursorgaan daartoe bevoegd wordt, blijft het bestuursorgaan dat de beschikking heeft gegeven bevoegd totdat:

a. de beschikking onherroepelijk is geworden en ten uitvoer is gelegd,
b. de beschikking is ingetrokken, of
c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
1°. de dwangsom is ingevorderd, of
2°. de bij de beschikking opgelegde last onder dwangsom is opgeheven.

Artikel 18.5a *(handhavingstaak en –bevoegdheid bestuursorgaan Mijnbouwwet)*

Voor zover op grond van deze paragraaf taken of bevoegdheden die gaan over mijnbouw berusten bij Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, worden deze uitgeoefend door het bestuursorgaan dat daartoe op grond van hoofdstuk 8 van de Mijnbouwwet bevoegd is.

§ 18.1.2 Aanwijzing en bevoegdheid toezichthouders

Artikel 18.6 (aanwijzing toezichthouder)

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de personen die daartoe bij besluit van het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten, Onze Minister die het aangaat of andere met de uitvoering van deze wet belaste bestuursorganen zijn aangewezen.
2. Van een besluit tot aanwijzing van toezichthouders wordt mededeling gedaan door plaatsing in het gemeenteblad, het waterschapsblad, het provinciaal blad of de Staatscourant.

Artikel 18.6a (reikwijdte bevoegdheid toezichthouder)

1. Onze Minister die het aangaat kan en gedeputeerde staten kunnen bepalen dat in de door hen aangewezen gevallen de bij een omgevingsdienst werkzame toezichthouders mede bevoegd zijn buiten het werkgebied van die omgevingsdienst.
2. Onze Minister die het aangaat kan bepalen dat bij zijn besluit aangewezen toezichthouders met uitsluiting van andere toezichthouders zijn belast met het toezicht op de naleving.
3. Een door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen toezichthouder verricht uit eigen beweging of op verzoek van gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 toezicht op de naleving van:
a. bij algemene maatregel van bestuur over een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg gestelde regels als bedoeld in artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°,
b. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, om te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld onder b.
4. Artikel 42, zevende, achtste en negende lid, van de Wet lokaal spoor is van overeenkomstige toepassing op het toezicht, bedoeld in het derde lid.

Artikel 18.7 (bevoegdheid binnentreden woning)

1. Een krachtens artikel 18.6 aangewezen toezichthouder is bevoegd met medeneming van de benodigde apparatuur een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner, voor zover hem deze bevoegdheid in het besluit tot aanwijzing is toegekend.
2. De in het eerste lid bedoelde bevoegdheid wordt in een besluit tot aanwijzing alleen toegekend voor zover het toezicht op de naleving van een bij of krachtens deze wet gesteld voorschrift dit vereist, gelet op de door dat voorschrift beschermde belangen.

Artikel 18.8 (bevoegdheid rijksbelastingdienst)

De ambtenaren van de rijksbelastingdienst, bevoegd inzake douane, geven geen toestemming tot vertrek van een vaartuig of luchtvaartuig uit Nederland als zij ernstige redenen hebben om te vermoeden dat in strijd zal worden gehandeld met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, of artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder c.

Artikel 18.9 (inachtneming VN-Zeerechtverdrag)

Onze Minister die het aangaat en de toezichthouders nemen bij de toepassing van artikel 18.4 respectievelijk bij de uitoefening van het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, afdeling 7 van Deel XII van het VN-Zeerechtverdrag in acht.

§ 18.1.3 Intrekking begunstigende beschikking

Artikel 18.10 (bevoegdheid intrekken begunstigende beschikking)

1. Het bevoegd gezag kan een beschikking geheel of gedeeltelijk intrekken als in strijd met die beschikking of met de voor de activiteit waarvoor de beschikking is gegeven, geldende regels is of wordt gehandeld.
2. Een beschikking die betrekking heeft op het beheer van gevaarlijke afvalstoffen of van andere afvalstoffen die van elders afkomstig zijn, kan, voor zover die beschikking betrekking heeft op het beheer van afvalstoffen, ook worden ingetrokken als in strijd is of wordt gehandeld met de op grond van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer voor dat beheer geldende voorschriften.
3. Voordat het bevoegd gezag toepassing geeft aan het eerste of tweede lid, biedt het de overtreder de gelegenheid binnen een bepaalde termijn zijn handelen alsnog in overeenstemming te brengen met die beschikking of die regels.
4. Het bevoegd gezag kan een beschikking ook geheel of gedeeltelijk intrekken:
a. als de beschikking is gegeven op basis van een onjuiste of onvolledige opgave van gegevens,
b. in gevallen als bedoeld in artikel 5.37, derde lid: als de activiteit wordt verricht door een ander dan degene aan wie de omgevingsvergunning is verleend.

§ 18.1.4 Bestuurlijke boete

Artikel 18.11 (bestuurlijke boete bij overtreding milieuregels Seveso-richtlijn)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van de op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, en derde lid, in verbinding met het eerste lid, aanhef en onder b, gestelde regels ter uitvoering van de artikelen 5 en 7 tot en met 12 van de Seveso-richtlijn.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de zesde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, of, als dat meer is, ten hoogste tien procent van de omzet van de onderneming in het boekjaar voorafgaande aan het boekjaar waarin de bestuurlijke boete wordt opgelegd.

Artikel 18.12 (bestuurlijke boete bij overtreding regels over bouwen, slopen, gebruik en in stand houden van bouwwerken)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, in een omgevingsplan gestelde regels over het gebruik of de staat van open erven of terreinen of het gebruik van gebouwen, of over het tegengaan van hinder,

b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, en derde lid, gestelde verboden voor en regels of voorschriften over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken.
2. Een bestuurlijke boete kan alleen worden opgelegd als binnen een tijdvak van twee jaar voorafgaand aan de dag van constatering van de overtreding eenzelfde overtreding, begaan door dezelfde overtreder, is geconstateerd.
3. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de derde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Als de overtreding een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of veiligheid veroorzaakt, kan het bevoegd gezag de boete verhogen tot ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de hoogte van de bestuurlijke boete die wegens een overtreding kan worden opgelegd.

Artikel 18.13 (bestuurlijke boete bij overtreding erfgoedregels)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed gestelde regels,
b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder h en i, gestelde regels,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten, en onder b,
d. artikel 5.4, voor zover in de omgevingsverordening met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten,
e. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, en onder b, en vierde lid, aanhef en onder a, onder 4°,
f. verplichtingen opgelegd krachtens artikel 19.9 in verbinding met artikel 19.3, tweede lid, of 19.4, eerste en tweede lid.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.14 (bestuurlijke boete bij overtreding beperkingengebied luchthaven)

1. Het bevoegd gezag kan een bestuurlijke boete opleggen bij een overtreding van:
a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,
b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 1°, gestelde regels,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 3°,
d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een luchthaven.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 18.15 (bestuurlijke boete bij overtreding regels beperkingengebied spoor)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:
a. op grond van artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,

b. op grond van artikel 4.3, derde lid, in verbinding met het tweede lid, aanhef en onder c, onder 2°, gestelde regels,
c. het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 4°,
d. het verbod, bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aanhef en onder f, met betrekking tot een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg.
2. Als de overtreding betrekking heeft op een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg, is artikel 80 van de Spoorwegwet van overeenkomstige toepassing.
3. Als de overtreding betrekking heeft op een lokale spoorweg, is artikel 44 van de Wet lokaal spoor van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18.16 (afstemming bestuurlijke boete en strafrechtelijke handhaving)

Als de ernst van een overtreding of de omstandigheden waaronder zij is begaan daartoe aanleiding geven, legt het bevoegd gezag de gedraging voor aan het openbaar ministerie.

AFDELING 18.2 STRAFRECHTELIJKE HANDHAVING

Artikel 18.17 (toepasselijkheid Nederlandse strafwet)

1. Onverminderd het recht van andere staten om overeenkomstig het VN-Zeerechtverdrag tot rechtsvervolging over te gaan, is de Nederlandse strafwet van toepassing op een ieder die in of boven de exclusieve economische zone in strijd handelt met een bij of krachtens deze wet gesteld voorschrift.
2. Bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten als bedoeld in het eerste lid wordt afdeling 7 van Deel XII van het VN-Zeerechtverdrag in acht genomen.

AFDELING 18.3 KWALITEITSBEVORDERING EN AFSTEMMING UITVOERING EN HANDHAVING
§ 18.3.1 Reikwijdte afdeling 18.3
Artikel 18.18 (reikwijdte afdeling 18.3)

1. Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in het tweede lid, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1.
2. De uitvoeringstaak omvat in ieder geval:
a. het stellen van maatwerkvoorschriften en het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.5,
b. het beoordelen van en beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in de paragrafen 5.1.2 en 5.1.3,
c. de toepassing van paragraaf 5.1.5,
d. het uitbrengen van advies, bedoeld in de artikelen 16.15 tot en met 16.19.

§ 18.3.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving

Artikel 18.19 (strategische en programmatische uitvoering en handhaving)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van een doelmatige uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak regels gesteld over:
a. de strategische en programmatische uitoefening van deze taken door de betrokken bestuursorganen,
b. de onderlinge afstemming van de uitoefening van deze taken en de daarmee samenhangende werkzaamheden door:
1°. de betrokken bestuursorganen,
2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders,

3°. de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet**.**2. De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn.

§ 18.3.3 Kwaliteit uitvoering en handhaving; omgevingsdiensten

Artikel 18.20 (zorg kwaliteit uitvoering en handhaving)

1. De betrokken bestuursorganen dragen zorg voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.
2. Provinciale staten kunnen regels stellen over de uitoefening van deze taken door gedeputeerde staten.
3. De gemeenteraad kan regels stellen over de uitoefening van deze taken door het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 18.21 (instelling van omgevingsdiensten)

1. Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of tot een kring van bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Onze Minister van Justitie en Veiligheid aangewezen gemeenten, stellen voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak voor die regio, regio's of kring een omgevingsdienst in.
2. Een omgevingsdienst wordt ingesteld als een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, ***in verbinding met*** artikel 5***2*** of 7***4*** van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. Het werkgebied van een omgevingsdienst komt overeen met het werkgebied van een of meer regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of met het grondgebied van een kring van aangewezen gemeenten.

Artikel 18.22 (omgevingsdiensten met basistakenpakket of met bijzondere taken)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke tot de uitvoeringstaak en de handhavingstaak behorende of daarmee samenhangende werkzaamheden in ieder geval aan een omgevingsdienst worden opgedragen.
2. Bij de maatregel worden omgevingsdiensten aangewezen waaraan met uitsluiting van andere omgevingsdiensten de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak wordt opgedragen voor activiteiten:
a. met betrekking tot installaties als bedoeld in bijlage I, categorie 4, bij de richtlijn industriële emissies, en
b. waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is.

Artikel 18.23 (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten)

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

Artikel 18.24 (tweejaarlijks onderzoek doeltreffende uitvoering en handhaving)

1. In opdracht van Onze Ministers die het aangaat wordt iedere twee jaar onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van:
a. de wijze waarop de verplichting, bedoeld in artikel 18.20, eerste lid, wordt nageleefd, en
b. de regels, bedoeld in artikelen 18.20, tweede en derde lid, en 18.23, eerste lid.
2. Als naar het oordeel van Onze Ministers die het aangaat uit het onderzoek blijkt dat de wijze van naleving van die verplichting of die regels onvoldoende doeltreffend is, kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld die voor deze regels in de plaats komen of die deze aanvullen.

§ 18.3.4 Informatieverstrekking en afstemming

Artikel 18.25 (informatieverstrekking uitvoering en handhaving)

1. De bij de uitvoeringstaak en de handhavingstaak betrokken bestuursorganen verstrekken de gegevens waarover zij beschikken in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, aan elkaar en, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, aan de instanties die met de strafrechtelijke handhaving zijn belast.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere bestuursorganen en instanties worden aangewezen, die op verzoek gegevens waarover zij in verband met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, beschikken, verstrekken aan de in het eerste lid bedoelde:
a. bestuursorganen, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak,
b. instanties, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
a. ***de wijze waarop gegevens overeenkomstig overeenkomstig*** het eerste lid ***kunnen worden verstrekt***,
b. de verwerking van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 4, onder 2°, van de algemene verordening gegevensbescherming, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, door:
1°. de betrokken bestuursorganen,
2°. de onder hun gezag werkzame toezichthouders, en
3°. de op grond van het tweede lid aangewezen bestuursorganen en instanties,
c. de verdeling van de kosten verbonden aan het uitvoeren van het bepaalde bij of krachtens dit artikel.

Artikel 18.26 (coördinatie uitvoering en handhaving)

1. Gedeputeerde staten dragen binnen de provincie zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.
2. Onze Minister die het aangaat en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dragen zorg voor de coördinatie van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak, voor zover die afstemming van bovenprovinciaal belang is.

Artikel 18.27 (provinciaal handhavingsoverleg)

Gedeputeerde staten stellen binnen de provincie een of meer overlegorganen in, waarin regelmatig overleg plaatsvindt over de kwaliteit, doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.

HOOFDSTUK 19 BEVOEGDHEDEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

AFDELING 19.0 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 19.0 (bijzondere omstandigheden in de fysieke leefomgeving)

1. Bij regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor het daarbij aangewezen bestuursorgaan bij besluit kan bepalen dat zich een in die regels aangegeven bijzondere omstandigheid in de fysieke leefomgeving voordoet.
2. Bij het besluit wordt bepaald welke regels in verband met de bijzondere omstandigheid op een bepaalde locatie of voor een bepaalde periode gelden. Bij het besluit kan worden afgeweken van regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1.

AFDELING 19.1 ONGEWOON VOORVAL

Artikel 19.1 (begripsbepalingen en toepassingsbereik afdeling 19.1)

1. In deze afdeling wordt onder het voorkomen van de nadelige gevolgen van een ongewoon voorval ook verstaan:
a. het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van die gevolgen,
b. het voorkomen dat het voorval verergert, voortduurt of zich herhaalt,
c. het wegnemen van de oorzaak van het voorval.
2. In deze afdeling wordt onder de veroorzaker verstaan de natuurlijke persoon of rechtspersoon:
a. die de activiteit waardoor het ongewoon voorval is veroorzaakt, verricht of heeft verricht,
b. die houder is van een omgevingsvergunning of een andere vorm van publiekrechtelijke toestemming voor het verrichten van die activiteit,
c. die van de activiteit een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, heeft gedaan,
d. aan wie op het tijdstip van het voorval over die activiteit een doorslaggevende economische zeggenschap was overgedragen.
3. Deze afdeling is niet van toepassing op ongewone voorvallen waarop de Kernenergiewet van toepassing is.

Artikel 19.2 (aanwijzing en afstemming bevoegd gezag)

1. In deze afdeling wordt onder bevoegd gezag verstaan:
a. het bestuursorgaan waarbij op grond van artikel 18.2 de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust of dat op grond van artikel 18.3 of 18.4 bevoegd is tot oplegging van een last onder bestuursdwang, of
b. voor zover het ongewoon voorval betrekking heeft op luchtverontreiniging: de commissaris van de Koning.
2. Als bij een ongewoon voorval meer bevoegde bestuursorganen zijn betrokken, stemmen deze bestuursorganen de nodige maatregelen om de nadelige gevolgen van een ongewoon voorval te voorkomen op elkaar af. In spoedeisende gevallen kan van afstemming worden afgezien, mits zo spoedig mogelijk na het nemen van de eerst noodzakelijke maatregelen afstemming plaatsvindt.

Artikel 19.3 (doormeldings- en informatieplicht bevoegd gezag)

1. Het bevoegd gezag dat wordt geïnformeerd over een ongewoon voorval, geeft van dat voorval, de daarover verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen onverwijld kennis aan:
a. de burgemeester van de gemeente waarbinnen dat voorval zich voordoet, of als de nadelige gevolgen van dat voorval gemeenteoverstijgend zijn, aan de voorzitter van de veiligheidsregio waarbinnen dat voorval zich voordoet,
b. de beheerder van een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, als het voorval verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam veroorzaakt of de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk belemmert,
c. de Inspectie Leefomgeving en Transport, en
d. andere bestuursorganen of overheidsdiensten, die belang hebben bij een onverwijlde kennisgeving.

2. Het bevoegd gezag kan de veroorzaker verplichten aanvullende informatie te verstrekken over het voorval, de getroffen maatregelen en de gevolgen van die maatregelen.

Artikel 19.4 (veroorzaker verplichten tot treffen van maatregelen)

1. Het bevoegd gezag verplicht de veroorzaker tot het treffen van de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen.
2. Het bevoegd gezag kan aanwijzingen geven over het verrichten van de activiteit of het treffen van maatregelen, waaronder de aanwijzing om de activiteit waardoor het ongewoon voorval is veroorzaakt, onmiddellijk stil te leggen.
3. Artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.
4. Als een ongewoon voorval de doelmatige werking van een zuiveringtechnisch werk belemmert of dreigt te belemmeren, kan het bestuur waarbij de zuiveringstaak, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°, berust het bevoegd gezag verzoeken de veroorzaker van het voorval te verplichten tot het treffen van de nodige maatregelen of de veroorzaker de nodige aanwijzingen te geven om de nadelige gevolgen voor de werking van het zuiveringtechnische werk te beperken of weg te nemen.
5. Het bevoegd gezag geeft onverwijld uitvoering aan dit verzoek, voor zover dat niet in strijd is met het belang van de bescherming van het milieu.

Artikel 19.5 (bevoegdheid tot treffen van maatregelen)

1. Als niet onmiddellijk of tijdig kan worden vastgesteld door wie of waardoor het ongewoon voorval is veroorzaakt, kan het bevoegd gezag of, als niet onmiddellijk of tijdig kan worden vastgesteld welk bestuursorgaan bevoegd is, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen het voorval zich voordoet, preventieve of herstelmaatregelen treffen.
2. Een beslissing tot het treffen van maatregelen wordt op schrift gesteld en geldt als een beschikking. De beschikking wordt onmiddellijk aan de veroorzaker gezonden, zodra die bekend is.
3. Als het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen het voorval zich voordoet, toepassing geeft aan het eerste lid, zijn de artikelen 19.3, tweede lid, 19.4 en 19.6 van toepassing, zodra bekend is wie de veroorzaker is.

Artikel 19.6 (kostenverhaal getroffen maatregelen)

1. Als het bevoegd gezag maatregelen treft of laat treffen door derden, verhaalt het de kosten van die maatregelen op de veroorzaker.
2. De artikelen 5:10, tweede lid, en 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19.7 (onderzoek oorzaak en voorkomen herhaling)

1. Het bevoegd gezag ziet erop toe dat de nodige gegevens worden verzameld om het ongewoon voorval te analyseren en de oorzaak ervan te achterhalen.
2. Om herhaling te voorkomen wijzigt het bevoegd gezag zo nodig de voorschriften van de omgevingsvergunning, stelt het, als voor de activiteit regels gelden als bedoeld in artikel 4.1 of 4.3, maatwerkvoorschriften of doet het, als het daarvoor niet zelf bevoegd is, daarop gerichte aanbevelingen.

AFDELING 19.2 ARCHEOLOGISCHE TOEVALSVONDST VAN ALGEMEEN BELANG

Artikel 19.8 (aanwijzing en afstemming bevoegd gezag)

1. Bevoegd gezag voor een archeologische toevalsvondst van algemeen belang is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de vondst zich voordoet.

2. Bevoegd gezag voor een archeologische toevalsvondst van algemeen belang die zich voordoet in een gebied dat niet gemeentelijk is ingedeeld, is Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
3. In afwijking van het eerste lid kunnen de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 19.9, worden uitgeoefend door Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als een archeologische toevalsvondst van algemeen belang, van nationaal belang is.
4. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar zich een archeologische toevalsvondst van algemeen belang voordoet en Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stellen elkaar onverwijld in kennis van de bij een melding als bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet van een archeologische toevalsvondst van algemeen belang verstrekte gegevens en de bij die vondst getroffen of voorgenomen maatregelen.

Artikel 19.9 (taken en bevoegdheden bij een archeologische toevalsvondst van algemeen belang)

De artikelen 19.3, tweede lid, 19.4 en 19.7, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een archeologische toevalsvondst van algemeen belang.

AFDELING 19.3 ALARMERINGSWAARDEN

Artikel 19.10 (vaststelling van alarmeringswaarden en informatieplicht)

1. Bij ministeriële regeling worden alarmeringswaarden vastgesteld voor:
a. concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht,
b. hoogwaterstanden die een gevaar voor primaire waterkeringen kunnen opleveren.
2. De commissaris van de Koning informeert of waarschuwt onverwijld het publiek bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht.
3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat informeert of waarschuwt onverwijld de betrokken beheerders van primaire waterkeringen en gedeputeerde staten bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde voor hoogwaterstanden.

Artikel 19.11 (informatie of waarschuwing bij overschrijding alarmeringswaarden)

1. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het geven van informatie of waarschuwingen bij een overschrijding of dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde en als de buitenlucht wordt verontreinigd of dreigt te worden verontreinigd door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn vastgesteld, aan:
a. het publiek,
b. bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen,
c. de beheerders van primaire waterkeringen,
d. gedeputeerde staten, en
e. overige bestuursorganen of andere instanties.
2. Bij de regeling worden regels gesteld over:
a. de inhoud van de te verstrekken informatie en de te geven waarschuwingen,
b. hoe die informatie wordt verstrekt en die waarschuwingen worden gegeven, en
c. hoe uitvoering wordt gegeven aan artikel 24 van de richtlijn luchtkwaliteit.

Artikel 19.12 (tijdelijke regels bij luchtverontreiniging)

1. Bij overschrijding van alarmeringswaarden voor luchtkwaliteit of bij verontreiniging van de buitenlucht door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn vastgesteld, kan de commissaris van de Koning, met het oog op het beschermen van de volksgezondheid of de gezondheid van bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen, bij besluit regels stellen over het gebruik van installaties of brandstoffen en over andere verontreinigende activiteiten.

2. Deze regels kunnen in ieder geval inhouden een verbod om een installatie in werking te hebben of een brandstof te gebruiken.
3. Een besluit vervalt achtenveertig uur nadat het in werking is getreden. Deze termijn kan door gedeputeerde staten telkens voor ten hoogste achtenveertig uur worden verlengd.
4. Een besluit als bedoeld in het eerste lid en een besluit tot verlenging als bedoeld in het derde lid worden op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze bekendgemaakt. De besluiten treden in werking onmiddellijk na de bekendmaking.

AFDELING 19.4 GEVAAR VOOR WATERSTAATSWERKEN

Artikel 19.13 (begripsbepaling en toepassingsbereik afdeling 19.4)

1. In deze afdeling wordt onder gevaar voor waterstaatswerken verstaan: omstandigheid waardoor de goede staat van een waterstaatswerk onmiddellijk wordt aangetast of dreigt te worden aangetast of dit werk ernstig beschadigd of onbruikbaar wordt.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op gevaren die het gevolg zijn van een ongeval als bedoeld in de Wet bestrijding maritieme ongevallen.

Artikel 19.14 (calamiteitenplan beheer waterstaatswerken)

1. De beheerder zorgt voor het houden van oefeningen om doeltreffend te kunnen optreden bij gevaar voor waterstaatswerken. Hij stelt voor de waterstaatswerken een calamiteitenplan vast, dat voldoet aan bij algemene maatregel van bestuur gestelde regels.
2. Het calamiteitenplan wordt afgestemd op de voor het betrokken gebied vastgestelde crisisplannen, bedoeld in artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's, en rampbestrijdingsplannen, bedoeld in artikel 17 van die wet.
3. De besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de waterstaatswerken liggen, worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over het ontwerp van het calamiteitenplan naar voren te brengen.

Artikel 19.15 (maatregelen beheerder bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. De beheerder is bij gevaar voor waterstaatswerken, zolang de daardoor ontstane situatie dit vergt, bevoegd de maatregelen te treffen die hij nodig oordeelt, zo nodig in afwijking van wettelijke voorschriften, met uitzondering van de Grondwet of internationaalrechtelijke verplichtingen.
2. Als het waterschapsbestuur gebruikmaakt van deze bevoegdheid, meldt het dit onverwijld aan gedeputeerde staten of, als van deze bevoegdheid gebruik is gemaakt in verband met gevaar voor een primaire waterkering, aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. De beheerder brengt, zodra de feitelijke omstandigheden dat toelaten, het waterstaatswerk weer zo veel mogelijk in overeenstemming met de in de legger voorgeschreven staat.
4. De beheerder zorgt voor een evaluatie van de toepassing van het eerste en derde lid en zendt een verslag van deze evaluatie ter kennisneming aan:
a. gedeputeerde staten of, als de evaluatie betrekking heeft op een primaire waterkering, Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
b. de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de waterstaatswerken zijn gelegen.

Artikel 19.16 (instructiebesluit bij gevaar voor waterstaatswerken)

1. Gedeputeerde staten kunnen, als naar hun oordeel een waterschapsbestuur niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor waterstaatswerken, aan dat bestuur een instructie geven als bedoeld in artikel 2.33.

2. Als dit vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan de commissaris van de Koning die instructie geven, zolang het gevaar voortduurt en gedeputeerde staten van die bevoegdheid geen gebruik maken.
3. Op een instructie als bedoeld in het eerste en tweede lid is artikel 2.36, eerste lid, aanhef en onder a, van toepassing.
4. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan aan het waterschapsbestuur een instructie geven als bedoeld in artikel 2.34 als naar zijn oordeel:
a. gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning ten onrechte niet of niet voldoende gebruikmaken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste of tweede lid, en
b. het waterschapsbestuur niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor een primaire waterkering.
5. Op een instructie als bedoeld in het vierde lid is artikel 2.36, tweede lid, aanhef en onder a, van toepassing.

AFDELING 19.5 BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 19.17 (in- en buitenwerkingstelling regulering bij schaarste)

1. Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 8, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kan, als buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, artikel 19.18 of 19.19 in werking worden gesteld.
2. Wanneer het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen, wordt onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden over het voortduren van de werking van de bij dat besluit in werking gestelde regels.
3. De regels die op grond van het eerste lid in werking zijn gesteld, worden bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, onverwijld buiten werking gesteld:
a. als het voorstel van wet door een van beide kamers der Staten-Generaal wordt verworpen, of
b. zodra de omstandigheden dit toelaten.
4. Een besluit als bedoeld in het eerste en derde lid wordt op de daarin te bepalen wijze bekendgemaakt en treedt in werking onmiddellijk na de bekendmaking. Het besluit wordt in ieder geval geplaatst in het Staatsblad.

Artikel 19.18 (regulering prioritering uitvoering projecten bij schaarste)

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt in overeenstemming met Onze andere Ministers die het aangaat, bij ministeriële regeling vast aan welke projecten bij schaarste aan arbeidskrachten, geldmiddelen of materialen uitvoering kan worden gegeven.
2. Bij de regeling kunnen regels worden gesteld over, en zo nodig in afwijking van, het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken 4 en 5.
3. Bij de regeling kan worden bepaald dat het verboden is een project uit te voeren zonder toestemming van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en, voor zover van toepassing, van Onze andere Ministers die het aangaat.

Artikel 19.19 (defensie)

Onze Minister van Defensie stelt bij regeling vast welke voor de uitoefening van defensietaken vereiste activiteiten worden verricht, waarbij voor zover noodzakelijk de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het verrichten van die activiteiten buiten toepassing blijven.

HOOFDSTUK 20 MONITORING EN INFORMATIE

AFDELING 20.1 MONITORING EN VERZAMELING VAN GEGEVENS

Artikel 20.1 (monitoringsplicht)

1. Voor iedere vastgestelde omgevingswaarde en alarmeringswaarde wordt de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving door monitoring bewaakt***. Daarbij*** wordt beoordeeld of aan die omgevingswaarde of alarmeringswaarde wordt voldaan.
2. Voor een op grond van paragraaf 3.2.4 opgesteld programma worden de voortgang, uitvoering en het doelbereik van het programma door monitoring bewaakt. Daarbij wordt specifiek aandacht geschonken aan de eisen die in artikel 3.17 aan het programma worden gesteld.
3. Bij omgevingsplan en, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur kunnen andere parameters dan omgevingswaarden voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving worden aangewezen die door monitoring worden bewaakt en dienen als referentiepunt voor de beoordeling daarvan.

Artikel 20.2 (aanwijzing methode en bestuursorgaan)

1. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot vaststelling van een omgevingswaarde, aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, of aanwijzing van een andere parameter worden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen.
2. Bij ministeriële regeling wordt voor alarmeringswaarden de methode van monitoring aangewezen.
3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is voor alarmeringswaarden belast met de uitvoering van de monitoring.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een ***of meer*** daarbij aangewezen bestuursorga***nen*** een monitoringsprogramma ***vaststellen. Daarbij kan worden bepaald dat het monitoringsprogramma de methode van monitoring en de wijze van verstrekking van voor de monitoring relevante gegevens bevat.***
5.Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, wordt tevens de frequentie van de monitoring bepaald.
6. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de algemene maatregel van bestuur of de ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verzamelen en verstrekken van voor de monitoring relevante gegevens door daarbij aangewezen bestuursorganen aan:
a. de op grond van het eerste lid aangewezen bestuursorganen of andere instanties die met de uitvoering zijn belast,
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
c. de bevoegde autoriteiten van andere staten,
d. de Europese Commissie.

Artikel 20.3 (regels over de uitvoering)

1. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van de monitoring voor omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.13 en paragraaf 2.3.4, alarmeringswaarden, op grond van artikel 20.1, derde lid, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen andere

parameters en, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.11 en 2.12.
2. Daarbij kunnen in ieder geval regels worden gesteld over:
a. het meten of berekenen, waaronder de frequentie daarvan, de verhouding tussen het meten en berekenen en de monitoringspunten,
b. de verificatie en beoordeling van gelijkwaardigheid van te gebruiken methoden,
c. de beoordeling van de resultaten en de daarbij te gebruiken methoden,
d. de vaststelling van ontwikkelingen of trends,
e. de inrichting en het beheer van landelijke of regionale meetnetten,
f. de kwaliteitsborging en de coördinatie daarvan,
g. de wijze van opslag van gegevens.
3. De regels worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

Artikel 20.4 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van de artikelen 20.1 tot en met 20.3 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van :
a. de grondwaterrichtlijn,
b. de kaderrichtlijn water,
c. de monitoringsmechanisme-verordening,
d. de nec-richtlijn,
e. de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,
f. de richtlijn luchtkwaliteit,
g. de richtlijn prioritaire stoffen,
h. de richtlijn stedelijk afvalwater,
i. de zwemwaterrichtlijn.

Artikel 20.5 (toetsing en correctie methoden door minister)

1. Onze Minister die het aangaat is voor de toepassing van deze wet voor omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.13 en paragraaf 2.3.4 bevoegd tot toetsing van:
a. de nauwkeurigheid van een meetmethode of een andere methode waarmee op grond van artikel 20.2 of 20.3 de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of het effect van activiteiten, maatregelen of andere in artikel 3.17 genoemde elementen worden gemeten of berekend,
b. de nauwkeurigheid van de toepassing van een onder a bedoelde methode.
2. Die minister kan bepalen dat bij de toetsing verkregen resultaten over de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving voor de toepassing van deze wet in de plaats treden van eerdere of op een andere manier verkregen resultaten van monitoring. Hij informeert in dat geval het betrokken bestuursorgaan.

Artikel 20.6 (gegevensverzameling anders dan monitoring)

1. Bij omgevingsverordening respectievelijk algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, regels worden gesteld over:
a. het door daarbij genoemde bestuursorganen, rechtspersonen of natuurlijke personen die handelen in de uitoefening van beroep of bedrijf:
1°. bijhouden, verzamelen of berekenen van daarbij aangewezen gegevens,
2°. verstrekken van die gegevens aan bestuursorganen of andere instanties, bevoegde autoriteiten van andere staten of de Europese Commissie,
b. de toetsing van de kwaliteit van de gegevens, bedoeld onder a.
2. Bij de verordening of maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet worden verstrekt.

3. Bij omgevingsverordening respectievelijk ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over:
a. de uitvoering van het eerste lid en de bekostiging daarvan,
b. de toe te passen berekeningsmethodiek.
4. Het eerste tot en met derde lid is niet van toepassing voor zover bij of krachtens de artikelen 20.1 tot en met 20.5 wordt voorzien in de in die leden geregelde onderwerpen.

Artikel 20.7 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 20.6 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de PRTR-verordening,
b. de richtlijn omgevingslawaai,
c. de richtlijn overstromingsrisico's,
d. het werelderfgoedverdrag.

AFDELING 20.2 GEGEVENSBEHEER EN TOEGANG TOT GEGEVENS

Artikel 20.8 (verstrekking van informatie aan het publiek)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
a. het aan het publiek ter beschikking stellen van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, of van gegevens als bedoeld in artikel 20.6,
b. de wijze van actieve verstrekking van informatie als uit de monitoring blijkt dat aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde of andere parameter.
2. De regels strekken er mede toe dat de resultaten en gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a, zoveel mogelijk beschikbaar worden gesteld langs elektronische weg, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met de metadata. Het formaat en de metadata voldoen voor zover mogelijk aan formele open standaarden, overeenkomstig artikel 5, eerste lid, van de richtlijn hergebruik van overheidsinformatie.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten.

Artikel 20.9 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

1. Op grond van artikel 20.8 worden in ieder geval regels gesteld over het aan het publiek ter beschikking stellen van milieu-informatie ter uitvoering van het verdrag van Aarhus en de richtlijn toegang tot milieu-informatie.
2. Op grond van artikel 20.8 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:
a. de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,
b. de richtlijn luchtkwaliteit,
c. de zwemwaterrichtlijn.

Artikel 20.10 (grondslag registers)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, regels worden gesteld over het door een of meer daarbij aangewezen bestuursorganen of andere instanties:
a. opnemen van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, of van gegevens als bedoeld in artikel 20.6 in een bij de maatregel ingesteld register,
b. verstrekken van in het register opgenomen gegevens.
2. Bij de maatregel kan worden bepaald dat een daarbij aangegeven bestuursorgaan op verzoek kan besluiten dat daarbij aangewezen gegevens waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur gerechtvaardigd is, niet toegankelijk worden gemaakt of aan derden worden verstrekt.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste lid. De regels kunnen in ieder geval inhouden:
a. de in het register op te nemen gegevens,
b. de vorm, de inrichting, het beheer, de toegankelijkheid en de beveiliging van het register,
c. de weergave van gegevens en de verstrekking van gegevens aan derden,
d. het herstellen van fouten in het register.

Artikel 20.11 (verplichte registers)

Op grond van artikel 20.10, eerste lid, worden in ieder geval de volgende registers ingesteld:
a. een landelijk register met gegevens over de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (Pollutants Release and Transfer Register, PRTR),
b. een landelijk register dat gegevens bevat over de externe veiligheidsrisico's van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen installaties of een samenstel daarvan, transportroutes, buisleidingen of andere systemen,
c. een of meer registers van beschermde gebieden als bedoeld in artikel 6 van de kaderrichtlijn water.

Artikel 20.13 (ter plaatse verstrekken van informatie aan het publiek)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het ter plaatse verstrekken van informatie aan het publiek over een op grond van deze wet aangewezen locatie.
2. Daarbij worden in ieder geval regels gesteld over het ter plaatse verstrekken van informatie over de onderwerpen die zijn genoemd in artikel 12, eerste lid, van de zwemwaterrichtlijn.

AFDELING 20.3 VERSLAGEN EN KAARTEN

Artikel 20.14 (verslaglegging)

1. Het bestuursorgaan dat of de andere instantie die op grond van artikel 20.2, eerste lid, is belast met de uitvoering van de monitoring zorgt voor:
a. ***de verslaglegging van de resultaten van de monitoring voor*** omgevingswaarden, bedoeld in artikel 20.1, eerste lid, de beoordeling ***van die resultaten en de toetsing of aan die omgevingswaarden wordt voldaan,***
b. ***de verslaglegging van de resultaten van de monitoring van*** de voortgang, uitvoering en het doelbereik van een op grond van paragraaf 3.2.4 opgesteld programma, bedoeld in artikel 20.1, tweede lid.
2. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot aanwijzing van een programma als bedoeld in artikel 3.15, tweede, derde of vierde lid, wordt tevens de methode en de frequentie van de verslaglegging bepaald.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een daarbij aangewezen bestuursorgaan zorgt voor de verslaglegging en de beoordeling van:
a. de resultaten van de monitoring v***oor*** alarmeringswaarden of andere parameters voor de staat of kwaliteit van de leefomgeving, bedoeld in artikel 20.1, eerste en derde lid,
b. de gegevens, bedoeld in artikel 20.6, eerste lid.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de openbaarmaking van verslagen.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de:
a. toezending van een verslag aan Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan, voor rapportage aan beide kamers der Staten-Generaal of de Europese Commissie,
b. bekendmaking van een verslag of het doen van een mededeling aan derden.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
a. de in een verslag op te nemen gegevens,
b. de vorm van een verslag,
c. de beoordeling van de gegevens en de daarbij te gebruiken methoden.

Artikel 20.15 (verslag veiligheid primaire waterkeringen)

Als uit de beoordeling van de resultaten van de monitoring blijkt dat niet wordt voldaan of zal worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d, wordt in het verslag, bedoeld in artikel 20.14, ook een omschrijving opgenomen van de maatregelen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht.

Artikel 20.16 (kaarten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, regels worden gesteld over het verbeelden van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, of van gegevens als bedoeld in artikel 20.6 op kaarten.
2. Artikel 20.14, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
a. de op de kaart te verbeelden gegevens,
b. de vorm van een kaart.

Artikel 20.17 (verplichte kaarten)

1. Op grond van artikel 20.16, eerste lid, worden in ieder geval regels gesteld over het vaststellen van de volgende kaarten door de daarbij genoemde bestuursorganen:
a. geluidbelastingkaarten als bedoeld in artikel 7 van de richtlijn omgevingslawaai voor:
1°. wegen, spoorwegen, luchthavens, een activiteit of een samenstel van activiteiten als bedoeld in artikel 3.6: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente, bedoeld in dat artikel,
2°. wegen, spoorwegen en luchthavens als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid: gedeputeerde staten,
3°. wegen, spoorwegen en luchthavens als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
b. kaarten van de kustlijn waarvan de landwaartse verplaatsing op grond van artikel 2.19, tweede lid, onder b, door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt voorkomen of tegengegaan: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
c. overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten als bedoeld in artikel 6 van de richtlijn overstromingsrisico's: gedeputeerde staten.
2. Op grond van artikel 20.16, derde lid, worden in ieder geval regels gesteld over geluidbelastingkaarten als bedoeld in het eerste lid, onder a.

AFDELING 20.4 EVALUATIE

Artikel 20.18 (wetenschappelijk onderzoek van de fysieke leefomgeving)

1. Het Planbureau voor de Leefomgeving brengt ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de kwaliteit van bij ministeriële regeling aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving wordt beschreven.
2. Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap brengt ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de staat van cultureel erfgoed en werelderfgoed wordt beschreven.

Artikel 20.19 (effecten omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zendt elke twaalf jaar aan beide kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid onder d, en van andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen.
2. De eerstvolgende toezending van het verslag vindt plaats voor 1 januari 2037.

AFDELING 20.5 DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET

§ 20.5.1 Algemeen

Artikel 20.20 (digitaal stelsel doel)

Er is een digitaal stelsel Omgevingswet. Dit stelsel heeft als doel:
a. het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving,
b. het faciliteren van het elektronisch verkeer als bedoeld in artikel 16.1,
c. het bevorderen van een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van deze wet.

§ 20.5.2 Landelijke voorziening

Artikel 20.21 (landelijke voorziening)

1. Er is een landelijke voorziening. Deze voorziet in ieder geval in:
a. het elektronisch ontsluiten van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid,
b. het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag om een besluit, doen van een melding, verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding en verzenden van een ander bericht, als bedoeld in artikel 16.1.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt zorg voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.

Artikel 20.22 (andere functionaliteiten van landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan een andere functionaliteit dan bedoeld in artikel 20.21, eerste lid, worden aangewezen waarin de landelijke voorziening voorziet, voor zover die bijdraagt aan het bereiken van de doelen, bedoeld in artikel 20.20.
2. Bij de maatregel kunnen nadere regels worden gesteld over de aangewezen functionaliteit. Daartoe behoren in ieder geval regels over het verplicht of onverplicht gebruiken van die functionaliteit.

Artikel 20.23 (beperking van toegang tot informatie)

Informatie die niet kan worden verstrekt op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur wordt niet via de landelijke voorziening aan een ieder beschikbaar gesteld.

§ 20.5.3 Persoonsgegevens en gegevensbeheer

Artikel 20.24 (gegevensbeheer)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, met inachtneming van artikel 20.25, regels gesteld over het beheer van in de landelijke voorziening opgenomen informatie. In ieder geval wordt bepaald wie verantwoordelijk is voor het beheer van de via de voorziening ingediende aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden ter voldoening aan andere informatieverplichtingen dan meldingen en andere berichten als bedoeld in artikel 16.1.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten.

Artikel 20.25 (persoonsgegevens)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald:
a. welke persoonsgegevens worden verwerkt in de landelijke voorziening,

b. welk bestuursorgaan hiervoor verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming is,
c. aan wie deze persoonsgegevens worden verstrekt,
d. hoe lang deze persoonsgegevens bewaard blijven in de landelijke voorziening.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten. Daartoe kunnen regels behoren over de wijze van verstrekking van persoonsgegevens.

§ 20.5.4 Beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via de landelijke voorziening

Artikel 20.26 (beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via landelijke voorziening)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan informatie worden aangewezen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21. Daarbij wordt bepaald door en aan welke bestuursorganen of rechtspersonen die informatie beschikbaar wordt gesteld.
2. Bij de maatregel wordt bepaald door welk van die bestuursorganen of rechtspersonen wordt bepaald voor welke onderdelen van de informatie een beperking als bedoeld in artikel 20.23 geldt.
3. De informatie voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen regels.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen, waaronder de wijze van beschikbaar stellen.

Artikel 20.27 (kwaliteitsborging)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld in het belang van de borging en beoordeling van de kwaliteit van de informatie, bedoeld in artikel 20.26, eerste lid.

§ 20.5.5 Elektronisch indienen

Artikel 20.28 (gebruik landelijke voorziening en elektronisch formulier)

1. Het bevoegd gezag en de andere bestuursorganen die zijn betrokken bij een via de landelijke voorziening ingediende aanvraag om een besluit, een gedane melding, verstrekte gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding of een ander bericht als bedoeld in artikel 16.1, maken gebruik van de landelijke voorziening.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het beschikbaar stellen van een elektronisch formulier voor het elektronisch verkeer, bedoeld in artikel 16.1. Daarbij kan worden bepaald welk bestuursorgaan het formulier vaststelt en kan worden bepaald welk bestuursorgaan de daarvoor benodigde informatie levert.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de vaststelling en levering, bedoeld in het tweede lid.

§ 20.5.6 Overige bepalingen

Artikel 20.29 (systeembeschrijving)

Bij ministeriële regeling wordt een systeembeschrijving van de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21, vastgesteld. De systeembeschrijving bevat in ieder geval een beschrijving van de wijze waarop elektronische informatie-uitwisseling op grond van deze afdeling plaatsvindt tussen de landelijke voorziening en bestuursorganen en rechtspersonen.

Artikel 20.30 (overige ministeriële regels)

Bij ministeriële regeling kunnen regels die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten, worden gesteld:
a. over de afhandeling van terugmeldingen van mogelijke onjuistheid van informatie,
b. over de wijze van beschikbaar stellen van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van deze wet die niet is aangewezen op grond van artikel 20.26, eerste lid.
c. ter uitvoering van deze afdeling, voor zover de artikelen 20.21 tot en met 20.29 daarin niet voorzien.

HOOFDSTUK 21

[Gereserveerd]

HOOFDSTUK 22 OVERGANGSRECHT

AFDELING 22.1 OVERGANGSFASE

§ 22.1.1 Van omgevingsplan met tijdelijk deel tot omgevingsplan

Artikel 22.1 (tijdelijk deel omgevingsplan)

In deze afdeling wordt onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan verstaan het deel van het omgevingsplan dat bestaat uit:
a. de besluiten, bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet,
b. de regels waarvoor op grond van artikel 22.2, eerste lid, is bepaald dat ze tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.

Artikel 22.2 (omgevingsplanregels van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens de wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.
2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.3 (omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4)

Een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 wordt niet eerder dan de dag waarop deze wet in werking treedt overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage gelegd.

Artikel 22.4 (regels verordeningen in omgevingsplan)

Aan de verplichting tot vaststelling van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip zijn artikel 122 van de Gemeentewet en de artikelen 28 en 34, eerste lid, tweede zin, van de Wet algemene regels herindeling niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in het omgevingsplan opgenomen.

Artikel 22.5 (wettelijke verplichtingen omgevingsplan)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan niet de verplichting op grond van artikel 4.2, eerste lid, dat de regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
2. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip geldt niet de verplichting op grond van artikel 4.17 over het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 3. Het in het eerste en tweede lid bedoelde tijdstip kan voor verschillende gevallen verschillend worden vastgesteld.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, zo nodig in afwijking van het eerste of tweede lid, nadere regels worden gesteld met het oog op een goede uitvoering van de verplichtingen, bedoeld in die leden.
5. Voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, geldt niet de verplichting van artikel 140 van de Gemeentewet tot het in geconsolideerde vorm beschikbaar stellen.

Artikel 22.6 (nieuwe regels omgevingsplan ter vervanging tijdelijk deel omgevingsplan)

1. Bij de vaststelling van een omgevingsplan kunnen de voor een locatie geldende regels die zijn opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, f, g, h, i, j, k of l, van de Invoeringswet Omgevingswet niet gedeeltelijk worden gewijzigd of vervangen.
2. Bij de vaststelling van een omgevingsplan worden de regels gesteld die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, met dien verstande dat regels over de fysieke leefomgeving die daarvoor nodig zijn en die zijn opgenomen in een gemeentelijke verordening, tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip niet in het omgevingsplan hoeven te worden opgenomen.

Artikel 22.7 (beroep)

Bij het beroep tegen een omgevingsplan kunnen geen beroepsgronden worden aangevoerd die betrekking hebben op regels die uitvoering geven aan een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:
a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,
b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht.

§ 22.1.2 De toepassing van in een verordening of het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels

Artikel 22.8 (omgevingsvergunning gemeentelijke verordening)

Voor zover op grond van een bepaling in een gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist voor een geval waarin regels over de fysieke leefomgeving op grond van artikel 2.7, eerste lid, alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen, geldt een zodanige bepaling als een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a.

Artikel 22.9 (aanwijzing onderdelen voor verwezenlijking in de naaste toekomst)

Op een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan aangewezen onderdeel als bedoeld in artikel 3.4 van de Wet ruimtelijke ordening waarvan verwezenlijking in de naaste toekomst nodig wordt geacht blijft het oude recht van toepassing, uiterlijk tot vijf jaar na de dag met ingang waarvan die aanwijzing geldt.

Artikel 22.10 (binnenplanse bevoegdheid om af te wijken)

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening gelden als regels als bedoeld in artikel 5.21, tweede lid, onder a.

Artikel 22.11 (binnenplanse bevoegdheid tot stellen van nadere eisen)

Een in het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening over in dat deel van het plan omschreven onderwerpen of onderdelen geldt als een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in het omgevingsplan over daarbij aangewezen onderwerpen als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid.

Artikel 22.12 (uitsluiting gebruik afwijkbevoegdheid bestemmingsplan)

Als in het tijdelijke deel van een omgevingsplan op grond van artikel 3.6a van de Wet ruimtelijke ordening is uitgesloten dat van dat plan voor een bepaalde termijn kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, geldt die bepaling als een verbod om voor een termijn van ten hoogste tien jaar een activiteit te verrichten.

Artikel 22.13 (geen schadeveroorzakend besluit)

1. Een omgevingsvergunning die wordt verleend op grond van een regel in het tijdelijke deel als bedoeld in artikel 22.1, eerste lid, aanhef en onder a, van het omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, tweede lid.
2. Een onherroepelijk besluit tot aanwijzing van:
a. een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument of provinciaal monument,
b. een gemeentelijk of provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht,
c. een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht,
waarvan de inhoud wordt opgenomen in een omgevingsplan geldt niet als schadeveroorzakend besluit als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder c.

§ 22.1.3 Overige bepalingen

Artikel 22.14 (regels waterschapsverordening van rijkswege)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens een andere wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van de waterschapsverordening.
2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een waterschapsverordening kunnen die regels worden gewijzigd.

Artikel 22.15 (regels verordeningen in waterschapsverordening)

Aan de verplichting tot vaststelling van een waterschapsverordening, bedoeld in artikel 2.5, wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan. Tot dat tijdstip is artikel 59 van de Waterschapswet niet van toepassing. Vanaf dat tijdstip worden regels over de fysieke leefomgeving waarvoor dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, is bepaald, alleen nog in de waterschapsverordening opgenomen.

Artikel 22.16 (overgangsfase projectbesluit)

1. Uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip hoeft een projectbesluit niet te voldoen aan artikel 5.52, eerste lid. Voor zover een projectbesluit in strijd is met het omgevingsplan, geldt het als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
2. Voor zover een projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, hoeft het omgevingsplan niet eerder dan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip met die vergunning in overeenstemming te zijn gebracht.
3. In het omgevingsplan worden geen regels gesteld die in strijd zijn met een projectbesluit als bedoeld in het eerste lid. De artikelen 4.19a, derde tot en met vijfde lid, en 5.53a, tweede tot en met vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22.17 (einde overgangsfase)

Deze afdeling vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

HOOFDSTUK 23 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN

AFDELING 23.1 IMPLEMENTATIE INTERNATIONAALRECHTELIJKE VERPLICHTINGEN

Artikel 23.1 (implementatie)

Voor zover deze wet niet in een andere grondslag voor het stellen van regels voorziet, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld ter uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen die betrekking hebben op of samenhangen met onderwerpen waarop deze wet van toepassing is.

Artikel 23.2 (doorwerking wijzigingen Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten in Nederlands recht)

Een wijziging van een verordening, richtlijn of besluit als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarnaar bij of krachtens deze wet wordt verwezen, gaat voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

AFDELING 23.2 EXPERIMENTEERBEPALING

Artikel 23.3 (experimenten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van internationaalrechtelijke verplichtingen, bij wijze van experiment worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens:
a. deze wet,
b. de Elektriciteitswet 1998, voor zover dat geen gevolgen heeft voor de opbrengst van de energiebelasting, bedoeld in artikel 1 van de Wet belastingen op milieugrondslag,
c. de Warmtewet,
d. de Wet milieubeheer.
2. Een experiment wordt alleen aangewezen als dit beoogt bij te dragen aan het nastreven van de doelen, bedoeld in artikel 1.3, aanhef en onder a, waaronder de verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de te volgen procedures of de besluitvorming daarover.
3. Bij de maatregel wordt in ieder geval bepaald:
a. wat het doel van het experiment is,
b. wat de beoogde gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn,
c. welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor de uitvoering van het experiment,
d. wat de tijdsduur van het experiment is, waarbij geldt dat het experiment niet langer duurt dan nodig is voor het doel van het experiment,
e. van welke regels kan worden afgeweken,
f. welke afwijkingen voor bij de maatregel aan te wijzen gevallen zijn toegestaan,
g. voor welk gebied of voor welke besluiten die afwijkingen zijn toegestaan,
h. hoe lang die afwijkingen ten hoogste, met een maximum van tien jaar als het gaat om omgevingswaarden, zijn toegestaan,
i. welke afwijkingen na afloop van het experiment toegestaan blijven,
j. hoe de evaluatie van het experiment wordt uitgevoerd en hoe vaak tussentijds wordt gemonitord met het oog op de doelen, bedoeld in het tweede lid, en de beoogde gevolgen voor de fysieke leefomgeving.
4. Afwijkingen als bedoeld in het derde lid, onder i, zijn alleen toegestaan als het gaat om afwijkingen die onderdeel zijn van het experiment en wanneer het in overeenstemming brengen met de regelgeving na afloop van het experiment onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving.
5. Als uit de monitoring en evaluatie, bedoeld in het derde lid, onder j, blijkt dat het experiment niet bijdraagt aan de doelen, bedoeld in het tweede lid, neemt degene die het experiment uitvoert maatregelen gericht op het bereiken van die doelen.

6. Het verantwoordelijke bestuursorgaan, bedoeld in het derde lid, onder c, kan aanwijzingen geven tot het treffen van maatregelen. Artikel 19.4, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
7. Als de te nemen maatregelen niet toereikend zijn, kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besluiten om het experiment te beëindigen. Aan dat besluit kunnen voorschriften worden verbonden.
8. Als de evaluatie van een experiment aanleiding geeft tot het aanpassen van regelgeving, kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in afwijking van de maatregel waarbij de tijdsduur van het experiment is bepaald, een besluit nemen om die tijdsduur met ten hoogste vijf jaar te verlengen met het oog op het aanpassen van die regelgeving.

AFDELING 23.3 PUBLIEKSPARTICIPATIE, BETROKKENHEID PARLEMENT, TOTSTANDKOMINGSVEREISTEN UITVOERINGSREGELGEVING EN OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 23.4 (publieksparticipatie)

1. Een ieder wordt langs elektronische weg in de gelegenheid gesteld gedurende een periode van ten minste vier weken opmerkingen te maken over het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling op grond van deze wet.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als op andere wijze aan artikel 8 van het verdrag van Aarhus is voldaan.

Artikel 23.5 (voorhangprocedure)

1. De voordracht voor een algemene maatregel van bestuur op grond van de hoofdstukken 2, 3, 4, 5, 12, 16, 17, 18, 19, 20 en artikel 23.3 wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.
2. Als het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur omgevingswaarden bevat kan binnen de termijn, bedoeld in het eerste lid, een der kamers de wens te kennen geven dat die omgevingswaarden bij wet worden vastgesteld. In dat geval wordt een daartoe strekkend voorstel van wet zo spoedig mogelijk ingediend.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als het ontwerp wijzigingen van ondergeschikte betekenis bevat die niet leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving of als het ontwerp alleen strekt tot uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen. Als dat het geval is, geeft Onze Minister die het aangaat daarvan kennis aan beide kamers der Staten-Generaal.
4. Van de inwerkingtreding van een algemene maatregel van bestuur en de publicatie van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het uitgebrachte nader rapport van een algemene maatregel van bestuur waarbij toepassing is gegeven aan het eerste lid, geeft Onze Minister die het aangaat kennis aan beide kamers der Staten-Generaal.

Artikel 23.6 (doorwerking beginselen)

Bij een algemene maatregel van bestuur waarop artikel 23.5 van toepassing is, wordt in de nota van toelichting gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Artikel 23.7 (verhouding publiek- en privaatrecht)

De gemeente kan geen rechtshandelingen naar burgerlijk recht verrichten over onderwerpen waarover regels als bedoeld in artikel 4.21 zijn gesteld of over onderwerpen met betrekking tot het bouwen die geregeld zijn op grond van hoofdstuk 5.

Artikel 23.8 (Staat is eigenaar vaste stoffen EEZ)

De staat is eigenaar van op de zeebodem in de exclusieve economische zone of in de ondergrond daarvan aanwezige vaste stoffen, met inbegrip van de delfstoffen, voor zover die delfstoffen op een diepte van minder dan honderd meter onder de zeebodem aanwezig zijn.

AFDELING 23.4 EVALUATIE- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 23.9 (evaluatie)

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zendt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet en vervolgens na vijf jaar aan beide kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 23.10 (inwerkingtreding)

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 23.11 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Omgevingswet.

BIJLAGE

Bijlage bij artikel 1.1 van deze wet

A. Begrippen

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

afvalstoffen: afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is;
afvalwater: alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;
alarmeringswaarde: alarmeringswaarde als bedoeld in artikel 19.10;
andere milieubelastende installatie: vaste technische eenheid waarin een milieubelastende activiteit, anders dan een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, wordt verricht activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die met die activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging;
archeologisch monument: archeologisch monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
archeologische toevalsvondst van algemeen belang: onverwachte vondst in of op de bodem, anders dan bij het doen van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, voor zover evident of vermoedelijk van algemeen belang uit het oogpunt van de archeologische monumentenzorg;
autosnelweg: op grond van de Wegenverkeerswet 1994 aangeduide autosnelweg;
autoweg: op grond van de Wegenverkeerswet 1994 aangeduide autoweg;

beheer van afvalstoffen: beheer van afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;
beheer van watersystemen: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies;
beperkingengebied: bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object;
beperkingengebiedactiviteit: activiteit binnen een beperkingengebied;
bergingsgebied: gebied waaraan op grond van deze wet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegedeeld, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en dat ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen;
beschermen van het milieu: beschermen en verbeteren van het milieu;
beste beschikbare technieken: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond, met als doel emissies en gevolgen voor het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, te beperken, waarbij wordt verstaan onder:
a. „technieken”: zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld,
b. „beschikbare”: op zodanige schaal ontwikkeld dat de betrokken technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken wel of niet binnen Nederland worden toegepast of geproduceerd, mits zij voor de exploitant op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn, en

c. „beste”: het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel;
bijzondere spoorweg: spoorweg die niet als hoofdspoorweg of lokale spoorweg is aangewezen;
bodem: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;
bouwactiviteit: activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk;
bouwen: plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten;
bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties, anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart;
buitenplanse omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;
burgerluchthaven van regionale betekenis: luchthaven, niet zijnde de luchthaven Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een militaire luchthaven;

Commissie voor de milieueffectrapportage: het adviesorgaan, genoemd in artikel 17.5;
cultureel erfgoed: monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
delfstoffen: delfstoffen als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Mijnbouwwet;
doelen van de wet: de doelen, bedoeld in artikel 1.3;
duurzame ontwikkeling: ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen;

emissie: directe of indirecte uitstoot, uit puntbronnen of diffuse bronnen, van stoffen, trillingen, warmte of geluid in de lucht, het water of de bodem;
energie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken, bestemd voor opwekking of winning, transport en opslag van elektriciteit, respectievelijk stoffen als energiedrager;
exploitatiegebied: in het omgevingsplan aangewezen gebied als bedoeld in artikel 12.2, eerste lid;
exploitatieregels: in een omgevingsplan opgenomen regels over grondexploitatie;
exploitatievoorschriften: aan een omgevingsvergunning of projectbesluit verbonden voorschriften over grondexploitatie;

flora- en fauna-activiteit: activiteit inhoudende het verrichten van een handeling als bedoeld in een van de volgende bepalingen van de Wet natuurbescherming:
a. artikel 3.1, tenzij het gaat om een geval als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel of in artikel 3.3, tweede, zesde of zevende lid, of 3.29, eerste lid, van de Wet natuurbescherming,
b. artikel 3.5, tenzij het gaat om een geval als bedoeld in artikel 3.8, tweede, zesde of zevende lid, of 3.29, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, of
c. artikel 3.10, eerste lid, tenzij het gaat om een geval als bedoeld in het tweede lid van dat artikel, in samenhang met artikel 3.8, tweede, zesde of zevende lid, van de Wet natuurbescherming, of in artikel 3.10, derde lid, 3.11, eerste lid, of 3.29, eerste lid, van die wet;

gedoogplichtbeschikking: beschikking tot oplegging van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.3;
gelijkwaardige maatregel: gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7;
gesloten stortplaats: gesloten stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer;

gevaarlijke afvalstof: gevaarlijke afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;
grondexploitatie: exploitatie van locaties als bedoeld in artikel 12.1, eerste lid;
grondwater: water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met de bodem of ondergrond staat;
grondwaterlichaam: afzonderlijke grondwatermassa in een of meer watervoerende lagen;

hoofdspoorweg: spoorweg als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Spoorwegwet;
hoofdspoorweginfrastructuur: hoofdspoorweginfrastructuur als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet;

infrastructuur: wegen en vaarwegen, waaronder routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen, spoorwegen, havens, luchthavens, energie-infrastructuur, telecommunicatie-infrastructuur, buisleidingen, openbare hemelwater- en ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen, infrastructuur voor watervoorzieningswerken als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet en andere vitale infrastructuur;
internationaalrechtelijke verplichting: verplichting op grond van een voor Nederland verbindend verdrag of besluit van een volkenrechtelijke organisatie;
ippc-installatie: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij die richtlijn wordt verricht;

landschappen: gebieden zoals die door mensen worden waargenomen, waarvan het karakter wordt bepaald door natuurlijke of menselijke factoren en de interactie daartussen;
legger: legger als bedoeld in artikel 2.39;
lokale spoorweg: spoorweg die krachtens artikel 2, eerste lid, van de Wet lokaal spoor als zodanig is aangewezen;
lokale spoorweginfrastructuur: de elementen, bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van de Wet lokaal spoor;
lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het watersysteem;
lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk: activiteit inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringtechnisch werk in exploitatie bij een waterschap of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, voor zover het gaat omde gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het zuiveringtechnisch werk of het watersysteem;
luchthaven: luchthaven als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;
luchthavenbesluit: luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;

maatwerkregels: maatwerkregels als bedoeld in artikel 4.6;
maatwerkvoorschriften: maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5;
mijnbouwinstallatie: mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 1, onder o, van de Mijnbouwwet; Mijnbouwwet;

mijnbouwlocatieactiviteit: activiteit inhoudende het gebruiken van een locatie in een oppervlaktewaterlichaam voor:
a. een mijnbouwinstallatie, met inbegrip van het voor die installatie geldende beperkingengebied, of
b. een verkenningsonderzoek, met uitzondering van het bij dat onderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen;
mijnbouwwerk: mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet;
milieubelastende activiteit: activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit;

milieueffectrapport: milieueffectrapport als bedoeld in afdeling 16.4;
militaire luchthaven: militaire luchthaven als bedoeld in artikel 10.12, eerste lid, van de Wet luchtvaart;
monument: monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;

Natura 2000: Europees ecologisch netwerk dat bestaat uit de speciale beschermingszones, bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van de vogelrichtlijn en artikel 1, onderdeel l, van de habitatrichtlijn;
Natura 2000-activiteit: activiteit inhoudende het realiseren van een project of het verrichten van een andere handeling als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, tenzij het gaat om een geval als bedoeld in artikel 2.7, vierde lid, of 2.9, eerste, tweede, derde of vijfde lid, van die wet;
Natura 2000-gebied: gebied dat:
a. door de bevoegde autoriteit van het land waarin het gebied is gelegen is aangewezen als speciale beschermingszone, ter uitvoering van de artikelen 3, tweede lid, onder a, en 4, eerste en tweede lid, van de vogelrichtlijn of de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van de habitatrichtlijn, of
b. is opgenomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de habitatrichtlijn;
natuurlijke hulpbronnen: delfstoffen***, oppervlaktedelfstoffen***, water, biomassa, warmte, windenergie, zonne-energie, waterkracht en energie uit een zee, voor zover die door de mens aan de fysieke leefomgeving onttrokken kunnen worden;

omgevingsplan: omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4;
omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;
omgevingsvergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1;
omgevingsverordening: omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.6;
omgevingsvisie: omgevingsvisie als bedoeld in afdeling 3.1;
omgevingswaarde: omgevingswaarde als bedoeld in afdeling 2.3;
ongewoon voorval: gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan, waaronder:
a. een geval van een inbreuk op vergunningsvoorwaarden als bedoeld in artikel 8 van de richtlijn industriële emissies, of
b. een zwaar ongeval als bedoeld in artikel 3, onderdeel 13, van de Seveso-richtlijn;
ontgrondingsactiviteit: activiteit inhoudende het ontgronden;
openbaar vuilwaterriool: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna;
overige burgerluchthaven van nationale betekenis: luchthaven als bedoeld in artikel 8.1, tweede lid, onder a, derde of vierde lid, van de Wet luchtvaart;

primaire waterkering: waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed, hoog opperwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of een combinatie daarvan, en van het Volkerak-Zoommeer, het Grevelingenmeer, het getijdedeel van de Hollandsche IJssel en de Veluwerandmeren;
programma: programma als bedoeld in afdeling 3.2;

project:
a. het bouwen van bouwwerken of de totstandbrenging van installaties of werken,
b. andere activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen, inclusief activiteiten voor de winning van delfstoffen;
projectbesluit: projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2;

regionale wateren: watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk;
rijksmonument: rijksmonument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
rijksmonumentenactiviteit: activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht;
rijkswateren: watersystemen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk;

sloopactiviteit: activiteit inhoudende het slopen van een bouwwerk;
slopen: geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen;
stads- en dorpsgezichten: groepen van onroerende zaken, van algemeen belang vanwege hun schoonheid, onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang, wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich een of meer monumenten bevinden;
stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater;
storten: storten als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;
stortingsactiviteit op zee: activiteit, inhoudende:
a. het zich ontdoen van stoffen in de zee door deze vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken in de zee te brengen of op zee te verbranden, tenzij het gaat om:
1°. handelingen die samenhangen met of voortvloeien uit het normale gebruik van het vaartuig, luchtvaartuig of werk, mits dat gebruik niet ten doel heeft het zich ontdoen van stoffen,
2°. het plaatsen van vaste substanties of voorwerpen met een ander oogmerk dan het zich enkel ervan te ontdoen,
3°. het achterlaten van vaste substanties of voorwerpen die aanvankelijk in de zee zijn geplaatst met een ander oogmerk dan het zich ervan te ontdoen,
b. het zich ontdoen in de zee van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken,
c. het aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig nemen van stoffen met het oogmerk om zich daarvan te ontdoen op een wijze als bedoeld onder a of om die in zee te brengen ten behoeve van een activiteit als bedoeld onder d, of het afgeven of opslaan van stoffen met een van die oogmerken , of
d. het in de zee brengen van stoffen vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken ten behoeve van een activiteit waarbij bewust wordt ingegrepen in het mariene milieu om natuurlijke processen te beïnvloeden en die als zodanig is aangewezen in bijlage 4 bij het Londen-protocol;
stortplaats: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafvalvoorzieningen
stroomgebiedsdistrict: stroomgebiedsdistrict als bedoeld in artikel 2, onder 15, van de kaderrichtlijn water;
telecommunicatie-infrastructuur: werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondersteuningswerken en beschermingswerken, die onderdeel zijn van een elektronisch communicatienetwerk als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;

verkenningsonderzoek: verkenningsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Mijnbouwwet;
verontreinigende stof: een stof of groep van stoffen die, vanwege zijn eigenschappen en de introductie ervan in het milieu, schadelijk kan zijn voor het milieu of de menselijke gezondheid;
voorbereidingsbesluit: besluit als bedoeld in afdeling 4.2;
voorbeschermd rijksmonument: monument of archeologisch monument waarvoor de toezending van het ontwerpbesluit tot aanwijzing als rijksmonument op grond van artikel 3:13, eerste lid, van

de Algemene wet bestuursrecht heeft plaatsgevonden, vanaf de dag van die toezending tot het tijdstip van inschrijving in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of tot het tijdstip waarop vaststaat dat het monument of archeologisch monument niet wordt ingeschreven in dat register;
voorkeursbeslissing: beslissing als bedoeld in artikel 5.49;

wateractiviteit: beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie, niet zijnde een mijnbouwinstallatie, in een waterstaatswerk, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, stortingsactiviteit op zee, wateronttrekkingsactiviteit of, voor zover het gaat om een waterschapsverordening, elke andere activiteit waarover die verordening regels bevat;
wateronttrekkingsactiviteit: activiteit inhoudende:
a. het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam,
b. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of
c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening;
waterschapsverordening: waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5;
waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;
watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;
weg: weg met inbegrip van de daarin gelegen kunstwerken en wat verder naar zijn aard daartoe behoort;
werelderfgoed: op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het werelderfgoedverdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed;
windpark: samenstel van voorzieningen waarmee elektriciteit met behulp van wind wordt geproduceerd;
winningsafvalstoffen: afvalstoffen die rechtstreeks afkomstig is uit de prospectie, winning, behandeling en opslag van mineralen en de exploitatie van groeven, met uitzondering van afvalstof afkomstig van offshore-prospectie, -winning en –behandeling van mineralen;
winningsafvalvoorziening: terrein waar uitsluitend winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld, of het gedeelte van een terrein waar winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld;
zee: mariene wateren, met uitzondering van de binnenwateren van staten, met inbegrip van de zeebodem en ondergrond daarvan;
zuiveringtechnisch werk: werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater;
zwemlocatie: zwemlocatie als bedoeld in artikel 2.30.

B. Verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en internationale verdragen

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

algemene verordening gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (PbEU 2016, L 119);

grondwaterrichtlijn: Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PbEU 2006, L 372);

habitatrichtlijn: Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206);

kaderrichtlijn afvalstoffen: Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU 2008, L 312);

kaderrichtlijn mariene strategie: Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (PbEU 2008, L 164);

kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning: Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning (PbEU 2014, L 257);

kaderrichtlijn water: Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327);

Londen-protocol: op 7 november 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol bij het op 29 december 1972 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen (Trb. 1998, 134);

mer-richtlijn: Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2012, L 26);

monitoringsmechanisme-verordening: Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europese Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EG (PbEU 2013, L 165);

nec-richtlijn: Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344);

Ospar-verdrag: op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noodoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (Trb. 1993, 16);

PRTR-verordening: Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad (PbEG 2006, L 33);

richtlijn autowrakken: Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PbEG 2000, L 269);

richtlijn benzinedampterugwinning: Richtlijn 2009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedampterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations (PbEU 2009, L 285);

richtlijn energieprestatie van gebouwen: Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2010, L 153);

richtlijn geologische opslag van kooldioxide: Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2009, L 140);

richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht: Richtlijn 2004/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht (PbEU 2005, L 23);

richtlijn havenontvangstvoorzieningen: Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (PbEG 2000, L 332);

richtlijn hergebruik van overheidsinformatie: Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie (PbEU 2003, L 345);

richtlijn hernieuwbare energie: Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140);

richtlijn industriële emissies: Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334);

richtlijn luchtkwaliteit: Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU 2008, L 152);

richtlijn milieustrafrecht: Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328);

richtlijn offshore veiligheid: Richtlijn 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de veiligheid van offshore olie- en gasactiviteiten en tot wijziging van Richtlijn 2004/35/EG (PbEU 2013, L 178);

richtlijn omgevingslawaai: Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG 2002, L 189);

richtlijn overstromingsrisico's: Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's (PbEU 2007, L 288);

richtlijn prioritaire stoffen: Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PbEU 2008, L 348);

richtlijn stedelijk afvalwater: Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG 1991, L 135);

richtlijn toegang tot milieu-informatie: Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad (PbEG 2003, L 41);

richtlijn winningsafval: Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102);

SEA-protocol: op 21 mei 2003 te Kiev tot stand gekomen Protocol inzake strategische milieubeoordeling bij het op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 2003, 154);

Seveso-richtlijn: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197);

smb-richtlijn: Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG 2001, L 197);

verdrag van Aarhus: op 25 juni 1998 te Aarhus tot stand gekomen Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Trb. 1998, 289);

verdrag van Chicago: op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Stb. 1947, H 165);

verdrag van Espoo: op 25 februari 1991 te Espoo tot stand gekomen Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband (Trb. 1991, 104);

verdrag van Granada: op 3 oktober 1985 te Granada tot stand gekomen Overeenkomst inzake het behoud van het architectonische erfgoed van Europa (Trb. 1985, 163);

verdrag van Valletta: op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen herziene Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (Trb. 1992, 32);

VN-Gehandicaptenverdrag: op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169);

VN-Zeerechtverdrag: op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83);

vogelrichtlijn: Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

werelderfgoedverdrag: op 16 november 1972 te Parijs tot stand gekomen overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld (Trb. 1973, 155);

zwemwaterrichtlijn: Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG (PbEU 2006, L 64).

Bijlage 1 Waardering amendementen Invoeringswet Omgevingswet

Overzicht nieuw ingediende en inhoudelijk gewijzigde amendementen

Nr	Indieners	Samenvatting	Waardering
36	Van Gerven SP Smeulders GL	Wijziging van de termijn van vier in zes weken voor omgevingsvergunningen met een uitgestelde inwerkingtreding	Oordeel Kamer
37	Smeulders GL Van Gerven SP	Verankering van het Europees landschapsverdrag (Verdrag van Florence) in de Omgevingswet	Oordeel Kamer
43	Van Gerven SP Smeulders GL	Gelijktijdig aanvragen van omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit en omgevingsvergunning voor bouwactiviteit	Ontraden
44	Van Gerven SP	Terugbrengen repressieve welstandsvereiste in de wet zodat hier altijd in elk omgevingsplan regels over zijn opgenomen	Ontraden
49	Smeulders GL Van Eijs D66 Ronnes CDA	Toepassen uitgebreide voorbereidingsprocedure	Oordeel kamer
51	Ronnes CDA Dik-Faber CU	Het in de Omgevingswet vastleggen van de uitgangspunten voor de waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen	Ontraden

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 36
Indieners: Van Gerven en Smeulders
T.a.v.: artikel 1.1, onderdeel GV (artikel 16.79 Omgevingswet)
Waardering: Oordeel kamer

Strekking
Dit amendement wijzigt voor de omgevingsvergunningen met een uitgestelde inwerkingtreding de termijn van vier weken in zes weken.

Reactie
Hoewel ik van mening ben dat een termijn van vier weken toereikend is, laat ik een verruiming als voorgesteld *aan het oordeel van uw Kamer*.

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 37
Indieners: Smeulders en Van Gerven
T.a.v.: artikel 1.1, onderdelen U en JP (artikel 2.28 en bijlage B Omgevingswet)
Waardering: Oordeel kamer

Strekking
Dit amendement verankert het Europees landschapsverdrag (Verdrag van Florence) expliciet in de Omgevingswet door het verdrag te noemen in artikel 2.28 en in bijlage B.

Reactie
Het landschap is een belangrijk onderdeel van de fysieke leefomgeving en valt binnen de reikwijdte van de Omgevingswet. Hoewel het voor een goede bescherming van het landschap niet nodig is om het Europees landschapsverdrag expliciet te noemen, laat ik dit amendement *aan het oordeel van uw Kamer*.

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 43
Indieners: Van Gerven en Smeulders
T.a.v.: artikel 1.1, onderdeel BS (artikel 5.7 Omgevingswet)
Waardering: Ontraden

Strekking
Als voor een activiteit zowel een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit nodig is, verplicht dit amendement dat deze gelijktijdig worden aangevraagd.

Reactie
Dit amendement ontneemt de flexibiliteit om gefaseerd vergunningen aan te vragen. Daardoor worden burgers en ondernemers met onnodige kosten geconfronteerd. Onder de Wabo is het op verzoek van de praktijk juist mogelijk gemaakt om eerst de ruimtelijke toestemming aan te vragen en pas daarna de bouwtechnische toestemming. Door nu deze mogelijkheid weer terug te draaien, moet een aanvrager al direct de kostbare bouwtechnische detail-uitwerking van het bouwplan laten opstellen. Dat is onwenselijk als nog niet helder is of een bouwplan op een locatie wel ruimtelijk toelaatbaar is. Het amendement beoogt een integrale beoordeling tot stand te brengen. Het gaat hier echter om twee gescheiden kaders over verschillende aspecten van een bouwplan. Het omgevingsplan regelt onder meer de plaatsing, omvang, het uiterlijk en het gebruik van bouwwerken. Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) regelt de technische bouwkwaliteit, in de vorm van functionele en prestatie-eisen. Daarbij geldt dat maatwerkregels die op grond van het Bbl in een omgevingsplan worden gesteld, worden betrokken bij de (technische) omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit. Daarmee is integratie waar dat nodig is al verzekerd. Daarom *ontraad ik dit amendement*.

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 44
Indiener: Van Gerven
T.a.v. artikel 1.1, onderdeel BF (artikel 4.19 Omgevingswet)
Waardering: Ontraden

Strekking
Dit amendement bevat een plicht om in het omgevingsplan regels te stellen over het uiterlijk van bouwwerken. Daarnaast voorziet het amendement in het verbod dat het uiterlijk van een bestaand bouwwerk of een te bouwen vergunningvrij bouwwerk, ernstig in strijd is met de regels over het uiterlijk van bouwwerken uit het omgevingsplan.

Reactie
In artikel 4.2 stelt de Omgevingswet de eis dat het omgevingsplan in ieder geval de regels bevat die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het bepalen welke regels daarvoor nodig zijn is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Daarbij hoort ook te worden afgewogen welke bouwregels (waaronder begrepen regels over het uiterlijk van bouwwerken)

op een locatie nodig zijn. De vraag welke eisen aan het uiterlijk van bouwwerken worden gesteld, is zuiver een gemeentelijke aangelegenheid welke er ook in kan resulteren dat er met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor is gekozen om geen of nagenoeg geen eisen over het uiterlijk van bouwwerken op te nemen.
Dit amendement verplicht gemeenten om welstandsregels te stellen, zonder dat ervoor kan worden gekozen om van welstandstoezicht af te zien. Daarmee is het amendement strenger dan het huidige wettelijke kader. Er bestaat geen rijksbelang om deze gemeentelijke verantwoordelijkheid te doorkruisen. Ook de rijksbemoeienis om op wetsniveau een vereiste op te nemen voor het uiterlijk van bestaande bouwwerken acht ik niet nodig. Daarom *ontraad ik dit amendement*.

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 49
Indieners: Smeulders, Van Eijs, Ronnes
T.a.v. artikel 1.1, onderdelen GJ en GM (artikel 16.62, derde lid, en 16.65, vierde en vijfde lid, Omgevingswet)
Waardering: Oordeel kamer

Strekking
Dit amendement geeft het bevoegd gezag een aanvullende mogelijkheid om onder voorwaarden de uitgebreide procedure toe te passen bij de voorbereiding van de beslissing omtrent een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Die bevoegdheid kan alleen toegepast worden bij een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben. Verder geldt dat voorafgaand aan het nemen van het besluit, de aanvrager in de gelegenheid moet zijn gesteld zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

Reactie
Met dit amendement krijgt het bevoegd gezag een aanvullende mogelijkheid om, ook zonder verzoek of instemming van de aanvrager, de uitgebreide procedure toe te passen bij het nemen van een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het amendement brengt daarmee een ander, maar dankzij de gestelde randvoorwaarden, voldoende gebalanceerd evenwicht in de mogelijkheid voor het bevoegd gezag van geval tot geval de meest geschikte procedure te kiezen voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Ik laat *het oordeel aan uw Kamer*.

Amendement met Kamerstuk 34986, nr. 51
Indieners: Ronnes en Dik-Faber
T.a.v. artikel 1.1. onderdeel J
Waardering: ontraden

Strekking
Met het amendement worden de uitgangspunten onder de waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen in de Omgevingswet vastgelegd. Dat wordt gedaan door aan te geven dat deze normen gebaseerd zijn op ten minste een beschermingsniveau waarbij de kans op overlijden als gevolg van een overstroming niet groter is dan een kans van 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van grote groepen dodelijke slachtoffers, substantiële economische schade, of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

Reactie
Dit amendement doorkruist de gekozen systematiek in de Omgevingswet waarbij voor alle omgevingswaarden (dus ook voor domeinen zoals lucht en geluid) geen getalsmatige elementen op

wetsniveau zijn opgenomen. Daar is voor gekozen omdat de normstelling dan op één plek (het besluit) op het juiste detailniveau te vinden is.
Met dit amendement lijken de uitgangspunten een karakter van normering te krijgen en daardoor dreigt dit de integriteit van het uitgebalanceerde systeem van de normen op het niveau van algemene maatregel van bestuur te doorkruisen. Een generieke getalsmatige norm op wetsniveau kan voor verwarring zorgen omdat de verhouding met de normen op besluitniveau niet helder is.

Ook inhoudelijk is deze wijziging niet nodig. De Omgevingswet biedt voldoende grondslagen om het huidige stelsel vastgelegd via de Waterwet beleidsneutraal om te zetten. Het Invoeringsbesluit waarmee dat gebeurt, gaat op korte termijn voor voorhang naar de Tweede Kamer.

Mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat *ontraad ik dit amendement*.

Amendementen die technisch gewijzigd zijn of van meer ondertekenaars zijn voorzien
Een aantal nieuw ingediende amendementen zijn ten opzichte van de eerder ingediende amendementen alleen in technische zin aangepast of van meer ondertekenaars zijn voorzien. Mijn waardering blijft daarom met betrekking tot die amendementen *ontraden*.

Het gaat om de volgende amendementen:

Amendement met kamerstuk 34986, 39	Vervangt amendement met kamerstuk 34986, 15
Amendement met kamerstuk 34986, 42	Vervangt amendement met kamerstuk 34986, 23
Amendement met kamerstuk 34986, 45	Vervangt amendement met kamerstuk 34986, 21
Amendement met kamerstuk 34986, 46	Vervangt amendement met kamerstuk 34986, 12
Amendement met kamerstuk 34986, 48	Vervangt amendementen met kamerstuk 34986, nrs. 41, 40 en 16
Amendement met kamerstuk 34986, 50	Vervangt amendement met kamerstuk 34986, nrs. 38 en 22

Waardering inhoudelijk gewijzigde Moties

Motie met Kamerstuk 34986, nr. 24 (gewijzigd)	Ontraden
Motie met Kamerstuk 34986, nr. 25 (gewijzigd)	Oordeel kamer
Motie met Kamerstuk 34986, nr. 34 (gewijzigd)	Aanhouden

Motie met Kamerstuk 34986, nr. 24 (gewijzigd)
Indieners: Smeulders en Van Eijs
Waardering: Ontraden

Strekking
Ontwikkel een nieuw afwegingskader om zachte waarden af te wegen die niet direct in economische waarden te vertalen zijn, zoals milieu, gezondheid en klimaat zodat deze op een evenwichtige manier worden meegenomen, en de Kamer over de uitkomsten te informeren. Dit ook op basis van een eerder advies van de gezondheidsraad.

Reactie
Er zijn al vele afwegingskaders en handreikingen beschikbaar om waarde voor milieu, gezondheid en klimaat en andere zachte waarden af te wegen. Ik zorg ervoor dat deze goed worden ontsloten zodat decentrale overheden een goede afweging kunnen maken. In bijlage 2 bij deze brief heb ik een lijst met handreikingen en afwegingskaders toegevoegd zoals toegezegd bij het Kamerdebat. De Staatssecretaris van IenW heeft op basis van het advies van de gezondheidsraad uit 2016 de website gezondeleefomgeving.nl gecreëerd om de bestaande afwegingskaders beter te ontsluiten. Ook op de website van aan de slag met omgevingswet worden de handreikingen en afwegingskaders ontsloten. Naast afwegingskaders worden daar ook goede voorbeelden en platforms ontsloten. Beide websites zijn ontwikkeld in samenspraak met decentrale overheden. Een nieuw afwegingskader is dus niet nodig. Op dit moment worden de meeste van deze handreikingen al ontsloten via de website aan de slag met de omgevingswet en via de website gezondeleefomgeving.nl. Ik zeg toe de komende periode de website aan de slag met omgevingswet verder uit te breiden. Ik *ontraad* de motie voor het ontwikkelen van een nieuw afwegingskader.

Motie met Kamerstuk 34986, nr. 25 (gewijzigd)
Indieners: Smeulders en Van Gerven
Waardering: Oordeel kamer

Strekking
Met deze motie wordt u gevraagd om te overleggen met decentrale overheden over het meer uniform ontsluiten van gegevens over landschappelijke kwaliteit en om de Kamer daarover te informeren.

Reactie
Met de indieners en het College van Rijksadviseurs deel ik de constatering dat op dit moment verschillende overheden en organisaties gegevens verzamelen over de kwaliteit van het landschap. Ik ben bereid om in overleg te treden met de decentrale overheden over het beter ontsluiten van deze gegevens. Ik laat deze motie *aan het oordeel van uw Kamer*.

Motie met Kamerstuk 34986, nr. 34 (gewijzigd)
Indieners: Van Eijs
Waardering: Aanhouden

Strekking
De kamer verzoekt de regering om in de verdere uitwerking van de Omgevingswet het stand-still principe als uitgangspunt te blijven hanteren.

Reactie
In artikel 2.26, tweede lid, van de Omgevingswet is al geregeld dat instructieregels over verplichte programma's mede strekken ter voorkoming of beperking van achteruitgang van de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Daarmee is het stand-still-beginsel verankerd in de wet. Als ik de motie zo mag lezen dat deze het belang van de uitvoering van deze bepaling onderstreept, dan laat ik het oordeel aan de Kamer. Als u de motie echter zo bedoelt dat deze betrekking heeft op de nog komende aanvullingsbesluiten dan vraag ik u de motie *aan te houden* tot de behandeling van die besluiten.

Moties die technisch gewijzigd zijn of van meer ondertekenaars zijn voorzien
De motie nr. 31 van Bisschop cs over de onafhankelijke mkb-toets is ten opzichte van de eerder ingediende motie alleen van meer ondertekenaars voorzien. Mijn waardering blijft daarom met betrekking tot die motie *ontraden*.

Bijlage 2: Voorbeelden van handreikingen en methoden voor gemeente voor de afweging van gezondheid en milieu, veiligheid, groen, klimaat en toegankelijkheid ten aanzien van economische baten

Naam handreiking of methode	webadres
Gezondheid en milieu	
Gezonde Omgeving (GO)	https://www.gezondeleefomgeving.nl/instrumenten/GO
Gelderse gezondheidswijzer	https://www.gelderland.nl/gezondheidswijzer
Milieu Gezondheids Risico Indicator (MGR)	https://www.rivm.nl/milieugezondheidsrisico-s
Kernwaarden Gezonde Leefomgeving (GGD)	https://gezondeleefomgeving.nl
Beoordelingskader Gezondheid en Milieu	https://www.rivm.nl/publicaties/beoordelingskader-gezondheid-en-milieu
Afwegingsproces International Risk Governance Council (IRGC)	https://www.gezondeleefomgeving.nl/instrument/IRGC
Maatschappelijke Kosten Baten Analyse	
MKBA: Handboek met kengetallen, ofwel Milieuprijzen (2017I&W en BZK)	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/06/06/handboek-milieuprijzen-2016
Veiligheid	
Toolbox externe veiligheid	https://relevant.nl/display/DOC/Toolbox+externe+veiligheid
Natuur en klimaat	
TEEB stad –tool om baten van groenblauwmaatregelen in de stad zichtbaar te maken Groenebatenplanner, locatie specifiek. Wordt uitgebreid met klimaatmaatregelen	https://www.teebstad.nl/)
NKWK Klimaatbestendige Stad	https://ast-2-0.netlify.com/nl/ komt binnenkort online
MKBA: Werkwijzer natuur	https://cedelft.org/publicaties/2210/werkwijzer-natuur-maatschappelijke-kosten-baten-analyses
Hulpmiddel ruimtelijke adaptatie	https://ruimtelijkeadaptatie.nl/hulpmiddelen/
Klimaatschade-schatter	https://www.climateadaptationservices.com/nl/onderzoek-naar-schadekosten-klimaatverandering
Toegankelijkheid openbare ruimte	
richtlijn –toegankelijkheid van CROW	https://www.crow.nl/publicaties/richtlijn-toegankelijkheid

Veel van deze handreikingen worden nu al ontsloten via de website aan de slag met de omgevingswet (https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/). Ook het RIVM ontsluit via de websites Atlas Leefomgeving, Atlas Natuurlijk Kapitaal en Gezondeleefomgeving.nl veel van deze handreikingen. Het RIVM start in april aan de ontwikkeling van een verkenner voor een gezonde leefomgeving. In

samenwerking met toekomstige gebruikers wordt met de verkenner beschikbare kennis over de kwantitatieve en kwalitatieve relaties tussen leefomgeving en gezondheid beschikbaar gemaakt.

Besluit van … tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van …, nr. …, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, gedaan mede namens Onze Minister van Defensie, Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Justitie en Veiligheid, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op de artikelen 6, eerste en derde lid, 7, eerste lid, 16, 20, 27, vijfde lid, 28, eerste en zevende lid, 28a, eerste en zevende lid, 28b, 33 tweede en derde lid en 34, vierde, vijfde, zesde zevende en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, de artikelen 1.5, tweede lid, 1.7a, 2.7, 2.11, tweede lid, 2.12, tweede lid, 2.15, eerste lid, aanhef en onder a, b, en c, 2.21a, tweede lid, 2.24, eerste lid, 2.39, vierde lid, 3.10, tweede lid, aanhef en onder b, 4.3, eerste en tweede lid, 5.1, eerste en tweede lid, 5.10, derde lid, 5.11, 5.12, tweede en derde lid, 5.13, 5.18, eerste lid, 5.26, vierde lid, 5.31, eerste lid, onder c, 5.34, tweede lid, 5.38, derde lid, 5.40, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a, 5.42, eerste en derde lid, 5.44b, 5.52, tweede lid, onder b, 13.3a, eerste lid, 13.3d, 13.4a, vijfde lid, 13.4b, vierde lid, 13.5, 15.7, vierde lid, 15.8, vierde lid, 16.1, tweede lid,16.15, 16.15a, 16.16, 16.17, 16.20, 16.42, 16.42a, 16.44, vierde lid, 16.45, derde lid, 16.46, derde lid, 16.47, tweede lid, 16.52, eerste lid, 16.53a, 16.55, eerste lid, 16.88, eerste lid, 18.2, vierde en zesde lid, 18.3, 18.19, 18.22, 18.25, tweede en derde lid, 19.12, vierde lid, 20.1, derde lid, 20.2, eerste, vierde en vijfde lid, 20.6, eerste lid, onder a, onder 1° en 2°, en onder b, 20.8, eerste lid, 20.10, eerste lid, aanhef en onder a, 20.14, derde lid, aanhef en onder b, en vierde lid, 20.16, eerste lid, 20.21, derde lid, 20.24, eerste lid, 20.25, 20.26, eerste lid en 23.1 van de Omgevingswet, de artikelen 8.48, derde lid, 10.54, eerste lid, 19.3, eerste lid, 17.5a, tweede lid en 19.3 van de Wet milieubeheer, de artikelen 31, vierde lid, 48, zesde lid, 49, eerste lid, 61, tweede lid en 64 zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's en artikel 119 van de Woningwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van …, nr. …);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van …, nr. …, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, uitgebracht mede namens Onze Minister van Defensie, Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Justitie en Veiligheid, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Hebben goedgevonden en verstaan:

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING .. 3

HOOFDSTUK 2 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING 188

HOOFDSTUK 3 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING ... 206

HOOFDSTUK 4 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT 335

HOOFDSTUK 5 WIJZIGING ANDERE BESLUITEN 375

HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN 416

HOOFDSTUK 7 VOORMALIGE RIJKSREGELS (BRUIDSSCHAT) 417

AFDELING 7.1 BRUIDSSCHAT IN OMGEVINGSPLAN 417
AFDELING 7.2 BRUIDSSCHAT IN WATERSCHAPSVERORDENING 490

HOOFDSTUK 8 OVERGANGSRECHT 527

AFDELING 8.1 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP 527
AFDELING 8.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN BESLUIT 529
AFDELING 8.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET 533

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN 535

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING

Artikel 1.1 (Besluit activiteiten leefomgeving)

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt “begrippen en definities” vervangen door “begripsbepalingen”.

B

In artikel 2.1 wordt “of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “en lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk”.

C

Artikel 2.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder c, wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel 2° wordt na “het beschermen” ingevoegd “en verbeteren”.
b. Onderdeel 9° komt te luiden:
9°. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. De regels in de hoofdstukken 2 tot en met 5 over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk zijn gesteld met het oog op:
a. het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen; en
d. het beschermen van de doelmatige werking van het zuiveringtechnisch werk.

D

In artikel 2.4, aanhef, wordt “of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door ”in beheer bij een waterschap en een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

E

Artikel 2.6 komt te luiden:

Artikel 2.6 (bevoegd gezag Minister van Infrastructuur en Waterstaat)

1. Voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk of het exploiteren van een buisleiding met gevaarlijke stoffen, bedoeld in paragraaf 3.4.3, is Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag:
a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is ook het bevoegd gezag voor een milieubelastende activiteit die geheel of in hoofdzaak wordt verricht:
a. in de territoriale zee die buiten een gemeente of provincie ligt;
b. in de exclusieve economische zone;

c. op een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
d. op een militair terrein of een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

F

In artikel 2.7 wordt “exploiteren van een mijnbouwwerk” vervangen door “het exploiteren van een mijnbouwwerk”.

G

Artikel 2.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. De aanhef komt te luiden:
1. Degene die een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 2.2, is verplicht:
b. In onderdeel b wordt “deze” vervangen door “die gevolgen”.
2. In het tweede lid, onder j, vervalt “binnen acht weken”.
3. In het derde lid, aanhef, wordt “of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “en lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk”.

H

Artikel 2.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over artikel 2.11, afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3 tot en met 5, met uitzondering van bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk.
2. In het vierde lid wordt na “lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam” ingevoegd “en lozingsactiviteiten op”.

I

Artikel 2.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “artikel 5.35” vervangen door “artikel 4.5”.
b. Onderdeel a komt te luiden:
a. waarin activiteiten als milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk worden aangewezen; en.
2. Het vijfde en zesde lid komen te luiden:
5. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift over een milieubelastende activiteit zijn de beoordelingsregels en de bepalingen over vergunningvoorschriften in de artikelen 8.9 tot en met 8.25a, 8.26, tweede tot en met vierde lid, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.33 en 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en paragraaf 8.3 van het Omgevingsbesluit van overeenkomstige toepassing.

6. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift over een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam en een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk zijn de beoordelingsregels en de bepalingen over vergunningvoorschriften in de artikelen 8.26, tweede tot en met vierde lid, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.33, 8.84, 8.88, 8.92 en 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

J

In artikel 2.14, onder a tot en met c, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het uitoefenen”.

K

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. In afwijking van de bepalingen in hoofdstuk 3 waarin vergunningplichtige gevallen van milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk worden aangewezen, kan een aanvullend verbod worden gesteld om een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten.
2. In het tweede lid, onder a, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het uitoefenen”.
3. Het tweede lid, onder b, komt te luiden:
b. de omgevingsverordening, vanwege het uitoefenen van taken op het gebied van het voorkomen of beperken van geluidhinder, het beschermen van de kwaliteit van het grondwater, het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b, c en d, van de wet, of de zorg voor een gesloten stortplaats, bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer.

L

In artikel 2.22, onder d, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

M

Artikel 3.1 komt te luiden:

Artikel 3.1 (Aanwijzing lozingsactiviteiten)
1. Het lozen van stoffen, water of warmte op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in dit hoofdstuk is een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2.1.
2. Het lozen van stoffen, water of warmte op een zuiveringtechnisch werk afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in dit hoofdstuk is een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk als bedoeld in artikel 2.1.

N

In het opschrift van artikel 3.2 wordt “voor” vervangen door “over”.

O

Paragraaf 3.2.1 komt te luiden:

§ 3.2.1 Stookinstallatie

Artikel 3.4 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW.
2. Onder de aanwijzing vallen niet:
a. het verbranden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen;
b. het verbranden van dierlijke meststoffen;
c. het exploiteren van een stookinstallatie bij een huishouden; en
d. het exploiteren van een stookinstallatie waarvoor regels gelden op grond van Verordening (EU) 2016/1628 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1024/2012 en (EU) nr. 167/2013, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn 97/68/EG (PbEU 2016, L 252).

Artikel 3.5 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.4, voor zover het gaat om het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW, waarin een andere stof wordt verstookt dan:
a. aardgas;
b. propaangas;
c. butaangas;
d. vergistingsgas;
e. biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
f. lichte olie;
g. halfzware olie;
h. gaslolie; en
i. rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa, voor zover wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam te verrichten, geldt voor het lozen van koelwater met een warmtevracht van meer dan 50 MW, afkomstig van de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.4.

Artikel 3.6 (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.4, wordt voldaan aan de regels over:
a. een grote stookinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.3;
b. kleine en middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.31; en
c. middelgrote stookinstallaties voor niet-standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.32.
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie, bedoeld in paragraaf 5.2.3;
b. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3, als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.5; en
c. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als het gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder c.

P

Artikel 3.12 vervalt.

Q

In artikel 3.13 vervalt het opschrift “alleen vanwege mer-beoordeling” en wordt “3 tot 20 windturbines” vervangen door “3 of meer windturbines”.

R

Artikel 3.15 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, aanhef, en tweede lid, aanhef, wordt “aanwezig hebben” vervangen door “exploiteren”.
2. Het tweede lid onder a en b komt te luiden:
a. een gefluoreerd broeikasgas als bedoeld in de verordening gefluoreerde broeikasgassen; of
b. een gereguleerde stof als bedoeld in de verordening ozonlaag afbrekende stoffen.

S

In artikel 3.17, eerste lid, wordt “aanwezig hebben” vervangen door “exploiteren” en wordt “als daarin ten hoogste 100 kg koolwaterstoffen of ten hoogste 1.500 kg ammoniak als koudemiddel wordt toegepast” vervangen door “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.16, eerste lid”.

T

Artikel 3.19 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt “het aanleggen of gebruiken van:” vervangen door “het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem.” en vervallen de onderdelen a en b.
2. In het tweede lid vervalt “, aanhef en onder a”.

U

Artikel 3.22 wordt als volgt gewijzigd
1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1’ geplaatst.
2. Het eerste lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel e wordt na de puntkomma ingevoegd “of”.
b. Onder vervanging van “; of” aan het slot van onderdeel f door een punt, vervalt onderdeel g.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Het verbod geldt niet voor:
a. het opslaan van LPG, bedoeld in artikel 4.472, tweede lid; of
b. het opslaan van vloeibaar gemaakt vergistingsgas, bedoeld in paragraaf 4.88.

V

Artikel 3.26, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a, b, d en e, wordt “als de opslagtank een inhoud heeft van ten hoogste 150 m^3” vervangen door “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.25, eerste lid, onder f”.
2. In onderdeel c wordt na “paragraaf 4.95” ingevoegd “, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.25, eerste lid, onder f”.

W

Artikel 3.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef vervalt “in verpakking”.
b. In onderdeel a wordt “ADR-klasse 2, 3, 4” vervangen door “ADR-klasse 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “valt” vervangen door “vallen”.
b. Onderdeel a komt te luiden:
a. de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in de artikelen 3.21, 3.24 en 3.36; en.
c. Onderdeel b vervalt, onder verlettering van onderdeel c tot onderdeel b.

X

Artikel 3.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “opslaan in een opslagvoorziening, als daarin wordt opgeslagen” vervangen door “in een opslagplaats opslaan van”.
2. In onderdeel g wordt na “CLP-verordening” ingevoegd “, in gasflessen”.
3. In onderdeel h wordt na “artikel 3.27, eerste lid” ingevoegd “, onder a, b of c”.

Y

Artikel 3.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “valt” vervangen door “vallen”.
2. Onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel b door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door “; en” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. het opslaan van airbags of gordelspanners.

Z

In artikel 3.38 wordt “als ten hoogste 100.000 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 2 of ten hoogste 50 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 3 of 4 van PGS 7 wordt opgeslagen” vervangen door “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.37”.

AA

Artikel 3.39, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van de onderdelen e tot en met g tot f tot en met h, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
d. het op de locatie van productie mengen van gevaarlijke afvalstoffen met afvalstoffen die vallen onder een andere categorie van afvalstoffen als bedoeld in bijlage II;
e. het op de locatie van productie mengen van bedrijfsafvalstoffen met afvalstoffen die vallen onder een andere categorie van afvalstoffen als bedoeld in bijlage II, als het gescheiden houden en gescheiden afgeven gelet op de hoeveelheden en de manier van vrijkomen van deze afvalstoffen en de kosten van het gescheiden houden en gescheiden afgeven op grond van het Landelijk afvalbeheerplan kan worden gevergd;.
2. In onderdeel h (nieuw) wordt “gevaarlijk afval” vervangen door “gevaarlijke afvalstoffen”.

AB

In artikel 3.40, derde lid wordt “dit hoofdstuk” vervangen door “dit artikel”.

AC

Na artikel 3.40 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.40a (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.39, wordt voldaan aan de regels over het opslaan van afvalstoffen, bedoeld in paragraaf 4.48b, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk.

AD

Paragraaf 3.2.14 komt te luiden:

§ 3.2.14 Op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen

Artikel 3.40b (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.
2. Onder de aanwijzing vallen niet:
a. een stortplaats of winningsafvalvoorziening als bedoeld in paragraaf 3.3.12;
b. het lozen van afvalwater op of in de bodem;
c. het op of in de bodem brengen van meststoffen voor zover geregeld in het Besluit gebruik meststoffen; en
d. het op of in de bodem brengen van huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven.

Artikel 3.40c (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.40b.
2. Het verbod geldt niet voor het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen als dat alleen bestaat uit:
a. het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is, met uitzondering van avi-bodemas, waarbij het bij bouwafval en sloopafval alleen gaat om afvalstoffen die zijn verwerkt tot granulaat of alleen bestaat uit natuursteen of beton;
b. het op of in de bodem brengen volgens het Besluit bodemkwaliteit in een werk als bedoeld in artikel 1 van dat besluit, waarin avi-bodemas wordt gebruikt als bouwstof, als het avi-bodemas:
1°. niet meer dan 5,5% onverbrand materiaal bevat;
2°. niet is vermengd met avi-vliegas; en
3°. ten minste zes weken opgeslagen is voor het gebruik in een werk tenzij de avi-bodemas eerder is gebruikt in een werk als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder a, van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming zoals dat gold voor 1 juli 2008, of in een werk als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit; of
c. afvalstoffen die plantenresten zijn die op grond van artikel 3, tweede lid, onder d, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen zijn aangewezen, in de daarbij aangegeven gevallen.
3. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, geldt voor het lozen op een

oppervlaktewaterlichaam van stoffen of afvalwater afkomstig van de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.40b.

AE

Paragraaf 3.2.15 komt te luiden:

§ 3.2.15 Verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippc-installatie

Artikel 3.40d (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het verbranden van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.
2. Onder de aanwijzing vallen niet:
a. het verbranden van afvalstoffen in een ippc-installatie, bedoeld in paragraaf 3.3.13; en
b. het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven.

Artikel 3.40e (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.40d, voor zover het gaat om het verbranden van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.
2. Het verbod geldt ook voor andere milieubelastende activiteiten met deze afvalstoffen die worden verricht op dezelfde locatie als dat verbranden.
3. Het verbod geldt niet als het verbranden van afvalstoffen alleen bestaat uit het verbranden van rie-biomassa in een stookinstallatie met een thermisch vermogen van niet meer dan 15 MW, voor zover het recyclen van rie-biomassa niet de voorkeur heeft op verbranden en de vrijkomende warmte nuttig wordt gebruikt.
4. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, geldt voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam van afvalwater afkomstig van de milieubelastende activiteiten, bedoeld in het eerste en tweede lid, behalve als die activiteiten alleen bestaan uit de activiteit, bedoeld in het derde lid.

Artikel 3.40f (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.40d, wordt voldaan aan de regels over:
a. een grote stookinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.3, als het verbranden gebeurt in een stookinstallatie en geen andere afvalstoffen worden verbrand dan rie-biomassa;
b. het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.4;
c. een kleine of middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.31, als het verbranden gebeurt in een stookinstallatie en geen andere afvalstof wordt verbrand dan rie-biomassa;
d. een middelgrote stookinstallatie voor niet-standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.32, als het verbranden gebeurt in een stookinstallatie en geen andere afvalstof wordt verbrand dan rie-biomassa; en
e. het ontvangen van afvalstoffen, bedoeld in paragraaf 4.50, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk.
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. energiebesparing, bedoeld in paragraaf 5.4.1, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk;
b. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3, als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk; en

c. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk en het niet gaat om de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder a.

AF

Paragraaf 3.2.16 vervalt.

AG

In het opschrift van paragraaf 3.2.17 wordt “Zelfstandige afvalwaterzuivering” vervangen door “Zuiveringsvoorziening voor ingezameld of afgegeven afvalwater”.

AH

Artikel 3.41 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na de puntkomma aan het slot van onderdeel a wordt ingevoegd “en”.
2. Onderdeel b komt te luiden:
b. het exploiteren van een zuiveringsvoorziening voor het zuiveren van ingezameld of afgegeven afvalwater, anders dan voor het uitoefenen van de taken, bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder 1°, 2° en 3°, en derde lid, van de wet.
c. Onderdeel c vervalt.

AI

In artikel 3.43, onder a, wordt “het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor het behandelen van industrieel afvalwater, bedoeld in categorie 6.11 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies” vervangen door “de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.42 en 3.41, eerste lid, onder a”.

AJ

Artikel 3.50 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt “, als een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn aanwezig is of mag zijn of kan ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage”.
2. Het tweede lid, onder b en c komt te luiden:
b. het buiten een Seveso-inrichting voor het vervoer van stoffen of goederen opslaan van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn, voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger;
c. het buiten een Seveso-inrichting exploiteren van een buisleiding voor gevaarlijke stoffen, bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn, met de voorzieningen die daarbij horen;.

AK

Artikel 3.56 komt te luiden:

Artikel 3.56 (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.54, wordt voldaan aan de regels over:

a. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1; en
b. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3.

AL

Artikel 3.59 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt onderdeel a, onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.
2. In het tweede lid, onder d, wordt “onder a tot en met c” vervangen door “onder a en b”.

AM

In artikel 3.63, tweede lid, wordt na “omvat ook” ingevoegd “andere”.

AN

Artikel 3.65 komt te luiden:

Artikel 3.65 (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.63, wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie;
b. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor het vergassen of vloeibaar maken van steenkool, bedoeld in categorie 1.4, onder a, van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies;
c. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3; en
d. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4.

AO

Artikel 3.68 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.66, wordt voldaan aan de regels over een oplosmiddeleninstallatie, bedoeld in paragraaf 4.34.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel b wordt “categorie 2.1 tot en met 2.6” vervangen door “categorie 2.1 tot en met 2.5”.
b. In onderdeel d vervalt “, onder a en b”.

AP

Artikel 3.71 komt te luiden:

Artikel 3.71 (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.69, wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie;
b. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1, voor zover het gaat om exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 3.1 tot en met 3.4 of 6.8 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies;
c. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3; en

d. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4.

AQ

Artikel 3.74 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt onderdeel a, onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel b vervalt “, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 4.1 tot en met 4.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies”.
b. In onderdeel d wordt “onder a tot en met c” vervangen door “onder a en b”.

AR

In artikel 3.75, eerste lid, onder a, vervalt “papierstof,” en vervalt de komma na “karton”.

AS

Artikel 3.77 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.75, wordt voldaan aan de regels over een oplosmiddeleninstallatie, bedoeld in paragraaf 4.34.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel b vervalt “, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 6.1 of 6.2 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies”.
b. In onderdeel d vervalt “, onder a en b”.

AT

Artikel 3.80 komt te luiden:

Artikel 3.80 (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.78, wordt voldaan aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a.
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie;
b. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1, voor zover het gaat om:
1°. het nuttig toepassen of verwijderen van gevaarlijke afvalstoffen als per dag 10 ton of meer gevaarlijke afvalstoffen worden ontvangen; en
2°. het verwijderen van niet-gevaarlijke afvalstoffen bij een capaciteit van 50 ton of meer per dag;
c. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3; en
d. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4.

AU

Artikel 3.83 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel a vervalt “en”.

2. Onder verlettering van onderdeel b tot c wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1; en.

AV

Artikel 3.86, onder b, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 2° wordt “gevaarlijk afval” vervangen door “gevaarlijke afvalstoffen” en wordt “wordt ontvangen” vervangen door “worden ontvangen”.
2. In onderdeel 3° wordt “niet-gevaarlijk afval” vervangen door “niet-gevaarlijke afvalstoffen”.

AW

Artikel 3.89 komt te luiden:

Artikel 3.89 (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.87, wordt voldaan aan de regels over:
a. een grote stookinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.3, als geen andere afvalstoffen worden verbrand dan rie-biomassa;
b. het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.4;
c. een kleine of middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.31, als geen andere afvalstoffen worden verbrand dan rie-biomassa; en
d. een middelgrote stookinstallatie voor niet-standaard brandstoffen, bedoeld in paragraaf 4.32, als geen andere afvalstoffen worden verbrand dan rie-biomassa.
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie;
b. de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie, bedoeld in paragraaf 5.2.3;
c. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1;
d. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3; en
e. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als het niet gaat om het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.4.

AX

Artikel 3.92 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1’ geplaatst.
2. Het eerste lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:
a. Aan het slot van onderdeel b wordt de puntkomma vervangen door “; en”.
b. De onderdelen d tot en met f vervallen onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel c door een punt.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3; en
b. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als het niet gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met c.

AY

In het opschrift van paragraaf 3.4.2 wordt “Gasdrukregelstation of gasdrukmeetstation”

vervangen door “Behandelen, regelen en meten van aardgas”.

AZ

Artikel 3.97 komt te luiden:

Artikel 3.97 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:
a. het behandelen van aardgas;
b. het regelen van aardgasdruk; en
c. het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas.
2. De aanwijzing omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat behandelen, regelen of meten functioneel ondersteunen.
3. Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, die worden verricht in een installatie:
a. met een ontwerpcapaciteit van ten hoogste 10 Nm^3/u en een werkdruk aan de inlaatzijde van ten hoogste 1.600 kPa; of
b. met een ontwerpcapaciteit van ten hoogste 650 Nm^3/u en een werkdruk aan de inlaatzijde van ten hoogste 10 kPa.

BA

In artikel 3.98 wordt “milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.97, voor zover het gaat om een gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation” vervangen door “milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.97, voor zover deze worden verricht in een installatie”.

BB

Artikel 3.99 komt te luiden:

Artikel 3.99 (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.97, wordt voldaan aan de regels over regelen en meten van aardgas, bedoeld in paragraaf 4.29, als de activiteiten niet als vergunningplichtig zijn aangewezen in artikel 3.98.
2. Ook wordt voldaan aan de regels over energiebesparing, bedoeld in paragraaf 5.4.1, tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.98.

BC

Artikel 3.101, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen b en c komen te luiden:
b. andere stoffen dan aardgas, met een uitwendige diameter van ten minste 70 mm of een binnendiameter van ten minste 50 mm en een druk van ten minste 1.600 kPa, als het gaat om gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse:
1°. ontvlambare gassen, categorie 1 of 2, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening; of
2°. ontvlambare vloeistoffen, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening;
c. gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening;.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door “; of” wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

e. warmte en koude, als onderdeel van een warmtenet of een koudenet.

BD

Artikel 3.102 komt te luiden:

Artikel 3.102 (algemene regels)
1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onder a tot en met d, wordt voldaan aan de regels over een buisleiding met gevaarlijke stoffen, bedoeld in paragraaf 4.108.
2. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onder e, wordt voldaan aan de regels over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie, bedoeld in paragraaf 5.2.3.

BE

Artikel 3.103 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b wordt na “klinken” een komma ingevoegd.
2. In het derde lid, onder d, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

BF

Artikel 3.105 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel c vervalt “of”.
2. Aan het slot van onderdeel d wordt de punt vervangen door “; of”.
3. Er wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
e. het behandelen van het oppervlak van metalen met een bad met een inhoud van ten minste 1 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1 of vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening.

BG

In het opschrift van artikel 3.106 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

BH

In het opschrift van artikel 3.107 vervalt “vanwege geluidemissie”.

BI

In het opschrift van artikel 3.108 vervalt “: lozen van koelwater”.

BJ

Artikel 3.109 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel j wordt na “gemotoriseerde voertuigen,“ ingevoegd “vliegtuigen,”.
b. In onderdeel q wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

2. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel b vervalt “2.1 tot en met”.
b. In onderdeel c wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.104 en 3.105”.

BK

In artikel 3.111, eerste lid, onder b en c, wordt “individuele nominale belasting op bovenwaarde van meer dan 130 kW of een aansluitwaarde van meer dan 130 kW” vervangen door “nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW of een aansluitwaarde van meer dan 100 kW”.

BL

In het opschrift van artikel 3.114 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

BM

In het opschrift van artikel 3.115 vervalt “vanwege geluidemissie”.

BN

Artikel 3.116 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder k, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid, onder c, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.112 en 3.113”.

BO

In artikel 3.120, derde lid, onder a, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.119”.

BP

In artikel 3.122, derde lid, onder e, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

BQ

In het opschrift van artikel 3.125 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

BR

Artikel 3.126 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder h, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

2. Het tweede lid, onder b en c, komt te luiden:
b. het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 6.3 of 6.10 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies op het exploiteren van een PRTR-installatie voor het maken van multiplex of andere primaire houtproducten;
c. energiebesparing, bedoeld in paragraaf 5.4.1, tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.123 en 3.124;.

BS

Artikel 3.128 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “slachten, bewerken” vervangen door “slachten van dieren, het bewerken”.
b. In onderdeel e wordt “individuele nominale belasting op bovenwaarde van meer dan 130 kW of een aansluitwaarde van meer dan 130 kW” vervangen door “nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW of met een oven met een aansluitwaarde van meer dan 100 kW”.
2. In het derde lid, aanhef, wordt “onder b tot en met e” vervangen door “onder c tot en met e”.

BT

In het opschrift van artikel 3.130 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

BU

Artikel 3.132 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder g, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid, onder c, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.129 en 3.131”.

BV

Artikel 3.134 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder d, wordt “organisch peroxide aanwezig is” vervangen door “organische peroxiden aanwezig zijn”.
2. In het derde lid, onder d, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

BW

In het opschrift van artikel 3.137 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

BX

Artikel 3.138 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder l, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid onder c, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.135 en 3.136”.

BY

Artikel 3.142 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder h, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid onder a, vervalt “, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk”.

BZ

Artikel 3.144, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a, b en c, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In onderdeel b wordt na “op de wal” ingevoegd “of in een drijvend dok”.

CA

Artikel 3.145 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.
2. In het eerste lid, onder b, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

CB

Artikel 3.146 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel h wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
b. Onder verlettering van de onderdelen p tot en met r tot r tot en met t, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
p. het kleinschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen of drijvende werktuigen, bedoeld in paragraaf 4.42;
q. het grootschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen of drijvende werktuigen, bedoeld in paragraaf 4.43;.
c. In onderdeel t wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel b wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
b. In onderdeel c wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.145”.

CC

Artikel 3.150 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder l, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.149”.

CD

In het opschrift van artikel 3.153 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

CE

In artikel 3.154, eerste lid, onder l, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

CF

In artikel 3.157, eerste lid, onder i, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

CG

In artikel 3.161, eerste lid, onder i, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

CH

In het opschrift van artikel 3.164 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

CI

Artikel 3.165, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van de onderdelen j tot en met l tot k tot en met m, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
j. het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a;.
2. In onderdeel m (nieuw) wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

CJ

In artikel 3.168, eerste lid, onder h, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

CK

Artikel 3.170, eerste lid, komt te luiden:

1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het bieden van gelegenheid om op een daarvoor ingerichte locatie afvalstoffen af te geven, als dat in ieder geval het afgeven van grove huishoudelijke afvalstoffen door particuliere huishoudens omvat.

CL

In artikel 3.174 vervalt “, voor zover het gaat om het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk met een capaciteit van meer dan 150.000 inwonerequivalenten”.

CM

Artikel 3.175 vervalt.

CN

Paragraaf 3.5.8 vervalt.

CO

Paragraaf 3.5.9 vervalt.

CP

Artikel 3.185 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “afval” vervangen door “afvalstoffen”.
b. In de onderdelen h en i wordt “sprake is van” vervangen door “het gaat om”.
c. In onderdeel m wordt “oliehoudend of vethoudend afval” vervangen door “oliehoudende of vethoudende afvalstoffen”.
d. In onderdeel y wordt “in verband met hulpverlening aan kentekenhouders door een daarvoor aangewezen instantie” vervangen door “bij het verlenen van hulp aan gestrande automobilisten als bedoeld in paragraaf 3.8.1”.
e. In onderdeel aa wordt “bij een autodemontagebedrijf en tweewielerdemontagebedrijf als” vervangen door “als dat opslaan gebeurt bij het demonteren van ingezamelde of afgegeven autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen,”.
2. In het vierde lid wordt “dit hoofdstuk” vervangen door “dit artikel”.

CQ

Artikel 3.195, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “een productieproces of reparatieproces” vervangen door “recycling of het voorbereiden voor hergebruik”.
2. In onderdeel c wordt “artikel 3.179” vervangen door “artikel 3.40e”.

CR

Artikel 3.197 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.
2. In het tweede lid (nieuw) vervalt “en tweede”.

CS

Artikel 3.198 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel i wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
b. Onder verlettering van de onderdelen l tot en met o tot n tot en met q, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
l. het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a;
m. het opslaan van afvalstoffen, bedoeld in paragraaf 4.48b, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk;.
c. In onderdeel q (nieuw) wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a, onder 1° en 2°, wordt “gevaarlijk afval” vervangen door “gevaarlijke afvalstoffen”.
b. In onderdeel b wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in de artikelen 3.185 tot en met 3.197”.

CT

Artikel 3.201 komt te luiden:

Artikel 3.201 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.200, voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

CU

Artikel 3.202 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.
2. In onderdeel b wordt “fokstieren jonger dan 2 jaar en” vervangen door “fokstieren jonger dan 2 jaar,”.

CV

Artikel 3.203, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt “categorie 7, onder a, van bijlage I bij de PRTR-verordening” vervangen door “categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies”.
2. In onderdeel c wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.201”.

CW

Na artikel 3.204 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.204a (overgangsrecht vergunningplicht pelsdieren)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt tot 1 januari 2024 voor de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.200, voor zover het gaat om het houden van pelsdieren.

CX

Artikel 3.206 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel m wordt na “drainwater” ingevoegd “of spoelwater van filters”.
2. In onderdeel n wordt na “drainagewater” ingevoegd “of spoelwater van filters”.

CY

In artikel 3.208, eerste lid, onder a wordt “direct voor of na de teelt” vervangen door “direct voor de teelt in de openlucht of na de teelt in de openlucht”.

CZ

Artikel 3.212 vervalt.

DA

In de artikelen 3.216, eerste lid, onder a, en 3.219, eerste lid, onder h, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

DB

In artikel 3.223 wordt “bedoeld in bijlage I, categorie 7, onder b, bij de PRTR-verordening” vervangen door “met een productiecapaciteit van 1.000 ton vis of schelpdieren per jaar of meer”.

DC

In artikel 3.224, eerste lid, aanhef, wordt “de activiteiten, bedoeld in artikel 3.221, worden” vervangen door “een activiteit, bedoeld in artikel 3.221, wordt”.

DD

Artikel 3.226 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “uitgezonderd” vervangen door “met uitzondering van” en wordt “een emissiefactor voor ammoniak” vervangen door “bij ministeriële regeling een emissiefactor voor ammoniak”.
2. In onderdeel b wordt “dierlijke meststoffen; of” vervangen door “dierlijke meststoffen in combinatie met afvalstoffen;”.
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
d. het verbranden van dierlijke meststoffen; of
e. het composteren van dierlijke meststoffen.

DE

Artikel 3.227 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt, onder verlettering van de onderdelen a tot en met e tot b tot en met f, een onderdeel ingevoegd, luidende:
a. het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in paragraaf 4.4;.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Ook wordt voldaan aan de regels over:
a. het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3, als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.226; en
b. emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als het niet gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met f.

DF

In artikel 3.228, eerste lid, aanhef, wordt “de activiteiten, bedoeld in artikel 3.225, worden” vervangen door “een activiteit, bedoeld in artikel 3.225, wordt”.

DG

In artikel 3.229, eerste lid, onder b, wordt na “schoonmaken van” ingevoegd “gemotoriseerde”.

DH

Artikel 3.230, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel h wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In onderdeel o wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

DI

In artikel 3.237, tweede lid, vervalt “, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk”.

DJ

In artikel 3.242, eerste lid, onder b, wordt “praktica” vervangen door “practica”.

DK

Artikel 3.243 vervalt.

DL

In artikel 3.244 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid.

DM

Artikel 3.246, derde lid wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “vallen niet” vervangen door “valt niet ingeperkt gebruik als dat alleen bestaat uit”.
2. Aan het slot van onderdeel a wordt “en” vervangen door “of”.

DN

In artikel 3.247 wordt “voor zover” vervangen door “als” en wordt na “Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013” ingevoegd “waarop inperkingsniveau IV van toepassing is”.

DO

Artikel 3.248 komt te luiden:

Artikel 3.248 (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.246, wordt voldaan aan de regels over ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen, bedoeld in paragraaf 4.53.

DP

In artikel 3.250, eerste lid, onder b, wordt na “schoonmaken van” ingevoegd “gemotoriseerde”.

DQ

Artikel 3.251, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In onderdeel f wordt “werktuigen, voertuigen of apparatuur” vervangen door “voertuigen of werktuigen”.

DR

In artikel 3.253, eerste lid, wordt “werktuigen met een verbrandingsmotor” vervangen door “gemotoriseerde werktuigen”.

DS

In artikel 3.254, eerste lid, onder f, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

DT

Paragraaf 3.7.11 vervalt.

DU

In artikel 3.265, eerste lid, onder b, wordt na “schoonmaken van” ingevoegd “gemotoriseerde”.

DV

In artikel 3.266, onder a, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

DW

Artikel 3.268, derde lid, vervalt.

DX

Artikel 3.269 komt te luiden:

Artikel 3.269 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.268, voor zover het gaat om milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c, die worden verricht op dezelfde locatie als een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 of 3.37.

DY

Artikel 3.270 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder g, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het tweede lid, onder a, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.269”.

DZ

Artikel 3.272 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het bieden van gelegenheid voor het tanken aan gemotoriseerde vaartuigen of drijvende werktuigen:
a. bij een bunkerstation; of
b. vanaf de wal met een vaste installatie voor het tanken.
2. Het derde lid vervalt.

EA

Artikel 3.273, onderdelen b, c en d komen te luiden:

b. het tanken van LPG aan vaartuigen of drijvende werktuigen;
c. het tanken van LNG aan vaartuigen of drijvende werktuigen; of
d. het tanken van waterstof aan vaartuigen of drijvende werktuigen.

EB

Artikel 3.274 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. Onder verlettering van de onderdelen a tot en met e tot c tot en met g, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
a. het tanken en opslaan van LNG, bedoeld in paragraaf 4.36;

b. het tanken van CNG, bedoeld in paragraaf 4.37;.
b. In de onderdelen d (nieuw) en e (nieuw) wordt na “vaartuigen” ingevoegd “of drijvende werktuigen”.
c. In onderdeel g (nieuw) wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.273”.

EC

Artikel 3.276 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a en b, wordt “motorvoertuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze alleen bestaan uit:
a. het voor derden of voor verhuur onderhouden en repareren van werktuigen voor agrarische activiteiten, bedoeld in paragraaf 3.6.6;
b. het onderhouden, repareren en schoonmaken van autobussen of spoorvoertuigen, bedoeld in paragraaf 3.8.7; of
c. het voor derden onderhouden, repareren, schoonmaken of ombouwen van elektrische tweewielige voertuigen of het bieden van gelegenheid voor het schoonmaken van elektrische tweewielige voertuigen.

ED

In het opschrift van artikel 3.277 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

EE

Artikel 3.278 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder g, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In het tweede lid wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.277”.

EF

Artikel 3.281 komt te luiden:

Artikel 3.281 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.280, voor zover het gaat om:
a. het proefdraaien van straalmotoren of straalturbines; of
b. het proefdraaien met testbanken van motoren, turbines of reactoren.

EG

Artikel 3.282 vervalt.

EH

Artikel 3.283 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder h, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In het tweede lid wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.281”.

EI

Artikel 3.285 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. Aan het slot van onderdeel a vervalt “en”.
b. In onderdeel b wordt “motorvoertuigen;” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen of werktuigen”.
c. Onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel b door “; en” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c.
2. In het tweede lid wordt “of schoonmaken” vervangen door “, schoonmaken of opstellen”.

EJ

Artikel 3.286 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de onderdelen b en c wordt “parkeren” vervangen door “opstellen”.
b. Onderdeel e vervalt onder verlettering van de onderdelen f tot en met l tot e tot en met k.
c. In onderdeel e (nieuw) wordt “voertuigen met LNG” vervangen door “LNG aan voertuigen of werktuigen”.
d. In onderdeel f (nieuw) wordt “voertuigen met waterstof” vervangen door “waterstof aan voertuigen of werktuigen”.
e. In onderdeel g, onder 1°, (nieuw) wordt “ADR-klasse 4” vervangen door “ADR-klasse 4.1, 4.2 of 4.3”.
f. In onderdeel k (nieuw) wordt “het opslaan van” vervangen door “het buiten een Seveso-inrichting opslaan van”.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het verbod geldt ook voor andere milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c, die worden verricht:
a. op dezelfde locatie als de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met k; of
b. op dezelfde locatie als de activiteiten, bedoeld in de artikelen 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 of 3.37.
3. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot derde lid.

EK

Artikel 3.287 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
b. In onderdeel l wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het derde lid wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.286”.

EL

In het opschrift van paragraaf 3.8.7 wordt “bus” vervangen door “autobus”.

EM

Artikel 3.289 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, en derde lid, wordt “bussen” vervangen door “autobussen”.
2. In het eerste lid, onder b, wordt “van spoorvoertuigen” vervangen door “aan spoorvoertuigen”.

EN

In artikel 3.290, eerste lid, onder h, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

EO

In artikel 3.292, eerste lid, onder b, wordt “van vliegtuigen” vervangen door “aan vliegtuigen”.

EP

In het opschrift van artikel 3.293 vervalt “alleen vanwege mer-beoordeling”.

EQ

Artikel 3.294 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder f, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Ook wordt voldaan aan de regels over emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk en het niet gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met k.

ER

Paragraaf 3.8.9 komt te luiden:

§ 3.8.9 Spoorwegemplacementen

Artikel 3.295a (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het exploiteren van een spoorwegemplacement.
2. De aanwijzing omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat exploiteren functioneel ondersteunen.

Artikel 3.295b (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.295a.

Artikel 3.295c (algemene regels)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.295a, wordt voldaan aan de regels over:
a. het kleinschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.39;
b. het grootschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.40;
c. een wasstraat of wasplaats, bedoeld in paragraaf 4.44;
d. het verwijderen van graffiti, bedoeld in paragraaf 4.45; en
e. het opslaan van goederen, bedoeld in paragraaf 4.104.

ES

In artikel 3.296, eerste lid, wordt “van voertuigen” vervangen door “aan gemotoriseerde voertuigen of werktuigen”.

ET

Artikel 3.297 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “van voertuigen met” vervangen door “aan voertuigen of werktuigen van”.
2. Onderdeel a vervalt onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.

EU

In artikel 3.298, tweede lid, wordt “als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk” vervangen door “tenzij de activiteit of een deel van de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.297”.

EV

In artikel 3.304, eerste lid, wordt “voertuigen met een verbrandingsmotor” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen”.

EW

In het opschrift van artikel 3.305 vervalt “vanwege geluidemissie”.

EX

Artikel 3.306 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. Onder verlettering van de onderdelen b en c tot c en d, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. het tanken en opslaan van LPG, bedoeld in paragraaf 4.35;.

EY

Artikel 3.309 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder f, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In het tweede lid vervalt “, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk”.

EZ

Artikel 3.320 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk.
2. In het tweede lid wordt na “locatie die dat” ingevoegd “aanleggen en”.

FA

Artikel 3.321, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel a wordt “of” vervangen door “en”.
2. Onderdeel b komt te luiden:
b. het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

FB

Artikel 3.322, eerste lid, komt te luiden:

1. Bij het verrichten van de activiteiten, bedoeld in artikel 3.320, wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk, bedoeld in paragraaf 4.109, voor zover het gaat om:
a. het aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk; of
b. het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

FC

Artikel 3.325, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel g, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. In onderdeel k wordt “exploiteren van een grootschalig bunkerstation” vervangen door “opslaan van brandstoffen in bunkerstations”.
3. Onderdeel m vervalt, onder verlettering van de onderdelen n tot en met r tot m tot en met q.
4. In onderdeel q (nieuw) wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

FD

Artikel 3.328, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel g, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.
2. Onderdeel m vervalt, onder verlettering van de onderdelen n tot en met p tot m tot en met o.
3. In onderdeel m (nieuw) wordt “in gebruik hebben” vervangen door “exploiteren”.
4. In onderdeel o (nieuw) wordt “opleggers en aanhangers” vervangen door “opleggers of aanhangers”.

FE

In artikel 3.330, onder g, wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

FF

Artikel 3.335 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Het eerste lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “ontplofbare stoffen en voorwerpen” vervangen door “ontplofbare stoffen of voorwerpen”.
b. In onderdeel b wordt “luchtvaartuigen” vervangen door “vliegtuigen”.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, geldt voor het brengen van ontplofbare stoffen en voorwerpen in een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.334.

FG

Artikel 4.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Als in deze paragraaf wordt verwezen naar een bijlage bij de Seveso-richtlijn, zijn voor de toepassing van die bijlage de definities, bedoeld in artikel 3 van de Seveso-richtlijn, van toepassing, voor zover die definities niet afwijken van de begripsbepalingen in bijlage I bij dit besluit.

FH

Artikel 4.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “van deze paragraaf” vervangen door “in deze paragraaf”.
b. Aan het slot van onderdeel a wordt “; en” vervangen door een puntkomma.
c. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
c. degene die een Seveso-installatie exploiteert; en
d. degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting of een Seveso-installatie.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Degene die de Seveso-inrichting of Seveso-installatie exploiteert of degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting of Seveso-installatie, geeft samen en in overleg met de werkgever en de zelfstandige uitvoering aan de regels in deze paragraaf, als die regels gaan over de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers, de zelfstandige en de werkgever.

FI

Artikel 4.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder f, wordt na “artikel 4.16” ingevoegd “, eerste lid”.
2. In het derde en vierde lid wordt “eerste lid, onder e” vervangen door “eerste lid, onder c”.

FJ

In artikel 4.6, eerste lid, onder b, vervalt “als bedoeld onder a”.

FK

Artikel 4.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na “preventiebeleid” ingevoegd “voor zware ongevallen”.
2. In het tweede lid, onder c, wordt “de verplichting” vervangen door “de plicht”.

FL

In artikel 4.14 wordt, onder vernummering van het derde lid tot vierde lid, een lid ingevoegd, luidende:
3. Het veiligheidsrapport bevat ook:
a. een schatting van de kans op en de omvang van de gevolgen van een zwaar ongeval dat door een Seveso-inrichting als bedoeld in artikel 4.13, eerste lid, wordt veroorzaakt;
b. een schatting van de kans op en de omvang van de gevolgen van een aardbeving, overstroming of andere natuurlijke oorzaak als bedoeld in bijlage II, onder 4, onder iii, bij de Seveso-richtlijn; en
c. een beschrijving van de maatregelen die zijn getroffen om de gevolgen, bedoeld onder a en b, te beperken.

FM

In artikel 4.15, derde lid, onder c, wordt “het risico op” vervangen door “de kans op en de gevolgen van”.

FN

Artikel 4.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “en externe oorzaken”.
2. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. De onderdelen a en b komen te luiden:
a. de berekende afstand in meters tot waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 en 1 op de 100.000 per jaar is;
b. de berekende afstand in meters voor het brandaandachtsgebied, explosieaandachtsgebied en gifwolkaandachtsgebied, bedoeld in artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;.
b. De onderdelen c en d vervallen, onder verlettering van de onderdelen e tot en met h tot c tot en met f.
c. In onderdeel d (nieuw) wordt “bedoeld onder c, d en e” vervangen door “bedoeld onder c”.
3. In het tweede lid wordt “de afstanden en” vervangen door “de afstanden voor het plaatsgebonden risico,”.

FO

In artikel 4.17, onder d, wordt “inrichting” vervangen door “locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht”.

FP

Artikel 4.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na “veiligheid” ingevoegd “en gezondheid”.
2. In onderdeel b wordt na “de veiligheid” ingevoegd “en gezondheid”.

FQ

In artikel 4.23, eerste lid, onder a, wordt na “bevoegd gezag” ingevoegd “, bedoeld in afdeling 2.2,”.

FR

In de artikelen 4.26, 4.27 en 4.28, komt onderdeel a te luiden:
a. dat artikel van toepassing is geworden omdat de Seveso-inrichting in werking wordt gesteld of omdat de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig is wijzigt; of.

FS

In tabel 4.36, elfde rij, wordt “uitgezonderd” vervangen door “met uitzondering van”.

FT

In artikel 4.40, eerste, tweede en derde lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

FU

In de artikelen 4.48, vierde lid, en 4.50, derde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

FV

Artikel 4.63 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “het afval” vervangen door “de afvalstoffen”.
b. In onderdeel b wordt “afval” vervangen door “afvalstoffen”.
2. In het derde lid wordt “afval” vervangen door “afvalstoffen”.
3. In het vierde lid wordt onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel b door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door “; en” een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. stookinstallaties bij een veehouderij met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 5 MW, die als brandstof alleen onverwerkte mest van gevogelte gebruiken als bedoeld in artikel 9, onder a, van de verordening dierlijke bijproducten.

FW

In artikel 4.73, eerste lid, onder b, onder 1°, wordt “gevaarlijk afval” vervangen door “gevaarlijke afvalstoffen”.

FX

In artikel 4.75, tweede lid, onder a en b, wordt “per kilogram” vervangen door “per kg”.

FY

In artikel 4.78, eerste, tweede en derde lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

FZ

Artikel 4.81 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a, aanhef wordt “zes ton afval” vervangen door “6 ton afvalstoffen”.
b. In de onderdelen a, onder 1°, en c, wordt “het afval” vervangen door “de afvalstoffen”.
2. Het vijfde lid, onder b, komt te luiden:
b. de afvalstoffen die worden verbrand of mee worden verbrand alleen bestaan uit bepaalde gesorteerde brandbare fracties ongevaarlijke afvalstoffen die niet recyclebaar zijn, en daarbij aan de hand van informatie over de kwaliteit van die afvalstoffen en over monitoring van de emissies wordt aangetoond dat de emissies in de lucht van de stoffen, bedoeld in het eerste lid, onder alle omstandigheden aanmerkelijk lager liggen dan de emissiegrenswaarden die van toepassing zijn.

GA

In de artikelen 4.84, vijfde lid, en 4.86, derde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

GB

Tabel 4.89 komt te luiden:

Tabel 4.89 Toxische equivalentiefactoren

Stof	Afkorting	Toxische equivalentie factor
2,3,7,8 -tetrachloordibenzodioxine	tcdd	1
1,2,3,7,8-pentachloordibenzodioxine	pecdd	0,5
1,2,3,4,7,8-hexachloordibenzodioxine	hxcdd	0,1
1,2,3,6,7,8-hexachloordibenzodioxine	hxcdd	0,1
1,2,3,7,8,9-hexachloordibenzodioxine	hxcdd	0,1
1,2,3,4,6,7,8-heptachloordibenzodioxine	hpcdd	0,01
Octachloordibenzodioxine	ocdd	0,001
2,3,7,8-tetrachloordibenzofuraan	tcdf	0,1
2,3,4,7,8-pentachloordibenzofuraan	pecdf	0,5
1,2,3,7,8- pentachloordibenzofuraan	pecdf	0,05
1,2,3,4,7,8-hexachloordibenzofuraan	hxcdf	0,1
1,2,3,6,7,8-hexachloordibenzofuraan	hxcdf	0,1

Tabel 4.89 Toxische equivalentiefactoren

Stof	Afkorting	Toxische equivalentie factor
1,2,3,7,8,9-hexachloordibenzofuraan	hxcdf	0,1
2,3,4,6,7,8-hexachloordibenzofuraan	hxcdf	0,1
1,2,3,4,6,7,8-heptachloordibenzofuraan	hpcdf	0,01
1,2,3,4,7,8,9-heptachloordibenzofuraan	hpcdf	0,01
Octachloordibenzofuraan	ocdf	0,001

GC

In artikel 4.95, eerste lid, wordt “die niet bestemd is voor” vervangen door “die niet bedoeld is voor”.

GD

In artikel 4.98, tweede lid, wordt “het afval” vervangen door “de afvalstoffen”.

GE

In artikel 4.115, eerste, tweede en derde lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

GF

In de artikelen 4.117, zesde lid, en 4.118, tweede lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

GG

Tabel 4.127 komt te luiden:

Tabel 4.127 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in mg/ Nm^3	Ondergrens in kg/jaar
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0,05	0,075
Totaal stof	5	100
Stikstofoxiden, berekend als stikstofdioxiden	50	1.000
Zwaveloxiden, berekend als zwaveldioxiden	50	1.000
Vluchtige organische stoffen	200	250

GH

In artikel 4.129, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

GI

Artikel 4.131 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.
2. In het vijfde lid vervalt “uitmakende”.

GJ

In artikel 4.132, derde lid, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

GK

In artikel 4.133, vierde lid, vervalt “uitmakende”.

GL

Artikel 4.135, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a vervalt, onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.
2. In onderdeel a (nieuw) vervalt “als op een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd:”.
3. In onderdeel b (nieuw) wordt “in m^3/u” vervangen door “in kubieke meters per uur”.

GM

Artikel 4.140, tweede lid, vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

GN

Artikel 4.142 vervalt.

GO

In artikel 4.148, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

GP

In artikel 4.150, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

GQ

Artikel 4.153, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a vervalt, onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.
2. In onderdeel a (nieuw) vervalt “als op een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd:”.
3. In onderdeel b (nieuw) wordt “in m^3/u” vervangen door “in kubieke meters per uur”.

GR

Artikel 4.156 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na “bekisting” toegevoegd “en het opslaan van betonproducten in bekisting”.
2. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Betonproducten in bekisting, waaruit ontkistingsmiddelen kunnen lekken, worden opgeslagen boven een aaneengesloten bodemvoorziening, met uitzondering van het opslaan hiervan bij een bouwplaats.

GS

Artikel 4.158, tweede lid, vervalt onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

GT

Artikel 4.160 vervalt.

GU

In artikel 4.163, aanhef, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

GV

In artikel 4.169, tweede lid, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

GW

In artikel 4.175, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

GX

In artikel 4.177, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

GY

In artikel 4.187, tweede lid, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

GZ

In artikel 4.193, tweede lid, wordt “geschooperd” vervangen door “geschoopeerd”.

HA

In artikel 4.199, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HB

In artikel 4.201, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HC

In artikel 4.203, eerste lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HD

In artikel 4.212, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HE

In artikel 4.216, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HF

In artikel 4.229, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HG

In artikel 4.231, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HH

In de artikelen 4.241, aanhef, en 4.242, aanhef, wordt “vijf ton” vervangen door “5 ton”.

HI

In artikel 4.243, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HJ

In artikel 4.245, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HK

In artikel 4.258, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HL

In artikel 4.260, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HM

In artikel 4.271, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HN

In artikel 4.273, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HO

In artikel 4.284, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HP

In artikel 4.286, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HQ

Artikel 4.291 komt te luiden:

Artikel 4.291 (bodem: bodembeschermende voorziening)
1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met olie, smeermiddel en koelvloeistof wordt metaal spaanloos of verspanend bewerkt, thermisch bewerkt, of afgewerkt boven een aaneengesloten bodemvoorziening, als daarbij olie, smeermiddel of koelvloeistof wordt gebruikt.
2. Het scheiden van afvalstoffen, door middel van uitlekken, bedoeld in artikel 4.303a, vindt plaats boven een lekbak.

HR

In tabel 4.299, vierde rij, wordt “uitgezonderd” vervangen door “met uitzondering van”.

HS

In artikel 4.300, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HT

In artikel 4.302, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HU

Na artikel 4.303 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 4.303a (afval: scheiden afvalstoffen)
Met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen worden afvalstoffen van verspanende metaalbewerking waarbij olie, smeermiddel of koelvloeistof is gebruikt gescheiden in een metaalfractie en een vloeistoffractie door ze te centrifugeren of 48 uur te laten uitlekken.

HV

In artikel 4.316, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HW

In artikel 4.318, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HX

In artikel 4.332, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

HY

In artikel 4.334, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

HZ

Artikel 4.336, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel e wordt “uitwendig reinigen van vaartuigen” vervangen door “schoonmaken van pleziervaartuigen”.
2. In onderdeel h wordt “werktuigen, voertuigen of apparatuur” vervangen door “voertuigen of werktuigen”.

IA

In artikel 4.349, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

IB

In artikel 4.351, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

IC

Artikel 4.352 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder c, wordt “dertig volumeprocent” vervangen door “30 volumeprocent”.
2. In het derde lid, onder b, wordt “vijftien volumeprocent” vervangen door “15 volumeprocent”.

ID

In artikel 4.353, eerste lid, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

IE

In het opschrift van paragraaf 4.22 wordt na “gemotoriseerde voertuigen” ingevoegd “, vliegtuigen”.

IF

Artikel 4.355 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “voertuigen, vaartuigen of werktuigen met een verbrandingsmotor” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werktuigen”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel f wordt “uitwendig reinigen” vervangen door “schoonmaken”.
b. In onderdeel h wordt “het wassen van motorvoertuigen of spoorvoertuigen” vervangen door “een wasstraat of wasplaats”.
c. In onderdeel j wordt “werktuigen, voertuigen of apparatuur” vervangen door “voertuigen of werktuigen”.

IG

In artikel 4.359 wordt “het motorvoertuig, vaartuig, spoorvoertuig, apparaat of onderdeel daarvan CNG” vervangen door “de verbrandingsmotor, het voertuig, vaartuig of werktuig CNG of LNG”.

IH

Artikel 4.365 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het onderhouden of repareren van motorvoertuigen plaatsvindt op een locatie waar ook:
a. ingezamelde of afgegeven autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen worden gedemonteerd als bedoeld in paragraaf 3.5.1;
b. autowrakken, wrakken van tweewielige motorvoertuigen en andere voertuigwrakken worden opgeslagen bij het verlenen van hulp aan gestrande automobilisten als bedoeld in paragraaf 3.8.1; of
c. autowrakken, wrakken van tweewielige motorvoertuigen en andere voertuigwrakken worden opgeslagen in het kader van onderzoek door politie of justitie.

II

Artikel 4.366 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. Onderdeel a komt te luiden:
a. het opslaan van autowrakken en wrakken van tweewielige motorvoertuigen met de daarin aanwezige materialen of onderdelen;.
b. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door “; en” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. het onderhouden of repareren van motorvoertuigen dat plaatsvindt op een locatie waar ook ingezamelde of afgegeven autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen worden gedemonteerd als bedoeld in paragraaf 3.5.1.
2. Het derde lid vervalt.

IJ

Artikel 4.370, tweede en derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

IK

In artikel 4.372 wordt “vaartuigen” vervangen door “pleziervaartuigen”.

IL

Artikel 4.373, tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

IM

De artikelen 4.374 en 4.375 vervallen.

IN

In artikel 4.383, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

IO

In artikel 4.385, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

IP

In artikel 4.393, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

IQ

In artikel 4.395, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

IR

In artikel 4.397 wordt “organische peroxides” vervangen door “organische peroxiden”.

IS

In artikel 4.412, eerste en tweede lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

IT

In artikel 4.414, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

IU

De artikelen 4.416 en 4.417 vervallen.

IV

Het opschrift van paragraaf 4.29 komt te luiden:

§ 4.29 Regelen en meten van aardgas.

IW

In artikel 4.418 wordt na “het meten van” ingevoegd “de” en vervalt “in een gasdrukregelstation of gasdrukmeetstation”.

IX

Artikel 4.419, tweede lid, komt te luiden:

2. Een melding bevat:

a. de coördinaten van de installatie voor het regelen van aardgasdruk en de installatie voor het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas;
b. de ontwerpcapaciteit in normaal kubieke meters per uur en de werkdruk in kilopascal aan de inlaatzijde van de installaties; en
c. de opstelling van de installaties.

IY

Artikel 4.421 komt te luiden:

Artikel 4.421 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand van de installatie voor het regelen van aardgasdruk en de installatie voor het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3, wordt verricht ten minste de afstand, bedoeld in de vijfde kolom van tabel 4.421.
2. De afstand, bedoeld in de zesde en zevende kolom van tabel 4.421, geldt van de installatie tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties of tot beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers; of
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert.
3. De afstand is ten minste de helft van de afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid, als het gaat om een ondergronds of semi-ondergronds opgestelde installatie en het gasvoerende deel geheel ondergronds ligt.
4. Het tweede lid is niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het tweede lid.

IZ

Tabel 4.421 komt te luiden:

Tabel 4.421 Afstand

Categorie	Ontwerp-capaciteit van de installatie in Nm^3/u	Werkdruk aan inlaatzijde van de installatie in kPa	Opstelling van de installatie	Afstand tot begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht in m	Afstand tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties in m	Afstand tot beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties in m
B	Meer dan 10 maar niet meer	Meer dan 10 maar	In een behuizing met een	4	4	2

	dan 6.000	niet meer dan 1.600	opstellings-ruimte van 0,5 m^3 of kleiner			
			Ondergrondse of semi-ondergrondse installatie	2		
			In een behuizing met een opstellings-ruimte groter dan 0,5 m^3 maar kleiner dan 15 m^3	4		
			In een behuizing met een opstellingsruimte van 15 m^3 of groter of buiten een behuizing	4		
C	Niet meer dan 40.000	Meer dan 1.600 maar niet meer dan 10.000	–	15	15	4
	Meer dan 40.000	Niet meer dan 10.000	-	25	25	4

JA

Artikel 4.423 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation” vervangen door “installatie voor het regelen van aardgasdruk en het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas”.
b. In onderdeel d wordt “het station” vervangen door “de installatie”.
2. In het tweede lid wordt “het gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation” vervangen door “de installatie”.

JB

In de aanhef van artikel 4.425, eerste lid, wordt “gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation” vervangen door “installatie voor het regelen van aardgasdruk en het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas”.

JC

Na artikel 4.425 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 4.425a (overgangsrecht: afstand)
1. De artikelen 4.421, eerste lid, en 4.422 zijn niet van toepassing op het regelen van aardgasdruk en het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

2. Artikel 4.421 is niet van toepassing als op grond van een omgevingsvergunning een afwijkende afstand geldt voor een installatie
a. waarop tot 1 januari 2008 het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer van toepassing was en waarvoor de vergunning is verleend voor 1 december 2001; of
b. waarvoor de vergunning is verleend voor 1 januari 2008.
3. Voor een installatie als bedoeld in het tweede lid, gelden de afstanden in de vergunning.

JD

Artikel 4.427, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “in kW” vervangen door “in kilowatt”.
2. In onderdeel b wordt “in cm” vervangen door “in centimeters”.
3. In onderdeel c wordt “in m” vervangen door “in meters”.
4. Onderdeel d komt te luiden:
d. de berekende afstand in meters tot waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 en 1 op de 100.000 per jaar is; en.

JE

Paragraaf 4.31 komt te luiden:

§ 4.31 Kleine en middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen

Artikel 4.431a (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een stookinstallatie waarin de volgende stoffen worden gestookt:
a. aardgas;
b. propaangas;
c. butaangas;
d. vergistingsgas;
e. biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
f. lichte olie;
g. halfzware olie;
h. gasolie; en
i. rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa, als wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
a. stookinstallaties waarop paragraaf 4.3, 4.4 of 4.7 van toepassing is;
b. technische voorzieningen die bij de voortstuwing van een voertuig, schip of vliegtuig worden gebruikt;
c. in de chemische industrie gebruikte reactoren;
d. windverhitters van hoogovens; en
e. terugwinningsinstallaties in installaties voor de productie van pulp.
3. Voor de toepassing van deze paragraaf worden twee of meer stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW als één stookinstallatie aangemerkt en worden de nominale thermische ingangsvermogens opgeteld als:
a. de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd; of
b. het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld dat de afgassen van die stookinstallatie op technisch en economisch aanvaardbare wijze via een gemeenschappelijke schoorsteen kunnen worden afgevoerd en het bevoegd gezag in dat maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld welke stookinstallaties deel uitmaken van het samenstel van stookinstallaties.

4. In deze paragraaf wordt onder ketel verstaan: stookinstallatie waarbij de opgewekte warmte wordt overgedragen aan water, stoom of een combinatie daarvan.

Artikel 4.431b (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.431a, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
a. gegevens over het nominaal thermisch ingangsvermogen in megawatt van de stookinstallatie;
b. gegevens over het type stookinstallatie, onderverdeeld naar gasmotor, dieselmotor, dual-fuelmotor, gasturbine, ketel, fornuis, droger, luchtverhitter of andere stookinstallatie;
c. gegevens over het type gebruikte brandstoffen, onderverdeeld naar vaste rie-biomassa, andere vaste brandstof, gasolie, andere vloeibare brandstoffen dan gasolie, aardgas, vergistingsgas en andere gasvormige brandstoffen; en
d. een verklaring dat de stookinstallatie ten hoogste 500 uren per jaar in bedrijf zal zijn, als het gaat om een stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431h, onder b.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.
5. Het tweede lid, onder d, en derde lid zijn niet van toepassing op een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW.

Artikel 4.431c (informeren: sector en verwachte bedrijfsuren)
1. Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt ten minste vier weken voor het begin van de activiteit geïnformeerd over:
a. de 4-cijferige NACE-code van de bedrijfstak waarvan de stookinstallatie deel uitmaakt;
b. het verwachte aantal jaarlijkse bedrijfsuren van de stookinstallatie en de gemiddelde belasting tijdens het gebruik; en
c. gegevens over het aandeel van de gebruikte brandstoffen, onderverdeeld naar vaste rie-biomassa, andere vaste brandstof, gasolie, andere vloeibare brandstoffen dan gasolie, aardgas, vergistingsgas en andere gasvormige brandstoffen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW.

Artikel 4.431d (aanwijzing modules: eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 4.431a, wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover wordt gestookt met vloeibare brandstof; en
b. bodembeschermende voorzieningen, bedoeld in paragraaf 5.4.2, voor zover wordt gestookt met vloeibare brandstof.

Artikel 4.431e (afbakening mogelijkheid maatwerk)
Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift, gesteld na 1 januari 2021, worden de emissiegrenswaarden in deze paragraaf niet versoepeld voor stookinstallaties waarop voor 1 januari 2021 een emissiegrenswaarde van toepassing was.

Artikel 4.431f (bodem: bodembeschermende voorziening)
Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met vloeibare brandstof wordt een stookinstallatie die daarmee wordt gestookt gevuld en geleegd boven een aaneengesloten bodemvoorziening.

Artikel 4.431g (lucht: opstarten en stilleggen)
Met het oog op het beperken van emissies in de lucht wordt de periode van het opstarten of stilleggen van een stookinstallatie zo kort mogelijk gehouden.

Artikel 4.431h (lucht: vrijstelling van toepassing zijn emissiegrenswaarden)
1. De emissiegrenswaarden, bedoeld in de artikelen 4.431j tot en met 4.431n, 4.431p en 4.431q, gelden niet voor:
a. een stookinstallatie die volgens de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die daarvoor geldt wordt gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van experimentele verbrandingstechnieken of van technieken om de emissie van zwaveldioxide, stikstofoxiden of totaal stof te verminderen;
b. een stookinstallatie die niet meer dan 500 uren per jaar in bedrijf is, met uitzondering van een dieselmotor die wordt gebruikt voor het opwekken van elektriciteit als het openbare net beschikbaar is en geen geplande bedrijfsnoodzakelijke test wordt verricht;
c. technische voorzieningen voor het zuiveren van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd;
d. een stookinstallatie waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen, drogen of anderzijds behandelen van voorwerpen of materialen;
e. een stookinstallatie waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen met gas van binnenruimten om de omstandigheden op de arbeidsplaats te verbeteren; en
f. een crematorium.
2. Voor het bepalen van het aantal uren dat een stookinstallatie per jaar in bedrijf is, bedoeld in het eerste lid, onder b, wordt het aantal uren dat een stookinstallatie in bedrijf is:
a. maandelijks geregistreerd; of
b. halfjaarlijks geregistreerd, als de stookinstallatie ligt op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform.

Artikel 4.431i (lucht: omrekenen van emissies)
1. De emissies van stikstofoxiden, zwaveldioxide, totaal stof en onverbrande koolwaterstoffen worden omgerekend naar een volumegehalte aan zuurstof van:
a. 15% in afgas, als het gaat om een dieselmotor, een gasturbine of een gasmotor;
b. 6% in afgas, als het gaat om een stookinstallatie voor vaste brandstoffen; en
c. 3% in afgas, als het gaat om een andere stookinstallatie.
2. De emissies van stikstofoxiden worden berekend als stikstofdioxide.
3. De emissies van onverbrande koolwaterstoffen worden berekend als koolstof.

Artikel 4.431j (lucht: emissiegrenswaarde stookinstallatie 500 uren voor totaal stof)
Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW die niet meer dan 500 uren per jaar in bedrijf is en die wordt gestookt op een vaste brandstof, is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 100 mg/Nm^3.

Artikel 4.431k (lucht: emissiegrenswaarden regeneratie glycol)
Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie voor de regeneratie van glycol is de emissiegrenswaarde van stikstofoxiden 80 mg/Nm^3.

Artikel 4.431l (lucht: emissiegrenswaarden ketel)
1. Voor de emissie in de lucht van een ketel zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 4.431l.
2. Aan het eerste lid wordt voor totaal stof bij de verbranding van vloeibare brandstof in een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW in ieder geval voldaan als:

a. het asgehalte van de brandstof in massaprocent lager is dan de toepasselijke emissiegrenswaarde gedeeld door 800; en
b. uit de keuring, bedoeld in artikel 4.431aj, blijkt dat de concentratie van koolstofmonoxide in het rookgas lager is dan 100 mg/Nm^3.
3. Aan het eerste lid wordt voor totaal stof bij de verbranding van rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa in een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW in ieder geval voldaan als de afgezogen stofemissies door een geschikt elektrostatisch filter worden gevoerd.
4. Aan het eerste lid wordt bij de verbranding van rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa in een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW in ieder geval voldaan als Verordening (EU) 2015/1189 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft van toepassing is.

Tabel 4.431l Emissiegrenswaarden ketel

Brandstof / nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm^3	Zwaveldioxide in mg/Nm^3	Totaal stof in mg/Nm^3
BVloeibare brandstof, met uitzondering van rie-biomassa, gestookt in een ketel van meer dan 400 kW	120	200	20
Rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa, gestookt in een ketel van minder dan 1 MW	300	200	40
Rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa, gestookt in een ketel van ten minste 1 en minder dan 5 MW	275	200	20
Rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa, gestookt in een ketel van ten minste 5 MW	145	200	5
Vergistingsgas, gestookt in een ketel van meer dan 400 kW en minder dan 1 MW	70	200	–
Vergistingsgas, gestookt in een ketel van meer dan 1 MW	70	100	–
Aardgas, gestookt in een ketel van meer dan 400 kW	70	–	–
Propaangas, butaangas, gestookt in een ketel van meer dan 400 kW	140	–	–

Artikel 4.431m (lucht: emissiegrenswaarden gasturbine)
Voor de emissie in de lucht van een gasturbine zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431m.

Tabel 4.431m Emissiegrenswaarden gasturbine

Brandstof	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Totaal stof in mg/Nm³
BVloeibare brandstof	50	65	5
Aardgas	50	-	-
Andere gasvormige brandstof	50	15	–

Artikel 4.431n (lucht: emissiegrenswaarden dieselmotor)
Voor de emissie in de lucht van een dieselmotor zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431n.

Tabel 4.431n Emissiegrenswaarden dieselmotor

Nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Totaal stof in mg/Nm³
Ten hoogste 5 MW	150	65	20
Meer dan 5 MW	150	65	10

Artikel 4.431o (gegevens en bescheiden: haalbaarheid vermindering stikstofoxiden)
1. Als een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift is gesteld voor 1 januari 2021 voor een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 600 kW op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform waarmee de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden is verhoogd tot meer dan 150 mg/Nm³, wordt elke 5 jaar een haalbaarheidsstudie over de vermindering van stikstofoxiden verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2.
2. De haalbaarheidsstudie gaat in op emissiebeperkende maatregelen en alternatieve technieken.
3. Onder alternatieve technieken worden in ieder geval verstaan zonne-energie, windenergie, gasmotoren en gasturbines.

Artikel 4.431p (lucht: emissiegrenswaarden gasmotor)
Voor de emissie in de lucht van een gasmotor zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431p.

Tabel 4.431p Emissiegrenswaarden gasmotor

Brandstof/nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Onverbrande koolwaterstoffen in mg/Nm³
Minder dan 2,5 MW gestookt op aardgas	95	-	-
Minder dan 2,5 MW, gestookt op propaangas of butaangas	115	-	–
Ten minste 2,5 MW, met uitzondering van vergistingsgas	35	-	500
Vergistingsgas	115	40	–

Artikel 4.431q (lucht: emissiegrenswaarden andere stookinstallatie)

Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW, anders dan een ketel, zuigermotor, gasturbine of installatie voor de regeneratie van glycol, zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431q.

Tabel 4.431q Emissiegrenswaarden andere stookinstallatie

Brandstof/nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Totaal stof in mg/Nm³
Vloeibare brandstof, met uitzondering van rie-biomassa	120	200	5
Rie-biomassa, voor zover de installatie een nominaal thermisch ingangsvermogen heeft van ten hoogste 5 MW	275	200	20
Rie-biomassa, voor zover de installatie een nominaal thermisch ingangsvermogen heeft van meer dan 5 MW	145	200	5
Vergistingsgas	80	100	–
Aardgas	80	-	-
Propaangas, butaangas	140	-	–

Artikel 4.431r (lucht: emissiegrenswaarden vervangende stookinstallatie)
Voor een stookinstallatie die ten hoogste zes maanden een stookinstallatie vervangt die buiten bedrijf is gesteld in verband met onderhoud, reparatie of definitieve vervanging en is afgekoppeld van de brandstoftoevoer of van het stoomnet of elektriciteitsnet waaraan zij levert, zijn de emissiegrenswaarden, de waarden voor de stookinstallatie die buiten bedrijf is.

Artikel 4.431s (lucht: meetmethoden)
1. Op het verrichten van emissiemetingen van de stoffen, bedoeld in de artikelen 4.431j tot en met 4.431n, 4.431p, 4.431q, 4.431an tot en met 4.431as is NEN-EN 15259 van toepassing.
2. Op het verrichten van een periodieke meting of parallelmeting zijn de volgende normen van toepassing:
a. voor zuurstof: NEN-EN 14789;
b. voor totaal stof: NEN-EN 13284-1;
c. voor stikstofoxiden: NEN-EN 14792;
d. voor zwaveldioxide: NEN-EN 14791; en
e. voor onverbrande koolwaterstoffen: NEN-EN 12619.
3. Op het verrichten van een continue meting zijn de volgende normen van toepassing:
a. voor totaal stof: NEN-EN 13284-2; en
b. voor de kwaliteitsborging: NEN-EN 14181 en NTA 7379.

Artikel 4.431t (lucht: meetplicht en uitzondering meetplicht)
1. Er wordt periodiek of continu gemeten of aan de emissiegrenswaarden van stikstofoxiden, zwaveldioxide, onverbrande koolwaterstoffen en totaal stof wordt voldaan.
2. De emissieconcentratie van stikstofoxiden, zwaveldioxide, onverbrande koolwaterstoffen en totaal stof van een stookinstallatie:
a. wordt continu gemeten als emissiereductietechnieken worden toegepast; of
b. wordt periodiek gemeten als een logboek wordt bijgehouden waaruit blijkt dat de emissiereductietechnieken continu in bedrijf zijn en de emissiegrenswaarden die van toepassing zijn niet worden overschreden.

3. De emissieconcentraties van stoffen waarvoor emissiegrenswaarden zijn vastgesteld worden voor een vervangende stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431r binnen vier weken na de inbedrijfstelling van die vervangende installatie periodiek gemeten.
4. Het eerste tot en met het derde lid zijn niet van toepassing:
a. als een maatregel als bedoeld in artikel 4.431l, tweede en derde lid, wordt getroffen;
b. op het meten van zwaveldioxide als aan de betreffende emissiegrenswaarde wordt voldaan door brandstof te stoken met een bekend zwavelgehalte bij een stookinstallatie die niet is uitgerust met apparatuur voor het verminderen van de emissie van zwaveldioxide;
c. op het meten van totaal stof bij de verbranding van rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa in een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW als er een meetrapport van de leverancier beschikbaar is waaruit blijkt dat met een filter aan de emissiegrenswaarde voor totaal stof, bedoeld in artikel 4.431l, wordt voldaan; en
d. op het meten van stikstofoxiden bij de verbranding van rie-biomassa of houtpellets gemaakt uit rie-biomassa in een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW als er een meetrapport van de leverancier beschikbaar is waaruit blijkt dat met de ketel aan de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden, bedoeld in artikel 4.431l, wordt voldaan, en in de ketel de rie-biomassa wordt gestookt waarop dat rapport betrekking heeft.

Artikel 4.431u (lucht: periodieke meting)
1. Een periodieke meting bestaat uit drie deelmetingen van ten minste vijftien minuten en ten hoogste een half uur. Dit geldt niet als een langere bemonsteringstijd voortvloeit uit de meetmethode of de wijze van bemonsteren.
2. Het resultaat van de periodieke meting zijn de gevalideerde meetresultaten. Dat zijn de meetresultaten van de deelmetingen, verminderd met de aangetoonde meetonzekerheid, die niet meer is dan het percentage van de emissiegrenswaarde, bedoeld in tabel 4.431u.
3. Bij een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW is voor totaal stof de meetonzekerheid niet meer dan 40% van de emissiegrenswaarde.
4. De meetonzekerheid wordt bepaald op basis van het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de individuele metingen.
5. Een periodieke meting wordt verricht door:
a. een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 4.431s van toepassing is op de stof die wordt gemeten; of
b. een onderneming met een certificaat voor de Deelregeling voor stookinstallaties, onderdeel van de Certificatieregeling voor het kwaliteitsmanagementsysteem ten behoeve van het verrichten van onderhoud en inspectie aan technische installaties, van de stichting SCIOS, afgegeven door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor die Deelregeling.

Tabel 4.431u Meetonzekerheid

Stof	Percentage meetonzekerheid
Zwaveldioxide	20
Stikstofoxide	20
Totaal stof	30
Onverbrande koolwaterstoffen	20

Artikel 4.431v (informeren: periodieke meting)
1. Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt ten minste twee weken voordat een periodieke meting wordt verricht, geïnformeerd over de datum en het tijdstip van die meting.
2. Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de datum dat de periodieke meting zou worden verricht, geïnformeerd over het niet doorgaan daarvan.

Artikel 4.431w (lucht: meetfrequentie periodieke meting)
1. Bij een stookinstallatie wordt periodiek gemeten:
a. binnen vier weken nadat een emissiegrenswaarde van toepassing is; of
b. voorafgaand aan het van toepassing worden van een emissiegrenswaarde.
2. Bij een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW wordt elk jaar periodiek gemeten.
3. Bij een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 20 MW wordt elke drie jaar periodiek gemeten.
4. Bij een gasturbine, gasmotor of een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 1 MW wordt elke vier jaar periodiek gemeten.
5. Het tweede tot en met vierde lid is niet van toepassing op een stookinstallatie op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform wordt elke vier jaar periodiek gemeten.

Artikel 4.431x (lucht: voldoen aan emissiegrenswaarden bij periodieke meting)
Als geen van de gevalideerde meetresultaten, bedoeld in artikel 4.431u, hoger is dan de desbetreffende emissiegrenswaarde, wordt aan die emissiegrenswaarde voldaan.

Artikel 4.431y (lucht: omstandigheden voor periodieke meting)
1. Periodieke metingen zijn representatief voor normale bedrijfsvoering als het brandstofmengsel wordt gebruikt dat de hoogste emissie zal opleveren.
2. Een periodieke meting bij een ketel wordt verricht bij een belasting van meer dan 60%. Een eenmalige meting bij een dieselmotor, een gasmotor of een gasturbine, wordt verricht bij de hoogste belasting, waarbij deze continu kan worden gebruikt.
3. Een periodieke meting bij een gasturbine, met een ketel die daarbij hoort, wordt verricht bij een bijstook van ten hoogste 10% in de ketel.

Artikel 4.431z (lucht: parallelmeting)
1. Geautomatiseerde meetsystemen worden ten minste eenmaal per jaar met parallelmetingen gecontroleerd.
2. Een parallelmeting wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 4.431s van toepassing is op de stof die wordt gemeten.

Artikel 4.431aa (lucht: informeren parallelmeting)
1. Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt geïnformeerd over de resultaten van de controle, bedoeld in artikel 4.431z.
2. Het bevoegd gezag wordt ten minste twee weken voor een parallelmeting wordt verricht, geïnformeerd over de datum en het tijdstip van die meting.
3. Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de datum dat de parallelmeting zou worden verricht, geïnformeerd over het niet doorgaan daarvan.

Artikel 4.431ab (lucht: resultaat van continue meting)
1. Het resultaat van de continue meting zijn de gevalideerde daggemiddelden.
2. Het gevalideerde daggemiddelde is het daggemiddelde, verminderd met de aangetoonde meetonzekerheid die niet meer is dan het percentage van de emissiegrenswaarde, bedoeld in tabel 4.431ab.
3. De meetonzekerheid wordt bepaald op basis van het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de individuele metingen.

Tabel 4.431ab Meetonzekerheid

Stof	Percentage meetonzekerheid
Zwaveldioxide	20
Stikstofoxide	20
Totaal stof	30
Onverbrande koolwaterstoffen	20

Artikel 4.431ac (lucht: voldoen aan emissiegrenswaarden bij continue meting)
1. Als bij een continue meting geen van de gevalideerde daggemiddelden hoger is dan de emissiegrenswaarden, wordt aan de emissiegrenswaarde voldaan.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden bij een continue meting niet meegerekend:
a. meetuitkomsten verkregen tijdens periodes van opstarten en stilleggen; en
b. meetuitkomsten verkregen tijdens storingen.

Artikel 4.431ad (lucht: ongeldige metingen continue meting)
1. De continue metingen van een dag worden als ongeldig beschouwd als in een dag meer dan drie uurgemiddelden ongeldig zijn door storing of onderhoud van het continu werkende meetsysteem.
2. Als per jaar de metingen van meer dan tien dagen ongeldig zijn, worden passende maatregelen getroffen om de betrouwbaarheid van het continu werkende meetsysteem te verbeteren.

Artikel 4.431ae (lucht: gelijktijdig gebruik verschillende soorten brandstoffen)
1. Met het oog op het beperken van verontreiniging van de lucht zijn bij gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstof in een stookinstallatie de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden, zwaveldioxide en totaal stof de gewogen gemiddelden van de emissiegrenswaarden die voor elk van de brandstoffen afzonderlijk van toepassing zijn.
2. Een gewogen gemiddelde wordt per tijdseenheid berekend naar het aandeel van elk van de brandstoffen in de energetische inhoud van de toegevoerde brandstoffen.

Artikel 4.431af (lucht: storing)
1. Met het oog op het beperken van de verontreiniging van de lucht kan een stookinstallatie die als gevolg van een storing niet aan de emissiegrenswaarden kan voldoen uiterlijk 120 uren na het optreden van de storing in bedrijf blijven, met een maximum van 120 uren per kalenderjaar.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het gaat om een stookinstallatie:
a. op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform;
b. waarvan de storing redelijkerwijs niet binnen 120 uren kan worden hersteld; en
c. waarvan de storing binnen de termijn blijft die is gesteld door het Staatstoezicht op de mijnen.
3. Tijdens een storing die samenhangt met de gestookte brandstof kan een vervangende brandstof worden gestookt en zijn de emissiegrenswaarden niet van toepassing.
4. Bij een storing in de meetapparatuur worden geen wijzigingen in het gebruik van de stookinstallatie aangebracht die een significante toename van de emissie met zich mee kunnen brengen.

Artikel 4.431ag (informeren: storing op offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform)
Het Staatstoezicht op de mijnen wordt ten hoogste 120 uren na een storing bij een stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431af, derde lid, schriftelijk geïnformeerd over de reden van de storing en van het niet tijdige herstel.

Artikel 4.431ah (informeren: niet voldoen aan emissiegrenswaarden)

Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd als niet aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan, over de oorzaak dat niet wordt voldaan, en de maatregelen die worden getroffen om zo spoedig mogelijk weer aan de emissiegrenswaarden te voldoen.

Artikel 4.431ai (keuring)

1. Met het oog op het beperken van emissies in de lucht, het veilig functioneren van de stookinstallatie en het zuinig gebruik van energie wordt:
a. de afstelling van de verbranding gekeurd;
b. het systeem voor de toevoer van brandstof en verbrandingslucht gekeurd;
c. de afvoer van verbrandingsgassen gekeurd; en
d. voor stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW het gehalte koolmonoxide, gemeten voor de afstelling van de verbranding, uitgedrukt in milligram per kubieke meter, bij een zuurstofpercentage als bedoeld in artikel 4.431i, eerste lid.
2. De meting van koolmonoxide, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt voor een stookinstallatie die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 vanaf:
a. 1 januari 2024, als deze een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW heeft; of
b. 1 januari 2029, als deze een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 5 MW heeft.
3. Aan het eerste lid, onderdeel d, wordt, voor een stookinstallatie die niet meer dan 500 uur per jaar in bedrijf is, in ieder geval voldaan, als een meetrapport van de fabrikant wordt overlegd van een koolmonoxide-meting die is uitgevoerd aan de stookinstallatie of een stookinstallatie van hetzelfde merk en type, overeenkomstig de eisen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d.
4. Een stookinstallatie wordt gekeurd binnen zes weken nadat deze in bedrijf is genomen.
5. Een niet-gasgestookte stookinstallatie wordt ten minste eenmaal per twee jaar gekeurd.
6. Een gasgestookte stookinstallatie wordt ten minste eenmaal per vier jaar gekeurd.
7. De keuring wordt verricht door een onderneming met een certificaat voor de Deelregeling voor stookinstallaties, onderdeel van de Certificatieregeling voor het kwaliteitsmanagement ten behoeve van het uitvoeren van onderhoud en inspectie aan technische installaties, van de stichting SCIOS, afgegeven door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor die Deelregeling.

Artikel 4.431aj (verslag keuring)

1. Van de keuring, bedoeld in artikel 4.431ai, wordt een verslag gemaakt.
2. Het verslag voor stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW omvat:
a. de naam en het adres van de gebruiker;
b. het adres van de stookinstallatie;
c. een unieke identificatie van de stookinstallatie;
d. gegevens over het nominaal thermisch ingangsvermogen in megawatt van de stookinstallatie;
e. gegevens over het type stookinstallatie, onderverdeeld naar gasmotor, dieselmotor, dual-fuelmotor, gasturbine, ketel, fornuis, droger, luchtverhitter of andere stookinstallatie;
f. gegevens over het type gebruikte brandstoffen en het aandeel ervan, onderverdeeld naar vaste rie-biomassa, pellets gemaakt uit rie-biomassa, andere vaste brandstof, gasolie, dieselolie, huisbrandolie, biodiesel, andere vloeibare brandstoffen, aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas en andere gasvormige brandstoffen;
g. de datum waarop de stookinstallatie in bedrijf is genomen;
h. het verwachte aantal jaarlijkse bedrijfsuren van de stookinstallatie en de gemiddelde belasting tijdens het gebruik;
i. de 4-cijferige NACE-code van de bedrijfstak waarvan de stookinstallatie deel uitmaakt;

j. de datum en meetresultaten van de laatst verrichte emissiemetingen van koolmonoxide en zuurstof en de emissieconcentratie van deze stoffen die tijdens de keuring is gemeten;
k. een verklaring dat de stookinstallatie niet meer dan 500 uren in bedrijf is, als het gaat om een stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431h, eerste lid, onder b; en
l. wijzigingen aan de stookinstallatie of in de bedrijfsvoering die hebben geleid tot een verandering van de emissiegrenswaarde.

Artikel 4.431ak (lucht en energie: onderhoud)
Met het oog op het beperken van emissies in de lucht, het waarborgen van de veiligheid en het zuinig gebruik van energie wordt de stookinstallatie binnen twee weken na de keuring onderhouden, als uit de keuring, bedoeld in artikel 4.431aj, blijkt dat de stookinstallatie onderhoud nodig heeft.

Artikel 4.431al (lucht en energie: afmeldsysteem)
1. Als een stookinstallatie bij de keuring of na het onderhoud, bedoeld in artikel 4.431ak, voldoet aan de eisen voor veilig functioneren, optimale verbranding en energiezuinigheid, wordt deze afgemeld in het afmeldsysteem van de Stichting Scios.
2. De afmelding bevat de gegevens, genoemd in artikel 4.431aj, tweede lid.

Artikel 4.431am (lucht en energie: bewaren registratie, resultaten en overzichten)
1. De volgende gegevens worden ten minste zes jaar bij de stookinstallatie bewaard:
a. de registratie van het aantal draaiuren, bedoeld in artikel 4.431h, tweede lid;
b. de resultaten van de laatst verrichte metingen en andere gegevens, die nodig zijn om te kunnen beoordelen of voldaan wordt aan de emissiegrenswaarden;
c. een overzicht van de soort en de hoeveelheid in de installatie gebruikte brandstoffen;
d. een overzicht van eventuele storingen of uitvallen van aanvullende emissiebeperkende apparatuur;
e. een overzicht van de gevallen van niet-voldoen aan de emissiegrenswaarden en de getroffen maatregelen;
f. het verslag van de keuring, bedoeld in artikel 4.431aj; en
g. een bewijs van uitvoering van het onderhoud met daarop de datum van het onderhoud, bedoeld in artikel 4.431ak.

Artikel 4.431an (overgangsrecht: emissiegrenswaarden stookinstallatie 500 uren voor totaal stof)
Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW die niet meer dan 500 uren per jaar in bedrijf is en die wordt gestookt op een vaste brandstof, is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 200 mg/Nm^3, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431ao (overgangsrecht: emissiegrenswaarden ketel)
1. Voor de emissie in de lucht van een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW die wordt gestookt op vergistingsgas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 200 mg/Nm^3, als de ketel voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 5 MW die wordt gestookt op vergistingsgas is vanaf 1 januari 2025 de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 170 mg/Nm^3, als de ketel voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Voor de emissie in de lucht van een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 1 MW die voor 1 januari 2013 is geplaatst of in bedrijf is genomen zijn de emissiegrenswaarden de waarden die volgens het Besluit typekeuring verwarmingstoestellen

luchtverontreiniging stikstofoxiden golden of de emissiegrenswaarden die bij maatwerkvoorschrift zijn gesteld, tot het tijdstip waarop:
a. de branders zijn vervangen;
b. wijzigingen zijn aangebracht die met nieuwbouw van de ketel overeenkomen; of
c. een wijziging wordt doorgevoerd, die leidt tot een toename van emissies van de stoffen, genoemd in het eerste lid, met meer dan 10%.
4. Voor de emissie in de lucht van een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 500 kW en minder dan 1 MW, waarin rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa worden verbrand, die in bedrijf is genomen tussen 1 januari 2013 en 1 januari 2015, is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 75 mg/Nm^3 tot het tijdstip waarop:
a. de branders zijn vervangen;
b. wijzigingen zijn aangebracht die met nieuwbouw van de ketel overeenkomen; of
c. een wijziging wordt doorgevoerd, die leidt tot een toename van emissies van de stoffen, genoemd in artikel 4.431l, met meer dan 10%.
5. Voor de emissie in de lucht van een ketel met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 500 kW, waarin rie-biomassa of pellets gemaakt uit rie-biomassa, worden verbrand, die in bedrijf is genomen tussen 1 januari 2013 en 1 januari 2015, is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 150 mg/Nm^3 tot het tijdstip waarop:
a. de branders zijn vervangen;
b. wijzigingen zijn aangebracht die met nieuwbouw van de ketel overeenkomen; of
c. een wijziging wordt doorgevoerd, die leidt tot een toename van emissies van de stoffen, genoemd in artikel 4.431l, met meer dan 10%.

Artikel 4.431ap (overgangsrecht: emissiegrenswaarden gasturbine)
Voor de emissie in de lucht van een gasturbine is de emissiegrenswaarde van stikstofoxiden 75 mg/Nm^3 voor een gasturbine op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform, als de gasturbine voor 1 april 2010 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431aq (overgangsrecht: emissiegrenswaarden dieselmotor)
1. Voor de emissie in de lucht van een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW is tot 1 januari 2025 de emissiegrenswaarde voor totaal stof 20 mg/Nm^3, als de dieselmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW en ten hoogste 20 MW is vanaf 1 januari 2025 de emissiegrenswaarde voor totaal stof 20 mg/Nm^3, als de dieselmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431ar (overgangsrecht: emissiegrenswaarden gasmotor)
1. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 2,5 MW is tot 1 januari 2030 de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden 115 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor die wordt gestookt op vergistingsgas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 65 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW die wordt gestookt op vergistingsgas is vanaf 1 januari 2025 de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 60 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
4. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van niet meer dan 5 MW die wordt gestookt op vergistingsgas is vanaf 1 januari 2030 de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 60 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431as (overgangsrecht: emissiegrenswaarden andere stookinstallatie)
1. Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW, anders dan een ketel, zuigermotor, gasturbine of installatie voor de regeneratie van glycol, zijn tot 1 januari 2025 de emissiegrenswaarden, bedoeld in artikel 4.1200, niet van toepassing, als de andere stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW, anders dan een ketel, zuigermotor, gasturbine of installatie voor de regeneratie van glycol, zijn tot 1 januari 2030 de emissiegrenswaarden, bedoeld in artikel 4.431q, niet van toepassing, als de andere stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Op een stookinstallatie gestookt op vergistingsgas die voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide:
a. 170 mg/Nm^3 voor een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW; en
b. 200 mg/Nm^3 voor een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW of ten hoogste 5 MW.

Artikel 4.431at (overgangsrecht: meetfrequentie periodieke meting)
1. Een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW, anders dan een gasturbine, gasmotor of dieselmotor hoeft tot 1 januari 2025 niet periodiek te worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW, anders dan een gasturbine, gasmotor of dieselmotor hoeft tot 2030 niet periodiek te worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW kan tot 1 januari 2025 elke vier jaar periodiek worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
4. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW kan tot 1 januari 2030 elke vier jaar periodiek worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op een stookinstallatie die voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen en die ligt op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform.

JF

Paragraaf 4.32 komt te luiden:

§ 4.32 Middelgrote stookinstallaties voor niet-standaard brandstoffen

Artikel 4.431ba (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW, met uitzondering van:
a. stookinstallaties waarop paragraaf 4.3, 4.4, 4.7, of 4.31 van toepassing is;
b. stookinstallaties waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen, drogen of anderzijds behandelen van voorwerpen of materialen;
c. stookinstallaties waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen met gas van binnenruimten om de omstandigheden op de arbeidsplaats te verbeteren;

d. technische voorzieningen voor de zuivering van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd;
e. technische voorzieningen die bij de voortstuwing van een voertuig, schip of vliegtuig worden gebruikt;
f. het regenereren van katalysatoren voor het katalytisch kraakproces;
g. het omzetten van zwavelwaterstof in zwavel;
h. in de chemische industrie gebruikte reactoren;
i. cokesovens;
j. windverhitters van hoogovens;
k. crematoria;
l. stookinstallaties die raffinaderijbrandstof eventueel gemengd met andere brandstof gebruiken voor het opwekken van energie binnen olieraffinaderijen en gasraffinaderijen;
m. terugwinningsinstallaties in installaties voor de productie van pulp; of
n. stookinstallaties die volgens een eerder verleende omgevingsvergunning worden gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van experimentele verbrandingstechnieken of van technieken om de emissie van zwaveldioxide, stikstofoxiden of totaal stof te verminderen.
2. Voor de toepassing van deze paragraaf worden twee of meer stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW als één stookinstallatie aangemerkt en worden de nominale thermische ingangsvermogens opgeteld als:
a. de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd; of
b. het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld dat de afgassen van die stookinstallatie op technisch en economisch aanvaardbare wijze via een gemeenschappelijke schoorsteen kunnen worden afgevoerd en het bevoegd gezag in dat maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld welke stookinstallaties deel uitmaken van het samenstel van stookinstallaties.
3. In deze paragraaf wordt onder ketel verstaan: stookinstallatie waarbij de opgewekte warmte wordt overgedragen aan water, stoom of een combinatie daarvan.

Artikel 4.431bb (gegevens en bescheiden: verklaring maximum uren)
1. Ten minste vier weken voor gebruik wordt gemaakt van de vrijstelling, bedoeld in artikel 4.431bf, wordt een verklaring verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, dat de stookinstallatie ten hoogste 500 uren per jaar in bedrijf zal zijn.
2. Als een verklaring is verstrekt en het aantal bedrijfsuren in een kalenderjaar overschrijdt de grens van 500 uren, wordt het bevoegd gezag hierover geïnformeerd en komt de verklaring te vervallen.

Artikel 4.431bc (aanwijzing modules: eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 4.431ba, wordt voldaan aan de regels over:
a. het eindonderzoek bodem, bedoeld in paragraaf 5.2.1, voor zover wordt gestookt met vloeibare brandstof; en
b. bodembeschermende voorzieningen, bedoeld in paragraaf 5.4.2, voor zover wordt gestookt met vloeibare brandstof.

Artikel 4.431bd (afbakening mogelijkheid maatwerk)
Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift, gesteld na 1 januari 2021, worden de emissiegrenswaarden in deze paragraaf niet versoepeld voor stookinstallaties waarop voor 1 januari 2021 een emissiegrenswaarde van toepassing was.

Artikel 4.431be (bodem: bodembeschermende voorziening)
Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met vloeibare brandstof wordt een stookinstallatie die daarmee wordt gestookt gevuld en geleegd boven een aaneengesloten bodemvoorziening.

Artikel 4.431bf (lucht: vrijstelling van toepassing zijn emissiegrenswaarden)
De emissiegrenswaarden, bedoeld in artikelen 4.431bh tot en met 4.431bl, gelden niet voor een stookinstallatie die ten hoogste 500 uren per jaar in bedrijf is, met uitzondering van een dieselmotor die wordt gebruikt voor het opwekken van elektriciteit als het openbare net beschikbaar is en geen geplande bedrijfsnoodzakelijke test wordt verricht.

Artikel 4.431bg (lucht: omrekenen van emissies)
1. De emissies van stikstofoxiden, zwaveldioxide en totaal stof worden omgerekend naar een volumegehalte aan zuurstof van:
a. 15% in afgas, als het gaat om een dieselmotor, een gasturbine of een gasmotor;
b. 6% in afgas, als het gaat om een stookinstallatie voor vaste brandstoffen; en
c. 3% in afgas, als het gaat om een andere stookinstallatie.
2. De emissies van stikstofoxiden worden berekend als stikstofdioxide.

Artikel 4.431bh (lucht: emissiegrenswaarden gasturbine)
Voor de emissie in de lucht van een gasturbine zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431bh.

Tabel 4.431bh Emissiegrenswaarden gasturbine

Brandstof	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Totaal stof in mg/Nm³
Vloeibare brandstof	50	65	10
Gasvormige brandstof	50	15	-

Artikel 4.431bi (lucht: emissiegrenswaarden dieselmotor)
Voor de emissie in de lucht van een dieselmotor zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431bi.

Tabel 4.431bi Emissiegrenswaarden dieselmotor

Nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³	Totaal stof in mg/Nm³
Ten hoogste 5 MW	150	65	20
Meer dan 5 MW	150	65	10

Artikel 4.431bj (lucht: emissiegrenswaarden gasmotor)
Voor de emissie in de lucht van een gasmotor zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431bj.

Tabel 4.431bj Emissiegrenswaarden gasmotor

Nominaal thermisch ingangsvermogen	Stikstofoxiden in mg/Nm³	Zwaveldioxide in mg/Nm³
Minder dan 2,5 MW	115	15
Ten minste 2,5 MW	35	15

Artikel 4.431bk (lucht: emissiegrenswaarden stookinstallatie anders dan gasturbine of zuigermotor)

Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie anders dan een gasturbine of zuigermotor zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 4.431bk.

Tabel 4.431bk Emissiegrenswaarden stookinstallatie anders dan gasturbine of zuigermotor

Brandstof	Stikstofoxiden in mg/Nm^3	Zwaveldioxide in mg/Nm^3	Totaal stof in mg/Nm^3
Vaste brandstof, met uitzondering van rie-biomassa	100	200	5
Vloeibare brandstof, met uitzondering van rie-biomassa	120	200	5
Rie-biomassa	145	200	5
Gasvormige brandstof anders dan cokesovengas of hoogovengas	70	35	-
Cokesovengas	100	35	-
Hoogovengas	100	35	-

Artikel 4.431bl (lucht: afwijkende emissiegrenswaarde voor totaal stof)
Voor de emissie in de lucht van een ketel die ten hoogste 500 uren per jaar in bedrijf is die wordt gestookt op een vaste brandstof is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 100 mg/Nm^3.

Artikel 4.431bm (lucht: emissiegrenswaarden vervangende stookinstallatie)
Voor een stookinstallatie die ten hoogste zes maanden een stookinstallatie vervangt die buiten bedrijf is gesteld in verband met onderhoud, reparatie of definitieve vervanging en is afgekoppeld van de brandstoftoevoer of van het stoomnet of elektriciteitsnet waaraan zij levert, zijn de emissiegrenswaarden, de waarden voor de stookinstallatie die buiten bedrijf is.

Artikel 4.431bn (lucht: meetmethoden)
1. Op het verrichten van emissiemetingen van de stoffen, bedoeld in artikelen 4.431bh tot en met 4.431bl en 4.431cd tot en met 4.431ch, is NEN-EN 15259 van toepassing.
2. Op het verrichten van een periodieke meting of parallelmeting zijn de volgende normen van toepassing:
a. voor zuurstof: NEN-EN 14789;
b. voor totaal stof: NEN-EN 13284-1;
c. voor stikstofoxiden: NEN-EN 14792; en
d. voor zwaveldioxide: NEN-EN 14791.
3. Op het verrichten van een continue meting zijn de volgende normen van toepassing:
a. voor totaal stof: NEN-EN 13284-2; en
b. voor de kwaliteitsborging: NEN-EN 14181 en NTA 7379.

Artikel 4.431bo (lucht: meetplicht)
1. Er wordt periodiek of continu gemeten of aan de emissiegrenswaarden van stikstofoxiden, zwaveldioxide en totaal stof wordt voldaan.
2. De emissieconcentratie van stikstofoxiden, zwaveldioxide, en totaal stof van een stookinstallatie wordt continu gemeten als emissiereductietechnieken worden toegepast.

3. In afwijking van het tweede lid kan periodiek worden gemeten als een logboek wordt bijgehouden waaruit blijkt dat de emissiereductietechnieken continu in bedrijf zijn en de emissiegrenswaarden die van toepassing zijn niet worden overschreden.
4. De emissieconcentraties van stoffen waarvoor emissiegrenswaarden zijn vastgesteld worden voor een vervangende stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431bm worden binnen vier weken na de inbedrijfstelling van die vervangende installatie periodiek gemeten.
5. De meting van zwaveldioxide is niet verplicht als aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan door brandstof te stoken met een bekend zwavelgehalte bij een stookinstallatie die niet is uitgerust met apparatuur voor het verminderen van de emissie van zwaveldioxide.

Artikel 4.431bp (lucht: periodieke meting)
1. Een periodieke meting bestaat uit drie deelmetingen van ten minste vijftien minuten en ten hoogste een half uur. Dit geldt niet als een langere bemonsteringstijd voortvloeit uit de meetmethode of de wijze van bemonsteren.
2. Het resultaat van de periodieke meting zijn de gevalideerde meetresultaten. Dat zijn de meetresultaten van de deelmetingen, verminderd met de aangetoonde meetonzekerheid die niet meer is dan het percentage van de emissiegrenswaarde, bedoeld in tabel 4.431bp.
3. De meetonzekerheid wordt bepaald op basis van het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de individuele metingen.
4. Een periodieke meting wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 4.431bn van toepassing is op de stof die wordt gemeten.

Tabel 4.431bp Meetonzekerheid

Stof	Percentage meetonzekerheid
Zwaveldioxide	20
Stikstofoxide	20
Totaal stof	30

Artikel 4.431bq (informeren: periodieke meting)
1. Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt ten minste twee weken voor een periodieke meting wordt verricht, geïnformeerd over de datum en het tijdstip van die meting.
2. Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de datum dat de periodieke meting zou worden verricht, geïnformeerd over het niet doorgaan daarvan.

Artikel 4.431br (lucht: meetfrequentie periodieke meting)
1. Bij een stookinstallatie wordt periodiek gemeten:
a. binnen vier weken nadat een emissiegrenswaarde van toepassing is; of
b. voorafgaand aan het van toepassing worden van een emissiegrenswaarde.
2. Bij een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW wordt elk jaar periodiek gemeten.
3. Bij een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 20 MW wordt elke drie jaar periodiek gemeten.
4. Het tweede tot en met derde lid is niet van toepassing op een stookinstallatie op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform wordt elke vier jaar periodiek gemeten.

Artikel 4.431bs (lucht: voldoen aan emissiegrenswaarden bij periodieke meting)
Als geen van de gevalideerde meetresultaten, bedoeld in artikel 4.431bp, hoger is dan de desbetreffende emissiegrenswaarde, wordt aan die emissiegrenswaarde voldaan.

Artikel 4.431bt (lucht: omstandigheden voor periodieke meting)

1. Periodieke metingen zijn representatief voor normale bedrijfsvoering als het brandstofmengsel wordt gebruikt dat de hoogste emissie zal opleveren.
2. Een periodieke meting bij een ketel wordt verricht bij een belasting van meer dan 60%. Een eenmalige meting bij een dieselmotor, een gasmotor of een gasturbine, wordt verricht bij de hoogste belasting, waarbij deze continu kan worden gebruikt.
3. Een periodieke meting bij een gasturbine, met een ketel die daarbij hoort, wordt verricht bij een bijstook van ten hoogste 10% in de ketel.

Artikel 4.431bu (lucht: continue meting)

1. Geautomatiseerde meetsystemen worden ten minste eenmaal per jaar met parallelmetingen gecontroleerd.
2. Een parallelmeting wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 4.431bn van toepassing is op de stof die wordt gemeten.

Artikel 4.431bv (lucht: informeren parallelmeting)

1. Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt geïnformeerd over de resultaten van de controle, bedoeld in artikel 4.431bu.
2. Het bevoegd gezag wordt ten minste twee weken voor een parallelmeting wordt verricht, geïnformeerd over de datum en het tijdstip van die meting.
3. Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de datum dat de parallelmeting zou worden verricht, geïnformeerd over het niet doorgaan daarvan.

Artikel 4.431bw (lucht: resultaat van continue meting)

1. Het resultaat van de continue meting zijn de gevalideerde daggemiddelden.
2. Het gevalideerde daggemiddelde is het daggemiddelde verminderd met de aangetoonde meetonzekerheid die niet meer is dan het percentage van de emissiegrenswaarde, bedoeld in tabel 4.431bw.
3. De meetonzekerheid wordt bepaald op basis van het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de individuele metingen.

Tabel 4.431bw Meetonzekerheid

Stof	Percentage meetonzekerheid
Zwaveldioxide	20
Stikstofoxide	20
Totaal stof	30

Artikel 4.431bx (lucht: voldoen aan emissiegrenswaarden bij continue meting)

1. Als bij een continue meting geen van de gevalideerde daggemiddelden hoger is dan de emissiegrenswaarden, wordt aan de emissiegrenswaarde voldaan.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden bij een continue meting niet meegerekend:
a. meetuitkomsten die zijn verkregen tijdens periodes van opstarten en stilleggen; en
b. meetuitkomsten die zijn verkregen tijdens storingen.

Artikel 4.431by (lucht: ongeldige metingen continue meting)

1. De metingen van een dag worden als ongeldig beschouwd als in een dag meer dan drie uurgemiddelden ongeldig zijn door storing of onderhoud van het continu werkende meetsysteem.

2. Als per jaar de metingen van meer dan tien dagen ongeldig zijn, worden passende maatregelen getroffen om de betrouwbaarheid van het continu werkende meetsysteem te verbeteren.

Artikel 4.431bz (lucht: gelijktijdig gebruik verschillende soorten brandstoffen)
1. Met het oog op het beperken van verontreiniging van de lucht zijn bij gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstof in een stookinstallatie de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden, zwaveldioxide en totaal stof de gewogen gemiddelden van de emissiegrenswaarden voor elk van de brandstoffen afzonderlijk van toepassing zijn.
2. Een gewogen gemiddelde wordt per tijdseenheid berekend naar het aandeel van elk van de brandstoffen in de energetische inhoud van de toegevoerde brandstoffen.

Artikel 4.431ca (lucht: storing)
1. Met het oog op het beperken van de verontreiniging van de lucht kan een stookinstallatie die als gevolg van een storing niet aan de emissiegrenswaarden kan voldoen uiterlijk 120 uren na het optreden van de storing in bedrijf blijven, met een maximum van 120 uren per kalenderjaar.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het gaat om een stookinstallatie:
a. op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform;
b. waarvan de storing redelijkerwijs niet binnen 120 uren kan worden hersteld; en
c. waarvan de storing binnen de termijn blijft die is gesteld door het Staatstoezicht op de mijnen.
3. Tijdens een storing die samenhangt met de brandstof die wordt gestookt kan een vervangende brandstof worden gestookt en zijn geen emissiegrenswaarden van toepassing.
4. Bij een storing in de meetapparatuur worden geen wijzigingen in het gebruik van de stookinstallatie aangebracht die een significante toename van de emissie met zich mee kunnen brengen.

Artikel 4.431cb (informeren: storing op offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform)
Het Staatstoezicht op de mijnen wordt ten hoogste 120 uren na een storing bij een stookinstallatie als bedoeld in artikel 4.431ca, derde lid, schriftelijk geïnformeerd over de reden van de storing en van het niet tijdige herstel.

Artikel 4.431cc (overgangsrecht: uitstel van toepassing zijn emissiegrenswaarden)
1. Als een stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen zijn de emissiegrenswaarden, bedoeld in deze paragraaf, van toepassing vanaf:
a. 1 januari 2030, voor een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW; en
b. 1 januari 2025, voor een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op glycolfornuizen.

Artikel 4.431cd (overgangsrecht: emissiegrenswaarden gasturbine)
1. Voor de emissie in de lucht van een gasturbine die wordt gestookt op cokesovengas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 130 mg/Nm^3, als de gasturbine voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een gasturbine die wordt gestookt op hoogovengas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 65 mg/Nm^3, als de gasturbine voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Voor de emissie in de lucht voor een gasturbine die wordt gestookt op vloeibare brandstof is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 20 mg/Nm^3, als de gasturbine voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431ce (overgangsrecht: emissiegrenswaarden dieselmotor)
Voor de emissie in de lucht van een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 20 MW is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 20 mg/Nm^3, als de dieselmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431cf (overgangsrecht: emissiegrenswaarden gasmotor)
1. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor die wordt gestookt op cokesovengas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 130 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Voor de emissie in de lucht van een gasmotor die wordt gestookt op hoogovengas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 65 mg/Nm^3, als de gasmotor voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431cg (overgangsrecht: emissiegrenswaarden stookinstallatie anders dan gasturbine of zuigermotor)
Voor de emissie in de lucht van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 5 MW, anders dan een gasturbine of zuigermotor die wordt gestookt op gasvormige brandstof anders dan cokesovengas is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide 200 mg/Nm^3, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431ch (overgangsrecht: afwijkende emissiegrenswaarde voor totaal stof)
Voor de emissie in de lucht van een ketel die ten hoogste 500 uren per jaar in bedrijf is met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW die wordt gestookt op een vaste brandstof is de emissiegrenswaarde voor totaal stof 200 mg/Nm^3, als de ketel voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

Artikel 4.431ci (overgangsrecht: meetfrequentie periodieke meting)
1. Een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW, anders dan een gasturbine, gasmotor of dieselmotor hoeft tot 1 januari 2025 niet periodiek te worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
2. Een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW, anders dan een gasturbine, gasmotor of dieselmotor hoeft tot 2030 niet periodiek te worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
3. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW kan tot 1 januari 2025 elke vier jaar periodiek worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
4. Bij een gasturbine, gasmotor of dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW en ten hoogste 5 MW kan tot 1 januari 2030 elke vier jaar periodiek worden gemeten, als de stookinstallatie voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op een stookinstallatie op een offshore oliewinningsplatform of gaswinningsplatform die voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen.

JG

In artikel 4.432 wordt “aanwezig hebben” vervangen door “exploiteren”.

JH

In artikel 4.445, vierde lid, wordt “in het geval” vervangen door “als”.

JI

In de artikelen 4.446 en 4.461 wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

JJ

Artikel 4.465 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “moeten zijn voorzien van de gevarenaanduidingen H340, H350, H350i, H360D of H360F” vervangen door “de gevarenaanduidingen H340, H350, H350i, H360D of H360F” moeten hebben,”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “moeten zijn voorzien van de gevarenaanduidingen H340, H350, H350i, H360D of H360F” vervangen door “de gevarenaanduidingen H340, H350, H350i, H360D of H360F” moeten hebben,”.
b. In onderdeel b wordt “moeten zijn voorzien van de gevarenaanduidingen H341 of H351” vervangen door “de gevarenaanduidingen H341 of H351 moeten hebben”.

JK

In artikel 4.471 wordt bij symbool O6 “ingezameld afval” vervangen door “ingezamelde afvalstoffen”.

JL

Artikel 4.472 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “motorvoertuigen met LPG” vervangen door “LPG aan voertuigen of werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt “Als motorvoertuigen met LPG worden getankt,” vervangen door “Als LPG aan voertuigen of werktuigen wordt getankt,”.

JM

Na artikel 4.472 worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.472a (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.472, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
a. het aantal opslagtanks voor LPG dat aanwezig is op de locatie waar de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3, wordt verricht;
b. de coördinaten van:
1°. het vulpunt;
2°. de bovengrondse vloeistofvoerende leiding;
3°. de aansluitpunten van die leiding en pomp;
4°. de bovengrondse opslagtank; en
5°. de tankzuil;
c. het brandaandachtsgebied en explosieaandachtsgebied, bedoeld in artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
d. de hoeveelheid LPG die ten hoogste wordt opgeslagen; en
e. een inschatting van de doorzet van LPG in kubieke meters per jaar.

3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.472b (melding: treffen gelijkwaardige maatregel)
1. Als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op maatregelen als bedoeld in artikel 4.473 is:
a. toestemming als bedoeld in artikel 4.7 van de wet niet vereist; en
b. het verboden de maatregel te treffen zonder dit ten minste vier weken van tevoren te melden.
2. Een melding bevat:
a. een beschrijving van de maatregel die zal worden getroffen; en
b. gegevens waaruit blijkt dat met de gelijkwaardige maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.

Artikel 4.472c (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de tankzuil tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3, wordt verricht ten minste de afstand, bedoeld in tabel 4.472c.
2. De afstand geldt tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 16 niet kunnen worden nageleefd.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het tweede lid.

Tabel 4.472c Afstand

Doorzet per jaar	Afstand vanaf vulpunt	Afstand vanaf bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp	Afstand vanaf de bovengrondse opslagtank	Afstand vanaf de tankzuil
Minder dan 500 m^3	25 m	25 m	120 m	15 m

Tabel 4.472c Afstand

Doorzet per jaar	Afstand vanaf vulpunt	Afstand vanaf bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp	Afstand vanaf de bovengrondse opslagtank	Afstand vanaf de tankzuil
500 m^3 of meer maar minder dan 1000 m^3	35 m	25 m	120 m	15 m
1000 m^3 of meer	40 m	25 m	120 m	15 m

Artikel 4.472d (informeren: afstand)
Ten minste vier weken voordat artikel 4.472c, tweede lid, gaat gelden wordt het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, daarover geïnformeerd.

JN

Artikel 4.474, eerste lid, komt te luiden:

1. LPG wordt getankt in een brandstofreservoir dat is bevestigd aan een voertuig of werktuig en is bedoeld voor de aandrijving daarvan en de berging van LPG.

JO

Na artikel 4.475 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.475a (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.472c, eerste lid, en 4.472d zijn niet van toepassing op het tanken van LPG aan voertuigen of werktuigen dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

JP

Artikel 4.477 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “motorvoertuigen met LNG” vervangen door “LNG aan voertuigen, vaartuigen of werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt “Als motorvoertuigen met LNG worden getankt,” vervangen door “Als LNG aan voertuigen, vaartuigen of werktuigen wordt getankt”.

JQ

Artikel 4.478 komt te luiden:

Artikel 4.478 (externe veiligheid: PGS 33-1 en PGS 33-2)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid wordt bij het tanken van voertuigen en werktuigen voldaan aan PGS 33-1.
2. Bij het tanken van vaartuigen en drijvende werktuigen wordt voldaan aan PGS 33-2.

JR

Artikel 4.479, eerste lid, komt te luiden:

1. LNG wordt getankt in een brandstofreservoir dat is bevestigd aan een voertuig, vaartuig of werktuig en is bedoeld voor de aandrijving daarvan en de berging van LNG.

JS

In artikel 4.481 wordt “motorvoertuigen met CNG” vervangen door “CNG aan voertuigen, vaartuigen of werktuigen”.

JT

Artikel 4.484 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “een afwijkactiviteit” vervangen door “een omgevingsplanactiviteit”.
b. In onderdeel b wordt “de veiligheid van werknemers of bezoekers” vervangen door “de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers”.
2. Tabel 4.484 komt te luiden:

Tabel 4.484 Afstand

Situatie	Afstand
Tanken aan ten hoogste 300 personenauto’s en ten hoogste 100 autobussen per etmaal	10 m vanaf tankzuil
Tanken aan meer dan 300 personenauto’s en ten hoogste 100 autobussen per etmaal	15 m vanaf tankzuil
Tanken aan meer dan 100 autobussen per etmaal	20 m vanaf tankzuil
Tanken aan vaartuigen, werktuigen of andere voertuigen dan personenauto’s of autobussen	10 m vanaf tankzuil
Waterinhoud bufferopslag minder dan 3 m^3	10 m vanaf bufferopslag
Waterinhoud bufferopslag 3 m^3 of meer maar minder dan 5 m^3	15 m vanaf bufferopslag
Waterinhoud bufferopslag 5 m^3 of meer	20 m vanaf bufferopslag

JU

Artikel 4.487, eerste lid, komt te luiden:

1. CNG wordt getankt in een brandstofreservoir dat is bevestigd aan een voertuig, vaartuig of werktuig en is bedoeld voor de aandrijving daarvan en de berging van CNG.

JV

Aan paragraaf 4.37 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 4.487a (overgangsrecht: afstand)

De artikelen 4.484, eerste lid, en 4.485 zijn niet van toepassing op het tanken van CNG aan voertuigen, vaartuigen of werktuigen dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

JW

Artikel 4.488 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “motorvoertuigen met gasvormige waterstof” vervangen door “gasvormige waterstof aan voertuigen of werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt ‘motorvoertuigen” vervangen door “voertuigen of werktuigen”.

JX

Artikel 4.490 komt te luiden:

Artikel 4.490 (externe veiligheid: tanken in brandstofreservoir)
Gasvormige waterstof wordt getankt in een brandstofreservoir dat is bevestigd aan een voertuig of werktuig en is bedoeld voor de aandrijving daarvan en de berging van gasvormige waterstof.

JY

Artikel 4.491 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “gemotoriseerde transportmiddelen of werktuigen met vloeibare brandstoffen” vervangen door “vloeibare brandstoffen aan voertuigen, vliegtuigen of werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt “tanken met ureum” vervangen door “tanken van ureum”.
3. In het derde lid wordt “het tanken van vaartuigen” vervangen door “het tanken aan drijvende werktuigen”.

JZ

In artikel 4.494, tweede lid, onder a, wordt “toegepast” vervangen door “getroffen”.

KA

In artikel 4.496, tweede lid, vervalt “van het vulpistool”.

KB

Artikel 4.502 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “gemotoriseerde transportmiddelen of werktuigen met vloeibare brandstoffen” vervangen door “vloeibare brandstoffen aan voertuigen, vliegtuigen of werktuigen”.
2. In het tweede lid wordt “tanken met ureum” vervangen door “tanken van ureum”.
3. In het derde lid wordt “het tanken van vaartuigen” vervangen door “het tanken aan drijvende werktuigen”.

KC

In artikel 4.508, tweede lid, vervalt “van het vulpistool”.

KD

In artikel 4.509, eerste en vierde lid, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

KE

Artikel 4.516 vervalt.

KF

Aan artikel 4.519, eerste lid, onder c, wordt toegevoegd “en NEN-EN-16321-2”.

KG

Artikel 4.524, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “een afwijkactiviteit” vervangen door “een omgevingsplanactiviteit”.
2. In onderdeel b wordt “de veiligheid van werknemers of bezoekers” vervangen door “de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers”.

KH

Artikel 4.528 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De artikelen 4.524, eerste en tweede lid, en 4.525 zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare brandstoffen in een bunkerstation dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

KI

Het opschrift van paragraaf 4.42 komt te luiden:

§ 4.42 Kleinschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen of drijvende werktuigen.

KJ

Artikel 4.529, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “het tanken van vaartuigen” vervangen door “het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen,”.
2. In het tweede lid wordt “tanken met ureum” vervangen door “tanken van ureum”.

KK

Artikel 4.532, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “een afwijkactiviteit” vervangen door “een omgevingsplanactiviteit”.
2. In onderdeel b wordt “de veiligheid van werknemers of bezoekers” vervangen door “de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers”.

KL

Artikel 4.538 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De artikelen 4.532, eerste lid, en 4.533 zijn niet van toepassing op het met een handpomp of elektrische pomp tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

KM

Het opschrift van paragraaf 4.43 komt te luiden:

§ 4.43 Grootschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen of drijvende werktuigen.

KN

Artikel 4.539 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “het tanken van vaartuigen” vervangen door “het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen,”.
2. In het tweede lid wordt “tanken met ureum” vervangen door “tanken van ureum”.

KO

Artikel 4.542, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “een afwijkactiviteit” vervangen door “een omgevingsplanactiviteit”.
2. In onderdeel b wordt “de veiligheid van werknemers of bezoekers” vervangen door “de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers”.

KP

Artikel 4.546 komt te luiden:

Artikel 4.546 (externe veiligheid: niet tanken van schepen die gevaarlijke stoffen vervoeren)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid worden geen vloeibare brandstoffen getankt aan een schip dat gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen vervoert en de tekens, bedoeld in artikel 3.14, tweede of derde lid, van het Binnenvaartpolitiereglement of Rijnvaartpolitiereglement 1995, voert.
2. Aan een schip dat gasvormige gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen vervoert en de tekens, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, van het Binnenvaartpolitiereglement of Rijnvaartpolitiereglement 1995, voert worden geen vloeibare brandstoffen getankt.
3. Aan een schip dat gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen vervoert en de tekens, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, van het Binnenvaartpolitiereglement of Rijnvaartpolitiereglement 1995, voert worden vanaf een bunkerstation geen vloeibare brandstoffen getankt, als vanaf dat bunkerstation benzine wordt getankt.

KQ

In artikel 4.547, vierde lid, wordt “Het tweede lid” vervangen door “Het derde lid”.

KR

Artikel 4.553 wordt als volgt gewijzigd:
1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De artikelen 4.542, eerste lid, en 4.543 zijn niet van toepassing op het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

KS

Artikel 4.554 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. In het eerste lid (nieuw) wordt “motorvoertuigen of spoorvoertuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen”.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het reinigen van werktuigen, voertuigen of apparatuur voor agrarische activiteiten, bedoeld in paragraaf 4.90.

KT

In artikel 4.558, eerste lid, wordt “motorvoertuigen en spoorvoertuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen”.

KU

In artikel 4.572, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

KV

Artikel 4.576 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen voor demontage opgeslagen boven een aaneengesloten bodemvoorziening en een lekbak;.
2. In het eerste lid, onder d, wordt “in combinatie met” vervangen door “en”.
3. In het tweede lid vervalt “of na demontage”.

KW

In artikel 4.583, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

KX

In artikel 4.585, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

KY

Na paragraaf 4.48 worden twee paragrafen ingevoegd, luidende:

§ 4.48a Shredderen van autowrakken

Artikel 4.595b (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het verwerken van autowrakken in een shredderinstallatie.

Artikel 4.595c (afval: recyclen metalen en nuttige toepassing shredderafvalstoffen)
1. Met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen worden in een shredderinstallatie autowrakken gescheiden in direct te recyclen metaalschroot en shredderafvalstoffen.
2. Shredderafvalstoffen worden zoveel mogelijk nuttig toegepast.

§ 4.48b Opslaan van afvalstoffen

Artikel 4.595e (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van afvalstoffen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het opslaan van:
a. verwijderd asbest, bedoeld in paragraaf 4.52;
b. goederen, bedoeld in paragraaf 4.104; en
c. grond of baggerspecie, bedoeld in paragraaf 4.122.

Artikel 4.595f (afval: termijn opslaan)
Met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen worden afvalstoffen:
a. voorafgaand aan nuttige toepassing niet langer dan drie jaar opgeslagen; en
b. voorafgaand aan verwijdering niet langer dan een jaar opgeslagen.

KZ

Artikel 4.597, tweede lid, aanhef en onder a tot en met d, komt te luiden:

2. Een melding bevat:
a. de locaties van de lozingspunten op een oppervlaktewaterlichaam;
b. de ontwerpcapaciteit van het zuiveringtechnisch werk in inwonerequivalenten;
c. het gemiddelde lozingsdebiet in kubieke meters per dag;
d. de maximale hydraulische aanvoer in kubieke meters per uur;.

LA

In artikel 4.603, zesde lid, onder a, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

LB

Artikel 4.613 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “kg/j” vervangen door “kilogram per joule”.
2. In het tweede lid wordt “g/m^3” vervangen door “gram per kubieke meter” en wordt “in m^3” vervangen door “in kubieke meters”.
3. In het derde lid wordt “m^3/dag” vervangen door “kubieke meters per dag”.

LC

De artikelen 4.616 en 4.617 vervallen.

LD

In artikel 4.620, derde lid, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

LE

Aan paragraaf 4.52 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 4.628a (afval: termijn opslaan)
In het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen wordt verwijderd asbest of een verwijderd asbesthoudend product niet langer dan een jaar opgeslagen.

LF

Paragraaf 4.53 komt te luiden:

§ 4.53 Ingeperkt gebruik genetisch gemodificeerde organismen

Artikel 4.629 (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen.

Artikel 4.630 (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.629, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
a. per type werkruimte als bedoeld in bijlage 4 bij het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 het maximale aantal werkruimten waarop inperkingsniveau I of II van toepassing is;
b. per type werkruimte als bedoeld in bijlage 4 bij het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 het maximale aantal werkruimten waarop inperkingsniveau III van toepassing is; en
c. een plattegrond van de locatie waarop het ggo-gebied is aangegeven.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.631 (gegevens en bescheiden: doorgeven biologische-veiligheidsfunctionaris en veiligheidscomités)
1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.629, worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de namen en bereikbaarheidsgegevens van degenen die aanspreekpunt zijn voor het toezicht op en de controle van de veiligheid van handelingen met genetisch gemodificeerde organismen; en
b. gegevens over het bestaan van biologische veiligheidscomités of subcomités.

2. Ten minste vier weken voor de gegevens en bescheiden, bedoeld in het eerste lid, wijzigen, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag.

Artikel 4.632 (gegevens en bescheiden: informatie over andere activiteiten)
1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.629, worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, gegevens verstrekt over eventuele andere activiteiten die degene, die de genetisch gemodificeerde organismen gebruikt, verricht binnen de begrenzing van de locatie, bedoeld in artikel 3.249, voor zover die activiteiten de integriteit van het ggo-gebied kunnen aantasten.
2. Ten minste vier weken voor de gegevens en bescheiden, bedoeld in het eerste lid, wijzigen, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3 of waarvoor een melding is gedaan op grond van hoofdstuk 4.

Artikel 4.633 (voorkomen verspreiding genetisch gemodificeerde organismen: integriteit ggo-gebied)
Met het oog op het voorkomen van de verspreiding van genetisch gemodificeerde organismen:
a. bevinden alle categorieën van fysische inperking zich in het ggo-gebied;
b. is het ggo-gebied alleen toegankelijk voor bevoegde personen; en
c. wordt de kans op het doorbreken van de integriteit van het ggo-gebied zo klein mogelijk gehouden.

LG

In artikel 4.637, zesde lid, vervalt “altijd”.

LH

In artikel 4.639, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

LI

Artikel 4.641 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “onderdeel uitmakende van de Certificatieregeling (…) van de stichting SCIOS” vervangen door “onderdeel van de Certificatieregeling voor het kwaliteitsmanagementsysteem ten behoeve van het uitvoeren van onderhoud en inspecties aan technische installaties, van de stichting SCIOS, verstrekt door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens ISO/IEC 17021-1 voor die Deelregeling”.
2. In het derde lid, onder b, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

LJ

In artikel 4.643, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

LK

In artikel 4.645, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

LL

Artikel 4.647 komt te luiden:

Artikel 4.647 (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van:
a. een laboratorium; of
b. een praktijkruimte waar practica worden verricht voor middelbaar en hoger onderwijs.

LM

Artikel 4.648, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel a vervalt “en”.
2. Onder verlettering van onderdeel b tot onderdeel c wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. informatie over de op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers; en.

LN

In artikel 4.652, tweede lid, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

LO

In artikel 4.657, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

LP

In artikel 4.659, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

LQ

Aan paragraaf 4.55 worden twee artikelen toegevoegd, luidende:

Artikel 4.661a (gezondheid: contactpersoon bij vrijkomen ziektekiemen)
Met het oog op het voorkomen van het verspreiden van ziektekiemen is bij het gericht werken met biologische agentia ingedeeld in risicogroepen 2, 3 of 4 van de richtlijn biologische agentia of met de op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers een contactpersoon bereikbaar die kan worden benaderd door het bevoegd gezag bij een incident waarbij deze biologische agentia vrijkomen.

Artikel 4.661b (gegevens en bescheiden)
1. Ten minste vier weken voor het begin van het werken met een biologisch agens, wordt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, een naam en telefoonnummer verstrekt van de contactpersoon, bedoeld in.
2. Ten minste vier weken voor de gegevens en bescheiden, bedoeld in het eerste lid, wijzigen, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag.

LR

In artikel 4.464 vervalt het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid.

LS

Aan paragraaf 4.56 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 4.666a (overgangsrecht: bronvermogen)
Het geluidsvermogensniveau van een helikopter die wordt ingezet door een academisch ziekenhuis dat op 1 februari 2003 een voorziening in werking had voor het landen en opstijgen van helikopters, is tot het moment van vervanging van de helikopter niet hoger dan 145 dB(A).

LT

In artikel 4.677 vervallen het tweede en derde lid, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

LU

In artikel 4.678 vervalt het tweede lid, onder vernummering van het derde tot tweede lid.

LV

De artikelen 4.680 en 4.681 vervallen.

LW

Artikel 4.682, derde lid, komt te luiden:

2. Op het analyseren van olie is NEN-EN-ISO 9377-2 van toepassing, waarbij onopgeloste stoffen worden meegenomen in de analyse.

LX

In artikel 4.684, eerste lid, onder b, wordt “oliehoudend en vethoudend afval” vervangen door “oliehoudende en vethoudende afvalstoffen”.

LY

Tabel 4.690 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de tekst in de laatste kolom van de derde rij (=achterwand) wordt “100 mm beton” vervangen door “200 mm beton”.
2. In de tekst in de laatste kolom van de laatste rij (= rooster ventilatieopening) wordt “Staalplaat 6 mm” vervangen door “Staalplaat 10 mm”.

LZ

In artikel 4.695, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

MA

In artikel 4.697, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

MB

Paragraaf 4.64 komt te luiden:

§ 4.64 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden of bij het telen van gewassen in de openlucht

Artikel 4.723a (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden of bij het telen van gewassen in de openlucht.
2. Voor de toepassing van deze paragraaf worden uiterwaarden en buitendijkse gebieden die op het moment van het lozen ondergelopen zijn ook als oppervlaktewaterlichaam aangemerkt.
3. Voor de toepassing van deze paragraaf wordt onder windhaag verstaan: barrière van bomen of struiken bedoeld om het verwaaien van spuitvloeistof bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of bladmeststoffen buiten de locatie waar de activiteit wordt verricht te beperken.
4. Voor de toepassing deze paragraaf wordt onder emissiescherm verstaan: aaneengesloten voorziening voor het beperken van de drift van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam dat:
a. aan de grond verankerd is;
b. zo geplaatst is dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen;
c. vervaardigd is van niet-doorlaatbaar materiaal of van gaas met een windreductie van ten minste 50%; en
d. ten minste van gelijke hoogte is als die van het te bespuiten gewas en als die van de hoogste in gebruik zijnde spuitdop.

Artikel 4.723b (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.723a, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.723c (water: driftreducerende technieken bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen)
1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam en het beschermen van de gezondheid wordt bij het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op de locatie waar de activiteit wordt verricht een techniek toegepast die een driftreductie bereikt van ten minste 75% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c.
2. De driftreductie van de techniek wordt getest. Op het testen hiervan is het Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken van toepassing.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een met de hand gedragen spuit.

Tabel 4.723c Referentietechnieken

Gewassen	Referentietechniek
Veldgewassen	- Traditionele veldspuit met neerwaarts spuitende doppen volgens BCPC-klassegrens fijn of midden of vergelijkbare spuitdoppen met een zelfde druppelgroottespectrum - Spuitdoppen bevinden zich ten hoogste 50 cm boven het te bespuiten oppervlak

Gewassen	Referentietechniek
	- Afstand tussen de spuitdoppen op spuitboom van 50 cm - Spuitdruk 3 bar - Rijsnelheid van 6,5 km/u - Spuitvolume van 300 l/ ha
Fruit	- Munckhof dwarsstroomspuit met zijwaarts spuitende Albuz ATR lila spuitdoppen - Luchtondersteuning in lage stand in de kale boom situatie en vollucht luchtondersteuning in volbladsituatie - Spuitdruk 7 bar - Rijsnelheid van 6,7 km/u - Spuitvolume van 200 l/ ha
Boomkwekerijgewassen (op- en zijwaartse bespuiting)	- Axiaalspuit met zij- en opwaarts spuitende TeeJet TXB8003 werveldoppen - Vollucht luchtondersteuning - Rijsnelheid van 4 km/u - Spuitdruk 8 bar - Spuitvolume 400 - 450 / ha,
Onkruid bij boom- en fruitteelt	- Onkruidspuit met een spuitboom voorzien van neerwaarts spuitende doppen TeeJet XR11004 - Spuitdoppen bevinden zich ten hoogste 30 cm boven de grond - Afstand tussen de spuitdoppen op spuitboom van 30 cm - Spuitdruk 2 bar - Rijsnelheid van 5 km/ u - Spuitvolume van 450 l/ ha

Artikel 4.723d (water: teeltvrije zone bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen)

1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam wordt bij het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen langs een oppervlaktewaterlichaam een teeltvrije zone aangehouden waarbij wordt voldaan aan tabel 4.723d.
2. De teeltvrije zone wordt gemeten vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam en strekt zich, met uitzondering van de teelt van grasland, uit tot het hart van de buitenste planten van de te telen gewassen.
3. In afwijking van het eerste lid hoeft geen teeltvrije zone te worden aangehouden langs een oppervlaktewaterlichaam als wordt voldaan aan tabel 4.723da.
4. In afwijking van het eerste lid wordt langs een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in bijlage 1 bij het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet een teeltvrije zone van ten minste 500 cm aangehouden.
5. Onder een teeltvrije zone wordt verstaan de strook tussen de insteek van een oppervlaktewaterlichaam en het te telen gewas waarop, met uitzondering van grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld.

Tabel 4.723d Teeltvrije zone

Soort gewas	Teeltvrije zone in cm	Aanvullende voorwaarden
Aardappelen, uien, bloembollen en bloemknollen, aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen, vaste planten	150 of meer	-
	100 of meer	Gebruik van een techniek met driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c

Soort gewas	Teeltvrije zone in cm	Aanvullende voorwaarden
Boomkwekerijgewassen	150 of meer	Neerwaarts bespuiten
	100 of meer	Neerwaarts bespuiten Gebruik van een techniek met driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c
	500 of meer	Op- en zijwaarts bespuiten
Pit- en steenvruchten	450 of meer	-
	300 of meer	- Gebruik van een techniek met driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek of - Gebruik van biologische productiemethode
Overige gewassen	50 of meer	-

Tabel 4.723da Geen teeltvrije zone nodig

Soort gewas	Voorwaarde
Pit- en steenvruchten	- Laagste gesteltak van een boom ontspringt op 175 cm of hoger uit de stam en binnen een afstand van ten minste 900 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, of - Grenzend aan gegraven waterloop die van 1 april tot 1 oktober onder normale omstandigheden geen water bevat.
Andere gewassen dan pit- en steenvruchten	- Gebruik van biologische productie methoden; - Grenzend aan gegraven waterloop die van 1 april tot 1oktober onder normale omstandigheden geen water bevat; of - Gebruik aaneengesloten emissiescherm, dat a. aan de grond verankerd is; b. zo geplaatst is dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen; c. vervaardigd is van niet-doorlaatbaar materiaal of van gaas met een windreductie van ten minste 50%; en d. ten minste van gelijke hoogte is als die van het te bespuiten gewas en als die van de hoogste in gebruik zijnde spuitdop.

Artikel 4.723e (water en gezondheid: geen gewasbeschermingsmiddelen bij wind)

1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam en het beschermen van de gezondheid worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt als de windsnelheid meer is dan 5 m/s gemeten op:

a. 2 m boven de grond bij het neerwaarts bespuiten; en

b. 1 m boven boomhoogte bij op- en zijwaarts bespuiten.

2. Het eerste lid is niet van toepassing:

a. als kan worden aangetoond dat niet anders dan door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een windsnelheid groter dan 5 m/s een teeltbedreigende situatie kan worden voorkomen; of

b. op een overkapte beddenspuit.

Artikel 4.723f (water: gebruiken gewasbeschermingsmiddelen binnen teeltvrije zone)
1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam met gewasbeschermingsmiddelen worden binnen een teeltvrije zone gewasbeschermingsmiddelen niet druppelsgewijs gebruikt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
a. bij pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermde dop; of
b. bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op overhangend loof van niet meer dan een halve gewasrij in de teeltvrije zone als niet richting een oppervlaktewaterlichaam wordt gespoten.

Artikel 4.723g (water: gebruik gewasbeschermingsmiddelen op een talud)
Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam met gewasbeschermingsmiddelen worden deze op een talud bij een oppervlaktewaterlichaam pleksgewijs en driftvrij gebruikt.

Artikel 4.723h (water: gebruik gewasbeschermingsmiddelen op braakliggende landbouwgronden)
Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam worden op braakliggende landbouwgronden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt binnen 50 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 4.723j (water: gebruik meststoffen)
1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam met meststoffen worden binnen een teeltvrije zone als bedoeld in artikel 4.723d geen meststoffen gebruikt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als wordt voldaan aan tabel 4.723j of als bladmeststoffen worden gebruikt en een emissiescherm wordt gebruikt, dat voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in tabel 4.723da.
3. Bij het gebruik van bladmeststoffen wordt bij:
a. op- en zijwaarts bespuiten van gewassen bij het bespuiten van de buitenste gewasrij niet richting een oppervlaktewaterlichaam gespoten; en
b. neerwaarts bespuiten van gewassen bij de eerste werkgang direct naast de teeltvrije zone een techniek gebruikt die een driftreductie bereikt van ten minste 50% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c.

Tabel 4.723j Gebruik meststoffen binnen teeltvrije zone toegestaan

Gewassen	Aanvullende voorwaarden
Boomkwekerijgewassen en pitvruchten en steenvruchten	- Bemesten op afstand van meer dan 50 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam - Binnen de teeltvrije zone wordt alleen gras geteeld - De teeltvrije zone ligt niet aan een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in bijlage 1 bij het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.
Windhagen	- Bemesten op afstand van meer dan 50 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam - Pleksgewijs bemesten - De teeltvrije zone ligt niet bij een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in bijlage 1 bij het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Artikel 4.723k (water: gebruik meststoffen op braakliggende landbouwgronden)
Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam worden op braakliggende landbouwgronden geen meststoffen gebruikt binnen 50 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam.

MC

In artikel 4.728 wordt “het behandelen van gewassen met gewasbeschermingsmiddelen in dompelbaden of douche-installaties” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.724, “.

MD

In artikel 4.731 wordt “het reinigen van verpakkingen voor het opslaan van biologisch geteelde gewassen” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.729,”.

ME

In artikel 4.733 wordt “het reinigen van verpakkingen voor het opslaan van biologisch geteelde gewassen” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.729,”.

MF

In artikel 4.734, eerste lid, wordt “gefilterd” vervangen door “gefiltreerd”.

MG

In de artikelen 4.738, eerste lid, en 4.739 wordt “het reinigen van verpakkingen voor het opslaan van niet-biologisch geteelde gewassen” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.736,”.

MH

In de artikelen 4.740, eerste lid, en 4.749, eerste lid, wordt “gefilterd” vervangen door “gefiltreerd”.

MI

In artikel 4.760 vervallen het tweede en derde lid, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

MJ

In artikel 4.761 vervallen het tweede en derde lid, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

MK

Artikel 4.763 vervalt.

ML

In artikel 4.764, eerste lid, wordt “gefilterd” vervangen door “gefiltreerd”.

MM

In artikel 4.772 vervallen het tweede en derde lid, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

MN

In artikel 4.773 vervallen het tweede en derde lid, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

MO

De artikelen 4.774 tot en met 4.777 vervallen.

MP

In artikel 4.786 wordt “substraatteelt op een stelling of in een gotensysteem” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.784,”.

MQ

In artikel 4.787 wordt “substraatteelt in de openlucht van gewassen op stellingen of in een gotensysteem” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.784,”.

MR

Artikel 4.791 vervalt.

MS

Paragraaf 4.76 komt te luiden:

§ 4.76 Drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas

Artikel 4.791 (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van:
a. drainwater afkomstig van het telen van gewassen op substraat in een kas; of
b. spoelwater met gewasbeschermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie bij het telen van gewassen op substraat in een kas.

Artikel 4.791a (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.791, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.791b (water: lozingsroute)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen drainwater en spoelwater geloosd in een vuilwaterriool.
2. Als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

Artikel 4.791c (water: gebruik natriumarm gietwater en recirculeren)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater bij het lozen van drainwater:
a. is een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 m³/hectare teeltoppervlakte in gebruik; of

b. wordt water met een natriumgehalte gebruikt dat niet hoger is dan dat van hemelwater.
2. Drainwater wordt gerecirculeerd met een recirculatiesysteem.
3. Het eerste en tweede zijn niet van toepassing als bij het lozen van drainwater de hoeveelheid toegediende totaal stikstof, bedoeld in artikel 4.791e, niet meer is dan 25 kg/ hectare teeltoppervlakte per kalenderjaar of als de totale teeltoppervlakte voor het telen van gewassen op substraat kleiner is dan 2.500 m².

Artikel 4.791d (water: zuivering gewasbeschermingsmiddelen)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt drainwater en spoelwater, dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, voor het lozen door een zuiveringsvoorziening geleid die ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het drainwater of het spoelwater na het lozen wordt geleid door een zuiveringsvoorziening of een zuiveringtechnisch werk waarmee ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water wordt verwijderd.
3. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw.

Artikel 4.791e (water: emissiegrenswaarde lozing)
1. Voor het drainwater dat wordt geloosd zijn de emissiegrenswaarden van totaal stikstof per gewas de waarden, bedoeld in tabel 4.791e.
2. De hoeveelheid totaal stikstof wordt berekend door de hoeveelheid drainwater dat in een jaar wordt geloosd te vermenigvuldigen met het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof, dat daarin aanwezig is.
3. Het eerste lid is niet van toepassing als de totale teeltoppervlakte kleiner is dan 2.500 m².

Tabel 4.791e Emissiegrenswaarden drainwater

Categorie van gewassen	Tot 1 januari 2021	Vanaf 1 januari 2021
	Emissiegrenswaarde totaal stikstof in kg/ha teeltoppervlakte per kalenderjaar	Emissiegrenswaarde totaal stikstof in kg/ha teeltoppervlakte per kalenderjaar
Overige groenten	25	12,5
Anthurium, kuipplanten, perkplanten	25	17
Orchidee (Cymbidium)	38	25
Tulp, eenjarige zomerbloeiers	50	33
Tomaat, kruiden	67	42
Komkommer, potplant, uitgangsmateriaal sierteelt, overig sierteelt	75	50
Aardbei, aubergine, paprika Gerbera	100	67
Roos, uitgangsmateriaal groenten	125	83

Phalaenopsis, overige potorchidee	150	125

Artikel 4.791f (water: meten)

1. Voor het vaststellen van de hoeveelheid totaal stikstof in drainwater wordt aan de hand van de gewassen die worden geteeld, de teeltoppervlakte en de teeltperiode per gewas gemeten:
a. de hoeveelheid drainwater die wordt geloosd in kubieke meters, waarbij de afwijking van het instrument dat voor de meting wordt gebruikt ten hoogste 10% is; en
b. het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof in het geloosde drainwater.
2. De hoeveelheid en het gehalte wordt gemeten:
a. per periode van vier weken, beginnend op dag één van week één voor de parameter, bedoeld in het eerste lid, onder a; en
b. ten minste eenmaal per acht weken en ten minste eenmaal in de weken 49 tot 52 voor de parameters, bedoeld in het eerste lid, onder b.
3. De resultaten van de metingen worden ten minste vijf jaar bewaard.

Artikel 4.791fa (water: rapporteren)

Er wordt een rapportage opgesteld die jaarlijks uiterlijk op 30 april aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, wordt overgelegd met de volgende gegevens over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar:
a. de parameters, bedoeld in artikel 4.791f, het eerste lid;
b. de hoeveelheid totaal stikstof, bedoeld in artikel 4.791e, over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, vastgesteld aan de hand van de gegevens, bedoeld in artikel 4.791f, eerste lid, onder a en b; en
c. de hoeveelheid totaal stikstof over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in artikel 4.791f, eerste lid, onder a en b.

Artikel 4.791g (water: riooltekening)

Er is een tekening beschikbaar waarop is aangegeven:
a. op welke punten welk afvalwater wordt geloosd;
b. of de punten waarop afvalwater wordt geloosd zijn aangesloten op het eigen vuilwaterriool of schoonwaterriool; en
c. op welke lozingsroutes het eigen vuilwaterriool en een schoonwaterriool uitkomen.

Artikel 4.791ga (water: overgangsrecht)

1. Als het drainwater of spoelwater tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel op een oppervlaktewaterlichaam werd geloosd op grond van artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer mag dit tot 1 januari 2027 worden voortgezet.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als:
a. na het tijdstip van in werking treden van dit artikel volledig op het vuilwaterriool kan worden geloosd waarop tot het in werking treden van dit artikel gedeeltelijk werd geloosd; en
b. na het tijdstip van in werking treden van dit artikel op een afstand van 40 m of minder op een vuilwaterriool kan worden geloosd.

MT

Paragraaf 4.77 komt te luiden:

§ 4.77 Drainagewater of spoelwater van filters bij grondgebonden teelt in een kas

Artikel 4.791h (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van:
a. drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond; of
b. spoelwater met gewasbeschermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie bij het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond.

Artikel 4.791i (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.791h, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.791j (water: lozingsroute)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen drainagewater of spoelwater geloosd in een vuilwaterriool.
2. Als of maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

Artikel 4.791k (water: zuivering gewasbeschermingsmiddelen)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt drainagewater of spoelwater, dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, voor het lozen door een zuiveringsvoorziening geleid die ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het drainagewater of het spoelwater na het lozen wordt geleid door een zuiveringsvoorziening of een zuiveringtechnisch werk waarmee ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water wordt verwijderd.
3. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw.

Artikel 4.791l (water: gebruik natriumarm gietwater, recirculeren en gebruiksnormen)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater bij het lozen van drainagewater:
a. is een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlakte aanwezig en in gebruik; of
b. wordt water met een natriumgehalte gebruikt dat niet hoger is dan dat van hemelwater.
2. Voor het recirculeren van drainagewater is een recirculatiesysteem aanwezig en in gebruik.
3. De hoeveelheid toegediende totaal stikstof is afgestemd op de behoefte van het gewas en is niet meer dan de gebruiksnorm van totaal stikstof in kilogram per hectare teeltoppervlakte per kalenderjaar, genoemd in tabel 4.791la, per categorie gewas.
4. De hoeveelheid toegediende totaal fosfor is afgestemd op de behoefte van het gewas en is niet meer dan de gebruiksnorm van totaal fosfor in kilogram per hectare teeltoppervlakte per kalenderjaar, genoemd in tabel 4.791lb, per categorie gewas.
5. Bij het doorspoelen van de bodem bij een volgteelt van bladgroentegewassen wordt niet meer water dan 3.000 m^3/ ha gestoomde bodem gebruikt.
6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als in een kas de totale teeltoppervlakte voor het telen van gewassen op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond kleiner is dan 2.500 m^2.

Tabel 4.791la Gebruiksnormen stikstof

Categorie van gewassen	Gebruiksnorm totaal stikstof in kg/ha teeltoppervlakte per kalenderjaar

Sierteelt	
Alstroemeria belicht	2.500
Alstroemeria onbelicht	2.000
Amaryllis	1.500
Anjer	1.500
Chrysant belicht en onbelicht	2.500
Freesia	1.500
Iris belicht en onbelicht	1.000
Lelie belicht en onbelicht	1.250
Lisianthus belicht en onbelicht	3.250
Snijgroen	1.000
Zomerbloemen jaarrondteelt	2.500
Zomerbloemen overig	1.000
Sierteelt overig	1.000
Fruit	1.000
Groenten	
Sla	2.000
Bladgewassen overig	2.000
Radijs	1.500
Vruchtgroenten	2.000
Groenten (overig)	1.000

Tabel 4.791lb Gebruiksnormen fosfor

Categorie van gewassen	**Gebruiksnorm totaal fosfor in kg/ha teeltoppervlakte per kalenderjaar**
Sierteelt	
Alstroemeria belicht en onbelicht	350
Amaryllis	550
Anjer	350
Chrysant belicht en onbelicht	350
Freesia	350
Iris belicht	350
Iris onbelicht	150
Lelie belicht	350
Lelie onbelicht	150
Lisianthus belicht en onbelicht	350
Snijgroen	750

Zomerbloemen jaarrondteelt	550
Zomerbloemen overig	350
Sierteelt overig	350
Fruit	150
Groenten	
Sla	350
Bladgewassen overig	750
Radijs	350
Vruchtgroenten	550
Overig	150

Artikel 4.791m (water: meten en berekenen)

1. Bij de teelt van gewassen worden de volgende gegevens gemeten of berekend en geregistreerd:

a. de hoeveelheid voedingswater die wordt toegediend in kubieke meters;

b. de hoeveelheid drainagewater die wordt hergebruikt in kubieke meters;

c. de hoeveelheid drainagewater die wordt geloosd in kubieke meters;

d. het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof en totaal fosfor in het geloosde drainagewater;

e. per gewas of groep van gewassen met eenzelfde bemestingsniveau, het gehalte aan totaal stikstof en totaal fosfor in de bodem op basis van een representatief grondmonster;

f. na elk gebruik de hoeveelheid in kilogram per hectare toegediende meststoffen onder vermelding van de samenstelling van de meststof;

g. de gewassen die worden geteeld, de teeltoppervlakte en de teeltperiode per gewas; en

h. jaarlijks de op 1 januari aanwezige meststoffen onder vermelding van de merknaam zoals die op de verpakking is vermeld, de naam en het adres van de leveranciers en de hoeveelheid, uitgedrukt in kilogrammen of liters.

2. Het verbruik aan totaal stikstof en totaal fosfor wordt uitgedrukt in kilogrammen totaal stikstof en totaal fosfor en berekend door voor elke te onderscheiden samenstelling van de meststoffen het verbruik van totaal stikstof en totaal fosfor te berekenen en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

3. De afwijking van de nauwkeurigheid van de instrumenten die worden gebruikt voor het meten van de hoeveelheid, bedoeld in het eerste lid, is ten hoogste 10%.

Artikel 4.791n (water: registreren)

1. De hoeveelheid voedingswater en drainagewater, bedoeld in artikel 4.791m, eerste lid, onder a, b en c, wordt geregistreerd per periode van vier weken, beginnend op dag een van week een.

2. Het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof en totaal fosfor, bedoeld in artikel 4.791m, eerste lid, onder d, wordt geregistreerd per periode van dertien weken, beginnend op dag een van week een.

3. Om de behoefte van de gewassen, genoemd in artikel 4.791l te bepalen, wordt per gewas of groep van gewassen met hetzelfde bemestingsniveau:

a. ten minste eenmaal per kwartaal een representatief grondmonster genomen en de hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor bepaald;

b. de hoeveelheid toegediende meststoffen geregistreerd onder vermelding van de samenstelling van de meststof en de oppervlakte die wordt bemest, en
c. de hoeveelheid toegediende totaal stikstof en totaal fosfor per oppervlakte-eenheid per jaar geregistreerd.
4. De resultaten van de metingen en de registraties worden ten minste vijf jaar bewaard.

Artikel 4.791o (water: rapporteren)
Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, ontvangt jaarlijks uiterlijk op 30 april een rapportage met de volgende gegevens over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar:
a. de gegevens, bedoeld in artikel 4.791m, eerste lid, onder c, d en g;
b. de toegediende hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in artikel 4.791m, eerste lid, onder f en g; en
c. de hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor in het geloosde drainagewater, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in artikel 4.791m, eerste lid, onder c en d.

Artikel 4.791p (water: riooltekening)
Er is een tekening beschikbaar waarop is aangegeven:
a. op welke punten welk afvalwater wordt geloosd;
b. of de punten waarop afvalwater wordt geloosd zijn aangesloten op het eigen vuilwaterriool of schoonwaterriool; en
c. op welke lozingsroutes het eigen vuilwaterriool en een schoonwaterriool uitkomen.

Artikel 4.791pa (water: overgangsrecht)
1. Als het drainagewater of het spoelwater tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel op een oppervlaktewaterlichaam werd geloosd op grond van artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer mag dit tot 1 januari 2027 worden voortgezet.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als:
a. na het tijdstip van in werking treden van dit artikel volledig op het vuilwaterriool kan worden geloosd waarop tot het in werking treden van dit artikel gedeeltelijk werd geloosd; en
b. na het tijdstip van in werking treden van dit artikel op een afstand van 40 m of minder op een vuilwaterriool kan worden geloosd.

MU

Paragraaf 4.78 komt te luiden:

§ 4.78 Overig afvalwater van kassen

Artikel 4.791q (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op:
a. het lozen van afvalwater uit een hemelwaterafvoersysteem van een kas; en
b. het lozen van condenswater afkomstig van condensvorming aan de binnenzijde van de kas dat via condensgootjes wordt verzameld.

Artikel 4.791r (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.791q, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

Artikel 4.791s (water: lozen uit hemelwaterafvoersysteem)

1. Bij het lozen uit het hemelwaterafvoersysteem van een kas wordt, als een hemelwateropvangvoorziening aanwezig is die volledig is benut, het hemelwater geloosd via een overstortvoorziening, die is aangebracht voorafgaand aan de hemelwateropvangvoorziening.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als:
a. de hemelwateropvangvoorziening een inhoud heeft van ten minste 3.500 m³/hectare teeltoppervlakte;
b. de kas zo is gebouwd dat condenswater niet in het hemelwaterafvoersysteem kan raken;
c. in de kas gewasbeschermingsmiddelen of biociden zo worden gebruikt dat ze niet in het hemelwaterafvoersysteem kunnen raken; of
d. het in de kas alleen gaat om biologische productiemethoden

Artikel 4.791t (water: niet lozen verontreinigd condenswater)
1. Condenswater afkomstig van condensvorming aan de binnenzijde van de kas dat via condensgootjes wordt verzameld, wordt niet geloosd als in de kas gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het alleen gaat om biologische productiemethoden.

Artikel 4.791u (water: riooltekening)
Er is een tekening beschikbaar waarop is aangegeven:
a. op welke punten welk afvalwater wordt geloosd;
b. of de punten waarop het afvalwater wordt geloosd zijn aangesloten op het eigen vuilwaterriool of schoonwaterriool; en
c. op welke lozingsroutes het eigen vuilwaterriool en een schoonwaterriool uitkomen.

MV

In artikel 4.798, eerste lid, wordt “gefilterd” vervangen door “gefiltreerd”.

MW

In artikel 4.806, tweede lid, onder a en b, wordt “het punt waar” vervangen door “het punt waarop”.

MX

Artikel 4.807, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “waar melkkoeien” vervangen door “waarin melkkoeien”.
2. Onderdeel b komt te luiden:
b. een huisvestingssysteem voor landbouwhuisdieren die worden gehouden volgens de biologische productiemethode, bedoeld in artikel 2, onder a, van de bio-verordening en waarin geen melkkoeien van twee jaar en ouder en kalfkoeien van 2 jaar en ouder worden gehouden;.
3. In onderdeel c wordt “waar legkippen” vervangen door “waarin legkippen”.
4. In onderdeel d wordt “bedraagt” vervangen door “is”.

MY

Artikel 4.808, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b, onder 3°, wordt “het ventilatiesysteem” vervangen door “de wijze van ventilatie”.
2. Onderdeel c, aanhef, komt te luiden:

c. per dierenverblijf waarin landbouwhuisdieren worden gehouden waarvoor bij ministeriële regeling een emissiefactor voor geur of PM_{10} is vastgesteld:.

MZ

Artikel 4.817 komt te luiden:

Artikel 4.817 (lucht: luchtemissies huisvestingssysteem)
Met het oog op het beperken van emissies in de lucht voldoet een huisvestingssysteem of aanvullende techniek aan de bij ministeriële regeling gestelde regels.

NA

Aan artikel 4.820 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Het eerste lid is niet van toepassing op een uitloop bij een huisvestingssysteem voor kippen als de oppervlakte van die uitloop geen deel uitmaakt van de op grond van het Besluit houders van dieren vereiste bruikbare oppervlakte.

NB

Artikel 4.821 komt te luiden:

Artikel 4.821 (lucht: emissie ammoniak)
De emissie, bedoeld in de artikelen 4.818, 4.819 en 4.820, wordt bepaald en berekend volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels.

NC

Artikel 4.823 komt te luiden:

Artikel 4.823 (lucht: emissie PM_{10})
De emissie, bedoeld in artikel 4.822, wordt bepaald en berekend volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels.

ND

Artikel 4.824 komt te luiden:

Artikel 4.824 (lucht: meetplicht emissie ammoniak, geur en PM_{10})
1. Als een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift is gesteld voor een overig huisvestingssysteem waarbij het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, een andere emissiefactor voor ammoniak, geur of PM_{10} vaststelt dan de bij ministeriële regeling vastgestelde emissiefactor, worden de emissies binnen twee jaar vanaf het in gebruik nemen van dat huisvestingssysteem gemeten volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels.
2. Als een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift is gesteld voor een aanvullende techniek die niet is opgenomen in de ministeriële regeling waarbij het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, een reductiepercentage voor de reductie van ammoniak, geur of PM_{10} vaststelt, worden de emissies binnen twee jaar vanaf het in gebruik nemen van die aanvullende techniek gemeten volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels.

NE

In artikel 4.826, onder b, onder 1°, wordt “ten minste een cm^2/m^3 lucht” vervangen door “ten minste 1 cm^2/m^3 lucht”.

NF

In artikel 4.827, tweede lid, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

NG

Artikel 4.828, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt in m^3/uur” vervangen door “in kubieke meters per uur”.
2. In onderdeel c wordt “waar lucht door stroomt in m^2” vervangen door “waardoor lucht stroomt in vierkante meter”.
3. In onderdeel f wordt “in Pa” vervangen door “in Pascal”.
4. In onderdeel g wordt “in l/dag” vervangen door “in liter per dag”.
5. In onderdeel h wordt “in kWh” vervangen door “in kilowatt per uur”.
6. In de onderdelen i en j wordt “in l/uur” vervangen door “in liter per uur”.

NH

Artikel 4.829 komt te luiden:

Artikel 4.829 (lucht: elektronische monitoring luchtwassysteem)
1. Het luchtwassysteem heeft een elektronisch monitoringssysteem, waarmee de volgende parameters elk uur worden geregistreerd:
a. de zuurgraad van het waswater;
b. de geleidbaarheid van het waswater in milliSiemens per centimeter;
c. de totale spuiwaterproductie in kubieke meters vanaf het in werking stellen van het luchtwassysteem;
d. de drukval over het filterpakket in Pascal; en
e. het totale elektriciteitsverbruik van de waswaterpomp in kilowatt per uur vanaf de inwerkingstelling van het luchtwassysteem.
2. Als uit de monitoring blijkt dat de parameters buiten de bandbreedtes vallen van de opleveringsverklaring of de systeembeschrijving worden maatregelen getroffen om de werking van het luchtwassysteem te waarborgen.
3. Het waswater heeft een laagdebietalarmering die zo spoedig mogelijk in werking treedt als het debiet van het waswater te laag is.
4. De parameters worden geregistreerd volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels.

NI

Artikel 4.833 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “bij varkens, kippen of kalkoenen”.
2. “op grond van artikel 4.820, eerste lid” wordt vervangen door “op grond van de artikelen 4.818, 4.819 en 4.820, eerste lid” en “bedoeld in tabel 4.820” wordt vervangen door “bedoeld in de tabellen 4.818, 4.819 en 4.820”.

NJ

In artikel 4.836, tweede lid, wordt “in kubieke meter” vervangen door “in kubieke meters”.

NK

In artikel 4.838, tweede lid, onder a, wordt “gebouw waar” vervangen door “gebouw waarin”.

NL

In artikel 4.845, eerste lid, wordt “de opslag van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen” vervangen door “de activiteit, bedoeld in artikel 4.841,”.

NM

In artikel 4.858, vijfde lid, wordt “BRL K1149” vervangen door “BRL 1149”.

NN

Artikel 4.860 komt te luiden:

Artikel 4.860 (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het behandelen van dierlijke meststoffen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
a. het behandelen van dierlijke meststoffen als onderdeel van een huisvestingssysteem waarvoor bij ministeriële regeling een emissiefactor voor ammoniak is vastgesteld; en
b. het vergisten, drogen, indampen, verbranden en composteren van dierlijke meststoffen.

NO

In artikel 4.861, tweede lid, onder b, wordt “in kubieke meter” vervangen door “in kubieke meters”.

NP

Artikel 4.864 komt te luiden:

Artikel 4.864 (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het vergisten van dierlijke meststoffen in een vergistingstank.
2. Deze paragraaf is ook van toepassing op:
a. een na-opslag van digestaat zolang dat biologisch actief is;
b. een gaszak of opslagtank voor de opslag van vergistingsgas;
c. een gedeelte voor de bewerking van vergistingsgas; of
d. een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten.

NQ

Na artikel 4.864 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.864a (melding)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.864, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

2. Een melding bevat:
a. de maximale verwerkingscapaciteit van dierlijke meststoffen in kubieke meter per jaar;
b. de maximale opslagcapaciteit van het vergistingsgas in kubieke meter;
c. de coördinaten van:
1° het middelpunt van een gaszak waarin vergistingsgas wordt opgeslagen;
2°. van het aftappunt van een opslagtank waarin vloeibaar gemaakt vergistingsgas wordt opgeslagen;
d. de methode van bewerking en de bestemming van het vergistingsgas; en
e. de methode van stabilisatie van het digestaat.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.

NR

Artikel 4.866 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “vanaf een gaszak of een opslagtank” vervangen door “vanaf het middelpunt van een gaszak”.
2. In het tweede lid wordt “vloeibaar biogas” vervangen door “vloeibaar gemaakt vergistingsgas”.
3. In het derde lid, aanhef, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
4. In het derde lid, onder b, wordt “veiligheid van werknemers” vervangen door “veiligheid en gezondheid van werknemers”.

NS

In artikel 4.868 wordt “vloeibaar biogas” vervangen door “vloeibaar gemaakt vergistingsgas”.

NT

Artikel 4.870 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “vloeibaar vergistingsgas is PGS 33” vervangen door “vloeibaar gemaakt vergistingsgas is PGS 33-1”.
2. In het derde lid wordt “PGS 33” vervangen door “PGS 33-1”.

NU

In artikel 4.874, tweede lid, wordt “het punt waar” vervangen door “het punt waarop”.

NV

In artikel 4.876 wordt “om een goede werking” vervangen door “om de goede werking”.

NW

Na artikel 4.878 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.878a (overgangsrecht: afstand)

De artikelen 4.866, eerste en tweede lid, en 4.867 zijn niet van toepassing op het vergisten van dierlijke meststoffen in een installatie dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

NX

In artikel 4.886, onder c, wordt “en schoonwaterriool” vervangen door “en een schoonwaterriool”.

NY

Artikel 4.890 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast” vervangen door “na het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen”.
2. In het tweede lid wordt “zijn toegepast” vervangen door “zijn gebruikt”.

NZ

Artikel 4.892 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast” vervangen door “na het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen”.
b. In onderdeel a wordt “reiniging” vervangen door “het reinigen” en wordt “toegepast” vervangen door “gebruikt”.
2. In het tweede lid wordt “toegepast” vervangen door “gebruikt”.

OA

Artikel 4.893 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast” vervangen door “na het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen”.
b. In onderdeel a wordt “toegepast” vervangen door “gebruikt”.
2. In het tweede lid wordt “toegepast” vervangen door “gebruikt”.

OB

In artikel 4.894, eerste lid, wordt “waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast” vervangen door “die niet voor gewasbeschermingsmiddelen zijn gebruikt”.

OC

Artikel 4.897, vijfde lid, vervalt.

OD

Artikel 4.899 komt te luiden:

Artikel 4.899 (externe veiligheid: afstand)

1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding, de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtank:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste de afstand, bedoeld in de derde kolom van tabel 4.899; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld in de vierde of vijfde kolom van tabel 4.899, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.896, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 19 niet kunnen worden nageleefd.
3. De afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, is ten minste de helft van die afstand als het gaat om beperkt kwetsbare of kwetsbare gebouwen of beperkt kwetsbare of kwetsbare locaties waar ook een opslagtank voor propaan of propeen aanwezig is.
4. Het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstanden, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid.

OE

Tabel 4.899 komt te luiden:

Tabel 4.899 Afstand

Inhoud opslagtank	Aantal bevoorradingen per jaar	Afstand tot begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht in m	Afstand tot zeer kwetsbare gebouwen in m	Afstand tot beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in m
5 m^3 of minder	Niet meer dan 5	25	25	10
	Meer dan 5	25	25	20
Meer dan 5 m^3 maar niet meer dan 13 m^3	Niet meer dan 5	50	50	15
	Meer dan 5	50	50	25

OF

In artikel 4.901 vervalt het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid.

OG

Na artikel 4.901 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.901a (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.899, eerste lid, aanhef en onder a, en 4.900 zijn niet van toepassing op het opslaan van propaan of propeen in een opslagtank dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

OH

Artikel 4.905 komt te luiden:

Artikel 4.905 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf een opslagtank:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 1 m bij een opslagtank met een inhoud van niet meer dan 10 m^3 en ten minste 3 m bij een opslagtank met een inhoud van meer dan 10 m^3; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstanden, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.902, omvat.
2. Als een opslagtank voor het opslaan van zuurstof op een afstand van minder dan 10 m ligt van een opslagtank voor het opslaan van propaan, propeen of een gas als bedoeld in artikel 4.902, is de afstand, bedoeld in het eerste lid, ten minste 20 m.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid aanhef en onder a, en tweede lid:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 9 niet kunnen worden nageleefd.
4. Het eerste lid, aanhef en onder b, en derde lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en derde lid.

OI

Na artikel 4.909 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.909a (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.905, eerste lid, aanhef, en onder a, en 4.906 zijn niet van toepassing op het opslaan van zuurstof, stikstof, argon, kooldioxide, helium of lachgas in een opslagtank dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

OJ

Artikel 4.914 komt te luiden:

Artikel 4.914 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het vulpunt van een bovengrondse opslagtank waarin polyesterhars wordt opgeslagen en de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtank:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 20 m; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.910, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 31 niet kunnen worden nageleefd.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid.

OK

Artikel 4.917 komt te luiden:

Artikel 4.917 (externe veiligheid en bodem: installatiecertificaat)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid worden een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een certificaat voor BRL-K903, verstrekt door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor die BRL.
2. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL-K903, als die opslagtank gedeeltelijk in de bodem of een terp ligt.
3. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden ondergrondse

leidingen geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL-K903.
4. Er is een certificaat over de installatie van de bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen aanwezig, dat is verstrekt door een onderneming als bedoeld in het eerste, tweede of derde lid.

OL

In artikel 4.919 vervalt het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid.

OM

Na artikel 4.919 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.919a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.919, onder a, niet aangesloten op het vuilwaterriool.

ON

De artikelen 4.921 tot en met 4.924 vervallen.

OO

Artikel 4.925 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De artikelen 4.914, eerste lid, aanhef en onder a, en 4.915 zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3 in een bovengrondse opslagtank dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

OP

Artikel 4.929 komt te luiden:

Artikel 4.929 (bodem: installatiecertificaat)
1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een certificaat voor BRL-K903, verstrekt door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor die BRL, als op die opslagtank een ondergrondse leiding is aangesloten.
2. Een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen worden geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL-K903, als die opslagtank gedeeltelijk in de bodem of een terp ligt.
3. Ondergrondse leidingen worden geïnstalleerd, onderhouden en gerepareerd door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL-K903.
4. Voor een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen is een certificaat over de installatie aanwezig, dat is verstrekt door een onderneming als bedoeld in het eerste, tweede of derde lid.

OQ

Artikel 4.931, vierde lid, vervalt.

OR

Na artikel 4.931 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.931a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.931, eerste lid, onder a, niet aangesloten op het vuilwaterriool, als in de bovengrondse opslagtank vloeistoffen worden opgeslagen van:
a. ADR-klasse 5.1;
b. ADR-klasse 8, verpakkingsgroep II of III; of
c. ADR-klasse 9, die het aquatisch milieu verontreinigen.

OS

De artikelen 4.935 tot en met 4.937 vervallen.

OT

Artikel 4.938 komt te luiden:

Artikel 4.938 (bodem: keuring bovengrondse opslagtank)
1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen beoordeeld en goedgekeurd door een onderneming met een certificaat voor BRL-K903, verstrekt door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor die BRL, als op die opslagtank een ondergrondse leiding is aangesloten.
2. Een bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen worden beoordeeld en goedgekeurd door een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 6800, als de opslagtank gedeeltelijk in de bodem of een terp ligt.
3. Ondergrondse leidingen worden beoordeeld en goedgekeurd door een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 6800.
4. De keuringen vinden plaats volgens de termijnen, bedoeld in tabel 4.938. Voor leidingen als bedoeld in het derde lid gelden de termijnen die van toepassing zijn op de bovengrondse opslagtank waarop deze zijn aangesloten.

OU

Artikel 4.939 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “keuring” vervangen door “controle”.
2. In de aanhef wordt “gekeurd” vervangen door “gecontroleerd”.

OV

Artikel 4.947, vierde lid vervalt.

OW

Na artikel 4.947 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.947a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.947, eerste lid, onder a, niet aangesloten op het vuilwaterriool, als in de tankcontainer of verpakking vloeistoffen worden opgeslagen van:
a. ADR-klasse 5.1;
b. ADR-klasse 8, verpakkingsgroep II of III; of
c. ADR-klasse 9, die het aquatisch milieu verontreinigen.

OX

De artikelen 4.952 tot en met 4.954 vervallen.

OY

Artikel 4.955 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “keuring” vervangen door “controle”.
2. In de aanhef wordt “gekeurd” vervangen door “gecontroleerd”.

OZ

In artikel 4.959, tweede lid, onder a, wordt “van vaartuigen” vervangen door “aan vaartuigen of drijvende werktuigen”.

PA

Artikel 4.962 komt te luiden:

Artikel 4.962 (externe veiligheid: afstand bij opslaan brandstoffen)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het vulpunt van een ondergrondse opslagtank waarin vloeibare brandstoffen voor het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen vanaf de wal worden opgeslagen:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 20 m; of
b. tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 28 niet kunnen worden nageleefd.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid zijn niet van toepassing op kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties:

a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid.

PB

Artikel 4.963 komt te luiden:

Artikel 4.963 (externe veiligheid: afstand bij opslaan organische oplosmiddelen)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het vulpunt van een ondergrondse opslagtank waarin organische oplosmiddelen worden opgeslagen en de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtank:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 20 m; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden die zijn vastgelegd in PGS 31 niet kunnen worden nageleefd.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid.

PC

In artikel 4.964 wordt na “artikel 4.962, tweede lid,” ingevoegd “of artikel 4.963, tweede lid,”.

PD

In artikel 4.965 wordt “van vaartuigen” vervangen door “aan vaartuigen of drijvende werktuigen”.

PE

In artikel 4.969, tweede lid, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

PF

Artikel 4.970 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.
2. Na het derde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Als in de ondergrondse opslagtank stoffen worden opgeslagen waarvoor geen NEN, NEN-EN of ISO is vastgesteld voor het onderzoek naar de aanwezigheid van die stoffen, worden de monsters onderzocht volgens een methode die daarvoor geschikt is.

PG

Artikel 4.972 komt te luiden:

Artikel 4.972 (bodem: aansluitpunt vulleiding of leegzuigleiding)
Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem bevindt het aansluitpunt van een vulleiding of leegzuigleiding van een ondergrondse opslagtank zich:
a. boven een vloeistofdichte bodemvoorziening; of
b. boven of in een vulpuntmorsbak.

PH

Na artikel 4.972 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.972a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.972, onder a, niet aangesloten op het vuilwaterriool.

Artikel 4.972b (bodem: keuring kathodische bescherming)
Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem wordt de kathodische bescherming op een ondergrondse opslagtank van staal en de daarop aangesloten leidingen van staal, ten minste eenmaal per jaar beoordeeld en goedgekeurd door een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 6800.

PI

Artikel 4.977 en tabel 4.977 vervallen.

PJ

De artikelen 4.978 tot en met 4.980 vervallen.

PK

Na artikel 4.976 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.980a (bodem: financiële zekerheid)
1. Voor een ondergrondse opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen is financiële zekerheid gesteld ter dekking van aansprakelijkheid voor schade aan de bodem als gevolg van dat opslaan.

2. De financiële zekerheid is € 225.000,- per ondergrondse opslagtank. Bij meer dan zes ondergrondse opslagtanks, waarin stoffen als bedoeld in het eerste lid of artikel 4.1001a, eerste lid, worden opgeslagen, is de financiële zekerheid € 1.350.000,- in totaal.
3. De financiële zekerheid wordt in stand gehouden tot:
a. vier weken nadat het rapport van het bodemonderzoek, bedoeld in artikel 5.5, is verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2; of
b. als de bodemkwaliteit wordt hersteld op grond van artikel 5.6: tot vier weken nadat het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, is geïnformeerd over de beëindiging van de herstelwerkzaamheden op grond van artikel 5.7, tweede lid.
4. Het eerste lid is niet van toepassing als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is.

Artikel 4.980b (gegevens en bescheiden: bewijs van financiële zekerheid)
Binnen acht weken na het begin van de activiteit worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, gegevens en bescheiden verstrekt waaruit blijkt dat is voldaan aan artikel 4.980a.

PL

Artikel 4.982 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De artikelen 4.962, eerste lid, aanhef en onder a, 4.963, eerste lid, aanhef en onder a, en 4.964 zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3 in een ondergrondse opslagtank dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

PM

In artikel 4.988, tweede lid, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

PN

Artikel 4.989 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.
2. In het vierde lid wordt toegevoegd “volgens NEN-EN-ISO 15682”.
3. Na het vierde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Als in de ondergrondse opslagtank stoffen worden opgeslagen waarvoor geen NEN, NEN-EN of ISO is vastgesteld voor het onderzoek naar de aanwezigheid van die stoffen, worden de monsters onderzocht volgens een methode die daarvoor geschikt is.

PO

Artikel 4.990, vierde lid, vervalt.

PP

Na artikel 4.990 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.990a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)

Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.990, eerste lid, onder a, niet aangesloten op het vuilwaterriool, als in de ondergrondse opslagtank vloeistoffen worden opgeslagen van:
a. ADR-klasse 5.1;
b. ADR-klasse 8, verpakkingsgroep II of III; of
c. ADR-klasse 9, die het aquatisch milieu verontreinigen.

PQ

In het opschrift van artikel 4.991 wordt “controle’ vervangen door “keuring”.

PR

In artikel 4.996, eerste lid, wordt na “opslagtank” ingevoegd “van staal”.

PS

Artikel 4.998 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:
Artikel 4.998 (bodem: visuele controle ondergrondse opslagtank van beton).
2. In het eerste lid wordt “gekeurd” vervangen door “gecontroleerd”.
3. In het tweede lid wordt “keuring” vervangen door “controle”.

PT

Na artikel 4.1001 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1001a (bodem: financiële zekerheid)
1. Voor een ondergrondse opslagtank waarin gasolie, diesel, huisbrandolie of afgewerkte olie wordt opgeslagen is financiële zekerheid gesteld ter dekking van aansprakelijkheid voor schade aan de bodem als gevolg van dat opslaan.
2. De financiële zekerheid is € 225.000,- per ondergrondse opslagtank. Bij meer dan zes ondergrondse opslagtanks, waarin stoffen als bedoeld in het eerste lid of artikel 4.980a, eerste lid, worden opgeslagen, is de financiële zekerheid € 1.350.000,- in totaal.
3. De financiële zekerheid wordt in stand gehouden tot:
a. vier weken nadat het rapport van het bodemonderzoek, bedoeld in artikel 5.5, is verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2; of
b. als de bodemkwaliteit wordt hersteld op grond van artikel 5.6: tot vier weken nadat het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2 is geïnformeerd over de beëindiging van de herstelwerkzaamheden op grond van artikel 5.7, tweede lid.
4. Het eerste lid is niet van toepassing als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is.

Artikel 4.1001b (gegevens en bescheiden: bewijs van financiële zekerheid)
Binnen acht weken na het begin van de activiteit worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2 gegevens en bescheiden verstrekt waaruit blijkt dat is voldaan aan artikel 4.1001a.

PU

Artikel 4.1005, tweede lid, komt te luiden:

2. Een melding bevat:
a. de coördinaten van de opslagplaatsen, bedoeld in artikel 4.1008, eerste en tweede lid;
b. de hoeveelheid stoffen die per ADR-klasse ten hoogste wordt opgeslagen per opslagplaats;
c. de hoeveelheid stoffen van verpakkingsgroep I die ten hoogste wordt opgeslagen per opslagplaats; en
d. de hoeveelheid stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, die ten hoogste wordt opgeslagen per opslagplaats.

PV

Artikel 4.1008 komt te luiden:

Artikel 4.1008 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf de opslagplaats waar meer dan 2.500 kg gevaarlijke stoffen in verpakking, met uitzondering van gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2 in gasflessen, wordt opgeslagen:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 20 m; of
b. tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1004, omvat.
2. De afstand vanaf de opslagplaats in de buitenlucht waar meer dan 1.000 l brandbare gassen van ADR-klasse 2 in gasflessen wordt opgeslagen:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, is ten minste 15 m; of
b. tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, is ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1004, omvat.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en het tweede lid, aanhef en onder b, zijn van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers;
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert; of
d. ertoe leidt dat de interne afstanden vastgelegd in PGS 15 niet kunnen worden nageleefd.
4. Het eerste lid, aanhef en onder b, tweede lid, aanhef en onder b, en derde lid zijn niet van toepassing op kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, tweede lid, aanhef en onder b, en derde lid.

PW

Artikel 4.1010 komt te luiden:

Artikel 4.1010 (externe veiligheid: geen afstand bij afwezigheid brandbare stoffen)
Artikel 4.1008, eerste lid, is alleen van toepassing als in de opslagplaats gevaarlijke stoffen worden opgeslagen:
a. van ADR-klasse 3; of
b. van ADR-klasse 4.1, 4.2 of 4.3 die brandbaar zijn.

PX

Artikel 4.1011 komt te luiden:

Artikel 4.1011 (externe veiligheid: andere afstanden bij brandcompartiment of brandwerende voorziening)
1. De afstand, bedoeld in artikel 4.1008, eerste lid, onder a, is 8 m als de gevaarlijke stoffen in verpakking zijn opgeslagen in een brandcompartiment of als tussen de opslagplaats en de begrenzing van de locatie waarop de activiteit, bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11, wordt verricht een brandwerende voorziening aanwezig is.
2. De afstand, bedoeld in artikel 4.1008, tweede lid, onder a, is 7,5 m als tussen de opslagplaats en de begrenzing van de locatie waarop de activiteit, bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11, wordt verricht een brandwerende voorziening aanwezig is.
3. De brandwerende voorziening is ten minste 2 m hoog, strekt zich aan weerszijden van de opslagplaats ten minste 2 m uit en heeft een brandwerendheid van ten minste 60 minuten.

PY

Artikel 4.1012, tweede lid, komt te luiden:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het opslaan van:
a. alcoholhoudende dranken in consumentenverpakkingen;
b. minder dan 400 kg in totaal van gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
c. gasflessen met giftige of bijtende gassen van ADR-klasse 2, met uitzondering van ammoniak en ethyleenoxide;
d. gasflessen met blusgassen;
e. gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger; en
f. viskeuze vloeistoffen die volgens paragraaf 2.2.3.1.5.1 van de ADR niet zijn onderworpen aan de voorschriften van de ADR.

PZ

Artikel 4.1013 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt na “bijkomend gevaar” ingevoegd “als bedoeld in de ADR”.
2. In het tweede lid, onder a, b en c, vervalt “als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

QA

In tabel 4.1013 vervalt in de rij (soort verpakte gevaarlijke stoffen) in de tweede en derde kolom “als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

QB

Artikel 4.1014, vierde lid, vervalt.

QC

Na artikel 4.1014 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1014a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.1014, eerste lid, niet aangesloten op het vuilwaterriool.

Artikel 4.1014b (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.1008, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a, en 4.1009 zijn niet van toepassing op het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

QD

In artikel 4.1019, tweede lid, wordt “een opslagvoorziening” vervangen door “een opslagplaats”.

QE

Artikel 4.1020, derde lid, vervalt.

QF

Na artikel 4.1020 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1020a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is de vloeistofdichte bodemvoorziening, bedoeld in artikel 4.1020, eerste lid, niet aangesloten op het vuilwaterriool.

QG

Artikel 4.1031 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De afstand vanaf het midden van de deuropening van de ruimte waar het vuurwerk en de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in een politiebureau worden opgeslagen tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, is ten minste 8 m.
3. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.
4. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:
3. Het tweede lid is niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3.

QH

Artikel 4.1032 vervalt.

QI

In artikel 4.1033, eerste lid, wordt “brandveiligheidskast die voldoet aan PGS 15” vervangen door “brandveiligheidsopslagkast die voldoet aan PGS 32”.

QJ

Artikel 4.1034, tweede lid, onder d, komt te luiden:

d. gegevens over de plaatsen waar vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik zijn opgeslagen.

QK

Artikel 4.1035 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te luiden:
4. Voor het bepalen van het gewicht van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in:
a. een bufferbewaarplaats als bedoeld in het eerste lid, onder b, en het tweede lid, onder c, wordt uitgegaan van het vuurwerk en de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik met omhulsel en verpakking, maar zonder de transportverpakking, bedoeld in de ADR; en
b. een bewaarplaats als bedoeld in het tweede lid, onder a, wordt uitgegaan van het vuurwerk en de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik met omhulsel en verpakking en met de transportverpakking, bedoeld in de ADR.
2. In het vijfde lid wordt na “tweede” ingevoegd “lid”.

QL

Artikel 4.1036 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder c, wordt “brandwerend (…) binnen” vervangen door “een brandwerendheid hebben van ten minste” en wordt “binnen 120 minuten” vervangen door “van ten minste 120 minuten”.
2. In het derde lid wordt “bezwijkt bij brand niet binnen” vervangen door “heeft een brandwerendheid van ten minste”.
3. In het vijfde lid, tweede zin, wordt na “van het vuurwerk” ingevoegd en de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik” en wordt “en met de transportverpakking” vervangen door “, maar zonder de transportverpakking”.

QM

In artikel 4.1037, derde lid, wordt “bezwijken bij brand niet binnen” vervangen door “heeft een brandwerendheid van ten minste”.

QN

In artikel 4.1038, eerste lid, onder e, wordt “gereedschap en werktuigen” vervangen door “werktuigen”.

QO

Artikel 4.1039 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder d, en het tweede lid vervalt “, gereedschappen en instrumenten,”.
2. In het derde en vierde lid vervalt “, gereedschap of instrument”.

QP

Artikel 4.1042 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste tot en met derde lid komen te luiden:
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand die in voorwaartse richting wordt gemeten als aangegeven in figuur 4.1042, vanaf het midden van de deuropening van een bewaarplaats en bufferbewaarplaats voor vuurwerk op een locatie voor het opslaan van ten hoogste 10.000 kg vuurwerk van categorie F1, F2 of F3:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 8 m; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1029, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers; of
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3.
2. In het vijfde lid wordt “bedoeld in het tweede lid” vervangen door “bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid”.

QQ

Artikel 4.1044, onder a, komt te luiden:

a. heeft een brandwerendheid van ten minste 60 minuten.

QR

In artikel 4.1046, vijfde lid, wordt “verpakking, maar zonder” vervangen door “verpakking en met”.

QS

Na artikel 4.1047 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1047a (overgangsrecht: afstand)

De artikelen 4.1042, eerste lid, aanhef en onder a, en 4.1043 zijn niet van toepassing op het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

QT

In artikel 4.1049 wordt “de voorziening” vervangen door “de opslagplaats”.

QU

Artikel 4.1015 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het vierde lid wordt “die bij brand niet binnen 60 minuten bezwijkt en als drukontlasting kan dienen” vervangen door “die als drukontlasting kan dienen en een brandwerendheid heeft van ten minste 60 minuten”.
2. In het vijfde lid wordt “die bij brand niet binnen 60 minuten bezwijkt” vervangen door “met een brandwerendheid van ten minste 60 minuten”.

QV

Artikel 4.1051 komt te luiden:

Artikel 4.1051 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf het brandcompartiment voor het opslaan van zwart kruit of rookzwak kruit:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 8 m; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1048, omvat.
2. De afstand vanaf de opslagplaats voor het opslaan van meer dan 10.000 munitiepatronen of hagelpatronen voor vuurwapens:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, is ten minste 8 m, tenzij de munitiepatronen of hagelpatronen voor vuurwapens in een brandcompartiment zijn opgeslagen; of
b. tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, is ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1048, omvat.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, en het tweede lid, aanhef en onder b, zijn van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers; of
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert.
4. Het eerste lid, aanhef en onder b, tweede lid, aanhef en onder b, en derde lid zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare

locaties die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3.
5. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, tweede lid, aanhef en onder b, en derde lid.

QW

Na artikel 4.1052 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1052a (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.1051, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a, en 4.1052 zijn niet van toepassing op het opslaan van ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1 door een ander dan de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

QX

Artikel 5.1053 komt te luiden:

Artikel 4.1053 (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van:
a. goederen ingedeeld in stuifklassen S1 tot en met S5 in bijlage IV;
b. goederen ingedeeld als lekkende goederen in bijlage VII, deel A;
c. goederen ingedeeld als uitlogende goederen in bijlage VII, deel B; of
d. goederen ingedeeld als vermestende goederen in bijlage VII, deel C.

QY

Artikel 4.1054, tweede en derde lid vervallen, onder vernummering van het vierde lid tot tweede lid.

QZ

Artikel 4.1055 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na “paragraaf 5.2.1” ingevoegd “, als het gaat om het opslaan van goederen ingedeeld in bijlage VII, deel A of B.
2. In onderdeel b wordt toegevoegd “, als het gaat om het opslaan van goederen ingedeeld in bijlage VII, deel A, B of C.

RA

Artikel 4.1057 wordt vernummerd tot artikel 4.1058 en artikel 4.1058 wordt vernummerd tot artikel 4.1057.

RB

Artikel 4.1057 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “goederen waaruit kan lekken” vervangen door “lekkende en vermestende goederen”.
2. In het eerste wordt “goederen waaruit stoffen kunnen lekken” vervangen door “lekkende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel A, en vermestende goederen, ingedeeld in bijlage VII,

deel C”.

RC

Artikel 4.1058 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “goederen die kunnen uitlogen” vervangen door “uitlogende goederen”.
2. Het eerste lid komt te luiden:
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B, geloosd in een vuilwaterriool.
2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

RD

In artikel 4.1059, tweede lid, wordt “artikel 4.1058” vervangen door “artikel 4.1057”.

RE

Artikel 4.1060 en de tabel 4.1060 vervallen.

RF

Artikel 4.1061, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b vervalt, onder verlettering van de onderdelen c, d en e tot b, c en d.
2. Onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel c (nieuw) door “; en” en onder vervanging van de puntkomma aan slot van onderdeel d (nieuw) door een punt, vervallen de onderdelen f tot en met i.

RG

Artikel 4.1063 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “opslaan goederen waaruit stoffen kunnen lekken” vervangen door “opslaan van lekkende goederen”.
2. In het eerste lid wordt “goederen waaruit deze stoffen kunnen lekken” vervangen door “lekkende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel A,”.

RH

Artikel 4.1064 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “opslaan goederen waarbij stoffen kunnen uitlogen” vervangen door “opslaan van uitlogende goederen”.
2. In het eerste lid, aanhef, wordt “goederen waaruit deze stoffen kunnen uitlogen” vervangen door “uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B,”.

RI

Na artikel 4.1064 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1064a (bodem: bodembeschermende voorziening bij opslaan van vermestende goederen)
Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met bodembedreigende stoffen worden vermestende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel C, opgeslagen boven een aaneengesloten bodemvoorziening.

RJ

In artikel 4.1067, eerste lid, wordt “opslaan, overslaan en mengen” vervangen door “opslaan en mengen”.

RK

Artikel 4.1068, derde lid, onder a, onder 1°, komt te luiden:
1°. windreductieschermen of sproeiers hebben; of.

RL

Artikel 4.1069 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “maatregelen bij overslaan, laden en lossen” vervangen door “maatregelen bij laden en lossen”.
2. In het eerste lid wordt “het overslaan” vervangen door “het laden en lossen” en wordt “de trechters zijn voorzien van afzuiging” vervangen door “de trechters afzuiging hebben”.
3. In het derde lid, aanhef, wordt “het beladen en lossen” vervangen door “het laden en lossen”.

RM

In het artikel 4.1070, eerste en tweede lid, wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.

RN

In artikel 4.1071, tweede lid, wordt “het opslaan, overslaan en mengen” vervangen door “het opslaan en mengen”.

RO

In artikel 4.1072, vierde lid, wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

RP

In artikel 4.1073 en het opschrift vervalt “, overslaan”.

RQ

Na artikel 4.1073 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1073a (afval: termijn opslaan)
1. Met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen worden goederen die afvalstoffen zijn niet langer dan drie jaar opgeslagen.

2. In afwijking van het eerste lid worden vermestende goederen, en de volgende afvalstoffen niet langer dan een jaar opgeslagen:
a. gewolmaniseerd hout;
b. vliegas van verbranding van afvalstoffen in een roosteroven of wervelbedoven; en
c. filterkoek van ontgiften, neutraliseren en ontwateren.

RR

Artikel 4.1101 komt te luiden:

Artikel 4.1101 (externe veiligheid: afstand)
1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is de afstand vanaf de opstelplaats van voertuigen, opleggers of aanhangers:
a. tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht, ten minste 20 m, tenzij het gaat om een opstelplaats voor het verrichten van formaliteiten of het laden of lossen; of
b. tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten minste de afstand, bedoeld onder a, als een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1099, omvat.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing als inachtneming van de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a:
a. niet mogelijk is door:
1°. de geringe omvang van de locatie;
2°. de bouwwerken die aanwezig zijn op die locatie; of
3°. andere fysieke belemmeringen;
b. nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van werknemers of bezoekers; of
c. de bedrijfsvoering ernstig belemmert.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b en tweede lid zijn niet van toepassing op kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties:
a. die een functionele binding hebben met de activiteit, bedoeld in hoofdstuk 3; of
b. binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is van overeenkomstige toepassing op de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b en tweede lid.

RS

Na artikel 4.1103 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1103a (overgangsrecht: afstand)
De artikelen 4.1101, eerste lid, aanhef en onder a, en 4.1102 zijn niet van toepassing op het tegelijkertijd voor minder dan 24 uur opstellen van niet meer dan drie voertuigen, opleggers of aanhangers die zijn geladen met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c, dat direct voor de inwerkingtreding van de wet al rechtmatig werd verricht.

RT

Het opschrift van paragraaf 4.107 komt te luiden:

§ 4.107 Laden en lossen van vaartuigen of drijvende werktuigen

RU

In artikel 4.1104 wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

RV

Artikel 4.1106, eerste lid, komt te luiden:

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam met stoffen bij het laden en lossen van een vaartuig of drijvend werktuig wordt de afstand tot de wal of tot een ander vaartuig of drijvend werktuig zo klein mogelijk gehouden, of overbrugd door een ponton of een morsklep.

RW

In artikel 4.1107, aanhef, wordt “in een schip” vervangen door “op een vaartuig of drijvend werktuig”.

RX

In artikel 4.1110, eerste lid, wordt “de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11” vervangen door “artikel 2.11, tweede lid, onder e,”.

RY

In artikel 4.1112, eerste lid, wordt “omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit zijn toegelaten, ten hoogste een op de miljoen” vervangen door “omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, ten hoogste 1 op de 1.000.000”.

RZ

In artikel 4.1113, eerste lid, wordt “een op de miljoen” vervangen door “1 op de 1.000.000”.

SA

Artikel 4.1115 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “een op de miljoen” vervangen door “1 op de 1.000.000”.
b. In onderdeel b wordt “het brandaandachtsgebied” vervangen door “de afstand voor het brandaandachtsgebied”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel c wordt “in kPa” vervangen door “in kilopascal”.
b. In onderdeel d wordt “in mm” vervangen door “in millimeters”.
c. In onderdeel e wordt “in cm” vervangen door “in centimeters.

SB

Artikel 4.1116 komt te luiden:

Artikel 4.1116 (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op:

a. het aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk; en
b. het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

SC

Artikel 4.1117 komt te luiden:

Artikel 4.1117 (gegevens en bescheiden)
1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 4.1116, worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. het verplaatsbaar mijnbouwwerk waarmee de activiteit wordt verricht;
b. de geplande begindatum en einddatum van de werkzaamheden;
c. de locatie van ieder boorgat, bestaand uit:
1°. de aanduiding of het gelegen is in een deel van een oppervlaktewaterlichaam dat is ingedeeld als provinciaal gebied; en
2°. de coördinaten voor boorgaten aan de zeezijde en aan de landzijde van het provinciaal ingedeeld gebied; en
d. het aantal transportbewegingen in de perioden van 7.00 tot 19.00 uur, van 19.00 tot 23.00 uur en van 23.00 tot 7.00 uur.
2. Als op een afstand van ten hoogste 300 m van het hart van de boorinstallatie een geluidgevoelig gebouw ligt, worden ten minste vier weken voor het begin van de activiteit aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 2.2, de resultaten van een akoestisch onderzoek verstrekt, waarmee met geluidmetingen of geluidberekeningen is aangetoond dat aan de geluidniveaus uit tabel 4.1121a of bij maatwerkvoorschrift vastgestelde geluidniveaus kan worden voldaan en waarbij is aangegeven welke voorzieningen worden getroffen om te voorkomen dat de geldende geluidniveaus worden overschreden.
3. Op het meten en berekenen van de geluidniveaus zijn de bij de ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.
4. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gegevens en bescheiden, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag.

SD

Artikel 4.1118 vervalt

SE

Na artikel 4.1121 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1121a (geluid: waarden)
1. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en het maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door het verplaatsbare mijnbouwwerk, zijn niet meer dan de waarden, bedoeld in tabel 4.1121a.

Tabel 4.1121a Geluidniveaus

	07.00 – 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ op een afstand van 300 m vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk	60 dB(A)	55 dB(A)	50 dB(A)
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen op een afstand van ten hoogste 300 m vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk	40 dB(A)	35 dB(A)	30 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} op een afstand van 300 m vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

2. Het maximale geluidniveau L_{Amax} is niet van toepassing op het laden en lossen, transportbewegingen, pipehandling en het verbranden van gas of aardgas in de open lucht.
3. De activiteiten, bedoeld in het tweede lid, worden verricht tussen 07:00 en 19:00 uur, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.
4. De waarden voor geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen gelden niet als:
a. het geluidgevoelige gebouw nog niet aanwezig is;
b. de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw weigert mee te werken aan het onderzoek naar het geluid door het verplaatsbare mijnbouwwerk in geluidgevoelige ruimten binnen het gebouw; of
c. het geluidgevoelige gebouw geheel of gedeeltelijk op een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder ligt.
5. Op het meten en berekenen van de geluidniveaus zijn de bij de ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 4.1121b (geluid: monitoring)
Als binnen 300 m vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk een geluidgevoelig gebouw ligt, wordt het geluid continu gemonitord en geregistreerd. De monitoring gebeurt zodanig dat een indicatie wordt verkregen van het geluid op de gevel van het meest met geluid belaste geluidgevoelige gebouw.

SF

In artikel 4.1122 wordt “een minimaal rendement van 99%” vervangen door “een rendement van ten minste 99%”.

SG

In artikel 4.1133, onder a, wordt “in m^3/s” vervangen door “in kubieke meters per seconde”.

SH

In artikel 4.1136, tweede lid, vervalt “, of als de activiteit (…) artikel 2.15”.

SI

Artikel 4.1137 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt “die al in de omgeving zijn aangelegd, of die nog niet zijn aangelegd maar” vervangen door “in de omgeving”.
2. In onderdeel f wordt “zal installeren” vervangen door “zal ontwerpen, installeren en van degene die de boringen zal verrichten”.

SJ

Artikel 4.1138 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “en jaarlijks verstrekken van gegevens en bescheiden”.
2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

SK

Na artikel 4.1138 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1138a (jaarlijks verstrekken van gegevens en bescheiden)
Jaarlijks voor 1 april worden de gegevens, bedoeld in artikel 4.1138, verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2.

SL

In artikel 4.1139 wordt “die al in de omgeving zijn aangelegd, of die nog niet zijn aangelegd maar” vervangen door “in de omgeving”.

SM

In artikel 4.1142, aanhef, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

SN

In de artikelen 4.1143, derde lid, en 4.1144 wordt “in MWh” vervangen door “in megawattuur”.

SO

In artikel 4.1147, eerste lid, aanhef wordt “zo snel mogelijk” vervangen door “zo spoedig mogelijk”.

SP

Na artikel 4.1147 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1147a (overgangsrecht)
De artikelen 4.1136 tot en met 4.1145 zijn niet van toepassing op een gesloten bodemenergiesysteem dat is aangelegd voor 1 juli 2013.

SQ

Artikel 4.1150 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “en jaarlijks verstrekken van gegevens en bescheiden”.

2. Het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid vervallen.

SR

Na artikel 4.1150 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1150a (jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden)
Jaarlijks voor 1 april worden de gegevens en bescheiden, bedoeld in artikel 4.1150, verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2.

SS

Artikel 4.1151 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:
Artikel 4.1151 (energie: voorkomen negatieve interferentie).
2. “die al in de omgeving zijn aangelegd, of die nog niet zijn aangelegd maar” wordt vervangen door “in de omgeving”.

ST

In artikel 4.1153, aanhef, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

SU

In de artikelen 4.1154, derde lid, en 4.1155 wordt “in MWh” vervangen door “in megawattuur”.

SV

In artikel 4.1157, eerste lid, wordt “zo snel mogelijk” vervangen door “zo spoedig mogelijk”.

SW

Na artikel 4.1157 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1157a (overgangsrecht)
De artikelen 4.1149 tot en met 4.1156 zijn niet van toepassing op een open bodemenergiesysteem waarvoor een vergunning is verleend en waarbij de aanvraag van die vergunning is gedaan voor 1 juli 2013.

SX

In artikel 4.1163, eerste lid, wordt “de Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie” vervangen door “MP-40-21”.

SY

In artikel 4.1164, eerste lid, wordt “motorvoertuigen, mobiele apparatuur of vaartuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen, vaartuigen of werktuigen”.

SZ

In artikel 4.1165, eerste lid, wordt “motoren, motorvoertuigen, gemotoriseerde apparaten of vaartuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen, vaartuigen of werktuigen”.

TA

In artikel 4.1168 wordt “motorvoertuigen” vervangen door “gemotoriseerde voertuigen”.

TB

In artikel 4.1171, tweede lid, vervalt onderdeel c, onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel a door “; en” en onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel b door een punt.

TC

Artikel 4.1472 wordt vernummerd tot artikel 4.1172.

TD

In artikel 4.1173, onder a tot en met d, wordt “Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie” vervangen door “MP-40-21”.

TE

Artikel 4.1174 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie” vervangen door “MP-40-21”.
2. In onderdeel b wordt “als bedoeld in voorschrift 3.10 van PGS 15 die bij brand niet bezwijkt binnen 60 minuten” vervangen door “die voldoet aan PGS 32”.
3. In onderdeel c wordt “als bedoeld in PGS 15, die bij brand niet bezwijkt binnen 60 minuten” vervangen door “die voldoet aan PGS 32”.

TF

In de artikelen 4.1177, 4.1178, eerste lid, 4.1179 en 4.1180, eerste lid, wordt “Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen” vervangen door “MP-40-30”.

TG

Het opschrift van afdeling 5.1 komt te luiden:

AFDELING 5.1 TOEPASSINGSBEREIK

TH

In artikel 5.3, derde lid, en artikel 5.6, tweede lid, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

TI

Na paragraaf 5.2.2 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.2.3 Kosten-batenanalyse energie-efficiëntie

Artikel 5.7a (kosten-batenanalyse bij stookinstallaties)
1.Met het oog op het doelmatig gebruik van energie wordt een kosten-batenanalyse uitgevoerd als een stookinstallatie met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW:
a. wordt opgericht, om de kosten en baten te berekenen van de werking van die stookinstallatie als een hoogrenderende warmtekrachtkoppelingsinstallatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel 34, van de richtlijn energie-efficiëntie;
b. ingrijpend wordt gerenoveerd als bedoeld in artikel 2, onderdeel 44, van de richtlijn energie-efficiëntie, om de kosten en baten te berekenen van het ombouwen van die stookinstallatie tot een hoogrenderende warmtekrachtkoppelingsinstallatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel 34, van de richtlijn energie-efficiëntie.
2. Als de stookinstallatie, bedoeld in het eerste lid, restwarmte op een bruikbare temperatuur genereert, worden ook de kosten en baten berekend van:
a. het gebruik van restwarmte om te voldoen aan een economisch aantoonbare vraag naar warmte als bedoeld in artikel 2, onderdeel 31, van de richtlijn energie-efficiëntie; en
b. de aansluiting van die stookinstallatie op een warmtenet of een koudenet.

Artikel 5.7b (kosten-batenanalyse bij warmte- of koudenet)
Met het oog op het doelmatig gebruik van energie wordt een kosten-batenanalyse uitgevoerd om de kosten en baten te berekenen van het gebruik van restwarmte van stookinstallaties in de nabijheid van een warmtenet of koudenet, als:
a. een warmtenet of een koudenet wordt opgericht of ingrijpend wordt gerenoveerd als bedoeld in artikel 2, onderdeel 44, van de richtlijn energie-efficiëntie;
b. een stookinstallatie met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW in een warmtenet of koudenet wordt opgericht of ingrijpend wordt gerenoveerd als bedoeld in artikel 2, onderdeel 44, van de richtlijn energie-efficiëntie.

Artikel 5.7c (inhoud kosten-batenanalyse)
1. De kosten-batenanalyse wordt uitgevoerd volgens de beginselen, bedoeld in deel 2 van bijlage IX van de richtlijn energie-efficiëntie.
2. Op het berekenen van de kosten en baten zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 5.7d (uitzonderingen kosten-batenanalyse)
1. De artikelen 5.7a, tweede lid, en 5.7b zijn niet van toepassing als:
a. de afstand tussen de stookinstallatie en het warmtenet of koudenet tussen 1 en 3 km is en de beschikbare hoeveelheid nuttige warmte of de warmtevraag minder dan 2.500 GJ per jaar is; of
b. de afstand tussen de stookinstallatie en het warmtenet of koudenet meer dan 3 km is en de beschikbare hoeveelheid nuttige warmte of de warmtevraag minder dan 25.000 GJ per jaar is.
2. De artikelen 5.7a en 5.7b zijn niet van toepassing op:
a. een productie-installatie als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder ah, van de Elektriciteitswet 1998, voor zover deze installatie:
1°. functie heeft als noodvoorziening en opvang van piekverbruik; en
2°. volgens plan minder dan 1.500 bedrijfsuren per jaar, als voortschrijdend gemiddelde over een periode van vijf jaar, in bedrijf is; of
b. een stookinstallatie die ligt nabij een CO_2-opslagcomplex als bedoeld in artikel 1, onder s, van de Mijnbouwwet waarvoor een opslagvergunning is verleend op grond van hoofdstuk 3 van de Mijnbouwwet.

Artikel 5.7e (gegevens en bescheiden: kosten-batenanalyse)
Ten minste 4 weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in paragraaf 3.2.1, 3.3.13 of 3.4.3 wordt de kosten-batenanalyse, bedoeld in de artikelen 5.7a en 5.7b, verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2.

Artikel 5.7f (afbakening mogelijkheid maatwerk)
Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden de artikelen 5.7a, 5.7b, 5.7c en 5.7e niet versoepeld.

TJ

Artikel 5.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van ten hoogste 5 jaar worden getroffen.
2. Het tweede lid, onder c, komt te luiden:
c. op energiebesparende maatregelen aan een gebouw of gedeelte daarvan als bedoeld in artikel 3.83 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

TK

Artikel 5.16 komt te luiden:

Artikel 5.16 (afbakening mogelijkheid maatwerk)
Een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift over artikel 5.15 kan alleen inhouden:
a. het toestaan van een gefaseerde uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 5.15, eerste lid; of
b. een verplichting om onderzoek te verrichten naar mogelijke energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, als het energieverbruik van de milieubelastende activiteit in het voorafgaande jaar groter is dan 200.000 kWh aan elektriciteit of groter is dan 75.000 m3 aardgasequivalenten aan brandstoffen.

TL

Artikel 5.17 komt te luiden:

Artikel 5.17 (overgangsrecht: energiebesparende maatregelen)
De artikelen 5.15 en 5.16 zijn niet van toepassing op een activiteit die op de dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit besluit werd verricht overeenkomstig een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

TM

Na artikel 5.18 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.18a (water: geen aansluiting op vuilwaterriool)
Met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater is een lekbak niet aangesloten op het vuilwaterriool.

TN

In artikel 5.19, tweede en vijfde lid, wordt “een persoon of onderneming” vervangen door “een onderneming”.

TO

Artikel 5.20 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.
2. In onderdeel b wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

TP

Artikel 5.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “de gezondheid” vervangen door “de gezondheid en het milieu”.
2. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Bij het emitteren van zeer zorgwekkende stoffen in de lucht wordt ook voldaan aan de regels over emissies in de lucht, bedoeld in paragraaf 5.4.4, met uitzondering van artikel 5.27.

TQ

Tabel 5.25 komt te luiden:

Tabel 5.25 Immissiegrenswaarden

Stof	**Immissiegrenswaarde in µg/m³**
1,2-dibroomethaan	0,2
1,2-dichloorethaan	48
1,2-dichloorpropaan	12
1,3-butadieen	3
3,3’-dichloorbenzidine	0,02
Acrylonitril	10
Benzeen	5
Broommethaan	100
Cadmium en cadmiumverbindingen	0,005
Chroom(VI)verbindingen	0,0025
Chroomzuur	0,0025
Dibutyl phthalate	0,1
Epichloorhydrine	80
Ethyleenoxide	3
Formaldehyde	10
Kwik en kwikverbindingen	0,05
Lood en anorganische cadmiumverbindingen	0,5
N-methyl-2-pyrrolidon	71

Tabel 5.25 Immissiegrenswaarden

Stof	Immissiegrenswaarde in µg/m³
Propyleenoxide	90
Tetrafluoretheen	30
Trichlooretheen	200
Vinylchloride	3,6

TR

In tabel 5.30, vierde rij, wordt “5 mg/Nm” vervangen door “5 mg/Nm^3”.

TS

In artikel 5.31, eerste tot en met derde lid, wordt “uitvoeren” vervangen door “verrichten”.

TT

In artikel 5.33 wordt “NEN-EN-ISO 17025” vervangen door “NEN-EN-ISO/IEC 17025”.

TU

Na artikel 5.38 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.38a (overgangsrecht: emissiegrenswaarden en ondergrenzen zeer zorgwekkende stoffen)
Tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit gelden in afwijking van de waarden van tabel 5.30 de waarden van de tabel in bijlage VIII, voor de daarin opgenomen stoffen.

TV

Artikel 6.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel d wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten” en wordt “; en” vervangen door een puntkomma.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door “; en” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk.

TW

Artikel 6.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “de afdelingen 6.1 en 6.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.
b. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. In het tweede lid wordt na “De regels” ingevoegd “in dit hoofdstuk”.

3. In het derde lid, aanhef, wordt na “De regels” ingevoegd “in dit hoofdstuk” en wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten”.
4. Na het derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
4. De regels in dit hoofdstuk over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en de werking van die mijnbouwinstallatie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die installatie.

TX

In artikel 6.4 wordt “een mijnbouwactiviteit” vervangen door “een mijnbouwlocatieactiviteit en een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk”.

TY

Artikel 6.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vijfde en zesde lid komen te luiden:
5. Voor mijnbouwlocatieactiviteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
a. het belang van de scheepvaartveiligheid is gewaarborgd; en
b. de belangen van het uitoefenen van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van de daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gewaarborgd.
6. Voor mijnbouwlocatieactiviteiten die bestaan uit het gebruiken van een locatie voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie houdt deze plicht in ieder geval ook in dat het belang van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark is gewaarborgd.
2. Na het zevende lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
8. Voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk houdt deze plicht in ieder geval in dat nadelige gevolgen voor het veilig en doelmatig gebruik van die mijnbouwinstallatie worden voorkomen.

TZ

Artikel 6.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “artikel 5.3” vervangen door “artikel 4.5”.
b. In onderdeel a wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten”.
2. Het vijfde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. Onderdeel b komt te luiden:
b. als het gaat om een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: de artikelen 8.26, tweede tot en met vierde lid, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.33, 8.84, 8.88, 8.92 en 8.98 tot en met 8.100;.
b. In onderdeel c wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit” en wordt “; en” vervangen door een puntkomma.
c. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door “; en” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
e. als het gaat om een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een mijnbouwinstallatie: artikel 8.2.

UA

In artikel 6.13, onder c, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

UB

In artikel 6.16, derde lid, onder c, vervalt “als bedoeld in artikel 6.45”.

UC

Artikel 6.17, eerste lid, onder g, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “het aanleggen, plaatsen, veranderen of in stand houden van een werk” vervangen door “het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van een werk”.
2. In onderdeel 1º wordt de puntkomma aan het slot vervangen door “; of”.

UD

Artikel 6.23 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.
2. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.
b. In onderdeel e wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

UE

In artikel 6.24, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

UF

In artikel 6.26 wordt “NEN-ISO 9096” vervangen door “NEN-EN 13284-1”.

UG

In artikel 6.27, tweede lid, wordt “het ontgraven of verplaatsen van grond of baggerspecie” vervangen door “het ontgronden”.

UH

In de artikelen 6.31, vierde lid, onder a, en 6.32, tweede lid, onder a, wordt “artikel 6.29” vervangen door “artikel 6.29 of artikel 6.30”.

UI

In artikel 6.33, onder a, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

UJ

In artikel 6.34, eerste lid, onder b en c, wordt “bestemde” vervangen door “bedoelde”.

UK

Artikel 6.38 komt te luiden:

Artikel 6.38 (water: niet onttrekken)
1. Waterschaarste en dreigende waterschaarste zijn bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 19.0 van de wet.
2. Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 6.3, kan voor activiteiten als bedoeld in artikel 6.34, eerste lid, onder a, bij besluit als bedoeld in artikel 19.0 van de wet bepalen dat zich een bijzondere omstandigheid voordoet.
3. Het besluit kan in ieder geval inhouden dat activiteiten als bedoeld in het tweede lid worden beperkt of worden stopgezet.

UL

Artikel 6.39 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na “het Rijk” ingevoegd: en het in samenhang daarmee lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur.
2. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
3. Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, valt niet het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is.

UM

Na artikel 6.43, derde lid, wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Als in samenhang met het huishoudelijke afvalwater ook afvalwater afkomstig van voedselbereiding wordt geloosd, is de zuiveringsvoorziening daarop berekend.

UN

Het opschrift van paragraaf 6.2.5 komt te luiden:

§ 6.2.5 Mijnbouwlocatieactiviteiten

UO

Artikel 6.45 komt te luiden:

Artikel 6.45 (aanwijzing mijnbouwlocatieactiviteiten)
Als mijnbouwlocatieactiviteiten als bedoeld in artikel 6.1 worden aangewezen het gebruiken van een locatie in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk voor:
a. een mijnbouwinstallatie, met inbegrip van het voor die installatie geldende beperkingengebied; en
b. een verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen, met uitzondering van het bij dat onderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen.

UP

Artikel 6.46 komt te luiden:

Artikel 6.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een mijnbouwlocatieactiviteit te verrichten, geldt voor:

a. de activiteit, bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder a, voor zover de mijnbouwinstallatie geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt en die activiteit wordt verricht in een bij ministeriële regeling aangewezen oefen- en schietgebied; en
b. de activiteit, bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder b, voor zover die activiteit wordt verricht in een bij ministeriële regeling aangewezen oefen- en schietgebied.

UQ

Artikel 6.47 komt te luiden:

Artikel 6.47 (melding mijnbouwinstallatie onder het wateroppervlak)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder a, te verrichten als het gaat om een mijnbouwinstallatie die niet geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt, zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat de coördinaten van de installatie.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

UR

Na artikel 6.47 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.47a (gegevens en bescheiden bij verkenningsonderzoek)
1. Ten minste 48 uur voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder b, worden aan de inspecteur-generaal der mijnen gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. gegevens over de wijze waarop het verkenningsonderzoek wordt verricht;
b. de locatie waar en de vaarlijnen waarlangs het verkenningsonderzoek wordt verricht, aangegeven op een kaart;
c. de data waarop het verkenningsonderzoek wordt verricht;
d. de namen, nationaliteit en registratiekenmerken van de vaartuigen;
e. de bekwaamheid en ervaring van de personen die contact houden met de overige scheepvaart in en om de onderzoekslocatie; en
f. de radarapparatuur, navigatieapparatuur en telecommunicatieapparatuur van het vaartuig waarop de personen, bedoeld onder e, zich bevinden.
2. Ten minste 48 uur voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden verstrekt aan de inspecteur-generaal der mijnen.

US

Na artikel 6.48 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 6.48a (natuur: geluidsvolume kunstmatig opgewekte trillingen)
Met het oog op het voorkomen van storende geluidseffecten voor zeezoogdieren wordt bij het gebruik van kunstmatig opgewekte trillingen bij een verkenningsonderzoek met een laag geluidsvolume begonnen en verloopt de versterking van dat volume geleidelijk.

Artikel 6.48b (vervoer bij toezicht op verkenningsonderzoek)
Bij toezicht op de activiteit, bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder b, wordt voorzien in het vervoer van toezichthouders als bedoeld in artikel 130, aanhef en onder a, van de Mijnbouwwet.

UT

In artikel 6.52 wordt “, bedoeld in bijlage I, categorie 7, onder b, bij de PRTR-verordening” vervangen door “met een productiecapaciteit van 1.000 ton vis of schelpdieren per jaar of meer”.

UU

Na het opschrift van paragraaf 6.2.7 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6.2.7.1 Aanwijzing lozingsactiviteiten, beperkingengebiedactiviteiten en vergunningplichtige gevallen

UV

Artikel 6.55 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. In het eerste lid, onder c, worden, onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel 4° door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel 5° door een puntkomma twee onderdelen ingevoegd, luidende:
6°. afvalwater afkomstig van een calamiteitenoefening; en
7°. afvalwater afkomstig van graven of saneringen.
5. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, geldt niet voor het lozen van stoffen of water afkomstig van het onderhouden, repareren of schoonmaken van vaartuigen of drijvende werktuigen en het behandelen van de scheepshuid van vaartuigen of drijvende werktuigen, bedoeld in artikel 3.145.
6. Het vierde lid komt te luiden:
4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder c, geldt niet voor het lozen van stoffen, water of warmte op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.1.

UW

Na artikel 6.55 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6.2.7.2 Lozingen bij een calamiteitenoefening

UX

Na artikel 6.56 worden vier paragrafen ingevoegd, luidende:

§ 6.2.7.3 Lozingen bij opslaan van goederen

Artikel 6.56a (melding bij opslaan van goederen)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 6.56b, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. De melding bevat:
a. een aanduiding van het soort goederen; en
b. de hoeveelheid die ten hoogste wordt opgeslagen.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

Artikel 6.56b (water: lozen bij opslaan uitlogende goederen)
In afwijking van artikel 4.1058, eerste lid, kan het te lozen afvalwater, afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B, ook worden geloosd in een oppervlaktewaterlichaam, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk meer dan 40 m is, gerekend vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 6.56c (water: emissiegrenswaarden lozing op een oppervlaktewaterlichaam)
Voor het afvalwater dat wordt geloosd in een oppervlaktewaterlichaam zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 6.56c, gemeten in een steekmonster.

Tabel 6.56c Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in µg/l of mg/l
Som van de metalen arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink	1 mg/l
Minerale olie	10 mg/l
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	50 µg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Som van stikstofverbindingen	10 mg/l
Som van fosforverbindingen	2 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

Artikel 6.56d (water: meetmethoden)
1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705;
c. voor olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
d. voor arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
e. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
f. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923;
g. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
h. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
i. voor de som van fosforverbindingen: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

§ 6.2.7.4 Lozingen bij telen of kweken van gewassen in een gebouw

Artikel 6.56e (melding bij telen of kweken van gewassen in een gebouw)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 6.56f, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. De melding bevat het maximale teeltoppervlak.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

Artikel 6.56f (water: lozen bij telen of kweken van gewassen in een gebouw)

In afwijking van artikel 4.795, eerste lid, kan het te lozen afvalwater afkomstig van het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas, ook worden geloosd in een oppervlaktewaterlichaam, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk meer dan 40 m is, gerekend vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 6.56g (water: emissiegrenswaarden lozing op een oppervlaktewaterlichaam)
Voor het afvalwater dat wordt geloosd in een oppervlaktewaterlichaam zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 6.56g, gemeten in een steekmonster.

Tabel 6.56g Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in µg/l of mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

Artikel 6.56h (water: meetmethoden)
1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
b. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1/2 of NEN-EN 1899-1/2; en
c. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705.

§ 6.2.7.5 Lozingen bij graven en saneringen

[Gereserveerd]

§ 6.2.7a Beperkingengebiedactiviteiten bij mijnbouwinstallaties

Artikel 6.56i (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)
Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatwerk als bedoeld in artikel 6.1 worden aangewezen activiteiten in een beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk.

Artikel 6.56j (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: beperkingengebiedactiviteit mijnbouwinstallatie waterstaatswerk)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 6.56i, die worden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot die installatie, voor zover het gaat om:
a. het zich bevinden in dat beperkingengebied; en
b. het aanwezig hebben van een object, anders dan voor het verrichten van een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 3.320.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor een vaartuig of drijvend werktuig dat in het beperkingengebied vaart:
a. in verband met het aanleggen, inspecteren, testen, repareren, onderhouden, veranderen of verwijderen van onderzeese kabels of leidingen;

b. om diensten te verlenen voor de installatie of personen of goederen te vervoeren van of naar de installatie;
c. om de installatie te inspecteren;
d. om levens of eigendommen te redden;
e. gedwongen door de weersomstandigheden;
f. als het in nood verkeert;
g. voor de bestuursrechtelijke of strafrechtelijke handhavingstaak; of
h. als het toestemming heeft van de degene die de installatie exploiteert.

UY

Artikel 6.57, eerste lid, komt te luiden:

1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 6.1 worden aangewezen activiteiten in een beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk, anders dan bedoeld in de paragrafen 6.2.1 tot en met 6.2.7, als het gaat om:
a. het verrichten van werkzaamheden;
b. het plaatsen, laten staan of laten liggen van materieel, materialen of vaste substanties; en
c. andere activiteiten.

UZ

Artikel 6.58 komt te luiden:

Artikel 6.58 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 6.57, onder b, in een beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk tussen 1 oktober en 1 april.

VA

Artikel 6.59 komt te luiden:

Artikel 6.59 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterkering)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 6.57, onder a en b, in een beperkingengebied met betrekking tot een waterkering in beheer bij het Rijk.

VB

Artikel 6.60 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden een activiteit als bedoeld in artikel 6.57, onder a en b, in een beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

2. In het vierde lid, onder a, wordt “de artikelen 6.58 of 6.59” vervangen door “artikel 6.58” en wordt de puntkomma aan het slot van onderdeel a vervangen door “; en”.

VC

Artikel 6.61 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “een activiteit als bedoeld in artikel 6.57” vervangen door “een activiteit als bedoeld in artikel 6.57, onder a en b, in een beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk”.
2. In het tweede lid, onder a, wordt “de artikelen 6.58 of 6.59” vervangen door “artikel 6.58” en wordt de puntkomma aan het slot van onderdeel a vervangen door “; en”.

VD

Artikel 7.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder f, wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten”.
2. In het tweede lid, onder b, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

VE

Artikel 7.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “afdeling 7.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.
b. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot derde tot en met vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. In afwijking van het eerste lid zijn de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover die plaatsvinden buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, gesteld met het oog op de doelen van de wet.
3. In het derde lid (nieuw) wordt “afdeling 7.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.
4. In het vierde lid, aanhef, (nieuw) wordt “afdeling 7.2 over mijnbouwactiviteiten” vervangen door “dit hoofdstuk over mijnbouwlocatieactiviteiten”.
5. In het vijfde lid (nieuw) wordt “afdeling 7.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.

VF

In artikel 7.4 wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit”.

VG

Artikel 7.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b, wordt “als die gevolgen” vervangen door “voor zover die gevolgen”.
2. Het zesde lid komt te luiden:
6. Voor mijnbouwlocatieactiviteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
a. het belang van de scheepvaartveiligheid is gewaarborgd; en

b. de belangen van het uitoefenen van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van de daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gewaarborgd.
3. Onder vernummering van het zevende lid tot achtste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
7. Voor mijnbouwlocatieactiviteiten die bestaan uit het gebruiken van een locatie voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie houdt deze plicht in ieder geval ook in dat:
a. het belang van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark is gewaarborgd; en
b. zichthinder veroorzaakt door nieuwe mijnbouwinstallaties wordt geminimaliseerd.

VH

Artikel 7.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “artikel 5.35” vervangen door “artikel 4.5”.
b. In onderdeel a wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten”.
2. Het vijfde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. Onderdeel c komt te luiden:
c. als het gaat om een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: de artikelen 8.26, tweede tot en met vierde lid, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.33, 8.84, 8.88, 8.92 en 8.98 tot en met 8.100;
b. Onderdeel d komt te luiden:
d. als het gaat om een stortingsactiviteit op zee: de artikelen 8.84, 8.87 en 8.99, eerste lid;
c. In onderdeel e wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit”.

VI

In artikel 7.13, onder c, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

VJ

In artikel 7.16, derde lid, onder d, vervalt “als bedoeld in artikel 7.67”.

VK

Artikel 7.22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, aanhef, en in het derde lid, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen
2. In het derde lid, onder e wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

VL

In artikel 7.23, aanhef, wordt “opgenomen” vervangen door “beschreven”.

VM

In artikel 7.25 wordt “NEN-ISO 9096” vervangen door “NEN-EN 13284-1”.

VN

Artikel 7.26, tweede lid, komt te luiden:

2. Als ontgrondingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.1 wordt aangewezen het ontgronden in de Noordzee.

VO

In de artikelen 7.31, onder a, en 7.36, onder a, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.

VP

Artikel 7.38, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt “het uitvoeren” vervangen door “het verrichten”.
2. In onderdeel d wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

VQ

In de artikelen 7.41, tweede lid, en 7.44, eerste lid, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

VR

In artikel 7.47, derde lid, wordt “een schip” vervangen door “een vaartuig of drijvend werktuig”.

VS

Artikel 7.48 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan tweede lid, wordt toegevoegd “en het in samenhang daarmee lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, valt niet het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is.

VT

Aan artikel 7.52 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Als in samenhang met het huishoudelijke afvalwater ook afvalwater afkomstig van voedselbereiding wordt geloosd, is de zuiveringsvoorziening daarop berekend.

VU

In artikel 7.55 wordt “artikel 7.55, eerste lid” vervangen door “artikel 7.54, eerste lid”.

VV

In artikel 7.57 wordt “, bedoeld in bijlage I, categorie 7, onder b, bij de PRTR-verordening” vervangen door “met een productiecapaciteit van 1.000 ton vis of schelpdieren per jaar of meer”.

VW

Voor artikel 7.58 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 7.2.7.1 Aanwijzing lozingsactiviteiten, beperkingengebiedactiviteiten en vergunningplichtige gevallen

VX

Artikel 7.60 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “schepen” vervangen door “vaartuigen of drijvende werktuigen”.
2. Het eerste lid, onder c, wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel 4° vervalt na de puntkomma “en”.
b. In onderdeel 5° wordt de punt vervangen door een puntkomma.
c. Na onderdeel 5° worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
6°. afvalwater afkomstig van een calamiteitenoefening; en
7°. Afvalwater afkomstig van graven of saneringen.
3. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, geldt niet voor het lozen van stoffen of water afkomstig van onderhouden, repareren of schoonmaken van vaartuigen of drijvende werktuigen en het behandelen van de scheepshuid van vaartuigen of drijvende werktuigen, bedoeld in artikel 3.145.
4. Het vierde lid komt te luiden:
4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder c, geldt niet voor het lozen van stoffen, water of warmte op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.1.

VY

Na artikel 7.60 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 7.2.7.2 Lozingen bij een calamiteitenoefening

VZ

Na artikel 7.61 worden drie paragrafen ingevoegd, luidende:

§ 7.2.7.3 Lozingen bij opslaan van goederen

Artikel 7.61a (melding bij opslaan van goederen)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 7.61b, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. De melding bevat:
a. een aanduiding van het soort goederen; en
b. de hoeveelheid die ten hoogste wordt opgeslagen.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

Artikel 7.61b (water: lozen bij opslaan uitlogende goederen)
In afwijking van artikel 4.1058, eerste lid, kan het te lozen afvalwater, afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B, ook worden geloosd in de Noordzee, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk meer dan 40 m is, gerekend

vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 7.61c (water: emissiegrenswaarden lozing op een oppervlaktewaterlichaam)
Voor het afvalwater dat wordt geloosd in de Noordzee zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 7.61c, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.61c Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in µg/l of mg/l
Som van de metalen arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink	1 mg/l
Minerale olie	10 mg/l
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	50 µg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Som van stikstofverbindingen	10 mg/l
Som van fosforverbindingen	2 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

Artikel 7.61d (water: meetmethoden)
1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705;
c. voor olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
d. voor arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
e. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
f. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923;
g. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
h. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
i. voor de som van fosforverbindingen: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

§ 7.2.7.4 Lozingen bij telen of kweken van gewassen in een gebouw

Artikel 7.61e (melding bij telen of kweken van gewassen in een gebouw)
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 7.61f, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. De melding bevat het maximale teeltoppervlak.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

Artikel 7.61f (water: lozen bij telen of kweken van gewassen in een gebouw)
In afwijking van artikel 4.795, eerste lid, kan het te lozen afvalwater afkomstig van het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas, ook worden geloosd in een oppervlaktewaterlichaam, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk meer dan 40 m is, gerekend vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 7.61g (water: emissiegrenswaarden lozing op een oppervlaktewaterlichaam)
Voor het afvalwater dat wordt geloosd in een oppervlaktewaterlichaam zijn de emissiegrenswaarden, de waarden, bedoeld in tabel 7.61g, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.61g Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in µg/l of mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

Artikel 7.61h (water: meetmethoden)
1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
b. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1/2 of NEN-EN 1899-1/2; en
c. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705.

§ 7.2.7.5 Lozingen bij graven en saneringen

[Gereserveerd]

WA

In artikel 7.63 wordt “schip” vervangen door “vaartuig of drijvend werktuig”.

WB

In het opschrift van paragraaf 7.2.9 wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten”.

WC

Artikel 7.66 komt te luiden:

Artikel 7.66 (aanwijzing mijnbouwlocatieactiviteiten)
Als mijnbouwlocatieactiviteiten als bedoeld in artikel 7.1 worden aangewezen het gebruiken van een locatie in de Noordzee voor:
a. een mijnbouwinstallatie, met inbegrip van het voor die installatie geldende beperkingengebied; en
b. een verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen, met uitzondering van het bij dat onderzoek gebruiken van ontplofbare stoffen.

WD

Na artikel 7.66 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7.66a (geen nieuwe mijnbouwinstallaties in Natura 2000-gebied Noordzeekustzone)

De activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder a, wordt niet verricht als het gaat om een mijnbouwinstallatie voor het opsporen of winnen van delfstoffen en de locatie voor die mijnbouwinstallatie, met uitsluiting van het voor die installatie geldende beperkingengebied, ligt in het in de territoriale zee gelegen deel van het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

WE

Artikel 7.67 komt te luiden:

Artikel 7.67 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een mijnbouwlocatieactiviteit te verrichten, geldt voor:
a. de activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder a, als het gaat om een mijnbouwinstallatie voor het opsporen of winnen van delfstoffen, met uitsluiting van het voor die installatie geldende beperkingengebied, in de territoriale zee ten noorden van het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Noordzeekustzone en die mijnbouwinstallatie geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt;
b. de activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder a, voor zover de mijnbouwinstallatie geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt en die activiteit wordt verricht in:
1°. een bij ministeriële regeling aangewezen oefen- en schietgebied;
2°. een bij ministeriële regeling aangewezen drukbevaren deel van de zee; of
3°. een gebied dat is aangewezen in een kavelbesluit of een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3, eerste lid, respectievelijk artikel 9, eerste lid, van de Wet windenergie op zee; en
c. de activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder b, voor zover die wordt verricht in een bij ministeriële regeling aangewezen:
1°. oefen- en schietgebied;
2°. aanloopgebied; of
3°. ankergebied in de buurt van een aanloophaven.

WF

Artikel 7.68 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt “plaatsen”.
2. In het eerste lid, wordt na “bedoeld in artikel 7.66” ingevoegd “aanhef en”.
3. Het tweede lid komt te luiden:
2. Een melding bevat de coördinaten van de onderzeese installatie.

WG

Artikel 7.69 komt te luiden:

Artikel 7.69 (gegevens en bescheiden verkenningsonderzoek)
1. Ten minste 48 uur voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder b, worden aan de inspecteur-generaal der mijnen gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. gegevens over de wijze waarop het verkenningsonderzoek wordt verricht;
b. de locatie waar en de vaarlijnen waarlangs het verkenningsonderzoek wordt verricht, aangegeven op een kaart;
c. de data waarop het verkenningsonderzoek wordt verricht;
d. de namen, nationaliteit en registratiekenmerken van de vaartuigen;

e. de bekwaamheid en ervaring van de personen die contact houden met de overige scheepvaart in en om de onderzoeklocatie; en
f. de radarapparatuur, navigatieapparatuur en telecommunicatieapparatuur van het vaartuig waarop de personen, bedoeld onder e, zich bevinden.
2. Als het verkenningsonderzoek wordt uitgevoerd in de bij ministeriële regeling aangewezen drukbevaren delen van de zee, worden ook gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de ervaring en bekwaamheid van de personen die de persoon, bedoeld in het eerste lid, onder e, bijstaan; en
b. de radarapparatuur, navigatieapparatuur en telecommunicatieapparatuur van het vaartuig waarop die personen zich bevinden.
3. Ten minste 48 uur voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden verstrekt aan de inspecteur-generaal der mijnen.

WH

Aan paragraaf 7.2.9 worden de volgende artikelen toegevoegd:

Artikel 7.71 (natuur: geluidsvolume kunstmatig opgewekte trillingen)
Met het oog op het voorkomen van storende geluidseffecten voor zeezoogdieren wordt bij het gebruik van kunstmatig opgewekte trillingen bij een verkenningsonderzoek met een laag geluidsvolume begonnen en verloopt de versterking van dat volume geleidelijk.

Artikel 7.72 (vervoer bij toezicht op verkenningsonderzoek)
Bij toezicht op de activiteit, bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder b, wordt voorzien in het vervoer van toezichthouders, bedoeld in artikel 130, aanhef en onder a, van de Mijnbouwwet.

Artikel 7.73 (overgangsrecht: bestaande mijnbouwinstallaties)
De artikelen 7.66a en 7.67, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing op het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat of stimuleren van een voorkomen via een boorgat, bedoeld in artikel 4.1116, op een locatie waar zich een mijnbouwinstallatie voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt die op grond van het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van dit besluit rechtmatig aanwezig is.

WI

In artikel 8.2 wordt “afdeling 8.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.

WJ

In artikel 8.7, eerste lid, aanhef, wordt “artikel 5.35” vervangen door “artikel 4.5”.

WK

In artikel 8.12, onder c, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

WL

Artikel 8.15, eerste lid, komt te luiden:

1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk als bedoeld in artikel 8.1 worden aangewezen activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot die weg als het gaat om:
a. het bouwen of in stand houden van bouwwerken;
b. het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn;
c. het plaatsen of in stand houden van andere objecten;
d. het plaatsen, laten staan of laten liggen van materieel, materialen of vaste substanties;
e. het verrichten van werkzaamheden; en
f. andere activiteiten.

WM

Artikel 8.16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder b, onder 4°, komt te luiden:
4°. het bouwen of in stand houden van andere bouwwerken, het aanleggen, plaatsen of in stand houden van andere werken die geen bouwwerken zijn of het plaatsen of in stand houden van andere objecten.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a vervalt na de puntkomma “en”.
b. Onder verlettering van onderdeel b tot onderdeel c wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. bestendig en regulier gebruik van buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen, tenzij:
1°. er meer dan 30 m^3 grond wordt geroerd; of
2°. een bouwwerk wordt gebouwd, een werk dat geen bouwwerk is wordt aangelegd of geplaatst of een ander object wordt geplaatst, met een hoogte van meer dan 5 m; en.

WN

Artikel 8.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “artikel 8.15” vervangen door “artikel 8.15, onder a tot en met e,”.
2. Het vierde lid komt te luiden:
4. Dit artikel is niet van toepassing:
a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 8.16; en
b. op het bestendig en regulier gebruik van buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen.

WO

Artikel 8.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt “de activiteit” vervangen door “een activiteit als bedoeld in artikel 8.15, onder a tot en met e,”.
2. Het eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en.
3. Het tweede lid komt te luiden:
2. Dit artikel is niet van toepassing:
a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 8.16; en
b. op het bestendig en regulier gebruik van buiten de verharding van de weg gelegen gehouwen en de daarbij behorende erven en terreinen.

WP

Aan artikel 8.20 wordt een lid toegevoegd luidende:

4. Dit artikel is niet van toepassing op het bestendig en regulier gebruik van buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen met een woonfunctie en de daarbij behorende erven, tenzij de kabel of leiding de kadastrale grens van het perceel kruist.

WQ

Artikel 8.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1’ geplaatst.
2. Het eerste lid, onder a (nieuw) komt te luiden:
a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en.
3. Er wordt een lid toegevoegd luidende:
2. Dit artikel is niet van toepassing op het bestendig en regulier gebruik van buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen met een woonfunctie en de daarbij behorende erven, tenzij de kabel of leiding de kadastrale grens van het perceel kruist.

WR

In artikel 8.26, eerste lid, wordt “rapport DWW 2003-047 Handleiding wegenbouw: ontwerp onderbouw: richtlijn boortechnieken” vervangen door “Handleiding wegenbouw, ontwerp onderbouw, richtlijn Boortechnieken, uitgegeven door Rijkswaterstaat”.

WS

Aan hoofdstuk 9 worden drie afdelingen toegevoegd, luidende:

AFDELING 9.1 ALGEMEEN

Artikel 9.1 (activiteiten)
Dit hoofdstuk gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
a. een hoofdspoorweg;
b. een lokale spoorweg; en
c. een bijzondere spoorweg.

Artikel 9.2 (oogmerken)
De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen en bijzondere spoorwegen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorwegen, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die spoorwegen behoort.

Artikel 9.3 (bevoegd gezag dagelijks bestuur vervoerregio)
Tenzij in artikel 9.6 anders is bepaald, is voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg binnen de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen, het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in dat artikel het bevoegd gezag:
a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of

c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Artikel 9.4 (bevoegd gezag gedeputeerde staten)
Tenzij in artikel 9.6 anders is bepaald, zijn voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen, gedeputeerde staten het bevoegd gezag:
a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Artikel 9.5 (bevoegd gezag Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat)
Tenzij in artikel 9.6 anders is bepaald, is voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag:
a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Artikel 9.6 (eens bevoegd gezag altijd bevoegd gezag)
Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg, een lokale spoorweg of een bijzondere spoorweg, die wordt verricht op dezelfde locatie als een activiteit als bedoeld in afdeling 3.3 waarvoor een door gedeputeerde staten verleende omgevingsvergunning geldt, zijn gedeputeerde staten het bevoegd gezag:
a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Artikel 9.7 (normadressaat)
Aan dit hoofdstuk wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 9.8 (specifieke zorgplicht)
1. Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg, een lokale spoorweg of een bijzondere spoorweg verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 9.2, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
a. het veilig en doelmatig gebruik van de spoorweg wordt verzekerd;
b. alle passende maatregelen worden getroffen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de wet;
c. de spoorweg tijdens het verrichten van de activiteit bereikbaar blijft voor de beheerder en voor hulpdiensten;
d. vluchtroutes worden vrijgehouden;
e. objecten zo worden geplaatst dat zij niet op de spoorweg terecht kunnen komen of daaraan schade kunnen veroorzaken;
f. zichtlijnen niet worden gehinderd; en

g. het gebruikte materiaal en materieel na beëindiging van de activiteit onverwijld wordt verwijderd.

Artikel 9.9 (maatwerkregels)
1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over de artikelen 9.8, 9.14 en 9.15, voor zover het betreft beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg, en afdeling 9.3, met uitzondering van bepalingen waarin beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg worden aangewezen.
2. Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van de artikelen 9.14 en 9.15 en afdeling 9.3, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in artikel 9.2.
4. Een maatwerkregel wordt gesteld in:
a. het omgevingsplan voor de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen; en
b. de omgevingsverordening voor andere gebieden.

Artikel 9.10 (maatwerkvoorschriften)
1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de wet kan aan een vergunning als bedoeld in dit hoofdstuk worden verbonden, over de artikelen 9.8, 9.14 en 9.15 en de afdelingen 9.2 en 9.3, met uitzondering van bepalingen:
a. waarin beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen of bijzondere spoorwegen worden aangewezen; en
b. over meldingen.
2. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 9.14 en 9.15 en de afdelingen 9.2 en 9.3, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een vergunning als bedoeld in dit hoofdstuk kan worden verbonden.
4. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift is de beoordelingsregel in artikel 8.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.11 (algemene gegevens bij een melding)
Een melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 9.12 (algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden)
Als gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, worden die ondertekend en voorzien van:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 9.13 (gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat)
1. Voordat de naam of het adres, bedoeld in de artikelen 9.11 en 9.12, wijzigen, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1.
2. Ten minste vier weken voordat de activiteit door een ander zal gaan worden verricht, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1.

Artikel 9.14 (informeren over een ongewoon voorval)
Het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, en de spoorwegbeheerder worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 9.15 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)
Zodra de volgende gegevens en bescheiden bekend zijn, worden ze verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, en de spoorwegbeheerder:
a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
b. gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten;
c. de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de wet; en
d. de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nog een keer kan voordoen.

Artikel 9.16 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift)
Met een maatwerkvoorschrift worden de artikelen 9.14 en 9.15 niet versoepeld.

Artikel 9.17 (verwijderen van werken en objecten)
1. Met het oog op het belang van verruiming of wijziging van een spoorweg worden bouwwerken, werken die geen bouwwerken zijn, of andere objecten, waarvoor geen omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot die spoorweg is vereist, verplaatst of verlegd als deze een belemmering vormen voor de voorbereiding of uitvoering van de verruiming of wijziging van die spoorweg door of namens de spoorwegbeheerder.
2. Als, ondanks een redelijke poging daartoe, met de rechthebbende op het bouwwerk, het werk dat geen bouwwerk is of het andere object geen schriftelijke overeenstemming is bereikt over de termijn waarop dat bouwwerk, werk of object wordt verplaatst of verlegd, stelt het bevoegd gezag deze termijn bij maatwerkvoorschrift vast.

AFDELING 9.2 INHOUDELIJKE REGELS HOOFDSPOORWEGEN EN BIJZONDERE SPOORWEGEN

§ 9.2.1 Kabels en leidingen

Artikel 9.19 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)
1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg als bedoeld in artikel 9.1 worden aangewezen het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen in de bodem in het beperkingengebied met betrekking tot die spoorweg, met inbegrip van:
a. het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken, die daarmee samenhangen; en
b. het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die daarmee samenhangen.
2. Onder de aanwijzing vallen niet activiteiten die worden verricht door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van het aanleggen, het wijzigen of het beheren van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het verkeer over die spoorweg.

Artikel 9.20 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 9.19, voor zover het gaat om het bouwen, aanleggen, plaatsen of in stand houden van:

a. elektriciteitskabels met een spanningsniveau van meer dan 1 kV in langsligging; en
b. beschermbuizen voor kabels of leidingen die het spoor kruisen en die:
1°. een diameter van meer dan 600 mm hebben;
2°. op een diepte van minder dan 6 m onder het maaiveld liggen; of
3°. anders dan met een horizontaal gestuurde boring worden aangelegd.

Artikel 9.21 (melding)
1. Het is verboden een activiteit als bedoeld in artikel 9.19 te verrichten zonder dit ten minste vier weken en ten hoogste een jaar voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
a. voor het bouwen, aanleggen of plaatsen van een kabel of leiding:
1°. een beschrijving van de soort kabel of leiding;
2°. een beschrijving van de wijze van aanleg van de kabel of leiding;
3°. de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen in x-, y- en z-coördinaten op de basisbeheerkaart;
4°. bij een leiding onder druk: een berekening van de erosiekrater;
5°. als een gestuurde boring of persing wordt gebruikt: een werkplan; en
6°. als wordt geboord bij de fundering van een viaduct: een beschrijving van de invloed van de boring op de fundering;
b. voor het in stand houden van een kabel of leiding:
1°. een beschrijving van de werkzaamheden aan de kabel of leiding; en
2°. de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen in x-, y- en z-coördinaten op de basisbeheerkaart; en
c. voor het slopen of verwijderen van een kabel of leiding:
1°. een kabelverwijderingsplan; en
2°. de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen in x-, y- en z-coördinaten op de basisbeheerkaart.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing:
a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.20; en
b. op het in de beschermingszone bouwen, aanleggen of plaatsen van:
1°. gasleidingen met een diameter van ten hoogste 110 mm en een druk van ten hoogste 4 bar;
2°. waterleidingen met een diameter van ten hoogste 44 mm en een druk van ten hoogste 4 bar;
3°. drukloze rioleringsbuizen met een diameter van ten hoogste 160 mm; of
4°. overige kabels en leidingen met een diameter van ten hoogste 110 mm en een druk van ten hoogste 4 bar.

Artikel 9.22 (gegevens en bescheiden: start van de werkzaamheden)
1. Ten minste vier weken en ten hoogste acht weken voor het begin van de activiteit worden de volgende gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, verstrekt:
a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en
b. de verwachte duur ervan.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.20.

Artikel 9.23 (gegevens en bescheiden: uitgevoerde werkzaamheden)
Ten minste binnen twee maanden na afloop van de activiteit worden revisietekeningen met x-, y- en z-coördinaten en maatvoering vanuit vaste punten op de basisbeheerkaart verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1.

Artikel 9.24 (ontgravingen)

1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt een ontgraving:
a. beperkt tot een zo klein mogelijk profiel; en
b. onverwijld na de werkzaamheden gedicht met de uitkomende grond, in de oorspronkelijke volgorde, of met aangevoerde grond met vergelijkbare hydrologische en texturele eigenschappen.
2. De gedichte sleuf wordt gedurende een jaar onderhouden.

Artikel 9.25 (kabel of leiding in een sleuf in langsligging)
1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt een kabel of leiding in een sleuf, koker of goot op een diepte van ten minste 0,6 m gelegd.
2. Kabels en leidingen worden zoveel mogelijk geconcentreerd en gebundeld gelegd.
3. Als een kabel of leiding parallel aan andere kabels, leidingen of beschermbuizen wordt gelegd, wordt deze op een afstand van ten minste 0,2 m vanaf die kabels, leidingen of beschermbuizen gelegd, gemeten vanaf de buitenzijde van de kabel of leiding.
4. Als andere kabels of leidingen worden gekruist:
a. wordt de kabel of leiding onder de bestaande kabels en leidingen aangelegd;
b. wordt de kabel of leiding op een afstand van ten minste 0,2 m vanaf de bestaande kabels en leidingen gelegd, gemeten vanaf de buitenzijde van de kabel, leiding of beschermbuis; en
c. wordt de kabel of leiding aangelegd in een beschermbuis als de afstand tot de bestaande kabels, leidingen of mantelbuizen minder dan 0,8 m is, waarbij de buitenzijde van de beschermbuis tot ten minste 0,8 m voorbij de buitenzijde van de bestaande kabels, leidingen of beschermbuizen reikt.

Artikel 9.26 (spoorwegkruisingen)
1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt bij een kruising van een kabel of leiding met een hoofdspoorweg:
a. een beschermbuis gebruikt; en
b. een horizontaal gestuurde boring toegepast.
2. Als de boring bij een kruising mislukt, wordt:
a. de beschermbuis niet teruggetrokken; en
b. de in het baanlichaam achtergebleven beschermbuis geheel opgevuld met dämmer en aan beide zijden waterdicht afgestopt.

Artikel 9.27 (gestuurd boren)
Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt geboord volgens de Technische Voorschriften bij vergunningen voor kabels en leidingen langs, onder en boven de spoorweg.

Artikel 9.28 (afstanden bij boren)
1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt een boring in zandgrond op ten minste 5 m en in andere grond op ten minste 10 m afstand van een andere kabel of leiding verricht.
2. Een boring wordt op ten minste 10 m afstand van de fundering van een viaduct verricht.

Artikel 9.29 (mantelbuizen)
Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg liggen het intredepunt en het uittredepunt van een beschermbuis, van waaruit wordt geboord, buiten het beperkingengebied.

§ 9.2.2 Bouwwerken, werken en objecten

Artikel 9.30 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)

1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg als bedoeld in artikel 9.1 worden aangewezen de volgende activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot die spoorweg:

a. het bouwen, in stand houden of slopen van bouwwerken;

b. het aanleggen, plaatsen, in stand houden, veranderen of verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn; en

c. het plaatsen, in stand houden of verwijderen van andere objecten.

2. Onder de aanwijzing vallen niet:

a. het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken en het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die samenhangen met kabels en leidingen, bedoeld in artikel 9.19; en

b. activiteiten op perrons, bedoeld in artikel 9.37.

3. Onder de aanwijzing vallen ook niet activiteiten die worden verricht door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van het aanleggen, het wijzigen of het beheren van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het verkeer over die spoorweg.

Artikel 9.31 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 9.30, voor zover het gaat om het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten:

a. in de kernzone van een beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg;

b. in de overwegzone van een beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, als het bouwwerk, werk dat geen bouwwerk is of object hoger is dan 1 m; en

c. in de beschermingszone van een beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, als:

1°. het bouwwerk, werk dat geen bouwwerk is of andere object niet wordt gefundeerd op staal; of

2°. de maaiveldbelasting groter is dan 500 kg/m^2.

Artikel 9.32 (melding)

1. Het is verboden een activiteit als bedoeld in artikel 9.30 te verrichten zonder dit ten minste vier weken en ten hoogste een jaar voor het begin ervan te melden.

2. Een melding bevat de ligging van het bouwwerk, van het werk dat geen bouwwerk is, of van het andere object, in x-, y- en z-coördinaten op de basisbeheerkaart.

3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.31.

Artikel 9.33 (gegevens en bescheiden: start van de werkzaamheden)

1. Ten minste vier weken en ten hoogste acht weken voor het begin van de activiteit worden de volgende gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, verstrekt:

a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en

b. de verwachte duur ervan.

2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.30.

Artikel 9.34 (gegevens en bescheiden: uitgevoerde werkzaamheden)
Ten minste binnen twee maanden na afloop van de activiteit worden revisietekeningen met x-, y- en z-coördinaten en maatvoering vanuit vaste punten verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1.

Artikel 9.35 (grondwater onttrekken en graven)
1. Met het oog op het veilig en doelmatig gebruik van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt, als bij het bouwen van een bouwwerk, het aanleggen, plaatsen of veranderen van een werk dat geen bouwwerk is of het plaatsen van een ander object grondwater wordt onttrokken:
a. de grondwaterstand niet verder verlaagd dan 1 m onder de gemiddelde laagste freatische grondwaterstand; en
b. niet langer dan een half jaar grondwater onttrokken.
2. Bij het verrichten van graafwerkzaamheden wordt niet dieper gegraven dan 1,20 m.

Artikel 9.36 (hijskranen)
1. Met het oog op het veilig en doelmatig gebruik van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt, als bij het bouwen van een bouwwerk, het aanleggen, plaatsen of veranderen van een werk dat geen bouwwerk is of het plaatsen van een ander object hijswerkzaamheden worden verricht, de kraan geaard met een weerstand van minder dan 10 ohm.
2. De kabelbelasting is niet meer dan 20% van de gegarandeerde breuklast.
3. Tijdens de hijswerkzaamheden:
a. wordt een afstand van 5 m aangehouden tot de buitenkant van spanningvoerende delen; of
b. wordt een afstand van 1,5 m aangehouden tot de buitenkant van spanningvoerende delen, als de hijswerkzaamheden worden begeleid door een procescontractaannemer.
4. Er worden geen lasten verplaatst boven spoorlijnen die in dienst zijn.

§ 9.2.3 Activiteiten op perrons en stations

Artikel 9.37 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)
1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg als bedoeld in artikel 9.1 worden aangewezen het verrichten van werkzaamheden, het bouwen, in stand houden of slopen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden, veranderen of verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen, in stand houden of verwijderen van andere objecten, op perrons en stations in het beperkingengebied met betrekking tot die spoorweg, anders dan activiteiten als bedoeld in artikel 9.30.
2. Onder de aanwijzing vallen niet activiteiten die worden verricht door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van het aanleggen, het wijzigen of het beheren van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het verkeer over die spoorweg.

Artikel 9.38 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 9.37, voor zover het gaat om:
a. het bouwen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen en veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen van andere objecten, waarbij de opzet van het perron of station wezenlijk verandert; en
b. het verrichten van werkzaamheden waarbij de opzet van het perron of station wezenlijk verandert.

Artikel 9.39 (melding)
1. Het is verboden een activiteit als bedoeld in artikel 9.37 te verrichten zonder dit ten minste vier weken en ten hoogste een jaar voor het begin ervan te melden.

2. Een melding bevat een situatietekening met een schaal van ten minste 1:1.000, waarop de activiteit is aangegeven.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.38.

Artikel 9.40 (gegevens en bescheiden: start van de werkzaamheden)
1. Ten minste vier weken en ten hoogste acht weken voor het begin van de activiteit worden de volgende gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, verstrekt:
a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en
b. de verwachte duur ervan.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 9.38.

Artikel 9.41 (grondwater onttrekken en graven)
1. Met het oog op het veilig en doelmatig gebruik van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt geen grondwater onttrokken.
2. Graafwerkzaamheden hebben een diepte van niet meer dan 1,20 m.

Artikel 9.42 (afstand tot spanningvoerende delen)
Met het oog op het veilig en doelmatig gebruik van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg wordt bij het verrichten van werkzaamheden een afstand aangehouden van 5 m tot de buitenkant van spanningvoerende delen.

§ 9.2.4 Andere beperkingengebiedactiviteiten bij hoofdspoorwegen

Artikel 9.43 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)
1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg als bedoeld in artikel 9.1 worden aangewezen activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot die spoorweg, anders dan activiteiten als bedoeld in de paragrafen 9.2.1 tot en met 9.2.3, als het gaat om:
a. het verrichten van werkzaamheden;
b. het storten van stoffen; en
c. het opslaan van licht ontvlambare stoffen.
2. Onder de aanwijzing vallen niet activiteiten die worden verricht door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van het aanleggen, het wijzigen of het beheren van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het verkeer over die spoorweg.

Artikel 9.44 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 9.43.
2. Het verbod geldt niet voor:
a. hijswerkzaamheden bij een spoorweg in een tunnel tot een hoogte die gelijk is aan de kortste afstand tot de buitenwand van de tunnel;
b. graafwerkzaamheden bij een spoorweg in een tunnel tot een diepte die gelijk is aan de helft van de kortste afstand tot de buitenwand van de tunnel;
c. andere werkzaamheden boven tunnels of onder bruggen, die de constructieve veiligheid van de tunnel of brug niet aantasten; en
d. het verrichten van metingen en inspecties.

Artikel 9.45 (melding)
1. Het is verboden een activiteit als bedoeld in artikel 9.44, tweede lid, te verrichten zonder dit ten minste vier weken en ten hoogste een jaar voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat de locatie van de activiteit, in x-, y- en z-coördinaten op de basisbeheerkaart.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.

Artikel 9.46 (gegevens en bescheiden: start van de werkzaamheden)
Ten minste vier weken en ten hoogste acht weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 9.44, tweede lid, worden de volgende gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 9.1, verstrekt:
a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en
b. de verwachte duur ervan.

AFDELING 9.3 INHOUDELIJKE REGELS LOKALE SPOORWEGEN

Artikel 9.47 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)
1. Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg als bedoeld in artikel 9.1 worden aangewezen activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot die lokale spoorweg.
2. Onder de aanwijzing vallen niet activiteiten die worden verricht door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van het aanleggen, het wijzigen of het beheren van een lokale spoorweg of de regeling van het verkeer over die spoorweg.

Artikel 9.48 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten, geldt voor de activiteiten, bedoeld in artikel 9.47, voor zover het gaat om:
a. het verrichten van werkzaamheden; en
b. het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten.

Artikel 9.48a (afwijken van aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
Met het oog op het doelmatig beheer van lokale spoorwegen kan worden afgeweken van de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen, bedoeld in artikel 9.48, in:
a. het omgevingsplan voor de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen;
b. de omgevingsverordening voor andere gebieden.

WT

Aan hoofdstuk 10 worden twee afdelingen toegevoegd, luidende:

AFDELING 10.1 ALGEMEEN

Artikel 10.1 (activiteiten)
Dit hoofdstuk gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een luchthaven.

Artikel 10.2 (oogmerk)

De regels in afdeling 10.2 over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een luchthaven zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van luchthavens voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die luchthavens, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die luchthavens behoort.

Artikel 10.3 (bevoegd gezag provincie)
Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis zijn gedeputeerde staten van de provincie waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht het bevoegd gezag dat een maatwerkvoorschrift kan stellen.

Artikel 10.4 (bevoegd gezag Minister van Infrastructuur en Waterstaat)
Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot de luchthaven Schiphol en andere burgerluchthavens van nationale betekenis is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag dat een maatwerkvoorschrift kan stellen.

Artikel 10.5 (bevoegd gezag Minister van Defensie)
Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een militaire luchthaven is de Minister van Defensie het bevoegd gezag dat een maatwerkvoorschrift kan stellen.

Artikel 10.6 (maatwerkregels)
Een maatwerkregel kan in een omgevingsverordening worden gesteld over artikel 10.9, als het gaat om beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis.

Artikel 10.7 (maatwerkvoorschriften)
Een maatwerkregel kan worden gesteld over artikel 10.9.

AFDELING 10.2 INHOUDELIJKE REGELS

Artikel 10.8 (normadressaat)
Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 10.9 (specifieke zorgplicht)
Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 10.2, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 10.10 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een luchthaven te verrichten, geldt voor de activiteiten bedoeld in artikel 10.1, voor zover het gaat om het plaatsen of aanleggen van objecten in strijd met een regel in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol of een luchthavenbesluit over de maximale hoogte van objecten.
2. Het verbod is niet van toepassing op:

a. het bouwen van een bouwwerk dat voldoet aan de daarvoor geldende hoogtebeperking in het omgevingsplan; en
b. activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vereist is.

WU

In artikel 13.2 wordt “van dit hoofdstuk” vervangen door “in dit hoofdstuk”.

WV

Artikel 13.13 komt te luiden:

Artikel 13.13 (archeologische toevalsvondst in de Noordzee buiten de aansluitende zone)
Bij een archeologische toevalsvondst als bedoeld in artikel 13.1, onder c, gedaan bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, is artikel 5.10 van de Erfgoedwet van overeenkomstige toepassing.

WW

In artikel 14.2 wordt “van dit hoofdstuk” vervangen door “in dit hoofdstuk”.

WX

Hoofdstuk 15 komt te luiden:

HOOFDSTUK 15 GELEGENHEID BIEDEN TOT ZWEMMEN EN BADEN

AFDELING 15.1 ALGEMEEN

Artikel 15.1 (activiteiten)
1. Dit hoofdstuk gaat over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin.
2. Dit hoofdstuk gaat niet over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin:
a. bij een huishouden;
b. in een badruimte of een niet-gezamenlijk gedeelte van een logiesfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;
c. dat ten hoogste 24 uur aaneengesloten op een locatie is opgesteld;
d. dat is bedoeld voor contact tussen mens en dier; of
e. aan boord van schepen die niet permanent zijn afgemeerd.

Artikel 15.2 (oogmerken)
De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met het oog op:
a. het voorkomen van verdrinking van de gebruikers van een badwaterbassin;
b. het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin; en
c. het in en om het badwaterbassin voorkomen van letsel van de gebruikers van een badwaterbassin.

Artikel 15.3 (bevoegd gezag provincie)
Voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin zijn gedeputeerde staten van de provincie waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht het bevoegd gezag:

a. waaraan een melding wordt gedaan;
b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

Artikel 15.4 (normadressaat)
Aan dit hoofdstuk wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 15.5 (specifieke zorgplicht)
1. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in een badwaterbassin en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 15.2, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
a. het risico op significante nadelige gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin, de ruimten die met blote voeten worden betreden, en de bijbehorende voorzieningen, wordt beheerst, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van de gebruikers;
b. het water in een badwaterbassin niet schadelijk is voor de gezondheid;
c. de lucht in een gesloten ruimte bij een badwaterbassin niet schadelijk is voor de gezondheid;
d. het water in een badwaterbassin en de lucht in een gesloten ruimte bij een badwaterbassin doelmatig kunnen worden bemonsterd; en
e. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd.

Artikel 15.6 (maatwerkregels)
1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over artikel 15.5, afdeling 15.2 en afdeling 15.3, met uitzondering van bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin.
2. Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van afdeling 15.2 en afdeling 15.3, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in artikel 15.2.
4. Een maatwerkregel wordt gesteld in de omgevingsverordening.

Artikel 15.7 (maatwerkvoorschriften)
1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld over artikel 15.5, afdeling 15.2 en afdeling 15.3, met uitzondering van bepalingen:
a. waarin de activiteiten worden aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin; en
b. over meldingen.
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van afdeling 15.2 en afdeling 15.3, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in artikel 15.2.

Artikel 15.8 (algemene gegevens bij een melding)
Een melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
a. de aanduiding van de activiteit;

b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 15.9 (algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden)
Als gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, worden die ondertekend en voorzien van:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 15.10 (gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat)
1. Voordat de naam of het adres, bedoeld in de artikelen 15.8 en 15.9, wijzigen, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit door een ander zal gaan worden verricht, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3.

Artikel 15.11 (informeren over een ongewoon voorval)
Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, wordt onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

AFDELING 15.2 INHOUDELIJKE REGELS

§ 15.2.1 Badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd

Artikel 15.12 (aanwijzing activiteit)
Als activiteit als bedoeld in artikel 15.1 wordt aangewezen het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd.

Artikel 15.13 (melding)
Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 15.12, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 15.14 (aanwijzing modules: risicoanalyse, beheersplan en registratie incidenten)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 15.12, wordt voldaan aan de regels over de risicoanalyse, het beheersplan en het registreren van incidenten, bedoeld in afdeling 15.3.

Artikel 15.15 (water: vullen en aanvullen badwaterbassin)
1. Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit wordt een badwaterbassin gevuld met water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit.
2. Een badwaterbassin wordt aangevuld met:
a. water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit; of
b. water dat voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 15.16.

Artikel 15.16 (water: kwaliteitseisen)
1. Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit in een gevuld badwaterbassin worden maatregelen genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.16.

2. In afwijking van het eerste lid is de kwaliteitseis:

a. voor ureum in een badwaterbassin met een zoutgehalte van meer dan 14 g/l een toename van ten hoogste 2,0 mg/l ten opzichte van de concentratie die is gemeten direct na het vullen van het badwaterbassin; en
b. voor kaliumpermanganaatverbruik niet van toepassing in een badwaterbassin met een zoutgehalte van meer dan 14 g/l.
3. Aan het water wordt geen cyanuurzuur toegevoegd.
4. Bij gebruik van ozon voor de waterbehandeling wordt voorkomen dat ozon in het badwaterbassin terechtkomt.

Tabel 15.16 Kwaliteitseisen water

Parameter of parameter groep	Kwaliteitseis
Vrij chloor, berekend als elementair chloor: bovengrens	≤ 1,5 mg/l in een badwaterbassin in een gesloten ruimte ≤ 5,0 mg/l in een badwaterbassin anders dan in een gesloten ruimte
Vrij chloor, berekend als elementair chloor: ondergrens	≥ 0,5 mg/l
Gebonden chloor, berekend als elementair chloor	≤ 0,6 mg/l
Zuurgraad	7,00 ≤ pH ≤ 7,60
Doorzicht	bodem is duidelijk zichtbaar
Troebelheid	≤ 0,50 FTE
Bromaat	≤ 100 µg/l
Chloraat	≤ 30 mg/l
Chloride	≤ 1000 mg/l
Kaliumpermanganaatverbruik	≤ 3,5 mg/l zuurstof
Nitraat	≤ 70 mg/l
Som van trihalomethanen, berekend als chloroform	≤ 50 µg/l
Ureum	≤ 2,0 mg/l
Waterstofcarbonaat	≥ 40 mg/l
Intestinale enterococcen	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml
Legionella	≤ 100 kolonievormende eenheden/l
Pseudomonas aeruginosa	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml
Sporen van sulfietreducerende Clostridia	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml

Artikel 15.17 (informeren: overschrijden kwaliteitseis Legionella)
Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, wordt onverwijld geïnformeerd over het overschrijden van de kwaliteitseis voor Legionella.

Artikel 15.18 (water: meetmethoden)
1. Op het onderzoeken van watermonsters is van toepassing:
a. voor vrij chloor, berekend als elementair chloor: NEN-EN-ISO 7393-2;
b. voor gebonden chloor, berekend als elementair chloor: NEN-EN-ISO 7393-2;
c. voor zuurgraad: NEN-EN-ISO 10523;
d. voor bromaat: NEN-EN-ISO 15061;
e. voor chloraat: NEN-EN-ISO 10304-4;
f. voor chloride: NEN-ISO 15923-1 of NEN-EN-ISO 10304-1;

g. voor kaliumpermanganaatverbruik: NEN-EN-ISO 8467;
h. voor nitraat: NEN-ISO 15923-1, NEN-ISO 7890-3, NEN-EN-ISO 10304-1 of NEN-EN-ISO 13395;
i. voor de som van trihalomethanen, berekend als chloroform: NEN-EN-ISO 15680;
j. voor troebelheid: NEN-EN-ISO 7027-1 of NEN-EN-ISO 7027-2;
k. voor ureum: NEN 6494;
l. voor waterstofcarbonaat: NEN 6531;
m. voor intestinale enterococcen: NEN-EN-ISO 7899-2;
n. voor Legionella: NEN-EN-ISO 11731;
o. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN-EN-ISO 16266; en
p. voor sporen van sulfietreducerende Clostridia: NEN-ISO 6461-2.
2. Op doorzicht wordt visueel geïnspecteerd.

Artikel 15.19 (water: plaats van bemonsteren)
1. Er wordt in elk badwaterbassin bemonsterd op:
a. vrij chloor, berekend als elementair chloor;
b. gebonden chloor, berekend als elementair chloor;
c. zuurgraad;
d. troebelheid;
e. intestinale enterococcen;
f. Pseudomonas aeruginosa; en
g. sporen van sulfietreducerende Clostridia.
2. In het badwaterbassin met de grootste inhoud van een aantal badwaterbassins, die op een circulatiesysteem aan elkaar zijn geschakeld, wordt bemonsterd op:
a. bromaat;
b. chloraat;
c. chloride;
d. kaliumpermanganaatverbruik;
e. nitraat;
f. ureum;
g. waterstofcarbonaat; en
h. de som van trihalomethanen, berekend als chloroform.
3. Er wordt op de parameters, bedoeld in het eerste en tweede lid, bemonsterd op locaties waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
4. Op doorzicht wordt geïnspecteerd in elk badwaterbassin op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
5. De locaties, bedoeld in het derde en vierde lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.

Artikel 15.20 (water: eigen meting)
1. Er wordt dagelijks gemeten op vrij chloor, berekend als elementair chloor, gebonden chloor, berekend als elementair chloor, zuurgraad en doorzicht:
a. binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin; en
b. ten minste een keer tijdens de tweede helft van de openstelling van het badwaterbassin.
2. De momenten, bedoeld in het eerste lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.
3. De uitkomsten van de metingen en de eventueel naar aanleiding daarvan genomen maatregelen worden vastgelegd in een logboek en worden ten minste 2 jaar bewaard.

Artikel 15.21 (water: meting laboratorium)

1. De metingen in dit artikel worden verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.18 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.
2. Er wordt maandelijks gemeten op:
a. vrij chloor, berekend als elementair chloor:
b. gebonden chloor, berekend als elementair chloor;
c. zuurgraad;
d. doorzicht;
e. troebelheid;
f. chloride;
g. kaliumpermanganaatverbruik;
h. nitraat;
i. ureum;
j. waterstofcarbonaat;
k. intestinale enterococcen;
l. Pseudomonas aeruginosa; en
m. sporen van sulfietreducerende Clostridia.
3. Er wordt één keer per drie maanden gemeten op:
a. bromaat;
b. chloraat; en
c. de som van trihalomethanen, berekend als chloroform.
Deze periode van drie maanden kan met ten hoogste zes weken worden verlengd als het badwaterbassin na deze verlenging wordt gesloten.
4. Bij de vorming van waternevel wordt één keer per half jaar gemeten op Legionella. Deze periode van een half jaar kan met ten hoogste een maand worden verlengd als het badwaterbassin na deze verlenging wordt gesloten.

Artikel 15.22 (lucht: kwaliteitseisen)
Met het oog op het waarborgen van de kwaliteit van de binnenlucht worden in een gesloten ruimte bij een badwaterbassin maatregelen genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.22.

Tabel 15.22 Kwaliteitseisen lucht

Parameter of parametergroep	Kwaliteitseis
Ozon	≤ 120 µg/m^3 lucht
Trichlooramine, berekend als elementair chloor	≤ 500 µg/m^3 lucht

Artikel 15.23 (lucht: meetmethoden)
Op het onderzoeken van luchtmonsters is van toepassing:
a. voor ozon: NEN-EN 14625; en
b. voor trichlooramine, berekend als elementair chloor: INRS 007/V01.01, waarbij de monsters ten minste 1 uur op 1,5 m vanaf de vloer worden genomen.

Artikel 15.24 (lucht: plaats van bemonsteren)
1. Bij gebruik van ozon voor de waterbehandeling wordt in elke zwemzaal bemonsterd op ozon op locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
2. Er wordt bemonsterd op trichlooramine in de zwemzaal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten, op de locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het,

vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
3. De locaties, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.

Artikel 15.25 (lucht: meting laboratorium)
1. De metingen in dit artikel worden verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.23 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.
2. Er wordt één keer per drie maanden gemeten op ozon. Deze periode kan met ten hoogste zes weken worden verlengd als het badwaterbassin na deze verlenging wordt gesloten.
3. Er wordt jaarlijks gemeten op trichlooramine, berekend als elementair chloor.

Artikel 15.26 (gezondheid: maatregelen bij niet voldoen aan kwaliteitseisen)
1. Tabel 15.26 bevat een indeling van parameters in de klassen I tot en met III.
2. Het badwaterbassin wordt gesloten als uit een meting als bedoeld in artikel 15.20, 15.21 of 15.25 volgt dat:
a. niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I;
b. twee keer achtereen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II; en
c. drie keer achtereen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse III.
3. In afwijking van het tweede lid kan het badwaterbassin open blijven, als:
a. bij een overschrijding van de bovengrens voor vrij chloor, de kwaliteitseis voor gebonden chloor, zuurgraad of doorzicht of een onderschrijding van de ondergrens voor vrij chloor binnen 30 minuten na constatering van de overschrijding kan worden voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter en er in die 30 minuten geen risico's voor de gezondheid van de gebruikers zijn;
b. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor Legionella de vorming van waternevel wordt gestopt; of
c. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor ozon in de lucht de ozongenerator wordt uitgeschakeld.
4. Als het gaat om een overschrijding van de bovengrens voor vrij chloor, de kwaliteitseis voor gebonden chloor, zuurgraad of doorzicht of een onderschrijding van de ondergrens voor vrij chloor, wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter.
5. Als het gaat om een overschrijding van een parameter als bedoeld in tabel 15.16 en 15.22, anders dan die, bedoeld in het vierde lid, wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikelen 15.18 of 15.23 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter.

Tabel 15.26 Klassenindeling

Parameter of parameter groep	Klassenindeling
Vrij chloor: berekend als elementair chloor, ondergrens	I
Vrij chloor: berekend als elementair chloor: bovengrens	III
Gebonden chloor, berekend als elementair chloor	III
Zuurgraad	I
Doorzicht	I
Troebeleheid	II
Bromaat	II
Chloraat	II
Chloride	III
Kaliumpermanganaatverbruik	III
Nitraat	III
Ureum	III
Waterstofcarbonaat	III
Intestinale enterococcen	II
Legionella	I
Pseudomonas aeruginosa	II
Som van trihalomethanen, berekend als chloroform	II
Sporen van sulfietreducerende Clostridia	II
Ozon	I
Trichlooramine, berekend als elementair chloor	II

Artikel 15.27 (gegevens en bescheiden: resultaten meting en gegevens)

Uiterlijk de vijftiende dag van elke maand worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, gegevens en bescheiden verstrekt over:

a. de resultaten van de metingen, bedoeld in de artikelen 15.21, 15.25 en 15.26, vijfde lid, die in de voorafgaande maand zijn verricht;

b. de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen; en

c. de naam en het adres van het laboratorium dat die metingen heeft verricht.

Artikel 15.28 (overgangsrecht: kwaliteitseisen)

1. Tot 1 januari 2022 hoeft in afwijking van artikel 15.16 niet te worden voldaan aan de kwaliteitseisen voor:

a. bromaat;

b. chloraat;

c. chloride;

d. nitraat;

e. waterstofcarbonaat;

f. de som van trihalomethanen, berekend als chloroform;

g. intestinale enterococcen; en

h. sporen van sulfietreducerende Clostridia.

2. Tot 1 januari 2022 hoeft in afwijking van artikel 15.22 niet te worden voldaan aan de kwaliteitseisen voor:

a. ozon; en

b. trichlooramine, berekend als elementair chloor.

Artikel 15.29 (overgangsrecht: meetmethoden)
Tot 1 januari 2022 is in afwijking van artikel 15.18 op het onderzoeken van watermonsters van toepassing:
a. voor vrij chloor: NEN 6480;
b. voor gebonden chloor: NEN 6480;
c. voor zuurgraad: NEN 6411;
d. voor troebelheid: NEN 7027;
e. voor Legionella: NEN 6265; en
f. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN 6573.

§ 15.2.2 Zwemvijvers

Artikel 15.30 (aanwijzing activiteit)
Als activiteit als bedoeld in artikel 15.1 wordt aangewezen het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een zwemvijver.

Artikel 15.31 (melding)
Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 15.30, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 15.32 (aanwijzing modules: risicoanalyse, beheersplan en registratie incidenten)
Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 15.30, wordt voldaan aan de regels over de risicoanalyse, het beheersplan en de registratie van incidenten, bedoeld in afdeling 15.3.

Artikel 15.33 (water: vullen en aanvullen badwaterbassin)
1. Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit wordt een badwaterbassin gevuld met water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit.
2. Een badwaterbassin wordt aangevuld met:
a. water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit; of
b. water dat voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 15.34.

Artikel 15.34 (water: kwaliteitseisen)
1. Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit in een gevuld badwaterbassin worden maatregelen genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.34.
2. Voor de waterbehandeling wordt gebruik gemaakt van een helofytenfilter, zijnde een veld van planten waarmee water wordt gefilterd.

Tabel 15.34 Kwaliteitseisen

Parameter of parametergroep	Kwaliteitseis
Doorzicht	≥ 1,8 m
Zuurgraad	6,0 ≤ pH ≤ 8,5
Zuurstofverzadiging	80% ≤ zuurstofverzadiging ≤ 120%
Ammonium	≤ 0,3 mg/l in badwaterbassin ≤ 0,1 mg/l in water dat na een biologische behandeling direct wordt gebruikt om een badwaterbassin mee te vullen
Fytoplankton	≤ 1 mm3/l

	≤ 100 µg/l
Geleidbaarheid	200 ≤ µS/cm ≤ 1000 bij 25°C
Hardheid totaal	≥ 1,0 mmol/l
Nitraat	≤ 30 mg/l
Totaal fosfor	≤ 0,02 mg/l
Waterstofcarbonaat	≥ 2 mmol/l
Escherichia coli	≤ 100 kolonievormende eenheden/100 ml
Intestinale enterococcen	≤ 50 kolonievormende eenheden/100 ml
Legionella	≤ 100 kolonievormende eenheden/l
Pseudomonas aeruginosa	≤ 10 kolonievormende eenheden/100 ml

Artikel 15.35 (informeren: overschrijden kwaliteitseis Legionella)
Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, wordt onverwijld geïnformeerd over het overschrijden van de kwaliteitseis voor Legionella.

Artikel 15.36 (water: meetmethoden)
1. Op het onderzoeken van watermonsters is van toepassing:
a. voor zuurgraad: NEN-EN-ISO 10523;
b. voor zuurstofverzadiging: NEN–ISO 5813 of NEN–ISO 5814;
c. voor ammonium: NEN–ISO 7150–1, NEN-ISO 5664, NEN-EN-ISO 11732, NEN 6604 of NEN 6646;
d. voor fytoplankton: NEN-EN 15204;
e. voor geleidbaarheid: NEN-EN-ISO 7888;
f. voor hardheid totaal: NEN-ISO 6059;
g. voor nitraat: NEN–EN–ISO 10304–1 of NEN-EN-ISO 13395;
h. voor totaal fosfor: NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2 of NEN-EN-ISO 17294-2;
i. voor waterstofcarbonaat: NEN-EN-ISO 9963-1 of NEN-EN-ISO 9963-2;
j. voor Escherichia coli: NEN–EN–ISO 9308–1 of NEN–EN–ISO 9308–3;
k. voor intestinale enterococcen: NEN–EN–ISO 7899–1 of NEN–EN–ISO 7899–2;
l. voor Legionella: NEN-EN-ISO 11731; en
m. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN-EN-ISO 16266.
2. Op doorzicht wordt visueel geïnspecteerd met een Secchischijf.

Artikel 15.37 (water: plaats van bemonsteren)
1. Er wordt in elk badwaterbassin bemonsterd op:
a. zuurgraad;
b. zuurstofverzadiging,
c. ammonium;
d. fytoplankton;
e. geleidbaarheid;
f. hardheid totaal;
g. nitraat;
h. totaal fosfor;
i. waterstofcarbonaat;
j. Escherichia coli;
k. intestinale enterococcen; en
l. Pseudomonas aeruginosa.
2. Er wordt op de parameters, bedoeld in tabel 15.34, bemonsterd op locaties waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.

3. Op doorzicht wordt geïnspecteerd in elk badwaterbassin op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
4. De locaties, bedoeld in het tweede en derde lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.

Artikel 15.38 (water: eigen meting)
1. Er wordt dagelijks gemeten op doorzicht, zuurgraad en zuurstofverzadiging:
a. binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin; en
b. ten minste een keer tijdens de tweede helft van de openstelling van het badwaterbassin.
2. De momenten, bedoeld in het eerste lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.
3. De uitkomsten van de metingen en de eventueel naar aanleiding daarvan genomen maatregelen worden vastgelegd in een logboek en worden ten minste 2 jaar bewaard.

Artikel 15.39 (water: meting laboratorium)
1. De metingen in dit artikel worden verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.36 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.
2. Er wordt tweewekelijks gemeten op Escherichia coli, intestinale enterococcen en Pseudomonas aeruginosa.
3. Er wordt maandelijks gemeten op ammonium, fytoplankton, geleidbaarheid, hardheid totaal, nitraat, totaal fosfor en waterstofcarbonaat.
4. Bij de vorming van waternevel wordt één keer per half jaar gemeten op Legionella.

Artikel 15.40 (gezondheid: watertemperatuur)
1. Met het oog op het waarborgen van de gezondheid van de gebruikers is de watertemperatuur ten hoogste 25 °C.
2. Het water wordt alleen technisch verwarmd als de watertemperatuur lager is dan 23 °C.
3. In afwijking van het eerste lid mag de watertemperatuur ten hoogste vijf dagen per jaar ten hoogste 28 °C zijn.
4. De watertemperatuur wordt dagelijks in de ochtend, middag en avond met een thermometer gemeten aan het wateroppervlak.

Artikel 15.41 (gezondheid: aanwezigheid dieren)
1. Met het oog op het waarborgen van de gezondheid van de gebruikers wordt de aanwezigheid van vissen, watervogels, ratten en slakken zoveel mogelijk beperkt door aanwezige vissen en slakken te verwijderen en maatregelen te nemen om watervogels en ratten op afstand te houden.
2. Er wordt visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van vissen, watervogels, ratten en slakken:
a. in het badwaterbassin; en
b. in het water dat na een biologische behandeling direct wordt gebruikt om het badwaterbassin mee te vullen.
3. Er wordt met de volgende frequentie geïnspecteerd op de aanwezigheid van:
a. watervogels en ratten: dagelijks;
b. slakken: wekelijks; en
c. vissen: maandelijks.

Artikel 15.42 (gezondheid: maatregelen bij niet voldoen aan kwaliteitseisen)
1. Tabel 15.42 bevat een indeling van parameters in de klassen I en II.

2. Het badwaterbassin wordt gesloten als uit een meting als bedoeld in artikel 15.38 of 15.39 volgt dat:
a. niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I; en
b. twee keer achtereen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.
3. In afwijking van het tweede lid kan het badwaterbassin open blijven, als:
a. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor zuurstofverzadiging, zuurgraad of doorzicht binnen 30 minuten na constatering van de overschrijding kan worden voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter en er in die 30 minuten geen risico's voor de gezondheid van de gebruikers zijn; of
b. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor Legionella de vorming van waternevel wordt gestopt.
4. Als het gaat om een overschrijding van de kwaliteitseis voor zuurstofverzadiging, zuurgraad of doorzicht wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter.
5. Als het gaat om een overschrijding van een parameter als bedoeld in tabel 15.34, anders dan die, bedoeld in het vierde lid, wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.36 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter.

Tabel 15.42 Klassenindeling

Parameter of parameter groep	Klassenindeling
Doorzicht	I
Zuurgraad	II
Zuurstofverzadiging	II
Ammonium	II
Fytoplankton	II
Geleidbaarheid	II
Hardheid totaal	II
Nitraat	II
Totaal fosfor	II
Waterstofcarbonaat	II
Escherichia coli	II
Intestinale enterococcen	II
Legionella	I
Pseudomonas aeruginosa	II
Watertemperatuur	II

Artikel 15.43 (gegevens en bescheiden: resultaten meting en gegevens)
Uiterlijk de vijftiende dag van elke maand worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de resultaten van de metingen, bedoeld in de artikelen 15.39 en 15.42, vijfde lid, die in de voorafgaande maand zijn verricht;
b. de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen; en
c. de naam en het adres van het laboratorium dat die metingen heeft verricht.

Artikel 15.44 (overgangsrecht: kwaliteitseisen)
Tot 1 januari 2022 hoeft in afwijking van artikel 15.34 niet te worden voldaan aan de kwaliteitseisen voor:

a. ammonium;
b. fytoplankton;
c. geleidbaarheid;
d. hardheid totaal;
e. nitraat;
f. totaal fosfor;
g. waterstofcarbonaat;
h. Escherichia coli; en
i. intestinale enterococcen.

Artikel 15.45 (overgangsrecht: meetmethoden)
Tot 1 januari 2022 is in afwijking van artikel 15.36 op het onderzoeken van watermonsters van toepassing:
a. voor zuurgraad: NEN 6411;
b. voor Legionella: NEN 6265; en
c. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN 6573.

§ 15.2.3 Badwaterbassins voor eenmalig gebruik

Artikel 15.46 (aanwijzing activiteit)
Als activiteit als bedoeld in artikel 15.1 wordt aangewezen het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin:
a. waarin het water niet wordt gedesinfecteerd;
b. dat geen zwemvijver is; en
c. dat na elke gebruiker wordt geleegd.

Artikel 15.47 (melding)
Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 15.46, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 15.48 (water: vullen, aanvullen en schoonmaken badwaterbassin)
1. Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit wordt een badwaterbassin gevuld en aangevuld met water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit.
2. Het badwaterbassin wordt dagelijks gedesinfecteerd en nagespoeld met water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit.

§ 15.2.4 Overige badwaterbassins

Artikel 15.49 (aanwijzing activiteit)
Als activiteit als bedoeld in artikel 15.1 wordt aangewezen het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin:
a. waarin het water niet wordt gedesinfecteerd;
b. dat geen zwemvijver is; en
c. dat niet na elke gebruiker wordt geleegd.

Artikel 15.50 (melding)
Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 15.49, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 15.51 (aanwijzing modules: risicoanalyse, beheersplan en registratie incidenten)

Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 15.49, wordt voldaan aan de regels over de risicoanalyse, het beheersplan en de registratie van incidenten, bedoeld in afdeling 15.3.

Artikel 15.52 (water: vullen en aanvullen badwaterbassin)
Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit wordt een badwaterbassin gevuld en aangevuld met water dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor drinkwater, bedoeld in bijlage A bij het Drinkwaterbesluit.

Artikel 15.53 (water: kwaliteitseisen)
Met het oog op het waarborgen van de waterkwaliteit in een gevuld badwaterbassin worden maatregelen genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.53.

Tabel 15.53 Kwaliteitseisen

Parameter of parameter groep	Kwaliteitseis
Doorzicht	bodem is duidelijk zichtbaar
Troebelheid	≤ 0,50 FTE
Intestinale enterococcen	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml
Legionella	≤ 100 kolonievormende eenheden/l
Pseudomonas aeruginosa	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml
Sporen van sulfietreducerende Clostridia	≤ 1 kolonievormende eenheid/100 ml

Artikel 15.54 (informeren: overschrijden kwaliteitseis Legionella)
Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, wordt onverwijld geïnformeerd over het overschrijden van de kwaliteitseis voor Legionella.

Artikel 15.55 (water: meetmethoden)
1. Op het onderzoeken van watermonsters is van toepassing:
a. voor troebelheid: NEN-EN-ISO 7027-1 of NEN-EN-ISO 7027-2;
b. voor intestinale enterococcen: NEN-EN-ISO 7899-2;
c. voor Legionella: NEN-EN-ISO 11731;
d. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN-EN-ISO 16266; en
e. voor sporen van sulfietreducerende Clostridia: NEN-ISO 6461-2.
2. Op doorzicht wordt visueel geïnspecteerd.

Artikel 15.56 (water: plaats van bemonsteren)
1. Er wordt in elk badwaterbassin bemonsterd op:
a. troebelheid;
b. intestinale enterococcen;
c. Pseudomonas aeruginosa; en
d. sporen van sulfietreducerende Clostridia.
2. Er wordt bemonsterd op de parameters, bedoeld in tabel 15.53, op locaties waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
3. Op doorzicht wordt geïnspecteerd in elk badwaterbassin op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.
4. De locaties, bedoeld in het tweede en derde lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.

Artikel 15.57 (water: eigen meting)
1. Er wordt dagelijks gemeten op doorzicht:

a. binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin; en
b. ten minste een keer tijdens de tweede helft van de openstelling van het badwaterbassin.
2. De momenten, bedoeld in het eerste lid, worden vastgelegd in het beheersplan, bedoeld in artikel 15.64.
3. De uitkomsten van de metingen en de eventueel naar aanleiding daarvan genomen maatregelen worden vastgelegd in een logboek en worden ten minste 2 jaar bewaard.

Artikel 15.58 (water: meting laboratorium)
1. De metingen in dit artikel worden verricht door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.51 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.
2. Er wordt maandelijks gemeten op:
a. troebelheid;
b. intestinale enterococcen;
c. Pseudomonas aeruginosa; en
d. sporen van sulfietreducerende Clostridia.
3. Bij de vorming van waternevel wordt één keer per half jaar gemeten op Legionella. Deze periode kan met ten hoogste een maand worden verlengd als het badwaterbassin na deze verlenging wordt gesloten.

Artikel 15.59 (gezondheid: maatregelen bij niet voldoen aan kwaliteitseisen)
1. Tabel 15.59 bevat een indeling van parameters in de klassen I en II.
2. Het badwaterbassin wordt gesloten als uit een meting als bedoeld in artikel 15.57 of 15.58 volgt dat:
a. niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I; en
b. twee keer achtereen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.
3. In afwijking van het tweede lid kan het badwaterbassin open blijven, als:
a. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor doorzicht binnen 30 minuten na constatering van de overschrijding kan worden voldaan aan de kwaliteitseis voor doorzicht en er in die 30 minuten geen risico's voor de gezondheid van de gebruikers zijn; of
b. bij een overschrijding van de kwaliteitseis voor Legionella de vorming van waternevel wordt gestopt.
4. Als het gaat om een overschrijding van de kwaliteitseis voor doorzicht wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor doorzicht.
5. Als het gaat om een overschrijding van een parameter als bedoeld in tabel 15.53, anders dan doorzicht, wordt het badwaterbassin niet eerder heropend dan nadat uit een meting door een laboratorium met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor de norm die volgens artikel 15.55 van toepassing is op de parameter die wordt gemeten volgt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor die parameter.

Tabel 15.59 Klassenindeling

Parameter of parameter groep	Klassenindeling
Doorzicht	I
Troebelheid	II
Intestinale enterococcen	II
Legionella	I
Pseudomonas aeruginosa	II
Sporen van sulfietreducerende Clostridia	II

Artikel 15.60 (gegevens en bescheiden: resultaten meting en gegevens)
Uiterlijk de vijftiende dag van elke maand worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 15.3, gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de resultaten van de metingen, bedoeld in de artikelen 15.58 en 15.59, vijfde lid, die in de voorafgaande maand zijn verricht;
b. de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen; en
c. de naam en het adres van het laboratorium dat die metingen heeft verricht.

Artikel 15.61 (overgangsrecht: kwaliteitseisen)
Tot 1 januari 2022 hoeft in afwijking van artikel 15.53 niet te worden voldaan aan de kwaliteitseisen voor:
a. intestinale enterococcen; en
b. sporen van sulfierreducerende Clostridia.

Artikel 15.62 (overgangsrecht: meetmethoden)
Tot 1 januari 2022 is in afwijking van artikel 15.55 op het onderzoeken van watermonsters van toepassing:
a. voor troebelheid: NEN 7027;
b. voor Legionella: NEN 6265; en
c. voor Pseudomonas aeruginosa: NEN 6573.

AFDELING 15.3 MODULE RISICOANALYSE, BEHEERSPLAN EN REGISTRATIE VAN INCIDENTEN

Artikel 15.63 (risicoanalyse)
1. Met het oog op het voorkomen van verdrinking van de gebruikers van een badwaterbassin, het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin en het in en om een badwaterbassin voorkomen van letsel van de gebruikers van een badwaterbassin wordt een risicoanalyse opgesteld.
2. De risicoanalyse gaat over:
a. het risico van verdrinking van de gebruikers;
b. gezondheidsrisico's voor de gebruikers als gevolg van de kwaliteit van het water en de kwaliteit van de binnenlucht; en
c. het risico op letsel van de gebruikers als gevolg van technische installaties en geplaatste voorzieningen.
3. De risicoanalyse bevat in ieder geval:
a. een schematisch overzicht van de technische installaties die van belang kunnen zijn voor de gezondheid en de veiligheid van de gebruikers;
b. een plattegrond van de omgeving van het badwaterbassin; en
c. een omschrijving van de wijze van totstandkoming van de risicoanalyse.
4. De risicoanalyse is beschikbaar.

Artikel 15.64 (beheersplan)
1. Met het oog op het voorkomen van verdrinking van de gebruikers van een badwaterbassin, het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin en het in en om een badwaterbassin voorkomen van letsel van de gebruikers van een badwaterbassin wordt een plan opgesteld om de risico's die zijn vastgesteld in de risicoanalyse, bedoeld in artikel 15.63, te beheersen.
2. Het beheersplan omschrijft in ieder geval:
a. de volgende maatregelen:
1° maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers te beperken;

2° maatregelen om gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water of de kwaliteit van de binnenlucht te voorkomen of te beperken;
3° maatregelen om letsel te voorkomen of te beperken;
4° maatregelen om incidenten en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen of te beperken; en
5° maatregelen om de kans op nadelige gevolgen van incidenten te beperken;
b. de locaties, bedoeld in de artikelen 15.19, vijfde lid, 15.24, tweede lid, 15.37, vierde lid, en 15.56, vierde lid;
c. de momenten als bedoeld in artikelen 15.20, tweede lid, 15.38, tweede lid, en 15.57, tweede lid; en
d. de wijze van totstandkoming van het beheersplan.
3. Het beheersplan wordt uitgevoerd.

Artikel 15.65 (logboek en registratie incidenten)
1. Met het oog op het voorkomen van verdrinking van de gebruikers van een badwaterbassin, het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin en het in en om het badwaterbassin voorkomen van letsel van de gebruikers van een badwaterbassin wordt een logboek bijgehouden over de uitvoering van het beheersplan.
2. Het logboek bevat in ieder geval een registratie van incidenten met vermelding van:
a. de aanleiding;
b. eventuele bijzondere omstandigheden;
c. de geconstateerde risico's voor de veiligheid van de gebruikers; en
d. de maatregelen die zijn getroffen om herhaling te voorkomen.

Artikel 15.66 (overgangsrecht: risicoanalyse)
1. Tot 1 januari 2023 hoeft geen risicoanalyse als bedoeld in artikel 15.63 te zijn opgesteld voor een badwaterbassin waarin gelegenheid wordt geboden tot zwemmen en baden op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit.
2. Tot het moment dat een risicoanalyse als bedoeld in artikel 15.63 beschikbaar is, is voor een badwaterbassin waarin gelegenheid wordt geboden tot zwemmen en baden voor inwerkingtreding van dit besluit, de risicoanalyse, bedoeld in artikel 2a, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dit besluit, beschikbaar.

Artikel 15.67 (overgangsrecht: beheersplan)
1. Tot 1 januari 2023 hoeft geen beheersplan als bedoeld in artikel 15.64 te zijn opgesteld voor een badwaterbassin waarin gelegenheid wordt geboden tot zwemmen en baden op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit.
2. Tot het moment dat een beheersplan als bedoeld in artikel 15.64 beschikbaar is, zijn voor een badwaterbassin waarin gelegenheid wordt geboden tot zwemmen en baden voor inwerkingtreding van dit besluit, het beheersplan, bedoeld in artikel 2b, en het logboek, bedoeld in artikel 2c, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dit besluit, beschikbaar.

WY

In artikel 16.1, onder a, onderdeel 1° en 2°, en in artikel 16.3, onder a en b, wordt "bestemde" vervangen door "bedoelde".

WZ

Artikel 17.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “afdeling 17.2” vervangen door “dit hoofdstuk”.
2. Onderdeel c komt te luiden:
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

XA

In artikel 17.6, eerste lid, onder b, wordt “als die gevolgen” vervangen door “voor zover die gevolgen”.

XB

Artikel 17.8 komt te luiden:

Artikel 17.8 (maatwerkvoorschriften)
1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de wet kan aan een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk worden verbonden, over de artikelen 17.6, 17.11 en 17.12 en afdeling 17.2 met uitzondering van bepalingen waarin lozingsactiviteiten worden aangewezen.
2. Met een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van afdeling 17.2, tenzij anders is bepaald.
3. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan voor een periode van ten hoogste negen maanden ook worden afgeweken van artikel 17.6, tweede lid, onder a en b, voor het testen of gebruiken van een nieuwe techniek die, als zij commercieel zou worden ontwikkeld:
a. een hoger of ten minste hetzelfde beschermingsniveau voor het milieu kan opleveren; en
b. grotere kostenbesparingen kan opleveren dan de voor de die activiteit bestaande beste beschikbare technieken.
4. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk kan worden verbonden.
5. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam zijn de beoordelingsregels en de bepalingen over vergunningvoorschriften in de artikelen 8.26, tweede tot en met vierde lid, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.33, 8.84, 8.88, 8.92 en 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

XC

In artikel 17.13, onder d, wordt “genomen” vervangen door “getroffen”.

XD

In artikel 17.14 wordt “de artikelen 17.11 en 17.12” vervangen door “de artikelen 17.12 en 17.13”.

XE

Paragraaf 17.2.2 komt te luiden:

§ 17.2.2 Beroepsvaart

Artikel 17.17 (aanwijzing lozingsactiviteiten)
1. Als lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 17.1 wordt aangewezen het lozen van stoffen of afvalwater afkomstig van een vaartuig.

2. Onder de aanwijzing valt niet:
a. het lozen van huishoudelijk afvalwater afkomstig van een pleziervaartuig; en
b. het lozen van scheepsafvalstoffen of delen van de lading vanaf een schip afkomstig van een schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart.

Artikel 17.18 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: lozingsactiviteiten)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, geldt voor de activiteit, bedoeld in artikel 17.17.

XF

Artikel 18.1, eerste lid, aanhef, komt te luiden:

1. Onverminderd de bij dit besluit voor een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk gestelde regels, zijn de emissiegrenswaarden voor stoffen in afvalwater, bedoeld in de volgende internationaalrechtelijke regelgeving, van toepassing:.

XG

Bijlage I, onder A, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
aardgas: in de natuur voorkomend methaan met ten hoogste 20 volumeprocent andere bestanddelen;.
2. De begripsomschrijving van *accreditatie* komt te luiden:
verklaring dat een laboratorium, certificatie-instantie of inspectie-instantie voldoet aan de eisen die in die verklaring zijn vermeld, verstrekt door een nationale accreditatie-instantie als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening accreditatie en markttoezicht.
3. De begripsomschrijving van *ADR-klasse* komt te luiden:
klasse waarin een gevaarlijke stof volgens de ADR valt vanwege het overheersende gevaar en het bijkomende gevaar.
4. De begripsbepaling “*andere milieubelastende installatie”* vervalt.
5. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
badwaterbassin: waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden;.
6. In de begripsomschrijving van *bunkerstation* wordt “schepen” vervangen door “van vaartuigen of drijvende werktuigen”.
7. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
bijeenkomstfunctie: bijeenkomstfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;
categorie van fysische inperking: categorie van fysische inperking als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen 2013;
celfunctie: celfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;.
8. In de begripsomschrijving van *certificaat* vervalt “een persoon,”.
9. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
drainagewater: water dat wordt afgevoerd via een stelsel van waterdoorlatende buizen die in de bodem zijn aangebracht;
FTE: formazine troebelingseenheden;
geluidgevoelig gebouw: geluidgevoelig gebouw als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;

geluidgevoelige ruimte: geluidgevoelige ruimte als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;.

10. De begripsbepaling "*gevaarlijke afvalstof"* vervalt.

11. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

gezondheidszorgfunctie: gezondheidszorgfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;

ggo-gebied: ggo-gebied als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen 2013;.

12. De begripsomschrijving van *hogedrempelinrichting* komt te luiden:

Seveso-inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 3, of deel 2, kolom 3, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.

13. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

inperkingsniveau I: inperkingsniveau I als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;

inperkingsniveau II: inperkingsniveau II als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;

inperkingsniveau III: inperkingsniveau III als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;

inperkingsniveau IV: inperkingsniveau IV als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;.

14. De begripsbepaling "*ippc installatie"* vervalt.

15. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

kantoorfunctie: kantoorfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;

koudenet: koudenet als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie;

langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $_{LAr,LT}$: langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{AR,LT}$ als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;

logiesfunctie: logiesfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;.

16. In de begripsomschrijving van *LPG* wordt voor "mengsel" ingevoegd "tot vloeistof verdicht".

17. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

maximaal geluidniveau L_{Amax}: maximaal geluidniveau L_{Amax} als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;

MP40-21: Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie;

MP40-30: Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen;

onderwijsfunctie: onderwijsfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;.

18. In de begripsomschrijving van *oplosmiddelenhergebruik* wordt "afval" vervangen door "afvalstoffen".

19. De begripsomschrijving van *Seveso-inrichting* komt te luiden:

volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer Seveso-installaties, met inbegrip van:

a. gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; en

b. activiteiten die met het exploiteren van de Seveso-inrichting rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en de kans op en de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten, waarbij wordt verstaan onder:

gevaarlijke stoffen: gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn; en

aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen: werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen

ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.
20. De begripsomschrijving van *Seveso-installatie* komt te luiden:
technische eenheid binnen een Seveso-inrichting, waar een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn wordt gemaakt, gebruikt, verwerkt of opgeslagen, met inbegrip van de uitrusting, leidingen, machines, gereedschappen, private spoorwegemplacementen, laadkades, loskades, aanlegsteigers, pieren, depots of andere constructies die nodig zijn voor de werking daarvan.
21. De begripsbepaling "*storten"* vervalt.
22. De begripsbepaling "*stortplaats"* vervalt.
23. In de begripsomschrijving van *substraatmateriaal* wordt "bestemd" vervangen door "bedoeld".
24. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
vergistingsgas: gasvormige brandstof, met als hoofdbestanddelen methaan en kooldioxide, dat is ontstaan door vergisting van organisch materiaal;
vrij chloor: som van opgelost onderchlorigzuur, hypochloriet-ion en chloorgas;
warmtenet: warmtenet als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Warmtewet;.
25. De begripsbepaling "*winningsafvalstoffen"* vervalt.
26. De begripsbepaling "*winningsafvalvoorziening"* vervalt.
27. In de begripsbepaling van *winterbed* wordt onder a, na "beide" ingevoegd "zijden".
24. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
zwemvijver: badwaterbassin in de open lucht waarbij voor de waterbehandeling hoofdzakelijk gebruik wordt gemaakt van een biologische zuiveringsmethode;.

XH

In Bijlage I, onder B, wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

bio-verordening: Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2007/91 (PbEU 2007, L 189);
richtlijn energie-efficiëntie: Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315);
verordening accreditatie en markttoezicht: Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 339/93 (PbEU 2008, L 218);
verordening dierlijke bijproducten: Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten) (PbEU 2009, L 300);
verordening gefluoreerde broeikasgassen: Verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 842/2006 (PbEU 2014, L 150);
verordening ozonlaag afbrekende stoffen: Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (PbEU 2009, L 286);.

XI

Bijlage II komt te luiden:

BIJLAGE II BIJ DE ARTIKELEN 3.39, 3.40, 3.184, 3.195 EN 3.196 VAN DIT BESLUIT (CATEGORIEËN AFVALSTOFFEN)

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
1	ga	autowrakken die gevaarlijke afvalstoffen zijn
2	nga	autowrakken die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
3	nga	banden afkomstig van voertuigen als bedoeld in artikel 1, sub a, van het Besluit beheer autobanden en banden met een vergelijkbare samenstelling
4	nga	tanks van voertuigen voor gecomprimeerd of tot vloeistof verdicht gas (LPG-, aardgas- en waterstoftanks)
5	nga	opgegraven ondergrondse opslagtanks
6A	ga	brandblussers groter dan 1 kg en drukhouders die met gassen zijn gevuld, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
6B	nga	brandblussers groter dan 1 kg en drukhouders die met gassen zijn gevuld, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
7A	ga	papiergeïsoleerde kabels, kunststofgeïsoleerde kabels, oliedrukkabels, gepantserde papier-loodkabels en restanten van deze kabels, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
7B	nga	papiergeïsoleerde kabels, kunststofgeïsoleerde kabels, oliedrukkabels, gepantserde papier-loodkabels en restanten van deze kabels, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
8	nga	deelstromen van grove huishoudelijke afvalstoffen van milieustraten die op grond van een maatwerkvoorschrift bij artikel 4.623 in dezelfde opslagvoorziening mogen worden opgeslagen
9	nga	grove huishoudelijke restafvalstoffen die gemengd zijn aangeboden of bij inzameling niet naar soort gescheiden is gehouden
10	nga	procesafhankelijke industriële afvalstoffen van productieprocessen die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en niet vallen onder een andere categorie
11	ga	procesafhankelijke industriële afvalstoffen van productieprocessen die gevaarlijke afvalstoffen zijn en niet vallen onder een andere categorie
12	nga	groenafval
13	nga	gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens (gft-afval) en daarmee naar aard en samenstelling vergelijkbaar gescheiden ingezameld organisch bedrijfsafval bij handel, diensten en overheden, veilingen, agrarische bedrijven en industriële bedrijven
14	nga	afvalstoffen die vrijkomen bij het vegen van openbare straten, terreinen, en overige openbare ruimten met uitzondering van stranden (veegafval)
15	nga	afvalstoffen die vrijkomen bij het reinigen van riolen, kolken en gemalen (RKG-slib)
16	nga	slib dat vrijkomt bij de biologische zuivering van afvalwater uit de voedings- en genotmiddelenindustrie
17	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding met een gehalte aan arseen van niet meer dan 500mg/kg droge stof die • geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een zuiveringtechnisch werk; of • binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling
18	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding die bedoeld zijn om in te zetten als bouwstof of voor de productie van een bouwstof en daarvoor geschikt zijn volgens de bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit.
19	nga	niet-geïmpregneerd hout (A- en B-hout), met uitzondering van houten verpakkingen
20	nga	niet geïmpregneerde houten verpakkingen

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
21	ga	hout dat is behandeld om de gebruiksduur te verlengen met middelen die koper en chroom (CC-hout) of koper, chroom en arseen (CCA-hout) bevatten (gewolmaniseerd C-hout)
22	nga	gemengde kunststofafvalstoffen inclusief mengsels van kunststof en rubber, of partijen thermoplastische kunststoffen voor zover die niet onder categorie 30 vallen en die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
23	nga	kunstgras
24	nga	metalen
25A	nga	vaste afvalstoffen die voor meer dan 50 gewichtsprocent uit metalen bestaan en die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
25B	ga	vaste afvalstoffen die voor meer dan 50 gewichtsprocent uit metalen bestaan en die gevaarlijke afvalstoffen zijn
26	nga	papier en karton met uitzondering van niet-ontwikkeld fotopapier
27	nga	niet-ontwikkeld fotopapier
28	nga	textiel, met uitzondering van tapijt
29	nga	matrassen
30	nga	geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) met een concentratie aan HBCDD van minder dan 1.000 mg/kg
31	nga	steenwol
32	ga	verpakkingen van verf, lijm, kit en hars die verontreinigd zijn met niet volledig uitgeharde restanten en die gevaarlijke afvalstoffen zijn
33	nga	verpakkingsglas
34	nga	vlakglas dat geen gevaarlijke afvalstof is
35	nga	afvalstoffen die vallen onder de verordening dierlijke bijproducten
36	ga	infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen, afkomstig van de gezondheidszorg bij mens of van verwant onderzoek
37	nga	niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en afvalstoffen waarvoor het infectierisico is verwijderd door middel van decontaminatie conform de ‘richtlijn decontaminatie’ van het RIVM, afkomstig van de gezondheidszorg bij mens of dier of van verwant onderzoek
38	ga	infectieuze afvalstoffen, en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen van gezondheidszorg bij dieren of verwant onderzoek
39A	ga	asfalt met meer dan 75 mg/kg PAK, dat een gevaarlijke afvalstof is
39B	nga	asfalt met meer dan 75 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is
40	nga	asfalt met niet meer dan 75 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is
41	nga	zeefzand met meer dan 50 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is, ontstaan bij: • het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval; of • het voorzeven van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval in puinbreekinstallaties
42	nga	zeefzand met niet meer dan 50 mg/kg PAK dat geen gevaarlijke afvalstof is, ontstaan bij • het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval; of • het voorzeven van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval in puinbreekinstallaties
43A	ga	dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK dat een gevaarlijke afvalstof is en niet valt onder de categorieën 45, 46, 47, 48, 90 en 91
43B	nga	dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is en niet valt onder de categorieën 45, 46, 47, 48, 90 en 91
44	nga	dakafval met niet meer dan 75 mg/kg PAK dat geen gevaarlijke afvalstof is en niet valt onder de categorieën 45, 46, 47, 48, 90 en 91

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
45A	ga	composiet dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK en minder dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat een gevaarlijke afvalstof is
45B	nga	composiet dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK en minder dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat geen gevaarlijke afvalstof is
46A	ga	composiet dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK en meer dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat een gevaarlijke afvalstof is
46B	nga	composiet dakafval met meer dan 75 mg/kg PAK en meer dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat geen gevaarlijke afvalstof is
47	nga	composiet dakafval met niet meer dan 75 mg/kg PAK en minder dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat geen gevaarlijke afvalstof is
48	nga	composiet dakafval met niet meer dan 75 mg/kg PAK en meer dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal dat geen gevaarlijke afvalstof is
49A	ga	verkleefd dakgrind dat een gevaarlijke afvalstof is
49B	nga	verkleefd dakgrind dat geen gevaarlijke afvalstof is
50	nga	gips, gipsblokken, gipsplaat
51	nga	cellenbeton
52A	ga	met gips of cellenbeton verontreinigd bouw- en sloopafval dat een gevaarlijke afvalstof is
52B	nga	met gips of cellenbeton verontreinigd bouw- en sloopafval dat geen gevaarlijke afvalstof is
53	nga	steenachtig materiaal met meer dan 50 mg/kg PAK dat: • in hoofdzaak bestaat uit beton- en metselwerk, tegels, dakpannen, stenen en steengruis en ballastgrind; • niet valt onder één van de categorieën 39 t/m 52, 90 en 91; en • geen gevaarlijke afvalstof is
54	nga	steenachtig materiaal met niet meer dan 50 mg/kg PAK dat: • in hoofdzaak bestaat uit beton- en metselwerk, tegels, dakpannen, stenen en steengruis en ballastgrind; • niet valt onder één van de categorieën 39 t/m 52, 90 en 91; en • geen gevaarlijke afvalstof is
55A	ga	gemengd bouw- en sloopafval, met bouw- en sloopafval vergelijkbaar afval van bedrijven en particulier gemengd verbouwingsafval, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
55B	nga	gemengd bouw- en sloopafval, met bouw- en sloopafval vergelijkbaar afval van bedrijven en particulier gemengd verbouwingsafval, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
56	nga	bouwstoffen als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit, voor zover niet vallend onder één van de categorieën 39 t/m 55
57	ga	oliefilters afkomstig uit vaartuigen, voertuigen, vliegtuigen en werktuigen
58	ga	Zwart-witfixeer, zwart-witontwikkelaar en mengsels daarvan met een zilvergehalte groter dan 50 mg/l
59	ga	bleekfixeer, kleurontwikkelaar en mengsels van deze afvalstoffen met een zilvergehalte groter dan 100 mg/l
60	ga	zwart-witfixeer, zwart-witontwikkelaar en mengsels daarvan met een zilvergehalte kleiner dan 50 mg/l en bleekfixeer, kleurontwikkelaar en mengsels daarvan met een zilvergehalte kleiner dan 100 mg/l en slibben en andere residuen die ontstaan bij de eerste stap in de verwerking van ontwikkelaar en fixeer
61	ga	hardingszouten
62	ga	afgewerkte olie van minerale of synthetische oorsprong (inclusief mengsels) met de volgende kenmerken: • het gehalte aan polychloorbifenylen is niet groter dan 0,5 mg/kg (as received) per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180; • het gehalte aan organische halogeenverbindingen, berekend als chloor is niet groter dan 1.000 mg/kg (as received); • de olie is na het gebruik waarvoor zij oorspronkelijk was bestemd, niet vermengd met andere stoffen; en

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
		• de olie is na het gebruik waarvoor zij oorspronkelijk was bestemd, separaat afgetapt of verzameld en opgeslagen of opgebulkt
63	ga	afgewerkte olie van minerale of synthetische oorsprong (inclusief mengsels) met de volgende kenmerken: • het gehalte aan polychloorbifenylen is niet groter dan 0,5 mg/kg (as received) per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180; en • het gehalte aan organische halogeenverbindingen, berekend als chloor is groter dan 1.000 mg/kg (as received)
64	ga	oplosmiddelen en glycolen met niet meer dan 0,5% fluor, niet meer dan 4% chloor, niet meer dan 4% broom en niet meer dan 4% jood, als het gaat om een partij van meer dan 1.000l, afkomstig van één ontdoener
65	ga	Olie-watermengsels (ow-mengsels) en olie-water-slibmengsels (ows-mengsels) • die vrijkomen bij olie- en slibafscheiders; • die ontstaan bij schoonmaakactiviteiten; • afkomstig uit de scheepvaart (bijvoorbeeld oliehoudende ladingrestanten, oliehoudend afval van lading, oliehoudend waswater, ballastwater, bilgewater en slops); of • overige oliehoudende slibben voor zover zij qua aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met de slibfractie van olie- en slibafscheiders.
66	ga	niet-gebruikte oliën en partijen olie en brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen)
67	ga	boorspoeling op oliebasis (obm), met obm verontreinigd boorgruis en de oliefractie van met obm verontreinigde stoffen
68	ga	oliehoudende vloeistof die bij de bewerking van metalen en kunststoffen is toegepast, waaronder boor-, snij-, slijp- en walsolie
69A	ga	bodemas die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die een gevaarlijke afvalstof is
69B	nga	bodemas die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die geen gevaarlijke afvalstof is
70	ga	arseensulfideslib en arseensulfidefilterkoek
71	ga	as die resteert na verbranding van afvalstoffen in een slibverbrandingsinstallatie (SVI) en die een gevaarlijke afvalstof is
72	nga	as die resteert na verbranding van afvalstoffen in een slibverbrandingsinstallatie (SVI) en die geen gevaarlijke afvalstof is
73	ga	reststoffen van kolengestookte energiecentrales die gevaarlijke afvalstoffen zijn
74	nga	reststoffen van kolengestookte energiecentrales die gevaarlijke afvalstoffen zijn
75A	ga	afvalwaterstromen en baden die gevaarlijke afvalstoffen zijn en waarvan de concentratie opgeloste stoffen in water de hierna genoemde concentratiegrenswaarde overschrijdt: • som metalen (arseen, chroom, kobalt, koper, molybdeen, lood, nikkel, tin, vanadium en zink): 25 mg/l; • cyanide (vrij cyanide): 1 mg/l; • zeswaardig chroom: 0,1 mg/l; • cadmium: 0,1 mg/l; of • kwik: 0,01 mg/l; waarvan het gehalte aan organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stof voor iedere individuele zeer zorgwekkende organische stof kleiner is dan 0,1 mg/l en het gehalte aan adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) kleiner is dan 15 mg/l
75B	nga	afvalwaterstromen en baden die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en waarvan de concentratie opgeloste stoffen in water de hierna genoemde concentratiegrenswaarde overschrijdt:

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
		• som metalen (arseen, chroom, kobalt, koper, molybdeen, lood, nikkel, tin, vanadium en zink): 25 mg/l; • cyanide (vrij cyanide): 1 mg/l; • zeswaardig chroom: 0,1 mg/l; • cadmium: 0,1 mg/l; of • kwik: 0,01 mg/l; waarvan het gehalte aan organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stof voor iedere individuele zeer zorgwekkende organische stof kleiner is dan 0,1 mg/l en het gehalte aan adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) kleiner is dan 15 mg/l
76A	ga	afvalwaterstromen en baden die gevaarlijke afvalstoffen zijn en die: • stoffen bevatten die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn; • niet snel afbreekbaar zijn en organische verontreinigingen bevatten die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen als de concentratie voor een organische zeer zorgwekkende stof ten minste 0,1 mg/l is; of • een gehalte aan adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) bevatten van ten minste 15 mg/l
76B	nga	afvalwaterstromen en baden die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en die: • stoffen bevatten die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn; • niet snel afbreekbaar zijn en organische verontreinigingen bevatten die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen als de concentratie voor een organische zeer zorgwekkende stof ten minste 0,1 mg/l is; of • een gehalte aan adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) bevatten van ten minste 15 mg/l
77	ga	filterkoek van het ontgiften, neutraliseren, ontwateren (ONO-filterkoek) die een gevaarlijke afvalstof is
78A	ga	afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die valt onder de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, die een gevaarlijke afvalstof is en voor zover niet vallend onder een andere categorie
78B	nga	afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die valt onder de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, die geen gevaarlijke afvalstof is en voor zover niet vallend onder een andere categorie
79A	nga	onderdelen en fracties die vrijkomen bij de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur • met uitzondering van beeldbuisglas van CRT-beeldbuizen of restanten van dit beeldbuisglas; • die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn; en • voor zover niet vallend onder een andere categorie
79B	ga	onderdelen en fracties die vrijkomen bij de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur • met uitzondering van beeldbuisglas van CRT-beeldbuizen of restanten van dit beeldbuisglas; • die gevaarlijke afvalstoffen zijn; en • voor zover niet vallend onder een andere categorie
80A	ga	straalgrit dat op grond van de Regeling niet-reinigbaar straalgrit reinigbaar is en dat een gevaarlijke afvalstof is
80B	nga	straalgrit dat op grond van de Regeling niet-reinigbaar straalgrit reinigbaar is en dat geen gevaarlijke afvalstof is
81	ga	loodzuurbatterijen en -accu's
82A	ga	batterijen en accu's als bedoeld in de Regeling beheer batterijen en accu's 2008 die gevaarlijke afvalstoffen zijn, met uitzondering van loodzuurbatterijen en -accu's
82B	nga	batterijen en accu's als bedoeld in de Regeling beheer batterijen en accu's 2008 die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn, met uitzondering van loodzuurbatterijen en -accu's
83	ga	gasontladingslampen

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
84A	ga	fluorescentiepoeder met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg droge stof dat een gevaarlijke afvalstof is
84B	nga	fluorescentiepoeder met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg droge stof dat geen gevaarlijke afvalstof is
85	ga	kwikhoudende voorwerpen
86A	ga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 0,1 tot 10 mg/kg droge stof, met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater en toepasbare grond of baggerspecie, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
86B	nga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 0,1 tot 10 mg/kg droge stof, met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater en toepasbare grond of baggerspecie, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
87A	ga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 10 tot 50 mg/kg droge stof, met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater en toepasbare grond en baggerspecie, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
87B	nga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 10 tot 50 mg/kg droge stof, met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater en toepasbare grond en baggerspecie, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
88A	ga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben (met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater), actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof, die gevaarlijke afvalstoffen zijn
88B	nga	amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben (met uitzondering van slib van biologische zuivering van afvalwater), actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof, die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn
89	ga	metallisch kwik (kwikafval zoals gedefinieerd in Verordening (EU) 2017/852)
90A	ga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen met uitzondering van asbesthoudende (bulk)stoffen voor zover • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof; en • de totale concentratie aan asbest ten minste 1000 mg/kg is
90B	nga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen met uitzondering van asbesthoudende (bulk)stoffen voor zover • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof; en • de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg
91A	ga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluidswallen en andere infrastructurele werken, voor zover • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof; en

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
		• de totale concentratie aan asbest niet minder is dan 1000 mg/kg
91B	nga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluidswallen en andere infrastructurele werken, voor zover • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof; en • de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg
92A	ga	reststroom van het shredderen van autowrakken of onderdelen daarvan (autoshredderafval) die een gevaarlijke afvalstof is
92B	nga	reststroom van het shredderen van autowrakken of onderdelen daarvan (autoshredderafval) die geen gevaarlijke afvalstof is
93A	ga	reststroom van het shredderen van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur of onderdelen daarvan en ander shredderafval dat niet valt onder categorie 92, die een gevaarlijke afvalstof is
93B	nga	reststroom van het shredderen van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur of onderdelen daarvan en ander shredderafval dat niet valt onder categorie 92, die geen gevaarlijke afvalstof is
94	ga	PCB-houdende afvalstoffen voor zover niet vallende onder categorie 95 en voorzover het niet gaat om baggerspecie en waarvan het PCB-gehalte groter is dan 0,5 mg/kg (as received) per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180
95	ga	apparaten waarvan de in het apparaat aanwezige vloeistof een PCB-gehalte heeft groter dan 0,5 mg/kg (as received) per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180, betrokken op deze in het apparaat aanwezige vloeistof
96	ga	metaalafvalstoffen met aanhangende olie of emulsie
97	nga	grond en baggerspecie die voldoet aan de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit
98	nga	verontreinigde grond en baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en die voldoen aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse wonen als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit
99	nga	verontreinigde grond en baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en die voldoen aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse A als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit
100	nga	verontreinigde grond en baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en die voldoen aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse industrie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit
101	nga	verontreinigde grond en baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn en die voldoen aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse B als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, met uitzondering van grond vallend onder categorie 94
102A	ga	niet toepasbare grond en baggerspecie die gevaarlijke afvalstoffen zijn, tenzij het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid als bedoeld in de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is afgegeven.
102B	nga	niet toepasbare grond en baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn, tenzij het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid als bedoeld in de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is afgegeven.
103A	ga	grond die een gevaarlijke afvalstof is, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004, met uitzondering van PCB, gelijk aan of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde
103B	nga	grond die geen gevaarlijke afvalstof is, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004, met uitzondering van PCB, gelijk aan of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde

Cat.[1,2]	ga / nga[3]	beschrijving
104A	ga	baggerspecie die een gevaarlijke afvalstof is, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk aan of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde
104B	nga	baggerspecie die geen gevaarlijke stof is, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde
105	ga	zwavelzuur
106A	ga	zuurteer en overige afvalstoffen met een zwavelgehalte van niet minder dan 5 gewichtsprocent, met uitzondering van zwavelzuur dat een gevaarlijke afvalstof is
106B	nga	zuurteer en overige afvalstoffen met een zwavelgehalte van niet minder dan 5 gewichtsprocent, met uitzondering van zwavelzuur dat geen gevaarlijke afvalstof is
107	ga	overige gevaarlijke afvalstoffen die op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan
108	nga	overige niet-gevaarlijke afvalstoffen die op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan
109A	ga	overige gevaarlijke afvalstoffen die niet op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan
109B	nga	overige niet-gevaarlijke afvalstoffen die niet op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan

[1] Afvalwaterstromen die niet in categorie 1 tot en met 106 zijn genoemd, worden niet gerekend tot categorie 109A of 109B. Die afvalwaterstromen worden gerekend tot dezelfde categorie als andere niet in categorie 1 tot en met 106 genoemde afvalwaterstromen, als het lozen op dezelfde wijze is toegestaan en:
– het behandelen voorafgaand aan het lozen op dezelfde wijze is toegestaan; of
– geen behandeling voorafgaand aan het lozen nodig is.
[2] Voor de toepassing van de artikelen 3.39, eerste lid, onder d, e en f, en 3.184, derde lid, onder j, worden twee categorieën die zijn aangeduid met hetzelfde nummer, voorzien van de aanduiding A en B, aangemerkt als dezelfde categorie.
[3] De aanduiding ga betekent dat een afvalstof alleen in de categorie valt als de afvalstof eigenschappen bezit als bedoeld in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen. Bij de aanduiding nga valt een afvalstof alleen in de categorie als de afvalstof deze eigenschappen niet bevat.

XJ

In bijlage III, in Stofklasse sA3, wordt “uitgezonderd” vervangen door “met uitzondering van”.

XK

In bijlage IV wordt “wolastonie” vervangen door “wollastoniet”.

XL

Na bijlage VI worden twee bijlagen toegevoegd, luidende:

BIJLAGE VII BIJ DE ARTIKELEN 4.1053, 4.1055, 4.1057, 4.1058, 4.1063, 4.1064 EN 4.1064a VAN DIT BESLUIT (LEKKENDE, UITLOGENDE EN VERMESTENDE GOEDEREN)

A. Lekkende goederen

a. nog niet volledig gedemonteerde wrakken van motorvoertuigen;

b. beschadigde of afgedankte werktuigen met een verbrandingsmotor of een oliecircuit, smeermiddelcircuit of koelvloeistofcircuit;
c. beschadigde of afgedankte transformatoren;
d. beschadigde of afgedankte loodzuuraccu's;
e. gebruikte oliedrukkabels;
f. gebruikte oliefilters,
g. oliehoudende poetsdoeken;
h. absorptiemateriaal gebruikt voor het opruimen van gevaarlijke stoffen of olie;
i. boorspoeling of boorgruis van het boren van een gat in de grond;
j. natte afvalstoffen van onderhoud van openbare ruimten.

B. Uitlogende goederen

a. strooizout;
c. andere metalen dan aluminium, ijzer en roestvrij staal;
d. steenkool of bruinkool;
e. ertsen of derivaten van ertsen;
f. zwavel;
g. verduurzaamd hout zonder KOMO-certificaat;
h. IBC-bouwstoffen als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
i. met olie, emulsie of koelvloeistof verontreinigde afvalstoffen van metaalbewerking;
j. teerhoudend dakafval;
k. teerhoudend asfalt;
l. gebruikt straalgrit;
m. geshredderd hout dat geverfd of verduurzaamd is;
n. afvalstoffen van het shredderen van samengestelde metalen producten.
o. gebruikte gepantserde papier-loodkabels;
p. gebruikte papiergeïsoleerde grondkabels;
q. gebruikte glasvezelkabels;
r. as of slakken van verbranding;
s. gebruikt actief kool;
t. afgezeefd zand van het sorteren of breken van gemengd bouwafval en sloopafval of ander steenachtig materiaal;
u. filterkoek van ontgiften, neutraliseren en ontwateren;
v. droge afvalstoffen van onderhoud van openbare ruimten.

C. Vermestende goederen

a. kunstmeststoffen, voor zover niet vallend onder artikel 3.36;
b. niet-houtachtig groenafval;
c. geshredderd onbehandeld hout;
d. GFT-afval;
e. dierlijke afvalstoffen of slachtafval;
f. voedselafval;
g. afvalstoffen van verpakkingsglas van voedingsmiddelen;
h. organische afvalstoffen van voedselbereiding.

BIJLAGE VIII BIJ ARTIKEL 5.38A (OVERGANGSRECHT EMISSIEGRENSWAARDEN EN ONDERGRENZEN ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN)

Stof	CAS Nummer	Stofklasse	Emissiegrens waarde (mg/Nm^3)	Ondergrens per puntbron in kg/jaar
boorzuur	10043-35-3	MVP 1	5	100

chloormethylbenzeen; benzylchloride; α-chloortolueen	100-44-7	MVP 2	20	50
kobaltsulfaat	10124-43-3	MVP 1	0,05	0,125
kobalt(II)dinitraat	10141-05-6	MVP 1	0,5	1,25
loodmolybdaat, berekend als Pb	10190-55-3	MVP 1	0,5	1,25
perboorzuur ($HBO(O_2)$) natriumzout monohydraat	10332-33-9	MVP 1	5	100
perboorzuur ($HBO(O_2)$) natriumzout tetrahydraat	10486-00-7	MVP 1	5	100
1-broompropaan	106-94-5	MVP 2	50	250
2-methoxyethanol; methyleenglycolmonomethylether; ethyleenglycolmono-methylether; methylglycol	109-86-4	MVP 2	20	50
2-methoxyethylacetaat	110-49-6	MVP 2	20	5-
2-ethoxyethanol; ethyleenglycolmono-ethylether	110-80-5	MVP 2	50	250
natuurlijk ruw boorzuur met een gehalte aan H_3BO_3 van niet meer dan 85 gewichtspercenten berekend op de droge stof	11113-50-1	MVP 1	5	100
2-ethoxyethylacetaat; ethylglycolacetaat	111-15-9	MVP 2	50	250
perboorzuur natriumzout	11138-47-9	MVP 1	5	100
2-methoxypropylacetaat	117955-40-5	MVP 2	50	250
nikkelboride (NiB)	12007-00-0	MVP 1	0,5	1,25
dinikkelboride	12007-01-1	MVP 1	0,5	1,25
trinikkelboride	12007-02-2	MVP 1	0,5	1,25
antraceen	120-12-7	MVP 2	5	100
perboorzuur natriumzout monohydraat	12040-72-1	MVP 1	5	100
nikkeldiarsenide	12068-61-0	MVP 1	0,05	0,125
boraxpentahydraat; dinatriumtetraboraat pentahydraat	12179-04-3	MVP 1	5	100
tetraboordinatriumheptaoxide hydraat	12267-73-1	MVP 1	5	100
nikkelboride	12619-90-8	MVP 1	0,5	1,25
chloropreen; 2-chloor-1,3-butadieen; 2-chloropreen	126-99-8	MVP 2	50	250
N,N-dimethylaceetamide	127-19-5	MVP 2	50	250
kobaltnikkeloxide	12737-30-3	MVP 1	0,5	1,25
galliumarsenide	1303-00-0	MVP 1	0,05	0,125
arseenpentoxide; diarseenpentaoxide	1303-28-2	MVP 1	0,05	0,125
booroxide; diboortrioxide	1303-86-2	MVP 1	5	100
boraxdecahydraat; dinatriumtetraboraat decahydraat	1303-96-4	MVP 1	5	100
arseentrioxide	1327-53-3	MVP 1	0,05	0,125
boorzuur dinatriumzout; dinatriumtetraboraat watervrij; boraxdecahydraat; dinatriumtetraboraat decahydraat;	1330-43-4	MVP 1	5	100

boraxpentahydraat; dinatriumtetraboraat pentahydraat				
nikkel(II)arsenaat; trinikkelbis(arsenaat)	13477-70-8	MVP 1	0,05	0,125
perboorzuur ($H_3BO_2(O_2)$) mononatriumzout trihydraat	13517-20-9	MVP 1	5	100
loodbis(tetrafluorboraat); loodfluorboraat	13814-96-5	MVP 1	0,5	1,25
orthoboorzuur natriumzout	13840-56-7	MVP 1	5	100
nikkelbis(tetrafluorboraat)	14708-14-6	MVP 1	0,5	1,25
chromylchloride	14977-61-8	MVP 1	0,5	1,25
natriumperboraat	15120-21-5	MVP 1	5	100
aziridine; ethyleenimine	151-56-4	MVP 2	20	50
triethylarsenaat	15606-95-8	MVP 1	0,05	0,125
2-methoxypropanol	1589-47-5	MVP 2	50	250
chroom(VI)verbindingen	18540-29-9	MVP 1	0,1	0,075
nikkelarsenide	27016-75-7	MVP 1	0,05	0,125
trilooddiarsenaat	3687-31-8	MVP 1	0,05	0,125
perboorzuur natriumzout tetrahydraat	37244-98-7	MVP 1	5	100
ethenyl ester van neodecaanzuur	51000-52-3	MVP 2	20	50
kobaltcarbonaat	513-79-1	MVP 1	0,5	1,25
kobaltnikkeldioxide	58591-45-0	MVP 1	0,5	1,25
nikkelboorfosfide	65229-23-4	MVP 1	0,5	1,25
kobaltdimolybdeennikkeloctaoxide	68016-03-5	MVP 1	0,5	1,25
N,N-dimethylformamide	68-12-2	MVP 2	50	250
kobaltnikkel grijze periklaas: C.I. Pigment black 25; C.I. 77332	68186-89-0	MVP 1	0,5	1,25
2-methoxypropylacetaat	70657-70-4	MVP 2	50	250
kobaltacetaat	71-48-7	MVP 1	0,5	1,25
trinikkelbis(arseniet)	74646-29-0	MVP 1	0,05	0,125
4,4'-bi-o-toluidine sulfaat; 3,3'-dimethylbenzidine sulfaat; 3,3'-dimethyl-[1,1'-bifenyl]-4,4'-diamine sulfaat	74753-18-7	MVP 2	20	50
di-µ-oxo-di-n-butylstannio-hydroxyboraan; dibutyltinhydrogeenboraat; dibutyltinwaterstofboraat	75113-37-0	MVP 2	20	50
natriumperoxometaboraat	7632-04-4	MVP 1	5	100
kobaltchloride; kobaltdichloride	7646-79-9	MVP 1	0,05	0,125
arseenzuur; zouten van arseenzuur	7778-39-4	MVP 1	0,05	0,125
calciumarsenaat	7778-44-1	MVP 1	0,05	0,125
loodarsenaat	7784-40-9	MVP 1	0,05	0,125
isopreen	78-79-5	MVP 2	20	50
trichlooretheen; trichloorethyleen; TRI	79-01-6	MVP 2	50	250
N-methylacetamide	79-16-3	MVP 2	50	250
tetrabroombisfenol A	79-94-7	MVP 2	5	100

musk xyleen; muskus-xyleen; 5-tert-butyl-2,4,6-trinitro-m-xyleen	81-15-2	MVP 2	5	100
di(2-methylpropyl)ftalaat; diisobutylftalaat; di-iso-butylftalaat; DIBP	84-69-5	MVP 2	20	50
N-methyl-2-pyrrolidon; 1-methyl-2-pyrrolidon	872-50-4	MVP 2	50	250
o-toluidine; 2-aminotolueen; 2-methylbenzeenamine; zouten van o-toluidine; zouten van 2-aminotolueen; zouten van 2-methylbenzeenamine	95-53-4	MVP 2	20	50
benzotrichloride; trichloormethylbenzeen	98-07-7	MVP 2	20	50
nitrobenzeen	98-95-3	MVP 2	20	50
loodalkylen		MVP 1	20	50
cadmium en cadmiumverbindingen		MVP 1	0,05	0,125
kobaltlithiumnikkeloxide		MVP 1	0,5	1,25
lood en anorganische loodverbindingen, berekend als Pb		MVP 1	0,5	1,25
nikkel en nikkelverbindingen, berekend als Ni		MVP 1	0,5	1,25
organotinverbindingen; tinverbindingen organisch		MVP 2	20	50

HOOFDSTUK 2 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING

Artikel 2.1 (Besluit bouwwerken leefomgeving)

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 komt te luiden:

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)
Bijlage I bevat begripsbepalingen voor de toepassing van dit besluit.

B

Artikel 2.8 komt te luiden:

Artikel 2.8 (monumenten)
Voor zover een omgevingsvergunning voor:
a. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op:
1º. een gemeentelijk monument of een provinciaal monument; of
2º. een voorbeschermd gemeentelijk monument of een voorbeschermd provinciaal monument;
b. een activiteit waarvoor in de omgevingsverordening is bepaald dat het verrichten daarvan zonder omgevingsvergunning is verboden als die activiteit betrekking heeft op een provinciaal monument of een voorbeschermd provinciaal monument; of
c. een rijksmonumentenactiviteit;
afwijkt van een in de hoofdstukken 3 tot en met 5 gestelde regel, zijn alleen de omgevingsvergunning en de daaraan verbonden voorschriften van toepassing.

C

Artikel 2.13 komt te luiden:

Artikel 2.13 (verordening bouwproducten)
1. Handelen in strijd met de plichten die voortvloeien uit de verordening bouwproducten is verboden.
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wijst een instelling aan die adviezen uitbrengt over de geschiktheid van technische beoordelingsinstanties, bedoeld in artikel 29 van de verordening bouwproducten.
3. Een technische beoordelingsinstantie toont aan de instelling aan dat zij voor de productgebieden, bedoeld in bijlage IV, tabel 1, bij de verordening bouwproducten, voldoet aan de eisen die zijn opgenomen in tabel 2 van die bijlage.
4. De instelling stelt een procedure op voor de aanmelding en de beoordeling van en het toezicht op technische beoordelingsinstanties en maakt jaarlijks een actueel overzicht van aangemelde technische beoordelingsinstanties openbaar.
5. De aanmeldende autoriteit, bedoeld in artikel 40 van de verordening bouwproducten, brengt advies uit aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de geschiktheid van aangemelde instanties als bedoeld in artikel 39 van die verordening.
6. De aangemelde instantie toont aan dat zij voldoet aan de eisen, bedoeld in artikel 43 van de verordening bouwproducten.

7. De instelling en de aanmeldende autoriteit informeren de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onverwijld als zij van oordeel zijn dat een technische beoordelingsinstantie of een aangemelde instantie de aan de aanwijzing verbonden voorschriften niet naleeft of niet meer aan de voorwaarden voor die aanwijzing voldoet.
8. Een prestatieverklaring als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de verordening bouwproducten wordt in de Nederlandse taal verstrekt.
9. Instructies en informatie als bedoeld in de artikelen 11, zesde en achtste lid, 13, vierde en negende lid, en 14, tweede en vijfde lid, van de verordening bouwproducten zijn in de Nederlandse taal gesteld.

D

Artikel 2.14, vierde en vijfde lid, vervallen.

E

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er worden drie leden toegevoegd, luidende:
2. De voorwaarden waaronder een kwaliteitsverklaring bouw wordt afgegeven, worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de partijen die bij het erkende stelsel betrokken zijn.
3. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maakt deze overeenkomst in de Staatscourant bekend.
4. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wijst een instelling aan die het erkende stelsel coördineert en zorg draagt voor de openbaarmaking van de kwaliteitsverklaringen bouw.

F

Afdeling 2.3 komt te luiden:

Afdeling 2.3 Afbakening vergunningplichten

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.15a (algemene afbakeningseisen)
1. De onderdelen a tot en met v van artikel 2.15d en artikel 2.15f zijn niet van toepassing op een activiteit die wordt verricht in, aan, op of bij een bouwwerk dat is gebouwd of in stand wordt gehouden of wordt gebruikt zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning.
2. Bij de toepassing van de onderdelen a tot en met v van artikel 2.15d en artikel 2.15f blijft het aantal woningen gelijk, tenzij het gaat om huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.15b (meetvoorschriften)
1. Tenzij anders bepaald, worden de waarden die in deze afdeling in m of m^2 zijn uitgedrukt op de volgende wijze gemeten:
a. afstanden loodrecht;
b. hoogten vanaf het aansluitend afgewerkt terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende, ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven; en
c. maten buitenwerks, waarbij uitstekende delen van ondergeschikte aard tot maximaal 0,5 m buiten beschouwing blijven.

2. Voor de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder b, wordt een bouwwerk, voor zover dit zich bevindt op een erf- of perceelgrens, gemeten aan de kant waar het aansluitend afgewerkt terrein het hoogst is.

Artikel 2.15c (mantelzorg)
Bij de toepassing van deze afdeling wordt huisvesting in verband met mantelzorg aangemerkt als functioneel verbonden met het hoofdgebouw.

§ 2.3.2 Vergunningplichtige gevallen bouwactiviteit

Artikel 2.15d (aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteit)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten geldt voor een bouwactiviteit, tenzij deze betrekking heeft op een van de volgende bouwwerken:
a. een bouwwerk voor zover daaraan gewoon onderhoud wordt verricht;
b. een bijbehorend bouwwerk of een uitbreiding daarvan, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. op de grond staand;
2°. niet hoger dan 5 m;
3°. de ligging van een verblijfsgebied, bij meer dan een bouwlaag, alleen op de eerste bouwlaag; en
4°. niet voorzien van een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte;
c. een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. op de grond staand;
2°. niet hoger dan 5 m; en
3°. de oppervlakte niet meer dan 70 m^2;
d. een dakkapel;
e. een dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening in een dak;
f. een kozijn, kozijninvulling, gevelpaneel of boeideel, of stucwerk;
g. een zonwering, rolhek, luik of rolluik aan of in een gebouw;
h. een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking;
i. een sport- of speeltoestel, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet hoger dan 4 m; en
2°. alleen functionerend met behulp van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens;
j. tuinmeubilair;
k. een zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening of een vijver op het erf bij een woning of woongebouw;
l. een erf- of perceelafscheiding;
m. een afscheiding tussen balkons of dakterrassen;
n. een vlaggenmast;
o. een constructie voor het overbruggen van een terreinhoogteverschil van niet meer dan 1 m die niet hoger is dan het aansluitende afgewerkte terrein;
p. een antenne-installatie, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. een antenne-installatie met bijbehorend opstelpunt ten behoeve van de C2000-infrastructuur voor de mobiele communicatie door hulpverleningsdiensten;
2°. als het gaat om een schotelantenne:
i. de doorsnede van de antenne niet meer dan 2 m; en
ii. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 3 m; of
3°. als het gaat om een andere antenne dan bedoeld in onderdeel 1° of 2°: de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of als deze is bevestigd aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger dan 5 m;
q. een bouwwerk voor een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het gaat om:

1°. een bouwwerk voor een nutsvoorziening, de waterhuishouding, het meten van de luchtkwaliteit, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
i. niet hoger dan 3 m; en
ii. de oppervlakte niet meer dan 15 m^2;
2°. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voor:
i. het weren van voorwerpen die de veiligheid van het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer in gevaar kunnen brengen;
ii. de beveiliging van een weg, spoor- of waterweg of een spoorweg- of luchtvaartterrein;
iii. verkeersregeling, verkeersgeleiding, handhaving van de verkeersregels, wegaanduiding, het opladen van accu's van voertuigen, verlichting of tolheffing; of
iv. het verschaffen van toegang tot het openbaar vervoer of openbaar vervoersgebouwen of het overbruggen van hoogtes door personen met een handicap in en nabij openbaar vervoersgebouwen of perrons;
3°. bovenleidingen met de bijbehorende draagconstructies of seinpalen;
4°. ondergrondse buis- en leidingstelsels, met inbegrip van ondergrondse faunapassages;
5°. een container voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
i. niet hoger dan 2 m; en
ii. als bovengronds geplaatst: de oppervlakte niet meer dan 4 m^2;
6°. een elektronische sirene voor het waarschuwen van de bevolking bij calamiteiten of de dreiging daarvan, met inbegrip van de daarbij behorende bevestigingsconstructie;
7°. straatmeubilair; of
8°. meubilair in openbaar vervoersgebouwen of op perrons;
r. een bouwkeet, bouwbord, steiger, heistelling, hijskraan, damwand, bouwweg, terreinverharding, terreininrichting of andere hulpconstructie die functioneel is voor een bouw-, onderhouds- of sloopactiviteit, een tijdelijke werkzaamheid in de grond-, weg- of waterbouw of een milieubelastende activiteit met een verplaatsbaar mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 3.322, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bij plaatsing op of in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waarop die activiteit of werkzaamheid wordt uitgevoerd; of
s. een magazijnstelling die alleen steunt op een vloer van het gebouw waarin zij wordt geplaatst, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet lager dan 3 m en niet hoger dan 8,5 m; en
2°. de magazijnstelling niet voorzien van een verdiepingsvloer of loopbrug;
t. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voor agrarische bedrijfsvoering, voor zover het gaat om:
1°. een silo; of
2°. een ander bouwwerk niet hoger dan 2 m;
u. een ander bouwwerk, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet hoger dan 1 m; en
2°. de oppervlakte niet meer dan 2 m^2; of
v. een te veranderen bouwwerk, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. geen verandering van de draagconstructie;
2°. geen verandering van de brandcompartimentering of beschermde subbrandcompartimentering;
3°. geen uitbreiding van de bebouwde oppervlakte;
4°. geen uitbreiding van het bouwvolume; en
5°. geen bouwwerk als bedoeld in de onderdelen b tot en met u dat niet voldoet aan de voor dat bouwwerk in die onderdelen gestelde eisen.

§ 2.3.3 Vergunningvrije gevallen omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.15e (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op omgevingsplanactiviteiten bestaande uit:
a. een bouwactiviteit;
b. het in stand houden van een bouwwerk; of
c. het gebruiken van een bouwwerk.

Artikel 2.15f (vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken)
Onverminderd regels in het omgevingsplan over het in stand houden van een bouwwerk die betrekking hebben op de ernstige ontsiering van het uiterlijk van dat bouwwerk, geldt het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten, niet voor een omgevingsplanactiviteit voor zover de activiteit betrekking heeft op een van de volgende bouwwerken:
a. een bouwwerk voor zover daaraan gewoon onderhoud wordt verricht en daarbij detaillering, profilering en vormgeving van het bouwwerk niet wijzigen;
b. een dakkapel in het achterdakvlak of een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. voorzien van een plat dak;
2°. gemeten vanaf de voet van de dakkapel niet hoger dan 1,75 m;
3°. onderzijde meer dan 0,5 m en minder dan 1 m boven de dakvoet;
4°. bovenzijde meer dan 0,5 m onder de daknok; en
5°. zijkanten meer dan 0,5 m van de zijkanten van het dakvlak;
c. een dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening in een dak, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. de constructie niet meer dan 0,6 m uitstekend buiten het dakvlak of het platte dak; en
2°. zijkanten, onder- en bovenzijde meer dan 0,5 m van de randen van het dakvlak of het platte dak;
d. een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op een dak, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. bij plaatsing op een schuin dak:
i. binnen het dakvlak;
ii. in of direct op het dakvlak; en
iii. hellingshoek gelijk aan hellingshoek dakvlak;
2°. bij plaatsing op een plat dak: afstand tot de zijkanten van het dak ten minste gelijk aan hoogte collector of paneel; en
3°. als de collector of het paneel niet één geheel vormt met de installatie voor het opslaan van het water of het omzetten van de opgewekte elektriciteit: die installatie aan de binnenzijde van een bouwwerk is geplaatst;
e. een kozijn, kozijninvulling, gevelpaneel, isolatieplaat of boeideel, of stucwerk, bij plaatsing in of aan de achtergevel of een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijgevel van een hoofdgebouw, of in of aan een gevel van een bijbehorend bouwwerk, voor zover die gevel is gelegen in achtererfgebied;
f. een zonwering, rolhek, luik of rolluik aan of in een gebouw, als voor zover het daarbij gaat om een rolhek, luik of rolluik in een voorgevel of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijgevel van een ander hoofdgebouw dan een woning of woongebouw, wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. geplaatst aan de binnenzijde van de uitwendige scheidingsconstructie; en
2°. voor ten minste 75% voorzien van glasheldere doorkijkopeningen;
g. een afscheiding tussen balkons of dakterrassen;
h. tuinmeubilair, als niet hoger dan 2,5 m;
i. een sport- of speeltoestel voor alleen particulier gebruik, als wordt voldaan aan de volgende eisen:

1°. niet hoger dan 2,5 m; en
2°. alleen functionerend met behulp van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens;
j. een erf- of perceelafscheiding, als niet hoger dan 1 m;
k. een constructie voor het overbruggen van een terreinhoogteverschil van niet meer dan 1 m die niet hoger is dan het aansluitende afgewerkte terrein;
l. een vlaggenmast op een erf, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet hoger dan 6 m; en
2°. maximaal één mast per erf;
m. een antenne-installatie voor mobiele telecommunicatie op of aan een bouwwerk, met inbegrip van een hekwerk ter beveiliging van een zodanige antenne-installatie op of aan een bouwwerk als bedoeld in onderdeel 1°, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. bij plaatsing op of aan een hoogspanningsmast, wegportaal, reclamezuil, lichtmast, windturbine, sirenemast of een niet van een bouwwerk deel uitmakende schoorsteen, of op een antenne-installatie als bedoeld in onderdeel n of een andere antenne-installatie voor zover hoger dan 5 m:
i. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 5 m; en
ii. de antenne hoger geplaatst dan 3 m, gemeten vanaf het bij het bouwwerk aansluitende afgewerkt terrein;
2°. bij plaatsing op of aan een ander bouwwerk, dan bedoeld in onderdeel 1°:
i. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 0,5 m; of
ii. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of als bevestigd aan een gevel van een gebouw, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger dan 5 m; en:
- de antenne, met antennedrager, hoger geplaatst dan 9 m, gemeten vanaf het bij het bouwwerk aansluitende afgewerkt terrein;
- de bedrading in of direct langs de antennedrager of inpandig aangebracht, of in een kabelgoot, als deze kabelgoot meer dan 1 m achter de voorgevel is geplaatst; en
- de antennedrager bij plaatsing op het dak van een gebouw:
1°. aan of bij een op het dak aanwezig object geplaatst;
2°. in het midden van het dak geplaatst; of
3°. elders op het dak geplaatst, als de afstand in m tot de voorgevel van het bouwwerk ten minste gelijk is aan: 18 gedeeld door de hoogte waarop de antenne, met antennedrager, is geplaatst, gemeten vanaf het bij het gebouw aansluitende afgewerkt terrein tot aan de voet van de antenne, met antennedrager;
n. een antenne-installatie met bijbehorend opstelpunt voor de C2000-infrastructuur voor de mobiele communicatie door hulpverleningsdiensten;
o. een andere antenne-installatie dan bedoeld in de onderdelen m en n, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. de antenne-installatie achter het voorerfgebied geplaatst;
2°. als het gaat om een schotelantenne:
i. de doorsnede van de antenne niet meer dan 2 m; en
ii. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 3 m; of
3°. als het gaat om een andere antenne dan bedoeld in onderdeel 2°: de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of als deze is bevestigd aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger dan 5 m;
p. een bouwwerk voor een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het gaat om:
1°. een bouwwerk voor een nutsvoorziening, de waterhuishouding, het meten van de luchtkwaliteit, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
i. niet hoger dan 3 m; en
ii. de oppervlakte niet meer dan 15 m^2;
2°. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voor:

i. het weren van voorwerpen die de veiligheid van het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer in gevaar kunnen brengen;
ii. de beveiliging van een weg, spoor- of waterweg of een spoorweg- of luchtvaartterrein;
iii. verkeersregeling, verkeersgeleiding, handhaving van de verkeersregels, wegaanduiding, het opladen van accu's van voertuigen, verlichting of tolheffing; of
iv. het verschaffen van toegang tot het openbaar vervoer of openbaar vervoersgebouwen of het overbruggen van hoogtes door personen met een handicap in en nabij openbaar vervoersgebouwen of perrons;
3°. bovenleidingen met de bijbehorende draagconstructies of seinpalen;
4°. ondergrondse buis- en leidingstelsels, met inbegrip van ondergrondse faunapassages en met uitzondering van een buisleiding als bedoeld in artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
5°. een container voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
i. niet hoger dan 2 m; en
ii. bij plaatsing bovengronds: de oppervlakte niet meer dan 4 m^2;
6°. een elektronische sirene voor het waarschuwen van de bevolking bij calamiteiten of de dreiging daarvan, met inbegrip van de daarbij behorende bevestigingsconstructie;
7°. straatmeubilair; of
8°. meubilair in openbaar vervoersgebouwen of op perrons;
q. een bouwkeet, bouwbord, steiger, heistelling, hijskraan, damwand, bouwweg, terreinverharding, terreininrichting of andere hulpconstructie die functioneel is voor een bouw-, onderhouds- of sloopactiviteit, een tijdelijke werkzaamheid in de grond-, weg- of waterbouw of een milieubelastende activiteit met een verplaatsbaar mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 3.322, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bij plaatsing op of in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waarop die activiteit of werkzaamheid wordt uitgevoerd; of
r. een ander bouwwerk in voor- of achtererfgebied, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet hoger dan 1 m; en
2°. de oppervlakte niet meer dan 2 m^2.

Artikel 2.15g (inperking vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken vanwege cultureel erfgoed)
1. Voor een omgevingsplanactiviteit die wordt verricht in, aan, op of bij een gemeentelijk monument, voorbeschermd gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd provinciaal monument, rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument geldt dat:
a. als het gaat om een omgevingsplanactiviteit in, aan of op een monument als bedoeld in de aanhef: artikel 2.15f niet van toepassing is; en
b. als het gaat om een omgevingsplanactiviteit bij een monument als bedoeld in de aanhef: alleen de volgende onderdelen van artikel 2.15f van toepassing zijn:
1°. artikel 2.15f, onder a, voor zover ook kleur en materiaalsoort van het bouwwerk niet wijzigen; en
2°. artikel 2.15f, onder b, f, h, i, k, l en p, onder 2°, onder iv, onder 3°, 4°, 6° en 8°.
2. Voor een omgevingsplanactiviteit die wordt verricht op een locatie waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven, geldt dat:
a. artikel 2.15f, onder a, van toepassing is; en
b. artikel 2.15f, onder b tot en met r, alleen van toepassing is voor zover het gaat om:
1°. inpandige wijzigingen;
2°. een wijziging van een achtergevel of achterdakvlak, als die gevel of dat dakvlak niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd;

3°. een bouwwerk op erf aan de achterkant van een hoofdgebouw, als dat erf niet ook deel uitmaakt van het erf aan de zijkant van dat gebouw en niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd; of
4°. een bouwwerk op een locatie die onderdeel van van openbaar toegankelijk gebied.

G
Tabel 3.83 komt te luiden:
Tabel 3.83

gebruiksfunctie	leden van toepassing									
	energiebesparende maatregelen			uitvoering van aanbevelingen bij het energielabel	afbakening maatwerkvoorschriften energiebesparende maatregelen	labelverplichting kantoorgebouw				
artikel	3.84			3.85	3.86	3.87				
lid	1	2	3	*	*	1	2	3	4	5
1 Woonfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Kantoorfunctie	1	2	3	*	*	1	2	3	4	5
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle niet hierboven genoemde gebru	1	2	3	*	*	-	-	-	-	-

H

Artikel 3.84 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een gebouw of gedeelte daarvan:
a. als het totaal aan energieverbruik van het gebouw of gedeelte daarvan en de activiteiten die daarin plaatsvinden in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen; of
b. waarop de artikelen 15.51 of 16.5 van de Wet milieubeheer of de artikelen 3.85 of 6.28 van dit besluit van toepassing zijn.
2. Het derde lid komt te luiden:
3. Bij gebouwen op hetzelfde bouwwerkperceel of op een aangrenzend bouwwerkperceel van dezelfde eigenaar of gebruiker wordt voor de bepaling van het in het tweede lid, onder a, bedoelde energieverbruik uitgegaan van het gezamenlijke energieverbruik van die gebouwen en de activiteiten die daarin plaatsvinden.

I

Artikel 3.86 komt te luiden:

Artikel 3.86 (afbakening maatwerkvoorschriften energiebesparende maatregelen)

1. Een maatwerkvoorschrift over artikel 3.84 kan alleen inhouden:
a. het toestaan van een gefaseerde uitvoering van de in artikel 3.84, eerste lid, bedoelde maatregelen; of

b. de verplichting om onderzoek te verrichten naar mogelijke energiebesparende maatregelen als bedoeld in artikel 3.84, eerste lid, als het totaal aan energieverbruik van het gebouw of gedeelte daarvan en de activiteiten die daarin plaatsvinden in het voorafgaande jaar groter is dan 200.000 kWh of 75.000 m^3 aardgasequivalenten aan brandstoffen.
2. Bij gebouwen op hetzelfde bouwwerkperceel of op een aangrenzend bouwwerkperceel van dezelfde eigenaar of gebruiker wordt voor de bepaling van het in het eerste lid, onder b, bedoelde energieverbruik uitgegaan van het gezamenlijke energieverbruik van die gebouwen en de activiteiten die daarin plaatsvinden.

J
Artikel 3.87 komt te luiden:

Artikel 3.87 (labelverplichting kantoorgebouw)

1. Het is vanaf 1 januari 2023 verboden om een kantoorgebouw in gebruik te nemen of te gebruiken zonder een geldig energielabel als bedoeld in artikel 6.27 met een energie-index van 1,3 of beter.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een kantoorgebouw met een gebruiksoppervlakte aan kantoorfuncties kleiner dan 50% van de totale gebruiksoppervlakte aan gebruiksfuncties van het gebouw waarvan het kantoorgebouw deel uitmaakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een kantoorgebouw als de totale gebruiksoppervlakte aan kantoorfuncties en nevenfuncties daarvan in het kantoorgebouw of in het gebouw waarvan het kantoorgebouw deel uitmaakt kleiner is dan 100 m^2.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op een kantoorgebouw dat behoort tot een categorie als bedoeld in artikel 6.28.
5. Als de maatregelen die nodig zijn om de in het eerste lid bedoelde energie-index te realiseren een terugverdientijd hebben van meer dan 10 jaar dan kan worden volstaan met het voor 1 januari 2023 treffen van de maatregelen met een terugverdientijd tot en met 10 jaar en de daarbij behorende energie-index.

K

Artikel 3.143 komt te luiden:

Artikel 3.143 (kooldioxidemeter)

1. Een verblijfsruimte in een onderwijsfunctie voor basisonderwijs heeft een kooldioxidemeter.
2. Een kooldioxidemeter:
a. functioneert continu op de gangbare elektrische netspanning en een tijdelijke onderbreking van de elektrische aansluiting verstoort de ingestelde signaalniveaus niet;
b. kalibreert zichzelf automatisch;
c. heeft ten minste een CO_2-meetfunctie met:
1° een meetbereik van ten minste 300 tot 5.000 ppm;
2° een bedrijfstemperatuur van 0 – 50 °C;
3° een nauwkeurigheid in temperatuurbereik van +15 tot + 35 °C:
bij een CO_2-waarde van 300-1.000 ppm : < 10% van meetwaarde en
bij een CO_2-waarde van 1.000-5.000 ppm : < 100 ppm; en
4° een resolutie van 1 ppm;
d. waarschuwt tijdig voor ventilatieproblemen door middel van een duidelijke indicatie over de mate waarin een vertrek wordt geventileerd;
e. heeft drie signaalniveaus met een eigen kleurcode:
1° een CO_2-concentratie van minder dan 1.001 ppm;
2° een CO_2-concentratie van 1.001 tot en met 1.400 ppm; en

3° een CO_2-concentratie van meer dan 1.400 ppm; en
f. heeft een duidelijk display waarop de CO_2-concentratie afleesbaar is, waarbij de hoogte van cijfers en letters in het display ten minste 8 mm bedraagt.

L

Na artikel 4.15 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 4.2.1a Stabiliteit, drijvend vermogen en sterkte drijvende bouwwerken

Artikel 4.15a (aansturingsartikel)
1. Een drijvend bouwwerk en een drijvend tijdelijk bouwwerk heeft voldoende stabiliteit, drijfvermogen en sterkte.
2. Voor een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC1 of CC2 als bedoeld in NEN-EN 1990, zonder vloer van een verblijfsgebied hoger dan 6 m boven de waterlijn en niet gelegen in:
a. een rivier, kanaal, meer of ander water dat bestemd is voor motorvrachtschepen; of
b. een water dat onderhevig is aan getijdenwisseling, wordt aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van de regels in deze paragraaf.

Artikel 4.15b (afstand en scheefstand)
1. De afstand tussen het metacentrum van een drijvend bouwwerk en het zwaartepunt van het drijvend bouwwerk is ten minste 0,25 m bij gevolgklasse CC1 en 0,60 m bij gevolgklasse CC2. Hierbij ligt het metacentrum boven het zwaartepunt.
2. De loodrechte afstand tussen het wateroppervlak en het laagste punt van de ingedompelde zijde waarboven een drijvend bouwwerk niet meer waterdicht is, is bepaald volgens NEN 2778 ten minste:
a. 0 mm bij een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC1;
b. 0 mm bij een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC2 met een drijflichaam zonder holle ruimte;
c. 150 mm bij een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC2 met een drijflichaam met een of meer holle ruimten;
3. Als de significante golfhoogte, bepaald volgens tabel 4.15b.1 of 4.15b.2, vermenigvuldigd met 1,125 groter is dan 300 mm, wordt de in het tweede lid bedoelde afstand verhoogd met het verschil tussen de waarde in de tabel vermenigvuldigd met 1,125, en 300 mm.
4. De scheefstand van het horizontale vlak van het drijflichaam, behorend bij de in het tweede lid bedoelde afstand, mag niet groter zijn dan 5 graden.

Tabel 4.15b.1 Significante golfhoogte in mm als functie van de waterdiepte en strijklengte voor windgebied I (voor tussenliggende waarden mag lineair worden geïnterpoleerd).

Waterdiepte (m)	Strijklengte (m)									
	30	50	75	100	150	200	500	700	1000	1500
2	250	310	370	420	490	490	630	680	730	780
2.5	250	310	370	420	490	560	680	740	800	870
3	250	310	370	420	490	560	700	780	850	940
3.5	250	310	370	420	490	560	820	810	890	990
4	250	310	370	420	490	560	820	830	920	1030
4.5	250	310	370	420	490	560	820	940	950	1060
5	250	310	370	420	490	560	820	940	1090	1090
5.5	250	310	370	420	490	560	820	940	1090	1110
6	250	310	370	420	490	560	820	940	1090	1300

6.5	250	310	370	420	490	560	820	940	1090	1300

Tabel 4.15b.2 Significante golfhoogte in mm als functie van de waterdiepte en strijklengte voor windgebieden II en III (voor tussenliggende waarden mag lineair worden geïnterpoleerd).

Waterdiepte	Strijklengte (m)									
(m)	30	50	75	100	150	200	500	700	1000	1500
2	230	290	340	390	460	460	600	650	700	750
2.5	230	290	340	390	460	520	640	700	760	830
3	230	290	340	390	460	520	670	740	810	890
3.5	230	290	340	390	460	520	760	760	850	940
4	230	290	340	390	460	520	760	880	870	980
4.5	230	290	340	390	460	520	760	880	890	1010
5	230	290	340	390	460	520	760	880	1020	1030
5.5	230	290	340	390	460	520	760	880	1020	1050
6	230	290	340	390	460	520	760	880	1020	1210
6.5	230	290	340	390	460	520	760	880	1020	1210

Artikel 4.15c (bepaling afstanden)

1. De afstand, bedoeld in artikel 4.15b, eerste lid, wordt bepaald op basis van:

a. de meest ongunstige belastingcombinatie uitgaande van de grenstoestand EQU volgens NEN-EN 1990;

b. de blijvende belastingen volgens NEN-EN 1991, waarbij in afwijking van NEN-EN 1991 de volgende belastingen ook als blijvende belastingen worden beschouwd:

1º scheidingswanden;

2º permanent aanwezige installatie;

3º het trimgewicht; en

c. de opgelegde belastingen volgens NEN-EN 1991, waarbij in afwijking van NEN-EN 1991:

1º geen rekening wordt gehouden met een ongunstige plaatsing van de gebruiksbelasting op een vloer; en

2º op een vloer de extreme waarde van de belasting in rekening is gebracht en op de overige vloeren de reductiefactor ψ_0 in rekening is gebracht.

2. De afstand, bedoeld in artikel 4.15b, tweede en derde lid, wordt bepaald op basis van:

a. de meest ongunstige belastingscombinatie uitgaande van de grenstoestand EQU volgens NEN-EN 1990;

b. de blijvende belasting volgens NEN-EN 1991, waarbij in afwijking van NEN-EN 1991 de volgende belastingen ook als blijvende belastingen worden beschouwd:

1º scheidingswanden;

2º permanent aanwezige installaties;

3º het trimgewicht; en

c. de veranderlijke belastingen volgens NEN-EN 1991, waarbij in afwijking van NEN-EN 1991:

1º de opgelegde belasting, als deze overheersend is als bedoeld in NEN-EN 1990, op een vloer met de extreme waarde en op de meest ongunstige plaats wordt beschouwd en op de overige vloeren de reductiefactor ψ_0 in rekening is gebracht, waarbij de opgelegde belasting niet gecombineerd wordt met overige veranderlijke belastingen;

2º de opgelegde belasting, als deze niet overheersend is als bedoeld in NEN-EN 1990, niet op de meest ongunstige plaats op een vloer wordt beschouwd; en

3º belastingen door golven volgens NEN-EN 1997 uitgaande van golven met een significante golfhoogte die zijn bepaald volgens de tabellen 4.15b.1 en 4.15b.2 voor zover deze hoger zijn dan 0,5 m.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde bepalingsmethoden worden alleen toegepast als:
a. de scheefstand van het drijvend bouwwerk bij oplevering niet groter is dan 0,5 graden;
b. het een drijvend bouwwerk betreft met een drijflichaam met holle ruimte beschikt over een waterniveau-alarm; en
c. het een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC2 betreft met een drijflichaam met holle ruimte, waarbij het drijflichaam bestaat uit ten minste twee gescheiden compartimenten en het drijvend bouwwerk beschikt over een automatische pomp die binnendringend water direct afvoert in ieder compartiment.

Artikel 4.15d (niet bezwijken van een drijflichaam)
1. Het niet bezwijken van een drijflichaam van een drijvend bouwwerk wordt bepaald op basis van:
a. de belastingen die op het drijflichaam worden uitgeoefend als gevolg van de belastingcombinaties, bedoeld in artikel 4.15c, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a;
b. de fundamentele belastingscombinaties, bedoeld in artikel 4.12, waarbij de volgende belastingen, zonder rekening te houden met het gelijktijdig plaatsvinden van die belastingen, zijn meegenomen als veranderlijke belasting:
1º de belasting door ijs volgens NEN-EN 1997;
2º voor zover het een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC2 betreft de verticale belasting door golven tegen de onderkant van het drijflichaam, uitgaande van golven met een significante golfhoogte die is bepaald volgens tabel 4.15b.1 of 4.15b.2, voor zover deze golven hoger zijn dan 0,5 m; en
c. de buitengewone belastingscombinaties, bedoeld in artikel 4.13, waarbij het drijflichaam niet zodanig mag bezwijken dat het drijvend bouwwerk zinkt. Dit geldt niet voor een drijvend bouwwerk in gevolgklasse CC1 met niet meer dan twee bouwlagen.

Artikel 4.15e (niet bezwijken van een aanmeerconstructie)
Het niet bezwijken van een aanmeerconstructie van een drijvend bouwwerk wordt bepaald op basis van:
a. de belastingen die op de aanmeerconstructies worden uitgeoefend als gevolg van de belastingscombinaties, bedoeld in artikel 4.15c, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a; en
b. de fundamentele belastingscombinaties, bedoeld in artikel 4.12, waarbij de belasting door ijs volgens NEN-EN 1997 is meegenomen als veranderlijke belasting.

M

Aan artikel 4.151 worden drie leden toegevoegd, luidende:

3. Een bijna energieneutraal gebouw als bedoeld in artikel 4.149, zesde lid, dat een kantoorgebouw met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 100 m^2, een bijeenkomstgebouw of een celgebouw is, voldoet aan de volgende waarden:

Gebouwfunctie	**Energiebehoefte [kWh/m^2/jr]**	**Primair fossiel energiegebruik [kWh/m^2/jr]**	**Aandeel hernieuwbare energie [%]**
Kantoorgebouw (>100 m2 BVO)	50	25	50
Bijeenkomstgebouw	60	25	50
Celgebouw	60	60	50

4. Een gebruiksfunctie van een bijna energieneutraal gebouw als bedoeld in artikel 4.149, zesde lid, anders dan een in het derde lid bedoeld gebouw, voldoet aan de energieprestatiecoëfficiënt, bedoeld in artikel 4.149, eerste lid.
5. De waarden, bedoeld in het derde lid, worden bepaald met de Handreiking BENG van 28 augustus 2017.

N

Artikel 4.152, zevende lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. “Uitwendige schedingsconstructie” wordt vervangen door “uitwendige scheidingsconstructie”.
2. Aan het slot van het lid wordt een punt geplaatst.

O

Artikel 4.153 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt “bij ministeriële regeling” vervangen door “in het derde lid”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. De gemiddelde warmtedoorgangscoëfficiënt, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend met de formule:

$$\mathrm{Ug}em = \sum_{n=1}^{n=x} (\mathrm{Un\ xAn/At})$$

waarin wordt verstaan onder:
x: het aantal ramen, deuren en kozijnen van het bouwwerk;
Un: de warmtedoorgangscoëfficiënt van een raam, deur of kozijn bepaald volgens NEN 1068;
An: het geprojecteerde oppervlak van een raam, deur of kozijn bepaald volgens NEN 1068; en
At: het totale geprojecteerde oppervlak van alle ramen, deuren en kozijnen van het bouwwerk.

P

In artikel 4.208, tweede lid, wordt “lid” vervangen door “als bedoeld in het eerste lid”.

Q

In artikel 4.215, eerste lid, wordt “de artikelen 5.2 tot en met 5.6” vervangen door “artikel 5.4.5”.

R

Artikel 4.241 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Als een te bouwen gebouw gebouwgebonden veiligheidsvoorzieningen als bedoeld in het eerste lid nodig heeft om onderhoud veilig te kunnen uitvoeren, wordt om die voorzieningen te beoordelen gebruikgemaakt van de Checklist Veilig onderhoud op en aan gebouwen 2012.

S

Artikel 4.243 komt te luiden:

Artikel 4.243 (kooldioxidemeter)

1. Een verblijfsruimte in een onderwijsfunctie voor basisonderwijs heeft een kooldioxidemeter.
2. Een kooldioxidemeter:
a. functioneert continu op de gangbare elektrische netspanning en een tijdelijke onderbreking van de elektrische aansluiting verstoort de ingestelde signaalniveaus niet;
b. kalibreert zichzelf automatisch;
c. heeft ten minste een CO_2-meetfunctie met:
1° een meetbereik van ten minste 300 tot 5.000 ppm;
2° een bedrijfstemperatuur van 0 – 50 °C;
3° een nauwkeurigheid in temperatuurbereik van +15 tot + 35 °C:
bij een CO_2-waarde van 300-1.000 ppm : < 10% van meetwaarde en
bij een CO_2-waarde van 1.000-5.000 ppm : < 100 ppm; en
4° een resolutie van 1 ppm;
d. waarschuwt tijdig voor ventilatieproblemen door middel van een duidelijke indicatie over de mate waarin een vertrek wordt geventileerd;
e. heeft drie signaalniveaus met een eigen kleurcode:
1° een CO_2-concentratie van minder dan 1.001 ppm;
2° een CO_2-concentratie van 1.001 tot en met 1.400 ppm; en
3° een CO_2-concentratie van meer dan 1.400 ppm; en
f. heeft een duidelijk display waarop de CO_2-concentratie afleesbaar is, waarbij de hoogte van cijfers en letters in het display ten minste 8 mm bedraagt.

T

Artikel 6.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef vervalt “, eerste lid,”.
2. onderdeel b komt te luiden:
b. een gemeentelijk monument, voorbeschermd gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd provinciaal monument, rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument;

U

Artikel 6.39 komt te luiden:

Artikel 6.39 (afstellen, onderhoud en rapportage)
1. Een keuring als bedoeld in artikel 6.38 omvat:
a. de afstelling voor de verbranding;
b. het systeem voor de toevoer van brandstof en verbrandingslucht,
c. de afvoer van verbrandingsgassen, en
d. voor stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW de meting van het gehalte koolmonoxide, gemeten voorafgaand aan de afstelling van de verbranding, uitgedrukt in mg/Nm3 bij een zuurstofpercentage van 15% in afgas, als het gaat om een dieselmotor, een gasturbine of een gasmotor, 6% in afgas, als het gaat om een stookinstallatie voor vaste brandstoffen, of 3% in afgas, als het gaat om een andere stookinstallatie.
2. De meting van koolmonoxide, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt voor een stookinstallatie die in gebruik is genomen voor 20 december 2018 vanaf:
a. 1 januari 2024, als deze een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MW heeft; of

b. 1 januari 2029, als deze een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 5 MW heeft.
3. Aan het eerste lid, onderdeel d, wordt, voor een stookinstallatie die niet meer dan 500 uur per jaar in bedrijf is, in ieder geval voldaan, als een meetrapport van de fabrikant wordt overlegd van een koolmonoxide-meting die is uitgevoerd aan de stookinstallatie of een stookinstallatie van hetzelfde merk en type, overeenkomstig de eisen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d.
4. Als uit de keuring blijkt dat de installatie onderhoud nodig heeft, vindt dat onderhoud binnen twee weken na de keuring plaats.

V

Na artikel 6.39 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.39a (verslag keuring)
1. Van de keuring, bedoeld in artikel 6.38, wordt een verslag gemaakt.
2. Het verslag voor stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW omvat:
a. de naam en het adres van de gebruiker;
b. het adres van de stookinstallatie;
c. een unieke identificatie van de stookinstallatie;
d. gegevens over het nominaal thermisch ingangsvermogen in MW van de stookinstallatie;
e. gegevens over het type stookinstallatie, onderverdeeld naar gasmotor, dieselmotor, dual-fualmotor, gasturbine, ketel, formuis, droger, luchtverhitter of andere stookinstallatie;
f. gegevens over het type gebruikte brandstoffen en het aandeel ervan, onderverdeeld naar vaste rie-biomassa, houtpellets, andere vaste brandstof, gasolie, dieselolie, huisbrandolie, biodiesel, andere vloeibare brandstoffen, aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas en andere gasvormige brandstoffen;
g. de datum waarop de stookinstallatie in gebruik is genomen;
h. het verwachte aantal jaarlijkse bedrijfsuren van de stookinstallatie en de gemiddelde belasting tijdens het gebruik,
i. de 4-cijferige NACE-code van de bedrijfstak waarvan de stookinstallatie deel uitmaakt;
j. de datum en meetresultaten van de laatst verrichte emissiemetingen van koolmonoxide en zuurstof en de emissieconcentratie van deze stoffen die tijdens de keuring is gemeten;
k. als het gaat om een stookinstallatie die niet meer dan 500 uren per jaar in bedrijf is, met uitzondering van een dieselmotor die wordt gebruikt voor het opwekken van elektriciteit als het openbare net beschikbaar is en geen geplande bedrijfsnoodzakelijke test wordt verricht: een verklaring dat de stookinstallatie niet meer dan 500 uren in bedrijf is; en
l. wijzigingen aan de stookinstallatie of in de bedrijfsvoering die hebben geleid tot een verandering van de emissiegrenswaarde.
3. Voor het bepalen van het aantal uren dat een stookinstallatie als bedoeld in het tweede lid, onder k, niet meer dan 500 uren per jaar in bedrijf is, wordt het aantal uren dat de stookinstallatie in gebruik is maandelijks geregistreerd.

W

Artikel 6.40 komt te luiden:

Artikel 6.40 (certificatie keuringsinstelling)
Een keuring als bedoeld in artikel 6.38 wordt verricht door een onderneming met een certificaat voor de Deelregeling voor stookinstallaties, onderdeel van de Certificatieregeling voor het kwaliteitsmanagement ten behoeve van het uitvoeren van onderhoud en inspectie aan technische

installaties, van de stichting SCIOS, afgegeven door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor die Deelregeling.

X

Artikel 6.41 komt te luiden:

Artikel 6.41 (inzage in bescheiden)
1. De volgende gegevens en documenten worden ten minste zes jaar bij de stookinstallatie bewaard:
a. het verslag van de keuring bedoeld in artikel 6.39a, ondertekend door degene die de keuring heeft verricht;
b. een bewijs van uitvoering van onderhoud als bedoeld in artikel 6.39, vierde lid, gedateerd en ondertekend door degene die het onderhoud heeft uitgevoerd;
c. de registratie van het aantal draaiuren, bedoeld in artikel 6.39a, derde lid;
d. de resultaten van de laatst verrichte metingen en andere gegevens, die nodig zijn om te kunnen beoordelen of voldaan wordt aan de emissiegrenswaarden;
e. een overzicht van de soort en de hoeveelheid in de installatie gebruikte brandstoffen;
d. een overzicht van eventuele storingen of uitvallen van aanvullende emissiebeperkende apparatuur;
f. een overzicht van de gevallen van niet-voldoen aan de emissiegrenswaarden en de getroffen maatregelen.
2. Als een stookinstallatie bij de keuring of na het onderhoud, bedoeld in artikel 6.39, vierde lid, voldoet aan de eisen voor veilig functioneren, optimale verbranding en energiezuinigheid, wordt deze afgemeld in het afmeldsysteem van de Stichting SCIOS.
3. De afmelding bevat de gegevens, genoemd in artikel 6.39a, tweede lid.

Y

Aan artikel 7.11 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Een sloopmelding die betrekking heeft op slopen waarbij asbest wordt verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in artikel 4.48 of 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit, wordt alleen langs elektronische weg gedaan.

Z

Artikel 7.12 komt te luiden:

Artikel 7.12 (informeren: aanvang en beëindiging sloopwerkzaamheden)
1. Ten minste twee werkdagen voor het begin van sloopwerkzaamheden wordt het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 2.2, daarover geïnformeerd.
2. Als bij de sloopwerkzaamheden asbest wordt verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in artikel 4.48 of 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit, voert degene die de sloopwerkzaamheden gaat verrichten, in afwijking van het eerste lid, ten minste twee werkdagen voor het begin van de sloopwerkzaamheden de datum van aanvang in het LAVS in.
3. Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 2.2, wordt uiterlijk op de eerste werkdag na beëindiging van de sloopwerkzaamheden daarover geïnformeerd.
4. Als bij de sloopwerkzaamheden asbest is verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in artikel 4.48 of 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit, voert degene die de sloopwerkzaamheden heeft verricht, in afwijking van het derde lid, uiterlijk de eerste werkdag na de beëindiging van de sloopwerkzaamheden de datum van beëindiging in het LAVS in.

5. Als bij de sloopwerkzaamheden asbest is verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in artikel 4.48 of artikel 4.53a, van het Arbeidsomstandighedenbesluit, voert degene die de sloopwerkzaamheden heeft verricht, binnen twee weken nadat de eindbeoordeling, bedoeld in artikel 7.22, is verricht, in het LAVS een bewijs in van de afvoer van het asbestafval, onder opgave van het gewicht en van de afvoerbestemming van het asbestafval.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn alleen van toepassing op het slopen van een bouwwerk waarvoor een sloopmelding nodig is.

AA

Na artikel 7.40 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 7A OVERGANGSRECHT

Artikel 7a.1 (gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten)
1. Voor de toepassing van de artikelen 2.8, onder a, 2.15g, eerste lid, en 6.28, onder b, wordt onder gemeentelijk monument respectievelijk voorbeschermd gemeentelijk monument ook verstaan een monument of archeologisch monument dat voor de inwerkingtreding van de wet op grond van een gemeentelijke verordening is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is.
2. Het eerste lid is van toepassing:
a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en
b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.

AB

In Bijlage I, onder A, wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

achtererfgebied: erf achter de lijn die het hoofdgebouw doorkruist op 1 m achter de voorkant en van daaruit evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied, zonder het hoofdgebouw opnieuw te doorkruisen of in het erf achter het hoofdgebouw te komen, waarbij als op een perceel meer gebouwen aanwezig zijn die noodzakelijk zijn voor het verrichten van de op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit op het perceel toegestane activiteiten of als het hoofdgebouw geen woning is, maar op het perceel wel een of meer op de grond staande woningen aanwezig zijn, voor het leggen van deze lijn bepalend is het hoofdgebouw, de woning of een van de andere hiervoor bedoelde gebouwen, waarvan de voorkant het dichtst is gelegen bij openbaar toegankelijk gebied;
antennedrager: antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne;
antenne-installatie: installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie;
bijbehorend bouwwerk: uitbreiding van een hoofdgebouw of functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar wel of niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;
bedreigd subbrandcompartiment: subbrandcompartiment waarin een brand begint;
daknok: hoogste punt van een schuin dak;

dakvoet: laagste punt van een schuin dak;
erf: bebouwd of onbebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, waarbij het omgevingsplan die inrichting niet verbiedt;
gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven;
hoofdgebouw: gebouw, of bouwkundig en functioneel te onderscheiden gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor het verrichten van andere activiteiten dan bouwactiviteiten die op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit op het perceel zijn toegestaan en, als meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die toegestane activiteiten het belangrijkst is;
huisvesting in verband met mantelzorg: huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning;
LAVS: landelijk asbestvolgsysteem, bedoeld in artikel 9.5.7 van de Wet milieubeheer;
mantelzorg: intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond;
openbaar toegankelijk gebied: wegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, en pleinen, parken, plantsoenen, openbaar vaarwater en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen alleen bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer;
provinciaal monument: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven;
voorerfgebied: erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied;
voorbeschermd gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven;
voorbeschermd provinciaal monument: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan of de omgevingsverordening een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument te geven;
AC
In Bijlage I, onderdeel B, wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:
bijeenkomstgebouw: gebouw of gedeelte daarvan met uitsluitend een of meer bijeenkomstfuncties en nevenfunties daarvan;
celgebouw: gebouw of gedeelte daarvan met uitsluitend een of meer celfuncties en nevenfunties daarvan;

HOOFDSTUK 3 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING

Artikel 3.1 (Besluit kwaliteit leefomgeving)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt “begrippen en definities” vervangen door “begripsbepalingen”.

B

Artikel 1.2 komt te luiden:

Artikel 1.2 (exclusieve economische zone)
De artikelen 1.1, 2.8a, 2.8b, 3.1, 3.15, 4.1, onder b, onder 3º, 4.2a en 4.8 tot en met 4.10, afdeling 4.4, hoofdstuk 8, met uitzondering van de afdelingen 8.1 en 8.3 en artikel 8.17, en de artikelen 10.11b, 10.16 en 10.37 zijn ook van toepassing op de exclusieve economische zone.

C

Aan hoofdstuk 2 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

AFDELING 2.0 OMGEVINGSWAARDEN GEMEENTE OF PROVINCIE

Artikel 2.0 (onderbouwing omgevingswaarden gemeente of provincie)
1. Als bij omgevingsplan of omgevingsverordening op grond van artikel 2.11 respectievelijk 2.12 van de wet omgevingswaarden worden vastgesteld, berusten deze op onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. omgevingswaarden die op grond van afdeling 2.3 van de wet of regels als bedoeld in artikel 2.22 of 2.24 van de wet zijn vereist; en
b. afwijkende omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.11, tweede lid, of 2.12, tweede lid, van de wet.

D

Paragraaf 2.1.1 komt te luiden:

Artikel 2.0a (omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)
Voor de veiligheid van primaire waterkeringen gelden de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.0c.

Artikel 2.0b (toepassingsbereik veiligheid primaire waterkeringen - dijktrajecten)
De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen gelden voor een dijktraject als bedoeld in bijlage II, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.

Artikel 2.0c (omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen per dijktraject)
1. Voor dijktrajecten als bedoeld in bijlage II, onder A, geldt de ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied

overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 1.
2. In afwijking van het eerste lid geldt voor de dijktrajecten 201, 204a, 204b, 205, 206, 208 tot en met 212, 214 tot en met 219 en 222 tot en met 227 de ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 2.
3. In afwijking van het eerste lid geldt voor dijktraject 16-5 de ten hoogste toelaatbare kans op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade per keer dat het een hydraulische belasting ondervindt door het overstromen van het gebied dat door een voorliggend dijktraject beschermd is, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 3.
4. Voor de dijktrajecten 25-3, 27-3, 27-4, 31-3, 33-1, 34-3, 34-4 en 34-5 geldt ook de ten hoogste toelaatbare kans op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade per keer dat een toename van hydraulische belasting optreedt door een maatregel gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van een watersysteem, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 4.
5. Voor de dijktrajecten 208 tot en met 210 en 225 geldt ook de ten hoogste toelaatbare kans op niet-sluiten van de stormvloedkering per keer dat het noodzakelijk is die te sluiten, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 5.

Artikel 2.0d (termijn en aard omgevingswaarde veiligheid primaire waterkeringen)
1. Aan de omgevingswaarden wordt voldaan met ingang van 1 januari 2050.
2. De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen zijn resultaatsverplichtingen.

Artikel 2.0e (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen die niet in beheer zijn bij het Rijk)
1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, voor zover die niet in beheer zijn bij het Rijk, kan in het waterbeheerprogramma een uitzondering worden gemaakt.
2. Het eerste lid geldt voor gevallen waarin:
a. de maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde geprogrammeerd staan op het onderdeel van het deltaprogramma, bedoeld in artikel 4.9 van de Waterwet, dat de maatregelen bevat die Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of waterschappen moeten treffen om een reden, bedoeld in artikel 7.24, eerste lid, onder a, b of c, van die wet;
b. het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is;
c. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het algemeen bestuur van het waterschap de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de primaire waterkering zo wijzigen dat niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
d. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet binnen een passende termijn is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

Artikel 2.0f (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen kan in het nationaal waterprogramma, als het gaat om een primaire waterkering in beheer bij het Rijk, een uitzondering worden gemaakt.

2. Het eerste lid geldt voor gevallen als bedoeld in artikel 2.0e, tweede lid, onderdelen b, c en d, waarbij in onderdeel c in plaats van ‘het algemeen bestuur van het waterschap’ wordt gelezen ‘Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat’.

E

Paragraaf 2.1.2 komt te luiden:

Artikel 2.0g (omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
Voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, als het gaat om waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk, genoemd in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit, gelden de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.0i.

Artikel 2.0h (toepassingsbereik veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk – dijktrajecten)
De omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk, gelden voor:
a. dijktrajecten als bedoeld in bijlage IIa, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, of
b. een waterkerend kunstwerk in een in bijlage IIa, onder A, weergegeven ingegraven deel van een waterkering.

Artikel 2.0i (omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
1. Voor dijktrajecten als bedoeld in bijlage IIa, onder A, geldt de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend, bedoeld in bijlage IIa, onder B.
2. Voor waterkerende kunstwerken in ingegraven delen van waterkeringen als bedoeld in bijlage IIa, onder A, geldt de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop het kunstwerk moet zijn berekend van 1:100.

Artikel 2.0j (termijn en aard omgevingswaarde veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
1. Aan de omgevingswaarden wordt voldaan met ingang van 1 januari 2032.
2. De omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn van het rijk, zijn resultaatsverplichtingen.

Artikel 2.0k (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk, kan in het nationaal waterprogramma een uitzondering worden gemaakt.
2. Het eerste lid geldt voor gevallen als bedoeld in artikel 2.0e, tweede lid, onderdelen b, c en d, waarbij in onderdeel c in plaats van ‘het waterschap’ wordt gelezen ‘Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat’.

F

Artikel 2.1 komt te luiden:

Artikel 2.1 (omgevingswaarden luchtkwaliteit)
Voor de kwaliteit van de buitenlucht gelden de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.3 tot en met 2.8a.

G

Na artikel 2.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.1a (omgevingswaarden richtlijn luchtkwaliteit en richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht)
1. De omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.3 tot en met 2.8, gelden bij 293 K en 101,3 kPa voor zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxiden, benzeen, koolmonoxide en ozon en bij heersende temperatuur en druk voor PM_{10} en $PM_{2,5}$.
2. Bij omgevingsplan of omgevingsverordening kan voor de kwaliteit van de buitenlucht een aanvullende omgevingswaarde of een afwijkende omgevingswaarde die strenger is dan de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, worden vastgesteld. Bij de vaststelling daarvan worden de economische effecten betrokken.

H

Voor artikel 2.2 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2.2.1.1 Omgevingswaarden richtlijn luchtkwaliteit.

I

In het opschrift van artikel 2.2 wordt na “omgevingswaarden” ingevoegd “richtlijn”.

J

Na het opschrift van paragraaf 2.2.1.1 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

§ 2.2.1.2 Omgevingswaarden richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht.

K

Voor artikel 2.8 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2.2.1.3 Omgevingswaarden nec-richtlijn

Artikel 2.8a (omgevingswaarden nec-richtlijn)
1. Voor de totale jaarlijkse antropogene emissies van in Nederland gelegen bronnen van de volgende stoffen geldt een daarbij aangegeven reductiepercentage ten opzichte van 2005, waaraan wordt voldaan met ingang van 1 januari van het daarbij aangegeven jaar:
a. voor zwaveldioxide:
1º. 28%, in 2020; en
2º. 53%, in 2030;
b. voor stikstofoxiden:
1º. 45%, in 2020; en
2º. 61%, in 2030;
c. voor vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan:

1º. 8%, in 2020; en
2º. 15%, in 2030;
d. voor ammoniak:
1º. 13%, in 2020; en
2º. 21%, in 2030; en
e. voor $PM_{2,5}$:
1º. 37%, in 2020; en
2º. 45%, in 2030.
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder zwaveldioxide: alle zwavelverbindingen, uitgedrukt als zwaveldioxide, waaronder zwaveltrioxide, zwavelzuur en gereduceerde zwavelverbindingen zoals zwavelwaterstof, mercaptanen en dimethylsulfiden.
3. De omgevingswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden, vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan, ammoniak en $PM_{2,5}$ zijn resultaatsverplichtingen.

Artikel 2.8b (uitzonderingsmogelijkheden omgevingswaarden)
1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.8a, kan alleen een uitzondering worden gemaakt voor zover dat is toegestaan volgens de nec-richtlijn.2. Het eerste lid geldt als niet aan een omgevingswaarde kan worden voldaan:
a. door een uitzonderlijk koude winter of een uitzonderlijk droge zomer: dan wordt geacht aan de omgevingswaarde te zijn voldaan als het gemiddelde van de jaarlijkse emissies voor het lopende, het voorgaande en het komende jaar voldoet aan de omgevingswaarde;
b. na alle kosteneffectieve maatregelen te hebben uitgevoerd en als het gaat om de omgevingswaarde bedoeld in artikel 2.8a, eerste lid, onder e, onder 2º: dan wordt geacht aan de omgevingswaarde te zijn voldaan gedurende ten hoogste vijf jaar, als voor elk jaar daarvan het niet voldoen wordt gecompenseerd met een gelijkwaardige emissiereductie van een andere stof waar een omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.8a voor geldt; of
c. door een plotselinge en uitzonderlijke onderbreking of capaciteitsverlies in het stroom- of warmtevoorzienings- of productiesysteem die redelijkerwijs niet kon worden voorspeld: dan wordt geacht aan de omgevingswaarde te zijn voldaan gedurende ten hoogste drie jaar, als:
1º. alle redelijke inspanningen, met inbegrip van de uitvoering van nieuwe maatregelen en nieuw beleid, zijn geleverd om naleving te verzekeren;
2º. die inspanningen worden voortgezet om de periode van niet-naleving zo kort mogelijk te houden; en
3º. de uitvoering van maatregelen en beleid in aanvulling op de maatregelen en het beleid, bedoeld onder 1º, zou leiden tot onevenredig hoge kosten, een aanzienlijk risico zou inhouden voor de nationale energiezekerheid of een aanzienlijk deel van de bevolking zou blootstellen aan een substantieel risico van energiearmoede.

L

In artikel 2.10, tweede lid, onder a, wordt “is voldaan” vervangen door “wordt voldaan”.

M

Artikel 2.11, eerste lid, komt te luiden:

1. Een krw-oppervlaktewaterlichaam verkeert in een goede ecologische toestand. Van een goede ecologische toestand is sprake als het krw-oppervlaktewaterlichaam:
a. voor de kwaliteitselementen die voor dat type natuurlijk krw-oppervlaktewaterlichaam zijn uitgewerkt, voldoet aan de definities van de goede ecologische toestand voor dat type, bedoeld in bijlage V, paragraaf 1.2, tabellen 1.2.1 tot en met 1.2.4, bij die richtlijn, uitgewerkt in het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen; en

b. voor het kwaliteitselement specifiek verontreinigende stoffen geen hogere concentratie van een in bijlage IIIa vermelde stof bevat dan de waarde die daarin voor die stof is vermeld.

N

Artikel 2.12, tweede lid, vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

O

Artikel 2.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “is voldaan” vervangen door “wordt voldaan”.
2. In het tweede lid wordt “een andere verplichting, bedoeld in” vervangen door “een andere verplichting als bedoeld in”.

P

In artikel 2.14, eerste lid, onder a en b, wordt “is voldaan” vervangen door “wordt voldaan”.

Q

Het opschrift van artikel 2.15 komt te luiden:

Artikel 2.15 (omgevingswaarden water onttrokken op een waterwinlocatie in een krw-oppervlaktewaterlichaam)

R

Artikel 2.17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder c, het derde lid onder c en vierde lid onder b, wordt “is voldaan” vervangen door “wordt voldaan”.
2. Het tweede lid, onder d, komt te luiden:
d. een minder strenge doelstelling en de motivering daarvan voor het waterlichaam wordt opgenomen in het regionale waterprogramma, als het gaat om regionale wateren, of het nationale waterprogramma, als gaat om rijkswateren.
3. In het vierde lid, onder c, wordt na “de motivering” ingevoegd “voor het waterlichaam”.

S

In artikel 2.18, tweede lid, onder b, wordt “is voldaan” vervangen door “wordt voldaan”.

T

Artikel 2.19, derde lid, komt te luiden:

3. Bij omgevingsverordening kan voor de kwaliteit van een zwemlocatie een aanvullende omgevingswaarde of een afwijkende omgevingswaarde die strenger is dan de omgevingswaarde, bedoeld in het eerste lid, worden vastgesteld. Bij de vaststelling daarvan worden de economische effecten betrokken.

U

In artikel 3.1 wordt “programma, bedoeld in artikel 4.8,” vervangen door “programma van maatregelen van mariene strategie”.

V

Artikel 3.2 komt te luiden:

Artikel 3.2 (aanwijzing zwemlocaties)
Gedeputeerde staten wijzen jaarlijks, in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen, uit de locaties waar naar hun oordeel door een groot aantal personen wordt gezwommen de zwemlocaties aan. Zij betrekken bij het aanwijzen van zwemlocaties:
a. de ontwikkelingen van het aantal personen dat op de locaties zwemt, de infrastructuur of faciliteiten; en
b. de ter bevordering van het zwemmen getroffen maatregelen.

W

Artikel 3.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “proliferatie” vervangen door “overmatige groei”.
2. In het eerste lid wordt “Als zich een proliferatie van cyanobacteriën voordoet” vervangen door “ Als overmatige groei van cyanobacteriën zich voordoet”.
3. In het tweede lid wordt “Als zich een proliferatie van macroalgen of marien fytoplankton voordoet” vervangen door “Als overmatige groei van macroalgen of marien fytoplankton zich voordoet”.

X

In artikel 3.8 wordt “zwemwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, aanhef en onder c,” vervangen door “zwemwaterverontreiniging door teerachtige residuen, glas, plastic rubber of ander afval”.

Y

In artikel 3.13, onder b, wordt “artikel 2.20, tweede lid” vervangen door “artikel 2.21, eerste lid”.

Z

Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b, onder 1°, vervalt “of”.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b, onder 2°, door “; of” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
3º. de omgevingswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden, vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan, ammoniak en $PM_{2,5}$, bedoeld in artikel 2.8a.

AA

Na artikel 4.2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.2a (eisen aan nationaal nec-programma)

Het nationaal nec-programma bevat de gegevens en maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid, van de nec-richtlijn in overeenstemming met bijlage III bij die richtlijn.

AB

Artikel 4.3 wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 4.3 vervalt onderdeel d, onder toevoeging van “en” aan het slot van onderdeel b en onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel c door een punt.

AC

In artikel 4.4 vervalt onderdeel d, onder toevoeging van “en” aan het slot van onderdeel b en onder vervanging van “; en” aan het slot van onderdeel c door een punt.

AD

Na artikel 4.4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.4a (goed ecologisch potentieel in regionaal waterprogramma)
Als in een regionaal waterprogramma voor een op grond van artikel 4.4, tweede lid, onder a, aangewezen kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam, een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid wordt vastgesteld, gebeurt dat, gegeven de fysische omstandigheden die voortvloeien uit de kunstmatige of sterk veranderde kenmerken van het krw-oppervlaktewaterlichaam:
a. zoveel mogelijk in overeenstemming met de definities voor de biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen van de goede ecologische toestand van de meest vergelijkbare typen natuurlijk krw-oppervlaktewaterlichaam; en
b. met inachtneming van de definities van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in bijlage V, paragraaf 1.2, tabel 1.2.5, bij de kaderrichtlijn water.

AE

Na artikel 4.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.10a (goed ecologisch potentieel in nationaal waterprogramma)
Als in het nationale waterprogramma voor een op grond van artikel 4.10, tweede lid, onder a, aangewezen kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid wordt vastgesteld, gebeurt dat, gegeven de fysische omstandigheden die voortvloeien uit de kunstmatige of sterk veranderde kenmerken van het krw-oppervlaktewaterlichaam:
a. zoveel mogelijk in overeenstemming met de definities voor de biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen van de goede ecologische toestand van de meest vergelijkbare typen natuurlijk krw-oppervlaktewaterlichaam; en
b. met inachtneming van de definities van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in bijlage V, paragraaf 1.2, tabel 1.2.5, bij de kaderrichtlijn water.

AF

Artikel 4.13 komt te luiden:

Artikel 4.13 (omgevingswaarden en goed ecologisch potentieel krw-oppervlaktewaterlichaam en waterprogramma's)
1. Tenzij een uitzonderingsmogelijkheid als bedoeld in de artikelen 2.17, tweede tot en met vijfde lid, 2.18, of 4.16, tweede of derde lid, van toepassing is, wordt met de uitvoering van een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma voor elk van de daarin op grond van de artikelen 4.4, tweede lid, aanhef en onder a, of 4.10, tweede lid, aanhef en onder a, aangewezen krw-oppervlaktewaterlichamen:
a. voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, en 2.11, eerste lid; en
b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, bereikt.
2. In afwijking van het eerste lid wordt met de uitvoering van een programma als bedoeld in dat lid, dat geldt voor een periode die na 21 december 2021 begint, op 22 december 2027 voldaan aan de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, aanhef en onder a, voor zover het gaat om de stoffen, waarvoor dat in bijlage III is bepaald.

AG

In het opschrift van artikel 4.14 wordt "grondwater" vervangen door "grondwaterlichaam".

AH

Artikel 4.15 komt te luiden:

Artikel 4.15 (geen achteruitgang toestand)
1. Met de uitvoering van een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma wordt voorkomen:
a. de achteruitgang van de chemische toestand en de achteruitgang van de ecologische toestand van elk van de op grond van de artikelen 4.4, tweede lid, aanhef en onder a, of 4.10, tweede lid, aanhef en onder a, daarin aangewezen krw-oppervlaktewaterlichamen; en
b. de achteruitgang van de chemische toestand en de achteruitgang van de kwantitatieve toestand van elk van de op grond van artikel 4.4, tweede lid, aanhef en onder b aangewezen grondwaterlichamen.
2. Er wordt voldaan aan de plicht tot voorkoming van achteruitgang van de toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam als bedoeld in het eerste lid, als een stof of kwaliteitselement waarvoor op grond van dit besluit een omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, of 2.14, eerste lid, voor water geldt:
a. in dezelfde toestandsklasse is gebleven of in een hogere terecht is gekomen; of
b. in de laagste toestandsklasse niet is verslechterd.
3. Het tweede lid geldt voor zover het gaat om de stoffen waarvoor dit in bijlage III is aangegeven, met ingang van 22 december 2021.

AI

Artikel 4.16, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b, wordt "is voldaan" vervangen door "wordt voldaan".
2. In onderdeel c, wordt "de motivering voor dat waterlichaam" vervangen door "de motivering voor het waterlichaam".

AJ

Het opschrift van artikel 4.20 komt te luiden:

Artikel 4.20 (omgevingswaarden water onttrokken op een waterwinlocatie in een krw-oppervlaktewaterlichaam en waterprogramma's)

AK

In artikel 4.22 wordt na "artikel 3.9, eerste lid," ingevoegd "onder b,".

AL

Aan artikel 4.23 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Op het bepalen van het aantal bewoners van woningen dat door een of meer geluidbronnen wordt gehinderd of ernstig gehinderd dan wel van wie daardoor de slaap wordt verstoord, bedoeld in het eerste lid, onder h, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

AM

In artikel 4.25 wordt na "artikel 3.9, eerste lid,' ingevoegd "onder b,".

AN

Na artikel 5.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.1a (dienstenrichtlijn)
Een omgevingsplan voldoet aan artikel 14, aanhef en onder 5, van richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376).

AO

Artikel 5.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "die is toegelaten" vervangen door "die op een locatie is toegelaten".
2. In het eerste lid en het derde lid wordt "afwijkactiviteit" vervangen door "omgevingsplanactiviteit".

AP

Na artikel 5.3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.3a (eerbiedigende werking)
1. Artikel 5.2 is niet van toepassing voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling.
2. De bepalingen in paragraaf 5.1.2.2 zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties:
a. voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie waren toegestaan en aanwezig waren op 1 april 2015; en
b. als het gaat om het risico op een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder C.

3. Een locatie voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie is toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 5.1.2.2 en tot dat tijdstip werd aangemerkt als beperkt kwetsbaar object, wordt aangemerkt als beperkt kwetsbare locatie, voor zover het gaat om de externe veiligheidsrisico's van een activiteit die op dat tijdstip op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit rechtmatig op een locatie is toegestaan.
4. Een gebouw met een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied dat op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie is toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 5.1.2.2 en dat tot dat tijdstip werd aangemerkt als beperkt kwetsbaar object, wordt aangemerkt als beperkt kwetsbaar gebouw, voor zover het gaat om de externe veiligheidsrisico's van een activiteit die op dat tijdstip op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit rechtmatig op een locatie is toegestaan.

AQ

In artikel 5.4, eerste lid, wordt "op het toelaten" vervangen door "op het op een locatie toelaten" en wordt "afwijkactiviteit" vervangen door "omgevingsplanactiviteit".

AR

In artikel 5.5 wordt "die activiteit" vervangen door "een activiteit als bedoeld in bijlage VII".

AS

In artikel 5.7 wordt "ten hoogste een op de miljoen per jaar" vervangen door "ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar".

AT

Artikel 5.9 komt te luiden:

Artikel 5.9 (plaatsgebonden risico: tot waar afstanden gelden)
1. De afstanden, bedoeld in artikel 5.8, gelden:
a. voor zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare gebouwen, anders dan woonschepen of woonwagens: tot de gevel;
b. voor nieuw te bouwen kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen: tot de locatie waar een gevel mag komen;
c. voor kwetsbare locaties: tot de begrenzing van de locatie voor het verblijf van personen; en
d. voor woonschepen en woonwagens: tot de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen.
2. De afstanden gelden voor zeer kwetsbare gebouwen ook tot de begrenzing van de locatie voor het verblijf van personen buiten het gebouw, als het gaat om het risico op een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder B, C, D, onder 2, en E, onder 2 tot en met 13.

AU

In de artikelen 5.10, eerste lid, aanhef, en 5.11, tweede lid, wordt "ten hoogste een op de honderdduizend per jaar" vervangen door "1 op de 100.000 per jaar".

AV

In de artikelen 5.11, eerste lid, en artikel 5.16, derde lid, wordt “een op de miljoen per jaar” vervangen door “1 op de 1.000.000 per jaar”.

AW

In artikel 5.13, eerste lid, onder a, wordt na “de onderdelen A, onder” ingevoegd “2a en”.

AX

Na artikel 5.15 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.15a (eerbiedigende werking)
Artikel 5.15 is niet van toepassing:
a. voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling; of
b. op beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling.

AY

In artikel 5.17, onder a, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

AZ

Artikel 5.20 komt te luiden:

Artikel 5.20 (vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik)
Deze paragraaf is ook van toepassing op het op een locatie toelaten van het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, bedoeld in artikel 3.30 van het Besluit activiteiten leefomgeving, in verband met het externe veiligheidsrisico voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

BA

Artikel 5.21, eerste lid, komt te luiden:

1. In een omgevingsplan wordt voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties de afstand, bedoeld in artikel 4.1042, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving in acht genomen, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid, van dat artikel geldt.

BB

In artikel 5.22, onderdeel b, wordt “drijvende woonfuncties” vervangen door “woonschepen” en wordt “die drijvende woonfunctie of woonwagen” vervangen door “dat woonschip of die woonwagen”.

BC

Artikel 5.23 komt te luiden:

Artikel 5.23 (explosieaandachtsgebieden vuurwerk)
Explosieaandachtsgebieden vuurwerk om een activiteit als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, zijn de locaties die worden begrensd door de afstanden, bedoeld in bijlage VIII, onder A en B.

BD

In artikel 5.24, tweede lid, wordt “artikel 5.20” vervangen door “artikel 3.31, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

BE

Artikel 5.26, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “op het toelaten” vervangen door “op het op een locatie toelaten” en wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
2. In onderdeel a wordt “artikel 3.34” vervangen door “artikel 3.33”.

BF

Artikel 5.27, eerste lid, komt te luiden:

1. In een omgevingsplan worden voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties de afstanden, bedoeld in artikel 4.1051, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in acht genomen, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, tweede lid, aanhef en onder b, of derde lid van dat artikel geldt.

BG

Artikel 5.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 2°, vervalt “en berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels”.
2. Onderdeel b komt te luiden:
b. als het gaat om activiteiten op de locaties, genoemd in bijlage IX, onder D, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd: de gebieden, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, rondom die locaties.

BH

Artikel 5.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

2. In het eerste lid, onder b, onder 1°, wordt “een op de miljoen per jaar” vervangen door “1 op de 1.000.000 per jaar”.
3. in het eerste lid, onder b, onder 2°, wordt “een op de honderdduizend per jaar” vervangen door “1 op de 100.000 per jaar”.

BI

In artikel 5.31 wordt “op het toelaten” vervangen door “op het op een locatie toelaten” en wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

BJ

In artikel 5.32, onder a, vervalt “en berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels”.

BK

Artikel 5.34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
2. In het eerste lid, onder b, wordt “een op de honderdduizend per jaar” vervangen door “1 op de 100.000 per jaar”.
3. In het tweede lid wordt “berekende afstand” vervangen door “bepaalde afstand” en wordt “berekenen” vervangen door “bepalen”.

BL

Artikel 5.36 komt te luiden:

Artikel 5.36 (eerbiedigende werking)
De bepalingen in de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4 en 5.1.3.5 zijn niet van toepassing voor zover activiteiten:
a. op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepalingen; of
b. zijn toegestaan op grond van een in werking getreden projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, dat is vastgesteld respectievelijk die is verleend door een bestuursorgaan van het Rijk.

BM

In artikel 5.38, tweede lid, wordt “artikel 2.20, tweede lid” vervangen door “artikel 2.20, eerste lid” en wordt “waterschapsschapsverordening” vervangen door “waterschapsverordening”.

BN

In artikel 5.46, eerste lid, onder l, wordt “functieverandering” vervangen door “verandering van een gebruiksfunctie”.

BO

In artikel 5.53, derde lid, wordt “gebruiksfuncties” vervangen door “activiteiten”.

BP

Artikel 5.54 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel e vervalt “of”.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f, door “; of” wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
g. het exploiteren van een spoorwegemplacement, bedoeld in artikel 3.295b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het begin of een wijziging met een toename van het aantal dieseltractie-uren van ten hoogste 7500 uur per jaar.

BQ

Artikel 5.55 komt te luiden:

Artikel 5.55 (toepassingsbereik)
1. Paragraaf 5.1.4.2 is van toepassing op het toelaten:
a. op een locatie van een activiteit, anders dan het wonen, die geluid veroorzaakt op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; of
b. van een geluidgevoelig gebouw waarop geluid wordt veroorzaakt door een activiteit, anders dan het wonen, die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.
2. In afwijking van het eerste lid is paragraaf 5.1.4.2:
a. niet van toepassing op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen op een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder;
b. met uitzondering van de artikelen 5.58 en 5.59, niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar; en
c. niet van toepassing op doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.

BR

Artikel 5.56 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt na “geen geluidgevoelige ruimten toelaat” ingevoegd “, tenzij het gebouw een woonschip of een woonwagen is”.
2. In het derde lid wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

BS

In artikel 5.57, tweede lid, wordt “woonwagens en drijvende woonfuncties” vervangen door “woonschepen en woonwagens”.

BT

Artikel 5.60 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “drijvende woonfunctie” vervangen door “woonschip” en wordt “geldt” vervangen door “gelden”.
2. In onderdeel b wordt “een drijvende woonfunctie” vervangen door “een woonschip” en wordt “die drijvende woonfunctie of” vervangen door “dat woonschip of die”.

BU

Artikel 5.63 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1’ geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf, met uitzondering van artikel 5.73, niet van toepassing op:
a. activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte worden verricht; en
b. evenementen, anders dan op een locatie voor evenementen en anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68.

BV

Artikel 5.65, vierde lid, komt te luiden:

4. Als een omgevingsplan een woonschip toelaat, kan het omgevingsplan, in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het derde lid, voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van geluid en het maximaal geluidniveau L_{Amax} door de activiteit op dat woonschip, als waarden de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.65.1, verhoogd met 5 dB(A), bevatten:
1°. als de locatie voor 1 juli 2012 voor een woonschip was bestemd; of
2°. als de locatie voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening is aangewezen om door een drijvende woonfunctie te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 voor een voor een woonschip is bestemd, of als de aanwezigheid van een woonschip voor 1 juli 2022 in een omgevingsplan is toegelaten.

BW

In artikel 5.74, eerste lid en derde lid, wordt “het exploiteren van” vervangen door “het opwekken van elektriciteit met”.

BX

Artikel 5.76 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt onderdeel c, onder toevoeging van “of” aan het slot van onderdeel a en onder vervanging van “; of” aan het slot van onderdeel b door een punt.
2. In het derde lid, onder a, vervalt “of een combinatie daarvan als bedoeld in het eerste lid, onder c,”.
3. In het derde lid, onder b, wordt “als bedoeld in het eerste lid onder a” vervangen door “als bedoeld in het eerste lid, onder b” en vervalt “of een combinatie daarvan als bedoeld in het eerste lid, onder c,”.

BY

Artikel 5.79 komt te luiden:

Artikel 5.79 (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het toelaten:
a. op een locatie, van een activiteit, anders dan het wonen, die trillingen in een frequentie van 1 tot 80 Hz veroorzaakt in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw, dat is

toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; of
b. een trillinggevoelig gebouw waarop trillingen in een frequentie van 1 tot 80 Hz plaatsvinden die veroorzaakt worden door een activiteit, anders dan het wonen, die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.
2. In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf:
a. niet van toepassing op een trillinggevoelige ruimte in een trillinggevoelig gebouw dat geheel of gedeeltelijk is gelegen op een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder;
b. met uitzondering van de artikelen 5.82 en 5.83, niet van toepassing op een trillinggevoelig gebouw dat op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar;
c. met uitzondering van de artikelen 5.82 tot en met 5.85 niet van toepassing op:
1°. activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte worden verricht; en
2°. evenementen, anders dan op een locatie voor evenementen; en
d. niet van toepassing op doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.

BZ

Artikel 5.80 als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.
2. In het derde lid wordt “woonwagens en drijvende woonfuncties” vervangen door “woonschepen en woonwagens”.

CA

Artikel 5.86 komt te luiden:

Artikel 5.86 (verhouding met aanvaardbaarheid)
1. Aan artikel 5.83, tweede lid, wordt voldaan door toepassing te geven aan de artikelen 5.87, eerste lid en 5.87a, eerste lid.
2. In afwijking van het eerste lid kan aan artikel 5.83, tweede lid, worden voldaan door toepassing te geven aan de artikelen 5.87, derde lid, 5.87a, derde lid, 5.88 of 5.89.

CB

Artikel 5.87 komt te luiden:

Artikel 5.87 (standaardwaarden continue trillingen)
1. Een omgevingsplan bevat voor de toelaatbare continue trillingen door een activiteit in trillinggevoelige ruimten als waarden de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.87.

Tabel 5.87 Standaardwaarden toelaatbare continue trillingen in trillinggevoelige ruimten

Soort	**Standaardwaarde**	
	07.00 – 23.00 uur	**23.00 – 07.00 uur**
A_1 trillingssterkte V_{max}	0,1	0,1
A_2 trillingssterkte V_{max}	0,4	0,2
A_3 trillingssterkte V_{per}	0,05	0,05

2. Bij de toepassing van het eerste lid bepaalt het omgevingsplan dat:
a. continue trillingen voldoen aan de in het omgevingsplan opgenomen waarden voor die trillingen onder A_1; en
b. als niet wordt voldaan aan een waarde als bedoeld onder a: continue trillingen voldoen aan de in het omgevingsplan opgenomen waarden onder A_2 en A_3.
3. In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan een hogere waarde bevatten als op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit op grond van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.23, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor een activiteit een hogere waarde gold. De waarde is niet hoger dan de grenswaarde, zijnde de waarde die op grond van de vergunning of het maatwerk was toegelaten.
4. Op het bepalen van de trillingen waarvoor het omgevingsplan een waarde als bedoeld in het eerste lid of in afwijking daarvan een hogere of lagere waarde bevat, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

CC

Na artikel 5.87 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.87a (standaardwaarden herhaald voorkomende trillingen)
1. Een omgevingsplan bevat voor de toelaatbare herhaald voorkomende trillingen door een activiteit in trillinggevoelige ruimten als waarden de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.87a.

Tabel 5.87a Standaardwaarden toelaatbare herhaald voorkomende trillingen in trillinggevoelige ruimten

	07.00 – 23.00 uur	**23.00 – 07.00 uur**
A_1 trillingssterkte V_{max}	0,2	0,2
A_2 trillingssterkte V_{max}	0,8	0,4
A_3 trillingssterkte V_{per}	0,1	0,1

2. Bij de toepassing van het eerste lid bepaalt het omgevingsplan dat:
a. herhaald voorkomende trillingen voldoen aan de in het omgevingsplan opgenomen waarden voor die trillingen onder A_1; en
b. als niet wordt voldaan aan een waarde als bedoeld onder a: herhaald voorkomende trillingen voldoen aan de in het omgevingsplan opgenomen waarden onder A_2 en A_3.
3. In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan een hogere waarde bevatten als op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit op grond van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.23, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor een activiteit een hogere waarde gold. De waarde is niet hoger dan de grenswaarde, zijnde de waarde die op grond van de vergunning of het maatwerk was toegelaten.
4. Op het bepalen van de trillingen waarvoor het omgevingsplan een waarde als bedoeld in het eerste lid of in afwijking daarvan een hogere of lagere waarde bevat, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

CD

Artikel 5.88 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. In afwijking van de artikelen 5.87, eerste en derde lid, en 5.87a, eerste en derde lid, kan een omgevingsplan hogere of lagere waarden bevatten.

2. In het tweede lid, onder b, wordt “de tabellen 5.87.1 en 5.87.2” vervangen door “de tabellen 5.87 en 5.87a”.

CE

Artikel 5.89 komt te luiden:

Artikel 5.89 (afwijken van standaardwaarde en grenswaarde)
Als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, kan een omgevingsplan hogere waarden bevatten dan:
a. de standaardwaarden, bedoeld in de artikelen 5.87, eerste lid, of 5.87a, eerste lid;
b. de grenswaarde, bedoeld in de artikelen 5.87, derde lid, of 5.87a, derde lid; of
c. de grenswaarde, bedoeld in artikel 5.88, tweede lid, onder b.

CF

Na paragraaf 5.1.4.4 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.1.4.4a Slagschaduw van windturbines

Artikel 5.89a (toepassingsbereik)
Deze paragraaf is van toepassing op het toelaten:
a. op een locatie van een windturbine met een rotordiameter van 2 m of meer als bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteit leefomgeving, die slagschaduw veroorzaakt in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw, dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; of
b. van een slagschaduwgevoelig gebouw waarin slagschaduw wordt veroorzaakt door een windturbine als bedoeld onder a, die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.
2. In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf, met uitzondering van artikel 5.89c, niet van toepassing op slagschaduwgevoelige gebouwen die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.

Artikel 5.89b (slagschaduwgevoelige gebouwen)
1. Een slagschaduwgevoelig gebouw is een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een:
a. woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
b. onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan; of
d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.
2. Onder een slagschaduwgevoelig gebouw wordt ook verstaan een slagschaduwgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd.

Artikel 5.89c (rekening houden met en aanvaardbaarheid)
1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door een windturbine.
2. Een omgevingsplan voorziet erin dat de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is.

Artikel 5.89d (functionele binding)

Als een omgevingsplan regels bevat over de slagschaduw door een windturbine, bepaalt het omgevingsplan dat die regels niet van toepassing zijn op de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw dat functioneel verbonden is met die windturbine.

Artikel 5.89e (voormalige functionele binding)
Als een omgevingsplan regels bevat over de slagschaduw door een windturbine bij een activiteit:
a. in de agrarische sector als bedoeld in artikel 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215, 3.218, 3.221 of 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
b. uitgevoerd op een bedrijventerrein;
kan het omgevingsplan bepalen dat die regels niet van toepassing zijn op de slagschaduw door de windturbine in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw dat eerder functioneel verbonden was met die activiteit of die windturbine.

Artikel 5.89f (aanvaardbare slagschaduw)
1. Aan artikel 5.89c, tweede lid, wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan dat een windturbine toelaat, bepaalt dat ten hoogste gemiddeld zeventien dagen per jaar gedurende niet meer dan twintig minuten per dag slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door de windturbine kan optreden, als de afstand tussen de windturbine en een slagschaduwgevoelig gebouw minder dan twaalf maal de rotordiameter van de windturbine bedraagt.
2. De afstand wordt gemeten van een punt op ashoogte van de windturbine:
a. tot de gevel van een slagschaduwgevoelig gebouw; en
b. tot de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of woonwagen.

CG

Artikel 5.90 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt “op het toelaten van” vervangen door “op het toelaten”.
2. In het eerste lid, onder a wordt “een activiteit” vervangen door “op een locatie van een activiteit” en wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
3. In het eerste lid, onder b, wordt “een geurgevoelig gebouw” vervangen door “van een geurgevoelig gebouw”, wordt “die is toegelaten” vervangen door “die op een locatie is toegelaten” en wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

CH

In artikel 5.91, derde lid, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

CI

In de artikelen 5.93, eerste lid, onder c, en 5.94, eerste lid, onder c, wordt “een drijvende woonfunctie of een woonwagen” vervangen door “een woonschip of woonwagen” en wordt “van die drijvende woonfunctie of woonwagen” vervangen door “van dat woonschip of die woonwagen”.

CJ

Artikel 5.104 komt te luiden:

Artikel 5.104 (begripsbepalingen)
Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt verstaan onder:

houden van landbouwhuisdieren: exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, of houden van landbouwhuisdieren als bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van pelsdieren;
landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: landbouwhuisdieren waarvoor bij ministeriële regeling een emissiefactor voor geur is vastgesteld en die vallen binnen een van de volgende diercategorieën:
a. varkens, kippen, schapen of geiten;
b. als deze worden gehouden voor de vleesproductie:
1°. rundvee tot 24 maanden;
2°. kalkoenen;
3°. eenden; of
4°. parelhoenders;
landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor: landbouwhuisdieren waarvoor bij ministeriële regeling geen emissiefactor voor geur is vastgesteld, met uitzondering van pelsdieren.

CK

Artikel 5.106 komt te luiden:

Artikel 5.106 (geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor - verhouding met aanvaardbaarheid en eerbiedigende werking bij afstand gevel dierenverblijf tot geurgevoelig gebouw)
1. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt voor de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor voldaan als toepassing wordt gegeven aan:
a. artikel 5.109, eerste lid of 5.109a; en
b. artikel 5.116.
2. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt ook voldaan door een afstand in acht te nemen die kleiner is dan de op grond van artikel 5.116 in acht te nemen afstand tussen een voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan toegelaten activiteit en een voorafgaand aan die wijziging toegelaten geurgevoelig gebouw, als het omgevingsplan bepaalt dat op die locatie:
a. de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet mag toenemen; en
b. het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan aan artikel 5.92, tweede lid, worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.109, tweede of derde lid, of 5.117.

CL

Na artikel 5.106 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.106a (geur landbouwhuisdieren zonder emissiefactor - verhouding met aanvaardbaarheid en eerbiedigende werking)
1. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt voor de geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor voldaan als toepassing wordt gegeven aan:
a. artikel 5.112, eerste lid, of 5.115; en
b. artikel 5.116.
2. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt ook voldaan door een afstand in acht te nemen die kleiner is dan de op grond van artikel 5.112, tweede lid, 5.115 of 5.116 in acht te nemen afstand tussen een voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan toegelaten activiteit en een voorafgaand aan die wijziging toegelaten geurgevoelig gebouw, als het omgevingsplan bepaalt dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen.

3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan aan artikel 5.92, tweede lid, worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.112, tweede of derde lid, of 5.117.

CM

In artikel 5.107 wordt “emissiepunt van een dierenverblijf” vervangen door “emissiepunt, bedoeld in artikel 4.806, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

CN

In artikel 5.108, tweede lid, wordt “één of meerdere concentratiegebieden” vervangen door “een concentratiegebied” en wordt “de geometrisch begrenzing” vervangen door “de geometrische begrenzing”.

CO

Artikel 5.109 komt te luiden:

Artikel 5.109 (geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor – standaardwaarde en grenswaarde)

1. Een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toelaat, bevat als waarde voor de toelaatbare geur door die activiteit op een geurgevoelig gebouw de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.109.1.

Tabel 5.109.1 Standaardwaarde toelaatbare geur ou_E/m^3 als 98-percentiel door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw

Geurgevoelig gebouw	Standaardwaarde
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	2,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	3,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	8,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	14,0 ou_E/m^3

2. Het omgevingsplan kan een lagere of hogere waarde bevatten dan de standaardwaarde, mits die waarde niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.109.2.

Tabel 5.109.2 Grenswaarde toelaatbare geur ou_E/m^3 als 98-percentiel door houden landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw

Geurgevoelig gebouw	Grenswaarde
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	8,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	14,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	20,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	35,0 ou_E/m^3

3. Als sprake is van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, kan het omgevingsplan een hogere waarde bevatten dan de grenswaarde, bedoeld in het tweede lid.
4. Op het berekenen van de geur waarvoor het omgevingsplan een waarde bevat als bedoeld in het eerste lid, of in afwijking daarvan een waarde die hoger of lager is dan die waarde, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

CP

Na artikel 5.109 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.109a (geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor – eerbiedigende werking bij waarde)

1. Als een omgevingsplan op grond van artikel 5.109 voor een locatie een waarde bevat die lager is dan de waarde die gold onmiddellijk voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan, en de geur op die locatie op dat tijdstip rechtmatig meer bedraagt dan die lagere waarde, bepaalt het omgevingsplan dat die lagere waarde niet van toepassing is, als op die locatie de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet toeneemt en het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toeneemt.
2. Het eerste lid geldt ook in het geval dat het omgevingsplan voor een locatie op grond van artikel 5.109 een waarde bevat die hoger is dan de waarde die gold onmiddellijk voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan, en de geur op die locatie op dat tijdstip rechtmatig meer bedraagt dan die hogere waarde.
3. Voor gevallen als bedoeld in het eerste en tweede lid, bepaalt het omgevingsplan dat uitbreiding van een dierenverblijf met landbouwhuisdieren met geuremissiefactor of van het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor alleen is toegestaan, als:
a. een geurbelastingreducerende maatregel wordt getroffen; en
b. de totale geur na uitbreiding niet meer bedraagt dan het gemiddelde van de in het omgevingsplan opgenomen waarde en de geur die de activiteit onmiddellijk voorafgaand aan het treffen van de maatregel rechtmatig mocht veroorzaken.

CQ

De artikelen 5.110, 5.111 en 5.112 komen te luiden:

Artikel 5.110 (geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor – afstand tot geurgevoelig gebouw met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000)

De artikelen 5.109, eerste en tweede lid, en 5.109a zijn niet van toepassing in een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toelaat, voor een locatie ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.110, in acht wordt genomen tot de volgende geurgevoelige gebouwen:
a. een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan; of
b. een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan.

Tabel 5.110 Afstand tot een geurgevoelig gebouw met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Geurgevoelig gebouw met functionele binding of functionele binding tot 19 maart 2000	Afstand
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

Artikel 5.111 (geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor – afstand tot ruimte-voor-ruimtewoning)

De artikelen 5.109, eerste en tweede lid, en 5.109a zijn niet van toepassing als in een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toelaat, voor een locatie ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.111, in acht wordt genomen tot de volgende geurgevoelige gebouwen:

a. een geurgevoelig gebouw met een woonfunctie dat op of na 19 maart 2000 is gebouwd:

1°. op een locatie die op dat tijdstip werd gebruikt voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven;

2°. in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de dierenverblijven; en

3°. in samenhang met de sloop van dierenverblijven of bedrijfsgebouwen voor functioneel ondersteunende activiteiten; en

b. een geurgevoelig gebouw dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op een locatie waar een geurgevoelig gebouw als bedoeld onder a, is gebouwd.

Tabel 5.111 Afstand tot ruimte-voor-ruimtewoning bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Ruimte-voor-ruimtewoning	Afstand
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

Artikel 5.112 (geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor – afstand en ondergrens afstand tot geurgevoelig gebouw)

1. In een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor toelaat, wordt ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.112.1, in acht genomen.

Tabel 5.112.1 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Geurgevoelig gebouw	Afstand
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

2. In het omgevingsplan kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, mits die afstand niet kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in tabel 5.112.2.

Tabel 5.112.2 Ondergrens afwijkende afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Geurgevoelig gebouw	Ondergrens afstand
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	50 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	25 m

3. Als sprake is van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, kan in het omgevingsplan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in het tweede lid.

CR

De artikelen 5.113 en 5.114 vervallen.

CS

Artikel 5.115 komt te luiden:

Artikel 5.115 (geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor – afstand tot ruimte-voor-ruimtewoning)
In afwijking van artikel 5.112 wordt in een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor toelaat, ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.115, in acht genomen tot de volgende geurgevoelige gebouwen:
a. een geurgevoelig gebouw met een woonfunctie dat op of na 19 maart 2000 is gebouwd:
1°. op een locatie die op dat tijdstip werd gebruikt voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven;
2°. in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de dierenverblijven; en
3°. in samenhang met de sloop van dierenverblijven of bedrijfsgebouwen voor functioneel ondersteunende activiteiten; en
b. een geurgevoelig gebouw dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op een locatie waar een geurgevoelig gebouw als bedoeld onder a, is gebouwd.

Tabel 5.115 Afstand tot ruimte-voor-ruimtewoning bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Ruimte-voor-ruimtewoning	Afstand
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

CT

In artikel 5.116, derde en vierde lid, vervallen.

CU

Artikel 5.117, onderdeel b, komt te luiden:

b. artikel 5.110, 5.112, tweede lid, of 5.116, eerste lid, in een omgevingsplan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in die artikelen.

CV

Artikel 5.119 vervalt.

CW

De artikelen, 5.120, 5.121, 5.122, 5.123, 5.124, 5.125 en 5.126 komen te luiden:

Artikel 5.120 (geur opslaan van vaste mest, champost en dikke fractie – afstand)
1. Dit artikel is van toepassing op de volgende activiteiten:
a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens of het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. het telen van gewassen in de openlucht, bedoeld in artikel 3.208 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. het telen van gewassen in een gebouw, bedoeld in artikel 3.211 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

d. het opslaan van stoffen en het onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen voor agrarisch loonwerk, bedoeld in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
e. het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal, bedoeld in artikel 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. In een omgevingsplan dat het opslaan van vaste mest met een totaal volume van ten hoogste 600 m^3, champost of dikke fractie, bedoeld in artikel 4.835 van het Besluit activiteiten leefomgeving, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt vanaf de opslagplaats ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.120, in acht genomen.

Tabel 5.120 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het opslaan van vaste mest met een totaal volume van ten hoogste 600 m^3, champost en dikke fractie

Opslaan van vaste mest met een totaal volume van ten hoogste 600 m^3, champost en dikke fractie	Afstand
Geurgevoelig gebouw gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Geurgevoelig gebouw gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

Artikel 5.121 (geur opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong – afstand)

1. Dit artikel is van toepassing op de volgende activiteiten:
a. op het telen van gewassen in kassen, bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. het telen van gewassen in de openlucht, bedoeld in artikel 3.208 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. het telen van gewassen in een gebouw, bedoeld in artikel 3.211 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
d. het opslaan van stoffen en het onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen voor agrarisch loonwerk, bedoeld in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. In een omgevingsplan dat het opslaan van gebruikt substraatmateriaal, bedoeld in artikel 4.848 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt vanaf de opslagplaats ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.121, in acht genomen.

Tabel 5.121 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong

Opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong	Afstand
Geurgevoelig gebouw gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Geurgevoelig gebouw gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

Artikel 5.122 (geur opslaan kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen – afstand)

1. Dit artikel is van toepassing op de volgende activiteiten:
a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens of het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. het opslaan van stoffen en het onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen voor agrarisch loonwerk, bedoeld in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. In een omgevingsplan dat het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, bedoeld in artikel 4.841 van het Besluit activiteiten leefomgeving, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt vanaf de opslagplaats ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.122, in acht genomen.

Tabel 5.122 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen

Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen	Afstand
Niet afgedekt opslaan	50 m
Afgedekt opslaan	25 m

3. Het tweede lid geldt niet voor in plastic folie verpakte veevoederbalen.

Artikel 5.123 (geur opslaan drijfmest, digestaat en dunne fractie – afstand)

1. Dit artikel is van toepassing op de volgende activiteiten:

a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens of het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

b. het opslaan van stoffen en het onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen voor agrarisch loonwerk, bedoeld in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en

c. het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal, bedoeld in artikel 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2. In een omgevingsplan dat het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, bedoeld in artikel 4.855 van het Besluit activiteiten leefomgeving, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 750 m^2 of een gezamenlijk volume van ten hoogste 2.500 m^3, worden vanaf het mestbassin ten minste de afstanden, bedoeld in tabel 5.123, in acht genomen.

Tabel 5.123 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 750 m^2 of een gezamenlijk volume van ten hoogste 2.500 m^3

Opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin	Afstand tot een geurgevoelig gebouw	
	Zonder functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving	Met functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving
Gezamenlijke oppervlakte minder dan 350 m^2	50 m	25 m
Gezamenlijke oppervlakte 350 m^2 tot en met 750 m^2	100 m	50 m

Artikel 5.124 (geur voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten – afstand)

1. Dit artikel is van toepassing op het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal, bedoeld in artikel 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2. In een omgevingsplan dat een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten, bedoeld in artikel 4.864 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met een capaciteit van ten hoogste 25.000 m^3 per jaar aan dierlijke meststoffen, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt vanaf de voorziening ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.124, in acht genomen.

Tabel 5.124 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten

Voorziening voor het biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na het vergisten	Afstand
Geurgevoelig gebouw gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Geurgevoelig gebouw gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

Artikel 5.125 (geur composteren of opslaan van groenafval – afstand)

1. Dit artikel is van toepassing op de volgende activiteiten:

a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens of het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

b. op het telen van gewassen in kassen, bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

c. het telen van gewassen in de openlucht, bedoeld in artikel 3.208 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

d. het telen van gewassen in een gebouw, bedoeld in artikel 3.211 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

e. het opslaan van stoffen en het onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen voor agrarisch loonwerk, bedoeld in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en

f. het voor onderhoud van de openbare ruimte opslaan van stoffen en onderhouden, repareren en schoonmaken van voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.250 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2. In een omgevingsplan dat het composteren of opslaan van groenafval, bedoeld in artikel 4.879 van het Besluit activiteiten leefomgeving, toelaat bij een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt ten minste de afstand, bedoeld in tabel 5.125, in acht genomen.

Tabel 5.125 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het composteren of opslaan van groenafval

Composteren of opslaan van groenafval	Afstand
Geurgevoelig gebouw gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Geurgevoelig gebouw gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

3. De afstand geldt vanaf de composteringshoop of de opslagplaats voor groenafval.

Artikel 5.126 (eerbiedigende werking)

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van vaste mest of champost, bedoeld in artikel 5.120, het opslaan van substraatmateriaal, bedoeld in artikel 5.121, het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, bedoeld in artikel 5.122, en het composteren van groenafval, bedoeld in artikel 5.125, als:

a. de afstand tussen een activiteit als bedoeld in het eerste lid, en een geurgevoelig gebouw op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was dan de afstand, bedoeld in de artikelen 5.120, tweede lid, 5.121, tweede lid, 5.122, tweede lid, of 5.125, tweede lid;

b. het opslaan al voor 1 januari 2013 plaatsvond; en

c. verplaatsing van de opslagplaats of composteringshoop redelijkerwijs niet kan worden gevergd.

2. Dit artikel is ook van toepassing op het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, bedoeld in artikel 5.123, eerste lid, als:

a. de afstand tussen een activiteit als bedoeld in het eerste lid, en een geurgevoelig gebouw, op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was dan de afstand, bedoeld in artikel 5.123, tweede lid;

b. het mestbassin voor 1 januari 2013 is opgericht; en

c. verplaatsing van het mestbassin redelijkerwijs niet kan worden gevergd.

3. In een omgevingsplan dat een activiteit als bedoeld in het eerste of tweede lid toelaat:

a. wordt de rechtmatig kleinere afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid, in acht genomen; en

b. wordt bepaald dat maatregelen of voorzieningen getroffen worden die ertoe leiden dat de geur aanvaardbaar is.

Artikel 5.128 komt te luiden:

Artikel 5.128 (eerbiedigende werking)
De bepalingen in de paragrafen 5.1.5.2 en 5.1.5.3 zijn niet van toepassing voor zover activiteiten:
a. op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepalingen; of
b. zijn toegestaan op grond van een in werking getreden projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, dat is vastgesteld respectievelijk die is verleend door een bestuursorgaan van het Rijk.

CY

De paragrafen 5.1.5.3 en 5.1.5.4 komen te luiden:

§ 5.1.5.3 PKB-Waddenzee en Waddengebied

Artikel 5.129a (aanwijzing PKB-Waddenzee en Waddengebied)
1. De PKB-Waddenzee is de locatie die is weergegeven op de kaart in bijlage XIIIa, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.
2. Het Waddengebied is de locatie die is weergegeven op de kaart in bijlage XIIIa, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.

Artikel 5.129b (landschappelijke kernkwaliteiten en kenmerkend cultureel erfgoed)
1. Als landschappelijke kernkwaliteiten van de PKB-Waddenzee worden aangemerkt de rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis.
2. Als kenmerkend cultureel erfgoed van de PKB-Waddenzee worden aangemerkt:
a. historische scheepswrakken, verdronken en ondergeslibde nederzettingen en ontginningssporen, en andere in de PKB-Waddenzee aanwezige archeologische monumenten;
b. zeedijken en daaraan verbonden historische sluizen;
c. landaanwinningswerken;
d. het systeem van stuifdijken;
e. het systeem van historische vaar- en uitwateringsgeulen;
f. kapen; en
g. het ensemble Afsluitdijk.

Artikel 5.129c (activiteiten met mogelijk significant nadelige gevolgen)
Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het Waddengebied, laat het omgevingsplan geen activiteiten toe die afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de PKB-Waddenzee of het cultureel erfgoed van de PKB-Waddenzee, tenzij:
a. er voor de activiteit geen reële alternatieven voorhanden zijn;
b. zwaarwegende redenen van groot openbaar belang het toelaten van de activiteit rechtvaardigen, waaronder belangen van sociale of economische aard, belangen die verband houden met de bescherming van de gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of als sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; en
c. de nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt.

Artikel 5.129d (niet toegelaten activiteiten)
1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op de PKB-Waddenzee, laat het

omgevingsplan de volgende activiteiten niet toe:
a. het bouwen van een windturbine;
b. de aanleg of zeewaartse uitbreiding van een haven of jachthaven, met uitzondering van:
1°. een beperkte zeewaartse uitbreiding van een jachthaven op een Waddeneiland, als die uitbreiding noodzakelijk is voor de veiligheid of bereikbaarheid en er geen andere passende oplossing is;
2°. een zeewaartse verlegging van de veerhaven in de gemeente Den Helder; en
3°. een zeewaartse uitbreiding van de haven van de gemeente Harlingen, als een binnendijkse uitbreiding van die haven redelijkerwijs niet mogelijk is;
c. de aanleg of zeewaartse uitbreiding van een bedrijventerrein;
d. andere bouwactiviteiten, dan die, bedoeld onder a, b en c, met uitzondering van het bouwen van:
1°. een bouwwerk dat noodzakelijk is voor de veiligheid van de scheepvaart;
2°. een bouwwerk voor alternatieve mosselzaadbronnen;
3°. een bouwwerk voor een adequate afwatering van het vasteland;
4°. een wadwachtpost, als het gaat om een locatie die niet vanaf het vasteland of een Waddeneiland bewaakt kan worden;
5°. een tijdelijk bouwwerk als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring; en
6°. een bouwwerk voor activiteiten als bedoeld onder b, onder 1° tot en met 3°, en onder f, onder 1° en 2°;
e. het inpolderen, bedijken of indijken van delen van de PKB-Waddenzee;
f. het winnen van mineralen door afbaggering van de zeebodem, met uitzondering van:
1°. het winnen van vrijkomend zand bij onderhoud en de incidentele verdieping van vaargeulen en bij overeenkomstig dit artikel toegelaten bouwactiviteiten; en
2°. het winnen van schelpen beneden 5 m onder NAP; en
g. het parkeren van een booreiland of andere offshore-installatie.
2. Op het in het omgevingsplan toelaten van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, aanhef, onder b, onder 1° tot en met 3°, onder d, onder 1° tot en met 6°, en onder f, onder 1° en 2°, is artikel 5.129c van overeenkomstige toepassing.
3. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een locatie direct grenzend aan de Waddenzee, is het eerste lid, aanhef en onder b en c, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.129e (mijnbouwactiviteiten)
1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op de PKB-Waddenzee, het op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebied Waddenzee, het werelderfgoed Waddenzee, of de Waddeneilanden, laat dat omgevingsplan geen mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen toe.
2. Het eerste lid geldt niet voor het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat of stimuleren van een voorkomen via een boorgat, bedoeld in artikel 4.1116 van het Besluit activiteiten leefomgeving, op een locatie waarop zich een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit rechtmatig aanwezig was.
3. Een omgevingsplan dat bouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen als bedoeld in artikel 1, onderdelen e en f, van de Mijnbouwwet toelaat op het vasteland, voor zover dat is gelegen in het Waddengebied en niet is gelegen in de PKB-Waddenzee, de op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone of het Werelderfgoed Waddenzee, bepaalt dat de bouwwerken voor de opsporing en winning worden ingepast in het landschap zodat die bouwwerken de openheid van het landschap niet aantasten.
4. Het derde lid geldt niet voor verplaatsbare mijnbouwwerken, voor zover het gaat om het aanleggen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat op een

locatie waarop zich een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit rechtmatig aanwezig was.

Artikel 5.129f (overige toegelaten activiteiten)
1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het Waddengebied, laat het omgevingsplan:
a. geen aanleg van een burgerluchthaven toe; en
b. de uitbreiding van de luchthavens in de gemeenten Texel en Ameland alleen toe als dat noodzakelijk is voor de vliegveiligheid.
2. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het Waddengebied, met uitzondering van de PKB-Waddenzee, en bouwactiviteiten toelaat, bepaalt het omgevingsplan:
a. voor bouwactiviteiten in stedelijk gebied dat de maximaal toelaatbare bouwhoogte aansluit bij de hoogte van de bestaande bebouwing; en
b. voor bouwactiviteiten buiten stedelijk gebied dat de maximaal toelaatbare bouwhoogte evenals de aard en doeleinden van nieuwe bebouwing passen bij de aard van het omringende landschap.
3. In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder a, bepaalt een omgevingsplan voor bouwactiviteiten in het stedelijk gebied van de gemeenten Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven dat nieuwe bouwwerken worden ingepast in de stedenbouwkundige structuur van dat stedelijk gebied.

§ 5.1.5.4 Ladder voor duurzame verstedelijking

Artikel 5.129g (zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand)
1. Dit artikel is van toepassing op een stedelijke ontwikkeling die bestaat uit de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, van kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening en die voldoende substantieel is.
2. Voor zover een omgevingsplan voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand in het omgevingsplan rekening gehouden met:
a. de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling; en
b. als die stedelijke ontwikkeling is voorzien buiten het stedelijk gebied of buiten het stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied, de mogelijkheden om binnen dat stedelijk gebied of binnen dat stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied in die behoefte te voorzien.
3. Als een omgevingsplan voorziet in de vestiging van een dienst als bedoeld in artikel 1 van de Dienstenwet en de beoordeling van de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling heeft betrekking op de economische behoefte, de marktvraag of de mogelijke of actuele economische gevolgen van die vestiging, heeft de beoordeling alleen tot doel na te gaan of de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

CZ

Artikel 5.132 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.
2. In het eerste lid (nieuw) wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “buitenplanse omgevingsplanactiviteit”.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De bepalingen in de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4 en 5.1.6.5 zijn niet van toepassing voor zover activiteiten zijn toegestaan op grond van een in werking getreden projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, dat is vastgesteld

respectievelijk die is verleend door een bestuursorgaan van het Rijk.

DA

Artikel 5.141 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “kan het omgevingsplan” vervangen door “bevat het omgevingsplan” en wordt “de functie haven- en industrieterrein toedelen” vervangen door “de functie-aanduiding haven- en industrieterrein”.
2. In het tweede lid wordt “voor locaties waaraan de functie” vervangen door “voor locaties waarvoor de functie-aanduiding” en wordt “toegedeeld” vervangen door “gegeven”.

DB

Artikel 5.144, aanhef, tweede lid, komt te luiden:

2. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan ter plaatse van het natuur- en recreatiegebied Midden-IJsselmonde die activiteiten toelaten die vóór 30 december 2011 op die locatie waren toegelaten, als op die datum:.

DC

In de artikelen 5.145 en 5.146 wordt “deelt” vervangen door “laat” en wordt “de functie natuur en recreatie toe en stelt het regels over het gebruik daarvan” vervangen door “natuur en recreatie toe”.

DD

Artikel 5.148 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “deelt het omgevingsplan geen andere functies toe en laat dat plan geen andere activiteiten toe dan de functies en activiteiten” vervangen door “laat het omgevingsplan geen andere activiteiten toe dan de activiteiten”.
2. Het tweede lid, onder b, komt te luiden:
b. tijdelijke activiteiten die worden toegelaten tot uiterlijk 1 januari 2024.

DE

Artikel 5.149 komt te luiden:

Artikel 5.149 (eerbiedigende werking)
1. De bepalingen in de paragrafen 5.1.7.2, 5.1.7.3, met uitzondering van de artikelen 5.157 en 5.159, 5.1.7.4, 5.1.7.5 en 5.1.7.6 zijn niet van toepassing voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepalingen.
2. De bepalingen in de paragrafen 5.1.7.2, 5.1.7.3 en 5.1.7.4 zijn niet van toepassing voor zover activiteiten zijn toegestaan op grond van een in werking getreden projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, dat is vastgesteld respectievelijk die is verleend door een bestuursorgaan van het Rijk.

DF

Artikel 5.155, derde lid, komt te luiden:

3. In een omgevingsplan kan worden bepaald dat het verboden is zonder omgevingsvergunning bouwwerken respectievelijk windturbines te bouwen die hoger zijn dan de maximale hoogte, bedoeld in het eerste lid, als regels worden gesteld die ertoe strekken dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als die bouwwerken of windturbines geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor het radarbeeld.

DG

In artikel 5.159, eerste lid, wordt na “een hoogspanningsverbinding” ingevoegd “met een spanning van ten minste 220 kV”.

DH

De paragrafen 5.1.7.5 en 5.1.7.6 komen te luiden:

§ 5.1.7.5 Communicatie-, navigatie- en randapparatuur voor de burgerluchtvaart

Artikel 5.161a (hoogtebeperkingen objecten buiten beperkingengebieden luchthavens)
1. Gebieden waar bouwwerken communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige burgerluchthavens van nationale en regionale betekenis kunnen verstoren, zijn de locaties, genoemd in bijlage XVa, en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.
2. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een gebied als bedoeld in het eerste lid laat het omgevingsplan geen bouwwerken toe die de maximaal toelaatbare hoogte overschrijden, bedoeld in bijlage XVa.
3. In een omgevingsplan kunnen regels worden gesteld die ertoe strekken dat met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bouwwerken kunnen worden toegelaten die de maximaal toelaatbare hoogte, bedoeld in het tweede lid, overschrijden, als die bouwwerken geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor de apparatuur, bedoeld in het eerste lid.

§ 5.1.7.6 Landelijke fiets- en wandelroutes

Artikel 5.161b (behoud landelijke fiets- en wandelroutes)
Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die de landelijke fiets- en wandelroutes, genoemd in bijlage XVI, kunnen doorsnijden, wordt het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan betrokken.

DI

Artikel 5.166 komt te luiden:

Artikel 5.166 (ontheffing instructieregels omgevingsplan)
Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, in voorkomend geval in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan op verzoek van het college van burgemeester en wethouders ontheffing verlenen van de regels in de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4, 5.1.3.5, 5.1.5.2, 5.1.5.3, met uitzondering van de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e, de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4, 5.1.6.5, en 5.1.7 en artikel 5.163.

DJ

Na artikel 5.166 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.167 (ontheffing blijft geldig)
1. Een ontheffing die is verleend voor een besluit tot vaststelling van een projectbesluit geldt als ontheffing voor een latere wijziging van een omgevingsplan, voor zover die wijziging toelaat wat op grond van het projectbesluit was toegestaan.
2. Een ontheffing die is verleend voor een besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit geldt als ontheffing voor:
a. het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met die omgevingsvergunning; en
b. een latere wijziging van een omgevingsplan, voor zover die wijziging toelaat wat op grond van een wijziging van het omgevingsplan als bedoeld onder a was toegestaan.

DK

Artikel 6.2 komt te luiden:

Artikel 6.2 (beoordelingsregels activiteit met gevolgen voor waterlichaam)
1. Dit artikel is van toepassing op een waterschapsverordening die regelt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten die gevolgen kan hebben voor een krw-oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam.
2. De waterschapsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er in ieder geval niet toe mag leiden dat, rekening houdend met de waterbeheerprogramma's, de regionale waterprogramma's, de stroomgebiedsbeheerplannen, de overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam:
a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid;
b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, tweede lid; en
c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, niet wordt bereikt.
3. Het tweede lid is niet van toepassing:
a. voor zover dit betrekking heeft op de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, in verbinding met het eerste lid; of
b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
1°. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
2°. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid, in verbinding met het eerste lid.
4. De waterschapsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er ook niet toe mag leiden dat de doelstelling van het voorkomen van achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, niet wordt bereikt.

DL

Artikel 7.1 komt te luiden:

Artikel 7.1 (algemeen)
Afdeling 5.1 is van overeenkomstige toepassing op een omgevingsverordening, voor zover die regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, van de wet bevat.

DM

Artikel 7.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid wordt “een reeks” vervangen door “een serie”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Koloniën van Weldadigheid is de locatie bekend als een serie van agrarische koloniën gesticht door de Maatschappij van Weldadigheid, gelegen op het grondgebied van de provincies Drenthe, Overijssel en Fryslân, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.

DN

Artikel 7.4, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt “, of daarmee samenhangende regels als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, van de wet”.
2. In onderdeel b wordt “onder 3°” vervangen door “onder 4°”.

DO

Het opschrift van paragraaf 7.3.1 vervalt.

DP

Artikel 7.8, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt “, of daarmee samenhangende regels als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, van de wet”.
2. In onderdeel b wordt “onder 3°” vervangen door “onder 4°”.

DQ

In artikel 7.11, tweede lid, wordt “aanhef en onder b” vervangen door “aanhef en onder a”.

DR

Artikel 7.12 komt te luiden:

Artikel 7.12 (beoordelingsregels activiteit met gevolgen voor waterlichaam)
1. Dit artikel is van toepassing op een omgevingsverordening die regelt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten die gevolgen kan hebben voor een krw-oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam.
2. De omgevingsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er in ieder geval niet toe mag leiden dat, rekening houdend met de waterbeheerprogramma’s, de regionale waterprogramma’s, de stroomgebiedsbeheerplannen, de overstromingsrisicobeheerplannen en

het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam:
a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid;
b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, tweede lid; en
c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, niet wordt bereikt.
3. Het tweede lid is niet van toepassing:
a. voor zover dit betrekking heeft op de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, in verbinding met het eerste lid; of
b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
1°. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
2°. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid, in verbinding met het eerste lid.
4. De omgevingsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er ook niet toe mag leiden dat de doelstelling van het voorkomen van achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, niet wordt bereikt.

DS

In artikel 7.14 wordt “artikel 5.19, tweede lid, van de wet” vervangen door “artikel 5.19, eerste lid, van de wet”.

DT

Afdeling 7.6 vervalt.

DU

Artikel 7.15 komt te luiden:

Artikel 7.15 (ontheffing instructieregels omgevingsverordening)
Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, in voorkomend geval in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan op verzoek van gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de regels in de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4, 5.1.3.5, 5.1.5.2, 5.1.5.3, met uitzondering van de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e, de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4, 5.1.6.5 en 5.1.7 en artikel 7.9.

DV

Afdeling 8.1 komt te luiden:

AFDELING 8.1 OMGEVINGSVERGUNNING OMGEVINGSPLANACTIVITEIT

§ 8.1.1 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit

§ 8.1.1.1 Algemene beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit

Artikel 8.0 (toepassingsbereik en oogmerk)
Deze afdeling is van toepassing op omgevingsplanactiviteiten die niet vergunningvrij zijn op grond van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving en is opgenomen met het oog op de doelen van de wet.

Artikel 8.0a (beoordelingsregels omgevingsplanactiviteit algemeen)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit wordt als het gaat om een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten de omgevingsvergunning verleend als de activiteit in overeenstemming is met de regels die in het omgevingsplan zijn gesteld over het verlenen van de omgevingsvergunning.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt de omgevingsvergunning alleen verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

§ 8.1.1.2 Specifieke beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit

Artikel 8.0b (doorwerking instructieregels, instructies, voorbereidingsbesluiten en projectbesluiten – buitenplanse omgevingsplanactiviteit, niet van provinciaal of nationaal belang)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, anders dan een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, zijn op de beoordeling van de aanvraag van overeenkomstige toepassing:
a. de regels van hoofdstuk 5;
b. de op grond van artikel 2.22 van de wet gestelde regels over omgevingsplannen; en
c. de op grond van de artikelen 2.33 en 2.34 van de wet gegeven instructies over omgevingsplannen.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt geweigerd als:
a. de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een regel of instructie als bedoeld in het eerste lid;
b. de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan; of
c. de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmert.
3. Het tweede lid, aanhef en onder c, is alleen van toepassing gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de wet.
4. Als in een op grond van artikel 2.22 van de wet gestelde regel over omgevingsplannen toepassing is gegeven aan artikel 2.32, eerste lid, van de wet, kan een verzoek om ontheffing van de gestelde regel als bedoeld in dat lid ook worden gedaan door Onze Minister die het aangaat.

Artikel 8.0c (doorwerking instructieregels, instructies, voorbereidingsbesluiten en projectbesluiten – buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang zijn op de beoordeling van de aanvraag van overeenkomstige toepassing:
a. de regels van hoofdstuk 5;
b. de op grond van artikel 2.22 van de wet gestelde regels over omgevingsplannen, voor zover die ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten; en

c. de op grond van artikel 2.22 van de wet gestelde regels over een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten, voor zover die strekken tot uitvoering van afdeling 7.2 of 7.3 en andere regels zijn dan de regels over omgevingsplannen, bedoeld in onderdeel b; en
d. de op grond van artikel 2.34 van de wet gegeven instructies over omgevingsplannen.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt geweigerd als:
a. de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een regel of instructie als bedoeld in het eerste lid;
b. de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk; of
c. de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk belemmert.
3. Het tweede lid, aanhef en onder c, is alleen van toepassing gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de wet.

Artikel 8.0d (doorwerking instructieregels, instructies en voorbereidingsbesluiten – buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang zijn op de beoordeling van de aanvraag van overeenkomstige toepassing:
a. de regels, bedoeld in artikel 9.1, tweede lid;
b. de artikelen 9.2 en 9.3; en
c. de op grond van artikel 2.34, vierde lid, van de wet gegeven instructies over omgevingsplannen.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt geweigerd als:
a. de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een regel, artikel of instructie als bedoeld in het eerste lid; of
b. de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk.

Artikel 8.0e (doorwerking maatwerkregel – buitenplanse omgevingsplanactiviteit)
Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel in het omgevingsplan, wordt bij de beoordeling of wordt voldaan aan artikel 8.0a, tweede lid, rekening gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel.

DW

In artikel 8.1, eerste lid, onder d, wordt “paragraaf 7.2.4” vervangen door “de paragrafen 6.2.7a en 7.2.4”.

DX

In artikel 8.2, eerste lid, wordt na “een aanvraag” ingevoegd “om een omgevingsvergunning”.

DY

Artikel 8.3 komt te luiden:

Artikel 8.3 (afbakening maatwerk)
Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:

a. een weg in beheer bij het Rijk is op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning artikel 8.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing;
b. een spoorweg is op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning artikel 9.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing; en
c. een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk zijn op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning de artikelen 6.56f en 7.47 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

DZ

Afdeling 8.3 komt te luiden:

AFDELING 8.3 OMGEVINGSVERGUNNING BOUWACTIVITEIT

§ 8.3.1 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning bouwactiviteit

Artikel 8.3a (toepassingsbereik en oogmerk)
Deze afdeling is van toepassing op vergunningplichtige bouwactiviteiten als bedoeld in artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving en is opgenomen met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en duurzaamheid en bruikbaarheid.

Artikel 8.3b (beoordelingsregels bouwactiviteit)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit die het bouwen van een nieuw bouwwerk inhoudt, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels van hoofdstuk 4 en afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en de maatwerkregels die op grond van artikel 4.7 van dat besluit in het omgevingsplan zijn gesteld.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit die het verbouwen of het verplaatsen van een bestaand bouwwerk inhoudt, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels van hoofdstuk 5 en afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

§ 8.3.2 Voorschriften omgevingsvergunning bouwactiviteit

Artikel 8.3c (voorschriften over uitgestelde aanvraagvereisten)
1. Op verzoek van de aanvrager wordt aan de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit een voorschrift verbonden dat inhoudt dat bij ministeriële regeling aangewezen gegevens en bescheiden pas verstrekt hoeven te worden uiterlijk drie weken voor de start van de uitvoering van het onderdeel van de bouwactiviteit waarop die gegevens en bescheiden betrekking hebben.
2. Als de bouwactiviteit naar het oordeel van het bevoegd gezag daartoe aanleiding geeft, kan aan de omgevingsvergunning voor die activiteit een voorschrift worden verbonden dat inhoudt dat bij ministeriële regeling aangewezen gegevens en bescheiden pas verstrekt hoeven te worden uiterlijk drie weken voor de start van de uitvoering van het onderdeel van de bouwactiviteit waarop die gegevens en bescheiden betrekking hebben.

Artikel 8.3d (afbakening maatwerk)
Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit zijn op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning de artikelen 4.5, 4.6, 7.5 en 7.23 van het Besluit bouwwerken leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8.3e (verdere beperking voorschriften bouwactiviteit)
Tenzij het gaat om een voorschrift als bedoeld in artikel 8.3c of om een voorschrift dat op grond van artikel 8.3d aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden, kunnen alleen voorschriften van administratieve aard aan de omgevingsvergunning worden verbonden.

EA

In het opschrift van afdeling 8.4 wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit”.

EB

In artikel 8.4 wordt “mijnbouwactiviteiten” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteiten” en wordt “paragraaf 7.2.9” vervangen door “de paragrafen 6.2.5 en 7.2.9”.

EC

Artikel 8.5 komt te luiden:

Artikel 8.5 (beoordelingsregels mijnbouwlocatieactiviteit)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een mijnbouwlocatieactiviteit als bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder a, en artikel 7.67, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:
a. medegebruik van een bestaande mijnbouwinstallatie niet mogelijk is; en
b. zichthinder veroorzaakt door de nieuwe mijnbouwinstallatie wordt geminimaliseerd.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een mijnbouwlocatieactiviteit als bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder a, en artikel 7.67, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de belangen van:
a. de uitoefening van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van daarop betrekking hebbende activiteiten, voor zover het gaat om een bij ministeriële regeling aangewezen en geometrisch begrensd oefen- en schietgebied;
b. de scheepvaart en de veiligheid van de scheepvaart, voor zover het gaat om een bij ministeriële regeling aangewezen en geometrisch begrensd drukbevaren deel van de zee; of
c. de belangen van de elektriciteitsopwekking met behulp van wind in een windpark en van de veiligheid van het windpark, voor zover het gaat om een gebied dat is aangewezen in een kavelbesluit of een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, respectievelijk 9, eerste lid, van de Wet windenergie op zee.
3. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een mijnbouwlocatieactiviteit als bedoeld in artikel 7.66, aanhef en onder b, en artikel 7.67, aanhef en onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de belangen van:
a. de uitoefening van defensietaken en van het veilig kunnen verrichten van daarop betrekking hebbende activiteiten, voor zover het gaat om een bij ministeriële regeling aangewezen en geometrisch begrensd oefen- en schietgebied;
b. de scheepvaart en van de veiligheid van de scheepvaart, voor zover het gaat om een bij ministeriële regeling aangewezen en geometrisch begrensd aanloopgebied; of
c. de belangen van de scheepvaart en van de veiligheid van de scheepvaart, voor zover het gaat om een bij ministeriële regeling aangewezen en geometrisch begrensd ankergebied in de buurt van een aanloophaven.

4. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een mijnbouwlocatieactiviteit als bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder a, en artikel 6.46, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het tweede lid, aanhef en onder a, van overeenkomstige toepassing.
5. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een mijnbouwlocatieactiviteit als bedoeld in artikel 6.45, aanhef en onder b, en artikel 6.46, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het derde lid, aanhef en onder a, van overeenkomstige toepassing.

ED

In artikel 8.6 wordt na “een aanvraag” ingevoegd “om een omgevingsvergunning”, wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit” en wordt “de artikelen 6.14 en 7.14” vervangen door “de artikelen 6.56f en 7.47”.

EE

In artikel 8.9, derde lid, wordt “afwijkactiviteiten” vervangen door “omgevingsplanactiviteiten”.

EF

Na artikel 8.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.10a (bepalen maatregelen in verband met ongevallen)
Bij de beoordeling of de milieubelastende activiteit voldoet aan het criterium, bedoeld in artikel 8.9, eerste lid, aanhef en onder g, wordt bij het bepalen van de nodige maatregelen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken in ieder geval rekening gehouden met:
a. voor zover het gaat om de risico’s van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio’s, het belang van:
1°. het voorkomen, beperken en bestrijden van die branden, rampen en crises;
2°. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
3°. de geneeskundige hulpverlening aan personen, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio’s;
b. de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van de activiteit van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties; en
c. de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door de activiteit voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen een brandaandachtsgebied, een explosieaandachtsgebied en een gifwolkaandachtsgebied, voor zover dat gebied niet is gelegen binnen een risicogebied externe veiligheid.

EG

Artikel 8.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “afwijkactiviteiten” vervangen door “omgevingsplanactiviteiten”.
2. In het tweede lid wordt “artikel 5.19, tweede lid” vervangen door “artikel 5.19, eerste lid”.

EH

Artikel 8.12 komt te luiden:

Artikel 8.12 (beoordelingsregels activiteit externe veiligheidsrisico's)
1. Dit artikel is van toepassing voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op milieubelastende activiteiten als bedoeld in bijlage VII, onder B en E.
2. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van de activiteit in acht wordt genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties.
3. Op de beoordeling van de aanvraag zijn de artikelen 5.3 tot en met 5.6, 5.8 tot en met 5.10 en 5.11, tweede tot en met vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Het tweede lid is niet van toepassing op het plaatsgebonden risico van een activiteit in een risicogebied externe veiligheid.

EI

In artikel 8.16, eerste lid, wordt "stoffen en voorwerpen" vervangen door "stoffen of voorwerpen".

EJ

In artikel 8.17, tweede lid, onder b, wordt "artikel 3.200" vervangen door "artikel 3.201".

EK

In artikel 8.18, derde lid, onder b, wordt "afwijkactiviteit" vervangen door "omgevingsplanactiviteit".

EL

Artikel 8.19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt "of combinatie daarvan".
2. In het derde lid wordt "afwijkactiviteit" vervangen door "omgevingsplanactiviteit".

EM

In artikel 8.20, onder b, wordt "afwijkactiviteit" vervangen door "omgevingsplanactiviteit".

EN

Artikel 8.21 komt te luiden:

Artikel 8.21 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit ammoniak en veehouderij)
Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of het exploiteren van een andere milieubelastende installatie, bedoeld in artikel 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover die activiteit wordt verricht in een dierenverblijf, wordt bij de beoordeling van de aanvraag alleen rekening gehouden met de gevolgen van de emissie van ammoniak door dat dierenverblijf op voor verzuring gevoelige gebieden, die gevoelig zijn voor de effecten van ammoniak als daarover regels als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, van de wet zijn gesteld in de omgevingsverordening.

EO

Artikel 8.22, onder c, komt te luiden:

c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

EP

In artikel 8.25 wordt na “Voor zover een aanvraag” ingevoegd “om een omgevingsvergunning”.

EQ

Na artikel 8.25 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Art. 8.25a (beoordelingsregels milieubelastende activiteit stortplaatsen voor baggerspecie op land)
Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het exploiteren van een ippc-installatie of een andere milieubelastende installatie voor het storten van afvalstoffen, bedoeld in de artikelen 3.84, eerste lid, onder a of b, en 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor zover alleen baggerspecie wordt gestort en de installatie niet is gelegen in een oppervlaktewaterlichaam, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:
a. die baggerspecie geen gevaarlijke afvalstof is; en
b. een geohydrologisch isolatiesysteem kan worden aangebracht.

ER

In artikel 8.27, derde lid, wordt “emissieniveaus betreffen” vervangen door “emissieniveaus gaan over”.

ES

In artikel 8.32, tweede lid, wordt “betreft het gedeelte” vervangen door “is het gedeelte”.

ET

Artikel 8.34, tweede lid, komt te luiden:

2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de PRTR-verordening kan aan de omgevingsvergunning een voorschrift worden verbonden dat de plicht inhoudt om over emissies in het PRTR-verslag gegevens van een lager aggregatieniveau te verstrekken, dan op grond van artikel 5.10, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is vereist, als dat noodzakelijk is voor de kwaliteitsbeoordeling, bedoeld in artikel 9, tweede lid, van de PRTR-verordening.

EU

Artikel 8.36 komt te luiden:

Artikel 8.36 (voorschriften afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie)
Aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het exploiteren van een ippc-installatie voor het verwijderen of het nuttig toepassen van afvalstoffen in een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in artikel 3.88 van het Besluit activiteiten

leefomgeving, worden voorschriften verbonden over de temperatuur en het debiet van het geloosde afvalwater.

EV

In artikel 8.39, aanhef, wordt “paragraaf 3.2.13, 3.2.17, 3.2.19, 3.3.10, 3.3.11, 3.3.12, 3.3.13 of 3.3.14” vervangen door “paragraaf 3.2.13, 3.2.14, 3.2.15, 3.2.17, 3.3.10, 3.3.11, 3.3.12 of 3.3.13”.

EW

Artikel 8.41 komt te luiden:

Artikel 8.41 (voorschriften milieubelastende activiteit geluid – windturbines en windparken)

Aan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, voor zover het gaat om een windpark met 20 of meer windturbines, bedoeld in artikel 3.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of voor zover het gaat om een windpark met 3 tot 20 windturbines, bedoeld in artikel 3.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden alleen voorschriften verbonden die inhouden dat het geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen lager moet zijn dan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}, als dat aangewezen is gelet op:
a. cumulatie met het geluid van een andere windturbine of windpark; of
b. gelet op de bijzondere aard van het gebied.

EX

Artikel 8.42 komt te luiden:

Artikel 8.42 (voorschriften milieubelastende activiteit geluid – militaire schietbanen en militaire springterreinen)
1. Aan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het op het gebruik van ontplofbare stoffen en voorwerpen die behoren tot ADR-klasse 1, door de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht op een schietbaan of combinatie van schietbanen als bedoeld in artikel 3.335, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geen voorschriften verbonden die inhouden dat het geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen lager moet zijn dan 50 dB $B_{s,dan}$, als de schietbaan of combinatie van schietbanen in de buitenlucht ligt.
2. Aan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het gebruik van ontplofbare stoffen en voorwerpen die behoren tot ADR-klasse 1, door de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht, op een springterreinen als bedoeld in artikel 3.335, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden geen voorschriften verbonden die inhouden dat het geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen lager moet zijn dan 50 dB $B_{s,dan}$.

EY

In artikel 8.43 wordt “aan activiteit” vervangen door “het exploiteren van een militaire zeehaven, het exploiteren van een militaire luchthaven of het opslaan en bewerken of het gebruiken van ontplofbare stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1 door de Nederlandse of een

bondgenootschappelijke krijgsmacht," en wordt "3.335, aanhef en onder b" vervangen door "3.335, eerste lid, aanhef en onder b".

EZ

In het opschrift van paragraaf 8.5.2.4 wordt "anders dan voor baggerspecie op land" vervangen door "anders dan voor alleen baggerspecie".

FA

Artikel 8.44 komt te luiden:

Artikel 8.44 (toepassingsbereik voorschriften bodembescherming stortplaatsen)
Deze paragraaf is van toepassing op een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het exploiteren van een ippc-installatie voor het storten van afvalstoffen of het exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het storten van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op een stortplaats, bedoeld in de artikelen 3.84, eerste lid, aanhef en onder a en b, en 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, anders dan:
a. het exploiteren van een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort; en
b. het exploiteren van een stortplaats waar:
1°. het storten van afvalstoffen is beëindigd voor 1 maart 1995; of
2°. op of na 1 maart 1995 alleen afvalstoffen worden gestort voor het aanbrengen van een bovenafdichting op die stortplaats en de gestorte hoeveelheid ten hoogste 0,3 m^3 afvalstof per m^2 stortoppervlakte bedraagt.

FB

Artikel 8.45 vervalt.

FC

In artikel 8.46 wordt "op de stortplaats werkzame personen" vervangen door "de op de stortplaats werkzame personen".

FD

Artikel 8.47 komt te luiden:

Artikel 8.47 (voorschriften in verband met grondwaterstand)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat het storten van afvalstoffen zo plaatsvindt dat de gestorte afvalstoffen na zetting van de bodem zich ten minste de volgende afstand boven de te verwachten gemiddeld hoogste grondwaterstand bevinden:
a. 0,7 m; of
b. 0,5 m, als een capillair onderbrekende laag van grind van ten minste 0,2 m wordt aangebracht als onderdeel van de onderafdichting.
2. Als het niet meer mogelijk is te voldoen aan de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, kunnen, in afwijking van dat lid, voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden die inhouden dat civieltechnische of geohydrologische maatregelen worden getroffen, die voldoende waarborgen dat het grondwater niet in contact kan komen met de gestorte afvalstoffen.

3. De gemiddeld hoogste grondwaterstand is de rekenkundig gemiddelde grondwaterstand over ten minste acht achtereenvolgende jaren van de drie hoogste grondwaterstanden per hydrologisch jaar van 1 april tot en met 31 maart van het daaropvolgende kalenderjaar.
4. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat op de plaats waar is of wordt gestort, een onderzoek wordt uitgevoerd naar de geohydrologische situatie en de invloed van de stortplaats daarop.
5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de onderafdichting, bedoeld in het eerste lid, onder b;
b. het bepalen van de gemiddeld hoogste grondwaterstand, bedoeld in het eerste lid; en
c. de uitvoering van het onderzoek, bedoeld in het vierde lid.

FE

Artikel 8.48 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt “en die is uitgevoerd volgens bij ministeriële regeling gestelde regels”.
2. In het tweede en derde lid vervalt “en die zijn uitgevoerd volgens bij ministeriële regeling gestelde regels”.
3. In het vierde lid vervalt “en die is uitgevoerd volgens bij ministeriële regeling gestelde regels”.
4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de eisen die gesteld worden aan de onderafdichting, bedoeld in het eerste lid, de civieltechnische of geohydrologische maatregelen, bedoeld in het tweede en derde lid, en de bovenafdichting, bedoeld in het vierde lid.

FF

Artikel 8.52 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder h, wordt “als het een omgevingsvergunning voor een stortplaats voor niet-gevaarlijke afvalstoffen betreft” vervangen door “als het gaat om een omgevingsvergunning voor een stortplaats voor niet-gevaarlijke afvalstoffen”.
2. In het tweede lid wordt “het Besluit activiteiten leefomgeving” vervangen door “het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

FG

Artikel 8.53 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder c, vervalt “volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels over de inhoud, frequentie en plaats van die metingen”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de inhoud, de frequentie en de locatie van de metingen, bedoeld in het eerste lid, onder c.

FH

De artikelen 8.55, 8.56 en 8.57 komen te luiden:

Artikel 8.55 (voorschriften over controlesysteem grondwater)

1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:

a. een deugdelijk controlesysteem aanwezig is, waarmee de staat van de bodem kan worden onderzocht, bestaande uit:

1°. beneden de gemiddeld laagste grondwaterstand gelegen, horizontaal aangebrachte drainagebuizen; en

2°. bovenstrooms van de stortplaats ten minste één in het grondwater aangebrachte grondwaterbemonsteringsbuis en benedenstrooms ten minste twee grondwaterbemonsteringsbuizen; en

b. de bemonstering en de vaststelling van de staat van de bodem voor elke drainagebuis of grondwaterbemonsteringsbuis afzonderlijk uit is te voeren.

2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat in de grondwaterbemonsteringsbuizen de grondwaterstand van de bodem op de locatie waar is of wordt gestort, wordt gemeten.

3. In afwijking van het eerste lid worden, als de aanleg van voorzieningen, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, technisch niet mogelijk is, aan de omgevingsvergunning voorschriften verbonden, die inhouden dat een vergelijkbaar beschermingsniveau wordt verzekerd als die voorzieningen en dat een deugdelijk controlesysteem aanwezig is om de staat van de bodem te kunnen onderzoeken, bestaande uit:

a. benedenstrooms van de stortplaats een in het voorschrift aan te geven aantal van ten minste twee in het grondwater aangebrachte grondwaterbemonsteringsbuizen; en

b. bovenstrooms van de stortplaats ten minste een in het grondwater aangebrachte grondwaterbemonsteringsbuis.

4. De gemiddeld laagste grondwaterstand is de rekenkundig gemiddelde grondwaterstand over ten minste acht achtereenvolgende jaren van de drie laagste grondwaterstanden per hydrologisch jaar van 1 april tot en met 31 maart van het daaropvolgende kalenderjaar.

5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:

a. het bepalen van de gemiddeld laagste grondwaterstand, bedoeld in het eerste lid; en

b. de frequentie waarmee en de wijze waarop de grondwaterstand, bedoeld in het tweede lid, wordt gemeten.

Artikel 8.56 (voorschriften over oppervlaktewaterlichamen)

1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:

a. de hoeveelheid en de samenstelling van een in de nabijheid van de stortplaats aanwezig oppervlaktewaterlichaam wordt bepaald; en

b. de bemonstering van de hoeveelheid en de samenstelling, bedoeld onder a, op ten minste twee punten wordt uitgevoerd waarvan een stroomopwaarts en een stroomafwaarts ligt.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen aan de omgevingsvergunning voorschriften worden verbonden die inhouden dat de metingen van de hoeveelheid en samenstelling van het oppervlaktewaterlichaam:

a. op grond van kenmerken van de stortplaats niet zijn vereist; of

b. minder frequent mogen worden uitgevoerd als de evaluatie van de gegevens aangeeft dat metingen met langere tussenpozen even effectief zijn.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de frequentie en de wijze van bepalen en bemonsteren van het oppervlaktewater, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8.57 (voorschriften over naleving, onderzoek en rapportage)

1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:

a. een daarin aangegeven aantal malen per jaar wordt nagegaan of wordt voldaan aan de voorschriften die op grond van artikel 8.47 aan de omgevingsvergunning zijn verbonden;

b. de bodembeschermende maatregelen die op de stortplaats zijn getroffen, worden geïnspecteerd; en
c. onderzoek wordt gedaan naar de staat van de bodem onder de stortplaats.
2. Aan de omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat de volgende resultaten ten minste een maal per jaar aan het bevoegd gezag worden gezonden:
a. de resultaten van de inspectie en het onderzoek, bedoeld in het eerste lid;
b. de resultaten van de metingen van de hoeveelheid en samenstelling van de in de omgeving van de stortplaats aanwezige oppervlaktewaterlichamen, bedoeld in artikel 8.56;
c. de resultaten van de metingen van de samenstelling en de atmosferische druk van de gasuitstoot, bedoeld in artikel 8.53; en
d. de resultaten van de metingen van het niveau en de samenstelling van het grondwater, bedoeld in de artikelen 8.47 en 8.55.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de frequentie waarmee en de wijze waarop wordt nagegaan of wordt voldaan aan de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, onder a;
b. de inspectie van de bodembeschermende maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder b; en
c. het onderzoek naar de staat van de bodem onder de stortplaats, bedoeld in het eerste lid, onder c.

FI

Na artikel 8.57 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 8.57a (voorschriften urgentieplan op hoofdlijnen)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat een urgentieplan op hoofdlijnen wordt opgesteld.
2. In het urgentieplan, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:
a. in welke gevallen en op welke wijze een interventiepunt wordt bepaald;
b. op welke wijze wordt bepaald of een interventiepunt wordt bereikt;
c. welke maatregelen moeten worden getroffen als het interventiepunt wordt bereikt, om verspreiding van de verontreinigende stoffen te voorkomen of de veroorzaakte bodemverontreiniging ongedaan te maken; en
d. de termijn waarbinnen de maatregelen, bedoeld onder c, moeten worden getroffen.
3. Het interventiepunt is het punt waarbij een significante verslechtering van de grondwaterkwaliteit optreedt.
4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de maatregelen, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onder c, voor zover dit geohydrologische maatregelen zijn.

Artikel 8.57b (voorschriften over wanneer interventiepunten worden bereikt)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat een voor de stortplaats bepaald interventiepunt is bereikt als:
a. de standaardwaarde is overschreden; en
b. deze overschrijding is bevestigd.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat in afwijking van de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, het interventiepunt niet is bereikt als uit de bevestiging bedoeld in het eerste lid, onder b, is gebleken dat de overschrijding niet wordt veroorzaakt door de stortplaats.
3. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat referentiemeetpunten en controlemeetpunten worden vastgesteld.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de standaardwaarden, bedoeld in het eerste lid, onder a;
b. de bevestiging, bedoeld in het eerste lid, onder b; en
c. het bepalen van de referentiemeetpunten en controlemeetpunten, bedoeld in het derde lid.

FJ

Artikel 8.58 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het opschrift wordt na “interventiepunten” ingevoegd “en uitgewerkt urgentieplan”.
2. In onderdeel b wordt “artikel 8.57, eerste lid, onder d,” vervangen door “artikel 8.57a, eerste lid,”.

FK

Artikel 8.59 komt te luiden:

Artikel 8.59 (voorschriften over inspectie en keuring)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:
a. voordat voor de eerste keer wordt gestort, daarna en onmiddellijk nadat een bovenafdichting als bedoeld in artikel 8.48 is aangebracht:
1°. wordt nagegaan of wordt voldaan aan de voorschriften die op grond van artikel 8.47 aan de omgevingsvergunning zijn verbonden;
2°. de bodembeschermende maatregelen die op de stortplaats zijn getroffen, worden geïnspecteerd en gekeurd;
3°. de technische staat van die maatregelen wordt onderzocht;
4°. het percolaat wordt geanalyseerd; en
5°. onderzoek wordt gedaan naar de staat van de bodem onder de stortplaats;
b. de resultaten van de keuring, het onderzoek en de analyse zo worden gepresenteerd dat duidelijk inzicht wordt gegeven in de beheersbaarheid van de situatie;
c. de resultaten van de keuring, het onderzoek en de analyse zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag worden gezonden; en
d. de resultaten van de keuring, het onderzoek en de analyse gedurende ten minste vijf jaar worden bewaard.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de wijze waarop en de frequentie waarmee de inspectie, de keuring, het onderzoek en de analyse plaatsvindt, bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 1° tot en met 4°; en
b. het onderzoek naar de staat van de bodem onder de stortplaats, bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 5°.

FL

Na artikel 8.59 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.59a (monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van de monsters van het grondwater, het percolaat en het oppervlaktewater plaatsvinden volgens de actuele stand van de techniek.

FM

In artikel 8.62 wordt “8.57, 8.59 en 8.60 van dit besluit” vervangen door “8.57 tot en met 8.57b, 8.59, 8.59a en 8.60 van dit besluit”.

FN

Paragraaf 8.5.2.5 komt te luiden:

§ 8.5.2.5 Specifieke voorschriften omgevingsvergunning milieubelastende activiteit – bodembescherming stortplaatsen voor baggerspecie op land

Artikel 8.62a (toepassingsbereik voorschriften bodembescherming stortplaatsen voor baggerspecie op land)
1. Deze paragraaf is van toepassing op een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het exploiteren van een ippc-installatie voor het storten van afvalstoffen of het exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het storten van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op een stortplaats, bedoeld in de artikelen 3.84, eerste lid, aanhef en onder a en b, en 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, en voor zover:
a. op de stortplaats alleen baggerspecie wordt gestort; en
b. de stortplaats niet is gelegen in een oppervlaktewaterlichaam.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
a. voorwerpen die afzonderlijk van of uit de waterbodem zijn verwijderd, voorwerpen die redelijkerwijs tijdens het baggeren uit de baggerspecie kunnen worden verwijderd en voorwerpen die na het baggeren uit de baggerspecie zijn verwijderd;
b. waterbodem die is gewonnen met het oog op de toepassing als grondstof;
c. waterbodem die niet uit een oppervlaktewaterlichaam is genomen;
d. baggerspecie die is ontwaterd of gerijpt met het oog op de toepassing als grond, voor zover zij voldoet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit; en
e. stoffen en producten die zijn ontstaan door de behandeling of toepassing van baggerspecie, met uitzondering van het residu van die behandeling.

Artikel 8.62b (voorschriften over vakbekwaamheid en opleiding)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden over de vakbekwaamheid en de opleiding van degene die de stortplaats exploiteert en de op de stortplaats werkzame personen.

Artikel 8.62c (voorschriften over voorkomen overschrijding standaardwaarden voor grondwater)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat de volgende maatregelen worden getroffen:
a. het aanbrengen van een organisch stofrijke minerale laag op de bodem of de taluds van de stortplaats; of
b. het aanbrengen van een geohydrologisch isolatiesysteem waarmee wordt voorkomen dat het interventiepunt wordt bereikt.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voorkomen dat binnen het toelaatbaar beïnvloed gebied overschrijding plaatsvindt van de standaardwaarde voor het grondwater, bedoeld in bijlage XVIIIa.
3. Het toelaatbaar beïnvloede gebied is het gebied direct buiten de stortplaats, waarbinnen wordt nagegaan of het interventiepunt wordt bereikt.
4. Aan een omgevingsvergunning kunnen in afwijking van het eerste en tweede lid voorschriften worden verbonden die inhouden dat andere maatregelen worden getroffen, als is aangetoond of

voldoende aannemelijk is gemaakt dat deze maatregelen gelijkwaardig zijn zodat binnen het toelaatbaar beïnvloede gebied het interventiepunt niet wordt bereikt en even duurzaam zijn.
5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. het bepalen of het interventiepunt binnen het toelaatbare beïnvloede gebied wordt bereikt; en
b. het bepalen van het toelaatbaar beïnvloede gebied, bedoeld in het derde lid.

Artikel 8.62d (voorschriften over geohydrologische isolatiesystemen)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat het aanbrengen en in werking stellen en houden van een geohydrologisch isolatiesysteem mogelijk moet blijven.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:
a. als een geohydrologisch isolatiesysteem is aangebracht, dit systeem in goede staat van onderhoud wordt gehouden en zo nodig wordt hersteld; en
b. het met behulp van een geohydrologisch isolatiesysteem opgepompte water wordt opgevangen, verzameld en gezuiverd of afgevoerd zodat geen gevaar bestaat voor verontreiniging van de bodem of het grondwater.

Artikel 8.62e (voorschriften over afdeklaag)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat na het beëindigen van de stortwerkzaamheden zo nodig een afdeklaag van ten minste 1 m dikte wordt aangebracht op de gestorte baggerspecie.

Artikel 8.62f (voorschriften over baggerspecie)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden waarin is aangegeven:
a. het toegelaten herkomstgebied van de baggerspecie;
b. de klasse, klassen of verontreinigingsgraad van de baggerspecie die op de stortplaats mag worden gestort;
c. de totale hoeveelheid baggerspecie die op de stortplaats mag worden gestort, uitgedrukt in tonnen droge stof en dichtheid; en
d. tot welke hoogte mag worden gestort.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden waarin is aangegeven onder welke bijzondere omstandigheden na mededeling aan het bevoegd gezag mag worden afgeweken van de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, onder a en b.
3. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:
a. de hoeveelheid baggerspecie per oppervlakte-eenheid zo groot mogelijk is; en
b. de minst verontreinigde baggerspecie zoveel mogelijk op de bodem en langs de taluds van de stortplaats wordt aangebracht.

Artikel 8.62g (voorschriften over controlesysteem oppervlaktewater en grondwater)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat een deugdelijk controlesysteem aanwezig is, waarmee het niveau en de kwaliteit van het grondwater en de hoeveelheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater in de directe omgeving van de stortplaats kunnen worden onderzocht.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat met het controlesysteem in elk geval kan worden nagegaan:
a. of en in welke mate verontreinigende stoffen zich verspreiden in het oppervlaktewater en het grondwater in de omgeving van de stortplaats; en
b. of het interventiepunt zal worden bereikt of is bereikt.
3. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat bij het ontwerp van het controlesysteem rekening wordt gehouden met:
a. het ontwerp van het geohydrologisch isolatiesysteem, bedoeld in artikel 8.62d;

b. de maatregelen tegen de overschrijding, bedoeld in artikel 8.62c, eerste lid; en
c. het toelaatbaar beïnvloede gebied, bedoeld in artikel 8.62c, tweede, derde en vierde lid.

Artikel 8.62h (voorschriften over controle oppervlaktewater)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat:
a. een inventarisatie wordt uitgevoerd waarbij de ligging, de omvang en de kenmerken worden bepaald van het oppervlaktewater, dat in de potentiële invloedssfeer van de stortplaats is gelegen; en
b. parameters in het oppervlaktewater, bedoeld onder a, worden gemeten op de in de voorschriften aangegeven meetpunten.
2. Vanwege de kenmerken van de stortplaats kan afgezien worden van het aan de omgevingsvergunning verbinden van voorschriften als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de frequentie van de inventarisatie, bedoeld in het eerste lid, onder a, en de metingen, bedoeld in het eerste lid, onder b; en
b. de vaststelling van de meetpunten, bedoeld in het eerste lid, onder b.

Artikel 8.62i (voorschriften over controle grondwater)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat het niveau van het grondwater binnen en in de directe omgeving van de stortplaats voor zover mogelijk wordt bepaald op de in de voorschriften aangegeven referentiepunten en controlemeetpunten.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden waarin is aangegeven:
a. welke parameters worden gemeten in het grondwater;
b. op welke diepten in de bodem de monsterneming op elk meetpunt plaatsvindt;
c. dat de parameters, bedoeld onder a, voor zover mogelijk worden gemeten op de referentiepunten en de controlemeetpunten bedoeld in het eerste lid; en
d. dat de metingen worden verricht in een vaste periode in het jaar.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de frequentie van de vaststelling van het niveau van het grondwater, bedoeld in het eerste lid;
b. de wijze waarop de referentiepunten en de controlemeetpunten, bedoeld in het eerste lid, worden bepaald; en
c. de frequentie van de metingen, bedoeld in het tweede lid, onder c.

Artikel 8.62j (voorschriften over starten stort baggerspecie)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat geen baggerspecie wordt gestort voordat:
a. het bevoegd gezag na inspectie van de stortplaats aan degene die de stortplaats exploiteert heeft medegedeeld dat is voldaan aan de voorschriften die op grond van de artikelen 8.62c tot en met 8.62f aan de omgevingsvergunning zijn verbonden;
b. de concentratie van elke parameter, bedoeld in artikel 8.62i, tweede lid, is bepaald op ten minste drie in de voorschriften aangegeven meetpunten; en
c. degene die de stortplaats exploiteert bewijs aan het bevoegd gezag heeft overgelegd dat op grond van artikel 8.6 van het Omgevingsbesluit financiële zekerheid is gesteld of een gelijkwaardige voorziening is getroffen.

Artikel 8.62k (voorschriften over urgentieplan op hoofdlijnen)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat een urgentieplan op hoofdlijnen wordt opgesteld waarin wordt aangegeven welke maatregelen moeten worden getroffen als een interventiepunt wordt bereikt.

Artikel 8.62l (voorschriften over wanneer interventiepunten worden bereikt)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden, die inhouden dat het interventiepunt is bereikt als:
a. binnen het toelaatbaar beïnvloede gebied, bedoeld in artikel 8.62c, derde lid, op een controlemeetpunt de waarde bestaande uit de signaalwaarde vermeerderd met de meetonzekerheid;
b. de overschrijding, bedoeldonder a, is bevestigd door een herhaalde meting; en
c. onderzoek is verricht naar de oorzaak van de overschrijding, bedoeld onder a, of de voor het verrichten van het onderzoek in de omgevingsvergunning aangegeven termijn is verstreken.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat in afwijking van de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, het interventiepunt niet is bereikt als uit het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, onder c, blijkt dat de overschrijding niet is veroorzaakt door de stortplaats.
3. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden op welke wijze en binnen welke termijn de herhaalde meting, bedoeld in het eerste lid, onder b, en het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, onder c, worden verricht.
4. Bij ministeriele regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over:
a. de vaststelling van de signaalwaarde, bedoeld in het eerste lid, onder a; en
b. de herhaalde meting, bedoeld in het eerste lid, onder b.

Artikel 8.62m (voorschriften over bereiken interventiepunten en uitgewerkt urgentieplan)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat als een voor de stortplaats bepaald interventiepunt wordt bereikt:
a. dit onverwijld aan het bevoegd gezag wordt gemeld; en
b. een uitgewerkt urgentieplan wordt opgesteld op basis van het urgentieplan op hoofdlijnen, bedoeld in artikel 8.62k, in overleg met het bevoegd gezag, binnen een in de omgevingsvergunning bepaalde periode, waarin in ieder geval wordt aangegeven:
1°. welke maatregelen binnen een daarbij aan te geven termijn worden getroffen om:
i. te voorkomen dat de concentratie van de betrokken stoffen buiten het toelaatbaar beïnvloede gebied, bedoeld in artikel 8.62c, derde lid, gelijk zal zijn aan of groter zal zijn dan de signaalwaarde voor die stof, vermeerderd met de meetonzekerheid; en
ii. de situatie, bedoeld onder i, ongedaan te maken, als deze situatie zich al heeft voorgedaan; en
2°. op welke wijze en binnen welke termijn wordt gecontroleerd of de maatregelen, bedoeld onder 1° het beoogde effect hebben.

Artikel 8.62n (voorschriften over rapportage)
1. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat de uitkomsten van de metingen, bedoeld in artikel 8.62h, eerste lid, onder b, en artikel 8.62i, tweede lid, en de vaststelling, bedoeld in artikel 8.62i, eerste lid, worden bewaard.
2. Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat de volgende resultaten ten minste een maal per jaar aan het bevoegd gezag worden gezonden:
a. de uitkomsten van de metingen, vaststellingen en controle, bedoeld in het eerste lid;
b. de hoeveelheid baggerspecie die over het verstreken jaar op de stortplaats is gestort, uitgedrukt in tonnen droge stof en dichtheid;
c. tot welke hoogte baggerspecie is gestort;
d. het met baggerspecie bedekte oppervlak;
e. de toegepaste stortmethode of stortmethoden:
f. het herkomstgebied van de gestorte baggerspecie,
g. de klasse of verontreinigingsgraad van de gestorte baggerspecie:

h. het consolidatiegedrag in de stortplaats; en
i. de resterende stortcapaciteit op de stortplaats, uitgedrukt in tonnen droge stof en dichtheid.

Artikel 8.62o (voorschriften over monsterneming en analyse)
Aan een omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden dat monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van de monsters van het grondwater en het oppervlaktewater plaatsvinden volgens de actuele stand van de techniek.

FO

In artikel 8.63, eerste lid, wordt “artikel 3.85, eerste lid,” vervangen door “de artikelen 3.84, eerste lid, aanhef en onder c, en 3.85, eerste lid,”.

FP

Artikel 8.66 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b, onder 3°, vervalt “door een deskundige uitgevoerde”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de controle, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, onder 3°.

FQ

Artikel 8.68 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalt “door een onafhankelijke deskundige”.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning over de validatie, bedoeld in het tweede lid.

FR

In artikel 8.69, tweede lid, aanhef, vervalt “paragraaf 3.5.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving en”.

FS

Artikel 8.71, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “als het betreft een activiteit” vervangen door “als het gaat om een activiteit”.
2. In onderdeel a wordt “in de onmiddellijke nabijheid van de activiteit” vervangen door “in de directe omgeving van de activiteit”.

FT

Artikel 8.72, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “als het betreft een activiteit” vervangen door “als het gaat om een activiteit”.

2. In onderdeel a wordt “in de onmiddellijke omgeving van de activiteit” vervangen door “in de directe omgeving van de activiteit”.

FU

Artikel 8.74 komt te luiden:

Artikel 8.74 (afbakening maatwerk)
Op het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning zijn de artikelen 2.23, 4.8, 4.31, 4.35, 4.37, 4.46, 4.56, 4.59, 4.65, 4.74, 4.106, 4.431e, 4.431bd, 4.442, 4.451, 4.506, 4.609, 4.612, 4.1077, 4.1083, 5.7f, 5.14 en 5.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

FV

Artikel 8.75 komt te luiden:

Artikel 8.75 (toepassingsbereik en oogmerk)
Deze afdeling is van toepassing op ontgrondingsactiviteiten die niet zijn aangewezen als vergunningvrije activiteiten in paragraaf 6.2.2 of 7.2.2 of afdeling 16.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en is opgenomen met het oog op de doelen van de wet.

FW

In artikel 8.76, tweede lid, onder c, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

FX

In artikel 8.79 wordt “die niet vergunningvrij zijn op grond van hoofdstuk 13” vervangen door “die niet zijn aangewezen als vergunningvrije activiteiten in hoofdstuk 13”.

FY

In artikel 8.80, eerste lid, wordt na “Voor zover een aanvraag” ingevoegd “om een omgevingsvergunning”.

FZ

In artikel 8.83, derde lid, onder e, wordt “niet vergunningvrij zijn op grond van paragraaf 7.2.8” vervangen door “niet als vergunningvrije activiteiten zijn aangewezen in paragraaf 7.2.8”.

GA

Artikel 8.84 komt te luiden:

Artikel 8.84 (beoordelingsregels wateractiviteit)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een wateractiviteit als bedoeld in artikel 8.83, eerste lid, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:
a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;

b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt rekening gehouden met de waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.
3. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval niet toe leiden dat:
a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid;
b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, tweede lid; en
c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, niet wordt bereikt.
4. Het derde lid is niet van toepassing:
a. voor zover dit betrekking heeft op de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, in verbinding met het eerste lid; of
b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
1°. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
2°. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid, in verbinding met het eerste lid.
5. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval ook niet toe leiden dat de doelstelling van het voorkomen van de achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, niet wordt bereikt.

GB

Artikel 8.88 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt "een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk" vervangen door "een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk".
2. In het tweede lid wordt "een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk" vervangen door "een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk".

GC

Artikel 8.90, derde lid, komt te luiden:

3. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, voor zover het gaat om het bouwen, aanleggen, plaatsen, veranderen of in stand houden van een kunstmatig eiland, installatie of inrichting, bedoeld in artikel 7.17, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in een gebied dat bij ministeriële regeling als drukbevaren deel van de zee is aangewezen en geometrisch begrensd, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van de scheepvaart en de veiligheid.

GD

Artikel 8.92 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.
2. In het artikel wordt “een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk” en wordt “artikel 5.35” vervangen door “artikel 4.5”.

GE

Artikel 8.93 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.
2. In het artikel wordt “een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

GF

Artikel 8.96 komt te luiden:

Artikel 8.96 (afbakening maatwerk)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk zijn op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning de artikelen 2.23, 4.65, 4.106, 4.609 en 4.612 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk of een wateronttrekkingsactiviteit in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk zijn op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning de artikelen 6.14 en 7.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing.
3. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in het waterstaatswerk de Noordzee of een stortingsactiviteit op zee, is op het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning artikel 7.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

GG

Voor artikel 8.98 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

§ 8.10.2 Specifieke gronden actualisering, wijziging en intrekking

Artikel 8.97a (plicht tot wijziging voorschriften of intrekken omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit wegens strijd met instructieregels of instructies zonder eerbiedigende werking)

1. Dit artikel is van toepassing als een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 4.17 van de wet, anders dan een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, vijf jaar onherroepelijk is en een omgevingsplan met die omgevingsvergunning niet in overeenstemming kan worden gebracht op grond van:
a. een regel in hoofdstuk 5;
b. een regel over het omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.22 van de wet; of
c. een instructie als bedoeld in artikel 2.33 of 2.34 van de wet.
2. Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in als:
a. de regel of instructie, bedoeld in het eerste lid, van toepassing is op activiteiten die op grond van die omgevingsvergunning rechtmatig worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip waarop de regel of instructie van kracht wordt; en
b. de activiteit redelijkerwijs niet kan worden toegelaten door:
1°. een wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften;
2°. een wijziging van het omgevingsplan; of
3°. een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de wet.
3. Als in de regels of de instructie, bedoeld in het eerste lid, een termijn is gesteld waarbinnen een omgevingsplan moet worden gewijzigd die eerder verstrijkt dan de termijn van vijf jaar, bedoeld in dat lid, wordt binnen de in die regels of instructie gestelde termijn aan het tweede lid toepassing gegeven.

Artikel 8.97b (plicht tot wijziging voorschriften of intrekken omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang wegens strijd met instructieregels of instructies zonder eerbiedigende werking)
1. Dit artikel is van toepassing als een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang als bedoeld in artikel 4.17 van de wet vijf jaar onherroepelijk is en een omgevingsplan met die omgevingsvergunning niet in overeenstemming kan worden gebracht op grond van:
a. een regel in hoofdstuk 5;
b. een regel over het omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.22 van de wet die op grond van artikel 8.0b, tweede lid, van toepassing is op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang; of
c. een instructie als bedoeld in artikel 2.34 van de wet.
2. Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in als:
a. de regel of instructie, bedoeld in het eerste lid, van toepassing is op activiteiten die op grond van die omgevingsvergunning rechtmatig worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip waarop de regel of instructie van kracht wordt; en
b. de activiteit redelijkerwijs niet kan worden toegelaten door:
1°. een wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften;
2°. een wijziging van het omgevingsplan; of
3°. een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de wet.
3. Als in de regels of de instructie, bedoeld in het eerste lid, een termijn is gesteld waarbinnen een omgevingsplan moet worden gewijzigd die eerder verstrijkt dan de termijn van vijf jaar, bedoeld in dat lid, wordt binnen de in die regels of instructie gestelde termijn aan het tweede lid toepassing gegeven.

Artikel 8.97c (plicht tot wijziging voorschriften of intrekken omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit van nationaal belang wegens strijd met instructieregels of instructies zonder eerbiedigende werking)
1. Dit artikel is van toepassing als een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang als bedoeld in artikel 4.17 van de wet vijf jaar

onherroepelijk is en een omgevingsplan met die omgevingsvergunning niet in overeenstemming kan worden gebracht op grond van:
a. een regel over het omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.22 van de wet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33 van de wet;
b. een instructie als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de wet; of
c. een regel in hoofdstuk 5 die op grond van artikel 8.0b, derde lid, van toepassing is op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang.
2. Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in als:
a. de regel of instructie, bedoeld in het eerste lid, van toepassing is op activiteiten die op grond van die omgevingsvergunning rechtmatig worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip waarop de regel of instructie van kracht wordt; en
b. de activiteit redelijkerwijs niet kan worden toegelaten door:
1°. een wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften;
2°. een wijziging van het omgevingsplan; of
3°. een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de wet.
3. Als in de regels of de instructie, bedoeld in het eerste lid, een termijn is gesteld waarbinnen een omgevingsplan moet worden gewijzigd die eerder verstrijkt dan de termijn van vijf jaar, bedoeld in dat lid, wordt binnen de in die regels of instructie gestelde termijn aan het tweede lid toepassing gegeven.

GH

In artikel 8.98 wordt “een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

GI

Artikel 8.99 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na “een storingsactiviteit” ingevoegd “op zee”.
2. In het eerste en tweede lid wordt “op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.
3. In het vierde lid wordt “artikel 8.25” vervangen door “artikel 8.28”.

GJ

Artikel 8.100 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift en in de aanhef wordt “op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk” vervangen door “op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.
2. In onderdeel b wordt “het een stortplaats” vervangen door “het gaat om een stortplaats” en vervalt na “Wet milieubeheer” “betreft”.

GK

Artikel 8.101 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk” vervangen door “op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

2. In het artikel wordt “op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

GL

Artikel 8.102 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:
Artikel 8.102 (specifieke gronden – bevoegdheid tot intrekking omgevingsvergunning milieubelastende activiteit of lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk)
2. In het eerste lid wordt “op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk” vervangen door “op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk”.

GM

Artikel 9.1 komt te luiden:

Artikel 9.1 (instructieregels projectbesluit)
1. Afdeling 5.1, met uitzondering van paragraaf 5.1.5.4, en artikel 5.165 zijn van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap of gedeputeerde staten.
2. De paragrafen 5.1.1, 5.1.2, artikel 5.37, paragraaf 5.1.4, de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e, de paragrafen 5.1.5.5 en 5.1.8 en artikel 5.165 zijn van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door een van Onze Ministers.
3. In afwijking van het eerste lid is paragraaf 5.1.3.2 niet van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld voor de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering.

GN

Na artikel 9.3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 9.3a (afwijken van regels in een waterschapsverordening of omgevingsverordening)
1. Als met toepassing van artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet regels in een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 6.1 buiten toepassing worden gelaten, worden de eisen, bedoeld in de artikelen 10 en 11, derde lid, aanhef en onder g, van de kaderrichtlijn water, in acht genomen.
2. Als met toepassing van artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet regels in een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 6.2, tweede lid, of in een omgevingsverordening als bedoeld in artikel 7.12, tweede lid, buiten toepassing worden gelaten, zijn artikel 8.84, tweede, derde, vierde en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

GO

Artikel 9.4 komt te luiden:

Artikel 9.4 (ontheffing instructieregels projectbesluit)
Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, in voorkomend geval in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan op verzoek van het dagelijks bestuur van een waterschap of gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de regels in de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4, 5.1.3.5, 5.1.5.2, 5.1.5.3, met uitzondering van de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e, de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4, 5.1.6.5, 5.1.6 en 5.1.7.

GP

Artikel 10.1 komt te luiden:

Artikel 10.1 (verantwoordelijkheid gegevensverzameling externe veiligheidsrisico's)
De volgende bestuursorganen verzamelen gegevens over externe veiligheidsrisico's:
a. het bevoegd gezag dat beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning of waaraan een melding als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving wordt gedaan, als het gaat om:
1°. een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder A, onder B, onder D, onder 1, en onder E, onder 1 tot en met 10 en onder 12 en 13;
2°. het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
3°. het opslaan van ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1, bedoeld in artikel 3.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, als het gaat om het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk, bedoeld in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het winnen, bewerken of opslaan van gevaarlijke stoffen als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 11.1, of het aanleggen of aanpassen van een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk, bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 11.2;
c. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, als het gaat om:
1°. het basisnet;
2°. het exploiteren van een buisleiding, bedoeld in artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
3°. het opslaan en bewerken van stoffen en voorwerpen van ADR-klasse 1.1 of 1.2 of meer dan 50 kg NEM in stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 3, door de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht, bedoeld in artikel 3.332 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
4°. het exploiteren van een inrichting waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet;
d. de gemeenteraad of het bevoegd gezag dat beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, als het gaat om externe veiligheidsrisico's van een activiteit als bedoeld in de artikelen 5.23, 5.28 en 5.32 en bijlage VII voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties; en
e. het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten, als het gaat om het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen in beheer bij de gemeente, het waterschap, respectievelijk de provincie, die niet behoren tot het basisnet en als het plaatsgebonden risico op de as van de weg hoger is dan 1 op de 1.000.000 per jaar.

GQ

Artikel 10.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 2°, wordt “de activiteit verricht” vervangen door “de activiteit of het deel van de activiteit verricht”.
2. In onderdeel d wordt “een op de honderdduizend per jaar” vervangen door “1 op de 100.000 per jaar”.

GR

De artikelen 10.3, 10.4 en 10.5 komen te luiden:

Artikel 10.3 (gegevensverzameling milieubelastende activiteit, anders dan mijnbouw, basisnet en buisleidingen met gevaarlijke stoffen)
Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 10.1, onder a, verzamelt de volgende gegevens:
a. als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder A en B: de afstand voor het plaatsgebonden risico, bedoeld in de bij die activiteit opgenomen tabel;
b. als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder A, onder 2a en 7, onder B, onder 2 en 5, en onder E, onder 9 en 10 en 13: de afstand voor het brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied, bedoeld in de bij die activiteit opgenomen tabel;
c. als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder D, onder 1, en onder E, onder 1: de afstand tot de locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 100.000 en een op de 1.000.000 per jaar is, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels;
d. als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 2 tot en met 9, 12 en 13: de afstand tot de locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar, een op de 10.000.000 per jaar en 1 op de 100.000.000 per jaar is, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels;
e. als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 2 tot en met 8, 9, voor zover van toepassing, en 12: de afstand voor het brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels;
f. de kenmerken van een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder A, onder B, en onder E, onder 9 en 10, bedoeld in de bij die activiteit opgenomen tabel, voor zover van toepassing;
g. de kenmerken van een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 2 tot en met 8, 9, voor zover van toepassing, 10 en 12, voor de berekening van het plaatsgebonden risico en het brand- explosie- en gifwolkaandachtsgebied;
h. de ligging van een explosieaandachtsgebied vuurwerk als bedoeld in artikel 5.23; en
i. de ligging van een civiel explosieaandachtsgebied als bedoeld in artikel 5.28.

Artikel 10.4 (gegevensverzameling mijnbouw)
Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat verzamelt de volgende gegevens als het gaat om het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 11:
a. de afstand tot de locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar is, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels, als het gaat om het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 11.1 en 11.2; en
b. de afstand voor het brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels, als het gaat om het exploiteren van een mijnbouwwerk als bedoeld in bijlage VII, onder E, onder 11.1.

Artikel 10.5 (gegevensverzameling basisnet, buisleidingen met gevaarlijke stoffen, militaire objecten en nucleaire installaties)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt de volgende gegevens:
a. als het gaat om het basisnet:

1°. de afstand tot de bij ministeriële regeling aangewezen locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar is en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd; en
2°. de afstand voor het brand- of explosieaandachtsgebied, bedoeld in bijlage VII, onder C, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd;
b. als het gaat om het exploiteren van een buisleiding, bedoeld in artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving:
1°. de afstand tot de locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar is, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels;
2°. de afstand voor het brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels;
3°. de uitwendige diameter van de buisleiding in millimeters;
4°. de maximale werkdruk in kilopascal;
5°. de wanddikte van de buis in millimeters;
6°. de ligging van de bovenkant van de buisleiding ten opzichte van het maaiveld in centimeters;
7°. de materiaalsoort van de buisleiding; en
8°. de kenmerken van de buisleiding voor de berekening van het plaatsgebonden risico en het brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebied;
c. de ligging van een militair explosieaandachtsgebied als bedoeld in artikel 5.32; en
d. als het gaat om een inrichting waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet:
1°. de gegevens, bedoeld in artikel 10.2 onder a tot en met c; en
2°. de afstand tot de locaties waar het plaatsgebonden risico ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar is, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.

GS

In artikel 10.6 wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

GT

Artikel 10.7 komt te luiden:

Artikel 10.7 (gegevensverzameling wegen, anders dan het basisnet)
Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten verzamelen gegevens over externe veiligheidsrisico’s van het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen in beheer bij de gemeente, het waterschap respectievelijk de provincie, als het gaat om wegen die niet behoren tot het basisnet en als het plaatsgebonden risico op de as van de weg hoger is dan 1 op de 1.000.000 per jaar.

GU

Paragraaf 10.1.2.1 komt te luiden:

§ 10.1.2.1 Monitoring en gegevensverzameling waterveiligheid

Artikel 10.8aa (monitoring omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)
1. Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0c, eerste tot en met vierde lid, vindt plaats door bepaling van de hydraulische belasting en de sterkte van een dijktraject in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.

2. Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0c, vijfde lid, vindt plaats door een risicoanalyse volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
3. Het dagelijks bestuur van het waterschap of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring als de omgevingswaarde betrekking heeft op een dijktraject dat bij het waterschap of het Rijk in beheer is.

Artikel 10.8a (monitoring omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)
1. Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0i, vindt plaats door bepaling van het waterkerend vermogen van een dijktraject door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 10.8b (monitoring andere parameters voor signalering over de veiligheid primaire waterkeringen)
1. Door monitoring wordt voor de signalering of maatregelen die voor de veiligheid van primaire waterkeringen nodig zijn, bewaakt:
a. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 6, of
b. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 7.
2. Monitoring vindt plaats door bepaling van de hydraulische belasting en de sterkte van een dijktraject in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
3. Het dagelijks bestuur van het waterschap of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring als het gaat om een dijktraject dat bij het waterschap of het Rijk in beheer is.

Artikel 10.8c (gegevensverzameling voldoen legger grote rivieren)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over de mate waarin wordt voldaan aan de voor de grote rivieren opgestelde legger.

Artikel 10.8d (gegevensverzameling kustlijn)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over de ligging van de kustlijn.

GV

Paragraaf 10.1.2.2 (oud) vervalt.

GW

Na artikel 10.9 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 10.1.2.2 Verslagen waterveiligheid

Artikel 10.9a (verslag veiligheid primaire waterkeringen)
1. Het dagelijks bestuur van het waterschap of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt iedere twaalf jaar een verslag op over de algemene waterstaatkundige toestand van de

primaire waterkering die bij het waterschap of het Rijk in beheer is.
2. Het verslag bevat:
a. de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.0c, en de andere parameters, bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid, en
b. in voorkomend geval, overschrijding van een andere parameter als bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid.

Artikel 10.9b (verslag legger grote rivieren)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt iedere twaalf jaar een verslag op over de gegevens, bedoeld in artikel 10.8c.

GX

In het opschrift van paragraaf 10.1.2.3 wordt “richtlijn overstromingsrisico’s” vervangen door “waterveiligheid”.

GY

Na artikel 10.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.10a (kaarten basiskustlijn)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt kaarten van de kustlijn, bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet, vast, waarop die lijn is verbeeld.

GZ

Na paragraaf 10.2.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 10.2.1.1 Monitoring en gegevensverzameling.

HA

Artikel 10.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:
Artikel 10.11 (monitoring omgevingswaarden richtlijn luchtkwaliteit en richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht).
2. In het eerste lid wordt “Monitoring van de omgevingswaarden” vervangen door “Monitoring voor de omgevingswaarden”.
3. In het tweede lid wordt “monitoring van de omgevingswaarden” vervangen door “monitoring voor de omgevingswaarden”.
4. Het vierde lid vervalt.

HB

Na artikel 10.11 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.11a (uitzondering monitoring omgevingswaarden richtlijn luchtkwaliteit)
De beoordeling of aan de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht, bedoeld in de artikelen 2.3 tot en met 2.7, wordt voldaan, vindt niet plaats op:
a. een locatie waartoe het publiek geen toegang heeft en waar geen vaste bewoning is; of

b. de rijbaan van wegen en de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

Artikel 10.11b (monitoring omgevingswaarden nec-richtlijn)

1. Monitoring voor de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht, bedoeld in artikelen 2.8a vindt plaats door het voor die stoffen opstellen van de nationale emissie-inventarissen en nationale emissieprognoses, bedoeld in artikel 8, eerste en tweede lid, van de nec-richtlijn, volgens de methode, bedoeld in artikel 9 en bijlage V bij die richtlijn.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring.
3. Voor de beoordeling of aan de omgevingswaarden wordt voldaan, blijven de volgende emissies buiten beschouwing:
a. emissies van vliegtuigen, buiten de landings- en startcyclus;
b. emissies van de internationale zeevaart; en
c. emissies van stikstofoxiden en vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan van activiteiten die vallen onder categorieën 3B en 3D van de rapportagenomenclatuur van bijlage I bij de richtsnoeren voor de rapportage van emissies en geprojecteerde gegevens onder het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.
4. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:
a. landings- en startcyclus: de cyclus die het taxiën na landing en voor vertrek, starten, opstijgen, aanvliegen en landen en alle andere manoeuvres van het vliegtuig die plaatsvinden beneden een hoogte van 3.000 voet, omvat; en
b. internationale zeevaart: reizen over zee en in de kustwateren door vaartuigen van alle vlaggen, uitgezonderd vissersvaartuigen, die vertrekken van het grondgebied van het ene land en aankomen op het grondgebied van een ander land.

HC

Artikel 10.13 komt te luiden:

Artikel 10.13 (monitoring andere parameters luchtkwaliteit)

1. Door monitoring worden bewaakt:
a. de jaargemiddelde concentraties in de buitenlucht van:
1°. de chemische samenstellingen van $PM_{2,5}$, waaronder in ieder geval sulfaat, nitraat, natrium, kalium, ammonium, chloride, calcium, magnesium, elementair koolstof en organisch koolstof;
2°. vluchtige organische stoffen;
b. de jaargemiddelde achtergrondconcentraties in de buitenlucht van:
1°. arseen, cadmium, kwik, nikkel en benzo(a)pyreen; en
2°. andere relevante polycyclische aromatische koolwaterstoffen dan benzo(a)pyreen, waaronder in ieder geval benzo(a)antraceen, benzo(b)fluorantheen, benzo(j)fluorantheen, benzo(k)fluorantheen, indeen(1,2,3-cd)pyreen en dibenzo(a,h)antraceen;
c. de jaargemiddelde depositie van:
1°. arseen, cadmium, kwik, nikkel en benzo(a)pyreen; en
2°. de onder b, onder 2º, bedoelde andere polycyclische aromatische koolwaterstoffen;
d. de totale jaarlijkse antropogene emissies van in Nederland gelegen bronnen van de volgende stoffen:
1º. cadmium, kwik en lood; en
2º. persistente organische verontreinigende stoffen, zijnde polycyclische aromatische koolwaterstoffen, benzo(a)pyreen, benzo(b)fluorantheen, benzo(k)fluorantheen indeen(1,2,3-cd)pyreen, dioxine/furaan, polychloorbifenylen en hexachloorbenzeen; en
e. de negatieve effecten van de verontreiniging van de buitenlucht op ecosystemen.
2. Monitoring vindt plaats door metingen en berekeningen in overeenstemming met de bij ministeriële regeling gestelde regels.

3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring.

HD

Artikel 10.14 vervalt.

HE

Na artikel 10.13 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 10.2.1.2 Gegevensbeheer en toegang tot gegevens kwaliteit buitenlucht

Artikel 10.14 (register richtlijn middelgrote stookinstallaties)
1. Er is een landelijk register voor middelgrote stookinstallaties.
2. Het register wordt beheerd door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. Het register is voor eenieder langs elektronische weg toegankelijk.
4. Het register bevat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 4.1220 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
5. De gegevens worden in het register opgenomen vanaf de dag waarop een melding is ontvangen of een omgevingsvergunning is verleend.

HF

Voor artikel 10.15 worden zeven artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.14a (monitoring andere parameters waterkwaliteit)
Door monitoring worden bewaakt:
a. de toestand per kwaliteitselement van een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam, uitgewerkt voor het type krw-oppervlaktewaterlichaam;
b. de stoffen in de aandachtstoffenlijst, bedoeld in artikel 8 ter, eerste lid, van de richtlijn prioritaire stoffen;
c. de indicatoren die een mogelijke bedreiging vormen voor de kwaliteit van water uit krw-oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen dat wordt onttrokken voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water;
d. de tendensen over de concentraties van stoffen in grondwaterlichamen;
e. escherichia coli of andere indicatoren in schelpdierwater;
f. de concentraties van verontreinigende stoffen uit bestaande verontreinigingspluimen in een grondwaterlichaam waarvoor aanvullende trendbeoordelingen als bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwaterrichtlijn nodig zijn; en
g. de parameters nodig voor monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water.

Artikel 10.14b (vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water met methode van monitoring)
1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt een monitoringsprogramma kaderrichtlijn water vast.
2. Het monitoringsprogramma bevat de methode van monitoring van:
a. de toestand van een waterlichaam per stof en kwaliteitselement voor de beoordeling van de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid; en
b. de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a.
3. Voor de uitwerking van de methode van monitoring van de parameters, bedoeld in artikel

10.14a, onder f en g, wordt het monitoringsprogramma vastgesteld door:
a. voor krw-oppervlaktewaterlichamen: de bestuursorganen die op grond van de artikelen 4.2, eerste lid, onder a, en 4.4, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bevoegd zijn om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verlenen; en
b. voor grondwaterlichamen: gedeputeerde staten.

Artikel 10.14c (nadere eisen methode van monitoring in monitoringsprogramma kaderrichtlijn water)
1. Met het monitoringsprogramma wordt beoogd een samenhangend totaalbeeld te verkrijgen van de watertoestand binnen het Nederlandse deel van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems.
2. In het monitoringsprogramma worden:
a. de monitoringspunten aangewezen; en
b. de indicatoren, bedoeld in artikel 10.14a, onder c en e, uitgewerkt, en de stoffen, bedoeld in artikel 10.14a, onder d, aangeduid.
3. Het monitoringsprogramma bevat de methode van:
a. de beoordeling of voor een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam wordt voldaan aan een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12, eerste lid;
b. de beoordeling of aan het einde van de programmaperiode of de doelstelling van geen achteruitgang van de toestand van een waterlichaam als bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, gedurende de programmaperiode wordt bereikt;
c. de beoordeling of de doelstelling van ombuiging van significante en stijgende trends, bedoeld in artikel 4.17, eerste lid, wordt bereikt;
d. de beoordeling of de doelstelling van geen bacteriële besmetting van schelpdierwater, bedoeld in artikel 4.19, wordt bereikt; en
e. de beoordeling of de doelstellingen van verbetering van de kwaliteit en geen achteruitgang van de kwaliteit vanwege vermindering zuiveringsinspanning, bedoeld in artikel 4.21, worden bereikt.
4. Het monitoringsprogramma wordt vastgesteld in overeenstemming met de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn, de richtlijn prioritaire stoffen en richtlijn 2009/90/EG van de Commissie van de Europese Unie van 31 juli 2009 tot vaststelling van technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad.

Artikel 10.14d (vaststelling en indeling toestandsklasse in monitoringsprogramma kaderrichtlijn water)
1. Het monitoringsprogramma bevat de methode van:
a. vaststelling van de toestandsklasse waarin een waterlichaam zich bevindt, per stof en kwaliteitselement; en
b. indeling van een krw-oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam in een toestandsklasse, waarbij de indeling in een toestandsklasse overeenkomt met:
1°. bij een krw-oppervlaktewaterlichaam: de laagste toestandsklasse waarin de chemische toestand, de ecologische toestand of het ecologische potentieel verkeert;
2°. bij een grondwaterlichaam: de laagste toestandsklasse waarin de kwantitatieve toestand of de chemische toestand verkeert.
2. Het monitoringsprogramma voorziet bij de vaststelling en indeling, bedoeld in het eerste lid, in de volgende toestandsklassen:
a. voor een krw-oppervlaktewaterlichaam:
1°. voor de chemische toestand: een goede chemische toestand en geen goede chemische toestand;
2°. voor de ecologische toestand: een zeer goede ecologische toestand, een goede ecologische toestand, een matige ecologische toestand, een ontoereikende ecologische toestand en een slechte ecologische toestand; en

3°. voor het ecologische potentieel: een goed ecologisch potentieel, een matig ecologisch potentieel, een ontoereikend ecologisch potentieel en een slecht ecologisch potentieel;
b. voor een grondwaterlichaam:
1°. voor de kwantitatieve toestand: een goede kwantitatieve toestand en een ontoereikende kwantitatieve toestand; en
2°. voor de chemische toestand: een goede chemische toestand en een ontoereikende chemische toestand.

Artikel 10.14e (eisen gegevensverstrekking in monitoringsprogramma kaderrichtlijn water)
Het monitoringsprogramma bevat eisen aan de verstrekking van de monitoringsresultaten en de beoordeling daarvan door het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel 10.14f (toetsing monitoringsprogramma kaderrichtlijn water)
Het monitoringsprogramma wordt getoetst en zo nodig bijgesteld als niet voldaan wordt aan een omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, of 2.15, eerste lid, of als een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, of een doelstelling als bedoeld in de artikelen 4.15, eerste lid, 4.17, eerste lid, 4.19 of 4.21 niet wordt bereikt.

Artikel 10.14g (uitvoering monitoring monitoringsprogramma kaderrichtlijn water)
1. De bestuursorganen die op grond van de artikelen 4.2, eerste lid, onder a, en 4.4, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bevoegd zijn om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verlenen, zijn belast met de uitvoering van de monitoring volgens het monitoringsprogramma is voor krw-oppervlaktewaterlichamen.
2. Gedeputeerde staten zijn belast met de uitvoering van de monitoring volgens het monitoringsprogramma voor grondwaterlichamen.

HG

In artikel 10.15 wordt “de waterschappen” vervangen door “een waterschap”.

HH

Na artikel 10.15 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.15a (gegevensverzameling opstellen stroomgebiedsbeheerplannen)
Het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelen de benodigde gegevens voor het opstellen van stroomgebiedsbeheerplannen, bedoeld in artikel 4.6, voor de watersystemen die in hun beheer zijn.

Artikel 10.15b (gegevensverzameling analyses en beoordeling artikel 5 van de kaderrichtlijn water)
1. Het gemeentebestuur verzamelt de benodigde gegevens voor de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water, voor zover het gaat om inzameling en het transport van stedelijk afvalwater.
2. Het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelen de benodigde gegevens voor de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water, voor de watersystemen die in hun beheer zijn.

3. De bestuursorganen, bedoeld in het eerste lid, verrichten de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water, voor hun aandeel.

Artikel 10.15c (gegevensverzameling voortgang uitvoering van maatregelen)
Het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelen gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in de artikelen 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, 4.4, derde lid, aanhef en onder a, 4.10, derde lid, aanhef en onder a, en 6.1, voor de watersystemen die in hun beheer zijn.

HI

In artikel 10.16, derde lid, wordt “Ter voorbereiding het programma, bedoeld in artikel 4.8,” vervangen door “Ter voorbereiding van het programma van maatregelen mariene strategie”.

HJ

Paragraaf 10.2.2.5 komt te luiden:

§ 10.2.2.5 Verslagen kaderrichtlijn water

Artikel 10.18a (verslag andere parameters waterkwaliteit)
Het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stellen een verslag op over de resultaten van de monitoring van de andere parameters voor waterkwaliteit, bedoeld in artikel 10.14a.

HK

In artikel 10.19 vervalt “met de gegevens”.

HL

Artikel 10.21 komt te luiden:

Artikel 10.21 (monitoring andere parameters zwemlocaties)
1. In een zwemlocatie worden door monitoring bewaakt:
a. de mogelijke overmatige groei van cyanobacteriën;
b. de neiging tot overmatige groei van macroalgen of marien fytoplankton; en
c. zwemwaterverontreinigingen door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.
2. Monitoring van de mogelijke overmatige groei van cyanobacteriën vindt plaats in overeenstemming met het Blauwalgenprotocol.
3. Monitoring van zwemwaterverontreinigingen als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder c, vindt plaats door visuele inspectie.
4. De beheerder van het oppervlaktewaterlichaam waarin de zwemlocatie is gelegen, is belast met de uitvoering van de monitoring.

HM

Artikel 10.22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “in beheer bij de provincie” vervangen door “, niet zijnde wegen in beheer bij het Rijk,”.

2. In het tweede lid wordt “welke andere burgerluchthavens” vervangen door “welke overige burgerluchthavens”.

HN

Artikel 10.23 komt te luiden:

Artikel 10.23 (gegevensverzameling voor geluidbelastingkaarten)
1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente die behoort tot een bij ministeriële regeling aangewezen agglomeratie verzamelt gegevens over de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} door:
a. wegen en spoorwegen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a en b, van de wet;
b. luchthavens als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c, van de wet, voor zover de geluidbelasting binnen de gemeente meer is dan 55 dB L_{den} of 50 dB L_{night}; en
c. een activiteit of een samenstel van activiteiten als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder d, van de wet, voor zover het gaat om:
1°. activiteiten die worden verricht op een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder en de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting door de gezamenlijke activiteiten op het industrieterrein meer is dan 55 dB L_{den} of 50 dB L_{night};
2°. activiteiten in een gebied waarvoor in het omgevingsplan voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van geluid een hogere waarde is vastgesteld dan de standaardwaarden, bedoeld in artikel 5.65, eerste lid, aanhef en onder a, tweede, derde, of vierde lid, en de geluidbelasting door die activiteiten op omliggende geluidgevoelige gebouwen meer kan zijn dan 55 dB L_{den} of 50 dB L_{night}; of
3°. activiteiten buiten een gebied als bedoeld onder 2° en de ten hoogste toegelaten geluidbelasting door de activiteit meer is dan 55 dB L_{den} of 50 dB L_{night}.
2. Gedeputeerde staten verzamelen gegevens over de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} door de belangrijke wegen, belangrijke spoorwegen en belangrijke burgerluchthavens van regionale betekenis die op grond van artikel 10.40, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit zijn gepubliceerd.
3. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} door de wegen en spoorwegen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onder b, onder 1° en 2° van de wet, de luchthaven Schiphol, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onder b, onder 3°, van de wet en de belangrijke overige burgerluchthavens van nationale betekenis die op grond van artikel 10.40, tweede lid, onder b, van het Omgevingsbesluit zijn gepubliceerd.
4. De gegevensverzameling vindt plaats door berekening van:
a. de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} door de geluidbronnen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, in het kalenderjaar voorafgaand aan dat van de vaststelling van een geluidbelastingkaart; en
b. het aantal geluidgevoelige gebouwen en bewoners van woningen dat aan bij ministeriële regeling vastgestelde waarden van de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} wordt blootgesteld.
5. Op het berekenen van de geluidbelasting L_{den} en de geluidbelasting L_{night} zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

HO

Na artikel 10.23 worden twee artikelen en een paragraaf ingevoegd, luidende:

Artikel 10.23a (gegevensverzameling bronnen schietgeluid)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over het schietgeluid door wapen- en munitiecombinaties in overeenstemming met de bij ministeriële regeling gestelde regels.

§ 10.2.4.1a Gegevensbeheer

Artikel 10.23b (register brongegevens schietgeluid)
1. Er is een register van brongegevens van wapen- en munitiecombinaties.
2. Het register wordt beheerd door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. Het register bevat de bij ministeriële regeling aangewezen gegevens.

HP

In artikel 10.28, tweede lid, wordt “voldoet aan een of meer van de eisen, bedoeld in de artikelen” vervangen door “voldoet aan artikel”.

HQ

Na hoofdstuk 10 wordt een hoofdstuk ingevoegd luidende:

HOOFDSTUK 10A OVERGANGSRECHT

AFDELING 10A.1 OVERGANGSRECHT GEUR DOOR HET HOUDEN VAN PELSDIEREN IN DIERENVERBLIJF

Artikel 10a.1 (toepassingsbereik en geldingsduur)
1. Deze afdeling is van toepassing op de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover:
a. die activiteit wordt verricht in een dierenverblijf; en
b. het gaat om fokteven van nertsen.
2. Onder fokteven van nertsen wordt verstaan: fokteven van nertsen, behorend tot de bij ministeriële regeling aangewezen diercategorie pelsdieren, met uitzondering van jongen.
3. Deze afdeling vervalt op 1 januari 2024.

Artikel 10a.2 (functionele binding, voormalige functionele binding en bebouwingscontour)
1. Voor de toepassing van de artikelen 5.95, tweede lid, en 5.96, tweede lid, wordt in plaats van “de subparagrafen 5.1.4.6.3 of 5.1.4.6.4” gelezen “subparagraaf 5.1.4.6.3 of 5.1.4.6.4 of afdeling 10a.1”.
2. Voor de toepassing van artikel 5.97, eerste lid, wordt in plaats van “de subparagrafen 5.1.4.6.2, 5.1.4.6.3 of 5.1.4.6.4” gelezen “subparagraaf 5.1.4.6.2, 5.1.4.6.3 of 5.1.4.6.4 of afdeling 10a.1”.

Artikel 10a.3 (verhouding met aanvaardbaarheid en eerbiedigende werking)
1. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt voldaan als toepassing wordt gegeven aan:
a. artikel 10a.5, eerste of tweede lid, 10a.6, eerste lid, of 10a.7; en
b. artikel 10a.8.
2. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt ook voldaan door een afstand in acht te nemen is die kleiner is dan de op grond van artikel 10a.5, derde lid, 10a.6, tweede lid, 10a.7 of 10a.8 in acht te nemen afstand tussen een voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan toegelaten activiteit en een voorafgaand aan die wijziging toegelaten geurgevoelig gebouw, mits het

omgevingsplan bepaalt dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan aan artikel 5.92, tweede lid, worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 10a.5, derde of vierde lid, 10a.6, tweede of derde lid, of 10a.9.

Artikel 10a.4 (vanaf waar afstanden gelden)
Artikel 5.107 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.5 (afstand en ondergrens afstand tot geurgevoelig gebouw)
1. In een omgevingsplan wordt ten minste de afstand, bedoeld in tabel 10a.5, in acht genomen.

Tabel 10a.5 Afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Aantal fokteven van nertsen	Afstand tot geurgevoelig gebouw gelegen binnen de bebouwingscontour geur	Afstand tot geurgevoelig gebouw gelegen buiten de bebouwingscontour geur	
		Ammoniakemissie groter dan 0,25 kg per dierplaats per jaar als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving	Ammoniakemissie kleiner dan of gelijk aan 0,25 kg per dierplaats per jaar als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving
1–1.000	175 m	100 m	75 m
1.001–1.500	200 m	125 m	100 m
1.501–3.000	225 m	150 m	125 m
3.001–6.000	250 m	175 m	150 m
6.001–9.000	275 m	200 m	175 m

2. Als meer dan 9.000 fokteven van nertsen worden gehouden, wordt de afstand, bedoeld in tabel 10a.5, vergroot met 25 m per extra 3.000 fokteven van nertsen.
3. In het omgevingsplan kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid, mits die afstand niet kleiner is dan de helft van de afstand, bedoeld in die leden.
4. Als sprake is van een geurgevoelig gebouw dat voor 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, kan in het omgevingsplan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in het derde lid.

Artikel 10a.6 (afstand en ondergrens afstand tot geurgevoelig gebouw met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000)
1. In afwijking van artikel 10a.5 wordt in een omgevingsplan ten minste de afstand, bedoeld in tabel 10a.6.1, in acht genomen tot de volgende geurgevoelige gebouwen:
a. een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan; of
b. een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan.

Tabel 10a.6.1 Afstand tot een geurgevoelig gebouw met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Geurgevoelig gebouw met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000	Afstand

Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	50 m

2. In het omgevingsplan kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, tot een gebouw als bedoeld in het eerste lid, onder a, mits die afstand niet kleiner is dan de helft van de afstand, bedoeld in tabel 10a.6.2.

Tabel 10a.6.2 Ondergrens afwijkende afstand tot een geurgevoelig gebouw met functionele binding bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Geurgevoelig gebouw	**Ondergrens afstand**
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur	50 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur	25 m

3. In het omgevingsplan kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in het tweede lid, tot een geurgevoelig gebouw als bedoeld in het eerste lid, onder b.

Artikel 10a.7 (afstand tot ruimte-voor-ruimtewoning)
Artikel 5.115 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.8 (afstand gevel dierenverblijf tot geurgevoelig gebouw)
Artikel 5.116 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.9 (flexibiliteit – afwijken van ondergrens afstand)
Artikel 5.117, aanhef en onder b, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.10 (van overeenkomstige toepassing verklaring)
1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zijn de artikelen 10a.1 tot en met 10a.9 van overeenkomstige toepassing op de beoordeling van de aanvraag.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid, wordt geweigerd als de omgevingsplanactiviteit niet in overeenstemming is met de in dat lid bedoelde artikelen.
3. De artikelen 10a.1 tot en met 10a.9 zijn overeenkomstige toepassing op een projectbesluit.

AFDELING 10A.2 OVERIG OVERGANGSRECHT

Artikel 10a.10a (tijdelijke instructieregel geluid windturbines en windparken)
Tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip bevat het omgevingsplan voor een windturbine of windpark geen lagere waarden in verband met cumulatie met het geluid van een windturbine die of een windpark dat behoort tot een samenstel van activiteiten waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was of een melding was gedaan.

Artikel 10a.10 (overgangsfase afdeling 5.2)
Uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding van dit besluit geeft het bevoegd gezag uitvoering aan artikel 5.164.

Artikel 10a.11 (tijdelijke beoordelingsregels ontgrondingsactiviteit)
Artikel 8.76, tweede lid, onder c, is niet van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit als:
a. de regels voor die locatie deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de wet, en die regels niet voorzien in een regeling voor de voorgenomen inrichting van die locatie na afloop van de ontgronding; of
b. de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die de ontgronding toelaat in

afwijking van het omgevingsplan is aangevraagd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de voorschriften van die vergunning niet voorzien in een regeling voor de voorgenomen inrichting van de locatie na afloop van de ontgronding.

Artikel 10a.12 (verplichting intrekken vergunning omgevingsplanactiviteit)
De verplichting op grond van artikel 8.97a, tweede lid, van dit besluit geldt niet tot het bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip, bedoeld in artikel 22.5, tweede lid, van de wet, tenzij sprake is van een regel of een instructie waarin een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 8.97a, derde lid, van dit besluit.

Artikel 10a.13 (verplichting intrekken vergunning omgevingsplanactiviteit provinciaal belang)
De verplichting op grond van artikel 8.97b, tweede lid, van dit besluit geldt niet tot het bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip, bedoeld in artikel 22.5, tweede lid, van de wet, tenzij sprake is van een regel of een instructie waarin een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 8.97b, derde lid, van dit besluit.

Artikel 10a.14 (verplichting intrekken vergunning omgevingsplanactiviteit nationaal belang)
De verplichting op grond van artikel 8.97c, tweede lid, van dit besluit geldt niet tot het bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip, bedoeld in artikel 22.5, tweede lid, van de wet, tenzij sprake is van een regel of een instructie waarin een termijn is gesteld als bedoeld in artikel 8.97c, derde lid, van dit besluit.

HR

Bijlage I, onder A, wordt als volgt gewijzigd:
1. De begripsbepaling *beste beschikbare technieken* vervalt.
2. In de begripsomschrijving van *brandvoorschriftengebied* wordt “artikel 5.14, eerste lid” vervangen door “artikel 5.14, eerste en vijfde lid”.
3. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
dijktraject: gedeelte van een waterkering waarop een omgevingswaarde van toepassing is;.
4. De begripsbepaling *gevaarlijke afvalstof* vervalt.
5. In de begripsomschrijving van *interventiepunt* wordt “artikel 8.57” vervangen door “artikel 8.57a”.
6. De begripsbepalingen *ippc-installatie* en *krw oppervlaktewater* vervallen.
7. In de begripsomschrijving van *maximaal geluidniveau* L_{Amax} wordt “geluidsniveau” vervangen door “geluidniveau”.
8. De begripsbepaling *proliferatie van cyanobacteriën* vervalt.
9. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
slagschaduwgevoelig gebouw: slagschaduwgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 5.89b;.
10. De begripsbepalingen *storten* en *stortplaats* vervallen.
11. In de begripsomschrijving van *stedelijk gebied* wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
12. In de alfabetische rangschikking worden ingevoegd:
uitwendige scheidingsconstructie: uitwendige scheidingsconstructie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;
verblijfsgebied: verblijfsgebied als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;.
13. In de begripsomschrijving van *waterwinlocatie gelegen in krw-oppervlaktewaterlichaam* wordt “krw-oppervlaktewater dat wordt gebruikt” vervangen door “water dat gebruikt wordt”.
14. De begripsbepalingen *windpark*, *winningsafvalstof* en *winningsafvalvoorziening* vervallen.
15. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

woonschip: drijvende woonfunctie op een locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als een ligplaats voor een woonschip;

HS

In bijlage I, onder B, vervallen de bepalingen *kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning* en *monitoringsmechanisme-verordening.*

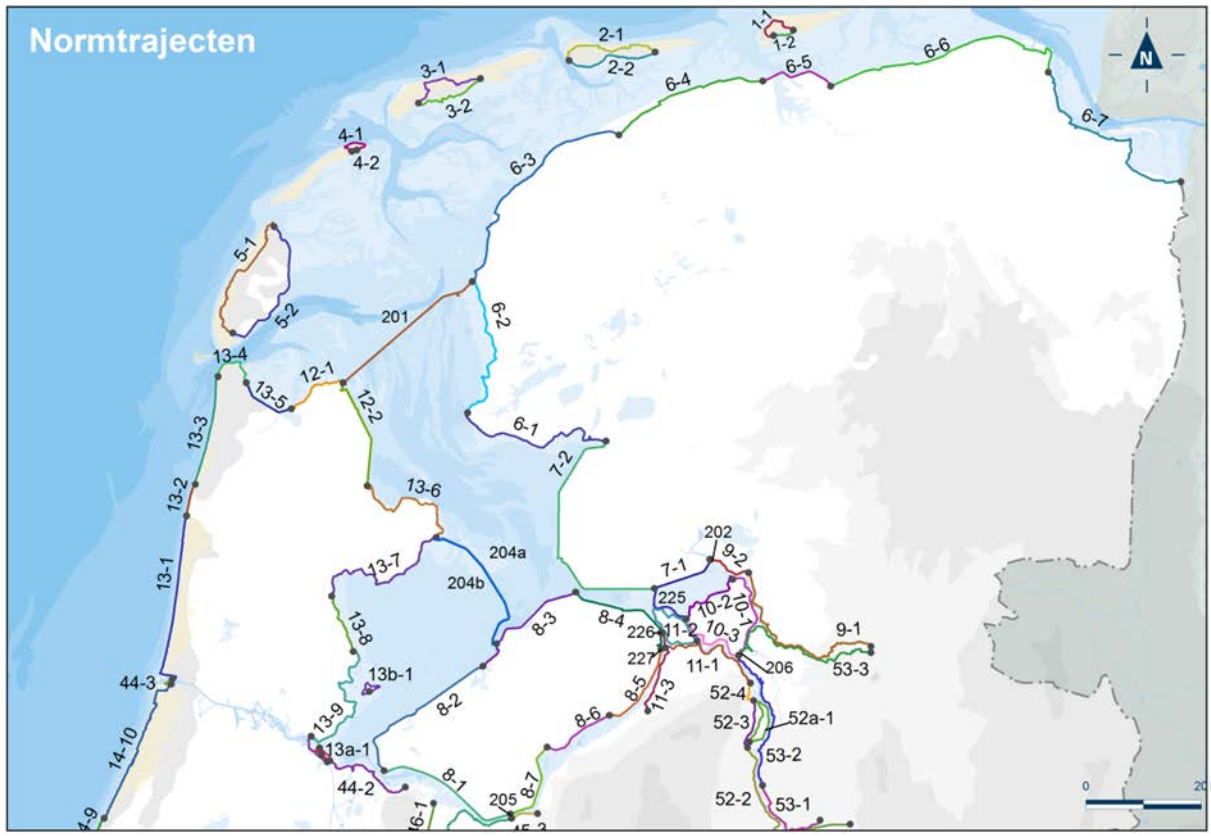
HT

Bijlage II komt te luiden:

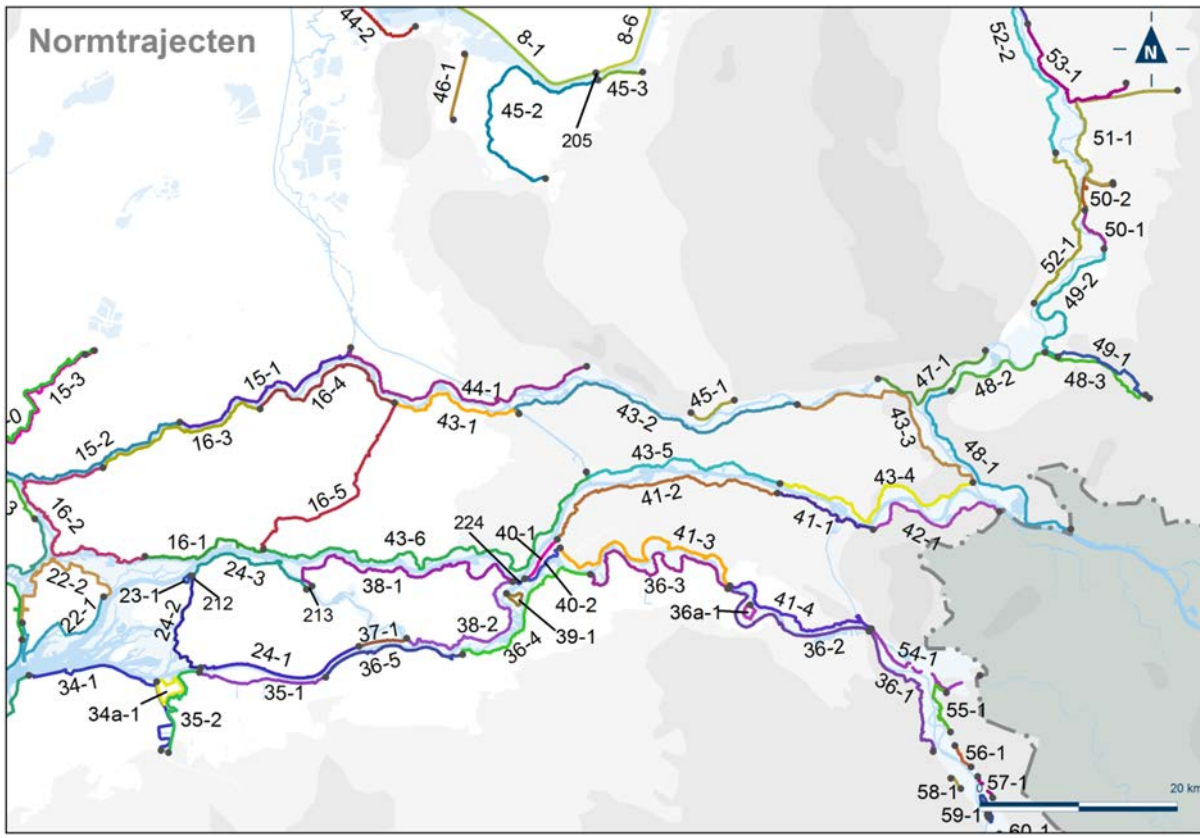
BIJLAGE II BIJ DE ARTIKELEN 2.0B, 2.0C EN 10.8B, EERSTE LID, VAN DIT BESLUIT (VEILIGHEID WATERKERINGEN)

A. Landkaarten primaire waterkeringen en dijktrajecten als bedoeld in artikel 2.0b

A.1. Kaart Noord-Nederland

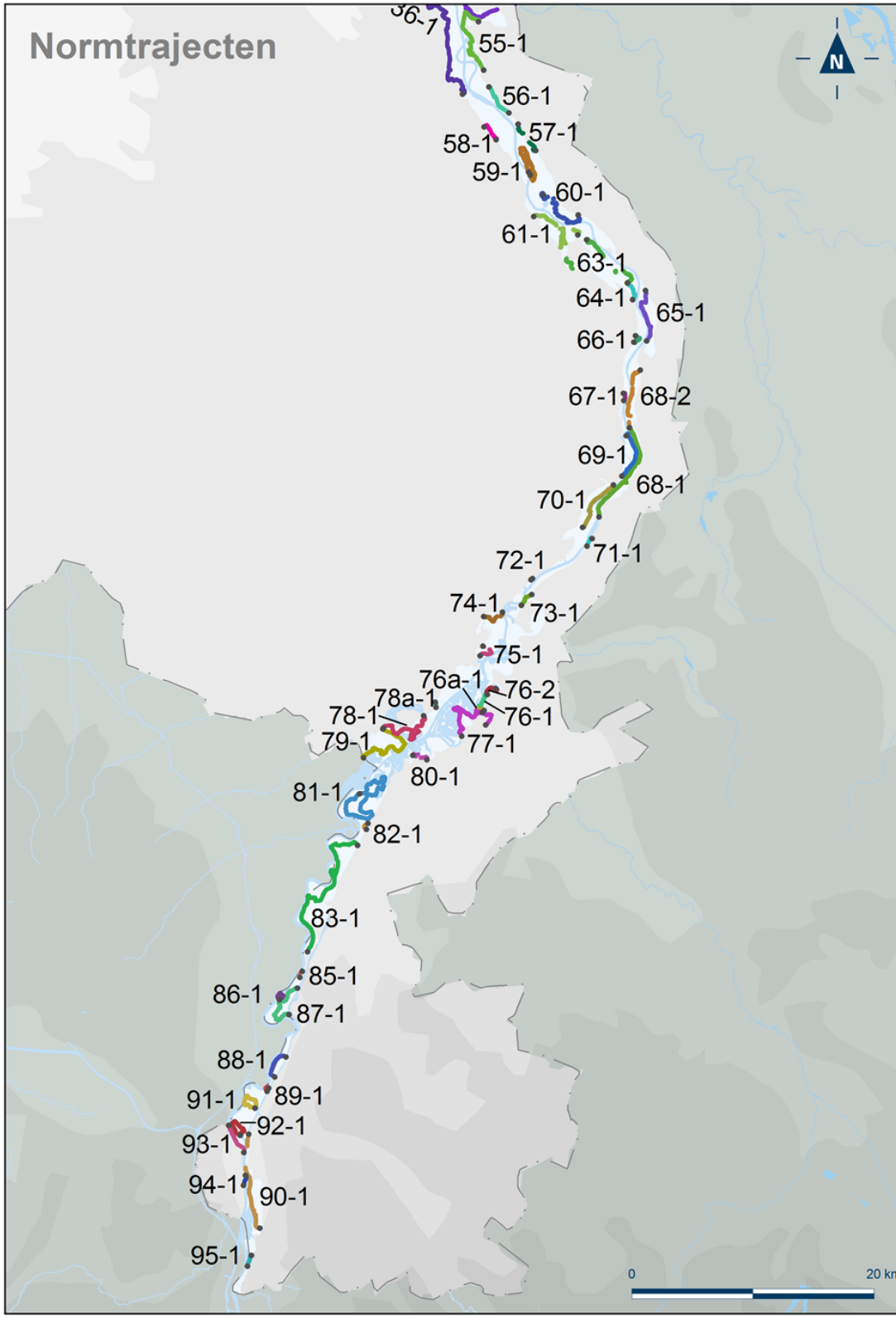
A.2. Kaart Midden-Nederland

A.3. Kaart Zuid-West Nederland

A.4. Kaart Limburg

B. Omgevingswaarden en andere parameters voor signalering veiligheid primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 2.0c, en artikel 10.8b, eerste lid

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
Dijk-traject	**Omgevingswaarden**					**Andere parameters voor signalering**	
	Kans als bedoeld in artikel 2.0c, eerste lid (overstromingskans per jaar)	**Kans als bedoeld in artikel 2.0c, tweede lid (faalkans per jaar)**	**Kans als bedoeld in artikel 2.0c, derde lid (overstromingskans per keer dat het dijktraject hydraulische belasting ondervindt)**	**Kans als bedoeld in artikel 2.0c, vierde lid (overstromingskans per keer dat de afvoer- of bergingscapaciteit van een watersysteem vergroot wordt)**	**Kans als bedoeld in artikel 2.0c, vijfde lid (kans op niet-sluiten per keer dat sluiting noodzakelijk is)**	**Kans als bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid, onder a**	**Kans als bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid, onder b**
1-1	1:1.000					1:1.000	
1-2	1:1.000					1:1.000	
2-1	1:300					1:1.000	
2-2	1:1.000					1:1.000	
3-1	1:3.000					1:3.000	
3-2	1:1.000					1:1.000	
4-1	1:300					1:300	
4-2	1:300					1:1.000	
5-1	1:1.000					1:3.000	
5-2	1:3.000					1:3.000	
6-1	1:1.000					1:3.000	
6-2	1:1.000					1:3.000	
6-3	1:1.000					1:3.000	
6-4	1:1.000					1:3.000	
6-5	1:1.000					1:3.000	
6-6	1:1.000					1:3.000	
6-7	1:3.000					1:10.000	
7-1	1:1.000					1:3.000	
7-2	1:1.000					1:3.000	
8-1	1:10.000					1:30.000	
8-2	1:10.000					1:30.000	
8-3	1:10.000					1:30.000	

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
8-4	1:10.000					1:30.000	
8-5	1:1.000					1:3.000	
8-6	1:1.000					1:3.000	
8-7	1:1.000					1:3.000	
9-1	1:300					1:1.000	
9-2	1:1.000					1:3.000	
10-1	1:1.000					1:3.000	
10-2	1:1.000					1:3.000	
10-3	1:3.000					1:10.000	
11-1	1:1.000					1:3.000	
11-2	1:1.000					1:3.000	
11-3	1:100					1:300	
12-1	1:1.000					1:1.000	
12-2	1:1.000					1:3.000	
13-1	1:1.000					1:3.000	
13-2	1:3.000					1:3.000	
13-3	1:1.000					1:3.000	
13-4	1:1.000					1:3.000	
13-5	1:1.000					1:3.000	
13-6	1:1.000					1:3.000	
13-7	1:1.000					1:3.000	
13-8	1:1.000					1:3.000	
13-9	1:1.000					1:3.000	
13a-1	1:100					1:300	
13b-1	1:100					1:300	
14-1	1:10.000					1:30.000	
14-2	1:30.000					1:100.000	
14-3	1:10.000					1:10.000	
14-4	1:3.000					1:10.000	
14-5	1:10.000					1:30.000	
14-6	1:10.000					1:30.000	
14-7	1:10.000					1:30.000	
14-8	1:10.000					1:30.000	
14-9	1:30.000					1:30.000	
14-10	1:30.000					1:30.000	
15-1	1:10.000					1:30.000	
15-2	1:3.000					1:10.000	
15-3	1:3.000					1:10.000	
16-1	1:30.000					1:100.000	
16-2	1:10.000					1:30.000	

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
16-3	1:10.000					1:30.000	
16-4	1:10.000					1:30.000	
16-5			1:10				
17-1	1:1.000					1:3.000	
17-2	1:1.000					1:3.000	
17-3	1:30.000					1:100.000	
18-1	1:3.000					1:10.000	
19-1	1:30.000					1:100.000	
20-1	1:10.000					1:30.000	
20-2	1:10.000					1:10.000	
20-3	1:10.000					1:30.000	
20-4	1:300					1:1.000	
21-1	1:1.000					1:3.000	
21-2	1:100					1:300	
22-1	1:1.000					1:3.000	
22-2	1:3.000					1:10.000	
23-1	1:1.000					1:3.000	
24-1	1:3.000					1:10.000	
24-2	1:300					1:1.000	
24-3	1:10.000					1:10.000	
25-1	1:1.000					1:3.000	
25-2	1:300					1:1.000	
25-3	1:100			1:10		1:300	
25-4	1:300					1:300	
26-1	1:1.000					1:3.000	
26-2	1:1.000					1:3.000	
26-3	1:3.000					1:10.000	
26-4	1:1.000					1:1.000	
27-1	1:3.000					1:3.000	
27-2	1:10.000					1:10.000	
27-3	1:1.000			1:10		1:3.000	
27-4	1:300			1:10		1:1.000	
28-1	1:300					1:1.000	
29-1	1:1.000					1:3.000	
29-2	1:3.000					1:10.000	
29-3	1:30.000					1:100.000	
29-4	1:1.000					1:1.000	
30-1	1:1.000					1:3.000	
30-2	1:100.000					1:100.000	
30-3	1:1.000					1:3.000	

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
30-4	1:1.000.000					1:1.000.000	
31-1	1:10.000					1:30.000	
31-2	1:3.000					1:10.000	
31-3	1:100			1:10		1:300	
32-1	1:300					1:1.000	
32-2	1:300					1:1.000	
32-3	1:1.000					1:3.000	
32-4	1:1.000					1:3.000	
33-1	1:100			1:10		1:300	
34-1	1:300					1:1.000	
34-2	1:300					1:1.000	
34-3	1:1.000			1:10		1:3.000	
34-4	1:300			1:10		1:1.000	
34-5	1:100			1:10		1:300	
34a-1	1:1.000					1:3.000	
35-1	1:3.000					1:10.000	
35-2	1:1.000					1:3.000	
36-1	1:3.000					1:10.000	
36-2	1:10.000					1:30.000	
36-3	1:10.000					1:30.000	
36-4	1:3.000					1:10.000	
36-5	1:3.000					1:10.000	
36a-1	1:1.000					1:3.000	
37-1	1:3.000					1:10.000	
38-1	1:10.000					1:30.000	
38-2	1:3.000					1:10.000	
39-1	1:3.000					1:3.000	
40-1	1:30.000					1:30.000	
40-2	1:3.000					1:10.000	
41-1	1:10.000					1:30.000	
41-2	1:3.000					1:10.000	
41-3	1:3.000					1:3.000	
41-4	1:3.000					1:10.000	
42-1	1:3.000					1:10.000	
43-1	1:10.000					1:30.000	
43-2	1:3.000					1:10.000	
43-3	1:10.000					1:30.000	
43-4	1:10.000					1:30.000	
43-5	1:10.000					1:30.000	
43-6	1:10.000					1:30.000	

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
44-1	1:10.000					1:30.000	
44-2	1:100					1:300	
44-3	1:10.000					1:30.000	
45-1	1:30.000					1:100.000	
45-2	1:100					1:300	
45-3	1:100					1:300	
46-1	1:100					1:300	
47-1	1:1.000					1:3.000	
48-1	1:10.000					1:30.000	
48-2	1:3.000					1:10.000	
48-3	1:3.000					1:10.000	
49-1	1:100					1:300	
49-2	1:3.000					1:10.000	
50-1	1:10.000					1:30.000	
50-2	1:1.000					1:3.000	
51-1	1:300					1:1.000	
52-1	1:1.000					1:3.000	
52-2	1:1.000					1:3.000	
52-3	1:1.000					1:3.000	
52-4	1:1.000					1:3.000	
52a-1	1:1.000					1:3.000	
53-1	1:1.000					1:3.000	
53-2	1:3.000					1:10.000	
53-3	1:3.000					1:10.000	
54-1	1:300					1:1.000	
55-1	1:300					1:1.000	
56-1	1:100					1:300	
57-1	1:100					1:300	
58-1	1:100					1:300	
59-1	1:100					1:300	
60-1	1:100					1:300	
61-1	1:100					1:300	
62-1	1:100					1:300	
63-1	1:100					1:300	
64-1	1:100					1:300	
65-1	1:100					1:300	
66-1	1:100					1:300	
67-1	1:100					1:300	
68-1	1:300					1:1.000	
68-2	1:100					1:300	

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
69-1	1:300					1:1.000	
70-1	1:100					1:300	
71-1	1:100					1:300	
72-1	1:100					1:300	
73-1	1:100					1:300	
74-1	1:100					1:300	
75-1	1:100					1:300	
76-1	1:100					1:300	
76-2	1:100					1:300	
76a-1	1:100					1:300	
77-1	1:100					1:300	
78-1	1:100					1:300	
78a-1	1:100					1:300	
79-1	1:100					1:300	
80-1	1:100					1:300	
81-1	1:100					1:300	
82-1	1:100					1:300	
83-1	1:100					1:300	
84-1	1:100					1:300	
85-1	1:100					1:300	
86-1	1:100					1:300	
87-1	1:300					1:1.000	
88-1	1:100					1:300	
89-1	1:100					1:300	
90-1	1:1.000					1:3.000	
91-1	1:300					1:300	
92-1	1:100					1:300	
93-1	1:300					1:1.000	
94-1	1:100					1:300	
95-1	1:100					1:300	
201		1:3.000					1:10.000
202	1:3.000					1:10.000	
204a		1:3.000					1:10.000
204b		1:300					1:1.000
205		1:1.000					1:3.000
206		1:3.000					1:10.000
208		1:30.000			1:100		1:100.000
209		1:30.000			1:10		1:100.000
210		1:30.000			1:200		1:100.000
211		1:1.000					1:3.000

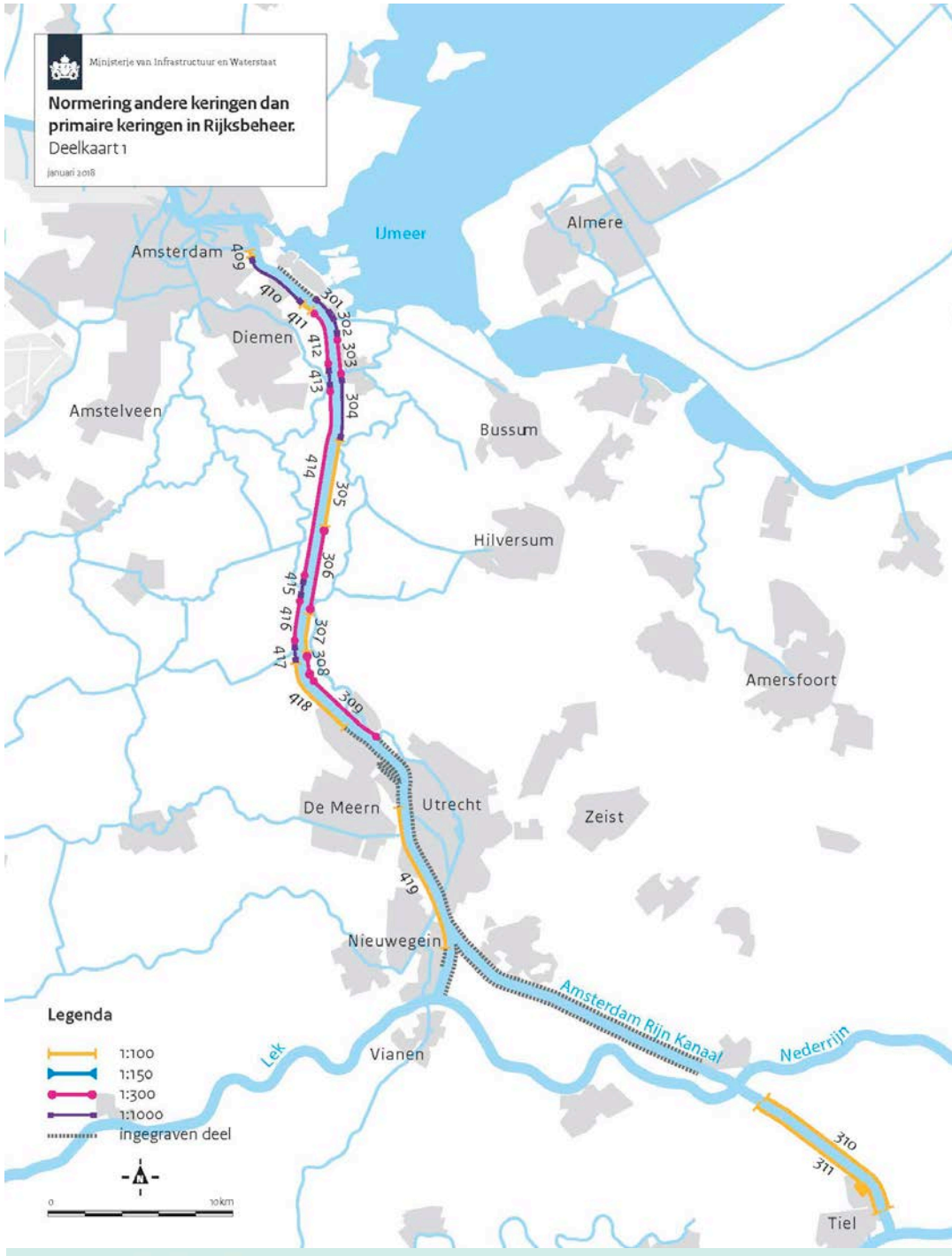
	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
212		1:3.000					1:10.000
213	1:3.000					1:10.000	
214		1:1.000					1:3.000
215		1:10.000					1:30.000
216		1:1.000					1:3.000
217		1:10.000					1:30.000
218		1:10.000					1:30.000
219		1:10.000					1:30.000
221	1:3.000					1:10.000	
222		1:10.000					1:30.000
223		1:10.000					1:30.000
224		1:10.000					1:30.000
225		1:10.000			1:100		1:30.000
226		1:1.000					1:3.000
227		1:1.000					1:3.000

HU

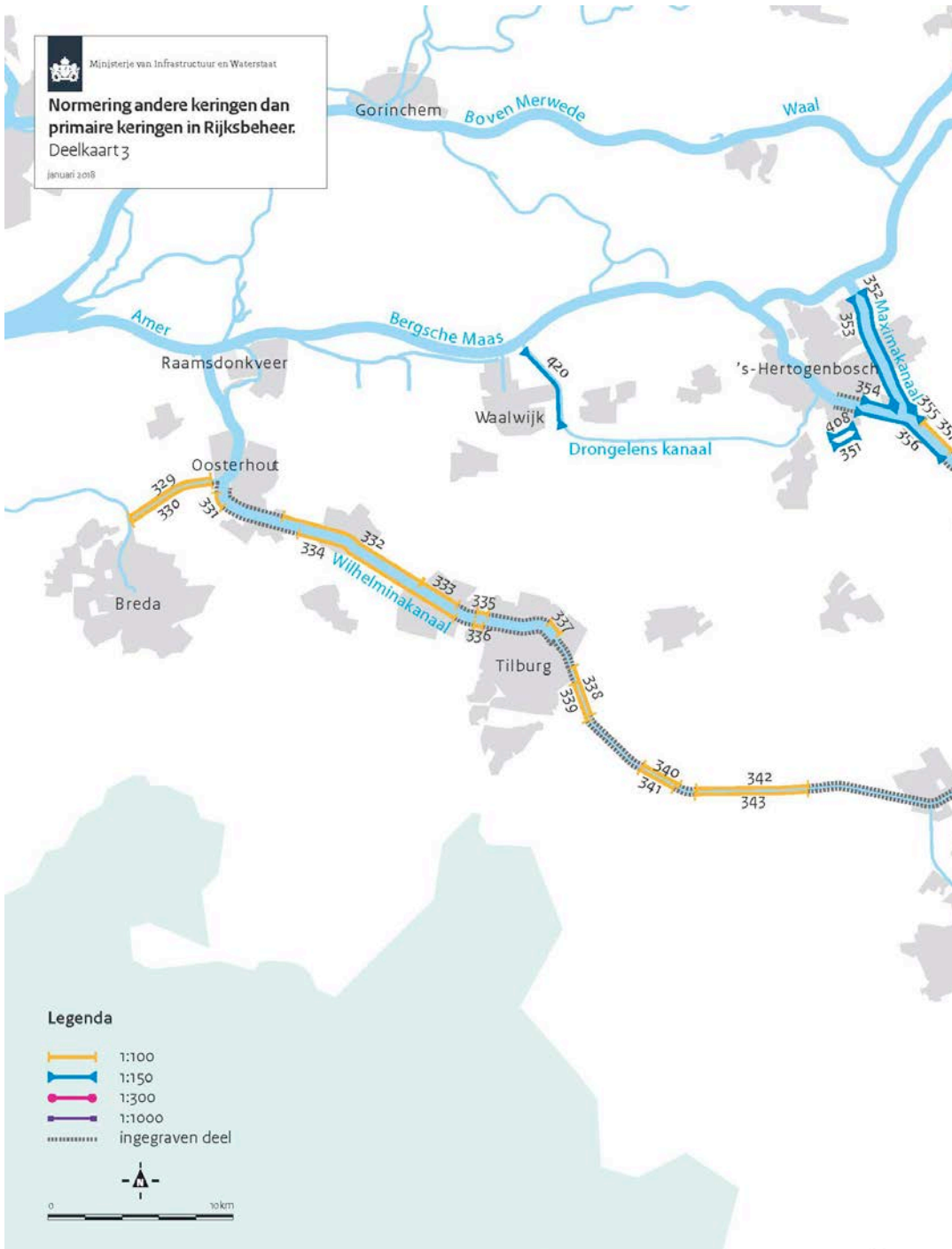
Na bijlage II wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

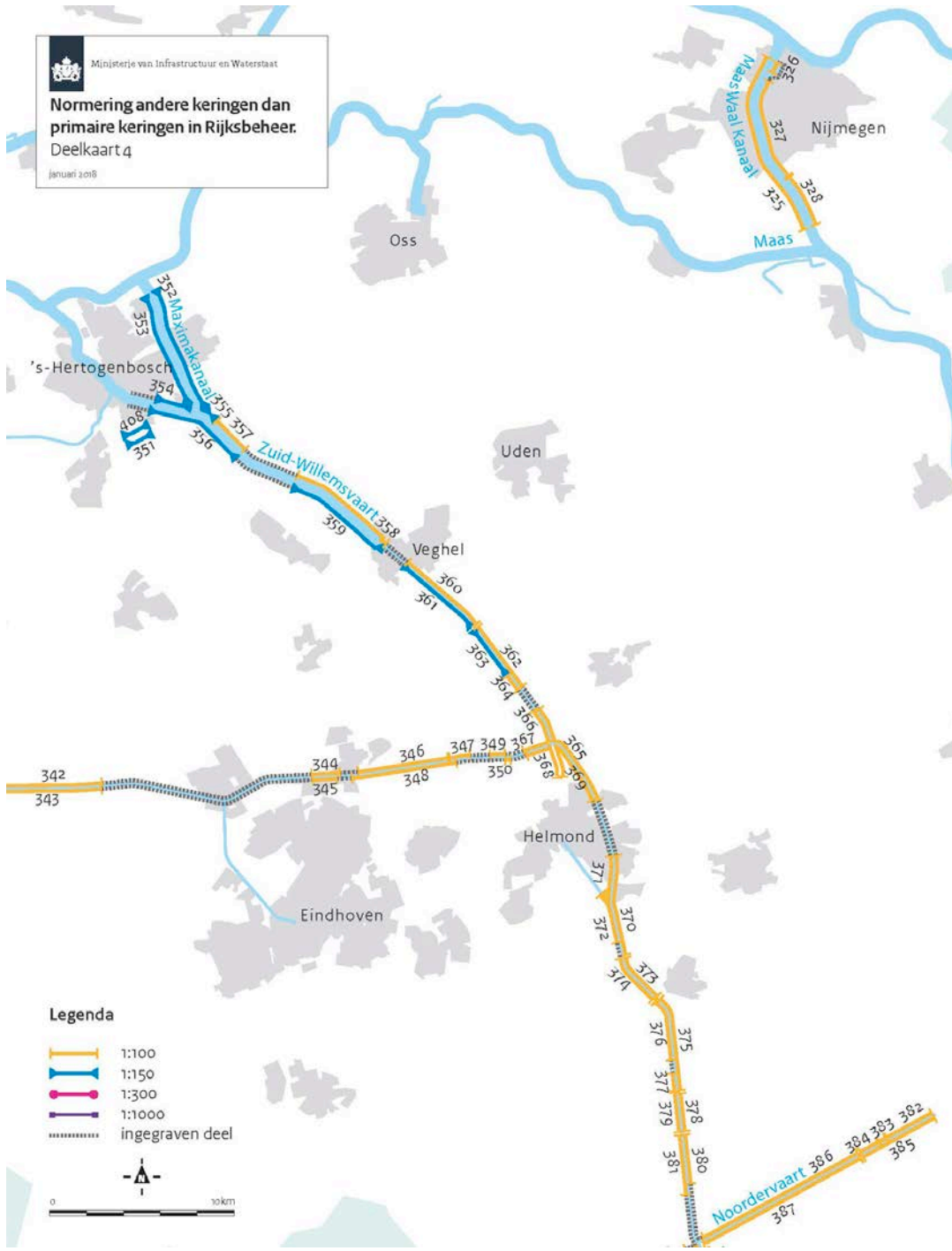
BIJLAGE IIA BIJ DE ARTIKELEN 2.0H EN 2.0I, EERSTE LID, VAN DIT BESLUIT (VEILIGHEID ANDERE DAN PRIMAIRE WATERKERINGEN IN BEHEER BIJ HET RIJK)

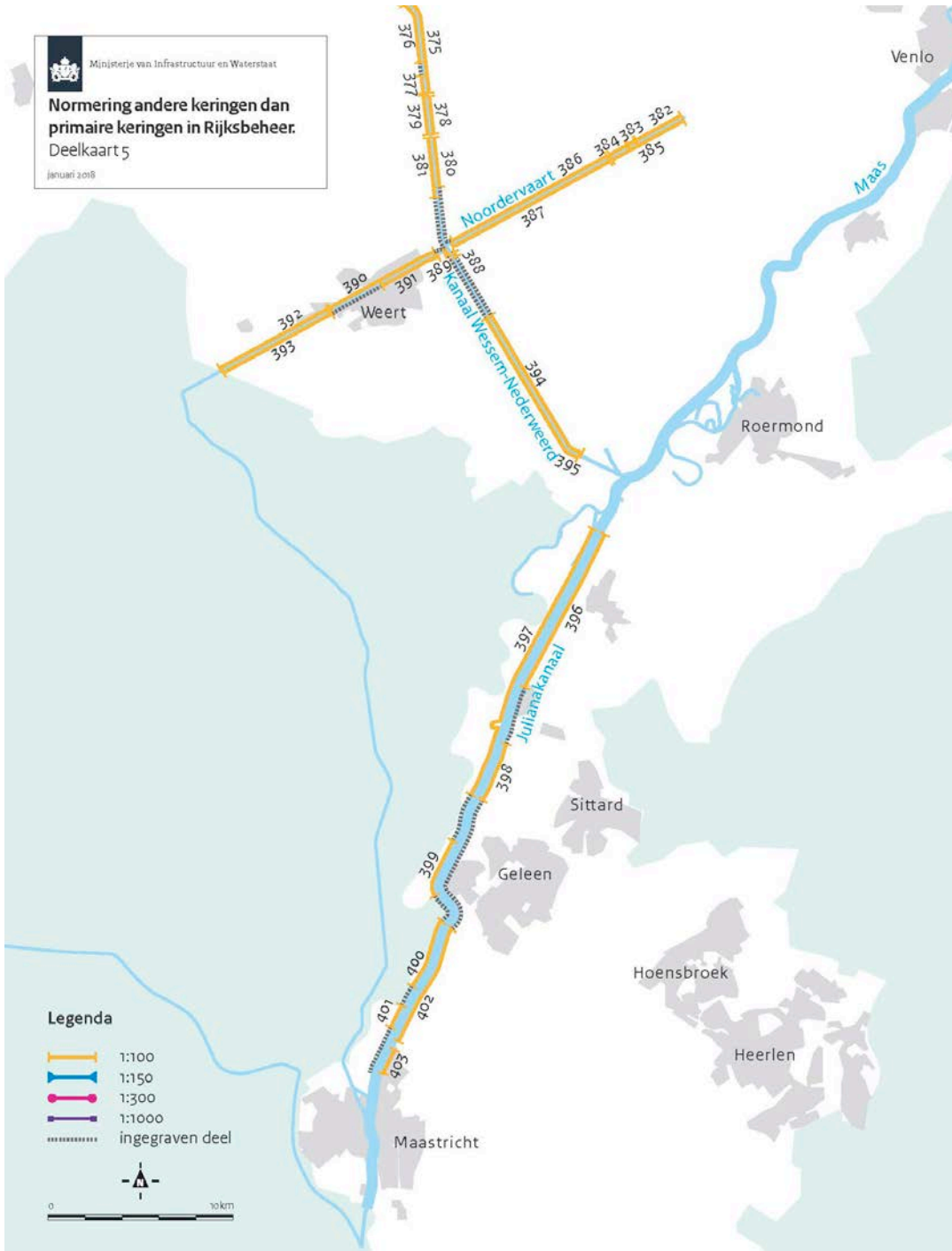
A. Landkaarten gedeelten van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk die afzonderlijk zijn genormeerd en ingegraven delen als bedoeld in artikel 2.0h

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.
Deelkaart 2
januari 2018
Ommen
Raalte
Almelo
Zijkanaal naar Almelo
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
Hengelo
Deventer
Kanaal Zutphen - Enschede
Enschede
Gelderse IJssel
Zutphen
Winterswijk
Legenda
1:100
1:150
1:300
1:1000
ingegraven deel
0
10 km

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.
Deelkaart 3
januari 2018
Gorinchem
Boven Merwede
Waal
Amer
Bergsche Maas
Raamsdonkveer
Waalwijk
Drongelens kanaal
's-Hertogenbosch
Maximakanaal
Oosterhout
Breda
Wilhelminakanaal
Tilburg
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
351
352
353
354
355
356
357
408
420
Legenda
1:100
1:150
1:300
1:1000
ingegraven deel
0
10 km

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.
Deelkaart 4
januari 2018
Oss
Nijmegen
Maas
Maas-Waal kanaal
's-Hertogenbosch
Maximakanaal
Zuid-Willemsvaart
Uden
Veghel
Helmond
Eindhoven
Noordervaart
Legenda
1:100
1:150
1:300
1:1000
ingegraven deel
0
10km

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.
Deelkaart 5
januari 2018
Venlo
Maas
Noordervaart
Kanaal Wessem-Nederweert
Weert
Roermond
Julianakanaal
Sittard
Geleen
Hoensbroek
Heerlen
Maastricht
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
Legenda
1:100
1:150
1:300
1:1000
ingegraven deel
0
10 km

B. Omgevingswaarden gedeelten van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk als bedoeld in artikel 2.0i, eerste lid

Gedeelte van een andere dan primaire waterkering in beheer bij het Rijk	Omgevingswaarde
301	1:1.000
302	1:1.000
303	1:300
304	1:1.000
305	1:100
306	1:300
307	1:100
308	1:300
309	1:300
310	1:100
311	1:100
312	1:100
313	1:100
314	1:100
315	1:100
316	1:100
317	1:100
318	1:100
319	1:100
320	1:100
321	1:100
322	1:100
323	1:100
324	1:100
325	1:100
326	1:100
327	1:100
328	1:100
329	1:100
330	1:100
331	1:100
332	1:100
333	1:100
334	1:100
335	1:100
336	1:100
337	1:100

338	1:100
339	1:100
340	1:100
341	1:100
342	1:100
343	1:100
344	1:100
345	1:100
346	1:100
347	1:100
348	1:100
349	1:100
350	1:100
351	1:150
352	1:150
353	1:150
354	1:150
355	1:150
356	1:150
357	1:100
358	1:100
359	1:150
360	1:100
361	1:150
362	1:100
363	1:150
364	1:100
365	1:100
366	1:100
367	1:100
368	1:100
369	1:100
370	1:100
371	1:100
372	1:100
373	1:100
374	1:100
375	1:100
376	1:100
377	1:100
378	1:100

379	1:100
380	1:100
381	1:100
382	1:100
383	1:100
384	1:100
385	1:100
386	1:100
387	1:100
388	1:100
389	1:100
390	1:100
391	1:100
392	1:100
393	1:100
394	1:100
395	1:100
396	1:100
397	1:100
398	1:100
399	1:100
400	1:100
401	1:100
402	1:100
403	1:100
404	1:300
405	1:100
406	1:300
407	1:100
408	1:150
409	1:100
410	1:1.000
411	1:100
412	1:300
413	1:1.000
414	1:300
415	1:1.000
416	1:300
417	1:1.000
418	1:100
419	1:100

420	1:150
421	1:100

HV

In bijlage III wordt boven de tabel “een krw-oppervlaktewater” vervangen door “een krw-oppervlaktewaterlichaam”.

HW

Na bijlage III wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE IIIA BIJ ARTIKEL 2.11 VAN DIT BESLUIT (INDICATOREN VOOR DE GOEDE ECOLOGISCHE KWALITEIT)

Deze bijlage heeft betrekking op de kwaliteitselementen van de ecologische toestand of het ecologische potentieel, die in bijlage V, paragraaf 1.1, bij de kaderrichtlijn water zijn opgenomen als 'specifieke synthetische verontreinigende stoffen' en 'specifieke niet-synthetische verontreinigende stoffen'. De in de tabel opgenomen concentratiewaarden voor specifieke krw-verontreinigende stoffen zijn vastgesteld in overeenstemming met de procedure, die is beschreven in bijlage V, paragraaf 1.2.6, bij de kaderrichtlijn water, waarbij bij de toepassing van deze procedure ook rekening is gehouden met de toxiciteit van chemische stoffen voor mensen en dieren via het aquatische milieu en de lijst van stoffen die is opgenomen in bijlage VIII bij de kaderrichtlijn water. De indeling van een oppervlaktewaterlichaam in een van de toestandsklassen waarin de ecologische toestand of het ecologisch potentieel is onderverdeeld, vindt plaats in overeenstemming met het monitoringsprogramma, aan de hand van de omschrijvingen die zijn opgenomen in bijlage V, paragraaf 1.2, de tabellen 1.2.1 tot en met 1.2.5, bij de kaderrichtlijn water.

Indicatoren voor de goede ecologische kwaliteit krw-oppervlaktewaterlichamen (stoffen)

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
4	7440-38-2	Arseen (en anorganische verbindingen daarvan)	0,5	opgelost, AC correctie mogelijk	0,6	opgelost, AC correctie mogelijk	8	opgelost, AC correctie mogelijk	1,1	opgelost, AC correctie mogelijk
5	2642-71-9	Azinfos-ethyl	0,0011	totaal	0,00011	totaal	0,011	totaal	0,0011	totaal
6	86-50-0	Azinfos-methyl	0,0065	totaal	0,0013	totaal	0,014	totaal	0,0028	totaal
9	100-44-7	Benzylchloride (alfa-chloortolueen)	0,02	totaal	0,02	totaal	n.a.		n.a.	
10	98-87-3	Benzylideenchloride (alfa,alfa-dichloortolueen)	0,0034	totaal	0,0034	totaal	n.a.		n.a.	

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
19	106-47-8	4-Chlooraniline	0,22	totaal	0,057	totaal	1,2	totaal	0,12	totaal
49, 50, 51	683-18-1, 818-08-6, 1002-53-5	Dibutyltin (kation)	0,13	totaal	0,09	totaal	0,28	totaal	0,21	totaal
65	78-87-5	1,2-Dichloorpropaan	280	totaal	28	totaal	1300	totaal	130	totaal
69	15165-67-0	Dichloorprop-P	1,0	totaal	0,13	totaal	7,6	totaal	0,76	totaal
73	60-51-5	Dimethoaat	0,07	totaal	0,07	totaal	0,7	totaal	0,7	totaal
79	100-41-4	Ethylbenzeen	65	totaal	10	totaal	220	totaal	22	totaal
80	122-14-5	Fenitrothion	0,009	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
81	55-38-9	Fenthion	0,003	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
88	330-55-2	Linuron	0,17	totaal	n.a.		0,29	totaal	n.a.	
89	121-75-5	Malathion	0,013	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
90	94-74-6	MCPA	1,4	totaal	0,14	totaal	15	totaal	1,5	totaal
91	93-65-2	Mecoprop-P	18	totaal	1,8	totaal	160	totaal	16	totaal
94	7786-34-7	Mevinfos	0,00017	totaal	0,000017	totaal	0,017	totaal	0,0017	totaal
95	1746-81-2	Monolinuron	0,15	totaal	n.a.		0,15	totaal	n.a.	
97	1113-02-6	Omethoate	1,2	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
-99	56-55-3	Benz(a)anthraceen	0,00064	totaal	0,00027	totaal	0,28	totaal	0,012	totaal
			3 µg/kg	concentratie in biota	3 µg/kg	concentratie in biota				

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
-99	218-01-9	Chryseen	0,0029	totaal	0,0014	totaal	0,17	totaal	0,008	totaal
			30 µg/kg	concentratie in biota	30 µg/kg	concentratie in biota				
-99	85-01-8	Fenantreen	1,2	totaal	1,1	totaal	7,2	totaal	6,7	totaal
100	56-38-2	Parathion	0,005	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
-100	298-00-0	Parathion-methyl	0,011	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
105	1698-60-8	Pyrazon (Chloridazon)	27	totaal	n.a.		190		n.a.	
113	24017-47-8	Triazophos	0,001	totaal	0,0001		0,02		0,002	totaal
114	126-73-8	Tributylfosfaat	66	totaal	6,6		170		17	totaal
116	52-68-6	Trichloorfon	0,001	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
125-127	900-95-8, 639-58-7, 76-87-9	Trifenyltinacetaat, Trifenyltinchloride, Trifenyltinhydroxide	0,00024	totaal trifenyltin	0,00023	totaal trifenyltin	0,49	totaal trifenyltin	0,47	totaal
129	108-38-3	Xylenen	17	totaal; geldt voor de som van de isomeren	1,7	totaal; geldt voor de som van de isomeren	244	totaal; geldt voor de som van de isomeren	49	totaal; geldt voor de som van de isomeren
132	25057-89-0	Bentazon	73	totaal	7,3	totaal	450	totaal	45	totaal

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
A	7440-32-6	Titaan	20	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		n.a.		n.a.	
B	7440-42-8	Borium	180	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		450	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
C	7440-61-1	Uranium	0,17	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		8,6	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
D	13494-80-9	Tellurium	100	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		n.a.		n.a.	
E	7440-22-4	Zilver	0,01	opgelost, AC correctie mogelijk	0,081	opgelost, AC correctie mogelijk (zie noot 1)	0,01	opgelost, AC correctie mogelijk	0,081	opgelost, AC correctie mogelijk (zie noot 1)
F	556-67-2	Octamethylcyclotetrasiloxaan	0,2	totaal	0,044	totaal	n.a.		n.a.	
			7,9 mg/kg	concentratie in biota	7,9 mg/kg	concentratie in biota				
	71751-41-2	Abamectine	0,001	totaal	0,0000035	totaal	0,018	totaal	0,0009	totaal
	14798-03-9	Ammonium-N	0,304 (zie noot 2)		n.a.		0,608 (zie noot 2)		n.a.	

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
	7440-36-0	Antimoon	5,6	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		200	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
	7440-39-3	Barium	73	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		148	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
	7440-41-7	Beryllium	0,08	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		0,813	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
	133-06-2	Captan	0,34	totaal	n.a.		0,34	totaal	n.a.	
	10605-21-7	Carbendazim	0,6	totaal	n.a.		0,6	totaal	n.a.	
	101-21-3	Chloorprofam	4,0	totaal	0,8	totaal	43	totaal	4,3	totaal
	15545-48-9	Chloortoluron	0,4	totaal	0,04	totaal	2,3		0,23	totaal
	7440-47-3	Chroom	3,4	som van chroom(III) en chroom(VI); opgelost, AC correctie mogelijk	0,6	som van chroom(III) en chroom(VI); opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		n.a.	

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
	52918-63-5	Deltamethrin	0,0000031	totaal	n.a.		0,00031	totaal	n.a.	
	333-41-5	Diazinon	0,037	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
	163515-14-8	Dimethanamid-P	0,13	totaal	n.a.		1,6	totaal	n.a.	
	66230-04-4	Esfenvaleraat	0,0001	totaal	n.a.		0,00085	totaal	n.a.	
	22224-92-6	Fenamiphos	0,012	totaal	n.a.		0,027	totaal	n.a.	
	72490-01-8	Fenoxycarb	0,0003	totaal	n.a.		0,026	totaal	n.a.	
	23560-59-0	Heptenofos	0,002	totaal	0,0002	totaal	0,02	totaal	0,002	totaal
	138261-41-3	Imidacloprid	0,0083	totaal	0,00083	totaal	0,2	totaal	0,02	totaal
	91465-08-6	Lambda-cyhalothrin	0,00002	totaal	n.a.		0,00047	totaal	n.a.	
	74223-64-6	Metsulfuron-methyl	0,01	totaal	n.a.		0,03	totaal	n.a.	
	7440-48-4	Kobalt	0,2	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		1,36	opgelost, AC correctie mogelijk	0,21	opgelost, AC correctie mogelijk

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
	7440-50-8	Koper	2,4 (zie noot 3)	opgelost, geen AC correctie mogelijk	1,1	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		n.a.	
	67129-08-2	Metazachloor	0,08	totaal	0,008		0,48	totaal	0,048	totaal
	18691-97-9	Methabenzthiazuron	1,8	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
	51218-45-2	Metolachloor	0,4	totaal; waarde is van toepassing op S-metolachloor en het racemisch mengsel	n.a.		2,1	totaal; waarde is van toepassing op S-metolachloor en het racemisch mengsel	n.a.	
	7439-98-7	Molybdeen	136	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		340	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
	23103-98-2	Pirimicarb	0,09	totaal	n.a.		1,8	totaal	n.a.	
	29232-93-7	Pirimifos-methyl	0,0005	totaal	n.a.		0,0016	totaal	n.a.	

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
	114-26-1	Propoxur	0,01	totaal	n.a.		n.a.		n.a.	
	96489-71-3	Pyridaben	0,0017	totaal	0,00094	totaal	0,0062	totaal	0,0012	totaal (=opgelost)
	95737-68-1	Pyriproxyfen	0,00003	totaal	n.a.		0,026	totaal	n.a.	
	7782-49-2	Selenium	0,052	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		24,6	opgelost, AC correctie mogelijk	2,6	opgelost, AC correctie mogelijk
	83121-18-0	Teflubenzuron	0,0012	totaal	n.a.		0,0017	totaal	n.a.	
	5915-41-3	Terbutylazine	0,2	totaal	n.a.		1,3	totaal	n.a.	
	7440-28-0	Thallium	0,05	opgelost, geen AC correctie mogelijk	n.a.		0,76	opgelost, AC correctie mogelijk	0,34	
	7440-31-5	Tin	0,6	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		36	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	
	57018-04-9	Tolclofos-methyl	1,2	totaal	n.a.		7,1		n.a.	
	7440-62-2	Vanadium	3,5	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.		n.a.		n.a.	

EG-nr	CAS	Stofnaam	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Kalenderjaargemiddelde waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaardbare waarde van de concentratie voor land-oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als	Maximaal aanvaard-bare waarde van de concentratie voor andere oppervlakte-wateren (µg/l)	Uitgedrukt als
	7440-66-6	Zink	7,8 (zie noot 3)	opgelost, AC correctie mogelijk	3	opgelost, AC correctie mogelijk	15,6	opgelost, AC correctie mogelijk	n.a.	

[1] Deze waarde geldt bij saliniteit van 34 ‰, overeenkomend met de saliniteit in de Noordzee. Bij toetsing wordt rekening gehouden met de actuele saliniteit in het krw-oppervlaktewaterlichaam.

[2] Deze waarde is uitgedrukt in mg N (NH4-N + NH3-N)/l, en geldt bij een pH van 7,7 en een temperatuur van 15°C. In het monitoringsprogramma wordt bepaald dat bij toetsing van de resultaten van de monitoring een correctie wordt toegepast, waarbij rekening wordt gehouden met de actuele pH en temperatuur.

[3] Bij toetsing van de resultaten van de monitoring kan een correctie worden toegepast, waarbij rekening wordt gehouden met waterkwaliteitsparameters die de biologische beschikbaarheid van metalen beïnvloeden.

HX

Bijlage V wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:
BIJLAGE V BIJ ARTIKEL 2.15, EERSTE LID, VAN DIT BESLUIT (OMGEVINGSWAARDE WATER ONTTROKKEN OP EEN WATERWINLOCATIE GELEGEN IN EEN KRW-OPPERVLAKTEWATERLICHAAM).
2. Boven de tabel wordt “krw-oppervlaktewater dat wordt gebruikt” vervangen door “water onttrokken op een waterwinlocatie”.

HY

Bijlage VI wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A, onder a, onder 1°, wordt na “woningen, ” ingevoegd “ woonschepen”.
2. In onderdeel E, onder d, wordt “een bedgebied” vervangen door “bedgebied”.

HZ

Bijlage VII komt te luiden:

BIJLAGE VII BIJ DE ARTIKELEN 5.4, 5.8, EERSTE EN TWEEDE LID, 5.9, TWEEDE LID, 5.13, EERSTE, TWEEDE EN VIERDE LID, 5.14, VIJFDE LID, 5.16, EERSTE EN DERDE LID, 8.12, EERSTE LID, EN 10.1 TOT EN MET 10.5 VAN DIT BESLUIT (OPSLAG, PRODUCTIE, GEBRUIK EN VERVOER VAN GEVAARLIJKE STOFFEN EN WINDTURBINES)

A. Activiteiten met vastgestelde afstanden voor het plaatsgebonden risico zonder vergunningplicht

1. Behandelen, regelen en meten van aardgas

Activiteit Het behandelen van aardgas, het regelen van aardgasdruk of het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas, als de werkdruk aan de inlaatzijde ten hoogste 10.000 kPa is en de gastoevoerleiding een diameter heeft van ten hoogste 50,8 cm, bedoeld in artikel 3.97, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand, bedoeld in artikel 4.421, eerste en derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het tweede lid van dat artikel geldt.

1a. Tanken van LPG

Activiteit Het tanken van voertuigen of werktuigen met LPG, bedoeld in artikel 4.472 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico De afstanden, bedoeld in artikel 4.472c, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het tweede lid van dat artikel geldt.
Afstand aandachtsgebieden De afstand voor het: a. brandaandachtsgebied: 60 m vanaf het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en pomp en het aansluitpunt van die leiding; en

b. explosieaandachtsgebied: 160 m vanaf het vulpunt en de bovengrondse opslagtank.

2. Tanken van CNG

Activiteit
Het tanken van CNG aan voertuigen, vaartuigen of werktuigen met een installatie die een nominale druk heeft van ten minste 20.000 kPa, bedoeld in artikel 4.481 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.484, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het tweede lid van dat artikel geldt.

3. Opslaan van brandstoffen in bunkerstations

Activiteit
Het opslaan van vloeibare brandstoffen in een bunkerstation, bedoeld in artikel 4.522 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van bunkerstations die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.524, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het derde lid van dat artikel geldt.

4. Kleinschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen

Activiteit
Het met een handpomp of elektrische pomp tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen, als niet meer dan 25 m^3 vloeibare brandstoffen per jaar wordt getankt, bedoeld in artikel 4.529 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van het tanken van:
a. vloeibare brandstoffen die niet behoren tot ADR-klasse 3;
b. gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger; of
c. vloeibare brandstoffen vanaf bunkerstations of met op land geplaatste vaste tankzuilen die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.532, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het tweede lid van dat artikel geldt.

5. Grootschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen

Activiteit
Het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen als meer dan 25 m^3 vloeibare brandstoffen per jaar wordt getankt, bedoeld in artikel 4.539 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van het tanken van:
a. vloeibare brandstoffen die niet behoren tot ADR-klasse 3;
b. gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger; of
c. vloeibare brandstoffen vanaf bunkerstations en op land geplaatste vaste tankzuilen die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.542, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het tweede lid van dat artikel geldt.

6. Mestvergistingsinstallatie

Activiteit
Het vergisten van dierlijke meststoffen in een installatie die bestaat uit een vergistingstank en een gaszak of opslagtank voor de opslag van vergistingsgas, bedoeld in artikel 4.864, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.866, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het derde lid van dat artikel geldt.

7. Opslaan van propaan of propeen in opslagtanks

Activiteit Het opslaan van propaan of propeen in een opslagtank, bedoeld in artikel 4.896 van het Besluit activiteiten leefomgeving, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.22, eerste lid, van dat besluit.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand, bedoeld in artikel 4.899, eerste, lid aanhef en onder b, tweede en derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of het tweede lid van dat artikel geldt.
Afstand aandachtsgebieden De afstanden, bedoeld in tabel A.7.

Tabel A.7

		Brandaandachtsgebied (in m)	Explosieaandachtsgebied (in m)
Ondergrondse opslagtank: vanaf bovengrondse vloeistofvoerende leiding, aansluitpunten van die leiding en pomp		20	geen
Bovengrondse opslagtank: vanaf opslagtank	**Inhoud van ≤ 5 m³**	20	30
	Inhoud van > 5 m³	20	50
> 5 bevoorradingen per jaar: vanaf vulpunt		60	160

8. Opslaan van oxiderende en verstikkende gassen in opslagtanks

Activiteit Het opslaan van zuurstof, stikstof, argon, kooldioxide, helium of lachgas in een opslagtank, bedoeld in artikel 4.902 van het Besluit activiteiten leefomgeving, als de activiteit niet als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.22, eerste lid, van dat besluit.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand, bedoeld in artikel 4.905, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of derde lid van dat artikel geldt.

9. Opslaan van brandbare vloeistoffen anders dan diesel in bovengrondse opslagtanks

Activiteit Het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3 in een bovengrondse opslagtank, bedoeld in artikel 4.910 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan van polyesterhars, met uitzondering van opslagtanks die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2013.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand, bedoeld in artikel 4.914, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid van dat artikel geldt.

10. Opslaan van brandbare vloeistoffen anders dan diesel in ondergrondse opslagtanks

Activiteit Het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3 in een ondergrondse opslagtank, bedoeld in artikel 4.958 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om: a. het opslaan van vloeibare brandstoffen, met uitzondering van gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger, voor het tanken aan vaartuigen of drijvende werktuigen vanaf de wal, met uitzondering van opslagtanks die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011; of b. het opslaan van organische oplosmiddelen.
Afstand plaatsgebonden risico

De afstand, bedoeld in:
a. artikel 4.962, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid van dat artikel geldt; en
b. artikel 4.963, eerste lid, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid van dat artikel geldt.

11. Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking

Activiteit
Het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, met uitzondering van gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 5.2, bedoeld in artikel 4.1004 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan in een opslagplaats waar meer dan:
a. 2.500 kg gevaarlijke stoffen in verpakking, met uitzondering van gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2 in gasflessen, wordt opgeslagen, als in de opslagplaats brandbare stoffen van ADR-klasse 3, 4.1, 4.2 of 4.3 worden opgeslagen; of
b. 1.000 l brandbare gassen van ADR-klasse 2 in gasflessen wordt opgeslagen in een opslagplaats in de buitenlucht.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.1008, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid, aanhef en onder b, of derde lid van dat artikel geldt.

12. Opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen

Activiteit
Het tegelijkertijd voor minder dan 24 uur opstellen van niet meer dan drie voertuigen, opleggers of aanhangers die zijn geladen met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedoeld in artikel 4.1099 van dat besluit, met uitzondering van het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers voor het verrichten van formaliteiten, laden of lossen.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstand, bedoeld in artikel 4.1101, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover de afstand, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid van dat artikel geldt.

B. Activiteiten met vastgestelde afstanden voor het plaatsgebonden risico met vergunningplicht

1. Koelinstallatie met ammoniak

Activiteit
Het exploiteren van een koelinstallatie met meer dan 1.500 kg ammoniak, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
a. minder dan 10.000 kg ammoniak; en
b. een binnendiameter van de vloeistofleiding naar de verdamper van ten hoogste 80 mm.

Afstand plaatsgebonden risico
De volgende afstanden, voor zover het gaat om:
a. één koelinstallatie in een machinekamer: de afstanden, bedoeld in tabel B.1.1; en
b. meer dan een koelinstallatie in een machinekamer: de afstanden, bedoeld in tabel B.1.2.

Tabel B.1.1

		Afstand (in m)				
Werktemperatuur[1] installatie met pompbeveiliging[2]	**Hoeveelheids-klasse ammoniak[3] (in kg)**	**Opstellings-uitvoering [4] [5] [6]**	**bij binnendiameter vloeistofleiding[7] naar verdamper**			
			vanaf machinekamer		**vanaf vloeistofleiding**	
			≤ 50 mm	**50 tot en**	**≤ 50 mm**	**50 tot en**

				met 80 mm		met 80 mm
< –25 °C	1.500 tot 3.500	1	geen	geen	geen	geen
		2	geen	geen	geen	geen
		3	35	35	geen	geen
	3.500 tot 6.000	1	geen	geen	geen	geen
		2	30	40	25	40
		3	65	65	25	40
	6.000 tot 8.000	1	geen	geen	geen	geen
		2	30	45	30	40
		3	75	75	30	40
	8.000 tot 10.000	1	geen	geen	geen	geen
		2	30	45	30	45
		3	85	85	30	45
–25 tot en met 5 °C	1.500 tot 3.500	1	geen	geen	geen	geen
		2	geen	geen	geen	geen
		3	45	45	geen	geen
	3.500 tot 6.000	1	geen	50	geen	geen
		2	60	75	55	70
		3	75	90	55	70
	6.000 tot 8.000	1	geen	50	geen	geen
		2	65	85	60	80
		3	85	100	60	80
	8.000 tot 10.000	1	geen	50	geen	geen
		2	70	85	65	85
		3	95	105	65	85
> –5 °C	1.500 tot 3.500	1	geen	geen	geen	geen
		2	geen	geen	geen	geen
		3	45	45	geen	geen
	3.500 tot 6.000	1	geen	60	geen	geen
		2	70	85	55	75
		3	85	95	55	75
	6.000 tot 8.000	1	geen	65	geen	geen
		2	80	95	60	85
		3	90	105	60	85
	8.000 tot 10.000	1	50	65	geen	geen
		2	85	105	65	90
		3	95	110	65	90

[1] Werktemperatuur is de afscheider- of verdampingstemperatuur.

[2] Pompbeveiliging is een combinatie van elementen en voorzieningen per koudemiddelpomp, waar bij een breuk van de afvoerleiding van de pomp die pomp onmiddellijk buiten werking wordt gesteld, zodat de

toevoer van ammoniak naar de leiding wordt afgesneden. Als een installatie in opstellingsuitvoering 2 of 3 niet is uitgerust met een pompbeveiliging, wordt de afstand vermeerderd met 30 m.

[3] Hoeveelheidsklasse ammoniak is de totale hoeveelheid ammoniak die in de installatie aanwezig is, met inbegrip van de hoeveelheid in een afscheidervat met minder dan 400 kg ammoniak.

[4] Opstellingsuitvoering 1 is een opstelling waarbij alle ammoniakvoerende onderdelen zijn opgesteld in de machinekamer of in de productieruimte, eventueel met uitzondering van de condensor met verbindend leidingwerk, waarbij die laatste onderdelen buiten opgesteld kunnen zijn.

[5] Opstellingsuitvoering 2 is een opstelling als bij opstellingsuitvoering 1, waarbij de leidingen naar en van de verdamper of verdampers met de buitenlucht in verbinding staan.

[6] Opstellingsuitvoering 3 is een opstelling als bij opstellingsuitvoering 2, waarbij het afscheidervat of vloeistofvat buiten opgesteld zijn.

[7] Vloeistofleiding is een met de buitenlucht in verbinding staande ammoniakvoerende leiding naar de verdamper of verdampers.

Tabel B.1.2

		Hoeveelheidsklasse ammoniak[1] in koelinstallatie 1: koelinstallatie waarvoor de grootste afstand, bedoeld in tabel B.1.1, geldt (in kg)		
		≤ 6.000	**6.000 tot en met 8.000**	**> 8.000**
Hoeveelheidsklasse ammoniak[1] in koelinstallatie 2: koelinstallatie met de grootste inhoud, met uitzondering van koelinstallatie 1 (in kg)	≤ 3.500	De afstand bepaald voor eenzelfde installatie[2] als installatie 1, maar bij de eerstvolgende hogere hoeveelheidsklasse, bedoeld in tabel B.1.1		De afstand bepaald voor eenzelfde installatie[2] als installatie 1, bedoeld in tabel B.1.1, vermeerderd met 10 m
	> 3.500	De afstand bepaald voor eenzelfde installatie[2] als installatie 1, maar met een hoeveelheid die behoort tot de tweede hogere hoeveelheidsklasse, bedoeld in tabel B.1.1	De afstand bepaald voor, eenzelfde installatie[2] als installatie 1, bedoeld in tabel B.1.1., vermeerderd met 20 m	

[1] Hoeveelheidsklasse ammoniak is de totale hoeveelheid ammoniak die in de installatie aanwezig is, met inbegrip van de hoeveelheid in een afscheidervat met minder dan 400 kg ammoniak.

[2] Eenzelfde installatie is een installatie met dezelfde werktemperatuur, dezelfde opstellingsuitvoering en een vloeistofleiding met dezelfde binnendiameter.

2. Opslagtank voor gassen

Activiteit
Het opslaan van meer dan 13 m^3 propaan of propeen in een opslagtank, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan van ten hoogste 50 m^3 met een jaarlijkse doorzet van ten hoogste 600 m^3.

Afstand plaatsgebonden risico
De afstanden, bedoeld in tabel B.2.

Afstand aandachtsgebieden
De afstanden voor het:
a. brandaandachtsgebied: 60 m vanaf het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding, de aansluitpunten van die leiding en pomp; en
b. explosieaandachtsgebied: 160 m vanaf het vulpunt en de bovengrondse opslagtank.

Tabel B.2

Jaarlijkse doorzet (in m^3)	**Ondergrondse opslagtank: vanaf vulpunt, bovengrondse vloeistofvoerende**	**Bovengrondse opslagtank: vanaf vulpunt en opslagtank**	
		Inhoud van 13 m^3 tot en	**Inhoud van 20 m^3 tot**

	leiding, aansluitpunten van die leiding en pomp (in m)	met 20 m^3 (in m)	en met 50 m^3 (in m)
≤ 100	25	25	25
100 tot en met 300	30	35	35
> 300	40	45	55

3. Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking

Activiteit

Het in een opslagplaats opslaan van 10.000 kg of meer in totaal van de gevaarlijke stoffen, bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedoeld in artikel 3.28, aanhef en onder h, van dat besluit, voor zover het opslaan geheel of gedeeltelijk gaat om brandbare gevaarlijke stoffen met fluor-, chloor-, broom-, stikstof- of zwavelhoudende verbindingen, of zowel brandbare gevaarlijke stoffen als gevaarlijke stoffen met die verbindingen, met uitzondering van het opslaan van verpakkingseenheden van meer dan 100 kg met een stof van ADR-klasse 6.1, verpakkingsgroep I, die in de open lucht worden gelost of geladen, en voor zover het gaat om:

a. het opslaan van ten hoogste 30.000 kg per opslagplaats, voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger;

b. in een opslagplaats met een oppervlakte van ten hoogste 100 m^2; of

c. in een opslagplaats met een oppervlakte van meer dan 100 m^2 en ten hoogste 2.500 m^2, en voor zover het gaat om het in tabel B.3 bedoelde:

1°. stikstofgehalte van de totale hoeveelheid gevaarlijke stoffen in de opslagplaats, met uitzondering van minerale anorganische meststoffen, berekend volgens bij ministeriële regeling gestelde regels; of

2°. blussysteem.

Afstand plaatsgebonden risico

De afstand vanaf de opslagplaats:

a. voor zover het gaat om het opslaan van ten hoogste 30.000 kg per opslagplaats, gedurende korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger: 20 m; en

b. voor zover het gaat om het opslaan op andere wijze, de afstanden bedoeld in tabel B.3.

Tabel B.3

	Afstanden (in m)					
Oppervlakte opslagplaats (m^2)	**≤ 100**	**100 tot en met 300**	**300 tot en met 600**	**600 tot en met 900**	**900 tot en met 1.500**	**1.500 tot en met 2.500**
Beschermingsniveau volgens PGS 15, blussysteem en stikstofgehalte						
Beschermingsniveau 1						
Automatische blusgasinstallatie	20	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Automatische hi-ex inside-air installatie	20	20	20	20	20	20
(Semi-) Automatische monitorinstallatie	20	20	20	20	20	20
Bedrijfsbrandweer met handbediende deluge-installatie	20	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Handbediende deluge-installatie met watervoorziening door bedrijfsbrandweer	20	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Handbediende deluge-installatie met watervoorziening door lokale	20	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen

brandweer						
Automatische sprinklerinstallatie of sprinkler in rekken	30	30	40	50	50	50
Automatische deluge installatie	30	30	40	50	50	50
Automatische hi-ex outside-air installatie, stikstofgehalte < 5%	40	45	50	55	55	55
Automatische hi-ex outside-air installatie, stikstofgehalte 5 ≤ 10%	40	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Automatische hi-ex outside-air installatie, stikstofgehalte > 10%	50	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Bedrijfsbrandweer met ter plaatse blussen, stikstofgehalte < 5%	260	490	570	630	630	niet van toepassing
Bedrijfsbrandweer met ter plaatse blussen, stikstofgehalte 5 ≤ 10%	260	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Bedrijfsbrandweer met ter plaatse blussen, stikstofgehalte > 10%	310	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Beschermingsniveau 2a, stikstofgehalte < 5 %						
ADR-klasse 3 in kunststof	290	360	190	220	niet van toepassing	niet van toepassing
ADR-klasse 3 niet in kunststof	270	270	160	210	210	niet van toepassing
Geen ADR-klasse 3	45	120	160	210	210	210
Beschermingsniveau 2a, stikstofgehalte 5 ≤ 10%						
ADR-klasse 3 in kunststof	290	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
ADR-klasse 3 niet in kunststof	270	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Geen ADR-klasse 3	120	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Beschermingsniveau 2a, stikstofgehalte > 10 %						
ADR-klasse 3 in kunststof	340	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
ADR-klasse 3 niet in kunststof	310	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Geen ADR-klasse 3	190	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Beschermingsniveau 3						
Stikstofgehalte < 5%	30	75	80	85	85	85
Stikstofgehalte 5 ≤ 10%	65	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Stikstofgehalte > 10%	90	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen	te berekenen
Alle beschermingsniveaus						

Gasflessen	20	20	20	20	20	20

4. Opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen

Activiteit Het opslaan van meer dan 100.000 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 2 van PGS 7, bedoeld in artikel 3.37, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand van 60 m vanaf de opslagplaats.

5. Waterstof: opslag- en transportbedrijf, groothandel en containeroverslag en tankstation

Activiteit Het tanken van waterstof aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving, of het bieden van gelegenheid voor het tanken van waterstof aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.297, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand van: a. 30 m vanaf de tussenopslag, voor zover de waterstof wordt aangevoerd via een buisleiding of op de locatie wordt geproduceerd; en b. 35 m vanaf het vulpunt, voor zover de waterstof wordt aangevoerd via tankwagens.
Afstand aandachtsgebieden De afstand voor het brandaandachtsgebied: 55 m vanaf de opslagtank.

C. Activiteiten met bij regeling vastgestelde afstanden voor het plaatsgebonden risico Basisnet

Activiteit Het vervoer van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen over het basisnet.
Afstand plaatsgebonden risico De afstand tot de locaties die bij ministeriële regeling zijn aangewezen en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.
Afstand aandachtsgebieden De afstand tot de locaties die bij ministeriële regeling zijn aangewezen en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd voor het: a. brandaandachtsgebied: 30 m; en b. explosieaandachtsgebied: 200 m.

D. Activiteiten met te berekenen afstanden voor het plaatsgebonden risico zonder vergunningplicht

1. Windturbine

Activiteit Het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het niet gaat om een windpark met drie of meer windturbines.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.

2. Buisleiding met gevaarlijke stoffen

Activiteit

Het exploiteren van een buisleiding, bedoeld in artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

E. Activiteiten met te berekenen afstanden voor het plaatsgebonden risico met vergunningplicht

1. Windturbine

Activiteit Het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, voor zover het gaat om een windpark met 3 of meer windturbines, bedoeld in artikel 3.13, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.

2. Koelinstallatie met ammoniak

Activiteit Het exploiteren van een koelinstallatie met meer dan 1.500 kg ammoniak, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om: a. ten minste 10.000 kg ammoniak; of b. een binnendiameter van de vloeistofleiding naar de verdamper van meer dan 80 mm.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

3. Opslagtank voor gassen

Activiteit 3.1. Het opslaan in een opslagtank van giftige of bijtende gassen van ADR-klasse 2, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om: a. meer dan 1.500 kg ammoniak; of b. meer dan 1 m^3 andere giftige of bijtende gassen. 3.2. Het opslaan in een opslagtank van gassen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om meer dan 1 m^3. 3.3. Het opslaan in een opslagtank van meer dan 13 m^3 propaan of propeen, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan van: a. ten hoogste 50 m^3 met een jaarlijkse doorzet van meer dan 600 m^3; of b. meer dan 50 m^3. 3.4. Het opslaan in een opslagtank van brandbare gassen van ADR-klasse 2, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid, aanhef en onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om meer dan 13 m^3 acetyleen.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

4. Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen

Activiteit

4.1. Het opslaan in een opslagtank met een inhoud van meer dan 250 l of een tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt en een inhoud heeft van meer dan 250 l, van vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om meer dan 1 m^3.
4.2. Het opslaan in een opslagtank met een inhoud van meer dan 250 l of een tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt en een inhoud heeft van meer dan 250 l, van vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1 of 2, of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, aanhef en onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
a. meer dan 1 m^3; en
b. vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1 of 2, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening; of
c. vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, als die:
1°. bij inademing acuut toxisch zijn; of
2°. bij opname door de mond acuut toxisch zijn, voor zover die stoffen niet kunnen worden ingedeeld in die klasse bij inademing of blootstelling aan de huid.
4.3. Het opslaan in een opslagtank met een inhoud van meer dan 150 m^3 of een tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt en een inhoud heeft van meer dan 150 m^3, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
a. vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3, verpakkingsgroep I of II; en
b. een bovengrondse opslagtank of een tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt.

Afstand plaatsgebonden risico
Te berekenen afstand.

Afstand aandachtsgebieden
Te berekenen afstand.

5. Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking

Activiteit
5.1. Het in een opslagplaats opslaan van meer dan 1.500 l giftige of bijtende gassen van ADR-klasse 2 in gasflessen, bedoeld in artikel 3.28, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
5.2. Het in een opslagplaats opslaan van meer dan 1.500 l tot vloeistof verdichte gassen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, in gasflessen bedoeld in artikel 3.28, aanhef en onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
5.3. Het in een opslagplaats opslaan van 10.000 kg of meer in totaal van de gevaarlijke stoffen, bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedoeld in artikel 3.28, aanhef en onder h, van dat besluit, voor zover het opslaan geheel of gedeeltelijk gaat om brandbare gevaarlijke stoffen met fluor-, chloor-, broom-, stikstof- of zwavelhoudende verbindingen, of zowel brandbare gevaarlijke stoffen als gevaarlijke stoffen met die verbindingen, met uitzondering van het opslaan van ten hoogste 30.000 kg per opslagplaats, voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, en voor zover het gaat om:
a. in een opslagplaats met een oppervlakte van meer dan 100 m^2 en minder dan 2.500 m^2 en voor zover het niet gaat om een geval waarvoor afstanden zijn vastgesteld in tabel B.3;
b. in een opslagplaats met een oppervlakte van meer dan 2.500 m^2; of
c. verpakkingseenheden van meer dan 100 kg met een stof van ADR-klasse 6.1, verpakkingsgroep I, die in de open lucht worden gelost of geladen.

Afstand plaatsgebonden risico
Te berekenen afstand.

Afstand aandachtsgebieden
Te berekenen afstand.

6. Seveso-inrichting

Activiteit
Het exploiteren van een Seveso-inrichting, bedoeld in de artikelen 3.50 en 3.51, eerste lid, van het Besluit

activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

7. Behandelen, regelen en meten van aardgas

Activiteit Het behandelen van aardgas, het regelen van aardgasdruk of het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas, voor zover die worden verricht in een installatie met een gastoevoerleiding met een diameter van meer dan 50,8 cm, bedoeld in de artikelen 3.97 en 3.98, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

8. Metaalproductenindustrie: bad met giftige gevaarlijke stoffen

Activiteit 8.1. Het aanbrengen van metaallagen met een cyanidehoudend bad met een inhoud van ten minste 100 l, bedoeld in artikel 3.105, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving. 8.2. Het behandelen van het oppervlak van metalen met een bad met een inhoud van ten minste 1 m3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1 of vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, bedoeld in artikel 3.105, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

9. Opslag- en transportbedrijf, groothandel en containeroverslag: Seveso-hoeveelheid

Activiteit Het buiten een Seveso-inrichting opslaan van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1 of deel 2 bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage, voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, aanhef en onder k, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden De afstand voor de volgende aandachtsgebieden, waarvoor de daarbij bedoelde giftige gassen van categorie GT5 en de giftige vloeistoffen van categorie LT3 en LT4 zijn aangewezen in tabel E.9: a. voor zover het gaat om het opslaan van verpakte gevaarlijke stoffen, met uitzondering van giftige gassen van categorie GT5, of giftige vloeistoffen van categorie LT3 of LT4 vanaf de opslaglocatie: 1°. brandaandachtsgebied: 30 m; 2°. explosieaandachtsgebied: 200 m; en 3°. gifwolkaandachtsgebied: 300 m; en b. voor zover het gaat om het opslaan van verpakte giftige gassen van categorie GT5 of giftige vloeistoffen van categorie LT3 of LT4: een te berekenen afstand.

Tabel E.9

T_{krit}[1] (in K)	T_{kook}[2] (in K)	LC_{50}[3] (in ppm)

		< 100	100 tot 1.000	1.000 tot 10.000	
> 440	> 273	GT5			
400 tot en met 440	253 tot en met 273	GT5	GT5		
293 tot en met 400	182 tot en met 253	GT5	GT5	GT5	

P_{20}[4] (in mbar)	**T_{kook}[2] (in K)**	**LC_{50}[3] (in ppm)**			
		< 10	10 tot 100	100 tot 1.000	1.000 tot 5.000
10 tot en met 50	353 tot 373	LT3			
50 tot en met 200	323 tot 353	LT4	LT3		
200 tot en met 700	303 tot 323		LT4	LT3	
> 700	< 303			LT4	LT3

[1] T_{krit} is kritische temperatuur.
[2] T_{kook} is kooktemperatuur.
[3] LC_{50} is mediaan letale concentratie, concentratie van een stof waarbij 50% van de testorganismen overlijdt na 1 uur.
[4] P_{20} is dampspanning bij 20 °C.

10. LNG: opslag- en transportbedrijf, groothandel en containeroverslag en tankstation

Activiteit Het tanken van LNG aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, aanhef en onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving, of het bieden van gelegenheid voor het tanken van LNG aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.297, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden De afstanden voor het brandaandachtsgebied, bedoeld in tabel E.10, vanaf het vulpunt.

Tabel E.10

Reactietijd noodstop-voorziening ≤ 5 sec	**Bovenvulling**	**Verlading pomp**	**Voordruk < 420 kPa**	**Afstand (in m)**
ja	ja	ja	ja	50
ja	ja	ja	nee	75
nee	ja	ja	ja	
ja	nee	ja	ja	
ja	nee	ja	nee	
nee	ja	ja	nee	125
ja	ja	nee	niet van toepassing	
ja	nee	nee	niet van toepassing	
nee	nee	ja	ja	150
nee	nee	ja	nee	
nee	ja	nee	niet van toepassing	200
nee	nee	nee	niet van toepassing	

11. Mijnbouwwerk

Activiteit
11.1. Het exploiteren van een mijnbouwwerk, bedoeld in de artikelen 3.320 en 3.321, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het exploiteren van een mijnbouwwerk, anders dan het aanpassen van een boorgat, voor zover het gaat om het winnen, opslaan, bewerken of gereedmaken voor transport van: a. gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse: 1°. ontvlambare gassen, categorie 1 of 2, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening; 2°. ontvlambare vloeistoffen, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening; of 3°. acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening; b. ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1; of c. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1 of 8.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

Activiteit
11.2. Het aanleggen of aanpassen van een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk, bedoeld in artikel 4.1116, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.

12. Andere insluitsystemen

Activiteit
Elke andere milieubelastende activiteit die in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving als vergunningplichtig is aangewezen, als van die activiteit onderdeel is het aanwezig hebben van een insluitsysteem, anders dan een koelinstallatie, opslagtank of tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt, met: a. meer dan 1.500 kg ammoniak; b. meer dan 13 m^3 en ten hoogste 50 m^3 propaan of propeen met een jaarlijkse doorzet van meer dan 600 m^3; c. meer dan 50 m^3 propaan of propeen; d. meer dan 13 m^3 acetyleen; e. meer dan 1 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1; f. meer dan 1 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, voor zover het gaat om: 1°. vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1 of 2, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening; of 2°. vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, als die: i. bij inademing acuut toxisch zijn; of ii. bij opname door de mond acuut toxisch zijn, voor zover die stoffen niet kunnen worden ingedeeld in die klasse bij inademing of blootstelling aan de huid; of g. meer dan 150 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3, verpakkingsgroep I of II, voor zover het gaat om een bovengronds insluitsysteem.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.
Afstand aandachtsgebieden Te berekenen afstand.

13. Spoorwegemplacementen

Activiteit

Het exploiteren van een spoorwegemplacement, bedoeld in artikel 3.295b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om een spoorwegemplacement als bedoeld in tabel E.13.
Afstand plaatsgebonden risico Te berekenen afstand.

Tabel E.13

Locatie	**Gemeente**
Amersfoort Goederen	Amersfoort
Amsterdam Aziëhaven	Amsterdam
Amsterdam Westhaven	Amsterdam
Sloe	Borssele
Delfzijl Oosterhoorn	Delfzijl
Deventer Goederen	Deventer
Lage Zwaluwe	Drimmelen
Emmen	Emmen
Onnen	Haren
Hengelo	Hengelo
Moerdijk	Moerdijk
Valburg	Overbetuwe
Botlek	Rotterdam
Europoort	Rotterdam
Maasvlakte	Rotterdam
Pernis	Rotterdam
Waalhaven	Rotterdam
Sittard	Sittard-Geleen
Axel aansluiting	Terneuzen
Sas van Gent	Terneuzen
Terneuzen aansluiting	Terneuzen
Blerick	Venlo
Trade Port Noord Venlo	Venlo
Venlo	Venlo
Kijfhoek	Zwijndrecht

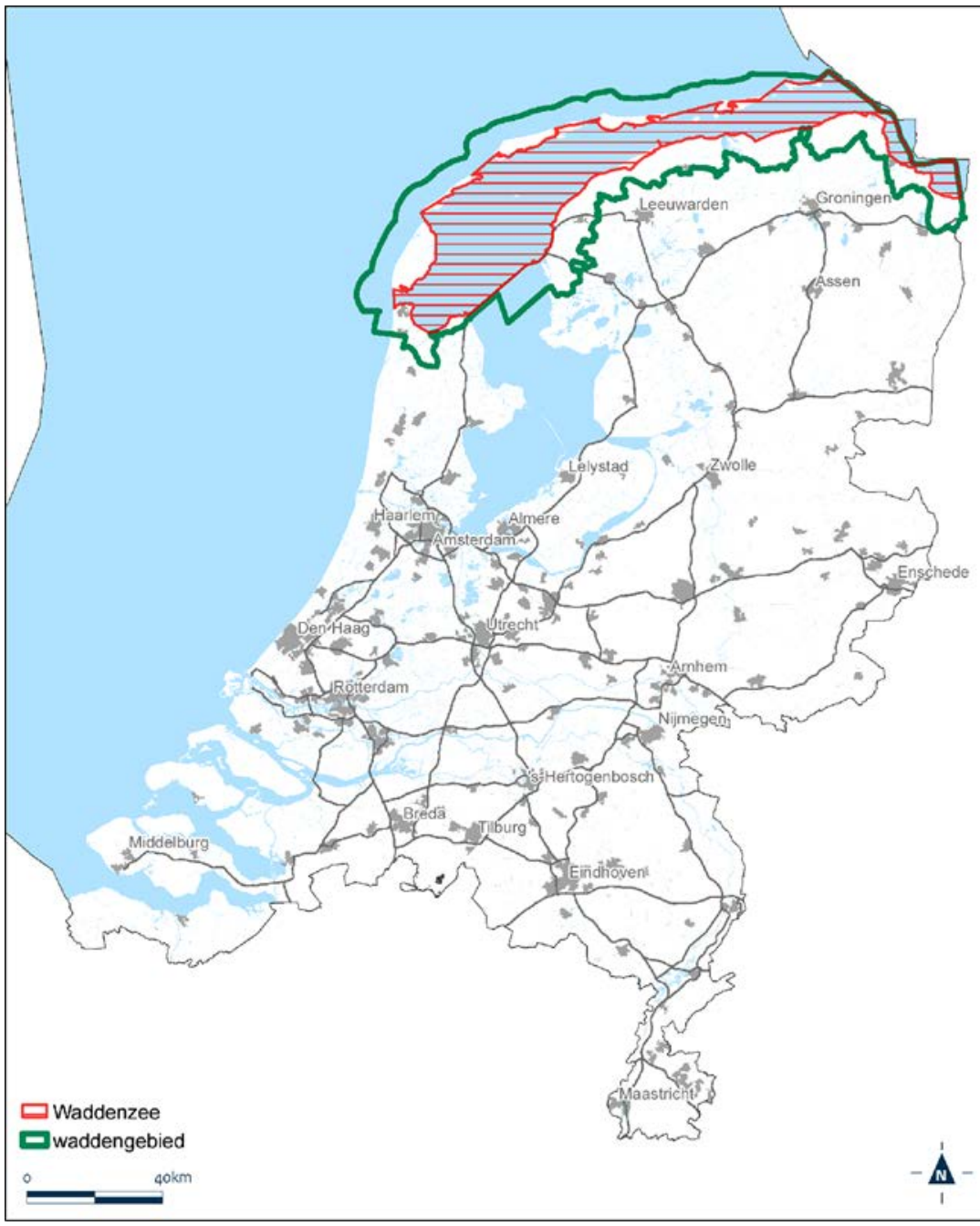
IA

In bijlage XIII wordt “nieuw Milligen” vervangen door “Nieuw Milligen” en wordt “Uddel” vervangen door “Apeldoorn”.

IB

Na bijlage XIII wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE XIIIA BIJ ARTIKEL 5.129A VAN DIT BESLUIT (PKB-WADDENZEE EN WADDENZEEGEBIED)

IC

Bijlage XIV wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A wordt “nieuw Milligen” vervangen door “Nieuw Milligen” en wordt “Uddel” vervangen door “Apeldoorn”.
2. Onderdeel E wordt als volgt gewijzigd:
a. In de eerste kolom “de gebieden rondom” vervangen door “de locatie rondom” en wordt “Kamp Aocs Nw Milligen” vervangen door “AOCS Nieuw Milligen”.

b. Na “Radarstation Herwijnen” en de daarbij vermelde maximale hoogtes van de antenne, bouwwerken en de tippen van windturbines wordt een rij ingevoegd, luidende: “Vliegbasis De Kooy”, met in de tweede en vierde kolom de waarden “27” en “92”.

ID

Bijlage XV wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen A en B wordt “Eemsmond” vervangen door “Het Hogeland”.
2. Onderdeel C komt te luiden:

C. Locaties voor een hoogspanningsverbinding

Locaties voor een hoogspanningsverbinding zijn de tracés tussen de locaties:
Beverwijk – Oostzaan – Diemen;
Beverwijk – Oterleek – Afsluitdijk – Bergum;
Beverwijk – Vijfhuizen – Bleiswijk;
Bleiswijk – Krimpen a/d IJssel;
Borssele – Rilland – Tilburg;
Boxmeer – Duitsland;
Boxmeer – Uden – ’s Hertogenbosch;
Diemen – Utrecht – Dodewaard;
Doetichem – Niederrhein (Duitsland);
Eemshaven – Eemshaven-Oudeschip;
Eemshaven – Meeden;
Eemshaven – Feda (Noorwegen);
Eemshaven – Robbenplaat;
Eemshaven – Vierverlaten;
Eemshaven-Oudeschip – Endrup (Denemarken);
Ens – Hessenweg;
Geertruidenberg – Krimpen of Geertruidenberg – Crayestein of Geertruidenberg – Moerdijk – lijn Maasvlakte – Crayestein;
Hengelo (O) – Gronau (Duitsland);
Rilland – Zandvliet (België);
Lelystad – lijn Beverwijk – Diemen;
Maasbracht – Graetheide;
Maasbracht – Van Eyck (België);
Maasbracht – Rommerskirchen/Siersdorf (Duitsland);
Maasvlakte – Simonshaven – Crayestein – Krimpen a/d IJssel;
Maasvlakte – Grain (Groot-Brittannië);
Maasvlakte – Hoek van Holland – Westerlee;
Meeden – Diele (Duitsland);
Meeden – Zwolle;
Oterleek – lijn Diemen – Ens;
Robbenplaat – Vierverlaten;
Vierverlaten – Bergum – Louwsmeer – Oudehaske – Ens;
Vierverlaten – Zeyerveen – Hessenweg;
Wateringen – Westerlee;
Wateringen – Bleiswijk;
Weiwerd – lijn Eemshaven-Meeden (knooppunt Schildmeer); en

Zwolle – Hengelo (O) – Doetinchem – Dodewaard – Boxmeer – Maasbracht – Eindhoven – Geertruidenberg – Krimpen a/d IJssel – Breukelen/Kortrijk – Diemen – Lelystad – Ens – Zwolle.

IE

Na bijlage XV wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE XVA BIJ ARTIKEL 5.161a (LOCATIES VAN COMMUNICATIE-, NAVIGATIE- EN RADARAPPARATUUR BUITEN SCHIPHOL OF OVERIGE LUCHTHAVENS VAN NATIONALE EN REGIONALE BETEKENIS EN MAXIMALE HOOGTE VAN BOUWWERKEN IN GEBIEDEN WAAR DEZE DE WERKING VAN DIE APPARATUUR KUNNEN VERSTOREN)

Gebieden waar bouwwerken communicatie-, navigatie- en radarapparatuur kunnen verstoren zijn de gebieden bij de volgende apparatuur		**Maximale hoogte bouwwerk ten opzichte van NAP (m) per deelgebied**									
Locatie	**Gemeente**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
ASS (VDF Assendelft)	Zaanstad	-1,7	7,03	10	20	30	40	50	50,66		
CH (Locator 06 Haarlemmermeer)	Haarlemmermeer	-3,8	13,70	20	30	40	50	60	70	80	83,69
EHN (NDB Eindhoven)	Eindhoven	19,0	36,50	40	50	60	70	80	90	100	106,49
FRT DME (Haastrecht)	Krimpenerwaard	-1,4	3,84	10	20	30	40	50	50,96		
HDR (VOR DME Den Helder)	Den Helder	0,1	10,57	20	30	40	50	52,46			
HSD (VOR Haamstede)	Schouwen-Duiveland	-1,1	9,37	10	20	30	40	50	51,26		
MAS (VOR DME Maastricht)	Maastricht	76,3	86,77	90	100	110	120	128,66			
MSL (VDF Maasland)	Midden-Delfland	-1,7	7,03	10	20	30	40	50,66			
NV (L 36R Nieuwkoop)	Nieuwkoop	-5,6	11,90	20	30	40	50	60	70	80	81,89
NW (Locator 21 Nieuwstadt)	Echt-Susteren	39,0	56,50	60	70	80	90	100	110	120	126,49
NYK (VDF Nijkerk)	Nijkerk	-0,3	8,43	10	20	30	40	52,06			
OA (Locator 18C Assendelft)	Zaanstad	-3,0	14,50	20	30	40	50	60	70	80	84,49
Ontvangstation Mariekerke	Veere	-0,5	4,74	10	20	30	34,41				
PAM (VOR DME Pampus)	Gooise Meren	-0,8	9,67	10	20	30	40	50	51,56		
PS (Locator 06 Heenvliet)	Nissewaard	1,7	15,80	20	30	40	50	60	70	80	85,79
RKN (DME Rekken)	Berkelland	33,1	38,34	40	50	60	70	80	85,47		
ROT (NDB Rotterdam)	Rotterdam	-0,8	16,70	20	30	40	50	60	70	80	86,69
RR (Locator 24 Haastrecht)	Krimpenerwaard	-1,4	16,10	20	30	40	50	60	70	80	86,09
SO (Locator 23 Slochteren)	Midden-Groningen	-0,1	17,40	20	30	40	50	60	70	80	87,93
SPY (VOR DME Spijkerboor)	Wormerland	-3,4	7,07	10	20	30	40	48,96			
STD (NDB Stad)	Goeree-Overflakkee	2,3	19,80	30	40	50	60	70	80	89,79	
TEX (VDF Texel)	Texel	0,5	9,23	10	20	30	40	50	52,86		
VHN (VDF Veldhoven)	Veldhoven	19,2	27,93	30	40	50	60	70	71,56		
VZ (Locator 05 Veenhuizen)	Noordenveld	7,1	24,60	30	40	50	60	70	80	90	94,59
Zendstation Domburg	Veere	-0,4	4,84	10	20	30	34,51				

IF

Bijlage XVI komt te luiden:

BIJLAGE XVI BIJ ARTIKEL 5.161B VAN DIT BESLUIT (LANDELIJKE FIETS- EN WANDELROUTES)

A. Landelijke fietsroutes

Route	Naam	Tussen
LF 1	Noordzeeroute	Den Helder – Sluis (– B; De Panne)
LF 2	Stedenroute	Amsterdam – Roosendaal (– B; Brussel)
LF 3	Rietlandroute	Holwerd – Kampen
	Hanzeroute	Kampen – Millingen
	Maasroute	Arnhem – Maastricht
LF 4	Midden-Nederlandroute	Den Haag – Enschede
LF 5		(België –) Thorn – Roermond
LF 6		(België –) Maastricht – Vaals (– D)
LF 7	Oeverlandroute	Schoorl – Thorn (– België) – Maastricht
LF 8		Ommen – Winterswijk
LF 9	NAP-route	Bad Nieuweschans – Breda (– België)
LF 10	Waddenzeeroute	Callantsoog – Bad Nieuweschans
LF 11	Prinsenroute	Den Haag – Breda
LF 12	Maas- en Vestingroute	Hoek van Holland – Nijmegen
LF 13	Schelde-Rheinroute	Vlissingen – Venlo
LF 14	Saksenroute	Lauwersoog - Enschede
LF 15	Boerenlandroute	Alkmaar – Enschede
LF 16	Vechtdalroute	Zwolle – Darfeld (D)
LF 17		Gorinchem – Wijk bij Duurstede
LF 19		Deventer – Holten
LF 20	Flevoroute	Haarlem – Groningen
LF 21	Zuiderzeeroute	Amsterdam – Afsluitdijk/Friesland
LF 22	Zuiderzeeroute	Afsluitdijk/Friesland – Kampen
LF 23	Zuiderzeeroute	Kampen – Amsterdam
LF 30		Breskens – Sas van Gent (– Brugge; B)
LF 51	Kempenroute	(B; Antwerpen –) Postel – Eindhoven

B. Landelijke wandelroutes

Route	Naam	Tussen
LAW 1-3	Floris V-pad	Muiden-Schoonhoven-Bergen op Zoom
LAW 2	Trekvogelpad	Bergen aan Zee-Enschede
LAW 3	Marskramerpad	Bad Bentheim-Den Haag
LAW 4	Maarten van Rossumpad	Den Bosch-Steenwijk
LAW 5-1	Nederlands Kustpad deel 1	Zeeland-Zuid-Holland, Sluis-Hoek van Holland
LAW 5-2	Nederlands Kustpad deel 2	Zuid-Holland-Noord-Holland, Hoek van Holland-Den Oever
LAW 5-3	Nederlands Kustpad deel 3	Friesland-Groningen, Stavoren-Bad Nieuweschans
LAW 6	Grote Rivierenpad	Hoek van Holland-Kleef (D)
LAW 7-1	Pelgrimspad deel 1	Amsterdam-Den Bosch
LAW 7-2	Pelgrimspad deel 2	Den Bosch-Maastricht
LAW 8	Zuiderzeepad	Enkhuizen-Amsterdam-Kampen-Stavoren-Enkhuizen
LAW 9-1	Pieterpad deel 1	Pieterburen-Vorden

LAW 9-2	Pieterpad deel 2	Vorden-Sint Pietersberg
LAW 10	Noaberpad	Bad Nieuweschans-Kleef (D)
LAW 11	Grenslandpad	Sluis-Thorn
LAW 12	Overijssels Havezatenpad	Oldenzaal-Steenwijk
LAW 13	Hertogenpad	Breda-Roermond
LAW 14	Groot-Frieslandpad	Bergen aan Zee-Leer (D)
LAW 15	Westerborkpad	Amsterdam-Hooghalen
LAW 16	Limes	Katwijk aan Zee-Nijmegen
Streekpad nr. 1	Scholtenpad	Achterhoek, Gelderland
Streekpad nr. 2	Twentepad	Twente, Overijssel
Streekpad nr. 3	Streekpad Nijmegen	Rijk van Nijmegen, Gelderland
Streekpad nr. 4	Streekpad WaddenWandelen	Waddeneilanden, Noord-Holland en Friesland
Streekpad nr. 5	Brabants Vennenpad	rondom Eindhoven, Noord-Brabant
Streekpad nr. 6	Drenthepad	Drenthe
Streekpad nr. 7	Krijtlandpad	Zuid-Limburg
Streekpad nr. 8	Graafschapspad	Achterhoek, Gelderland
Streekpad nr. 9	Stelling van Amsterdam	rondom Amsterdam, Noord-Holland
Streekpad nr. 10	Maas-Niederrheinpad	Maasduinen, noord- en midden-Limburg
Streekpad nr. 11	Hanzestedenpad	langs de IJssel, Gelderland en Overijssel
Streekpad nr. 12	Groene Hartpad	Groene Hart, Zuid-Holland en Utrecht
Streekpad nr. 13	Utrechtpad	rondom stad en in de provincie Utrecht
Streekpad nr. 14	Maas- en Peelliniepad	Noordelijke Peel, Noord-Brabant
Streekpad nr. 15	Oosterscheldepad	rondom de Oosterschelde, Zeeland
Streekpad nr. 16	Veluwe Zwerfpad	Veluwe, Gelderland
Streekpad nr. 17	Brabantse Wal	Brabantse Wal, Noord-Brabant
Streekpad nr. 18	Waterliniepad	langs de Nieuwe Hollands Waterlinie, Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Zuid-Holland
Streekpad nr. 19	Elfstedenpad	langs de Elfsteden, Friesland
Streekpad nr. 20	Noardlike Fryske Wâlden	door Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden, Friesland

IG

In bijlage XVII wordt na onderdeel D een onderdeel ingevoegd, luidende:

E. Koloniën van Weldadigheid

Kernkwaliteiten van de Koloniën van Weldadigheid zijn het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven cultuurlandschap van een serie van agrarische ontginningen, vanaf 1818 gesticht met het oogmerk van armoedebestrijding, en bestaande uit:
a. de typologie van vrije en onvrije koloniën, als resultante van een alles omvattend systeem gericht op de opvang, disciplinering en vorming van kolonisten;
b. de structuur van het landschap, die representatief is voor het experiment van armoedebestrijding en de doorontwikkeling daarvan, tot uiting komend in:
1°. rechte wegen;
2°. laanstructuren en karakteristieke beplanting;
3°. waterstructuren;
4°. de afwisseling van openheid en beslotenheid;
5°. het toegepaste maatsysteem van de verkaveling;
6°. het grid van de bebouwing; en
7°. kenmerkende monumentale gebouwen en terreinen; en

c. de structuur en het karakter van de beschermde dorpsgezichten Frederiksoord-Wilhelminaoord, Ommerschans en Veenhuizen.

IH

Bijlage XVIII wordt als volgt gewijzigd:
1. In het opschrift wordt na “OPPERVLAKTEWATERLICHAAM OF” ingevoegd “LOZINGSACTIVITEITEN OP”.
2. In onderdeel A wordt als volgt gewijzigd:
a. Na “PGS 33-1: Aardgas: afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor motorvoertuigen” wordt een rij ingevoegd, luidende:
PGS 33-2: Aardgas, Afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor vaartuigen.
b. Na “Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging” wordt een rij toegevoegd, luidende:
Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen.
3. Onderdeel B wordt als volgt gewijzigd:
a. In het opschrift wordt na “oppervlaktewaterlichaam of” ingevoegd “een lozingsactiviteit op”.
b. In de tabel vervalt “2016” en wordt na “CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen” een rij ingevoegd, luidende:
Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies.
4. In het opschrift van onderdeel C wordt na “oppervlaktewaterlichaam of” ingevoegd “een lozingsactiviteit op”.

II

Na bijlage XVIII wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE XVIIIA BIJ ARTIKEL 8.62c BIJ DIT BESLUIT (STANDAARDWAARDEN VOOR HET GRONDWATER)

Stof	**Standaardwaarden grondwater (in µg/l (opgelost)) (tenzij anders aangegeven)**
I Metalen	
Antimoon	0,15
Arseen	7,2
Barium	200
Cadmium	0,06
Chroom	2,5
Kobalt	0,7
Koper	1,3
Kwik	0,01
Lood	1,7
Molybdeen	3,6
Nikkel	2,1
Zink	24
II Anorganische verbindingen	
Cyaniden-vrij	5
Cyaniden-complex (pH<5) [1]	10
Cyaniden-complex (pH >5) [2]	10
Bromide	0,3 mg Br/l
Chloride	100 mg Cl/l
Fluoride	0,5 mg F/l

III Aromatische verbindingen	
Benzeen	0,2
Ethylbenzeen	4
Tolueen	7
Xylenen	0,2
Styreen (vinylbenzeen)	6
Fenol	0,2
Cresolen (som)	0,2
Catechol(o-dihydroxybenzeen)	0,2
Resorcinol(m-dihydroxybenzeen)	0,2
Hydrochinon(p-dihydroxybenzeen)	0,2
IV Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's)	
Naftaleen	0,01
Antraceen	0,0007
Fenantreen	0,003
Fluorantheen	0,003
Benzo(a)antraceen	0,0001
Chryseen	0,003
Benzo(a)pyreen	0,0005
Benzo(ghi)peryleen	0,0003
Benzo(k)fluorantheen	0,0004
Indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,0004
V Gechloreerde koolwaterstoffen	
Vinylchloride	0,01
Dichloormethaan	0,01
1,1-dichloorethaan	7
1,2-dichloorethaan	7
1,1-dichlooretheen	0,01
1,2-dichlooretheen (cis en trans)	0,01
dichloorpropanen	0,8
trichloormethaan (chloroform)	6
1,1,1-trichloorethaan	0,01
1,1,2-trichloorethaan	0,01
trichlooretheen (Tri)	24
tetrachloormethaan (Tetra)	0,01
tetrachlooretheen (Per)	0,01
monochloorbenzeen	7
dichloorbenzenen	3
trichloorbenzenen	0,01
tetrachloorbenzenen	0,01
pentachloorbenzeen	0,003
hexachloorbenzeen	0,00009
monochloorfenolen (som)	0,3
dichloorfenolen	0,2
trichloorfenolen	0,03
tetrachloorfenolen	0,01
pentachloorfenol	0,04
polychloorbifenylen (som) [3]	0,01
VI Bestrijdingsmiddelen	
DDT/DDE/DDD [4]	0,004 ng/l
Aldrin	0,009 ng/l

Dieldrin	0,1 ng/l
Endrin	0,04 ng/l
HCH-verbindingen [5]	0,05
α-HCH	33 ng/l
ß-HCH	8 ng/l
γ-HCH	9 ng/l
atrazine	29 ng/l
carbaryl	2 ng/l
carbofuran	9 ng/l
chloordaan	0,02 ng/l
endosulfan	0,2 ng/l
heptachloor	0,005 ng/l
heptachloor-epoxide	0,005 ng/l
Maneb	0,05 ng/l
MCPA	0,02
organotinverbindingen	0,05-16 ng/l
VII Overige verontreinigingen	
cyclohexanon	0,5
Ftalaten (som) [6]	0,5
minerale olie [7]	50
pyridine	0,5
tetrahydrofuran	0,5
tetrahydrothiofeen	0,5

[1] Zuurgraad: pH (0.01 M CaCl2). Voor de bepaling pH groter dan of gelijk aan 5 en pH kleiner dan 5 geldt het 90-percentiel van de gemeten waarden.
[2] Zuurgraad: pH (0.01 M CaCl2). Voor de bepaling pH groter dan of gelijk aan 5 en pH kleiner dan 5 geldt het 90-percentiel van de gemeten waarden.
[3] Onder streefwaarde polychloorbifenylen (som) wordt verstaan: de som van PCB 28, 52, 101, 138, 153, 180. De streefwaarde bevat niet PCB 118.
[4] Onder DDT/DDD/DDE wordt verstaan: de som van DDT, DDD en DDE.
[5] Onder HCH-verbindingen wordt verstaan: som van α-HCH, ß-HCH, γ-HCH en δ-HCH.
[6] Onder de ftalaten wordt de som van alle ftalaten verstaan.
[7] De definitie van minerale olie wordt beschreven in Staatscourant 39, 2000. Indien er sprake is van verontreiniging met mengsels (bijvoorbeeld benzine of huisbrandolie) dan dient naast het alkaangehalte ook het gehalte aan aromatische en/of polycyclische aromatische koolwaterstoffen bepaald te worden.

IJ

In bijlage XIX wordt in de laatste kolom van de tabel in de rijen met de nummers 25 tot en met 29 en 31 tot en met 36, “0.05” vervangen door “0,05” en in de rijen met de nummers 69 en 70, “0.5” vervangen door “0,5”.

HOOFDSTUK 4 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT

Artikel 4.1 Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt “begrippen en definities” vervangen door “begripsbepalingen”.

B

Artikel 1.3 komt te luiden:

Artikel 1.3 (aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 1.7a, eerste lid, van de wet, om een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan, geldt voor de volgende activiteiten en nadelige gevolgen:
a. direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht brengen, waardoor aanzienlijke schade aan de kwaliteit van water, bodem of lucht of aan landschappen, natuur of cultureel erfgoed ontstaat of dreigt te ontstaan;
b. het met het oog op het gebruik van de bodem in of op de bodem brengen van stoffen of activiteiten die erosie, verdichting of verzilting tot gevolg hebben, als dat leidt tot aantasting of dreigende aantasting van de bodem; en
c. het verwaarlozen van een beschermd landschap, beschermde natuur of beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden.
2. Voor de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder c, wordt onder beschermd verstaan: beschermd bij wettelijk voorschrift of besluit op grond van de wet of een andere wet.

C

Hoofdstuk 2 komt te luiden:

HOOFDSTUK 2 OMGEVINGSPLAN, WATERSCHAPSVERORDENING EN OMGEVINGSVERORDENING

Artikel 2.1 (verplichting en verbod opname regels in omgevingsplan)
1. Onverminderd het tweede lid worden in ieder geval regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onder a, van de wet alleen in het omgevingsplan opgenomen.
2. In ieder geval worden niet in het omgevingsplan opgenomen regels als bedoeld in de volgende bepalingen van de Gemeentewet:
a. de artikelen 151a, eerste lid, 151b, eerste lid, 151c, eerste lid, 151d, eerste lid, en 154a, eerste lid;
b. de artikelen 154, eerste lid, en 154b, eerste lid;
c. artikel 172, tweede lid, en artikel 174, derde lid;
d. artikel 216.

Artikel 2.2 (verplichting en verbod opname regels in waterschapsverordening)
1. Onverminderd het tweede lid worden in ieder geval regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onder a, van de wet alleen in de omgevingsverordening opgenomen.

2. In ieder geval worden niet in de waterschapsverordening opgenomen regels als bedoeld in de volgende bepalingen van de Waterschapswet:
a. artikel 78, tweede lid;
b. artikel 81;
c. artikel 110.

Artikel 2.3 (verplichting en verbod opname regels in omgevingsverordening)
1. Onverminderd het tweede lid worden in ieder geval regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onder a, van de wet alleen in de omgevingsverordening opgenomen.
2. In iedere geval worden niet in de omgevingsverordening opgenomen regels als bedoeld in de volgende bepalingen van de Provinciewet:
a. artikel 150;
b. artikel 220.

D

Afdeling 3.2 komt te luiden:

AFDELING 3.2 AANWIJZING EN BEGRENZING VAN BEPERKINGENGEBIEDEN

Artikel 3.2 (toepassingsbereik)
De artikelen 3.3 tot en met 3.6 zijn alleen van toepassing zolang een beperkingengebied niet bij ministeriële regeling is aangewezen en geometrisch begrensd.

Artikel 3.3 (beperkingengebied wegen)
Het beperkingengebied met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk bestaat uit de weg en het daaromheen gelegen gebied, begrensd door een lijn liggend op een afstand van:
a. bij een weg op maaiveldniveau: tien m gemeten vanaf de kant van de verharding;
b. bij een weg naast een watergang, die het water van de weg opvangt: één m vanaf de insteek van de watergang, gemeten vanaf de insteek die het meest verwijderd is van de weg;
c. bij een weg in ingraving: vijf m gemeten vanaf de insteek van de maaiveldverlaging;
d. bij een weg in ophoging: tien m gemeten vanaf de kant van de verharding, vermeerderd met vijf maal het hoogteverschil tussen de verharding en de insteek van de maaiveldverhoging;
e. bij een weg in een tunnel of onder een aquaduct: tien m gemeten vanaf de rand van het kunstwerk, vermeerderd met vier maal het hoogteverschil tussen de verharding en het maaiveld; of
f. bij een weg op een brug of op een viaduct: tien m gemeten vanaf de rand van het kunstwerk, vermeerderd met vijf maal het hoogteverschil tussen de verharding en het maaiveld.

Artikel 3.4 (beperkingengebied waterstaatswerken)
Het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk valt samen met het waterstaatswerk.

Artikel 3.5 (beperkingengebied hoofdspoorweginfrastructuur)
1. Het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur bestaat uit de hoofdspoorweg en het daaromheen gelegen gebied, begrensd door een lijn liggend op een afstand van:
a. bij een hoofdspoorweg op maaiveldniveau: elf m gemeten vanaf het hart van het buitenste spoor, zijnde een denkbeeldige lijn in de lengterichting van het spoor midden tussen beide spoorstaven;
b. bij een hoofdspoorweg in ingraving: zes m gemeten uit de bovenzijde van de ingraving;
c. bij een hoofdspoorweg in ophoging: zes m gemeten uit de teen van het talud;
d. bij een hoofdspoorweg in een tunnel: dertig m gemeten vanaf de buitenste wand van de tunnel; of

e. bij een hoofdspoorweg op een brug of op een viaduct: dertig m gemeten vanaf de buitenste rand van de constructie.
2. Als een deel van de hoofdspoorweg alleen bestemd is voor goederenvervoer voor de lokale ontsluiting van haven- en industriegebieden, bestaat het beperkingengebied, in afwijking van het eerste lid, uit dat deel van de hoofdspoorweg en het daaromheen gelegen gebied, begrensd door een lijn liggend op een afstand van drie m op maaiveldniveau, gemeten vanaf het hart van het buitenste spoor.

Artikel 3.6 (beperkingengebied installaties in een waterstaatswerk, anders dan mijnbouwinstallaties)
Het beperkingengebied met betrekking tot installaties in een oppervlaktewaterlichaam, anders dan mijnbouwinstallaties, bestaat uit de installatie en het daaromheen gelegen gebied, begrensd door een lijn liggend op een afstand van 500 m van enig onderdeel van de installatie.

Artikel 3.7 (beperkingengebied mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk)
Het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een oppervlaktewaterlichaam bestaat uit de mijnbouwinstallatie en het daaromheen gelegen gebied, begrensd door een lijn liggend op een afstand van 500 m van enig onderdeel van de mijnbouwinstallatie.

E

In artikel 4.4, tweede lid, onderdeel a, wordt “een ippc-installatie als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving of een Seveso-inrichting als bedoeld in dat besluit” vervangen door “een ippc-installatie of een Seveso-inrichting”.

F

Artikel 4.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
b. In onderdeel c wordt “artikel 3.19, eerste lid, aanhef en onder a” vervangen door “artikel 3.19, eerste lid”.
c. In onderdeel d wordt “een lokale spoorweg” vervangen door “een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000”.
d. Onderdeel g vervalt, onder toevoeging van “of” aan het slot van onderdeel e en onder vervanging van “; of” aan het slot van onderdeel f door een punt.

2. In het tweede lid, onderdeel c, wordt “artikel 3.19, eerste lid, aanhef en onder a, of 3.48” vervangen door “artikel 3.19, eerste lid, of 3.48”.

G

Artikel 4.7 komt te luiden:

Artikel 4.7 (bevoegd gezag vervoerregio enkel- en meervoudige aanvraag)
Als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, beslist het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat artikellid, op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag alleen betrekking heeft op een of meer beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied.

H

In artikel 4.8, eerste en tweede lid, wordt “afwijkactiviteiten” vervangen door “omgevingsplanactiviteiten”.

I

Artikel 4.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel b, wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit”.

2. Het tweede lid, onderdeel a, komt te luiden:

a. het eerste lid, onder a, tenzij het gaat om:
1°. het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte, als die activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt; of
2°. het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen, als die activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt;.

J

Artikel 4.11, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b komt te luiden:

b. een milieubelastende activiteit waarbij nationale veiligheidsbelangen zijn betrokken als bedoeld in:
1°. artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
2°. artikel 3.324, eerste lid, 3.327, 3.332 of 3.335, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
3°. elke andere bepaling uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving waarin een vergunningplichtige milieubelastende activiteit is aangewezen, als die activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt op:
i. een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
ii. een militair terrein of een terrein met een militair object, als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;.

2. In onderdeel c wordt “een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een hoofdspoorweg” vervangen door “een overige burgerluchthaven van nationale betekenis, een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg”.

K

Artikel 4.13 komt te luiden:

Artikel 4.13 (bevoegd gezag Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap enkel- en meervoudige aanvraag)
Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap beslist op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag alleen betrekking heeft op een of meer rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument.

L

Artikel 4.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel b, wordt “de artikelen 4.6, 4.9, 4.10, 4.11 en 4.12” vervangen door “de artikelen 4.6, 4.7, 4.9, 4.10, 4.11 4.12 en 4.13”.
2. Onder vernummering van het tweede tot en met zesde lid tot derde tot en met zevende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Gedeputeerde staten beslissen op een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten die bestaat uit:
a. een of meer activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, en
b. een of meer activiteiten als bedoeld in artikel 4.7.
3. In het derde tot en met zesde lid (nieuw) wordt “als de aanvraag betrekking heeft op” vervangen door “als de aanvraag alleen betrekking heeft op” en na “artikel 4.6, eerste lid” ingevoegd “, of 4.7”.
4. Het zevende lid (nieuw) komt te luiden:

7. Voor zover op grond van het tweede tot en met zesde lid nog geen bevoegd gezag is aangewezen, beslist Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag betrekking heeft op een combinatie van activiteiten die bestaat uit:
a. een of meer activiteiten als bedoeld in artikel 4.9, 4.10, eerste lid, 4.11, eerste lid, 4.12 of 4.13; en
b. in voorkomend geval een of meer activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, of 4.7.

M

Artikel 4.16, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.
2. Onderdeel b komt te luiden:

b. een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.321, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, tenzij het gaat om het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen, als die activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt;.
3. In onderdeel c wordt “mijnbouwactiviteit” vervangen door “mijnbouwlocatieactiviteit”.

N

Het opschrift van afdeling 4.2 komt te luiden:

AFDELING 4.2 BETROKKENHEID VAN ANDERE BESTUURSORGANEN OF INSTANTIES BIJ AANVRAAG OM EEN OMGEVINGSVERGUNNING OF MAATWERKVOORSCHRIFT OF VERZOEK OM INSTEMMING

O

In artikel 4.18 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Een op grond van deze afdeling uitgebracht advies richt zich tot het bevoegd gezag en zijn te nemen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift of het verzoek om instemming. In plaats daarvan kan het advies zich ook richten tot een bestuursorgaan dat zelf adviseur is voor zover dat in deze afdeling is bepaald.

P

In artikel 4.20, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, onderdeel a, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

Q

Artikel 4.21 komt te luiden:

Artikel 4.21 (advies door gemeenteraad)
1. De gemeenteraad is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een door hem aangewezen geval van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is.
2. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning en de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het college behoeft, is de gemeenteraad adviseur voor het verzoek om instemming.

R

Artikel 4.22 komt te luiden:

Artikel 4.22 (advies door gemeentelijke adviescommissie)
1.De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de wet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor zover de aanvraag betrekking heeft op:
a. een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument; of
b. een andere activiteit, als het gaat om een door de gemeenteraad aangewezen geval of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet.
2. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college in plaats van het bevoegd gezag.

S

In het opschrift, de aanhef en onderdeel b van artikel 4.23 wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

T

In artikel 4.24, eerste lid, onderdeel e, wordt “artikel 3.19, eerste lid, aanhef en onder a” vervangen door “artikel 3.19, eerste lid”.

U

Artikel 4.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op:
a. een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. een ontgrondingsactiviteit in het winterbed van een tot de rijkswateren behorende rivier of buiten de rijkswateren, waarbij minder dan 100.000 m^3 in situ wordt ontgraven;
c. een milieubelastende activiteit als bedoeld in:
1°. artikel 3.19, eerste lid, of 3.48, eerste lid, voor zover het gaat om een activiteit als bedoeld in artikel 3.47, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving; of

2°. artikel 3.321, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, tenzij het gaat om het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen, als die activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt;
d. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis of een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000;
e. een Natura 2000-activiteit of een flora- en fauna-activiteit die niet is aangewezen op grond van artikel 1.3, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming;
f. een wateractiviteit of een andere activiteit waarvoor in de omgevingsverordening is bepaald dat het verrichten daarvan zonder omgevingsvergunning is verboden;
g. een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de wet; of
h. een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in artikel 4.32, eerste lid, onder b, als het monument waarop de activiteit betrekking heeft buiten een krachtens de Wegenverkeerswet 1994 vastgestelde bebouwde kom is gelegen.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. De voorgenomen beslissing op de aanvraag behoeft ook instemming van gedeputeerde staten als het gaat om een aanvraag als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, b, c, onder 1 of onder 2, d, e, f of g, of tweede lid, waarbij geldt dat:
a. als het gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder c, onder 2 , de voorgenomen beslissing op de aanvraag alleen instemming behoeft als die betrekking heeft op het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen;
b. als het gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder f, de voorgenomen beslissing op de aanvraag geen instemming behoeft als die betrekking heeft op een provinciaal monument of een voorbeschermd provinciaal monument; en
c. als het gaat om een activiteit als bedoeld in het eerste lid, onder g, de voorgenomen beslissing op de aanvraag geen instemming behoeft als die strekt tot het weigeren van de vergunning of, als die strekt tot het verlenen van de vergunning, betrekking heeft op een provinciaal monument.

V

Artikel 4.26 komt te luiden:

Artikel 4.26 (advies en instemming door dagelijks bestuur vervoerregio)
1. Als op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 een gebied is aangewezen, is het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in dat artikellid, adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied.
2. De voorgenomen beslissing op de aanvraag behoeft ook instemming van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam.

W

In artikel 4.28, eerste lid, onderdeel b, wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

X

In artikel 4.29, eerste lid, wordt “voor zover het gaat om het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen als die activiteiten een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunen” vervangen door “voor zover het gaat om het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk

voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen als die activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt”.

Y

Artikel 4.30 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan het slot van onderdeel b, onder 2°, vervalt ‘of’.
b. Onderdeel c, komt te luiden:

c. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk, de luchthaven Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis, een burgerluchthaven van regionale betekenis, een hoofdspoorweg of een bijzondere spoorweg; of.

c. Er wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. een omgevingsplanactiviteit in een gebied als bedoeld in artikel 5.161a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. De voorgenomen beslissing op de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, onder a, b of c, of tweede lid, behoeft ook instemming van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarbij geldt dat als het gaat om een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis als bedoeld in het eerste lid, onder c, de voorgenomen beslissing op de aanvraag geen instemming behoeft als die strekt tot het weigeren van de vergunning.

Z

Artikel 4.38 komt te luiden:

Artikel 4.38 (gronden verlenen of onthouden instemming)
1. Instemming wordt alleen verleend of onthouden op dezelfde gronden als de gronden voor het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit, tenzij het tweede, derde of vierde lid van toepassing is. Daarbij geldt een ontheffing die is verleend voor een voorgenomen beslissing tot verlening van een omgevingsvergunning als ontheffing voor het verlenen van instemming.
2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 4.25, eerste lid, onder g, kan instemming alleen worden onthouden als de voorgenomen beslissing op de aanvraag in strijd is met een door een bestuursorgaan van de provincie in een openbaar document aangegeven provinciaal belang en het provinciebestuur dat belang niet met inzet van andere aan hem toekomende bevoegdheden kan beschermen.
3. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 4.27, eerste lid, of een aanvraag om een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.27, derde lid, kan instemming alleen worden onthouden als geen sprake is van een bijzonder geval dat het afwijken van de regel uit hoofdstuk 4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving rechtvaardigt.
4. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis als bedoeld in artikel 4.30, eerste lid, onder c, kan instemming alleen worden onthouden in het belang van het veilig gebruik van het luchtruim.

AA

Artikel 5.1 komt te luiden:

Artikel 5.1 (flexibiliteitsregeling projectbesluit Rijk)
1. Als Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 5.44b van de wet overdraagt, doet hij tegelijk met of zo snel mogelijk na de bekendmaking van het delegatiebesluit mededeling van dat besluit door kennisgeving daarvan in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze, en door toezending daarvan aan de initiatiefnemer.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing als het delegatiebesluit wordt ingetrokken.

AB

Na artikel 5.5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.5a (beschikbaar stellen ontwerp projectbesluit)
Bij de voorbereiding van een projectbesluit waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, wordt van het ontwerp mededeling gedaan in het waterschapsblad, het provinciaal blad of de Staatscourant.

AC

Artikel 5.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt onder verlettering van de onderdelen a en b tot b en c een onderdeel ingevoegd, luidende:
a. een maatwerkvoorschrift op grond van regels als bedoeld in artikel 4.3 van de wet;.
2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Als het projectbesluit geldt als een maatwerkvoorschrift is paragraaf 4.3.2 van de wet van overeenkomstige toepassing.

AD

Artikel 5.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “de Wegenverkeerswet 1994 of de Wegenwet” vervangen door “de wet, de Wegenverkeerswet 1994 of de Wegenwet”.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het in het eerste lid bedoelde onderdeel van het projectbesluit behoeft ook instemming van het adviserende bestuursorgaan, waarbij geen instemming is vereist als:
a. het projectbesluit wordt vastgesteld door Onze Minister die het aangaat als bedoeld in artikel 5.44 van de wet, tenzij een ander bestuursorgaan van het Rijk het adviserende bestuursorgaan is; of
b. het projectbesluit wordt vastgesteld door gedeputeerde staten en het projectbesluit geldt als besluit, waarvoor een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, het adviserende bestuursorgaan is.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Instemming wordt alleen onthouden op dezelfde gronden als die, waarop een aanvraag om een besluit kan worden afgewezen.

AE

Het opschrift van hoofdstuk 6 komt te luiden:

HOOFDSTUK 6 FAUNABEHEEREENHEDEN EN -PLANNEN

AF

Het opschrift van hoofdstuk 7 komt te luiden:

HOOFDSTUK 7 VOORKEURSRECHT EN ONTEIGENING

AG

Afdeling 8.1 komt te luiden:

AFDELING 8.1 VERGOEDING EN VERHAAL VAN KOSTEN

Artikel 8.1 (aanwijzen gevallen verhaal van kosten bij verontreiniging fysieke leefomgeving)
De gevallen van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging, bedoeld in artikel 13.3a, eerste lid, van de wet, waarin de voor rekening van de daarin bedoelde rechtspersonen komende kosten kunnen worden verhaald, zijn:
a. de verontreiniging of aantasting van de bodem; of
b. de verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 8.1a (verhalen van schadevergoeding bij beschikking)
Gevallen als bedoeld in artikel 13.3d van de wet zijn de gevallen waarin schadevergoeding als gevolg van een besluit of een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder a, d, h of j van de wet is betaald en voor zover dat besluit of die regel betrekking heeft op waterbeheer.

AH

Afdeling 8.2 komt te luiden:

AFDELING 8.2 HEFFINGEN

Artikel 8.2 (uitwerken ontgrondingenheffing)
1. Als minder dan 10.000 m^3 vaste stoffen in situ wordt ontgraven, is geen heffing als bedoeld in artikel 13.4a, eerste lid, van de wet, verschuldigd.
2. Als de hoogte van het bedrag van de ontgrondingenheffing minder dan € 250,- bedraagt, vindt geen teruggave van de heffing plaats.
3. De ontgrondingenheffing wordt geheven bij wijze van aanslag.

Artikel 8.3 (vrijstelling grondwateronttrekkingsheffing)
Van de heffing, bedoeld in artikel 13.4b, eerste lid, van de wet, zijn vrijgesteld onttrekkingen van grondwater:
a. door het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciebestuur of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor de uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen op grond van de wet;
b. voor het gebruiken van een open bodemenergiesysteem, bedoeld in artikel 4.1146 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. voor het saneren van een verontreiniging van de bodem of het grondwater;
d. voor landijsbanen;
e. voor het ontwateren of afwateren van gronden;

f. door een oevergrondwaterwinning.

Artikel 8.4 (kosten onderzoeken grondwaterbeleid)
1. De onderzoeken, bedoeld in artikel 13.4b, eerste lid, onder b, van de wet zijn de onderzoeken voor het grondwaterbeleid van de provincie die noodzakelijk zijn voor het vaststellen en uitvoeren van een regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de wet.
2. De kosten van de onderzoeken, bedoeld in artikel 13.4b, vierde lid, van de wet, zijn de kosten van:
a. het monitoren en verzamelen van gegevens over de geohydrologische gesteldheid van de bodem van de provincie;
b. een bijdrage aan een onderzoeksprogramma dat direct verband houdt met de totstandkoming en uitvoering van het grondwaterbeleid;
c. het verzamelen, beoordelen en berekenen van gegevens voor het grondwaterbeleid;
d. het personeel dat de onderzoeken verricht of begeleidt;
e. het beschikbaar stellen van de resultaten van de onderzoeken aan het publiek.

AI

Afdeling 8.3 komt te luiden:

AFDELING 8.3 FINANCIËLE ZEKERHEID

Artikel 8.5 (gevallen waarin financiële zekerheid kan worden gesteld)
De gevallen, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, van de wet, waarvoor aan een omgevingsvergunning het voorschrift kan worden verbonden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt, zijn:
a. het exploiteren van een Seveso-inrichting als bedoeld in artikel 3.50 van het Besluit activiteiten leefomgeving,
b. het exploiteren van een ippc-installatie als bedoeld in artikel 3.72 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. een wateractiviteit; of
d. een ontgrondingsactiviteit.

Artikel 8.6 (gevallen waarin financiële zekerheid moet worden gesteld)
De gevallen, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, van de wet, waarvoor aan een omgevingsvergunning het voorschrift wordt verbonden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt, zijn:
a. het storten van afvalstoffen op een stortplaats, bedoeld in artikel 3.84, eerste lid, onder a of b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, voor zover het gaat om het nakomen van voorschriften over de bovenafdichting van een stortplaats, als bedoeld in artikel 8.48, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
b. het storten van baggerspecie op een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, bedoeld in artikel 3.84, eerste lid, onder a of b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het nakomen van de voorschriften over het zo nodig aanbrengen van een geohydrologisch isolatiesysteem of een afdeklaag op de gestorte baggerspecie na het beëindigen van de stortwerkzaamheden;
c. het storten of verzamelen van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening, bedoeld in artikel 3.84, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
i. het nakomen van de voorschriften die op grond van paragraaf 8.5.2.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de omgevingsvergunning worden verbonden, en
ii. het nakomen van regels als bedoeld in paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer; of
d. het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theaterverbruik, bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, onder c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 8.7 (plicht voor openbaar lichaam)
1. Als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is wordt alleen in gevallen als bedoeld in artikel 8.6, onder a, b of c, een voorschrift over financiële zekerheid gesteld.
2. In gevallen als bedoeld in artikel 8.6, onder a of b, is het treffen van een gelijkwaardige maatregel uitgesloten voor een ander dan een openbaar lichaam.

Artikel 8.8 (afwegingscriteria vaststellen en opheffen financiële zekerheid)
Het bevoegd gezag houdt bij het vaststellen en opheffen van de financiële zekerheid voor een geval als bedoeld in artikel 8.5 in ieder geval rekening met:
a. de financiële draagkracht van degene die de activiteit verricht;
b. de aanwezigheid en aard van de stoffen die nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen veroorzaken;
c. de maximaal verwachte schade die kan voortvloeien uit door de activiteit veroorzaakte nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving;
d. de technische en bedrijfsorganisatorische veiligheidsmaatregelen die zijn genomen ter voorkoming en beperking van schade als bedoeld onder c;
e. de verhouding tussen het risico op schade als bedoeld onder c van een bepaalde omvang en de daarmee gemoeide kosten van het stellen van financiële zekerheid;
f. de naleving van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften; en
g. de verhouding tussen de criteria, bedoeld onder a tot en met f.

Artikel 8.9 (vorm financiële zekerheidstelling)
1. Het bevoegd gezag stelt in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid de vorm vast waarin de financiële zekerheid wordt gesteld.
2. Het bevoegd gezag houdt bij het vaststellen van de vorm waarin de financiële zekerheid wordt gesteld, in ieder geval rekening met:
a. de voorkeur van degene die de activiteit verricht voor een specifieke vorm van financiële zekerheid, als die vorm voldoende zekerheid biedt; en
b. de vraag of degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is.

Artikel 8.10 (hoogte bedrag financiële zekerheidstelling)
1. Het bevoegd gezag stelt in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid vast voor welk bedrag de zekerheid wordt gesteld.
2. Het bedrag is:
a. voor een geval als bedoeld in artikel 8.5 niet hoger dan de kosten die noodzakelijk worden geacht voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning gelden of voor de dekking van aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van die activiteit;
b. voor een geval als bedoeld in artikel 8.6, onder a, ten hoogste € 2,27 per ton gestorte afvalstoffen;
c. voor een geval als bedoeld in artikel 8.6, onder b, ten hoogste € 1,- per ton droge stof gestorte afvalstoffen; of
d. voor een geval als bedoeld in artikel 8.6, onder d, ten minste € 5.000.000,- per vergunningplichtige activiteit.
3. Voor een geval als bedoeld in artikel 8.6, onder c, is de berekening gebaseerd op de criteria die zijn opgenomen in Beschikking nr. 2009/335/EG van de Commissie van 20 april 2009 inzake technische richtsnoeren voor het stellen van de financiële zekerheid overeenkomstig Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het beheer van afval van winningsindustrieën (PbEG 2009 L 101).

Artikel 8.11 (termijn instandhouding financiële zekerheidstelling)
1. Het bevoegd gezag stelt in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid vast hoe lang de financiële zekerheid in stand wordt gehouden.

2. De financiële zekerheid voor het storten van afvalstoffen op een stortplaats, met uitzondering van een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, wordt in stand gehouden tot de stortplaats is gekeurd als bedoeld in artikel 8.59, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. De financiële zekerheid voor het storten van baggerspecie op een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, wordt in stand gehouden tot zo nodig een geohydrologisch isolatiesysteem of een afdeklaag op de gestorte baggerspecie is aangebracht.
4. De financiële zekerheid voor het storten of verzamelen van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening wordt in stand gehouden tot:
a. de vergunning niet meer geldt, voor zover de financiële zekerheid ziet op het nakomen van de voorschriften die op grond van paragraaf 8.5.2.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de omgevingsvergunning zijn verbonden; en
b. de maatregelen, bedoeld in artikelen 8.49 en 8.50 van de Wet milieubeheer, zijn uitgevoerd.

Artikel 8.12 (bewijsvoering financiële zekerheidstelling)
Het bevoegd gezag stelt in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid vast dat, binnen een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn nadat dat voorschrift is gesteld, bewijs wordt overlegd dat financiële zekerheid is gesteld.

AJ

Hoofdstuk 9 komt te luiden:

HOOFDSTUK 9 SCHADE

Artikel 9.1 (gevallen onder normaal maatschappelijk risico)
Als gevallen waarin schade wordt geacht niet uit te gaan boven het normale maatschappelijke risico als bedoeld in artikel 15.7, vierde lid, van de wet, worden aangewezen omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken als bedoeld in artikel 2.15f, onder a tot en met r, van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 9.2 (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag nadeelcompensatie)
1. Het bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 15.8, derde lid, van de wet overdraagt, doet tegelijk met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het delegatiebesluit mededeling van dat besluit door kennisgeving daarvan in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huis-bladen of op een andere geschikte wijze en door toezending daarvan aan de aanvrager.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing als het delegatiebesluit wordt ingetrokken.

AK

Voor afdeling 10.1 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 10.0 MINISTERIËLE REGELING

Artikel 10.0 (publicatie ontwerp regeling)
Bij de publieksparticipatie, bedoeld in artikel 23.4, eerste lid, van de wet, wordt van het ontwerp van een ministeriële regeling op grond van de wet ook mededeling gedaan in de Staatscourant.

AL

Het opschrift van afdeling 10.1 komt te luiden:

AFDELING 10.1 OMGEVINGSPLAN, WATERSCHAPSVERORDENING EN OMGEVINGSVERORDENING

AM

Na artikel 10.3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.3a (publicatie ontwerp omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening)
Bij de voorbereiding van een omgevingsplan, een waterschapsverordening en een omgevingsverordening waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, wordt van het ontwerp mededeling gedaan in het gemeenteblad, het waterschapsblad respectievelijk het provinciaal blad.

AN

In artikel 10.5 wordt “artikel 3.2, tweede lid,” vervangen door “artikel 3.2”.

AO

Na artikel 10.7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.7a (publicatie ontwerp en beschikbaar stellen geconsolideerde omgevingsvisie)
1. Bij de voorbereiding van een omgevingsvisie waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, wordt van het ontwerp mededeling gedaan in het gemeenteblad, het provinciaal blad of de Staatscourant.
2. Artikel 140 van de Gemeentewet, artikel 137 van de Provinciewet en artikel 10a van de Bekendmakingswet zijn van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvisie.

AP

Artikel 10.9, onderdeel d, komt te luiden:

d. een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de wet;.

AQ

Na artikel 10.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.10a (actualisatie nationaal nec-programma)
Het nationale nec-programma wordt geactualiseerd:
a. elke vier jaar; en
b. binnen achttien maanden na de indiening van de nationale emissie-inventarissen en nationale emissieprognoses, bedoeld in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als blijkt dat de emissiereductieverbintenissen en de verplichting maatregelen te treffen, bedoeld in artikel 4 van de nec-richtlijn, niet worden nagekomen, of als het gevaar daartoe bestaat.

AR

In artikel 10.16, eerste, tweede en derde lid, wordt “nationale waterprogramma” vervangen door “nationaal waterprogramma”.

AS

In artikel 10.22, derde lid, wordt “een winningsafvalvoorziening categorie A als bedoeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving” vervangen door “een winningsafvalvoorziening categorie A als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving”.

AT

Artikel 10.24, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen c en g wordt “een Seveso-inrichting, bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving” vervangen door “een Seveso-inrichting, bedoeld in artikel 3.50 van het Besluit activiteiten leefomgeving”.
2. In onderdeel e wordt ‘een winningsafvalstoffenvoorziening, bedoeld in artikel 3.85 van het Besluit activiteiten leefomgeving’ vervangen door ‘een winningsafvalstoffenvoorziening, bedoeld in artikel 3.84, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving’.
3. Onderdeel h komt te luiden:

h. een lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 3.16, tweede lid, 3.42, tweede lid, 3.108 3.141, 3.149, 3.286, derde lid, 3.301, tweede lid, 6.55, eerste lid, onder c, of 7.60, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.

AU

In artikel 10.27, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, vervalt “of een vergunning als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder b, van de Kernenergiewet”.

AV

Artikel 10.28 komt te luiden:

Artikel 10.28 (gegevensverstrekking domino-effecten Seveso-inrichting)
Wanneer het bevoegd gezag beschikt over gegevens als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving, die niet zijn verstrekt door degene die de Seveso-inrichting exploiteert, worden die gegevens beschikbaar gesteld aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert, voor zover dit nodig is voor de toepassing van artikel 4.13 van dat besluit.

AW

Na paragraaf 10.8.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 10.8.1a Waterveiligheid

Artikel 10.28a (gegevensverstrekking veiligheid primaire waterkeringen)
Het dagelijks bestuur van het waterschap verstrekt voor elke primaire waterkering waarover hij het beheer heeft een verslag over de algemene waterstaatkundige toestand als bedoeld in artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

AX

In artikel 10.29, derde lid, wordt “de artikelen 2.3 tot en met 2.8” vervangen door “de artikelen 2.3 tot en met 2.8a”.

AY

Artikel 10.30 komt te luiden:

Artikel 10.30 (beschikbaar stellen informatie over emissies)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt de nationale emissie-inventarissen en nationale emissieprognoses, bedoeld in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, elektronisch beschikbaar.

AZ

Artikel 10.31 komt te luiden:

Artikel 10.31 (bekendmaking tijdelijke regels bij luchtverontreiniging)
De commissaris van de Koning maakt een besluit met regels over het gebruik van installaties of brandstoffen en over andere verontreinigende activiteiten als bedoeld in artikel 19.12, eerste of derde lid, van de wet, via de media en langs elektronische weg bekend.

BA

Artikel 10.32 komt te luiden:

Artikel 10.32 (beschikbaar stellen monitoringsprogramma)
Een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving, wordt elektronisch beschikbaar gesteld.

BB

Artikel 10.33 komt te luiden:

Artikel 10.33 (gegevensverstrekking opstellen stroomgebiedsbeheerplannen)
Het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten verstrekken de door hen verzamelde gegevens, die nodig zijn voor het opstellen van stroomgebiedsbeheerplannen, bedoeld in artikel 10.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving elektronisch aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, uiterlijk op de volgende tijdstippen:
a. 22 juni 2021;
b. 22 juni 2026 en 22 juni 2027; en
c. om de zes jaar na de tijdstippen, bedoeld in onderdeel b.

BC

Na artikel 10.33 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.33a (gegevensverstrekking resultaten analyses en beoordeling kaderrichtlijn water)
Het gemeentebestuur, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten verstrekken uiterlijk op 22 juni 2025 en vervolgens om de zes jaar de resultaten van de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 10.15b van het Besluit kwaliteit leefomgeving, elektronisch aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel 10.33b (gegevensverstrekking voortgang uitvoering van maatregelen)
Het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten verstrekken uiterlijk op 22 juni 2024 en vervolgens om de zes jaar de gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 10.15c van het Besluit kwaliteit leefomgeving, elektronisch aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

BD

Artikel 10.36 komt te luiden:

Artikel 10.36 (beschikbaar stellen verslagen kaderrichtlijn water)
Het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stellen aan het eind van de looptijd van een waterbeheerprogramma

respectievelijk een regionaal waterprogramma respectievelijk het nationaal waterprogramma elektronisch beschikbaar:
a. een verslag over de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
b. een verslag als bedoeld in artikel 10.18a van het Besluit kwaliteit leefomgeving over de resultaten van de monitoring van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a van dat besluit.

BE

Na artikel 10.42 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.42a (elektronisch indienen PRTR-verslag)
Een PRTR-verslag wordt ingediend met gebruikmaking van een elektronisch formulier. Het formulier wordt door onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat beschikbaar gesteld.

BF

In artikel 10.44, tweede lid, onderdeel a, wordt “aan een of meer van de eisen, bedoeld in artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoen” vervangen door “aan artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoen”.

BG

Artikel 10.47, eerste lid, komt te luiden:

1. Als de kwaliteit van de bodem wordt hersteld als bedoeld in artikel 5.4, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving, stelt het bevoegd gezag voor het publiek relevante informatie daarover elektronisch beschikbaar.

BH

Na artikel 10.47 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.47a (gegevensverstrekking stortplaatsen voor baggerspecie op land)
Het bevoegd gezag voor de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het exploiteren van een stortplaats als bedoeld in artikel 8.62a van het Besluit kwaliteit leefomgeving verstrekt een afschrift van de resultaten, bedoeld in artikel 8.62j, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aan onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

BI

Afdeling 10.9 komt te luiden:

AFDELING 10.9 KAARTEN

Artikel 10.50 (overleg, actualisatie en elektronische beschikbaarstelling geluidbelastingkaarten)
1. Bij de totstandkoming van een geluidbelastingkaart als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de wet, overlegt het bevoegd gezag met de bevoegde autoriteiten van de aangrenzende lidstaten, voor zover zij ook betrekking hebben op grensregio’s.
2. Het bevoegd gezag actualiseert een geluidbelastingkaart elke vijf jaar.
3. Het bevoegd gezag stelt een geluidbelastingkaart elektronisch beschikbaar.

Artikel 10.51 (actualisatie en elektronische beschikbaarstelling kaarten basiskustlijn)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat actualiseert kaarten van de kustlijn als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet uiterlijk 15 februari 2024 en daarna elke zes jaar.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt kaarten van de kustlijn elektronisch beschikbaar.

Artikel 10.52 (overleg, actualisatie en elektronische beschikbaarstelling overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten)
1. Bij de totstandkoming van overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder c, van de wet, overleggen gedeputeerde staten met:
a. de bevoegde autoriteiten van andere staten in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems;
b. het dagelijks bestuur van het waterschap en het college van burgemeester en wethouders als een stroomgebiedsdistrict of een gedeelte daarvan op het grondgebied van het waterschap of die gemeente ligt.
2. Gedeputeerde staten actualiseren de overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten uiterlijk 22 december 2025 en daarna elke zes jaar.
3. Gedeputeerde staten stellen de overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten, bedoeld in artikel 10.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, elektronisch beschikbaar.

BJ

Artikel 11.3, derde lid, vervalt.

BK

In artikel 11.4, eerste lid, wordt na “het plan of programma” ingevoegd “, waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt,”.

BL

Artikel 11.5 komt te luiden:

Artikel 11.5 (monitoring plan-mer)
1. Het bevoegd gezag monitort de aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Het bevoegd gezag kan hiervoor gebruik maken van bestaande monitoring.
3. Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar.
4. Het bevoegd gezag neemt, als dat naar zijn oordeel nodig is, passende maatregelen om de onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

BM

In artikel 11.6, derde lid, wordt onder vervanging van “; of” aan het slot van onderdeel b door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door “; en” een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. de besluiten, bedoeld in artikel 11.8.

BN

In artikel 11.7, derde lid, wordt “in afwijking van artikel 9.5, eerste lid” vervangen door “in afwijking van artikel 11.6, eerste lid”.

BO

Artikel 11.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Als in bijlage V, kolom 4, de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is aangewezen, wordt ook de omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk bedoeld, voor zover in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving is bepaald dat het is verboden om:
a. zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten; en
b. zonder omgevingsvergunning afvalwater afkomstig van die activiteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk te lozen.

2. In het derde lid wordt “afwijkactiviteit” vervangen door “omgevingsplanactiviteit”.

BP

Artikel 11.9 komt te luiden:

Artikel 11.9 (regels ontheffing)
1. Bij een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 16.44, tweede lid, van de wet, verstrekt degene die voornemens is het project uit te voeren in ieder geval de volgende gegevens:
a. een beschrijving van het voorgenomen project;
b. een beschrijving van de omstandigheden waaronder het project zal worden uitgevoerd;
c. de redenen voor het verzoek; en
d. een aanduiding van de mogelijke aanzienlijke milieueffecten.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat geeft, met overeenkomstige toepassing van artikel 3:12, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, kennis van:
a. de ontheffing, bedoeld in artikel 16.44, tweede lid, van de wet; en
b. indien van toepassing, de gegevens die zijn verzameld bij een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten, bedoeld in artikel 16.44, derde lid, van de wet.

BQ

Artikel 11.10 komt te luiden:

Artikel 11.10 (inhoud mededeling voornemen)
1. Bij een mededeling als bedoeld in artikel 16.45, eerste lid, van de wet, verstrekt degene die voornemens is het project uit te voeren in ieder geval een beschrijving van:
a. het project, met in ieder geval een beschrijving van:
1°. de fysieke kenmerken van het gehele project en, als dat van toepassing is, van sloopactiviteiten;
2°. de locatie van het project, met bijzondere aandacht voor de kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn;
b. de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project; en
c. voor zover er informatie over deze effecten beschikbaar is: de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project ten gevolge van:
1°. de verwachte residuen en emissies en de productie van afvalstoffen; en
2°. het gebruik van natuurlijke bronnen, waaronder bodem, land, water en biodiversiteit.
2. Bij het verstrekken van de informatie, bedoeld in het eerste lid, houdt degene die voornemens is het project uit te voeren rekening met de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn en, voor zover relevant, met de beschikbare resultaten van andere relevante beoordelingen van de milieueffecten.
3. Bij de mededeling kan een beschrijving worden verstrekt van de kenmerken van het voorgenomen project en van de voorgenomen maatregelen om mogelijk aanzienlijke milieueffecten te vermijden of te voorkomen.

BR

Artikel 11.11 komt te luiden:

Artikel 11.11 (project-mer-beoordeling)
1. Het bevoegd gezag neemt uiterlijk zes weken na de datum van ontvangst van de mededeling de beslissing, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de wet, op grond van de informatie, bedoeld in artikel 11.10.
2. Het bevoegd gezag neemt het resultaat van de beoordeling of sprake is van aanzienlijke milieueffecten, bedoeld in artikel 16.43, tweede lid, van de wet, met de bijbehorende motivering op in het besluit en, voor zover hier sprake van is, in het ontwerp van het besluit.
3. In de motivering van de beslissing wordt in ieder geval verwezen naar:
a. de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn; en
b. als is beslist dat geen milieueffectrapport moet worden gemaakt:
1°. de kenmerken en maatregelen, bedoeld in artikel 11.10, derde lid, als degene die voornemens is het project uit te voeren deze heeft voorgesteld; en
2°. het moment waarop die maatregelen moeten zijn gerealiseerd.

BS

Artikel 11.12 komt te luiden:

Artikel 11.12 (passende scheiding)
1. Als het bevoegd gezag degene is die voornemens is het project uit te voeren waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt, zorgt het bevoegd gezag in ieder geval voor een passende scheiding tussen conflicterende functies bij de ambtelijke voorbereiding van het besluit.
2. Het bevoegd gezag legt de wijze waarop het zorg draagt voor een passende scheiding vast in een beschrijving van de werkprocessen en procedures en draagt zorg voor de naleving daarvan.

BT

Artikel 11.13 komt te luiden:

Artikel 11.13 (raadpleging reikwijdte en detailniveau)
1. Het bevoegd gezag brengt advies uit over de reikwijdte en het detailniveau, bedoeld in artikel 16.46, eerste lid, van de wet, met inachtneming van de informatie die is verstrekt door degene die voornemens is het project uit te voeren, in het bijzonder over:
a. de specifieke kenmerken van het project, waaronder de locatie en de technische capaciteit; en
b. de te verwachten milieueffecten van het project.
2. Uiterlijk zes weken na ontvangst van het verzoek, bedoeld in artikel 16.46, eerste lid, van de wet, brengt het bevoegd gezag advies uit. Het bevoegd gezag kan de termijn eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen.

BU

Artikel 11.14 komt te luiden:

Artikel 11.14 (advies Commissie voor de milieueffectrapportage)
Als toepassing wordt gegeven aan artikel 16.47, eerste lid, van de wet, stelt het bevoegd gezag de Commissie voor de milieueffectrapportage uiterlijk op het moment van terinzagelegging van het milieueffectrapport in de gelegenheid daarover te adviseren.

BV

Artikel 11.15 komt te luiden:

Artikel 11.15 (elektronische beschikbaarstelling kennisgeving en coördinatie)
1. Bij de voorbereiding van een besluit waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is en waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt van het ontwerp kennisgegeven in de vorm van een zakelijke weergave van de inhoud in het gemeenteblad, waterschapsblad, het provinciaal blad, publicatieblad van een gemeenschappelijke regeling of de Staatscourant.
2. De terinzagelegging van het ontwerpbesluit met de bijbehorende stukken, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, vindt in ieder geval plaats in hetzelfde blad als bedoeld in het eerste lid of op een andere geschikte elektronische wijze.
3. Als voor een project een milieueffectrapport moet worden gemaakt en op grond van artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming ook een passende beoordeling moet worden gemaakt, worden het milieueffectrapport en de passende beoordeling tegelijkertijd door het bevoegd gezag voor het besluit waarvoor het milieueffectrapport gemaakt wordt, ter inzage gelegd.

BW

Artikel 11.16 komt te luiden:

Artikel 11.16 (inhoud project-MER)
1. Het milieueffectrapport bevat in ieder geval de volgende informatie:
a. een beschrijving van het project;
b. een beschrijving van de redelijke alternatieven voor het project en de specifieke kenmerken ervan, met inbegrip van een vergelijking van de milieueffecten, en een motivering voor de gekozen optie in het licht van de milieueffecten;
c. een beschrijving van de relevante aspecten van de bestaande staat of kwaliteit van het milieu en de mogelijke ontwikkelingen daarvan als het project niet wordt uitgevoerd, voor zover natuurlijke veranderingen redelijkerwijs kunnen worden beoordeeld op basis van beschikbare milieu-informatie en wetenschappelijke kennis;
d. een beschrijving van de factoren bevolking, gezondheid, biodiversiteit, land, bodem, water, lucht, klimaat, materiële goederen, cultureel erfgoed en het landschap, waarop het project aanzienlijke milieueffecten kan hebben, en de samenhang daartussen;
e. een beschrijving van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project;
f. een beschrijving van de methoden of bewijsstukken die zijn gebruikt voor de identificatie en de beoordeling van de aanzienlijke milieueffecten, met inbegrip van de moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden;
g. een beschrijving van de kenmerken van het project en de voorgenomen maatregelen om alle beschreven aanzienlijke nadelige milieueffecten te vermijden, te voorkomen, te beperken en, als dat mogelijk is, te compenseren en, voor zover van toepassing, van voorgestelde monitoringsmaatregelen en procedures voor monitoring;
h. een beschrijving van de verwachte aanzienlijke nadelige milieueffecten van het project die voortvloeien uit de kwetsbaarheid van het project voor risico's op zware ongevallen of rampen;
i. een niet-technische samenvatting van de op grond van onderdelen a tot en met h verstrekte informatie; en
j. een referentielijst waarin de bronnen worden vermeld die zijn gebruikt voor de in het milieueffectrapport opgenomen beschrijvingen en beoordelingen.
2. Bij de beschrijving, bedoeld in het eerste lid, onder g, wordt aangegeven in welke mate aanzienlijke nadelige milieueffecten worden vermeden, voorkomen, beperkt of gecompenseerd in zowel de bouwfase als de bedrijfsfase.
3. Voor zover van toepassing omvat de beschrijving, bedoeld in het eerste lid, onder h, de geplande maatregelen om de aanzienlijke nadelige milieueffecten van dergelijke gebeurtenissen te voorkomen of te beperken, en informatie over paraatheid en de voorgenomen reactie bij dergelijke noodsituaties.
4. Wanneer een advies over de reikwijdte en het detailniveau, bedoeld in artikel 16.46, eerste lid,

van de wet, is uitgebracht, is het milieueffectrapport gebaseerd op dat advies. Het milieueffectrapport bevat de informatie die redelijkerwijs mag worden vereist om tot een gemotiveerde conclusie over de aanzienlijke milieueffecten van het project te komen, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande kennis en beoordelingsmethodes.
5. Om overlapping van milieueffectrapporten te voorkomen, wordt bij het maken van het milieueffectrapport rekening gehouden met de beschikbare resultaten die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is verkregen.

BX

Artikel 11.17 komt te luiden:

Artikel 11.17 (beschrijving project in MER)
De beschrijving van het project, bedoeld in artikel 11.16, eerste lid, onder a, bevat in ieder geval:
a. een beschrijving van de locatie van het project;
b. een beschrijving van de fysieke kenmerken van het gehele project en, als dat van toepassing is, van sloopactiviteiten, en de eisen over landgebruik tijdens de bouw- en bedrijfsfase;
c. een beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de bedrijfsfase van het project, waaronder de productieprocessen; en
d. een prognose van de soort en de hoeveelheid van de verwachte residuen en emissies en de hoeveelheden en soorten tijdens de bouw- en bedrijfsfase geproduceerde afvalstoffen.

BY

Artikel 11.18 komt te luiden:

Artikel 11.18 (beschrijving milieueffecten in MER)
1. De beschrijving van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project, bedoeld in artikel 11.16, eerste lid, onder e, op de in artikel 11.16, eerste lid, onder d, bedoelde factoren, bevat in ieder geval een beschrijving van:
a. de bouw en het bestaan van het project, en, als dat van toepassing is, van sloopactiviteiten;
b. het gebruik van natuurlijke bronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de duurzame beschikbaarheid van deze bronnen;
c. de uitstoot van verontreinigende stoffen, geluidshinder, trillingen, licht, warmte, straling, het ontstaan van milieuhinder en het verwijderen en terugwinnen van afvalstoffen;
d. de risico's voor de gezondheid, het cultureel erfgoed of het milieu;
e. de cumulatie van effecten met andere bestaande of goedgekeurde projecten, waarbij rekening wordt gehouden met alle bestaande milieuproblemen van gebieden die vanuit milieuoogpunt van bijzonder belang zijn en waarop het project van invloed kan zijn, of met het gebruik van natuurlijke bronnen;
f. het effect van het project op het klimaat en de kwetsbaarheid van het project voor klimaatverandering; en
g. de gebruikte technologieën en stoffen.
2. De beschrijving van de mogelijke aanzienlijke milieueffecten van het project heeft betrekking op de directe en, voor zover van toepassing, de indirecte, secundaire, cumulatieve en grensoverschrijdende effecten op korte termijn, middellange termijn en lange termijn, permanente en tijdelijke, en positieve en negatieve effecten van het project.
3. De beschrijving van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project houdt rekening met de Europese of nationale vastgestelde doelstellingen over milieubescherming, die relevant zijn voor het project.

BZ

Artikel 11.19 komt te luiden:

Artikel 11.19 (inhoud besluit)
1. In het besluit waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt, vermeldt het bevoegd gezag in ieder geval hoe rekening is gehouden met:
a. het milieueffectrapport; en
b. indien van toepassing, het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage.
2. Daarnaast bevat het besluit in ieder geval:
a. de gemotiveerde conclusie van het bevoegd gezag over de aanzienlijke milieueffecten van het project;
b. alle aan het besluit verbonden voorschriften;
c. voor zover van toepassing, een beschrijving van alle kenmerken van het project en de voorgenomen maatregelen om aanzienlijke nadelige milieueffecten te vermijden, te voorkomen of te beperken en, als dat mogelijk is, te compenseren en op welk moment de maatregelen moeten zijn genomen; en
d. in voorkomend geval, monitoringsmaatregelen en procedures voor de monitoring van die effecten waarvoor het bevoegd gezag monitoring noodzakelijk acht, waarbij het soort parameters dat wordt gemonitord en de looptijd van de monitoring evenredig moeten zijn met de aard, de locatie en de omvang van het project en met het belang van de milieueffecten.
3. Het bevoegd gezag kan bepalen dat degene die voornemens is het project uit te voeren bestaande monitoring gebruikt voor de monitoringsmaatregelen en de procedures voor de monitoring.

CA

Artikel 11.20 komt te luiden:

Artikel 11.20 (monitoring project-mer)
1. Als op grond van artikel 11.19, tweede lid, onder d, monitoring plaatsvindt, verstrekt degene die het project uitvoert de resultaten van de monitoring aan het bevoegd gezag.
2. Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar.
3. Het bevoegd gezag neemt, als dat naar zijn oordeel nodig is, passende maatregelen om de onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

CB

Artikel 11.21 komt te luiden:

Artikel 11.21 (gegevensverstrekking)
Het bevoegd gezag voor het milieueffectrapport verstrekt aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat op verzoek de bij dat gezag beschikbare gegevens die nodig zijn om te kunnen voldoen aan artikel 12, tweede lid, van de mer-richtlijn.

CC

In artikel 11.26, eerste lid, wordt “binnen de door die autoriteit gestelde termijn aan dat overleg gewenst is” vervangen door “binnen de door die autoriteit gestelde termijn aan of overleg gewenst is”.

CD

Afdeling 12.2 komt te luiden:

AFDELING 12.2 OCW-SCHADEBEOORDELINGSCOMMISSIE ARCHEOLOGISCHE RIJKSMONUMENTEN

Artikel 12.6 (instelling en aanwijzing commissie)

Er is een OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten die tot taak heeft advies uit te brengen aan bestuursorganen over schadevergoeding als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 15.1, eerste lid, onder j, van de wet, voor zover de schade voortvloeit uit beslissingen op aanvragen om omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument.

Artikel 12.7 (samenstelling commissie)
De OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten bestaat uit ten hoogste zeven leden.

CE

Artikel 13.1 komt te luiden:

Artikel 13.1 (toedeling handhavingstaak aan een ander bestuursorgaan)
De bestuursrechtelijke handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet, berust in de volgende gevallen bij:
a. gedeputeerde staten:
1°. bij een zwemverbod als bedoeld in artikel 2.38 van de wet;
2°. bij een bij omgevingsverordening gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de wet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6 van de wet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan;
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat:
1°. bij een toegangsverbod als bedoeld in artikel 2.40, eerste lid, van de wet;
2°. bij een activiteit die geheel of in hoofdzaak plaatsvindt in de territoriale zee, voor zover gelegen buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, of die geheel of in hoofdzaak plaatsvindt in de exclusieve economische zone;
c. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: bij een regel voor een energielabel of de keuring van een airconditioningsysteem, gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving of de daarbij behorende ministeriële regeling;
d. Onze Minister van Financiën: bij het onthouden van toestemming tot vertrek van een vaartuig of luchtvaartuig uit Nederland als bedoeld in artikel 18.8 van de wet;
e. het bestuursorgaan dat op grond van paragraaf 2.4.1 van de wet bevoegdheden of taken toebedeeld heeft gekregen met betrekking tot een specifiek aspect van de fysieke leefomgeving: bij een activiteit die in strijd is met de zorgplicht, bedoeld in de artikelen 1.6 en 1.7 van de wet, of het verbod, bedoeld in artikel 1.7a van de wet, voor zover het gaat om het specifieke aspect van de fysieke leefomgeving;
f. de commissaris van de Koning: bij een tijdelijke regel als bedoeld in artikel 19.12, eerste lid, van de wet;
g. het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving: bij een in hoofdstuk 4 of 5 van dat besluit gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de wet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan; en
h. het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van een experiment als bedoeld in artikel 23.3, eerste lid, van de wet: bij een aanwijzing tot het treffen van een maatregel als bedoeld in artikel 23.3, zesde lid, van de wet.

CF

Na artikel 13.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13.1a (toedeling aanvullende handhavingstaak gewasbeschermingsmiddelen aan ander bestuursorgaan)

1. De bestuursrechtelijke handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet, berust bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij het verrichten van de milieubelastende activiteiten, bedoeld in de artikelen 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215 en 3.218 van het Besluit activiteiten leefomgeving ook bij Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
2. De bestuursrechtelijke handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet, berust bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bij het gebruik van biociden ook bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

CG

Artikel 13.2 komt te luiden:

Artikel 13.2 (toedeling handhavingstaak gedoogplichten)
De bestuursrechtelijke handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet, berust in geval van de volgende gedoogplichten uit hoofdstuk 10 van de wet bij:
a. gedeputeerde staten: bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.10 van de wet;
b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat:
1°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.7 van de wet;
2°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.8, eerste lid, van de wet;
c. het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van een gedoogplicht:
1°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.2 van de wet;
2°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.3, eerste, derde en vierde lid, van de wet;
3°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.6, eerste lid, van de wet;
d. het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 17.9, eerste tot en met vierde lid, van de Wet milieubeheer: bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.6, tweede lid, van de wet;
e. het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam, bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000: bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.8, derde lid, van de wet;
f. het bevoegd gezag voor een vergunning voor het opsporen van CO2-opslagcomplexen, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet: bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.9 van de wet; en
g. het bestuursorgaan dat bevoegd is tot oplegging van een gedoogplicht:
1°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.13a, eerste lid, van de wet;
2°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.17 van de wet;
3°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.19, eerste en tweede lid, van de wet;
4°. bij een gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.19a, van de wet.

CH

Artikel 13.3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van de onderdelen c tot en met f tot d tot en met g wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

c. het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000: bij een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 4.26, eerste lid;.
2. Onderdeel d (nieuw) komt te luiden:

d. Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat:
1°. bij een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 4.29, eerste lid; of
2°. bij een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.29, tweede lid;
e. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat:

1°. bij een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 4.30, eerste lid, met uitzondering van een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot de luchthaven Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een bijzondere spoorweg; of
2°. bij een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.30, tweede lid, voor zover die betrekking heeft op een ontgrondingsactiviteit in een rijkswater, anders dan in het winterbed van een rivier, waarbij 100.000 m^3 of meer in situ wordt ontgraven;.

CI

Afdeling 13.2 komt te luiden:

AFDELING 13.2 KWALITEITSBEVORDERING EN AFSTEMMING UITVOERING EN HANDHAVING

§ 13.2.1 Toepassingsbereik

Artikel 13.4 (toepassingsbereik)
Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in artikel 18.18, tweede lid, van de wet, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet.

§ 13.2.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving

Artikel 13.5 (uitvoerings- en handhavingsstrategie)
1. De bestuursorganen die zijn belast met de uitvoerings- en handhavingstaak stellen een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast in een of meer documenten waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen worden gesteld voor de uitvoering en handhaving en welke werkzaamheden met het oog op die doelen zullen worden verricht.
2. De bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst stellen gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid.
3. De handhavingsstrategie wordt zo nodig afgestemd met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving.
4. De handhavingsstrategie wordt gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

Artikel 13.6 (inhoud uitvoerings- en handhavingsstrategie)
1. De uitvoerings- en handhavingsstrategie biedt in ieder geval inzicht in:
a. de prioriteitenstelling voor het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid;
b. de methode die wordt gebruikt om te bepalen of de doelen, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, worden bereikt;
c. de criteria die worden gebruikt bij het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet; en
d. de werkwijze bij het verlenen van omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet.
2. De handhavingsstrategie biedt ook inzicht in:
a. de afspraken die door bestuursorganen onderling en met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving zijn gemaakt over samenwerking bij en afstemming van werkzaamheden;
b. de wijze waarop toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt gehouden;
c. de wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en eventueel daaraan verbonden consequenties;

d. de wijze waarop bestuurlijke sancties en termijnen die bij het opleggen en ten uitvoer leggen daarvan worden gehanteerd en de strafrechtelijke handhaving onderling worden afgestemd; en
e. de wijze waarop wordt gehandeld na geconstateerde overtredingen die zijn begaan door of in naam van een bestuursorgaan of een andere tot de overheid behorende instantie.

Artikel 13.7 (nadere inhoud handhavingsstrategie)
1. Tot de wijze waarop toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt gehouden, bedoeld in artikel 13.6, tweede lid, onder b, behoort in ieder geval:
a. de wijze waarop toezicht wordt voorbereid, uitgaande van een register waarin in ieder geval ippc-installaties zijn opgenomen;
b. de frequentie waarmee routinematig toezicht wordt gehouden, waarbij die frequentie voor ippc-installaties, afhankelijk van de milieurisico's, het nalevingsgedrag en de aanwezigheid van een gecertificeerd milieuzorgsysteem, ten minste is:
1°. eenmaal per drie jaar bij beperkte milieurisico's; of
2°. eenmaal per jaar bij grote milieurisico's; en
c. de termijn waarbinnen na het vaststellen van een ernstige klacht, ernstig ongewoon voorval of ernstige overtreding niet-routinematig toezicht wordt gehouden, waarbij die termijn voor ippc-installaties is:
1°. na het vaststellen van een ernstige klacht, ernstig ongewoon voorval of ernstige overtreding, zo spoedig mogelijk en in voorkomend geval voor de verlening of wijziging van een omgevingsvergunning; of
2°. na het vaststellen van een ernstige overtreding, in ieder geval binnen zes maanden.
2. Tot de wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en eventueel daaraan verbonden consequenties, bedoeld in artikel 13.6, tweede lid, onder c, behoort in ieder geval:
a. de termijn waarbinnen rapportage wordt gedeeld met betrokkenen, waarbij die termijn voor rapportage met betrekking tot ippc-installaties twee maanden is;
b. de termijn waarbinnen en mate waarin rapportage openbaar wordt gemaakt, waarbij die termijn voor rapportage met betrekking tot ippc-installaties vier maanden is en de artikelen 19.3 tot en met 19.5 van de Wet milieubeheer van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 13.8 (uitvoeringsprogramma)
1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, werken jaarlijks de uitvoerings- en handhavingsstrategie uit in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, het komende jaar zullen worden verricht. Daarbij houden ze rekening met de doelen, bedoeld in datzelfde eerste lid, en de prioriteitenstelling, bedoeld in artikel 13.6, eerste lid, onder a.
2. Het uitvoeringsprogramma wordt zo nodig afgestemd met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving.

Artikel 13.9 (uitvoeringsorganisatie)
1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, richten hun organisatie zodanig in dat een goede uitvoering van de uitvoerings- en handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma is gewaarborgd.
2. De bestuursorganen dragen er in ieder geval zorg voor dat:
a. de personeelsformatie voor de uitvoering en handhaving en de bij de functies behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd;
b. een persoon die door hen is belast met het beoordelen van en beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning of met het beoordelen van en beslissen op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de wet of het stellen van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de wet, ten aanzien van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet wordt belast met:
1°. het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van dezelfde milieubelastende activiteit; of

2°. het opleggen en ten uitvoer leggen van een bestuurlijke sanctie ten aanzien van dezelfde milieubelastende activiteit;
c. een door hen met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet belaste persoon niet voortdurend wordt belast met het toezicht op dezelfde milieubelastende activiteit; en
d. de bereikbaarheid en beschikbaarheid van hun organisatie ook buiten kantooruren is gegarandeerd.
3. De bestuursorganen dragen er ook zorg voor dat de werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitvoering en handhaving worden vastgelegd en dat werkzaamheden worden verricht volgens deze werkprocessen en procedures.

Artikel 13.10 (borgen van middelen)
De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, dragen er zorg voor dat:
a. de voor het bereiken van de doelen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, en voor het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in datzelfde eerste lid, benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd; en
b. voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn.

Artikel 13.11 (evaluatierapportage)
1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, rapporteren jaarlijks over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel.
2. Naar aanleiding van de in het eerste lid bedoelde rapportage wordt de uitvoerings- en handhavingsstrategie bezien en zo nodig aangepast.

§ 13.2.3 Omgevingsdiensten

Artikel 13.12 (basistakenpakket omgevingsdienst)
1. Het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten dragen er zorg voor dat in ieder geval de volgende werkzaamheden, voor zover tot hun taak behorend, door een omgevingsdienst worden uitgevoerd:
a. het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen en het toepassen van paragraaf 5.1.5 van de wet, ten aanzien van activiteiten die zijn aangewezen in bijlage VI, onder 1 tot en met 4;
b. het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet, het beoordelen van en beslissen op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de wet, en het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de wet, ten aanzien van activiteiten die zijn aangewezen in bijlage VI, onder 1 en 5;
c. het houden van toezicht op de naleving van:
1°. de verboden, bedoeld in de artikelen 5.1, 5.4, 5.5 en 5.6 van de wet, voor activiteiten die zijn aangewezen in bijlage VI, onder 1 tot en met 4; en
2°. de regels gesteld bij of krachtens de wet en de Wet milieubeheer, die van toepassing zijn op activiteiten die zijn aangewezen in bijlage VI, onder 1 tot en met 6 en op het ketentoezicht op activiteiten die zijn aangewezen in bijlage VI, onder 7; en
d. het opleggen en ten uitvoer leggen van bestuurlijke sancties ter handhaving van de verboden en regels, bedoeld onder c.
2. Tot de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, onder a, behoort niet de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.
3. De werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, worden voor de activiteiten, bedoeld in artikel 18.22, tweede lid, van de wet, uitsluitend door de in bijlage VII aangewezen omgevingsdiensten uitgevoerd.
4. Een naamswijziging van een in bijlage VII aangewezen omgevingsdienst gaat voor dit besluit gelden nadat een daarover genomen besluit bekend is gemaakt in de Staatscourant.

§ 13.2.4 Informatieverstrekking uitvoering en handhaving

Artikel 13.13 (verplichting tot informatieverstrekking)
Aan de verplichting tot informatieverstrekking, bedoeld in artikel 18.25, eerste lid, van de wet, is in ieder geval voldaan als Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Justitie en Veiligheid en het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten de gegevens die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, via het beveiligde digitale systeem voor informatie-uitwisseling, Inspectieview Milieu, raadpleegbaar maken.

Artikel 13.14 (andere bestuursorganen)
Als andere bestuursorganen als bedoeld in artikel 18.25, tweede lid, van de wet worden aangewezen:
a. Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat;
b. Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
c. de korpschef, bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012; en
d. het openbaar ministerie.

Artikel 13.15 (gebruik van het burgerservicenummer)
Ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt door de bestuursorganen, bedoeld in de artikelen 13.13 en 13.14, bij het verstrekken van persoonsgegevens het burgerservicenummer aangegeven.

Artikel 13.15a (verwerkingsverantwoordelijke Inspectieview Milieu)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in Inspectieview Milieu.

Artikel 13.15b (geen gegevensbewaring in Inspectieview Milieu)
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorgt ervoor dat in Inspectieview Milieu geen gegevens worden bewaard.

Artikel 13.15c (kosten Inspectieview Milieu)
De jaarlijkse beheerkosten van Inspectieview Milieu komen, voor zover ze niet worden gedekt door de jaarlijkse bijdragen van aangesloten bestuursorganen en instanties, voor rekening van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

CJ

Afdeling 13.3 komt te luiden:

AFDELING 13.3 KWALITEITSBEVORDERING EN AFSTEMMING UITVOERING EN HANDHAVING BIJ SEVESO-INRICHTINGEN

§ 13.3.1 Toepassingsbereik

Artikel 13.16 (toepassingsbereik)
Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van de volgende werkzaamheden door het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio:
a. het houden van toezicht op de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten; leefomgeving, met inbegrip van het verzamelen en registreren van gegevens die hiervoor van belang zijn; en
b. het behandelen van klachten over de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

§ 13.3.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving

Artikel 13.17 (coördinatie uitvoering en handhaving)

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.16, eerste lid, waartoe in ieder geval behoren:
a. het houden van toezicht op de naleving van de artikelen 4.5, 4.6, 4.10 tot en met 4.20, 4.22, 4.24 en 4.26 tot en met 4.28 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. het vaststellen van een toezichtplan, bedoeld in artikel 13.20, eerste lid;
c. het uitwerken van een toezichtplan in toezichtprogramma's, bedoeld in artikel 13.21, eerste lid;
d. het overleg over toezicht, toezichtrapporten, bestuurlijke handhaving en andere vervolgacties;
e. het verzamelen en evalueren van voortgangsgegevens, realisatiegegevens en kwaliteitsgegevens over toezicht en vervolgacties; en
f. het signaleren van geconstateerde overtredingen die ernstig van aard zijn en het organiseren en doorvoeren van verbetermaatregelen.
2. Het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio:
a. verstrekken elkaar onverwijld langs elektronische weg de gegevens en bescheiden waarover zij beschikken, voor zover die gegevens en bescheiden noodzakelijk zijn voor het goed verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.16; en
b. stemmen het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld onder a, onderling af.
3. Tot de gegevens en bescheiden, bedoeld in het tweede lid, onder a, behoren in ieder geval:
a. de gegevens en bescheiden, bedoeld in de artikelen 4.5, eerste lid en 4.6, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, die moeten worden verstrekt als paragraaf 4.2 van dat besluit van toepassing is geworden op een Seveso-inrichting of bij een wijziging als bedoeld in artikel 4.6 tweede lid, van dat besluit;
b. de voor een Seveso-inrichting verleende omgevingsvergunningen, de aanvragen om omgevingsvergunningen voor een Seveso-inrichting en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden;
c. besluiten tot aanwijzing als inrichting als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Seveso-richtlijn in de omgevingsvergunning op grond van artikel 8.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving of door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
d. een opgesteld of bijgewerkt veiligheidsrapport of deel daarvan;
e. de conclusies van het onderzoek van het veiligheidsrapport, bedoeld in artikel 13.19, eerste lid;
f. de toezichtrapporten, bedoeld in artikel 13.23;
g. handhavingsacties en beschikkingen tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie aan een Seveso-inrichting;
h. het rapport inzake de bedrijfsbrandweer, bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's, en het besluit tot het aanwijzen van een locatie als bedrijfsbrandweerplichtig, bedoeld in artikel 31, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's; en
i. de gegevens en bescheiden, bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving die worden verstrekt als een zwaar ongeval heeft plaatsgevonden.

Artikel 13.18 (onderzoeken veiligheidsrapport)

1. Het bevoegd gezag onderzoekt of de onderdelen van het opgestelde of bijgewerkte veiligheidsrapport die gaan over externe veiligheidsrisico's voldoen aan de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Het bevoegd gezag stelt de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, tijdig in de gelegenheid om te onderzoeken of de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers, de werkgever en zelfstandige, voldoen aan de artikelen 4.14, 4.15 en 4.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
3. Het bevoegd gezag stelt het bestuur van de veiligheidsregio waarin de Seveso-inrichting geheel of gedeeltelijk is gelegen, tijdig in de gelegenheid om te onderzoeken of de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over de bedrijfsbrandweer en de voorbereiding van de

rampenbestrijding, voldoen aan de artikelen 4.14, 4.15 en 4.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
4. Het bevoegd gezag stelt het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk tijdig in de gelegenheid om te onderzoeken of de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over mogelijke waterverontreiniging of een mogelijke belemmering voor de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk bij een zwaar ongeval, voldoen aan de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16, eerste lid, onder c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 13.19 (conclusies onderzoek veiligheidsrapport)
1. Het bevoegd gezag stelt degene die de Seveso-inrichting exploiteert binnen een redelijke termijn, maar uiterlijk binnen zes maanden na ontvangst van het veiligheidsrapport, in kennis van de conclusies van het onderzoek daarvan.
2. Als het bevoegd gezag van oordeel is dat het veiligheidsrapport onvolledig is, wordt degene die de Seveso-inrichting exploiteert binnen acht weken na ontvangst van het veiligheidsrapport verzocht om aanvullende gegevens en bescheiden te verstrekken binnen een bij het verzoek te stellen termijn van ten hoogste zes weken.
3. De termijn, bedoeld in het eerste lid, wordt opgeschort met ingang van de dag dat het verzoek, bedoeld in het tweede lid, is gedaan tot de dag waarop de aanvullende gegevens en bescheiden zijn verstrekt.

Artikel 13.20 (toezichtsysteem en toezichtplan)
1. Het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio zorgen gezamenlijk voor het vaststellen, bezien en bijwerken van een toezichtsysteem en een toezichtplan.
2. Het toezichtplan bevat ten minste:
a. een algemene beoordeling van de relevante veiligheidskwesties;
b. het gebied dat het toezichtplan bestrijkt;
c. een lijst van de Seveso-inrichtingen die onder het plan vallen;
d. een lijst van de Seveso-inrichtingen die zijn aangewezen op grond van artikel 8.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
e. een lijst van de Seveso-inrichtingen met specifieke externe risico's of gevarenbronnen die het risico op of de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten;
f. procedures voor routinematig toezicht;
g. procedures voor niet-routinematig toezicht waarmee ernstige klachten, zware ongevallen, bijna-ongevallen, incidenten en overtredingen zo spoedig mogelijk worden onderzocht; en
h. afspraken over samenwerking tussen het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio.
3. Het toezichtplan wordt regelmatig bezien en zo nodig bijgewerkt.

Artikel 13.21 (toezichtprogramma)
1. Het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio werken gezamenlijk het toezichtplan uit in toezichtprogramma's voor routinematig en niet-routinematig toezicht op een Seveso-inrichting.
2. Een toezichtprogramma vermeldt ten minste de frequentie waarmee routinematig toezicht wordt gehouden. De frequentie waarmee routinematig toezicht wordt gehouden, is:
a. voor hogedrempelinrichtingen: ten minste eenmaal per jaar; en
b. voor Seveso-inrichtingen die geen hogedrempelinrichtingen zijn: ten minste eenmaal per drie jaar.
3. Het tweede lid, tweede zin, is niet van toepassing als een toezichtprogramma is vastgesteld op grond van een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen, die ten minste is gebaseerd op:
a. de mogelijke gevolgen voor de gezondheid en het milieu;
b. gegevens over de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en

c. als dat passend is: bevindingen van het houden van toezicht op de naleving van andere wettelijke voorschriften dan die in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 13.22 (uitvoering toezicht)
1. Het houden van toezicht wordt afgestemd op het soort Seveso-inrichting en is niet afhankelijk van de ontvangst van het veiligheidsrapport of van andere ingediende rapporten.
2. Met bezoeken ter plaatse, het controleren van interne maatregelen, systemen, rapporten, documenten en opvolging van bevindingen en een planmatig, systematisch, technisch, organisatorisch en bedrijfskundig onderzoek van de systemen die in de Seveso-inrichting worden gebruikt, wordt nagegaan of:
a. degene die de Seveso-inrichting exploiteert kan aantonen dat:
1°. passende maatregelen zijn getroffen om zware ongevallen te voorkomen; en
2°. in passende middelen is voorzien om de gevolgen van zware ongevallen te beperken;
b. het veiligheidsrapport en andere ingediende rapporten de situatie adequaat weergeven; en
c. de artikelen 4.5, 4.6, 4.10 tot en met 4.20, 4.22, 4.24 en 4.26 tot en met 4.28 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden nageleefd.
3. Als dat passend is, wordt het toezicht zoveel mogelijk gecombineerd met toezicht op andere wettelijke voorschriften.

Artikel 13.23 (bevindingen toezicht)
1. Binnen vier maanden na afronding van een bezoek, controle of onderzoek als bedoeld in artikel 13.22, tweede lid, worden de bevindingen vastgelegd in een toezichtrapport en meegedeeld aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert.
2. Het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio zien er, voor zover het gaat om de uitoefening van hun bevoegdheden en het verrichten van hun werkzaamheden, op toe dat degene die de Seveso-inrichting exploiteert binnen een redelijke termijn na de mededeling, bedoeld in het eerste lid, de bevindingen opvolgt door de vereiste maatregelen te treffen.
3. Als een belangrijke overtreding van een bepaling in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving is geconstateerd, vindt binnen zes maanden na die constatering aanvullend toezicht plaats.

Artikel 13.24 (openbaarmaking bevindingen toezicht)
1. Het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio verschaffen aan een ieder de volgende gegevens:
a. de datum waarop voor het laatst routinematig toezicht is gehouden of een verwijzing naar de plaats waar die informatie elektronisch kan worden geraadpleegd; en
b. inlichtingen over de wijze waarop er op verzoek meer gedetailleerde gegevens over het toezicht en het toezichtplan kunnen worden verkregen.
2. Als gegevens als bedoeld in artikel 19.3, eerste lid, laatste zin, van de Wet milieubeheer worden aangewezen toezichtrapporten als bedoeld in artikel 13.23, eerste lid.
3. Als toepassing wordt gegeven aan de bevoegdheid, bedoeld in artikel 19.3, eerste lid, eerste zin, van de Wet milieubeheer, wordt een aangepast toezichtrapport beschikbaar gesteld, dat ten minste algemene gegevens bevat over risico's van zware ongevallen, de mogelijke gevolgen daarvoor voor de gezondheid en het milieu en de bevindingen van het toezicht.

CK

Afdeling 13.4 komt te luiden:

AFDELING 13.4 BESTUURLIJKE EN STRAFRECHTELIJKE SANCTIES SEVESO-INRICHTINGEN

§ 13.4.1 Toepassingsbereik

Artikel 13.25 (toepassingsbereik)
1. Deze afdeling is van toepassing op het opleggen en ten uitvoer leggen van een bestuurlijke sanctie vanwege enig handelen of nalaten in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Deze afdeling is ook van toepassing op de strafbaarstellingen voor handelen of nalaten in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 48, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's en krachtens artikel 6, eerste lid, tweede zin, van de Arbeidsomstandighedenwet in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

§ 13.4.2 Bestuurlijke handhaving Arbeidsomstandighedenwet

Artikel 13.26 (last onder bestuursdwang voor overtredingen Arbeidsomstandighedenwet)
Een daartoe door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen, onder hem ressorterende ambtenaar is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter zake van de naleving van het krachtens artikel 6, eerste lid, tweede zin, van de Arbeidsomstandighedenwet, in de artikelen 4.4, 4.5, eerste en derde lid, 4.6, eerste lid, 4.7, 4.9 tot en met 4.15, 4.18, 4.19, 4.20, 4.22, 4.23, 4.24, 4.27, 4.28 en 4.29 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalde.

Artikel 13.27 (bestuurlijke boete voor overtredingen Arbeidsomstandighedenwet)
1. Als overtreding waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt aangemerkt het handelen of nalaten door de werkgever, bedoeld in artikel 1, eerste of tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de werkzame zelfstandige of werkgever die de arbeid zelf verricht, in strijd met de in artikel 13.26 genoemde artikelen, met uitzondering van artikel 4.9, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Als ernstige overtreding als bedoeld in artikel 34, zesde en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet wordt aangemerkt een overtreding waardoor de werkgever, bedoeld in artikel 1, eerste of tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de werkzame zelfstandige of werkgever die de arbeid zelf verricht, weet of redelijkerwijs moet weten, dat levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van een of meer werknemers dan wel van de werkzame zelfstandige of werkgever die de arbeid verricht, ontstaat of te verwachten is.
3. Als soortgelijke verplichtingen en verboden als bedoeld in artikel 34, vijfde en zevende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet worden aangewezen verplichtingen en verboden die voortvloeien uit het in de in artikel 13.26 genoemde artikelen bepaalde, voor zover het boetenormbedrag voor de bestuurlijke boete op overtreding van deze verplichting of dat verbod op grond van de beleidsregels, bedoeld in artikel 34, tiende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, hoger is dan € 12.500,-.
4. Een overtreding van artikel 4.9, eerste lid, of artikel 4.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aangemerkt als een soortgelijke overtreding als het boetenormbedrag op deze overtreding op grond van de beleidsregels, bedoeld in artikel 34, tiende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, is ingedeeld in dezelfde boetecategorie als het boetenormbedrag van de eerdere overtreding.

Artikel 13.28 (waarschuwingen en stillegging voor overtredingen Arbeidsomstandighedenwet)
1. Na een herhaling van een overtreding of een soortgelijke overtreding kan een waarschuwing als bedoeld in artikel 28a, eerste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, worden gegeven. Als opnieuw dezelfde of een soortgelijke overtreding is geconstateerd, kan de werkgever, bedoeld in artikel 1, eerste of tweede lid van de Arbeidsomstandighedenwet, of de werkzame zelfstandige of werkgever die de arbeid zelf verricht, een bevel worden opgelegd door de daartoe aangewezen ambtenaar dat de door hem aangewezen werkzaamheden voor een daarbij aangegeven periode van ten hoogste drie maanden worden stilgelegd of niet mogen aanvangen.
2. Als de aard van de overtreding, de met de overtreding samenhangende omstandigheden of de gevolgen van een stillegging van de werkzaamheden daartoe aanleiding geven, kan worden afgezien van een waarschuwing en een bevel als bedoeld in het eerste lid.

3. Van een soortgelijke overtreding als bedoeld in het eerste en tweede lid is sprake als het gaat om een overtreding van de in artikel 13.26 genoemde artikelen, voor zover het boetenormbedrag voor de bestuurlijke boete op deze overtreding op grond van de beleidsregels, bedoeld in artikel 34, tiende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, hoger dan € 50.000,- is.
4. Een overtreding van artikel 4.9, eerste lid, of 4.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aangemerkt als een soortgelijke overtreding als het boetenormbedrag van deze overtreding op grond van de beleidsregels, bedoeld in artikel 34, tiende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, is ingedeeld in dezelfde boetecategorie als het boetenormbedrag van de eerdere overtreding.

§ 13.4.3 Strafbaarstellingen

Artikel 13.29 (strafbaarstellingen Wet veiligheidsregio's)
Handelen of nalaten in strijd met het bij of krachtens artikel 48, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's in de artikelen 4.14, 4.15, 4.17, 4.19, 4.20 en 4.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalde, is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, onder 1°, van de Wet op de economische delicten.

Artikel 13.30 (strafbaarstellingen Arbeidsomstandighedenwet)
Handelen of nalaten door de werkgever, bedoeld in artikel 1, eerste of tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, in strijd met het krachtens artikel 6, eerste lid, tweede zin, van de Arbeidsomstandighedenwet, in de artikelen 4.4, 4.5, eerste en derde lid, 4.6, eerste lid, 4.7, 4.9 tot en met 4.15, 4.18, 4.19, 4.20, 4.22, 4.23, 4.24, 4.27, 4.28 en 4.29 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalde, is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet.

CL

Hoofdstuk 14 komt te luiden:

HOOFDSTUK 14 DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET

AFDELING 14.1 ELEKTRONISCH VERKEER

Artikel 14.1 (elektronisch verkeer via de landelijke voorziening)
1. Via de landelijke voorziening kan worden ingediend of gedaan:
a. een aanvraag om een omgevingsvergunning;
b. een aanvraag om een maatwerkvoorschrift;
c. een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel; en
d. een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet.
2. Via de landelijke voorziening kan worden voldaan aan een andere informatieverplichting dan een melding, tenzij bij wettelijk voorschrift een andere wde wijijze is aangewezen waarop aan de informatieverplichting wordt voldaan.
3. Als een activiteit wordt verricht door of namens een onderneming of rechtspersoon, wordt de aanvraag of melding, bedoeld in het eerste lid, alleen via de landelijke voorziening ingediend of gedaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag, een melding en informatie die is aangemerkt als staatsgeheim als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013.

Artikel 14.2 (elektronisch formulier)
1. Als via de landelijke voorziening een aanvraag om een omgevingsvergunning, een maatwerkvoorschrift of toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel wordt ingediend, een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet wordt gedaan of aan een informatieverplichting anders dan een melding wordt voldaan:

a. wordt gebruikgemaakt van het elektronische formulier dat op de datum van indiening beschikbaar is in de landelijke voorziening; en
b. worden de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden ook via de landelijke voorziening verstrekt, tenzij het bevoegd gezag instemt met een andere wijze van verstrekken.
2. In afwijking van het tweede lid worden niet via de landelijke voorziening verstrekt:
a. bijzondere categorieën van persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in paragraaf 3.1 respectievelijk pararaaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming;
b. informatie die is aangemerkt als staatsgeheim als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013.
3. Het bevoegd gezag stelt aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de informatie beschikbaar die nodig is om het elektronisch formulier samen te kunnen stellen.

Artikel 14.3 (ondertekening)
1. Een aanvraag of melding die is ingediend of gedaan via de landelijke voorziening geldt als ondertekend.
2. Gegevens en bescheiden die zijn verstrekt via de landelijke voorziening gelden als ondertekend.

AFDELING 14.2 INFORMATIE VIA DE LANDELIJKE VOORZIENING

Artikel 14.4 (informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren)
1. De Dienst, bedoeld in artikel 2 van de Organisatiewet Kadaster, stelt voor ontsluiting via de landelijke voorziening beschikbaar:
a. de inhoud van:
1°. omgevingsvisies;
2°. omgevingsplannen;
3°. reactieve interventies op grond van artikel 16.21 van de wet;
4°. instructies;
5°. voorbereidingsbesluiten;
6°. waterschapsverordeningen;
7°. omgevingsverordeningen;
8°. projectbesluiten;
9°. ministeriële regelingen op grond van artikel 2.24, tweede lid, onder a, van de wet;
10°. de ontwerpen van de besluiten en andere rechtsfiguren, bedoeld onder 1°, 2° en 6° tot en met 9°;
in een zodanige vorm dat de informatie in samenhang per geometrisch begrensd object raadpleegbaar is;
b. informatie over de status van de besluiten en andere rechtsfiguren, bedoeld onder a; en
c. informatie uit documenten die zijn opgenomen in de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 1.2.1, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening, in een zodanige vorm dat deze begrijpelijk en in combinatie met de informatie, bedoeld onder a, raadpleegbaar is.
2. De Dienst draagt zorg voor het beheer van de ingevolge het eerste lid beschikbaar gestelde informatie.

Artikel 14.5 (verstrekking gegevens over besluiten en andere rechtsfiguren)
Aan de Dienst, bedoeld in artikel 2 van de Organisatiewet Kadaster, worden de in bijlage VIII genoemde gegevens over de besluiten en andere rechtsfiguren, bedoeld in artikel 14.4, eerste lid, onder a, verstrekt door:
a. het college van burgemeester en wethouders, voor zover het gaat om een besluit dat of andere rechtsfiguur die op grond van de wet is vastgesteld door een bestuursorgaan van de gemeente;
b. het dagelijks bestuur van een waterschap, voor zover het gaat om een besluit dat of andere rechtsfiguur die op grond van de wet is vastgesteld door een bestuursorgaan van het waterschap;
c. gedeputeerde staten, voor zover het gaat om een besluit dat of andere rechtsfiguur die op grond van de wet is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie; en

d. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of Onze Minister die het aangaat, voor zover het gaat om een besluit dat of andere rechtsfiguur die op grond van de wet is vastgesteld door of op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties respectievelijk Onze Minister die het aangaat.

AFDELING 14.3 GEGEVENSBEHEER EN PERSOONSGEGEVENS

Artikel 14.6 (begripsbepalingen)
In deze afdeling wordt verstaan onder:
bericht: elektronisch bericht als bedoeld in artikel 14.1, eerste en tweede lid;
bezoeker: degene die de landelijke voorziening bezoekt, maar niet inlogt;
DSO-LV-id: unieke aanduiding van een geauthentiseerde persoon, die alleen binnen de landelijke voorziening wordt gebruikt;
eHerkenning pseudoniem: pseudoniem dat door eHerkenning wordt verstrekt om een persoon die namens een niet-natuurlijke persoon handelt te identificeren;
gebruiker: degene die inlogt in de landelijke voorziening;
identificatienummer van de organisatie: nummer waarmee een niet-natuurlijke persoon kan worden geïdentificeerd, zoals het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer, het Kamer van Koophandel-nummer of het Organisatie-identificatienummer.

Artikel 14.7 (beheer berichten)
1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties brengt een ingediend bericht onverwijld binnen het bereik van het bevoegd gezag en stelt het bevoegd gezag hiervan direct op de hoogte.
2. Een ingediend bericht wordt ten hoogste een jaar in de landelijke voorziening bewaard. Deze termijn kan op verzoek van het bevoegd gezag worden verlengd als dat noodzakelijk is voor de behandeling van het bericht.
3. Een nog niet ingediend formulier en daarbij behorende gegevens en bescheiden worden ten hoogste een jaar in de landelijke voorziening bewaard, gerekend vanaf het tijdstip van de laatste mutatie.

Artikel 14.8 (verwerkingsverantwoordelijke)
1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening.
2. Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in een bericht, vanaf het moment dat hij dit heeft opgehaald uit de landelijke voorziening.

Artikel 14.9 (verwerking persoonsgegevens voor toegang tot landelijke voorziening)
1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt voor het verlenen van toegang tot de landelijke voorziening de volgende persoonsgegevens:
a. over gebruikers:
1°. gegevens om de gebruiker te identificeren, waaronder het burgerservicenummer of een versleutelde vorm daarvan, of het eHerkenning pseudoniem en het identificatienummer van de organisatie;
2°. profielgegevens, waaronder de naam, het e-mailadres, het telefoonnummer, de functie en voorkeursinstellingen;
b. over medewerkers van bestuursorganen die bevoegd gezag zijn:
1°. gegevens om de medewerker te identificeren, waaronder het eHerkenning pseudoniem en het identificatienummer van de organisatie;
2°. profielgegevens, waaronder de naam, het e-mailadres, het telefoonnummer, de functie, contactgegevens van het bevoegd gezag en voorkeursinstellingen.
2. De persoonsgegevens worden ten hoogste achttien maanden na het opheffen van het account in de landelijke voorziening bewaard.

Artikel 14.10 (verwerking persoonsgegevens voor doorgeleiden berichten)

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt voor het doorgeleiden van berichten naar het bevoegd gezag de volgende persoonsgegevens:
a. over gebruikers:
1°. gegevens om te communiceren met de gebruiker, waaronder de naam, de organisatienaam, het adres, het e-mailadres en het telefoonnummer;
2°. gegevens om de gebruiker te identificeren, waaronder het burgerservicenummer of een versleutelde vorm daarvan, of het eHerkenning pseudoniem en het identificatienummer van de organisatie;
3°. gegevens om het bericht te kunnen beoordelen binnen de daarvoor geldende toetsingskaders, waaronder locatiegegevens, financiële gegevens en vermogensrechtelijke status tot projectlocatie;
b. over derden die direct zijn betrokken bij de activiteit waarop het bericht betrekking heeft: gegevens om het bericht te kunnen beoordelen binnen de daarvoor geldende toetsingskaders, waaronder naam, adres, telefoonnummer, functie en bewijs van vakbekwaamheid.
2. Voor de persoonsgegevens gelden de in artikel 14.7, tweede en derde lid, genoemde bewaartermijnen.

Artikel 14.11 (verwerking persoonsgegevens voor operationele werking landelijke voorziening)
1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening de volgende persoonsgegevens:
a. over bezoekers, gebruikers en medewerkers van bestuursorganen die bevoegd gezag zijn: gegevens die relevant zijn voor de adequate werking van de landelijke voorziening en gegevens in technische logbestanden voor onderzoek naar systeemtechnische fouten, waaronder gegevens over herkomst en kenmerken van het netwerkverkeer, de kenmerken van de gebruikte software en hardware, het IP-adres en sessiegegevens;
b. over gebruikers en medewerkers van bestuursorganen die bevoegd gezag zijn: gegevens in auditlogbestanden voor incidentoplossing, onderzoek naar oneigenlijk gebruik en bewijsvoering in juridische geschillen of procedures, waaronder het DSO-LV-id, de gebeurtenis, de datum en het tijdstip van de gebeurtenis en het IP-adres;
c. over gebruikers en derden die direct zijn betrokken bij de activiteit waarop een bericht betrekking heeft: gegevens in auditlogbestanden voor incidentoplossing, onderzoek naar oneigenlijk gebruik en bewijsvoering in juridische geschillen of procedures, bestaande uit de gegevens, bedoeld in artikel 14.10, eerste lid.
2. De persoonsgegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden ten hoogste achttien maanden in de landelijke voorziening bewaard, waarbij de sessiegegevens alleen worden bewaard tot het moment van beëindigen van de sessie. De persoonsgegevens, bedoeld in het eerste lid, onder b en c, worden ten hoogste vijf jaar in de landelijke voorziening bewaard.

AFDELING 14.4 BEHEER ONDERDELEN LANDELIJKE VOORZIENING

Artikel 14.12 (Beheer enkele onderdelen landelijke voorziening door Kadaster)
De Dienst, bedoeld in artikel 2 van de Organisatiewet Kadaster, draagt zorg voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van:
a. het deel van de landelijke voorziening dat dient voor de beschikbaarstelling van informatie op grond van artikel 20.26 van de wet;
b. een stelselcatalogus; en
c. koppelvlakken voor het beschikbaar stellen van gegevens aan, en hergebruik van gegevens uit de landelijke voorziening.

CM

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel B alsmede de aanduiding “A” voor onderdeel A vervallen.

2. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
landelijke voorziening: landelijke voorziening als bedoeld in artikel 20.21 van de wet;.
3. De begripsomschrijving van *programma van maatregelen mariene strategie* komt te luiden:
programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
provinciaal monument: provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;
Seveso-inrichting: Seveso-inrichting als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;
voorbeschermd provinciaal monument: voorbeschermd provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;.

CN

Bijlage III wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste onderdeel wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a, wordt “het aanwezig hebben van een koelinstallatie” vervangen door “het exploiteren van een koelinstallatie”.
b. In de onderdelen b tot en met e wordt “artikel 3.22” vervangen door “artikel 3.22, eerste lid”.
c. In de onderdelen i tot en met k wordt “het opslaan in verpakking in een opslagvoorziening” vervangen door “het in een opslagplaats opslaan”.
d. In onderdeel j wordt na “CLP-verordening,” ingevoegd “in gasflessen,”.
e. In onderdeel o wordt “artikel 3.51, eerste lid” vervangen door “artikelen 3.50 en 3.51, eerste lid”.
f. Onderdeel q komt te luiden:
q. het behandelen van aardgas, het regelen van aardgasdruk of het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas, voor zover deze activiteiten worden verricht in een installatie met een gastoevoerleiding met een diameter van meer dan 50,8 cm, bedoeld in de artikelen 3.97 en 3.98, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.
g. Na onderdeel r wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
ra. het behandelen van het oppervlak van metalen met een bad met een inhoud van ten minste 1 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1 of vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, bedoeld in artikel 3.105, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.
h. Onderdeel s komt te luiden:
s. het tanken van LNG of waterstof aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder e of f, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.
i. In onderdeel t wordt “artikel 3.286, eerste lid, onder j” vervangen door “artikel 3.286, eerste lid, onder i”.
j. In onderdeel u wordt “artikel 3.286, eerste lid, onder k” vervangen door “artikel 3.286, eerste lid, onder j”.
k. Onderdeel v komt te luiden:
v. het buiten een Seveso-inrichting opslaan van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1 of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage, voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder k, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.
l. Na onderdeel v wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
va. het exploiteren van een spoorwegemplacement, bedoeld in artikel 3.295b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om een spoorwegemplacement als bedoeld in tabel E.13 in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;.
m. Onderdeel w komt te luiden:

w. het bieden van gelegenheid voor het tanken van LNG of waterstof aan voertuigen of werktuigen, bedoeld in artikel 3.297 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
n. Onderdeel x komt te luiden:
x. het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk, bedoeld in de artikelen 3.320 en 3.321, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het winnen, opslaan, bewerken of gereedmaken voor transport van:
1°. gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse:
i. ontvlambare gassen, categorie 1 of 2, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening;
ii. ontvlambare vloeistoffen, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 2, bij de CLP-verordening; of
iii. acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening;
2°. ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1; of
3°. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1 of 8;
en.

2. Het tweede onderdeel wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel a, onder 2°, wordt “biogas” vervangen door “vergistingsgas”.
b. In onderdeel b wordt “artikel 3.51, eerste lid” vervangen door “de artikelen 3.50 en 3.51, eerste lid”.

CO

Na bijlage V worden drie bijlagen toegevoegd, luidende:

BIJLAGE VI BIJ ARTIKEL 13.12, EERSTE LID, VAN DIT BESLUIT (BASISTAKENPAKKET OMGEVINGSDIENST)

Categorie 1

De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Categorie 2

De bouw- en sloopactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:
a. artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten;
b. artikel 4.6, tweede lid, onder c; of
c. artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit.

Categorie 3

Omgevingsplanactiviteiten, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:
a. artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten;
b. artikel 4.6, tweede lid, onder c; of
c. artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit.

Categorie 4

Omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten.

Categorie 5

Het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident.

Categorie 6

Activiteiten met stoffen, preparaten, producten en toestellen waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer, voor zover uitgevoerd in samenhang met een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Categorie 7

Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot:
- afvalstoffen;
- vuurwerk en explosieven voor civiel gebruik;
- secundaire grondstoffen;
- andere milieugevaarlijke stoffen.

BIJLAGE VII BIJ ARTIKEL 13.12, DERDE LID, VAN DIT BESLUIT (AANWIJZING OMGEVINGSDIENSTEN)

1. Omgevingsdienst Groningen
2. Omgevingsdienst Regio Nijmegen
3. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
4. DCMR Milieudienst Rijnmond
5. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
6. RUD Zuid-Limburg.

BIJLAGE VIII BIJ ARTIKEL 14.5 VAN DIT BESLUIT (VERSTREKKING VAN GEGEVENS)

Informatie over besluiten en andere rechtsfiguren, bedoeld in artikel 14.4, eerste lid, onder a:

1. Het gegeven dat het besluit in werking is getreden.
2. Het gegeven dat tegen het besluit beroep is ingesteld.
3. Het gegeven dat met betrekking tot het besluit een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan.
4. Het gegeven dat het besluit, of een deel daarvan, is geschorst.
5. Het gegeven dat het besluit, of een deel daarvan, onherroepelijk is geworden.
6. Het gegeven dat het besluit, of een deel daarvan, is vernietigd.
7. Het gegeven dat het besluit of de andere rechtsfiguur, of een deel daarvan, is ingetrokken.

HOOFDSTUK 5 WIJZIGING ANDERE BESLUITEN

Artikel 5.1 (Arbeidsomstandighedenbesluit)

Het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2.5g, derde lid, onder a, wordt “vergunning krachtens artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door: omgevingsvergunning krachtens artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

B

In artikel 3.1a wordt “artikel 1, eerste lid, van de Woningwet” vervangen door “bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving” en wordt “artikel 1, eerste lid, van de Woningwet” vervangen door “bijlage I bij dat besluit”.

C

Artikel 3.1b komt te luiden:

Artikel 3.1b

Een arbeidsplaats in een gebouw als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoet aan de in dat besluit gegeven voorschriften met betrekking tot de van toepassing zijnde gebruiksfunctie.

D

Artikel 6.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt “artikel 1, eerste lid, van de Woningwet” vervangen door “bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.
2. Het zesde lid komt te luiden:

6. Een arbeidsplaats in een gebouw als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoet aan de in dat besluit gegeven voorschriften met betrekking tot de van toepassing zijnde gebruiksfunctie.

Artikel 5.2 (Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder d, wordt na “bouwwerk” ingevoegd “als bedoeld in de bijlage bij de Omgevingswet”.
2. Het tweede lid alsmede de aanduiding “1.” voor het eerste lid vervallen.

B

In artikel 3, eerste en tweede lid, vervalt “bouwwerk of”.

C

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, vervalt “bouwwerken of”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd: onder verlettering van de onderdelen d en e tot a en b (nieuw), vervallen de onderdelen a tot en met c (oud).
3. Het derde lid komt te luiden:
3. Artikel 3 is voorts niet van toepassing op het anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf in zijn geheel verwijderen van geschroefde, asbesthoudende platen waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende platen maximaal vijfendertig vierkante meter bedraagt. Het betreft niet dakleien, of asbesthoudende vloertegels of niet-gelijmde, asbesthoudende vloerbedekking uit een vaartuig, voor zover het vaartuig niet in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf wordt gebruikt of bedoeld is voor gebruik in dat kader.

D

In artikel 6, eerste lid, onder a en b, vervalt “bouwwerken of”.

E

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt “bouwwerk of”.
2. In onderdeel g wordt “inrichting als bedoeld in artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “voor het afgeven van grove huishoudelijke afvalstoffen ingerichte locatie als bedoeld in artikel 3.170, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

F

In artikel 9, derde en vierde lid, vervalt “bouwwerk of“.

Artikel 5.3 (Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

Het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 5.12, tweede lid, wordt “inrichtingen” vervangen door “locaties”.

B

In artikel 7.30, aanhef, wordt “De exploitant (…) draagt” vervangen door “Indien binnen een locatie, onder verantwoordelijkheid van een ondernemer, het aannemelijk is dat er weesbronnen worden aangetroffen of verwerkt, draagt de ondernemer” en wordt “in zijn inrichting of installatie” vervangen door “binnen zijn locatie”.

C

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling *“beheer van radioactieve stoffen”* wordt na “de inrichting” ingevoegd “of locatie”.
2. In de begripsbepaling “*locatie*” wordt “inrichting (…) Wet milieubeheer of” vervangen door “plaats waar een milieubelastende activiteit als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht.

Artikel 5.4 (Besluit beheer autobanden)

Het Besluit beheer autobanden wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. voertuig:
1°. bedrijfsauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, met een gewicht van niet meer dan 3.500 kg;
2°. personenauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994; of
3°. vervoermiddel dat bestemd is om te worden voortbewogen door een voertuig als bedoeld onder 1° of 2°;.
2. Onderdeel f komt te luiden:
f. recycling: nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, met inbegrip van het opnieuw bewerken van organische afvalstoffen, en met uitsluiting van energieterugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal.

B

In artikel 6 wordt “als materiaal wordt hergebruikt” vervangen door “wordt gerecycled”.

Artikel 5.5 (Besluit beheer autowrakken)

Het Besluit beheer autowrakken wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. voertuig:
1°. bedrijfsauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, met een gewicht van niet meer dan 3.500 kg,
2°. personenauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, of
3°. bromfiets als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, die een motorvoertuig op drie of vier wielen is;.
2. . Onderdeel b komt te luiden:
b. autowrak:
1°. bedrijfsauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, met een gewicht van niet meer dan 3.500 kg, die een afvalstof is,
2°. personenauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, die een afvalstof is, of
3°. bromfiets als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, die een motorvoertuig op drie of vier wielen is, die een afvalstof is;.
3. In onderdeel f wordt “aan een inrichting voor de” vervangen door “die bestaan uit”.
4. Onderdeel g komt te luiden:
g. voorbereiden voor hergebruik: nuttige toepassing bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten, die afvalstoffen zijn geworden,

worden klaargemaakt zodat ze zullen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is;.
5. Onderdeel i komt te luiden:
i. recycling: nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, met inbegrip van het opnieuw bewerken van organische afvalstoffen, en met uitsluiting van energieterugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;.
6. Onderdeel k vervalt onder verlettering van de onderdelen l en m tot k en l.

B

In artikel 2, eerste lid, wordt “onderdeel 2°” vervangen door “onderdeel 3°”.

C

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “hergebruik als product of materiaal” vervangen door “het voorbereiden voor hergebruik of recycling”.
2. In onderdeel c wordt “hergebruikt materiaal” vervangen door “materiaal afkomstig van het voorbereiden voor hergebruik of recycling”.

D

Artikel 5 vervalt.

E

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na “artikel 10.23, eerste lid, van de Wet milieubeheer,” ingevoegd “of bij omgevingsplan”.
2. Onderdeel a komt te luiden:
a. degene die een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.152 van het Besluit activiteiten leefomgeving verricht;.
3. Onderdeel b komt te luiden:
b. degene die een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.276 van het Besluit activiteiten leefomgeving verricht, waar motorvoertuigen worden onderhouden anders dan alleen wassen, of.

F

In artikel 8a wordt “degenen die een inrichting drijven waar verwerkingshandelingen worden verricht” vervangen door “degene die een verwerking verricht”.

G

In het opschrift van paragraaf 4 wordt “Hergebruik” vervangen door “Voorbereiden voor hergebruik, recycling”.

H

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, en het tweede lid, onder a, wordt “als product wordt hergebruikt” vervangen door “voorbereid wordt voor hergebruik”.

2. In het eerste lid, onder b, en het tweede lid, onder b, wordt “als product of materiaal wordt hergebruikt” vervangen door “voorbereid wordt voor hergebruik of wordt gerecycled.

I

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “een inrichting drijft als bedoeld in artikel 5, eerste lid” vervangen door “een verwerking met een autowrak van een derde verricht”.
2. In het derde lid wordt “een inrichting drijft als bedoeld in artikel 5, eerste lid” vervangen door “een verwerking met een autowrak van een derde verricht” en wordt “hergebruik als product” vervangen door “het voorbereiden voor hergebruik”.

J

Artikel 12, tweede lid, onder c, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1° wordt “als product zal worden hergebruikt” vervangen door “wordt voorbereid voor hergebruik”.
2. In onderdeel 2° wordt “als materiaal zal worden hergebruikt” vervangen door “wordt gerecycled”.

K

Artikel 15, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen a en c wordt “hergebruik als product of materiaal” vervangen door “het voorbereiden voor hergebruik of recycling”.
2. In onderdeel d wordt “als product of materiaal wordt hergebruikt” vervangen door “voorbereid wordt voor hergebruik of gerecycled”.

Artikel 5.6 (Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte)

Het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel d wordt “en buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer” vervangen door “en buiten een locatie bestemd voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in de Omgevingswet”.
2. In onderdeel k wordt “inrichtingen, genoemd” vervangen door “degenen, bedoeld”.

B

De bijlage, bedoeld in artikel 4, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift van deel C wordt na “afvalstoffenverordening” ingevoegd “of het omgevingsplan”.
2. In onderdeel C.4 wordt “en buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer” vervangen door “en buiten een locatie bestemd voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in de Omgevingswet”.

Artikel 5.7 (Besluit brandstoffen luchtverontreiniging)

In artikel 4.3 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging wordt “vergunning voor een inrichting” vervangen door “omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet”.

Artikel 5.8 (Besluit bijzondere spoorwegen)

Het Besluit bijzondere spoorwegen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef van het eerste lid wordt “de artikelen 1 tot en met 19, 26 en 27” vervangen door “de artikelen 1 tot en met 10, de artikelen 12 tot en met 19 en 26”.
2. In het tweede lid wordt “de artikelen 3 tot en met 16, 18 tot en met 19, 26 en 27” vervangen door “de artikelen 3 tot en met 10, 12 tot en met 16, 18 tot en met 19 en 26”.

B

Artikel 11 vervalt.

C

In artikel 18 vervalt “, 11, eerste en vijfde lid,”.

D

Artikel 27 vervalt.

Artikel 5.9 (Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur)

In artikel 3, onder c, van het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur wordt “de Wet milieubeheer” vervangen door “artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet” en wordt “verleende vergunningen” vervangen door “omgevingsvergunningen”.

Artikel 5.10 (Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen)

Na artikel 1 van het Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1a. Grondslag besluit

Dit besluit berust mede op artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 5.11 (Besluit controle op rechtspersonen)

Het Besluit controle op rechtspersonen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2, onder c, wordt “Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door “de Omgevingswet” en vervalt “en de beheerders in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet”.

B

In artikel 6, onder b, wordt “de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door “de Omgevingswet” en vervalt “en de beheerders in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet”.

Artikel 5.12 (Besluit detectie radioactief besmet schroot)

Het Besluit detectie radioactief besmet schroot wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling “inrichting” vervalt.
2. In de alfabetische rangschikking wordt een begripsbepaling ingevoegd, luidende: milieubelastende activiteit: milieubelastende activiteit als bedoeld in de Omgevingswet;.
3. In de begripsbepaling “omzet” wordt “binnen de inrichting wordt gebracht” vervangen door “wordt gebracht op de locatie waar de milieubelastende activiteit wordt verricht”.

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “inrichtingen waar” vervangen door “milieubelastende activiteiten waarbij ”.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “op inrichtingen waarvan” vervangen door “op het verrichten van milieubelastende activiteiten waarvan” en wordt “voor inrichtingen” vervangen door “voor degenen die de milieubelastende activiteiten verrichten”.
b. In onderdeel b wordt “op inrichtingen, waar” vervangen door “op milieubelastende activiteiten, waarbij” en wordt “in de inrichting (..) binnen de inrichting” vervangen door “op de locatie van die activiteit zijn gesloten en gedurende hun aanwezigheid op die locatie”.
3. In het derde lid wordt “inrichtingen” vervangen door “die locaties waar de milieubelastende activiteiten worden verricht”.

C

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3

Degene die de milieubelastende activiteit verricht, meet onverwijld de ioniserende straling van het schroot dat op de locatie wordt gebracht waar de milieubelastende activiteit wordt verricht.

D

In de artikelen 5, eerste lid, 6, eerste lid, en 6b, tweede lid, wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht”.

E

In artikel 7, eerste lid, wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht” en wordt “in de inrichting” vervangen door “op de locatie van de milieubelastende activiteit”.

F

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “inrichting drijft (..) in de inrichting” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht, het opslaan, bewerken, verwerken of overslaan van schroot op die locatie” en wordt "binnen de inrichting” vervangen door “op die locatie”.
2. In het tweede lid wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht”.
3. In het derde lid wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht” en wordt “binnen de inrichting” vervangen door “op de locatie van de milieubelastende activiteit”.

G

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. in de aanhef wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht;
b. in onderdeel b wordt “de inrichting door een ander” vervangen door “degene die de milieubelastende activiteit verrichtte”.
2. In het tweede lid wordt “inrichting drijft” vervangen door “milieubelastende activiteit verricht”.

Artikel 5.13 (Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet)

Het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2 wordt “Bouwbesluit 2012” vervangen door: Besluit bouwwerken leefomgeving.

B

In artikel 8 wordt “Bouwbesluit” vervangen door: Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.14 (Besluit Erfgoedwet archeologie)

Het Besluit erfgoedwet archeologie wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.2, tweede lid, onder c en d komen te luiden:

c. een provinciaal monument of een voorbeschermd provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;
d. een gemeentelijk monument of een voorbeschermd gemeentelijk monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving; en.

B

Artikel 2.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder a, wordt “artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door “artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet”.
2. Het derde lid, onder c, komt te luiden:
c. een provinciaal monument of een voorbeschermd provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.15 (Besluit gebruik meststoffen)

In artikel 1, zesde lid, van het Besluit gebruik meststoffen wordt “artikelen 6.6 en 6.7 van de Waterwet” vervangen door: artikelen 4.1, 4.3 en 4.6 van de Omgevingswet.

Artikel 5.16 (Besluit geluidproduktie sportmotoren)

Het Besluit geluidproduktie sportmotoren wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2, onder b, komt te luiden:

b. anders dan op een terrein of in een gebouw als bedoeld in artikel 3.304 van het Besluit activiteiten leefomgeving waar voor het exploiteren van dat terrein of gebouw een omgevingsvergunning is verleend.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Van het in artikel 2, aanhef en onderdeel a, gestelde verbod kan het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning ontheffing verlenen voor het gebruik van sportmotoren tijdens een in de ontheffing aangegeven evenement op een terrein of in een gebouw als bedoeld in artikel 3.304 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. In het tweede lid wordt na “artikel 2,” ingevoegd “aanhef en”.

Artikel 5.17 (Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.5, eerste lid, komt de omschrijving van “ggo-gebied” te luiden: deel van een locatie waar milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 3.246 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden verricht, waar categorieën van fysische inperking liggen en die beperkt toegankelijk is.

B

In de artikelen 2.14, tweede lid, en 2.35, derde lid, vervalt “in een inrichting”.

C

Het opschrift van titel 2.3 komt te luiden:

Titel 2.3. Regels op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer.

D

Afdeling 2.3.1 vervalt.

E

Het opschrift van afdeling 2.3.2 komt te luiden:

Afdeling 2.3.2. Bepalingen met betrekking tot de algemene regels voor de milieubelastende activiteit voor zover het gaat om ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen.

F

Artikel 2.56 komt te luiden:

Artikel 2.56

Onze Minister is het bevoegd gezag dat beslist op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet, in plaats van een maatregel die op grond van het bepaalde bij of krachtens dit besluit moet worden getroffen.

G

Artikel 2.57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “Onze Minister (..) voorschriften” vervangen door “Onze Minister kan een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet stellen”.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van de krachtens artikel 2.2 gestelde regels.
3. Het derde lid vervalt.

H

Artikel 6.13 vervalt.

I

Bijlage 5, onder 1, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c komt te luiden:
c. het adres en de exacte ligging van de locatie waar het ingeperkt gebruik plaatsvindt;.
2. Onder verlettering van de onderdelen d tot en met k tot f tot en met m worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:
d. het hoogste inperkingsniveau voor de te onderscheiden categorieën van fysische inperking waarvoor op grond van artikel 4.630 van het Besluit activiteiten leefomgeving een melding is verricht dan wel op grond van artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving een omgevingsvergunning is verleend;
e. de naam van het bevoegd gezag dat de melding, bedoeld in artikel 4.630 van het Besluit activiteiten leefomgeving, in ontvangst neemt dan wel de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving, verleent;.
3. Onderdeel f (nieuw) komt te luiden:
f. indien het ingeperkt gebruik niet onder de aanwijzing van artikel 3.246 van het Besluit activiteiten leefomgeving valt: de plaats waar het ingeperkt gebruik plaatsvindt;.

Artikel 5.18 (Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 27a wordt “oppervlaktewater (…) Wet milieubeheer” vervangen door “een oppervlaktewaterlichaam of in gebieden die zijn aangewezen in een omgevingsverordening”.

B

Artikel 31, tweede lid, komt te luiden:

2. Het eerste lid is niet van toepassing, indien gebruik wordt gemaakt van een speciale installatie voor het uitsluitend gebruik van gasvormige en gasvormende gewasbeschermingsmiddelen of biociden waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet is verleend.

Artikel 5.19 (Besluit hoofdspoorweginfrastructuur)

Artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur vervalt.

Artikel 5.20 (Besluit huurprijzen woonruimte)

Het Besluit huurprijzen woonruimte wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8a komt te luiden:

Artikel 8a

De maximale huurprijsgrens, behorende bij de kwaliteit van een woonruimte, wordt met 15% vermeerderd, indien:
a. die woonruimte behoort tot een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet,
b. die woonruimte niet bestaat of deel uitmaakt van een rijksmonument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet,
b. die woonruimte is gebouwd voor 1945, en
c. door de verhuurder noodzakelijkerwijs gelden zijn besteed voor de instandhouding van de monumentale waarde van die woonruimte.

B

In onderdeel 9. Punten voor de WOZ-waarde van de toelichting behorende bij bijlage I, onder A. Het waarderingsstelsel voor woonruimte welke een zelfstandige woning vormt, wordt na “in artikel 5.6, vierde lid, van het Bouwbesluit 2012” ingevoegd “zoals dat luidde direct voor de inwerkingtreding van het Besluit bouwwerken leefomgeving of artikel 5.20, vierde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

C

Bijlage II, onderdeel 1. Categorieën van omstandigheden als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Besluit huurprijzen woonruimte, categorie A. Zeer ernstige gebreken aan en tekortkomingen ten aanzien van de woonruimte, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste onderdeel wordt “afdeling 6.4 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “paragraaf 3.7.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.
2. In het tweede onderdeel wordt “de paragrafen 3.6.2 en 3.8.2 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “de paragrafen 3.3.2 en 3.3.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.
3. In het derde en het zesde onderdeel wordt "paragraaf 4.7.2 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “paragraaf 3.5.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

4. In het vierde onderdeel, onder a, wordt “paragraaf 4.2.2 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “paragraaf 3.5.3 van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

D

Het eerste lid van Bijlage II, onderdeel 1. Categorieën van omstandigheden als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Besluit huurprijzen woonruimte, categorie B. Ernstige gebreken aan en tekortkomingen ten aanzien van de woonruimte, komt te luiden:
1. Met betrekking tot de woonruimte geldt een plicht tot het treffen van voorzieningen op grond van een besluit krachtens artikel 13 van de Woningwet, dan wel een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom wegens overtreding van het bepaalde bij of krachtens artikel 1b, 7b of 13 van de Woningwet, voor zover de desbetreffende voorzieningen nog niet zijn getroffen en voor zover de aan de plicht tot het treffen van die voorzieningen ten grondslag liggende gebreken of tekortkomingen het woongenot van de gehuurde woonruimte ernstig schaden.

E

In het tweede onderdeel van Bijlage II, onderdeel 2, Aanvullende bepalingen met betrekking tot woonwagens en standplaatsen ten aanzien van de categorieën van omstandigheden als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Besluit huurprijzen woonruimte, wordt “paragraaf 3.10.2 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “paragraaf 3.3.5 van het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

Artikel 5.21 (Besluit identificatie en registratie van dieren)

In artikel 1, derde lid, van het Besluit identificatie en registratie van dieren wordt “artikel 12.29, aanhef en onder e en f, van de Wet milieubeheer” vervangen door “artikel 20.6 in verbinding met artikel 20.7, onder a, van de Omgevingswet”.

Artikel 5.22 (Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het Besluit informatie inzake rampen en crises wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder a en b, komt te luiden:
a. Seveso-inrichting: Seveso-inrichting als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. hogedrempelinrichting: hogedrempelinrichting als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;.
2. In het tweede lid wordt “inrichtingen” vervangen door “instellingen”.

B

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt, onder vernummering van het tweede tot en met zevende lid tot eerste tot en met zesde lid.
2. In het tweede lid (nieuw) wordt “in een inrichting” vervangen door “in een Seveso-inrichting” en wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.
3. In het vierde lid (nieuw) wordt “in een inrichting” vervangen door “in een Seveso-inrichting” en wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.

4. In het vijfde en zesde lid (nieuw) wordt “tweede tot en met vijfde lid” vervangen door “eerste tot en met vierde lid”.

C

In het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk III wordt “in het kader van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015” vervangen door “in Seveso-inrichtingen”.

D

Artikel 5a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid alsmede de aanduiding “2.” voor het tweede lid vervallen.
2. In de aanhef wordt “inrichting” vervangen door “Seveso-inrichting”.
3. Onderdeel b komt te luiden:
b. een bevestiging dat paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en dit besluit op de inrichting van toepassing zijn, alsmede een bevestiging dat voldaan is aan de verplichtingen, bedoeld in:
1°. artikel 4.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving tot het verstrekken van gegevens en bescheiden; en
2°. artikel 4.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving tot het verstrekken van een veiligheidsrapport, als het een hogedrempelinrichting betreft;.

E

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.
2. Onderdeel a komt te luiden:
a. een bevestiging van het feit dat:
1°. voldaan is aan hetgeen in artikel 4.22 van het Besluit activiteiten leefomgeving is bepaald over het opstellen en invoeren van een intern noodplan; en
2°. degene die de inrichting exploiteert is gehouden de nodige afspraken te maken met hulpdiensten ten einde zware ongevallen het hoofd te bieden en de gevolgen daarvan tot een minimum te beperken;.
3. In onderdeel c wordt “het terrein” vervangen door “de locatie waarop de inrichting wordt geëxploiteerd”.
4. In onderdeel e wordt “artikel 10, eerste tot en met derde lid, van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015” vervangen door “artikel 4.14, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

F

In het opschrift van paragraaf 2a van hoofdstuk III wordt “afvalvoorziening categorie A” vervangen door “winningsafvalvoorziening categorie A”.

G

Artikel 6a komt te luiden:

Artikel 6a

De informatie die het bestuur van de veiligheidsregio over mogelijke rampen aan de bevolking verschaft omvat, voor zover deze betrekking heeft op een mogelijke ramp in een winningsafvalvoorziening categorie A als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet

milieubeheer, in aanvulling op de informatie, bedoeld in artikel 5, in ieder geval:
a. een bevestiging van het feit dat:
1°. een intern noodplan is opgesteld en ingevoerd;
2°. degene die de winningsafvoorziening exploiteert is gehouden de nodige afspraken te maken met hulpdiensten ten einde zware ongevallen het hoofd te bieden en de gevolgen daarvan tot een minimum te beperken;
b. algemene gegevens inzake de aard van rampen en zware ongevallen, waaronder de mogelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu en beknopte gegevens van de voornaamste soorten scenario's voor rampen en zware ongevallen en de bestrijdingsmaatregelen;
c. passende gegevens uit het rampbestrijdingsplan dat opgesteld is om te kunnen omgaan met eventuele effecten die een ramp of zwaar ongeval buiten de locatie waarop de winningsafvalvoorziening wordt geëxploiteerd kan hebben, waaronder het advies om ten tijde van een ramp of zwaar ongeval gehoor te geven aan de instructies of verzoeken van de hulpdiensten;
d. een indicatie, waar van toepassing, dat de winningsafvalvoorziening zich nabij het grondgebied van een andere lidstaat bevindt, waardoor een zwaar ongeval grensoverschrijdende gevolgen kan hebben, krachtens het Verdrag van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties inzake grensoverschrijdende gevolgen van industriële rampen en zware ongevallen;
e. specifiek op de rampenbestrijding gerichte informatie die is gebaseerd op gegevens die zijn ontleend aan het winningsafvalbeheersplan, bedoeld in artikel 5 van Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102).

H

In artikel 9, tweede en vierde lid, wordt “een inrichting of een afvalvoorziening categorie A” vervangen door “een hogedrempelinrichting of een winningsafvalvoorziening categorie A”.

I

In het opschrift van paragraaf 7 van hoofdstuk III wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

J

In artikel 11a wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

K

In het opschrift van paragraaf 1 van hoofdstuk V wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

L

In de artikelen 13, eerste lid, en 14, derde lid, wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

M

Artikel 16 komt te luiden:

Artikel 16

Handelen in strijd met de artikelen 2 en 4, tweede tot en met vierde lid, is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, onder 1°, van de Wet op de economische delicten.

Artikel 5.23 (Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen)

In artikel 7 van het Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen wordt “Het bevoegd gezag (…) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door “Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een al verleende omgevingsvergunning”.

Artikel 5.24 (Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
gevaarlijke stof: gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197).
2. De begripsbepaling “*gevaarlijke stoffen*” vervalt.
3. In de begripsbepaling “*locatie*” wordt “of als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “, plaats waar een milieubelastende activiteit, als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht”.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “of als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “of binnen een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht” en wordt na “inrichting drijft” ingevoegd “of de milieubelastende activiteit verricht.
2. In het derde lid, onder b, wordt “inrichting of uitrusting” vervangen door “inrichting, uitrusting of locatie”.
3. In het vierde lid wordt “inrichting dan wel op inrichtingen” vervangen door “inrichting, uitrusting of locatie dan wel op inrichtingen, uitrustingen of locaties”.
4. In het vijfde lid wordt “inrichting of uitrusting” vervangen door “inrichting, uitrusting of locatie”.

C

In artikel 3a, eerste lid, wordt “, of als aangewezen (…) milieubeheer” vervangen door “of binnen een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht” en wordt na “die inrichting” ingevoegd “of die locatie”.

D

Artikel 11a komt te luiden:

Artikel 11a

In gevallen waarin de vergunning betrekking heeft op het oprichten of wijzigen van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet, dat tevens is aan te merken als een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden van een bouwwerk, of een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, verstrekt de aanvrager:

a. indien de aanvraag om die omgevingsvergunning tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet is ingediend, een afschrift van die aanvraag bij zijn aanvraag;
b. indien de aanvraag om die omgevingsvergunning niet tegelijk met de aanvraag om de vergunning krachtens deze wet wordt ingediend, een afschrift van die aanvraag aan het bevoegd gezag gelijktijdig met de indiening van die aanvraag.

E

In artikel 15, onder a, wordt “artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet” vervangen door “de Omgevingswet” en wordt “artikel 3.1 van de Waterregeling” vervangen door “bijlage I bij de Omgevingsregeling,”.

F

Artikel 23, eerste lid, komt te luiden:

1. De artikelen 3.50, tweede lid, 3.53, 4.3, 4.4, 4.6, eerste lid, aanhef en onder a, b en d, 4.9, 4.10, eerste en tweede lid, 4.11, eerste en tweede lid, 4.12, eerste lid, 4.13, 4.14, eerste en tweede lid, 4.19, aanhef en onder d, 4.22, 4.23, eerste tot en met derde lid, 4.24, eerste tot en met derde lid, 4.25, 4.26, 4.27, en 4.28 van het Besluit activiteiten leefomgeving, de artikelen 8.13, tweede lid, en 8.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de artikelen 13.17, 13.20, 13.21, 13.22, derde lid, en 13.24 tot en met 13.28 van het Omgevingsbesluit zijn van overeenkomstige toepassing op inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet waarin krachtens vergunning gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of mogen zijn of kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen als bedoeld in artikel 3.50 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

G

In artikel 24 wordt “document, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015” vervangen door “opgestelde preventiebeleid, bedoeld in artikel 4.10 van het Besluit activiteiten leefomgeving” en wordt “artikel 10, eerste tot en met derde lid, van dat besluit” vervangen door “artikel 4.14, eerste en tweede lid, van dat besluit”.

Artikel 5.25 (Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw)

Het Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3

De hoogte van de vergoeding die verschuldigd is door degene die een activiteit als bedoeld in artikel 15.51 van de wet verricht is de uitkomst van de formule:
V = ((Et – Er) x P) x (Eb/Et),
waarin voorstelt:
V: de voor de activiteit verschuldigde vergoeding;
Et: de door de activiteiten in het kalenderjaar gezamenlijk geëmitteerde hoeveelheid CO_2 uitgedrukt in tonnen;
Er: de door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken vastgestelde hoeveelheid CO_2-emissies, bedoeld in artikel 15.51b, tweede lid, van de wet, uitgedrukt in tonnen;
P: het bedrag in euro per ton geëmitteerde CO_2;

Eb: de in het kalenderjaar geëmitteerde hoeveelheid CO_2 uitgedrukt in tonnen, veroorzaakt door de activiteit.

B

In artikel 4, onder a, wordt “een inrichting” vervangen door “een activiteit” en wordt “drijft” vervangen door “verricht”.

Artikel 5.26 (Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. De in artikel 10.40, eerste lid, van de wet gestelde verplichting geldt niet:
a. indien de afgifte geschiedt aan een andere persoon dan een persoon als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder b, aanhef en onder 1°, van de wet die een of meer milieubelastende activiteiten met afvalstoffen verricht die zijn aangewezen in paragraaf 3.2.14, 3.2.15, 3.3.10, 3.3.12, 3.3.13 of 3.6.8 voor zover het gaat om het vergisten van plantaardig materiaal of afdeling 3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving,
b. indien de persoon aan wie de afvalstoffen zijn afgegeven, op de locatie van afgifte uitsluitend milieubelastende activiteiten met afvalstoffen, of een combinatie daarvan, verricht die behoren tot een in bijlage I bij dit besluit aangegeven categorie, of
c. voor zover de afgifte betrekking heeft op afvalstoffen, die behoren tot een in bijlage II bij dit besluit aangegeven categorie.
2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde en vierde lid tot tweede en derde lid.

B

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a (..) niet zijnde een persoon als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a” door “die op grond van artikel 2, eerste lid, verplicht is om een melding te doen als bedoeld in artikel 10.40 van de wet, aan een persoon als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder a of b, van de wet die niet verplicht is tot het doen van een melding als bedoeld in artikel 10.40 van de wet”.
2. In het derde lid wordt “categorieën van inrichtingen” vervangen door “gevallen”.

C

In artikel 7, eerste lid, komt te luiden:

1. Artikel 10.38, derde lid, van de wet is van overeenkomstige toepassing in de categorieën van gevallen waarin een persoon die op grond van artikel 2, eerste lid, verplicht is om een melding te doen als bedoeld in artikel 10.40 van de wet zich van stoffen, preparaten of producten, niet zijnde bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen, ontdoet door afgifte aan een ander persoon of deze toepast.

D

In artikel 8, tweede lid, wordt “bijlage II” vervangen door: bijlage III bij dit besluit.

E

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. De in artikel 10.39, eerste lid, onder a, van de wet gestelde verplichting geldt niet voor de categorieën van gevallen waarin de afgifte betrekking heeft op afvalstoffen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder c, en niet geschiedt aan een persoon die een stortplaats als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving exploiteert om die afvalstoffen te laten storten.
2. In het derde lid, aanhef, wordt “artikel 8.47, eerste lid, onder a, van de wet drijft” vervangen door “bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving exploiteert”.

F

In artikel 11, eerste lid, onder e, f en g, wordt “inrichting” vervangen door ”locatie”.

G

Artikel 13 vervalt.

H

Voor bijlage I wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage I. , behorende bij artikel 2, eerste lid, onder b

Categorieën van milieubelastende activiteiten met afvalstoffen, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder b:
1. het opslaan, overslaan of verwerken van:
a. banden;
b. ferro- of non-ferrometalen;
c. glas;
d. kabelschroot omhuld of geïsoleerd met kunststoffen, niet zijnde grondkabels;
e. papier;
f. schone kunststoffen;
g. schroot;
h. textiel;
i. afgedankte batterijen of accu’s als bedoeld in de Regeling beheer batterijen en accu’s 2008 waarvoor verslag wordt gedaan als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Regeling beheer batterijen en accu’s 2008;
j. afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als bedoeld in de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur waarvoor verslag wordt gedaan als bedoeld in artikel 19 of 20 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;
k. afgedankte autowrakken als bedoeld in het Besluit beheer autowrakken waarvoor verslag wordt gedaan als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van het Besluit beheer autowrakken;
2. het opslaan van:
a. ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 35 m^3;
b. ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van 35 m^3 of meer voor zover uitsluitend papier, textiel, ferro- of non-ferrometalen, schroot of glas nuttig worden toegepast of verwijderd, anders dan verbranden;
c. ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van 35 m^3 of meer voor zover daarvoor een innameplicht geldt
bij of krachtens artikel 10.17 of 15.32, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer;

d. zuiveringsslib, kolenreststoffen of afvalgips met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 1.000 m^3;
e. zuiveringsslib, kolenreststoffen of afvalgips met een capaciteit ten aanzien daarvan van 1.000 m^3 of meer voor zover uitsluitend papier, textiel, ferro- of non-ferrometalen, schroot of glas nuttig worden toegepast of verwijderd, anders dan verbranden;
f. verontreinigde grond, waaronder begrepen verontreinigde baggerspecie, met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 50 m^3;
g. minder dan 5 autowrakken en overige voertuigwrakken;
h. andere dan de onder a tot en met d bedoelde afvalstoffen, met uitzondering van gevaarlijke afvalstoffen, met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 1.000 m^3;
i. andere dan de onder a tot en met g bedoelde afvalstoffen, met uitzondering van gevaarlijke afvalstoffen, met een capaciteit ten aanzien daarvan van 1.000 m^3 of meer voor zover uitsluitend papier, textiel, ferro- of non-ferrometalen, schroot of glas nuttig worden toegepast of verwijderd, anders dan verbranden;
j. andere dan de onder a tot en met g bedoelde afvalstoffen, met uitzondering van gevaarlijke afvalstoffen, met een capaciteit ten aanzien daarvan van 1.000 m^3 of meer voor zover daarvoor een innameplicht geldt bij of krachtens artikel 10.17 of 15.32, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer;
3. het overslaan van bedrijfsafvalstoffen of ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen, met uitzondering van gevaarlijke afvalstoffen, met een opslagcapaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 50 m^3;
4. het sorteren van bouw- en sloopafvalstoffen met een opslagcapaciteit van 50 m^3 of minder;
5. het composteren van groenafval met een verwerkingscapaciteit van 50 m^3 per jaar of minder;
6. Het ontwateren, microbiologisch of anderszins biologisch of chemisch omzetten, agglomereren, deglomereren, mechanisch, fysisch of chemisch scheiden, mengen, verdichten of thermisch behandelen – anders dan verbranden of sorteren of composteren als bedoeld onder 4 of 5 – van ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen of van bedrijfsafvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 15.000.000 kg per jaar;
7. De onder 6 bedoelde handelingen en afvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van 15.000.000 kg per jaar of meer voor zover uitsluitend papier, textiel, ferro- of non-ferrometalen, schroot of glas nuttig worden toegepast of verwijderd, anders dan verbranden;
8. het geheel of gedeeltelijk vernietigen van genetisch gemodificeerde organismen als afvalstoffen of voorkomend in afvalstoffen.

I

Bijlage I komt te luiden:

Bijlage II. , behorende bij artikel 2, eerste lid, onder c

Categorieën van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c:
1. afvalstoffen die nuttig worden toegepast of worden verwijderd op dezelfde locatie als de locatie van productie;
2. afvalstoffen die door een persoon die buiten Nederland is gevestigd en ten aanzien waarvan een kennisgeving op grond van de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen is gedaan;
3. onbeheerd aangetroffen bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen, die door of vanwege een bestuursorgaan worden opgeruimd;
4. bedrijfsafvalstoffen in een hoeveelheid van niet meer dan 50 kilogram per afgifte;
5. gevaarlijke afvalstoffen die worden afgegeven aan een persoon die gevaarlijke afvalstoffen uitsluitend in een hoeveelheid van niet meer dan 50 kilogram per afgifte in ontvangst mag nemen;
6. ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, voor zover zij uitsluitend worden overgeslagen;
7. bedrijfsafvalstoffen naar soort en aard vergelijkbaar met huishoudelijke afvalstoffen, voor zover zij uitsluitend worden overgeslagen;
8. veegvuil, marktafval, drijfafval en RKG-slib, voor zover zij uitsluitend worden overgeslagen.

J

Het opschrift van bijlage II komt te luiden:

Bijlage III. , behorende bij artikel 8.

Artikel 5.27 (Besluit OM-afdoening)

Het Besluit OM-afdoening wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4.1, aanhef en onder c, komt te luiden:

c. omgevingsdienst: een openbaar lichaam in de zin van artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;.

B

Artikel 4.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “Regionale Uitvoeringsdiensten” vervangen door “omgevingsdiensten”.
2. Onderdeel f vervalt, onder vernummering van de onderdelen g en h tot onderdelen f en g.

Artikel 5.28 (Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

Het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt onder vervanging van de punt door een puntkomma aan het slot van onderdeel d, een onderdeel toegevoegd, luidende:
e. installatie: vaste technische eenheid waarbinnen een of meer van de activiteiten, genoemd in tabel 4.438a van het Besluit activiteiten leefomgeving, plaatsvinden en alle andere daar rechtstreeks mee samenhangende activiteiten die technisch verband houden met de binnen die eenheid verrichte activiteiten en van invloed kunnen zijn op emissies.

B

Artikel 3, eerste lid, komt te luiden:
1. Het verbod, bedoeld in artikel 2, geldt niet voor producten die worden verhandeld om uitsluitend te worden gebruikt bij een activiteit die wordt verricht in een installatie die zich bevindt op een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht, zoals aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover zich op de locatie een installatie bevindt.

Artikel 5.29 (Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen)

In artikel 3, tweede lid, onder a, van het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen wordt “vergunning (…) Wet milieubeheer” vervangen door “omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet of een ontheffing als bedoeld in artikel 10.63, tweede lid, in samenhang met artikel 10.54 van de Wet milieubeheer”.

Artikel 5.30 (Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW)

In artikel 1, onder e, van het Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW wordt “Woningwet” vervangen door “op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken”.

Artikel 5.31 (Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef komt te luiden:
Het is verboden afvalstoffen te storten op een stortplaats, die behoren tot een of meer van de navolgende categorieën:.
2. In onderdeel 13 wordt “zijnde motorrijtuigen (..) Wet milieubeheer” vervangen door “als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving”.

B

In artikel 2 wordt “artikel 8.47, eerste lid, onder a, van de Wet milieubeheer” vervangen door “bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving”.

C

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3
1. Het is verboden afvalstoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, anders dan voor het opslaan, op of in de bodem te brengen, anders dan deze te storten op een stortplaats of winningsafvalvoorziening.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven,
b. afvalwater,
c. het toepassen van afvalstoffen overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit,
d. plantenresten die zijn aangewezen bij regeling van Onze Minister, in de daarbij aangegeven gevallen,
e. meststoffen waarvan het gebruik is toegestaan op grond van het Besluit gebruik meststoffen.
3. Het is verboden zich van afvalstoffen zijnde plantenresten te ontdoen door deze voor het opslaan op of in de bodem te brengen.
4. Het derde lid is niet van toepassing op:
a. huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven,
b. het opslaan van plantenresten waarop het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is,
c. het opslaan van plantenresten die zijn aangewezen bij regeling van Onze Minister, in de daarbij aangegeven gevallen.
5. Als categorie van gevallen als bedoeld in artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer, zijn de in het tweede lid onder b tot en met e en de in het vierde lid onder b en c aangegeven gevallen.

D

Na artikel 3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3a

1. Het bevoegd gezag verbindt aan een omgevingsvergunning voor de opslag van afvalstoffen het voorschrift dat opslag van afvalstoffen is toegestaan voor een termijn van ten hoogste één jaar.
2. Indien de vergunninghouder ten genoegen van het bevoegd gezag aantoont dat de opslag van afvalstoffen gevolgd wordt door nuttige toepassing van afvalstoffen, kan het bevoegd gezag, in afwijking van het eerste lid, aan een zodanige vergunning het voorschrift verbinden dat de opslag van afvalstoffen is toegestaan voor een termijn van ten hoogste drie jaar.
3. Het bevoegd gezag kan, in afwijking van het eerste en tweede lid, aan een omgevingsvergunning voor de opslag in oppervlaktewater van baggerspecie niet zijnde een gevaarlijke afvalstof als bedoeld in de Wet milieubeheer het voorschrift verbinden dat de opslag is toegestaan voor een termijn van ten hoogste tien jaar.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid, gelden met betrekking tot de bij voorschrift aan een omgevingsvergunning, voor de opslag van metallisch kwik, te verbinden termijnen de daarover bij of krachtens verordening (EG) nr. 1102/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 inzake het verbod op de uitvoer van metallisch kwik en andere kwikverbindingen en -mengsels en de veilige opslag van metallisch kwik (PbEU L 304/75) gestelde regels.

E

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “Gedeputeerde staten (…) stortplaats” vervangen door “Aan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op een stortplaats als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan het bevoegd gezag”.
2. In het tweede lid wordt “gedeputeerde staten” vervangen door “het bevoegd gezag”.

F

In artikel 6, eerste lid, wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.

G

In artikel 10 wordt “een inrichting” vervangen door “degene”.

H

In artikel 11a vervalt de begripsbepaling “vergunning”.

I

Artikel 11c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt “de vergunning” vervangen door “een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een stortplaats als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving” en vervalt “of beperkingen”.
2. In de aanhef van het tweede lid wordt “de vergunning” vervangen door “een zodanige vergunning”.

J

Artikel 11d komt te luiden:

Artikel 11d

Het bevoegd gezag kan aan een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11c, eerste lid, voorschriften verbinden die afwijken van de bijlage bij dit besluit, voor zover dit uitdrukkelijk in die bijlage is vermeld.

K

Artikel 11e vervalt.

L

In artikel 11f wordt in het eerste lid, onder b en c, en het vierde lid, aanhef, “drijft” vervangen door “exploiteert”.

M

Artikel 11g wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.
2. In het tweede lid wordt “inrichting als de inrichting waarbinnen” vervangen door “locatie waarop”.
3. In het derde lid wordt “vergunning” vervangen door “omgevingsvergunning”.

N

In de artikelen 11h, eerste lid, aanhef en zesde lid en 11i, eerste lid, wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.

O

In artikel 12a wordt na “Kernenergiewet” ingevoegd “, artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet en de artikelen 8.40 en 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer”.

P

In de voorschriften 1.2, eerste, derde en vierde lid, 2.2, eerste en derde lid, en 3.2, eerste en derde lid, van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, wordt “vergunning” vervangen door “omgevingsvergunning”.

Q

In voorschrift 4.1, eerste lid, onder b, van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, wordt “artikel 5a, onder c, van het Stortbesluit bodembescherming” vervangen door “artikel 8.50, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving”.

Artikel 5.32 (Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening)

In artikel 1, onder b, van het Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening wordt “bedoeld in de artikelen 6.5b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, 20.14 van de Wet milieubeheer en 8.5 van de Wet ruimtelijke ordening” vervangen door “bedoeld in artikel 17.10 van de Omgevingswet”.

Artikel 5.33 (Besluit veiligheidsregio’s)

Het Besluit veiligheidsregio’s wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De omschrijving van “omgevingsvergunning” komt te luiden: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onderdeel b, van de Omgevingswet;.
2. In de omschrijving van “veiligheidsrapport” wordt “artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015” vervangen door “artikel 4.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving”.
3. In de alfabetische rangschikking worden de volgende begripsbepalingen ingevoegd, luidende:
hogedrempelinrichting: hogedrempelinrichting als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;
Seveso-inrichting: Seveso-inrichting als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;
Seveso-richtlijn: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197);.

B

Na artikel 1.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.2
Een wijziging van de Seveso-richtlijn geldt voor de toepassing van dit besluit met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

C

In het opschrift van paragraaf 1 van hoofdstuk 6 wordt “inrichtingen” vervangen door “hogedrempelinrichtingen”.

D

Artikel 6.1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een rampbestrijdingsplan vast voor locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd.
2. In het tweede lid wordt “in een inrichting die in een andere staat is gelegen” vervangen door “op locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd die in een andere staat zijn gelegen”.

E

In artikel 6.1.2 vervalt “, op grond van artikel 6.15, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht,” en wordt na “heeft ontvangen” ingevoegd “van het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning”.

F

Artikel 6.1.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

2. In onderdeel e wordt “het terrein van de inrichting” vervangen door “de locatie waarop een hogedrempelinrichting wordt geëxploiteerd”.

G

In de artikelen 6.1.4 en 6.1.6 wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

H

In artikel 6.1.5 wordt “in de inrichting” vervangen door “op een locatie waarop een hogedrempelinrichting wordt geëxploiteerd”.

I

In artikel 6.1.7 wordt “in de betrokken inrichtingen” vervangen door “op de betrokken locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd”.

J

Artikel 6.1.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “inrichting” vervangen door “locatie waarop een hogedrempelinrichting wordt geëxploiteerd”.
b. In onderdeel a wordt “inrichting drijft” vervangen door “hogedrempelinrichting exploiteert”.
c. In onderdeel b wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.
d. In onderdeel c wordt “de inrichting” vervangen door “het exploiteren van de hogedrempelinrichting”.
2. In het tweede lid wordt “inrichting” vervangen door “hogedrempelinrichting”.

K

In het opschrift van paragraaf 3 van hoofdstuk 6 wordt “afvalvoorzieningen” vervangen door “winningsafvalvoorzieningen”.

L

Artikel 6.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “een ramp in een afvalvoorziening” vervangen door “locaties waarop winningsafvalvoorzieningen” en wordt “na de Wet milieubeheer” ingevoegd “worden geëxploiteerd”.
2. In het derde lid wordt “een afvalvoorziening” vervangen door “het exploiteren van een winningsafvalvoorziening”.

M

In artikel 6.3.2 wordt “afvalvoorziening categorie A drijft” vervangen door “winningsafvalvoorziening categorie A exploiteert” en wordt na “omgevingsvergunning voor” ingevoegd “het exploiteren van”.

N

Artikel 7.1 komt te luiden:

Artikel 7.1

1. Het bestuur van de veiligheidsregio kan als bedrijfsbrandweerplichtig aanwijzen een locatie waarop een of meer van de volgende milieubelastende activiteiten worden verricht:
a. het exploiteren van een Seveso-inrichting, bedoeld in artikel 3.50, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. het opslaan van gevaarlijke stoffen, bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan in een opslagplaats voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger van:
1°. 10.000 kg of meer gevaarlijke stoffen, als het geheel of gedeeltelijk gaat om brandbare gevaarlijke stoffen met fluor-, chloor-, broom-, stikstof- of zwavelhoudende verbindingen, of zowel brandbare gevaarlijke stoffen als gevaarlijke stoffen met die verbindingen;
2°. meer dan 1.500 l giftige of bijtende gassen van ADR-klasse 2 in gasflessen; of
3°. meer dan 1.500 l tot vloeistof verdichte gassen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening, in gasflessen;
c. het voor het vervoer van stoffen of goederen opslaan van stoffen of goederen, bedoeld in artikel 3.285 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger van:
1°. vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik;
2°. ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1 door een ander dan de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht; of
3°. gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, genoemd in bijlage I, deel 1 of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage;
d. het voor het vervoer van stoffen of goederen opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen, bedoeld in artikel 3.285 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
1°. het voor meer dan 24 uur opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c; of
2°. het opstellen van meer dan drie voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b of c; en
e. het exploiteren van een spoorwegemplacement, bedoeld in artikel 3.295a van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Het bestuur van de veiligheidsregio kan ook als bedrijfsbrandweerplichtig aanwijzen een inrichting als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, met uitzondering van een inrichting waarop artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen van toepassing is.

O

Artikel 7.2 komt te luiden:

Artikel 7.2
1. Alvorens tot aanwijzing over te gaan, verzoekt het bestuur van de veiligheidsregio degene die de milieubelastende activiteit op de locatie verricht of de exploitant van de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, waarvan het bestuur redelijkerwijs kan vermoeden dat deze in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid kan opleveren, binnen een door het bestuur te stellen termijn een rapport inzake de bedrijfsbrandweer over te leggen, dat de volgende gegevens bevat:
a. een aanduiding van de begrenzing van de locatie en een algemene beschrijving van:
1°. de locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht of de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet;
2°. de milieubelastende activiteiten die worden verricht op de locatie en andere milieubelastende activiteiten die de milieubelastende activiteiten op de locatie functioneel ondersteunen;
3°. de op de locatie of in de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, voorkomende stoffen; en
4°. de eigenschappen van deze stoffen;

b. een algemene beschrijving van de processen die op de locatie waar de milieubelastende activiteiten worden verricht of in de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, plaatsvinden;
c. een beschrijving van de aard, de omvang, het verloop in de tijd en de bestrijding of de beheersing van een brand of een ongeval op de locatie waar de milieubelastende activiteiten worden verricht of op het terrein van de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet:
1°. die gegeven de aard van een installatie of de milieubelastende activiteiten die op de locatie worden verricht of gegeven de aard van de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, rekening houdend met de daarin aangebrachte preventieve voorzieningen, als reëel en typerend wordt geacht;
2°. waarbij schade aan gebouwen of personen in de omgeving van de locatie waarop de milieubelastende activiteiten worden verricht of in de omgeving van de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, kan ontstaan, en
3°. waarbij van preventieve of repressieve maatregelen duidelijk effect verwacht mag worden, waardoor escalatie daarvan wordt voorkomen;
d. de maatgevende incidentscenario's dat wil zeggen de geloofwaardige incidentscenario's, bedoeld in onderdeel c, die bepalend zijn voor de omvang en de uitrusting van de bedrijfsbrandweer;
e. een beschrijving van de organisatie van de nodig geachte bedrijfsbrandweer, waaronder de omvang van het personeel en het materieel.
2. Als voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, wordt het verzoek, bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk gedaan nadat het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid is gesteld advies als bedoeld in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit uit te brengen.
3. Indien gegevens als bedoeld in het eerste lid reeds zijn opgenomen in een veiligheidsrapport, kan in het rapport worden volstaan met een verwijzing naar de desbetreffende gegevens.
4. Het bestuur van de veiligheidsregio zendt een exemplaar van het rapport aan:
a. de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet;
b. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de locatie of de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, is gelegen;
c. het bestuursorgaan dat beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit of op een aanvraag om een vergunning voor de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet; en
d. Onze Minister van Infrastructuur en Milieu, indien de locatie of inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, is gelegen op of deel uitmaakt van, een luchthaven als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart.
5. Het bestuur van de veiligheidsregio kan degene die de milieubelastende activiteiten op de locatie verricht of de exploitant van de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, verzoeken om aan het bestuur aanvullende gegevens te verschaffen.

P

Artikel 7.3 komt te luiden:

Artikel 7.3

1. Indien het bestuur van de veiligheidsregio van oordeel is dat de locatie, waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht of de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, wijst het bestuur die locatie of inrichting aan als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bestuur bepaalt daarbij de termijn waarbinnen over een bedrijfsbrandweer dient te worden beschikt.
2. Als voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend vindt de aanwijzing bedoeld in het eerste lid, plaats binnen

26 weken na ontvangst van het rapport inzake de bedrijfsbrandweer. Als de omgevingsvergunning nog niet onherroepelijk is vindt de aanwijzing in afwijking van de eerste zin plaats binnen 8 weken na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.
3. In de aanwijzing stelt het bestuur van de veiligheidsregio de begrenzing vast van de locatie of de inrichting waarop de aanwijzing van toepassing is.
4. Het bestuur van de veiligheidsregio gaat niet over tot het aanwijzen dan nadat de bestuursorganen, bedoeld in artikel 7.2, vierde lid, door het bestuur in de gelegenheid zijn gesteld advies ter zake uit te brengen.
5. Het bestuur van de veiligheidsregio kan locaties of inrichtingen aanwijzen waarvoor degenen die de milieubelastende activiteiten verrichten op die locaties respectievelijk de exploitanten van die inrichtingen gezamenlijk dienen te beschikken over een bedrijfsbrandweer. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing.
6. Het bestuur van de veiligheidsregio stuurt een afschrift van de aanwijzing aan de bestuursorganen, bedoeld in artikel 7.2, vierde lid.
7. Het bestuur van de veiligheidsregio kan in de aanwijzing, bedoeld in het eerste en vijfde lid, slechts eisen stellen aan:
a. de geoefendheid en de samenstelling van de bedrijfsbrandweer waarbij de functies genoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's, kunnen worden aangewezen;
b. de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen;
c. het blusmaterieel;
d. de beschermende middelen;
e. de alarmering van en samenwerking met de brandweer en andere hulpverleningsorganisaties, en
f. de omvang van het personeel en het materieel van de bedrijfsbrandweer.

Q

Artikel 7.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Na wijziging of uitbreiding van een aangewezen locatie, van een milieubelastende activiteit op een aangewezen locatie of van een inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, dan wel verandering van de gebezigde processen die in betekenende mate consequenties hebben voor de inhoud van het rapport, verstrekt degene die de milieubelastende activiteit verricht of de exploitant van de inrichting zo spoedig mogelijk een dienovereenkomstig gewijzigd rapport aan het bestuur van de veiligheidsregio. Als voor de wijziging, uitbreiding of verandering een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend wordt het gewijzigd rapport gelijktijdig met die aanvraag verstrekt aan het bestuur van de veiligheidsregio.
2. In het tweede lid wordt "tweede tot en met vierde lid" vervangen door "derde tot en met vijfde lid".
3. In het vijfde lid wordt "tweede en vierde lid" vervangen door "vierde en zesde lid".

R

Artikel 7.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na "van een aangewezen" ingevoegd "locatie of".
2. In het derde lid wordt "tweede en vierde lid" vervangen door "vierde en zesde lid".

S

In artikel 7.6, eerste lid, wordt na "ten aanzien van een" ingevoegd "locatie of".

T

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. ”BRZO” wordt vervangen door “hogedrempelinrichtingen”.
2. “Hogedrempelbedrijven als bedoeld in artikel 1 van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015” wordt vervangen door “hogedrempelinrichtingen”.

Artikel 5.34 (Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

Het Besluit vergoedingen Kernenergiewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 7, derde lid, vervalt.

B

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer” vervangen door “de Omgevingswet”.
2. In het tweede lid wordt “artikel 2.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “de Omgevingswet” en wordt “gegeven” vervangen door “geven”.
3. Het vierde lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel d wordt “hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer” vervangen door “de Omgevingswet” en wordt “als bedoeld in artikel 7.27, vierde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “hiervan”.
b. In onderdeel e wordt “hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer“ vervangen door “de Omgevingswet” en wordt “als bedoeld in artikel 7.27, vierde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “hiervan”.

Artikel 5.35 (Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen)

In artikel 1, eerste lid, van het Besluit vervoer, splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen worden in de begripsbepaling van “*locatie*” de woorden “of als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer” vervangen door “of plaats waar een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, wordt verricht”.

Artikel 5.36 (Drinkwaterbesluit)

Het Drinkwaterbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 19, tweede lid, en 34, eerste lid, wordt “artikel 1, eerste lid, van de Woningwet” vervangen door “bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

B

In artikel 35, eerste lid, onder c en e, wordt “artikel 1.1, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.

C

In artikel 38, vierde lid, onder g, wordt “inrichting” vervangen door “instelling”.

D

In artikel 53, vierde lid, wordt “artikel 5.2 van de Waterwet” vervangen door “artikel 19.14 van de Omgevingswet”.

Artikel 5.37 (Mijnbouwbesluit)

Het Mijnbouwbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 8, eerste lid, wordt “de artikelen 56”(..) “Erfgoedwet” vervangen door “de artikelen 19.9 en 15.1, eerste lid, aanhef en onder k, van de Omgevingswet”

B

De artikelen 10 en 13 tot en met 20 alsmede het opschrift van paragraaf 2.3 vervallen.

C

De artikelen 44 tot en met 45a vervallen.

D

In artikel 64 wordt “44 tot en met 49” vervangen door “46 tot en met 49”.

E

Artikel 94 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “artikel 44 of 45” vervangen door “7.67, onderdeel b, onder 1° of 7.67, onderdeel b, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving
2. Het vierde lid komt te luiden:
4. Indien de vergunning betrekking heeft op een project voor het aanleggen van een pijpleiding waarvoor op grond van artikel 16.43 van de Omgevingswet een milieueffectrapport moet worden gemaakt, is afdeling 16.4. van die wet van toepassing.

F

In artikel 95 wordt “op grond van het Besluit milieueffectrapportage het maken van een milieueffectrapport verplicht is” vervangen door “op grond van artikel 16.43 van de Omgevingswet een milieueffectrapport moet worden gemaakt”.

G

Artikel 161a, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “verlenen, wijzigen of intrekken van” vervangen door “verlenen, wijzigen, intrekken of beoordelen van”.
2. Onderdelen c en d komen te luiden:
c. een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;
d. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet;
3. Onderdelen h, i en j komen te luiden:
h. een melding als bedoeld in artikel 2.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
i. een toestemming als bedoeld in artikel 2.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

j. gegevens en bescheiden als bedoeld in de artikelen 4.1117, 6.47a en 7.69 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.38 (Productenbesluit asbest)

Artikel 2 van het Productenbesluit asbest wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. het verwijderen van asbest of een asbesthoudend product als daarover regels zijn gesteld in het Besluit activiteiten leefomgeving;.
2. Onder vervanging van de punt door een puntkomma aan het slot van onderdeel e wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. het verwijderen van asbest bij de sloop van bouwwerken als daarover regels zijn gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.39 (Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder l, wordt “een inrichting” vervangen door “een locatie”.
2. Het derde lid, onder a, komt te luiden:
a. overslaginstallatie: een locatie waar schepen worden geladen of gelost.

B

In artikel 15, tweede lid, wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.

C

In artikel 16 wordt “een inrichting voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen drijft” vervangen door “een ontvangstvoorziening exploiteert” en wordt “in die inrichting” vervangen door “op dezelfde locatie als waarop die worden afgegeven”.

D

In artikel 32, derde lid, wordt “overslaginrichting” vervangen door “overslaginstallatie”.

E

In artikel 33 wordt “overslaginrichting drijft” vervangen door “overslaginstallatie exploiteert” en wordt “in die inrichting” vervangen door “op die locatie”.

F

In de artikelen 53, vijfde lid, en 66 wordt “drijft” vervangen door “exploiteert”.

G

In artikel 67 wordt “een inrichting voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen drijft” vervangen door “een ontvangstvoorziening exploiteert” en wordt “in die inrichting” vervangen door “op dezelfde locatie als waarop het wordt afgegeven”.

H

Artikel 68 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “De houder van de inrichting als bedoeld in artikel 67” vervangen door “Degene die de ontvangstvoorziening exploiteert, bedoeld in artikel 67,”.
2. In het derde en vierde lid wordt “de inrichting” vervangen door “de ontvangstvoorziening”.

I

In artikel 75 wordt “een inrichting voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen drijft” vervangen door “een ontvangstvoorziening exploiteert” en wordt “in die inrichting” vervangen door “op dezelfde locatie als waarop die worden afgegeven”.

Artikel 5.40 (Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer)

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen d en g, wordt “artikel 1.1 van het Bouwbesluit 2012” vervangen door “bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving”.
2. In onderdeel f wordt “onder f” vervangen door “onder e”.

Artikel 5.41 (Vuurwerkbesluit)

Het Vuurwerkbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de begripsomschrijving van “ADR” vervalt voor “op 30 september” het woord “de”.
b. De begripsbepalingen “bijlage”, “beperkt kwetsbaar object”, “bestemmingsgrens”, “bevoegd gezag”, “bouwstrook”, “consumentenvuurwerk”, “geprojecteerd beperkt kwetsbaar of kwetsbaar object”, “kwetsbaar object”, “professioneel vuurwerk”, “pyrotechnische artikelen voor theatergebruik”, “theatervuurwerk”, “veiligheidsafstand”, “woning”, “woonschip” en “woonwagen” vervallen.
c. In de begripsomschrijving van fop- en schertsvuurwerk wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk”.
d. In de alfabetische rangschikking worden twee begripsbepalingen ingevoegd, luidende: pyrotechnisch artikel voor theatergebruik: pyrotechnisch artikel voor podiumgebruik; omgevingsvergunning: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onderdeel b, van de Omgevingswet;.
2. Het tweede lid vervalt.
3. Het derde, vierde en vijfde lid worden vernummerd tot tweede, derde en vierde lid.
4. Het tweede lid (nieuw) komt te luiden:
2. Voor de toepassing van dit besluit wordt met vuurwerk van categorie F4 gelijkgesteld:
a. vuurwerk van categorie F2 of F3 dat niet op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik; en
b. een door Onze Minister aangewezen stof of een preparaat, een voorwerp of een onderdeel van een voorwerp dan wel een stof of een preparaat, een voorwerp of een onderdeel van een voorwerp dat behoort tot een door Onze Minister bij ministeriële regeling aangewezen categorie, voor zover die stof of dat preparaat, dat voorwerp of dat onderdeel van een voorwerp kennelijk is bestemd of wordt gebruikt om voor vermakelijkheidsdoeleinden effecten te bewerkstelligen.
5. Het derde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. De aanhef komt te luiden:
Voor de toepassing van de artikelen 1.2.2, eerste tot en met derde lid, 2.3.2, 2.3.3 en 2.3.4 wordt onder het begrip particulier mede verstaan een exploitant van een bedrijf zonder rechtspersoonlijkheid of een rechtspersoon die:.
b. Onderdeel a komt te luiden:
a. geen milieubelastende activiteit verricht als bedoeld in artikel 3.30 of 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.
6. Het vierde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:
a. In de onderdelen a en b wordt “het ADR” vervangen door “de ADR”.
b. Onder vervanging van de puntkomma door een punt aan het slot van onderdeel b, vervallen de onderdelen c tot en met f.

B

Artikel 1.1.2a, eerste lid, onder a, komt te luiden:

a. Een persoon die over een omgevingsvergunning beschikt voor het opslaan, herverpakken en bewerken van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik of vuurwerk van categorie F4, bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving;.

C

Artikel 1.1.4 vervalt.

D

In artikel 1.2.2, eerste tot en met derde lid, wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.

E

Artikel 1.2.2a vervalt.

F

Artikel 1.2.3 komt te luiden:

Artikel 1.2.3

Het is verboden vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik zonder een daartoe verleende omgevingsvergunning te vervaardigen of, behoudens het bepaalde in artikel 3B.1, eerste lid, te bewerken.

G

Artikel 1.2.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Het is verboden vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voorhanden te hebben.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik,” en wordt “25 kilogram consumentenvuurwerk” vervangen door “25 kg van dat vuurwerk”.

b. In onderdeel b wordt “25 kilogram consumentenvuurwerk” vervangen door “25 kg vuurwerk van categorie F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik,”.
c. In de onderdelen c en d wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk”.
d. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
e. op een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht als bedoeld in artikel 3.30 of 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving die is gemeld overeenkomstig artikel 4.1030 van dat besluit of waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.
3. In het derde lid wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.

H

Artikel 1.2.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid komt de aanhef van onderdeel c te luiden:
c. het met een omgevingsvergunning voor het opslaan van vuurwerk of van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving:.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”, wordt “25 kilogram” vervangen door “25 kg” en wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.
b. In onderdeel a wordt “het bij of krachtens dit besluit bepaalde” vervangen door “het Besluit activiteiten leefomgeving”.

I

Artikel 1.2.6, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. in de aanhef wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
2. In onderdeel a wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.

J

Artikel 1.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “van het ADR” vervangen door “bij de ADR”.
2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.
3. In het tweede lid (nieuw) wordt “opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid” vervangen door “het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen”.

K

Artikel 1.3.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
2. In het derde lid wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.
3. In het vierde lid, onder c, wordt “consumenten- of professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4”.

L

Artikel 1.4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
b. In onderdeel b wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.
2. In het tweede lid wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
3. In het derde lid, onder d, wordt “consumenten- of professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4”.

M

Artikel 1.4.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt “consumenten- en professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4”.
2. In het derde lid wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

N

De artikelen 1.4.3 en 1.4.4 vervallen.

O

In artikel 1A.1.1 komt de omschrijving van “markttoezichthouder” te luiden: persoon als bedoeld in artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet die door Onze Minister is aangewezen en die handelt in het kader van markttoezicht;.

P

In artikel 1A.5.14, derde en vierde lid, wordt “bijlage 4” vervangen door “de bijlage bij dit besluit”.

Q

Het opschrift van hoofdstuk 2 komt te luiden: Hoofdstuk 2. Vuurwerk van categorie F1, F2 of F3.

R

In het opschrift van paragraaf 1 wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

S

Artikel 2.1.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “consumentenvuurwerk is bij het opslaan en het voorhanden hebben anders dan door particulieren, op zodanige wijze verpakt dat het volgens bijlage A van het ADR” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 is bij het voorhanden hebben anders dan door particulieren, op zodanige wijze verpakt dat het volgens bijlage A bij de ADR”.
2. In het tweede lid wordt “opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid” vervangen door “het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen”.

T

Artikel 2.1.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “Consumentenvuurwerk” vervangen door “Vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik,”.
b. In onderdeel f wordt “het vuurwerk betreft dat is ingedeeld in categorie F3” vervangen door “het vuurwerk van categorie F3 betreft”.
c. In de onderdelen g en h wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk”.
2. In het tweede lid wordt “Consumentenvuurwerk” vervangen door “Vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
3. In het derde en vijfde lid wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk”.
4. In het zesde lid wordt “opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid” vervangen door “het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen”.
5. In het zevende lid wordt “Consumentenvuurwerk” vervangen door “Vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.

U

In artikel 2.1.4 wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.

V

Paragraaf 2 van hoofdstuk 2 vervalt.

W

In het opschrift van paragraaf 3 van hoofdstuk 2 wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

X

Artikel 2.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
2. Onderdeel a komt te luiden:
a. degene die een milieubelastende activiteit verricht als bedoeld in artikel 3.30 van het Besluit activiteiten leefomgeving;.

Y

In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

Z

In artikel 2.3.3 wordt “25 kilogram consumentenvuurwerk” vervangen door “25 kg vuurwerk van categorie F1, F2 of F3” en wordt “hoeveelheid consumentenvuurwerk” vervangen door “hoeveelheid vuurwerk”.

AA

Artikel 2.3.4 komt te luiden:

Artikel 2.3.4
Het is verboden vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 aan een particulier bedrijfsmatig ter beschikking te stellen op een andere plaats dan een ruimte voor verkoop aan particulieren als bedoeld in artikel 4.1046 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

AB

In artikel 2.3.5 wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

AC

In het opschrift van hoofdstuk 3 wordt “Professioneel vuurwerk” vervangen door “Vuurwerk van categorie F4”.

AD

In het opschrift van paragraaf 1 van hoofdstuk 3 wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”.

AE

Artikel 3.1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In de aanhef wordt “Professioneel vuurwerk” vervangen door “Vuurwerk van categorie F4”.
b. In onderdeel f vervalt “, voor zover het vuurwerk betreft dat is ingedeeld in categorie F3 of F4,”.
c. In onderdeel g vervalt “professionele”.
2. In het tweede lid wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4” en vervalt “voor zover het betreft categorie F2: „uitsluitend buitenshuis te gebruiken» en, in

voorkomend geval, de minimale veiligheidsafstand(en); voor zover het betreft categorie F3: «uitsluitend buitenshuis te gebruiken» en de minimale veiligheidsafstand(en); voor zover het betreft categorie F4:".
3. In het derde en vijfde lid wordt "professioneel vuurwerk" vervangen door "vuurwerk van categorie F4".
4. In het zesde lid wordt "opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid" vervangen door "het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen".
5. In het zevende lid wordt "Professioneel vuurwerk" vervangen door "Vuurwerk van categorie F4" en wordt "professioneel vuurwerk" vervangen door "vuurwerk van categorie F4.

AF

Paragraaf 2 van hoofdstuk 3 vervalt.

AG

In het opschrift van paragraaf 3 van hoofdstuk 3 wordt "professioneel vuurwerk" vervangen door "vuurwerk van categorie F4".

AH

Artikel 3.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "professioneel vuurwerk" vervangen door "vuurwerk van categorie F4".
2. In het tweede lid vervalt "professioneel".

AI

In artikel 3A.1.1, zesde lid, wordt "opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid" vervangen door "het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen".

AJ

Artikel 3A.1.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "Verpakt theatervuurwerk is bij het opslaan en het voorhanden hebben op zodanige wijze verpakt dat zij volgens bijlage A van het ADR" vervangen door "Pyrotechnische artikelen voor theatergebruik zijn bij het voorhanden hebben op zodanige wijze verpakt dat zij volgens bijlage A bij de ADR".
2. In het tweede lid wordt "theatervuurwerk" vervangen door "pyrotechnische artikelen voor theatergebruik" en wordt "opslag als bedoeld in artikel 1.1.4, derde lid" vervangen door "het met een omgevingsvergunning opslaan van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger, bedoeld in artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in containers voor vervoer op een locatie op een haventerrein van de zeehaven van Amsterdam, Eemshaven, Rotterdam of Vlissingen".

AK

Paragraaf 2 van hoofdstuk 3a vervalt.

AL

Artikel 3A.3.1, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod geldt niet voor het ter beschikking stellen aan een persoon met gespecialiseerde kennis die gerechtigd is de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik op te slaan of te bewerken, dan wel, indien de betrokken persoon de artikelen tot ontbranding zal brengen, gerechtigd is de artikelen tot ontbranding te brengen.

AM

Artikel 3B.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt “consumentenvuurwerk, professioneel”.
2. In het derde lid, onder b, wordt “uit een inrichting als bedoeld in artikel 2.2.1, eerste lid, 3.2.1, eerste lid, of 3A.2.1, eerste lid, of een inrichting ten aanzien waarvan de in artikel 4.11, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer opgenomen verplichting geldt” vervangen door “van een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht als bedoeld in artikel 3.30 van het Besluit activiteiten leefomgeving die is gemeld overeenkomstig artikel 4.1030 van dat besluit of waarvoor een omgevingsvergunning is verleend geldt”.

AN

In artikel 3B.2, vierde lid, komt de tweede zin te luiden: De verzekering is gesloten bij een financiële onderneming die op grond van de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van verzekeraar mag uitoefenen.

AO

In artikel 3B.3a, tweede lid, onder d, wordt “consumentenvuurwerk, professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4”.

AP

Artikel 3B.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
a. In onderdeel a wordt “20 kilogram theatervuurwerk” vervangen door “20 kg pyrotechnische artikelen voor theatergebruik”.
b. In onderdeel b wordt “200 kilogram consumentenvuurwerk” vervangen door “200 kg vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.
2. Het tweede lid komt te luiden:
2. Voor de bepaling van de hoeveelheid vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, bedoeld in het eerste lid, wordt uitgegaan van het gewicht van de artikelen als zijnde onverpakt vuurwerk onderscheidenlijk onverpakte pyrotechnische artikelen voor theatergebruik.
3. In het vierde lid wordt “consumentenvuurwerk of theatervuurwerk” vervangen door “vuurwerk of de pyrotechnische artikelen voor theatergebruik”.

AQ

Artikel 3B.5, tweede lid, komt te luiden:

2. De artikelen 5.38, eerste en tweede lid, 5.39, aanhef en onder a, 5.40, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a en d, 16.65, tweede lid, en 18.10, vierde lid, onder b, van de Omgevingswet en de artikelen 8.97 tot en met 8.102 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn van overeenkomstige toepassing.

AR

Hoofdstuk 4 vervalt.

AS

In artikel 5.3.6, derde lid, wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1. is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”.

AT

In artikel 5.3.8 wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4” en wordt “consumentenvuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F1, F2 of F3”.

AU

In artikel 5.4.1 wordt “van het ADR” vervangen door “bij de ADR”.

AV

De bijlagen 1 tot en met 3 vervallen.

AW

Het opschrift van bijlage 4 komt te luiden: Bijlage.

Artikel 5.42 (Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1a wordt “artikel 12.29, aanhef en onder e en f, van de Wet milieubeheer” vervangen door “artikel 20.6 in verbinding met artikel 20.7, onder a, van de Omgevingswet”.

B

Artikel 27, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor toepassing van dit hoofdstuk wordt als opslagruimte voor meststoffen uitsluitend in aanmerking genomen de opslagruimte voor dierlijke meststoffen die onder de reikwijdte van paragraaf 3.3.14, 3.6.1 of 3,6.8 valt.

C

Artikel 28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder a, wordt “artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, in de tot het bedrijf behorende stallen” vervangen door “de artikelen 3.201 of 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving”.
2. In het derde wordt “het bedrijf” (…) geen vergunningplicht” vervangen door “de activiteiten geen vergunningplicht op grond van de artikelen 3.201 of 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

D

In artikel 29, eerste lid, onder c, vervalt “in de tot het bedrijf behorende stallen” en wordt “artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” vervangen door “de artikelen 3.201 of 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving”.

Artikel 5.43 (Waterbesluit)

Het Waterbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

De hoofdstukken 1 tot en met 7 vervallen, met uitzondering van paragraaf 3 van hoofdstuk 1 en paragraaf 2 van hoofdstuk 7.

B

In de artikelen 1.3, 7.3 en 7.4 wordt “wet” vervangen door: Waterwet.

C

De artikelen 8.1 tot en met 8.8 vervallen.

D

De bijlagen I tot en met IV vervallen.

E

In het opschrift van de bijlagen V en VI wordt “wet” vervangen door: Waterwet.

F

In het opschrift van bijlage VI wordt “veiligheidsnormen, bedoeld in artikel 2.4 van de wet” vervangen door: omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.

HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN

Artikel 6.1 (intrekken besluiten)

De volgende besluiten worden ingetrokken:

a. Activiteitenbesluit milieubeheer;
b. Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
c. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening;
d. Besluit beheer winningsafvalstoffen;
e. Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen;
f. Besluit energieprestatie gebouwen;
g. Besluit emissiearme huisvesting;
h. Besluit externe veiligheid buisleidingen;
i. Besluit externe veiligheid inrichtingen;
j. Besluit externe veiligheid transportroutes,
k. Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);
l. Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
m. Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv;
n. Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009;
o. Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
p. Besluit lozen buiten inrichtingen;
q. Besluit lozing afvalwater huishoudens;
r. Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen;
s. Besluit milieu-effectrapportage;
t. Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval;
u. Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken;
v. Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
w. Besluit ruimtelijke ordening;
x. Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;
y. Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds;
z. Besluit omgevingsrecht;
aa. Besluit ontgrondingen in rijkswateren;
bb. Besluit risico's zware ongevallen 2015;
cc. Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen;
dd. Bouwbesluit 2012;
ee. Infiltratiebesluit bodembescherming;
ff. Registratiebesluit externe veiligheid;
gg. Stortbesluit bodembescherming;
hh. Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol;
ii. Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten.

HOOFDSTUK 7 VOORMALIGE RIJKSREGELS (BRUIDSSCHAT)

AFDELING 7.1 BRUIDSSCHAT IN OMGEVINGSPLAN

Artikel 7.1 (hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan)

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder b, van de Omgevingswet, worden twee hoofdstukken opgenomen, luidende:

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in bijlage I bij de Omgevingswet, en in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling zijn ook van toepassing op dit omgevingsplan.
2. Bijlage I bij dit omgevingsplan bevat begripsbepalingen voor de toepassing van dit plan.

HOOFDSTUK 2 ACTIVITEITEN

AFDELING 2.1 ALGEMEEN

Artikel 2.1 Voorrangsbepaling

1. De regels in afdeling 2.2, met uitzondering van paragraaf 2.2.7.3, en afdeling 2.3 zijn niet van toepassing voor zover die regels in strijd zijn met regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet.
2. De regels in afdeling 2.3 zijn niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover voorschriften zijn verbonden aan:
a. een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijke omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit;
b. een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die is aangevraagd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en na de inwerkingtreding van die wet onherroepelijk wordt.

Artikel 2.2 Overgangsrecht: gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten

1. Voor de toepassing van de artikelen 2.2.7.2.3 eerste lid, 2.2.7.3.3, 2.4.1.5, 2.4.1.6, 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.11 en 2.4.1.13 wordt onder gemeentelijk monument respectievelijk voorbeschermd gemeentelijk monument ook verstaan een monument of archeologisch monument dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van een gemeentelijke verordening is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is.
2. Het eerste lid is van toepassing:
a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in dit omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en
b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in dit omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of dit omgevingsplan geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.

AFDELING 2.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT BOUWWERKEN, OPEN ERVEN EN TERREINEN

§ 2.2.1 Algemeen

Artikel 2.2.1.1 Maatwerkvoorschriften

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld over deze afdeling, met uitzondering van bepalingen over meet- en rekenmethoden.
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen in deze afdeling.

§ 2.2.2 Algemene regels over het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden

Artikel 2.2.2.1 Uitzetten rooilijnen, bebouwingsgrenzen en straatpeil

Met het bouwen van een bouwwerk waarvoor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of een omgevingsplanactiviteit is verleend wordt, onverminderd de aan de vergunning verbonden voorschriften, niet begonnen voordat voor zover nodig:
a. de rooilijnen of bebouwingsgrenzen op het bouwterrein zijn uitgezet; en
b. het straatpeil is uitgezet.

Artikel 2.2.2.2 Specifieke zorgplicht beschermen omgeving bouw- en sloopwerkzaamheden

Degene die bouw- of sloopwerkzaamheden verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de werkzaamheden kunnen leiden tot beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere wel of niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die beschadiging of belemmering te voorkomen of niet te laten voortduren.

§ 2.2.3 Algemene regels over het bouwen en in stand houden van bouwwerken

Artikel 2.2.3.1 Repressief welstand
1. Het uiterlijk van de volgende bouwwerken mag niet in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand, beoordeeld volgens de criteria van de beleidsregels, bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet:
a. een bestaand bouwwerk, met uitzondering van een tijdelijk bouwwerk dat geen seizoensgebonden bouwwerk is; en
b. een te bouwen bouwwerk waarvoor geen omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is vereist.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het gaat om een in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, aangewezen gebied of bouwwerk waarvoor geen redelijk eisen van welstand toepassing zijn.

Artikel 2.2.3.2 Aansluiting op distributienet voor elektriciteit

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is een voorziening voor het afnemen en gebruiken van elektriciteit in een bouwwerk aangesloten op het distributienet voor elektriciteit als de aansluitafstand niet groter is dan 100 m of groter is dan 100 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 100 m.

Artikel 2.2.3.3 Aansluiting op distributienet voor gas

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is een voorziening voor het afnemen en gebruiken van gas in een bouwwerk aangesloten op het distributienet voor gas als:
a. artikel 10, zesde lid, onder a of b, van de Gaswet op de aansluiting van toepassing is; en

b. de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of groter is dan 40 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 40 m.

Artikel 2.2.3.4 Aansluiting op distributienet voor warmte

1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid en de energiezuinigheid en de bescherming van het milieu is een te bouwen bouwwerk met een of meer verblijfsgebieden aangesloten op het in het warmteplan bedoelde distributienet voor warmte als:
a. het in het warmteplan geplande aantal aansluitingen op het distributienet op het moment van het indienen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk nog niet is bereikt; en
b. de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of groter is dan 40 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 40 m.
2. Een gelijkwaardige maatregel voor een aansluiting op het distributienet voor warmte heeft ten minste dezelfde mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu als wordt bereikt met de in het warmteplan voor die aansluiting opgenomen mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu.
3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van artikel 9.2, tiende lid, van het Bouwbesluit 2012 voor een gebied een aansluitplicht op het distributienet voor warmte geldt, blijft die aansluitplicht voor dat gebied van toepassing.

Artikel 2.2.3.5 Aansluiting op distributienet voor drinkwater

Met het oog op het beschermen van de gezondheid is een voorziening voor het afnemen en gebruiken van drinkwater in een bouwwerk aangesloten op het distributienet voor drinkwater als de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of groter is dan 40 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 40 m.

Artikel 2.2.3.6 Aansluiting van afvoer huishoudelijk afvalwater en hemelwater

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid ligt een ondergrondse doorvoer van een voorziening voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater en hemelwater door een uitwendige scheidingconstructie van een bouwwerk zoveel mogelijk haaks op de scheidingsconstructie.
2. De gebouwaansluiting van een voorziening voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater en hemelwater op de op het eigen erf of terrein gelegen riolering of een andere voorziening voor afvoer van afvalwater is zodanig dat bij zetting de dichtheid van de aansluiting en de afvoer gehandhaafd blijft.
3. Een terreinleiding waardoor huishoudelijk afvalwater wordt geleid:
a. heeft geen vernauwing in de stroomrichting;
b. heeft een vloeiend beloop;
c. is waterdicht;
d. heeft een voldoende inwendige middellijn; en
e. bevat geen beer- of rottingput.
4. Bij maatwerkvoorschrift kan worden bepaald:
a. als voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater een openbaar vuilwaterriool of een systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet aanwezig is waarop kan worden aangesloten: op welke plaats, op welke hoogte en met welke inwendige middellijn de voor aansluiting van een voorziening voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater op dat riool of dat systeem noodzakelijke perceelaansluitleiding bij de gevel van het bouwwerk of de grens van het erf of terrein wordt aangelegd;
b. als voor de afvoer van hemelwater een openbaar hemelwaterstelsel of een openbaar vuilwaterriool aanwezig is waarop kan worden aangesloten, en hemelwater op dat stelsel of riool mag worden gebracht: op welke plaats, op welke hoogte en met welke inwendige middellijn de voor aansluiting van een voorziening voor de afvoer van hemelwater op dat stelsel of riool

noodzakelijke perceelaansluitleiding bij de gevel van het bouwwerk of de grens van het erf of terrein wordt aangelegd; en
c. of, en zo ja welke voorzieningen in de afvoervoorziening of de op het erf of terrein gelegen riolering moeten worden aangebracht om het functioneren van de afvoervoorzieningen, naburige aansluitingen en de openbare voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater te waarborgen.

Artikel 2.2.3.7 Bluswatervoorziening

1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid heeft een bouwwerk een toereikende bluswatervoorziening, tenzij de aard, de ligging of het gebruik van het bouwwerk dat niet vereist.
2. De afstand tussen de bluswatervoorziening en een brandweeringang als bedoeld in artikel 3.129 of 4.226 van het Besluit bouwwerken leefomgeving of als deze niet aanwezig is een toegang van het bouwwerk is ten hoogste 40 m.
3. De bluswatervoorziening is onbeperkt toegankelijk voor bluswerkzaamheden.

Artikel 2.2.3.8 Bereikbaarheid bouwwerk voor hulpverleningsdiensten

1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid ligt tussen de openbare weg en ten minste een toegang van een gebouw of ander bouwwerk voor het verblijven van personen een verbindingsweg die geschikt is voor voertuigen van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
a. op een gebruiksfunctie met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 1.000 m^2 en een vuurbelasting van ten hoogste 500 MJ/m^2, bepaald volgens NEN 6090;
b. op een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m^2;
c. op een lichte industriefunctie alleen voor het bedrijfsmatig telen, kweken of opslaan van gewassen of daarmee vergelijkbare producten, met een permanente vuurbelasting van ten hoogste 150 MJ/m^2, bepaald volgens NEN 6090;
d. als de toegang van het bouwwerk op ten hoogste 10 m van een openbare weg ligt; of
e. als de aard, de ligging of het gebruik van het bouwwerk geen verbindingsweg vereist.
3. Tenzij elders in dit omgevingsplan of een gemeentelijke verordening anders bepaald, heeft een verbindingsweg:
a. een breedte van ten minste 4,5 m;
b. een verharding over een breedte van ten minste 3,25 m, die geschikt is voor motorvoertuigen met een massa van ten minste 14.600 kilogram;
c. een vrijgehouden hoogte boven de kruin van de weg van ten minste 4,2 m; en
d. een doeltreffende afwatering.
4. Een verbindingsweg is over de in het derde lid voorgeschreven hoogte en breedte vrijgehouden voor voertuigen van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten.
5. Hekwerken die een verbindingsweg afsluiten, kunnen door hulpdiensten snel en gemakkelijk worden geopend of worden ontsloten met een systeem dat in overleg met het bevoegd gezag is bepaald.

Artikel 2.2.3.9 Opstelplaatsen voor brandweervoertuigen

1. Met het oog op het waarborgen van de veiligheid zijn bij een bouwwerk voor het verblijven van personen zodanige opstelplaatsen voor brandweervoertuigen dat een doeltreffende verbinding tussen die voertuigen en de bluswatervoorziening kan worden gelegd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
a. op een gebruiksfunctie met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 1.000 m^2 en een vuurbelasting van ten hoogste 500 MJ/m^2, bepaald volgens NEN 6090;
b. op een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m^2;
c. een lichte industriefunctie alleen voor het bedrijfsmatig telen, kweken of opslaan van gewassen of daarmee vergelijkbare producten, met een permanente vuurbelasting van ten hoogste 150 MJ/m^2, bepaald volgens NEN 6090; of

d. als de aard, de ligging of het gebruik van het bouwwerk geen opstelplaatsen vereist.
3. De afstand tussen een opstelplaats en een brandweeringang als bedoeld in artikel 3.129 of 4.226 van het Besluit bouwwerken leefomgeving of als deze niet aanwezig is een toegang van het bouwwerk is ten hoogste 40 m.
4. Een opstelplaats voor brandweervoertuigen is over de voorgeschreven hoogte en breedte als bedoeld in artikel 2.2.3.7, derde lid, vrijgehouden voor brandweervoertuigen.
5. Hekwerken die een opstelplaats afsluiten, kunnen door hulpdiensten snel en gemakkelijk worden geopend of worden ontsloten met een systeem dat in overleg met het bevoegd gezag is bepaald.

§ 2.2.4 Algemene regels over het gebruik van bouwwerken

Artikel 2.2.4.1 Overbewoning woonruimte

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid van de bewoners:
a. wordt een woning niet bewoond door meer dan een persoon per 12 m^2 gebruiksoppervlakte; en
b. wordt een woonwagen niet bewoond door meer dan een persoon per 6 m^2 gebruiksoppervlakte.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op woonruimte waarin door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers opvang aan asielzoekers wordt geboden.

Artikel 2.2.4.2 Bouwvalligheid nabijgelegen bouwwerk

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid wordt een bouwwerk niet gebruikt als door of namens het bevoegd gezag is medegedeeld dat het gebruik in verband met bouwvalligheid van een in de nabijheid gelegen bouwwerk gevaarlijk is.

Artikel 2.2.4.3 Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerk

1. Degene die een bouwwerk gebruikt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit gebruik tot gevaar voor de gezondheid of veiligheid kan leiden, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om dat gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren.
2. Degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten in, op of aan een bouwwerk overlast of hinder veroorzaakt of kan veroorzaken voor de omgeving, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die overlast of hinder te voorkomen of niet te laten voortduren. Het gaat daarbij in elk geval om overlast of hinder door:
a. het op hinderlijke wijze verspreiden van rook, roet, walm, stof, stank, vocht of irriterend materiaal;
b. het veroorzaken van overlast door geluid, trilling, dieren of verontreiniging; en
c. het nalaten van het normale onderhoud waardoor het bouwwerk zich niet in een zindelijke staat bevindt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik van bouwwerken als bedoeld in afdeling 6.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

§ 2.2.5 Algemene regels over het in stand houden en gebruiken van open erven en terreinen

Artikel 2.2.5.1 Aanwezigheid brandgevaarlijke stoffen nabij bouwwerken

1. Op een open erf of terrein nabij een bouwwerk is geen brandgevaarlijke stof als bedoeld in tabel 2.2.5.1 aanwezig.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als:
a. de in tabel 2.2.5.1 aangegeven toegestane hoeveelheid per stof niet wordt overschreden, waarbij de totale toegestane hoeveelheid stoffen 100 kilogram of liter is;
b. de stof deugdelijk is verpakt, waarbij:
1°. de verpakking tegen normale behandeling bestand is;

2°. de verpakking is voorzien van een adequate gevaarsaanduiding; en
3°. geen inhoud onvoorzien uit de verpakking kan ontsnappen; en
c. de stof wordt gebruikt met inachtneming van de op de verpakking aangegeven gevaarsaanduidingen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. brandstof in het reservoir van een verbrandingsmotor;
b. brandstof in een verlichtings-, verwarmings- of ander warmteontwikkelend toestel;
c. voor consumptie bestemde alcoholhoudende dranken;
d. gasflessen tot een totale waterinhoud van 115 liter;
e. dieselolie, gasolie of lichte stookolie met een vlampunt tussen de 61 °C en 100 °C tot een totale hoeveelheid van 1.000 liter; en
f. brandgevaarlijke stoffen voor zover de aanwezigheid daarvan bij of krachtens de Wet milieubeheer of de Omgevingswet is toegestaan.
4. Bij het berekenen van de toegestane hoeveelheid, bedoeld in het tweede lid, onder a, wordt een aangebroken verpakking als een volle meegerekend.
5. In afwijking van het derde lid, onder e, is de aanwezigheid van meer dan 1.000 liter van een in dat onderdeel bedoelde oliesoort toegestaan als de wijze van opslag en gebruik daarvan zodanig is dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie en de ontwikkeling van brand voldoende worden voorkomen.

Tabel 2.2.5.1 Brandgevaarlijke stoffen

ADR-klasse[1]	**Omschrijving**	**Verpakkingsgroep**	**Toegestane maximum hoeveelheid in kg of liter**
2 UN 1950 spuitbussen & UN 2037 houders, klein, gas	gassen zoals propaan, zuurstof, acetyleen, aerosolen (spuitbussen)	n.v.t.	50
3	brandbare vloeistoffen zoals bepaalde oplosmiddelen en aceton	II	25
3 excl. dieselolie, gasolie of lichte stookolie met een vlampunt tussen 61°C en 100°C	brandbare vloeistoffen zoals terpentine en bepaalde inkten	III	50
4.1, 4.2, 4.3	4.1: brandbare vaste stoffen, zelfontledende vaste stoffen en vaste ontplofbare stoffen in niet-explosieve toestand zoals wrijvingslucifers, zwavel en metaalpoeders 4.2: voor zelfontbranding vatbare stoffen zoals fosfor (wit of geel) en diethylzink 4.3: stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen zoals magnesiumpoeder, natrium en calciumcarbide	II en III	50
5.1	brandbevorderende stoffen zoals waterstofperoxide	II en III	50
5.2	organische peroxiden zoals dicumyl peroxide en di-propionyl peroxide	n.v.t.	1

[1] Classificatie als bedoeld in de Europese overeenkomst van 30 september 1957 betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (Trb. 1959, 171).

Artikel 2.2.5.2 Specifieke zorgplicht staat en gebruik open erven en terreinen

1. De eigenaar of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het treffen van voorzieningen aan het open erf of terrein en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de staat van het open erf of terrein tot gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kan leiden, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om dat gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren.
2. Degene die een open erf of terrein gebruikt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit gebruik tot gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kan leiden, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om dat gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren.
3. Degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten op een open erf of terrein overlast of hinder veroorzaakt of kan veroorzaken voor de omgeving, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die overlast of hinder te voorkomen of niet te laten voortduren. Het gaat daarbij in elk geval om overlast of hinder door:
a. het op hinderlijke wijze verspreiden van rook, roet, walm, stof, stank, vocht of irriterend materiaal;
b. het veroorzaken van overlast door geluid, trilling, dieren of verontreiniging; en
c. het nalaten van het normale onderhoud van het open erf of terrein waardoor het open erf of terrein zich niet in een zindelijke staat bevindt.

Artikel 2.2.5.3 Bouwvalligheid nabijgelegen bouwwerk

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid wordt een open erf of terrein niet gebruikt als door of namens het bevoegd gezag is medegedeeld dat dit in verband met bouwvalligheid van een in de nabijheid gelegen bouwwerk gevaarlijk is.

§ 2.2.6 Cultureel erfgoed

Artikel 2.2.6.1 Vrijstelling van archeologisch onderzoek

1. Als er in dit omgevingsplan regels worden gesteld over het verrichten van archeologisch onderzoek, zijn die regels niet van toepassing op activiteiten met een oppervlakte van minder dan 100 m^2.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing voor zover er met betrekking tot die regels in dit omgevingsplan een andere oppervlakte dan 100 m^2 is vastgesteld. In dat geval geldt die afwijkende andere oppervlakte.

§ 2.2.7 Vergunningplichten met betrekking tot het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken

§ 2.2.7.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.2.7.1.1 Algemene afbakeningseisen

1. De artikelen 2.2.7.2.2 en 2.2.7.3.1 zijn niet van toepassing op een activiteit die wordt verricht in, aan, op of bij een bouwwerk dat is gebouwd of in stand wordt gehouden of wordt gebruikt zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning.
2. Bij de toepassing van de artikelen 2.2.7.2.2 en 2.2.7.3.1 blijft het aantal woningen gelijk, tenzij het bij een bijbehorend bouwwerk of een uitbreiding daarvan als bedoeld in artikel 2.2.7.2.2, onder a, of 2.2.7.3.1, onder a, of een bestaand bouwwerk als bedoeld in artikel 2.2.7.3.1, onder c, gaat om huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.2.7.1.2 Meetbepalingen

1. Voor de toepassing van de paragrafen 2.2.7.2 en 2.2.7.3 worden de waarden die daarin in m of m^2 zijn uitgedrukt op de volgende wijze gemeten:
a. afstanden loodrecht;
b. hoogten vanaf het aansluitend afgewerkt terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende, ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven; en
c. maten buitenwerks, waarbij uitstekende delen van ondergeschikte aard tot maximaal 0,5 m buiten beschouwing blijven.
2. Voor de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder b, wordt een bouwwerk, voor zover dit zich bevindt op een erf- of perceelgrens, gemeten aan de kant waar het aansluitend afgewerkt terrein het hoogst is.

Artikel 2.2.7.1.3 Mantelzorg
Bij de toepassing van de paragrafen 2.2.7.2 en 2.2.7.3 wordt huisvesting in verband met mantelzorg aangemerkt als functioneel verbonden met het hoofdgebouw.

§ 2.2.7.2 Binnenplanse vergunningplicht voor omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Artikel 2.2.7.2.1 Binnenplanse vergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken.

Artikel 2.2.7.2.2 Uitzonderingen op vergunningplicht artikel 2.2.7.2.1 – omgevingsplan onverminderd van toepassing

Het verbod, bedoeld in artikel 2.2.7.2.1, geldt niet voor de in dat artikel bedoelde activiteiten als die betrekking hebben op een van de volgende bouwwerken:
a. een bijbehorend bouwwerk of een uitbreiding daarvan, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. op de grond staand;
2°. gelegen in achtererfgebied;
3°. op een afstand van meer dan 1 m vanaf openbaar toegankelijk gebied;
4°. niet hoger dan 5 m;
5°. de ligging van een verblijfsgebied, bij meer dan een bouwlaag, alleen op de eerste bouwlaag; en
6°. niet voorzien van een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte;
b. een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. op de grond staand;
2°. niet hoger dan 5 m; en
3°. de oppervlakte niet meer dan 70 m^2;
c. een dakkapel in het voordakvlak of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. voorzien van een plat dak;
2°. gemeten vanaf de voet van de dakkapel niet hoger dan 1,75 m;
3°. onderzijde meer dan 0,5 m en minder dan 1 m boven de dakvoet;
4°. bovenzijde meer dan 0,5 m onder de daknok; en
5°. zijkanten meer dan 0,5 m van de zijkanten van het dakvlak;
d. een sport- of speeltoestel anders dan voor alleen particulier gebruik, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. niet hoger dan 4 m; en
2°. alleen functionerend met behulp van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens;

e. een zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening of een vijver op het erf bij een woning of woongebouw, als deze niet van een overkapping is voorzien;
f. een erf- of perceelafscheiding, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. hoger dan 1 m maar niet hoger dan 2 m;
2°. op een erf of perceel waarop al een gebouw staat waarmee de afscheiding in functionele relatie staat; en
3°. achter de lijn die langs de voorkant van dat gebouw evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied;
g. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, in achtererfgebied voor agrarische bedrijfsvoering, voor zover het gaat om:
1°. een silo; of
2°. een ander bouwwerk niet hoger dan 2 m;
h. een buisleiding waarop artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing is; of
i. een te veranderen bouwwerk, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. geen uitbreiding van de bebouwde oppervlakte;
2°. geen uitbreiding van het bouwvolume; en
3°. geen bouwwerk als bedoeld in artikel 2.15f, onderdelen b tot en met r, van het Besluit bouwwerken leefomgeving dat niet voldoet aan de voor dat bouwwerk in die onderdelen gestelde eisen.

Artikel 2.2.7.2.3 Inperkingen artikel 2.2.7.2.2 vanwege cultureel erfgoed

1. Voor een activiteit die wordt verricht in, aan, op of bij een gemeentelijk monument, voorbeschermd gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd provinciaal monument, rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument geldt dat:
a. als het gaat om een activiteit in, aan of op een monument als bedoeld in de aanhef: artikel 2.2.7.2.2 niet van toepassing is; en
b. als het gaat om een activiteit bij een monument als bedoeld in de aanhef: alleen artikel 2.2.7.2.2, onder d tot en met i, van toepassing is.
2. Op een activiteit die wordt verricht op een locatie waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven, is artikel 2.2.7.2.2 alleen van toepassing voor zover het gaat om:
a. inpandige wijzigingen;
b. een wijziging van een achtergevel of achterdakvlak, als die gevel of dat dakvlak niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd;
c. een bouwwerk op erf aan de achterkant van een hoofdgebouw, als dat erf niet ook deel uitmaakt van het erf aan de zijkant van dat gebouw en niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd; of
d. een bouwwerk op een locatie die onderdeel is van openbaar toegankelijk gebied.
3. Artikel 2.2.7.2.2, onder a en b, is ook niet van toepassing als voor de locatie waarop de activiteit wordt verricht in dit omgevingsplan regels zijn gesteld over het verrichten van archeologisch onderzoek als bedoeld in artikel 2.2.6.1, tenzij het bouwwerk waarop de activiteit betrekking heeft een oppervlakte heeft van minder dan 50 m^2.

Artikel 2.2.7.2.4 Beoordelingsregels aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken algemeen

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit en het in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:
a. de activiteit in overeenstemming is met de in dit omgevingsplan gestelde regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken, met uitzondering van paragraaf 2.2.4; en
b. het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk, met uitzondering van een tijdelijk bouwwerk dat geen seizoensgebonden bouwwerk is, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand,

beoordeeld volgens de criteria van de beleidsregels, bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet, tenzij:
1°. het gaat om een in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, aangewezen gebied of bouwwerk waarvoor geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn; of
2. het bevoegd gezag van oordeel is dat de omgevingsvergunning toch moet worden verleend.

Artikel 2.2.7.2.5 Specifieke beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken bij regels over een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht

In afwijking van artikel 2.2.7.2.4, onder a, kan de omgevingsvergunning ook worden verleend als de activiteit in overeenstemming is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 2.2.7.2.6 Specifieke beoordelingsregels aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken bij voorbereidingsbesluit of aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht

1. In afwijking van artikel 2.2.7.2.4 wordt de omgevingsvergunning geweigerd, als:
a. voor de locatie waarop de aanvraag betrekking heeft een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.103 of 4.104 van de Invoeringswet Omgevingswet of een als voorbereidingsbesluit geldend besluit krachtens de Wet luchtvaart als bedoeld in artikel 4.104a van de Invoeringswet Omgevingswet van kracht is; en
b. de activiteit niet in overeenstemming is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan.
2. In afwijking van artikel 2.2.7.2.4 wordt de omgevingsvergunning ook geweigerd, als:
a. voor de locatie waarop de aanvraag betrekking heeft een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 4.35 van de Invoeringswet Omgevingswet van kracht is waarvoor het omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht nog niet in werking is getreden; en
b. de activiteit niet in overeenstemming met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht.

Artikel 2.2.7.2.7 Aanvraagvereisten binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk worden ten behoeve van de toetsing aan dit omgevingsplan in elk geval de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de plattegronden van alle verdiepingen en een doorsnedetekening voor de nieuwe situatie en, voor zover daarvan sprake is, de bestaande situatie;
b. het beoogde en het huidige gebruik van het bouwwerk en de bijbehorende gronden waarop de aanvraag betrekking heeft;
c. een opgave van de bruto inhoud in m^3 en de bruto vloeroppervlakte in m^2 van het deel van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft;
d. een situatietekening van de bestaande toestand en een situatietekening van de nieuwe toestand met daarop de afmetingen van het perceel en het bebouwd oppervlak, en de situering van het bouwwerk ten opzichte van de perceelsgrenzen en de wegzijde, de wijze waarop het terrein wordt ontsloten, de aangrenzende terreinen en de daarop voorkomende bebouwing en het beoogd gebruik van de gronden behorende bij het voorgenomen bouwwerk;
e. de hoogte van het bouwwerk ten opzichte van het straatpeil en het aantal bouwlagen;
f. de inrichting van parkeervoorzieningen op het eigen terrein;

g. gegevens en bescheiden die samenhangen met een uit te brengen advies van de Agrarische Adviescommissie in geval van een aanvraag voor een bouwactiviteit op een locatie waaraan een agrarische functie is toegedeeld;
h. als dat is voorgeschreven in dit omgevingsplan: een rapport waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord in voldoende mate is vastgesteld; en
i. gegevens en bescheiden welke samenhangen met een eventueel benodigde toetsing aan dit omgevingsplan.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk worden ten behoeve van de toetsing aan de criteria van de beleidsregels als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. tekeningen van alle gevels van het bouwwerk, inclusief de gevels van belendende bebouwing, waaruit blijkt hoe het geplande bouwwerk in de directe omgeving past;
b. principedetails van gezichtsbepalende delen van het bouwwerk;
c. kleurenfoto's van de bestaande situatie en de omliggende bebouwing; en
d. een opgave van de toe te passen bouwmaterialen in de uitwendige scheidingsconstructie en de kleur daarvan, waaronder in ieder geval het materiaal en de kleur van de gevels, het voegwerk, kozijnen, ramen en deuren, balkonhekken, dakgoten, boeidelen en de dakbedekking.
3. Het tweede lid is niet van toepassing als op het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn.

§ 2.2.7.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken van rechtswege in overeenstemming met dit omgevingsplan)

Artikel 2.2.7.3.1 Binnenplanse vergunningvrije activiteiten van rechtswege in overeenstemming met dit omgevingsplan

Onverminderd het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder b, van de Omgevingswet, zijn in ieder geval in overeenstemming met dit omgevingsplan:
a. het bouwen, in stand houden en gebruiken van een bijbehorend bouwwerk of een uitbreiding daarvan, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. op de grond staand;
2°. gelegen in achtererfgebied;
3°. op een afstand van meer dan 1 m vanaf openbaar toegankelijk gebied;
4°. voor zover op een afstand van niet meer dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw, niet hoger dan:
i. 5 m;
ii. 0,3 m boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw; en
iii. het hoofdgebouw;
5°. voor zover op een afstand van meer dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw:
i. als hoger dan 3 m: voorzien van een schuin dak, de dakvoet niet hoger dan 3 m, de daknok gevormd door twee of meer schuine dakvlakken, met een hellingshoek van niet meer dan 55°, en waarbij de hoogte van de daknok niet meer is dan 5 m en verder wordt begrensd door de volgende formule:
maximale daknokhoogte [m] = (afstand daknok tot de perceelsgrens [m] x 0,47) + 3; en
ii. functioneel ondergeschikt aan het hoofdgebouw, tenzij het gaat om huisvesting in verband met mantelzorg;
6°. de oppervlakte van bijbehorende bouwwerken in het bebouwingsgebied niet meer dan:
i. bij een bebouwingsgebied kleiner dan of gelijk aan 100 m^2: 50% van dat bebouwingsgebied;
ii. bij een bebouwingsgebied groter dan 100 m^2 en kleiner dan of gelijk aan 300 m^2: 50 m^2, vermeerderd met 20% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 100 m^2;
iii. bij een bebouwingsgebied groter dan 300 m^2: 90 m^2, vermeerderd met 10% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m^2, tot een maximum van in totaal 150 m^2; en
7°. voor zover voorzien van een buitenruimte: de buitenruimte op de grond is gelegen; en

8°. uitbreiding van of gelegen aan of bij een hoofdgebouw, anders dan:
i. een woonwagen;
ii. een hoofdgebouw waarvoor in de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit of de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit is bepaald dat de vergunninghouder na het verstrijken van een bij die vergunning gestelde termijn verplicht is de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand te hebben hersteld;
iii. een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf door één huishouden; of
b. het bouwen, in stand houden en gebruiken van een erf- of perceelafscheiding, als wordt voldaan aan de volgende eisen:
1°. hoger dan 1 m maar niet hoger dan 2 m;
2°. op een erf of perceel waarop al een gebouw staat waarmee de afscheiding in functionele relatie staat; en
3°. achter de lijn die langs de voorkant van dat gebouw evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied;
c. het gebruiken van een bestaand bouwwerk voor huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.2.7.3.2 Bijbehorend bouwwerk in bijzondere gevallen

1. Als een bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 2.2.7.3.1, onder a, bestaat uit een deel dat op meer, en een deel dat op minder dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw is gelegen zonder een inwendige scheidingsconstructie tussen beide delen, is op het deel dat op minder dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw is gelegen artikel 2.2.7.3.1, onder a, onder 5°, onder ii, van overeenkomstige toepassing.
2. Als een bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 2.2.7.3.1, onder a, wordt gebruikt voor huisvesting in verband met mantelzorg, gelden in plaats van de in artikel 2.2.7.3.1, onder a, onder 6°, gestelde eisen de volgende eisen:
a. in zijn geheel of in delen verplaatsbaar;
b. de oppervlakte niet meer dan 100 m^2; en
c. buiten de bebouwde kom.

Artikel 2.2.7.3.3 Inperkingen artikel 2.2.7.3.1 vanwege cultureel erfgoed

Artikel 2.2.7.3.1 is niet van toepassing op een activiteit die wordt verricht:
a. in, aan, op of bij een gemeentelijk monument, voorbeschermd gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd provinciaal monument, rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument; of
b. op een locatie waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.

Artikel 2.2.7.3.4 Inperkingen artikel 2.2.7.3.1 vanwege externe veiligheid

Artikel 2.2.7.3.1, onder a en c, is niet van toepassing op een activiteit die wordt verricht:
a. op een locatie in een in het omgevingsplan opgenomen veiligheidszone, getypeerd als A-zone of B-zone, rondom een munitieopslag of een locatie voor activiteiten met ontplofbare stoffen;
b. op een locatie waar de activiteit op grond van dit omgevingsplan niet is toegestaan vanwege het overschrijden van het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar als gevolg van de aanwezigheid van een locatie voor een milieubelastende activiteit, transportroute of buisleiding of vanwege de ligging in een belemmeringenstrook voor het onderhoud van een buisleiding; of
c. op een locatie binnen een afstand als bedoeld in:
1°. artikel 4.421, tweede of derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het tweede lid van dat artikel geldt;
2°. artikel 4.484, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het tweede lid van dat artikel geldt;
3°. artikel 4.524, eerste of tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het derde lid van dat artikel geldt;

4°. artikel 4.899, eerste lid, aanhef en onder b, of derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover eerstgenoemd artikelonderdeel of het tweede lid van dat artikel geldt;
5°. artikel 4.905, eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover eerstgenoemd artikelonderdeel of het derde lid van dat artikel geldt;
6°. artikel 4.914, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dat artikelonderdeel of het tweede lid van dat artikel geldt; of
7°. artikel 4.962, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dat artikelonderdeel of het tweede lid van dat artikel geldt.

AFDELING 2.3 MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.3.1.1 Algemeen toepassingsbereik

1. Deze afdeling is van toepassing op een milieubelastende activiteit als bedoeld in de bijlage bij de Omgevingswet.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op:
a. wonen;
b. het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken of het feitelijk verrichten van onderhoudswerkzaamheden aan een bouwwerk of van een terrein;
c. een milieubelastende activiteit die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte wordt verricht;
d. doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen;
e. het houden van een evenement waarover geluidregels zijn gesteld bij of krachtens een gemeentelijke verordening; en
f. een milieubelastende activiteit met een mobiele installatie op een weiland, akker of bos, die geen verplaatsbaar mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 4.1116 van het Besluit activiteiten leefomgeving is.
3. Het tweede lid geldt niet voor milieubelastende activiteiten die bestaan uit het lozen op of in de bodem of op de riolering, voor zover het gaat om de gevolgen van het lozen voor de bodem, voor de voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater of voor het zuiveringtechnisch werk.

Artikel 2.3.1.2 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. het waarborgen van de veiligheid;
b. het beschermen van de gezondheid; en
c. het beschermen van het milieu, waaronder:
1º. het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
2º. het doelmatig gebruik van energie en grondstoffen; en
3º. een doelmatig beheer van afvalstoffen.

Artikel 2.3.1.3 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 2.3.1.4 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 2.3.1.2, is verplicht:
a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;

b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
c. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
d. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
e. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
f. afvalwater dat wordt geloosd en gekanaliseerde emissies van stoffen in de lucht doelmatig kunnen worden bemonsterd;
g. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund;
h. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt, en gepresenteerd;
i. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat, herstel van de bodem redelijkerwijs mogelijk blijft; en
j. afvalstoffen worden afgevoerd na beëindiging van een activiteit.
3. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval ook in dat:
a. de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de activiteit zo veel mogelijk worden voorkomen of beperkt; en
b. de duisternis en het donkere landschap worden beschermd in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden.
4. Het eerste lid, voorover het ziet op het tweede lid en het tweede lid, zijn niet van toepassing op een milieubelastend activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
5. Het eerste lid, voorover het ziet op het derde lid en het derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.1.5 Maatwerkvoorschriften

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld over de artikelen 2.3.1.4, 2.3.1.9 en 2.3.1.10 en de paragrafen 2.3.2 tot en met 2.3.25.
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 2.3.1.9 en 2.3.1.10 en de paragrafen 2.3.2 tot en met 2.3.25, tenzij in dit omgevingsplan anders is bepaald.
3. Een maatwerkvoorschrift wordt gesteld met het oog op de belangen bedoeld in artikel 2.3.1.2.
4. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift over een milieubelastende activiteit zijn de instructieregels in paragraaf 5.1.4 en artikel 5.165 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.3.1.6 Algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden

Als gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders, worden die ondertekend en voorzien van:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 2.3.1.7 Gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat

1. Voordat de naam of het adres, bedoeld in artikel 2.3.1.6, wijzigen, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

2. Ten minste vier weken voor de activiteit door een ander zal gaan worden verricht, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.1.8 Gegevens en bescheiden op verzoek van het college van burgemeester en wethouders

1. Op verzoek van het college van burgemeester en wethouders worden de gegevens en bescheiden verstrekt die nodig zijn om te bezien of de algemene regels uit dit omgevingsplan en maatwerkvoorschriften op grond van dit omgevingsplan voor de activiteit toereikend zijn gezien ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.
2. Gegevens en bescheiden worden verstrekt voor zover degene die de activiteit verricht er redelijkerwijs de beschikking over kan krijgen.

Artikel 2.3.1.9 Informeren over een ongewoon voorval

Het college van burgemeester en wethouders wordt onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 2.3.1.10 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

Zodra de volgende gegevens en bescheiden bekend zijn, worden ze verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders:
a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten;
d. informatie over de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

§ 2.3.2 Energiebesparing

Artikel 2.3.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.2.2 Energie: maatregelen

1. Alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar worden getroffen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
a. als het energieverbruik van de activiteit en andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die de activiteit functioneel ondersteunen, in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m^3 aardgasequivalenten aan brandstoffen;
b. als artikel 15.51 of 16.5 van de Wet milieubeheer van toepassing is; of
c. op energiebesparende maatregelen aan een gebouw of gedeelte daarvan als bedoeld in artikel 3.83 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
3. Aan het eerste lid is in ieder geval voldaan door het treffen van de in bij ministeriële regeling vastgestelde energiebesparende maatregelen.

§ 2.3.3 Zwerfafval

Artikel 2.3.3.1 Afval: zwerfvuil

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen wordt binnen een straal van 25 m rond de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen, sport- of spelmaterialen, of andere materialen verwijderd die van de activiteit afkomstig zijn.

§ 2.3.4 Geluid

§ 2.3.4.1 algemene bepalingen

Artikel 2.3.4.1.1 Toepassingsbereik

1. Paragraaf 2.3.4 is van toepassing op het geluid:
a. door een activiteit; en
b. op of in een geluidgevoelig gebouw dat in dit omgevingsplan, of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit op een locatie is toegelaten.
2. In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf niet van toepassing:
a. op of in een geluidgevoelig gebouw, dat geheel of gedeeltelijk ligt op een gezoneerd industrieterrein;
b. op of in een geluidgevoelig gebouw, dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar:
3. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
a. het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat of stimuleren van een voorkomen via een boorgat, bedoeld in artikel 4.1116 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
b. het exploiteren van een spoorwegemplacement, bedoeld in artikel 3.295a van het Besluit activiteiten leefomgeving.
4. Deze paragraaf is alleen van toepassing op activiteiten bij detailhandel als:
a. een of meer elektromotoren aanwezig zijn met een gezamenlijk vermogen van meer dan 1,5 kW, met uitzondering van elektromotoren met een vermogen van 0,25 kW of minder; of
b. een of meer stookinstallaties aanwezig zijn met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 130 kW.

Artikel 2.3.4.1.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

1. Deze paragraaf ook van toepassing op of in een geluidgevoelig gebouw, dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar:
a. in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
b. in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. In afwijking van artikel 2.3.4.1.1 is deze paragraaf is niet van toepassing bij een activiteit op en in een geluidgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is:
a. bij een activiteit die al werd verricht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet die is toegelaten op grond van:
i. het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
ii. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet; en
b. die mag worden gebouwd op grond van:
i. het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
ii. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 2.3.4.1.3 Geluid: meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit

Onverminderd artikel 2.3.1.1 wordt voor de toepassing van paragraaf 2.3.4 als één activiteit beschouwd:
a. een activiteit waarop de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn; of
b. als het gaat om andere activiteiten dan bedoeld onder a, meerdere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
1°. rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
2°. elkaar functioneel ondersteunen.

Artikel 2.3.4.1.4 Geluid: waar waarden gelden

1. De waarden voor het geluid door een activiteit gelden:
a. op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw;
b. op de locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw;
c. in afwijking van onder a en b, als het gaat om een woonschip of woonwagen, op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
d. in een geluidgevoelige ruimte als het gaat om een geluidgevoelige ruimte; en
e. niet voor het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel.

Artikel 2.3.4.1.5 Geluid: functionele binding

De waarden voor geluid zijn niet van toepassing op het geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit.

Artikel 2.3.4.1.6 Geluid: voormalige functionele binding

Bij een agrarische activiteit zijn de waarden voor geluid niet van toepassing op of in een geluidgevoelig gebouw, dat:
a. op grond van het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet of een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangevraagde omgevingsvergunning, behoort of heeft behoord tot die agrarische activiteit en door een derde mag worden bewoond; of
b. eerder functioneel verbonden was met die agrarische activiteit en waarvoor op grond van artikel 5.62 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is bepaald dat de waarden voor geluid niet van toepassing zijn.

Artikel 2.3.4.1.7 Geluid: onderzoek

1. In de volgende gevallen wordt er een geluidonderzoek verricht:
a. als tussen 19.00 en 7.00 uur per dag meer dan vier transportbewegingen plaatsvinden met motorvoertuigen waarvan de massa van het ledig voertuig vermeerderd met het laadvermogen meer is dan 3.500 kg en binnen een afstand van 50 m van de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht geluidgevoelige gebouwen aanwezig zijn, tenzij het gaat om het bieden van gelegenheid voor het tanken aan motorvoertuigen van derden of een activiteit waarvan horeca-activiteiten de kern vormen.
b. bij het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. als in de buitenlucht metalen in bulk worden overgeslagen of in de buitenlucht metalen mechanisch worden bewerkt;
d. bij het reinigen van afvalwater door waterstraal- of oppervlaktebeluchters met een capaciteit van 120.000 of meer vervuilingseenheden;

e. bij het neutraliseren van airbags of gordelspanners door deze te ontsteken;
f. bij het vervaardigen van betonmortel of betonwaren;
g. bij een binnenschietbaan als de afstand van de binnenschietbaan tot het dichtstbijzijnde geluidgevoelige gebouw kleiner is dan 50 m;
h. bij een buitenschietbaan als bedoeld in artikel 2.3.4.4.1; en
i. een geluidsonderzoek wordt ook verricht als het op basis van de aard van de activiteit, aannemelijk is dat:
1°. in enig vertrek op de locatie waar de activiteit wordt verricht, het equivalente geluidniveau (L_{Aeq}) veroorzaakt door de ten gehore gebrachte muziek in de representatieve bedrijfssituatie, meer bedraagt dan:
i. 70 dB(A), als dit vertrek in- of aanpandig is gelegen met geluidgevoelige gebouwen;
ii. 80 dB(A), als onderdeel i niet van toepassing is; of
2°. in de buitenlucht of op een open terrein muziek ten gehore zal worden gebracht.
2. Het gemiddelde aantal transportbewegingen is een gemiddelde gemeten over de periode van een jaar.
3. Voor een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen, geldt in afwijking van het eerste lid, onder a, het aantal transportbewegingen tussen 19.00 en 6.00 uur.
4. Uit het rapport van een geluidonderzoek, bedoeld in het eerste lid, blijkt op grond van verrichte geluidsmetingen of geluidsberekeningen of aan de waarden, bedoeld in paragrafen 2.3.4.2, 2.3.4.3 en 2.3.4.4 of de van toepassing zijnde geluidswaarden van de omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift wordt voldaan. In het rapport wordt aangegeven welke voorzieningen worden getroffen om te voorkomen dat de waarden worden overschreden.

Artikel 2.3.4.1.8 Gegevens en bescheiden: rapport geluidonderzoek

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit wordt het rapport van het geluidonderzoek, bedoeld in artikel 2.3.4.1.7, verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.
2. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan op grond van de gegevens in het rapport van het geluidonderzoek, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

§ 2.3.4.2 Geluid door activiteiten, anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

Artikel 2.3.4.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw, met uitzondering van een activiteit als bedoeld in paragrafen 2.3.4.3 en 2.3.4.4.

Artikel 2.3.4.2.2 Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 2.3.4.2a.

Tabel 2.3.4.2a Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw

	07.00 – 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

2. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is, in afwijking van het eerste lid, het geluid van een activiteit die wordt verricht op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein, op een geluidgevoelig gebouw op dat Activiteitenbesluit-bedrijventerrein, niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 2.3.4.2b.

Tabel 2.3.4.2b Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw gelegen op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein

	07.00 – 19.00 uur	**19.00 - 23.00 uur**	**23.00 - 07.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	75 dB(A)	70 dB(A)	60 dB(A)

3. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is het geluid door een activiteit, in een geluidgevoelige ruimte binnen een in- en aanpandige geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 2.3.4.2c.

Tabel 2.3.4.2c Waarde voor geluid in een geluidgevoelige ruimte binnen een in- en aanpandige geluidgevoelig gebouw

	07.00 – 19.00 uur	**19.00 - 23.00 uur**	**23.00 - 07.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

4. De in het eerste, tweede en derde lid opgenomen maximale geluidniveaus L_{Amax} zijn niet van toepassing op het laden en lossen in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur.

Artikel 2.3.4.2.3 Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen: tankstation

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is, in afwijking van artikel 2.3.4.2.2, het geluid door het bieden van gelegenheid voor het tanken aan motorvoertuigen van derden, op een geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.4.2d.

Tabel 2.3.4.2d Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door het bieden van gelegenheid voor het tanken aan motorvoertuigen van derden.

	07.00 – 21.00 uur	**21.00 - 07.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	40 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	60 dB(A)

2. De in het eerste lid opgenomen maximale geluidniveaus L_{Amax} zijn niet van toepassing op laden en lossen in de periode tussen 07.00 en 21.00 uur.

Artikel 2.3.4.2.4 Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen: agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is, in afwijking van artikel 2.3.4.2.2, eerste lid, het geluid door een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen, maar dat geen glastuinbouwbedrijf is dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, op een geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.4.2e.

Tabel 2.3.4.2e Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door een agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied.

	06.00 – 19.00 uur	**19.00 - 22.00 uur**	**22.00 - 06.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

2. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is in afwijking van artikel 2.3.4.2.2, derde lid, het geluid door een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen, maar dat geen glastuinbouwbedrijf is dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen, niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.4.2f.

Tabel 2.3.4.2f Waarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen, door een agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf die is gelegen in een glastuinbouwgebied.

	06.00 – 19.00 uur	**19.00 - 22.00 uur**	**22.00 - 06.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

3. Bij het bepalen van het maximaal geluidniveau (L_{Amax}), bedoeld in het eerste en tweede lid, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:

a. laden en lossen en het in- en uitrijden van landbouwtractoren of motorvoertuigen met beperkte snelheid, in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur

b. laden en lossen in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur, voor zover dat ten hoogste één keer in die periode plaatsvindt.

Artikel 2.3.4.2.5 Geluid: waarde voor geluidgevoelige gebouwen: glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is in afwijking van artikel 2.3.4.2.2, eerste lid, het geluid door een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, op een geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.4.2g.

Tabel 2.3.4.2g Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	**19.00 - 22.00 uur**	**22.00 - 06.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

2. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is in afwijking van artikel 2.3.4.2.2, derde lid, het geluid door een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen, niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.4.2h.

Tabel 2.3.4.2h Waarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen, door een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	**19.00 - 22.00 uur**	**22.00 - 06.00 uur**
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

3. Bij het bepalen van het maximaal geluidniveau (L_{Amax}), bedoeld in het eerste en tweede lid blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:
a. het laden en lossen in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur
b. het laden en lossen in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur, voor zover dat ten hoogste een keer in de genoemde periode plaatsvindt;
c. het wassen van kasdekken in de periode tussen 19.00 uur en 6.00 uur.

Artikel 2.3.4.2.6 Geluid: waarden bij of krachtens een voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde gemeentelijke verordening

1. Als een activiteit wordt verricht in een concentratiegebied voor horecabedrijven of in een concentratiegebied voor detailhandel en ambachtsbedrijven dat bij of krachtens een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde gemeentelijke verordening als zodanig is aangewezen en waarin andere waarden zijn opgenomen dan de waarden, bedoeld in artikel 2.3.4.2.2, gelden de waarden die zijn opgenomen in die verordening.
2. Als een agrarische activiteit wordt verricht in een gebied waarvoor bij of krachtens een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde gemeentelijke verordening andere waarden gelden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) op geluidgevoelige gebouwen, bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.4, eerste lid, en 2.3.4.2.5, eerste lid, gelden de waarden die zijn opgenomen in die verordening.

Artikel 2.3.4.2.7 Geluid: waarden op drijvende woonfunctie voor 1 juli 2012

Voor een drijvende woonfunctie is de waarde 5 dB(A) hoger dan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2, eerste en derde lid, 2.3.4.2.3, eerste lid, 2.3.4.2.4, eerste en tweede lid en 2.3.4.2.5, eerste en tweede lid, als de locatie van de drijvende woonfunctie voor 1 juli 2012:
a. voor een woonschip was bestemd; of
b. in een gemeentelijke verordening is aangewezen om door een drijvende woonfunctie te worden ingenomen en:
1º voor 1 juli 2022 voor een woonschip is bestemd; of
2º de aanwezigheid van een woonschip voor 1 juli 2022 in dit omgevingsplan is toegelaten.

Artikel 2.3.4.2.8 Geluid: eerbiedigende werking

Voor een activiteit die viel onder de voorschriften, bedoeld in artikel 2.17a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het eerste en het tweede lid van dat artikel gelden.
2. Voor een activiteit waarop artikel 2.17a, zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing was, blijft dat lid gelden.

Artikel 2.3.4.2.9 Geluid: buiten beschouwing laten van geluidbronnen

1. Bij het bepalen van de geluidniveaus, bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2 tot en met 2.3.4.2.8, blijft buiten beschouwing:
a. het geluid door de inzet van motorvoertuigen of helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval;
b. het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein;
c. het stemgeluid van bezoekers op het open terrein bij sport- of recreatieactiviteiten;
d. het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor het primair onderwijs, in de periode vanaf een uur voor aanvang van het onderwijs tot een uur na beëindiging van het onderwijs;
e. het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor kinderopvang.
f. het geluid voor het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, en ook geluid in verband met het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden;
g. het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang op militaire terreinen;
h. het ten gehore brengen van muziek wegens het oefenen door militaire muziekkorpsen in de buitenlucht gedurende de dagperiode met een maximum van twee uur per week op militaire terreinen;
i. het ten gehore brengen van onversterkte muziek, tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld; of
j. het traditioneel schieten, bedoeld in paragraaf 2.3.20, tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld.
2. Bij het bepalen van het maximale geluidniveau (L_{Amax}), bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2 tot en met, 2.3.4.2.6 en 2.3.4.2.8, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:
a. het komen en gaan van bezoekers bij een activiteit waarvan horeca-, sport- of recreatieactiviteiten de kern vormen; of
b. het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan.
3. De maximale geluidniveaus (L_{Amax}), bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2 tot en met 2.3.4.2.8, zijn tussen 23.00 en 7.00 uur niet van toepassing op aandrijfgeluid van motorvoertuigen bij het laden en lossen als:
a. voor die activiteit in die periode geldende maximale geluidniveau (L_{Amax}), niet te bereiken is door het treffen van maatregelen; en
b. het niveau van het aandrijfgeluid op een afstand van 7,5 m van het motorvoertuig niet hoger is dan 65dB(A).

Artikel 2.3.4.2.10 Geluid: waar waarden gelden voor een activiteit op een gezoneerd industrieterrein

Als de activiteit wordt verricht op een gezoneerd industrieterrein gelden de waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2, eerste lid, en 2.3.4.2.3, eerste lid ook op een afstand van 50 m vanaf de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht.

Artikel 2.3.4.2.11 Geluid: maatregelen of voorzieningen bij stomen van grond

1. Bij het bepalen van de geluidniveaus, bedoeld in de artikelen 2.3.4.2.2 tot en met 2.3.4.2.8, blijft het geluid veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden, buiten beschouwing.

2. Degene die een activiteit verricht, waarbij het stomen van grond plaatsvindt met een installatie van derden, treft maatregelen of voorzieningen die betrekking hebben op:
a. de periode waarin het stomen van grond plaatsvindt;
b. de locatie waar de installatie wordt opgesteld; en
c. het aanbrengen van geluidbeperkende voorzieningen op de locatie waarop de activiteit wordt verricht.

Artikel 2.3.4.2.12 Geluid: festiviteiten

1. De waarden, bedoeld in de in artikelen 2.3.4.2.2 tot en met 2.3.4.2.10, zijn voor zover de naleving van deze normen redelijkerwijs niet kan worden gevergd, niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met de viering van:
a. festiviteiten die bij of krachtens gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor die verordening geldt;
b. andere festiviteiten die plaatsvinden op de locatie waar de activiteit wordt verricht, waarbij het aantal bij of krachtens die verordening aan te wijzen dagen of dagdelen per gebied of categorie van bedrijfssector kan verschillen en niet meer mag bedragen dan twaalf per kalenderjaar.
2. Een festiviteit als bedoeld in het eerste lid die ten hoogste een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt beschouwd als plaatshebbende op één dag.

Artikel 2.3.4.2.13 Geluid: meet- en rekenbepalingen

Op het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) of het maximaal geluidniveau (L_{Amax}), bedoeld in deze paragraaf, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 2.3.4.3 Geluid door windturbines en windparken

Artikel 2.3.4.3.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het geluid door het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, op een geluidgevoelig gebouw.

Artikel 2.3.4.3.2 Geluid: waarden windturbines

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is het geluid door het opwekken van elektriciteit met een windturbine of windpark op een geluidgevoelig gebouw, ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}.

Artikel 2.3.4.3.3 Gegevens en bescheiden: windturbines

1. De volgende gegevens worden geregistreerd:
a. de emissieterm L_E, bedoeld in onderdeel 3.1 van Bijlage XXI bij de Omgevingsregeling, gebaseerd op de effectieve werking gedurende het afgelopen kalenderjaar; en
b. de voor de duur van een handhavingsmeting bedoeld in paragraaf 1.6 van Bijlage XXI bij de Omgevingsregeling benodigde gegevens ter bepaling van de windsnelheid op ashoogte.
2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 2.3.4.3.4 Geluid: meet- en rekenbepalingen

Op het bepalen van het geluid L_{den} of $L_{den,}$ bedoeld in artikel 2.3.4.3.2, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 2.3.4.4 Geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

Artikel 2.3.4.4.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het geluid op een geluidgevoelig gebouw door het exploiteren van een in de buitenlucht of in een gebouw zonder afdekking of een gebouw met een open zijde gelegen:
a. civiele schietbaan waar met vuurwapens wordt geschoten; of
b. militaire schietbaan of militair springterrein op een militair terrein.

Artikel 2.3.4.4.2 Geluid: waarden buitenschietbanen

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is het geluid door een activiteit, bedoeld in artikel 2.3.4.4.1 op een geluidgevoelig gebouw, ten hoogste 50 dB $B_{s,dan}$.

Artikel 2.3.4.4.3 Gegevens en bescheiden: buitenschietbanen

1. De volgende gegevens worden geregistreerd:
a. dagelijks het aantal schoten of ontploffingen per wapentype, per dag-, avond- en nachtperiode, per baan; en
b. voor de duur van de handhavingsmeting, bedoeld in onderdeel xxxx van bijlage XX van de Omgevingsregeling, de op dat tijdstip gebruikte wapens en verschoten munitie.
2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 2.3.4.4.4 Geluid: meet- en rekenbepalingen

Op het bepalen van het geluid $B_{s,dan,}$ bedoeld in artikel 2.3.4.4.2, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 2.3.5 Trillingen

Artikel 2.3.5.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op de trillingen in een frequentie van 1 tot 80 Hz:
a. door een activiteit: en
b. in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw dat in dit omgevingsplan, of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit op een locatie is toegelaten.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing:
a. in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw dat geheel of gedeeltelijk ligt op een gezoneerd industrieterrein; en
b. in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw, dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.

Artikel 2.3.5.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

1. Deze paragraaf is ook van toepassing in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw, dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar:
a. in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
b. in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet;

Artikel 2.3.5.3 Trillingen: meerdere activiteiten beschouwen als een activiteit

Onverminderd artikel 2.3.1.1 wordt voor de toepassing van deze paragraaf als één activiteit beschouwd:
a. een activiteit waarop de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn; of
b. als het gaat om andere activiteiten dan bedoeld onder a, meerdere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
1°rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
2°elkaar functioneel ondersteunen.

Artikel 2.3.5.4 Trillingen: functionele binding

De waarden voor trillingen zijn niet van toepassing op trillingen door een activiteit in trillinggevoelige ruimten van een trillinggevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit.

Artikel 2.3.5.5 Trillingen: voormalige functionele binding

Bij een agrarische activiteit zijn de waarden voor trillingen niet van toepassing in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw dat:
a. op grond van het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, of op grond van een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangevraagde omgevingsvergunning, behoort of heeft behoord tot die agrarische activiteit en door een derde bewoond mag worden; of
b. eerder functioneel verbonden was met die agrarische activiteit en waarvoor op grond van artikel 5.85 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is bepaald dat de waarden voor trillingen niet van toepassing zijn.

Artikel 2.3.5.6 Trillingen: waarden voor continue trillingen

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van trillinghinder zijn de continue trillingen door een activiteit in trillinggevoelige ruimten, niet hoger dan de waarde A_1 trillingssterkte V_{max}, bedoeld in tabel 2.3.5.6.
2. Als niet voldaan wordt aan de waarde, bedoeld in het eerste lid, is de waarde van continue trillingen door een activiteit in trillinggevoelige ruimten, niet hoger dan de waarden onder A_2 trillingssterkte V_{max} en A_3 trillingssterkte V_{per}, bedoeld in tabel 2.3.5.6.

Tabel 2.3.5.6 Waarde voor continue trillingen in trillinggevoelige ruimten

Soort	**waarden**	
	07.00 – 23.00 uur	**23.00 - 07.00 uur**
A_1 trillingssterkte V_{max}	0,1	0,1
A_2 trillingssterkte V_{max}	0,4	0,2
A_3 trillingssterkte V_{per}	0,05	0,05

Artikel 2.3.5.7 Trillingen: meet- en rekenbepalingen

Op het bepalen van de continue trillingen, bedoeld in deze paragraaf, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 2.3.6 Geur

§ 2.3.6.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.3.6.1.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op de geur door een activiteit op een geurgevoelig object.
2. In afwijking van het eerste lid zijn de waarden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, en 2.3.6.5 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, 2.3.6.3 en 2.3.6.4 en artikel 2.3.22.7, niet van toepassing op een geurgevoelig gebouw dat voor een duur van niet meer dan tien jaar is toegelaten.

Artikel 2.3.6.1.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

1. De waarden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, en 2.3.6.5 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, 2.3.6.3 en 2.3.6.4 en artikel 2.3.22.7 zijn ook van toepassing op een geurgevoelig gebouw dat voor een duur van niet meer dan tien jaar is toegelaten:
a. in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
b. in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. In afwijking van artikel 2.3.6.1.2, zijn de waarden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, en 2.3.6.5 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, 2.3.6.3 en 2.3.6.4 en artikel 2.3.22.7 niet van toepassing op geurgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar mag worden gebouwd op grond van:
a. het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of b. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 2.3.6.1.3 Geur: waar waarden en tot waar afstanden gelden

De waarden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, en 2.3.6.5 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, 2.3.6.3 en 2.3.6.4 en artikel 2.3.22.7, voor de geur door een activiteit op een geurgevoelig object gelden:
a. op of tot de gevel, als het gaat om een geurgevoelig object;
b. op of tot de locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een geurgevoelig gebouw dat nog niet gebouwd is; en
c. in afwijking van de onderdelen a en b, als het gaat om een woonschip of woonwagen, op of tot de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van het woonschip of de woonwagen.

Artikel 2.3.6.1.4 Geur: functionele binding

1. De waarden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2 en 2.3.6.5 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.1, 2.3.6.1a en 2.3.6.2 en artikel 2.3.21.8, zijn niet van toepassing op de geur door een activiteit op een geurgevoelig object dat een functionele binding heeft met die activiteit.

Artikel 2.3.6.1.5 Geur: voormalige functionele binding

Bij een activiteit zijn de waarden, bedoeld in de paragraaf 2.3.6.2 en de afstanden, bedoeld in de paragrafen 2.3.6.2, 2.3.6.3 en 2.3.6.4 en artikel 2.3.22.7, niet van toepassing op een geurgevoelig object dat:
a. op grond van het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, behoort of heeft behoord tot die activiteit en door een derde bewoond mag worden; of
b. eerder functioneel verbonden was met die activiteit en waarvoor op grond van artikel 5.96 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een

buitenplanse omgevingsplanactiviteit is bepaald dat de waarden en afstanden voor geur niet van toepassing zijn.

§ 2.3.6.2 Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf.

Artikel 2.3.6.2.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het houden in een dierenverblijf van:
a. landbouwhuisdieren; en
b. paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden.
2. In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf niet van toepassing op het houden van minder dan 10 schapen, 5 paarden en pony's, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen en 10 overige landbouwhuisdieren.

Artikel 2.3.6.2.2 Geur vanaf waar afstanden gelden

Een afstand als bedoeld in deze paragraaf geldt vanaf het emissiepunt, bedoeld in artikel 4.806, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.6.2.3 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: waarden

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is het beginnen met of het wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toegestaan als de geur op een geurgevoelig object door die activiteit niet hoger is dan de waarde, bedoeld in tabel 2.3.6.2.3.

Tabel 2.3.6.2.3 Waarde voor geur ou_E/m^3 als 98-percentiel op een geurgevoelig object bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Geurgevoelig object	Waarde
Gelegen binnen de bebouwde kom en buiten een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	2,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwde kom en binnen een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	3,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwde kom en buiten een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	8,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwde kom en binnen een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	14,0 ou_E/m^3

2. Op het berekenen van de geur, bedoeld in het eerste lid, zijn de in hoofdstuk 6 van de Omgevingsregeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 2.3.6.2.4 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: eerbiedigende werking bij waarde

1. Als onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet de geur op een locatie rechtmatig meer bedraagt dan de waarde, bedoeld in artikel 2.3.6.2.3, eerste lid, is in afwijking van artikel 2.3.6.2.3 wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toegestaan als het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toeneemt en de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet toeneemt; of
2. Voor gevallen als bedoeld in het eerste lid, is het uitbreiden van een dierenverblijf met landbouwhuisdieren met geuremissiefactor of het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toegestaan als:

a. een geurbelastingreducerende maatregel wordt getroffen; en
b. de totale geur na het uitbreiden niet meer bedraagt dan het gemiddelde van de waarde, bedoeld in artikel 2.3.6.2.3, en de geur die de activiteit onmiddellijk voorafgaand aan het treffen van de maatregel rechtmatig mocht veroorzaken.

Artikel 2.3.6.2.5 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: afstand tot bijzonder geurgevoelige objecten

Artikel 2.3.6.1.3, eerste lid, is niet van toepassing op het beginnen met of het wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor, als de afstand op een locatie niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.2.5, tot de volgende geurgevoelige objecten:
a. een geurgevoelig object dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan;
b. een geurgevoelig object dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan;
c. een geurgevoelig object met een woonfunctie dat op of na 19 maart 2000 is gebouwd:
1°. op een locatie die op dat tijdstip werd gebruikt voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf;
2°. in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van het dierenverblijf; en
3°. in samenhang met de sloop een dierenverblijf of bedrijfsgebouw dat onderdeel heeft uitgemaakt van een gebouw voor het houden van landbouwhuisdieren of voor functioneel ondersteunende activiteiten; en
d. een geurgevoelig object dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op een locatie waar een geurgevoelig object als bedoeld in onder c, is gebouwd.

Tabel 2.3.6.2.5 Afstand tot een geurgevoelig object met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 en ruimte-voor-ruimtewoning bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Geurgevoelig object met functionele binding of functionele binding tot 19 maart 2000	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.2.6 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden: afstand

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is het beginnen met of het wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, toegestaan als de afstand tot een geurgevoelig object, niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.2.6.

Tabel 2.3.6.2.6 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.2.7 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden: eerbiedigende werking voor afstand

1. Artikel 2.3.6.2.6 is niet van toepassing als op een locatie waarop onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.2.6.

2. Voor een geval als bedoeld in het eerste lid, is het uitbreiden toegestaan als het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie zonder geuremissiefactor of het aantal paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, niet toeneemt en die afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt.

Artikel 2.3.6.2.8 Geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden: afstand vanaf de gevel dierenverblijf

1. Onverminderd de artikelen 2.3.6.2.3 tot en met 2.3.6.2.7 is het beginnen met of wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor of zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, toegestaan als de afstand niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.2.8.

Tabel 2.3.6.2.8 Afstand gevel dierenverblijf tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	50 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	25 m

2. In afwijking van artikel 2.3.6.2.2 geldt de afstand, bedoeld in het eerste lid, vanaf de gevel van een dierenverblijf.

Artikel 2.3.6.2.9 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een locatie rechtmatig niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.2.8, is wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor toegestaan, als
a. die afstand niet afneemt;
b. de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig object niet toeneemt; en
c. aantal landbouwhuisdieren per diercategorie met geuremissiefactor niet toeneemt.

Artikel 2.3.6.2.10 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden: eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden of pony's die gehouden worden voor het berijden, op een locatie rechtmatig niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.2.8, eerste lid, is wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, toegestaan als;
a. die afstand niet afneemt; en
b. het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of het aantal paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, niet toeneemt.

§ 2.3.6.3 Geur door het houden van fokteven van nertsen

2.3.6.3.1 Toepassingsbereik en geldingsduur

1. Deze paragraaf is van toepassing op het houden van fokteven van nertsen in een dierenverblijf.
2. Deze paragraaf vervalt op 1 januari 2024.

Artikel 2.3.6.3.2 Geur vanaf waar afstanden gelden

Een afstand als bedoeld in deze paragraaf geldt vanaf het emissiepunt, bedoeld in artikel 4.806, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.6.3.3 Geur fokteven van nertsen: afstand

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is het beginnen met of wijzigen of uitbreiden van het houden van fokteven van nertsen toegestaan als de afstand tot een geurgevoelig object, niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.3.3.

Tabel 2.3.6.3.3 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Aantal fokteven	Afstand tot geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom	Afstand tot geurgevoelig object, gelegen buiten de bebouwde kom	
		Ammoniakemissie groter dan 0,25 kg per dierplaats, bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving	Ammoniakemissie kleiner dan of gelijk aan 0,25 kg per dierplaats als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving
1-1000	175 m	100 m	75 m
1001-1500	200 m	125 m	100 m
1501-3000	225 m	150 m	125 m
3001-6000	250 m	175 m	150 m
6001-9000	275 m	200 m	175 m

2. Als meer dan 9.000 fokteven worden gehouden, wordt de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.3.3, vergroot met 25 m per extra 3.000 fokteven van nertsen.

Artikel 2.3.6.3.4 Geur fokteven van nertsen: eerbiedigende werking voor afstand

1. Artikel 2.3.6.3.3 is niet van toepassing als op een locatie waarop onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig niet wordt voldaan aan de, op grond van artikel 2.3.6.3.3, van toepassing zijnde afstand.
2. Voor een geval als bedoeld in het eerste lid, is het uitbreiden toegestaan als het aantal fokteven van nertsen niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt.

Artikel 2.3.6.3.5 Geur fokteven van nertsen: afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten

1. In afwijking van artikel 2.3.6.3.3 is het beginnen met of wijzigen of uitbreiden van het houden van fokteven van nertsen toegestaan als de afstand niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.3.5, tot de volgende geurgevoelige objecten:
a. een geurgevoelig object dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan;
b. een geurgevoelig object dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan;
c. een geurgevoelig object met een woonfunctie dat op of na 19 maart 2000 is gebouwd:
1°. op een locatie die op dat tijdstip werd gebruikt voor het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, ;
2°. in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van een dierenverblijf; en
3°. in samenhang met de sloop van een bedrijfsgebouw dat onderdeel heeft uitgemaakt van een gebouw voor het houden van landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden of voor functioneel ondersteunende activiteiten; of
d. een geurgevoelig object dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op een locatie waar een geurgevoelig object als bedoeld in onder c, is gebouwd.

Tabel 2.3.6.3.5 Afstand tot een geurgevoelig object met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 en tot ruimte-voor-ruimtewoning bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Geurgevoelig object met functionele binding of binding tot 19 maart 2000	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.3.6 Geur fokteven van nertsen: afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten

1. Artikel 2.3.6.3.5 is niet van toepassing als op een locatie waarop onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.3.5.
2. Voor een geval als bedoeld in het eerste lid, is het uitbreiden toegestaan als het aantal fokteven van nertsen niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt.

Artikel 2.3.6.3.7 Geur fokteven van nertsen: afstand vanaf de gevel dierenverblijf

1. Onverminderd de artikelen 2.3.6.3.3 tot en met 2.3.6.3.6 is het beginnen, wijzigen of uitbreiden van het houden van fokteven van nertsen, toegestaan als de afstand niet kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.3.7.

Tabel 2.3.6.3.7 Afstand gevel dierenverblijf tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van fokteven van nertsen

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	50 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	25 m

2. In afwijking van artikel 2.3.6.3.2 geldt de afstand, bedoeld in het eerste lid, vanaf de gevel van een dierenverblijf.

Artikel 2.3.6.3.8 Geur fokteven van nertsen: eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het houden fokteven van nertsen, op een locatie rechtmatig niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.3.7, eerste lid, is wijzigen of uitbreiden van het houden van fokteven van nertsen, toegestaan als;
a. die afstand niet afneemt; en
b. het aantal fokteven van nertsen, niet toeneemt.

§ 2.3.6.4 Geur door andere agrarische activiteiten

Artikel 2.3.6.4.1 Geur opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van vaste mest dat afkomstig is van landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, champost of dikke fractie met een totaal volume van meer dan 3 m^3.
2. Dit artikel is niet van toepassing op:
a. het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie korter dan twee weken op een plek; en
b. het opslaan van meer dan 600 m^3 vaste mest.
3. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.1.

Tabel 2.3.6.4.1 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie

Opslaan van vaste mest, champost en dikke fractie	Afstand
Geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.4.2 Geur opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong met een totaal volume van meer dan 3 m^3.
2. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong, vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.2.

Tabel 2.3.6.4.2 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong

Opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong	Afstand
Geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.4.3 Geur opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van:
a. kuilvoer met een totaal volume van meer dan 3 m^3; of
b. vaste bijvoedermiddelen met een totaal volume van meer dan 3 m^3.
2. Dit artikel is niet van toepassing op in plasticfolie verpakte veevoederbalen.
3. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen, vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.3.

Tabel 2.3.6.4.3 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen

Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen	Afstand
Niet afgedekt opslaan	50 m
Afgedekt opslaan	25 m

Artikel 2.3.6.4.4 Geur opslaan drijfmest, digestaat en dunne fractie: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een of meer mestbassins met een gezamenlijke oppervlakte van ten hoogste 750 m^2 of een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 2.500 m^3.
2. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, vanaf het dichtstbijzijnde punt van het mestbassin tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.4.

Tabel 2.3.6.4.4 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin

Opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin	Afstand tot geurgevoelig gevoelig object	
	Zonder functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving	Met functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving
Gezamenlijke oppervlakte minder dan 350 m^2	50 m	25 m
Gezamenlijke oppervlakte 350 m^2 tot en met 750 m^2	100 m	50 m

Artikel 2.3.6.4.5 Geur voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het exploiteren van een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten van dierlijke meststoffen, bedoeld in artikel 4.864 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. dit artikel is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
3. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand vanaf het dichtstbijzijnde punt van de voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.5.

Tabel 2.3.6.4.5 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten

Voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten	Afstand
Geurgevoelig object, gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelig object, gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.4.6 Geur composteren of opslaan van groenafval: afstand

1. Dit artikel is van toepassing op het composteren of opslaan van groenafval met een volume van 3 m^3 tot en met 600 m^3.
2. Dit artikel is niet van toepassing op groenafval dat een gevaarlijke afvalstof of gebruikt substraatmateriaal is.
3. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand vanaf het dichtstbijzijnde punt van de composteringshoop of de opslagplaats voor groenafval tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 2.3.6.4.6.

Tabel 2.3.6.4.6 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het composteren of opslaan van groenafval

Composteren of opslaan van groenafval	Afstand
Geurgevoelig object, gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelig object, gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Artikel 2.3.6.4.7 Geur overige agrarische activiteiten: eerbiedigende werking

1. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, bedoeld in artikel 2.3.6.4.1, het opslaan van substraatmateriaal van plantaardige oorsprong, bedoeld in artikel 2.3.6.4.2, het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, bedoeld in artikel 2.3.6.4.3, en het composteren of opslaan van groenafval, bedoeld in 2.3.6.4.6, als:
a. de afstand tussen een activiteit en een geurgevoelig object op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was dan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.4.1, vijfde lid, 2.3.6.4.2, tweede lid, 2.3.6.4.3, tweede lid, of 2.3.6.4.6, derde lid;
b. het opslaan al voor 1 januari 2013 plaatsvond; en
c. verplaatsing van de opslagplaats of composteringshoop redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
2. Dit artikel is van toepassing op het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een of meer mestbassins, bedoeld in artikel 2.3.6.4.4, eerste lid, als:
a. de afstand tussen de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.6.4.4, eerste lid, en een geurgevoelig object, op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was dan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.4.6, tweede lid;
b. het mestbassin voor 1 januari 2013 is opgericht; en
c. verplaatsing van het mestbassin redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
2. Bij een situatie als bedoeld in het eerste of tweede lid, is artikel 2.3.6.4.1, derde lid, 2.3.6.4.2, tweede lid, 2.3.6.4.3, derde lid, 2.3.6.4.4, tweede lid, of 2.3.6.4.6, derde lid, niet van toepassing en mag de afstand tot een geurgevoelig object niet afnemen.

§ 2.3.6.5 Geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken

Artikel 2.3.6.5.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk, bedoeld in artikel 3.173 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.6.5.2 Geur zuiveringtechnisch werk: waarde

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de geur op een geurgevoelig object niet hoger dan de waarde bedoeld in tabel 2.3.6.5.2a.

Tabel 2.3.6.5.2a Waarde voor geur ouE/m3als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk op een geurgevoelig object

Activiteit	Geurgevoelig object	Grenswaarde
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk	Gelegen binnen de bebouwde kom, anders dan op een gezoneerd industrieterrein of een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein	0,5 ou_E/m^3
	Gelegen: - op een gezoneerd industrieterrein; - op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein, of - buiten de bebouwde kom	1 ou_E/m^3

2. In afwijking van het eerste lid, is de geur op een geurgevoelig object door het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk dat is opgericht voor 1 februari 1996, en waarvoor op 1 februari 1996 een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer in werking en onherroepelijk was, niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 2.3.6.5.2b.

Tabel 2.3.6.5.2b Waarde voor geur ouE/m3als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk opgericht voor 1 februari 1996 op een geurgevoelig object

Activiteit	Geurgevoelig object	Grenswaarde
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk, opgericht voor 1 februari 1996	Gelegen binnen de bebouwingscontour geur, anders dan op een gezoneerd industrieterrein of een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein	1,5 ou_E/m^3
	Gelegen: - op een gezoneerd industrieterrein; - op een Activiteitenbesluit- bedrijventerrein, of	3,5 ou_E/m^3

- buiten de bebouwde kom

3. Op het berekenen van de geur, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 2.3.6.5.3 Geur zuiveringtechnisch werk: geen grenswaarde bij specifieke geurgevoelige objecten

De waarden, bedoeld in artikel 2.3.6.5.2, eerste lid, zijn niet van toepassing op de geur door het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk waarvoor tot 1 januari 2011 een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was op geurgevoelige objecten die:
a. op het moment van verlening van de vergunning niet aanwezig waren en voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gebouwd, of;
b. in de vergunning, niet als geurgevoelig werden beschouwd.

Artikel 2.3.6.5.4 Geur zuiveringtechnisch werk: eerbiedigende werking

Bij het wijzigen van een zuiveringtechnisch werk als bedoeld in de artikelen 2.3.6.5.2, tweede lid, en 2.3.6.5.3, is de waarde van de geur op een geurgevoelig object als gevolg van dat zuiveringtechnische werk niet hoger dan de waarde voor geur op een geurgevoelig object, voorafgaand aan de verandering, tenzij de waarden, bedoeld in artikel 2.3.6.5.2, eerste lid, niet worden overschreden.

§ 2.3.7 Afvalwaterbeheer

§ 2.3.7.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

Artikel 2.3.7.1.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van:
a. een bodemsanering of grondwatersanering;
b. een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering; en
c. ontwatering.

Artikel 2.3.7.1.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.7.1.1, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering, als het lozen niet langer dan 48 uur duurt.

Artikel 2.3.7.1.3 Lozen van grondwater bij saneringen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater, afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is.
2. Voor het lozen van dat grondwater op of in de bodem zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in bijlage XIX bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, gemeten in een steekmonster.

3. Voor het lozen van dat grondwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.3.7.1.3, gemeten in een steekmonster.
4. Dat grondwater wordt niet geloosd in een vuilwaterriool.

Tabel 2.3.7.1.3 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l
Naftaleen	0,2 µg/l
PAK's	1 µg/l
BTEX	50 µg/l
Vluchtige organohalogeen-verbindingen uitgedrukt als chloor	20 µg/l
Aromatische organohalogeen-verbindingen	20 µg/l
Minerale olie	500 µg/l
Cadmium	4 µg/l
Kwik	1 µg/l
Koper	11 µg/l
Nikkel	41 µg/l
Lood	53 µg/l
Zink	120 µg/l
Chroom	24 µg/l
Onopgeloste stoffen	50 mg/l

Artikel 2.3.7.1.4 Lozen van grondwater bij ontwatering

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater bij ontwatering, dat niet afkomstig is van een bodemsanering, een grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een bodemsanering of grondwatersanering en dat geen drainagewater is als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Voor het lozen van dat grondwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 50 mg/l en voor ijzer 5 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Voor het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l.
4. Het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool duurt niet langer dan 8 weken en de geloosde hoeveelheid is ten hoogste 5 m^3/u.
5. Dit artikel is niet van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering bij wonen.

Artikel 2.3.7.1.5 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor BTEX: NEN-EN-ISO 15680;
b. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
c. voor tetrachlooretheen, trichlooretheen, 1,2-dichlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan, vinylchloride, de som van de vijf hiervoor genoemde stoffen, monochloorbenzeen, dichloorbenzeen, trichloorbenzenen: NEN-EN-ISO 10301 of NEN-EN-ISO 15680, waarbij voor vinylchloride enkel

NEN-EN-ISO 15680 gebruikt kan worden;
d. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
e. voor cadmium, koper, nikkel, lood, zink en chroom: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
f. voor kwik: NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 12846 of NEN-EN-ISO 17852, waarbij kwik wordt ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
g. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
h. voor chloride: NEN-EN-ISO 15682;
i. voor cyaniden totaal: NEN-EN-ISO 14403-1:2012 en NEN-EN-ISO 14403-2:2012;
j. voor ammonium, nitraat, totaal-fosfaat en sulfaat: NEN-EN-ISO 15923-1;
k. voor fluoride: NEN 6589 of NEN 6578;
l. voor endosulfan, α-HCH, γ-HCH (lindaan), DDT (incl. DDD en DDE), aldrin, dieldrin, endrin, hexachloorbutadieen en hexachloorbenzeen: NEN-EN 16693;
m. voor dichloorpropeen: NEN-EN-ISO 15680;
n. voor mecoprop: NEN-EN-ISO 15913;
o. voor trichloorfenolen, tetrachloorfenol, dichloorfenolen en pentachloorfenol: NEN-EN 12673;
p. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
q. voor anthraceen, fenanthreen, chryseen, fluorantheen, benzo(a)anthraceen, benzo(k)fluorantheen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen en indeno(l23cd)pyreen: NEN-EN-ISO 17993;
r. voor trihalomethanen (THM): ISO 11423-1;
s. voor adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (AOX): NEN-EN-ISO 9562; en
t. voor de zuurgraad (pH): NEN-EN-ISO 10523.

§ 2.3.7.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Artikel 2.3.7.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvloeiend hemelwater, dat:
a. niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
b. geen drainagewater is als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
c. geen afvalwater van een kas is als bedoeld in paragraaf 4.78 van dat besluit.

Artikel 2.3.7.2.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste zes maanden voor de voorgenomen aanleg van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing van afvloeiend hemelwater; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste zes maanden voor het veranderen van het lozen door een reconstructie of ingrijpende wijziging van die wegen of daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.7.2.3 Lozen van afvloeiend hemelwater

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvloeiend hemelwater worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is.

2. Afvloeiend hemelwater wordt alleen in een vuilwaterriool geloosd als het lozen op of in de bodem, in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, of op een oppervlaktewaterlichaam redelijkerwijs niet mogelijk is.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op het lozen van afvloeiend hemelwater dat al plaatsvond voordat het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen op de lozing van toepassing werd.
4. In afwijking van het eerste lid wordt afvloeiend hemelwater, afkomstig van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen, alleen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, geloosd als lozen op of in de bodem redelijkerwijs niet mogelijk is.
5. Bij het lozen vanuit een pompkelder van een tunnel of een verdiept weggedeelte is, als dat redelijkerwijs mogelijk is, een voorziening aanwezig om, in afwijking van het vierde lid, het meest vervuilde hemelwater in een vuilwaterriool te lozen.
6. Dit artikel is niet van toepassing op het lozen van hemelwater afkomstig van wonen.

§ 2.3.7.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikel 2.3.7.3.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater.

Artikel 2.3.7.3.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.7.3.4, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. het aantal inwonerequivalenten dat wordt geloosd;
b. de wijze van behandeling van het afvalwater; en
c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.7.3.3 Geen voedselvermaling

Huishoudelijk afvalwater, afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen in een huishouden en daarmee samenhangende activiteiten, dat afvalstoffen bevat, die door versnijdende of vermalende apparatuur zijn versneden of vermalen, wordt niet geloosd.

Artikel 2.3.7.3.4 Lozen van huishoudelijk afvalwater

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem wordt huishoudelijk afvalwater alleen op of in de bodem geloosd als het lozen plaatsvindt buiten een bebouwde kom of binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk waarop kan worden aangesloten meer bedraagt dan:
a. 40 m bij niet meer dan 10 inwonerequivalenten;
b. 100 m bij meer dan 10 maar minder dan 25 inwonerequivalenten;
c. 600 m bij 25 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 50 inwonerequivalenten;
d. 1.500 m bij 50 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 100 inwonerequivalenten; en
e. 3.000 m bij 100 of meer inwonerequivalenten.
2. De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt; en
b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
3. In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk bij voortzetting van het lozen van huishoudelijk

afvalwater op of in de bodem dat voor 1 juli 1990 al plaatsvond, berekend vanaf het gedeelte van het gebouw dat zich het dichtst bij een vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk bevindt.

Artikel 2.3.7.3.5 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem wordt huishoudelijk afvalwater dat wordt geloosd op of in de bodem, geleid via een zuiveringsvoorziening.
2. Voor dat afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.3.7.3.5.

Tabel 2.3.7.3.5 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarden in mg/l	
	Representatief etmaalmonster	Steekmonster
Biochemisch zuurstofverbruik	30 mg/l	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	150 mg/l	300 mg/l
Onopgeloste stoffen	30 mg/l	60 mg/l

3. Als het huishoudelijk afvalwater minder dan zes inwonerequivalenten bevat kan het, in afwijking van het tweede lid, voor vermenging met ander afvalwater worden geleid door een septictank:
a. met een nominale inhoud van 6 m^3 of meer, volgens NEN-EN 12566-1, en met een hydraulisch rendement van niet meer dan 10 g, volgens annex B van NEN-EN 12566-1; of
b. die is geplaatst voor 1 januari 2009 en is afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd.

Artikel 2.3.7.3.6 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1 of NEN-EN 1899-1; en
b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705.

§ 2.3.7.4 Lozen van koelwater

Artikel 2.3.7.4.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van koelwater, dat niet afkomstig is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.7.4.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.7.4.1, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de maximale warmtevracht; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.7.4.3 Koelwater

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan koelwater worden geloosd in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is.

2. Koelwater wordt alleen in een vuilwaterriool geloosd als het lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, of op een oppervlaktewaterlichaam redelijkerwijs niet mogelijk is.
3. Aan het te lozen koelwater worden geen chemicaliën toegevoegd.

§ 2.3.7.5 Lozen bij reinigen van bouwwerken

Artikel 2.3.7.5.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater, afkomstig van reinigingswerkzaamheden aan bouwwerken.

Artikel 2.3.7.5.2 Periodiek reinigen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, afkomstig van reinigingswerkzaamheden die periodiek worden uitgevoerd en waarbij alleen vuilafzetting wordt verwijderd, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.

§ 2.3.7.6 Lozen bij opslaan en overslaan van goederen

Artikel 2.3.7.6.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater, afkomstig van het opslaan en overslaan van goederen.

Artikel 2.3.7.6.2 Inerte goederen

Voor de toepassing van deze paragraaf worden in ieder geval de volgende goederen als inerte goederen beschouwd, voor zover deze niet verontreinigd zijn:
a. bouwstoffen als bedoeld in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. grond en baggerspecie als bedoeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. A-hout en ongeshredderd B-hout;
d. snoeihout;
e. banden van voertuigen;
f. autowrakken bij een autodemontagebedrijf waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt en wrakken van tweewielige motorvoertuigen bij een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt;
g. straatmeubilair;
h. tuinmeubilair;
i. aluminium, ijzer en roestvrij staal;
j. kunststof anders dan lege, ongereinigde verpakkingen van voedingsmiddelen, smeerolie, verf, lak of drukinkt, gewasbeschermingsmiddelen, biociden of gevaarlijke stoffen;
k. kunststofgeïsoleerde kabels anders dan oliedrukkabels, gepantserde papier-loodkabels en papiergeïsoleerde grondkabels;
l. papier en karton;
m. textiel en tapijt; en
n. vlakglas.

Artikel 2.3.7.6.3 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.7.6.1, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de opgeslagen goederen; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.7.6.4 Lozen bij opslaan van inerte goederen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan te lozen afvalwater, dat in contact is geweest met opgeslagen inerte goederen, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Dat afvalwater wordt alleen in een vuilwaterriool geloosd, als het lozen op of in de bodem, op een oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die geen vuilwaterriool is redelijkerwijs niet mogelijk is.
3. Voor het lozen van dat afvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

Artikel 2.3.7.6.5 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

Artikel 2.3.7.6.6 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute uitlogende goederen

Als in de waterschapsverordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van artikel 4.1058, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater, bedoeld in dat artikel, geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

§ 2.3.7.7 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen

Artikel 2.3.7.7.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater, afkomstig van het schoonmaken en in gebruik nemen van middelen voor het opslaan, transporteren en distribueren van drinkwater of warm tapwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet of van huishoudwater als bedoeld in artikel 1 van het Drinkwaterbesluit.

Artikel 2.3.7.7.2 Schoonmaken drinkwaterleidingen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, dat vrijkomt bij het schoonmaken en in gebruik nemen van de middelen voor opslag, transport en distributie van drinkwater of warm tapwater, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is.
2. Dat afvalwater wordt alleen in een vuilwaterriool geloosd als het lozen op of in de bodem, op een oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, redelijkerwijs niet mogelijk is.
3. Bij het lozen op of in de bodem ontstaat geen wateroverlast.
4. Aan het water dat wordt gebruikt voor het schoonmaken en dat wordt geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, worden geen chemicaliën toegevoegd.

§ 2.3.7.8 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Artikel 2.3.7.8.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteitenoefening.
2. Het eerste lid geldt niet voor het lozen van afvalwater afkomstig van een permanente voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken, bedoeld in artikel 3.259 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.7.8.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 2.3.7.8.1, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.7.8.3 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteitenoefening worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.

§ 2.3.8 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

Artikel 2.3.8.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen.

Artikel 2.3.8.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van het lozen, bedoeld in de artikelen 2.3.8.5 en 2.3.8.6, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing;
b. de plaats van de lozingspunten; en
c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.8.3 Recirculatie bij grondgebonden teelt in een kas

In afwijking van artikel 4.791 van het Besluit activiteiten leefomgeving, hoeft bij het lozen van drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas die op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond geen recirculatiesysteem aanwezig en in gebruik te zijn, als hergebruik van drainagewater niet doelmatig is en het lozen is aangevangen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 2.3.8.4 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

1. In afwijking van artikel 4.761, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt te lozen afvalwater, afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden of geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

3. Als in de waterschapsverordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden, geloosd in een vuilwaterriool of geloosd via die andere route.

Artikel 2.3.8.5 Lozen bij sorteren van biologisch geteeld fruit

1. In afwijking van artikel 4.773, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt te lozen afvalwater, afkomstig van het sorteren van biologisch geteeld fruit, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden of geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Als in de waterschapsverordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden, geloosd in een vuilwaterriool of geloosd via die andere lozingsroute.

Artikel 2.3.8.6 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute afvalwater uit een gebouw

Als in de waterschapsverordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater, bedoeld in dat artikel, geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

Artikel 2.3.8.7 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

§ 2.3.9 Lozen bij maken van betonmortel

Artikel 2.3.9.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd.

Artikel 2.3.9.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.9.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de lozingsroute;
b. de aard en omvang van de lozing; en
c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.9.3 Water

1. In aanvulling op artikel 4.140, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan te lozen afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd, ook worden geloosd in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die geen vuilwaterriool is, zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in artikel 2.3.9.3, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.3.9.3 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarden in mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

3. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

Artikel 2.3.9.4 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705; en
b. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872.

§ 2.3.10 Uitwassen van beton

Artikel 2.3.10.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het uitwassen van beton.

Artikel 2.3.10.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.10.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.10.3 Water

1. In aanvulling op artikel 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan te lozen afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton ook worden geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

Artikel 2.3.10.4 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

§ 2.3.11 Recreatieve visvijvers

Artikel 2.3.11.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een recreatieve visvijver.

Artikel 2.3.11.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.11.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein; en
2°. de plaats van de lozingspunten;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.11.3 Water: lozingsroute

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt te lozen spuiwater uit recreatieve visvijvers geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, dat geen vuilwaterriool is.

§ 2.3.12 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal

Artikel 2.3.12.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op digitaal afdrukken.

Artikel 2.3.12.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.12.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;
4°. de ligging van de bedrijfsriolering; en
5°. de plaats van de lozingspunten;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.12.3 Water

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt te lozen afvalwater afkomstig van het ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal geloosd in een vuilwaterriool.
2. Er worden in goede staat verkerende afkwetsrollen gebruikt en er wordt een doelmatige zilverterugwininstallatie toegepast.
3. In afwijking van het tweede lid hoeft geen zilverterugwininstallatie te worden toegepast als per jaar minder dan 700 liter aan gebruiksklare fixeer wordt gebruikt en er gedragsvoorschriften zijn opgesteld en worden nageleefd gericht op het beperken van de emissie van zilver.

4. Voor het afvalwater is de emissiegrenswaarde voor zilver 4 milligram per liter, gemeten in een steekmonster.

Artikel 2.3.12.4 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van zilver is NEN 6966, NEN-EN-ISO 17294-2, NEN-EN-ISO 11885 of NEN 6965 van toepassing, waarbij onopgeloste stoffen worden meegenomen in de analyse en elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2.

§ 2.3.13 Wassen van motorvoertuigen

Artikel 2.3.13.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het uitwendig wassen van motorvoertuigen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing:
a. als de activiteit wordt verricht bij een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. op wassen van motorvoertuigen bij wonen.

Artikel 2.3.13.2 Bodem

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met oliën, vetten en koelvloeistof wordt gewassen boven een vloeistofdichte bodemvoorziening.
2. Motorvoertuigen kunnen ook worden gewassen op een mobiele wasinstallatie die zodanig is uitgevoerd dat vloeistoffen niet in de bodem kunnen geraken, als die mobiele wasinstallatie niet langer dan zes maanden aaneengesloten op eenzelfde locatie is geplaatst.

Artikel 2.3.13.3 Water

Voor het afvalwater dat wordt geloosd in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor olie 20 mg/l, gemeten in een steekmonster, of dat afvalwater wordt voor vermenging met ander afvalwater geleid door een slibvangput en olieafscheider:
a. volgens NEN-EN 858-1 of NEN-EN 858-1/A1 en NEN-EN 858-2; of
b. die zijn geplaatst voor 2 november 2010 en zijn afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd.

Artikel 2.3.13.4 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is voor olie NEN-EN-ISO 9377-2 van toepassing.

§ 2.3.14 Niet-industriële voedselbereiding

Artikel 2.3.14.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het bereiden van voedingsmiddelen met:
a. grootkeukenapparatuur;
b. een of meer bakkerijovens die chargegewijs worden beladen; of

c. een of meer bakkerijovens die continu worden beladen met een nominaal vermogen van ten hoogste 130 kW.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing als de activiteit wordt verricht bij de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van het bereiden van voedingsmiddelen voor personen die werken op de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Artikel 2.3.14.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.14.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;
4°. de ligging van de bedrijfsriolering; en
5°. de plaats van de lozingspunten;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het bereiden van voedingsmiddelen voor personen die wonen of werken op de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Artikel 2.3.14.3 Water

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen geloosd in een vuilwaterriool.
2. Als niet in een vuilwaterriool kan worden geloosd, kan het afvalwater op de bodem worden geloosd, als het afvalwater gezamenlijk met huishoudelijk afvalwater wordt geloosd en de voorzieningen voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater zijn berekend op het zuiveren van het afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen.
3. Afvalwater dat afvalstoffen bevat, die door versnijdende of vermalende apparatuur zijn versneden of vermalen, wordt niet geloosd.
4. Vethoudend afvalwater dat wordt geloosd, wordt voor vermenging met ander afvalwater geleid door:
a. een vetafscheider en slibvangput volgens NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2; of
b. een vetafscheider en slibvangput die zijn geplaatst voor 14 september 2004 en zijn afgestemd op de hoeveelheid afvalwater die wordt geloosd.
5. Vethoudend afvalwater wordt niet door een biologische zuivering geleidt.
6. In afwijking van NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2 kan met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan als dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.

Artikel 2.3.14.4 Geur

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder worden afgezogen dampen en gassen die naar de buitenlucht worden geëmitteerd:
a. ten minste 2 m boven de hoogste daklijn van de binnen 25 m van de uitmonding gelegen bebouwing afgevoerd; of
b. geleid door een ontgeuringsinstallatie.

2. Dampen die vrijkomen bij het bereiden van voedingsmiddelen met grootkeukenapparatuur door frituren, bakken in olie of vet of grillen, anders dan met houtskool, worden afgezogen en geleid door een vetvangend filter.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als het mogelijke effect van de geuremissie van de uittredende lucht van een afzuiginstallatie beperkt blijft tot een gezoneerd industrieterrein of een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein met minder dan één geurgevoelig gebouw per hectare.
4. Voor zover er geen verandering van de activiteit plaatsvindt die leidt tot een toename van de geurbelasting op een geurgevoelig gebouw, is het eerste lid niet van toepassing als voor 1 januari 2008 voor die activiteit:
a. een onherroepelijke vergunning is verleend; of
b. voorschriften golden op grond van een van de besluiten, genoemd in artikel 6.43 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

§ 2.3.15 Voedingsmiddelenindustrie

Artikel 2.3.15.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing bij de voedingsmiddelenindustrie, op een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.15.2 Geur: beginnen of uitbreiden activiteit

1. Het beginnen of uitbreiden in capaciteit van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.15.1 is alleen toegestaan als nieuwe geurhinder op een geurgevoelig gebouw wordt voorkomen.
2. Het eerste lid is ook van toepassing op het wijzigen van de activiteit, als die wijziging leidt tot een grotere of andere geurbelasting ter plaatse van een geurgevoelig gebouw.

§ *2.3.16 Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of, uitsnijden van vlees, vis of organen.*

Artikel 2.3.16.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op:
a. het slachten van ten hoogste 10.000 kilogram levend gewicht aan dieren per week en het broeien, koken of pekelen van daarbij vrijkomende dierlijke bijproducten;
b. het uitsnijden van vlees van karkassen of karkasdelen;
c. het uitsnijden van vis; en
d. het uitsnijden en pekelen van organen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing als de activiteit wordt verricht bij de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.16.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.16.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;

4°. de ligging van de bedrijfsriolering;
5°. de plaats van de lozingspunten; en
6°. de plaats waar bodembedreigende stoffen worden gebruikt, geproduceerd of uitgestoten;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.16.3 Water: lozingsroute en zuivering

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater vindt het slachten van dieren en het broeien, koken of pekelen van daarbij vrijkomende dierlijke bijproducten inpandig plaats.
2. Te lozen afvalwater wordt geloosd op een vuilwaterriool, als dat afvalwater afkomstig is van:
a. het bewerken van dierlijke bijproducten; of
b. het reinigen en desinfecteren van ruimtes waar een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.16.1 is uitgevoerd.
3. vethoudend afvalwater dat wordt geloosd, wordt voor vermenging met ander afvalwater geleid door:
a. een vetafscheider en slibvangput volgens NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2;
b. een vetafscheider en slibvangput die zijn geplaatst voor 14 september 2004 en zijn afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd; of
c. een flocculatieafscheider die is geplaatst voor 1 januari 2013 en is afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd.
4. Dit afvalwater wordt niet door een biologische zuivering geleid.
5. In afwijking van NEN-EN 1825-1en NEN-EN 1825-2 kan met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan als dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.

Artikel 2.3.16.4 Geur: voorkomen of beperken geurhinder

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder:
a. wordt bij het slachten van dieren ten minste de vaste dierlijke mest die vrijkomt bij het slachten in afgesloten, lekvrije tonnen of bakken opgeslagen; en
b. worden afgezogen dampen en gassen van het broeien of koken van dierlijke bijproducten, als deze op de buitenlucht worden geëmitteerd:
1°. ten minste 2 m boven de hoogste daklijn van de binnen 25 m van de uitmonding gelegen gebouwen afgevoerd; of
2°. geleid door een doelmatige ontgeuringsinstallatie.
2. Voor zover er geen verandering van de activiteit plaatsvindt die leidt tot een toename van de geurbelasting op een geurgevoelig gebouw, is het eerste lid, onder b niet van toepassing als voor 1 januari 2008 voor die activiteit:
a. een onherroepelijke vergunning is verleend; of
b. voorschriften golden op grond van een van de besluiten, genoemd in artikel 6.43 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 2.3.16.5 Bodem: bodembeschermende voorziening

Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem vindt het pekelen van dierlijke bijproducten en organen plaats boven een aaneengesloten bodemvoorziening.

Artikel 2.3.16.6 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:

a. bevindingen van controles van en beoordelingen en onderhoud of reparatie aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn getroffen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.16.7 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

1. De resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.
2. De resultaten van het eindonderzoek bodem worden op de locatie van de activiteit bewaard.

Artikel 2.3.16.8 Bodem: eindonderzoek bodem

1. Bij het beëindigen van het pekelen van dierlijke bijproducten of organen wordt een eindonderzoek bodem verricht om de kwaliteit van de bodem vast te stellen.
2. Het bodemonderzoek gaat over de bodembedreigende stoffen die zijn gebruikt, geproduceerd of uitgestoten op het gedeelte van de locatie waar het pekelen van dierlijke bijproducten of organen is verricht.
3. Het bodemonderzoek voldoet aan NEN 5725 en NEN 5740 en het veldwerk wordt verricht door een persoon of onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie-instantie of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.

Artikel 2.3.16.9 Bodem: rapport van het eindonderzoek bodem

Het rapport van het eindonderzoek bodem bevat:
a. de naam en het adres van degene die het onderzoek heeft verricht;
b. de wijze waarop het onderzoek is verricht;
c. de aard en de mate van de aangetroffen verontreinigde stoffen en de herkomst daarvan;
d. informatie over het huidige en eerdere gebruik van het terrein;
e. bestaande informatie over bodemmetingen en grondwatermetingen die de toestand van de bodem en het grondwater weergeven op het tijdstip van opstelling van het rapport, of anders nieuwe bodemmetingen en grondwatermetingen voor het constateren van eventuele verontreiniging van de bodem door de bodemverontreinigende stoffen die bij de activiteit zijn gebruikt, zijn geproduceerd of zijn vrijgekomen; en
f. als de kwaliteit van de bodem wordt hersteld: de wijze waarop en de mate waarin dit gebeurt.

Artikel 2.3.16.10 Gegevens en bescheiden: beëindigen activiteit

Ten hoogste zes maanden na het beëindigen van het pekelen van dierlijke bijproducten of organen wordt een rapport van het eindonderzoek bodem verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.16.11 Bodem: herstel van de bodemkwaliteit

1. Als de bodem is verontreinigd, wordt uiterlijk zes maanden na het toezenden van het eindonderzoek bodem, de bodemkwaliteit hersteld tot:
a. de bodemkwaliteit en grondwaterkwaliteit, die is vastgesteld in een rapport volgens NEN 5740 dat is opgesteld voor het begin van de het pekelen van dierlijke bijproducten of organen;
b. de bodemkwaliteit van de locatie waar de activiteit is verricht, zoals die is vastgelegd op een bodemkwaliteitskaart als bedoeld in artikel 47, onder a, of artikel 57, tweede lid, van het Besluit bodemkwaliteit; of
c. de achtergrondwaarden, vastgesteld op grond van artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit.
2. Het herstel wordt verricht door een persoon of onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000.

Artikel 2.3.16.12 Informeren: herstelwerkzaamheden

1. Het college van burgemeester en wethouders wordt ten minste vijf dagen voor het begin van de herstelwerkzaamheden, geïnformeerd over de begindatum.
2. Het college van burgemeester en wethouders wordt ten hoogste vijf dagen na beëindiging van de herstelwerkzaamheden geïnformeerd over de einddatum.

Artikel 2.3.16.13 Water: opruimen gemorste en gelekte stoffen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater worden bij het pekelen van dierlijke bijproducten en organen de gemorste of gelekte stoffen zoveel mogelijk zonder verder toevoegen van water opgeruimd en afgevoerd als afvalstof en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat deze stoffen in het afvalwater terecht kunnen komen.

§ 2.3.17 Opwekken van elektriciteit met een windturbine

Artikel 2.3.17.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het opwekken van elektriciteit met een windturbine, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.17.2 Slagschaduw: stilstandvoorziening

1. Met het oog op het voorkomen of beperken van slagschaduw is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt als slagschaduw optreedt ter plaatse van een slagschaduwgevoelig gebouw voor zover:
a. de afstand tussen de windturbine en een slagschaduwgevoelig gebouw minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden; en
b. zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van het slagschaduwgevoelige gebouw een raam bevindt.
2. De afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a, geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het slagschaduwgevoelig gebouw.

Artikel 2.3.17.3 Lichtschittering: beperken van reflectie

Lichtschittering wordt bij het opwekken van elektriciteit met een windturbine voorkomen of zoveel mogelijk beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betrokken onderdelen.

Artikel 2.3.17.4 Lichtschittering: meten reflectiewaarden

Op het uitvoeren van een meting van reflectiewaarden is NEN-EN-ISO 2813 van toepassing.

§ *2.3.18 In werking hebben van een acculader*

Artikel 2.3.18.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het met een acculader laden van een natte accu die vloeibare bodembedreigende stoffen bevat.

Artikel 2.3.18.2 Bodem: bodembeschermende voorziening

Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem vindt het laden van een accu plaats boven een aaneengesloten bodemvoorziening.

Artikel 2.3.18.3 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:
a. bevindingen van controles van en onderhoud aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn genomen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.18.4 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard, totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.

§ 2.3.19 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage

Artikel 2.3.19.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage met meer dan 20 parkeerplaatsen die voorzien is van mechanische ventilatie.

Artikel 2.3.19.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage met meer dan 30 parkeerplaatsen worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten; en
4°. de ligging van de bedrijfsriolering;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.19.3 Lucht en geur: afvoeren emissies

1. Met het oog op het beschermen van de kwaliteit van de lucht en het voorkomen of beperken van geurhinder:
a. worden de aanzuigopeningen voor de ventilatie van de parkeergarage in een verkeersluwe omgeving, of, als dat niet mogelijk is, op ten minste 5 m boven het straatniveau en buiten de beïnvloeding van de uitblaasopeningen aangebracht;
b. wordt de uit de parkeergarage afgezogen lucht verticaal uitgeblazen op ten minste 5 m boven het straatniveau of, als binnen 25 m van de uitblaasopening een gebouw is gelegen met een hoogste daklijn die meer dan vijf meter boven het straatniveau is gelegen, ten minste één meter boven de hoogste daklijn van dat gebouw;
c. bedraagt de snelheid van de uitgeblazen lucht, gemeten bij de rand van de uitblaasopening, ten minste tien meter per seconde.

2. Voor zover er geen verandering van de activiteit plaatsvindt die leidt tot een toename van de geurbelasting op een geurgevoelig gebouw, is het eerste lid niet van toepassing als voor 1 januari 2008 voor die activiteit:
a. een onherroepelijke vergunning is verleend; of
b. voorschriften golden op grond van een van de besluiten, genoemd in artikel 6.43 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

§ 2.3.20 Traditioneel schieten

Artikel 2.3.20.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het traditioneel schieten door schutterijen of schuttersgilden met buksen of geweren vanaf een vaste standplaats op een stilstaand doel in de buitenlucht.

Artikel 2.3.20.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.20.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen; en
3°. de plaats waar bodembedreigende stoffen worden gebruikt;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.20.3 Bodem en externe veiligheid

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beperken van verontreiniging van de bodem vindt het schieten op zodanige wijze plaats dat alle afgeschoten kogels worden opgevangen in een voorziening.

Artikel 2.3.20.4 Bodem: bodembeschermende voorziening

1. Met het oog op het beperken van verontreiniging van de bodem, vindt traditioneel schieten plaats boven een bodembeschermende voorziening, als bij het schieten hulzen van verschoten munitie vrijkomen.
2. De voorziening voor het opvangen van afgeschoten kogels, bedoeld in artikel 2.3.20.3 is opgesteld boven een bodembeschermende voorziening.

Artikel 2.3.20.5 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:
a. bevindingen van controles van en beoordelingen en onderhoud of reparatie aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn genomen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.20.6 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

1. De resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.
2. De resultaten van het eindonderzoek bodem worden op de locatie van de activiteit bewaard.

Artikel 2.3.20.7 Eindonderzoek bodem

1. Bij het beëindigen van het traditioneel schieten wordt een eindonderzoek bodem verricht om de kwaliteit van de bodem vast te stellen.
2. Het eindonderzoek bodem gaat over de bodembedreigende stoffen die zijn gebruikt op het gedeelte van de locatie waar het traditioneel schieten heeft plaatsgevonden.
3. Het bodemonderzoek voldoet aan NEN 5725 en NEN 5740 en het veldwerk wordt verricht door een persoon of onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie-instantie of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.

Artikel 2.3.20.8 Rapport van het eindonderzoek bodem

Het rapport van het eindonderzoek bodem bevat:
a. de naam en het adres van degene die het onderzoek heeft verricht;
b. de wijze waarop het onderzoek is verricht;
c. de aard en de mate van de aangetroffen verontreinigde stoffen en de herkomst daarvan;
d. informatie over het huidige en eerdere gebruik van het terrein;
e. bestaande informatie over bodemmetingen en grondwatermetingen die de toestand van de bodem en het grondwater weergeven op het tijdstip van opstelling van het rapport, of anders nieuwe bodemmetingen en grondwatermetingen voor het constateren van eventuele verontreiniging van de bodem door de bodemverontreinigende stoffen die bij de activiteit zijn gebruikt, zijn geproduceerd of zijn vrijgekomen; en
f. als de kwaliteit van de bodem wordt hersteld, de wijze waarop en de mate waarin dit gebeurt.

Artikel 2.3.20.9 Gegevens en bescheiden: beëindigen activiteit

Ten hoogste zes maanden na het beëindigen van het traditioneel schieten wordt een rapport van eindonderzoek bodem verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.20.10 Herstel van de bodemkwaliteit

1. Als de bodem is verontreinigd, wordt uiterlijk zes maanden na het toezenden van het rapport van het eindonderzoek bodem, de bodemkwaliteit hersteld tot:
a. de bodemkwaliteit en grondwaterkwaliteit, die is vastgesteld in een rapport volgens NEN 5740 dat is opgesteld voor het begin van de activiteit;
b. de bodemkwaliteit van de locatie waar de activiteit is verricht, zoals die is vastgelegd op een bodemkwaliteitskaart als bedoeld in artikel 47, onder a, of artikel 57, tweede lid, van het Besluit bodemkwaliteit; of
c. de achtergrondwaarden, vastgesteld op grond van artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit.
2. Het herstel wordt verricht door een persoon of onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000.

Artikel 2.3.20.11 Informeren: herstelwerkzaamheden

1. Het college van burgemeester en wethouders wordt ten minste vijf dagen voor het begin van de herstelwerkzaamheden, bedoeld in artikel 2.3.20.10 geïnformeerd over de begindatum.
2. Het college van burgemeester en wethouders wordt ten hoogste vijf dagen na beëindiging van de herstelwerkzaamheden, bedoeld in artikel 2.3.20.10 geïnformeerd over de einddatum.

§ 2.3.21 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht

Artikel 2.3.21.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht waarbij terreinverlichting wordt toegepast.

Artikel 2.3.21.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.21.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.21.3 Licht

1. Met het oog op het beperken van lichthinder is de verlichting die hoort bij een gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht uitgeschakeld:
a. tussen 23.00 uur en 07.00 uur; en
b. als er geen sport wordt beoefend en geen onderhoud plaatsvindt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met:
a. de viering van festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt;
b. de viering van andere festiviteiten die plaatsvinden op de locatie waar de activiteit wordt verricht; of
c. door het college van burgemeester en wethouders aangewezen activiteiten, anders dan festiviteiten als bedoeld onder b, waarbij het aantal aan te wijzen dagen of dagdelen gebaseerd op dit artikel samen niet meer bedraagt dan twaalf dagen per kalenderjaar.
3. Een festiviteit of activiteit als bedoeld in het tweede lid die ten hoogste een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt hierbij beschouwd als plaatshebbende op één dag.

§ 2.3.22 Opslaan van vaste mest

Artikel 2.3.22.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van vaste mest met een totaal volume dat ligt tussen 3 m^3 en 600 m^3.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing:
a. op het opslaan van vaste mest, korter dan twee weken op één plek; en
b. als de activiteit wordt verricht bij een milieubelastend activiteit die is aangewezen in artikelen 3.90, 3.200, 3.208, 3.211, 3.215 en 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.22.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.22.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;

b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;
4º de ligging van de bedrijfsriolering;
5º. op welke punten welk afvalwater wordt geloosd;
6º. of de punten waarop afvalwater wordt geloosd zijn aangesloten op het eigen vuilwaterriool of een schoonwaterriool; en
7º. op welke lozingsroutes het eigen vuilwaterriool en een schoonwaterriool uitkomen;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; en
d. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.22.3 Bodem: opslag

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem wordt vaste mest, met uitzondering van gedroogde pluimveemest, opgeslagen:
a. op een aaneengesloten bodemvoorziening, waarbij de vloeistoffen die vrijkomen worden opgevangen; of
b. op een voldoende dikke absorberende laag als de opslag niet meer dan zes maanden duurt en tegen inregenen is beschermd.
2. Gedroogde pluimveemest wordt opgeslagen:
a. in een gebouw met een aaneengesloten bodemvoorziening waar de pluimveemest wordt beschermd tegen weersinvloeden en waar voldoende ventilatie is om condensvorming te voorkomen;
b. in een afgedekte container als de pluimveemest ten minste elke twee weken wordt afgevoerd; of
c. op een voldoende dikke absorberende laag als de opslag niet meer dan zes maanden duurt en tegen inregenen is beschermd.

Artikel 2.3.22.4 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:
a. bevindingen van controles van en beoordelingen en onderhoud of reparatie aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn getroffen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.22.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

De resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.

Artikel 2.3.22.6 Water: lozingsroute

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater worden vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest gelijkmatig verspreid over onverharde bodem.
2. Als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater gelijkmatig verspreid over onverharde bodem of geloosd via die andere route.

Artikel 2.3.22.7 Geur

1. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder, wordt vaste mest opgeslagen:
a. in een afgesloten voorziening voor een periode van ten hoogste twee weken; of
b. op ten minste 50 m afstand vanaf de begrenzing van de opslag van vaste mest tot een geurgevoelig object.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het opslaan van vaste mest, afkomstig van landbouwhuisdieren of van paarden en pony's die worden gehouden voor het berijden.

§ 2.3.23 Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen

Artikel 2.3.23.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van:
a. kuilvoer met een totaal volume van meer dan 3 m^3; en
b. vaste bijvoedermiddelen met een totaal volume van meer dan 3 m^3.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing als de activiteit wordt verricht bij een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.200 en 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.23.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.23.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;
4º de ligging van de bedrijfsriolering;
5º. op welke punten welk afvalwater wordt geloosd;
6º. of de punten waarop afvalwater wordt geloosd zijn aangesloten op het eigen vuilwaterriool of een schoonwaterriool; en
7º. op welke lozingsroutes het eigen vuilwaterriool en een schoonwaterriool uitkomen;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl;
d. de lozingsroutes; en
e. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.23.3 Bodem: bodembeschermende voorziening

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen opgeslagen op een elementenbodemvoorziening, waarbij de vloeistoffen die vrijkomen worden opgevangen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen als veevoederbalen in plastic folie zijn verpakt.

Artikel 2.3.23.4 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:
a. bevindingen van controles van en beoordelingen en onderhoud of reparatie aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn getroffen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.23.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

De resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.

Artikel 2.3.23.6 Water: lozingsroute vrijkomende vloeistoffen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater worden vrijkomende vloeistoffen afkomstig van de opslag van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen gelijkmatig verspreid over onverharde bodem.
2. Als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater gelijkmatig verspreid over onverharde bodem of geloosd via die andere route.

Artikel 2.3.23.7 Water: lozingsroutes afvalwater bodembeschermende voorziening

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt afvalwater afkomstig van de bodembeschermende voorziening voor opslag van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen geloosd op of in de bodem als:
a. het niet in contact is geweest met het kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen; en
b. het niet is vermengd met daaruit vloeiende vloeistoffen.

§ 2.3.24 Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels

Artikel 2.3.24.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het fokken, houden of trainen van meer dan 25 vogels of meer dan 5 zoogdieren.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing als de activiteit wordt verricht bij een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.24.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel 2.3.24.1 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de activiteit en de aard en omvang van de daarbij behorende processen;
b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
1°. de grenzen van het terrein;
2°. de ligging en de indeling van de gebouwen;
3°. het gebruik van de te onderscheiden ruimten;
4°. de ligging van de bedrijfsriolering; en
5°. de plaats van de lozingspunten;
c. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 aangegeven waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl;
d. per dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren:
1°. het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie dat ten hoogste zal worden gehouden;
2°. een beschrijving van het huisvestingssysteem en van de aanvullende techniek; en
3°. een beschrijving van het ventilatiesysteem;
e. per dierenverblijf waar landbouwhuisdieren met geuremissiefactor worden gehouden:
1°. een plattegrondtekening op schaal met de ligging van de dierenverblijven, de emissiepunten en een overzicht van ventilatoren met diameter; en
2°. een doorsnedetekening per dierenverblijf met de goothoogte, de nokhoogte en de hoogte van het emissiepunt; en
f. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

2. Ten minste vier weken voor de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2.3.24.3 Bodem: bodembeschermende voorziening

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem vindt het fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren plaats boven een aaneengesloten bodemvoorziening.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren in de buitenlucht als uitwerpselen en voedselresten regelmatig worden verwijderd.

Artikel 2.3.24.4 Bodem: logboek

Er wordt een logboek bijgehouden waarin de volgende gegevens worden opgenomen:
a. bevindingen van controles van en onderhoud aan de bodembeschermende voorziening; en
b. maatregelen die zijn getroffen na een incident met bodembedreigende stoffen dat kan hebben geleid tot een verontreiniging van de bodem.

Artikel 2.3.24.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

De resultaten van metingen, keuringen, controles of beoordelingen van of aan bodembeschermende voorzieningen worden bewaard totdat de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring, controle of beoordeling beschikbaar zijn, maar ten minste voor drie jaar.

Artikel 2.3.24.6 Water: lozingsroute en emissiegrenswaarde

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt te lozen afvalwater afkomstig van het reinigen en ontsmetten van een dierenverblijf waarin landbouwhuisdieren of paarden of pony's voor het berijden worden gehouden, geloosd in een vuilwaterriool als meer dan 10 schapen, 5 paarden of pony's, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen of 10 overige landbouwhuisdieren worden gehouden.
2. Het te lozen afvalwater bevat niet meer dan 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.

Artikel 2.3.24.7 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

§ 2.3.25 Vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten.

Artikel 2.3.25.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.25.2 Omgevingsvergunning verwerken polyesterhars

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning het verwerken van polyesterhars, waarbij meer dan 1 kg organische peroxiden aanwezig zijn, te beginnen of te veranderen.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt een beschrijving verstrekt van de maatregelen die worden getroffen om de emissie van styreen te beperken.
3. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als geurhinder wordt voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

Artikel 2.3.25.3 Omgevingsvergunning installeren gesloten bodemenergiesysteem

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een gesloten bodemenergiesysteem aan te leggen of te gebruiken:
a. in een interferentiegebied dat is aangewezen in dit omgevingsplan of bij gemeentelijke verordening of omgevingsverordening; of
b. met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een plattegrondtekening en situatietekening met daarop de ligging van de lussen van het gesloten bodemenergiesysteem, het middelpunt van het systeem en de einddiepte waarop het systeem zal worden aangelegd;
b. de coördinaten van het middelpunt van het gesloten bodemenergiesysteem en de einddiepte van het systeem in meters onder het maaiveld;
c. gegevens waaruit blijkt dat het gebruiken van het gesloten bodemenergiesysteem niet leidt tot negatieve interferentie met bodemenergiesystemen in de omgeving waarvoor een melding is gedaan of een omgevingsvergunning is verleend;
d. een verklaring van degene die het gesloten bodemenergiesysteem installeert over het energierendement, uitgedrukt als de SPF, dat het systeem zal behalen;
e. informatie over het bodemzijdig vermogen van het gesloten bodemenergiesysteem en de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem zal voorzien; en
f. de naam en het adres van degene die het gesloten bodemenergiesysteem zal ontwerpen, installeren en van degene die de boringen zal verrichten.
3. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als het bodemenergiesysteem:
a. geen interferentie kan veroorzaken met een ander bodemenergiesysteem waardoor het doelmatig functioneren van een van de systemen kan worden geschaad; en
b. er geen sprake is van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie.

Artikel 2.3.25.4 Omgevingsvergunning kweken maden van vliegende insecten

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning maden van vliegende insecten te kweken.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een aanduiding van het soort maden dat wordt gekweekt;
b. het aantal maden dat ten hoogste zal worden gehouden;
c. een beschrijving van de voorziening waarin de maden worden gehouden; en
d. de maatregelen die worden getroffen om hinder voor de omgeving te voorkomen.

Artikel 2.3.25.5 Omgevingsvergunning opslaan propaan of propeen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning propaan of propeen op te slaan in meer dan twee opslagtanks.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het aantal opslagtanks, met voor elke opslagtank:
1°. het soort gas dat wordt opgeslagen;
2°. de grootte van de opslagtanks in kubieke meters;
3°. een aanduiding of het gaat om bovengrondse of ondergrondse opslagtanks;
b. de coördinaten van:
1°. de opslagtanks;
2°. de vulpunten van de opslagtanks;
3°. de bovengrondse vloeistofvoerende leiding;
4°. de aansluitpunten van die leiding en pomp; en
5°. de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtanks; en

c. het brandaandachtsgebied en explosieaandachtsgebied, bedoeld in artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.25.6 Omgevingsvergunning tanken met LPG

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voertuigen of werktuigen te tanken met LPG en daarnaast LPG op te slaan.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het aantal opslagtanks dat aanwezig is;
b. de coördinaten van:
1°. het vulpunt;
2°. de bovengrondse vloeistofvoerende leiding;
3°. de aansluitpunten van die leiding en pomp;
4°. de bovengrondse opslagtank; en
5°. de tankzuil;
c. het brandaandachtsgebied en explosieaandachtsgebied, bedoeld in artikel 5.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
d. de hoeveelheid LPG die ten hoogste wordt opgeslagen; en
e. een inschatting van de doorzet van LPG in m^3 per jaar.

Artikel 2.3.25.7 Omgevingsvergunning antihagelkanonnen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een installatie in werking te hebben waarin gassen worden gemengd en tot ontbranding worden gebracht met als doel het opwekken van een schokgolf.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het inwerking hebben van een installatie waarin gassen worden gemengd en tot ontbranding gebracht, worden de volgende gegevens verstrekt:
a. de aard en omvang van de geluidemissies;
b. de door de activiteit veroorzaakte geluidimmissie; en
c. een beschrijving van de maatregelen die worden getroffen om geluidemissies te beperken.

Artikel 2.3.25.8 Omgevingsvergunning biologische agens

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een praktijkruimte of laboratorium in werking te hebben waar gericht wordt gewerkt met biologische agens, met uitzondering van biologische agens die ingedeeld zijn of worden in groep 1 of groep 2 als gevolg van de indeling van risicogroepen van de richtlijn 2000/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk (zevende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 83/391/EEG) (PbEG 2000, L 262).
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. informatie over de groep waarin het biologisch agens is of wordt ingedeeld als gevolg van de indeling in risicogroepen van de richtlijn biologische agentia;
b. informatie over de op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers; en
c. een aanduiding van de ligging van de ruimten waar gewerkt wordt met het biologisch agens.

Artikel 2.3.25.9 Omgevingsvergunning genetisch gemodificeerde organismen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013, te verrichten.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

a. ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013; of
b. ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen die door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat op grond van artikel 2.2 of artikel 2.8 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 zijn ingeschaald in de categorie van fysische inperking S-I.
3. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. per type werkruimte als bedoeld in bijlage 4 bij het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 het maximale aantal werkruimten waarop inperkingsniveau I of II van toepassing is;
b. per type werkruimte als bedoeld in bijlage 4 bij het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 het maximale aantal werkruimten waarop inperkingsniveau III van toepassing is; en
c. een plattegrond waarop het ggo-gebied is aangegeven.

Artikel 2.3.25.10 Omgevingsvergunning opslaan dierlijke meststoffen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning:
a. drijfmest, digestaat of dunne fractie op te slaan in een of meer mestbassins met een gezamenlijke oppervlakte groter dan 750 m^2 of een gezamenlijke inhoud groter dan 2.500 m^3; of
b. meer dan 600 m^3 vaste mest op te slaan.
2. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden gegevens en bescheiden verstrekt over het totaal volume of de totale oppervlakte van de mestbassins.

Artikel 2.3.25.11 Vangnetvergunning lozen in de bodem

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te lozen, tenzij het lozen op grond van deze afdeling is toegestaan.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. wonen; of
b. een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
c. het lozen op of in de bodem waaraan in een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit op grond van artikel 14.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving of een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit op grond van de waterschapsverordening voorschriften zijn gesteld.
3. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het lozen van afvalwater op of in de bodem worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de maximale hoeveelheid afvalwater per uur; en
b. het soort afvalwater.

Artikel 2.3.25.12 Vangnetvergunning lozen in schoonwaterriool

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater of andere afvalstoffen te lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, die geen vuilwaterriool is, tenzij het lozen op grond van deze afdeling is toegestaan.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. wonen; of
b. een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving .
3. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het lozen van afvalwater in die voorziening worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de maximale hoeveelheid afvalwater per uur; en
b. het soort afvalwater.

Artikel 2.3.25.13 Beoordelingsregels overige milieubelastende activiteiten

Op het verlenen van een omgevingsvergunning voor de activiteiten, bedoeld in de artikelen 2.3.25.4 tot en met 2.3.25.12, zijn de beoordelingsregels in de artikelen 8.9 tot en met 8.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

AFDELING 2.4 OVERIGE ACTIVITEITEN

§ 2.4.1 Aanvraagvereisten

Artikel 2.4.1.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning die op grond van dit omgevingsplan of een andere gemeentelijke regeling dan dit omgevingsplan in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet is vereist.

Artikel 2.4.1.2 Omgevingsplanactiviteit: uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, niet zijnde een bouwwerk, of een werkzaamheid worden gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de te gebruiken materialen;
b. de mate waarin sprake is van afvoer van grond naar een andere locatie;
c. de aanwezigheid van obstakels die in de weg staan aan het verrichten van de activiteit.
2. Zo nodig wordt een rapport verstrekt waarin de archeologische waarden van het terrein dat volgens de aanvraag door de activiteit zal worden verstoord in voldoende mate is vastgesteld.

Artikel 2.4.1.3 Omgevingsplanactiviteit: gebruik van locaties of bouwwerken

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het gebruiken van locaties of bouwwerken worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het beoogde en het huidige gebruik van de locaties en bouwwerken waarop de aanvraag betrekking heeft;
b. een situatietekening van de bestaande toestand en een situatietekening van de nieuwe toestand met daarop:
1°. de afmetingen van het perceel en bebouwd oppervlak;
2°. de situering van bouwwerken ten opzichte van de perceelsgrenzen en de wegzijde;
3°. de wijze waarop de locatie ontsloten wordt;
4°. de aangrenzende locaties en de daarop voorkomende bebouwing; en
5°. het beoogd gebruik van de locatie behorende bij het voorgenomen bouwwerk.
2. Zo nodig wordt een rapport verstrekt waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag door de activiteit zal worden verstoord in voldoende mate is vastgesteld.

Artikel 2.4.1.4 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een sloopactiviteit wordt aannemelijk gemaakt dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.

Artikel 2.4.1.5 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: algemeen

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. het monumentnummer en, voor zover van toepassing, de naam van het monument of de plaatselijke aanduiding van het archeologisch monument;
b. de opgave van het huidige gebruik van het gemeentelijk monument en het voorgenomen gebruik, als dat afwijkt van het huidige gebruik; en
c. de motivering voor het verrichten van de activiteit en een omschrijving van de gevolgen ervan voor het gemeentelijk monument.

Artikel 2.4.1.6 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument die een archeologisch monument betreft

1. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 2.4.1.5 die een archeologisch monument betreft, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een omschrijving van de aard van de activiteit, met vermelding van:
1°. de omvang in vierkante meters; en
2°. de diepte, in centimeters ten opzichte van het maaiveld;
b. een topografische kaart voorzien van een noordpijl en minimaal twee coördinatieparen, met de exacte locatie en omvang van de activiteit;
c. doorsnedetekeningen met de exacte locatie, omvang en diepte van de afzonderlijke ingrepen ten opzichte van het maaiveld;
d. als sprake is van een opgraving, ook als deze alleen bestaat uit een proefsleuvenonderzoek of een proefputtenonderzoek: een programma van eisen voor de opgraving;
e. als sprake is van een booronderzoek met boren met een diameter groter dan 10 cm: een plan van aanpak voor een booronderzoek;
f. als sprake is van een zichtbaar archeologisch monument: overzichtsfoto's van de bestaande situatie en plantekeningen van de nieuwe toestand; en
g. voor zover de activiteit bestaat uit een bouwactiviteit: funderingstekeningen.
2. Zo nodig worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een rapport waarin de archeologische waarde van dat deel van het archeologisch monument waarop de activiteit van invloed is, in voldoende mate nader is vastgesteld;
b. een rapport waarin het effect van de activiteit op de archeologische waarden in voldoende mate is vastgesteld;
c. detailtekeningen met:
1°. de exacte locatie;
2°. de omvang; en
3°. de diepte van de afzonderlijke ingrepen ten opzichte van het maaiveld;
d. voor zover de activiteit bestaat uit aanlegwerkzaamheden of een ontgrondingsactiviteit:
1°. een bestek met bijbehorende tekeningen; of
2°. Een werkomschrijving met bijbehorende tekeningen;
e. als sprake is van een sloopactiviteit: bestaande funderingstekeningen; of
f. als sprake is van een archeologisch monument onder water: een vlakdekkende hoge resolutie sonaropname van de waterbodem en ultra hoge resolutie van details.

Artikel 2.4.1.7 Eisen aan tekeningen als bedoeld in artikel 2.4.1.6

Tekeningen als bedoeld in artikel 2.4.1.6 worden verstrekt met een schaal die niet kleiner is dan:
a. 1:2000, als het gaat om een topografische kaart;
b. 1:100, als het gaat om een funderingstekening of doorsnedetekening; en
c. 1:50, als het gaat om een detailtekening.

Artikel 2.4.1.8 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument

1. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 2.4.1.5 worden, voor zover het gaat om het slopen van een monument, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. de volgende kleurenfoto's die een duidelijke indruk geven van het monument in relatie tot de voorgenomen sloop:
1°. overzichtsfoto's van de bestaande situatie; en
2°. foto's van de bestaande toestand;
b. de volgende tekeningen:
1°. als er sprake is van het slopen van een deel van het monument waarbij de omvang van het monument wijzigt: situatietekeningen van de bestaande en nieuwe situatie;
2°. opnametekeningen van de bestaande toestand met voor zover noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvraag:
i. plattegronden;
ii. doorsneden;
iii. gevelaanzichten; of
iv. een dakaanzicht; en
3°. slooptekeningen; en
c. een omschrijving van de sloopmethode en de aard van en bestemming voor het vrijkomend materiaal.
2. Zo nodig worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een nadere bepaling van de monumentale waarde van het monument aan de hand van cultuurhistorische rapporten, met inbegrip van rapporten over architectuurhistorie, bouwhistorie, interieurhistorie, kleurhistorie of tuinhistorie;
b. als er sprake is van verstoring van de bodem: een rapport waarin de archeologische waarde van de bodem onder het te slopen bouwwerk in voldoende mate is vastgesteld;
c. een beschrijving van de technische staat van het monument of het onderdeel van het monument waarop de voorgenomen activiteit betrekking heeft; of
d. een onderbouwing van de beschrijving van de technische staat aan de hand van technische rapporten, met inbegrip van rapporten over bouwfysische en constructieve aspecten.

Artikel 2.4.1.9 Omgevingsplanactiviteit: verplaatsen van een gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument

1. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 2.4.1.5 worden, voor zover het gaat om het gedeeltelijk of volledig verplaatsen van een monument, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een beschrijving van de technische staat van het monument of het onderdeel van het monument waarop de voorgenomen activiteit betrekking heeft;
b. de volgende kleurenfoto's die een duidelijke indruk geven van het monument in relatie tot de voorgenomen verplaatsing:
1°. overzichtsfoto's van de bestaande situatie;
2°. foto's van de bestaande toestand; en
3°. overzichtsfoto's van de nieuwe locatie;
c. de volgende tekeningen:
1°. situatietekeningen van de bestaande en nieuwe situatie;
2°. opnametekeningen van de bestaande toestand met voor zover noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvraag:
i. plattegronden;
ii. doorsneden;
iii. gevelaanzichten; of
iv. een dakaanzicht; en
3°. plantekeningen van de nieuwe toestand met voor zover noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvraag:
i. plattegronden;
ii. doorsneden;
iii. gevelaanzichten; of
iv. een dakaanzicht;
d. een bestek of werkomschrijving van de wijze van demonteren, van het verplaatsen naar de nieuwe locatie en van de herbouw; en

e. als de activiteit bestaat uit het verplaatsen van een molen; een rapport over de molenbiotoop van de bestaande en van de nieuwe situatie.
2. Zo nodig worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een nadere bepaling van de monumentale waarde van het monument aan de hand van cultuurhistorische rapporten, met inbegrip van rapporten over architectuurhistorie, bouwhistorie, interieurhistorie, kleurhistorie, tuinhistorie of over de relatie van het monument tot zijn historische omgeving;
b. als er op de bestaande of op de nieuwe locatie sprake is van verstoring van de bodem: een rapport waarin de archeologische waarde van het terrein dat volgens de aanvraag door de activiteit zal worden verstoord in voldoende mate is vastgesteld;
c. een onderbouwing van de beschrijving van de technische staat aan de hand van technische rapporten, met inbegrip van rapporten over bouwfysische, constructieve, materiaaltechnische of preventieve aspecten;
d. aanvullende tekeningen van de bestaande en nieuwe toestand, met inbegrip van detailtekeningen; of
e. een opgave van de bij de voorbereiding en de uitvoering van de activiteit te hanteren uitvoeringsrichtlijnen.

Artikel 2.4.1.10 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: wijzigen van een monument of monument door herstel ontsieren of in gevaar brengen

1. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 2.4.1.5 worden, voor zover het gaat om het wijzigen van een monument, of het herstellen daarvan waardoor het kan worden ontsierd of in gevaar gebracht, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de volgende kleurenfoto's die een duidelijke indruk geven van het monument in relatie tot de voorgenomen activiteit:
1°. overzichtsfoto's van de bestaande situatie; en
2°. detailfoto's van de bestaande toestand, die een duidelijke indruk geven van het onderdeel van het monument waar de voorgenomen activiteit zal plaatsvinden;
b. de volgende tekeningen:
1°. een situatietekening van de bestaande situatie, en als de nieuwe situatie daarvan afwijkt: een situatietekening van de nieuwe situatie;
2°. opnametekeningen van de bestaande toestand met voor zover noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvraag:
i. plattegronden;
ii. doorsneden;
iii. gevelaanzichten; of
iv. een dakaanzicht;
3° als er gebreken worden hersteld: gebrekentekeningen;
4°. plantekeningen van de nieuwe toestand en van de voorgenomen werkzaamheden, met inbegrip van de te vervangen, of te veranderen onderdelen en de te verhelpen gebreken met voor zover noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvraag:
i. plattegronden;
ii. doorsneden;
iii. gevelaanzichten; of
iv. een dakaanzicht; en
5°. als er sprake is van verwijdering van materiaal: slooptekeningen; en
c. een omschrijving van de aard en omvang van de activiteit in de vorm van een bestek of werkomschrijving, met:
1°. de te gebruiken en de te vervangen materialen, de toe te passen constructies, afwerkingen en kleuren, evenals de wijze van uitvoering of verwerking; en
2°. als er sprake is van verwijdering van materiaal: de sloopmethode en de aard van en bestemming voor het vrijkomend materiaal.
2. Zo nodig worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. een nadere bepaling van de monumentale waarde van het monument aan de hand van cultuurhistorische rapporten, met inbegrip van rapporten over architectuurhistorie, bouwhistorie, interieurhistorie, kleurhistorie of tuinhistorie;
b. als er sprake is van verstoring van de bodem: een rapport waarin de archeologische waarde van het terrein dat volgens de aanvraag door de activiteit zal worden verstoord in voldoende mate is vastgesteld;
c. een beschrijving van de technische staat van het monument of het onderdeel van het monument waarop de voorgenomen activiteit betrekking heeft;
d. een onderbouwing van de beschrijving van de technische staat aan de hand van technische rapporten, met inbegrip van rapporten over bouwfysische, constructieve, materiaaltechnische of preventieve aspecten;
e. aanvullende tekeningen van de bestaande en nieuwe toestand, met inbegrip van detailtekeningen;
f. voor zover er algemene kwaliteitsnormen of uitvoeringsrichtlijnen voor de instandhouding van monumenten op de activiteit van toepassing zijn, een opgave of de voorgenomen activiteit hierop is afgestemd; of
g. als de activiteit een monument betreft dat een tuinaanleg, parkaanleg of andere groenaanleg is: een beheervisie.

Artikel 2.4.1.11 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: monument door gebruik ontsieren of in gevaar brengen

Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 2.4.1.5 wordt, voor zover het gaat om het gebruiken van een monument waardoor het kan worden ontsierd of in gevaar gebracht, een opgave verstrekt van de maatregelen die worden getroffen om deze nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 2.4.1.12 Eisen aan tekeningen als bedoeld in de artikelen 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.10

1. Bij een aanvraag als bedoeld in de artikelen 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.10 worden tekeningen verstrekt met een schaal die niet kleiner is dan:
a. 1:1000, als het gaat om een situatietekening;
b. 1:100, als het gaat om een algemene geveltekening;
c. 1:20 of 1:50, als het gaat om een geveltekening voor een ingrijpende wijziging; en
d. 1:100, als het gaat om een plattegrondtekening, doorsnedetekening of een tekening van het dakaanzicht.
2. Detailtekeningen worden aangeleverd in een schaal van 1:1, 1:2 of 1:5, en zijn voorzien van een omschrijving van de materiaaltoepassing en de maatvoering.
3. Uit een situatietekening die is voorzien van een noordpijl blijkt de oriëntatie van het monument op het perceel en ten opzichte van omliggende bebouwing en wegen.
4. Een plattegrondtekening en een doorsnedetekening bevatten de volgende historische gegevens:
a. balklagen:
1°. gestippeld aangegeven in plattegronden van ruimten onder de balklagen; en
2°. getekend aangegeven in doorsneden met aanduiding van de afmetingen;
b. geornamenteerde (stuc)plafonds, gestippeld aangegeven in plattegronden van de ruimten waar deze zich bevinden;
c. houtafmeting, balklagen en kapconstructie, aangegeven in doorsneden van de bestaande en van de nieuwe toestand; en
d. bijzondere ruimten of bouwdelen, direct of indirect betrokken bij de activiteit, aangegeven in plattegronden en doorsneden.

Artikel 2.4.1.13 Overeenkomstige toepassing voorbeschermd gemeentelijk monument

De artikelen 2.4.1.5 tot en met 2.4.1.12 zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument.

Artikel 2.4.1.14 Omgevingsplanactiviteit: slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een sloopactiviteit in een beschermd stads- of dorpsgezicht, wordt aannemelijk gemaakt dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.
2. Zo nodig wordt een rapport verstrekt waarin de archeologische waarde van de bodem onder het te slopen bouwwerk in voldoende mate is vastgesteld.

Artikel 2.4.1.15 Omgevingsplanactiviteit: uitweg

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het maken, hebben of veranderen van een uitweg of het gebruik daarvan, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de afmeting van de nieuwe uitweg of de te veranderen bestaande uitweg en de beoogde verandering daarvan;
b. de te gebruiken materialen;
c. de aanwezigheid van obstakels die in de weg staan voor het aanleggen of voor het gebruik van de uitweg, zoals bomen, lantaarnpalen en nutsvoorzieningen.

Artikel 2.4.1.16 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het hebben van een alarminstallatie in, op of aan een onroerende zaak die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren, bedoeld in een gemeentelijke verordening, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard en de werking van de signalering; en
b. twee waarschuwingsadressen, inclusief telefoonnummers en namen van contactpersonen.

Artikel 2.4.1.17 Omgevingsplanactiviteit: vellen van houtopstand

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand, identificeert de aanvrager op de aanduiding, bedoeld in artikel 2.1.1, onder c, iedere houtopstand waarop de aanvraag betrekking heeft met een nummer.
2. Per genummerde houtopstand worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de soort houtopstand;
b. de locatie van de houtopstand op het voor-, zij-, of achtererf;
c. de diameter in centimeters, gemeten op 1,30 meter vanaf het maaiveld; en
d. de mogelijkheid tot herbeplanten of het voornemen om op een daarbij te vermelden locatie tot herbeplanten van een daarbij te vermelden aantal soorten over te gaan.

Artikel 2.4.1.18 Omgevingsplanactiviteit: handelsreclame

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het maken van handelsreclame op of aan een onroerende zaak of het voeren van handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het aantal en de afmetingen van de reclame;
b. de hoogte van de reclame, gemeten vanaf het maaiveld tot de onderkant;
c. de te gebruiken materialen, kleuren en verlichting; en
d. de tekst van de reclame.
2. Als een andere dan de eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van de onroerende zaak met diens toestemming handelsreclame maakt of voert, vermeldt de aanvrager in de aanvraag de naam, het adres en de woonplaats van die ander.

Artikel 2.4.1.19 Omgevingsplanactiviteit: opslaan roerende zaken

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het opslaan van roerende zaken in een daarbij aangewezen gedeelte van de gemeente, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard van de roerende zaken; en
b. de omvang van de opslag van de roerende zaken.
2. Als een ander dan de eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van de onroerende zaak met diens toestemming roerende zaken opslaat, vermeldt de aanvrager in de aanvraag de naam, het adres, en de woonplaats van die ander.

§ 2.4.2 Voorschriften

Artikel 2.4.2.1 Voorschriften over archeologische monumentenzorg

1. Aan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op het uitvoeren van een werk, niet zijnde een bouwwerk, of een werkzaamheid die van invloed is op een archeologisch monument kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften worden verbonden, die inhouden een plicht tot:
a. het treffen van technische maatregelen waardoor archeologische monumenten in situ kunnen worden behouden;
b. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
c. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en
d. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een bouwactiviteit, als dat bij dit omgevingsplan is bepaald.
3. Aan een omgevingsvergunning voor een sloopactiviteit op of in een archeologisch monument in een beschermd stads- of dorpsgezicht kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg voorschriften worden verbonden over de wijze van slopen.

Artikel 7.2 (bijlage bruidsschat omgevingsplan)

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder b, van de Invoeringswet Omgevingswet, wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage I bij artikel 1.1 van dit omgevingsplan, begripsbepalingen

Voor de toepassing van dit omgevingsplan wordt verstaan onder:

aansluitafstand: afstand tussen een leiding van het distributienet en het deel van het bouwwerk dat zich het dichtst bij die leiding bevindt, gemeten langs de kortste lijn waarlangs een aansluiting zonder bezwaren kan worden gemaakt;

Activiteitenbesluit-bedrijventerrein: cluster aaneengesloten percelen met overwegend bedrijfsbestemmingen, binnen het omgevingsplan als bedrijventerrein aangewezen gebied, daaronder niet begrepen een gezoneerd industrieterrein;

AS SIKB 2000: AS SIKB 2000: Accreditatieschema Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek, versie 2.8, 07-02-2014, met wijzigingsblad van 10-03-2016;
bebouwingsgebied: achtererfgebied en de grond onder het hoofdgebouw, uitgezonderd de grond onder het oorspronkelijk hoofdgebouw;
BRL SIKB 2000: BRL SIKB 2000: Beoordelingsrichtlijn 2000, Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, versie 5, 12-12-2013;
BRL SIKB 7000: BRL SIKB 7000: Beoordelingsrichtlijn 7000, Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem, versie 5, 19-06-2014, met wijzigingsblad van 12-02-2015;
concentratiegebied geurhinder en veehouderij: gebied I en gebied II als bedoeld in bijlage I bij de Meststoffenwet, of een in dit omgevingsplan aangewezen concentratiegebied.

distributienet voor warmte: collectief circulatiesysteem voor het transport van warmte door een circulerend medium voor verwarming of warmtapwater;

geurgevoelig object: a. gebouw, dat op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en dat volgens aard, indeling en inrichting geschikt is om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt; en
b. een geurgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd;

gezoneerd industrieterrein: industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder zoals die gold direct voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;

ISO 5815-1: ISO 5815-1:2003: Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthioureum, versie 2003;

ISO 11423-1: ISO 11423-1:1997: Water - Bepaling van het gehalte aan benzeen en enige afgeleiden - Deel 1: Gaschromatografische methode met bovenruimte, versie 1997;

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: landbouwhuisdieren waarvoor in de Omgevingsregeling een emissiefactor voor geur is vastgesteld en die vallen binnen een van de volgende diercategorieën:
a. varkens, kippen, schapen of geiten; en
b. als deze worden gehouden voor de vleesproductie:
1°. rundvee tot 24 maanden;

2°. kalkoenen;
3°. eenden; of
4°. parelhoenders;
landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor: landbouwhuisdieren waarvoor in de Omgevingsregeling geen emissiefactor voor geur is vastgesteld, met uitzondering van pelsdieren.
NEN 5725: NEN 5725:2017: Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek, versie 2017;

NEN 5740: NEN 5740:2009/A1:2016: Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, versie 2009+A1 en 2016;

NEN 6090: NEN 6090:2017: Bepaling van de vuurbelasting, versie 2017;

NEN 6589: NEN 6589:2005/C1:2010: Water - Potentiometrische bepaling van het gehalte aan totaal anorganisch fluoride met doorstroomsystemen (FIA en CFA), versie 2010;

NEN 6578: NEN 6578:2011: Water - Potentiometrische bepaling van het totale gehalte aan totaal fluoride, versie 2011;

NEN 6600-1: NEN 6600-1:2009: Water - Monsterneming - Deel 1: Afvalwater, versie 2009;

NEN 6633: NEN 6633:2007: Water en (zuiverings)slib - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (CZV), versie 2007;

NEN 6965: NEN 6965:2005: Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruaten - Atomaire-absorptiespectrometrie met vlamtechniek, versie 2005;

NEN 6966: NEN 6966:2006: Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruaten – Atomaire, versie 2006;

NEN-EN 858-1: NEN-EN 858-1: 2002: Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole, versie 2002;

NEN-EN 858-1/A1: NEN-EN 858-1:2002/A1:2004: Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole, versie 2002/A1 en 2004;

NEN-EN 858-2: NEN-EN 858-2:2003: Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud, versie 2003;

NEN-EN 872: NEN-EN 872:2005: Water – Bepaling van het gehalte aan onopgeloste stoffen – Methode door filtratie over glasvezelfilters, versie 2005;

NEN-EN 1825-1: NEN-EN 1825-1:2004: Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole, versie 2004;

NEN-EN 1825-2: NEN-EN 1825-2:2002: Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud, versie 2002

NEN-EN 1899-1: NEN-EN 1899-1:1998: Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BODn) - Deel 1: Verdunnings- en entmethode met toevoeging van allylthioureum, versie 1998;

NEN-EN 12566-1: NEN-EN 12566-1:2016: Kleine afvalwaterzuiveringsinstallaties ≤ 50 IE - Deel 1: Geprefabriceerde septictanks, versie 2016;

NEN-EN 12673: NEN-EN 12673:1999: Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal geselecteerde chloorfenolen in water, versie 1999;

NEN-EN 16693: NEN-EN 16693:2015: Water – Bepaling van de organochloor pesticiden (OCP) in watermonsters met behulp van vaste fase extractie (SPE) met SPE-disks gecombineerd met gaschromatografie-massaspectrometrie (GC-MS), versie 2015;

NEN-EN-ISO 2813: NEN-EN-ISO 2813:2014: Verven en vernissen - Bepaling van de glans (spiegelende reflectie) van niet-metallieke verflagen onder 20 graden, 60 graden en 85 graden, versie 2014;

NEN-EN-ISO 5667-3: NEN-EN-ISO 5667-3:2012: Water - Monsterneming - Deel 3: Conservering en behandeling van watermonsters, versie 2012;

NEN-EN-ISO 9377-2: NEN-EN-ISO 9377-2:2000: Water - Bepaling van de minerale-olie-index - Deel 2: Methode met vloeistofextractie en gas-chromatografie, versie 2000;

NEN-EN-ISO 9562: NEN-EN-ISO 9562:2004: Water - Bepaling van adsorbeerbare organisch gebonden halogenen (AOX), versie 2004;

NEN-EN-ISO 10301: NEN-EN-ISO 10301:1997: Water - Bepaling van zeer vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen - Gaschromatografische methoden, versie 1997;

NEN-EN-ISO 10523: NEN-EN-ISO 10523:2012: Water - Bepaling van de pH, versie 2012;

NEN-EN-ISO 11885: NEN-EN-ISO 11885:2009: Water - Bepaling van geselecteerde elementen met atomaire-emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma (ICP-AES), versie 2009;

NEN-EN-ISO 12846: NEN-EN-ISO 12846:2012: Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie met en zonder concentratie, versie 2012;

NEN-EN-ISO 14403-1: NEN-EN-ISO 14403-1:2012: Water - Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met doorstroominjectie analyse (FIA), versie 2012;

NEN-EN-ISO 14403-2: NEN-EN-ISO 14403-2:2012: Water - Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 2: Methode met continu doorstroomanalyse (CFA), versie 2012;

NEN-EN-ISO 15680: NEN-EN-ISO 15680:2003: Water – Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechloreerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie, versie 2003;

NEN-EN-ISO 15682: NEN-EN-ISO 15682:2001: Water - Bepaling van het gehalte aan chloride met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en fotometrische of potentiometrische detectie, versie 2001;

NEN-EN-ISO 15587-1: NEN-EN-ISO 15587-1:2002: Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 1: Koningswater ontsluiting, versie 2002;

NEN-EN-ISO 15587-2: NEN-EN-ISO 15587-2:2002: Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 2: Ontsluiting met salpeterzuur, versie 2002;

NEN-EN-ISO 15680: NEN-EN-ISO 15680:2003: Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechloreerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie, versie 2003;

NEN-EN-ISO 15913: NEN-EN-ISO 15913:2003: Water - Bepaling van geselecteerde fenoxyalkaanherbicide , inclusief bentazonen en hydroxybenzonitrillen met gaschromatografie en massaspectrometrie na vastefase-extractie en derivatisering, versie 2003;

NEN-EN-ISO 17294-2: NEN-EN-ISO 17294-2:2016: Water - Toepassing van massaspectrometrie met inductief gekoppeld plasma - Deel 2: Bepaling van geselecteerde elementen inclusief uranium isotopen, versie 2016;

NEN-EN-ISO 17852: NEN-EN-ISO 17852:2008: Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire fluorecentiespectometrie, versie 2008;

NEN-EN-ISO 17993: NEN-EN-ISO 17993:2004: Water - Bepaling van 15 polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) in water met HPLC met fluorescentiedetectie na vloeistof-vloeistof extractie, versie 2004;

NEN-ISO 15705: NEN-ISO 15705:2003: Water - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (ST-COD) - Kleinschalige gesloten buis methode, versie 2003;

NEN-ISO 15923-1: NEN-ISO 15923-1:2013: Waterkwaliteit - Bepaling van de ionen met een discreet analysesysteem en spectrofotometrische detectie - Deel 1: Ammonium, chloride, nitraat, nitriet, ortho-fosfaat, silicaat en sulfaat, versie 2013;

NTA 9065: NTA 9065:2012: Luchtkwaliteit - Geurmetingen - Meten en rekenen geur, versie 2012;

straatpeil: a. voor een bouwwerk waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;

warmteplan: besluit van de gemeenteraad over de aanleg van een distributienet voor warmte in een bepaald gebied, waarin voor een periode van ten hoogste 10 jaar, uitgaande van het voor die periode geplande aantal aansluitingen op dat distributienet, de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu, gebaseerd op de energiezuinigheid van dat distributienet en het opwekkingsrendement van de over dat distributienet getransporteerde warmte, bij aansluiting op dat distributienet is opgenomen.

Artikel 7.3 (toelichting hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan)

In de toelichting bij het tijdelijke deel van het omgevingsplan wordt de tekst opgenomen zoals die is opgenomen in bijlage 2 bij de nota van toelichting bij dit besluit.

AFDELING 7.2 BRUIDSSCHAT IN WATERSCHAPSVERORDENING

Artikel 7.4 (hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening)

In de waterschapsverordening, bedoeld in artikel 22.14, eerste lid, van de Omgevingswet, worden vier hoofdstukken opgenomen, luidende:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

AFDELING 1.1 BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1.1.1 Begripsbepalingen

1. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in bijlage I bij de Omgevingswet, en in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling zijn ook van toepassing op deze waterschapsverordening.
2. Bijlage I bij deze waterschapsverordening bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze waterschapsverordening.

AFDELING 1.2 ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSVERGUNNINGEN VOOR WATERACTIVITEITEN

Artikel 1.2.1 Beoordelingsregel omgevingsvergunning wateractiviteiten

1. Een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit op grond van deze verordening wordt alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:
a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
c. de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval niet toe leiden dat, rekening houdend met de waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam:
a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van dat besluit;
b. de doelstelling van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van dat besluit niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, van dat besluit; en
c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, van dat besluit niet wordt bereikt.
3. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er ook niet toe leiden dat de doelstelling van het voorkomen van achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

HOOFDSTUK 2 LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM OF EEN ZUIVERINGTECHNISCH WERK

AFDELING 2.1 ALGEMEEN

Artikel 2.1.1 Toepassingsbereik

Dit hoofdstuk is van toepassing op lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, dat in beheer is bij het waterschap.

Artikel 2.1.2 Oogmerken

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met het oog op:
a. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
b. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen; en
c. het beschermen van de doelmatige werking van het zuiveringtechnisch werk.

Artikel 2.1.3 Normadressaat

Aan dit hoofdstuk wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 2.1.4 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 2.1.2, is verplicht:
a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
b. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
c. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
d. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
e. lozingen op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk doelmatig kunnen worden bemonsterd;
f. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund; en
g. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd.

Artikel 2.1.5 Maatwerkvoorschriften

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld over de artikelen 2.1.4 en 2.1.9 tot en met 2.18.1.
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 2.1.9 tot en met 2.18.1.

Artikel 2.1.6 Algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden

Als gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap worden die ondertekend en voorzien van:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 2.1.7 Gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat

1. Voordat de naam of het adres, bedoeld in artikel 2.1.6, wijzigt, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
2. Ten minste vier weken voor de activiteit door een ander zal gaan worden verricht, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

Artikel 2.1.8 Gegevens en bescheiden op verzoek van het dagelijks bestuur van het waterschap

1. Op verzoek van het dagelijks bestuur van het waterschap worden de gegevens en bescheiden verstrekt die nodig zijn om te bezien of de algemene regels en maatwerkvoorschriften voor de activiteit toereikend zijn, gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de ontwikkelingen over die kwaliteit.
2. Gegevens en bescheiden worden verstrekt voor zover degene die de activiteit verricht er redelijkerwijs de beschikking over kan krijgen.

Artikel 2.1.9 Informeren over een ongewoon voorval

Het dagelijks bestuur van het waterschap wordt onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 2.1.10 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

Zodra de volgende gegevens en bescheiden bekend zijn, worden ze verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap:
a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten; en
d. informatie over de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

AFDELING 2.2 LOZEN VAN GRONDWATER BIJ SANERING OF ONTWATERING

Artikel 2.2.1 Lozen van grondwater bij saneringen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater, afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Voor het lozen van dat grondwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.2.1, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.2.1 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l bij lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l bij lozen in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam
Naftaleen	0,2 µg/l	0,2 µg/l
PAK's	1 µg/l	1 µg/l
BTEX	50 µg/l	
Vluchtige organohalogeen-verbindingen uitgedrukt als chloor	20 µg/l	

Stof	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l bij lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l bij lozen in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam
Aromatische organohalogeen-verbindingen	20 µg/l	
Minerale olie	500 µg/l	50 µg/l
Cadmium	4 µg/l	0,4 µg/l
Kwik	1 µg/l	0,1 µg/l
Koper	11 µg/l	1,1 µg/l
Nikkel	41 µg/l	4,1 µg/l
Lood	53 µg/l	5,3 µg/l
Zink	120 µg/l	12 µg/l
Chroom	24 µg/l	2,4 µg/l
Onopgeloste stoffen	50 mg/l	20 mg/l
Benzeen		2 µg/l
Tolueen		7 µg/l
Ethylbenzeen		4 µg/l
Xyleen		4 µg/l
Tetrachlooretheen		3 µg/l
Trichlooretheen		20 µg/l
1,2-dichlooretheen		20 µg/l
1,1,1-trichloorethaan		20 µg/l
Vinylchloride		8 µg/l
Som van de vijf hier bovenstaande stoffen		20 µg/l
Monochloorbenzeen		7 µg/l
Dichloorbenzenen		3 µg/l
Trichloorbenzenen		1 µg/l

Artikel 2.2.2 Lozen van grondwater bij ontwatering

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater bij ontwatering, dat niet afkomstig is van een bodemsanering, een grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een bodemsanering of grondwatersanering en dat geen drainagewater is als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Voor het te lozen grondwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 50 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Dit artikel is niet van toepassing op het lozen van grondwater bij wonen.

Artikel 2.2.3 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:

a. voor BTEX: NEN-EN-ISO 15680;
b. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
c. voor tetrachlooretheen, trichlooretheen, 1,2-dichlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan, vinylchloride, de som van de vijf hiervoor genoemde stoffen, monochloorbenzeen, dichloorbenzeen, trichloorbenzenen: NEN-EN-ISO 10301 of NEN-EN-ISO 15680, waarbij voor vinylchloride enkel NEN-EN-ISO 15680 gebruikt kan worden;
d. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
e. voor cadmium, koper, nikkel, lood, zink en chroom: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
f. voor kwik: NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 12846 of NEN-EN-ISO 17852, waarbij kwik wordt ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
g. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872.

Artikel 2.2.4 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.2.1 en 2.2.2, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor het lozen van grondwater bij ontwatering, als:
a. het lozen niet langer dan 48 uur duurt; of
b. het lozen plaatsvindt binnen een huishouden.

AFDELING 2.3 LOZEN VAN AFVLOEIEND HEMELWATER DAT NIET AFKOMSTIG IS VAN EEN BODEMBESCHERMENDE VOORZIENING

Artikel 2.3.1 Lozen van afvloeiend hemelwater

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvloeiend hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening en geen drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving of overig afvalwater van een kas als bedoeld in paragraaf 4.78 van dat besluit is, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. In afwijking van het eerste lid wordt afvloeiend hemelwater, afkomstig van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen, alleen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam geloosd als lozen op of in de bodem redelijkerwijs niet mogelijk is.
3. In afwijking van het eerste lid wordt afvloeiend hemelwater, afkomstig van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen, alleen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam geloosd als lozen op of in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, dat geen vuilwaterriool is, redelijkerwijs niet mogelijk is.

Artikel 2.3.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste zes maanden voor de voorgenomen aanleg van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de aard en omvang van de lozing van afvloeiend hemelwater; en
b. de verwachte datum van het begin van de lozingsactiviteit.
2. Ten minste zes maanden voor het veranderen van de lozingsactiviteit door een reconstructie of ingrijpende wijziging van die wegen en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.4 LOZEN VAN HUISHOUDELIJK AFVALWATER

Artikel 2.4.1 Lozen van huishoudelijk afvalwater

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam wordt huishoudelijk afvalwater alleen op een oppervlaktewaterlichaam geloosd als het lozen plaatsvindt buiten een bebouwde kom of binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk waarop kan worden aangesloten meer bedraagt dan:
a. 40 m bij niet meer dan 10 inwonerequivalenten;
b. 100 m bij meer dan 10 maar minder dan 25 inwonerequivalenten;
c. 600 m bij 25 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 50 inwonerequivalenten;
d. 1.500 m bij 50 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 100 inwonerequivalenten; en
e. 3.000 m bij 100 of meer inwonerequivalenten.
2. De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt; en
b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
3. In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk bij voortzetting van het lozen van huishoudelijk afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 maart 1997 al plaatsvond, berekend vanaf het gedeelte van het gebouw dat zich het dichtst bij een vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk bevindt.

Artikel 2.4.2 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

1. Met het oog op het beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam wordt huishoudelijk afvalwater dat wordt geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, geleid via een zuiveringsvoorziening.
2. Voor dat afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.4.2.

Tabel 2.4.2 Emissiegrenswaarden

Stof	**Emissiegrenswaarden mg/l bij lozen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam**		**Emissiegrenswaarden mg/l bij lozen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam**	
	Representatief etmaalmonster	Steekmonster	Representatief etmaalmonster	Steekmonster
Biochemisch zuurstofverbruik	30 mg/l	60 mg/l	20 mg/l	40 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	150 mg/l	300 mg/l	100 mg/l	200 mg/l
Totaal stikstof			30 mg/l	60 mg/l
Ammoniumstikstof			2 mg/l	4 mg/l
Onopgeloste stoffen	30 mg/l	60 mg/l	30 mg/l	60 mg/l
Fosfor totaal			3 mg/l	6 mg/l

3. Het tweede lid is niet van toepassing als het huishoudelijk afvalwater minder dan zes inwonerequivalenten bevat en voor vermenging met ander afvalwater door een septictank wordt geleid:
a. met een nominale inhoud van 6 m^3 of meer, volgens NEN-EN 12566-1, en met een hydraulisch rendement van niet meer dan 10 g, volgens annex B van NEN-EN 12566-1; of
b. die is geplaatst voor 1 januari 2009 en is afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd.

Artikel 2.4.3 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1 of NEN-EN 1899-1;
b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705;
c. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923;
d. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
e. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
f. voor totaal fosfor: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

Artikel 2.4.4 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.4.1, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. het aantal inwonerequivalenten dat wordt geloosd;
b. de wijze van behandeling van het afvalwater; en
c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.5 LOZEN VAN KOELWATER

Artikel 2.5.1 Koelwater

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan koelwater, dat niet afkomstig is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Aan het te lozen koelwater worden geen chemicaliën toegevoegd.
3. De warmtevracht van het te lozen koelwater is niet meer dan:
a. 1000 kJ/s bij lozen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam; en
b. 10 kJ/s bij lozen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.5.2 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.5.1, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de maximale warmtevracht; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.6 LOZEN BIJ REINIGEN, CONSERVEREN, BOUWEN, RENOVEREN OF SLOPEN VAN BOUWWERKEN

Artikel 2.6.1 Bij reinigen en conserveren geen afvalwater lozen

Afvalwater afkomstig van het reinigen of conserveren van bouwwerken wordt niet geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, tenzij het gaat om:
a. afvalwater afkomstig van het afwassen met water; of
b. afvalwater afkomstig van het schoonspuiten met water onder een druk van ten hoogste 200 bar.

Artikel 2.6.2 Werkinstructie bij reinigen en conserveren

1. Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het reinigen of conserveren van bouwwerken:
a. is er een werkinstructie opgesteld; en
b. wordt voor het deel van het bouwwerk dat boven de waterspiegel ligt een hulpconstructie voor de opvang van stoffen gebruikt die is afgestemd op de gebruikte techniek, de gebruikte stoffen en de stoffen die kunnen vrijkomen.
2. In de werkinstructie is in ieder geval opgenomen:
a. welke technieken worden toegepast;
b. welke stoffen kunnen vrijkomen; en
c. welke stoffen worden gebruikt.
3. Als een hulpconstructie wordt gebruikt, is in de werkinstructie ook opgenomen:
a. op welke manier de vloer, de zijwanden en de bovenzijde van de hulpconstructie zijn uitgevoerd;
b. wat de omvang van het bouwwerk dat wordt gereinigd of geconserveerd is en wat de omvang van de hulpconstructie is;
c. of de constructie een afzuiging met permanente onderdruk heeft;
d. de wijze van opvang van afvalwater, als natte technieken worden gebruikt; en
e. de aanvullende maatregelen die worden getroffen als wordt gewerkt bij een windsnelheid van meer dan 8 m/s.

Artikel 2.6.3 Werkinstructie bij bouwen en slopen

Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken is er een werkinstructie opgesteld, waarin in ieder geval is opgenomen:
a. op welke manier wordt gebouwd, gerenoveerd of gesloopt; en
b. welke maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen die worden gebruikt of die kunnen vrijkomen, in het oppervlaktewaterlichaam terechtkomen.

Artikel 2.6.4 Beperken stof in het oppervlaktewaterlichaam

Met het oog op het voorkomen of beperken van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het afzuigen van lucht vanuit een hulpconstructie, is voor de emissie in de lucht de emissiegrenswaarde voor stof 10 mg/Nm^3, gemeten in een eenmalige meting.

Artikel 2.6.5 Meet- en rekenbepalingen

Op het meten van stof is NEN-EN 13284-1 van toepassing.

Artikel 2.6.6 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in de artikelen 2.6.1 tot en met 2.6.3, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. voor het lozen afkomstig van reinigen of conserveren van een bouwwerk: de werkinstructie, bedoeld in artikel 2.6.2; of
b. voor het lozen afkomstig van het bouwen of slopen van een bouwwerk: de werkinstructie, bedoeld in artikel 2.6.3.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor reinigingswerkzaamheden die periodiek worden uitgevoerd en waarbij alleen vuilafzetting wordt verwijderd.

AFDELING 2.7 LOZEN BIJ OPSLAAN EN OVERSLAAN VAN INERTE GOEDEREN

Artikel 2.7.1 Inerte goederen

Voor de toepassing van deze afdeling worden in ieder geval de volgende goederen als inerte goederen beschouwd, voor zover deze niet verontreinigd zijn:
a. bouwstoffen als bedoeld in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. grond en baggerspecie als bedoeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. A-hout en ongeshredderd B-hout;
d. snoeihout;
e. banden van voertuigen;
f. autowrakken waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt bij een autodemontagebedrijf en wrakken van tweewielige motorvoertuigen waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt bij een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen;
g. straatmeubilair;
h. tuinmeubilair;
i. aluminium, ijzer en roestvrij staal;
j. kunststof anders dan lege, ongereinigde verpakkingen van voedingsmiddelen, smeerolie, verf, lak of drukinkt, gewasbeschermingsmiddelen, biociden of gevaarlijke stoffen;
k. kunststofgeïsoleerde kabels anders dan oliedrukkabels, gepantserde papier-loodkabels en papiergeïsoleerde grondkabels;
l. papier en karton;
m. textiel en tapijt; en
n. vlakglas.

Artikel 2.7.2 Lozen bij opslaan van inerte goederen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan te lozen afvalwater, dat in contact is geweest met opgeslagen inerte goederen, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.7.3 Lozen bij overslaan van inerte goederen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan bij het overslaan van inerte goederen in de buitenlucht worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Bij het overslaan van die goederen in de buitenlucht wordt zo veel mogelijk voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken.
3. Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen in ieder geval voldaan als:
a. de afstand tussen wal en schip zo klein mogelijk is, en in ieder geval niet groter is dan 5 m; of
b. het schip, waarin of waaruit wordt overgeslagen, met de wal wordt verbonden door een ponton of een morsklep.

AFDELING 2.8 LOZEN BIJ OPSLAAN OF OVERSLAAN VAN ANDERE DAN INERTE GOEDEREN

Artikel 2.8.1 Lozen bij opslaan van goederen die kunnen uitlogen

1. In aanvulling op artikel 4.1058, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan, met het oog het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het opslaan van goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk waarop kan worden aangesloten of geloosd meer dan 40 m is, gerekend vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.
2. Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.8.1, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.8.1 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in µg/l of mg/l

Som van de metalen arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink	1 mg/l
Minerale olie	20 mg/l
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	50 µg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Som van stikstofverbindingen	10 mg/l
Som van fosforverbindingen	2 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

Artikel 2.8.2 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705;
c. voor olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
d. voor arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
e. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
f. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923;
g. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
h. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
i. voor de som van fosforverbindingen: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

Artikel 2.8.3 Lozen bij overslaan van niet-inerte goederen

1. Bij het bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen en bij het overslaan van zout voor het strooien op wegen, van niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk en van niet-inerte goederen die nodig zijn in een werk kan worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Bij het overslaan van die goederen in de buitenlucht wordt zo veel mogelijk voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken.
3. Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen in ieder geval voldaan als:
a. de afstand tussen wal en schip zo klein mogelijk is, en in ieder geval niet groter is dan 5 m; of
b. het schip, waarin of waaruit wordt overgeslagen, met de wal wordt verbonden door een ponton of een morsklep.

Artikel 2.8.4 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in de artikelen 2.8.1 en 2.8.3, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap gegevens en bescheiden verstrekt over:
a. de stoffen die worden opgeslagen of overgeslagen, en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
3. Dit artikel is niet van toepassing op het overslaan van zout voor het strooien op wegen, van niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk en van niet-inerte goederen die nodig zijn in een werk.

AFDELING 2.9 LOZEN UIT GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN VOOR INZAMELING EN TRANSPORT VAN AFVALWATER

Artikel 2.9.1 Lozen van afvalwater vanuit gemeentelijke rioolstelsels

Met het oog het doelmatig beheer van afvalwater kan het afvalwater afkomstig uit een openbaar ontwateringsstelsel, een openbaar hemelwaterstelsel of een openbaar vuilwaterriool worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als:
a. het lozen is gestart voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze waterschapsverordening; en
b. dat stelsel of dat riool voorkomt op het in het gemeentelijk rioleringsplan of een gemeentelijk rioleringsprogramma opgenomen overzicht van voorzieningen en maatregelen als bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 1° tot en met 3°, van de Omgevingswet, en dat stelsel of dat riool volgens dat plan of programma is uitgevoerd en wordt beheerd.

Artikel 2.9.2 Lozen van huishoudelijk afvalwater vanuit andere systemen

Met het oog het doelmatig beheer van afvalwater kan huishoudelijk afvalwater afkomstig uit een systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als dat systeem voorkomt op het in het gemeentelijk rioleringsplan of een gemeentelijk rioleringsprogramma opgenomen overzicht van die systemen en volgens dat plan of programma is uitgevoerd en wordt beheerd.

AFDELING 2.10 LOZEN BIJ ONTGRAVINGEN, BAGGERWERKZAAMHEDEN EN WERKZAAMHEDEN DOOR DE WATERBEHEERDER OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM

Artikel 2.10.1 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen stoffen die vrijkomen bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd op dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.10.2 Werkinstructie bij verontreinigde waterbodem

Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam is bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een waterbodem die de waarden, bedoeld in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit overschrijdt, een werkinstructie opgesteld, waarin in ieder geval is opgenomen:
a. de toe te passen baggertechniek, en
b. de bij het gebruik van die techniek gehanteerde werkwijze.

Artikel 2.10.3 Lozen bij werkzaamheden door de waterbeheerder

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen stoffen die vrijkomen bij andere werkzaamheden dan bedoeld in artikel 2.10.1 op een oppervlaktewaterlichaam, die worden verricht door of namens de waterbeheerder in het kader van het waterbeheer, worden geloosd op dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.10.4 Lozen van algen en bacteriën

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen algen en bacteriën uit een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd op een ander oppervlaktewaterlichaam dat in beheer is bij dezelfde waterbeheerder, als die werkzaamheden plaatsvinden door of namens de beheerder in het kader van het beheer van dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.10.5 Gegevens en bescheiden

1. Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.10.1, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. gegevens over de kwaliteit van de te ontgraven of te baggeren waterbodem;
b. als de waterbodem de waarden, bedoeld in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit overschrijdt: de werkinstructie, bedoeld in artikel 2.10.2; en
c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
3. Dit artikel is niet van toepassing als de ontgraving of baggerwerkzaamheden plaatsvinden door de beheerder of ter uitvoering van een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet.

AFDELING 2.11 LOZEN BIJ SCHOONMAKEN DRINKWATERLEIDINGEN

Artikel 2.11.1 Lozen van reinigingswater drinkwaterleidingen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater dat vrijkomt bij het schoonmaken en in gebruik nemen van de middelen voor opslag, transport en distributie van drinkwater of warm tapwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet, of van huishoudwater als bedoeld in artikel 1 van het Drinkwaterbesluit, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.
2. Aan het water dat voor het schoonmaken en in gebruik nemen wordt gebruikt, worden geen chemicaliën toegevoegd.

AFDELING 2.12 LOZEN BIJ CALAMITEITENOEFENINGEN

Artikel 2.12.1 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteitenoefening, anders dan afvalwater afkomstig van een permanente voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken als bedoeld in artikel 3.259 van het Besluit activiteiten leefomgeving, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.

Artikel 2.12.2 Gegevens en bescheiden

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.12.1, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. of er blusschuim bij de oefening wordt gebruikt; en
b. welke stoffen dat blusschuim bevat.

AFDELING 2.13 LOZEN BIJ TELEN, KWEKEN, SPOELEN OF SORTEREN VAN GEWASSEN

Artikel 2.13.1 Lozen vanuit andere gebouwen dan een kas

1. In aanvulling op artikel 4.795, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan een kas, ook op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd, als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk waarop kan worden geloosd, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 m is.
2. Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.13.1, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.13.1 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l

Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

3. De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
4. In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 2.13.2 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

1. In aanvulling op artikel 4.761, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd, als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk, waarop kan worden geloosd, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 m is.
2. Voor het te lozen afvalwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 100 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
4. In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 2.13.3 Lozen bij sorteren van biologisch geteelde gewassen

1. In aanvulling op artikel 4.773, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteelde gewassen op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.
2. Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.13.3, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.13.3 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

Artikel 2.13.4 Lozen bij omgekeerde osmose en ionenwisselaars

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, afkomstig van het zuiveren van water door omgekeerde osmose of ionenwisselaars voor agrarische activiteiten, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.
2. Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 2.13.4, gemeten in een steekmonster.

Tabel 2.13.4 Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarde in mg/l
Chloride	200 mg/l
IJzer	2 mg/l

3. De artikelen 4.801 en 4.804 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing.

Artikel 2.13.5 Lozen bij ontijzeren grondwater

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, afkomstig van het ontijzeren van grondwater voor agrarische activiteiten, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk waarop kan worden geloosd en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 m is.
2. Voor het te lozen afvalwater is de emissiegrenswaarde voor ijzer 5 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
4. In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 2.13.6 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
a. voor chloride: NEN-EN-ISO 15682;
b. onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
c. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1/2 of NEN-EN 1899-1/2; en
d. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633.

Artikel 2.13.7 Gegevens en bescheiden

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in de artikelen 2.13.1 tot en met 2.13.5, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.14 LOZEN BIJ MAKEN VAN BETONMORTEL EN UITWASSEN VAN BETON

Artikel 2.14.1 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute

Als in het omgevingsplan voor afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel, het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd of het uitwassen van beton een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van de artikelen 4.140, eerste lid, en 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater, bedoeld in die artikelen, geloosd op een oppervlaktewaterlichaam of via die andere route.

AFDELING 2.15 LOZEN BIJ NIET-INDUSTRIËLE VOEDSELBEREIDING

Artikel 2.15.1 Afbakening met Besluit activiteiten leefomgeving

Deze afdeling is niet van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving met uitzondering van het lozen van afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen voor personen die werken op de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Artikel 2.15.2 Lozen bereiden van voedingsmiddelen

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als het bereiden plaatsvindt met:
a. grootkeukenapparatuur;
b. één of meer bakkerijovens die chargegewijs worden beladen; of
c. één of meer bakkerijovens die continu worden beladen met een nominaal vermogen van ten hoogste 130 kilowatt.
2. Het afvalwater wordt alleen gezamenlijk met huishoudelijk afvalwater geloosd, en wordt alleen geloosd voor zover de voorzieningen voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater zijn berekend op het zuiveren van het afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen en daarmee samenhangende activiteiten.

Artikel 2.15.3 Gegevens en bescheiden

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.15.2, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.16 LOZEN VAN SPUIWATER UIT RECREATIEVE VISVIJVERS

Artikel 2.16.1 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan spuiwater uit recreatieve visvijvers worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.16.2 Gegevens en bescheiden

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit, bedoeld in artikel 2.16.1, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voor de lozingsactiviteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

AFDELING 2.17 LOZEN VANAF VAARTUIGEN OF ANDERE DRIJVENDE WERKTUIGEN BIJ SPOELEN OF SCHEIDEN VAN ZAND OF GRIND

Artikel 2.17.1 Lozen van spoelwater

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kunnen de volgende afvalwaterstromen, afkomstig van een vaartuig of ander drijvend werktuig, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd:
a. afvalwater dat vrijkomt bij het spoelen van door dat vaartuig of werktuig vervoerd zeezand, tijdens het varen; en
b. afvalwater dat vrijkomt bij het op dat vaartuig of werktuig scheiden van zand of grind.

AFDELING 2.18 ASVERSTROOIING

Artikel 2.18.1 Asverstrooiing

Het op een oppervlaktewaterlichaam individueel verstrooien van as door de nabestaande die de zorg voor de asbus heeft, bedoeld in artikel 66a, tweede lid, van de Wet op de lijkbezorging, is toegestaan.

AFDELING 2.19 ANDERE LOZINGEN

Artikel 2.19.1 Vangnetvergunningplicht lozen op oppervlaktewater

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, als daarbij stoffen of warmte worden geloosd.
2. Het verbod geldt niet voor:
a. het lozen van stoffen of warmte op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. het lozen, bedoeld in de afdelingen 2.2 tot en met 2.18.

Artikel 2.19.2 Vangnetvergunningplicht lozen op zuiveringtechnisch werk

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk te verrichten.
2. Het verbod geldt niet voor het lozen van stoffen, water of warmte op een zuiveringtechnisch werk afkomstig van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

AFDELING 2.20 AANVRAAGVEREISTEN, BEOORDELINGSREGELS EN VOORSCHRIFTEN OMGEVINGSVERGUNNING LOZINGSACTIVITEIT

Artikel 2.20.1 Aanvraagvereisten aanvraag omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het debiet in kubieke meter per uur van het te lozen afvalwater;
b. de regelmaat waarmee lozingen of deellozingen plaatsvinden;
c. de aanduiding of de lozing continu of niet-continu plaatsvindt;
d. een riooltekening;
e. de aanduiding van de locaties van de lozingspunten;
f. de periode waarin de lozingen plaatsvinden;
g. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de lozingen te voorkomen of te beperken;
h. een onderbouwing van de noodzaak om te lozen;
i. de aanduiding van de herkomst en samenstelling van het afvalwater dat wordt geloosd;
j. de resultaten van de bepaling van de waterbezwaarlijkheid van de geloosde stoffen, verricht volgens de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, bedoeld in bijlage XVIII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving;
k. als op een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd: de resultaten van de immissietoets voor de te lozen stoffen, verricht volgens het Handboek Immissietoets 2016, bedoeld in bijlage XVIII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
l. een beschrijving van de wijze waarop de lozing wordt vastgesteld en geregistreerd en de wijze waarop over de lozing wordt gerapporteerd.

Artikel 2.20.2 Beoordelingsregel omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Op het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk is artikel 8.88 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.20.3 Voorschriften omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Op het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk zijn de artikelen 8.92 en 8.93 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 3 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN

AFDELING 3.1 ONTTREKKEN VAN GRONDWATER EN INFILTREREN VAN WATER

Artikel 3.1.1 Gegevens en bescheiden vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten

1. Ten minste vier weken voor het begin van een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, waarvoor op grond van deze waterschapsverordening geen omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit is vereist, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het doel waarvoor het te onttrekken grondwater wordt gebruikt;
b. het aantal in te richten putten;
c. de coördinaten volgens het stelsel van de Rijksdriehoekmeting van iedere put;
d. de diepte van de onderkant en de bovenkant van de filters van iedere put ten opzichte van het maaiveld en het N.A.P;
e. de lengte van het effectieve filter of de effectieve filters in iedere put;
f. de capaciteit van de pomp in kubieke meter per uur per put;
g. de hoeveelheid water in kubieke meter per uur, etmaal, maand en jaar, die ten hoogste wordt onttrokken;
h. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking te voorkomen of te beperken; en
i. als het gaat om het in samenhang met het onttrekken van grondwater in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater:
1°. de hoeveelheid water in kubieke meter per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste in de bodem wordt gebracht;
2°. de diepte waarop het water in de bodem wordt gebracht;
3°. een beschrijving van de samenhang van het brengen van water in de bodem met de onttrekking;
4°. de herkomst en samenstelling van het water dat in de bodem wordt gebracht; en
5°. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van het brengen van water in de bodem te voorkomen of te beperken.
2. Het eerste lid geldt niet:
a. voor wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. voor zover in deze waterschapsverordening is bepaald dat geen melding van de wateronttrekkingsactiviteit hoeft te worden gedaan.

Artikel 3.1.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteiten

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het doel waarvoor het te onttrekken grondwater wordt gebruikt;
b. het aantal in te richten putten;
c. de coördinaten volgens het stelsel van de Rijksdriehoekmeting van iedere put;
d. de diepte van de onderkant en de bovenkant van de filters van iedere put ten opzichte van het maaiveld en het N.A.P;
e. de lengte van het effectieve filter of de effectieve filters in iedere put;
f. de capaciteit van de pomp in kubieke meter per uur per put;
g. de hoeveelheid water in kubieke meter per uur, etmaal, maand en jaar, die ten hoogste wordt onttrokken;
h. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking te voorkomen of te beperken; en
i. als het gaat om het in samenhang met het onttrekken van grondwater in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater:
1°. de hoeveelheid water in kubieke meter per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste in de bodem wordt gebracht;
2°. de diepte waarop het water in de bodem wordt gebracht;
3°. een beschrijving van de samenhang van het brengen van water in de bodem met de onttrekking;
4°. de herkomst en samenstelling van het water dat in de bodem wordt gebracht; en
5°. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van het brengen van water in de bodem te voorkomen of te beperken.

Artikel 3.1.3 Beoordelingsregel omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit

1. Op het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, is artikel 8.89, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.
2. Op het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, is artikel 8.89, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.1.4 Voorschriften omgevingsvergunning infiltratie van water

Op het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, is artikel 8.94 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.1.5 Meetverplichting onttrekken van grondwater en infiltratie van water

1. Degene die een wateronttrekkingsactiviteit verricht, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, meet de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater of geïnfiltreerd water met een nauwkeurigheid van ten minste 95%.

2. Voor kortdurende of seizoensgebonden onttrekkingen of infiltraties kan het dagelijks bestuur van het waterschap in de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de wateronttrekkingsactiviteit of, als geen omgevingsvergunning is vereist, bij maatwerkvoorschrift bepalen dat de hoeveelheid over een kortere tijdsspanne wordt gemeten.
3. Degene een wateronttrekkingsactiviteit verricht, inhoudende het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, meet de kwaliteit van dat water door het nemen van representatieve monsters en het analyseren van de in tabel 3.1.5 opgenomen parameters met de in die tabel aangegeven frequentie.

Tabel 3.1.5 Parameters en meetfrequentie

Parameter	Afkorting	Frequentie
bacteriën van de coligroep		vierwekelijks
Kleur		vierwekelijks
zwevende stof	SS	vierwekelijks
geleidingsvermogen voor elektriciteit		vierwekelijks
temperatuur	T	vierwekelijks
zuurgraad	pH	vierwekelijks
opgelost zuurstof	O2	vierwekelijks
totaal organisch koolstof	TOC	vierwekelijks
bicarbonaat	HCO3	vierwekelijks
nitriet	NO2	vierwekelijks
nitraat	NO3	vierwekelijks
ammonium	NH4	vierwekelijks
totaal fosfaat	Totaal P	vierwekelijks
fluoride	F	driemaandelijks
chloride	Cl	vierwekelijks
sulfaat	SO4	driemaandelijks
natrium	Na	driemaandelijks
ijzer	Fe	driemaandelijks
mangaan	Mn	driemaandelijks
chroom	Cr	driemaandelijks
lood	Pb	driemaandelijks
koper	Cu	driemaandelijks
zink	Zn	driemaandelijks
cadmium	Ca	driemaandelijks
arseen	As	driemaandelijks
cyanide	CN	driemaandelijks
minerale olie		vierwekelijks
adsorbeerbaar organisch halogeen	AOX	vierwekelijks
vluchtig organisch gebonden chloor	VOC	vierwekelijks
vluchtige aromaten		vierwekelijks
polycyclische aromaten	PAK	driemaandelijks
fenolen		driemaandelijks

4. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, als de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, worden aan het dagelijks bestuur van het waterschap de volgende gegevens verstrekt:
a. de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfiltreerd water; en
b. de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.
5. Het eerste tot en met vierde lid gelden niet:
a. voor wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. voor zover in deze waterschapsverordening is bepaald dat geen metingen hoeven te worden verricht.

AFDELING 3.2 ONTTREKKEN VAN OPPERVLAKTEWATER

Artikel 3.2.1 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteiten

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit voor het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. het doel waarvoor het te onttrekken oppervlaktewater wordt gebruikt;
b. de locatie van het onttrekkingspunt;
c. de capaciteit van de pomp in kubieke meter water per uur per onttrekkingspunt;
d. de hoeveelheid water in kubieke meter water per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste wordt onttrokken; en
e. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking te voorkomen of te beperken.

HOOFDSTUK 4 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT EEN WATERSTAATSWERK

AFDELING 4.1 AANVRAAGVEREISTEN OMGEVINGSVERGUNNING BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN

Artikel 4.1.1 Aanvraagvereisten

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een omschrijving van de activiteit, waarbij wordt vermeld op welke wijze gebruik zal worden gemaakt van het beperkingengebied;
b. een toelichtende tekening met het ontwerp en de afmetingen van het werk, of het tracé van de kabel of de leiding;
c. een boorplan in het geval een waterstaatswerk wordt gekruist door een HDD-boring, en
d. een stabiliteitsberekening van de kade of waterkering.

Artikel 4.1.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit waterbodem

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, die op grond van deze waterschapsverordening is vereist, worden, als de activiteit betrekking heeft op werkzaamheden waarbij een waterbodem geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd, in aanvulling op artikel 4.1.1 de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. een opgave van de hoeveelheid te verwijderen materiaal; en
b. een aanduiding van het totaal te baggeren oppervlak in m^2.

Artikel 7.5 (bijlage I bruidsschat waterschapsverordening)

In de waterschapsverordening, bedoeld in artikel 22.14, eerste lid, van de Omgevingswet, wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage I bij artikel 1.1.1 van deze waterschapsverordening

Voor de toepassing van deze waterschapsverordening wordt verstaan onder:

aangewezen oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam dat is aangewezen in bijlage II;

ISO 5815-1: ISO 5815-1:2003: Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthioureum, versie 2003;

NEN 6600-1: NEN 6600-1:2009: Water - Monsterneming - Deel 1: Afvalwater, versie 2009;
NEN 6633: NEN 6633:2007: Water en (zuiverings)slib - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (CZV), versie 2007;
NEN 6966: NEN 6966:2006: Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruaten – Atomaire emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma, versie 2006;
NEN-EN 13284-1: NEN-EN 13284-1:2001: Europese norm voor Emissies van stationaire bronnen – Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties – Deel 1: Manuele gravimetrische methode, versie 2001;
NEN-EN 872: NEN-EN 872:2005: Water – Bepaling van het gehalte aan onopgeloste stoffen – Methode door filtratie over glasvezelfilters, versie 2005;
NEN-EN 1899-1: NEN-EN 1899-1:1998: Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BODn) - Deel 1: Verdunnings- en entmethode met toevoeging van allylthioreum, versie 1998;
NEN-EN-ISO 5667-3: NEN-EN-ISO 5667-3:2012: Water - Monsterneming - Deel 3: Conservering en behandeling van watermonsters, versie 2012;
NEN-EN-ISO 9377-2: NEN-EN-ISO 9377-2:2000: Water - Bepaling van de minerale-olie-index - Deel 2: Methode met vloeistofextractie en gas-chromatografie, versie 2000;
NEN-EN-ISO 10301: NEN-EN-ISO 10301:1997: Water - Bepaling van zeer vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen - Gaschromatografische methoden, versie 1997;
NEN-EN-ISO 11885: NEN-EN-ISO 11885:2009: Water - Bepaling van geselecteerde elementen met atomaire-emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma (ICP-AES), versie 2009;
NEN-EN-ISO 12846: NEN-EN-ISO 12846:2012: Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie met en zonder concentratie, versie 2012;
NEN-EN-ISO 13395: NEN-EN-ISO 13395:1997: Water - Bepaling van het stikstofgehalte in de vorm van nitriet en in de vorm van nitraat en de som van beide met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie, versie 1997;
NEN-EN-ISO 15587-1: NEN-EN-ISO 15587-1:2002: Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 1: Koningswater ontsluiting, versie 2002;
NEN-EN-ISO 15587-2: NEN-EN-ISO 15587-2:2002: Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 2: Ontsluiting met salpeterzuur, versie 2002;
NEN-EN-ISO 15680: NEN-EN-ISO 15680:2003: Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechloreerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie, versie 2003;
NEN-EN-ISO 15682: NEN-EN-ISO 15682:2001: Water - Bepaling van het gehalte aan chloride met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en fotometrische of potentiometrische detectie, versie 2001;
NEN-EN-ISO 17294-2: NEN-EN-ISO 17294-2:2016: Water - Toepassing van massaspectrometrie met inductief gekoppeld plasma - Deel 2: Bepaling van geselecteerde elementen inclusief uranium isotopen, versie 2016;
NEN-EN-ISO 17852: NEN-EN-ISO 17852:2008: Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire fluorecentiespectometrie, versie 2008;

NEN-EN-ISO 17993: NEN-EN-ISO 17993:2004: Water - Bepaling van 15 polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) in water met HPLC met fluorescentiedetectie na vloeistof-vloeistof extractie, versie 2004;
NEN-ISO 15705: NEN-ISO 15705:2003: Water - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (ST-COD) - Kleinschalige gesloten buis methode, versie 2003;
NEN-ISO 15923-1: NEN-ISO 15923-1:2013: Waterkwaliteit - Bepaling van de ionen met een discreet analysesysteem en spectrofotometrische detectie - Deel 1: Ammonium, chloride, nitraat, nitriet, ortho-fosfaat, silicaat en sulfaat, versie 2013;

niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam: ander oppervlaktewaterlichaam dan een aangewezen oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.6 (bijlage bruidsschat waterschapsverordening Amstel, Gooi en Vecht)

In de waterschapsverordening van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Abcoudermeer
Bijleveld
Bullewijk, Waver
Gaasp
Gein
Grachten en boezemwateren Amsterdam
Grote Heijcop
Heinoomsvaart, Geer, Kerkvaart en
Danne
Heulsloot
Holendrecht en Angstel (Abcoude-Loenersloot)
Karnemelksloot
Kromme Mijdrecht en Grecht
Muidertrekvaart
Naarder Vestinggrachten
Naardertrekvaart
Nieuwe Wetering
Oude Waver
Ringvaart Waterschap Groot-Mijdrecht en Geuzensloot
Smalweesp
Weespertrekvaart
Winkel

Artikel 7.7 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening De Stichtse Rijnlanden)

In de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Bijleveld
Caspergauwse Wetering
Dubbele Wiericke
Enkele Wiericke
Galecopper Wetering
Haarrijn
Hakswetering
Gekanaliseerde Hollandse IJssel

Kromme Rijn
Kruisvaart
Leidsche Rijn
Maalvliet de Keulevaart
Maalvliet de Koekkoek
Maalvliet de Pleyt
Maalvliet voor gemaal Bijleveld
Maalvliet gemaal de Tol (Machine wetering de Tol)
Merwedekanaal (benoorden de Lek)
Nieuwe Gracht
Oude Rijn
Vaartsche Rijn en Oude Gracht
Zilveren schaats Utrecht

Artikel 7.8 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Hollands Noorderkwartier)

In de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Balgzandkanaal
Beemsterringvaart
Buitenhaven Schardam
Buitenhaven van Enkhuizen
Buitenlinie Gracht
Buitenwaterloop Aagtdorperpolder
Buitenwaterloop gemaal De Kampen
Buitenwaterloop gemaal De Leyen
Buitenwaterloop Groeterpolder
Buitenwaterloop van de Kostverlorenpolder
De Kolk
De Rijd
Den Oeversche Vaart
Geul door de Zuiderhaven van Den Oever
Egalementsloot
Fortgracht fort Dirksz. Admiraal
Fortgracht fort Erfprins
Fortgracht fort Westoever
Gat van de Meer bij Akkersloot
Gouwzee en haven van Monnickendam
Groote Sloot
Haven melkfabriek te Lutjewinkel
Haven van Avenhorn
Haven van Schagen
Haven van Uitgeest
Haven westoever en Spoorweghaven te Den Helder
Havens van Den Helder
Helders Kanaal
Hoogovenkanaal en Hoogovenhaven
Houtvaart
Industriehaven
Johan van Hasseltkanaal (oost)
Kanaal Alkmaar (Omval) – Kolhorn
Keelgracht of Fortgracht fort Oostoever
Knollendammervaart
Koopvaardersbinnenhaven
Krabbendammervaart
Kromme Gouw
Maritieme Binnenhaven en Afsluitingskanaal

Markervaart en Kogerpolderkanaal
Molensloot of Oudevaart
Nieuwlandersingel
Noordhollandsch Kanaal
Ooster Egalementsloot
Oosterhaven en Verlengde Oosterhaven
Oosterveersloot
Oudburgervaart
Oude Haven van Enkhuizen
Parallelsloot zandwinplas Dirkshorn
Purmerringvaarten
Ringvaart van de Schagerwaard
Ringvaart van de Koogpolder
Ringvaart Wijde Wormer
Scarpetten (Groot en Klein)
Scheidingsvliet
Schermerringvaart
Slootvaart
Spoorweghaven en Buyshaven te Enkhuizen
Spoorweghaven te Den Helder
Stadsgrachten 'De Schooten'
Stadswateren Nieuw Den Helder
Stinkevuil of Purmer Ee
't Zwet
Trekvaart van Het Schouw naar Monnickendam
Uitwatering van de Broekermolen
Uitwateringskanaal Geestmerambacht
Ursemmervaart
Van Ewijcksvaart en Boezem van de Zijpe
Veersloot bij Dirkshorn
Veersloot of Schermersloot
Verbindingssloot Noordhollands Kanaal
Vuile Graft
Waardkanaal
Waterloop van de Zuurvenspolder
Werkhaven Spaansen
Wester Egalementsloot
Wieringerwerfvaart
Wijzend
Zandwinplas Dirkshorn
Zeddegat
Zijkanaal D en Nauernasche Vaart
Zijkanaal E (Noordzeekanaal)
Zuiderhaven te Oudeschild
Zwaaihaven

Artikel 7.9 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Delfland)

In de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap van Delfland wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Coolhaven
Delfshavense Schie
Havengebied Delfshaven te Rotterdam
Polderwatering
Schiedamse Schie van Coolhaven tot aan Schie-Schiekanaal
Stadswateren van Schiedam

Artikel 7.10 (bijlage bruidsschat waterschapsverordening Rijnland)

In de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap van Rijnland wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Aarkanaal, Leidse Vaart en Drecht
Does en omliggende kanalen
Gouwe en oostelijk deel Oude Rijn
Noordelijk deel Ringvaart Haarlemmermeer
Oostelijk deel Ringvaart Haarlemmermeer
Spaarne, Mooie Nel en Liede
Trekvaart systeem
Vliet, Rijn-Schiekanaal, Oude Rijn tot uitwatering Katwijk met uitzondering van de singels in Leiden en een gedeelte van de Haarlemmertrekvaart
Westelijk deel Ringvaart Haarlemmermeer

Artikel 7.11 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Schieland en de Krimpenerwaard)

In de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Noorderkanaal, Rotte, Boezemsingel
Ringvaart ZPP, Hennipsloot
Vaart Bleiswijk

Artikel 7.12 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Aa en Maas)

In de waterschapsverordening van Waterschap Aa en Maas wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Aa benedenstrooms Veghel tot Den Bosch
Aa door stedelijk gebied Veghel
Aa van Gemert tot Veghel
Dieze
Drongelens Kanaal
Eindhovens Kanaal
Verbindingskanaal in het Bossche Veld
Gekanaliseerde Dieze, Zuid-Willemsvaart
Haven Noord of Burgemeester van Veldhuizenhaven
Hertogswetering, Grave tot Ossermeer
Hoefgraaf
Industriehaven te Helmond
Industriehavens 's-Hertogenbosch
Koningsvliet
Kraaijenbergse Plassen
Ossermeer tot Gewande
Oude Zuid-Willemsvaart
Rietveldenhaven
Stads-Aa

Stadsdommel
Teeffelensche Wetering
Traverse door Helmond

Artikel 7.13 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Brabantse Delta)

In de waterschapsverordening van Waterschap Brabantse Delta wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Aa of Weerijs
Bovenmark
De Baak (onderdeel Kruislandse Kreken)
De Beek (onderdeel Kruislandse Kreken)
Dintel
Donge
Gat van den Ham
Haven Roosendaal
Kerkvaart en Capelsche Haven
Markkanaal
Mark-Vliet kanaal
Mark
Oude Leij benedenstrooms van de kruising met de N282 (Oude Rijksweg)
Oude Maasje
Roode vaart ten noorden van Zevenbergen.
Singels Breda
Steenbergse Haven
Steenbergse Vliet
Vloedspui en Haven van Hooge Zwaluwe
Waalwijkse Haven
Zuiderafwateringskanaal

Artikel 7.14 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening De Dommel)

In de waterschapsverordening van Waterschap De Dommel wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Afwateringskanaal Dommel
Beatrixkanaal
Dommel
Eindhovens Kanaal
Essche Stroom
Groote Aa
Nieuwe Leij
Voortse Stroom
Wilhelminakanaal (Aa en Maas tot Brabantse Delta)

Artikel 7.15 (bijlage bruidsschat waterschapsverordening Drents Overijsselse Delta)

In de waterschapsverordening van Waterschap Drents Overijsselse Delta wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:

Voormalig Waterschap Groot Salland:
Ganzendiep, Goot en Scheepvaartgat
Havens Deventer
Stadsgrachten en havens te Zwolle
Vecht, vanaf stuw Vechterweerd tot het Zwarte Water
Venerietekanaal

Voormalig Waterschap Reest en Wieden:
Beilervaart
Drentsche Hoofdvaart
Haven van Vollenhove
Hoogeveensche Vaart, Verlengde Hoogeveensche Vaart
Linthorst Homankanaal
Mallegat
Meppelerdiep
Oranjekanaal

Artikel 7.16 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Hollandse Delta)

In de waterschapsverordening van Waterschap Hollandse Delta wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Boezemvliet
Devel
Haven van Brielle
Haven te Spijkenisse
Haven van Strijen
Havens van Middelharnis
Jachthaven van Zwartewaal
Kanaal door Voorne
Koopvaardijhaven te Hellevoetsluis
Scheepvaart-/Voedingskanaal
Zuiderdiep

Artikel 7.17 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Hunze en Aa's)

In de waterschapsverordening van Waterschap Hunze en Aa's wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
AG Wildervanckkanaal
Alteveerkanaal
B.L. Tijdenskanaal
Bourtangekanaal
De Vaart
Dreefleiding
Eemskanaal
Havenkanaal
Kanaal Veendam – Musselkanaal
Muntendammerdiep
Mussel Aa kanaal
Musselkanaal
Noord Willemskanaal

Oosterdiep
Oosterhornhaven
Oosterhornkanaal
Pekel Aa
Pekelerhoofddiep
Rensel
Ruiten Aa kanaal
Scholtenskanaal
Stadskanaal
Ter Apelkanaal
Termunterzijldiep
Westerwoldse Aa van Klein Ulsda tot en met Nieuw Statenzijl
Winschoterdiep

Artikel 7.18 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Noorderzijlvest)

In de waterschapsverordening van Waterschap Noorderzijlvest wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Aduarderdiep
Bierumermaar
Boterdiep
Damsterdiep
Delthe
Dwarsdiep
Eendrachtskanaal
Eenumermaar
Enumatilster Matsloot
Gave
Garsthuistermaar
Godlinzermaar
Gravelandsewijk
Groote Tjariet
Groeve-Noord
Groote Diep
Groote Heekt
Grote Masloot
Hoendiep
Hoerediep
Hoornsevaart
Houwerzijlstervaart
Hunsingokanaal
Jonkersvaart
Kanaal Baflo
Klievemaar
Kloosterlagemaar
Kolonievaart
Kommerzijlsterdiet
Kommerzijlsterrijte
Koningsdiep
Krewerdermaar
Kromme Raken
Langs- of Wolddiep
Leeksterhoofddiep
Leermenstermaar
Leimaar
Lettelberterdiep
Lieversediepje

Lindt
LopsterWijmers
Losdorpstermaar
Lustigemaar
Mensingeweer
Mensingeweersterloopdiep
Munnikesloot
Nieuwe Diep
Niezijlsterdiep
Oldehoofsch kanaal
Omgelegde Eelderdiep
Oostervoortsediep
Oude Ae
Oude Wijk
Oude Wijmers
Peizerdiep
Peizer Schipsloot
Pieterbuurstermaar
Poeldiep
Rasquerdermaar
Reitdiep
Rodenerwolder Schipsloot
Rodervaart
Sauwerdermaar
Spijkstermaar
Stitswerdermaar
Uitwierdermaar
Van Starkenborghkanaal
Warffumermaar
Warfhuisterloopdiep
Westerwijtwerdermaar
Westeremdermaar
Wetsingermaar
Winsumerdiep
Veenhuizerkanaal
Verbinding-Heekt
Vismaar
Zesde wijk
Zijldijkstermaar
Zuidwending

Artikel 7.19 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Vechtstromen)

In de waterschapsverordening van Waterschap Vechtstromen wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:

Voormalig Waterschap Regge en Dinkel:
Bornsche Beek
Elsbeek
Kanaal Almelo-De Haandrik
Lateraalkanaal
Linderbeek

Voormalig Waterschap Velt en Vecht:
Binnengracht (westelijk deel)
Bladderswijk (Oranjekanaal) en Bargermeerkanaal
Coevorden-Vechtkanaal

Kanaal Almelo-De Haandrik (Overijsselsch Kanaal)
Reest en Wieden Oost, regionale kanalen
Velt en Vecht, kanalen
Verbindingskanaal en Buitengracht te Coevorden

Artikel 7.20 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Rijn en IJssel)

In de waterschapsverordening van Waterschap Rijn en IJssel wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Aastrang
Barchemse Veengoot
Bolksbeek
Didamse Wetering
Dommerbeek
Eefse Beek en Molenbeek
Elsbeek
Grote Waterleiding
Keizersbeek
Meibeek / Nieuwe Waterleiding
Oosterwijkse Vloed
Oude IJssel
Oude Schipbeek
Stroomkanaal Hackfort
Vierakkerselaak
Wehlse Beek
Wijde Wetering en Zevenaarse Wetering
Zuidelijk Afwateringskanaal

Artikel 7.21 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Rivierenland)

In de waterschapsverordening van Waterschap Rivierenland wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Linge (mond Kanaal van Steenenhoek tot Boven Merwede)
Merwede kanaal
Haven te Vianen

Artikel 7.22 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Scheldestromen)

In de waterschapsverordening van Waterschap Scheldestromen wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Havens van Middelburg, ten zuid-oosten van het Kanaal door Walcheren
Kanaal door Walcheren vanaf Vlissingen tot Veere, met uitzondering van de bebouwde kom van Middelburg
Massagoedhaven
Noorderkanaalhaven
Toeleidingskanaal Oostsluis/Oostbuitenhaven
Zevenaarhaven

Artikel 7.23 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Vallei en Veluwe)

In de waterschapsverordening van Waterschap Vallei en Veluwe wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Arkervaart en haven van Nijkerk
De Grote Wetering
De Oude IJssel bij Zutphen
De Veluwse Wetering
De Waa in Hattem
Eem en havens van Amersfoort
Haven Harderwijk
Havenkanaal Elburg
Het Apeldoorns kanaal
Noordermerkkanaal
Stadsgracht Elburg
Toegangsgeul en Lorentzhaven te Harderwijk
Toevoerkanaal en Uitvliet (bij Terwolde)
Uitvliet Gelderse gracht
Uitvliet Polder Hattem
Valleikanaal

Artikel 7.24 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Zuiderzeeland)

In de waterschapsverordening van Waterschap Zuiderzeeland wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
Creilervaart
Espelervaart
Hoge Dwarsvaart
Hoge Vaart
Kampersluisvaart
Kuindervaart
Lage Dwarsvaart
Lage Vaart
Larservaart
Leemvaart
Lemstervaart
Luttelgeestervaart
Marknesservaart
Nagelervaart
Oostervaart
Ruttensevaart
Sluisvaart
Swiftervaart
Urkervaart
Zuidervaart
Zwolse Vaart

Artikel 7.25 (bijlage II bruidsschat waterschapsverordening Fryslân)

In de waterschapsverordening van Wetterskip Fryslân wordt een bijlage opgenomen, luidende:

Bijlage II

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen als bedoeld in deze waterschapsverordening zijn:
1e Industriehaven
2e Industriehaven
Afvoerkanaal
Akkrumerrak
Bakhuizervaart
Biggemar
Blauwhuisteropvaart
Blijaervaart
Boksleat
Boksumer Zool
Bolswardertrekvaart
Bolswardervaart
Bonkesloot
Bosksleat
Brandeburevaart
Brandemeer
Broere Sloot
Buitendijksche Hoofdvaart
Burmaniasloot
Cornjumervaart
De Baai
De Bliken
De Boarn
De Drait
De Ee
De Geeuw
De Greuns
De Grote Potten
De Haven
De Lauwers
De Lits
De Luts
De Potmarge
De Rijd
De Swadde
De Tijnje
De Zwemmer
De Zwette
Diepe Dolte
Diepsloot
Dijgracht
Dijkvaart
Doezumertocht
Dokkumer Ee
Dokkumerdiep
Dokkumergrootdiep
Dolte
Drachtstervaart
Drogge Dolte
Dwarsmeer
Dwarsried
Exmorravaartje
Fammegat
Fammensrakken
Foudgumervaart
Franekervaart
Gaastmeer
Geeuw
Goengahustersleat

Gooyumervaart
Graft
Greft
Grietmansrak
Groote Brekken
Groote Gaastmeer
Groote Zijlroede
Grote Sluis
Haan's Krite
Haiemer Dolte
Haklandshop
Hallumertrekvaart
Harlingervaart
Hartwerdervaart
Haven
Heafeart
Heegervar
Heerengracht
Heerensloot
Heerenwegstervaart
Heidenschapstervaart
Heloma of Jonkersvaart
Hennaarderopvaart
Henshuister Deel
Het Diep
Het Diepe Gat
Het Ges
Het Hop
Het Nieuwe Kanaal
Het Ouddeel
Het Oudhof
Het Var
Het Vliet
Hofmeer
Hollegracht
Holwerdervaart
Horsae
Horseweg
Houkesloot
Houtvaart
Idskenhuistervaart
Idzegaster Poel
Indijk
It Swin
Jaanvaart
Jachthavenkanaal
Janssleat
Jelsumervaart
Jelsumervaart
Jeltesloot
Johan Friso Kanaal
Jongebuurstersleat
Jorwerdervaart
Joustervaart
Jutrijpervaart
Kalkhaven
Keizersgracht
Kerksloot
Kipsloot
Kleine Zijlroede
Koevordermeer
Kollumerkanaal

Koude Maag
Koudumervaart
Kromme Grou
Kromme Ie
Kromme Knjilles
Kromme Sleat
Kroonduikersvaart
Kruiswater
Kuikhornstervaart
Langdeel
Langstaarte Poel
Leijenpoel
Leijensloot
Lemsterrijn
Lijkvaart
Linde
Lollumervaart
Louwe Poel
Lutkewierumer-opvaart
Mantgumervaart
Marssumervaart
Meinesleat
Melkvaart
Moddergat
Modderige Bol
Molendraai
Murk
Nauwe Galle
Nauwe Geeuw
Nauwe Greuns
Nauwe Larts
Nauwe Wijmerts
Neare Golle
Nieuwe Diep
Nieuwe Drait
Nieuwe Dwarskanaal
Nieuwe Heerenveense kanaal
Nieuwe Kanaal
Nieuwe Vaart
Nieuwe Zwemmer
Nije Sansleat
Nijegaastervaart
Nijhuizemervaart
Nonnegat
Noordbroekstervaart of S
Noorder Ee
Noordergracht
Noordwoldervaart
Oosterbrugsloot
Oosterse Hei
Oosterwierumeroudvaart
Oud Dokkumerdiep
Ouddiep
Oude Drait
Oude Geeuw
Oude Harlingervaart
Oude Meer
Oude Ried
Oude Vaart
Oude weg
Peanster Ie
Pier Cristiaansloot

Pikmeer
Pingjumervaart
Piter Jehannes gat
Polsleat
Potmarge
Prinsengracht
Prinsenwijk
Prinses Margrietkanaal
Rien Sluis
Rijperkerkstervaart
Rijstervaart
Rjochte Grou
Rogsloot
Rozengracht
Sansleat
Scharsterrijn
Scheensloot
Schipsloot
Schoterlandse Compagnonsvaart
Sexbierumervaart
Singel
Sitebuorster Ie
Slachtegat
Sminkevaart
St. Jacobsvaart
Steggerdavaart
Stienservaart
Stroobossertrekvaart
Stroomkanaal
Terhernster Djip
Terhernster Mar
Terkaplesterpoelen
Tersoalster Zijlroede
Tienesloot
Tietjerkstervaart
Tjonger of Kuinder
Trekvaart
Tsjaerderfeart
Twizelerfeart
Tzummarumervaart
Ulekrite
Vaart van St. Nicolaasga
Valomstervaart
Van Harinxmakanaal, Lange Meer
van Panhuijskanaal
Vlakke Brekken
Vliet
Wartenster Wiid
Weidumervaart
Welle
Welsrijpervaart
Wergeasterfeart
Westerdijksvaart
Westerse Hei
Wielhals
Wijddraai
Wijde Ee
Wijde Sloot
Wijde Wijmerts
Wijmerts
Wijtgaardstervaart
Wirdumervaart

Witakkersvaart
Witmarsumervaart
Workumertrekvaart
Woudmansdiep
Woudsenderrakken
Woudvaart
Wynservaart
Zandrak
Zandvaart
Zijldiep
Zijlroede
Zijlsterrijd
Zijltjessloot
Zoolsloot
Zuidensstervaart
Zuider Ee
Zwettehaven

Artikel 7.26 (toelichting hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening)
In de toelichting bij de waterschapsverordening wordt de tekst opgenomen zoals die is opgenomen in bijlage 3 bij de nota van toelichting bij dit besluit.

HOOFDSTUK 8 OVERGANGSRECHT

AFDELING 8.1 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP

Artikel 8.1.1 (melding, kennisgeving, andere informatieverplichting)

1. Dit artikel is van toepassing op meldingen en kennisgevingen van een activiteit op grond van:
a. het Activiteitenbesluit milieubeheer;
b. het Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
c. het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
d. het Besluit lozing afvalwater huishoudens;
e. het Besluit lozen buiten inrichtingen;
f. het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval;
g. het Besluit ontgrondingen in rijkswateren;
h. het Besluit risico's zware ongevallen 2015;
i. het Bouwbesluit 2012;
j. het Mijnbouwbesluit;
k. het Waterbesluit;
l. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.
2. Een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, en als op die activiteit na de inwerkingtreding van die wet een verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is, geldt als een melding van die activiteit als bedoeld in dat lid.
3. Een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, en als voor die activiteit na de inwerkingtreding van die wet op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een andere informatieverplichting dan een melding geldt, geldt als een verstrekking van gegevens en bescheiden over die activiteit.
4. Een aanvraag om een ontheffing of vergunning voor een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingediend, en als op die activiteit na de inwerkingtreding van die wet een verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is, geldt als een melding van die activiteit als bedoeld in dat lid. De artikelen 4.3 en 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet zijn in dat geval niet van toepassing.

Artikel 8.1.2 (jaarlijkse verstrekking van gegevens)

1. Het oude recht blijft van toepassing op het verstrekken van gegevens, bedoeld in de artikelen 3.16n, tweede lid, 3.68, eerste lid, en 3.73, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, over het kalenderjaar dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. Het oude recht blijft van toepassing op het verstrekken van gegevens, bedoeld in artikel 6.11d van het Waterbesluit, over het kalenderjaar dat voorafgaat aan het kalenderjaar waarin de Omgevingswet in werking treedt.
3. Het oude recht blijft van toepassing op het verstrekken van gegevens, bedoeld in artikel 3a.8 van het Besluit lozen buiten inrichtingen, over het kalenderjaar dat voorafgaat aan het kalenderjaar waarin de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel 8.1.3 (melding ongewoon voorval)

1. Dit artikel is van toepassing op meldingen van een ongewoon voorval op grond van:
a. het Activiteitenbesluit milieubeheer;
b. het Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
c. het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
d. het Besluit lozen buiten inrichtingen;
e. het Waterbesluit;
f. de Waterwet;
g. de Wet milieubeheer.

2. Een melding van een ongewoon voorval die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan en waarop na de inwerkingtreding van die wet op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een verplichting tot het informeren van het bevoegd gezag over een ongewoon voorval van toepassing is, geldt als een verstrekking van gegevens en bescheiden over dat voorval.

Artikel 8.1.4 (gelijkwaardige maatregel)

1. Dit artikel is van toepassing op besluiten waarmee toestemming wordt verleend voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau op grond van het:
a. Activiteitenbesluit milieubeheer;
b. Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;
c. Besluit lozing afvalwater huishoudens;
d. Besluit lozen buiten inrichtingen;
e. Waterbesluit.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit is ingediend, waarmee toestemming wordt verleend voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.
3. Een besluit waarbij is bepaald dat met een andere maatregel dan de voorgeschreven maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming wordt bereikt en dat onherroepelijk is, geldt als een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 8.1.5 (maatwerkvoorschriften, nadere voorschriften, nadere voorwaarden of maatregelen)

1. Dit artikel is van toepassing op besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen op grond van:
a. het Activiteitenbesluit milieubeheer;
b. het Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
c. het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
d. het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
e. het Besluit lozing afvalwater huishoudens;
f. het Besluit lozen buiten inrichtingen;
g. het Bouwbesluit 2012;
h. het Vuurwerkbesluit;
i. het Waterbesluit;
j. de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.
3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden ter inzage is gelegd op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.
4. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen, toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het besluit is bekendgemaakt, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.
5. Een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden, of het nemen van maatregelen dat onherroepelijk is, geldt als:
a. een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet, voor zover die voorschriften of nadere voorwaarden gaan over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in dat artikel; of
b. een besluit tot het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning als op grond van artikel 4.5, derde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan

worden gesteld omdat over een onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.
6. Als sprake is van een omgevingsvergunning van rechtswege als bedoeld in artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet en voor die activiteit voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften onherroepelijk is, geldt dat besluit als het verbinden van voorschriften aan die omgevingsvergunning als krachtens artikel 4.5, derde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over het onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.

Artikel 8.1.6 (vergunningvoorschriften complexe bedrijven)

1. De volgende regels over milieubelastende activiteiten gelden als voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving:
a. regels over de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in paragraaf 4.28;
b. regels over het kleinschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.39;
c. regels over het grootschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.40; en
d. regels over het vullen van gasflessen met propaan of butaan, bedoeld in paragraaf 4.101.
2. De volgende regels over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam gelden als voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving:
a. regels over de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in paragraaf 4.28;
b. regels over het kleinschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.39;
c. regels over het grootschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.40; en
d. regels over het opslaan van goederen, bedoeld in paragraaf 4.104.
3. De artikelen 4.403, 4.492, 4.503, 4.1026 en 4.1054 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn in die gevallen niet van toepassing.

Artikel 8.1.7 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege uitstroomvoorziening)

Aan de geldigheid van een omgevingsvergunning van rechtswege als bedoeld in artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk die bestaat uit het in stand houden van een uitstroomvoorziening, bedoeld in artikel 6.39, tweede lid, 6.53, tweede lid, 7.48, tweede lid, of 7.58, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is geen termijn verbonden.

Artikel 8.1.8 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege lozingsactiviteit)

Aan de geldigheid van een omgevingsvergunning van rechtswege als bedoeld in artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is geen termijn verbonden.

AFDELING 8.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN BESLUIT

§ 8.2.1 Overgangsbepalingen Activiteitenbesluit milieubeheer

Artikel 8.2.1 (regels gemeentelijke verordeningen)

Een verordening als bedoeld in artikel 2.17, zevende lid, in samenhang met artikel 2.17a, vijfde lid, 2.18, vijfde lid, 2.19a, tweede lid, 2.21, eerste of tweede lid, 3.63, vijfde lid of 3.148, tweede lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer die van kracht is, blijft uiterlijk tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip gelden.

Artikel 8.2.2 (informeren emissie zeer zorgwekkende stof)

Artikel 5.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving treedt in werking met ingang van 1 januari van het kalenderjaar na het kalenderjaar waarin het Besluit activiteiten leefomgeving in werking is getreden. Tot dat tijdstip blijft artikel 2.4, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing.

§ 8.2.2 Overgangsbepaling Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Artikel 8.2.3 (instemming en lopende procedure)

1. Een instemming voor een activiteit als bedoeld in de artikelen 5a en 8a van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw die onherroepelijk is, geldt als een omgevingsvergunning voor die activiteit als bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Voorschriften, beperkingen of voorwaarden als bedoeld in artikel 5b van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aan een instemming zijn verbonden, gelden als vergunningvoorschriften als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet.
3. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een instemming voor een activiteit als bedoeld in artikel 5a of 8a van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw is ingediend, blijft het oude recht van toepassing totdat het besluit onherroepelijk wordt.

§ 8.2.2a Overgangsbepaling Besluit Erfgoedwet archeologie

Artikel 8.2.3a (gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten)

1. Voor de toepassing van artikel 2.2, tweede lid, onder d, van het Besluit Erfgoedwet archeologie wordt onder gemeentelijk monument respectievelijk voorbeschermd gemeentelijk monument ook verstaan een monument of archeologisch monument dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van een gemeentelijke verordening is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is.
2. Het eerste lid is van toepassing:
a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en
b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.

§ 8.2.3 Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid buisleidingen

Artikel 8.2.4 (nadeelcompensatie Besluit externe veiligheid buisleidingen)

1. Het oude recht blijft van toepassing op een verzoek om schadevergoeding dat wordt ingediend binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, als voor de inwerkingtreding van die wet schade is veroorzaakt door een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van het Besluit externe veiligheid buisleidingen.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:
a. een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend,
b. een ontwerp van een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid ter inzage is gelegd, of
c. voor een ambtshalve te nemen besluit als bedoeld in het eerste lid toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of een ambtshalve te nemen besluit is bekendgemaakt, en het besluit onherroepelijk wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft het oude recht van toepassing op een verzoek om schadevergoeding, veroorzaakt door dat besluit, als dat is ingediend binnen vijf jaar nadat het besluit is vastgesteld.

3. Het oude recht blijft van toepassing op het verzoek om schadevergoeding tot het besluit op dat verzoek onherroepelijk wordt en, bij toewijzing van het verzoek, de toegewezen schadevergoeding volledig is betaald.
4. Afdeling 4.1 van de Invoeringswet Omgevingswet is in die gevallen niet van toepassing.

§ 8.2.3a Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid inrichtingen

Artikel 8.2.4a (veiligheidscontour)

Als een veiligheidscontour als bedoeld in artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is vastgelegd in een onherroepelijk besluit, geldt dat besluit als deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet.

§ 8.2.4 Overgangsbepalingen Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.2.5 (beschikking)

1. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een beschikking als bedoeld in de artikelen 12, eerste lid, en 37, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of de beschikking is bekendgemaakt, blijft het oude recht toepassing tot de beschikking onherroepelijk wordt. Artikel 4.5 van de Invoeringswet Omgevingswet is in dat geval niet van toepassing.
2. Een beschikking als bedoeld in de artikelen 12, eerste lid, en 37, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden die onherroepelijk is, geldt als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet, voor zover die beschikking gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in dat artikel. Artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is in dat geval niet van toepassing.

Artikel 8.2.5a (zwemwaterprofiel)

Een zwemwaterprofiel als bedoeld in artikel 44c, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat van kracht is, geldt als een zwemwaterprofiel als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.5 Overgangsbepaling Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Artikel 8.2.6 (monitoringsprogramma)

Een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 13 van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 dat van kracht is, geldt als een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.6 Overgangsbepaling Besluit omgevingsrecht

Artikel 8.2.7 (regels gemeentelijke verordening interferentiegebied)

Een verordening als bedoeld in artikel 2.2b, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht die van kracht is, blijft tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip gelden.

§ 8.2.7 Overgangsbepalingen Besluit risico's zware ongevallen 2015

Artikel 8.2.8 (aanwijzing domino-effecten Seveso-inrichting)

Een aanwijzing als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 geldt als een aan een omgevingsvergunning verbonden voorschrift als bedoeld in artikel 8.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 8.2.9 (bestuurlijk sanctiebesluit, bestuurlijke boete)

1. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 13.3 van het Omgevingsbesluit een overtreding van een bij of krachtens het Besluit risico's zware ongevallen 2015 gestelde verplichting heeft plaatsgevonden, is aangevangen of het gevaar voor een dergelijke overtreding klaarblijkelijk dreigde, en voor de inwerkingtreding van die afdeling een bestuurlijke sanctie is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing tot het tijdstip waarop:
a. de beschikking onherroepelijk is geworden en volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd;
b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen; of.
c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
1°. de last volledig is uitgevoerd;
2°. de dwangsom volledig is verbeurd en betaald; of
3°. de last is opgeheven.
2. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 13.3 van het Omgevingsbesluit een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is opgelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden of is ingetrokken.

Artikel 8.2.10 (Arbeidsomstandighedenwet: waarschuwing)

Een waarschuwing als bedoeld in artikel 18, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 geldt als een waarschuwing als bedoeld in artikel 13.28, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.2.11 (Arbeidsomstandighedenwet: eis tot naleving en bevel tot stillegging)

Als voor de inwerkingtreding van afdeling 13.3 van het Omgevingsbesluit in verband met de niet-naleving van een bij of krachtens het Besluit risico's zware ongevallen 2015 gestelde verplichting een eis tot naleving als bedoeld in artikel 27 van de Arbeidsomstandighedenwet of een bevel tot stillegging van het werk als bedoeld in artikel 28 van de Arbeidsomstandighedenwet is opgelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop:
a. de beschikking onherroepelijk is geworden, volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd; of
b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen.

§ 8.2.8 Overgangsbepaling Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

Artikel 8.2.12 (experiment)

1. Paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet blijft van toepassing op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Crisis- en herstelwet zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken.
2. Het eerste lid is ook van toepassing op regels voor kostenverhaal als bedoeld in artikel 7v van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet die:
a. zijn opgenomen in een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 7v, drieëntwintigste lid, in samenhang met artikel 7c van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Op die regels is artikel 4.6, eerste lid, onder c, van de Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing; of
b. als voorschriften zijn verbonden aan een omgevingsvergunning. Op die voorschriften is artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing.

§ 8.2.9 Overgangsbepalingen Bouwbesluit 2012

Artikel 8.2.13 (gelijkwaardige oplossing)

Een gelijkwaardige oplossing voor bouwwerken of het gebruik daarvan als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012 geldt als een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 8.2.14 (langdurig overgangsrecht Bouwbesluit)

1. Afdeling 4.11 van het Bouwbesluit 2003 zoals die afdeling luidde voor 1 april 2012 blijft tot 1 april 2022 van toepassing, tenzij in het op het bouwen van toepassing zijnde omgevingsplan voorschriften over de stallingruimte voor fietsen zijn opgenomen.
2. Op een route als bedoeld in artikel 3.98 van het Besluit bouwwerken leefomgeving waarop voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet artikel 9.2, achtste lid, van het Bouwbesluit 2012 van toepassing was, blijft het oude recht van toepassing.

§ 8.2.10 Overgangsbepalingen Stortbesluit bodembescherming

Artikel 8.2.15 (gedoogplichtbeschikking)

Een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming die onherroepelijk is, geldt als een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 10.13a van de Omgevingswet.

Artikel 8.2.16 (experiment duurzaam stortbeheer)

Hoofdstuk IIIa van het Stortbesluit bodembescherming blijft van toepassing op het experiment duurzaam stortbeheer totdat uitvoering is gegeven aan artikel 17f van dat hoofdstuk.

AFDELING 8.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET

§ 8.3.1 Overgangsbepalingen Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.3.1 (ontheffing)

1. Een besluit tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 5 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet, voor zover die ontheffing gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen als bedoeld in dat artikel.
2. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het verlenen van een ontheffing is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.

Artikel 8.3.2 (aanwijzing zwemlocatie)

Een besluit tot het aanwijzen van een locatie als bedoeld in artikel 10b, tweede lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden dat onherroepelijk is, geldt als een besluit tot het aanwijzen van een zwemlocatie als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.3.2 Overgangsbepaling Wet milieubeheer

Artikel 8.3.3 (emissies EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol)

De artikelen 5.8 tot en met 5.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving treden in werking met ingang van 1 januari van het eerste kalenderjaar na het kalenderjaar waarin het Besluit activiteiten leefomgeving in werking is getreden. Tot dat tijdstip blijven titel 12.3 van de Wet milieubeheer en de regels die bij of krachtens deze titel zijn gesteld van toepassing.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 9.1 (overgangsrecht)

Als een bepaling, opgenomen in een algemene maatregel van bestuur, genoemd in hoofdstuk 5 of artikel 6.1, wordt vervangen door een bepaling in een ministeriële regeling, kan de overgangsbepaling die daarvoor nodig is, in een ministeriële regeling worden opgenomen.

Artikel 9.2 (inwerkingtreding)

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 9.3 (citeertitel)

Dit besluit wordt aangehaald als: Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Artikel 9.4 (Staatsblad)

1. Na de inwerkingtreding van:
a. de hoofdstukken 1 tot en met 4 van dit besluit;
b. hoofdstuk 1 van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet;
c. hoofdstuk 1 van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet;
d. de artikelen I, II en III van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet; en
e. de artikelen I, II en III van het Aanvullingsbesluit grondeigendom Omgevingswet;
kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nummering van een of meer hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit opnieuw vaststellen.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties brengt in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit in de overige hoofdstukken respectievelijk de overige artikelen van de besluiten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, met de nieuwe nummering in overeenstemming:
a. als toepassing is gegeven aan het eerste lid: de aanhaling van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit;
b. als toepassing is gegeven aan artikel 5.5, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet: de aanhaling van de hoofdstukken, afdelingen, paragrafen en artikelen van de Omgevingswet.
3. Als toepassing is gegeven aan:
a. het eerste en tweede lid: wordt de vernummerde tekst van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit in het Staatsblad geplaatst;
b. het tweede lid: wordt de vernummerde tekst van de overige hoofdstukken respectievelijk de overige artikelen van de besluiten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, in het Staatsblad geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Nota van toelichting Invoeringsbesluit Omgevingswet

I Algemeen

Samenvatting 9
1 Inleiding en aanleiding 13
1.1 Inleiding 13
1.2 Aanleiding stelselherziening 13
1.3 Inhoud van het Invoeringsbesluit Omgevingswet 14
1.4 Verhouding tot andere regelgeving 19
1.4.1 Het Invoeringsbesluit binnen het brede wetgevingstraject 19
1.4.2 Verhouding tot nu geldende regelgeving 21
1.4.3 Herimplementatie Europees recht en internationale verdragen 21
1.5 Medebetrokkenheid 21
1.6 Leeswijzer 22
2 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving 23
2.1 Inleiding 23
2.2 Overzicht aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving 23
2.2.1 Uitwerking van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen. 23
2.2.2 Tot stand brengen van verbeteringen en corrigeren van enkele onvolkomenheden 24
2.2.3 Uitgangspunten bij het inbouwen van regels in het Besluit activiteiten leefomgeving 24
2.3 Kleine en middelgrote stookinstallaties 27
2.3.1 Wijzigingen 28
2.3.2 Effecten 28
2.4 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht .. 28
2.4.1 Wijzigingen 29
2.4.2 Effecten 29
2.5 Lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven 29
2.5.1 Wijzigingen 30
2.5.2 Effecten 30
2.6 Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen 30
2.6.1 Wijzigingen 31
2.6.2 Effecten 31

2.7 Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden 31
2.7.1 Wijzigingen 33
2.7.2 Effecten 33
2.8 Regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie 33
2.8.1 Wijzigingen 34
2.8.2 Effecten 34
2.9 Regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen 34
2.9.1 Wijzigingen 35
2.9.2 Effecten 35
2.10 Regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit 35
2.10.1 Wijzigingen 35
2.10.2 Effecten 35
2.11 Vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling 35
2.11.1 Wijzigingen 37
2.11.2 Effecten 38
2.12 Beperkte verschuiving van vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten naar decentrale regels 38
2.12.1 Wijzigingen 39
2.12.2 Effecten 39
2.13 Overige wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving 39
3 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving 41
3.1 Inleiding 41
3.2 Uitwerking vergunningplichten voor het bouwen in het nieuwe stelsel .. 41
3.2.1 De vergunningplicht met het oog op de regels voor technische bouwkwaliteit (Besluit bouwwerken leefomgeving) 41
3.2.2 De vergunningplicht met het oog op de regels uit het omgevingsplan 42
3.3 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit bouwwerken leefomgeving 48
3.4 Wijzigingen 49
3.5 Effecten 49
4 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving 51
4.1 Inleiding 51
4.2 Spoorwegemplacementen 52

4.2.1 Wijzigingen 53
4.2.2 Effecten 53
4.3 Mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied 53
4.3.1 Wijzigingen 55
4.3.2 Effecten 56
4.4 Omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkeringen 56
4.4.1 Inleiding 56
4.4.2 Vormgeving van de omgevingswaarde 58
4.4.3 Onderbouwing van de omgevingswaarden 60
4.4.4 Monitoring van de omgevingswaarde en de signaleringsparameter. 61
4.4.5 Programmaplicht bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarde 62
4.4.6 Wijzigingen 63
4.4.7 Effecten 64
4.5 Omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk 64
4.5.1 Inleiding 64
4.5.2 Uitwerking 64
4.5.3 Wijzigingen 66
4.5.4 Effecten 66
4.6 Omgevingswaarden SO_2 en NO_x voor grote natuurgebieden 66
4.7 Omgevingswaarden nec-plafonds 67
4.7.1 Inleiding 67
4.7.2 Emissieverbintenissen als omgevingswaarden 67
4.7.3 Invulling verplicht programma en actualisatieplicht 71
4.7.4 Monitoring, emissie-inventarisaties en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn 72
4.7.5 Wijzigingen 72
4.7.6 Effecten 72
4.8 Instructieregels immissies 72
4.8.1 Wijzigingen 75
4.8.2 Effecten 76
4.9 Luchthavens 76
4.9.1 Wijzigingen 76

4.9.2 Effecten ... 77
4.10 Waddenzee en Waddengebied ... 77
4.10.1 Inleiding en achtergrond ... 77
4.10.2 Inhoud van de regeling ... 79
4.10.3 Wijzigingen ... 81
4.10.4 Effecten ... 81
4.11 Ladder voor duurzame verstedelijking ... 81
4.11.1 Inleiding en achtergrond ... 81
4.11.2 Werking van de ladder in het nieuwe stelsel ... 82
4.11.3 Reikwijdte van het onderzoek ... 84
4.11.4 Wijzigingen ... 85
4.11.5 Effecten ... 85
4.12 Landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken) ... 86
4.12.1 Inleiding en achtergrond ... 86
4.12.2 Inhoud van de instructieregel voor routenetwerken ... 86
4.12.3 Wijzigingen ... 87
4.12.4 Effecten ... 87
4.13 Beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit ... 87
4.13.1 Beoordelingsregels ... 88
4.13.2 Inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit in omgevingsplan ... 90
4.13.3 Wijzigingen ... 95
4.13.4 Effecten ... 95
4.14 Beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit ... 96
4.14.1 Wijzigingen ... 97
4.14.2 Effecten ... 97
4.15 Stortplaatsen voor baggerspecie op land ... 97
4.15.1 Wijzigingen ... 98
4.15.2 Effecten ... 98
4.16 Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit ... 98
4.16.1 Inleiding en Achtergrond ... 98
4.16.2 Monitoringsprogramma ... 99
4.16.3 Wijzigingen ... 100

4.16.4 Effecten 100
4.17 Specifiek overgangsrecht Besluit kwaliteit leefomgeving 100
4.17.1 Overgangsfase omgevingsplan 100
4.17.2 Eerbiedigende werking instructieregels 103
4.18 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit kwaliteit leefomgeving 105
5 Aanvullingen en wijzigingen van het Omgevingsbesluit 107
5.1 Inleiding 107
5.2 Reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening 107
5.2.1 Inleiding 107
5.2.2 Grondslag voor de afbakening 108
5.2.3 De fysieke leefomgeving en de afbakening van de reikwijdte van decentrale regels 108
5.2.4 Aanleiding voor de afbakening 111
5.2.5 Hoofdlijnen van de regeling 112
5.2.6 Wijzigingen 113
5.2.7 Effecten 114
5.3 Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden 114
5.3.1 Wijzigingen 115
5.3.2 Effecten 115
5.4 Financiële zekerheid 116
5.4.1 Inleiding 116
5.4.2 Activiteiten waarvoor financiële zekerheid verplicht is 116
5.4.3 Wijzigingen 117
5.4.4 Effecten 117
5.5 Verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit 117
5.5.1 Wijzigingen 118
5.5.2 Effecten 118
5.6 Milieueffectrapportage 119
5.6.1 Inleiding 119
5.6.2 Aanpassingen als gevolg van de wijzigingsrichtlijn mer 119
5.6.3 Overige aanpassingen milieueffectrapportage 122
5.6.4 Wijzigingen 123

5.6.5 Effecten 123
5.7 OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten 123
5.7.1 Inleiding 123
5.7.2 Werkzaamheden commissie 123
5.7.3 Wijzigingen 124
5.7.4 Effecten 125
5.8 Vergunningverlening, toezicht en handhaving 125
5.8.1 Inleiding 125
5.8.2 Bestuursrechtelijke handhaving van gedoogplichten 125
5.8.3 Omzetting Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving 125
5.8.4 Omzetting Seveso-richtlijn 130
5.8.5 Wijzigingen 130
5.8.6 Effecten 131
5.9 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) 131
5.9.1 Inleiding 131
5.9.2 Ontsluiten van informatie 132
5.9.3 Loketfunctie 135
5.9.4 De bescherming van persoons- en vertrouwelijke gegevens in de landelijke voorziening 137
5.9.5 Beheer en instandhouding landelijke voorziening 144
5.9.6 Overgang van bestaande voorzieningen naar het DSO 145
5.9.7 Wijzigingen 147
5.9.8 Effecten 147
5.10 Overige belangrijke wijzigingen en aanvullingen van het Omgevingsbesluit 148
6 Hoofdlijnen van het overgangsrecht 150
6.1 Inleiding 150
6.2 Uitgangspunten overgangsrecht 150
6.3 Opbouw en indeling regels overgangsrecht 152
6.4 Verhouding regulier overgangsrecht tot de bruidsschat 153
6.5 Overgang van registers 154
7 De bruidsschat 157
7.1 Inleiding 157

7.2 Welke rijksregels vervallen? 158
7.3 Nieuw deel en tijdelijk deel 161
7.4 Gelijkwaardige regels 162
7.5 Verhouding bruidsschat en algemene maatregelen van bestuur 163
7.6 Relatie bruidsschat en ander overgangsrecht 166
7.7 Wijzigingen 166
7.8 Effecten 167
8 Effecten 168
8.1 Inleiding 168
8.2 Financiële effecten 168
8.2.1 Financiële effecten algemeen 168
8.2.2 Effecten voor burgers en bedrijven 168
8.2.3 Effecten voor medeoverheden 169
8.2.4 Decentrale ruimte 169
8.2.5 Advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) 169
8.2.6 Bedrijfseffectentoets 170
8.3 Effect op het milieu 170
8.4 Effect op de rechterlijke macht en de handhaafbaarheid 172
8.4.1 Effecten op de rechterlijke macht 172
8.4.2 Effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid 173
8.5 Advies Integrale Adviescommissie Omgevingswet 173
9 Totstandkoming besluit en consultatie 176
9.1 Totstandkoming besluit 176
9.2 Centrale thema's in consultatiereacties 177
9.3 Reacties bij de wijzigingen en aanvullingen van de vier AMvB's 181
9.3.1 Reacties bij het Besluit activiteiten Leefomgeving 181
9.3.2 Reacties bij het Besluit bouwwerken leefomgeving 183
9.3.3 Reacties bij het Besluit kwaliteit leefomgeving 186
9.3.4 Reacties bij het Omgevingsbesluit 191
9.4 Reacties bij het overgangsrecht 197
9.5 Reacties bij de bruidsschat 199
9.6 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling 203
10 Invoering 205
11 Implementatietabellen 207

II Artikelsgewijs 245

Samenvatting

Sinds enkele jaren wordt gewerkt aan de vernieuwing van het stelsel van het omgevingsrecht. Met de aanvaarding van de Omgevingswet (hierna: de wet) door de Tweede en Eerste Kamer is een belangrijke stap gezet op weg naar een nieuw stelsel van omgevingswetgeving. Ook de publicatie van de vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) van de wet (dat zijn het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit)[1], brengt de invoering van een nieuw stelsel van omgevingsrecht dichterbij.

Voor de invoering is ook een zogenoemd invoeringsspoor nodig, met name voor het regelen van een zorgvuldige en soepele overgang naar het nieuwe stelsel. Dat gebeurt via een Invoeringswet, een Invoeringsbesluit en een Invoeringsregeling. Recent is het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet behandeld in de Tweede Kamer.[2] Dit Invoeringsbesluit Omgevingswet (hierna: dit besluit) bevat drie hoofdgroepen van regels:

- een deel regelt het overgangsrecht;
- een deel wijzigt andere AMvB's of trekt deze in; en
- een deel wijzigt de vier AMvB's van de wet of vult deze aan.

De inhoud van dit besluit is ook verbeeld in onderstaande figuur 0.1.

Figuur 0.1: Infographic van het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Overgangsrecht

Het meeste overgangsrecht is al geregeld bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In dit besluit is het overgangsrecht opgenomen dat aanvullend nodig is voor de vier AMvB's. De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn opgesteld vanuit de zes uitgangspunten die ook bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn gehanteerd: politiek-bestuurlijk draagvlak,

[1] Zie Stb 2018, nrs. 290, 291, 292 en 293.
[2] Kamerstukken 34986.

rechtszekerheid, uitvoerbaarheid, eenvoudig, ‘uniform, tenzij’ en snelle invoering. De belangrijkste onderdelen van het overgangsrecht die dit besluit regelt, betreffen enkele onderwerpen die voornamelijk op het niveau van AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften.

Bruidsschat

Een bijzondere categorie overgangsrecht is de zogenoemde ‘bruidsschat’.[3] Dit is een set regels over onderwerpen die onder de wet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. De bruidsschat bevat regels waarbij het vooral afhangt van de lokale situatie welke regel passend is. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensions, dagrecreatie en supermarkten. Voor deze activiteiten worden dus alle milieuregels overgedragen aan decentrale overheden. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals immissies van geluid, geur en trilling en zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen, regels over open erven en terreinen bij bouwwerken, maar ook over lozingen op regionaal water. Deze laatste regels zijn dus aanvullend op rijksregels voor activiteiten. De inhoud van de bruidsschatregels wordt automatisch, van rechtswege, met dit besluit ingevoegd in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Hiermee wordt een rechtsvacuüm voorkomen en een zorgvuldige overgang naar het nieuwe stelsel geborgd. Gemeenten en waterschappen kunnen vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, aanpassen, behouden, of laten vervallen. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels zoals standaardwaarden en grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Voor geur en geluid verplicht het Rijk bijvoorbeeld dat in het omgevingsplan regels moeten worden opgenomen over geluid en geur voor kwetsbare gebouwen. Het overdragen van bovengenoemde regels aan lokale overheden sluit goed aan bij de zorg voor de fysieke leefomgeving die voor deze onderwerpen in het huidige recht al bij hen belegd is en de bevoegdheden die zij al hebben ten aanzien van de vergunningverlening het toezicht en handhaving van deze regels. Voor de provincies is geen bruidsschat nodig, omdat zij zelf hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vaststellen.

Bij de totstandkoming van de vier AMvB’s zijn keuzes gemaakt welke regels op landelijk niveau worden gesteld. Regels die landelijk altijd moeten gelden (zoals technische maatregelen gebaseerd op de stand ter techniek, en landelijke vergunningplichten) worden landelijk geregeld. De reikwijdte van de bruidsschat is dus gebaseerd op deze keuze: wat niet meer landelijk is geregeld is onderdeel van de bruidsschat.

Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 en 4.8.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht[4].

In onderstaande figuur 0.2 (zie volgende pagina) is de bruidsschat verbeeld:

[3] De bruidsschat is kort toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zie paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5.
[4] Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

Figuur 0.2: Infographic van de bruidsschat

Intrekken en wijzigingen van andere AMvB's

In totaal worden 35 AMvB's ingetrokken en 43 AMvB's gewijzigd.

De AMvB's die worden ingetrokken, zijn opgegaan in de Omgevingswet of in de vier AMvB's. Voorbeelden van AMvB's die in zijn geheel worden ingetrokken, zijn het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit 2012 en het Besluit ruimtelijke ordening.

Deze AMvB's worden gewijzigd om ze te laten aansluiten op de Omgevingswet en de vier AMvB's. Het gaat dan bijvoorbeeld om wijziging van een andere AMvB om te voorkomen dat deze verwijst naar instrumenten die niet meer bestaan of om een gedeeltelijke intrekking van een AMvB. Voorbeelden van nu nog geldende AMvB's die worden gewijzigd, zijn het Waterbesluit, het Vuurwerkbesluit en het Besluit Erfgoedwet archeologie.

Aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet

De aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet vallen uiteen in drie delen.

Een eerste deel betreft de uitwerking van artikelen in de wet die het stellen van regels bij AMvB vereisen, maar die nog niet in de vier AMvB's zijn opgenomen. De redenen dat de uitwerking niet eerder is opgenomen zijn tweeledig. Allereerst komt dat omdat wijzigingen in het bestaand recht, bijvoorbeeld als gevolg van implementatie van EU-richtlijnen, nog niet waren afgerond of moesten wachten op lopende evaluaties op het moment dat de AMvB's in procedure werden gebracht. Voorbeelden van onderwerpen zijn de omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen en de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties. De tweede reden is dat de uitwerking moet wachten op wijzigingen in de wet die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voorbeelden hiervan zijn de uitwerking van de vergunningplichten voor de bouwactiviteit en het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Het tweede deel van de aanvullingen komt voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's[5] [6]. Het gaat daarbij om de motie Ronnes[7] over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Cegerek[8] over eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Het derde deel bestaat uit verbeteringen en correcties van enkele onvolkomenheden.

Totstandkomingsproces

Bij de totstandkoming van besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de medeoverheden, het bedrijfsleven en belangenorganisaties op het gebied van milieu, natuur, landschap, cultureel erfgoed en landbouw. In zogenoemde 'botsproeven' werden de belangrijkste onderdelen van dit besluit nadrukkelijk getest met praktijkcasussen. Voor het opstellen van de regels van de zogenoemde bruidsschat (zie hoofdstuk 7 van deze toelichting) is er een expertsessie geweest in het najaar van 2017 en hebben diverse botsproeven plaatsgevonden in het voorjaar van 2018.

In de periode 28 oktober tot en met 21 december 2018 heeft zowel de internetconsultatie als de formele consultatie op het ontwerp-Invoeringsbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben 86 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid. Ook is het ontwerp-Invoeringsbesluit vanwege de code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Met hen en met de Natuur- en Milieuorganisaties, VNO-NCW en leden van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hebben gesprekken plaatsgevonden over hun consultatiereacties. Gelijktijdig met de consultatie werd het ontwerp-Invoeringsbesluit onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten, op de handhaafbaarheid en op de gevolgen voor de rechtspraak.

[5] Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).
[6] Dit besluit wordt mogelijk ook nog aangevuld als gevolg van de parlementaire behandeling van het Invoeringsbesluit zelf.
[7] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr.67.
[8] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

1 Inleiding en aanleiding

1.1 Inleiding

Dit besluit vormt samen met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de voorziene Invoeringsregeling Omgevingsregeling het zogenaamde invoeringsspoor van de Omgevingswet (hierna: de wet). Het invoeringsspoor zorgt voor een zorgvuldige en soepele overgang van bestaande regelgeving van naar de regelgeving van het nieuwe stelsel. Om dit doel te bereiken omvat dit besluit drie hoofdgroepen van regels:

- een deel regelt het overgangsrecht, inclusief de 'bruidsschat', een set regels over onderwerpen die overgaat van het Rijk naar decentrale overheden;[9]
- een deel wijzigt andere AMvB's of trekt deze in; en
- een deel wijzigt de vier AMvB's[10] van de wet of vult deze aan

Omdat de vier AMvB's van de wet op veel onderdelen vernieuwingen aanbrengen, is het noodzakelijk om ook daarop toegesneden overgangsrechtelijke voorzieningen te treffen. Dit geldt in het bijzonder voor het overgangsrecht voor de onderwerpen waarvoor de rijksregels vervallen en waarvoor de decentrale overheden zelf lokale regels gaan stellen; de bruidsschat.

In dit besluit worden de andere AMvB's die in zijn geheel of gedeeltelijk opgaan in het stelsel van de Omgevingswet gewijzigd of ingetrokken. Ook enkele AMvB's die niet opgaan in het stelsel van de Omgevingswet worden gewijzigd voor een goede aansluiting op de Omgevingswet. Deze AMvB's zijn in alfabetische volgorde opgenomen.

Bij de aanvullingen van de vier AMvB's van de wet gaat het onder andere om onderwerpen die nog niet waren opgenomen omdat de bestaande regelgeving bijvoorbeeld nog wijzigde, of om uitwerkingen van het wetvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de verwerking van moties van de parlementaire behandeling van de vier ontwerp-AMvB's.[11]

1.2 Aanleiding stelselherziening

De herziening van het stelsel voor het omgevingsrecht is om twee redenen nodig. In de eerste plaats sluit de bestaande regelgeving niet goed meer aan op huidige en toekomstige ontwikkelingen. Zo richten de huidige regels zich onvoldoende op duurzame ontwikkeling. Ze houden onvoldoende rekening met regionale verschillen, de behoefte aan maatwerk in concrete projecten en het belang van vroegtijdige betrokkenheid van belanghebbenden bij de besluitvorming over projecten. In de tweede plaats is het huidige omgevingsrecht verbrokkeld en verdeeld over tientallen wetten en zo'n 60 voornamelijk sectorale AMvB's voor bodem, bouwen, geluid, infrastructuur, mijnbouw, milieu, monumentenzorg, natuur, ruimtelijke ordening en waterbeheer. Deze verbrokkeling leidt tot problemen in de afstemming en de coördinatie en verminderde kenbaarheid en bruikbaarheid voor alle gebruikers.

---

[9] De bruidsschat bestaat uit te decentraliseren rijksregels die automatisch, van rechtswege, worden ingevoegd in de decentrale regelgeving, waarna de decentrale overheid vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, kunnen aanpassen of laten vervallen. Zie ook paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

[10] De vier AMvB's van de wet zijn het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

[11] Het gaat hier om de motie Ronnes (Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr.67) over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Cegerek (Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58) over eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Maatschappelijke doelen en verbeterdoelen stelselherziening

De maatschappelijke doelen van de stelselherziening zijn opgenomen in artikel 1.3 van de wet. Het stelsel is gericht op: “het met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, en in onderlinge samenhang:

a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.”

Ze kunnen worden samengevat in het motto van de Omgevingswet: ‘ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit’.

De vorm en de inhoud van de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn gebaseerd op vier verbeterdoelen. Deze verbeterdoelen zijn sturend geweest voor de gemaakte keuzen voor de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel en daarmee ook voor dit besluit. De vier verbeterdoelen zijn:

1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Figuur 1.1 Infographic: De vier verbeteringen

1.3 Inhoud van het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Dit besluit bevat drie hoofdgroepen van regels: het overgangsrecht, intrekken en wijzigen van andere AMvB’s en aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB’s van de wet.

Onderstaand volgt een korte toelichting op deze drie hoofdgroepen.

Overgangsrecht, inclusief de bruidsschat

Voor een soepel en zorgvuldige overgang naar het nieuwe stelsel is het noodzakelijk om op de vier AMvB’s toegesneden overgangsrechtelijke voorzieningen te treffen. De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn opgesteld vanuit de zes uitgangspunten die ook bij het wetsvoorstel

Invoeringswet Omgevingswet zijn gehanteerd: politiek-bestuurlijk draagvlak, rechtszekerheid, uitvoerbaarheid, eenvoudig, 'uniform, tenzij' en snelle invoering. Het meeste overgangsrecht is al geregeld bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De belangrijkste onderdelen van het overgangsrecht die dit besluit regelt, betreft enkele onderwerpen die voornamelijk op het niveau van AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften.

Een bijzondere categorie overgangsrecht is de zogenoemde 'bruidsschat'.[12] Dit is een set regels over onderwerpen die onder de wet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensions, dagrecreatie en supermarkten. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals immissies van geluid, geur en trilling en zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen en regels over open erven en terreinen bij bouwwerken maar ook over lozingen op regionaal water. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Het overdragen van bovengenoemde regels aan lokale overheden sluit goed aan bij de zorg voor de fysieke leefomgeving die voor deze onderwerpen in het huidige recht al bij hen belegd is en de bevoegdheden die zij al hebben ten aanzien van de vergunningverlening het toezicht en handhaving van deze regels. De inhoud van de regels wordt automatisch, van rechtswege, met dit besluit ingevoegd in de decentrale regelgeving. Hiermee wordt een rechtsvacuüm voorkomen. Dit besluit bevat een bruidsschat voor gemeenten en een voor waterschappen. Voor provincies is geen bruidsschat nodig, omdat de provincies (zoals afgesproken met het IPO) hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vaststellen. Decentrale overheden kunnen vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, aanpassen of laten vervallen.

Intrekken en wijzigen andere AMvB's

In totaal worden 43 AMvB's gewijzigd en 35 AMvB's ingetrokken.

Een aantal AMvB's wordt gewijzigd om ze te laten aansluiten op de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Het gaat dan bijvoorbeeld om wijziging van een AMvB onder de Wet milieubeheer om te voorkomen dat deze verwijst naar instrumenten die niet meer bestaan of om een gedeeltelijke intrekking van een AMvB. De AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit zijn in alfabetische volgorde opgenomen in tabel 1.1:

Tabel 1.1 AMvB's die worden gewijzigd in dit besluit

43 AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit
Arbeidsomstandighedenbesluit;
Asbestverwijderingsbesluit 2005;
Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming;
Besluit beheer autobanden;
Besluit beheer autowrakken;
Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte;
Besluit bijzondere spoorwegen;
Besluit brandstoffen luchtverontreiniging;
Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur;

[12] De bruidsschat is al kort toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zie paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5.

43 AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit
Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen;
Besluit controle op rechtspersonen;
Besluit detectie radioactief besmet schroot;
Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet;
Besluit Erfgoedwet archeologie;
Besluit gebruik meststoffen;
Besluit geluidproduktie sportmotoren;
Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;
Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
Besluit hoofdspoorweginfrastructuur;
Besluit huurprijzen woonruimte;
Besluit identificatie en registratie van dieren;
Besluit informatie inzake rampen en crises;
Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen;
Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen;
Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw;
Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen;
Besluit OM-afdoening;
Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer;
Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen;
Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW;
Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening;
Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen;
Besluit veiligheidsregio's;
Besluit vergoedingen Kernenergiewet;
Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen;
Drinkwaterbesluit;
Mijnbouwbesluit;
Productenbesluit asbest;
Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart;
Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer;
Vuurwerkbesluit;
Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;
Waterbesluit.

De AMvB's die worden ingetrokken, zijn opgegaan in de Omgevingswet, in de vier AMvB's of in de Omgevingsregeling. De AMvB's die in zijn geheel worden ingetrokken in hoofdstuk 6 van dit besluit, zijn in alfabetische volgorde opgenomen in tabel 1.2:

Tabel 1.2: AMvB's die geheel worden ingetrokken met dit besluit

35 AMvB's die worden ingetrokken in hoofdstuk 6 van dit besluit
Activiteitenbesluit milieubeheer;
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening;
Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
Besluit beheer winningsafvalstoffen;
Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen;
Besluit energieprestatie gebouwen;
Besluit emissiearme huisvesting;
Besluit externe veiligheid buisleidingen;
Besluit externe veiligheid inrichtingen;
Besluit externe veiligheid transportroutes;
Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);
Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv;
Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009;
Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
Besluit lozen buiten inrichtingen;
Besluit lozing afvalwater huishoudens;
Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen;
Besluit milieueffectrapportage;
Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval;
Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken;
Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
Besluit ruimtelijke ordening;
Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;
Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds;
Besluit omgevingsrecht;
Besluit ontgrondingen in rijkswateren;
Besluit risico's zware ongevallen 2015;
Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen;
Bouwbesluit 2012;
Infiltratiebesluit bodembescherming;
Registratiebesluit externe veiligheid;
Stortbesluit bodembescherming;
Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol;
Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten.

Voor een verdere toelichting op de wijziging en intrekking van andere AMvB's wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de hoofdstukken 5 en 6 van dit besluit.

Aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet

De aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet vallen uiteen in drie delen. Een eerste deel betreft de uitwerking van artikelen in de wet die het stellen van regels bij AMvB vereisen, maar die nog niet in de vier AMvB's zijn opgenomen. De reden dat de uitwerking niet eerder was opgenomen komt deels omdat de beleidsvernieuwing niet was afgerond of moest wachten op lopende evaluaties op het moment dat de AMvB's in procedure werden gebracht en deels omdat de uitwerking moest wachten op wijzigingen in de wet die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zoals dat door de Tweede Kamer is aangenomen. In onderstaande tabellen 1.3 en 1.4 zijn de onderwerpen, opgenomen, gekoppeld aan de (belangrijkste) reden van opname in dit besluit:

Tabel 1.3 Onderwerpen die de vier AMvB's wijzigen of aanvullen door wijzigingen van bestaand recht

Aanvullingen en wijzigingen door wijzigingen van bestaand recht
kleine en middelgrote stookinstallaties;
gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht;
lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven;
beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen;
activiteiten rond luchthavens;
gelegenheid bieden tot zwemmen en baden;
energielabel C-verplichting voor kantoorgebouwen;
verplichte buitenruimte bij woonfunctie voor zorg (zoals aanleunwoningen);
spoorwegemplacementen;
mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied;
omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen;
omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer van het Rijk;
omgevingswaarden SO_2 en NO_x voor grote natuurgebieden;
omgevingswaarden nec-plafonds, implementatie herziene NEC-richtlijn;
luchthavens;
Waddenzee en Waddengebied;
ladder voor duurzame verstedelijking;
financiële zekerheidstelling;
aanvulling als gevolg van herziening van de mer-richtlijn;
handhaving en uitvoering.

Tabel 1.4 Onderwerpen die de vier AMvB's van de wet aanvullen of wijzigen door uitwerking van de grondslagen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

Aanvullingen en wijzigingen door wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet
uitwerking vergunningplicht voor de bouwactiviteit;
regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit;
regels die het gevolg zijn van de aanpassing van het oogmerk van de rijksregels voor wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet;
beoordeling en inpassing omgevingsplanactiviteit;

Aanvullingen en wijzigingen door wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet
stortplaatsen voor baggerspecie op land;
monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit;
enkele verduidelijkingen in de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar aanleiding van wijziging van artikel 4.2 van de wet;
regels die verband houden met opname van afdeling 19.0 (Bijzondere omstandigheden) in de wet;
aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden;
reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening;
aanwijzing aangescherpt adviesrecht gemeenteraad in bepaalde gevallen;
verdeling van verantwoordelijkheden in de omgevingsvergunning: implementatie van artikel 4, derde lid van de richtlijn industriële emissies;
aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen;
uitwerking schadebepalingen;
OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten;
Digitaal Stelsel Omgevingswet;
overgangsrechtelijke voorzieningen in de uitvoeringsregelingen.

Ten tweede komt een deel van de aanvullingen voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's[13] [14]. Het gaat daarbij om twee moties[15] met de volgende onderwerpen:

- landelijke fiets- en wandelroutes; en
- eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Ten derde is er een aantal verbeteringen doorgevoerd. Dit besluit is ook bedoeld om die gewenste verbeteringen tot stand te brengen en enkele onvolkomenheden te corrigeren. Deels zijn deze wijzigingen inhoudelijk van aard, deels technisch. Het gaat hier bijvoorbeeld om:

- een beperkte verschuiving van de vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit naar algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving;
- de verbeterde afstemming van de regels over energiebesparing door bedrijven tussen het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

1.4 Verhouding tot andere regelgeving

1.4.1 Het Invoeringsbesluit binnen het brede wetgevingstraject

De transitie naar een nieuw stelsel voor het omgevingsrecht gaat in stappen. De vernieuwing, die gericht is op het samenbrengen van de gebiedsgerichte regelgeving van de fysieke leefomgeving, loopt langs drie sporen: het hoofdspoor, het invoeringsspoor en het aanvullingsspoor.

In onderstaande figuur 1.2 is schematisch de samenhang tussen de verschillende sporen weergegeven.

[13] Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).
[14] Dit besluit wordt mogelijk ook nog aangevuld als gevolg van de parlementaire behandeling van het Invoeringsbesluit zelf. De voorhang en behandeling vindt plaats na de consultatie.
[15] Zie eerdere voetnoot, nr. 11.

Figuur 1.2 schematische weergave van de vernieuwing van het stelsel omgevingsrecht.

Het hoofdspoor is gepubliceerd in het Staatsblad, de wet in 2016 en de vier AMvB's van de wet eind augustus 2018[16]. Hiermee staat de systematiek van de nieuwe Omgevingswet. Aan de Omgevingsregeling wordt op dit moment nog gewerkt.

Het hoofdspoor moet uiteraard zorgvuldig ingevoerd worden. Dat gebeurt via een Invoeringswet, een besluit en een regeling. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is behandeld in de Tweede Kamer[17]. Het Invoeringsbesluit regelt het overgangsrecht, trekt besluiten in en past een aantal zaken uit het hoofdspoor aan.

Het aanvullingsspoor tot slot, bestaat uit vier afzonderlijke onderwerpen, te weten natuur, geluid, bodem en grondeigendom. Deze onderwerpen hebben in verband met lopende beleidswijzigingen een andere planning dan het hoofdspoor, maar het aanvullingsspoor volgt de systematiek van het nieuwe stelsel. Het aanvullingsspoor zal eigen aanvullingsbesluiten en eigen overgangsrecht regelen.

Dit besluit is gebaseerd op de regelgeving uit het hoofdspoor:

- de versie van de wet die in het Staatsblad is gepubliceerd; en
- de versies van de vier AMvB's die in het Staatsblad zijn gepubliceerd

en daarnaast gebaseerd op regelgeving uit het invoeringsspoor:

- de wijzigingen zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

---

[16] Zie voor de Omgevingswet: Stb. 2016, 156 en voor de vier AMvB's: Besluit activiteiten leefomgeving: Stb. 2018, 293, Besluit bouwwerken leefomgeving: Stb. 2018, 291, Besluit kwaliteit leefomgeving: Stb. 2018, 292 en Omgevingsbesluit: Stb. 2018, 290.
[17] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr.2.

Dit besluit zal in ieder geval de nieuwe grondslagen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet uitwerken, zoals voor nadeelcompensatie, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het overgangsrecht, zie hiervoor ook paragraaf 1.3.

1.4.2 Verhouding tot nu geldende regelgeving

Met dit besluit wordt een groot aantal AMvB's en delen van AMvB's ingetrokken. Voor een deel keren de ingetrokken bepalingen weer terug in het stelsel van de wet. Bijlage 1 bij dit besluit bevat een aantal transponeringstabellen waar is aangegeven of en waar de nu geldende bepalingen terugkeren. Ook is daar aangegeven of en waar overgangsrecht is geregeld.

De regels van de bruidsschat worden ingevoegd in het omgevingsplan en de waterschapsverordening die bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaan. Gemeenten en waterschappen kunnen deze regels van de bruidsschat vanaf dag één van de stelselherziening, aanpassen, behouden of laten vervallen. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte.

Het overgangsrecht voor onder andere meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften regelt de rechtsgeldigheid van deze instrumenten door ze gelijk te stellen met de nieuwe instrumenten.

1.4.3 Herimplementatie Europees recht en internationale verdragen

De volgende EU-richtlijnen, EU-verordeningen en verdragen worden geheel of gedeeltelijk uitgewerkt in dit besluit:

- grondwaterrichtlijn;
- kaderrichtlijn water;
- mer-richtlijn;
- nec-richtlijn;
- Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182);
- Richtlijn 2015/2193/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313);
- richtlijn energie-efficiëntie;
- richtlijn energieprestatie van gebouwen;
- richtlijn industriële emissies;
- richtlijn milieustrafrecht;
- richtlijn offshore veiligheid;
- richtlijn prioritaire stoffen;
- richtlijn storten afvalstoffen;
- richtlijn winningsafval;
- Seveso-richtlijn.

1.5 Medebetrokkenheid

De inhoud van deze nota van toelichting is tot stand gekomen met de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 tot en met hoofdstuk 5 van deze toelichting beschrijft de aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's en gaat daarbij in op de belangrijkste beleidsmatige uitgangspunten. Elke AMvB staat in een apart hoofdstuk, het gaat achtereenvolgens om het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

Hoofdstuk 6 beschrijft de hoofdlijnen van het overgangsrecht.

Hoofdstuk 7 beschrijft de inhoud en gemaakte keuzes van de bruidsschat.

Hoofdstuk 8 beschrijft de effecten van dit besluit.[18]

Hoofdstuk 9 beschrijft de totstandkoming van dit besluit, waaronder de consultatie.

Hoofdstuk 10 gaat in op de invoering.

Hoofdstuk 11 bevat de implementatietabellen.

[18] [PM] Dit hoofdstuk wordt op een later moment aangevuld, tijdens de consultatiefase zal het Invoeringsbesluit getoetst worden door verschillende instanties.

2 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

2.1 Inleiding

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk wordt allereerst in paragraaf 2.2 een overzicht gegeven van de veranderingen waarna in paragrafen 2.3 en verder de onderwerpen worden beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit activiteiten leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Ook de toelichting op het specifiek overgangsrecht voor het Besluit activiteiten leefomgeving is daar te vinden. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht op het 'omklapmoment' beschreven. Hoofdstuk 7 beschrijft de bruidsschat – een bijzondere vorm van overgangsrecht voor rijksregels over activiteiten die bij inwerkingtreding van het stelsel vervallen.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het betreft de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- stookinstallaties: in paragraaf 2.3;
- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- spoorwegemplacementen: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3.

2.2 Overzicht aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

In deze paragraaf wordt in aansluiting op paragraaf 1.3 voor de eerste – uitwerkingen van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen – en derde reden –verbeteringen – aangegeven welke aanvullingen en wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving worden doorgevoerd. De tweede in paragraaf 1.3 genoemde reden – aanvullingen die voortkomen uit parlementaire behandeling – is voor het Besluit activiteiten leefomgeving niet aan de orde.

Vervolgens wordt in algemene zin kort ingegaan op de wijzigingen en effecten die de aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving met zich meebrengen, met name als gevolg van de binnen het Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuzes over inzet van instrumenten. De meer specifieke wijzigingen en effecten worden waar nodig bij de verschillende onderwerpen genoemd.

2.2.1 Uitwerking van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen.

In de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is al aangegeven dat regels over activiteiten die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet via een afzonderlijk traject worden gewijzigd en in werking treden vervolgens via het Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen worden ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving. De desbetreffende regels waren in procedure gelijktijdig met de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving en zijn inhoudelijk al in consultatie geweest. Ze worden nu via dit besluit op de daartoe al gereserveerde plaats in het Besluit activiteiten leefomgeving ingevuld. Omdat daarbij de regels worden aangepast aan de systematiek van het Besluit activiteiten leefomgeving (zie paragraaf 2.2.3 van deze toelichting) heeft opnieuw consultatie plaatsgevonden. Het betreft de volgende onderwerpen:

- Spoorwegemplacementen (paragraaf 3.8.9).
- Kleine en middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen (paragraaf 4.31).

- Middelgrote stookinstallaties voor niet-standaard brandstoffen (paragraaf 4.32).
- Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht (paragraaf 4.64).
- Drainwater bij substraatteelt in een kas (paragraaf 4.76).
- Drainagewater bij grondgebonden teelt in een kas (paragraaf 4.77).
- Overig afvalwater van kassen (paragraaf 4.78).
- Activiteiten rond spoorwegen (hoofdstuk 9).
- Activiteiten rond luchthavens (hoofdstuk 10).
- Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden (hoofdstuk 15).

Een aantal lopende trajecten wordt in bestaande paragrafen opgenomen. Dit betreft met name:

- regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie;
- regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen.

Ook een aantal wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving dat volgt uit het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vindt plaats in de al bestaande artikelen van dat besluit. Dit betreft met name wijzigingen:

- die verband houden met aanpassing van het begrip mijnbouwactiviteit in mijnbouwlocatieactiviteit;
- die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit;
- die het gevolg zijn van de aanpassing van het oogmerk van de rijksregels voor wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet;
- die verband houden met opname van afdeling 19.0 (Bijzondere omstandigheden) in de wet.

Met bovenstaande onderwerpen worden nog niet alle gereserveerde plaatsen in het Besluit activiteiten leefomgeving gevuld. De overige gereserveerde plaatsen worden later gevuld door de aanvullingssporen of met aanpassingen van de Omgevingswet die na inwerkingtreding zullen plaatsvinden en nu al voorzien zijn.

2.2.2 Tot stand brengen van verbeteringen en corrigeren van enkele onvolkomenheden

Tijdens de afronding van het Besluit activiteiten leefomgeving is, mede ingegeven door de consultatiereacties, een aantal mogelijke verbeteringen geïdentificeerd waarmee de regels nog meer met de verbeterdoelen van de stelselherziening in overeenstemming kunnen worden gebracht. Deze verbeteringen zijn niet meer in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen vanwege de benodigde tijd voor uitwerking en overleg met betrokken partijen en ook omdat het verbeteringen betreft waarvoor het wenselijk werd geacht om voorafgaand aan de aanpassing van het besluit een breed consultatietraject door te lopen. Deze verbeteringen worden daarom met dit besluit doorgevoerd. Het betreft met name:

- beperkte verschuiving van de vergunningplicht van de milieubelastende activiteit naar decentrale regels, in samenhang met het vormgeven van de bruidsschat;
- aanpassing van de regels voor afvalstoffen.

2.2.3 Uitgangspunten bij het inbouwen van regels in het Besluit activiteiten leefomgeving

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving is een aantal keuzes gemaakt over de inzet van instrumenten die de wet biedt bij het stellen van regels over activiteiten. Deze keuzes zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 3 van de nota van toelichting bij dat besluit. Het zijn keuzes die relevant zijn voor alle activiteiten die al onder dat besluit vallen, maar ook voor regels over activiteiten die met dit besluit en de aanvullingsbesluiten aan het Besluit activiteiten leefomgeving worden toegevoegd.

Zoals hiervoor in paragraaf 2.2.1 is aangegeven, hebben de regels voor verschillende activiteiten voorafgaand aan de inbouw via dit besluit in het Besluit activiteiten leefomgeving een eigen procedure doorlopen. Daarbij is bepaald welke inhoudelijke verplichtingen de regels voor degene die een activiteit wil verrichten met zich meebrengen, bijvoorbeeld welke technische maatregelen moeten worden toegepast om een adequate bescherming van het milieu te bereiken. Deze technisch-inhoudelijke regels zijn bij het opstellen van dit besluit als uitgangspunt genomen. Wat betreft een aantal keuzes over de inzet van instrumenten (zoals specifieke zorgplichten, informatieverplichtingen en maatwerkmogelijkheden) moest bij het doorlopen van de eigen procedure voorafgaand aan inbouw in het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangesloten bij de systematiek en keuzes binnen de wetten, besluiten en regelingen waarin de regels werden opgenomen. Soms bracht dat met zich mee, dat op dat punt de uitwerking anders was dan de keuze die binnen het Besluit activiteiten leefomgeving is gemaakt. Waar dat aan de orde is worden de regels met dit besluit aangepast aan de keuzes die binnen het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt.

Met dit besluit worden onder andere regels over de zuiveringsvoorziening bij het lozen van drainagewater bij grondgebonden teelt in het Besluit activiteiten leefomgeving ingebouwd. Die regels zijn eerst via een afzonderlijk traject in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen[19]. Met dit besluit worden de regels over de prestatie van een dergelijke voorziening (verwijdering van ten minste 95% van de werkzame stoffen) onveranderd overgenomen. In het Activiteitenbesluit was ook expliciet bepaald dat in bepaalde gevallen (als door kwel of inzijgend water het ondoelmatig is om ten minste 95% van de werkzame stoffen uit het afvalwater te verwijderen) bij maatwerkvoorschrift van die verplichting kan worden afgeweken. Dit besluit bevat een dergelijke expliciet uitgeschreven maatwerkmogelijkheid niet, omdat het Besluit activiteiten leefomgeving in artikel 2.13 in algemene zin de mogelijkheid biedt om bij alle regels maatwerkvoorschriften te stellen en het daarbij ook mogelijk maakt om van de regels van het besluit af te wijken, tenzij die mogelijkheden expliciet zijn uitgesloten.
In lijn met de bij het opstellen van het Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuze om expliciete begrenzing van maatwerkmogelijkheden zeer spaarzaam toe te passen bevat dit besluit geen expliciete uitsluiting van maatwerkmogelijkheden bij die artikelen waarbij het Activiteitenbesluit milieubeheer geen maatwerkmogelijkheden bood.

Van de keuzes die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt over de inzet van instrumenten spelen met name de volgende keuzes een rol bij de vormgeving van de regels in dit besluit:

- Voor alle activiteiten gelden specifieke zorgplichten. Deze gelden ook voor vergunningplichtige activiteiten.
- Eventuele verplichtingen om gegevens en bescheiden te verstrekken zijn zo specifiek mogelijk, algemeen geformuleerde informatievragen worden zo veel mogelijk vermeden.
- De mogelijkheid om maatwerkvoorschriften stellen wordt ruim geboden, ook bij activiteiten waar deze mogelijkheid in bestaande regelgeving beperkt of afwezig is. Dat geldt ook voor de mogelijkheid om maatwerkregels te stellen, die echter niet geldt voor activiteiten waarvoor regels worden gesteld in verband met aan het Rijk toebedeelde taken. Beperking van maatwerkmogelijkheden wordt zeer spaarzaam toegepast, met name als het Europees recht bij uitgewerkte regels, zoals emissiegrenswaarden, afwijken volledig uitsluit.
- Bij locatiespecifieke regels over immissie, gebruiksruimte en bij locatiespecifieke uitzonderingen op rijksregels wordt eerst bezien of het stellen van maatwerkregels in het omgevingsplan of de waterschapsverordening niet tot betere en eenvoudigere regels leidt. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 (‘Decentraal, tenzij’ bij toepassingsbereik activiteiten) en 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht[20]. Bij een verschuiving

[19] Stb. 2017, 305.
[20] Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

van de plaats van de regels ten opzichte van de huidige regelgeving is voorzien in adequaat overgangsrecht. Hierbij speelt de zogenoemde ‘bruidsschat’ een belangrijke rol.
- Omwille van het zo veel mogelijk samenbrengen van voorschriften in één document wordt bij vergunningplichtige activiteiten waarvoor ook algemene rijksregels gelden eventueel individueel maatwerk niet als een afzonderlijk maatwerkvoorschrift gesteld, maar als vergunningvoorschrift in de vergunning opgenomen.
- Op het stellen van een maatwerkvoorschrift zijn beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning, die invulling geven aan de strekking van de algemene rijksregels volgens de wet, van overeenkomstige toepassing.
- Algemene regels zonder verdere procedurele verplichtingen zijn uitgangspunt, een meldingsplicht of vergunningplicht geldt alleen waar nodig.
- Een meldingsplicht, die een verbod inhoudt als de activiteit niet vooraf gemeld is, is voor vele categorieën van activiteiten een nieuw instrument, en vervangt soms de huidige informatieverplichtingen.
- Bij inzet van de vergunningplicht wordt steeds bezien, wat de reikwijdte daarvan is. Waar mogelijk wordt niet de gehele activiteit vergunningplichtig gemaakt, maar alleen dat deel daarvan, dat daadwerkelijk individuele benadering vergt.
- Vanwege specifieke taken van decentrale overheden is decentraal maatwerk op meldingsplichten en vergunningplichten binnen een daartoe uitgewerkte afbakening mogelijk.

Deze voor het gehele Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuzes brengen ook bij in dit besluit opgenomen regels wijzigingen met zich mee ten opzichte van het huidige recht, en leiden ook voor die regels in algemene zin tot de volgende effecten:

- Door inzet van de specifieke zorgplicht daalt het aantal algemene rijksregels dat voor een initiatiefnemer geldt. Die algemene rijksregels zijn beperkt tot de belangrijkste zaken.
- Als initiatiefnemers om informatie wordt gevraagd, is dat zo beperkt, concreet en eenduidig mogelijk. Daardoor hoeft de initiatiefnemer niet te gissen naar wat de overheid met de informatievraag bedoelt.
- Toepassing van gelijkwaardige maatregelen is een recht. Als het Besluit activiteiten leefomgeving een maatregel voorschrijft, en de initiatiefnemer heeft aangetoond dat een alternatieve maatregel gelijkwaardig is, mag die gelijkwaardige maatregel worden toegepast.
- Door de ruime maatwerkmogelijkheden houden de regels rekening met de grote variëteit in activiteiten die in de fysieke leefomgeving worden uitgevoerd, evenals de variëteit in de fysieke leefomgeving zelf. Dit is goed voor de initiatiefnemer, omdat een bevoegd gezag afwijken moet overwegen en zich niet kan verschuilen achter de rijksregels als deze in een individueel geval niet goed passen. Het is ook goed voor de fysieke leefomgeving, omdat waar nodig met inzet van maatwerk geborgd kan worden dat de regels ook in een gevoelige situatie voldoen aan het oogmerk en de strekking van de wet.
- De ruime maatwerkmogelijkheid voorkomt dat juridische discussie ontstaat over de vraag of de bevoegdheid om maatwerk toe te passen wel bestaat. De inhoudelijke vraag staat centraal: is in het specifieke geval maatwerk nodig voor de ontwikkeling of bescherming van de fysieke leefomgeving?
- Met maatwerkregels kan het lokale bestuur meer proactief sturen op de gevolgen van activiteiten op de fysieke leefomgeving. Dit biedt voor degene die de activiteit verricht vooraf helderheid over de grenzen aan zijn activiteiten en maakt betere sturing mogelijk op de verdeling van gebruiksruimte.

Naast de hierboven beschreven activiteit-overstijgende veranderingen en effecten die voor het gehele Besluit activiteiten leefomgeving gelden, worden in de hiernavolgende paragrafen de belangrijkste wijzigingen en effecten die specifiek gelden voor de daarin behandelde onderwerpen kort aangegeven.

2.3 Kleine en middelgrote stookinstallaties

Er zijn in Nederland 7 miljoen kleine en middelgrote stookinstallaties. Veruit de meeste hiervan zijn verwarmingsketels en geisers bij particuliere huishoudens. Deze stookinstallaties bij huishoudens zijn uitgezonderd van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving.

De regels over kleine (kleiner dan 1 MW) en middelgrote stookinstallaties (1 MW tot 50 MW) zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer in voorbereiding was in verband met richtlijnimplementatie. Het betrof implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties[21] (verder te noemen: MCPD) die regels stelt over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW. Inmiddels is de aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer[22] en de Activiteitenregeling milieubeheer[23] afgerond en kunnen de regels via dit besluit in het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen. Het betreft hier een technische omzetting van de huidige regelgeving, die los staat van eventuele aanscherpingen van regelgeving in het kader van de klimaatopgave of het Schone Lucht Akkoord.

De regels over kleine en middelgrote stookinstallaties komen terug in drie besluiten: het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat laatste besluit bevat de verplichting uit de MCPD voor de minister van Infrastructuur en Waterstaat een register te houden van middelgrote stookinstallaties.

Stookinstallaties zijn geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Bouwbesluit 2012, waarbij gebouwgebonden stookinstallaties onder beide besluiten vallen. Met de invoering van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving zal deze systematiek worden doorgezet, maar dan zodanig dat de meeste installaties alleen te maken hebben met het Besluit bouwwerken leefomgeving. De afbakening tussen het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving is als volgt.

De regels in het Besluit activiteiten leefomgeving zullen voornamelijk betrekking hebben op bedrijfsmatige toepassingen en betreffen keuringen, emissiegrenswaarden en emissiemetingen. Daarnaast zullen enkele modules van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn op stookinstallaties met een vermogen van 100 kW of meer. Het gaat daarbij in ieder geval om de module voor zeer zorgwekkende stoffen. De module bodembeschermende voorzieningen geldt voor stookinstallaties die een vloeibare brandstof gebruiken. De luchtmodule geldt voor stookinstallaties waarin een niet-standaardbrandstof wordt verstookt.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt voor gebouwgebonden installaties de energieprestaties, de keuringsplicht en de bouwkundige eisen aan de plaats waar de stookinstallatie staat opgesteld (de stookruimte).

In beginsel zijn beide besluiten tegelijkertijd van toepassing op gebouwgebonden stookinstallaties. De regelgeving is echter zodanig vormgegeven dat in de praktijk maar voor een beperkt aantal installaties beide besluiten relevant zijn. In de gebouwde omgeving is immers het grootste aantal stookinstallaties aanwezig. Deze zijn gestookt met aardgas en hebben een relatief klein vermogen. De eisen hiervoor staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving bevat voor deze installaties geen eisen. In bepaalde gevallen is het Besluit activiteiten leefomgeving echter wel van toepassing op gebouwgebonden installaties.

[21] PbEU 2015, L 313 (MCPD afkorting is afkomstig uit het Engels: medium combustion plants directive).
[22] Stb. 2017, 330.
[23] Stcrt. 2017, 65868.

In onderstaande tabel is aangegeven welk besluit in een bepaald geval van toepassing is. De gegevens in de tabel betreffen een ruwe schatting van de aantallen stookinstallaties. Op termijn zullen de gegevens in het landelijk register een beter inzicht geven in de daadwerkelijke aantallen. De verplichting daarvoor is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en implementeert artikel 5, vijfde lid, van de MCPD.

Tabel 2.1: Aantal stookinstallaties geregeld in Besluit activiteiten leefomgeving of Besluit bouwwerken leefomgeving

	Totaal aantal stook-installaties	**Besluit activiteiten leefomgeving**	**Besluit bouwwerken leefomgeving**	**Voorschriften (Besluit activiteiten leefomgeving en/of Besluit bouwwerken leefomgeving)**
< 100 kW huishoudens	6.900.000	--	6.900.000 (alleen bouwkundige eisen)	bouwkundig
< 100 kW bedrijven	<1.000	--	<1000 (keuringen)	bouwkundig, keuringen (alleen biomassa en huisbrandolie /diesel)
100 kW – 0,4 MW*	60.000	--	60.000 (keuringen)	bouwkundig, keuringen (ook gas)
0,4 – 1 MW	28.000	14.000	14.000 (keuringen)	bouwkundig**, keuringen en emissie-eisen
1-50 MW	12.000	10.500	1.500	bouwkundig**, keuringen en emissie-eisen

* soms 500 kW

** voor zover gebouwgebonden

Met de nieuwe paragrafen over kleine en middelgrote stookinstallaties wordt een aantal dwingende verwijzingen naar NEN-normen toegevoegd aan het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat daarbij om NEN-normen waarnaar al werd verwezen in dat besluit. Wat in paragraaf 3.7 in de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is gesteld over verwijzingen naar NEN-normen geldt ook voor de nieuwe verwijzingen. De reden voor het opnemen van verwijzingen naar NEN-normen in dit besluit is de wenselijkheid dat er één bepaalde meetmethode wordt gebruikt die is vastgelegd in een norm. Metingen van luchtemissies moeten op dezelfde, uniforme wijze worden verricht om te verzekeren dat de resultaten hetzelfde zijn en eenduidige toetsing aan de emissiegrenswaarden mogelijk is.

2.3.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het toepassingsbereik van de paragraaf en daarmee ook van een eventuele vergunningplicht is beperkt tot de stookinstallatie.

2.3.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het beperken van het toepassingsbereik tot de stookinstallatie draagt er binnen het Besluit activiteiten leefomgeving aan bij dat de rijksregels worden beperkt tot activiteiten die daadwerkelijk een landelijke aanpak vragen.

2.4 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht

De regels over het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een

wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die mede op deze activiteit betrekking had in procedure was. Wel is daarvoor al paragraaf 4.64 in het Besluit activiteiten leefomgeving gereserveerd. Inmiddels is het Besluit van 23 juni 2017 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten[24] in werking getreden en kunnen de regels met dit besluit in paragraaf 4.64 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen. Daarbij zijn de regels over het moeten hebben van een drukregistratievoorziening anders vormgegeven. Omdat inmiddels in de praktijk is gebleken dat een drukregistratievoorziening niet bij alle driftreducerende technieken nodig is, is de generieke verplichting in het Activiteitenbesluit milieubeheer niet overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

2.4.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Een drukregistratievoorziening is niet bij alle driftreducerende technieken verplicht.

2.4.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het afzien van de verplichte drukregistratievoorziening bij sommige driftreducerende technieken beperkt lasten voor degene die de activiteit verricht.

2.5 Lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven

De regels over afvalwaterlozingen in de glastuinbouw zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die mede op deze activiteit betrekking had in procedure was. Wel zijn daarvoor in het Besluit activiteiten leefomgeving drie paragrafen gereserveerd:

- paragraaf 4.76 Drainwater bij substraatteelt in kas;
- paragraaf 4.77 Drainagewater bij grondgebonden teelt in kas; en
- paragraaf 4.78 Overig afvalwater van kassen.

Inmiddels is het Besluit van 23 juni 2017 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten[25] in werking getreden en kunnen de regels met dit besluit in de desbetreffende paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen.

De systematiek van het Besluit activiteiten leefomgeving maakt het mogelijk om bij het reguleren van deze lozingen ook het omgevingsplan en de waterschapsverordening een rol te laten spelen. Dit kan met name bij onderwerpen waarbij in specifieke gevallen de gebiedssituatie een nadere concretisering of afwijking van de algemene rijksregels wenselijk maakt tot betere en eenvoudigere regels leiden, die ook door de plaats in decentrale regelgeving via koppeling aan specifieke locaties meer voorspelbaar kunnen worden gemaakt.

Zo is in het Activiteitenbesluit milieubeheer via een algemeen geformuleerd artikel bepaald dat de verplichting om voor drainagewater een recirculatiesysteem te hebben niet geldt indien hergebruik van drainagewater niet doelmatig is, bijvoorbeeld vanwege de kwaliteit van het drainagewater (zoals zoutgehalte), die sterk afhankelijk is van de lokale geohydrologische omstandigheden. Het uitgangspunt is daarbij, dat wanneer de teler naar oordeel van het bevoegd gezag onterecht van recirculatie heeft afgezien, dit in het kader van toezicht en handhaving aan de orde zal komen. Deze algemene uitzondering op de recirculatieplicht komt niet meer terug

[24] Stb. 2017, 305.
[25] Stb. 2017, 305.

in het Besluit activiteiten leefomgeving, omdat met name via maatwerkregels een eenduidiger en op de locatie toegesneden regeling in het omgevingsplan mogelijk is, die eerder dan pas bij toezicht en handhaving alle partijen duidelijkheid kan bieden over het wel of niet moeten recirculeren. Om geen gat te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding wordt de algemeen geformuleerde uitzondering via de bruidsschat in alle omgevingsplannen ingebouwd. De gemeenten kunnen dat artikel vervolgens desgewenst toespitsen op het specifieke gebied.
Een vergelijkbare keuze is gemaakt voor bijvoorbeeld lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit het bedrijf in de bodem of op een oppervlaktewaterlichaam, het lozen van afstromend hemelwater anders dan van een kas en lozen van schoon grondwater (bijvoorbeeld drainage onder een substraatteelt om droge voeten in de kas te houden). Dat betreft lozingen die ook buiten de glastuinbouw zullen voorkomen en waarvoor dus het omgevingsplan en waterschapsverordening toch regels zullen bevatten. Het is dan niet nodig dat het Rijk daar ook nog algemene rijksregels over stelt.

Het afwijken van de voorkeursroute voor lozingen van drainwater en drainagewater is naar aanleiding van de consultatie in de algemene rijkregels opgenomen, als overgangsrecht tot 1-1-2027. In paragraaf 9.4.1 wordt hier nader op ingegaan.

2.5.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Regels over het afwijken van de recirculatieverplichting voor drainagewater en over de wenselijke lozingsroute voor een aantal afvalwaterstromen verschuiven vanwege het locatiespecifieke karakter van rijksregels naar decentrale regels. Bij deze verschuiving voorziet de ‘bruidsschat’ in adequaat overgangsrecht.
- Het afwijken van de voorkeursroute voor lozingen van drainwater en drainagewater is als overgangsrecht tot 1-1-2027 opgenomen.

2.5.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Met maatwerkregels over recirculatie van drainagewater en afwijken van de verplichtede lozingsroute kan het lokale bestuur meer proactief sturen op de gevolgen van activiteiten op de fysieke leefomgeving. Dit biedt voor degene die de activiteit verricht vooraf helderheid over de grenzen aan zijn activiteiten en maakt betere sturing mogelijk op de verdeling van gebruiksruimte.

2.6 Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen

In verband met de samenloop van de totstandkoming van het Besluit activiteiten leefomgeving met de totstandkoming van regelgeving onder de Spoorwegwet en de Wet lokaal spoor, zijn de regels over beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen niet eerder in dat besluit opgenomen. In een beperkingengebied gelden regels voor activiteiten rondom het spoor ter waarborging van de goede werking van dat spoor. Nu kan dit alsnog. Die regels landen in hoofdstuk 9 van het Besluit activiteiten leefomgeving en hebben betrekking op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen en bijzondere spoorwegen.

Bij de totstandkoming van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen, die de algemene regels voor activiteiten rond hoofdspoorwegen bevat, is al rekening gehouden met de inbouw van die regels in het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht. De regels die nu in het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen, bevatten daarom slechts een beperkt aantal wijzigingen. Deels vloeien die voort uit keuzes in de Omgevingswet. Zo gaat de Spoorwegwet uit van een algemeen geldende vergunningplicht, waarvan bij ministeriële regeling vrijstellingen worden verleend. Op grond van de Omgevingswet worden in het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtige gevallen aangewezen, en zijn vrijstellingen dus niet meer nodig. Voor

beperkingengebiedactiviteiten voor bijzonder spoor (zoals bij het Utrechtse spoorwegmuseum) en lokaal spoor is naar aanleiding van het advies van de Integrale Onafhankelijke Adviescommissie bezien of het mogelijk is meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen. Naar aanleiding daarvan zijn de regels voor bijzonder spoor aangepast. De algemene regels en vergunningplichten van afdeling 9.2 zijn ook van toepassing voor bijzondere spoorwegen. Er is een aantal situaties waarvoor op grond van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen relatief vaak maatwerk nodig is, omdat de algemene regels voor vrijgestelde activiteiten vrij strikt zijn. Deels worden, op basis van de ervaringen sinds inwerkingtreding van die regeling, die algemene regels versoepeld (bijvoorbeeld bij de toelaatbare diameters van leidingen langs het spoor). Waar dat niet mogelijk is, is gekozen voor de vergunningplicht. Voor gevallen die een voorafgaande beoordeling nodig maken, is in het nieuwe stelsel immers de omgevingsvergunning het juiste instrument en niet een maatwerkvoorschrift waarmee in de meeste situaties toch moet worden afgeweken van algemene regels.

Ten opzichte van de regeling worden meer gevallen onder algemene regels gebracht: zo gelden de algemene regels ook voor activiteiten in het beperkingengebied dat betrekking heeft op de Betuweroute en het hogesnelheidsnet, en wordt ook het kruisen van het spoor met kabels of leidingen onder algemene regels mogelijk gemaakt in plaats van alleen kabels en leidingen in langsligging.

2.6.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom hoofdspoorwegen is de vergunningplicht beperkt tot activiteiten die daadwerkelijk een individuele benadering vragen. Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom lokale spoorwegen is de vergunningplicht breed, maar kan aanwijzen van meer vergunningvrije gevallen plaatsvinden in het omgevingsplan of de omgevingsverordening.

2.6.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom lokale spoorwegen kan door afwijken van de vergunningplicht en de inzet van maatwerkregels de inzet van de instrumenten worden afgestemd op de lokale situatie, wat in samenhang met de specifieke zorgplicht kansen biedt voor beperking van administratieve lasten.

2.7 Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden

Met de komst van de Omgevingswet worden de regels over het beschermen van de veiligheid en gezondheid bij zwemmen en baden, die nu nog een zelfstandig wettelijk kader hebben – de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz) – in het nieuwe juridische stelsel geïntegreerd. Dit besluit bevat regels die voorheen waren opgenomen in voornoemde wet, het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz) en de Regeling kennisgeving badinrichtingen. Deze regelingen worden met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken.

Eerder heeft het voornemen bestaan te komen tot een afzonderlijk ontwerp-Aanvullingsbesluit zwemmen en baden in waterbassins. Na de internetconsultatie van dat ontwerp is ervoor gekozen de regels in dit besluit in te voegen. Dit beperkt het aantal besluiten dat op het moment van inwerkingtreding van de stelselherziening gelijktijdig in werking moet treden, wat een positief effect heeft op de complexiteit bij de invoering van het stelsel.

De regels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden worden opgenomen in het daarvoor gereserveerde hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Aan zwemmen en baden zijn vele voordelen verbonden. Zo is er een positief effect op gezondheid en welzijn, zorgt zwemmen of baden voor ontspanning en kan het belangrijk zijn voor (het onderhouden van) sociale contacten. Zwemmen en baden is, als onderdeel van recreatieve voorzieningen (zoals campings, pretparken, hotels en wellness-bedrijven) ook van belang voor de economie. Verder is zwemmen een sport, waarin Nederlanders in internationaal verband regelmatig hoog scoren.

Aan het zwemmen en baden zijn ook risico's verbonden. In ons waterrijke land is het van levensbelang om te kunnen zwemmen als men te water raakt. Ook in een waterbassin bestaat een risico op verdrinking. Daarnaast kan het water microbiologisch of chemisch verontreinigd zijn en gezondheidsschade veroorzaken. Bovendien kan in en om een waterbassin letsel worden opgelopen. Met het oog op deze risico's is zwemmen en baden al gedurende enkele tientallen jaren onderwerp van specifieke overheidszorg die ook in regelgeving tot uitdrukking is gekomen.

De regels uit het Bhvbz zijn deels al meegenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover het aangewezen zwemlocaties betreft. Voor die zwemlocaties worden geen algemene rijksregels over activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving gesteld.

Van de mogelijkheid van artikel 4.3, derde lid van de Omgevingswet om algemene regels over activiteiten bij ministeriële regeling te stellen, als deze uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften inhouden, wordt voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in waterbassins alleen gebruik gemaakt voor zover het gaat om het opnemen van de te hanteren versies van normbladen.

De regels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden in hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving zien in overeenstemming met het eerste lid van artikel 4.27 van de Omgevingswet, waarin het oogmerk van de algemene rijksregels is opgenomen, alleen op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid van de gebruikers.

Bij het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden in waterbassins zijn ook andere rijksregels relevant. Deels zijn het regels die ook op grond van de Omgevingswet zijn gesteld. Zo zijn in het Besluit bouwwerken leefomgeving bouwtechnische eisen opgenomen, en is in het Besluit activiteiten leefomgeving een openbaar zwembad als milieubelastende activiteit aangewezen, waarvoor algemene rijksregels ter bescherming van het milieu gelden.

Maar ook andere rijksregelgeving is relevant bij het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden. Zo ziet de Arbeidsomstandighedenwet op de bescherming van het personeel. Vooral wat de chloorverbindingen in de lucht betreft is ook het zwembadpersoneel een kwetsbare groep, vanwege de lange blootstellingstijd. Maar ook aspecten als geluid kunnen gezondheidsrisico's voor het personeel met zich meebrengen. Hoewel de regels over zwemmen en baden onder de Omgevingswet dus niet zien op de bescherming van de werknemers heeft een aantal regels van dit besluit, zoals de regels over de kwaliteit van de binnenlucht, wel ook een gunstig effect wat betreft bescherming van de werknemers.

Ten opzichte van de regels van het Bhvbz wordt in hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving een gemoderniseerde normstelling opgenomen. Een deel van de normstelling in het Bhvbz is sinds 1984 nagenoeg ongewijzigd. Zo is de inhoudelijke normstelling achter gebleven bij nieuwe inzichten en ook op ontwikkelingen in andere landen. Het onderhavige aanvullingsbesluit beoogt op deze aspecten een moderniseringsslag te maken. Waar in het Bhvbz gedetailleerde regels werden gesteld aan de inrichting en exploitatie van badinrichtingen wordt daar onder de Omgevingswet afstand van gedaan. Net als bij andere activiteiten onder het Besluit activiteiten leefomgeving staat de specifieke zorgplicht centraal. Daarnaast zal degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden een risicoanalyse en een beheersplan moeten opstellen. Tot slot wordt in plaats van aan te sluiten bij gedetailleerde middelvoorschriften meer uitgegaan van

doelvoorschriften. Met deze omslag wordt meer aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. Hoewel diegene nog altijd verplicht wordt tot het beschermen van de gezondheid en veiligheid van de gebruikers, heeft deze meer ruimte om deze verplichting in te vullen.

2.7.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het toepassingsbereik van de algemene rijksregels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden is verduidelijkt, en er is een nieuwe indeling in activiteiten gemaakt. Daarbij wordt niet langer aangesloten bij het begrip ‘badinrichting’.
- In plaats van gedetailleerde middelvoorschriften is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van doelvoorschriften.

2.7.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Verschuiving van gedetailleerde middelvoorschriften naar doelvoorschriften geeft meer ruimte voor de initiatiefnemer om de gezondheid en veiligheid van de gebruikers te beschermen op een manier die past bij zijn situatie.
- Verduidelijking van het toepassingsbereik en een heldere indeling vergroot de inzichtelijkheid van de regels.

2.8 Regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie

In verband met een onderzoek naar de mogelijkheid van implementatie van delen van de richtlijn energie-efficiëntie[26] onder de Omgevingswet zijn de regels die verband houden met deze richtlijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen.

De richtlijn energie-efficiëntie bevat twee instrumenten die raakvlak hebben met de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving: de energie-audit (artikel 8 van de richtlijn) en de kosten-batenanalyse (artikel 14 van de richtlijn). Met de energie-audit brengt diegene die een onderneming drijft in kaart hoe de energiehuishouding van de onderneming er uitziet en welke kosteneffectieve energiebesparende maatregelen genomen kunnen worden. Bij de kosten-batenanalyse moet het potentieel worden onderzocht van het toepassen van efficiënte stadsverwarming of een warmtekrachtkoppeling bij het aanleggen of renoveren van bepaalde stookinstallaties en warmte- en koudenetten. Beide instrumenten hebben in het bestaande recht een plek in de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie.

Voor dit besluit is onderzocht hoe de twee instrumenten kunnen worden omgezet in regelgeving onder de Omgevingswet.[27] Daarbij is over de energie-audit geconcludeerd dat het aangrijpingspunt van de richtlijn energie-efficiëntie voor dat instrument zich niet goed verhoudt tot het systeem van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor de energie-audit is het aangrijpingspunt de grote onderneming: ondernemingen met meer dan 250 werknemers of meer dan 50 miljoen omzet en 43 miljoen balanstotaal. De natuurlijke of rechtspersoon die een dergelijke onderneming drijft, zal echter niet altijd eveneens diegene zijn die de (milieubelastende) activiteit uitvoert die wordt gereguleerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit is met name denkbaar bij concern-ondernemingen; een concern met meerdere vestigingen valt als geheel onder de Richtlijn energie-efficiëntie, terwijl de (milieubelastende) activiteit veelal in de verschillende

[26] Richtlijn 2012/27/EU van het Europees parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012 L 315).
[27] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 41, p. 7.

vestigingen wordt uitgevoerd en ook op dat niveau wordt gereguleerd. Het opnemen van de energie-audit in het Besluit activiteiten leefomgeving zou dus leiden tot een ingewikkelde regel, waarbij zou moeten worden afgeweken van kernkeuzes die zijn gemaakt in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat zou de inzichtelijkheid van de regels voor burgers en bedrijven niet ten goede komen. Voor de energie-audit zal daarom een plek gevonden worden in andere regelgeving op het gebied van energie. Hierbij zal onder meer gekeken worden naar de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie en onderliggende regelgeving.

De kosten-batenanalyse energie-efficiëntie daarentegen wordt via dit besluit wel in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. De kosten-batenanalyse wordt verricht door diegene die een stookinstallatie opricht of ingrijpend renoveert, en door diegene die een warmte- of koudenet opricht, en heeft daarom een duidelijke verbinding met de fysieke leefomgeving. Beide activiteiten worden bovendien al om milieuhygiënische redenen geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, dus het opnemen van de kosten-batenanalyse bij deze bestaande regels biedt inzichtelijkheid voor diegene die de activiteit verricht.

Er is geen juridische of organisatorische samenhang tussen de energie-audit en de kosten-batenanalyse, dus voor de uitvoeringspraktijk, burger en bedrijven zijn er geen nadelen aan het opnemen van de twee instrumenten in verschillende onderdelen van de regelgeving.

2.8.1 Wijzigingen

- In hoofdstuk 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een nieuwe module *Kosten-batenanalyse energie-efficiëntie* ingebouwd. Deze module wordt aangezet bij activiteiten waarbij de richtlijn energie-efficiëntie het uitvoeren van een dergelijke analyse vereist.

2.8.2 Effecten

- Door het inbouwen van regels over energie-efficiëntie in het Besluit activiteiten leefomgeving hoeft het desbetreffende onderdeel van de richtlijn energie-efficiëntie niet meer via een tijdelijke regeling worden geïmplementeerd, maar krijgt een plaats in het permanente omgevingsrecht.

2.9 Regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen

Bij milieuregels voor veehouderijen speelt de emissie van een huisvestingssysteem (stal) een belangrijke rol, zowel wat betreft ammoniak, fijn stof als geur. Het in de praktijk bepalen van deze emissie bij elk bedrijf is niet mogelijk. Daarom gaan de regels uit van emissiefactoren, die door middel van een uitgebreid meetprogramma worden bepaald. Deze emissiefactoren worden vervolgens in de ministeriele regeling vastgelegd.

Onder de Omgevingswet is het ook mogelijk om een innovatief stalsysteem toe te passen. Dit is een huisvestingsysteem waarvan, vanwege het innovatieve karakter, de emissiefactor nog niet kon worden bepaald en dus nog geen emissiefactor in de regeling is opgenomen. Als het voornemen bestaat om een dergelijk innovatief stalsysteem toe te passen, moet de emissiefactor door het bevoegd gezag worden vastgesteld. Dit doet het bevoegd gezag op basis van de gegevens van de leverancier van het systeem. Vervolgens geldt een meetverplichting voor degene die de activiteit verricht. Met die metingen kunnen de emissiefactoren alsnog in de praktijk worden geverifieerd en bij goed resultaat alsnog in de regeling worden opgenomen. Deze meetverplichting was al in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen voor ammoniak en fijn stof en wordt met dit besluit uitgebreid tot geur. De verbreding met geur is overeenkomstig de toezegging van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer[28]. Bij geur is de situatie

[28] Kamerstukken II 2016/17, 28973, nr. 193.

wel anders dan bij ammoniak en fijn stof. Zo gelden voor geur geen emissiegrenswaarden van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar moet worden voldaan aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan en de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Niet in alle gevallen geldt een meetverplichting. De ministeriele regeling bevat ook een (relatief hoge) emissiefactor voor 'overige huisvesting'. Als degene die de activiteit verricht met deze emissiefactor voldoet aan de geurimmissiewaarden van het omgevingsplan kan het via een meetverplichting bepalen van een emissiefactor voor geur achterwege blijven.

2.9.1 Wijzigingen

- De regels over omgaan met geur bij innovatieve stalsystemen sluiten meer aan op de systematiek voor ammoniak en fijn stof.

2.9.2 Effecten

- De regels maken introductie van innovatieve stalsystem voor geur eenvoudiger. Alleen als degene die de activiteit verricht ook bij gebruik van de emissiefactor voor ´overige huisvesting´ niet voldoet aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan, geldt vanuit het Besluit activiteiten leefomgeving een meetwerplichting om de geuremissiefactor van het innovatieve stalsysteem te bepalen.

2.10 Regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip beperkingengebiedactiviteit verbreed. De uitbreiding betreft activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie van het werk of object, zoals parkeren op een verzorgingsplaats bij een autosnelweg. Alle activiteiten in een beperkingengebied zijn na die aanpassing beperkingengebiedactiviteiten, zodat ook aan eventuele nadelige gevolgen van die activiteiten voor het werk of object regels kunnen worden gesteld. Als gevolg daarvan wordt met dit besluit een aantal regels in het Besluit activiteiten leefomgeving, die nog uitgingen van een beperkter begrip beperkingengebiedactiviteit, gewijzigd. Het gaat vooral om aanpassing van de meld- en informatieplichten in een aantal paragrafen om te voorkomen dat ook alle activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie moeten worden gemeld of dat daarover informatie moet worden verstrekt. Voor de activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie geldt wel de specifieke zorgplicht.

2.10.1 Wijzigingen

- In samenhang met verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit is de meldingsplicht beperkt tot in het Besluit activiteiten leefomgeving expliciet genoemde activiteiten.

2.10.2 Effecten

- Voor niet vergunningplichtige of meldingsplichtige activiteiten die vanwege de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit onder algemene rijksregels vallen geldt de specifieke zorgplicht van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2.11 Vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling

Bij de voorbereiding van dit besluit is ervoor gekozen om geen veranderingen aan te brengen in de wijze waarop in het Besluit activiteiten leefomgeving wordt omgegaan met activiteiten die

uitsluitend vanwege de mer-beoordeling vergunningplichtig zijn. Ook de beoordelingsregels voor deze activiteiten in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn niet aangepast. Dit ondanks het feit dat bij de voorbereiding van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet nog met aanpassing van beide besluiten rekening is gehouden en met het oog daarop een grondslag voor bijzondere beoordelingsregels voor deze milieubelastende activiteiten is ingebouwd. Waarom van die grondslag uiteindelijk geen gebruik wordt gemaakt wordt hieronder nader toegelicht.

De vergunningplichten voor de milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving hebben verschillende achtergronden. Soms spelen nationale afwegingen een doorslaggevende rol bij het instellen van een vergunningplicht. In andere gevallen volgt de vergunningplicht vooral uit Europese regels. In veel vergunningplichtige situaties zijn slechts een of enkele milieuaspecten een reden voor het instellen van de vergunningplicht. Vaak gelden naast de vergunningplicht algemene regels die de meeste milieugevolgen van de activiteit afdoende afdekken, en spitst de vergunningprocedure zich toe op het aspect dat tot het instellen van de vergunningplicht heeft geleid.

Binnen het Besluit activiteiten leefomgeving is ervoor gekozen om alle vergunningplichten te beperken tot de activiteiten waarvoor de Europese regel of de nationale afweging tot de vergunningplicht noodzaakt. Zodra echter een vergunningplicht voor een activiteit is ingesteld, geldt die vergunningplicht voor alle oogmerken zoals die voor de milieubelastende activiteit in artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn benoemd, en hebben ook de beoordelingsregels op al deze oogmerken betrekking. Eventueel maatwerk moet als vergunningvoorschrift in de vergunning worden opgenomen en voor de activiteiten waarop de vergunningplicht betrekking heeft geldt geen meldingsplicht. Zo wordt invulling gegeven aan beperking van de vergunningplichten maar ook aan de één-document gedachte: de vergunningplicht wordt niet onnodig ingesteld, maar als die er is, vormt de vergunning het document waarin alle toevoegingen die het bevoegd gezag bovenop algemene rijksregels nodig acht plaats krijgen. Als gevolg daarvan wordt bij de vergunningprocedure voor alle oogmerken van de vergunningplichtige milieubelastende activiteit bezien, of aan de beoogde strekking van de regels voor milieubelastende activiteiten wordt voldaan. Bij die beoordeling worden uiteraard de algemene regels die voor de vergunningplichtige activiteit gelden betrokken. Als in die algemene regels bijvoorbeeld de beste beschikbare technieken voor de activiteit zijn uitgewerkt, moeten ze worden toegepast, en hoeft in de vergunningprocedure het toepassen daarvan niet opnieuw te worden uitgewerkt. De aanvraagvereisten in de ministeriële regeling zullen zo worden vormgegeven dat alleen informatie wordt gevraagd die voor de beoordeling nodig is. Voor onderwerpen die in het kader van de vergunning geen individuele afweging behoeven hoeft ook geen informatie te worden aangeleverd bovenop eventuele informatieverplichtingen die al uit de algemene rijksregels volgen. Op deze manier worden de regels over milieubelastende activiteiten eenvoudig en inzichtelijk gehouden en worden tegelijkertijd de administratieve lasten zo veel mogelijk beperkt.

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving is overwogen of toch voor één categorie vergunningplichten van deze benadering zou moeten worden afgeweken. Het betrof vergunningplichten die uitsluitend vanwege de mer-beoordeling zijn ingesteld. Om deze afwijking mogelijk te maken is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet artikel 16.49, vierde lid, van de wet ingebouwd. Dit artikel was bedoeld om de beoordelingsregels voor deze activiteiten uitsluitend te richten op de vraag of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Voor alle andere afwegingen zou daarnaast dan het spoor van algemene regels met bijbehorende meldingsplichten en maatwerkmogelijkheden gelden.

Bij de voorbereiding van dit besluit zijn vervolgens beide opties beschouwd die de wet na aanpassing via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zou bieden.

De eerste optie betreft het voortzetten van de bovenbeschreven systematiek die voor alle vergunningplichten geldt, dus ook vergunningplichten die niet uitsluitend, maar mede vanwege

mer-beoordeling zijn ingesteld. De vergunning is in die optie een volwaardige vergunning die wat rijksregels voor milieubelastende activiteiten betreft recht geeft op het verrichten van de activiteit en in aanvulling op algemene regels eventueel individueel maatwerk in de vorm van vergunningvoorschriften bevat. Bij deze optie is het van belang om bovenop de mededeling die voor de mer-beoordeling nodig is, via aanvraagvereisten uitsluitend informatie te vragen die anders ook bij het uitsluitend gelden van algemene rijksregels zou moeten worden verstrekt. Veelal kunnen de aanvraagvereisten daarmee beperkt blijven tot de gegevens die verstrekt moeten worden als er een meldingsplicht zou zijn geweest. Ook is het van belang de vergunning zodanig vorm te geven dat geen wijziging van de vergunning nodig is, zolang de milieugevolgen overeenkomen met de inhoud van de gedane mededeling voor de mer-beoordeling. Op die manier kunnen onnodige administratieve lasten worden voorkomen.

De tweede optie betreft een vergunning die wordt verleend met uitsluitend op de mer-beoordeling afgestemde beoordelingsregels. Aan deze vergunning mogen geen voorschriften worden verbonden, tenzij die volgen uit de door de initiatiefnemer aangemelde informatie bij de mer-beoordeling. De voorschriften moeten immers volgen uit de beoordelingsregels van de vergunning. De vergunningbeoordeling bepaalt of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Als een dergelijk rapport vereist is, wordt de vergunning geweigerd. Deze vergunning geeft niet het recht een activiteit te starten, daartoe moet eerst ook een of meer afzonderlijke meldingen worden gedaan. Als voor de concrete activiteit nog voorschriften naast de algemene regels nodig zijn, moeten deze gesteld worden in de vorm van maatwerkvoorschriften die naast de vergunning gelden. Omdat in de vergunningprocedure uitsluitend wordt beoordeeld of een milieueffectrapport nodig is, wordt bijvoorbeeld niet getoetst of alle passende preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken worden toegepast. Dat kan ertoe leiden dat een vergunning wordt verleend terwijl in strijd met de specifieke zorgplicht of geldende algemene rijksregels zou worden gehandeld.

In afweging van beide opties is besloten te kiezen voor de eerste optie en geen gebruik te maken van de grondslag die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de wet wordt ingebouwd. Belangrijke overweging was daarbij dat daarmee geen bijzondere vorm van een vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten hoeft te worden geïntroduceerd. Bij de tweede optie zou er immers sprake zijn van twee soorten vergunningplichten voor de milieubelastende activiteiten. Naast de reguliere vergunning voor milieubelastende activiteiten een tweede bijzondere soort vergunning met een meldingsplicht naast de vergunning en waar nodig met afzonderlijk maatwerk via maatwerkvoorschriften in plaats van vergunningvoorschriften. Dat zou de inzichtelijkheid van de regels voor de gebruiker niet ten goede komen. Deze inzichtelijkheid is ook van belang voor de vormgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Bij de keuze was ook van belang dat beide opties niet verschillen wat betreft de mogelijkheid om aan de activiteit voorschriften te stellen die in een specifieke situatie nodig zijn. Alleen de route waarlangs die voorschriften kunnen worden gesteld is anders: via maatwerk of via vergunningvoorschriften. Dat geldt ook voor de mogelijkheden van derden om te verzoeken om het stellen van voorschriften aan het verrichten van de activiteit. Zoals hierboven aangegeven hoeven de varianten ook geen verschil in administratieve lasten te betekenen. De aanvraagvereisten kunnen immers aansluiten bij de gegevens die verstrekt zouden moeten worden wanneer er een meldingsplicht zou zijn geweest. Uiteraard voldoen beide opties aan de mer-richtlijn.

2.11.1 Wijzigingen

- Met dit besluit worden wat betreft het omgaan met mer-beoordeling geen wijzigingen aangebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2.11.2 Effecten

- Het niet introduceren van een bijzondere categorie vergunningplichten voor de milieubelastende activiteit draagt bij aan de inzichtelijkheid van het stelsel.

2.12 Beperkte verschuiving van vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten naar decentrale regels

Bij de voorbereiding van dit besluit is gebleken dat een aantal vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, gelet op de in dat besluit beschreven keuze over centraal of decentraal reguleren van activiteiten, beter in de bruidsschat kan worden opgenomen. Daardoor komen ze in het omgevingsplan terecht, wat ruimte biedt voor de gemeente om deze vergunningplichten te laten vervallen als de regels van dat omgevingsplan al in adequate bescherming van de fysieke leefomgeving voorzien.

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn keuzes gemaakt over het centraal of decentraal reguleren van activiteiten. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2 van de nota van toelichting van dat besluit toegelicht. Als gekozen is voor centrale regels blijven decentrale regels wel een rol spelen, met name voor onderwerpen die een locatie specifieke afweging vragen na toepassing van de preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken voor milieubelastende activiteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld om afwegingen of een activiteit na toepassing van de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving kan worden toegestaan op een bepaalde locatie, het aanhouden van afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen of beperkt kwetsbare of kwetsbare locaties of de vraag welke regels er nodig zijn om de gebruiksruimte van de ondergrond optimaal te verdelen voor bodem-energiesystemen. Op deze visie op gebruiksruimte wordt ingegaan in paragraaf 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van de nota van toelichting van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het omgevingsplan speelt hierbij een belangrijke rol, omdat daarbinnen bij uitstek een locatie specifieke afweging kan plaatsvinden. Algemene rijksregels voor milieubelastende activiteiten en een door het Rijk ingestelde vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit lenen zich veel minder voor het reguleren van dergelijke locatie specifieke afwegingen die na de toepassing van de preventieve aanpak aan de orde zijn.

Gelet op deze beleidskeuze worden de volgende vergunningplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving geschrapt:

- het tanken van LPG bij transportondernemingen en tankstations;
- het aanleggen en gebruiken van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer;
- het opslaan van propaan of propeen in meer dan twee opslagtanks;
- het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau I, II of III van toepassing is als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;
- het gericht werken met biologische agentia, met uitzondering van biologische agentia die ingedeeld zijn of worden in groep 1 of groep 2;
- het vergisten van dierlijke meststoffen en het bewerken van het daarbij gemaakte vergistinggas (geen overgangsrecht in de bruidsschat, specifiek overgangsrecht);
- het houden van pelsdieren (geen overgangsrecht in de bruidsschat, specifiek overgangsrecht).

Voor deze milieubelastende activiteiten is bovendien beoordeeld of niet om andere redenen een vergunningplicht moet worden aangewezen. Zoals vanwege de richtlijn industriële emissies, de mer-richtlijn of vanwege een voorafgaande BBT-beoordeling. Dat is niet het geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is wel voor de activiteiten waarvoor de vergunningplicht niet meer geldt in een meldingsplicht voorzien zodat het bevoegd gezag vooraf op de hoogte is van de activiteit en daarbij ook kan beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat

wordt voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot kwetsbare objecten en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid.

2.12.1 Wijzigingen

- Een aantal vergunningplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving wordt geschrapt, waardoor het besluit voor de desbetreffende activiteiten uitsluitend algemene rijksregels, waaronder een specifieke zorgplicht, bevat.
- In samenhang met vervallen vergunningplicht wordt de meldingsplicht geïntroduceerd.
- De uit het Besluit activiteiten leefomgeving geschrapte vergunningplichten worden in de bruidsschat opgenomen.

2.12.2 Effecten

- Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente beoordelen of aanpassing van de vergunningplicht uit de bruidsschat wenselijk is.
- Door de combinatie van algemene rijksregels voor een preventieve aanpak en decentrale regels voor locatiespecifieke afwegingen kan op een effectieve wijze de fysieke leefomgeving worden benut en beschermd.

2.13 Overige wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

Naast de punten die eerder in dit hoofdstuk zijn toegelicht wordt het Besluit activiteiten leefomgeving nog op een aantal andere onderdelen aangepast. Het gaat voornamelijk om het tot stand brengen van kleinere verbeteringen en het corrigeren van onvolkomenheden, die deels inhoudelijk en deels redactioneel van aard zijn. Een nadere toelichting hierop is waar nodig te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Het betreft onder meer de volgende wijzigingen:

- In artikel 2.6 is geëxpliciteerd dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is voor een milieubelastende activiteit op een locatie waaromheen bij ministeriële regeling vastgestelde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen.
- In artikel 2.13 is met een verwijzing naar het Omgevingsbesluit de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.
- Met aanpassing van artikel 2.15 wordt mogelijk gemaakt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod kan worden opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit op een gesloten stortplaats te verrichten.
- In de regels voor afvalstoffen zijn verschillende verbeteringen doorgevoerd. Zo zijn de regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen die oorspronkelijk waren opgenomen in paragraaf 3.5.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving verplaatst naar paragraaf 3.2.14, en op onderdelen inhoudelijk gewijzigd. De titel van paragraaf 3.2.17 en artikel 3.41 zijn gewijzigd omdat de titel ‘zelfstandige afvalwaterzuivering’ en de inhoud van artikel 3.41 niet goed weergaven op welke zuiveringsvoorzieningen de paragraaf van toepassing is. Ook zijn bij verschillende activiteiten de richtingaanwijzers aangepast, waarbij onder andere bij een aantal activiteiten de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie is geschrapt.

- Met betrekking tot artikelen (zoals 4.425a) waarin het omgevingsveiligheidsbeleid verplicht de activiteit zo te positioneren dat de veiligheidsafstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht, is overgangsrecht opgenomen, omdat de regels leiden tot een aanscherping van de verplichtingen die voorheen golden. Het overgangsrecht is opgenomen om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken.
- De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslagtanks van staal (artikelen 4.921 en verder, 4.935 en verder en 4.952 en verder) vervallen, omdat ze gelet op andere voorschriften (waaronder plaatsing in een lekbak of uitvoering als dubbelwandig met lekdetectie in de wand) niet nodig zijn om het voldoen aan het oogmerk bescherming van de bodem te waarborgen.
- In het nieuwe artikel 6.48a zijn regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek opgenomen. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.
- In artikelen17.17 en 17.18 is in aanvulling op de regels van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart voor de beroepsvaart als tijdelijk vangnet een vergunningplicht opgenomen voor het in de binnenwateren lozen van stoffen of afvalwater, dat niet geregeld is onder voornoemd besluit.

3 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving

3.1 Inleiding

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In de volgende paragrafen worden de belangrijkste onderwerpen benoemd die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit bouwwerken leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit of ook het omgevingsplan raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Besluit bouwwerken leefomgeving om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties, zie paragraaf 2.3;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor de technische bouwactiviteit en de omgevingsplanactiviteit betreffende bouwwerken, zie paragraaf 3.2.

In hoofdstuk 6 van deze toelichting zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven. In hoofdstuk 7 is de bruidsschat toegelicht.

De toelichting op alle wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Ook het specifiek overgangsrecht voor het Besluit bouwwerken leefomgeving is daar te vinden.

3.2 Uitwerking vergunningplichten voor het bouwen in het nieuwe stelsel

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de wijze waarop het bouwen in het nieuwe stelsel van de Omgevingswet wordt gereguleerd. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt een andere opzet voorgesteld van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten. Net als in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is in de Omgevingswet, zoals die in 2016 in het Staatsblad is gepubliceerd, nog voorzien in een vergunningplicht voor bouwactiviteiten met het oog op de gecombineerde toets aan enerzijds de regels voor technische bouwkwaliteit en anderzijds de toets aan de ‘ruimtelijke regels’, zoals de regels van het bestemmingsplan en de gemeentelijke welstandsnota. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt voorgesteld deze gecombineerde toets te verlaten en een aparte vergunningplicht in het leven te roepen voor bouwactiviteiten met het oog op een preventieve toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving en een afzonderlijke vergunningplicht voor bouwactiviteiten met het oog op een preventieve toets aan de ‘ruimtelijke’ regels uit het omgevingsplan. In deze paragraaf wordt de uitwerking van de nieuwe opzet van beide vergunningplichten nader toegelicht, waarbij ook wordt ingegaan op de wijze waarop de regeling voor vergunningvrij bouwen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht in het nieuwe stelsel wordt voortgezet.

3.2.1 De vergunningplicht met het oog op de regels voor technische bouwkwaliteit (Besluit bouwwerken leefomgeving)

De vergunningplicht die betrekking heeft op een toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit van het Besluit bouwwerken leefomgeving, blijft in de Omgevingswet bestaan in het voorgestelde artikel 5.1, tweede lid, onder a. Deze technische vergunningplicht geldt op grond van het genoemde artikellid uitsluitend voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval. De landelijk uniforme uitwerking daarvan geschiedt in het Besluit bouwwerken

leefomgeving, waarin de vergunningplichtige gevallen worden aangewezen. De huidige regeling in bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht wordt als vertrekpunt gehanteerd bij de afbakening van die technische vergunningplicht. Het afzonderlijk reguleren van een ruimtelijke vergunningplicht voor het bouwen resulteert in een aanzienlijke vermindering van beperkende randvoorwaarden en daarmee in een verruiming van de categorie gevallen waarin geen voorafgaande technische toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit meer vereist is. Voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken tot een hoogte van 5 meter (ongeacht waar op een perceel) en dakkapellen (ook als deze zich bevinden op naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde dakvlakken en ook als deze niet zijn voorzien van een plat dak) geldt de technische vergunningplicht niet.

Net als nu bij de regels van het Bouwbesluit 2012 moet al het bouwen aan de regels voor technische bouwkwaliteit van het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoen. Dat geldt dus ook voor het bouwen waarvoor geen technische vergunningplicht geldt. Bij vergunningplichtig bouwen wordt het bouwen door het bevoegd gezag in de vergunningprocedure preventief beoordeeld op mogelijke strijd met de van toepassing zijnde technische regels en wordt de vergunning bij dergelijke strijd geweigerd. Bij vergunningvrij bouwen kan het bevoegd gezag bij strijd met de technische regels repressief (tijdens en na de bouw) handhavend optreden.

De beoordelingsregels voor aanvragen om omgevingsvergunning voor technische bouwkwaliteit zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De omgevingsvergunning zal alleen worden verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de technische regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving, de eventuele maatwerkregels die op grond van artikel 4.7 van dat besluit in het omgevingsplan zijn gesteld en de regels van afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving over veiligheid voor de omgeving bij het uitvoeren van bouwwerkzaamheden. In paragraaf 4.14 van deze toelichting wordt hier nader op ingegaan. De aanvraagvereisten voor de vergunningaanvraag worden via de Invoeringsregeling Omgevingswet opgenomen in de Omgevingsregeling.

3.2.2 De vergunningplicht met het oog op de regels uit het omgevingsplan

Inleiding

In het omgevingsplan kunnen activiteiten aan een vergunningplicht worden gebonden. Dit is bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet expliciet gemaakt in artikel 4.4 van de wet. De basis voor de ‘knip’, met een onderscheid in een technische en een ruimtelijke vergunning voor bouwactiviteiten, is eveneens in dat wetsvoorstel gelegd. Door de ‘knip’ kan een in het omgevingsplan op te nemen vergunningplicht ook betrekking hebben op het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Naast een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet (die alleen nog betrekking heeft op een toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving), kan voor het bouwen van een bouwwerk ook een vergunning nodig zijn voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet (welke nodig is met het oog een toets aan de daarover opgenomen regels in het omgevingsplan.

Gevolgen van de ‘knip’ voor het omgevingsplan

Door de ‘knip’ wordt de vergunningplicht voor bouwactiviteiten die betrekking heeft op een toets aan de regels uit het omgevingsplan niet langer op rijksniveau vormgegeven. Gemeenten krijgen het primaat bij de afbakening van die vergunningplicht. Zij zullen in het omgevingsplan per locatie de materiële regels stellen voor onder meer het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Het uitgangpunt is dat gemeenten daarbij in het omgevingsplan ook bepalen of die regels rechtstreeks werkend zijn of dat die regels in het kader van een ruimtelijke vergunningplicht preventief moeten worden getoetst. Zodra gekozen wordt om activiteiten in het omgevingsplan te reguleren met een vergunningplicht, is sprake van een omgevingsplanactiviteit. Gemeenten kunnen in het omgevingsplan tal van activiteiten vergunningplichtig maken als

omgevingsplanactiviteit, waaronder zoals al beschreven ook het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Deze gemeentelijke ruimte bij de afbakening van de ruimtelijke vergunningplicht voor het bouwen is nieuw ten opzichte van het stelsel onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

De beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden gesteld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In dat besluit is bepaald dat de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit in ieder geval wordt verleend als de aangevraagde activiteit voldoet aan de voor die vergunning in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels. Als de vergunning op grond van die binnenplanse regels niet kan worden verleend, zal de vergunning mogelijk buitenplans (in afwijking van het omgevingsplan) verleend kunnen worden. Voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden dezelfde inhoudelijke kaders als voor het omgevingsplan. Daarom moet getoetst worden aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' uit artikel 4.2, eerste lid, van de wet. Daartoe behoort in elk geval een toets aan de instructieregels voor het omgevingsplan van de provincie en het Rijk (afdeling 5.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) die met dat oogmerk zijn gesteld. Voor een nadere uitleg van de werking van dit vergunningenstelsel, met binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, wordt verwezen naar de memorie van toelichting van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[29] en paragraaf 4.12.1 van deze toelichting waarin de beoordelingsregels voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelicht.

Bruidsschat: binnenplanse vergunningplicht omgevingsplanactiviteit bouwwerken

De figuur van de bruidsschat, waarmee met het voorliggende Invoeringsbesluit regels worden opgenomen in elk omgevingsplan, is in het leven geroepen om te voorkomen dat gemeenten bij de inwerkingtreding van de stelselherziening ten gevolge van het laten vervallen van rijksregels per direct regels zouden moeten vaststellen in het omgevingsplan. Dat geldt ook voor het deel van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten (uit artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) dat betrekking heeft op een toets aan de ruimtelijke regels (als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), dat bij inwerkintreding van het stelsel op rijksniveau vervalt. In de bruidsschat wordt voorzien in een hiermee vergelijkbaar ruimtelijk vergunningenstelsel met bijbehorende beoordelingsregels en aanvraagvereisten. Het is aan gemeenten om deze regeling desgewenst aan te passen aan eigen beleidswensen en locatiespecifieke omstandigheden.

Door de bruidsschat bevat het omgevingsplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet het verbod om zonder vergunning 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. De bruidsschat bevat verder de bij deze binnenplanse vergunningplicht behorende beoordelingsregels en aanvraagvereisten voor de ruimtelijke vergunning. In die beoordelingsregels wordt bepaald dat de vergunning alleen wordt verleend als voldaan wordt aan de in het omgevingsplan gestelde regels voor het 'bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken'.

Bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken

Zoals beschreven voorziet de vergunningplicht in de bruidsschat niet alleen in een bouwactiviteit (activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk), maar ook in het in stand houden en gebruiken van dat te bouwen bouwwerk. Deze omschrijving wijkt af van de omschrijving in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Met deze nieuwe omschrijving van de vergunningplicht wordt ten opzichte van de huidige vergunningplicht voor 'het bouwen van een bouwwerk', voor zover deze betrekking heeft op de toets aan de ruimtelijke regels als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen

[29] Kamerstukken II 2017/18, 34896, nr. 3, p. 61 en verder.

omgevingsrecht, expliciet gemaakt dat deze niet alleen ziet op een toestemming om het bouwwerk te mogen bouwen maar eveneens ziet op het in stand mogen houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk in overeenstemming met de opgave in de vergunningaanvraag. Hiermee wordt aangesloten op de huidige rechtspraktijk en is geen materiële wijziging beoogd. In aansluiting hierop wordt in de beoordelingsregels in de bruidsschat ook gecodificeerd dat een toets van een bouwaanvraag aan het omgevingsplan niet alleen betrekking heeft op regels over het bouwen van bouwwerken, maar ook op regels over het in stand houden (of aanwezig mogen hebben) van bouwwerken. Verder wordt hiermee, in overeenstemming met de huidige rechtspraktijk, gecodificeerd dat wordt getoetst of het voorgenomen gebruik van het bouwwerk niet in strijd is met de hiervoor in het omgevingsplan gestelde regels. Als aannemelijk is dat een bouwactiviteit ten dienste staat van een met het bestemmingsplan strijdig gebruik, is dit immers in de huidige rechtspraktijk een reden om de vergunning voor een bouwactiviteit mede aan te merken als aanvraag voor een afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en te weigeren als de vergunning niet met toepassing van artikel 2.12 van genoemde wet kan worden verleend. Als de opgave in de vergunningaanvraag over het voorgenomen gebruik geen aanleiding is geweest om de vergunning te weigeren, mag het bouwwerk in overeenstemming met die opgave worden gebruikt.

Van belang is op te merken dat de vergunningplicht ziet op de combinatie van het bouwen, in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk. Er ontstaat met de nieuwe omschrijving dus geen zelfstandige vergunningplicht voor latere gebruiksveranderingen in het betrokken bouwwerk. Zolang voor een later tot stand te brengen ander gebruik op grond van het omgevingsplan geen afzonderlijke vergunningplicht in het leven is geroepen en het nieuwe gebruik in overeenstemming is met de regels voor het gebruik van bouwwerken uit het omgevingsplan, is er een binnenplanse noch buitenplanse vergunning voor die gebruikswijziging nodig.

Verder is van belang op te merken dat een verleende vergunning voor de desbetreffende omgevingsplanactiviteit voorziet in toestemming voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk, op grond van het omgevingsplan zoals dat luidt ten tijde van de genomen beslissing.

Latere wijzigingen in een omgevingsplan, waarbij nieuwe rechtstreeks werkende regels worden toegevoegd, kunnen inbreuk maken op rechten die krachtens een eerder verleende vergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn ontstaan. Dit kan zowel vergunningen voor binnenplanse als buitenplanse omgevingsplanactiviteiten treffen. Onder de Wet ruimtelijke ordening moet bij bestemmingsplannen worden voorzien in een gestandaardiseerd eerbiedigend overgangsrecht. Dit standaard overgangsrecht wordt onder de Omgevingswet niet langer voorgeschreven. Bij het stellen van nieuwe regels in het omgevingsplan kan, net als bij de waterschapsverordening, de omgevingsverordening of de regels op rijksniveau, gekozen worden uit een breed geschakeerd palet aan overgangsrecht. Toch ligt het in de rede dat bij een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan in de meeste gevallen wordt voorzien in eerbiedigende overgangsbepalingen. Een meer directe en onvoorwaardelijke werking van een regel kan onder omstandigheden echter ook gerechtvaardigd en wenselijk zijn.[30] In zo'n situatie kan het voorkomen dat nieuwe regels in een omgevingsplan (zonder overgangsrecht) inbreuk maken op bestaande, bij vergunning verleende, rechten met bijvoorbeeld als gevolg dat een bepaald (vergund) gebruik op enig moment niet langer is toegestaan of daarvoor opnieuw een vergunning moet worden aangevraagd.

Gemeentelijke vrijheid tot aanpassing van de bruidsschat

Direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de regels voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken alleen nog gesteld in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het tijdelijk deel bestaat naast de bruidsschat, op grond van het overgangsrecht in artikel 4.6 van het

[30] Verwezen wordt in dit verband op de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit, Stb. 2018, nr. 290, p. 99 en verder.

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, uit onder meer de regels uit bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen. Een aanvraag om een vergunning op grond van het omgevingsplan zal in het begin dus worden beoordeeld op basis van de bestaande ruimtelijke regels. Als gemeenten het tijdelijke deel (al dan niet fasegewijs) gaan omzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, zullen de regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken deel gaan uitmaken van het nieuwe deel van het omgevingsplan. Als de materiële regels voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken zich daarvoor lenen, kunnen gemeenten ervoor kiezen om meer bouwwerken vergunningvrij te maken. Wel moet daarbij de wettelijke opdracht in acht worden genomen dat het omgevingsplan zorgt voort een evenwichtige toedeling van functie aan locaties en moet worden voldaan aan de instructieregels van de provincie of het Rijk over bijvoorbeeld externe veiligheid, geluid, trilling of het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Zo kan het voor een goede bescherming van de omgeving van (voorbeschermde) rijksmonumenten en monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, van belang zijn om in die omgeving – die daartoe in het omgevingsplan voor de situatie ter plaatse nader zal moeten worden afgebakend – een vergunningplicht voor bouwwerken te handhaven om een goede ruimtelijke inpassing ten opzichte van de genoemde monumenten te kunnen waarborgen.

Binnen die kaders kan een gemeente er dus voor kiezen om bouwactiviteiten te reguleren door algemene regels (met rechtstreekse werking), al dan niet in combinatie met een meldingsplicht of informatieplicht. Ook kan er bijvoorbeeld voor worden gekozen om de vergunningplicht toe te spitsen op alleen het bouwen en in stand houden van bouwwerken. Het voorgenomen gebruik van bouwwerken wordt in dat geval buiten het vergunningenstelsel gelaten. In het omgevingsplan moet er dan voor gezorgd worden dat de regels over het gebruik van bouwwerken geen deel uitmaken van de beoordelingsregels. Het gevolg is dat deze regels over het gebruik rechtstreeks werkend worden en dus ook niet betrokken kunnen worden bij de vraag of een vergunning voor het bouwen en in stand houden van een bouwwerk kan worden verleend. Als een gebruik van een bouwwerk in strijd is met de voor dat gebruik geldende regels kan daartegen handhavend worden opgetreden.

Redelijke eisen van welstand

Als onderdeel van de beoordelingsregels in het omgevingsplan wordt via de bruidsschat, in overeenstemming met de regeling in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ook bepaald dat een vergunning alleen wordt verleend als het uiterlijk en de plaatsing van het bouwwerk (zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan) niet in strijd is met redelijke eisen van welstand. Beoordeling hiervan vindt plaats op grond van de beleidsregels die hiervoor krachtens artikel 4.19 van de Omgevingswet zijn gesteld. In artikel 4.114 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is met het oog hierop bepaald dat een onder de Woningwet vastgestelde welstandsnota geldt als beleidsregel als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet. Met het bovenstaande voorziet de bruidsschat dus in de voortzetting van het zogenoemde preventieve welstandstoezicht.

In de bruidsschat voor het omgevingsplan wordt overigens ook voorzien in het repressieve welstandsvereiste. Daartoe wordt in de bruidsschat een regel opgenomen vergelijkbaar aan artikel 12, eerste lid, van de Woningwet (het uiterlijk van een bestaand bouwwerk mag niet in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand). Deze regel kan in een concreet geval nader worden ingevuld door een maatwerkvoorschrift op te leggen. Op deze manier worden artikel 12, eerste lid, en artikel 13a, van de Woningwet in het nieuwe stelsel voortgezet.

Bruidsschat: vergunningvrije binnenplanse omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Als onderdeel van het vergunningenstelsel voor bouwwerken voorziet de bruidsschat ook in een aanwijzing van een categorie van bouwwerken waarvoor de binnenplanse vergunningplicht, die met de bruidsschat aan het omgevingsplan wordt toegevoegd, niet van toepassing is. Het gaat hier

dus om uitzonderingen op het met de bruidsschat opgenomen verbod om zonder vergunning ‘een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken’. Met de aanwijzing van de gevallen waarvoor dit verbod niet geldt, gaat het om een voortzetting van artikel 3 van bijlage II bij het huidige Besluit omgevingsrecht. Voor deze bouwwerken geldt dus niet het binnenplans gestelde verbod om ‘een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken’. De overige regels van het omgevingsplan blijven echter onverminderd op deze bouwwerken van toepassing. De enkele bepaling dat de met de bruidsschat opgenomen vergunningplicht niet geldt, heeft op zichzelf nog niet tot het gevolg dat de overige in het omgevingsplan gestelde regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken buiten toepassing blijven. Dat betekent dat de materiële regels die hierover in het omgevingsplan zijn gesteld, onverminderd blijven gelden en dus rechtstreeks werkend zijn op deze categorie van bouwwerken. Als onderdeel van die regels, die in aanvang nog van het tijdelijke deel (en daarvan deel uitmakende bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen) zijn opgenomen, kunnen ook nog binnenplanse afwijkmogelijkheden zijn opgenomen. Het gaat hier om krachtens artikel 3.6, eerste lid, onderdeel c, van de Wet op de ruimtelijke ordening gestelde bepalingen. Dergelijke bepalingen werken als binnenplans verbod om zonder omgevingsvergunning een binnenplanse afwijking toe te staan. Als onderdeel van de rechtsreeks werkende materiële regels blijven dus ook de binnenplanse vergunningplichten voor afwijkingen onverminderd van kracht.

Net zoals in de regeling in artikel 3 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht, bepaalt de bruidsschat dat de als onderdeel van die bruidsschat toegevoegde vergunningplicht voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken niet van toepassing is, onder de daarbij genoemde randvoorwaarden over onder meer de plaatsing en maatvoering. De vrijstelling van deze vergunningplicht geldt onder meer voor bijbehorende bouwwerken, bouwwerken ten behoeve van recreatief nachtverblijf, dakkapellen in het voordakvlak, sport- of speeltoestellen, zwembaden en silo’s voor agrarische bedrijfsvoering. De randvoorwaarden hebben ook betrekking hebben op (voor)beschermde monumenten en door het Rijk aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten. De in de bruidsschat aangewezen bouwwerken kunnen onder de daarbij gestelde randvoorwaarden dus zonder omgevingsvergunning worden gebouwd, in stand worden gelaten en gebruikt worden, mits echter voldaan wordt aan de overige voor die bouwwerken geldende (rechtstreeks werkende) materiële regels uit het omgevingsplan. Zoals hiervoor beschreven kunnen als onderdeel van die regels ook nog (andere) separate binnenplanse vergunningplichten voor afwijkingen van toepassing zijn. Voor zover het bouwen, in standhouden en gebruik van de betrokken bouwwerken in strijd is met de bedoelde materiële regels en een eventueel benodigde binnenplanse vergunning voor een afwijking niet kan worden verleend, is er sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De vergunning kan in dat geval alleen worden verleend als de activiteit voldoet aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies van locaties en niet in strijd is met instructieregels van het Rijk en de provincie.

Op de hiervoor beschreven wijze, is met de bruidsschat een voorzetting bewerkstelligd van de categorie van vergunningvrije bouwwerken uit artikel 3 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Daarnaast worden met de bruidsschat ook een tweetal bouwactiviteiten die onder de werking van artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht vergunningvrij zijn, toegevoegd aan het omgevingsplan. De vergunningvrije bouwwerken uit artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht kunnen onder huidig recht zonder vergunning en bovendien ‘vrij’ van het bestemmingsplan worden gebouwd. Het gaat hier onder andere om infrastructurele bouwwerken en bouwwerken van algemeen belang in publiek domein (lantaarnpalen, verkeersborden, chippoortjes, glasbakken, parkbanken, etcetera) en particuliere bouwwerken (dakkapellen aan de achterkant, kozijnwijzigingen, en zonnepanelen). Het grootste deel van deze in artikel 2 van genoemde bijlage aangewezen bouwwerken wordt in het Besluit bouwwerken leefomgeving voor zowel de technische vergunningplicht (artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet) als de ruimtelijke vergunningplicht (artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet), als vergunningvrij aangewezen. Bij de bouwwerken uit artikel 2 die niet in het Besluit bouwwerken

leefomgeving maar als onderdeel van de bruidsschat als vergunningvrij worden aangewezen gaat het om de in artikel 2, onderdeel 3, van de bijlage geregelde bijbehorende bouwwerken en de in artikel 2, onderdeel 12, onder b, geregelde erf- of perceelsafscheidingen (hoger dan 1 m, niet hoger dan 2 m). Ook voor deze bouwwerken geldt dat de met de bruidsschat toegevoegde binnenplanse vergunningplicht om 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken', niet geldt. Aanvullend hierop bevat de bruidsschat echter ook de bepaling dat deze bouwwerken van rechtswege in overeenstemming zijn met het omgevingsplan (behalve de met de bruidsschat in hoofdstuk 1 en 2 opgenomen regels). Het gevolg hiervan is dat de bouwwerken, onder de gestelde randvoorwaarden, vergunningvrij gebouwd, in stand gehouden en gebruikt kunnen worden, ook als sprake zou zijn van strijd met materiële regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bestaande uit besluiten als bedoeld in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen. De bouwwerken zijn dus zowel (binnenplans) vergunningvrij als toegelaten op grond van het omgevingsplan en daarmee ook vanzelf buitenplans vergunningvrij. Een uitzondering hierop vormen de regels die in hoofdstukken 1 en 2 van de bruidsschat onderdeel uitmaken van het omgevingsplan. De daarin opgenomen voormalige rijksregels die veelal vanuit een milieumotief zijn gesteld, blijven wel onverminderd op deze categorie van vergunningvrije bouwwerken van toepassing.

Met het aan de bruidsschat toevoegen van de bijbehorende bouwwerken en erf- of perceelafscheidingen (hoger dan 1 m, niet hoger dan 2 m) uit artikel 2 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, maken deze bouwwerken geen deel meer uit van de landelijke uniforme categorie vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten zoals die naar het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt overgeheveld. Een belangrijk voordeel hiervan is dat gemeenten met het omgevingsplan kunnen voorkomen dat bijbehorende bouwwerken met een (beperkt) kwetsbaar of gevoelig gebruik (zoals uitbreidingen van woningen en mantelzorgvoorzieningen) worden gebouwd binnen contouren van externe veiligheid, geluid, geur en trilling. De keuze om ook erf- en perceelafscheidingen met een hoogte tussen de 1 en 2 meter als onderdeel van de bruidsschat naar het omgevingsplan over te hevelen houdt verband met het volgende. Uit onderzoek naar de gevolgen van vergunningvrij bouwen in door UNESCO aangewezen werelderfgoederen[31] is gebleken dat bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen (hoger dan 1 m) onder omstandigheden tot een gering negatief effect kunnen leiden. Door de overheveling naar de bruidsschat wordt het ook hiervoor mogelijk lokaal maatwerk te bieden, doordat gemeenten nu in het omgevingsplan eventuele nadelige gevolgen van dergelijke bouwwerken in werelderfgoederen kunnen voorkomen. Tijdens de consultatie van voorliggend besluit is over de vormgeving van een regeling voor vergunningvrij bouwen gesproken met de VNG, gemeenten en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Daarbij is het belang onderkend van een landelijk uniforme categorie van kleinschaliger bouwactiviteiten die overal onder zelfde randvoorwaarden zonder een vergunning zijn toegestaan. Vanuit het uitgangspunt 'decentraal tenzij', is er tegelijkertijd door deze partijen op aangedrongen dat gemeenten voor bijbehorende bouwwerken meer ruimte krijgen voor lokaal maatwerk. Gemeenten zouden zelf op de locatie afgestemde regels voor deze bouwwerken moeten kunnen stellen en zelf bepalen of er een vergunningplicht geldt. De keuze om de bijbehorende bouwwerken (zoals gereguleerd in artikel 2, onderdeel 3, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht) in voorliggend besluit als onderdeel van de bruidsschat over te hevelen naar het omgevingsplan, heeft dus steun van genoemde partijen.

Zoals al eerder beschreven, zijn gemeenten binnen de kaders van de wet en van toepassing zijnde instructieregels vrij om de categorie van vergunningvrije bouwwerken, zoals die bij aanvang in de bruidsschat is aangewezen, verder uit te breiden of te beperken. Die vrijheid bestaat dus ook voor de met de bruidsschat naar het omgevingsplan overgehevelde bijbehorende bouwwerken en erf- en perceelafscheidingen (tussen de 1 en 2 meter). Uiteindelijk ligt het voor de hand dat de in de bruidsschat gereguleerde categorie van vergunningvrije bouwwerken, in het nieuwe deel van het

[31] Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 114.

omgevingsplan een andere vormgeving krijgt. Het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken zal in het nieuwe deel veel meer locatiegewijs kunnen worden gereguleerd. Daarbij zullen de bouwmogelijkheden meer per locatie verschillend worden gereguleerd, waarbij het afhankelijk van de regels en type bouwwerken zal gaan om rechtstreeks werkende algemene regels (al dan niet in combinatie met een meldingsplicht of andere informatieplicht) of een vergunningplicht met beoordelingsregels. Dit zal naar verwachting het aantal gevallen waarin geen vergunningplicht meer zal gelden, aanmerkelijk kunnen vergroten. Op gevoeliger locaties kan deze keuze echter ook anders uitpakken en leiden tot juist minder vergunningvrije bouwwerken. Denk daarbij aan cultuurhistorisch waardevolle locaties of locaties die blootstaan aan veiligheidsrisico's of milieubelasting. In dit verband wordt wel benadrukt dat een lastenluwe uitwerking door gemeenten van de bruidsschat in het nieuwe deel van het omgevingsplan aansluit bij de uitgangspunten van de stelselherziening.

Besluit bouwwerken leefomgeving: vergunningvrije binnen- en buitenplanse omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Naast de hierboven beschreven, in de bruidsschat opgenomen, categorie van vergunningvrije 'binnenplanse' omgevingsplanactiviteiten voor het verrichten van bouwactiviteiten en het in stand houden en gebruiken van die te bouwen bouwwerken, wordt de landelijk uniforme categorie van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten aangewezen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hiermee wordt voorzien in de voortzetting van artikel 2, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Met uitzondering van de eerder met de bruidsschat naar het omgevingsplan overgehevelde bijbehorende bouwwerken en erf- en perceelsafscheidingen met een hoogte tussen 1 en 2 meter, keren de meeste in artikel 2 genoemde bouwwerken terug in deze landelijke uniforme lijst.

Waar de bruidsschat voorziet in een door het omgevingsplan gereguleerde categorie van vergunningvrije 'binnenplanse' omgevingsplanactiviteiten, voorziet het Besluit bouwwerken leefomgeving in de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten. Het gaat in deze aanwijzing zowel om vergunningvrije binnenplanse als buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dat betekent dat het bouwen, in stand houden en gebruiken van de aangewezen bouwwerken overeenkomstig de bij die aanwijzing gegeven randvoorwaarden, zonder vergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegestaan, ook al is er sprake van strijd met de regels die hierover in het omgevingsplan zijn gesteld. Het verbod als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van de wet, is dus niet van toepassing op deze bouwwerken.

Ook voor de voortzetting van deze landelijk uniforme categorie van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten vormt een beleidsneutrale overgang naar het nieuwe stelsel het uitgangspunt. Bij de meeste bouwwerken komen de gestelde randvoorwaarden in artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht dan ook in hoofdlijnen ongewijzigd terug onder het nieuwe stelsel. Dat geldt ook voor de beperktere mogelijkheden om deze bouwwerken vergunningvrij te mogen bouwen in, aan, op of bij (voor)beschermde monumenten en archeologische monumenten en door het Rijk aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten, met als gevolg dat voor het bouwen in die situaties meestal toch een vergunning is vereist.

3.3 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit bouwwerken leefomgeving

Een belangrijke wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving die via dit besluit wordt doorgevoerd, vloeit voort uit de keuze om algemene rijksregels over een onderwerp zoveel mogelijk bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden in dat besluit nu ook de regels over CE-markering van bouwproducten, kwaliteitsverklaringen bouw, kooldioxidemeters en drijvende bouwwerken (zoals woonboten) opgenomen die nu in een ministeriële regeling zijn opgenomen. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Andere wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving betreffen de regels over energiebesparing door bedrijven. De regels die daarover waren opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving zoals die besluiten in augustus 2018 in het Staatsblad zijn gepubliceerd, worden via het Invoeringsbesluit Omgevingswet beter op elkaar afgestemd. Die afstemming heeft plaatsgevonden op basis van een indeling van de regels in gebouwgebonden energiebesparingsregels en energiebesparingsregels die samenhangen met het verrichten van milieubelastende activiteiten door bedrijven. Via dit besluit worden gebouwgebonden energiebesparingsmaatregelen gereguleerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving en energiebesparingsmaatregelen bij het bedrijfsmatig verrichten van milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt uitvoering gegeven aan de toezegging van het kabinet om de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg in de bouwregelgeving te herintroduceren.[32]

Andere wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving via het Invoeringsbesluit Omgevingswet vloeien voort uit wijzigingen van de huidige (bouw)regelgeving die nog niet verwerkt zijn in het Besluit bouwwerken leefomgeving zoals dat in augustus 2018 in het Staatsblad is gepubliceerd, zoals de aangekondigde wijzigingen van het Bouwbesluit 2012 in verband met de introductie van de energielabel C-verplichting voor kantoren[33] en de aanpassing van de sloopmelding in het kader van het verplicht digitaal aanleveren van gegevens om aan te sluiten bij het Landelijk asbestvolgsysteem.[34] In het kader van het door het kabinet ingezette klimaatbeleid wordt op het moment van schrijven van deze toelichting overigens bezien of de energieregels van het Besluit bouwwerken leefomgeving de komende tijd verder moeten worden aangepast om de energietransitie nog beter te kunnen ondersteunen en faciliteren. Zie hiervoor ook paragraaf 9.2 van deze toelichting.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving zal ook gewijzigd worden in verband met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen[35]. De uitwerking van deze wet in het Besluit bouwwerken leefomgeving zal in een apart wijzigingsbesluit plaatsvinden.

3.4 Wijzigingen

- Meer algemene rijksregels over een onderwerp op één regelingniveau gezet.
- Betere afstemming van de energiebesparingsregels voor utiliteitsgebouwen.
- Uitwerking van de technische en de ruimtelijke vergunningplicht voor het bouwen.
- Verruiming van gemeentelijke mogelijkheden tot afbakening van het ruimtelijk vergunningvrij bouwen.
- Uitvoering van toezeggingen aan de Tweede Kamer over de introductie van de energielabel C-verplichting voor kantoren en de herintroductie van de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg.

3.5 Effecten

- Betere toegankelijkheid en inzichtelijkheid van algemene rijksregels.
- Meer samenhang in de energiebesparingsregels voor utiliteitsgebouwen.
- Beperking van administratieve lasten doordat minder vaak een technische bouwvergunning nodig is.
- Meer ruimte voor ruimtelijk vergunningvrij bouwen.

[32] Kamerstukken II 2017/18, 28325, nr. 174.
[33] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 83, p. 17.
[34] PM Staatsbladversie LAVS.
[35] Kamerstukken 34453.

- Integratie van de energielabel C-verplichting voor kantoren.
- Herintroductie van de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg.

4 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving

4.1 Inleiding

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Besluit kwaliteit leefomgeving om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor het bouwen: in paragraaf 3.2;
- spoorwegemplacementen: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3;
- reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening: in paragraaf 5.3.

In dit hoofdstuk worden, naast de twee hierboven genoemde onderwerpen uit hoofdstuk 4, voor het Besluit kwaliteit leefomgeving de volgende onderwerpen toegelicht die worden gewijzigd of aangevuld:

- omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen;
- omgevingswaarden veiligheid andere keringen in beheer bij het Rijk;
- omgevingswaarden SO_2 en NO_x voor grote natuurgebieden;
- omgevingswaarden NEC-plafonds;
- instructieregels immissies;
- instructieregels luchthavens;
- Waddenzee en Waddengebied;
- ladder voor duurzame verstedelijking;
- landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken);
- beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit;
- beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit;
- stortplaatsen voor baggerspecie op land;
- monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit; en
- specifiek overgangsrecht.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving komen twee aanvullingen voort uit de parlementaire behandeling. Het gaat om de motie Ronnes[36] over landelijke fiets- en wandelroutes die nader wordt toegelicht in paragraaf 4.12 en om de motie Veldman-Cegerek[37] over eisen aan decentrale omgevingswaarden. Voor het laatste onderwerp wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.0.

[36] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.
[37] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

4.2 Spoorwegemplacementen

Inleiding

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan een beleidsvernieuwing voor externe veiligheid bij emplacementen.[38] Deze beleidsvernieuwing zal uitgewerkt worden in nieuwe regels voor het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Omgevingsbesluit en vereist ook aanpassing van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en daarop gebaseerde regelgeving. Omdat eerder overwogen werd deze regels via het Invoeringsbesluit in het stelsel in te bouwen, zijn de artikelen over emplacementen niet ingevuld in de al gepubliceerde AMvB's. Om afhankelijkheden in de planning te voorkomen heeft het kabinet gekozen voor een apart wijzigingsbesluit. De staatssecretaris streeft ernaar deze wijziging uiterlijk in werking te laten treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Voor het geval dat er onverhoopt vertraging optreedt in dit proces voorziet dit besluit in regels die zo dicht mogelijk bij het huidige recht liggen, zodat er in dat geval niet twee keer kort achter elkaar beleids- of systeemwijzigingen optreden.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat werkt ook aan nieuwe regelgeving voor geluid van spoorwegen. Deze omvat ook de emplacementen. Dit krijgt zijn beslag via het voorziene Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, dat inmiddels in consultatie is geweest. Omdat erop gestuurd wordt dat dit besluit tegelijk in werking treedt met de Omgevingswet is niet voorzien in een interim-regeling voor geluid.

Regels in dit besluit

In dit licht worden via dit besluit regels over emplacementen aan het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegevoegd. Met het wijzigingsbesluit behorend bij de beleidsvernieuwing kunnen de regels die met het Invoeringsbesluit Omgevingswet zijn toegevoegd weer worden aangepast.

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een vergunningplicht voor emplacementen opgenomen die inhoudelijk niet verschilt van de vergunningplicht in het Besluit omgevingsrecht. Daarnaast gelden enkele algemene regels voor bijvoorbeeld het verwijderen van graffiti van treinen. Het college van burgemeester en wethouders is conform de hoofdregel van de Omgevingswet het bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor emplacementen. Bij een meervoudige aanvraag waarvan de aanvraag voor het emplacement onderdeel is, hangt het bevoegd gezag af van het samenstel van activiteiten dat wordt aangevraagd. Als het college van burgemeester en wethouders in dat geval geen bevoegd gezag is, heeft het wel een recht van advies en instemming voor zover het gaat om het emplacement.

Voor het reguleren van externe veiligheid zijn de emplacementen die gebruikt worden voor het rangeren van wagons met gevaarlijke stoffen toegevoegd aan de lijst activiteiten met externe veiligheidsrisico's in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daardoor worden de al vastgestelde regels van paragraaf 5.2 van dat besluit van toepassing op het toelaten van kwetsbare gebouwen en locaties nabij deze emplacementen. Het plaatsgebonden risico moet worden berekend. Dit sluit aan bij de werkwijze onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling externe veiligheid inrichtingen. De lijst emplacementen is geactualiseerd ten opzichte van die regeling. In het Omgevingsbesluit is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen aan het bestuur van de veiligheidsregio een adviesrecht toegekend voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op deze emplacementen.

De regeling voor de beoordeling van de luchtkwaliteit bij de aanleg of wijziging van een spoorwegemplacement wordt met dit besluit overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving uit de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen).

[38] Zie ook Kamerstukken II 2017/18, 30373, nr. 68.

4.2.1 Wijzigingen

- Als het genoemde wijzigingsbesluit onverhoopt vertraging optreedt, zal voor de beoordeling van de externe veiligheid van emplacementen gebruik gemaakt worden van de werkwijze van het Besluit kwaliteit leefomgeving en niet meer die van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

4.2.2 Effecten

- Continuïteit in de regelgeving voor emplacementen als het wijzigingsbesluit onverhoopt vertraging ondervindt.

4.3 Mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied

Inleiding

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de term 'mijnbouwlocatieactiviteit' ingevoerd als opvolger van de 'mijnbouwactiviteit' van de Omgevingswet. De reden hiervoor is het misverstand dat het begrip 'mijnbouwactiviteit' blijkt op te roepen. Gedacht wordt dat hiermee ook milieubelastende activiteiten met een mijnbouwwerk worden bedoeld, zoals het aanleggen van een boorgat. Dat is niet het geval. Het begrip mijnbouwlocatieactiviteit brengt beter tot uitdrukking dat het hier alleen gaat om activiteiten met betrekking tot mijnbouw op een locatie in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verkenningsonderzoeken in een bepaald gebied op de Noordzee.

Een andere reden voor aanpassing van de begripsomschrijving betreft ontwikkelingen in de mijnbouwregelgeving sinds het aanbieden van het voorstel voor de Omgevingswet aan de Tweede Kamer. De nieuwe begripsbepaling voor de 'mijnbouwlocatieactiviteit' maakt het mogelijk om artikel 7a van de Mijnbouwwet[39] om te zetten naar het stelsel van de Omgevingswet, evenals regels uit het Mijnbouwbesluit over locaties waar er conflicten kunnen zijn met wind op zee. Voor een verdere uitleg van de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet en de wijziging van 'mijnbouwactiviteit' naar 'mijnbouwlocatieactiviteit' wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[40]

Regels in dit besluit

De mogelijkheid tot het instellen van een vergunningvereiste voor een mijnbouwlocatieactiviteit leidt ertoe dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat gericht kan besluiten over de locatie waar een bepaalde mijnbouwinstallatie komt in situaties waarin er een conflict kan zijn met andere functies van de rijkswateren. De mogelijkheid tot het stellen van algemene regels over mijnbouwlocatieactiviteiten leidt ertoe dat op voorhand regels kunnen worden gesteld die ervoor zorgen dat mijnbouw en andere functies met elkaar verenigbaar zijn.

Het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd door dit besluit, regelt dat een vergunning vereist is voor een mijnbouwlocatieactiviteit in de in tabel 4.1 aangeduide locaties en gevallen.

[39] Het gaat om artikel 7a van de Mijnbouwwet zoals dat luidt sinds 1 januari 2017, omdat dit artikel ziet op bevoegdheden die overgaan naar de Omgevingswet. De voorgenomen aanvulling van dit artikel in verband met de opsporingsvergunning via wetsvoorstel 34987 (Wijziging van de Gaswet en van de Mijnbouwwet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld) betreft een bevoegdheid op grond van de Mijnbouwwet en blijft dus buiten het stelsel van de Omgevingswet.
[40] Zie ook Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86, 170-172 en 342-344.

Tabel 4.1. Vergunningplichtige gevallen mijnbouwlocatieactiviteit

Gebied	Vergunning vereist voor gebruik van een locatie in het gebied voor
territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	mijnbouwinstallatie voor het opsporen en winnen van delfstoffen die boven het water uitsteekt *
oefen- en schietgebied van het Ministerie van Defensie (voor zover aangewezen bij ministeriële regeling)	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt en verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
drukbevaren deel van de zee (voor zover aangewezen bij ministeriële regeling)	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt
ankergebied in de buurt van een aanloophaven (voor zover aangewezen bij ministeriële regeling)	verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
aanloopgebied (voor zover aangewezen bij ministeriële regeling)	verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
windkavelgebied of voorbereidingsbesluit op grond van de Wet windenergie op zee	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt

* met uitzondering van een mijnbouwinstallatie die op grond van het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig aanwezig is

Het vergunningvereiste geldt op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving niet alleen als de mijnbouwinstallatie zelf komt te liggen binnen het gebied dat al een andere functie heeft, maar ook als het beperkingengebied van die mijnbouwinstallatie overlapt met dat gebied. Dat beperkingengebied heeft een straal van 500 m.[41] Zonder die regeling zou bijvoorbeeld het gebruik van een drukbevaren deel van de zee belemmerd kunnen worden door het beperkingengebied om de mijnbouwinstallatie. Een uitzondering hierop is het eerstgenoemde geval in tabel 4.1; het beperkingengebied om de mijnbouwinstallatie belemmert de te beschermen belangen niet.

De in tabel 4.1 genoemde gebieden worden aangewezen en begrensd in de bij de Omgevingswet horende ministeriële regeling. Een uitzondering vormen de windkavelgebieden, die zijn of worden aangewezen in besluiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat op grond van artikel 3, eerste lid, respectievelijk artikel 9, eerste lid, van de Wet windenergie op zee.

Afdeling 8.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals gewijzigd door dit besluit, regelt dat de vergunning alleen wordt verleend als de activiteit kan worden verricht in overeenstemming met de belangen van de daar al aanwezige of voorziene functies.

Het Omgevingsbesluit[42] regelt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat, als verantwoordelijke voor mijnbouw, het bevoegd gezag is voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een mijnbouwlocatieactiviteit. Omdat de mijnbouwlocatieactiviteit een ‘magneetactiviteit’ is, is deze minister ook het bevoegd gezag als de aanvraag wordt gecombineerd met andere activiteiten. De enige uitzondering daarop is als de aanvraag gecombineerd zou worden met een andere ‘magneetactiviteit’ waarvoor een andere minister bevoegd is: in zo’n bijzonder geval is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als coördinerend minister bevoegd gezag.

Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt naast het vergunningvereiste nog dat mijnbouwlocatieactiviteiten die betrekking hebben op nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen niet zijn toegestaan in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone wordt aangewezen bij besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (op grond van artikel 2.43, eerste lid, van de Omgevingswet zoals te wijzigen door de Aanvullingswet natuur Omgevingswet[43]). Voor alle rijkswateren kent dat besluit daarnaast enkele algemene regels. Voor verkenningsonderzoeken

[41] Zie voor dit beperkingengebied artikel 3.7 van het Omgevingsbesluit zoals ingevoegd met dit besluit.
[42] Zie de bestaande artikelen 4.10 en 4.15 van het Omgevingsbesluit.
[43] Kamerstukken 34985.

geldt er een informatieverplichting en is het vereist dat er een persoon aan boord is van het verkenningsvaartuig die contact houdt met andere schepen, en dat het verkenningsvaartuig wordt begeleid door een ander vaartuig. Verder is er voor alle rijkswateren een meldingsplicht voor mijnbouwinstallaties die niet boven het water uitsteken.

De regels over het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone en de territoriale zee ten noorden daarvan dienen ter opvolging van artikel 7a van de Mijnbouwwet. Dit artikel voorziet erin dat geen omgevingsvergunning wordt verleend voor het oprichten van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen op de Waddeneilanden, in de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone en in het werelderfgoed Waddenzee. In het gebied ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone tot aan de grens van de territoriale zee (12-mijlszone) wordt een omgevingsvergunning alleen verleend als medegebruik van een bestaand mijnbouwplatform niet mogelijk is en zichthinder is geminimaliseerd. Zoals toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[44] past deze beoordelingsregel niet in het nieuwe wettelijke stelsel. Het gebied waarop het huidige artikel 7a ziet is in het nieuwe stelsel verdeeld over drie zones, van zuid en noord:

- Voor de Waddenzee en de Waddeneilanden is in paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (‘Waddenzee en Waddengebied’) een instructieregel opgenomen die de gemeente verbiedt om een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van delfstoffen in het omgevingsplan toe te laten (artikel 5.129e van dat besluit). Dit past bij het uitgangspunt dat regels die worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in beginsel worden gesteld als instructieregel over het omgevingsplan en dat rechtstreekse rijksregels over activiteiten met dit oogmerk alleen worden gesteld als een instructieregel niet doelmatig en doeltreffend is.[45] In paragraaf 4.10 van deze toelichting wordt nader ingegaan op de genoemde paragraaf.
- Voor het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone, dat niet geheel gemeentelijk is ingedeeld, geldt zoals vermeld een direct werkend verbod voor mijnbouwlocatieactiviteiten in de territoriale zee die betrekking hebben op nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen (artikel 7.66a van het Besluit activiteiten leefomgeving).
- Voor de territoriale zee (12-mijlszone) ten noorden van dat Natura 2000-gebied geldt zoals vermeld een vergunningvereiste voor nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen en winnen van delfstoffen. De omgevingsvergunning kan op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving alleen verleend worden als medegebruik van een bestaande mijnbouwinstallatie niet mogelijk is en zichthinder is geminimaliseerd.

Op deze wijze is artikel 7a van de Mijnbouwwet zonder beleidsinhoudelijke wijziging omgezet met de daarvoor bedoelde instrumenten van het nieuwe stelsel. De regels over de oefen- en schietgebieden, drukbevaren delen van de zee, ankergebieden in de buurt van een aanloophaven, aanloopgebieden, windkavelgebieden en onder het wateroppervlak gelegen mijnbouwinstallaties dienen ter opvolging van paragraaf 2.3 en de artikelen 44, 45, 45a en 64 van het Mijnbouwbesluit.

4.3.1 Wijzigingen

- De regels voor de toelating van mijnbouwinstallaties op bepaalde locaties verschuiven van de Mijnbouwwet en het Mijnbouwbesluit naar het stelsel van de Omgevingswet. Daarbij worden ze onder één noemer gebracht – de mijnbouwlocatieactiviteit – waarbij de bestaande materiële verschillen in reikwijdte en beoordeling gerespecteerd worden. Met deze omzetting is er geen beleidsinhoudelijke wijziging ten opzichte van het huidige recht.
- De toelating van mijnbouwwerken op locaties in en om het Waddengebied wordt niet langer gereguleerd via de ‘milieuvergunning’, maar met de gebruikelijke instrumenten voor dergelijke

[44] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86.
[45] Dit uitgangspunt is verankerd in artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet voor de provincies, maar geldt ook voor het Rijk.

keuzes, namelijk instructieregels voor de Waddenzee en de Waddeneilanden en specifieke vergunningstelsels voor het toelaten van activiteiten in de Noordzee ten noorden van de Waddeneilanden.

4.3.2 Effecten

- Continuïteit in de regelgeving voor toelating van mijnbouwinstallaties op bepaalde locaties.

4.4 Omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkeringen

4.4.1 Inleiding

Bij de voorbereiding van de Omgevingswet was al voorzien dat de normen voor de primaire waterkeringen in het nieuwe stelsel zouden worden opgenomen. De wijziging van het nieuwe normenstelsel voor waterveiligheid onder de Waterwet was echter nog in voorbereiding. Opneming van de normen in de consultatieversie van het Besluit kwaliteit leefomgeving zou een dubbele en daarmee verwarrende consultatie of parlementaire behandeling hebben betekend. Omwille van de helderheid is daarom gekozen om deze regelgeving haar eigen wijzigingsprocedure te laten doorlopen en de relevante bepalingen daarna bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toe te voegen.

Sinds de wijziging van de Waterwet voor primaire keringen per 1 januari 2017 (Stb. 2016, 431) is het waterveiligheidsbeleid gebaseerd op een overstromingskans. Een *overstromingskans* is gedefinieerd als de kans op een overstroming door het bezwijken van een primaire waterkering, rekening houdend met allerlei mogelijke waterstanden en sterkteaspecten van de kering, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade. In een overstromingskans zijn dus verschillende mogelijke wijzen van falen verdisconteerd. Voor dijktrajecten die voor andere dijktrajecten liggen en dus die achterliggende trajecten beschermen tegen een (te) hoge hydraulische belasting, zijn *faalkansen* vastgesteld, waarin eveneens de gevolgen van het bezwijken van de kering en de mogelijke wijzen van falen zijn verdisconteerd. De benadering van de overstromingskansen en faalkansen is voortgezet in het stelsel van de Omgevingswet.

Deze benadering heeft de volgende doelen:

- Iedereen die in Nederland achter een primaire waterkering woont, uiterlijk in 2050 ten minste een beschermingsniveau van 10^{-5} per jaar bieden. Dit wordt het basisbeschermingsniveau genoemd. Hiermee wordt bedoeld dat de kans op overlijden als gevolg van een overstroming voor een individu niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar.
- Meer bescherming bieden op plaatsen waar sprake kan zijn van:
- grote groepen dodelijke slachtoffers;
- grote economische schade; of
- ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

Deze benadering houdt in dat de normering is gebaseerd op zowel de kans dat een overstroming zich daadwerkelijk voordoet als op de gevolgen van een eventuele overstroming. Deze benadering (die bij de wijziging van de Waterwet in 2017 ook wel werd aangeduid als de risicobenadering) houdt in dat de normering is gebaseerd op zowel de kans dat een overstroming zich voordoet als op de gevolgen van een eventuele overstroming. Dit maakt het mogelijk gerichter te investeren in veiligheid. Naast het beperken van de kans op een overstroming is het beperken van de gevolgen een belangrijke pijler van het waterveiligheidsbeleid. De gevolgen van een overstroming kunnen bijvoorbeeld worden beperkt door bij de ruimtelijke inrichting van een gebied rekening te houden met overstroming of door verbetering van evacuatiemogelijkheden bij een onverhoopte calamiteit. Het beheersen van overstromingsrisico's door het combineren van maatregelen die gericht zijn op

preventie, ruimtelijke inrichting en rampenbeheersing, wordt ook wel aangeduid als meerlaagsveiligheid.

Een nadere toelichting op de overstromingskansbenadering is terug te vinden in de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen)[46]. Zo zijn in de paragrafen 4.3.4 tot en met 4.3.8 voor elk type kering de aard en de totstandkoming van de nieuwe norm toegelicht. Hoofdstuk 8 ziet op de overgang van de oude naar de nieuwe normen.

Van ondergrenzen en signaleringsgrenzen naar omgevingswaarden en signaleringsparameters

Onder de Waterwet kennen we twee normen voor de primaire keringen: ondergrenzen en signaleringswaarden. Bij de omzetting naar de Omgevingswet is het stelsel van ondergrenzen en signaleringswaarden ongewijzigd overgenomen, alleen de terminologie is veranderd: de ondergrens heet omgevingswaarde en de signaleringswaarde heet andere parameters voor signalering (signaleringsparameter). De functies van deze waarden in het bredere waterveiligheidsbeleid blijven onveranderd. Voor de omgevingswaarde zijn die functies:

- De omgevingswaarde geeft de maximale overstromingskans of faalkans weer, die hoort bij het beschermingsniveau dat voor het dijktraject toelaatbaar wordt geacht.
- De omgevingswaarde is uitgangspunt bij het bepalen van de omvang van een investering in de veiligheid van het dijktraject. Het dijktraject moet immers aan het einde van de verwachte levensduur nog voldoen aan de omgevingswaarde. Doordat de omgevingswaarde bepalend is voor de omvang van de investering, is deze ook relevant voor het bepalen van de hoogte van de subsidie voor een sober en doelmatig ontwerp.[47]

Naast de omgevingswaarden zijn signaleringsparameters vastgesteld. De constatering bij monitoring dat de signaleringsparameter is overschreden, is een signaal dat aangeeft dat het nodig is om te beginnen met het nemen van maatregelen om te voorkomen dat op termijn de omgevingswaarde wordt overschreden. Daarmee heeft de signaleringsparameter de volgende functies:

- Waterstaatkundige projecten kunnen worden gesubsidieerd vanaf het moment waarop een dijktraject niet meer aan de signaleringsparameter voldoet.
- Overschrijding van de signaleringsparameter is meestal een vroegtijdig signaal dat een dijktraject op termijn versterkt moet worden. Er is dan voldoende tijd voor de uitvoering van versterkingsmaatregelen. Het streven is dat die maatregelen afgerond zijn voordat de omgevingswaarde wordt overschreden, dus voordat het dijktraject niet meer voldoet aan de maximaal toelaatbare overstromingskans of faalkans.
- Als een overschrijding van de signaleringsparameter wordt geconstateerd, wordt dit meegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij de verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Daarna kan de beheerder zijn versterkingsproject aanmelden bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) voor het verkrijgen van subsidie voor de te nemen maatregel. Daarmee start een onomkeerbaar proces van versterking. Vanaf dat moment wordt bekeken wanneer en op welke wijze de toekomstige waterveiligheidsopgave het beste kan worden aangepakt. De prioritering en programmering van de versterkingsmaatregelen vinden plaats in het HWBP.

Nadere informatie over de beide waarden en het nieuwe systeem van signaleren en tijdig versterken, is te vinden in hoofdstuk 5 van de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november

[46] Kamerstukken II 2015/16, 34436, nr. 3.
[47] Op grond van artikel 7.23, tweede lid, van de Waterwet wordt een subsidie verleend voor een sober en doelmatig ontwerp.

2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen).

Omdat de omstandigheden achter dijktrajecten verschillend zijn, zijn de omgevingswaarden en signaleringsparameters voor elk dijktraject anders. Door het grote aantal dijktrajecten ontstaat zo een sterk gedifferentieerd beeld. Een kans die voor elk dijktraject anders is, suggereert namelijk een mate van nauwkeurigheid die er in werkelijkheid niet is. De differentiatie is vereenvoudigd door de omgevingswaarden en signaleringsparameters in klassen in te delen.

4.4.2 Vormgeving van de omgevingswaarde

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. Het Rijk stelt op grond van de wet omgevingswaarden vast voor de veiligheid van primaire keringen en andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk. Daarbij moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich brengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarde van toepassing is (artikel 2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken (artikel 2.10, tweede lid, van de wet).

Kwalificatie van de verplichting van de omgevingswaarde en de termijn

Bij het vaststellen van een omgevingswaarde moet op grond van de wet worden aangegeven welke verplichting deze met zich brengt. Dit betreft een keuze tussen de kwalificatie als resultaatsverplichting of als inspanningsverplichting. Hiermee is beoogd duidelijkheid te verschaffen over de aard van het verplichtend karakter van de omgevingswaarden. Omgevingswaarden die als resultaatsverplichting zijn vormgegeven, moeten binnen een bepaalde termijn worden bereikt. Aan omgevingswaarden die als inspanningsverplichting zijn vormgegeven, moet voor zover mogelijk voldaan worden en overschrijdingen moeten zoveel mogelijk voorkomen worden. Resultaatsverplichtingen hebben een verplichtend karakter.

Voor de omgevingswaarde voor primaire waterkeringen geldt een resultaatsverplichting. De termijn waarbinnen aan deze verplichting moet worden voldaan, is gesteld op uiterlijk 1 januari 2050.

Dit sluit het beste aan bij het doel van het waterveiligheidsbeleid: het bieden van een minimaal beschermingsniveau tegen overstromingen. Een resultaatsverplichting onderstreept het belang van de opgave om Nederland tegen overstromingen te beschermen.

Met het stellen van de termijn op 1 januari 2050 moet per die datum aan de omgevingswaarde worden voldaan. Deze termijn vindt zijn grondslag in het waterveiligheidsbeleid: het streven is dat in heel Nederland in 2050 een minimaal beschermingsniveau tegen overstromingen wordt geboden. De signaleringsparameters en omgevingswaarden zijn daarnaast gebaseerd op omstandigheden van bevolkingsaantallen en economische ontwikkelingen die zich anno 2050 naar verwachting zullen voordoen. Het stellen van de termijn betekent niet dat de beheerder nog niet meteen aan de slag moet. Om te zorgen dat alle keringen op orde zijn in 2050, is directe actie noodzakelijk en zullen maatregelen getroffen worden op volgorde van urgentie.

Gezien de grote kosten, de complexiteit en de lange uitvoeringstijd van eventuele versterkingsmaatregelen van primaire waterkeringen, kan een beheerder niet altijd gehouden worden aan de omgevingswaarde. In sommige gevallen is een (tijdelijke) overschrijding gerechtvaardigd. Daartoe is, evenals bij de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, voorzien in uitzonderingen op de verplichting die de omgevingswaarde met zich brengt. Een uitzondering kan alleen in bepaalde gevallen worden gemaakt. Er moet sprake zijn van een situatie waarin de

beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde.

Een beheerder (het waterschap of het Rijk) kan zich beroepen op de volgende uitzonderingen:

- Een beheerder (waterschap) staat met zijn project op het HWBP; daarmee zet hij de eerste stap om een dijktraject opnieuw aan de omgevingswaarde te laten voldoen of te laten blijven voldoen, maar is hij afhankelijk van de prioritering binnen het HWBP voor het moment waarop hij een subsidie ontvangt om de maatregel uit te voeren. Deze uitzondering geldt alleen voor waterschappen, omdat zij (meer) afhankelijk zijn van de subsidiëring en prioritering uit het HWBP. Voor het Rijk is er geen subsidie voor te nemen maatregelen.
- Een te nemen maatregel is onevenredig kostbaar; onevenredig kostbaar wil zeggen dat de te nemen maatregel niet in verhouding staat tot de bescherming die geboden moet worden. Een voorbeeld is een traject met een grote, kostbare opgave die een bescherming biedt voor maar twee woningen. Een beheerder is daarin wel altijd verplicht om te kijken naar de mogelijkheid om bescherming te bieden door middel van beheermaatregelen of om naar een alternatieve oplossing te zoeken door op een andere manier de beoogde veiligheid te bieden (in de zogenaamde lagen 2 of 3 in de idee van meerlaagsveiligheid).
- Als gevolg van een lange doorlooptijd tussen het oordeel ‘voldoet niet’ en de uiteindelijke totstandkoming van de maatregel, op voorwaarde dat de beheerders aantonen er alles aan gedaan te hebben een dijktraject aan de omgevingswaarde te laten voldoen, maar door externe factoren, zoals langlopende rechterlijke procedures met de omgeving, het proces voor het nemen van maatregelen vertraging oploopt.
- Als gevolg van omstandigheden buiten de invloedssfeer van de beheerder waardoor hij onvoldoende tijd heeft gehad om hierop te reageren; daarmee valt te denken aan:
- onvoldoende capaciteit van de markt om de te nemen maatregelen uit te kunnen voeren;
- bewust of onbewust aangebrachte schade door mens of natuur waardoor een kering onverwachts niet meer aan de norm voldoet;
- gevolgen van klimaatverandering of nieuwe inzichten over de sterkte van en belasting op de kering waardoor de kering onverwachts niet meer aan de norm voldoet; deze veranderingen worden opgenomen in de bij ministeriële regeling gestelde regels op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet, waardoor de resultaten van een beoordeling door een enkele verandering in het instrumentarium anders kunnen zijn.

Als een beheerder zich beroept op een uitzondering, licht hij die toe in zijn waterbeheerprogramma (voor het Rijk het nationaal waterprogramma). Dit programma wordt ten minste eens in de zes jaar vastgesteld. Mocht het moment waarop een beroep op een uitzondering wordt gedaan niet passen binnen de 6-jaarlijkse cyclus, kan een beheerder in sommige gevallen, als sprake is van een ondergeschikte wijziging van dat programma, op basis van artikel 16.27, tweede lid, van de wet een tussentijdse wijziging doorvoeren in zijn beheerprogramma. De beheerder is dan niet verplicht de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te doorlopen.

Door een beroep op de uitzonderingen geldt in beginsel alleen een uitstel van de resultaatsverplichting. De beheerder is verplicht zich tot het uiterste in te spannen om alsnog zo snel mogelijk aan de omgevingswaarde te voldoen. Het ligt voor de hand dat de beheerder in het waterbeheerprogramma opneemt op welke termijn hij verwacht dit te kunnen bewerkstelligen. Daarnaast kan voor de uitzondering ‘onevenredig kostbaar’ worden gekeken naar alternatieven. Er kan worden overwogen om de norm aan te passen als wordt geconstateerd dat de kosten voor de te nemen maatregel niet in verhouding staan tot de bescherming die de maatregel moet bieden.

Waar gelden de omgevingswaarden: indeling dijktrajecten

Primaire waterkeringen zijn in het normenstelsel opgedeeld in dijktrajecten. Net als in de Waterwet, zijn in dit normenstelsel primaire waterkeringen opgedeeld in dijktrajecten. In paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet

en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) is onderbouwd waarom de overstap is gemaakt van dijkringen naar dijktrajecten, hoe in de toekomst met wijzigingen van de trajecten zal worden omgegaan en wat er wel of onder een dijktraject valt en hoe deze zich verhouden tot de omliggende hoge gronden. In paragraaf 4.4 is voorts ingegaan op de relatie met buitenlandse keringen. Met de indeling in dijktrajecten is de normering specifiek gekoppeld aan potentiële gevolgen van een overstroming die gelden voor die specifieke locatie en kan meer bescherming worden voorgeschreven op plaatsen waar dat nodig is. Er kan daarnaast ook een onderscheid worden gemaakt in drie verschillende soorten dijktrajecten, en de kansen die daarvoor als omgevingswaarden en signaleringsparameters zijn vastgesteld.

Voor dijktrajecten die het achterland rechtstreeks beschermen tegen overstroming, is een overstromingskans per jaar vastgesteld. Voor dijktrajecten die moeten voorkomen dat de hydraulische belasting op de achterliggende keringen substantieel wordt verhoogd, geldt een faalkans per jaar. Voorbeelden van dit type dijktraject zijn de Afsluitdijk en de Maeslantkering. Deze dijktrajecten bieden beveiliging tegen overstroming door een rivier- of zeearm altijd of alleen onder bijzondere omstandigheden af te sluiten. Op deze manier beperken zij de hydraulische belasting op achterliggende dijktrajecten. Voor een compartimenterend dijktraject, dat normaliter geen water hoeft te keren, geldt een overstromingskans per keer dat de hydraulische belasting optreedt door overstroming van een voorliggend gebied. Het enige (compartimenterende) dijktraject waarvoor geen signaleringsparameter is vastgesteld, is de Diefdijk (dijktraject 16-5).

Aanvullend zijn omgevingswaarden opgenomen voor dijktrajecten die een toename van hydraulische belasting kunnen ondervinden als het watersysteem waarlangs zij zijn gelegen, wordt gebruikt als afvoer- of bergingsgebied. Vooralsnog kan zich dat alleen voordoen langs het Volkerak-Zoommeer. De waarden zijn uitgedrukt in een overstromingskans per keer dat een zodanige toename optreedt.

Tot slot zijn er omgevingswaarden voor stormvloedkeringen (de Maeslantkering, de Hartelkering, de stormvloedkering in de Hollandsche IJssel en de Ramspolkering), uitgedrukt in een kans op niet-sluiten per keer dat de situatie zodanig is dat de kering – die onder normale omstandigheden geopend is – gesloten moet worden, omdat de situatie anders waterstandsverhoging in het achterliggende gebied en een verhoging van de hydraulische belasting op de achterliggende keringen tot gevolg heeft. Voor de Oosterscheldekering geldt dat het niet mogelijk is om de kans op niet-sluiten uit te drukken in een enkel getal, omdat het een kering met meerdere schuiven betreft. Daarbij komt dat de gevolgen van het falen niet alleen worden bepaald door de hoeveelheid schuiven die niet sluiten, maar ook door de positie van deze schuiven ten opzichte van elkaar en de positie van deze schuiven binnen de kering. Het bepalen van de kans op niet-sluiten is daardoor een technisch zeer complex vraagstuk. Het is onmogelijk daaruit één getal voor de sluitvraag af te leiden. Daarom zal de kans op niet-sluiten worden verwerkt in de hydraulische belasting die op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet voor de achterliggende primaire keringen wordt bepaald.

De twee laatstgenoemde (aanvullende) omgevingswaarden zijn zo gekwalificeerd, omdat ze net als de andere omgevingswaarden dienen ter bescherming tegen overstromingen. Dat dit alleen geldt voor de specifiek omschreven omstandigheden, doet daaraan niet af. Bovendien zal bij het ontwerp en de beoordeling van de dijktrajecten met beide omgevingswaarden op dezelfde manier rekening moeten worden gehouden; de omgevingswaarde die als strengste uitvalt is feitelijk de omgevingswaarde die bepaalt of een dijktraject daaraan voldoet. Hetzelfde geldt onder de Waterwet.

4.4.3 Onderbouwing van de omgevingswaarden

Op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de wet, moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. In de wet is een aantal taken en bevoegdheden vastgelegd voor

beheerders van waterstaatswerken zoals in artikel 2.19, tweede lid, van de wet: b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn; c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam; d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.

Op grond van artikel 2.20, tweede lid, van de wet, wijst het Rijk beperkingengebieden aan voor waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en installaties in waterstaatswerken. Op grond van artikel 10.17, eerste en tweede lid, van de wet, zijn rechthebbenden van gronden verplicht om te gedogen dat de gronden onderzocht worden en dat daarmee verband houdende werkzaamheden worden verricht. Hetzelfde geldt op grond van artikel 10.2 van de wet voor onderhoudswerkzaamheden aan waterstaatswerken en op grond van artikel 10.17 van de wet voor aanleg of wijziging hiervan. Verder is in artikel 2.39 van de wet vastgelegd dat de beheerder van waterstaatswerken een legger vaststelt, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

De bekostiging van maatregelen aan de primaire keringen blijft in de Waterwet opgenomen, uitgewerkt in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014. Wanneer de beheerder maatregelen aan een primaire kering moet treffen omdat deze niet meer aan de signaleringsparameter of omgevingswaarde voldoet ten gevolge van het feit dat door het Rijk wijzigingen zijn aangebracht in die norm of in de regels voor het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte, kan hij aanspraak maken op subsidiëring. Als voorwaarde geldt telkens dat de maatregelen moeten zijn opgenomen in het jaarlijks door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vast te stellen subsidieprogramma voor dergelijke hoogwaterbeschermingsmaatregelen.

4.4.4 Monitoring van de omgevingswaarde en de signaleringsparameter

De monitoring wordt uitgevoerd door de beheerder van de primaire waterkering. Voor dijktrajecten worden naast de omgevingswaarden ook andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen gemonitord: een andere parameter voor signalering (signaleringsparameter).

De omgevingswaarden voor de veiligheid van de primaire waterkeringen worden uitgedrukt in overstromingskansen en faalkansen. Hiertoe wordt de toestand van de waterkering bekeken, aan de hand van metingen en berekeningen om te bepalen of aan de signaleringsparameter en omgevingswaarde wordt voldaan. Die verplichting is geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor waterveiligheid gebeurt dat onder de Waterwet in twaalfjarige cycli, in die systematiek beoordelingsrondes genaamd. De beoordelingsrondes worden onder de Omgevingswet voortgezet, maar worden dan monitoring(srondes) genoemd. Inhoudelijk verandert er niets. Monitoring vindt plaats volgens een systeem van voortdurend beoordelen en voortdurend versterken. Daarbij is vastgelegd dat de beheerder ten minste elke twaalf jaar onderzoekt in hoeverre de waterstaatkundige toestand van de primaire waterkering in overeenstemming is met de omgevingswaarden en signaleringsparameters in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet toe op de correcte uitvoering van de monitoring van (omgevingswaarden voor) de waterkeringen door de beheerders en de naleving van de voorschriften die daarvoor zijn vastgesteld. Waterschappen, Rijkswaterstaat en de ILT zullen de resultaten van de monitoring rapporteren aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De minister informeert de Tweede Kamer en de colleges van gedeputeerde staten over de resultaten van de monitoring.

Op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet worden bij ministeriële regeling voor de toepassing van het eerste lid, onder d (en e), voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over de vaststelling van de hydraulische belasting en de sterkte van een kering. Het gaat dan bijvoorbeeld om waterstanden en stroomsnelheden waarvan wordt uitgegaan bij de bepaling

van het waterkerend vermogen van een dijktraject voor de monitoring. Deze en andere maatgevende factoren zijn nodig bij het ontwerpen en monitoren van dijktrajecten. Daarmee vervullen de factoren zowel ten aanzien van beheer en onderhoud als ten aanzien van het toezicht een rol. Daarnaast bevat de regeling regels over de uitvoering van de monitoring, die gebaseerd zijn op artikel 20.3, eerste lid, van de wet.

Als de beheerder op basis van de resultaten van de monitoring heeft vastgesteld dat het beschermingsniveau van het dijktraject lager is dan de signaleringsparameter, moet dit bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat worden aangegeven conform artikel 10.8e, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als de overschrijding is aangemeld, worden de benodigde versterkingsopgaven geprogrammeerd, waarbij telkens de hoogste prioriteit wordt toegekend aan keringen met het grootste veiligheidsrisico. Het doel is dat in 2050 overal het gewenste beschermingsniveau is bereikt. Gelet op onder meer klimaatverandering en bodemdaling zal echter ook na 2050 een continue waterveiligheidsopgave blijven bestaan.

Signaleringsparameter en omgevingswaarde gelijk

Voor ongeveer 10% van de dijktrajecten valt de omgevingswaarde in dezelfde klasse als de signaleringsparameter. Dit komt doordat de berekende waarden worden toegedeeld aan de normklassen. De berekende signaleringsparameter valt in zo'n geval hoog in een klasse en de omgevingswaarde laag in diezelfde klasse. Als in deze gevallen het dijktraject niet voldoet aan de signaleringsparameter, voldoet het ook niet aan de omgevingswaarde. Om ook bij deze trajecten tijdig te kunnen starten met versterkingsmaatregelen en daarvoor een subsidie te kunnen krijgen, blijft in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014 geregeld dat de beheerder al voordat de signaleringsparameter/omgevingswaarde wordt overschreden, subsidie kan aanvragen voor versterkingsmaatregelen op basis van een subsidiewaarde. Die subsidiewaarde valt in de naasthogere klasse en is opgenomen in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014.

4.4.5 Programmaplicht bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarde

Het is aan de beheerder om te beoordelen wanneer sprake is van een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde. Dat gebeurt aan de hand van de op grond van artikel 2.15, tweede lid, en artikel 20.3, eerste lid, van de wet bij ministeriële regeling vast te stellen regels over de hydraulische belasting en de sterkte van een waterkering en regels voor de uitvoering van de monitoring. De signaleringsparameter is hierbij een hulpmiddel, maar het oordeel ligt bij de beheerder. Met overschrijding van de signaleringsparameter kan er actie ondernomen worden in het kader van het HWBP, maar is er (nog) geen (acute) dreiging van overschrijding van de omgevingswaarde. De actie voorkomt (theoretisch en systematisch vanuit het nieuwe waterveiligheidsbeleid) een dreigende overschrijding van de omgevingswaarde. Dit leidt ertoe dat in beginsel vrijwel nooit sprake is van een dreigende overschrijding: als de signaleringsparameter is overschreden, maar de omgevingswaarde nog niet, is het HWBP er juist op gericht om te voorkomen dat de omgevingswaarde wordt overschreden.

Als wel sprake is van een (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde, moet de beheerder op grond van artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de wet een programma opstellen. Dat programma bevat maatregelen die erop zijn gericht opnieuw te voldoen of te blijven voldoen aan de omgevingswaarde. De wet stelt geen nadere eisen aan de vorm of inhoud van zo'n programma. Wanneer de constatering van een (dreigende) overschrijding in de tijd samenvalt met een geplande herziening van het nationaal waterprogramma (in geval van het Rijk) of het waterbeheerprogramma (in geval van een waterschap), dan ligt het voor de hand deze maatregelen mee te nemen in de lopende wijziging. Wanneer dat niet het geval is, is een tussentijdse wijziging van dit programma een mogelijkheid.

In beginsel worden programma's onder de Omgevingswet voorbereid via de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Via het

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 16.27 van de wet, over de toepasselijkheid van deze procedure op onder meer programma's, aangepast. Hierdoor is het mogelijk om afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing te laten bij de voorbereiding van een programma, wanneer het wijzigingen van ondergeschikte aard betreft. Voor de voorwaarden waaronder dit mogelijk is, wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van artikel 16.27, tweede lid, van de wet. Een programma om te voldoen aan de omgevingswaarde kan ook zelfstandig worden vormgegeven, los van de systematiek van de verplichte waterprogramma's.

Het HWBP van het Rijk en de waterschappen is een programma waarin verkenning, planvorming en realisatie van versterkingsmaatregelen plaatsvindt om het ultieme doel (de primaire keringen in 2050 achter de primaire waterkeringen op orde te hebben, zodat het afgesproken basisbeschermingsniveau wordt geboden) te bereiken. Om dit zo slim, snel en goedkoop mogelijk te doen, worden innovaties gestimuleerd, onder andere door het uitvoeren van projectoverstijgende verkenningen. Het ligt daarom niet in de rede om het HWBP te zien als een programma in de zin van artikel 3.10 van de wet. Dit programma wordt ook niet voorbereid via een procedure als omschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

4.4.6 Wijzigingen

Het omzetten van de waterveiligheidsnormen van de primaire waterkeringen onder de Waterwet naar de systematiek van de Omgevingswet brengt een aantal wijzigingen met zich mee:

- De terminologie van de normen is veranderd: de signaleringswaarde heet andere parameter voor signalering en de ondergrens heet omgevingswaarde.
- De beheerder heeft een plicht om een programma op te stellen bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Deze plicht was er nog niet expliciet (er is wel een zorgplicht), maar beheerders nemen al wel maatregelen op in hun eigen waterbeheerprogramma. De nieuwe werkwijze sluit hierbij aan.
- De verplichting om te voldoen aan de omgevingswaarde is gekwalificeerd als een resultaatsverplichting. Onder de Waterwet was de verplichting niet gekwalificeerd. Met het vaststellen van de verplichting wordt duidelijk waaraan een beheerder gehouden wordt. Aan de resultaatsverplichting zijn uitzonderingen gekoppeld voor situaties waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde. Deze explicitering heeft geen effect op wat van de beheerder wordt verwacht.
- De gekoppelde termijn om aan de resultaatsverplichting te voldoen is 2050. In de Waterwet werd voor het voldoen aan de normen geen termijn genoemd. De termijn van 2050 werd wel al genoemd in eerdere parlementaire stukken, met als doel te verduidelijken dat dan aan de nieuwe normen moet worden voldaan. Dit doel blijft ongewijzigd en wordt enkel expliciet gemaakt. Dit heeft geen effect op de uitvoering van het waterveiligheidsbeleid.
- De verplichting om waterschappen te horen bij de voorbereiding van de regeling voor het beoordelen van de veiligheid van een dijktraject en de regeling voor het bepalen van de hydraulische belasting en sterkte, artikelen 2.3, tweede lid, en 2.12, vierde lid, van de Waterwet, keert niet terug in de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet zijn bepalingen die het interbestuurlijk verkeer rondom besluiten regelen zoveel mogelijk vervangen door artikel 2.2 van de wet. Dit artikel regelt dat bestuursorganen rekening houden met elkaars taken en bevoegdheden en zo nodig met elkaar afstemmen. Daarnaast is in aanwijzing 2.10 van de Aanwijzingen voor de regelgeving een uitvoeringstoets voorgeschreven voor nieuwe regelgeving. Deze toets omvat onder meer de vraag of de inhoud van de opgedragen taak helder is, of de organisatie die de taak uit gaat voeren voldoende toegerust is en wat de verwachte kosten zijn.
- Artikel 2.2 van de wet, de uitvoeringstoets en de huidige praktijk bieden voldoende waarborgen dat bij de wijziging van regelgeving, zoals het wijzigen van normen en regelingen voor de beoordeling van de resultaten van de monitoring en de hydraulische belasting en sterkte, afstemming met waterschappen plaatsvindt.

4.4.7 Effecten

De effecten die deze wijzigingen met zich mee brengen zijn beperkt:

- De omzetting naar de Omgevingswet vindt waar mogelijk plaats zonder beleidsinhoudelijke wijziging. De aanpassing van de terminologie heeft ook geen effect op het systeem van aanmelden bij het HWBP en versterken.
- Op een aantal punten leidt de inbouw tot meer expliciete keuzes, met name over de termijn waarop aan een omgevingswaarde moet worden voldaan en de aard van de verplichting die het stellen van een omgevingswaarde met zich meebrengt. Dit zorgt voor meer helderheid over de beleidsintenties op het gebied van waterveiligheid.
- Bij een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde moet een programma worden opgesteld (aanmelding bij HWBP).

4.5 Omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk

4.5.1 Inleiding

Achter het stelsel van primaire waterkeringen, dat ons land beschermt tegen overstromingen vanuit de zee, de grote rivieren en de grote meren (buitenwater), bevinden zich duizenden kilometers andere dan primaire waterkeringen die laaggelegen gebieden tegen overstroming door binnenwater beschermen. In deze gebieden bevinden zich woonwijken, bedrijventerreinen en luchthavens. Het belang van de keringen is de afgelopen decennia door economische groei en bevolkingsgroei alleen maar toegenomen. Een aantal keringen is via de bevoegdheid van artikel 2.20, eerste lid, van de wet, in beheer bij het Rijk gebracht. Die keringen zijn aangewezen in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit. Dit betreft voornamelijk kaden langs rijkskanalen.

De normen voor de andere dan primaire waterkeringen zijn nu vastgelegd in het Waterbesluit. Artikel 2.15, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet verplicht het Rijk bij AMvB omgevingswaarden vast te stellen voor deze door het Rijk beheerde keringen. Via dit Invoeringsbesluit worden deze aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Bij het vaststellen van een omgevingswaarde moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich meebrengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarde van toepassing is (artikel 2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarden te verwezenlijken (artikel 2.10, tweede lid, van de wet).

4.5.2 Uitwerking

Vormgeving van de omgevingswaarden

Met de omgevingswaarden voor niet-primaire waterkeringen wordt het maatschappelijk nog aanvaardbaar te achten risico voor de bescherming tegen overstromingen vanuit binnenwateren vastgelegd. De omgevingswaarden bieden burgers en bedrijven duidelijkheid over de bescherming waarop zij mogen rekenen. Voor de beheerder (het Rijk/Rijkswaterstaat) maken de omgevingswaarden duidelijk waaraan hij met zijn beheer en onderhoud moet voldoen. Alle in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit opgenomen waterkeringen zijn onderverdeeld in kleinere delen, in het onderhavige besluit gedefinieerd als ‘dijktrajecten’. Daarbij maakt een waterkerend kunstwerk dat onderdeel vormt van een waterkering deel uit van het dijktraject waarin het is gelegen. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in jaarlijkse overschrijdingskansen van de hoogwaterstanden waartegen het dijktraject bestand moet zijn. Een omgevingswaarde uitgedrukt in een overschrijdingskans van bijvoorbeeld 1:100 betekent dat een

dijktraject een waterstand moet kunnen keren die gemiddeld éénmaal per honderd jaar wordt bereikt of overschreden.

Op de kaarten die als bijlagen bij het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen zijn naast de dijktrajecten met bijbehorende omgevingswaarden de ingegraven delen aangewezen. De ingegraven delen zijn niet als geheel onderworpen aan een omgevingswaarde, omdat het maaiveld naast het kanaal hoger ligt dan het kanaalpeil. Dat het achterliggende gebied overstroomt is praktisch onmogelijk. In de ingegraven delen kunnen wel waterkerende kunstwerken voorkomen die een verbinding vormen met landinwaarts lager gelegen gebied. Om dat gebied bescherming te bieden, wordt voor de waterkerende kunstwerken een omgevingswaarde vastgesteld en worden de ingegraven delen begrensd en weergegeven op de kaarten die als bijlage bij het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen. Andere redenen waarom de ingegraven delen zijn opgenomen, zijn dat de strook naast het kanaal voor het beheer door Rijkswaterstaat van belang is, en dat de waterkeringen, dus de combinatie van ingegraven en niet-ingegraven delen, een aaneengesloten geheel vormen.

Bij het ontwikkelen van omgevingswaarden voor de keringen in beheer bij het Rijk is aansluiting gezocht bij de wijze waarop regionale keringen door de provincies zijn genormeerd. Daarbij is gebruikgemaakt van de door het IPO opgestelde richtlijnen voor boezemkaden en andere dan primaire keringen in beheer bij de waterschappen. Daarmee is een uniforme aanpak van de andere dan primaire waterkeringen in ons land gewaarborgd. In de richtlijnen van het IPO is de hoogte van de norm afhankelijk van de economische schade die bij een doorbraak valt te verwachten. Hoe groter de verwachte gevolgen van een doorbraak, hoe strenger de norm. De normering van het IPO onderscheidt vijf normklassen, van overschrijdingskansen van 1:10 tot 1:1000 per jaar. Drie daarvan worden gebruikt in deze wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De omgevingswaarden zijn bepaald door de waterkeringen langs de kanalen op te delen in dijktrajecten volgens te onderscheiden overstromingspatronen. Vervolgens is per dijktraject de economische schade van een overstroming berekend en is de daarbij behorende normklasse bepaald. In het algemeen is een omgevingswaarde van 1:100 per jaar gehanteerd. Voor delen van waterkeringen die een groter belang beschermen, zoals delen van de oostelijke dijk langs het Amsterdam-Rijnkanaal, is een strengere omgevingswaarde gehanteerd, 1:300 of 1:1000 per jaar. Voor de waterkeringen rond 's-Hertogenbosch is in overeenstemming met de in de regio gemaakte bestuurlijke afspraken uitgegaan van een omgevingswaarde van 1:150 per jaar. Deze omgevingswaarde is ook gehanteerd voor de kaden langs de A2 bij 's-Hertogenbosch. Voor de waterkerende kunstwerken in ingegraven dijktrajecten wordt een omgevingswaarde van 1:100 per jaar gehanteerd.

Aard van de verplichting en termijn waarop aan de omgevingswaarde moet worden voldaan

Ook de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk zijn geformuleerd als resultaatverplichtingen. Deze keringen worden geacht de beoogde veiligheid te bieden aan het achterland. De termijn waarbinnen aan deze verplichting moet zijn voldaan is vastgelegd op 1 januari 2032. Dit is twaalf jaar na de eerste toetsronde.[48]

Evenals bij de primaire keringen kan er sprake zijn van een situatie waarin de beheerder, in dit geval het Rijk, niet zelf verantwoordelijk gehouden kan worden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde. Met het oog daarop zijn voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk dezelfde uitzonderingen opgenomen als voor de door het Rijk beheerde primaire waterkeringen.

[48] Deze termijn was ten tijde van de afronding van de consultatieversie nog onderwerp van politieke besluitvorming.

Inzet van instrumenten

Op grond van de wet moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. In de wet is voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk bepaald dat het waterkerend vermogen van een dijktraject wordt bepaald aan de hand van bij ministeriële regeling gestelde regels. Verder is in artikel 2.39 van de wet vastgelegd dat de beheerder van waterstaatswerken een legger vaststelt, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.

Monitoring van de omgevingswaarde

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor de monitoring van deze omgevingswaarden. Om te beoordelen of de waterkeringen aan de omgevingswaarden voldoen, zullen deze keringen door Rijkswaterstaat worden gemonitord. De monitoring vindt plaats door bepaling van het waterkerend vermogen van een dijktraject.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet toe op de correcte naleving van de voorschriften, bij de monitoring van de niet-primaire waterkeringen in rijksbeheer aan de omgevingswaarden door Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat en de ILT zullen de resultaten van de monitoring rapporteren aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De eerste monitoring door Rijkswaterstaat vindt plaats op basis van de situatie in 2020. Uitgaande van een voorgenomen twaalfjaarlijkse toetscyclus, zoals die ook voor de primaire waterkeringen geldt, zal de daaropvolgende toetsronde in 2032 afgerond zijn.

Programmaplicht bij een dreigende overschrijding

Wanneer aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan een omgevingswaarde voor de niet-primaire waterkeringen in beheer van het Rijk stelt het Minister van Infrastructuur en Waterstaat op grond van 3.10, tweede lid, van de wet een programma vast. Dit programma bevat maatregelen om zo spoedig mogelijk te voldoen aan de omgevingswaarden.

4.5.3 Wijzigingen

- De normen voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk zijn vormgegeven als omgevingswaarden. Deze zijn bepaald op basis van de door de provincies voor de normering van de door waterschappen beheerde regionale keringen ontwikkelde methodiek.
- De termijn om aan de resultaatsverplichting te voldoen is vastgelegd op 2032. In het Waterbesluit is geen termijn opgenomen. Door het opnemen van een eindtermijn met een uitzonderingsbepaling komt de systematiek overeen met die voor de door het Rijk beheerde primaire waterkeringen.

4.5.4 Effecten

- Door de vormgeving als omgevingswaarde ontstaat meer helderheid over de aard van verplichting en de termijn waarop aan deze omgevingswaarden moet worden voldaan. Dit komt de inzichtelijkheid van de regels ten goede.

4.6 Omgevingswaarden SO_2 en NO_x voor grote natuurgebieden

Voor grote natuurgebieden gelden aparte omgevingswaarden voor zwaveldioxide en stikstofdioxide (artikel 2.3, eerste lid, onder c en d en artikel 2.4 tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Het gaat daarbij alleen om natuurgebieden die voldoen aan de criteria genoemd in bijlage III bij de richtlijn luchtkwaliteit. Deze criteria zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen in artikel 2.3, derde lid. Gezien de schaal van deze gebieden is de programmaplicht bij

een dreigende overschrijding bij gedeputeerde staten gelegd. Ten tijde van de parlementaire behandeling van het Besluit kwaliteit leefomgeving was nog niet helder om welke natuurgebieden het ging. In paragraaf 7.1 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is daarom aangekondigd dat hierover via dit besluit helderheid zou worden geboden. Uit een uitgevoerde inventarisatie is gebleken dat geen enkel natuurgebied in Nederland voldoet aan deze criteria.[49] Dat betekent dat deze omgevingswaarden geen directe betekenis hebben voor gedeputeerde staten. Pas op het moment dat een natuurgebied wel voldoet aan de gestelde criteria zijn de vastgestelde omgevingswaarden voor grote natuurgebieden van toepassing. Overigens gelden voor deze omgevingswaarden op grond van artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wel monitorverplichtingen. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is hiermee belast.

4.7 Omgevingswaarden nec-plafonds

4.7.1 Inleiding

De National Emission Ceilings directive (hierna: nec-richtlijn) heeft tot doel luchtkwaliteitsniveaus te bereiken die geen aanzienlijke negatieve effecten op en risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu met zich meebrengen. In 2016 is de nec-richtlijn herzien[50] en zijn per lidstaat reductieverbintenissen vastgesteld voor antropogene atmosferische emissies van zwaveldioxide, (SO_2), stikstofdioxide (NO_2), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS) en ammoniak (NH_3) en fijnstof ($PM_{2,5}$). Deze reductieverbintenissen, ook wel nec-plafonds genoemd, worden uitgedrukt in percentages en gelden vanaf 2020 en 2030.

De nec-richtlijn kent een programmaplicht en een monitoringsplicht. Lidstaten stellen ter beperking van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen een programma vast dat moet worden uitgevoerd, en daarbij regelmatig geactualiseerd moet worden. In het programma wordt door een lidstaat aangegeven op welke wijze de geldende reductieverbintenissen worden behaald in 2020 en 2030 ten opzichte van het referentiejaar 2005. Het behalen van de deze reductieplafonds moet bovendien gemonitord worden. Jaarlijks rapporteert elke lidstaat de monitoringsresultaten in het Informative Inventory Report aan de Europese Commissie. Tot slot brengt de herziening van de nec-richtlijn wijzigingen mee in het toepassingsbereik van de richtlijn en rond verplichtingen op het terrein van monitoring, emissie-inventarissen en rapportageverplichtingen.

Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het verplichte nec-programma aangewezen als verplicht programma onder de Omgevingswet. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al de regels voor de monitoring van de nec-emissies. Via dit Invoeringsbesluit worden drie elementen uit de nec-richtlijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving geïmplementeerd. Om te beginnen worden de emissieverbintenissen vormgegeven als rijksomgevingswaarden. Verder worden de instructieregels voor het verplichte nec-programma uitgewerkt. Tot slot worden de wijzigingen ten opzichte van de oude nec-richtlijn in de monitoring, emissie-inventarissen en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn verwerkt. De implementatie van de genoemde drie elementen worden in de navolgende paragrafen verder toegelicht.

4.7.2 Emissieverbintenissen als omgevingswaarden

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen (artikel 2.9, eerste lid, van de wet). Op grond van artikel 2.14

[49] RoyalHaskoningDHV "Afbakening natuurgebieden BKL, gebieden groter dan 1000 km^2", kenmerk: T&BPF2506-153N001F02, 27 juni 2018.
[50] Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L344).

van de wet kan het Rijk omgevingswaarden vaststellen. Daarbij moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich meebrengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarden van toepassing is (2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarden te verwezenlijken (2.10, tweede lid, van de wet).

De nec-plafonds zijn Europese verplichtingen en zijn kwantitatieve milieudoelstellingen die een monitoringsplicht kennen en een verplicht programma. Tot aan de inwerkingtreding van het stelsel Omgevingswet zijn de nec-plafonds geborgd in het Nationaal Milieubeleidsplan (4). In het kader van de harmonisatie van de normstelling onder de Omgevingswet zijn de normen voor waterkwaliteit, zwemwaterkwaliteit en waterveiligheid en de toegestane concentraties van stoffen in de lucht, alle geformuleerd als rijksomgevingswaarden. Omwille van de zichtbaarheid en consistentie in het stelsel Omgevingswet heeft de regering er daarom voor gekozen ook de nec-plafonds op grond van artikel 2.14 van de wet als omgevingswaarden vorm te geven. Met de vormgeving als omgevingswaarden wordt de transparantie en de zichtbaarheid gediend. Het is niet beoogd om de nec-plafonds een andere doorwerking te geven, dan nu het geval is.

Waar gelden de omgevingswaarden?

Omdat het hier om een nationaal plafond gaat betreft de locatie geheel Nederland. De nec-richtlijn is op grond van artikel 2, eerste lid, ook van toepassing op de exclusieve economische zone. Het toepassingsbereik voor de emissieplafonds is al via de wijziging van het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds verruimd tot de exclusieve economische zone. Die verruiming geldt ook voor de via dit besluit vast te stellen omgevingswaarden. De omgevingswaarde geldt daarmee voor alle antropogene emissies in Nederland, voor alle bronnen op het grondgebied en in die exclusieve economische zone.

Relatie tussen omgevingswaarden luchtkwaliteit en nec-plafonds

Het is van belang de eisen vanuit de nec-richtlijn niet te verwarren met die van de richtlijn luchtkwaliteit. De aard van de reductieverplichting voor de nec-plafonds verschilt wezenlijk van de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht. De nec-plafonds zijn nationale doelstellingen voor totalen aan toegestane emissies. De emissies van heel Nederland worden daarvoor opgeteld. De omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht zijn maximaal toegestane concentraties, die gelden op elke locatie in Nederland afzonderlijk. Ze hebben deels wel betrekking op dezelfde stoffen, namelijk zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxiden (NO_x) en fijnstof ($PM_{2,5}$).

De doelstellingen hebben gezamenlijk een versterkend effect op het verlagen van de achtergrondconcentratie van stoffen in Nederland.

Vormgeving omgevingswaarden

De nec-richtlijn stelt per lidstaat bindende nationale emissiereductieverbintenissen vast voor antropogene atmosferische emissies van lidstaten van zwaveldioxide, (SO_2), stikstofdioxide (NO_2), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS), ammoniak (NH_3) en fijnstof ($PM_{2,5}$). Met uitzondering van fijnstof golden voor deze stoffen onder Richtlijn 2001/81/EG ook al plafonds. Gezien de effecten op de menselijke gezondheid is er voor gekozen fijnstof op te nemen in de herziene nec-richtlijn. De reductieverplichtingen in de nec-richtlijn voor 2020 zijn uit het Göteborg protocol[51] overgenomen. Het Göteborg protocol is een verdrag van de Verenigde Naties dat grenzen stelt aan de emissies van luchtverontreinigende stoffen voor 2010 en 2020. De

[51] Op 30 november 1999 te Göteborg tot stand gekomen protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake vermindering van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau (Trb. 2001, 164).

reductieverplichtingen in de nec-richtlijn zijn niet langer, zoals onder de oude richtlijn, uitgedrukt in absolute plafonds (in kilotonnen), maar als reductiepercentages ten opzichte van de emissies in 2005. De plafonds gelden tot en met 2029. Vanaf 2030 en verder gelden nieuwe reductiepercentages. Om aantoonbare vorderingen op weg naar de verbintenissen voor 2030 te waarborgen, wordt in 2025 getoetst in hoeverre de emissies zijn beperkt in overeenstemming met het vastgestelde reductietraject. Deze emissiereductieverbintenissen zijn in artikel 2.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving omgezet als omgevingswaarden.

Aard van de verplichting

Zoals toegelicht in paragraaf 4.9.2 bepaalt de Omgevingswet dat er bij de vaststelling van omgevingswaarden helderheid geboden moet worden over de aard van de verplichting. De omgevingswaarde kan namelijk worden vormgegeven als een resultaatsverplichting of een inspanningsverplichting. Met het oog op het kabinetsstandpunt over lastenluwe implementatie is de richtlijn hierbij leidend. De reductieverplichtingen van de nec-richtlijn moeten worden gezien als resultaatsverplichtingen, omdat ze niet zijn geformuleerd als ‘streefwaarden’, maar als emissiereductieverbintenissen. Deze zijn gedefinieerd als ‘de verplichting van de lidstaten om emissies van een bepaalde stof te verminderen’ (art. 3, tiende lid). De reductieverbintenis wordt expliciet als een minimaal niveau beschouwd. Het geeft de emissiereductie weer die ten minste moet worden bereikt (artikel 3, tiende lid; vergelijk: ‘beperken op zijn minst’, artikel 4, eerste lid).

De nec-richtlijn schrijft voor dat lidstaten indicatieve emissieniveaus voor 2025 vaststellen die technisch haalbaar zouden zijn en geen onevenredig hoge kosten met zich meebrengen (artikel 4, tweede lid, van de nec-richtlijn). De standaardwijze waarop deze niveaus worden bepaald, is aan de hand van een lineair reductietraject tussen reductieverbintenissen in 2020 en die van 2030. Gezien overweging 13 in de considerans van de nec-richtlijn zijn deze indicatieve emissieniveaus vooral bedoeld om aantoonbare vorderingen in emissiereducties aan te tonen. Volgens de nec-richtlijn mag (onderbouwd) worden afgeweken van de vastgestelde indicatieve emissieniveaus. Deze indicatieve emissieniveaus voor 2025 zijn niet als streefwaarde opgenomen in dit besluit met als belangrijkste overweging om flexibiliteit te houden in de wijze waarop Nederland de plafonds tussen 2020 en 2030 wil bereiken. De indicatieve emissieniveaus zijn in dit besluit daarentegen opgenomen als signaleringswaarden (hierna: signaleringsparameters). Deze signaleringsparameters kennen geen programmaplicht en hebben een signaalfunctie. De signaleringsparameters zijn vastgesteld voor de stoffen waarvoor emissiereductiedoelstellingen in de nec-richtlijn zijn vastgesteld, te weten NO_x, SO_2, NMVOS, $PM_{2.5}$ en NH_3.

Flexibiliteitsmechanismen

De nec-richtlijn voorziet onder strikte voorwaarden in een aantal flexibiliteitmechanismen waarbij tijdelijk kan worden afgeweken van de nec-plafonds. In paragraaf 2.2.1.1 (omgevingswaarden nec-richtlijn) van het besluit kwaliteit leefomgeving zijn deze uitzonderingen opgenomen. Artikel 5 (eerste lid tot en met vierde lid) van de nec-richtlijn benoemt vier uitzonderingssituaties waarvoor flexibiliteit kan worden aangevraagd bij de Europese Commissie. In de eerste situatie kan het zijn dat op basis van vernieuwde (wetenschappelijke) inzichten aanvullende broncategorieën meegenomen moeten te worden in de nationale emissie-inventaris. Een lidstaat kan redelijkerwijs niet anticiperen op een extra emissiebron waarmee in de toekomst rekening gehouden moet te worden. Hierdoor kan een overschrijding van de reductieverbintenis ontstaan. Een lidstaat mag om die reden zijn emissie-inventaris aanpassen (inclusief het basisjaar 2005). Door uitzonderlijke klimatologische omstandigheden kan in de tweede situatie een overschrijding van de reductieverbintenis plaatsvinden. Voorbeelden hiervan zijn bij een koude winter of droge zomer. Een lidstaat mag voor het voorafgaande, lopende of komende jaar met een gemiddelde rekenen. De derde situatie heeft betrekking op het niet voldoen aan de emissiereductieverbintenissen na het treffen van kosteneffectieve maatregelen. Een lidstaat moet binnen een termijn van vijf jaar aan die betreffende verbintenis voldoen, mits de niet-naleving wordt gecompenseerd met een

gelijkwaardige emissiereductie van een andere verontreinigende stof zoals bedoeld in bijlage II bij de nec-richtlijn. In de vierde situatie mag een lidstaat voor een periode van drie jaar tijdelijk niet voldoen aan de reductieverbintenissen bij een plotseling capaciteitsverlies van het stroom- en/of warmtevoorzieningssysteem. Het nec-programma hoeft in deze gevallen niet te worden aangepast. Wel moet een toelichting over de aanvraag van flexibiliteit te worden gegeven in Informative Inventory Report met de maatregelen die worden getroffen om te voldoen aan de reductieverbintenis van de nec-richtlijn.

Het nec-programma moet binnen 18 maanden na publicatie van het Informative Inventory Report gewijzigd worden bij gerapporteerde overschrijding (en) van de reductieverbintenis (sen) waarvoor bovengenoemde situaties niet van toepassing zijn. In het gewijzigde nec-programma moet duidelijk worden welke maatregelen een lidstaat binnen welke termijn treft om aan de reductieverbintenis te voldoen.

Inzet van de instrumenten

Op grond van artikel 2.10, derde lid, van de wet, moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. Er zijn binnen het stelsel Omgevingswet voldoende waarborgen ingebouwd om te voldoen aan de vastgestelde omgevingswaarden voor de reductieverplichtingen van de nec-richtlijn. De eerste waarborg betreft de plicht in de wet tot monitoring van omgevingswaarden en tot het opstellen van een programma bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Op deze manier kan tijdige bijsturing plaatsvinden. Als tweede waarborg wordt de bescherming van de fysieke leefomgeving veelal op voorhand brongericht geregeld door middel van algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voor milieubelastende activiteiten, zoals voor kleine- en middelgrote stookinstallaties en procesemissies. Met die regels en eisen in vergunningen worden beste beschikbare technieken en preventieve maatregelen voorgeschreven om de uitstoot van emissies van luchtverontreinigende stoffen te voorkomen of beperken. Een derde waarborg wordt geboden door de mogelijkheden van decentrale bestuursorganen om via maatwerkvoorschriften of maatwerkregels desgewenst te sturen op reductie van emissies van bedrijven op hun grondgebied. Ook buiten het stelsel zijn afdoende waarborgen aanwezig om te voldoen aan de gestelde verplichtingen in de nec-richtlijn. Het Europese bronbeleid levert een substantiële bijdrage aan de beperking van emissie door auto's. Het toepassen van duurzame innovatieve technieken wordt ook bevordert via fiscale regelingen zoals de Milieu investeringsaftrek (MiA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil). Daarnaast stimuleert de overheid energiebesparing en duurzame energie via subsidieregelingen en belastingvoordelen. Op Europees niveau wordt onder andere ingezet op schonere brandstoffen en schonere voertuigen en worden in BBT-conclusies emissie-eisen vastgesteld voor de industrie en grote agrarische bedrijven.

Met de kennis van nu is het niet voorstelbaar dat Nederland met de genomen en voorgenomen maatregelen in 2030 niet zou voldoen aan de reductieverbintenissen. Prognoses in de monitoringsrapportage (Informative Inventory Report 2018, tabel 11.2 van RIVM[52]) bevestigen dit beeld. Deze prognoses zijn gebaseerd op het doorrekenen van vastgesteld en voorgenomen beleid van het kabinet. Deze prognoses zijn een actualisatie van Luchtverontreinigende stoffen in de Nationale Energieverkenning 2015 van het Planbureau voor de Leefomgeving[53]. Bij het vaststellen van plannen of het verlenen van vergunningen werd bij de oude nec-richtlijn niet aan deze beleidsmatig vastgestelde doelen getoetst. Dit is onder de Omgevingswet niet anders. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geen instructieregels opgenomen om de omgevingswaarden voor de nec-plafonds door te laten werken naar bijvoorbeeld omgevingsplannen of omgevingsvergunningen. Met het oog op het beperken van onderzoekslasten wordt onder de

[52] https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2018/mei/Informative_Inventory_Report_2018_Emissions_of_transboundary_air_pollutants_in_the_Netherlands_1990_2016
[53] http://www.pbl.nl/publicaties/nationale-energieverkenning-2015.

Omgevingswet terughoudend omgegaan met de toetsing van plannen en projecten aan omgevingswaarden. In het geval van de nec-plafonds is doorwerking niet nodig.

Op grond van de Omgevingswet moet bij de vaststelling van een omgevingswaarden worden bepaald welk bestuursorgaan in het geval een (dreigende) overschrijding een programma in de zin van 3.10 moet opstellen, om te voldoen aan de omgevingswaarde. Het uitgangspunt is daarbij 'decentraal, tenzij'. Voor de nec-plafonds ligt het niet voor de hand om de programmaplicht bij decentrale bestuursorganen te leggen. Het betreffen immers *nationale* plafonds. Via dit besluit is daarom bepaald dat het Rijk verantwoordelijk is voor het opstellen van een programma bij een (dreigende) overschrijding.

Geen decentrale omgevingswaarden

Artikel 2.11, tweede lid, en artikel 2.12, tweede lid, van de wet, bepalen dat gemeenten, respectievelijk provincies geen decentrale omgevingswaarden kunnen vaststellen wanneer het Rijk een omgevingswaarde heeft vastgesteld, tenzij bij AMvB anders bepaald. Voor de nec-plafonds als omgevingswaarden is deze mogelijkheid niet opengesteld. Dat betekent dat het decentrale bestuursorganen niet is toegestaan om voor de nec-plafonds aanvullende of afwijkende omgevingswaarden te stellen. Voor de omgevingswaarden voor de concentraties naar de lucht, zwemwater en waterkwaliteit is in het Besluit kwaliteit leefomgeving wel toegestaan deze met decentrale omgevingswaarden aan te vullen en aan te scherpen. Zoals in het begin van deze paragraaf is geschetst, bestaat er een verschil tussen concentraties en emissies. Voor de omgevingswaarden voor de primaire waterkeringen is dit niet toegestaan, omdat provincies en gemeenten geen zeggenschap hebben over de sterkte van de primaire waterkeringen. Ook voor de nec-plafonds ligt het niet voor de hand om decentrale bestuursorganen de mogelijkheid te bieden om het nationale plafond aan te scherpen. De nec-plafonds zijn immers nationale plafonds, en hebben betrekking op de totale uitstoot van emissies van Nederland. Een gemeente of provincie kan daarom vanuit de decentrale verantwoordelijkheden geen scherpere omgevingswaarde stellen voor een nationaal emissieplafond, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. Ook de mogelijkheid tot het vaststellen van een aanvullende decentrale omgevingswaarde is bekeken. Van een aanvullende omgevingswaarde zou sprake zijn wanneer een gemeente zelf een plafond zou vaststellen voor de nec-stoffen voor de gemeentelijke bronnen binnen haar grondgebied. Dit is in beginsel voorstelbaar. IPO en VNG hebben aangegeven hier geen behoefte aan te hebben. De toegevoegde waarde hiervan is ook beperkt. Via maatwerkvoorschriften of maatwerkregels hebben provincies en gemeenten ook mogelijkheden om desgewenst te sturen op reductie van emissies van bedrijven op hun grondgebied. Daarbij komt dat het instellen van lokale plafonds verdelingsvragen kan oproepen, omdat die plafonds opgeteld moeten passen binnen het nationale plafond. Zonder nadere regels zou dit kunnen leiden tot interbestuurlijke fricties. IPO en VNG hebben dan ook aangegeven akkoord te zijn met het voorstel om voor de nec-plafonds geen decentrale omgevingswaarden mogelijk te maken.

4.7.3 Invulling verplicht programma en actualisatieplicht

Een belangrijk verschil tussen de oude richtlijn en de herziene richtlijn is de verplichting om nationale programma's op te stellen, vast te stellen en uit te voeren. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt dit programma opgenomen als een verplicht programma in de zin van artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de wet. Het eerste programma dat voor 1 april 2019 moest worden vastgesteld is nog onder de Wet milieubeheer opgesteld en zal via het overgangsrecht een programma onder de Omgevingswet worden.

Op grond van artikel 3.5 van de wet bevat een programma een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan en maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken. Op grond van artikel 2.25, eerste lid, onder 1, van de wet, kan het Rijk regels stellen over de inhoud van een programma. Op grond

hiervan is bepaald dat het nationaal nec-programma gegevens en maatregelen bevat, als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van, en bijlage III bij de nec-richtlijn.

Lidstaten zijn verplicht maatregelen te treffen om hun antropogene emissies te beheersen en in 2025 te beperken tot niveaus die aan de hand van een lineair reductietraject zijn bepaald, tenzij dit buitensporige kosten met zich meebrengt. In dat geval mag onderbouwd worden afgeweken van een lineair pad. Als de emissiereducties in 2025 niet volgens het geplande reductietraject verlopen, moeten maatregelen genomen te worden.

Via dit besluit wordt in artikel 8.8a van het Omgevingsbesluit geregeld dat dit programma elke vier jaar wordt geactualiseerd. Deze verplichting volgt uit de nec-richtlijn.

4.7.4 Monitoring, emissie-inventarisaties en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in hoofdstuk 10 al regels voor monitoring van de emissies van de nec-stoffen opgenomen. De monitoring vindt plaats door het opstellen van nationale emissie-inventarisaties en nationale emissieprognoses. Op grond van de herziene richtlijn moeten naast nationale emissie-inventarisaties, ook de effecten van luchtverontreiniging op ecosystemen worden gemonitord. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de gegevens die zijn verzameld onder ander monitoringsprogramma's, zoals die van de Kaderrichtlijn water. Voor een kosteneffectieve aanpak vindt de monitoring van ecosystemen zoveel mogelijk plaats op basisinformatie uit bestaande monitoringssystemen.

In bijlage I bij de nec-richtlijn zijn in de tabellen A, C en D de stoffen weergegeven die een lidstaat verplicht moet monitoren. Het gaat om de emissies van de stoffen: SO_2, NO_x, NMVOS, en NH_3, $PM_{2,5}$, CO, PM_{10} enkele zware metalen (Cd, Hg, Pb) en enkele POP's (persistente organische verontreinigende stoffen). Tabel B geeft een overzicht van stoffen weer die facultatief mogen worden gemonitord. In bijlage I en bijlage IV bij de nec-richtlijn is opgenomen hoe vaak gemonitord moet worden en op welke manier.

4.7.5 Wijzigingen

- Ten opzichte van de wijziging van het Besluit uitvoering EU-richtlijn nationale emissieplafonds is de voornaamste wijziging dat de nec-plafonds als omgevingswaarden zijn vormgegeven en zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voorheen waren deze doelstellingen van de oude nec-richtlijn opgenomen in het Nationaal milieubeleidsplan 4.

4.7.6 Effecten

- Het opnemen van deze doelen als omgevingswaarden draagt bij aan de inzichtelijkheid van en uniformiteit binnen het stelsel van de Omgevingswet.

4.8 Instructieregels immissies

Verduidelijking toepassingsbereik naar aanleiding van de Invoeringswet

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wijzigt artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet dat de opdracht bevat aan de gemeente om in het omgevingsplan de regels te stellen die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De wijziging riep in de consultatiefase vragen op over de al vastgestelde instructieregels. Dit vormt de aanleiding voor een verduidelijking in de artikelen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Uit de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving bleek al dat instructieregels niet zien op activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

geen regels gesteld kunnen worden.[54] De regels zien bijvoorbeeld niet op bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Na de wijziging van artikel 4.2 van de Omgevingswet zou dit verkeerd gelezen kunnen worden. Verduidelijkt is nu dat de instructieregels alleen zien op het 'op een locatie' toelaten van activiteiten.

Aanscherping toepassingsbereik activiteiten

Op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten gemeenten in hun omgevingsplan voorzien in een aanvaardbaar niveau van geur, geluid en trillingen van alle activiteiten die zij in het omgevingsplan op een locatie toelaten, behalve wonen. Daarbij kunnen gemeenten gebruik maken van de standaardwaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar zij kunnen ook andere waarden of regels stellen, zoals al beschreven in de nota van toelichting bij dat besluit.[55] Voor typen activiteiten waarvoor gemeenten, gelet op de aard van de activiteit, met grote regelmaat zullen afwijken van de standaardwaarden is het stellen daarvan bij nader inzien niet doelmatig en doeltreffend. De gemeente zou immers moeten motiveren waarom zij afwijkt, wat bestuurslasten veroorzaakt. Dit speelt in het bijzonder bij activiteiten in de openbare buitenruimte en evenementen. Voor deze activiteiten is nu bepaald dat de standaardwaarden en grenswaarden voor geluid en trillingen niet gelden. Gemeenten moeten in hun omgevingsplan wel blijven voorzien in een aanvaardbaar niveau van geur, geluid en trillingen, ook van deze activiteiten.

Slagschaduw windturbines

Bij de totstandkoming van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving is de keuze gemaakt om regels over de immissies van activiteiten op gevoelige gebouwen niet langer als algemene rijksregel te formuleren, maar als instructieregel over het omgevingsplan.[56] Die omzetting heeft plaatsgevonden voor de regels over immissies van geur, geluid en trillingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Nagelaten is echter om ook de regel over lichthinder door slagschaduw van windturbines uit de Activiteitenregeling milieubeheer om te zetten naar instructieregels over het omgevingsplan. Met dit besluit gebeurt dat alsnog.

Volgens de instructieregels in dit besluit voorziet het omgevingsplan erin dat de slagschaduw in een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Dit besluit voorziet in een standaardwaarde waar gemeenten in hun omgevingsplan bij kunnen aansluiten. Deze standaardwaarde bestaat in feite uit twee getallen, namelijk een gemiddeld aantal dagen in een jaar (17) waarop er niet meer dan 20 minuten slagschaduw mag optreden in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw. De waarde is ontleend aan de voormalige Activiteitenregeling en wordt maatschappelijk als een aanvaardbaar beschermingsniveau gezien. Wanneer het omgevingsplan een beschermingsniveau biedt dat voldoet aan deze standaardwaarde, dan wordt de hinder door slagschaduw in een slagschaduwgevoelig gebouw in beginsel aanvaardbaar geacht. Het staat gemeenten echter, binnen de grenzen van dit besluit, vrij om in het omgevingsplan een andere waarde vast te stellen als de lokale situatie daar aanleiding toe geeft en als dat voor de realisatie van de maatschappelijke doelen van de wet nodig is. In lijn met het verbeterdoel om meer bestuurlijke afwegingsruimte te bieden, zijn er geen harde grenzen aan de afwijkingsmogelijkheden. De Activiteitenregeling milieubeheer kende al mogelijkheden tot het stellen van een aanvullend maatwerkvoorschrift. De keuze voor afwijkende regels vereist vanzelfsprekend een deugdelijke belangenafweging. In deze belangenafweging zal in ieder geval aandacht moeten zijn voor het belang van huidige en toekomstige bewoners bij een gezonde fysieke leefomgeving en het belang van de windturbine-exploitant bij het rendabel kunnen exploiteren van windturbines, waarbij ook

[54] Stb. 2018, 292, p. 352.
[55] Stb. 2018, 292, p. 358-360.
[56] Zie voor meer achtergronden de nota's van toelichtingen, Stb. 2018, 292, p. 315-327 en Stb. 2018, 293, p. 559-562.

rekening moet worden gehouden met de nationale en regionale doelstellingen voor het realiseren van wind op land uit het Nationaal Energieakkoord en het (ontwerp)Klimaatakkoord.

De wettelijke norm van rijkswege dat de windturbine automatisch afschakelt als de slagschaduw van een windturbine op een slagschaduwgevoelig gebouw de standaardwaarde bereikt, is komen te vervallen. Het is de bevoegdheid van de gemeente om in het omgevingsplan maatregelen op te nemen waarmee hinder door slagschaduw op een aanvaardbaar niveau wordt gehouden of eventueel geheel kan worden voorkomen. Het omgevingsplan biedt daarbij meer mogelijkheden dan een maatwerkvoorschrift: zo kunnen ook regels gesteld worden aan de ontvangende kant, bijvoorbeeld over nieuwe slagschaduwgevoelige gebouwen. Een maatregel in het omgevingsplan kan zijn dat wordt geëist dat een windturbine – mits gelegen in het plangebied – op bepaalde momenten stilgezet wordt, maar in het omgevingsplan kan ook worden geborgd dat bepaalde voorzieningen worden getroffen die ervoor zorgen dat de slagschaduw de verblijfsruimten in de woning niet bereikt. Zo kan gedacht worden aan een schaduw afschermend obstakel in de vorm van bijvoorbeeld een muur, begroeide haag of bomenrij. Ook kan het omgevingsplan eisen stellen aan de oriëntatie van de woning (het vloerplan) zodat verblijfsruimten aan de zijde van de woning worden gesitueerd waar geen of minder slagschaduw is. Daarbij moet uiteraard wel rekening worden gehouden met andere vormen van hinder, zoals geluid. Ook de hoogte van het gebouw dat gevoelig is voor slagschaduw heeft hier invloed op. Gebouwen met een beperkte hoogte, zoals een bungalow, of verdiept aangelegde woningen, hebben minder last van hinder van slagschaduw. Door de gemeenten meer afwegingsruimte te geven om slagschaduwhinder te voorkomen, wordt gebruikmaking van innovatieve oplossingen gestimuleerd.

De instructieregels zijn op dezelfde wijze vormgegeven als de instructieregels over geur, geluid en trillingen die al zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De regels werken tweezijdig en moeten zowel bij het toelaten van een windturbine in het omgevingsplan als bij het toelaten van een slagschaduwgevoelig gebouw in acht worden genomen. De aanwijzing van ‘slagschaduwgevoelige gebouwen’ is gelijk aan die van geluidgevoelige gebouwen: woningen, onderwijsgebouwen en – als daar geslapen wordt – zorggebouwen en kinderdagverblijven. Ook onder de Activiteitenregeling milieubeheer werd die groep gebouwen beschermd door rijksregels over slagschaduw door windturbines. Vervolgens is de centrale eis dat het omgevingsplan erin voorziet dat de slagschaduw van windturbines in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Een vergelijkbare eis kent het Besluit kwaliteit leefomgeving al voor geur, geluid en trillingen. De aanvaarbaarheidseis is afgeleid uit de onder de Wet ruimtelijke ordening ontwikkelde jurisprudentie dat een bestemmingsplan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet bieden. Net als bij geluid, trillingen en geur van enkele activiteiten biedt het Rijk vervolgens een standaardwaarde waarmee gemeenten zonder veel motivering deze aanvaarbaarheidseis kunnen invullen.

Opgemerkt wordt dat de huidige bepaling uit de Activiteitenregeling milieubeheer is overgenomen in de bruidsschat, zodat gemeenten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet al voldoen aan de instructieregel. In de bruidsschat is dus geregeld dat de exploitant de windturbine voorziet van een automatische stilstandvoorziening waarmee de windturbine tot stilstand wordt gebracht als de slagschaduw door de windturbine op een slagschaduwgevoelig gebouw de standaardwaarde bereikt.

Twee specifieke beleidskeuzes uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn doorgetrokken naar de nieuwe regeling. Ten eerste geldt de standaardwaarde niet voor slagschaduwgevoelige gebouwen die voor korter dan tien jaar worden toegelaten (bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting in een leegstand kantoor). Ten tweede is de regeling voor plattelandswoningen verbreed met bedrijfswoningen op een bedrijventerrein.[57] Deze regeling faciliteert de keuzemogelijkheid van gemeenten om een woning niet te beschermen tegen een windturbine waarmee eerder een functionele binding heeft

[57] Zie hierover verder de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, p. 234-236.

bestaan omdat beide onderdeel waren van één bedrijf. In beide gevallen geldt wel de regel dat het omgevingsplan erin voorziet dat de slagschaduw in het gebouw aanvaardbaar is.

Correctie eerbiedigende werking geur veehouderijen

De geurnormering voor veehouderijen beoogt een beleidsneutrale omzetting te zijn van het huidige recht.[58] Na de parlementaire behandeling van het Besluit kwaliteit leefomgeving kwam aan het licht dat de regels voor eerbiedigende werking van bestaande veehouderijen echter niet beleidsneutraal waren. Met dit besluit wordt deze fout gecorrigeerd.

De regeling in de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer voorziet erin dat bedrijven die niet voldoen aan de geldende immissiewaarden of afstanden tot geurgevoelige objecten hun activiteiten ongewijzigd kunnen voortzetten. Bij wijziging van het bedrijf moet het verschil tussen de feitelijke en vereiste immissie met 50% worden gereduceerd. Deze regelingen zijn wel overgenomen in het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving, maar alleen als een overgangsrechtelijke regeling voor situaties waar op de dag van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet voldaan wordt aan de vereiste immissiewaarden of afstanden. Er ontbrak dus een regeling voor eerbiedigende werking in het geval dat een gemeente na inwerkingtreding van de Omgevingswet geurimmissiewaarden aanscherpt. Daarnaast regelt artikel 4.6, eerste lid, onder e, van de wet, zoals voorgesteld met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dat de geurverordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij onderdeel uitmaakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze wijziging maakt een beknoptere juridische uitwerking in het Besluit kwaliteit leefomgeving mogelijk.

Aanpassing aan aanstaand verbod pelsdierhouderij

De Wet verbod pelsdierhouderij verbiedt met ingang van 1 januari 2024 het houden van pelsdieren, waaronder nertsen. Omdat die diersoort niet meer gehouden mag worden kunnen de specifieke instructieregels over geur van nertsen met ingang van die datum komen te vervallen. Tot die datum blijven ze wel relevant als een gemeente het omgevingsplan wil vaststellen in een gebied waar nog een nertsenhouderij is. Het gaat dan om een tijdelijke regeling in het omgevingsplan voor hooguit drie jaar. In dit licht worden de instructieregels voor geur van nertsen verplaatst van hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar het nieuwe hoofdstuk 10A van dat besluit, dat de regels voor de overgangsfase bevat.

Andere wijzigingen geurregels

Op 23 april 2019 heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat het advies van de commissie-Biesheuvel aan de Tweede Kamer gezonden.[59] De staatssecretaris streeft ernaar om voor de zomer van 2019 een definitieve beleidsreactie op dit advies te geven. Aanpassing van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar aanleiding van dit advies zal zo nodig vorm krijgen via een wijzigingsbesluit.

4.8.1 Wijzigingen

- Het toepassingsbereik van de regels over immissies in het Besluit kwaliteit leefomgeving is op twee punten verfijnd, mede naar aanleiding van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
- De ontbrekende omzetting van de regels over slagschaduw van windturbines is alsnog ingevoegd.
- Fouten in de beoogde beleidsneutrale omzetting van de regels over geur zijn gecorrigeerd. Ook zijn deze regels aangepast aan het aanstaande verbod op pelsdierhouderij.

[58] Stb. 2018, 292, p. 372-373 en 532.
[59] Kamerstukken II 2018/19, 29383, nr. 319.

4.8.2 Effecten

- Kleine verbeteringen van de voorziene uitvoeringspraktijk na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

4.9 Luchthavens

Communicatie-, navigatie- en randapparatuur voor de burgerluchtvaart

Bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur op en rondom Schiphol en andere luchthavens van nationale of regionale betekenis is geregeld in luchtvaartwetgeving en afzonderlijke luchthavenbesluiten. Bescherming van apparatuur buiten deze luchthavens was nog niet juridisch geborgd. Met dit besluit wordt een aantal instructieregels over het behoeden van de staat en werking van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Deze instructieregels geven invulling aan de in artikel 2.19, derde lid, onder a, onder 4º van de wet bedoelde rijkstaak. Oogmerk is een veilige afwikkeling van het nationale vliegverkeer.[60] De met deze instructieregels gewaarborgde bescherming van deze communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens houdt onder meer in dat op in bijlage XIVa, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving genoemde locaties hoogtebeperkingen gelden voor bouwwerken. Deze instructieregels zijn vergelijkbaar met de in artikel 5.155 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen regels ter bescherming van de werking van militaire radarstations.

Technische inpassing regels over luchthavens

De Omgevingswet gaat ervan uit dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens in het nieuwe stelsel zullen worden opgenomen. De instructieregels over ruimtelijke beperkingen zullen een plaats krijgen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en worden ingevoegd via een apart wijzigingsbesluit. Door de relatie van die regels met ontwikkelingen omtrent de wijziging van het (Luchthavenverkeersbesluit Schiphol en) Luchthavenindelingsbesluit Schiphol in verband met de invoering van het nieuwe normen- en handhavingsstelsel voor Schiphol, en de wijziging en vaststelling van verschillende luchthavenbesluiten voor burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire luchthavens, bestaat er een kans dat dit wijzigingsbesluit niet gereed zal zijn op de geplande datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021). Om te voorkomen dat op die datum de bestaande algemene maatregelen van bestuur op grond van de Wet luchtvaart niet aansluiten op het nieuwe stelsel, zal de invoeringsregelgeving voor de Omgevingswet mogelijk nog worden uitgebreid met een of meer bepalingen in verband met de technische aansluiting van die besluiten bij het stelsel. Deze bepalingen zullen niet verder strekken dan strikt nodig is voor de aansluiting. Het kan dan gaan om verwijzingen naar regelgeving en instrumenten die binnen het stelsel worden vervangen.

4.9.1 Wijzigingen

- Ten opzichte van het huidige recht wordt voorzien in nieuwe regels voor de bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens. De regeling is vergelijkbaar met de in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen regels ter bescherming van de werking van militaire radarstations.

[60] Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 13.

4.9.2 Effecten

- Betere bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens via het omgevingsplan.

4.10 Waddenzee en Waddengebied

4.10.1 Inleiding en achtergrond

Inleiding

Ten tijde van de totstandkoming van het Besluit kwaliteit leefomgeving vond een evaluatie en een beleidsverkenning plaats van de planologische kernbeslissing PKB Waddenzee en de regels over de Waddenzee en het Waddengebied in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Daarom is ervoor gekozen deze af te wachten voordat de desbetreffende paragraaf in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is omgezet naar het nieuwe stelsel. Omdat de Gebiedsagenda Wadden 2050 nog niet gereed is, is ervoor gekozen het beleid voor de Waddenzee en het Waddengebied (regel)neutraal om te zetten naar het Besluit kwaliteit leefomgeving.[61] Zie verder onder 'Beleidsontwikkeling'.

Achtergrond

Sinds medio zeventiger jaren van de vorige eeuw is rijksbeleid van toepassing op de Waddenzee en het Waddengebied, zoals opgenomen in de opeenvolgende planologische kernbeslissingen voor de Waddenzee. De actuele versie daarvan is de PKB Derde Nota Waddenzee, die met inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening gelijkgesteld is met een structuurvisie (hierna: PKB Waddenzee[62]). Het beleid geeft invulling aan de hoofddoelstelling voor de Waddenzee, te weten de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. De PKB Waddenzee onderscheidt twee gebieden: het Waddengebied en daarbinnen de Waddenzee.

In 2009 heeft de UNESCO de Nederlandse en Duitse Waddenzee en in 2014 de Deense Waddenzee aangewezen als natuurlijk werelderfgoed. Het gebied is met zijn oppervlak van ruim 12.000 km^2 het grootste aaneengesloten wetland op aarde. Het gebied is een uniek natuurlijk watersysteem waar een goede balans tussen ecologie en economie van belang is.[63] In het Waddengebied wordt onder meer gewerkt aan het in stand houden van de natuurlijk dynamiek van het watersysteem, het verbeteren van de waterkwaliteit, de verduurzaming van de bereikbaarheid, het herstel van de natuur en duurzame economische activiteiten. Het gebied is ook van groot belang voor miljoenen trekvogels en het is een belangrijk zout- en brakwatergebied voor migrerende vissoorten. Op de zandplaten, in de geulen, op de bodem, op de duinen en op de kwelders komt een grote verscheidenheid aan planten en diersoorten voor. Dit zorgt voor een unieke flora en fauna in het gebied. Verduurzaming van het systeem staat voorop. Initiatieven spelen in op de natuurlijke

[61] De ontwikkeling van deze agenda die gezamenlijk met de regio wordt opgesteld is in het najaar van 2017 gestart en zal naar verwachting circa een jaar in beslag nemen. Bij het opstellen van de gebiedsagenda worden de bevindingen betrokken van onder meer de Evaluatie van de PKB Waddenzee, de Beleidsverkenning en de tussentijdse evaluatie van de Samenwerkingsagenda Verbetering Beheer Waddenzee. Ook worden de ambities uit de Natuurambitie Grote Wateren meegenomen bij het opstellen van de gebiedsagenda.
[62] Deze heeft onder de toenmalige Wet ruimtelijke ordening de status van structuurvisie gekregen. Reden waarom deze PKB ook structuurvisie Wadden of Structuurvisie derde nota Waddenzee wordt genoemd.
[63] Zoals door de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu mede namens de toenmalige Minister van Economische Zaken op 6 juli 2017 bij brief aan de Tweede Kamer is bericht, vindt er al vele eeuwen in het Waddengebied een interessante interactie plaats tussen mens en natuur. Die interactie heeft het landschap gevormd en is bepalend voor de natuur en de gemeenschappen in het gebied. Elke generatie geeft hieraan opnieuw vorm. Het is aan de overheid om in overleg met burgers en bedrijfsleven daarvoor beleid vast te stellen en kaders te scheppen. Met een goede balans tussen ecologie en economie blijft het gebied aantrekkelijk voor bewoners, bedrijven en bezoekers (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152).

dynamiek van het gebied.[64] Verder is er het belang van het behoud en de versterking van het cultureel erfgoed van het Waddengebied. Het cultureel erfgoed kan in het gebied ook een drager zijn om de belangen op het gebied van natuur, economie, veiligheid en duurzaamheid te verbinden.[65] Bodemdaling en zeespiegelstijging als gevolg van klimaatverandering veroorzaken een nieuwe dynamiek.

De bescherming van de Waddenzee en van het Waddengebied vindt onder het huidige recht op verschillende wijzen plaats, onder meer met de Wet natuurbescherming en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (titel 2.5)[66], waaraan de PKB Waddenzee ten grondslag ligt. Doorwerking vindt ook plaats via bepalingen in de Mijnbouwwet (waaronder gas/- en zoutwinning). Verder heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het instrument van aanwijzing van een rijksmonument op grond van de Erfgoedwet. Zo zijn scheepswrakken in de Waddenzee aangewezen als rijksmonument.

Beleidsontwikkeling

De evaluatie van de PKB Waddenzee, de Beleidsverkenning toekomstige rol en ambitie van Rijk en regio voor het Waddengebied en de tussentijdse evaluatie van de Samenwerkingsagenda Verbetering Beheer Waddenzee zijn afgerond en naar de Tweede Kamer gestuurd op 6 juli 2017.[67] Hierbij is de looptijd van de PKB Waddenzee verlengd tot inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uit de beleidsverkenning blijkt dat veel zaken goed gaan en voldoende geborgd zijn in (inter)nationale, regionale en lokale regelgeving, convenanten, beleidsstukken en samenwerkingsprogramma's. Daarnaast blijkt dat de formulering van de huidige hoofddoelstellingen van de PKB Waddenzee geen aanpassing behoeft.[68] Ook het Regiecollege Waddengebied heeft geadviseerd om het bestaand beleid dat goed functioneert zo veel mogelijk te continueren in het instrumentarium van de Omgevingswet.[69] Dat is de reden waarom de PKB Waddenzee als nu geldend rijksbeleid het uitgangspunt vormt voor paragraaf 5.1.5.3 in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De blik van de genoemde beleidsverkenning was vooral gericht op de planperiode 2020–2030. In voorbereiding is de Gebiedsagenda Wadden 2050 waarin toekomstig beleid voor de Wadden zal worden geformuleerd. Deze Gebiedsagenda vormt input voor de in procedure zijnde Nationale

[64] Zo ontstaan in het Waddengebied ook innovaties die gericht zijn op herstel van de zee of verduurzaming van economische activiteiten. Voorbeelden daarvan zijn broedvogeleilanden voor sterns, «building with nature» (slib als bouwsteen voor natuurontwikkeling, landbouw, dijken, grondophoging), drijvende Mosselzaadinvanginstallaties, verduurzaming van de mosselvisserij, stillere en schonere schepen, duurzame havens en aandacht voor de energietransitie en vergroening van industrie en woonomgeving (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152, p. 2).
[65] Zoals de Staatssecretaris van Economische Zaken in de brief van 6 juli 2017 aan de Tweede Kamer berichtte is het Programma naar een Rijke Waddenzee tot stand gekomen en zijn bijvoorbeeld in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed pilots gestart om historische scheepswrakken in het Waddengebied op een ecologische wijze te beschermen (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 153). Het Programma is bij brief van 13 december 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden (Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 29684, nr. 163).
[66] Stb. 2011, 391.
[67] Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152.
[68] Anderzijds geeft de Beleidsverkenning ook de noodzaak aan om de inzet op de realisatie van de herstel- en ontwikkelingsdoelstellingen voor natuurkwaliteit verder te vergroten. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer (Kamerstukken II 2013/14, 29684, nr. 108) en van de Evaluatie van de Structuurvisie (Kamerstukken II 2015/16, 29684, nr. 124). De herstel- en ontwikkeldoelstelling vereist een nadere uitwerking om te kunnen bepalen welke interventies ook voor de komende decennia noodzakelijk zijn om deze waarde te behouden en te ontwikkelen (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152, p. 3).
[69] Voor een aantal bestaande beleidsthema's is het nodig om nader overleg te voeren met de regio en in het Regiecollege Waddengebied over de precieze vormgeving voordat verwerking in het instrumentarium van de Omgevingswet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het een nieuw thema betreft.

Omgevingsvisie (NOVI).[70] Hierbij wordt ook generiek bekeken hoe om te gaan met bestaand rijksbeleid.[71]

4.10.2 Inhoud van de regeling

De regeling in het Besluit kwaliteit leefomgeving

Dit besluit voegt aan paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een paragraaf over de Waddenzee en het Waddengebied toe, ter omzetting van titel 2.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De begrenzing van deze gebieden in het besluit volgt exact de begrenzing zoals die is beschreven in de PKB Waddenzee. Dit is ook de reden waarom in paragraaf 5.1.5.3 steeds gesproken wordt over PKB-Waddenzee en Waddengebied. Beide gebieden zijn als locatie weergegeven op kaarten en worden met dit besluit toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. De geometrische begrenzing zal bij ministeriële regeling worden vastgelegd. Omwille van de leesbaarheid van het algemeen deel van deze toelichting wordt de PKB-Waddenzee hieronder als Waddenzee aangeduid zonder toevoeging van PKB.

De bepalingen continueren de bescherming van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Ook bepalen deze welke activiteiten een omgevingsplan wel of niet kan toelaten. Wel zijn regels voor de Waddenzee respectievelijk het Waddengebied ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in een logischere volgorde gezet en heeft harmonisatie van begrippen plaatsgevonden. Nuanceverschillen als gevolg van de stelselherziening worden in de artikelsgewijze toelichting benoemd en uitgelegd.

In de artikelen is een onderscheid gemaakt tussen activiteiten in de Waddenzee en activiteiten in het Waddengebied. Voor een omgevingsplan dat van toepassing is op het Waddengebied geldt in algemene zin dat dat geen activiteiten toe mag laten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied. Mocht er een noodzaak zijn om een dergelijke activiteit toch toe te laten, dan kan dat alleen onder de voorwaarden dat:

a. er voor de activiteit geen reële alternatieven voorhanden zijn;
b. zwaarwegende redenen van groot openbaar belang het toelaten van de activiteit rechtvaardigen, waaronder belangen van sociale of economische aard, belangen die verband houden met de bescherming van de gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of als sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; en
c. de nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt.

Bovenstaande betreft het zogenoemde afwegingskader uit de PKB Waddenzee. In het nieuwe stelsel van de Omgevingswet worden voor de vaststelling van het omgevingsplan geen motiverings- of proceseisen meer opgenomen.[72] De instructieregels sturen derhalve op de inhoudelijke eisen waaraan het omgevingsplan moet voldoen. Bij de voorbereiding van een omgevingsplan dat betrekking heeft op de Waddenzee moet een toereikende beoordeling gemaakt worden van de gevolgen van het omgevingsplan voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied. De conclusies hierover kunnen uiteraard ook uit een milieueffectrapportage of een passende beoordeling in het kader van natuurbescherming volgen. Hetzelfde geldt voor omgevingsplannen

[70] Zie ook Kamerstukken II 2016/17, 34682, nr. 2, antwoorden nrs. 20-22 en Kamerstukken II 2018/19, 34682, nr. 7, p. 2.
[71] Het verlies aan juridische status van bijvoorbeeld (onderdelen van) de PKB Waddenzee wil niet zeggen dat het beleid in dergelijke documenten zijn betekenis verliest.
[72] Zie hiervoor paragraaf 2.3.6 van de nota van de toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292.

buiten de Waddenzee, maar binnen het Waddengebied, die van invloed zijn op de landschappelijke kwaliteiten of cultureel erfgoed (externe werking).

Sommige activiteiten zijn in zijn geheel niet toegelaten. Dit geldt bijvoorbeeld voor activiteiten als het bouwen van een windturbine en voor mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in de Waddenzee en op de Waddeneilanden. Het verbod op het toelaten van mijnbouwwerken in een omgevingsplan kent enkele uitzonderingen, zoals het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat, voor zover deze activiteiten worden uitgevoerd op een locatie waar al rechtmatig een mijnbouwwerk aanwezig is.[73] Andere activiteiten zoals de aanleg of zeewaartse uitbreiding van een haven of jachthaven zijn verboden met uitzondering van een aantal – deels al in voorbereiding of in realisatie zijnde – projecten.[74] Zo is de aanleg van een burgerluchthaven in het Waddengebied niet toegestaan, maar is uitbreiding van de luchthavens in de gemeenten Texel en Ameland alleen toegelaten als dat noodzakelijk is voor de vliegveiligheid.[75] Verder bevat de paragraaf bepalingen over nieuwe bouwactiviteiten in het Waddengebied, met uitzondering van de Waddenzee.

Eerbiedigende werking

Artikel 5.128 van het Besluit kwaliteit leefomgeving regelt eerbiedigende werking voor de bepalingen over de Waddenzee en het Waddengebied. De bepalingen van paragraaf 5.1.5.3 zijn daarom niet van toepassing voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, al rechtmatig op een locatie wordt verricht of toegestaan is op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepalingen. Een uitgebreide toelichting hierover is te vinden in paragraaf 8.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ontheffingsmogelijkheid

Artikel 2.32 van de wet bevat de mogelijkheid om een ontheffing te verlenen als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is ervoor gekozen om de ontheffingsmogelijkheid voor de bepalingen die afkomstig zijn uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening open te zetten (zie ook paragraaf 8.3 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Dit geldt in beginsel ook voor de bepalingen over de Waddenzee en het Waddengebied. Voor bepaalde activiteiten in de Waddenzee is de ontheffing niet opengesteld, omdat deze activiteiten zozeer indruisen tegen de beschermde kwaliteiten van de Waddenzee, dat een ontheffing onder geen enkele voorwaarde mogelijk is. Voor het bouwen van windturbines, het parkeren van een booreiland of een andere offshore-installatie en het plaatsen van nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen kan daarom geen ontheffing worden verleend. Dit laatste is ook het gevolg van het deels via deze paragraaf omzetten van artikel 7a Mijnbouwwet, dat ook geen ruimte geeft voor een afweging door de betrokken ministers.[76]

Van de andere bepalingen in de Waddenparagraaf kan voor een omgevingsplan wel een ontheffing worden aangevraagd. Voor activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied kan een ontheffing worden gevraagd. Uiteraard zal een dergelijke ontheffing in het licht van de achterliggende doelstellingen voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het

[73] Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.129e.
[74] Zie hiervoor artikel 5.129d en de artikelsgewijze toelichting daarbij.
[75] Artikel 5.129f.
[76] Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86 en paragraaf 4.3 van deze toelichting.

kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied alleen in uitzonderlijke gevallen worden verleend. Zo'n nieuwe activiteit zal overigens in het algemeen ook een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereisen.

4.10.3 Wijzigingen

Ten opzichte van de regeling in het huidige geldende recht bevat dit besluit de volgende wijzigingen:

- De versnipperde regelgeving is geordend. De mijnbouwactiviteit is overzichtelijker geregeld en de afstemming met de vergunningplicht (in het Besluit activiteiten leefomgeving) is verduidelijkt.
- Het afwegingskader uit de PKB Waddenzee is in het nieuwe stelsel een materiële eis, waardoor duidelijker wordt gestuurd op de inhoudelijke eisen waaraan het omgevingsplan moet voldoen.
- De ontheffingsmogelijkheid is opengezet voor die regels van deze paragraaf waarvoor een ontheffing ook daadwerkelijk tot de mogelijkheden behoort.

4.10.4 Effecten

- Eenvoudiger inzicht in de regeling voor de Wadden met een helder onderscheid tussen de verschillende (deel)gebieden (Waddengebied en Waddenzee) en door harmonisatie van begrippen.
- Er zijn inhoudelijk geen effecten.

4.11 Ladder voor duurzame verstedelijking

4.11.1 Inleiding en achtergrond

Inleiding

Met dit besluit wordt de ladder voor duurzame verstedelijking aan paragraaf 5.1.5.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. De omzetting van het nu geldende recht naar het Besluit kwaliteit leefomgeving geschiedt zonder beleidsinhoudelijke wijziging. Wel is het instrument omgezet naar het nieuwe stelsel en is een deel van de jurisprudentie gecodificeerd.

In de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegelicht dat landschappelijke en stedenbouwkundige waarden belangrijke elementen vormen van de omgevingskwaliteit.[77] Uitgangspunt van de wet is een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Die benadering zorgt ervoor dat alle relevante belangen (ruimte, water, infrastructuur, milieu, natuur en wonen) van begin af aan worden meegenomen in het beleids- en besluitvormingsproces. Dat draagt bij aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het beschermen van die waarden is in artikel 2.1, derde lid, van de wet opgenomen als één van de oogmerken die van belang kan zijn bij de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de wet. Door het stimuleren van een zorgvuldige en transparante afweging van belangen bij het mogelijk maken van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, draagt de ladder bij aan het doel van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving en het bereiken en behouden van een goede omgevingskwaliteit.

Achtergrond en aanleiding

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)[78] is een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten als nationaal belang opgenomen

[77] Zie paragraaf 8.1.7.1 en 3.2.3 nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292).
[78] Kamerstukken II 2011/12, 32660, nr. B/51.

(nationaal belang 13). Het doel is een zorgvuldig of duurzaam gebruik van ruimte, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Volgens de SVIR is – in de terminologie van het nu geldende stelsel – vraaggericht programmeren en het realiseren van verstedelijking door provincies, gemeenten en marktpartijen nodig om groei te faciliteren, te anticiperen op stagnatie (van groei) en krimpregio's leefbaar te houden. Dit betekent ook dat overprogrammering en de negatieve ruimtelijke gevolgen van leegstand moeten worden voorkomen.

Om dit te bereiken is per 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2014 werd daarin een nieuw vierde lid opgenomen om duidelijk te maken dat een onderzoek naar de actuele regionale behoefte alleen tot doel mag hebben om na te gaan of de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.[79] Naar aanleiding van knelpunten bij de toepassing van de ladder is het artikel in het Besluit ruimtelijke ordening over de ladder voor duurzame verstedelijking en bijbehorende (digitale) handreiking per 1 juli 2017 herzien en aangevuld met 'good practices'.[80] Daarbij is de toepassing van de ladder vereenvoudigd en kwam de nadruk meer op de kwaliteit en integraliteit van de afweging te liggen. Ook werd de mogelijkheid geboden in een nieuw derde lid, om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het uitwerkings- of wijzigingsplan. Deze vereenvoudiging van de ladder liep al zoveel mogelijk vooruit op de integratie van dit instrument in het Besluit kwaliteit leefomgeving en is daarom afgestemd op het systeem van de Omgevingswet. Met dit besluit wordt deze vereenvoudigde ladder ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.11.2 Werking van de ladder in het nieuwe stelsel

Decentraal afwegingsproces

Gelet op het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' van het stelsel van de Omgevingswet, ligt de zorg voor de lokale fysieke leefomgeving primair bij gemeenten. Het primaire instrument voor gemeenten om de benutting en bescherming van de fysieke leefomgeving met elkaar in balans te brengen, is het omgevingsplan. Het omgevingsplan is het resultaat van een integrale belangenafweging waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat. Het staat gemeenten vrij om in het omgevingsplan op eigen wijze invulling te geven aan ruimtelijke kwaliteit, als onderdeel van omgevingskwaliteit. De zorgvuldigheid van het afwegingsproces is daarbij sterk bepalend voor de kwaliteit van de uitkomst. Het Rijk stelt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik daarom enkele randvoorwaarden aan deze afweging. De reden hiervoor is, dat juist als het gaat om een nieuwe stedelijke ontwikkeling die ingrijpende gevolgen zal hebben voor (de wijde omgeving van) het plangebied:

- het noodzakelijk is dat gemeentelijke bestuursorganen nadrukkelijk stil staan bij de vraag of er met het oog op het stimuleren van zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van ongewenste leegstand wel behoefte is aan die nieuwe stedelijke ontwikkeling;
- bij een stedelijke ontwikkeling buiten stedelijk gebied wordt beoordeeld of niet binnen het stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien; en
- dat de afweging die zij daarover maken zorgvuldig en transparant is.

De verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke afweging wordt aan de gemeenten gelaten.

[79] Besluit van 16 mei 2014 tot wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening (buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen alsmede het aanbrengen van enkele verbeteringen) (Stb. 2014, 174).
[80] Stb. 2017, 182.

Van motiveringsvereiste naar instructieregel

Met de omzetting van de ladder in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heeft de ladder voor duurzame verstedelijking ten opzichte van artikel 3.1.6, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening een nieuwe formulering gekregen. De instructieregel is niet langer een motiveringsvereiste voor de toelichting op het bestemmingsplan, maar een instructieregel die inhoudelijke eisen stelt aan de inhoud van het omgevingsplan. De instructieregel werkt door met de formulering 'rekening houden met'. Zoals in paragraaf 2.3.2.3 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving is aangegeven, wil dit zeggen dat de regel inhoudelijk de belangenafweging bij het omgevingsplan stuurt. De formulering betekent dat het bestuursorgaan bij de toepassing van de instructieregel beoordelingsvrijheid heeft. Andere belangen dan het belang dat gediend wordt met de instructieregel kunnen de doorslag geven. Het bestuursorgaan moet daar dan wel goede redenen voor hebben en dit moet deugdelijk gemotiveerd worden (artikel 3:46 Awb). Daarbij is van belang dat het gaat om een afweging van de ontwikkelingsbehoefte met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en de ontwikkeling van de omgeving waarin het gebied ligt[81]. Deze motivering moet worden vermeld bij de bekendmaking van het besluit (artikel 3:47, eerste lid, Awb).

Toepassingsbereik

In het artikel is verder de voornaamste jurisprudentie gecodificeerd over het toepassingsbereik van de ladder en is de begripsbepaling van het Besluit ruimtelijke ordening in het artikel zelf opgenomen. Hiermee is duidelijk dat het artikel ziet op een stedelijke ontwikkeling die bestaat uit de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, van kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening. De ontwikkeling moet voldoende substantieel zijn om te kwalificeren als stedelijke ontwikkeling waarop de ladder van toepassing kan zijn. Hoewel niet letterlijk in de artikeltekst opgenomen, wordt of een stedelijke ontwikkeling nieuw is, bepaald in vergelijking met de regels in het omgevingsplan die daarvoor golden. Dit is inclusief de (in het verleden) verleende omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. Het gaat daarbij om een stedelijke ontwikkeling die een nieuw of groter planologisch beslag legt op de ruimte, of, als alleen sprake is van een wijziging van een gebruiksfunctie, op een andere manier wezenlijke ruimtelijke effecten heeft. Van belang is dus in hoeverre het plan, in vergelijking met het voorgaande plan, voorziet in een functiewijziging en welk planologisch beslag op de ruimte het plan mogelijk maakt in vergelijking met het voorgaande plan. De ladder is derhalve van toepassing als het besluit meer bebouwing mogelijk maakt dan er op grond van het voorheen geldende planologische regime aanwezig was, of kon worden gerealiseerd. Wanneer het om een functiewijziging gaat, moet worden beoordeeld of er sprake is van een naar aard en omvang zodanige functiewijziging, dat desalniettemin gesproken kan worden van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het ruimtebeslag moet hierbij betrokken worden. Uiteraard kan zich ook een combinatie voordoen van een stedelijke ontwikkeling met nieuw of groter planologisch ruimtebeslag en een functiewijziging. Er moet elke keer bekeken worden of de totale ontwikkeling kwalificeert als stedelijke ontwikkeling als bedoeld in dit artikel.

Van bestemmingsplan naar omgevingsplan

Zoals in paragraaf 3.2.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is aangegeven, zal bij een wijziging van het omgevingsplan in het vaststellingsbesluit worden gemotiveerd om welke redenen het omgevingsplan wordt aangepast. In de motivering van het vaststellingsbesluit wordt uiteengezet op welke manier het omgevingsplan vormgeeft aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor zover van belang, maakt de wijze waarop rekening is gehouden met het eigen beleid en het beleid en de instructieregels van Rijk en provincie onderdeel

[81] Zie ook r.o. 2.5 van de uitspraak van de ABRvS van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

uit van deze motivering. Ook wordt daarin aandacht geschonken aan de wijze waarop met ingekomen zienswijzen is omgegaan. Als onderdeel van de motivering kan ook worden verwezen naar onderzoeksgegevens en rapportages, die als bijlage aan dit deel van het vaststellingsbesluit kunnen worden verbonden. In dit deel van het vaststellingsbesluit zullen dus ook de uitkomsten van de afweging in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking komen te staan.

4.11.3 Reikwijdte van het onderzoek

Reikwijdte onderzoek en regionale afstemming

Met de gewijzigde formulering van de ladder in dit besluit is geen andere werking van de ladder beoogd. Nog steeds zal op grond van artikel 3:2 Awb zo nodig onderzoek nodig zijn om de behoefte vast te stellen.

In het geval in het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt, wordt rekening gehouden met de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. De behoefte wordt onderbouwd en afgewogen op het niveau van het verzorgingsgebied van de ontwikkeling. Dit betekent dat de aard en omvang van de stedelijke ontwikkeling bepalend zijn voor de reikwijdte van de beschrijving van en het overleg over de behoefte, waarvan de resultaten ook zijn opgenomen in de beschrijving. Dit gebied kan verschillen naar gelang de aard en de omvang van de voorziene stedelijke ontwikkeling. Met andere woorden: de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de context zijn bepalend voor de uitgebreidheid van de onderbouwing. Bij elk plan hoort derhalve een bij dat plan passende onderbouwing. Provinciale of regionale visies en afspraken kunnen als basis dienen voor de onderbouwing, als dergelijke documenten concreet en voldoende onderbouwd zijn. Bij de behoefte gaat het verder niet alleen om de kwantitatieve behoefte, maar ook om de kwalitatieve behoefte, zijnde de behoefte aan het specifieke karakter van de voorziene stedelijke ontwikkeling.

Bij ontwikkelingen met een ruimtelijk effect op het grondgebied van andere gemeenten of provincies is bovengemeentelijke of zelfs bovenprovinciale afstemming noodzakelijk.[82] Bij bepaalde ontwikkelingen is bovengemeentelijke afstemming niet aan de orde. Dat kan het geval zijn wanneer een stedelijke ontwikkeling uitsluitend lokale ruimtelijke gevolgen heeft. Het is primair aan het gemeentebestuur om op basis van het ruimtelijke verzorgingsgebied van de betreffende ontwikkeling te bepalen tot welk gebied de onderbouwing van de behoefte zich uitstrekt en met wie hierover wordt overlegd.

Stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied

Als het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, wordt aanvullend op de beschrijving van de behoefte en het resultaat van het benodigde overleg, gemotiveerd waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien. Daarbij kunnen de beschikbaarheid en geschiktheid van de ontwikkelingsmogelijkheden een rol spelen. Wat onder stedelijk gebied wordt verstaan, is opgenomen in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het toepassingsbereik van het artikel over de ladder is – conform het huidig geldende recht – tot uitdrukking gebracht dat voor bestaand stedelijk gebied en stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied dezelfde regels gelden.

Fasering van onderzoek

In paragraaf 3.2.4.4 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit wordt beschreven dat het bevoegd gezag kan besluiten het voor een (wijziging van een) omgevingsplan benodigde onderzoek te verleggen naar het moment van realisatie van een ontwikkeling. Dat kan in het geval

[82] Zie bijvoorbeeld ABRvS 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1208. In deze uitspraak ging het om een vestiging van een grootschalig datacenter dat een niet regionaal gebonden verzorgingsgebied kende.

van de ladder ook het moment van gebruiksfunctiewijziging zijn. Ook bij het doorleggen van onderzoekslasten mag echter niet op voorhand aannemelijk zijn dat toegelaten functies op een locatie nooit kunnen worden gerealiseerd. Dit zou in strijd zijn met het vereiste dat het omgevingsplan voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het uitgangspunt van faseren betekent voor de ladder dat er mogelijkheden zijn om op basis van een globalere beschrijving en – indien noodzakelijk – onderzoek vast te stellen dat van een evenwichtige functietoedeling sprake is en dat gedetailleerder onderzoek naar de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling naar het realisatiemoment of moment van de wijziging van de gebruiksfunctie kan worden verlegd. Uiteraard zal dit afhangen van de omstandigheden van het geval.

Om aan de instructieregel over de ladder te voldoen zal het in de regel in de rede liggen om een ontwikkeling toe te laten als het omgevingsplan een nader afwegingsmoment creëert. Op dat moment kan een beoordeling van de activiteit in het licht van de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling plaatsvinden, en bij een stedelijke ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied, worden afgewogen of dat wenselijk is.

De gemeenteraad kan er dus voor kiezen om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het moment waarop het initiatief zich voordoet, maar hoeft dit niet te doen. Het doorschuiven heeft tot gevolg dat deze locatie niet meetelt als bestaand aanbod van die stedelijke ontwikkeling voor de toepassing van de ladder voor andere locaties in de omgeving. Zolang de toepassing van de ladder is doorgeschoven, is de locatie dus geen onderdeel van het aanbod van die stedelijke ontwikkeling. Bij toepassing van de ladder is het daarom van belang vast te stellen hoe andere nog niet feitelijk gerealiseerde nieuwe stedelijke ontwikkelingen zijn geregeld. Alleen als een gemeente voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling in het omgevingsplan of voor een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit daadwerkelijk toepassing heeft gegeven aan de ladder, maakt de nieuwe stedelijke ontwikkeling ook onderdeel uit van het aanbod van die stedelijke voorziening.

Met het wijzigingsbesluit van 1 juli 2017 waarmee de ladder al werd vereenvoudigd, werd in een nieuw derde lid de mogelijkheid geboden, om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het uitwerkings- of wijzigingsplan. Een dergelijke expliciete bepaling is niet langer nodig. Enerzijds omdat uitwerkingsplichten en wijzigingsbevoegdheden zoals op grond van het nu geldende recht mogelijk zijn in een bestemmingsplan straks niet langer als apart instrument bestaan en anderzijds omdat het nieuwe stelsel fasering van onderzoek in algemene zin faciliteert.

4.11.4 Wijzigingen

De wijzigingen ten opzichte van de regeling in het nu geldende recht betreffen geen beleidswijziging. De wijzigingen zijn samengevat:

- De ladder voor duurzame verstedelijking wordt passend gemaakt voor het nieuwe stelsel. Hierdoor is niet langer sprake van een proceseis maar van een materiële beslisregel.
- Om de ladder voor de praktijk verder te vereenvoudigen wordt vaste jurisprudentie gecodificeerd.
- De mogelijkheden tot fasering van de ladder zijn uitgebreid.

4.11.5 Effecten

- De ladder is nog eenvoudiger in zijn werking.
- Door deze verdere vereenvoudiging en de bredere mogelijkheden om onderzoek te faseren, worden onderzoekslasten verminderd.
- Er zijn inhoudelijk geen effecten.

4.12 Landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken)

4.12.1 Inleiding en achtergrond

Dit besluit vult de instructieregels over het omgevingsplan in het Besluit kwaliteit leefomgeving aan met een regel over bepaalde recreatieve fiets- en wandelroutes. De instructieregel dient ter uitvoering van de motie Ronnes c.s.[83] De motie is zo uitgewerkt dat voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die bepaalde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan wordt betrokken.

Het kabinet heeft in de zogenoemde overwegenbrief van maart 2017 aangegeven dat hoewel het kabinet het belang van recreatieve fiets- en wandelroutes onderschrijft, het belang niet absoluut is en dat dit altijd afgewogen moet kunnen worden tegen andere maatschappelijke belangen zoals (overweg)veiligheid.[84] Een strikte uitleg van de motie zou ertoe leiden dat recreatieve routenetwerken onaantastbaar worden en een afweging tussen verschillende belangen onmogelijk maken. Het kabinet heeft daarom onderzocht hoe de motie het beste kan worden uitgevoerd. Stichting Wandelnet en het Fietsplatform (hierna gezamenlijk: routestichtingen), de VNG en het IPO zijn hierbij betrokken. Omdat dit enige tijd in beslag nam, is ervoor gekozen de instructieregel via dit besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toe te voegen.

Hoewel eerder in het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur is afgesproken dat het Rijk geen taak heeft bij de landelijke fiets- en wandelroutes en deze routenetwerken in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte niet aangemerkt zijn als nationaal belang, is ter uitvoering van genoemde motie paragraaf 5.1.7.6 Landelijke fiets- en wandelroutes in het Besluit kwaliteit leefomgeving ingevoegd. De doelstelling van de regel is dat de instandhouding van (bepaalde) bestaande landelijke fiets- en wandelroutes een plek heeft in de besluitvorming van het omgevingsplan.

Voor de routenetwerken wordt ter uitvoering van de eerdere motie van Albert de Vries c.s.[85] in het kader van de nieuwe nationale omgevingsvisie bezien welke nadere afspraken nodig zijn om de recreatieve fiets-, wandel- en vaarnetwerken[86] in stand te houden en hoe deze afspraken doorwerken.

4.12.2 Inhoud van de instructieregel voor routenetwerken

Het belang van de instandhouding van de landelijke fiets- en wandelroutes moet worden afgewogen tegen andere belangen zoals woningbouw, natuur, andere infrastructuur, of voorgenomen nieuwe bedrijvigheid. Mocht door nieuwe ontwikkelingen doorkruising niet te voorkomen zijn, dan kan een bestuursorgaan bezien hoe bijvoorbeeld een omlegging opnieuw kan worden ingepast. De formulering ‘betrekken bij’ sluit hierbij aan. De instructieregel betreft de in bijlage XVIA bij het Besluit kwaliteit leefomgeving bij naam genoemde Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW’s), Streekpaden en Landelijke Fietsroutes (LF-routes). Tezamen worden deze netwerken geduid als landelijke fiets- en wandelroutes. Delen daarvan zijn onderdeel van een internationaal netwerk.

Een LAW is een wandelpad over lange afstand dat in principe van A naar B loopt en een Streekpad is een lange-afstand-wandelpad dat in principe rondloopt, van A naar A. Dit landelijk routenetwerk onderscheidt zich van andere routenetwerken door de afstand (namelijk lange-afstand) en de

[83] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.
[84] Kamerstukken II 2016/17, 29893, nr. 211.
[85] Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 127.
[86] Zoals in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving opgemerkt zijn over het Basis Recreatietoervaart Netwerk op 16 november 2016 bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincies (zie par. 18.3.5 in de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

markering (namelijk wit-rood voor LAW's en geel-rood voor Streekpaden). Deze 'merken' zijn ook wettelijk gedeponeerd en Stichting Wandelnet is merkhouder.

Voor het fietsen geldt dat het landelijk netwerk bestaat uit LF-routes. Dit zijn lange-afstand-fietsroutes die, gekoppeld aan landelijke of internationale thema's, stad en streek met elkaar verbinden.[87] Als merkhouder van de LF-routes coördineert Stichting Landelijk Fietsplatform dit proces.

De routestichtingen beheren hun landelijke routedata in een database (landelijke routedatabank).

Voor de invulling van de instructieregel kan bij eventuele doorkruising van de landelijke fiets- en wandelroutes in bijlage XVIA bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruik worden gemaakt van de richtlijn 'Barrièrewerking van lijninfrastructuur' (nr. 299) van het CROW. In de praktijk bekijken Prorail en Rijkswaterstaat hoe deze richtlijnen al voor rijksprojecten kunnen worden toegepast bij de reconstructie van infrastructuur.

De methodiek van CROW voorziet erin dat bij de aanleg en aanpassing van infrastructuur zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met kruisende landelijke fiets- en wandelroutes. Rijkswaterstaat geeft hier door middel van een regulier overleg met de routestichtingen uitvoering aan. In projectbesluiten wordt bij doorsnijding van deze fiets- en wandelroutes expliciet aandacht besteed aan de gemaakte afweging van belangen. Waar nodig worden op passende afstanden alternatieve kruisingen aangelegd, om de continuering van de routes te waarborgen. Bij de keuze voor een nieuwe landelijke fiets- of wandelroute kan in overleg met de routestichtingen gekozen worden voor een beperkte omleiding van de bestaande route.

Hoewel de richtlijnen geschreven zijn voor lijninfrastructuur, is deze methodiek ook toepasbaar bij ruimtelijke ontwikkelingen die niet uitsluitend lijngericht, maar ook gebiedsgericht kunnen zijn. De kwaliteit van de verbinding kan uiteraard ook een rol spelen in de belangenafweging.

Op grond van artikel 5.166 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een ontheffing van de instructieregel mogelijk. Het openstellen van de mogelijkheid van artikel 2.32 van de wet voor deze instructieregel past in de lijn dat de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing ziet op specifieke rijksbelangen.[88]

4.12.3 Wijzigingen

- De instructieregel is nieuw.

4.12.4 Effecten

- Hoewel het geldende recht een dergelijke instructieregel niet kent, betrekken veel gemeenten het belang van de routenetwerken al bij hun besluitvorming.
- De verwachting is dat de regel geen extra onderzoekslasten met zich brengt, omdat duidelijk is waar de routenetwerken liggen.

4.13 Beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit

In verband met de wijziging van 'afwijkactiviteit' naar 'omgevingsplanactiviteit' die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is paragraaf 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving gereserveerd gehouden. De beoordelingsregels over de omgevingsplanactiviteit worden met dit besluit ingevoegd in die paragraaf.

---

[87] Er wordt gewerkt aan doorontwikkeling van een beperkt aantal LF-routes tot zogenoemde nationale icoonroutes.
[88] Zie verder paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 2018, 292, p. 398.

Bij het voorbereiden van dit besluit is geconstateerd dat ook op twee verwante punten een aanvulling nodig is van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een goede werking van het stelsel.

4.13.1 Beoordelingsregels

De omgevingsplanactiviteit is volgens de definitie in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet: *"activiteit, inhoudende:*
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan".

Deze definitie sluit nauw aan op de wijze waarop de beoordeling plaatsvindt. Als er sprake is van een binnenplans vergunningstelsel, wordt eerst bezien of de vergunning verleend kan worden op grond van de binnenplanse beoordelingsregels. Dat is onderdeel a van de definitie. Het bevoegd gezag beoordeelt de vergunning in dat geval alléén aan de hand van de binnenplanse beoordelingsregels. Die binnenplanse beoordelingsregel moet, net als alle andere regels in het omgevingsplan, voldoen aan artikel 4.2, eerste lid, en artikel 4.19a, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet en aan de instructieregels van het Rijk en de provincie voor het vaststellen van een omgevingsplan. Daaraan hoeft dus niet opnieuw getoetst te worden als positief beschikt wordt op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit; volstaan wordt met het toepassen van de binnenplanse beoordelingsregels. Een dergelijke regel zal in het algemeen zo verwoord zijn dat het belang van de aanvrager wordt afgewogen tegen het belang dat het vergunningstelsel beschermt; andere belangen zijn daarbij niet aan de orde.

Als de vergunning niet verleend kan worden op grond van de binnenplanse beoordelingsregels, wordt de aanvraag verder afgehandeld als een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dan is er sprake van een activiteit als bedoeld in onderdeel b van de definitie. Onderdeel c van de definitie betreft de situatie dat er geen binnenplans vergunningstelsel is. Als een aanvraag wordt gedaan om een activiteit te verrichten die in strijd is met een algemene regel over activiteiten in het omgevingsplan, is er direct sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Met een algemene regel wordt zowel gedoeld op een regel die geldt voor het hele grondgebied, zoals een regel over een milieubelastende activiteit die het Rijk niet langer regelt, als aan een regel voor een specifieke locatie, bijvoorbeeld een maximaal bouwvolume of een maximale hoogte van een gebouw.

Afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, bevat een uitputtende juridische regeling voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (onderdelen b en c). Binnenplanse beoordelingsregels hebben daarbij geen betekenis meer. Wel kan het gemeentebestuur beleidsregels voor het beoordelen van aanvragen om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten vaststellen. Ook zal het college van burgemeester en wethouders bij de beoordeling vanzelfsprekend rekening houden met vastgesteld beleid in de gemeentelijke omgevingsvisie en eventuele programma's. Verder houdt het college, zoals bepaald in artikel 2.2 van de Omgevingswet, rekening met de taken en bevoegdheden van andere overheden. In dit licht zal het ook het beleid van andere overheden over die taken en bevoegdheden betrekken in zijn overwegingen.

Voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden dezelfde inhoudelijke kaders als voor het omgevingsplan. Daarom moet een aanvraag getoetst worden aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' uit artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet. Die afweging is niet anders dan bij het vaststellen van een omgevingsplan. Dat betekent dat de gemeente een nieuwe afweging maakt van de belangen die op een bepaalde locatie aan de orde zijn. Centraal staat de afweging tussen

het belang dat de initiatiefnemer heeft bij het verrichten van zijn activiteiten en het belang achter de regel waarvan afwijking wordt gevraagd. Maar ook andere belangen wegen mee, inclusief belangen die nog niet aan de orde waren op het moment dat de gemeente het geldende omgevingsplan vaststelde, bijvoorbeeld de energietransitie.

Behalve deze wettelijke bepaling moet het bevoegd gezag bij het beoordelen van een aanvraag ook de nadere regelgeving over het omgevingsplan in acht nemen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet er daarom in dat de instructieregels van het Rijk en de provincie voor het vaststellen van een omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn als beoordelingsregel. Materieel zal het bevoegd gezag bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit vooral hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hanteren in combinatie met instructieregels in de omgevingsverordening. Dat geldt ook voor de in dat hoofdstuk opgenomen mogelijkheid tot het aanvragen van een ontheffing van de instructieregels. De verschillende belangen die in hoofdstuk 5 aan de orde zijn, zoals de bescherming van het milieu en het behoud van het cultureel erfgoed, komen langs deze weg weer aan de orde bij de beoordeling van de aanvraag.

Bij het overeenkomstig toepassen van de instructieregels over het omgevingsplan worden de regels uiteraard gelezen in de context van vergunningverlening. Instructieregels die bepalen dat een belang of criterium in acht genomen wordt, daarmee rekening gehouden wordt of betrokken wordt laten zich zonder nadere interpretatie toepassen. Een instructieregel die bepaalt dat het omgevingsplan een activiteit niet toelaat wordt gelezen als een plicht tot het weigeren van een aanvraag om omgevingsvergunning voor die activiteit. Een instructieregel die vereist dat het omgevingsplan bepaalde regels bevat over een activiteit wordt – als de aanvraag ziet op die activiteit – gelezen als een plicht tot het verbinden van voorschriften over die activiteit aan de omgevingsvergunning. Sommige instructieregels, met name op het gebied van externe veiligheid en milieu, leggen een verband tussen de toe te laten activiteit en de al eerder toegelaten activiteiten. Als de activiteit alleen toegelaten kan worden door beperkingen op te leggen aan eerder toegelaten activiteiten, is een omgevingsvergunning niet het geschikte instrument omdat een vergunning niet kan leiden tot beperkingen voor derden. In de artikelsgewijze toelichting op artikel 8.0b wordt hier nader op ingegaan. Als een initiatiefnemer een dergelijke activiteit wil verrichten doet een gemeente er goed aan om in vooroverleg aan te sturen op een verzoek tot het wijzigen van het omgevingsplan in plaats van een aanvraag om een omgevingsvergunning.

De beoordelingsregels in dit besluit spiegelen niet alleen de regel in de wet en de instructieregels over het omgevingsplan, maar ook diverse bijzondere regels. Dit besluit voorziet daarom ook in beoordelingsregels voor de volgende bijzondere gevallen:

- Omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang. Als de provincie of het Rijk kan onderbouwen dat een activiteit aan te merken is als ‘omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang’ respectievelijk ‘omgevingsplanactiviteit van nationaal belang’ worden niet alle instructieregels van overeenkomstige toepassing verklaard, maar het pakket regels dat ook van toepassing is op een projectbesluit van de provincie respectievelijk het Rijk. Het Rijk kan in dit geval voorbijgaan aan de provinciale instructieregels. Ook voorkomt de regeling in dit besluit dat een minister die in een concreet geval niet kan voldoen aan een rijksinstructieregel ontheffing moet aanvragen bij zichzelf of een andere minister, of dat gedeputeerde staten in een dergelijk geval ontheffing moeten aanvragen bij zichzelf. Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving over de toepasselijkheid van de instructieregels uit hoofdstuk 5 van dat besluit op het projectbesluit.[89]
- Voorbeschermingsregels. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet bevat een wijziging van de werking van de regeling in afdeling 4.2 van de Omgevingswet voor voorbereidingsbesluiten. Voorbeschermingsregels worden daarmee onderdeel van het omgevingsplan. Hoewel daardoor in beginsel ook een omgevingsvergunning voor een

[89] Stb. 2018, 292, p. 479.

buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan worden aangevraagd die afwijkt van voorbeschermingsregels, kan deze niet worden verleend. Van voorbeschermingsregels mag, net als onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht [90], alleen binnenplans afgeweken worden. Een uitzondering vormen de omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang. Daarmee kan de provincie afwijken van gemeentelijke voorbeschermingsregels, en het Rijk van provinciale en gemeentelijke voorbeschermingsregels. Dit voorkomt dat het gemeente- of provinciebestuur activiteiten van provinciaal of nationaal belang kan blokkeren met een voorbeschermingsregel.

- Projectbesluiten. In artikel 4.19a, eerste lid, van de Omgevingwet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is bepaald dat in een omgevingsplan geen regels gesteld worden die het uitvoeren van een project belemmeren als het Rijk of een provincie daarvoor een projectbesluit heeft vastgesteld. Vanzelfsprekend mag ook een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit de uitvoering van zo'n projectbesluit niet belemmeren.
- Afwijken van maatwerkregels. Als wordt gevraagd om afwijking van een maatwerkregel, moet bij de toets aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' rekening worden gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel. Het gaat dan om regels over het al dan niet mogelijk zijn van maatwerkregels (op grond van artikel 4.6 van de Omgevingswet) en om instructieregels over die maatwerkregels (op grond van artikel 2.22 of 2.24 van de Omgevingswet). Het Rijk heeft dergelijke instructieregels opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Naar verwachting zullen ook in de ministeriële regeling en in omgevingsverordeningen regels opgenomen worden die bepalen of en met welk oogmerk maatwerk mogelijk is. Omdat deze regels niet in het hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving staan maar in andere wettelijke regelingen, volstaat de algemene vanovereenkomstigetoepassingverklaring van instructieregels niet en moet dit apart geregeld worden.

4.13.2 Inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit in omgevingsplan

Op grond van artikel 4.17 van de Omgevingswet moet een omgevingsplan binnen vijf jaar in overeenstemming worden gebracht met een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit die een andere functie toelaat dan het omgevingsplan of het in stand houden van een bouwwerk toelaat in afwijking van het omgevingsplan. Bij het naleven van die wettelijke verplichting gelden de instructieregels over het omgevingsplan onverkort. Bij de voorbereiding van dit besluit is geconstateerd dat er in enkele gevallen situaties kunnen ontstaan dat een gemeente op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening verplicht is om een instructieregel na te leven die het bevoegd gezag voor de omgevingsplanactiviteit niet hoefde na te leven als beoordelingsregel. In de overgangsfase kan zich dit vaker voordoen, omdat tracébesluiten die nog op grond van de Tracéwet worden vastgesteld gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit[91], projectbesluiten die tijdens de overgangsfase worden vastgesteld kunnen gelden als zo'n omgevingsvergunning[92] en projectuitvoeringsbesluiten op grond van de Crisis- en herstelwet, voor zover die voorzien in een omgevingsplanactiviteit, gelden als zo'n omgevingsvergunning.[93]

In deze gevallen wijken de instructieregels voor het besluit dat is aangemerkt als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in meer of mindere mate af van de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Onder het huidige recht zou de gemeente een dergelijke niet-inpasbare vergunning kunnen laten voortbestaan, maar artikel 4.17

---

[90] Artikel 2.12, eerste lid, onder d, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
[91] Zie artikel 4.47 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
[92] Zie artikel 22.16 van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
[93] Zie artikel 4.31 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

staat daaraan in de weg. Om een conflict tussen deze wettelijke regel, de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening en eventuele instructies te voorkomen en bestaande rechten zoveel mogelijk te respecteren, is het Besluit kwaliteit leefomgeving op twee punten aangevuld. Deze aanvullingen moeten overigens worden gelezen in de context dat instructieregels in het algemeen eerbiedigende werking hebben. Daarop zal eerst worden ingegaan.

Eerbiedigende werking is de regel

Bij het maken van regelgeving is het van belang bestaande situaties te onderscheiden van nieuwe situaties. Een nieuwe regel kan in het algemeen volledig en direct gelden voor nieuwe situaties, terwijl voor bestaande situaties de rechtszekerheid en de kosten van aanpassing afgewogen moeten worden tegen het belang achter de regel. Bij het stellen van instructieregels over het omgevingsplan door het Rijk of een provincie is bieden van eerbiedigende werking gebruikelijk, zodat eerder toegelaten activiteiten kunnen worden voortgezet. Daarbij maakt het niet uit of de activiteit toegelaten is bij omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Verwacht mag worden dat die praktijk onder het nieuwe recht in de meeste gevallen zal worden gecontinueerd.

Als provincies of het Rijk afwijken van het gebruik om eerbiedigende werking te bieden, zullen zij dat expliciet moeten motiveren. Zonder expliciete motivering is het voor gemeenten moeilijk op basis van de instructieregel te komen tot dragende burgerbindende besluiten. Afstemming met de betrokken gemeenten als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet is in dit verband van bijzonder belang. Bij het stellen van dergelijke regels is het behulpzaam om onderscheid te maken tussen verschillende situaties, in volgorde van het gewicht van het belang van degene die de activiteit verricht:

- de activiteit is al geruime tijd toegestaan, maar wordt tot dusver niet verricht;
- de activiteit is recent toegestaan, maar wordt nog niet verricht;
- de activiteit wordt al verricht en het belang achter de instructieregel noopt tot aanscherping van de regels over of voorschriften voor de activiteit;
- de activiteit wordt al verricht en het belang achter de instructieregel noopt tot het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteit.

De laatste situatie is bijzonder gevoelig. Een wijziging van een omgevingsplan die leidt tot het beëindigen van een activiteit kan immers verstrekkende effecten hebben voor burgers en bedrijven. Hoewel zo'n besluit niet leidt tot het ontnemen van onroerende zaken, heeft het wel effecten op het ongestoorde gebruik van eigendom in de betekenis van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

De regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, inclusief de aanvullingen bij dit besluit, voorzien in lijn met het bovenstaande in het algemeen in eerbiedigende werking. De regels in de paragrafen 5.1.3 (water), 5.1,5 (landschap en cultureel erfgoed), 5.1.6 (infrastructuur), 5.1.7 (ruimtelijke reserveringen) en 5.1.8 (toegankelijkheid) van het Besluit kwaliteit leefomgeving eerbiedigen alle rechtmatig toegelaten activiteiten. Vaak gebeurt dit door een expliciete bepaling dat de regels niet zien op eerder toegelaten activiteiten, soms door te bepalen dat de regels alleen zien op nieuwe gevallen, soms door gebruik te maken van open normen zodat de gemeente zelf kan bepalen hoe zij omgaat met bestaande gevallen. Paragraaf 5.1.4 (milieu) vereist in bepaalde gevallen het aanscherpen van regels over toegelaten activiteiten, maar biedt voldoende afwegingsruimte aan gemeenten om bestaande activiteiten te continueren. Paragraaf 5.1.2 (veiligheid) bevat wel enkele regels die het beëindigen van bepaalde combinaties van activiteiten en kwetsbare gebouwen of locaties vereisen, waarbij overigens steeds naast de veiligheid ook het belang van de rechtszekerheid is gewogen. Bij die regels is zoals boven beschreven ook onderscheid gemaakt tussen activiteiten die al wel en nog niet verricht worden.

Dat eerbiedigende werking in enkele gevallen ontbreekt hangt samen met het bijeenbrengen van milieu en ruimtelijke ordening in het nieuwe stelsel: in de milieuregelgeving is het immers al van

oudsher gebruikelijk dat de overheid beperkingen kan opleggen aan bestaande activiteiten. Mede om deze reden kent het omgevingsplan, anders dan het bestemmingsplan, geen standaard eerbiedigend overgangsrecht.[94]

In bepaalde gevallen zullen instructieregels of instructies over het omgevingsplan dus vereisen dat de regels over eerder toegelaten activiteiten aangescherpt worden of – als *ultimum remedium* – een eerder toegelaten activiteit beëindigd wordt. Voorbeelden hiervan zijn:

- aanscherping van normen in EU-richtlijnen of andere internationale verplichtingen die direct of indirect doorwerken via instructieregels over het omgevingsplan;
- aanscherping van normering als gevolg van nieuwe wetenschappelijke inzichten;
- wijziging van berekeningsmethoden of onderliggende gegevens, waardoor blijkt dat de immissie op een gevoelig gebouw of het veiligheidsrisico ter plaats van een kwetsbaar gebouw of kwetsbare locatie niet meer aanvaardbaar is;
- een zeer kwetsbaar gebouw of kwetsbare locatie die niet gerealiseerd is en waarvan de toelating op grond van de bij dit besluit ingevoegde instructieregels moet worden beëindigd (zie ook paragraaf 4.17.2 van deze toelichting);[95]
- een negatieve ontwikkeling van de luchtkwaliteit in de omgeving, waardoor een eerder toegelaten activiteit niet langer voldoet aan de instructieregels over luchtkwaliteit;[96]
- de verplichting om binnen de 10^{-5}-plaatsgebondenrisicocontour rond een luchthaven de toelating van woningen en andere kwetsbare gebouwen te beëindigen, met persoonsgebonden overgangsrecht voor bewoners;[97]
- wegnemen van onbenutte plancapaciteit via instructieregels van een provincie.[98]

De provincie of het Rijk kan aanvullend op instructieregels gebruik maken van voorbeschermingsregels als bedoeld in 4.16 van de Omgevingswet. Daarmee kunnen nieuwe activiteiten die wel toegelaten zijn, maar nog niet plaatsvinden, ‘bevroren’ worden. Zo kunnen provincies en het Rijk voorkomen dat er tussen het moment dat zij het voornemen bekend maken om een nieuwe instructieregel uit te vaardigen en het moment dat de gemeente de eenmaal vastgestelde regel uitvoert nog begonnen wordt met nieuwe activiteiten waar de instructieregel op ziet. Dit is van belang als de instructieregel geen volledige eerbiedigende werking biedt of als de gemeente opgedragen wordt te voorzien in regels over activiteiten die nog niet verricht worden. Dit voorkomt ook nieuwe saneringsgevallen. Een voorbeschermingsregel heeft geen gevolgen voor activiteiten die al wel verricht worden.

Uitbreiding eerbiedigende werking rijksbesluiten en ontheffingen

Soms maakt de instructieregelgever bewust de keuze om een instructieregel niet te laten gelden voor specifieke gevallen. Dit doet zich voor bij de in de inleiding genoemde overgangsrechtelijke situaties, maar zal ook na de overgangsfase voorkomen in het geval van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal of provinciaal belang of in een situatie waarin een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet is verkregen van een instructieregel. Het is niet wenselijk dat de gemeente bij het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit verplicht zou zijn om de rechtmatig toegelaten activiteit te beëindigen. Het is ook niet nodig dat de gemeente er op andere wijze in voorziet dat alsnog voldaan wordt aan de instructieregel. Daarom breidt dit besluit bij een aantal artikelen in het Besluit kwaliteit leefomgeving de reikwijdte van de eerbiedigende werking uit. Het gaat concreet om de instructieregels over het beschermen van waterbelangen (paragraaf 5.1.3 met uitzondering van artikel 5.37, zie wijziging artikel 5.36), het behoud van een vrije horizon

[94] Zie hierover Stb. 2018, 290, p. 99-101.
[95] Artikel 5.3a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
[96] Paragraaf 5.1.4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
[97] Artikel 10 van het Besluit burgerluchthavens.
[98] Zie hierover ook Kamerstukken I 2015/16, 33962, E, p. 52-53 en H, p. 9-10.

(paragraaf 5.1.5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zie wijziging artikel 5.128), Waddenzee en Waddengebied (de ingevoegde paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zie wijziging artikel 5.128), het behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6, zie wijziging artikel 5.132) en het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (paragraaf 5.1.7, zie wijziging artikel 5.149). In elk van deze artikelen was al bepaald dat de instructieregels niet zien op activiteiten die voor inwerkingtreding van die regels al waren toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit. Met de toevoeging is nu ook bepaald dat instructieregels niet zien op activiteiten die na inwerkingtreding van die regels worden toegelaten met een rijksprojectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die wordt verleend door een bestuursorgaan van het Rijk. Het Rijk is niet gebonden aan deze instructieregels bij projectbesluiten, bij onder oud recht vastgestelde besluiten die gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (zoals een tracébesluit) en bij omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang.

Bij de andere instructieregels is de aanvulling niet nodig om verschillende redenen:

- Bepaalde instructieregels zien expliciet alleen op nieuwe gevallen, zoals de instructieregel in paragraaf 5.1.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving over toegankelijkheid van de openbare buitenruimte en twee instructieregels die met dit besluit worden toegevoegd, te weten de instructieregel voor de ladder voor duurzame verstedelijking in paragraaf 5.1.5.4 en die voor de routenetwerken in paragraaf 5.1.7.6.
- Andere instructieregels laten voldoende afwegingsruimte aan het bevoegd gezag om bestaande situaties voort te laten bestaan, zoals de instructieregel over de weging van het waterbelang in artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de instructieregel over cultureel erfgoed in paragraaf 5.1.5.5 van dat besluit. Ook de instructieregels voor geur, geluid en trillingen in paragraaf 5.1.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn zo geformuleerd dat er voldoende afwegingsruimte is, of eerbiedigende werking.
- Eerbiedigende werking is niet aan de orde bij instructieregels die bewust niet alleen zien op nieuwe gevallen, maar ook op bestaande gevallen. Op dit type regels is in de inleidende sectie al ingegaan.

Verder regelt dit besluit dat ontheffingen in beginsel blijven gelden, waarbij wel wordt aangetekend dat een ontheffing zoals bepaald in artikel 2.32, zesde lid, van de Omgevingswet voor een bepaalde termijn kan worden verleend.

Regeling voor niet inpasbare vergunningen

Zoals eerder beschreven voorzien de meeste rijksinstructieregels voor het omgevingsplan in eerbiedigende werking voor bestaande gevallen. Soms wordt echter bewust gekozen voor instructieregels die het beëindigen van bepaalde (combinaties van) activiteiten bewerkstelligen. De gemeente zal – binnen een bij de instructieregel gestelde termijn – dergelijke activiteiten moeten schrappen uit het geldende omgevingsplan. Het is niet te onderbouwen dat degene wiens activiteit is toegelaten met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vervolgens anders behandeld wordt dan degene wiens activiteit is toegelaten op grond van het omgevingsplan. Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten moeten dus dezelfde inhoudelijke kaders gelden als voor het omgevingsplan. Bij het inpassen van een dergelijke vergunning in het omgevingsplan zal het bevoegd gezag – meestal het college van burgemeester en wethouders – moeten bezien op welke wijze alsnog kan worden voldaan aan de instructieregel. Als dat niet mogelijk blijkt, is het intrekken van de omgevingsvergunning het *ultimum remedium*. Dit systeem is in dit besluit uitgewerkt door een algemene intrekkingsverplichting voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die niet (meer) aan de instructieregels over het omgevingsplan voldoen. Die verplichting geldt op de datum waarop het omgevingsplan in

overeenstemming moet worden gebracht met de omgevingsvergunning, tenzij de instructieregel een andere termijn geeft. Om te beklemtonen dat er sprake is van een *ultimum remedium* gelden enkele beperkingen. Zo moet het bevoegd gezag bezien of het redelijkerwijs mogelijk is de activiteit alsnog in te passen door te volstaan met minder ingrijpende wijzigingen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld het beperken van de externe veiligheidsrisico's of het nemen van geluidwerende maatregelen. Ook is intrekking niet aan de orde als het bevoegd gezag een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet kan verkrijgen. Als de ontheffing is opengesteld kunnen gedeputeerde staten of de verantwoordelijke minister ontheffing verlenen van de instructieregel als – zoals volgt uit dat artikel – het belang van inpassing van de activiteit in het omgevingsplan onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de instructieregel waaraan niet aan voldaan kan worden. Tot slot is intrekking van een vergunning, zoals gebruikelijk bij vergunningen, niet mogelijk als volstaan kan worden met het wijzigen van vergunningvoorschriften. Bij de voorbereiding van een dergelijk besluit moet het bevoegd gezag zelf de nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen verzamelen. Vooroverleg met de vergunninghouder is daar een onderdeel van (tenzij het gaat om een onbenutte vergunning, die overigens ook op grond van artikel 5.40, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet kan worden ingetrokken).

Als de gemeente constateert dat een omgevingsvergunning die door een ander bestuursorgaan is verleend niet ingepast kan worden in het omgevingsplan, zal zij langs bestuurlijke weg het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning moeten wijzen op de verplichting om de vergunning – zo nodig – in te trekken of te wijzigen. In de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 8.97b en 8.97c wordt hier nader op ingegaan.

De regels zijn vormgegeven als breed werkende systeembepalingen, net als de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Er is niet voor gekozen om gedetailleerd uit te werken in welke gevallen de instructieregels inderdaad vereisen dat de regels over een eerder toegelaten activiteiten aangescherpt worden of een eerder toegelaten activiteit beëindigd wordt. Een dergelijke detailuitwerking zou bewerkelijk en foutgevoelig zijn, terwijl deze niets zou bijdragen aan de rechtszekerheid omdat de bevoegde instanties in andere gevallen toch niet toe komen aan de regel. Daarnaast kan de regering niet voorzien in welke gevallen provincies, gebruik makend van hun bevoegdheid tot het stellen van instructieregels in artikel 2.22 van de Omgevingswet, regels zullen gaan stellen die het aanscherpen van regels of beëindigen van toegelaten activiteiten vergen. Een bijkomend voordeel van de regeling is dat deze een duidelijk kader biedt voor het geval dat bij het beoordelen van een aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een fout is gemaakt bij het toepassen van een instructieregel, die pas ontdekt wordt op het moment dat de gemeente het omgevingsplan in overeenstemming wil brengen met de omgevingsvergunning.

Het aanscherpen van vergunningvoorschriften voor een activiteit, en zeker het niet langer toelaten daarvan, kan leiden tot schade bij degene die de activiteit verricht. Als die schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en hem in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft,[99] kan hij conform de daarvoor geldende regels een beroep doen op de regeling voor nadeelcompensatie in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor het toekennen van nadeelcompensatie zijn twee criteria in de Awb bepalend. Ten eerste het criterium van het "normale maatschappelijke risico" dat ertoe leidt dat kosten of schade die tot het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico behoren in beginsel niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten tweede het criterium dat de wijziging of intrekking van de vergunning de vergunninghouder "in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft", dat ertoe leidt tot kosten of schade alleen wordt vergoed als de wijziging of intrekking van een vergunning onevenredig zwaar drukt op een burger of bedrijf ten opzichte van anderen

[99] Zie artikel 4.126, eerste lid, Awb.

(de referentiegroep).[100] Toepassing van deze criteria op het aanscherpen van vergunningvoorschriften of het intrekken van vergunningen zal niet alle gevallen tot de conclusie leiden dat de gemeente de schade moet vergoeden. Dit omdat – kort weergegeven – alleen abnormale en bovenmatige schade voor vergoeding in aanmerking komt. Bij het wijzigen of intrekken van een vergunning gaat het overigens om directe schade; het vaste forfait van het voorgestelde artikel 15.7 van de Omgevingswet geldt alleen voor indirecte schade die bestaat uit waardedaling van een onroerende zaak.

Nadat de gemeente de schade heeft uitgekeerd aan de vergunninghouder kan zij de uitbetaalde nadeelcompensatie in bepaalde gevallen verhalen op de provincie of op de verantwoordelijke minister. De Omgevingswet kent hiervoor de regeling voor extra kosten in artikel 13.3, dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet gewijzigd wordt.[101] Die regeling kent enkele toepassingsvoorwaarden. Ten eerste is er een redelijkheidseis. Voor het onderhavige geval betekent dit dat de gemeente niet meer kosten kan verhalen dan de kosten die rechtstreeks voortvloeien uit de instructieregel. Dat past bij het eerder geschetste beeld dat intrekken een *ultimum remedium* is en andere (goedkopere) maatregelen om alsnog aan de instructieregel te voldoen de voorkeur hebben. Ten tweede moet het gaan om een instructieregel of instructie over een in die regel aangegeven locatie. Daarmee wordt zowel gedoeld op een geometrisch begrensde locatie als om een generieke aanwijzing die in de praktijk slechts ziet op één of enkele aanwijsbare gevallen. De algemene kosten van het maken van omgevingsplannen en het daartoe naleven van instructieregels van algemene aard worden via het Gemeentefonds vergoed en dus niet per geval. Tot slot geldt artikel 13.3 niet als (na interbestuurlijk overleg of bij wettelijke regeling) een andere financiële regeling wordt getroffen voor de uitvoering van de kosten van de instructieregel.

4.13.3 Wijzigingen

De wijzigingen ten opzichte van de regeling in het huidige geldende recht betreffen vooral een uniformering en aanpassing aan het stelsel van de Omgevingswet. De wijzigingen zijn samengevat:

- De inhoudelijke beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zonder nationaal of provinciaal belang zijn gelijk getrokken met de instructieregels over het omgevingsplan.
- De inhoudelijke beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal en provinciaal belang zijn gelijk getrokken met de instructieregels over het projectbesluit. Onder huidig recht is dit niet eenduidig geregeld.
- Bij omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang kan zo nodig worden afgeweken van voorbeschermingsregels. Dit om te voorkomen dat voorbeschermingsregels dergelijke activiteiten kunnen blokkeren.
- Voor gemeenten is het duidelijker in welke gevallen zij eerder toegelaten activiteiten kunnen laten voortbestaan als bij de oorspronkelijke toelating andere instructieregels golden.
- Dit besluit voorziet in een regeling die het in beginsel mogelijk maakt om bij instructieregels de regels over bestaande functies of activiteiten aan te scherpen, ook als die bij een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

4.13.4 Effecten

- Beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn eenvoudig toegankelijk. Nu nog zijn zij verspreid over tal van verschillende AMvB's en wetten.
- Gemeenten worden minder geconfronteerd met tegenstrijdige kaders.
- Beleid dat leidt tot het aanscherpen van regels over activiteiten kan effectief en eenduidig worden doorgevoerd.

---

[100] Zie verder Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 234-235.
[101] Zie ook de toelichting hierop: Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 212-214.

4.14 Beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit

Inleiding

In verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een technische en een ruimtelijke activiteit in artikel 5.1 van de wet, die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is paragraaf 8.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving eerder gereserveerd gehouden. Met dit besluit wordt afdeling 8.3 met de beoordelingsregels voor de bouwactiviteit toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie voor de systeembeschrijving van vergunningplichten voor het bouwen ook paragraaf 3.2 van deze toelichting.

Beoordelingsregels bouwactiviteit

De beoordelingsregels voor de aanvraag omgevingsvergunning bouwactiviteit zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, zijn gebaseerd op artikel 5.18 in samenhang met artikel 5.20 van de wet. Op grond van artikel 5.20 worden de beoordelingsregels gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid. De algemene rijksregels over bouwwerken in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn op grond van artikelen 4.3 en 4.21 van de wet op deze zelfde oogmerken gesteld. Net zoals onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en eerder de Woningwet, wordt de vergunning voor de bouwactiviteit alleen verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de in beoordelingskader genoemde regels.

Of een bouwactiviteit vergunningplichtig is volgt uit artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Omdat de bouwactiviteit zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a van de wet alleen gaat over de vraag of en hoe een gebouw technisch is toegestaan, is het aantal onderdelen waaraan getoetst moet worden op grond van artikel 8.3b Besluit kwaliteit leefomgeving, ten opzichte van artikel 2.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht afgenomen. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning bouwactiviteit wordt alleen getoetst aan de voor de activiteit van belang zijnde regels uit het Besluit bouwwerken leefomgeving en eventuele vanuit dit besluit mogelijk gemaakte lokale maatwerkregels in het omgevingsplan. Concreet houdt dit in dat nieuw te bouwen bouwwerken moeten voldoen aan de regels van hoofdstuk 4 (nieuwbouw) en afdeling 7.1 (bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken) van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en eventuele in het omgevingsplan opgenomen maatwerkregels die gebaseerd zijn op hoofdstuk 4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dat geval komt de maatwerkregel in het omgevingsplan in de plaats van hetgeen daarover is opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De aanvraag omgevingsvergunning bouwactiviteit wordt verder niet aan het omgevingsplan getoetst. Wel is het mogelijk dat voor de activiteit ook een omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit nodig is. In dat geval wordt in dat kader, op basis van dat specifieke beoordelingskader, naar de verdere inhoud van het omgevingsplan gekeken.

Een vergunningplichtige bouwactiviteit die alleen betrekking heeft op het verbouwen of verplaatsen van een bestaand bouwwerk wordt alleen getoetst aan de regels in hoofdstuk 5 (verbouw en verplaatsing van een bouwwerken en wijziging van een gebruiksfunctie) en afdeling 7.1 (bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken) van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Net zoals onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht kent het Besluit kwaliteit leefomgeving een imperatief limitatief stelsel van weigeringsgronden voor de bouwactiviteit. Wanneer in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aannemelijk is gemaakt dat aan de regels van hoofdstuk 4, of hoofdstuk 5, en afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving is voldaan, moet de vergunning verleend worden. Het is mogelijk dat voor het daadwerkelijk verrichten van de activiteit meerdere toestemmingen nodig zijn, zoals een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het (nog) niet hebben van deze andere toestemmingen is echter geen weigeringsgrond voor het verlenen van de vergunning voor de bouwactiviteit.

Vergunningvoorschriften

Omdat de technische bouwregelgeving zoveel mogelijk landelijk uniform is, kunnen aan de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit slechts een beperkt aantal voorschriften verbonden worden. Ten opzichte van de systematiek onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is dit inhoudelijk niet gewijzigd. Wel worden in een aantal artikelen in afdeling 8.3 de mogelijkheden meer expliciet benoemd. Zo wordt de bestaande mogelijkheid uit de Regeling omgevingsrecht om bepaalde gegevens voor de aanvraag van de vergunning later aan te leveren gecontinueerd. Het bevoegd gezag krijgt op grond van artikel 8.3c Besluit kwaliteit leefomgeving expliciet de mogelijkheid dit door middel van een voorschrift bij de vergunning te regelen.

Daarnaast wordt in afdeling 8.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld dat via een voorschrift bij de vergunning geen verdergaand maatwerk kan worden gesteld dan op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving mogelijk is. Overige voorschriften verbonden aan de vergunning kunnen alleen van administratieve aard zijn.

4.14.1 Wijzigingen

- De beoordelingsregels zien, in lijn met de wijziging in de Omgevingswet, alleen nog op de vraag of en hoe een gebouw technisch is toegestaan. De regeling van niet-technische aspecten verloopt via het omgevingsplan.

4.14.2 Effecten

- De beoordeling van een bouwactiviteit gebeurt straks langs twee sporen. Voor het deel dat uitputtend in rijksregelgeving geregeld blijft, is er continuïteit in de wijze van beoordeling van de aanvraag.

4.15 Stortplaatsen voor baggerspecie op land

Het storten van afvalstoffen op een stortplaats is in paragraaf 3.3.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als een vergunningplichtige activiteit. Regels over bodembescherming op deze stortplaatsen beogen een algemeen beschermingsniveau voor de bodem en harmonisatie van het voorzieningenniveau op stortplaatsen. Het storten van afvalstoffen valt onder de richtlijn storten (Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999, betreffende het storten van afvalstoffen; PbEG L 182).

Met dit besluit wordt de gereserveerde paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving ingevuld. Deze paragraaf gaat over het storten van baggerspecie op land, niet zijnde gevaarlijke baggerspecie. De richtlijn storten is ook van toepassing op het storten van gevaarlijke baggerspecie. In Nederland is ervoor gekozen om gevaarlijke baggerspecie af te voeren naar een specifiek voor gevaarlijk afval bestemde stortplaats en niet te storten op stortplaatsen voor baggerspecie op land. Opgemerkt wordt dat de regels voor het toepassen van grond en bagger in oppervlaktewater uit het Besluit bodemkwaliteit via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen overgaan naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

De regels voor het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor het storten van baggerspecie op het land zijn gericht op de bescherming van de bodem. De regels in paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving die via dit besluit worden ingevuld zijn, net als de regels voor het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor stortplaatsen, gericht op het isoleren, beheersen en controleren van de gestorte afvalstoffen (zie ook paragraaf 11.6.3.2 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving[102]). Gezien het waterige karakter van de te storten baggerspecie, zijn er daarnaast ook regels gericht op het

[102] Stb. 2018, 262, p. 451-454.

beperken van het transport van verontreinigde stoffen naar het grondwater en oppervlaktewater. De voorschriften die via dit besluit worden opgenomen in paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, geven aan dat er voorzorgsmaatregelen getroffen moeten worden, dat er controles uitgevoerd moeten worden en wat er moet gebeuren als een interventiepunt in het grondwater, zoals bedoeld in artikel 8.62l van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat via dit besluit wordt toegevoegd, is bereikt.

De regels in deze paragraaf dienen ter implementatie van de richtlijn storten. Voorheen waren deze regels opgenomen in de `Richtlijnen voor baggerspeciestortplaatsen' die zijn oorsprong ontleend aan het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie[103], die nadien zijn geëvalueerd en aangepast. Vervolgens zijn deze regels opgenomen in de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land[104].

Opgemerkt wordt dat via dit besluit (zie paragraaf 5.4 van deze toelichting) stortplaatsen voor baggerspecie op land aangewezen worden als geval waarvoor het stellen van financiële zekerheid een verplichting is.

Tot slot zal bij Invoeringsregeling geregeld worden dat de artikelen uit de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land met betrekking tot de nazorgfase (artikelen 31 en 32) achterblijven in deze Regeling. Dit omdat deze artikelen betrekking hebben op gesloten stortplaatsen.

4.15.1 Wijzigingen

- In lijn met de gemaakte keuzes onder de Omgevingswet, zijn dit type regels opgetild van het niveau van een ministeriele regeling, naar het niveau van een AMvB. Een inhoudelijke wijziging ten opzichte van het voorheen geldende recht is niet beoogd; de werking en het beschermingsniveau is gelijk aan de regels zoals opgenomen in de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.
- Het merendeel van de regels uit die Regeling zijn verheven naar dit besluit, waarbij de regels over de indieningsvereisten en regels over de uitvoering van monitoring in de Invoeringsregeling opgenomen gaan worden.

4.15.2 Effecten

- Deze regels staan nu met alle andere regels over het verbinden van voorschriften aan omgevingsvergunningen bij elkaar en kennen een zoveel mogelijk uniforme opbouw. Dit draagt bij aan de inzichtelijkheid van de regels.

4.16 Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit

4.16.1 Inleiding en Achtergrond

Dit besluit vult de in het Besluit kwaliteit leefomgeving gereserveerde paragraaf 10.2.2.1 in. Paragraaf 10.2.2.1 gaat over de monitoring van de waterkwaliteit en de gegevensverzameling voor deze monitoring in het kader van de kaderrichtlijn water. Omdat de grondslag voor het verplichte monitoringsprogramma kaderrichtlijn water onvoldoende was, is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorzien in een wijziging van artikel 20.2 van de wet. Het gevolg van deze wijziging is dat de regels over de monitoring van de waterkwaliteit via dit besluit worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

[103] Kamerstukken II 1993/94, 23450, nr. 1.
[104] Stcrt. 2001, 133.

4.16.2 Monitoringsprogramma

Artikel 8 van de kaderrichtlijn water verplicht de lidstaten tot het vaststellen van een monitoringsprogramma voor elk stroomgebiedsdistrict. Het monitoringsprogramma bevat de methode van monitoring voor de waterkwaliteit. Dat houdt in zowel het monitoren zelf (het meten en berekenen) als de beoordeling van de meet- en rekenresultaten. Ook de wijze van gegevensverstrekking van de monitoringsresultaten aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat maakt onderdeel uit van het monitoringsprogramma.

Met behulp van monitoring wordt bepaald of aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit voldaan wordt en of de andere doelstellingen van de kaderrichtlijn water, zoals geen achteruitgang van de toestand, bereikt worden. Met het uitvoeren van de maatregelen in de waterprogramma's uit hoofdstuk 4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit worden voldaan. Als uit de monitoring blijkt dat met de waterprogramma's niet aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit kan worden voldaan en er geen of onvoldoende gebruik gemaakt kan worden van de uitzonderingsmogelijkheden die zijn opgenomen in paragraaf 2.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, moeten de van toepassing zijnde waterprogramma's gewijzigd worden op grond van afdeling 3.2 van de wet.

Monitoring van omgevingswaarden is verplicht op grond van artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet. De monitoring van andere doelstellingen vindt haar grondslag in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet. Op grond van dit artikel worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving andere parameters dan omgevingswaarden aangewezen die door monitoring worden bewaakt. Deze grondslagen om de Omgevingswet zijn bepalend voor de wijze waarop monitoring van de waterkwaliteit in het Besluit kwaliteit leefomgeving is geregeld. De inhoudelijke eisen aan het monitoringsprogramma wat betreft de monitoring uit het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 worden via het Invoeringsbesluit Omgevingswet ingevoegd volgens de systematiek van de Omgevingswet.

Verder vult dit besluit paragraaf 10.2.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in voor verslaglegging van de monitoring van de andere parameters voor waterkwaliteit, die zijn opgenomen in paragraaf 10.2.2.1. De wet zelf verplicht al tot het maken van een verslag van de gegevens die zijn verkregen door monitoring voor de omgevingswaarden. Regels over het beschikbaar stellen van verslagen over de monitoring aan het publiek zijn opgenomen in artikel 10.36 van het Omgevingsbesluit.

Onder het nu geldende recht is het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water vastgelegd in het op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 vastgestelde Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water. Artikel 8.2.0a van het Invoeringsbesluit bevat overgangsrecht, inhoudende dat dit monitoringsprogramma geldt als een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De protocollen en andere documenten die op grond van het voormalige Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water deel uitmaken van het monitoringsprogramma, blijven hierdoor behouden, ook onder de wet, zolang het monitoringsprogramma niet wordt aangepast. Dit betekent dat onder andere het Draaiboek monitoring grondwater KRW, de Handreiking MEP/GEP en het Protocol voor monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW, bedoeld in artikel 1 van het voormalige Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bruikbaar blijven.

Verder zijn aan paragraaf 10.2.2.1 drie bepalingen toegevoegd die zien op de gegevensverzameling. Het gaat om gegevens die nodig zijn voor het opstellen van stroomgebiedsbeheerplannen, de analyses en beoordeling als bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water en de voortgang van de maatregelen als bedoeld in artikel 11 van de kaderrichtlijn water. Voorheen volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, van het Waterbesluit. Door de nieuwe systematiek van de Omgevingswet was het nodig om deze bepalingen expliciet op te nemen.

Overigens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal aanpassingen te doen op het gebied van waterkwaliteit. In artikel 4.13 is, mede naar aanleiding van een reactie van de Unie van Waterschappen geëxpliciteerd dat voor krw-oppervlaktewaterlichamen waarvoor in een waterprogramma een goed ecologisch potentieel is vastgesteld, met dit programma aan deze doelstelling moet worden voldaan. Verder is de leesbaarheid van artikel 8.84 verbeterd en is daarin een nuancering aangebracht in de gevolgen die het gebruikmaken van uitzonderingsgronden heeft bij het beoordelen van aanvragen om een omgevingsvergunning. Deze verbeteringen zijn ook doorgevoerd in de corresponderende artikelen 6.2 en 7.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarnaast zijn in artikel 2.11 de concentraties opgenomen voor het kwaliteitselement specifiek verontreinigende stoffen (bijlage IIIa bij dit besluit). Een dergelijke tabel is nu opgenomen in bij bijlage bij de Regeling monitoring kaderrichtlijn water. Gelet op de delegatiesystematiek van de Omgevingswet, is deze bijlage opgetild, naar het niveau van algemene maatregel van bestuur. Eerder was voorzien om deze bijlage onderdeel te laten uitmaken van de monitoringsbepalingen in paragraaf 10.2.2.1. Gezien het normerende karakter is ervoor gekozen deze bijlage door middel van artikel 2.11 op te nemen. Dit geldt ook voor het Stowarapport voor natuurlijke watertypen; gezien de normerende werking daarvan is besloten dit op het niveau van algemene maatregel van bestuur te regelen.

4.16.3 Wijzigingen

- Dit besluit bevat geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de nu geldende situatie. Het monitoringsprogramma blijft, maar wordt opnieuw vastgesteld op grond van artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.16.4 Effecten

- In het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 staan de inhoudelijke eisen voor monitoring verspreid over het besluit. Door deze eisen met dit besluit samen te brengen, verbetert de inzichtelijkheid.

4.17 Specifiek overgangsrecht Besluit kwaliteit leefomgeving

Het overgangsrecht dat nodig is voor inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving is grotendeels al geregeld in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet of wordt geregeld via de bruidsschat (zie daarover hoofdstuk 7 van deze nota van toelichting). Op enkele punten is echter aanvullend overgangsrecht nodig.

4.17.1 Overgangsfase omgevingsplan

Afdeling 22.1 van de Omgevingswet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet in een overgangsfase[105] waarin gemeenten het omgevingsplan stapsgewijs opbouwen. Omdat het omgevingsplan tijdens de overgangsfase nog niet geheel voldoet aan de eisen van het nieuwe stelsel zijn enkele overgangsrechtelijke regels nodig:

- Gedurende de overgangsfase wordt bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor ontgrondingsactiviteiten de inrichting van de locatie niet getoetst aan het omgevingsplan als dat nog niet voorziet in een regeling daarvoor.
- Gedurende de overgangsfase is de actualisering van het omgevingsplan in verband met buitenplanse omgevingsplanactiviteiten opgeschort (zie artikel 22.5, tweede lid, van de Omgevingswet zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). In verband hiermee worden de bepalingen over het intrekken of wijzigen van niet inpasbare

[105] Voor een nadere toelichting op de overgangsfase voor het omgevingsplan Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 97-109.

omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarop in paragraaf 4.13.2 is ingegaan, ook deels opgeschort.

Voor een inhoudelijke toelichting op beide regels wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat met dit besluit wordt ingevoegd. Overwogen is ook te voorzien in een (verduidelijkende) bepaling voor de werking van instructieregels over het omgevingsplan tijdens de overgangsfase. Dat bleek echter niet nodig. Een instructieregel ziet zoals bepaald in de artikelen 2.22 en 2.24 van de Omgevingswet op een bevoegdheid, namelijk de vaststelling van een omgevingsplan. De instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening wordt dus pas nageleefd op het eerste moment dat een gemeenteraad het omgevingsplan voor een bepaalde locatie vaststelt. Wel kan een instructieregel bepalen dat deze (uiterlijk) op een bepaalde datum wordt uitgevoerd, maar hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, inclusief de aanvullingen die voortvloeien uit dit besluit, bevat geen instructieregels die ertoe noodzaken dat een omgevingsplan vóór de einddatum van de overgangsfase wordt gewijzigd. Deze einddatum zal worden vastgesteld bij koninklijk besluit op grond van artikel 22.5, eerste lid, van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In die overgangsfase zullen de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving steeds toegepast worden op dat deel van het grondgebied waarvoor het omgevingsplan wordt gewijzigd. Voor nieuwe instructieregels van het Rijk, waaronder regels ter uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen, instructieregels uit de aanvullingsbesluiten en provinciale instructieregels kan dit anders komen te liggen. Die regels kunnen vereisen dat (een bepaald deel van) het omgevingsplan binnen een bepaalde termijn met de instructieregel in overeenstemming wordt gebracht.

Overigens ziet de wettelijk geregelde overgangsfase alleen op de regels in het omgevingsplan die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling en daarmee niet voor de regels in afdeling 5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die regels krijgen in beginsel onmiddellijke werking. Voor artikel 5.164 (lokale spoorwegen binnen vervoerregio's) zou dat bezwaarlijk zijn. Daarom is voor dit artikel gekozen voor uitgestelde werking. Gemeenten in vervoerregio's krijgen twee jaar de tijd om de beperkingengebieden van de lokale spoorwegen, die worden aangewezen door het bestuur van die vervoerregio's, te begrenzen in het omgevingsplan. Dit is nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A. Voor de andere artikelen in afdeling 5.2 bleek overgangsrecht niet nodig. Artikel 5.163 (voorkomen belemmeringen gebruik en beheer hoofdspoorweginfrastructuur en rijkswegen) krijgt onmiddellijke werking: dit vraagt niet van gemeenten om het omgevingsplan direct te wijzigen, maar is sturend op mogelijke toekomstige wijzigingen. Ook artikel 5.165 (lozen industrieel afvalwater in openbaar vuilwaterriool) krijgt onmiddellijke werking, omdat via de bruidsschat al is voorzien in een invulling van dat artikel, zodat gemeenten er al aan voldoen op de dag dat de Omgevingswet in werking treedt.

Tijdens de overgangsfase zijn ook enkele overgangsrechtelijke regels met een inhoudelijke achtergrond van belang. Op de aanpassing aan de Wet verbod pelsdierhouderij is in paragraaf 4.8 al ingegaan. Ook bleek dat een bestaand overgangsrechtelijk artikel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer over windturbines niet was omgezet. Ook voor een toelichting op deze regel wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat met dit besluit wordt ingevoegd.

4.17.1.1 Overgangsfase omgevingsplan en de nieuwe categorie zeer kwetsbare gebouwen

Ten opzichte van de voorheen geldende regelgeving is de categorie zeer kwetsbare gebouwen nieuw. Een voorbeeld van een zeer kwetsbaar gebouw is een kinderdagverblijf. Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet erin dat zeer kwetsbare gebouwen in een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit voldoen aan aanvullende bouwtechnische eisen. Die verplichting geldt voor nieuwe gebouwen met inbegrip van geheel vervangende nieuwbouw. Deze aanvullende

bouwtechnische eisen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en zijn van toepassing op basis van in het omgevingsplan aan te wijzen voorschriftengebieden.

Tijdens de overgangsfase zullen nog niet overal waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten in een aandachtsgebied ook voorschriftengebieden zijn aangewezen. In het navolgende wordt de werking van de aandachtsgebieden en de voorschriftengebieden verduidelijkt, in relatie tot de overgangsfase. Daarnaast wordt ingegaan op de situatie waarin een aandachtsgebied ontstaat vanwege een risicovolle activiteit die wordt toegelaten op basis van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

Een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit wordt niet in het omgevingsplan aangewezen, maar geldt van rechtswege. Een bestaande risicovolle activiteit als bedoeld in artikel 5.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die is toegelaten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en in werking is op basis van een omgevingsvergunning of melding voor een milieubelastende activiteit, heeft een aandachtsgebied. Als een nieuwe risicovolle activiteit wordt toegelaten, geldt het aandachtsgebied vanaf het moment dat (i) de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit in werking is getreden of (ii) zodra de voor het starten van de activiteit verplichte melding is gedaan.

Een aandachtsgebied kan ook gaan gelden door dit toe te laten in het omgevingsplan. Dat kan nuttig zijn als een globale functietoedeling voor bedrijvigheid in het omgevingsplan is opgenomen, die risicovolle activiteiten toestaat zonder specifiek de aard en omvang van die activiteiten te regelen. In dat geval wordt met het toelaten van het aandachtsgebied het maximum aandachtgebied vastgesteld, waarbinnen toekomstige risicovolle activiteiten dienen te blijven. In dat geval geldt het aandachtsgebied vanaf de inwerkingtreding van het omgevingsplan.

Zolang het aandachtsgebied (of een deel daarvan) nog niet in het omgevingsplan is aangewezen als brandvoorschriftengebied of explosievoorschriftengebied en een zeer kwetsbaar gebouw in dat gebied is toegelaten, hoeft een in het tijdelijk deel van het omgevingsplan toegelaten en nieuw op te richten zeer kwetsbaar gebouw niet te voldoen aan aanvullende bouwtechnische eisen die zijn opgenomen in artikel 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, of aan gelijkwaardige maatregelen. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit zal in die situatie ook niet kunnen worden geweigerd, als de aanvraag voor het overige voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Uit het oogpunt van omgevingsveiligheid heeft het de voorkeur dat gemeenten de uitvoering van het nieuwe omgevingsveiligheidsbeleid voortvarend ter hand nemen. Voor wat betreft de verbeterde bescherming van minder zelfredzame personen betekent dit dat het wenselijk is dat gemeenten prioriteit geven aan het aanwijzen van brand- en/of explosievoorschriftengebieden als zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten in een brand- of explosieaandachtsgebied. Zo kan worden verzekerd dat nieuw te bouwen zeer kwetsbare gebouwen daadwerkelijk meer bescherming bieden. In het kader van de invoeringsbegeleiding zal hier aandacht aan worden besteed.

Wanneer het tijdelijk deel van het omgevingsplan niet voorziet in een zeer kwetsbaar gebouw als een kinderdagverblijf, kan die activiteit alleen worden toegelaten door wijziging van het omgevingsplan of met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De instructieregels die betrekking hebben op het waarborgen van de veiligheid zijn dan onverminderd van toepassing. Dat betekent dat een zeer kwetsbaar gebouw bij voorkeur niet wordt gevestigd in een aandachtsgebied en als daar wel voor wordt gekozen – naast de afweging van andere beschermende maatregelen op grond van artikel 5.15 – die locatie als brand- en/of explosievoorschriftengebied moet worden aangewezen bij wijziging van het omgevingsplan. Het is dus ook tijdens de overgangsfase niet mogelijk om met een wijziging van het omgevingsplan een zeer kwetsbaar gebouw toe laten in een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit, zonder dat

de locatie waar dat gebouw wordt toegelaten bij die wijziging als een voorschriftengebied wordt aangewezen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat het omgevingsplan na de overgangsfase moet voldoen aan alle instructieregels, waarbij voor externe veiligheid uitsluitend in de situaties die zijn geregeld in de artikelen 5.3a en 5.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving sprake is van eerbiedigende werking. Dit brengt mee dat na de overgangsfase locaties waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten – ook als deze al zijn gebouwd – tevens moeten zijn aangewezen als voorschriftengebied. Bij nieuwbouw op die locaties zijn dan ook de aanvullende bouwtechnische eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing.

Aandachtsgebieden en de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Van belang is dat een voorschriftengebied alleen door middel van een wijziging van het omgevingsplan kan worden vastgesteld. Dat beperkt de mogelijkheid om een nieuwe risicovolle activiteit toe te laten door verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Als met die omgevingsvergunning een risicovolle activiteit wordt toegelaten die zal leiden tot een aandachtsgebied waarbinnen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten, zal de omgevingsvergunning moeten worden geweigerd wanneer ten behoeve van die gebouwen geen voorschriftengebied is aangewezen. Dit vloeit voort uit de met dit besluit toegevoegde beoordelingsregel 8.0b. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel.

In de spiegelbeeldige situatie – een zeer kwetsbaar gebouw wordt met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op een locatie toegelaten – geldt dat de instructieregels voor het omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn op grond van artikel 8.0b van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het aandachtsgebied kan dan alleen een zeer kwetsbaar gebouw worden toegelaten als die locatie ook als voorschriftengebied is aangewezen in het omgevingsplan.

4.17.1.2 Overgangsfase omgevingsplan en risicogebied externe veiligheid

Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in de mogelijkheid een risicogebied externe veiligheid aan te wijzen in het omgevingsplan. Deze risicogebieden zijn bedoeld om extra ruimte te geven aan bepaalde bedrijven met externe veiligheidsrisico's. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is met de mogelijkheid een veiligheidscontour vast te stellen een vergelijkbare mogelijkheid opgenomen. In artikel 8.2.4a van het Invoeringsbesluit is een overgangsbepaling opgenomen op grond waarvan een veiligheidscontour als bedoeld in artikel 14 van het Bevi, die is vastgelegd in een onherroepelijk besluit, gedurende de overgangsfase geldt als deel van het omgevingsplan

4.17.1.3 Wijzigingen

- Deze overgangsrechtelijke regels hebben een ondersteunende functie en leiden niet tot zelfstandige wijzigingen.

4.17.1.4 Effecten

- De regels maken een goede uitvoering van het Besluit kwaliteit leefomgeving mogelijk in de fase dat het omgevingsplan in opbouw is.

4.17.2 Eerbiedigende werking instructieregels

Zoals toegelicht in paragraaf 8.1 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is aan een deel van de instructieregels van hoofdstuk 5 eerbiedigende werking toegekend. De eerbiedigende werking houdt in dat de desbetreffende instructieregels, ongeacht de redactie van die instructieregels, niet dwingen tot het in het omgevingsplan wijzigen van activiteiten die op het

tijdstip van inwerkingtreding van de instructieregel al zijn toegelaten in het omgevingsplan of al zijn toegelaten op basis van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Daarmee wordt de kans op nadeelcompensatie en bestuurlijke lasten als gevolg van gedwongen wijzigingen van het omgevingsplan beperkt. Deze eerbiedigende werking brengt met zich mee dat instructieregels tijdens de overgangsfase voor het omgevingsplan alleen moeten worden opgevolgd voor zover het omgevingsplan op dat onderdeel wordt gewijzigd. Bezien is of de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving onwenselijke gevolgen kunnen hebben voor eerder toegelaten activiteiten. In de meeste gevallen was dat niet aan de orde, omdat de instructieregels al voorzien in eerbiedigende werking. In enkele gevallen bleek aanpassing nodig. Voor geur bleek zoals beschreven in paragraaf 4.8 de regeling van de eerbiedigende werking niet juist te zijn vormgegeven. In paragraaf 4.13.2 van deze nota van toelichting is al ingegaan op de benodigde uitbreiding van de eerbiedigende werking voor rijksbesluiten en ontheffingen. Voor externe veiligheid bleek een nadere regeling van eerbiedigende werking van instructieregels nodig.

Eerbiedigende werking instructieregels waarborgen van de veiligheid

Met dit besluit wordt voor een deel van de instructieregels die betrekking hebben op het waarborgen van de veiligheid (paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) voorzien in eerbiedigende werking. De noodzaak van eerbiedigende werking houdt onder meer verband met de introductie van aandachtsgebieden voor externe veiligheidsrisico's (groepsrisico). In situaties waarin zich geen materiële wijziging ten opzichte van het voorheen geldende recht voordoet is eerbiedigende werking niet aan de orde. Dat is met name het geval bij het plaatsgebonden risico, waarvoor op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) al grens- en richtwaarden gelden. Na de overgangsfase moet het omgevingsplan volledig voldoen aan alle instructieregels, waarbij uitsluitend in de situaties die zijn beschreven in de artikelen 5.3a en 5.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving sprake is van eerbiedigende werking.

Aandachtsgebieden voor het groepsrisico

Het groepsrisico is in het Besluit kwaliteit leefomgeving nieuw vormgegeven door te werken met aandachtsgebieden. Aan paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een nieuw artikel 5.15a toegevoegd, dat erin voorziet dat een onder het voormalige recht gemaakte afweging over het groepsrisico niet opnieuw hoeft te worden gemaakt.

Locaties voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen

Locaties voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen als 'kwetsbaar'. Dat betekent onder meer dat voor het plaatsgebonden risico een grenswaarde van 10^{-6} per jaar in acht moet worden genomen. Onder het Bevi kunnen deze evenementenlocaties worden aangemerkt als 'beperkt kwetsbaar'. Artikel 5.3a, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in eerbiedigende werking. Op grond van dat artikel wordt een locatie voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen, voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie is toegestaan, op het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 5.1.2.2 aangemerkt als een beperkt kwetsbare locatie. Op deze wijze wordt tegemoetgekomen aan het uitgangspunt dat het overgangsrecht zo zal worden vormgegeven dat nieuwe saneringssituaties zoveel mogelijk worden vermeden.[106] Voor de goede orde zij erop gewezen dat de genoemde standaardwaarde voor deze evenementenlocaties alleen geldt ten opzichte van risicovolle activiteiten die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip waarop paragraaf 5.1.2.2 in werking treedt.

[106] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 143.

'Kleinere gezondheidszorgfuncties'

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn gebouwen met een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied aangewezen als kwetsbare gebouwen. Hieronder vallen ook relatief kleine gezondheidszorgfuncties als een tandartspraktijk en praktijken voor fysiotherapie. Onder de werking van het Bevi kunnen deze kleinere gezondheidszorgfuncties onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbare objecten. Artikel 5.3a, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in eerbiedigende werking op dit punt. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel.

4.17.2.1 Wijzigingen

- Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet erin dat voor het groepsrisico wordt gewerkt met aandachtsgebieden. Daarnaast zijn enkele locaties en gebouwen aangemerkt als 'kwetsbaar' in plaats van 'beperkt kwetsbaar'.

4.17.2.2 Effecten

- De eerbiedigende werking voor enkele instructieregels op het gebied van externe veiligheid voorkomt bestuurlijke lasten en saneringssituaties.

4.18 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit kwaliteit leefomgeving

Naast de punten die eerder in dit hoofdstuk zijn toegelicht wordt het Besluit kwaliteit leefomgeving nog op een aantal andere onderdelen aangepast. Een nadere toelichting hierop is te vinden in de artikelsgewijze toelichting.

Naar aanleiding van de motie Veldman-Cegerek[107] over eisen aan decentrale omgevingswaarden is geregeld dat omgevingswaarden die door een gemeente of provincie worden vastgesteld berusten op onderzoek door een onafhankelijke deskundige. Dit geldt niet voor verplichte omgevingswaarden die bijvoorbeeld provincies moeten vaststellen en voor het aanscherpen van rijksomgevingswaarden.

Artikel 1.1.2 uit het Besluit ruimtelijke ordening wordt omgezet naar het nieuwe stelsel. Het wordt als instructieregel voor omgevingsplannen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op deze manier is geborgd dat regels in omgevingsplannen niet in strijd mogen zijn met artikel 14, aanhef en onder 5, van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376).

In enkele artikelen van het Besluit kwaliteit leefomgeving is het begrip "drijvende woonfunctie" vervangen door: woonschip. Bedoeld was de oude situatie voort te zetten, waarin woonschepen net als woonwagens een andere positie hebben dan andere woningen. Een drijvende woonfunctie kan echter ook een woning op het water zijn, die geen woonschip is. Deze woningen op het water worden gelijk behandeld als andere woningen. De uitzonderingspositie betreft alleen in het omgevingsplan aangewezen locaties voor een ligplaats voor een woonschip.

Verder worden de Koloniën van Weldadigheid toegevoegd aan artikel 7.3 (aanwijzing en begrenzing van werelderfgoed en erfgoed op de Voorlopige Lijst werelderfgoed). Deze toevoeging vloeit voort uit de lopende nominatie van de Koloniën bij het Werelderfgoedcomité van UNESCO.

In het advies op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het gelijkluidende advies op het Besluit kwaliteit leefomgeving[108] heeft de Afdeling Advisering van de Raad van State aandacht geschonken aan artikel 5.53, derde en vierde lid, van de wet. Op grond van dit artikel in de wet

[107] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.
[108] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 23-24.

kunnen een minister en gedeputeerde staten decentrale regels buiten toepassing laten, als deze regels de uitvoering van een projectbesluit onevenredig belemmeren. De Afdeling constateerde dat deze leden een mogelijkheid zouden kunnen bieden om besluiten te nemen die strijdig zijn met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Om die reden is in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet een grondslag opgenomen om instructieregels te stellen over deze bevoegdheid. Deze is uitgewerkt in dit besluit.

5 Aanvullingen en wijzigingen van het Omgevingsbesluit

5.1 Inleiding

Het Omgevingsbesluit wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Omgevingsbesluit zoals in augustus 2018 gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Omgevingsbesluit om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor het bouwen: in paragraaf 3.2;
- spoorwegemplacementen: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3;
- reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening: in paragraaf 5.3.

In dit hoofdstuk worden, naast het hierboven genoemde onderwerp uit hoofdstuk 5, voor het Omgevingsbesluit de volgende onderwerpen toegelicht die worden gewijzigd of aangevuld:

- aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden;
- financiële zekerheidstelling;
- milieueffectrapportage;
- verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit;
- OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten;
- vergunningverlening, toezicht en handhaving; en
- digitaal stelsel Omgevingswet.

Het Omgevingsbesluit heeft geen aanvullingen die voortkomen uit parlementaire behandeling van de vier AMvB's.

5.2 Reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening

5.2.1 Inleiding

Het stelsel van de wet brengt mee dat decentrale regels over (aspecten van) de fysieke leefomgeving in principe in het omgevingsplan, de waterschapsverordening, of de omgevingsverordening opgenomen moeten worden. Daarnaast is er een beperkt aantal regels in de wet en daarop gebaseerde regelgeving die juist met zich brengen dat decentrale regels, ook als ze betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, daar niet in mogen. Het gaat hier onder meer om artikel 2.7 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet. Dat artikel gaat over het afbakenen van de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

Met dit besluit wordt aan het Omgevingsbesluit een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk 2) toegevoegd waarin, ter uitwerking van die bepaling, nadere regels worden opgenomen over de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. Deze regels worden opgenomen in de artikelen 2.1 (omgevingsplan), artikel 2.2 (waterschapsverordening) en artikel

2.3 (omgevingsverordening) van het Omgevingsbesluit en bakenen de reikwijdte van deze regelingen af ten opzichte van andere decentrale verordeningen. Hiermee wordt meer duidelijkheid geboden over de reikwijdte van deze instrumenten. Daarmee wordt de eenduidigheid en inzichtelijkheid van regels over de fysieke leefomgeving versterkt. Daarnaast wordt het risico op het van rechtswege vervallen van bepalingen die op een verkeerde plek zijn opgenomen aanzienlijk beperkt.

5.2.2 Grondslag voor de afbakening

De grondslag voor de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit is artikel 2.7 van de Omgevingswet. Dat artikel van de Omgevingswet wordt via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet aangevuld met een nieuw lid dat bepaalt dat bij AMvB gevallen kunnen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving *alleen* in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Artikel 2.7 kent al een basis om gevallen aan te wijzen waarin de regels *niet* in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Door het stelsel van de wet in samenhang met deze aanwijzing van gevallen ontstaat een driedeling van regels:

- regels die – als ze worden gesteld – in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten;
- regels die daar in ieder geval niet in mogen; en
- regels waarvoor afhankelijk van aard en motief nader bepaald moet worden waar deze passen.

De artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit zijn, zoals hierboven al is gesteld, niet de enige bepalingen waaruit volgt over welke onderwerpen regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten of niet mogen worden opgenomen. Om de plaats van artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit binnen het stelsel te verduidelijken wordt hieronder eerst ingegaan op de andere bepalingen die een rol spelen bij het bepalen van de reikwijdte van deze instrumenten.

5.2.3 De fysieke leefomgeving en de afbakening van de reikwijdte van decentrale regels

De reikwijdte van de Omgevingswet

Bij het bepalen welke regels – als ze worden gesteld – in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten, niet mogen, of (afhankelijk van de aard en motief van de regel) kunnen worden opgenomen is de Omgevingswet het vertrekpunt. De reikwijdte van de wet is breed. Op grond van artikel 1.2, eerste lid, gaat de wet over:

- het brede begrip ‘fysieke leefomgeving’ (waaronder in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water en watersystemen, bodem, lucht, landschap, natuur, cultureel– en werelderfgoed); en
- activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt:

- wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan;
- gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- activiteiten waardoor emissies, hinder of risico’s worden veroorzaakt;
- nalaten van activiteiten; en
- gevolgen voor de mens voor zover die lopen via de fysieke leefomgeving.

Een uitgangspunt van de Omgevingswet is dat de regels over de fysieke leefomgeving in principe per gemeente, waterschap en provincie in één omgevingsplan, één waterschapsverordening en één omgevingsverordening en worden opgenomen. Dit volgt uit de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de wet. Dit wordt de één-document-gedachte genoemd.

Deze artikelen bakenen, samen met artikelen 1.2, 1.3, 2.1 en afdeling 2.4.1 van de wet, de buitengrens af van onderwerpen waarover regels kunnen worden gesteld in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. De wet gaat niet over zaken die geen betrekking hebben op de fysieke leefomgeving of geen gevolgen daarvoor kunnen hebben. Denk bijvoorbeeld aan de toekenning van uitkeringen, aan arbeidsomstandigheden of aan dierenwelzijn. Daarover kunnen geen regels worden opgenomen in het omgevingsplan en de verordeningen.

Voor de reikwijdte van de wet is verder artikel 1.4 van de wet van belang. Uit die bepaling volgt dat geen regels worden opgenomen over onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, voor zover die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Voorbeelden daarvan zijn de Wet openbare manifestaties, de Wegenverkeerwet 1994, de Wet luchtvaart en de Wegenwet: die worden niet opgenomen in de wet. Over onderwerpen die in die wetten uitputtend worden geregeld, zoals de samenkomsten tot het belijden van godsdienst, vergaderingen en betogingen op openbare plaatsen en het weg- en luchtverkeer, mogen dus geen regels worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Dat volgt niet uit de artikelen van 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, maar uit artikel 1.4 van de wet.

Een andere constructie is bijvoorbeeld opgenomen in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer, zoals te wijzigen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Die wet biedt de gemeenten de mogelijkheid om de vereiste regels over inzameling van afvalstoffen naar keuze in een afvalstoffenverordening of het omgevingsplan op te nemen.

Bepalingen over op te nemen regels

Diverse bepalingen in de wet en daarop gebaseerde regels vereisen dat regels over (aspecten van) de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening moeten worden opgenomen.

Dat geldt voor paragraaf 2.4.1 van de wet, waarin specifieke taken voor de fysieke leefomgeving worden toegedeeld aan gemeenten, waterschappen en provincies. Het gaat daarbij om medebewind op grond van de wet. Als ter uitvoering van die taak regels worden gesteld – bijvoorbeeld regels die strekken tot het behoeden van de staat en werking van openbare wegen – volgt uit de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de wet dat die regels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Zo heeft het waterschap taken voor het beheer van watersystemen en de verwerking van stedelijk afvalwater (artikel 2.17, eerste lid, onder a, van de wet). Als het waterschap daarover regels stelt, moeten die in de waterschapsverordening. De gemeente heeft overigens taken die hieraan raken, namelijk voor verwerking van overtollig hemelwater (artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de wet). Als de gemeente hierover regels stelt, moeten die in het omgevingsplan.

Verder is van belang dat de Omgevingswet grondslagen bevat voor het stellen van instructieregels en het geven van instructies over de inhoud van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen. Deze instructieregels en instructies maken duidelijk dat bepaalde regels in die Omgevingswetinstrumenten moeten worden opgenomen. In dit kader is het Besluit kwaliteit leefomgeving belangrijk. Daarin zijn instructieregels opgenomen voor omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen. Uit deze regels vloeit bijvoorbeeld voort dat als een omgevingsplan een bepaalde activiteit toelaat in de nabijheid van een geluidgevoelig gebouw, regels over de maximale geluidbelasting op dat gebouw moeten worden opgenomen in dat omgevingsplan. Instructieregels kunnen dus, los van de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, duidelijk maken dat bepaalde regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten worden opgenomen.

In het verlengde hiervan wordt opgemerkt dat als een gemeente, waterschap of provincie maatwerkregels wil stellen die afwijken van, of een invulling vormen van, de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat alleen mogelijk is in het

omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Dit volgt uit artikel 4.6 van de Omgevingswet in samenhang met de regels over maatwerk in die algemene maatregelen van bestuur. Die regels bepalen waar en onder welke voorwaarden maatwerkegels gesteld kunnen worden. Daardoor kunnen lokale regels op milieugebied die (ook) zien op de milieubelastende activiteiten die het Besluit activiteiten leefomgeving regelt alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening opgenomen worden. Ook decentrale omgevingswaarden kunnen alleen in de instrumenten van de Omgevingswet (omgevingsplan, omgevingsverordening) worden opgenomen en niet elders. Dit volgt uit de artikelen 2.11 en 2.12 van de wet.

Daarnaast moeten op grond van de Omgevingswet zelf onder bepaalde omstandigheden regels in een omgevingsplan worden opgenomen. Daarbij kan worden gedacht aan regels over kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling als daarover niet anterieur is gecontracteerd (zie artikel 12.2 van de Omgevingswet).

Concluderend kan gesteld worden dat de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit alleen de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening afbakenen in de gevallen waarin het Rijk (en ook de provincie) niet elders bepaalt op welke plaats een bepaald onderwerp wordt geregeld. Dat is vooral aan de orde bij onderwerpen die gemeenten, waterschappen en provincies uit eigen beweging regelen.

Artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet is geen reikwijdtebepaling

Op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet moet het omgevingsplan in ieder geval de regels bevatten die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Welke regels dat zijn wisselt per locatie en is niet in het algemeen te omschrijven. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regels over het toelaten van activiteiten die elkaar goed kunnen verdragen (bijvoorbeeld wonen en het in gebruik hebben van gebouw als kantoorruimte op een bepaalde locatie). Vaak passen daar bijbehorende regels bij om het evenwicht in de fysieke leefomgeving te optimaliseren, zoals regels over afstanden en geluid. Zoals uiteen is gezet in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet[109] moet artikel 4.2 niet aangemerkt worden als een afzonderlijke grondslag om regels in een omgevingsplan te stellen, maar als een taak waar de gemeente met het omgevingsplan, met de daarin gestelde regels, voor moet zorgen. Het geheel van de regels in het omgevingsplan moet samen voor het gehele grondgebied van een gemeente resulteren in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Artikel 4.2 bevat niet de verplichting om alle regels over de fysieke leefomgeving die bijdragen aan het bereiken van dat evenwicht in het omgevingsplan op te nemen. Het houdt dus geen afbakening in van onderwerpen die al dan niet in het omgevingsplan moeten worden geregeld. Zoals in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet is uiteengezet[110], zullen naast het omgevingsplan ook regels van het Rijk, provincies en waterschappen bijdragen aan een evenwichtige regulering van activiteiten, waar bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden. Dat geldt ook voor de regels die een gemeente in andere verordeningen heeft gesteld.

Het is niet nodig – en in sommige gevallen ook niet mogelijk – om regels te stellen in het omgevingsplan die elders al zijn gesteld en in dat kader bijdragen aan het tot stand te brengen evenwicht. De afbakening van onderwerpen die in ieder geval in het omgevingsplan moeten worden gereguleerd en van onderwerpen die daarin juist niet mogen worden gereguleerd, vindt dus niet plaats in artikel 4.2 van de Omgevingswet.

[109] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 53 en verder.
[110] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 55.

5.2.4 Aanleiding voor de afbakening

Veel van de huidige decentrale verordeningen gaan over de fysieke leefomgeving of reguleren activiteiten die gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen hebben. Als voorbeeld kan de Algemeen plaatselijke verordening worden genoemd. Tegelijkertijd geldt op grond van de artikelen 2.4 tot en met 2.6 van de Omgevingswet voor de gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap en provinciale staten de verplichting om regels over de fysieke leefomgeving in een omgevingsplan, waterschapsverordening, respectievelijk omgevingsverordening op grond van de Omgevingswet op te nemen.

De brede reikwijdte van de wet en de verschillende bepalingen in de wet die effect hebben op de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en provinciale verordeningen, in combinatie met de verplichting om regels over de fysieke leefomgeving in een omgevingsplan of waterschaps- of omgevingsverordening op te nemen, heeft de vraag opgeroepen welke regels van decentrale verordeningen in ieder geval verplicht daarnaar overgaan. In de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit wordt daarom bepaald dat ‘regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen’ in ieder geval in het omgevingsplan of de verordeningen moeten worden opgenomen. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt welke regels van decentrale verordeningen verplicht naar die instrumenten overgaan en welke nieuwe regels – als ze worden gesteld – daarin verplicht moeten worden opgenomen.

Voor het systeem en de werking van de Omgevingswet is het van belang dat voor omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en waterschapsverordeningen dezelfde criteria over de reikwijdte gelden. Dat zorgt ervoor dat er voor het deel ‘wat moet er in ieder geval in’ en ‘wat mag er in ieder geval niet in’ opgenomen worden, geen wisselende praktijk kan ontstaan waardoor omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en waterschapsverordeningen niet goed op elkaar aansluiten. Deze uniformering bevordert de inzichtelijkheid van het systeem en de vindbaarheid van de regels voor burgers, bedrijven en medeoverheden. Daarmee wordt het gebruiksgemak vergroot. Dit overigens in het besef dat er bij waterschappen en provincies in het algemeen weinig regelgeving bestaat die niet in de waterschapsverordening of de omgevingsverordening opgenomen zal worden.

De vraag welke regels in ieder geval moeten worden opgenomen doet zich onder meer voor in gevallen waarbij regels worden gesteld over activiteiten die direct of indirect effecten kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, waarbij de regulering daarvan meerdere motieven heeft. Te denken valt aan regels over evenementen, markten, parkeren en horeca. Zonder nadere afbakening is onvoldoende duidelijk op welke plek regels over dergelijke activiteiten moeten worden gereguleerd.

Dit is van belang omdat het risico bestaat dat regels in een decentrale verordening door de rechter onverbindend worden geacht of een omgevingsplan wordt vernietigd omdat regels ten onrechte niet, respectievelijk ten onrechte wel in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening zijn opgenomen. De wijziging van artikel 2.7 van de Omgevingswet, in combinatie met de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, beoogt het risico op het op ‘de verkeerde plek regelen’ aanzienlijk te verminderen en duidelijkheid te bieden welke regels (als ze worden gesteld) in ieder geval wel in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, en welke regels daarin in ieder geval niet mogen worden opgenomen.

De regeling verplicht overigens niet tot het op decentraal niveau stellen van regels over de onderwerpen die bij dit besluit zijn aangewezen. Er wordt niet in deze bestuurlijke afwegingsruimte getreden. Het Omgevingsbesluit legt alleen vast dat áls het bevoegd gezag regels wil stellen over de gevallen die bij dit besluit zijn aangewezen, dit in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moet of juist niet mag plaatsvinden.

5.2.5 Hoofdlijnen van de regeling

De keuze voor de categorieën van regels die worden aangewezen in het Omgevingsbesluit, kan als volgt worden toegelicht.

Regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen moeten in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen

De wet gaat over het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Regels over activiteiten die direct ingrijpen in de fysieke leefomgeving moeten in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen. Het gaat als het ware om tastbare veranderingen in de fysieke leefomgeving. Voorbeelden daarvan zijn het kappen van bomen, het maken van een in- en uitrit op openbare wegen of het verleggen van kabels en leidingen en het ontsieren van een monument. Emissies, hinder en risico's vallen niet onder het wijzigen van de fysieke leefomgeving in deze zin, omdat bijvoorbeeld emissies naar de lucht of geluid geen tastbare wijzigingen zijn. Datzelfde geldt voor verandering in het gebruik, bijvoorbeeld gebruiksverandering van een gebouw zonder dat daarvoor bouwactiviteiten nodig zijn. In de artikelsgewijze toelichting bij het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit wordt verder ingegaan op het criterium 'wijzigen van de fysieke leefomgeving'.

Voor andere regels over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving maar die niet wijzigen, moet nader worden bepaald of deze in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening horen (tenzij de Omgevingswet, instructies of instructieregels of andere bepalingen in het Omgevingswetstelsel al verplichten de regel daarin op te nemen). Het uitgangspunt daarbij is dat zoveel mogelijk regels die over de fysieke leefomgeving gaan in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening worden opgenomen, vanwege de één-documentgedachte die besloten ligt in de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de Omgevingswet. Waar de verplichting van het opnemen in omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening niet direct volgt uit het stelsel, moet per regel naar de aard en het motief gekeken worden om te bepalen op welke plek de regel het best gesteld kan worden. Als het motief 'fysieke leefomgeving' is, is dat in principe in de instrumenten van de wet. Weegt een ander motief dan de fysieke leefomgeving zwaarder, dan is een lokale verordening veelal passender. De decentrale wetgever zal hierover per regel een afweging moeten maken. Doordat de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 alleen verplichten tot opname in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening van regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen, kan deze afweging over de plek van dit soort regels niet tot gevolg hebben dat de regels op de verkeerde plek worden gesteld, en dus niet leiden tot onverbindendheid van de decentrale verordening of vernietiging van het omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening. Het gaat bij deze afweging immers om regels die wel gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving maar deze niet wijzigen, zodat de verplichting van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 er niet voor geldt.

Aangewezen regels over de openbare orde en geldzaken mogen in ieder geval niet in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en waterschapsverordening worden opgenomen

De in het tweede lid van artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 aangewezen gevallen van regels, die (deels) wel betrekking kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, mogen niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening worden opgenomen. Wat betreft het omgevingsplan gaat het deels om regels die hoofdzakelijk worden gesteld met het oog op de handhaving van de openbare orde en (openbare) veiligheid. Voor het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening gaat het in hoofdzaak om regels over lokale belastingen en heffingen. Die mogen niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening worden opgenomen, tenzij de wet daarin uitdrukkelijk voorziet (zoals de regeling voor kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in hoofdstuk 13 van de wet).

De regels over de openbare orde zijn primair gericht op de regulering van persoonlijke ordeverstorende gedragingen. Het is ongewenst als deze regels worden beheerst door het stelsel van de Omgevingswet. Dat kan een doorkruising opleveren van de bevoegdheden van onder meer de burgemeester en bijvoorbeeld de vraag oproepen bij welke rechter tegen (strafrechtelijke) handhaving kan worden opgekomen.

De bevoegdheden die decentrale overheden hebben om belastingen te heffen en andere heffingen op te leggen zijn primair gericht op een gezonde financiële huishouding van deze overheden. Weliswaar kan de aanleiding voor de heffing of de belasting geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in gevolgen die activiteiten in algemene zin hebben voor de fysieke leefomgeving, maar de grondslag en hoogte van de belasting of heffing hoeft niet beperkt te zijn tot het verrichten van een bepaalde activiteit. Ook hier kan regulering in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening tot ongewenste uitvoeringsvragen leiden, bij voorbeeld de vraag bij welke rechter een heffing kan worden aangevochten.

In het artikelsgewijze deel van deze toelichting wordt de afbakening van de reikwijdte van het omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening nader uiteengezet.

Overgangsrecht

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is wat betreft de reikwijdte voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening overgangsrecht opgenomen. Kort weergegeven komt het overgangsrecht voor omgevingsplannen erop neer dat een regel in een bestaande gemeentelijke verordening niet van rechtswege vervalt op grond van 122 van de Gemeentewet, als deze tijdens de overgangsfase niet in het omgevingsplan is opgenomen. Dit is geregeld in artikel 22.4 van de wet, dat voorkomt dat anterieure verordeningen na inwerkingtreding van de Omgevingswet direct van rechtswege vervallen. Hierdoor hebben gemeenten tot het verstrijken van deze implementatietermijn, nader te bepalen bij Koninklijk Besluit, de gelegenheid om adequaat en in een verantwoord tempo het omgevingsplan in overeenstemming met de wet te brengen. Na het verstrijken van de implementatietermijn vervallen de regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen die in andere verordeningen dan het omgevingsplan zijn opgenomen van rechtswege op grond van artikel 122 van de Gemeentewet.

Een vergelijkbare overgangsrechtelijke regeling is voor waterschapsverordeningen opgenomen in artikel 22.15 van de wet. Daarin is geregeld dat artikel 59 van de Waterschapswet gedurende de overgangsfase voor de waterschapverordeningen niet van toepassing is. Voor omgevingsverordeningen is niet een dergelijke overgangsrechtelijke regeling opgenomen omdat er vanuit wordt gegaan dat de provincies deze gelijktijdig met de Omgevingswet in werking zullen laten treden (zie hierover verder paragraaf 5.2.4 van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet).

De provincies hebben al een handreiking voor de omgevingsverordening ontwikkeld. Ook waterschappen werken aan een handreiking voor de waterschapsverordening. Voor omgevingsplannen bestaat het voornemen om met de VNG een handreiking te maken die inzicht verschaft over de integratie van delen van decentrale verordeningen in het omgevingsplan. Daarbij zal onder meer gebruik worden gemaakt van de kennis en ervaring van gemeente die nu al bezig zijn met het integreren van gemeentelijke verordeningen op het fysieke domein zoals de gemeenten Zaanstad en Deventer.

5.2.6 Wijzigingen

- Delen van decentrale verordeningen gaan over naar het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening doordat de wettelijke kaders op het terrein van de fysieke leefomgeving worden geïntegreerd.

- Er worden onderwerpen aangewezen die in ieder geval moeten of juist in ieder geval niet mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening.

5.2.7 Effecten

- Door het aanwijzen van onderwerpen die in ieder geval moeten of juist niet mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening, wordt de praktijk meer duidelijkheid verschaft over de reikwijdte van deze verordeningen en tegelijkertijd het risico op onverbindendheid van decentrale verordeningen in het algemeen aanzienlijk verminderd.
- Door de bundeling zal het aantal decentrale verordeningen kleiner worden waardoor de regeldruk uiteindelijk wordt verminderd en het inzicht en de toegankelijkheid van decentrale regels wordt vergroot. Een mogelijk eindbeeld is dat naast het omgevingsplan en de Algemene plaatselijke verordening op het fysieke domeinen nog twee verordeningen overblijven. Daarbij kan worden gedacht aan een verordening over geldzaken (bijvoorbeeld met bepalingen over leges) en een overige verordening met bepalingen over procedures en dergelijke (bijvoorbeeld met bepalingen over referenda en adviescommissies).

5.3 Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden

Inleiding

In hoofdstuk 3, Afdeling 3.1, van het Omgevingsbesluit zijn de locaties aangewezen waarover het Rijk het beheer voert. De locaties die zijn aangewezen zijn de rijkswateren, opgenomen in bijlage II bij het Omgevingsbesluit.

Hoofdstuk 3 wordt via dit besluit op grond van artikel 2.21a, tweede lid, van de wet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet), aangevuld met Afdeling 3.2 Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de verplichting vaste afstanden op te nemen voor de omvang van beperkingengebieden waardoor werken in de fase van aanleg beter worden beschermd tegen de gevolgen van activiteiten door derden. Ter toelichting het volgende.

Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden voor activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het werk of object. Deze regels beschermen het werk of object tegen nadelige gevolgen van activiteiten in het beperkingengebied. Het werk of object maakt onderdeel uit van het beperkingengebied. Voorbeelden van werken of objecten zijn wegen, spoorwegen en installaties.

Artikel 2.21a, van de wet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet), heeft betrekking op de omvang van deze beperkingengebieden en bepaalt dat de beperkingengebieden rond nader aangeduide werken en objecten bij ministeriële regeling worden aangewezen en geometrisch begrensd. Ook bepaalt dit artikel dat er, zolang deze aanwijzing en begrenzing niet hebben plaatsgevonden, vaste afstanden gelden voor deze beperkingengebieden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald. Deze vaste afstanden worden via dit besluit opgenomen in Afdeling 3.2 van het Omgevingsbesluit. Zo wordt bepaald dat de omvang van het beperkingengebied van een weg op maaiveld 10 meter bedraagt gemeten vanaf de kant van de verharding. Deze afstand geldt zolang het beperkingengebied nog niet is aangewezen en geometrisch begrensd in de ministeriële regeling. Zodra die aanwijzing en begrenzing heeft plaatsgevonden volgt de omvang van het beperkingengebied uit de ministeriële regeling. De afstand uit het Omgevingsbesluit geldt dan niet meer.

Deze bepalingen over de omvang van beperkingengebieden worden bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet opgenomen om de bescherming van werken tegen de gevolgen van

activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied bij ministeriële regeling te waarborgen.

Beperkingengebieden

De beperkingengebieden waar het om gaat zijn de beperkingengebieden voor wegen en waterstaatwerken in beheer bij het Rijk, hoofdspoorweginfrastructuur, installaties in een waterstaatswerk anders dan mijnbouwinstallaties, en mijnbouwinstallaties.

De beperkingengebieden worden nu verschillend aangeduid (onder andere als beschermingszones) en de omvang wordt woordelijk of met behulp van een afstand bepaald en soms via een begrenzing op kaart. Via dit besluit worden in het Omgevingsbesluit artikelen opgenomen waarin per beperkingengebied vaste afstanden worden vastgelegd. Deze vaste afstanden gelden zolang beperkingengebieden nog niet bij ministeriële regeling zijn aangewezen en geometrisch zijn begrensd. Zodra een beperkingengebied is aangewezen en geometrisch is begrensd, gelden de vaste afstanden uit het Omgevingsbesluit daarvoor niet meer en wordt de omvang van het beperkingengebied bepaald door de ministeriële regeling. De mogelijkheid bestaat om het beperkingengebied bij de aanwijzing en geometrische begrenzing te beperken of uit te breiden ten opzichte van die vaste afstand. Hierop bestaat één uitzondering: het beperkingengebied rondom een mijnbouwinstallatie wordt bepaald op grond van de afstand zoals vastgelegd in het Omgevingsbesluit. Deze afstand bedraagt 500 meter en volgt rechtstreeks uit de richtlijn offshore veiligheid. Beperking of uitbreiding daarvan bij ministeriële regeling is niet mogelijk.

Deze vaste afstanden zijn ook van belang voor eventueel beroep. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de wijziging van de bijlage bij de Algemene wet bestuursrecht, zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[111]

5.3.1 Wijzigingen

- Voor de beperkingengebieden voor wegen en waterstaatwerken in beheer bij het Rijk, hoofdspoorweginfrastructuur, installaties in een waterstaatswerk anders dan mijnbouwinstallaties, en mijnbouwinstallaties gelden vaste afstanden zolang nog geen aanwijzing en geometrische begrenzing in de ministeriële regeling heeft plaatsgevonden. Hierop bestaat een uitzondering: voor de beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties is de afstand vastgelegd in het Omgevingsbesluit.
- Deze vaste afstanden komen nagenoeg overeen met de huidige afstanden voor installaties in een waterstaatswerk, anders dan een mijnbouwinstallatie, mijnbouwinstallaties en hoofdspoorwegen. Voor wegen en waterstaatswerken ligt dit anders omdat de omvang daarvan niet in afstand wordt aangegeven maar wordt omschreven.

5.3.2 Effecten

- Door de vaste afstanden voor deze beperkingengebieden in een hoofdstuk op te nemen wordt de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak vergroot.
- Het op deze wijze regelen van de omvang van beperkingengebieden waarborgt – waar nodig – de bescherming van werken tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied bij ministeriële regeling. In die fase is namelijk al sprake van een beperkingengebied waarin regels gelden ter bescherming van het werk of het object zonder dat het beperkingengebied op kaart is aangegeven.

[111] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 350-351.

5.4 Financiële zekerheid

5.4.1 Inleiding

In hoofdstuk 7 van het Omgevingsbesluit is uitvoering gegeven aan artikel 13.5 van de wet. Dit artikel heeft betrekking op het kunnen stellen van financiële zekerheid bij activiteiten die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen hebben. Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 13.5 aangepast. Naar aanleiding van deze aanpassingen wordt hoofdstuk 7 van het Omgevingsbesluit via dit besluit eveneens aangepast en uitgebreid.

5.4.2 Activiteiten waarvoor financiële zekerheid verplicht is

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 13.5 aangepast, waardoor de bevoegdheid om financiële zekerheid te kunnen stellen is uitgebreid met een grondslag voor een verplichting. De uitbreiding van de grondslag was noodzakelijk om EU-richtlijnen[112] juist te implementeren en om regels[113] over het verplicht stellen van financiële zekerheid die golden voor inwerkingtreding van de wet, te kunnen omzetten. In paragraaf 4.6.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is de uitbreiding van de grondslag aangekondigd.

Via dit besluit worden de gevallen aangewezen waarvoor het stellen van financiële zekerheid een verplichting is, waarmee bestaande wettelijke verplichtingen worden voortgezet. De verplichte gevallen worden via een apart artikel in het Omgevingsbesluit aangewezen. Het gaat daarbij om:

- het storten van afvalstoffen op een stortplaats, voor het nakomen van bepaalde voorschriften;
- het storten van baggerspecie op een stortplaats, voor het nakomen van bepaalde voorschriften;
- het storten of verzamelen van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening, voor het nakomen van bepaalde voorschriften; en
- het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik.

Majeure risicobedrijven

In paragraaf 4.5.2.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is toegelicht waarom bij de zogenoemde majeure risicobedrijven voor het kunnen stellen van financiële zekerheid voor een bevoegdheid is gekozen.

Naar aanleiding van de moties Ziengs en Von Martels/Van Eijs, wordt door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat bezien of het instrumentarium aanscherping behoeft.[114] Begin 2019 heeft zij daarover een brief aan de Kamer gestuurd.[115] Daarin heeft zij aangegeven dat zij een verplichting tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven overweegt en tevens met een voorstel komt om financiële zekerheidsstelling voor bedrijven in de afvalsector te regelen. Als de regering besluit om de bevoegdheid te wijzigen in een verplichting, dan zal zij dat via een aparte wijziging van het Omgevingsbesluit doorvoeren. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Openbaar lichaam

Als hoofdregel geldt dat geen financiële zekerheid kan worden gevraagd wanneer de activiteit wordt uitgevoerd door een openbaar lichaam. In de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is deze keuze toegelicht. Een openbaar lichaam zal immers altijd zijn

[112] Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182) en richtlijn winningsafval.
[113] Onder meer artikel 3.2.3 van het Vuurwerkbesluit.
[114] Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 78 (Von Martels / Van Eijs) en nr. 86 (Ziengs).
[115] Brief van 18 januari 2019, Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 107.

betalingsverplichting nakomen en niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving.

Bij AMvB kunnen gevallen worden aangewezen waarbij financiële zekerheid ook geldt voor openbare lichamen. De gevallen die in dit besluit worden aangewezen zijn nodig voor een juiste implementatie van Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG L 182) en richtlijn winningsafval. In die EU-richtlijnen wordt voor het verplicht stellen van financiële zekerheid geen onderscheid gemaakt tussen openbare lichamen en andere initiatiefnemers.

5.4.3 Wijzigingen

- In de regeling is inzichtelijk gemaakt bij welke activiteiten openbare lichamen wel financiële zekerheid moeten stellen.
- Er zijn criteria opgenomen waarmee het bevoegd gezag bij het opleggen van financiële zekerheid rekening moet houden.

5.4.4 Effecten

- Ten opzichte van het Omgevingsbesluit en de daarin aangekondigde wijzigingen, zijn er geen veranderingen in de effecten van deze regelgeving.

5.5 Verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit

Inleiding

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt voorgesteld om artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies, te implementeren in een nieuw artikel van de Omgevingswet, artikel 5.37a. Dat artikel geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om in de omgevingsvergunning een nadere verantwoordelijkheidsverdeling tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit aan te brengen. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt aangegeven dat de verdeling van verantwoordelijkheden in de omgevingsvergunning alleen mogelijk is op verzoek of met instemming van aanvragers en niet ambtshalve door een bevoegd gezag kan worden toegepast [116]. Het wetsvoorstel regelt dat de verdelingsmogelijkheid van artikel 5.37a geldt voor alle omgevingsvergunningen, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel aangewezen geval. In de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat deze gevallen voor zover nodig via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Omgevingsbesluit zullen worden aangewezen. Daarbij is aangegeven dat vooralsnog alleen de als milieubelastende activiteit aangewezen activiteit het exploiteren van een Seveso-inrichting als mogelijke uitzondering in beeld is.

Geen regels in dit besluit

Tijdens de voorbereiding van dit besluit is bezien of het exploiteren van een Seveso-inrichting in het Omgevingsbesluit zou moeten worden aangewezen als geval waarvoor de verdelingsmogelijkheid van artikel 5.37a niet is toegelaten. Besloten is om dat niet te doen. Belangrijke overweging daarbij is dat de verdeling van verantwoordelijkheden op grond van artikel 5.37a uitsluitend betrekking heeft op vergunningvoorschriften en daarmee niet gaat over de algemene regels die ter uitvoering van de Seveso-richtlijn zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is voor de duidelijkheid opgemerkt dat artikel 5.37a alleen van toepassing is op (de

[116] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 75.

voorschriften in) de vergunning, en niet op de algemene regels die van toepassing zijn op een activiteit. Het is dan ook niet toegestaan om een verdeling van verantwoordelijkheden door te voeren voor bijvoorbeeld de naleving van de regels die in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gesteld over het preventiebeleid, veiligheidsbeheerssysteem, veiligheidsrapport en intern noodplan.

In aanvulling op de algemene regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen in een omgevingsvergunning voor een Seveso-inrichting voorschriften worden opgenomen ter uitwerking van specifieke aspecten van de Seveso-richtlijn. Gedacht kan worden aan het in vergunningvoorschriften regelen van concrete maatregelen om zware ongevallen te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken, zoals onderhoud- en keuringsverplichtingen. Net als voor de algemene regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor dergelijke vergunningvoorschriften het uitgangspunt dat risico's van zware ongevallen in onderlinge samenhang moeten worden beschouwd (integrale veiligheidsbenadering). Een verdeling van verantwoordelijkheden over verschillende vergunninghouders kan daarmee op gespannen voet komen te staan. Maatregelen die op grond van de Seveso-richtlijn moeten worden getroffen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken betreffen de gehele Seveso-inrichting met alle installaties en onderdelen die zich daarin bevinden. Als verantwoordelijkheden worden verdeeld zou de onderlinge samenhang van die maatregelen in gevaar kunnen komen. Verdeling van verantwoordelijkheden zou dan ook kunnen leiden tot een niet goed naleefbare en handhaafbare vergunning. Het bevoegd gezag zal bij het toepassen van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 5.37a, steeds moeten nagaan of verdeling van verantwoordelijkheden wenselijk is gelet op de naleefbaarheid en handhaafbaarheid en de inhoud en strekking van de voorschriften waar het om gaat.

De taken in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van de Seveso-richtlijn worden namens het bevoegd gezag uitgevoerd door een beperkt aantal omgevingsdiensten. Bij deze omgevingsdiensten is sprake van een hoge mate van professionaliteit en deskundigheid die zijn afgestemd op het risico en de complexiteit van Seveso-inrichtingen. Er wordt dan ook van uit gegaan dat op een verantwoorde wijze wordt omgegaan met de door de wet gegeven bevoegdheden en dat bij een Seveso-inrichting geen verdeling van verantwoordelijkheden wordt toegestaan als het gaat om voorschriften die een nadere invulling geven aan de Seveso-richtlijn. Voor vergunningvoorschriften die geen relatie hebben met de Seveso-richtlijn, zoals voorschriften over emissiegrenswaarden, bescherming van de bodem en het grondwater of het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen, is er geen beletsel om een verdeling van verantwoordelijkheden toe te passen, ook niet als het gaat om een Seveso-inrichting. Dat laatste geldt niet voor algemene regels over emissiegrenswaarden, bescherming van de bodem en het grondwater of het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Zoals hiervoor al aangegeven is een verdeling van verantwoordelijkheden niet toegestaan voor de naleving van de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving.

5.5.1 Wijzigingen

- De facultatieve grondslag van artikel 5.37a van de wet, zoals voorgesteld met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt niet ingevuld, daardoor zijn er geen wijzigingen.

5.5.2 Effecten

- Geen wijziging, dus geen effecten.

5.6 Milieueffectrapportage

5.6.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt onderscheid gemaakt tussen milieueffectrapportage (mer) als instrument en het milieueffectrapport (MER).

In het Omgevingsbesluit is een groot deel van de regels voor de project-mer nog niet ingevuld, omdat de inhoud daarvan voor een groot deel afhankelijk was van de implementatie van de Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124). Omdat de implementatie eerder gereed moest zijn dan de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet, was het nodig hiervoor een afzonderlijk wetsvoorstel te maken. De wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) is per 16 mei 2017 in werking getreden.[117] De wijziging van het Besluit milieueffectrapportage is per 7 juli 2017 in werking getreden.[118] Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt al een deel van de implementatie overgenomen, dit besluit vult de overige bepalingen aan.

5.6.2 Aanpassingen als gevolg van de wijzigingsrichtlijn mer

Zoals in de memorie van toelichting bij de implementatie in de Wet milieubeheer[119] is aangegeven, is bij de implementatie daar waar mogelijk vooruitgelopen op de Omgevingswet. Dat betekent dat voor de nieuwe artikelen in dit besluit veelal is aangesloten bij deze teksten. In de tabel 5.1 hieronder is opgenomen waar de verschillende onderwerpen zijn geïmplementeerd.

Tabel 5.1: omzetting herziening mer-richtlijn naar de Omgevingswet en Omgevingsbesluit

Onderwerpen	Omgevingswet	Omgevingsbesluit
Aanpassing in het niet van toepassing zijn en ontheffing van de mer-plicht	Artikel 16.35 en artikel 16.44	Artikel 11.9
Wijzigingen van de mer-beoordeling	Artikel 16.43 en artikel 16.45	Artikel 11.10 en artikel 11.11
Passende scheiding van functies bevoegd gezag en initiatiefnemer	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.12
Advies reikwijdte en detailniveau alleen op verzoek van initiatiefnemer	Artikel 16.46	Artikel 11.13
Kwaliteitsborging van het MER	Artikel 16.47 en artikel 16.49	Artikel 11.14
Elektronische beschikbaarheid van informatie	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.15
Verplichting tot coördinatie met de passende beoordeling	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.15
Inhoud van het MER	Artikel 16.52	Artikelen 11.16, 11.17 en 11.18
Het besluit over het project	Artikel 16.53	Artikel 11.19
Monitoring op projectniveau	Artikel 16.53a	Artikel 11.20
Sancties bij het niet nakomen van nationale bepalingen	Artikel 16.49	-
Aanleveren van informatie aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat	Artikel 20.6	Artikel 11.21

[117] Stb. 2017, 30 en Stb. 2017, 169.
[118] Stb. 2017, 175 en Stb. 2017, 297. De datum van 7 juli 2017 geldt voor de relevante bepalingen voor de implementatie van de wijzigingsrichtlijn mer. Daarnaast is, ter implementatie van het verdrag van Espoo, de mer-plicht van windmolens in werking getreden per 1 september 2017.
[119] Kamerstukken II 2015/16, 34 287, nr. 3, p. 9.

Voor het merendeel van de onderwerpen bevatten de nieuwe artikelen die via dit besluit in het Omgevingsbesluit worden opgenomen dezelfde inhoud als de vergelijkbare artikelen uit de Wet milieubeheer. Het gaat dan om de regels voor de mer-beoordeling, de passende scheiding van functies als bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is, de elektronische beschikbaarheid van informatie, de verplichting tot coördinatie van besluiten waarvoor zowel een mer-plicht geldt als een passende beoordeling, de inhoud van het besluit over het project, en het aanleveren van informatie aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor vijf onderwerpen zijn de regels onder het nieuwe omgevingsrecht deels anders geregeld dan nu in de Wet milieubeheer. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- regels ontheffing;
- motivering mer-beoordeling;
- advies reikwijdte en detailniveau;
- inhoud project-MER; en
- monitoring.

Onderstaand wordt voor deze onderwerpen nader toegelicht wat de veranderingen zijn. Voor de toelichting op alle nieuwe artikelen voor de project-mer wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Regels ontheffing

De mer-richtlijn staat onder bepaalde voorwaarden toe dat ontheffing wordt verleend. Deze ontheffing is opgenomen in artikel 16.44, eerste en tweede lid, van de wet.[120]

De ontheffing in het eerste lid geldt voor activiteiten of deelactiviteiten die uitsluitend bestemd zijn voor defensiedoeleinden, of voor een activiteit die uitsluitend noodzakelijk is vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. De ontheffing kan worden verleend als de toepassing van de mer-regelgeving nadelige gevolgen heeft voor de defensiedoeleinden of het bestrijden van de noodtoestand. Gezien de aard van deze ontheffing zijn hier, zoals ook al in de Wet milieubeheer het geval was, geen nadere regels aan gesteld.

De ontheffing in het tweede lid kan worden aangevraagd als de aanvrager meent dat de toepassing van de mer-regelgeving nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project. Er moet dan wel worden voldaan aan de doelstellingen van de mer-richtlijn en het project mag geen aanzienlijke grensoverschrijdende effecten hebben. De regels die hiervoor waren opgenomen in de Wet milieubeheer zijn met dit besluit grotendeels overgenomen. Het gaat dan om de gegevens en bescheiden die bij een verzoek om ontheffing van de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht verstrekt moeten worden en om de kennisgeving van de ontheffing en van de gegevens die zijn verzameld bij een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten.

Ten opzichte van de Wet milieubeheer is niet meer geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een afschrift van de ontheffing met de daarbij behorende informatie aan de Europese Commissie moet zenden. Het toezenden van gegevens aan de Europese Commissie door het Rijk komt niet voor implementatie in aanmerking, omdat dit een feitelijke handeling is.

Ook de mededeling van die verzending naar de initiatiefnemer is komen te vervallen. Dit is geen eis uit de mer-richtlijn en deze informatie is voor de initiatiefnemer niet relevant.

[120] Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 2.

Motivering mer-beoordeling

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet al is aangegeven is er onder de wet nog maar één procedure voor de mer-beoordeling.[121] Deze komt overeen met de procedure zoals die in de Wet milieubeheer geldt voor de 'vormvrije mer-beoordeling'.[122] De twee extra eisen die aan de formele mer-beoordeling werden gesteld komen te vervallen.

Dit betreft ten eerste de verplichting om, als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is, voor de mer-beoordeling af te stemmen met andere bestuursorganen. Daarnaast vervalt de verplichte kennisgeving van de mer-beoordeling wanneer er geen MER vereist is in de Staatscourant. Hierdoor vervallen in totaal zo'n 200 publicaties per jaar, waarvan ca. 55% bij gemeenten.[123] De status van de mer-beoordeling blijft een voorbereidingsbeslissing en is dus niet vatbaar voor bezwaar of beroep. De publicatie in de Staatscourant is daarom ook niet het goede moment om de omgeving te informeren, omdat op dat moment de beslissing nog niet appellabel is voor anderen dan de initiatiefnemer.

De uitkomst en de motivering van de mer-beoordeling wordt opgenomen in het besluit en, voor zover hier sprake van is, in het ontwerp van het besluit.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[124] wordt de kennisgeving voorgeschreven van het besluit dat met de reguliere voorbereidingsprocedure wordt voorbereid. Op die manier kunnen derden op de hoogte raken van de uitkomst en de motivering van de mer-beoordeling. Bij een besluit dat wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt hiervan kennisgegeven bij het ontwerpbesluit.

Advies reikwijdte en detailniveau

Het advies reikwijdte en detailniveau is op grond van de wet niet verplicht (zie artikel 16.46), maar vindt alleen plaats op verzoek van de initiatiefnemer. Artikel 5, tweede lid, van de mer-richtlijn geeft aan dat het advies reikwijdte en detailniveau rekening moet houden met de door de initiatiefnemer verstrekte informatie. Daarbij worden enkele onderdelen apart benoemd, te weten de specifieke kenmerken van het project (inclusief de locatie en de technische capaciteit ervan) en de te verwachten milieueffecten ervan. Deze onderdelen waren niet expliciet opgenomen in de Wet milieubeheer maar zijn nu wel met dit besluit toegevoegd.

In navolging van de Wet milieubeheer is de termijn van zes weken voor het uitbrengen van het advies reikwijdte en detailniveau door het bevoegd gezag gehandhaafd. Dit is geen expliciete eis van de mer-richtlijn, maar past wel bij een van de verbeterdoelen van de Omgevingswet, namelijk het versnellen van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving. Daarnaast biedt dit meer duidelijkheid aan de initiatiefnemer.

De termijn voor het uitbrengen van het advies start op het moment van het verzoek van de initiatiefnemer. In de Wet milieubeheer is het moment gekoppeld aan de mededeling, maar nu deze mededeling straks niet meer verplicht is, is dit aangepast.

Inhoud project-MER

Voor de bepalingen voor de inhoud van het project-MER is aangesloten bij de inhoud van bijlage IV bij de mer-richtlijn.

Oorspronkelijk was beoogd om aan te sluiten bij de opzet van artikel 5 van de mer-richtlijn, met een verwijzing naar de inhoud van bijlage IV bij de mer-richtlijn. Deze bijlage leek te uitgebreid om in zijn geheel op wetsniveau over te nemen.

---

[121] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 221 en p. 222.
[122] De naam 'vormvrije mer-beoordeling' dateert van de introductie in 2011. Sinds de herziene mer-richtlijn in 2017 is geïmplementeerd in het Besluit mer gelden diverse vorm-vereisten.
[123] Aantallen gebaseerd op beschikbare cijfers uit 2016 en 2017.
[124] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr.2, zie artikel 16.64, derde lid.

Nu de inhoud van het project-MER op AMvB-niveau wordt uitgewerkt, is dat argument minder van belang. Ook zijn tijdens eerdere consultaties opmerkingen gemaakt over de gelaagdheid van de regelgeving: naast een artikel in de wet en het Omgevingsbesluit, zou dan ook de mer-richtlijn geraadpleegd moeten worden om een totaalbeeld van de inhoud van een project-MER te krijgen. In dit besluit is daarom de inhoud van het project-MER afgestemd op de bijlage IV. Om redenen van leesbaarheid is de tekst over drie artikelen verspreid, waarbij echter artikel 11.16 van het Omgevingsbesluit de essentie bevat en twee opvolgende artikelen een nadere invulling geven. De inhoud van artikel 11.16 is ook in grote mate gelijk aan de opbouw van het artikel van de plan-MER, waardoor de consistentie onderling is vergroot.

Inhoudelijk is er geen verandering ten opzichte van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer. Daar is een verwijzing naar bijlage IV bij de mer-richtlijn opgenomen.[125] In dit besluit zijn de inhoudseisen van die bijlage overgenomen en is een verwijzing dus niet meer nodig. Het artikel moet niet gelezen worden als een verplichte volgorde voor een inhoudsopgave van een MER, alleen van belang is dat alle elementen zijn terug te vinden in een MER.

Ook geldt nog steeds dat de verschillende onderwerpen die worden genoemd, zoals klimaatverandering, geluid, biodiversiteit en risico's, alleen in een MER aan bod hoeven te komen als ze van belang zijn voor het project.

Monitoring project-mer

De mer-richtlijn bepaalt dat het bevoegd gezag zo nodig monitoringsmaatregelen voorschrijft aan de initiatiefnemer en daarbij ook de procedures voor de monitoring vaststelt. De initiatiefnemer moet de monitoring van de milieueffecten als gevolg van een project waarvoor een MER moet worden gemaakt, uitvoeren. Het gaat hierbij om monitoring van effecten van het project, inclusief eventueel bij het project getroffen maatregelen of kenmerken om de effecten te beperken. Met 'monitoringsmaatregelen' worden dus maatregelen bedoeld om deze effecten in de gaten te houden, bijvoorbeeld het plaatsen van snuffelpalen, geluidmeters of peilbuizen. De initiatiefnemer moet de resultaten van de monitoring verstrekken aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar en moet aan de hand van de resultaten van de monitoring beoordelen of het nodig is om maatregelen te nemen.

Monitoring bij project-mer was een nieuw element in de mer-richtlijn, maar was ook voor de inwerkintreding van de herziene mer-richtlijn in 2017 al opgenomen in de Wet milieubeheer met een eigen, afwijkende, regeling. Bij de implementatie in de Wet milieubeheer zijn enkele aanvullende bepalingen ten opzichte van de mer-richtlijn blijven staan. Concreet gaat het dan om het opstellen van een verslag van de monitoring en de verplichting om dat verslag toe te zenden aan bestuursorganen en adviseurs en van het verslag kennis te geven. Deze aanvullende eisen over het verslag uit de Wet milieubeheer zijn niet overgenomen in dit besluit.

5.6.3 Overige aanpassingen milieueffectrapportage

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is ook een grondslag voor monitoring voor de plan-mer opgenomen. Dit onderwerp is op vergelijkbare wijze als de monitoring bij project-mer uitgewerkt.

Het bevoegd gezag monitort zelf de aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar en moet aan de hand van de resultaten van de monitoring beoordelen of het nodig is om maatregelen te nemen om eventuele onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit komt inhoudelijk overeen met de Wet milieubeheer. Wel zijn enkele bepalingen over een verslag zoals die in de Wet milieubeheer stonden komen te vervallen omdat dat geen verplichtingen zijn uit de mer-richtlijn en de smb-richtlijn. Concreet gaat het om het opstellen van

[125] Zie Wet milieubeheer, artikel 7.23, eerste lid, onder f.

een verslag van de monitoring en de verplichting om dat verslag toe te zenden aan bestuursorganen en adviseurs en van het verslag kennis te geven.

De omgevingsvergunning beperkte milieutoets, die in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in bepaalde gevallen voor de mer-beoordeling wordt gebruikt, komt niet terug onder de Omgevingswet maar wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. De toelichting daarover is te vinden in paragraaf 2.11 van deze toelichting.

Daarnaast zijn enkele technische en verduidelijkende wijzigingen doorgevoerd.

5.6.4 Wijzigingen

Ten opzichte van de regeling in de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage bevat dit besluit de volgende wijzigingen:

- De toezendregels voor de ontheffing aan de Europese Commissie en de initiatiefnemer komen niet terug.
- De aanvullende regels voor de formele mer-beoordeling vervallen: geen publicatie meer nodig in de Staatscourant en geen overleg meer als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is.
- Het advies reikwijdte en detailniveau moet rekening houden met de informatie die de initiatiefnemer heeft verstrekt.
- De inhoud van het project-MER is volledig uitgeschreven, geen verwijzing meer naar de mer-richtlijn.
- Voor monitoring is de verplichting om een verslag te maken van de monitoringsresultaten vervallen. Ook de toezendverplichtingen en de bekendmakingsplicht van het verslag zijn vervallen.

5.6.5 Effecten

- Vermindering van de bestuurlijke lasten door wegvallen publicatie Staatscourant.
- Eenvoudiger inzicht in de verplichte inhoud van een project-MER.
- Vermindering bestuurlijke lasten door wegvallen opstellen verslag van de monitoringgegevens, zowel bij plan-mer als bij project-mer.

5.7 OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten

5.7.1 Inleiding

Op grond van artikel 17.6 van de Omgevingswet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) wordt via dit besluit geregeld dat de OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten advies kan uitbrengen aan het bevoegd gezag over (een aanvraag om) schadevergoeding voor schade die voortvloeit uit een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

5.7.2 Werkzaamheden commissie

In artikel 12.6 van het Omgevingsbesluit wordt de commissie aangewezen en de taakomschrijving geregeld. Deze regeling vormt een continuering van de bestaande praktijk van de ‘OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten’. De schadebeoordelingscommissie kan daarnaast ook in het kader van kostenverhaal gevraagd worden te adviseren over de hoogte van (de te verhalen kosten van) de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische monumenten.

De beslissing over de vergoeding van schade in het domein van de archeologische monumentenzorg en onder meer de relatie van het égalitébeginsel tot het beginsel dat 'de verstoorder betaalt' vergt specifieke expertise. Deze is aanwezig bij de OCW-schadebeoordelingscommissie. Omdat het aantal verzoeken om schadevergoeding beperkt is – gemiddeld één verzoek per twee jaar – en het onderhouden en uitbouwen van deze expertise en het ontstaan van een consistente wijze van het vergoeden van schade afhankelijk zijn van concrete gevallen, is het wenselijk dat alle verzoeken om schadevergoeding aan deze adviescommissie worden voorgelegd, wie het bevoegd gezag ook is.

In het stelsel van de Erfgoedwet en Monumentenwet 1988 beslist de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in alle gevallen op een aanvraag om een monumentenvergunning met betrekking tot een archeologisch rijksmonument. Bij een verzoek om schadevergoeding als gevolg van een beslissing op een vergunningaanvraag schakelt de minister op grond van artikel 22 en verder van de Monumentenwet 1988 de OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten in voor een onafhankelijk en deskundig advies over de redelijkheid van het verzoek.

In het stelsel van de Omgevingswet is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet langer in alle gevallen het bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument. Voor enkelvoudige omgevingsvergunningaanvragen om een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevoegd. Voor meervoudige omgevingsvergunningaanvragen waaronder een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument is daarentegen het college van burgemeester en wethouders in principe bevoegd. Het college is daarmee in dergelijke gevallen in beginsel ook bevoegd op een verzoek om schadevergoeding voor deze meervoudige aanvragen te beslissen. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bepaalt bij dergelijke meervoudige aanvragen echter via een advies met instemmingsrecht de inhoud van de beslissing op de vergunningaanvraag voor zover die ziet op het archeologische rijksmonument. De minister blijft daarom ook het bestuursorgaan dat de redelijkheid van de daaruit voortvloeiende kosten voor de burger moet bewaken. De kosten van een schadevergoeding komen in beginsel voor rekening van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ook als hij niet het bevoegd gezag is.

Hetzelfde geldt voor de kosten van de inschakeling van de OCW-schadebeoordelingscommissie door het bevoegd gezag als dat niet de minister is. Het staat het bevoegd gezag dan vrij om, om welke reden dan ook, geen gebruik te maken van deze gelegenheid om de OCW-schadebeoordelingscommissie in te schakelen. Maar als het de kosten van de schadevergoeding vervolgens wel via kostenverhaal[126] naar de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil doorleggen, zal deze om voornoemde redenen de commissie alsnog inschakelen voor een advies over de (redelijkheid van de) hoogte van de kosten van de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

5.7.3 Wijzigingen

- Met de voorgestelde regeling kan de schadebeoordelingscommissie, in tegenstelling tot nu, ook adviseren aan een ander bevoegd gezag dan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals het college van burgemeester en wethouders.
- Het takenpakket van de schadebeoordelingscommissie is uitgebreid. De commissie kan ook in het kader van kostenverhaal gevraagd worden te adviseren over de hoogte van (de te verhalen kosten van) de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische monumenten.

[126] Artikel 13.3 van de Omgevingswet.

5.7.4 Effecten

- Doordat de schadebeoordelingscommissie zowel de minister als andere bevoegde gezagsinstanties kan adviseren over de hoogte van de schadevergoeding wordt expertise op één plek gebundeld en kan een consistente lijn ontwikkeld worden. Dit komt de transparantie en voorspelbaarheid van de schadeprocedure ten goede.

5.8 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

5.8.1 Inleiding

Dit besluit werkt twee onderdelen uit, die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden toegevoegd aan hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. Het gaat om artikel 18.2, vierde lid, dat bepaalt dat voor een gedoogplicht uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan berust voor zover dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald, en om afdeling 18.3. Afdeling 18.3 bevat bepalingen ter omzetting van paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zoals deze is komen te luiden na inwerkingtreding van de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. Bij de uitwerking van laatstgenoemd onderdeel mag artikel 18.19, tweede lid, van de wet “De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn.” niet uit het oog worden verloren. Onderdeel van de uitwerking van afdeling 18.3 zijn in ieder geval regels ter implementatie artikel 23 van de richtlijn industriële emissies en artikel 20 van de Seveso-richtlijn.

5.8.2 Bestuursrechtelijke handhaving van gedoogplichten

Bestuurlijke handhaving van gedoogplichten is niet voor het hele werkveld van de Omgevingswet even effectief. Daarom is in dit besluit per afzonderlijke gedoogplicht een keuze gemaakt of bestuurlijke handhaving nodig is op basis van een afweging van de voor- en nadelen van dit instrument in verhouding tot de specifieke kenmerken van het betrokken domein. Vanzelfsprekend is dit gebeurd in overleg met het bestuursorgaan dat een gedoogplicht oplegt of dat bij de uitvoering van werkzaamheden een gedoogplicht nodig heeft. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij het desbetreffende artikel waarin de gemaakte keuze wordt onderbouwd (artikel 13.2 van het Omgevingsbesluit).

Bij gedoogplichten gericht op het opheffen van de belemmering om grond te mogen betreden is het wel effectief om zo nodig de ‘sterke arm’ in te kunnen roepen. Daarom is ervoor gekozen om overtreding van alle gedoogplichten strafbaar te stellen.

5.8.3 Omzetting Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving

Inleiding en achtergrond

Dit besluit bevat bepalingen ter omzetting van hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. [127] Het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving voorzag in instrumenten voor het oplossen van belangrijke problemen bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht.

Het belangrijkste probleem bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht was fragmentatie in combinatie met vrijblijvendheid in samenwerking tussen bestuursorganen. Dit vormde een barrière voor het organiseren van voldoende menskracht en

[127] Staatsblad 193 2017.

deskundigheid evenals voor het aanpakken van (boven)regionale handhavingsproblemen op een (boven)regionale schaal. Om deze problemen op te kunnen lossen is er in 2009 via een bottom-up proces een “package deal” gesloten tussen het Rijk, het IPO, de VNG en de UvW over de modernisering van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving[128]. Deze “package deal” heeft geresulteerd in de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving[129], het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving en de aangepaste ministeriële regeling omgevingsrecht[130].

Met het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving werden onder andere geïntroduceerd:

- De verplichting voor gemeenten en provincies om een bepaald takenpakket (het zogenoemde basistakenpakket) uit te laten voeren door de omgevingsdienst.
- Procescriteria voor het verbeteren van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving[131].
- Bepalingen voor het waarborgen van een efficiënte wijze van informatiedeling (Inspectieview Milieu).

Deze elementen hebben eraan bijgedragen dat een uniform en beter functionerend VTH-stelsel is ontstaan.[132] De werking van dit stelsel is begin 2017 geëvalueerd. Daarbij is geconcludeerd dat het VTH-stelsel de komende jaren gebaat was bij rust. In lijn hiermee is hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving zo beleidsneutraal mogelijk overgenomen onder het stelsel van de Omgevingswet.

De borging van het basistakenpakket onder de Omgevingswet

Uitgangspunt is om hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na de inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving, zo beleidsneutraal mogelijk over te nemen onder de Omgevingswet. Bij artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, waarin het zogenoemde basistakenpakket wordt aangewezen, bleken enkele wijzigingen echter onvermijdelijk. Zonder enkele wijzigingen te accepteren, zou niet alleen afbreuk worden gedaan aan de uitgangspunten en systematiek van de Omgevingswet, maar ook aan de uitgangspunten van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze wijzigingen zijn hieronder toegelicht. Kort gezegd zijn de uitgangspunten van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving:

- Het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Het vormen van een robuust landsdekkend netwerk van omgevingsdiensten.
- Het vereenvoudigen van de bevoegdheidsverdeling tussen de overheden door verdere decentralisatie.
- Het zorgen voor een meer effectieve en efficiënte afstemming tussen overheid, het OM en de politie.

De hierboven bedoelde wijzigingen zijn:

1) De milieubelastende activiteit is aangrijpingspunt aanwijzing basistaken

---

[128] Deze afspraken zijn toegelicht en uitgewerkt in de nadere kabinetsreactie van 19 juni 2009 en in de nadien gemaakte bestuurlijke afspraken (Kamerstukken II 2008/09, 29383, nr. 130.).
[129] Staatsblad 521 2015.
[130] Staatscourant 33543 2017.
[131] Zie in dit verband ook aanbeveling nr. 2001/331/eg van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (PbEG L118).
[132] Evaluatie Wijzigingswet VTH. Op weg naar een volwassen stelsel, bijlage bij Kamerstukken I 2016/17, 33872, E.

De komst van de Omgevingswet heeft geleid tot een nieuw aangrijpingspunt voor het basistakenpakket. Niet langer is het begrip ‘inrichting’ het aangrijpingspunt, maar het begrip ‘milieubelastende activiteit’. Een milieubelastende activiteit bestaat in de meeste gevallen uit een kernactiviteit (zoals het maken van producten van metaal) en andere milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie die de kernactiviteit functioneel ondersteunen (zoals bij een bedrijf behorende parkeerplaatsen). Als gevolg daarvan komt het begrip in de meeste gevallen overeen met het begrip inrichting. Alleen wanneer een activiteit wordt uitgevoerd die geen onderdeel is van de kernactiviteit en deze ook niet functioneel ondersteunt, valt deze buiten bereik (zie onderstaand een voorbeeld). Aan de hand van de uitgangspunten van de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving is geoordeeld dat het buiten bereik vallen van een dergelijke activiteit niet problematisch is. De omgevingsdiensten zijn primair opgericht voor de uitvoering van *complexe* taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde het toezicht op een oude, niet meer functionele kas die een glastuinbedrijf inzette als opslagruimte voor goederen van derden, tot het basistakenpakket (vanwege organisatorische binding). Onder de Omgevingswet behoort het toezicht op de oude, niet meer functionele kas die een glastuinbedrijf inzet als opslagruimte voor goederen van derden, niet tot het basistakenpakket.

Voor de komst van de Omgevingswet was het zo dat enkel de aanwezigheid van bepaalde installaties of opslagen (zoals een natte koeltoren of een bodemenergiesysteem) ertoe leidde dat een heel bedrijf of huishouden onder de rijksregels kwam te vallen. Onder de Omgevingswet worden voor deze milieubelastende activiteiten alleen rijksregels gesteld waar dat milieurelevant is. Gelet daarop is de weerslag van deze verandering op het basistakenpakket (zie onderstaand een voorbeeld) geen onwenselijke. Net als hierboven geldt dat omgevingsdiensten primair zijn opgericht voor de uitvoering van complexe taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde het toezicht op een kantoor met een natte koeltoren tot het basistakenpakket (de aanwezigheid van een natte koeltoren maakte dat er sprake was van een inrichting). Op het moment dat er onder de Omgevingswet sprake is van een kantoor met een natte koeltoren, behoort alleen het toezicht op de natte koeltoren tot het basistakenpakket.

2) Reclame-, inrit- en kapvergunning geen onderdeel van het basistakenpakket

Voor de komst van de Omgevingswet waren de reclame-, inrit-, en kapvergunning elk afzonderlijk onderdeel van de omgevingsvergunning (artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en daarmee, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag waren, onderdeel van het basistakenpakket. Onder de Omgevingswet keren de reclame-, inrit- en kapvergunning niet als zodanig terug. De reclame-, inrit- en kapvergunning gaan op in de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het identificatieprobleem dat daardoor ontstaat (het aanwijzen van de omgevingsplanactiviteitvergunning in zijn geheel is niet wenselijk), heeft geleid tot het besluit om de reclame-, inrit- en kapvergunning geen onderdeel meer te laten zijn van het basistakenpakket. Bij dit besluit heeft wederom meegespeeld dat omgevingsdiensten primair zijn opgericht voor de uitvoering van complexe taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde een kapvergunning voor het oprichten van een provinciale inrichting tot het basistakenpakket. Onder de Omgevingswet behoort een dergelijke kapvergunning niet meer tot het basistakenpakket.

3) Bodemgerelateerde activiteiten

Onder de Omgevingswet zullen de regels over de bodemgerelateerde activiteiten niet langer apart worden geregeld. Deze activiteiten zullen worden geregeld als milieubelastende activiteiten die zijn

aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet hierop is het wenselijk – evenals voor de andere milieubelastende activiteiten- de taak vergunningverlening ten aanzien van bodemgerelateerde activiteiten ook onderdeel te laten zijn van het basistakenpakket. Voor de komst van Omgevingswet was vergunningverlening voor de bodemgerelateerde activiteiten nog uitgezonderd. Het uitzonderen van de vergunningverlening zou leiden tot een onduidelijke afbakening en ongewenste versnippering van kennis en kunde. Gelet hierop en vanwege het geringe effect die het niet uitzonderen van de vergunningverleningstaak heeft, is de keuze gemaakt het basistakenpakket op dit gebied beperkt uit te breiden. Ten aanzien van de activiteiten uit de voormalige categorie 10 (het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering) geldt dat een uitbreiding zich eveneens voordoet bij de taak meldingen, maatwerkvoorschriften en gelijkwaardige maatregelen. Ook deze beperking uitbreiding sluit aan bij de bovengenoemde uitgangspunten van het VHT-stelsel.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde de het afgeven beschikkingen op grond van de Wet bodembescherming niet tot het basistakenpakket. Het ging hierbij onder andere om beschikkingen op een geval van ernstige bodemverontreiniging, beschikkingen op saneringsplan en beschikkingen op saneringsverslag. Onder de Omgevingswet komen deze beschikkingen hoogstwaarschijnlijk te vervallen. Saneringen worden in principe gereguleerd met algemene regels. Indien de in de algemene regels genoemde saneringsaanpakken niet volstaan, kan via een maatwerkvoorschrift een alternatieve saneringsaanpak worden voorgesteld. Dergelijke maatwerkvoorschriften maken onderdeel uit van het basistakenpakket.

4) Milieurelevante drempels

Onder de Omgevingswet wordt in principe niet meer gewerkt met het criterium dat als drempel fungeert in de vorm van ”bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was”. Ook onder de Omgevingswet is zoveel mogelijk per activiteit een milieurelevante drempel opgenomen vaak in de vorm van de omvang van de activiteit of zijn activiteiten bij huishoudens vaak uitgezonderd van het toepassingsbereik. De drempels onder de Omgevingswet leiden niet tot een vergroting van het basistakenpakket.

Voorbeeld:
Artikel 3.128 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)
1. Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:
a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het slachten, bewerken of verwerken van dierlijke of plantaardige grondstoffen voor het maken van levensmiddelen of voeder of het bewerken en verwerken van alleen melk, bedoeld in categorie 6.4 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies;
b. het slachten van meer dan 10.000 kg levend gewicht aan dieren per week;
c. het maken en bewerken van dierlijke of plantaardige oliën of vetten;
d. het maken en bewerken van voedingsmiddelen voor landbouwhuisdieren; en
e. het met een stookinstallatie met een individuele nominale belasting op bovenwaarde van meer dan 130 kW of een aansluitwaarde van meer dan 130 kW maken van:
1°. zetmeel of suiker;
2°. vismeel of visolie; of
3°. levensmiddelen of voeder.
2. De aanwijzing omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met e, functioneel ondersteunen.
3. Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met e, als deze alleen worden verricht:
a. bij een huishouden of bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis;
b. voor educatieve doelen; of
c. voor eigen landbouwhuisdieren bij een veehouderij.

5) **Geur, geluid, trilling en licht**

Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat geen uitwerkte immissieregels meer voor geur, geluid, trillingen en licht. Desondanks blijven de aspecten geur, geluid, trilling en licht van belang voor de beoordeling van activiteiten waaraan door het Rijk regels worden gesteld, onder andere het verlenen van vergunningen, het beoordelen van meldingen, het stellen van maatwerkvoorschriften en het houden van toezicht. Het voorkomen of beperken van geur-, geluid-, trilling- of lichthinder is namelijk een van de oogmerken van de rijksregels (artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Op grond van de specifieke zorgplicht (artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) moeten de aspecten worden meegewogen in de beoordeling van activiteiten waaraan door het Rijk regels worden gesteld. Voor het basistakenpakket heeft het niet meer op rijksniveau reguleren van geur, geluid, trilling en licht derhalve geen gevolgen. De bij omgevingsdiensten opgebouwde kennis en kunde ten aanzien van geur, geluid, trilling en licht moet behouden blijven.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het toezicht op de naleving van regels in het omgevingsplan een eigenstandige verantwoordelijkheid van de gemeente is en geen deel uitmaakt van het basistakenpakket. Deze taak kan natuurlijk door een gemeente als plustaak wel belegd worden bij de omgevingsdienst, net als advies over deze regels.

Voorbeeld: Onder de Omgevingswet wordt geluid niet langer op rijksniveau gereguleerd. Zie bijvoorbeeld paragraaf 4.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin rijksregels worden gesteld voor een wasstraat. In deze paragraaf wordt geen geluidsnorm gesteld. Desondanks is het voor een omgevingsdienst mogelijk om handhavend op te treden ten aanzien van het aspect geluid over de band van de specifieke zorgplicht. Daarbij kan een in het omgevingsplan opgenomen geluidsnorm behulpzaam zijn.

De procescriteria onder de Omgevingswet

De procescriteria zijn eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de VTH-taken. Door de criteria te volgen, wordt de cyclus, die begint bij het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid, gesloten. De criteria geven de elementen aan die minimaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast moeten de criteria worden gebruikt bij het inrichten van de organisatie.

De volgende procescriteria worden onderscheiden: de uitvoerings- en handhavingsstrategie, het uitvoeringbeleid en handhavingsbeleid, het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsagenda, de uitvoeringsorganisatie, de borging van middelen en de evaluatierapportage.

Gegevensuitwisseling onder de Omgevingswet

Net als de twee voorgaande onderwerpen (basistakenpakket en de procescriteria) vindt ook gegevensuitwisseling zijn oorsprong in het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na de inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving, en maakt het deel uit van het VTH-stelsel. Wanneer organisaties op grond van dit besluit verplicht worden tot het delen van informatie kan gebruik gemaakt worden van Inspectieview Milieu.

Inspectieview Milieu is een beveiligde website die vooral toezichthouders, maar ook vergunningverleners in staat stelt via een gestandaardiseerd format informatie over (toezicht)objecten te raadplegen die afkomstig is van de database van andere inspectie- en omgevingsdiensten. Het systeem voorziet in de mogelijkheid van enkelvoudige bevraging, maar ook in de mogelijkheid van bulkbevraging. In het eerste geval worden de inspectiegegevens van één enkel bedrijf door een inspecteur opgevraagd en bekeken. Dat kan zijn vanwege een vergunningaanvraag, een melding of het voorbereiden van een concrete toezichtactie. In het tweede geval wordt informatie door een informatieanalist opgevraagd, bijvoorbeeld over een groep

bedrijven binnen een bepaalde branche of binnen een bepaalde regio, voor de analyse en selectie voor de prioritering van inspecties.

Inspectieview Milieu wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens uit bestaande databases; gegevens kunnen worden opgevraagd en ingezien. Het systeem is een ICT-tool en voorziet niet in de mogelijkheid om gegevens op te slaan of te bewaren (geen archieffunctie).

Met dit besluit worden de regels over gegevensuitwisseling overgenomen in het stelsel van de Omgevingswet.

5.8.4 Omzetting Seveso-richtlijn

De Seveso-richtlijn wordt deels geïmplementeerd met het onderhavige besluit. Het gaat daarbij om de onderdelen van de Seveso-richtlijn over toezicht en handhaving. Implementatie van die onderdelen vindt plaats met dit besluit omdat een groot deel van de grondslagen daarvoor met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. De Seveso-richtlijn is nu geïmplementeerd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015. In Nederland is de Seveso-richtlijn van toepassing op ongeveer 400 inrichtingen.

De Seveso-richtlijn beoogt het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen. Omdat zware ongevallen niet altijd zijn te voorkomen, bevat de Seveso-richtlijn ook bepalingen om de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet. De Seveso-richtlijn beoogt daarnaast dat lering wordt getrokken uit zware ongevallen en regelt de internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn. Vanwege de integrale benadering van de Seveso-richtlijn is dit besluit niet alleen gebaseerd op de wet, maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's.

De bepalingen in de Seveso-richtlijn die zijn gericht tot degene die een Seveso-inrichting exploiteert zijn al terug te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is al de aanwijzing van domino-inrichtingen opgenomen, in de vorm van een instructieregel aan het bevoegd gezag om een voorschrift te verbinden aan de omgevingsvergunning. De andere artikelen die zich richten tot de overheid worden met het onderhavige besluit ingevoegd in het Omgevingsbesluit. De artikelen hebben onder andere betrekking op de wijze van toezicht en het informeren van het publiek over die inrichtingen. In het Besluit risico's zware ongevallen 2015 waren ook een aantal strafrechtelijke bepalingen gebaseerd op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet Veiligheidsregio's opgenomen. Deze bepalingen zijn ook weer opgenomen in het onderhavige besluit en worden daarmee ingevoegd in het Omgevingsbesluit.

5.8.5 Wijzigingen

De wijzigingen (geen beleidswijzigingen) zijn samengevat:

- Het aanwijzen van de basistaken geschiedt op een andere wijze (beter passend bij het stelsel).
- Niet alle zelfstandige activiteiten (die nu nog onderdeel uitmaken van een inrichting) vallen meer onder het basistakenpakket.
- Voor het basistakenpakket geldt dat geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen bedrijfsmatige aanpak en de aanpak of het opdrachtgeverschap door particulieren.
- In het nieuwe stelsel wordt de onderlinge integrale samenhang tussen activiteiten bereikt door de functioneel ondersteunende activiteiten ook weer onderdeel te laten uitmaken van het basistakenpakket.

5.8.6 Effecten

- Het voorgestelde basistakenpakket is eenvoudiger en inzichtelijker dan het huidige basistakenpakket. Door de verwijzing naar Hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn toebedeelde taken makkelijker te vinden.
- In het basistakenpakket is geen onderscheid meer gemaakt tussen bedrijfsmatige activiteiten en activiteiten door particulieren. Dit bevordert een meer samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Alle procescriteria voor Uitvoering en Handhaving krijgen een plek met dit Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit. In de situatie voor de Omgevingswet stonden deze criteria in meerdere besluiten (onder andere het Besluit omgevingsrecht en het Besluit risico's zware ongevallen 2015) en ook nog in regelingen (onder andere de Regeling omgevingsrecht en de Regeling risico's zware ongevallen). Nu is alles samengevoegd waardoor het eenvoudiger en inzichtelijker is geworden.

5.9 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

5.9.1 Inleiding

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een geheel aan digitale voorzieningen dat bijdraagt aan een effectieve werking van de Omgevingswet. Het stelsel als geheel bestaat uit een landelijke voorziening en verbindingen met en tussen lokale voorzieningen, zoals eigen behandelsystemen voor het behandelen van vergunningen en meldingen van de aangesloten overheden. De wettelijk geregelde landelijke voorziening heeft twee functies:

a. het elektronisch ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving; en
b. het elektronisch kunnen indienen van een bericht. Onder een bericht wordt verstaan een aanvraag om een besluit, het doen van een melding, het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding en het verzenden van een ander bericht op grond van de Omgevingswet.

De Omgevingswet voorziet in afdeling 20.5 in de juridische borging van het digitaal stelsel voor informatievoorziening over de fysieke leefomgeving. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt afdeling 20.5 van de Omgevingswet verder uitgewerkt. In dit besluit worden de volgende grondslagen uit dit wetsvoorstel ingevuld:

- Op grond van artikel 20.26 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de informatie aangewezen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening. Ook wordt bepaald door welk bestuursorgaan of rechtspersoon die informatie beschikbaar wordt gesteld.
- Op grond van artikel 16.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de gevallen aangewezen, waarin initiatiefnemers voor het indienen van een bericht gebruik kunnen of moeten maken van de loketfunctie van de landelijke voorziening.
- Bij het gebruik van de landelijke voorziening worden gegevens verwerkt, waaronder persoonsgegevens. Daarom worden regels gesteld aan het beheer van deze gegevens op grond van de artikelen 20.24 en 20.25 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
- Daarnaast worden regels gesteld over het formulier waarmee berichten worden ingediend via de landelijke voorziening, op grond van artikel 20.28, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onder de hiernavolgende kopjes en in de artikelsgewijze toelichting, wordt uitgebreider ingegaan op de wijze van uitwerking van deze grondslagen.

De grondslagen worden in dit besluit uitgewerkt voor het goed functioneren van de landelijke voorziening vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet op het basisniveau, dat interbestuurlijk met de betrokken overheden is vastgesteld. Dit basisniveau zal voor de initiatiefnemers gelijkwaardig zijn aan het huidig niveau van dienstverlening van Ruimtelijkeplannen.nl (toont digitale ruimtelijke plannen, zoals het bestemmingsplan), de Activiteiten Internet Module (voor het doen van meldingen op het gebied van milieu) en het Omgevingsloket Online (voor het aanvragen van een omgevingsvergunning). Dit basisniveau zal op termijn stapsgewijs verder worden uitgebreid met onderdelen die de baten van het DSO voor burgers, bedrijven en overheden en het gebruikersgemak verder vergroten, zoals is beschreven in de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van oktober 2017[133] en in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[134]. Bij de verdere doorontwikkeling en uitbouw van het DSO zal steeds worden bezien of aanpassing of aanvulling van de regels uit dit besluit nodig is.

In de voorgenomen Invoeringsregeling Omgevingswet zal een aantal andere grondslagen uit het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet verder worden uitgewerkt. Zo zal de Invoeringsregeling bepalingen bevatten voor het gebruik van onder andere de standaard voor het aanleveren van vragenbomen voor het uitvoeren van een vergunningcheck en de standaard voor aanvragen en meldingen. Bij ministeriële regeling zullen regels worden opgenomen voor het gebruik van een standaard voor officiële overheidspublicaties.

5.9.2 Ontsluiten van informatie

Een van de doelen van het digitaal stelsel is het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving. In artikel 20.26 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is een grondslag opgenomen om informatie aan te wijzen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening. De landelijke voorziening van het DSO zal op termijn verschillende soorten informatie ontsluiten, zoals informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet en andere informatie over de fysieke leefomgeving.

In dit besluit worden voor het eerdergenoemde basisniveau alleen regels opgenomen voor de ontsluiting van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet. Dit wordt hierna verder toegelicht.

Andere informatie over de fysieke leefomgeving wordt in dit besluit vooralsnog niet aangewezen als beschikbaar te stellen informatie in de landelijke voorziening. Deze andere informatie betreft bijvoorbeeld informatie over de luchtkwaliteit, waterkwaliteit, natuurwaardenkaarten of informatie uit openbare registers met bijvoorbeeld beheertaken en onderhoudsplichten bij waterschapswerken. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet kan dergelijke informatie over de fysieke leefomgeving die elders al in bruikbare vorm digitaal beschikbaar is, via de landelijke voorziening vindbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld door een technische koppeling (link) met de vindplaats. Op basis van besluitvorming door Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW) zal gefaseerd andere informatie over de fysieke leefomgeving via de landelijke voorziening worden ontsloten. Als in dat kader of als gevolg van andere ontwikkelingen wordt besloten dat het beleidsmatig wenselijk is om (andere) informatie over de fysieke leefomgeving aan te wijzen die ook via de landelijke voorziening beschikbaar moet worden gesteld, bijvoorbeeld omdat die informatie in gestandaardiseerde vorm beschikbaar moet worden gesteld, kan een nadere wijziging van het Omgevingsbesluit nodig zijn.

Het DSO is een belangrijk hulpmiddel voor de uitvoering van de Omgevingswet. Ook de ontsluiting van informatie via de landelijke voorziening is als hulpmiddel bedoeld en treedt niet in de plaats

[133] Kamerstukken II 2017/18, 33118, nr. 98.
[134] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 44-46.

van geldende regels of van besluiten van het bevoegd gezag. Zo zal bijvoorbeeld de uitkomst van een vragenboom ter oriëntatie op vergunningplichten de geldende regelgeving als zodanig niet vervangen. Bij het presenteren van informatie via de landelijke voorziening zal de gebruiker uiteraard worden geïnformeerd over de rechten die aan de informatie kunnen worden ontleend.

Informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet

Voor een aantal ruimtelijke besluiten met geometrische informatie kent de Wet ruimtelijke ordening een specifiek publicatieregime. Dit zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen, omdat in beginsel alle besluiten en andere rechtsfiguren met geometrische informatie, via de daartoe aangepaste generieke infrastructuur voor officiële overheidspublicaties bekend kunnen worden gemaakt. De generieke bepalingen voor officiële overheidspublicaties zullen in het wetsvoorstel elektronische publicaties, dat onder meer de Bekendmakingswet wijzigt, worden opgenomen. Dit wetsvoorstel wordt naar verwachting voor de zomer aan de Tweede Kamer aangeboden. Ten tijde van het opstellen van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit was de gedachte dat voor besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet nog een apart publicatieregime moest worden voorgeschreven. Dit werd geregeld in artikel 14.4 van het al vastgestelde Omgevingsbesluit[135]. Die bepaling vervalt en artikel 14.4 Omgevingsbesluit krijgt een andere inhoud via dit besluit (zie artikelsgewijze toelichting).

De landelijke voorziening van het DSO biedt de mogelijkheid om de informatie uit een aantal specifieke besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet in combinatie met elkaar en op een gebruiksvriendelijke manier te raadplegen. De landelijke voorziening is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in staat om informatie over de regels die voor een bepaalde locatie gelden, informatie over de visie ten aanzien van een bepaalde locatie en mogelijk ook of een locatie onderdeel is van een gebied waarvoor een projectbesluit is vastgesteld. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de landelijke voorziening informatie kunnen tonen uit:

- de Omgevingsregeling;
- het omgevingsplan;
- het voorbereidingsbesluit;
- de reactieve interventie;
- het projectbesluit;
- de waterschapsverordening;
- de omgevingsverordening;
- de omgevingsvisie;
- de instructie.

Het streven is om bij inwerkingtreding van de Omgevingswet ook de kennisgevingen van de vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die op grond van de Omgevingswet worden verleend, via de landelijke voorziening van het DSO te ontsluiten.

Informatie uit andere besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet dan hierboven genoemd kan bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet via de landelijke voorziening van het DSO worden ontsloten. Deze besluiten en andere rechtsfiguren zullen op grond van de Bekendmakingswet en de Algemene wet bestuursrecht wel als officiële overheidspublicaties via www.Overheid.nl toegankelijk zijn. Een ieder kan zich gratis abonneren op de e-mailservice “berichten over uw buurt”, waarmee men op de hoogte gesteld wordt van kennisgevingen van aanvragen, ontwerpbesluiten en besluiten. De abonnee kan zelf de soorten aanvragen en het gebied waarop ze betrekking hebben selecteren. De informatievoorziening via de landelijke voorziening DSO zal op termijn worden uitgebreid doordat meer besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet zullen worden ontsloten via de landelijke voorziening van het DSO.

[135] Stb. 2018, 290.

Om ervoor te zorgen dat initiatiefnemers en andere betrokkenen rekening kunnen houden met beleidsvoornemens van overheden, worden ook ontwerpen van omgevingsplannen, projectbesluiten, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen, omgevingsvisies en de Omgevingsregeling via de generieke publicatievoorziening voor officiële publicaties elektronisch beschikbaar gesteld en wordt de informatie hieruit via de landelijke voorziening van het DSO ontsloten. Hiertoe worden via dit ontwerp Invoeringsbesluit enkele artikelen toegevoegd aan hoofdstuk 5 (projectbesluit) en 10 (overige instrumenten) van het Omgevingsbesluit, waarmee wordt bepaald dat het ontwerp op dezelfde wijze als het uiteindelijke document elektronisch beschikbaar wordt gesteld. Ook de huidige voorziening Ruimtelijkeplannen.nl toont ontwerpen van plannen. De landelijke voorziening DSO toont informatie uit ontwerpen zodat een initiatiefnemer zich kan oriënteren op wat (in de toekomst) mag op een bepaalde locatie. De landelijke voorziening biedt, net als de voorziening Ruimtelijkeplannen.nl, geen mogelijkheid om een zienswijze op de getoonde ontwerpen in te dienen. Dat kan alleen via de daarvoor door het bevoegde gezag beschikbaar gestelde kanalen. Bij ministeriële regeling zullen vormeisen aan het ontwerp worden gesteld, zoals het moeten voldoen aan dezelfde standaard als het uiteindelijke besluit of rechtsfiguur.

Bij omgevingsplannen, verordeningen en de Omgevingsregeling zal meestal sprake zijn van wijzigingsbesluiten. Dat betekent dat delen van deze besluiten worden aangepast of dat er nieuwe onderdelen aan worden toegevoegd. De elektronische vormgeving van de besluiten volgens nieuwe standaarden maakt het mogelijk dat de wijzigingen inzichtelijk in combinatie met het geldende besluit worden gepresenteerd, door middel van doorhalingen of gemarkeerde toevoegingen. Wijzigingen in geometrie van werkingsgebieden worden eveneens inzichtelijk gemaakt in de kaartpresentatie.

Ontwerpen van besluiten worden eveneens op deze wijze getoond in de landelijke voorziening. Eventuele achterliggende stukken bij het ontwerp die het besluit motiveren of onderbouwen, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust, worden als zodanig niet in de landelijke voorziening getoond. Achterliggende stukken die bij een officiële publicatie zijn gevoegd, zijn in de generieke voorziening voor officiële publicaties beschikbaar.

Voor gebruikers van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren die via de landelijke voorziening van het DSO zijn ontsloten, is het van belang om te weten wat de status is van het besluit of de andere rechtsfiguur. Zo willen gebruikers van de landelijke voorziening zien of een omgevingsplan onherroepelijk is, of dat het plan wel is vastgesteld, maar nog niet onherroepelijk is, bijvoorbeeld omdat er over (een deel van) het omgevingsplan nog een gerechtelijke procedure loopt. Om die reden is, evenals in het huidige Besluit ruimtelijke ordening, in bijlage VIII van het Omgevingsbesluit opgenomen welke statusinformatie het bevoegd gezag beschikbaar moet stellen, zodat de landelijke voorziening deze kan tonen. De levering van statusgegevens door het bevoegd gezag verloopt via de generieke voorziening voor officiële publicaties.

De taak om informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet beschikbaar te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening van het DSO, wordt in dit besluit opgedragen aan de Dienst voor het kadaster en de openbare registers (verder te noemen het Kadaster), in aansluiting op al bestaande wettelijke taken van die organisatie op het gebied van geografische gegevensvoorziening.

Een specifieke vorm van verstrekking van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet is de vorm van zogenoemde “toepasbare regels”, met name voor gebruik in de hierna te bespreken loketfunctie. Toepasbare regels zijn juridische regels die zijn omgezet in vragenbomen, waarmee op eenvoudige wijze bijvoorbeeld kan worden nagegaan of voor een voorgenomen activiteit een vergunningaanvraag of melding nodig is. Voor het beschikbaar stellen van toepasbare regels worden in dit besluit geen regels opgenomen, omdat die beschikbaarstelling door dit besluit niet verplicht wordt gesteld. De afweging of en welke toepasbare regels aan de gebruikers van de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld, is aan het bestuursorgaan dat de regels heeft vastgesteld. Wel zullen bij ministeriële regeling regels worden gegeven over

onder andere het gebruik van een standaard voor het aanleveren van toepasbare regels aan de landelijke voorziening.

Via de toepasbare regels in de landelijke voorziening kunnen initiatiefnemers ook zien welke maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan een specifieke regel. Zo kan een initiatiefnemer in de landelijke voorziening opzoeken welke maatregelen op grond van de regelgeving onder de Omgevingswet moeten worden genomen voor de opslag van een specifieke vloeistof. De Activiteiten Internetmodule (AIM) biedt op dit moment ook een dergelijke voorziening.

5.9.3 Loketfunctie

Via de loketfunctie van de landelijke voorziening, het omgevingsloket, kunnen diverse soorten berichten, zoals genoemd in paragraaf 5.9.1 worden ingediend. Zo biedt de loketfunctie een initiatiefnemer de mogelijkheid om in één keer voor zijn hele project de omgevingsvergunning aan te vragen. Door het bieden van één loket zullen naar verwachting de administratieve lasten voor de initiatiefnemer verminderen.

De landelijke voorziening biedt niet alleen de mogelijkheid om berichten in te dienen op grond van regels die zijn opgenomen in de Omgevingswet of de uitvoeringsregelgeving, maar ook op grond van regels van andere overheden in een omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening. Om die reden wordt via dit besluit in artikel 14.2 van het Omgevingsbesluit een bepaling opgenomen die het bevoegd gezag verplicht om in een dergelijke situatie de informatie die nodig is voor het samenstellen van het elektronisch formulier aan te leveren bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij ministeriële regeling kan op grond van artikel 20.28 van de wet een standaard worden voorgeschreven voor de wijze waarop de vragen en helpteksten voor het elektronisch formulier moeten worden aangeleverd.

Berichten kunnen worden ingediend via de landelijke voorziening, al dan niet met gebruikmaking van systemen en applicaties van derden die naar die landelijke voorziening toegeleiden. In enkele bijzondere gevallen blijft het mogelijk om informatie ook via andere kanalen dan de landelijke voorziening door te geven aan het bevoegd gezag. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn als sprake is van staatsgeheime informatie of bijzondere persoonsgegevens, die niet via de landelijke voorziening mogen worden verzonden, maar op papier naar het bevoegd gezag kunnen worden gestuurd.

In het Omgevingsbesluit blijft de bepaling uit het Besluit omgevingsrecht gehandhaafd dat ook op papier een vergunningaanvraag of een melding kan worden ingediend of gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag kunnen worden verstrekt. Dat geldt ook voor de verplichting voor bedrijven om een aanvraag digitaal in te dienen, die al was opgenomen in het Besluit omgevingsrecht en het Waterbesluit. Deze bepaling is nog niet in werking getreden. Ook bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het gebruik van de elektronische weg voor bedrijven nog niet meteen verplicht worden gesteld. Het gebruik zal eerst verder worden gestimuleerd.

Interactieve formulieren

Het digitale loket van de landelijke voorziening zal gebruik maken van interactieve elektronische formulieren. In dit formulier zullen zoveel mogelijk gegevens, die al bekend zijn bij de overheid, zoals die uit de basisregistraties, vooraf worden ingevuld. De vooraf ingevulde gegevens uit bijvoorbeeld de Basisregistratie Personen of het Handelsregister kunnen door de initiatiefnemer niet worden aangepast. Als een initiatiefnemer wil aangeven dat er iets gewijzigd zou moeten worden, kan dit als vrije tekst bij het veld toelichting worden opgenomen. Dit vrije veld kan echter niet gebruikt worden als officieel verzoek tot het aanpassen van de gegevens in de genoemde basisregistraties.

Met interactieve formulieren wordt alleen die informatie gevraagd, die nodig is voor het behandelen van het bericht. Bij inwerkingtreding zullen voor alle berichten die op grond van de Omgevingswet

via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend interactieve formulieren beschikbaar zijn. Daar waar nodig zal worden gevraagd om bijlagen bij te voegen, zoals bouwtekeningen bij de aanvraag voor het oprichten van een bouwwerk. Op die manier kan het bevoegd gezag zorgen dat de initiatiefnemer alle informatie die nodig is voor het beoordelen van het bericht aanlevert via de landelijke voorziening. De vragen die via het interactieve formulier worden gesteld en de velden die moeten worden ingevuld zijn gebaseerd op de voor de betreffende activiteit(en) relevante indieningsvereisten in specifieke rechtsfiguren, zoals het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening of de omgevingsregeling en de andere AMvB's onder de Omgevingswet. Onder het begrip indieningsvereisten worden in dit verband verstaan de aanvraagvereisten voor een omgevingsvergunning, de indieningsvereisten voor een melding of de vereisten ten aanzien van het voldoen aan andere informatieverplichtingen dan een melding of een vergunningaanvraag.

Om voor alle berichten interactieve formulieren te kunnen samenstellen zullen in de nog op te stellen Invoeringsregeling Omgevingswet eisen worden gesteld aan de wijze waarop de vragen voor het interactieve formulier moeten worden aangeleverd.

Het blijft mogelijk om op papier een bericht en eventuele bijlagen in te dienen bij het bevoegd gezag. Deze mogelijkheid is onder andere nodig om berichten of bijlagen met persoonsgegevens van justitiële aard (zoals informatie in het kader van de Wet Bibob) en/of informatie die is geclassificeerd boven het niveau departementaal vertrouwelijk te kunnen indienen bij het bevoegd gezag.

Voor het op papier indienen van een aanvraag, het doen van een melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding zullen geen specifieke formulieren via de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld. De interactieve formulieren, die in de landelijke voorziening worden gebruikt, worden samengesteld uit een groot aantal mogelijke vragen. De vragen die een initiatiefnemer voorgelegd krijgt, zijn afhankelijk van de antwoorden op eerdere vragen. Welke vragen worden gesteld hangt bovendien volledig af van de vraag welke activiteiten een initiatiefnemer van plan is te gaan verrichten. In theorie kunnen alle op grond van de Omgevingswet geregelde activiteiten in alle mogelijke combinaties met elkaar worden aangevraagd c.q. gemeld via de landelijke voorziening. Door deze veelheid aan mogelijke combinaties is het niet mogelijk om een gebruiksvriendelijk generiek papieren formulier te ontwikkelen. Het staat overheden vrij om voor bepaalde veel voorkomende aanvragen of meldingen een papieren formulier te ontwikkelen en bijvoorbeeld via de balie of online beschikbaar te stellen.

Voor mensen die hulp nodig hebben bij het invullen van het elektronische formulier in de landelijke voorziening, bestaan meerdere opties. Ze kunnen iemand machtigen de aanvraag namens hen in te dienen, bijvoorbeeld de architect die de bouwtekening en het programma van eisen voor de verbouwing heeft opgesteld. Ook kan een initiatiefnemer contact zoeken met de gemeente. Denkbaar is dat de gemeente dan samen met de initiatiefnemer het elektronische formulier zo volledig mogelijk invult. De initiatiefnemer kan het formulier daarna elektronisch indienen en nog ontbrekende bijlagen op papier sturen of het ingevulde interactieve formulier (laten) uitdraaien en deze uitdraai inclusief de benodigde bijlagen op papier indienen. Daarnaast kan een initiatiefnemer die op papier zijn bericht wil indienen zelf nagaan welke indieningsvereisten voor het bericht gelden en deze informatie zelf op papier zetten en versturen aan het bevoegde gezag.

De verwachting is dat minder mensen dan nu hulp nodig hebben bij het gebruik van het digitaal loket, omdat het digitaal loket gebruikersvriendelijker is dan de huidige toepassingen zoals het Omgevingsloket Online en de Activiteiten Internet Module. Ook is bij de ontwikkeling van het digitaal loket rekening gehouden met de toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid, zodat het loket ook gebruikt kan worden door mensen met een visuele beperking. De toepasbare regels die gebruikt worden om te checken of een vergunning nodig is of een melding moet worden gedaan, worden zoveel mogelijk geformuleerd op taalniveau B1. Dat taalniveau kan door circa 95 procent van de Nederlandse bevolking gelezen en begrepen worden. Ook kan een initiatiefnemer

een activiteit opzoeken met behulp van trefwoorden uit het normaal spraakgebruik in plaats van de juridische formulering, dus in het DSO kan gezocht worden naar regels over het ‘kappen van een boom’ in plaats van het ‘vellen van een houtopstand’.

Samenwerken

In het Omgevingsloket Online (Olo) kunnen bevoegde gezagsinstanties samenwerken aan de behandeling van een vergunningaanvraag of melding. Ook binnen de landelijke voorziening van het DSO zal een dergelijke voorziening worden gerealiseerd. Naar aanleiding van het advies van het bureau ICT-toetsing (BIT), is in het Bestuurlijk Overleg van 8 maart 2018, door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de VNG, de UvW en het IPO afgesproken om bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in of via het DSO basisfunctionaliteiten aan te bieden die de samenwerking tussen bestuursorganen ondersteunen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het delen van informatie met adviseurs voor de beoordeling van een vergunningaanvraag. Deze functionaliteiten kunnen daarna verder worden uitgebouwd. Op basis van een globale architectuurschets, die beschrijft wat de functionaliteit moet kunnen, en een businesscase, die inzicht geeft in de verwachte kosten en baten, over een bredere samenwerkfunctionaliteit zal interbestuurlijke besluitvorming plaatsvinden over de vraag of, wanneer en op welke wijze deze basissamenwerkfunctionaliteit verder wordt uitgebreid. Bij de eventuele uitbreiding zal ook gekeken worden naar de gevolgen van deze samenwerkfunctionaliteit voor de verwerking van persoonsgegevens in een nieuwe gegevensbeschermingseffectbeoordeling (Privacy impact assessment). Als voor de samenwerkfaciliteiten binnen de landelijke voorziening aanvullende regelgeving nodig is, bijvoorbeeld over de verwerking van persoonsgegevens, zal deze via een nadere wijziging van het Omgevingsbesluit in het stelsel worden opgenomen.

Doorzenden berichten naar juiste bevoegd gezag

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag. De initiatiefnemer heeft bij het indienen de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem selecteert te wijzigen. Toch kan het voorkomen dat een bericht via de landelijke voorziening aan een bestuursorgaan wordt gestuurd dat geen bevoegd gezag is. Op grond van artikel 2:3, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht zendt het bestuursorgaan het betreffende bericht, onverwijld door naar het bevoegde bestuursorgaan, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de afzender. De landelijke voorziening DSO kan een aanvraag doorgeleiden naar het goede bevoegd gezag. Eventuele aanvullingen die een initiatiefnemer doet op het al ingediende bericht, worden door de landelijke voorziening automatisch doorgeleid naar het bevoegd gezag.

5.9.4 De bescherming van persoons- en vertrouwelijke gegevens in de landelijke voorziening

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is beschreven, gelden voor de verwerking van persoonsgegevens in het DSO inclusief de landelijke voorziening de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Op grond van de AVG mogen persoonsgegevens worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of als dit noodzakelijk is voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. In onderstaande paragraaf wordt gemotiveerd waarom hier in de landelijke voorziening sprake van is. In dit Invoeringsbesluit zijn in het kader van de bescherming van persoonsgegevens onder andere artikelen opgenomen over de verwerking van persoonsgegevens, inclusief het doel van deze gegevensverwerking en de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke.

Op grond van de AVG moet bij het ontwikkelen van nieuwe gegevensverzamelingen «privacy by design» worden toegepast. De verwerkingsverantwoordelijke moet in en bij het ontwerp technische

en organisatorische maatregelen nemen, zodat de gegevensbeschermingsbeginselen doeltreffend worden uitgevoerd. Ook moet die verantwoordelijke in en bij het ontwerp waarborgen in de verwerking inbouwen voor de naleving van de voorschriften van deze verordening en de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

Een voorbeeld van deze beginselen is het beginsel van minimale gegevensverwerking. In beginsel worden alleen die persoonsgegevens verwerkt die noodzakelijk zijn voor een specifiek doel van de verwerking. Die verplichting geldt voor de hoeveelheid verzamelde persoonsgegevens, de mate waarin zij worden verwerkt, de termijn waarvoor zij worden opgeslagen en de toegankelijkheid daarvan. In de landelijke voorziening wordt invulling gegeven aan minimale gegevensverwerking door alleen die gegevens te vragen die nodig zijn voor de afhandeling van het bericht.

Door organisatorische maatregelen wordt zo veel mogelijk voorkomen dat bijzondere persoonsgegevens via de landelijke voorziening worden verwerkt. Dit gebeurt door in het digitaal loket een waarschuwing op te nemen bij het uploaden van documenten, zodat de initiatiefnemer op dat moment gewaarschuwd wordt geen bijlagen met staatsgeheimen of bijzondere persoonsgegevens te uploaden. Ook zal in de instructie voor de regelopstellers worden aangegeven dat er geen vragen moeten worden gesteld in het digitale formulier, waarbij om dit soort gegevens wordt gevraagd.

In dit besluit wordt aangegeven welke persoonsgegevens voor welke doeleinden worden verwerkt. Om een grote concentratie van persoonsgegevens zoveel mogelijk te vermijden, worden maximale bewaartermijnen bepaald. Verder bevat dit besluit voorwaarden voor incident impact beperking of incidentoplossing.

Tenslotte wordt bij de ontwikkeling van de landelijke voorziening zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de “pas toe of leg uit”-lijst met standaarden van het Forum Standaardisatie en daarmee van actuele standaarden, wat de kans op incidenten beperkt. De meest actuele beveiligingsstandaarden van het Forum Standaardisatie worden toegepast. Ook worden de gebruikersgegevens gepseudonimiseerd, worden autorisatiemechanismes toegepast en vindt versleuteling van communicatie plaats.

Welke persoons- en vertrouwelijke gegevens worden verwerkt door de landelijke voorziening?

Elk bericht dat via de landelijke voorziening aan het bevoegd gezag wordt verzonden bevat persoonsgegevens. In ieder geval de contactgegevens van de initiatiefnemer en in sommige gevallen ook die van zijn gemachtigde of andere betrokkenen. Het bevoegd gezag heeft deze informatie nodig voor een goede communicatie met de initiatiefnemer en eventueel zijn gemachtigde. Bij het inloggen in de landelijke voorziening door een natuurlijk persoon, wordt het burgerservicenummer (BSN) van de initiatiefnemer en eventueel zijn gemachtigde verwerkt, zodat het bevoegd gezag de identiteit van de indiener kan controleren. Bij het inloggen door een niet-natuurlijk persoon, wordt een identificatienummer van de organisatie, zoals het Kamer van Koophandel-nummer of het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer verwerkt, zodat het bevoegd gezag het bestaan van de niet-natuurlijk persoon kan controleren. Omdat de aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden betrekking hebben op een activiteit in de fysieke leefomgeving en niet op een persoon, bevatten deze berichten vaak weinig andere persoonsgegevens.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft in het advies bij de Invoeringswet Omgevingswet van 2 mei 2017 aangegeven dat ten aanzien van de verwerking van het BSN in de landelijke voorziening, niet evident is in het kader van welke publiekrechtelijke taak deze verwerking plaatsvindt. Op verzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt dit in deze nota van toelichting verduidelijkt. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt het BSN in de landelijke voorziening in het kader van de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening. Deze publiekrechtelijke taak is vastgelegd in artikel 20.21, tweede lid, van het wetsvoorstel

Invoeringswet Omgevingswet. Onderdeel van de werking van de landelijke voorziening is dat de berichten van initiatiefnemers via de landelijke voorziening worden verstrekt aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag verwerkt in het kader van de uitvoering van de eigen publiekrechtelijke taken het BSN, omdat het is gehouden de aanvraag in behandeling te nemen en op die aanvraag een beslissing te nemen. Voor de verwerking van het BSN moet worden voorzien in een expliciete wettelijke grondslag. In zo'n grondslag is al voorzien door artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer. Overheidsorganen kunnen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak gebruik maken van het BSN. In dit besluit is opgenomen dat het BSN daartoe behoort in het geval dat wordt ingelogd in de landelijke voorziening met het oog op het doen van aanvragen en meldingen.

Naast de persoonsgegevens die nodig zijn voor de identificatie van de initiatiefnemer kunnen in enkele gevallen diploma's of erkenningen van de vakbekwaamheid van degenen die de activiteit uitvoeren gevraagd worden, zodat het bevoegd gezag weet dat de uitvoering van activiteiten in deskundige handen is. Verder kunnen gegevens worden gevraagd over hoe de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten is belegd bij de initiatiefnemer. Zo moet bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen de initiatiefnemer de namen invullen van degenen die verantwoordelijk zijn voor de activiteiten met de genetisch gemodificeerde organismen en voor de controle van de veiligheid daarvan. Ook kunnen financiële gegevens worden gevraagd. Zo kan bijvoorbeeld bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit worden gevraagd om een financiële zekerheidstelling. De bijlagen bij het bericht kunnen de namen bevatten van degenen die onderzoeken, tekeningen of berekeningen hebben opgesteld of gecontroleerd.

De verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening is beperkt tot alleen die gegevens die essentieel zijn om de landelijke voorziening in stand en betrouwbaar te kunnen houden, te beveiligen en te laten functioneren als digitaal loket voor berichten op grond van de Omgevingswet.

Naast persoonsgegevens kan bij het indienen van een bericht ook informatie worden verwerkt waarop intellectueel eigendom rust, zoals gegevens en bescheiden, onderzoeken, tekeningen en rapporten. De ingezonden onderzoeken, tekeningen en rapporten zijn noodzakelijk om de gevolgen van activiteiten te kunnen beoordelen.

Ook kan het bij bepaalde aanvragen of meldingen nodig zijn bepaalde bedrijfs- en fabricagegegevens mee te sturen die nodig zijn voor het beoordelen van het bericht. Dan gaat het bijvoorbeeld om informatie over grondstoffen en tekeningen van installaties. Deze informatie kan bedrijfsgevoelig zijn. Daarnaast kunnen via de landelijke voorziening gegevens worden ingediend die nodig zijn voor het beoordelen van de gevolgen van activiteiten voor flora en fauna. Dergelijke informatie kan echter ook misbruikt worden voor terrorisme, sabotage of andere illegale activiteiten en vereist daarom een goede gegevensbeveiliging.

Aanwijzing verwerkingsverantwoordelijke

Voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening moet op grond van artikel 20.25 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4 van de AVG worden aangewezen. Op deze verantwoordelijke rusten de verplichtingen op grond van de AVG, waaronder de technische beveiliging van het systeem en het naleven van de rechten van betrokkenen, zoals het recht op inzage en het recht op rectificatie en aanvulling van persoonsgegevens.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke voor alle processen in de landelijke voorziening, dat wil zeggen vanaf het moment van het aanmaken van een aanvraag of melding die wordt ingediend of gedaan via de landelijke voorziening tot het moment dat het bevoegd gezag een ingediende aanvraag of melding ophaalt uit de landelijke voorziening. De grens van de verantwoordelijkheid wordt op deze

manier gelegd bij een systeemgrens tussen de landelijke voorziening en de eigen behandelsystemen van bevoegde overheden.

Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke bij de behandeling van het bericht in het eigen behandelsysteem. De verantwoordelijkheid gaat over op het ogenblik dat het bevoegd gezag het bericht inclusief eventuele bijlagen uit landelijke voorziening overzet naar het eigen behandelsysteem. Immers, vanaf dat ogenblik bepaalt het bevoegd gezag de middelen voor de verwerking van de persoonsgegevens.

Op grond van de AVG moet de verwerking van persoonsgegevens transparant zijn. Aan deze verplichting wordt voldaan door een privacyverklaring op de website van de landelijke voorziening te plaatsen, waarin onder andere staat wie de verantwoordelijke is voor de verwerking van persoonsgegevens en met welk doel de persoonsgegevens worden verwerkt. Op die manier weten betrokkenen tot wie zij zich moeten richten voor de bescherming van hun rechten en vragen over of verzoeken om onder andere inzage in of rectificatie van persoonsgegevens.

Doelen van de verwerking van persoonsgegevens

De minister verwerkt persoonsgegevens voor een adequate werking en beveiliging van de voorziening en voor het verlenen van toegang tot de voorziening. Ook verwerkt de minister persoonsgegevens om berichten door te geleiden van de initiatiefnemer naar het bevoegd gezag. De verwerking van persoonsgegevens voor al deze doelen is gegrond op artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG, in samenhang met de grondslagen in afdeling 20.5 van de Omgevingswet en de artikelen 14.8 tot en met 14.11 van het Omgevingsbesluit. Deze nationale regels vormen de lidstaatrechtelijke grondslag die artikel 6, derde lid, AVG vereist.

Het bevoegd gezag verwerkt persoonsgegevens voor het afhandelen van berichten die zijn doorgeleid via de landelijke voorziening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het afhandelen van een vergunningaanvraag of het beoordelen van gegevens en bescheiden die op grond van een informatieverplichting uit de Omgevingswet door een initiatiefnemer bij het bevoegd gezag moeten worden aangeleverd. Welke gegevens noodzakelijk zijn voor deze verwerkingen volgt uit de indieningsvereisten, die zijn opgenomen in de ministeriële regeling en besluiten onder de Omgevingswet, zoals de waterschapsverordening, de provinciale verordening en/of het omgevingsplan.

Verantwoordelijkheid initiatiefnemer en bevoegd gezag

Dat er niet meer persoonsgegevens in de landelijke voorziening worden verwerkt dan noodzakelijk is voor een goede werking van het systeem is ook een eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt zorg voor de inrichting, werking, instandhouding en beveiliging van de landelijke voorziening op basis van interbestuurlijke financiering en kaderstelling. De landelijke voorziening geleidt berichten van de initiatiefnemer en zijn eventuele gemachtigde door naar het bevoegd gezag. In deze berichten zijn persoonsgegevens opgenomen. De landelijke voorziening staat ter beschikking aan de initiatiefnemer voor het indienen van berichten en aan het bevoegd gezag voor het ophalen van die aanvragen en meldingen. Het bevoegd gezag bepaalt welke gegevens via de landelijke voorziening moeten worden ingediend.

Initiatiefnemers of hun eventuele gemachtigden zijn op grond van de AVG verplicht om niet onnodig persoonsgegevens van derden te verstrekken bij het opstellen van een bericht. Zo moet een initiatiefnemer bij een beschrijving van de participatie door de omwonenden bijvoorbeeld namen of aanduidingen van personen die hebben deelgenomen aan die participatie weglaten. Ook moet de initiatiefnemer conceptaanvragen met persoonsgegevens uit de landelijke voorziening verwijderen voor projecten waarvan hij afziet of die voor langere tijd worden uitgesteld. Gegevens

die zijn opgeslagen in niet ingediende formulieren worden een jaar na de laatste mutatie verwijderd uit de landelijke voorziening.

De initiatiefnemer of zijn eventuele gemachtigde is daarnaast verantwoordelijk voor het in zijn bericht zorgvuldig markeren welke gegevens op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur door het bevoegd gezag vertrouwelijk behandeld moeten worden, bijvoorbeeld bedrijfsgevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.

De landelijke voorziening biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om iemand te machtigen om namens hem een aanvraag in te dienen of een melding te doen. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een opdrachtgever zijn aannemer of architect machtigt om namens hem een omgevingsvergunning aan te vragen. Een aannemer kan bijvoorbeeld ook de andere deelnemers aan de aannemerscombinatie autoriseren een aanvraag in te zien. De initiatiefnemer moet nagaan of hij de juiste personen heeft gemachtigd of geautoriseerd om zijn conceptaanvraag in te zien.

Andere overheden kunnen in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening indieningsvereisten opnemen. Daarbij moet rekening gehouden worden met de in de AVG neergelegde beginselen van evenredigheid en noodzaak. Het bevoegd gezag mag dus niet om meer gegevens vragen dan strikt noodzakelijk is voor de behandeling van het bericht.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van (vragen voor) het digitaal formulier en voor duidelijke helpteksten bij dit formulier. Via het opstellen van het formulier en de helpteksten moet een bevoegd gezag zo veel mogelijk voorkomen dat initiatiefnemers bijlagen toevoegen die bijzondere categorieën van persoonsgegevens (zoals medische informatie) bevatten. Bij de aanvraag van een mantelzorgwoning moet de initiatiefnemer bijvoorbeeld niet in de veronderstelling worden gelaten dat hij medische gegevens moet insturen, die de gemeente helemaal niet in haar afweging betrekt. Wanneer een bericht via de landelijke voorziening kan worden ingediend zal het vrijwel nooit nodig zijn om bijzondere persoonsgegevens toe te voegen. Mocht het voor de beoordeling van een bericht toch noodzakelijk zijn om bijzondere persoonsgegevens te overleggen, dan zal hiervoor door het bevoegd gezag een andere voorziening moeten worden aangeboden, omdat het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening hiervoor niet geschikt is.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het onmiddellijk overzetten van een bericht in haar eigen behandelsysteem, zodra het een signaal van de landelijke voorziening heeft ontvangen dat er een bericht is ingediend.

Het bestuursorgaan waaraan het bericht is gericht, moet na het ophalen van het bericht en de eventuele bijlagen controleren of het bericht bij het juiste bevoegd gezag is ingediend. Mocht dat niet het geval zijn, dan zorgt het bestuursorgaan ervoor dat het bericht via de landelijke voorziening wordt doorgeleid naar het goede bevoegd gezag voor het bericht, zodat invulling gegeven wordt aan de doorzendplicht op grond van artikel 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht[136].

In dit ontwerp invoeringsbesluit zijn maximale bewaartermijnen opgenomen voor berichten in de landelijke voorziening, zodat persoonsgegevens niet onnodig lang in de landelijke voorziening worden bewaard. Dit wordt verder toegelicht onder het kopje “bewaartermijn” in deze paragraaf en in de artikelsgewijze toelichting.

Het bevoegd gezag bepaalt zelf wie toegang krijgt tot de persoonsgegevens binnen de grenzen van de AVG voor het afdoen van een aanvraag of melding in het eigen behandelsysteem. Het verstrekken van persoonsgegevens mag alleen als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld en moet gebaseerd zijn op een van de gronden uit artikel 6 van de AVG.

---

[136] Artikel 2:3, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht. Als het om een aanvraag om een omgevingsvergunning gaat, zendt het bestuursorgaan tevens aan de aanvrager onverwijld een bewijs van ontvangst (artikel 16.54, derde lid, van de wet.

Niveau van beveiliging

De minister moet zorgen dat de geboden gegevensbescherming past bij de gegevens die de landelijke voorziening passeren. In de paragraaf “Welke gegevens worden bij het indienen van een bericht verwerkt door de landelijke voorziening?”, is aangegeven welke gegevens dit zijn. Het blijkt dat vrijwel nooit bijzondere gegevens worden verwerkt. Daarom is gekozen voor het niveau van de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR) op Basisbeveiligingsniveau 2 (BBN2). Het is niet wenselijk om bijzondere categorieën van persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard via de landelijke voorziening te verwerken. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat informatie nodig is voor de beoordeling van een aanvraag of melding, die niet past bij dit beveiligingsniveau. Bijvoorbeeld als een bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor bijvoorbeeld de bouw van een speelautomatenhal of horecabedrijf vraagt een Bibob-vragenformulier in te vullen. Of als voor het beoordelen van een specifieke vergunningaanvraag bijzondere categorieën van gegevens (bijvoorbeeld medische gegevens) nodig zijn. Het bevoegd gezag zal voor het indienen van dergelijke informatie een andere oplossing moeten vinden. De kosten om alle communicatie via het DSO-loket te laten voldoen aan een hoger beveiligingsniveau dan BIR BBN2 wegen niet op tegen het kleine aantal aanvragen waarvoor dit nodig is. Daarnaast heeft een hoger beveiligingsniveau consequenties voor de gebruiksvriendelijkheid van de landelijke voorziening en kan niet worden ingelogd met een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning, zonder meertrapsauthenticatie. Ook wordt bij de beveiliging van de landelijke voorziening rekening gehouden met andere kaders ten aanzien van beveiliging, zoals bijvoorbeeld voor cybersecurity.

Privacy Impact Assessment

Voor de totstandkoming van de regels over persoonsgegevens en de functionele ontwikkeling van het DSO wordt regelmatig een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (Privacy impact assessment, PIA) uitgevoerd, in overeenstemming met de AVG. Met een PIA wordt de noodzaak van de voorgenomen verwerking van persoonsgegevens onderzocht en worden op gestructureerde wijze de gevolgen en risico’s van het DSO in kaart gebracht.

In overeenstemming met de AVG is bij het ontwerp van het DSO en de totstandkoming van dit besluit rekening gehouden met de beginselen van evenredigheid en noodzaak. Daarop is ook getoetst in een Privacy Impact Assessment. Deze PIA heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het besluit. Zo is ervoor gekozen om de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening volledig te beleggen bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Verder zijn regels opgenomen over het verwerken van persoonsgegevens voor logging en auditing. Onder logging wordt verstaan: het vastleggen van technische gebeurtenissen. Dit vindt plaats om fouten te kunnen opsporen en herstellen in het gebruik van de landelijke voorziening. Auditing is het vastleggen van functionele gebeurtenissen en mutaties van gegevens, tot personen herleidbaar (wie heeft wat gedaan), bijvoorbeeld voor onderzoek naar fraude. De Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR) verplicht tot het bewaren van gegevens voor logging en auditing. Om die reden zijn in dit besluit de doeleinden van logging en auditing en de te hanteren bewaartermijnen opgenomen.

Naar aanleiding van de PIA is ook de noodzaak van het gebruik van het BSN nogmaals tegen het licht gehouden. Besloten is de landelijke voorziening zo in te richten dat inloggen via DigiD pas een vereiste is bij het opstellen of indienen van een aanvraag of melding. Onrechtmatige verwerking van het BSN wordt hiermee voorkomen.

Het DSO is een open stelsel. Dat betekent dat het DSO de mogelijkheid biedt voor marktpartijen om toepassingen te ontwikkelen waarmee het mogelijk is om berichten in te dienen. Bij het indienen van een bericht is identificatie van de indiener noodzakelijk. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de ontwikkelaar van een applicatie te laten optreden als gemachtigde voor de indiener of de ontwikkelaar het BSN te laten verwerken en daartoe een wettelijke grondslag op te nemen. De gedachtenvorming over en ontwikkeling van het open stelsel is nog niet zover dat over dit

onderwerp een keuze kan worden gemaakt. Voorgesteld wordt de aanbeveling uit de PIA te betrekken bij de verdere uitwerking van het open stelsel. In dit besluit zal daarom niet geregeld worden dat het BSN bij inwerkingtreding door marktpartijen mag worden gebruikt. Als bij de uitwerking van het open stelsel aanpassing van de regelgeving nodig blijkt, zal worden bezien hoe dit juridisch geregeld kan worden.

Ook in de toekomst zullen periodiek PIA's worden uitgevoerd, omdat het DSO nog volop in ontwikkeling is en risico's kunnen veranderen als gevolg van het verder bouwen aan en wijzigingen in onderdelen van de gegevensverwerking, nieuwe ICT-ontwikkelingen of veranderingen in de organisatie of samenleving.

Bewaartermijnen

Om te voldoen aan de beginselen van minimale gegevensverwerking en opslag worden via dit besluit in de artikelen 14.9 tot en met 14.11 van het Omgevingsbesluit maximale bewaartermijnen voor de verschillende gegevens vastgelegd. Deze maximale bewaartermijnen worden in de artikelsgewijze toelichting onderbouwd en gekoppeld aan het doel van de verwerking.

Een bevoegd gezag kan een bericht uit de landelijke voorziening verwijderen, als het bericht is afgehandeld. Het verwijderen van het bericht kan pas plaatsvinden als het bericht is afgehandeld, omdat een initiatiefnemer kan besluiten om een bericht in te trekken of een bericht op verzoek van het bevoegd gezag aan te vullen. Om dit te kunnen doen, moet de initiatiefnemer toegang houden tot het door hem ingediende bericht.

Als een bevoegd gezag de gegevens niet wist in de landelijke voorziening, zal de operationeel beheerder van het digitale loket maximaal een jaar na indiening van het bericht de gegevens uit de landelijke voorziening wissen, tenzij het bevoegd gezag aangeeft dat het nodig is de gegevens langer te bewaren in verband met de afhandeling van het bericht.

Voor het verwijderen van een bericht is de termijn van maximaal een jaar gekozen, omdat op vergunningaanvragen de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing kan zijn. Deze procedure duurt zes maanden, met de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om deze termijn met zes weken te verlengen. De termijn kan tijdens de behandeling worden opgeschort, bijvoorbeeld als de initiatiefnemer nadere stukken moet overleggen. De totale doorlooptijd van de procedure kan daardoor meer dan zes maanden en zes weken bedragen.

Het voornemen bestaat om in via de Invoeringsregeling aan de Omgevingsregeling een artikel toe te voegen die uitgestelde gegevensverstrekking mogelijk maakt in een specifiek aantal gevallen. In dergelijke situaties is het noodzakelijk dat een initiatiefnemer langer toegang heeft tot het door hem ingestuurde bericht, zodat hij zijn gegevens kan aanvullen. Om die reden wordt aan het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om de bewaartermijn van maximaal een jaar te verlengen als dat nodig is voor de afhandeling van het bericht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal service-afspraken maken met de operationeel beheerder van het digitale loket. Daarin zullen nadere afspraken worden opgenomen over het verwijderen van gegevens uit de landelijke voorziening, waarbij deze maximumtermijnen voor het bewaren van specifieke categorieën van berichten kunnen worden aangescherpt. Hiermee is gewaarborgd dat gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is.

Relatie met de wet Digitale overheid

Het wetsvoorstel Digitale overheid, dat in juni 2018 bij de Tweede Kamer is ingediend[137], heeft betrekking op de digitale dienstverlening door de overheid aan burgers en bedrijven. Het voornemen is om (semi)publieke dienstverleners te verplichten aangewezen identificatiemiddelen voor burgers en ondernemers te accepteren en om hun elektronische diensten te classificeren op

[137] Kamerstukken II 2017/18, 34972, nrs. 1-3.

een passend betrouwbaarheidsniveau, opdat de juiste (veilige) inlogmiddelen kunnen worden gebruikt. Het voorstel beoogt daarnaast om een of meer private middelen voor elektronische identificatie van burgers toe te laten, als alternatief naast DigiD. Ook wordt voorzien in de mogelijkheid om (open) standaarden aan te wijzen, die overheden moeten hanteren in het elektronisch verkeer met andere overheden, met burgers en met bedrijven. De landelijke voorziening van het DSO zal gebruik maken van de generieke identificatiemiddelen die worden geregeld in deze wet. Op basis van de huidige regelgeving zal bij inwerkingtreding van de landelijke voorziening voor het indienen van berichten gebruik gemaakt worden van DigiD en eHerkenning. Bij de ontwikkeling van (de standaarden voor) het DSO wordt al gebruik gemaakt van open standaarden.

5.9.5 Beheer en instandhouding landelijke voorziening

De landelijke voorziening verstrekt informatie over de fysieke leefomgeving en biedt initiatiefnemers de mogelijkheid om een vergunning aan te vragen, een melding te doen, te voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het verzenden van een ander bericht op grond van de Omgevingswet. Voor het goed functioneren van de landelijke voorziening is het nodig deze goed te beheren. Om die reden hebben het Rijk, IPO, VNG en UvW in december 2018 een beheerovereenkomst[138] gesloten. Hiermee zijn afspraken gemaakt over het inrichten van het beheer en het waarborgen van de stabiliteit van de landelijke voorziening na afloop van de ontwikkelfase van het basisniveau in 2019.

De landelijke voorziening is ontwikkeld door Rijkswaterstaat, Geonovum, RIVM, het Kennis- en Exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties en Kadaster. Beoogd is dat deze partijen de door hen gebouwde functionaliteiten zullen beheren. Dat wil zeggen dat deze organisaties zorgen voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de door hen gebouwde onderdelen van de landelijke voorziening, waaronder ook het continu verder ontwikkelen van de landelijke voorziening. Om te zorgen dat de verschillende functionaliteiten van de landelijke voorziening ook als geheel goed blijven functioneren is een overkoepelende tactisch beheerder aangewezen, te weten de Dienst voor het kadaster en de openbare registers.[139] De tactisch beheerorganisatie zorgt voor het coördineren en managen van het operationeel beheer van de verschillende onderdelen van de landelijke voorziening, het borgen van de werking van de landelijke voorziening binnen het digitale stelsel van de Omgevingswet en in de keten van informatiestromen. Ook moet de tactisch beheerder zorgen dat de landelijke voorziening goed kan inspelen op veranderingen en innovaties.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is stelselverantwoordelijke voor het stelsel van de Omgevingswet en verwerkingsverantwoordelijke voor de landelijke voorziening van het DSO. Ook is de minister verantwoordelijk voor het strategisch beheer van de landelijke voorziening en daarmee voor de opdrachtverlening voor tactisch en operationeel beheer van de landelijke voorziening van het DSO. In dit besluit wordt de taak voor het operationeel beheer van enkele onderdelen van de landelijke voorziening belegd bij het Kadaster. Deze taaktoedeling is aan de orde, omdat deze operationele beheertaak buiten de rechtspersoon Staat wordt belegd. Dit wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting. Verder is in dit besluit een aantal taken opgenomen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening. Deze taken worden uitgevoerd in het kader van de instandhouding en het beheer van de landelijke voorziening.

De operationeel beheerder van het digitaal loket houdt, namens de minister, een auditlog bij. In de auditlog wordt onder andere vastgelegd wanneer een vragenboom voor een vergunningcheck of het interactieve formulier geüpload wordt naar de landelijke voorziening of deze wordt aangepast.

---

[138] Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 116.
[139] Besluit van 19 maart 2019, Staatscourant 2019 nr. 15335.

Daarbij worden ook eventuele bijlagen, zoals koppelingen naar andere bestanden of helpteksten, vastgelegd. Onderdeel van de auditlog is een berichtarchief.

Bij geschillen over de elektronische verzending van berichten en bestanden kunnen soms bewijsproblemen ontstaan. Voor de initiatiefnemer en het bevoegd gezag is het van belang te kunnen aantonen dat een bericht is ontvangen of verzonden. Een manier om te bewijzen dat er sprake is geweest van het ontvangen of verzenden van berichten van externe partijen is door middel van een auditlog. De gebeurtenissen in de landelijke voorziening worden vastgelegd in een auditlog ten behoeve van audit, foutherstel, incident oplossing, onweerlegbaarheid (bij juridische vragen en conflicten), verantwoording en rapportage. Een voorbeeld van deze vastlegging is dat indien een bevoegd gezag een bericht inclusief vijf bijlagen ophaalt uit de landelijke voorziening, de datum waarop dit gebeurt, de identificatie van het bevoegd gezag, het ID van het bericht en dergelijke gegevens worden vastgelegd in een auditlog. In een auditlog worden echter alleen gebeurtenissen vastgelegd, niet de inhoud van bestanden die worden ontvangen of opgehaald. Deze gegevens worden maximaal vijf jaar bewaard.

Naast deze auditlog zal ook de inhoud van het dataverkeer worden vastgelegd. Dit gebeurt in de vorm van een berichtarchief in de landelijke voorziening. Dit stelt de minister in staat om de inhoud van berichten en de bijgevoegde bestanden te kunnen herstellen in het geval van calamiteiten en incidenten. Ook kan de inhoud van het door de landelijke voorziening verstuurde bericht aan het bevoegd gezag in een juridische procedure worden aangetoond. Het berichtarchief is daarmee geen archief in de zin van de Archiefwet, maar een eigenstandige voorziening. Berichten in het berichtarchief worden vijf jaar bewaard. Dat geldt ook voor de eventuele persoonsgegevens of andere vertrouwelijke informatie die in berichten is opgenomen.

Het bewaren van de inhoud van berichten in een berichtarchief is verenigbaar met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld. De berichtenarchivering wordt namelijk alleen gebruikt om problemen op te lossen die zich bij het doorgeleiden van berichten kunnen voordoen en stelt initiatiefnemers en bevoegd gezagsinstanties in staat tot betrouwbaar elektronisch verkeer. Het raadplegen van de auditbestanden, inclusief het berichtarchief, is voorbehouden aan geautoriseerde medewerkers van de operationele beheerder van de landelijke voorziening.

5.9.6 Overgang van bestaande voorzieningen naar het DSO

Bij de ontmanteling van de ICT-voorzieningen van het Omgevingsloket Online (Olo), de website Ruimtelijkeplannen.nl, de Activiteiten Internet Module (AIM) en de eventuele andere ICT-voorzieningen die opgaan in de landelijke voorziening van het DSO worden de aanwezige persoonsgegevens in bijvoorbeeld autorisatietabellen zorgvuldig gewist. Daarnaast gelden voor de bestaande voorzieningen de volgende specifieke afspraken.

Omgevingsloket Online

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is overgangsrecht opgenomen over aanvragen in de landelijke voorziening Omgevingsloket Online, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In artikel 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat Omgevingsloket Online tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand blijft, om de via dit loket ingediende aanvragen te kunnen afhandelen. Ook is in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet bepaald dat op aanvragen voor vergunningen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog het oude recht van toepassing is. De aanvrager en zijn gemachtigden zullen dus de aanvragen die onder het overgangsrecht vallen via Omgevingsloket Online kunnen inzien en zo nodig aanvullen. Dat is bijvoorbeeld het geval als een bevoegd gezag heeft geoordeeld dat aanvullend onderzoek nodig is of documenten ontbreken.

Via invoeringsbegeleiding zal worden gezorgd dat de overgang voor zowel gebruikers als het bevoegd gezag soepel verloopt. Zo zal in ieder geval vanaf zes maanden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet een waarschuwing in het Omgevingsloket Online worden opgenomen over de

aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet. Aanvragen die kort voor de inwerkingtreding worden ingediend, maar waar een aanzienlijke doorlooptijd te verwachten is, worden zo goed als mogelijk van tevoren geïdentificeerd. Met dergelijke specifieke indieners kunnen afspraken worden gemaakt om te voorkomen dat kort voor de inwerkingtreding van de wet nog langlopende aanvragen worden ingediend waardoor onderdelen van Omgevingsloket Online nog onnodig lang in bedrijf moeten blijven.

Zoals in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven, zal bij koninklijk besluit nader worden bepaald tot wanneer het Omgevingsloket Online in stand blijft om de onder het oude recht ingediende aanvragen af te handelen. Naar verwachting zal dit maximaal zes maanden na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn.

Ruimtelijkeplannen.nl

De raadpleegfunctionaliteit van de huidige voorziening Ruimtelijkeplannen.nl zal overgenomen worden door de landelijke voorziening van het DSO. Voor het bekendmaken en beschikbaar stellen van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet gebruik gemaakt van de landelijke voorziening voor officiële publicaties.

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor Ruimtelijkeplannen.nl geregeld. De ontsluiting van bestemmingplannen die onderdeel zijn van het omgevingsplan van rechtswege en andere ruimtelijke plannen die nu zijn opgenomen in Ruimtelijkeplannen.nl zal gebeuren via een overbruggingsfunctie. Via deze overbruggingsfunctie wordt de informatie uit deze plannen, zoals opgenomen op Ruimtelijkeplannen.nl, getoond in de landelijke voorziening. Beoogd is met de overbruggingsfunctie na inwerkingtreding een geïntegreerd beeld te geven van omgevingsplannen van rechtswege en nieuwe omgevingsplannen. Uitgangspunt is hierbij dat Ruimtelijkeplannen.nl tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (gepland op 1 januari 2021) de wettelijke voorziening op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) blijft. Daarna neemt de landelijke voorziening van het DSO de huidige raadpleegfunctionaliteit van Ruimtelijkeplannen.nl over. Deze transitie zal stapsgewijs plaatsvinden. Tot inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen bronhouders nieuwe ruimtelijke plannen op grond van de Wro aanleveren en de planvoorraad op orde brengen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken. Het is vanaf dat moment alleen nog mogelijk plannen aan te leveren aan Ruimtelijkeplannen.nl als deze de uitkomst zijn van een lopende procedure op grond van de Wro. Het laatste mutatiemoment voor plannen die vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet in procedure zijn gegaan is vijf jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanaf dat moment is het voor bronhouders niet langer mogelijk wijzigingen in ruimtelijke plannen aan te brengen. Beoogd is op dat moment de transitie van Ruimtelijkeplannen.nl af te ronden. Op een bij Koninklijk Besluit te bepalen datum, vermoedelijk 1 januari 2029, moeten alle bestemmingsplannen zijn vervangen door omgevingsplannen waarmee de transitie van ruimtelijkeplannen.nl is afgerond.

Omdat de transitie van Ruimtelijkeplannen.nl zich over een lange periode zal uitstrekken is structureel beheer randvoorwaardelijk. Dit wordt duurzaam vormgegeven onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en wordt belegd bij het Kadaster.

Door deze stapsgewijze overgang blijven de consequenties voor de informatiepositie van burgers en bedrijven beperkt. Via de landelijke voorziening van het DSO zal het gedurende de overgangsfase mogelijk zijn om inzicht te krijgen in de samenhang van regels in het nieuw vastgestelde omgevingsplan én het omgevingsplan dat van rechtswege tot stand komt.[140]

[140] Zie voor een verdere toelichting over het van rechtswege totstandkomen van het omgevingsplan paragraaf 7.3 van deze toelichting.

Activiteiten Internet Module

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Activiteiten Internet Module (AIM) uitgeschakeld. In deze module kan de gebruiker een vergunningcheck doen om te zien of een Omgevingsvergunning milieu moet worden aangevraagd of via een meldingencheck nagaan of hij een melding moet doen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met de Activiteiten Internet Module kan die melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer vervolgens ook worden gedaan. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn beide functionaliteiten opgenomen in de loketfunctie van de landelijke voorziening. Met de Activiteiten Internet Module kunnen dan geen meldingen meer worden gedaan.

Overbruggingsfunctie

Het Kadaster krijgt volgens dit besluit de taak om de in Ruimtelijkeplannen.nl opgenomen plannen beschikbaar te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening, in zodanige vorm dat de inhoud ervan begrijpelijk en in combinatie met de nieuwe besluiten raadpleegbaar is; de zogenoemde ‘overbruggingsfunctie’. Zeker zolang gemeenten voor hun grondgebied nog geen omgevingsplan op grond van de Omgevingswet hebben vastgesteld en het planologische regime dus in belangrijke mate wordt bepaald door bestaande bestemmingsplannen op grond van de Wet ruimtelijke ordening, is het van belang dat met deze combinatie van ‘oud’ en ‘nieuw’ inzicht kan worden geboden in de op een bepaalde locatie geldende regels.

5.9.7 Wijzigingen

- Er komt één landelijke voorziening die voorziet in het elektronisch ontsluiten van de informatie en het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag, het doen van een melding, het verstrekken van gegevens en bescheiden.
- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan informatie worden getoond uit omgevingsplannen, projectbesluiten, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, de Omgevingsregeling, omgevingsvisies, voorbereidingsbesluiten, reactieve interventies, en instructies via de landelijke voorziening.
- Elk bevoegd gezag kan in de landelijke voorziening toepasbare regels ter beschikking stellen op basis van de direct werkende regels uit de eigen besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet.
- De huidige afzonderlijke regelingen van Ruimtelijkeplannen.nl en Omgevingsloket Online worden vervangen door één integrale regeling van het DSO.
- Het digitaal loket is gebruikersvriendelijker dan de huidige toepassingen zoals het Omgevingsloket Online en de Activiteiten Internet Module. Zo kan gezocht worden op trefwoorden uit het normaal spraakgebruik bij het zoeken naar de regels over een specifieke activiteit. Ook is bij de ontwikkeling van het digitaal loket rekening gehouden met de toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid, zodat het loket ook gebruikt kan worden door mensen met een visuele beperking.
- Via dit besluit worden eisen gesteld aan de gegevensverwerking in de landelijke voorziening van het DSO.

5.9.8 Effecten

- De landelijke voorziening maakt de regels die op een bepaalde plek gelden inzichtelijker. Ook wordt inzichtelijker welke vergunningplichten gelden en/of welke meldingen moeten worden gedaan als een initiatiefnemer een bepaalde activiteit wil ontplooien. De informatie in de landelijke voorziening zal stapsgewijs worden ontwikkeld, te beginnen met een basisniveau bij inwerkingtreding. Bestuursorganen zullen na inwerkingtreding steeds meer besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet ontsluiten via de landelijke voorziening.

- Door het gebruik van de standaard voor toepasbare regels wordt het mogelijk om vragenbomen en interactieve formulieren op te stellen, die rekening houden met de relevante regels van verschillende overheden. Dit vergroot het gebruiksgemak voor de initiatiefnemer voor het indienen van een aanvraag of het nagaan welke regels er gelden.
- Door het bieden van één loket zullen naar verwachting de administratieve lasten voor de initiatiefnemer verminderen.
- Doordat het loket gebruikersvriendelijker is en meer informatie beschikbaar is in begrijpelijke taal, is de verwachting dat minder mensen dan nu hulp nodig hebben bij het gebruik van het digitaal loket.
- Door gebruik van interactieve formulieren hoeft de initiatiefnemer alleen die informatie te verstrekken die niet al bekend is bij de overheid, zoals gegevens uit de basisregistraties. Dit voorkomt onnodige lasten.

5.10 Overige belangrijke wijzigingen en aanvullingen van het Omgevingsbesluit

Naast de hiervoor genoemde onderwerpen bevat dit besluit nog enkele kleinere belangrijke wijzigingen en aanvullingen voor het Omgevingsbesluit meestal als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Een aantal van deze wijzigingen wordt hier kort genoemd. Alle wijzigingen worden meer uitgebreid toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

De (in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit opgenomen) aanwijzing van verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen is de uitwerking van artikel 1.7a van de wet dat met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd. Dat artikel fungeert als vangnet voor activiteiten die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben, maar waarop geen specifieke regels of voorschriften, zoals specifieke zorgplichten, vergunningvoorschriften of maatwerkvoorschriften, van toepassing zijn. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit bevat de uitwerking van de gevallen waarop het van toepassing is en de begrenzing van de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

De belangrijke wijzigingen in hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit (Bevoegd gezag omgevingsvergunning en betrokkenheid van andere bestuursorganen) vloeien in algemene zin voort uit de wijziging van bestaande of de toevoeging van nieuwe delegatiegrondslagen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit leidt onder andere tot de toevoeging van de aanwijzing van twee bestuursorganen als bevoegd gezag, te weten het dagelijks bestuur van de vervoerregio (artikel 4.7) en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (artikel 4.13) voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg respectievelijk een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

Een andere belangrijke wijziging in hoofdstuk 4 is de regeling van de betrokkenheid van de gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze regeling vindt haar grondslag in artikel 16.15a, aanhef onder b, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals dit luidt als gevolg van het amendement Ronnes [141] Ook wordt op basis van de gewijzigde delegatiegrondslagen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de betrokkenheid van de gemeentelijke adviescommissie, bedoeld in artikel 17.9 van de wet, met dit besluit in het Omgevingsbesluit geregeld en worden de gronden voor het verlenen of onthouden van instemming nader ingevuld.

Verder wordt de betrokkenheid van gedeputeerde staten bij aanvragen om omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk bij dit besluit gewijzigd (artikel 4.25, eerste lid, onder c, onder 2, van het Omgevingsbesluit). Het gaat hierbij om de omzetting van het adviesrecht van gedeputeerde staten uit artikel 6.1, derde

[141] Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53.

lid, van het Besluit omgevingsrecht dat met ingang van 1 mei 2017 in werking is getreden. Deze omzetting is al aangekondigd in de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit zoals dat oorspronkelijk is vastgesteld.[142]

Met dit besluit worden in hoofdstuk 9 van het Omgevingsbesluit gevallen aangewezen waarbij geen aanspraak op vergoeding van indirecte schade, in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken, bestaat vanwege het normaal maatschappelijk risico. Voor deze invulling wordt een-op-een aangesloten bij de opsomming van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Met het aanwijzen van deze gevallen wordt vooraf duidelijkheid geboden aan betrokkenen, waardoor wordt voorkomen dat burgers en bestuursorganen onnodig kosten maken.

Met dit besluit wordt in het Omgevingsbesluit alvast rekening gehouden met het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Elektronische publicaties[143], bij de bepalingen die betrekking hebben op de publicatie van ontwerpen van instrumenten onder de Omgevingswet in verband met het ontsluiten daarvan in de landelijke voorziening DSO. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term ‘mededeling’ en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term ‘kennisgeving’. De relevante formuleringen in hoofdstuk 5 en 10 zijn afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel. Deze aanvulling geldt voor het projectbesluit, de omgevingsregeling, het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening en de omgevingsvisie.

Met dit besluit zijn de in paragraaf 10.8.3 van het Omgevingsbesluit gereserveerde artikelen over verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens over waterkwaliteit ingevuld. Hiermee wordt zorggedragen dat het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water via de elektronische weg openbaar gemaakt wordt. Daarnaast wordt geregeld op welke tijdstippen de gegevens zoals bedoeld in paragraaf 10.2.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt worden. Het betreft de benodigde gegevens voor het opstellen van de stroomgebiedsbeheerplannen, de resultaten van de analyses en beoordeling bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water en de gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen bedoeld in artikel 11 van de kaderrichtlijn water.

Andere wijzigingen in hoofdstuk 10 van het Omgevingsbesluit via dit besluit vloeien voort uit opname van een grondslag in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet om procedurele vereisten te stellen aan kaarten (artikel 16.88, eerste lid, onder i). Op die manier kan worden voldaan aan de procedurele vereisten die over die kaarten in de richtlijn omgevingslawaai en de richtlijn overstromingsrisico’s zijn gesteld.

[142] Stb. 2018, 290, p. 76.
[143] Zie https://www.internetconsultatie.nl/wetelektronischepublicatiealgemenebekendmakingenenmededelingen

6 Hoofdlijnen van het overgangsrecht

6.1 Inleiding

Het Invoerings*besluit* Omgevingswet (dit besluit) voorziet in overgangsrecht in verband met de in dit besluit te wijzigen en in te trekken besluiten en in overgangsrecht voor de Omgevingswet, voor zover een bepaling die is opgenomen in de wet, genoemd in artikel 3.1 of 4.1, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, wordt vervangen door een bepaling in een AMvB en deze niet al in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is opgenomen. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevings*wet* voorziet onder meer in het overgangsrecht voor de Omgevingswet.

Daarnaast voorziet dit besluit in een beperkt aantal aanvullingen van het overgangsrecht dat is opgenomen in de op de Omgevingswet gebaseerde AMvB's. Deze aanvullingen staan niet in hoofdstuk 8 van dit besluit, maar in de hoofdstukken 1 tot en met 4. Het verschil tussen het overgangsrecht in de hoofdstukken 1 tot en met 4 van dit besluit en het overgangsrecht in hoofdstuk 8 is dat het overgangsrecht dat is opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 4 een meer permanent karakter heeft, terwijl het overgangsrecht dat in hoofdstuk 8 is opgenomen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet direct is uitgewerkt of is uitgewerkt na afloop van een procedure die is gestart voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een voorbeeld van overgangsrecht met een meer permanent karakter is opgenomen in artikel 4.431cc van het Besluit activiteiten leefomgeving dat via hoofdstuk 1 van dit besluit wordt ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierin is geregeld dat bepaalde stookinstallaties, afhankelijk van het vermogen, pas op 1 januari 2025 of 1 januari 2030 hoeven te voldoen aan bepaalde emissiegrenswaarden.

In dit hoofdstuk wordt alleen het overgangsrecht beschreven, zoals dit in hoofdstuk 8 van het Invoeringsbesluit is opgenomen.

Verder voorziet dit besluit in recht voor de overgangsfase, de zogeheten bruidsschat: een set regels over onderwerpen die onder de Omgevingswet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. De regels van de bruidsschat worden ingevoegd in de regelgeving van gemeenten en waterschappen. Met de bruidsschat wordt een rechtsvacuüm voorkomen en krijgen gemeenten en waterschappen de tijd zelf een afweging te maken over deze onderwerpen (zie meer hierover in hoofdstuk 7 van deze toelichting). Aan het slot van dit hoofdstuk wordt nog de verhouding beschreven tussen het reguliere overgangsrecht en die bruidsschat.

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt niet het overgangsrecht voor de aanvullingen van de Omgevingswet door de vier aanvullingswetten en –besluiten; die wetten en besluiten zullen elk voorzien in eigen overgangsrechtelijke bepalingen.

6.2 Uitgangspunten overgangsrecht

Het overgangsrecht regelt de overgang van de 'oude' wet- en regelgeving naar het nieuwe stelsel onder de Omgevingswet. Het maakt voor burgers, bedrijven en bestuursorganen duidelijk wat de status is van onder het – dan – oude recht genomen besluiten als de wet en de vier AMvB's in werking treden. Zonder overgangsrecht zouden vragen kunnen rijzen over de rechtsgeldigheid van besluiten, zoals omgevingsvergunningen of gedane meldingen. Ook regelt het overgangsrecht hoe procedures die onder het oude recht zijn gestart moeten worden afgehandeld, nadat de wet en de vier AMvB's in werking zijn getreden. Dit overgangsrecht krijgt voor het grootste deel zijn beslag in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en voor een kleiner deel in dit besluit.

Het overgangsrecht kent twee soorten regels. Ten eerste omvat het regels die alleen werken op het 'omklapmoment', het moment dat de oude wetten en besluiten vervallen en de wet en de vier AMvB's in werking treden. Een voorbeeld is de regel dat meldingen die onder het oude recht zijn

gedaan, gelden als meldingen voor een activiteit op grond van de Omgevingswet. Dit type regels is op het moment van inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's onmiddellijk uitgewerkt. Ten tweede omvat het regels voor de overgangsfase die intreedt nadat de wet en de vier AMvB's in werking zijn getreden. Deze blijven nog geruime tijd van belang. Een voorbeeld is de regel dat lopende procedures nog volgens het oude recht worden afgewikkeld.

Bij het ontwerpen van het overgangsrecht voor dit besluit heeft de regering dezelfde zes uitgangspunten gehanteerd als bij het overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet:

1°. Politiek-bestuurlijk draagvlak
Een belangrijk uitgangspunt is politiek-bestuurlijk draagvlak. De voorstellen voor het overgangsrecht zijn daarom in samenwerking met andere overheden voorbereid en uitgewerkt. Voorafgaand aan de consultatiefase zijn de concept-bepalingen al in informele overleggen besproken met vertegenwoordigers van de gemeenten, waterschappen en provincies. Tijdens de consultatiefase worden onder meer het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de gelegenheid gesteld hun reactie te geven op de voorstellen. Daarnaast wordt door de internetconsultatie iedereen in de gelegenheid gesteld te reageren.

2°. Rechtszekerheid
Het overgangsrecht moet de rechtszekerheid borgen en voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de vraag welke van de bestaande regels straks – na inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's – nog gelden. Enerzijds mag er geen rechtsvacuüm ontstaan tussen de huidige en de nieuwe regelgeving en anderzijds mogen er geen dubbelingen in rechtsregimes voorkomen. Dit uitgangspunt voorkomt dat bestaande rechten van burgers en bedrijven worden aangetast. Zo worden – om hun geldigheid te laten behouden – meldingen of kennisgevingen waarop een verbodsbepaling van toepassing is, van rechtswege aangemerkt als een melding van die activiteit onder de Omgevingswet. Daarnaast voorziet dit besluit in recht voor de overgangsfase, de zogeheten bruidsschat: een set regels over onderwerpen die onder de Omgevingswet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. Met de bruidsschat wordt een rechtsvacuüm voorkomen, wat de rechtszekerheid ten goede komt (zie meer hierover in hoofdstuk 7 van deze toelichting).

3°. Uitvoerbaarheid
Het overgangsrecht moet uitvoerbaar zijn voor bestuursorganen, burgers en bedrijven en ook voor de rechterlijke macht. Het mag niet tot onevenredig hoge bestuurslasten of veel juridische procedures leiden. Ook mag het geen onevenredige hoeveelheid administratieve lasten voor burgers en bedrijven opleveren.

4°. Eenvoudig
Het overgangsrecht mag niet onnodig complex of onduidelijk zijn. Het moet zo min mogelijk rechtsvragen oproepen voor burgers, bedrijven, bestuursorganen en de rechterlijke macht.

5°. Uniform, tenzij
Het overgangsrecht is uniform ingericht, tenzij er goede redenen waren om te kiezen voor differentiatie per bestuursorgaan of per rechtsfiguur. Aspecten als complexiteit of omvang van een instrument kunnen aanleiding zijn voor differentiatie.

6°. Snelle invoering
Het overgangsrecht moet een snelle invoering van de wet bevorderen. Hiermee wordt bedoeld dat de nieuwe instrumenten zo snel als de uitvoeringspraktijk dat toestaat, daadwerkelijk gebruikt worden.

Deze zes uitgangspunten zijn niet altijd met elkaar te verenigen. Bij de keuze voor een bepaalde vorm van overgangsrecht worden de uitgangspunten daarom tegen elkaar afgewogen. Een voorbeeld van deze afweging is de hiervoor genoemde bruidsschat. Omdat gemeenten en waterschappen een set regels over onderwerpen die worden gedecentraliseerd bij de inwerkingtreding van de wet nog niet hebben kunnen opnemen in hun omgevingsplan of hun

waterschapsverordening, wordt die set regels door het Rijk ingevoegd in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Gemeenten en waterschappen krijgen vervolgens na inwerkingtreding van de wet de tijd om deze regels aan te passen of te schrappen. Het belang van rechtszekerheid (uitgangspunt 2) prevaleert hier boven het belang van een snelle invoering (uitgangspunt 6).

6.3 Opbouw en indeling regels overgangsrecht

In hoofdstuk 8 van dit besluit is het overgangsrecht opgenomen dat – in aanvulling op het overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet – nodig is voor de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's. Van belang is dat, net als bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. De formele wettelijke grondslag voor bijvoorbeeld meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften wijzigt weliswaar, maar de voorwaarden waaronder de activiteit mag worden verricht blijven gelijk. Ook blijft, net als in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald, het oude recht van toepassing op lopende procedures. Dit houdt bijvoorbeeld in dat als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ingediend, het oude recht van toepassing blijft tot het besluit onherroepelijk wordt. Met het «oude recht» worden zowel de inhoudelijke als de procedurebepalingen bedoeld die op een dergelijk besluit van toepassing zijn. De «spelregels» worden dus niet tussentijds gewijzigd, ongeacht de fase waarin de besluitvorming zich op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet bevindt. Op die manier wordt een wisseling van regime voorkomen bij de overgang naar de Omgevingswet. Dit betekent niet dat het een verplichting is om de procedure af te maken onder het oude recht. Als een aanvraag is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het nieuwe recht blijkt gunstiger te zijn dan het oude recht dan kan het bestuursorgaan de aanvrager hierop wijzen en adviseren om de aanvraag in te trekken en een nieuwe aanvraag in te dienen.

In afdeling 8.1 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele onderwerpen die in het huidige recht voornamelijk op het niveau van een AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften. Voor bundeling van het overgangsrecht over deze onderwerpen is gekozen, omdat de overgangsbepalingen zien op rechtsfiguren die in meerdere AMvB's voorkomen. Bundeling maakt afzonderlijk overgangsrecht per in te trekken besluit voor deze rechtsfiguren overbodig, bewerkstelligt eenheid in het overgangsrecht voor die rechtsfiguren en maakt het overgangsrecht beter toegankelijk.

Afdeling 8.2 bevat in aanvulling op afdeling 8.1 overgangsbepalingen voor de overgang van de in te trekken of te wijzigen besluiten naar de vier AMvB's van de wet, voor zover daar in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet al niet in wordt voorzien.

Afdeling 8.3 bevat overgangsrecht voor wettelijke bepalingen, waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgangsbepalingen opgenomen mogen worden op het niveau van een AMvB.

Voor een groot aantal in te trekken AMvB's is aan het slot van deze toelichting een transponeringstabel opgenomen. In de transponeringstabel is steeds op artikelniveau aangegeven of de bepalingen uit zo'n besluit terugkeren, en, als overgangsrecht nodig werd geacht, of dat in de Omgevingswet, in een of meer van de vier AMvB's of in de Omgevingsregeling is opgenomen.

Het overgangsrecht in de afdelingen 8.1 tot en met 8.3 van dit besluit ziet vooral op het 'omklapmoment' van de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel; zie paragraaf 6.1 van deze toelichting. Overgangsrecht dat betrekking heeft op specifieke regels en een meer permanent karakter heeft, is opgenomen in de vier AMvB's, te weten het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

6.4 Verhouding regulier overgangsrecht tot de bruidsschat

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verhouding tussen enerzijds het reguliere overgangsrecht, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en hoofdstuk 8 van dit besluit, en anderzijds de rijksregels die worden opgenomen in de bruidsschat. Het reguliere overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit regelt de rechtsgeldigheid van besluiten die onder het oude recht zijn genomen en bijvoorbeeld meldingen die onder het oude recht zijn gedaan. Ook regelt het dat procedures die onder het oude recht zijn gestart, nog worden afgehandeld onder het oude recht nadat de Omgevingswet in werking is getreden. De bruidsschat is een verzameling van regels die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet landelijk werden geregeld en na de inwerkingtreding gedecentraliseerd zijn. Omdat het Rijk niet van gemeenten en waterschappen verwacht om direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan of waterschapsverordening vast te stellen, is ervoor gekozen om deze regels in te voegen in de decentrale regelgeving. Voor een nadere toelichting op de bruidsschat wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze toelichting.

De verhouding tussen het reguliere overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit enerzijds en de bruidsschat anderzijds wordt geschetst aan de hand van drie concrete voorbeelden; het eerste voorbeeld gaat over een aanvraag om een omgevingsvergunning, het tweede voorbeeld gaat over een bestuurlijke sanctie en het laatste voorbeeld gaat over maatwerkvoorschriften. Dit laatste voorbeeld lijkt op het eerste voorbeeld, maar is opgenomen omdat dit een voorbeeld is van een overgangsbepaling uit dit besluit, terwijl het eerste voorbeeld een voorbeeld is van een overgangsbepaling uit de Invoeringswet Omgevingswet. Deze voorbeelden zijn niet gekozen omdat ze in juridisch opzicht relevante verschillen vertonen, maar om de systematiek van het overgangsrecht te verduidelijken. De systematiek die in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is gekozen wordt voortgezet in dit besluit.

Voorbeeld 1: overgangsrecht aanvraag omgevingsvergunning
Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, voor een activiteit die is opgenomen in de Waterwet of het Besluit omgevingsrecht, dan regelt afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat de besluitvorming die vóór de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de afhandeling van de aanvraag in gang is gezet en waarvan de besluitvorming – inclusief een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure tegen dat besluit – op die datum nog niet is afgerond, wordt afgewikkeld volgens het oude recht.

Dit overgangsrecht van afdeling 4.1 is ook van toepassing als de activiteit niet meer door het Rijk is aangewezen als vergunningplichtig, maar als de vergunningplicht bijvoorbeeld wordt overgelaten aan de gemeente en daarom is opgenomen in de bruidsschat. Als de vergunningplicht bij inwerkingtreding via de bruidsschat is opgenomen in de waterschapsverordening of het omgevingsplan, geldt ook dan dat de aanvraag wordt afgewikkeld volgens het oude recht. De plaats waar de vergunningplicht terecht komt, kortweg in het Besluit activiteiten leefomgeving of via de bruidsschat in de waterschapsverordening of het omgevingsplan, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Voorbeeld 2: overgangsrecht bestuurlijke sanctie
Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een overtreding wordt begaan van een regel, die is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarvoor een bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd dan regelen de artikelen 4.22 en 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat als voor de inwerkingtreding van afdeling 18.1 van de wet een overtreding heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde en daarvoor een bestuurlijke sanctie is opgelegd, het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing blijft tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden, volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd. Op grond van artikel 4.22, onder b, onderdeel 9°, van

dat wetsvoorstel, geldt dit ook voor de handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer, waartoe ook het Activiteitenbesluit milieubeheer behoort. Met andere woorden de afwikkeling van de oplegging van een bestuurlijke sanctie op grond van een overtreding van een regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt afgehandeld onder het oude recht.

Dit overgangsrecht van de artikelen 4.22 en 4.23 is van toepassing ongeacht de vraag waar de regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer die overtreden wordt, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet terechtkomt: hetzij in het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij via dit besluit in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. De plaats waar de overtreden regel terecht komt, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor de bestuurlijke sanctie.

Voorbeeld 3: overgangsrecht maatwerkvoorschrift
Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een ontwerp van een besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift ter inzage is gelegd voor een activiteit die is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, dan regelt artikel 8.1.5, eerste lid, onder a, en derde lid, van dit ontwerpbesluit hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat de besluitvorming die vóór de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de afhandeling van dat ontwerp in gang is gezet en waarvan de besluitvorming op die datum nog niet is afgerond, wordt afgewikkeld volgens het oude recht.

Dit overgangsrecht van artikel 8.1.5 is van toepassing ongeacht de vraag waar de regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer waarop het maatwerkvoorschrift wordt gebaseerd, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, terechtkomt: hetzij in het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij via dit besluit in het omgevingsplan. De plaats waar die regel terecht komt, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor het besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift.

Uit de beschrijving van bovenstaande situaties blijkt dat er in dit besluit geen aanvullend of andersoortig overgangsrecht nodig is om de verhouding tussen het reguliere overgangsrecht en de bruidsschat te reguleren. Dit neemt niet weg dat als na de inwerkingtreding van de wet, tijdens de overgangsfase, door een gemeente of een waterschap besloten wordt om de vergunningplicht of een bepaalde regel uit een omgevingsplan of waterschapsverordening te schrappen of te wijzigen, op dat moment opnieuw in overgangsrecht zal moeten worden voorzien door de gemeente of het waterschap zelf.

6.5 Overgang van registers

In een aantal wetten en AMvB's zijn registers of registratiesystemen opgenomen die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden opgenomen in de Omgevingswet respectievelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet[144] is een register omschreven als een openbare bron met feitelijke informatie over de fysieke leefomgeving. Het gaat hier dus om een vorm van feitelijk handelen namelijk het verzamelen van gegevens. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen de registers die zijn opgenomen in onderstaande was-wordt-tabel een andere grondslag. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig, omdat het hier dus gaat om een vorm van feitelijk handelen. De registers blijven gewoon bestaan. Het enige dat wijzigt is de grondslag.

In de navolgende tabel 6.1 met toelichting is aangegeven waar de registers in de huidige wetgeving zijn opgenomen en waar ze worden opgenomen in het nieuwe stelsel. In deze tabel zijn de registers opgenomen die in het hoofdspoor voorkomen. Eventuele registers die in de aanvullingssporen voorkomen zullen in de aanvullingsbesluiten worden toegelicht.

[144] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 389.

Tabel 6.1 Was-wordt-tabel registers

artikel in huidige wetgeving	artikel in Omgevingswet (Ow) of Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
20 Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet	20.10, eerste lid, Ow 10.36 Bkl
12.10, eerste lid, Wet milieubeheer	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1° Ow 10.18, eerste lid, Bkl
12.12, eerste lid, Wet milieubeheer	20.11, onder b, Ow 10.8, eerste lid, Bkl
12.25, eerste lid, Wet milieubeheer	20.11, onder a, Ow 10.33, eerste lid, Bkl
2, eerste lid, Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, Ow 10.37, tweede lid, Bkl
2, tweede lid, Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, Ow 10.11b, eerste lid, Bkl
3.7m, twaalfde lid, Activiteitenregeling	20.10, eerste lid, aanhef en onder a, Ow 10.14 Bkl
3.118, achtste lid, Activiteitenregeling	20.10, eerste lid, aanhef en onder a, Ow 10.23b, eerste lid, Bkl

Register omgevingsvergunningen rijksmonumentenactiviteit

Op grond van artikel 20 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, in samenhang met artikel 9.1, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet, houden gemeenten en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een vergunningenregister bij voor (voorbeschermde) rijksmonumenten. Het beheren van deze registers door gemeenten en door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is opgenomen in artikel 10.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en wordt op grond van dit artikel in dit besluit vooralsnog op dezelfde wijze gecontinueerd. Vergunningen die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk zijn en die betrekking hebben op activiteiten die ook verboden zijn op grond van artikel 5.1 van die wet, gelden op grond van artikel 4.13, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als omgevingsvergunningen. Vergunningen voor een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht, verleend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Erfgoedwet, de Monumentenwet 1988 of de Monumentenwet (van 1961) gelden daarmee als omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. De registratieverplichting, bedoeld in de artikelen 10.35 en 10.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, houdt dus ook in dat het vergunningenregister blijft voorzien in de registratie van deze oude vergunningen. Dit voorkomt het ontstaan van witte vlekken in het ‘curriculum vitae’ van de rijksmonumenten tussen het moment van aanwijzing als rijksmonument en de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Register beschermde gebieden kaderrichtlijn water

In artikel 12.10, eerste lid, van de Wet milieubeheer is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Milieu, de Minister van Economische Zaken, provinciebesturen, gemeentebesturen en waterschappen samen de verantwoordelijkheid dragen voor het bijhouden van dit register. In dit register zijn de gebieden opgenomen voor het Nederlandse deel van de internationale stroomgebiedsdistricten Eems, Rijn, Maas en Schelde. Dit register bevat kaarten en de geometrische begrenzing van de ligging van elk van de beschermde gebieden. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.18, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarbij de verantwoordelijkheid voor het beheer hiervan alleen nog wordt gelegd bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Register externe veiligheidsrisico's

In artikel 12.12, eerste lid, van de Wet milieubeheer is bepaald dat er een openbaar register moet zijn dat gegevens bevat over de externe veiligheid. Het doel van dit register is burgers en bedrijven informatie te bieden, zodat zij zich een beeld kunnen vormen van de risico's van activiteiten met externe veiligheidsrisico's in hun omgeving. Naast het bieden van informatie aan derden is het register van belang voor een deugdelijke besluitvorming over vooral omgevingsvergunningen en omgevingsplannen. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.8, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en zal digitaal raadpleegbaar worden gemaakt.

PRTR (Pollutants Release and Transfer Register)

Artikel 12.25, eerste lid, van de Wet milieubeheer biedt de grondslag voor de instelling van het Nederlandse PRTR. Het doel van het PRTR is inzicht te geven in de emissies van grote individuele bedrijven en verder is het een belangrijke bron voor de monitoring voor de nec-richtlijn. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.33, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarbij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als beheerder wordt aangewezen.

Nationaal inventarisatiesysteem voor het bepalen van de emissies van broeikasgassen

Artikel 2, eerste lid, van het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv biedt de grondslag voor de instelling van het nationaal inventarisatiesysteem voor het bepalen van de emissies van broeikasgassen. Dit systeem wordt gecontinueerd in artikel 10.37, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Nationale emissie-inventaris en emissieprognose

In artikel 2, tweede lid, van het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds is bepaald dat het opstellen en actualiseren van de inventarissen en prognoses en de monitoring gebeurt op grond van bijlage IV respectievelijk bijlage V bij de nec-richtlijn. Het opstellen van deze nationale emissie-inventarissen en emissieprognoses wordt gecontinueerd in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Register richtlijn middelgrote stookinstallaties

Op grond van artikel 3.10k van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt er een keuringsplicht voor stookinstallaties. De keuringen zien op veilig functioneren, optimale verbranding en energiezuinigheid. Artikel 3.7m, twaalfde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer biedt de grondslag voor het bewaren van de gegevens van deze keuringen in het register richtlijn middelgrote stookinstallaties. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.14, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Register brongegevens schietgeluid

Artikel 3.118, achtste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer biedt de grondslag voor het instellen van een register van brongegevens van schietgeluid. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.23b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

7 De bruidsschat

7.1 Inleiding

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (algemeen deel, paragraaf 5.2.5) zijn de verschillende mogelijkheden geschetst voor overgangsrecht voor rijksregels die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen. Er is gekozen voor de optie waarbij die regels van rechtswege worden ingevoegd in de decentrale regelgeving. Deze verzameling van regels wordt de bruidsschat genoemd. Deze vorm van overgangsrecht is vooral noodzakelijk om te voorkomen dat er een juridisch gat ontstaat voor onderwerpen of specifieke regels die tot het moment van inwerkingtreding landelijk geregeld werden, maar na inwerkingtreding gedecentraliseerd zijn, terwijl het Rijk niet van gemeenten en waterschappen verwacht om een omgevingsplan of waterschapsverordening (waar deze onderwerpen voortaan in geregeld worden) direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vast te stellen.

Decentrale overheden kunnen de regels, die via de bruidsschat in hun omgevingsplan of waterschapsverordening zijn ingevoegd, op ieder gewenst moment vanaf inwerkingtreding aanpassen (rekening houdend met de instructieregels van het Rijk of de provincie). Gemeente en waterschap hebben immers naast de mogelijkheid om in het omgevingsplan en de waterschapsverordening regels voor het hele grondgebied te stellen, ook de mogelijkheid om regels direct op specifieke locaties toe te spitsen. Daardoor wordt die regel niet alleen korter, maar ook duidelijker. Ook kan de gemeente of het waterschap, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, bepalen wanneer bepaalde regels geschrapt kunnen worden, omdat de specifieke zorgplicht in de bruidsschat volstaat. De voortzetting van de rijksregels in de vorm van een bruidsschat biedt zo de meeste ruimte voor decentrale overheden om de regels om te zetten op een wijze die past bij de concrete lokale situatie. En doordat de regels steeds in de decentrale regelgeving te vinden zijn, biedt dit ook de grootste duidelijkheid voor burgers en bedrijven.

Voorbeeld 1: de huidige geluidregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer kunnen alleen in algemene bewoordingen rekening houden met de verschillende lokale situaties die zich kunnen voordoen. De gemeente kent deze lokale situatie en kan daardoor een regel ter beperking van geluidhinder direct aan een locatie koppelen en toespitsen op de onderdelen van de fysieke leefomgeving die bescherming behoeven en andere activiteiten die ook geluid produceren.
Voorbeeld 2: in het buitengebied is een afgelegen kleinschalige manege en er zijn geen geurgevoelige objecten in de omgeving. De gemeente kan besluiten om de bruidsschatregels over geur op deze locatie te schrappen en te volstaan met de specifieke zorgplicht.
Voorbeeld 3: voor het omgaan met huishoudelijk afvalwater kan de gemeente de bruidsschatregel over het lozen van dat afvalwater in overleg met het waterschap gebiedsgericht of zelfs per locatie concreet uitwerken.

Dit besluit bevat een bruidsschat voor gemeenten en een voor waterschappen. Voor provincies is geen bruidsschat nodig, omdat de provincies (zoals afgesproken met het IPO) hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen vaststellen. Zij kunnen daarbij dus gelijk voorzien in de gewenste opvolging van de rijksregels die vervallen over onderwerpen die onder de taken van de provincie vallen of die de provincie zich aantrekt. Dit is overigens een beperkte set regels; het gaat bijvoorbeeld om de specifieke regels die in de Activiteitenregeling milieubeheer zijn opgenomen over opslagtanks in grondwaterbeschermingsgebieden en om de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot eventuele in de omgevingsverordening beschermde provinciale monumenten, die in de Regeling omgevingsrecht staan. Ook regels ter opvolging van de gedecentraliseerde Wet ammoniak en veehouderij (met daarin de bevoegdheid tot aanwijzing van voor verzuring gevoelige gebieden en beoordelingsregels voor vergunningen voor veehouderijen) kunnen, waar nodig, in de omgevingsverordening worden opgenomen.

7.2 Welke rijksregels vervallen?

Het grootste deel van de bruidsschat voor gemeenten bestaat allereerst uit algemene rijksregels over activiteiten die niet terugkeren in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving omdat vooral de locatie bepalend is welke regels voor deze activiteiten moeten gelden. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensions, dagrecreatie en supermarkten. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen en regels over open erven en terreinen bij bouwwerken. Bij de algemene regels over milieuaspecten kan gedacht worden aan regels over immissie van geluid en geur van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer, maar ook aan regels over regenwater van daken en verhardingen, over grondwater bij ontwatering en over huishoudelijk afvalwater die in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Besluit lozing afvalwater huishoudens staan.

De bruidsschat voor waterschappen bestaat voor het grootste gedeelte uit algemene rijksregels over lozingen op een oppervlaktewaterlichaam, die niet terugkeren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Naast de al genoemde lozingen van huishoudelijk afvalwater, afstromend regenwater en grondwater betreft dit bijvoorbeeld ook de regels over lozingen vanuit gemeentelijke rioolstelsels en lozingen die optreden bij het reinigen of conserveren van bouwwerken in de nabijheid van een oppervlaktewaterlichaam.

Er zijn echter ook andere regels dan algemene rijksregels over activiteiten waarvoor de bruidsschat het overgangsrecht vormt. Zo zijn onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen op rijksniveau geregeld, ook als de vergunningplicht op decentraal niveau is ingesteld. Deze aanvraagvereisten keren niet allemaal terug in de Omgevingsregeling. De aanvraagvereisten die gaan vervallen zijn daarom opgenomen in de bruidsschat. Ook keert een aantal vergunningplichten voor Wet milieubeheer-inrichtingen, die zijn opgenomen in artikel 2.2a (de omgevingsvergunning beperkte milieutoets) of bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht, niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voorbeeld is de vergunningplicht voor bepaalde gesloten bodemenergiesystemen. Deze vergunningplichten zijn geschrapt omdat deze vooral benut wordt voor ruimtelijke inpassingsvragen, wat bij uitstek een onderwerp is voor het omgevingsplan. Zo lang de gemeente deze afweging nog niet heeft gemaakt, voorziet de bruidsschat in het voortbestaan van deze vergunningplichten. Voor deze vergunningplichten worden in de bruidsschat ook de aanvraagvereisten bij de aanvraag van de vergunning en de beoordelingsregels voor de vergunning geregeld.

Verder wordt het deel van de in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht opgenomen vergunningplicht voor de bouwactiviteit, waar het de toets aan het bestemmingsplan (en andere ruimtelijke regels) betreft, op rijksniveau geschrapt. Op de ‘knip’’ van de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten is uitgebreid ingegaan in paragraaf 3.2.2 van deze toelichting. De landelijke vergunningplicht voor de ruimtelijke kant van het bouwen wordt vervangen door een in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen vergunningplicht. Naast de in het omgevingsplan opgenomen regels voor bouwwerken, regelt de bruidsschat daarbij ook dat in het kader van het verlenen van een vergunning getoetst kan worden aan redelijke eisen van welstand. Gemeenten kunnen vervolgens zelf bepalen of zij de met de bruidsschat opgenomen vergunningplicht in het omgevingsplan verder terugbrengen.

Voor de waterschappen bevat de bruidsschat, naast algemene regels en vergunningplichten voor lozingsactiviteiten, ook de meldingsplicht voor vergunningvrije grondwateronttrekkingen (nu nog geregeld in het Waterbesluit en de Waterregeling), de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten die niet door het Rijk zijn ingesteld (afkomstig uit de Waterwet) en de aanvraagvereisten voor dergelijke vergunningen (nu opgenomen in de Waterregeling).

Zoals uit deze voorbeelden blijkt, bevat de bruidsschat niet alleen regels van algemene maatregelen van bestuur die komen te vervallen. Ook regels die nu nog in wetten of ministeriële regelingen zijn opgenomen, maken onderdeel uit van de bruidsschat in dit besluit. Hierdoor konden alle regels in samenhang worden beschouwd en in één integrale bruidsschat worden vormgegeven. Voor de onderwerpen die via de aanvullingssporen aan de Omgevingswet en uitvoeringsregelgeving worden toegevoegd, was dit helaas nog niet mogelijk. Het is nog niet precies duidelijk welke regels over die onderwerpen tot de bruidsschat zullen behoren, maar het zal in ieder geval enkele regels over bodembeheer betreffen. De bruidsschat, zoals opgenomen in dit besluit, zal daarom zo nodig via de aanvullingsbesluiten worden aangevuld.

Onderstaande tabellen met de inhoudsopgave van de bruidsschat voor de gemeenten en de waterschappen geven een goed overzicht van de complete inhoud van de bruidsschat, die in dit besluit wordt opgenomen (dus exclusief de aanvullingsbesluiten).

Tabel 7.1 Inhoudsopgave van de bruidsschat voor gemeenten

Inhoudsopgave bruidsschat omgevingsplan
HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN: begripsbepalingen
HOOFDSTUK 2 ACTIVITEITEN
AFDELING 2.1 Algemeen: Voorrangsbepaling en overgangsrecht gemeentelijke monumenten
AFDELING 2.2 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken, open erven en terreinen
§ 2.2.1 Algemeen: maatwerkvoorschriften
§ 2.2.2 Algemene regels over het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden: onder andere specifieke zorgplicht
§ 2.2.3 Algemene regels over het bouwen en in stand houden van bouwwerken: onder andere aansluiting op nutsvoorzieningen
§ 2.2.4 Algemene regels over het gebruik van bouwwerken: onder andere specifieke zorgplicht
§ 2.2.5 Algemene regels over het in stand houden en gebruiken van open erven en terreinen: onder andere specifieke zorgplicht
§ 2.2.6 Cultureel erfgoed: uitzondering verrichten archeologisch onderzoek
§ 2.2.7 Vergunningplichten met betrekking tot het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken
AFDELING 2.3 Milieubelastende activiteiten
§ 2.3.1 Algemene bepalingen: onder andere specifieke zorgplicht, maatwerkvoorschriften, algemene gegevens, ongewone voorvallen
§ 2.3.2 Energiebesparing
§ 2.3.3 Zwerfafval
§ 2.3.4 Geluid
§ 2.3.4.1 algemene bepalingen
§ 2.3.4.2 Geluid door activiteiten, anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen
§ 2.3.4.3 Geluid door windturbines en windparken
§ 2.3.4.4 Geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen
§ 2.3.5 Trillingen
§ 2.3.6 Geur
§ 2.3.6.1 Algemene bepalingen
§ 2.3.6.2 Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf
§ 2.3.6.3 Geur door het houden van fokteven van nertsen
§ 2.3.6.4 Geur door andere agrarische activiteiten
§ 2.3.6.5 Geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken

Inhoudsopgave bruidsschat omgevingsplan
§ 2.3.7 Afvalwaterbeheer
§ 2.3.7.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering
§ 2.3.7.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening
§ 2.3.7.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater
§ 2.3.7.4 Lozen van koelwater
§ 2.3.7.5 Lozen bij reinigen van bouwwerken
§ 2.3.7.6 Lozen bij opslaan en overslaan van goederen
§ 2.3.7.7 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen
§ 2.3.7.8 Lozen bij calamiteitenoefeningen
§ 2.3.8 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen
§ 2.3.9 Lozen bij maken van betonmortel
§ 2.3.10 Uitwassen van beton
§ 2.3.11 Recreatieve visvijvers
§ 2.3.12 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal
§ 2.3.13 Wassen van motorvoertuigen
§ 2.3.14 Niet-industriële voedselbereiding
§ 2.3.15 Voedingsmiddelenindustrie
§ 2.3.16 Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of, uitsnijden van vlees, vis of organen
§ 2.3.17 Opwekken van elektriciteit met een windturbine
§ 2.3.18 In werking hebben van een acculader
§ 2.3.19 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage
§ 2.3.20 Traditioneel schieten
§ 2.3.21 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht
§ 2.3.22 Opslaan van vaste mest
§ 2.3.23 Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen
§ 2.3.24 Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels
§ 2.3.25 Vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten
AFDELING 2.4 Overige activiteiten
§ 2.4.1 Aanvraagvereisten: diverse activiteiten die onder artikel 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vallen
§ 2.4.2 Voorschriften
Bijlage I Begripsbepalingen

Tabel 7.2 Inhoudsopgave van de bruidsschat voor de waterschappen

INHOUDSOPGAVE BRUIDSSCHAT WATERSCHAPSVERORDENING
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN
AFDELING 1.1 Begripsbepalingen
AFDELING 1.2 Algemene bepalingen omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten: beoordelingsregel
HOOFDSTUK 2 LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM OF EEN ZUIVERINGTECHNISCH WERK
AFDELING 2.1 Algemeen: onder andere specifieke zorgplicht, maatwerkvoorschriften, algemene gegevens, ongewone voorvallen
AFDELING 2.2 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

INHOUDSOPGAVE BRUIDSSCHAT WATERSCHAPSVERORDENING
AFDELING 2.3 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening
AFDELING 2.4 Lozen van huishoudelijk afvalwater
AFDELING 2.5 Lozen van koelwater
AFDELING 2.6 Lozen bij reinigen, conserveren, bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken
AFDELING 2.7 Lozen bij opslaan en overslaan van inerte goederen
AFDELING 2.8 Lozen bij opslaan en overslaan van andere dan inerte goederen
AFDELING 2.9 Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater
AFDELING 2.10 Lozen bij handelingen in een oppervlaktewaterlichaam
AFDELING 2.11 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen
AFDELING 2.12 Lozen bij calamiteitenoefeningen
AFDELING 2.13 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen
AFDELING 2.14 Lozen bij maken van betonmortel en uitwassen van beton
AFDELING 2.15 Lozen bij niet-industriële voedselbereiding
AFDELING 2.16 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers
AFDELING 2.17 Lozen vanaf vaartuigen of andere drijvende werktuigen bij spoelen of scheiden van zand of grind
AFDELING 2.18 Asverstrooiing
AFDELING 2.19 Andere lozingen: vergunningplicht voor overige lozingen
HOOFDSTUK 3 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN
AFDELING 3.1 Onttrekken van grondwater en infiltreren van water: aanvraagvereisten, informatieplicht en meetverplichting
AFDELING 3.2 Onttrekken van oppervlaktewater: aanvraagvereisten
HOOFDSTUK 4 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT EEN WATERSTAATSWERK
AFDELING 4.1 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteiten

7.3 Nieuw deel en tijdelijk deel

Paragraaf 4.2.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en hoofdstuk 22 van de Omgevingswet regelen dat elke gemeente bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt over een omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt van rechtswege tot stand. Het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat, bestaat direct bij aanvang uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is beschreven in artikel 22.1 van de Omgevingswet en wordt gevormd door de bestaande planologische regels, zoals bestemmingsplannen, bepaalde regels uit de erfgoedverordening en de verordening over hemelwater en grondwater als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer.

Het tijdelijke deel van het omgevingsplan is, zoals de naam al aangeeft, tijdelijk van aard. In artikel 22.5 van de wet is bepaald dat dit tijdelijke deel tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip niet hoeft te voldoen aan het vereiste van artikel 4.2 van de wet (een evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Uit artikel 22.5 van de wet vloeit de eis voort dat gemeenten vóór het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de regels uit het tijdelijke deel overhevelen naar het nieuwe deel. Met onder meer de VNG is afgesproken dat de overgangsfase zal lopen tot 1 januari 2029. Het voornemen is om deze datum bij het genoemde koninklijk besluit vast te stellen.

De regels van de bruidsschat voor het omgevingsplan zouden zowel in het nieuwe deel als in het tijdelijke deel kunnen worden geplaatst. Op verzoek van de VNG worden alle regels van de gemeentelijke bruidsschat in het tijdelijke deel van het omgevingsplan geplaatst. Dit wordt door de

VNG overzichtelijker geacht dan een situatie waarin alleen het deel van de regels in het tijdelijke deel worden geplaatst die nog niet voor het gehele grondgebied van de gemeente per definitie voldoen aan de bij of krachtens de Omgevingswet gestelde vereisten, zoals de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De regels in het tijdelijk deel moeten in de overgangsperiode bij appellabel besluit tot wijziging van het omgevingsplan, al dan niet in een gewijzigde vorm, in het nieuwe deel worden geplaatst. Een andere keuze is om die regels, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, bij een besluit tot wijziging van het omgevingsplan te laten vervallen. De noodzaak om alle regels van het tijdelijk deel van de bruidsschat expliciet bij appellabel besluit te moeten heroverwegen, was voor de VNG ook een aanleiding om geen regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan te plaatsen. Op deze wijze ontstaat een extra waarborg dat de regels van de bruidsschat geen geïsoleerd onderdeel blijven binnen de overige regels van het omgevingsplan. De noodzaak van een expliciete heroverweging, die er bij de bruidsschatregels in het nieuwe deel niet is, vormt een prikkel om de bruidsschatregels zo nodig te laten vervallen of aan te passen aan de locatiespecifieke omstandigheden en in te passen in de overige daar geldende regels.

Ook de waterschapsverordening die bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaat kan een tijdelijk deel en een nieuw deel bevatten (artikel 22.14 Omgevingswet). In overleg met de UvW is ervoor gekozen de regels van de bruidsschat voor de waterschappen allemaal in het nieuwe deel te plaatsen. Deze regels voldoen veelal aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Anders dan bij het omgevingsplan is het aantal instructieregels over de waterschapsverordening vrij beperkt. Het gaat om het in acht nemen van de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water bij het stellen van regels over lozingen en over het overnemen van een beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten. Die beoordelingsregel is overgenomen in de bruidsschat. De regels over lozingsactiviteiten van de bruidsschat zullen in veel gevallen ook aan de genoemde artikelen van de kaderrichtlijn water voldoen. Ze geven immers het niveau van beste beschikbare technieken weer. Alleen als op specifieke locaties aanvullende emissiebeheersingsmaatregelen nodig zijn omdat de waterkwaliteitsdoelstellingen voor bepaalde stoffen op die locaties niet worden gehaald, is aanpassing van de bruidsschatregels wellicht nodig (hoewel in die gevallen ook maatwerkvoorschriften kunnen worden ingezet). De Unie van Waterschappen ziet daarom geen reden om de bruidsschatregels in het tijdelijke deel te plaatsen.

7.4 Gelijkwaardige regels

De rijksregels komen niet allemaal in identieke bewoordingen terug in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Dat kan alleen al niet vanwege de begrippen uit het oude recht die in die regels voorkomen. Ook de vorm van de regels kan veranderen; zo kunnen dwingende beoordelingsregels ook als algemene regel worden geformuleerd. Daarom bepalen de artikelen 22.2 en 22.14 van de Omgevingswet dat de bruidsschat bestaat uit rijksregels of daaraan gelijkwaardige regels.

In overleg met de VNG en UvW is op de volgende wijze invulling gegeven aan het opstellen van gelijkwaardige regels. In de regels van de bruidsschat wordt aangesloten bij de terminologie en instrumentkeuze van het nieuwe stelsel. Dat betekent dat bijvoorbeeld het begrip milieubelastende activiteit wordt gehanteerd, en niet het begrip inrichting. De meldplichten van de oude regels komen in de bruidsschat terug als informatieplichten. Een melding in de zin van de Omgevingswet heeft immers een verbod om te starten in zich, dat in de meldplichten van de oude milieuregels ontbrak. Het hanteren van meldingen in de bruidsschat zou een verzwaring betekenen ten opzichte van de oude regels, en dat past niet bij de opdracht in de wet om gelijkwaardige regels te stellen.

In aansluiting op de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving zijn de regels van de bruidsschat steeds voorzien van een oogmerk. Het noemen van het oogmerk van de regel helpt bij de beoordeling van een verzoek om toestemming om een

gelijkwaardige maatregel te treffen en bij het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsplanactiviteit waarmee wordt afgeweken van de regel. De oogmerken worden per regel of per paragraaf of afdeling aangegeven. In het oude recht waren oogmerken niet altijd duidelijk benoemd.

Voor de specifieke zorgplichten en maatwerk in de bruidsschat is aangesloten bij de keuzes van de stelselherziening. De specifieke zorgplichten die in de bruidsschat zijn opgenomen, blijven gelden naast de algemene regels van de bruidsschat en ook naast de vergunningplichten die in de bruidsschat zijn opgenomen. Deze bredere werking van de specifieke zorgplichten vormt echter geen verzwaring van de regels voor initiatiefnemers; in algemene zin is het naleven van de specifiekere algemene regels of vergunningvoorschriften voldoende om ook aan de specifieke zorgplicht te voldoen. Door de brede werking van de specifieke zorgplicht is het wel mogelijk om regels die voor zich spreken, zoals good housekeeping maatregelen, in de bruidsschat achterwege te laten. Het nemen van die maatregelen is met de specifieke zorgplichten voldoende afgedekt.

De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten is in de bruidsschat – net als in het Besluit activiteiten leefomgeving – ruim opengesteld. De gedetailleerde afbakening van maatwerkmogelijkheden in bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit milieubeheer is dus niet in de regels van de bruidsschat overgenomen. Ook dit betekent echter niet dat de regels van de bruidsschat niet gelijkwaardig zijn aan die oude regels. Het bevoegd gezag beslist immers zelf of het wel of niet gebruik maakt van de maatwerkbevoegdheid en het zal dat alleen doen als er een goede reden voor is. De ruime maatwerkbevoegdheid maakt het juist mogelijk om in individuele gevallen, waarin de bruidsschatregels onbedoeld knellen, snel in een oplossing te voorzien.

De mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ook breed opengesteld voor het onderwerp bouwen in de bruidsschat. Omdat bij alle regels die aldus zijn overgeheveld naar de gemeente het argument van het waarborgen van landelijke uniformiteit niet speelt, is het onnodig om de maatwerkmogelijkheid te clausuleren of in te perken. Dit in tegenstelling tot de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving, waar maatwerk slechts bij een beperkt aantal onderwerpen wordt opengesteld in verband met het uitgangspunt van landelijke uniformiteit van de technische bouwregelgeving.

Overigens bevatte een aantal regels uit het Bouwbesluit 2012 ook al beperkte mogelijkheden voor het bevoegd gezag om op onderdelen af te wijken. Dat werd dan in het artikel zichtbaar gemaakt door aan te geven dat het bevoegd gezag hier een ander oordeel kon vellen. Sommige van deze eisen, zoals de aanwezigheid van een brandweeringang, worden nu in de bruidsschat opgenomen. Omdat de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in de afdeling bouwen van de bruidsschat breed openstaat, kan het bevoegd gezag deze eerdere concreet genoemde afwijkmogelijkheden nu invullen met een maatwerkvoorschrift.

7.5 Verhouding bruidsschat en algemene maatregelen van bestuur

De regels die het Rijk over activiteiten heeft gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn in principe uitputtend voor de onderwerpen die onder het toepassingsbereik en onder de oogmerken van dat besluit vallen. Hierdoor bestaat er voor zo'n onderwerp geen ruimte voor een andere overheid om daarnaast ook algemene regels te stellen met hetzelfde oogmerk. Maatwerk is alleen mogelijk als dit bij de algemene regels is opengesteld. Wanneer het Rijk (of de provincie) een onderwerp niet geregeld heeft, bestaat op grond van het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' van de Omgevingswet automatisch ruimte voor de gemeente en het waterschap om hier algemene regels over te stellen.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn op grond van de artikelen 4.3 en 4.21 van de Omgevingswet regels gesteld die betrekken hebben op het bouwen, in stand houden, gebruiken en slopen van bouwwerken. Uit het toepassingsbereik behorende bij deze regels in het Besluit

bouwwerken leefomgeving blijkt met welk oogmerk het Rijk deze regels stelt. Zo zijn de onderwerpen constructieve veiligheid, energiezuinigheid en bruikbaarheid van gebouwen uitputtend geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Er zijn echter ook onderwerpen die niet meer door het Rijk worden geregeld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het onderwerp open erven en terreinen, hier zegt het Besluit bouwwerken leefomgeving in tegenstelling tot eerder het Bouwbesluit 2012 niets over. Hierdoor is het een onderwerp waar de gemeente regels over kan opnemen in het omgevingsplan. Hetzelfde geldt voor deelaspecten van het gebruik van bouwwerken. Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt alleen de deelaspecten brandveilig gebruik, en enkele aspecten van gezondheid en energiezuinigheid in relatie tot het gebruik. Dit is expliciet gemaakt in het toepassingsbereik van het betreffende hoofdstuk van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Andere deelaspecten van gebruik kunnen in het omgevingsplan geregeld worden, zoals een regel over overbewoning.

Regels uit het Bouwbesluit 2012 die niet meer onder het toepassingsbereik van het Besluit bouwwerken leefomgeving passen, zijn opgenomen in de bruidsschat. Deze regels kunnen een startpunt vormen voor de gemeente om onderwerpen zoals open erven en terreinen, kleinschalige hinder en overlast en deelaspecten van gebruik van bouwwerken lokaal specifiek te gaan invullen in het omgevingsplan. Zowel het omgevingsplan als het Besluit bouwwerken leefomgeving bevatten dus regels over bouwwerken, maar er is verschil in de geregelde onderwerpen, aspecten en oogmerken.

De algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn juist niet uitputtend bedoeld. Dat besluit biedt ruime mogelijkheden voor maatwerkregels, waarmee gemeenten en waterschappen lokaal aanvullende of afwijkende regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten kunnen stellen (vanzelfsprekend binnen de grenzen die artikel 4.6 in samenhang met artikel 4.22 en 4.23 van de Omgevingswet stelt). Verschillende regels van de bruidsschat voor het omgevingsplan over milieubelastende activiteiten en voor de waterschapsverordening over lozingsactiviteiten gelden zowel voor activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn geregeld als voor activiteiten die buiten het toepassingsbereik van dat besluit vallen. Dit geldt bijvoorbeeld voor regels over kleinschalige voedselbereiding of voor het lozen van huishoudelijk afvalwater. Het geldt ook voor de regels over milieuaspecten die “gedecentraliseerd” zijn, zoals geur en geluid. Dergelijke onderwerpen en milieuaspecten vallen wel onder het toepassingsbereik van het Besluit activiteiten leefomgeving, zodat de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten van dat besluit hierop van toepassing is. Voor zover een milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving valt, zijn de bruidsschatregels over deze onderwerpen en milieuaspecten maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving ter invulling van de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten.

Waar nodig is in een afbakening tussen de bruidsschatregels en de AMvB’s voorzien. Zo gelden bepaalde regels van de bruidsschat over milieubelastende activiteiten of lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam alleen voor activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Een voorbeeld daarvan is het lozen van koelwater. Koelwaterlozingen die plaatsvinden bij activiteiten die onder dat hoofdstuk vallen zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving zelf geregeld; de regels over het lozen van koelwater in de bruidsschat gelden daarom alleen voor activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 van dat besluit vallen. Een ander voorbeeld is de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten. Daarbij moet wel worden aangetekend dat die specifieke zorgplicht in de bruidsschat een iets bredere reikwijdte heeft. Het oogmerk “verkeer van en naar een activiteit” geldt daarom bijvoorbeeld wel voor de in hoofdstuk 2 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen milieubelastende activiteiten, omdat dat oogmerk buiten het toepassingsbereik van dat besluit valt. Andere regels van de bruidsschat gelden juist alleen voor specifieke milieubelastende activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving geregeld zijn (zoals de regels over geur bij zuiveringtechnische werken als bedoeld in paragraaf 3.5.7 van dat besluit) of alleen voor milieubelastende activiteiten die niet vergunningplichtig zijn. Als een afbakening nodig is, is deze opgenomen in het toepassingsbereik

van een paragraaf van de bruidsschat. Als er geen afbakening is opgenomen, gelden de bruidsschatregels in alle gevallen (of de activiteit nu wel of niet in het Besluit activiteiten leefomgeving is geregeld). In tabel 7.3 is de samenhang tussen de bruidsschat en het Besluit activiteiten leefomgeving geïllustreerd met voorbeelden. Een uitgebreide tabel van de verhouding tussen de bruidsschat en het Besluit activiteiten leefomgeving staat op www.omgevingswetportaal.nl.

Tabel 7.3 Verhouding bruidsschat en Besluit activiteiten leefomgeving

Bruidsschatregel geldt voor…	Voorbeelden
Zowel activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 Besluit activiteiten leefomgeving als decentrale activiteiten	Lozen van huishoudelijk afvalwater Zwerfafval Bereiden van voedingsmiddelen
Alleen voor decentrale activiteiten	Wassen van motorvoertuigen Lozen van koelwater
Alleen voor specifieke activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 Besluit activiteiten leefomgeving	Geur bij zuiveringtechnische werken Geur bij voedingsmiddelenindustrie

Er is geen afbakening nodig tussen de bruidsschatregels en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er zijn wel raakvlakken tussen de bruidsschat en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn immers instructieregels opgenomen voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Veelal vormen regels in de bruidsschat een goede invulling van deze instructieregels, en kunnen ze dus zonder meer blijven voortbestaan als decentrale regel. Dat geldt echter in mindere mate voor de onderwerpen geur, geluid en trillingen. Hoewel de instructieregels een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij, zijn in die instructieregels diverse harmoniseringen doorgevoerd. Ook zijn er wijzigingen die voortvloeien uit de keuze om de algemene regels en beoordelingsregels om te zetten naar instructieregels voor het omgevingsplan. In de toelichting op de artikelen van de bruidsschat wordt nader ingegaan op de verschillen. Gelet op deze instructieregels zullen gemeenten voor het einde van de overgangsfase zelf keuzes moeten maken over de invulling van deze instructieregels in hun omgevingsplan. Daarbij kunnen uiteraard delen uit de bruidsschat die passen in het lokale beleid en voldoen aan de instructieregels worden overgenomen.

De bruidsschat bevat een verbod om een ruimtelijke bouwactiviteit te verrichten. Hiermee wordt het verbod uit artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht overgenomen in het omgevingsplan, voor zover dit een ruimtelijke bouwactiviteit betreft. De landelijke uitwerking van de vergunningplicht voor zover het de technische bouwactiviteit betreft in het Besluit bouwwerken leefomgeving is in afdeling 3.2 van deze nota van toelichting beschreven.

Een belangrijk uitgangspunt is dat bij de uitwerking van de bruidsschat in aanvang sprake moet zijn van een 'gelijkwaardig beschermingsniveau'. Concreet betekent dit voor de vergunningplicht voor de ruimtelijke bouwactiviteit dat in beginsel vergunningvrij blijft wat nu op grond van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht ook vergunningvrij is. Het Rijk zorgt voor een goede overgang naar het nieuwe stelsel en zorgt, binnen het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau, dat er ruimte is voor beleidsvernieuwing op onderdelen waar dat wenselijk is. Bij de VNG bestaat draagvlak voor voortzetting van een regeling voor vergunningvrij bouwen waarmee de huidige regeling uit artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht vrijwel ongewijzigd kan worden overgeheveld naar deels het Besluit bouwwerken leefomgeving, en deels de bruidsschat.

De beleidsvernieuwing betreft met name de introductie van bestuurlijke afwegingsruimte voor gemeenten bij de afbakening van het ruimtelijk vergunningvrij bouwen. Gemeenten krijgen de ruimte om in het omgevingsplan bovenop de landelijke categorie ruimtelijk vergunningvrije activiteiten nog meer ruimtelijk vergunningvrij te maken. Welke bouwwerken dat betreft, wordt

door de gemeente zelf bepaald. Een voorbeeld daarvan zou kunnen zijn de plaatsing van een dakkapel aan de voorkant van een gebouw. Zo'n dakkapel aan de voorkant staat niet op de landelijke lijst van ruimtelijk vergunningvrije bouwwerken, maar de gemeente kan er in het omgevingsplan (desgewenst gebiedsgedifferentieerd) voor kiezen om de vergunningplicht te laten vervallen, eventueel in combinatie met de introductie van een meldingsplicht of informatieplicht.

Hiervoor is het noodzakelijk dat de vergunningplicht uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in eerste instantie op een gelijkwaardige manier via de bruidsschat in het omgevingsplan wordt geplaatst. De uitzonderingen op de huidige vergunningplicht in artikel 3 van bijlage 2 bij het Besluit omgevingsrecht lenen zich vanwege de brede reikwijdte van het omgevingsplan niet voor voortzetting in de landelijke regelgeving en zijn daarom in de bruidsschat opgenomen om een gelijkwaardige startpositie te garanderen. De uitzonderingen op deze vergunningvrije categorie, zoals de uitzonderingen voor monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten, zullen worden voortgezet (waar nodig met beleidsvernieuwing). Naar aanleiding van de consultatiereacties van onder andere VNG en IPO zijn ook bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter en het gebruik van mantelzorgwoningen op rijksniveau losgelaten. Deze activiteiten zijn daarom toegevoegd aan de bruidsschat.

7.6 Relatie bruidsschat en ander overgangsrecht

De bruidsschat is een onderdeel van een groter geheel van overgangsrecht, dat in samenhang leidt tot een soepele overgang naar het nieuwe stelsel. In paragraaf 6.4 van deze toelichting zijn al voorbeelden gegeven van de verhouding tussen regulier voorgesteld overgangsrecht en de bruidsschat. In aanvulling daarop kunnen de volgende relaties tussen de bruidsschat en ander bestaand overgangsrecht worden genoemd:

- Bestaande vergunningen worden op grond van artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld met een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet. Het komt voor dat de voorschriften van dergelijke vergunningen betrekking hebben op een onderwerp of milieuaspect dat in de bruidsschat is geregeld. In de bruidsschat is een generieke afstemmingsbepaling opgenomen die bepaalt dat die vergunningvoorschriften boven de bruidsschatregels gaan.
- De huidige rijksregels maken het soms mogelijk om bij verordening af te wijken van die rijksregels. Dergelijke verordeningen blijven van kracht op grond van artikel 22.4 van de Invoeringswet Omgevingswet. Ook in bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte (op grond van de Crisis- en herstelwet) kunnen regels staan die afwijken van de rijksregels. In de bruidsschat is een generieke afstemmingsbepaling opgenomen die bepaalt dat de regels in die verordeningen en bestemmingsplannen voorrang hebben boven de regels van de bruidsschat. Uiteindelijk worden deze verordeningen wel in het omgevingsplan opgenomen.
- In de huidige rijksregels staat ook bestaand overgangsrecht, afkomstig van eerdere wijzigingen van rijksregelgeving, bijvoorbeeld over het kunnen blijven toepassen van oudere technieken of voorzieningen. Als dergelijk overgangsrecht voortduurt na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel, is dat overgangsrecht in de bruidsschat overgenomen.

7.7 Wijzigingen

De regels die met de bruidsschat in het omgevingsplan en de waterschapsverordening worden ingevoegd, zijn niet identiek aan de voormalige rijksregels, maar wel gelijkwaardig. Het spreekt dus voor zich dat de bruidsschat geen wezenlijke wijzigingen bevat ten opzichte van het huidige recht. De wijzigingen zijn beperkt tot een goede inpassing van de regels in het nieuwe stelsel:

- De specifieke zorgplichten in de bruidsschat blijven gelden naast de meer uitgewerkte algemene regels en naast de vergunningplichten. Dit zorgt voor een eenduidige werking van de specifieke zorgplichten.
- Algemene regels zijn steeds voorzien van een oogmerk, zodat duidelijk is welk doel met de regel is beoogd.
- De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ruim opengezet. Dit sluit aan bij de stelselkeuzes over maatwerk en zorgt voor flexibiliteit.
- Begrippen en instrumenten in de bruidsschat sluiten aan bij de begrippen en instrumenten in de Omgevingswet en AMvB's. Dit bevordert de eenduidigheid en het gebruiksgemak van het nieuwe stelsel.

7.8 Effecten

- De bruidsschat zorgt ervoor dat er geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarmee is de rechtszekerheid gediend. Uit de consultatiereacties blijkt dat hiervoor een groot draagvlak bestaat.
- De aanpassing van regels in de bruidsschat aan de terminologie van de Omgevingswet en de inpassing in de stelselkeuzes over de specifieke zorgplicht en maatwerk zorgt voor eenduidigheid in het nieuwe stelsel, wat bevorderlijk is voor een soepele invoering.
- Door de bruidsschat voor gemeenten (op verzoek van de VNG) in het tijdelijke deel van het omgevingsplan te plaatsen, moeten gemeenten die regels expliciet heroverwegen. Dit stimuleert gemeenten om de bruidsschatregels zo nodig te laten vervallen of aan te passen aan de locatiespecifieke omstandigheden en in te passen in de overige regels voor die locatie.

8 Effecten

8.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de effecten die dit besluit naar verwachting heeft op de Nederlandse samenleving. Aan bod komen achtereenvolgens de financiële effecten op burgers en bedrijven en op overheden, het effect op het milieu en het effect op de rechtspraak en de handhaafbaarheid.

Om voorafgaand aan de inwerkingtreding van de stelselherziening een inschatting te kunnen maken van de effecten van dit besluit voor de samenleving is een aantal onderzoeken gedaan en zijn toetsen uitgevoerd. Het gaat om de volgende toetsen en adviezen:

1. Raad voor de Rechtspraak;
2. Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
3. Adviescollege toetsing regeldruk;
4. Integrale Adviescommissie Omgevingswet;
5. Autoriteit Persoonsgegevens;
6. Inspectie Leefomgeving en Transport;
7. Kadaster;
8. ProRail.

De effecten die in dit hoofdstuk worden geschetst zijn ook betrokken bij de verwerking van de consultatie door de regering.

8.2 Financiële effecten

8.2.1 Financiële effecten algemeen

Het onderzoeksbureau SIRA Consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het Invoeringsbesluit voor burgers, bedrijven en overheden en heeft ook de bedrijfseffectentoets uitgevoerd.[145] Het gaat bij de financiële effecten om de administratieve lasten, zoals de kosten van het invullen van formulieren, de ‘inhoudelijke nalevingskosten’, zoals de kosten van het zuiveren van afvalwater (wijzigingen in nalevingskosten zijn niet aan de orde ten gevolge van het Invoeringsbesluit) en om de financiële kosten, zoals leges. De eerste en de tweede kostensoort vormen samen de regeldruk. Daarnaast heeft SIRA gekeken naar de bestuurlijke lasten, dit zijn de kosten die overheden maken voor de uitvoering van de regelgeving.

Het Invoeringsbesluit bevat een aantal onderwerpen waarbij financiële effecten aan de orde zijn. Het gaat hierbij met name om de uitbreiding van de lijst eenvoudige bouwwerken waarvoor geen technische bouwtoets nodig is. Daarnaast spelen in geringere mate financiële effecten een rol bij de mogelijkheid voor bevoegd gezag om met het oog op nadeelcompensatie een informatieplicht in te stellen, de mogelijkheid tot het vervangen van de vergunningplicht voor een aantal milieubelastende activiteiten door een meldplicht, de mogelijkheid binnen één vergunning verantwoordelijkheden voor vergunninghouders duidelijk toe te delen en tenslotte het wijzigen van regels voor het bouwen bij hoofdspoorwegen.

8.2.2 Effecten voor burgers en bedrijven

Door de hierboven genoemde onderwerpen kan de regeldruk voor burgers met 10 à 14 mln euro per jaar verminderen en voor bedrijven met 5,4 à 11,6 euro per jaar. Daarnaast daalt het bedrag

[145] SIRA (2019), “Financiële effecten Invoeringsbesluit”.

dat jaarlijks aan leges betaald moet worden met 6,8 à 11,9 mln euro voor burgers en voor bedrijven met 3,1 à 5,4 mln euro per jaar. Deze bedragen zijn conform het handboek regeldruk gebaseerd op aantallen vergunningen uit een basisjaar ten opzichte waarvan de effecten berekend worden. Indien gerekend zou worden met actuele aantallen vergunningen zouden de effecten substantieel hoger kunnen uitvallen. Qua regeldruk kan het dan gaan om jaarlijkse effecten van 22,2 à 31,2 mln euro voor burgers en 10,9 à 19,3 mln euro voor bedrijven en qua minder verschuldigde leges om 15,1 à 26,5 mln euro voor burgers en 6,8 à 11,9 mln euro voor bedrijven.

8.2.3 Effecten voor medeoverheden

Voor medeoverheden kunnen de bestuurslasten dalen met 9,4 à 19,2 mln euro per jaar. Daar staat echter tegenover dat er legesinkomsten zullen wegvallen. Dat gaat om een bedrag van 9,9 à 17,3 mln euro per jaar.

Wanneer gerekend zou worden met actuele aantallen vergunningen dan gaat het om een jaarlijks bedrag van 21,5 à 40,3 mln euro aan dalende bestuurslasten en om 22,0 à 38,4 mln euro per jaar aan minder leges inkomsten.

8.2.4 Decentrale ruimte

De stelselherziening kent het uitgangspunt ‘decentraal tenzij’. Dit uitgangspunt leidt tot een toename van de decentrale beleidsruimte. Dit leidt er ook toe dat de financiële effecten van het nieuwe stelsel voor een deel afhangen van keuzes die het lokaal bevoegd gezag zal maken. In een apart onderzoek naar de mogelijke financiële effecten van de toegenomen decentrale ruimte van het nieuwe stelsel zal dit in kaart gebracht worden. In dit onderzoek zal onder meer onderzocht worden welke financiële consequenties het verwerken van de bruidsschat en de inbouw van plaatselijke verordeningen in het omgevingsplan kan hebben.

SIRA heeft in het onderzoek naar het Invoeringsbesluit al wel gekeken naar de mogelijke financiële effecten van de optie voor gemeenten om een informatieplicht in te stellen met het oog op het kunnen aanvragen van nadeelcompensatie en de mogelijkheid tot het vervangen van de vergunningplicht voor een aantal milieubelastende activiteiten door een meldplicht. De mogelijke financiële gevolgen hiervan zijn meegenomen bij de hierboven genoemde bedragen.

8.2.5 Advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

In haar advies over het Invoeringsbesluit constateert het Adviescollege toetsing regeldruk dat de voorgestelde wijzigingen leiden tot regeldrukvermindering. Het college wijst daarbij op het belang van het volledig in kaart brengen van deze regeldrukgevolgen. Inmiddels zijn in het genoemde SIRA rapport alle regeldrukeffecten naar behoren in kaart gebracht. De effecten van de decentrale ruimte waar het college ook op wijst, worden zoals hierboven al is opgemerkt later in kaart gebracht.

Het college wijst er verder op dat het van belang is in de toelichting bij het Invoeringsbesluit expliciet duidelijk te maken of er sprake is van veranderingen in verplichtingen die leiden tot lasten voor burgers of bedrijven. Hierboven is in paragraaf 8.2.1 aangegeven waar dit aan de orde is. Overige veranderingen met regeldrukeffecten waar de ATR naar vraagt zijn er niet. Dit omdat in het Invoeringsbesluit sprake is van een gelijkwaardige omzetting van regelgeving zonder dat wijzigingen in de wettelijke verplichtingen aan de orde zijn of omdat de regeldruk effecten verwaarloosbaar zijn. Van dit laatste is het schrappen van de quick scan energie efficiëntie bij stookinstallaties een voorbeeld.

Het voorgaande geldt voor de rijksregels in het Invoeringsbesluit. Zoals hierboven in paragraaf 8.2.4 is aangegeven, geldt dat de mogelijke regeldrukeffecten van de toename van de decentrale ruimte later onderzocht zullen worden. De wijze waarop het bevoegd gezag de bruidsschatregels kan verwerken in het omgevingsplan of de waterschapsverordening is hiervoor bepalend. Voor de

bruidsschatregels zoals het Invoeringsbesluit ze heeft geformuleerd geldt dat gelijkwaardigheid uitgangspunt is geweest. Van verzwaring of verlichting van regeldruk zal daarom bij de bruidsschat in principe geen sprake zijn. Zie hierover ook hoofdstuk 7.

8.2.6 Bedrijfseffectentoets

Eerder is door SIRA al gekeken naar de (positieve) bedrijfseffecten van het nieuwe stelsel, zoals in de studie naar de vier AMvB's onder de Omgevingswet. Specifiek ten aanzien van het Invoeringsbesluit geldt dat dit besluit met name relevant is voor bouwbedrijven vanwege de uitbreiding van de lijst van eenvoudige bouwwerken. Hierdoor neemt het aantal noodzakelijk vergunningen sterk af. Dit scheelt in de administratieve lasten en de verschuldigde leges.

8.3 Effect op het milieu

Beginselen van het EU-milieubeleid

Als gevolg van het amendement-Albert de Vries/Dik-Faber[146] is in de wet artikel 23.6 ingevoegd, dat bepaalt dat in de nota van toelichting bij een AMvB gemotiveerd wordt op welke wijze rekening is gehouden met de vier beginselen van het milieubeleid van de Europese Unie: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Deze beginselen hebben in de eerste plaats een rol gespeeld bij de totstandkoming van de EU-richtlijnen die zijn geïmplementeerd in dit besluit. De motiveringsplicht van artikel 23.6 reikt niet zo ver dat de motivering van die richtlijnen hier herhaald hoeft te worden. De rol van de beginselen bij de implementatie van de richtlijnen is vervolgens beperkt geweest, gezien de keuze voor een lastenluwe implementatie, waarbij niets anders of méér wordt vastgelegd dan dat wat de EU-richtlijn voorschrijft.

In de tweede plaats spelen de beginselen een rol in het nationale beleid. Dat blijkt ook uit artikel 3.3 van de wet, dat voorschrijft dat in een omgevingsvisie rekening wordt gehouden met de vier genoemde beginselen. Het beleid dat in de omgevingsvisies zal worden opgenomen, is bepalend voor keuzes die worden gemaakt in de regelgeving. Dit besluit is echter niet gebaseerd op het beleid in één actuele omgevingsvisie, maar bevat een bundeling en vernieuwing van regelgeving die de afgelopen decennia ontwikkeld is vanuit verschillende beleidsachtergronden, en waarin de beginselen op verschillende wijzen doorwerken. Deze motivering gaat inhoudelijk in op de toepasselijkheid van de beginselen, los van de historische beleidsachtergrond van een regel.

Artikel 3.3 van de wet schrijft voor dat bestuursorganen de vier beginselen betrekken bij totstandkoming van beleid en artikel 23.6 van de wet schrijft voor dat het Rijk toelicht hoe deze beginselen betrokken zijn bij de regelgeving. In beide gevallen hebben de beginselen het karakter van een richtsnoer en heeft de uitleg ervan door het betrokken bestuursorgaan een dynamisch karakter. De milieubeginselen vormen dus geen rechtsregel waar het bestuursorgaan aan gebonden is, maar dragen samen met de algemene rechtsbeginselen zoals redelijkheid en billijkheid, het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel bij aan de kwaliteit van beleid en regelgeving. Op deze wijze dragen de beginselen bij aan het vinden van een goede balans tussen bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving.

In artikel 23.6 van de wet is gekozen voor een letterlijke overname van de beginselen van het milieubeleid van de Europese Unie. De Unie gaat uit van een breed milieubegrip, dat in ieder geval water, bodem, lucht, natuur en landschap omvat. De Omgevingswet gaat behalve over het milieu ook over de gebouwde omgeving: bouwwerken en infrastructuur zijn onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen zijn algemeen

[146] Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 158.

verwoord en ze zijn daardoor in principe van toepassing op de gehele regelgeving. De andere twee beginselen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt, zijn gezien de verwoording alleen van toepassing op het milieuterrein.

Effecten van de milieubeginselen voor dit besluit

Bij het vormgeven van overgangsrecht vervullen de beginselen een beperkte rol. De beginselen hebben wel betekenis voor de aanvullingen van de vier bestaande AMvB's, zeker wanneer dat beleidsrijke onderwerpen betreft. In algemene zin is de betekenis van de beginselen bij de aanvullingen echter niet anders dan in de al gepubliceerde AMvB's. Kortheidshalve wordt verwezen naar de nota's van toelichting.[147] Aanvullend kan nog het volgende gezegd worden.

Het voorzorgsbeginsel houdt in dat de overheid maatregelen kan nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben, maar de beschikbare wetenschappelijke gegevens nog geen uitvoerige risico-evaluatie mogelijk maken. Dit heeft bij dit besluit geen aanvullende rol gehad.

Het beginsel van preventief handelen houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Dit vanuit de premisse dat voorkomen beter is dan ongedaan maken ('genezen'). Dit beginsel ziet niet alleen op het milieudomein. Zo ligt het beginsel van preventief handelen besloten in de specifieke zorgplicht die op grond van de aanvullingen van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden. Daarnaast moet diegene ook een risicoanalyse en beheerplan opstellen gelet op het beschermen van de gezondheid en veiligheid van gebruikers. Ook de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ in het Besluit kwaliteit leefomgeving is een voorbeeld van de toepassing van dit beginsel, omdat deze onnodig beslag op de groene ruimte voorkomt.

Het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden gaat uit van de premisse dat het aanpakken van een probleem bij de bron effectiever is dan het bestrijden van negatieve gevolgen. Dit heeft bij dit besluit geen aanvullende rol gehad.

Het beginsel dat de vervuiler betaalt houdt in dat degene die activiteiten verricht financieel verantwoordelijk is voor het voorkomen, beperken en zo nodig ongedaan maken van nadelige gevolgen van die activiteiten voor het milieu. Dit beginsel speelt een belangrijke rol bij de regels over het verplicht stellen van financiële zekerheid voor bepaalde kosten in het Omgevingsbesluit. Bij de aanvullingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving speelt het een rol bij de regels over voorschriften over stortplaatsen. Op deze manier is geregeld dat de financiële verantwoordelijkheid bij de vervuiler komt te liggen.

Milieueffecten

Voor de Omgevingswet is door het Planbureau voor de Leefomgeving een onderzoek gedaan naar de milieueffecten. Het RIVM heeft een milieueffectentoets op de AMvB’s uitgevoerd. Voor het beschermingsniveau constateert het RIVM dat met de AMvB’s een niveau gelijkwaardig aan het huidige mogelijk is op lokaal niveau, maar dat dit wel mede afhankelijk is van de invulling van lokale afwegingen. Verwacht wordt dat geen beleidsverlies zal optreden. Bestuurlijke afwegingsruimte kan juist benut worden om rekening te houden met de lokale omstandigheden zoals de bescherming van de fysieke leefomgeving voor die gebieden waar dat nodig is. De huidige regelgeving biedt op een aantal onderdelen al flexibiliteit om in te spelen op regionale en lokale verschillen, maar dit wordt in de AMvB’s beter en consequenter ontsloten. Dit is nader toegelicht in hoofdstuk 9 (gelijkwaardig beschermingsniveau). Voor het Invoeringsbesluit heeft geen onderzoek naar de effecten op het milieu plaatsgevonden. De reden is dat het Invoeringsbesluit geen extra of

[147] Stb. 2018, 290, p. 218; Stb. 2018, 291, p. 208-209, Stb. 2018, 292, p. 509-510; Stb. 2018, 293, p. 690-691.

andere milieueffecten met zich meebrengt dan die het Planbureau voor de Leefomgeving eerder in haar onderzoek naar de effecten van de Omgevingswet heeft aangegeven. Het Invoeringsbesluit bevat namelijk allereerst overgangsrecht en wijzigingen van andere AMvB's. Dit zijn wijzigingen die verband houden met een soepele overgang van het oude naar het nieuwe stelsel. Het overgangsrecht zorgt daarbij juist voor een continuering van het beschermingsniveau. Daarnaast wijzigt het Invoeringsbesluit de vier AMvB's van de wet of vult deze aan. Dit betreft allereerst inbouw van wijzigingen van bestaande regelgeving. Deze inbouw brengt ten opzichte van de wijzigingen van het bestaand recht geen relevante milieueffecten met zich mee. De andere wijzigingen van de AMvB's bouwen voort op de gemaakte stelselkeuzes en hebben eveneens geen extra of andere milieueffecten dan die het Planbureau voor de Leefomgeving en het RIVM eerder in onderzoek naar de effecten van de Omgevingswet onderkenden.

8.4 Effect op de rechterlijke macht en de handhaafbaarheid

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de effecten voor de rechtspraak en de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de rechtspraak. Vervolgens worden de conclusies van de Inspectie Leefomgeving en Transport over effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid behandeld. Bij de effecten op de rechtspraak en de gevolgen voor de organisatie wordt het advies betrokken dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling bestuursrechtspraak) en de Raad voor de rechtspraak hebben uitgebracht over dit besluit.

In het vervolg van deze paragraaf zal worden ingegaan op de effecten van de wijzigingen die de uitvoeringsregelgeving met zich meebrengt voor de rechtspraak.

8.4.1 Effecten op de rechterlijke macht

De Raad voor de Rechtspraak geeft aan dat met het Invoeringsbesluit de door haar ingeschatte werklast van het wettelijk stelsel van regelingen rond de Omgevingswet niet wijzigt. Deze werklast is bij het advies over de Invoeringswet Omgevingswet omschreven.

Het is van groot belang dat de rechtspraak goed voorbereid en toegerust is om rechtszaken onder de nieuwe Omgevingswet af te wikkelen. Daarbij onderschrijft de regering het onderscheid dat de Raad maakt tussen invoeringskosten en structurele kosten. Deze invoeringskosten bestaan uit extra kosten die het gevolg zijn van de opleiding van rechters en juridisch ondersteunende medewerkers, kosten die voortvloeien uit het parallel afhandelen van zaken onder het oude recht en nieuwe recht en kosten als gevolg van een (deels) tijdelijke stijging van het aantal meervoudig te behandelen zaken in verband met jurisprudentievorming en grotere complexiteit van die zaken. De regering erkent dat de introductie van de nieuwe wetgeving voor de rechtspraktijk enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. De regering onderzoekt daarom samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is en de mogelijkheid om in vergoeding van deze transitiekosten te voorzien.

De regering heeft eerder aangegeven geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet te verwachten. Volgens de Raad nemen de complexiteit en behandeltijd van zaken toe omdat de Omgevingswet diverse vergunningplichtige activiteiten bijeenbrengt in de omgevingsvergunning. Dit is een van de gronden waarop de Raad verwacht dat de gemiddelde zwaarte van een omgevingsrechtelijke zaak en de behandeltijd toenemen. Hierover hebben verschillende gesprekken met de Raad plaatsgevonden, maar het verschil in de inschattingen van de structurele effecten is vooralsnog blijven bestaan. Dit verschil van inzicht over de structurele effecten, neemt het belang dat de regering hecht aan een goed toegeruste rechtspraak niet weg. De regering zal gaan monitoren wat de structurele effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn. De monitoring zal vanzelfsprekend in overleg met de Raad worden uitgevoerd. Op dit moment zijn daarover al gesprekken gaande. Op die manier kunnen de eventuele extra structurele kosten goed in beeld komen en de basis vormen voor de

wijze waarop door de regering zo nodig in dekking kan worden voorzien. De Minister voor Rechtsbescherming betrekt dit samen met de invoeringskosten bij de driejaarlijkse onderhandelingen over de prijzen, voor het eerst voor de periode 2020-2022.[148]

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft zich in haar reactie onder meer gericht op de overgangsfase waarin het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zoals dat van rechtswege tot stand komt, door gemeenten wordt omgebouwd tot het nieuwe deel van het omgevingsplan. De Afdeling wijst op lopende bestemmingsplanprocedures en vindt het te optimistisch om ervan uit te gaan dat deze in 2024 allemaal zouden zijn afgerond. Uiteraard is het van groot belang dat de rechtspraak goed is toegerust is om lopende bestemmingsplanprocedures onder de nieuwe Omgevingswet goed af te kunnen ronden. Om die reden wordt in reactie hierop toegezegd dat rekening zal worden gehouden met het feit dat ook na 2024 nog procedures lopen. Bezien wordt of er in zal worden voorzien dat wijzigingen ook na 2024 aangebracht kunnen worden in www.ruimtelijkeplannen.nl. Ten aanzien van de overgangsfase, waarin ook nog voor langere tijd oud recht van kracht is, merkt de Afdeling op dat van een aanzienlijke belasting van de rechter sprake kan zijn. Ook ten aanzien van de uitwerking van de knip, waarbij regelingen per gemeente verschillend kunnen worden uitgewerkt, wijst de Afdeling op enkele consequenties die zeker in de eerste jaren na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel tot een taakverzwaring kunnen leiden voor de rechter. Zoals hierboven is opgemerkt, wordt erkend dat nieuwe wetgeving in aanvang voor de rechtspraktijk enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. Met de Afdeling zijn inmiddels gesprekken gestart over deze onderwerpen. Daarbij wordt ook het rechtsgevolg van de vernietiging van (delen) van een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan betrokken en bestaat het voornemen om hier aan de hand van concrete casuïstiek botsproeven een juridische expertsessie over te organiseren.

8.4.2 Effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft het Invoeringsbesluit bezien op effecten voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid. De Inspectie constateert dat het Invoeringsbesluit als zodanig geen gevolgen heeft voor de capaciteit van de bedrijfsvoering en de organisatie. Naast deze algemene conclusie heeft de ILT op onderdelen met betrekking tot handhaafbaarheid enkele specifieke opmerkingen gemaakt. Deze opmerkingen van de ILT zijn verwerkt. Deze opmerkingen betreffen onder andere een ongewenste uitbreiding van de bestuursrechtelijke handhavingstaak van de ILT. Het Invoeringsbesluit is aangepast conform het advies van de Inspectie waarmee de bestuursrechtelijke handhavingstaak in lijn is gebracht met de huidige situatie. Voor wat betreft de handhaafbaarheid constateert de ILT dat op enkele onderdelen de teksten, definiëring en verwijzing naar protocollen en richtlijnen verbeterd kan worden. De ILT vindt verheldering wenselijk. De verwerking heeft geleid tot aanpassing van de tekst van het Invoeringsbesluit en van de bijbehorende toelichting.

8.5 Advies Integrale Adviescommissie Omgevingswet

In maart 2019 heeft de Integrale Adviescommissie Omgevingswet advies uitgebracht over het ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het advies is opgesteld op basis van het ontwerp Invoeringsbesluit dat in consultatie is gebracht. In een brief aan de Eerste Kamer (in afschrift aan de Tweede Kamer) die gelijktijdig met de voorhang is verzonden, is uiteengezet hoe met het advies van de commissie is omgegaan. Hieronder is de reactie op het advies samengevat.

De adviescommissie ondersteunt de regels voor het overgangsrecht in het Invoeringsbesluit, maar vraagt aandacht voor de uitvoeringspraktijk. Naar aanleiding van dit advies en vanwege het belang van een heldere uitleg voor de uitvoeringspraktijk zal op diverse manieren worden voorzien in

[148] Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 7.

extra informatie over het overgangsrecht. De toelichting van het besluit is op diverse plekken nader aangevuld en op de website www.omgevingswetportaal.nl is informatie over het overgangsrecht toegevoegd. Lokale overheden worden via het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW en via het interbestuurlijke programma ‘Aan de Slag met de Omgevingswet’ in staat gesteld te leren van elkaar. Bijvoorbeeld via sessies waar kennis en goede voorbeelden uit de praktijk gedeeld worden.

De commissie vraagt om transparant te zijn richting burgers en bedrijven wanneer (onderdelen van) het omgevingsplan en de waterschapsverordening worden aangepast tijdens de overgangsfase waarin het omgevingsplan en de waterschapsverordening van rechtswege worden omgezet. Dit advies wordt gevolgd door hier bij de implementatie aandacht aan te besteden. Bij de voorbereiding van het besluit moeten gemeenten en waterschappen concreet aangeven wat er precies wordt gewijzigd (bijvoorbeeld of regels vervallen of wijzigen) en wat deze wijziging betekent voor burgers en bedrijven (bijvoorbeeld of er andere geluidsnormen gelden).

Naar aanleiding van het advies van de commissie om te verkennen of voor beperkingengebiedactiviteiten voor bijzonder spoor (zoals bij het Utrechtse spoorwegmuseum) en lokaal spoor het mogelijk is meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen zijn de regels voor bijzonder spoor aangepast. De algemene regels en vergunningplichten van afdeling 9.2 zijn naar aanleiding van het advies van de commissie ook van toepassing voor bijzondere spoorwegen. Lokaal spoor (zoals tramspoor) vraagt, gezien de ligging in stedelijk gebied met diverse activiteiten en situaties, om een specifieke afweging waarbij een vergunningplicht het meest doelmatige instrument is.

De commissie adviseert om bij het aanwijzen van vergunningvrije bouwwerken onderscheid te maken in bouwactiviteiten die blijvend vergunningvrij moeten blijven en bouwactiviteiten waarbij de gemeente dit bepaalt. Dit advies van de commissie wordt overgenomen. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.2.2 van het algemeen deel van de toelichting.

De commissie steunt de verduidelijkende regeling in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor het inpassen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan. Naar aanleiding van het advies is de toelichting in paragraaf 4.13.2 aangevuld.

De commissie stelt diverse vragen over het ontsluiten van informatie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In paragraaf 5.9 van de toelichting wordt vermeld welke besluiten en andere rechtsfiguren bij inwerkingtreding vindbaar zijn in het DSO en ook waar de overige besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet vindbaar zijn. Informatie hierover zal ook plaatsvinden via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Ook na afloop van het programma ‘Aan de Slag’ zal deze informatie beschikbaar blijven, bijvoorbeeld via het informatiepunt dat momenteel wordt ingericht.

Naar aanleiding van het advies van commissie is nogmaals goed gekeken naar de werking van artikel 2.7 van de wet. Ook na heroverweging vindt de regering het van belang om extra duidelijkheid te geven over welke regels er – als ze worden gesteld – in ieder geval via de Omgevingswetinstrumenten moet worden geregeld. Het advies van de commissie om artikel 2.7 van de wet niet in werking te laten treden of niet uit te werken wordt niet gevolgd, vanwege de onderlinge samenhang van decentrale regels. Daarnaast vergroot een heldere afbakening de herkenbaarheid en inzichtelijkheid voor burgers, bedrijven en andere overheden. Wel leidt het advies van de commissie ertoe dat paragraaf 5.2 van deze toelichting is aangevuld.

De commissie adviseert om nogmaals kritisch te kijken naar het ‘vangnet’ voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Door de regeling op te nemen in het Wetboek van Strafrecht, zoals de commissie adviseert, zouden deze regels daarmee dus een veel bredere strekking dan een vangnetregeling krijgen. Om die reden wordt gekozen om het ‘vangnet’ in het stelsel van de Omgevingswet een plek te geven. Omdat het vangnet volgens de regering duidelijk is afgebakend en in voorkomende gevallen zijn nut heeft zal de reikwijdte niet worden

ingeperkt tot de bescherming van de bodem. Wel is naar aanleiding van het advies van de commissie dit nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij deze bepaling.

De commissie beveelt aan de regels over validatie van omgevingswaarden niet op te nemen. Deze regeling is opgenomen ter uitvoering van de motie Veldman-Cegerek die in 2016 door de Tweede Kamer is aangenomen. Gelet op de brede steun voor deze kiest de regering ervoor om deze motie – lastenluw- uit te werken in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Mede naar aanleiding van het advies is verduidelijkt dat validering is beperkt tot nieuwe omgevingswaarden die gemeenten en provincies uit eigen beweging vaststellen. In de toelichting is benadrukt dat niet elke gemeente of provincie die een omgevingswaarde wil vaststellen een externe validatie hoeft te laten doen, maar dat onderzoek naar geschikte omgevingswaarden hergebruikt kan worden.

9 Totstandkoming besluit en consultatie

9.1 Totstandkoming besluit

Bij de totstandkoming van besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken. In dit hoofdstuk wordt de belangrijkste inbreng beschreven.

In de fase voorafgaand aan de internetconsultatie en formele advisering heeft informele consultatie plaatsgevonden.

In artikel 23.5 van de wet is de betrokkenheid van het parlement voor dit besluit via de voorhangprocedure geregeld. De uitkomsten van de voorhangprocedure zullen later aan dit hoofdstuk worden toegevoegd.

Informele consultatie

Bij de totstandkoming van dit besluit is een zorgvuldig en uitgebreid proces doorlopen. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij de ontwikkeling van de consultatieversie van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Bij de start van de schrijffase zijn er diverse startbijeenkomsten gehouden. Daarna heeft er maandelijks informeel overleg plaatsgevonden met de koepels VNG, IPO en UvW.

Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de medeoverheden, het bedrijfsleven en belangenorganisaties op het gebied van milieu, natuur, landschap, cultureel erfgoed en landbouw. In zogenoemde ‘botsproeven’ werden de belangrijkste onderdelen van dit besluit nadrukkelijk getest met praktijkcasussen. Hierbij was een brede vertegenwoordiging vanuit die praktijk betrokken.

Voor het opstellen van de regels van de zogenoemde bruidsschat (zie hoofdstuk 7 van deze toelichting) is er een expertsessie geweest in het najaar van 2017 en hebben diverse botsproeven plaatsgevonden in het voorjaar van 2018.

Dit gehele proces heeft veel verbetervoorstellen voor zowel de besluittekst als de toelichting opgeleverd. Dit besluit is tussentijds regelmatig aangescherpt met resultaten van deze overleggen, botsproeven en commentaarrondes.

Internetconsultatie en formele advisering

In de periode 28 oktober tot en met 21 december 2018 heeft zowel de internetconsultatie als de formele advisering op het ontwerp-Invoeringsbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben 86 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid, waaronder gemeenten, provincies, bedrijven, omgevingsdiensten en zelfstandige adviseurs. Ook is het ontwerp-Invoeringsbesluit op grond van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Met hen en met de Natuur- en Milieuorganisaties, VNO-NCW en leden van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hebben gesprekken plaatsgevonden over hun consultatiereacties.

De consultatieversie van dit besluit is overwegend positief ontvangen. De reacties zijn serieus en kritisch-opbouwend van toon. Daarnaast hebben diverse partijen waaronder de koepels hun waardering uitgesproken over de samenwerking en geven zij aan vertrouwen te hebben in de toekomstige samenwerking.

Bij het in consultatie brengen van de aanvullingen en wijzigingen op het Besluit activiteiten leefomgeving het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit is aangegeven dat alleen gereageerd mocht worden op de nieuwe, door het Invoeringsbesluit in te voegen, onderdelen. Toch had een deel van de consultatiereacties

betrekking op de al vastgestelde AMvB's. Daar waar deze reacties wijzen op juridisch-technische omissies in één van de AMvB's is dankbaar gebruik gemaakt van deze inbreng om deze omissies te herstellen. Het kan daarbij gaan om een verschrijving, een onjuiste vernummering of een artikel dat per abuis niet was omgezet. Daar waar deze inbreng beleidsmatig is en betrekking heeft op de vastgestelde AMvB's geeft deze inbreng geen aanleiding tot heroverweging van deze AMvB's die parlementair zijn behandeld.

De wijze waarop de consultatiereacties zijn verwerkt in dit besluit en de toelichting wordt in de paragrafen 9.2 tot en met 9.6 toegelicht. Uiteraard zijn naast de hier vermelde consultatiereacties ook kleinere en meer technische opmerkingen verwerkt. Ook hebben veel consultatiereacties aanleiding gegeven tot aanvullingen of verhelderingen van de toelichting.

Gelijktijdig met de consultatie werd het ontwerp-Invoeringsbesluit onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten door het Adviescollege toetsing regeldruk, op effecten voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en op gevolgen voor de rechtspraak door de Raad voor de rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De resultaten van de toetsen en de verwerking ervan in dit besluit zijn beschreven in het vorige hoofdstuk.

Parlementaire betrokkenheid

Dit besluit wordt voor een periode van vier weken voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. De versie die wordt voorgehangen bestaat uit een versie met wijzigingsopdrachten voor de vier AMvB's. Daarnaast is een geconsolideerde versie de AMvB's ter beschikking gesteld op www.omgevingswetportaal.nl.

Op deze manier wordt helder hoe de voorgestelde wijzigingen in de teksten van de AMvB's doorwerken en ontstaat een geïntegreerd beeld. Dit is naar aanleiding van een toezegging in reactie op de motie van de leden Ronnes en Van Tongeren[149].

9.2 Centrale thema's in consultatiereacties

Hoewel de meeste punten uit de toetsing en de consultatie gingen over specifieke en veelal technische aspecten, zijn er ook verschillende centrale thema's uit de consultatiereacties te destilleren. Dit zijn: (gebrek aan) overzicht van het nieuwe stelsel, implementatie van de EU-richtlijnen, energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord, financiële zekerheid en gelijkwaardig beschermingsniveau.

Deze centrale thema's worden hieronder toegelicht.

Overzicht nieuwe stelsel

Door onder meer de VNG wordt aandacht gevraagd dat de gevolgen van de verschillende wetgevingssporen inzichtelijk blijven. De regering is het met deze inbrengers eens dat het belangrijk is dat ook tijdens de totstandkoming van het nieuwe stelsel de samenhang en de gevolgen van de diverse wetgevingssporen steeds inzichtelijk moet zijn. Om die reden wordt steeds per onderdeel van de stelselherziening inzichtelijk gemaakt op welke wijze dit doorwerkt in het stelsel van de Omgevingswet. Zo is tegelijk met de internetconsultatie van dit besluit en bij de voorhang een geconsolideerde tekst bijgevoegd. Op die manier wordt helder hoe de in dit besluit voorgestelde wijzigingen doorwerken. Het beschikbaar stellen van een consolidatieversie is ook gedaan bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bij het voorstel voor de Aanvullingswetten natuur en bodem en zal ook worden gedaan bij de andere aanvullingswetten en aanvullingsbesluiten. Voor de Omgevingswet is een consolidatieversie beschikbaar waarin niet

[149] Kamerstukken II 2017/18, 33118, nr. 105. Zie ook de toezegging zoals opgenomen in Kamerstukken I 2017/18, 33118, AG, p. 6.

alleen de wijzigingen met wetsvoorstellen voor de Invoeringswet zijn opgenomen maar ook de wijzigingen van de bij het parlement ingediende Aanvullingswetten. Deze versie geeft daarmee een goed overzicht hoe de Omgevingswet eruit komt te zien. De versie wordt actueel gehouden en is op de website www.omgevingswetportaal.nl raadpleegbaar. Een dergelijke brede consolidatieversie zal ook beschikbaar gesteld worden voor de basis-AMvB's. Daarnaast is voor dit besluit ook voorzien in zogeheten 'was-wordt' tabellen die inzicht bieden in de regelgeving die wordt ingetrokken en wordt ook in FAQ's en handleidingen op de website www.omgevingswetportaal.nl inzicht gegeven in de gevolgen van wijzigingen. In samenspraak met onder meer de interbestuurlijke koepels wordt steeds bezien wat er nodig is om de samenhang tussen de verschillende sporen te verduidelijken.

Hierdoor wordt voor de praktijk inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen een onderdeel van de stelselherziening is voor de samenhang binnen het nieuwe stelsel.

Implementatie EU-richtlijnen

In de consultatie zijn zo'n veertig reacties ingebracht over de implementatie van richtlijnen en verdragen die het stelsel van de Omgevingswet (her)implementeert. Het grootste deel van deze reacties gaat over de implementatie van de mer-richtlijn, de Seveso-richtlijn en de kaderrichtlijn water. De meest gehoorde reactie is dat sprake is van onder-implementatie of gebrekkige implementatie.

Gelet op het belang van implementatie van de EU-richtlijnen is bezien of deze reacties aanleiding geven tot aanpassing. Geconcludeerd is dat er geen sprake is van onder-implementatie of gebrekkige implementatie. Bij implementatie van de verschillende richtlijnen en verdragen is zo veel mogelijk bij de tekst daarvan aangesloten. De artikelsgewijze toelichting bij de implementatieartikelen geeft vaak een toelichting op de bedoeling van het artikel(lid). Daar waar mogelijk wordt verder met de informatievoorziening van het implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet zoveel mogelijk onduidelijkheid over bepaalde implementatievraagstukken weggenomen. Daarnaast blijft de uitleg die in de jurisprudentie aan bepaalde (begrips)bepalingen uit de richtlijnen wordt gegeven natuurlijk onverkort gelden.

Energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord

Met het invoeringsspoor en de al lopende aanvullingssporen wordt een nieuw stelsel voor het omgevingsrecht neergezet. Toch zal er behoefte blijven aan beleidsontwikkeling op diverse onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het stelsel is hier met een breed inzetbare 'gereedschapskist' met instrumenten geschikt voor, waardoor niet het stelsel zelf steeds ingrijpend aangepast hoeft te worden maar gewenste ontwikkelingen hierin ingebouwd kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden door enkele nieuwe algemene rijksregels over een onderwerp op te nemen, of door de bestaande maatwerkmogelijkheden voor decentrale overheden uit te breiden.

Meer specifiek zijn er al diverse beleidsonderwerpen aan te wijzen die op dit moment in ontwikkeling zijn, maar die niet in het Invoeringsspoor terug te zien zijn. Doel van het invoeringsspoor is om de Omgevingswet klaar te maken voor inwerkingtreding. Daarbij past niet dat er nieuwe onderwerpen worden opgenomen die nog niet separaat behandeld zijn in een eigen regelgevingstraject. Het feit dat bepaalde onderwerpen niet in het invoeringsspoor, en meer specifiek dit besluit, zijn opgenomen betekent niet dat zij op het moment van inwerkingtreding van de wet niet in het stelsel zullen zijn opgenomen. Deze onderwerpen kunnen via een wijzigingsspoor worden ingebouwd. De inwerkingtreding van het hele stelsel is niet afhankelijk van de timing van zo'n wijzigingsspoor, maar uiteraard is het wel goed mogelijk dat de diverse sporen op hetzelfde moment in werking treden. Dit zal per wijzigingsspoor bezien worden op noodzaak en haalbaarheid.

Het belangrijkste voorbeeld hiervan is het wijzigingsspoor waarmee de uitwerking van onderdelen van het Klimaatakkoord een plek zal krijgen in diverse onderdelen van het stelsel. Zoals al bij de

parlementaire behandeling van de vier AMvB's in 2017 is aangegeven, kan de energietransitie op veel onderdelen goed geïnstrumenteerd worden met de Omgevingswet.[150]

De Omgevingswet bevat meerdere grondslagen voor het stellen van energiegerelateerde regels in de uitvoeringsregelgeving. In het verlengde van huidige regels zijn op grond daarvan in het hoofdspoor en het invoeringsspoor al regels over die onderwerpen opgenomen in de AMvB's. Zo bevatten het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving bijvoorbeeld regels over het treffen van energiebesparende maatregelen door bedrijven respectievelijk over de duurzaamheid van nieuwe bouwwerken, waaronder de energiezuinigheid. Gemeenten hebben daarbij op onderdelen de mogelijkheid om de algemene landelijke regels door maatwerkregels lokaal aan te scherpen. Daarnaast kunnen gemeenten in hun omgevingsvisies en omgevingsplannen bijvoorbeeld de ruimtelijke kant van de energietransitie invullen door de kaders te schetsen en regels op te nemen over de ruimtelijke inpassing van maatregelen in een bepaald gebied, zoals de inpassing van windturbines en zonneweiden. Daarnaast kunnen zij ook regels stellen over de manier waarop een gebied klimaatadaptief moet worden ingericht, bijvoorbeeld door voor voldoende groen-blauw verbindingen in het openbaar gebied te zorgen en te verplichten dat perceeleigenaren regenwater afvoeren op eigen terrein.

In het ontwerp-Klimaatakkoord is een grote hoeveelheid maatregelen voorgesteld, deels op het terrein van de fysieke leefomgeving en de Omgevingswet, deels daarbuiten op bijvoorbeeld het terrein van de Warmtewet, de Gaswet en de Elektriciteitswet. Voordat de vertaling naar wet- en regelgeving, waaronder de AMvB's onder de Omgevingswet, gemaakt kan worden, moet politieke besluitvorming over die voorstellen hebben plaatsgevonden. Het kabinet zal uw Kamer binnenkort informeren over het Klimaatakkoord. Vanwege dit tijdspad en het feit dat het hier om beleidsvernieuwing gaat waarover de politieke discussie nog gevoerd wordt, is dit besluit niet de aangewezen plaats voor de inpassing van deze maatregelen. Het kabinet streeft ernaar wijzigingen van de AMvB's die uit het Klimaatakkoord voortvloeien, zo mogelijk al op 1 januari 2021 in werking te laten treden.

Naast de uitwerking van het Klimaatakkoord wordt er ook nog aan diverse andere wijzigingen van huidige en toekomstige regelgeving gewerkt.

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt het Bouwbesluit 2012 in 2020 nog op enkele onderdelen gewijzigd, onder meer ter implementatie van de herziening van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen. Via deze wijziging worden de huidige regels over de energieprestatiecoëfficiënt vervangen door regels over bijna energie neutrale gebouwen (BENG).[151] Omdat dit een beleidsrijke wijziging is die nog onder het huidige recht in werking moet treden en momenteel nog niet is afgerond, wordt dit onderdeel niet nu meegenomen in dit besluit. Dit onderdeel zal met een wijziging in het Besluit bouwwerken leefomgeving worden opgenomen om ervoor te zorgen dat er geen gat ontstaat tussen de regels geldend voor het moment inwerkingtreding van de Omgevingswet, en daarna.

Via dit besluit worden de energiebesparende maatregelen voor milieubelastende activiteiten die momenteel zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, op een inhoudelijk gelijke wijze voortgezet. Omdat het zowel maatregelen aan processen als maatregelen aan gebouwen kan betreffen, worden hiervoor aanpassingen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving gedaan. De verdere uitwerking zal op het niveau van de Omgevingsregeling worden opgenomen. Ook op dit onderwerp staat het beleidsdenken echter niet stil en vindt een harmonisatieslag plaats tussen de diverse regels die gesteld worden aan energiebesparing onder huidig recht. Wanneer deze harmonisatieslag en beleidsvernieuwing is afgerond en aanpassing van regelgeving hiervoor nodig is, zal dit via een wijzigingsspoor in de diverse onderdelen van het stelsel van de Omgevingswet worden ingebouwd.

---

[150] Kamerstukken I 2016/17, 33118, N, p. 35.
[151] Kamerstukken II 2018/19, 30196, nr. 614.

Financiële zekerheid

Diverse partijen hebben hun waardering uitgesproken voor het voorstel in artikel 8.5 van het Omgevingsbesluit om een bevoegdheid op te nemen tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven (bedrijven die Seveso-inrichtingen of ippc–installaties exploiteren). Tegelijkertijd hebben enkele van die partijen aangegeven dat financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven een verplichting zou moeten worden. In vervolg op de moties Van Martels / Van Eijs[152] en Ziengs[153] heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat een brief aan de Tweede Kamer gestuurd.[154] Daarin heeft zij aangegeven dat zij een verplichting tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven overweegt en tevens met een voorstel komt om financiële zekerheidsstelling voor bedrijven in de afvalsector te regelen. Als de regering besluit om de bevoegdheid tot het stellen van financiële zekerheid te wijzigen in bijvoorbeeld een verplichting voor majeure risicobedrijven, dan zal zij dat via een aparte wijziging van het Omgevingsbesluit doorvoeren. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor andere soorten activiteiten hebben de Omgevingsdienst Midden-Holland, Vewin, het IPO en de VNG gevraagd of financiële zekerheid (al dan niet verplicht) gesteld kan worden. In de ene reactie gaat het bijvoorbeeld om archeologisch onderzoek in het kader van de Erfgoedwet en in een andere om mijnbouwactiviteiten. Het zou nieuw beleid zijn om voor deze andere activiteiten verplichte financiële zekerheidstelling te regelen, zodat daar nu niet toe is overgegaan.

Het IPO en de VNG hebben gevraagd naar meer houvast in de regelgeving voor het bepalen van de vorm van financiële zekerheid bij majeure risicobedrijven. Naar aanleiding van het Rli-advies ‘Milieuschade verhalen’ is in de regelgeving de vorm van de financiële zekerheidsstelling niet voorgeschreven, maar wordt deze overgelaten aan het bevoegd gezag en bedrijf.[155] Het bedrijf mag een voorkeur voor een vorm aangeven die tot voldoende zekerheid strekt. Het bevoegd gezag beoordeelt dit. Het kabinet blijft het proces faciliteren om met betrokken partijen een handreiking financiële zekerheidstelling te ontwikkelen voor de praktijk van vergunningverlening.

Het IPO en de VNG hebben verder een vraag gesteld naar de mogelijkheden in het Besluit activiteiten leefomgeving tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften. In het Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit wordt aangewezen voor welke milieubelastende activiteiten het bevoegd gezag financiële zekerheidstelling kan of moet verlangen. Ter verduidelijking is daarom aan artikel 2.13, vijfde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving een verwijzing naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke milieubelastende activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzing wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Gelijkwaardig beschermingsniveau

Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe stelsel is het behoud van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Zo wijst Natuur en Milieu erop dat de Omgevingswet en de AMvB’s een goed doordacht stelsel van regels bevatten die tot het realiseren van de maatschappelijke doelen van de wet kunnen leiden, maar wordt aandacht gevraagd voor de waarborgen van de bescherming van de fysieke leefomgeving.

Dit besluit sluit aan bij het algemene uitgangspunt van het stelsel dat het beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit gelijkwaardig blijft aan het huidige niveau. Het

[152] Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 78.
[153] Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 86.
[154] Brief van 18 januari 2019, Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 107.
[155] Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, Milieuschade verhalen, Advies over financiële zekerheidsstelling Brzo- en ippc4-bedrijven, 3 juni 2014.

uitgangspunt gelijkwaardige beschermingsniveau betekent niet dat elke regel één op één op dezelfde wijze terugkomt, maar dat over het geheel gezien hetzelfde beschermingsniveau wordt geboden door het geheel van keuzes op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Dit besluit bestaat voor een belangrijk deel uit overgangsrecht dat voor een zorgvuldige overgang zorgt van de huidige regels naar het nieuwe stelsel met een gelijkwaardige bescherming bij inwerkingtreding. De bruidsschat voor gemeenten en waterschappen biedt bij de invoering houvast en zorgt het voor continuïteit in de overgangsfase. Zo bevat het omgevingsplan, via de bruidsschat bij inwerkingtreding het verbod om zonder vergunning 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. Het is daarna aan gemeenten om zelf keuzes te maken ten aanzien van deze regels rekening houdend met de lokale situatie. Daarbij geeft het Rijk waar nodig bijvoorbeeld via instructieregels zoals standaardwaarden en grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte.

9.3 Reacties bij de wijzigingen en aanvullingen van de vier AMvB's

In de onderstaande paragrafen wordt per AMvB en per onderwerp ingegaan op de wijze waarop met de consultatiereacties is omgegaan.

9.3.1 Reacties bij het Besluit activiteiten Leefomgeving

Energiebesparing: reikwijdte module en maatwerk

Onder meer door het IPO maar ook door diverse omgevingsdiensten zijn opmerkingen gemaakt over de reikwijdte van de module voor energiebesparing en over de beperkte maatwerkmogelijkheden voor deze regels. Deze regels sluiten volgens deze inbrengers niet aan bij de uitgangspunten in het Besluit activiteiten leefomgeving waarin maatwerk ruim mogelijk is. De constatering van deze inbrengers is juist, maar dit verschil heeft als achtergrond dat naar aanleiding van het Klimaatakkoord ook de aanpassing van de energiebesparingsregels bezien zal worden. In overleg met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de module Energiebesparing nog beter afgestemd op de energiebesparingsregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij is ook de afbakening van mogelijkheid voor maatwerk zo veel mogelijk conform het Activiteitenbesluit milieubeheer geformuleerd. Deze afbakening is strikter vormgegeven dan in de rest van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zoals aangegeven is de reden hiervoor dat, zoals in paragraaf 9.2 onder *Energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord* is aangegeven, naar aanleiding van het Klimaatakkoord ook de aanpassing van de energiebesparingsregels bezien zal worden. Het kabinet streeft er daarbij naar deze aanpassingen al op 1 januari 2021 in werking te laten treden. Mochten de aanpassingen echter iets later in werking treden, dan is het niet zinvol dat de gemeenten nog maatwerk op de oude regels gaan toepassen, terwijl inwerkingtreding van de aangepaste energiebesparingsregels snel zal volgen. Dat zou na inwerkingtreding van de aangepaste energiebesparingsregels kunnen leiden tot conflicterende regels.

Afwijken lozingsroute glastuinbouw

De bescherming van het milieu vereist dat lozingen van onder andere drainwater en drainagewater vanuit glastuinbouwbedrijven niet direct op een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden maar op een vuilwaterriool. Alleen als daar in specifieke situaties aanleiding toe is kunnen dergelijke lozingen blijvend (deels) op een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. Evenals bij alle andere lozingen waar vergelijkbare problematiek speelt is in de consultatieversie van dit besluit de uitzondering op de voorkeursroute voor lozingen daarom via de bruidsschat vormgegeven. In de consultatie is door Glastuinbouw Nederland, de Unie van Waterschappen en gemeenten verzocht om de afwijkende lozingsroute toch in het Besluit activiteiten leefomgeving vorm te geven. Aan dat

pleidooi is gehoor gegeven. Anders dan in andere situaties die onder de bruidsschat worden gebracht is de verwachting dat de directe lozingen van genoemde stromen op een oppervlaktewaterlichaam in de periode tot 1-1-2027 substantieel gaan dalen vanwege het ingezette emissiebeleid, waardoor de uitzondering voor veel situaties naar verwachting niet nodig zal zijn. Opname van de regels via de bruidsschat in alle waterschapsverordeningen zou betekenen dat die regels voor de meeste situaties weer zouden moeten worden geschrapt of aangepast. Om de werklast bij de waterschappen te beperken is besloten de uitzondering op de lozingsroute als overgangsrecht in het Besluit activiteiten leefomgeving vorm te geven. In het beperkte aantal situaties waarin blijvend op oppervlaktewater zal worden geloosd, bijvoorbeeld vanwege afwezigheid van riolering op redelijke afstand, zullen de waterschappen regels voor deze uitzonderingen voor 1-1-2027 in de waterschapsverordening als maatwerkregel moeten inbouwen. Een andere mogelijkheid is dat de ondernemer een maatwerkvoorschrift voor de afwijkende lozingsroute aanvraagt. In het Platform Duurzame Glastuinbouw, waarin overheden, glastuinbouwsector en milieuorganisaties samenwerken op het gebied van glastuinbouw en duurzaamheid, zullen afspraken worden gemaakt over in welke situaties lozingen op oppervlaktewater ook na 1-1-2027 kunnen plaatsvinden, en hoe dit toegespitst op die situaties kan worden vastgelegd in maatwerkregels of maatwerkvoorschriften.

Spoorwegemplacementen

Door onder meer Prorail zijn diverse vragen gesteld over de afbakening van de vergunningplicht voor spoorwegemplacementen. In paragraaf 4.2 van deze toelichting is aangegeven dat bij opname van regels over spoorwegemplacementen in het Besluit activiteiten leefomgeving via dit besluit wordt beoogd de regels zo dicht mogelijk bij de huidige regels aan te laten sluiten, in afwachting van de beleidsvernieuwing van regels over spoorwegemplacementen.

Naar aanleiding van de reacties in de consultatie is gebleken dat de in paragraaf 3.8.9 opgenomen vergunningplicht voor spoorwegemplacementen niet voldeed aan dit uitgangspunt, omdat deze vergunningplicht anders dan onder het Besluit omgevingsrecht alleen op de kernactiviteit betrekking had, en niet het gehele spoorwegemplacement betrof. De vergunningplicht is daarom tot het gehele spoorwegemplacement verbreed. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de inbreng van onder meer Prorail om de vergunningplicht zo dicht mogelijk bij de regeling in het Besluit omgevingsrecht aan te laten sluiten. In het kader van de beleidsvernieuwing zal worden bezien of een door het Rijk ingestelde vergunningplicht in aanvulling op algemene rijksregels nodig is, en zo ja, hoe breed die moet zijn.

Verduidelijking regels mijnbouwwerken

Artikel 3.321, tweede lid, aanhef, en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat het aanleggen van een mijnbouwwerk anders dan een boorgat niet vergunningplichtig is. Uit verschillende consultatiereacties, waaronder die van Natuur en Milieu en het IPO, blijkt dat deze bepaling tot een misverstand leidt. Het is niet de bedoeling dat het toepassingsbereik van de vergunningplicht voor mijnbouwwerken zoals geldend onder het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw verandert. Deze bepaling is naar aanleiding van de consultatie dan ook alsnog geschrapt zodat duidelijker is dat in dezelfde gevallen een vergunningplicht onverkort geldt.

Zwemmen en baden in badwaterbassins

In paragraaf 2.7 van deze toelichting is aangegeven dat de internetconsultatie van regels voor zwemmen en baden via een afzonderlijk spoor heeft plaatsgevonden. Hierna wordt ingegaan op de ontvangen consultatiereacties en de wijze waarop die zijn verwerkt in dit besluit en de toelichting daarop.

De internetconsultatie op het ontwerp- Aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet heeft plaatsgevonden in de periode 27 mei tot en met 28 juni 2018. Ook is de

ontwerp-AMvB op dat moment vanwege de code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO en de VNG. Daarnaast is het ontwerp ook toegezonden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). In totaal hebben 17 organisaties en (groepen van) individuen een reactie uitgebracht, waaronder ATR, IPO, Recron en Sportfondsen Nederland. Een deel van de ontvangen commentaren en een verslag over de resultaten van de internetconsultatie is te vinden op https://www.internetconsultatie.nl/aanvullingsbesluit_waterbassins_omgevingswet.

De ontvangen reacties hebben ertoe geleid dat op diverse punten wijzigingen zijn aangebracht in de artikelen, en de toelichting verder is verduidelijkt.

Zo is naar aanleiding van de reactie van de ATR en het IPO een aantal verplichtingen aangepast, waar dat mogelijk was gelet op het belang van bescherming van gezondheid en veiligheid van gebruikers van de waterbassins. Zo zijn de verplichting om het water standaard te onderzoeken op Staphilococcus aureus geschrapt, en is de wekelijkse meting van de microbiologische parameters in een zwemvijver teruggebracht naar een tweewekelijkse meting. Ook zijn naar aanleiding van het ontvangen commentaar voor bassins met desinfectie de afwijkende kwaliteitseisen bij gebruik van een badafdekking of zoutelektrolyse geschrapt, en is de maximumwaarde voor nitriet en chloride verhoogd. Het commentaar vormde ook de aanleiding om de eerder opgenomen specificaties over de bemonsteringsplaatsen (zoals inlaat en uitlaat) te schrappen. Ook zijn – met inachtneming van het belang van bescherming van gezondheid en veiligheid van de zwemmers – de mogelijkheden om het badwaterbassin geopend te houden bij overschrijding van de kwaliteitseisen verruimd. Voor zwemvijvers is een klassenindeling van de parameters doorgevoerd, zoals die ook al voor bassins met desinfectie gold, zodat het bassin niet meer bij elke geconstateerde overschrijding direct gesloten hoeft te worden. Ook is naar aanleiding van het commentaar bij zwemvijvers met technische verwarming de wekelijkse meting van legionella gewijzigd in een halfjaarlijkse meting. Daarbij is verduidelijkt dat legionella alleen gemeten hoeft te worden indien verneveling van het water plaatsvindt. Ook is voor een aantal parameters een overgangsperiode ingevoerd voor het voldoen aan de kwaliteitseisen en de gehanteerde meetmethoden.

In de consultatie is ook aandacht gevraagd voor legionella-risico's in baden die nog niet vallen onder het Bhvbz, maar die wellicht toch door middel van algemene rijksregels zouden kunnen worden gereguleerd. Het betreft bijvoorbeeld bubbelbaden bij individuele hotelkamers, vergelijkbaar met situaties in een huishouden. Het op dit moment onder het Besluit activiteiten leefomgeving brengen van dergelijke baden zou een omvangrijke wijziging noodzaken, waarbij ook regels specifiek op deze categorie zouden moeten worden toegesneden. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat zal mede naar aanleiding van de ontvangen reacties bezien of dergelijke baden een landelijke regeling behoeven en zo ja, welke regels kunnen worden gesteld en langs welk traject.

9.3.2 Reacties bij het Besluit bouwwerken leefomgeving

Vergunningvrij bouwen

De regeling rond vergunningvrij bouwen is deels opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving, en deels in de bruidsschat waarmee deze regels in het omgevingsplan komen te staan. Voor de systeembeschrijving van het geheel aan regels wordt terugverwezen naar afdeling 3.2 van deze toelichting.

Er zijn verschillende opmerkingen gemaakt over de splitsing van de activiteit bouwen in een ruimtelijke en een technische activiteit. Deze keuze is al op het niveau van de wet gemaakt, in dit besluit gaat het om de verdere uitwerking daarvan, maar niet de hoofdkeuze zelf.

De VNG, IPO, diverse gemeenten en de Omgevingsdienst NZKG hebben opmerkingen gemaakt over de vergunningvrije gevallen voor de ruimtelijke activiteit (omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit). Deze partijen waren onder meer van mening dat de regels waarmee bijbehorende bouwwerken en mantelzorgwoningen vergunningvrij werden gemaakt, niet helder

waren omdat zij alleen op kenmerken vergunningvrij werden gemaakt en het omgevingsplan voor overige aspecten wel bleef gelden. Daarnaast werd de opmerking gemaakt dat beter lokaal bezien en geregeld kan worden of en waar bijbehorende bouwwerken mogen komen.

Mede naar aanleiding van deze inbreng is besloten de regeling voor het ruimtelijke vergunningvrij bouwen van bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan 1 meter bouwen geheel aan gemeente over te laten. Zij krijgen de vrijheid hier zelf een regeling voor te stellen in het omgevingsplan. Niet alleen de mogelijkheid om inhoudelijke regels te stellen aan deze bouwwerken, maar ook de vraag of een vergunning, melding, informatieplicht of algemene regels nodig zijn, wordt decentraal gelaten. Belangrijke reden voor deze wijziging is dat de regeling voor bijbehorende bouwwerken zo vorm gegeven kan worden dat kwetsbare of gevoelige gebouwen binnen contouren van externe veiligheid, geluid, geur en trillingen voorkomen kunnen worden. Ook kan rekening in het omgevingsplan gehouden worden met andere lokale belangen en wensen. Uit het onderzoek naar de gevolgen van vergunningvrij bouwen in werelderfgoederen-gebieden blijkt dat bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen daar onder omstandigheden tot een gering negatief effect kunnen leiden. Dit treft vooral werelderfgoederen die niet volledig zijn aangewezen als beschermd monument of beschermd stads- of dorpsgezicht. Ook hiervoor is het een oplossing de activiteiten niet langer meer landelijk te regelen maar in het omgevingsplan en daarmee om lokaal maatwerk mogelijk te maken. Met de bruidsschat wordt voorzien in een neutrale overgang van de regels naar het nieuwe stelsel.

De minimale ruimtelijk vergunningvrije gevallen voor overige bouwactiviteiten (o.a. aanpassingen aan bestaande bouwwerken en infrastructurele voorzieningen in de openbare ruimte) en de technische vergunningplicht blijven landelijk uniform in het Besluit bouwwerken leefomgeving geregeld. Hierbij is naar aanleiding van opmerkingen van de VNG en diverse gemeenten geregeld dat in het omgevingsplan opgenomen regels over het uiterlijk van bestaande en vergunningvrije bouwwerken onverminderd van toepassing blijven.

De Federatie grote monumentengemeenten en diverse gemeenten hebben opmerkingen gemaakt bij de mogelijkheid voor gemeenten om de landelijk bepaalde ruimtelijk vergunningvrij gevallen in het omgevingsplan desgewenst verder uit te breiden, met name waar het beschermde monumenten en beschermde stads- of dorpsgezichten betreft. De zorg werd geuit dat gemeenten bij het uitbreiden van de vergunningvrije mogelijkheden de bescherming van cultureel erfgoed onvoldoende zullen meenemen. In de toelichting is verduidelijkt dat gemeenten bij het aanpassen van de regels uit de bruidsschat of het lokaal uitbreiden van de omgevingsplanvergunningvrije gevallen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, gehouden zijn aan de doelen van de wet en de instructieregels of instructies die gelden voor onder meer de bescherming van cultureel erfgoed (artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving respectievelijk artikel 2.34, vierde lid van de Omgevingswet). Deze randvoorwaarden en vertrouwen van het Rijk in de decentrale overheden bieden voldoende bescherming en maken nadere inkadering van de gemeentelijke afwegingsruimte overbodig.

De Unie van Waterschappen, diverse gemeenten en omgevingsdiensten merken op dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving de technische vergunningplicht zo is opgeschreven dat feitelijk de vergunningvrije gevallen worden omschreven, in plaats van andersom. Het voornemen is om dit aan te passen aan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.[156] De uitwerking van deze wet in het Besluit bouwwerken leefomgeving zal in een apart wijzigingsbesluit plaatsvinden.

Energiebesparing gebouwen

De regels over energiebesparende maatregelen in gebouwen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Via het Invoeringsbesluit worden deze regels beter afgestemd op de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving en de vergelijkbare regels in het Besluit activiteiten leefomgeving. Naar aanleiding van opmerkingen van de G40 en IPO worden enkele

[156] Kamerstukken 34453.

onvolkomenheden in deze artikelen hersteld en worden de uitzonderingen, grenswaarden en maatwerkmogelijkheden zoals die voorheen in het Activiteitenbesluit milieubeheer waren opgenomen waar mogelijk teruggebracht.

Monumenten

Naar aanleiding van opmerkingen van de VNG en individuele gemeenten is er in het Besluit bouwwerken leefomgeving een overgangsrechtelijke bepaling opgenomen om te regelen dat gedurende de overgangsfase van het omgevingsplan monumenten die op grond van gemeentelijke verordeningen naar huidig recht zijn aangewezen of worden voorbeschermd en nog niet worden beschermd via het omgevingsplan, op eenzelfde manier beschermd zijn als al wel in het omgevingsplan beschermde monumenten. Het bleek niet noodzakelijk om voor provinciale monumenten een vergelijkbare regeling te treffen, omdat voor de omgevingsverordening op een andere wijze in overgangsrecht wordt voorzien dan voor het omgevingsplan.

De lopende beleidswijzigingen

IPO, VNG, Unie van Waterschappen, Mineral Wool, Netbeheer Nederland en de NVDE hebben opmerkingen gemaakt over diverse onderwerpen die nog niet zijn opgenomen in dit besluit, of naar hun mening nog zouden moeten worden aangepast in het kader van lopende beleidswijzigingen. Paragraaf 9.2 is aangevuld om duidelijkheid te verschaffen over de vraag waarom met name de uitwerking van het Klimaatakkoord nog niet is opgenomen in dit besluit, en wanneer dit wel verwacht kan worden. Voor overige onderwerpen geldt ook dat via het Invoeringsbesluit geen beleidsinhoudelijke wijzigingen worden doorgevoerd, hiervoor is een aparte wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving nodig (in gevallen volgend op een wijziging van het Bouwbesluit 2012).

NEN-normen

Het Adviescollege toetsing regeldruk vraagt aandacht voor aansturingsartikelen waarin een algemeen doel geformuleerd is en waarbij in separate artikelen aangegeven is hoe in ieder geval aan de doelformulering kan worden voldaan. Daarbij wordt vaak verwezen naar NEN-normen. Het Adviescollege toetsing regeldruk vraagt zich daarbij af of het mogelijk is om zonder de normdocumenten in te zien redelijkerwijs na te gaan of aan te tonen dat bij een nieuwe toepassing sprake is van gelijkwaardigheid. Of dit het geval is zou volgens het College nagegaan moeten worden. Indien dit niet het geval is, zou de doelbepaling in het aansturingsartikel verduidelijkt moeten worden of zou het normdocument kostenloos ter beschikking moeten worden gesteld.

De manier van verwijzen naar NEN-normen in de Algemene Maatregelen van Bestuur onder de Omgevingswet is in lijn met het kabinetsstandpunt hierover. Indien er dwingend naar een norm wordt verwezen, moet deze kosteloos beschikbaar zijn voor de gebruiker en dus door het Rijk te worden afgekocht. Wanneer de verwijzing niet dwingend is hoeft dit niet gedaan te worden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt op meerdere plaatsen gebruik gemaakt van niet dwingende verwijzingen: de functionele eis waar aan voldaan moet worden is algemeen omschreven in een aansturingsartikel, en alleen in de prestatie-eis (een manier om aan de functionele eis te voldoen) zit een verwijzing naar een NEN-norm. Omdat het niet verplicht is aan de prestatie-eis te voldoen, maar ook een gelijkwaardige oplossing gekozen mag worden, is de verwijzing naar de NEN-norm niet dwingend.

De afgelopen jaren is al gekeken of de aansturingsartikelen in de bouwregelgeving voldoende zelfstandig leesbaar zijn en houvast bieden aan de initiatiefnemer die gebruik wil maken van een gelijkwaardige oplossing. Waar dat niet het geval was, zijn de artikelen destijds aangepast. Bij het opstellen van het Besluit bouwwerken leefomgeving is, naar aanleiding van een gering aantal opmerkingen hierover, de toelichting er nog een gering aantal opmerkingen hierover gemaakt door partijen, op die punten is de toelichting van het Besluit bouwwerken leefomgeving destijds aangepast. In de consultatie van het Invoeringsbesluit zijn er verder door andere partijen hierover

geen opmerkingen gemaakt. Wanneer er in de toekomst nieuwe normen worden aangewezen in de bouwregelgeving zal conform het advies van het adviescollege toetsing regeldruk bezien worden of het aansturingsartikel voldoende duidelijkheid biedt voor de toepassing van gelijkwaardigheid.

9.3.3 Reacties bij het Besluit kwaliteit leefomgeving

Motie onderbouwing omgevingswaarden

Met artikel 2.0 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt uitvoering gegeven aan de motie Veldman-Çegerek[157] over de onderbouwing van decentrale omgevingswaarden met inhoudelijk gevalideerd onderzoek. Zowel het IPO, de VNG als de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben aangegeven deze bepaling overbodig te vinden gezien het uitgangspunt van vertrouwen. Het IPO en de VNG vonden deze daarnaast onvoldoende helder. Naar aanleiding van deze opmerkingen is de bepaling aangepast. Onder meer is verhelderd dat deze bepaling geen betrekking heeft op verplichte omgevingswaarden en decentrale afwijkingen van rijksomgevingswaarden. Ook is in de toelichting verhelderd en zijn daarin suggesties gedaan voor een lastenluwe invulling van deze instructieregel.

Waterveiligheid

De Unie van Waterschappen heeft in de consultatie gewezen op de hoorplichten die de waterschappen nu hebben op grond van de Waterwet. Bij wijzigingen van normen en meet- en rekenmethoden voor waterveiligheid moet de minister nu de waterschappen ‘horen’. Deze specifieke verplichting keert niet terug in het stelsel. In de Omgevingswet is een algemene bepaling opgenomen die voorschrijft dat bestuursorganen rekening met elkaar houden en zo nodig afstemmen. Daarnaast heeft de Unie van Waterschappen rond waterveiligheid gewezen op een aantal issues rond specifieke waterkeringen. Deze zullen worden meegenomen bij de evaluatie van de lopende beoordelingsronde voor keringen en het landelijk veiligheidsbeeld die in 2023 voorzien is. Op een aantal punten is de nota van toelichting aangepast, op basis van suggesties van de Unie van Waterschappen.

Motie recreatieve routenetwerken

Ter uitvoering van de motie-Ronnes[158] is een instructieregel opgenomen die gemeenten vraagt om bij nieuwe ontwikkelingen het belang van doorgaande recreatieve wandel- en fietspaden te betrekken. VNG wees erop dat deze regel niet voortkomt uit een in een structuurschema geborgd nationaal belang en vroeg deze bepaling te schrappen. Deze opmerkingen hebben niet geleid tot aanpassingen van deze bepaling. De instructieregel is opgenomen ter uitvoering van de genoemde motie. Het is juist dat het beschermen van doorgaande fiets- en wandelpaden op dit moment niet als nationaal belang is vastgelegd in een structuurvisie.

Spoorwegemplacementen

NS, ProRail, Natuur en Milieu, VNG en diverse afzonderlijke gemeenten en omgevingsdiensten hebben diverse vragen gesteld over de bepalingen rondom spoorwegemplacementen. Deze betreffen enerzijds de verhouding met het Aanvullingsbesluit geluid en anderzijds de verhouding met de beleidsvernieuwing spoorwegemplacementen, die via een afzonderlijke wijzigings-AMvB loopt. De bepaling over het geluid van spoorwegen is geschrapt, omdat die vooruitliep op een mogelijke invulling van het Aanvullingsbesluit geluid. Voor de regels op het terrein van externe veiligheid geldt dat deze regels een voortzetting zijn van het huidige recht en alleen zijn opgenomen als een tijdelijk regime. Er is een beleidsvernieuwing in voorbereiding en een daarbij

[157] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.
[158] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

behorend wijzigingsspoor. Deze bepalingen zijn niet aangepast. Wel is de verouderde lijst met emplacementen geactualiseerd.

Waddenzee

Het Samenwerkingsverband Waddeneilanden, Nogepa en VNG, Rho adviseurs hebben opmerkingen gemaakt over de bepalingen ter bescherming van de Waddenzee. Deze hadden onder meer betrekking op de ruimte voor activiteiten met name mijnbouw, het (verbod op het) parkeren van boorplatforms, eerbiedigende werking en de uitbreiding van veer- en jachthavens. Ook zijn er opmerkingen gemaakt over de begrenzing van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied. Het Samenwerkingsverband Waddeneilanden is het eens met bestendiging van het verbod om het parkeren van boorplatforms.

Naar aanleiding van deze opmerkingen is de eerbiedigende werking in artikel 5.128 van het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgebreid naar de Waddenparagraaf (deze ontbrak ten onrechte in de consultatieversie), is de uitzondering op het verbod op nieuwe mijnbouwwerken in artikel 5.129e, tweede lid, toegespitst op rechtmatige aanwezig mijnbouwwerken in plaats van mijnbouwinstallaties. Een van de opmerkingen van Nogepa had betrekking op verplaatsbare mijnbouwwerken. Naar aanleiding daarvan is een vierde lid aan artikel 5.129^{e} toegevoegd. Conform het huidige recht is hiermee een uitzondering opgenomen voor verplaatsbare mijnbouwwerken voor zover het gaat om het aanleggen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat op locaties waar zich al rechtmatig een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt.

De precieze begrenzing van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied zal plaatsvinden met de Invoeringsregeling die de Omgevingsregeling op dit punt zal aanvullen.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Natuur en Milieu, Netbeheer Nederland, VNG, G40, IPO en Rho adviseurs hebben opmerkingen gemaakt over de ladder voor duurzame verstedelijking. Deze hadden onder meer betrekking op het begrip stedelijk groen aan de rand van de bebouwing. Door te steeds te spreken van “rand van de bebouwing van stedelijk gebied”, wordt de begripsverwarring weggenomen.

G40 gaf aan de bepaling als een verzwaring te zien ten opzichte van het Besluit ruimtelijke ordening, omdat de motiveringseis uit het Besluit Ruimtelijke ordening is omgezet naar een materiele instructieregel die vraagt met een bepaald belang rekening te houden. In tegenstelling tot wat de G40 stelt brengt deze omzetting geen verzwaring met zich mee. Beide formuleringen verplichten tot een deugdelijke motivering van een besluit (artikel 3:46 Awb).

Daar staat tegenover dat Stichting Natuur en Milieu zorgen had over de effecten van mogelijkheid om de laddertoets door te schuiven naar het moment van realisatie. Dit zou ten koste gaat van zorgvuldig ruimtegebruik en het maken van een integrale afweging in het omgevingsplan. In reactie op de Stichting Natuur en Milieu is het van belang te benadrukken dat fasering van onderzoek generiek mogelijk is gemaakt in het nieuwe stelsel en dus ook geldt voor de ladder voor duurzame verstedelijking. De samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving is daarbij niet in het geding. Ook bij het doorleggen van onderzoekslasten mag het niet op voorhand aannemelijk zijn dat toegelaten functies op een locatie nooit kunnen worden gerealiseerd. De ladder draagt zo in alle gevallen bij aan een zorgvuldige en integrale belangenafweging waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat.

Zoals ook in de literatuur[159] werd opgemerkt klopte artikel 125g, tweede lid, onderdeel b, taalkundig niet en bevatte het ten onrechte geen materiële norm. Dat is nu aangepast.

---

[159] T.E.P.A. Lam en A.G.A. Nijmeijer, Omgevingswet en zorgvuldig ruimtegebruik. Doorgaan op de vertrouwde ladder of toch niet helemaal?, *TBR* 2018/187.

Hoogspanningsverbindingen

TenneT heeft erop gewezen dat de lijst met hoogspanningsverbindingen in bijlage XV, onderdeel C, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving op onderdelen onjuistheden bevat. Hoewel de bijlage niet ter consultatie voorlag, is van de gelegenheid gebruik gemaakt de bijlage – in overleg met TenneT – te corrigeren.

Verder is door TenneT gewezen op het ontbreken van een definitie van 'hoogspanningsnet' in verband met § 5.1.7.3. Ter verduidelijking van de reikwijdte van de instructieregels die de waarborging van de hoogspanningsverbinding is in artikel 5.159, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving verhelderd dat het hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV betreft.

Slagschaduw van windturbines

De Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie heeft aandacht gevraagd voor het opnemen van een norm die gemeenten een indicatie geeft voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid voor de slagschaduw van windturbines in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De norm voor slagschaduw uit de Activiteitenregeling milieubeheer is hiertoe alsnog omgezet in instructieregels. Deze norm en de regels over de stilstandvoorziening zijn tevens opgenomen in de bruidsschat. Met het opnemen van de norm als instructieregel blijft voor gemeenten een richtwaarde bestaan. Net als onder de Activiteitenregeling hebben gemeenten ruimte lokaal voor een andere oplossing te kiezen.

Koloniën van Weldadigheid

Enkele betrokken gemeenten, de Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de Vereniging Agrarische Belangen Oorden en Parten hebben suggesties gedaan om de nota van toelichting bij de instructieregels voor de Koloniën van Weldadigheid aan te vullen. Deze suggesties zijn met name benut bij het opstellen van de toelichting op de kernkwaliteiten van de Koloniën.

Geluid van activiteiten

De VNG heeft aangegeven zorgen te hebben over de reikwijdte van de al vastgestelde afdeling over het geluid van activiteiten, mede in het licht van de aanpassing van de artikelen 2.7 en 4.2 van de Omgevingswet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. VNG vreest extra bestuurslasten die samenhangen met het regelen van het geluid van evenementen of van activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte worden verricht, zoals een skateboardbaan in een woonwijk of een muziekkapel in een park, of ambulante handel.

De opmerkingen hebben geleid tot twee aanpassingen. In de eerste plaats is verhelderd dat de geluidparagraaf van toepassing is op het *op een locatie* toelaten van activiteiten. In de tweede plaats is de reikwijdte van de standaardwaarden voor het geluid en trillingen van dit soort activiteiten beperkt. Daardoor hoeft de gemeente niet te motiveren waarom de standaardwaarden niet toegepast hoeven te worden in gevallen waar ze niet of minder geschikt zijn. Al eerder was toegelicht dat de standaardwaarden voor dit soort activiteiten veelal niet voldoen. Dat laat onverlet dat de gemeente wel in het omgevingsplan moet voorzien in een functietoedeling en regels die leiden tot een aanvaardbaar niveau van geluid, ook van deze activiteiten. Zoals ze ook op grond van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet doen onder het voormalige recht.

Daarnaast heeft het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) naar aanleiding van de bruidsschat opmerkingen gemaakt over de verhouding tussen de regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10 van de Wet openbare manifestaties, dat de verhouding bepaalt tussen de regulering van geluid en de beleving van godsdienst. Zij vroegen om behoud van vrijstelling voor het geluid van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden en het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden.

De vrijstelling blijft bij inwerkingtreding van de Omgevingswet behouden. Deze vrijstelling wordt via de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegd. Het is vervolgens aan de gemeente om de tekst van die vrijstelling te behouden of, als dat in de lokale situatie nodig is, nadere regels te stellen. Daarbij kan de gemeente echter geen geheel verbod van klokgelui en oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging invoeren (conform artikel 10 van de Wet openbare manifestaties). Wel kunnen gemeenten waar nodig regels stellen over de duur en het geluidsniveau van dit geluid, hetgeen ook onder huidig recht mogelijk is. Omdat de verhouding met de Wet openbare manifestaties niet eerder aan de orde is geweest, is van de gelegenheid gebruik gemaakt om deze te verhelderen in de toelichting.

Omgevingsveiligheid: algemeen

Diverse partijen, waaronder de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), de VNG, de Brandweer Nederland en de veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond hebben opmerkingen over de bepalingen rondom omgevingsveiligheid. Deze betreffen deels het overgangsrecht, onder meer met betrekking tot een veiligheidsrisicocontour die is vastgesteld op grond van artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarnaast is men geen voorstander van het schrappen van de expliciete toets van de vergunningaanvraag voor de milieubelastende activiteit aan waarden en belangen, die zijn opgenomen in artikel 8.12, derde lid, van het basis-Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarbij gaat het onder meer om het belang van voorkomen van rampen en crises en rekening houden met het groepsrisico. Ook is een opmerking gemaakt over de reikwijdte van het begrip zeer kwetsbaar gebouw. Deze reikwijdte lag niet ter consultatie, maar is wel betrokken bij de verwerking van de consultatiereacties.

Naar aanleiding van deze reacties is besloten om een expliciete toets aan het groepsrisico en het belang van voorkomen van rampen en crises te handhaven in de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Die toets is nu opgenomen in artikel 8.10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Tijdens de consultatie werd in dit verband de vraag gesteld of de te maken afweging voor giftige stoffen is beperkt tot het op 1.500 meter ‘afgekapte’ gifwolkaandachtsgebied zoals bedoeld in artikel 5.12, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is niet het geval. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.10a.

Omgevingsveiligheid: eerbiedigende werking kwetsbare gebouwen met gezondheidszorgfuncties

Onder de werking van het Bevi kunnen gebouwen met daarin relatief kleine gezondheidzorgfuncties zonder bedgebied, zoals een tandartspraktijk of een praktijk voor fysiotherapie onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbaar. In bijlage VI van het Besluit kwaliteit leefomgeving – die niet ter consultatie voorlag – zijn gebouwen met deze gezondheidszorgfuncties aangewezen als kwetsbaar. Om tegemoet te komen aan de praktijk waarin gemeenten voor de inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving relatief kleine gezondheidsfuncties hebben aangewezen als beperkt kwetsbaar wordt voorzien in een eerbiedigende werking, waardoor de desbetreffende gebouwen als beperkt kwetsbaar blijven gelden. Daartoe is een nieuw vierde lid toegevoegd aan artikel 5.3a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Omgevingsveiligheid: Het overgangsrecht risicogebied externe veiligheid

Diverse partijen, waaronder het IPO, hebben verzocht om te voorzien in overgangsrecht voor veiligheidscontouren die op grond van artikel 14 van het Bevi zijn vastgesteld. Met dit besluit wordt aan dit verzoek tegemoetgekomen. Met dit besluit wordt in paragraaf 8.2.4a van het Besluit kwaliteit leefomgeving een bepaling opgenomen die erin voorziet dat een onder het Bevi vastgestelde veiligheidscontour – gedurende de overgangsfase tot 1 januari 2029 – geldt als deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet.

Omgevingsveiligheid: afwegingkader binnen het aandachtsgebied

De VNCI heeft opgemerkt dat het afwegingskader in aandachtsgebieden voor externe veiligheid onvoldoende helder is. Het Invoeringsbesluit brengt geen wijziging in de systematiek van de aandachtsgebieden, die een belangrijk onderdeel is van de beleidsvernieuwing Omgevingsveiligheid.

Met de VNCI is afgesproken om met VNG en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een stappenplan op te stellen om gemeenten te ondersteunen proportionele afwegingen te maken over de te nemen maatregelen binnen een aandachtsgebied. Op deze manier kan de kans op letsel een rol spelen in het externe veiligheidsbeleid.

Beoordelingsregel buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De VNG en de gemeente Amsterdam hebben gedurende de consultatie de vraag gesteld of een voorschriftengebied in het aandachtsgebied van een risicovolle activiteit ook zou kunnen worden aangewezen met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dat is niet het geval. Een voorschriftengebied kan uitsluitend worden aangewezen door middel van een wijziging van het omgevingsplan. Een voorschriftengebied is bepalend voor het aangrijpen van enkele algemene regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving en werkt daarmee jegens een ieder. Het zou in strijd zijn met de rechtszekerheid wanneer een omgevingsvergunning anderen dan de vergunninghouder zou binden.

In het verlengde hiervan is de vraag opgekomen of een nieuwe risicovolle activiteit zou kunnen worden toegelaten door middel van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als er in het omgevingsplan nog geen voorschriftengebied is aangewezen. Bij het toelaten van een dergelijke activiteit moet een voorschriftengebied worden aangewezen en dat kan alleen door het wijzigen van het omgevingsplan. Met een vergunning kan wel de activiteit worden toegelaten, maar niet de omgeving worden beschermd. Dat zou in strijd zijn met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, omdat op die manier de kans bestaat dat zeer kwetsbare gebouwen, zoals kinderdagverblijven onvoldoende beschermd worden. Wat in het Besluit kwaliteit leefomgeving al impliciet was geregeld, is nu expliciet gemaakt door het toevoegen van een beoordelingsregel voor de aanvraag van een omgevingsplanactiviteit, die regelt dat de aanvraag moet worden geweigerd, wanneer niet kan worden voldaan aan een instructieregel. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.0b en in paragraaf 4.17 van deze toelichting wordt de werking van deze beoordelingsregel in verband met benodigde brand- en/of explosievoorschriftengebieden nader toegelicht. Gekozen is voor een generiek werkende bepaling, zodat dit vraagstuk ook voor toekomstige instructieregels is verhelderd.

Beoordelingsregels wateractiviteit en monitoring waterkwaliteit

Op het terrein van waterkwaliteit bevat dit besluit de bepalingen over de monitoring. Hierop zijn van de zijde van de Unie van Waterschappen en het IPO reacties gekomen. Deze betreffen het detailniveau waarop de monitoring is geregeld (IPO) en vragen over de monitorfrequentie, methode en de reikwijdte van de monitorplicht (Unie van Waterschappen). Deze vragen hebben aanleiding gegeven om in de toelichting scherper aan te geven wat op wetsniveau, AMvB-niveau en regelingniveau is geregeld.

Daarnaast zijn enkele reacties komen op de beoordelingsregels voor de wateractiviteit (artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Deze bepalingen lagen niet voor ter consultatie. Omdat deze bepalingen na consultatie en voorhang, naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van state, nog zijn aangepast, zijn de opmerkingen van IPO, Unie en Vewin meegenomen in de analyse en hebben geleid tot verder aanpassingen. Hierbij is de leesbaarheid van het artikel en de corresponderende artikelen voor waterschaps- en omgevingsverordeningen (artikel 6.2 en 7.12) verbeterd. Verder is in artikel 4.13 expliciet gemaakt dat indien voor een

oppervlaktewaterlichaam een goed ecologisch potentieel is vastgesteld, dit doel met de uitvoering van het waterprogramma wordt bereikt.

Beoordelingsregels milieubelastende activiteit (koepelconcept)

Het havenbedrijf Rotterdam, de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland hebben gezamenlijk aangedrongen op het creëren van extra flexibiliteit in de beoordelingsregels voor de milieubelastende activiteit. Ook het havenbedrijf Moerdijk heeft een soortgelijke wens geuit. Dit verzoek komt voort uit de wens om vooraf in een omgevingsplan de milieurandvoorwaarden vast te leggen waar nieuw te vestigen bedrijven moeten voldoen. Bij de vergunningverlening zouden deze milieuaspecten dan niet opnieuw getoetst hoeven te worden.

Deze gedachte past goed bij de doelen van de stelselherziening, maar het betreft een verzoek om aanpassing van het al vastgestelde (basis) Besluit kwaliteit leefomgeving. Het inbouwen van deze mogelijkheid vergt een degelijke analyse van de met name de richtlijn industriële emissies. Daarom wordt op dit punt vastgehouden aan de hoofdlijn dat er via het Invoeringsbesluit geen nieuwe beleidsmatige aanpassingen meer plaatsvinden aan het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving. Bezien zal worden hoe deze wens verder opgepakt kan worden en via welk wetgevingstraject een eventuele aanpassing van het Besluit kwaliteit leefomgeving op dit punt kan verlopen. Dit geschiedt in goed overleg met alle partijen, waaronder de betrokken overheden.

Regeling omgaan met niet-inpasbare vergunningen voor omgevingsplanactiviteiten

Gemeenten moeten vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten na maximaal vijf jaar inpassen in het omgevingsplan. Wanneer het Rijk of de provincie in de tussentijd een bestaande instructieregel aanpassen of een nieuwe instructieregel stelt, is het denkbaar dat de vergunning niet ingepast kan worden in het omgevingsplan. Voor deze situatie is daarom een bepaling opgenomen die gemeenten helpt bij het oplossen van dit vraagstuk. Onder meer VNG, IPO, G40, VNO, Metaalunie, Rho adviseurs en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben opmerkingen gemaakt over deze bepaling. Deze hadden onder meer betrekking op de reikwijdte van de bepaling en mogelijkheden voor nadeelcompensatie.

Naar aanleiding van deze opmerkingen is het artikel zo aangepast dat daaruit direct blijkt dat het intrekken van de vergunning de *ultimum remedium* is en dat deze alleen betekenis heeft in gevallen waarbij de instructieregelgever ervoor heeft gekozen om bestaand rechtmatig gebruik niet te eerbiedigen. In de toelichting is dieper ingegaan op het omgaan met bestaande gevallen bij het stellen van een instructieregel, met inbegrip van het onderscheid tussen wel-benutte en nog niet-benutte vergunningen en op de mogelijkheden voor nadeelcompensatie en de regeling voor hogere kosten.

9.3.4 Reacties bij het Omgevingsbesluit

Uitwerking van artikel 2.7 Omgevingswet

Nadere afbakening reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Het IPO en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet plaatsen vraagtekens bij de toegevoegde waarde van de uitwerking van artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingswet in artikel 2.1, 2.2 en 2.3 van het Omgevingsbesluit aangevuld via dit besluit. Zij vinden deze bepalingen niet echt nodig in het stelsel. In deze bepalingen is geregeld welke regels in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, indien die regels worden gesteld.

Met deze artikelen wordt de reikwijdte van de instrumenten onder de Omgevingswet nader verduidelijkt. Met name gemeenten hebben aangegeven daaraan behoefte te hebben. Er is voor gekozen deze duidelijkheid te geven voor alle decentrale overheden vanwege de samenhang van decentrale regels en vanwege de kenbaarheid en inzichtelijkheid voor burgers, bedrijven en andere

overheden. Naar aanleiding van het advies van de Adviescommissie en de consultatiereacties van het IPO, de VNG en de G40 is in de toelichting de onderlinge verhouding van diverse bepalingen over de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen nader verduidelijkt. De tekst van de artikelen is aangepast waardoor het aanvullende, verduidelijkende karakter ten opzichte van andere bepalingen beter zichtbaar is.

Verduidelijking criterium 'wijzigen van de fysieke leefomgeving'

In artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van het Omgevingsbesluit na het Invoeringsbesluit is geregeld welke regels in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, als de regels worden ingesteld. Het criterium 'of regels gaan over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen' is daarvoor bepalend. De VNG, G40 en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben verzocht om betere duiding van dit criterium.

Naar aanleiding hiervan is in de artikelsgewijze toelichting uitgebreider toegelicht wat daaronder wordt verstaan en zijn meer voorbeelden toegevoegd.

Bepalingen over evenementen en overgangsrecht

Naar aanleiding van de reacties van de VNG en G40 is de tekst over het overgangsrecht en de overgangsfase verduidelijkt. Tot slot heeft de brandweer vragen gesteld over de regels rondom evenementen. In de nota van toelichting is hier nader op ingegaan.

Adviesrecht gemeenteraad bij omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Diverse partijen (Natuur en Milieu, G40 en de VNG) hebben ingebracht dat de adviesrol van de gemeenteraad in gevallen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit niet altijd toereikend is. Zij hebben gepleit voor de mogelijkheid voor de gemeenteraad om zelf gevallen te kunnen aanwijzen waar naast advies ook instemming van de gemeenteraad vereist is.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de Tweede Kamer is het adviesrecht ook onderwerp van debat geweest. Daar is het amendement van het lid Ronnes[160] aangenomen, dat de grondslag biedt voor een aanvullend en aangescherpt adviesrecht van de gemeenteraad.

Het aanvullende adviesrecht van de gemeenteraad betreft naast de gevallen waarin het college bevoegd gezag is om op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te beslissen, de gevallen waarin het college moet beslissen over een verzoek om instemming over een voorgenomen beslissing op een dergelijke aanvraag. Instemming door het college van burgemeester en wethouders over voorgenomen beslissingen kan zich voordoen als niet het college, maar een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is om op de aanvraag te beslissen.

De aanscherping van het adviesrecht heeft aldus vorm gekregen dat op grond van een aan de wet toegevoegde bepaling is geregeld dat het advies van de gemeenteraad door het college van burgemeester en wethouders in acht moet worden genomen bij het toepassen van de bij of krachtens de wet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag of het verlenen of onthouden van instemming.

Met dit besluit worden in het Omgevingsbesluit de adviesrechten van de gemeenteraad aangepast aan de nieuwe grondslag in de wet.

[160] Kamerstukken II 2018-19, 34986, nr. 53.

Milieueffectrapportage

Diverse partijen (onder ander de Commissie voor de mer, DCMR, IPO, Natuur en Milieu, VNG en VNO/NCW) hebben gereageerd op de aangepaste regelgeving voor milieueffectrapportage. De regels over de milieueffectrapportage zijn met dit besluit slechts beperkt aangevuld, het betreft voornamelijk overnemen van de recente wijzigingen van de Wet milieubeheer.[161]

Overzicht

Verschillende inbrengers (waaronder VNG en de Commissie voor de mer) vragen om meer toelichting over bepaalde aspecten voor een goede uitvoering in de praktijk. Bijvoorbeeld over de toepassing van milieueffectrapportage bij de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet en de wisselwerking tussen milieueffectrapportage met participatie. Hiervan is geconstateerd dat de nota van toelichting niet het meest geschikte instrument is. Dit besluit gaat immers alleen om een beperkt aantal aanpassingen en aanpassing van reeds bestaande toelichtingen is niet mogelijk. Op de website https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/ zal nadere informatie over het onderwerp milieueffectrapportage worden opgenomen, waarmee naar verwachting wordt voorzien in de gevraagde toelichting.

Mer-beoordeling

Het uitgangspunt van de Omgevingswet is dat er géén afzonderlijk mer-beoordelingsbesluit meer hoeft te worden genomen, maar dat dit besluit in het (ontwerp-)besluit kan worden opgenomen. De VNG en de DCMR vragen waar dit uitgangspunt is terug te vinden in de regelgeving.

Naar aanleiding van deze terechte vraag is artikel 11.11 van het Omgevingsbesluit aangevuld met een bepaling die regelt dat het resultaat van de mer-beoordeling en de motivering in het (ontwerp)besluit moeten worden opgenomen. Met deze bepaling is ook de consistentie met de regeling van de plan-mer bewerkstelligd.

Watervergunningen

Water is een onderdeel van het begrip milieu in milieueffectrapportage. Om die reden zijn bepaalde watervergunningen ook onder de mer-(beoordelings)plicht gebracht, met een bepaling die deze vergunningen voor milieueffectrapportage gelijkschakelt aan de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Netbeheer Nederland vraagt hoe is geregeld dat deze gelijkschakeling ook doorwerkt in de aangewezen besluiten in bijlage V.

Naar aanleiding van deze reactie is aan artikel 11.6, derde lid, een onderdeel toegevoegd dat expliciet deze gelijkschakeling toevoegt aan de aangewezen besluiten in de kop van kolom 4 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit.

Divers

VNO/NCW betuigt steun voor het handhaven van de zes weken termijn voor het bevoegd gezag om een advies reikwijdte en detailniveau op te stellen omdat dat meer zekerheid biedt aan bedrijven.

Tot slot zijn hebben andere van IPO, VNO-NCW en DCMR enkele losse reacties en suggesties ingebracht die hebben geleid tot aanvullingen van paragraaf 5.6 van deze toelichting en in een enkel geval tot een verbetering van de artikelen.

[161] De wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn), Stb. 2017, 30 en Stb. 2017, 169.

VTH

Basistakenpakket

Door voornamelijk het IPO en de VNG zijn opmerkingen gemaakt over het basistakenpakket. Zo vonden zowel het IPO en de VNG onvoldoende duidelijk welke keuzes zijn gemaakt voor de aanwijzing van het basistakenpakket.

Voor het basistakenpakket geldt dat uitgangspunt is dat deze taken zoveel mogelijk ongewijzigd worden opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet. Vanwege het nieuwe stelsel is een één op één wijziging echter niet mogelijk. Naar aanleiding van de consultatie zijn de gemaakte keuzes nader verduidelijkt met als uitgangspunt een robuust VTH-stelsel. Ook is verduidelijkt dat geluid geur en trilling onderdeel zijn van de milieubelastende activiteiten die worden geregeld in het besluit activiteiten leefomgeving. Ook is verduidelijk dat de reikwijdte van de categorie 'omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang' alleen betrekking heeft op de milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten.

DSO

Uitbouw DSO

Door diverse partijen worden opmerkingen gemaakt naar aanleiding van het feit dat de landelijke voorziening van het DSO stapsgewijs wordt doorontwikkeld. Zo vraagt de Integrale Adviescommissie Omgevingswet om duidelijkheid te verschaffen over waar informatie te vinden is. Hierover is informatie toegevoegd aan de nota van toelichting. Ook vragen deze Adviescommissie en het Adviescollege toetsing regeldruk te verduidelijken wanneer en op welke wijze besluitvorming plaatsvindt over de uitbouw van de landelijke voorziening. Over de wijze van waarop besluitvorming over de uitbouw van het DSO zal plaatsvinden zijn afspraken gemaakt in de beheerovereenkomst voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening dat op 18 december 2018 is gesloten.[162] De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal de Kamer en gebruikers blijven informeren over de doorontwikkeling en uitbouw van het DSO. Meer specifiek zal dit gebeuren zodra interbestuurlijk is besloten over de verdere aanpak van de uitbouw van het DSO en de informatie die daarmee ontsloten gaat worden. Ook zal deze informatie worden ontsloten via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Daarnaast vraagt het adviescollege toetsing regeldruk om bij de uitbouw van het DSO te starten met die koppelingen tussen systemen die frequent en voor een groot aantal verplichtingen door (mede)overheden, burgers en bedrijven worden benut. Dit voorstel wordt betrokken bij de voorbereiding van de uitbouw van het DSO. Voor wat betreft de uitbouw van het DSO vraagt het adviescollege toetsing regeldruk naar een regeldruk analyse en naar het betrekken daarvan in de besluitvorming over het DSO. Het voornemen is om in 2020 onderzoek te doen naar de kosten en baten van het DSO, inclusief de regeldruk effecten. De resultaten van dit onderzoek kunnen worden betrokken bij de interbestuurlijke besluitvorming (Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen) over de uitbouw van het DSO na inwerkingtreding van het stelsel in 2021.

Ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving

Door de VEWIN wordt gevraagd om elektronische beschikbaarstelling van kaarten waarin grondwaterbeschermingsgebieden en waterwinlocaties voor oppervlaktewater zijn opgenomen, en ook van kaarten met aangewezen aanvullende structurele (grondwater) voorraden en nationale grondwaterreserves. De Unie van Waterschappen vindt het wenselijk dat de onderhoudsplichten en verplichtingen, die zijn opgenomen in de onderhoudslegger, via de landelijke voorziening worden ontsloten. Deze wensen moeten worden ingebracht in de interbestuurlijke besluitvorming over de uitbouw van de landelijke voorziening. De ontsluiting van informatie over de fysieke leefomgeving is onderdeel van de uitbouw. De grondwaterbeschermingsgebieden zullen overigens worden

[162] Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 116.

opgenomen in de omgevingsverordeningen, en daarmee ook beschikbaar zijn in de landelijke voorziening van het DSO.

Ontsluiting van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet

De VNG en de G40 vragen ervoor te zorgen dat gemeenten via de landelijke voorziening de verleende omgevingsvergunningen kunnen tonen. Naar aanleiding van het advies van het bureau ICT-toetsing is interbestuurlijk afgesproken welke documenten de landelijke voorziening bij inwerkingtreding van de Omgevingswet moet kunnen tonen. De omgevingsvergunning maakt geen onderdeel uit van dit basisniveau. Deze wens zal door de betrokken partijen moeten worden ingebracht in de besprekingen over de uitbouw van het DSO, die in het voorjaar van 2019 worden gevoerd. Het Interprovinciaal Overleg vraagt in welke vorm ontwerpbesluiten beschikbaar komen in de landelijke voorziening. De nota van toelichting is op dit punt aangevuld.

Relatie generieke publicatievoorziening en de landelijke voorziening van het DSO

De G40 vraagt om op korte termijn inzicht te verschaffen in de grondslagen van het DSO, zodat gemeenten in 2019 al kunnen starten met de voorbereiding voor het werken met het DSO. Daarbij vraagt de G40 ook naar de standaarden en verplichtingen voor de publicatie van besluiten en andere rechtsfiguren, die zullen worden opgenomen in de Bekendmakingswet. Bij de ontwikkeling van de genoemde standaarden worden VNG, IPO en UvW nadrukkelijk betrokken. Eind december 2018 is een versie van deze standaarden opgeleverd. De ministeriële regeling waarin de verplichting wordt opgenomen om de standaard te gebruiken, zal in 2020 worden vastgesteld, maar dit betreft alleen het juridisch vastleggen van het gebruik van deze standaard. Ook vraagt de G40 om het mogelijk te maken om ook de achterliggende stukken bij ontwerpbesluiten elektronisch beschikbaar te stellen. Deze wens wordt gedeeld door Natuur en Milieu. Ook dit zal via de Bekendmakingswet worden geregeld. Wel is in deze nota van toelichting aangegeven hoe dit zal worden geregeld.

De VNG vraagt om de verhouding tussen de landelijke voorziening van het DSO en de generieke publicatievoorziening goed uit te werken. Ook het interprovinciaal overleg heeft zorgen hierover. In het kader van het invoeringsspoor van de Omgevingswet en in het kader van de wijziging van de Bekendmakingswet wordt dit verder uitgewerkt. Bij de bouw van de landelijke voorziening wordt ook goed afgestemd met de bouwers van de generieke publicatievoorziening. Er vindt regelmatig afstemming plaats tussen deze drie trajecten.

Aanwijzen van besluiten en andere rechtsfiguren voor beschikbaarstelling via DSO

Onder andere de G40 stelt voor om in artikel 14.4 een delegatiebevoegdheid op te nemen om bij ministeriële regeling nieuwe besluiten toe te kunnen voegen aan de besluiten die het Kadaster in de landelijke voorziening moet ontsluiten. Dit voorstel is niet overgenomen, omdat artikel 20.26 van de Omgevingswet geen mogelijkheid tot delegatie kent.

Verwerking van persoonsgegevens

- Verwerking van persoonsgegevens over anderen dan indieners
  De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vraagt om de verwerking van persoonsgegevens van anderen dan de indiener in het Omgevingsbesluit zo mogelijk nader te preciseren. Dit heeft geleid tot aanpassing van artikel 14.10 eerste lid, onder b.
- Burgerservicenummer (BSN). De AP merkt op dat advies uit de Privacy Impact Assessment (PIA) over het gebruik van het burgerservicenummer niet correct verwerkt is in artikel 14.9. In de consultatieversie van dit artikel wordt gesproken over het verwerken van het BSN van gebruikers en indieners, terwijl in de toelichting wordt aangegeven dat alleen van indieners van een bericht een BSN wordt verwerkt. Dit artikel is aangepast conform de aanbeveling uit de PIA.
- Bewaartermijnen
  De AP merkt op dat de genoemde bewaartermijnen in de consultatieversie van dit besluit

volgens de tekst maximale termijnen zijn. Volgens de AP suggereert deze term dat per bewaard gegeven afwegingsruimte bestaat om in voorkomende gevallen gegevens ook minder lang te bewaren. De AP verzoekt om duidelijk te maken of de genoemde termijnen vaste termijnen zijn of maximumtermijnen en daarbij ook aan te geven hoe de afweging gemaakt wordt om in voorkomende gevallen gegevens minder lang te bewaren. De nota van toelichting is op dit punt aangepast.
De Unie van Waterschappen geeft aan problemen te voorzien met de bewaartermijn van maximaal drie maanden. De bewaartermijn wordt verlengd tot maximaal een jaar, met dien verstande dat met de beheerder van het digitaal loket nadere afspraken zullen worden gemaakt over deze termijn. De artikelen en de nota van toelichting zijn op dit punt aangepast.

- Wet digitale overheid
  De AP adviseert om in de nota van toelichting in te gaan op de relatie tussen de landelijke voorziening en de Wet digitale overheid ten aanzien van de identificatie van gebruikers en indieners van de landelijke voorziening. Informatie hierover is toegevoegd aan de nota van toelichting en de artikelsgewijze toelichting.

Formulieren

Door onder andere de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg zijn opmerkingen gemaakt over artikel 14.3 uit de consultatieversie van het Omgevingsbesluit. Volgens dit artikel zou voor het indienen van een papieren bericht altijd gebruik moeten worden gemaakt van een uitdraai van het elektronisch formulier. Dat leek deze partijen niet werkbaar. In overleg met vertegenwoordigers van de koepels is geconcludeerd dat de in de consultatieversie opgenomen formulering geen recht doet aan de complexe werkelijkheid van het formulier dat door de landelijke voorziening wordt gegenereerd op basis van de activiteiten die een initiatiefnemer op een specifieke locatie wil gaan uitvoeren. Dit artikel is daarom geschrapt. In de nota van toelichting is in paragraaf 5.9.3 een passage opgenomen over de manier waarop een bericht kan worden ingediend in situaties dat indiening via de landelijke voorziening ongewenst is. Ook is aangegeven hoe initiatiefnemers die minder digitaal vaardig zijn een bericht kunnen indienen.

Uitwerking grondslag artikel 20.23 jo 20.26 Omgevingswet

Zowel de Autoriteit Persoonsgegevens als de Unie van Waterschappen vroegen aandacht voor de uitwerking van de grondslag in artikel 20.23 jo. 20.26, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, door te regelen welke bestuursorganen bepalen voor welke onderdelen van de in dit besluit aangewezen in de landelijke voorziening te ontsluiten informatie geldt dat deze niet aan een ieder beschikbaar wordt gesteld op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. In reactie hierop kan worden opgemerkt dat artikel 14.4 van dit ontwerpbesluit bepaalt welke informatie door het Kadaster via de landelijke voorziening moet worden ontsloten. Dit betreft informatie uit omgevingsvisies, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen, projectbesluiten, de omgevingsregeling en de ontwerpen daarvan. Omdat voor de ontsluiting van deze informatie gebruik wordt gemaakt van al eerder openbaar gemaakte informatie via generieke officiële overheidspublicaties, hoeft deze grondslag in dit Invoeringsbesluit niet verder te worden uitgewerkt.

Projectbesluit in landelijke voorziening

Voor het projectbesluit geldt een overgangsperiode, omdat er de eerste jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet projectbesluiten worden genomen voor gebieden waarvoor nog geen omgevingsplan bestaat dat geheel aan de verplichtingen van de Omgevingswet voldoet. Tijdens de overgangsperiode geldt dat het projectbesluit het omgevingsplan niet hoeft te wijzigen. ProRail en RWS hebben opmerkingen gemaakt over de wijze waarop het projectbesluit in de overgangsperiode in de landelijke voorziening wordt getoond. Bij de ontwikkeling van de publicatiestandaard voor het projectbesluit wordt rekening gehouden met deze situatie. Er vindt

nog overleg plaats met diverse partijen over de precieze invulling van deze standaarden. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de vragen van ProRail en RWS.

Technische storingen

De Unie van Waterschappen (UvW) geeft aan dat regels over technische storingen ontbreken bij gegevensbeheer. In het kader van de Invoeringsregeling zal worden bezien of en zo ja, welke juridische regels hiervoor nodig zijn.

Ook vraagt de UvW duidelijkheid over wanneer een aanvraag is ingediend en de beslistermijn zal aanvangen, mede in relatie tot technische storingen bij het ontvangen van een bericht door het bevoegd gezag. De artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1 is op dit punt aangevuld. Daarin wordt aangegeven dat het tijdstip van indiening in de landelijke voorziening geldt als het tijdstip van ontvangst door het juiste bevoegd gezag. Op dat tijdstip gaat een eventuele beslistermijn lopen.

MKB-toets DSO

Door VNO-NCW is gevraagd om een MKB-toets te doen om te zorgen dat het DSO begrijpelijk en bruikbaar is voor MKB-ondernemers. Ook in de Tweede Kamer is bij de behandeling van de Invoeringswet Omgevingswet een motie ingediend om een MKB-toets te doen voor de invoering van het DSO. Het MKB is op dit moment al betrokken bij de ontwikkeling van het DSO. Deze betrokkenheid zal in het voorjaar van 2019 verder worden geïntensiveerd.

Overige opmerkingen

In het kader van de consultatie van het Invoeringsbesluit zijn door diverse partijen detailopmerkingen gemaakt over de artikelen en de nota van toelichting, bijvoorbeeld over de archivering van toepasbare regels of het aanpassen van vooraf ingevulde gegevens. Een deel van deze opmerkingen hebben geleid tot aanpassing van de betreffende teksten. Daarnaast hebben partijen inhoudelijke vragen gesteld of vragen gesteld over proces of planning die zich niet lenen voor beantwoording via de nota van toelichting. De antwoorden zijn in een gesprek met de indiener beantwoord of worden via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl beantwoord.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft aangegeven een botsproefachtige sessie te willen houden over de werking van het DSO, waarin onder meer de verwerking in het DSO van vernietiging van besluiten of het zelf in de zaak voorzien door de rechter aan de orde zal komen. Dit voorjaar worden voorbereidingen voor deze sessie getroffen. Daarom heeft de Afdeling bestuursrechtspraak nu geen inhoudelijke reactie gegeven op de regeling van het DSO in het Invoeringsbesluit.

9.4 Reacties bij het overgangsrecht

Overzicht stelsel overgangsrecht

Uit de consultatie blijkt brede steun voor het overgangsrecht zoals dat is opgenomen in dit besluit. Wel wordt gewezen op het belang om dit overgangsrecht helder uit te leggen voor de gebruikers. Zo geeft de Raad voor de rechtspraak aan dat het ontwerpbesluit voorziet in een grote materiële continuïteit ten opzichte van de huidige situatie, ondersteund door het overgangsrecht zoals dat is neergelegd. Ook VNO NCW en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet geven steun aan de regels voor het overgangsrecht, maar wijzen beide op het belang om voor de praktijk een heldere uitleg te geven over het overgangsrecht. Daarnaast wordt onder meer door VNO-NCW maar ook door de Metaalunie erop wordt gewezen dat bedrijven bij inwerkingtreding niet plots met strengere regels geconfronteerd mogen worden.

Uitgangspunt van het overgangsrecht is, net als bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten en dat de

omgeving gelijkwaardig wordt beschermd. Weliswaar wijzigt de formele wettelijke grondslag voor bijvoorbeeld meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften, maar de voorwaarden waaronder de activiteit mag worden verricht blijven gelijk. Zo is in de bruidsschat bijvoorbeeld geregeld dat vergunningvoorschriften van bedrijven bij inwerkingtreding voorgaan op regels over hetzelfde onderwerp in de bruidsschat. Dit continueert de bescherming voor de omgeving bij inwerkintreding en zorgt ervoor dat een initiatiefnemer niet plots met andere regels van doen krijgt.

Het belang van een heldere uitleg van het overgangsrecht voor degenen die met deze regels aan de slag zullen gaan wordt volledig onderschreven. Mede naar aanleiding van het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet en de consultatie is in de toelichting van dit besluit en de op de website voorzien in extra informatie over het overgangsrecht. Zo is de toelichting van het besluit nader aangevuld en is informatie op de website www.omgevingswetportaal.nl aangevuld. In lijn met het advies van de commissie worden lokale overheden via het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW en via het interbestuurlijke programma ‘Aan de Slag met de Omgevingswet’ in staat gesteld te leren van elkaar. Op diverse plekken in het land worden sessies georganiseerd, waar kennis en goede voorbeelden uit de praktijk gedeeld worden. De VNG, Aan de Slag met de Omgevingswet en het ministerie van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzorgen aanvullend halfjaarlijks sessies waarbij professionals uit de uitvoeringspraktijk worden bijgepraat over de laatste stand van zaken van de omgevingswetgeving. Het overgangsrecht is daarbij eerder aan bod gekomen en zal ook opnieuw aan bod komen.

Meldingen

IPO, VNG, de Omgevingsdienst Flevoland en de Metaalunie hebben gereageerd op het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 8.1. Die reacties gingen onder meer over de bepalingen in artikel 8.1.1 waarin overgangsrecht is opgenomen voor de situatie dat er naar aanleiding van een melding een besluit zou worden genomen, bijvoorbeeld een besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift. Ook werd de vraag gesteld hoe artikel 8.1.2, eerste lid, gelezen moet worden. De inbrengers vonden het niet duidelijk of het gaat om de gegevensverstrekking die bij een melding moet worden gedaan of om een periodieke informatieverplichting, bijvoorbeeld gegevens die jaarlijks moeten worden verstrekt.

Naar aanleiding van deze inbreng is de regeling zodanig aangepast dat duidelijk is dat indien een melding is gedaan, met de activiteit mag worden gestart en dat niet eerst de procedure tot het stellen van een maatwerkvoorschrift afgewacht hoeft te worden. Om dit te verduidelijken zijn artikel 8.1.1, derde en vijfde lid geschrapt. Artikel 8.1.2 is gewijzigd zodat het duidelijk is dat deze bepaling alleen gaat over een periodieke informatieverplichting.

Overgangsrecht Crisis- en herstelwet

De VNG heeft een aantal opmerkingen gemaakt over het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 8.2.12 en de toelichting bij dat artikel. De VNG wil graag dat voor bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte een langere termijn geldt om te komen tot een omgevingsplan. Verder wordt er een overgangsbepaling gemist voor het experiment met kostenverhaal, bedoeld in artikel 7v van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. De VNG is van mening dat het voor het experiment kostenverhaal, wegens de financiële gevolgen, onredelijk wordt geacht om per 1 januari 2029 te voldoen aan de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

De wens van de VNG om voor bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte een langere termijn te laten gelden wordt niet gevolgd. Om te voorkomen dat het oude en nieuwe regime te lang naast elkaar blijven bestaan is met de VNG de afspraak gemaakt dat gemeenten de tijd hebben tot 2029

om het tijdelijke deel van het omgevingsplan om te bouwen tot een omgevingsplan.[163] Bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte vallen ook onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het is voor de uitvoeringspraktijk van belang dat uiterlijk 2029 het tijdelijke deel is omgebouwd tot een omgevingsplan. Daarnaast is het ook vanuit het oogpunt van uniformiteit in het overgangsrecht belangrijk dat ook voor dergelijke bestemmingsplannen geen uitzondering wordt gemaakt.

Voor het experiment kostenverhaal is in artikel 8.2.12 een onderdeel toegevoegd waarmee geregeld is dat het experiment kostenverhaal na 1 januari 2029 mag worden voortgezet. Ten slotte is naar aanleiding van de consultatiereactie van de VNG over ontwikkelingsgebieden en artikel 7c van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet de toelichting bij artikel 8.2.12 verduidelijkt.

9.5 Reacties bij de bruidsschat

Uit de consultatie blijkt een brede steun voor de bruidsschat. Zowel de Unie als de VNG hebben waardering gegeven voor het feit dat via de bruidsschat wordt voorkomen dat voormalige rijksregels vervallen voordat decentrale overheden nieuwe regels hebben gesteld. Ook de Afdeling advisering van de Raad van State wijst in haar advies op het belang van de bruidsschat voor een gelijkwaardig beschermingsniveau bij inwerkingtreding. Wel zijn door de VNG en door diverse gemeenten diverse vragen gesteld over de bruidsschat en suggesties gedaan waarvan dankbaar gebruik is gemaakt ter verbetering van de bruidsschat. Op hoofdlijnen wordt op deze opmerkingen hieronder ingegaan.

Reikwijdte bruidsschat

De VNG stelt dat in het algemeen de overwegingen niet duidelijk zijn waarom er voor sommige onderwerpen is gekozen om deze op te nemen in de bruidsschat en niet in de landelijke wet- of regelgeving.

Bij de totstandkoming van de vier AMvB's zijn ook keuzes gemaakt ten aanzien van het toepassingsbereik van algemene rijksregels. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 ('Decentraal tenzij' bij toepassingsbereik activiteiten) en paragraaf 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht[164]. De reikwijdte van de bruidsschat is dus gebaseerd op deze hoofdkeuze: een onderwerp dat niet langer geregeld wordt in de rijksregels, wordt geregeld in de bruidsschat zodat bij inwerkingtreding geen lacune ontstaat. Naar aanleiding van de consultatie is bezien of, gelet op deze in de AMvB's gemaakte hoofdkeuze, er aanleiding is om bepaalde regels toch nog in de rijksregels op te nemen en niet in de bruidsschat. Naar aanleiding van de inbreng van de Unie van Waterschappen is de keuze gemaakt om de uitzonderingsregels over lozingen van afvalwater van glastuinbouwbedrijven niet in de bruidsschat maar alsnog in de rijksregels (het Besluit activiteiten leefomgeving) op te nemen. Opname van de regels via de bruidsschat in alle waterschapsverordeningen zou betekenen dat die regels voor de meeste situaties weer zouden moeten worden geschrapt of aangepast. Verder is naar aanleiding van de inbreng van de VNG geconcludeerd dat zowel in de bruidsschat als in de omgevingsregeling algemene indieningsvereisten voor vergunningaanvragen zijn opgenomen. Dit heeft ertoe geleid dat de algemene indieningsvereisten in de bruidsschat zijn geschrapt. Voor het overige heeft de consultatie-inbreng niet geleid tot aanpassingen aan de reikwijdte van de bruidsschat.

[163] Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 3, p. 100.
[164] Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

De bruidsschat in relatie tot het Besluit kwaliteit leefomgeving

Door de VNG zijn vragen gesteld over de bruidsschat, in relatie tot de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bij inwerkingtreding voldoen namelijk niet alle bruidsschatregels aan alle instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De VNG vraagt om in ieder geval te om de relatie tussen de bruidsschat en de instructieregels te verhelderen.

De regels in de bruidsschat vormen veelal een goede invulling van de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geldt echter in mindere mate voor de onderwerpen geur, geluid en trillingen. Hoewel de instructieregels een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij, zijn in de instructieregels namelijk diverse harmoniseringen doorgevoerd. Gelet op deze instructieregels zullen gemeenten voor het einde van de overgangsfase van het omgevingsplan zelf keuzes moeten maken over de invulling van deze instructieregels in hun omgevingsplan. Als deze invulling door het Rijk in de bruidsschat zouden worden gemaakt zou dat, bij inwerkingtreding, op sommige locaties kunnen leiden tot soepelere of strengere regels. Dat is niet in lijn met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet waarin is bepaald dat de bruidsschat moet voorzien in regels die gelijkwaardig zijn aan de rijksregels die worden overgedragen. Indien de invulling door het Rijk zou worden gedaan zou het Rijk treden in de afwegingsruimte die juist door lokale overheden moeten worden gemaakt. Bovenstaande voorkomt bovendien dat bedrijven twee keer wijzigingen in de regelgeving ondervinden: eerst bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en vervolgens bij de locatiespecifieke uitwerking door de gemeente. Mede naar aanleiding van de inbreng van de VNG is de relatie tussen de bruidsschatregels en de instructieregel van het Besluit kwaliteit leefomgeving op diverse plekken verduidelijkt. Deze verduidelijking is te vinden in paragraaf 7.5 van het algemeen deel van de toelichting, in de artikelsgewijze toelichting en in een tabel op de website www.omgevingswetportaal.nl. Deze tabel zal nog worden aangevuld met extra informatie.

De bruidsschat in relatie tot voorschriften van bestaande omgevingsvergunningen

De Omgevingsdienst Flevoland vroeg waarom in de algemene bepalingen niet wordt geregeld dat, bij inwerkingtreding, bestaande vergunningvoorschriften boven de bruidsschatregels gaan. Een dergelijke regeling zorgt ervoor dat bij inwerkingtreding een vergunde activiteit onder dezelfde condities kan worden voortgezet. In de consultatieversie was al voorzien in een regeling die erin voorziet dat bestaande voorschriften voorgaan boven de bruidsschat. Dit was echter specifiek per paragraaf geregeld. Gelet op het belang van de inzichtelijkheid van een dergelijke overgangsbepaling is mede naar aanleiding van deze consultatie ervoor gekozen hierover een algemene bepaling is op te nemen in artikel 2.1 van de bruidsschat. Daardoor is de inzichtelijkheid van de bepaling vergroot.

De bruidsschat in relatie tot bestemmingsplannen verbrede reikwijdte

De VNG en de G40 wijzen erop dat bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte op onderdelen kunnen afwijken van bepalingen bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. Zowel deze bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte als de bruidsschatregels worden bij inwerkingtreding onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Daarmee kan een situatie ontstaan dat het omgevingsplan bij inwerkingtreding tegenstrijdige regels kan bevatten. Om te waarborgen dat bij inwerkingtreding de regels van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt gecontinueerd is in artikel 2.1 voorzien in een bepaling dat in een dergelijke situatie de regels in het bestemmingsplan verbrede reikwijdte voorgaan op de bruidsschatregel.

Bruidsschatregels met betrekking tot bouwwerken, open erven en terreinen

Naar aanleiding van consultatie die is ingebracht door de VNG en diverse gemeenten is de manier waarop het repressief welstandstoezicht, afkomstig uit de Woningwet, in de bruidsschatregels was opgenomen aangepast. In plaats van een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om een

maatwerkvoorschrift over het uiterlijk van bouwwerken te stellen, is ervoor gekozen een inhoudelijke regel over repressief welstand op te nemen op grond waarvan het bevoegd gezag kan handhaven. Op deze manier is de materiele inhoud beter kenbaar. In de regel zal bij overtreding van de regel het bevoegd gezag een maatwerkvoorschrift op leggen om duidelijk te maken op welke onderdelen het bouwwerk in ernstige mate in strijd is met eisen van welstand. In de bruidsschat wordt echter niet vastgelegd dat dit altijd met een maatwerkvoorschrift gedaan moet worden, dat past namelijk niet in de systematiek van het nieuwe stelsel.

Op de aansluitplicht op het distributienet voor warmte is onder het huidig recht overgangsrecht uit het Bouwbesluit 2012 van toepassing. Naar aanleiding van een opmerking van de Omgevingsdienst NZKG is dit overgangsrecht betrokken bij het artikel over de aansluitplicht op het distributienet voor warmte zoals dat in de bruidsschat is opgenomen.

De regeling over het ruimtelijk vergunningvrij bouwen is mede naar aanleiding van opmerkingen van VNG, IPO, diverse gemeenten en de Omgevingsdienst NZKG aangepast. De regeling voor bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter en het gebruik van mantelzorgwoningen wordt niet landelijk uniform in het Besluit bouwwerken leefomgeving geregeld, maar in de bruidsschat opgenomen. De bruidsschat voorziet in een gelijkwaardige overgang naar het nieuwe stelsel, vervolgens kunnen gemeenten op deze onderwerpen bepalen welke inhoudelijke én welke procedurele regels voor deze activiteiten gaan gelden. Zie ook paragraaf 9.4.2 van deze toelichting over het Besluit bouwwerken leefomgeving, en afdeling 3.2 over het geheel aan regels over vergunningvrij bouwen.

Naar aanleiding van vragen van diverse gemeenten is het beoordelingskader voor de ruimtelijke vergunningplicht zodanig specifiek gemaakt dat alleen regels over bouwwerken die ook onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onderdeel van het beoordelingskader voor de bouwactiviteit zijn, hier deel van uit maken.

Milieubelastende activiteiten: algemeen toepassingsbereik

Door onder meer VNG, en ProRail zijn opmerkingen gemaakt over het toepassingsbereik van de bruidsschat voor milieubelastende activiteiten. Zo zijn er knelpunten geconstateerd voor spoorwegemplacementen, verkeer in tunnels en voor evenementen waarvoor geluidregels zijn gesteld in of bij de Algemene plaatselijke verordening.

Dit heeft geleid tot aanpassing en verduidelijking van het algemeen toepassingsbereik op onder meer deze punten. Daarnaast worden onderhoudswerkzaamheden op terreinen uitgezonderd van het toepassingsbereik van de afdeling milieubelastende activiteiten. Hiermee is tegemoetgekomen aan de consultatie-inbreng.

Bruidsschatregels over energiebesparing

Diverse partijen hebben gevraagd of het nog mogelijk is om voor milieubelastende activiteiten die niet langer door het Rijk worden geregeld, zoals supermarkten, een energiebesparingsonderzoek te eisen, zoals in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer staat.

Het is voor deze milieubelastende activiteiten inderdaad ook onder de Omgevingswet mogelijk om een dergelijk onderzoek te vragen indien dat volgens de gemeente noodzakelijk. In dat geval kan de gemeente via een maatwerkvoorschrift een energiebesparingsonderzoek worden geëist. Deze mogelijkheid is naar aanleiding van de consultatie in de toelichting verduidelijkt.

Bruidsschatregels over geluidhinder

Er zijn door de VNG en diverse gemeenten verschillende vragen gesteld over een ‘geluidgevoelig gebouw’ in relatie tot de bruidsschat. Zo was onder meer het toepassingsbereik van de paragraaf niet duidelijk. Er zijn daarnaast vragen gesteld over het buitenbeschouwing laten van onversterkt stemgeluid bij het bepalen van het geluid door een activiteit. Deze bepaling wijkt af van het

Activiteitenbesluit milieubeheer. De inbrengers vrezen dat deze uitzondering leidt tot knelpunten bij de handhaving.

Naar aanleiding van de consultatie zijn de artikelen over het toepassingsbereik van de paragraaf geluidhinder en het artikel over waar waarden gelden sterk vereenvoudigd en de toelichting is verduidelijkt. Het begrip Wgh-gevel is geschrapt met het oog op de introductie van de niet-geluidgevoelige gevel in het Aanvullingsbesluit geluid. Daarmee is aan de wens om de regeling te verduidelijken tegemoetgekomen.

Naar aanleiding van de consultatie wordt aangesloten bij de regeling over het uitzonderingen voor stemgeluid in het Activiteitenbesluit milieubeheer, die bekend is bij de uitvoeringspraktijk.

Bruidsschatregels over geurhinder: geurgevoelig object en geurgevoelig gebouw

Naar aanleiding van de inbreng van de gemeente Almere, die erop wijst dat de paragraaf over geurhinder onduidelijk is, zijn de bepalingen en het toepassingsbereik van paragraaf 2.3.6 over geurhinder, vereenvoudigd en verduidelijkt. Onder meer is het toepassingsbereik aangepast. Ook het begrip ‘geurgevoelig object’ is uitgebreid met nog te bouwen geurgevoelige gebouwen. Hiermee is tegemoetgekomen aan de gewenste verduidelijking.

Naar aanleiding van de consultatie is ook geconstateerd dat de bepalingen over ‘geur bij een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony’s die gehouden worden voor het berijden’, niet gelijkwaardig zijn overgenomen ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij. Naar aanleiding van de consultatie zijn de artikelen zo aangepast dat de waarden en afstanden alleen gelden bij beginnen, uitbreiden of wijzigen van de activiteit. Verder zijn deze regels afgestemd op de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die worden gewijzigd in deel 4 van dit besluit. Dit houdt onder meer in dat de regels voor geurhinder door het houden van fokteven voor nertsen in dierenverblijven, is verplaatst naar een aparte subparagraaf.

Bruidsschat: vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels

Diverse gemeenten hebben erop gewezen dat dezelfde algemene aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen zowel zijn opgenomen in de bruidsschat als in de landelijke geregelde algemene aanvraagvereisten van de ontwerp- Omgevingsregeling.

Die aanvraagvereisten zijn van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet. In de bruidsschat gaat het ook om omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet. Om die reden zijn de algemene aanvraagvereisten als bedoeld in paragraaf 7.1.1 van de Omgevingsregeling van toepassing. Het betreffende artikel is mede naar aanleiding van de consultatie uit de bruidsschat geschrapt om daarmee een dubbele regeling te voorkomen.

Door de gemeente Almere is aangegeven dat het overzichtelijker is om vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels per activiteit bij elkaar te zetten. Voor een aantal milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving is de vergunningplicht opgenomen in de bruidsschat. Een voorbeeld daarvan is de vergunningplicht in de bruidsschat voor zendmasten.

Meerdere inbrengers hebben opgemerkt dat er een dubbeling is met vergunningplichten in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Naar aanleiding van deze inbreng zijn de paragrafen over vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels samengevoegd waardoor deze regels inzichtelijker zijn. Naar aanleiding van deze inbreng is ook goed gekeken of ten onrechte een vergunningplicht is opgenomen in de bruidsschat. Deze inbreng heeft geleid tot het schrappen van de vergunningplicht in de bruidsschat voor het houden van landbouwhuisdieren en voor zendmasten.

Verder zijn per vergunningplicht, op de activiteit afgestemde aanvraagvereisten opgenomen. Hierdoor is aan het licht gekomen dat aanvraagvereisten en beoordelingsregels voor vergistingsinstallaties in de bruidsschat zien op aan te houden afstanden, terwijl voor deze activiteit vaste afstanden gelden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zodoende zijn deze vergunningplichten in de bruidsschat geschrapt. Wel gelden er bij vergistingsinstallaties voor verschillende situatie nog vergunningplichten op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving.

9.6 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling

Een deel van de aanvullingen in dit besluit komt voort uit de parlementaire behandeling. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen de parlementaire behandeling van andere wet- en regelgeving, voorafgaand aan de voorhang van dit besluit en de parlementaire behandeling van dit besluit zelf. Die laatste moet nog plaatsvinden.

Parlementaire behandeling van andere wet- en regelgeving met gevolgen voor dit besluit

Een deel van de aanvullingen komt voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's[165]. Het gaat daarbij om twee moties: de motie Ronnes[166] over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Cegerek[167] over de onderbouwing van decentrale omgevingswaarden.

De motie Ronnes vraagt om in de AMvB's op grond van de Omgevingswet te borgen dat bestaande recreatieve wandel- en fietsroutes ten minste in stand blijven. De motie is zo uitgewerkt dat voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die bepaalde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan wordt betrokken. Daartoe is via dit Invoeringsbesluit in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel ingevoegd die ervoor zorgt dat het belang van bestaande landelijke fiets- en wandelroutes een plek heeft in de besluitvorming over het omgevingsplan**.** Ook wordt in deze nota van toelichting verwezen naar een handreiking, waarin wordt aangegeven, hoe bij een doorkruising van een route door bijvoorbeeld een nieuwe weg, gehandeld kan worden. Hoewel het kabinet het belang van recreatieve wandel- en fietsroutes onderschrijft, is zoals ook eerder aangegeven, dat belang niet absoluut en moet dit altijd afgewogen kunnen worden tegenover andere maatschappelijk belangen, zoals bijvoorbeeld (overweg)veiligheid [168]. Zie voor een uitgebreide toelichting paragraaf 4.12 van deze toelichting.

De motie Veldman-Cegerek vraagt om in de Invoeringswet op te nemen dat decentrale overheden gebruik moeten maken van inhoudelijk gevalideerde en onafhankelijke onderzoeken en dit na vaststellen van de Invoeringswet uit te werken bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ter uitvoering van deze motie is via dit Invoeringsbesluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving artikel 2.0 toegevoegd, dat vereist dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige. Dit in aanvulling op de generieke eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt aan de onderbouwing van besluiten en op artikel 2.10, derde lid, van de Omgevingswet, voor de onderbouwing van omgevingswaarden in het bijzonder.

Daarnaast is tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet het amendement Ronnes[169] aangenomen. Dit amendement betreft een aangescherpt adviesrecht voor de gemeenteraad als het gaat om de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit en over een verzoek om een beslissing over instemming over een

[165] Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).
[166] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr.67.
[167] Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58**.**
[168] Kamerstukken II 2016/17, 29893, nr. 211.
[169] Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53.

voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit.

Overeenkomstig het amendement wordt via dit Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit de gemeenteraad aangewezen als adviseur in door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactivteit. Daarbij wordt bepaald dat de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders adviseert. Het college kan bevoegd gezag zijn om te beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit. Als een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is om te beslissen op de aanvraag, kan het college bevoegd gezag zijn om te beslissen op een verzoek om instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag.

10 Invoering

Voor de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn implementatieprogramma's opgezet. Voor het interbestuurlijke deel van de implementatie wordt dit opgepakt in het programma Aan de slag met de Omgevingswet, waarin de bestuurlijke koepels VNG, IPO en UvW en het Rijk samenwerken.[170]

Ook voeren alle koepels (VNG, IPO, UvW en het Rijk) zelf een implementatieprogramma ter ondersteuning van de veranderopgave van hun achterbannen.

De digitale ondersteuning van de Omgevingswet wordt vormgegeven in het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Het doel van deze programma's is om de uitvoeringspraktijk in staat te stellen om de wet op goede wijze toe te passen. Ook het overgangsrecht is daarbij van belang. Daarnaast maakt ook de implementatie van het DSO-LV (DSO Landelijke voorziening) en de aansluiting op deze landelijke voorziening onderdeel uit van deze programma's. De programma's zetten niet alleen in op overdracht van kennis over de nieuwe regelgeving, maar ook op het vermogen om deze te kunnen toepassen in de geest van de stelselherziening. Het gaat daarbij dus nadrukkelijk ook om kunde, houding en gedrag. Daarnaast wordt ingezet op het ondersteunen van een soepele overgang van de huidige digitale systemen naar het nieuwe digitale stelsel.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Digitalisering is een belangrijk hulpmiddel voor een goede en eenvoudige uitvoering van de wet. Er moet een geordend en verbonden geheel van gegevensverzamelingen, afspraken en ICT-voorzieningen komen. Als onderdeel van de implementatie wordt door het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet een landelijke voorziening gerealiseerd. Andere delen van het open stelsel worden gerealiseerd door koepels en door andere ICT-leveranciers. De ingang is een centrale gebruikersvoorziening die toegang geeft tot de beschikbare informatie, onder meer via een verbeelding op de kaart en gerichte vragen. Gezamenlijk met alle programma's wordt de invoering hiervan voorbereid.

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit is een aantal wijzigingen opgenomen die het DSO-LV een volledige juridische basis geven.

Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 5.9 van deze toelichting waarin uitgebreid wordt ingegaan op de inhoud en functies van het DSO-LV.

Ondersteuning van overheden en professionals

Bij de invoering van de Omgevingswet zijn overheden, burgers en bedrijven intensief betrokken. Om de doelen van de wet te realiseren is een verandering nodig in beleidsvorming, werkprocessen, informatiesystemen, (bestuurs)cultuur bij overheden en de wijze van samenwerking tussen overheden, kortom een grote transitieopgave. Bovendien zullen initiatiefnemers en belanghebbenden hun werkwijze moeten aanpassen om conform de bedoelingen van de wet te werken. Dit vraagt om aandacht van het bevoegd gezag, zij zullen hen gaan informeren over de nieuwe werkwijze.

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet en de programma's van de koepels dragen zorg voor de overdracht van kennis over de wet en onderliggende regelgeving en het DSO-LV en beogen een impuls te geven aan het anders werken dat hoort bij de Omgevingswet. Zij stimuleren bevoegd gezag om tijdig met de ontwikkeling van de kerninstrumenten van de wet aan de slag te gaan en met het voorbereiden van de aansluiting op het DSO LV. Dat gebeurt via bijeenkomsten, pilots en

[170] Het implementatieprogramma is te vinden op https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/. Meer informatie over de invoering van het stelsel is ook te vinden in het hoofdstuk 'Invoering' van de nota van toelichting van de vier AMvB's van de wet.

praktijkproeven, kennisproducten, en inzet van deskundigen. Onderdeel van de invoeringsondersteuning is ook het Informatiepunt waar via de website kennis wordt gedeeld en overheden en professionals vragen kunnen stellen.

Goede voorbeelden worden gedeeld via de websites van de programma's. Er wordt ook gebruik gemaakt van netwerken, die essentieel zijn voor de overdracht van informatie, kennis en ervaring tussen betrokkenen en daarmee voor de brede verandering van werkwijze.

11 Implementatietabellen

Een groot deel van het Nederlandse omgevingsrecht bestaat uit de implementatie van Europese en internationale regelgeving. Ook met dit besluit zijn 15 richtlijnen, verordeningen en verdragen en protocollen (opnieuw) gedeeltelijk geïmplementeerd of omgezet.

Voor het merendeel van deze Europese en internationale regelgeving geldt dat in de implementatietabellen bij de vier AMvB's van de wet al is aangegeven welke bepalingen in de nieuwe regelgeving dienen ter implementatie van de verschillende bepalingen uit het Europees en internationaal recht. In die tabellen is niet alleen ingegaan op de implementatie in de AMvB's zelf, maar is ook inzichtelijk gemaakt wanneer onderdelen van de Europese en internationale regelgeving worden geïmplementeerd door de Omgevingswet, het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dit besluit of de ministeriële regeling. Ook is in de tabellen aangegeven wanneer implementatie verloopt via de aanvullingssporen grondeigendom, natuur, geluid of bodem. Het is van belang om te benadrukken dat voor een volledige herimplementatie al deze sporen nodig zijn.

Voor twee richtlijnen is de implementatietabel nog niet eerder opgenomen, te weten de Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) en de richtlijn milieustrafrecht, voor een aantal andere richtlijnen is door de wijzigingen een nieuwe tabel nodig geacht. Bij het laatste gaat het om de volgende richtlijnen:

- grondwaterrichtlijn;
- kaderrichtlijn water;
- nec-richtlijn;
- richtlijn prioritaire stoffen;
- richtlijn storten afvalstoffen;
- richtlijn winningsafval.

In de tabellen worden de volgende afkortingen gebruikt:

- Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- Bal: Besluit activiteiten leefomgeving;
- Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving;
- Bkl: Besluit kwaliteit leefomgeving;
- BRZO: Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- Ffw: Flora- en faunawet;
- Ib: Invoeringsbesluit Omgevingswet;
- Ir: Invoeringsregeling Omgevingswet;
- Iw: Invoeringswet Omgevingswet;
- mr: ministeriële regeling;
- Ob: Omgevingsbesluit;
- Ow: Omgevingswet.
- Wed: Wet op de economische delicten;
- Wm: Wet milieubeheer;
- Wnb: Wet natuurbescherming;
- Wob: Wet openbaarheid van bestuur.

Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PbEU 2006, L 372)

Bepaling EU-regeling (grondwaterrichtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, eerste, tweede, en vijfde lid	Artikel 2.14, eerste lid, onder a, Bkl		
Artikel 2, derde en zesde lid	Artikel 4.17, eerste lid, Bkl		
Artikel 2, vierde lid	Artikelen 4.3, onder b, 4.4, derde lid, onder b, en 4.10, derde lid, onder b, Bkl		
Artikel 3, eerste lid	Artikel 2.14, eerste lid, onder a, Bkl, en artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, tweede lid, onder b, Ib		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 2.13, derde lid, en 2.14, vierde lid, Bkl		
Artikel 3, derde lid	Artikel 10.16 Ob		
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie		Nederland grenst alleen aan lidstaten
Artikel 3, vijfde en zesde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese commissie
Artikel 4, eerste en tweede lid	Artikel 2.14 Bkl en artikel 10.14b, tweede lid, onder a, Ib		
Artikel 4, derde lid	Artikel 10.14c, tweede lid, onder a, Ib		
Artikel 4, vierde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 4, vijfde lid	Artikelen 2.14, eerste lid, onder b, 4.3, onder b, 4.4, derde lid, onder b, en 4.10, derde lid, onder b, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 4.17, eerste lid, Bkl, en artikelen 10.14a, onder d, 10.14b, tweede lid, onder b, en 10.14c, derde lid, onder c, Ib		
Artikel 5, tweede lid	Artikelen 4.17, eerste en tweede lid, en 4.18 Bkl		

Bepaling EU-regeling (grondwaterrichtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5, derde lid	Artikelen 4.17, derde lid, en 4.18 Bkl		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 5, vijfde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl en artikelen 10.14a, onder f, 10.14b, tweede lid, onder b, derde lid, onder b, en 10.14g, onder b Ib		
Artikel 6, eerste lid	Artikelen 4.3, onder b, 4.4, derde lid, onder b, 4.10, derde lid, onder b, en 4.12 Bkl		
Artikel 6, tweede lid	Artikel 4.12, eerste lid, onder b, Bkl		
Artikel 6, derde lid	Artikel 4.12, eerste lid, onder c Bkl, en artikel 10.14c, tweede lid, onder a, Ib		
Artikel 6, vierde lid	Artikelen 4.6, onder c, en 4.12, tweede lid, Bkl		
Artikel 7	Behoeft geen implementatie		Verlopen overgangsregeling
Artikelen 8 en 9	Behoeven geen implementatie		Procedurebepaling
Artikelen 10 en 11	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 12	Behoeft geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 13	Behoeft geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 14	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I en bijlage II, deel A en deel B	Artikel 2.14, eerste lid, onder a, Bkl, en artikel 10.14b, eerste lid, onder a, Ib		
Bijlage II, deel C	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Bijlagen III en IV	Artikelen 10.14b, tweede lid, onder a, en 10.14c, derde lid, onder c, Ib		

Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327)

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, onder 1	Bijlage I (krw-oppervlaktewater) Bkl		
Artikel 2, onder 2	Bijlage (grondwater) Ow		
Artikel 2, onder 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 en 41	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 2, onder 8	Bijlage I (kunstmatig krw-oppervlaktewater-lichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 9	Bijlage I (sterk veranderd krw-oppervlaktewater-lichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 10	Bijlage I (krw-oppervlaktewater-lichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 12	Bijlage (grondwater-lichaam) Ow		
Artikel 2, onder 15	Bijlage (stroom-gebiedsdistrict) Ow		
Artikel 2, onder 22	Bijlage I (goede ecologische toestand) Bkl		
Artikel 2, onder 23	Bijlage I (goed ecologisch potentieel) Bkl		
Artikel 2, onder 24	Artikel 2.10, Bkl		
Artikel 2, onder 28	Bijlage I (goede kwantitatieve toestand) Bkl		
Artikel 2, onder 37	Bijlage I (voor menselijke consumptie bestemd water) Bkl		
Artikel 2, onder 40	Bijlage I (emissiegrenswaarde) Bkl		
Artikel 3, eerste lid	Artikel 2.6 Ir		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 3.7, 3.8, tweede lid, 3.9, tweede lid, en 20.17, eerste lid, onder c, Ow		
Artikel 3, derde en vierde lid	Artikel 10.16 Ob		
Artikel 3, vijfde lid	Behoeft geen		Nederland grenst alleen aan

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	implementatie		lidstaten.
Artikel 3, zesde lid		Mogelijkheid om nationale of internationale organisatie als bevoegde autoriteit aan te wijzen	Zowel nationaal als internationaal zijn er verschillende samenwerkingsverbanden opgericht. Er is daarom geen behoefte om daar een autoriteit aan toe te voegen.
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie		Verplichting ligt in het verleden, moest aan voldaan zijn per 22 december 2003. Zie voor de aanwijzing van de bevoegde autoriteit de implementatie van artikel 3, tweede lid, van de kaderrichtlijn water
Artikel 3, achtste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijk handelen
Artikel 3, negende lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder i	Artikelen 4.15 en 4.16 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder ii	Artikelen 2.10, 2.11, 2.12 en 4.13 en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder iii	Artikelen 2,10, 2.12, tweede lid, en 4.13, eerste lid, en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder iv	Artikelen 6.2, 7.12, 8.83, eerste lid, onder c, 8.84, en 8.85 Bkl en H2, H3, H4, H5, H6 en H7 Bal		
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder i	Artikelen 4.15 en 4.16 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder ii	Artikelen 2.13, 2.14, 4.14 en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder iii	Artikelen 4.17 en 4.18 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder c	Artikelen 2.15 en 4.20 Bkl		
Artikel 4, tweede lid	Artikel 2.16 Bkl		
Artikel 4, derde lid	Artikelen 2.12, 4.4, tweede lid, onder a, en 4.10, tweede lid, onder a, Bkl		
Artikel 4, vierde lid	Artikel 2.18 Bkl		
Artikel 4, vijfde lid	Artikel 2.17, eerste, tweede en vijfde lid, Bkl		
Artikel 4, zesde lid	Artikel 4.16, eerste en tweede lid, Bkl		

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 4, zevende lid	Artikelen 2.17, vierde lid, onder b, en vijfde lid, en 4.16, eerste en derde lid, Bkl		
Artikel 4, achtste lid	Artikelen 2.12, 2.17, tweede lid, onder b en c, 2.18, eerste lid, onder b, en 4.16, tweede lid, onder b, en derde lid, onder b, Bkl		
Artikel 4, negende lid	Artikel 4.19 Bkl		
Artikel 5	Artikel 10.15b Ib en artikel 10.33 a Ib Ob		
Artikel 6	Artikelen 10.14a, onder g en 10.14b, tweede lid, onder b, Ib en artikel 10.34 Ob		
Artikel 7, eerste lid	Artikelen 4.4, tweede lid, onder c, en 4.10, tweede lid, onder b, Bkl, en artikelen 10.14a, onder c, en 10.14b, tweede lid, Ib		
Artikel 7, tweede lid	Artikel 2.15, eerste en tweede lid, en artikel 4.20 Bkl		
Artikel 7, derde lid	Artikel 4.21, eerste en tweede lid, Bkl		
Artikel 8	§ 10.2.2.1 Ib		
Artikel 9	Artikel 4.6 Bkl		
Artikel 10	Artikel 6.1 Bkl		
Artikel 11	Artikelen 4.3, onder a en b, 4.4, derde lid, onder a en b, 4.10, derde lid, onder a en b, 4.12, eerste lid, onder a, en 6.1 Bkl en artikel 10.16, tweede en derde lid, Ob		
Artikel 12, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 12, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese commissie
Artikel 13, eerste lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow, en artikel 4.6 Bkl		
Artikel 13, tweede lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 10.11, eerste lid, Ob		
Artikel 13, derde lid	Behoeft geen implementatie		Nederland grenst alleen aan lidstaten

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, vierde lid	Artikel 4.6 Bkl		
Artikel 13, vijfde lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow		
Artikel 13, zesde en zevende lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 10.11, tweede lid, Ob		
Artikel 14, eerste en tweede lid	Artikelen 16.23, eerste lid, 16.27 in samenhang met afdeling 3.4 Awb, en artikel 16.28 Ow		
Artikel 14, derde lid	Artikel 16.24 Ow		
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Gericht tot het Europees Parlement, Raad en de Europese Commissie
Artikelen 18 en 19	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikelen 20 en 21	Behoeven geen implementatie		Procedurebepaling
Artikel 22	Behoeft geen implementatie		Intrekkingen zijn al uitgevoerd. Overgangsrecht is verlopen.
Artikel 23	Behoeft geen implementatie	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Bepaling over sancties
Artikel 24	Behoeft geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 25	Behoeft geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 26	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Bijlage II	Bijlage I (type natuurlijk krw-oppervlaktewaterlichaam) Bkl		
Bijlage III	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage IV	Artikelen 10.15 en 10.18 Bkl		
Bijlage V	Artikelen 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, onder a, 4.4a, tweede lid en 4.10a, tweede lid, Bkl, artikel 10.14c, eerste lid, onder b, en bijlage IIIa Ib en artikel 12.58a Ir		
Bijlage VI	Artikelen 4.3, onder a, 4.4, derde lid, onder a, 4.10, derde lid, onder a, en 6.1 Bkl		
Bijlage VII	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 4.6, onder a, Bkl		
Bijlage VIII	Bijlage I (krw-verontreinigde stof) en bijlage XIX Bkl		
Bijlage IX	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Bijlage X	Bijlage III Bkl		
Bijlage XI	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting

MCPD

Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313)

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, eerste lid	Artikelen 2.1, 3.4, 3.5, 3.6, 4.431a, eerste lid en 4.431ba, eerste lid, Bal		
Artikel 2, tweede lid	Artikel 4.431a, derde lid, en artikel 4.431ba, tweede lid, Bal		
Artikel 2, derde en vierde lid	Artikel 4.431a, tweede lid en artikel 4.431ba, eerste lid, Bal		
Artikel 3	Bijlage 1 bij artikel 1, Bal		Begripsbepalingen
Artikel 4	Artikel 4.431a, derde lid, en artikel 4.431ba, tweede lid, Bal		
Artikel 5, eerste, tweede lid en derde lid	Artikelen 2.17, 2.18, 2.19, 3.5, 4.431b, 4.431c, 4.431bb, Bal		
Artikel 5, vierde lid	BKL		
Artikel 5, vijfde lid	Artikel 4.431al		
Artikel 5, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Betreft de mogelijkheid tot vaststellen algemene regels
Artikel 5, zevende lid	Behoeft geen implementatie		IPPC installaties worden geacht al te voldoen aan artikel 5
Artikel 5, achtste lid	Behoeft geen implementatie		Samenloop met andere vergunningen/ meldingen
Artikel 6, eerste en tweede lid	Paragrafen 4.31 en 4.32, Bal		
Artikel 6, derde lid	Artikel 2.17, 4.431b, tweede lid onder d, 4.431h, eerste lid, onder b, 4.431j, 4.431ai, derde lid, 4.431aj, tweede lid onder k, 4.431an, 4.431bb, tweede lid, 4.431bf, 4.431bl en 4.431ch, Bal	500-uurs regeling bestaande middelgrote stookinstallaties	NL kent al vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 5 jaar is beleidsmatig ongewenst
Artikel 6, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Bijzondere regeling SIS/MIS	In NL niet relevant
Artikel 6, vijfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Mogelijkheid vrijstelling stadsverwarming	Beleidsmatig niet gewenst

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 6, zesde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Mogelijkheid vrijstelling gascompressorstations	Beleidsmatig niet gewenst
Artikel 6, zevende lid	Paragrafen 4.31 en 4.32, Bal		
Artikel 6, achtste lid	Artikel 4.431b, tweede lid onder d, 4.431h, eerste lid, onder b, 4.431j, 4.431ai, derde lid, 4.431aj, tweede lid onder k, 4.431an, 4.431bb, tweede lid, 4.431bf, 4.431bl en 4.431ch, Bal	500-uurs regeling nieuwe middelgrote stookinstallaties	NL kent al vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 3 jaar is beleidsmatig ongewenst
Artikel 6, negende lid	Wordt niet geïmplementeerd	Mogelijkheid vaststellen strengere eisen in zones slechte luchtkwaliteit	In NL gelden voor de meeste parameters al strengere normen
Artikel 6, tiende lid	Behoeft geen implementatie	Cie organiseert informatie-uitwisseling	
Artikel 6, elfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Tijdelijke versoepeling SO2-eisen indien schaarste laagzwavelige brandstof	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 6, twaalfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Tijdelijke versoepeling igv problemen gasvoorziening	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 6, dertiende lid	Artikelen 4.431ae en 4.431bz, Bal		
Artikel 7, eerste lid	Artikel 4.431s t/m 4.431ad, 4.431bn t/m 4.431by, Bal		
Artikel 7, tweede lid	Artikel 4.431y, eerste lid, en 4.431bt, eerste lid, Bal		
Artikel 7, derde lid	Artikel 4.431am		
Artikel 7, vierde lid	Artikel 4.431t, tweede lid en artikel 4.431bo, tweede lid		
Artikel 7, vijfde lid	Artikel 4.431am		
Artikel 7, zesde lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel 5.17 Awb, artikel 19 Wed en artikel 3, eerste lid, Wob		
Artikel 7, zevende lid	Artikel 4.431ah		
Artikel 7, achtste lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel 5.20 Awb en artikelen 18, 20, 21 en 24a Wed,		

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	18.17 Ow?		
Artikel 7, negende lid	Artikel 4.431g		
Artikel 8, eerste lid	Paragraaf 18.1.1 Omgevingswet		
Artikel 8, tweede lid	Paragraaf 18.3.3 Omgevingswet		
Artikel 8, derde lid	Artikel 4.431af en artikel 4.431ca en artikel 2.22		Ongewoon voorval
Artikel 9	Artikel 2.19 en 4.431b, derde lid, artikel 4.431bb, Bal		
Artikel 10	Afdeling 2.2 Bal		
Artikel 11 tot en met 15	Behoeven naar de aard van de bepaling geen implementatie		
Artikel 16	Behoeft geen implementatie.	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Sancties
Artikel 17, eerste en tweede lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel II Wijziging Activiteitenbesluit 19 augustus 2017 en artikel II Wijziging Activiteitenregeling 20 november 2017		
Artikel 18	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingsbepaling
Artikel 19	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Artikel 4.431b, 4.431c en artikel 4.431bb		
Bijlage II	Paragraaf 4.31 en 4.32 Bal		
Bijlage III	Paragraaf 4.31 en 4.32 Bal		

Nec-richtlijn

Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344)

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1 en 2	Behoeven geen implementatie		Doel richtlijn en toepassingsbereik
Artikel 3, eerste tot en met vierde lid	Behoeven geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 2.8a, tweede lid, Bkl		
Artikel 3, zesde, zevende en achtste lid	Bijlage I Bkl (stikstofoxiden, vluchtige organische stof, $PM_{2,5}$)		
Artikel 3, negende lid	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, tiende lid	behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, elfde en twaalfde lid	Artikel 10.11b, vierde lid, Bkl		
Artikel 3, dertiende lid	Behoeft geen implementatie		Er is geen zone met verontreinigingsbeheersing vastgesteld, valt samen met de EEZ
Artikel 3, veertiende lid	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 4, eerste lid	Artikel 2.8a Bkl		
Artikel 4, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 4, derde lid	Artikel 10.11b, derde lid, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Behoeft geen implementatie	Aangepaste emissie-inventarissen mogelijk	Gericht tot de lidstaat
Artikel 5, tweede lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder a, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5, derde lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder b, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	
Artikel 5, vierde lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder c, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	
Artikel 5, vijfde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de lidstaat
Artikel 5, zesde tot en met achtste lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 6, eerste en tweede lid	Artikel 3.9, eerste lid, onder a, Ow en artikel 4.2a Bkl		
Artikel 6, derde lid	Artikel 10.10a Ob		
Artikel 6, vierde lid	Artikel 10.10a Ob		
Artikel 6, vijfde lid	Artikel 16.27, eerste lid, Ow		
Artikel 6, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 6, zevende tot en met tiende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 7	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 8, eerste en tweede lid	Artikel 10.11b, eerste lid, Bkl		
Artikel 8, derde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 8, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Aangepaste emissie-inventarissen mogelijk	Gericht tot de lidstaat
Artikel 8, vijfde lid	Artikel 10.11b, tweede lid, Bkl		
Artikel 8, zesde en zevende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 9, eerste lid	Paragraaf 10.2.1 Bkl	Facultatieve indicatoren voor monitoring	
Artikel 9, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 9, derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 10, eerste en tweede lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de lidstaat en feitelijke verplichting
Artikel 10, derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 10, vierde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikelen 11 tot en met 13	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 14, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 14, tweede en derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Procedurele bepaling
Artikel 18	Behoeft geen implementatie	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Bepaling over sancties
Artikel 19	Behoeft geen implementatie		Wijziging andere richtlijn
Artikel 20	Behoeft geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 21	Behoeft geen implementatie		Intrekking en overgang
Artikel 22	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingsbepaling
Artikel 23	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Behoeft geen implementatie		Zie implementatie van artikel 8 van deze richtlijn
Bijlage II	Artikel 2.8a Bkl		
Bijlage III	Artikel 4.2a Bkl		
Bijlage IV	Artikel 10.11b, eerste lid, Bkl		

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage V	Behoeft geen verdere implementatie	Facultatieve indicatoren voor monitoring	Zie implementatie van artikel 9, eerste lid, van deze richtlijn
Bijlage VI	Behoeft geen implementatie		Concordantietabel

Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328)

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Betreft omschrijving onderwerp richtlijn.
Artikel 2	Behoeft geen implementatie		Betreft definities. Vergt geen afzonderlijke implementatie.
Artikel 3, aanhef en onder a	Artikelen 161quater, 161quinquies, 173a, 173b, 307 en 308 Wetboek van Strafrecht Artikelen 15 en 29, eerste lid, Kernenergiewet juncto artikel 1a Wed; artikel 80 Kernenergiewet Artikelen 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, en 4.3, eerste lid, aanhef en onder c, Ow juncto artikel 1a Wed Artikelen 19, 20 en 22 Wet gewasbeschermings-middelen en biociden juncto artikel 1a Wed Artikelen 7, 19, 20, eerste lid, 22, derde lid, en 26, zesde lid, Meststoffenwet juncto artikel 1a Wed Artikel 4.3 Omgevingswet en Bal juncto artikel 1a Wed Artikel 1.7a Omgevingswet en artikel 1.3 Omgevingsbesluit juncto artikel 1a Wed		Betreft lozing enzovoort van materie of ioniserende straling in lucht, grond of water waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	Artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed		
Artikel 3, aanhef en onder b	Artikelen 8.49, 10.1, 10.2, 10.30, 10.37, 10.45, 10.54 en 10.55 Wm, artikelen 4, 5, 10, 11, 21, 24, 27, 29, 31, 33, 47 en 48, tweede lid, Wet vervoer gevaarlijke stoffen en artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow juncto artikel 1a Wed		Betreft inzamelen etc. van afvalstoffen waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.
Artikel 3, aanhef en onder c	Artikel 10.60 Wm juncto artikel 1a Wed		Betreft overbrengen van afvalstoffen in niet verwaarloosbare hoeveelheden binnen het toepassingsgebied van artikel 2, punt 35, van Verordening (EG) nr. 103/2006.
Artikel 3, aanhef en onder d	Artikelen 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, en 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, Omgevingswet, artikel 9.2.2.1 Wm en BRZO juncto artikel 1a Wed		Betreft exploiteren van bedrijf waar gevaarlijke activiteit wordt verricht of waar gevaarlijke stoffen of preparaten worden opgeslagen of gebruikt waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt
Artikel 3, aanhef en onder e	Artikelen 15 en 29, eerste lid, Kernenergiewet juncto artikel 1a Wed; artikel 80 Kernenergiewet		Betreft produceren etc. van kernmateriaal of andere gevaarlijke radioactieve stoffen waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
			wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.
Artikel 3, aanhef en onder f	**Was in 2010:** Artikelen 8, 9, 13 en 14 Ffw juncto artikel 1a Wed **Is inmiddels vervangen door:**[171] Artikel 3.5, vijfde lid, Wnb juncto artikel 1a Wed (*artikel 8)* Artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, en 3.10, eerste lid, Wnb juncto artikel 1a Wed *(artikel 9)* Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (*artikel 13, eerste lid)* Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (*artikel 13, vierde lid)* Artikelen 3.32, eerste, tweede en vijfde lid, en 3.37 Wnb juncto artikel 1a Wed *(artikel 14)* **Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet**[172] **of Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door:** Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed		Betreft doden etc. van specimens van beschermde in het wild levende dier- en plantensoorten of delen of afgeleide producten tenzij sprake is van verwaarloosbare hoeveelheid van deze specimens of te verwaarlozen invloed op instandhouding van soort.

[171] Zie de transponeringstabel in de memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken II 2011/12, 33348, nr. 3, p. 306.
[172] Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	(artikel 3.5, vijfde lid, Wnb) Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed *(artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, en 3.10, eerste lid, Wnb)* Artikelen 4.3 en 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed *(artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb)* *Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow, Bal en Ob* *(Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb)* Artikelen 4.3 en 5.1 Ow en Bal en Bkl in verbinding met artikel 1a Wed *(Artikelen 3.32, eerste, tweede en vijfde lid, en 3.37 Wnb)*		

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 3, aanhef en onder g	**Was in 2010:** Artikel 13 Ffw juncto artikel 1a Wed **Is inmiddels vervangen door:**[173] Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (*artikel 13, eerste lid)* Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed *(artikel 13, vierde lid)* **Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet[174] en Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door:** Artikelen 4.3 en 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed *(Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb)* Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow, Bal en Ob *(Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb)*		Betreft verhandelen van specimens van beschermde in het wild levende dier- en plantensoorten of delen of afgeleide producten tenzij sprake is van verwaarloosbare hoeveelheid van deze specimens of te verwaarlozen invloed op instandhouding van soort.
Artikel 3, aanhef en onder h	**Was in 2010:** Artikelen 19c en 19d Natuurbeschermingswet 1998 juncto artikel 1a Wed		Betreft aanzienlijke schade aan beschermde habitat.

[173] Zie de transponeringstabel in de memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken 2011/12, 33348, nr. 3, p. 306.
[174] Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	Is inmiddels vervangen door:[175] Artikel 2.4, eerste t/m vierde lid, Wnb (*artikel 19c*) Artikelen 2.7, tweede, derde en vijfde lid, 2.9, eerste en tweede lid, en 1.3, vijfde lid, Wnb, juncto artikel 1a Wed *(artikel 19d)* **Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet**[176] **en Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door:** Bal juncto artikel 1a Wed *(Artikel 2.4, eerste t/m vierde lid, Wnb)* Artikel 5.1, eerste lid, onder f, Ow, Ob, artikelen 5.18 en 5.29 Ow, Bkl, Bal en Ob juncto artikel 1a Wed (*Artikelen 2.7, tweede, derde en vijfde lid, 2.9, eerste en tweede lid, en 1.3, vijfde lid, Wnb)*		
Artikel 3, aanhef en onder i	Artikel 9.2.2.1 Wm juncto artikel 3 Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer juncto artikel 1a Wed		Betreft produceren etc. van ozonafbrekende stoffen
4.3rtikel 4	Artikelen 47 en 48 Wetboek van Strafrecht en artikel 3 Wed		Betreft uitlokking en medeplichtigheid.

[175] Zie transponeringstabel in memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken II 2011/12, 33348, nr. 3, p. 302-303.
[176] Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5	Artikelen 161quater, 161quinquies, 173a en 173b Wetboek van Strafrecht en artikelen 2 juncto 5, 6 en 7 Wed		Betreft straffen.
Artikel 6	Artikel 51 Wetboek van Strafrecht		Betreft aansprakelijkheid van rechtspersonen.
Artikel 7	Artikel 51 Wetboek van Strafrecht juncto voornoemde strafbepalingen in het Wetboek van Strafrecht en de artikelen 2 juncto artikelen 5, 6 en 7 Wed		Betreft sancties tegen rechtspersonen.
Artikel 8	Behoeft geen implementatie		Betreft omzetting.

Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PbEU 2008, L 348)

Bepaling EU-regeling (richtlijn prioritaire stoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, aanhef	Voor de implementatie van artikel 2 van de kaderrichtlijn water, zie implementatietabel van die richtlijn.		
Artikel 2, onder 1 en 2	Bijlage III Bkl		
Artikel 3, eerste lid, en lid 1 bis, onder i en onder ii	Artikelen 2.10, eerste, tweede en derde lid, en 4.13 en bijlage III Bkl		
Artikel 3, lid 1 bis, laatste alinea, in samenhang met artikel 4, vierde tot en met negende lid, van de kaderrichtlijn water	Artikelen 2.16, 2.18 en 4.16 Bkl		
Artikel 3, tweede lid	Artikel 2.10, eerste, tweede en derde lid, 4.13 en bijlage III Bkl		
Artikel 3, derde lid, lid 3bis, lid 3ter, en vierde lid	Bijlage III Bkl, artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, onder a, Ib en artikel 12.58b Ir	De lidstaten kunnen ervoor kiezen om ten aanzien van een of meer categorieën oppervlaktewateren een milieukwaliteitsnorm toe te passen voor een andere matrix dan die vermeld in het tweede lid of wanneer relevant, voor een andere biotataxon dan die vermeld in deel A van bijlage I.	Gebruik van gemaakt, zie met name bijlage III en de voetnoten daarbij.
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 4.6, onder b, Bkl		
Artikel 3, lid 5bis	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 3, zesde lid	Artikelen 10.14a, onder b en 10.14b, tweede lid, Ib		
Artikel 3, zevende tot en met achtste (ter) lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie

Bepaling EU-regeling (richtlijn prioritaire stoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 4	Bijlage XVIII, onder B (Handboek Immissietoets) Bkl	De lidstaten kunnen aan lozingspunten grenzende mengzones aanwijzen.	Via het Handboek Immissietoets kan van deze mogelijkheid gebruik worden gemaakt
Artikel 5	Artikel 4.6, onder b, Bkl		
Artikel 6	Artikel 2.17 Bkl		
Artikelen 7 tot en met 8	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 8 bis	Artikel 4.6 Bkl	De lidstaten kunnen in de stroomgebiedbeheerplannen aanvullende kaarten opnemen waarin de informatie over de chemische toestand van bepaalde stoffen afzonderlijk van informatie van andere stoffen wordt weergegeven	Via artikel 4.6 kan van deze mogelijkheid gebruik worden gemaakt.
Artikel 8 ter	Artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, tweede lid, Ib		
Artikel 8 quater	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikelen 9 en 9bis	Behoeft geen implementatie		Procedurele bepaling
Artikel 10	Zie implementatietabel van de kaderrichtlijn water		
Artikelen 11 en 12	Behoeft geen implementatie		Wijzigingen en intrekking zijn al uitgevoerd
Artikel 13	Behoeft geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 14	Behoeft geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, deel a en b (milieukwaliteitsnormen)	Bijlage III Bkl		

Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1991, L 182)

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	**Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving**	**Omschrijving beleidsruimte**	**Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting**
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, aanhef en onder a	Artikel 1.1, eerste lid, Wm en bijlage, onder A (afvalstoffen) Ow		
Artikel 2, aanhef en onder b	Artikel 1.1, eerste lid, Wm		
Artikel 2, aanhef en onder c	Artikel 1.1, eerste lid, Wm en bijlage I, onder A (gevaarlijke afvalstof) Bkl		
Artikel 2, aanhef en onder d	Artikel 1.1, eerste lid, Wm		
Artikel 2, aanhef en onder e	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder f	Artikel 11a (ondergrondse stortplaats) Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder g	Artikel 8.47, eerste lid, onder a, en bijlage, onder A (stortplaats) Ow		
Artikel 2, aanhef en onder h	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder i	Bijlage I, onder A (percolaat) Bkl		
Artikel 2, aanhef en onder j	Artikel 8.53 Bkl en mr		
Artikel 2, aanhef en onder k	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 2, aanhef en onder l	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 2, aanhef en onder m	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder n tot en met p	Behoeven geen implementatie		Begripsbepalingen
Artikel 2, aanhef en onder q	Artikel 1, eerste lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 2, aanhef en onder r	Behoeft geen implementatie		Geen gebruik van gemaakt
Artikel 3, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Ruim toepassingsbereik; geïmplementeerd via implementatie van de betreffende artikelen
Artikel 3, tweede lid, eerste, tweede en derde streepje	Artikel 1.4 Ow		
Artikel 3, tweede lid, vierde streepje	Artikel 10.2 Wm		
Artikel 3, derde lid	Behoeft geen implementatie	Uitzonderingsmogelijkheid voor ongevaarlijke afvalstoffen, die afkomstig zijn van de prospectie en de winning, de behandeling en de opslag van mineralen of van de exploitatie van steengroeven en zodanig gestort worden dat milieuverontreiniging en schade aan de menselijke gezondheid worden voorkomen.	Niet van toepassing, Nederland heeft geen winningsafvalvoorzieningen
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Uitzonderingsmogelijkheden voor bepaalde stortplaatsen op eilanden of in afgelegen woongebieden.	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 8.50 Bkl	Vrijstellingsmogelijkheid voor ondergrondse opslagen.	Wel gebruik van gemaakt; zie betreffende artikelen
Artikel 4	Artikel 11c, eerste lid, onder a, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 1, eerste lid, onder 18, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, tweede lid	Artikel 1, eerste lid, onder 18, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder a	Artikel 1, eerste lid, onder 1, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder b	Artikel 1, eerste lid, onder 3, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder c	Artikel 1, eerste lid, onder 2 en 4, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder d	Artikel 1, eerste lid, onder 14, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder e	Artikel 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 8 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 6	Artikel 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.25a en 8.62a Bkl		
Artikel 7, aanhef en onder a tot en met f	Mr		
Artikel 7, aanhef en onder g	Artikelen 8.47, derde lid, en 8.49, derde lid, Wm en mr		
Artikel 7, aanhef en onder h	Artikel 16.49 Ow		
Artikel 7, aanhef en onder i	Mr		
Artikel 7, slot	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 8, aanhef en onder a, onder i	Zie in deze implementatietabel bij artikel 3, derde en vierde lid, van de richtlijn storten afvalstoffen		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder ii	Artikel 8.46 en 8.62b Bkl		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder iii	Artikel 8.9, eerste lid, onder g, Bkl		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder iv	Artikel 13.5 Ow en artikel 8.6 Ob		
Artikel 8, aanhef en onder b	Artikelen 10.3 en 10.14 Wm		
Artikel 8, aanhef en onder c	Artikel 8.59 en 8.62j Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder a	Artikel 11c, eerste lid, onder a, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en mr		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 9, aanhef en onder b	Artikel 11c, eerste lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.25a en 8.62f, tweede lid, Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder c	Paragraaf 8.2 Wm, artikel 11c Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikelen 8.57, 8.58 en 8.59 Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder d	Artikel 11c, derde lid Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.57 en 8.62n, tweede lid, Bkl		
Artikel 10	Artikel 8.43 Wm en artikel 8.39 Bkl		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder a	Artikel 11f, eerste lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder b, eerste en tweede streepje	Artikel 11g Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder b, derde streepje	Artikelen 10.41 en 10.43 Wm		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 11i Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder d	Artikel 11f, vierde lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, tweede lid	Zie in deze implementatietabel bij artikel 3, vierde en vijfde lid, van de richtlijn storten afvalstoffen		
Artikel 12, aanhef en onder a	Artikelen 8.59, 8.59a, 8.60, 8.62g, 8.62h en 8.62i Bkl en mr		
Artikel 12, aanhef en onder b	Artikelen 8.58, 8.59, 8.59a, 8.62k, 8.62l, 8.62m en 8.62n Bkl		
Artikel 12, aanhef en onder c	Artikelen 8.57, 8.58, 8.59 en 8.62o Bkl en mr		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, aanhef en onder a en b	Artikel 8.47 Wm		
Artikel 13, aanhef en onder c	Artikel 8.49 Wm en artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land		
Artikel 13, aanhef en onder d	Artikelen 8.49 en 8.50 Wm, artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land en hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming		
Artikel 14	Artikel VI Besluit van 5 juli 2001 tot wijziging van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer en enige andere besluiten ter uitvoering van richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG L 182) (Stb. 2001, 336)		
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 18	Behoeven geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 19	Behoeven geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 20	Behoeven geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, onder 1	Behoeft geen implementatie		Betreft aspecten die zijn beoordeeld bij de locatiekeuze
Bijlage I, onder 2	Artikelen 8.47, 8.48, 8.49, 8.50, 8.56, 8.62c, 8.62d en 8.62e Bkl en mr		
Bijlage I, onder 3	Artikelen 8.25a, 8.47, 8.48, 8.49, 8.62c, 8.62d en 8.62e Bkl en mr		
Bijlage I, onder 4	Artikel 8.53 Bkl en mr		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage I, onder 5	Artikel 11c, eerste lid, onder d Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage I, onder 6	Artikel 8.48, 8.62f en 8.62n, tweede lid, Bkl en mr		
Bijlage I, onder 7	Artikel 11c, tweede lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage I, onder 8	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en hoofdstuk 3a Regeling acceptatie afvalstoffen op stortplaatsen		
Bijlage II, onder 1	Behoeft geen implementatie		
Bijlage II, onder 2, 3 en 4	Artikelen 11d en 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage II, onder 5	Behoeft geen implementatie		Implementatieplicht volgt uit vaststellingsbesluit EU-norm
Bijlage II, onder 6	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage III, onder 1	Behoeft geen implementatie		Doelstelling
Bijlage III, onder 2	Behoeft geen implementatie		In Nederland wordt geen gebruik gemaakt van ‘waterbalansen’ als bedoeld in bijlage III van de richtlijn storten afvalstoffen
Bijlage III, onder 3	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming, artikelen 8.53, 8.56, 8.57, 8.59 en 8.62h Bkl en mr		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage III, onder 4, onder A	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming, artikelen 8.47, 8.55, 8.57, 8.58, 8.59 en 8.62i Bkl en mr		
Bijlage III, onder 4, onder B	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, artikelen 8.57, 8.58 en 8.62 Bkl en mr		
Bijlage III, onder 4, onder C	Artikelen 8.57, 8.57a, 8.57b, 8.58, 8.59a, 8.62l en 8.62m Bkl en mr		
Bijlage III, onder 5	Artikelen 8.57 en 8.62n Bkl en mr		
Bijlage III, onder 6	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Richtlijn winningsafval

Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102)

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	**Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving**	**Omschrijving beleidsruimte**	**Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting**
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, eerste en tweede lid	Artikel 8.63, eerste lid, en bijlage I, onder A (winningsafvalstof, winningsafvalvoorziening en winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		
Artikel 2, derde lid, eerste zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl		
Artikel 2, derde lid, tweede zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl	De bevoegde autoriteit kan de voorschriften, voor het storten van niet-gevaarlijk afval uit de prospectie van mineralen, uitgezonderd aardolie en andere evaporieten dan gips en anhydriet, en ook voor het storten van niet-verontreinigde grond en afval uit de winning, de behandeling en de opslag van turf, versoepelen of daarvan ontheffing verlenen, mits aan artikel 4 is voldaan.	Omgezet zonder beleidsinhoudelijke wijziging.
Artikel 2, derde lid, derde zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl	De lidstaten kunnen de voorschriften van artikel 11, lid 3, artikel 12, leden 5 en 6, artikel 13, lid 6, en de artikelen 14 en 16 versoepelen of daarvan ontheffing verlenen voor niet-gevaarlijk niet-inert afval, tenzij dit wordt gestort in een afvalvoorziening van categorie A.	Omgezet zonder beleidsinhoudelijke wijziging.
Artikel 2, vierde lid	Artikel 1.1, eerste lid, Wm, bijlage, onder A (stortplaats) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 1	Artikel 1.1 (afvalstoffen) Wm		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 3, aanhef en onder 2	Artikel 1.1 (gevaarlijke afvalstof) Wm en bijlage, onder A (gevaarlijke afvalstof) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 3	Bijlage I, onder A (inerte winningsafvalstoffen) Bkl		
Artikel 3, aanhef en onder 4	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijving; voor handelingen met verontreinigde grond gelden specifieke eisen
Artikel 3, aanhef en onder 5 tot en met 14	Behoeven geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 3, aanhef en onder 15	Artikel 8.63 en bijlage I, onder A (winningsafval-voorziening) Bkl		De begripsomschrijving in artikel 3, vijftiende lid, van de richtlijn winningsafval bevat naast een inhoudelijke omschrijving ook termijnen. Die termijnafbakening is niet overgenomen. Op grond van de nationale regelgeving is dus ook bij tijdelijke opslag sprake van een afvalvoorziening en wordt geen onderscheid gemaakt tussen een «afvalvoorziening» en een «voorziening voor (een nader gespecificeerde categorie) afval». Zie voor een toelichting hierop: Stb. 2008, 182, p. 32 en 33.
Artikel 3, aanhef en onder 16	Bijlage, onder A (ongewoon voorval) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 17	Behoeven geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 3, aanhef en onder 18	Bijlage, onder A (beste beschikbare technieken) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 19 tot en met 29	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijvingen

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 4, eerste lid, eerste zin	Artikelen 1.6 tot en met 1.8 Ow en artikel 2.10 Bal		
Artikel 4, eerste lid, tweede zin	Artikelen 10.1 en 10.2 Wm en artikel 2.10 Bal		
Artikel 4, tweede lid	Paragraaf 8.2 en titel 17.1A Wm		
Artikel 4, derde lid	Titel 17.1A Wm en artikel 8.9, eerste lid, onder d, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 8.64 Bkl en mr		
Artikel 5, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Doelstelling afvalbeheersplan
Artikel 5, derde lid	Mr		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 8.64 Bkl		
Artikel 5, vijfde lid	Mr		
Artikel 5, zesde lid	Afd. 4.1 en 10.6 Ob		
Artikel 6, eerste lid, eerste deel zin	Artikel 8.70 Bkl		
Artikel 6, eerste lid, tweede deel zin	Behoeft geen implementatie		Zie voor een toelichting: Stb. 2008, 182, p. 17 en 18
Artikel 6, tweede lid	Titel 8.3 Wm (nazorg), artikel 8.70 Bkl en mr (voor zover het gaat om de vastlegging van het preventiebeleid)		
Artikel 6, derde lid	Artikel 8.70 Bkl en mr		
Artikel 6, vierde lid, aanhef en onder a, b, c en d	Artikelen 6.1.3 en 6.3.1 Besluit veiligheidsregio's		
Artikel 6, vierde lid, slot	Artikel 17.5a Wm		
Artikel 6, vijfde lid	Afdeling 3.4 Awb en artikelen 6.1.4 en 6.3.3 Besluit veiligheidsregio's		
Artikel 6, zesde lid	Artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises		
Artikel 7, eerste lid	Artikel 5.1 Ow en artikel 3.85 Bal		
Artikel 7, tweede lid	Mr		
Artikel 7, derde lid	Artikel 8.9, tweede lid en paragraaf 8.5.2.7 Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 7, vierde lid	Paragraaf 5.1.1 Ow en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 7, vijfde lid	Artikel 33 Wet op het Centraal bureau voor de statistiek en artikel 2 Besluit gegevensverwerving CBS		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a	Artikelen 3:11, 3:12 en 3:42 Awb en artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder b	Artikel 10.22, derde lid Ob		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder d	Artikelen 3:11 en 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder e	Paragraaf 5.1.5 Ow, afdeling 3.4 Awb, artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder f	Artikel 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder g	Afdeling 3.4 Awb, Wob en artikel en 10.24 Ob		
Artikel 8, tweede lid, aanhef en onder a	Artikelen 3:11 en 3:12 Awb		
Artikel 8, tweede lid, aanhef en onder b	Artikel 3:14 Awb		
Artikel 8, derde lid	Paragraaf 5.1.5 Ow, artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 8, vierde lid	Artikel 3:15 Awb		
Artikel 8, vijfde lid	Afdelingen 3.2 en 3.7 Awb		
Artikel 8, zesde lid, onder a	Artikel 3:44 Awb		
Artikel 8, zesde lid, onder b	Artikelen 3:46 en 3:47 Awb		
Artikel 8, zevende lid,	Awb, Wob en artikelen 10.24 en 10.25 Ob		
Artikel 9	Artikel 1.1 Wm en bijlage I, onder A		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	(winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		
Artikel 10, eerste lid	Artikel 8.51 Bkl		
Artikel 10, tweede lid	Bijlage I, onder A (winningsafvalvoorziening en winningsafvalvoorziening categorie A) en artikel 8.51 Bkl		
Artikel 11, eerste lid	Artikel 8.65 Bkl		
Artikel 11 tweede lid, aanhef en onder a	Artikel 8.67, eerste lid, aanhef en onder b en c, Bkl en mr		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder b	Artikelen 8.66, eerste lid, aanhef en onder a		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder c	Artikel 8.67, eerste lid, aanhef en onder d en e, Bkl		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder d en e	Mr		
Artikel 11, tweede lid, slot	Artikel 8.67, tweede lid, Bkl		
Artikel 11, derde lid, eerste, tweede en derde zin	Artikelen 17.5a, 17.5b en 17.5c Wm		
Artikel 11, derde lid, vierde zin	Artikel 8.68, eerste lid, aanhef en onder a en onder b, Bkl		
Artikel 11, derde lid, vijfde zin	Artikel 8.68, tweede en derde lid, Bkl		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het tweede en derde lid	Artikelen 8.47, derde lid, en 8.48, tweede lid, Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het vierde lid	Artikelen 8.48, tweede lid, 8.49 en 8.50 Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het vijfde lid	Artikelen 8.48, tweede lid, en 8.49 Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het zesde lid	Artikel 17.5d Wm		
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder a	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1° en 2°, Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder b	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, Bkl		
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, Bkl		
Artikel 13, tweede lid	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder b, Bkl		
Artikel 13, derde lid,	Artikel 8.69, tweede lid, Bkl	Onder omstandigheden kan bevoegd gezag besluiten de voorschriften, bedoeld in artikel 13, eerste lid, aanhef en onder b en c, af te zwakken of te laten vervallen	Deze bevoegdheid is geïmplementeerd, zodat het bevoegd gezag deze beleidsvrijheid in het concrete geval kan toepassen
Artikel 13, vierde lid	Artikel 8.69, derde lid, Bkl		
Artikel 13, vijfde lid	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder c, en derde lid, Bkl		
Artikel 13, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Cyanide wordt gebruikt bij de winning van edelmetalen, met name goud. Omdat dergelijke edelmetalen in de Nederlandse bodem niet voorkomen, zal de opslag van bij winningsactiviteiten vrijgekomen cyanidehoudend afval niet kunnen voorkomen.
Artikel 14	Artikel 13.5 Ow en artikel 8.6 Ob		
Artikel 15	Artikel 17.6, derde lid, Wm		
Artikel 16, eerste lid	Artikel 10.22, eerste lid, Ob		
Artikel 16, tweede lid	Artikel 10.22, derde lid, Ob		
Artikel 16, derde lid	Artikel 17.5a Wm en artikel 14 Besluit informatie inzake rampen en crises		
Artikel 17, eerste lid	Artikelen 8.66, eerste lid, 8.67, eerste lid en 8.68, eerste lid, Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 17, tweede lid	Artikel 8.67, tweede lid, Bkl		
Artikel 18	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 19	Artikel 1a van de Wed		
Artikel 20	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 21, eerste en derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 21, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikelen 22 en 23	Behoeft geen implementatie		Procedurele bepalingen
Artikel 24	Behoeft geen implementatie		Bepaling is uitgewerkt (overgangsbepaling)
Artikel 25	Behoeft geen implementatie		Uitvoeringsbepaling
Artikel 26	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingbepaling
Artikel 27	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, onderdeel 1	Artikel 8.70 Bkl en mr		
Bijlage I, onderdeel 2	Artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises		
Bijlage II	Mr		
Bijlage III	Artikel 1.1 Wm en bijlage I, onder A (winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		

II Artikelsgewijs

INHOUDSOPGAVE ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING .. 247
HOOFDSTUK 2 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING . 433
HOOFDSTUK 3 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING 446
HOOFDSTUK 4 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT 562
HOOFDSTUK 5 WIJZIGING ANDERE BESLUITEN 671
HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN 712
HOOFDSTUK 7 VOORMALIGE RIJKSREGELS (BRUIDSSCHAT) 724
HOOFDSTUK 8 OVERGANGSRECHT 726
HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN 748
Bijlage 1. Transponeringstabellen 750
Bijlage 2. Toelichting bruidsschat omgevingsplan 939
Bijlage 3. Toelichting bruidsschat waterschapsverordening 1047

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING

Artikel 1.1 (Besluit activiteiten leefomgeving)

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.
In het opschrift van de artikelen is tussen vierkante haken […] aangegeven wat de grondslag in de Omgevingswet is als dat een ander artikel is dan artikel 4.3. Artikel 4.3 is alleen genoemd als grondslag als deze nader is ingekleurd of gespecificeerd.

Onderdeel A (artikel 1.1 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 2.1 Bal)

De wijziging in dit artikel houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk in twee begrippen in de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel C (artikel 2.2 Bal)

Artikel 4.23 van de wet omschrijft het oogmerk van de algemene rijksregels voor wateractiviteiten. Dit oogmerk omvat onder andere het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. In het eerste lid, onder c, onder 2°, ontbrak ‘het verbeteren’. Dit wordt alsnog toegevoegd. Daarmee wordt dit onderdeel ook meer in overeenstemming gebracht met de artikelen 6.2, 7.2, 16.2 en 17.2 Bal, waarin ‘het verbeteren’ van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen al onderdeel uitmaakte van de omschrijving van het oogmerk voor wateractiviteiten.
Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de Omgevingswet aangepast. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend. Deze wijziging is overgenomen in artikel 2.2, eerste lid, onder c, onder 9°, en in het tweede lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Daarnaast worden in het tweede lid van het artikel de onderdelen a en b omgedraaid. Deze volgorde sluit beter aan bij de volgorde waarin de oogmerken in artikel 4.23 van de Omgevingswet zijn opgenomen. Deze volgorde is bovendien in vergelijkbare artikelen 6.2, 7.2 en 15.2 Bal al aangehouden. Ook wordt het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk gesplitst in twee begrippen, in aansluiting op de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel D (artikel 2.4 Bal)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel B).

Onderdeel E (artikel 2.6 Bal)

In dit artikel wordt een activiteit toegevoegd waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt aangewezen als bevoegd gezag, wordt ter verbetering van de leesbaarheid de volgorde van de opsomming gewijzigd en wordt een deel van de opsomming opgenomen in een nieuw tweede lid.

Toegevoegd is de milieubelastende activiteit die geheel of in hoofdzaak wordt verricht op een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (tweede lid, onder c). Dit zijn de locaties die zijn genoemd in bijlage IX, onder D, bij dat besluit waaromheen bij ministeriële regeling vastgestelde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen. Twee van de drie genoemde locaties zijn locaties van TNO. De derde locatie is het complex Ulicoten waar grootschalige opslag van in beslag genomen vuurwerk plaatsvindt. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat daarvoor bevoegd gezag op grond van de bijzondere regeling in artikel 2.4, vierde lid, van die wet. Onder de Omgevingswet wordt die bijzondere bevoegdheidsgrondslag gecontinueerd in de artikelen 5.11, derde lid, en 5.12, vierde lid. In artikel 4.11, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit zoals gewijzigd met het Invoeringsbesluit Omgevingswet, wordt voor de genoemde locaties niet langer gebruik gemaakt van die grondslag, maar worden de locaties opgenomen in de reguliere regeling voor bevoegd gezag. In artikel 2.6 wordt die regeling van het Omgevingsbesluit gevolgd.

Onderdeel F (artikel 2.7 Bal)

De wijziging van artikel 2.7 is redactioneel en bedoeld om artikel 2.7 te laten aansluiten op artikel 3.320 (aanwijzing milieubelastende activiteiten).

Onderdeel G (artikel 2.11 Bal)

De wijziging in het eerste en derde lid houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
In het tweede lid, onder j, komt de termijn van acht weken voor het afvoeren van afvalstoffen na beëindiging van de activiteit in hoofdstuk 3 te vervallen. De verplichting om afvalstoffen na beëindiging van de activiteit af te voeren blijft bestaan. Uit de zorgplicht volgt bovendien al dat dit afvoeren binnen een redelijke termijn moet gebeuren. Wat een redelijke termijn is, is afhankelijk van het soort afvalstoffen. Onder een redelijke termijn wordt in beginsel 8 weken verstaan, maar het zal van de omstandigheden van het geval afhangen of dit langer of korter is. Uiteraard zal een redelijke termijn bij gevaarlijk afval korter zijn dan bij bijvoorbeeld snoeihout. Daarnaast is in het eerste lid, onder b, een kleine tekstuele wijziging aangebracht.

Onderdeel H (artikel 2.12 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel B).

Onderdeel I (artikel 2.13 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervalt artikel 5.35 van de wet en wordt aan de grondslag om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen en de grondslag om bij maatwerkvoorschriften te kunnen afwijken van de algemene regels in artikel 4.5 van de wet telkens toegevoegd dat het daarbij ook kan gaan om vergunningvoorschriften. Hiermee wordt het systeem van aanvullen en afwijken van algemene regels verduidelijkt. In verband hiermee wordt in dit artikel de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5.

De wijzigingen in het eerste lid, onder a, en het zesde lid houden verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
Het vijfde en zesde lid worden aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter

dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemene rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Naar aanleiding van de consultatiereacties wordt een verwijzing naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke milieubelastende activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzing wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Onderdeel J (artikel 2.14 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel K (artikel 2.15 Bal) [artikel 5.2 van de wet]

Onder de Wet milieubeheer waren inrichtingen die gevestigd zijn op een gesloten stortplaats in alle gevallen vergunningplichtig. Deze vergunningplicht is niet overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het wordt aan de provincies – die de zorg voor deze gesloten stortplaatsen hebben – overgelaten om met regels in de omgevingsverordening in een passend beschermingsniveau te voorzien. Zij moeten dan wel de mogelijkheid hebben om, ten opzichte van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving, een aanvullend verbod in te stellen om zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit activiteiten op dergelijke stortplaatsen te verrichten. Artikel 2.15, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving stond daar onbedoeld aan in de weg. Dat wordt met deze wijziging gerepareerd.

Zie voor nadere uitleg over de wijziging in het eerste lid de toelichting bij artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel B).

Onderdeel L (artikel 2.22 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel M (artikel 3.1 Bal)

De wijzigingen in dit artikel houden verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel N (artikel 3.2 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel O (§ 3.2.1 (nieuw) Bal)

In paragraaf 3.2.1 zijn regels opgenomen over het exploiteren van een (grote) stookinstallatie. De paragraaf wordt aangevuld met regels over het exploiteren van kleine en middelgrote stookinstallaties.

De rijksoverheid stelt regels voor de luchtemissies van stookinstallaties onder andere ter uitvoering van Europese regelgeving die beoogt om een gelijk speelveld en gelijk beschermingsniveau in

Europa te waarborgen. De stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW vallen onder Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (verder te noemen: mcpd) en zijn momenteel geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer.

De regels over kleine en middelgrote stookinstallaties komen terug in drie besluiten: het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit wordt de afbakening aangegeven.

Artikel 3.4 (nieuw) Bal

Eerste lid

Dit artikel geeft aan dat het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen (belasting op onderwaarde) van meer dan 100 kW een milieubelastende activiteit is waarvoor de hoofdstukken 2 tot en met 5 gelden. Via de combinatie van dit artikel met artikel 3.1 is het lozen vanuit deze activiteit een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk waarvoor deze hoofdstukken gelden.

Kleine en middelgrote stookinstallaties zijn voornamelijk dienend aan een proces of aan een gebouw. Meestal gaat het om het opwekken van warmte (gebouw- of procesverwarming) en/of kracht (bijvoorbeeld de aandrijving van pompen of compressoren of elektriciteitsproductie). Er zijn echter ook kleine of middelgrote stookinstallaties die een zelfstandige functie hebben. Het gaat dan om energiecentrales voor de productie van elektriciteit of zogenoemde utilities in de industrie voor grootschalige opwekking van stoom, elektriciteit of warmte. Stookinstallaties bij een huishouden vallen buiten het toepassingsbereik.

Er is gekozen voor de term ‘exploiteren’ van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallaties inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde (administratieve) verplichtingen.

100 kW-grens
Een nominaal thermisch ingangsvermogen van 100 kW komt in de praktijk nagenoeg overeen met de grens van 130 kW gedefinieerd op bovenwaarde, zoals die in het Besluit omgevingsrecht (Bijlage I, onderdeel C, categorie 1.1 juncto artikel 2.1) wordt gehanteerd. De 100 kW-grens sluit aan bij de grens die in het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gehanteerd bij de keuringsplicht voor gasgestookte toestellen, die op zijn beurt is gebaseerd op de grens van de keuringsplicht voor die toestellen in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Voor niet-gasgestookte stookinstallaties geldt in het Activiteitenbesluit milieubeheer een keuringsplicht vanaf 20 kW. Deze grens is overgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving, maar niet in het Besluit activiteiten leefomgeving, omdat deze grens in de praktijk vrijwel alleen betrekking heeft op het gebouwgebonden stoken van biomassa in gebouwen. Niet-gasgestookte stationaire stookinstallaties kleiner dan 100 kW voor indirect gestookte processen komen in de praktijk niet of nauwelijks voor, zodat in het Besluit activiteiten leefomgeving een grens van 100 kW als aanwijzing voor een milieubelastende activiteit kan worden gehanteerd.

Hoewel er in deze paragraaf geen bovengrens is aangebracht met betrekking tot het vermogen van de stookinstallaties, zal deze in de praktijk meestal bij 50 MW liggen. Daarboven is sprake van een IPPC-installatie en is in beginsel paragraaf 3.3.2 (grootschalige energieopwekking) van toepassing en gelden de algemene regels van paragraaf 4.3 over de grote stookinstallatie. Stookinstallaties op

offshore platforms in de exclusieve economische zone zijn in paragraaf 4.3 uitgezonderd, daarom kan deze paragraaf ook van toepassing zijn op stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 50 MW.

Tweede lid

Niet alle kleine of middelgrote stookinstallaties vallen onder de paragraaf. Stookinstallaties waarin afvalstoffen worden verbrand vallen onder de regels voor de nuttige toepassing of verwijdering van afvalstoffen.

Door het vervangen van het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer door het begrip milieubelastende activiteit vallen in beginsel niet-bedrijfsmatige activiteiten ook onder de reikwijdte van de Omgevingswet en haar AMvB's. Door alleen regels te stellen over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW zal een doorsnee particulier huishouden echter doorgaans niet onder de reikwijdte van de paragraaf vallen.

Tot slot is het exploiteren van – kort gezegd – een mobiele stookinstallatie uitgezonderd van het werkingsgebied van de aanwijzing. Dit wordt namelijk geregeld door Europees bronbeleid: Verordening (EU) 2016/1628 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1024/2012 en (EU) nr. 167/2013, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn 97/68/EG (PbEU 2016, L 252).

Ecodesign
Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten stelt een kader vast voor de minimale eisen voor ecologisch ontwerp waaraan energieverbruikende producten moeten voldoen. Alleen producten die aan deze eisen voldoen mogen in de EU worden verkocht of gebruikt. Er zijn diverse verordeningen vastgesteld ter uitvoering van deze richtlijn. Voor dit besluit is vooral de 'ecodesign'-verordening relevant. Dit is een uitvoeringsverordening die regels bevat over het ecologisch ontwerp voor ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen (cv-ketels).[1] Daarnaast is een uitvoeringsverordening opgesteld over het gebruik van vaste brandstoffen bij verwarmingsketels.[2] Ketels gestookt op gas of olie met een nominaal thermisch ingangsvermogen tot en met 400 kW, en ketels gestookt op biomassa met een nominaal thermisch ingangsvermogen tot en met 500 kW vallen wel onder deze paragraaf, maar regels over de emissies zijn opgenomen in de ecodesign-verordeningen. Daarvoor zijn in dit besluit dan ook geen emissiegrenswaarden opgenomen. Het Ecodesignlabel voor cv-ketels is sinds 26 september 2015 van toepassing, dat voor biomassaketels wordt vanaf 1 januari 2020 van toepassing.

Artikel 3.5 (nieuw) Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.5 worden als vergunningplichtige gevallen aangewezen stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW waarin een andere stof wordt verstookt dan aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie en rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa, voor zover wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW. Deze brandstoffen worden standaard brandstoffen genoemd.

[1] Verordening (EU) nr. 813/2013 van de Commissie van 2 augustus 2013 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen betreft (PbEU 2013, L 239).
[2] Verordening (EU) 2015/1189 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft (PbEU 2015, L 193).

De niet-standaard brandstoffen verschillen van de standaard brandstoffen in hun emissies, omdat er veelal andere componenten in aanwezig kunnen zijn waarvan de emissies het beste in een vergunning geregeld kunnen worden of omdat de opslag bijzondere aandacht nodig heeft. Het gaat in die gevallen immers om maatwerk.

Naast rie-biomassa zijn ook ‘pellets gemaakt uit rie-biomassa’ genoemd om te verduidelijken dat ook deze pellets onder de standaardbrandstoffen worden begrepen. Qua samenstelling zijn zij gelijkwaardig aan bijvoorbeeld hout en qua verbranding geven zij zelfs betere resultaten dan veel andere soorten biomassa. Bij een strikte uitleg van de definitie van biomassa zou hierover twijfel kunnen ontstaan, omdat in die definitie de herkomst van de betreffende materiaal relevant is. Aangezien de pellets strikt genomen uit een industrieel proces afkomstig zijn, is met de toevoeging ‘gemaakt uit rie-biomassa’ duidelijkheid geschapen. In onderdeel i wordt een grens van 15 MW gesteld omdat hierboven de installaties zodanig groot worden dat een vergunning is vereist. Dit gaat niet zozeer om de verbranding, maar om andere milieuaspecten zoals de opslag van biomassa en de externe veiligheid.

Naast de vergunning kunnen algemene regels op de stookinstallatie van toepassing zijn. De verwijzing naar de algemene regels is opgenomen in artikel 3.6.

Artikel 3.6 Bal (nieuw)

Met deze wijziging worden verwijzingen aan artikel 3.6 toegevoegd naar de paragrafen 4.4 (afvalverbranding), 4.31 (kleine en middelgrote stookinstallaties, gestookt op standaardbrandstoffen en 4.32 (middelgrote stookinstallaties, gestookt op niet-standaardbrandstoffen). In deze toegevoegde paragrafen worden algemene regels gesteld voor kleine en middelgrote stookinstallaties over emissies naar de lucht, keuringseisen voor het waarborgen van een schone verbranding, veilig functioneren en zuinig gebruik van energie.

In artikel 3.6 is ook een verwijzing toegevoegd naar de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.4, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 is bepaald. De kosten-batenanalyse komt voort uit de richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14). Niet iedere stookinstallatie valt onder het toepassingsbereik van de kosten-batenanalyse: alleen bij het oprichten of ingrijpend renoveren van installaties met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW moet een analyse gemaakt worden. Het toepassingsbereik en overige regels over de kosten-batenanalyse worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3.

De modules zeer zorgwekkende stoffen en de luchtmodule worden aangezet voor de vergunningplichtige stookinstallaties waarin niet-standaard brandstoffen worden verstookt.

Onderdelen P en Q (artikelen 3.12 en 3.13 Bal)

In paragraaf 2.10 van het algemeen deel van de nota van toelichting is uitgelegd dat ervoor is gekozen om geen gebruik te maken van de grondslag die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de wet wordt opgenomen om beoordelingsregels te stellen die alleen zijn gericht op de vraag of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Dat betekent dat voor het beoordelen van vergunningaanvragen het volledige toetsingskader van toepassing is. Om misverstanden te voorkomen is besloten, mede naar aanleiding van een reactie die tijdens de consultatie naar voren is gebracht, in de kopjes van de artikelen met de aanwijzing vergunningplicht de zinsnede ‘alleen vanwege mer-beoordeling’ te laten vervallen. Ook is een aantal artikelen waarmee vergunningplichten worden aangewezen samengevoegd.

Onderdelen R en S (artikelen 3.15 en 3.17 Bal)

Om de aanwijzing van de milieubelastende activiteit in artikel 3.15 in lijn te brengen met andere artikelen waarin milieubelastende activiteiten worden aangewezen, wordt ‘het aanwezig hebben van een koelinstallatie’ gewijzigd in ‘het exploiteren van een koelinstallatie’. Dezelfde wijziging wordt ook doorgevoerd in artikel 3.17. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel T (artikel 3.19 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.19, eerste lid, komt de vergunningplicht voor gesloten bodemenergiesystemen met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer te vervallen. Deze vergunningplicht heeft tot doel om de samenhang tussen naburige bodemenergiesystemen in de gaten te houden en negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen te voorkomen. Deze doelen vormen in feite een gebruiksruimtevraagstuk, dat in het ruimtelijke kader van decentrale overheden een plaats moet krijgen. Om die reden is ervoor gekozen om de vergunningplicht in het Besluit activiteiten leefomgeving te laten vervallen, en het vraagstuk te doen landen in de regels over het omgevingsplan.

De algemene regels in hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving over het voorkomen van interferentie blijven van toepassing, ook op gesloten bodemenergiesystemen. Mocht er onverhoopt interferentie optreden tussen systemen, of het bodemenergiesysteem om andere redenen niet de doelmatige hoeveelheden warmte en koude leveren, dan bieden die regels het bevoegd gezag de mogelijkheid om alsnog op te treden.

Onderdeel U (artikel 3.22 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het eerste lid (nieuw) vervalt onderdeel g. In dit onderdeel is als vergunningplichtig aangewezen het opslaan van propaan of propeen in meer dan twee opslagtanks. Over de redenen voor het vervallen van deze vergunningplicht wordt verwezen naar paragraaf 2.11 van het algemene deel van de nota van toelichting.
Met het nieuwe tweede lid wordt geregeld dat het verbod van het eerste lid niet geldt voor het opslaan van LPG dat plaatsvindt voor het tanken aan voertuigen of werktuigen of voor het opslaan van vloeibaar gemaakt vergistingsgas. De vergunningplicht voor het tanken van LPG aan voertuigen vervalt met het onderhavige besluit (in de artikelen 3.286 en 3.297 Bal) en het zou niet logisch zijn als de vergunningplicht zou kunnen ‘herleven’ op grond van artikel 3.22 Bal. LPG bestaat namelijk uit een mengsel van propaan en butaan. Het opslaan van vloeibaar gemaakt vergistingsgas is uitgezonderd van de vergunningplicht omdat de algemene regels in paragraaf 4.88 voldoende beschermingsniveau bieden en een aanvullende vergunningplicht geen meerwaarde heeft.

Onderdeel V (artikel 3.26 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn ter verbetering van de uniformiteit in de formuleringen van de richtingaanwijzers. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel W (artikel 3.27 Bal)

In de aanhef van het eerste lid vervalt ‘in verpakking’. Deze wijziging hangt samen met de wijziging in het tweede lid, onder a, waarmee de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in de paragrafen 3.2.7 (opslagtank voor gassen), 3.2.8 (opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen) en 3.2.12 (opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen) worden uitgezonderd van de aanwijzing in deze paragraaf. Daarmee is er ook sprake van een duidelijke afbakening met de genoemde paragrafen. Door het vervallen van ‘in verpakking’ wordt bovendien bereikt dat in de praktijk voor de toepassing van Rijksregels geen discussie hoeft te worden gevoerd over de vraag of iets wel of geen verpakking is. Of de regels van toepassing zijn is alleen afhankelijk van de aard en de hoeveelheid van de stoffen die worden opgeslagen en niet van de wijze waarop dat plaatsvindt.

Uiteraard dient wel aan de algemene regels van paragraaf 4.98 te worden voldaan als de gevaarlijke stoffen worden opgeslagen in verpakking.

Onderdeel X (artikel 3.28 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In de aanhef van het eerste lid wordt ‘opslagvoorziening’ gewijzigd in ‘opslagplaats’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. De enige reden voor deze wijziging is gelegen in de mogelijke begripsverwarring door de betekenis die het begrip ‘opslagvoorziening’ heeft in het algemene spraakgebruik en de specifieke betekenis die daaraan wordt gegeven in bijvoorbeeld de PGS 15. Met het begrip ‘opslagplaats’ wordt beter tot uitdrukking gebracht wat daarmee wordt bedoeld, namelijk iedere plek of plaats waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, zoals een bouwwerk of een onderdeel daarvan, een brandwerende constructie die geen onderdeel is van een bouwwerk, een brandveiligheidskast, een paardenbox of een andere ruimtelijk afgescheiden plaats. Door het begrip ‘opslagvoorziening’ niet te gebruiken wordt bereikt dat in de praktijk geen discussie hoeft te worden gevoerd over de vraag of het opslaan van gevaarlijke stoffen wel of niet vergunningplichtig is als er sprake is van een opslagplaats die niet voldoet aan de eisen van PGS 15. Of de vergunningplicht geldt is alleen afhankelijk van de aard en de hoeveelheid van de stoffen die worden opgeslagen en niet van de wijze waarop of de plaats waar dat plaatsvindt. Uiteraard moet wel aan de algemene regels van paragraaf 4.98 worden voldaan. Dat betekent bijvoorbeeld dat de gevaarlijke stoffen moeten worden opgeslagen in een opslagvoorziening die voldoet aan PGS 15.
In verband met de consistentie wordt in onderdeel g ‘in gasflessen’ toegevoegd. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd, de wijziging dient alleen ter verduidelijking.
Met de wijziging in onderdeel h wordt verduidelijkt dat het gaat om de gevaarlijke stoffen die zijn genoemd in de onderdelen a, b en c.

Onderdeel Y (artikel 3.33 Bal)

Aan het tweede lid wordt een nieuw onderdeel d toegevoegd waarin een uitzondering wordt opgenomen voor het opslaan van airbags of gordelspanners. Gebleken is dat enkele modellen airbags en gordelspanners onder ADR-klasse 1.4 kunnen vallen. Voor het opslaan van stoffen die onder ADR-klasse 1.4 vallen, gelden regels op grond van de Arbeidsomstandighedenwet. Omdat aanvullende regels in het Besluit activiteiten leefomgeving niet nodig zijn wordt deze uitzondering op de aanwijzing van de milieubelastende activiteit toegevoegd.

Onderdeel Z (artikel 3.38 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn ter verbetering van de uniformiteit in de formuleringen van de richtingaanwijzers. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel AA (artikel 3.39 Bal)

In artikel 3.39, eerste lid, onder d, was bepaald dat het op de locatie van productie mengen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van afvalstoffen, onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt, als het gescheiden houden en gescheiden afgeven ervan gelet op het Landelijk afvalbeheerplan niet kan worden verlangd. Het Landelijk afvalbeheerplan gaat echter alleen voor bedrijfsafvalstoffen in op de vraag of het gescheiden houden en gescheiden afgeven nodig is. Het mengen van gevaarlijke afvalstoffen met afvalstoffen van een andere categorie valt altijd onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit. Om die reden is onderdeel d toegespitst op gevaarlijke afvalstoffen en is een nieuw onderdeel e toegevoegd over bedrijfsafvalstoffen.

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging in het eerste lid, onder h (nieuw), is het woord ‘afval’ veranderd in ‘afvalstof’.

Onderdeel AB (artikel 3.40 Bal)

In het derde lid was bepaald dat de vergunningplicht niet geldt voor het scheiden van afvalstoffen, als het opslaan van de afvalstoffen niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk. Dit hoofdstuk is echter te ruim, omdat voor het scheiden van afvalstoffen alleen een vergunningplicht moet gelden, als de opslag ervan met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen vergunningplichtig is. Als het opslaan van afvalstoffen om een andere reden vergunningplichtig is, bijvoorbeeld vanwege externe veiligheid, is er geen reden om het scheiden van de afvalstoffen als vergunningplichtig aan te wijzen. Daarom is de verwijzing naar dit hoofdstuk vervangen door een verwijzing naar dit artikel.

Onderdeel AC (artikel 3.40a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf wordt een nieuw artikel toegevoegd dat verwijst naar de algemene regels waar bij het verrichten van de activiteit in elk geval aan moet worden voldaan. Voor het opslaan, mengen, scheiden en verdichten van bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte, wordt de nieuwe paragraaf 4.48b van het Besluit activiteiten leefomgeving, over het opslaan van afvalstoffen, aangezet. De paragraaf wordt alleen aangezet voor een activiteit die niet vergunningplichtig is. Voor activiteiten waarvoor de vergunningplicht geldt, is in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen een instructieregel voor het bevoegd gezag opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 4.48b.

Onderdeel AD (§ 3.2.14 (nieuw) Bal)

De regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen waren opgenomen in paragraaf 3.5.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met dit besluit worden deze regels verplaatst naar paragraaf 3.2.14. De inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Artikel 3.40c (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Als gevolg van een wijziging van de Vrijstellingsregeling plantenresten vervalt onderdeel d van het tweede lid van artikel 3.40c van het Besluit activiteiten leefomgeving. In artikel 3.40c is bepaald wanneer voor het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen een vergunning vereist is. In het tweede lid van dat artikel worden uitzonderingen gemaakt op die vergunningplicht. Daarmee is aangesloten bij de Vrijstellingsregeling plantenresten: als op grond van die regeling een vrijstelling geldt, is de activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving uitgezonderd van de vergunningplicht. Nu de Vrijstellingsregeling plantenresten is gewijzigd, wordt het Besluit activiteiten leefomgeving daarop aangepast.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam in het derde lid niet alleen het lozen van stoffen of afvalwater afkomstig van het brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op of in de landbodem betreft. De vergunningplicht ziet ook op gevallen waarin de milieubelastende activiteit zelf bestaat uit het op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. Vanwege de aansluiting met artikel 3.1 is in dit lid ook de term ‘afkomstig van een milieubelastende activiteit’ gebruikt, maar dat moet dus niet zo worden uitgelegd dat hiervoor is vereist dat de milieubelastende activiteit buiten het oppervlaktewaterlichaam plaatsvindt. Hetzelfde geldt overigens voor de vergunningplicht opgenomen in artikel 3.85, tweede lid. Ook daar ziet de vergunningplicht voor de lozingsactiviteit op gevallen waarin de milieubelastende activiteit zelf bestaat uit het in een oppervlaktewaterlichaam exploiteren van een installatie voor het storten van afvalstoffen, zoals een in oppervlaktewater gelegen baggerspeciedepot.

Onderdeel AE (§ 3.2.15 (nieuw) Bal)

De regels over het verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippc-installatie waren opgenomen in paragraaf 3.5.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met dit besluit worden deze regels verplaatst naar paragraaf 3.2.15. De inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Artikelen 3.40d (nieuw) en 3.181 (oud) Bal

Bij het verplaatsen van paragraaf 3.5.8 naar paragraaf 3.2.15, zijn de artikelen 3.178 (oud) (nieuw: 3.40d), tweede lid en 3.181 (oud) vervallen. Afdeling 3.2 gaat over activiteiten die bedrijfstakken overstijgen. Dit zijn milieubelastende activiteiten die meestal geen zelfstandige bedrijven zijn, maar die worden verricht als onderdeel van bedrijven en soms ook binnen huishoudens. Van de activiteiten die bedrijfstakken overstijgen maken functioneel ondersteunende activiteiten geen deel uit (oud artikel 3.178, tweede lid). Ook worden geen gegevens en bescheiden gevraagd (oud artikel 3.181).

Artikel 3.40e (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Bij het verbranden van verpakkingshout wordt altijd aan de voorwaarde voldaan dat recyclen de voorkeur heeft op verbranden, en deze activiteit is dus altijd vergunningplichtig.

Artikel 3.40f (nieuw) Bal

Wanneer een brandstof die in een stookinstallatie wordt ingezet geheel of gedeeltelijk een afvalstof is geldt niet de paragraaf over stookinstallaties maar paragraaf 3.2.15. Wanneer de installatie over de drempels van categorie 5.2 van bijlage I van de richtlijn industriële emissies heen gaat geldt paragraaf 3.3.13. Voor het verbranden van afvalstoffen gelden de regels van paragraaf 4.4. Het in een stookinstallatie verbranden van afvalstoffen die alleen bestaan uit rie-biomassa komt ook veel voor. In dat geval gelden de regels in hoofdstuk 4 voor stookinstallaties, in het bijzonder de regels in de paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32. De verbrandingscapaciteit bepaalt welke van de drie van toepassing is: tot 15 MW geldt paragraaf 4.31, tussen 15 en 50 MW geldt paragraaf 4.32 en boven 50 MW geldt paragraaf 4.3. De precieze grenzen en regels over optellen staan in het toepassingsbereik van de genoemde paragrafen in hoofdstuk 4.
De regels voor stookinstallaties, in het bijzonder paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32 gelden ook als de rie-biomassa samen met een andere brandstof wordt verstookt, mits die andere brandstof geen afvalstof is. Zodra een andere afvalstof wordt meegestookt, geldt paragraaf 4.4.

Onderdeel AF (§ 3.2.16 (oud) Bal)

Paragraaf 3.2.16 was gereserveerd voor regels over het langdurig opslaan van afvalstoffen. Beoogd was een vergunningplicht op te nemen voor het opslaan van afvalstoffen langer dan drie jaar, voorafgaand aan nuttige toepassing en langer dan een jaar, voorafgaand aan verwijdering van de afvalstoffen. In plaats daarvan is in artikel 4.595f van het Bal een verbodsbepaling opgenomen voor het langer dan deze perioden opslaan van afvalstoffen. Van de reservering van paragraaf 3.2.16 van het Bal is dan ook geen gebruik gemaakt.

Onderdelen AG en AH (§ 3.2.17 en artikel 3.41 Bal)

De titel van paragraaf 3.2.17 en artikel 3.41 worden gewijzigd omdat de titel ‘zelfstandige afvalwaterzuivering’ en de inhoud van artikel 3.41 niet goed weergeven op welke zuiveringsvoorzieningen de paragraaf van toepassing is. Het begrip ‘zelfstandige’ is niet op zijn plaats, omdat ook zuiveringsvoorzieningen die deel uitmaken van een andere activiteit onder de werking van de paragraaf vallen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een glastuinbouwbedrijf waar naast het eigen afvalwater ook afvalwater van anderen wordt gezuiverd. Er wordt dan ingezameld of afgegeven afvalwater gezuiverd, het nieuwe onderdeel b geeft die situatie weer. Ook een

zuiveringsinstallatie die niet bij een andere activiteit hoort valt onder onderdeel b, het zal daarbij immers altijd om ingezameld of afgegeven afvalwater gaan.

Vooral gemeenten zuiveren soms water in het kader van uitvoering van gemeentelijke watertaken voor regenwater en grondwater voordat het ingezamelde water in het milieu wordt gebracht. Het betreft eenvoudige zuiveringshandelingen zoals bezinking, waarvoor geen rijksregels gesteld hoeven te worden. Om die reden zijn zuiveringsvoorzieningen voor het uitoefenen van de gemeentelijke taken uit de wet uitgezonderd in onderdeel b.

Onderdeel AI (artikel 3.43 Bal)

Met deze wetstechnische wijziging van dit artikel wordt de formulering in lijn gebracht met die van vergelijkbare bepalingen in het Bal.

Onderdeel AJ (artikel 3.50 Bal)

Dit artikel dat wordt gewijzigd, is behalve op artikel 4.3 van de wet, ook gebaseerd op de artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, 16 en 20 van de Arbeidsomstandighedenwet, 31, vierde lid, 48, zesde lid, en 49, eerste lid, van de Wet veiligheidsrisico's en 19.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Omdat de drempelhoeveelheid wordt toegevoegd aan de begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting', vervalt de zinsnede over die hoeveelheid in dit artikel. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van de begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting'.

Met de toevoeging van 'buiten een Seveso-inrichting' in het tweede lid, onder b, wordt geregeld dat de uitzondering op de aanwijzing van de milieubelastende activiteit voor het voor het vervoer voor korte tijd opslaan van gevaarlijke stoffen niet van toepassing is als het opslaan plaatsvindt binnen een Seveso-inrichting. Om te bepalen of er sprake is van 'voor het vervoer opslaan van gevaarlijke stoffen voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger', moet bij het opslaan worden voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de vervoersregelgeving. Het gaat dan om de tijdelijkheid van de aanwezigheid van de stoffen en goederen, de bekendheid van de ontvanger en het gegeven dat de stoffen en goederen niet uit de originele verpakking worden gehaald. Wanneer aan deze vervoersvoorwaarden is voldaan worden de gevaren die het vervoer (mogelijk) met zich meebrengt voldoende beheerst en is het niet nodig daarop aanvullend de regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving toe te passen.
Bedrijven waar gevaarlijke stoffen voor korte tijd worden opgeslagen als onderdeel van het transport vallen niet onder de werking van de regels voor Seveso-inrichtingen. Hierbij kan worden gedacht aan stuwadoorsinrichtingen en spoorwegemplacementen. Als daarentegen in die bedrijven ook gevaarlijke stoffen worden opgeslagen uit een oogpunt van voorraadbeheer ter bewaring in opdracht van derden, met het oog op aflevering aan nog onbekende afnemers, of met het oog op aflevering aan bekende afnemers op termijn waarbij het vervoersproces duidelijk wordt onderbroken, kunnen ze worden aangemerkt als Seveso-inrichting. Dit geldt ook als bij het vervoer de verpakking van de betrokken gevaarlijke stoffen waarop de gevaarsaanduiding en etikettering is aangebracht, wordt aangetast. Activiteiten zoals reguliere opslag van stoffen en het opnieuw verpakken van stoffen vallen niet onder de vervoersregelgeving.

Onderdelen AK en AL (artikelen 3.56 en 3.59 Bal)

In deze richtingaanwijzers wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing, als mest wordt verbrand zijn de paragrafen 3.3.14 en 3.6.8 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Onderdeel AM (artikel 3.63 Bal)

In het tweede lid van dit artikel is een tekstuele wijziging aangebracht waarbij het woord ‘andere’ is toegevoegd. Op deze manier wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte formulering.

Onderdeel AN (artikel 3.65 Bal)

In deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast worden twee zinsdelen aan onderdeel b toegevoegd. Met de toevoeging van ‘bedoeld in categorie 1.4, onder a, van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies’ wordt benadrukt dat de in paragraaf 5.3.1 opgenomen regels alleen van toepassing zijn als bij het exploiteren van een ippc-installatie voor het vergassen of vloeibaar maken van steenkool de gestelde capaciteitsdrempel wordt overschreden. De zinsnede ‘het exploiteren van een ippc-installatie voor’ wordt toegevoegd, zodat beter wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte formulering.

Onderdeel AO (artikel 3.68 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast wordt in het tweede lid, onder b, ‘2.6’ vervangen door ‘2.5’, omdat in artikel 3.66, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 2.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. De activiteit die als laatste genoemd wordt in artikel 3.66 betreft een activiteit die valt binnen categorie 2.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, namelijk het exploiteren van een ippc-installatie voor het winnen van ruwe non-ferrometalen, het smelten, legeren en gieten van non-ferrometalen.

Onderdeel AP (artikel 3.71 Bal)

In deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast wordt in onderdeel b, ‘3.5’ vervangen door ‘3.4’, omdat in artikel 3.69, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 3.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.69 worden wel activiteiten aangewezen die vallen binnen de categorieën 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 en 6.8 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

Onderdeel AQ (artikel 3.74 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

In het tweede lid, onder b, vervalt het tekstgedeelte na de verwijzing naar paragraaf 5.3.1. Het is niet nodig om in de richtingaanwijzer te benadrukken dat de regels over het PRTR-verslag alleen gelden voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als

bedoeld in categorie 4.1 tot en met 4.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, omdat alle activiteiten die in artikel 3.72, eerste lid, als milieubelastend zijn aangewezen al onder de PRTR-verordening vallen.

Onderdeel AR (artikel 3.75 Bal)

In het eerste lid, onder a, vervalt het woord 'papierstof', omdat in categorie 6.1 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies helemaal niet over papierstof wordt gesproken. Het gaat in de genoemde categorie wel om het maken van papierpulp uit hout of uit andere vezelstoffen, papier, karton of platen en panelen van hout. Bij platen en panelen van hout gaat het meer specifiek om oriented strand board (afgekort: OSB), spaanplaat of vezelplaat. Daarnaast wordt een kleine tekstuele wijziging aangebracht.

Onderdeel AS (artikel 3.77 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

In het tweede lid, onder b, vervalt het tekstgedeelte na de verwijzing naar paragraaf 5.3.1. Het is niet nodig om in de richtingaanwijzer te benadrukken dat de regels over het PRTR-verslag alleen gelden voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 6.1 of 6.2 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, omdat alle activiteiten die in artikel 3.75, eerste lid, als milieubelastend zijn aangewezen al onder de PRTR-verordening vallen.

Onderdeel AT (artikel 3.80 Bal)

In dit artikel wordt bepaald dat voldaan moet worden aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal.
Onderdeel AU (artikel 3.83 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw onderdeel b toegevoegd waarin wordt bepaald dat bij het exploiteren van een ippc-installatie voor de destructie of het verwerken van kadavers of dierlijk afval voldaan moet worden aan de regels over het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1. Het verrichten van deze activiteit valt onder de reikwijdte van paragraaf 5.3.1, doordat deze niet alleen genoemd wordt in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, maar ook in bijlage I bij de PRTR-verordening.

Onderdeel AV (artikel 3.86 Bal)

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met deze wijziging is het woord 'afval' veranderd in 'afvalstof'.

Onderdeel AW (artikel 3.89 Bal)

Wanneer een brandstof die in een stookinstallatie wordt ingezet geheel of gedeeltelijk een afvalstof is geldt niet de paragraaf over stookinstallaties. Wanneer de installatie over de drempels van categorie 5.2 van bijlage I van de Richtlijn industriële emissies heen gaat geldt paragraaf 3.3.13, zo niet dan geldt paragraaf 3.2.15. Voor afvalverbranding gelden in principe de regels van paragraaf 4.4. Het in een stookinstallatie verbranden van afvalstoffen die alleen bestaan uit rie-biomassa komt ook veel voor. In dat geval gelden de regels in H4 voor stookinstallaties, namelijk paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32. De verbrandingscapaciteit bepaalt welke van de drie van toepassing

is: tot 15 MW geldt 4.31, tussen 15 en 50 MW geldt paragraaf 4.32 en boven 50 MW geldt paragraaf 4.3. De precieze grenzen en regels over optellen staan in het toepassingsbereik van de betreffende paragrafen in hoofdstuk 4.
De regels voor stookinstallaties, in het bijzonder paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32 gelden ook als de rie-biomassa samen met een andere brandstof wordt verstookt, mits die andere brandstof geen afvalstof is. Zodra een andere afvalstof wordt meegestookt, geldt paragraaf 4.4.
In artikel 3.89 wordt een verwijzing toegevoegd naar de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.87, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 is bepaald. De kosten-batenanalyse komt voort uit de richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14).

Niet iedere afval(mee)verbrandingsinstallatie valt onder het toepassingsbereik van de kosten-batenanalyse: alleen bij het oprichten of ingrijpend renoveren van installaties met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20MW moet een analyse gemaakt worden. Het toepassingsbereik en overige regels over de kosten-batenanalyse worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3.

Onderdeel AX (artikel 3.92 Bal)

In deze richtingaanwijzer worden de verwijzingen naar het exploiteren van een grote of middelgrote stookinstallatie geschrapt. Daarnaast wordt een verwijzing toegevoegd naar de algemene regels over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie. Alle regels over het verbranden van mest staan in deze paragraaf en paragraaf 3.6.8 over mestbehandeling bij elkaar. In paragraaf 3.2.1 over stookinstallaties is het verbranden van dierlijke meststoffen uitgezonderd. Enkele paragrafen uit de richtingaanwijzer zijn geschrapt, omdat ze niet geschikt zijn voor mestverwerking bij deze schaalgrootte.

Onderdelen AY en AZ (§ 3.4.2 en artikel 3.97 Bal)

Aan artikel 3.97 wordt een milieubelastende activiteit toegevoegd, namelijk het behandelen van aardgas. Het behandelen van aardgas wordt toegevoegd omdat bij een beperkt aantal installaties waar aardgasdruk wordt geregeld of de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas wordt gemeten ook aardgas wordt behandeld. De wijziging in formulering is nodig om duidelijk te maken dat het behandelen van aardgas onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt.

Verder wordt de formulering gewijzigd. De voorwaarden opgenomen in het eerste lid waaraan voldaan moest worden om onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit te vallen, worden opgenomen als uitzonderingen in het derde lid. Daar is geen inhoudelijke wijziging mee beoogd. Wel wordt een verbetering doorgevoerd in de begrenzingen van de uitzonderingen. Verder zijn in de uitzonderingen de begrenzingen gekoppeld aan de ontwerpcapaciteit en werkdruk van de installatie waarin het behandelen van aardgas, het regelen van aardgasdruk of het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas plaatsvindt. Daarmee wordt duidelijker gemaakt wat is beoogd.

Onderdeel BA (artikel 3.98 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel wordt ‘gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation’ gewijzigd in ‘installatie’. Daarmee is de formulering neutraler en sluit het beter aan bij het nieuwe derde lid van artikel 3.97.

Onderdeel BB (artikel 3.99 Bal)

Met de wijziging in het eerste lid is alleen een vereenvoudiging beoogd. Door de wijziging in het tweede lid sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BC (artikel 3.101 Bal)

In het eerste lid, onder b en c, worden ‘brandbare stoffen’ en ‘giftige stoffen’ gewijzigd in de overeenkomstige gevarenklassen van de CLP. Daarmee wordt duidelijker gemaakt wanneer buisleidingen, waarin stoffen worden vervoerd, onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit vallen. De begrippen ‘brandbare stoffen’ en ‘giftige stoffen’ geven wel een duiding wat eronder valt, maar geen duidelijke afbakening. Daarmee kunnen er vragen ontstaan welke buisleidingen precies onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit en het toepassingsbereik van de algemene regels vallen. Dat is ongewenst omdat over die aanwijzing en het toepassingsbereik van milieubelastende activiteiten geen discussie mag ontstaan. Voor andere milieubelastende activiteiten die gaan over handelingen met gevaarlijke stoffen wordt steeds heel specifiek aangegeven om welke stoffen het gaat, meestal met vermelding van een gevarenklasse van de CLP of een ADR-klasse. In de regels over het exploiteren van buisleidingen wordt daarbij aangesloten.

Met de wijzigingen wordt aangesloten bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen. In 2014 zijn in de Regeling externe veiligheid buisleidingen begripsomschrijvingen toegevoegd van ‘brandbare stoffen’ en ‘vergiftige stoffen’ (Staatscourant 2014, nr. 16955). Brandbare stoffen worden omschreven als stoffen die zijn geclassificeerd als ontvlambaar, licht ontvlambaar of zeer licht ontvlambaar, niet zijnde aardgas of aardolieproducten. Vergiftige stoffen worden omschreven als stoffen die zijn geclassificeerd als acuut toxisch.
In de toelichting bij deze nieuwe begrippen is verduidelijkt dat het daarbij gaat om geclassificeerd volgens de CLP-verordening. Daarbij geeft de toelichting aan dat het gaat om stoffen die zijn geclassificeerd als ontvlambaar, licht ontvlambaar, zeer licht ontvlambaar en acuut toxisch volgens de CLP-verordening.
Om dichter bij de bedoelingen te komen van het Besluit externe veiligheid buisleidingen en om volstrekte duidelijkheid te geven over het toepassingsbereik van de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving, worden de begrippen ‘brandbare stoffen’ en ‘giftige stoffen’ omgezet in de begrippen van de CLP-verordening met een aanduiding van de daarbij behorende classificaties.

In het nieuwe onderdeel e, wordt het exploiteren van een buisleiding voor warmte en koude, als onderdeel van een warmte- of koudenet, aangewezen als milieubelastende activiteit. Deze wijziging hangt samen met de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie die wordt toegevoegd in de richtingaanwijzer bij deze activiteit. De definities van warmtenet en koudenet worden gegeven in Bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving (zoals wordt gewijzigd door dit besluit). Bij deze nieuwe milieubelastende activiteit hoeft niet te worden voldaan aan de regels over een buisleiding met gevaarlijke stoffen, bedoeld in pararagraaf 4.108. Wel moet worden voldaan aan de regels over de kosten-batenanalyse, zoals in artikel 3.102, tweede lid, is bepaald.

Onderdeel BD (artikel 3.102 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw tweede lid toegevoegd met een verwijzing naar algemene regels over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie in paragraaf 5.2.3. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onder e, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving is bepaald. De kosten-batenanalyse komt voort uit de Richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14), en wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3. De wijziging in het eerste lid hangt samen met het nieuwe tweede lid. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat de algemene regels in paragraaf 4.108 alleen van toepassing zijn op het exploiteren van buisleidingen voor de stoffen, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onder a tot en met d, en niet van toepassing zijn op buisleidingen voor warmte en koude, als onderdeel van een warmtenet of een koudenet.

Onderdeel BE (artikel 3.103 Bal)

Artikel 3.103, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term ‘schepen’ in de term ‘vaartuigen of drijvende werktuigen met een verbrandingsmotor’ om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel BF (artikel 3.105 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Aan artikel 3.105 wordt een onderdeel toegevoegd. Via de Regeling externe veiligheid inrichtingen zijn gevallen als vergunningplichtig aangewezen op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Deze vergunningplicht is ook in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. Het gaat om behandelbaden in de metalektro-industrie die meer dan 1.000 liter giftige stoffen bevatten. Deze vergunningplicht wordt ook aangewezen in bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving om ervoor te zorgen dat bij de beoordeling de risicocontour berekend wordt, en in bijlage III van het Omgevingsbesluit om ervoor te zorgen dat op de vergunning het adviesrecht van de veiligheidsregio’s van toepassing is.

Onderdeel BG tot en met BI (artikelen 3.106 tot en met 3.108 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BJ (artikel 3.109 Bal)

In het derde lid, onder b, wordt ‘2.1 tot en met’ geschrapt, omdat in artikel 3.103, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 of 2.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.103, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het behandelen van het oppervlak van metalen of kunststoffen door een elektrolytisch of chemisch procedé, bedoeld in categorie 2.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.
De wijziging in het derde lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BK (artikel 3.111 Bal)

In dit artikel was abusievelijk een oude drempelwaarde blijven staan. Deze drempelwaarde voor stookinstallaties moet gelijk zijn aan de drempelwaarde in paragraaf 3.2.1, met voor elektrische apparaten dezelfde vermogensgrens.

Onderdelen BL en BM (artikelen 3.114 en 3.115 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BN (artikel 3.116 Bal)

In het derde lid, onder b, worden ‘3.1 tot en met’ en ‘of 6.8’ geschrapt, omdat in artikel 3.111, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 of 6.8 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.111, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het maken van keramische producten door verhitting, bedoeld in categorie 3.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

De wijziging in het derde lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit

besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BO (artikel 3.120 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BP (artikel 3.122 Bal)

Artikel 3.122, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term ‘schepen’ in de term ‘vaartuigen of drijvende werktuigen met een verbrandingsmotor’ om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel BQ (artikel 3.125 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BR (artikel 3.126 Bal)

In het tweede lid, onder b, wordt de verwijzing naar de categorieën 6.1, 6.2 en 6.7 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies geschrapt, omdat in artikel 3.122, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder deze categorieën. In artikel 3.122, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het looien van huiden, bedoeld in categorie 6.3 en het exploiteren van een ippc-installatie voor het conserveren van hout en houtproducten met chemische stoffen, bedoeld in categorie 6.10.
Bovendien wordt in de PRTR-verordening naast het exploiteren van deze installaties, ook het exploiteren van een installatie voor het maken van multiplex of andere primaire houtproducten aangemerkt als een activiteit waarvoor bij overschrijding van de capaciteitsdrempel de regels voor het PRTR-verslag gelden. Omdat in paragraaf 3.4.7 het maken van producten van hout als milieubelastende activiteit wordt aangewezen wordt het tweede lid, onder b, op dit punt aangevuld.

De wijziging in het tweede lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BS (artikel 3.128 Bal)

In dit artikel was abusievelijk een oude drempelwaarde blijven staan. Deze drempelwaarde voor stookinstallaties moet gelijk zijn aan de drempelwaarde in paragraaf 3.2.1, met voor elektrische apparaten dezelfde vermogensgrens.
In het eerste lid wordt een technische verbetering aangebracht ter verduidelijking. Verder was in het derde lid abusievelijk het eerste lid onder b uitgezonderd.

Onderdeel BT (artikel 3.130 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BU (artikel 3.132 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BV (artikel 3.134 Bal)

Artikel 3.134, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term ‘schepen’ in de term ‘drijvende vaartuigen of werktuigen met een verbrandingsmotor’ om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel BW (artikel 3.137 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdelen BX en BY (artikelen 3.138 en 3.142 Bal)

Door de wijzigingen in deze artikelen sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BZ (artikel 3.144 Bal)

In dit artikel wordt in het eerste lid steeds de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de aangewezen activiteit vallen. Aan onderdeel b wordt de activiteit “in een drijvend dok” toegevoegd. Onder een drijvend dok wordt in dit artikel verstaan een drijvende installatie waarmee vaartuigen of drijvende werktuigen boven water worden gehaald.

Onderdeel CA (artikel 3.145 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CB (artikel 3.146 Bal)

Aan het eerste lid zijn twee onderdelen toegevoegd die per abuis niet opgenomen zijn. Door de wijziging in het tweede lid, onder c, sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel CC (artikel 3.150 Bal)

Door de wijziging in het derde lid sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel CD (artikel 3.153 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdelen CE, CF en CG (artikelen 3.154, 3.157 en 3.161 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel CH (artikel 3.164 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CI (artikel 3.165 Bal)

In dit artikel wordt bepaald dat voldaan moet worden aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal.
Onderdeel CJ (artikel 3.168 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel CK (artikel 3.170 Bal)

In artikel 3.170 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het bieden van gelegenheid aan particuliere huishoudens om grove huishoudelijke afvalstoffen af te geven op een daarvoor ingerichte locatie aangewezen als milieubelastende activiteit. Dit sluit aan bij de tekst van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer, waar de gemeente de plicht krijgt ervoor te zorgen dat er een dergelijke locatie is. Zonder de wijziging zou het door een milieustraat innemen van andere afvalstoffen van huishoudens of het afgeven van bepaalde afvalstoffen buiten de aanwijzing vallen. Om ervoor te zorgen dat ook deze activiteiten onder de aanwijzing vallen wordt de aanwijzing verbreed tot het bieden van gelegenheid voor het afleveren van alle afvalstoffen, met als voorwaarde dat in ieder geval particuliere huishoudens grove afvalstoffen mogen afgeven.

Onderdeel CL en CM (artikelen 3.174 en 3.175 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CN (§ 3.5.8 (oud) Bal)

Deze paragraaf is verplaatst naar afdeling 3.2.15. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.2.15 Bal.

Onderdeel CO (§3.5.9 (oud) Bal)

Deze paragraaf is verplaatst naar afdeling 3.2. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.2.14 Bal.

Onderdeel CP (artikel 3.185 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging is het woord ‘afval’ veranderd in ‘afvalstof’.
In het derde lid van dit artikel worden enkele onderdelen aangepast om beter aan te sluiten bij andere paragrafen uit hoofdstuk 3.

Onderdeel CQ (artikel 3.195 Bal)

Met de wijziging van het derde lid, onder a, wordt aangesloten bij de formulering uit de kaderrichtlijn afvalstoffen en de andere artikelen uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De betekenis van het onderdeel verandert niet.

Onderdeel CR (artikel 3.197 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Het tweede lid van artikel 3.197 wordt geschrapt. Uit bijlage I bij de kaderrichtlijn afvalstoffen in combinatie met artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, volgt dat alle milieubelastende activiteiten met de te verwijderen afvalstoffen ook verwijderingshandelingen zijn. Daarmee vallen ze onder het eerste lid en is het tweede lid niet nodig.

Onderdeel CS (artikel 3.198 Bal)

In het eerste lid worden twee nieuwe onderdelen toegevoegd. Bij het verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen moet worden voldaan moet worden aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal. Daarnaast wordt verwezen naar de nieuwe paragraaf 4.48b van het Besluit activiteiten leefomgeving, over het opslaan van afvalstoffen, als de activiteit niet in hoofdstuk 3 als vergunningplichtig is aangewezen. Voor activiteiten waarvoor deze vergunningplicht geldt, is in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen een instructieregel voor het bevoegd gezag opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 4.48b.
In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging in het eerste lid, onder a, is het woord ‘afval’ veranderd in ‘afvalstof’.
Door de wijziging in het tweede lid, onder b, sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel CT (artikel 3.201 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het houden van pelsdieren wordt geschrapt. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier.
Tot 1 januari 2024 geldt een overgangsregeling: tot die datum geldt een vergunningplicht voor het houden van pelsdieren (zie artikel 3.204a), daarna zijn geen uitzonderingen meer mogelijk.

Onderdeel CU (artikel 3.202 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel CV (artikel 3.203 Bal)

In het tweede lid, onder b, wordt de verwijzing naar categorie 7, onder a, van bijlage I bij de PRTR-verordening vervangen door een verwijzing naar categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. Deze wijziging wordt aangebracht omdat de verwijzingen in dit hoofdstuk van het besluit in beginsel beperkt blijven tot de categorieën genoemd in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies en omdat zodoende beter wordt aangesloten bij artikel 3.200, eerste lid, aanhef en onder a. Het vervangen van de verwijzing vormt geen probleem omdat het zowel in categorie 6.6, als in categorie 7, onder a, gaat om de exploitatie van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens.

De wijziging in het tweede lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel CW (artikel 3.204a (nieuw) Bal)

Dit artikel moet in samenhang gelezen worden met de wijziging van artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken. Tot 1 januari 2024 geldt op grond van artikel 3.204a een vergunningplicht voor het houden van pelsdieren. Daarna vervalt die plicht; deze is door het verbod dan overbodig geworden.

Onderdeel CX (artikel 3.206 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel CY (artikel 3.208 Bal)

Het behandelen van gewassen direct voor de teelt in de openlucht of na de teelt in de openlucht is een milieubelastende activiteit. Het gaat om het ter plekke behandelen. In het eerste lid, onder b, wordt verduidelijkt dat het gaat om het behandelen van gewassen direct voor of na de teelt *in de openlucht*. Het behandelen van gewassen die in een kas zijn geteeld vallen bijvoorbeeld niet onder deze paragraaf.

Onderdeel CZ (artikel 3.212 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel komt te vervallen, omdat het, door de opname van de vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen in artikel 3.226, overbodig wordt. Reden voor de vergunningplicht is dat uit onderzoek blijkt dat bij het composteren veel milieuschadelijke bestanddelen waaronder ammoniak uit de mest vrijkomen.

In de paragraaf over het telen van gewassen in een gebouw anders dan een kas was een vergunningplicht voor ‘het pasteuriseren van compost voor de champignonteelt’ opgenomen. Dat is een handeling voorafgaand aan de champignonteelt (na de teelt heet het champost). Die ‘compost’ is een mengsel van dierlijke meststoffen met een aantal andere bestanddelen. Deze worden eerst gezamenlijk gecomposteerd en dan gepasteuriseerd voor het enten van de champignons. De reden voor de vergunningplicht is dat bij het pasteuriseren van dit materiaal veel bestanddelen die bij het composteren langzaam vrijgekomen zijn, in één piekemissie vrijkomen. De emissiepiek bij het pasteuriseren ontstaat omdat er dierlijke meststoffen worden gecomposteerd. De vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen geldt dus ook voor de bereiding van de ‘compost voor de champignonteelt’.

Onderdeel DA (artikel 3.216 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel DB (artikel 3.223 Bal)

In dit artikel wordt de in categorie 7, onder b, van bijlage I bij de PRTR-verordening gehanteerde capaciteitsdrempel uitgeschreven, zodat de verwijzing naar de bijlage bij de PRTR-verordening kan worden geschrapt. Binnen dit hoofdstuk van het besluit blijven verwijzingen namelijk waar mogelijk beperkt tot de categorieën genoemd in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

Onderdeel DC (artikel 3.224 Bal)

De wijziging van het eerste lid van dit artikel is van tekstuele aard. Hierdoor wordt een-op-een aangesloten op de artikelen over het verstrekken van gegevens en bescheiden.

Onderdeel DD (artikel 3.226 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.226, eerste lid, aanhef en onder a, wordt een verwijzing toegevoegd naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat de emissiefactoren in de ministeriële regeling staan. Het al dan niet vastgesteld zijn van zo'n emissiefactor is relevant voor de vergunningplicht van de activiteit. De verwijzing naar de ministeriële regeling is als een vorm van service bedoeld. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Daarnaast is de vergunningplicht voor het vergisten van dierlijke meststoffen beperkt tot alleen het vergisten van dierlijke mest in combinatie met afvalstoffen, de zogenaamde co-vergisting van mest. De vergunningplicht voor het vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen vervalt hiermee. Verder wordt het verbranden van dierlijke meststoffen als vergunningplichtig geval aangewezen. Voor het verbranden van meststoffen geldt altijd vergunningplicht, hetzij via paragraaf 3.3.14, hetzij via dit artikel. Die toestemming kan overigens op grond van de beoordelingsregels voor doelmatig beheer van afvalstoffen alleen gegeven worden als de mest als brandstof wordt ingezet, en niet als de mest alleen wordt vernietigd.

Ten slotte wordt het composteren van dierlijke meststoffen toegevoegd als vergunningplichtig geval. Bij de omzetting van de huidige regels was aangenomen dat deze verwerkingstechniek alleen grootschalig wordt toegepast. Het blijkt echter op kleinere schaal te gebeuren. Bij het composteren komen relatief veel emissies van ammoniak en andere componenten vrij. Om die reden wordt de vergunningplicht hier ingevoegd. Onder het composteren van dierlijke meststoffen valt het pasteuriseren van compost voor de champignonteelt. Dat is een handeling voorafgaand aan de champignonteelt (na de teelt heet het champost). Die 'compost' is een mengsel van dierlijke meststoffen met een aantal andere bestanddelen. Deze worden eerst gezamenlijk gecomposteerd en dan gepasteuriseerd voor het enten van de champignons. De reden voor de vergunningplicht is dat bij het pasteuriseren van dit materiaal veel bestanddelen die bij het composteren langzaam vrijgekomen zijn, in één piekemissie vrijkomen. De emissiepiek bij het pasteuriseren ontstaat omdat er dierlijke meststoffen worden gecomposteerd. De vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen geldt dus ook voor de bereiding van de 'compost voor de champignonteelt'.

Onderdeel DE (artikel 3.227 Bal)

In deze richtingaanwijzer worden de verwijzingen naar het exploiteren van een grote of middelgrote stookinstallatie geschrapt. Daarnaast wordt een verwijzing toegevoegd naar de algemene regels over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat alle regels over het verbranden van mest in deze paragraaf bij elkaar staan. In paragraaf 3.2.1 over stookinstallaties is het verbranden van dierlijke meststoffen uitgezonderd. Op het verbranden van mest zijn dan ook alleen deze paragraaf en paragraaf 3.3.14 over grootschalige mestverwerking van toepassing.

In het tweede lid wordt een verwijzing naar de modules over zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht toegevoegd. De verwijzing naar de module over energiebesparing is geschrapt, omdat deze per abuis is opgenomen.

Onderdeel DF (artikel 3.228 Bal)

De wijziging van het eerste lid van dit artikel is van tekstuele aard. Hierdoor wordt een-op-een aangesloten op de artikelen over het verstrekken van gegevens en bescheiden.

Onderdeel DG (artikel 3.229 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'voertuigen of werktuigen'. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet

of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel DH (artikel 3.230 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel DI (artikel 3.237 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel DJ (artikel 3.242 Bal)

De wijziging van het eerste lid, onder b, is een tekstuele verbetering.

Onderdeel DK (artikel 3.243 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het gericht werken met biologische agentia komt te vervallen. In plaats van deze vergunningplicht wordt de meldplicht, die is opgenomen in paragraaf 4.55 over laboratoria, aangevuld. Deze melding moet ook informatie bevatten over de groep waarin het biologisch agens is of wordt ingedeeld als gevolg van de indeling van dier- en plantpathogenen.

Onderdeel DL (artikel 3.244 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel DM (artikel 3.246 Bal)

In het derde lid van het artikel wordt een kleine tekstuele wijziging aangebracht. Zonder deze wijziging zouden de in het artikellid genoemde uitzonderingen in geen geval onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit vallen. Dit is niet de bedoeling. Alleen als het ingeperkt gebruik bestaat uit de uitgezonderde activiteiten moeten deze buiten de aanwijzing van de activiteit vallen.

Onderdeel DN (artikel 3.247 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen wordt met deze wijziging aangepast. Voor het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau IV van toepassing is, blijft de vergunningplicht in stand, maar de vergunningplicht voor ingeperkt gebruik waarop alleen inperkingsniveaus I, II, en III van toepassing zijn komt te vervallen. Zodra een vergunningplicht geldt voor ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau niveau IV van toepassing is, valt al het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen onder de vergunningplicht.

Onderdeel DO (artikel 3.248 Bal)

De vergunningplicht voor ingeperkt gebruik waarop alleen inperkingsniveau I, II en III van toepassing is komt te vervallen. Ter vervanging daarvan worden voor dit ingeperkt gebruik algemene regels opgenomen in paragraaf 4.53. Naar deze paragraaf wordt vanuit de richtingaanwijzer verwezen.

Onderdeel DP (artikel 3.250 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt ‘gemotoriseerde’ ingevoegd voor ‘voertuigen of werktuigen’. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel DQ (artikel 3.251 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel DR (artikel 3.253 Bal)

In het eerste lid wordt ‘gemotoriseerde’ ingevoegd voor ‘werktuigen’. Het onderhouden en repareren van niet gemotoriseerde werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel DS (artikel 3.254 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel DT (§ 3.7.11 (oud) Bal)

In paragraaf 3.7.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving was het exploiteren van een tandartspraktijk aangewezen als milieubelastende activiteit. Op de activiteit zijn de regels over tandheelkundige bewerkingen met amalgaam van paragraaf 4.53 van toepassing. Voorgesteld wordt om de paragraaf over tandartspraktijken te laten vervallen. Vanaf 1 januari 2021 moeten op grond van artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening[1] alle in gebruik zijnde amalgaamafscheiders het gespecificeerde retentieniveau bieden. Handelen in strijd met deze bepaling is verboden op grond van artikel 2.8 van het (voorgenomen) Uitvoeringsbesluit kwikverordening. Op grond van artikel 4.628 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten amalgaamafscheiders voldoen aan NEN-EN-ISO 11143. Essentie van deze norm is dat amalgaamafscheiders ten minste 95% van de amalgaamdeeltjes in het afvalwater van tandartspraktijken moeten tegenhouden, voordat het afvalwater in het vuilwaterriool komt. Nu artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening hetzelfde regelt, is niet langer nodig om regels in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen. De paragraaf over tandartspraktijken komt daarom te vervallen.

Onderdeel DU (artikel 3.265 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt ‘gemotoriseerde’ ingevoegd voor ‘voertuigen of werktuigen’. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Opgemerkt wordt dat in de aanhef van het eerste lid wordt gesproken van hulpverlening aan gestrande automobilisten, maar dat dit niet wegneemt dat tot de werkzaamheden van een autobergingsbedrijf of een bedrijf voor pechhulp ook het verlenen van hulp aan motorrijders en bestuurders van andere voertuigen behoort.

Onderdeel DV (artikel 3.266 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen DW en DX (artikelen 3.268 en 3.269 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De aanwijzing van de vergunningplicht voor het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen vervalt in deze paragraaf. Deze aanwijzing is namelijk overbodig omdat de activiteit al als vergunningplichtig is aangewezen in paragraaf 3.8.6. Vanwege het vervallen van de vergunningplicht vervalt ook het derde lid van artikel 3.268. Dat derde lid zag namelijk op het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers. Ook vervalt daardoor de vergunningplicht die was aangewezen in het tweede lid.
Door de wijzigingen in het artikel blijft er alleen nog een vergunningplicht over voor milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen die worden verricht op dezelfde locatie als een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 of 3.37. Deze vergunningplicht stond al in iets andere bewoordingen in het derde lid. Aan de opsomming met artikelen is toegevoegd artikel 3.16. In dat artikel wordt als vergunningplichtig aangewezen het exploiteren van een koelinstallatie met koolwaterstoffen of ammoniak. Ook bij die activiteit is er dus sprake van gevaarlijke stoffen.

Onderdeel DY (artikel 3.270 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel DZ (artikel 3.272 Bal)

In het artikel worden aan het eerste lid twee onderdelen toegevoegd en komt het derde lid te vervallen. De uitzondering opgenomen in het derde lid blijkt te smal, omdat ship-to-ship bunkeren ook kan plaatsvinden als schepen stilliggen. Met deze wijziging wordt geregeld dat het tanken aan vaartuigen alleen onder de aanwijzing valt als het gaat om het tanken aan vaartuigen bij een bunkerstation of vanaf de wal met een vaste installatie voor het tanken. Een bunkerstation is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd als een drijvend bouwsel met permanente ligplaats voor het opslaan en tanken van brandstof voor de voortstuwing van schepen.

In de aanhef van het eerste lid wordt bovendien toegevoegd dat het ook gaat om het tanken aan drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens. In verband met de uniformiteit wordt ‘gemotoriseerde’ ingevoegd voor ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Inhoudelijk vloeien daar geen wijzigingen uit voort.

Onderdeel EA (artikel 3.273 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Aan het artikel wordt toegevoegd dat het ook gaat om het tanken aan drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens.

Onderdeel EB (artikel 3.274 Bal)

Vanwege het uitbreiden van het toepassingsbereik van de paragrafen 4.35 en 4.36 tot het tanken aan voertuigen, vaartuigen en werktuigen, worden deze paragrafen toegevoegd aan deze richtingaanwijzer.

Door de wijziging in het tweede lid sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EC (artikel 3.276 Bal)

In het eerste lid, onder a en b, wordt ‘motorvoertuigen’ vervangen door ‘gemotoriseerde voertuigen’. Hiermee is beoogd meer uniformiteit in de regels te krijgen. Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de

vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

In het derde lid worden de activiteiten in de paragrafen 3.6.6 en 3.8.7 uitgezonderd van de aanwijzing van de milieubelastende activiteit, om overlap tussen paragraaf 3.8.4 en deze paragrafen te voorkomen. Verder worden de activiteiten aan elektrische tweewielige voertuigen uitgezonderd. Deze voertuigen vallen door de wijziging van ‘motorvoertuigen’ in gemotoriseerde voertuigen’ onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit. Omdat de activiteiten aan deze voertuigen niet of nauwelijks milieubelastend zijn worden ze van de aanwijzing uitgezonderd.

Onderdeel ED (artikel 3.277 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel EE (artikel 3.278 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdelen EF en EG (artikelen 3.281 en 3.282 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel EH (artikel 3.283 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EI (artikel 3.285 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt ‘motorvoertuigen’ vervangen door ‘gemotoriseerde voertuigen of werktuigen’. Hiermee is beoogd meer uniformiteit in de regels te krijgen. Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

Daarnaast gebruikt de aanwijzing het begrip ‘werktuig’. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei. Ook hier is een inperking tot *gemotoriseerde werktuigen*.
De term “gemotoriseerd” geldt zowel voor verbrandingsmotoren als voor elektromotoren.
Om verwarring zoveel mogelijk te voorkomen gebruikt de aanwijzing de combinatie ‘gemotoriseerde voertuigen of werktuigen’ (of ‘gemotoriseerde vaartuigen of drijvende werktuigen’). Hierdoor maakt het niet uit of een bepaald ‘tuig’ voor vervoer of voor werkzaamheden gebruikt wordt.

In het eerste lid wordt in het nieuwe onderdeel c toegevoegd het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen. Deze activiteit was al opgenomen in de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen in artikel 3.286 en wordt ook toegevoegd aan artikel 3.285 om ervoor te zorgen dat de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen niet ruimer is dan de aanwijzing van de milieubelastende activiteiten. Het invoegen van ‘opstellen’ in het tweede lid hangt samen met het nieuwe onderdeel c in het eerste lid.

Onderdeel EJ (artikel 3.286 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het eerste lid, onder b en c, wordt de term ‘parkeren’ vervangen door de term ‘opstellen’, om beter aan te sluiten bij paragraaf 4.106 over het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen.

Onderdeel e van het eerste lid komt te vervallen. In dit onderdeel is als vergunningplichtig aangewezen het tanken van LPG aan voertuigen. Over de redenen voor het vervallen van deze vergunningplicht wordt verwezen naar paragraaf 2.11 van het algemeen deel van de nota van toelichting. In plaats van de vergunningplicht wordt in een meldingsartikel voorzien, dit komt te staan in paragraaf 4.35 over het tanken en opslaan van LPG. Door de melding is het bevoegd gezag voorafgaand aan het verrichten van de activiteit daarvan op de hoogte en kan het daarbij ook beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat zal worden voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Bkl zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid. In verband met het vervallen van onderdeel e worden de daaropvolgende onderdelen vernummerd.

In de vernummerde onderdelen e en f van het eerste lid wordt toegevoegd dat het gaat om het tanken aan voertuigen of werktuigen. Het onderscheid tussen een voertuig of werktuig is niet altijd even duidelijk. Een brandweerauto is bijvoorbeeld zowel een voertuig of een werktuig. Met het toevoegen van ‘werktuigen’ is verduidelijkt dat ook voor het tanken aan werktuigen een vergunningplicht geldt.

In onderdeel h (nieuw) van het eerste lid, wordt in plaats van ‘ADR-klasse 4’ de volledig correcte aanduiding ‘ADR-klasse 4.1, 4.2 en 4.3’ gebruikt. Inhoudelijk is daarmee geen wijziging beoogd.

Het tweede en derde lid (oud) worden samengevoegd tot een tweede lid (nieuw) waarin de formulering is vereenvoudigd. Aan de opsomming met artikelen is toegevoegd artikel 3.16. In dat artikel wordt als vergunningplichtig aangewezen het exploiteren van een koelinstallatie met koolwaterstoffen of ammoniak. Ook bij die activiteit is er dus sprake van gevaarlijke stoffen.

Onderdeel EK (artikel 3.287 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdelen EL en EM (§ 3.8.7 en artikel 3.289 Bal)

In de titel van de paragraaf en in artikel 3.289 wordt de term ‘bus’ vervangen door de term ‘autobus’. Hiermee wordt beter aangesloten op de wegenverkeersregelgeving.

Onderdelen EN en EO (artikelen 3.290 en 3.292 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel EP (artikel 3.293 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel EQ (artikel 3.294 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel ER (§ 3.8.9 (nieuw) Bal)

Artikel 3.295a (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het exploiteren van een spoorwegemplacement een milieubelastende activiteit is waarvoor de hoofdstukken 2 tot en met 5 gelden.

De rijksoverheid stelt regels voor deze activiteit om een gelijk speelveld en gelijk beschermingsniveau te waarborgen. De regels bestaan vooral uit een nationale uitwerking van passende preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken. De nadelige gevolgen voor het milieu die deze activiteiten kunnen veroorzaken zijn vooral verontreiniging van de bodem, geluid, en externe veiligheid door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Aanvankelijk zou in deze paragraaf het resultaat van de beleidsvernieuwing op het gebied van externe veiligheid bij spoorwegemplacementen worden opgenomen. Om niet afhankelijk te zijn van de planning van dit besluit wordt voorgesteld de beleidsvernieuwing vorm te geven in een apart wijzigingsbesluit en zijn in afwachting daarvan de ongewijzigde regels via dit besluit meegenomen. Voorgesteld wordt om een apart wijzigingsbesluit op te stellen waarin beleidsvernieuwing of systeemwijzigingen worden opgenomen op het gebied van onder andere externe veiligheid. De regels die in dit besluit worden opgenomen continueren het huidige recht op een zo neutraal mogelijke wijze. Meer toelichting over het opnemen van regels over spoorwegemplacementen is opgenomen in paragraaf 4.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Door de toevoeging van functioneel ondersteunende activiteiten in het tweede lid omvat de aanwijzing meer dan het spoorwegemplacement zelf. Functioneel ondersteunende activiteiten zijn activiteiten die ten dienste staan van de kernactiviteit. Functioneel ondersteunen is breed bedoeld, en omvat naast technische ondersteuning van de kernactiviteit ook facilitaire voorzieningen en facilitaire diensten zoals onderhoud, administratie of beveiliging en faciliteiten voor personeel.

Artikel 3.295b (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht, momenteel geregeld in categorie 14 van bijlage I, onderdeel B, bij het Besluit omgevingsrecht wordt, op enkele tekstuele wijzigingen na, ongewijzigd overgenomen. De vergunningplicht heeft zowel betrekking op het exploiteren van een spoorwegemplacement als op de andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat exploiteren van een spoorwegemplacement functioneel ondersteunen. Als gevolg daarvan komt deze vergunningplicht in de meeste gevallen overeen met de vroegere inrichting.

Artikel 3.295c (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke paragrafen in hoofdstuk 4 relevant zijn bij het exploiteren van een spoorwegemplacement. Mocht de exploitant een activiteit verrichten die niet wordt genoemd in de richtingaanwijzer, dan geldt hiervoor de specifieke zorgplicht van artikel 2.11. Ook het omgekeerde kan het geval zijn. Het is niet vanzelfsprekend dat de activiteit waar in dit artikel naar wordt verwezen altijd wordt verricht.

Onderdeel ES (artikel 3.296 Bal)

In dit artikel wordt ‘voertuigen’ vervangen door ‘gemotoriseerde voertuigen of werktuigen’. Het onderscheid tussen een voertuig of werktuig is niet altijd even duidelijk. Een brandweerauto is bijvoorbeeld zowel een voertuig als een werktuig. Met het toevoegen van ‘werktuigen’ is verduidelijkt dat ook het bieden van gelegenheid voor het tanken aan werktuigen een milieubelastende activiteit is. Het invoegen van ‘gemotoriseerde’ voor ‘voertuigen’ houdt verband met de uniformiteit van de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel ET (artikel 3.297 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In onderdeel a van het artikel wordt de vergunningplicht voor het tanken van LPG aan voertuigen geschrapt. In plaats van de vergunningplicht wordt in een meldingsartikel voorzien, dit komt te staan in paragraaf 4.35 over het tanken en opslaan van LPG. Door de melding is het bevoegd gezag voorafgaand aan het verrichten van de activiteit daarvan op de hoogte en kan het daarbij tevens beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat (een set regels over gedecentraliseerde onderwerpen die via dit besluit zullen worden toegevoegd aan het omgevingsplan of de waterschapsverordening) zal worden voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Bkl zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid. Een nadere toelichting over het schrappen van vergunningplichten is opgenomen in paragraaf 2.11 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdeel EU (artikel 3.298 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EV (artikel 3.304 Bal)

In het eerste lid wordt ‘voertuigen met een verbrandingsmotor’ gewijzigd in ‘gemotoriseerde voertuigen’. Deze wijziging houdt verband met de uniformiteit van de regels in het Besluit

activiteiten leefomgeving. De vergunningplicht blijft vanwege de geluidemissie wel alleen bestaan voor het sporten of recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor in de buitenlucht.

Onderdeel EW (artikel 3.305 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel EX (artikel 3.306 Bal)

Vanwege het uitbreiden van het toepassingsbereik van paragraaf 4.35 tot het tanken van LPG aan alle voertuigen en werktuigen, wordt deze paragraaf toegevoegd aan de richtingaanwijzer van artikel 3.306. Dat zal met name relevant zijn voor kartbanen waar karts rijden op LPG.

Onderdeel EY (artikel 3.309 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EZ (artikel 3.320 Bal)

In artikel 3.320, eerste lid, wordt de aanwijzing van de milieubelastende activiteiten beperkt tot ‘het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk’. De toevoeging dat het daarbij moet gaan om werken voor het opsporen of winnen van delfstoffen, het opsporen of winnen van aardwarmte of het opslaan van stoffen (onderdelen a tot en met c) komt te vervallen. Deze wijziging heeft tot doel om beter aan te sluiten bij de definitie van een mijnbouwwerk, zoals opgenomen in de Mijnbouwwet en uitgewerkt in het Mijnbouwbesluit. De mijnbouwregelgeving maakt het namelijk mogelijk om werken die niet worden gebruikt voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen, toch aan te wijzen als mijnbouwwerken. Het gaat dan om werken die een samenhang hebben met mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen, en als mijnbouwwerk worden aangemerkt in het Mijnbouwbesluit (artikel 2). Voorbeeld hiervan zijn werken voor het bewerken van aardgas, waarbij het aardgas op een kwaliteit wordt gebracht die nodig is om het aardgas te kunnen invoeren in het landelijk gastransportnet.

Onderdeel FA (artikel 3.321 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Onder de vergunningplicht in het eerste lid valt zowel het aanleggen als het exploiteren van een mijnbouwwerk. Onder ‘het exploiteren van een mijnbouwwerk’ valt uiteraard ook het aanpassen (uitbreiden of wijzigen) van een mijnbouwwerk. Dit is een voortzetting van de vergunningplicht zoals deze luidt in het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw. Bij het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk dat buiten het toepassingsbereik van een eerder verleende vergunning valt, gaat het verbod om zonder omgevingsvergunning de activiteit te verrichten opnieuw gelden. Dit is het geval als een boorgat wordt aangepast door een aftakking of vertakking (side track), of bij het aanleggen van een nieuw boorgat in de omgeving van een bestaand boorgat.

In het tweede lid wordt toegevoegd dat het stimuleren van een voorkomen via een boorgat is uitgezonderd van de vergunningplicht in het eerste lid. Deze wijziging komt voort uit een wijziging van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw,[3] waarmee een meldingsplicht is ingevoerd en algemene regels zijn gaan gelden voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een

[3] Besluit van 6 maart 2017, houdende wijziging van het Besluit omgevingsrecht, het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (vergunning aanleg boorgat), Stb. 2017, 114.

mobiele installatie (in het Besluit activiteiten leefomgeving: een verplaatsbaar mijnbouwwerk), omdat het stimuleren van een voorkomen geen deel uitmaakte van de omgevingsvergunning en algemene regels ontbraken. De invoering van deze meldingsplicht werkt door in de aanwijzing van de mobiele installaties waarvoor op grond van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw geen vergunningplicht, maar wel een meldingsplicht geldt (artikel 4 van dat besluit) en is dus ook opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. De meldingsplicht is in paragraaf 4.109 omgezet in een verplichting tot het verstrekken van gegevens en bescheiden. Op deze wijziging wordt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.1117 ingegaan.

Tegelijkertijd vervalt in het tweede lid de uitzondering voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie. Deze uitzondering op de vergunningplicht had tot doel om een dubbele vergunningplicht te voorkomen; het plaatsen van een mijnbouwinstallatie was ook vergunningplichtig op grond van hoofdstuk 6 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze bepaling in hoofdstuk 6 wordt aangepast vanwege de overgang van de mijnbouwactiviteit naar de mijnbouwlocatieactiviteit (zie hiervoor de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Hierdoor is er geen sprake meer van overlap tussen hoofdstuk 3 en hoofdstuk 6 van het Besluit activiteiten leefomgeving en kan de uitzondering in het tweede lid van artikel 3.321 vervallen.

Onderdeel FB (artikel 3.322 Bal)

De wijziging in artikel 3.322 komt voort uit het Besluit aanleg vergunning boorgat (Stb. 2017, 114), dat het Besluit algemene regels milieu mijnbouw heeft gewijzigd. In dat besluit is toegevoegd dat een mobiele installatie (in het Besluit activiteiten leefomgeving: een verplaatsbaar mijnbouwwerk) voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat ook valt onder de mobiele installaties waarop het Besluit algemene regels milieu mijnbouw van toepassing is. De regels van paragraaf 4.109, die omzetting vormen van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, worden daarom ook van toepassing verklaard op het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

Onderdeel FC (artikel 3.325 Bal)

In het eerste lid, onder g, wordt ‘vliegtuigen’ toegevoegd. Dat hangt samen met de wijziging van het toepassingsbereik van paragraaf 4.22. In onderdeel k wordt een omissie hersteld door de juiste titel van paragraaf 4.41 aan te halen. En tot slot wordt onderdeel m geschrapt, omdat paragraaf 4.53 over de tandartspraktijk komt te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij de toelichting op paragraaf 3.7.11.

Onderdeel FD (artikel 3.328 Bal)

In het eerste lid van dit artikel wordt een verwijzing geschrapt, omdat paragraaf 4.53 over de tandartspraktijk komt te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij de toelichting op paragraaf 3.7.11.

Onderdeel FE (artikel 3.330 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel FF (artikel 3.335 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.335 is de aanwijzing van gevallen opgenomen waarbij voor het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen op militaire objecten en terreinen een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is vereist. In het eerste, onder b, wordt ‘luchtvaartuigen’ vervangen door ‘vliegtuigen’. Daarmee wordt aangesloten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In

die wetgeving is ‘luchtvaartuig’ een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting.
Vanaf sommige militaire objecten of terreinen wordt ook in oppervlaktewaterlichamen geschoten. Het betreft een beperkt aantal locaties langs de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer. Door het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen komen munitieresten in het oppervlaktewaterlichaam terecht, die onder andere zware metalen bevatten. Het uitlooggedrag van deze munitieresten en de variatie in samenstelling van munitie maken een individuele beoordeling vooraf gewenst. Daarom wordt aan artikel 3.335 een tweede lid toegevoegd waarin wordt bepaald dat voor het brengen van ontplofbare stoffen of voorwerpen, afkomstig van een activiteit als bedoeld in artikel 3.334, in een oppervlaktewaterlichaam een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit is vereist. Deze omgevingsvergunning geldt niet – zoals de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit – vanaf een bepaald aantal schoten per jaar, maar in alle gevallen waarbij munitieresten in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen.

Onderdelen FG tot en met FR (artikelen 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.10, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.23, 4.26, 4.27 en 4.28 Bal)

De artikelen die worden gewijzigd zijn behalve op artikel 4.3 van de wet, ook gebaseerd op de artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, 16 en 20 van de Arbeidsomstandighedenwet, 31, vierde lid, 48, zesde lid, en 49, eerste lid, van de Wet veiligheidsrisico’s en 19.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Onderdeel FG (artikel 4.3 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel FH (artikel 4.4 Bal)

Eerste lid

De nieuwe onderdelen c en d die aan het eerste lid worden toegevoegd zijn nodig vanwege de definitie van ‘exploitant’ in artikel 3, onder 9, van de Seveso-richtlijn. Die definitie luidt: iedere natuurlijke of rechtspersoon die een inrichting of installatie exploiteert of die de controle daarover heeft.
Degene ‘die de controle heeft over de Seveso-inrichting of een Seveso-installatie’ valt op grond van de Seveso-richtlijn dus ook onder het normadressaat en moet dus aan de regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoen. Veelal zal degene die de Seveso-inrichting exploiteert ook degene zijn die de controle heeft over de Seveso-inrichting en de Seveso-installaties die zich binnen die inrichting bevinden. Degene die de Seveso-inrichting exploiteert zal namelijk ook de zeggenschap hebben over alle activiteiten die binnen die inrichting worden verricht. Maar het kan voorkomen dat activiteiten binnen een Seveso-inrichting door verschillende bedrijven worden verricht en een van die bedrijven de controle (zeggenschap) heeft over de activiteiten die door een ander bedrijf worden verricht. Voor die gevallen voorzien de onderdelen c en d erin dat ook degene die de controle heeft, dus degene die de touwtjes in handen heeft en feitelijk de zeggenschap heeft over de activiteiten, zich aan de regels van paragraaf 4.2 moet houden en met handhavingsmiddelen aanspreekbaar is als er sprake is van een overtreding van die regels.
De definitie van ‘exploitant’ in de Seveso-richtlijn is ook nog uitgebreid tot degene ‘aan wie de economische zeggenschap of beslissingsmacht over het technisch functioneren van de inrichting of installatie is overgedragen’’. Diegenen worden volgens de Seveso-richtlijn alleen als exploitant aangemerkt als daarin door de nationale wetgeving is voorzien. Zowel het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 als het Besluit activiteiten leefomgeving voorzien niet in deze uitbreiding van het normadressaat.

Tweede lid

De wijzigingen in het tweede lid zijn nodig vanwege de nieuwe onderdelen c en d in het eerste lid.

Onderdeel FI (artikel 4.5 Bal)

In het eerste lid, onder f, wordt een foute verwijzing hersteld. Artikel 4.16 bestaat namelijk uit twee leden. In het derde en vierde lid wordt de verwijzing naar het eerste lid, onder e, gewijzigd in een verwijzing naar het eerste lid, onder c. In laatstgenoemd onderdeel is namelijk de lijst geregeld waarnaar wordt verwezen in het derde en vierde lid.

Onderdeel FJ (artikel 4.6 Bal)

In het eerste lid, onder b, vervalt 'als bedoeld onder a' omdat het begrip 'gevaarlijke stof' al wordt omschreven in artikel 4.2, tweede lid.

Onderdeel FK (artikel 4.10 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel FL (artikel 4.14 Bal)

In het nieuwe derde lid worden de gegevens en bescheiden over externe oorzaken toegevoegd die in een Seveso-inrichting een zwaar ongeval kunnen veroorzaken en waren opgenomen in artikel 4.16. Deze gegevens en bescheiden zijn verplaatst omdat deze niet alleen relevant zijn in verband met de risico's voor de omgeving maar ook voor de veiligheid en gezondheid van werknemers.

Onderdeel FM (artikel 4.15 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel FN (artikel 4.16 Bal)

In het eerste lid, onder a en b, is de formulering aangepast zodat deze overeenkomt met andere formuleringen in het Bal.
De gegevens en bescheiden in het eerste lid, onder c en d, zijn verplaatst naar artikel 4.14. Het gaat om gegevens en bescheiden over externe oorzaken die in een Seveso-inrichting een zwaar ongeval kunnen veroorzaken. Deze gegevens en bescheiden zijn verplaatst omdat deze niet alleen relevant zijn in verband met de risico's voor de omgeving maar ook voor de veiligheid en gezondheid van werknemers.
Het tweede lid van dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel FO (artikel 4.17 Bal)

In onderdeel d wordt 'inrichting' vervangen door 'een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht'. Deze technische wijziging hangt samen met de wijzigingen die worden doorgevoerd in de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's.

Onderdeel FP (artikel 4.18 Bal)

In de arbeidsomstandighedenwetgeving gaat het niet alleen om de veiligheid maar ook om de gezondheid van werknemers. Om dat tot uitdrukking te laten komen in dit artikel wordt 'veiligheid

van de werknemers' vervangen door 'veiligheid en gezondheid van de werknemers'. Daarmee is dit artikel ook meer in overeenstemming met artikel 4.4 Bal waarin al werd gesproken van veiligheid en gezondheid van werknemers.

Onderdeel FQ (artikel 4.23 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel FR (artikelen 4.26 tot en met 4.28 Bal)

In de onderdelen a wordt toegevoegd dat de artikelen ook niet van toepassing zijn als artikel 4.10, 4.14 of 4.22 van toepassing wordt omdat de hoeveelheid aanwezige gevaarlijke stoffen wijzigt. De onderdelen a zien op de zogenoemde 'nieuwe inrichtingen'. De Seveso-richtlijn verstaat daaronder niet alleen inrichtingen die in werking worden gesteld op of na 1 juni 2015, maar ook inrichtingen die door een wijziging van de installaties of activiteiten die leiden tot een wijziging van de lijst van gevaarlijke stoffen, onder het toepassingsbereik van de richtlijn komen te vallen of van een lagedrempelinrichting een hogedrempelinrichting worden of omgekeerd. In de zinsneden die worden toegevoegd aan de onderdelen a, worden die wijzigingen aangeduid als wijzigingen in de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn. Als artikel 4.14 van toepassing wordt omdat de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig is groter wordt, dan moet het veiligheidsrapport al voor die wijziging van de hoeveelheid zijn vastgesteld. Artikel 4.14 gaat er namelijk van uit dat een veiligheidsrapport *is* opgesteld.
Bij de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen gaat het om de werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Dat volgt uit de nieuwe begripsomschrijving van Seveso-inrichting en uit de begripsomschrijving van 'aanwezigheid van gevaarlijke stoffen' in de Seveso-richtlijn.

Onderdelen FS tot en met FU (tabel 4.36 en artikelen 4.40, 4.48 en 4.50 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel FV (artikel 4.63 Bal)

In het toepassingsbereik van paragraaf 4.4 wordt het verbranden van onverwerkte mest van gevogelte in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 5 MW uitgezonderd. Het gaat hier om het verstoken van eigen pluimveemest op de eigen boerderij. De uitzondering volgt uit Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten (PbEG 2009, L 300).

Verder wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'afval' is vervangen door 'afvalstof', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte terminologie.

Onderdeel FW (artikel 4.73 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'afval' is vervangen door 'afvalstoffen', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte terminologie.

Onderdeel FX (artikel 4.75 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘kilogram’ is vervangen door ‘kg’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel FZ (artikel 4.81 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘zes’ is vervangen door ‘6’ en ‘afval’ is vervangen door ‘afvalstof’. Hierdoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze en terminologie.

Onderdeel GA (artikelen 4.84 en 4.86 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel GB (tabel 4.89 Bal)

In tabel 4.89 wordt een fout in de afkorting voor heptachloordibenzodioxine hersteld.

Onderdeel GC (artikel 4.95 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel GD (artikel 4.98 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘afval’ is vervangen door ‘afvalstof’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte terminologie.

Onderdelen GE en GF (artikelen 4.115, 4.117 en 4.118 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel GG (tabel 4.127 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen GH tot en met GK (artikelen 4.129, 4.131, 4.132 en 4.133 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdelen GL tot en met GN (artikelen 4.135, 4.140 en 4.142 Bal)

Volgens artikel 4.140, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd, geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als de afstand tot het dichtstbijzijnde oppervlaktewaterlichaam meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.
In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.140 wordt artikel 4.135 (melding: lozing) aangepast en artikel 4.142 (water: emissiegrenswaarden lozen in vuilwaterriool) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening

kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en de emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 4.74k van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een voorziening voor het beheer van afvalwater (een schoonwaterriool of vuilwaterriool) is toegestaan. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

In artikel 4.135 wordt verder een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘m^3/u’ is vervangen door ‘kubieke meter per uur’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdelen GO en GP (artikelen 4.148 en 4.150 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdelen GQ, GS en GT (artikelen 4.153, 4.158 en 4.160 Bal)

Volgens artikel 4.158, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als de afstand tot het dichtstbijzijnde oppervlaktewaterlichaam meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.158 wordt artikel 4.153 (melding: lozing) aangepast en artikel 4.160 (water: emissiegrenswaarden lozen in vuilwaterriool) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en de emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 4.74n van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool is toegestaan. Hiermee wordt er voor gezorgd dat deze lozing direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijft. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

In artikel 4.153 wordt verder een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘m^3/u’ is vervangen door ‘kubieke meter per uur’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel GR (artikel 4.156 Bal)

Aan artikel 4.156 wordt een tweede lid toegevoegd over het opslaan van betonproducten in bekisting. Dit is nodig in verband met de aanpassing aan het toepassingsbereik van paragraaf 4.104.

Onderdelen GS tot en met HG (artikelen 4.158, 4.160, 4.163, 4.169, 4.175, 4.177, 4.187, 4.193, 4.199, 4.201, 4.203, 4.212, 4.216, 4.229, 4.231 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel HH (artikelen 4.241 en 4.242 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘vijf’ is vervangen door ‘5’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdelen HI tot en met HP (artikelen 4.243, 4.245, 4.258, 4.260, 4.271, 4.273, 4.284 en 4.286 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel HQ (artikel 4.291 Bal)

Aan artikel 4.291 wordt een tweede lid toegevoegd. De afvalstoffen die bij de verspanende metaalbewerking ontstaan moeten worden gescheiden. Om te voorkomen dat bij dit proces bodemverontreinigende stoffen in de bodem terecht komen vindt het scheiden, wanneer dit gebeurt door middel van uitlekken, plaats boven een lekbak.

Onderdelen HR tot en met HT (artikelen 4.299, 4.300, en 4.302 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel HU (artikel 4.303a Bal)

De combinatie van verspanende bewerking met olie, vet of koelemulsie geeft een speciale afvalstroom, ook wel draaisel genoemd, die bestaat uit metaalkrullen met aanhangende vloeistof. Dit is gevaarlijk afval. Door de vloeistof af te scheiden kan de vloeistoffractie worden hergebruikt of apart worden afgevoerd, en kan de metaalfractie ook apart worden afgevoerd.

Onderdelen HV tot en met IB (artikelen 4.316, 4.318, 4.332, 4.334, 4.336, 4.349 EN 4.351 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel IC (artikel 4.352 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘dertig’ is vervangen door ‘30’ en ‘vijftien’ is vervangen door ‘15’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel ID (artikel 4.353 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen IE en IF (§ 4.22 en artikel 4.355 Bal)

Aan het artikel worden ‘vliegtuigen’ toegevoegd. Ook het onderhouden of repareren van vliegtuigen valt hiermee binnen het toepassingsbereik van paragraaf 4.22. Er is gekozen voor de term ‘vliegtuig’ in plaats van ‘luchtvaartuig’ om aan te sluiten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In die wetgeving is ‘luchtvaartuig’ een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting. In de bewoordingen van artikel 4.355 gaat het om een gemotoriseerd vliegtuig.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

Onderdeel IG (artikel 4.359 Bal)

In het artikel wordt aangesloten bij het toepassingsbereik van de paragraaf. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Onderdelen IH en II (artikelen 4.365 en 4.366 Bal)

In de artikelen 4.365 en 4.366 wordt bepaald dat deze artikelen in sommige gevallen niet van toepassing zijn. Het komt in de praktijk voor dat een locatie voor het onderhouden of repareren van motorvoertuigen ook een locatie is van een bergingsbedrijf of een locatie waar opslag plaatsvindt in het kader van onderzoek door politie of justitie. Ook komt het voor dat een onderhouds- en reparatiebedrijf tegelijk een autodemontagebedrijf of tweewielerdemontagebedrijf is. Om te voorkomen dat het maximale aantal wrakken dat bij een onderhouds- en reparatiebedrijf mag worden opgeslagen ook geldt voor een demontagebedrijf, bergingsbedrijf of opslag voor onderzoek door politie of justitie op dezelfde locatie, wordt aan artikel 4.365 een tweede lid toegevoegd waarin bepaald wordt dat het eerste lid bij dergelijke combinaties van activiteiten niet van toepassing is.

Aan artikel 4.366 wordt een onderdeel toegevoegd waarin bepaald wordt dat het verbod om wrakken te verwijderen of nuttig toe te passen niet van toepassing is als op de locatie waar het onderhouds- en reparatiebedrijf gevestigd is ook sprake is van een demontagebedrijf als bedoeld in paragraaf 3.5.1. Een dergelijk demontagebedrijf mag wel andere handelingen van nuttige toepassing of verwijdering verrichten dan de handelingen die genoemd zijn in het tweede lid.

Onderdelen IJ, IL en IM (artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal)

Volgens artikel 4.373, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het uitwendig reinigen van pleziervaartuigen geloosd in een vuilwaterriool. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.
In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.373 wordt artikel 4.370 (melding) aangepast en worden de artikelen 4.374 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam) en 4.375 (water: meetmethoden) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, de emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden.

Onderdelen IK tot en met IT (artikel 4.372, 4.373, 4.374, 4.375, 4.383, 4.385, 4.393, 4.395, 4.397, 4.412 en 4.4.14 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel IU (artikelen 4.416 en 4.417 Bal)

Voorgesteld wordt om de verplichting tot het doen van een geuronderzoek voorafgaand aan de activiteit te laten vervallen. Vanzelfsprekend vervalt daarmee ook de verplichting die in artikel 4.417 is opgenomen tot het verstrekken van het rapport van het geuronderzoek aan het bevoegd gezag.

De regels over het beperken van geurhinder, en dus ook de mogelijkheid tot het laten verrichten van een geuronderzoek, worden opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan in het Besluit activiteiten leefomgeving kan in het omgevingsplan een locatie specifieke afweging worden gemaakt. Zo kan worden afgewogen of een activiteit kan worden toegestaan op een bepaalde locatie. Het geuronderzoek leent zich daarom bij uitstek voor opname in het omgevingsplan. In het tijdelijke deel van het omgevingsplan (de bruidsschat) is een verplichting opgenomen om voor het begin, uitbreiden of wijzigen van een activiteit een geuronderzoek te verrichten volgens NTA 9065. Overigens bevat de melding die wordt gedaan ten minste vier weken voorafgaand aan het verrichten van de activiteit informatie over onder meer de ligging van de geuremissiepunten. Op basis van de gegevens die het bevoegd gezag bij de melding krijgt kan het bevoegd gezag beoordelen of het nodig is om (bij wijziging van de activiteit) een geuronderzoek volgens NTA 9065 te laten verrichten. Deze gegevens blijven dan ook onderdeel van de melding.

Onderdeel IV (§ 4.29 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdelen IW tot en met JB (artikelen 4.418, 4.419, 4.421, 4.423 en 4.425 en tabel 4.421 Bal)

De wijzigingen in deze artikelen hangen samen met de wijzigingen in paragraaf 3.4.2. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de toelichting op de wijzigingen in die paragraaf. In artikel 4.421, derde lid, wordt verder verduidelijkt dat de afstand geldt vanaf de installatie. De wijzigingen in tabel 4.421 hangen samen met de wijzigingen in artikel 4.421.

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. In artikel 4.421, tweede lid (nieuw), wordt in navolging daarvan ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel JC (artikel 4.425a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 1, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.421, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.425a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.421, eerste lid, geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdeel JD (artikel 4.427 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In het tweede lid, onder d, is de formulering aangepast zodat deze overeenkomt met andere formuleringen in het Bal.

Onderdeel JE (§ 4.31 (nieuw) Bal)

Artikel 4.431a (nieuw) Bal

Eerste lid

Deze paragraaf is van toepassing op het stoken met aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie of rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa, als wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW. Deze brandstoffen noemen we ook wel standaard brandstoffen. Stookinstallaties die worden gestookt met niet-standaard brandstoffen zijn geregeld in paragraaf 4.32.

Voor het van toepassing zijn van deze paragraaf moet allereerst gekeken worden in paragraaf 3.2.1, welke milieubelastende activiteiten zijn aangewezen en welke daar al zijn uitgezonderd. De milieubelastende activiteiten zijn aangewezen in artikel 3.4 waarbij in artikel 3.6 naar deze paragraaf is verwezen. In artikel 3.4 is het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 100 kW aangewezen en zijn daarop enkele uitzonderingen opgenomen. Dit betekent dat alle stookinstallaties met een vermogen kleiner dan 100 kW zijn uitgezonderd. Vanzelfsprekend is deze paragraaf over kleine en middelgrote stookinstallaties niet van toepassing als niet aan de voorwaarden uit paragraaf 3.2.1 wordt voldaan of als een of meer van de uitzonderingen van toepassing is.

Zoals opgemerkt bij de toelichting op artikel 3.6 zijn de algemene regels in deze paragraaf ook van toepassing op stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of hoger op offshore platforms in de exclusieve economische zone, voor zover wordt gestookt met standaard brandstoffen.

Er is gekozen voor de term ‘exploiteren’ van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallaties inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde administratieve verplichtingen.

In de toelichting op artikel 3.5 is ingegaan op ‘pellets gemaakt uit rie-biomassa’ naast ‘rie-biomassa’. Bij een strikte uitleg van de definitie van rie-biomassa zouden deze pellets niet onder

rie-biomassa vallen, omdat de herkomst van het materiaal van belang is. Daarom zijn de pellets apart genoemd.

Tweede lid

De in dit lid opgenomen stookinstallaties vallen buiten de reikwijdte van deze paragraaf. Het gaat hierbij om grote stookinstallaties, afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie, asfaltcentrales en om installaties die zijn uitgezonderd van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (verder te noemen: de mcpd).

Derde lid

Dit artikellid implementeert de zogenaamde optelregel in artikel 4 van de mcpd. Het regelt wanneer twee of meer stookinstallaties als één stookinstallatie worden aangemerkt. In dat geval moeten de nominale thermische ingangsvermogens van het samenstel van stookinstallaties worden opgeteld. Dit heeft tot gevolg dat twee stookinstallaties met elk een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW als één stookinstallatie moeten worden aangemerkt. De nominale thermische ingangsvermogens worden opgeteld als de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd, of als het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld dat de afgassen van die stookinstallatie op technisch en economisch aanvaardbare wijze via een gemeenschappelijke schoorsteen kunnen worden afgevoerd en het bevoegd gezag in dat voorschrift heeft vastgesteld welke stookinstallaties deel uitmaken van het samenstel van stookinstallaties.

Artikel 4.431b (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Met dit artikel wordt voldaan aan de verplichting opgenomen in artikel 5, lid 3 van de mcpd om het bevoegd gezag in kennis te stellen van een (voorgenomen) exploitatie van een stookinstallatie.

Ingevolge artikel 6, derde lid, en bijlage I van de mcpd moet een verklaring worden verstrekt aan het bevoegd gezag, dat de stookinstallatie niet meer dan 500 uren in bedrijf zal zijn als de exploitant vrijgesteld wil worden van het voldoen aan de emissiegrenswaarde. De richtlijn spreekt van een ondertekende verklaring. Deze verplichting uit de richtlijn is opgenomen in het tweede lid, onder d, van dit artikel. Uit artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving volgt overigens al dat alle gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden aan het bevoegd gezag ondertekend moeten zijn.

Met het vijfde lid van artikel 4.431b is qua werkingsgebied van de meldingsplicht grosso modo hetzelfde bereikt als met de indeling in type A en type B inrichtingen onder het Activiteitenbesluit voor zover het stookinstallaties betreft.

Artikel 4.431c (nieuw) Bal

Samen met artikel 4.431b wordt invulling gegeven aan de verplichting uit artikel 5, de leden 1, 2 en 3 van de mcpd om geregistreerd te worden en daarbij de gegevens uit bijlage I van deze richtlijn te verstrekken.

Artikel 4.431d (nieuw) Bal

Een deel van de stookinstallaties wordt gestookt op een vloeibare brandstof. Vanwege de kans op bodemverontreiniging vanuit de brandstofleiding, de installatie zelf, een eventuele dagtank of een voorraadreservoir, zijn de modules eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen aangezet.

Tijdens het verrichten van een activiteit moet bodemverontreiniging zoveel mogelijk worden voorkomen. Bodemverontreiniging wordt voorkomen door de activiteit te verrichten boven een bodembeschermende voorziening en in aanvulling daarop maatregelen te nemen. Regels voor het bijhouden van keuringen, controles en onderhoud aan deze bodembeschermende voorzieningen en het bewaren van gegevens staan in de module bodembeschermende voorziening.

Na het verrichten van de activiteit wordt een bodemonderzoek verricht om te kijken of er sprake is van bodemverontreiniging. Als dat het geval is, zal de bodemkwaliteit moeten worden hersteld.

Artikel 4.431e (nieuw) Bal

In deze paragraaf is voor de mogelijkheid maatwerk te stellen onderscheid gemaakt tussen stookinstallaties die al voor inwerkingtreding van dit besluit in bedrijf zijn genomen, en stookinstallaties die vanaf het moment van inwerkingtreding van het besluit in bedrijf worden genomen.

Voor stookinstallaties waarop voor inwerkingtreding van dit besluit een emissiegrenswaarde van toepassing is, verandert op het moment van inwerkingtreding niets. De exploitant van de stookinstallatie moet voldoen aan de emissiegrenswaarde die is gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, de emissiegrenswaarde die al in de vergunning is opgenomen of aan de emissiegrenswaarde die bij maatwerk is toegestaan op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften blijven gelden op grond van het algemene overgangsrecht. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid niet bood om maatwerk te stellen wordt, voor de stookinstallaties waarop al een emissiegrenswaarde van toepassing was, deze mogelijkheid niet opengezet. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid wel bood om maatwerk te stellen, maar het voor 1 januari 2021 niet nodig is geweest daarvan gebruik te maken, geldt hetzelfde.

Voor stookinstallaties die in bedrijf worden genomen na inwerkingtreding van dit besluit, of waarvoor pas na het moment van inwerkingtreding een emissiegrenswaarde gaat gelden (bijvoorbeeld vanaf 1 januari 2025) geldt de hoofdregel: maatwerk is generiek mogelijk. Uiteraard gelden daarbij de grenzen die op het stellen van maatwerk voor milieubelastende activiteiten van toepassing zijn. Deels vloeien die grenzen bij maatwerk voor milieubelastende activiteiten voort uit artikel 4.22 van de wet, deels zijn in hoofdstuk 2 van dit besluit extra eisen gesteld. Zo mag maatwerk niet afwijken van het oogmerk of de strekking van de algemene regels die in artikel 4.22 is bepaald, en moet maatwerk er dus altijd toe strekken dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Ook mag geen maatwerk worden gesteld over meldingen of gegevens die bij de melding worden verstrekt, of maatwerk worden gesteld dat strijdig is met internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen. In paragrafen 2.3.4 en 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is hier nader op ingegaan.

Artikel 4.431f (nieuw) Bal

Om verontreiniging met vloeibare brandstof te voorkomen zal een stookinstallatie gevuld en geleegd moeten worden boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een aaneengesloten bodemvoorziening zal doorgaans bestaan uit een betonvloer of asfaltvloer. Dit artikel is een omzetting van het oude artikel 3.7l van de Activiteitenregeling milieubeheer.

Artikel 4.431g (nieuw) Bal

De bepaling dat de periode voor het opstarten of stilleggen van een stookinstallatie zo kort mogelijk moet worden gehouden implementeert artikel 7, negende lid, van de mcpd.

Artikelen 4.431h (nieuw) tot en met 4.431o (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, zij mogen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen. De emissiegrenswaarden voor deze stookinstallaties zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Voor ketels die worden gestookt op gas of olie gelden tot en met 400 kW geen emissiegrenswaarden. Deze installaties vallen namelijk onder de productkeuring van de Ecodesign-verordening (verordening (EU) 2015/1189), waarin de emissies zijn geregeld. Voor ketels boven de 400 kW gelden de emissiegrenswaarden wel. Deze emissiegrenswaarden zijn opgenomen in artikel 4.431l.

Voor ketels die worden gestookt op biomassa gelden de emissie-eisen voor bestaande ketels tot en met 500 kW die niet onder Ecodesign-verordening zijn aangeschaft. Deze eisen staan in artikel 4.431ao. Voor nieuwe biomassaketels tot en met 500 kW gelden er geen eisen meer voor biomassaketels, als deze voldoen aan de Ecodesign-verordening.

Artikel 4.431p (nieuw) Bal

Artikel 3.10f, eerste tot en met vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn ongewijzigd overgenomen. Voor gasmotoren geldt een eis voor emissies van onverbrande koolwaterstoffen. Het gaat om emissies van voornamelijk methaan. Methaan is een krachtig broeikasgas. De meeste gasmotoren voldoen af-fabriek aan de gestelde methaaneis. Een groot deel van de gasmotoren die niet voldeden zijn inmiddels aangepast aan de emissie-eis. Om deze aanpassing te faciliteren bevat het zesde lid van artikel 3.10f van het Activiteitenbesluit milieubeheer een maatwerkbepaling om tijdelijk een hogere emissiegrenswaarde voor onverbrande koolwaterstoffen vast te stellen voor gasmotoren die waren geplaatst of in gebruik genomen voor 1 april 2010. In het maatwerkvoorschrift diende een einddatum te worden opgenomen. De reden hiervan was dat op momenten van groot onderhoud of revisie de motor zodanig kon worden aangepast dat wel voldaan kon worden aan genoemde emissiegrenswaarde. De verwachting is dat er nagenoeg geen gasmotoren meer in werking zijn die van dit maatwerk gebruik maken. Voor zover dit wel het geval is, blijft het maatwerk van toepassing totdat de eindtermijn zoals genoemd in dat maatwerkvoorschrift is verstreken. Het is beleidsmatig ongewenst de maatwerkmogelijk te verlengen. Daarom is het is het zesde lid van artikel 3.10f Activiteitenbesluit milieubeheer niet overgenomen in dit besluit.

Voor een gasmotor die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er mag aan soepeler emissiegrenswaarden worden voldaan. De emissiegrenswaarden voor deze gasmotor zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Artikelen 4.431q (nieuw) en 4.431r (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Voor een andere stookinstallatie die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er mag aan soepeler emissiegrenswaarden worden voldaan. De emissiegrenswaarden voor deze stookinstallatie zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Artikelen 4.431s (nieuw) tot en met 4.431ae (nieuw) Bal

De regelgeving met betrekking tot luchtmetingen wordt met de omzetting van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer in het Besluit activiteiten

leefomgeving niet wezenlijk gewijzigd. Omdat de materie complex is en de toelichting op deze regelgeving op verschillende plaatsen te vinden is, wordt hieronder nog eens kort ingegaan op de materie.

Om te controleren of een stookinstallatie aan de emissiegrenswaarden voldoet moeten periodieke of continue emissiemetingen worden verricht. In het tweede lid van artikel 4.431t wordt het principe vastgelegd dat er bij de toepassing van een nageschakelde techniek in beginsel continu dient te worden gemeten. Dit is echter niet altijd noodzakelijk. Het derde lid regelt daarom dat mag worden volstaan met periodieke metingen als wordt aangetoond dat de rookgasreiniging of andere emissiereducerende technieken continu in bedrijf zijn en daarmee de emissiegrenswaarden niet overschreden worden. Dit aantonen kan met behulp van zogenoemde emissierelevante parameters (ERP's), zoals de drukval over een stoffilter. Bij het gebruik van reagens of hulpstoffen in een nageschakelde techniek is de registratie van uitsluitend het verbruik niet voldoende om aan te tonen dat aan de emissiegrenswaarde wordt voldaan. Het feitelijke verbruik moet worden afgezet tegen het benodigde verbruik om aan de emissiegrenswaarde te voldoen. Het benodigde verbruik is onder andere afhankelijk van de belasting van de installatie. Voorbeelden zijn het ureum- of ammoniakverbruik bij een selectieve katalytische reductie (SCR) van NOx en de hoeveelheid stoom bij stoominjectie in gasturbines.

Periodieke, continue en parallelmetingen (metingen om continue metingen te kalibreren en te verifiëren) moeten worden verricht volgens genormaliseerde meetmethoden. In artikel 4.431s zijn de relevante meetnormen voorgeschreven. Door toepassing van deze meetnormen en de verplichting tot accreditatie/certificatie van meetinstanties (artikel 4.431u) worden representatieve, betrouwbare en vergelijkbare meetresultaten verkregen.

Continue bedrijfsmetingen
Voor continue meetsystemen zijn in principe alle meetprincipes toegestaan onder voorwaarde dat de kwaliteit volgens NEN-EN 14181 is geborgd. Volgens NEN-EN 14181 wordt een continu bedrijfsmeetsysteem vijfjaarlijks door middel van parallelmetingen gekalibreerd. Jaarlijks wordt vervolgens met parallelmetingen gecontroleerd of de opgestelde kalibratielijn nog geldig is. Bij een parallelmeting wordt gelijktijdig met een meting van het continue bedrijfsmeetsysteem een meting verricht door een laboratorium. In NTA 7379 is nader uitgewerkt wat NEN-EN 14181 betekent voor respectievelijk continu voorspellende meetsystemen (Predictive emission monitoring systems (PEMS)). De NEN-EN 13284-2 geeft de uitwerking voor continue stofemissiemetingen.

Bij continue metingen worden eisen gesteld aan de beschikbaarheid van het bedrijfsmeetsysteem. Wanneer er meer dan drie uurgemiddelden op een dag missen door storing of onderhoud van het meetsysteem is een daggemiddelde ongeldig. Er mogen maximaal 10 ongeldige daggemiddelden in een kalenderjaar voorkomen (artikel 4.431ad).

Voor continue metingen geldt dat meetuitkomsten tijdens starten en stoppen van de stookinstallatie niet worden meegenomen. Dat geldt ook voor de meetuitkomsten verkregen tijdens storingen (artikel 4.431ac, tweede lid).

Periodieke en parallelmetingen
Periodieke en parallelmetingen moeten worden verricht volgens de standaard referentiemethode. De betreffende normen zijn opgenomen in artikel 4.431s. Voor wat betreft de planning van periodieke en parallelmetingen, de monstername, de meetlocatie en de rapportage worden eisen gesteld in NEN-EN 15259. Het bevoegd gezag wordt tenminste twee weken voordat periodieke of parallelmetingen plaatsvinden op de hoogte gebracht van de uitvoering van de metingen, zodat het bevoegd gezag in de gelegenheid is om de uitvoering van de metingen bij te wonen.

Bij periodieke metingen is de meetfrequentie afhankelijk van de leeftijd, het nominaal thermisch ingangsvermogen en het type van de stookinstallatie. De meetfrequentie van een periodieke meting loopt uiteen van eenmalig tot eens per jaar en is opgenomen in artikel 4.431w. Voor een

stookinstallatie die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er hoeft minder frequent te worden gemeten. De meetfrequentie voor deze stookinstallaties is opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Een periodieke meting bestaat uit drie deelmetingen van 15 tot 30 minuten (artikel 4.431u, eerste lid). De meetduur mag verlengd worden in het geval dat de meetwaarde kleiner dan de detectiegrens wordt. Dat kan in de praktijk van de stookinstallaties soms bij stofemissies het geval zijn. Periodieke metingen worden verricht bij een representatieve bedrijfsvoering. In artikel 4.431y zijn de randvoorwaarden voor een representatieve bedrijfsvoering gegeven.

Toetsing aan emissiegrenswaarden
Voor toetsing aan de emissiegrenswaarden mag de aangetoonde meetonzekerheid worden afgetrokken. Dat geldt voor zowel continue als periodieke metingen. In tabel 4.431u en tabel 4.431ab worden voor respectievelijk periodieke en continue metingen grenzen gesteld aan de meetonzekerheid. Deze meetonzekerheidseisen zijn niet de waarden waarvoor meetresultaten gecorrigeerd mogen worden. Het is de eis waaraan de aangetoonde meetonzekerheid moet voldoen. Voor periodieke metingen heeft deze meetonzekerheidseis betrekking op de deelmeting en voor continue metingen op de individuele waarneming, te weten het halfuurgemiddelde. Na aftrek van de feitelijke meetonzekerheid is zowel voor de periodieke als de continue meting sprake van een gevalideerd meetresultaat of daggemiddelde.

Bij continue en periodieke metingen wordt geacht te zijn voldaan aan de emissiegrenswaarde als alle gevalideerde daggemiddelden in een jaar respectievelijk alle gevalideerde resultaten van de deelmetingen lager zijn dan de emissiegrenswaarde. De meetonzekerheid wordt bij toezicht en handhaving dus uitgelegd ten faveure van het bedrijf. Mocht het gevalideerde meetresultaat of daggemiddelde echter hoger zijn dan de emissiegrenswaarde, dan heeft het bevoegd gezag de zekerheid dat er sprake is van een overschrijding van de emissiegrenswaarde.

Artikelen 4.431af (nieuw) en 4.431ah (nieuw) Bal

Deze artikelen houden qua inhoud ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer een wijziging. De wijziging geeft het bevoegd gezag meer vrijheid om bij toezicht en handhaving termijnen te stellen en passende maatregelen te nemen.

Artikelen 4.431ai (nieuw) tot en met 4.431am (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer inhoudelijk niet gewijzigd, maar qua structuur aangepast aan het systeem van Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikelen 4.431an (nieuw) tot en met 4.431at (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten overgangsrecht voor stookinstallaties. Stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 mogen in bepaalde gevallen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen of hoeven minder frequent te worden gemeten. Dit overgangsrecht is in deze artikelen opgenomen.

Onderdeel JF (§ 4.32 (nieuw) Bal)

Artikel 4.431ba (nieuw) Bal

Deze paragraaf is van toepassing op het stoken met niet-standaard brandstoffen met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW. Niet-standaard brandstoffen zijn brandstoffen anders dan aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie en rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa als

wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW.

Er is geen bovengrens opgenomen. Mocht een stookinstallatie buiten de reikwijdte van paragraaf 4.3 (over grote stookinstallaties) vallen, bijvoorbeeld als het gaat om grote gasturbines op offshore platforms in de exclusieve economische zone, dan valt deze onder het bereik van deze paragraaf.

Deze paragraaf implementeert, samen met paragraaf 4.31 over het stoken met standaard brandstoffen, Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (verder te noemen: de mcpd).

De paragraaf reguleert in totaal naar schatting 2000 stookinstallaties, waarvoor op basis van artikel 3.5 een vergunningplicht geldt. De meeste van deze installaties zijn aanwezig bij raffinaderijen, de chemische industrie en de basismetaalindustrie, waar al een vergunningplicht geldt.

Er is gekozen voor de term ‘exploiteren’ van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallaties inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde administratieve verplichtingen.

Artikel 4.431bb (nieuw) Bal

Dit artikel implementeert artikel 5, derde lid, artikel 9 en bijlage I, onderdeel 7 van de mcpd. Als een stookinstallatie tot en met 500 uren per jaar in bedrijf is, hoeft niet aan de emissiegrenswaarden worden voldaan. Als in tegenstelling tot een eerder verstrekte verklaring de stookinstallatie meer dan 500 uren per jaar in bedrijf zal zijn, moet wel aan de emissiegrenswaarden worden voldaan. Het bevoegd gezag zal hierover onverwijld moeten worden geïnformeerd.

Informatieverplichtingen (artikelen over gegevens en bescheiden of informeren) verschillen van meldingsplichten in de zin dat een melding een verbod inhoudt om te beginnen met de activiteit. Bij informatieverplichtingen geldt dit verbod niet. Het stoken met niet-standaard brandstoffen wordt als vergunningplichtig geval aangewezen in artikel 3.5 en hoeft daarom niet (ook) te worden gemeld. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning zullen indieningsvereisten moeten worden aangeleverd, deze indieningsvereisten worden opgenomen in de ministeriele regeling.

Artikel 4.431bc (nieuw) Bal

Een deel van de stookinstallaties wordt gestookt op een vloeibare brandstof. Vanwege de kans op bodemverontreiniging vanuit de brandstofleiding, de installatie zelf, een eventuele dagtank of een voorraadreservoir, worden de modules eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen aangezet.

Tijdens het verrichten van een activiteit moet bodemverontreiniging moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Bodemverontreiniging wordt voorkomen door de activiteit te verrichten boven een bodembeschermende voorziening en in aanvulling daarop maatregelen te nemen. Regels voor het bijhouden van keuringen, controles en onderhoud aan deze bodembeschermende voorzieningen en het bewaren van gegevens staan in de module bodembeschermende voorziening.

Na het verrichten van de activiteit wordt een bodemonderzoek verricht om te kijken of er sprake is van bodemverontreiniging. Als dat het geval is, zal de bodemkwaliteit moeten worden hersteld.

Artikel 4.431bd (nieuw) Bal

In deze paragraaf is voor de mogelijkheid maatwerk te stellen onderscheid gemaakt tussen stookinstallaties die al voor inwerkingtreding van dit besluit in bedrijf zijn genomen, en stookinstallaties die vanaf het moment van inwerkingtreding van het besluit in bedrijf worden genomen.

Voor stookinstallaties waarop voor inwerkingtreding van dit besluit een emissiegrenswaarde van toepassing is, verandert op het moment van inwerkingtreding niets. De exploitant van de stookinstallatie moet voldoen aan de emissiegrenswaarde die is gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, de emissiegrenswaarde die al in de vergunning is opgenomen of aan de emissiegrenswaarde die bij maatwerk is toegestaan op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften blijven gelden op grond van het algemene overgangsrecht. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid niet bood om maatwerk te stellen wordt, voor de stookinstallaties waarop al een emissiegrenswaarde van toepassing was, deze mogelijkheid niet opengezet. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid wel bood om maatwerk te stellen, maar het voor 1 januari 2021 niet nodig is geweest daarvan gebruik te maken, geldt hetzelfde.

Voor stookinstallaties die in bedrijf worden genomen na inwerkingtreding van dit besluit, of waarvoor pas na het moment van inwerkingtreding een emissiegrenswaarde gaat gelden (bijvoorbeeld vanaf 1 januari 2025) geldt de hoofdregel: maatwerk is generiek mogelijk. Uiteraard gelden daarbij de grenzen die op het stellen van maatwerk voor milieubelastende activiteiten van toepassing zijn. Deels vloeien die grenzen bij maatwerk voor milieubelastende activiteiten voort uit artikel 4.22 van de wet, deels zijn in hoofdstuk 2 van dit besluit extra eisen gesteld. Zo mag maatwerk niet afwijken van het oogmerk of de strekking van de algemene regels die in artikel 4.22 is bepaald, en moet maatwerk er dus altijd toe strekken dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Ook mag geen maatwerk worden gesteld over meldingen of gegevens die bij de melding worden verstrekt, of maatwerk worden gesteld dat strijdig is met internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen. In paragrafen 2.3.4 en 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is hier nader op ingegaan.

Artikel 4.431be (nieuw) Bal

Om verontreiniging met vloeibare brandstof te voorkomen zal een middelgrote stookinstallatie gestookt op niet-standaard brandstoffen gevuld en geleegd moeten worden boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een aaneengesloten bodemvoorziening zal doorgaans bestaan uit een betonvloer of asfaltvloer. Dit artikel is een omzetting van het oude artikel 3.7l van de Activiteitenregeling milieubeheer.

Artikelen 4.431bf tot en met 4.431bm (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit § 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en § 3.2.1 van de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De artikelen 4.431bh tot en met 4.431bk zijn inhoudelijk gelijk aan de artikelen 5.44b, 5.44c, 5.44d en 5.44a van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikelen 4.431bn tot en met 4.431by (nieuw) Bal

Hetgeen bij de artikelen 4.431s tot en met 4.431ae is toegelicht voor stookinstallaties gestookt op standaard brandstoffen geldt ook voor de artikelen 4.431bn tot en met 4.431by. Een uitzondering hierop zijn de periodieke metingen aan stookinstallaties gestookt op niet-standaard brandstoffen. Deze mogen niet worden verricht door een gecertificeerde keuringsinstantie. Deze metingen mogen alleen door geaccrediteerde laboratoria worden verricht vanwege de gebruikte meetapparatuur

onder certificering die niet geschikt is voor het meten in rookgassen van niet-standaard brandstoffen.

Artikelen 4.431bz tot en met 4.431cb (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit § 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en § 3.2.1 van de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.431cc (nieuw) Bal

Om de implementatie van de mcpd zo lastenluw mogelijk te laten plaatsvinden is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de mcpd biedt om overgangsrecht op te nemen. Afhankelijk van het vermogen hoeven bepaalde stookinstallaties pas vanaf 1 januari 2025 of 1 januari 2030 te voldoen aan bepaalde emissiegrenswaarden.

Artikelen 4.431cd tot en met 4.431ci (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten overgangsrecht voor stookinstallaties. Stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 mogen in bepaalde gevallen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen of hoeven minder frequent te worden gemeten. Dit overgangsrecht is in deze artikelen opgenomen.

Onderdeel JG (artikel 4.432 Bal)

Deze wijziging houdt verband met de wijziging van artikel 3.15. Verwezen wordt naar de toelichting bij dat artikel.

Onderdelen JH tot en met JK (artikelen 4.445, 4.446, 4.461, 4.465 en 4.471 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel JL (artikel 4.472 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt ‘motorvoertuigen’ gewijzigd in ‘voertuigen of werktuigen’. Dat betekent dat het tanken van LPG aan alle voertuigen en werktuigen onder het toepassingsbereik komt te vallen. Het tanken van vaartuigen met LPG blijft vergunningplichtig en wordt niet onder het toepassingsbereik van de algemene regels gebracht.
Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip ‘werktuig’ gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei.

Onderdeel JM (artikelen 4.472a tot en met 4.472d (nieuw) Bal)

Artikel 4.472a (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van LPG aan voertuigen in de paragrafen 3.8.6 en 3.8.10, wordt artikel 4.472a opgenomen. Dit artikel regelt dat de activiteit niet

mag worden verricht zonder melding vooraf aan het bevoegd gezag. Zie over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staatsblad 2018, 293).

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De melding moet de coördinaten bevatten van het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de tankzuil. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het onderhavige besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Op basis van de gemelde coördinaten kan het bevoegd gezag vaststellen wat de afstand is van het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de tankzuil tot de begrenzing van de locatie. Daarmee kan het bevoegd gezag ook bepalen of voldaan wordt aan de afstanden die zijn voorgeschreven in artikel 4.472c. De coördinaten zijn ook van belang met het oog op artikel 4.472c, tweede lid. Als het bevoegd gezag op grond van artikel 4.472d is geïnformeerd dat artikel 4.472c, tweede lid, gaat gelden, kan met behulp van de coördinaten bepaald worden of voldaan wordt aan de afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties, die in een omgevingsplan of met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als de activiteit op een andere manier wordt verricht dan in overeenstemming met de gegevens die bij de melding zijn gevoegd. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Uit het vierde lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan door de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.472b (nieuw) Bal

Dit artikel wordt toegevoegd vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van LPG aan voertuigen. Door het vervallen van de vergunningplicht is er geen reden meer om deze uitzondering op artikel 4.7 van de wet niet op te nemen. Daarmee vindt gelijkstelling plaats met alle niet vergunningplichtige activiteiten waarvoor voldaan moet worden aan een PGS.

Op grond van artikel 4.7 van de wet kan op aanvraag toestemming worden verleend om, in plaats van een maatregel die is voorgeschreven in dit besluit, een gelijkwaardige maatregel te treffen. Met de gelijkwaardige maatregel moet volgens dat artikel ten minste hetzelfde resultaat worden bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. In dit artikel is geregeld dat voor de maatregelen die zijn voorgeschreven in PGS 16 voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag niet is vereist. Dat betekent dat ook een gelijkwaardige maatregel mag worden toegepast als het bevoegd gezag daar geen uitdrukkelijke toestemming voor heeft verleend. Wel is vereist dat er een voorafgaande melding wordt gedaan. Deze melding moet een beschrijving bevatten van de maatregel die wordt getroffen en gegevens waaruit blijkt dat met die maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel wordt beoogd. Als het bevoegd gezag van oordeel is dat de maatregel niet gelijkwaardig is zal met een handhavingsmiddel kunnen worden afgedwongen dat de in de PGS voorgeschreven maatregel wordt nageleefd.

Artikel 4.472c (nieuw) Bal

Dit artikel wordt toegevoegd vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van LPG aan voertuigen met LPG. Door het vervallen van de vergunningplicht worden de afstanden niet meer door het bevoegd gezag betrokken bij de vergunningverlening. Deze afstanden worden dan ook verplaatst van het Bkl (bijlage VII) naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Door opname in het Besluit activiteiten leefomgeving gelden de afstanden als verplichting voor degene die de milieubelastende activiteit verricht.

Eerste lid

De hoofdregel is dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waarop de activiteit wordt verricht. Over de begrenzing van een aantal milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 zijn aangewezen, zijn gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag. Voor een tankstation moeten op grond van artikel 3.299 bijvoorbeeld gegevens over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht worden verstrekt. Aan de hand van die gegevens kan het bevoegd gezag beoordelen of voldaan wordt aan de hoofdregel over de afstand. De afstanden die gelden zijn vermeld in tabel 4.472c.

Tweede lid

Van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, kan worden afgeweken als wordt voldaan aan een van de voorwaarden die in het tweede lid zijn opgenomen.

Voor een nadere toelichting op de afstanden en de uitzonderingen wordt verwezen naar paragraaf 4.8.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staatsblad 2018, 293).

Als niet aan de afstand tot de begrenzing kan worden voldaan dan moet in ieder geval de afstand tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in acht worden genomen. Het gaat dan alleen om de gebouwen en locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

Derde lid

De afstand, bedoeld in het tweede lid, geldt niet voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die een functionele binding hebben met de activiteit. Daarvan is in ieder geval sprake als het gebouw of de locatie is gelegen binnen de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (artikel 5.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De afstand geldt ook niet voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die zijn gelegen binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Vierde lid

Voor het bepalen van de afstand, bedoeld in het tweede lid, gelden de referentiepunten die zijn aangegeven in artikel 5.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als het gaat om een kwetsbaar gebouw dan geldt de afstand bijvoorbeeld tot de begrenzing van de locatie waarop dat gebouw is toegelaten volgens het omgevingsplan. Voor een verdere toelichting op de referentiepunten wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.9 in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Staatsblad 2018, nr. 292).

Artikel 4.472d (nieuw) Bal

Als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om af te wijken van de vereiste afstand, wordt het bevoegd gezag daarover geïnformeerd. Achterliggende gedachte is dat het bevoegd gezag de afstand die ligt buiten de begrenzing van de locatie in acht neemt in het omgevingsplan. Dat betekent dat geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties worden toegelaten binnen die afstanden. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de instructies opgenomen voor het bevoegd gezag voor het opstellen van omgevingsplannen.

Onderdeel JN (artikel 4.474 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen in het toepassingsbereik die zijn doorgevoerd in artikel 4.472 Bal.

Onderdeel JO (artikel 4.475a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 2a, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.472c, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.475a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.472c, eerste lid, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel

Onderdeel JP (artikel 4.477 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt ‘motorvoertuigen’ vervangen door ‘voertuigen, vaartuigen of werktuigen’. Het tanken aan vaartuigen viel al onder het toepassingsbereik van PGS 33-2. Verder is het niet logisch om het tanken aan werktuigen buiten het toepassingsbereik van deze paragraaf te houden. Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip ‘werktuig’ gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei. Daarbij kan het ook gaan om drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens.

Onderdeel JQ (artikel 4.478 Bal)

Het was de bedoeling om de PGS 33-1 en 33-2 samen te voegen. In het Besluit activiteiten leefomgeving werd daar al op vooruit gelopen. Inmiddels is gebleken dat de beide PGS richtlijnen niet worden samengevoegd. Om die reden wordt de verwijzing naar PGS 33 gewijzigd in een verwijzing naar PGS 33-1 voor voertuigen en werktuigen en naar PGS 33-2 voor vaartuigen en drijvende werktuigen.

Onderdeel JR (artikel 4.479 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijziging in het toepassingsbereik die is doorgevoerd in artikel 4.477 Bal.

Onderdeel JS (artikel 4.481 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt ‘motorvoertuigen’ vervangen door ‘voertuigen, vaartuigen of werktuigen’. Het tanken aan vaartuigen en werktuigen viel al onder het toepassingsbereik van PGS 25. Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip ‘werktuig’ gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei.

Onderdeel JT (artikel 4.484 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging van het tweede lid, aanhef, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal bij dit besluit.
Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging van het tweede lid, onder b, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel JU (artikel 4.487 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen in het toepassingsbereik die zijn doorgevoerd in artikel 4.481 Bal.

Onderdeel JV (artikel 4.487a (nieuw) Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdeel JW (artikel 4.488 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.472 Bal.

Onderdeel JX (artikel 4.490 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijziging in het toepassingsbereik die is doorgevoerd in artikel 4.488 Bal.

Onderdeel JY (artikelen 4.491 Bal)

In het eerste lid wordt 'gemotoriseerde transportmiddelen' gewijzigd in 'voertuigen, vliegtuigen of werktuigen'. Vaartuigen vallen niet langer onder het eerste lid, daarom wordt ook de uitzondering in het derde lid anders geformuleerd. Er is gekozen voor de term 'vliegtuig' in plaats van 'luchtvaartuig' om aan te sluiten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In die wetgeving is 'luchtvaartuig' een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting.

Onder de 'vloeibare brandstoffen' vallen niet LPG en LNG. Een brandstof is alleen vloeibaar als dat het geval is onder atmosferische omstandigheden. Bij LPG, LNG en andere gassen gaat het om stoffen die onder druk of bij een bepaalde temperatuur tot vloeistof zijn verdicht of vloeibaar worden gemaakt. Onder atmosferische omstandigheden zijn het dus gassen en vallen daarmee niet onder de term 'vloeibare brandstof'.

Onderdeel JZ (artikel 4.494 Bal)

In het tweede lid wordt 'toegepast' vervangen door 'getroffen'. Daarmee wordt de formulering in overeenstemming gebracht met de andere artikelen over het treffen van gelijkwaardige maatregelen in dit hoofdstuk.

Onderdeel KA (artikel 4.496 Bal)

Met deze wijziging wordt een verschrijving hersteld.

Onderdeel KB (artikel 4.502 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.491 Bal bij dit besluit.

Onderdeel KC (artikel 4.508 Bal)

Met deze wijziging wordt een verschrijving hersteld.

Onderdeel KD (artikel 4.509 Bal)

In dit artikel wordt 'persoon of onderneming' gewijzigd in 'onderneming' omdat voor het verrichten van de werkzaamheden die worden geregeld in deze artikelen, de erkenning bodemkwaliteit alleen wordt verstrekt aan ondernemingen en niet aan (natuurlijke) personen. Dat volgt uit de regels van het Besluit bodemkwaliteit.

Onderdeel KE (artikel 4.516 Bal)

Steeds als in het Besluit activiteiten leefomgeving emissiegrenswaarden voor te lozen afvalwater zijn gesteld, is een artikel opgenomen over de meetmethoden waarmee kan worden bepaald of aan die emissiegrenswaarden wordt voldaan. In artikel 4.515 Bal zijn echter geen emissiegrenswaarden gesteld. Artikel 4.516 Bal kan daarom vervallen.

Onderdeel KF (artikel 4.519 Bal)

Voor de testprocedure van fase II-benzinedampterugwinningssystemen moet niet alleen naar NEN-EN-16321-1 worden verwezen maar ook naar NEN-EN-16321-2.

Onderdeel KG (artikel 4.524 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal bij dit besluit.
Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel KH (artikel 4.528 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdelen KI en KJ (opschrift § 4.42 en artikel 4.529 Bal)

Om verwarring te voorkomen of in een bepaald geval sprake is van een vaartuig, wordt in het opschrift van paragraaf 4.42 en artikel 4.529, eerste lid, toegevoegd dat het ook gaat om het tanken van drijvende werktuigen. Een voorbeeld van een drijvend werktuig is een drijvende baggermolen.

Onderdeel KK (artikel 4.532 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal.

Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel KL (artikel 4.538 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdeel KM (opschrift § 4.43 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van paragraaf 4.42 Bal bij dit besluit.

Onderdeel KN (artikel 4.539 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.529 Bal bij dit besluit.

Onderdeel KO (artikel 4.542 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal.
Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdelen KP en KQ (artikelen 4.546 en 4.547 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel KR (artikel 4.553 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel KS (artikel 4.554 Bal)

In het artikel wordt ‘motorvoertuigen of spoorvoertuigen’ vervangen door ‘gemotoriseerde voertuigen’.
Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals wassen is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals wassen zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen wassen van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

Onder het begrip ‘voertuig’ valt ook het ‘spoorvoertuig’.

In paragraaf 4.44 zijn specifieke eisen gesteld aan het wassen van gemotoriseerde voertuigen, waar bij het reinigen van gemotoriseerde voertuigen voor agrarische activiteiten niet aan hoeft te worden voldaan. Om te voorkomen dat men bij het reinigen van werktuigen, voertuigen of apparatuur voor agrarische activiteiten ook onder deze paragraaf valt en men alsnog aan de strengere eisen moet voldoen wordt een tweede lid toegevoegd waarin dit wordt uitgezonderd van het toepassingsbereik.

Onderdeel KT (artikel 4.558 Bal)

In het artikel wordt ‘motorvoertuigen en spoorvoertuigen’ vervangen door ‘gemotoriseerde voertuigen’. Onder een voertuig valt ook een spoorvoertuig. De wijziging in dit artikel hangt samen met de wijziging van artikel 4.554 Bal.

Onderdeel KU (artikel 4.572 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen

Onderdeel KV (artikel 4.576 Bal)

Dit artikel veroorzaakte onbedoeld een verzwaring van de verplichtingen voor autodemontage en tweewielerdemontage. Uit het artikel vloeide namelijk de verplichting voort om gedemonteerde wrakken te plaatsen boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een wrak die is gedemonteerd levert geen bodembedreiging meer op omdat de vloeistoffen zijn verwijderd. Het is dan ook niet nodig om daarvoor een bodembeschermende voorziening te verlangen. Door het invoegen van ‘voor demontage’ in het eerste lid, onder a, en het vervallen van ‘of na demontage’ in het tweede lid wordt bereikt dat het opslaan boven een aaneengesloten bodemvoorziening alleen verplicht is voor wrakken die nog niet zijn gedemonteerd. Verder wordt in het artikel ‘in combinatie met een lekbak’ vervangen door ‘en een lekbak’. Daarmee wordt beter tot uitdrukking gebracht dat het opslaan zowel boven een aaneengesloten bodemvoorziening als boven een lekbak moet plaatsvinden.

Onderdeel KW (artikel 4.583 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel KX (artikel 4.585 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel KY (§ 4.48a en 4.48b (nieuw) Bal)

§ 4.48a (nieuw) Bal

Met deze paragraaf wordt artikel 5 van het Besluit beheer autowrakken omgezet, de enige algemene regel uit dat besluit gericht tot degene die autowrakken verwerkt of vernietigt in een shredderinstallatie. Het Besluit beheer autowrakken blijft naast het Besluit activiteiten leefomgeving bestaan en bevat na inwerkingtreding van dit besluit voornamelijk bepalingen gericht tot producenten en importeurs van autowrakken.

In artikel 4.595b van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt de verplichting uit artikel 5 van het Besluit beheer autowrakken overgenomen dat autowrakken in een shredderinstallatie worden gescheiden in direct te recyclen metaalschroot en shredderafvalstoffen en dat deze shredderafvalstoffen worden afgevoerd ten behoeve van nuttige toepassing. Deze verplichting is noodzakelijk om de doelstellingen uit artikel 7 van de richtlijn autowrakken van 95% aan voorbereiding voor hergebruik en nuttige toepassing en 85% aan voorbereiding voor hergebruik en recycling te kunnen realiseren.

§ 4.48b (nieuw) Bal

Aan hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een paragraaf toegevoegd over het opslaan van afvalstoffen. In deze paragraaf wordt bepaald dat afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing niet langer dan drie jaar mogen worden opgeslagen en voorafgaand aan verwijdering niet langer dan een jaar. Hiermee wordt de bestaande regeling uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet. De maximering van de opslagduur komt voort uit de richtlijn storten[4], op grond waarvan sprake is van een stortplaats als afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing langer dan drie jaar worden opgeslagen en voorafgaand aan verwijdering langer dan een jaar.

Naar paragraaf 4.48b wordt in een richtingaanwijzer alleen verwezen bij activiteiten die niet als vergunningplichtig zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor vergunningplichtige activiteiten bevat het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen de instructieregel voor het bevoegd gezag om in de omgevingsvergunning een verbod op te nemen voor het langer dan een jaar opslaan van afvalstoffen voorafgaand aan verwijdering en langer dan drie jaar, voorafgaand aan nuttige toepassing.

De paragraaf is niet van toepassing op het opslaan van verwijderd asbest, grond of baggerspecie, of goederen, omdat in die paragrafen al maximale opslagtermijnen worden opgenomen. Voor asbest en goederen gebeurt dat met dit besluit en voor grond of baggerspecie met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

Onderdeel KZ (artikel 4.597 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel LA (artikel 4.603 Bal)

[4] Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEU 1999, L 182).

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LB (artikel 4.613 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel LC (artikelen 4.616 en 4.617 Bal)

Voorgesteld wordt om de verplichting tot het doen van een geuronderzoek voorafgaand aan de activiteit te laten vervallen. Vanzelfsprekend vervalt daarmee ook de verplichting die in artikel 4.617 is opgenomen tot het verstrekken van het rapport van het geuronderzoek aan het bevoegd gezag.

De regels over het beperken van geurhinder, en dus ook de mogelijkheid tot het laten verrichten van een geuronderzoek, worden opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan in het Besluit activiteiten leefomgeving kan in het Omgevingsplan een locatie specifieke afweging worden gemaakt. Zo kan worden afgewogen of een activiteit kan worden toegestaan op een bepaalde locatie. Het geuronderzoek leent zich daarom bij uitstek voor opname in het omgevingsplan.

Overigens bevat de melding die wordt gedaan ten minste vier weken voorafgaand aan het verrichten van de activiteit informatie over onder meer de ligging van de geuremissiepunten. Op basis van de informatie die het bevoegd gezag bij de melding krijgt kan het bevoegd gezag beoordelen of het nodig is om (bij wijziging van de activiteit) een geuronderzoek volgens NTA 9065 te laten verrichten. Deze gegevens blijven dan ook onderdeel van de melding.

Onderdeel LD (artikel 4.620 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.572 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LE (artikel 4.628a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf wordt een artikel toegevoegd die een termijn stelt aan de opslag van verwijderd asbest of verwijderde asbesthoudende producten. Met de termijn van een jaar wordt aangesloten bij de richtlijn storten, waarin het opslaan van afvalstoffen langer dan een jaar, voorafgaand aan verwijdering, wordt aangemerkt als storten.

Onderdeel LF (§ 4.53 (oud en nieuw) Bal)

Paragraaf 4.53 van het Besluit activiteiten leefomgeving bevat regels over tandheelkundige bewerkingen waarbij amalgaam kan vrijkomen. Deze regels komen te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij paragraaf 3.7.11.

Deze ruimte wordt opgevuld door een nieuwe paragraaf met algemene regels over het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen. De regels zijn een omzetting van de ‘Handreiking Besluit en Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 voor het Wabo-bevoegd gezag’ (hierna: de ggo-handreiking). Niet alles van de ggo-handreiking is overgenomen. Voor de eisen die hieruit volgen voor de bijzondere ruimtes staan regels in de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013. Regels over de opslag van gevaarlijke stoffen zijn eerder al in de regelgeving onder de Omgevingswet opgenomen.

Artikel 4.629 (nieuw) Bal

De paragraaf wordt van toepassing op het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen. Onder ingeperkt gebruik wordt verstaan elke activiteit waarbij genetisch gemodificeerde organismen worden vervaardigd, in Nederland ingevoerd, toegepast, vervoerd, vernietigd of vermeerderd, dan wel waarbij het betreft het voorhanden hebben, aan een ander ter beschikking stellen of zich ontdoen van genetisch gemodificeerde organismen, als bij die activiteit inperkingsmaatregelen worden gebruikt. Voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen waarop inperkingsniveau IV van toepassing is, geldt daarnaast een vergunningplicht.

Artikel 4.630 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In deze paragraaf wordt een meldplicht opgenomen. Een meldplicht houdt in dat de activiteit niet mag worden gestart voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd en ook de gegevens en bescheiden als bedoeld in het tweede lid van artikel 4.630. In het artikel is zoveel als mogelijk aangesloten bij de terminologie van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Weliswaar komt een ‘type werkruimte’ niet als zodanig in de tekst van dat besluit voor, maar vormt het type werkruimte samen met het inperkingsniveau (I, II, III, IV) een categorie van fysische inperking. Een type werkruimte is bijvoorbeeld een microbiologisch laboratorium (ML) of een dierverblijf (D). Verder bevat de melding een plattegrond van de hele locatie waar het ingeperkt gebruik en de ondersteunende activiteiten plaatsvinden. Op deze plattegrond is het ggo-gebied aangegeven, binnen de begrenzing van de locatie. In bijlage I is opgenomen dat hiermee het ggo-gebied als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 is bedoeld. Als het aantal werkruimten of het ggo-gebied wijzigt, moet opnieuw een melding worden gedaan. Dit volgt uit het derde lid.

Uit het vierde lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan door de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Dit kan het geval zijn als tegelijkertijd sprake is van ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen waarop inperkingsniveau IV van toepassing is en genetisch gemodificeerde organismen van een lager inperkingsniveau. De vergunningplicht omvat het totale ingeperkt gebruik, ook voor het gebruik van de genetisch gemodificeerde organismen op een lager inperkingsniveau is dan geen melding vereist.

Artikel 4.631 (nieuw) Bal

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit moeten de naam en bereikbaarheidsgegevens (telefoonnummer of e-mailadres) worden verstrekt aan het bevoegd gezag van degene die verantwoordelijk is voor de handelingen met de genetisch gemodificeerde organismen en voor het toezicht op en de controle daarvan. Diegene wordt ook wel de biologische veiligheidsfunctionaris genoemd. De biologische veiligheidsfunctionaris is degene die overzicht heeft van wat er gebeurt. Het is belangrijk dat deze functionaris bij het voorkomen van een ongewoon voorval door het bevoegd gezag kan worden bereikt.
De in het eerste lid, onder b, genoemde vereiste komt uit de Richtlijn 2009/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 inzake het ingeperkte gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen. Volstaan kan worden met de informatie óf biologische veiligheidscomités of subcomités aanwezig zijn.

Artikel 4.632 (nieuw) Bal

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit zal informatie moeten worden verstrekt aan het bevoegd gezag over eventueel andere activiteiten die worden verricht op de locatie van de milieubelastende activiteit. Aangesloten wordt bij de aan het bevoegd gezag verstrekte begrenzing van de milieubelastende activiteit die zowel ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde

organismen omvat als andere activiteiten die dit ingeperkt gebruik functioneel ondersteunen. Met deze informatie kan het bevoegd gezag beoordelen of aanvullende regels nodig zijn.
Bij de in het derde lid genoemde uitzondering kan gedacht worden aan een opslag van explosieven voor civiel gebruik, deze is vergunningplichtig op grond van artikel 3.34. Een ander voorbeeld is de opslag van propaan, deze is meldingplichtig op grond van artikel 4.897.

Artikel 4.633 (nieuw) Bal

Met het oog op het verspreiden van genetisch gemodificeerde organismen bevinden alle categorieën van fysische inperking zich in het ggo-gebied. Een ggo-gebied is in bijlage I gedefinieerd als een ggo-gebied als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen 2013. In de definitie in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 is opgenomen dat van een ggo-gebied sprake is als zich daarin categorieën van fysische inperking bevinden. Bovendien volgt uit de definitieomschrijving dat er sprake is van een ggo-gebied als deze beperkt toegankelijk is. Uit de definitieomschrijving volgt kortom wat kwalificeert als een ggo-gebied. Dit artikel gaat een stapje verder. Hieruit volgt dat het ook niet is toegestaan dat die categorieën van fysische inperking zich buiten dat gebied bevinden. Bovendien is het niet toegestaan aan andere dan bevoegde personen toegang tot het ggo-gebied te verlenen.

Onderdeel LG (artikel 4.637 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel LH (artikel 4.639 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LI (artikel 4.641 Bal)

De formulering van het tweede lid wordt in overeenstemming gebracht met de formuleringen in de artikelen 4.131, vijfde lid, 4.133, vierde lid, 4.431u, vijfde lid, onder b, en 4.431ai, zevende lid, van het Bal. Deze artikelen regelen hetzelfde, namelijk dat de certificatie-instantie die ondernemingen certificeert moet zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17021-1.

Onderdeel LJ (artikel 4.643 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LK (artikel 4.645 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.585 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LL (artikel 4.647 Bal)

In het toepassingsbereik wordt verduidelijkt dat een praktijkruimte voor zowel middelbaar als hoger onderwijs onder het bereik van de paragraaf valt. In de artikelsgewijze toelichting bij de oorspronkelijke versie van het Bal wordt abusievelijk vermeld dat middelbaar onderwijs is uitgesloten. Verder komt de beperking tot chemisch, natuurkundig of medisch onderwijs waarop de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek van toepassing te vervallen. Allereerst omdat ook ander onderwijs onder de paragraaf moet vallen, bijvoorbeeld biologisch onderwijs. Daarnaast wordt met de wijziging de koppeling aan deze wet losgelaten, zodat

eventuele wijzigingen aan de reikwijdte (in 2017 is er nog een wijziging geweest) geen invloed hebben op wanneer de regels van de paragraaf van toepassing zijn.

Onderdeel LM (artikel 4.648 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het gericht werken met biologische agentia is komen te vervallen. In plaats van deze vergunningplicht is de meldplicht, die is opgenomen in paragraaf 4.55 over laboratoria, aangevuld. De melding moet nu ook informatie bevatten over de op grond van artikel 2.22, tweede lid, Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers.

Onderdeel LN (artikel 4.652 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.572 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LO (artikel 4.657 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel LP (artikel 4.659 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.585 Bal de wijziging van.

Onderdeel LQ (artikelen 4.661a en 4.661b (nieuw) Bal)

Er worden nieuwe artikelen toegevoegd waarin staat dat gegevens over een contactpersoon moeten worden aangeleverd. Deze contactpersoon kan worden benaderd in het geval van een incident met biologische agentia ingedeeld in risicogroep 2, 3 of 4 van de richtlijn biologische agentia of de op grond van artikel 2.22, tweede lid, Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers.

Onderdeel LR en LS (artikelen 4.664 en 4.666a Bal)

In lijn met de andere overgangsbepalingen uit hoofdstuk 4, wordt de overgangsregeling voor het bronvermogen van traumahelikopters verplaatst van artikel 4.664, tweede lid, naar artikel 4.666a aan het einde van de paragraaf.

Onderdeel LT tot en met LW (artikelen 4.677, 4.678, 4.680, 4.681 en 4.682 Bal)

Volgens artikel 4.678, eerste lid, wordt ingenomen afvalwater bij een jachthaven (zoals bilgewater en huishoudelijk afvalwater) geloosd in een vuilwaterriool. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.
In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.678 worden de artikelen 4.677 (melding) en 4.682 (water: meetmethoden) aangepast en de artikelen 4.680 (water: emissiegrenswaarden lozen bilgewater op een oppervlaktewaterlichaam) en 4.681 (water: emissiegrenswaarden lozen huishoudelijk afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam) geschrapt.

Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, de emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden.

Onderdeel LX (artikel 4.684 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel LY (tabel 4.690 Bal)

Per abuis zijn in tabel 4.690, waarin eisen zijn opgenomen voor de constructie van een gebouw waarin zich een schietbaan bevindt, verkeerde waarden opgenomen voor de dikte van de achterwand en het rooster van de ventilatieopening. De juiste waarden zijn ten minste 200 mm beton voor de achterwand en ten minste 10 mm voor het rooster van de ventilatieopening.

Onderdeel LZ (artikel 4.695 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel MA (artikel 4.697 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.585 Bal bij dit besluit.

Onderdeel MB (§ 4.64 (nieuw) Bal)

Artikel 4.723a (nieuw) Bal

Er wordt een nieuwe paragraaf toegevoegd over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen bij de teelt van gewassen in de openlucht en op braakliggende landbouwgronden. In het tweede lid is bepaald dat uiterwaarden en buitendijkse gebieden ook als oppervlaktewaterlichaam kunnen worden aangemerkt. Daarnaast is een begripsomschrijving van windhagen en emissiescherm opgenomen (derde en vierde lid). Een emissiescherm is een voorziening voor het beperken van de drift van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam en voldoet aan de eisen die zijn gesteld in de tabel. Er is geen minimale afstand vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam opgenomen. Het scherm zodanig geplaatst te worden dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen.

Artikel 4.723b (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In artikel 4.723b wordt geregeld dat gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen bij de teelt van gewassen in de openlucht of op braakliggende landbouwgronden, niet mogen worden gebruikt voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.723c (nieuw) Bal

Eerste lid

In dit artikel wordt een minimaal te bereiken driftreductie voorgeschreven van 75%. De bepaling heeft betrekking op de hele locatie waar de activiteit wordt verricht. De driftreductie is gerelateerd aan een aantal referentietechnieken die in tabel 4.723c zijn genoemd. Een referentietechniek verschilt per toepassingsmethode. Achtergrond hiervan is dat het nagenoeg onmogelijk is voor het bevoegd gezag om bij het feitelijk gebruik waar te nemen of aan de norm wordt voldaan. Dit wordt veroorzaakt doordat de reductie moet worden bereikt ten opzichte van een referentietechniek; die reductie is weer afhankelijk is van veel verschillende factoren. In tabel 723c zijn in totaal vier referenties opgenomen. Per referentietechniek zijn enkele eigenschappen en randvoorwaarden benoemd waaraan voldaan moet worden wanneer de driftreductie van een spuittechniek wordt onderzocht. Het gaat bijvoorbeeld om het type dop, de luchtdruk en de rijsnelheid. Om onzekerheid bij degene die de activiteit verricht en bij de toezichthouder te voorkomen wordt in het tweede lid voorgeschreven op welke wijze wordt aangetoond dat aan de norm is voldaan. Een zorgvuldig gebruik van de driftreducerende technieken, met inachtneming van de condities waaronder deze getest zijn, behoort tot de zorgplicht. Wanneer de driftreducerende technieken op een andere manier worden gebruikt, bijvoorbeeld bij een hogere spuitdruk dan voorgeschreven is, kan immers worden verwacht dat een (te) hoge drift optreedt en niet aan de driftreductie-eis wordt voldaan.
Voorheen stond een verbod in het Activiteitenbesluit milieubeheer voor het gebruik van een spuitgeweer met een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van 5 bar of meer. Door het de eis dat een minimale driftreductie van 75% moet worden gerealiseerd is het spuitgeweer impliciet verboden. Een spuitgeweer kan namelijk niet aan een driftreductie van 75% voldoen. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was bepaald dat de spuitdruk werd geregistreerd door een drukregistratievoorziening. Dit leidde tot een discussie of een drukregistratievoorziening voor alle spuitapparatuur noodzakelijk was of in bepaalde gevallen onredelijk kon zijn. De uitkomsten van het overleg over de drukregistratievoorziening maken onderdeel uit van het ‘Hoofdlijnenakkoord gewasbescherming Open Teelten’.

In de consultatieversie van het ontwerp Invoeringsbesluit was de eis uit het Activiteitenbesluit milieubeheer nog opgenomen. In de consultatiereacties komt dit punt uit het ‘Hoofdlijnenakkoord gewasbescherming Open Teelten’ dan ook terug. In dat hoofdlijnenakkoord is bepaald dat een drukregistratievoorziening niet langer generiek verplicht moet zijn. In de Lijst met indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-Klassen (DRT-klassen), de zogenaamde DRT-Lijst, die is te vinden op www.helpdeskwater.nl, zal worden opgenomen bij welke doppen en technieken de drukregistratievoorziening vereist is. Deze lijst is openbaar. Mocht op de spuitmachine van degene die de activiteit verricht in strijd met de lijst geen drukregistratievoorziening aanwezig zijn, dan kan het bevoegd gezag dit afdwingen via de specifieke zorgplicht. De generieke eis voor de drukregistratievoorziening is daarom geschrapt uit het besluit.

Tweede lid

Op het testen van de driftreductie van de techniek is het Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken van toepassing van 1 juli 2017van toepassing. In principe dient de gebruiker van de techniek dit te testen. In de praktijk wordt dit meestal in opdracht van de leverancier van een spuittechniek gedaan.
Zie www.helpdeskwater.nl. Op basis van dit meetprotocol kan het driftreducerend effect van (combinaties van) technieken worden bepaald. Technieken worden op grond van hun driftreducerende kwaliteiten ingedeeld in zogenaamde Drift Reducerende Techniek-klassen (DRT-klassen), die zijn gebaseerd op internationale standaarden (ISO 22 369).

Derde lid

In het derde lid is de handgedragen spuit uitgezonderd van het doelvoorschrift van ten minste 75% driftreductie. Onder handgedragen spuit wordt verstaan dat de spuit met spuitdop met de hand wordt gericht op het te bespuiten gewas en dat de spuit in zijn geheel met de hand wordt gedragen. Een voorbeeld van de handgedragen spuit is de rugspuit. Een motorvatspuit met spuitlans of handgedragen spuitboom valt hier niet onder. De handgedragen spuit wordt veelal gebruikt voor pleksgewijze onkruidbestrijding in de teeltvrije zone, bij kleine teelten en haardbestrijding van ziekten en plagen op het perceel. De beperkte inhoud van de spuittank voorkomt dat grote oppervlakten worden behandeld. De handgedragen spuit dient zodanig gebruikt te worden dat drift naar oppervlaktewater (nagenoeg) wordt voorkomen. Bij pleksgewijze onkruidbestrijding in de teeltvrije zone dient gespoten te worden met afgeschemerde spuitdop (artikel 4.723f). Wanneer met de afschermkap vlak boven de grond wordt gespoten is het op basis van ervaringsregels aannemelijk dat met deze techniek nagenoeg geen drift plaatsvindt.

Artikel 4.723d (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

Op grond van het eerste lid dient bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen langs het oppervlaktewater een teeltvrije zone te worden aangehouden. Teeltvrije zones (bufferstroken) zijn multifunctioneel; zij verminderen de drift en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater, reduceren de afspoeling van zware metalen en hebben vanaf een bepaalde breedte positieve effecten voor de biodiversiteit en het landschapsbeheer. Een teeltvrije zone heeft tevens een functie als vangnet, omdat apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegediend niet altijd en overal de gemeten driftreductie realiseert, bijvoorbeeld door normale slijtage of de invloed van externe factoren. Een teeltvrije zone is dan ook een wezenlijk andere soort maatregel dan toepassing van een driftreducerende techniek (apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen) die alleen de drift naar oppervlaktewater vermindert.

Bij bespuitingen langs oppervlaktewaterlichamen kunnen met de gangbare spuitapparatuur en landbouwpraktijk emissies niet worden voorkomen. Onder gangbare omstandigheden treedt bij een veldspuit pas op een afstand van 10 à 20 meter van een oppervlaktewaterlichaam geen druppeldrift meer op. De hoogte van de spuitboom en de wind zijn sterk bepalend voor de druppeldrift. In combinatie met de voorschriften voor spuitapparatuur wordt met het aanhouden van een teeltvrije zone het meespuiten van sloten voorkomen en de druppeldrift en in mindere mate afspoeling beperkt. Als deze teeltvrije zone niet wordt aangehouden, mogen geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, waarbij drift of meespuiten kan optreden. Vanzelfsprekend hoeft de teeltvrije zone niet te worden aangehouden als een teler geen gewasbeschermingsmiddelen toepast. Op de teeltvrije zone mag, behalve bij grasland, niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel staan. De teeltvrije zone is niet letterlijk een teeltvrije zone. In de praktijk betekent het bijvoorbeeld een aardappelteeltvrije zone langs een aardappelperceel. Andere gewassen of teelten zijn wel op de teeltvrije zone toegestaan, als degene die de activiteit verricht kan aantonen dat deze niet bespoten worden. In de boomkwekerij en bollenteelt bestaat al ervaring met het langs de slootkant telen van gewassen of variëteiten die niet bespoten worden. Ook een windsingel (vanggewas), die gangbaar is in de fruitteelt, mag op de teeltvrije zone staan als deze niet bespoten wordt.

De breedte van de teeltvrije zone wordt mede bepaald door de mate waarin gewassen al of niet intensief bespoten worden. In dit kader kunnen met name de neerwaarts bespoten gewassen onderscheiden worden in intensief bespoten gewassen en niet-intensief bespoten gewassen. Voor intensief bespoten gewassen geldt een bredere teeltvrije zone, van ten minste 150 cm, omdat deze zo vaak bespoten worden, dat met het oog op de beperking van drift niet altijd het beste spuitmoment kan worden gekozen (het zogenaamde kalenderspuiten). Neerwaarts en intensief bespoten gewassen onder andere aardappelen en uien (akkerbouw), aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla (vollegrondsgroenteteelt), alle bloembollen en -knollen (bollenteelt) en een

aantal boomkwekerijgewassen. De teeltvrije zone kan versmald worden naar ten minste 100 cm, als een techniek gebruikt wordt die een driftreductie bereikt van ten minste 90%.

Voor neerwaarts en niet-intensief bespoten gewassen, zoals bieten, maïs, graan, vlas en diverse groenten mag een smalle teeltvrije zone, ten minste 50 cm, worden aangehouden. Veelal gaat het om enkele bespuitingen per teeltseizoen die vooral op het jonge gewas worden verricht.

Ten aanzien van de driftreducerende technieken was in het verleden een begrenzing opgenomen van 14 meter vanaf het oppervlaktewater. Algemeen werd aangenomen dat buiten deze afstand geen sprake was van een (dreigende) lozing waarvoor de waterbeheerder bevoegd was tot handhaving. Inhoudelijk wordt aan dit uitgangspunt geen afbreuk gedaan. Binnen de zone van veertien meter kan nog steeds worden aangenomen dat er sprake is van een (dreigende) lozing waardoor de waterbeheerder in ieder geval bevoegd is de driftreductie te controleren. Buiten deze zone zal het van de omstandigheden van het geval afhankelijk zijn of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter plaatse een (dreigende) lozing is. In dat geval zal de waterbeheerder ook buiten de 14 meter zone bevoegd zijn.

Derde lid

Er hoeft onder bepaalde omstandigheden geen teeltvrije zone te worden aangehouden. Zie tabel 4.723da. Hiervan is bij andere teelten dan de teelt van appelen, peren en overige pit- of steenvruchten sprake in geval van biologische productiemethoden of als gebruik wordt gemaakt van een emissiescherm.
Omdat bij biologische teelt nagenoeg geen synthetische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en ook geen kunstmest wordt gebruikt, is de belasting van oppervlaktewaterlichamen aanzienlijk lager dan bij de gangbare teelt.

Op grond dit lid hoeft langs greppels en droge sloten geen teeltvrije zone te worden aangehouden. De kosten van een teeltvrije zone wegen hier niet op tegen de bescherming van een oppervlaktewater-lichaam gezien de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor een aquatisch ecosysteem. Door de term ‘gegraven waterlopen’ worden natuurlijke waterlopen, zoals beken die zomers regelmatig droog kunnen staan, niet als greppel of droge sloot beschouwd.

Ook in geval van boomgaarden voor hoogstamfruitbomen hoeft geen teeltvrije zone te worden aangehouden. Bij deze boomgaarden is veelal sprake van een historische of landschappelijke waarde. Om te voldoen aan de eisen voor emissiereductie zouden deze bomen gerooid moeten worden aangezien alternatieve emissiebeperkende maatregelen nauwelijks uitvoerbaar zijn. In hoogstamfruitboomgaarden wordt bovendien vrijwel niet gespoten. Bepaald is daarom in tabel 4.723da dat voor deze bijzondere vorm van fruitteelt een zone van 900 cm wordt aangehouden waarin geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt in plaats van een teeltvrije zone.

Vijfde lid

De insteek van een oppervlaktewaterlichaam is de grens tussen het talud en het perceel, met andere woorden de insteek van het talud. Voor een groot aantal wateren is de insteek van het talud vastgelegd in de legger van het waterschap. Bij het vaststellen van de insteek kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- De situatie waarin sprake is van een vaste hellingshoek van het talud en het maaiveld. De insteek is in deze situatie eenduidig te bepalen en zichtbaar als de scherpe knik tussen het talud en het vlakke perceel;
- De situatie waarin geen sprake is van een vaste hellingshoek en een vlak maaiveld (bolle percelen). Bij taluds met een veranderende hellingshoek of bij percelen die minder vlak zijn is de insteek moeilijk exact te bepalen als een vast punt. Dergelijke situaties komen in de praktijk veel voor. Daarbij zal de raaklijn afhankelijk van het (meet)punt dat men op het talud gebruikt

verschuiven en op meerdere plaatsen de raaklijn van het maaiveld snijden. Er is dan sprake van een bepaalde zone waarbinnen de insteek zich bevindt. In dergelijke gevallen zal de waterkwaliteitsbeheerder de theoretische insteek binnen deze zone nader moeten bepalen;
- De situatie waarin sprake is van een getrapt talud. Bij dergelijke oevers waarvan onder andere bij zogenaamde plas-dras oevers en plasbermen sprake is wordt voor het vaststellen van de insteek uitgegaan van de hellingshoek van de onderkant van de hoogste tree van het talud.

Artikel 4.723e (nieuw) Bal

Omdat wind een sterk bepalende factor is voor de verwaaiing naar oppervlaktewaterlichamen, wordt in dit artikel bepaald dat niet gespoten mag worden bij een windsnelheid van ten minste 5 meter per seconde. Dit is ongeveer windkracht 3 Beaufort. Het verbod betreft de hele locatie. Deze bepaling geldt niet voor bespuitingen met een overkapte beddenspuit en voor bespuitingen die vanwege een teeltbedreigende situatie redelijkerwijs niet langer uitgesteld kunnen worden. Een teeltbedreigende situatie kan zich voordoen als sprake is van ziekten en plagen die dringend met een bespuiting bestreden moeten worden. Wanneer een teeltbedreigende situatie alleen door een bespuiting kan worden afgewend en deze bij harde wind redelijkerwijze niet langer uitgesteld kan worden, is deze bespuiting toegestaan. Het is aan de teler én aan de handhaver om te beoordelen of naar redelijkheid wordt gehandeld. Hiertoe is mede op basis van ervaringen in regionale projecten door de Unie van Waterschappen en LTO-Nederland een protocol met een aantal criteria opgesteld. Verder omvat dit protocol: – een meetmethode voor de windsnelheid; – een lijst van ziekten of plagen waar uitstel van de bespuiting niet mogelijk is; – het gebruik van een waarschuwings- en adviessysteem voor het betreffende gewas, waarmee het optimale spuitmoment wordt gekozen; – een advies van een ter zake deskundige (instantie), dat aantoonbaar wordt opgevolgd; – het niet of niet tijdig voorhanden zijn of niet tegen redelijke kosten beschikbaar zijn van een alternatieve spuittechniek, bijvoorbeeld een overkapte beddenspuit.

Artikel 4.723f (nieuw) Bal

Op grond van dit artikel mogen binnen de teeltvrije zone geen gewasbeschermingsmiddelen worden gespoten met apparatuur voor het druppelsgewijs gebruiken hiervan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met technieken waarbij geen drift of meespuiten optreedt, bijvoorbeeld het pleksgewijs onkruid bestrijden door het gebruik van een strijkstok met een contactmiddel of het gebruik van granulaat, is wel toegestaan. Met die toedieningstechnieken vindt namelijk geen lozing ten gevolge van drift plaats. Het gebruik van een mankar, die in de bollenteelt gangbaar is, of een vergelijkbare techniek, is eveneens toegestaan. Deze techniek voor het pleksgewijs verspreiden van gewasbeschermingsmiddelen heeft een zodanige overkapping en dermate grove en gelijkmatige druppels dat geen of nagenoeg geen drift plaatsvindt. Ook pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermde handspuit is toegestaan. Met deze techniek wordt met behulp van één spuitdop en een afschermkap vlak boven de grond het onkruid bespoten. De ervaring leert dat met deze techniek nagenoeg geen drift plaatsvindt. Door het niet betelen van een zone langs de slootkant kan de onkruiddruk toenemen. Naast maatregelen in de bedrijfsvoering, zoals het inzaaien van gras of een vanggewas, kunnen met de hierboven bedoelde technieken herbiciden op een teeltvrije zone worden gebruikt.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op overhangend loof van niet meer dan een halve gewasrij dat over de teeltvrije zonde hangt mag wel bespoten mag worden. Wanneer het gewas over de hele teeltvrije zone hangt of ligt, mag dit niet bespoten worden. In de praktijk zal de breedte van het gewas of het loof variëren. Een vuistregel is dat aardappelen en fruitbomen ongeveer 75 centimeter horizontaal kunnen uitgroeien, graan en jonge maïs minder dan 10 centimeter en overige gewassen ongeveer 50 centimeter. Deze uitzondering geldt zowel voor het opwaarts spuiten als voor het neerwaarts spuiten.

Het overhangend loof of gewas mag niet in de richting van een oppervlaktewaterlichaam bespoten worden. Met een gangbare veldspuit met kantdoppen wordt neerwaarts gespoten en derhalve niet richting het oppervlaktewaterlichaam gespoten. Bij het opwaarts bespuiten van bijvoorbeeld fruit of laanbomen moet het overhangende loof van de buitenste bomenrij in de richting van het perceel worden bespoten.

Artikel 4.723g (nieuw) Bal

Bespuiten van een talud wordt verboden. Het pleksgewijs toepassen op een talud van daartoe toegelaten gewasbeschermingsmiddelen, zoals het aanstippen met een strijkstok, is echter wel toegestaan, mits geen verwaaiing kan optreden. Een talud is onderdeel van een oppervlaktewaterlichaam

Artikel 4.723h (nieuw) Bal

Bij het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid op braakliggend landbouwgronden worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt binnen een zone van 50 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam. Omdat hier geen sprake is van de teelt van een gewas betreft het hier feitelijk een spuitvrije zone en geen teeltvrije zone.

Artikel 4.723j (nieuw) Bal

Eerste, tweede en derde lid

Binnen de teeltvrije zone mogen geen meststoffen worden gebruikt (mestvrije zone). Het niet bemesten van de teeltvrije zone geeft in het algemeen een beperkte emissiereductie, die zonder aanvullende kosten voor de teler is in te passen in de bedrijfsvoering. Omdat voor grasland geen teeltvrije zone maar een spuitvrije zone waarop gras mag worden geteeld verplicht wordt, zijn de afzonderlijke kosten ten gevolge van een verminderde grasopbrengst van alleen de mestvrije zone hoger dan voor andere gewassen. Het betreft overigens alleen het «uitrijden» van meststoffen, uitwerpselen van koeien in de mestvrije zone kunnen vanzelfsprekend niet voorkomen worden.

Langs greppels en droge sloten behoeft geen mestvrije zone te worden aangehouden. Meststoffen die vanwege het ontbreken van een mestvrije zone onverhoopt toch in greppels en droge sloten terecht komen zullen doorgaans, al of niet gedeeltelijk, worden opgenomen door de aanwezige vegetatie. De kans dat de meststoffen alsnog in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen is daardoor beperkt. In de fruitteelt is sprake van grasbanen naast de buitenste rij fruitbomen. Deze dienen als transportbanen om het geoogste product af te voeren. In het algemeen zullen de grasbanen, als zij zijn gelegen langs oppervlaktewaterlichamen, samenvallen met de teeltvrije zone van een perceel. Vanwege de functie van deze grasbanen is enige bemesting noodzakelijk om de grasbanen in goede conditie te houden. Hetzelfde geldt voor de brede teeltvrije zones in de boomteelt. Gezien de specifieke problematiek van deze teelten is bepaald dat voor deze teelten de mestvrije zone gelijk is aan de voor grasland geldende mestvrije zone (50 centimeter). Er mag dan in de teeltvrije zone geen sprake zijn van een ander gewas dan gras. Het handmatig of pleksgewijs bemesten van een windhaag is alleen binnen de eerste 50 centimeter vanaf de slootkant verboden. Op de brede teeltvrije zone van met name kleine percelen met laanbomen worden veelal gewassen geteeld die niet bespoten worden en daardoor als windhaag kunnen fungeren. Handmatig bemesten is voldoende om deze windhagen te telen. Windhagen zijn bomen, struiken of andere gewassen die die verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen en bladmeststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam beperken.

Als de teeltvrije zone gelegen is naast een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in bijlage 1 bij het van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet is het gebruik van meststoffen in die zone niet toegestaan (zie artikel 4.719b).

Het gebruik van bladmeststoffen binnen een teeltvrije zone is ook toegestaan als een emissiescherm wordt gebruikt (tweede lid). Een emissiescherm is een voorziening voor het beperken van de drift van meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam en dient te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in tabel 4.723a. Er is geen minimale afstand vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam opgenomen. Het scherm zodanig geplaatst te worden dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen.

Volgens het derde lid, onder a, wordt bij het gebruik van bladmeststoffen alleen bij het bespuiten van de buitenste gewasrij niet richting een oppervlaktewaterlichaam gespoten. Dit geldt dus niet voor het hele perceel. Onder ‘eerste werkgang’ in het derde lid, onder b, wordt de strook bedoeld die bespoten wordt en direct naast de teeltvrije zone is gelegen.
Vierde lid
De insteek van een oppervlaktewaterlichaam is de grens tussen het talud en het perceel, met andere woorden de insteek van het talud. Voor een groot aantal wateren is de insteek van het talud vastgelegd in de legger van het waterschap. Bij het vaststellen van de insteek kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- De situatie waarin sprake is van een vaste hellingshoek van het talud en het maaiveld. De insteek is in deze situatie eenduidig te bepalen en zichtbaar als de scherpe knik tussen het talud en het vlakke perceel;
- De situatie waarin geen sprake is van een vaste hellingshoek en een vlak maaiveld (bolle percelen). Bij taluds met een veranderende hellingshoek of bij percelen die minder vlak zijn is de insteek moeilijk exact te bepalen als een vast punt. Dergelijke situaties komen in de praktijk veel voor. Daarbij zal de raaklijn afhankelijk van het (meet)punt dat men op het talud gebruikt verschuiven en op meerdere plaatsen de raaklijn van het maaiveld snijden. Er is dan sprake van een bepaalde zone waarbinnen de insteek zich bevindt. In dergelijke gevallen zal de waterkwaliteitsbeheerder de theoretische insteek binnen deze zone nader moeten bepalen;
- De situatie waarin sprake is van een getrapt talud. Bij dergelijke oevers waarvan onder andere bij zogenaamde plas-dras oevers en plasbermen sprake is wordt voor het vaststellen van de insteek uitgegaan van de hellingshoek van de onderkant van de hoogste tree van het talud.

Artikel 4.723k (nieuw) Bal

Bij het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid op een braakliggend perceel dient een spuitvrije zone van 50 centimeter te worden aangehouden. Omdat hier geen sprake is van de teelt van een gewas betreft het hier een spuitvrije zone en geen teeltvrije zone.

Onderdelen MC tot en met MH (artikel 4.728, 4.731, 4.733, 4.734, 4.738, 4.739, 4.740 en 4.749 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel MI tot en met MK (artikelen 4.760, 4.761 en 4.763 Bal)

Volgens artikel 4.761, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen gelijkmatig verspreid over landbouwgronden. In het tweede en derde lid van dat artikel zijn alternatieve lozingsroutes opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als verspreiden over landbouwgronden redelijkerwijs niet mogelijk is, of worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroutes worden geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam of in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve

lozingsroutes aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van het tweede en derde lid van artikel 4.761 wordt artikel 4.760 (melding) aangepast en artikel 4.763 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 3.102 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool of op een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan. Hiermee wordt er voor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

Onderdeel ML (artikel 4.764 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen MM tot en met MO (artikelen 4.772 tot en met 4.777 Bal)

Volgens artikel 4.773, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het met water sorteren van biologisch geteeld fruit gelijkmatig verspreid over landbouwgronden. In het tweede en derde lid van dat artikel zijn alternatieve lozingsroutes opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als verspreiden over landbouwgronden redelijkerwijs niet mogelijk is, of worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroutes worden geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam of in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroutes aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van het tweede en derde lid van artikel 4.773 wordt artikel 4.772 (melding) aangepast en worden de artikelen 4.774 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam), 4.775 (water: emissiegrenswaarde lozingen in vuilwaterriool), 4.776 (water: meetmethoden) en 4.777 (water: riooltekening) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, emissiegrenswaarden, de bijbehorende meetmethoden en de aanwezigheid van een riooltekening.

In lijn met artikel 3.105 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool of op een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

Onderdelen MP en MQ (artikelen 4.786 en 4.787 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel MR (artikel 4.791 (oud) Bal)

Dit artikel bevatte overgangsrecht dat tot en met 31 december 2020 geldig was, dus tot voor het in werking treden van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden kan het vervallen.

Onderdeel MS (§ 4.76 Bal)

Artikel 4.791 (nieuw) Bal

Deze paragraaf gaat over het lozen van drainwater afkomstig van substraatteelt in een kas. Drainwater is het voedingswater dat bij de teelt op substraat (teelt los van de grond, bijvoorbeeld op tafels of steenwol) niet wordt opgenomen door het gewas. Drainwater bevat relatief hoge gehalten aan meststoffen en als gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, ook hoge gehalten aan gewasbeschermingsmiddelen. Al in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (Besluit van 22 september 1994, houdende regels voor lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven, Stb. 1994, 699) is geconstateerd, dat met het oog op het kunnen bereiken van de gewenste milieukwaliteit het vergaand terugdringen van drainwaterlozingen (in dat besluit spuiwaterlozingen genoemd) nodig zal zijn, waarbij direct lozen in een oppervlaktewaterlichaam op termijn geheel zal moeten worden beëindigd of in elk geval worden geminimaliseerd. Omdat drainwater in beginsel geschikt is voor hergebruik als voedingswater, is in het hiervoor genoemde lozingenbesluit een saneringstraject ingezet in de vorm van een verplichting van het gebruik van goed gietwater, het toepassen van recirculatie en het aansluiten op een vuilwaterriool. Met ‘goed gietwater’ wordt water met een laag natriumgehalte bedoeld, zoals opgevangen hemelwater. Het lage natriumgehalte maakt het mogelijk om de recirculatie zo lang mogelijk voort te zetten. Maar ook bij toepassing van goed gietwater ging het lozingenbesluit ervan uit dat met name door het oplopende zoutgehalte in het drainwater recirculatie niet ongelimiteerd mogelijk zou zijn, waardoor lozing niet altijd geheel kon worden voorkomen. Het lozingenbesluit stond daarom restlozingen toe. Bij de inbouw van de regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer is in aanvulling op de middelvoorschriften over gietwater en recirculatie een stapsgewijs dalende emissienorm voor stikstof met de sector overeengekomen en in het vooruitzicht gesteld, met als uitgangspunt dat de lozing van stikstof tot nagenoeg nul in 2027 zal worden teruggebracht. De eerste stappen van die dalende emissienormen zijn daarbij ook in het besluit vastgelegd. In 2017 is het Activiteitenbesluit milieubeheer aangevuld met een zuiveringsplicht voor situaties dat drainwater met gewasbeschermingsmiddelen wordt geloosd.

Op de verschillende onderdelen van de saneringsaanpak wordt nader ingegaan in de toelichting op de hiernavolgende artikelen.

De paragraaf gaat ook over het lozen van spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie. Als er geen sprake is van het lozen van drainwater of spoelwater is deze paragraaf niet van toepassing. Zo is het denkbaar dat bij een bedrijf volledige recirculatie wel mogelijk is en drainwater dus niet geloosd hoeft te worden, of dat een bedrijf waar drainwater slechts zeer incidenteel vrijkomt besluit eventueel vrijkomend drainwater via een tankauto af te voeren naar een verwerker, in plaats van aansluiting op de riolering en zuivering op de eigen locatie. Er is dan geen sprake van lozen, maar van afvoer van afvalstoffen.

Artikel 4.791a (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791a regelt dat het drainwater afkomstig van substraatteelt in een kas, niet mag worden geloosd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan dat vanuit de activiteit lozingen van drainwater zullen plaatsvinden. Het betreft in beginsel een eenmalige melding, niet bedoeld is dat elke keer voordat drainwater uit het recirculatiesysteem wordt geloosd of spoelwater wordt geloosd gemeld hoeft te worden. Door de melding geeft de tuinder aan dat in zijn bedrijf lozingen van

drainwater en spoelwater vrijkomen. De omvang en frequentie van lozingen van drainwater volgt uit de rapportage die verplicht is op grond van artikel 4.791fa van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Omdat paragraaf 3.6.2 (glastuinbouwbedrijf) van het Besluit activiteiten leefomgeving zelf geen vergunningplicht bevat zou hiervan alleen sprake kunnen zijn als het telen van gewassen in een kas onderdeel zou zijn van een grotere vergunningplichtige activiteit, zoals van een complex bedrijf. Dit zal zich in de praktijk echter nauwelijks voordoen.

Artikel 4.791b (nieuw) Bal

Eerste lid

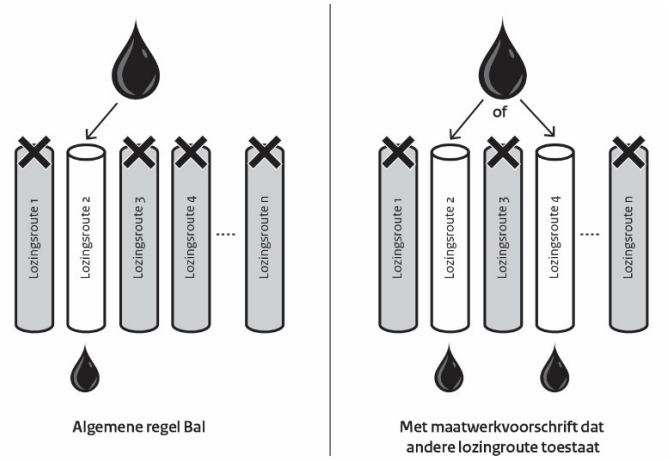
Het eerste lid geeft aan dat het afvalwater afkomstig van substraatteelt in een kas wordt geloosd in een vuilwaterriool. Er is geen plicht om dit afvalwater te lozen, maar als geloosd wordt moet dat via de voorgeschreven route. Het gaat hier immers alleen om het ‘te lozen’ afvalwater; afvalwater kan ook worden afgevoerd naar een verwerker of opnieuw worden gebruikt.

Tweede lid

Van de voorkeursroute in het eerste lid kan bij maatwerk worden afgeweken. In tegenstelling tot het Activiteitenbesluit milieubeheer is er in het Besluit activiteiten leefomgeving niet voor gekozen een voor onbepaalde tijd geldend voorschrift op te nemen dat in algemene zin de mogelijkheid biedt bij afwezigheid of onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool op een oppervlaktewaterlichaam te lozen. Een dergelijke algemene en in de tijd onbegrensde uitzondering op de voorkeursroute moet worden gezien in de context van het begin van het saneringstraject. Omdat de omvang (volume) van de lozingen in die periode nog hoog was en de glastuinbouwgebieden grotendeels niet of niet voldoende waren gerioleerd, stond het besluit ook lozingen op het oppervlaktewater toe, als volledige lozing op het vuilwaterriool niet mogelijk was. Uitgangspunt daarbij was wel, dat naarmate het bedrijf groter is en meer loost verplichting tot aansluiting op het vuilwaterriool ook bij een langere afstand van dat riool redelijk is (bijvoorbeeld 200 meter bij een bedrijf van 2 hectare), en dat daar waar de capaciteit van het vuilwaterriool onvoldoende is, een zekere mate van buffering van het afvalwater van de bedrijven kan worden verlangd, om die beperkte capaciteit optimaal te benutten. Vanaf de inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving is de lozingssituatie vanwege andere onderdelen van de saneringsaanpak echter wezenlijk anders zijn. Zo leiden de stapsgewijs dalende emissienormen in 2021 tot veel kleinere omvang van de lozingen, leidt naar verwachting de zuiveringsverplichting mede gelet op de capaciteit van de installaties tot enige buffering van het afvalwater en daarmee spreiding van de lozingen en zijn grote stappen gezet in het rioleren van de glastuinbouwgebieden, zodat aansluiting op het riool voor veel meer bedrijven aan de orde is. Een algemeen geformuleerd en in tijd onbegrensd uitzonderingsartikel past gelet daarop niet bij de uitgangspunten van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals ook in paragraaf 4.8.1 van de nota van toelichting van dat besluit is aangegeven. De aanwezigheid en de capaciteit van de riolering is regionaal bepaald en niet zozeer afhankelijk van de bedrijfssituatie. De consultatieversie ging er daarom van uit dat of en onder welke voorwaarden op een oppervlaktewaterlichaam geloosd kan worden, het best geregeld kan worden met een maatwerkregel in de waterschapverordening, waarin de regel ook kan worden afgestemd op de reden waarom uitzondering nodig is. Zo is het goed denkbaar dat daar waar de riolering onvoldoende capaciteit heeft lozing pas na een bepaalde mate van bufferen wordt toegestaan, terwijl bij afwezigheid van de riolering en lozing op het oppervlaktewater soms juist spreiding van de lozing wenselijk kan zijn om piekbelasting van het oppervlaktewater te

voorkomen. In gebieden waar gekozen is voor collectieve zuivering of riolering met voldoende capaciteit aanwezig is ligt het bieden van een uitzondering in het geheel niet voor de hand. Om geen gat in de regels te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding is in de consultatieversie via de bruidsschat voorzien in overgangsrecht. De gedachte was daarbij, dat de waterschappen deze algemeen geformuleerde bruidsschatregels ofwel gaandeweg de voortgang van de saneringsaanpak schrappen, omdat lozen op het oppervlaktewater conform de uitgangspunten van het beleid beëindigd kan worden, ofwel, daar waar blijvend lozen wenselijk is en ook in overeenstemming is te brengen met de doelen van de Kaderrichtlijn water waterkwaliteitsdoeltellingen, op de problematiek van het specifieke gebied toespitsen en concretiseren. Naar aanleiding van de consultatie is besloten de regels voor het lozen dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving plaatsvond niet in de bruidsschat, maar als overgangsrecht in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen. Dit is in paragraaf 9.3.1 verder toegelicht.

Als de specifieke omstandigheden van het geval daar aanleiding toe geven, kan bij maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden bepaald dat degene die de activiteit verricht via een andere lozingsroute mag lozen. Het bevoegd gezag dat het maatwerk stelt, kan een ander bevoegd gezag zijn dan het bevoegd gezag voor de controle op de naleving op het eerste lid. Lozen in het vuilwaterriool is een milieubelastende activiteit waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, maar de waterbeheerder kan bijvoorbeeld bepalen dat lozen in het oppervlaktewater is toegestaan, waardoor het lozen een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt. De waterbeheerder kan het gebod om te lozen in het vuilwaterriool niet opheffen. In het tweede lid is daarom geregeld dat wanneer een alternatieve route via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel is toegestaan, het niet meer verplicht is gebruik te maken van de voorkeursroute, maar er wel nog gebruik van mag worden gemaakt. Dit lid is van overeenkomstige toepassing op vergunningvoorschriften.

Artikel 4.791c (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

In het eerste en tweede lid van dit artikel is de verplichting tot het gebruik van natriumarm gietwater en recirculeren van drainwater opgenomen. Daarmee geldt voor lozen vanuit substraatteelt in relatie tot meststoffen een combinatie van middelvoorschriften (hemelwaterbassin en recirculatie) en een doelvoorschrift voor stikstof. Uitgangspunt van het Besluit activiteiten leefomgeving is dat er voor een bepaald aspect, in dit geval het lozen van stikstof, slecht één regulerende norm geldt, bij voorkeur een doelvoorschrift waarmee degene die de activiteit verricht zelf kan bepalen hoe hij zijn bedrijfsvoering inricht. Bij het lozen van drainwater zijn middelvoorschriften (de verplichting van een gietwatervoorziening en een recirculatieplicht) naast het doelvoorschrift in artikel 4.791e opgenomen.

Derde lid

Dit lid bevat een tweetal uitzonderingen van de verplichtingen genoemd in het eerste en tweede lid. Deze uitzonderingen hebben te maken met de doelmatigheid van de in die leden opgenomen verplichtingen. Een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en de recirculatie zijn niet verplicht, als ook zonder deze voorzieningen de vracht aanwezige stikstof per hectare teeltoppervlak per jaar in het te lozen drainwater niet meer bedraagt dan 25 kilogram. Bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter) zal de situatie, dat de verplichting van een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Om te voorkomen dat in al die gevallen maatwerkvoorschriften moeten worden gesteld, is een uitzondering van deze verplichtingen voor kleine bedrijven opgenomen.

Artikel 4.791d (nieuw) Bal

Bij het telen van gewassen op substraat in een kas is het lozen van afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat niet toegestaan, tenzij dat afvalwater wordt gezuiverd. Het gaat zowel om glastuinbouwbedrijven als om bedrijven met ‘ondersteunend glas’. Laatstgenoemde bedrijven zijn meestal akkerbouw- of tuinbouwbedrijven waarbij de teelt in de kassen ten dienste staat aan de teelt van gewassen in de open lucht. De teelt in een kas ondersteunt de bedrijfsvoering van deze bedrijven, doordat de kas wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de opkweek van planten.

Zuivering van het te lozen afvalwater kan voor bedrijven met (een relatief klein oppervlakte) ondersteunend glas relatief hoge kosten met zich meebrengen. De lozing op een vuilwaterriool vanuit die kassen kan echter vaak worden vermeden. Bij teelt in potten op de grond kan bijvoorbeeld na afstemming van de watergift op de gewasbehoefte eventueel overtollig water op een vloer of zeil worden opgevangen en volledig worden benut door hergebruik binnen het bedrijf. In die situaties zal een opvangvoorziening voor dat water nodig zijn.

Zuivering kan op dit moment plaatsvinden door ozonisatie van het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, of door toepassing van waterstofperoxide in combinatie met een behandeling met ultraviolet licht. Het zuiveringsrendement kan worden verhoogd door gebruik van een koolfilter. In theorie kan daardoor vrijwel een nullozing van gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Het voorschrift gaat echter uit van een zuiveringsrendement van ten minste 95%. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw van 1 juli 2017.

De zuiveringstechnieken met waterstofperoxide, ozon en actieve koolstof zijn werkzaam voor het verwijderen van werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen. Dit zijn de werkzame stoffen, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarbij de term ‘organisch’ aansluit bij dat begrip in de organische chemie. De zuiveringsplicht is niet bedoeld voor anorganische stoffen zoals metalen en evenmin voor micro-organismen die als werkzame stoffen worden ingezet; de zuiveringsvoorzieningen zijn daarvoor technisch niet geschikt. Overigens leidt het gebruik van anorganische stoffen voor zover bekend niet of beperkt tot normoverschrijdingen, zodat een algemene zuiveringsverplichting voor deze stoffen niet aan de orde is.

De benodigde capaciteit van een zuiveringsvoorziening hangt af van de aangeboden hoeveelheid te zuiveren afvalwater. De hoeveelheid afvalwater verschilt op dit moment sterk tussen bedrijven, ook als zij op vergelijkbare locaties zijn gevestigd en vergelijkbare gewassen telen. Hoe groter de hoeveelheid, hoe groter de benodigde capaciteit en hoe hoger de vaste en variabele

zuiveringskosten. Zowel de vaste als de variabele kosten kunnen daarom aanzienlijk worden verlaagd, als bedrijven de hoeveelheid te zuiveren en te lozen afvalwater minimaliseren.

De zuiveringsverplichting is bedoeld voor het afvalwater van het bedrijf, voor zover het gewasbeschermingsmiddelen bevat. Het gaat dan om het drainwater (substraatteelt). Als filters van de waterdoseringsinstallatie met dit afvalwater worden gespoeld, moet ook het zogenoemde filterspoelwater voorafgaande aan lozing worden gezuiverd.

Als voor het spoelen uitsluitend schoon (hemel)water wordt gebruikt en het filterspoelwater geen gewasbeschermingsmiddelen bevat, is zuivering of hergebruik niet voorgeschreven. Op dit moment wordt aangenomen dat dit afvalwater geen of een verwaarloosbare hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen bevat. Mocht deze aanname onjuist zijn en wel degelijk gewasbeschermingsmiddelen worden geloosd, dan is zuivering of hergebruik wél vereist.

De verplichting tot zuiveren van het afvalwater geldt sinds 1 januari 2018. Als voor zuivering een mobiele installatie wordt gebruikt die afwisselend op meerdere locaties wordt ingezet, maakt die tijdens het zuiveringsproces onderdeel uit van de activiteit. Hoewel een mobiele installatie gewoonlijk door meerdere bedrijven wordt geëxploiteerd, is het geen collectieve zuiveringsvoorziening.

De lozing vanuit een externe zuiveringsvoorziening valt niet onder deze paragraaf. Afhankelijk van waar wordt gezuiverd en op welke wijze kan de lozing wel vallen onder andere paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.791e (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de uitwerking van de emissienorm en gaat uit van emissienormen per gewasgroep. De methodiek gaat uit van een aantal emissiegroepen om te voorkomen dat er een uitgebreide set met emissienormen ontstaat. De verschillende gewassen zijn ingedeeld in een beperkt aantal emissiegroepen met elk een eigen set emissienormen. Gewassen met een vergelijkbare emissie behoren tot dezelfde emissiegroep. Elke teelt is geplaatst in een van de klassen op basis van de emissie die is bepaald naar aanleiding van de tot 2010 gedane emissiemetingen.

De emissienorm geldt voor de lozing van drainwater in een vuilwaterriool, maar ook bij het lozen op een oppervlaktewaterlichaam of via een andere route, wanneer dat gelet op artikel 4.791b, tweede lid, is toegestaan.

De emissienorm is uitgedrukt in kilogram per hectare teeltoppervlak per jaar. De per jaar geloosde hoeveelheid stikstof, die wordt berekend door de jaarlijks geloosde drainwaterhoeveelheid te vermenigvuldigen met het stikstofgehalte in het drainwater, mag deze norm niet te boven gaan. Drainwater kan vanuit de substraatmat of vanuit de opvangput worden bemonsterd. Deze keuze sluit aan bij de bedrijfsvoering van de teler, die gehalten in drainwater ook om bedrijfsmatige redenen bepaalt. De aanpak gaat uit van een relatief constant stikstofgehalte in het drainwater, ervan uitgaande dat voor de teelt een bepaald stikstofgehalte in het voedingswater nodig is. Het is niet in het belang van de teler om te veel of te weinig te geven. Het gehalte in het voedingswater en dus ook in het drainwater is daarom relatief constant.

De emissienormen zijn gebaseerd op de bestaande emissies. De bestaande emissies zijn vastgesteld op basis van de beschikbare praktijkcijfers. Voor de substraatteelten is gekozen voor sturing op het element stikstof en niet op het element fosfor. De reden hiervoor is dat bij de substraatteelten de meststoffen stikstof en fosfor in vaste verhoudingen worden toegediend aan het gewas. Als op de vermindering van de stikstofemissie wordt gestuurd, gaat de fosforemissie door de vaste mengverhouding in gelijke mate omlaag.

Het doelvoorschrift in artikel 4.791e verschilt qua karakter echter van veel andere doelvoorschriften in dit besluit omdat het een norm bevat voor de jaaremissie, waarop handhaving niet op elk moment mogelijk is en controle in belangrijke mate steunt op door de ondernemer zelf aangeleverde gegevens over zowel concentraties in als volume van het drainwater. Daarom zijn bij het lozen van drainwater in artikel 4.791c middelvoorschriften (de verplichting van een gietwatervoorziening en een recirculatieplicht) naast het doelvoorschrift opgenomen.

Dit artikel is een voorzetting van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Na de inwerkingtreding geldt de eerder overeengekomen emissienorm voor 2021 die een onderdeel is van de stapsgewijs dalende normen voor de stikstofemissies vanuit de substraatteelt. In 2024 zal de volgende stap in de verlaging van de emissienormen worden doorgevoerd. Deze emissienormen zijn echter nog niet in het besluit opgenomen. Opname zal later plaatsvinden. Dit biedt ook de mogelijkheid om na een aantal jaren ervaringen met de verplichting van de zuiveringsvoorziening en de inzet van maatwerk op dat punt de verschillende saneringssporen in dit besluit zo nodig meer op elkaar af te stemmen. Om de grenswaarde voor emissie van stikstof te kunnen toetsen blijft de monitoring en registratie voor stikstof hetzelfde als in het verleden.

Artikel 4.791f (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de meetverplichting die samenhangt met het lozen van drainwater voor de substraatteelt. De verplichtingen voor het meten geldt ook voor kleine kassen. In lijn met het Activiteitenbesluit milieubeheer zoals dat tot het in werking treden van deze bepaling gold, bevat het vierde lid een bewaartermijn voor de resultaten van de metingen.

Artikel 4.791fa (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de rapportageverplichting die samenhangt met het lozen van drainwater voor de substraatteelt. De rapportageplicht geldt voor de emissies van stikstof. Degene die de activiteit verricht rapporteert aan het bevoegd gezag. De rapportage van de emissiegegevens loopt via de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw en milieu (UO). De UO heeft een Programma van eisen Emissierapportage opgesteld. Hiermee wordt voor het bevoegd gezag een jaarlijks overzicht gegenereerd van de bedrijven die emissiegegevens hebben aangeleverd. En per bedrijf wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid geloosd spuiwater, de hoeveelheid stikstof in het geloosde water en de hoeveelheid stikstof die jaarlijks per hectare is geloosd. Uit deze gegevens blijkt, of een bedrijf loost, en zo ja, of een bedrijf aan de emissienormen voldoet. Ook kan uitgaande van deze gegevens een overzicht voor de sector worden gegeven.
De verplichtingen voor het rapporteren geldt ook voor kleine kassen. De teler wordt in staat geacht zelf de juistheid en volledigheid van de rapportage te kunnen waarborgen. Uiteraard staat het de teler vrij daarbij een deskundige in te schakelen, maar dit is niet verplicht.

Artikel 4.791g (nieuw) Bal

Artikel 4.791g regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen geborgd. De punten, genoemd onder a, zijn de punten waar het afvalwater voldoet aan lozingseisen. De lozingsroutes, genoemd onder c, zijn de voorgeschreven lozingsroutes, bedoeld in artikel 4.792b van het Besluit activiteiten leefomgeving, of in eventueel maatwerk.

Artikel 4.791ga (nieuw) Bal

Artikel 4.791ga bevat overgangsrecht voor op oppervlaktewater lozen van afvalwater dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving plaatsvond in overeenstemming met artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met dit artikel wordt

voor dat lozen het afwijken van de voorgeschreven lozingsroute algemeen geregeld. Het overgangsrecht geldt tot 1 januari 2027, tenzij al op een eerder moment volledig lozen op het vuilwaterriool mogelijk wordt. In die onder a) en b) omschreven gevallen moet lozen eerder worden gestaakt. Het overgangsrecht in het eerste lid eindigt dus zodra aan het tweede lid wordt voldaan.

Het overgangsrecht geldt niet voor lozen dat na inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving aanvangt. Als bij dergelijk lozen afwijken van de lozingsroute nodig en aanvaardbaar zou zijn moet daarin door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden voorzien. Dat geldt ook voor eventueel voortzetten van bestaand lozen na 1 januari 2027.

Onderdeel MT (§ 4.77 (nieuw) Bal)

Artikel 4.791h (nieuw) Bal

Deze paragraaf gaat over het lozen van drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond. Drainagewater is het water dat door een stelsel van buizen (drainagesysteem) onder het teeltoppervlak wordt afgevoerd. Het water bestaat uit voedingswater dat bij de teelt in de grond niet is opgenomen door het gewas en, afhankelijk van de ligging, uit bedrijfsvreemd water, afkomstig van kwel of het doorsijpelen van water door de bodem naar het grondwater (inzijging).
De paragraaf gaat ook over het lozen van spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie. Als geen sprake is van het lozen van drainagewater, is deze paragraaf niet van toepassing.

Artikel 4.791i (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791i regelt dat het drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond, niet mag worden geloosd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Het betreft in beginsel een eenmalige melding, niet bedoeld is dat elke keer voordat drainagewater of spoelwater wordt geloosd gemeld hoeft te worden. Door de melding geeft de tuinder aan dat er lozingen van drainagewater en spoelwater vrijkomen. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Omdat paragraaf 3.6.2 (glastuinbouwbedrijf) van het Besluit activiteiten leefomgeving, waar vanuit wordt verwezen naar deze paragraaf, zelf geen vergunningplicht bevat zou hiervan alleen sprake kunnen zijn als het telen van gewassen in een kas onderdeel zou zijn van een grotere vergunningplichtige activiteit. Dit zal zich in de praktijk echter nauwelijks voordoen.

Artikel 4.791j (nieuw) Bal

Eerste lid

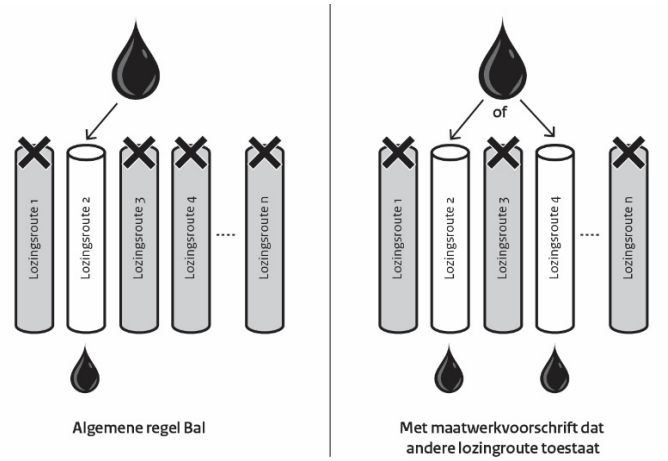
Het eerste lid geeft aan dat het afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond wordt geloosd in een vuilwaterriool. Er is geen plicht om dit afvalwater te lozen, maar als geloosd wordt moet dat via de voorgeschreven route. Het gaat hier immers alleen om het ‘te lozen’ afvalwater; afvalwater kan ook worden afgevoerd naar een verwerker of opnieuw worden gebruikt.

Tweede lid

Van de voorkeursroute in het eerste lid kan bij maatwerk worden afgeweken. In tegenstelling tot het Activiteitenbesluit milieubeheer is er in het Besluit activiteiten leefomgeving niet voor gekozen een voor onbepaalde tijd geldend voorschrift op te nemen dat in algemene zin de mogelijkheid biedt bij afwezigheid of onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool op een oppervlaktewaterlichaam te lozen. Een dergelijke algemene en in de tijd onbegrensde uitzondering op de voorkeursroute moet worden gezien in de context van het begin van het saneringstraject. Omdat de omvang (volume) van de lozingen in die periode nog hoog was, de glastuinbouwgebieden grotendeels niet of niet voldoende waren gerioleerd en er geen verplichting was om het drainagewater te verzamelen en te zuiveren stond het besluit ook lozingen op het oppervlaktewater toe, als volledige lozing op het vuilwaterriool niet mogelijk was. Uitgangspunt daarbij was wel, dat naarmate het bedrijf groter is en meer loost verplichting tot aansluiting op het vuilwaterriool ook bij een langere afstand van dat riool redelijk is (bijvoorbeeld 200 meter bij een bedrijf van 2 hectare), en dat daar waar de capaciteit van het vuilwaterriool onvoldoende is, een zekere mate van buffering van het afvalwater van de bedrijven kan worden verlangd, om die beperkte capaciteit optimaal te benutten. Na de inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving is de lozingssituatie vanwege andere onderdelen van de saneringsaanpak echter wezenlijk anders zijn. Zo zijn grote stappen gezet in het rioleren van de glastuinbouwgebieden, zodat aansluiting op het riool voor veel meer bedrijven aan de orde is, en is voor drainagewater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat een verplichting om te zuiveren opgenomen, wat er impliciet toe leidt dat drainagewater moet worden verzameld. Een algemeen geformuleerd en in tijd onbegrensd uitzonderingsartikel past gelet daarop niet bij de uitgangspunten van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals ook in paragraaf 4.8.1 van de nota van toelichting van dat besluit is aangegeven. De aanwezigheid en de capaciteit van de riolering is regionaal bepaald en niet zozeer afhankelijk van de bedrijfssituatie. De consultatieversie ging er daarom van uit dat de vraag of en onder welke voorwaarden op een oppervlaktewaterlichaam geloosd kan worden, het best geregeld kan worden met een maatwerkregel in de waterschapverordening, waarin de regel ook kan worden afgestemd op de reden waarom uitzondering nodig is. Zo is het goed denkbaar dat daar waar de riolering onvoldoende capaciteit heeft lozing pas na een bepaalde mate van bufferen wordt toegestaan, terwijl bij afwezigheid van de riolering en lozing op het oppervlaktewater soms juist spreiding van de lozing wenselijk kan zijn om piekbelasting van het oppervlaktewater te voorkomen. In gebieden waar gekozen is voor collectieve zuivering of riolering met voldoende capaciteit aanwezig is ligt het bieden van een uitzondering in het geheel niet voor de hand.
Om geen gat in de regels te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding is in de consultatieversie via de bruidsschat voorzien in overgangsrecht. De gedachte was daarbij, dat de waterschappen deze algemeen geformuleerde bruidsschatregels ofwel gaandeweg de voortgang van de saneringsaanpak schrappen, omdat lozen op oppervlaktewater conform de uitgangspunten van het beleid beëindigd kan worden, ofwel, daar waar blijvend lozen wenselijk is en ook in overeenstemming is te brengen met de doelen van de Kaderrichtlijn water waterkwaliteitsdoeltellingen, op de problematiek van het specifieke gebied toespitsen en concretiseren. Naar aanleiding van de consultatie is besloten de regels niet in de bruidsschat, maar als overgangsrecht in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen. Dit is in paragraaf 9.3.1 verder toegelicht.

Als de specifieke omstandigheden van het geval daar aanleiding toe geven, kan bij maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden bepaald dat degene die de activiteit verricht via een andere lozingsroute mag lozen. Het bevoegd gezag dat het maatwerk stelt, kan een ander bevoegd gezag zijn dan het bevoegd gezag voor de controle op de naleving op het eerste lid. Lozen in het vuilwaterriool is een milieubelastende activiteit waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, maar de waterbeheerder kan bijvoorbeeld bepalen dat lozen in het oppervlaktewater is toegestaan, waardoor het lozen een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt. De waterbeheerder kan het gebod om te lozen in het vuilwaterriool niet opheffen. In het tweede lid is daarom geregeld dat wanneer een alternatieve route via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel is toegestaan,

het niet meer verplicht is gebruik te maken van de voorkeursroute, maar er wel nog gebruik van mag worden gemaakt. Dit lid is van overeenkomstige toepassing op vergunningvoorschriften.

Artikel 4.791k (nieuw) Bal

Bij het telen van gewassen in een kas is het lozen van afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat niet is toegestaan tenzij dat afvalwater wordt gezuiverd. Het gaat zowel om glastuinbouwbedrijven als om bedrijven met ‘ondersteunend glas’. Laatstgenoemde bedrijven zijn meestal akkerbouw- of tuinbouwbedrijven waarbij de teelt in de kassen ten dienste staat aan de teelt van gewassen in de open lucht. De teelt in een kas ondersteunt de bedrijfsvoering van deze bedrijven, doordat de kas wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de opkweek of overwintering van planten.

Zuivering van het te lozen afvalwater kan voor bedrijven met (een relatief klein oppervlakte) ondersteunend glas relatief hogere kosten met zich meebrengen. De lozing op een oppervlaktewaterlichaam of het vuilwaterriool vanuit die kassen kan echter vaak worden vermeden door de watergift af te stemmen op de gewasbehoefte. Om die behoefte aan te tonen, kan veelal gebruik worden gemaakt van vochtsensoren in de bodem. Ook in een teelt los van de grond (teelt op substraat) kan lozing vaak worden vermeden. Bij teelt in potten op de grond kan bijvoorbeeld na afstemming van de watergift op de gewasbehoefte eventueel overtollig water op een vloer of zeil worden opgevangen en volledig nuttig worden hergebruikt binnen het bedrijf. In die situaties zal een opvangvoorziening voor dat water nodig zijn.

Zuivering kan plaatsvinden door ozonisatie van het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, of door toepassing van waterstofperoxide in combinatie met een behandeling met ultraviolet licht. Het zuiveringsrendement kan worden verhoogd door gebruik van een koolfilter. In theorie kan daardoor vrijwel een nullozing van gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Het voorschrift gaat echter uit van een zuiveringsrendement van ten minste 95%. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw van 1 juli 2017.

De bovengenoemde voorbeelden van zuiveringstechnieken met waterstofperoxide, ozon en actieve koolstof verwijderen werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen. Dit zijn de werkzame stoffen, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarbij de term ‘organisch’ aansluit bij dat begrip in de organische chemie. De zuiveringsplicht is niet bedoeld voor anorganische stoffen zoals metalen en evenmin voor micro-organismen die als werkzame stoffen worden ingezet; de zuiveringsvoorzieningen zijn daarvoor technisch niet geschikt. Overigens leidt het gebruik van anorganische stoffen voor zover bekend

niet of beperkt tot normoverschrijdingen, zodat een zuiveringsverplichting voor deze stoffen niet aan de orde is.

De benodigde capaciteit van een zuiveringsvoorziening hangt af van de aangeboden hoeveelheid te zuiveren afvalwater. De hoeveelheid afvalwater verschilt op dit moment sterk tussen bedrijven, ook als zij op vergelijkbare locaties zijn gevestigd en vergelijkbare gewassen telen. Hoe groter de hoeveelheid, hoe groter de benodigde capaciteit en hoe hoger de vaste en variabele zuiveringskosten. Zowel de vaste als de variabele kosten kunnen daarom aanzienlijk worden verlaagd, als bedrijven de hoeveelheid te zuiveren en te lozen afvalwater minimaliseren.

De zuiveringsverplichting is bedoeld voor het afvalwater van het bedrijf, voor zover het gewasbeschermingsmiddelen bevat. Het gaat dan om het drainagewater. Als filters van de waterdoseringsinstallatie met dit afvalwater worden gespoeld, moet ook het zogenoemde filterspoelwater voorafgaande aan lozing worden gezuiverd.

Als voor het spoelen uitsluitend schoon (hemel)water wordt gebruikt en het filterspoelwater geen gewasbeschermingsmiddelen bevat, is zuivering of hergebruik niet voorgeschreven. Op dit moment wordt aangenomen dat dit afvalwater geen of een verwaarloosbare hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen bevat. Mocht deze aanname onjuist zijn en wel degelijk gewasbeschermingsmiddelen worden geloosd, dan is zuivering of hergebruik wél vereist.

De verplichting tot zuiveren van het afvalwater geldt sinds 1 januari 2018. Als voor zuivering een mobiele installatie wordt gebruikt die afwisselend op meerdere locaties wordt ingezet, maakt die tijdens het zuiveringsproces onderdeel uit van de activiteit. Hoewel een mobiele installatie gewoonlijk door meerdere bedrijven wordt geëxploiteerd, is het geen collectieve zuiveringsvoorziening. Een (collectieve) zuivering moet plaatsvinden vóórdat het afvalwater wordt geloosd op een vuilwaterriool, tenzij de gewasbeschermingsmiddelen uit het stedelijk afvalwater worden gezuiverd door het waterschap.

Het is mogelijk dat in situaties met veel kwel en inzijging zuivering van het drainagewater niet doelmatig is. Bedrijven kunnen dan een maatwerkvoorschrift aanvragen om van het voorschrift af te wijken. Er is een protocol ontwikkeld voor het beoordelen van dergelijke situaties.

De lozing vanuit een externe zuiveringsvoorziening valt niet onder deze paragraaf. Afhankelijk van waar wordt gezuiverd en op welke wijze kan de lozing wel vallen onder andere paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer kende ook een middelvoorschrift in de vorm van een hemelwateropvangvoorziening en recirculatievoorziening en een gebruiksnorm voor totaal stikstof en totaal fosfaat. Daarnaast bevat het Activiteitenbesluit milieubeheer het voorschrift dat de hoeveelheden toe te dienen meststoffen zijn afgestemd op de behoefte van het gewas. Dit is in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving onderdeel van de zorgplicht en niet meer in afzonderlijke regels ondergebracht.

Artikel 4.791l (nieuw) Bal

Eerste lid

In het eerste lid van dit artikel wordt de verplichting tot het gebruiken van een gietwatervoorziening opgenomen.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel wordt een recirculatieplicht opgenomen.

Recirculatie van drainagewater is een maatregel die met het oog op de beperking van de emissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen is opgenomen.

Derde en vierde lid

Het derde en vierde lid bevatten in navolging van het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting om de toegediende hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor af te stemmen op de behoefte van het gewas, waarbij in ieder geval de in het besluit opgenomen gebruiksnormen niet worden overschreden.

Deze verplichtingen brengen in samenhang met de artikelen over meten en berekenen en registreren relatief hoge administratieve lasten met zich mee.

Vijfde lid

De bodem wordt gestoomd om deze te ontsmetten van ziekten. Vervolgens wordt de bodem doorgespoeld. Daarvoor mag dan ten hoogste 3000 m^3 water per hectare gestoomde bodem worden gebruikt.

Zesde lid

Dit lid bevat een uitzondering van de verplichtingen genoemd in het eerste en tweede lid. Een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en de recirculatie zijn niet verplicht bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter). Bij deze bedrijven zal de situatie, dat de verplichting van een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Daarom is een uitzondering van deze verplichtingen voor kleine bedrijven opgenomen.

Artikelen 4.791m, 4.791n en 4.791o (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten de meet-, registratie- en rapportageverplichtingen die samenhangen met het lozen van drainwater voor de grondgebonden teelt. De rapportageplicht geldt voor de emissies van stikstof. Degene die de activiteit verricht rapporteert aan het bevoegd gezag. De rapportage van de emissiegegevens loopt via de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw en milieu (UO). De UO heeft een Programma van eisen Emissierapportage opgesteld. Hiermee wordt voor het bevoegd gezag een jaarlijks overzicht gegenereerd van de bedrijven die emissiegegevens hebben aangeleverd. Per bedrijf wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid geloosd spuiwater, de hoeveelheid stikstof in het geloosde water en de hoeveelheid stikstof die jaarlijks per hectare is geloosd. Uit deze gegevens blijkt, of een bedrijf loost, en zo ja, of een bedrijf aan de emissienormen voldoet. Ook kan uitgaande van deze gegevens een overzicht voor de sector worden gegeven. De meet- en registratiegegevens moeten vijf jaar worden bewaard.

De verplichtingen voor het meten en rapporteren geldt ook voor kleine kassen. De teler wordt in staat geacht zelf de juistheid en volledigheid van de rapportage te kunnen waarborgen. Uiteraard staat het de teler vrij daarbij een deskundige in te schakelen, maar dit is niet verplicht. Apparatuur die nodig is om te voldoen aan de meet- en registratieverplichting moet als onderdeel van de zorgplicht in goede staat van onderhoud verkeren.

Artikel 4.791p (nieuw) Bal

Artikel 4.791p regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen

geborgd. De punten, genoemd onder a, zijn de punten waar het afvalwater voldoet aan lozingseisen. De lozingsroutes, genoemd onder c, zijn de voorgeschreven lozingsroutes, bedoeld in artikel 4.791j van het Besluit activiteiten leefomgeving, of in eventueel maatwerk.

Artikel 4.791pa (nieuw) Bal

Artikel 4.791ga bevat overgangsrecht voor op oppervlaktewater lozen van afvalwater dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving plaatsvond in overeenstemming met artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met dit artikel wordt voor dat lozen het afwijken van de voorgeschreven lozingsroute algemeen geregeld. Het overgangsrecht geldt tot 1 januari 2027, tenzij al op een eerder moment volledig lozen op het vuilwaterriool mogelijk wordt. In die onder a) en b) omschreven gevallen moet lozen eerder worden gestaakt. Het overgangsrecht in het eerste lid eindigt dus zodra aan het tweede lid wordt voldaan.

Het overgangsrecht geldt niet voor lozen dat na inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving aanvangt. Als bij dergelijk lozen afwijken van de lozingsroute nodig en aanvaardbaar zou zijn moet daarin door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden voorzien. Dat geldt ook voor eventueel voortzetten van bestaand lozen na 1 januari 2027.

Onderdeel MU (§ 4.78 (nieuw) Bal)

Artikel 4.791q (nieuw) Bal

In de paragrafen 4.76 en 4.77 wordt het lozen van drainwater, drainagewater en het filterspoelwater geregeld, maar de glastuinbouw kent nog meer afvalwaterstromen, waarvan sommige gewasbeschermingsmiddelen bevatten en andere bij normale bedrijfsvoering niet. Deze paragraaf heeft betrekking op condenswater afkomstig van condensvorming aan de binnenzijde van de kas dat, als gewasbeschermingsmiddelen in de kas worden toegepast, hoge gehalten aan die gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten. Dit condenswater kan langs twee routes tot een lozing leiden. Aan de binnenkant van de kas wordt het condenswater vaak via condensgootjes verzameld, waardoor de vraag aan de orde is hoe met dit verzamelde condenswater om te gaan. Om onnodig lozen van gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen kan dit als gietwater worden ingezet.
Afhankelijk van de constructie van de kas kan condenswater ook in het hemelwaterafvoersysteem terecht komen. In dat geval wordt het condenswater gemengd met hemelwater van de buitenkant van de kas, en kan langs die weg tot verontreiniging van het oppervlaktewater leiden als het hemelwater daarop wordt geloosd. Dit condenswater dat door condensvorming ontstaat aan de binnenzijde van de kas en via het hemelwaterafvoersysteem wordt afgevoerd valt ook onder de omschrijving ‘afvalwater uit een hemelwatersysteem van een kas’ en daarmee onder het toepassingsbereik.
Deze paragraaf is daarom van toepassing op beide routes: het lozen uit een hemelwatersysteem van een kas en het lozen van condenswater afkomstig van de binnenzijde van de kas.

Artikel 4.791r (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791r regelt dat het afvalwater uit een hemelwatersysteem van een kas en het condenswater afkomstig van de binnenzijde van de kas, niet mag worden geloosd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.791s (nieuw) Bal

De verplichting van het eerste lid heeft betrekking op situaties waarin condenswater in het hemelwaterafvoersysteem kan geraken (zie eerste lid in samenhang met tweede lid, onder b). Dit condenswater komt in het hemelwaterafvoersysteem en zal vooral het eerste regenwater dat afspoelt wanneer het gaat regenen verontreinigen. Als een hemelwaterbassin aanwezig en niet volledig gevuld is komt dit eerste hemelwater in het hemelwaterbassin en wordt daaruit ingezet bij recirculatie. Zolang er geen overstort is wordt lozing van gewasbeschermingsmiddelen uit het hemelwaterbassin in beginsel voorkomen. Wanneer vooral bij langduriger neerslag het hemelwaterbassin echter volledig gevuld is en nog steeds hemelwater wordt aangevoerd zouden bij overstort vanuit het hemelwaterbassin de gewasbeschermingsmiddelen deels alsnog in het oppervlaktewater geraken. Dat wordt voorkomen door een overstortvoorziening voorafgaand aan het hemelwaterbassin te verplichten. Het water dat daar vrijkomt zal over het algemeen lagere gehalten aan gewasbeschermingsmiddelen bevatten dan in het hemelwaterbassin omdat van een overstort over het algemeen pas sprake is als het langduriger regent en het condenswater uit het hemelwaterafvoersysteem al naar het hemelwaterbassin is afgevoerd. De maatregel is al vanaf de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw onderdeel van de saneringsaanpak.

Artikel 4.791t (nieuw) Bal

Door gewasbeschermingsmiddelen verontreinigd condenswater van de binnenkant van de kas mag niet worden geloosd. Het kan wel ingezet worden voor de gietwatervoorziening.

Artikel 4.791u (nieuw) Bal

Artikel 4.791u regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen geborgd.

Onderdelen MV tot en met MX (artikelen 4.798, 4.806 en 4.807 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel MY (artikel 4.808 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Het tweede lid, onder c, bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel MZ (artikel 4.817 Bal)

Dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel NA (artikel 4.820 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw vierde lid toegevoegd. Concreet houdt dit lid in dat niet aan de emissiegrenswaarde, bedoeld in het eerste lid, behoeft te worden voldaan als een uitloop aanwezig is die gezien wordt als bruikbare oppervlakte voor de dieren volgens het Besluit houders van dieren. Een vergelijkbare bepaling staat momenteel in bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en veehouderij.

Onderdeel NB (artikel 4.821 Bal)

Het eerste lid bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel NC (artikel 4.823 Bal)

Dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel ND (artikel 4.824 Bal)

In artikel 4.824 wordt geregeld dat de emissies van een innovatieve stal moeten worden gemeten, zodat kan worden vastgesteld welke emissiereductie wordt bereikt met het huisvestingssysteem of de aanvullende techniek. Deze emissiefactor of dit reductiepercentage komt overeen met de gemeten emissiereductie. In de situatie dat een veehouder een innovatief huisvestingssysteem of aanvullende techniek wil gebruiken dat al op meerdere locaties is of wordt bemeten, kan het bevoegd gezag besluiten af te zien van de meetverplichting. In een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift wordt dan bepaald dat in afwijking van artikel 4.824 niet gemeten hoeft te worden. Doordat is voorgeschreven dat de metingen moeten worden verricht volgens de bij Omgevingsregeling gestelde regels kunnen de meetgegevens ook worden gebruikt om uiteindelijk een emissiefactor voor het huisvestingssysteem of een reductiepercentage voor de aanvullende techniek op te nemen in de Omgevingsregeling.

Een innovatieve stal kan bestaan uit een nieuw huisvestingssysteem of een nieuwe aanvullende techniek. Een nieuw huisvestingssysteem past onder geen enkele bestaande beschrijving van een huisvestingssysteem in de Omgevingsregeling en valt daarmee onder de restcategorie ‘overig huisvestingssystemen’ in die regeling. Voor overige huisvestingssystemen geldt op grond van de Omgevingsregeling een hoge emissiefactor. Onder de categorie overige huisvestingssystemen vallen naast de nieuwe huisvestingssystemen ook oude niet-emissiearme huisvestingssystemen waarvoor geen systeembeschrijvingen in de Omgevingsregeling zijn opgenomen.

Het bevoegd gezag kan bij een nieuw huisvestingssysteem bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift afwijken van de emissiefactor voor de categorie overige huisvesting. Er wordt een emissiefactor toegekend die gebaseerd is op de inschatting van de emissiereductie van het nieuwe huisvestingssysteem. Uit artikel 4.824, eerste lid, volgt dat er een meetverplichting geldt om te controleren of deze inschatting juist is.

Een nieuwe aanvullende techniek, die niet in de ministeriële regeling is opgenomen kent een reductiepercentage van nul. Zo’n nieuwe aanvullende techniek heeft pas effect op de te berekenen emissie per dierplaats als het bevoegd gezag er bij maatwerk een reductiepercentage aan heeft

toegekend op basis van de inschatting van de emissiereductie. Uit artikel 4.824, tweede lid, volgt dat er ook dan een meetverplichting geldt om te controleren of deze inschatting juist is

De mogelijkheid om bij maatwerk af te wijken van een emissiefactor of een reductiepercentage in de Omgevingsregeling kan in principe ook worden gebruikt bij huisvestingssystemen die niet innovatief zijn, waarbij een kleine aanpassing van de techniek of van het gebruik ervan is doorgevoerd. Het huisvestingssysteem of de aanvullende techniek voldoet dan niet meer aan de systeembeschrijving en het bevoegd gezag kan hier bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift van afwijken. Het vaststellen van een afwijkende emissiefactor of reductiepercentage ligt dan overigens niet voor de hand. Een aanvraag om erkenning van een gelijkwaardige techniek is dan de geëigende weg.

Toch kunnen zich situaties voordoen waarin het bevoegd gezag ervoor kiest om bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift van de emissiefactor of van het reductiepercentage van een in de Omgevingsregeling omschreven huisvestingssysteem af te wijken. Er geldt in deze situaties geen meetverplichting. In het algemeen zal bij kleine aanpassingen de emissiefactor of het reductiepercentage kunnen worden afgeleid zonder dat er metingen worden verricht. Natuurlijk kan het bevoegd gezag er ook in deze situaties voor kiezen bij maatwerk wel een meetverplichting op te leggen. Het bevoegd gezag moet er namelijk op kunnen toezien dat er wordt voldaan aan de emissiegrenswaarden in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Dit artikel is beperkt tot ammoniak en fijnstof en geldt nu ook voor geur. Voor geur gelden geen emissiegrenswaarden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor geur worden de in de Omgevingsregeling opgenomen emissiefactoren voor overig huisvestingssystemen toegepast en voor aanvullende technieken wordt een reductiepercentage van nul gehanteerd. Er wordt voldaan aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan en de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Als de veehouder gebruik wil maken van een lagere emissiefactor of van een geurreductiepercentage om aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan te voldoen, dan is een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift op grond van de Omgevingsregeling nodig.

Er kunnen situaties zijn waarbij het niet redelijk is om de emissies van geur te meten. Er kan bijvoorbeeld een innovatieve stal worden gerealiseerd waarbij het primaire doel is om ammoniak te reduceren, maar ook geur zal worden gereduceerd. De ligging ten opzichte van geurgevoelige objecten is zodanig, dat met gebruik van de emissiefactor voor geur voor overige huisvesting aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan wordt voldaan. Wat de exacte reductie van geur is, is dan voor de veehouderij niet direct van belang. Het is dan onredelijk om de veehouder te verplichten dat de emissies van geur worden gemeten. Er is daarom gekozen om de meetverplichting te koppelen aan de specifieke emissies waarbij gebruik wordt gemaakt van de reductiemogelijkheden via maatwerk.

Tenslotte bevat dit artikel een verwijzing naar de Omgevingsregeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de Omgevingsregeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdelen NE tot en met NG (artikelen 4.826, 4.827 en 4.828 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel NH (artikel 4.829 Bal)

Het vierde lid bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service

bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdeel NI (artikel 4.833 Bal)

Er bleek een onjuistheid te staan in het Besluit emissiearme huisvesting en deze was ook doorgevoerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden is artikel 4.833 aangepast: voor het vaststellen van de totale emissies van ammoniak tellen ook de huisvestingssystemen van andere diercategorieën mee.

Onderdelen NJ tot en met NL (artikelen 4.836, 4.838, en 4.845 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel NM (artikel 4.858 Bal)

In het vijfde lid is een onjuiste verwijzing opgenomen. Bedoeld is BRL 1149 in plaats van BRL-K1149. Dit wordt aangepast.

Onderdeel NN (artikel 4.860 Bal)

Door het schrappen van deze paragraaf uit de richtingaanwijzer van paragraaf 3.3.14 wordt er alleen vanuit paragraaf 3.6.8 naar deze paragraaf verwezen. Deze paragraaf gaat over het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal. Om die reden is het opnemen van een drempel in deze paragraaf niet meer nodig.

Onderdeel NO (artikel 4.861 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel NP (artikel 4.864 Bal)

Door het schrappen van deze paragraaf uit de richtingaanwijzer van paragraaf 3.3.14 wordt er alleen vanuit paragraaf 3.6.8 naar deze paragraaf verwezen. Deze paragraaf gaat over het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal. Een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten valt net zoals onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer ook onder deze activiteit (tweede lid, onder d).

Onderdeel NQ (artikel 4.864a (nieuw) Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het vergisten van uitsluitend dierlijke mest komt te vervallen. Daar komt deze melding voor in de plaats. De melding treedt terug als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen, bijvoorbeeld als er sprake is van het vergisten van meststoffen in combinatie met afvalstoffen.

Onder a en b wordt gevraagd naar de maximale verwerkings- en opslagcapaciteit. Belangrijk is dat bij het verwerken van meer dan 25.000 m^3 dierlijke meststoffen per jaar op een andere locatie dan de locatie van productie deze paragraaf niet van toepassing is. Er is dan sprake van grootschalige mestverwerking; deze activiteit valt onder de reikwijdte van paragraaf 3.3.14.

Er is geen begrenzing voor het verwerken van mest op de locatie van productie (zeg maar: van eigen mest). Als dit gezamenlijk meer dan 25.000 m^3 dierlijke meststoffen per jaar wordt, is extra

aandacht nodig of wellicht maatwerk gesteld moet worden. Zo is de veiligheidsafstand in artikel 4.866 voldoende voor de opslag van vergistingsgas van maximaal 2.000 m^3.

Onder d wordt gevraagd naar de methode van bewerking en de bestemming van het vergistingsgas. Bedoeld is niet een complete procesbeschrijving maar een aanduiding, bijvoorbeeld voor de mogelijke bewerkingen: ontzwaveling door beluchting in de vergistingstank, ontzwaveling door toevoeging van waterijzer aan de vergistingstank, ontzwaveling door actief-koolfiltratie, verwijderen van CO_2 door absorptie, geschikt maken voor gebruik als aardgas door odorisatie of vloeibaar maken door compressie en koeling. Mogelijke bestemmingen zijn verbranding in een stookinstallatie, afvoeren van vloeibaar gemaakt biogas per tankwagen, afvoer via een leiding voor gebruik elders en toevoegen aan het transportnet voor aardgas.

Ook voor de methode van stabilisatie van het digestaat is geen procesbeschrijving vereist, maar vooral een aanduiding, bijvoorbeeld: verblijftijd in de vergistingstank, verblijftijd in de na-opslag, beluchting of thermische behandeling.

Onderdeel NR (artikel 4.866 Bal)

In het eerste lid vervalt ‘of een opslagtank’. Gebleken is dat vergistingsgas niet in opslagtanks wordt opgeslagen maar alleen in gaszakken. Verder wordt voor ‘een gaszak’ ingevoegd ‘het middelpunt van’. Per abuis ontbrak die toevoeging

Onderdeel NS (artikel 4.868 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel NT (artikel 4.870 Bal)

In verband met de uniformiteit wordt ‘vloeibaar vergistingsgas’ in het tweede lid, net als in andere artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving, gewijzigd in ‘vloeibaar gemaakt vergistingsgas’. Daarnaast is gebleken dat de PGS 33-1 en PGS 33-2 niet worden samengevoegd tot één PGS. Dat was eerst wel de bedoeling en in het Besluit activiteiten leefomgeving werd daar al op geanticipeerd. Omdat het afzonderlijke PGS-richtlijnen blijven wordt PGS 33 gewijzigd in PGS 33-1 die van toepassing is op LNG afleverinstallaties voor voertuigen. PGS 33-2 is van toepassing op LNG afleverinstallaties voor vaartuigen en dat is bij deze activiteit niet aan de orde.

Onderdelen NU en NV (artikelen 4.874 en 4.876 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel NW (artikel 4.878a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 6, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.866, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.878a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.866, eerste en tweede lid, geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdelen NX tot en met OB (artikelen 4.886, 4.890, 4.892, 4.893 en 4.894 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel OC (artikel 4.897 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Het vijfde lid van dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle ‘servicebepalingen’ in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de Omgevingswet.

Onderdelen OD en OE (artikel 4.899 en tabel 4.899 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde afstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo’n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met propaan op een locatie waar zich een veehouderij bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop landbouwhuisdieren worden gehouden zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.204 Bal. Uit artikel 3.200 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het houden van landbouwhuisdieren) ook het opslaan van propaan in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Als het gaat om een opslagtank bij een activiteit als een veehouderij werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn voor die locaties geen regels gesteld waaruit de begrenzing valt af te leiden. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo’n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot

en met 3.11, de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van propaan in een opslagtank op een locatie waar landbouwhuisdieren worden gehouden (veehouderij).
Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.896, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht.
Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd. Door het opnemen van het ‘eerste lid, aanhef en onder b’ in de aanhef van het vierde lid, wordt tot uitdrukking gebracht dat de afstanden bijvoorbeeld niet gelden voor een propaantank die hoort bij een woning. Een woning is namelijk een kwetsbaar gebouw en deze heeft een functionele binding met een activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 (het opslaan van propaan in een opslagtank).

Onderdeel OF (artikel 4.901 Bal)

Het tweede lid vervalt omdat de onderlinge afstanden tussen opslagtanks al zijn geregeld in PGS 19. In de Activiteitenregeling milieubeheer was deze eis al vervallen per 1 januari 2017.

Onderdeel OG (artikel 4.901a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 7, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.899, eerste en derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.901a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.899, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel OH (artikel 4.905 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit

activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met zuurstof op een locatie waar zich een metaalproductiebedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop dat bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.110 Bal. Uit artikel 3.103 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het metaalproductiebedrijf ook het opslaan van zuurstof in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een metaalproductiebedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van zuurstof in een opslagtank op een locatie waar zich een metaalproductiebedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.902, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht.
Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

In de aanhef van het eerste lid, vervalt 'en de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtank'. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was deze eis niet gesteld en deze zou dan ook een verzwaring opleveren die niet valt te rechtvaardigen op grond van externe veiligheidsrisico's.

Onderdeel OI (artikel 4.909a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 8, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.905, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.909a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.905, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdeel OJ (artikel 4.914 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met polyesterhars op een locatie waar zich een bedrijf uit de kunststofindustrie bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop een dergelijk bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.139 Bal. Uit artikel 3.134 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het kunststofbedrijf ook het opslaan van polyesterhars in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf uit de kunststofindustrie werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van polyesterhars in een opslagtank op een locatie waar zich een kunststofbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.910, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel OK (artikel 4.917 Bal)

Met het nieuwe tweede en derde lid wordt in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:

- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank installeert, onderhoudt of repareert. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. Deze verplichting is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen. Deze verplichting is gesteld met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem.

Onderdeel OM (artikel 4.919a (nieuw) Bal)

De regel dat een vloeistofdichte bodemvoorziening of lekbak niet is aangesloten op het vuilwaterriool is niet gesteld met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem. Deze regel stond dan ook ten onrechte in de artikelen 4.919, 4.931, 4.947, 4.972, 4.990, 4.1014, 4.1020 en 5.18. Met het opnemen van deze regels in de nieuwe artikelen 4.919a, 4.931a, 4.947a, 4.972a, 4.990a, 4.1014a, 4.1020a en 5.18a wordt deze omissie hersteld. In deze nieuwe artikelen is bepaald dat de regels zijn gesteld met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater.

Onderdeel ON (artikelen 4.921 tot en met 4.924 (oud) Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslagtanks van staal vervallen. Bij een bovengrondse opslagtank is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de opslagtank door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de opslagtank, maar dat wordt niet geregeld voor bovengrondse opslagtanks. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Artikel 4.924 vervalt omdat het keuren van opslagtanks al is geregeld in PGS 30 en PGS 31 die in artikel 4.916 van toepassing zijn verklaard.

Onderdeel OO (artikel 4.925 Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet het nieuwe tweede lid van artikel 4.925 in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder

9, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.914, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.925, tweede lid, naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.914, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel OP (artikel 4.929 Bal)

Met de wijzigingen in het eerste lid en het nieuwe tweede en derde lid wordt in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:
- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank installeert, onderhoudt of repareert. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen.

Onderdeel OQ en OR (artikelen 4.931 en 4.931a Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel OS (artikelen 4.935 tot en met 4.937 (oud) Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslagtanks van staal vervallen. Bij een bovengrondse opslagtank is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de opslagtank door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de opslagtank, maar dat wordt niet geregeld voor bovengrondse opslagtanks. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Onderdeel OT (artikel 4.938 Bal)

Net als in artikel 4.929 wordt ook in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:
- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank keurt. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen.

Aan het vierde lid (nieuw) wordt een zin toegevoegd om duidelijk te maken welke termijnen er gelden voor de keuringen van ondergrondse leidingen die zijn aangesloten op een bovengrondse opslagtank.

Onderdeel OU (artikel 4.939 Bal)

In de titel van het artikel wordt ‘keuring’ vervangen door ‘controle’. Een vergelijkbare wijziging wordt doorgevoerd in de aanhef. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat het hierbij niet

gaat om keuringen door onafhankelijke inspectie-instanties maar om controles die door degene die de activiteit verricht zelf kunnen worden verricht.

Onderdelen OV en OW (artikelen 4.947 en 4.947a Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel OX (artikelen 4.952 tot en met 4.954 (oud) Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit tankcontainers of verpakkingen van staal vervallen. Bij een tankcontainer en verpakking is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de tankcontainer of verpakking door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de tankcontainer of verpakking, maar dat wordt niet geregeld. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Onderdeel OY (artikel 4.955 Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij de wijziging van artikel 4.939 Bal bij dit besluit.

Onderdeel OZ (artikel 4.959 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In dit artikel wordt in het tweede lid, onder a, na ‘vaartuigen’ ingevoegd ‘of drijvende werktuigen’. Deze aanpassing verduidelijkt dat ook de coördinaten van het vulpunt van een opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen moeten worden gemeld.

Onderdeel PA (artikel 4.962 Bal)

In het eerste lid, aanhef, wordt na ‘vaartuigen’ ingevoegd ‘of drijvende werktuigen’. Deze aanpassing verduidelijkt dat de afstand ook geldt vanaf het vulpunt van een opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen.
Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo’n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met benzine op een locatie waar tankplaats voor schepen bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop schepen worden getankt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.275 Bal. Uit artikel 3.272 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (bieden van gelegenheid voor het tanken aan vaartuigen) ook het opslaan van benzine in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een tankplaats voor schepen werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van benzine in een opslagtank op een locatie waar gelegenheid wordt geboden voor het tanken van vaartuigen. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel PB (artikel 4.963 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met organische oplosmiddelen op een locatie waar zich een bedrijf bevindt waar chemische producten worden gemaakt. Over de begrenzing van de locatie waarop een dergelijk bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.121 Bal. Uit artikel 3.118 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het bedrijf waar chemische producten worden gemaakt ook het opslaan van organische oplosmiddelen in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf waar chemische producten worden gemaakt werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van organische oplosmiddelen in een opslagtank op een locatie waar zich een bedrijf bevindt waar chemische producten worden gemaakt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning

voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht.
Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel PC (artikel 4.964 Bal)

Per abuis was in dit artikel geen verwijzing opgenomen naar artikel 4.963, tweede lid. Deze onvolkomenheid wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel PD (artikel 4.965 Bal)

In dit artikel wordt na ‘vaartuigen’ ingevoegd ‘of drijvende werktuigen’. Deze aanpassing verduidelijkt dat overnachting door derden en recreatief verblijf ook niet zijn toegestaan binnen 20 m vanaf het vulpunt van een ondergrondse opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen.

Onderdeel PE (artikel 4.969 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PF (artikel 4.970 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.
Peilbuizen moeten worden bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen die in een ondergrondse opslagtank worden opgeslagen. Naast vloeibare brandstoffen kan het gaan om andere vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3. Niet voor al deze stoffen bestaat een gestandaardiseerde analysemethode, vastgelegd in een NEN, NEN-EN of ISO, waarnaar kan worden verwezen in artikel 4.970. Op grond van het nieuwe vierde lid moet voor stoffen waarvoor geen gestandaardiseerde analysemethode is vastgesteld, gebruik worden gemaakt van een methode die geschikt is om de aanwezigheid daarvan vast te stellen. Het laboratorium dat de analyse heeft verricht geeft in het analyserapport een verantwoording over de gebruikte methode. Dat is een verplichting die voortvloeit uit AS SIKB 3000 waarvoor het laboratorium moet beschikken over een erkenning bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit bodemkwaliteit is het laboratorium verplicht om bij het verrichten van analyses te voldoen aan AS SIKB 3000.

Onderdelen PG en PH (artikelen 4.972, 4.972a (nieuw) en 4.972b (nieuw) Bal)

Per abuis was in het artikel over het aansluitpunt vulleiding of leegzuigleiding de verplichting openomen over de keuring van de kathodische bescherming. Deze keuring ontbrak zelfs. Met de wijziging van artikel 4.972 (nieuw) en het nieuwe artikel 4.972a wordt deze onvolkomenheid hersteld.
Zie voor de toelichting op artikel 4.972a (nieuw) Bal de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd. Artikel 4.972b (nieuw) Bal is de voortzetting van het oude artikel artikel *4.972 Bal.*

Onderdelen PI en PJ (artikelen 4.977 tot en met 4.980 Bal)

De artikelen 4.977 tot en met 4.980 vervallen omdat het keuren van opslagtanks en het verwijderen van opslagtanks na afkeuring al is geregeld in PGS 28 en PGS 31 die in artikel 4.966 van toepassing zijn verklaard.

Onderdeel PK (artikelen 4.980a en 4.980b (nieuw) Bal)

Artikel 4.980b (nieuw) Bal

Eerste lid

Op grond van deze artikelen moet degene die vloeibare brandstoffen of afgewerkte olie opslaat in een ondergrondse opslagtank financiële zekerheid stellen ter dekking van aansprakelijkheid voor schade aan de bodem als gevolg van dat opslaan. Daaronder valt ook schade die wordt ontdekt bij beëindiging van het opslaan. Deze verplichting is een voortzetting van de verplichting van artikel 2.24 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
In het algemeen wordt de bezitter van een opslagtank in gevallen waarin schade is veroorzaakt, aansprakelijk geacht voor de kosten die samenhangen met deze schade. In het Burgerlijk Wetboek (BW) is een risicoaansprakelijkheid gelegd op de bezitter van een gebrekkige roerende zaak of van een opstal (artikel 6:173 en artikel 6:174 BW). Onder een opstal wordt onder meer een werk verstaan dat rechtstreeks, of via een gebouw of ander werk, duurzaam met de grond is verenigd, zoals een ondergrondse tank. Voorts geldt een risicoaansprakelijkheid voor de bezitter (of de professionele bewaarder) van gevaarlijke stoffen.

Tweede lid

In het tweede lid worden de bedragen opgenomen waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld. Deze bedragen komen overeen met de bedragen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Omwille van de eenvoud wordt het bedrag voor meer dan zes ondergrondse opslagtanks afgerond waarbij het gaat om het totaal aan opslagtanks dat wordt bestreken in de artikelen 4.980a en 4.1001a Bal.

Derde lid

De termijn waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld begint op het moment dat wordt begonnen met het opslaan in een opslagtank. De termijn eindigt in principe vier weken nadat op grond van artikel 5.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving een rapport van het bodemonderzoek is verstrekt aan het bevoegd gezag. In artikel 5.5 is geregeld dat ten hoogste zes maanden na het beëindigen van de activiteit (in dit geval het opslaan in een ondergrondse opslagtank) een rapport van het bodemonderzoek om de kwaliteit van de bodem vast te stellen, dat op grond van artikel 5.3 moet worden verricht, aan het bevoegd gezag moet worden verstrekt.

Als uit het bodemonderzoek is gebleken dat de bodem is verontreinigd dan moet de financiële zekerheid in stand worden gehouden tot vier weken nadat het bevoegd gezag is geïnformeerd over de beëindiging van de herstelwerkzaamheden. In artikel 5.6 is geregeld dat de bodem moet worden hersteld als uit het bodemonderzoek blijkt dat deze is verontreinigd. Op grond van artikel 5.7, tweede lid, moet het bevoegd gezag binnen vijf dagen na beëindiging van de herstelwerkzaamheden worden geïnformeerd over de einddatum.

Vierde lid

Het vierde lid regelt dat als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, geen financiële zekerheid hoeft te worden gesteld. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet al is betoogd is het doel van financiële zekerheid te borgen dat financiële risico's worden afgedekt, zodat kosten niet op de overheid worden afgewenteld en daarmee ten laste van de samenleving komen. Een openbaar lichaam zal altijd zijn betalingsverplichting nakomen en kan niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving. Het stellen van financiële zekerheid is daarmee niet nodig.

Artikel 4.980b (nieuw) Bal

Op grond van deze artikelen moeten aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden worden verstrekt waaruit blijkt dat financiële zekerheid is gesteld. Deze verplichting is opgenomen met het oog op een goede controle op de naleving van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid. Uit de verstrekte gegevens en bescheiden zal moeten blijken dat aan de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid en de daarmee verband houdende voorschriften is voldaan. Gedacht kan worden aan de overeenkomst die aan de zekerheid ten grondslag ligt, zoals een verzekeringsovereenkomst, een toelatingsovereenkomst of een certificaat van deelneming aan een collectief financieel zekerheidsfonds. Het bevoegd gezag zal niet alleen beoordelen of de geleverde stukken voldoende bewijskracht hebben, maar ook of de gestelde zekerheid voldoende garanties biedt. De financiële zekerheid moet met name ook voorzien in situaties dat faillissement dreigt of is uitgesproken en in het geval dat degene die de activiteit verricht niet meer te traceren is.

Er is geen vorm voorgeschreven waarin financiële zekerheid moet worden gesteld. Een schadeverzekering is een geschikte vorm. Inmiddels zijn de nodige verzekeringspolissen ontworpen op basis waarvan verzekeraars de mogelijkheid van schadeverzekering bieden. In 1997 is de stichting CoFiZe opgericht door de brandstofbranche om invulling te geven aan de wettelijke verplichting om financiële zekerheid te stellen. CoFIZe staat voor Collectief Financieel Zekerheidsfonds. Aansluiting bij dat fonds is ook een geschikte vorm om financiële zekerheid te stellen. Het verdient aanbeveling om over de vorm van financiële zekerheidsstelling overleg te voeren met het bevoegd gezag.

Onderdeel PL (artikel 4.982 Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet het nieuwe tweede lid van artikel 4.982 in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 10, voor de afstanden voor het plaatsgebonden risico verwezen naar de artikelen 4.962, eerste lid, en 4.963, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstanden van toepassing zijn *voor zover het tweede lid van die artikelen gelden*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.982, tweede lid, naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van de artikelen 4.962, eerste lid, aanhef en onder a, 4.963, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van die artikelen.

Onderdeel PM (artikel 4.988 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PN (artikel 4.989 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging van het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.
In het vierde lid wordt NEN-EN-ISO 15682 toegevoegd als de analysemethode voor het onderzoek naar de aanwezigheid op chloride. Per abuis ontbrak deze norm waardoor het niet duidelijk was welke norm van toepassing was op de analysemethode.
Peilbuizen moeten worden bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen die in een ondergrondse opslagtank worden opgeslagen. Naast gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger of olie die geen vloeibare gevaarlijke stof van ADR-klasse 3 is, kan het gaan om vloeistoffen van de ADR-klassen 5.1, 8, verpakkingsgroep II of III of 9 of om oliën of vetten. Niet voor al deze stoffen bestaat een gestandaardiseerde analysemethode, vastgelegd in een NEN, NEN-EN of ISO, waarnaar kan worden verwezen in artikel 4.989. Op grond van het nieuwe vijfde lid moet voor stoffen waarvoor geen gestandaardiseerde analysemethode is vastgesteld, gebruik worden gemaakt van een methode die geschikt is om de aanwezigheid daarvan vast te stellen. Het laboratorium dat de analyse heeft verricht geeft in het analyserapport een verantwoording over de gebruikte methode. Dat is een verplichting die voortvloeit uit AS SIKB 3000 waarvoor het laboratorium moet beschikken over een erkenning bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit bodemkwaliteit is het laboratorium verplicht om bij het verrichten van analyses te voldoen aan AS SIKB 3000.

Onderdeel PO en PP (artikelen 4.990 en 4.990a Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel PQ (artikel 4.991 Bal)

Deze wijziging van het opschrift hangt samen met het opschrift van artikel 4.972b (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel PR (artikel 4.996 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing ter harmonisatie van het gebruik van het begrip ‘opslagtank van staal’ in de betreffende paragraaf van het Bal.

Onderdeel PS (artikel 4.998 Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij de wijziging van artikel 4.939 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PT (artikelen 4.1001a (nieuw) en 4.1001b Bal)

Zie voor de toelichting op deze artikelen de toelichting bij artikel 4.980a (nieuw) en 4.980b (nieuw) Bal die bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel PU (artikel 4.1005 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Aan het tweede lid wordt een aantal gegevens toegevoegd die een melding moet bevatten. Het gaat om de hoeveelheid stoffen die per ADR-klasse ten hoogste wordt opgeslagen, een opgave of stoffen van verpakkingsgroep I worden opgeslagen en de hoeveelheid stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit die ten hoogste wordt opgeslagen. Deze gegevens heeft het bevoegd gezag nodig

om de gevaren van de opslagplaats te kunnen beoordelen en om te bezien of aan de veiligheidsafstanden wordt voldaan die zijn opgenomen in artikel 4.1008.

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel PV (artikel 4.1008 Bal)

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.
Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo’n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van gevaarlijke stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo’n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van gevaarlijke stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1004, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste en tweede lid. De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht.
Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het vierde en vijfde lid gewijzigd.

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdelen PW en PX (artikelen 4.1010 en 4.1011 Bal)

In deze artikelen wordt ‘opslagvoorziening’ vervangen door ‘opslagplaats’. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Om de leesbaarheid van artikel 4.1008, eerste en tweede lid, te vergroten zijn de uitzonderingen die daarin stonden toegevoegd aan het nieuwe eerste en tweede lid van dit artikel. De kleinere afstanden die op grond van het eerste en tweede lid gelden als er een brandwerende voorziening aanwezig is, gelden niet alleen voor de afstanden tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht (artikel 4.1008, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a), maar ook voor de afstanden tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (artikel 4.1008, eerste lid, onder b, tweede lid, onder b, en derde lid). In artikel 4.1008, eerste lid, onder b, tweede lid, onder b, en derde lid, wordt namelijk verwezen naar ‘de afstand, bedoeld onder a’ respectievelijk ‘de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a’. En de ‘afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a’ wordt door artikel 1011, eerste of tweede lid, verkleind tot 8 en 7,5 m.
In het derde lid wordt een onvolkomenheid hersteld door ‘bezwijkt bij brand niet’ te wijzigen in ‘heeft een brandwerendheid van’. Bezwijken is namelijk niet het enige criterium voor het in stand houden van een bepaalde mate van brandwerendheid.

Onderdeel PY (artikel 4.1012 Bal)

In het tweede lid worden vier opslagactiviteiten toegevoegd waarop PGS 15 niet van toepassing is. Het gaat daarbij om activiteiten die buiten het toepassingsgebied van PGS 15 vallen. Deze waren per abuis niet uitgezonderd in artikel 4.1012, tweede lid.
In het tweede lid, onder f, worden uitgezonderd de viskeuze vloeistoffen die volgens paragraaf 2.2.3.1.5.1 van de ADR niet zijn onderworpen aan de voorschriften van de ADR. In een veiligheidsinformatieblad wordt doorgaans in de paragraaf ‘informatie t.b.v. het vervoer’ aangegeven of de stof aan de viscositeitsregel voldoet. Stoffen die aan die regel voldoen worden in PGS 15 niet als ADR geclassificeerde stoffen beschouwd. De viscositeitsregel in de ADR, onder 2.2.3.1.5.1, is als volgt: niet giftige, niet bijtende en niet milieugevaarlijke oplossingen en homogene mengsels met een vlampunt van 23 °C en hoger (viskeuze stoffen, zoals verven en lakken, uitgezonderd stoffen die meer dan 20 % nitrocellulose bevatten) verpakt in houders met een inhoud van ten hoogste 450 l, zijn niet onderworpen aan de voorschriften van de ADR, indien bij de beproeving van afscheiding van oplosmiddel de hoogte van de afgescheiden laag oplosmiddel kleiner is dan 3 % van de totale hoogte, en indien deze stoffen in de uitloopbeker met een uitloopopening van 6 mm middellijn bij 23 °C een uitlooptijd hebben van ten minste:
- 60 s; of
- 40 s en niet meer dan 60 % stoffen van ADR-klasse 3 bevatten.

Onderdeel PZ (artikel 4.1013 Bal)

Omdat aan bijlage I de begripsomschrijvingen zijn toegevoegd van de in het tweede en derde lid genoemde functies, vervallen de verwijzingen in die leden en in tabel 4.1013 naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel QA (tabel 4.1013 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel QB en QC (artikelen 4.1014, 4.1014a (nieuw) en 4.1014b (nieuw) Bal)

Zie voor de toelichting op de artikelen 4.1014 en 4.1014a (nieuw) de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Artikel 4.1014b (nieuw) Bal

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand

binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 11, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.1008, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1014a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1008, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel

Onderdeel QD (artikel 4.1019 Bal)

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel QE en QF (artikelen 4.1020 en 4.1020a (nieuw) Bal)

Zie voor de toelichting op deze artikelen de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel QG (artikel 4.1031 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo’n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van die locatie zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van vuurwerk op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarvoor het Besluit activiteiten leefomgeving geen regels stelt waaruit de begrenzing

valt af te leiden. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als er sprake is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11. Bij een politiebureau is er geen sprake van een activiteit die in één van die afdelingen is aangewezen. Om die reden geldt de afstand van 8 m altijd tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Onderdeel QH (artikel 4.1032 (oud) Bal)

Dit artikel vervalt omdat door de wijziging in artikel 4.1031 waardoor de afstand van 8 m altijd geldt tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

Onderdeel QI (artikel 4.1033 Bal)

De verwijzing naar PGS 15 is gewijzigd in een verwijzing naar PGS 32 omdat de PGS 15 niet van toepassing is op het opslaan van explosieven. De PGS 32 is daarop wel van toepassing en bevat specifieke voorschriften voor brandveiligheidsopslagkasten.

Onderdeel QJ (artikel 4.1034 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel QK (artikel 4.1035 Bal)

Met de wijziging van het vierde lid wordt een onvolkomenheid hersteld. Per abuis was voor het bepalen van het gewicht geen onderscheid gemaakt tussen vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opgeslagen in een bewaarplaats en een bufferbewaarplaats.

Onderdeel QL (*artikel 4.1036 Bal)*

Met de wijzigingen in deze artikelen worden onvolkomenheden hersteld. Per abuis was voor het bepalen van de toegestane hoeveelheid vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in artikel 4.1036 voorgeschreven dat ook moest worden uitgegaan van de transportverpakking, bedoeld in de ADR. Dat moet echter zijn zonder de transportverpakking. In artikel 4.1036 was per abuis het omgekeerde bepaald.
Daarnaast wordt in de artikelen 4.1036, eerste lid, onder c, 4.1044 en 4.1050, vierde en vijfde lid, 'bezwijkt niet binnen' gewijzigd in 'heeft een brandwerendheid van'. Bezwijken is namelijk niet het enige criterium voor het in stand houden van een bepaalde mate van brandwerendheid.

Onderdelen QM en QN (artikelen 4.1037 en 4.1038 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel QO (*artikel 4.1039 Bal)*

Het begrip 'werktuig' heeft in het Besluit activiteiten leefomgeving een brede betekenis. Hieronder vallen ook gereedschap, instrumenten en apparatuur. Om die reden vervallen 'gereedschappen en instrumenten'.

Onderdeel QP (artikel 4.1042 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van die locatie zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van vuurwerk op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1029, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vijfde lid gewijzigd.

Onderdelen QQ en QR (artikelen 4.1044 en 4.1046 Bal)

Zie voor de toelichting op deze wijzigingen de toelichting bij de wijziging van artikel 4.1036 Bal bij dit besluit.

Onderdeel QS (artikel 4.1047a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 5.21 van dat besluit moet voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in een omgevingsplan de afstand, bedoeld in artikel 4.1042, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in acht worden genomen. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1047a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1042, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel QT (artikel 4.1049 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel QU (artikel 4.1050 Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij de wijziging van artikel 4.1036 Bal bij dit besluit.

Onderdeel QV (artikel 4.1051 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo’n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van ontplofbare stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo’n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van ontplofbare stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1048, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in

een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste en tweede lid. De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het vierde en vijfde lid gewijzigd.

Voor een toelichting op het vervangen van ‘opslagvoorziening’ door ‘opslagplaats’ wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel QW (artikel 4.1052a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 5.27 van dat besluit moet voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in een omgevingsplan de afstand, bedoeld in artikel 4.1051, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in acht worden genomen. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1052a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1051, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel

Onderdeel QX (artikel 4.1053 Bal)

Het toepassingsbereik wordt gekoppeld aan limitatieve lijsten met goederen in de bijlage. Bovendien wordt een extra categorie toegevoegd, het opslaan van goederen ingedeeld als vermestende goederen.

Door deze wijzigingen is het toepassingsbereik van de paragraaf verhelderd. Er kan geen discussie bestaan of al dan niet sprake is van een lekkend goed, deze goederen zijn opgesomd in de bijlage. Bijkomend voordeel van het duidelijker toespitsen van het toepassingsbereik in het eerste lid is dat de lijst met uitzonderingen in het tweede lid kan komen te vervallen.

Door de koppeling aan de lijsten met goederen in de bijlage blijft paragraf 4.104 buiten toepassing als het niet gaat om stuifgevoelige goederen of goederen ingedeeld in bijlage VII. Uiteraard blijft de specifieke zorgplicht in deze gevallen wel gelden.

Onderdeel QY (artikel 4.1054 Bal)

Zie voor de toelichting op deze wijzigingen de toelichting bij de wijziging van de artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal bij dit besluit.

Onderdeel QZ (artikel 4.1055 Bal)

Het is niet nodig om een onderzoek naar de bodemkwaliteit te verrichten na het opslaan van alle in het toepassingsbereik genoemde goederen. Er wordt daarom nader gespecificeerd dat het eindonderzoek bodem alleen hoeft plaats te vinden na het opslaan van lekkende goederen en uitlogende goederen.

De module bodembeschermende voorzieningen wordt aangezet als bodembeschermende voorzieningen (zoals een lekbak of vloeistofdichte bodemvoorziening) zijn vereist. Deze bodembeschermende voorzieningen zijn vereist voor het opslaan van goederen die in bijlage VII worden ingedeeld als lekkende goederen, uitlogende goederen of vermestende goederen. Daarom wordt het van toepassing zijn van de module tot deze activiteiten beperkt.

Onderdelen RA tot en met RF (artikelen 4.1057 tot en met 4.1061 Bal)

Zie voor de toelichting op de wijzigingen de toelichting bij de wijziging van de artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal bij dit besluit.
Voorgesteld wordt de inhoud van artikel 4.1058 te verplaatsen naar artikel 4.1057, zodat de volgorde van de soort goederen (bijvoorbeeld lekkend of uitlogend) in de hele paragraaf gelijk is.
Aan artikel 4.1057 worden vermestende goederen toegevoegd. Zowel het afvalwater afkomstig van goederen ingedeeld in bijlage VII als lekkende stoffen als goederen ingedeeld in bijlage VII als vermestende stoffen moet worden geloosd in een vuilwaterriool.
Artikel 4.1058 betreft niet alle goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen, maar uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B.

Onderdelen RG en RH (artikelen 4.1063 en 4.1064 Bal)

Deze artikelen worden aangepast naar aanleiding van de voorgestelde wijziging van het toepassingsbereik van de paragraaf.

Onderdeel RI (artikel 4.1064a (nieuw) Bal)

Er wordt een nieuw artikel toegevoegd waarin wordt opgenomen dat het opslaan van vermestende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel C, boven een aaneengesloten bodemvoorziening moet gebeuren.

Onderdelen RJ tot en met RP (artikelen 4.1067. 4.1068, 4.1069, 4.1070, 4.1071, 4.1072 en 4.1073 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel RQ (artikel 4.1073a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf is een artikel toegevoegd waarin een termijn wordt gesteld aan de opslag van goederen die afvalstoffen zijn. Het artikel geldt voor alle categorieën van goederen die onder de paragraaf vallen, dus zowel voor goederen ingedeeld in een stuifklasse, lekkende goederen, uitlogende goederen of vermestende goederen. In het tweede lid zijn goederen opgenomen waarvoor een termijn geldt van één jaar. Het gaat hierbij om goederen die volgens het Landelijk afvalbeheerplan moeten worden gestort of verbrand (als vorm van verwijdering).
Ook voor vermestende goederen geldt een maximale opslagtermijn van een jaar, omdat het hier vaak gaat om afvalstoffen die kunnen bederven. Deze regel is niet voldoende om geurhinder in alle gevallen te voorkomen. Daarvoor kan het nodig zijn om de goederen sneller af te voeren of in gesloten containers op te slaan. Dit valt in principe onder de zorgplicht, en kan wanneer nodig in maatwerkvoorschriften worden uitgewerkt.

Onderdeel RR (artikel 4.1101 Bal)

Bij de afstanden in het Besluit activiteiten leefomgeving is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een parkeerplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1099, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die in een omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.
De redactie van het tweede lid (nieuw), derde lid (oud) wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. De uitzondering die was opgenomen in het tweede lid is toegevoegd aan het eerste lid, onder a.
Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid (nieuw), vierde en vijfde lid (oud) gewijzigd.

Onderdeel RS (artikel 4.1103a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteitenleefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van de artikelen 5.7 en 5.11 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Aan die grenswaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 12, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.1101, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1103a naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1101, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdelen RT en RU (§ 4.107 en artikel 4.1104 Bal)

In de titel van paragraaf 4.107 en artikel 4.1104 wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van de titel en het toepassingsbereik verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder het toepassingsbereik van deze paragraaf vallen.

Onderdelen RV en RW (artikelen 4.1106 en 4.1107 Bal)

De wijzigingen in deze artikelen houden verband met de wijziging in artikel 4.1104.

Onderdeel RX (artikel 4.1110 Bal)

In het eerste lid wordt geregeld om welk onderdeel van de specifieke zorgplicht het gaat, namelijk het treffen van alle passende maatregelen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de wet.

Onderdeel RY, RZ en SA (artikelen 4.1112, 4.1113 en 4.1115 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel SB (artikel 4.1116 Bal)

De wijziging in artikel 4.1116 komt voort uit een wijziging van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw,[5] waarmee een meldingsplicht is ingevoerd en algemene regels zijn gaan gelden voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een mobiele installatie (in het Besluit activiteiten leefomgeving: een verplaatsbaar mijnbouwwerk). De regels van deze paragraaf, die een omzetting vormen van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, worden daarom ook van toepassing verklaard op het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

Onderdeel SC (artikel 4.1117 Bal)

In artikel 4.1117 wordt de melding voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aangepast. Een spoedreparatie zal niet meer gelden als uitzondering voor die melding, omdat de term ‘spoedreparatie’ onduidelijk bleek en onzekerheid zou kunnen geven over de werking van de melding. Om te voorkomen dat handelen bij een spoedreparatie zonder meer leidt tot overtreding van de meldingsplicht, is deze meldingsplicht vervangen door een informatieplicht. Bij de

[5] Besluit van 6 maart 2017, houdende wijziging van het Besluit omgevingsrecht, het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (vergunning aanleg boorgat), Stb. 2017, 114.

informatieplicht kan, in tegenstelling tot bij de melding, met een maatwerkvoorschrift worden bepaald dat de termijn korter is dan de genoemde vier weken. Dit zou uitkomst kunnen bieden in gevallen van spoed. Deze werkwijze sluit aan bij de werkwijze die nu in de praktijk wordt toegepast.

Aan het artikel wordt toegevoegd dat de resultaten van een akoestisch onderzoek moeten worden verstrekt als op of binnen een afstand van 300 meter van het boorgat een geluidgevoelig gebouw ligt. Ook moet worden aangegeven welke aantallen transportbewegingen zullen plaatsvinden in de dag-, avond- en nachtperiode. Deze verplichtingen worden overgenomen uit het Besluit algemene regels milieu mijnbouw en gelden, net als in de oude situatie, voor vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige verplaatsbare mijnbouwwerken. De resultaten van het akoestische onderzoek en de aantallen transportbewegingen moeten ten minste vier weken voor het begin van de activiteit worden overgelegd. Ook hiermee wordt aangesloten bij de praktijk en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw.

Onderdeel SD (artikel 4.1118 Bal)

Artikel 4.1118 vervalt vanwege de wijziging in artikel 4.1117. Er wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 4.1117.

Onderdeel SE (artikel 4.1121a (nieuw) en 4.1121b (nieuw) Bal)

Verplaatsbare mijnbouwwerken worden gebruikt bij het aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat. Deze mijnbouwwerken zijn gedurende een korte periode (2 tot 3 maanden) aaneengesloten aanwezig op een locatie. Gedurende die periode ontstaat geluidhinder, reden dat in de artikelen 18 tot en met 21 van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw regels zijn opgenomen voor het beheersen van dat geluid. Deze zijn per abuis niet overgenomen in de AMvB's van de Omgevingswet. Met deze aanvulling worden deze regels alsnog omgezet.

De geluidregels uit de artikelen 4.1121a en 4.1121b gelden zowel voor vergunningplichtige als voor niet-vergunningplichtige verplaatsbare mijnbouwwerken.

De instructieregels over geluid uit paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn van toepassing op mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving, anders dan verplaatsbare mijnbouwwerken. Die instructieregels gelden namelijk niet voor tijdelijke activiteiten, zoals bouw- en sloopactiviteiten en verplaatsbare mijnbouwwerken.

De geluidwaarden voor verplaatsbare mijnbouwwerken zijn in hoofdzaak emissie-eisen, die tot uitdrukking brengen wat met toepassing van de beste beschikbare technieken in beginsel haalbaar is. Ze zijn gebaseerd op de vergunningenpraktijk zoals die bestond voor de inwerkingtreding van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw. De emissiewaarden gelden op een afstand van 300 meter vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk. Deze waarden zeggen iets over het geluid dat een verplaatsbaar mijnbouwwerk mag produceren, onafhankelijk van de immissie op geluidgevoelige gebouwen. In de praktijk wordt voor een mijnbouwwerk een locatie gezocht op afstand van woningen of andere geluidgevoelige gebouwen, om zo overlast te voorkomen. Soms is het echter niet mogelijk om een geologisch geschikte locatie te vinden waar geen geluidgevoelige gebouwen op of binnen een afstand van 300 meter van het mijnbouwwerk liggen. Ook is het mogelijk dat nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden toegelaten in de omgeving van een bestaand mijnbouwwerk, waar later weer werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk nodig zijn. Als waarborg gelden voor dat soort gevallen geluidwaarden voor het geluid door verplaatsbare mijnbouwwerken in geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen. Zo nodig zullen afschermende maatregelen, zoals het plaatsen van geluidschermen, getroffen worden. De waarden gelden alleen in geluidgevoelige ruimten van een gebouw en niet langer in het hele gebouw, zoals ook al gebruikelijk was voor geluid van andere activiteiten.

In dit artikel wordt, anders dan in artikel 5.61 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet geregeld dat de waarden uit de tabel niet van toepassing zijn op een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een (verplaatsbaar) mijnbouwwerk. Dit komt namelijk in de praktijk niet voor. Als een dergelijke situatie toch ontstaat, kan met een maatwerkvoorschrift bepaald worden dat de waarden niet van toepassing zijn op het geluidgevoelige gebouw dat een functionele binding heeft met het verplaatsbare mijnbouwwerk.

In onderdeel a van het vierde lid wordt geregeld dat de geluidwaarden niet gelden voor een geluidgevoelig gebouw dat nog niet gerealiseerd is. Anders dan in het Besluit kwaliteit leefomgeving, waar de instructieregels zien op de toedeling van functies aan locaties, is het in het Besluit activiteiten leefomgeving niet nodig om bij de regulering van geluid rekening te houden met geluidgevoelige gebouwen die in het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, maar nog niet gerealiseerd zijn.

Onderdeel SF (artikel 4.1122 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel SG (artikel 4.1133 Bal)

De wijziging van dit artikel is redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel SH (artikel 4.1136 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In artikel 4.1136 vervalt de zinsnede waarin is bepaald dat de melding niet van toepassing is als de activiteit vergunningplichtig is op grond van de omgevingsverordening. De zinsnede gaf onduidelijkheid over de toepassing van de melding bij andere activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving en ten aanzien van overlap met een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan, waarbij bewust niet is voorzien in het automatisch terugtreden van de melding bij een overlappende vergunningplicht.

Onderdeel SI (artikel 4.1137 Bal)

In artikel 4.1137 worden wijzigingen aangebracht in onderdeel c en onderdeel f.
De wijziging in onderdeel c heeft tot gevolg dat bij het aanleggen van een nieuw bodemenergiesysteem informatie overlegd moet worden waaruit blijkt dat er geen negatieve interferentie zal optreden met nabijgelegen bodemenergiesystemen die eerder zijn vergund of gemeld. Er wordt niet meer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een nabijgelegen niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

In onderdeel f wordt toegevoegd dat de naam en adres van degene die het bodemenergiesysteem ontwerpt, en van degene die de boringen verricht, ook vallen onder de informatieplicht. Het ontwerpen, installeren en verrichten van boringen kan namelijk door verschillende (rechts-)personen worden gedaan.

Onderdelen SJ en SK (artikelen 4.1138 en 4.1138a (nieuw) Bal)

De reden dat artikel 4.1138 is gewijzigd en artikel 4.1138a is toegevoegd, is dat informatieplichten in het Bal altijd in separate artikelen worden opgenomen. Vandaar dat de informatieplicht is verplaatst naar artikel 4.1138a.

Onderdeel SL (artikel 4.1139 Bal)

In het gewijzigde artikel 4.1139 is niet langer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

Onderdeel SM (artikel 4.1142 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel SN (artikelen 4.1143 en 4.1144 Bal)

De wijziging van de artikelen 4.1143 en 4.1144 Bal zijn redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel SO (artikel 4.1147 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel SP (artikel 4.1147a (nieuw) Bal)

In artikel 4.1147a wordt het overgangsrecht opgenomen voor gesloten bodemenergiesystemen die zijn aangelegd vóór 1 juli 2013. Dit overgangsrecht komt voort uit bestaand recht (het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Onderdelen SQ en SR (artikelen 4.1150 en 4.1150a (nieuw) Bal)

De reden dat artikel 4.1150 is gewijzigd en artikel 4.1150a is toegevoegd, is dat informatieplichten in het Bal altijd in separate artikelen worden opgenomen. Vandaar dat de informatieplicht is verplaatst naar artikel 4.1150a.

Onderdeel SS (artikel 4.1151 Bal)

In het gewijzigde artikel 4.1151 is niet langer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

Onderdeel ST (artikel 4.1153 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel SU (artikelen 4.1154 en 4.1155 Bal)

De wijzigingen van de artikelen 4.1154 en 4.1155 Bal zijn redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel SV (artikel 4.1157 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel SW (artikel 4.1157a (nieuw) Bal)

In artikel 4.1157a wordt het overgangsrecht opgenomen voor open bodemenergiesystemen die zijn vergund en waarbij de aanvraag voor die vergunning is ingediend vóór 1 juli 2013. Dit overgangsrecht komt voort uit bestaand recht (het Waterbesluit).

Onderdeel SX (artikel 4.1163 Bal)

Omdat aan bijlage I een begripsomschrijving wordt toegevoegd van MP 40-21 vervalt die omschrijving in het eerste lid.

Onderdeel SY, SZ en TA (artikelen 4.1164, 4.1165 en 4.1168 Bal)

Het begrip ‘motorvoertuig’ is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud, wassen of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud, wassen of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen.

Het begrip ‘werktuig’ heeft een brede betekenis in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook gereedschap en apparatuur vallen daaronder. Om die reden vervallen ‘mobiele apparatuur’ en ‘apparaten’.

Onderdeel TB (artikel 4.1171 Bal)

Onderdeel c vervalt omdat een munitie-QRA alleen opgesteld hoeft te worden als stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1.1 of 1.2 worden opgeslagen of bewerkt of als er sprake is van meer dan 50 kg NEM in stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1.3. In die situaties is er sprake van een vergunningplichtige activiteit op grond van artikel 3.332 van het Bal en moet een munitie-QRA worden verstrekt bij een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bovendien is een melding dan niet verplicht op grond van artikel 4.1171, vierde lid, van het Bal.

Onderdelen TC tot en met TF (artikelen 4.1172, 4.1173, 4.1174 en 4.1177 tot en met 4.1180 Bal)

Omdat aan bijlage I de begripsomschrijvingen worden toegevoegd van MP 40-21 en MP 40-30 vervallen die omschrijvingen in deze artikelen.
In artikel 4.1174, onder b en c, worden de verwijzingen naar PGS 15 gewijzigd in verwijzingen naar PGS 32 omdat de PGS 15 niet van toepassing is op het opslaan van explosieven. De PGS 32 is daarop wel van toepassing en bevat specifieke voorschriften voor brandveiligheidsopslagkasten.

Onderdeel TG (afdeling 5.1 Bal)

Het gaat hier om een taalkundige verbetering van het opschrift.

Onderdeel TH (artikelen 5.3 en 5.6 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel TI (§ 5.2.3 (nieuw) Bal)

De nieuwe paragraaf 5.2.3 geeft uitvoering aan de verplichting van de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie uit de richtlijn energie-efficiëntie. Dit onderdeel van de richtlijn is eerder geïmplementeerd via de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie. Veel elementen van de kosten-batenanalyse worden ingekleurd door de richtlijn energie-efficiëntie. De kosten-batenanalyse en de verhouding tot de richtlijn wordt hieronder nader toegelicht. Voor verdere toelichting op het omzetten van de richtlijn energie-efficiëntie in het algemeen wordt verwezen naar de paragraaf 2.7 van het algemeen deel over het Besluit activiteiten leefomgeving van deze nota van toelichting.

Artikel 5.7a (nieuw) Bal

In artikel 5.7a wordt bepaald in welke gevallen er voorafgaand aan het oprichten of ingrijpend renoveren van een stookinstallatie een kosten-batenanalyse energie-efficiëntie moet worden uitgevoerd. Van ingrijpende renovatie is volgens de richtlijn energie-efficiëntie sprake als de kosten voor die renovatie hoger liggen dan 50% van een nieuwe, vergelijkbare installatie of andere eenheid.

In de analyse moet onder andere gekeken worden naar het functioneren van de stookinstallatie als hoogrenderende warmtekrachtkoppeling. Het begrip ‘hoogrenderende warmtekrachtkoppeling’ wordt ingekleurd door de richtlijn energie-efficiëntie, bijlage II. Als de stookinstallatie restwarmte produceert op een bruikbare temperatuur, moet bovendien gekeken worden of die restwarmte kan worden ingezet op andere plekken waar een economisch aantoonbare vraag naar warmte is. Ook het begrip ‘economisch aantoonbare vraag’ is vastgelegd in de richtlijn energie-efficiëntie: een vraag die de behoefte aan verwarming of verkoeling niet overstijgt en waaraan anders onder de marktvoorwaarden zou worden voldaan door andere processen van energieopwekking dan warmtekrachtkoppeling.

Artikel 5.7b (nieuw) Bal

Bij het oprichten of ingrijpend renoveren van een warmtenet of koudenet of van een stookinstallatie in een dergelijke net, zal op grond van artikel 5.7b een kosten-batenanalyse worden uitgevoerd. De definities van ‘warmtenet’ en ‘koudenet’ worden opgenomen in Bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met het formuleren van de definities is aansluiting gezocht bij begrippen uit de Warmtewet en de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie, zodat de begrippen uit de richtlijn op dezelfde wijze worden uitgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving als in andere nationale implementatieregelgeving.

Artikel 5.7c (nieuw) Bal

Bij het opstellen van een kosten-batenanalyse zullen de beginselen uit de richtlijn energie-efficiëntie in acht moeten worden genomen. Daarnaast zal de Omgevingsregeling regels bevatten over de wijze waarop kosten-efficiëntie berekend kan worden. De regels in de ministeriële regeling komen voort uit de Activiteitenregeling milieubeheer, die reeds gebruikt worden voor het uitvoeren van de kosten-batenanalyse.

Artikel 5.7d (nieuw) Bal

In artikel 5.7d worden de uitzonderingen opgenomen op de plicht om een kosten-batenanalyse uit te voeren. Deze uitzonderingen volgen uit de richtlijn energie-efficiëntie en het huidige nationale recht waarin de richtlijn is geïmplementeerd. Op twee punten wijkt het Besluit activiteiten leefomgeving af van het huidige recht: de uitzondering voor Kernenergiewet-inrichtingen en de voorlopige analyse die onder huidig (nationaal) recht gedaan kan worden in plaats van de kosten-batenanalyse. De eerste uitzondering is niet opgenomen, omdat de Kernenergiewet die specifieke inrichtingen uitputtend al regelt, waardoor het Besluit activiteiten leefomgeving op dit onderdeel niet van toepassing is. Nu het besluit niet van toepassing zal zijn, is het regelen van een uitzondering ook niet nodig.

Ten tweede komt de voorlopige analyse als instrument niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. De voorlopige analyse heeft in het huidig recht tot doel om te dienen als een ‘quick scan’ die vooraf gaat aan de kosten-batenanalyse: als uit de voorlopige analyse volgt dat de kosten-batenanalyse vermoedelijk niet positief zal uitvallen, hoeft het bedrijf de kosten-batenanalyse niet meer uit te voeren. Het doel hiervan is het tegengaan van administratieve lasten.[6]

De voorlopige analyse blijkt als instrument in de praktijk niet te leiden tot de beoogde doelen. Ten eerste is de voorlopige analyse op inhoudelijke punten ingehaald door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, waardoor de voorlopige analyse de functie van een ‘quick scan’ niet meer goed kan vervullen. De uitkomsten van de voorlopige analyse doen geen recht aan hetgeen in de praktijk mogelijk is om restwarmte op een energie-efficiëntie manier in te zetten. Daarnaast lijkt de voorlopige analyse niet de lastenreductie te kunnen brengen die was beoogd. De voorlopige analyse zorgt in de praktijk voor onduidelijkheid, en die onduidelijkheid kan ertoe leiden dat procedures juist meer tijd kosten dan gewenst. Daarnaast kan de voorlopige analyse onbedoeld leiden tot meer administratieve lasten, omdat de voorlopige analyse en de kosten-batenanalyse los van elkaar zijn vormgegeven in de wetgeving. Als de voorlopige analyse naar oordeel van het bevoegd gezag niet voldoende aannemelijk maakt dat de kosten-batenanalyse positief zal uitvallen, dan zal het bedrijf alsnog een kosten-batenanalyse moet opstellen. In die gevallen zal het bedrijf dus uiteindelijk twee analyses moeten opstellen, die beiden door het bevoegd gezag beoordeeld moeten worden, met extra lasten voor het bedrijf als gevolg.

Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving dient direct te worden over gegaan op het maken van de kosten-batenanalyse; de voorlopige analyse komt dus als ‘tussenstap’ niet meer terug. Om de administratieve lasten te beperken, zal er door middel van de ministeriële regeling en een handleiding duidelijkheid gegeven worden over de inhoud van de kosten-batenanalyse. Aan de hand van die extra informatie en regels kan de kosten-batenanalyse zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd. De lastenreductie die werd beoogd met de introductie van de voorlopige analyse kan zo alsnog worden bereikt.

Artikel 5.7e (nieuw) Bal

Ten minste 4 weken voor het begin van de milieubelastende activiteit waarvoor de kosten-batenanalyse wordt uitgevoerd, zal deze moeten worden toegestuurd aan het bevoegd gezag. Deze termijn komt overeen met de termijn in het huidige recht.

Artikel 5.7f (nieuw) Bal

Artikel 5.7f beperkt de mogelijkheid om maatwerk te stellen ten aanzien van de kosten-batenanalyse. De beperkingen komt voort uit het Europese recht: de richtlijn staat geen andere versoepeling van de regels toe naast de uitzonderingen die al zijn opgenomen in artikel 5.7d. Het is

[6] Stcrt. 15 juli 2015, nr. 20036, p. 6 (Toelichting bij de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie).

voor het bevoegd gezag wel mogelijk om – binnen de kaders van het Besluit activiteiten leefomgeving – strengere regels te stellen, bijvoorbeeld ter uitvoering van artikel 14, zevende lid, van de richtlijn energie-efficiëntie.

Onderdeel TJ (artikel 5.15 Bal)

Artikel 5.15 wordt aangepast om beter aan te sluiten bij het complementaire artikel in het Besluit bouwwerken leefomgeving (artikel 3.83). Tegelijkertijd wordt artikel 3.83 van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangepast om beter aan te sluiten op artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 3.83 van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn na wijziging elkaar uitsluitende bepalingen; de gebouw gebonden energiebesparende maatregelen worden geheel geregeld via het Besluit bouwwerken leefomgeving, de overige energiebesparende maatregelen binnen het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor toepassing van artikel 5.15 Besluit activiteiten leefomgeving dient wel aangesloten te worden bij de reikwijdte van de milieubelastende activiteiten waarvoor de energiemodule is aangezet.

Onderdeel TK (artikel 5.16 Bal)

Artikel 5.16 wordt aangepast om beter aan te sluiten bij de voorheen uit artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer volgende energiebesparingsplicht en de maatwerkmogelijkheden die dat artikel bood. In het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit wordt nader uiteengezet waarom hiertoe is besloten en hoe dit zich verhoudt tot het wijzigingsspoor voor het Klimaatakkoord.

Onderdeel TL (artikel 5.17 Bal)

Het doel van het gewijzigde artikel 5.17 is te voorkomen dat de module energiebesparing onbedoeld van toepassing wordt op milieubelastende activiteiten die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vergunningplichtig waren. Voor dergelijke activiteiten gold voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit evenmin een energiebesparingsplicht. Dit omdat artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing was op zogenoemde inrichtingen type C. Ook onder het Besluit activiteiten leefomgeving is de module energiebesparing niet van toepassing op deze activiteiten, ook niet wanneer deze onder het Besluit activiteiten leefomgeving gedeeltelijk vergunningvrij zijn. Dit omdat ervoor gekozen is bij het van toepassing verklaren van de module zo veel mogelijk aan te sluiten bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit. Mocht blijken dat de module in bepaalde gevallen toch van toepassing is op vergunningplichtige activiteiten, dan schuift artikel 5.17 de module weer terzijde.

Onderdeel TM (artikel 5.18a Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel TN (artikel 5.19 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel TO (artikel 5.20 Bal)

De wijzigingen van artikel 5.20 zijn redactioneel van aard.

Onderdeel TP (artikel 5.25 Bal)

In het eerste lid van artikel 5.25 is naast het oogmerk ‘beschermen van de gezondheid’ het oogmerk ‘beschermen van het milieu’ toegevoegd. Het uitsluitend vermelden van de gezondheid als oogmerk zou tot het misverstand kunnen leiden, dat op locaties waar zich normaal gesproken geen mensen bevinden, de concentratie van zeer zorgwekkende stoffen de grenswaarde wél mag overschrijden. Dat is niet beoogd. Ook het belang van de bescherming van het milieu speelt een rol, en brengt met zich mee dat ook op locaties waar zich normaal gesproken geen mensen bevinden de grenswaarde niet mag worden overschreden.

Daarnaast is een derde lid toegevoegd. Uit dit lid volgt dat als zeer zorgwekkende stoffen worden geëmitteerd, dat dan ook moet worden voldaan aan het bepaalde in de luchtmodule (paragraaf 5.4.4), met uitzondering van artikel 5.27. Artikel 5.27 is niet van toepassing op zeer zorgwekkende stoffen, omdat de uitzondering voor ippc-installaties in de paragraaf over zeer zorgwekkende stoffen is komen te vervallen.

Onderdeel TQ (tabel 5.25 Bal)

Aan tabel 5.25 zijn enkele zeer zorgwekkende stoffen en immissiegrenswaarden toegevoegd conform de regelgeving die gold voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Onderdeel TR (tabel 5.30 Bal)

Per abuis staat bij de emissiegrenswaarde voor de stofklasse S/So vermeld dat het gaat om de emissiegrenswaarde in mg/Nm. Dit wordt gewijzigd in mg/Nm^3.

Onderdeel TS (artikel 5.31 Bal)

De wijzigingen van artikel 5.31 zijn redactioneel van aard.

Onderdeel TT (artikel 5.33 Bal)

Per abuis is de relevante NEN-norm niet volledig weergegeven. Dit wordt verbeterd.

Onderdeel TU (artikel 5.38a Bal)

Op grond van artikel 5.38a gelden tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit de in artikel 5.30 opgenomen emissiegrenswaarden en ondergrenzen niet. In die periode gelden de emissiegrenswaarden en ondergrenzen die in bijlage VIII zijn opgenomen.

Onderdeel TV (artikel 6.1 Bal)

In het eerste lid van artikel 6.1 wordt een onderdeel toegevoegd, waarmee het hoofdstuk mede van toepassing wordt op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. Deze toevoeging hangt samen met de regels over beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties in de nieuwe paragraaf 6.2.7a. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die paragraaf.

Onderdeel TW (artikel 6.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de Omgevingswet aangepast. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van

de wet aan een watersysteem zijn toegekend. Deze wijziging wordt overgenomen in artikel 6.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het nieuwe vierde lid van artikel 6.2 zijn de oogmerken vastgelegd voor de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. Deze toevoeging hangt samen met de regels over beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties in de nieuwe paragraaf 6.2.7a. De oogmerken voor de regels volgen uit de artikelen 4.26 en 5.28 van de Omgevingswet.

Onderdeel TX (artikel 6.4 Bal)

In de nieuwe paragraaf 6.2.7a worden regels opgenomen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie. Het bevoegd gezag voor deze activiteiten is, na wijziging van artikel 6.4, de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Onderdeel TY (artikel 6.6 Bal)

In artikel 6.6, vijfde lid, wordt de specifieke zorgplicht voor mijnbouwlocatieactiviteiten aangepast. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken en de strekking van de rijksregels over mijnbouwlocatieactiviteiten in artikel 4.24 van de Omgevingswet gewijzigd. De specifieke zorgplicht is verbonden met de oogmerken en de strekking die op het niveau van de wet zijn opgenomen, daarom wordt het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast op de wijziging in de wet.

Onderdeel TZ (artikel 6.7 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet komt artikel 5.35 van de wet te vervallen en wordt aan de grondslag om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen en de grondslag om bij maatwerkvoorschriften te kunnen afwijken van de algemene regels in artikel 4.5 van de wet telkens toegevoegd dat het daarbij ook kan gaan om vergunningvoorschriften. Hiermee wordt het systeem van aanvullen en afwijken van algemene regels verduidelijkt. In verband hiermee wordt in artikel 6.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5.
Het vijfde lid, onder b, wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemeen rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Onderdeel UA (artikel 6.13 Bal)

De wijziging van artikel 6.13, onder c, is redactioneel van aard.

Onderdeel UB (artikel 6.16 Bal)

In artikel 6.16, derde lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een verwijzing aangepast vanwege de overgang van ‘mijnbouwactiviteit’ naar ‘mijnbouwlocatieactiviteit’. De mijnbouwlocatieactiviteit is nader toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Bij de mijnbouwlocatieactiviteit is niet langer de mijnbouwinstallatie het aangrijpingspunt voor algemene regels, maar de locatie die gebruikt wordt voor die mijnbouwinstallatie. Om die reden is de verwijzing in artikel 6.16, derde lid, onder c, niet langer geschikt. Na aanpassing van dit onderdeel wordt volstaan met de aanduiding ‘mijnbouwinstallatie’, zoals gedefinieerd in de Omgevingswet.

Onderdeel UC (artikel 6.17 Bal)

De wijziging in het eerste lid, onder g, is redactioneel van aard. Hiermee wordt aangesloten bij de gebruikelijke volgorde van werkwoorden in dit hoofdstuk.

Onderdeel UD (artikel 6.23 Bal)

De wijzigingen van artikel 6.23, tweede en derde lid, zijn redactioneel van aard.

Onderdeel UE (artikel 6.24 Bal)

De wijziging van artikel 6.24, aanhef, is redactioneel van aard.

Onderdeel UF (artikel 6.26 Bal)

De actualisering van de NEN-norm voor het meten van stof is een voortzetting van een wijziging van de Activiteitenregeling (consultatieversie 21 november 2018).

Onderdeel UG (artikel 6.27 Bal)

In het tweede lid wordt de zinsnede “ontgraven of verplaatsen van grond of baggerspecie” vervangen door ontgronden. In de Omgevingswet heeft het begrip ontgrondingsactiviteit dezelfde betekenis als het begrip ontgronden in de Ontgrondingenwet. In beide wetten is afgezien van een definitie van die begrippen. Met dat in gedachten is de formulering in het tweede lid ongewenst, omdat die toch een soort omschrijving van de ontgrondingsactiviteit omvat. Daarom wordt de genoemde zinsnede vervangen door ontgronden.

Onderdeel UH (artikelen 6.31 en 6.32 Bal)

In artikel 6.31, vierde lid, en 6.32, tweede lid, is abusievelijk de afbakening tussen de meldplicht respectievelijk informatieplicht en de vergunningplicht op grond van artikel 6.30 niet geregeld. Dat wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel UI (artikel 6.33 Bal)

In dit artikel wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de verplichting vallen.

Onderdeel UJ (artikel 6.34 Bal)

De wijziging van artikel 6.34, eerste lid, is redactioneel van aard.

Onderdeel UK (artikel 6.38 Bal)

De redactie van artikel 6.38 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aangepast aan het nieuwe artikel 19.0 van de Omgevingswet, dat wordt geïntroduceerd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het nieuwe artikel 19.0 biedt de grondslag om in algemene regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 van de Omgevingswet onderwerpen aan te wijzen waarvoor het daarbij aangewezen bevoegd gezag bij besluit kan bepalen dat een in die algemene regels genoemde bijzondere omstandigheid zich voordoet. In dat besluit wordt bepaald welke regels gelden in verband met die bijzondere omstandigheid. De regels in het besluit kunnen afwijken van de algemene regels.
In geval van artikel 6.38 wordt die bijzondere omstandigheid gevormd door waterschaarste of dreigende waterschaarste. Bij (dreigende) waterschaarste kan het onttrekken van water uit de rijkswateren de gewenste verdeling van het nog beschikbare water (in lijn met de rangorde van behoeften in artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) belemmeren. Het bevoegd gezag moet daarom kunnen bepalen dat het onttrekken van water uit de rijkswateren tijdelijk moet worden beperkt of tijdelijk geheel moet worden gestaakt. Dit geldt zowel voor wateronttrekkingsactiviteiten die vergunningplichtig zijn als de activiteiten die zonder vergunning mogen worden verricht.
Het derde lid van dit artikel verduidelijkt dat het besluit kan inhouden dat de activiteit moet worden beperkt of moet worden stopgezet. Het bevoegd gezag bepaalt (in lijn met artikel 19.0 van de wet) op welke locaties en voor welke periode deze beperking of stopzetting geldt.

Onderdeel UL (artikel 6.39 Bal)

De aanwijzing van de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt uitgebreid met het lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur. In de praktijk worden de zuiveringsvoorzieningen voor het behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie ook gebruikt voor de behandeling van afvalwaterstromen uit bijvoorbeeld de keukens van restaurants of hotels. Het Activiteitenbesluit milieubeheer stond het lozen van deze afvalwaterstromen via de zuiveringsvoorziening voor het huishoudelijke afvalwater ook toe. Deze lijn wordt voortgezet.
De uitbreiding van de aanwijzing van de lozingsactiviteit geldt niet voor het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is. Die paragraaf is van toepassing bij de voedingsmiddelenindustrie en bevat al bepalingen over het lozen van afvalwater dat daarbij vrijkomt.

Onderdeel UM (artikel 6.43 Bal)

In het vierde lid wordt toegevoegd dat, als afvalwater afkomstig van voedselbereiding in samenhang met het huishoudelijke afvalwater wordt geloosd, de zuiveringsvoorziening op die extra afvalwaterstroom berekend moet zijn. Hiermee wordt de regeling in het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet.
Overigens moet het afvalwater afkomstig van voedselbereiding veelal ook worden behandeld met een vetafscheider. Dat vloeit voort uit het toepassen van de beste beschikbare technieken. Die vetafscheider is echter onafhankelijk van de lozingsroute en geldt dus ook voor lozingen op bijvoorbeeld het vuilwaterriool. Het toepassen van de vetafscheider wordt daarom door de gemeente geregeld in het omgevingsplan. De gemeente maakt daarbij de afweging in welke gevallen de vetafscheider achterwege kan blijven (bijvoorbeeld omdat deze bij een kleine omvang van de lozing niet doelmatig is).

Onderdeel UN (paragraaf 6.2.5 Bal)

Het gaat hier om een wijziging van het opschrift die voortkomt uit de overgang van mijnbouwactiviteit naar mijnbouwlocatieactiviteit.

Onderdeel UO (artikel 6.45 Bal)

De wijziging van artikel 6.45 komt voort uit de overgang van mijnbouwactiviteit naar mijnbouwlocatieactiviteit. De mijnbouwlocatieactiviteit wordt verder toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel UP (artikel 6.46 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 6.46 wordt een vergunningplicht opgenomen voor het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie, die geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt, in een oefen- en schietgebied. Daarnaast wordt een vergunningplicht opgenomen voor het gebruiken van een locatie voor een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied. Vergelijkbare vergunningplichten zijn al opgenomen in hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zulke activiteiten in de Noordzee. Per abuis zijn deze vergunningplichten niet opgenomen ten aanzien van oefen- en schietgebieden in andere oppervlaktewaterlichamen, zoals de Waddenzee. Met deze wijziging wordt daar alsnog in voorzien.

Onderdeel UQ (artikel 6.47 Bal)

De wijziging van artikel 6.47 is redactioneel van aard.

Onderdeel UR (artikel 6.47a (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 6.47a vervangt het oude artikel 6.46. Die verplaatsing hangt samen met de inhoudelijke wijziging, te weten een overgang van een melding bij het verkenningsonderzoek naar een informatieplicht. Een plicht tot het overleggen van gegevens en bescheiden sluit beter aan bij artikel 10 van het Mijnbouwbesluit, de voorloper van artikel 6.47a.

Inhoudelijk zijn er ook wijzigingen aangebracht. Deze komen voort uit de wijziging van het Mijnbouwbesluit in het Besluit wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De informatieplicht in het Mijnbouwbesluit is met dat besluit uitgebreid met de gegevens en bescheiden die te vinden zullen zijn in artikel 6.47a, tweede lid, onderdelen e en f. De gegevens en bescheiden moeten bovendien worden overlegd aan de inspecteur-generaal der mijnen, in plaats van aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Onderdeel US (artikelen 6.48a (nieuw) en 6.48b (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 6.48a bevat regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.

Het nieuwe artikel 6.48b is de opvolger van artikel 10, vierde lid, van het Mijnbouwbesluit, en regelt dat toezichthouders moeten worden vervoerd naar de plek waar een verkenningsonderzoek wordt uitgevoerd of is gepland, door diegene die het verkenningsonderzoek uitvoert. Het vierde lid van artikel 10 Mijnbouwbesluit is toegevoegd met het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De grondslag voor de vervallen bepaling in het Mijnbouwbesluit en het nieuwe artikel 6.48b in het Besluit activiteiten leefomgeving is artikel 130 van de Mijnbouwwet.

Onderdeel UT (artikel 6.52 Bal)

De verwijzing naar de PRTR-verordening is vervangen door een zelfstandig leesbaar criterium. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel UU (§ 6.2.7.1 (nieuw) Bal)

Paragraaf 6.2.7 wordt aangevuld met een aantal algemene regels over lozingsactiviteiten op rijkswater. Ook met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen in deze paragraaf enkele aanvullende algemene regels over dergelijke lozingsactiviteiten worden opgenomen. De paragraaf dreigt daardoor onoverzichtelijk te worden. Daarom wordt een onderverdeling in paragrafen aangebracht.

Onderdeel UV (artikel 6.55 Bal)

In dit artikel wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de aanwijzing van de vergunningplicht in het eerste lid vallen en onder de uitzondering in het tweede lid. Verder wordt de uitzondering op de vergunningplicht voor lozingen bij calamiteitenoefeningen van het vierde lid verplaatst naar het eerste lid en wordt een aanvullende uitzondering opgenomen voor lozingen van afvalwater afkomstig van graven en saneringen. Inhoudelijke regels over die laatste lozingen zullen via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet worden opgenomen in de gereserveerde paragraaf 6.2.7.5. Met de term “afvalwater afkomstig van graven en saneringen” wordt aangesloten bij de titels van de paragrafen 4.119 tot en met 4.121. In het verleden werd voor het afvalwater afkomstig van graven in de bodem ook wel de term afvalwater afkomstig van ontwatering gebruikt. Die term sluit minder goed aan bij de genoemde paragraaftitels en wordt daarom niet meer gebruikt voor de aanduiding van afvalwater afkomstig van graven in de bodem. Met de term ontwateren in het eerste lid, onder c, onder 4°, wordt gedoeld op (al dan niet bemalen) drainage zonder dat sprake is van graven in de bodem. Tevens is een foutieve verwijzing hersteld (artikel 3.145 in plaats van artikel 3.144).

Onderdeel UW (§ 6.2.7.2 (nieuw) Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 6.2.7.1 (nieuw).

Onderdeel UX (§ 6.2.7.3 (nieuw), § 6.2.7.4 (nieuw), § 6.2.7.5 (nieuw) en § 6.2.7a (nieuw) Bal)

§ 6.2.7.3 (nieuw) en artikelen 6.56a (nieuw) tot en met 6.56d (nieuw) Bal

In verband met het schrappen van de alternatieve lozingsroute voor afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen (zie de wijziging van de artikelen 4.1054, 4.1058, 4.1060 en 4.1061), wordt deze alternatieve lozingsroute voor lozen op de rijkswateren in deze nieuwe artikelen opgenomen. Het betreft de melding van de lozing in de rijkswateren, de mogelijkheid om dit afvalwater in de rijkswateren te lozen (in afwijking van artikel 4.1058), de toepasselijke emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden. De artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd.

§ 6.2.7.4 (nieuw) en artikelen 6.56e (nieuw) tot en met 6.56h (nieuw) Bal

Paragraaf 6.2.7.4 bevat algemene regels voor het lozen van afvalwater afkomstig van telen van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas. Artikel 4.795 verplicht om dit afvalwater gelijkmatig te verspreiden over landbouwgronden of te lozen in een vuilwaterriool. Er zijn echter gebieden waar beide lozingsroutes niet mogelijk zijn. Daarom staat artikel 6.56f het lozen van dat afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk toe, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, als er geen vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk beschikbaar is binnen 40 m vanaf de kadastrale grens. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen in oppervlaktewater onder die omstandigheden ook toegestaan.
De emissiegrenswaarden voor het te lozen afvalwater zijn opgenomen in artikel 6.56g en de bijbehorende meetmethoden in artikel 6.56h. De lozing moet worden gemeld op grond van artikel 6.56e.

§ 6.2.7.5 (nieuw) Bal

Deze paragraaf zal worden ingevuld via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

§ 6.2.7a (nieuw) en artikelen 6.56i (nieuw) en 6.56j (nieuw) Bal)

De nieuwe paragraaf 6.2.7a stelt regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in rijkswater. Dergelijke regels zijn al opgenomen in hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor mijnbouwinstallaties in de Noordzee. Per abuis zijn er geen regels gesteld voor mijnbouwinstallaties in andere oppervlaktewaterlichamen in beheer van het Rijk, zoals de Waddenzee. Dat wordt met deze nieuwe paragraaf gecorrigeerd.

De vergunningplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie is de omzetting van artikel 43 van de Mijnbouwwet en implementeert mede artikel 6, zevende lid, van de richtlijn offshore veiligheid.

Onderdeel UY (artikel 6.57 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de definitie van beperkingengebiedactiviteit in de Omgevingswet gewijzigd: een beperkingengebiedactiviteit is een activiteit in een beperkingengebied. In de paragrafen 6.2.1 tot en met 6.2.7 zijn verschillende beperkingengebiedactiviteiten benoemd. Artikel 6.57, eerste lid, somt de andere beperkingenactiviteiten op in een beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk. De onderverdeling in dit lid hangt samen met de meld- en informatieplichten in paragraaf 6.2.8. De activiteiten genoemd onder a en b moeten op grond van het gewijzigde artikel 6.60 worden gemeld. Op grond van het gewijzigde artikel 6.61 moeten over dezelfde activiteiten gegevens en bescheiden worden verstrekt. Hiermee wordt bereikt dat de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit niet leidt tot een ongewenste toename van het aantal activiteiten waarvoor de meld- en informatieplichten gelden.

De meld- en informatieplichten gaan alleen over activiteiten in relatie tot werkzaamheden, materieel, materialen of vaste substanties. Het is voor het bevoegd gezag van belang dat deze activiteiten worden gemeld en dat daarover gegevens worden verstrekt, omdat deze activiteiten in een beperkingengebied ten koste kunnen gaan van de afvoercapaciteit of het bergend vermogen van het waterstaatswerk.

Bij de andere activiteiten, bedoeld in artikel 6.57, eerste lid, onder c, kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het zich louter ophouden in een beperkingengebied. Van deze activiteit is niet goed denkbaar dat deze ten koste gaat van het functioneren van het waterstaatswerk. Melden en het verstrekken van gegevens en bescheiden is voor dergelijke activiteiten niet nodig. Dit betekent echter niet dat voor deze activiteit geen regels gelden. De specifieke zorgplicht is van toepassing op deze andere activiteiten. Ook kan het bevoegd gezag daarover maatwerkvoorschriften stellen.

Uiteraard gaat het hier alleen om die activiteiten waarop de Omgevingswet van toepassing is. Dit volgt uit artikel 1.4 van de Omgevingswet. Dat artikel bepaalt – kort gezegd – dat de Omgevingswet niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Zo worden de ordening van het scheepvaartverkeer en daarbij betrokken belangen uitputtend geregeld in de scheepvaartverkeerswetgeving. De activiteiten die in die wetgeving uitputtend worden geregeld vallen dus niet onder de Omgevingswet.

Onderdeel UZ (artikel 6.58 Bal)

De wijziging van artikel 6.58 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdeel VA (artikel 6.59 Bal)

De wijziging van artikel 6.59 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdelen VB en VC (artikelen 6.60 en 6.61 Bal)

De wijziging van de artikelen 6.60 en 6.61 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdeel VD (artikel 7.1 Bal)

In het tweede lid, onder b, wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdeel VE (artikel 7.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de Omgevingswet aangepast. Artikel 7.2 wordt daarmee in overeenstemming gebracht. De zinsnede in het eerste lid, onder c, over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend. In het nieuwe tweede lid is toegevoegd dat de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet, in plaats van alleen de doelstellingen van het waterbeheer. Een voorbeeld van dit verruimde oogmerk is de regel over waarneming van belang voor de archeologische monumentenzorg.

Onderdeel VF (artikel 7.4 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel VG (artikel 7.6 Bal)

In artikel 7.6, zesde en zevende lid (nieuw), wordt de specifieke zorgplicht voor mijnbouwlocatieactiviteiten aangepast. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn de oogmerken en de strekking van de rijksregels over mijnbouwlocatieactiviteiten in artikel 4.24 van de Omgevingswet gewijzigd. De specifieke zorgplicht is verbonden met de oogmerken en de strekking die op het niveau van de wet zijn opgenomen, daarom is het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast op de wijziging in de wet.

Onderdeel VH (artikel 7.7 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

In het eerste lid van dit artikel wordt onder meer de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5 van de wet. Zie voor nadere uitleg over deze wijziging de toelichting bij de wijziging van artikel 2.13 Bal (eerste alinea).

Het vijfde lid, onder c, wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van

overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemeen rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Voor stortingsactiviteiten op zee wordt ook artikel 8.99, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard in het vijfde lid, onder d.

Onderdelen VI tot en met VL (artikelen 7.13, 7.16, 7.22 en 7.23 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel VM (artikel 7.25 Bal)

De actualisering van de NEN-norm voor het meten van stof is een voortzetting van een wijziging van de Activiteitenregeling (consultatieversie 21 november 2018).

Onderdeel VN (artikel 7.26 Bal)

In het tweede lid wordt de zinsnede ‘ontgraven of verplaatsen van grond of baggerspecie’ vervangen door ‘ontgronden’. In de Omgevingswet heeft het begrip ontgrondingsactiviteit dezelfde betekenis als het begrip ontgronden in de Ontgrondingenwet. In beide wetten is afgezien van een definitie van die begrippen. Met dat in gedachten is de formulering in het tweede lid ongewenst, omdat die toch een soort omschrijving van de ontgrondingsactiviteit omvat. Daarom wordt de genoemde zinsnede vervangen door ontgronden.

Onderdeel VO (artikelen 7.31 en 7.36 Bal)

In dit artikel wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de verplichting vallen.

Onderdelen VP en VQ (artikelen 7.38, 7.41 en 7.44 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel VR (artikel 7.47 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het derde lid, onder b, wordt de term ‘schip’ vervangen door ‘vaartuig of drijvend werktuig’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdeel VS (artikel 7.48 Bal)

De aanwijzing van de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt uitgebreid met het lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur. In de praktijk worden de zuiveringsvoorzieningen voor het behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie ook gebruikt voor de behandeling van afvalwaterstromen uit bijvoorbeeld de keukens van restaurants of hotels. Het Activiteitenbesluit milieubeheer stond het

lozen van deze afvalwaterstromen via de zuiveringsvoorziening voor het huishoudelijke afvalwater ook toe. Deze lijn wordt voortgezet.
De uitbreiding van de aanwijzing van de lozingsactiviteit geldt niet voor het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is. Die paragraaf is van toepassing bij de voedingsmiddelenindustrie en bevat al bepalingen over het lozen van afvalwater dat daarbij vrijkomt.

Onderdeel VT (artikel 7.52 Bal)

In het vierde lid wordt toegevoegd dat, als afvalwater afkomstig van voedselbereiding in samenhang met het huishoudelijke afvalwater wordt geloosd, de zuiveringsvoorziening op die extra afvalwaterstroom berekend moet zijn. Hiermee wordt de regeling in het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet.
Overigens moet het afvalwater afkomstig van voedselbereiding veelal ook worden behandeld met een vetafscheider. Dat vloeit voort uit het toepassen van de beste beschikbare technieken. Die vetafscheider is echter onafhankelijk van de lozingsroute en geldt dus ook voor lozingen op bijvoorbeeld het vuilwaterriool. Het toepassen van de vetafscheider wordt daarom door de gemeente geregeld in het omgevingsplan. De gemeente maakt daarbij de afweging in welke gevallen de vetafscheider achterwege kan blijven bijvoorbeeld omdat deze bij een kleine omvang van de lozing niet doelmatig is.

Onderdeel VU (artikel 7.55 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel VV (artikel 7.57 Bal)

De verwijzing naar de PRTR-verordening is vervangen door een zelfstandig leesbaar criterium. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel VW (§ 7.2.7.1 Bal)

Paragraaf 7.2.7 wordt aangevuld met een aantal algemene regels over lozingsactiviteiten op rijkswater. Ook met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen in deze paragraaf enkele aanvullende algemene regels over dergelijke lozingsactiviteiten worden opgenomen. De paragraaf dreigt daardoor onoverzichtelijk te worden. Daarom wordt een onderverdeling in paragrafen aangebracht. Paragraaf 7.2.7.5 (lozen bij graven en saneringen) zal worden ingevuld via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

Onderdeel VX (artikel 7.60 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel wordt de term ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de vergunningplicht in het eerste lid en de uitzondering in het tweede lid vallen. Verder wordt de uitzondering op de vergunningplicht voor lozingen bij calamiteitenoefeningen van het vierde lid verplaatst naar het eerste lid en wordt een aanvullende uitzondering opgenomen voor lozingen van afvalwater afkomstig van graven en saneringen. Inhoudelijke regels over die laatste lozingen zullen via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet worden opgenomen in de gereserveerde paragraaf 7.2.7.5. Met de term “afvalwater afkomstig van graven en saneringen” wordt aangesloten bij de titels van de paragrafen 4.119 tot en met 4.121. In het verleden werd voor het afvalwater afkomstig van graven in de bodem ook wel de term afvalwater afkomstig van ontwatering gebruikt. Die term sluit minder goed aan bij de genoemde paragraaftitels en wordt daarom niet meer gebruikt voor de aanduiding van afvalwater afkomstig van graven in de bodem. Met de term ontwateren in het eerste lid, onder c, onder 4°, wordt

gedoeld op (al dan niet bemalen) drainage zonder dat sprake is van graven in de bodem. Tevens is een foutieve verwijzing hersteld (artikel 3.145 in plaats van artikel 3.144).

Onderdeel VY (§ 7.2.7.2 (nieuw) Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij *§ 7.2.7.1* Bal bij dit besluit.

Onderdeel VZ (§ 7.2.7.3 (nieuw), § 7.2.7.4 (nieuw) en § 7.2.7.5 (nieuw) Bal)

§ 7.2.7.3 (nieuw) en artikelen 7.61a tot en met 7.61d (nieuw) Bal

In verband met het schrappen van de alternatieve lozingsroute voor afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen (zie de wijziging van de artikelen 4.1054, 4.1058, 4.1060 en 4.1061), wordt deze alternatieve lozingsroute voor lozen in de Noordzee in deze nieuwe artikelen opgenomen. Het betreft de melding van de lozing in de Noordzee, de mogelijkheid om dit afvalwater in de Noordzee te lozen (in afwijking van artikel 4.1058), de toepasselijke emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden. De artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd.

§ 7.2.7.4 (nieuw) en artikelen 7.61e tot en met 7.61h (nieuw) Bal

Paragraaf 7.2.7.4 bevat algemene regels voor het lozen van afvalwater afkomstig van telen van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas. Artikel 4.795 verplicht om dit afvalwater gelijkmatig te verspreiden over landbouwgronden of te lozen in een vuilwaterriool. Er zijn echter gebieden waar beide lozingsroutes niet mogelijk zijn. Daarom staat artikel 7.56f het lozen van dat afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk toe, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, als er geen vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk beschikbaar is binnen 40 m vanaf de kadastrale grens. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen in oppervlaktewater onder die omstandigheden ook toegestaan.
De emissiegrenswaarden voor het te lozen afvalwater zijn opgenomen in artikel 7.56g en de bijbehorende meetmethoden in artikel 7.56h. De lozing moet worden gemeld op grond van artikel 7.56e.

§ 7.2.7.5 (nieuw) Bal

Deze paragraaf over lozingen bij graven en saneringen is gereserveerd voor aanpassing bij het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

Onderdeel WA (artikel 7.63 Bal)

In dit artikel wordt de term ‘schip’ vervangen door ‘vaartuig of drijvend werktuig’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdelen WB en WC (§ 7.2.9 en artikel 7.66 Bal)

De wijzigingen in artikel 7.66 volgen uit de bepalingen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, waarin het begrip ‘mijnbouwactiviteit’ wordt vervangen door ‘mijnbouwlocatieactiviteit’. Deze wijziging verduidelijkt dat de activiteit inhoudt het gebruiken van een locatie voor een aan mijnbouw gerelateerde activiteit, en niet het verrichten van de mijnbouwactiviteit zelf. In de aanwijzing van activiteiten in artikel 7.66 is naar aanleiding hiervan toegevoegd dat het gaat om het gebruiken van locaties voor de activiteiten. De introductie van de mijnbouwlocatieactiviteit is uitgebreid toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van het begrip ‘mijnbouwactiviteit’ in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel WD (artikel 7.66a (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 7.66a geeft uitvoering aan artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet, dat sinds januari 2017 van kracht is (Stb. 2016, 558). Het eerste lid van artikel 7a strekt ertoe nieuwe mijnbouwinstallaties in bepaalde gebieden te voorkomen. Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone is één van die gebieden.

De formulering van artikel 7.66a maakt duidelijk dat het uitvoeren van de mijnbouwlocatieactiviteit alleen verboden is als er sprake is van het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie – exclusief beperkingengebied - in het betreffende Natura 2000-gebied, voor het opsporen of winnen van delfstoffen. Het verbod ziet dus niet op de situatie waarbij de mijnbouwinstallatie buiten het Natura 2000-gebied wordt geplaatst en alleen het bij die installatie horende beperkingengebied binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied valt. Ook geldt het verbod niet als het gaat om mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van aardwarmte en het opslaan van stoffen. Voor een toelichting van de verdere uitwerking van artikel 7a Mijnbouwwet wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel WE (artikel 7.67 Bal) [artikel 5.1 van de wet]

In artikel 7.67 wordt een nieuw onderdeel a ingevoegd, waarmee geregeld wordt dat een mijnbouwlocatieactiviteit vergunningplichtig is als het gaat om het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie voor het opsporen of winnen van delfstoffen – exclusief het beperkingengebied van die installatie – in de territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Het gaat daarbij alleen om mijnbouwinstallaties die boven het water uitsteken. Het verbod ziet bovendien dus niet op de situatie waarbij alleen het bij de mijnbouwinstallatie horende beperkingengebied binnen het genoemde gebied valt. Deze vergunningplicht is de omzetting van artikel 7a, tweede lid, van de Mijnbouwwet (Stb. 2016, 558).

In onderdeel b wordt de vergunningplicht voor het gebruiken van locaties voor mijnbouwinstallaties in bepaalde gebieden aangepast. Aan deze vergunningplicht wordt toegevoegd dat het gebruiken van een locatie in een windkavelgebied ook vergunningplichtig is. Dit is de omzetting van artikel 45a Mijnbouwbesluit, zoals dat is toegevoegd door het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). Het artikellid is bovendien aangepast op de gevolgen van de introductie van de ‘mijnbouwlocatieactiviteit’.

Onderdeel WF (artikel 7.68 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De wijziging van artikel 7.68 is redactioneel van aard.

Onderdeel WG (artikel 7.69 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In artikel 7.69 wordt de melding vervangen door een informatieplicht. Dit sluit beter aan bij het Mijnbouwbesluit, en maakt het mogelijk om de inspecteur-generaal der mijnen aan te wijzen als het bestuursorgaan dat de gegevens en bescheiden ontvang.

De wijzigingen in dit artikel komen verder voort uit de wijziging van het Mijnbouwbesluit in het Besluit wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De informatieplicht in het Mijnbouwbesluit is met dat besluit uitgebreid met de gegevens en bescheiden die nu te vinden zijn in artikel 6.46a, tweede lid, onderdelen d en e.

Onderdeel WH (artikelen 7.71 tot en met 7.73 Bal)

Artikel 7.71 (nieuw) Bal

Het nieuwe artikel 7.71 bevat regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.

Artikel 7.72 (nieuw) Bal

Het nieuwe artikel 7.72 is de opvolger van artikel 10, vierde lid, van het Mijnbouwbesluit, en regelt dat toezichthouders moeten worden vervoerd naar de plek waar een verkenningsonderzoek wordt uitgevoerd of is gepland door diegene die het verkenningsonderzoek uitvoert. Het vierde lid van artikel 10 Mijnbouwbesluit toegevoegd met het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De grondslag voor de vervallen bepaling in het Mijnbouwbesluit en de het nieuwe artikel 7.71 in het Besluit activiteiten leefomgeving is artikel 130 van de Mijnbouwwet.

Artikel 7.73 (nieuw) Bal

In artikel 7.73 is het overgangsrecht vastgelegd voor artikel 7.66a en de vergunningplicht in artikel 7.67, eerste lid, onder a. Dit overgangsrecht volgt uit de formulering van artikel 7a van de Mijnbouwwet, waarop beide artikelen in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gebaseerd. In artikel 7a van de Mijnbouwwet is bedoeld om alleen het oprichten van nieuwe mijnbouwinstallaties te laten vallen onder het verbod of de vergunning. Voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk op een locatie waar al een mijnbouwinstallatie aanwezig is, is daarom voorzien in eerbiedigende werking in het nieuwe artikel 7.73.

Onderdeel WI (artikel 8.2 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn redactioneel van aard. Ze zorgen ervoor dat dit artikel in lijn is met vergelijkbare artikelen in andere hoofdstukken. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel WJ (artikel 8.7 Bal) [artikelen 2.24 en 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.13 Bal (de eerste alinea).

Onderdeel WK (artikel 8.12 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdelen WL tot en met WO (artikelen 8.15 tot en met 8.18 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de definitie van beperkingengebiedactiviteit in de Omgevingswet gewijzigd: een beperkingengebiedactiviteit is een activiteit in een beperkingengebied. Artikel 8.15, eerste lid, somt de beperkingenactiviteiten op (anders dan kabels en leidingen) in een beperkingengebied met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk. De onderverdeling in dit lid hangt samen met de vergunningplichten, meldplichten en informatieplichten in deze paragraaf. De activiteiten genoemd onder a tot en met e moeten op grond van het gewijzigde artikel 8.16 worden gemeld, voor zover ze niet vergunningplichtig zijn op grond van artikel 8.15. Op grond van het gewijzigde artikel 8.17 moeten over dezelfde activiteiten gegevens en bescheiden worden verstrekt. Hiermee wordt bereikt dat de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit niet leidt tot een ongewenste toename van het aantal activiteiten waarvoor de meld- en informatieplichten gelden.

Ter illustratie van de werking van de gewijzigde artikelen kan het bouwen van een reclamezuil op een verzorgingsplaats als voorbeeld worden genomen. Het bouwen van die zuil valt onder de aanwijzing van artikel 8.15, eerste lid, onder a (het bouwen van bouwwerken). Er is op grond van artikel 8.16, eerste lid en tweede lid onder b, echter geen omgevingsvergunning voor een

beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een rijksweg vereist, want die vergunningplicht geldt voor andere bouwwerken (gebouwen en bouwwerken voor energielevering aan voertuigen). De meld- in informatieplichten van artikel 8.17 en 8.18 gelden wel, omdat de activiteit onder de aanwijzing van artikel 8.15, eerste lid, onder a valt en niet vergunningplichtig is op grond van artikel 8.16.

Voor andere activiteiten als bedoeld in artikel 8.15, eerste lid, onder f, geldt geen vergunningplicht en geen meld- of informatieplicht. Op deze andere activiteiten is wel de specifieke zorgplicht van toepassing. Ook kan het bevoegd gezag daarover maatwerkvoorschriften stellen.

Uiteraard gaat het hier alleen om die activiteiten waarop de Omgevingswet van toepassing is. Dit volgt uit artikel 1.4 van de Omgevingswet. Dit artikel bepaalt – kort gezegd – dat de Omgevingswet niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Zo wordt het rijden met een auto over de weg en de daarbij geldende verkeersregels uitputtend geregeld in de wegenverkeerswetgeving. De activiteiten die in die wetgeving uitputtend worden geregeld vallen dus niet onder de Omgevingswet.

Voor het geometrisch begrenzen van beperkingengebieden met betrekking tot rijkswegen zijn zodanige uitgangspunten gehanteerd dat de regels over beperkingengebiedactiviteiten gelden binnen het gebied waar die activiteiten de stabiliteit en veiligheid van het weglichaam kunnen aantasten. In een aantal gevallen leidt toepassing van deze uitgangspunten ertoe dat bestaande, buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen binnen het beperkingengebied komen te liggen. Dit kan gaan om op grond van de voormalige Wet beheer rijkswaterstaatswerken vergunde gebouwen of gebouwen die er al stonden voordat de weg werd aangelegd of verbreed. Ook kan het gaan om gebouwen die door toepassing van de uitgangspunten voor geometrisch begrenzing van het beperkingengebied binnen dat gebied zijn komen te liggen. Voor deze gebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen geldt dat het in stand houden daarvan en het bestendig en regulier gebruik daarvan geen vergunningplichtige of meldingplichtige activiteiten op grond van hoofdstuk 8 zouden moeten zijn. De buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen, het gebruik daarvan en het gebruik van de daarbij behorende erven of terreinen tast de stabiliteit en veiligheid van het weglichaam niet aan. De wijziging van de artikelen 8.16 tot en met 8.18 heeft tot doel om deze activiteiten uit te zonderen van de vergunningplicht, meldingsplicht en informatieplicht. De uitzondering op deze verplichtingen geldt voor zover de (bouw)werken of objecten niet hoger zijn dan 5 meter en er minder dan 30 m^3 grond wordt geroerd.

Onder bestendig en regulier gebruik wordt verstaan het verrichten van activiteiten door de eigenaar of gebruiker van het gebouw, die samenhangen met de woon- of bedrijfsfunctie daarvan. Hierbij speelt de aard van de activiteiten een rol, evenals het tijdstip, de frequentie en de schaal waarop de activiteiten worden verricht. Gedacht moet worden aan regelmatig terugkerend of regulier gebruik of onderhoud. De activiteiten moeten zijn gericht op het continueren van de bestaande situatie.
Voorbeelden van bestendig en regulier gebruik van woongebouwen en daarbij behorende erven en terreinen zijn het bouwen en verbouwen van een hoofdgebouw en bijhorende bouwwerken als bedoeld in artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het onderhoud en de vervanging van die bouwwerken. Onder bestendig en regulier gebruik van woonerven wordt ook begrepen het aanbrengen van beplantingen, het plaatsen van tuinmeubilair, het opslaan van goederen en het parkeren van voertuigen.
Voorbeelden van het bestendig en regulier gebruik van bedrijfsgebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen zijn eveneens het bouwen en verbouwen van bijbehorende bouwwerken als bedoeld in artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het onderhoud en de vervanging van die werken. Onder bestendig en regulier gebruik van bedrijfsterreinen kan ook worden begrepen het opslaan van goederen en het parkeren van voertuigen.

Onderdelen WP en WQ (artikelen 8.20 en 8.21 Bal)

Voor het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen wordt in de artikelen 8.20 en 8.21 van het Besluit activiteiten leefomgeving een uitzondering gemaakt op de meldingsplicht en informatieplicht voor kabels en leidingen bij buiten de verharding van de weg gelegen woongebouwen en de daar bijhorende erven, als de kabel of leiding de erfgrens niet kruist. De uitzondering op de meldplicht geldt niet voor bedrijfsgebouwen en bijhorende erven en terreinen vanwege de aard en omvang van bedrijfsmatige kabels en leidingen.

Onderdeel WR (artikel 8.26 Bal)

In dit artikel was de versie aangeduid van het document dat moet worden toegepast bij het boren of persen. Volgens de systematiek van het stelsel van de Omgevingswet worden de versies van normen en andere documenten waarnaar wordt verwezen in de regels die zijn gesteld op grond van artikel 4.3 van de wet, aangeduid bij ministeriële regeling op grond van artikel 4.3, vierde lid, van de wet. Naast het vervallen van de versie-aanduiding is de titel van het document aangepast.

Onderdeel WS (hoofdstuk 9 (nieuw) Bal)

Afdeling 9.1 (nieuw) Bal

Artikel 9.1 (nieuw) Bal

Dit hoofdstuk gaat over activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen en bijzondere spoorwegen. Daarbij kan gedacht worden aan het bouwen van bouwwerken, het aanleggen van kabels of leidingen of het uitvoeren van graafwerkzaamheden in het beperkingengebied. De grondslag voor deze regels staat in de artikelen 4.3, tweede lid, en 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet. Dat het Rijk algemene regels stelt en vergunningplichten formuleert voor de hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen ligt voor de hand, aangezien het Rijk een specifieke taak heeft voor het behoeden van de staat en werking van die infrastructuur. Voor lokale spoorwegen is eveneens gekozen voor het stellen van algemene rijksregels (in de vorm van een specifieke zorgplicht) en vergunningplichten. De reden hiervoor is met name voortzetting van de reeds gemaakte keuzes in de Wet lokaal spoor. De regels voor lokale spoorwegen zijn, in lijn met het subsidiariteitsbeginsel, niet uitputtend; het Rijk voorziet in een basisregeling met een specifieke zorgplicht en een vergunningplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen, maar provincies (en in een vervoersregio: de betrokken gemeenten) kunnen maatwerkregels stellen en de grenzen van de vergunningplicht aanpassen.

Een beperkingengebied is gedefinieerd in de wet: een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. De regels over beperkingengebiedactiviteiten zijn dus beperkt tot regels aan activiteiten voor zover die de spoorweg zelf kunnen beïnvloeden. De regels gaan niet over de belemmeringen voor het gebruik van de spoorweg die kunnen ontstaan doordat bijvoorbeeld bewoners van gebouwen in het beperkingengebied klagen over geluidsoverlast of trillingen ten gevolge van het vervoer over het spoor. Regels over de beperking van geluidsoverlast door spoorwegen worden via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit biedt een waarborg voor de beperking van geluidoverlast bij geluidgevoelige gebouwen. In essentie is het voorkomen of beperken van de overlast door geluid en trillingen van spoorverkeer een ruimtelijk vraagstuk, waarbij de jurisprudentie over een “aanvaardbaar woon- en leefklimaat” van belang is. Het omgevingsplan van de gemeente, dat is gericht op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, moet er in dit licht voor zorgen dat de overlast door geluid en trillingen niet onaanvaardbaar is. Dat kan onder meer door geen nieuwe geluid- of trillinggevoelige gebouwen toe te staan in zones rond het spoor die een verhoogd risico hebben op overlast. Als toch nieuwe gebouwen worden toegestaan, is het denkbaar dat regels over bijvoorbeeld geluidisolatie of de fundering worden gesteld (voor zover het

Besluit bouwwerken leefomgeving maatwerkregels mogelijk maken). Vanwege de provinciale taak voor lokale spoorwegen (buiten de vervoersregio's) zou de provincie via instructieregels op het omgevingsplan kunnen borgen dat nieuwe gevoelige gebouwen in de omgeving van lokale spoorwegen niet zonder meer kunnen worden gebouwd.

De geografische begrenzing van de beperkingengebieden met betrekking tot hoofdspoorwegen wordt opgenomen in de ministeriële regeling op grond van artikel 2.21 van de wet. De geografische begrenzing van lokale spoorwegen wordt opgenomen in de omgevingsverordening of, als er een vervoersregio is ingesteld op grond van de Wet personenvervoer 2000, vastgesteld op grond van artikel 12 van die wet (na wijziging door de Invoeringswet Omgevingswet) en vervolgens overgenomen in het omgevingsplan. De geografische begrenzing van bijzondere spoorwegen wordt eveneens in het omgevingsplan opgenomen.

Artikel 9.2 (nieuw) Bal

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld vanwege het belang van het behoeden van de staat en werking van een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg, inclusief het belang van verruiming of wijziging van die spoorweg. Dit oogmerk is ontleend aan artikel 4.25 van de wet, dat betrekking heeft op rijkswegen. Tot het oogmerk van de regels behoort ook het belang van verruiming of wijziging van de spoorweg. Activiteiten in het beperkingengebied mogen er niet toe leiden dat de mogelijkheden om een spoorweg te wijzigen of te verruimen te zeer worden beperkt. Ter uitwerking van dit oogmerk is onder meer de verlegplicht van artikel 9.17 opgenomen.

Artikel 9.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

In de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer zijn aangewezen is het dagelijks bestuur van de vervoersregio bevoegd gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen. Dit is een uitzondering op de regel dat gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor die activiteiten. De bevoegdheid voor bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de wet ook bij het dagelijks bestuur.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.4 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

Buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer zijn aangewezen, zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen. De bevoegdheid voor bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de wet ook bij gedeputeerde staten.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.5 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegde gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij

beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen. De bevoegdheid voor het verlenen van een (enkelvoudige) omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot die spoorwegen is geregeld in het Omgevingsbesluit, maar berust ook bij die minister. De reden hiervoor is de beheertaak van die minister voor de hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen, zoals opgenomen in artikel 2.19 van de Omgevingswet.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.6 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.13 van de wet]

In paragraaf 4.6.2 van het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is ingegaan op de ‘eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag’ regeling voor complexe bedrijven. Mocht een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg binnen de locatie van een complex bedrijf plaatsvinden, dan zijn gedeputeerde staten vanaf het moment dat voor die milieubelastende activiteit als bedoeld in afdeling 3.3 (complexe bedrijven) door gedeputeerde staten een omgevingsvergunning is verleend, ook bevoegd gezag voor de algemene rijksregels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot die spoorweg. Op deze locatie komt daardoor voor alle door het Rijk gereguleerde activiteiten alles bij de provincie terecht: vergunningverlening, het stellen van maatwerkvoorschriften et cetera, het houden van toezicht en bestuursrechtelijke handhaving.

Met de locatie die in het artikel wordt genoemd, wordt de begrenzing van de milieubelastende activiteit bedoeld, zoals die uit de vergunning voor de milieubelastende activiteit volgt.

Artikel 9.7 (nieuw) Bal

In artikel 9.7 wordt bepaald tot wie de regels van dit hoofdstuk zijn gericht. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Voor vergunningplichtige activiteiten is dat expliciet verwoord in artikel 5.37, eerste lid, van de wet. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten, zoals de eigenaar of de opdrachtgever. Deze moet de vergunningvoorschriften zelf naleven en zorgen dat deze door zijn werknemers of contractanten worden nageleefd. Dit artikel bevat een soortgelijke bepaling voor de activiteiten die worden geregeld met algemene regels: degene die de activiteiten verricht, moet voldoen aan de regels van dit besluit, en ervoor zorgen dat de mensen of bedrijven die voor haar of hem werkzaamheden verrichten zich aan de regels over de activiteit houden.

Artikel 9.8 (nieuw) Bal

De specifieke zorgplicht geldt zowel voor activiteiten die onder de algemene regels van afdeling 9.2 en 9.3 vallen, als voor activiteiten die vergunningplichtig zijn.

Paragraaf 4.3.2 van de Omgevingswet bevat geen oogmerk en strekking voor de algemene rijksregels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen. Het oogmerk en de strekking van de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten zijn daarom ontleend aan het oogmerk van de beoordelingsregels voor die activiteiten (opgenomen in artikel 5.28 Omgevingswet) en de strekking van de algemene rijksregels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot wegen in beheer bij het Rijk (artikel 4.25 Omgevingswet). De strekking van deze specifieke zorgplicht is in het tweede lid aangevuld met de plicht om maatregelen te treffen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Ongewone voorvallen bij activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg kunnen gevaarlijk zijn voor de staat en werking van die spoorweg, zodat van een ieder de nodige maatregelen mogen worden

verwacht om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken. In de artikelen 9.14 en 9.15 is een informatieplicht opgenomen voor het geval zich toch een ongewoon voorval voordoet. Deze informatieplicht geldt voor de veroorzaker van het ongewone voorval, in aansluiting op hoofdstuk 19 van de wet.

Verder wordt de strekking van de specifieke zorgplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen aangevuld met enkele algemene maatregelen die in alle gevallen van de initiatiefnemer verwacht mogen worden. De spoorweg moet altijd bereikbaar blijven voor de spoorwegbeheerder en voor hulpdiensten. Ook mogen vluchtroutes niet belemmerd worden. Daarnaast moeten objecten niet op het spoor terecht kunnen komen en mogen zichtlijnen niet belemmerd worden. Dat geldt zowel voor het zicht van de bestuurder op de spoorweg en de directe omgeving daarvan, als voor het zicht van bijvoorbeeld verkeersdeelnemers op de spoorweg bij een spoorwegovergang. Materieel en materiaal, dat bijvoorbeeld bij bouwwerkzaamheden wordt gebruikt, moet na beëindiging van de activiteit zo spoedig mogelijk worden verwijderd.

Artikel 9.9 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Op grond van artikel 9.9 is het mogelijk om maatwerkregels te stellen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg. De maatwerkregels worden opgenomen in het omgevingsplan als ze betrekking hebben op een gebied waar een vervoersregio actief is, en in de omgevingsverordening in andere gevallen. Vervoersregio's zijn openbare lichamen die bij gemeenschappelijke regeling van een aantal gemeenten zijn ingesteld. Vervoersregio's hebben zelf geen regelgevende bevoegdheid, vandaar dat maatwerkregels over deze beperkingengebiedactiviteiten in de omgevingsplannen van de betrokken gemeenten worden opgenomen.

Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels van deze afdeling. Maatwerkregels zijn dus niet gericht tot een belanghebbende, maar gelden op een bepaalde locatie ongeacht wie daar een activiteit verricht of gaat verrichten. Maatwerkregels zijn daarom geschikt om te sturen op toekomstige ontwikkelingen.

Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels. Bij het stellen van maatwerkregels moeten de belangen uit artikel 9.2 in acht worden genomen: de belangen met het oog waarop de algemene regels in afdeling 9.3 zijn gesteld. Artikel 4.6 van de wet bepaalt dat met maatwerkregels alleen kan worden afgeweken van algemene regels als dat bij AMvB is bepaald. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat maatwerkregels kunnen afwijken van de artikelen 9.14 en 9.15 en afdeling 9.3, tenzij anders is bepaald. Zo'n uitzondering is bijvoorbeeld te vinden in artikel 9.16. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 9.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moeten maatwerkregels altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven.

Artikel 9.10 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de specifieke zorgplicht en over de onderwerpen in afdeling 9.2 en 9.3. Een maatwerkvoorschrift kan niet worden gesteld als het mogelijk is om over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg te verbinden. Voorschriften ter invulling van de specifieke zorgplicht bij vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten landen dus altijd in de vergunning, en niet in een zelfstandig maatwerkvoorschrift.

Op het stellen van een maatwerkvoorschrift is de beoordelingsregel voor vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een spoorweg van artikel 8.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.11 (nieuw) Bal

In artikel 9.11 wordt geregeld dat bij iedere melding die wordt gedaan een aantal algemene gegevens wordt verstrekt. Dit sluit aan bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag voor een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het melden van een activiteit om een aanduiding van welke activiteit er zal worden verricht. Onder a wordt dus gevraagd om de activiteit, bedoeld in afdeling 9.2, die moet worden gemeld, bijvoorbeeld het aanleggen van een kabel in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, bedoeld in paragraaf 9.2.1.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit verricht. Als het adres waarop de activiteit wordt verricht een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, wordt ook dat adres doorgegeven.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de plicht om een melding te doen niet voortvloeit uit artikel 9.11, die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is opgenomen in afdeling 9.2.

Als in afdeling 9.2 een activiteit niet mag worden verricht voordat een melding is gedaan, worden daarbij specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel: een melding is pas compleet als alle gegevens die worden gevraagd zijn verstrekt.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop. Zie voor bepalingen over de bekendmaking van meldingen door het bevoegd gezag afdeling 8.5 van dat besluit.

Artikel 9.12 (nieuw) Bal

Als op grond van afdeling 9.2 gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag worden verstrekt, worden die gegevens, net als de melding, begeleid door een aantal algemene gegevens. Dit sluit aan bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag voor een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het verstrekken van gegevens en bescheiden over een activiteit om een aanduiding van welke activiteit er zal worden verricht. Onder a is daarom opgenomen dat moet worden aangegeven welke activiteit bedoeld in afdeling 9.2 waarover gegevens worden verstrekt, het betreft.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit verricht. Als het adres waarop de activiteit waarover gegevens worden verstrekt, een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres verstrekt.

Ook hier geldt dat de plicht om gegevens te verstrekken niet voortvloeit uit artikel 9.12, die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is, opgenomen in afdeling 9.2. Als in die afdeling het verstrekken van gegevens en bescheiden is voorgeschreven, bijvoorbeeld vóórdat wordt begonnen met die activiteit, wordt daarbij om specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop.

Artikel 9.13 (nieuw) Bal

Artikel 9.13 regelt, in tegenstelling tot de twee artikelen die hiervoor zijn toegelicht, een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties.

In het eerste lid van artikel 9.13 wordt geregeld dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dan correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt.

In het tweede lid wordt geregeld dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voorgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de wet, waar hetzelfde over vergunninghouders is geregeld.

Artikelen 9.14 (nieuw) tot en met 9.16 (nieuw) Bal

Deze artikelen gaan over de informatieplicht bij ongewone voorvallen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen 2.12 tot en met 2.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die hetzelfde regelen voor de milieubelastende activiteit en de daarmee samenhangende lozingsactiviteiten.

De regels voor ongewone voorvallen in deze artikelen gelden voor alle beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen. In principe kunnen bij al deze activiteiten immers ongewone voorvallen optreden. Met deze generieke regeling is duidelijk dat van ieder die deze activiteit verricht in alle gevallen gevergd wordt dat hij het bevoegd gezag informeert en gegevens en bescheiden over het ongewone voorval verstrekt.

Artikel 9.17 (nieuw) Bal

Als het vanwege een project van de spoorwegbeheerder, zoals het aanleggen van een extra spoor, noodzakelijk is dat een (bouw)werk of ander object, waarvoor een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot die spoorweg is vereist, wordt verlegd, wordt dat formeel geregeld door intrekking van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend gaat hieraan steeds overleg met de eigenaar van het (bouw)werk of andere object vooraf, en wordt als dat in redelijkheid nodig is in nadeelcompensatie voorzien.

Voor (bouw)werken en andere objecten die zonder omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg kunnen worden aangelegd, is intrekking van de omgevingsvergunning vanzelfsprekend niet aan de orde. Om die reden is in dit artikel voorzien in een verlegplicht. De regeling lijkt in grote lijnen op de praktijk voor vergunningplichtige (bouw)werken en andere objecten. Het bevoegd gezag doet een redelijke poging om met de rechthebbende op het (bouw)werk of andere object overeenstemming te bereiken over de termijn waarop het (bouw)werk of object verlegd moet worden. Als er geen overeenstemming kan worden bereikt, stelt het bevoegd gezag die termijn bij maatwerkvoorschrift vast. Dit vervangt materieel de intrekking van de vergunning.

De verlegplicht geldt alleen als het naar het oordeel van de spoorwegbeheerder nodig is om het (bouw)werk of andere object te verwijderen, omdat deze een belemmering vormt voor de voorbereiding of uitvoering van de verruiming of wijziging van een spoorweg. Een eigenaar van een (bouw)werk of ander object die zelf proactief dat (bouw)werk of andere object verwijdert omdat hij vermoedt dat deze een spoorproject kan belemmeren, kan geen aanspraak maken op nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie kan alleen aan de orde zijn nadat de spoorwegbeheerder heeft vastgelegd dat de verlegging noodzakelijk is.

De verlegplicht is (net als het intrekken van een vergunning) van toepassing als de eigendom van de grond, waarop het (bouw)werk of object staat, niet geraakt wordt. Het gaat dus in het algemeen om (bouw)werken of objecten op particulier terrein die verplaatst moeten worden omdat zij zichtlijnen belemmeren of andere risico's opleveren voor het gebruik van de spoorweg na het project. De eigendom van de gronden blijft bij de particuliere eigenaar, alleen de gebruiksmogelijkheden van die gronden worden beperkt vanwege de gewijzigde ligging van de spoorweg. Als het voor de wijziging of uitbreiding van een spoorweg nodig is dat de spoorwegbeheerder wel de gronden in eigendom krijgt, wordt – tenzij de gronden minnelijk kunnen worden verkregen – toepassing gegeven aan de onteigeningsprocedure.

Afdeling 9.2 (nieuw) Bal

§ 9.2.1 (nieuw) Bal

Artikel 9.19 (nieuw) Bal

Het bouwen, aanleggen, plaatsen of in stand houden van kabels en leidingen in de bodem of het slopen of verwijderen ervan, met inbegrip van het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van bouwwerken en andere werken die daarmee samenhangen, in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, zijn beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot die spoorweg. Dergelijke bouwwerken of andere werken zijn bijvoorbeeld schakelkasten.

Activiteiten door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het treinverkeer over die spoorweg zijn uitgezonderd van de beperkingengebiedactiviteit. Hierbij kan gedacht worden aan het aanleggen van de stroomkabels die nodig zijn voor seinen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.20 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst voor kabels en leidingen de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan. Als eerste zijn elektriciteitskabels voor het hoog- en middenspanningsnet (kabels met een spanningsniveau van meer dan 1 kV) die evenwijdig aan het spoor liggen aangewezen. Deze elektriciteitskabels kunnen gevaar opleveren vanwege de zwerfstroom die optreedt bij elektrisch treinverkeer. De overige aangewezen gevallen zijn spoorkruisingen. Er is een vergunning vereist als de beschermbuis voor kabels en leidingen (die is voorgeschreven in artikel 9.26) een grotere diameter dan 600 mm heeft, minder dan 6 m onder maaiveld ligt of niet met een horizontaal gestuurde boring wordt aangelegd. In deze gevallen is er een verhoogd risico voor de stabiliteit van het spoorlichaam en is een voorafgaande toetsing van de activiteit nodig.

De algemene regels van artikel 9.23 en verder gelden ook voor kabels en leidingen die vergunningplichtig zijn op grond van dit artikel. Eventueel maatwerk op die artikelen landt, conform artikel 9.10, derde lid, in die vergunning.

Artikel 9.21 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De melding mag niet eerder dan

een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de spoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid wordt geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Het vierde lid bevat de uitzonderingen op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot de spoorweg is vereist. Er is ook geen melding vereist voor kleinere kabels en leidingen die alleen in de beschermingszone komen te liggen.

Artikel 9.22 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.23 (nieuw) Bal

Binnen twee maanden na afloop van de activiteit moeten revisietekeningen aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Deze revisietekeningen worden verwerkt in de beheersystemen van de spoorwegbeheerder, en zijn noodzakelijk voor zowel de beheeractiviteiten van de spoorwegbeheerder zelf (bij onderhoud aan de spoorweg of reconstructie) als voor de beoordeling van toekomstige meldingen of vergunningaanvragen voor beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9.24 (nieuw) Bal

Kabels en leidingen in langsligging worden meestal aangelegd door een sleuf te graven. Deze sleuf moet zo klein mogelijk zijn en zo snel mogelijk weer worden gedicht. Bij het dichten van de sleuf is het, voor de stabiliteit van de grond en de afwateringsmogelijkheden, van belang dat de bodemopbouw gelijk blijft aan die van voor de ontgraving. De initiatiefnemer is verplicht om de gedichte sleuf een jaar lang te onderhouden. Als er in die periode bijvoorbeeld zakkingen optreden, moeten deze worden hersteld.

Artikel 9.25 (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de eisen die gesteld worden aan kabels en leidingen in langsligging. De eisen hebben onder meer betrekking op de diepteligging en de afstand tot andere kabels en leidingen die parallel aan de aan te brengen kabel of leiding liggen of die worden gekruist.

Artikel 9.26 (nieuw) Bal

Als een kabel of leiding het hoofdspoor moet kruisen, moet die kabel of leiding in een beschermbuis worden aangebracht. De beschermbuis wordt met een horizontaal gestuurde boring aangelegd. Als de boring mislukt, mag de beschermbuis niet worden teruggetrokken, maar moet deze worden opgevuld en aan beide zijden worden afgedicht. Het terugtrekken van beschermbuizen heeft onaanvaardbare gevolgen voor de stabiliteit van het baanlichaam.

Artikel 9.27 (nieuw) Bal

Bij de horizontaal gestuurde boring waarmee een beschermbuis wordt aangebracht onder het baanlichaam, moet worden voldaan aan de Technische Voorschriften bij vergunningen voor kabels en leidingen langs, onder en boven de spoorweg. Deze technische voorschriften zijn vastgesteld door de directie van Railinfrabeheer en worden voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit vrij beschikbaar gesteld.

Artikel 9.28 (nieuw) Bal

Om nadelige gevolgen voor de stabiliteit van het baanlichaam te voorkomen, moet bij een nieuwe boring voldoende afstand worden aangehouden tot bestaande kabels en leidingen. Hetzelfde geldt voor de afstand tot de fundering van viaducten.

Artikel 9.29 (nieuw) Bal

Het in- en uittredepunt van beschermbuizen moet op voldoende afstand van het baanlichaam liggen. In de praktijk komt het er op neer dat het in- en uittredepunt buiten het beperkingengebied moet liggen.

§ 9.2.2 (nieuw) Bal

Artikel 9.30 (nieuw) Bal

In dit artikel worden activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerken zijn en andere objecten aangewezen als beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Het begrip bouwwerk is gedefinieerd in de wet. Daarnaast zijn er andere fysieke creaties die wel door de mens tot stand worden gebracht, maar om verschillende redenen niet als bouwwerk classificeren. Voor deze creaties is de term ‘werken die geen bouwwerken zijn’ gehanteerd. Gedacht kan worden aan constructies die niet bedoeld zijn om langere tijd ter plaatse te functioneren, zoals tijdelijke bouwsteigers. Daarnaast vallen hier fysieke creaties onder waar geen sprake is van een constructie, zoals een ophoging van grond of een gegraven gat. Onder ‘andere objecten’ worden objecten verstaan die geen bouwwerk zijn en ook geen werk, dat geen bouwwerk is. Gedacht kan worden aan levende zaken, zoals bomen of hoog opgaande beplanting

of gewassen, of vaste substanties die geen werk zijn, zoals een rotsblok. Bij deze andere objecten ontbreekt het element van menselijke creatie.

Voor bouwwerken worden de termen bouwen, in stand houden en slopen gebruikt. Bouwen omvat volgens de definitie in de wet het plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten. Voor werken die geen bouwwerken zijn, kunnen soms ook de termen bouwen en slopen worden gebruikt. Zo is een steiger niet altijd een bouwwerk, maar kan een steiger (ook als werk, dat geen bouwwerk is) wel worden gebouwd en gesloopt. De termen bouwen en slopen sluiten voor werken die geen bouwwerk zijn niet altijd aan bij het spraakgebruik, bijvoorbeeld als het een grondophoging betreft. In die gevallen worden, in plaats van bouwen en slopen de termen plaatsen, aanleggen en verwijderen gebruikt. Uit het gebruik van het woord bouwen in de regels over steigers moet dus niet worden afgeleid dat het alleen om steigers gaat die bouwwerken zijn. Bij andere objecten zijn de termen bouwen en slopen ook niet passend. Andere objecten kunnen worden geplaatst, in stand gehouden en verwijderd.

Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten met bouwwerken en werken die geen bouwwerk zijn die horen bij kabels en leidingen als bedoeld in paragraaf 9.2.1, zoals schakelkasten. Die bouwwerken en andere werken vallen onder de regels van die paragraaf. De aanwijzing omvat ook niet de activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van bovenleidingen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn “eigen” spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.31 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst de vergunningplichtige gevallen aan van activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerk zijn en andere objecten in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Als eerste is het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten in de kernzone als vergunningplichtig aangewezen. Het slopen van bouwwerken en het verwijderen van andere werken of objecten valt hier dus niet onder; slopen en verwijderen is immers altijd gunstig voor de veilige en doelmatige werking van de spoorweg. Binnen de overwegzone zijn bouwwerken en andere werken of objecten vergunningplichtig als ze hoger zijn dan 1 meter boven maaiveld. Bij een kleinere hoogte is er geen sprake meer van belemmering van de zichtlijnen, en is een voorafgaande instemming door het bevoegd gezag niet nodig. In de beschermingszone zijn alle bouwwerken, andere werken en objecten vergunningplichtig die worden gefundeerd op palen (dus niet op staal). Het inbrengen van funderingspalen kan tot vervorming van het baanlichaam leiden, wat een risico vormt voor het veilige gebruik van de spoorweg. Hetzelfde geldt voor bouwwerken, andere werken of objecten die een grote maaiveldbelasting opleveren.

De kernzone is bij hoofdspoorwegen een zone van in principe 7 m aan weerszijden van de hoofdspoorweg, gemeten uit de as. Bij bijzondere spoorwegen is de kernzone kleiner. De beschermingszone is het deel van het beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg dat geen kernzone is. De overwegzone is een ruit rond een overweg, waarbinnen de zichtlijnen gevrijwaard moeten zijn van obstakels. De werkelijke ligging van de verschillende zones wordt voor hoofdspoorwegen digitaal weergegeven in de bijlagen bij de Omgevingsregeling.

Artikel 9.32 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Het vierde lid bevat een uitzondering op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg is vereist.

Artikel 9.33 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.34 (nieuw) Bal

Binnen twee maanden na afloop van de activiteit moeten revisietekeningen aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Deze revisietekeningen worden verwerkt in de beheersystemen van de spoorwegbeheerder, en zijn noodzakelijk voor zowel de beheeractiviteiten van de spoorwegbeheerder zelf (bij onderhoud aan de spoorweg of reconstructie) als voor de beoordeling van toekomstige meldingen of vergunningaanvragen voor beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9.35 (nieuw) Bal

Bij het bouwen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen of veranderen van andere werken of het plaatsen van objecten kan het nodig zijn om te graven of tijdelijk grondwater te onttrekken (een bronbemaling). Dit artikel bevat de regels die daarvoor gelden. Grondwater mag gedurende maximaal een half jaar worden onttrokken. De verlaging van de grondwaterstand in de omgeving van de onttrekking moet beperkt blijven tot 1 meter onder de gemiddelde laagste freatische grondwaterstand. Met deze regels wordt geborgd dat er geen vervormingen kunnen optreden aan het baanlichaam. Een verdere verlaging van de grondwaterstand in de bouwput is overigens wel mogelijk door retourbemaling toe te passen. Daarmee worden de effecten op de grondwaterstand in de omgeving van de bouwput immers beperkt. Voor grondwateronttrekkingen die langer duren dan een half jaar en voor graafwerkzaamheden dieper dan 1,20 m moet een maatwerkvoorschrift worden aangevraagd.

Artikel 9.36 (nieuw) Bal

Bij de activiteiten kan het nodig zijn om hijskranen te gebruiken. In dit artikel zijn de eisen geformuleerd waarmee de hijswerkzaamheden zo kunnen worden verricht, dat er geen onacceptabele risico's zijn voor het veilige en doelmatige gebruik van de spoorweg. Die eisen hebben betrekking op de maximale kabelbelasting en de aan te houden afstand tot aan de bovenleiding. De afstand tot de bovenleiding mag kleiner zijn als er een procescontractaannemer aanwezig is die de hijswerkzaamheden begeleidt. Ook mogen er geen lasten worden gehesen boven een spoorlijn die in gebruik is.

§ 9.2.3 (nieuw) Bal

Artikel 9.37 (nieuw) Bal

In dit artikel wordt een aantal activiteiten op perrons of stations aangewezen als beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Dit betreft het uitvoeren van werkzaamheden en het bouwen, in stand houden of slopen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen, in stand houden of verwijderen van andere objecten. Voor een uitleg over de begrippen bouwwerk, werk dat geen bouwwerk is en ander object wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 9.30.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerk zijn en objecten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder op perrons of stations kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van bovenleidingen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.38 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Als vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg worden aangewezen activiteiten waarbij de opzet van het perron of station wezenlijk verandert. Hieronder valt bijvoorbeeld de herinrichting van een perron of station. Het plaatsen van ov-chippalen, banken of prullenbakken is geen activiteit die de opzet van een perron of station wezenlijk verandert. Ook het vervangen van bestaande bouwwerken, andere werken of objecten door soortgelijke bouwwerken, andere werken of objecten valt niet

onder de vergunningplicht. Ten overvloede wordt vermeld dat het criterium “waardoor de opzet van het station niet wezenlijk verandert” geldt voor alle activiteiten genoemd in de onderdelen a en b.

Artikel 9.39 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen. Het vierde lid bevat een uitzondering op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg is vereist.

Artikel 9.40 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.41 (nieuw) Bal

Grondwateronttrekkingen en graafwerkzaamheden op perrons kunnen de stabiliteit van die perrons aantasten en daardoor gevaar opleveren voor het veilig en doelmatig gebruik van de spoorweg. Grondwateronttrekkingen zijn daarom in principe niet toegestaan en graafwerkzaamheden alleen tot een diepte van 1.20 m; met een maatwerkvoorschrift kan hier zo nodig van worden afgeweken.

Artikel 9.42 (nieuw) Bal

Bij werkzaamheden moet voldoende afstand worden aangehouden tot de spanningvoerende delen van de bovenleiding, om het risico op verstoring van het verkeer over de spoorweg te beperken.

§ 9.2.4 (nieuw) Bal

Artikel 9.43 (nieuw) Bal

Dit artikel wijst de andere beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan, naast de activiteiten die zijn geregeld in de paragrafen 9.2.1 tot en met 9.2.3. Het gaat om het verrichten van werkzaamheden, het storten van stoffen en het opslaan van licht ontvlambare stoffen. Andere werkzaamheden dan deze zijn niet geregeld in afdeling 9.2, maar vallen wel onder het toepassingsbereik van afdeling 9.1, zodat daarop wel de specifieke zorgplicht van toepassing is.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en andere activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het maaien van de bermen van het baanlichaam. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn “eigen” spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.44 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan. Het gaat om het uitvoeren van werkzaamheden, het storten van stoffen en het hebben van licht ontvlambare stoffen in het beperkingengebied. Deze activiteiten kunnen de veilige en doelmatige werking van de spoorweg belemmeren. Er is geen vergunning vereist voor bepaalde werkzaamheden die geen gevaar opleveren voor het veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg. Deze activiteiten zijn uitgezonderd in het tweede lid. Dit betreft bepaalde hijswerkzaamheden en graafwerkzaamheden bij spoortunnels, en andere werkzaamheden boven spoortunnels of onder spoorbruggen die de constructieve veiligheid daarvan niet aantasten.

Artikel 9.45 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, die zijn uitgezonderd van de vergunningplicht in het tweede lid van artikel 9.44, niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel

uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid wordt geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Artikel 9.46 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Afdeling 9.3 (nieuw) Bal

Artikel 9.47 (nieuw) Bal

In dit artikel worden de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg aangewezen. De aanwijzing is ruim; alle activiteiten binnen het beperkingengebied zijn beperkingengebiedactiviteiten. Dit heeft tot gevolg dat op al deze activiteiten de specifieke zorgplicht van artikel 9.8 van toepassing is.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en andere activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de lokale spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de lokale spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van de bovenleiding.

Artikel 9.48 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel worden de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg aangewezen. Er is een vergunning vereist voor het verrichten van werkzaamheden en voor het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten.
Anders dan onder het oude recht, is ook een vergunning vereist voor activiteiten die worden verricht door de beheerder van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Op bepaalde locaties liggen aangrenzend aan een lokale spoorweg hoofdspoorwegen of bijzondere spoorwegen. Hoewel de beheerders van het hoofdspoor en bijzondere sporen specifieke kennis hebben over het werken bij spoorwegen, zijn zij niet per se op de hoogte van alle aspecten die van belang zijn voor het werken bij lokale sporen. Zo zijn zij, net als andere initiatiefnemers, niet precies op de hoogte van de dienstregeling. Daarom is een omgevingsvergunning toch op zijn plaats. Voor bepaalde activiteiten van die beheerders kunnen de betrokken provincies of gemeenten de vergunningplicht buiten toepassing verklaren, in de omgevingsverordening resp. het omgevingsplan (zie art. 9.48a).

Artikel 9.48a (nieuw) Bal [artikel 5.2 van de wet]

Op grond van dit artikel is het mogelijk om af te wijken van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg. De afwijking van de aanwijzing van de vergunningplicht worden opgenomen in het omgevingsplan als ze betrekking hebben op een gebied waar een vervoersregio actief is, en in de omgevingsverordening in andere gevallen. Vervoersregio's zijn openbare lichamen die bij gemeenschappelijke regeling van een aantal gemeenten zijn ingesteld. Vervoersregio's hebben zelf geen regelgevende bevoegdheid, vandaar dat afwijking van de aanwijzing voor deze beperkingengebiedactiviteiten in de omgevingsplannen van de betrokken gemeenten wordt opgenomen.

De afwijking van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen kan zowel een aanvullende vergunningplicht betreffen als het inperken van de aanwijzing in artikel 9.48. De gemeenten of de provincie kunnen afwijken als dat nodig is voor het doelmatig beheer van de lokale spoorweg.

Onderdeel WT (hoofdstuk 10 (nieuw) Bal)

Afdeling 10.1 (nieuw) Bal

Artikel 10.1 (nieuw) Bal

Artikel 10.1 bepaalt het toepassingsbereik van hoofdstuk 10. In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot luchthavens. Voor de definitie van beperkingengebiedactiviteiten wordt verwezen naar Bijlage I van de Omgevingswet en de toelichting hierop.

Artikel 10.2 (nieuw) Bal

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met oog op het behoeden van de staat en werking van luchthavens voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die luchthavens, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die luchthavens behoort. Dit oogmerk komt overeen met het oogmerk uit artikel 5.28 van de Omgevingswet.

Artikel 10.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

In artikel 10.3 zijn gedeputeerde staten aangewezen als het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften ten aanzien van beperkingengebiedactiviteiten bij burgerluchthavens van regionale betekenis. Dit komt overeen met de bevoegdheidsverdeling voor het verlenen van vergunningen, zoals opgenomen in artikel 5.10, eerste lid, onder d, van de wet.

Artikel 10.4 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Milieu is het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften over beperkingengebiedactiviteiten bij burgerluchthavens van nationale betekenis. Deze bevoegdheidsverdeling volgt de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de vergunningen (artikel 5.11, eerste lid, onder f van de wet en artikel 4.11 Omgevingsbesluit).

Artikel 10.5 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Defensie is het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot militaire luchthavens. Deze bevoegdheidsverdeling volgt de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de vergunningen (artikel 5.11, eerste lid, onder f, van de wet en artikel 4.9 Omgevingsbesluit).

Artikel 10.6 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Maatwerkregels kunnen worden gesteld voor nadere invulling van de specifieke zorgplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot burgerluchthavens van regionale betekenis. Maatwerkregels zijn voor deze activiteiten alleen mogelijk in de omgevingsverordening, omdat er voor de gemeente geen rol is weggelegd ten aanzien van beperkingengebiedactiviteiten bij luchthavens. Op maatwerkregels is uitgebreid ingegaan in het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor een meer algemene duiding van dat instrument wordt daarnaar verwezen.

Artikel 10.7 (nieuw) Bal [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Op grond van artikel 10.7 kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld om de specifieke zorgplicht bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot luchthavens in te vullen. Afwijken van de specifieke zorgplicht door middel van maatwerk kan niet. Op maatwerkvoorschriften is uitgebreid ingegaan in het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving en de toelichting op artikel 2.13. Voor een meer algemene duiding van dat instrument wordt daarnaar verwezen.

Afdeling 10.2 (nieuw) Bal

Artikel 10.8 (nieuw) Bal

In artikel 10.8 is bepaald tot wie de regels van dit hoofdstuk zijn gericht. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten, zoals de eigenaar of de opdrachtgever. Deze moet voldoen aan de regels van dit besluit.

Artikel 10.9 (nieuw) Bal

De specifieke zorgplicht bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een luchthaven houdt in dat degene die de beperkingengebiedactiviteit verricht maatregelen neemt of nalaat als dat nodig is om de goede staat en werking van de luchthaven te waarborgen. Het bevoegd gezag kan deze zorgplicht desgewenst invullen door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift.

Artikel 10.10 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De artikelen in hoofdstuk 10 zijn de omzetting van artikel 8.12 Wet luchtvaart. Dit artikel in de luchtvaartregelgeving bevat een vergunningplicht voor het plaatsen van objecten rondom een luchthaven die hoger zijn dan de maximale hoogte zoals vastgelegd in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol en de luchthavenbesluiten. Daarbij is bepaald dat de vergunningplicht niet geldt als er een bouwvergunning of afwijkvergunning verplicht is op grond van de Wabo. Deze vergunningplicht wordt opgenomen in het nieuwe artikel 10.10.

De uitzonderingen in artikel 10.10, tweede lid, maken expliciet dat er twee gevallen zijn waarin al een toets op de maximale hoogte heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden, waardoor het niet meer nodig is om na te gaan of er een vergunningplicht is op grond van het eerste lid. Het gaat dan om bouwactiviteiten die voldoen aan de hoogte die is vastgelegd in het omgevingsplan, en om omgevingsplanactiviteiten waarvoor een omgevingsvergunning is vereist. In die gevallen zal de maximale toegestane hoogte in het omgevingsplan voldoen aan de regels die daarover zijn gesteld in het Luchthavenindelingsbesluit en luchthavenbesluiten, en is een vergunningplicht op grond van artikel 10.10, eerste lid, overbodig.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is artikel 8.12 Wet luchtvaart neutraal omgezet. Vanwege de knip tussen de ruimtelijke afweging en de vergunningplicht voor het (technisch) bouwen, is de

referentie naar de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit geschrapt. Ook de afwijkactiviteit uit de huidige Wabo wordt niet langer genoemd, omdat deze zal opgaan in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

Onderdeel WU (artikel 13.2 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘van dit hoofdstuk’ wordt gewijzigd in ‘in dit hoofdstuk’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel WV (artikel 13.13 Bal)

In het artikel wordt een wijziging aangebracht om te verduidelijken bij welke activiteiten artikel 5.10 van de Erfgoedwet van overeenkomstige toepassing is. Er wordt verwezen naar artikel 7.1, eerste lid, van dit besluit. Daarin staan activiteiten die in de Noordzee worden verricht, namelijk beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, stortingsactiviteiten op zee, ontgrondingsactiviteiten, mijnbouwlocatieactiviteiten en wateronttrekkingsactiviteiten.

Daarnaast wordt een tekstuele wijziging aangebracht. In de verwijzing naar artikel 13.1, onder c, is al begrepen dat de archeologische toevalsvondst wordt gedaan in de exclusieve economische zone, met uitzondering van de aansluitende zone. Dit laatste kan daarom in het artikel worden geschrapt.

Onderdeel WW (artikel 14.2 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij ‘van dit hoofdstuk’ is gewijzigd in ‘in dit hoofdstuk’, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel WX (hoofdstuk 15 (nieuw) Bal)

Dit hoofdstuk bevat algemene regels voor het bieden van gelegenheid tot het zwemmen of baden in badwaterbassins. Een badwaterbassin is in dit hoofdstuk omschreven als een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen en baden. Het moet gaan om een aangelegde waterkerende constructie. Gelet op die omschrijving valt het bieden van gelegenheid tot zwemmen en baden in oppervlaktewaterlichamen niet onder het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Dit hoofdstuk geeft uitwerking aan artikel 4.3, eerste lid, onder g, van de Omgevingswet, de grondslag om algemene rijksregels te stellen over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden.

Afdeling 15.1 (nieuw) Bal

Artikel 15.1 (nieuw) Bal

Eerste lid
Dit artikel geeft aan dat dit hoofdstuk gaat over de activiteit het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin. De activiteit sluit aan bij het begrip ‘gelegenheid bieden tot zwemmen of baden’ uit artikel 4.27 van de wet en voegt daaraan het begrip ‘badwaterbassin’ toe. Op de verschillende elementen wordt hieronder nader ingegaan. Daarbij komt eerst het wettelijke begrip aan bod, met de elementen ‘zwemmen en baden’ en ‘gelegenheid bieden tot’ en wordt daarna op de begripsomschrijving van ‘badwaterbassin’ ingegaan.

Het element zwemmen of baden kan breed worden geïnterpreteerd. Vrijwel elk dompelen, drijven, of een bad nemen valt hieronder. Zwemmen en baden is, in navolging van de Wet hygiëne en

veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, in de wet niet nader omschreven. Aangesloten wordt bij het normale spraakgebruik. Dat brengt met zich mee dat niet elk contact met water als zwemmen of baden wordt gezien. Als slechts een deel van het lichaam in het water wordt gedompeld, zoals een voet of een hand, zal naar normaal spraakgebruik geen sprake zijn van zwemmen of baden. Dit is zelfs niet het geval als de constructie waarin dit gebeurt een ‘bad’ wordt genoemd, zoals een voetenbad bij een pedicure of een voetenbad in de saunagang voor de procedure van opwarmen of afkoelen van het lichaam. Het plaatsen van een elleboog in een waterbakje ter herstel van lichamelijke klachten wordt in normaal spraakgebruik niet als zwemmen of baden gezien, als echter in een ziekenhuis of therapeutische instelling patiënten ter herstel van lichamelijke of geestelijke klachten met hun gehele lichaam in water gaan is er wel sprake van zwemmen of baden. Ook een “bedriegertje”, een onopvallend verwerkt fonteintje in de vloer die de over die vloer wandelende bezoekers verrast door op een willekeurig moment te gaan spuiten, zal niet als zwemmen of baden worden opgevat. Hetzelfde geldt voor een speelelement waarin kinderen op kleine schaal zonder zelf te water te gaan kunnen spelen met het aanleggen van dammen en het vasthouden van water in sluizen. Er is in deze gevallen sprake van ‘spelen met water’, niet van ‘zwemmen en baden’. Dit valt dus niet onder de onderhavige regelgeving, maar er kan wel andere regelgeving van toepassing zijn waarmee de gezondheidsrisico’s beheerst kunnen worden, zoals de Wet publieke gezondheid. Van ‘zwemmen en baden’ is echter wel sprake als in een park een ondiepe waterpartij als onderdeel van een speeltuin is aangelegd voor ‘spelen in water’.

Met het ‘gelegenheid bieden tot’ wordt tot uitdrukking gebracht dat het gaat om het zwemmen of baden door derden. Zo wordt baden binnen een huishouden door personen die daartoe behoren niet gezien als “gelegenheid bieden tot” zwemmen of baden. Dat geldt zowel voor een badkuip in de badkamer als een zwembad in de tuin, ongeacht de vraag of daarbij behandeling van het water plaatsvindt en op welke wijze. Daarbij maakt het bovendien niet uit of het gaat om een huishouden in een koopwoning of een huurwoning.

Het eerste lid van artikel 15.1 voegt een extra bestanddeel toe aan ‘gelegenheid bieden tot zwemmen of baden’: het begrip badwaterbassin. Een badwaterbassin is in bijlage I bij dit besluit omschreven als een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden. In de term constructie is besloten dat het gaat om een aangelegd waterbassin. Het zwemmen of baden in natuurlijke waterbassins of oppervlaktewaterlichamen zijn daarmee uitgesloten van het toepassingsbereik. Uiteraard kan oppervlaktewater of kustwater wel door de provincie worden aangewezen als zwemlocatie, de aanwijzing van deze zwemlocaties is geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Er is geen sprake van een badwaterbassin als een waterkerende constructie is aangelegd maar deze niet (mede) bedoeld is voor zwemmen of baden, zoals het geval kan zijn bij een kunstmatig aangelegde waterpartij in een park, een stadsfontein of een waterreservoir dat is bedoeld voor het bergen van water voor brandbestrijding.

Het badwaterbassin moet daarnaast gevuld zijn met water, of bedoeld zijn om voor het zwemmen of baden gevuld te zijn met water. Het gaat hierbij om water zoals dat in het normale spraakgebruik wordt gebruikt, zoals bijvoorbeeld drinkwater, regenwater of zeewater. Modder wordt niet gezien als water, al is water een belangrijk bestanddeel van modder. Modderbaden vallen daarmee buiten dit hoofdstuk. Ook andere vloeistoffen zoals melk, yoghurt of bier waarmee een badwaterbassin ten behoeve van het zwemmen of baden kan worden gevuld zijn niet te kwalificeren als water. Van water is wel sprake als het gaat om water met allerlei toevoegingen zoals zout of kruidenmengsels.

Tweede lid

In het tweede lid zijn een aantal uitzonderingen opgenomen. Het hoofdstuk is niet van toepassing op het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin:

a. bij een huishouden,
b. in een badruimte of een niet-gezamenlijk gedeelte van een logiesfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving,
c. dat ten hoogste 24 uur aaneengesloten op een locatie is opgesteld,
d. dat is bedoeld voor contact tussen mens en dier, of
e. aan boord van schepen die niet permanent zijn afgemeerd.

Onderdeel a. In de toelichting op het eerste lid is al aangegeven dat gebruik van badwaterbassins binnen een huishouden door personen die daartoe behoren niet gezien wordt als “gelegenheid bieden tot” zwemmen of baden. Als binnen een huishouden door derden gebruik wordt gemaakt van badwaterbassins, bijvoorbeeld als er iemand logeert of kinderen van de buren komen spelen, zou wel van “gelegenheid bieden tot zwemmen en baden” kunnen worden gesproken. Het is niet wenselijk dergelijke situaties onder de rijksregels te brengen. Van de overheid kan niet worden verwacht dat ze binnen een huishouden aan zwemmen en baden door derden regels stelt en daarop toeziet. Dat bij het gebruik geen onaanvaardbare risico’s voor gezondheid en veiligheid optreden hoort bij de eigen verantwoordelijkheid van zowel diegenen die het badwaterbassin ter beschikking stellen als van diegenen die er gebruik van maken. Bij verschillende activiteiten onder het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet alleen activiteiten binnen het huishouden buiten het toepassingsbereik van de rijksregels gehouden, maar ook activiteiten die plaatsvinden bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis, bijvoorbeeld als het badwaterbassin wordt gebruikt in het kader van een fysiotherapiepraktijk aan huis. In dit hoofdstuk is de uitzondering beperkt tot het huishouden.

Onderdeel b. Vergelijkbaar met onderdeel a worden ook in dit onderdeel situaties uitgezonderd die veel overeenkomsten vertonen met een huishouden. Het betreft allereerst de badwaterbassins in een badruimte van een logiesfunctie. Een logiesfunctie is een ‘gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen’. Voorbeelden van een logiesfunctie zijn een hotel, een vakantiehuisje, appartement of woning of een groepsaccommodatie zoals een vakantieboerderij. Een badwaterbassin in een badruimte van een logiesfunctie is uitgesloten van het toepassingsbereik, ook als in deze situaties sprake is van gezamenlijk gebruik, zoals bij een badkuip in een gedeelde badkamer in een hostel. Daarnaast heeft de uitzondering betrekking op andere badwaterbassins bij een logiesfunctie die niet gebruikt worden door meer dan een logiesverblijf, en in de zin van artikel 2.7 van het Besluit bouwwerken leefomgeving dus niet-gezamenlijk zijn. Een logiesverblijf is in bijlage I, deel B, bij het Besluit bouwwerken leefomgeving gedefinieerd als een ‘voor een enkele persoon of een afzonderlijke groep personen bestemd gedeelte van een logiesfunctie’. Een niet-gezamenlijk badwaterbassin is gelet op het voorgaande bijvoorbeeld een zwembad in de tuin van een vakantieverblijf, uitsluitend bedoeld voor één logiesverblijf. Een dergelijk badwaterbassin valt niet onder het toepassingsbereik. Als een zwembad bij een logiesfunctie, of het water daaruit, dienstdoet voor meer dan één logiesverblijf valt deze wel onder het toepassingsbereik van artikel 1.3.

Onderdeel c. Een badwaterbassin dat ten hoogste 24 uur op een locatie is opgesteld valt buiten het toepassingsbereik. Het gaat hier nadrukkelijk om het tijdelijk opgesteld zijn van een badwaterbassin, niet om het tijdelijk gevuld zijn van een badwaterbassin. Voorbeelden van badwaterbassins die onder deze uitzondering vallen zijn: een opblaasbaar bassin bij een buurtfeest, een waterattractie die tijdens een straatfeest wordt opgesteld, of een waterbak die voor enkele uren wordt geplaatst voor een obstacle run. Bij een dergelijk tijdelijk opgesteld badwaterbassin is het risico op gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water over het algemeen beperkter. Bovendien zal minder snel sprake zijn van een commerciële organisatie. Van de overheid kan eigenlijk niet verwacht worden dat ze ook in dergelijke situaties bescherming biedt. Het onder de regelgeving brengen van dergelijke situaties suggereert een aandacht van de overheid die niet waargemaakt kan worden, bij het gebruik van dergelijke badwaterbassins staat de eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voorop.

Onderdeel d. Van het toepassingsbereik van het hoofdstuk zijn waterbassins bedoeld voor contact tussen mens en dier uitgezonderd. Een voorbeeld hiervan vormen de fish spa's. Dit zijn bassins met vissen, doorgaans van het soort Garra rufa, waarin gebruikers armen, voeten, of zelfs het gehele lichaam dompelen. Het is daarbij de bedoeling dat de vissen gaan knabbelen aan de ledematen of het lichaam. Waar nodig kan de hygiëne van dit soort bassins door gemeenten gereguleerd worden op grond van de Wet publieke gezondheid. Een ander voorbeeld van waterbassin bestemd voor contact met dieren is een bassin, waarin bezoekers tezamen met dolfijnen in het bassin staan en zo de dolfijnen kunnen aanraken. Het gaat er dus om dat contact met dieren de hoofzaak is. De uitzondering heeft geen betrekking op situaties waarin een enkel dier in het waterbassin aanwezig zou zijn, zoals bijvoorbeeld in een zwemvijver aan de orde zou kunnen zijn. Ook het in een waterbassin dat primair voor baden of zwemmen is bedoeld uitzetten van een enkele vis valt niet onder deze uitzondering, en kan dus ook niet worden gebruikt om onder de regels van dit besluit uit te komen.

Onderdeel e. In onderdeel e is een uitzondering opgenomen voor het gelegenheid bieden van zwemmen of baden in een badwaterbassin aan boord van niet-permanent afgemeerde schepen. Een voorbeeld hiervan is een badwaterbassin aan boord van een cruiseschip. De regels in dit hoofdstuk zijn niet toegesneden op dergelijke badwaterbassins. Zo is het bijvoorbeeld niet goed mogelijk een laboratorium langs te laten komen om te controleren op de waterkwaliteit volgens een in dit hoofdstuk voorgeschreven meetfrequentie. Overigens zijn door de World Health Organisation regels gesteld over zwembaden en spa's aan boord van internationale (cruise)schepen. Die vormen onderdeel van de beoordeling door GGD's in het kader van de afgifte van de zogeheten Ship Sanitation Certificate. Voor permanent afgemeerde schepen (zoals een botel) met badwaterbassins aan boord geldt het onderhavige hoofdstuk wel.

Artikel 15.2 (nieuw)

Dit artikel somt op met het oog op welke belangen de algemene regels in hoofdstuk 15 zijn gesteld. In de wet is in artikel 4.27 al aangegeven met het oog op welke belangen de algemene regels voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden kunnen zien: het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid van de gebruikers. In artikel 15.2 zijn die oogmerken nader gespecificeerd. Hoewel het risico op verdrinking valt onder het beschermen van de gezondheid van de gebruikers, is dat apart genoemd. Onder het beschermen van de gezondheid valt bovendien het waarborgen van de waterkwaliteit en de luchtkwaliteit.

Artikel 15.2 geeft een limitatieve opsomming. Zo bevat hoofdstuk 13 bijvoorbeeld geen regels over de bouw van een badwaterbassin, waaronder ook de bevestiging van eventuele geluidboxen aan het plafond, of regels voor het creëren van een veilige omgeving voor werknemers. Andere dan in dit artikel genoemde belangen kunnen in andere regelgeving zijn geregeld, zoals bijvoorbeeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bovendien is de wettelijke zorgplicht van toepassing voor de belangen die niet in het artikel zijn genoemd, maar waarop wel de wet van toepassing is.

Het artikel werkt ook door in de bevoegdheden van bestuursorganen, bijvoorbeeld bij de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Maatwerkvoorschriften kunnen niet worden gesteld met het oog op een belang dat niet in dit artikel is opgenomen. Ook is de specifieke zorgplicht van artikel 15.5 gekoppeld aan de belangen.

Artikel 15.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

De aanwijzing van het bevoegd gezag voor de algemene rijksregels is gebaseerd op artikel 4.11 van de wet. Hierin is het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden genoemd als categorie waarvoor gedeputeerde staten als bevoegd gezag kunnen worden aangewezen. Vanwege de continuïteit met de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is ook voor het aanwijzen van gedeputeerde staten gekozen voor de algemene rijksregels over zwemmen en baden in dit hoofdstuk.

Gedeputeerde staten van de provincie waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht zijn daarmee het bevoegd gezag dat op aanvraag of ambtshalve maatwerkvoorschriften kan stellen, waaraan een melding moet worden gedaan en dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. De bevoegdheid tot bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Omgevingswet ook bij gedeputeerde staten.

Het bevoegd gezag waaraan gegevens en bescheiden worden verstrekt of dat geïnformeerd moet worden wordt bepaald bij deze artikelen over informatieverstrekking. Artikel 4.8 van de wet bepaalt ten slotte wie bevoegd gezag is voor decentrale algemene regels. Voor de omgevingsverordening is dit gedeputeerde staten. Tot die decentrale regels behoren ook eventuele maatwerkregels over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden.

Artikel 15.4 (nieuw) Bal

Artikel 15.4 bepaalt tot wie de regels van hoofdstuk 15 zijn gericht. Diegene noemen we ook wel de normadressaat. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Degene die de activiteiten verricht, moet voldoen aan de regels in dit hoofdstuk, en ervoor zorgen dat de mensen of bedrijven die voor haar of hem werkzaamheden verrichten zich aan de regels over de activiteit houden. Door het doen van de melding of het verstrekken van gegevens aan het bevoegd gezag wordt duidelijk wie degene is die de activiteit zal verrichten, diegene zal vanaf dat moment als normadressaat worden beschouwd. Zie voor verdere informatie over de normadressaat paragraaf 2.3.2 van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 15.5 (nieuw) Bal

In dit artikel is een specifieke zorgplicht opgenomen volgens de in het Besluit activiteiten leefomgeving al eerder gemaakte hoofdkeuzes. Een voorbeeld van een dergelijke hoofdkeuze is dat een specifieke zorgplicht naast meer uitgewerkte regels in het besluit blijft gelden. Zeker omdat er in afdeling 15.2 weinig algemene rijksregels zijn opgenomen over het risico van verdrinking of letsel van de gebruikers is dit een relevante keuze. In paragrafen 2.3.4 en 3.1.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving zijn deze hoofdkeuzes opgenomen, en is ingegaan op de werking van de specifieke zorgplicht, de verhouding tot de wettelijke zorgplicht en de handhaafbaarheid van de specifieke zorgplicht. Hieronder wordt ingegaan op de opbouw en inhoud van artikel 15.5.

Eerste lid

Artikel 15.5 bestaat uit twee delen. Het eerste deel, bestaande uit het eerste lid, verplicht degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid, het verdrinkingsrisico, of de mogelijkheid van het oplopen van letsel van gebruikers om zorg te dragen. Deze zorg bestaat uit het nemen van maatregelen om nadelige gevolgen te voorkomen, het zoveel mogelijk beperken als deze nadelige gevolgen niet kunnen worden voorkomen, en het achterwege laten van de activiteit voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd, als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt. De formulering van dit deel van de specifieke zorgplicht sluit aan bij de formulering van de algemene zorgplicht van artikel 1.7 van de wet.

De specifieke zorgplicht is gekoppeld aan artikel 15.2, waarin de oogmerken zijn opgenomen waarop het hoofdstuk betrekking heeft. De specifieke zorgplicht heeft betrekking op de belangen die onderdeel uitmaken van de oogmerken in artikel 15.2 en is daardoor specifieker dan de algemene wettelijke zorgplicht.

Tweede lid

Hoewel de zorgplicht een open norm is en moet blijven, wordt in het tweede deel, bestaande uit het tweede artikellid, de zorg die in het eerste lid wordt gevraagd nader geconcretiseerd. Dit geeft een handvat aan degene die de activiteit verricht om de vereiste zorg in te vullen. In deze opsomming zijn de onderwerpen opgenomen waartoe de algemene regels volgens de wet in ieder geval moeten strekken (artikel 4.27, tweede lid). In het artikellid is geen uitputtende opsomming opgenomen.

Onder deze zorgplicht valt ook het handelen of nalaten dat vanzelfsprekend is als je de activiteit verricht. Good housekeeping maatregelen voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn bijvoorbeeld (niet limitatief):

- het kort voor gebruik vullen van een badwaterbassin voor eenmalig gebruik,
- het actueel houden van een risicoanalyse of beheersplan,
- het uitvoeren van de maatregelen in het beheersplan,
- het opleiden van personeel,
- het onderhouden van filters, het schoonmaken van het badwaterbassin en de omgeving van het badwaterbassin, waaronder de ruimten waar met blote voeten wordt gelopen en bijbehorende voorzieningen, zoals de douches en kleedruimten,
- het gebruiken van een badwaterbassin dat volledig leeg kan stromen en waarin geen water blijft staan, en
- het gebruiken van een badwaterbassin waarin een goede doorstroming van het water kan plaatsvinden.

Artikel 15.6 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Op grond van dit artikel zijn provincies bevoegd om maatwerkregels te stellen in de omgevingsverordening over de specifieke zorgplicht en de regels in afdeling 15.2 en 15.3.

Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels van die hoofdstukken. Maatwerkregels zijn dus niet gericht tot een bepaalde belanghebbende, maar gelden op een bepaalde locatie ongeacht wie daar een activiteit verricht of gaat verrichten. Maatwerkregels zijn daarom geschikt om te sturen op toekomstige ontwikkelingen.

In dit hoofdstuk is aangesloten op de keuzes die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt over maatwerkregels (en maatwerkvoorschriften). In paragraaf 3.4 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving zijn die keuzes nader toegelicht.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat over bepalingen in afdeling 15.2 waarin activiteiten zijn aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in badwaterbassins, geen maatwerkregels kunnen worden gesteld. Deze bepalingen geven aan op welke activiteiten de algemene rijksregels zijn gericht. De provincies kunnen die reikwijdte niet aanpassen. De keuze over de activiteiten waarvoor rijksregels worden gesteld wordt immers door het Rijk gemaakt, met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel van artikel 2.3 van de wet.

Tweede lid

Artikel 4.6 van de wet bepaalt dat met maatwerkregels alleen kan worden afgeweken van algemene regels als dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat maatwerkregels kunnen afwijken van afdeling 15.2 en 15.3, tenzij anders is

bepaald. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 15.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moeten maatwerkregels altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven.

Afwijken kan zowel een aanscherping als een versoepeling van de algemene regels inhouden. Het bevoegd gezag doet er goed aan bij een versoepeling van de algemene regels door een maatwerkregel expliciet te benoemen dat een afwijking van de algemene regels is beoogd. Bijvoorbeeld door aan te geven dat een bepaald artikel in een bepaald geval niet van toepassing is. Als dat niet gebeurt, blijven de algemene regels van kracht naast de maatwerkregel en moet de facto nog steeds aan de algemene regels worden voldaan. Andere maatwerkregels, die niet afwijken van de algemene regels maar daarop aanvullen of een nadere invulling geven, hoeven strikt genomen niet expliciet als maatwerkregel te worden aangeduid. De constatering dat een regel in de omgevingsverordening binnen het toepassingsbereik valt van activiteiten die in dit hoofdstuk zijn geregeld en over hetzelfde onderwerp gaat als de algemene regels in dit hoofdstuk, leidt automatisch tot de conclusie dat die regel in dat geval een maatwerkregel is. Diezelfde regel kan ook van toepassing zijn op een activiteit die buiten het toepassingsbereik van dit hoofdstuk valt; in dat geval is de regel geen maatwerkregel. Het is daarom niet aantrekkelijk om maatwerkregels en andere regels in een verordening geforceerd te scheiden. Dat zou leiden tot dubbel opschrijven van identieke regels, zonder dat daarmee een doel wordt gediend.

Derde lid

Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels. Deels vloeien die voort uit de artikelen 4.27 van de wet. Bij het stellen van maatwerkregels moeten de belangen uit artikel 15.2 in acht worden genomen; de belangen met het oog waarop de algemene regels van hoofdstuk 15 zijn gesteld. Dit biedt extra waarborg.

Artikel 15.7 (nieuw) Bal [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

In dit hoofdstuk is aangesloten op de keuzes die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt over maatwerkvoorschriften (en maatwerkregels). In paragraaf 3.4 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving zijn die keuzes nader toegelicht.

Eerste lid

Het eerste lid van artikel 15.7 geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de specifieke zorgplicht en afdelingen 15.2 en 15.3.
Een voorbeeld van het aanvullen van de regels in afdeling 15.2. Het resultaat van de dagelijkse metingen hoeft bij badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd en overige badwaterbassins niet aan het bevoegd gezag te worden verstrekt. Als het bevoegd gezag deze informatie wil ontvangen, kan het een maatwerkvoorschrift opleggen met het verzoek deze informatie te verstrekken.

Maatwerkvoorschriften zijn niet mogelijk op twee onderwerpen. Dit is onder andere de uitzondering die ook geldt voor maatwerkregels, namelijk de bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in badwaterbassins. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15.6. Daarnaast kan ook geen maatwerkvoorschrift worden gesteld over meldingen. In dit hoofdstuk is de keuze gemaakt of een activiteit, waarvoor het Rijk regels stelt, wel of niet gemeld moet worden. Deze keuze is gebaseerd op de mogelijke gevolgen van de activiteit voor de fysieke leefomgeving en voor belanghebbenden. Als op grond van die afweging een meldplicht is ingesteld, past het niet dat deze lokaal weer wordt ‘uitgezet’. Ook de gegevens en bescheiden die bij een melding worden verstrekt kunnen lokaal niet worden aangepast.

Tweede lid

Maatwerkvoorschriften kunnen de algemene regels van dit hoofdstuk niet alleen aanvullen, maar er ook van afwijken. De bevoegdheid om af te wijken van de algemene regels is gegeven in het tweede lid. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 15.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moet een maatwerkvoorschrift altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven. Afwijken van afdeling 15.2 en 15.3 is wel mogelijk, tenzij in die hoofdstukken anders is bepaald.

Een voorbeeld van het afwijken van de regels in afdeling 15.2 is het afwijken van een kwaliteitseis. De regels voor badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd gaan uit van toepassing van chloorverbindingen. De kwaliteitseisen voor het bassinwater bevatten daarom ook minimumeis met betrekking tot het gehalte aan vrij chloor. Het is op zich mogelijk om een adequate desinfectie van het bassinwater te bereiken op een andere manier dan door middel van chloorverbindingen. Mocht een initiatiefnemer daarvoor willen kiezen en in het geheel geen chloorverbindingen toepassen dan kan deze een maatwerkvoorschrift aanvragen om af te wijken van de kwaliteitseisen van dit hoofdstuk die uitgaan van toepassing van chloorverbindingen. Uiteraard zal de initiatiefnemer bij een zodanige aanvraag moeten aantonen dat bij toepassing van een ander desinfectiemiddel nog altijd sprake is van het beschermen van de gezondheid van de gebruiker, een van de oogmerken van de regels voor zwemmen of baden in een badwaterbassin. Het bevoegd gezag kan bij het stellen van het maatwerkvoorschrift zo nodig een andere kwaliteitseis stellen, afgestemd op het toegepaste desinfectiemiddel.

Artikel 15.8 (nieuw)

In dit hoofdstuk is voor alle badwaterbassins, zoals die in afdeling 15.2 van het besluit worden onderscheiden, een meldingsplicht ingesteld. Gelet op de mogelijke risico's voor de gezondheid die met zwemmen en baden kunnen samenhangen is het wenselijk dat het bevoegd gezag voorafgaand aan de start van de activiteit op de hoogte is van het feit dat op een bepaalde locatie gelegenheid tot zwemmen of baden wordt geboden, en desgewenst een initiële controle van de voorgenomen activiteit kan verrichten of kan beoordelen of het nodig is om maatwerkvoorschriften te stellen. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de plicht om een melding te doen niet voortvloeit uit artikel 15.8; die verplichting is namelijk waar nodig opgenomen bij de activiteit in afdeling 15.2.

Artikel 15.8 regelt dat bij iedere melding die wordt gedaan een aantal algemene gegevens worden verstrekt. Er is aansluiting gezocht bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag om een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het melden van een activiteit om een aanduiding van de activiteit die zal worden verricht.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit, bedoeld in afdeling 15.2, verricht. Als het adres waarop de activiteit wordt verricht een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres doorgegeven.

Als een activiteit in afdeling 15.2 niet mag worden verricht voordat een melding is gedaan, worden daarbij soms specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel: een melding is pas compleet als alle gegevens die worden gevraagd zijn verstrekt. Als geen specifieke gegevens worden gevraagd kan worden volstaan met de algemene gegevens van dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de

toelichting daarop. Zie voor bepalingen over de bekendmaking van meldingen door het bevoegd gezag afdeling 8.5 van dat besluit.

Artikel 15.9 (nieuw) Bal

Als in afdeling 15.2 is opgenomen dat gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, worden die gegevens, net als de melding, begeleid door een aantal algemene gegevens. Er is aansluiting gezocht bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag om een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het verstrekken van gegevens en bescheiden over een activiteit om een aanduiding van de activiteit die zal worden verricht. Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit in afdeling 15.2 verricht. Als het adres waarop de activiteit waarover gegevens worden verstrekt, een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres verstrekt.

Ook hier geldt dat de plicht om gegevens te verstrekken niet voortvloeit uit artikel 15.9; die verplichting is namelijk waar nodig opgenomen bij de activiteit in afdeling 15.2. Bij een artikel gegevens en bescheiden in afdeling 15.2 kunnen specifieke gegevens worden gevraagd, zoals bijvoorbeeld de naam en het adres van het laboratorium dat metingen verricht. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop.

Artikel 15.10 (nieuw) Bal

Artikel 15.10 regelt een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties.

Het eerste lid van artikel 15.10 regelt dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dan correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt.

Het tweede lid regelt dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voorgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de wet, waar hetzelfde voor vergunninghouders is geregeld.

Artikel 15.11 (nieuw)

Artikel 15.11 bepaalt dat het bevoegd gezag onverwijld over een ongewoon voorval moet worden geïnformeerd. Om de gepaste mate van spoed uit te drukken is gekozen voor het begrip onverwijld. Dit houdt in dat zodra vastgesteld is dat er sprake is van een ongewoon voorval het bevoegd gezag direct moet worden geïnformeerd; vertraging is gezien de gevolgen voor de gezondheid en veiligheid van de gebruikers niet wenselijk. Dat is de reden dat het informeren vormvrij is: kiezen voor een brief per post als er ook gebeld kan worden ligt daarom niet voor de hand.

Een ongewoon voorval is in de wet gedefinieerd als een gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, zoals gezondheid en veiligheid, voor zover deze worden of kunnen worden beïnvloed door of

via onderdelen van de fysieke leefomgeving. Voorbeelden van ongewone voorvallen bij het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn verdrinking of het in of rondom het badwaterbassin oplopen van ernstig letsel.

Afdeling 15.2 (nieuw) Bal

§ 15.2.1 (nieuw) Bal

Bij badwaterbassins waarin degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden het water desinfecteert is het meestal de bedoeling dat het water voor langere tijd in het badwaterbassin blijft en door meerdere personen kan worden gebruikt. Het water wordt daarbij meestal ook verwarmd. In deze omstandigheden is sprake van langdurige inbreng van verontreiniging en ontstaat een situatie waar micro-organismen zich vestigen, ontwikkelen en het systeem kunnen infecteren. Om een minimumkwaliteit van het water onder deze omstandigheden te waarborgen is behandeling van het water nodig, die veelal uit filtratie en uit desinfectie met chloorverbindingen bestaat. Bij onjuist gebruik kan de behandeling zelf een risico voor de gezondheid betekenen: er kunnen voor de gezondheid acuut schadelijke chloorverbindingen vrijkomen bij incidenten, en de filters kunnen zelf een plaats worden waar micro-organismen groeien. Bij een juiste behandeling van het water worden micro-organismen snel geïnactiveerd of afgevangen in een filter voordat ze andere personen kunnen infecteren. Daardoor worden ook bij gelijktijdig gebruik of gebruik na elkaar door verschillende personen de risico's zoveel mogelijk beperkt.

Chloor is een middel dat niet alleen desinfecteert, maar dat bij contact met verontreinigingen afkomstig van de gebruikers allerlei chloorverbindingen vormt die zowel in het water als de lucht (veel van de verbindingen zijn vluchtig) irritatie kunnen veroorzaken. Ernstige gezondheidsrisico's zouden daarbij alleen bij frequent en langdurig gebruik aan de orde kunnen zijn, kortdurende effecten (zoals de rode ogen) kunnen wel optreden.

Het beheersen van de risico's die te maken hebben met circulatie van water vraagt om continue aandacht van degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in dat badwaterbassin. Zo zal de waterkwaliteit frequent op een aantal parameters onderzocht moeten worden, waarbij met name de parameters die het zuiveringsproces bewaken, zoals het gehalte aan vrij chloor en de zuurgraad, cruciaal zijn. Als deze twee parameters niet op orde zijn, kunnen problemen snel optreden en escaleren.

Artikel 15.12 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als 'badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd'.

Het gaat bij deze activiteit nadrukkelijk om het desinfecteren van het water met bijvoorbeeld chloor, ozon, of UV. Dat desinfectiemiddelen kunnen worden gebruikt om de wanden of omgeving van het badwaterbassin te ontsmetten, zorgt er niet voor dat een dergelijk badwaterbassin onder de in deze paragraaf aangewezen activiteit valt. Ook het feit dat bij het toepassen van een biologische zuiveringsmethode zoals een helofytenfilter enige mate van desinfectie aan de orde zal zijn betekent niet dat een zwemvijver ook onder deze paragraaf valt.

De risico's voor de gebruikers bij het zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zitten onder meer in het gebruik van desinfectiemiddelen en desinfectiebijproducten. Door zowel overdosering als onderdosering van desinfectiemiddelen kan gezondheidsschade ontstaan.

Bij een behandeling met desinfectiemiddelen wordt in een groot deel van de gevallen gebruik gemaakt van een chloorproduct als desinfectiemiddel. Derhalve is bij de kwaliteitseisen in deze paragraaf een minimumwaarde opgenomen voor vrij chloor. Als degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden met andere desinfectiemiddelen dan chloorproducten het water wil behandelen, kan diegene niet aan deze regel voldoen. In dat geval zal maatwerk moeten worden aangevraagd.

Artikel 15.13 (nieuw) Bal

Artikel 15.13 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.14 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zal een analyse moeten maken van de risico's van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse wordt door diegene een beheersplan opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico's te beheersen. Bovendien moet een registratie worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op de artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.15 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betrekt van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin kan worden aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. Om hergebruik van water mogelijk te maken is het eveneens toegestaan om het badwaterbassin aan te vullen met spoelwater. Dit water zal aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 15.16 moeten voldoen.

Artikel 15.16 (nieuw) Bal

Eerste lid

In artikel 15.15 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit of dat aan kwaliteitseisen voor water voldoet. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.16, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.16 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.26 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

De parameters betreffen parameters voor desinfectie, desinfectiebijproducten, microbiologische parameters, chemische parameters, efficiëntie parameters, doorzicht en reguliere indicatoren. De microbiologische parameters kunnen dienen ter indicatie van de ziekteverwekkende micro-organismen die in het water kunnen voorkomen. Deze indicatorparameters hebben soms betrekking op micro-organismen die op zichzelf ziekteverwekkend zijn voor gebruikers, maar voor andere geldt dat niet. In dat geval duiden zij op de mogelijke aanwezigheid van andere (moeilijk te bepalen) ziekteverwekkers in het zwem- of badwater. Bepaling van microbiologische indicatorparameters geeft naast informatie over de microbiologische veiligheid van het zwem- en badwater inzicht in het functioneren van de waterbehandeling (desinfectie en filtratie) in relatie tot de badbelasting. Hieronder volgt een toelichting per parameter.

Vrij chloor
Er wordt onderscheid gemaakt in de norm vrij chloor tussen het gehalte vrij chloor in een gesloten ruimte en buiten een gesloten ruimte. In een gesloten ruimte is het mogelijk binnen de bandbreedte te blijven van 0,5 tot en met 1,5 milligram per liter. Voor een open ruimte, of bij buitenbaden, is deze bandbreedte niet mogelijk. Hiervoor is dan ook een bredere range opgenomen.
Vrij chloor is een desinfectiemiddel. Bij toepassing van een chloorverbinding op basis van onderchlorigzuur en hypochloriet desinfecteert het neutrale onderchlorigzuur in water veel effectiever dan het hypochloriet-ion. De concentratie vrij actief chloor wordt hoger bij een lagere pH-waarde en een hogere vrij chloor-concentratie. Zowel de pH-waarde als de vrij chloor concentratie die in de dagelijkse praktijk worden gemeten, moeten daarom beter op elkaar worden afgestemd.

De in tabel 15.16 opgenomen kwaliteitseisen voor vrij chloor, zuurgraad en waterstofcarbonaat waarborgen een maximale desinfectie en beperken negatieve neveneffecten zoveel mogelijk.

Vrij chloor is de enige parameter die in twee verschillende klassen kan worden ingedeeld. Als er bijvoorbeeld meer dan 1,5 mg per liter vrij chloor aanwezig is bij een badwaterbassin of deel van een badwaterbassin in een gesloten ruimte, wordt de parameter ingedeeld in klasse III. Als er minder dan 0,5 milligram per liter vrij chloor aanwezig is, is sprake van een onderschrijding. De parameter wordt in dat geval ingedeeld in klasse I.

De blootstelling aan chloorverbindingen wordt niet alleen bepaald door de tijd, maar ook door de dosis. De dosis wordt bij vluchtige stoffen bepaald door de concentratie in de lucht en het ademvolume. Een topsporter heeft een groot ademvolume en de concentratie vlak boven het water is hoog, de dosis die een topsporter binnenkrijgt is daarom groter dan bij bijvoorbeeld zwembadpersoneel. Vervolgens is de opname per kilogram lichaamsgewicht belangrijk bij het al dan niet optreden van gezondheidseffecten. Bij kinderen die regelmatig intensief zwemmen is de blootstelling door het lage lichaamsgewicht dus ook heel hoog. Bovendien zijn bij kleine kinderen de longen nog niet helemaal volgroeid, dit maakt kleine kinderen een kwetsbare groep.

Gebonden chloor

De gebonden chloorconcentratie in het water is nog steeds te beschouwen als een parameter voor de trichlooramine-concentratie in de lucht. De correlatie tussen de concentratie gebonden chloor in het water en de concentratie trichlooramine in de lucht is echter zeer onbetrouwbaar (zie hiervoor de toelichting op de parameter trichlooramine bij artikel 15.22).

Zuurgraad (pH)
Ten opzichte van voorgaande regelgeving is de bandbreedte voor zuurgraad (pH) versmald, omdat bij de ‘oude’ bandbreedte in het ongunstigste geval nog steeds 50 procent van het vrij chloor als actief chloor aanwezig was. Bij een te hoge zuurgraad zal het actief chloor verder afnemen, en daarmee ook het desinfecterend vermogen. Daarnaast is met moderne regeltechnieken een smalle bandbreedte voor de zuurgraad prima te regelen.

Doorzicht
De parameter doorzicht is vooral van belang voor het tijdig signaleren van gevallen van (bijna) verdrinking. Daarnaast is de parameter vanuit esthetisch oogpunt relevant. Van een duidelijk zichtbare bodem is in ieder geval sprake als in het diepste deel van het bad de voegen tussen de tegels, diagonaal op de bodem aan de overkant van het bassin, goed waargenomen kunnen worden. Bij zwembaden zonder voegen kan overwogen worden om markeringen op de vloer aan te brengen met de afmetingen van voegen, teneinde het doorzicht te kunnen bepalen.

Troebelheid
De troebelheid van het water is van direct belang voor de veiligheid. Als deze zo slecht is dat de bodem van het badwaterbassin niet kan worden gezien, is de veiligheid van de gebruiker in gevaar. Dit aspect speelt ook een rol bij de parameter doorzicht. De parameter troebelheid geeft daarnaast nog de mate van badbelasting in relatie tot het rendement van de filtratie aan. De troebelheid van het bassin moet worden gemeten als het badwaterbassin in gebruik is. Troebelheid wordt gesignaleerd als er problemen met de vlokdosering zijn en aluminium door het filter heenslaat. In dat geval zullen de vlokken opwervelen en niet neerslaan op de bodem van het bassin. Troebelheid wordt gemeten in FTE, dit staat voor formazine troebelingseenheden.

Bromaat
Bromaat is sinds enige decennia bekend als een bij zeer lage concentraties genotoxisch en carcinogeen desinfectiebijproduct. Het ontstaat tijdens de ozonbehandeling bij de drinkwaterbereiding uit bromidenhoudend water of in het zout dat wordt gebruikt bij zoutelektrolyse. Ook in het water in badwaterbassins is het recent aangetoond. Het is mogelijk dat het risico op bromaatvorming hoger is in water met hogere bromideconcentraties en bij toepassing van ozon, maar hiernaar is nog geen onderzoek verricht. Uit oogpunt van veiligheid en gezondheid is bromaat aan de kwaliteitsparameters toegevoegd.

Chloraat
Chloraat is een giftig anion, dat voornamelijk ontstaat tijdens de decompositie van chloorbleekloog, een ”verouderingsproces”. Chloraat kan ook worden gevormd bij zoutelectrolyse. In de praktijk worden soms ongewenst hoge concentraties gemeten. De vorming ervan kan eenvoudig worden voorkomen door de keuze en controle van de juiste procescondities tijdens het elektrolyseproces, en door de tijdsduur tussen productie en dosering van chloorbleekloog kort te houden: minder dan enkele dagen. De norm voor chloraat waarbij interventie noodzakelijk is, is gelijk aan die in Duitsland (minder dan 30 milligram per liter som chloriet en chloraat).

Chloride
Chloride is – net als nitraat - een indicatorparameter voor de verversing van het water. De gestelde chloridenorm is haalbaar voor de meeste traditioneel gechloreerde bassins. Bij gebruik van bepaalde typen zoutelektrolyse of bij zoutwaterbaden kan de chlorideconcentratie aanzienlijk hoger zijn dan de gestelde norm, zonder dat dit schadelijk is voor de gezondheid van gebruikers. Bij de genoemde afwijkende baden moet mogelijk een alternatieve normstelling of alternatieve norm voor de verversing worden opgesteld.

Kaliumpermanganaatverbruik
Voor de bepaling van de concentratie van organische precursors zijn twee parameters mogelijk: totaal organisch koolstof en het oxiderend vermogen met kaliumpermanganaat. Beide parameters hebben een relatie met badbelasting, maar zijn lastig onderling uit te wisselen. Daarnaast worden organische precursors ook door het suppletiewater ingebracht. Hoewel het kaliumpermanganaatverbruik geen reguliere parameter meer is bij de analyse van drinkwater, is dit wel een goede parameter voor het water in het badwaterbassin. Bij de bepaling van kaliumpermanganaatverbruik worden namelijk juist de organische verontreinigingen geanalyseerd die in het water voorkomen. Hierdoor is voor het water in het badwaterbassin het kaliumpermanganaatverbruik een betrouwbaarder parameter dan de totaal organische koolstof concentratie en is gekozen voor kaliumpermanganaatverbruik als parameter om de antropogene koolstofverbindingen te normeren. In tabel 15.16 wordt een norm gehanteerd van minder dan 3,5 milligram per liter zuurstof.

Nitraat
In dit hoofdstuk worden geen eisen gesteld aan de hoeveelheid suppletiewater noch aan het filtratieproces. Daarmee zou er in een hoger risico kunnen ontstaan op accumulatie van antropogene stoffen en desinfectiebijproducten. In dit verband worden twee parameters algemeen gezien als relevant: de chlorideconcentratie en de som van de ureum- en nitraatconcentraties. Een hoge chlorideconcentratie gaat veelal gepaard met een lage waterverversing, waardoor er veel ongewenste stoffen kunnen accumuleren in het water. Door de begrenzing van de chlorideconcentratie zou in principe kunnen worden volstaan met deze eenvoudige bepaling. De chlorideconcentratie kan echter ook afhangen van andere omstandigheden, zoals bijvoorbeeld het chloorgehalte in het water of het toepassen van sommige chloor-in-situ installaties. Een aanvullende parameter is daarom noodzakelijk: de nitraatconcentratie. Bij de toepassing van zandfilters, combifilters, en koolstoffilters worden door gebruikers ingebrachte stikstofverbindingen voor het grootste gedeelte omgezet in nitraat. Als gevolg hiervan is de nitraatconcentratie in het water ongeveer 20 keer zo hoog als de ureumconcentratie, en is de nitraatconcentratie een uitstekende indicatorparameter voor de hoeveelheid gebruikt suppletiewater in relatie tot de badbelasting. Dit kan echter anders uitpakken wanneer andere technieken voor deeltjesverwijdering zouden worden toegepast, zoals bijvoorbeeld membraanfiltratie. In dit soort situaties kan de ureumconcentratie in water wel 10 keer hoger zijn, en zou de som van ureum- en stikstofconcentratie als indicator parameter voor de benodigde hoeveelheid suppletiewater in relatie tot de badbelasting kunnen worden overwogen.

Som van de trihalomethanen, berekend als chloroform
Op grond van een advies door het RIVM en op basis van de op het moment van voorbereiding van het besluit beschikbare kennis is besloten trihalomethanen te selecteren als de groep van desinfectiebijproducten waarvan de potentiële impact op de gezondheidseffecten het best is onderzocht en tevens het meest duidelijk is. Deze groep van desinfectiebijproducten kan tegelijkertijd fungeren als indicator voor de veel grotere groep van gechloreerde organische verbindingen. Deze keuze is in overeenstemming met de aanpak in andere West-Europese landen.

Ureum
Ureum is de enige parameter waarmee direct de belangrijkste component van de stikstofprecursors gemeten wordt. Hoewel deze parameter op zichzelf niet representatief is voor de badbelasting, geeft een hoog ureumgehalte in het water een verhoogd risico voor de vorming van gebonden chloor, waaronder het ongewenste trichlooramine. Daarnaast is bij het toepassen van zandfilters of combifilters een hoog ureumgehalte een mogelijke indicatie voor een ineffectieve omzetting van ureum naar het voor de gezondheid neutrale nitraat.

Waterstofcarbonaat
Om de zuurgraad (pH) constant te houden is naast een goede regeling van de pH-waarde en dosering van een pH-correctiemiddel een minimale pH-buffercapaciteit nodig. Dit wordt bereikt met

waterstofcarbonaat. In de voorgaande regelgeving werd voor de buffercapaciteit een strengere norm gehanteerd: gelijk aan of groter dan 1 millimol per liter. In de praktijk is deze norm voor een bassin echter nagenoeg niet te halen. Om deze reden is deze norm verlaagd naar gelijk aan of groter dan 40 milligram waterstofcarbonaat per liter.

Intestinale enterococcen
Deze groep van bacteriën – met Enterococcus faecalis en Enterococcus faecium als de belangrijkste vertegenwoordigers – komt normaal voor in de darmen van de mens. Deze bacteriën zijn bestand tegen een vijandige omgeving zoals een lage of hoge pH en zout. Hun aanwezigheid in het water is het bewijs van recente fecale besmetting en mogelijke aanwezigheid van ziekteverwekkende micro-organismen, die ook in humane feces aanwezig kunnen zijn. De meeste faecale bacteriën en virussen worden in chloorhoudend water snel geïnactiveerd. Voor sommige meer chloorresistente micro-organismen duurt dit langer of gebeurt het niet. Intestinale enterococcen zijn redelijk chloorgevoelig en worden dientengevolge vrij snel geïnactiveerd. Wanneer intestinale enterococcen worden aangetroffen, is het mogelijk dat de fecale verontreiniging zojuist heeft plaatsgevonden en het desinfectieproces gezien de korte tijd zijn werk nog niet (volledig) heeft kunnen doen, of dat het desinfecterend vermogen van het water om diverse redenen heeft gefaald. Door opnieuw een monster te nemen kan hierin inzicht worden verkregen. Om deze redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten. Afwezigheid van intestinale enterococcen wil overigens niet zeggen dat er geen faecale verontreiniging heeft plaatsgevonden en (mogelijk ziekteverwekkende) micro-organismen die minder gevoelig zijn voor chloor dan intestinale enterococcen, niet (meer) aanwezig zijn in het water.

Legionella
Legionellabacteriën zijn algemeen in waterige milieus voorkomende bacteriën die een watertemperatuur van 25 tot 55 graden Celsius prefereren. Mensen raken geïnfecteerd met Legionella door het inademen van kleine druppeltjes water in de lucht (aërosolen) waarin de bacterie zich bevindt. Aerosolvorming vindt plaats bij het vernevelen of versproeien van water, bijvoorbeeld bij douches, whirlpools of fonteinen. Legionella is de veroorzaker van Pontiac fever, een milde griepachtige aandoening, en Legionella pneumonie, een ernstige longontsteking. Legionella kan zich in water vanaf een temperatuur van 25 graden Celsius vermenigvuldigen in de daarin aanwezige amoeben of in biofilms, vooral in de door de mens gecreëerde waterige omgeving, waar de competitie van andere micro-organismen grotendeels ontbreekt. Daarenboven is deze bacterie zeer resistent tegen chloor bij concentraties beneden 20 milligram per liter.

In een zwembadomgeving, met watertemperaturen boven de 25 graden Celsius, kan Legionella zich sterk vermenigvuldigen omdat de potentie tot biofilmvorming daar erg groot is: in leidingen met gedurende lange tijd stilstaand water of met onvoldoende doorstroming, in actieve koolstoffilters, zwaar vervuilde zwembadfilters, alsook in installaties die langdurig buiten gebruik staan. Hierbij moet men denken aan bijvoorbeeld openluchtzwembaden in het naseizoen, welke slechts sporadisch open zijn ten gevolge van de weersomstandigheden en aan private zwembaden met beperkte openingsuren.

Bij afwezigheid van aërosolvormende elementen is de eventuele aanwezigheid van Legionella niet relevant. Daarom hoeft alleen op Legionella te worden gemeten bij de vorming van waternevel.

Pseudomonas aeruginosa
Deze bacterie is potentieel ziekteverwekkend voor de mens en kan huidinfecties (huiduitslag, folliculitis of andere huidaandoeningen), infecties van de urine- en luchtwegen, wondinfecties en buitenoorontsteking (otitis externa) veroorzaken. De aanwezigheid van Pseudomonas aeruginosa in het water is een gevolg van onvoldoende desinfectie of een gebrekkig onderhoud van de filters. Pseudomonas aeruginosa kan zich in de warme vochtige zwembadomgeving vermenigvuldigen tot concentraties die schadelijk zijn voor de mens. Pseudomonas aeruginosa vormt biofilms in leidingen, maar ook op vochtige speelmaterialen en lesmaterialen en in dode hoeken vloer (perrons) waar het water blijft staan. Langs deze routes kan de bacterie al dan niet door

zwemmers in de badwaterbassins worden gebracht. Om deze redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten.

Sporen van sulfietreducerende Clostridia
Sulfiet reducerende Clostridia zijn taxonomisch een onduidelijk gedefinieerde groep bacteriën. De groep omvat bacteriën die algemeen voorkomen in water, sediment en in faeces van mensen en dieren. Een aantal leden van de groep vertoont nagroei in water en sediment en niet alle leden zijn van faecale oorsprong. Aangezien in de relatief schone zwembadomgeving de herkomst van sporen van sulfiet reducerende Clostridia hoofdzakelijk humaan zal zijn (bodem en dieren zijn hier niet of nauwelijks relevant als bron), kan de hele groep sulfiet reducerende Clostridia beschouwd worden als indicator voor faecale verontreiniging Er is dan geen noodzaak om alleen Clostridium perfringens te bepalen, die wel exclusief van faecale oorsprong is. Sporen van sulfiet reducerende Clostridia zijn minder chloorgevoelig dan intestinale enterococcen, waardoor hun aanwezigheid langer informatie kan geven over faecale verontreiniging, en de mogelijke aanwezigheid van meer chloorresistente ziekteverwekkers. Met betrekking tot de bescherming van de gezondheid van de gebruikers geldt hetzelfde als voor intestinale enterococcen.

Langdurige aanwezigheid van SSRC in het water geeft informatie over de effectiviteit van het filtratieproces en het terugspoelen dan wel de staat van onderhoud van de zwembadfilters. Als sporen van sulfietreducerende Clostridia onvoldoende verwijderd worden door het filter is de eliminatie van persistente micro-organismen, zoals Cryptosporidium en Giardia mogelijk ook onvoldoende. Wanneer het terugspoelen van het filter niet efficiënt verloopt, zullen sporen van sulfietreducerende Clostridia, evenals potentieel aanwezige (oö)cysten van Cryptosporidium en Giardia, zich ophopen in het filterbed en met de circulatie weer in het badwaterbassin gebracht worden. Bovendien geeft deze parameter een beeld over mogelijke doorslag van filters die om economische redenen (energie en waterverbruik) niet tijdig worden gespoeld. Om bovengenoemde redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten.

Tweede lid

In het tweede lid zijn afwijkingen opgenomen van de kwaliteitseisen die in tabel 15.16 zijn opgenomen.

Bij badwaterbassins met een zoutgehalte vanaf 14 gram per liter, is ureum bij aanvang aanwezig. In plaats van de kwaliteitseis voor ureum uit tabel 15.16 is daarom de toename van ureum relevant. Deze toename moet worden gemeten nadat een badwaterbassin (opnieuw) wordt gevuld met water. In dergelijke badwaterbassins is het bovendien onmogelijk om de kwaliteitseis voor kaliumpermanganaatverbruik te analyseren. Deze kwaliteitseis is in die bassins daarom niet van toepassing.

Derde lid

Aan het water mag geen cyanuurzuur worden toegevoegd, omdat de toevoeging van cyanuurzuur aan het water sterk de desinfectiekracht van het chloor verlaagd. Bovendien is de toevoeging van cyanuurzuur niet langer nodig om de concentratie van de chloorverbinding op een voldoende niveau te kunnen handhaven.

Vierde lid

Ozon kan worden toegepast als oxidatiemiddel of ontsmettingsmiddel. Als een aantoonbare concentratie ozon in het badwaterbassin terecht komt kan dit schade veroorzaken aan de gezondheid. Er is niet voor gekozen ozon als parameter met een kwaliteitseis in artikel 15.16 op te nemen, omdat het instabiel is in water. In plaats daarvan is de verplichting opgenomen te voorkomen dat ozon in het badwaterbassin terechtkomt. In de risicoanalyse kan nader worden ingegaan op de wijze waarop dit wordt voorkomen.

Artikel 15.17 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor Legionella is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.18 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welk deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriële regeling.

In de scope van de norm voor bepaling van het kaliumpermanganaatverbruik van het water (NEN-EN-ISO 8467) staat dat deze methode geschikt is voor water met een chloridegehalte van maximaal 300 milligram per liter. Meestal is het chloridegehalte in het water veel hoger, zodat het chloridegehalte periodiek zal moeten worden gemeten om vast te kunnen stellen of het water onverdund kan worden geanalyseerd of niet. Daarnaast zal deze methode niet toegepast kunnen worden voor badwaterbassins met zeer hoge chloridegehalten. Het water moet dan te sterk worden verdund, waardoor de analyse onbetrouwbaar wordt.

Artikel 15.19 (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald welke parameters moeten worden bemonsterd in elk badwaterbassin, in het tweede lid is bepaald welke parameters (ook) in het hoofdwaterbassin moeten worden bemonsterd. Bij aanwezigheid van meerdere badwaterbassins die op hetzelfde circulatiesysteem zijn aangesloten moeten de metingen die in het tweede lid zijn vermeld worden uitgevoerd in het badwaterbassin met de grootste inhoud. Met een circulatiesysteem wordt water hergebruikt. Nadat het water wordt afgevoerd uit een badwaterbassin, wordt het gezuiverd in een zuiveringsinstallatie. Het gezuiverde water wordt vervolgens weer teruggebracht in een badwaterbassin. Bij gebruik van een dergelijk systeem fluctueert de kwaliteit van het water in de kleinere badwaterbassins sterker dan in het grootste bassin, door de relatief grotere invloed van de zwemmers en de vaak hoge doorstroming van het water. Meting in het grootste bassin is daarom zinvoller.

Derde tot en met vijfde lid
In het derde en vierde lid is bepaald dat op de parameters moet worden bemonsterd of geïnspecteerd op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. In het vijfde lid is opgenomen dat deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.20 (nieuw) Bal

Er zijn een aantal parameters die dagelijks moeten worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden, voor zover het badwaterbassin is opengesteld. Het gaat om de parameters voor vrij chloor, gebonden chloor, zuurgraad en doorzicht. De parameters moeten worden gemeten zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als ten minste een keer tijdens de tweede helft van de openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze

metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.
De uitkomsten van de eigen metingen moeten worden vastgelegd in een logboek, met een beschrijving van de eventueel genomen maatregelen.

Artikel 15.21 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. In het derde en vierde lid is een mogelijke verlenging van de periode van meten opgenomen. Het is mogelijk de periode te verlengen als het badwaterbassin daarna (voor langere tijd) wordt gesloten. Deze mogelijkheid is opgenomen voor seizoensbaden.

Artikel 15.22 (nieuw) Bal

In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat de lucht in een gesloten ruimte bij een badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.22, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.22 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.26 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

Het gaat in dit artikel om de lucht bij een badwaterbassin in een gesloten ruimte. Badwaterbassins in een afgesloten ruimte hebben een atmosfeer waarbij de lucht deels (re)circuleert en waarbij het onvoldoende ventileren (of te veel recirculeren) een negatieve invloed op de kwaliteit van de binnenlucht heeft. Mocht een badwaterbassin zich deels in de open lucht bevinden, dan gelden de kwaliteitseisen voor de parameters voor lucht alleen voor de lucht bij het deel van het badwaterbassin dat zich in de gesloten ruimte bevindt.

Hieronder volgt een toelichting per parameter.

Ozon
Ozon wordt in sommige zwembaden gebruikt als oxidatiemiddel en ontsmettingsmiddel. Dit leidt tot mogelijk verhoogde concentraties in water en lucht. Ozon heeft een sterke oxiderende werking en kan bij inademing leiden tot schade aan de luchtwegen. Op basis van door de WHO vastgestelde maximumwaarden en een in Nederland geldende wettelijke grenswaarde voor arbeidsblootstellingen, is voor ozon een luchtgrenswaarde van 120 microgram per kubieke meter gekozen als limiet voor blootstelling bij badwaterbassins.

Trichlooramine
De correlatie tussen de concentratie gebonden hloor in het water (zie de toelichting bij artikel 15.16) en de concentratie trichlooramine in de lucht is zeer onbetrouwbaar. Dit is het gevolg van de zeer grote vluchtigheid van trichlooramine, gecombineerd met de sterk variërende omstandigheden in zwembaden. Deze bepalen de transportsnelheid van trichlooramine in het water naar de lucht boven het water, en de verdere menging in de ruimte c.q. afvoer naar de buitenlucht. Daarom dient ook het trichlooraminegehalte in de lucht te bepaald te worden. In het artikel is een uiterste norm opgenomen van 500 microgram per kubieke meter lucht, maar op grond van de specifieke zorgplicht moet de hoeveelheid trichlooramine vanwege de schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de gebruikers zoveel als mogelijk worden beperkt.

Artikel 15.23 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van luchtmonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.24 (nieuw) Bal

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters voor de kwaliteit van de binnenlucht moeten worden bemonsterd als sprake is van een gesloten ruimte. Deze parameters voor de kwaliteit van de binnenlucht moeten worden bemonsterd op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Dit zal veelal zijn in de nabijheid van een in bedrijf zijnde luchtafzuigrooster van de zwemzaal. Deze locatie moet worden vastgelegd in het beheersplan. Bemonstering op ozon is verplicht alleen als ozon voor de waterbehandeling wordt gebruikt. Indien meerdere zwemzalen aanwezig zijn moet op ozon worden bemonsterd in elke zwemzaal waarin het met ozon behandelde badwater in een badwaterbassin aanwezig is. Bemonstering op trichlooramine hoeft niet in elke zwemzaal plaats te vinden, maar alleen in de zwemzaal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.

Artikel 15.25 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. De meting op ozon wordt eens in de drie maanden verricht. Deze periode kan worden verlengd als het badwaterbassin daarna (voor langere tijd) wordt gesloten en is van toepassing op seizoensbaden. De meting op trichlooramine vindt jaarlijks plaats, waarbij het voor de hand ligt te meten in de periode van december tot februari.

Artikel 15.26 (nieuw) Bal

Uit artikelen 15.16 en 15.22 volgt dat maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit en de kwaliteit van de binnenlucht die zijn gesteld in die artikelen. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

De parameters in deze paragraaf zijn in tabel 15.26 ingedeeld in klassen I, II, of III. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II heeft dan weer een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse III.

Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de parameters ingedeeld in klasse I, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als bij twee achtereenvolgende periodieke metingen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II, of als drie keer achtereenvolgend niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse III.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van vrij chloor, gebonden chloor, zuurgraad of doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor deze parameters wordt voldaan, en, in alle andere gevallen, als uit een meting door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.27 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de kwaliteit van de binnenlucht en de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.21, 15.25 en 15.26, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de metingen wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.28 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.29 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

§ 15.2.2 (nieuw) Bal

Artikel 15.30 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een zwemvijver een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. Een zwemvijver is in bijlage I bij dit besluit gedefinieerd als een badwaterbassin in de open lucht waarbij voor de waterbehandeling hoofdzakelijk gebruik wordt gemaakt van een biologische zuiveringsmethode. In een zwemvijver worden de omstandigheden van natuurlijk water nagebootst. Omdat het badwaterbassin een waterkerende constructie is staat het water daarin anders dan bij natuurlijk water niet in contact met de onderliggende bodem en het grondwater. Ook mag het badwaterbassin niet vanuit oppervlaktewater worden aangevuld, en dus ook niet met oppervlaktewater in contact staan.

Zwemvijvers hebben een gebruiksdeel waarin gezwommen wordt, en een zuiveringsdeel, waarin het water biologisch wordt gezuiverd. Er worden geen chemische desinfectiemiddelen toegevoegd. Daardoor kunnen in het water verschillende organismen aanwezig zijn. Er is echter geen sprake van een normaal ecosysteem, ook omdat het water niet in verbinding staat met ander natuurlijk water. In de terminologie van de Omgevingswet is er dan ook geen sprake van een oppervlaktewaterlichaam: regels over het beheer en bescherming van oppervlaktewaterlichamen zijn daarom niet van toepassing.

Het zwemmen of baden in een zwemvijver brengt risico’s met zich mee. De organismen die in het water aanwezig kunnen zijn kunnen ziekten veroorzaken zoals de ziekte van Weil. Het is daarom van belang de waterkwaliteit regelmatig te controleren.

Het gaat bij deze activiteit nadrukkelijk om het biologisch zuiveren van het water. Het bij het ontsmetten van de wanden of omgeving van het badwaterbassin gebruikmaken van biologische zuiveringsmethoden zorgt er niet voor dat een dergelijk badwaterbassin onder de in deze paragraaf aangewezen activiteit valt.

Bij het biologisch zuiveren van het water wordt in een groot deel van de gevallen gebruik gemaakt van een helofytenfilter, dat is een veld van planten waarmee water wordt gefilterd. Derhalve is bij de kwaliteitseisen in deze paragraaf een verplichting tot het gebruik van een helofytenfilter opgenomen. Als degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden voor de waterbehandeling gebruik wil maken van een andere biologische zuiveringsmethode dan een helofytenfilter, kan diegene niet aan deze regel voldoen. In dat geval zal maatwerk moeten worden aangevraagd.

Artikel 15.31 (nieuw) Bal

Artikel 15.31 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in zwemvijvers voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.32 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in zwemvijvers zal een analyse moeten maken van de risico's van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse zal door diegene een beheersplan moeten worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico's te beheersen. Bovendien zal een registratie moeten worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op de artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.33 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betrekt van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater; aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin kan worden aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. Om hergebruik van water mogelijk te maken is het eveneens toegestaan om het badwaterbassin aan te vullen met spoelwater. Dit water zal aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 15.34 moeten voldoen.

Artikel 15.34 (nieuw) Bal

Eerste lid

In artikel 15.33 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit of dat aan kwaliteitseisen voor water voldoet. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.34, voldoet Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.34 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.42 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

In tabel 15.34 zijn de parameters opgenomen en de kwaliteitseis die aan de parameter is gekoppeld. De parameters zijn als volgt onder te verdelen:

- Fysische parameters: doorzicht en zuurstofverzadiging. Aan de watertemperatuur zijn in artikel 15.40 eisen opgenomen.
- Chemische parameters: ammonium, geleidbaarheid, hardheid totaal, nitraat, totaal fosfor, waterstofcarbonaat en zuurgraad
- Biologische parameters: fytoplankton. Bovendien gaat artikel 15.41 over de aanwezigheid van vissen, watervogels, ratten en slakken.
- Microbiologische parameters: Escherichia coli, intestinale enterococcen, Legionella en Pseudomonas aeruginosa.

De eisen voor zwemvijvers zijn strenger dan die voor oppervlaktewater. In zwemvijvers zijn gebruikers vrijwel de enige bron van fecale verontreiniging, bovendien kan een geïnfecteerde gebruiker hoge aantallen ziekteverwekkers uitscheiden.

In de toelichting op artikel 15.16 is ingegaan op de parameters doorzicht, zuurgraad, nitraat, intestinale enterococcen, waterstofcarbonaat, Legionella en Pseudomonas aeruginosa. Op de parameters die nog niet in de toelichting van artikel 15.16 zijn toegelicht wordt hieronder nader ingegaan.

Zuurstofverzadiging
Bij de vorming van stikstofgas in een nitrificatieproces kan zuurstofarm water ontstaan. Dit is schadelijk voor veel leven in het water en brengt het ecosysteem in gevaar.

Ammonium
Vanuit organisch gebonden stokstof wordt ammonium gevormd. In een nitrificatieproces wordt ammonium omgezet in nitriet en vervolgens in nitraat, waaruit stikstofgas kan ontstaan. Het nitrificatieproces kost zuurstof en heeft invloed op het zuurstofgehalte van het water.

Fytoplankton
Het fytoplankton bestaat hoofdzakelijk uit groenalgen (Chlorophyta), kiezelalgen (Bacillariophyceae) en bruin–groenalgen (Cryptophyceae). Cyanobacteriën komen alleen als begeleidende soorten voor. Zoöplankton speelt een belangrijke rol bij de biologische zuivering van het water. Door filtratie verzamelt het zoöplankton voedsel, dat uit bacteriën en algen bestaat. Wanneer veel verschillende soorten en veel individuen aanwezig zijn, is de bijdrage aan de zuivering groter dan wanneer de soortensamenstelling relatief arm is en er weinig individuen aanwezig zijn. Het is van belang het zoöplankton, evenals het fytoplankton, regelmatig te controleren, omdat dit inzicht geeft in het functioneren van de biologische waterzuivering. Eisen aan de zoöplankton–samenstelling kunnen echter niet gesteld worden. In plaats van het tellen van fytoplankton, kan het gehalte aan chlorofyl–a worden vastgesteld. De in de tabel opgenomen normwaarde is de normwaarde voor oppervlaktewater (algemeen en met functie bereiding van drinkwater); voor oppervlaktewater met als functie zwemwater bestaat geen norm voor chlorofyl–a. Wel bestaat een normwaarde van 25 microgram per liter als streefwaarde voor de Goede Ecologische Toestand in ondiepe meren als doelstelling in de Kaderrichtlijn Water.

Geleidbaarheid
Met de geleidbaarheid wordt de elektrische weerstand gemeten. Een hoge weerstand (slechte geleiding) betekent dat er weinig elektronen in het water aanwezig zijn. Een lage weerstand (hoge geleiding) betekent dat er meer geladen deeltjes in het water aanwezig zijn. Water met een hoge geleiding is minder zuiver. Water van drinkwaterkwaliteit is rond de 300 tot 700 microSiemens per centimeter.

Hardheid totaal
Water met een hoge hardheid heeft voor zover bekend geen nadelige gezondheidseffecten. Water met een te lage hardheid bevat erg weinig calcium en magnesium (mineralen) waardoor het makkelijker stoffen oplost uit leidingmaterialen, waaronder bijvoorbeeld giftige stoffen en zware metalen. Behalve voor gebruikers, zou dit nadelig kunnen zijn voor het biosysteem van de zwemvijver.

Nitraat
Te veel nitraat in het water is, bij inslikken, schadelijk voor de mens.

Totaal fosfor
Fosfor komt in het milieu meestal als fosfaat voor; een te hoge concentratie fosfaat bevordert de algenbloei in water. Te veel fosfaat in het water kan bij mensen die dit inslikken nierproblemen en osteoporose veroorzaken.

Waterstofcarbonaat
Om de zuurgraad (pH) constant te houden is naast een goede regeling van de pH-waarde en dosering van een pH-correctiemiddel een minimale pH-buffercapaciteit nodig. Dit wordt bereikt met waterstofcarbonaat. In de voorgaande regelgeving werd voor de buffercapaciteit een strengere norm gehanteerd: gelijk aan of groter dan 1 millimol per liter. In de praktijk is deze norm voor een bassin echter nagenoeg niet te halen. Om deze reden is deze norm verlaagd naar gelijk aan of groter dan 40 milligram waterstofcarbonaat per liter.

Escherichia coli
Escherichia coli is een bacterie die van nature voorkomt in de darmen van een mens. In normale omstandigheden veroorzaakt deze geen ziekte. Enkele typen Escherichia coli kunnen infecties veroorzaken, zoals darminfecties of urineweginfecties. Bij mensen met een verminderde weerstand kan Escherichia coli ook bloedstroominfecties veroorzaken.

Tweede lid

Voor de waterbehandeling wordt gebruik gemaakt van een helofytenfilter. Een helofytenfilter is een veld van planten waarmee water wordt gefilterd. De planten zorgen voor een goed leefklimaat van bacteriën, die op hun beurt zuurstof inbrengen en afvalstoffen uit het water omzetten in voedingsstoffen. Als gebruik wordt gemaakt van een andere biologische zuiveringsmethode dan een helofytenfilter kan met een maatwerkvoorschrift van dit artikel worden afgeweken. In dit maatwerkvoorschrift kunnen bijvoorbeeld ook afwijkende of aanvullende kwaliteitseisen worden opgenomen.

Artikel 15.35 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor Legionella is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.36 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welk deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.37 (nieuw) Bal

Eerste lid

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald dat in zwemvijvers op alle parameters, met uitzondering van Legionella, moeten worden bemonsterd in elk badwaterbassin.

Tweede tot en met vierde lid

Op de parameters dient bemonsterd of geïnspecteerd te worden op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.38 (nieuw) Bal

Er zijn een aantal parameters die dagelijks moeten worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in zwemvijvers. Het gaat om de parameters voor doorzicht, zuurgraad en zuurstofverzadiging.

De parameters moeten worden gemeten zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als ten minste een keer tijdens openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.39 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.

Artikel 15.40 (nieuw) Bal

Met het oog op het waarborgen van de gezondheid van de gebruikers mag het water niet te koud zijn, omdat het lichaam dan te sterk afkoelt. Tegelijkertijd biedt een hogere watertemperatuur een gunstig klimaat voor de vermenigvuldiging van bacteriën. Legionellabacteriën bijvoorbeeld prefereren een watertemperatuur van 25 tot 55 graden Celsius.

Artikel 15.41 (nieuw) Bal

Om de gezondheid van de gebruikers te kunnen waarborgen is het noodzakelijk om de aanwezigheid van vissen, vogels, ratten en slakken zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De dieren kunnen ziekteverwekkers in het water brengen.

In stilstaand helder water, zoals een zwemvijver, gedijen slakken uitstekend. Bovendien creëert de aanwezigheid van waterplanten, zij het in de waterbehandelingszone, een habitat waarin zij zowel voedsel vinden als een plaats om eitjes af te zetten. Zoetwaterslakken (in het bijzonder

poelslakken) zijn de tussengastheer van de door watervogels verspreide parasiet Trichobilharzia. De larven van deze parasiet veroorzaken zwemmersjeuk. Het is daarom van belang ervoor te zorgen dat er in zwemvijvers geen slakken aanwezig zijn. Wanneer toch zoetwaterslakken worden aangetroffen die behoren tot de soorten die als gastheer voor Trichobilharzia kunnen optreden, is het raadzaam de slakken en het water in de zwemvijver te onderzoeken op de aanwezigheid van de parasiet.

Artikel 15.42 (nieuw) Bal

Uit artikel 15.34 volgt dat maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

De parameters in deze paragraaf zijn in tabel 15.42 ingedeeld in klassen I of II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II. Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de parameters doorzicht of Legionella, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als twee keer achter elkaar niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van zuurstofverzadiging, zuurgraad of doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor deze parameters wordt voldaan, en, in alle andere gevallen, als uit een meting door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.43 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.39 en 15.42, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de meting wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.44 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.45 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

§ 15.2.3 (nieuw) Bal

Artikel 15.46 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin dat na elke gebruiker wordt geleegd en niet een zwemvijver is of een badwaterbassin is waarin wordt gedesinfecteerd een activiteit is als bedoeld in artikel 15.1. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als ‘badwaterbassins voor eenmalig gebruik’.

Deze badwaterbassins zullen wat uitvoering en gebruik betreft vaak vergelijkbaar zijn met een badkuip. Deze badwaterbassins kunnen bijvoorbeeld voorkomen in wellness-centra, waarbij aan het water soms ook andere stoffen worden toegevoegd, zoals verschillende kruiden en etherische oliën.

Als meerdere personen tegelijkertijd of na elkaar gebruikmaken van een bassin dat bedoeld is voor eenmalig gebruik door één persoon is het daadwerkelijke gebruik bepalend. Degene die gelegenheid biedt tot het zwemmen of baden zal in een dergelijk geval moeten voldoen aan de regels voor overige badwaterbassins.

Artikel 15.47 (nieuw) Bal

Artikel 15.47 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in badwaterbassins voor eenmalig gebruik voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.48 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betrekt van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Doordat voor elke gebruiker nieuw schoon water wordt gebruikt zijn er in beginsel geen aan de waterkwaliteit gerelateerde risico’s. Wel is het van belang dat het badwaterbassin goed ontworpen is zodat er na het legen geen water achterblijft in leidingwerk, afsluiters en appendages. Hierin kan bacteriegroei plaatsvinden dat uiteindelijk via het bassinwater tot besmetting van de gebruikers kan leiden. Ook dient het badwaterbassin na het legen adequaat te worden schoongemaakt, om risico’s voor de gezondheid door opeenvolgend gebruik te voorkomen.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin voor eenmalig gebruik moet dagelijks worden gedesinfecteerd, voor zover het badwaterbassin in gebruik is. Daarnaast moet het badwaterbassin worden nagespoeld met water van drinkwaterkwaliteit.

§ 15.2.4 (nieuw) Bal

Artikel 15.49 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water niet wordt gedesinfecteerd, dat geen zwemvijver is en dat niet na elke gebruiker wordt geleegd een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als ‘overige badwaterbassins’. Een voorbeeld van overige badwaterbassins zijn peuterspeelbaden. Dit zijn kleine baden met een geringe waterdiepte die zijn ingericht om in te spelen of baden, met een harde bodem, zoals een betonnen bak. Peuterspeelbaden zijn vaak te vinden in de stedelijke omgeving. Deze baden kunnen snel verontreinigd raken doordat ze een relatief klein watervolume hebben en een relatief hoge belasting. Daarnaast zal het regelmatig voorkomen dat kleine kinderen erin urineren en vuil inbrengen vanuit de omgeving. Vanwege dit risico op snelle verontreiniging vragen dergelijke baden om adequaat beheer om te voorkomen dat risico’s voor de gezondheid optreden. Een ander voorbeeld van overige badwaterbassins zijn dompelbaden met koud water in een sauna, waarvan meerdere gebruikers tegelijk of na elkaar gebruik kunnen maken, een floating tank (mits deze natuurlijk niet al wordt gedesinfecteerd) of een badwaterbassin waarbij sprake is van een constante verversing van het water (doorstroomd badwaterbassin).

Artikel 15.50 (nieuw) Bal

Artikel 15.50 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in overige badwaterbassins voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.51 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in overige badwaterbassins zal een analyse moeten maken van de risico’s van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse zal door diegene een beheersplan moeten worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico’s te beheersen. Bovendien zal een registratie moeten worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.52 (nieuw) Bal

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betrekt van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Artikel 15.53 (nieuw) Bal

In artikel 15.53 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.54, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.53 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.59 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen, als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

De parameters zijn onder te verdelen in parameters voor:
- chemische antropogene belasting: troebelheid,
- microbiologische parameters: intestinale enterococcen, Pseudomonas aeruginosa, sporen van sulfietreducerende Clostridia,
- doorzicht, en
- Legionella.

Voor alle bij deze activiteit genoemde parameters gelden ook kwaliteitseisen bij badwaterbassins met waarin het water wordt gedesinfecteerd. Zie voor een nadere toelichting op deze parameters daarom de toelichting bij artikel 15.16.

Artikel 15.54 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor Legionella is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.55 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welke deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.56 (nieuw) Bal

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald dat in overige badwaterbassins met drinkwater op alle parameters, met uitzondering van Legionella, moet worden bemonsterd in elk badwaterbassin. Op de parameters dient bemonsterd of geïnspecteerd te worden op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.57 (nieuw) Bal

Op de parameter doorzicht moet dagelijks worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden, zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als tijdens openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de

mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.58 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. Maandelijks meten betekent dat tussen de metingen steeds een maand zit (door bijvoorbeeld telkens op de vijfde dag van de maand te meten). De maandelijkse meting moet ook plaatsvinden als een badwaterbassin korter dan een maand is opengesteld. Op Legionella dient alleen gemeten te worden als sprake is van de vorming van waternevel.

Artikel 15.59 (nieuw) Bal

Uit artikel 15.53 volgt dat er maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit die zijn gesteld in dat artikel. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

In tabel 15.59 zijn de parameters ingedeeld in klasse I of II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen voor Legionella of doorzicht, parameters die zijn ingedeeld in klasse I, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als twee keer achter elkaar niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor doorzicht wordt voldaan, en in alle andere gevallen, als uit een meting door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.60 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.58 en 15.59, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de metingen wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.61 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden

gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.62 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

Afdeling 15.3 (nieuw) Bal

Het opstellen van een risicoanalyse sluit aan bij het uitgangspunt meer vrijheid én verantwoordelijkheid te leggen bij degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. Het opstellen van een beheersplan geeft degene die de activiteit verricht de ruimte te kiezen voor maatregelen waarmee aan de regels wordt voldaan.

Artikelen 15.63 tot en met 15.67 zijn onderdeel van een module en als zodanig alleen van toepassing als dit bij de desbetreffende activiteit is bepaald. De module is niet bij badwaterbassins voor eenmalig gebruik aangewezen, de regels in deze afdeling zijn op die activiteit dan ook niet van toepassing. Hoewel de toepasselijke regels in de module voor de verscheidene activiteiten gelijk zijn, is de verwachting dat de uiteindelijke risicoanalyse en het beheersplan per activiteit van elkaar zullen verschillen. De gezondheidsrisico’s bij een badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zullen verschillen van de gezondheidsrisico’s bij een badwaterbassin voor eenmalige gebruik. Bovendien zijn niet alle onderdelen van de risicoanalyse voor elke activiteit relevant, zoals het vereiste om de gezondheidsrisico’s voor gebruikers als gevolg van de kwaliteit van de binnenlucht te analyseren. Hierover kan degene die de activiteit verricht dan ook kort zijn. Kortom, een risicoanalyse en beheersplan zijn toegespitst op de activiteit die wordt verricht.

De risicoanalyse en het beheersplan geven niet alleen houvast aan de initiatiefnemer, maar ook voor het bevoegd gezag, dat aan de hand van deze documenten kan controleren in hoeverre aan de artikelen van het besluit wordt voldaan.

Bij het uitvoeren van de risicoanalyse en het opstellen en vastleggen van het beheersplan kan NEN-EN 15288-2 mogelijk ook een behulpzaam document zijn. Het is echter niet verplicht dit document te volgen. Zowel een risicoanalyse als een beheersplan zijn vormvrij.

Uiteraard moet de risicoanalyse en het beheersplan actueel zijn en worden gehouden. Zo kunnen er bijvoorbeeld aanpassingen nodig zijn als gevolg van wijzigingen aan een badwaterbassin, waterbehandelingsinstallatie of gebruik van het badwaterbassin. Dit is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Artikel 15.63 (nieuw) Bal

Het opstellen van een risicoanalyse sluit aan bij het uitgangspunt meer vrijheid én verantwoordelijkheid te leggen bij degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. In de risicoanalyse wordt geanalyseerd welke risico’s er voor de gebruiker zijn.

Een risicoanalyse betreft in ieder geval een analyse op de volgende aspecten: het risico van verdrinking van gebruikers van het badwaterbassin, gezondheidsrisico’s voor gebruikers als gevolg van de kwaliteit van het water en de kwaliteit van de binnenlucht en het risico op letsel van gebruikers in en om het badwaterbassin.

Bij het risico van verdrinking van gebruikers kan worden ingegaan op:

- het risico van vastzuiging en beknelling van gebruikers van het badwaterbassin,
- het aantal, de leeftijd en de zwemgeoefendheid van de gebruikers,
- de aard van de zwemactiviteit,
- het toezicht, en
- de diepte van het badwaterbassin.

Bij een analyse van gezondheidsrisico's voor gebruikers als gevolg van de kwaliteit van het water en de kwaliteit van de binnenlucht kan worden ingegaan op:
- het risico van overdosering of onderdosering van chemicaliën in het water,
- het risico van uitval van de technische installaties of delen daarvan,
- het risico op inademing van legionellabacteriën,
- de aard, het tijdstip en de duur van de zwemactiviteit, en
- het aantal gebruikers.

Een analyse van het risico op letsel van gebruikers in en om het badwaterbassin kan betreffen:
- het risico van vastzuiging van gebruikers,
- de aanwezigheid van EHBO-voorzieningen, en
- in en om het badwaterbassin gebruikte materialen.

De analyse bevat in ieder geval een schematisch overzicht van de technische installaties die voor de gezondheid en veiligheid van de gebruiker van belang kunnen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een filterinstallatie die het water zuivert of een detectiesysteem dat elektronisch toezicht houdt op de gebruikers van het badwaterbassin. Verder bevat de analyse een plattegrond van de omgeving van het badwaterbassin. Op deze plattegrond kan bijvoorbeeld worden aangegeven welke ruimten alleen voor publiek toegankelijk zijn, welke ruimten alleen met blote voeten mogen worden betreden, hoe de vluchtroutes zijn, de ligging en vorm van de badwaterbassins met vermelding van de waterdiepte. Bovendien bevat de risicoanalyse een omschrijving van de wijze van totstandkoming van de risicoanalyse. Wegens het vormvrije karakter van een risicoanalyse is het relevant te weten hoe deze tot stand is gekomen. Zo kan er bijvoorbeeld een professioneel bureau zijn ingeschakeld, kan degene die gelegenheid tot zwemmen of baden biedt een eenmalig inspectieronde hebben gedaan, of gebruik hebben gemaakt van een bepaald invulformulier. Deze informatie is waardevol voor het bevoegd gezag.

In bepaalde gevallen kan een risicoanalyse beperkt blijven in omvang, als gezien de aard of het karakter van het badwaterbassin bepaalde risico's niet zullen spelen. Anderzijds kan de risicoanalyse ingaan op aspecten die in dit artikel niet naar voren komen, de opsomming is niet limitatief. De risicoanalyse moet te allen tijde beschikbaar zijn, op papier of digitaal.

Artikel 15.64 (nieuw) Bal

Naar aanleiding van de inventarisatie van de risico's voor de gebruiker in de risicoanalyse wordt een beheersplan opgesteld. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de vastgestelde risico's zoveel als mogelijk te beheersen. De risicoanalyse bevat een omschrijving van de wijze van totstandkoming van het beheersplan. Overeenkomstig de risicoanalyse is voor het bevoegd gezag in het kader van handhaving van belang op welke manier het beheersplan wordt ingezet.

In het beheersplan wordt in ieder geval het volgende omschreven:
- maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers te beperken,
- maatregelen om gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water of de kwaliteit van de binnenlucht te voorkomen of beperken,
- locaties voor het bemonsteren van de parameters voor de waterkwaliteit of de kwaliteit van de binnenlucht,
- de momenten waarop de eigen meting van de parameters voor de waterkwaliteit plaatsvindt,
- maatregelen om letsel te voorkomen of beperken, en

- maatregelen om de kans op nadelige gevolgen van incidenten te beperken en incidenten en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen of beperken.

Bij maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers te beperken kan worden ingegaan op:
- hoe de risico's van verdrinking, in het bijzonder verdrinking als gevolg van zuigende werking of beknelling, worden beheerst, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

Bij maatregelen om gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water of de kwaliteit van de binnenlucht te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:
- de wijze van analyseren van het water en de lucht,
- de wijze van vastleggen van analysegegevens,
- de wijze van handelen bij afwijken van kwaliteitseisen,
- hoe overschrijding van de kwaliteitseisen wordt voorkomen,
- hoe wordt omgegaan met signalen die erop duiden dat het water of de lucht mogelijk niet aan de kwaliteitseisen voldoet, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

In het beheersplan worden de locaties omschreven voor het bemonsteren op parameters voor de waterkwaliteit of de kwaliteit van de binnenlucht. Het gaat om locaties waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Voor Legionella kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij punten waar het water op zodanige wijze ter beschikking komt of wordt gebruikt dat daarbij aërosolen alsmede daardoor, al dan niet samen met andere micro-organismen, meegevoerde legionellabacteriën kunnen vrijkomen in hoeveelheden van ten minste 100 kolonievormende eenheden per liter. Op plaatsen waar het aërosolvormende elementen aanwezig zijn is het infectierisico het grootst. Dit is het geval in whirlpools, bij fonteinen en bij douches. Of bemonstering van een badwaterbassin nodig is wordt bepaald door de aanwezigheid van risico's op groei en verneveling van Legionella. Als dergelijke risico's in een badwaterbassin niet aanwezig zijn, hoeft daar geen bemonstering plaats te vinden.

Bij maatregelen om letsel te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:
- hoe risico's voor de veiligheid worden beperkt door de looproutes en bewegwijzering om het badwaterbassin, diepteaanduidingen, pictogrammen, voorlichting, procedures bij glijbanen, golfslagbaden en andere attracties,
- hoe letsel door technische installatie en voorzieningen, tegels, coating, gootroosters, trappen en springvoorzieningen wordt voorkomen, en
- hoe wordt omgegaan met signalen die erop duiden dat mogelijk risico op letsel bestaat
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

Bij maatregelen om de kans op nadelige gevolgen van incidenten te beperken en incidenten en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:
- hoe incidenten worden voorkomen en hoe wordt gehandeld tijdens een incident,
- hoe evaluatie en feedback naar aanleiding van incidenten plaatsvindt, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

De maatregelen die in het beheersplan zijn opgenomen, moeten worden uitgevoerd.

Artikel 15.65 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden houdt een logboek bij over de uitvoering van het beheersplan, met in ieder geval registratie van incidenten in en om het badwaterbassin. Deze registratie bevat een vermelding van de aanleiding, de eventuele bijzondere omstandigheden van het voorval, de geconstateerde risico's voor de veiligheid van de gebruikers en de maatregelen die

zijn getroffen om herhaling te voorkomen. Het logboek met de registratie wordt bewaard, zodat degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden een overzicht heeft en het bevoegd gezag aan de hand van de registratie kan controleren in hoeverre aan de artikelen van het besluit wordt voldaan. De registratie moet te allen tijde beschikbaar zijn. Dit mag zowel in papieren als digitale vorm.

In artikel 15.11 is geregeld dat het bevoegd gezag onverwijld geïnformeerd wordt over ongewone voorvallen. Niet alle incidenten zijn ongewone voorvallen. Een ongewoon voorval is in de bijlage bij de wet geformuleerd als een gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden aangemerkt gevolgen voor de mens, zoals gezondheid en veiligheid, voor zover deze worden of kunnen worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving. Voorbeelden van ongewone voorvallen bij het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn verdrinking of het in of rondom het badwaterbassin oplopen van ernstig letsel. Een voorbeeld van een incident dat niet een ongewoon voorval is, is het oplopen van matig letsel zoals een oppervlakkige schaafwond of een tand door de lip. Het gaat hier namelijk niet om significante gevolgen. Over deze incidenten hoeft het bevoegd gezag niet onverwijld geïnformeerd te worden, maar deze moeten wel worden geregistreerd in het logboek.

Artikel 15.66 en 15.67 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden hoeft tot 1 januari 2023 nog niet te beschikken over een risicoanalyse of beheersplan als bedoeld in de artikelen 15.57 en 15.58. Dit mag uiteraard wel.

Voor badinrichtingen die voor inwerkingtreding van dit besluit een risicoanalyse, beheersplan en logboek hebben opgesteld ter preventie van legionellabesmetting geldt dat deze ter inzage voor het bevoegd gezag beschikbaar blijven totdat een risicoanalyse en beheersplan als bedoeld in dit hoofdstuk beschikbaar is. Op grond van de specifieke zorgplicht zal ook deze risicoanalyse actueel moeten worden gehouden.

Onderdeel WY (artikel 16.1 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel WZ (artikel 17.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de Omgevingswet aangepast. Artikel 17.2 wordt daarmee in overeenstemming gebracht. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies is geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend.

Onderdeel XA (artikel 17.6 Bal)

De wijziging in dit artikel zorgt voor uniformering met vergelijkbare artikelen andere hoofdstukken.

Onderdeel XB (artikel 17.8 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Aan het eerste en tweede lid van dit artikel wordt toegevoegd dat ook vergunningvoorschriften kunnen worden gesteld in aanvulling op, of in afwijking van, de regels over lozingsactiviteiten vanaf schepen op binnenwateren. Deze toevoeging hangt samen met de introductie van een

vergunningplicht in artikel 17.18. Het nieuwe derde lid bevat de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift tijdelijk af te wijken van de onderdelen a en b van het tweede lid van artikel 17.8, om nieuwe technieken te beproeven. Deze mogelijkheid was voor lozingsactiviteiten al opgenomen in de hoofdstukken 2, 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het nieuwe vierde lid regelt de afbakening tussen vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften, in lijn met de keuze die in de andere hoofdstukken is gemaakt.
Het vijfde lid (nieuw) wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemeen rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Onderdeel XC (artikel 17.13 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel XD (artikel 17.14 Bal)

In dit artikel wordt een foutieve verwijzing naar andere artikelen hersteld.

Onderdeel XE (§ 17.2.2 (nieuw) Bal)

Artikel 17.17 (nieuw) Bal

In dit artikel wordt het lozen van stoffen of afvalwater, afkomstig van een vaartuig, in de binnenwateren aangewezen als lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. De aanwijzing geldt niet voor lozingen vanaf pleziervaartuigen; die lozingen zijn geregeld in paragraaf 17.2.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De aanwijzing geldt ook niet voor lozingen van scheepsafvalstoffen afkomstig van een schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart. Dat besluit zal op een later tijdstip worden ingebouwd in dit hoofdstuk.

Artikel 17.18 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Voor lozingsactiviteiten als bedoeld in artikel 17.17 is een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit vereist. Deze vergunningplicht is bedoeld als tijdelijk vangnet voor lozingen vanaf schepen die niet onder het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart vallen. Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet was voor dergelijke lozingen een vergunning vereist op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Met dit artikel wordt die vergunningplicht voortgezet. Bij de inbouw van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart in dit hoofdstuk zal worden bezien in hoeverre deze vergunningplicht moet worden voortgezet.

Onderdeel XF (artikel 18.1 Bal)

De wijziging in dit artikel houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringtechnisch werk in twee begrippen in de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel XG (Bijlage I, onder A, Bal)

Enkele begrippen zijn vervallen en sommigen zijn gewijzigd. Daarnaast is een aantal begrippen toegevoegd. Die worden hieronder toegelicht.

Vervallen: gevaarlijke afvalstof, storten, stortplaats, winningsafvalstoffen en winningsafvalvoorziening
Deze begrippen zijn met de Invoeringswet toegevoegd aan bijlage A bij de Omgevingswet en kunnen daarom vervallen.

aardgas
Er is een definitie voor aardgas toegevoegd in verband met het toevoegen van de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties. De term aardgas wordt daarnaast in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikt bij de activiteit gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation en buisleiding met gevaarlijke stoffen, en is opgenomen in de definities van CNG en LNG. Er is aangesloten bij de definitieomschrijving van aardgas zoals deze in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen. Deze omschrijving levert op korte en middellange termijn geen belemmering op met betrekking tot het bijmengen van waterstof in het aardgasnet.

accreditatie
De verordening accreditatie en markttoezicht waar in dit begrip naar wordt verwezen wordt omschreven in bijlage I, onder B, bij het Bal.

andere milieubelastende installatie en ippc-installatie
De begrippen andere milieubelastende installatie en ippc-installatie worden met dit besluit geschrapt uit bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, omdat deze via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet op wetsniveau zijn opgenomen.

badwaterbassin
Een badwaterbassin is een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden. In de term constructie is besloten dat het gaat om een aangelegd waterbassin, niet om een natuurlijke waterbassin of een oppervlaktewaterlichaam. De constructie moet daarnaast (mede) bedoeld zijn voor het zwemmen of baden. Een waterreservoir voor het bergen van water voor brandbestrijding, waarvan het niet de bedoeling is dat hierin wordt gezwommen of gebaad, valt dus buiten de begripsomschrijving. Verder zal het badwaterbassin water moeten vasthouden. Het gaat hierbij om water zoals dat in het normale spraakgebruik wordt gebruikt, zoals bijvoorbeeld drinkwater, regenwater of zeewater. Andere vloeistoffen zoals melk, yoghurt of bier waarmee een badwaterbassin voor het zwemmen of baden kan worden gevuld zijn niet te kwalificeren als water. Van water is wel sprake als het gaat om water met allerlei toevoegingen zoals zout of kruidenmengsels.

bunkerstation
In lijn met andere wijzigingen in dit besluit wordt ‘schepen’ vervangen door ‘vaartuigen of drijvende werktuigen’. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd maar wordt verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de begripsomschrijving vallen.

celfunctie, gezondheidszorgfunctie, kantoorfunctie, logiesfunctie en onderwijsfunctie (nieuw)
Omdat deze begrippen in verschillende artikelen van het Bal voorkwamen is besloten hiervan een begripsomschrijving op te nemen.

categorie van fysische inperking

Deze definitie verwijst naar het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Een categorie van fysische inperking is een combinatie van een type werkruimte (bijvoorbeeld een microbiologisch laboratorium (ML) of een dierverblijf (D)) en het inperkingsniveau (I, II, III of IV). De indeling naar inperkingsniveau is afhankelijk van de eigenschappen van het organisme en de mate waarin deze ziekteverwekkend is voor mensen, dieren of planten.

drainagewater
Voor een toelichting op dit begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.791h Bal.

FTE
Formazine troebelingseenheden is een eenheid waarin troebelheid wordt uitgedrukt. Troebelheid is de mate waarin kleine deeltjes in de vloeistof het licht dat daardoor heen valt verstrooien. Formazine is een oplossing van hydrazine sulfaat en hexamethylene tetramine in ultrapuur water. In voorgaande regelgeving werd gebruik gemaakt van de Duitse vertaling van deze term: Formazine Trübung Einheiten (FTE).

geluidgevoelig gebouw, geluidgevoelige ruimte, langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximaal geluidniveau L_{Amax}
In verband met het toevoegen van de artikelen 4.1121a en 4.1121b aan paragraaf 4.109 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden enkele begripsbeschrijvingen toegevoegd.

ggo-gebied
Deze definitie verwijst naar het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Een ggo-gebied is het gebied dat is bestemd voor activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen. In dat gebied liggen categorieën van fysische inperking. Een ggo-gebied is beperkt toegankelijk.

inperkingsniveau I, II, III en IV
De indeling naar inperkingsniveau is afhankelijk van de eigenschappen van het organisme en de mate waarin deze ziekteverwekkend is voor mensen, dieren of planten. Inperkingsniveau I is het laagste niveau, niet-ziekmakende micro-organismen zijn hierin ingedeeld. Inperkingsniveau IV is het hoogste niveau, hierin zijn potentieel dodelijke organismen ingedeeld.

koudenet
Er wordt een definitie van ‘koudenet’ toegevoegd vanwege de introductie van de nieuwe paragraaf 5.2.3 over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. De definitie verwijst naar de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie, waarin ook regels zijn opgenomen met betrekking tot koudenetten die, net als de kosten-batenanalyse, komen uit de richtlijn energie-efficiëntie.

MP40-21 en MP40-30 (nieuw)
Omdat deze begrippen in verschillende artikelen van het Bal voorkwamen is besloten hiervan een begripsomschrijving op te nemen.

oplosmiddelenhergebruik
Omdat de wet wel het begrip ‘afvalstoffen’ definieert maar niet het begrip ‘afval’, wordt in de begripsomschrijving van oplosmiddelenhergebruik ‘afval’ vervangen door ‘afvalstoffen’.

Seveso-inrichting
Het begrip ‘inrichting’ is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht losgelaten. De wijzigingen die worden doorgevoerd in de begripsomschrijving van Seveso-inrichting helpen een soepele overgang te bewerkstelligen. Daarmee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. De Seveso-inrichting, bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 van toepassing was. De begripsomschrijving van laatstgenoemde inrichting en de jurisprudentie daarover behouden daardoor betekenis, ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Verder is aan de begripsomschrijving de drempelhoeveelheid toegevoegd die eerder was opgenomen in de aanwijzing van de milieubelastende activiteit in artikel 3.50. Hiermee wordt beter aangesloten bij de Seveso-richtlijn en wordt uitgesloten dat er sprake zou kunnen zijn van een Seveso-inrichting als er gevaarlijke stoffen aanwezig zijn maar de lage drempelhoeveelheden van de Seveso-richtlijn niet worden overschreden. Daarmee wordt bovendien meer duidelijkheid gegeven over het toepassingsbereik van de regels in paragraaf 4.2 die niet alleen zijn gebaseerd op de Omgevingswet maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's.

Anders dan in de Seveso-richtlijn wordt niet gesproken van 'gebied' maar van 'locatie'. Daarmee wordt de plek bedoeld waar iets gebeurt. In dit geval de plek waar een Seveso-inrichting wordt geëxploiteerd. Die plek, of locatie, is begrensd. De milieubelastende activiteit wordt dus verricht binnen een bepaalde begrenzing. Daar is in ieder geval sprake van als de begrenzing duidelijk zichtbaar is, bijvoorbeeld een omheining. Maar de begrenzing hoeft niet fysiek aanwezig te zijn. Voldoende is dat de milieubelastende activiteit die wordt verricht fysiek kan worden begrensd. Van een fysieke begrenzing is bijvoorbeeld geen sprake bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over een openbare weg.

Met de zinsnede 'volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie' wordt tot uitdrukking gebracht dat alle activiteiten, Seveso-installaties, infrastructuur etc. die op de locatie worden verricht of zich daarop bevinden onder het begrip 'Seveso-inrichting' vallen. Degene die de Seveso-inrichting exploiteert is normadressaat van de regels en verantwoordelijk om deze na te leven. Die verantwoordelijkheid strekt zich uit tot de hele locatie en alles wat zich daarop bevindt. In lijn met wat daarover al is gesteld in de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staasblad 2018, nr. 293) heeft degene die de activiteit verricht (in dit geval degene die de Seveso-inrichting exploiteert) zeggenschap over die activiteit. Daarbij gaat het zowel om het daadwerkelijk kunnen starten van die activiteit als het zo nodig aanpassen of zelfs staken daarvan. Omdat het exploiteren van een Seveso-inrichting locatiegebonden is, heeft degene die de Seveso-inrichting exploiteert ook zeggenschap over de locatie. Van zeggenschap kan ook sprake als de activiteiten door verschillende privaatrechtelijke rechtspersonen worden verricht en een van die rechtspersonen de zeggenschap heeft over de activiteiten die door een andere rechtspersoon worden verricht.

Seveso-installatie
Met de wijziging van de begripsomschrijving van 'Seveso-installatie' wordt beter aangesloten bij de begripsomschrijving in de Seveso-richtlijn. In de begripsomschrijving van Seveso-installatie wordt 'voorzieningen, apparaten en hulpmiddelen' vervangen door 'uitrusting, leidingen, machines, gereedschappen, private spoorwegemplacementen, laadkades, loskades, aanlegsteigers, pieren, depots en andere constructies'. Hoewel dat niet expliciet is opgenomen vallen alle aanwezige technische eenheden onder de begripsomschrijving. Daarbij maakt het dus niet uit of het gaat om ondergrondse of bovengrondse eenheden. Voor de volledigheid wordt ook opgemerkt dat zowel drijvende als niet drijvende constructies die nodig zijn voor de werking van de Seveso-installatie, onder de begripsomschrijving vallen.

vergistingsgas
In verband met het invoegen van de regels over de kleine en middelgrote stookinstallaties wordt een begripsomschrijving van 'vergistingsgas' toegevoegd. De definitie is overgenomen uit het vroegere Activiteitenbesluit.

vrij chloor
Vrij chloor is de hoeveelheid actief chloor in het water en wordt gebruikt als desinfectiemiddel. Het vrij chloor gaat een verbinding aan met verontreinigingen in het badwaterbassin. Zodra een verbinding is aangegaan is het chloor niet langer vrij beschikbaar, en wordt het gebonden chloor genoemd. Voor de concentratie van vrij chloor geldt zowel een ondergrens om bacteriën tegen te gaan, als een bovengrens om chemische gezondheidsrisico's te vermijden.

warmtenet
Er wordt een definitie van ‘warmtenet’ toegevoegd vanwege de introductie van de nieuwe paragraaf 5.2.3 over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie.

winterbed
In de begripsomschrijving van winterbed was onbedoeld het woord “zijden” weggevallen. Dat wordt bij deze hersteld.

zwemvijver
Voor een toelichting van dit begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15.30 Bal.

Onderdeel XH (Bijlage I, onder, B, Bal)

richtlijn energie-efficiëntie, verordening accreditatie en markttoezicht, verordening dierlijke bijproducten, verordening gefluoreerde broeikasgassen en verordening ozonlaag afbrekende stoffen
In onderdeel B van bijlage II zijn deze richtlijn en verordeningen toegevoegd, zodat de volledige naam en vindplaats niet meer in de artikeltekst genoemd hoeft te worden. Dit komt de leesbaarheid ten goede.

Onderdeel XI (Bijlage II Bal)

Bijlage II bij het Bal wordt vervangen vanwege het inwerkingtreden van het Landelijk afvalbeheerplan 3 (LAP 3). Bijlage F5 bij LAP 3 is overgenomen, maar aangepast aan formuleringen uit het Bal. Inhoudelijk is de lijst gelijk aan die uit LAP 3. Waar in het Bal bijvoorbeeld gesproken wordt over stoffen die gevaarlijke afvalstoffen zijn, spreekt het LAP van afvalstoffen die op basis van de Eural als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt. Inhoudelijk is dit hetzelfde, gevaarlijke afvalstoffen zijn in de Omgevingswet immers gedefinieerd als gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer, op grond waarvan een gevaarlijke afvalstof een afvalstof is die een of meer van de in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen genoemde gevaarlijke eigenschappen bezit. Dit zijn de stoffen die op basis van de Eural als gevaarlijke afvalstoffen moeten worden aangemerkt.

Hieronder wordt een toelichting gegeven bij een aantal categorieën.

Categorieën 7A en 7B
Als oliedrukkabels en/of gepantserde papier-loodkabels aanwezig zijn zal op basis van de aanwezige koolteer of PAK in het algemeen sprake zijn van gevaarlijke afvalstoffen en dus van categorie 7A en niet van categorie 7B.

Categorieën 10 en 11
Procesafhankelijke industriële afvalstoffen van productieprocessen zijn zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke afvalstoffen die vrijkomen bij industriële productieprocessen. De afvalstoffen zijn divers van samenstelling en omvang. Voorbeelden van procesafhankelijk industrieel afval zijn afval van voedselproductie, assen en ander afval van thermische en verbrandingsprocessen, glasafval, katalysatoren, mineraal afval, gebruikte chemicaliën en chemische baden, metaalzouten, residuen en sludges en filtermateriaal.

Categorieën 10, 11, 107 en 108
Voor deze categorieën is ook mengen binnen een categorie niet toegestaan voordat middels vergunningverlening is getoetst of dit in overeenstemming is met het mengbeleid uit dit LAP. Zie hiervoor ook paragraaf B.7.5.3 van het LAP.

Categorieën 12 en 19
Het mengen van rie-biomassa van de categorieën 12 en 19 voor inzet in een stookinstallatie met een thermisch vermogen van 15 megawatt of kleiner, waarbij de vrijkomende warmte nuttig wordt

gebruikt, en voor zover recycling niet de voorkeur heeft op verbranden, is toegestaan zonder omgevingsvergunning.

Categorieën 19, 20 en 21
Niet-geïmpregneerd hout wordt in de praktijk onderscheiden in categorie A- hout en categorie B-hout. Categorie A-hout is ongeverfd en onbehandeld hout en categorie B-hout is hout dat geen categorie A of categorie C-hout is. Het gaat daarbij onder andere om geverfd, gelakt en verlijmd hout. Geïmpregneerd hout is categorie C-hout: behandeld hout waar stoffen al dan niet onder druk zijn ingebracht om de gebruiksduur te verlengen. Het kan daarbij gaan om gecreosoteerd hout (met koolwaterstoffen en teren bewerkt), gewolmaniseerd hout (CC- en CCA-hout); CCA-hout bevat naast koper en chroom ook arseen; CC-hout bevat wel koper en chroom, maar geen arseen of hout dat met andere middelen (fungiciden, insecticiden, boorhoudende verbindingen, quaternaire ammoniumverbindingen) is behandeld teneinde de gebruiksduur te verlengen.

Categorie 30
In de praktijk gaat het hier met name om verpakkingsafval. Het EPS uit de bouw bevat vaak veel HBCDD (Hexabroomcyclododecaan) dat in het verleden veel als brandvertrager is toegepast.

Categorieën 39A, 39B en 40
Voor asfalt is het gehalte aan koolteer in het algemeen bepalend voor het onderscheid tussen gevaarlijk afval en niet-gevaarlijk afval. Beleidsmatig wordt echter onderscheid gemaakt op basis van het gehalte aan PAK (PAK10 meer of minder dan 75 mg/kg). Dit betekent dat asfalt in vier categorieën kan worden onderverdeeld.

- Voor de gevaarlijke variant (meer dan 1000 mg/kg koolteer) zal ook sprake zijn van meer dan 75 mg/kg aan PAK (PAK-rijk). Hiervoor is vernietiging van de PAK de inzet.
- Voor de niet-gevaarlijke variant wordt onderscheid gemaakt in 2 subcategorieën.
- De PAK-rijke stroom is weliswaar niet gevaarlijk, maar bevat toch te veel PAK om voor recycling in aanmerking te komen en voor die stroom is de inzet ook het vernietigen van de PAK. Het gaat dan bijvoorbeeld om niet-teerhoudend asfalt verontreinigd met teerhoudende asfalt.
- Voor de PAK-arme stroom is de inzet recycling en die wordt daarom apart verwerkt van de PAK-rijke variant. Het zal in dit geval gaan om niet-teerhoudend asfalt.

De vierde combinatie – PAK-arm en toch gevaarlijk – komt niet apart voor in de tabel. Het gaat dan om uitzonderlijke gevallen waarin het asfalt niet vanwege de aanwezigheid van teer maar vanwege heel specifieke verontreinigingen als gevaarlijk moet worden aangemerkt. Deze uitzonderlijke partijen vallen onder categorie 107.

Categorieën 41, 42, 53 en 54
Zeefzand en steenachtig materiaal kunnen beide worden ingedeeld op basis van het al dan niet bezitten van eigenschappen als bedoeld in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen. Dit kan door allerlei componenten komen, bijvoorbeeld olie of metalen. Daarnaast wordt het beleidsmatig ingedeeld in PAK-rijk en PAK-arm zeefzand of steenachtig materiaal waarbij voor PAK-rijk zeefzand en PAK-rijk steenachtig materiaalreiniging verplicht is en voor PAK-arm zeefzand en PAK-arm steenachtig materiaal niet. Beide indelingen lopen niet synchroon waardoor in theorie 4 combinaties kunnen voorkomen.
In praktijk zal het niet snel voorkomen dat zeefzand vanwege het PAK-gehalte als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. Zeefzand dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situaties komen niet apart voor in de tabel en vallen onder de categorie 107.

Categorieën 43A, 43B en 44
Het gaat hier, doordat de categorieën 45, 46, 47, 48, 90 en 91 worden uitgesloten, met name om teermastiek en bitumineus dakafval. Voor de gevaarlijke variant zal het in vrijwel alle gevallen gaan om teerhoudende stromen met heel hoge PAK-gehalten waarvoor de inzet is: vernietiging van de PAK. Voor de niet-gevaarlijke variant wordt onderscheid gemaakt in 2 subcategorieën. De PAK-

rijke stroom is weliswaar niet-gevaarlijk, maar bevat toch te veel PAK om voor recycling in aanmerking te komen en voor die stroom is de inzet ook het vernietigen van de PAK. Voor de PAK-arme stroom is de inzet recycling. Die wordt daarom apart verwerkt van de PAK-rijke variant. Het zal in dit laatste geval gaan om bitumineuze dakbedekking.
In praktijk zal het niet snel voorkomen dat PAK-arm dakafval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. PAK-arm dakafval dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situatie komt niet apart voor in de tabel en valt onder de categorie 107.

Categorieën 45A, 45B, 46A, 46B, 47 en 48
Onder composiet dakafval wordt verstaan:
- mengsels van teerhoudend- of bitumineus dakafval, bijvoorbeeld omdat tijdens dak onderhoud één van beide vormen op de ander is aangebracht;
- bitumineus dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.);
- teerhoudend dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.); en
- mengsels van teerhoudend- en bitumineus dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.).

Composiet dakafval kan worden ingedeeld op basis van het al dan niet gevaarlijk zijn volgens de Eural. Dit kan in principe door allerlei componenten komen, bijvoorbeeld olie of metalen. Daarnaast wordt het beleidsmatig ingedeeld in PAK-rijk en PAK-arm en wordt ook onderscheid gemaakt in stromen met meer dan wel minder dan 10% dakafvalvreemd materiaal. Hier kunnen in totaal 8 combinaties voorkomen.
In praktijk zal het niet snel voorkomen dat PAK-arm composiet afval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. PAK-arm composiet dakafval dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situaties komen niet apart voor in de tabel en vallen onder de categorie 109.

Categorieën 76A en 76B
Met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn worden bedoeld PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.
Als in afvalwaterstromen of baden uitsluitend snel afbreekbare stoffen voorkomen, dan is geen sprake van "niet snel afbreekbare afvalwaterstromen". Een stof is snel afbreekbaar als:
- wordt voldaan aan de criteria van ready biodegradable (70% van de stof is afgebroken binnen 28 dagen conform OECD-301 testen. Stoffen die in de zogenaamde inherenty testen (OECD-302 testen) afbreekbaar zijn, hoeven dat in screeningstesten (OECD-301) niet per se te zijn); èn
- CZV/BZV_5- verhouding <4; èn
- stoffen bij verwerking op de zuivering geen respiratieremming veroorzaken.

Categorieën 79A en 79B
Beeldbuisglas van CRT-beeldbuizen of restanten van dit beeldbuisglas vallen onder categorie 107 of 108.

Categorie 96
Metalen met aanhangende olie of emulsie zijn verspaningen (zoals draaisels en boorsels) van verschillende metalen met aanhangende vloeistoffen zoals boor-, snij-, slijp-, walsolie of koelemulsies, maar ook fijn metaalbewerkingsafval zoals hamerslagslib en oliehoudend fijn slijpafval. Dit metaalafval komt voornamelijk vrij bij de metaalbewerkende industrie.

Categorieën 107 en 108
Een te storten afvalstof mag pas worden gemengd met een of meer andere afvalstoffen als vaststaat - eventueel na bemonstering en analyse - dat de afvalstof kan worden gestort en dat alle

te mengen afvalstoffen op hetzelfde type stortplaats mogen worden gestort. Zie hiervoor verder het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en paragraaf B.7.5.2 van het LAP.

Onderdeel XJ (Bijlage III Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische wijziging.

Onderdeel XK (Bijlage IV Bal)

Het gaat hier om een taalkundige verbetering van de term ‘wollastoniet’.

Onderdeel XL (Bijlagen VII (nieuw) en VIII (nieuw) Bal)

Bijlagen VII (nieuw) Bal

In deze bijlage is een indeling van goederen opgenomen, onderverdeeld naar lekkende goederen (deel A), uitlogende goederen (deel B) en vermestende goederen (deel C). Gemengd restafval waar een of meer van de goederen inzit die zijn ingedeeld in deel A, B of C moet worden opgeslagen als die categorie. Naar deze bijlage wordt verwezen vanuit paragraaf 4.104, die regels stelt over het opslaan van goederen.

Bijlage VIII (nieuw) Bal

In deze bijlage zijn voor verschillende zeer zorgwekkende stoffen emissiegrenswaarden en ondergrenzen opgenomen. Op grond van artikel 5.38a gelden deze waarden en grenzen tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit. Na die periode gelden de in artikel 5.30 opgenomen emissiegrenswaarden en ondergrenzen.

HOOFDSTUK 2 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING

De grondslagen van de in dit hoofdstuk opgenomen wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn opgenomen in de artikelen 4.3, eerste lid, 5.1 en 23.1 van de Omgevingswet (wet), en artikel 119 van de Woningwet.

Artikel 2.1 (Besluit bouwwerken leefomgeving)

Onderdeel A (artikel 1.1 Bbl)

In artikel 1.1 zijn de woorden ‘begrippen en definities’ vervangen door de term ‘begripsbepalingen’. De tekst van dit artikel is hiermee in lijn gebracht met de terminologie van de wet zoals deze luidt na de Invoeringswet.

Onderdeel B (artikel 2.8 Bbl)

Artikel 2.8, onder a en b, wordt ingekort, als gevolg van de introductie van een viertal nieuwe begrippen in de begrippenlijst in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier om de begrippen: gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Met het overhevelen van de eerdere tekst uit artikel 2.8 naar genoemde begrippen vindt een aantal wijzigingen plaats, die bij de toelichting op die begrippen nader worden toegelicht. Kortheidshalve wordt volstaan met een verwijzing daarnaar. De materiële betekenis van artikel 2.8 wijzigt niet.

Onderdelen C tot en met E (artikelen 2.13 tot en met 2.15 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over CE-markeringen van bouwproducten en kwaliteitsverklaringen bouw opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende ministeriële Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over deze onderwerpen waren opgenomen, via deze wijziging opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel F (artikelen 2.15a tot en met 2.15g (nieuw) Bbl)

Afdeling 2.3 Afbakening vergunningplichten

Met afdeling 2.3 wordt invulling gegeven aan de landelijke uitwerking van vergunningplichten voor bouwactiviteiten. Met dit wijzigingsbesluit worden de artikelen 2.15a tot en met 2.15g toegevoegd aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Zie voor een toelichting op systeemniveau paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit wijzigingsbesluit. Hieronder worden de artikelen in deze afdeling en met name de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige regelgeving toegelicht.

Artikel 2.15a (nieuw) Bbl

De in dit artikel opgenomen afbakeningseisen zijn afkomstig uit artikel 5, eerste en tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. In het eerste lid is opgenomen dat vergunningvrij bouwen niet is toegestaan indien het oorspronkelijke bouwwerk waar in, aan, op of bij gebouwd wordt, zonder de daarvoor vereiste vergunning is gebouwd of wordt gebruikt. Deze oorspronkelijk vereiste vergunning kan zowel op de technische kant of ruimtelijke kant zien. In het geval dat het oorspronkelijke bouwwerk illegaal is gebouwd of wordt gebruikt, is het onwenselijk dat eventuele latere aanpassingen of uitbreidingen aan of bij dit gebouw wel vergunningvrij en daarmee legaal zouden zijn. De mogelijkheid tot vergunningvrij bouwen is daarom uitgesloten.

In het tweede lid wordt geregeld dat het aantal woningen niet mag toenemen door de vergunningvrije mogelijkheden, tenzij sprake is van huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.15b (nieuw) Bbl

In dit artikel zijn de meetvoorschriften van artikel 1 van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht ongewijzigd overgenomen. De in deze afdeling genoemde waarden worden gemeten conform dit artikel.

Artikel 2.15c (nieuw) Bbl

Dit artikel is ongewijzigd overgenomen uit artikel 1, vierde lid, van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht. Voor de toepassing van deze afdeling wordt mantelzorg altijd als functioneel verbonden met het hoofdgebouw aangemerkt. In de praktijk blijkt de vraag wel eens te ontstaan of er bij de toewijzing van een eigen huisnummer aan een bij een woning aanwezige mantelzorgvoorziening, nog sprake kan zijn van een bijbehorend bouwwerk. Het al dan niet toekennen van een afzonderlijk huisnummer is echter niet van belang voor de uitleg van deze bepaling.

Artikel 2.15d (nieuw) Bbl

Voor alle bouwactiviteiten die niet in artikel 2.15d zijn opgesomd, is een vergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet vereist. Dat is de zogenoemde technische vergunning. De opsomming in dit artikel bevat dus zaken die effectief vergunningvrij zijn. Dit betreft activiteiten die tot nu toe als vergunningvrij zijn aangemerkt in de artikelen 2 en 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht en als bouwbesluittoetsvrij in artikel 6g van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Door de splitsing van de vergunningplicht voor het bouwen in een technische en een ruimtelijke vergunning wordt het mogelijk bij de afbakening van de technische vergunningplicht alle huidige ruimtelijke randvoorwaarden die geen belang spelen voor de vraag of iets vanuit technisch oogpunt vergunningvrij moeten zijn te schrappen.

Zie hiervoor bijvoorbeeld onderdelen b (bijbehorend bouwwerk) en d (dakkapel), welke ten opzichte van de formulering in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht aanzienlijk zijn ingekort. De randvoorwaarden die vanuit een ruimtelijk motief waren gesteld, zijn wel opgenomen bij het ruimtelijk vergunningvrij maken van deze activiteiten in artikel 2.15f van dit besluit of in de bruidsschat (bij de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten).

Activiteiten die een gering risico met zich brengen, zoals niet-ingrijpende verbouwingen of het oprichten van een vlaggenmast of een schutting, zijn net als nu niet technisch vergunningplichtig om de lasten voor burgers en bedrijven te beperken.

Daarnaast is een aantal nieuwe onderdelen toegevoegd aan de opsomming in dit artikel. Dit betreft aanpassingen in onderdelen f, q en r. In onderdeel f zijn op verzoek van gemeenten naast kozijnen, kozijninvullingen en gevelpanelen ook boeidelen en stucwerk toegevoegd. Deze activiteiten brengen zo'n gering risico met zich dat het uitvoeren van een preventieve technische toets onnodig is. Op verzoek van Prorail zijn enkele kleinschalige bouwwerken toegevoegd aan deze lijst die vaak voorkomen op en bij stations, waarbij thans onduidelijkheid kan bestaan over de vraag of deze vergunningplichtig zijn of niet. Het gaat om bouwwerken voor het overbruggen van hoogtes door personen met een handicap (hellingbaan – toegevoegd aan onderdeel q, 2°, iv), faunapassages (onderdeel q, 4°) en meubilair in de vervoersgebouwen of op de perrons (onderdeel q, 8°). Daarnaast is in onderdeel r toegevoegd dat ook de terreininrichting van een terrein waar gebouwd of gesloopt wordt, niet vergunningplichtig is. Uiteraard gelden deze toevoegingen tenzij dit specifiek is aangegeven, niet alleen bij vervoersgebouwen, maar overal waar aan de omschrijving uit dit artikel is voldaan.

Er is van afgezien om het huidige artikel 2, onderdeel 2, van genoemde bijlage II te continueren. Op grond van die bepaling is een bouwactiviteit vergunningvrij indien deze moet worden verricht ter uitvoering van een opgelegde verplichting krachtens de artikelen 13, 13a of 13b van de Woningwet. Los van het feit dat genoemde bepalingen uit de Woningwet onder het stelsel van de Omgevingswet worden gewijzigd in bevoegdheden om een maatwerkvoorschrift op te leggen, is er vaste rechtspraak op grond waarvan in beginsel geen vergunning nodig is om te voldoen aan een opgelegde last (ABRvS 3 maart 2004, ECLI:NL:RVS:2004:AO4773 en ABRvS 3 augustus 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AU0419). Een gegeven last behelst impliciet de toestemming om aan de last te voldoen. Dat is slechts anders indien voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden ter uitvoering van een last een toestemming nodig is van een ander bevoegd gezag dan het bestuursorgaan dat de last heeft gegeven (ABRvS 25 september 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1247). Bij het opleggen van een last dient een bestuursorgaan rekening te houden met de te doorlopen procedures van eventueel van andere bestuursorganen benodigde vergunningen of andere toestemmingen. Zo moet de gegeven begunstigingstermijn toereikend zijn om de eventueel andere benodigde toestemmingen te kunnen verkrijgen. Indien een benodigde toestemming zou moeten worden geweigerd, kan degene aan wie de last is opgelegd verzoeken de last op te heffen wegens onmogelijkheid om aan de last te voldoen als bedoeld in artikel 5:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Deze vaste lijn in de rechtspraak kent een bredere reikwijdte dan alleen de voor de uitvoering van een last benodigde vergunning voor een bouwactiviteit. Verder mag verwacht worden dat deze vaste rechtspraak zich ook onder de Omgevingswet zal voortzetten en mede van toepassing zal zijn op noodzakelijk te verrichten werkzaamheden om uitvoering te kunnen geven aan een maatwerkvoorschrift. Om die reden komt artikel 2, tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, niet terug in het nieuwe stelsel.

De huidige uitzonderingen op de mogelijkheid om zonder vergunning te bouwen uit artikelen 4a en 5 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, zijn hier niet opgenomen. Dit betreft uitzonderingen voor cultureel erfgoed en externe veiligheid. Deze bescherming loopt geheel via het ruimtelijke spoor, omdat deze aspecten daarmee samenhang hebben en ook veelal nader geregeld worden in het omgevingsplan. Als het dus vanuit het oogpunt van de bescherming van cultureel erfgoed of externe veiligheid gewenst is dat een bepaalde bouwactiviteit niet gerealiseerd mag worden, wordt deze beperking via de ruimtelijke kant opgelegd. Een initiatiefnemer mag wanneer er meerdere activiteiten samenkomen, pas aanvangen met de verrichting als alle benodigde toestemming verleend zijn en aan alle inhoudelijke regels voldaan wordt. Het is dus niet toegestaan dat iemand een technische bouwactiviteit gaat verrichten, ook al is deze niet vanuit dat oogpunt vergunningplichtig, als er ook nog andere toestemmingen nodig zijn.

§ 2.3.3 Vergunningvrije gevallen omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.15e (nieuw) Bbl

Zoals opgenomen in artikel 2.15e over het toepassingsbereik bevatten de artikelen in deze paragraaf bevatten de landelijk uniforme aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet. Het gaat hier om de zogenoemde ruimtelijke bouwactiviteiten. Een groot deel van die activiteiten is nu opgenomen in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht en kan ongewijzigd (met behoud van alle ruimtelijke relevante randvoorwaarden) worden overgenomen. Voor zover het gaat om het bouwen, gebruiken en in stand houden van de aangewezen bouwwerken, is geen omgevingsvergunning nodig voor een omgevingsplanactiviteit. Ook niet in het geval het bouwen, in stand houden en gebruiken van de betrokken bouwwerken niet zou voldoen aan de hierover opgenomen regels in het omgevingsplan. Ook bij strijd met het omgevingsplan is er dus geen vergunning nodig voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Een uitzondering hierop vormt het repressieve welstandsvereiste, zoals dat onder huidig recht op grond van artikel 12, eerste lid, en artikel 13a van de Woningwet ook van toepassing is op te bouwen vergunningvrije bouwwerken. Als onderdeel van de bruidsschat wordt het repressieve welstandsvereiste aan de bruidsschat toegevoegd (voor zover geen sprake is van een welstandsvrij gebied). Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.15f.

Artikel 2.15f (nieuw) Bbl

In dit artikel zijn omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken opgenomen die altijd omgevingsvergunningvrij zijn, ongeacht welke regels verder in het omgevingsplan zijn opgenomen ten aanzien van het bouwen, gebruiken en in stand houden van deze bouwwerken. Indien een in dit artikel opgenomen bouwwerk voldoet aan alle daarbij gegeven randvoorwaarden, is hiervoor dus zowel als binnenplanse- als buitenplanse omgevingsplanactiviteit geen vergunning nodig.

Op basis van de aanhef van dit artikel blijven echter de regels in een omgevingsplan over het in stand houden van een bouwwerk die betrekking hebben op de ernstige ontsiering van het uiterlijk van dat bouwwerk onverminderd van toepassing. Daarmee wordt geborgd dat het repressieve welstandsvereiste ook op deze vergunningvrije bouwwerken van kracht blijft. Zoals al beschreven geldt het repressieve welstandsvereiste, zoals thans opgenomen in artikel 12, eerste lid, en artikel 13a, van de Woningwet, ook voor nieuw te bouwen vergunningvrije bouwwerken. Om er voor te zorgen dat ook op dit punt het bestaande niveau van bescherming van de ruimtelijke kwaliteit behouden en optreden bij excessieve ontsiering van bouwwerken mogelijk blijft, is het met de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegde repressieve welstandsvereiste (voor zover geen sprake is van een aangewezen welstandsvrij gebied of bouwwerk) onverminderd van kracht. Voor zover het omgevingsplan dit repressieve welstandsvereiste bevat, blijft dit van toepassing op de aangewezen bouwwerken en zal er bij strijd met dit vereiste een vergunning nodig zijn op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet. Die vergunningplicht ziet in zo'n geval overigens alleen op het afwijken van het in het omgevingsplan opgenomen repressieve welstandsvereiste. Hoewel het wellicht niet direct in de rede ligt om af te wijken van het repressieve welstandsvereiste, is het desalniettemin niet onmogelijk om voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteit vergunning te verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Als de aangewezen bouwwerken (zonder vergunning) worden gebouwd in strijd met het in het omgevingsplan opgenomen repressieve welstandsvereiste, kan de overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, aan een eventueel handhavingsbesluit ten grondslag worden gelegd.

De lijst van bouwwerken in dit artikel is grotendeels gelijk aan hetgeen nu is opgenomen in artikel 2 van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht. Aangezien de lijst in artikel 2.15g alleen ziet op de ruimtelijke kant van het bouwen, zijn enkele randvoorwaarden uit de huidige regelgeving die alleen vanuit technisch oogpunt gesteld worden, zoals de randvoorwaarden waarbinnen een magazijnstelling binnen een gebouw vergunningvrij mag worden gerealiseerd, hier in deze lijst niet langer opgenomen.

Daarnaast zijn enkele activiteiten op verzoek van gemeenten en Prorail toegevoegd aan de opsomming. Het betreft naast stucwerk, boeidelen, hellingbanen in en bij vervoersgebouwen, faunapassages, meubilair in verboersgebouwen of op perrons en de terreininrichting bij de bouw- of sloopplaats (allen toegelicht bij artikel 2.15d) ook isolatieplaten in onderdeel e.

Ook in dit artikel is er voor gekozen om artikel 2, tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht niet te continueren. Zie hiervoor de toelichting op artikel 2.15d.

De gemeente kan er voor kiezen deze landelijk uniforme lijst lokaal verder uit te breiden, zodat voor nog meer activiteiten (of activiteiten met een grotere omvang) geen vergunning nodig is. Ook kan er voor gekozen worden om de vergunningplicht te vervangen voor een melding- of informatieplicht. Zie hiervoor de toelichting op paragraaf 2.2.7 van de bruidsschat en paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Artikel 2.15g (nieuw) Bbl

Artikel 2.15g bevat aanvullende beperkingen en randvoorwaarden met betrekking tot de vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten (met betrekking tot bouwwerken) in, aan, op of bij (voor) beschermde monumenten of archeologische monumenten en in rijksbeschermde stads- of

dorpsgezichten. Momenteel zijn dergelijke beperkingen voor vergunningvrije bouwmogelijkheden opgenomen in artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Ten opzichte hiervan is, vooral met het oog op vereenvoudiging, een aantal wijzigingen doorgevoerd. Het gevolg van die wijzigingen is dat er in, aan of op een monument, op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving geen sprake is van een uitzondering op de vergunningplicht voor de omgevingsplanactiviteit. Alleen als het gaat om omgevingsplanactiviteiten bij een monument biedt het Besluit bouwwerken leefomgeving nog een aantal vergunningvrije mogelijkheden. In het omgevingsplan zelf kunnen gemeenten er evenwel voor zorgen dat er zo mogelijk meer vergunningvrije activiteiten bij monumenten mogelijk worden gemaakt. De gemeente moet bij deze afweging wel de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving over cultureel erfgoed in acht nemen. Hierbij kan ook onderscheid gemaakt worden naar locatie en dus gedifferentieerd worden naar monument. In onderdeel b van het eerste lid zijn de omgevingsplanactiviteiten opgesomd die vergunningvrij kunnen plaatsvinden bij de hier bedoelde (voor)beschermde monumenten en archeologische monumenten. Voor toepassing art. 2.15f onder a (onderhoud) is in dit artikel de aanvullende voorwaarde opgenomen dat ook kleur en materiaalsoort niet mogen wijzigen. Deze voorwaarde was eerder opgenomen in artikel 3a van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (vergunningvrije rijksmonumentenactiviteiten) en niet in artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht.

Het tweede lid bevat de beperkingen voor de vergunningvrije mogelijkheden op de locatie van een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht. Hierbij is het eerder genoemde artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht ongewijzigd overgenomen. Ook hier geldt dat de gemeente in het omgevingsplan zelf de vergunningvrije mogelijkheden verder zou kunnen uitbreiden, afhankelijk van de locatiespecifieke omstandigheden en binnen de kaders van de instructieregels over cultureel erfgoed.

Onderdeel H (artikel 3.84 Bbl)

Artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt met dit besluit aangepast om beter aan te sluiten bij de evenknie van het artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 5.15). Tegelijkertijd wordt artikel 5.15 van dat besluit aangepast om beter aan te sluiten op artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. De wijzigingen zijn onderdeel van een bredere set aan wijzigingen die beogen de regimes van energiebesparing in het Besluit activiteiten leefomgeving (niet-gebouwgebonden aspecten van activiteiten) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (gebouwgebonden aspecten van gebouwen) te harmoniseren.

De artikelen 5.15, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving en 3.84, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn na deze wijziging elkaar uitsluitende bepalingen; de gebouwgebonden energiebesparende maatregelen worden geheel geregeld via het Besluit bouwwerken leefomgeving, de overige energiebesparende maatregelen binnen het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor toepassing van deze artikelen moet onder gebouwgebonden energiebesparende maatregelen worden verstaan: het energieverbruik voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, ventilatie, warmtapwater en verlichting alsmede het verbruik van elektriciteit voor de hiervoor benodigde installaties.

Uitzonderingen op artikel 3.84, eerste lid, zijn energiebesparende maatregelen aan woningen en aan de gebouwen als bedoeld in artikel 3.85 en artikel 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Ook is de verplichting tot het nemen van energiebesparende maatregelen niet van toepassing op ETS-inrichtingen en bouwwerken in de glastuinbouw waarop het vereveningssysteem voor CO2-emissie uit de Wet milieubeheer van toepassing is. Tot slot hoeven de energiebesparende maatregelen niet te worden genomen als het energieverbruik van en in het gebouw lager ligt dan de in artikel 3.84, tweede lid, genoemde drempelwaarde. Deze drempelwaarde is afkomstig uit het huidige Activiteit milieubeheer. In het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt het toepassingsbereik bepaald door het begrip “inrichting”. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het toepassingsbereik van het huidig recht is bepaald dat het verbruik van energie voor activiteiten in het gebouw

(waaronder milieubelastende activiteiten als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving) meegerekend wordt bij het totale energieverbruik voor de drempelwaarde. Om diezelfde reden dient het energieverbruik van gebouwen op hetzelfde bouwwerkperceel of op een naastgelegen bouwwerkperceel van dezelfde eigenaar of gebruiker meegenomen te worden in het bepalen van het energieverbruik (artikel 3.84, derde lid).

Onderdeel I (artikel 3.86 Bbl)

In artikel 3.86 is bepaald in hoeverre het bevoegd gezag door middel van maatwerkvoorschriften kan afwijken van de verplichting uit artikel 3.84, eerste lid, om alle energiebesparende maatregelen aan een gebouw te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. De maatwerkmogelijkheden genoemd in artikel 3.86, eerste lid, onder a en onder b, zijn afkomstig uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hierbij geldt dat voor het bepalen van het energieverbruik voor toepassing van onderdeel b moet worden uitgegaan van het totale energieverbruik van het gebouw en de activiteiten die in het gebouw worden verricht. Ook het energieverbruik van gebouwen op hetzelfde bouwperceel of naastgelegen bouwpercelen van dezelfde eigenaar of gebruiker dient te worden meegerekend (artikel 3.86, tweede lid). Dit is dezelfde systematiek als de systematiek die bij het bepalen van de drempelwaarde in artikel 3.84, tweede lid, onder a, gebruikt wordt.

Artikel 3.86, eerste lid, onder c, ziet op de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift af te wijken van artikel 3.84, eerste lid, voor zover de afwijkende energiebesparende maatregelen zijn opgenomen in een vergunningvoorschrift dat is verbonden aan een reeds bestaande omgevingsvergunning voor een activiteit die, bij inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet, niet langer vergunningplichtig zal zijn. In artikel 4.13, derde lid, van de Invoeringswet omgevingswet is bepaald dat vergunningvoorschriften die zijn verbonden aan dergelijke vergunningen van rechtswege aangemerkt worden als maatwerkvoorschriften, voor zover de Omgevingswet en onderliggende besluiten het mogelijk maken om maatwerkvoorschriften te stellen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bood slechts de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift te voorzien in een gefaseerde uitvoering van energiebesparende maatregelen. Hierdoor zouden vergunningvoorschriften van bestaande omgevingsvergunning voor niet langer vergunningplichtige activiteiten niet als maatwerkvoorschrift komen te gelden, als daarin afwijkende energiebesparende maatregelen zouden zijn opgenomen. Dat onbedoelde resultaat wordt met de toevoeging van onderdeel c aan artikel 3.86, eerste lid, voorkomen.

Onderdelen G en J (tabel 3.83 en artikel 3.87 Bbl)

Met dit besluit komt artikel 3.87 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals gepubliceerd in Staatsblad 2018, 291, te vervallen. In dat artikel was door middel van overgangsrecht geregeld dat de artikelen 3.83, 3.84 en 3.86 zouden gelden tot en met 2020. Dit betekende dat de artikelen zouden komen te vervallen voor de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum waarop de artikelen zouden vervallen, was gelijk aan de afloopdatum van het op dat moment geldende Energieakkoord. De gedachte achter het overgangsrecht van artikel 3.87 was dat de bepaling op dat moment qua systematiek slecht paste in het Besluit bouwwerken leefomgeving, en het aflopen van het Energieakkoord ruimte zou bieden voor nieuwe regels met betrekking tot energiebesparing.

Met de aanpassingen in artikel 3.84 Besluit bouwwerken leefomgeving en het gerelateerde artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving is de frictie met de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving weggenomen. Dit geeft aanleiding tot het laten vervallen van het overgangsrecht, en daarmee dit artikel 3.87. Tabel 3.83 is hierop aangepast.
De ruimte die door het vervallen van het oorspronkelijke artikel 3.87 beschikbaar komt in de nummering, wordt gebruikt voor het opnemen van de zogenoemde label C-verplichting voor kantoren in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Tabel 3.83 is hierop aangepast. Het is op grond van het eerste lid van artikel 3.87 vanaf 1 januari 2023 verboden om een kantoorgebouw in

gebruik te nemen of te gebruiken zonder een geldig energielabel met een energie-index (EI) van 1,3 of beter. Die verplichting is eind 2018 opgenomen in artikel 5.11 van het Bouwbesluit 2012. De regels hierover worden nu in het Besluit bouwwerken leefomgeving geïntegreerd. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Zie voor de verdere toelichting op deze verplichting Stb. 2018, 380, waarin de introductie van de label C-verplichting uitgebreid is toegelicht.

Onderdeel K (artikel 3.143 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over kooldioxidemeters opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende ministeriële Regeling Bouwbesluit 2012. Naar recente inzichten is het beter deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over dit onderwerp waren opgenomen, met dit besluit opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel L (§ 4.2.1a (nieuw) Bbl)

Artikelen 4.15a tot en met 4.15e (nieuw) Bbl

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over de constructieve veiligheid van te bouwen drijvende bouwwerken zoals woonarken opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende Regeling Bouwbesluit 2012. Het is echter gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die eerder in de Regeling Bouwbesluit 2012 over dit onderwerp waren opgenomen, met dit besluit opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het betreft regels over de stabiliteit, het drijfvermogen en de sterkte van drijvende bouwwerken. Inhoudelijk zijn zij ongewijzigd. Wel zijn met het oog op de toegankelijkheid enkele redactionele wijzigingen aangebracht. Ook is er met het oog op de toegankelijkheid voor gekozen om de in de Regeling Bouwbesluit 2012 opgenomen begripsbepaling veiligheidsafstand niet te laten terugkomen maar in het tweede lid van artikel 4.15b te verwerken.

Bij de beoordeling of aan de artikelen 4.15a tot en met 4.15e wordt voldaan kan gebruik worden gemaakt van het rapport van Hageman “Constructieve veiligheid drijvende bouwwerken” van 5 september 2017 (www.rijksoverheid.nl). In dit rapport is met name beschreven hoe rekening kan worden gehouden met golven door beroepsvaart en getijdenstroming.

Onderdeel M (artikel 4.151 Bbl)

Met dit besluit worden drie leden aan artikel 4.151 van het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd. Dat artikel bevat regels over bijna energieneutrale nieuwe gebouwen. De toe te voegen leden bevatten eveneens regels over dat onderwerp. Zij waren voorheen opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Tabel 4.148 is overeenkomstig aangepast.

Onderdeel N (artikel 4.152 Bbl)

Deze wijziging is redactioneel van aard.

Onderdeel O (artikel 4.153 Bbl)

Artikel 4.153 van het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat eisen over de warmtedoorgangscoëfficiënt die moet worden toegepast in het kader van de thermische isolatie van ramen, deuren en kozijnen van te bouwen gebouwen. Met dit besluit wordt een derde lid aan dat artikel toegevoegd. In dat lid is aangegeven hoe de gemiddelde warmtedoorgangscoëfficiënt

moet worden berekend. Dat voorschrift was voorheen opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Tabel 4.148 is overeenkomstig aangepast.

Onderdeel P (artikel 4.208 Bbl)

Deze wijziging is redactioneel van aard.

Onderdeel Q (Artikel 4.215 Bbl)

De verwijzing in het eerste lid naar NEN-EN 1838 is aangepast om aan te sluiten bij hetgeen voor dit onderwerp geregeld was in de Regeling Bouwbesluit 2012.

Onderdeel R (Artikel 4.241 Bbl)

Aan artikel 4.241 wordt een tweede lid toegevoegd. Dit onderdeel was voorheen opgenomen in artikel 1.13 van de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Materieel is de regel ongewijzigd.

Indien een gebouw gebouwgebonden veiligheidsvoorzieningen nodig heeft en van de Checklist Veilig onderhoud gebruik moet worden gemaakt, moet deze checklist op grond van de aanvraagvereisten in de Omgevingsregeling worden ingediend bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit.

Onderdeel S (artikel 4.243 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over kooldioxidemeters opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende Regeling Bouwbesluit 2012. Naar recent inzicht is het beter deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over dit onderwerp waren opgenomen, via deze wijziging opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel T (artikel 6.28 Bbl)

De in dit artikel opgenomen verwijzing naar artikel 6.27 wordt aangepast zodat niet alleen het eerste lid van artikel 6.27 niet van toepassing is, maar dat gehele artikel.

Onderdeel b van dit artikel wordt aangepast als gevolg van de introductie bij dit besluit van een viertal nieuwe begrippen in de begrippenlijst in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier om de begrippen: gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Door de introductie van deze definities kan de tekst in dit artikel vereenvoudigd worden. Kortheidshalve wordt volstaan met een verwijzing naar de toelichting bij deze begrippen. De betekenis van artikel 6.28, onder b, wijzigt door deze wijzigingen materieel niet.

Onderdelen U tot en met X (artikelen 6.39 tot en met 6.41 Bbl)

Met dit besluit worden de regels over stookinstallaties in het Besluit bouwwerken leefomgeving uitgebreid in verband met het in werking treden van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313). Deze

richtlijn stelt regels over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW.

Onderdeel van de richtlijn is de verplichting om een landelijk register te houden van deze stookinstallaties. De implementatie van deze verplichting is zo lastenluw mogelijk vormgegeven door maximaal gebruik te maken van de gegevens die voortkomen uit reeds lang bestaande keuringsplicht die worden geregistreerd in een database (het zogenoemde afmeldsysteem). Vergelijkbare regels over procesgebonden stookinstallaties zijn te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving. Zie voor een toelichting op de verhouding tussen de regels in beide besluiten paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting op dit Invoeringsbesluit.

Meer informatie hierover valt te lezen in de nota van toelichting bij de wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer[7] en de Activiteitenregeling milieubeheer[8] in verband met de richtlijnimplementatie.

Onderdelen Y en Z (artikelen 7.11 en 7.12 Bbl)

In deze artikelen worden enkele aanpassingen doorgevoerd in de wijze waarop de sloopmelding en de daaropvolgende informatieplichten aanvang en beëindiging sloopwerkzaamheden moeten worden ingevoerd in gevallen dat er sprake is van verwijdering van asbest in de risicoklassen 2 of 2A. In die gevallen moet gebruik worden gemaakt het van het Landelijk Asbest Volgsysteem. Deze wijziging treedt via een wijziging van het Asbestverwijderingsbesluit en Bouwbesluit 2012 reeds op 1 juli 2019 in werking (Stb. 2019, 155) en wordt via dit besluit inhoudelijk overgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Zie voor een verdere toelichting de wijziging van het Bouwbesluit 2012 in Stb. 2019, 155.

Onderdeel AA (hoofdstuk 7A (nieuw) Bbl)

Bij dit besluit wordt aan het Besluit bouwwerken leefomgeving een hoofdstuk toegevoegd (hoofdstuk 7A), dat overgangsrecht bevat voor de zogeheten overgangsfase. Daarbij gaat het hier om de overgangsfase tot aan het tijdstip waarop het omgevingsplan aan de eisen van het nieuwe stelsel moet voldoen (voorzien op 1 januari 2029). Voor de Omgevingswet (bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) en bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (bij dit besluit) wordt overgangsrecht voor de overgangsfase geregeld in een afzonderlijk hoofdstuk aan het eind van de wet respectievelijk het besluit. Het nieuwe hoofdstuk 7A van het Besluit bouwwerken leefomgeving sluit aan bij deze systematiek.

Artikel 7a.1 (nieuw) Bbl

Bij dit besluit worden aan de begripsomschrijvingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving de begripsbepalingen ‘gemeentelijk monument’ en ‘voorbeschermd gemeentelijk monument’ toegevoegd. Deze begrippen worden gebruikt in de artikelen 2.8, onder a, 2.15g, eerste lid, en 6.28, onder b, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals gewijzigd of toegevoegd bij het onderhavige besluit.

De begripsomschrijvingen van bovengenoemde begrippen zijn toegesneden op de wijze waarop de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau onder het nieuwe recht van de Omgevingswet vorm krijgt. Dit gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven en, als het gaat om een voorbeschermd monument of archeologisch monument, door het voor de locatie van het monument of archeologisch monument toevoegen van een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan via een voorbereidingsbesluit vanwege het

[7] Stb 2017, 330, p. 20 e.v.
[8] Stcrt 21-11-2017, nr. 65868.

voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Daarmee vallen buiten de reikwijdte van bovengenoemde begrippen monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau die onder huidig recht als gemeentelijk monument of archeologisch monument zijn aangewezen op grond van een gemeentelijke verordening of worden voorbeschermd op grond van een zodanige verordening, en waaraan nog niet direct bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of waarvoor op dat moment in het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel is opgenomen. Dit kan zich voordoen tot 1 januari 2029 omdat dat de voorziene datum is waarop gemeenten over een omgevingsplan moeten beschikken dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. De hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten moeten echter gedurende deze overgangsfase, zolang deze in het omgevingsplan nog niet zijn voorzien van de functie-aanduiding gemeentelijk monument of, voor zover het gaat om voorbeschermde monumenten of archeologische monumenten, ter zake een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan is opgenomen, wel adequaat worden beschermd. Daarbij wordt er voor de ‘oude’ voorbeschermde monumenten en archeologische monumenten op gewezen dat die onder de Omgevingswet niet per se eerst via een door een voorbereidingsbesluit toe te voegen voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan hoeven te worden omgezet naar een voorbeschermd gemeentelijk monument in de zin van de begripsomschrijving uit bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Afhankelijk van het tijdsverloop van de procedure tot aanwijzing als monument of archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening en van de procedure om tot vaststelling van een nieuw omgevingsplan te komen, kan er voor deze ‘oude’ voorbeschermde monumenten en archeologische monumenten ook voor worden gekozen om deze direct, dus zonder hiervoor eerst een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan toe te voegen, in het nieuwe deel van het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Dit zal zich met name voordoen als de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening gedurende hetzelfde tijdvak gaande is als de procedure tot vaststelling van het omgevingsplan. In dat geval kan het zo zijn dat die procedure tot aanwijzing voldoende voorziet in de benodigde voorbescherming en hoeft die voorbescherming niet afzonderlijk met voorbeschermingsregels in het omgevingsplan te worden gecreëerd.

Voor zover het gaat om de continuering van de gelding van de gemeentelijke verordeningen zelf en een eventueel daarin opgenomen vergunningplicht wordt in de bescherming van de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten al voorzien door de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet, zoals die artikelen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden toegevoegd. Voor een adequate bescherming van deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten is echter ook vereist dat de onderdelen van de artikelen 2.8, 2.15g en 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving die betrekking hebben op gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten overeenkomstig de daarvoor geldende begripsomschrijvingen, mede op deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten van toepassing zijn. Het nieuwe artikel 7a.1, op grond waarvan kort samengevat voor de toepassing van genoemde bepalingen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument ook deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten moeten worden verstaan, voorziet hierin. Daarbij is het uiteraard zo dat als bij ‘oude’ voorbeschermde monumenten of archeologische monumenten de uitkomst van de procedure tot aanwijzing als monument of archeologische monument op grond van de gemeentelijke verordening is dat wordt afgezien van de aanwijzing, op dat moment de voorbescherming vervalt en niet langer sprake is van een ‘monument of archeologisch monument waarop die verordening van overeenkomstige toepassing is’ als bedoeld in artikel 7a.1, eerste lid. Het van toepassing zijn van dit artikel op de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten kan dus niet alleen worden beëindigd doordat gedurende de overgangsfase daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument wordt gegeven of ter zake in het omgevingsplan een voorbeschermingsregel wordt opgenomen (de situaties beschreven in artikel 7a.1, tweede lid), waardoor deze monumenten en archeologische monumenten rechtstreeks

onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument komen te vallen, maar ook doordat de procedure tot aanwijzing als monument of archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening uiteindelijk niet tot een aanwijzing op grond van die verordening leidt.

Voor de goede orde wordt er tot slot op gewezen dat bij dit besluit aan de begripsomschrijvingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving ook de begrippen ‘provinciaal monument’ en ‘voorbeschermd provinciaal monument’ worden toegevoegd. Voor ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau is echter niet in een met artikel 7a.1 vergelijkbare bepaling voorzien. Dit houdt verband met het feit dat voor provinciale verordeningen zoals die gelden onder het huidig recht niet is voorzien in overgangsrecht zoals voor gemeentelijke verordeningen opgenomen in de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat het streven is dat de omgevingsverordeningen direct vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zullen zijn. Hiermee wijkt de regeling voor de omgevingsverordening dus af van de regeling voor het omgevingsplan. Dit brengt mee dat de provincies ervoor zullen moeten zorgen dat hun ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet al via het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet worden beschermd. Hetgeen hierover in relatie tot de omzetting van rechtstreeks burgerbindende regels uit de huidige provinciale ruimtelijke verordeningen wordt opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 109-111), geldt mutatis mutandis ook voor de omzetting van ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau naar het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet.

Onderdeel AB (Bijlage I, onder A, bij artikel 1.1 Bbl)

A. begrippen: algemeen

Bij dit besluit wordt aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving een aantal nieuwe begrippen toegevoegd. Vier daarvan hangen nauw met elkaar samen. Zij hebben kort samengevat betrekking hebben op monumenten en archeologische monumenten op decentraal niveau. Het betreft de begrippen gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Deze begrippen worden gehanteerd in de artikelen 2.8 en 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, die bij het onderhavige besluit in verband hiermee worden gewijzigd. Daarnaast komen deze begrippen ook voor in een aantal artikelen in artikel 2.15g van afdeling 2.3 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze afdeling wordt bij het onderhavige besluit aan het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd.

Voor de nieuwe begripsomschrijvingen is de tekst van artikel 2.8 als uitgangspunt genomen. Delen van die tekst zijn naar de nieuwe begripsomschrijvingen overgeheveld, met inachtneming van een aantal hierna toegelichte wijzigingen. De artikelen 2.8 en 6.28 kunnen hierdoor worden ingekort, hetgeen bijdraagt tot een betere leesbaarheid van die artikelen. Twee van de begrippen (provinciaal monument en voorbeschermd provinciaal monument) zijn ook van belang voor artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit. Om die reden worden deze begrippen bij het onderhavige besluit ook aan de begrippenlijst in bijlage I bij het Omgevingsbesluit toegevoegd, waarbij de begripsomschrijving luidt: provinciaal monument respectievelijk voorbeschermd provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

In de begripsomschrijvingen wordt verwezen naar de functie-aanduiding van gemeentelijk monument of provinciaal monument die aan een monument of archeologisch monument al is of zal worden gegeven. Dit is een verduidelijking ten opzichte van de bestaande tekst van artikel 2.8, waarin wordt gesproken over een functie die is of zal worden toegedeeld. Deze verduidelijking brengt tot uitdrukking dat het hier uitsluitend gaat om de functie-aanduiding en niet om de aan een locatie toegedeelde functie, zoals die is af te leiden uit het samenstel van de op de locatie

geldende regels. Van dit samenstel van regels kan een functie-aanduiding onderdeel zijn, maar dat hoeft niet per se zo te zijn. Deze verduidelijking is een uitvloeisel van de verduidelijking van artikel 4.2 van de wet zoals die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet plaatsvindt. Door aan te sluiten bij de functie-aanduiding wordt een duidelijk aangrijppunt geboden om te bepalen of de rechtsgevolgen die de verschillende artikelen waar de begrippen worden gebruikt aan de (toekomstige) aanwezigheid van de functie verbinden, zich voordoen of niet. Zie voor een nadere toelichting ook de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet op dit onderdeel.

In de begripsomschrijvingen voor voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument is verder nieuw ten opzichte van de bestaande tekst van artikel 2.8 van het Besluit bouwwerken leefomgeving dat niet langer wordt verwezen naar regels in een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 van de wet waaruit de voorbescherming voortvloeit, maar naar zogeheten ‘voorbeschermingsregels’ in het omgevingsplan of de omgevingsverordening. Achtergrond hiervan is dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de regeling voor het voorbereidingsbesluit zoals opgenomen in laatstgenoemde artikelen, wijzigt. Deze wijziging houdt in dat de regels die bij het voorbereidingsbesluit worden gesteld, als voorbeschermingsregels onderdeel zijn van het betrokken omgevingsplan of de betrokken omgevingsverordening.

In de begripsomschrijvingen voor voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument komt verder niet meer terug de zinsnede ‘of, wanneer die functie al is toegedeeld, om de daarvoor in het omgevingsplan of de omgevingsverordening gestelde regels te wijzigen’. Met de toespitsing van het begrip functie tot ‘functie-aanduiding’ blijkt deze zinsnede overbodig. Op het moment dat die situatie zich voordoet, is er immers al sprake van een monument of archeologisch monument waaraan de functie-aanduiding gemeentelijk monument of provinciaal monument is gegeven. Het desbetreffende monument of archeologisch monument valt dan al onder het begrip gemeentelijk monument of provinciaal monument zodat de artikelen waarin de nieuwe begrippen voorkomen al uit dien hoofde van toepassing zijn.

De begrippen “achtererfgebied”, “antennedrager”, “antenne-installatie”, “bijbehorend bouwwerk”, “daknok”, “dakvoet”, “erf”, “hoofdgebouw”, “huisvesting in verband met mantelzorg”, “mantelzorg”, “openbaar toegankelijk gebied” en “voorerfgebied” houden alle verband met afdeling 2.3 afbakening vergunningplichten. Deze begrippen zijn onder huidig recht opgenomen in bijlage II bij het Besluit Omgevingsrecht en worden niet gewijzigd. Beoogd is dan ook dat deze begrippen in de rechtspraktijk ongewijzigd kunnen blijven worden toegepast. In die rechtspraktijk blijkt overigens ten aanzien van de begripsomschrijving van mantelzorg nog vragen te leven. Onderdeel van de omschrijving is dat de behoefte aan mantelzorg met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of een andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond. In de nota van toelichting bij het Besluit omgevingsrecht[9] is aangegeven dat als bij een gemeente twijfels bestaan over de aanwezige zorgbehoefte, van de persoon die mantelzorg ontvangt een verklaring kan worden opgevraagd die is verstrekt door een huisarts, wijkverpleegkundige of een ander deskundig te achten persoon of een deskundige instantie. Deze mogelijkheid is in de begripsomschrijving tot uiting gebracht, zodat in gevallen waar gerede twijfels bestaan over de mantelzorgbehoefte, de bewijslast hieromtrent bij de zorgbehoevende kan worden gelegd. De vraag in de praktijk die hierbij leeft is of een gemeente alleen waarde kan hechten aan een verklaring van een door de gemeente zelf aangewezen sociaal-medisch adviseur en verklaringen van een huisarts of wijkverpleegkundige standaard ter zijde mag leggen. Een dergelijke uitleg is niet beoogd. Het is primair aan de degene die mantelzorg ontvangt om naar zijn keuze een verklaring te overleggen van een huisarts, wijkverpleegkundige of een andere door de gemeente aangewezen adviseur. Als een verklaring niet of onvoldoende overtuigend de behoefte aan mantelzorg onderbouwt of er bestaan anderszins gerede twijfels over de geloofwaardigheid van een overgelegde verklaring, kan de gemeente een second opinion verlangen van een door de gemeente zelf aangewezen sociaal-medisch adviseur.

[9] Stb. 2014, 333, p. 32.

Het begrip “bedreigd subbrandcompartiment” komt meerdere keren voor in artikel 4.81 over de doorstroomcapaciteit bij opvangcapaciteit. Dit artikel is bij het opstellen van het Besluit bouwwerken leefomgeving overgenomen uit de Regeling Bouwbesluit 2012, de bijbehorende definitie voor bedreigd subbrandcompartiment is destijds ten onrechte niet opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dit besluit wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel AC (Bijlage I, onderdeel B, Bbl)

B. begrippen: gebruiksfuncties

De begripsbepalingen “bijeenkomstgebouw” en “celgebouw” komen beide voor in de leden die aan artikel 4.151 worden toegevoegd (zie hierboven). De begrippen waren voorheen, net zoals het nieuwe deel van artikel 4.151, opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

HOOFDSTUK 3 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Onderdeel A (artikel 1.1 Bkl)

Dit is een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.2 Bkl) [artikelen 2.14, 3.10, tweede lid, onder b, 2.24, eerste lid, en 2.26 van de wet]

Dit artikel wijzigt het toepasseringsbereik van het besluit voor de exclusieve economische zone voor zover het gaat om wijzigingen in verband met de herziene nec-richtlijn. Die is volgens artikel 2, eerste lid, van de nec-richtlijn ook van toepassing op de exclusieve economische zone. De omgevingswaarde geldt voor alle antropogene emissies in Nederland, voor alle bronnen op het grondgebied en in die exclusieve economische zone. Artikel 1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) was al van toepassing op artikel 10.14 Bkl dat de monitoring regelt van de stoffen onder de nec-richtlijn. Door de vaststelling van de nec-plafonds als omgevingswaarden is dit artikel vernummerd tot artikel 10.11b Bkl. De toepassing van artikel 1.2 wordt nu uitgebreid tot de vastgestelde omgevingswaarden (artikel 2.8a Bkl), de uitzonderingsmogelijkheden voor de omgevingswaarden (artikel 2.8b Bkl) en de regels over programma's (artikelen 4.1, onder b, onder 3°, en 4.2a Bkl). Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdeel C (afdeling 2.0 (nieuw) Bkl)

Artikel 2.0 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Eerste lid

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving (of een onderdeel daarvan) de staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. Op grond van artikel 2.9, derde lid, van de wet moet een omgevingswaarde worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. De Omgevingswet verbindt aan de omgevingswaarde een monitoringsverplichting (artikel 20.1) en een programmaplicht als niet voldaan wordt, of dreigt niet voldaan te worden, aan de omgevingswaarde (artikel 3.10). Artikel 2.10 van de Omgevingswet stelt enkele eisen aan de regeling van een omgevingswaarde. Daarnaast komt bij de motivering van een besluit waarin een omgevingswaarde wordt vastgesteld de vraag aan de orde of de parameter die als omgevingswaarde wordt vastgesteld daadwerkelijk inzicht biedt in hetgeen de gemeente of provincie wil beschermen of bereiken.

De Awb vereist dat een besluit zorgvuldig wordt voorbereid. Het nieuwe artikel vult op dit punt de Awb aan door te bepalen dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijk deskundige. Bij dat laatste kan gedacht worden aan de RIVM, het PBL, de Commissie voor de milieueffectrapportage, rekenkamers, universiteiten of gekwalificeerde adviesbureaus die voldoende distantie tot de opdrachtgever behouden. Het is overigens niet nodig dat de omgevingswaarde uitsluitend berust op onderzoek door een onafhankelijke deskundige. Het is bijvoorbeeld ook denkbaar dat het eigen ambtelijk apparaat onderzoek verricht waarna de gekozen oplossing wordt gevalideerd door onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige.

Met deze regel wordt uitvoering gegeven aan de motie Veldman-Çegerek (*Kamerstukken II* 2016/17, 33118, nr. 58).

Onderzoek waarop een omgevingswaarde berust is universeel toepasbaar. Het is dus niet zo dat elke gemeente of provincie die een omgevingswaarde wil vaststellen zelf dergelijk onderzoek moet laten doen. Als één gemeente of provincie het onderzoek heeft laten doen, is het onderzoek in beginsel herbruikbaar in andere gemeenten of provincies. Bestuursorganen kunnen ook gezamenlijk optrekken bij het onderzoek naar mogelijk geschikte omgevingswaarden voor bepaalde beleidsdoelstellingen, waarna verschillende gemeenten of provincies dezelfde systematiek hanteren, maar de gestelde waarden afhankelijk zullen zijn van de lokale mogelijkheden en ambities. Verwacht mag worden dat op termijn evaluaties van het gebruik van omgevingswaarden voor een bepaalde beleidsdoelstelling relevant zullen worden voor het vaststellen van eventuele nieuwe omgevingswaarden voor die beleidsdoelstelling.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat het onderzoek naar omgevingswaarden niet nodig is voor omgevingswaarden die afwijken van rijks- of provinciale omgevingswaarden en voor de verplichte omgevingswaarden die de wet voorschrijft of die in een provinciale of nationale instructieregel worden voorgeschreven. Bij afwijkende omgevingswaarden gaat het om strengere omgevingswaarden voor luchtkwaliteit in het omgevingsplan of de omgevingsverordening (artikel 2.1, tweede lid, Bkl) en om strengere omgevingswaarden voor water- of zwemwaterkwaliteit in de omgevingsverordening (artikelen 2.9, derde lid, en 2.19, derde lid, Bkl). Bij verplichte omgevingswaarden op grond van de wet gaat het om de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, die niet bij het Rijk in beheer zijn, en om de kans op overstroming van gebieden (artikel 2.13, eerste lid, van de Omgevingswet). Bij afwijkende omgevingswaarden vereisen de werkwijze en monitoringsmethode geen bijzondere aandacht, die zijn immers al bepaald door de provincie of het Rijk bij het vaststellen van de omgevingswaarde waarvan afgeweken wordt. Wel blijft he nodig te motiveren welke taken en bevoegdheden de gemeente of provincie, al dan niet samen met andere bestuursorganen, kan inzetten om de omgevingswaarde te verwezenlijken. Verder bevat het gepubliceerde Bkl voor afwijkende omgevingswaarden al de eis dat economische effecten worden betrokken bij de vaststelling. Dat is opgenomen ter uitvoering van de motie Veldman (Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 57).

Als het stellen van een decentrale omgevingswaarde in een provinciale of nationale instructieregel verplicht wordt gesteld, is onderzoek ook voor die omgevingswaarde niet vereist. Het gaat dan om instructieregels over ‘op te nemen’ omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.23, derde lid, onder a, en 2.25, derde lid, onder a, van de wet.

Er is gekozen voor een formulering die direct naar wettelijke grondslagen verwijst en niet naar artikelen die nu in het Bkl zijn opgenomen. Daarmee zal dit tweede lid ook zien op nieuwe rijksomgevingswaarden en provinciale omgevingswaarden waarvan afwijking wordt toegestaan en op nieuwe verplichte omgevingswaarden. Bij dat laatste wordt in het bijzonder gedacht aan het omgevingswaarden die gesteld worden ter uitvoering van de voorziene Aanvullingswet geluid.

Onderdeel D (paragraaf 2.1.1 (nieuw) Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet]

§ 2.1.1 (nieuw) Bkl)

Artikel 2.0a (nieuw) Bkl

In het Bkl zijn, via dit besluit, omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen vastgesteld. Deze zijn in beheer bij het Rijk en waterschappen. Hiermee is uitvoering gegeven aan artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de wet. De omgevingswaarden zijn vastgesteld in artikel 2.0c Bkl en de bijbehorende bijlage II, onder B. De aard en de termijn van die omgevingswaarden zijn vastgelegd in artikel 2.0d.

Artikel 2.0b (nieuw) Bkl

Dit artikel wijst in samenhang met de kaarten in bijlage II, onder A, de dijktrajecten aan waarvoor de omgevingswaarden zijn vastgesteld. De aanduiding op kaarten heeft als doel duidelijk te maken welke keringen primair zijn, waar deze keringen gelegen zijn en hoe zij ingedeeld zijn in dijktrajecten. De definitie van ‘primaire waterkering’ is bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet opgenomen in de wet, het begrip ‘dijktraject’ wordt in dit besluit geïntroduceerd. Er wordt in dit besluit niet in detail vastgelegd waar dijktrajecten beginnen en eindigen (zie ook de toelichting bij bijlage II, onder A). Dijktrajecten zijn locaties in de zin van de wet, die in detail door geometrische gegevens (rijksdriehoekscoördinaten) zullen worden begrensd bij ministeriële regeling op grond van artikel 2.21 van de Omgevingswet. Die geometrische begrenzing is van belang, omdat een dijktraject vaak grenst aan een ander dijktraject en voor aan elkaar grenzende dijktrajecten verschillende omgevingswaarden en andere parameters kunnen gelden.

Artikel 2.0c (nieuw) Bkl

Voor de meeste dijktrajecten wordt de omgevingswaarde uitgedrukt in een ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade (overstromingskans) (zie eerste lid). Met ‘substantiële economische schade’ wordt bedoeld dat de economische schade, zowel materieel als immaterieel, omvangrijk is. Dat volgt ook uit het feit dat er sprake is van een overstroming waarbij dodelijke slachtoffers kunnen vallen.

Voor de zogenaamde voorliggende keringen is de omgevingswaarde de kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd (faalkans) (zie tweede lid). ‘Substantieel’ wil in dit verband zeggen dat de hydraulische belasting zo toeneemt dat er een reëel risico is dat het achterliggende dijktraject bezwijkt. De hydraulische belasting wordt dan hoger dan de krachtens artikel 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde belasting waarop de prestaties van het achterliggende dijktraject zijn afgestemd.

Voor dijktraject 16-5 geldt een ten hoogste toelaatbare overstromingskans, niet per jaar, maar per keer dat hydraulische belasting optreedt door het bezwijken van een daarvoor liggende primaire waterkering (zie derde lid). Zie het algemeen deel van deze nota van toelichting (paragraaf 1.2.2). Het dijktraject moet gedurende de hele levensduur met ten minste de vastgestelde kans berekend zijn op die situatie.

Naast de hierboven omschreven drie categorieën van omgevingswaarden gelden bovendien nog twee andere omgevingswaarden voor specifieke dijktrajecten. Hieraan moet naast de omgevingswaarde als hiervoor beschreven worden voldaan; beide zijn even belangrijk.

Het vierde lid vermeldt in samenhang met bijlage II, onder B, bij het Bkl een aanvullende omgevingswaarde voor dijktrajecten die liggen langs een oppervlaktewaterlichaam dat bij inzet van een maatregel gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit tijdelijk extra water moet afvoeren of bergen. In de huidige situatie is dat alleen het Volkerak-Zoommeer. Dat betekent dat er voor deze dijktrajecten dus twee omgevingswaarden gelden. In bijlage II, onder B, wordt voor deze trajecten zowel de overstromingskans, bedoeld in het eerste lid (kolom 1), als een aanvullende overstromingskans (kolom 4) vermeld. De aanvullende omgevingswaarde is geformuleerd als een voorwaardelijke overstromingskans. Dat wil zeggen dat het dijktraject alleen bij inzet van de hierboven genoemde maatregel waardoor de hydraulische belasting op het dijktraject toeneemt, berekend moet zijn op extra hydraulische belasting met de in de kolom 4 van bijlage II, onder B, bepaalde maximale overstromingskans. Hier gaat het dus, net als bij dijktraject 16-5, om een overstromingskans per keer dat een bepaald geval zich voordoet.

In het vijfde lid is geregeld dat in bijlage II, onder B, bij het Bkl een aanvullende omgevingswaarde wordt opgenomen voor stormvloedkeringen. Het betreft een faalmechanisme dat niet in de faalkans, bedoeld in het tweede lid, tot uitdrukking komt. Om die reden is voor dit type kering een aanvullende omgevingswaarde vastgesteld. De omgevingswaarde betreft een kans op niet-sluiten van de stormvloedkering die niet mag worden overschreden. De stormvloedkering moet met die kans berekend zijn op het mogelijk niet-sluiten van de bewegende onderdelen, telkens als zich een situatie voordoet waarin deze gesloten moeten worden.

Artikel 2.0d (nieuw) Bkl

In het eerste lid is aangegeven dat met ingang van 1 januari 2050 aan de omgevingswaarde moet worden voldaan, zoals in het algemeen deel is toegelicht.
In het tweede lid van artikel 2.0d is de verplichting die hoort bij de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen gekwalificeerd. Gekozen is voor een kwalificatie als resultaatsverplichting. Dit sluit het beste aan bij het doel van het waterveiligheidsbeleid: het bieden van een minimale bescherming tegen overstromingen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de omgevingswaarden bedoeld in de eerste drie leden van artikel 2.0c en de omgevingswaarden in het vierde en vijfde lid. Beide hebben dezelfde waarde en functie in het waterveiligheidsbeleid en aan beide moet worden voldaan. Wel zijn in artikel 2.0e uitzonderingsmogelijkheden ten aanzien van de resultaatsverplichting geformuleerd voor gevallen waarin die verplichting onrechtvaardig veel van de beheerder van de waterkering zou vergen. Op deze verplichting en de uitzonderingen is ingegaan in het algemeen deel van deze toelichting (paragraaf 1.2.4).

Artikelen 2.0e en 2.0f (nieuw) Bkl

In deze artikelen zijn uitzonderingen geformuleerd waar een beheerder van een dijktraject een beroep op kan doen in het geval van het (dreigend) niet voldoen aan de verplichting die de omgevingswaarde met zich brengt. De toelichting op de geldende uitzonderingen zijn opgenomen in het algemene deel van deze toelichting.

In artikel 2.0e, tweede lid, onder a, wordt gesproken over maatregelen die geprogrammeerd staan op het onderdeel van het deltaprogramma, bedoeld in artikel 4.9 van de Waterwet. Hiermee wordt het Hoogwaterbeschermingsprogramma (hierna: HWBP) bedoeld. Als de beheerder met zijn project op het HWBP staat, maar vanwege prioritering binnen het HWBP niet beschikt over de noodzakelijke subsidie kan op grond van artikel 2.0e, tweede lid, onder a, een uitzondering worden gemaakt. Aan deze uitzonderingsgrond en andere uitzonderingsgronden is meer aandacht besteed in het algemeen deel van deze toelichting.

Een uitzondering kan alleen worden gemaakt in het waterbeheerprogramma van een waterschap, als het een waterkering betreft die niet in beheer is bij het Rijk. De reden daarvoor is dat het wenselijk wordt geacht om het maken van een uitzondering op de omgevingswaarde openbaar te maken en waar nodig en mogelijk te motiveren. Via het waterbeheerprogramma kan dit op een goede manier worden gedaan. Daarin wordt onder meer aandacht besteed aan waterveiligheid. Met gebruikmaking van artikel 16.27, tweede lid, van de wet kan het dagelijks bestuur van het waterschap bovendien afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten voor een ondergeschikte wijziging van het programma, zodat op elk moment op een relatief eenvoudige wijze in het waterbeheerprogramma kan worden opgenomen of een beroep wordt gedaan op een uitzondering als bedoeld in artikel 2.0e.

In artikel 2.0f zijn uitzonderingsmogelijkheden voor het Rijk als beheerder van een waterkering opgenomen. Drie van de vier uitzonderingen kunnen ook door het Rijk worden ingeroepen in het nationaal waterprogramma, dat kan worden gezien als het waterbeheerprogramma van het Rijk. Voor maatregelen voor primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk, is er geen recht op

subsidie als bedoeld in de Waterwet, waardoor de uitzonderingsgrond in artikel 2.0e, tweede lid, onder a, niet relevant is.

Onderdeel E (paragraaf 2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet]

§ 2.1.2 (nieuw) Bkl

Artikel 2.0g (nieuw) Bkl

In artikel 2.0g is bepaald dat omgevingswaarden zijn vastgesteld voor andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Welke keringen dit zijn, is aangegeven in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit. Door de vaststelling van de omgevingswaarden wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.15, aanhef en onder e, van de wet.

Artikel 2.0h (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft het toepassingsbereik weer. De omgevingswaarden voor andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk zijn van toepassing op dijktrajecten en waterkerende kunstwerken in ingegraven delen van die waterkeringen.

In bijlage IIa, onder A, is door middel van kaarten aangegeven waar de dijktrajecten liggen. De weergave op kaarten maakt inzichtelijk welke delen aan welke omgevingswaarden moeten voldoen, waar deze delen zijn gelegen en hoe de waterkeringen zijn opgedeeld. Voor aan elkaar grenzende delen kunnen verschillende omgevingswaarden gelden. Tevens is op de kaarten aangegeven waar ingegraven delen van de waterkeringen liggen.

Artikel 2.0i (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit artikel worden de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk vastgesteld. De omgevingswaarden die gelden voor de dijktrajecten zijn op basis van het eerste lid weergegeven in bijlage IIa, onder B. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in kansen: de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend. De maximaal toelaatbare kans is ook zichtbaar in de legenda van de kaarten in bijlage IIa, onder A.

Tweede lid

Het tweede lid bevat een omgevingswaarde voor waterkerende kunstwerken in ingegraven delen van de in bijlage IIa, onder A, aangegeven andere dan primaire waterkeringen. Deze is uitgedrukt in dezelfde kans als het eerste lid, maar is niet per kunstwerk verschillend. De gemiddelde overstromingskans mag ten hoogste 1:100 zijn. Omdat noch op de kaarten noch in de tabel van bijlage IIa exact aan te geven is waar alle waterkerende kunstwerken zijn gelegen, is voor deze opzet gekozen.

Artikel 2.0j (nieuw) Bkl

Eerste lid

In het eerste lid van artikel 2.0j is bepaald dat met ingang van 2032 moet worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Dit jaartal sluit aan bij de voorziene twaalfjarige cyclus die wordt aangehouden voor het toetsen van de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Er is voorzien dat de eerstvolgende

toetsronde van de andere dan primaire waterkeringen wordt afgerond in 2020.[10] Met ingang van 2032, wanneer naar verwachting de volgende toetsronde wordt gestart, zal voldaan moeten zijn aan de op grond van artikel 2.0i vastgestelde omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen.

Tweede lid

In het derde lid is de verplichting gekwalificeerd die hoort bij de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Gekozen is voor een kwalificatie als resultaatsverplichting. Dit sluit aan bij de kwalificatie van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen en het doel van het waterveiligheidsbeleid als geheel: het bieden van een minimale bescherming tegen overstromingen.

Artikel 2.0k (nieuw) Bkl

In dit artikel zijn de uitzonderingsmogelijkheden op het realiseren van de omgevingswaarde vastgelegd. Deze uitzonderingen zijn voor de andere dan niet-primaire waterkeringen gelijkgesteld aan de uitzonderingsmogelijkheden voor primaire waterkeringen. De uitzondering in artikel 2.0e, tweede lid, onder a, is niet relevant voor waterkeringen in beheer bij het Rijk, en dus niet relevant voor de in dit artikel geregelde uitzonderingsmogelijkheden.

Onderdeel F (artikel 2.1 Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

Deze wijzigingen hangen samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Deze omgevingswaarden worden in artikel 2.8a vastgesteld. Deze omgevingswaarden gelden ook voor de kwaliteit van de buitenlucht net als de omgevingswaarden ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht. Dit blijkt uit de overwegingen en artikel 1 van de nec-richtlijn. De nec-richtlijn beoogt expliciet bij te dragen tot het bereiken van de grenswaarden en streefwaarden van de andere richtlijnen.
Het oorspronkelijke tweede en derde lid gelden niet voor de omgevingswaarden die voor de nec-richtlijn worden vastgesteld. Daarom is het artikel gesplitst ter verduidelijking van het onderscheid. Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdeel G (artikel 2.1a (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F.

Onderdeel H (§ 2.2.1.1 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F.

Onderdeel I (artikel 2.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F. Ook is in het kopje van artikel 2.2 verduidelijkt dat het in dat artikel alleen gaat om de omgevingswaarden die voor de richtlijn luchtkwaliteit worden vastgesteld.

Onderdeel J (§ 2.2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

[10] Stb. 2016, 230 (Besluit van 14 juni 2016 tot wijziging van het Waterbesluit in verband met normeren van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk en enige andere wijzigingen), p. 14.

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F.

Onderdeel K (§ 2.2.1.3 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

Artikel 2.8a (nieuw) Bkl

Eerste lid

De formulering van de omgevingswaarden spoort met het begrip ‘totale jaarlijkse emissies’ in overweging 1 van de nec-richtlijn, ‘totale vrijgekomen emissies’ in artikel 3, tiende lid, en ‘totale nationale emissies’ in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. De specificatie van de begripsomschrijving van ‘antropogene emissies’ is niet opgenomen. De atmosfeer is geen beperkend begrip ten opzichte van de termen ‘lucht’ en ‘buitenlucht’ die ook al in de wet worden gebruikt zonder definitie. Dat de emissies ontstaan ten gevolge van menselijke activiteiten blijkt al uit de gewone betekenis van het begrip ‘antropogeen’. De relevante verontreinigende stoffen worden ten slotte al genoemd in dit artikel.
De datum van 1 januari 2020 betekent dat uit de monitoring over het hele jaar 2020 een reductie van de jaarlijkse emissies van het genoemde percentage moet blijken.

Onder a
Deze omgevingswaarde voor de totale jaarlijkse emissiereductie van zwaveldioxide geldt naast de omgevingswaarde voor de toelaatbare concentraties van zwaveldioxide van artikel 2.4.

Onder b
Het begrip stikstofdioxiden is in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gedefinieerd door verwijzing naar Bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat om stikstofmonoxide en stikstofdioxide, uitgedrukt als stikstofdioxide.
Deze omgevingswaarde voor de totale jaarlijkse emissiereductie van stikstofoxiden geldt naast de omgevingswaarde voor de toelaatbare concentraties van stikstofoxiden van artikel 2.4, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onder c
Vluchtige organische stof wordt in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gedefinieerd door verwijzing naar Bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat om een organische verbinding, en ook de fractie creosoot, die bij 293,15 K een dampspanning heeft van ten minste 0,01 kPa of onder specifieke gebruiksomstandigheden een vergelijkbare vluchtigheid heeft. Dit komt overeen met de definitie uit artikel 3, vijfde lid, van de nec-richtlijn.

Onder d
Onderdeel d bevat de omgevingswaarden voor ammoniak. Ammoniak is niet gedefinieerd in de nec-richtlijn of het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onder e
Het begrip $PM_{2,5}$ (ofwel fijnstof) wordt gedefinieerd in Bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. De definitie komt overeen met de definitie in de nec-richtlijn. De omgevingswaarden voor $PM_{2,5}$ in artikel 2.8a (totale jaarlijkse emissiereductie) gelden naast de omgevingswaarden voor $PM_{2,5}$ in artikel 2.5 (toelaatbare concentraties) van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Tweede lid

Dit geeft de omschrijving van het begrip ‘zwaveldioxide’ waar dit artikel een omgevingswaarde voor regelt. Alleen in de nec-richtlijn wordt dit begrip gespecificeerd in artikel 3, maar het wordt ook gebruikt in de richtlijn luchtkwaliteit, zonder specificatie. In de ippc-richtlijn worden zwaveldioxide en zwaveltrioxide naast elkaar genoemd in bijlage VIII, deel 2, onder 3, en deel3,

onder a. Ook worden de begrippen zwavelzuur en zwavelwaterstof in de richtlijn gebruikt, los van de term zwaveldioxide. Op andere plaatsten in het Besluit activiteiten leefomgeving en in het Bkl wordt zwaveldioxide gebruikt zonder definitie. Het gaat in die gevallen alleen om die stof, zonder daar mede andere stoffen onder te verstaan.

Derde lid

De reductieverplichtingen van de nec-richtlijn zijn resultaatsverplichtingen, omdat ze worden niet geformuleerd als 'streefwaarden', maar als emissiereductieverbintenissen. Deze zijn gedefinieerd als 'de verplichting van de lidstaten om emissies van een bepaalde stof te verminderen' (art. 3, tiende lid, van de nec-richtlijn). De verbintenis wordt expliciet als een minimaal niveau beschouwd. Het geeft de emissiereductie weer die ten minste moet worden bereikt (art. 3, tiende lid; vgl. 'beperken op zijn minst', art. 4, eerste lid).
Dit artikel implementeert de verplichtingen van artikel 3, vijfde lid, 4, eerste lid, en bijlage II bij de nec-richtlijn.

Artikel 2.8b (nieuw) Bkl

Eerste lid

In artikel 2.8b van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt bepaald in welke situaties en onder welke voorwaarden kan worden afgeweken van de omgevingswaarden in artikel 2.8a. Deze uitzonderingen volgen uit artikel 5 van de nec-richtlijn. Het eerste lid van artikel 2.8b bevestigt dat het afwijken van de omgevingswaarden alleen mogelijk is voor zover de nec-richtlijn dat toelaat.

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 2.8b bevat de uitzonderingen uit artikel 5, tweede tot en met vierde lid, van de nec-richtlijn. Artikel 5, eerste lid, van de richtlijn ziet feitelijk op een uitzondering ten aanzien van de monitoring (het vaststellen van de emissie-inventarisatie), en is daarom niet opgenomen in het tweede lid.

Onderdeel b van het tweede lid van artikel 2.8b ziet alleen op de omgevingswaarde van $PM_{2,5}$ die is gesteld voor 2030. Dit omdat dit de enige omgevingswaarde is waarbij wordt voldaan aan de voorwaarde, genoemd in artikel 5, derde lid, van de nec-richtlijn. De overige uitzonderingen zijn van toepassing op alle stoffen genoemd in artikel 2.8a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel L (artikel 2.10 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het eerste lid, onder a, zal het woord "is" op twee plekken worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel M (artikel 2.11 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Eerste lid

De norm om te bepalen of sprake is van een goede ecologische toestand, is vastgelegd in bijlage V bij de kaderrichtlijn water en in het aan het eerste lid, onder a, toegevoegde Stowarapport voor natuurlijke watertypen. Door deze toevoeging is aangegeven dat bij de omgevingswaarde voor de goede ecologische toestand voor de uitwerking van in bijlage V, paragraaf 1.2, tabellen 1.2.1 tot en met 1.2.4, bij de kaderrichtlijn water opgenomen kwaliteitselementen, het betreffende rapport van de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (Stowa) moet worden gebruikt. Dat is het rapport 'Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water 2015–

2021' (het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen). Het versiebeheer vindt plaats via een bijlage bij de ministeriële regeling. Voorheen was dit geregeld in artikel 2 van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.
Het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen is daarnaast ook onderdeel van het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water als bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Het monitoringsprogramma was voorheen vastgesteld in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit monitoringsprogramma is via het overgangsrecht gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.14b.

Verder is aan het eerste lid onderdeel b toegevoegd met daarin een verwijzing naar bijlage IIIa bij het Bkl. In bijlage IIIa zijn concentraties opgenomen voor het kwaliteitselement specifiek verontreinigende stoffen. De kwaliteitselementen zijn voor de specifiek verontreinigende stoffen als onderdeel van de fysisch-chemische kwaliteitselementen niet opgenomen in het genoemde Stowarapport. Eerder was dergelijke tabel opgenomen in de bijlage bij de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Onderdeel N (artikel 2.12 Bkl) [artikelen 2.10, eerste lid, en 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het tweede lid is geschrapt in verband met de nieuwe artikelen 4.4a en 4.10a, die instructieregels geven voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in de regionale waterprogramma's en het nationale waterprogramma. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 4.4a. Hierbij is het derde lid vernummerd naar het tweede lid.

Onderdeel O (artikel 2.13 Bkl en 2.14 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het woord "is" zal worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Daarnaast wordt een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Onderdeel P (artikel 2.14 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het woord "is" zal worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel Q (artikel 2.15 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het opschrift van artikel 2.15 Bkl wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip "krw-oppervlaktewater". Gebruik van dit begrip is onwenselijk omdat het weinig onderscheidend vermogen heeft. Al het Nederlandse oppervlaktewater – op de zee buiten de kustwateren na – wordt namelijk aangemerkt als krw-oppervlaktewater. Daarnaast is het begrip gemakkelijk te verwarren met het begrip "krw-oppervlaktewaterlichaam". Gelet op het eerste lid van artikel 2.15 is gebruik van het begrip "krw-oppervlaktewater" ook niet noodzakelijk. In dit lid wordt namelijk gesproken over water dat wordt onttrokken op een waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam. Uit de begripsomschrijving in bijlage I, onder A, Bkl blijkt dat het onttrokken water gebruikt zal worden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. In het gewijzigde opschrift zal worden aangesloten bij de omschrijving in het eerste lid. Verder is een tekstuele verbetering doorgevoerd.

Onderdeel R (artikel 2.17 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het tweede lid, onder c, het derde lid, onder c, en het vierde lid, onder b, zal het woord "is" worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

In het tweede lid, onder d, zijn een verduidelijking aangebracht. Als niet kan worden voldaan aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit kan overeenkomstig artikel 4, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water een minder strenge doelstelling worden vastgesteld (doelverlaging). Verduidelijkt is dat als gebruik is gemaakt van deze doelverlaging, de minder strenge doelstelling moet worden vastgesteld in het betreffende regionale of nationale waterprogramma en daarin moet worden gemotiveerd. De minder strenge doelstelling heeft het karakter van een beleidsdoelstelling. Dit is een voortzetting van de systematiek onder het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het niet gaat om het vaststellen van een – minder strenge- omgevingswaarde. Verder is een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Tot slot is in het vierde lid, onder c, toegevoegd dat als gebruik wordt gemaakt van de uitzondering, bedoeld in dat lid, namelijk als gevolg van nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de toestand van een grondwaterlichaam, de motivering voor dat waterlichaam moet worden opgenomen in het betreffende regionale waterprogramma of nationale waterprogramma. Dit is een voortzetting van artikel 2, vijfde lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel S (artikel 2.18 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het eerste lid, onder b, zal het woord “is” worden vervangen door “wordt”. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel T (artikel 2.19 Bkl) [artikelen 2.12, tweede lid, en 2.15, eerste lid, aanhef en onder c, van de wet]

De wijziging in het derde lid is aangebracht zodat beter wordt aangesloten bij de formulering die gebruikt is in artikel 2.9 van het Bkl en de daadwerkelijke bedoeling van het artikellid. Op deze manier wordt namelijk benadrukt dat het vaststellen van een afwijkende omgevingswaarde enkel geoorloofd is als deze waarde strenger is dan de rijksomgevingswaarde, bedoeld in het eerste lid. Voor een aanvullende omgevingswaarde geldt deze eis niet, omdat deze waarde enkel kan worden vastgesteld voor bijvoorbeeld een stof waar geen rijksomgevingswaarde voor geldt.

Onderdeel U (artikel 3.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel is een tekstuele verbetering. Het programma van maatregelen mariene strategie is gedefinieerd in bijlage I bij het Bkl.

Onderdeel V (artikel 3.2 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder a, van de wet]

Het aanwijzen van zwemlocaties vond op grond van artikel 10b, eerste en tweede lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden plaats via een getrapt systeem. Dit getrapte systeem hield in dat gedeputeerde staten eerst de locaties in krw-oppervlaktewater aanwezen waar naar hun oordeel door een groot aantal personen gezwommen werd. (De afkorting “krw” voor het begrip “oppervlaktewater” duidt op de kaderrichtlijn water. In de kaderrichtlijn water worden onder oppervlaktewater het binnenwater met uitzondering van het grondwater, het overgangswater, de kustwateren en voor zover het de chemische toestand betreft de territoriale wateren verstaan). Bij het aanwijzen van deze zogenaamde zwemlocaties namen gedeputeerde staten de ontwikkelingen in het aantal zwemmers, de infrastructuur, de faciliteiten en de ter plaatse getroffen maatregelen ter bevordering van het zwemmen in aanmerking. Vervolgens wezen gedeputeerde staten in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen op basis van de locaties waar door een groot aantal personen gezwommen werd de zwemwateren aan. Aan deze zwemwateren werd op grond van artikel 4.8 van het Waterbesluit de functie zwemwater toegekend. Voor locaties die wel waren aangemerkt als zwemlocaties, maar niet

werden aangewezen als zwemwateren en dus de functie “zwemwater” niet hadden, werd door gedeputeerde staten een negatief zwemadvies afgegeven of een zwemverbod ingesteld.

Zodoende werden er als het ware twee categorieën onderscheiden: de locaties in krw-oppervlaktewater waar naar het oordeel van gedeputeerde staten door een groot aantal personen gezwommen wordt (zwemlocaties) en de locaties in krw-oppervlaktewater waar niet alleen gezwommen wordt, maar waar zwemmen ook wenselijk en veilig wordt geacht (zwemwateren).
In tegenstelling tot het systeem dat hierboven beschreven is, kent de zwemwaterrichtlijn alleen de zogenaamde zwemlocaties. Uitgangspunt is dat op deze zwemlocaties gezwommen kan worden, tenzij sprake is van een slechte zwemwaterkwaliteit.

Met als doel het systeem voor het aanwijzen van zwemlocaties te vereenvoudigen en beter aan te sluiten bij de zwemwaterrichtlijn is ervoor gekozen om alleen vast te houden aan de zwemlocaties. Zwemlocaties betreffen in dit geval de locaties waar niet alleen door groot aantal personen gezwommen wordt, maar waar zwemmen ook wenselijk en veilig wordt geacht door zowel gedeputeerde staten als beheerders van de oppervlaktewaterlichamen.
Dit leidt ertoe dat gedeputeerde staten direct in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen de zwemlocaties aanwijzen. Bij het aanwijzen van zwemlocaties is in de eerste plaats van belang dat op de betreffende locaties door een groot aantal personen gezwommen wordt. Daarnaast wegen ook de ontwikkelingen in het aantal zwemmers, de infrastructuur, de faciliteiten en de ter bevordering van het zwemmen getroffen maatregelen mee.

Onderdeel W (artikel 3.7 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder b, van de wet]

Met de wijziging van het begrip “proliferatie” naar “overmatige groei” wordt de leesbaarheid en het begrip van de tekst bevorderd.

Onderdeel X (artikel 3.8 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder b, van de wet]

In dit artikel zal niet langer worden verwezen naar artikel 10.21, eerste lid, aanhef en onder c. In plaats daarvan zal expliciet worden aangegeven dat de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam zorg draagt voor het treffen van passende zwemwaterbeheersmaatregelen als het gaat om een zwemwaterverontreiniging veroorzaakt door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.

Onderdeel Y (artikel 3.13 Bkl) [artikel 2.39, vierde lid, van de wet]

Deze wijziging hangt direct samen met een voorgenomen wijziging van de artikelen 2.20 en 2.21 van de wet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel Z (artikel 4.1 Bkl) [artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor het programma bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarden die ter implementatie van de nec-plafonds in artikel 2.9a zijn vastgesteld. In artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de wet is deze minister al aangewezen als verantwoordelijke voor het nationaal nec-programma. Als uit de monitoring blijkt dat het bestaande nec-programma niet voldoet, en een omgevingswaarde dreigt te worden overschreden, dan wijzigt de minister dit programma, of stelt een nieuw programma vast. Het programma moet voldoen aan de inhoudelijke instructieregels van artikel 4.2a. Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdeel AA (artikel 4.2a (nieuw) Bkl [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26 van de wet]

Ter implementatie van de herziening van de nec-richtlijn is bij het wetsvoorstel Invoeringswet een verplicht nationaal nec-programma geïntroduceerd. De verplichting uit artikel 6 van de richtlijn tot het vaststellen van een programma is geïmplementeerd in artikel 3.9 van de wet. Dit onderdeel van het Invoeringsbesluit stelt een instructieregel vast voor dit nationaal nec-programma. Daarbij wordt verwezen naar artikel 6 en Bijlage III bij de nec-richtlijn. Deze formulering sluit aan op de formulering van artikel 4.2, eerste lid, Bkl.

Onderdeel AB (artikel 4.3 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

Onderdeel d van dit artikel is geschrapt. De monitoring voor aanvullende trendbeoordeling gebeurt niet op niveau van het waterschap. Verder vindt de beschrijving van monitoring voor nader onderzoek niet plaats in het waterbeheerprogramma, maar in het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Voor een toelichting op het monitoringsprogramma wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b.

Onderdeel AC (artikel 4.4 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

Onderdeel d van dit artikel is geschrapt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AB.

Onderdelen AD en AE (artikelen 4.4a (nieuw) en 4.10a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

In samenhang met de wijziging van artikel 2.12 Bkl geeft het nieuwe artikel 4.4a instructieregels voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in een regionaal waterprogramma en in het nationale waterprogramma. Voor elk daarin aangewezen kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam moet worden vastgesteld wat het goede ecologische potentieel is, in het geval dat voor een waterlichaam gebruik is gemaakt van de uitzonderingsmogelijkheid van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl.

Om het goede ecologische potentieel te bepalen kan het rapport ‘Omschrijving MEP en maatlatten voor sloten en kanalen voor de Kaderrichtlijn Water 2015–2021’ (Stowa rapport 2012-34) van de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (Stowa) worden toegepast voor kunstmatige waterlichamen die als sloot of kanaal moeten worden gekwalificeerd. Dit zijn vaak bepaalde typen kunstmatige wateren met eigen ecologische kenmerken en soortenlijsten die duidelijk verschillen van natuurlijke watertypen, zoals natuurlijke meren en rivieren. Voor sterk veranderde waterlichamen en andere kunstmatige waterlichamen dan sloten of kanalen is een vergelijking met bepaalde natuurlijke watertypen wel mogelijk. Voor die wateren kan gebruik worden gemaakt van het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen, bedoeld in artikel 2.11. Voorheen was dit geregeld in de artikelen 2 en 3, derde lid, van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Beide Stowa-rapporten zijn tevens onderdeel van het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bedoeld in artikel 10.14b. Het monitoringsprogramma was voorheen vastgesteld in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit monitoringsprogramma is via het overgangsrecht gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.Bkl. Voor een toelichting op het monitoringsprogramma wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b.

In samenhang met de wijziging van artikel 2.12 Bkl geeft het nieuwe artikel 4.10a instructieregels voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in een regionaal waterprogramma en in het nationale waterprogramma.

Onderdeel AF (artikel 4.13 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder d, van de wet]

In het opschrift zal het woord “krw-oppervlaktewater” worden vervangen door “krw-oppervlaktewaterlichaam”, omdat dit beter aansluit bij de inhoud van dit artikel, dat ziet op krw-oppervlaktewaterlichamen.

Verder is expliciet gemaakt dat met de uitvoering van een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma om het goede ecologisch potentieel moet worden bereikt voor een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam. Dit ter implementatie van artikel 4, eerste lid, onder iii) van de kaderrichtlijn water, dat bepaalt dat lidstaten voor kunstmatige en sterk veranderde waterlichamen tijdig een goed ecologisch potentieel bereiken. Op grond van artikel 2.12, eerste lid, Bkl kan voor een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam een uitzondering worden gemaakt op het voldoen aan de omgevingswaarde van een goede ecologische toestand.

Onderdeel AG (artikel 4.14 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

In het opschrift wordt het woord “grondwater” vervangen door “grondwaterlichaam”, omdat dit beter aansluit bij de inhoud van dit artikel. Dit artikel bevat de plicht om voor grondwaterlichamen met een regionaal waterprogramma aan de omgevingswaarden een goede chemische toestand en een goede kwantitatieve toestand te voldoen.

Onderdeel AH (artikel 4.15 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

Het woord “is” wordt vervangen door “wordt”. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Verder wordt ‘b’ toegevoegd, dat per abuis ontbrak.

Onderdeel AI (artikel 4.16 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

Het woord “is” wordt vervangen door “wordt”. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Verder is in het tweede lid, onder c, een wetstechnische verbetering aangebracht.

Onderdeel AJ (artikel 4.20 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder d, van de wet]

Het opschrift van artikel 4.20 Bkl wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip “krw-oppervlaktewater”. Gelet op de inhoud van dit artikel is het gebruik van dit begrip ook niet noodzakelijk. Dit artikel bevat namelijk de plicht om met een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma te voldoen aan de omgevingswaarde die is vastgesteld voor water dat wordt onttrokken op waterwinlocaties gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam. Uit de begripsomschrijving in bijlage I, onder A, bij het Bkl blijkt dat het onttrokken water gebruikt zal worden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

Onderdeel AK (artikel 4.22 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder f, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de vernummering in artikel 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel AL (artikel 4.23 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder h, van de wet]

Gelet op het eerste lid, onder h, moeten actieplannen een overzicht en een beoordeling bevatten van het aantal bewoners van woningen dat door geluid als gevolg van een of meer geluidbronnen wordt gehinderd of ernstig gehinderd of van wie daardoor de slaap wordt verstoord. Bij ministeriële regeling zijn regels gesteld over het bepalen van dit aantal aan de hand van dosis-effectrelaties. Deze drukken de relatie uit tussen het geluidniveau en de mate van hinder die de bewoners daarvan ondervinden. Het aan artikel 4.23 nieuw toe te voegen derde lid verduidelijkt dat het aantal gehinderde, ernstig gehinderde of in de slaap verstoorde bewoners volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels moet worden bepaald.

Onderdeel AM (artikel 4.25 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder f, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de vernummering in artikel 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel AN (artikel 5.1a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met de toevoeging van artikel 5.1a Bkl wordt de lijn gecontinueerd dat aan het stellen van regels in een omgevingsplan geen economische motieven ten grondslag mogen liggen die leiden tot strijd met de dienstenrichtlijn. Uit artikel 9.1, eerste en tweede lid, Bkl volgt dat de regel ook van toepassing op een projectbesluit dat het omgevingsplan wijzigt. Op grond van artikel 7.1 Bkl, zoals gewijzigd met dit besluit, geldt de regel ook voor een omgevingsverordening, voor zover die regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet bevat. Daarnaast is de regel op grond van de artikelen 8.0b, 8.0c en 8.0d, zoals die door dit besluit aan het Bkl worden toegevoegd van overeenkomstige toepassing op de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Dit artikel is met name van belang in die gevallen waar het gaat om de vestiging van diensten, zoals detailhandel. Genoemde besluiten kunnen niet gebaseerd worden op argumenten van concurrentiebeperking. In het voorheen geldende recht was een soortgelijke bepaling opgenomen in artikel 1.1.2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Artikel 1.1.2 Bro is beleidsneutraal overgenomen.

In artikel 5.1a wordt verwezen naar artikel 14, aanhef en onder 5, van de dienstenrichtlijn (richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376)). Die bepaling staat niet toe dat de toegang tot de uitoefening van een dienstenactiviteit afhankelijk wordt gesteld van economische criteria. Ingevolge die bepaling mogen lidstaten de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit op hun grondgebied niet afhankelijk stellen van «de toepassing per geval van economische criteria, waarbij de verlening van de vergunning afhankelijk wordt gesteld van het bewijs dat er een economische behoefte of marktvraag bestaat, van een beoordeling van de mogelijke of actuele economische gevolgen van de activiteit of van een beoordeling van de geschiktheid van de activiteit in relatie tot de door de bevoegde instantie vastgestelde doelen van economische planning». In die bepaling is tevens bepaald dat dit verbod geen betrekking heeft op planningseisen waarmee geen economische doelen worden nagestreefd, maar die voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang, zoals de bescherming van het milieu en het stedelijk milieu en het behoud van nationaal historisch erfgoed.[11]

Omgevingsplannen mogen op grond van de dienstenrichtlijn geen bepalingen bevatten die een ongelijke behandeling van individuele diensten verrichtende ondernemingen inhouden. Dat houdt in dat argumenten van concurrentiebeperking geen rol mogen spelen bij bijvoorbeeld het stellen van

[11] Zie overweging 40 en artikel 4, achtste lid, van de dienstenrichtlijn.

eisen aan de vestiging van bepaalde detailhandelsbranches. Aan de regels in omgevingsplannen mogen uiteraard wel motieven ten grondslag liggen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, zoals het voorkómen van ontwikkelingen die ongewenst zijn vanuit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit, overlast, bereikbaarheid van voorzieningen, leegstand en leefbaarheid. Dit blijkt ook uit jurisprudentie van het Europese Hof en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waaruit ook volgt dat dit geldt voor alle diensten die vallen onder de dienstenrichtlijn.[12]

Er is gekozen voor een dynamische verwijzing omdat artikel 14, vijfde lid, van de dienstenrichtlijn moet worden gelezen in de context van die richtlijn. In het bijzonder wordt gedoeld op de reikwijdtebepalingen in artikel 2 en de begripsbepalingen in artikel 4 van de richtlijn.

Ter omzetting van artikel 3.6.1, vierde lid, Bro in verband met het onderzoek in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking bevat dit besluit ook een aanvulling op het Bkl, namelijk artikel 5.129, derde lid. Verwezen zij naar de artikelsgewijze toelichting daarbij.

Onderdelen AO, AQ, AY, AZ, BE, BH, BI, BY, CG, CH en GS (artikelen 5.3, 5.4, 5.17, 5.20, 5.26, 5.30, 5.31, 5.79, 5.90, 5.91 en 10.6 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. In verschillende artikelen wordt in navolging daarvan ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen AO, AQ, AZ, BE, BI, BQ, BY en CG (artikelen 5.3, 5.4, 5.20, 5.26, 5.31, 5.55, 5.79 en 5.90 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De toevoeging van “op een locatie” hangt samen met de wijziging van artikel 4.2 van de Omgevingswet met de Invoeringswet Omgevingswet. De paragrafen met instructieregels voor externe veiligheid, geur, geluid en trillingen zijn alleen van toepassing op de locatiegebonden activiteiten die worden gereguleerd met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Externe veiligheidsrisico’s, geluid, trillingen en geur door activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geen regels gesteld kunnen worden vallen dus buiten de reikwijdte van de instructieregels. Het gaat dan bijvoorbeeld om bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Dit volgt uit artikel 5.1 van het Bkl, waarin bepaald is dat afdeling 5.1 van het Bkl van toepassing is op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet.
Met de wijziging van artikel 4.2 van de Omgevingswet zou onduidelijkheid kunnen ontstaan over het toepassingsbereik van de instructieregels. Weliswaar is de reikwijdte van de taakopdracht niet gewijzigd, maar een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt wel meer als een abstracte taak geformuleerd. Om die reden is in de artikelen 5.3, 5.4, 5.20, 5.26, 5.31, 5.55, 5.79 en 5.90 gespecificeerd dat de instructieregels over externe veiligheid, geluid, trillingen en geur van toepassing zijn op het toelaten van activiteiten “op een locatie”.

Onderdeel AP (artikel 5.3a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Eerste lid

[12] Zie hiervoor ook HvJEG 30 januari 2018, C 360/15 en C 31/16 en ABRvS 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2062. Voor de vraag of sprake is van een eis als bedoeld in de dienstenrichtlijn zie ABRvS 30 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:263. Naast brancheringsregels, kunnen regels die de omvang van diensten beperken, een eis in de zin van artikel 4, onder 7, dienstenrichtlijn zijn en te beschouwen zijn als een kwalitatieve of territoriale beperking in de zin van artikel 15, tweede lid, onder a, dienstenrichtlijn.

Artikel 5.2 geeft een instructieregel om in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises rekening te houden met een aantal aspecten zoals het voorkomen daarvan. Volgens artikel 5.3a, eerste lid, geldt deze eis niet voor bestaande activiteiten die al rechtmatig worden verricht of zijn toegestaan. Met artikel 5.2 is namelijk sprake van een explicitering ten opzichte van de regeling in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (zie de toelichting bij artikel 5.2 in de toelichting bij het Bkl). Daarom wordt via artikel 5.3a, eerste lid, de eerbiedigende werking voor deze bepaling geregeld.

Tweede lid

De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 zijn zowel van toepassing op het toelaten van (beperkt of zeer) kwetsbare gebouwen en locaties (artikel 5.3 Bkl) als op het toelaten van risicovolle activiteiten (art. 5.4 Bkl). In beide gevallen gaat het om een wisselwerking. Het gaat enerzijds om het toelaten van gebouwen en locaties in verband met het risico dat die activiteiten meebrengen. Anderzijds gaat het om het toelaten van activiteiten in verband met dat risico. Artikel 5.3a, tweede lid, Bkl bevat een uitzondering op het toepassingsbereik. Het tweede lid gaat over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van het basisnet (bijlage VII, onder C, Bkl). De eerbiedigende werking geldt alleen voor gebouwen en locaties die op 1 april 2015 aanwezig waren. Vanaf die datum mochten op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes geen kwetsbare objecten meer worden gerealiseerd binnen de basisnetafstanden. Vanaf die datum mogen geen gebouwen en locaties meer gerealiseerd worden binnen de aandachtsgebieden van basisnetroutes. Op gebouwen en locaties die wel waren toegelaten, maar nog niet gerealiseerd waren, is paragraaf 5.1.2.2 wel van toepassing.

Derde lid

Het derde lid gaat over evenemententerreinen voor ten minste 5.000 personen. Deze terreinen zijn in bijlage VI bij het Bkl aangewezen als kwetsbare locaties. Op grond van het Bevi konden deze locaties echter ook aangemerkt worden als beperkt kwetsbare objecten, namelijk als objecten die met de in het Bevi aangewezen beperkt kwetsbare objecten gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval (artikel 1, onder b, onder h van het Bevi). Het derde lid regelt een eerbiedigende werking voor bestaande evenemententerreinen die als beperkt kwetsbaar object werden aangemerkt. Deze terreinen worden aangemerkt als beperkt kwetsbare locaties. De eerbiedigende werking geldt alleen voor de externe veiligheidsrisico's van activiteiten die al werden verricht of waren toegestaan.

Vierde lid

In bijlage VI bij het Bkl zijn gebouwen met een gezondheidszorgfunctie, voor zover het niet gaat om een gezondheidszorgfunctie met bedgebied, aangewezen als kwetsbare gebouwen. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook relatief kleine gezondheidszorgfuncties, zoals tandartsenpraktijken en praktijken voor fysiotherapie. Onder de werking van het Bevi konden deze onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbare objecten (artikel 1, eerste lid, onder h). De grens met kwetsbare objecten was voor deze praktijken op basis van de gemiddelde verblijftijd per dag, het aantal personen en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid niet altijd even scherp te trekken. Uit consultatiereacties is gebleken dat er gemeenten zijn die de kleinere gezondheidszorgfuncties niet als kwetsbare, maar als beperkt kwetsbare objecten hebben aangemerkt. Waar dat het geval is, kunnen deze objecten ook nu als beperkt kwetsbare gebouwen worden aangemerkt, maar alleen in verband met de externe veiligheidsrisico's van activiteiten die al werden verricht of waren toegestaan. Nieuwe gebouwen met een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied zijn altijd kwetsbare gebouwen.

Onderdeel AQ (artikel 5.4 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl bij dit besluit.

Onderdeel AR (artikel 5.5 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een technische wijziging ter specificatie van de activiteiten in lijn met artikel 5.4, eerste lid, Bkl.

Onderdelen AS, AU, AV, BH en BK (artikelen 5.7, 5.10, 5.11 en 5.16, 5.30 en 5.34 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De getalsaanduiding van het risico wordt in deze artikelen in lijn gebracht met de schrijfwijze van artikel 2.14, tweede lid, van de wet, zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen AT, BB, BS, BT, BV, BZ en CI (artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.80, 5.93 en 5.94 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.80, 5.93 en 5.94 Bkl werd gesproken van een drijvende woonfunctie. Bedoeld was om daarmee de oude situatie voort te zetten, waarin woonschepen en woonwagens een andere positie hebben dan andere woningen. Zo golden bijvoorbeeld op grond van de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit geen geluidwaarden binnen woonschepen. Een drijvende woonfunctie kan echter ook een woning op het water zijn, die geen woonschip is. Deze woningen op het water staan voor de genoemde artikelen gelijk aan andere woningen en niet aan woonschepen. Om die reden is in bijlage I bij het Bkl een woonschip gedefinieerd als “drijvende woonfunctie op een locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als een ligplaats voor een woonschip” en wordt in de voornoemde artikelen gesproken van woonschepen in plaats van drijvende woonfuncties.

Onderdeel AW (artikel 5.13 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Het eerste lid, onder a, is aangepast in verband met wijzigingen in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie verder de toelichting bij de wijzigingen in die bijlage.

Onderdeel AX (artikel 5.15a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Artikel 5.15 Bkl bepaalt dat, onverminderd het in artikel 5.14 bepaalde, rekening moet worden gehouden met het zogenaamde groepsrisico. Dit risico geeft de kans weer waarbij een groep van tien of meer personen tegelijkertijd om het leven komt door een ongeval bij een activiteit met externe veiligheidsrisico’s.
Bij de modernisering van het omgevingsveiligheidsbeleid is het werken met het groepsrisico nieuw vormgegeven met aandachtsgebieden rond activiteiten met externe veiligheidsrisico’s. Bij de invoering hiervan is het niet de bedoeling dat een onder het voormalige recht gemaakte afweging over het groepsrisico voor bestaande situaties opnieuw moet worden gemaakt (zie verder paragraaf 4.14.1 van het algemeen deel van deze toelichting).

Onderdeel AY (artikel 5.17 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl bij dit besluit.

Onderdeel AZ (artikel 5.20 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. In artikel 5.20 wordt verwezen naar de milieubelastende activiteit het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, terwijl het in de artikelen 5.23 en 5.24 alleen gaat om de vergunningplichtige milieubelastende activiteit.

Onderdeel BA (artikel 5.21) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit zijn wetstechnische wijzigingen in lijn met de aangepaste artikelen 4.1042 en 4.1051 Bal.

Onderdeel BC (artikel 5.23 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AZ.

Onderdeel BD (artikel 5.24 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AZ.

Onderdeel BE (artikel 5.26 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl.

Onderdeel BF (artikel 5.26 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit zijn wetstechnische wijzigingen in lijn met het bij dit besluit aangepaste artikel 4.1051 Bal.

Onderdeel BH (artikel 5.30 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een technische wijziging die aansluit bij de bij ministeriële regeling gestelde regels.

Onderdelen BG en BJ (artikelen 5.28 en 5.32 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de artikelen 5.28 en 5.32 van het Bkl wordt voor het berekenen van de afstand voor het plaatsgebonden risico bij civiele en militaire explosieaandachtsgebieden, de verwijzing naar bij ministeriële regeling gestelde regels geschrapt. De afstand wordt bepaald in overeenstemming met de NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives (AASTP-1). Daarnaast kunnen diverse documenten als hulpmiddel worden gebruikt, zoals de kennisdocumenten die in bijlage VI bij de Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik werden genoemd. Deze worden echter niet in de ministeriële regeling voorgeschreven, zodat de verwijzing kan vervallen. Artikel 5.28, onder b, is aangepast om duidelijk te maken dat niet alleen de aandachtsgebieden geometrisch zijn begrensd, maar ook de opslaglocaties zelf.

Onderdeel BL (artikel 5.36 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De redactionele aanpassing van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4 of 5.1.3.5 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel BM (artikel 5.38 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in het eerste lid hangt direct samen met een voorgenomen vernummering in artikel 2.20 van de wet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast is een tekstcorrectie in het tweede lid aangebracht.

Onderdeel BN (artikel 5.46 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze bepaling ziet op activiteiten die in beginsel niet buiten het rivierbed gelokaliseerd kunnen worden en die daarom – onder voorwaarden – in het stroomvoerend deel van het rivierbed kunnen worden toegelaten.[13] De wijziging van het begrip ‘functieverandering’ in ‘verandering van een gebruiksfunctie’ in onderdeel I betreft het herstel van een omissie waarbij abusievelijk een andere terminologie was gebruikt dan gebruikelijk in dit besluit.

Onderdeel BO (artikel 5.53 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het derde lid van artikel 5.53 beoogt om de bijdrage van meerdere activiteiten bij elkaar op te tellen en een zogenaamde salamitactiek te voorkomen. Het begrip gebruiksfunctie wordt gewijzigd in activiteiten omdat het begrip gebruiksfunctie hier een te beperkte werking heeft. Het begrip gebruiksfunctie zoals dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gehanteerd en in dat besluit bepalend is voor de technische eisen die aan (een onderdeel van) een bouwwerk worden gesteld is in deze bepaling te beperkt. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de instructieregel ziet op activiteiten in brede zin waaronder ook veranderingen van gebruiksfuncties van gebouwen kunnen worden verstaan.

Onderdeel BP (artikel 5.54 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit onderdeel regelt in welke gevallen van de aanleg of wijziging van een spoorwegemplacement geen beoordeling van de gevolgen voor de luchtkwaliteit is vereist. Voor die gevallen is namelijk duidelijk dat deze wijziging niet in betekenende mate (NIBM) zal bijdragen aan een verhoogde concentratie van stikstofdioxide en PM_{10}. Deze wijziging is onderdeel van de inbouw van de regeling rond de spoorwegemplacementen. Het is een voortzetting van voorschrift 1A.2 van Bijlage 1a bij de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen). Voor een nadere toelichting van de regeling rond de spoorwegemplacementen wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdelen BQ en BR (artikelen 5.55 en 5.56 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

[13] Zie verder Stb. 2018, 292, p. 698.

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
Het tweede lid van artikel 5.56 wordt aangepast om aan te geven dat woonwagens en woonschepen geluidgevoelige gebouwen zijn, ondanks het gegeven dat deze gebouwen op grond van artikel 5.57, tweede lid, geen geluidgevoelige ruimten hebben.

Onderdelen BU en BY (artikelen 5.63 en 5.79 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De paragrafen 5.1.4.2 en 5.1.4.4 van het Bkl vereisen dat gemeenten in het omgevingsplan regels opnemen die waarborgen dat het geluid en de trillingen van een in het omgevingsplan toegelaten activiteit op een gevoelig gebouw aanvaardbaar zijn. De regels over geluid en trillingen in het Bkl zijn van toepassing op 'activiteiten, anders dan het wonen'. Het gaat daarbij om aan locaties toegedeelde functies, zodat niet alle activiteiten in de openbare buitenruimte onder de instructieregels komen te vallen. De instructieregels zien bijvoorbeeld niet op bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Met de wijzigingen in artikel 5.55, en artikel 5.79, eerste lid, is dat nog verduidelijkt. De instructieregels zien wel op activiteiten in de openbare buitenruimte die als functie aan een locatie worden toegedeeld, zoals verblijfsrecreatie, evenementen, ambulante handel en parkeren. Daarnaast zien ze op evenementen op andere locaties dan de openbare buitenruimte, bijvoorbeeld evenementen op landbouwgronden of een bedrijventerrein. Het is echter bij nader inzien vanuit het oogpunt van bestuurslasten niet wenselijk dat alle regels over geluid en geur, waaronder de standaard- en grenswaarden, op deze activiteiten en evenementen van toepassing zijn. Gemeenten zouden steeds weer moeten motiveren waarom hogere waarden of andere regels dan waarden worden gesteld, met steeds vergelijkbare motiveringen, namelijk dat het om eenmalige of kortdurende activiteiten gaat. Onder het voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geldende recht vielen deze activiteiten merendeels buiten het bereik van de rijksregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit licht worden ze alsnog uitgesloten van het toepassingsbereik van de standaardwaarden en grenswaarden. De eis dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid en de trillingen aanvaardbaar zijn, is wel van toepassing. Die norm vloeit voort uit de onder de Wet ruimtelijke ordening ontwikkelde jurisprudentie over een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en geldt ook voor tijdelijk toegelaten activiteiten. De gemeente zal zelf moeten beoordelen of het geluid en de trillingen van deze activiteiten aanvaardbaar zijn zonder enige regulering, of volstaan wordt met een specifieke zorgplicht, of dat meer uitgewerkte regels nodig zijn zoals immissiewaarden, emissiewaarden of venstertijden.

Artikel 5.63, tweede lid, onder b, en artikel 5.79, tweede lid, onder b, onder 3º, gaan over evenementen, anders dan op een locatie voor evenementen en, bij artikel 5.63, anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68. Een locatie voor evenementen is een locatie waar de kernactiviteit het houden van evenementen is, bijvoorbeeld een concertzaal of een speciaal voor evenementen ingericht niet-openbaar terrein. Festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68 vallen ook niet onder artikel 5.63, onder d. Dit zijn festiviteiten die plaatsvinden bij een activiteit waarop paragraaf 5.1.4.2.2 van toepassing is. Een festiviteit kan dus ook plaatsvinden bij een locatie voor evenementen.
Onder artikel 5.63, tweede lid, onder b, en 5.79, tweede lid, onder b, onder 3º, vallen bijvoorbeeld een festival op een weiland of een niet-openbaar veld of een feest in een leegstaand bedrijfspand. Opgemerkt wordt nog dat de term evenement hier bedoeld is in zijn betekenis volgens het algemene spraakgebruik (Van Dale omschrijft het als: publieke gebeurtenis, met name op gebied van kunst of sport). Dat kan afwijken van begripsbepalingen die gemeenten nu soms hanteren. Gemeenten houden wel ruimte om het begrip in hun eigen regelgeving nader in te vullen en eventueel te definiëren. Evenementen die hoofdzakelijk in de openbare buitenruimte worden gehouden, vallen al op grond van artikel 5.63, tweede lid, onder a, en artikel 5.79, tweede lid, onder b, onder 2º, onder de uitzondering op het toepassingsbereik.

Anders dan in het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt er geen uitzondering gemaakt voor klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden en oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging. Dit betekent dat de standaard- en grenswaarden uit paragraaf 5.1.4.2.2 van toepassing zijn op deze activiteiten. Gemeenten zijn bij het toepassen van de instructieregels gebonden aan artikel 10 van de Wet openbare manifestaties. Daarin is bepaald dat klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden en oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, zijn toegestaan en dat de gemeenteraad bevoegd is om regels te stellen over de duur en het geluidsniveau. De gemeente kan, als het geluid van de activiteiten leidt tot een overschrijding van de standaardwaarden, een hogere waarde vaststellen, of geen waarde (zoals bepaald in de artikelen 5.66 en 5.70 Bkl). In het laatste geval zijn de grenswaarden binnen geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen niet van toepassing. Artikel 5.59 van het Bkl, waarin bepaald is dat in het omgevingsplan rekening gehouden moet worden met het geluid van activiteiten en dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar moet zijn, is wel van toepassing. Zo nodig kunnen bijvoorbeeld regels gesteld worden over de tijden waarop het geluid gemaakt mag worden (zoals bepaald in artikel 5.71 Bkl). De uitzondering uit het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt overigens wel overgenomen in de bruidsschat. Als de gemeenteraad oordeelt dat dit geluid zonder nadere regulering aanvaardbaar is, kan die uitzondering met toepassing van artikel 5.70 Bkl worden gehandhaafd in het omgevingsplan. Als de gemeenteraad al eerder heeft geoordeeld dat dit geluid niet aanvaardbaar is, dan zijn er al regels gesteld bij verordening. Die kunnen met toepassing van artikel 5.71 Bkl overgenomen worden in het omgevingsplan. De motiveringslasten voor de gemeente kunnen daardoor klein blijven en het heeft geen meerwaarde om ook deze activiteit toe te voegen aan de uitzonderingen.

Onderdeel BW (artikel 5.74 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om technische wijzigingen in lijn met de formulering in het Bal.

Onderdelen BX en EL (artikelen 5.76 en 8.19 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Omdat combinaties van civiele schietbanen en militaire schietbanen of springterreinen niet voorkomen, wordt onderdeel c van het eerste lid van artikel 5.76 geschrapt en worden in dat artikel en artikel 8.19 in verband daarmee enkele wetstechnische aanpassingen gedaan. Het komt voor dat militaire schietbanen civiele medegebruikers hebben, maar dat doet niet af aan het feit dat het om een militaire schietbaan gaat. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de artikelen wel van toepassing zijn op een combinatie van militaire schietbanen en militaire springterreinen.

Onderdeel BY (artikel 5.79 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel BZ (artikel 5.80 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Per abuis was het eerste lid niet genummerd. Deze omissie is hersteld.

Onderdeel CA (artikel 5.86 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in dit artikel komen voort uit wijziging van artikel 5.87 en toevoeging van het nieuwe artikel 5.87a. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de artikelen 5.87 en 5.87a.

Onderdeel CB (artikel 5.87 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het algemeen veroorzaakt een activiteit ofwel continue trillingen ofwel herhaald voorkomende trillingen. Met de wijzigingen is beoogd te verduidelijken dat een aparte beoordeling nodig is voor enerzijds de continue trillingen en anderzijds de herhaald voorkomende trillingen en de verhouding tussen de verschillende standaardwaarden te preciseren. In verband met de leesbaarheid is de reikwijdte van artikel 5.87 beperkt tot continue trillingen. De bepalingen over standaardwaarden voor herhaald voorkomende trillingen zijn verplaatst naar het nieuwe artikel 5.87a.

Over de verhouding tussen de standaardwaarde A_1 enerzijds en standaardwaarden A_2 en A_3 anderzijds het volgende. Bij de continue trillingen moet in eerste instantie worden voldaan aan waarde A_1 voor wat betreft het maximaal optredende trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{max}). Als daar niet aan kan worden voldaan, mag het maximaal optredende trillingniveau weliswaar hoger zijn dan waarde A_1, namelijk A_2, maar dan moet het gemiddelde trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{per}) wel onder een bepaalde waarde (A_3) blijven.
Deze systematiek is een voortzetting van die onder het voorheen geldende recht. In artikel 2.23 van het Activiteitenbesluit milieubeheer werd verwezen naar tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B. Dat is de richtlijn *Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen*, deel B «Hinder voor personen in gebouwen» van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De waarden voor continue trillingen zijn ontleend aan tabel 2 van deze richtlijn.

De gemeenteraad neemt de standaardwaarden als waarden in het omgevingsplan op. Degene die de activiteit verricht waardoor continue trillingen worden veroorzaakt, heeft dus de keuze tussen voldoen aan de waarden onder A_1, of aan de waarden onder A_2 én A_3 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Onderdeel CC (artikel 5.87a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De standaardwaarden voor herhaald voorkomende trillingen stonden in artikel 5.87 Bkl. Voor de leesbaarheid is in dit besluit ervoor gekozen deze bepalingen op te nemen in een nieuw artikel als het gaat om herhaald voorkomende trillingen.

Over de verhouding tussen de standaardwaarde A_1 enerzijds en standaardwaarden A_2 en A_3 anderzijds het volgende. Bij de herhaald voorkomende trillingen moet in eerste instantie worden voldaan aan A_1 voor wat betreft het maximaal optredende trillingniveau (de trillingssterkte V_{max}). Als daar niet aan kan worden voldaan, mag het maximaal optredende trillingniveau weliswaar hoger zijn dan waarde A_1, namelijk A_2, maar dan moet het gemiddelde trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{per}) wel onder een bepaalde waarde (A_3) blijven.
Deze regeling voor herhaald voorkomende trillingen is al opgenomen in het Bkl, maar niet in het voorheen geldende recht. In artikel 2.23 van het Activiteitenbesluit milieubeheer werd alleen verwezen naar tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B. Dat is de richtlijn *Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen*, deel B «Hinder voor personen in gebouwen» van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De waarden voor herhaald voorkomende trillingen zijn ontleend aan tabel 3 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B.

De gemeenteraad neemt de standaardwaarden als waarden in het omgevingsplan op. Degene die de activiteit verricht waardoor de herhaald voorkomende trillingen worden veroorzaakt, heeft dus de keuze tussen voldoen aan de waarden onder A_1, of aan de waarden onder A_2 én A_3 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Onderdelen CD en CE (artikel 5.88 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in deze artikelen betreffen vernummeringen naar aanleiding van het wijzigen van artikel 5.87 en het toevoegen van het nieuwe artikel 5.87a. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de artikelen 5.87 en 5.87a.

Onderdeel CF (§ 5.1.4.4a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze paragraaf wordt nieuw ingevoegd, als voortzetting van de regeling zoals opgenomen in artikel 3.14, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Deze artikelen waren, anders dan vergelijkbare regels voor geur, geluid en trillingen, nog niet omgezet naar het Bkl. Er bestaat echter wel behoefte aan een indicatie van aanvaardbaarheid van slagschaduw door windturbines. In paragraaf 4.8 van het algemene deel van de nota van toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Artikel 5.89a (nieuw) Bkl

Eerste lid

Paragraaf 5.1.4.4a is van toepassing op de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door een windturbine met een rotordiameter van 2 meter of meer als bedoeld in artikel 3.11 Bal. De instructieregels gelden zowel bij het toelaten van de windturbine als bij het toelaten van slagschaduwgevoelige gebouwen.

Een slagschaduwgevoelig gebouw is een gebouw als bedoeld in artikel 5.89b. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Tweede lid

In dit lid is geregeld dat paragraaf 5.1.4.4a, met uitzondering van artikel 5.89c, niet van toepassing is op slagschaduwgevoelige gebouwen waarin slagschaduw wordt veroorzaakt, die in het omgevingsplan voor een periode van niet meer dan 10 jaar zijn toegelaten. Deze tijdelijkheid moet expliciet in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit zijn vastgelegd. Het kan daarbij zowel gaan om een slagschaduwgevoelig gebouw dat tijdelijk slagschaduwgevoelig is (bijvoorbeeld huisvesting in een kantoor of hotel) als om een tijdelijk gebouw.

Op tijdelijk toegelaten slagschaduwgevoelige gebouwen is artikel 5.89c dus wel van toepassing. Dat betekent dat in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de slagschaduw in verblijfsruimten van deze slagschaduwgevoelige gebouwen en dat deze aanvaardbaar moet zijn. Dit geldt ook voor tijdelijke slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel verbonden zijn of waren met de windturbine.

Artikel 5.89b (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid is aangegeven wat slagschaduwgevoelige gebouwen zijn. De terminologie sluit aan bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Een gebouw of een deel van een gebouw met een andere functie dan de functies genoemd in dit lid, is geen slagschaduwgevoelig gebouw.

Aangezien de onderdelen a, b, c en d van dit lid inhoudelijk overeenkomen met artikel 5.56, eerste lid, onder a, b, c en d, Bkl, wordt voor een verdere toelichting verwezen naar de uitgebreide toelichting op artikel 5.56, eerste lid, van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 709 tot en met 711).

Tweede lid

Dit lid bepaalt dat de regels van paragraaf 5.1.4.4a ook gelden voor in het omgevingsplan aangewezen locaties waar nog geen slagschaduwgevoelig gebouw aanwezig is, maar wel een slagschaduwgevoelig gebouw mag worden gebouwd op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Ook geprojecteerde gebouwen zijn dus

slagschaduwgevoelig. Dit is een logisch voortvloeisel van de samenhangende benadering van ruimtelijke ontwikkelingen en slagschaduw in het omgevingsplan.

Bij geprojecteerde slagschaduwgevoelige gebouwen kan de gemeenteraad ervoor kiezen om een norm vast te stellen in het omgevingsplan die pas van toepassing is als aan een bepaalde conditie is voldaan. Zo wordt in voorkomend geval voorkomen dat bij een windturbine maatregelen moeten worden getroffen voor bijvoorbeeld een woning die nog niet gerealiseerd is. Wanneer de woning gerealiseerd wordt, moet alsnog in verblijfsruimten van die woning sprake zijn van een aanvaardbare slagschaduw, wat betekent dat er zo nodig alsnog maatregelen nodig zijn aan of bij de woning dan wel aan de windturbine. Het is raadzaam om hierover tijdig in overleg te gaan, zodat geen investeringen of uitbreidingen plaatsvinden die later tot knelpunten leiden.

Artikel 5.89c (nieuw) Bkl
In dit artikel is geregeld dat in een omgevingsplan rekening gehouden moet worden met de slagschaduw in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door een windturbine en dat een omgevingsplan erin moet voorzien dat de slagschaduw door een windturbine in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar is. De toepassing van dit artikel is vergelijkbaar met artikel 5.59 van het Bkl, dat het equivalent van dit artikel is voor geluid.

Voor zowel slagschaduw als voor geluid geldt in de eerste plaats dat rekening moet worden gehouden met de slagschaduw respectievelijk het geluid. Dit is bepaald in artikel 5.89c, eerste lid, respectievelijk in artikel 5.59, eerste lid, Bkl. Het betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt, namelijk dat het omgevingsplan in ieder geval de regels bevat met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor een uitgebreide toelichting op de werking van deze regeling wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.59, eerste lid, van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 713).

In de tweede plaats geldt dat de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar moet zijn. Deze bepaling, opgenomen in het tweede lid, is vergelijkbaar met artikel 5.59, tweede lid, Bkl, dat op geluid ziet. Dit codificeert de in de jurisprudentie ontwikkelde norm ‘aanvaardbaar woon- en leefklimaat’. Voor een uitgebreide toelichting op de werking van deze regeling wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.59, tweede lid, van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 713 en 714).

In bijlage I bij het Bkl is de begripsomschrijving van verblijfsruimte opgenomen: verblijfsruimte als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bij een verblijfsruimte kan worden gedacht aan een woonkamer, een eetkamer en -bij bijvoorbeeld een verzorgingstehuis of ziekenhuis- aan een recreatieruimte. In ruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw die geen verblijfsruimten zijn, zoals een badruimte, hoeft niet te worden voldaan aan het vereiste dat de slagschaduw aanvaardbaar is. Dit is een precisering van de regeling zoals opgenomen in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer, waar de norm voor het voorkomen of beperken van slagschaduw geldt voor zover zich in de door slagschaduw getroffen gevel ramen bevinden, zonder rekening te houden met het gebruik van de ruimten daarachter.

Slagschaduw binnen een gebouw kan logischerwijs alleen optreden als er een raam is aan de kant waar de slagschaduw op de gevel valt. Als er aan de kant van de woning of ander slagschaduwgevoelig gebouw géén ramen zijn (‘blinde gevel’) of door de woningbezitter andere relevante bouwkundige maatregelen zijn getroffen die slagschaduw binnen de woning voorkomen, dan voldoet het gebouw voor de slagschaduw dus op voorhand aan de norm voor slagschaduw.

Artikel 5.89d (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat de regels die in het omgevingsplan worden opgenomen ter uitvoering van paragraaf 5.1.4.4a, niet zien op slagschaduw in slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel

verbonden zijn met een windturbine. Onder het huidige recht worden gevoelige gebouwen en locaties die onderdeel uitmaakten van een inrichting omdat sprake was van technische, organisatorische of functionele bindingen, niet beschermd tegen de emissies van diezelfde inrichting. Ook onder het nieuwe stelsel gelden de immissienormen niet voor slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel verbonden zijn met een windturbine. Een slagschaduwgevoelig gebouw dat functioneel verbonden is met een windturbine is op een locatie aanwezig vanwege de windturbine. Daarbij moet sprake zijn van een reële en voldoende binding tussen het slagschaduwgevoelig gebouw en de windturbine. In het kader van een windturbinepark valt daarbij bijvoorbeeld te denken aan een bedrijfswoning bij een windturbinepark van waaruit het technische beheer over de windturbines wordt uitgevoerd en van waaruit toezicht wordt gehouden op de goede werking van een windturbinepark. Ook kan sprake zijn van windturbines die ondersteunend zijn aan bedrijfsactiviteiten die vanuit een woning tezamen met andere bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd, zoals bij agrarische bedrijfswoningen.

Of er sprake is van een functionele binding, is een feitelijke constatering en moet worden beoordeeld naar de omstandigheden van het geval. Het is daarom niet nodig dat functioneel verbonden slagschaduwgevoelige gebouwen afzonderlijk in het omgevingsplan worden aangewezen.

Voor een toelichting op het begrip functionele verbondenheid wordt verder verwezen naar paragraaf 8.1.3, onder «Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Staatblad 2018, 292, p. 317 en 318).

Artikel 5.89e (nieuw) Bkl

In een omgevingsplan kan worden bepaald dat een slagschaduwgevoelig gebouw dat voorheen functioneel verbonden was met een windturbine, niet wordt beschermd tegen de slagschaduw door die windturbine. Dat is alleen mogelijk voor zover het gaat om de slagschaduw van een windturbine, die bij een agrarisch bedrijf of een bedrijf op een bedrijventerrein hoort. Dat deze mogelijkheid zich beperkt tot agrarische bedrijven en bedrijven op een bedrijventerrein, is in lijn met de bij de totstandkoming van het Bkl gemaakte beleidskeuze; voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3.8, onder «Voormalige bedrijfswoningen», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Stb 2018, 292, p. 234 tot en met 236) en paragraaf 8.1.3 onder «Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 317 en 318).

Voor slagschaduw in slagschaduwgevoelige gebouwen door windturbines ziet de regeling voor voormalige functionele binding op twee situaties.
Ten eerste de situatie dat het slagschaduwgevoelige gebouw, bijvoorbeeld een bedrijfswoning, administratief wordt afgesplitst van het agrarische bedrijf of het bedrijventerrein met de windturbine. De windturbine blijft bij het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein horen.
Ten tweede de situatie dat de windturbine wordt losgekoppeld van het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein met het slagschaduwgevoelige gebouw. Het slagschaduwgevoelige gebouw hoort nog bij het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein, maar heeft geen functionele binding meer met de windturbine.
In beide gevallen biedt artikel 5.89e aan gemeenten de mogelijkheid om het slagschaduwgevoelige gebouw (nog steeds) niet te beschermen tegen de slagschaduw van de windturbine.

Net als in artikel 5.89d geldt ook hier dat het oordeel dat er sprake is geweest van een functionele binding, een feitelijke constatering is. De aanwijzing van een voormalige bedrijfswoning waarvoor de bescherming is uitgesloten, gebeurt op individuele basis na een belangenafweging. De slagschaduwgevoelige gebouwen die voorheen functioneel verbonden waren met de windturbine (direct of indirect), worden dus ieder afzonderlijk in het omgevingsplan aangewezen.

Zoals aangegeven beperkt de werkingssfeer van dit artikel zich tot de slagschaduw van een windturbine, die bij een agrarisch bedrijf of een bedrijf op een bedrijventerrein hoort. Voor wat betreft activiteiten in de agrarische sector gaat het om het houden van landbouwhuisdieren (waaronder ook verstaan wordt het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens), het telen van gewassen in kassen, het telen van gewassen in de open lucht en het behandelen van gewassen direct voor of na de teelt, het telen van gewassen in gebouwen, het opslaan van stoffen en het onderhouden en reinigen van voertuigen en werktuigen voor agrarisch loonwerk voor derden, het onderhouden van werktuigen en apparatuur voor agrarische activiteiten voor derden, voor verhuur of voor renovatie en het kweken van consumptievis en ongewervelde waterdieren, en het telen van waterplanten en een bedrijf voor mestbehandeling (artikelen 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215, 3.218, 3.221 en 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving).

Opgemerkt wordt dat bij de vergelijkbare bepalingen voor geluid, trillingen en geur in het Bkl (de artikelen 5.62, 5.85 en 5.96) in onderdeel c een activiteit de horecasector ook genoemd wordt. In artikel 5.89e komt dit niet terug, omdat niet verwacht wordt dat in de praktijk de situatie voorkomt waarin sprake is van een slagschaduwgevoelig gebouw bij een horecabedrijf met windturbine.

Artikel 5.89f (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid wordt bepaald wanneer de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw in ieder geval aanvaardbaar is, als richtinggevend criterium. Dit als voortzetting van artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Anders dan de Activiteitenregeling milieubeheer is er in dit besluit voor gekozen om gemeenten de mogelijkheid te bieden om in het omgevingsplan (meerdere) maatregelen op te nemen waarmee slagschaduw op een aanvaardbaar niveau kan worden gehouden of eventueel geheel kan worden voorkomen. De Activiteitenregeling milieubeheer biedt alleen de mogelijkheid om de windturbine (automatisch) stil te zetten om bewoners tegen een teveel aan slagschaduw te beschermen.
Met dit besluit kan de gemeente echter ook op een andere wijze invulling geven aan de aanvaardbaarheidseis van artikel 5.89c, tweede lid, bijvoorbeeld door te borgen dat bepaalde voorzieningen worden getroffen die slagschaduw in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw voorkomen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het zodanig ruimtelijk situeren van een woning dat zich geen raam van een verblijfsruimte bevindt aan de kant van de woning waar de slagschaduw op de gevel valt.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt hoe de afstand tussen de windturbine en het slagschaduwgevoelige gebouw moet worden bepaald. Dit lid geldt zowel in het geval dat de windturbine wordt gebouwd in een gebied waar al slagschaduwgevoelige gebouwen aanwezig zijn, als in het geval er nieuwe slagschaduwgevoelige gebouwen worden gebouwd bij een al aanwezige windturbine in een gebied met een straal van maximaal 12 maal de rotordiameter van de windturbine.

In de praktijk geldt voor de berekening in het geval de hoogte van de windturbine bekend is, voor de ashoogte de feitelijke hoogte. In het geval de hoogte van de windturbine nog niet bekend is, wordt de ashoogte die op grond het omgevingsplan mogelijk is, als uitgangspunt genomen.

Voor het slagschaduwgevoelige gebouw wordt conform de bestaande praktijk uitgegaan van de feitelijk aanwezige gevel. Als het gebouw nog niet is gebouwd, wordt uitgegaan van de locatie waar een gevel mag komen. Een slagschaduwgevoelig gebouw is immers volgens artikel 5.89b, derde lid, ook een gebouw dat mag worden gebouwd, maar nog niet feitelijk aanwezig is. Voor een woonschip of woonwagen gaat het om de begrenzing van de locatie, in verband met de

verplaatsbaarheid van woonschepen en woonwagens. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat de uiteindelijke bescherming tegen slagschaduw altijd geldt voor de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelige gebouw.

Onderdeel CJ (artikel 5.104 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De begripsomschrijving van ‘emissiepunt’ is verplaatst naar artikel 5.107. Deze wetstechnische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.107.

Verder zijn de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen, die in het Bkl nog in subparagraaf 5.1.4.6.3 stonden, verplaatst naar afdeling 10A.1 van dit besluit. Daarmee is het onderdeel van het overgangsrecht geworden dat in hoofdstuk 10A van het Bkl is opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.1.

Deze wijzigingen zijn doorgevoerd in verband met de Wet verbod pelsdierhouderij. De Wet verbod pelsdierhouderij bevat in artikel 2 een verbod voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier, zijnde een dier dat gehouden wordt uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken. Daarna zijn geen uitzonderingen meer mogelijk.

Opgemerkt wordt dat in artikel 5.104 ‘pelsdieren’ worden uitgezonderd, een ruimer begrip dan ‘fokteven van nertsen’. Dit in aansluiting op het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.200, tweede lid, onder d) en als voortzetting van artikel 4, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3 van en bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij, waarin ook wordt gesproken over pelsdieren. Aangezien afdeling 10A.1 Ib alleen ziet op fokteven van nertsen, valt het houden van andere pelsdieren dan fokteven van nertsen technisch gezien onder de algemene geurbepalingen van paragraaf 5.1.4.6. De Wet verbod pelsdierhouderij bevat in artikel 2 een generiek verbod op het houden van deze andere pelsdieren, uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels, zodat dit materieel geen gevolg heeft.

De begripsomschrijving ‘landbouwhuisdieren met geuremissiefactor’ zijn de woorden ‘bij ministeriële regeling’ ingevoegd om eenduidigheid te creëren met de begripsomschrijving ‘landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. De emissiefactoren voor geur staan in de Omgevingsregeling.

Bij de begripsomschrijving van ‘houden van landbouwhuisdieren’ is achter het woord ‘varkens’ een komma toegevoegd. Hiermee wordt verduidelijkt dat onder houden van landbouwhuisdieren in deze subparagraaf wordt verstaan zowel het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens als het houden van landbouwhuisdieren. Dit in verband met de leesbaarheid van de bepalingen in deze paragraaf. Het houden van landbouwhuisdieren, bedoeld in deze paragraaf, omvat dus zowel het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van varkens en pluimvee, als het houden van landbouwhuisdieren. Deze activiteiten zijn in artikel 3.200 Bal aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel CK (artikel 5.106 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met artikel 5.106 is beoogd te verduidelijken hoe de regels in artikel 5.92 zich verhouden met deze paragraaf voor zover het gaat om landbouwhuisdieren met geuremissiefactor.
Verder is in het tweede lid een regeling opgenomen die ziet op eerbiedigende werking voor de gevel tot gevelafstand bij landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Dit hangt samen met een wijziging in de structuur van de bepalingen die zien op eerbiedigende werking, dat wil zeggen het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, voor zover het gaat om de gevel tot gevel afstanden die ten minste in acht moet worden genomen voor geur door het houden van

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw. Voorheen was deze regeling opgenomen in artikel 5.116, derde lid, Bkl.

In verband met de leesbaarheid is artikel 5.106 van het Bkl gesplitst in artikel 5.106 (landbouwhuisdieren met geuremissiefactor) en 5.106a (landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor).

De regeling voor eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor waarvoor waarden gelden, is opgenomen in artikel 5.109a. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.109a.

Deze wijzigingen laten overigens onverlet dat de instructieregels in paragraaf 5.4.1.6.3 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit door het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 van het Bkl.

Eerste lid

In het eerste lid heeft een vernummering plaatsgevonden conform de wijzingen in de nummering van de artikelen waarnaar wordt verwezen. Zoals gezegd is de werkingssfeer beperkt tot landbouwhuisdieren met geuremissiefactor.
Aan artikel 5.92, tweede lid, van het Bkl wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.109 of 5.109a, en aan artikel 5.116. Door de verwijzing in het eerste lid naar de artikelen 5.109 en 5.109a volgt dat ook met toepassing van artikel 5.110 of 5.111 (als ‘uitzonderingen’ op de artikelen 5.109 en 5.109a) wordt voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, van het Bkl, mits daarbij tevens toepassing wordt gegeven aan artikel 5.116.
Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Tweede lid

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, waarbij de afstand korter is dan de afstand die in acht moet worden genomen, in de artikelen 5.110, vierde lid, 5.111, derde lid, en 5.116, derde en vierde lid, van het Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het artikel is met de wijziging in overeenstemming gebracht met de toelichting. Omdat gekozen is voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking, zijn de betreffende leden uit de betreffende artikelen geschrapt. De reden dat gekozen is voor een andere manier van regelen is de volgende. Onder de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer waren de afstanden bindend voor de veehouder die overging tot het oprichten of uitbreiden van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren. Onder de Omgevingswet binden de afstanden echter de gemeente: deze moet de afstanden in acht nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Door de afstanden in acht te nemen in het omgevingsplan krijgen de afstanden via het omgevingsplan hun bindende werking voor veehouders en omwonenden. Om zoveel mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer te borgen, is ervoor gekozen om aan te sluiten bij het criterium van aanvaardbaarheid in artikel 5.92 van het Bkl.

Het tweede lid ziet op de eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor voor zover het gaat om de gevel tot gevelafstand, bedoeld in artikel 5.116, eerste lid, Bkl. Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen de gevel van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikel 5.116, eerste lid, Bkl. Het tweede

lid bepaalt dat als een gemeente bij zo'n bestaande, rechtmatig overbelaste situatie noodgedwongen een afstand in acht neemt die kleiner is dan de gevel tot gevelafstand, bedoeld in artikel 5.116, eerste lid, Bkl, de onaanvaardbaarheid kan worden opgeheven door te bepalen dat het bedrijf niet mag wijzigen of uitbreiden als bedoeld in artikel 5.106, het tweede lid, Bkl. Dat wil zeggen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen én de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet mag toenemen. Het tweede lid is ingevoegd als vervanging van artikel 5.116, derde lid, Bkl, dat wordt geschrapt, en vormt een voortzetting van artikel 5, tweede lid, onder a, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.119, tweede lid, onder a en b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De eerbiedigende werking voor de gevel tot gevelafstand in het tweede lid, geldt voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor moeten niet alleen de gevel tot gevelafstanden van artikel 5.116 Bkl in acht worden genomen, maar daarnaast ook afstanden tot specifieke geurgevoelige gebouwen (de artikelen 5.110 en 5.111 Bkl), en moet het omgevingsplan voor «normale» geurgevoelige gebouwen waarden voor geur bevatten (artikel 5.109 Bkl). De eerbiedigende werking voor afstanden tot specifieke geurgevoelige gebouwen en de eerbiedigende werking voor waarden op «normale» geurgevoelige gebouwen zijn niet opgenomen in het tweede lid, maar elders in dit besluit geregeld.

Om met de eerbiedigende werking wat betreft waarden te beginnen: de regeling daarvoor is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109 van dit besluit. Artikel 5.109 Bkl bevat instructieregels die zien op geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op «normale» geurgevoelige gebouwen. Daarvoor moeten waarden worden opgenomen, als bedoeld in artikel 5.109, eerste, tweede of derde lid. De regeling met eerbiedigende werking voor waarden is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109a. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Wat betreft de eerbiedigende werking voor de afstanden tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en specifieke geurgevoelige gebouwen is de regeling als volgt. De artikelen 5.110 en 5.111 Bkl bevatten instructieregels die zien op het in acht nemen van afstanden tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en specifieke geurgevoelige gebouwen. Deze specifieke geurgevoelige gebouwen zijn geurgevoelige gebouwen met een functionele binding met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan (artikel 5.110, onder a, Bkl), geurgevoelige gebouwen die op of na 19 maart 2000 hebben opgehouden een functionele binding te hebben (artikel 5.110, onder b, Bkl) en de zogenaamde ruimte-voor-ruimtewoningen (artikel 5.111 Bkl). Zoals aangegeven zijn ook de artikelen 5.110, vierde lid, en 5.111, derde lid, Bkl, geschrapt; in deze leden was de eerbiedigende werking voor geur van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die specifieke geurgevoelige gebouwen opgenomen.
Opname van hetgeen die leden regelden in artikel 5.106, tweede lid, is echter niet nodig. Dit vanwege de nieuwgekozen systematiek in de gewijzigde artikelen 5.110 en 5.111. In de artikelen 5.110 en 5.111 zoals deze met dit besluit worden gewijzigd, wordt geregeld dat als voor een locatie niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 5.110 of 5.111, voor die locatie niet instructieregels die zien op afstanden van toepassing zijn (de artikelen 5.110 en 5.111), maar dat de instructieregels die zien op waarden gelden (de artikelen 5.109 en 5.109a). In het geval de waarden van artikel 5.109 van toepassing zijn, is in artikel 5.109a een regeling met eerbiedigende werking opgenomen. Met andere woorden: de regeling van eerbiedigende werking voor «normale» geurgevoelige gebouwen, waarbij waarden gelden voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor, geldt in dat geval ook voor het betreffende geurgevoelige gebouw op die locatie met functionele binding of voormalige functionele binding als bedoeld in artikel 5.110, of voor de betreffende ruimte-voor-ruimtewoning op die locatie, bedoeld in artikel 5.111. Omdat in eerbiedigende werking is voorzien door artikel 5.109a, is het niet meer nodig om een eerbiedigende werking op te nemen in artikel 5.106, tweede lid.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 van het Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745). Wat betreft de verhouding tussen artikel 5.106 en artikel 5.117: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de afstand of de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is artikel 5.106, derde lid, van toepassing. Dit volgt uit de verwijzing naar artikel 5.117 in het derde lid van artikel 5.106. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen en de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Onderdeel CL (artikel 5.106a (nieuw) Bkl [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit nieuwe artikel zijn de bepalingen over de verhouding met aanvaardbaarheid opgenomen voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voorheen stonden de bepalingen over verhouding met aanvaardbaarheid voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor in artikel 5.106 van het Bkl. Verder is in het tweede lid een regeling opgenomen die ziet op eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voorheen was deze regeling opgenomen in de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, derde lid.

De regeling met eerbiedigende werking voor geur door het houden van fokteven van nertsen (landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor) komt niet terug in artikel 5.106a. Vanwege het verplaatsen van de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.1, is deze regeling te vinden in artikel 10a.3. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.3.

Deze wijzigingen laten overigens onverlet dat de instructieregels in paragraaf 5.4.1.6.3 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit door het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 Bkl.

Eerste lid

In het eerste lid is een bepaling opgenomen die is gebaseerd op de bepaling die in het geschrapte artikel 5.106, eerste lid, van het Bkl stond, waarbij de werkingssfeer beperkt is tot landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt voldaan door toepassing te geven aan de in het eerste lid, onder a en b, opgenomen bepalingen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Tweede lid

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, waarbij de afstand korter is dan de afstand die in acht moet worden genomen, in de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, vierde lid, van het Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met het tweede lid is dit aangepast. Daarbij is gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking en zijn de betreffende leden uit de betreffende artikelen geschrapt. Voor een toelichting op deze andere manier van regelen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106, tweede lid, van dit besluit.

Het tweede lid ziet op de eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor voor wat betreft de afstanden die in acht moeten worden genomen tot «normale» geurgevoelige gebouwen (artikel 5.112 Bkl) en tot ruimte-voor-ruimtewoningen (artikel 5.115 Bkl) en verder op de gevel tot gevel afstanden (artikel 5.116, eerste lid, Bkl). Het tweede lid vervangt de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, vierde lid, Bkl en is een voortzetting van de artikelen 4, derde lid, 5, tweede lid, onder b, en 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en de artikelen 3.117, tweede lid, en 3.119, tweede lid, onder c, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikel 5.112 of 5.115 en artikel 5.116 van het Bkl. Geregeld is dat het omgevingsplan moet bepalen dat, in afwijking van de regels opgenomen in die artikelen, op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen én de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor niet mag toenemen.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 van het Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 745).

Wat betreft de verhouding tussen artikel 5.106a en artikel 5.117 van het Bkl: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is artikel 5.106a, derde lid, van toepassing, en niet artikel 5.106a, tweede lid. Dit volgt uit de verwijzing naar artikel 5.117 in het derde lid van artikel 5.106a. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Verder wordt opgemerkt dat zowel in artikel 5.106a, tweede lid, als 5.106a, derde lid, een verwijzing is opgenomen naar artikel 5.112, tweede lid. Ter verduidelijking hiervan: als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van artikel 5.112, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, én op grond van artikel 5.106a, tweede lid, wordt bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *wordt* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. Maar als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, en er wordt gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van artikel 5.112, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, maar er wordt *niet* bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *kan worden* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. In dat laatste geval is een uitgebreidere motivering nodig waaruit blijkt dat de geur op de geurgevoelige gebouwen toch aanvaardbaar is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.92 van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 736 en 737).

Onderdeel CM (artikel 5.107 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De begripsomschrijving van emissiepunt is verplaatst van artikel 5.104 naar dit artikel, omdat het begrip alleen bij artikel 5.107 voorkomt. Dat het gaat om het emissiepunt van een dierenverblijf, volgt al uit artikel 4.806 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Net als in het Bkl is in artikel 5.107 gekozen voor de formulering «het emissiepunt», in plaats van «een emissiepunt». Per (te realiseren) geurgevoelige gebouw moet de afstand gemeten worden

vanaf het dichtstbijzijnde emissiepunt van het betreffende dierenverblijf. Bij meerdere dierenverblijven geldt de afstand voor elk dierenverblijf apart tot elk (te realiseren) geurgevoelige gebouw. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.107 in het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Onderdeel CN (artikel 5.108 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het eerste lid zijn de woorden ‘één of meerdere concentratiegebieden’ vervangen door ‘een concentratiegebied’. Inhoudelijk is geen verschil beoogd: in het omgevingsplan kunnen één of meerdere concentratiegebieden worden aangewezen. De gewijzigde formulering sluit aan bij de gebruikelijke formulering in het Bkl (bijvoorbeeld artikel 5.14 van het Bkl).
In het tweede lid is een verschrijving gecorrigeerd.

Onderdeel CO (artikel 5.109 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Eerste en tweede lid

In het eerste lid en tweede lid is in de koptekst van de tabellen 5.109.1 en 5.109.2 toegevoegd dat het bij toelaatbare geur gaat om odour units met kubieke meter als 98 percentiel. Dit om redactioneel aan te sluiten bij de geur door de activiteit exploiteren van een zuiveringstechnisch werk als bedoeld in paragraaf 5.1.4.6.2. Het percentage is onderdeel van de norm: de berekende geur moet 98% van de tijd voldoen. Onder de Regeling geurhinder en veehouderij was dit impliciet geregeld door te verwijzen naar het rekenmodel V-stacks dat alleen 98%-percentielen kan uitrekenen.
Ook is de formulering van de koptekst ingekort voor een betere leesbaarheid.
In het tweede lid is de zinsnede ‘, bedoeld in het eerste lid’ verwijderd omdat er geen misverstand over kan bestaan welke standaardwaarde wordt bedoeld.

Derde lid

Het schrappen van de zinsnede ‘voor 19 maart 2000’ in het derde lid hangt samen met de wijzigingen in artikel 5.110. Het derde lid regelt nu dat een waarde, hoger dan de grenswaarde, kan worden opgenomen in het omgevingsplan voor een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij, ongeacht het moment waarop dat heeft plaatsgevonden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.110.
Daarnaast is het derde lid geherformuleerd. Door te beginnen met de toepassingsvoorwaarde (er moet sprake zijn van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan) wordt meteen duidelijk waar dit lid op ziet.

Vierde lid

Onder vernummering van het zesde lid naar vierde lid is een tekstuele verbetering doorgevoerd. Het vierde en vijfde lid zijn verplaatst naar het nieuwe artikel 5.109a.

Onderdeel CP (artikel 5.109a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor waarvoor waarden gelden over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties en de 50%-regeling in artikel 5.109, vierde en vijfde lid, Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit besluit is met de wijziging in overeenstemming gebracht met de toelichting en bevat een verbeterde versie van die bepalingen. Omdat deze bepalingen zijn uitgebreid, is omwille van de leesbaarheid gekozen voor een apart, nieuw artikel.

Eerste lid

Het eerste lid ziet op wijziging van het omgevingsplan, waarbij de gemeenteraad besluit tot het verlagen van de waarde voor toelaatbare geur. Dit lid vervangt artikel 5.109, vierde lid, van het Bkl. Als niets geregeld zou worden, zou dat betekenen dat voor situaties waarbij sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie onmiddellijk voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan, en in het nieuwe omgevingsplan de waarden worden verlaagd, deze lagere waarden onverkort gaan gelden. Het eerste lid bepaalt nu dat de nieuwe lagere waarden wel gelden voor de locatie, maar dat deze buiten toepassing blijven zolang het bedrijf zijn werkzaamheden niet uitbreidt of wijzigt. Voorzien is daarmee in de eerbiedigende regeling voor het houden van landbouwhuisdieren in bestaande dierenverblijven waarbij sprake is van een toegestane overschrijdingssituatie. Dit lid is de voortzetting van artikel 3, derde lid, Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.115, tweede lid, onder c, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bij het inwerkingtreden van het Bkl worden de standaardwaarden, bedoeld in artikel 5.109, eerste lid, van rechtswege opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Als de gemeente afwijkende waarden heeft opgenomen in de geurverordening op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij, worden deze afwijkende waarden van rechtswege opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Op grond van artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de geurverordening aangemerkt als onderdeel van het omgevingsplan. Dit betekent dat afwijkende waarden in de gemeentelijke geurverordening daarbij van rechtswege zijn opgenomen en dus gelden als onderdeel van het omgevingsplan.

Tweede lid

Het tweede lid ziet op wijziging van het omgevingsplan, waarbij de gemeenteraad besluit tot het verhogen van de waarde voor toelaatbare geur, maar de rechtmatig toegelaten geur op die locatie nog steeds hoger is dan de verhoogde waarde. De nieuwe verhoogde waarden gelden wel voor de locatie, maar blijven buiten toepassing blijven zolang het bedrijf zijn werkzaamheden niet uitbreidt of wijzigt.

Derde lid

Het derde lid vervangt artikel 5.109, vijfde lid, van het Bkl en bevat de zogenaamde 50%-regeling. In rechtmatig toegestane overschrijdingssituaties mag het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toenemen, tenzij er een geurbelastingreducerende maatregel wordt getroffen en de toegestane overschrijding van de geurbelasting gehalveerd wordt. Bij het toepassen van de 50%-regeling moet gerekend worden met de waarden zoals opgenomen in het omgevingsplan. In tegenstelling tot bij het eerste en tweede lid blijven de waarden in het omgevingsplan dus uitdrukkelijk niet buiten toepassing.
Voor wat betreft de geur die rechtmatig veroorzaakt mocht worden gaat het om de geur die onmiddellijk voorafgaand aan het treffen van de geurbelastingreducerende maatregel rechtmatig mocht worden veroorzaakt.

Dit lid vormt de voortzetting van artikel 3, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.115, tweede lid, onder b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij is aangesloten bij de formulering zoals die in artikel 3.115, tweede lid, onder b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, is opgenomen, en niet bij de formulering in artikel 3, vierde lid, van de Wet geurhinder veehouderij. Hierdoor hoeft niet berekend te worden wat de reductie als gevolg van de geurbelastingreducerende maatregelen zou zijn, gelet op de bestaande (oude) situatie. Dit is eenvoudiger voor de praktijk.

Als de gemeente besluit tot het vaststellen van een hogere waarde en de rechtmatig toegelaten geur voor een locatie is lager dan die nieuwe waarde, dan is artikel 5.109 van toepassing.

Onderdeel CQ (artikelen 5.110, 5.111 en 5.112 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de Omgevingswet]

Artikel 5.110

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met het schrappen van het vierde lid van dit artikel. Dat lid bevatte een regeling voor eerbiedigende werking. Dat houdt in een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw met een functionele binding of een functionele binding tot 19 maart 2000, rechtmatig kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.110, die in acht zou moeten worden genomen. Gebleken is dat deze regeling niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er is in dit besluit gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking. In verband daarmee is het vierde geschrapt. De eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor is nu als volgt geregeld.
Voor geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op «normale» geurgevoelige gebouwen moet het omgevingsplan waarden bevatten. De regeling voor eerbiedigende werking is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109a, eerste en tweede lid, van dit besluit. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.109a.
Voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, of een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n functionele binding te hebben, wordt in eerste instantie een minimumafstand in acht genomen. Deze afstanden zijn opgenomen in tabel 5.110. Dit vormt een voorzetting van artikel 3, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en de artikelen 3.115, eerste lid, onder a, en 3.116, eerste lid, onder a en b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen. Voorheen volgde dit uit artikel 3.116, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Aangesloten is bij de uitvoeringspraktijk zoals die zich heeft ontwikkeld op grond van genoemde bepalingen.

Alleen als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, niet in acht kan worden genomen, wordt toegekomen aan artikel 5.109. Op deze manier wordt voorkomen dat een geurgevoelig gebouw dat onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een andere veehouderij, meer bescherming zouden krijgen dan een «normaal» geurgevoelig gebouw.

Voor een geurgevoelig gebouw dat onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij als bedoeld in artikel 5.110, onder a, betekent dit het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.110 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste en tweede lid, van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of verhoogde waarde, waarbij de waarde verhoogd mag zijn tot maximaal de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.109.2.

Voor een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij als bedoeld in artikel 5.110, onder b, betekent dit het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.110 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste, tweede en derde lid, Bkl van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of een verhoogde waarde (zonder de beperking tot de grenswaarde).

De eerbiedigende werking voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, of een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n functionele binding te hebben, wordt nu geregeld door artikel 5.109a van dit besluit. Artikel 5.109 Bkl is van toepassing als de afstand, bedoeld in tabel 5.110, niet in acht kan worden genomen, bijvoorbeeld omdat op die locatie sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie. De regeling voor «normale» geurgevoelige gebouwen, bedoeld in de artikelen 5.109 en 5.109a van dit besluit, is van toepassing. Artikel 5.109a, eerste en tweede lid, bevatten een regeling voor eerbiedigende werking. Op deze manier is de eerbiedigende werking, die eerst opgenomen was in artikel 5.110, vierde lid, Bkl, nu in dit besluit vormgegeven.

Wat betreft het vaststellen van een verlaagde waarde: artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij gaf de gemeente de mogelijkheid om in de gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand op te nemen voor geurgevoelige objecten die onderdeel hebben uitgemaakt van een veehouderij. Deze bepaling wordt als volgt voortgezet. In artikel 5.109, derde lid, is door het schrappen van de zinsnede 'voor 19 maart 2000' erin voorzien dat de gemeente in het omgevingsplan een hogere waarde kan opnemen voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving. Ongeacht het moment waarop het geurgevoelige gebouw heeft opgehouden onderdeel van die andere veehouderij uit te maken.

Artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij zag voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet alleen op waarden als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, maar ook afstanden als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij. Deze laatste bepaling komt als zodanig niet terug in het Bkl. De systematiek onder de Omgevingswet noopt tot een andere manier van regelen. Onder de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer waren de afstanden bindend voor de veehouder die overging tot het oprichten of uitbreiden van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren. Onder de Omgevingswet binden de afstanden echter de gemeente: deze moet de afstanden in acht nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Door de afstanden in acht te nemen in het omgevingsplan krijgen de afstanden via het omgevingsplan hun bindende werking voor veehouders en omwonenden. Artikel 5.110 voorziet er niet in om een afstand in acht te nemen die korter is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.110. Materieel echter wordt hetzelfde bereikt door artikel 5.109, derde lid, waarin nu is aangegeven dat de gemeente in het omgevingsplan een waarde kan opnemen die lager is, zonder grenswaarde.

Artikel 5.111 Bkl

In dit artikel is onder a, onder 3°, verduidelijkt dat beoogd is een beleidsneutrale voorzetting van artikel 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij te bewerkstelligen. Onder de Wet geurhinder en veehouderij moest sprake zijn van het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van en veehouderij en sloop van de bedrijfsgebouwen die onderdeel hebben uitgemaakt van de veehouderij. Door het vervallen van het begrip veehouderij is ervoor gekozen om te spreken van dierenverblijven en bedrijfsgebouwen voor functioneel ondersteunende activiteiten. Om in een beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht te kunnen voorzien, is bepaald dat ten eerste sprake moet zijn van buiten werking stellen van één of meer dierenverblijven. Er moet geheel of gedeeltelijk worden gestopt met de activiteit het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven. Ten tweede moet sprake zijn van sloop van een of meer aan die activiteit gerelateerde gebouwen, zoals een stal, een gebouw voor mestopslag, een werktuigenberging, voor zover van toepassing op de betreffende locatie. Voorop staat dat én sprake is van (deels) stopzetten van de activiteit én sloop van (een deel van) de gebouwen.

Verder is verduidelijkt dat een geurgevoelig gebouw dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op die locatie, alleen aan de orde kan zijn bij de bouw van een geurgevoelig gebouw met een woonfunctie op of na 19 maart 2000.

De overige wijzigingen in dit artikel hangen samen met het schrappen van het derde lid. Dat lid bevatte een regeling voor eerbiedigende werking. Dat houdt in een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een ruimte-voor-ruimtewoning rechtmatig kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.111, die in acht zou moeten worden genomen. Net als bij de specifieke geurgevoelige gebouwen, bedoeld in artikel 5.110 (een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n binding te hebben), was ook voor de ruimte-voor-ruimtewoningen de regeling in het Bkl niet beleidsneutraal ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook voor de ruimte-voor-ruimtewoning is gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking. In verband met deze wijziging zijn het tweede en vierde lid ook geschrapt. De regeling voor ruimte-voor-ruimtewoningen komt overeen met de regeling voor een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n binding te hebben, bedoeld in artikel 5.110 van dit besluit. Voor een verdere toelichting wordt ook verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Voor geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een ruimte-voor-ruimtewoning wordt in eerste instantie een minimumafstand in acht genomen. Deze afstanden zijn opgenomen in tabel 5.111. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is het niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen.

Voorheen volgde dit uit artikel 14 van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.116, eerste lid, onder c, en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen. Voorheen volgde dit uit artikel 3.116, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Aangesloten is bij de uitvoeringspraktijk zoals die zich heeft ontwikkeld op grond van genoemde bepalingen.

Alleen als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.111, niet in acht kan worden genomen, wordt toegekomen aan artikel 5.109. Op deze manier wordt voorkomen dat een ruimte-voor-ruimtewoning meer bescherming zou krijgen dan een «normaal» geurgevoelig gebouw. Dit betekent het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.111, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.111 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste en tweede lid, van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of verhoogde waarde, waarbij de waarde verhoogd mag zijn tot maximaal de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.109.2.

Artikel 5.112 Bkl

In verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.1 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen, is de uitzondering voor deze dieren in dit artikel geschrapt. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.1.

In het derde lid is verduidelijkt dat een afstand kan worden aangehouden die kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in tabel 5.112.2. Daarnaast is het derde lid geherformuleerd. Door te beginnen met de toepassingsvoorwaarde (er moet sprake zijn van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan) wordt meteen duidelijk waar dit lid op ziet.

Verder is het vierde lid vervallen. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Dit lid is vervangen door artikel 5.106, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel CR (artikelen 5.113 en 5.114 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze artikelen zijn komen te vervallen in verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.1 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.1.

Onderdeel CS (artikel 5.115 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet] (

In verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.1 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen, zijn de verwijzingen naar de artikelen 5.113 en 5.114 geschrapt. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.1. In verband met de wijzigingen van artikel 5.112 is de verwijzing naar het eerste lid van dat artikel geschrapt.

Het tweede lid komt te vervallen. Dit bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een ruimte-voor-ruimtewoning rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Het is vervangen door artikel 5.106a, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Daarnaast is in dit artikel verduidelijkt dat beoogd is een beleidsneutrale voorzetting van artikel 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij te bewerkstelligen door enkele tekstuele aanpassingen onder a, onder 3°. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.111.

Onderdeel CT (artikel 5.116 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het derde en vierde lid zijn vervallen. Deze leden regelden het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen de gevel van het dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Deze leden zijn vervangen door de artikelen 5.106, tweede lid, en 5.106a, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op die artikelen.

Onderdeel CU (artikel 5.117 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Naast een tekstuele verbetering in onderdeel a is onderdeel b van dit lid aangepast. De verwijzingen naar de artikelen 5.111 en 5.115 zijn geschrapt (afstanden ruimte-voor-ruimtewoning). Het afwijken hiervan was als mogelijkheid opgenomen, terwijl dit niet toegestaan was in artikel 2 van de Interimwet stad-en-milieubenadering. Met deze wijziging is dit hersteld. Verder zijn de verwijzingen naar de artikelen 5.113 en 5.114 geschrapt in verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.1 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.1.

Onderdeel CV (artikel 5.119 (oud) Bkl [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit artikel is vervallen. In dit artikel was de afstandsmeting ten onrechte in zijn algemeenheid aangeven voor deze paragraaf. In plaats daarvan is per artikel aangegeven vanaf waar de afstanden gelden.

Onderdeel CW (artikelen 5.120, 5.121, 5.122, 5.123, 5.124, 5.125 en 5.126 [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 5.120 Bkl

Eerste lid

Met de wijzigingen in het eerste lid, onder d en e, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede lid

Het derde lid is geschrapt. Dat lid bepaalde dat als een omgevingsplan het mogelijk maakt om in geval van een voor geur door het houden van landbouwhuisdieren overbelaste situatie, het houden van landbouwhuisdieren met of zonder geuremissiefactor te combineren met het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, het omgevingsplan moet regelen dat niet meer dan 600 m^3 vaste mest, champost of dikke fractie mag worden opgeslagen. Deze bepaling, die geen equivalent kende in het Activiteitenbesluit milieubeheer, was opgenomen in verband met het schrappen van de vergunningplicht voor dergelijke grote opslagen met als doel in het Bkl een gelijke bescherming te bieden aan omwonenden als onder het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bij nader inzien is gebleken is dat deze bepaling niet nodig is. Bij het uitwerken van de bruidsschat is naar voren gekomen dat de gemeente al mogelijkheden heeft om in het omgevingsplan deze bescherming te bieden in gevallen dat dat nodig is. Bijvoorbeeld door het in acht nemen van een afstand tussen opslag en geurgevoelig gebouw die groter is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.123, het gebruik maken van de flexibiliteitsbepaling van artikel 5.127, het instellen van een binnenplanse omgevingsvergunningplicht of door in het omgevingsplan te bepalen dat de opslag een bepaald maximum aan volume mag bedragen.
Wel is in het tweede lid voor het opslaan van vaste mest een bovengrens toegevoegd. In een omgevingsplan dat het opslaan van vaste mest een totaal volume van ten hoogste 600 m^3 toelaat, moeten de in tabel 5.120 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven moet de gemeente de geurbeoordeling maken met artikel 5.92 Bkl. De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het opslaan van meer dan 600 m^3 vaste mest en golden de geurregels van paragraaf 3.4.5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

Verder is aan het tweede lid de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.121 Bkl

Eerste lid

Met de wijzigingen in het eerste lid, onder d, is aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Daarnaast is in het opschrift van dit artikel en in het tweede lid de beperking gemaakt tot het opslaan van gebruikt substraatmateriaal dat van plantaardige oorsprong is. Dit is in lijn met de definitie van agrarische bedrijfsstoffen voor het onderdeel gebruikt substraatmateriaal, bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, en volgt het uitgangspunt dat alleen gebruikt

substraatmateriaal van plantaardige oorsprong geur op geurgevoelige gebouwen zal veroorzaken. In paragraaf 4.85 van het Besluit activiteiten leefomgeving is de werkingssfeer overigens niet beperkt tot gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong vanwege de milieuaspecten waarop die paragraaf ziet (bodem en water).

Tweede lid

Aan het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen tot het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.122 Bkl

Eerste lid

Met de wijzigingen in het eerste lid, onder b, is aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede lid

Aan het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In tabel 5.122 is een verschrijving gecorrigeerd. In plaats van het al dan niet overdekt opslaan wordt nu gesproken van het al dan niet afgedekt opslaan, om zo een correcte voortzetting van artikel 3.46, zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer te geven.

Artikel 5.123 Bkl

Met de wijzigingen in het eerste lid, onder b en c, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het derde lid is geschrapt. Dat lid bepaalde dat als een omgevingsplan het mogelijk maakt om in geval van een voor geur door het houden van landbouwhuisdieren overbelaste situatie, het houden van landbouwhuisdieren met of zonder geuremissiefactor te combineren met het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, vaste mest, het omgevingsplan moest regelen dat niet meer dan 2500 m^3 en 750 m^2 drijfmest, digestaat of dunne fractie mag worden opgeslagen.
Bij het uitwerken van de bruidsschat is gebleken is dat dit lid niet nodig is; voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.120.
Wel is, net als in artikel 5.120, ook in artikel 5.123 een bovengrens toegevoegd, in dit geval bij het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie. In een omgevingsplan dat het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 750 m^2 of een gezamenlijk volume van ten hoogste 2.500 m^3 toelaat, moeten de in tabel 5.123 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven dient de gemeente de geurbeoordeling te maken met artikel 5.92 Bkl. De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie met een gezamenlijk oppervlak van meer dan 750 m^2 of een gezamenlijk volume van meer dan 2.500 m^3, en golden de geurregels van paragraaf 3.4.6 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

In het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden gelden vanaf het mestbassin. Dit als voortzetting van artikel 3.51, tiende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
In tabel 5.123 is een tekstuele verduidelijking aangebracht.

Artikel 5.124 Bkl

In dit artikel wordt in het opschrift en in het tweede lid niet meer gesproken van het exploiteren van een mestvergistingsinstallatie, maar van een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten. Hiermee wordt aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 4.864 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals dat wordt gewijzigd bij dit besluit. In het tweede lid is bepaald dat de afstanden gelden vanaf deze voorziening. Dit als voortzetting van artikel 3.129g van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In het eerste lid wordt “een bedrijf voor mestbehandeling” vervangen door “het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal”. Hiermee wordt aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook is in het tweede lid een bovengrens toegevoegd. In een omgevingsplan dat het vergisten van dierlijke meststoffen in een installatie die bestaat uit een vergistingstank met een capaciteit van ten hoogste 25.000 m^3 per jaar aan dierlijke meststoffen toelaat, moeten de in tabel 5.124 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven moet de gemeente de geurbeoordeling maken met artikel 5.92 Bkl.
De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen met een capaciteit van ten hoogste 25.000 kubieke meter per jaar, en golden de geurregels van paragraaf 3.5.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

Artikel 5.125 Bkl

Eerste lid

Door de wijzigingen in het eerste lid, onder e en f, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.250 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Derde lid

Er is een lid toegevoegd waarin is aangegeven dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de composteringshoop of de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.108, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.126 Bkl

Het opschrift van dit artikel is gewijzigd. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 5.36).

Eerste lid

In het eerste lid, onder c, is het woord “opslagvoorziening” vervangen door “opslagplaats of composteringshoop”. Daarmee is aangesloten bij de gewijzigde formuleringen in de artikelen 5.120, tweede lid, 5.121, tweede lid, 5.122, tweede lid, of 5.125, tweede lid, van het Bkl.

Tweede lid

In de aanhef van dit lid is door toevoeging van de dunne fractie aangesloten bij artikel 5.124, waarin ook dunne fractie wordt genoemd.

Derde lid

De onjuiste nummering van dit lid is aangepast. Verder is een verschrijving gecorrigeerd.

Onderdeel CX (artikel 5.128 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging van de aanhef van dit artikel houdt verband met de bij dit besluit in te voegen nieuwe paragraaf 5.1.5.3 (PKB-Waddenzee en Waddengebied). De eerbiedigende werking in artikel 5.128 wordt naar de instructieregels in deze paragraaf uitgebreid.

De redactionele aanpassing in onderdeel a vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van paragraaf 5.1.5.2 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel CY (§ *5.1.5.3 en § 5.1.5.4 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

§ 5.1.5.3 (nieuw) Bkl

Artikel 5.129a (nieuw) Bkl

Dit artikel wijst de locaties PKB-Waddenzee en Waddengebied aan. De aanwijzing van deze gebieden gebeurt door weergave op de kaart in bijlage XIIIa die is gebaseerd op de planologische kernbeslissing (PKB) Waddenzee. Het aanwijzen van de PKB-Waddenzee als locatie brengt met zich mee dat de instructieregels in paragraaf 5.1.5.3 een eigen toepassingsbereik kennen en niet aansluiten bij de begrenzing van het rijkswater Waddenzee als bedoeld in bijlage II bij artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit. De begrenzing van het Waddengebied is gebaseerd op de op het moment van vaststelling van de PKB Waddenzee geldende gemeentegrenzen van de gemeenten die direct grenzen aan het PKB-gebied en de gemeenten waarvan het grondgebied deels in de PKB-Waddenzee is gelegen. De ligging van de gebieden is ten opzichte van de planologische kernbeslissing en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ongewijzigd. De exacte geometrische begrenzing van de gebieden wordt bij ministeriële regeling vastgelegd. Die geometrische begrenzing komt overeen met die uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, waarin de gebieden met ingang van 30 december 2011 zijn opgenomen.

Artikel 5.129b (nieuw) Bkl

De hoofddoelstelling voor de PKB-Waddenzee is de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap en de bescherming van het cultureel erfgoed van de Waddenzee. Dit artikel benoemt de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee en het cultureel erfgoed dat kenmerkend is voor de Waddenzee. Het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee is kaderstellend voor mogelijke activiteiten in het Waddengebied.

Eerste lid

De landschappelijke kwaliteiten van de PKB-Waddenzee betreffen de rust, weidsheid, open horizon en de natuurlijkheid waaronder de duisternis. Deze zelfde landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee worden op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening beschermd. De bescherming van deze waarden heeft zijn grondslag in de PKB Waddenzee.

Tweede lid

Met het oog op het behoud van het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee wordt hier een specificatie gegeven van die onderdelen van het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving die kenmerkend zijn voor dit gebied. Uit de aard van het gebied gaat het daarbij onder meer om archeologische monumenten op of in de zeebodem van de Waddenzee, maar ook om cultureel erfgoed dat verbonden is met de geschiedenis van landaanwinning of waterstaatkundige werken. De nadere aanduiding van het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee is een inhoudelijk nagenoeg ongewijzigde omzetting van wat in titel 2.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening vermeld staat als “cultuurhistorische kwaliteiten van de Waddenzee”. Daarbij is wel de terminologie aangepast aan de per 1 juli 2016 in werking getreden Erfgoedwet. De cultuurhistorische waarde van de Afsluitdijk wordt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening al beschermd als onderdeel van de voor de Waddenzee kenmerkende cultuurhistorische structuren en elementen bestaande uit ‘zeedijken en de daaraan verbonden historische sluizen’. In dit artikellid wordt de waarde van het ensemble Afsluitdijk apart benoemd, al was het maar omdat deze dijk eigenlijk een dam is. De Afsluitdijk en andere dijken zijn de grootste menselijke beïnvloeding van het natuurlijk systeem in de Waddenzee. Daarmee zijn deze elementen zo één op één verbonden met de zee, en markeren waar het water ophoudt en land begint, dat ze tot het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee moeten worden gerekend.

Artikel 5.129c (nieuw) Bkl

Dit artikel bevat voor omgevingsplannen die van toepassing zijn op het Waddengebied, waaronder de PKB-Waddenzee, een instructieregel voor het toelaten van activiteiten bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet. Deze instructieregel is afgeleid van het afwegingskader in de PKB Waddenzee en is ook opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Hoewel de instructieregel ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inhoudelijk niet wordt gewijzigd, wordt deze redactioneel wel vereenvoudigd en zo mogelijk in lijn gebracht met de terminologie van het stelsel van de Omgevingswet.
Op grond van deze instructieregel mag een omgevingsplan dat van toepassing is op het Waddengebied geen activiteiten toelaten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de PKB-Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied. Deze inhoudelijke eis aan het omgevingsplan houdt in dat bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het Waddengebied een beoordeling zal moeten worden gemaakt of een functie en de activiteiten die in het kader van die functie op een locatie kunnen worden uitgevoerd, significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de in artikel 5.129b genoemde beschermde waarden van de PKB-Waddenzee. Het gaat dan om de gevolgen voor de rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis van de Waddenzee, en de gevolgen voor het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Of eventuele nadelige gevolgen van een activiteit daadwerkelijk significant zijn, zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Als voor een omgevingsplan een milieueffectrapportage wordt uitgevoerd, dan kan een dergelijke beoordeling in dat kader worden uitgevoerd.
De toepassing van de instructieregel is beperkt tot omgevingsplannen van gemeenten voor zover die geheel of gedeeltelijk liggen in het Waddengebied. De ruimtelijke begrenzing van de externe werking van de bescherming van de PKB-Waddenzee blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De omvang van het Waddengebied is omschreven in artikel 5.129a, tweede lid, en omvat de PKB-Waddenzee zelf en een gebied

daaromheen. De geometrische begrenzing van het Waddengebied is bij ministeriële regeling vastgelegd.
Als niet uitgesloten is dat een activiteit in het Waddengebied significant nadelige gevolgen kan hebben voor de beschermde waarden van de PKB-Waddenzee, dan kan het omgevingsplan die activiteit alleen toelaten als er voor die activiteit geen reële alternatieven voorhanden zijn, er zwaarwegende redenen van groot openbaar belang zijn die het toelaten van de activiteit rechtvaardigen en de nadelige gevolgen door de activiteit zoveel mogelijk worden beperkt. Deze voorwaarden zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Zwaarwegende redenen van groot openbaar belang kunnen onder andere zijn belangen van sociale of economische aard, belangen die verband houden met de bescherming van de gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of als sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. De uitzondering in dit artikel voor activiteiten met een ‘zwaarwegende reden van groot openbaar belang’ impliceert een strengere toets dan de toets aan ‘zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen’ voor het in het omgevingsplan vaststellen van afwijkende immissiewaarden voor trillingen, immissiewaarden voor geur door zuiveringtechnische werken en veehouderijen en afstandsnormen voor veehouderijen (respectievelijk de artikelen 5.89, 5.102 en 5.117 Bkl). De formulering ‘zwaarwegende redenen van groot openbaar belang’ drukt uit dat aan een uitzondering een initiatief ten grondslag moet liggen waarmee zwaarwegende belangen van de overheid of de samenleving of fundamentele waarden voor het leven van burgers zoals de bescherming van de gezondheid zijn gediend. Activiteiten die alleen particuliere of private belangen dienen, zijn geen zwaarwegende redenen van groot openbaar belang. Ook niet ieder belang van de overheid of samenleving is een ‘groot openbaar belang’. Er moet daadwerkelijk sprake zijn van een activiteit die een openbaar belang dient met een zwaar gewicht, dat opweegt tegen het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied.
Specifiek voor het behoud van het kenmerkend cultureel erfgoed geldt dat de instructieregels in dit artikel nadere eisen aan het omgevingsplan stellen ten opzichte van de instructieregels over het behoud van cultureel erfgoed en werelderfgoed in respectievelijk de artikelen 5.130 en 5.131 Bkl. De afwegingsruimte die die artikelen aan gemeenten bieden ten aanzien van het behoud van het cultureel en werelderfgoed, wordt door artikel 5.129c ingeperkt.

Artikel 5.129d (nieuw) Bkl

Uitgangspunt van de PKB Waddenzee is dat activiteiten in de PKB-Waddenzee zijn toegestaan als deze verenigbaar zijn met de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Gelet op deze randvoorwaarden, bevat de PKB Waddenzee voor een veelheid aan activiteiten al beleidsuitspraken of deze in de Waddenzee zijn toegestaan. In dit artikel zijn deze beleidsuitspraken omgezet in instructieregels voor omgevingsplannen. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening bevat regels die bepalen welke activiteiten een bestemmingsplan in de Waddenzee kan toelaten. De instructieregels over activiteiten die al dan niet in de Waddenzee kunnen worden toegelaten, worden inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De instructieregels gelden op grond van artikel 5.128 niet voor activiteiten die op grond van het omgevingsplan al in uitvoering zijn of zijn toegestaan. Waar het gaat om activiteiten in de PKB-Waddenzee die al dan niet kunnen worden toegestaan geldt, net als voor de artikelen 5.129d en 5.129e, uiteraard ook de algemene instructie op grond van artikel 5.130 om bij het vaststellen van een omgevingsplan rekening te houden met het cultureel erfgoed en de instructie op grond van artikel 5.131 om rekening te houden met het werelderfgoed.

Eerste lid

Onder a
In de PKB-Waddenzee geldt een verbod op het plaatsen van nieuwe windturbines en andere bouwactiviteiten.

Onder b en c
Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee geen aanleg of uitbreiding van een haven of jachthaven toelaten en ook geen aanleg of zeewaartse uitbreiding van een bedrijventerrein. Dat geldt ook voor een omgevingsplan dat van toepassing is op een locatie direct grenzend aan de PKB-Waddenzee. Op het verbod voor havens en jachthavens zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Een zeewaartse uitbreiding van een jachthaven op een Waddeneiland kan worden toegelaten als dat noodzakelijk is voor de veiligheid of de bereikbaarheid er daarvoor geen andere passende oplossing is. Ook voor de verlegging van de veerhaven in de gemeente Den Helder en voor een zeewaartse uitbreiding van de haven van Harlingen is een uitzondering gemaakt. Voor de haven van Harlingen geldt die uitzondering alleen als een binnendijkse uitbreiding van die haven redelijkerwijs niet mogelijk is. Voor deze activiteiten geldt dat deze wel moeten voldoen aan het toetsingskader van artikel 5.129c. Dat wil zeggen dat moet zijn uitgesloten dat de uitbreiding van de haven significant nadelige gevolgen kan hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee of – als dit niet kan worden uitgesloten – voldaan moet worden aan de voorwaarden onder a, b en c van artikel 5.129c.

Onder d
Op het verbod op andere bouwactiviteiten zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Het bouwen van bouwwerken voor de veiligheid van het scheepvaartverkeer, voor alternatieve mosselzaadbronnen, voor een adequate afwatering van het vasteland, het bouwen van een wadwachtpost en van een tijdelijk bouwwerk als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring, kan een omgevingsplan wel toelaten in de PKB-Waddenzee. Een wadwachtpost kan alleen worden gebouwd op een locatie die niet vanaf het vaste land of een Waddeneiland bewaakt kan worden. Ook voor bouwwerken die noodzakelijk zijn voor enkele bij naam genoemde uitbreidingen of verleggingen van havens, is een uitzondering gemaakt op het verbod op bouwactiviteiten. Deze bouwactiviteiten moeten wel voldoen aan het toetsingskader van artikel 5.129c. Dat wil zeggen dat moet zijn uitgesloten dat deze bouwactiviteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee of – als dit niet kan worden uitgesloten - voldaan moet worden aan de voorwaarden onder a, b en c van artikel 5.129c.

Onder e
Een omgevingsplan kan geen inpoldering, bedijking of indijking van delen van de PKB-Waddenzee toelaten.

Onder f
Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee geen winning van oppervlaktedelfstoffen toelaten. Een tweetal uitzonderingen hierop zijn gemaakt voor zand dat vrijkomt bij regulier onderhoud of de incidentele verdieping van vaargeulen of bij op grond van het eerste lid toegelaten bouwactiviteiten en voor het winnen van schelpen in gebieden beneden –5 meter NAP.

Onder g
Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee niet het parkeren van een booreiland of andere offshore-installatie toelaten.

Tweede lid

Dit lid regelt de verhouding tussen artikel 5.129c en activiteiten die in het eerste lid zijn uitgezonderd van de opgesomde activiteiten die een omgevingsplan niet mag toelaten. Een activiteit die op grond 5.129d niet is verboden, moet dus nog steeds aan de criteria in artikel 5.129c worden getoetst alvorens deze in een omgevingsplan kan worden toegelaten.

Derde lid

Dit lid breidt de werking van de in het eerste lid gestelde eis dat een omgevingsplan in de PKB-Waddenzee geen aanleg of uitbreiding van een haven of jachthaven of aanleg of zeewaartse uitbreiding van een bedrijventerrein toelaat, uit naar locaties die direct aan de PKB-Waddenzee grenzen. Hiermee worden de regels voor de aanleg en uitbreiding van havens en bedrijventerreinen uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ongewijzigd voortgezet.

Artikel 5.129e (nieuw) Bkl

Eerste lid

Deze instructieregel geeft voor de Waddenzee en de Waddeneilanden een verbod op het toelaten van nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening zijn regels gesteld die nieuwe opsporing of winning in de Waddenzee uitsluiten. Dit lid beoogt een inhoudelijke voortzetting van die regels, en geeft daarnaast een verbod op nieuwe mijnbouwwerken op de Waddeneilanden en in het Natura 2000-gebied Waddenzee en het werelderfgoed Waddenzee. Deze uitbreiding hangt samen met de gedeeltelijke omzetting van artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet in dit lid. Als gevolg hiervan zal artikel 5.129e, eerste lid, in de weg staan aan het toelaten van een mijnbouwwerk in een omgevingsplan, in die gevallen waarin nu een omgevingsvergunning voor het oprichten van een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo moet worden geweigerd gelet op artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet.

Dit eerste lid heeft geen betrekking op het in artikel 7a van de Mijnbouwwet genoemde Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Omdat dit gebied deels niet gemeentelijk is ingedeeld, wordt in omzetting voorzien via hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving zoals gewijzigd bij dit besluit. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Tweede lid

Het verbod in het eerste lid op het toelaten van nieuwe mijnbouwwerken in een omgevingsplan geldt niet voor verplaatsbare mijnbouwwerken, voor zover deze bepaalde activiteiten uitvoeren op een locatie waar rechtmatig een mijnbouwwerk aanwezig is. Het gaat daarbij om het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, testen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat, of het stimuleren van een voorkomen via een boorgat. Deze uitzondering geeft geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van de regels over mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening of van artikel 7a van de Mijnbouwwet.

Derde en vierde lid

Het eerste lid brengt met zich mee dat er voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het grondgebied van de vastelandgemeenten, op land geen verbod geldt op het toelaten van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen. Het gaat meer specifiek om het vasteland dat binnen het Waddengebied is gelegen en geen deel uitmaakt van de PKB-Waddenzee, het Werelderfgoed Waddenzee of de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone. Een omgevingsplan dat in dit gebied nieuwe bouwwerken voor de opsporing of winning van delfstoffen toelaat, moet regelen dat die bouwwerken worden ingepast in het landschap zodat de openheid van het landschap niet wordt aangetast. Hiermee is een ongewijzigde voortzetting van artikel 2.5.13, tweede lid, onder b, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening beoogd.

Artikel 2.5.13, tweede lid, onder b, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening stelt de eis van inpassing in het landschap alleen voor «op te richten bouwwerken» die nodig zijn voor nieuwe opsporing of winning van gas onder de Waddenzee. Bouwwerken die nodig zijn op locaties waar al rechtmatig een mijnbouwwerk voor opsporing of winning aanwezig is, vallen niet onder

deze bepaling. Artikel 5.129e, derde lid, heeft eenzelfde werking, zolang het gaat om bouwwerken die al zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (artikel 5.128 Bkl). De mogelijkheid kan zich echter voordoen dat een bestemmingsplan, dat van rechtswege onderdeel wordt van het tijdelijke deel van een omgevingsplan, nog niet alle bouwwerken toelaat die op een bestaande locatie voor winning of opsporing in de toekomst nodig zijn. Omdat artikel 5.129e, derde lid, ook voor die bouwwerken inpassing in het landschap zou vereisen, is in het vierde lid een uitzondering opgenomen. In aansluiting op het Barro voorziet deze uitzondering in het oprichten van een verplaatsbaar mijnbouwwerk voor zover het gaat om het aanleggen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat op locaties waar zich al rechtmatig een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt.

Hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd bij dit besluit, geeft een verbod op het gebruiken van een locatie in het in de territoriale zee gelegen deel van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone voor een mijnbouwinstallatie voor het opsporen en winnen van delfstoffen. Dit betekent dat een omgevingsplan in dat gebied, ook als het gaat om het gedeelte dat gemeentelijk is ingedeeld, geen mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen kan toelaten. De instructieregel in dit derde lid ziet om die reden niet op het vasteland, voor zover dat deel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Artikel 5.129f (nieuw) Bkl

Eerste lid

In het Waddengebied mogen geen nieuwe burgerluchthavens worden toegelaten. Ook kan een omgevingsplan geen uitbreiding van een bestaande burgerluchthaven toelaten. Een uitzondering is gemaakt voor de uitbreiding van de luchthavens in de gemeenten Texel en Ameland, als een uitbreiding van die luchthavens noodzakelijk is voor de vliegveiligheid. In dat geval moet het omgevingsplan wel voldoen aan de eisen van artikel 5.129d. Dit lid is niet van toepassing op burgermedegebruik of de uitbreiding van een militaire luchthaven in het Waddengebied.

Tweede en derde lid

Voor nieuwe bouwactiviteiten in het Waddengebied, met uitzondering van de PKB-Waddenzee, gelden instructieregels voor het omgevingsplan over bouwhoogten en de inpassing in het landschap. De instructieregels gelden niet voor bouwactiviteiten die op grond van artikel 5.128 op grond van het omgevingsplan al in uitvoering zijn of op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan. Voor bouwactiviteiten in stedelijk gebied geldt op grond van het derde lid, onderdeel a, dat de maximaal toelaatbare bouwhoogte moet aansluiten bij de hoogte van de bestaande bebouwing. Voor bouwactiviteiten buiten (bestaand) stedelijk gebied geldt hetzelfde, maar moeten op grond van het derde lid, onderdeel b, daarnaast ook de aard en doeleinden van de nieuwe bebouwing passen bij de aard van het omringende landschap. Het begrip ‘stedelijk gebied’ is gedefinieerd in bijlage I Bkl. Het gaat om het bij omgevingsplan (of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit) toegelaten stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur, met uitzondering van stedelijk groen aan de rand van die bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen. Deze definitie is inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.
Voor bouwactiviteiten in het stedelijk gebied van de gemeenten Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven is in het vierde lid een uitzondering gemaakt op de hoogtebepaling in het derde lid, onder a. Hiervoor geldt dat het omgevingsplan regels moet bevatten die inhouden dat nieuwe bouwwerken worden ingepast in de stedenbouwkundige structuur van het stedelijk gebied. Dit is een vertaling van de voorwaarde in de PKB Waddenzee dat nieuwe havengerelateerde en stedelijke bebouwing in deze gebieden zoveel mogelijk worden ingepast in de bestaande ‘skyline’. De

stedenbouwkundige structuur van het stedelijk gebied is de ruimtelijke opbouw of samenstelling van een gebied en de manier waarop onder andere de bebouwing ten opzichte van elkaar is gesitueerd. De voorwaarde houdt in dat bij de inpassing van nieuwe bouwwerken in het bestaand stedelijk gebied van de gemeenten Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven gekeken moet worden naar de gehele ruimtelijke opbouw van het stedelijk gebied. Het is daarbij niet uitgesloten dat het omgevingsplan voor nieuw te bouwen bouwwerken incidenteel een hogere bouwhoogte toelaat dan de hoogte van de bestaande bebouwing, zolang dat past binnen de maat en schaal van de stedenbouwkundige structuur en geen afbreuk doet aan het silhouet van het stedelijk gebied. Voor wat betreft het bouwen van windturbines in het Waddengebied, buiten de Waddenzee, geldt dat de Structuurvisie Wind op land gebieden aanwijst waar grootschalige windparken kunnen worden opgericht (vanaf 100 MW.) De Eemshaven en Delfzijl zijn aangewezen. Het oprichten van windturbines binnen die aangewezen gebieden is dus Rijksbeleid ontstaan na de PKB Waddenzee. Voor de realisatie van een dergelijke ontwikkeling wordt een projectbesluit gemaakt waarin gemotiveerd moet worden hoe de voorziene ontwikkeling zich verhoudt tot het Rijksbeleid ter bescherming van de landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee en het Waddengebied en waarom daar door het Rijk, eventueel, van wordt afgeweken.

§ 5.1.5.4 (nieuw) Bk

Artikel 5.129g (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat in het geval in het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt, rekening moet worden gehouden met de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling (laddertoets). Voor achtergronden en een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt, tezamen met het woord ‘nieuwe’ in het tweede lid, de reikwijdte van de ‘laddertoets’. Evenals het voorheen geldende Bro is de laddertoets van toepassing op de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, woningbouw, kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening. Hoewel er geen ondergrens voor de ontwikkeling geldt, moet de stedelijke voorziening wel voldoende substantieel zijn. Dit laatste zinsdeel is ten opzichte van het voorheen geldende recht toegevoegd om dit beter tot uitdrukking te brengen. Hiermee wordt aangesloten bij de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.[14]
Hierbij moet worden opgemerkt dat het begrip stedelijk ontwikkelingsproject zoals dat in de context van de milieueffectrapportage wordt gehanteerd een andere inhoud heeft (zie hiervoor de toelichting bij bijlage V, onderdeel J11, bij het Omgevingsbesluit).

Tweede lid

Dit lid regelt dat een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid, nieuw moet zijn om voor de laddertoets te kwalificeren. Het gaat daarbij om een stedelijke ontwikkeling die, in vergelijking met de voorheen geldende regels in het omgevingsplan dan wel – als deze nog niet is ingepast in het omgevingsplan – met een omgevingsplanactiviteit, een nieuw of groter planologisch beslag legt op de ruimte. Als alleen sprake is van een wijziging van een gebruiksfunctie, met andere woorden de bebouwing neemt niet of nauwelijks toe, dan moet de ontwikkeling anderszins wezenlijke ruimtelijke gevolgen hebben. Ook dit blijkt uit vaste jurisprudentie die de bedoeling van de wetgever, ook onder het voorheen geldende recht, onderstreept.
Onderdeel a bepaalt dat aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling een laddertoets vooraf gaat. Dit kan zowel om een stedelijke ontwikkeling binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied gaan. Bevindt de stedelijke ontwikkeling zich buiten het bestaand stedelijk gebied of buiten stedelijk groen, zo bepaalt onderdeel b, dan omvat de laddertoets ook waarom niet daarbinnen in die

[14] ABRvS van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

behoefte kan worden voorzien. Voor het begrip stedelijk gebied wordt verwezen naar bijlage I bij het Bkl en de artikelsgewijze toelichting daarbij.

Derde lid

Het derde lid brengt tot uitdrukking dat regels in het omgevingsplan niet in strijd mogen zijn met de Dienstenrichtlijn. Zoals bij de introductie van dit artikellid in 2014 aangegeven is met gebruikmaking van de inhoud van artikel 14, aanhef en onder 5, van de Dienstenrichtlijn geregeld dat een onderzoek naar de actuele regionale behoefte, waar dat betrekking heeft op de economische behoefte, de marktvraag of de beoordeling van de mogelijke of actuele economische gevolgen van de vestiging van een dienst als bedoeld in artikel 1 van de Dienstenwet, slechts tot doel heeft om na te gaan of die vestiging in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening (Stb. 2014, 174, p. 25). Artikel 14, aanhef en onder 5, van de Dienstenrichtlijn moet thans in het licht van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 30 januari 2018, nr. C-31/16 (Appingedam)[15] worden gezien.

Onderdeel CZ (artikel 5.132 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De redactionele aanpassing van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4 of 5.1.6.5 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DA (artikel 5.141 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De artikelen 5.141, 5.144, tweede lid, 5.145, 5.146 en 5.148 worden gewijzigd als gevolg van een voorgenomen wijziging van de tekst van het eerste lid van artikel 4.2 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Aanleiding tot die wijziging is dat de redactie van artikel 4.2, eerste lid, vragen opriep over het onderscheid tussen regels over functies en over activiteiten op grond van de artikelen 4.1 en 4.2 van de wet. Met de verduidelijking van de tekst van artikel 4.2, eerste lid, wordt verduidelijkt dat dit artikel een taakopdracht bevat, waarvan de kern is dat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied voorziet in regels die leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze taakopdracht leidt niet tot een verplichting om het gehele grondgebied van de gemeente te voorzien van functie-aanduidingen in de vorm van ‘etiketten’ welke op zichzelf geen rechtsgevolg hebben maar uitsluitend een wetgevingstechnisch ordeningsinstrument kunnen zijn van het omgevingsplan. Ook een omgevingsplan zonder functie-aanduidingen is denkbaar. Artikel 4.2, eerste lid, vereist alleen dat er in het omgevingsplan regels worden gesteld die voor het gehele grondgebied van de gemeente tot een evenwichtige toedeling

[15] ECLI:EU:C: 2018:44.

van functies aan locaties leiden. In paragraaf 2.2.1.1 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is deze wijziging uitgebreider toegelicht.[16]
De instructieregels van hoofdstuk 5 Bkl verplichten alleen in enkele gevallen tot het verplicht opnemen van specifieke functie-aanduidingen in het omgevingsplan. Voor een groot deel gaan de regels over het wel of niet – al dan niet onder voorwaarden – kunnen toelaten van activiteiten op bepaalde locaties. Omdat enkele artikelen hierover onvoldoende duidelijkheid boden worden deze via dit besluit verduidelijkt.
In het enkele geval dat een regel van hoofdstuk 5 Bkl wel tot het opnemen van een specifieke functie-aanduiding in het omgevingsplan verplicht, wordt daartoe in de tekst het begrip 'functieaanduiding' of 'aanduiden van een specifieke functie' gehanteerd. Dit is geval bij artikel 5.141 met betrekking tot het aanleggebied Maasvlakte 2.

In het eerste lid van artikel 5.141 is verduidelijkt dat het gaat om de functieaanduiding haven- en industrieterrein. In tegenstelling tot de meeste andere instructieregels in hoofdstuk 5 Bkl gaat het hier om de uitdrukkelijke verplichting om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op het aanleggebied voor Maasvlakte 2 te leggen. Het gewijzigde tweede lid sluit hierop aan. Het doel van de instructieregel is dat het landaanwinningsgebied Maasvlakte 2 wordt gebruikt in overeenstemming met de in de planologische kernbeslissing Mainportontwikkeling Rotterdam vastgelegde afspraken. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan moet hierbij aansluiten.

Onderdeel DB (*artikel 5.144 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Op grond van het tweede lid kunnen gebouwen die al in het gebied aanwezig waren of op het moment van inwerkingtreding (30 december 2011) van de regels in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) op het punt stonden te worden opgericht, behouden blijven. Deze wijziging is om te verduidelijken dat het niet noodzakelijk is om de toentertijd geldende bestemming in de vorm van een functieaanduiding of etiket over te nemen, zoals artikel 2.2.8 Barro eist. In het nieuwe stelsel kan hetzelfde resultaat bereikt worden door het opnemen van regels die ertoe leiden dat geen andere activiteiten worden toegelaten dan die van voor 30 december 2011.

Onderdeel DC (*artikelen 5.145 en 5.146 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Met de wijziging van artikel 5.145 wordt verduidelijkt dat het om te voldoen aan deze instructieregel niet nodig is om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op een locatie te leggen. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het natuur- en recreatiegebied Schiebroekse en Zuidpolder moet zijn dat betreffende omgevingsplan een totale grondoppervlakte van circa 100 ha natuur en recreatie toelaat.

Met de wijziging van artikel 5.146 wordt verduidelijkt dat het om te voldoen aan deze instructieregel niet nodig is om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op een locatie te leggen. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan – voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het natuur- en recreatiegebied Schiezone – moet zijn dat betreffende omgevingsplan een totale grondoppervlakte van circa 50 ha natuur en recreatie toelaat.

Onderdeel DD (*artikel 5.148 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Omdat onder de Omgevingswet in het omgevingsplan niet verplicht (voor alle locaties binnen de gemeente) functie-aanduidingen in het omgevingsplan hoeven te worden opgenomen is de verwijzing naar functies in dit artikel geschrapt. Bedoeld is immers dat er geen nieuwe activiteiten mogen worden toegestaan die aan de realisatie van de parallelle Kaagbaan in de weg staan of die deze bemoeilijken en dat tijdelijke activiteiten nog gedurende een bepaalde periode kunnen worden toegestaan.

[16] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 58 e.v.

Onderdeel DE (*artikel 5.149 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

De redactionele aanpassing van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.7.2, 5.1.7.3 of 5.1.7.4 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DF (*artikel 5.155 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

De wijziging van het derde lid houdt verband met het vervallen van artikel 5.19, eerste lid, van de Omgevingswet als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dat lid maakte het mogelijk om bij omgevingsplan regels te stellen die ertoe strekken dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verleend, als aan die regels wordt voldaan. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet schrapt deze mogelijkheid en maakt het in plaats daarvan mogelijk om rechtstreeks vergunningstelsels in het omgevingsplan op te nemen. De voorgestelde wijziging past artikel 5.155, derde lid, daarop aan. Hierdoor kan in een omgevingsplan een vergunningplicht worden opgenomen voor het bouwen van bouwwerken of windturbines die de maximale hoogtes in het eerste lid overschrijden, op voorwaarde dat beoordelingsregels worden gesteld die verzekeren dat het verlenen van de omgevingsvergunning voor dergelijke bouwwerken of windturbines geen onaanvaardbare gevolgen heeft voor het radarbeeld.

Onderdeel DG (*artikel 5.159 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Artikel 5.159, eerste lid, zou zo kunnen worden gelezen dat de instructieregel ook betrekking heeft op hoogspanningsverbindingen met een lager Kv. Met de voorgestelde technische wijziging wordt in artikel 5.159 verduidelijkt dat onder hoogspanningsverbinding een hoogspanningsleiding van tenminste 220 kv wordt verstaan.

Onderdeel DH (*§ 5.1.7.5 en § 5.1.7.6 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

§ 5.1.7.5 (nieuw) Bkl

Artikel 5.161a (nieuw) Bkl

Binnen Nederland staat op een aantal locaties communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige luchthavens van nationale en regionale betekenis. Deze apparatuur is nodig voor een veilige afwikkeling van het luchtverkeer.
Hoge bouwwerken in gebieden rond deze apparatuur kunnen leiden tot verstoring van de werking daarvan. Voordat een omgevingsplan hoge bouwwerken in die gebieden toelaat, moet zeker zijn gesteld dat die bouwwerken geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor die apparatuur. Voor radarverstoringsgebieden bevatte het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening al een gelijksoortige regeling.
Het artikel is niet van toepassing op ontwikkelingen die op het moment van inwerkingtreden van deze bepaling al zijn toegestaan op grond van een omgevingsplan of op grond van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (zie de wijziging van artikel 5.149 Bkl waarbij paragraaf 5.1.7.5 onder de eerbiedigende werking wordt gebracht).
In het Omgevingsbesluit zal worden geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat adviseur is voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

§ 5.1.7.6 (nieuw) Bkl

Artikel 5.161b (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat als een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die de in bijlage XVIA genoemde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van die fiets- en wandelroutes bij de vaststelling van dat omgevingsplan wordt betrokken. Het artikel is niet van toepassing op ontwikkelingen die op het moment van inwerkingtreden van deze bepaling al zijn toegestaan op grond van een omgevingsplan of op grond van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (zie de wijziging van artikel 5.149 Bkl waarbij paragraaf 5.1.7.6 onder de eerbiedigende werking wordt gebracht). Het artikel is ook niet van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of door een andere minister die het aangaat. De keuze om in artikel 9.1, tweede lid, instructieregels uit afdeling 5.2 op projectbesluiten van het Rijk al dan niet van overeenkomstige toepassing te verklaren, hangt mede samen met de in het Bkl gekozen systematiek voor het verlenen van ontheffingen van instructieregels. In het Bkl is ervoor gekozen om instructieregels die meer specifieke (nationale) belangen borgen door middel van beleid te laten doorwerken in projectbesluiten van het Rijk. Het behoud van landelijke fiets- en wandelroutes is zo'n specifiek belang. Hiermee wordt voorkomen dat ministers in voorkomend geval ontheffing moeten aanvragen van (eigen) instructieregels, als onverhoopt blijkt dat de uitoefening van een taak of bevoegdheid door een instructieregel onevenredig wordt belemmerd. Het Rijk is bij besluitvorming gebonden aan het eigen beleid en kan daar alleen met een deugdelijke motivering van afwijken. Bij projectbesluiten voor de aanleg of wijziging van infrastructuur door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt al regulier toepassing gegeven aan de gevolgen van de doorsnijding van fiets- en wandelroutes door nieuwe infrastructuur. Voor het overige is artikel 5.157a in paragraaf 4.11 van het algemeen deel van deze toelichting al uitgebreid toegelicht. Om die reden wordt verder verwezen naar die paragraaf.

Onderdelen DI en DU (*artikelen 5.166 en artikel 7.15 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Deze wijzigingen zijn met name het gevolg van het in hoofdstuk 5 van het Bkl invoegen van een aantal instructieregels. De ontheffing van deze instructieregels wordt voor het omgevingsplan geregeld in artikel 5.166 – met het ingevoegde artikel 8.0b Bkl geldt dit ook voor de buitenplanse omgevingsactiviteit - voor de provinciale verordening in artikel 7.15 en voor projectbesluiten van provincies en waterschappen in artikel 9.4. Met een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de wet kan een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan, een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsverordening, een provinciaal of waterschapsprojectbesluit, of een besluit tot verlening van een buitenplanse

omgevingsplanactiviteit genomen worden dat afwijkt van of in strijd is met instructieregels waarnaar in deze bepalingen wordt verwezen.[17]

De wijziging van artikel 5.166 volgt de in het Bkl uitgewerkte lijn dat een ontheffing mogelijk is als sprake is van specifieke rijkstaken en daaruit voortvloeiende specifieke belangen.[18] Hiertoe is paragraaf 5.1.5.3 (instructieregels over Waddenzee en Waddengebied) aan artikel 5.166 toegevoegd. Hierop is een uitzondering gemaakt voor die onderdelen van de instructieregels waarvoor op voorhand vaststaat dat ontheffing niet mogelijk is. Het betreft het bouwen van windturbines (artikel 5.129, eerste lid, onder a), het parkeren van een booreiland (artikel 5.129, eerste lid, onder g) of een andere offshore-installatie en het plaatsen van mijnbouwwerken of mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen (artikel 5.129e).
Voor een algemene toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.9.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

De ontheffingsmogelijkheid wordt, conform het voorheen geldende recht, niet opengezet voor de ladder voor duurzame verstedelijking (paragraaf 5.1.5.4). Hiervoor geldt net als bij de instructieregel over de weging van het waterbelang (watertoets), waarvoor de ontheffing ook niet is opengezet, dat het hier gaat om (inhoudelijke) beslisregel die een onderzoeksverplichting impliceert. Het openzetten van een ontheffing is hiervoor zinledig. De ontheffingsmogelijkheid voor de met dit besluit toegevoegde instructieregel over landelijke fiets- en wandelroutes in paragraaf 5.1.7.6 staat automatisch open omdat de ontheffing al voor de gehele paragraaf 5.1.7 openstaat.

Onderdeel DJ (*artikel 5.167 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Dit artikel regelt dat ontheffingen hun werking behouden, als op grond van artikel 2.32, zesde lid, van de wet niet is bepaald dat een ontheffing voor een bepaalde termijn geldt. Het eerste lid zorgt ervoor dat de gemeente over een ontheffing beschikt wanneer een omgevingsplan eerder is gewijzigd met een projectbesluit waarvoor ontheffing is verleend. De ontheffing voor het projectbesluit blijft dan gelden voor opeenvolgende wijzigingen van het omgevingsplan, voor zover daarbij afwijking van instructieregels nodig is om de regels voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project te handhaven. Zonder deze regeling zou de ontheffing alleen gelden voor het specifieke besluit waarvoor zij wordt verleend, bijvoorbeeld het vaststellen van een projectbesluit, en zou de gemeenteraad voor latere wijzigingen van het omgevingsplan telkens een nieuwe ontheffing moeten aanvragen om de wijzigingen als gevolg van dat projectbesluit in stand te kunnen laten. De formulering “toelaat wat … was toegestaan” bewerkstelligt dat de ontheffing weliswaar opnieuw gebruikt kan worden om toe te laten wat met het oorspronkelijke besluit is toegestaan, maar niet voor een bredere toepassing in aanmerking komt. Met de ontheffing wordt afwijking van een of meer instructieregels toegestaan voor de toelating van een specifieke activiteit of het stellen van een specifieke regel. Alleen die activiteit of regel mag vervolgens blijven voortbestaan bij een latere wijziging van het omgevingsplan.

Het tweede lid regelt dat ook een ontheffing voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn werking behoudt. Op grond van artikel 4.17 van de wet moet een omgevingsplan vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, met die vergunning in overeenstemming worden gebracht. Als voor het verlenen van een dergelijke omgevingsvergunning een ontheffing is verleend, brengt het tweede lid, aanhef en onder a, met zich mee dat de gemeente die ontheffing kan gebruiken voor zover dat nodig is voor het inpassen van de omgevingsvergunning in het omgevingsplan. Het tweede lid, aanhef en onder b, verzekert dat ook voor opeenvolgende

[17] Zie paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 395 e.v.
[18] Zie verder paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 398.

wijzigingen van het omgevingsplan van de ontheffing gebruik kan worden gemaakt om toe te blijven staan wat op grond van de omgevingsvergunning was toegestaan.
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DK (*artikel 6.2 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen die zijn doorgevoerd in artikel 8.84 in dit besluit. Voor een toelichting zie de toelichting op artikel 8.84 Bkl. Zie ook de toelichting op artikel 6.2 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 801).

Onderdeel DL (*artikel 7.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

Deze wijziging sluit aan bij de redactionele wijziging van artikel 4.2, tweede lid, van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[19] In het tweede lid van artikel 4.2 wordt benadrukt dat bij omgevingsverordening alleen regels kunnen worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, van de wet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd. Zoals opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet beklemtoont de voorgestelde wijziging in artikel 4.2, tweede lid, de terughoudende rol van de provincie bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.[20] In samenhang hiermee wordt in artikel 7.1 Bkl verduidelijkt dat de instructieregels in afdeling 5.1 van toepassing zijn voor zover het om regels in de omgevingsverordening over activiteiten gaat die gesteld worden met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De instructieregels van afdeling 5.1 Bkl zijn dus alleen op die regels uit de omgevingsverordening van toepassing en bijvoorbeeld niet op instructieregels of omgevingswaarden die in de verordening worden opgenomen. Opgemerkt wordt nog dat de reikwijdte van de werking van de instructieregel in dit artikel ook bepaald wordt door beperkingen die artikel 2.25, derde lid, van de wet, stelt aan instructieregels over de omgevingsverordening. Dat lid voorkomt dat het Rijk instructieregels kan stellen over onderwerpen die tot de provinciale autonomie behoren. Zoals vermeld in de nota van toelichting bij het Bkl ziet artikel 7.1 in ieder geval op die regels over activiteiten in de omgevingsverordening die strekken ter uitvoering van wettelijke taken en die vanuit die taak (mede) zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.[21] Daarnaast ziet het artikel op maatwerkregels die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zo is bijvoorbeeld artikel 5.37 Bkl (‘weging van het waterbelang’) niet alleen van toepassing op regels in het omgevingsplan maar op grond van artikel 7.1 Bkl ook van toepassing op regels in de omgevingsverordening over activiteiten en maatwerkregels als die regels worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Onderdeel DM (*artikel 7.3 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.27, aanhef en onder a en b, van de wet]*

Deze wijziging voorziet erin dat de Nederlandse Koloniën van Weldadigheid worden toegevoegd aan artikel 7.3 Bkl. De Koloniën van Weldadigheid bestaan uit vijf grootschalige agrarische Koloniën in Nederland (Frederiksoord, Wilhelminaoord/Boschoord, Willemsoord, Ommerschans en Veenhuizen) en twee in Vlaanderen (Wortel en Merksplas). Deze koloniën werden gesticht door de Maatschappij van Weldadigheid, vanuit het oogpunt van armoedebestrijding. De Koloniën van Weldadigheid zijn in januari 2017 door Nederland, mede namens België, bij UNESCO genomineerd voor plaatsing op de werelderfgoedlijst. Met deze nominatie gaat Nederland de internationale verplichting aan om de uitzonderlijke universele waarde van de Koloniën te behouden en uit te dragen. De bescherming

[19] Zie voor toelichting hierover paragraaf 2.2.1.1, *Kamerstukken II* 2017/18, 34986, nr. 3, p. 58 e.v.
[20] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 61.
[21] Zie paragraaf 10.2 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 2018, 292.

ervan kreeg onder het voorheen geldende recht onder meer gestalte via gemeentelijke bestemmingsplannen. Gelet op de internationale verplichting dient dit duurzaam geborgd te worden in nationale regelgeving. Met de beoordeling in juni 2018 van het nominatiedossier door het Werelderfgoedcomité (Commissie voor het Werelderfgoed) wordt dat nog eens benadrukt. In vervolg hierop zullen België en Nederland een aangepast nominatiedossier indienen, waarover dat comité vervolgens definitief zal besluiten.

In het Managementplan Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid is vastgelegd dat het Rijk overweegt om, in samenspraak met de provincies, gemeenten en lokale belanghebbenden, te werken aan een nadere uitwerking van de tekst die voor de Koloniën in het Bkl wordt opgenomen.[22] Dit gebeurt door de Koloniën van Weldadigheid toe te voegen aan de instructieregels met het oog op het behoud van werelderfgoed uit afdeling 7.2 Bkl. Deze afdeling richt zich op gebiedsgerichte bescherming van grootschalige werelderfgoederen, waarbij het cultuurlandschap veelal een aspect is van de kernkwaliteiten. Dit geldt ook voor de Koloniën van Weldadigheid. Onderdelen hiervan zijn al aangewezen als beschermd dorpsgezicht of als beschermd monument. De nominatie van de Koloniën noodzaakt ertoe het aspect van het cultuurlandschap beter te borgen, evenals een aantal gemeenschappelijke kenmerken van de vijf Nederlandse Koloniën als een systeem van armoedebestrijding met landbouw. De opname van de Koloniën in het Bkl voorziet hierin. Bij de verdere uitwerking door de betrokken provincies, gemeenten en stakeholders kunnen bestaande inhoudelijke uitgangspunten uit het Managementplan worden gevolgd.

Onderdelen DN en DP (*artikelen 7.4 en 7.8 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]*

De wijziging in de artikelen 7.4, derde lid, onder a, en 7.8, eerste lid, onder a, houdt verband met het vervallen van artikel 5.19, eerste lid, van de Omgevingswet als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dat lid maakte het mogelijk om bij omgevingsplan regels te stellen die ertoe strekken dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verleend, als aan die regels wordt voldaan. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet schrapt deze mogelijkheid en maakt het in plaats daarvan mogelijk om rechtstreeks vergunningstelsels in het omgevingsplan op te nemen.
Het is niet nodig om expliciet te bepalen dat de instructieregels die provincies ter uitvoering van de artikelen 7.4 en 7.8 stellen, ook op beoordelingsregels voor vergunningstelsels in het omgevingsplan moeten zien. Regels die gemeenten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een omgevingsplan stellen, moeten aan de provinciale instructieregels voldoen ongeacht of zij wel of geen vergunningstelsels bevatten. De voorgestelde wijziging past de artikelen 7.4 en 7.8 daarop aan door de verwijzing naar artikel 5.19, eerste lid, van de wet te schrappen.

De overige wijzigingen voorzien in wetstechnische aanpassingen in verband met de vernummering door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel DO (§ 7.3.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De indeling in een afzonderlijke paragraaf met opschrift wordt schrapt. De verdere inhoud van afdeling 7.3 blijft ongewijzigd. De paragraaf blijkt niet nodig, nu in het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet geen andere instructieregels met het oog op natuurbescherming aan deze afdeling worden toegevoegd.

Onderdeel DQ (artikel 7.11 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze wijziging in het tweede lid is een technische correctie van een foutieve verwijzing naar het eerste lid.

[22] Managementplan Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, Stuurgroep Koloniën van Weldadigheid, 28 oktober 2016, p. 33. Zie: https://www.kolonienvanweldadigheid.eu/managementplan

Onderdeel DR (artikel 7.12 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen die zijn doorgevoerd in artikel 8.84 in dit besluit. Voor een toelichting zie de toelichting op artikel 8.84 in dit besluit. Zie ook de toelichting op artikel 7.12 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 810).

Onderdeel DS (artikel 7.14 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In afdeling 8.5 Bkl wordt geregeld hoe de provinciale beoordelingsregels over milieubelastende activiteiten toegepast worden bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdeel DT (afdeling 7.6 (oud) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In afdeling 8.1 Bkl wordt geregeld hoe de provinciale instructieregels over het omgevingsplan toegepast worden bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning die betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit.

Onderdeel DU (artikel 7.15 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 7.15 wordt op gelijke wijze als artikel 5.166 aangevuld met bepalingen uit afdeling 5.1 van het Bkl omdat deze afdeling van overeenkomstige toepassing is op omgevingsverordeningen voor zover daarin regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook daarvoor is de ontheffing opengesteld.

Onderdeel DV (afdeling 8.1 (nieuw) Bkl) [artikelen 5.18 en 5.21 van de wet]

Bij dit onderdeel wordt afdeling 8.1 met de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegevoegd aan het Bkl. Deze afdeling is eerder nog niet ingevuld.

Artikel 8.0 (nieuw) Bkl

Artikel 8.0 omschrijft het toepassingsbereik en het oogmerk van de beoordelingsregels. Deze hebben betrekking op omgevingsplanactiviteiten die niet vergunningvrij zijn op grond van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving en worden gesteld met het oog op de doelen van de wet. De regels sluiten aan bij artikel 5.21 van de Omgevingswet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Bij dit wetsvoorstel wordt het begrip ‘omgevingsplanactiviteit’ in de bijlage bij de Omgevingswet als volgt gedefinieerd:

activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

Binnen de ‘omgevingsplanactiviteit’ wordt de ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’ onderscheiden als een deelverzameling bestaande uit de onderdelen b en c van ‘de omgevingsplanactiviteit’. Het begrip ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’ wordt in de bijlage bij de Omgevingswet, zoals die luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, als volgt gedefinieerd:

activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

Zowel het begrip ‘omgevingsplanactiviteit’ als het begrip ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’ komen voor in de gestelde beoordelingsregels. Deze regels zijn onder te verdelen in beoordelingsregels die voor elke aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van belang zijn (artikel 8.0a), en specifieke beoordelingsregels die zien op bijzondere situaties waarbij er andere regels of besluiten in de beoordelingsregels voor de aanvraag doorwerken (de artikelen 8.0b tot en met 8.0e).

Met betrekking tot de verwijzing naar de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten in artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt ten slotte opgemerkt dat in die verwijzing zou kunnen worden gelezen dat dat artikel uitputtend bepaalt welke in het omgevingsplan geregelde activiteiten vergunningvrij zijn en welke niet. Die lezing is onjuist. Voor de vraag of een in het omgevingsplan geregelde activiteit vergunningvrij is of niet, is de inhoud van het omgevingsplan in eerste instantie bepalend. Als het omgevingsplan geen verbod bevat om een activiteit te verrichten, of een verbod om deze zonder omgevingsvergunning te verrichten, is de activiteit al op grond van het omgevingsplan vergunningvrij. Van een omgevingsplanactiviteit is dan geen sprake, gelet op de definitie van dat begrip, zodat in dat geval aan de aanwijzing als vergunningvrije omgevingsplanactiviteit niet kan worden toegekomen. Om die reden is het ook niet nodig om bij de omschrijving van het toepassingsbereik in dit artikel naar het omgevingsplan te verwijzen.

Artikel 8.0a (nieuw) Bkl

Artikel 8.0a, eerste lid, stelt voorop dat voor een omgevingsplanactiviteit als het gaat om een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat een omgevingsvergunning is vereist, de vergunning moet worden verleend als de activiteit in overeenstemming is met de in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels over het verlenen van de vergunning. Hier heeft de regeling een limitatief-imperatief karakter. De aanvraag wordt alleen (limitatief) beoordeeld op basis van de beoordelingsregels in het omgevingsplan. Als de vergunning op grond van die regels niet kan worden geweigerd, moet (imperatief) de vergunning worden verleend. De beoordelingsregels kunnen een redactie hebben in de vorm van een weigeringsgrond of verleningsgrond. Ook kunnen de beoordelingsregels in meer of mindere mate beslissingsruimte geven aan het bevoegd gezag. Naar mate de beslissingsruimte van die regels groter is, beperkt dat overigens het imperatieve karakter en ontstaat binnen de beoordelingsregels de ruimte voor een afweging per afzonderlijke omgevingsplanactiviteit.

Als een vergunning niet met toepassing van in het omgevingsplan opgenomen beoordelingsregels kan worden verleend, is sprake van een ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’. Zoals blijkt uit de hiervoor in de toelichting bij artikel 8.0 opgenomen omschrijving van dit begrip, gaat het hier om activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. Naast een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en waarvoor die vergunning niet met toepassing van de in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels kan worden verleend, gaat het om andere activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. In dat laatste geval gaat het om activiteiten die door het omgevingsplan niet worden toegelaten, zonder dat hiervoor in het plan een vergunningenstelsel is opgenomen en dus ook zonder dat er voor de activiteit beoordelingsregels in het omgevingsplan zijn gesteld. In alle gevallen waarin een activiteit in strijd is met het omgevingsplan, bepaalt artikel 8.0a, tweede lid, dat een vergunning alleen wordt verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bevat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling

van functies aan locaties. Ditzelfde criterium is ook van toepassing op de mogelijkheid om een vergunning te verlenen voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.

In het besluit om een omgevingsvergunning te verlenen voor een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan, moet deugdelijk worden gemotiveerd waarom die activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties toch aanvaardbaar wordt geacht. Aan die motivering zullen zwaardere eisen worden gesteld naar mate de inbreuk van de activiteit op een omgevingsplan groter is. Een gemeentelijke, provinciale of nationale omgevingsvisie zal een belangrijk kader vormen waaraan een motivering kan worden ontleend voor het toelaten van nieuwe ontwikkelingen die in strijd zijn met een omgevingsplan. Een vergunning moet worden geweigerd als activiteiten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan op locatie niet aanvaardbaar kunnen worden geacht. Een omgevingsvisie zal in die situatie eveneens een belangrijke rol kunnen spelen in de motivering van het besluit.

Het uitgangspunt is dat ook aan een besluit om een vergunning te weigeren een inhoudelijke motivering ten grondslag wordt gelegd waarom de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties niet aanvaardbaar kan worden geacht. De enkele constatering dat een activiteit in strijd is met het omgevingsplan, vormt dus geen toereikende motivering. Van het categorisch weigeren van omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten kan evenmin sprake zijn. Ook de enkele motivering dat er geen bereidheid bestaat om medewerking te verlenen of het weigeren van medewerking omdat het omgevingsplan voor de desbetreffende locatie pas net is herzien, kan geen dragende motivering vormen voor het weigeren van een vergunning. De bij wet gegeven bevoegdheid om vergunning te kunnen verlenen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit brengt mee dat het bevoegd gezag altijd op basis van een individuele en inhoudelijke beoordeling van ingediende aanvragen moet afwegen of de betrokken activiteit, in afwijking van het omgevingsplan, toch aanvaardbaar kan worden geacht.

Bij aanvragen om een omgevingsvergunning gaat het altijd om concrete en afgebakende activiteiten. De aanvrager moet ervoor zorgdragen dat alle gegevens en onderzoeksrapporten die nodig zijn om een kwalitatief goed besluit te kunnen nemen, bij de aanvraag worden ingediend. Toch zou zich de situatie kunnen voordoen dat op basis van de aanvraag en de daarbij overgelegde gegevens en bescheiden nog geen gedragen standpunt kan worden ingenomen over de aanvaardbaarheid van een aangevraagde activiteit. Bij het vraagstuk van een evenwichtige toedeling van functies van locaties gaat het bij uitstek ook over de vraag in hoeverre ontwikkelingen zich voegen binnen het grotere geheel. Om dit goed te kunnen beoordelen kan het wenselijk zijn dat eerst een meer integrale visie voor een gebied wordt ontwikkeld, waarin de relevante aspecten van de fysieke leefomgeving in samenhang worden gewogen. Ook de gemeenteraad zal daarbij een rol vervullen. Als over de aanvaardbaarheid van een concreet aangevraagde activiteit binnen een toekomstige gebiedsontwikkeling, vooruitlopend op de vorming van een gebiedsvisie, nog geen gedragen standpunt kan worden ingenomen, moet een vergunning eveneens worden geweigerd. Weliswaar kan nog niet het definitieve standpunt worden ingenomen dat een activiteit onaanvaardbaar is, maar ten tijde van het te nemen besluit kan evenmin deugdelijk worden gemotiveerd dat de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wel aanvaardbaar is. Ook een dergelijke motivering moet toereikend worden geacht om een vergunning te kunnen weigeren. Artikel 4:15 Awb, biedt overigens mogelijkheden om met instemming van de aanvrager de beslistermijn op te schorten. Denkbaar is dus dat bij een ingediende aanvraag eerst de visievorming wordt afgewacht totdat een definitief standpunt kan worden ingenomen over de aanvaardbaarheid van de aangevraagde activiteit.

De mogelijkheid om met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties een vergunning te verlenen voor een omgevingsplanactiviteit bestaat ook als de activiteit in strijd is met regels van het omgevingsplan die daarin niet met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn gesteld. Als er voor het ‘buitenplans’ afwijken van deze laatste categorie regels geen aanleiding kan worden gevonden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar daartoe wel op andere gronden binnen de doelen van de wet aanleiding wordt

gezien, dan moet het omgevingsplan zelf worden gewijzigd en is afwijking van het omgevingsplan door het ‘buitenplans’ verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in dat geval niet de geëigende weg.

Artikel 8.0b (nieuw) Bkl

Eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a

Artikel 8.0b, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, regelt dat net zoals het omgevingsplan in overeenstemming moet zijn met instructieregels en instructies over omgevingsplannen van zowel de provincie als het Rijk, ook een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet mag worden verleend bij strijd met die instructieregels of instructies. Dit gebeurt door in het eerste lid die instructieregels en instructies van overeenkomstige toepassing te verklaren op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Vervolgens bepaalt het tweede lid, aanhef en onder a, dat de omgevingsvergunning moet worden geweigerd als de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel of instructie. Het gaat in dit artikel om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten anders dan van provinciaal of nationaal belang. Voor de doorwerking van instructieregels en instructies naar aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactivieit van provinciaal of nationaal belang, bevatten de artikelen 8.0c en 8.0d specifieke bepalingen.

Bij de doorwerking van de instructieregels en instructies moet worden bedacht dat voor de beoordeling van de aanvraag niet alleen van belang kunnen zijn instructieregels of instructies die direct in de weg staan aan de activiteit op de locatie waarop de aanvraag betrekking heeft, maar ook instructieregels of instructies die dat op een meer indirecte wijze doen. Van ‘direct in de weg staan’ is bijvoorbeeld sprake als de instructieregel rechtstreeks vereist dat het omgevingsplan op de locatie van de aanvraag de activiteit waarop de aanvraag betrekking heeft niet toelaat. Van ‘indirect in de weg staan’ is sprake als de instructieregel aan het toelaten van een activiteit bepaalde voorwaarden stelt die gerelateerd zijn aan andere functies. Als dan de buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft leidt tot een situatie die niet aan die voorwaarden voldoet, staat ook in dat geval de instructieregel aan het verlenen van de omgevingsvergunning in de weg. Een belangrijk voorbeeld van dergelijke voorwaarden zijn de afstandseisen en immissieeisen ten opzichte van kwetsbare of gevoelige gebouwen (zoals opgenomen in de paragrafen 5.1.2 en 5.1.4 van het Bkl). Een ander voorbeeld is het vereiste van een brandvoorschriftengebied of explosievoorschriftengebied (artikel 5.14 Bkl): een risicovolle activiteit kan alleen toegelaten worden als in het omgevingsplan regels opgenomen worden over activiteiten op een andere locatie dan die van de aanvraag. Daar waar strijdigheid met een instructieregel of instructie door het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning zou kunnen worden opgeheven moet in het oog worden gehouden dat, zoals in het algemeen deel van deze nota van toelichting als is opgemerkt, het niet mogelijk is om voorschriften aan de vergunning te verbinden over activiteiten van derden die niet onder controle staan van de vergunninghouder. Dit betekent dat als het ontstaan van een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel alleen met dergelijke voorschriften zou kunnen worden voorkomen, de omgevingsvergunning moet worden geweigerd. Eventueel kan de activiteit mogelijk worden gemaakt door wijziging van het omgevingsplan, waarmee wel beperkingen kunnen worden opgelegd aan derden.

Ook een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit mag overigens niet worden verleend als de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel of instructie, maar dat hoeft in dit artikel niet nogmaals bepaald te worden. Immers het hele omgevingsplan, inclusief binnenplanse vergunningstelsels en daarbij horende beoordelingsregels, moet voldoen aan de instructieregels in het Bkl en de omgevingsverordening en aan eventuele instructies. Het is mogelijk dat in een binnenplanse

beoordelingsregel daartoe onderdelen van het Bkl van overeenkomstige toepassing worden verklaard; een voorbeeld hiervan is al opgenomen in de bruidsschat.

Tot slot wordt erop gewezen dat de instructieregels van provincie en Rijk over omgevingsplannen die van overeenkomstige toepassing worden verklaard, gelet op de inhoud die die instructieregels op grond van de artikelen 2.23 en 2.25 kunnen hebben, ook met een ander oogmerk dan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kunnen zijn gesteld, bijvoorbeeld de uitoefening van taken. De van overeenkomstige toepassing verklaring is niet beperkt tot de instructieregels die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn gesteld, omdat voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit dezelfde inhoudelijke kaders gelden als voor het omgevingsplan zelf. Overigens zullen instructieregels met een ander oogmerk dan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties veelal in de context van aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet van praktisch belang zijn, maar dit doet aan dit uitgangspunt niet af.

Tweede lid, aanhef en onder b en c, en derde lid

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wijzigt de regeling voor het voorbereidingsbesluit in de artikelen 4.14 tot en met 4.16 van de Omgevingswet. Kern van deze wijziging is dat de regels die het voorbereidingsbesluit bevat – de zogeheten voorbeschermingsregels – integraal onderdeel zijn van het omgevingsplan. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels. Dit betekent dat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook betrekking kan hebben op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan. Bij voorbereidingsbesluiten is het ook naar huidig recht gebruikelijk om daarin een ‘binnenplans’ omgevingsvergunningstelsel op te nemen op grond waarvan het is verboden zonder een omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te verrichten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving waardoor de locatie waarop het voorbereidingsbesluit betrekking mogelijk minder geschikt wordt voor het doel waarvoor het voorbereidingsbesluit is genomen. Tevens wordt dan bepaald dat de omgevingsvergunning wordt geweigerd als de activiteit inderdaad het hiervoor genoemde gevolg (‘minder geschikt maken’) heeft. Een dergelijk ‘binnenplanse’ omgevingsvergunningstelsel kan op grond van de artikelen 4.14 tot en met 4.16 van de Omgevingswet worden gecontinueerd.

Binnen deze systematiek past niet dat als tot het oordeel wordt gekomen dat ‘binnenplans’ geen omgevingsvergunning kan worden verleend voor een omgevingsplanactiviteit die in strijd is met een voorbeschermingsregel, vervolgens nog vergunningverlening mogelijk zou zijn op basis van het oordeel dat de omgevingsplanactiviteit leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het gaat er niet om of de voorgenomen ontwikkeling op zichzelf evenwichtig is, maar of die voorgenomen ontwikkeling de geplande nieuwe ontwikkeling of nieuwe regels frustreert. Als dat het geval is en het bevoegd gezag de desbetreffende omgevingsplanactiviteit toch mogelijk wil maken, is het doel waarvoor het voorbereidingsbesluit is genomen achterhaald en moeten de voorbeschermingsregels, als verval door tijdsverloop op grond van artikel 4.14, vierde lid, van de Omgevingswet nog niet aan de orde is, zo nodig worden vervangen door een nieuw voorbereidingsbesluit met nieuwe voorbeschermingsregels. De aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet in zo’n geval worden geweigerd. Dit is in artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, in een expliciete beoordelingsregel tot uitdrukking gebracht. Deze beoordelingsregel ziet op alle voorbeschermingsregels in het omgevingsplan, ongeacht de herkomst van het voorbereidingsbesluit waardoor zij in het omgevingsplan terecht zijn gekomen. Dit kan gaan om een voorbereidingsbesluit van de gemeente zelf op grond van artikel 4.14 van de Omgevingswet, en van provincie of Rijk op grond van artikel 4.16 van de Omgevingswet. Ook op grond van de Wabo is in dergelijke gevallen het ‘buitenplans’ verlenen van de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van die wet, niet mogelijk. Voor zover het gaat om een voorbereidingsbesluit van provincie of Rijk moet de gestelde beoordelingsregel worden gezien als een doorvertaling van artikel 4.19a, tweede lid,

van de Omgevingswet, zoals dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, naar de omgevingsplanactiviteit. In dat artikellid is bepaald dat in een omgevingsplan geen regels worden gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk.

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder c, bevat de specifieke beoordelingsregel dat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet worden geweigerd, als de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmert. Dit is de doorvertaling van artikel 4.19a, eerste lid, van de Omgevingswet, zoals dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, naar de omgevingsplanactiviteit. De invulling die het projectbesluit geeft aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt daarmee gesteld boven de invulling die daaraan zou worden gegeven met de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingingsplanactiviteit die het project belemmert. Het gaat ook bij de toepassing van dit artikelonderdeel alleen om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten omdat in het projectbesluit zelf er al voor kan worden gezorgd dat binnenplanse vergunningenstelsels in het omgevingsplan die de uitvoering van het project kunnen belemmeren worden gewijzigd. Deze specifieke beoordelingsregel in verband met de uitvoering van een projectbesluit is op grond van artikel 8.0b, derde lid, alleen van toepassing gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de Omgevingswet.

Vierde lid

Artikel 8.0b, vierde lid, maakt het mogelijk dat als in een provinciale instructieregel over omgevingsplannen een mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing van die instructieregel is opgenomen, een verzoek tot het verlenen van die ontheffing ook kan worden gedaan door Onze Minister die het aangaat. Artikel 5.21, derde lid, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bevat hiervoor de grondslag. Deze bepaling is noodzakelijk omdat op grond van artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet een verzoek om ontheffing alleen door een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap kan worden gedaan. Aan die beperking tot bestuursorganen van een gemeente of waterschap ligt ten grondslag dat instructieregels van de provincie het Rijk niet binden. Beoordelingsregels, ook al zijn dat van overeenkomstige toepassing verklaarde instructieregels, binden het Rijk echter wel. Daarom moet ook een minister als die bevoegd gezag is om op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in dit artikel te beslissen, ontheffing van die beoordelingsregel kunnen vragen aan gedeputeerde staten. Een voorbeeld is een ontgronding van 200.000 m^3 in één van de grote rijkswateren. Omdat de ontgrondingsactiviteit een omvang heeft die kwalificeert als ‘magneetactiviteit’, beslist de Minister van Infrastructuur en Waterstaat op een meervoudige aanvraag die naast de ontgrondingsactiviteit ook betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit. In dat geval moet de minister zich, behoudens ontheffing, houden aan de provinciale instructieregels.

Artikelen 8.0c en 8.0d (nieuw) Bkl

Artikelen 8.0c, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, en 8.0d, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a

De artikelen 8.0c, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, en 8.0d, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, regelen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang de doorwerking van de instructieregels en instructies over omgevingsplannen, en in bepaalde specifieke situaties over projectbesluiten, naar de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die omgevingsplanactiviteiten. Dit gebeurt op een vergelijkbare wijze als in artikel 8.0b met betrekking tot de buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal

belang, met een van overeenkomstige toepassing verklaring en een weigeringsgrond voor de omgevingsvergunning.

Voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang geldt dat op de beoordeling daarvan, net zoals bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang, de instructieregels en instructies van het Rijk over omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn (artikel 8.0c, eerste lid, onder a en d). Voor de 'eigen' instructieregels over omgevingsplannen geldt dat die van overeenkomstige toepassing verklaring is beperkt tot de instructieregels over omgevingsplannen die op grond van de omgevingsverordening ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten (artikel 8.0c, eerste lid, onder b). De 'eigen' instructies van de provincie over omgevingsplannen zijn niet van overeenkomstige toepassing.

Voor de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang geldt een op hoofdlijnen vergelijkbare regeling. De 'eigen' instructieregels over omgevingsplannen zijn alleen van overeenkomstige toepassing voor zover die instructieregels ook gelden voor het vaststellen van een projectbesluit door het Rijk. Dit betreft de regels, bedoeld in artikel 9.1, tweede lid, Bkl (artikel 8.0d, eerste lid, onder a). Op een rijksprojectbesluit zijn naast deze van overeenkomstige toepassing verklaarde regels over omgevingsplannen ook twee inhoudelijke instructieregels (rechtstreeks) van toepassing, de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl. Ook deze instructieregels zijn van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang (artikel 8.0d, eerste lid, onder b).

Voor de 'eigen' instructies van het Rijk geldt dat deze niet van overeenkomstige toepassing zijn, behoudens één uitzondering (artikel 8.0d, eerste lid, onder c). De instructieregels en instructies over omgevingsplannen van de provincies zijn niet van overeenkomstige toepassing. Dergelijke instructieregels en instructies kunnen geen betrekking hebben op rijksbesluiten (zie de artikelen 2.23 en 2.33 van de Omgevingswet). In het verlengde daarvan past het niet om deze wel van overeenkomstige toepassing te verklaren op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang

Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang worden alleen die instructieregels over omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing verklaard, waarvan de provincie of het Rijk zelf heeft bepaald dat die ook gelden als zij een projectbesluit vaststellen. Voor zowel provincie als Rijk geldt dat zij niet altijd normadressant zijn van hun eigen instructieregels. In plaats daarvan geldt dan het algemene beginsel dat zij gebonden zijn aan hun eigen beleid. Daarvan kan alleen worden afgeweken mits deugdelijk gemotiveerd. Echter, voor zover de provincie en het Rijk zichzelf voor het vaststellen van een projectbesluit al op voorhand aan een aantal van die regels binden, is er geen reden waarom die niet ook op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van overeenkomstige toepassing zouden moeten zijn.

Achtergrond van het van overeenkomstige toepassing verklaren van de inhoudelijke instructieregels voor het vaststellen van een rijksprojectbesluit in de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang (artikel 8.0d, eerste lid, onder b) is de volgende. Deze artikelen waarborgen de directe doorwerking van Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen: het Werelderfgoedverdrag en het natuurnetwerk Nederland (dat mede dient ter uitvoering van het Biodiversiteitsverdrag, de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn) (zie Stb. 2018, 292, p. 479-480 en 879-880). Voor projectbesluiten van andere overheden gelden zogenoemde 'getrapte' instructieregels: de genoemde Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen worden uitgewerkt in instructieregels die de provincie op grond van de afdelingen 7.2 en 7.3 Bkl moet opnemen in de omgevingsverordening. Hiervoor wordt verwezen naar de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, van dat besluit. Voor de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning

voor een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang werkt dit door in artikel 8.0c, eerste lid, onder b en c. Voor een dergelijke omgevingsplanactiviteit zijn primair van belang de door de provincie op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, van het Bkl gestelde instructieregels over omgevingsplannen, voor zover die op grond van de omgevingsverordening ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten. Deze regels maken onderdeel uit van de beoordelingsregels voor de omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang op grond van artikel 8.0c, eerste lid, onder b. Hoewel het voor de hand ligt dat een provincie op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, van het Bkl kiest voor één pakket regels voor het vaststellen van zowel een omgevingsplan als een projectbesluit, is het op grond van deze artikelleden op zichzelf mogelijk om voor deze instrumenten verschillende regels te stellen. Als dat zich voordoet zijn de ter uitvoering van bovengenoemde internationale verplichtingen in de omgevingsverordening gestelde regels niet al op grond van artikel 8.0c, eerste lid, onder b, van toepassing. Om de toets aan deze regels bij een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang ook in dat geval te verzekeren, is daarom in artikel 8.0c, eerste lid, onder c, bepaald dat in die situatie de op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, gestelde regels over een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten van overeenkomstige toepassing zijn als beoordelingsregel.

Het niet van overeenkomstige toepassing verklaren van ‘eigen’ instructies van provincie of Rijk op de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang is ook terug te voeren op het hiervoor genoemde algemene beginsel van gebondenheid aan eigen beleid. Daarvoor geldt bij instructies van het Rijk één uitzondering (artikel 8.0d, eerste lid, onder c). Het gaat hier om de instructie op grond van artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, tot het in het omgevingsplan voor een locatie opnemen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en tot het daarbij bepalen dat wordt voorzien in het beschermen van het stads- of dorpsgezicht, als dat nodig is voor het behoud van cultureel erfgoed. Gelet op het algemeen belang waartoe een dergelijke instructie strekt en het structurele karakter van zo’n instructie dient deze zonder meer van overeenkomstige toepassing te zijn op de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning van nationaal belang.

Artikelen 8.0c, tweede lid, aanhef en onder b, en 8.0d, tweede lid, aanhef en onder b

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, bepaalt dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang die betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan, moet worden geweigerd. Voor de achtergrond hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikellid.

In de in hiervoor in de tussenkop van deze paragraaf genoemde artikelleden wordt voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang op dezelfde gronden voorzien in een vergelijkbare regeling. Daarbij geldt op grond van artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder b, voor de omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren alleen bij een voorbeschermingsregel die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie zelf of van het Rijk. Voor de omgevingsplanactiviteit van nationaal belang geldt op grond van artikel 8.0d, tweede lid, aanhef en onder b, de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren alleen bij een voorbeschermingsregel die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk. Daarmee kan de provincie dus bij een beslissing op de aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit afwijken van gemeentelijke voorbeschermingsregels, en het Rijk van zowel gemeentelijke als provinciale voorbeschermingsregels. Dit voorkomt dat het gemeente- of provinciebestuur activiteiten van provinciaal of nationaal belang kan blokkeren met een voorbeschermingsregel. Daarmee wordt de invulling die met een omgevingsvergunning voor die activiteiten wordt gegeven aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties gesteld boven een door het ‘lagere’ bestuursorgaan gestelde voorbeschermingsregel waarmee die activiteit in strijd is.

Artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder c, en derde lid

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, bepaalt dat de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang wordt geweigerd als de activiteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmert. Voor de achtergrond hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikellid.

In artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder c, wordt voor de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang op dezelfde gronden voorzien in een vergelijkbare regeling. Daarbij geldt de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren bij een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang alleen als die activiteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk belemmert. Uiteraard kan voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang die de uitvoering van een project belemmert waarvoor een bestuursorgaan van de provincie eerder een projectbesluit heeft vastgesteld de omgevingsvergunning worden verleend als de provincie van oordeel is dat de invulling die met de omgevingsvergunning voor die activiteit aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt gegeven de voorkeur verdient boven de invulling die met het eerdere projectbesluit is gegeven.

Vergelijkbaar aan artikel 8.0b, derde lid, wordt ook in artikel 8.0c, derde lid, bepaald dat het tweede lid, aanhef en onder c, alleen van toepassing is gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de wet.

Artikel 8.0e (nieuw) Bkl

Artikel 8.0e regelt dat bij het beoordelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel in het omgevingsplan rekening wordt gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel.

Maatwerkregels, waarvoor de grondslag te vinden is in artikel 4.6 van de Omgevingswet, kunnen afwijken van de regels die zijn opgenomen in een AMvB (in de praktijk het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving), een ministeriële regeling of de omgevingsverordening. Die regels kunnen ook een invulling zijn van dergelijke regels. De mate waarin maatwerkregels mogelijk zijn wordt bepaald door regels in de AMvB, de ministeriële regeling en de omgevingsverordening.

In beginsel wordt bij het afwijken van maatwerkregels de reguliere wijze van beoordeling gevolgd en wordt beoordeeld of de gevraagde alternatieve toedeling van functies aan locaties eveneens voldoet aan het criterium ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’. Het bevoegd gezag moet zich er daarbij echter rekenschap van geven dat de regel waarvan afwijking gevraagd wordt een maatwerkregel is en dat voor maatwerk bepaalde kaders gelden. Als de maatwerkregel in het omgevingsplan is opgenomen met het oog op – bijvoorbeeld – het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, dan zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met die oogmerken bij de vraag of en in hoeverre van de maatwerkregel afgeweken kan worden.

Er is gekozen voor de doorwerkingsconstructie[23] ‘rekening houden met’ en niet voor ‘in acht nemen’ of ‘betrekken bij’ omdat het begrip maatwerkregel verschillende typen regels omvat, die hierna nader zullen worden toegelicht. Dit brengt mee dat afhankelijk van het type maatwerkregel waarop de buitenplanse omgevingsplanactiviteit betrekking heeft, de regels over het maatwerk op verschillende wijzen moeten kunnen worden gewogen.

[23] Zie voor een toelichting hierover Stb. 2018, 292, p. 217-222.

Ten eerste zijn er maatwerkregels die afwijken van de ‘basisregel’ in de AMvB, de ministeriële regeling of de omgevingsverordening. Voorbeelden hiervan zijn het aanscherpen van een emissiegrenswaarde ten opzichte van de waarde die het Besluit activiteiten leefomgeving vereist of het aanscherpen van de waarden die in het Besluit bouwwerken leefomgeving bij nieuwbouw zijn gesteld aan de energieprestatiecoëfficiënt en de milieuprestatie. Een aanvraag om een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan een verzoek omvatten om van die maatwerkregel af te wijken. De regels over het stellen van maatwerkregels zijn in een dergelijk geval van groot belang. De omgevingsvergunning kan in een dergelijk geval overigens alleen toelaten dat de basisregel herleeft voor de activiteit waarop de aanvraag ziet. Het is niet mogelijk om in de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit een alternatief voorschrift te stellen, omdat een dergelijk voorschrift zou afwijken van de basisregel zonder dat daarvoor een rechtsgrondslag is. Met een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan men immers alleen van het omgevingsplan en niet van een AMvB, ministeriële regeling of omgevingsverordening afwijken. Als het bevoegd gezag aan een individuele initiatiefnemer meer ruimte wil bieden dan de maatwerkregel voorschrijft, maar de basisregel niet geschikt acht, kan het een alternatief voorschrift stellen in de vorm van een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift, mits dat past binnen de daarvoor geldende kaders.

Ten tweede zijn er maatwerkregels die een concrete ‘basisregel’ invullen door bijvoorbeeld nadere voorwaarden te stellen aan een activiteit. Een voorbeeld is dat in een hoogbelast gebied een extra voorziening verplicht wordt gesteld om de emissie terug te dringen. Bij het beoordelen van de aanvraag om van een dergelijke maatwerkregel in een concreet geval af te wijken zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met de regels over het stellen van maatwerkregels over die activiteit, zoals het oogmerk en de strekking van die regels. Afwijken zal in deze gevallen soms mogelijk zijn, maar zal gemotiveerd moeten worden.

Ten derde zijn er regels die formeel wel een maatwerkregel zijn, omdat ze zien op dezelfde activiteit als de AMvB, de ministeriële regeling of de omgevingsverordening, maar waarvoor er slechts een los verband is met de ‘basisregel’. Dergelijke maatwerkregels vormen niet meer dan een concretisering van de specifieke zorgplicht. Een belangrijk voorbeeld hiervan zijn regels in het omgevingsplan over geluid en trillingen door activiteiten, zoals die op grond van paragraaf 5.1.4 van Bkl vereist worden. Deze regels zullen veelal niet alleen zien op de milieubelastende activiteiten van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar ook op andere, lokaal geregelde, activiteiten. In dergelijke gevallen spelen de regels over het stellen van maatwerkregels een vrij losse rol, zowel bij het stellen van de maatwerkregel als bij het afwijken daarvan. Van groter belang zijn de geldende instructieregels, waarvan de doorwerking al geregeld is in de artikelen 8.0b tot en met 8.0d.

Onderdeel DW (artikel 8.1 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.28 van de wet]

De verwijzing in artikel 8.1, eerste lid, onder c, wordt gewijzigd in verband met de introductie van de nieuwe paragraaf 6.2.7a (beperkingengebiedactiviteiten bij mijnbouwinstallatie) in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdelen DX, DY, EC, ED, EP, FY en GF (artikelen 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.25, 8.80 en 8.96 Bkl [artikel 5.18, eerste lid, 2.26 en 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Met de tekstuele wijziging in deze artikelen wordt de formulering in overeenstemming gebracht met andere artikelen in hoofdstuk 8. Een inhoudelijke wijziging is hiermee niet beoogd.

Onderdeel DY (artikel 8.3 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in artikel 8.3, aanhef en onder b en c, houdt verband met de introductie van de nieuwe paragraaf 6.2.7a (Beperkingengebiedactiviteiten bij mijnbouwinstallatie) en de invulling van hoofdstuk 9 (Activiteiten rond spoorwegen) in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel DY (afdeling 8.3 (nieuw) Bkl) [artikelen 5.18 en 5.21 van de wet]

Bij dit onderdeel wordt afdeling 8.3 met de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit toegevoegd aan het Bkl. Deze afdeling is eerder nog niet ingevuld.

Artikel 8.3a (nieuw) Bkl

Artikel 8.3a omschrijft het toepassingsbereik en het oogmerk van de in deze afdeling gestelde regels. Deze hebben betrekking op bouwactiviteiten die niet vergunningvrij zijn op grond van artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit zijn bouwactiviteiten waarvoor de vergunningplicht enkel geldt vanwege de noodzaak voor een technische beoordeling. Dit is een uitvloeisel van de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

De regels in deze afdeling worden gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en duurzaamheid en bruikbaarheid. Deze regels sluiten aan bij artikel 5.20 van de Omgevingswet.

Artikel 8.3b (nieuw) Bkl

Dit artikel bevat de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. Daarbij wordt een onderverdeling aangebracht tussen bouwactiviteiten die betrekking hebben op een nieuw bouwwerk (eerste lid) en op het verbouwen of het verplaatsen van een bestaand bouwwerk (tweede lid). Bepaald is dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels die op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving gelden voor de hiervoor genoemde categorieën bouwactiviteiten. Als voor het bouwen van een nieuw bouwwerk op grond van artikel 4.7 van het Besluit bouwwerken leefomgeving een maatwerkregel in het omgevingsplan is gesteld over een regel in dat besluit, maakt die maatwerkregel ook deel uit van de beoordelingsregels. Met deze beoordelingsregels worden materieel de beoordelingsregels zoals die op grond van de Wabo voor het technische deel van de bouwactiviteit gelden, gecontinueerd.

Artikel 8.3c (nieuw) Bkl

Artikel 8.3c bevat de voortzetting van de regeling over uitgestelde gegevensverstrekking in artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 2.7 van de Regeling omgevingsrecht. Als gevolg van de gewijzigde delegatiesystematiek van de Omgevingswet ten opzichte van de Wabo is de regeling op een iets andere wijze vormgegeven maar materieel wordt deze niet gewijzigd. De regel dat het bevoegd gezag in een voorschrift van de omgevingsvergunning kan, en in sommige gevallen moet, bepalen dat bepaalde aanvraagvereisten pas verstrekt hoeven te worden uiterlijk drie weken voor de start van de uitvoering van het onderdeel van de bouwactiviteit waarop die gegevens en bescheiden betrekking hebben, volgt nu uit artikel 8.3c Bkl. De aanwijzing van de aanvraagvereisten waarop het eerste lid, respectievelijk het tweede lid van dat artikel van toepassing is, wordt onderdeel van de aanwijzing van aanvraagvereisten op grond van artikel 16.55, tweede lid, van de Omgevingswet en gebeurt bij ministeriële regeling.

Artikel 8.3d (nieuw) Bkl

Dit artikel voorkomt dat vergunningvoorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden, waarvoor maatwerk in het Besluit bouwwerken leefomgeving is uitgesloten.

Artikel 8.3e (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat alleen voorschriften van administratieve aard aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden, tenzij het gaat om een voorschrift als bedoeld in artikel 8.3c of een voorschrift dat op grond van artikel 8.3d aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden. Voorschriften als bedoeld in artikel 8.3c (voorschriften over uitgestelde aanvraagvereisten) kunnen niet, of in ieder geval niet zonder meer, als voorschriften van administratieve aard worden aangemerkt, aangezien het bevoegd gezag de uitgestelde aanvraagvereisten altijd nog aan een inhoudelijke beoordeling moet onderwerpen. Uit de artikelen 8.3c, 8.3d en 8.3e, in onderlinge samenhang bezien, volgt dat bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning, anders dan de specifieke voorschriften, bedoeld in artikel 8.3c, artikel 8.3d voorop staat. De toepassing van dit artikel kan leiden tot voorschriften van zowel inhoudelijke als administratieve aard. Voor het overige kunnen aan een vergunning te verbinden voorschriften op grond van artikel 8.3e alleen administratief van aard zijn. Deze systematiek volgt ook al uit de artikelen 6, eerste lid, van de Woningwet en 2.22 van de Wabo en wordt nu in artikel 8.3e geëxpliciteerd.

Onderdelen EA en EB X (afdeling 8.4 en artikel 8.4 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.27 van de wet]

Dit onderdeel brengt het opschrift van afdeling 8.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in overeenstemming met de wijziging van het begrip ‘mijnbouwactiviteit’ in ‘mijnbouwlocatieactiviteit’ in de Omgevingswet via de Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast wordt het toepassingsbereik van de beoordelingsregels in deze afdeling, zoals vastgelegd in artikel 8.4, uitgebreid naar mijnbouwlocatieactiviteiten die vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 6 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze wijziging vloeit voort uit de toevoeging van twee vergunningplichten aan dat hoofdstuk. Als gevolg hiervan wordt het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie in een oefen- en schietgebied vergunningplichtig, voor zover de mijnbouwinstallatie geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt. Daarnaast is het verrichten van een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied ook vergunningplichtig als dit betrekking heeft op andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee.

Onderdeel EC (artikel 8.5 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.27 van de wet]

Dit onderdeel brengt het opschrift van afdeling 8.4 en de artikelen 8.4 en 8.5 Bkl in overeenstemming met de wijziging van het begrip ‘mijnbouwactiviteit’ in ‘mijnbouwlocatieactiviteit’ in de Omgevingswet via de Invoeringswet Omgevingswet.

Met dit onderdeel wordt artikel 8.5 ook in overeenstemming gebracht met de redactionele wijzigingen die de Invoeringswet Omgevingswet aanbrengt in het belangenkader voor regels over de mijnbouwlocatieactiviteit, zoals dat is vervat in de onderdelen a en b van artikel 4.24, tweede lid, van de Omgevingswet. Zie voor de achtergrond van deze wijziging het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BL).

De invoeging van een nieuw eerste lid onder vernummering van de bestaande leden, houdt verband met het nieuw in te voegen derde lid, onderdeel b, in artikel 4.24 van de Omgevingswet via de Invoeringswet. Dat onderdeel b voorziet in de omzetting van artikel 7a, tweede lid, van de Mijnbouwwet, dat een beoordelingsregel geeft voor omgevingsvergunningen voor nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in de territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Met het oog op deze wijziging van de Omgevingswet wordt met dit besluit een vergunningplicht toegevoegd aan artikel 7.67 van het Besluit activiteiten leefomgeving (zie de toelichting bij dat artikel). Het nieuwe eerste lid in artikel 8.5 Bkl vormt de bij

die vergunningplicht behorende beoordelingsregel. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting en naar het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BL).

De toevoeging van een nieuw onderdeel c aan het tweede lid, vloeit voort uit de met de Invoeringswet voorgestelde invoeging van een nieuw onderdeel c in artikel 4.24, tweede lid, van de Omgevingswet. Deze wetswijziging voorziet in de omzetting van het ontheffingenstelsel voor het plaatsen van mijnbouwinstallaties in de nabijheid van een locatie voor een windpark, dat is geregeld in artikel 45a van het Mijnbouwbesluit. Met het oog op de wijziging in artikel 4.24 van de Omgevingswet wordt met dit besluit een vergunningplicht toegevoegd aan artikel 7.67 van het Besluit activiteiten leefomgeving (zie de toelichting bij de wijziging van dat artikel). Het nieuwe onderdeel c in artikel 8.5, tweede lid, Bkl vormt de bij die vergunningplicht behorende beoordelingsregel.

De toevoeging van een nieuw onderdeel b aan het derde lid hangt samen met de uitbreiding van de vergunningplicht in artikel 7.67, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving met dit besluit (zie de toelichting bij de wijziging van dat artikel). Hiermee wordt het gebruiken van een locatie in de Noordzee voor een verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen, ook vergunningplichtig als dit plaatsvindt in een aanloopgebied. Het nieuwe onderdeel b in artikel 8.5, derde lid, Bkl vormt de bij die vergunningplicht behorende beoordelingsregel.

Het nieuwe vierde lid houdt verband met de toevoeging van een vergunningplicht aan hoofdstuk 6 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd bij dit besluit. Als gevolg hiervan geldt het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie, die geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt, ook als vergunningplichtige mijnbouwlocatieactiviteit als het gaat om andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee. Het vierde lid verklaart de beoordelingsregel voor de verkenningsonderzoeken in de Noordzee daarom van overeenkomstige toepassing op deze mijnbouwlocatieactiviteiten.

Het nieuwe vijfde lid houdt verband met de toevoeging van een vergunningplicht aan hoofdstuk 6 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd bij dit besluit. Als gevolg hiervan geldt een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied ook als vergunningplichtige mijnbouwlocatieactiviteit als het gaat om andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee. Het vijfde lid verklaart de beoordelingsregel voor de verkenningsonderzoeken in de Noordzee daarom van overeenkomstige toepassing op deze mijnbouwlocatieactiviteiten.

Onderdeel ED (artikel 8.6 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit onderdeel brengt artikel 8.6 Bkl in overeenstemming met de wijziging van het begrip “mijnbouwactiviteit” in “mijnbouwlocatieactiviteit” in de Omgevingswet via de Invoeringswet.

Onderdelen EE, EG, EK, EL en EM (artikelen 8.9, 8.11, 8.18, 8.19 en 8.20 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel EF (artikel 8.10a (nieuw) Bkl [artikel 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, wet]

Artikel 8.12, derde lid, van het Bkl wordt geschrapt door dit besluit. Het gaat in dat artikel om specifieke beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning met het oog op het waarborgen van de veiligheid, voor zover rekening moet worden gehouden met bepaalde belangen en waarden. Deze worden voor wat betreft het toelaten van activiteiten in het omgevingsplan al

voldoende geborgd via de instructieregels over externe veiligheid in hoofdstuk 5 van het Bkl. Deze belangen en waarden zijn in het kader van de milieubelastende activiteit ook van belang bij de beoordeling of voldaan wordt aan het criterium dat de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te bepreken, bedoeld in artikel 8.9, eerste lid, onder g, van het Bkl.

Bij die beoordeling van een aanvraag moet rekening worden gehouden met het belang van de preventie, beperking en bestrijding van branden, rampen en crises. De formulering van onderdeel a is in lijn met de betreffende instructieregel voor het omgevingsplan van in artikel 5.2 Bkl. Daarnaast moet volgens onderdeel b voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties rekening worden gehouden met de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico. In onderdeel c is geregeld dat bij activiteiten met externe veiligheidsrisico's met aandachtsgebieden rekening wordt gehouden met het groepsrisico. Bij een aanvraag die tot een (verruiming van het) aandachtsgebied leidt, kan – evenals dat nu bij de afweging van het groepsrisico het geval is – de bebouwde omgeving binnen het aandachtsgebied of de binnen dat gebied toegelaten gebouwen of locaties ertoe leiden dat naast de BBT-eisen aanvullende voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit worden verbonden ter bescherming van personen in die gebouwen of op die locaties. Het gaat daarbij om toegelaten gebouwen en locaties, dus ook om nog niet aanwezige gebouwen en locaties (zie artikel 8.11, eerste lid, Bkl).

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat artikel 8.10a de te maken afweging voor giftige stoffen niet beperkt tot het op 1.500 meter 'afgekapte' gifwolkaandachtsgebied zoals bedoeld in artikel 5.12, vierde lid, Bkl. Bij de beoordeling of voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit moeten worden verbonden, is het berekende aandachtsgebied leidend, voor zover dat gebied moet worden berekend. Voor zeer toxische stoffen kan het berekende aandachtsgebied groter zijn dan de afstand van 1,5 km, bedoeld in artikel 5.13, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Buiten de afstand van 1,5 km kunnen zich grote aantallen personen bevinden, hetgeen van invloed is op de omvang van het groepsrisico. De beschermende maatregelen zullen, naast risicobeperkende maatregelen, in dat geval ook effectbeperkende maatregelen bij de activiteit kunnen zijn. Effectbeperkende maatregelen kunnen bestaan uit het verminderen van de hoeveelheid gevaarlijke stof die vrij kan komen of het treffen van voorzieningen die voorkomen dat de reeds vrijgekomen stof zich verspreidt. De beoordeling op grond van artikel 8.10a Bkl kan ertoe leiden dat de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit wordt geweigerd. Dit kan het geval zijn als sprake is van activiteiten die effecten kunnen veroorzaken van een zodanige aard en omvang dat maatregelen niet of onvoldoende effectief zijn om de gevolgen voor de omgeving te beperken.

Het treffen van omgevingsmaatregelen in het gebied tussen de risicobron en de toegelaten bebouwing speelt een rol bij de aanwijzing van voorschriftengebieden. De gemeenteraad moet op grond van artikel 5.14 Bkl een brand- of explosieaandachtsgebied in het omgevingsplan aanwijzen als brand- respectievelijk explosievoorschriftengebied. Dat moet in principe voorafgaand aan of gelijktijdig gebeuren met het vergunnen (en als het omgevingsplan daar nog niet voorziet: het toelaten) van de betreffende activiteit. Een voorschriftengebied kan alleen door middel van een wijziging van het omgevingsplan worden vastgesteld. Als met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een risicovolle activiteit wordt toegelaten die zal leiden tot een aandachtsgebied waarbinnen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten, zal die omgevingsvergunning op grond van artikel 8.0b van het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten worden geweigerd wanneer ten behoeve van die gebouwen geen voorschriftengebied is aangewezen. In de spiegelbeeldige situatie waarin een zeer kwetsbaar gebouw met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op een locatie wordt toegelaten, geldt dat de instructieregels voor het omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn op grond van artikel 8.0b van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het aandachtsgebied kan dan alleen een zeer kwetsbaar gebouw worden toegelaten als die locatie ook als voorschriftengebied is aangewezen in het omgevingsplan.

Als de omgevingsmaatregelen als voldoende worden beoordeeld, kan de gemeenteraad echter besluiten om het aandachtsgebied niet of niet geheel aan te wijzen als bouwvoorschriftengebied. In het andere geval geldt de hoofdregel van artikel 5.14 Bkl (aanwijzen als bouwvoorschriftengebied). De afweegfunctie van het aandachtsgebied sluit geenszins uit dat de beoordeling van de aanvraag ertoe leidt dat de omgevingsvergunning wordt geweigerd, bijvoorbeeld als de gemeente als bevoegd gezag voor de vergunning een gebiedsgericht beleid voert waarin prioriteit wordt gegeven aan de komst van een nieuwe woonwijk of de verdere ontwikkeling van (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties en een uitwaartse groei van het aandachtsgebied of een nieuw aandachtsgebied met dat beleid in strijd is.

Onderdeel EG (artikel 8.11 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Deze wijziging correspondeert met die van artikel 7.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel EH (artikel 8.12 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Artikel 8.12, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt geschrapt door dit besluit. Het gaat om specifieke beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning met het oog op het waarborgen van de veiligheid, voor zover rekening moet worden gehouden met bepaalde belangen en waarden. Deze belangen en waarden kunnen wel van belang zijn bij de beoordeling of voldaan wordt aan het criterium dat de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken, bedoeld in artikel 8.9, eerste lid, onder g, van het Bkl. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.10a van het Bkl.

Onderdeel EI (artikel 8.16 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt de tekst in overeenstemming gebracht met de formulering in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EJ (artikel 8.17 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een technische wijziging door een verbeterde verwijzing naar artikel 3.201 Bal.

Onderdeel EN (artikel 8.21 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt de tekst in overeenstemming gebracht met de formulering in het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast gaat het hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel EO (artikel 8.22 Bkl) [artikel 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

De wijziging van de formulering van onderdeel c van de beoordelingsregels voor de wateractiviteit in artikel 8.22 vloeit voort uit de wijziging van onderdeel c van artikel 5.24 van de Omgevingswet via de Invoeringswet. Met de wijziging wordt een onbedoelde wijziging ongedaan gemaakt ten opzichte van het voorheen bestaande beoordelingskader van de Waterwet. Voor een meer uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BU).
De wijziging heeft geleid tot enkele vragen over de betekenis van de formulering “het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen”.
Met ‘functie’ wordt hetzelfde bedoeld als daarmee in het algemeen in de Omgevingswet wordt bedoeld. Met de functie wordt gedoeld op een bepaalde rol, taak of dienstbaarheid van het desbetreffende watersysteem. Die functie heeft een invloed op of stelt bijzondere eisen aan de

directe omgeving van dat watersysteem of aan activiteiten die daarbinnen (kunnen) worden verricht. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de functies die worden toegekend in de waterprogramma's. Daarin zal de waterbeheerder op hoofdlijnen bepalen welke functies in een watersysteem bepalend zijn voor de wijze waarop hij het beheert. Die functies zullen vervolgens bepalen of, en onder welke voorwaarden, bepaalde wateractiviteiten toegestaan kunnen worden in dat watersysteem. Anders dan bij de formulering zoals die in de oorspronkelijke versie van de Omgevingswet en het Bkl was opgenomen gaat het echter niet exclusief om die functies. Ook andere maatschappelijke functies kunnen van belang zijn bij het toepassen van de beoordelingsregels. Zo kunnen ook functies die feitelijk aanwezig zijn zonder dat ze zijn toegekend, in sommige gevallen een rol spelen bij het verlenen van de vergunning, zoals ook is aanvaard in jurisprudentie over dit begrip onder het regime van de Waterwet.
Bij de toepassing van de beoordelingsregel is het van belang dat niet iedere activiteit die plaatsvindt in een watersysteem zich kwalificeert als een maatschappelijke functie van dat watersysteem en daarom bij vergunningverlening tot weigering moet kunnen leiden. Het gaat hier ten eerste alleen om 'maatschappelijke' functies van watersystemen. Het gaat steeds om het gebruik dat de samenleving maakt van het watersysteem. Incidenteel, particulier of kleinschalig gebruik zal in de regel niet als een maatschappelijke functie gekwalificeerd kunnen worden. Met de term 'maatschappelijke' wordt terugverwezen naar artikel 1.3, onderdeel b, van de Omgevingswet, waarin de term 'maatschappelijke behoeften' wordt gebruikt (dat onderdeel luidt: "b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften"). In de toelichting op die formulering wordt aangegeven dat daarmee wordt gedoeld op "hetgeen de samenleving nodig heeft zoals voedsel, drinkwater, huisvesting, energie, riolering, gezondheidszorg, transport en recreatie" (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 24, onderdeel A). Vooral scheepvaart, drinkwatervoorziening, visserij, recreatie en zoutwaterteelt (schelpdieren en zeewier) zijn in veel gevallen maatschappelijke functies van watersystemen. Ten tweede moet het gaan om functies die eigen zijn aan watersystemen. Het gaat daarbij in beginsel niet om functies die weliswaar in een watersysteem aanwezig zijn, maar die evengoed daarbuiten aanwezig zouden kunnen zijn. Bijvoorbeeld het voorkomen van wateroverlast of watertekort voor functies die niet eigen zijn aan het watersystemen, zoals landbouw of wonen, is niet te beschouwen als het leveren van een maatschappelijke functie door het watersysteem.
De in het waterprogramma aan watersystemen toegekende maatschappelijke functies zijn te onderscheiden van de functies die aan locaties zijn toegedeeld in het omgevingsplan. De toekenning en toedeling zijn op twee aspecten van elkaar te onderscheiden. Ten eerste gebeurt de toekenning in een programma en de toedeling in het omgevingsplan. De toekenning in programma's werkt door naar de uitoefening van taken en bevoegdheden van de waterbeheerder, maar heeft geen directe effecten op een burger of bedrijf. De toedeling van een functie aan een locatie en de met het oog daarop gestelde regels in het omgevingsplan bepalen direct welke (typen) activiteiten op een locatie zijn toegestaan. Ten tweede is er een schaalverschil. Toekenning van maatschappelijke functies gebeurt op het niveau van watersystemen, toedelen op het niveau van locaties. Zo kan bijvoorbeeld aan de locatie van een baksteenfabriek in de uiterwaarden van een rivier de functie 'bedrijventerrein' toegedeeld worden, maar dat wil niet zeggen dat industrie één van de maatschappelijke functies van die rivier is.
Als gevolg van de wijziging zal het bevoegd gezag, net als onder de Waterwet het geval was, bij de beoordeling van een aanvraag rekening houden met de in waterprogramma's toegekende functies en de feitelijk aanwezige maatschappelijke functies. In omgevingsplannen toegedeelde functies die (nog) niet feitelijk aanwezig zijn blijven buiten beschouwing.
Ook wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel EP (artikel 8.25 Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.2.

Onderdeel EQ (artikel 8.25a (nieuw) Bkl) [artikel 5.26 van de wet]

Onder a
Gevaarlijke baggerspecie moet in Nederland worden afgevoerd naar een specifiek voor gevaarlijk afval bestemde stortplaats en is uitgezonderd van de regels over stortplaatsen voor baggerspecie op land. Voor het storten van gevaarlijke baggerspecie zijn de specifieke voorschriften uit paragraaf 8.5.2.4 over ‘reguliere’ stortplaatsen van toepassing.

Onder b
Onderdeel b houdt verband met de eis dat het op een stortplaats voor baggerspecie op land blijvend mogelijk moet zijn om een geohydrologisch logisch isolatiesysteem aan te brengen (zie artikel 8.62d, eerste lid). Als bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning blijkt dat dit, ook gelet op de kenmerken van de locatie waar de stortplaats is of zal worden gevestigd, niet mogelijk zal zijn, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend.

Onderdelen ER, ES, FF en GJ (artikelen 8.27, 8.32, 8.52, 8.100 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in deze artikelen ziet op een tekstuele verduidelijking.

Onderdeel ET (artikel 8.34 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging voorziet in een preciezere verwijzing naar de informatieverplichting en de kwaliteitsbeoordeling genoemd in dat artikel. Het elektronisch formulier waarmee de gegevens worden gevraagd, wordt met de Invoeringswet Omgevingswet geïntroduceerd. De grondslag hiervoor is in de Invoeringswet Omgevingswet in een nieuw artikel 16.1 opgenomen; het formulier zelf is geregeld in het Omgevingsbesluit (artikel 10.42a).

Onderdeel EU (artikel 8.36 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel ziet op een tekstuele verduidelijking die de formulering in overeenstemming brengt met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EV (artikel 8.39 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel brengt een correctie aan in de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EW (artikel 8.41 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel brengt een correctie aan in de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EX (artikel 8.42 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EY (artikel 8.43 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel EZ (§ 8.5.2.4 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging van het opschrift houdt verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming en de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Opgemerkt wordt dat die regelingen – evenals het Stortbesluit bodembescherming – grotendeels komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Onderdeel FA (artikel 8.44 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.44 sluit aan op artikel 3.85, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving over stortplaatsen en winningsfavalvoorzieningen. Daaronder vallen niet het verspreiden van crematieas of het begraven van stoffelijke resten, omdat daarbij geen sprake is van het exploiteren van een ippc-installatie, het storten van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op een stortplaats of het exploiteren van een winningsafvalvoorziening. Het is dan ook niet nodig om het begraven van stoffelijke resten of het op of in de bodem verspreiden van as, afkomstig van de verbranding van stoffelijke resten, uit te zonderen van het toepassingsbereik van paragraaf 8.5.4.2. Daarom wordt artikel 8.44, onder a, verwijderd. Ook wordt de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast.

Onderdeel FB (artikel 8.45 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel gaf in zijn algemeenheid aan dat bij ministeriele regeling bepaalde onderwerpen kunnen worden uitgewerkt. Deze onderwerpen waren in de betreffende artikelen aangegeven. Deze delegatiesystematiek bleek onduidelijk te zijn en vragen op te roepen. Daarom is ervoor gekozen om per artikel en per onderwerp aan te geven waarover bij ministeriele regeling nog nadere regels kunnen worden gesteld, waardoor dit algemene artikel overbodig werd.

Onderdeel FD (artikel 8.47 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet] (Bkl)

Eerste tot en met vierde lid

De aanpassing in het eerste tot en met vierde lid (oud) en de invoeging van een nieuw vierde lid houden verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling. Onderdeel b van het eerste lid was voorheen geregeld in artikel 4, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming; het vierde lid (nieuw) was voorheen geregeld in artikel 3, derde lid, eerste zinsnede, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Vijfde lid

Ook is dit artikel aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel FE (artikel 8.48 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel is aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel FF (artikel 8.52 [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]
Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.27.

Onderdeel FG (artikel 8.53 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De aanpassingen hangen samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel FH (artikelen 8.55, 8.56 en 8.57 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.55 Bkl

Tweede lid (nieuw)

De invoeging van een nieuw tweede lid houdt verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgt voor een betere aansluiting op die regeling. Dit onderwerp was voorheen (deels) geregeld in artikel 3, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Vijfde lid

Dit nieuwe vijfde lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Artikel 8.56 Bkl

De aanpassingen hangen samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het derde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Artikel 8.57 Bkl

Eerste lid

De aanpassing in het eerste lid houden verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling.
Ook is dit lid aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45).
De regels over het urgentieplan op hoofdlijnen, het uitgewerkt urgentieplan en interventiepunten zijn in aparte artikelen opgenomen (artikel 8.57a en 8.57b).

Tweede lid

Het oude tweede lid is geschrapt en het derde lid (oud) is vernummerd tot het tweede lid. Het tweede lid (oud) is thans geplaats in het nieuwe artikel 8.57b, tweede lid.

Derde lid

Dit nieuwe derde lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel FI (artikelen 8.57a en 8.57b (nieuw) Bkl [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De regels over het urgentieplan op hoofdlijnen en het uitgewerkt urgentieplan zijn omwille van de duidelijkheid in aparte artikelen geplaatst (artikel 8.57a respectievelijk 8.57b) en geschrapt uit artikel 8.57. Van deze gelegenheid is ook gebruik gemaakt om de regels over deze plannen die voorheen in het Stortbesluit bodembescherming en de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming waren opgenomen, samen te brengen. Over enkele specifieke onderwerpen worden nog in de Omgevingsregeling nadere regels gegeven. Deze onderwerpen zijn conform de nieuwe delegatiesystematiek vormgegeven (zie de toelichting op artikel 8.45) en opgenomen in het derde lid van artikel 8.57a en het zesde lid van artikel 8.57b.

De regels uit artikel 8.57a, tweede lid, onder a en b waren voorheen opgenomen in artikel 9, eerste lid, onder d, van het Stortbesluit bodembescherming; onderdeel c in artikel 14b, onder a, b en d, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming. De regels uit artikel 8.57b, eerste tot en met vijfde lid, waren voorheen opgenomen in artikel 14a van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Onderdeel FJ (artikel 8.58 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Het opschrift van dit artikel en de tekst zijn verduidelijkt. Ook is de verwijzing naar het urgentieplan op hoofdlijnen aangepast.

Onderdeel FK (artikel 8.59 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Eerste lid

De aanpassing in het eerste lid, onder a, aanhef, houdt verband met een herordening in het artikel, waarbij het (voormalig) onderdeel b van dit lid is geschrapt.
Aan het eerste lid, onderdeel a, is een aantal onderdelen toegevoegd in verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling. Deze onderdelen waren voorheen geregeld in artikel 9, eerste en tweede lid van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.
De (nieuwe) onderdelen b., c. en d. zijn in verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming verduidelijkt.

Tweede lid

Dit nieuwe tweede lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels zal bevatten.

Onderdeel FL (artikel 8.59a (nieuw) Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel vormt de voortzetting van de regeling zoals deze was opgenomen in artikel 13, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming. In dit artikel wordt een open norm geïntroduceerd: monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van het grondwater, het percolaat en het oppervlaktewater vinden plaats volgens de actuele stand van de techniek. In artikel 13, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming werd nog naar een uitgebreide opsomming van normen in de bijlage bij die regeling verwezen. In de praktijk blijkt dat slechts een deel daarvan nog wordt gehanteerd, maar veel van die normen verouderd zijn terwijl andere in de praktijk gehanteerde normen niet worden genoemd. Door nu een open norm te hanteren, kan per geval worden beoordeeld welke norm het meest geschikt is.

Onderdeel FM (artikel 8.62 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging gaat om een wetstechnische aanpassing in verband met het invoegen van drie artikelen (artikel 8.57a, 8.57b en 8.59a van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Onderdeel FN (§ 8.5.2.5 (nieuw) Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.62a (nieuw) Bkl

De regels in deze paragraaf zijn een beleidsneutrale omzetting van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land (Stcrt. 2001, 133).

Eerste lid

In dit lid is bepaald dat paragraaf 8.5.2.5 alleen van toepassing is op stortplaatsen voor baggerspecie op land. Een stortplaats op land is een stortplaats die niet is gelegen in een oppervlaktewaterlichaam.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel is een aantal uitzonderingen opgenomen op het toepassingsbereik.

Onder a
Allerlei voorwerpen kunnen in het water terechtkomen, zoals puin, fietswrakken en koelkasten. Zij vallen niet onder de reikwijdte van deze paragraaf, voor zover zij apart van of uit de waterbodem zijn verwijderd, redelijkerwijs uit de specie kunnen worden verwijderd tijdens het baggeren, of uit de baggerspecie zijn verwijderd na het baggeren. Het bevoegd gezag beoordeelt of deze voorwerpen redelijkerwijs uit de baggerspecie kunnen worden verwijderd tijdens het baggeren. `Tijdens het baggeren' houdt in: tot het moment waarop de baggerspecie in het vaartuig of voertuig is gebracht waarmee de specie wordt getransporteerd naar een behandelinstallatie of stortplaats, of tot het moment waarop de specie op de kant is gebracht.

Onder b
Vooral zand, grind en klei worden als grondstof uit de waterbodem gewonnen. Als grondstof gewonnen waterbodem valt buiten het toepassingsbereik van deze paragraaf.

Onder c
Het begrip baggeren impliceert dat materiaal wordt opgehaald uit een oppervlaktewaterlichaam. Materiaal dat is vrijgekomen bij het boren van een tunnel die onder water loopt is geen baggerspecie.

Onder d
Afhankelijk van het doel van de behandeling, verliest de baggerspecie al dan niet het karakter van baggerspecie. Soms gaat het om een voorbehandeling voordat de specie wordt gestort. In dat geval blijft de behandelde specie baggerspecie. In andere gevallen vindt de behandeling plaats om de specie daarna te kunnen toepassen als grond. In dit geval wordt de behandelde specie beschouwd als grond niet zijnde baggerspecie, voor zover zij geschikt is voor de toepassing als grond. Deze geschiktheid wordt getoetst aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Dit betekent dat behandelde baggerspecie die voldoet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit, niet meer op een baggerdepot mag worden gestort, en dat behandelde baggerspecie die niet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet, wel mag worden gestort. Ook het residu van een behandeling mag op een baggerdepot worden gestort. Onderdeel d heeft overigens geen betrekking op specie die reeds bij het baggeren een vaste structuur heeft, zoals specie uit de bedding in de periode waarin daar geen water staat en uiterwaardenmateriaal. Het gaat immers om handelingen die zijn verricht na het baggeren. Opgemerkt wordt dat de regels over het toepassen van grond en baggerspecie uit het Besluit bodemkwaliteit via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen overgaan naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onder e
Een voorbeeld van een behandeling die tot een ander product leidt, is het immobiliseren van baggerspecie waarbij kunstbasalt ontstaat. Een voorbeeld in de sfeer van toepassing is specie die wordt toegepast in een werk. Het behandelingsresidu wordt niet beschouwd als een nieuwe stof of een nieuw product, maar wordt aangemerkt als baggerspecie. Een voorbeeld is zandscheidingsresidu. Ontwaterde of gerijpte baggerspecie valt niet onder onderdeel e, daarop heeft onderdeel d betrekking.

Dit artikel was voorheen geregeld in artikel 1, onder c en d, artikel 2, tweede lid, artikel 3 en 8 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62b (nieuw) Bkl

Met de eis van vakbekwaamheid van de stortplaatsexploitanten en aan de beroeps- en technische opleidingen van degene die de stortplaats exploiteert en het personeel, wordt artikel 8, onder a), onder ii) van de richtlijn storten geïmplementeerd.

Artikel 8.62c (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid is erop gericht isolerende maatregelen te treffen die voorkomen dat de standaardwaarden voor het grondwater worden overschreden.

Onder a
De in dit onderdeel genoemde minerale laag zal doorgaans bestaan uit een organische stofrijke kleiige of zandige laag. Een kleiige laag kan om uitvoeringstechnische redenen alleen op de bodem worden aangebracht, een zandige laag kan zowel op de bodem als op de taluds van de stortplaats worden toegepast. Een organische stofrijke kleiige of zandige laag werkt als adsorptielaag. De dikte en de samenstelling van de laag worden afgestemd op de aard, hoeveelheid en vervuilingsgraad van de te storten specie.

Onder b
Een geohydrologisch isolatiesysteem bestaat uit een aantal putten waaruit water aan de bodem wordt onttrokken. Het systeem heeft tot doel de (eventueel) optredende verspreiding van verontreinigingen in het grondwater zodanig te beperken dat voorkomen wordt dat het interventiepunt wordt bereikt. Met behulp van verspreidingsberekeningen moet deze werking worden aangetoond. Aangegeven moet worden waar onttrekkingsputten moeten worden geplaatst, welk debiet per put onttrokken moet worden, en welke concentratie van de verontreinigende stoffen daar ter plaatse naar verwachting aanwezig zal zijn als het systeem in werking moet worden gesteld.
Bij toepassing van een geohydrologisch isolatiesysteem wordt niet de flux uit het depot geminimaliseerd, maar wordt op effectieve wijze de verdere verspreiding van verontreinigde stoffen in het watervoerend pakket beperkt. Het gebied waarin standaardwaarden voor grondwater worden overschreden, wordt daarmee klein gehouden, terwijl de lekkageflux beneden de toelaatbare flux kan worden gehouden.

Tweede lid

De stortplaats kan invloed hebben op de kwaliteit van het grondwater buiten de stortplaats. Van invloed is sprake als de stortplaats ertoe leidt dat de kwaliteit van het grondwater een waarde bereikt die gelijk is aan of groter is dan de standaardwaarde voor de betrokken stof. Bij de berekeningen in verband met de aanvraag om een omgevingsvergunning moet dit worden nagegaan.
Beleidsmatig is het uitgangspunt dat het gebied waarbinnen de stortplaats invloed heeft op het grondwater in de omgeving nooit een groter volume mag hebben dan het volume van de stortplaats zelf.

Derde lid

Voor het bepalen van het interventiepunt wordt uitgegaan van het toelaatbaar beïnvloed gebied.

Vierde lid

Er mogen andere maatregelen worden toegepast mits kan worden aangetoond dat zij een gelijkwaardige isolerende werking hebben. Door onderzoek is aangetoond dat er in principe een aantal andere isolatietechnieken mogelijk is, zoals een dubbellaagsfolie, een precipitatielaag of een laag actief kool op bodem en taluds van de stortplaats (Deelnota `Isolatie-onderzoek van speciedepots', van de Werkgroep Referentie Ontwerp van Rijkswaterstaat (WRO), 1998). Voor zover deze technieken praktisch toepasbaar zijn, zal bij de beoordeling of de genoemde technieken als gelijkwaardig kunnen worden beschouwd, in ieder geval het risico van falen bekend moeten zijn.

Vijfde lid

Op grond van dit lid worden in de Omgevingsregeling regels opgenomen over het bereiken van het interventiepunt en het bepalen van het toelaatbaar beïnvloede gebied.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 1, onder g. en i., artikel 10 en 11 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62d (nieuw) Bkl

Eerste lid

Een geohydrologisch isolatiesysteem moet altijd kunnen worden aangebracht en is in principe bedoeld als ‘achtervang' ingeval andere maatregelen onvoldoende effect blijken te hebben. Dat wil zeggen dat het pas behoeft te worden aangebracht als blijkt dat het vereiste beschermingsniveau op andere wijze niet wordt gehaald. Hiervoor zal de omgevingsvergunning moeten worden gewijzigd. Dit is ook een element bij de beoordeling van de omgevingsvergunning: als een geohydrologisch isolatiesysteem niet mogelijk is, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend (zie ook artikel 8.25a, onder b.).

Tweede lid

Onder a
In dit onderdeel wordt vormgegeven aan het uitgangspunt dat het isolatiesysteem in goede staat van onderhoud is en wordt gehouden. Zoals hiervoor is opgemerkt vormt het isolatiesysteem een laatste ‘achtervang’, als andere maatregelen niet effectief genoeg blijken te zijn.

Onder b
Onderdeel b strekt tot bescherming van de bodem tegen verontreiniging door in de stortplaats opgepompt en behandeld grondwater. Het lozen van dit water op de riolering of op oppervlaktewater is een milieubelastende activiteit respectievelijk lozingsactiviteit, waarvoor het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels bevat en eventueel een vergunningplicht regelt.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 12 en 13 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62e (nieuw) Bkl

Als de stortactiviteiten zijn beëindigd, zullen fysieke maatregelen moeten worden getroffen om te voorkomen dat de omgeving wordt blootgesteld aan de gestorte specie, zoals een afdeklaag van ten minste 1 meter dik. Dit artikel gaat over het geval dat de afdeklaag nog voor de formele sluiting van de stortplaats - dus tijdens de exploitatiefase - wordt aangebracht. Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land ziet op het aanbrengen van een afdeklaag in de nazorgfase.

De nazorgregeling in de Wet milieubeheer wordt de term `bovenafdichting' gebruikt, dat is wat anders is dan een afdeklaag. Een afdeklaag hoeft geen afdichtende functie te hebben, anders dan een bovenafdichting. De Wet milieubeheer bepaalt verder dat een stortplaats pas formeel kan worden gesloten als de bovenafdichting is aangebracht voor zover een daartoe strekkend voorschrift voor de inrichting geldt (art. 8.47, derde lid, onder b, Wet milieubeheer). Van belang is voorts nog dat als aan het einde van de exploitatiefase op grond van de omgevingsvergunning een verplichting gaat gelden om een afdeklaag aan te brengen, zal de formele sluiting daarop moeten wachten. De Wet milieubeheer bepaalt namelijk ook dat sluiting pas plaatsvindt nadat is gebleken dat aan alle vergunningvoorschriften is voldaan (art. 8.47, derde lid, onder c, Wet milieubeheer). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 30 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62f (nieuw) Bkl

Eerste lid

Onder a en b
In de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het storten van baggerspecie op land zijn gegevens opgenomen die inzicht geven in de risico's van verontreiniging van het grondwater. Het eerste lid, aanhef en onderdelen a en b zijn erop gericht om de aannames die hieraan ten grondslag liggen in de voorschriften op te nemen, om zo te zorgen voor samenhang tussen de aanvraag en de omgevingsvergunning. Met de verplichting om het toegelaten herkomstgebied van de baggerspecie aan te geven, wordt overigens niet bedoeld dat de baggerspecie altijd uit een geografisch beperkt gedeelte van Nederland afkomstig moet zijn. Het herkomstgebied kan ook heel Nederland bestrijken.

Onder c en d
Onderdelen c en d zijn ontleend aan de richtlijn storten. Punt 6 van bijlage I bij de richtlijn storten bepaalt dat er zodanig moet worden gestort dat de stabiliteit van de afvalstofmassa en de bijbehorende constructies gewaarborgd blijft. Ten aanzien van depots voor baggerspecie kan aan deze stabiliteitseis het best worden voldaan door een beperking van de hoogte van de stort.

Tweede lid

In het tweede lid is een calamiteitenregeling opgenomen. In bijzondere gevallen mag na mededeling aan het bevoegd gezag worden afgeweken van de eisen uit het eerste lid, onderdeel a. en b.

Derde lid

In dit lid wordt vormgegeven aan de inherente veiligheid van de stortplaats. Om de emissie zo veel als mogelijk te beperken, is bepaald dat de hoeveelheid baggerspecie per oppervlakte-eenheid zo groot mogelijk zijn. Daarnaast wordt een horizontale compartimentering nagestreefd, waarbij de minst verontreinigde (uitloogbare) baggerspecie op de bodem en waar mogelijk ook langs de taluds van het depot wordt aangebracht.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 14 en 15 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62g (nieuw) Bkl

Eerste en tweede lid

Deze leden schrijven een deugdelijk controlesysteem voor. Met dit controlesysteem kan ook worden nagegaan of aan de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning wordt voldaan. Dit was voorheen geregeld in artikel 16 van het Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Derde lid

In het derde lid wordt een verband gelegd tussen het controlesysteem en (het ontwerp voor) het geohydrologisch isolatiesysteem. De resultaten verkregen via het controlesysteem kunnen ertoe leiden dat alsnog een geohydrologisch isolatiesysteem wordt aangelegd of in werking gesteld. Het ligt voor de hand in dat geval de plaats van de meetpunten af te stemmen op de (ontworpen) plaats van de pompputten. Ook dit was geregeld in artikel 16 van het Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62h (nieuw) Bkl

Dit artikel gaat over de monitoring van waterlopen op en in de nabijheid van de stortplaats. Mocht blijken dat er toch sprake is van het risico van een verontreiniging van het oppervlaktewater, dan zal mogelijk ook een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam moeten worden aangevraagd en gelden de daarvoor in het Besluit algemene regels leefomgeving opgenomen algemene regels. Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 18 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62i (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid is erop gericht om fluctuaties in de grondwaterstand te signaleren en strekt tot implementatie van punt 4, onder b, van bijlage III bij de richtlijn storten. Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 19 en 21, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Tweede lid

Welke stoffen in het grondwater worden bemonsterd, wordt in de voorschriften aangegeven. Gekeken moet worden naar relevante parameters die veel voorkomen in baggerspecie of naar verwachting voorkomen in het herkomstgebied van de baggerspecie. Gedacht kan worden aan stoffen zoals metalen (inclusief chroom en arseen), individueel PAK, chloorbenzenen, HCH en drins. Onderdeel b is opgenomen omdat het nodig kan zijn op verschillende diepten monsters te nemen. Onderdeel c. regelt de locatie en de frequentie van de bemonstering. In onderdeel d. is aangegeven dat de bemonstering moet geschieden op een vast tijdstip in het jaar. Daardoor wordt bevorderd dat de stroomrichting van het grondwater op het tijdstip van bemonstering steeds gelijk is, dat van belang is omdat het stelsel werkt met vaste referentiepunten (`bovenstrooms') en controlemeetpunten (benedenstrooms'). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 20 en 21, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Derde lid

In dit lid wordt een grondslag gegeven voor het stellen van nadere regels bij ministeriële regeling. Deze regels zullen in de Omgevingsregeling worden opgenomen en zullen gaan over de frequenties van de metingen en bepalingen en de wijze waarop de referentie- en controlemeetpunten worden bepaald. Dat laatste was voorheen geregeld in artikel 21 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62j (nieuw) Bkl

Voordat baggerspecie op de stortplaats mag worden gestort, moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. Deze voorwaarden waren voorheen opgenomen in artikel 9 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Onder a
Dit onderdeel bepaalt dat door het bevoegd gezag moet worden vastgesteld dat aan de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning is voldaan. Het gaat hier om verplichtingen die reeds bij de start van de werkzaamheden moeten zijn nagekomen.

Onder b
Voor een goede werking van het controlesysteem moet voor de ingebruikname van de stortplaats een ‘nulonderzoek’ wordt uitgevoerd. Daarmee wordt de grondwaterkwaliteit vastgelegd voordat de stortplaats in gebruik wordt genomen.

Onder c
Onderdeel c ziet op financiële zekerheid. Bij de aanvraag moeten bewijsstukken worden gevoegd, die borgen dat financiële zekerheid is gesteld of op een later moment wordt gesteld. In sommige gevallen kan de financiële zekerheid pas worden gesteld, nadat de vergunning is verleend. Dit onderdeel regelt voor dat laatste geval dat niet eerder met de stort wordt gestart dan nadat bewijs is geleverd dat de financiële zekerheid is gesteld.

Artikel 8.62k (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat de exploitant van de stortplaats een urgentieplan op hoofdlijnen moet hebben, waarin de maatregelen zijn aangegeven die kunnen worden getroffen als het interventiepunt wordt bereikt. Als het interventiepunt wordt bereikt (zie artikel 8.63l) moet dit plan worden uitgewerkt (zie artikel 8.63m). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 24, eerste lid, van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62l (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid is bepaald wanneer het interventiepunt is bereikt. Dat is samengevat het geval als op één of meer van de controlemeetpunten wordt geconstateerd dat de concentratie van één of meer van de gemeten stoffen gelijk is aan of hoger is dan de som van de signaalwaarde en de meetonzekerheid. Het bereiken van het interventiepunt moet bevestigd worden door een herbemonstering en er moet bovendien worden vastgesteld wat de oorzaak van het bereiken van het interventiepunt is.

Tweede lid

Het onderzoek bedoeld in het eerste lid is bedoeld om vast te stellen of de verontreiniging is veroorzaakt door de stortplaats. Dat staat niet op voorhand vast, aangezien in de omgeving van de stortplaats nog andere bronnen van verontreiniging aanwezig kunnen zijn. Ook moet er gekeken worden of de geconstateerde verslechtering van de grondwaterkwaliteit niet wordt veroorzaakt door meetfouten of grote onnauwkeurigheden in de meetprocedure. Het onderzoek kan ook het herhalen van de modelberekeningen of het uitvoeren van metingen omvatten.

Derde lid

Dit lid schrijft voor dat de wijze waarop en de termijn waarbinnen het onderzoek en de metingen moeten plaatsvinden in de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning moeten worden uitgewerkt.

Vierde lid

In dit lid wordt de grondslag gegeven om de bepaling van de signaalwaarden bij ministeriële regeling uit te werken. De Omgevingsregeling bevat hiervoor de regels die voorheen waren opgenomen in artikel 21 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. Ook wordt een grondslag gegeven voor het stellen van nadere regels over de herhaalde meting.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 1, onder g en artikel 23, eerste tot en met derde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62m (nieuw) Bkl

In dit artikel is bepaald dat het urgentieplan op hoofdlijnen wordt uitgewerkt in een uitgewerkt urgentieplan, als het interventiepunt wordt bereikt. In dat uitgewerkte urgentieplan moet worden aangegeven of het noodzakelijk is aanvullende maatregelen te treffen. Hierbij kan worden gedacht aan het alsnog aanbrengen en inwerking stellen van een geohydrologisch isolatiesysteem of de aanpassing daarvan. Dit was voorheen geregeld in artikel 24, tweede tot en met vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.
Ook is bepaald dat het bereiken van het interventiepunt meteen aan het bevoegd gezag moet worden gemeld. Het bevoegd gezag dient immers te weten dat de verplichtingen die volgen uit de voorschriften die op grond van dit artikel aan de omgevingsvergunning worden verbonden, actueel zijn geworden. Dit was voorheen geregeld in artikel 23, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62n (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid bevat een met de meet- en controleverplichtingen corresponderende registratieplicht.

Tweede lid

In de onderdelen van dit lid zijn verplichtingen tot verslaglegging vastgelegd. Behalve om de uitkomsten van de monitoring gaat het ook om een aantal andere - aan de EG-richtlijn storten ontleende – gegevens (Bijlage I, onderdeel 6 en bijlage III onderdeel 5.1 en 5.2). De toezending van deze resultaten door het bevoegd gezag aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is geregeld in artikel 10.47a van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.62o (nieuw) Bkl

Dit artikel vormt de voortzetting van de regeling zoals deze was opgenomen in artikel 17 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. In dit artikel wordt een open norm geïntroduceerd: monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van het grondwater en het oppervlaktewater vinden plaats volgens de actuele stand van de techniek. In artikel 17 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land werd nog naar een uitgebreide opsomming van normen verwezen. In de praktijk blijkt dat slechts een deel daarvan nog wordt gehanteerd, maar veel van die normen verouderd zijn terwijl andere in de praktijk gehanteerde normen niet worden genoemd. Door nu een open norm te hanteren, kan per geval worden beoordeeld welke norm het meest geschikt is. Deze regeling sluit aan bij artikel 8.59a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel FO (artikel 8.63 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging verbetert de verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdelen FP en FQ (artikelen 8.66 en 8.68 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Voor stortplaatsen worden de regels voor de aan de omgevingsvergunning te verbinden voorschriften voor een aantal onderwerpen uitgewerkt in de Omgevingsregeling (via de Invoeringsregeling). De wijziging van deze artikelen brengt de regeling voor winningsafvalvoorzieningen daarmee in lijn.

Onderdeel FR (artikel 8.69 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De verwijzing naar paragraaf 3.5.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan worden geschrapt, omdat deze regels in die gevallen al gelden.

Onderdelen FS en FT (artikelen 8.71 en 8.72 Bkl [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De terminologie is in beide artikelen geüniformeerd.

Onderdelen FU en FV (artikelen 8.74 en 8.75 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging brengt de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving in overeenstemming met dat besluit.

Onderdeel FW (artikel 8.76 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en artikel 5.23 van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel FX (artikel 8.79 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.22 van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel FY (artikel 8.80 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.22 van de wet]

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.2.

Onderdeel FZ (artikel 8.83 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, eerste lid, aanhef en onder a, b, en c, van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel GA (artikel 8.84 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en artikel 5.24 van de wet]

Eerste lid

De wijziging van de formulering van onderdeel c van de beoordelingsregels voor de wateractiviteit vloeit voort uit de wijziging van onderdeel c van artikel 5.24 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Met de wijziging wordt een onbedoelde wijziging ongedaan gemaakt ten opzichte van het voorheen bestaande beoordelingskader van de Waterwet. Deze wijziging is ook doorgevoerd in artikel 8.22. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 8.22.
Zoals in de toelichting bij artikel 8.22 is aangegeven, wordt bij “het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen” met ‘functie’ hetzelfde bedoeld als daarmee in het algemeen in de Omgevingswet wordt bedoeld. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de functies die worden toegekend in de waterprogramma’s. Ten tweede moet het functies betreffen die eigen zijn aan

watersystemen. Opgemerkt wordt dat het in beginsel niet gaat om de belangen die in artikel 1.3, onderdeel a, van de Omgevingswet tot uitdrukking zijn gebracht (dat onderdeel luidt: “a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit”). Die belangen worden voor een groot deel afgedekt door de beoordelingsregels die al zijn opgenomen in artikel 8.84, onder a en b. Enkele functies die de ‘omgevingskwaliteit’ tot uitdrukking brengen – in het bijzonder landschap en cultureel erfgoed – zijn geen maatschappelijke functies en vormen ook geen onderwerp van beoordeling op grond van artikel 8.84, onder a en b.

Derde, vierde en vijfde lid

Uit het derde lid zoals dat in het Bkl was opgenomen, volgde dat bij toepassing van artikel 2.17, tweede lid, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit zou mogen leiden tot het niet voldoen aan de in artikel 8.84, derde lid, onder a, genoemde omgevingswaarden, of het niet bereiken van de onder b genoemde doelstelling van goed ecologisch potentieel. Dit derde lid bepaalde echter niet tot welke negatieve gevolgen de aangevraagde wateractiviteit dan wel beperkt moet blijven om te voldoen aan het in het eerste lid, onder b, van artikel 8.84 bedoelde criterium van het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. Artikel 4, vijfde lid, kaderrichtlijn water vereist immers dat bij toepassing van deze uitzonderingsgrond een lager doel wordt geformuleerd. In artikel 2.17, tweede lid, onder d, van dit besluit is deze lagere doelstelling opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op dit artikel. Op grond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU 1 juli 2015, C-461/13 (BUND/Duitsland), ECLI:EU:C:2015:433) geldt dat het verlenen van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit in die gevallen in ieder geval niet mag leiden tot het niet bereiken van vastgestelde minder strenge doelstellingen. Dit vereiste is expliciet gemaakt in het nieuwe onderdeel c van dit derde lid.

Om het ambitieniveau van de kaderichtlijn water overeind te houden, is in het kader van de Common Implementation Strategy onder die richtlijn afgesproken dat lidstaten zich zoveel mogelijk onthouden van het toepassen van artikel 4, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water. In de Nederlandse Stuurgroep Water is naar aanleiding hiervan, vooruitlopend op een eventuele toekomstige herziening van de kaderrichtlijn water, beleidsmatig afgesproken dat een beroep op de uitzonderingsgronden van de kaderrichtlijn water alleen met terugwerkende kracht zal worden gedaan, dat wil zeggen voor de op dat moment verstreken programmaperiode en niet voor de komende programmaperiode. Dit betekent dat formulering in artikel 8.84 weliswaar in lijn is met de vereisten van de kaderrichtlijn water, maar het niet de verwachting is dat waterbeheerders ook daadwerkelijk voor de komende programmaperiode een beroep zullen doen op de vaststelling van minder strenge doelstellingen, en dat dus evenmin verwacht wordt dat het daadwerkelijk nodig zal zijn om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit te toetsen aan dit nieuw onderdeel c. Waar een beroep op deze uitzonderingsgrond echter toch gedaan mocht worden, is toetsing bij vergunningverlening aan deze vastgestelde minder strenge doelstelling echter onontbeerlijk om te voldoen aan de vereisten die de kaderrichtlijn water stelt.

Tegelijk met deze wijziging is het derde lid zoals dat in het Bkl was opgenomen, in dit besluit gesplitst in derde en vierde lid, met als doel de leesbaarheid van deze leden te vergroten. Het eerdere vierde lid is vernummerd naar vijfde lid.
Voor een uitgebreide toelichting op dit artikel wordt ook verwezen naar de toelichting op artikel 8.84 van het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 863-866).

Onderdeel GB (artikel 8.88 Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, eerste lid, aanhef en onder d, en tweede lid, van de Omgevingswet]

In navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel GC (artikel 8.90 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, vierde lid, van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel GD (artikel 8.92 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet]

De verwijzing naar artikel 5.35 van de wet is vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5 van de wet. De Invoeringswet Omgevingswet wijzigt artikel 4.5 waardoor dit een duidelijker opbouw krijgt. Artikel 5.35 van de Omgevingswet wordt hierdoor overbodig, zodat dit kan vervallen. Ook wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast in navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel GE (artikel 8.93 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet]

In navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel GF (artikel 8.96 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt een verbetering aangebracht in de verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Ook is in navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel GG (artikelen 8.97a, 8.97b en 8.97 c (nieuw) Bkl) [artikel 5.42, eerste lid, van de wet]

Artikel 8.97a (nieuw) Bkl

Met dit artikel wordt een algemene verplichting geïntroduceerd om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te wijzigen of in te trekken als geconstateerd wordt dat deze niet kan worden ingepast in het omgevingsplan. Het gaat daarbij om de inpassing van activiteiten waarvoor de vergunning in afwijking van, of anders gezegd in strijd met, het omgevingsplan is verleend. Deze wijziging hangt samen met de in het Bkl opgenomen regeling om de inpassing van de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan soepel te laten verlopen (zie paragraaf 4.12 van het algemeen deel van deze toelichting).

Het intrekken van een omgevingsvergunning wordt gezien als ultimum remedium. Immers bij de intrekking van een omgevingsvergunning blijft gelden dat een bestuursorgaan bij een besluit de relevante feiten en af te wegen belangen betrekt (artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht).

De wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning komt pas aan de orde als een conflict ontstaat tussen enerzijds de verplichting van artikel 4.17 van de wet om een omgevingsplan in overeenstemming te brengen met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en anderzijds instructieregels of een instructie van het Rijk of de provincies en er geen andere oplossingen zijn om de activiteit in het omgevingsplan in te passen.

Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang is voorzien in overeenkomstige artikelen; hierop wordt in het volgende onderdeel van deze toelichting ingegaan. Het artikel is het vervolg op de bepaling in artikel 8.97 Bkl dat een vergunning alleen gewijzigd of ingetrokken wordt op de gronden waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit geweigerd had kunnen worden. Het gaat in artikel 8.97a in beginsel om activiteiten die niet kunnen worden gecontinueerd vanwege instructieregels of instructies die ten tijde van vergunningverlening nog geen probleem vormden. De verplichting geldt op de datum waarop het omgevingsplan in overeenstemming moet worden gebracht met de omgevingsvergunning, tenzij in de instructieregel een andere termijn is opgenomen die eerder verstrijkt. In dat laatste geval geldt volgens het derde lid van die artikelen die (kortere) termijn.

De voorwaarde in het tweede lid, onder a, is opgenomen om te verzekeren dat het bevoegd gezag zich ervan vergewist dat de in het eerste lid bedoelde instructieregel of instructie van toepassing is op de activiteit die met de omgevingsvergunning is toegestaan. Intrekking blijft immers achterwege als een instructieregel of instructie eerbiedigende werking heeft ten opzichte van hetgeen met de omgevingsvergunning is toegelaten of rechtmatig is gerealiseerd. Zoals in het algemeen deel van de toelichting al is toegelicht, is daarvan in de regel sprake. Die eerbiedigende werking kan voortvloeien uit een afzonderlijke bepaling met die strekking, of uit de redactie van de instructieregel of instructie zelf. Om te benadrukken dat intrekking als ultimum remedium wordt gezien, zijn in het tweede lid, onder b, randvoorwaarden opgenomen. Intrekking kan niet, zoals gebruikelijk bij omgevingsvergunningen, als volstaan kan worden met het wijzigen van vergunningvoorschriften. Ook moet het bevoegd gezag nagaan of via aanpassing van het omgevingsplan de activiteit kan blijven voortbestaan. Ten slotte is intrekking ook niet aan de orde als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de wet kan worden verkregen. Onder de omstandigheid dat door het bevoegd gezag tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning wordt overgegaan vanwege een regel of instructie als bedoeld in artikel 8.97a, tweede lid, onderdeel a, kan er sprake zijn van uit te betalen nadeelcompensatie. Het bevoegd gezag kan deze binnen de daarvoor gestelde regels verhalen bij het orgaan dat verantwoordelijk is voor de schadeveroorzakende instructieregel of instructie. In het algemeen deel van de toelichting is hier nader op ingegaan.

Artikelen 8.97b en 8.97c (nieuw) Bkl

In aanvulling op de intrekkingsverplichting voor reguliere buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (artikel 8.97a Bkl) zijn ook artikelen ingevoegd voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang (artikel 8.97b Bkl) en nationaal belang (artikel 8.97c Bkl). Dat onderscheid weerspiegelt de indeling van artikel 8.0b, de centrale beoordelingsregel voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die met dit besluit wordt ingevoegd in het Bkl. De opbouw en werking van beide artikelen is gelijk aan die van artikel 8.97a en voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel. Op twee punten zijn er echter verschillen.

Ten eerste zijn bij omgevingsplanactiviteiten van provinciaal of nationaal belang steeds verschillende bestuurslagen betrokken bij de toepassing van het tweede lid. De intrekkingsverplichting richt zich tot het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als die in kwestie. Dat is niet altijd het bevoegd gezag dat de vergunning verleend heeft. Zo zijn gedeputeerde staten bijvoorbeeld bevoegd tot intrekking van een vergunning op een locatie waar de regeling ‘eens bevoegd gezag altijd bevoegd gezag’ geldt, ook als de vergunning is verleend door het college van burgemeester en wethouders. De bevoegdheid tot wijziging van de aan die omgevingsvergunning verbonden voorschriften berust ook bij dat bestuursorgaan. In hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit is aangegeven welk bestuursorgaan dat is.

De gemeenteraad is bevoegd het omgevingsplan aan te passen (tenzij toepassing is gegeven aan de delegatiebevoegdheid uit artikel 2.8 van de wet). Het bestuursorgaan dat instructieregels opstelt, kan in die regels bepalen dat daarvan ontheffing kan worden verleend. De minister is bevoegd ontheffing te verlenen van rijksinstructieregels; gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van provinciale instructieregels. Het initiatief om deze bestuursorganen te verzoeken toepassing te geven aan hun bevoegdheden, ligt bij het gemeentelijk bestuursorgaan dat op grond van artikel 4.17 van de wet bevoegd (en verplicht) is het omgevingsplan met de omgevingsvergunning in overeenstemming te brengen. Dat bestuursorgaan wordt immers geconfronteerd met de inpassingsplicht uit artikel 4.17 van de wet en de noodzaak om bij de vereiste wijziging van het omgevingsplan te voldoen aan de instructieregels of instructie, bedoeld in het eerste lid. De gemeenteraad moet dus voordat met het oog op artikel 8.97b of 8.97c een verzoek om intrekking wordt gedaan, het daartoe bevoegde gezag hebben verzocht om een wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften, hebben onderzocht of het

omgevingsplan kan worden aangepast en zijn nagegaan of bij gedeputeerde staten of de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontheffing van de instructieregels kan worden verkregen. De noodzakelijke afstemming tussen deze bestuursorganen wordt ingegeven door artikel 2.2 van de wet. Pas wanneer blijkt dat toepassing van deze bevoegdheden op niets uitloopt of dit op voorhand al overduidelijk is, ontstaat de bevoegdheid en verplichting tot intrekking. In de regel zal het hiertoe bevoegd gezag hier door de gemeenteraad om worden verzocht.

Een tweede verschil met de intrekkingsverplichting voor reguliere buitenplanse omgevingsplanactiviteiten is dat de regels voor het intrekken van omgevingsvergunningen van provinciaal en nationaal belang niet geheel symmetrisch zijn met de regels voor het verlenen daarvan. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang hoeft een minister zich niet te houden aan een deel van de rijksinstructieregels, noch aan provinciale instructieregels (zie artikel 8.0d van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Ook gedeputeerde staten hoeven zich bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang niet te houden aan een deel van de provinciale instructieregels (zie artikel 8.0c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Bij het inpassen van de omgevingsvergunning moet de gemeenteraad zich wel houden aan die regels. In de meeste gevallen zal inpassen echter geen probleem zijn, omdat instructieregels in het algemeen voorzien in eerbiedigende werking van eerder toegelaten activiteiten. Niet uitgesloten is echter dat het Rijk bij toekomstige wijzigingen van het Bkl of een provincie in haar omgevingsverordening bewust tot een andere keuze komt, bijvoorbeeld als bepaalde activiteiten gesaneerd worden ter uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting. In dat geval kan de gemeente niet inpassen en moet zij, als beschreven, het initiatief nemen voor toepassing van artikel 8.97b of 8.97c van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Opgemerkt wordt dit artikel niet ziet op een projectbesluit dat geldt als een omgevingsvergunning. Een projectbesluit zal gelet op artikel 5.52, eerste lid, van Omgevingswet niet gelden als omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit artikel bepaalt immers dat het projectbesluit rechtstreeks het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan zijn besluit wel wijzigen en daarmee ook de voorschriften van de omgevingsvergunningen die het omvat.

Onderdeel GH (artikel 8.98 Bkl [artikel 5.38, derde lid, van de Omgevingswet]

In navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel GI (artikel 8.99 Bkl) [artikel 5.42, eerste lid, van de wet]

Deze wijziging brengt een tekstuele verbetering aan, zodat duidelijk is dat het in het eerste lid om een stortingsactiviteit op zee gaat en daarnaast wordt een verwijzing in het vierde lid gecorrigeerd. Ook is in navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet de tekst van het artikel aangepast.

Onderdelen GJ, GK en GL (artikelen 8.100, 8.101 en 8.102 Bkl [artikel 5.42, eerste lid, van de Omgevingswet]

In navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van deze artikelen aangepast.

Onderdeel GM (artikel 9.1 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, a tot en met c en g, van de wet]

De wijziging in het eerste lid volgt uit het toevoegen van de instructieregel over de ladder voor duurzame verstedelijking in paragraaf 5.1.5.4 (artikel 5.129g). Er zullen naar verwachting weinig

nieuwe stedelijke ontwikkelingen via een projectbesluit mogelijk worden gemaakt. In die gevallen waarin dat wel het geval is geldt het volgende. Projectbesluiten kennen een verkenningsfase op grond van artikel 5.48 van de wet. Bij deze verkenning is afhankelijk van de aard en omvang van het project ook kennisvergaring nodig naar de aard van het probleem, de relevante ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied waarop de verkenning is gericht en mogelijke oplossingen. Om deze reden hoeft de instructieregel van artikel 5.129g niet van overeenkomstige toepassing te worden verklaard op projectbesluiten.

De wijziging in het tweede lid is het spiegelbeeld van de wijzigingen in artikelen 5.166, 7.15 en 9.4 ten aanzien van de ontheffing (zie de toelichting bij de wijziging van die artikelen). Dat artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e uit de Waddenparagraaf (paragraaf 5.1.5.3), zoals deze wordt toegevoegd met dit besluit, zijn uitgezonderd van de mogelijkheid om een ontheffing op grond van artikel 2.32 Ow te verkrijgen, betekent dat het Rijk deze regels bij het vaststellen van een projectbesluit op dezelfde wijze in aanmerking moet nemen als gemeenten, provincies en waterschappen bij het vaststellen van een omgevingsplan respectievelijk projectbesluit of omgevingsverordening.[24] Voor de overige regels van hoofdstuk 5 Bkl geldt dat deze dus niet van toepassing zijn op rijksprojectbesluiten.

Artikel 6.1 Bkl, dat een instructieregel bevat voor het stellen van regels over een lozingsactiviteit in een waterschapsverordening was opgenomen in artikel 9.1 Bkl voor het geval dat in een projectbesluit wordt afgeweken van de door de instructieregel vereiste regels. Dit artikel hoeft niet meer genoemd te worden in artikel 9.1 Bkl omdat artikel 9.3a Bkl zal gaan verzekeren dat een minister en gedeputeerde staten ook bij het vaststellen van een projectbesluit of een ander besluit als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet, de eisen gesteld in de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water in acht nemen.

Onderdeel GN (artikel 9.3a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, van de wet]

In het advies op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het gelijkluidende advies op het Bkl (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 23-24) heeft de Afdeling aandacht geschonken aan artikel 5.53, derde en vierde lid, van de wet. Op grond van dit artikel in de wet kunnen een minister en gedeputeerde staten decentrale regels buiten toepassing laten, als deze regels de uitvoering van een projectbesluit onevenredig belemmeren. De Afdeling constateerde dat deze leden een mogelijkheid zouden kunnen bieden om besluiten te nemen die strijdig zijn met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet en het Bkl zijn daarop aangepast. In het nader rapport is al aangekondigd dat de wijziging van artikel 2.25, eerste lid, zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, uitwerking vergt in dit besluit.

Om regels die zijn vastgesteld bij of krachtens een omgevingsplan buiten toepassing te laten of beter gezegd dusdanig te wijzigen dat deze niet langer een belemmering vormen, moet gebruik worden gemaakt van artikel 5.52 van de wet. In dat artikel is bepaald dat het projectbesluit, als het nodig is voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van een project, de regels in een omgevingsplan kan wijzigen. In de artikelen 9.1 tot en met 9.3 Bkl is verzekerd dat het projectbesluit dat het omgevingsplan aanpast voldoet aan de instructieregels die strekken ter implementatie van Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Het is immers alleen maar mogelijk om af te wijken van regels die zijn opgenomen in bijvoorbeeld een omgevingsplan als hierdoor geen strijd met hogere regelgeving ontstaat.

Ook regels die niet worden vastgesteld bij of krachtens een omgevingsplan, maar worden vastgesteld bij of krachtens een omgevings- of waterschapsverordening kunnen gebaseerd zijn op instructieregels die dienen ter implementatie van Europese richtlijnen of uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen. Artikel 9.3a verzekert dat een minister en gedeputeerde

[24] Zie voor een toelichting van de algemene lijn die gehanteerd is hierbij paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 395 e.v.

staten ook bij het nemen van een projectbesluit of een ander besluit tot het buiten toepassing laten van regels die gesteld zijn in een omgevings- of waterschapsverordening niet afwijken van dergelijke dwingende instructieregels.

In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat als via een projectbesluit of een ander besluit, bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, bij waterschapsverordening gestelde regels over lozingsactiviteiten buiten toepassing worden gelaten, een minister of gedeputeerde staten wel de eisen gesteld in de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water in acht moeten nemen. De richtlijn vereist – kort gezegd – dat de lozingen worden beheerst en dat lozingen door puntbronnen die verontreiniging kunnen veroorzaken voorafgaand gereguleerd worden. Deze bepaling verhindert dat een minister of gedeputeerde staten een algemene regel of vergunningvereiste voor een lozingsactiviteit buiten toepassing laten als dit zou leiden tot strijd met de genoemde verplichtingen in de kaderrichtlijn.

In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat op een projectbesluit of een ander besluit tot het buiten toepassing laten van bij waterschaps- of omgevingsverordening gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, de in artikel 8.84, tweede, derde en vierde lid, Bkl opgenomen generieke beoordelingsregels van overeenkomstige toepassing zijn. Artikel 8.84 regelt materieel hetzelfde als de artikelen 6.2 en 7.12 van dat besluit (zie ook de toelichting op die artikelen, Stb. 2018, 292, p. 801, 810 en 863-866). Bij de beoordeling van de aanvraag van de omgevingsvergunning moet dus nog steeds rekening worden gehouden met de programma's en plannen die betrekking hebben op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam (artikel 8.84, tweede lid, van dat besluit) en het verlenen van de omgevingsvergunning mag er niet toe leiden dat niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden en doelstellingen genoemd in artikel 8.84, derde en vierde lid, van dat besluit. Bij dit alles mag niet uit het oog worden verloren dat alleen een minister bij besluit, bedoeld in artikel 5.53, vierde lid, van de wet, de regels die met inachtneming van artikel 7.12, tweede lid, Bkl zijn vastgesteld in een omgevingsverordening, buiten toepassing mag laten.

Een waterschapsverordening of omgevingsverordening kan ook andere regels bevatten dan de op grond van artikel 6.1 vereiste regels over lozingsactiviteiten of de op grond van artikel 6.2 respectievelijk 7.12 bedoelde beoordelingsregels. Voor zover de kaderrichtlijn water daarbij van toepassing is, kan gebruik gemaakt worden van de ruimte die de bepalingen van die richtlijn daarvoor bieden. Het benutten van die ruimte kan inhouden dat in een waterschapsverordening of omgevingsverordening strengere regels worden gesteld dan gelet op de kaderrichtlijn water minimaal is vereist. Gedacht kan worden aan een verbod op infiltratie van water in gevallen waar de rijksregelgeving niet voorziet in een regeling van dit onderwerp, zonder gebruik te maken van de uitzonderingsmogelijkheden in artikel 11, derde lid, aanhef en onder j, van de richtlijn. Bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet, zal vastgesteld moeten worden of en in hoeverre zo'n regel in een waterschapsverordening of omgevingsverordening buiten toepassing kan worden gelaten zonder in strijd te handelen met de verplichtingen uit de richtlijn.

Artikel 9.3a heeft geen betrekking op zogenaamde getrapte instructieregels die de provincie ertoe verplichten om in de omgevingsverordening instructieregels op te nemen voor het omgevingsplan en projectbesluiten van waterschappen of provincies. Gedeputeerde staten kunnen op grond van artikel 5.53, derde lid, van de wet namelijk niet afwijken van de omgevingsverordening en dus ook niet van de daarin opgenomen instructieregels. Daarnaast is in de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl gewaarborgd dat de internationale verplichtingen achter deze instructieregels doorwerken naar rijksprojectbesluiten.

Artikel 9.3a is niet alleen van toepassing op een projectbesluit dat afwijkt van een omgevings- of waterschapsverordening, maar ook op een later genomen afzonderlijk besluit tot afwijking ter uitvoering van een projectbesluit om strijdigheid met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen te voorkomen.

Onderdeel GO (artikel 9.4 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 9.4 wordt op gelijke wijze als artikel 5.166 Bkl aangevuld met bepalingen uit afdeling 5.1 van het Bkl omdat deze afdeling van overeenkomstige toepassing is op projectbesluiten van waterschappen en provincies waarop de instructieregels van afdeling 5.1 van overeenkomstige toepassing zijn. Ook daarvoor is de ontheffing opengesteld.

Onderdeel GP (artikel 10.1 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Dit artikel is verder aangevuld met een tweetal activiteiten waarover gegevens over externe veiligheidsrisico's kunnen worden verzameld en opgenomen in het landelijk register externe veiligheidsrisico's: spoorwegemplacementen (toevoeging van onderdeel 13 in onderdeel a, onder 1°; zie ook paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting) en inrichtingen waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet (toevoeging onderdeel 4° onder c.).

Ook is de categorie mijnbouwwerken afgestemd op de nieuwe aanduiding daarvan in bijlage VII. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een onjuiste verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving te corrigeren en de terminologie verder in overeenstemming te brengen met dat besluit.

Onderdeel GQ (artikel 10.2 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

De toevoeging in dit artikel hangt samen met artikel 5.37a van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dat regelt dat in de omgevingsvergunning 'deel-exploitanten' worden aangewezen voor onderdelen van de activiteit. Degene die dat onderdeel van de activiteit verricht, draagt enkel zorg voor de naleving van de voorschriften die aan de omgevingsvergunning zijn verbonden voor dat onderdeel.

Onderdeel GR (artikelen 10.3, 10.4 en 10.5 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Artikel 10.3 Bkl

De wijzigingen in onderdeel b, hangt samen met de verplaatsing van LPG-tankstations in bijlage VII bij het Bkl van onderdeel B, onder 5 naar onderdeel A, onder 2a, wat weer verband houdt met het vervallen van de vergunningplicht voor LPG-tankstations in het Besluit activiteiten leefomgeving.

De met de wijzigingen in de onderdelen worden nu ook de categorieën risicovolle activiteiten uit onderdeel E, onder 9 en 10 gereguleerd. Ook wordt onderdeel 13 (emplacementen) van onderdeel E uit die bijlage toegevoegd, wat samenhangt met de invulling van dat onderdeel in dit besluit.

Met de toevoeging van onderdeel g in dit artikel worden gegevens verzameld over de kenmerken van de risicovolle activiteit voor de berekening van het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. Met deze kenmerken worden de gegevens bedoeld op basis waarvan het plaatsgebonden risico en het aandachtsgebied worden berekend. Deze gegevens zijn van belang met het oog op de reproduceerbaarheid van het proces en de uitkomsten van de berekening en ook voor de voorbereiding van de rampbestrijding. Deze gegevens zullen in de Omgevingsregeling worden uitgewerkt en begrensd.

Artikel 10.4 Bkl

Deze aanpassing houdt verband met de wijziging van de omschrijving van ‘Mijnbouwwerk’ in bijlage VII, onder E, onder 11, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 10.5 Bkl

In artikel 10.1 zijn Kernenergiewet-inrichtingen aan de werkingssfeer van de regels over het landelijk register externe veiligheid toegevoegd. Met de wijziging van artikel 10.5 worden vervolgens de gegevens genoemd die verzameld worden door onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Ook is het opschrift van dit artikel verduidelijkt en de terminologie verder in overeenstemming gebracht met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel GS (artikel 10.6 Bkl [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel GT (artikel 10.7 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Deze bepaling regelt de gegevensverzameling over de externe veiligheidsrisico’s van wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het gaat om wegen die geen onderdeel zijn van het basisnet. Voorwaarde is wel dat het risico op de as van de weg groter is dan een op de 1.000.000 per jaar.

Onderdeel GU (§ 10.1.2.1 (nieuw) Bkl)

Artikel 10.8aa (nieuw) Bkl [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Eerste lid

De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.0c, eerste tot en met vierde lid, worden uitgedrukt in overstromingskansen en faalkansen. Om de actuele sterkte van de kering te monitoren, moeten metingen worden verricht en berekeningen worden gedaan ten aanzien van de actuele toestand van de kering. Er moeten bijvoorbeeld metingen worden verricht ten aanzien van de hoogte en breedte het dijktraject om te zien wat de actuele sterkte van het dijktraject is. Op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet, zijn bij ministeriële regeling regels gesteld over het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte.

Met de sterkte van het dijktraject en de hydraulische belasting moet door middel van modellen en andere regels die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld, worden bepaald wat het waterkerend vermogen van het dijktraject is en dus welke overstromingskans of faalkans van toepassing is op een bepaald dijktraject of onderdeel daarvan. Die bepaling van de sterkte en de hydraulische belasting en daarmee het waterkerend vermogen, uitgedrukt in een kans, zijn de resultaten van de monitoring. Bij het bepalen van de overstromingskans en faalkans van een bepaald dijktraject spelen modellen een belangrijke rol, omdat daarmee kenmerken van dijktrajecten kunnen worden vertaald naar die kans. Ook speelt bij de bepaling van de overstromingskans en faalkans de kennis en ervaring van de beheerder van het dijktraject een rol, omdat daarmee de sterkte van het dijktraject en de hydraulische belasting kunnen worden geïnterpreteerd.

De overstromingskans of faalkans moet worden vergeleken met de omgevingswaarde om te zien of het dijktraject aan de omgevingswaarden voldoet.

Tweede lid

De omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.0c, vijfde lid, wordt uitgedrukt in de kans op niet-sluiten van een dijktraject. Om deze omgevingswaarde te monitoren, wordt een risicoanalyse gedaan. De regels daarvoor worden ook opgenomen in de ministeriële regeling op grond van artikel 2.15, tweede lid, en artikel 20.3, eerste lid, van de wet.

Derde lid

De monitoring wordt uitgevoerd door de beheerder van de primaire waterkering (derde lid) op basis van de actuele sterkte van de kering. In de meeste gevallen is de beheerder het waterschap in wiens beheergebied de primaire waterkering ligt. Voor een aantal primaire waterkeringen is in het Omgevingsbesluit het Rijk aangewezen als beheerder en is dat Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel 10.8a (nieuw) Bkl [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Monitoring vindt ook plaats ten aanzien van de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. De monitoring vindt op dezelfde manier plaats als de monitoring van de primaire waterkeringen, zoals beschreven bij artikel 10.8aa door metingen, berekeningen en modellen in overeenstemming met de bij ministeriële regeling voorgeschreven regels. Echter, de uitwerking van de monitoring en de regels daarover zijn anders, omdat de omgevingswaarden anders zijn geformuleerd in artikel 2.0i en, net als de monitoringsregels, zijn gebaseerd op de door provincies gehanteerde methodiek voor het monitoren van de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij waterschappen. Bovendien gaat het hier enkel om waterkeringen in beheer bij het Rijk en is (dus) alleen Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 10.8b (nieuw) Bkl [artikel 20.1, derde lid, van de wet]

Eerste lid

Het eerste lid geeft aan dat voor dijktrajecten, met uitzondering van dijktraject 16-5, naast de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen ook andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen worden gemonitord, de zogenaamde andere parameters voor signalering (signaleringsparameters). Die parameter wordt door de beheerders gebruikt als referentie bij de monitoring. De signaleringsparameter geldt ongeacht het type primaire waterkering (duin, harde waterkering, stormvloedkering, afsluitdam, et cetera). Voor dijktraject 16-5, dat onder normale omstandigheden geen water keert, geldt alleen een omgevingswaarde (zie de toelichting bij artikel 2.0c, derde lid).

De signaleringsparameters staan in de laatste twee kolommen in bijlage II, onder B. Voor dijktrajecten, bedoeld onder a, is de parameter uitgedrukt in een overstromingskans per jaar. De monitoring van deze signaleringsparameter is van toepassing op de dijktrajecten die het achterland direct beschermen tegen buitenwater. Voor de dijktrajecten, bedoeld onder b, is de signaleringsparameter uitgedrukt in een faalkans per jaar. Deze monitoring is van toepassing op voorliggende keringen.

Voor alle dijktrajecten behalve 16-5 worden dus zowel de omgevingswaarden als de signaleringsparameter gemonitord. Deze monitoring vindt in de praktijk tegelijkertijd en volgens dezelfde methoden plaats. Feitelijk is er dus sprake van één monitoring. Hierdoor is geen sprake van extra lasten.

Als bij de monitoring blijkt dat de signaleringsparameter niet wordt overschreden, is meteen duidelijk dat er geen sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Als uit de monitoring blijkt dat de signaleringsparameter wel wordt overschreden, kan er sprake zijn van een dreigende overschrijding of overschrijding van de omgevingswaarden. Aan de overschrijding

van de signaleringsparameter, kan niet vanzelfsprekend de conclusie verbonden worden dat sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde in de zin van artikel 3.10 van de wet. Overschrijding van de omgevingswaarde kan bij overschrijding van de signaleringsparameter nog ver weg zijn. De signaleringsparameter vormt wel een indicatie (een signaal) bij het antwoord op de vraag of sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden. Het signaal geeft aan dat een start moet worden gemaakt met maatregelen om de waterveiligheid op de lange termijn te waarborgen.

Daarnaast speelt de signaleringsparameter een rol bij subsidieverlening op grond van de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014. Daarin is bepaald dat de subsidie niet eerder aangevraagd kan worden dan dat een overschrijding van de signaleringsparameter gemeld wordt bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De rol van de signaleringsparameter is ook toegelicht in paragraaf 1.2.2 van deze nota van toelichting.

Tweede en derde lid

Voor een toelichting op het tweede en derde lid wordt verwezen naar de toelichting op het eerste en derde lid van artikel 10.8, aangezien deze gelijkluidend zijn.

Artikel 10.8c (nieuw) Bkl [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Dit artikel verplicht Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat ertoe gegevens te verzamelen over de mate waarin voldaan wordt aan de voor grote rivieren opgestelde legger. Deze bepaling komt voort uit artikel 2.12, tweede lid, van de Waterwet en is ontstaan door een amendement van de Kamerleden Boelhouwer en Koppejan[25]. De vastlegging van de verplichting was volgens de Kamerleden mede noodzakelijk met het oog op de destijds geplande en noodzakelijke rivierverruimingsmaatregelen ter handhaving van de vereiste veiligheid. Ondanks dat de rivierverruimingsmaatregelen sindsdien grotendeels zijn uitgevoerd, wordt het voor de bescherming van de veiligheid nog steeds nuttig geacht dat gegevens worden verzameld over de staat van de grote rivieren door middel van het bekijken van de feitelijke situatie ten opzichte van de legger.

Artikel 10.8d (nieuw) Bkl [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

In dit artikel is bepaald dat Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat gegevens verzamelt over de ligging van de kustlijn. Met deze gegevensverzameling door middel van metingen vanaf zee en vanuit de lucht wordt bijgehouden of de kustlijn nog op de juiste plek ligt of dat bijvoorbeeld suppleties nodig zijn om de kustlijn zeewaarts te verplaatsen. Als referentie daarvoor dient de kustlijn die eens in de zes jaar wordt vastgesteld op een kaart als bedoeld in artikel 10.10a. Dit is de zogenaamde basiskustlijn. De ligging van de daadwerkelijke kustlijn wordt jaarlijks bekeken.

Onderdeel GW (§ 10.1.2.2 (nieuw) Bkl)

Artikel 10.9a (nieuw) Bkl [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder a, van de wet]

Dit artikel betreft een voortzetting van het voormalige artikel 2.12, eerste lid, van de Waterwet. Er wordt op grond van het eerste lid elke twaalf jaar (de in de Omgevingsregeling bepaalde frequentie van monitoring) een verslag gemaakt over de algemene waterstaatkundige toestand van alle primaire waterkeringen in Nederland, door de beheerders daarvan. Het verslag wordt opgesteld aan de hand van de monitoringsresultaten. Het is bedoeld om inzicht te geven in de staat van de primaire waterkeringen in Nederland. In het tweede lid is aangegeven wat (in ieder geval) wordt opgenomen in het verslag, namelijk de resultaten van de monitoring en, in voorkomende gevallen, de constatering dat de andere parameter als bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid, is overschreden.

[25] Kamerstukken II 2007/08, 30818, nr. 30

Artikel 10.28a van het Omgevingsbesluit bepaalt dat het verslag van het waterschap wordt uitgebracht aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Hierdoor heeft de minister een landelijk beeld van de waterveiligheid.

Op grond van artikel 2.12 van de Waterwet deed de minister elke twaalf jaar verslag aan de Tweede en Eerste Kamer. Er is voor gekozen om in het stelsel van de Omgevingswet een dergelijke verplichting over rapportage aan de Tweede en Eerste Kamer niet meer expliciet op te nemen. Het niet opnemen van een dergelijke bepaling staat de rapportage niet in de weg. De rapportage zal nog steeds worden gedaan, ondanks dat dit niet expliciet is opgenomen in het Bkl. Het laatste verslag over de toestand van de primaire waterkeringen - de zogenoemde Landelijke Rapportage Toetsing - is eind november 2011 aan de Kamers aangeboden. De volgende beoordelings-/monitoringsronde voor de primaire waterkeringen loopt van 2017 tot en met 2022. Daarover zal in 2023 verslag worden uitgebracht.

Artikel 10.9b (nieuw) Bkl [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder b, van de wet]

Dit artikel verplicht Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een verslag te maken over de op grond van artikel 10.8c verzamelde gegevens. Deze verslagverplichting bestond al op grond van artikel 2.12, tweede lid, van de Waterwet en wordt voorgezet.

Een landelijke rapportage aan de Staten-Generaal over de mate waarin de grote rivieren voldoen aan de legger, heeft nog niet plaatsgevonden. Het ligt voor de hand om in 2023, als wordt gerapporteerd over de uitkomsten van de lopende monitorings-/beoordelingsronde voor de primaire waterkeringen, ook verslag uit te brengen over de grote rivieren.

Onderdeel GX (§ 10.1.2.3 Bkl) [artikel 20.17, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het opschrift wordt de verwijzing naar de richtlijn overstromingsrisico's vervangen door het woord "waterveiligheid". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in de opschriften van de paragrafen 10.1.2.1 en 10.1.2.2.

Onderdeel GY (artikel 10.10a (nieuw) Bkl) [artikel 20.17, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Dit artikel schrijft de vaststelling van kaarten van de (basis)kustlijn waarvan de landwaartse verplaatsing wordt voorkomen of tegengegaan voor, op grond van artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet. Deze kaarten werden reeds onder de Waterwet vastgesteld op grond van artikel 2.7 van die wet. Op 15 februari 2018 is voor het laatst zo'n kaart vastgelegd (Stcrt. 2018, 10426). De basiskustlijn komt overeen met de gemiddelde laagwaterlijn. Met de kaarten wordt aangegeven welke kustlijn door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt gehandhaafd ter ondersteuning van het beheer van de primaire waterkeringen langs de kust. Daarmee is het als het ware een beleidsuitgangspunt voor het kustonderhoud. De bepaling van de basiskustlijn vindt dan ook niet alleen plaats aan de hand van de actuele ligging van de kustlijn die wordt bekeken op grond van artikel 10.8d, maar ook aan de hand van beleidsmatige overwegingen om de basiskustlijn landwaarts of zeewaarts te verplaatsen. De termijn van actualisatie en beschikbaarstelling van de kaarten is geregeld in artikel 10.81 van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel GZ (paragraaf 10.2.1.1 (nieuw) Bkl) [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Onderdelen HA en HB (artikelen 10.11, 10.11a en 10.11b (nieuw) Bkl) [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Door de vaststelling van de omgevingswaarden voor de nec-richtlijn is het nodig om scherper onderscheid te maken tussen de bepalingen die de monitoring regelen voor de verschillende richtlijnen. Het oorspronkelijke vierde lid geldt niet voor de omgevingswaarden die voor de richtlijn

gevaarlijke stoffen (en de nec-richtlijn) worden vastgesteld. Daarom is het artikel gesplitst ter verduidelijking van het onderscheid. Ook is in het kopje van artikel 10.11 verduidelijkt dat het in dat artikel alleen gaat om de omgevingswaarden die voor de richtlijn luchtkwaliteit worden vastgesteld, en zijn er enkele tekstuele verbeteringen aangebracht.

Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Artikel 10.11b Bkl

Het gaat om de monitoring zwaveldioxide, stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS), ammoniak (NH_3) en $PM_{2,5}$.
Voor de beoordeling of aan de omgevingswaarden voor NO_x en NMVOS wordt voldaan, worden de emissies van mestbeheer en landbouwgronden niet meegerekend. Het gaat om de categorieën 3B en 3D van de rapportagenomenclatuur van bijlage I bij de richtsnoeren voor de rapportage van emissies en geprojecteerde gegevens onder het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.[26] Deze richtsnoeren zijn vastgesteld op grond van het CLRTAP-verdrag.[27] In de rapportagenomenclatuur (Nomenclature For Reporting, NFR) gaat het in totaal om 24 subcategorieën (bijv. NFR code 3B4f: Mules and asses).

Onderdeel HC (artikel 10.13 Bkl) [artikel 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de wet]

In artikel 10.13, eerste lid, worden de monitoringseisen vastgelegd voor zware metalen en persistente organisatie verontreinigende stoffen (POP's). Deze eisen volgen uit artikel 8, eerste lid, en Bijlage II bij de nec-richtlijn. Er zijn geen emissiereductieverbintenissen op grond van de nec-richtlijn voor deze stoffen, en dus ook geen omgevingswaarden op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De monitoring is daarom vormgegeven als monitoring van een andere parameter. Het nieuwe onderdeel e van het eerste lid implementeert mede artikel 9, eerste lid, van de nec-richtlijn.

Onderdeel HE (§ 10.2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.14 (nieuw) Bkl

Een voor het publiek toegankelijk register wordt aangehouden ter implementatie van de richtlijn middelgrote stookinstallaties[28] (artikel 5, vijfde lid). Hiervoor wordt het SCIOS-afmeldsysteem[29] gebruikt. De informatie is beschikbaar voor toezichthouders (lokaal, regionaal en provinciaal). Het publiek heeft via een website toegang tot het register met betrekking tot de gegevens, die de richtlijn verlangt via een zoekfunctie op basis van postcode. De actieve toegang tot de feitelijke emissieconcentraties blijft beperkt tot het bevoegd gezag en de rijksoverheid ten behoeve van handhaving respectievelijk de verslaglegging aan de Commissie ingevolge artikel 11 van de richtlijn. De toegang voldoet aan de eisen van de richtlijn toegang tot milieu-informatie, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de middelgrote stookinstallaties. De inhoud van het register moet voldoen aan het gestelde in artikelen 5, vijfde lid, en artikel 9 waarin is aangegeven dat het register de informatie moet bevatten van bijlage I bij de richtlijn en de geplande veranderingen die de toepasselijke emissiegrenswaarden zou beïnvloeden.

---

[26] Guidelines for Reporting Emissions and Projections Data under the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution (ECE/EB.AIR/125), op 13 december 2013 vastgesteld in Genève. Voor de bijlagen bij de richtsnoeren, zie: http://www.ceip.at/ms/ceip_home1/ceip_home/reporting_instructions/annexes_to_guidelines

[27] Het op 13 november 1979 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (Trb. 1980, 21).

[28] Richtlijn (EU) 2015/2193 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (Pb EU 2015, L 313).

[29] SCIOS (voorheen Stichting Certificatie Inspectie en Onderhoud Stookinstallaties, nu SCIOS) beheert het certificatieschema voor de keuringen van stookinstallaties. Onderdeel hiervan is het afmeldsysteem, waarin de inspecties worden afgemeld na keuring.

Onderdeel HF (Artikelen 10.14a, 10.14b, 10.14c, 10.14d, 10.14e, 10.14f en 10.14g (nieuw) Bkl [artikel 20.1, derde lid, van de wet]

Artikel 10.14a (nieuw) Bkl

De wet maakt voor waterkwaliteit een onderscheid tussen omgevingswaarden en andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. Een aantal milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn water is in hoofdstuk 2 Bkl vormgegeven als omgevingswaarden, terwijl andere milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn water in hoofdstuk 4 Bkl terugkomen als 'andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving'. Dit onderscheid werkt door in de bepalingen over monitoring van de waterkwaliteit. Monitoring is een onderdeel van de beleidscyclus. Met behulp van monitoring wordt bepaald of aan de omgevingswaarden wordt voldaan en of andere doelstellingen worden bereikt.
Voor waterkwaliteit zijn de omgevingswaarden opgenomen in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bkl. Dat daarvoor monitoring moet plaatsvinden, volgt uit artikel 20.1, eerste lid, van de wet.
Echter, voor de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, en voor de doelstellingen voor waterkwaliteit, bedoeld in de artikelen 4.15, 4.17, 4.19 en 4.21 Bkl, volgt niet uit de wet dat monitoring verplicht is. Deze monitoringsverplichting moet apart worden geregeld.
Op grond van artikel 20.1, derde lid, van de wet zijn in artikel 10.14a parameters aangewezen die door monitoring moeten worden bewaakt. Een aantal parameters is gekoppeld aan een bepaalde doelstelling, bijvoorbeeld de parameter, bedoeld in artikel 10.14a, onder f: escherichia coli of andere indicatoren in schelpdierwater. Andere hangen samen met meerdere doelstellingen, zoals de parameter, bedoeld in artikel 10.14a, onder c, Ib: de stoffen in de aandachtstoffenlijst, bedoeld in artikel 8 ter, eerste lid, van de richtlijn prioritaire stoffen.

Artikel 10.14a bevat de onderdelen a tot en met g. Onderdeel a ziet op de parameters die nodig zijn om te beoordelen of voldaan is aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12 Bkl. Het gaat om biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen die relevant zijn voor de toestand van het betreffende kunstmatige of sterk veranderde krw-oppervlaktewaterlichaam, dat wil zeggen de kwaliteitselementen die zijn uitgewerkt in het betreffende regionale waterprogramma of in het nationale waterprogramma. In dergelijke waterprogramma's is aangegeven wat het goede ecologische potentieel voor dat betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam is. Dit onderdeel is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel b betreft het monitoren van opkomende stoffen in de aandachtstoffenlijst, bedoeld in artikel 8 ter, eerste lid, van de richtlijn prioritaire stoffen. Er is gekozen om in onderdeel b een dynamische verwijzing op te nemen naar deze aandachtstoffenlijst. Daarmee wordt voorkomen dat bij het wijzigen van de aandachtstoffenlijst ook wijziging van het Bkl nodig is. De uitvoeringsbesluiten tot vaststelling van de aandachtstoffenlijst zijn te raadplegen op de website van de Europese Unie (https://eur-lex.europa). Dit onderdeel is de voorzetting van artikel 13, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

In onderdeel c wordt de parameter aangewezen die moet worden gemonitord om te beoordelen of de doelstelling verbetering en voorkoming van achteruitgang van de kwaliteit van waterlichamen met betrekking tot waterwinlocaties, bedoeld in artikel 4.21 Bkl, wordt bereikt. Het gaat om die indicatoren die moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b Ib. In artikel 10.14c, tweede lid, onder b, Ib is dit opgenomen.. In het monitoringsprogramma zijn deze indicatoren uitgewerkt in het 'Protocol voor monitoring en toetsing drinkwaterbronnen krw'. Deze indicatoren omvatten ook nieuwe opkomende stoffen. Om te bepalen of voor wat betreft oppervlaktewater dat is bestemd voor de menselijke consumptie de doelstelling, bedoeld in artikel 4.21 Bkl, wordt bereikt, moet daarnaast voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.15 Bkl,

worden gemonitord. Hierin is voorzien door artikel 10.14b, tweede lid, onder b, Ib. Dit onderdeel is de voorzetting van artikel 13, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Monitoring van de parameter, bedoeld in onderdeel d, is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder d, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, waarbij verduidelijkt is dat het hier enkel gaat om monitoring bij grondwaterlichamen. Monitoring is nodig om te bepalen of in een aangewezen grondwaterlichaam geen significante en aanhoudend stijgende trends plaatsvinden, bedoeld in artikel 4.17 Bkl. Het gaat om tendensen die worden afgeleid op basis van concentratiegegevens over een tijdsverloop. Dat wil zeggen een tendens die betrekking heeft op een veranderende concentratie over dat tijdsverloop. Overigens is monitoring van tendensen over de concentraties van aangewezen stoffen ook nodig in krw-oppervlaktewaterlichamen in het kader van artikel 3, zesde lid, van de richtlijn prioritaire stoffen. Artikel 3, zesde lid, van de richtlijn prioritaire stoffen is geïmplementeerd door artikel 2.12, eerste lid, onder b, Bkl als onderdeel van de omgevingswaarde een goede chemische toestand. Juridisch is de monitoring daarvan in dit besluit daardoor geregeld in artikel 10.14b, tweede lid, onder a. Ib.

De parameter, bedoeld in onderdeel e, ziet op de bacteriële besmetting in schelpdierwater en hangt samen met de doelstelling, bedoeld in artikel 4.19 Bkl. Dit betreft in de regel rijkswateren. Daarbij gaat het om indicatoren die moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b Bkl. In artikel 10.14c, tweede lid, onder b, Ib is bepaald dat in het monitoringsprogramma deze indicatoren moeten worden uitgewerkt. Onderdeel e is gebaseerd op het Protocol voor monitoring en toetsing schelpdierwateren dat was opgenomen in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water. Dit onderdeel heeft geen equivalent in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, maar inhoudelijk is geen wijziging beoogd ten opzichte van het voorheen geldende recht. Vanwege de systematiek onder de wet is het nodig om de parameter aan te wijzen. In het genoemde protocol zijn monitoringsindicatoren opgenomen, die concretiseren wanneer sprake is van bacteriologische besmetting. De aanwezigheid van de escherichia coli bacterie is een aanwijzing dat er ook andere ziekteverwekkende bacteriën in het water zitten, net zoals de aanwezigheid van intestinale enterokokken. Escherichia coli bacteriën hebben een functie als monitoringsindicatoren voor het voldoen aan de milieukwaliteitseis dat schelpdieren geen bacteriële besmetting mogen vertonen, die risico's meebrengt voor de volksgezondheid (via de consumptie). In het kader van de monitoring kan, indien nieuwe wetenschappelijke inzichten daartoe aanleiding geven, ook met besmetting met andere bacteriën rekening worden gehouden. De gekozen formulering van de parameter geeft de waterbeheerder maximaal ruimte voor een slimme en kosteneffectieve monitoring.

In onderdeel f gaat het om de aanvullende trendbeoordelingen voor aangetroffen verontreinigende stoffen in grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwaterrichtlijn. Deze zijn nodig om het effect te beoordelen van bestaande verontreinigingspluimen als deze het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in artikel 4 van de kaderrichtlijn water, bedreigen. Dit onderdeel is het equivalent van artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel g tot slot ziet op de parameter voor monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water. Dit onderdeel is gebaseerd op artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14b (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft de daarin genoemde bestuursorganen de verplichting om een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water vast te stellen. Voorzien is om een grondslag daarvoor op te nemen in het wetsvoorstel. Bij waterkwaliteit moet de monitoring van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a, en voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bk, gebeuren conform dit monitoringsprogramma. Met deze systematiek is een inhoudelijke voortzetting beoogd van de

systematiek onder het voorheen geldende recht. Eerder vormde Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, samen met de Regeling monitoring kaderrichtlijn water en het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, de uitwerking van de verplichting van artikel 8 van de kaderrichtlijn water. Beoogd is om het monitoringsprogramma voort te zetten, zowel wat betreft de verplichte inhoud van het monitoringsprogramma als wat betreft de aanwijzing van de bestuursorganen die het vaststellen.

Eerste lid

Dit lid is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. In tegenstelling tot de situatie onder het voorheen geldende recht is de bevoegdheid om een monitoringsprogramma op te stellen aan één minister toegekend en niet tevens aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Conform artikel 3, tweede lid, van de kaderrichtlijn water is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen als stroomgebiedsautoriteit.

Tweede lid

De methode van monitoring moet worden opgenomen in het monitoringsprogramma. Onder monitoring wordt zowel verstaan het monitoren zelf (het meten en berekenen) als de beoordeling van deze meet- en rekenresultaten en de wijze van weergave van die beoordeling. Op grond van de meetresultaten moet een uitspraak worden gedaan of het waterlichaam voldoet aan de eisen. Onder methode valt daarmee ook de interpretatie en presentatie van de monitoringsresultaten, bedoeld in artikel 13, eerste lid, tweede zin en onderdeel f, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.
Onder de methode van monitoring moet verder worden verstaan dat het monitoringsprogramma een beschrijving van de wijze van monitoring moet bevatten van hetgeen voorheen in artikel 13, eerste lid, aanhef, tweede zin, onder a tot en met e, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 was geregeld. Inhoudelijk betreft het beschrijven van de wijze van monitoring ten behoeve van de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bkl, en van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Ib. In samenhang met artikel 10.14c is voorzien in een koppeling van andere parameters aan het voldoen aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, en het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in de artikelen 4.15, 4.17, 4.19 en 4.21 Bkl. Hieronder valt ook het monitoren voor de situatie dat gebruik wordt gemaakt van een van de uitzonderingen, bedoeld in de artikelen 2.17 en 2.18 Bkl. Artikel 2.17 Bkl bevat uitzonderingen die zien op doelverlaging (tweede lid), grensoverschrijdende verontreiniging (derde lid) en nieuwe veranderingen (vierde lid). De uitzondering in artikel 2.18 betreft het op een later tijdstip voldoen aan de omgevingswaarden.

Derde lid

Het lid is een voortzetting van artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. De in het derde lid aangewezen bestuursorganen stellen het deel van het monitoringsprogramma vast voor zover dat de nadere uitwerking betreft van de methode van monitoring van de parameters, bedoeld in artikel 10.14a, onder f en g, Ib. Het gaat daarbij om de parameters in het geval er aanvullende trendbeoordelingen als bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwaterrichtlijn nodig zijn en de parameters nodig voor monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water.
Bevoegd hiertoe is de waterkwaliteitsbeheerder. Voor de grondwaterlichamen zijn dit gedeputeerde staten. Voor een krw-oppervlaktewaterlichaam is bevoegd het waterschap of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Net als in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 is aangesloten bij het bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning voor het lozen op oppervlaktewater. Dat zijn de bestuursorganen die bevoegd zijn een vergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verlenen op grond van de artikelen 4.2, onder a, en 4.4, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit. Voor welke vergunningen de Minister van

Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is, kan worden opgemaakt uit het Omgevingsbesluit in samenhang met de ministeriële regeling. In artikel 4.4, eerste lid, onder a, Omgevingsbesluit is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd is voor een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit die betrekking heeft op een watersysteem in artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit. In artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit gaat het om rijkswateren als bedoeld in bijlage II bij het Omgevingsbesluit. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald waar de geometrische begrenzing ligt van de oppervlaktewaterlichamen, bedoeld in bijlage II, onder 1, bij het Omgevingsbesluit, waarvan het waterkwaliteitsbeheer bij het Rijk berust.
Voor het overige is het waterschap bevoegd gezag op grond van artikel 4.2 van het Omgevingsbesluit. In artikel 4.2, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit is opgenomen dat het waterschap bevoegd is als het gaat om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewater dat onderdeel is van een watersysteem als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 1°, van de wet.
Het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water, bestaat uit het op grond van het tweede lid door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vastgestelde monitoringsprogramma én de uitwerking op de onderdelen daarvan op grond van het derde lid door de waterschappen, de minister en de provincies. Waar in andere bepalingen in Ib, Bkl, Omgevingsbesluit en in de ministeriële regeling wordt gerefereerd aan het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b, wordt uitdrukkelijk het hele monitoringsprogramma bedoeld, dat wil zeggen het monitoringsprogramma dat is vastgesteld op grond van artikel 10.14b, eerste én tweede lid.

Artikel 10.14c (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid is een voorzetting van artikel 13, eerste lid, tweede zin, laatste zinsnede, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Tweede lid

Onderdeel a van dit lid is de voortzetting van artikel 13, eerste lid, tweede zin, aanhef, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 wat betreft aanduiding van de monitoringspunten. Onderdeel b van het tweede lid ziet op het uitwerken van de indicatoren die een mogelijke bedreiging vormen voor de kwaliteit van water uit krw-oppervlaktewater of grondwater dat wordt onttrokken voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. Dit onderdeel is een voorzetting van artikel 13, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Onderdeel b bepaalt verder dat de indicatoren die zien op bacteriële besmetting in schelpdierwater, moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma. Tot slot bepaalt onderdeel b dat de stoffen, bedoeld in artikel 10.14a, onder d, waarvoor de tendensen in de concentraties over een tijdsverloop, moeten worden aangeduid in het monitoringsprogramma.

Derde lid

In het derde lid is een koppeling vormgegeven tussen de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Ib, en de doelstellingen voor waterkwaliteit, bedoeld in hoofdstuk 4 Bkl, en de uitzondering voor een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, in relatie tot het monitoringsprogramma. Als uitzondering daarop ziet onderdeel b, dat gaat over de doelstelling van geen achteruitgang, bedoeld in artikel 4.15 Bkl, op de koppeling tussen deze doelstelling en de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13 en 2.14 Bkl. Dit is een voorzetting van artikel 16, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.
Voor alle onderdelen in het derde lid is geregeld dat het monitoringsprogramma de methode moet bevatten voor de beoordeling van de genoemde doelstellingen en het goede ecologische potentieel.

Vierde lid

Het monitoringsprogramma moet voldoen aan de eisen die daarover zijn opgenomen in de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn en de richtlijn prioritaire stoffen, als voortzetting van artikel 13, eerste lid, eerste zin, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, en richtlijn 2009/90/EG tot vaststelling van de technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG, als voortzetting van het artikel 5 van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.
Voor wat betreft de grondwaterrichtlijn zijn in ieder geval de artikelen 3, 4, 5, en 6 en bijlagen III en IV relevant. Voor de richtlijn prioritaire stoffen gaat het in ieder geval om de artikelen 3, 4, 8 bis, 8 ter en bijlage I. Van richtlijn 2009/90/EG tot vaststelling van de technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG zijn in ieder geval de artikelen 3, 4 en 5 relevant. Voor de kaderrichtlijn water betreft het in ieder geval de artikelen 8, 11 en 20, tweede lid.
Artikel 20, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bevat de mogelijkheid dat de Europese Commissie richtsnoeren vaststelt voor de toepassing van bijlage V bij de kaderrichtlijn water. Hoewel dergelijke richtsnoeren juridisch niet verbindend zijn, kunnen de lidstaten hieraan bij de opstelling en uitvoering van hun monitoringsprogramma's niet zomaar aan voorbijgaan.
Ook moet op grond van artikel 20, tweede lid, het monitoringsprogramma voldoen aan de technische opmaakvoorschriften voor de transmissie en de verwerking van gegevens. Deze voorschriften kunnen ook betrekking hebben op de toepassing van bijlage V bij de kaderrichtlijn water.
In artikel 8 van de kaderrichtlijn water wordt verder verwezen naar technische specificaties en gestandaardiseerde methoden voor analyse en monitoring van de watertoestand, die ook volgens de procedure van artikel 21 van de kaderrichtlijn water tot stand komen. Voor de toepassing van rubriek 1.4, onder iiii), van deze bijlage, moet de beschikking van de Europese Commissie van 30 oktober 2008 tot vaststelling van de indelingswaarden voor de monitoringssystemen van de lidstaten die het resultaat zijn van de intercalibratie, overeenkomstig richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEU L 332).

Artikel 10.14d (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid geeft een nadere invulling van de methode van monitoring voor zover dat voorheen was geregeld in de artikel 13en, eerste lid, tweede zin, onder g en i, en 16, vierde en vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Het betreft de methode van vaststelling van de toestandsklasse waarin een waterlichaam zich bevindt om te bepalen of geen sprake is van achteruitgang, ter implementatie van bijlage V bij de kaderrichtlijn water. Verder is opgenomen de methode van indeling van een waterlichaam in een toestandsklasse. Deze onderdelen zijn vormgegeven als verplichting bij het opstellen van het monitoringsprogramma. Omdat op grond van artikel 10.14g gemonitord moet worden volgens het monitoringsprogramma, werkt deze verplichting door voor de uitvoerders van de monitoring.

Tweede lid

Het tweede lid is een voorzetting van artikel 16, zesde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit onderdeel is vormgegeven als verplichting bij het opstellen van het monitoringsprogramma. Omdat op grond van artikel 10.14g gemonitord moet worden volgens het monitoringsprogramma, werkt deze verplichting door voor de uitvoerders van de monitoring.

Artikel 10.14e (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat het monitoringsprogramma eisen moet bevatten over het verstrekken van gegevens over de monitoringsresultaten en de beoordeling daarvan door waterschappen en provincies aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Onder de wijze van

gegevensverstrekking valt onder meer het uitwerken van de gegevens die moeten worden verstrekt en de wijze van presentatie van de gegevens. Beoogd is om hiervoor een grondslag op te nemen in het wetsvoorstel.
Dit onderdeel is de voorzetting van artikel 13, eerste lid aanhef en onder f en h, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14f (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat het monitoringsprogramma moet worden getoetst en zo nodig bijgesteld. Dat moet in ieder geval als niet voldaan wordt aan een omgevingswaarde voor waterkwaliteit of aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, en als een doelstelling voor waterkwaliteit niet wordt bereikt.
Van bijstelling van het monitoringsprogramma is uiteraard ook sprake bij monitoring in verband met aanvullende trendbeoordelingen als bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwaterrichtlijn en monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water. De betrokken waterbeheerder kan het programmaonderdeel dat betrekking heeft op deze monitoring, voor de bekendmaking toezenden aan de Minister van Verkeer en Waterstaat, die vervolgens de openbare kennisgeving zal verzorgen.
Verder kan aanleiding zijn voor een toetsing de vaststelling van het stroomgebiedsbeheerplan of het maatregelenprogramma, dat om de 6 jaar plaatsvindt.
Dit onderdeel is een voorzetting van artikel 13, vierde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14g (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft aan wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het monitoringsprogramma. Bevoegd hiertoe is de waterkwaliteitsbeheerder. Voor de grondwaterlichamen zijn dit gedeputeerde staten. Voor een krw-oppervlaktewaterlichaam is dit waterschap of het de minister. Net als in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 is aangesloten bij het bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning voor het lozen op oppervlaktewater. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b, derde lid.
Dat de waterkwaliteitsbeheerder is aangewezen als verantwoordelijke voor uitvoering van de monitoring, betekent niet dat die beheerder de taken daadwerkelijk altijd zelf moet uitvoeren. Zo kan ook gebruik worden gemaakt van de gegevens die door anderen, bijvoorbeeld drinkwaterbedrijven of natuurbeheerders, worden verstrekt. Voor een aantal specifieke kwaliteitsaspecten van de grondwatertoestand worden landelijke monitoringsprogramma's uitgevoerd. De verantwoordelijke waterbeheerders ontvangen de resultaten daarvan.
Dit artikel is een voortzetting van artikel 14 van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel HG (artikel 10.15 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Omgevingswet]

In dit artikel is met de formulering van 'het dagelijks bestuur van een waterschap' in enkelvoud aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 9.4, eerste lid (ontheffing instructieregels projectbesluit)).

Onderdeel HH (artikelen 10.15a, 10.15b en 10.15c (nieuw) Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de Omgevingswet]

Artikel 10.15a (nieuw) Bkl

Met dit artikel wordt geregeld dat de gegevens worden verzameld die nodig zijn voor het opstellen van stroomgebiedsbeheersplannen. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft, zoals in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.18c Ib is aangegeven, deze gegevens nodig voor het

vaststellen van een stroomgebiedsbeheerplan. Dit artikel zal in samenhang met beoogd artikel 10.33a van het Omgevingsbesluit artikel 5 van de kaderrichtlijn water implementeren. Artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bepaalt dat voor elk stroomgebiedsdistrict of internationaal stroomgebiedsdistrict dat is gelegen op Nederlandse grondgebied een analyse van de kenmerken, een economische analyse van het watergebruik en een beoordeling van de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en grondwater moet worden verricht.
In artikel 4.6, onder a, van het Bkl is bepaald dat de gegevens verkregen bij de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water, een rol spelen bij het opstellen van een stroomgebiedsbeheerplan. Het is aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken en Klimaat stroomgebiedsbeheerplannen vast te stellen, maar de minister dient daartoe wel over de nodige gegevens te beschikken. In dit artikel wordt geregeld dat het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciaal bestuur en de minister zelf de gegevens bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water verzamelen. In het Omgevingsbesluit zal worden geregeld dat de verzamelde gegevens, voor zover de minister daar nog niet over beschikt, aan de minister worden verstrekt.
Onder het Waterbesluit was het verzamelen van gegevens niet expliciet bepaald, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder a, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Artikel 10.15b (nieuw) Bkl

Eerste lid

Met dit artikel wordt geregeld dat de gegevens worden verzameld die nodig zijn voor het uitvoeren van de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water. Artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bepaalt dat voor elk stroomgebiedsdistrict of voor elk gedeelte van een internationaal stroomgebiedsdistrict dat op het grondgebied van een lidstaat is gelegen, een analyse van de kenmerken en een economische analyse van het watergebruik moet worden verricht en dat de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en op het grondwater moeten worden beoordeeld.
In het Waterbesluit was niet expliciet bepaald dat de gegevens, nodig voor de analyses en beoordeling, verzameld moesten worden, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder b, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt wel een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.
Het waterschap, de provincie en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelen de gegevens voor watersystemen die zij in beheer hebben. Het gemeentebestuur verzamelt vanwege diens taken op het gebied van transport van stedelijk afvalwater (artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 3° van de wet) enkel de gegevens die nodig zijn voor de economische analyse van het rioleringsbeheer.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat de genoemde bestuursorganen elk voor hun onderdeel de analyses en beoordeling verrichten. De verplichte analyses en beoordeling moeten volgens artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water worden uitgevoerd overeenkomstig de technische specificaties van de bijlagen II en III bij de richtlijn.

Artikel 10.15c (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat gegevens worden verzameld door waterschap, provincie en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen die zijn opgenomen in de waterbeheerprogramma's, de regionale waterprogramma's, het nationale waterprogramma en de waterschapsverordening, ieder voor hun onderdeel.
Onder het Waterbesluit was niet expliciet bepaald dat de gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen verzameld moesten worden, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder c, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt wel een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Onderdeel HI (artikel 10.16 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder c, 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de Omgevingswet]

De wijziging in dit artikel is een tekstuele verbetering. Het programma van maatregelen mariene strategie is gedefinieerd in bijlage I.

Onderdeel HJ (paragraaf 10.2.2.5 (nieuw) Bkl) [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet]

Artikel 10.18a (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat de in dit artikel genoemde bestuursorganen zorg dragen voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Ib. Dat deze bestuursorganen de gegevens eerst moeten verzamelen, hoeft niet te worden geregeld omdat dit reeds uit artikel 20.1, derde lid, van de wet volgt. Het monitoren van deze andere parameters houdt per definitie ook gegevensverzameling in.
Dat gegevensverzameling en verslaglegging verplicht is voor de monitoring voor de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, volgt uit de artikelen 20.1, eerste lid, en 20.14, eerste lid, onder a, van de wet.

Onderdeel HK (artikel 10.19 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de Omgevingswet]

Met de wijziging in dit artikel wordt verduidelijkt dat een verslag moet worden opgesteld over de stand van zaken van de inzameling, transport en behandeling van stedelijk afvalwater en de afvoer van slib. Dat verslag wordt gemaakt aan de hand van de gegevens, die op grond van artikel 10.17Bkl moeten worden aangeleverd door het bevoegd gezag dat de zorg heeft voor een zuiveringtechnisch werk.

Onderdeel HL (artikel 10.21 Bkl) [artikel 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de Omgevingswet] (Bkl)

In het eerste en tweede lid wordt het begrip "proliferatie" vervangen door "overmatige groei" om de leesbaarheid en het begrip van de tekst te bevorderen. Daarnaast wordt in het tweede lid van dit artikel alleen verwezen naar het Blauwalgenprotocol voor zover het gaat over de monitoring van cyanobacteriën (beter bekend als: blauwalgen). Het monitoren van overmatige groei van macroalgen of marien fytoplankton wordt niet beschreven in het Blauwalgenprotocol.

Onderdeel HM (artikel 10.22 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, en 20.7, aanhef en onder c, van de Omgevingswet] (Bkl)

De wijziging in het eerste lid, onder a, is een technische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 3.8, eerste lid, onder a, van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het gevolg van die wijziging is dat de categorie wegen waarvoor gedeputeerde

staten actieplannen (en geluidbelastingkaarten) moeten opstellen, wordt verruimd naar alle wegen die belangrijk zijn en die niet in beheer zijn bij het Rijk. De reden hiervan is dat naast de wegen in beheer bij provincies, ook wegen in beheer bij waterschappen kunnen gelden als «belangrijk» in de zin van artikel 3 van de richtlijn omgevingslawaai. De aanpassing in het tweede lid zorgt voor een betere aansluiting bij de begripsomschrijving van overige burgerluchthaven van nationale betekenis in bijlage I bij de wet.

Onderdeel HN (artikel 10.23 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, en 20.7, aanhef en onder c, van de Omgevingswet] (Bkl)

De technische aanpassing van de verwijzingen in het tweede en derde lid houdt verband met de wijzigingen in de artikelen 3.8 en 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast worden het tweede en derde lid terminologisch in overeenstemming gebracht met de wijzigingen in die artikelen door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel HO (artikel 10.23a, § 10.2.4.1a, artikel 10.23b (nieuw) Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de Omgevingswet] (Bkl)

Artikel 10.23a (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat gegevens verzamelt over schietgeluid. Het gaat om gegevens over wapen- en munitiecombinaties waarover bij ministeriële regeling regels zijn gesteld.

Artikel 10.23b (nieuw) Bkl

Dit artikel stelt een register in van brongegevens van schietgeluid, beheerd door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het gaat om de volgens artikel 10.23a verzamelde gegevens over wapen- en munitiecombinaties. Dit artikel is de voortzetting van artikel 3.118, achtste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Onderdeel HP (artikel 10.28 Bkl) [artikelen 20.6, eerste lid, aanhef en onder b, en 20.7, aanhef en onder b, van de wet]

De wijziging in het tweede lid is aangebracht zodat beter wordt aangesloten bij de artikelen 5.10, 5.12 en 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In deze artikelen wordt namelijk niet uitdrukkelijk gesproken over “eisen”. Er wordt daarentegen gesproken over de gegevens die het PRTR-verslag moet bevatten (artikel 5.10), het aanwezig hebben van een meet- en registratiesysteem (artikel 5.12) en de methode die op het meten van emissiegrenswaarden van toepassing is (artikel 5.13). Verder is een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Onderdeel HQ (hoofdstuk 10a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de Omgevingswet]

Artikel 10a.1 (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid geeft het toepassingsbereik van deze afdeling aan. De bepalingen in deze afdeling zijn van toepassing op de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen in een dierenverblijf. In verband met de Wet verbod pelsdierhouderij zijn de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen in dierenverblijven vormgegeven als overgangsrecht en van paragraaf 5.1.4.6.3 verplaatst naar afdeling 10A.1 van dit besluit. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier, zijnde een dier gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken, daarna zijn geen

uitzonderingen meer mogelijk. De instructieregels over geur van fokteven van nertsen zijn alleen van belang als een gemeente tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet en 1 januari 2024 een omgevingsplan vaststelt of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit verleent of wijzigt voor een locatie waar nertsen worden gehouden. Het ligt in de rede dat het dan zal gaan om een overgangsrechtelijke regeling in het omgevingsplan.

In het eerste lid is bepaald dat de regels in afdeling 10A.1 van toepassing zijn op geur door het houden van fokteven van nertsen. In dit lid is aangesloten bij artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De verwijzing naar artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving brengt met zich mee dat het houden van landbouwhuisdieren ook andere milieubelastende activiteiten omvat die worden verricht op dezelfde locatie die de activiteit functioneel ondersteunen. De activiteiten worden gezien als één activiteit.

Tweede lid

In het tweede lid is een begripsbepaling opgenomen van het houden van fokteven van nertsen. Deze begripsomschrijving is, anders dan gebruikelijk, niet opgenomen in bijlage I, omdat dit begrip een normerend karakter heeft. Fokteven van nertsen behoren tot de hoofdcategorie pelsdieren, zoals die zal worden opgenomen in de Invoeringsregeling Omgevingsregeling. De hoofdcategorie pelsdieren bevat de diercategorie nertsen. Als voortzetting van bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij betreft het fokteven van nertsen, dat wil zeggen dat de normering ziet op het aantal fokteven zonder de reuen en de jongen mee te tellen (voetnoot 1 bij bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij).

Derde lid

In dit lid is bepaald dat deze afdeling vervalt op 1 januari 2024. Dat is het moment dat het verbod in artikel 2 van de Wet verbod pelsdierhouderij in werking treedt (zie artikel 4 van de Wet verbod pelsdierhouderij).

Artikel 10a.2 (nieuw) Bkl

Eerste lid

De algemene bepalingen voor geur, bedoeld in paragraaf 5.1.4.6.1, zijn van rechtswege van toepassing op geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen, bedoeld in afdeling 10A.1. De instructieregels gelden zowel bij het toestaan van (een wijziging van) een activiteit, als bij het toestaan van geurgevoelige gebouwen in de nabijheid van de activiteit.

Het eerste lid maakt duidelijk dat bij de toepassing van de artikelen 5.95 (functionele binding) en 5.96 (voormalige functionele binding) ook de afstanden, bedoeld in afdeling 10A.1, niet van toepassing zijn of buiten toepassing kunnen worden gelaten. Er is voor gekozen om dit niet in de artikelen 5.95 en 5.96 op te nemen, om te voorkomen dat deze artikelen moeten worden aangepast bij het vervallen van afdeling 10A.2 op 1 januari 2024.
Voor een toelichting op de artikelen 5.95 en 5.96 wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen in het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 738 en 739).

Tweede lid

In het tweede lid is geregeld dat voor een omgevingsplan dat regels bevat op grond van afdeling 10A.1, de verplichtingen, bedoeld in artikel 5.97 die zien op de bebouwingscontour geur, ook gelden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.97 in het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 739).

Artikel 10a.3 (nieuw) Bkl

Eerste lid

In artikel 5.92, tweede lid, is geregeld dat een omgevingsplan erin moet voorzien dat de geur door een individuele activiteit op een geurgevoelig gebouw aanvaardbaar moet zijn. Omdat de regels in paragraaf 5.1.4.6.1 algemene bepalingen betreffen, is artikel 5.92 ook van toepassing op de geur door het houden van fokteven van nertsen. Tegelijkertijd worden in afdeling 10A.1 specifieke eisen gesteld. Met dit artikel is beoogd te verduidelijken hoe de regels in artikel 5.92 zich verhouden met deze afdeling. De werking is vergelijkbaar met artikel 5.59 van het Bkl. Voor een toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar dat artikel (Staatsblad 2018, 292, p. 713 en 714).
Opgemerkt wordt dat dat de instructieregels in afdeling 10A.1 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit het houden van fokteven van nertsen, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 van het Bkl.

Tweede lid

Net als in artikel 5.106a in dit besluit is in het tweede lid voor een andere structuur gekozen dan in het Bkl bij de bepalingen die zien op eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor, dat wil zeggen het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, voor zover het gaat om afstanden die ten minste in acht moeten worden genomen voor geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen. Deze regeling was eerder opgenomen in de artikelen 5.113, vijfde lid, en 5.114, vierde lid, van het Bkl.

Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikelen 10a.5, derde lid, en 10.6, derde lid, 10a.7 en 10a.8 (die in de plaats komen van de artikelen 5.113, derde lid, en 5.114, tweede lid, van het Bkl). Geregeld is dat het omgevingsplan moet bepalen op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen. In lijn met het voorheen geldende recht is dit niet beperkt tot de toename van het aantal fokteven van nertsen; het gaat om alle landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Eerder was dit bepaald in artikel 4, derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.117, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106a, tweede lid.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 van het Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op fokteven van nertsen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 745).

Wat betreft de verhouding tussen artikel 10a.6 en artikel 10a.9: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is toepassing van artikel 10a.3, tweede lid, niet aan de orde. Dit volgt uit de verwijzing naar 10a.9 in artikel 10a.3, vierde lid. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissie per diercategorie niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Verder wordt opgemerkt dat zowel in artikel 10a.3, tweede lid, als 10a.3, derde lid, een verwijzing is opgenomen naar de artikelen 10a.5, derde lid, en 10a.6, tweede lid. Ter verduidelijking hiervan: als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van de artikelen 10a.5, tweede lid, of 10a.5, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, én op grond van artikel 10a.3, tweede lid, wordt bepaald dat het aantal

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *wordt* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. Maar als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, en er wordt gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van artikel 10a.9 om een verkleinde afstand in acht te nemen, maar er wordt niet bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *kan worden* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. In dat laatste geval is een uitgebreidere motivering nodig waaruit blijkt dat de geur op geurgevoelige gebouwen toch aanvaardbaar is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.92 van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 736 en 7375).

Artikel 10a.4 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.107 van het Bkl van overeenkomstige toepassing. Hiermee is geregeld dat de afstanden, bedoeld in afdeling 10A.1, die in acht moeten worden genomen, gelden vanaf het emissiepunt van het dierenverblijf waar de fokteven van de nertsen worden gehouden. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.107 van het Bkl (Staatsblad 2018, nr. 292, p. 744 en 745).

Artikel 10a.5 (nieuw) Bkl

Voor fokteven van nertsen zijn geen geuremissiefactoren vastgesteld. Uitgangspunt is dat bij het ontbreken van een geuremissiefactor in het omgevingsplan ten minste bepaalde afstanden in acht moeten worden genomen. Het gaat bij fokteven van nertsen om gevarieerde afstanden: de afstand is gekoppeld aan het aantal fokteven. In verband met de aanzienlijke geuremissie zijn de afstanden voor fokteven van nertsen groter dan de afstanden voor andere landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactoren (opgenomen in artikel 5.110 van het Bkl).

Eerste en tweede lid

De afstanden die ten minste in acht moeten worden genomen in het omgevingsplan, staan in tabel 10a.5. In tabel 10a.5 is een onderscheid gehanteerd tussen geurgevoelige gebouwen gelegen binnen de bebouwingscontour en buiten de bebouwingscontour. In de toelichting bij artikel 5.97 van het Bkl is nader toegelicht wat een bebouwingscontour is (Staatsblad 2018, 292, p. 739). Bij geurgevoelige gebouwen gelegen buiten de bebouwingscontour is een onderscheid gemaakt naar ammoniakemissie van het huisvestingssysteem. Is er sprake van meer dan 9.000 fokteven van nertsen dan worden de gedifferentieerde afstanden van tabel 10a.5 met 25 meter vergroot per 3.000 extra fokteven van nertsen. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat er in het omgevingsplan afstanden in acht mogen worden genomen die groter zijn dan de afstanden dan bedoeld in het eerste en tweede lid, tot geurgevoelige gebouwen als bedoeld in het eerste lid. Dit blijkt uit de woorden «ten minste» in dat lid. Het eerste en tweede lid vormen een voortzetting van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, artikel 3.117, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3 van en bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij.

Derde lid

In beginsel geldt bij geur die veroorzaakt wordt door het houden van fokteven van nertsen op een geurgevoelig gebouw dat ten minste de afstanden, bedoeld in het eerste of tweede lid, in het omgevingsplan in acht moeten worden genomen. Er kan echter een maatschappelijke en bestuurlijke wens bestaan om in het omgevingsplan een afstand in acht te nemen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid. Het derde lid biedt hiervoor de mogelijkheid. Deze afstand mag niet kleiner mag zijn dan de helft van de afstand, bedoeld in tabel 10a.5.
In bepaalde gevallen zal toepassing van dit lid nodig zijn om te kunnen voldoen aan artikel 5.92, eerste lid, waarin is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de geur van activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting hierover wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10a.3. Gebruik van de afwijkmogelijkheden die deze leden bieden, vergt een deugdelijke

motivering. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf 8.1.3, onder «Flexibiliteit voor verschillende aspecten», van het algemeen deel van de toelichting van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 3.15 tot en met 3.27).
Het derde lid is een voorzetting van artikel 6, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

Vierde lid

Het vierde lid geeft, net als het derde lid, de mogelijkheid om in het omgevingsplan een afstand die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, in acht te nemen als er een maatschappelijke en bestuurlijke wens bestaat. Op grond van het vierde lid is er echter, anders dan in het derde lid, geen ondergrens voor de afstand tussen het houden van fokteven en geurgevoelige gebouwen die hebben opgehouden een functionele binding in de directe omgeving.
In bepaalde gevallen zal toepassing van dit lid nodig zijn om te kunnen voldoen aan artikel 5.92, eerste lid, van het Bkl waarin is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de geur van activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting hierover wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10a.3. Gebruik van de afwijkmogelijkheden die deze leden bieden, vergt een deugdelijke motivering. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf 8.1.3, onder «Flexibiliteit voor verschillende aspecten», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 315 tot en met 327).
Het vierde lid is de voorzetting van artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

De inhoud van artikel 10a.5 was voorheen opgenomen in artikel 5.113 van het Bkl. Het vijfde lid zoals dat luidde in artikel 5.113 van het Bkl, ontbreekt in artikel 10a.5. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. In plaats daarvan is deze regeling opgenomen in artikel 10a.3, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 10a.6 (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid regelt dat voor de geur van fokteven van nertsen niet de gedifferentieerde afstanden, bedoeld in artikel 10a.5, maar de vaste afstanden, bedoeld in tabel 10a.6.1, ten minste in acht moeten worden genomen tot de geurgevoelige gebouwen, bedoeld in het eerste lid. In tabel 10a.6.2 is een onderscheid gehanteerd tussen geurgevoelige gebouwen gelegen binnen de bebouwingscontour en buiten de bebouwingscontour. In de toelichting bij artikel 5.97 van het Bkl is nader toegelicht wat een bebouwingscontour is (Staatsblad 2018, 292, p. 739).
Voor geurgevoelige gebouwen die vóór 19 maart 2000 hebben opgehouden een functionele binding te hebben met een andere veehouderij, gelden de bepalingen van artikel 10a.5.
Het eerste lid betreft de voortzetting van artikel 4, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, artikel 3.117, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, en artikel 3, en bijlage 2, noot 4, bij de Regeling geurhinder en veehouderij.

Tweede lid

Op grond van het tweede lid kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld tabel 10a.6.1, voor geurgevoelige gebouwen die een functionele binding hebben met een andere veehouderij, tot de afstand, opgenomen in tabel 10a.6.2 (ondergrens). Dit lid is een voortzetting van artikel 6, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

Derde lid

Op grond van het derde lid is de ondergrens, bedoeld in het tweede lid, niet van toepassing voor geurgevoelige gebouwen die hebben opgehouden een functionele binding te hebben met andere

veehouderij. Dit onderdeel is de voorzetting van artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

De inhoud van artikel 10a.6 was voorheen opgenomen in artikel 5.114 van het Bkl. Het vijfde lid zoals dat luidde in artikel 5.114 van het Bkl, ontbreekt in artikel 10a.6. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw met een functionele binding of een functionele binding tot 19 maart 2000, rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. In plaats daarvan is deze regeling opgenomen in artikel 10a.3, eerste lid, onder b. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 10a.7 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.115 van het Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen moet in een omgevingsplan ten minste een afstand van 100 of 50 meter worden aangehouden moet tot een zogenaamde ruimte-voor-ruimtewoning. Dit in afwijking van artikel 10a.5, waarin de afstanden staan voor «normale» geurgevoelige gebouwen. Voor de ruimte-voor-ruimtewoningen worden dus kortere afstanden in het omgevingsplan in acht genomen dan voor «normale» geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.115, eerste lid, van het Bkl (Staatsblad 2012, 292, p. 756 en 757).

Artikel 10a.8 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.116 van het Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen geldt dat in het omgevingsplan ten minste een afstand van 50 of 25 meter aangehouden moet worden tussen de gevel van het dierenverblijf en de gevel van een geurgevoelig gebouw. Deze verplichting geldt naast de verplichtingen om de afstanden, bedoeld in de artikelen 10a.5 tot en met 10a.7, in acht te nemen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.115, eerste lid, van het Bkl (Staatsblad 2012, 292, p. 756 en 757).

Artikel 10a.9 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.117 van het Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen kunnen afstanden in acht worden genomen die kleiner zijn dan de ondergrens voor de afstanden die gelden op grond van de artikelen 10a.5, 10a.6 en 10a.8. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.117 van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 758 en 759).

Artikel 10a.10 (nieuw) Bkl

Eerste en tweede lid

In paragraaf 8.1 van het Bkl, zoals ingevoegd met dit besluit, is geregeld dat de instructieregels over het omgevingsplan in hoofdstuk 5 van het Bkl van overeenkomstige toepassing zijn op omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Deze leden spiegelen het bepaalde in die paragraaf voor de naar hoofdstuk 10A verplaatste regels over fokteven van nertsen. De verschillen die in paragraaf 8.1 worden gemaakt tussen ‘reguliere’ omgevingsplanactiviteiten en omgevingsplanactiviteiten van provinciaal of nationaal belang zijn hier niet van belang, omdat de instructieregels over geur in het Bkl onverkort gelden voor alle buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Derde lid

In hoofdstuk 9 van het Bkl is geregeld dat de instructieregels over het omgevingsplan in hoofdstuk 5 van het Bkl van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten. Dit lid spiegelt het

bepaalde in dat hoofdstuk voor de naar hoofdstuk 10A verplaatste regels over fokteven van nertsen. De verschillen die in hoofdstuk 9 worden gemaakt tussen projectbesluiten van waterschappen en provincies enerzijds en die van het Rijk anderzijds zijn hier niet van belang, omdat de instructieregels over geur in het Bkl onverkort gelden voor alle projectbesluiten.

AFDELING 10A.2 OVERIG OVERGANGSRECHT

Artikel 10a.10a (nieuw) Bkl

Met deze overgangsbepaling wordt de regeling uit artikel 3.14a, vijfde lid, van het Activiteitenbesluit voortgezet, op grond waarvan bij het stellen van een maatwerkvoorschrift geen rekening gehouden mocht worden met een windturbine die of windpark dat behoort tot een andere inrichting waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was of een melding was gedaan. Omdat de windturbines die voor 1 januari 2011 zijn gebouwd naar verwachting de komende jaren afgeschreven zullen worden, is een einddatum aan deze bepaling verbonden.

Artikel 10a.10 (nieuw) Bkl [artikel 2.25, vierde lid, van de Omgevingswet]

Afdeling 22.1 van de Omgevingswet, zoals in te voegen op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voorziet in een regeling waarmee de gemeenten gedurende een bij koninklijk besluit te bepalen termijn de regels in het omgevingsplan die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kunnen opbouwen. Deze overgangsfase ziet niet op de regels in afdeling 5.2 Bkl, die niet zijn gesteld met het oog op de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar met het oog op de uitoefening van specifieke taken als bedoeld in afdeling 2.4.1 van de Omgevingswet. Daarom is bezien of voor de artikelen van die afdeling apart overgangsrecht nodig is. Dat bleek nodig voor artikel 5.164.

Artikel 5.164 (lokale spoorwegen binnen vervoerregio's) vereist dat in het omgevingsplan de geometrische begrenzing wordt vastgelegd van het beperkingengebied waarbinnen de vergunningplicht voor een beperkingengebiedactiviteit voor een lokale spoorweg geldt. Dat beperkingengebied wordt aangewezen door het dagelijks bestuur van de vervoerregio. Directe inwerkingtreding van deze bepaling zou leiden tot onnodige druk op het gemeentebestuur. Daarom wordt met artikel 10a.10 aan de gemeenten een termijn van twee jaar geboden voor de uitvoering van dit artikel, zodat er ruimte is om de uitvoering praktisch voor te bereiden in overleg met de vervoerregio.

Opgemerkt zij dat het vastleggen van deze geometrische begrenzing niet vereist dat op hetzelfde moment ook andere regels voor die locatie in het omgevingsplan worden vastgesteld. Er wordt al het ware een 'kaartlaag' gelegd in het omgevingsplan zonder dat de andere regels in dat plan op hetzelfde moment vernieuwd hoeven te worden.

De regel is gericht tot bevoegd gezag voor het omgevingsplan. Dat is in beginsel de gemeenteraad, maar het lijkt goed mogelijk om deze administratieve taak op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. In een enkel geval zou ook de provincie dat bevoegd gezag kunnen zijn, bijvoorbeeld als in de eerste twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet net een nieuwe lokaalspoorverbinding mogelijk wordt gemaakt met een projectbesluit.

Artikel 10a.11 (nieuw) Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.23 van de Omgevingswet]

Artikel 8.76, tweede lid, onder c, Bkl waarborgt de samenhang tussen de vergunning voor een ontgrondingsactiviteit en de besluitvorming die plaatsvindt in het kader van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Uitgangspunt voor deze bepaling is dat het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bepaalt wat de toekomstige functie van

de ontgronde locatie is. De inrichting van die locatie, die wordt vastgelegd in de omgevingsvergunning voor de ontgrondingsactiviteit, moet daarbij passen. Tijdens de overgangsfase kan er nog sprake zijn van besluiten die tot stand zijn gekomen onder het oude recht en die geen sturing geven op de toekomstige inrichting. Bijvoorbeeld de bestemming “Bedrijf – zandwinning” geeft geen indicatie over de toekomstige functie. Dit artikel voorziet erin dat het bevoegd gezag in dergelijke gevallen niet hoeft te toetsen aan de (niet vastgelegde) toekomstige functie. In dat soort gevallen wordt er in de overgangsfase dus getoetst aan besluiten die tot stand zijn gekomen onder het oude recht. In onderdeel b wordt daaronder verstaan het moment waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die de ontgronding toelaat in afwijking van het omgevingsplan is ingediend. Als deze voor de inwerkingtreding van de wet is ingediend wordt deze op grond van het oude recht afgewikkeld, zoals dat is bepaald in het algemene overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Een dergelijk besluit wordt beschouwd als zijnde tot stand gekomen onder het oude recht.

Artikelen 10a.12 tot en met 10a.14 (nieuw) Bkl [artikel 5.42, eerste lid, van de Omgevingswet]

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat een omgevingsplan aan de verplichtingen uit die wet voldoet. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat een omgevingsplan van rechtswege. Het tijdelijke deel van dat omgevingsplan voldoet niet volledig aan die wettelijke verplichtingen. Om die reden wordt in het eerste lid van artikel 22.5 van de Omgevingswet bepaald dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan gedurende de overgangsfase niet aan de verplichting van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, hoeft te voldoen. Hiermee verband houdt de verplichting op grond van artikel 4.17 van de Omgevingswet om binnen vijf jaar na het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, het omgevingsplan daarmee in overeenstemming te brengen. In de overgangsfase is het niet efficiënt om aan die actualisatietermijn vast te houden. In het tweede lid van artikel 22.5 van de Omgevingswet is daarom bepaald dat deze vijfjaarstermijn niet geldt gedurende de overgangsfase.

De artikelen 8.97a tot en met 8.97c van het Besluit kwaliteit leefomgeving bevatten een intrekkingsverplichting voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, voor die gevallen waarin er een conflict ontstaat tussen de inpassingsverplichting uit artikel 4.17 van de Omgevingswet en instructieregels of instructies zonder eerbiedigende werking. Als op grond van artikel 22.5, tweede lid, van de Omgevingswet, de inpassingsplicht wordt opgeschort, is een intrekkingsverplichting niet aan de orde. Daarom wordt die verplichting voor dezelfde periode opgeschort. Dat is alleen anders als in de instructieregels of instructies zelf een termijn is opgenomen, waarbinnen het omgevingsplan daarmee in overeenstemming moet zijn gebracht.

Onderdeel HR (bijlage I, onder A, Bkl)

Onderdeel A

Enkele begrippen zijn vervallen en sommigen zijn gewijzigd. Daarnaast is een aantal begrippen toegevoegd. Die worden hieronder toegelicht.

Vervallen: krw-oppervlaktewater
De omschrijving van het begrip “krw-oppervlaktewater” wordt geschrapt, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van dit begrip.

Vervallen: beste beschikbare technieken, gevaarlijke afvalstof, ippc-installatie, storten, stortplaats, winningsafvalstof en winningsafvalvoorziening
Deze begrippen zijn met de Invoeringswet toegevoegd aan bijlage A bij de Omgevingswet en kunnen daarom vervallen.

Vervallen: proliferatie van cyanobacteriën

De omschrijving van het begrip “proliferatie van cyanobacteriën” wordt geschrapt, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van dit begrip. In plaats daarvan zal gesproken worden over “overmatige groei”. Dit begrip behoeft geen nadere toelichting.

Wijziging: brandvoorschriftengebied
De verwijzing naar het corresponderende artikel in het Besluit kwaliteit leefomgeving is aangepast.

Wijziging: waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam
De omschrijving van het begrip “waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam” wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip “krw-oppervlaktewater”. Gebruik van het begrip “krw-oppervlaktewater” is onwenselijk omdat het weinig onderscheidend vermogen heeft en gemakkelijk te verwarren is met het begrip “krw-oppervlaktewaterlichaam”. In plaats daarvan zal gesproken worden over een in een krw-oppervlaktewaterlichaam gelegen onttrekkingspunt van water dat gebruikt wordt voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

Nieuw: dijktraject
In bijlage I wordt een definitie van dijktraject ingevoegd. Een dijktraject is een deel van een waterkering waaraan een afzonderlijke omgevingswaarde is verbonden. Waterkeringen worden voor de normering onderverdeeld in kleinere gedeelten, om een differentiatie aan te passen naar gelang overstromingspatronen en te beschermen belangen. Deze definitie was al opgenomen in de Waterwet, maar was daarin nog toegespitst op primaire waterkeringen. In dit besluit ziet het begrip dijktraject op zowel primaire als andere dan primaire waterkeringen. Immers, het gaat in beide gevallen om een deel van een waterkering (en dus niet het geheel) waaraan een afzonderlijke norm (omgevingswaarde) verbonden is.

Nieuw: slagschaduwgevoelig gebouw en uitwendige scheidingsconstructie
In dit besluit wordt de nieuwe paragraaf 5.1.4.5 Slagschaduw van windturbines toegevoegd. Dit als voorzetting van de regels die waren opgenomen in artikel 3.14, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. In paragraaf 5.1.4.5 worden de begrippen slagschaduwgevoelig gebouw en uitwendige scheidingsconstructie gebruikt. Voor het begrip slagschaduwgevoelig gebruik is aangesloten bij het begrip geluidgevoelig gebouw. Voor het begrip uitwendige scheidingsconstructie wordt aangesloten bij de begripsomschrijving van bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Nieuw: verblijfsgebied
Dit is technische aanvulling. Het begrip verblijfsgebied werd al in het Bkl gebruikt zonder begripsbepaling. Dit begrip was al gedefinieerd in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Nieuw: woonschip
Verwezen wordt naar de toelichting bij de wijziging van de artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.93 en 5.94.

Onderdeel HS (bijlage I, onder B, Bkl)

In bijlage I, onderdeel B, zijn twee begripsomschrijvingen komen te vervallen. Deze begrippen zijn vervallen, omdat zij in de wet zijn opgenomen. Het gaat om *kaderrichtlijn maritieme planning* en om *monitoringsmechanismeverordening.*

Onderdeel HT (bijlage II (nieuw) Bkl)

De nieuwe bijlage bevat overzichtskaarten (onderdeel A) en een tabel met omgevingswaarden en signaleringsparameters (onderdeel B).

Onderdeel A (kaarten)

Vanwege de schaalgrootte geven de overzichtskaarten in bijlage II, onder A, de ligging van de keringen en dijktrajecten slechts globaal weer. De aanduiding op kaarten is ook niet bedoeld om de exacte ligging en afmetingen van de primaire waterkering vast te leggen (geometrisch te begrenzen). De begin- en eindpunten van een dijktraject worden geometrisch begrensd in de Omgevingsregeling. De ligging, vorm, afmeting en constructie worden vastgelegd in de legger die de beheerder op grond van artikel 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet vaststelt. Bij de legger hoort een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones worden vermeld.

Onderdeel B (omgevingswaarden en andere parameters)

Artikel 2.0c, eerste tot en met derde lid, bepaalt dat de in bijlage II, onder B, opgenomen omgevingswaarden gelden voor alle dijktrajecten. Het betreft drie typen omgevingswaarden; overstromingskansen per jaar (kolom 1), faalkansen per jaar (kolom 2) en, voor dijktraject 16-5, een overstromingskans per keer dat het dijktraject hydraulische belasting ondervindt (kolom 3). Daarnaast zijn op basis van artikel 2.0c, vierde en vijfde lid, in bijlage II, onder B, twee typen aanvullende omgevingswaarden opgenomen (kolommen 4 en 5). Voor een verdere toelichting op de verschillende omgevingswaarden wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 2.0c.

De eerste kolom (kolom 0) in de tabel vermeldt de dijktrajecten. Een groot deel van de dijktrajecten wordt aangeduid met twee nummers. Het eerste nummer geeft de dijkring weer waarvan het dijktraject tot 1 januari 2017 deel uitmaakte. Het tweede nummer duidt het deel van de voormalige dijkring aan. Voorliggende keringen, die nooit onderdeel zijn geweest van een dijkring, worden aangeduid met een enkel nummer, beginnend bij 200. Daarachter staan in de eerste vijf kolommen de verschillende omgevingswaarden.

In de laatste twee kolommen staan de signaleringsparameters. In artikel 10.8b, eerste lid, is bepaald dat in bijlage II, onder B, voor alle dijktrajecten met uitzondering van dijktraject 16-5 een signaleringsparameter geldt. Voor de meeste dijktrajecten is de signaleringsparameter een overstromingskans per jaar. Voor de dijktrajecten 201, 204a, 204b, 206, 208 tot en met 212, 214 tot en met 219 en 222 tot en met 225 is de signaleringsparameter uitgedrukt in een faalkans per jaar.

Onderdeel HU (bijlage IIa (nieuw) Bkl)

Deze bijlage vloeit voort uit de artikelen 2.0h en 2.0i en regelt de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. De bijlage bevat landkaarten met de globale ligging van dijktrajecten (onder A) en de omgevingswaarden (onder B).

Voor de kaarten in bijlage IIa geldt hetzelfde als voor de kaarten in bijlage II: deze zijn slechts bedoeld om de ligging van de waterkeringen en dijktrajecten globaal weer te geven.

In bijlage IIa, onder B, zijn de nummers van de dijktrajecten van de niet-primaire waterkeringen gegeven, die overeenstemmen met de nummers op de kaarten van onderdeel A. De omgevingswaarden zijn weergegeven per dijktraject. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in de gemiddelde overschrijdingskans per jaar en zijn ingedeeld in vier klassen (1:100, 1:150, 1:300 en 1:1000), die ook op de kaarten zijn verbeeld.

Onderdeel HV (bijlage III Bkl)

De aanhef van bijlage III Bkl wordt gewijzigd, omdat deze bijlage gelet op het opschrift en de artikelen 2.10, 4.13 en 4.15 de omgevingswaarden voor prioritaire stoffen en bepaalde krw-verontreinigde stoffen voor een goede chemische toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam bevat.

Onderdeel HW (bijlage IIIa (nieuw) Bkl)

Deze bijlage heeft betrekking op de monitoring van de kwaliteitselementen van de ecologische toestand of het ecologische potentieel, die in bijlage V, paragraaf 1.1, bij de kaderrichtlijn water zijn opgenomen als ‘specifieke synthetische verontreinigende stoffen’ en ‘specifieke niet-synthetische verontreinigende stoffen’. De bijlage is relevant voor de beoordeling of een oppervlaktewaterlichaam voor een kwaliteitselement voor wat betreft de specifieke verontreinigende stoffen voldoet aan de goede ecologische toestand van het type natuurlijk oppervlaktewaterlichaam waartoe dat waterlichaam behoort. Ook voor de indeling van een oppervlaktewaterlichaam in een toestandsklasse is deze bijlage van belang: in het monitoringsprogramma wordt voor deze indeling voor specifieke verontreinigende stoffen uitgegaan van de laagste toestandsklasse waarin dat waterlichaam op grond van de monitoringsresultaten voor een stof, genoemd in deze bijlage bij dit besluit is ingedeeld.

Deze bijlage is geactualiseerd met de wijziging van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Stb. 2015, 394). Daarbij is de lijst met stoffen opnieuw bekeken en aangepast aan de meest recente wetenschappelijke inzichten. Ook zijn nieuwe waarden afgeleid voor veel stoffen en zijn de waarden op een uniforme manier weergegeven.

Onderdeel HX (bijlage V Bkl)

Het opschrift en de aanhef van bijlage V Bkl worden gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip “krw-oppervlaktewater”. Deze bijlage bevat de omgevingswaarden voor water dat wordt onttrokken op een waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam en bestemd zal zijn voor de bereiding voor menselijke consumptie.

Onderdeel HZ (bijlage VII Bkl) bij de artikelen 5.4, 5.8, 5.9, derde lid, 5.13, 5.14, vierde lid, 5.16, eerste en tweede lid, 8.12, eerste lid, 10.1 en 10.2 (activiteiten met externe risico’s) (Bkl)

Op verschillende plaatsen zijn technische aanpassingen aangebracht in verband met wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Onderdeel B

Tabel B.1.1. is alleen van toepassing op installaties die zijn voorzien van een pompbeveiliging. In een voetnoot bij de tabel is toegevoegd wat er geldt als een installatie in opstellingsuitvoering 2 of 3 geen pompbeveiliging heeft. De afstand wordt dan vermeerderd met 30 meter. Hiermee is aangesloten bij hetgeen in de Regeling externe veiligheid inrichtingen stond.

Onderdeel C

Het begrip gevaarlijke stoffen is gespecificeerd, net als in andere bepalingen in het Bkl en het Bal. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Daarnaast is de specificatie Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal onder c, onder 2º vervallen, omdat de specificatie wel voor het plaatsgebonden risico geldt, maar niet voor de aandachtsgebieden. Voor het plaatsgebonden risico worden in de regeling afstanden opgenomen voor de binnenvaartroutes Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal. Omdat hierdoor alle basisnetroutes onder de activiteit vallen, is het niet nodig om de wegen, hoofdspoorwegen en binnenwateren afzonderlijk te noemen en konden de onderdeel a, b en c verwijderd worden.

Onderdeel E

Onder 5 tot en met 10

Het gaat hier om technische aanpassingen in verband met wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Onder 11
In onderdeel 11 is gesplitst in twee delen. Onderdeel 11.2 gaat over activiteiten die worden uitgevoerd met een verplaatsbaar mijnbouwwerk, waarop het Besluit algemene regels milieu mijnbouw van toepassing is. Voor deze mijnbouwwerken geldt geen afstand voor het aandachtsgebied, zoals paragraaf 9 van hoofdstuk 3 van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw geen regeling voor het groepsrisico kent. Voor de in 11.1 genoemde mijnbouwwerken geldt wel een aandachtsgebied.
De aanhef van onderdeel 11.1 is aangepast om beter aan te sluiten bij het begrip mijnbouwwerk uit de Mijnbouwwet en het Mijnbouwbesluit. Daarnaast is het begrip gevaarlijke stoffen gespecificeerd, net als in andere bepalingen in het Bkl en het Bal. In de opsomming zijn gevaarlijke stoffen opgenomen die voorkomen bij mijnbouwwerken. Daarbij is de opsomming van artikel 3.101 van het Bal (over buisleidingen) toegespitst op mijnbouwwerken. Zo is zuurstof niet opgenomen, omdat die stof alleen relevant is als hij onder hoge druk door een buisleiding wordt geperst. Aardgas, kooldioxide en stikstof worden niet expliciet genoemd, omdat deze stoffen onder klasse 2 van het ADR vallen.

Onder 13
Met deze wijziging worden de instructieregels voor het omgevingsplan over de milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's van toepassing op het exploiteren van een spoorwegemplacement. Deze aanvulling is een voortzetting van artikel 1a en bijlage III bij de Regeling externe veiligheid inrichtingen, met dien verstande dat de lijst emplacementen is geactualiseerd. Voor zover op een emplacement activiteiten plaatsvinden met gevaarlijke stoffen die geen deel uitmaken van vervoer van gevaarlijke stoffen over het basisnet, zijn de externe veiligheidsrisico's van die activiteiten geregeld in bijlage VII, onder E, onder 13, bij het Bkl en de bijbehorende regels uit hoofdstuk 5 van het Bkl. Ook is voor deze activiteit op grond van artikel 3.295b van het Bal een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit vereist. Spoorwegemplacementen, anders dan emplacementen die binnen de begrenzing van een activiteit, bijvoorbeeld een Seveso-inrichting, zijn gelegen, zijn ook onderdeel van de hoofdspoorwegen die tot het basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen behoren. Op de externe veiligheidsrisico's van het spoorvervoer over het basisnet zijn de risicoplafonds, bedoeld in artikel 14 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, van toepassing en niet de omgevingsvergunning. In onderdeel C van bijlage VII bij het Bkl zijn de afstanden voor het plaatsgebonden risico en aandachtsgebieden voor het basisnet geregeld.
In de Handleiding risicoanalyse transport, bedoeld in artikel 1 van de Regeling basisnet, is beschreven welke gevaarlijke stoffen relevant zijn voor de externe veiligheidsrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het basisnet.
Voor een nadere toelichting van de regeling rond de spoorwegemplacementen wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel IA (bijlage XIIIa (nieuw) Bkl)

Op de kaart in deze bijlage worden de PKB-Waddenzee en het Waddenzeegebied aangegeven. De geometrische begrenzing van deze gebieden ligt vast bij ministeriële regeling. De kaart is identiek aan die in bijlage 4 bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Nieuwe bijlage XVa bij artikel 5.161a (locaties van communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige luchthavens van nationale en regionale betekenis en maximale hoogtes van bouwwerken in gebieden waar deze de werking van die apparatuur kunnen verstoren) (Bkl)

Deze bijlage somt de locaties op waar communicatie- navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige luchthavens van nationale en regionale betekenis staat, waarop de instructieregel in artikel 5.161a van toepassing is. Hierbij wordt aangegeven binnen welke

gemeente zich deze apparatuur bevindt. Ook worden de maximale hoogtes weergegeven. In sommige gevallen liggen de gebieden waar hoogtebeperkingen buiten de gemeente waar de apparatuur staat.

Onderdeel IE (bijlage XVI (nieuw) Bkl)

Deze bijlage noemt de fiets- en wandelroutes waarop de instructieregel in artikel 5.161b van toepassing is. Op grond van deze instructieregel moet een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe ontwikkelingen het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelpaden bij het omgevingsplan betrekken. Voor een nadere toelichting op deze bijlage wordt verwezen naar paragraaf 4.11 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel IG (bijlage XVII Bkl)

De kernkwaliteiten voor de Koloniën van Weldadigheid worden hiermee toegevoegd aan bijlage XVII bij het Bkl. Het erfgoed Koloniën van Weldadigheid is geplaatst op de Voorlopige Lijst werelderfgoed. Dit omdat de Koloniën met hun ruimtelijke structuur, architectuur, functies, uitzonderlijke waarden en gaafheid een unieke uitdrukking vormen van het vroeg-negentiende-eeuwse westerse denken over de maatschappelijke orde, met name de verheffing van de onderklasse. Het productief maken van land ging hand in hand met het willen beschaven van mensen. Dit gegeven is terug te zien in de hiërarchische ordening van ontginningsassen, beplanting en gebouwen, waarbinnen corrigerende, opvoedende en verzorgende functies werden ondergebracht. De Koloniën weerspiegelen zo een geloof in de maakbaarheid van grond, mens en samenleving.

In 1818 richtte een groep geëngageerde burgers de Maatschappij van Weldadigheid op, met als doel de armenzorg radicaal om te vormen en op termijn overbodig te maken. De Maatschappij van Weldadigheid zette binnen de toenmalige grenzen van het Koninkrijk der Nederlanden een systeem op waarbij mensen uit het verpauperde stedelijke proletariaat naar nieuw opgerichte landbouwkoloniën werden overgebracht. De bedoeling was dat deze mensen daar (opnieuw) zelfredzaam zouden worden. En dat zo door landbouw ook bijgedragen kon worden aan een betere voedselvoorziening voor het gehele land. Tussen 1818 en 1825 werden zeven van dergelijke Koloniën van Weldadigheid opgericht, in onontgonnen dunbevolkte delen van het koninkrijk. Twee daarvan bevinden zich in het huidige België, en vijf ervan in het noordoosten van het huidige Nederland: Frederiksoord, Willemsoord, Wilhelminaoord, Ommerschans en Veenhuizen. Dit systeem van koloniën bleef tot ver in de twintigste eeuw functioneren en zich doorontwikkelen. Daarmee ontstond een uniek cultuurlandschap.

Het uitgangspunt bij de stichting van de Koloniën was dat de minderbedeelde mens die naar een kolonie werd gestuurd als ‘een beter mens’ moest kunnen terugkeren in de maatschappij. Om dat doel te bereiken werd ingezet op modern (landbouw)onderwijs, disciplinering, religieuze vorming en werk. Dit alles leidde tot een bijzonder experiment van armoedebestrijding, voedselvoorziening en landbouwinnovatie. Daarbij werd wel sterk ingegrepen in de individuele vrijheid van de ‘kolonisten’. Dit kwam tot uiting in twee typen Koloniën: vrije en onvrije. De vrije Koloniën waren gericht op de opvang van gezinnen, ze kennen een patroon van lange linten met kleine boerderijen. De onvrije Koloniën waren gericht op de opvang van individuen in collectief verband – landlopers, bedelaars, wezen – en hebben een of meer centrale gestichten, omringd door grote boerderijen.

Alle Koloniën hebben een karakteristieke en samenhangende verschijning: een regelmatig orthogonaal patroon van groene lanen, waterlopen, landbouwkavels, bospercelen en (centrale) voorzieningen. Dit patroon gaat gepaard met een maatsysteem voor de verkaveling en een grid van bebouwing (aan wegen, lanen en belangrijke kruispunten). Een groot deel van de kenmerkende gebouwen en terreinen – die representatief zijn voor het experiment van armoedebestrijding, of de doorontwikkeling daarvan – is al aangewezen als beschermd monument

op grond van de Erfgoedwet of een decentrale erfgoedverordening (en straks via de Omgevingswet). Maar het kan ook andere, niet als zodanig beschermde, monumenten betreffen (zoals een deel van de koloniewoningen, of groen- of tuinaanleg), of archeologische monumenten die getuigen van het proces van kolonisatie. Zie ook de toelichting bij de met dit besluit voorgestelde wijziging van artikel 7.3 Bkl.

Onderdeel IH (bijlage XVIII Bkl)

De versies van de in deze bijlage genoemde documenten is opgenomen in de Omgevingsregeling en kan in deze bijlage worden geschrapt. Ook zijn nieuwe documenten aan deze bijlage toegevoegd. Tevens is in navolging van de wijzing in de begripsomschrijvingen van de Omgevingswet door de Invoeringswet Omgevingswet het opschrift aangepast van deze bijlage en de onderdelen daarvan.

Onderdeel II (bijlage XVIIIa (nieuw) Bkl)

De standaardwaarden voor het grondwater zijn afkomstig uit kolom 1 van bijlage 1 bij de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, die waren ontleend aan de Circulaire streefwaarden en interventiewaarden bodemsanering (Stcrt. 2000, 39, p. 8). Voor de streefwaarden grondwater van metalen werd in die circulaire onderscheid gemaakt tussen diep en ondiep grondwater. Reden hiervoor is het verschil in achtergrondconcentraties tussen diep en ondiep grondwater. Als grens tussen diep en ondiep grondwater is een arbitraire grens van 10 meter gebruikt. In deze bijlage zijn – net zoals in de bijlage bij de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land - de waarden voor het diepe grondwater als maatgevend beschouwd.

HOOFDSTUK 4 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Artikel 4.1 (Omgevingsbesluit)

Onderdeel A (artikel 1.1 Ob)

Dit is een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.3 (nieuw) Ob) [artikel 1.7a van de wet]

Eerste lid

Uitwerking artikel 1.7a van de Omgevingswet

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt in de Omgevingswet artikel 1.7a ingevoegd, dat een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar verbod bevat op activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, voor zover die activiteiten niet specifiek gereguleerd zijn op grond van de Omgevingswet. Deze bepaling is geen algemeen geformuleerde zorgplicht die de normadressaat ruimte laat voor een variëteit in gedragsalternatieven. Een dergelijke zorgplicht is al opgenomen in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet; ook het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving bevatten zorgplichten (zogenoemde specifieke zorgplichten, ter onderscheid van de algemene zorgplicht in de wet). Artikel 1.7a fungeert als vangnet voor activiteiten die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben, maar waarop geen specifieke regels of voorschriften, zoals specifieke zorgplichten, vergunningvoorschriften of maatwerkvoorschriften, van toepassing zijn.

Artikel 1.7a van de Omgevingswet vervangt niet de concrete inhoudelijke regels in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en andere, waaronder decentrale, regelgeving. Artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet (zoals die bepaling komt te luiden ingevolge het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) bepaalt namelijk dat artikel 1.7a van de Omgevingswet niet van toepassing is voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van die wet. Verder volgt uit artikel 1.4 van de Omgevingswet dat de wet, en daarmee dus ook artikel 1.7a, niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet dan de Omgevingswet uitputtend zijn geregeld.

Het tweede lid van artikel 1.7a van de Omgevingswet bepaalt dat de toepassing van het eerste lid bij algemene maatregel van bestuur wordt uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing heeft betrekking op de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is en de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit geeft hier invulling aan.

Dat de uitwerking of begrenzing van artikel 1.7a van de Omgevingswet wordt opgenomen in het Omgevingsbesluit en niet in een van de andere algemene maatregelen van bestuur op grond van die wet heeft een aantal redenen. Artikel 1.3 is algemeen van karakter en past daarmee het beste in de algemene maatregel van bestuur die uitdrukkelijk mede voor algemene onderwerpen is bedoeld: het Omgevingsbesluit. Dit sluit aan bij de keuze die op wetsniveau is gemaakt om artikel 1.7a in hoofdstuk 1 (Algemene bepalingen) van de Omgevingswet op te nemen. Verder is van

belang dat het aanknopingspunt in artikel 1.3 niet primair activiteiten is, maar de gevolgen die een activiteit kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Opname in het Besluit activiteiten leefomgeving is overwogen, maar bleek niet, althans niet zonder ingrijpende aanpassingen, mogelijk omdat een vangnetbepaling zoals hier bedoeld het toepassingsbereik van dat besluit te buiten zou gaan. Het Besluit activiteiten leefomgeving geldt namelijk alleen voor uitdrukkelijk benoemde (en gereguleerde) activiteiten.

Met de frase 'omvang van de nadelige gevolgen' in het tweede lid van artikel 1.7a wordt niet gedoeld op concrete kwantitatieve grenzen. Dat lid is bedoeld om bij algemene maatregel van bestuur nader uit te werken en te begrenzen welke activiteiten zodanige nadelige gevolgen zouden kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving dat het noodzakelijk is dat het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet van toepassing is. Wanneer de overheid weet tot in welke mate de nadelige gevolgen van activiteiten toelaatbaar zijn, dan wordt daarvoor in het omgevingsrecht in concrete inhoudelijke regels een heldere grens gesteld, bijvoorbeeld een emissiegrenswaarde of een maximale immissie.

Het begrip 'aanzienlijke' in artikel 1.7a van de Omgevingswet geeft aan dat niet enkel sprake moet zijn van nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, maar dat die gevolgen ook een bepaalde omvang moeten hebben. Welke omvang dat is, wordt in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit op een aantal punten nader ingevuld, bijvoorbeeld met het begrip 'aantasting' (eerste lid, onderdeel b). In de Omgevingswet komt de verbijzondering tot 'aanzienlijke' ook in ander verband voor. Zie de regeling van de milieueffectrapportage, waarin het criterium 'aanzienlijke milieueffecten' wordt gebruikt (bijvoorbeeld in artikel 5.26). Wat 'aanzienlijk' concreet betekent, zal per geval moeten worden beoordeeld. Zoals in de toelichting bij artikel 1.7a is aangegeven, kan gedacht worden aan het verontreinigen, aantasten en beschadigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het kan hierbij gaan om het toebrengen van onherstelbare (of tegen hoge (maatschappelijke) kosten te herstellen) schade aan de fysieke leefomgeving of aan een onderdeel daarvan. Beperkte gevolgen vallen er in elk geval niet onder.[30]

Richtlijn milieustrafrecht

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven,[31] vormt het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet het sluitstuk van de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht.[32] De richtlijn verplicht de lidstaten in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepalingen in het Gemeenschapsrecht inzake milieubescherming (overweging 10). De doelstelling van de richtlijn is het garanderen van een doeltreffender bescherming van het milieu (artikel 1). De strafbaar te stellen handelingen zijn aangegeven in artikel 3; deze moeten wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid zijn begaan. Met 'wederrechtelijk' wordt onder meer bedoeld: in strijd met de Europeesrechtelijke regelgeving, opgesomd in bijlage A bij de richtlijn, of in strijd met een wettelijke bepaling, een bestuursrechtelijk voorschrift van een lidstaat of een besluit van een ter zake bevoegd orgaan van een lidstaat ter uitvoering van dat Gemeenschapsrecht (artikel 2). Bijlage A bevat 69 richtlijnen en verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving.

In de Nederlandse wetgeving is de richtlijn milieustrafrecht geïmplementeerd via enerzijds strafbaarstelling in sectorale omgevingsrechtelijke regelgeving in samenhang met artikel 1a van de Wet op de economische delicten (Wed) van inbreuken op die regelgeving, en anderzijds strafbaarstelling van gemeengevaarlijke milieu-inbreuken in het Wetboek van Strafrecht. De op 26 december 2010, de dag waarop aan de richtlijn uitvoering moest zijn gegeven, bestaande wetgeving werd aangemerkt als voldoende voor een correcte en volledige implementatie van de

[30] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 135.

[31] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 57 en p. 131-137.

[32] Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328).

richtlijn. Die bestaande wetgeving is aangegeven in de transponeringstabel die op 9 december 2010 door de Minister van Justitie in de Staatscourant is gepubliceerd.[33]

Een groot deel van de toen geldende omgevingsrechtelijke regelgeving, waaronder regels die strekken ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht, wordt omgezet in regels binnen het stelsel van de Omgevingswet. Dit geldt in ieder geval voor regels die vallen binnen de zgn. eerste module van de stelselherziening, die gaat over plaatsgebonden activiteiten. Op onderwerpen die buiten die module vallen, bijvoorbeeld vervoer, producten en het verhandelen van (afval)stoffen, blijft vooralsnog de Wet milieubeheer van toepassing. Verder blijven er naast de Omgevingswet wetten gelden die bepaalde aspecten van de fysieke leefomgeving reguleren of die specifieke belangen borgen. Voorbeelden hiervan zijn de Kernenergiewet en de Meststoffenwet. De Omgevingswet treedt terug als een dergelijke specifieke wet voorziet in een uitputtende regeling (artikel 1.4 Omgevingswet). In de transponeringstabel, die is opgenomen in het algemeen deel van de nota van toelichting bij het invoeringsbesluit is aangegeven op welke wijze na inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien in implementatie van de richtlijn milieustrafrecht.[34] Uit die tabel blijkt dat implementatie deels plaatsvindt via het commune strafrecht, deels door regels binnen het stelsel van de Omgevingswet en deels door (bestaande) omgevingsrechtelijke regels buiten dat stelsel.

Schematisch kan de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht in de Nederlandse wetgeving na inwerkingtreding van de Omgevingswet als volgt worden geduid. In onderstaand schema ziet de eerste rij op implementatie van die richtlijn via het commune strafrecht. Hierbij is er vanuit het oogpunt van implementatie geen verschil tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De tweede tot en met vierde rij zien op implementatie via omgevingsrechtelijke regelgeving. Een deel van de omgevingsrechtelijke regelgeving blijft (definitief of vooralsnog) buiten het stelsel van de Omgevingswet (tweede rij). Strafrechtelijke handhaving geschiedt, zowel onder het oude als het nieuwe stelsel, op basis van die specifieke omgevingsrechtelijke regelgeving in verbinding met de Wed. Op grond van artikel 1.4 van de Omgevingswet treedt die wet dan terug (lex-specialis-regel). Een ander deel van de omgevingsrechtelijke regelgeving wordt in de vorm van specifieke gedragsvoorschriften ingebouwd in het stelsel van de Omgevingswet (derde rij). Deze specifieke gedragsvoorschriften kunnen bijvoorbeeld de vorm hebben van vergunningvoorschriften, maar ook van algemene rijksregels (Besluit activiteiten leefomgeving) of decentrale regels zoals regels in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Bezien vanuit de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht vervangen die specifieke regels de regels over die onderwerpen uit de huidige omgevingsrechtelijke regelgeving. Strafrechtelijke handhaving geschiedt onder het nieuwe stelsel op basis van die specifieke regels in het stelsel in verbinding met de Wed. Voor zover er specifieke regels gelden, is het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet niet van toepassing (dit volgt uit artikel 1.8, tweede lid, Omgevingswet). Artikel 1.7a van de Omgevingswet, in verbinding met de uitwerking in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en de Wed (vierde rij), komt alleen in beeld bij activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving waarover binnen het stelsel geen specifieke regels zijn gesteld. Artikel 1.7a van de Omgevingswet strekt, samen met de uitwerking in het Omgevingsbesluit, mede ter vervanging van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Die laatste bepaling is onderdeel van de huidige implementatiewetgeving van de richtlijn milieustrafrecht. Artikel 1.7a van de Omgevingswet bouwt voort op die richtlijn.

[33] Staatscourant 2010, nr. 19612.
[34] In haar advies over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet heeft de Afdeling advisering van de Raad van State ook verzocht om een bijgewerkte transponeringstabel op te nemen (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 91).

Implementatie richtlijn milieustrafrecht onder Omgevingswet

Regelgeving:	**Voorbeelden:**
Commune strafrecht	Artikelen 161, 161bis, 161ter, 162, 162a en 163 Wetboek van Strafrecht *Wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: identiek*
Specifieke omgevingsrechtelijke regels buiten stelsel Omgevingswet (juncto Wed)	Meststoffenwet, Kernenergiewet, hoofdstuk 10 Wet milieubeheer Omgevingswet treedt terug (artikel 1.4 Omgevingswet) *Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: identiek*
Specifieke omgevingsrechtelijke regels binnen stelsel Omgevingswet (juncto Wed)	Omgevingsvergunningen, algemene rijksregels Besluit activiteiten leefomgeving, decentrale regelgeving Artikel 1.7a Omgevingswet treedt terug (artikel 1.8, tweede lid, Omgevingswet) *Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit milieubeheer, Wet natuurbescherming, decentrale regelgeving*
Geen specifieke omgevingsrechtelijke regels binnen stelsel Omgevingswet: artikel 1.7a Omgevingswet juncto artikel 1.3 Omgevingsbesluit en Wed	*Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: artikel 13 Wet bodembescherming*

Selectie reikwijdte artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit

Bij de implementatie in 2010 is nadrukkelijk ook artikel 13 van de Wet bodembescherming genoemd. Omdat voorzien is dat dit artikel komt te vervallen bij inwerkingtreding van de voorgenomen Aanvullingswet bodem Omgevingswet,[35] is bekeken op welke wijze in vervangende regels kan worden voorzien.[36] Er bleek behoefte te bestaan aan een vangnetbepaling voor activiteiten die niet zijn gereguleerd, maar wel aanzienlijke nadelige gevolgen hebben voor de bodem. Daarbij kwam de vraag aan de orde of er, naast aantasten of verontreinigen van de bodem, nog andere gevallen zijn waarvoor de Nederlandse wetgeving niet voorziet in een strafrechtelijk handhaafbare bepaling, terwijl ook niet aangetoond kan worden dat de reguliere omgevingsrechtelijke regelgeving en het commune strafrecht alle mogelijke activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen dekken. Het zou immers onevenwichtig zijn om voor bodem te voorzien in een breed werkende vangnetbepaling en voor andere onderdelen van de fysieke leefomgeving niet. Dit heeft geleid tot de keuze om artikel 1.7a op te nemen in de Omgevingswet en uit te werken in het Omgevingsbesluit via dit besluit. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit omvat meer onderwerpen dan artikel 13 van de Wet bodembescherming. Zo ziet het ook op bepaalde activiteiten met gevolgen voor water, lucht, landschap, natuur of cultureel erfgoed. De nieuwe onderwerpen worden gemotiveerd in de toelichting op de onderdelen a en c van het eerste lid.

[35] Kamerstukken II 2017/18, 34864, nr. 2.
[36] Zie ook de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34864, nr. 3, p. 32-33.

Daarmee ziet artikel 1.7a van de Omgevingswet expliciet op zes van de tien onderdelen van de fysieke leefomgeving die in artikel 1.2, tweede lid, van de Omgevingswet worden genoemd. Artikel 1.7a ziet niet op de gevolgen van activiteiten voor *bouwwerken, infrastructuur* en bepaalde delen van *watersystemen*. De term 'watersysteem' omvat volgens de definitie in de Omgevingswet oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken. De term 'oppervlaktewaterlichaam' is vervolgens gedefinieerd als: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna. Een grondwaterlichaam is een onderdeel van de bodem (zie de definitie van 'bodem' in de Omgevingswet). Omdat water, bodem en natuur onder de werking van artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit vallen, zoals later zal worden toegelicht, kan gesteld worden dat gevolgen van activiteiten voor oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen wel onder de werking van dit artikel vallen, maar gevolgen van activiteiten voor bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken niet. Een vergelijkbare situatie van overlappende begrippen doet zich voor bij bouwwerken en waterstaatswerken, zoals historische gemalen, die tot het beschermde cultureel erfgoed behoren en langs die weg toch onder de werking van artikel 1.3 vallen, zij het dat die werking beperkt is tot verwaarlozing met aanzienlijke nadelige gevolgen voor beschermde waarden.

De reden dat artikel 1.7a van de Omgevingswet niet ziet op gevolgen van activiteiten voor bouwwerken, infrastructuur en de genoemde delen van de watersystemen is dat het Wetboek van Strafrecht al van oudsher regels bevat over het beschadigen of vernielen van verschillende soorten infrastructuur, gebouwen, waterkeringen en werken voor waterlozing. In het bijzonder gaat het om de artikelen 161, 161bis, 161ter, 162, 162a, 163, 170, 171, 172, 351, 351bis en 352 van het Wetboek van Strafrecht. Deze regels bieden een dusdanig brede dekking dat er geen aanleiding is om voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor infrastructuur, bouwwerken en de genoemde delen van de watersystemen te voorzien in een aanvullend vangnet op grond van de Omgevingswet. Voor zover activiteiten nog niet onder de brede werking van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht vallen en een strafrechtelijk handhaafbare bepaling gewenst is, zou het meer voor de hand liggen om bij gelegenheid het Wetboek van Strafrecht aan te vullen of aan te scherpen. Overigens voorziet het Rijk in de hoofdstukken 6 tot en met 10 van het Besluit activiteiten leefomgeving in een breed werkende regeling voor de bescherming van de infrastructuur en waterstaatswerken waarvoor het op grond van artikel 2.19 van de Omgevingswet verantwoordelijk is. Die regeling omvat ook een specifieke zorgplicht voor activiteiten in het beperkingengebied die niet nader zijn gereguleerd, maar wel nadelige gevolgen kunnen hebben voor die werken. Een voorbeeld is aanzienlijke schade aan de infrastructuur als gevolg van oplosmiddelen die vrijkomen bij een ongeval; omdat de Wet vervoer gevaarlijke stoffen noch de Wegenverkeerswet 1994 een regeling bevat die ziet op dergelijke gevolgen, valt dit onder de specifieke zorgplicht. Verwacht mag worden dat decentrale overheden in hun verordeningen of het omgevingsplan ook zullen voorzien in regelingen voor de aan hun zorg toevertrouwde infrastructuur en waterstaatswerken. Voor bouwwerken bevat het Besluit bouwwerken leefomgeving enkele zorgplichtbepalingen. Ook deze breed werkende regelingen maken een vangnetbepaling hier onnodig.

Expliciet van toepassing verklaren op *werelderfgoed* bleek ook niet nodig, omdat hoofdstuk 14 van het Besluit activiteiten leefomgeving al een brede regeling biedt voor activiteiten met gevolgen voor werelderfgoederen. Daarnaast vallen alle werelderfgoederen onder 'beschermd cultureel erfgoed' of 'beschermde natuur'.

In de toelichting op de onderdelen a, b, en c wordt uiteengezet op welke onderdelen van de fysieke leefomgeving artikel 1.7a van de Omgevingswet wel van toepassing is. Als gezegd ziet dat vangnet voor deze onderdelen van de fysieke leefomgeving alleen op activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving die niet al zijn afgedekt door specifieke regels of voorschriften ter bescherming van die leefomgeving.

Strafrechtelijke handhaving

Het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet maakt het mogelijk dat het OM bij activiteiten die onder dit artikel vallen, tot vervolging overgaat. Niet elke overtreding wordt vervolgd (opportuniteitsbeginsel).

Het OM werkt vaker met normen van een zeker abstractieniveau. Het abstractieniveau van artikel 1.7a van de Omgevingswet, inclusief de nadere uitwerking en begrenzing in het Omgevingsbesluit, dient aan te sluiten op dat van het Wetboek van Strafrecht. In het bijzonder wordt gedoeld op de aan het omgevingsrecht verwante titel VII: “Misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen wordt in gevaar gebracht”. Ook kan artikel 1.7a van de Omgevingswet door het bevoegd gezag worden benut bij bestuursrechtelijke handhaving, in het bijzonder voor herstelsancties zoals het opruimen van verontreiniging. Aan welke bestuursorganen de bevoegdheid tot bestuursrechtelijke handhaving is toegedeeld, wordt beschreven in de toelichting bij de wijziging van artikel 13.1, onder d, van het Omgevingsbesluit die ook onderdeel vormt van dit besluit.

Onderdeel a (verontreiniging bodem, water en lucht)

Voor *bodem, water en lucht* bouwt artikel 1.7a van de Omgevingswet samen met de uitwerking in het Omgevingsbesluit voort op de richtlijn milieustrafrecht. Deze richtlijn verplicht de lidstaten tot het strafbaar stellen van “het lozen, uitstoten of anderszins brengen van een hoeveelheid materie of ioniserende straling in de lucht, de grond of het water,[37] waardoor de dood van of ernstig letsel aan personen dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt”, als dit wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid wordt begaan (artikel 3 van de richtlijn). Wederrechtelijk betekent in dit verband strijdig met de Europeesrechtelijke regelgeving genoemd in de richtlijn milieustrafrecht of met de betrokken nationale implementatieregelgeving.

Tegen het inbrengen van stoffen dat leidt tot de dood van mensen kan al op basis van het commune strafrecht worden opgetreden, via de specifiek daarop betrekking hebbende artikelen 173a en 173b van het Wetboek van Strafrecht of artikel 307 van dat wetboek (dood door schuld). Bij ernstig letsel van mensen, ongeacht de oorzaak daarvan, biedt artikel 308 van het Wetboek van Strafrecht een grondslag om op te treden. Aanzienlijke schade aan bovengenoemde onderdelen van de fysieke leefomgeving, voor zover wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid aangebracht, is echter niet geregeld in het Wetboek van Strafrecht, maar vergt wel regeling vanwege de richtlijn. Het gaat daarbij om aanzienlijke achteruitgang van de kwaliteit van dat onderdeel die in korte tijd door één activiteit veroorzaakt wordt. Als achteruitgang geleidelijk gaat of veroorzaakt wordt door cumulatie van de gevolgen van meerdere activiteiten is het aangewezen om die gevolgen te beheersen met de reguliere instrumenten van de Omgevingswet.

Artikel 1.3 ziet overigens ook op activiteiten die niet onder de werkingssfeer van de richtlijn milieustrafrecht vallen, dat wil zeggen andere activiteiten dan de dwingend Europeesrechtelijk geregelde activiteiten zoals het exploiteren van ippc-installaties en Seveso-inrichtingen. Het vangnet is daarom breed van toepassing verklaard op activiteiten die direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht brengen, waardoor aanzienlijke schade aan de kwaliteit van water, bodem of lucht ontstaat of dreigt te ontstaan. De opsomming “direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid brengen” is ontleend aan het begrip ‘verontreiniging’ uit de richtlijn industriële emissies, dat als ‘milieuverontreiniging’ ook wordt gehanteerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In deze toelichting wordt hiervoor kortheidshalve het begrip verontreiniging gehanteerd.

[37] Het gaat hier om de milieucompartimenten bodem, water en lucht als bedoeld in artikel 1.2 van de Omgevingswet. Het begrip ‘grond’ uit de richtlijn verwijst naar de bodem (in de Engelse taalversie van de richtlijn: *soil*, in de Duitse taalversie: *Boden*).

Artikel 1.7a van de Omgevingswet en artikel 1.3, eerste lid, aanhef en onder a, van het Omgevingsbesluit kunnen in het bijzonder van belang zijn als er sprake is van opzet of schuld bij verontreiniging die veroorzaakt wordt door een ongewoon voorval, bijvoorbeeld een grote lekkage van brandstof of andere verontreinigende stoffen bij een activiteit die onder de Omgevingswet niet als milieubelastende activiteit gereguleerd is (voor milieubelastende activiteiten die bijvoorbeeld in het Besluit activiteiten leefomgeving specifiek geregeld zijn, zijn zowel het normale verloop als eventuele ongewone voorvallen dekkend geregeld door de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Strafrechtelijke handhaving kan bij zo'n activiteit aan de orde zijn als een ongewoon voorval veroorzaakt is door grove nalatigheid, of als direct na het optreden van een ongewoon voorval geen toereikende maatregelen worden genomen om de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen. Bestuursrechtelijke handhaving zal echter niet licht mogelijk zijn, omdat het bevoegd gezag voor herstelsancties een beroep kan doen op de regeling voor ongewone voorvallen in afdeling 19.1 van de Omgevingswet. Daarmee kan het bevoegd gezag de veroorzaker een verplichting opleggen tot het treffen van maatregelen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen. Zodra zo'n beschikking is gegeven, is die zelfstandig handhaafbaar; aan artikel 1.7a van de Omgevingswet komt men dan in zoverre niet toe. Dit volgt uit artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet. Uiteraard kan artikel 1.7a nog wel aan de veroorzaker worden tegengeworpen voor zover het gaat om het oorspronkelijke (ongewone) voorval of om aspecten die niet in de beschikking van het bevoegd gezag zijn benoemd, mits uiteraard sprake is van opzet of schuld. Artikel 1.7a kan ook van belang zijn als grove verwaarlozing van benodigd onderhoud aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft die niet nader gereguleerd zijn, bijvoorbeeld lozing van brak water of rioolwater in de bodem als gevolg van een scheur in een leiding.

Onderdeel a vervangt – voor zover het op bodemverontreiniging ziet – de betrokken onderdelen van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Artikel 13 betreft handelingen als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van die wet. De artikelen 8, 9 en 10 betreffen vooral bodemverontreiniging door achtereenvolgens het uitvoeren van werken, transportactiviteiten en andere activiteiten. Voor het overige is er sprake van nieuw recht. Het zou immers in het licht van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht onevenwichtig zijn om een verontreiniging met aanzienlijke gevolgen voor water of lucht alleen bestuursrechtelijk te kunnen handhaven en een verontreiniging met aanzienlijke gevolgen voor de bodem zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk.

Een belangrijk verschil ten opzichte van artikel 13 van de Wet bodembescherming is dat er – zoals volgt uit artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet – sprake is van een vangnet, dat alleen kan worden ingeroepen als er geen specifiekere regels zijn gesteld over een activiteit. Direct en indirect stoffen in de bodem brengen door ze op de bodem te brengen valt in beginsel onder artikel 1.7a van de Omgevingswet in samenhang met artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit. Voor het op of in de bodem brengen van stoffen zijn er echter diverse specifieke regels die maken dat artikel 1.7a in die gevallen niet van toepassing is, bijvoorbeeld:

- de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten (artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving);
- regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen (artikel 3.182 van het Besluit activiteiten leefomgeving);
- de regel over het op of in de bodem brengen van huishoudelijke afvalstoffen (artikel 10.2 van de Wet milieubeheer zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet);
- regels over lozing in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk (artikelen 6.1 en 7.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving); dit ziet gezien de definitie van 'oppervlaktewaterlichaam' ook op een lozing op of in de bodem van zo'n oppervlaktewaterlichaam.

Daarnaast kunnen er regels over het op of in de bodem brengen van stoffen zijn opgenomen in een omgevingsplan, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening. Als geen van deze regels van toepassing is, kan artikel 1.7a van de Omgevingswet worden ingeroepen. Een voorbeeld

is een lekkage van niet-afvalstoffen uit een tankauto die zich bevindt buiten de locatie van een milieubelastende activiteit als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook kan gedacht worden aan lekkage van niet-afvalstoffen bij een milieubelastende activiteit die niet geregeld is in dat besluit, zoals de productie van stoffen die vallen onder de Opiumwet.

Het illegaal op of in de bodem brengen van afvalstoffen zal gehandhaafd of vervolgd moeten worden op grond van de genoemde concrete bepalingen en niet, zoals nu soms gebeurt, op grond van zowel een concrete bepaling als artikel 13 van de Wet bodembescherming. Anders dan onder de huidige wetgeving, is er onder het nieuwe stelsel in zoverre geen keuzevrijheid meer wat betreft de grondslag voor handhaving.

Onderdeel b (aantasting bodem)

Voor de *bodem* bood artikel 13 van de Wet bodembescherming tot de inbouw in de Omgevingswet een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbare zorgplicht die tevens een vangnetfunctie bood. Deze zag niet alleen op bodemverontreiniging, maar ook op het aantasten van de bodem door fysieke wijzigingen of door het inbrengen van stoffen met nadelige gevolgen voor de bodemstructuur. Een dergelijk breed werkend vangnet blijft voor bodem van belang. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit ziet daarom ook op het met het oog op het gebruik van de bodem in of op de bodem brengen van stoffen of activiteiten die erosie, verdichting of verzilting tot gevolg hebben, als dat leidt tot aantasting of dreigende aantasting van de bodem. Onderdeel b ziet niet op directe of indirecte schade aan de kwaliteit van de bodem door verontreinigingen (zie daarvoor onderdeel a), maar op aantasting van de bodem door stoffen die bewust worden aangebracht met het doel de bodem voor een specifiek gebruiksdoel te verbeteren. Voorbeelden zijn bouwstoffen en bodemverbeteraars in de landbouw. Onderdeel b ziet niet op water en lucht, omdat deze fluïde media niet op deze wijze aangetast kunnen worden.

Onderdeel b van artikel 1.3 vormt samen met onderdeel a, dat ziet op bodemverontreiniging, een van de opvolgers van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Artikel 13 van de Wet bodembescherming ziet op handelingen als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van die wet. De activiteiten, bedoeld in de artikelen 8, 9 en 10 van die wet, vallen onder onderdeel a. De activiteiten, bedoeld in artikel 6 van die wet, dat wil zeggen het inbrengen van stoffen teneinde ze in de bodem te laten, vallen voor zover het gaat om verontreinigen onder onderdeel a en voor zover het gaat om aantasten onder onderdeel b. De activiteiten, bedoeld in de artikelen 7 en 11 van die wet, dat wil zeggen het inbrengen van stoffen die de structuur of de kwaliteit van de bodem beïnvloeden en handelingen die erosie, verdichting of verzilting van de bodem tot gevolg kunnen hebben, vallen onder onderdeel b.

Onderdelen a en c (landschappen, natuur en cultureel erfgoed)

De bescherming van *landschappen, natuur en cultureel erfgoed* (met inbegrip van werelderfgoederen, die immers steeds natuurlijk of cultureel erfgoed zijn) gebeurt steeds door het aanwijzen van beschermenswaardige onderdelen daarvan. Voor die onderdelen wordt voorzien in beschermende regels in onder meer de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving of decentrale regelgeving. De specifieke regels over directe aantasting van beschermde landschappen, beschermd cultureel erfgoed en beschermde natuur zijn al strafrechtelijk handhaafbaar. Artikel 1.7a van de Omgevingswet zou dan slechts zien op gevallen waarin landschap, cultureel erfgoed of natuur met regelgeving wordt beschermd, maar die regels onvoldoende bescherming bieden tegen directe aantasting met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de beschermde waarden. Dit is moeilijk voorstelbaar.

Anders ligt dit voor indirecte aantasting van beschermde landschappen, beschermd cultureel erfgoed en beschermde natuur, bijvoorbeeld door het inbrengen van stoffen in de lucht of het water die daaraan aanzienlijke schade (kunnen) veroorzaken. Dit is voor de Natura 2000-natuur wel geregeld, maar niet noodzakelijk voor decentraal beschermde landschappen of natuur en ook

niet voor cultureel erfgoed. Daarom ziet onderdeel a van artikel 1.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit ook op het direct of indirect brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht, waardoor aanzienlijke schade aan beschermde landschappen, beschermde natuur of beschermd cultureel erfgoed ontstaat of dreigt te ontstaan. Een voorbeeld is het uitstoten van zure gassen in de nabijheid van een beschermd monument dat bestaat uit een kalkrijke natuursteen, waardoor dat monument versneld erodeert. Voor wat betreft natuur vormt onderdeel a het sluitstuk van de implementatie van artikel 3, onder a, van de richtlijn milieustrafrecht.

Als de overheid wel heeft voorzien in expliciete bescherming, zal vaak geregeld zijn dat de eigenaar of beheerder verplicht is het beschermde onderdeel van de fysieke leefomgeving in een goede staat te houden.[38] Het is echter denkbaar dat er soms van wordt afgezien dit te reguleren, ook vanuit het oogpunt van vertrouwen en het voorkomen van overregulering. Toch kan naast beschadigen of vernielen ook verwaarlozen leiden tot aanzienlijke gevolgen voor het beschermde onderdeel van de fysieke leefomgeving; dit kan ertoe leiden dat de waarden die aanleiding zijn geweest voor het beschermen van het desbetreffende onderdeel tenietgaan. Dit vormt aanleiding voor de keuze om een vangnet in te stellen. Onderdeel c van artikel 1.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit ziet op het verwaarlozen van beschermde landschappen, beschermde natuur en beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden. Het gaat hierbij zowel om die waarden die bij het aanwijzen van het beschermde landschap of cultureel erfgoed of de beschermde natuur zijn aangevoerd als reden voor bescherming daarvan als om waarden die nadien zijn ontstaan of onderkend en waarvan degene die de activiteit verricht redelijkerwijs kan weten dat zij tot de beschermde waarden behoren. Onderdeel c kan bijvoorbeeld worden ingeroepen als een natuurgebied is beschermd vanwege vogels die profiteren van een nat ecosysteem, en de beheerder het gebied opzettelijk laat verdrogen of daar schuldig aan is. Bij cultureel erfgoed – waartoe ook cultuurlandschappen worden gerekend – zal van verwaarlozing sprake zijn als de verantwoordelijke persoon of instantie hieraan het onderhoud onthoudt dat voor de instandhouding noodzakelijk is.

Van verwaarlozen kan vanzelfsprekend slechts sprake zijn als iemand verantwoordelijkheid draagt voor de zorg voor het beschermde landschap of cultureel erfgoed of de beschermde natuur. Het kan bijvoorbeeld gaan om een eigenaar, huurder, pachter of beheerder, dus iemand die krachtens privaatrecht of publiekrecht geacht wordt te zorgen voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het niet alleen om de directe zorg, maar ook om de indirecte zorg zoals watervoorziening of bewaking. Het gaat echter niet om activiteiten die een derde nalaat en die aanzienlijke nadelige gevolgen hebben voor het beschermde.

De vangnetbepaling van artikel 1.7a van de Omgevingswet ziet niet op landschappen, cultureel erfgoed en natuur die geen wettelijke bescherming genieten. Dit heeft twee verschillende redenen.

Voor de bescherming van niet beschermde natuur zou het vangnet niets bijdragen. De breed werkende zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming zal via het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet worden ingebouwd in het Besluit activiteiten leefomgeving (deze bepaling wordt dan strafrechtelijk handhaafbaar, zoals elke bepaling in dat besluit). Op grond van artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet is artikel 1.7a van die wet dan niet van toepassing. Het vangnet heeft hier dus verder geen functie.

Het kabinet kiest er niet voor om het vangnet te laten zien op directe aantasting van landschap of cultureel erfgoed dat niet beschermd is. Dit met het oog op het lex-certa-beginsel, waar de Afdeling advisering van de Raad van State in haar advies over de uitwerking van artikel 1.7a ook op wijst.[39] De wettelijke begrippen ‘landschap’ en ‘cultureel erfgoed’ zijn zo breed dat niet altijd duidelijk zal zijn of een bepaald onderdeel van de fysieke leefomgeving daartoe moet worden

[38] Zie bijvoorbeeld artikel 13.12, onder b, Besluit activiteiten leefomgeving en paragraaf 2.2 Wet natuurbescherming.
[39] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 90.

gerekend. Ook is niet op voorhand duidelijk welke waarden aanwezig zijn die bescherming vergen. Dat betekent dat de eigenaar of beheerder die wijzigingen aanbrengt in een niet beschermd landschap of aan niet beschermd cultureel erfgoed niet kan weten of artikel 1.7a ingeroepen zou kunnen worden. Strafrechtelijk vervolgen is dan niet aan de orde.

Tweede lid

In het tweede lid is verduidelijkt dat met 'beschermd' in onderdeel c van het eerste lid wordt gedoeld op bescherming bij wettelijk voorschrift of besluit op grond van de Omgevingswet of een andere wet. Het begrip 'wettelijk voorschrift' moet ruim worden gelezen. Dit begrip verwijst, net als bij de Algemene wet bestuursrecht het geval is, naar ieder algemeen verbindend voorschrift, ongeacht het niveau waarop dat is vastgesteld. Het gaat dus niet alleen op algemeen verbindende voorschriften op rijksniveau, maar ook om algemeen verbindende voorschriften die decentraal zijn vastgesteld. Onder wettelijke voorschriften waarmee landschap, natuur of cultureel erfgoed beschermd zijn, vallen dus ook bepalingen in het omgevingsplan en de omgevingsverordening.

Onderdeel C (hoofdstuk 2 (nieuw) Ob) [artikel 2.7 van de wet]

Artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 (nieuw) Ob

In deze artikelen worden, ter uitwerking van artikel 2.7 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet, nadere regels opgenomen over de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

Het eerste lid van de drie artikelen is praktisch gelijkluidend en wijst gevallen aan waarin in ieder geval regels alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Het gaat niet om een uitputtende regeling: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen worden opgenomen. Zie hierover verder paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Het tweede lid van de drie artikelen wijst gevallen aan waarin regels niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Het gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. Ook deze bepalingen zijn niet uitputtend: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen worden opgenomen[40]. De bepalingen wijzen regels aan waarover naar verwachting twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening thuishoren en beogen daarover duidelijkheid te verschaffen.

Artikel 2.1, eerste lid, 2.2, eerste lid en 2.3, eerste lid, (nieuw) Ob

Het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 bepaalt dat in ieder geval de regels over activiteiten ten gevolge waarvan onderdelen van de fysieke leefomgeving worden gewijzigd in het omgevingsplan, respectievelijk de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten worden opgenomen. De bepaling schrijft niet voor dat de gemeente, het waterschap of de provincie dergelijke regels moet stellen, ze bepaalt niet of, en zo ja, welke regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen, moeten worden gesteld. De bepaling treedt dus niet in de afwegingsruimte van de gemeente, het waterschap en de provincie op dit punt. Ze regelt alleen dat

[40] Zie hierover verder de passage over artikel 1.4 van de wet in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

als de gemeente, het waterschap of de provincieregels als hier bedoeld wil stellen, die regels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. De regels kunnen dus niet in een andere verordening worden opgenomen.

In de bepaling wordt aangesloten bij het eerste deel van artikel 1.2, derde lid, onderdeel a, van de Omgevingswet.[41]

In artikel 1.2 van de Omgevingswet is bepaald dat de wet gaat over het brede begrip 'fysieke leefomgeving' en over 'activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving'. Het begrip fysieke leefomgeving omvat in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water en watersystemen, bodem, lucht, landschap, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. De wet geeft niet aan wat niet tot de fysieke leefomgeving behoort, maar dat omvat alle andere materie: personen, gehouden dieren, voertuigen, handelsgoederen, meubelen die geen bouwwerk zijn en nog te verwerken afvalstoffen behoren in ieder geval niet tot de fysieke leefomgeving.

Het derde lid van artikel 1.2 geeft een duiding van wat moet worden aangemerkt als 'gevolgen voor de fysieke leefomgeving', en luidt:
Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:
a. het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
b. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
c. activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt,
d. het nalaten van activiteiten.

Voor een goed begrip van dit artikellid en de betekenis van het woord 'wijzigen' daarin is van belang dat in artikel 1.2, derde lid, onder a, van de wet onderscheid wordt gemaakt tussen het *wijzigen* van onderdelen van de fysieke leefomgeving en het *gebruik* van de fysieke leefomgeving. Daarnaast is van belang dat in artikel 1.2, derde lid, *wijzigen* wordt onderscheiden van het *veroorzaken van emissies, hinder of risico's*.

Bij het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving gaat het om directe fysieke ingrepen door de mens in de tastbare leefomgeving, zowel boven– als ondergronds. Gedacht kan worden aan activiteiten als bouwen en slopen, kappen van bomen, ontsieren van een monument, aanleggen van een (uit)weg, aanleggen van buisleidingen, aanbrengen van zichtbare reclame of plaatsen van een hekwerk, het plaatsen van een ondergrondse afvalcontainer en het opspuiten van zand.

De woorden "wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving" impliceren dat het gaat om activiteiten die een blijvende en tastbare verandering van de fysieke leefomgeving teweegbrengen. Om misverstanden te voorkomen wordt hierbij opgemerkt dat het plaatsen van een bouwwerk altijd moet worden gezien als een wijziging van de fysieke leefomgeving, ook als het een tijdelijk bouwwerk betreft, omdat elk bouwwerk op grond van artikel 1.2, tweede lid, van de Omgevingswet tot de fysieke leefomgeving behoort. Ook het plaatsen van een woonwagen of het aanmeren van een woonschip (dat niet is bestemd of wordt gebruikt voor de vaart) is daarom een wijziging van de fysieke leefomgeving.

Zoals volgt uit artikel 1.2, derde lid, onder a, van de Omgevingswet moet het *wijzigen* van onderdelen van de fysieke leefomgeving worden onderscheiden van het *gebruik* van de fysieke leefomgeving. Omdat het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit alleen bepaalt dat regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving *wijzigen* in het omgevingsplan moeten worden opgenomen, vallen regels over activiteiten over gebruik van de fysieke leefomgeving zonder dat dat gebruik leidt tot een wijziging, niet binnen het bereik van deze bepaling. Bij gebruik van de fysieke leefomgeving dat de fysieke leefomgeving niet wijzigt kan

[41] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 392.

bijvoorbeeld worden gedacht aan traditioneel schieten, het maken van muziek in de openbare ruimte, het plaatsen van terrasmeubilair, het aanbieden van vuilnis in rolcontainers, het anders benutten van een gebouw zonder dat daarvoor bouwactiviteiten nodig zijn (bijvoorbeeld anti-kraak) of het gebruik van een park als tijdelijke evenementenlocatie.

Ook regels die gaan over activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt, vallen niet onder het bereik van het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit, omdat ook het veroorzaken van emissies, hinder of risico's in artikel 1.2, derde lid van de Omgevingswet wordt onderscheiden van het *wijzigen* van de fysieke leefomgeving. Dit brengt bijvoorbeeld met zich dat regels over activiteiten die emissies in de fysieke leefomgeving veroorzaken (zoals geluid, geur of fijn stof) buiten het bereik van deze bepaling vallen. Deze bepaling brengt dus niet met zich dat regels daarover in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Ook hier kan bijvoorbeeld worden gedacht aan traditioneel schieten of een carnavalsoptocht: beide activiteiten wijzigen de fysieke leefomgeving niet, maar veroorzaken wel geluid en mogelijk ook hinder.

In veel gevallen zal voor activiteiten die emissies, hinder of risico's veroorzaken overigens wel gelden dat als het omgevingsplan dergelijke activiteiten toelaat op een locatie, op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving regels in het omgevingsplan moeten worden gesteld om te kunnen voldoen aan de in dat besluit gestelde normen. Als de regels (ook) zien op milieubelastende activiteiten waarover het Besluit activiteiten leefomgeving regels stelt, zijn het maatwerkregels en kunnen zij daarom alleen in het omgevingsplan opgenomen worden. Zie hierover ook het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 2.1, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen waarin regels in ieder geval niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in het omgevingsplan worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels niet in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen.[42] De bepaling beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover naar verwachting twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in het omgevingsplan mogen worden gesteld.

De bepaling gaat ten eerste over regels die (deels) wel betrekking kunnen hebben op de fysieke leefomgeving maar die hoofdzakelijk worden gesteld met het oog op de handhaving van de openbare orde en (openbare) veiligheid. Dat zijn in beginsel regels over gedrag van personen die vanwege het motief waarmee ze worden gesteld (het gaat niet om het effect van het gedrag op de fysieke leefomgeving maar om het effect op de openbare orde) niet onder de reikwijdte van de Omgevingswet vallen. Omdat het veelal wel gaat om gedragingen in de fysieke leefomgeving en daarom twijfel zou kunnen bestaan over de vraag of dergelijke regels in het omgevingsplan thuishoren, wordt hierover uitsluitsel gegeven. Het betekent dat als regels over activiteiten worden gesteld op grond van de bepalingen die zijn opgenomen in het tweede lid, onderdelen a tot en met c, deze niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen.

Ten tweede gaat deze bepaling over financiële regels (onderdeel d).

Onderdeel a

Artikel 151a, eerste lid, van de Gemeentewet regelt dat de raad een prostitutieverordening kan vaststellen. Met deze bepaling wordt beoogd prostitutie door middel van een gemeentelijk vergunningenstelsel te reguleren en zo illegale prostitutie en prostitutie van minderjarigen tegen te

[42] Zie hierover verder de passage over artikel 1.4 van de wet in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

gaan, bijvoorbeeld door het stellen van eisen aan de persoon van de exploitant en de leeftijd van de prostituees. De regels daarover gaan niet over de fysieke leefomgeving, en horen dus niet thuis in het omgevingsplan. Als echter regels over prostitutie-activiteiten worden gesteld met het oog op het woon- en leefklimaat, dus met het oog op de gevolgen van de activiteiten voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld regels over geluid) horen die regels uiteraard wel te worden opgenomen in het omgevingsplan (al dan niet gekoppeld aan een functieaanduiding die aangeeft op welke locatie de activiteiten mogen plaatsvinden).

Op grond van artikel 151b, eerste lid, en artikel 151c, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om veiligheidsrisicogebieden, respectievelijk gebieden voor cameratoezicht aan te wijzen. Op grond van artikel 154a van de Gemeentewet kan de raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om door hem aangewezen groepen van personen tijdelijk te doen ophouden (bestuurlijke ophouding). Artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet geeft de raad de bevoegdheid regels te stellen om tegen te gaan dat omwonenden hinder ondervinden van gedragingen in of vanuit een nabije woning of erf. Het gaat in deze gevallen om regels die de burgemeester bevoegdheden toekennen ten behoeve van het handhaven van de openbare orde en veiligheid, respectievelijk het aanpakken van ernstige en herhaaldelijke hinder. De regels worden (hoofdzakelijk) gesteld met het oog op het kunnen reguleren van het gedrag van personen, niet met het oog op de gevolgen van dat gedrag op de fysieke leefomgeving. Daarbij betreft het regels die worden uitgevoerd door de burgemeester. Regels op grond van deze artikelen mogen daarom niet worden gesteld in het omgevingsplan.

Onderdeel b

Op grond van artikel 154, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad een straf stellen op het overtreden van gemeentelijke verordeningen. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels van autonome gemeentelijke verordeningen. De strafbaarstelling van regels van het omgevingsplan wordt op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geregeld in de Wet op de economische delicten[43]. De raad kan dus geen straf stellen op overtreding van de regels van het omgevingsplan en de strafbaarstelling van regels die in andere gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen, horen in het omgevingsplan niet thuis. Daarom wordt in dit onderdeel bepaald dat regels op grond van artikel 154, eerste lid, van de Gemeentewet niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen.

Op grond van artikel 154b, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad bij verordening bepalen dat voor overtreding van gemeentelijke regels over gedragingen die kunnen leiden tot overlast in de openbare ruimte en van regels die zijn gesteld op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeer, een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Het kan hierbij gaan om regels in autonome verordeningen of – wat betreft de regels op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeheer[44] – om regels in het omgevingsplan. Nu in artikel 154b, tweede lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de verordening die de raad op grond van het eerste lid kan vaststellen, van toepassing moet zijn op alle overtredingen, genoemd in het eerste lid, brengt dat mee dat de raad deze regels niet in het omgevingsplan mag opnemen. Hierdoor wordt zeker gesteld dat het omgevingsplan geen regels gaat bevatten over het opleggen van een bestuurlijke boete op overtreding van regels die niet zijn gesteld met het oog op de fysieke leefomgeving. Tevens wordt voorkomen dat onwenselijke doorkruising ontstaat van de regels over het opleggen van een bestuurlijke boete die op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden opgenomen in paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet.

[43] En paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet, zoals die komt te luiden op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voorziet in de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen in de daar aangewezen gevallen.
[44] Op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt titel 10.4 van de Wet milieubeheer zodanig gewijzigd dat regels over (huishoudelijke) afvalstoffen in plaats van in een afvalstoffenverordening, in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

Ten overvloede: deze bepaling brengt niet mee dat de raad geen gebruik kan maken van de bevoegdheid om te bepalen dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd voor regels op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeheer als die regels in het omgevingsplan zijn gesteld. Er volgt alleen uit dat de raad daartoe moet bepalen in een (andere) gemeentelijke verordening, bijvoorbeeld in de APV of in een separate verordening bestuurlijke boete overlast openbare ruimte.

Onderdeel c

De burgemeester is op grond van artikel 172 en artikel 174 van de Gemeentewet exclusief bevoegd op het terrein van de handhaving van de openbare orde, respectievelijk op het terrein van toezicht op de openbare orde, veiligheid en gezondheid bij publieke samenkomsten en in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven. De gemeenteraad kan op grond van artikel 147 van de Gemeentewet regels over deze onderwerpen stellen in verordeningen, waarvan de uitvoering en handhaving op grond van artikel 172 en 174 alleen bij de burgemeester mag worden neergelegd. In dit onderdeel wordt bepaald dat de regels waarvoor dat geldt, dus de regels als bedoeld in artikel 172, tweede lid, en artikel 174, derde lid, van de Gemeentewet over de openbare orde en over het toezicht op de openbare orde, veiligheid en gezondheid bij publieke samenkomsten, niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. Het gaat om regels die veelal betrekking hebben op persoonlijk gedrag en er specifiek op zijn gericht de verstoring van de openbare orde tegen te gaan of de veiligheid en gezondheid van het publiek te beschermen. Denk bijvoorbeeld aan regels over een aan de eigenaar van een gevaarlijke hond op te leggen aanlijn- of muilkorfgebod of over een verplichte reisroute voor supporters bij risicowedstrijden in het betaald voetbal, regels over eisen die worden gesteld aan de persoon van de exploitant van een café of restaurant. Regels als hier bedoeld horen niet thuis in het omgevingsplan omdat handhaving van de openbare orde, veiligheid en gezondheid van het publiek het primaire motief zijn en de regels worden gehandhaafd door de burgemeester met behulp van de onder zijn gezag staande politie. Daarbij is van belang dat de bevoegdheden met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en het toezicht op publieke plaatsen niet door taken, bevoegdheden en normstelling op grond van de Omgevingswet worden doorkruist, door de hier bedoelde regels (ook) in het omgevingsplan op te nemen.

Het verbod om deze regels in het omgevingsplan op te nemen, brengt bijvoorbeeld ook met zich dat regels over het toezicht op evenementen en het handhaven van de openbare orde en veiligheid daarbij (zoals regels over het inzetten van beveiliging en EHBO-ers en over het plaatsen van tenten, podia of tribunes die worden gesteld met het oog op de openbare veiligheid) niet in het omgevingsplan worden opgenomen. Hierover kunnen regels met eventueel een vergunningplicht worden opgenomen in de lokale verordening, zoals de algemene plaatselijke verordening of een lokale evenementenverordening. Regels over evenementen die nodig zijn vanwege de gevolgen voor de fysieke leefomgeving, zoals regels over op welke locaties evenementen mogen plaatsvinden en wat de maximale geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen mag zijn, vallen niet onder deze bepaling en horen juist wel in het omgevingsplan thuis. Ook moeten bijvoorbeeld regels over de veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises op grond van artikel 5.2 Bkl worden opgenomen in het omgevingsplan. Op locaties waar met regelmaat bepaalde typen evenementen plaatsvinden kunnen de regels in het omgevingsplan afgestemd worden op die evenementen. Gemeenten kunnen organisatoren van evenementen wijzen op de verschillende regels die betrekking hebben op evenementen en de vindplaatsen daarvan voor de lokale situatie. Als het gaat om een evenement dat niet voorzien is in het omgevingsplan, of niet kan voldoen aan de daar gestelde regels, kan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit nodig zijn. In dat geval is voor een evenement zowel een vergunning op grond van een autonome gemeentelijke verordening als op grond van het omgevingsplan nodig.

Voor de volledigheid wordt hier vermeld dat ook regels die op grond van artikel 176, eerste lid, van de Gemeentewet niet in het omgevingsplan thuishoren. Het is niet nodig dit te regelen in deze bepaling, omdat het in artikel 176, eerste lid niet gaat om een verordenende bevoegdheid van de

raad maar om regels die in (dreigende) noodsituaties door de burgemeester kunnen worden gesteld in de vorm van een zogenoemde noodverordening.

Onderdeel d

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad gemeentelijke belastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Gemeentewet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals onroerendezaakbelasting) zijn niet gerelateerd aan activiteiten in de fysieke leefomgeving. Andere belastingen (zoals parkeerbelasting) zijn wel aan een activiteit in de fysieke leefomgeving gerelateerd, maar daar zijn de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit niet (in hoofdzaak) bepalend voor de hoogte en grondslag ervan. Regels op grond van artikel 216 van de Gemeentewet mogen daarom niet in het omgevingsplan worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over gemeentelijke belastingen in het omgevingsplan tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over omgevingsplannen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten kan hebben op de grondslag om deze belastingen te heffen.

Artikel 2.2, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen aan waarin regels in ieder geval niet in de waterschapsverordening mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in de waterschapsverordening worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels niet in de waterschapsverordening kunnen worden opgenomen.[45] De bepaling beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover naar verwachting twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in de waterschapsverordening mogen worden gesteld.

Onderdeel a

In artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat het algemeen bestuur van een waterschap een legger dient vast te stellen waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen. Regels over onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen horen daarmee in die legger te staan en mogen niet in de waterschapsverordening worden opgenomen.

Onderdeel b

Op grond van artikel 81 van de Waterschapswet kunnen waterschappen straf stellen op het overtreden van de keur. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels die waterschappen op grond van de Waterschapswet stellen. De regels over de bijbehorende strafbaarstelling mogen niet in de waterschapsverordening worden opgenomen.[46]

Onderdeel c

Op grond van artikel 110 van de Waterschapswet kan het algemeen bestuur van een waterschap waterschapsbelastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In

[45] Zie hierover verder de passage over artikel 1.4 van de wet in paragraaf 5.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.
[46] De strafbaarstelling van regels van de waterschapsverordening wordt op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geregeld in de Wet op de economische delicten.

artikel 113 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Waterschapswet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals watersysteemheffing) gaan niet over activiteiten in de fysieke leefomgeving, andere (zoals de precariobelasting) gaan daar wel over maar zijn niet (in hoofdzaak) bepalend voor de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit. Regels op grond van artikel 110 van de Waterschapswet horen daarom niet in de waterschapsverordening te worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over waterschapsbelastingen in de waterschapsverordening tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over waterschapsverordeningen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten zou kunnen hebben.

Artikel 2.3, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen waarin regels in ieder geval niet in de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in de omgevingsverordening worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ze beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in de omgevingsverordening mogen worden gesteld.

Onderdeel a

Op grond van artikel 150 van de Provinciewet kunnen provinciale staten straf stellen op het overtreden van provinciale verordeningen. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels van autonome provinciale verordeningen. De regels die daarover worden gesteld, mogen niet in de omgevingsverordening worden opgenomen.[47]

Onderdeel b

Op grond van artikel 220 van de Provinciewet kunnen provinciale staten provinciale belastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 221 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Provinciewet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals de provinciale opcenten over de motorrijtuigenbelasting) gaan niet over activiteiten in de fysieke leefomgeving, andere (zoals de precariobelasting) gaan daar wel over maar zijn niet (in hoofdzaak) bepalend voor de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit. Regels op grond van artikel 220 van de Provinciewet horen daarom niet in de omgevingsverordening te worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over provinciale belastingen in de omgevingsverordening tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over omgevingsverordeningen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten zou kunnen hebben.

Onderdeel D (afdeling 3.2 (nieuw) Ob) [artikel 2.21a, tweede lid, van de wet]

Artikel 3.2 (nieuw) Ob

[47] De strafbaarstelling van regels van de omgevingsverordening wordt (op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) geregeld in de Wet op de economische delicten. Paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet (zoals dat komt te luiden op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) voorziet in de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen in de daar aangewezen gevallen.

Zoals ook al uit 2.21a, tweede lid, van de Omgevingswet (ingevoegd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) volgt, wordt de omvang van de beperkingengebieden, bedoeld in artikel 2.21a, eerste lid, van de Omgevingswet alleen op grond van deze afdeling vastgesteld zolang deze beperkingengebieden nog niet zijn aangewezen en geometrisch begrensd bij ministeriële regeling. Dit geldt op grond van artikel 2.21a, derde lid, van de Omgevingswet niet voor beperkingengebieden rond mijnbouwinstallaties; voor deze beperkingengebieden geldt volgens de richtlijn offshore veiligheid altijd een afstand van 500 m (zie ook artikel 3.7).

De opname van de vaste afstanden in deze afdeling, waarborgt, waar nodig, bescherming van werken en objecten tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk of het plaatsen van het object en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied bij ministeriële regeling.

Artikel 3.3 (nieuw) Ob

De drie basiscriteria voor het bepalen van het beperkingengebied met betrekking tot wegen zijn: stabiliteit, onderhoud en afwatering. De omvang van het beperkingengebied hangt af van het gebied aan weerszijden van de weg dat minimaal noodzakelijk is:
- om de stabiliteit van de wegconstructie te kunnen garanderen,
- om onderhoud te kunnen uitvoeren aan de wegconstructie, en
- voor de afwatering van overtollig water van het wegdek.

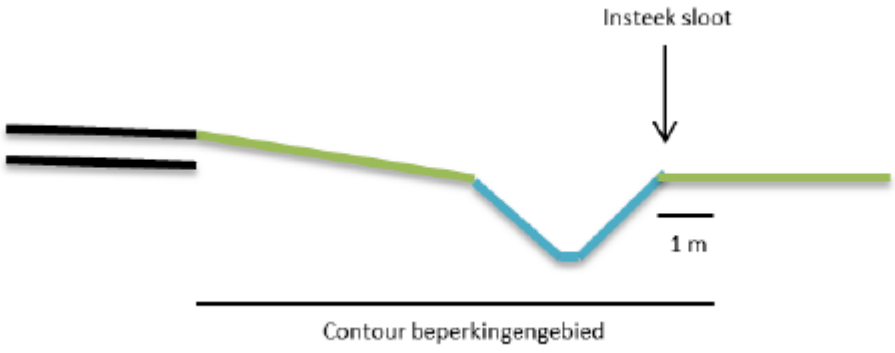
Het uitgangspunt is dat het basiscriterium dat in een specifieke situatie leidt tot de meest ruime begrenzing van het beperkingengebied, de omvang van het gebied bepaalt. Daarbij geldt dat de buitengrens van het beperkingengebied wordt bepaald ten opzichte van de rand van het asfalt (de kant van de verharding). Het wegdek zelf ligt altijd binnen het beperkingengebied en is dus geen criterium voor het bepalen van het beperkingengebied. Voor de schematische weergaven van de verschillende situaties is gebruik gemaakt van het rapport ‘Handreiking landelijke uitgangspunten beperkingengebied Omgevingswet’ (hierna: handreiking), opgesteld door Royal HaskoningDHV.

Onderdeel a

De stabiliteitszone is altijd minimaal 10 m en afhankelijk van het hoogteverschil tussen de weg en het maaiveld wordt die zone groter. Bij een weg op maaiveldniveau is het beperkingengebied voor die weg dus 10 m gemeten vanaf de kant van de verharding.

Onderdeel b

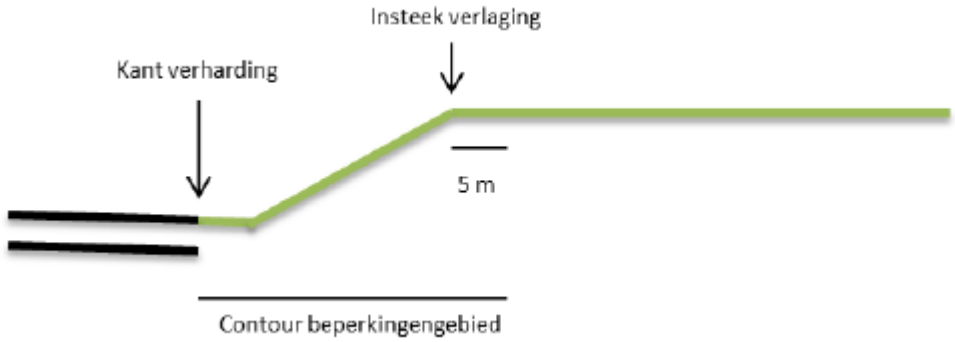
Als de weg naast een watergang, zoals een kanaal of sloot, ligt, strekt het beperkingengebied zich uit tot 1 m voorbij de insteek van die watergang. De insteek van de watergang is de snijlijn van de schuine oeverhelling van de watergang met het horizontaal gelegen maaiveld. Het gaat om de insteek van de watergang die het verst van de weg ligt.

Figuur. Schematische weergave van een weg naast een watergang (handreiking, p.17)

Onderdeel c

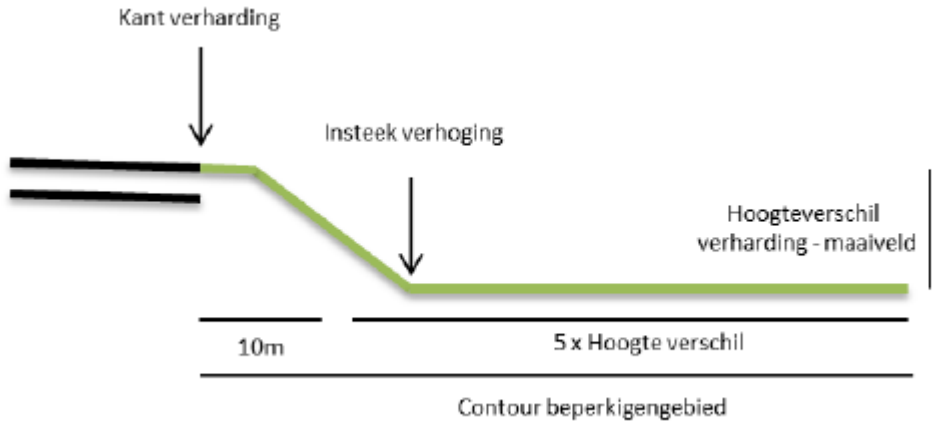
Het beperkingengebied met betrekking tot een weg in ingraving strekt zich uit tot 5 m verder dan de insteek van de maaiveldverlaging. De insteek van de maaiveldverlaging is de snijlijn van de schuine helling met het maaiveld. Aan de onderzijde van de schuine helling ligt de weg in ingraving.

Figuur. Schematische weergave van een weg in ingraving (handreiking, p. 16)

Onderdeel d

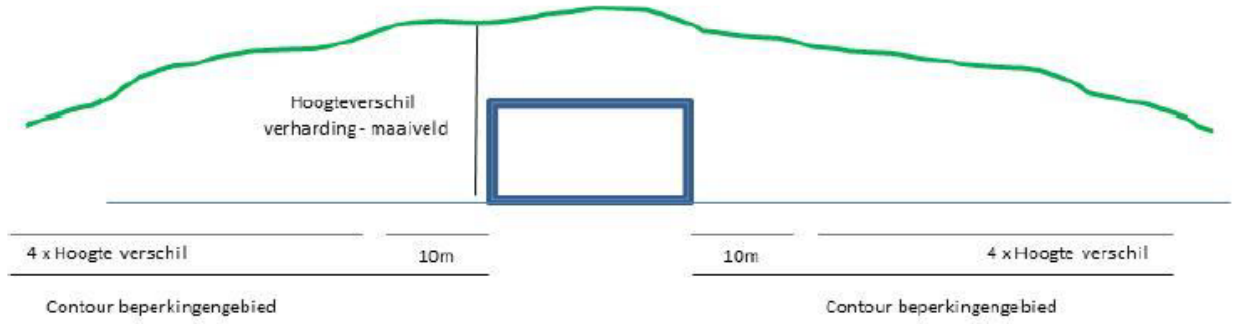
Het beperkingengebied met betrekking tot een weg in ophoging strekt zich uit tot 10 m vanaf de verharding met nog een verruiming in verband met de ophoging waar de weg op ligt. Die verruiming is afhankelijk van het hoogteverschil tussen de verharding en de insteek van het maaiveld. De insteek van de maaiveldverhoging is de snijlijn van de schuine helling met het maaiveld. Aan de bovenzijde van de schuine helling ligt de weg in ophoging.

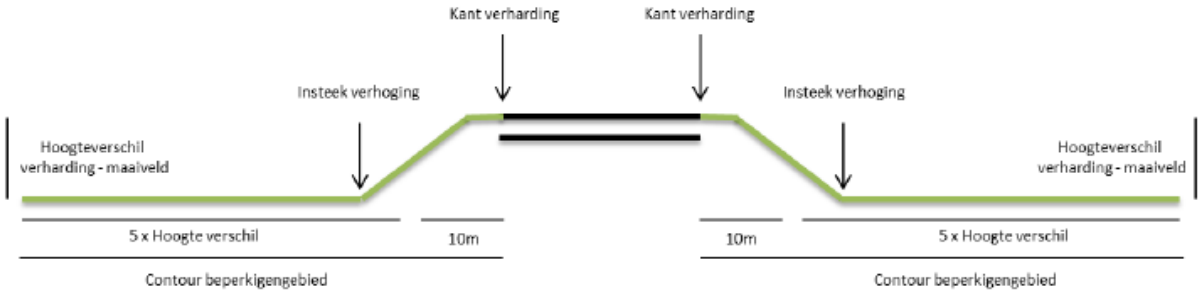
Figuur. Schematische weergave van een weg in ophoging (handreiking, p. 15)

Onderdelen e en f

Als de weg in of op een kunstwerk ligt, strekt het beperkingengebied zich uit tot 10 m vanaf de rand van het kunstwerk met nog een verruiming in verband met het hoogteverschil tot het maaiveld.

Figuur. Schematische weergave van een weg in een tunnel (handreiking, p. 22)

Figuur. Schematische weergave van een weg op een brug (handreiking, p. 21)

Artikel 3.4 (nieuw) Ob

Dit artikel bepaalt dat beperkingengebieden met betrekking tot waterstaatswerken in beheer bij het Rijk van rechtswege het gehele waterstaatswerk omvatten. Dit is de hoofdregel voor zowel waterkeringen als oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk. Bij de ministeriële regeling kan het beperkingengebied echter worden uitgebreid met een gebied rondom het waterstaatswerk, of worden beperkt tot een deel van het waterstaatswerk. Uitbreiding van het beperkingengebied is vooral aan de orde bij waterkeringen in beheer bij het Rijk: de uitbreiding omvat dan de beschermingszone zoals aangegeven in de legger van de waterkering in beheer bij het Rijk. Verkleining van het beperkingengebied, waardoor het beperkingengebied kleiner is dan het waterstaatswerk zelf, speelt vooral bij de grote rivieren. Het gaat dan met name om gebieden die voor de werking van het waterstaatswerk minder relevant zijn. Bepaalde hooggelegen delen van de uiterwaarden, die al op grote schaal worden gebruikt voor activiteiten, dragen bijvoorbeeld niet meer bij aan de bergings- en afvoercapaciteit van de rivieren, zodat er geen beschermende regels nodig zijn.

Artikel 3.5 (nieuw) Ob

Dit artikel bepaalt het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur. Dit is spoorweginfrastructuur, waarbij de spoorwegen op grond van de Spoorwegwet als hoofdspoorwegen zijn aangewezen. De tekst van dit artikel is grotendeels overgenomen van artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur.

Waar de lijn van de begrenzing ligt, is afhankelijk van de situatie. Binnen welke afstand activiteiten een gevaar kunnen vormen voor de hoofdspoorweginfrastructuur, is namelijk afhankelijk van de vraag of de hoofdspoorweg in een ingraving of tunnel, op een talud of een brug ligt, of gewoon op maaiveldniveau. Daarnaast kan het in verband met de bodemgesteldheid nodig zijn op bepaalde

plaatsen de begrenzing ruimer vast te stellen. Hiertoe biedt de ministeriële regeling de mogelijkheid.

Onderdeel b

Met ‘ingraving’ en ‘bovenzijde van de ingraving’ wordt spoorweg ingegraven beneden maaiveld respectievelijk het einde van de schuinte van het zijvlak van de ingraving op maaiveld bedoeld.

Onderdeel c

Met ‘ophoging’ en ‘teen van het talud’ wordt de ophoging boven het maaiveld waarover een spoorweg loopt respectievelijk het einde van de schuinte van het zijvlak van de ophoging op maaiveld.

Onderdeel d

Bij een hoofdspoorweg in een tunnel moet de afstand van 30 meter worden gemeten in horizontale richting vanuit de verste buitenkant van de tunnel. Tot de tunnel moet ook de zogenoemde toeleidende bak worden gerekend. Dit is de U-vormige bak die overgaat in het volledig dichte deel van de tunnel.

De reden om een afstand van 30 meter aan te houden is om zettingen (het inklinken van de grond door een hierop drukkende belasting) te beperken. Zelfs zeer geringe zettingen kunnen risico’s opleveren voor de spoorwegveiligheid. Deze risico’s spelen met name bij tunnels, bruggen en viaducten die op paalfunderingen zijn gebouwd. Deze paalfunderingen zijn gevoelig voor de druklijnen van grote gebouwen die naast het spoor worden gebouwd. Deze druklijnen kunnen namelijk tot zettingen leiden die van invloed zijn op de paalfundering.

Onderdeel e

Voor een brug of een viaduct geldt dezelfde manier van meten als voor een tunnel, maar dan vanuit de buitenste rand van de brug of het viaduct. Net zoals bij tunnels, geldt ook voor bruggen en viaducten een afstand van 30 meter om zettingen te beperken.

Het gaat bij de bruggen en viaducten alleen om de bruggen en viaducten waarop een hoofdspoorweg ligt. De bruggen en viaducten waar geen hoofdspoorweg op rust vallen niet onder de reikwijdte van deze bepaling. Onder bruggen worden ook grote rivier- en wegoverspanningen verstaan. Hoofdspoorwegen op een zettingsvrije plaat vallen niet onder de reikwijdte van dit onderdeel. De begrenzing van het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg op een zettingsvrije plaat valt onder het eerste lid, onderdeel a.

Tweede lid

Het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorwegen die in haven- en industriegebieden liggen en die alleen worden gebruikt voor goederenvervoer kent een afwijkende begrenzing. Met deze afstand wordt aangesloten op de bestaande situatie waarin geen verdere differentiatie naar verschillende situaties plaatsvindt.

Artikel 3.6 (nieuw) Ob

Dit artikel bevat een vaste afstand van 500 meter voor installaties in een waterstaatswerk, anders dan mijnbouwinstallaties. Installaties zijn installaties als bedoeld in het VN-Zeerechtverdrag. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan meet- en weerstations maar ook aan windmolenparken. De afstand van 500 meter is gebaseerd op artikel 60, vijfde lid, van het VN-Zeerechtverdrag. Deze afstand geldt vanaf elk onderdeel van de installatie.

Artikel 3.7 (nieuw) Ob

Voor mijnbouwinstallaties geldt conform artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid een afstand van 500 meter. Deze afstand geldt vanaf elk onderdeel van de installatie. Gelet op artikel 2.21a, derde lid, van de Omgevingswet (ingevoegd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) ontstaat het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallaties van rechtswege en is bij ministeriële regeling geen afwijkende geometrische begrenzing opgenomen.

Onderdeel E (artikel 4.4 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de begripsomschrijving van 'ippc-installatie' aan onderdeel A van de bijlage bij de Omgevingswet toegevoegd. Deze begripsomschrijving is op dit moment nog opgenomen in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. In verband met deze verplaatsing van de begripsomschrijving vervalt in artikel 4.4, tweede lid, onder a, in relatie tot het begrip 'ippc-installatie' de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze verwijzing vervalt ook in relatie tot het begrip 'Seveso-inrichting'. Bij dit besluit is dit begrip aan de begrippen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit toegevoegd, met als omschrijving 'Seveso-inrichting als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit activiteiten leefomgeving'. Het gaat hier dus louter om wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel F (artikel 4.6 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 5.10, eerste lid, onder g (oud), en derde lid, en 5.12, tweede en derde lid, van de wet]

Artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit regelt wanneer gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn om op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen. Bij dit besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Eerste lid, onder a

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. In dit onderdeel wordt in navolging daarvan 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Eerste lid, onder c

In de opsomming van vergunningplichtige milieubelastende activiteiten in dit onderdeel wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast aan de wijzigingen van dat artikel bij dit besluit. De inhoud van de verwijzing – die betrekking heeft op de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten het aanleggen en gebruiken van een open bodemenergiesysteem – is materieel niet gewijzigd. De verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving komt ook voor in de artikelen 4.6, tweede lid, onder c, 4.24, eerste lid, onder e, en 4.25, eerste lid, onder c, onder 1°, van het Omgevingsbesluit. Bij dit besluit worden die verwijzingen eveneens wetstechnisch aangepast.

Eerste lid, onder d

Aan dit onderdeel wordt een voorwaarde toegevoegd. Deze voorwaarde houdt in dat het bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg waarvoor gedeputeerde bevoegd gezag zijn voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit of een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan deze activiteit onderdeel is, moet gaan om een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20,

derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Dit zijn de zogeheten vervoerregio's. Als de lokale spoorweg wel ligt in het gebied van een vervoerregio, dan wordt namelijk het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000, bevoegd om op de aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.7 dat bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit wordt toegevoegd.

Eerste lid, onder g (oud)

In artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder g, zijn gedeputeerde staten als bevoegd gezag aangewezen om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit anders dan bedoeld in de eerdere onderdelen van artikel 4.6, eerste lid, zoals een bouwactiviteit, die plaatsvindt op een locatie waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd. Op grond van artikel 4.6, eerste lid, zijn gedeputeerde staten ook bevoegd gezag voor een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan een activiteit als hier bedoeld onderdeel is. Onderdeel g vervalt bij dit besluit, als gevolg van het bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervallen van de delegatiegrondslag voor deze aanwijzing van bevoegd gezag in artikel 5.10, eerste lid, onder g, van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat met het Interprovinciaal Overleg tot de conclusie is gekomen dat het binnen de systematiek van de Omgevingswet wenselijk is om het reguleren van activiteiten op een gesloten stortplaats als hier bedoeld, waaronder ook de vraag of daarvoor een omgevingsvergunning is vereist of niet, aan de provincies zelf over te laten. Dit biedt ook ruimte voor een gedifferentieerde provinciale praktijk. Eventuele vergunningplichten vallen daarmee onder artikel 5.4 van de Omgevingswet, waarvoor in artikel 5.10, eerste lid, onder f, van die wet al een grondslag is opgenomen om gedeputeerde staten in het Omgevingsbesluit als bevoegd gezag aan te wijzen. Hieraan is uitvoering gegeven in artikel 4.6, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit.

Tweede lid

Dit lid bevat de aanwijzing van de zogeheten magneetactiviteiten van gedeputeerde staten. Dit heeft als gevolg dat deze activiteiten, ook als deze worden aangevraagd in combinatie met andere omgevingsvergunningplichtige activiteiten dan bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, tot de bevoegdheid behoren van gedeputeerde staten. Bij het ontbreken van een aanwijzing als magneetactiviteit zal veelal een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn voor de aanvraag.

In onderdeel c worden de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het eerste lid, onder c, aangewezen als magneetactiviteit, met uitzondering van een aantal daarvan. Bij de bestaande uitzonderingen wordt de verwijzing naar artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Hierop is al nader ingegaan bij de toelichting op de wijzigingen van het eerste lid, onder c.

Onderdeel G (artikel 4.7 (nieuw) Ob) [artikelen 5.10, derde lid, en 5.12, derde lid, van de wet]

Dit artikel wijst het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in zogeheten vervoerregio's de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor, aan als bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een (of meer) beperkingengebiedactiviteit(en) met betrekking tot een lokale spoorweg in het gebied van de vervoerregio. Dit gebied wordt aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Op dit moment zijn er twee vervoerregio's (Amsterdam en Rotterdam-Den Haag). Aan de aanwijzing als bevoegd gezag van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio, ligt artikel 5.10, derde lid, van de Omgevingswet ten grondslag. Dit artikellid wordt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet aan de wet toegevoegd. Voor een nadere toelichting op de

achtergrond hiervan wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In de gebieden waar geen vervoerregio is, zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg of een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan deze activiteit onderdeel is. In verband hiermee wordt bij dit besluit aan artikel 4.6, eerste lid, onder d, van het Omgevingsbesluit de voorwaarde toegevoegd dat gedeputeerde staten bij deze aanvragen alleen bevoegd gezag zijn als de lokale spoorweg niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van de Wet personenvervoer 2000.

Bij meervoudige aanvragen die mede betrekking hebben op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg, beslist het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio niet. De activiteit wordt dus niet aangewezen als magneetactiviteit. Activiteiten waarbij de aanwijzing als bevoegd gezag samenhangt met aan de desbetreffende bestuursorganen toegedeelde beheertaken, zoals bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg het geval is, kwalificeren niet als magneetactiviteit. Zie voor de toedeling van beheertaken voor lokale spoorweginfrastructuur de artikelen 2.18, eerste lid, onder e, onder 2°, en derde lid, van de wet. Overigens zou de aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio als bevoegd gezag voor meervoudige aanvragen die mede betrekking hebben op andere activiteiten dan beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg hoe dan ook niet mogelijk zijn, omdat het geen algemeen maar functioneel bestuursorgaan is. Om deze redenen krijgt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in deze gevallen het recht van advies en instemming. Dit is geregeld in artikel 4.26 dat bij dit besluit wordt toegevoegd aan het Omgevingsbesluit. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt dat het bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning het recht van advies en instemming heeft wanneer de desbetreffende activiteit opgaat in een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvoor een ander bestuursorgaan als bevoegd gezag is aangewezen. In samenhang met artikel 4.26 wordt bij dit besluit in artikel 4.25, eerste lid, onder d, van het Omgevingsbesluit het recht van advies en instemming van gedeputeerde staten voor deze aanvragen om een omgevingsvergunning beperkt tot aanvragen die mede betrekking hebben op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in gebieden die niet zijn aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000.

Onderdeel H (artikel 4.8 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt ‘afwijkactiviteiten’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteiten’. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel I (artikel 4.10 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 5.11 en 5.12, tweede en derde lid, van de wet]

Eerste lid, onder b

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip ‘mijnbouwactiviteit’ gewijzigd in ‘mijnbouwlocatieactiviteit’. In dit onderdeel wordt in navolging daarvan ‘mijnbouwactiviteit’ gewijzigd in ‘mijnbouwlocatieactiviteit’. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting op deze wijziging in de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Tweede lid, onder a

De Minister van Economische Zaken en Klimaat is op grond van artikel 4.10, eerste lid, aanhef en onder a, bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving en op een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten uit het eerste lid. In het tweede lid, onder a, is de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk niet in alle gevallen aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat niet altijd bevoegd gezag is als de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit wordt aangevraagd in combinatie met andere activiteiten dan bedoeld in artikel 4.10, eerste lid. Deze regeling is gestoeld op de bevoegd gezag regeling voor inrichtingen zijnde in hoofdzaak een mijnbouwwerk in artikel 3.3, vierde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Bij dit besluit wordt de omschrijving van de gevallen waarin de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk geldt als magneetactiviteit gewijzigd. Dit is een uitvloeisel van de wijziging van de omschrijving van de milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving, naar welk artikel in artikel 3.321 van dat besluit wordt verwezen. Deze wijziging vindt ook plaats bij het onderhavige besluit. De in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen driedeling van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen, het opsporen of winnen van aardwarmte en het opsporen van stoffen vervalt, omdat deze driedeling – onbedoeld – als een inperking van het begrip mijnbouwwerk zou kunnen worden gezien. Onder dit begrip moet op grond van de begrippenlijst bij de wet worden verstaan een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet. Dit begrip is nader uitgewerkt in artikel 2 van het Mijnbouwbesluit. Deze nadere uitwerking is breder dan de driedeling zoals die nu in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen.

Voor artikel 4.10, tweede lid, onder a, brengt de wijziging van artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving mee dat wordt uitgegaan van een ‘tenzij’-constructie in plaats van een ‘voor zover’–constructie bij de aanwijzing van magneetactiviteiten. Dus: de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk is in beginsel magneetactiviteit, ‘tenzij’. Door deze gewijzigde opzet kan onderdeel 1° van het tweede lid, onder a, vervallen zonder dat er materieel iets wijzigt; het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen is en blijft in alle gevallen een magneetactiviteit. Voor de achtergrond van die keuze wordt verwezen naar de nota van toelichting bij artikel 4.10, tweede lid, van het Omgevingsbesluit. De onderdelen 2° en 3° van het tweede lid, onder a, waar het gaat om nader omschreven milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk die niet in alle gevallen een magneetactiviteit zijn, blijven gehandhaafd, en worden redactioneel aangepast in verband met de wijziging van de ‘voor zover’-constructie naar de ‘tenzij’-constructie. Ook hier wijzigt er materieel dus niets.

Onderdeel J (artikel 4.11 Ob) [artikelen 5.11 en 5.12, derde lid, van de wet]

Eerste lid, onder b

Bij dit besluit wijzigt het eerste lid, onder b, op een aantal punten. In dat artikelonderdeel worden de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten aangewezen waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit of op een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

In samenhang met elkaar moeten worden gezien het vervallen van het huidige onderdeel 1, in verband waarmee de overige onderdelen worden vernummerd, en het wijzigen van onderdeel 3 (nieuw). Dit onderdeel wijst als milieubelastende activiteit aan waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op de aanvraag om een

omgevingsvergunning, elke vergunningplichtige milieubelastende activiteit voor zover niet eerder genoemd, als die activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt op een militair terrein of een terrein met een militair object, als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij dit besluit wordt aan onderdeel 3 (nieuw), dat in verband daarmee in subonderdelen wordt onderverdeeld, een vergelijkbare bepaling toegevoegd op grond waarvan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag wordt om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor elke vergunningplichtige milieubelastende activiteit voor zover niet eerder genoemd, als die activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt op een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit zijn de locaties, genoemd in bijlage IX, onder D, bij dat besluit, waaromheen bij ministeriële regeling vastgestelde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen. Twee van deze drie locaties zijn locaties van TNO. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat daarvoor bevoegd gezag op grond van de bijzondere regeling in artikel 2.4, vierde lid, van die wet. Onder de Omgevingswet wordt die bijzondere bevoegdheidsgrondslag gecontinueerd in de artikelen 5.11, derde lid, en 5.12, vierde lid, van die wet. Bij nader inzien wordt het echter wenselijk gevonden om voor deze locaties niet langer gebruik te maken van die grondslag, maar de locaties op te nemen in de reguliere regeling voor bevoegd gezag. De wijziging van het eerste lid, onderdeel b, onder 3°, voorziet hierin.

De derde van de hiervoor genoemde locaties in bijlage IX, onder D, is de locatie van het complex Ulicoten waarop de in het huidige onderdeel 1 aangewezen vergunningplichtige milieubelastende activiteit (grootschalige opslag in beslag genomen vuurwerk) plaatsvindt. Omdat het wenselijk is voor alle drie de locaties eenzelfde regeling te treffen, is de wijziging van het eerste lid, onderdeel b, onder 3° (nieuw), zo geformuleerd dat ook deze derde locatie onder de bevoegd gezag aanwijzing in het nieuwe subonderdeel valt. De (afzonderlijke) regeling voor deze locatie in het huidige onderdeel 1 kan daarom vervallen. Materieel wijzigt hier dus echter niets.

De overige wijzigingen in het eerste lid, onder b, hebben betrekking op de onderdelen 2 en 3 van dat artikelonderdeel, die bij dit besluit worden vernummerd tot de onderdelen 1 en 2.

In het eerste lid, onderdeel b, onder 1° (nieuw), wordt de verwijzing naar artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast. De in deze verwijzing opgenomen beperking dat het moet gaan om ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 waarop inperkingsniveau IV als bedoeld in dat besluit van toepassing is, vervalt. Achtergrond van deze wijziging is dat artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving bij het onderhavige besluit wordt gewijzigd. Alleen het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau IV zoals hiervoor bedoeld van toepassing is, wordt nog aangewezen als vergunningplichtige milieubelastende activiteit. De in het eerste lid, onderdeel b, onder 1° (nieuw), opgenomen beperking wordt daarmee overbodig.

In het eerste lid, onderdeel b, onder 2° (nieuw), wordt de verwijzing naar artikel 3.335 van het Besluit activiteiten leefomgeving toegespitst op het eerste lid van dat artikel. Deze wetstechnische aanpassing houdt verband met de uitbreiding bij dit besluit van dat artikel. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel b, onder 2° (nieuw), is alleen de huidige tekst van artikel 3.335 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid nieuw) van belang.

Eerste lid, onder c

In het eerste lid, onderdeel c, wordt een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg toegevoegd aan de opsomming van activiteiten waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit of op een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in het eerste lid. Deze wijziging

geeft voor zover het gaat om enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg, uitvoering aan artikel 5.11, eerste lid, onder f, onder 3°, van de wet, zoals dit onderdeel bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt. Deze wijziging van artikel 5.11 van de wet moet in samenhang worden gelezen met de bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorgestelde wijziging om aan artikel 5.1, tweede lid, onder 4°, van de wet de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg als vergunningplichtige activiteit toe te voegen. Achtergrond daarvan is dat bij de totstandkoming van de Omgevingswet het zich aanvankelijk liet aanzien dat er, gelet op de inzichten van dat moment, met betrekking tot bijzondere spoorwegen geen behoefte zou bestaan aan een vergunningplicht voor activiteiten in een beperkingengebied rondom die spoorwegen, en dat zou kunnen worden volstaan met algemene regels. Die inzichten zijn inmiddels gewijzigd. Bij dit besluit worden in verband hiermee in het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtige gevallen aangewezen voor deze activiteit. Omdat de verantwoordelijkheid voor de bijzondere spoorweginfrastructuur ligt bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (zie artikel 2.19, derde lid, onder a, onderdeel 2°, van de wet), wordt die minister ook aangewezen als bevoegd gezag. De beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg is in het tweede lid niet aangewezen als magneetactiviteit. Activiteiten waarbij de aanwijzing als bevoegd gezag samenhangt met aan de desbetreffende bestuursorganen toegedeelde beheertaken, zoals bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een bijzondere spoorweg het geval is, kwalificeren niet als magneetactiviteit.

Onderdeel K (artikel 4.13 (nieuw) Ob) [artikelen 5.11, eerste lid, onder b, en 5.12, derde lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevoegd gezag wordt voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een (of meer) rijksmonumentenactiviteit(en) met betrekking tot een archeologisch monument. Dit is een rijksmonumentenactiviteit waarbij het rijksmonument of het voorbeschermd rijksmonument een archeologisch monument is. Dit artikel geeft uitvoering aan de wijziging van artikel 5.11, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet, zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit onderdeel vormt de grondslag voor de in artikel 4.13 opgenomen bevoegdheidstoedeling.

De regeling zoals die nu luidt, houdt in dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zowel bij enkelvoudige als bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument onderdeel is, het recht van advies en het recht van instemming wordt toegekend voor zover het gaat om de beslissing op de aanvraag voor die activiteit. Conform de hoofdregel van artikel 5.8 van de Omgevingswet is op grond van de huidige regeling het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag om te beslissen op de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit. Deze regeling blijkt bij nader inzien niet goed te passen in de systematiek van hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit. Met artikel 4.13 wordt de aansluiting op deze systematiek alsnog bereikt. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[48].

Tot slot wordt er in dit verband voor de goede orde op gewezen dat als gevolg van de toevoeging van artikel 4.13 geen wijzigingen in artikel 4.32, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit noodzakelijk zijn. In dat artikelonderdeel is aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het recht van advies toegekend voor zover de aanvraag betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument. Dat geldt ook mét artikel 4.13 nog onverkort, zij het dat dit adviesrecht in een beperkter aantal gevallen aan de orde zal zijn dan in de regeling zoals die aanvankelijk is voorzien. In die regeling speelt het adviesrecht - en in samenhang daarmee het instemmingsrecht op grond van artikel 4.32, tweede lid - in alle gevallen, omdat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor zowel de enkelvoudige

[48] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p.179-180.

aanvraag als de meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument onderdeel is nooit bevoegd gezag is. Onder de gelding van artikel 4.13 speelt het adviesrecht louter nog bij de meervoudige aanvragen die betrekking hebben op een of meer van deze rijksmonumentenactiviteiten en een of meer andere activiteiten. Deze – materieel – beperktere reikwijdte is echter niet iets wat in de tekst van het artikelonderdeel tot uitdrukking kan worden gebracht.

Onderdeel L (artikel 4.14 Ob) [artikel 5.12, derde lid, wet]

Artikel 4.14 bevat de aanwijzing van bevoegd gezag voor een uitzonderlijke situatie die zich bij een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning kan voordoen. Daarbij gaat het om een meervoudige aanvraag die betrekking heeft op activiteiten waarvan geen onderdeel is een activiteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag zou zijn als die activiteit enkelvoudig zou worden aangevraagd, waarbij geen van de activiteiten is aangewezen als magneetactiviteit en waarbij er sprake is van verschillende bevoegde bestuursorganen, anders dan het college van burgemeester en wethouders, als de activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd.

De samenloopregeling in artikel 4.14 heeft als uitgangspunt dat als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor gedeputeerde staten en een minister voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning bevoegd gezag zouden zijn, het hoogste bevoegd gezag, dus de minister, als bevoegd gezag is aangewezen. Als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor meer dan één minister bevoegd gezag is, biedt de hoogste bevoegd gezag regel geen oplossing. Voor deze situaties regelt artikel 4.14 dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beslist, vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid voor het omgevingsrecht.

Bij dit besluit worden in de (nieuwe) artikelen 4.7 en 4.13 van het Omgevingsbesluit twee bestuursorganen toegevoegd aan de bestuursorganen die als bevoegd gezag worden aangewezen voor de omgevingsvergunning. Het gaat daarbij om het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in een zogeheten vervoerregio de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De activiteiten waarvoor deze bestuursorganen als bevoegd gezag worden aangewezen – beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg en rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument –worden allebei niet aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat met deze artikelen ook rekening moet worden gehouden in de aanwijzing van bevoegd gezag in artikel 4.14.

De aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in een vervoerregio als bevoegd gezag vertaalt zich bij dit besluit in de toevoeging aan artikel 4.14 van een nieuw tweede lid en in verband daarmee een aantal wetstechnische aanpassingen (verwijzingen naar artikel 4.7 van het Omgevingsbesluit) in de overige artikelleden. In het nieuwe tweede lid worden als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in een vervoerregio voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning bevoegd gezag zouden zijn, gedeputeerde staten als hoogste bevoegd gezag beschouwd en als bevoegd gezag aangewezen. Aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam als bevoegd gezag voor de meervoudige aanvraag zou in deze situatie hoe dan ook niet mogelijk zijn, omdat het dagelijks bestuur, anders dan gedeputeerde staten, geen algemeen maar functioneel bestuursorgaan is.

De aanwijzing van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als bevoegd gezag vertaalt zich bij dit besluit alleen in de toevoeging van een verwijzing naar artikel 4.13 van het Omgevingsbesluit in het huidige artikel 4.14, zesde lid, dat bij dit besluit wordt vernummerd tot zevende lid. Zoals hiervoor al opgemerkt, wijst dit artikellid de Minister van Binnenlandse Zaken uit hoofde van zijn stelselverantwoordelijkheid aan als bevoegd gezag, als de regel dat het hoogste

bevoegd gezag beslist in de hier bedoelde samenloopsituaties geen uitkomst biedt. Dat doet zich voor als de meervoudige aanvraag bestaat uit een combinatie van activiteiten waarvoor meer dan één minister bevoegd gezag zou zijn als die activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd. Anders dan voor de Ministers van respectievelijk Defensie, Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in artikel 4.14, derde tot en met zesde lid, wordt voor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet in een artikellid voorzien waarin hij zelf als bevoegd gezag wordt aangewezen als de meervoudige aanvraag bestaat uit een of meer rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument en een of meer activiteiten waarvoor gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van de vervoerregio bevoegd gezag zouden zijn als die activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd. Ook die situaties vallen onder de reikwijdte van artikel 4.14, zevende lid (nieuw). De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt ook voor deze gevallen als bevoegd gezag aangewezen uit hoofde van zijn stelselverantwoordelijkheid.

Tot slot wordt in artikel 4.14 verduidelijkt dat dat de aanwijzing van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als bevoegd gezag in het huidige zesde lid (zevende lid, nieuw) dient als vangnet voor zover op grond van de eerdere artikelleden nog geen bevoegd gezag is aangewezen. Dit gebeurt door bij dit besluit aan het tweede tot en met zesde lid de beperking toe te voegen dat de in die leden bedoelde bestuursorganen als bevoegd gezag worden aangewezen wanneer de aanvraag ‘alleen’ bestaat uit de in die leden omschreven activiteiten en wordt aan het zevende lid de zinsnede ‘voor zover op grond van het tweede tot en met zesde lid nog geen bevoegd gezag is aangewezen’ toegevoegd.

Onderdeel M (artikel 4.16 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikel 5.13 van de wet]

Het tweede lid van dit artikel bevat een aantal wetstechnische wijzigingen. In de onderdelen a en c worden ‘afwijkactiviteit’ en ‘mijnbouwactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’ respectievelijk ‘mijnbouwlocatieactiviteit’. Deze wijzigingen zijn hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijzigingen in de artikelen 4.6, eerste lid, onder a, en 4.10, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit. In onderdeel b, dat een verwijzing bevat naar artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt een beperkt aantal redactionele wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen strekken ertoe te verduidelijken dat het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk niet altijd in combinatie met elkaar hoeven voor te komen, maar ook afzonderlijke activiteiten kunnen zijn waarvoor los van elkaar een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Onderdeel N (opschrift afdeling 4.2 Ob)

Het opschrift van afdeling 4.2 luidt aldus: ‘Betrokkenheid van andere bestuursorganen of instanties bij aanvraag om een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift’.

Aan deze omschrijving van de inhoud van de afdeling wordt bij dit besluit toegevoegd: het verzoek om instemming. Dit houdt verband met het feit dat bij dit besluit artikel 4.21, tweede lid, van het Omgevingsbesluit aan de gemeenteraad een adviesrecht wordt toegekend voor een door het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissing op een verzoek om instemming in de in dat artikellid genoemde gevallen. Advies- of instemmingsrechten voor een te nemen beslissing op een verzoek om instemming zijn bij het Omgevingsbesluit niet eerder toegekend.

Onderdeel O (artikel 4.18 Ob) [artikel 16.15, eerste lid, van de wet]

Aan artikel 4.18 wordt een tweede lid toegevoegd. Dat artikellid bepaalt dat een op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebracht advies zich richt tot het bevoegd gezag en zijn te nemen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift of het verzoek om instemming, maar dat in plaats daarvan het advies zich ook kan richten tot een

bestuursorgaan dat zelf adviseur is voor zover dat in deze afdeling is bepaald. Er is in dat laatste geval sprake van een getrapt adviesrecht.

Toevoeging van deze bepaling is nodig, omdat het bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet door een wijziging van artikel 16.15, eerste lid, van de Omgevingswet mogelijk wordt gemaakt dat het advies over de aanvraag om een besluit op grond van de wet zich ook kan richten tot een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag voor de te nemen beslissing op de aanvraag of op het verzoek. Deze wijziging houdt verband met een specifieke situatie. De wijziging biedt de benodigde grondslag om advisering van het college van burgemeester en wethouders door de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, mogelijk te maken bij bepaalde aanvragen om een omgevingsvergunning zoals nader omschreven in artikel 16.15a, onder c, van de wet, zoals dat artikel bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, in het geval het college voor een zodanige aanvraag niet zelf bevoegd gezag is, maar adviseur. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.[49] Daarbij wordt erop gewezen dat er in de memorie van toelichting nog van is uitgegaan dat ook voor de advisering van het college van burgemeester en wethouders door de gemeenteraad voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten in die gevallen dat het college hiervoor geen bevoegd gezag is, gebruik zou moeten worden gemaakt van deze nieuwe grondslag voor een getrapt adviesrecht in artikel 16.15, eerste lid. Als gevolg van een aangenomen amendement met betrekking tot artikel 16.15a (Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53) wordt echter voor deze situaties voor een andere regeling gekozen (zie hiervoor nader artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit zoals gewijzigd bij dit besluit).

Gevolg van bovengenoemde wijziging van artikel 16.15, eerste lid, van de wet is dat het geen automatisme meer is dat een op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebracht advies zich richt tot het bevoegd gezag voor de te nemen beslissing op de aanvraag of het verzoek. Omdat dit echter nog steeds wel het merendeel van de gevallen zal betreffen, wordt dit in artikel 4.18, tweede lid (nieuw), eerste zin, als hoofdregel voor het toepassingsbereik van de op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebrachte adviezen vooropgesteld. In de tweede zin wordt vervolgens bepaald dat het advies zich in plaats daarvan ook kan richten tot een bestuursorgaan dat zelf adviseur is voor zover dat in deze afdeling is bepaald. Dit gebeurt in artikel 4.22, tweede lid, van het Omgevingsbesluit, waarbij uitvoering wordt gegeven aan artikel 16.15a, onder c, van de wet.

Onderdeel P (artikel 4.20 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel Q (artikel 4.21 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.15a van de wet]

Dit artikel regelt de betrokkenheid van de gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Aan dit artikel ligt ten grondslag artikel 16.15a, aanhef onder b, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals dit luidt als gevolg van een aangenomen amendement (Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53).

Het eerste lid van dit artikel wijst de gemeenteraad aan als adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover die betrekking heeft op een door hem aangewezen geval van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. In de regel is het college van burgemeester en wethouders voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor dergelijke activiteiten het bevoegd gezag. De gemeenteraad

[49] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 257.

bepaalt zelf of en voor welke gevallen hij het adviesrecht uitoefent door de aanwijzing van gevallen. Het gaat hier om de aanwijzing van categorieën van gevallen bij afzonderlijk besluit.

Het tweede lid bepaalt dat als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning en de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het college behoeft, de gemeenteraad adviseur is voor het verzoek om instemming. Uit artikel 4.18, tweede lid, van het Omgevingsbesluit, zoals dat bij het onderhavige besluit wordt toegevoegd, volgt dat ook in dat geval het advies van de gemeenteraad zich dient te richten tot het college, aangezien het college het bevoegd gezag is om te beslissen op het verzoek om instemming.

De (uitzonderings)gevallen waarin het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning, noch is bepaald dat de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming behoeft, zijn de volgende. Het moet dan gaan om een aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang (zie de artikelen 4.6, 4.8 en 4.20, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit) of een aanvraag waarop artikel 4.23 van het Omgevingsbesluit van toepassing is. Dat artikel bevat uitzonderingen op het instemmingsrecht van het college van burgemeester en wethouders bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in bepaalde, nader geclausuleerde gevallen waarin de ‘eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag’ regeling van toepassing is.

Met het oog op de werking van een door de gemeenteraad op grond van het eerste of tweede lid uitgebracht advies is het volgende van belang. Bij het hiervoor al genoemde amendement is naast de wijziging van artikel 16.15a ook een nieuw artikel 16.15b aan het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd. Dit artikel verplicht het college van burgemeester en wethouders bij de beslissing die het op de aanvraag om de omgevingsvergunning of het verzoek om instemming moet nemen, de bij of krachtens de Omgevingswet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag of het verlenen of onthouden van instemming met inachtneming van het advies van de gemeenteraad toe te passen.

In overleg met de VNG is aan bureau Profacto uit Groningen gevraagd om een notitie op te stellen over de wijze waarop de adviesrol van de gemeenteraad praktisch ingevuld kan worden binnen het gemeentelijk besluitvormingsproces. De notitie beschrijft hiertoe concrete mogelijkheden en is beschikbaar op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Onderdeel R (artikel 4.22 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.15a van de wet]

Het eerste lid van dit artikel wijst de gevallen aan waarin de gemeentelijke adviescommissie, bedoeld in artikel 17.9 van de wet, een adviesrecht heeft voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. De verplichting om een dergelijke commissie in te stellen is geregeld in artikel 9.1 van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 en is onder de Omgevingswet geregeld in artikel 17.9 van die wet. In dat artikel zijn ook de gevallen aangewezen waarin deze commissie een adviesrecht heeft. Voor zover het hierbij gaat om aanvragen om een omgevingsvergunning is echter geconcludeerd dat de aanwijzing van die gevallen feitelijk thuishoort in de algemene regeling voor advies op grond van artikel 16.15 van de wet, zoals nader uitgewerkt in het Omgevingsbesluit. De desbetreffende onderdelen van artikel 17.9 van de Omgevingswet worden daarom bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgeheveld naar artikel 16.15a, onder c, van de wet en in lijn gebracht met de systematiek van de toedeling van een adviesrecht onder de wet en de voorziene uitwerking daarvan in het Omgevingsbesluit. In het onderhavige artikel wordt hieraan uitvoering gegeven Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[50].

[50] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 255-256.

De aanvragen om een omgevingsvergunning waarvoor de desbetreffende commissie adviseur is, zijn primair de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Hiervoor is de commissie in ieder geval adviseur. Gelet op de specifieke verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het beleid met betrekking tot archeologische rijksmonumenten, zou een taak van de commissie bij de advisering over rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot deze archeologische monumenten niet passend zijn. Daarnaast is de commissie ook adviseur voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten als de gemeenteraad daarvoor gevallen heeft aangewezen of in gevallen waarin het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet. Dit brengt tot uitdrukking dat de adviestaken van de commissie de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in bredere zin kunnen betreffen en zich niet hoeven te beperken tot de aanvragen om een omgevingsvergunning voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een monument. In dat kader is ook van belang dat op grond van artikel 17.9, derde lid, van de Omgevingswet het college van burgemeester en wethouders de commissie ook advies kan vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Omdat het hierbij niet gaat om een aanvraag om een besluit op grond van de Omgevingswet is artikel 16.15 van de wet niet op dit adviesrecht van toepassing. Daarom blijft dit adviesrecht geregeld worden in artikel 17.9 van de Omgevingswet.

Het tweede lid bepaalt dat als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning maar adviseur, de commissie ook adviseur is en dat het advies zich in dat geval richt tot het college in plaats van het bevoegd gezag. In de toelichting bij artikel 4.18, tweede lid, zoals dat lid wordt toegevoegd bij dit besluit, is al op de achtergrond van deze bepaling ingegaan. Het tweede lid verzekert via de figuur van een getrapt adviesrecht dat ook als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is om te beslissen op een aanvraag die betrekking heeft op een van de activiteiten waarvoor de commissie een adviesrecht heeft, maar adviseur, het adviesrecht van de commissie onverkort van toepassing blijft. Gelet op de positionering van de commissie binnen de gemeente kan zij namelijk alleen aan het college en niet aan een ander bestuursorgaan adviseren als dat bevoegd gezag is. Het zal daarbij gaan om meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan naast een of meer van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, ook een magneetactiviteit van de provincie of een Minister deel uitmaakt. Dit maakt dan dat gedeputeerde staten of de desbetreffende Minister bevoegd gezag zijn. In dat geval is het college op grond van artikel 4.20, eerste lid, van het Omgevingsbesluit aangewezen als adviseur.

Onderdeel S (artikel 4.23 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel T (artikel 4.24 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

In het eerste lid, onder e, van dit artikel wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar wat hierover bij een vergelijkbare wijziging is opgemerkt in de toelichting bij de wijzigingen van artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel U (artikel 4.25 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

Artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit regelt de gevallen waarin gedeputeerde staten het recht van advies of het recht van advies en instemming hebben voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bij dit besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Eerste lid

Onderdeel c

In onderdeel c, onder 1°, wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar wat hierover bij een vergelijkbare wijziging is opgemerkt in de toelichting bij de wijzigingen van artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

In onderdeel c, onder 2°, wordt het adviesrecht van gedeputeerde staten voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk gewijzigd. Dit adviesrecht betreft in artikel 4.25 zoals dat is vastgesteld uitsluitend aanvragen om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit inhoudende het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen. Aan dit adviesrecht is op grond van het derde lid ook een instemmingsrecht gekoppeld. Achtergrond van dit advies- en instemmingsrecht is de verklaring van geen bedenkingen die op grond van artikel 6.8 van het Besluit omgevingsrecht is vereist van gedeputeerde staten voor omgevingsvergunningen met betrekking tot dergelijke activiteiten.

Bij dit besluit wordt het adviesrecht van gedeputeerde staten voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk verbreed. Kort samengevat ziet dit adviesrecht nu op alle aanvragen om een omgevingsvergunning voor zover die betrekking hebben op een dergelijke milieubelastende activiteit en de Minister van Economische Zaken en Klimaat voor de aanvraag het bevoegd gezag is. Dit kunnen enkelvoudige aanvragen zijn, maar ook meervoudige aanvragen waarvan de desbetreffende activiteit deel uitmaakt. De koppeling van het adviesrecht van gedeputeerde staten aan het aangewezen zijn van de Minister van Economische Zaken en Klimaat als bevoegd gezag voor de aanvraag, wordt gelegd door in onderdeel c, onder 2°, voor de gevallen waarin het adviesrecht niet geldt, hetzelfde criterium te hanteren als dat wat in artikel 4.10, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit wordt gehanteerd voor de inkadering van de gevallen waarin de Minister van Economische Zaken en Klimaat geen bevoegd gezag is voor de aanvraag. De verbreding van het adviesrecht van gedeputeerde staten houdt verband met artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht. Dit artikellid is met ingang van 1 mei 2017 in werking getreden en wordt bij het onderhavige besluit omgezet naar het stelsel van de-Omgevingswet. Bij die omzetting moet worden opgemerkt dat in artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht wordt uitgegaan van een algemeen adviesrecht voor gedeputeerde staten. De Omgevingswet kent deze figuur niet. Om die reden wordt bij dit besluit dat adviesrecht omgezet naar een adviesrecht voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat bevoegd gezag is. Deze invulling is al aangekondigd in de nota van toelichting bij de algemene maatregel van bestuur waarbij artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht is vastgesteld[51].

De gevallen waarin gedeputeerde staten naast het recht van advies ook een instemmingsrecht hebben voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk wijzigen niet. Dit instemmingsrecht geldt uitsluitend bij voorgenomen beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit inhoudende het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen. Als gevolg van bovengenoemde wijzigingen van onderdeel c, onder 2°, wordt deze clausulering bij dit besluit verplaatst naar het derde lid.

Onderdeel d

[51] Stb. 2017, 114, p. 19-20.

Aan onderdeel d wordt een voorwaarde toegevoegd. Deze voorwaarde houdt in dat het bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg waarvoor gedeputeerde staten het recht van advies (en op grond van de verwijzing in het derde lid, onder a, ook het recht van instemming) hebben, moet gaan om een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Dit zijn de zogeheten vervoerregio's. Als de lokale spoorweg wel ligt in het gebied van een vervoerregio, dan heeft namelijk het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000, het recht van advies en het recht van instemming over deze aanvragen om een omgevingsvergunning. Dit wordt geregeld in het bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit toegevoegde artikel 4.26. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Onderdeel g (oud)

Onderdeel g vervalt, onder aanpassing van de lettering van de navolgende onderdelen. Op grond van dit onderdeel hebben gedeputeerde staten het recht van advies (en op grond van de verwijzing in het derde lid, onder a, ook het recht van instemming) voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten die plaatsvinden op een locatie waar de in artikel 8.49 bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd waarvoor zij bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag zouden zijn geweest. Dit onderdeel vervalt omdat ook artikel 4.6, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit vervalt. Voor de achtergrond daarvan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij het vervallen van dat artikelonderdeel.

In samenhang met het vervallen van artikel 4.6, eerste lid, onder g, betekent het vervallen van artikel 4.25, eerste lid, onder g, dat voor zover in de nieuwe situatie een provincie ervoor zal kiezen om voor activiteiten op een gesloten stortplaats als hier bedoeld een vergunningplicht in de omgevingsverordening op te nemen, gedeputeerde staten als zij geen bevoegd gezag zijn om te beslissen op een aanvraag waarvan een dergelijke activiteit onderdeel is, het recht van advies (en op grond van de verwijzing in artikel 4.25, derde lid, onder a, ook het recht van instemming) hebben op grond van artikel 4.25, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit. Dat onderdeel regelt het recht van advies (en op grond van de verwijzing in artikel 4.25, derde lid, onder a, ook het recht van instemming) voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten die vergunningplichtig zijn op grond van de omgevingsverordening.

Onderdeel g (nieuw)

Onderdeel h wordt bij dit besluit geletterd als onderdeel g. In dit onderdeel vindt een aantal wijzigingen plaats als gevolg van wijzigingen die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In de eerste plaats wordt 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Verder wordt in het oorspronkelijke onderdeel 1° de verwijzing naar artikel 16.15, vierde lid, onder b, van de Omgevingswet gewijzigd in een verwijzing naar artikel 16.15a, onder d, van die wet. Dit omdat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de inhoud van eerstgenoemd artikelonderdeel naar laatstgenoemd artikelonderdeel wordt verplaatst, waarbij tevens wordt verduidelijkt dat het bij dat onderdeel alleen gaat om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Daarnaast vervalt het oorspronkelijke onderdeel 2°. Op grond van dat artikelonderdeel geldt kort samengevat voor gedeputeerde staten een adviesrecht voor een activiteit in strijd met een regel in een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 of 4.16 van de wet die betrekking heeft op een monument of archeologisch monument waarvoor het voornemen bestaat om daaraan in het

omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie van provinciaal monument toe te delen of, als die functie al is toegedeeld, om de daarvoor in het omgevingsplan of de omgevingsverordening gestelde regels te wijzigen. Onder het toedelen van de functie moet hier worden verstaan het geven van een functie-aanduiding. In een tweetal nieuwe begripsomschrijvingen ('provinciaal monument' en 'voorbeschermd provinciaal monument') die bij dit besluit aan bijlage I van het Omgevingsbesluit worden toegevoegd en worden gebruikt in artikel 4.25, derde lid, wordt dit nader verduidelijkt. Omdat deze nieuwe begrippen ook al in het vervolg van deze toelichting op het eerste lid worden gebruikt, wordt hier nu al op gewezen. De nieuwe begripsomschrijvingen in het Omgevingsbesluit sluiten aan bij de omschrijvingen van die begrippen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze begrippen worden ook bij het onderhavige besluit toegevoegd. Voor een nadere toelichting op die begrippen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij de wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving in dit besluit.

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de regeling voor het voorbereidingsbesluit gewijzigd. Die wijziging houdt in dat de regels die bij het voorbereidingsbesluit worden gesteld, als zogeheten 'voorbeschermingsregels' onderdeel zijn van het betrokken omgevingsplan of de betrokken omgevingsverordening. Door deze wijziging is het niet meer nodig de in onderdeel 2° (oud) bedoelde activiteiten afzonderlijk te benoemen.

Voor zover het gaat om voorbeschermingsregels die zijn gesteld bij een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 van de wet, komt het verrichten van een activiteit in strijd met die voorbeschermingsregels – mits daaraan door de provincie een vergunningenvereiste is gekoppeld – te vallen onder de reikwijdte van het adviesrecht met betrekking tot activiteiten die in de omgevingsverordening vergunningplichtig zijn gesteld (artikel 4.25, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van het Omgevingsbesluit).

Voor zover het gaat om voorbeschermingsregels die zijn gesteld bij een voorbereidingsbesluit van de provincie als bedoeld in artikel 4.16 van de wet komt het verrichten van een activiteit in strijd met die voorbeschermingsregels te vallen onder de reikwijdte van het hiervoor al genoemde adviesrecht met betrekking tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de wet. Hiervoor is overigens wel vereist dat gedeputeerde staten buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarbij het provinciale belang van het behoud van cultureel erfgoed is betrokken aanwijzen als gevallen waarover zij willen adviseren, waarbij de behartiging van dit belang moet blijken uit een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document, maar de provincie kan hier dus zelf op sturen. Daarbij moet echter in het oog worden gehouden dat van de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die bij dit besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving worden toegevoegd onderdeel is een regel die inhoudt dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, waar het bij artikel 16.15a, onder d, ook alleen om kan gaan, moet worden geweigerd als de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan (zie artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De provincie kan er daarom ook voor kiezen om in een voorbereidingsbesluit met betrekking tot een monument of archeologisch monument waarvoor het voornemen bestaat om daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding provinciaal monument te geven, te voorzien in een 'binnenplans' vergunningenstelsel met bijbehorende beoordelingsregels. Dergelijke regels kunnen op grond van artikel 4.16, vierde lid, in samenhang met artikel 4.14, derde lid, van de wet, zoals die artikelen luiden bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, als voorbeschermingsregels worden gesteld. Via een dergelijk vergunningenstelsel kan dan een inkadering plaatsvinden van de gevallen waarin de provincie, ondanks de voorbescherming die van de voorbeschermingsregels uitgaat, vergunningverlening aanvaardbaar acht. De provincie kan daarbij voor haarzelf desgewenst ook voorzien in een adviesrecht. Uiteraard is deze 'binnenplanse' route alleen van belang ingeval de provincie niet op voorhand vergunningverlening met betrekking tot een voorbeschermd provinciaal monument zoals hier bedoeld uitsluit. Voor de vraag of al dan niet instemming is vereist doet de keuze voor de route via artikel 16.15a, onder d, van de wet of

de ‘binnenplanse’ route niet ter zake. Op decentraal niveau kan niet in een instemmingsvereiste worden voorzien. Dat kan op grond van artikel 16.16 van de wet uitsluitend bij AMvB. Op grond van artikel 4.25, derde lid, van het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld geldt voor een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit als bedoeld in het eerste lid, onderdeel h, onder 2°, geen recht van instemming. Dit blijkt uit het ontbreken van een verwijzing naar dit onderdeel in het derde lid. Hieraan ligt ten grondslag dat op grond van artikel 6.4, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht voor de provincie ook uitsluitend in advies en niet in de met de instemming vergelijkbare figuur van de verklaring van geen bedenkingen is voorzien. Deze lijn wijzigt niet bij het onderhavige besluit. Nu onderdeel h, onder 2°, is vervallen en is opgegaan in het bredere onderdeel g (nieuw), wordt die clausulering op een andere manier tot uitdrukking gebracht. Dit gebeurt bij dit besluit door de opsomming van activiteiten uit onderdeel h, onder 2° (oud), te verplaatsen naar het derde lid en deze daar van het instemmingsrecht uit te zonderen. Op de wijze waarop dit gebeurt zal hierna in de toelichting op het derde lid worden ingegaan.

Derde lid

Het derde lid wijst de gevallen aan waarin gedeputeerde staten, na eerst advies te hebben gegeven, ook moeten instemmen met de voorgenomen beslissing op de aanvraag. Bij dit besluit wordt dit artikellid op een aantal onderdelen gewijzigd. Het gaat hier om de formulering van gevallen binnen de aangewezen (bredere) onderdelen van het eerste lid die van het instemmingsrecht zijn uitgezonderd. De al eerder aangewezen gevallen, kort gezegd activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder f of h, onder 1° (oud), met betrekking tot een monument of archeologisch monument waaraan de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven, worden bij dit besluit overgeheveld naar het derde lid, onder b respectievelijk c, waarbij een tekstuele vereenvoudiging plaatsvindt met gebruikmaking van het hiervoor al genoemde nieuwe begrip ‘provinciaal monument’. Daarbij worden de verwijzingen naar de desbetreffende onderdelen uit het eerste lid wetstechnisch aangepast (‘f of h, onder 1°’ wordt gewijzigd in ‘f of g’). De achtergrond van de nieuw aangewezen gevallen in het derde lid, onderdelen a en b, voor zover het bij dat laatste onderdeel gaat om voorbeschermde provinciale monumenten, is hiervoor al toegelicht bij de wijzigingen van het eerste lid, onderdeel c, onder 2°, en g (nieuw). Uit de formulering van die onderdelen van het eerste lid zoals dat oorspronkelijk is vastgesteld volgt dat voor de desbetreffende gevallen geen instemmingsrecht geldt. Nu die onderdelen bij het onderhavige besluit worden verbreed, is het noodzakelijk om de beperking op het instemmingsrecht in het derde lid tot uitdrukking te brengen.

De in het derde lid, onder c, aangewezen gevallen worden deels nieuw toegevoegd bij dit besluit. Op grond van dit onderdeel wordt een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet van instemming uitgezonderd als die beslissing strekt tot het weigeren van de vergunning of, als die strekt tot het verlenen van de vergunning, betrekking heeft op een provinciaal monument. Met het eerste gedeelte van het derde lid, onder c, wordt uitvoering gegeven aan de mogelijkheid die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in artikel 16.16, eerste lid, van de Omgevingswet wordt gecreëerd om bij de aanwijzing van gevallen die instemming behoeven te bepalen dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet[52]. Deze mogelijkheid tot differentiatie in de gevallen waarin het instemmingsrecht van toepassing is, wordt bij de hier bedoelde omgevingsplanactiviteiten toegepast vanwege de achtergrond van dit instemmingsrecht. Het gaat hier om de omzetting van de zogeheten reactieve interventiebevoegdheid uit de Wabo en de Wro. Gelet hierop kunnen met een instemmingsrecht voor alleen die gevallen waarin de voorgenomen beslissing strekt tot het verlenen van de omgevingsvergunning de provinciale belangen voldoende worden geborgd. Op de achtergrond van het tweede gedeelte van het derde

[52] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 258-259.

lid, onder c, dat strekt tot het uitzonderen van het instemmingsrecht van een voorgenomen beslissing tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet als die betrekking heeft op een provinciaal monument, is hiervoor aan het begin van de toelichting op het derde lid al ingegaan. Anders dan bij onderdeel b, hoeft in onderdeel c de voorgenomen beslissing tot het verlenen van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een voorbeschermd provinciaal monument niet van instemmingsrecht te worden uitgezonderd. Dit houdt verband met het feit dat, zoals hiervoor al opgemerkt, op grond van artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, waar het bij artikel 16.15a, onder d, ook alleen om kan gaan, moet worden geweigerd als die omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan. Nu een beslissing tot het ‘buitenplans’ verlenen van een omgevingsvergunning voor een voorbeschermd provinciaal monument dus niet kan voorkomen, behoeft een dergelijke beslissing in artikel 4.25, derde lid, onder c ook niet uitdrukkelijk van het instemmingsrecht te worden uitgezonderd.

Onderdeel V (artikel 4.26 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

Dit artikel regelt de gevallen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in zogeheten vervoerregio’s de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor het recht van advies en het recht van instemming heeft voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Hiervan kan op grond van artikel 4.18, eerste lid, van het Omgevingsbesluit alleen sprake zijn als het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam niet zelf bevoegd gezag is. De gevallen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam bevoegd gezag is, worden geregeld in artikel 4.7 van het Omgevingsbesluit. Zowel artikel 4.7 als het onderhavige artikel worden bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit toegevoegd. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.7.

Onderdeel W (artikel 4.28 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt ‘afwijkactiviteit’ gewijzigd in ‘omgevingsplanactiviteit’. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel X (artikel 4.29 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

In het eerste lid, dat een verwijzing bevat naar artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt een beperkt aantal redactionele wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen strekken ertoe te verduidelijken dat het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk niet altijd in combinatie met elkaar hoeven voor te komen, maar ook afzonderlijke activiteiten kunnen zijn waarvoor los van elkaar een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Onderdeel Y (artikel 4.30 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

Artikel 4.30 van het Omgevingsbesluit regelt de gevallen waarin de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het recht van advies en instemming heeft voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bij het onderhavige besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Het gaat hier in de eerste plaats om de toevoeging van de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg aan de opsomming van (beperkingengebied)activiteiten waarvoor de minister het recht van advies en op grond van de verwijzing in het derde lid ook het recht van instemming heeft. Op grond van de in dit besluit opgenomen wijziging van artikel 4.11, eerste lid, onder c, van het Omgevingsbesluit, is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat

bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit. Omdat deze activiteit niet is aangewezen als magneetactiviteit kan bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan deze activiteit onderdeel is een ander bestuursorgaan dan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als bevoegd gezag zijn aangewezen, afhankelijk van het samenstel van activiteiten dat is aangevraagd. Omdat de minister voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit zelf bevoegd gezag zou zijn geweest, krijgt de minister in dat geval op grond van de onderhavige wijziging van artikel 4.30, eerste lid, onder c, het recht van advies en in het verlengde daarvan op grond van artikel 4.30, derde lid, het recht van instemming.

Verder krijgt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat op grond van het eerste lid, onderdeel c, in samenhang met het derde lid, nu ook zowel het recht van advies als het recht van instemming voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis. Het gaat hier om de omzetting van de zogeheten ‘verklaring veilig gebruik’ uit artikel 8.49 van de Wet luchtvaart, voor zover die verklaring betrekking heeft op ontheffingen die op grond van artikel 8.12, derde lid, van die wet vereist zijn voor het oprichten of plaatsen van objecten in strijd met een regel in een luchthavenbesluit voor een burgerluchthaven van regionale betekenis over de maximale hoogte van objecten. Binnen de systematiek van de Omgevingswet gaat het hier om beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis. Gedeputeerde staten zijn bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor een dergelijke beperkingengebiedactiviteit. Deze activiteit is niet aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan deze activiteit onderdeel is een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten als bevoegd gezag kan zijn aangewezen, afhankelijk van het samenstel van activiteiten dat is aangevraagd. Het instemmingsrecht als voortzetting van de ‘verklaring veilig gebruik’ strekt ertoe om zeker te stellen dat de veiligheid van het luchtruim niet in gevaar komt als de desbetreffende omgevingsvergunning wordt verleend. De beoordeling die het bevoegd gezag bij de beslissing op de aanvraag moet verrichten is breder en betreft de vraag of de activiteit verenigbaar is met het belang van het behoeden van de staat en werking van de luchthaven (zie artikel 8.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). In het derde lid wordt vanwege de hiervoor beschreven achtergrond van het instemmingsrecht van dat recht uitgezonderd een voorgenomen beslissing die strekt tot het weigeren van de omgevingsvergunning. Met een instemmingsrecht voor alleen de gevallen waarin de voorgenomen beslissing strekt tot het verlenen van de omgevingsvergunning kunnen de belangen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voldoende worden geborgd. Naast de gevallen, bedoeld in artikel 4.25, derde lid, aanhef en onder c, is dit dus een ander voorbeeld waarbij toepassing is gegeven aan de mogelijkheid die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in artikel 16.16, eerste lid, van de Omgevingswet wordt gecreëerd om bij de aanwijzing van gevallen die instemming behoeven te bepalen dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

Tot slot wordt in het eerste lid, onder d, voorzien in een nieuw adviesrecht voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat dat betrekking heeft op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in een gebied als bedoeld in artikel 5.161a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat artikel wordt bij het onderhavige besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Het gaat hier om gebieden waar bouwwerken communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een burgerluchthaven van regionale betekenis kunnen verstoren. In het huidig recht is een soortgelijke regeling voor de Minister van Defensie op het gebied van radarverstoring opgenomen: een bijzondere ontheffing op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Deze ontheffing is in artikel 4.28, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld omgezet in een recht van advies. Met het nieuwe onderdeel d wordt hierbij aangesloten. In lijn met de regeling voor de Minister van Defensie is ook voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat geen instemmingsrecht toegekend voor een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als hier bedoeld.

Om dit tot uitdrukking te brengen wordt in het derde lid het instemmingsrecht voor zover dat betrekking heeft op het eerste lid, beperkt tot het eerste lid, onder a, b en c. Voor de verdere achtergronden van deze wijzing wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.161a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel Z (artikel 4.38 Ob) [artikel 16.17 van de wet]

Artikel 4.38 van het Omgevingsbesluit regelt wat de gronden zijn voor het verlenen of onthouden van instemming voor de gevallen waarin de instemming in afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit is voorgeschreven. Afhankelijk van de gevallen die het betreft kan het daarbij niet alleen gaan om gronden voor het onthouden van instemming, maar ook om gronden voor het verlenen van instemming. Dit laatste betreft een verbreding van artikel 4.38 en is mogelijk geworden als gevolg van een wijziging van artikel 16.17 van de Omgevingswet bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

De in artikel 4.38 aangewezen gronden kunnen worden onderverdeeld in gronden voor reguliere gevallen waarin zowel de voorgenomen beslissing tot toewijzing als tot afwijzing van de aanvraag instemming behoeft (eerste lid) en gronden voor een drietal bijzondere gevallen (tweede, derde en vierde lid). Dit zijn gevallen waarin alleen de voorgenomen beslissing tot toewijzing van de aanvraag instemming behoeft.

Voor de reguliere gevallen geldt op grond van het eerste lid, eerste zin, dat de instemming alleen wordt verleend of onthouden op dezelfde gronden als de gronden voor het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit. Het gaat hier om gevallen waarin een bestuursorgaan voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bepaalde activiteit als bevoegd gezag is aangewezen, maar voor een meervoudige aanvraag die mede betrekking heeft op die activiteit niet. In een dergelijk geval krijgt dat bestuursorgaan voor de meervoudige aanvraag voor zover het betreft ‘zijn activiteit’ een instemmingsrecht, zowel bij een voorgenomen beslissing tot verlening als tot weigering van de omgevingsvergunning voor die activiteit. Gezien deze samenhang met de aanwijzing van bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen ligt het in deze gevallen voor de hand dat op de beslissing omtrent de instemming dezelfde gronden van toepassing zijn als de gronden voor het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning. Het eerste lid, tweede zin, heeft betrekking op de bijzondere situatie dat om de omgevingsvergunning te kunnen verlenen gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheid om ontheffing te krijgen van de beoordelingsregels. Dit speelt vooral bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waarvoor de instructieregels voor het omgevingsplan en de daarvoor geldende ontheffingsmogelijkheden van overeenkomstige toepassing zijn verklaard als beoordelingsregels. Het is niet wenselijk dat zowel het bevoegd gezag als het instemmingsorgaan dan een ontheffing moet aanvragen. Daarom wordt hier geregeld dat de ontheffing die is verleend aan het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning ook kan worden gebruikt door het instemmingsorgaan. Het instemmingsorgaan kan zijn instemming pas verlenen nadat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning een ontheffing heeft verkregen van de beoordelingsregels.

Zoals hiervoor al opgemerkt, bevat het tweede, derde en vierde lid de gronden voor een drietal bijzondere gevallen waarin de instemming alleen is voorgeschreven voor een voorgenomen beslissing tot toewijzing van de aanvraag. Om die reden regelen deze leden alleen de gronden voor het onthouden van instemming. Het tweede en derde lid zijn genummerd als eerste en tweede lid al opgenomen in het Omgevingsbesluit zoals dat oorspronkelijk is vastgesteld. Afgezien van de wijziging in het tweede lid van ‘afwijkactiviteit’ in ‘omgevingsplanactiviteit’ en een wetstechnische aanpassing van een verwijzing worden deze leden niet gewijzigd. Het vierde lid is nieuw en heeft betrekking op een instemmingsrecht dat bij dit besluit is toegevoegd aan artikel 4.30 van het Omgevingsbesluit. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van dit instemmingsrecht en de in verband daarmee in het vierde lid voorgeschreven grond voor het onthouden van instemming, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.30.

Onderdeel AA (artikel 5.1 (nieuw) Ob) [artikel 5.44b van de wet]

Artikel 5.44b van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet regelt dat de bevoegdheid om een projectbesluit te nemen door het Rijk kan worden overgedragen aan gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd. Dit artikel bevat regels over de toepassing van die flexibiliteitsregeling. Voor het overdragen van bevoegdheden aan een ander bestuursorgaan is altijd een delegatiebesluit vereist. Daarvoor gelden de bekendmakingsregels van artikel 3:42 van de Awb. De hier geregelde kennisgeving vormt daarop een aanvulling. Door de brede kennisgeving van het delegatiebesluit, of de intrekking ervan, weten derdebelanghebbenden altijd bij welk loket zij terecht kunnen gedurende de projectprocedure of voor de handhaving van de omgevingsvergunningen waarvoor het projectbesluit geldt, en wordt voorkomen dat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd. Als een private initiatiefnemer bij het project betrokken is, dient uiteraard ook die op de hoogte te worden gesteld van de delegatie (of de intrekking daarvan).

Onderdeel AB (artikel 5.5a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

In artikel 16.71 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een projectbesluit. Dit artikel regelt dat het ontwerp van het projectbesluit wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Deze mededeling in de vorm van een volledige publicatie komt in de plaats van de terinzagelegging van het ontwerp, bedoeld in artikel 3:11, eerste lid, van de Awb. Artikel 3:11 van de Awb wordt aangepast bij het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Elektronische publicaties en biedt na die aanpassing ruimte om bij wettelijk voorschrift (in dit geval: in het Omgevingsbesluit) mededeling voor te schrijven in plaats van terinzagelegging. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term ‘mededeling’ en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term ‘kennisgeving’. De formulering van dit artikel is afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel.

Het ontwerp wordt via de generieke voorziening voor officiële publicaties ook in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontsloten. Als het ontwerp van het projectbesluit een wijziging behelst van een of meer omgevingsplannen wordt het ontwerp in de landelijke voorziening in samenhang met het te wijzigen plan of de te wijzigen plannen getoond. Op deze wijze is duidelijk zichtbaar wat er precies verandert. Bij ministeriële regeling zullen nadere regels worden gesteld over de elektronische vormgeving van het ontwerp.

Dit artikel verplicht niet tot elektronische terinzagelegging van eventuele op het ontwerp betrekking hebbende stukken, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust. Deze stukken kunnen in de generieke voorziening voor officiële publicaties worden bijgevoegd. In de landelijke voorziening kunnen deze documenten vervolgens via een link naar de officiële publicatie worden ingezien.

Overigens is de elektronische beschikbaarstelling van het vastgestelde projectbesluit geborgd door de verplichting tot bekendmaking van projectbesluiten op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

Onderdeel AC (artikel 5.7 Ob) [artikel 5.52, tweede lid, onder b, van de wet]

In artikel 5.52, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur besluiten kunnen worden aangewezen die kunnen worden meegenomen in het projectbesluit als het bevoegd gezag dit expliciet in het projectbesluit aangeeft. Aan de in het

Omgevingsbesluit aangewezen besluiten wordt met deze wijziging het maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet toegevoegd. Het gaat om het maatwerkvoorschrift dat wordt gesteld op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet, dat wil zeggen het maatwerkvoorschrift op grond van Rijksregels. Van deze bevoegdheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt om een maatwerkvoorschrift te stellen over geluid- of trillinghinder ten gevolge van de voor een project benodigde bouw- of sloopwerkzaamheden (artikel 7.17 of 7.18, in samenhang met artikel 7.23 van het Besluit bouwwerken leefomgeving).

In artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet is bepaald dat op het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van Rijksregels paragraaf 4.3.2 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing is. In die paragraaf is bepaald met het oog waarop de Rijksregels kunnen worden gesteld en waartoe ze moeten strekken. Het nieuwe vierde lid van artikel 5.7 verzekert dat hetzelfde geldt voor een maatwerkvoorschrift dat wordt meegenomen in een projectbesluit.

Onderdeel AD (artikel 5.8 Ob) [artikel 16.20 wet]

Eerste lid

Dit lid wordt gewijzigd in verband met de wijziging van artikel 5.7 die meebrengt dat een projectbesluit kan gelden als maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet. De wijziging bewerkstelligt dat het bestuursorgaan dat op grond van de Omgevingswet bevoegd zou zijn een maatwerkvoorschrift te stellen, adviseur is op het onderdeel van het projectbesluit dat geldt als maatwerkvoorschrift.

Tweede lid

In lijn met de wijziging van artikel 16.20, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt onderdeel a gewijzigd. Hierdoor wordt geregeld dat bij een projectbesluit van het Rijk alleen geen instemming is vereist van een bestuursorgaan van een provincie, gemeente of waterschap: als het oorspronkelijk bevoegd gezag voor een onderdeel van het projectbesluit een bestuursorgaan van het Rijk is, behoeft het projectbesluit voor dat onderdeel ook instemming van dat bestuursorgaan. Dat is tot uitdrukking gebracht door de woorden «met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk» in te voegen.

De wijziging van onderdeel b betreft een technische verbetering.

Derde lid

In artikel 16.17 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, wordt bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur gronden worden aangewezen voor het verlenen of onthouden van instemming. Uit artikel 16.20, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals gewijzigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, volgt dat artikel 16.17 van overeenkomstige toepassing is op de zogenoemde ‘andere besluiten’ die worden aangewezen in artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit, voor zover in een voorgenomen projectbesluit wordt bepaald dat het geldt als zo’n ‘ander besluit’. In dit lid wordt invulling gegeven aan de verplichting van artikel 16.17 door te bepalen dat instemming aan een ‘ander besluit’ alleen kan worden onthouden op de gronden die gelden voor het afwijzen van een aanvraag om een dergelijk besluit.

Als in het voorgenomen projectbesluit is bepaald dat het geldt als maatwerkvoorschrift kan instemming worden onthouden als het voorschrift niet voldoet aan de in de betrokken Rijksregels (het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving) gestelde begrenzingen en beoordelingskaders.

Als in het voorgenomen projectbesluit is bepaald dat het geldt als een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet, brengt dat, gelet op artikel 21 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer, bijvoorbeeld mee dat instemming kan worden onthouden op grond van de in artikel 2, eerste en tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994 genoemde belangen, zoals de het verzekeren van de veiligheid op de weg, het beschermen van weggebruikers en passagiers en het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer en – voor zover aan de orde – de onderlinge afweging van de betrokken belangen.

In de Wegenwet is voor het een besluit tot onttrekking van een weg aan de openbaarheid geen toetsingskader voorgeschreven, zodat het bevoegd gezag hierbij een ruime mate van beleidsvrijheid toekomt. Daarbij geldt als begrenzing dat het besluit niet in strijd mag zijn met wettelijke voorschriften en geen blijk mag geven van een zodanige onevenwichtigheid bij de afweging van de betrokken belangen, dat niet in redelijkheid tot onttrekking kan worden overgaan[53]. Op grond van dit artikellid vertaalt dit zich door naar de bevoegdheid om instemming te onthouden in die zin, dat alleen instemming kan worden onthouden als sprake is van strijd met wettelijke voorschriften of van een volstrekt onevenwichtige afweging van de betrokken belangen.

Onderdeel AE (hoofdstuk 6 Ob)

Dit gereserveerde hoofdstuk krijgt een andere titel met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit natuur.

Onderdeel AF (hoofdstuk 7 Ob)

Dit gereserveerde hoofdstuk krijgt een andere titel met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit grondeigendom.

Onderdeel AG (afdeling 8.1 (nieuw) Ob) [artikelen 13.3a, eerste lid, en 13.3d van de wet]

Artikel 8.1 (nieuw) Ob

Artikel 13.3a, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet regelt dat bij algemene maatregel van bestuur de gevallen kunnen worden aangewezen, waarbij de kosten die als gevolg van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van de fysieke leefomgeving door de overheid zijn gemaakt verhaald kunnen worden op de veroorzaker ervan. In dit artikel zijn deze gevallen aangewezen. Het gaat om de verontreiniging of aantasting van landbodems of waterbodems en oevers. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 13.3a van de Omgevingswet.

Artikel 8.1a (nieuw) Ob

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 13.3d van de wet. Het wijst die gevallen aan waarin een bestuursorgaan overeenkomstig dat artikel schadevergoeding bij beschikking geheel of gedeeltelijk in rekening kan brengen bij de aanvrager van een besluit of degene die een activiteit verricht. Het gaat daarbij om de situatie dat een besluit als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, van de wet, op aanvraag is genomen of de situatie waarin een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g, een activiteit toestaat.

In dit artikel worden zoals aangekondigd in de toelichting bij het wetvoorstel Invoeringswet Omgevingswet die gevallen aangewezen die vallen onder de reikwijdte van artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet en voor zover ze onder de reikwijdte van de Omgevingswet vallen. Dat betekent dat het schadevergoeding vanwege de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid vanwege waterbeheer betreft en alleen voor zover die schadevergoeding berust op artikel 15.1 van

[53] Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 december 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3679.

de wet. Om die reden zijn in dit artikel aangewezen: een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41 (15.1, eerste lid, onder a), een regel in een waterschapsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid (artikel 15.1, eerste lid, onder d), een maatwerkvoorschrift (artikel 15.1, eerste lid, onder h) en een omgevingsvergunning (artikel 15.1, eerste lid, onder j).

Tevens is, zoals ook aangekondigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, verkend of voor andere gevallen publiekrechtelijk verhaal van nadeelcompensatie gewenst en nodig is. Dat is niet het geval. Voor specifieke bouwactiviteiten is al voorzien in een mogelijkheid nadeelcompensatie te verhalen, namelijk via de regeling kostenverhaal. Voor de in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit aangewezen activiteiten geldt dat de betaling van nadeelcompensatie aan derden een verhaalbare kostensoort is (zie de kostensoortenlijst in bijlage IV, onder i, bij het Omgevingsbesluit). Verhaal van nadeelcompensatie is daarbij ook mogelijk voor een individuele bouwactiviteit.

Onderdeel AH (afdeling 8.2 (nieuw) Ob) [artikelen 13.4a, vijfde lid, en 13.4b, vierde lid, van de wet]

Artikel 8.2 (nieuw) Ob

Eerste lid

In dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 13.4a van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de ontgrondingenheffing.

In het eerste lid is een op grond van de Ontgrondingenwet bestaande uitzondering opgenomen voor geringe hoeveelheden. In artikel 21f, vijfde lid, van de Ontgrondingenwet is een tweede uitzondering opgenomen die erop was gericht om dubbele heffing te voorkomen, omdat de heffing ook verschuldigd is over het verlenen van een machtiging als bedoeld in artikel 12 van de Ontgrondingenwet. Dit geval doet zich voor als in verband met het verkrijgen van een machtiging al een heffing is geheven en op een later tijdstip wederom een heffing zou worden geheven, nadat voor diezelfde stoffen een vergunning is verleend. In dat geval kan het uiteraard niet de bedoeling zijn dat wederom een heffing moet worden betaald. Het opnemen van de tweede uitzondering is niet meer nodig, nu de machtiging die in spoedeisende gevallen verleend kon worden om met de ontgronding te starten, voordat de ontgrondingenvergunning onherroepelijk is geworden, in verband met de Omgevingswet komt te vervallen.

Tweede en derde lid

Evenals in artikel 21f van de Ontgrondingenwet opgenomen, is in het tweede lid een ondergrens van € 250 gesteld in de gevallen waarin het recht op teruggaaf bestaat. Volgens artikel 13.3a, vierde lid, vindt teruggaaf van de heffing plaats voor het geval de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd.

Tenslotte bepaalt het derde lid dat de ontgrondingenheffing alleen bij wijze van aanslag wordt geheven. Dit betekent dat de ontgrondingenheffing niet geheven wordt bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze zoals is opgenomen in artikel 227c van de Provinciewet. Voor een toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Artikel 8.3 (nieuw) Ob

In dit artikel wordt een opsomming gegeven van de gronden op grond waarvan vrijstelling kan worden verleend van de grondwateronttrekkingsheffing.

Onderdeel a

In onderdeel a is het woord 'overheidslichamen' vervangen door: het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciebestuur of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor de uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen. Hierdoor is de tekst van onderdeel a toegesneden op de terminologie gebruikt in de artikelen 2.16 tot en met 2.19 van de Omgevingswet. In onderdeel a is de zinsnede ’door of vanwege’ vervangen door het woord ‘door’. Vanwege kan worden weggelaten, omdat op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een bepaalde bevoegdheid altijd gemandateerd kan worden, tenzij dit bij wettelijk voorschrift is uitgesloten of de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet (zie artikel 10:3 van de Awb). Het weglaten van ‘vanwege’ heeft evenmin tot gevolg dat mandatering aan anderen, niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de mandaatgever, niet meer mogelijk is. Dat is en blijft mogelijk op grond van artikel 10:4 van de Awb.

In onderdeel a is de verwijzing naar de Waterwet vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. De verwijzing naar de Waterwet kan vervallen, omdat het restant van die wet (na wijziging door de Invoeringswet Omgevingswet) alleen ziet op het deltaprogramma, deltafonds en financiële bepalingen, waarmee de grondwateronttrekkingsheffing niets te maken heeft.

Onderdelen b tot en met f

De onderdelen b tot en met f zijn gebaseerd op onderdelen b tot en met f van artikel 7.1 van het Waterbesluit. Deze onderdelen voor vrijstelling van de grondwaterheffing zijn gebaseerd op amendementen tijdens de parlementaire behandeling van destijds de Grondwaterwet en later de Waterwet. De gronden voor vrijstelling in deze onderdelen hielden verband met gronden voor vrijstelling van de grondwaterbelasting op grond van de Wet belastingen op milieugrondslag.

Hoewel de grondwaterbelasting inmiddels is komen te vervallen, omdat het aantal specifieke belastingen is verminderd (zie artikel XXIV van het Belastingplan 2012; Stb. 2011, 639) worden de gronden voor verlening van vrijstelling van de grondwateronttrekkingsheffing gehandhaafd. De verschillende gronden voor vrijstelling worden gehandhaafd, zodat er sprake is van een beleidsneutrale omzetting.

De tekst van de onderdelen b tot en met f is wel aangepast aan de nieuwe terminologie zoals die gehanteerd wordt in de AMvB’s.

In onderdeel b wordt alleen het *gebruik* van een open bodemenergiesysteem vrijgesteld van de heffing en dus niet de *aanleg* van een open bodemenergiesysteem. Bij de aanleg van een open bodemenergiesysteem wordt wel grondwater onttrokken, maar bij het gebruik ervan wordt ook grondwater weer in de bodem gebracht waardoor het saldo nul is.

Artikel 8.4 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid geeft een nadere omschrijving van de onderzoeken, bedoeld in artikel 13.4b, eerste lid, onder b, van Omgevingswet, die bekostigd mogen worden uit de grondwateronttrekkingsheffing.
In het eerste lid worden de onderdelen a en b van artikel 7.2 van het Waterbesluit samengenomen. Het woord grondwaterbeleid impliceert de samenhang met het onttrekken van grondwater en in de bodem brengen van water, vandaar dat dit niet meer afzonderlijk wordt genoemd. Uitvoeren van het grondwaterbeleid impliceert ook het daadwerkelijke grondwaterbeheer. Het inventariseren van de bij het grondwaterbeleid betrokken belangen, zoals voorgeschreven in onderdeel b, in het eerste en het tweede lid van artikel 7.2 van het Waterbesluit, kan vervallen, omdat een regionaal waterprogramma moet worden opgesteld met de procedure van afdeling 3.4 Awb (zie art. 16.27

Ow). Op grond van die wet moeten daarbij alle belangen worden betrokken (zie o.m. art. 3:13 Awb).

Tot de onderzoeken voor het grondwaterbeleid van de provincie die noodzakelijk zijn voor het vaststellen en uitvoeren van een regionaal waterprogramma behoren ook de onderzoeken naar verontreinigingspluimen in het water.

Het woord onderzoekingen wordt vervangen door onderzoeken, omdat het woord onderzoekingen niet meer gebruikt wordt in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde AMvB's en ook niet in de grondwaterrichtlijn of de kaderrichtlijn water.

Artikel 13.4b van de Omgevingswet (zoals ingevoegd door Invoeringswet Omgevingswet) wordt om die reden ook aangepast.

Tweede lid

Het tweede lid geeft een nadere omschrijving van de kosten, bedoeld in artikel 13.4b, vierde lid, van de Omgevingswet, die vergoed mogen worden uit de grondwateronttrekkingsheffing.

In deze opsomming is geen inhoudelijke wijziging aangebracht, maar is de tekst van de onderdelen aangepast aan de terminologie van hoofdstuk 20 van de Omgevingswet. In onderdeel c is de zinsnede "de totstandkoming en uitvoering van de onderzoekingen" vervangen door de zinsnede "de totstandkoming en uitvoering van het grondwaterbeleid", omdat dit beter aansluit bij de bedoelingen van de wetgever destijds bij de passage in het Waterbesluit (zie het vroegere Uitvoeringsbesluit ex artikel 48 Grondwaterwet (Stb. 1997, 386) waar dit onderdeel op gebaseerd was.

Onderdeel AI (afdeling 8.3 Ob) [artikel 13.5, eerste, tweede en derde lid, van de wet]

Artikel 8.5 Ob

In dit artikel zijn de gevallen aangewezen waarin het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft om aan een omgevingsvergunning een voorschrift te verbinden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt. Deze gevallen zijn het exploiteren van een Seveso-inrichting, het exploiteren van een ippc-installatie voor het maken van organisch-chemische producten, anorganisch-chemische producten, fosfaathoudende, stikstofhoudende of kaliumhoudende meststoffen, producten voor gewasbescherming of van biociden, farmaceutische producten of explosieven, bedoeld in categorieën 4.1 tot en met 4.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, wateractiviteiten en ontgrondingsactiviteiten. Om te verduidelijken dat vier activiteiten zijn aangewezen is aan de opsomming een onderdeel toegevoegd.

Artikel 8.6 (nieuw) Ob

Op grond van artikel 13.5, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden in artikel 8.6 de gevallen aangewezen waarbij het bevoegd gezag aan een omgevingsvergunning het voorschrift moet verbinden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt.

Ondanks dat er in het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels zijn gesteld over de geologische opslag van kooldioxide, is deze activiteit niet aangewezen in dit artikel. De verplichting tot het stellen van financiële zekerheid, volgend uit artikel 19 van Richtlijn 2009/31 over de geologische opslag van kooldioxide, is geïmplementeerd in artikelen 31b, sub n, 31d, eerste lid, sub n en derde lid, 31k, derde lid, en 31l, vierde tot en met zesde lid van de Mijnbouwwet.

De volgende gevallen worden wel aangewezen.

Onderdelen a en b

In onderdelen a en b wordt uitvoering gegeven aan artikel 8 onder a, iv, van Richtlijn nr. 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afval (PbEG 1999, L 31) (verder: de richtlijn storten). Op grond daarvan moet een exploitant van een stortplaats altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen zodat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan.

In onderdeel a is bepaald dat financiële zekerheid moet worden gesteld voor het nakomen van vergunningvoorschriften met betrekking tot het aanbrengen van een bovenafdichting op een stortplaats waar afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van stortplaatsen waar alleen baggerspecie wordt gestort.

Net als onder het Stortbesluit bodembescherming is ervoor gekozen alleen voor het aanbrengen van de bovenafdichting en niet voor de overige maatregelen die getroffen moeten worden gedurende de exploitatiefase, financiële zekerheid verplicht te stellen. Een aantal voorzieningen (zoals onder meer het aanbrengen van een onderafdichting) moet al getroffen worden voordat met de stortwerkzaamheden aangevangen kan worden. Zonder deze voorzieningen mag niet gestort worden. Het is daarom niet zinvol om hiervoor financiële zekerheid te eisen. Voor maatregelen die tijdens de stortactiviteiten getroffen moeten worden, zoals onder meer het monitoren van het grondwater en onderhoud en herstel van voorzieningen, zullen gelden beschikbaar zijn, zolang er stortactiviteiten plaatsvinden. De exploitant dient namelijk voor het treffen van deze maatregelen op grond van artikel 8.43, eerste lid, van de Wet milieubeheer een kostendekkend tarief te berekenen. Het eventuele risico bij deze stortplaatsen zit dan ook niet in de exploitatiefase, maar in de fase vanaf het beëindigen van de stortactiviteiten. Na het beëindigen van de stortactiviteiten dient de bovenafdichting te worden aangebracht. Ten tijde van het aanbrengen van de bovenafdichting zijn de stortactiviteiten beëindigd en is een meer reële kans aanwezig dat er geen of onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Financiële zekerheid voor de bovenafdichting wordt voor deze stortplaatsen dan ook verplicht gesteld.

In onderdeel b worden stortplaatsen aangewezen waar alleen baggerspecie wordt gestort. Voor deze stortplaatsen moet financiële zekerheid worden gesteld met betrekking tot het zo nodig aanbrengen van een geohydrologisch isolatiesysteem, of het zo nodig aanbrengen van een afdeklaag op de gestorte baggerspecie. Voor de overige maatregelen die tijdens de stortactiviteiten getroffen moeten worden, zoals monitoring en onderhouds- en herstelwerkzaamheden, geldt hetzelfde als voor de stortplaatsen die onder onderdeel a vallen. Deze maatregelen worden gefinancierd uit de kostendekkende opbrengsten van de stortplaats en hiervoor behoeft geen financiële zekerheid te worden gesteld. Het aanbrengen van een afdeklaag is bij baggerspeciestortplaatsen geen voorwaarde.

Onderdeel b heeft betrekking op stortplaatsen waar alleen ongevaarlijke baggerspecie wordt gestort. In de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land is namelijk een verbod opgenomen voor het storten op land van gevaarlijke baggerspecie.

Onderdeel c

In onderdeel c wordt uitvoering gegeven aan artikel 14, eerste lid, van de richtlijn winningsafval. Een exploitant die een voorziening beheert voor het afval van winningsindustrieën moet altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen. Winningsafvalvoorzieningen komen vooralsnog in Nederland niet voor; het is bovendien onwaarschijnlijk dat dit in de toekomst het geval zal zijn.

In bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een winningsafvalvoorziening gedefinieerd als een terrein waar uitsluitend winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld, of het gedeelte van een terrein waar winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld. Bij

winningsafvalvoorzieningen moet financiële zekerheid worden gesteld voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning voor de exploitant van een winningsafvalvoorziening gelden en voor het nakomen van regels als bedoeld in paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer. De verplichting tot het stellen van financiële zekerheid betreft dus zowel de periode dat de winningsafvalvoorziening in gebruik is als wanneer de winningsafvalvoorziening is gesloten. Na de sluiting van de voorziening moet de door de activiteit ontstane schade worden hersteld, bijvoorbeeld door het herstellen en geschikt maken voor (ander) gebruik van het terrein waarop winningsafvalstoffen zijn gestort of verzameld.

Onderdeel d

In dit onderdeel wordt het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theaterverbruik als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, onder c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als geval waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld. Het gaat hierbij om vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik ingedeeld in categorie F4 en ander vuurwerk dan vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel 8.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

In artikel 13.5, tweede lid, van de wet wordt na wijziging via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de hoofdregel opgenomen dat van een openbaar lichaam in beginsel niet wordt gevraagd om financiële zekerheid te stellen. Een openbaar lichaam zal immers altijd zijn betalingsverplichting nakomen en niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving.

Van deze hoofdregel kan worden afgeweken. Dit is in artikel 8.7 gedaan voor de stortplaatsen en winningsafvalvoorzieningen waarbij vanwege richtlijnimplementatie altijd financiële zekerheid moet worden gesteld. In de betreffende richtlijnen wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbare lichamen en andere initiatiefnemers. Ook een openbaar lichaam zal daarom in die gevallen financiële zekerheid moeten stellen.

Tweede lid

In de richtlijn storten is de mogelijkheid geboden om in plaats van een voorschrift over financiële zekerheid een daaraan gelijkwaardige voorziening te treffen. Deze mogelijkheid wordt omgezet voor openbare lichamen en is een voortzetting van voorheen geldende regelgeving. Van een gelijkwaardige voorziening kan al sprake zijn als de overheid (als vergunninghouder) financiële middelen reserveert voor de stortplaats als zij zelf de stortplaats exploiteert. Bij het storten op een stortplaats is het treffen van een gelijkwaardige maatregel niet toegestaan voor een ander dan een openbaar lichaam.

Artikel 8.8 (nieuw) Ob

Voorgesteld wordt artikel 8.11 te verplaatsen naar artikel 8.8. De afwegingscriteria zien daarnaast niet langer alleen op het opheffen van de financiële zekerheid. In het artikel zijn afwegingscriteria opgenomen waar rekening mee moet worden gehouden bij het vaststellen en opheffen van financiële zekerheid voor de gevallen, bedoeld in artikel 8,5, waarin het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft financiële zekerheid te stellen. Het bevoegd gezag houdt rekening met de criteria bij het beoordelen óf financiële zekerheid zal worden gesteld, hoe de financiële zekerheidstelling nader wordt ingevuld en bij het eventuele opheffen van de financiële zekerheid (waarbij ook artikel 8.11 relevant is). De afwegingscriteria sturen het bevoegd gezag waar deze

beleidsruimte heeft. In artikelen 8.9, 8.10 en 8.11 is de beleidsruimte nader ingekaderd en specifieke vereisten aan de vorm, hoogte en termijn van de financiële zekerheidstelling opgenomen.

In dit artikel is bepaald dat met de afwegingscriteria ‘rekening moet worden gehouden’. ‘Rekening houden met’ houdt in dat inhoudelijk wordt gestuurd op de door het bestuursorgaan uit te voeren belangenafweging. De formulering betekent dat het bestuursorgaan beoordelingsvrijheid heeft. Andere belangen dan het belang dat gediend wordt met de instructieregel kunnen de doorslag geven. Het bestuursorgaan moet daar dan wel goede redenen voor hebben en dit moet deugdelijk gemotiveerd worden (artikel 3:46 Awb). Deze motivering moet worden vermeld bij de bekendmaking van het besluit (artikel 3:47, eerste lid, Awb). Een eventuele afwijking van de norm mag op grond van het evenredigheidsbeginsel nooit groter zijn dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken (artikel 3:4 Awb). Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat mitigerende of compenserende maatregelen worden vastgelegd in het besluit. ‘Rekening houden met’ brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking, zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst daarvan. In paragraaf 2.3.2.3 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is nader ingegaan op de doorwerkingsconstructies van deze en andere instructieregels.

In de beoordeling zullen alle criteria die in het artikel zijn genoemd door het bevoegd gezag moeten worden meegenomen. Dit betekent niet dat alle afwegingscriteria in elk geval even relevant zijn. Het artikel geeft beoordelingsvrijheid aan het bevoegd gezag om gemotiveerd bepaalde criteria zwaarder of minder zwaar te laten meewegen bij het stellen of opheffen van financiële zekerheid. Ook als een criterium niet relevant is kan het bevoegd gezag dat beargumenteerd buiten beschouwing laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag bij het intrekken van een vergunningvoorschrift over financiële zekerheid voor een wateractiviteit naar verwachting geen rekening hoeft te houden met de aanwezigheid en de aard van de stoffen, terwijl het bevoegd gezag bij majeure risicobedrijven waarschijnlijk wel rekening moet houden met dit criterium.

Voorts kunnen andere criteria dan de in dit artikel genoemde criteria worden meegenomen in de afweging. Dit is inbegrepen in de instructie ‘rekening houden met’ en wordt nog eens expliciet tot uitdrukking gebracht door het gebruik van ‘in ieder geval’.

Tot slot, de afwegingscriteria zijn van toepassing op de gevallen waarin financiële zekerheid kan worden gesteld, niet voor de gevallen waarin het stellen van financiële zekerheid verplicht is. Toch kan ook bij de gevallen waarin financiële zekerheid moet worden gesteld sprake zijn van beleidsruimte. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid ook in die situatie gebruik maken van de afwegingscriteria die in dit artikel zijn opgenomen.

Artikel 8.9 (nieuw) Ob

Voorgesteld wordt om artikel 8.8 te vernummeren tot artikel 8.9. Inhoudelijk wordt het artikel niet gewijzigd.

Artikel 8.10 (nieuw) Ob

Artikel 8.9 (oud) is vernummerd tot artikel 8.10 (nieuw). Aan het artikel worden een tweede en derde lid toegevoegd. Het eerste lid wijzigt inhoudelijk niet. Hierin blijft staan dat het bevoegd gezag in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid vaststelt voor welk bedrag de financiële zekerheid wordt gesteld. Het bevoegd gezag bepaalt zelf op grond waarvan de hoogte

van de financiële zekerheid wordt vastgesteld en is vrij om daarvoor beleidsregels te ontwikkelen of gebruik te maken van een handreiking of rapport. [54]

Tweede lid

Het voormalige tweede lid wordt opgenomen in onderdeel a van dit nieuwe artikellid. Het tweede lid wordt daarnaast aangevuld met onderdelen b, c en d. Per geval is aangegeven hoe hoog het bedrag moet zijn waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld.

Voor de gevallen waarvoor het stellen van financiële zekerheid niet verplicht is, beoordeelt het bevoegd gezag welk bedrag noodzakelijk wordt geacht om kostendekkend te zijn voor het nakomen van verplichtingen die voorvloeien uit de vergunning (kosten die een bedrijf maakt om het bedrijf weer in een normale staat terug te brengen zodat het aan de verplichtingen uit de vergunning voldoet) en het dekken van de aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van de activiteit.

Het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld moet proportioneel zijn. Het bevoegd gezag zal daarbij moeten afwegen of het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld zodanig moet zijn dat alle verplichtingen uit de vergunning kunnen worden nagekomen of alle mogelijke schade aan de fysieke leefomgeving kan worden gedekt. In de meeste gevallen zal dit niet proportioneel zijn.

In het tweede lid, onder b, wordt bepaald dat het bevoegd gezag het bedrag vaststelt, waarvoor zekerheid moet worden gesteld ten behoeve van de bovenafdichting bij het storten van afvalstoffen anders dan alleen baggerspecie. Dit bedrag is ten hoogste € 2,27 per ton gestorte afvalstoffen.

Het tweede lid, onder c, regelt dat het bedrag waarvoor zekerheid moet zijn gesteld voor de geohydrologisch isolatiesysteem of de afdeklaag op de gestorte baggerspecie ten hoogste € 1,- per ton droge stof gestorte afvalstoffen bedraagt. De hoogte van de betreffende bedragen is momenteel opgenomen in artikel 12 van het Stortbesluit Bodembescherming respectievelijk artikel 28 van de Regeling voor stortplaatsen voor baggerspecie op land.

In het tweede lid, onder d, zal de hoogte van het bedrag van de financiële zekerheidsstelling worden vastgesteld op ten minste € 5.000.000 per vergunde activiteit. Deze verplichting om financiële zekerheid te stellen geldt op dit moment op grond van het Vuurwerkbesluit (artikel 3.2.3).

Derde lid

Aan het artikel wordt een derde lid toegevoegd dat gaat over de hoogte van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld bij milieubelastende activiteiten waarop de richtlijn winningsafval van toepassing is. In artikel 14 van de richtlijn winningsafval is opgenomen dat financiële zekerheid moet worden gesteld voor winningsafvalvoorzieningen. Om te zorgen voor een gemeenschappelijke aanpak in de verschillende lidstaten heeft de Commissie richtsnoeren gegeven voor de berekening van die financiële zekerheid in Beschikking nr. 2009/335/EG van de Commissie van 20 april 2009 inzake technische richtsnoeren voor het stellen van financiële zekerheid overeenkomstig Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het beheer van afval van winningsafvalindustrieën (PbEG 2009 L 101).

[54] Zie bijvoorbeeld het rapport Financiële zekerheidsstelling voor milieuschade bij majeure risicobedrijven – Een model voor het categoriseren van majeure risicobedrijven, beschikbaar via de website www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/11/22/financiele-zekerheidstelling-voor-milieuschade-bij-majeure-risicobedrijven.

Volgens deze richtsnoeren moet het bevoegd gezag de berekening van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld voor een winningsafvalvoorziening baseren op de volgende criteria:

a. de verwachte effecten van de winningsafvalvoorziening op het milieu en de gezondheid van de mens;
b. de definitie van de rehabilitatie, met inbegrip van het gebruik achteraf, van de winningsafvalvoorziening;
c. toepasselijke milieunormen en -doelstellingen, met inbegrip van de fysische stabiliteit van de winningsafvalvoorziening, minimale kwaliteitsnormen voor de bodem en de waterreserves en de maximale emissie van verontreinigende stoffen;
d. de technische maatregelen die nodig zijn om milieudoelstellingen te halen, met name maatregelen die voor de stabiliteit van de winningsafvalvoorziening moeten zorgen en de milieuschade moeten beperken;
e. de maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen gedurende en na de sluiting te halen, met inbegrip van sanering van de bodem, eventueel nodige behandeling en monitoring na de sluiting en, indien van toepassing, maatregelen om de biodiversiteit te herstellen;
f. de geraamde tijdschaal van effecten en de vereiste beperkende maatregelen;
g. een raming van de kosten die moeten worden gemaakt voor bodemsanering, sluiting en de periode na de sluiting, met inbegrip van de monitoring of behandeling van verontreinigende stoffen na de sluiting. De raming wordt uitgevoerd door onafhankelijke en afdoende gekwalificeerde derden en daarbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheid van een niet-geplande of voortijdige sluiting.

Met ‘rehabilitatie’, hierboven genoemd onder b, is bedoeld de behandeling van het land dat nadelige invloed heeft ondervonden van een winningsafvalvoorziening, op een zodanige manier dat het land weer in een bevredigende toestand wordt gebracht, en met speciale aandacht voor de bodemkwaliteit, in het wild levende dieren, de natuurlijke habitats, de zoetwatersystemen, het landschap en toepasselijk gunstig gebruik. De definitie van rehabilitatie volgt uit artikel 3, onder 20, van de richtlijn winningsafval.

Artikel 8.11 (nieuw) Ob

Artikel 8.10 (oud) is vernummerd naar artikel 8.11 (nieuw). Aan het artikel worden een tweede tot en met vierde lid toegevoegd. Aan het eerste lid zijn inhoudelijk geen wijzigingen aangebracht. Hierin staat dat het bevoegd gezag in het vergunningvoorschrift vaststelt hoe lang de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden. Het is mogelijk in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid te stellen dat de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden nadat de vergunning haar geldigheid heeft verloren. Voor enkele gevallen, bijvoorbeeld voor het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theaterverbruik, houdt dit een wijziging in ten opzichte van voorheen geldend recht.

Als een of meer van de afwegingscriteria, bedoeld in artikel 8.8, wijzigen, kan dit invloed hebben op de termijn van instandhouding van de financiële zekerheid.

Tweede lid

In dit artikellid is bepaald dat voor een stortplaats, met uitzondering van een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden tot het moment dat deze stortplaats is gekeurd. De keuring wordt verricht onmiddellijk nadat een bovenafdichting is aangebracht. De keuringsverplichting volgt uit artikel 8.59, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Derde lid

In het derde lid wordt geregeld dat de financiële zekerheid voor het storten van baggerspecie op een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, in stand moet worden gehouden tot zo nodig een geohydrologisch isolatiesysteem of een afdeklaag op de gestorte baggerspecie is aangebracht. Dit sluit aan bij het bepaalde in artikel 8.6, onder b, waarin wordt bepaald dat in een dergelijk geval de verplichting bestaat tot het stellen van een voorschrift over financiële zekerheid.

Vierde lid

In het vierde lid is bepaald tot welk moment de financiële zekerheid voor een winningsafvalvoorziening in stand moet worden gehouden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van de voorschriften die op grond van paragraaf 8.5.2.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de omgevingsvergunning zijn verbonden (artikel 8.6, onder c, onder i) en de financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van regels als bedoeld in paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer (artikel 8.6, onder c, onder ii). Als in het vergunningvoorschrift of de vergunningvoorschriften over financiële zekerheid onderscheid is gemaakt tussen de twee bovengenoemde verplichtingen, hoeft niet de gehele financiële zekerheidsstelling in stand te blijven. Het deel van de financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van vergunningvoorschriften kan vervallen als de vergunning niet langer geldt. Na het sluiten van de winningsafvalvoorziening kan de exploitant nog belast zijn met nazorgmaatregelen als bedoeld in artikel 4.49 en 4.50 van de Wet milieubeheer. Als dit het geval is blijft (het overgebleven deel) van de financiële zekerheidsstelling gelden totdat de maatregelen voor nazorg zijn uitgevoerd. Overigens maakt voor de termijn van instandhouding niet uit of de exploitant een openbaar lichaam is of niet.

Artikel 8.12 (nieuw) Ob

Als er een voorschrift over financiële zekerheid is gesteld in de vergunning zal bewijs moeten worden overlegd aan het bevoegd gezag dat (en hoe) financiële zekerheid is gesteld. Bij de aanvraag om een vergunning zal vaak nog geen bewijs kunnen worden geleverd dat financiële zekerheid is gesteld. De verplichting om financiële zekerheid te stellen wordt immers pas definitief als de vergunning verleend is. Het bevoegd gezag kan in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid een redelijke termijn bepalen waarbinnen bewijs moet worden aangeleverd.

Van een overdracht van een vergunning zal de aanvrager respectievelijk de vergunninghouder ten minste vier weken van tevoren het bevoegd gezag moeten informeren. Dit is opgenomen in artikel 5.37, tweede lid, van de wet. In de ministeriele regeling wordt opgenomen welke gegevens daarbij moeten worden verstrekt. Dit is in het bijzonder van belang voor een vergunningvoorschrift over financiële zekerheid, omdat deze een persoonsgebonden karakter heeft. In gevallen waar het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft een voorschrift over financiële zekerheid aan de vergunning te verbinden hangt het, met name bij de afweging naar financiële draagkracht, van de (rechts)persoon af of het bevoegd gezag financiële zekerheid zal stellen. De gestelde financiële zekerheid heeft daarnaast in de meeste gevallen de vorm van een persoonsgebonden overeenkomst. Degene die de vergunning overneemt kan dus niet direct bij overdracht aan het voorschrift over financiële zekerheid voldoen. Daarom zal het bevoegd gezag, zodra het wordt geïnformeerd dat de vergunning aan een ander zal worden overgedragen, het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid moeten heroverwegen. Dit kan inhouden dat het voorschrift wordt geschrapt (alleen als het stellen van financiële zekerheid niet verplicht is) of wordt vervangen door een nieuw voorschrift. Pas nadat een nieuw voorschrift is gesteld (en een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn is verstreken), kan bewijs worden overlegd.

Onderdeel AJ (hoofdstuk 9 (nieuw) Ob) [artikelen 15.7, vierde lid, en 15.8, vierde lid, van de wet]

Artikel 9.1 (nieuw) Ob

Artikel 15.7, vierde lid, van de Omgevingswet – zoals deze bepaling wordt ingevoegd door de Invoeringswet Omgevingswet – bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarbij geen aanspraak op vergoeding van schade bestaat vanwege het normaal maatschappelijk risico. Op grond van artikel 15.7, eerste lid, van de Omgevingswet gaat het hierbij uitsluitend om gevallen van indirecte schade, in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken.

Artikel 9.1 geeft invulling aan de grondslag van artikel 15.7, vierde lid, van de Omgevingswet. Voor deze invulling wordt een-op-een aangesloten bij de opsomming van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), zoals deze bepaling wordt ingevoegd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Aansluiting bij artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving betekent dat eventuele daarin aangegeven beperkingen van het toepassingsbereik, zoals een beperking qua afmetingen, afstand of ligging, of andere voorwaarden, ook hier gelden. Bijvoorbeeld: tuinmeubilair dat niet hoger is dan 2,5 meter (onderdeel h).

Bij deze categorie vergunningvrije activiteiten kan op voorhand – en los van de omstandigheden van het concrete geval – worden aangenomen dat de aard en de omvang van eventuele schade zodanig is dat deze niet uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico (de abnormale last) en niet leidt tot onevenredige gevolgen voor benadeelden ten opzichte van andere burgers. Met het aanwijzen van deze gevallen wordt vooraf duidelijkheid geboden aan betrokkenen, waardoor wordt voorkomen dat burgers en bestuursorganen onnodig kosten maken. Hiermee wordt eveneens aangesloten bij de uitkomsten van de huidige rechtspraktijk.

Artikel 9.2 (nieuw) Ob

Op grond van artikel 15.8, derde lid, van de Omgevingswet – zoals deze bepaling wordt ingevoegd door de Invoeringswet Omgevingswet – kan een bestuursorgaan een bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding overdragen aan een ander bestuursorgaan als dat bestuursorgaan daarmee instemt. Voor het overdragen van de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding aan een ander bestuursorgaan is een delegatiebesluit vereist.

Op grond van dit artikel moet een kennisgeving van een delegatiebesluit, of van de intrekking daarvan, plaatsvinden in dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze en door toezending aan de aanvrager. Door die kennisgeving weten derde-belanghebbenden bij welk loket zij terecht kunnen voor het afhandelen van de aanvraag om schadevergoeding.

Onderdeel AK (afdeling 10.0 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.0 (nieuw) Ob

Artikel 23.4, eerste lid, van de wet regelt de inspraak van het publiek bij de voorbereiding van het ontwerp van een ministeriële regeling op grond van de wet. Hieraan kan invulling worden gegeven via internetconsultatie. Om in aanvulling daarop het ontwerp van die ministeriële regeling ook elektronisch te kunnen ontsluiten in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) wordt in het nieuwe artikel 10.0 bepaald dat het ontwerp integraal wordt gepubliceerd in de Staatscourant. De grondslag hiervoor is artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet, die het mogelijk maakt regels te stellen over de totstandkoming, vorm, structuur of toepassing van besluiten op grond van deze wet. Het ontwerp wordt via de generieke voorziening voor officiële publicaties ook in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontsloten. Op deze wijze kunnen initiatiefnemers en anderen die de landelijke voorziening raadplegen rekening houden met beleidsvoornemens van het Rijk. De vastgestelde regeling wordt uiteraard ook ontsloten in de landelijke voorziening. Dit is geborgd door de gebruikelijke bekendmaking daarvan in de Staatscourant. De landelijke voorziening heeft overigens geen rol bij de internetconsultatie en staat daar los van.

Onderdeel AL (afdeling 10.1 Ob)

Door toevoeging van een nieuw artikel 10.3a dat regels stelt over de publicatie van een ontwerp omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening is het opschrift van afdeling 10.1 uitgebreid met waterschapsverordening en omgevingsverordening.

Onderdeel AM (artikel 10.3a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

In hoofdstuk 16 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een omgevingsplan (artikel 16.30), een waterschapsverordening en een omgevingsverordening (artikel 16.32). Het nieuwe artikel 10.3a regelt dat het ontwerp wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Deze mededeling in de vorm van een volledige publicatie komt in de plaats van de terinzagelegging van het ontwerp, bedoeld in artikel 3:11, eerste lid, van de Awb. Artikel 3:11 van de Awb wordt aangepast bij het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Elektronische publicaties en biedt na die aanpassing ruimte om bij wettelijk voorschrift (in dit geval: in het Omgevingsbesluit) mededeling voor te schrijven in plaats van kennisgeving. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term ‘mededeling’ en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term ‘kennisgeving’. De formulering van artikel 10.3a is afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel.

Het ontwerp wordt via de generieke voorziening voor officiële publicaties ook in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontsloten. De Wet ruimtelijke ordening regelde al dat ontwerpen van ruimtelijke plannen elektronisch beschikbaar worden gesteld via ruimtelijkeplannen.nl. Deze praktijk van elektronisch publiceren wordt nu voortgezet.

Als het ontwerp een wijziging behelst van een plan of verordening, wordt het ontwerp in de landelijke voorziening in samenhang met het te wijzigen plan of de te wijzigen verordening getoond. Op deze wijze is duidelijk zichtbaar wat er precies verandert. Bij ministeriële regeling zullen nadere regels worden gesteld over de elektronische vormgeving van het ontwerp.

Dit artikel verplicht niet tot elektronische terinzagelegging van eventuele op het ontwerp betrekking hebbende stukken, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust. Deze stukken kunnen in de generieke voorziening voor officiële publicaties worden bijgevoegd. In de landelijke voorziening DSO kunnen deze documenten vervolgens via een link naar de officiële publicatie worden ingezien.

Overigens is de elektronische beschikbaarstelling van het vastgestelde besluit geborgd door de verplichting tot bekendmaking van besluiten die algemeen verbindende voorschriften inhouden op grond van de Gemeentewet, Waterschapswet en Provinciewet.

Onderdeel AN (artikel 10.5 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging waarbij een verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aangepast.

Onderdeel AO (artikel 10.7a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Eerste lid

In artikel 16.26 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een omgevingsvisie. Het eerste lid van het nieuwe artikel 10.7a regelt dat het ontwerp in dat geval wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Het ontwerp wordt vervolgens via de generieke voorziening voor officiële publicaties ook in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontsloten. Bij ministeriële regeling zullen nadere regels worden gesteld over de elektronische vormgeving van het ontwerp. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.3a.

Tweede lid

Voor algemeen verbindende voorschriften geldt op grond van respectievelijk artikel 140 Gemeentewet, artikel 137 Provinciewet en artikel 10a Bekendmakingswet de verplichting deze in geconsolideerde vorm beschikbaar te stellen in de generieke digitale voorziening. In het tweede lid wordt deze consolidatieverplichting ook van toepassing verklaard op de omgevingsvisie.

Onderdeel AP (artikel 10.9 Ob)

Door opname van het programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onder b, van de kaderrichtlijn mariene strategie in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de wet, kan in dit artikel naar het wetsartikel worden verwezen.

Onderdeel AQ (artikel 10.10a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Ter implementatie van de herziening van de nec-richtlijn is in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet een verplicht nationaal nec-programma geïntroduceerd. De verplichting uit artikel 6 van de richtlijn tot het vaststellen van een programma is geïmplementeerd in artikel 3.9 van de Omgevingswet. Dit artikel van het Invoeringsbesluit implementeert artikel 6, derde lid, van de nec-richtlijn en vereist actualisatie van het nationaal nec-programma om de vier jaar en binnen 18 maanden na de indiening van de nationale emissie-inventarissen en nationale emissieprognoses, bedoeld in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als blijkt dat de emissiereductieverbintenissen en de verplichting maatregelen te treffen, bedoeld in artikel 4 van de nec-richtlijn niet worden nagekomen, of als het gevaar daartoe bestaat.

Onderdeel AR (artikel 10.16 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. ‘Nationale waterprogramma’ wordt gewijzigd in ‘nationaal waterprogramma’.

Onderdeel AS (artikel 10.22 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging waarbij een verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aangepast.

Onderdeel AT (artikel 10.24 Ob)

Het eerste lid bevat een aantal wetstechnische wijzigingen waarbij verwijzingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangepast.
Verder is aan de lozingsactiviteiten in onderdeel h een lozingsactiviteit toegevoegd. Deze activiteit is vergelijkbaar aan de activiteit als bedoeld in artikel 6.55, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar geldt in dit geval voor het verrichten van die activiteit in de Noordzee. Deze lozingsactiviteit was per abuis niet opgenomen.

Onderdeel AU (artikel 10.27 Ob)

Artikel 10.27 bepaalt binnen welke termijn het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 10.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de gegevens, bedoeld in de artikelen 10.2, 10.3, 10.4, 10.6 en 10.7 van dat besluit, aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt. Omdat de vergunning als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder b, van de Kernenergiewet al onder de beleidsverantwoordelijkheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat valt, kan dit uit dit artikel worden geschrapt.

Onderdeel AV (artikel 10.28 Ob)

Dit artikel bevat een tweetal wetstechnische wijzigingen. De verwijzing naar ‘artikel 4.5, eerste lid, onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving’ wordt gewijzigd in ‘artikel 4.5, eerste lid, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving’ en de abusievelijke verschrijving in ‘degene de Seveso-inrichting exploiteert’ wordt gewijzigd in ‘degene die de Seveso-inrichting exploiteert’.

Onderdeel AW (paragraaf 10.8.1 (nieuw) Ob) [artikel 20.14, vijfde lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.28a (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt geregeld dat het dagelijks bestuur van het waterschap een verslag als bedoeld in artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt. Het verslag bevat voor elke primaire waterkering die in beheer is bij het waterschap in ieder geval de monitoringsresultaten. Het gaat hierbij niet alleen om de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, maar ook om de resultaten van de monitoring van de andere parameters voor signalering. Als bij de monitoring geconstateerd wordt dat een andere parameter voor signalering wordt overschreden, dan wordt dit expliciet aangegeven in het verslag.

Het is van belang dat het dagelijks bestuur van het waterschap het verslag aan de minister verstrekt voordat deze zelf een verslag uitbrengt over de algemene waterstaatkundige toestand. De minister deed dit voor het laatst eind november 2011 in de zogenaamde Landelijke Rapportage Toetsing. De nieuwe beoordelings-/monitoringsronde voor de primaire waterkeringen is in 2017 van start gegaan en loopt tot en met 2022. Naar aanleiding van de monitoringsresultaten en de verslagen van de waterschappen met monitoringsresultaten zal de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in 2023 een nieuw verslag uitbrengen.

Onderdeel AX (artikel 10.29 Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

De wijziging in het derde lid hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Deze omgevingswaarden worden in artikel 2.8a van het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgesteld. Ook voor deze omgevingswaarden worden de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar gesteld.

Onderdeel AY (artikel 10.30 (nieuw) Ob) [artikel 20.8, eerste lid, van de wet]

Dit artikel implementeert artikel 14 van de herziene nec-richtlijn. Dit artikel vereist dat de nationale emissie-inventarissen en de nationale emissieprognoses die door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat volgens artikel 10 van de herziene nec-richtlijn aan de Commissie zijn verstrekt, elektronisch beschikbaar worden gesteld.

Onderdeel AZ (artikel 10.31 (nieuw) Ob) [artikel 19.12, vierde lid, van de wet]

Dit artikel geeft aan hoe een besluit dat regels bevat over installaties, brandstoffen of verontreinigende activiteiten bij overschrijding van alarmeringswaarden voor luchtkwaliteit of bij verontreiniging van de buitenlucht door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn

vastgesteld, bekend moet worden gemaakt. De bijzondere omstandigheden vragen om onmiddellijke actie en daarom treedt het besluit direct na bekendmaking in werking (artikel 19.12, vierde lid, wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Bekendmaking geschiedt via passende (snelle en veelgebruikte) communicatiemiddelen, zodat de bevolking en mogelijke kwetsbare groepen van de bevolking direct op de hoogte worden gesteld over de tijdelijke regels bij luchtverontreiniging. Bij bekendmaking via de media en langs elektronische weg kan gedacht worden aan in ieder geval het internet, maar ook aan radio, televisie, sms-alerts of pushberichten via een app. Ook een besluit tot verlenging voor ten hoogste achtenveertig uur als bedoeld in artikel 19.12, derde lid, van de wet wordt op deze wijze bekend gemaakt.

Onderdeel BA (artikel 10.32 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder j, van de wet]

In dit artikel is bepaald dat het monitoringsprogramma, en wijzigingen daarvan, elektronisch beschikbaar worden gesteld. Dit artikel betreft de voortzetting van artikel 13, zesde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Het elektronisch beschikbaar stellen gebeurt op het Waterkwaliteitsportaal (https://www.waterkwaliteitsportaal.nl). Dit was eerder bepaald in artikel 2 van het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water.

Onderdeel BB (artikel 10.33 (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Dit artikel regelt dat waterschappen en provincies de gegevens die op grond van artikel 10.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, elektronisch verstrekken aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder a, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit.
De gegevens moeten telkens in twee achtereenvolgende jaren worden verstrekt, en vervolgens zes jaar later opnieuw in twee achtereenvolgende jaren. Deze tijdstippen zijn, net als in artikel 3.8, eerste lid, van de Waterregeling, uiterlijk 22 juni 2020, 22 juni 2021; vervolgens 22 juni 2026 en 22 juni 2027; en zo verder. De datum van 22 juni 2020 is niet opgenomen, omdat de Omgevingswet en dit besluit op dat moment nog niet in werking zijn getreden. Dat op die datum de verplichting tot gegevensverstrekking wel geldt, volgt uit de op dat moment nog geldende artikelen 3.4, tweede lid, onder a, van het Waterbesluit en 3.8, eerste lid, van de Waterregeling.
De gegevens moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal (https://www.waterkwaliteitsportaal.nl), aansluitend bij de bestaande praktijk en voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling. Het bepaalde in artikel 3.8, vijfde lid, van de Waterregeling, namelijk dat voor de verstrekking van de gegevens gebruik moet worden gemaakt van de formulieren, opgenomen in bijlage V bij de Waterregeling, komt niet terug, omdat bepaald is dat de gegevensverstrekking via het Waterkwaliteitsportaal gaat. In het Waterkwaliteitsportaal wordt aangesloten bij de *guidance* van de Europese Commissie over de rapportageverplichtingen onder de kaderrichtlijn water[55] en bij bestaande standaarden voor uitwisseling van gegevens, zoals Aquo en Inspire. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling.

Onderdeel BC (artikelen 10.33a en 10.33b (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Artikel 10.33a (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt geregeld dat gegevens die op grond van artikel 10.15b van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, door gemeenten, waterschappen en provincies elektronisch aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat moeten worden verstrekt. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder b, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit. De tijdstippen in dit artikel (22 juni 2025 en vervolgens om de zes jaar) zijn opgenomen als voortzetting van artikel 3.8, tweede lid, van de Waterregeling. De gegevens moeten worden verstrekt via het

[55] https://circabc.europa.eu/sd/a/253e424b-591b-4ad9-b9b1-4dd64ff4f45c/Guidance%20document%2021_Guidance%20for%20reporting%20under%20the%20WFD.pdf

Waterkwaliteitsportaal (https://www.waterkwaliteitsportaal.nl), voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.
Artikel 3.8, vijfde lid, van en bijlage V bij de Waterregeling komen als zodanig niet terug. In deze regeling is ervoor gekozen om te volstaan met de bepaling dat de gegevens elektronisch moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling en wordt de bestaande praktijk voortgezet. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.33.

Artikel 10.33b (nieuw) Ob

Dit artikel regelt dat waterschappen en provincies de gegevens die op grond van artikel 10.15c van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, elektronisch verstrekken aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder c, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit. De tijdstippen in dit artikel (22 juni 2024 en vervolgens om de zes jaar) zijn opgenomen als voortzetting van artikel 3.8, derde lid, van de Waterregeling.
De gegevens moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal (https://www.waterkwaliteitsportaal.nl), voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.
Artikel 3.8, vijfde lid, van en bijlage V bij de Waterregeling komen als zodanig niet terug in deze regeling. Er is voor gekozen om te volstaan met de bepaling dat de gegevens elektronisch moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling en wordt de bestaande praktijk voortgezet. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.33.

Onderdeel BD (artikel 10.36 (nieuw) Ob) [artikel 20.14, vierde lid, van de wet]

Het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, zijn op grond van artikel 10.14g, van het Besluit kwaliteit leefomgeving belast met de uitvoering van de monitoring van de andere parameters en de uitvoering van de monitoring voor de omgevingswaarden voor de waterkwaliteit. Volgens artikel 10.18a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 20.14, eerste lid, onder a, van de wet zorgen deze bestuursorganen dan ook voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring.

Dit artikel regelt vervolgens de beschikbaarstelling van het verslag voor het publiek en is mede de implementatie van artikel 7, tweede lid, onder e, van de richtlijn toegang tot milieu-informatie.

De verslagen worden beschikbaar gesteld op het Waterkwaliteitsportaal (https://www.waterkwaliteitsportaal.nl). Het betreft daarbij de zogenoemde factsheets, die de actuele stand van zaken weergeven. Eerder was dit geregeld in artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.

Onderdeel BE (artikel 10.42a (nieuw) Ob) [artikel 16.1, tweede lid, van de wet]

Voor het opstellen en beoordelen van het PRTR-verslag maakt degene die de activiteit verricht gebruik van een webapplicatie, het elektronische milieujaarverslag (e-MJV). Onder degene die de activiteit verricht wordt degene verstaan die een of meer activiteiten verricht in een mate die de op grond van bijlage I bij de PRTR-verordening van toepassing zijnde capaciteitsdrempel overschrijdt. Zie artikel 5.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving inzake de rapportageplicht en de artikelen 3.43, 3.46, 3.56, 3.59, 3.62, 3.65, 3.68, 3.71, 3.74, 3.77, 3.80, 3.86, 3.89, 3.109, 3.116, 3.126, 3.132, 3.138, 3.146, 3.176, 3.198, 3.203, 3.223, 6.52 en 7.57 van dat besluit. Ook het bevoegd gezag maakt voor het beoordelen van het PRTR-verslag gebruik van het e-MJV. Dit is een beveiligde en afgeschermde internetapplicatie. Sinds 2010 is het gebruik hiervan al verplicht. Deze bepaling is dus een voortzetting van de regels zoals die tot het in werking treden van deze bepaling golden. Het artikel is gebaseerd op artikel 16.1, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, waarin is bepaald dat het elektronisch verstrekken van gegevens en bescheiden ter

voldoening aan een informatieverplichting anders dan een melding plaatsvindt op een daarvoor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen wijze.

Onderdeel BF (artikel 10.44 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. ‘Aan een of meer van de eisen, bedoeld in artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoen’ wordt gewijzigd in ‘aan artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoen’.

Onderdeel BG (artikel 10.47 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. ‘Als maatregelen als bedoeld in artikel 5.4, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn getroffen’ wordt gewijzigd in ‘Als de kwaliteit van de bodem wordt hersteld als bedoeld in artikel 5.4, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel BH (artikel 10.47a (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Dit artikel houdt verband met de rapportageverplichting die de lidstaten hebben op grond van artikel 15 van de richtlijn storten. Zij moeten om de drie jaar aan de Europese Commissie een verslag zenden over de uitvoering van de richtlijn. De Commissie stelt op basis van alle nationale verslagen een integraal verslag samen.

Onderdeel BI (afdeling 10.9 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder i, van de wet]

Artikel 10.50 (nieuw) Ob

Dit artikel implementeert artikel 7, vierde en vijfde lid, van de richtlijn omgevingslawaai. Welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het opstellen van de kaarten, is geregeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de wet. Op basis van de geluidbelastingkaarten worden de actieplannen geluid vastgesteld.

Artikel 10.51 (nieuw) Ob

In artikel 10.51 worden regels gesteld over de kaarten van de basiskustlijn, bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet en artikel 10.8g van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet werd deze kaarten elke zes jaar herzien en kosteloos verkrijgbaar gesteld. De laatste herziening en verkrijgbaarstelling heeft plaatsgevonden op 15 februari 2018 (zie Staatscourant 2018, 10426). In artikel 10.51 is de herzieningstermijn van zes jaar gehandhaafd, wat betekent dat de kaarten uiterlijk op 15 februari 2024 moet worden geactualiseerd. De verkrijgbaarstelling zal op grond van artikel 10.51 plaatsvinden door de kaarten elektronisch beschikbaar te stellen. Die beschikbaarstelling is vanzelfsprekend kosteloos, zoals destijds in de Waterwet was voorgeschreven.

Artikel 10.52 (nieuw) Ob

Eerste lid

De richtlijn overstromingsrisico’s schrijft voor dat ter voorbereiding van de overstromingsrisicobeheerplannen (artikel 3.9, tweede lid, van de wet en artikel 4.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten gemaakt moeten worden. Deze kaarten geven inzicht in de kans op en de gevolgen van een overstroming en vormen mede de grondslag voor het stellen van doelen en het treffen van maatregelen voor het beheer van overstromingsrisico’s. De gegevens die verbeeld moeten worden, moeten door gedeputeerde

staten worden verzameld. Dat is in artikel 10.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld. De plicht voor gedeputeerde staten om de kaarten vast te stellen, staat in artikel 10.10 van dat besluit. In dit lid wordt ter implementatie van artikel 6, tweede lid, van de richtlijn overstromingsrisico's geregeld dat voor het vaststellen van overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten die betrekking hebben op stroomgebiedsdistricten die in meerdere lidstaten zijn gelegen, overlegd moet worden met de bevoegde autoriteiten uit die andere lidstaten. Daarnaast verstrekken het dagelijks bestuur van het waterschap en het college van burgemeester en wethouders de nodige informatie voor de totstandkoming van de overstromingsgevaarkaarten en de overstromingsrisicokaarten.

Tweede lid

Artikel 14, tweede lid, van de richtlijn overstromingsrisico's schrijft voor dat de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten uiterlijk 22 december 2019 klaar moeten zijn en daarna zo nodig om de zes jaar moeten worden bijgesteld. Dat betekent dat de eerstvolgende aanpassing van de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten na inwerkingtreding van het stelsel, op 22 december 2025 klaar moet zijn.

Derde lid

Het derde lid implementeert artikel 10, eerste lid, van de richtlijn overstromingsrisico's voor zover deze vereist dat de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten ter beschikking worden gesteld aan het publiek. Gedeputeerde staten hebben de verplichting om deze kaarten voor het publiek elektronisch toegankelijk te maken.

De beschikbaarstelling van de overstromingsrisicobeheerplannen, die eveneens in artikel 10, eerste lid, van de richtlijn overstromingsrisico's is voorgeschreven, vindt plaats op de in artikel 3:42 Awb bepaalde wijze. Dit volgt uit artikel 16.77a, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel BJ (artikel 11.3 Ob) [artikel 16.42 van de wet]

Volgens artikel 16.37 van de Omgevingswet mag gebruik worden gemaakt van andere milieueffectrapporten. Artikel 11.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit bevat als aanvullende mogelijkheid dat bij het opstellen van het MER ook gebruik wordt gemaakt van informatie die op grond van andere EU-regelgeving is verkregen. Hiermee is voorzien in de implementatie van artikel 5, derde lid, van de smb-richtlijn. Deze mogelijkheid is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voor de inzichtelijkheid van de regelgeving toegevoegd in artikel 16.37 van de wet en kan dus uit het Omgevingsbesluit worden geschrapt.

Onderdeel BK (artikel 11.4 Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In artikel 11.4 is verduidelijkt dat het hier gaat om plannen of programma's waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Onderdeel BL (artikel 11.5 (nieuw) Ob) [artikel 16.42a van de wet]

Met dit artikel worden artikel 10 van de smb-richtlijn en artikel 12 van het SEA-protocol geïmplementeerd.

Eerste lid, tweede en vierde lid

Artikel 10 van de smb-richtlijn bevat een verplichting voor lidstaten om te voorzien in monitoring van de uitvoering van plannen en programma's, onder meer om onvoorziene nadelige milieueffecten in een vroeg stadium te kunnen identificeren en vervolgens na te gaan of passende

herstellende maatregelen nodig zijn. Om overlapping van monitoring te voorkomen, kan hiervoor bestaande monitoring worden gebruikt. Het gebruik van bestaande monitoring kan uiteraard alleen als dat passend is.

Derde lid

Artikel 12, tweede lid, van het SEA-protocol schrijft voor dat de resultaten van de monitoring beschikbaar worden gesteld aan het publiek. Dit derde lid is een voortzetting van de regeling onder artikel 7.39 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel BM (artikel 11.6 Ob)

In artikel 11.6, derde lid, is voor de volledigheid opgenomen dat het bij de benodigde besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de wet, ook kan gaan om de besluiten, bedoeld in artikel 11.8 van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel BN (artikel 11.7 Ob)

In artikel 11.7 is per abuis een verkeerde verwijzing opgenomen, die met deze wijziging wordt hersteld.

Onderdeel BO (artikel 11.8 Ob)

Het eerste lid van artikel 11.8 Omgevingsbesluit beoogt te regelen dat daar waar in bijlage V bij het Omgevingsbesluit de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is aangewezen, hier ook de vergunningplichtige lozingsactiviteit van die activiteit wordt aangewezen. Dit is nodig omdat enerzijds water een onderdeel is van het begrip milieu en anderzijds omdat de vergunning voor de lozingsactiviteit onder de Omgevingswet apart is geregeld. Zoals eerder in de toelichting is aangegeven is uit oogpunt van overzichtelijkheid van de bijlage ervoor gekozen om deze toevoegingen niet in elke relevante kolom op te nemen, maar in artikel 11.8, eerste lid, van dit besluit te verduidelijken. Het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt wanneer een lozingsactiviteit vergunningplichtig is. In de oorspronkelijke tekst van het eerste lid was geen verwijzing naar die vergunningplicht opgenomen, waardoor onduidelijk is welk besluit nu was aangewezen. Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de tekst aan te passen zodat duidelijker is wat wordt beoogd.

Overigens moet bij een mer-beoordeling of mer-plicht van een milieubelastende activiteit altijd alle relevante milieuaspecten van het project worden beschouwd die mogelijk aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengen, dus ook de wateraspecten zoals directe lozingen en wateronttrekkingen. Dit geldt ongeacht of die lozingen en wateronttrekkingen zelf vergunningplichtig zijn of niet.

De wijzigingen in artikel 11.8, derde lid houden verband met de in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet opgenomen wijziging van het begrip ‘afwijkactiviteit’ in ‘omgevingsplanactiviteit’.

Onderdeel BP (artikel 11.9 (nieuw) Ob) [artikel 16.44, vierde lid, van de wet]

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bevat de gegevens die bij een verzoek om ontheffing van de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht als bedoeld in artikel 16.44, tweede lid, van de wet verstrekt moeten worden. De eisen zijn afgeleid van artikel 4 van het Besluit milieueffectrapportage. De gegevens bij het verzoek om ontheffing zijn noodzakelijk voor de Minister voor Infrastructuur en Waterstaat om te kunnen beoordelen of een ontheffing kan worden verleend en of daarbij aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan. In dat verband moet de minister in ieder geval beschikken over een beschrijving van het voorgenomen project en de omstandigheden waaronder deze wordt

uitgevoerd, informatie over de mogelijke aanzienlijke milieueffecten en de redenen van het verzoek. Uit die informatie moet onder meer worden afgeleid of het maken van een MER of mer-beoordeling nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project, of aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten zijn uitgesloten en of voor het project een andere beoordeling van de milieueffecten moet worden opgesteld.

Tweede lid

Het tweede lid voorziet erin dat naast de bekendmaking van de ontheffing overeenkomstig artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht ook een kennisgeving van de ontheffing en van de gegevens die zijn verzameld bij een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten plaatsvindt in de Staatscourant. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan artikel 2, vierde lid, onder b, van de mer-richtlijn. Als een ontheffing wordt verleend, moet de minister daarnaast een afschrift van de ontheffing met de daarbij behorende informatie aan de Europese Commissie zenden. Deze verplichting tot feitelijk handelen volgt uit artikel 2, vierde lid, van de mer-richtlijn.

Onderdeel BQ (artikel 11.10 (nieuw) Ob) [artikel 16.45, derde lid, van de wet]

Artikel 11.10 heeft betrekking op de mededeling van degene die voornemens is een project uit te voeren en daarvoor een mer-beoordeling moet laten uitvoeren. Het artikel vormt de implementatie van artikel 4, derde en vierde lid en bijlage IIA bij de mer-richtlijn. Dit artikel is afgeleid van artikel 7.17, tweede, derde en vierde lid, van de Wet milieubeheer.

Eerste lid

Het eerste lid geeft aan welke informatie bij de mededeling moet worden verstrekt, waaronder fysieke eigenschappen van het project. Met “als dat van toepassing is, van sloopactiviteiten” in het eerste lid, onder a, onder 1°, wordt bedoeld de vereiste sloopactiviteiten die nodig zijn om het project te kunnen realiseren.

Derde lid

Op grond van het derde lid kan degene die voornemens is een project uit te voeren ook een beschrijving verstrekken van de kenmerken van het voorgenomen project of van de door hem voorgenomen maatregelen waarmee mogelijk aanzienlijke milieueffecten vermeden of voorkomen worden. Met deze kenmerken of maatregelen kan de mer-beoordeling mogelijk eerder leiden tot het oordeel dat een milieueffectrapport niet nodig is.

Onderdeel BR (artikel 11.11 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder g, van de wet]

Dit artikel bevat regels over de project-mer-beoordeling, bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, onder b, van de wet.

Eerste lid

Artikel 4, zesde lid, van de mer-richtlijn vereist dat het bevoegd gezag de mer-beoordeling zo snel mogelijk uitvoert en uiterlijk binnen een termijn van 90 dagen na de datum waarop degene die een project wil uitvoeren de mededeling van het voornemen heeft gedaan. In artikel 11.11, eerste lid, is een termijn opgenomen van zes weken. Deze termijn is een voortzetting van de termijn uit voormalig artikel 7.17 van de Wet milieubeheer.

Tweede lid

In het tweede lid is tot uitdrukking gebracht dat de uitkomst van de mer-beoordeling al in de fase van het ontwerpbesluit mee moet worden genomen. Uiteraard zal deze uitkomst ook in het

vastgestelde besluit zijn opgenomen. Als de uitkomst is dat een MER niet is vereist, kan het zijn dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is en dat er geen sprake is van een ontwerpbesluit. In dat geval wordt het resultaat van de mer-beoordeling alleen in het besluit opgenomen.

Derde lid

Op grond van artikel 11.11, derde lid, onder a, wordt bij het besluit over de mer-beoordeling in de motivering verwezen naar de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn. Het bevoegd gezag kan beslissen dat er geen MER moet worden gemaakt mede aan de hand van de kenmerken van het voorgenomen project en van de voorgenomen maatregelen om mogelijk aanzienlijke milieueffecten te vermijden of te voorkomen. In dat geval moet op grond van artikel 11.11, derde lid, onder b, het besluit een beschrijving van de kenmerken van het project bevatten en worden de voorgenomen maatregelen en het tijdstip waarop deze gerealiseerd moeten zijn als voorschrift aan het mer-beoordelingsplichtige besluit verbonden. Het tijdstip van realisatie van de maatregelen is van belang om te voorkomen dat de milieueffecten zich kunnen voordoen. De voorschriften kunnen worden verbonden op grond van artikel 5.34 van de Omgevingswet en de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel BS (artikel 11.12 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder g, van de wet]

Dit artikel regelt de onafhankelijkheid van het bevoegd gezag als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is van het project. Dit was voorheen geregeld in artikel 7.28a van de Wet milieubeheer. Met artikel 11.12 wordt artikel 9 bis, tweede alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. In de eerste alinea van artikel 9 bis van de mer-richtlijn is vastgelegd dat het bevoegd gezag zijn taken op objectieve wijze moet vervullen en zich niet mag bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft. Dit is al geïmplementeerd in artikel 2:4 van de Awb.

Eerste lid

Op grond van artikel 11.12, eerste lid, moet het bevoegd gezag zorgen voor een passende scheiding tussen conflicterende functies in ieder geval bij de ambtelijke voorbereiding van het besluit. Dit betekent dat er voor het MER in ieder geval binnen de ambtelijke organisatie van het bevoegd gezag (dus niet noodzakelijkerwijs ook op bestuurlijk niveau) een vorm van *checks and balances* moet zijn tussen degenen die het MER opstellen en degenen die het MER beoordelen voordat het bevoegd gezag het besluit daadwerkelijk neemt.

Tweede lid

Om maatwerk mogelijk te maken is het niet wenselijk om een gedetailleerde regeling op te nemen over hoe die *checks and balances* binnen de organisatie precies vorm moeten krijgen. Het wordt aan het bevoegd gezag zelf overgelaten om zijn ambtelijke organisatie op artikel 11.12, tweede lid, in te richten en, in voorkomende gevallen, het publiek hierover te informeren. De uitvoeringspraktijk wordt gefaciliteerd door middel van een Handreiking ‘Passende Scheiding van Functies bij Project-MER’ die in overleg met Mer-coördinatoren van verschillende gemeenten, provincies en regionale uitvoeringsdiensten en ook de Commissie voor de mer is besproken (bijlage bij *Kamerstukken I* 2016/17, 34 287, H).

Onderdeel BT (artikel 11.13 (nieuw) Ob) [artikel 16.46, derde lid, van de wet]

Artikel 5, tweede lid, van de mer-richtlijn vereist dat het bevoegd gezag op verzoek van degene die het project gaat uitvoeren advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER moet bevatten. Het bevoegd gezag neemt hiervoor de informatie in acht die door degene die het project gaat uitvoeren is verstrekt, met name over de specifieke kenmerken van

het project, waaronder de locatie en de technische capaciteit ervan en over de te verwachten milieueffecten.

In het tweede lid is bepaald dat het bevoegd gezag uiterlijk zes weken na ontvangst van het verzoek advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER moet bevatten. Deze termijn is overgenomen uit artikel 7.26 van de Wet milieubeheer. Het bevoegd gezag kan de termijn eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen.

Onderdeel BU (artikel 11.14 (nieuw) Ob) [artikel 16.47, tweede lid, van de wet]

Artikel 5, derde lid, van de mer-richtlijn bepaalt dat het bevoegd gezag dient te waarborgen dat het beschikt over, of indien nodig toegang heeft tot voldoende expertise om het MER te onderzoeken. Daarvoor kan het bevoegd gezag advies vragen aan de Commissie voor de mer. Deze bepaling bevat regels over de procedure van advisering door de Commissie voor de mer. Daarnaast gelden ook de regels van afdeling 3.3 van de Algemene wet bestuursrecht, aangezien de Commissie voor de mer een adviseur is in de zin van artikel 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Door het uiterlijke moment vast te leggen waarop om een advies kan worden verzocht, is verzekerd dat de Commissie voor de mer voldoende tijd heeft om, vóór het besluit dat benodigd is voor het project, te adviseren over het MER. Dit artikel is vergelijkbaar met de regeling voor plannen van artikel 11.2 van dit besluit. Het relevante verschil is dat voor projecten geen verplichting geldt om de Commissie voor de mer om advies te vragen.

Onderdeel BV (artikel 11.15 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder g, van de wet]

Eerste lid en tweede lid

Op grond van artikel 6, tweede en vijfde lid, van de mer-richtlijn geldt de verplichting om de openbare informatie in de mer-procedure elektronisch beschikbaar te stellen. Artikel 11.15, eerste en tweede lid, voorziet hierin.

In artikel 16.50, eerste lid, van de wet is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op de voorbereiding van een besluit waarvoor een MER moet worden gemaakt. In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat de kennisgeving van de zakelijke weergave van de inhoud van het ontwerpbesluit in ieder geval op elektronische wijze bekend wordt gemaakt.

Op grond van de mer-richtlijn (artikel 6, vijfde lid) moet daarnaast ook de relevante informatie langs elektronische weg ter beschikking worden gesteld aan het publiek. Daarom wordt niet alleen het ontwerpbesluit elektronisch gepubliceerd, maar ook de bijbehorende stukken. Het gaat bij een ontwerpbesluit met een MER vaak om omvangrijke stukken. Het ligt daarom niet voor de hand om dit dossier integraal in het publicatieblad op te nemen. Het is in veel gevallen praktischer om de stukken op een andere manier elektronisch toegankelijk te maken, bijvoorbeeld door ze beschikbaar te stellen op de website van het betreffende bestuursorgaan. Hiertoe is in het tweede lid een voorziening opgenomen. Als het bevoegd gezag geen eigen publicatieblad heeft, zoals bij sommige gemeenschappelijke regelingen, geldt dat publicatie in de Staatscourant plaatsvindt. De elektronische beschikbaarstelling en kennisgeving was voorheen geregeld in de artikelen 7.29, derde lid, en 7.30, vierde lid, van de Wet milieubeheer.

Overigens wordt opgemerkt dat ook een ontwerp projectbesluit of een ontwerp omgevingsplan het besluit kan zijn waarvoor een MER moet worden gemaakt. In dat geval is de elektronische beschikbaarstelling van dat ontwerpbesluit geborgd via de artikelen 5.5a respectievelijk 10.3a van het Omgevingsbesluit.

Derde lid

In het derde lid is een coördinatieprocedure opgenomen voor het geval dat er voor een project een MER en een passende beoordeling op grond van de vogel- en habitatrichtlijn moet worden gemaakt. Het bevoegd gezag voor het MER zorgt ervoor dat de passende beoordeling tegelijkertijd ter inzage wordt gelegd bij het ontwerpbesluit. Voor zover de passende beoordeling niet is gemaakt in het kader van het (ontwerp)besluit waarvoor het MER is gemaakt, kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op de passende beoordeling. Zienswijzen met betrekking tot de passende beoordeling kunnen naar voren worden gebracht ten aanzien van het (ontwerp)besluit waarvoor de passende beoordeling is gemaakt. Hiermee wordt artikel 2, derde lid, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. Artikel 14.4d van de Wet milieubeheer bevatte een vergelijkbare regeling.

Onderdeel BW (artikel 11.16 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Artikel 5 en bijlage IV van de mer-richtlijn bevatten de inhoudseisen voor het MER. In de artikelen 11.16, eerste, tweede en derde lid, 11.17 en 11.18 zijn deze inhoudsvereisten voor het MER opgenomen.

Met de formulering “de redelijke alternatieven” in het eerste lid, onder b, wordt beoogd tot uitdrukking te brengen dat niet alle denkbare alternatieven onderzocht hoeven te worden, maar dat het alternatievenonderzoek kan worden beperkt tot die alternatieven die het bestuursorgaan in staat stellen een goede afweging voor de besluitvorming te kunnen maken. Als er alternatieven in een eerder stadium zijn afgewogen en de keuze voor een bepaald alternatief in dat stadium al is gemaakt, hoeven de alternatieven daarvoor niet nog een keer te worden afgewogen. Dat geldt ook voor alternatieven die wat betreft milieueffecten niet onderscheidend zijn ten opzichte van een in het MER beschreven alternatief. Overigens spreekt het vanzelf dat het MER moet worden opgesteld door bekwame deskundigen. Bij onvoldoende kwaliteit van het MER zal het bevoegd gezag de aanvraag om een besluit op grond van artikel 16.49, vijfde lid, van de wet, buiten behandeling laten.

Het vierde lid bepaalt dat, in voorkomende gevallen, het milieueffectrapport is gebaseerd op het advies over de reikwijdte en detailniveau van de informatie die het milieueffectrapport moet bevatten. Verder moet het milieueffectrapport de informatie bevatten die redelijkerwijs van degene die voornemens is het project uit te voeren mag worden vereist om tot een gemotiveerde conclusie te komen over de aanzienlijke milieueffecten van het project. Daarbij wordt rekening gehouden met de bestaande kennis en beoordelingsmethoden. Op grond van het vijfde lid wordt ook rekening gehouden met andere relevante uitgevoerde beoordelingen, om te voorkomen dat milieueffectrapporten elkaar overlappen.

Onderdeel BX (artikel 11.17 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Bijlage IV, onder 1, bij de mer-richtlijn bevat aanvullende informatie voor een nadere beschrijving van project. Het gaat onder meer om informatie over de locatie, het ontwerp, de omvang en andere relevante kenmerken van het project. Deze informatie is in artikel 11.17 opgenomen.

Onderdeel BY (artikel 11.18 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Bijlage IV, onder 5, bij de mer-richtlijn bevat aanvullende informatie voor een beschrijving van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project. Het gaat onder meer om informatie over de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project als gevolg van de bouw en het bestaan van het project, de uitstoot van verontreinigende stoffen, de risico’s voor de gezondheid en andere milieueffecten. Deze informatie is in artikel 11.18 opgenomen.

Onderdeel BZ (artikel 11.19 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder a, van de wet]

Dit artikel geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het besluit moeten worden opgenomen als bij de voorbereiding van dat besluit een milieueffectrapport is gemaakt. Hiermee is uitvoering

gegeven aan artikel 8 bis van de mer-richtlijn. Het zijn met name eisen aan de motivering van het besluit. Zij gelden bovenop de motiveringseisen die voortvloeien uit de Algemene wet bestuursrecht.

Eerste lid

Artikel 11.19, eerste lid, vormt de implementatie van artikel 8 bis van de mer-richtlijn. Zo moet het bevoegd gezag in het besluit aangeven hoe rekening wordt gehouden met het MER, en, als de Commissie voor de mer over het MER heeft geadviseerd, het advies van de Commissie voor de mer. In artikel 11.19 van dit besluit is tot uitdrukking gebracht dat het bevoegd gezag de genoemde elementen gemotiveerd moet meewegen in de totstandkoming van het besluit.

Tweede lid

Met artikel 11.19, tweede lid, wordt artikel 8 bis, eerste lid, onder b, en het vierde lid, eerste en tweede alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. In onderdeel c is de mogelijkheid opgenomen om maatregelen uit te voeren om aanzienlijke nadelige milieueffecten onder andere te vermijden. Hierbij is opgenomen dat dan ook in het besluit moet worden opgenomen wanneer die maatregelen moeten zijn genomen om zeker te stellen dat die milieueffecten zich niet kunnen voordoen. Op grond van onderdeel d kunnen monitoringsmaatregelen en de procedures voor de monitoring van die effecten waarvoor het bevoegd gezag monitoring noodzakelijk acht, in het besluit worden vermeld. Daarbij moeten het soort parameters dat wordt gemonitord en de looptijd van de monitoring evenredig zijn met de aard, de locatie en de omvang van het project en met het belang van de milieueffecten.

Derde lid

Met artikel 11.19, derde lid, wordt artikel 8 bis, vierde lid, derde alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. Voor de monitoringsmaatregelen die in het besluit worden opgenomen, kan bij het besluit door het bevoegd gezag worden bepaald dat degene die voornemens is het project uit te voeren, gebruik kan maken van andere al bestaande wettelijk voorgeschreven monitoring. Daarmee wordt beoogd overlapping van monitoring te vermijden.

Onderdeel CA (artikel 11.20 (nieuw) Ob) [artikel 16.53a van de wet]

Dit artikel implementeert artikel 8 bis, vierde lid, van de mer-richtlijn dat procedures voor de monitoring vereist.

Eerste lid

Als het bevoegd gezag aan het besluit monitoringsmaatregelen heeft verbonden, is degene die het project uitvoert op grond van artikel 11.20, eerste lid, verplicht de resultaten van de monitoring te verstrekken aan het bevoegd gezag. De verplichting om de resultaten aan te leveren kan het bevoegd gezag als voorschrift aan de vergunning verbinden.

Tweede lid

Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar voor het publiek. Dit is een voortzetting van de regeling onder artikel 7.41 van de Wet milieubeheer.

Derde lid

Artikel 11.20, derde lid, bepaalt dat het bevoegd gezag maatregelen moet treffen, als dat naar zijn oordeel nodig is, wanneer het project onvoorziene nadelige milieueffecten heeft. Dit betekent dat het initiatief bij het bevoegd gezag ligt, niet dat het bevoegd gezag zelf aan de lat staat voor de

uitvoering van de maatregelen. Een passende maatregel kan bijvoorbeeld het wijzigen van de omgevingsvergunning zijn, opdat degene die het project uitvoert de onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Onderdeel CB (artikel 11.21 (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, van de wet]

Artikel 12, tweede lid, van de mer-richtlijn verplicht lidstaten om de Europese Commissie na 16 mei 2017 elke zes jaar in kennis te stellen, voor zover de gegevens beschikbaar zijn, van het aantal projecten waarvoor een milieueffectrapport is gemaakt, voor welke projecten milieueffectrapporten zijn gemaakt, het aantal projecten waarvoor een mer-beoordeling is uitgevoerd, de gemiddelde duur van de mer-procedures en een algemene schatting van de gemiddelde directe kosten van de milieueffectrapportages met inbegrip van de effecten van de toepassing van de richtlijn voor het midden- en kleinbedrijf. Op grond van artikel 11.21 moet elk bevoegd gezag deze gegevens aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aanleveren. Dit was voorheen geregeld in artikel 21.3 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel CC (artikel 11.26 Ob)

Het eerste lid bevat een wetstechnische wijziging. ‘Dat overleg gewenst is’ wordt gewijzigd in ‘of overleg gewenst is’. Met deze wijziging wordt beter aangesloten op artikel 11.32, dat eenzelfde bepaling bevat voor een project dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten in Nederland heeft.

Onderdeel CD (afdeling 12.2 (nieuw) Ob)

Artikel 12.6 (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt de OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten ingesteld. Deze commissie is een voortzetting van de huidige OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten uit de Monumentenwet 1988. In paragraaf 5.7 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader op de achtergronden ingegaan.

Artikel 12.7 (nieuw) Ob

In dit artikel worden regels gesteld over de samenstelling van de commissie. Voor de commissie zijn daarnaast ook nog enkele bepalingen uit de Kaderwet adviescolleges van belang. Zo zijn op grond van artikel 17.2 van de wet de artikelen 11, tweede lid, 12, 15, 16, 19 tot en met 21, en 29 van de Kaderwet adviescolleges van overeenkomstige toepassing op deze commissie. Dat betekent dat uit de Kaderwet adviescolleges regels volgen over de benoemingstermijn en herbenoeming, over eisen aan de te benoemen leden, over de secretaris van de commissie, over de werkwijze van de commissie, over de vaststelling van adviezen en over het verstrekken van inlichtingen.

Onderdeel CE (artikel 13.1 Ob) [artikel 18.2, zesde lid, van de wet]

Opschrift

Met de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet wordt artikel 18.2 van de Omgevingswet, dat gaat over de toedeling van de bestuursrechtelijke handhavingstaak, gewijzigd. De wijziging van het opschrift van artikel 13.1 is daarvan een gevolg.

Onderdeel a

Deze toevoeging voorziet erin dat de bestuursrechtelijke handhaving van een bij omgevingsverordening gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de Omgevingswet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6 van de Omgevingswet, voor

zover niet gericht tot een bestuursorgaan, berust bij gedeputeerde staten. Voor zover de verplichting is gericht tot een bestuursorgaan, is er sprake van interbestuurlijk toezicht.

Onderdeel c (nieuw)

Deze toevoeging regelt dat de bestuursrechtelijke handhaving van een in het Besluit bouwwerken leefomgeving of de daarbij behorende ministeriële regeling gestelde regel voor een energielabel of de keuring van een airconditioningssysteem, berust bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het Besluit bouwwerken leefomgeving en de daarbij behorende ministeriële regeling worden onder andere regels gesteld over: de vaststelling en certificering van een energielabel door een deskundige, de vermelding van een energielabel in een advertentie, de affichering van een energielabel in een gebouw en de keuring van een airconditioningssysteem door een deskundige.

Onderdeel e (nieuw)

Deze toevoeging in onderdeel e (nieuw) voorziet erin dat de bestuursrechtelijke handhaving van het nieuwe verbod op activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, dat is opgenomen in artikel 1.7a van de Omgevingswet en uitgewerkt in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit, berust bij het bestuursorgaan dat op grond van paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet een specifieke taak toebedeeld heeft gekregen. Voor waterschapstaken is dat bijvoorbeeld het waterschapsbestuur (artikel 2.17 van de Omgevingswet), voor natuurtaken het provinciebestuur of de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (artikelen 2.18 en 2.19 van de Omgevingswet zoals die komen te luiden ingevolge de Aanvullingswet natuur Omgevingswet).[56] Voor zover geen specifieke taak is toebedeeld, is in beginsel het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, zoals bepaald in artikel 18.2, vijfde lid, van de Omgevingswet. In de Noordzee, buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag. Dit volgt uit artikel 13.1, onder b, onder 2°, van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel g (nieuw)

Deze toevoeging regelt dat de bestuursrechtelijke handhaving van een in hoofdstuk 4 of 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de wet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan, berust bij het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2 van eerdergenoemd besluit. Voor zover de verplichting is gericht tot een bestuursorgaan, is er sprake van interbestuurlijk toezicht.

Onderdeel CF (artikel 13.1a (nieuw) Ob) [artikel 18.2, zesde lid, van de wet]

De gemeente is het bevoegd gezag voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij agrarische activiteiten (artikel 2.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving), tenzij het een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk betreft. Dan is het waterschap het bevoegd gezag (artikel 2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Beiden zijn ook belast met de handhaving van de regels onder de Omgevingswet. Omdat de regels onder de Omgevingswet niet mede gebaseerd zijn op de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dient de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (feitelijk: de NVWA) nog als handhavende instantie te worden aangewezen bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij agrarische activiteiten, bedoeld in de artikelen 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215 en 3.218 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij andere milieubelastende activiteiten dan agrarische

[56] Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

activiteiten en bij het gebruik van biociden dient de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (feitelijk: de ILT) nog als handhavende instantie te worden aangewezen. Hiertoe strekt dit artikel.

De NVWA en de ILT kunnen zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaven. De bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheid is geregeld in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. De strafrechtelijke handhaving wordt via artikel 1a van de Wet op de economische delicten gereguleerd (artikel 2.46 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Die wet bepaalt de strafmaat voor 'economische delicten'. Dat zijn overtredingen van 'voorschriften' gesteld bij of krachtens andere wetten, waaronder de Omgevingswet.

De NVWA en de ILT beschikken over het handhavingsinstrumenten van de Omgevingswet. Dat laat onverlet dat als de NVWA of de ILT constateren dat ook bepalingen van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden overtreden het handhavingsinstrumentarium van die wet gebruikt kan worden.

Onderdeel CG (artikel 13.2 (nieuw) Ob) [artikel 18.2, vierde lid, van de wet]

Met de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet wordt in de Omgevingswet artikel 18.2, vierde lid, ingevoegd, dat bepaalt dat voor een gedoogplicht uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan berust voor zover dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Artikel 13.2 geeft hier invulling aan.

Artikel 13.2 voorziet in de bestuursrechtelijke handhaving van de gedoogplichten van rechtswege (afdeling 10.2).

Artikel 13.2 voorziet daarnaast in de bestuursrechtelijke handhaving van enkele bij beschikking op te leggen gedoogplichten (afdeling 10.3), te weten:

- de gedoogplicht voor het in het belang van de bodembescherming verrichten van onderzoek op of nabij een stortplaats (artikel 10.13a, eerste lid),
- de gedoogplichten voor het onderzoeken, aanbrengen en in stand houden van waterstaatswerken (artikel 10.17),
- de gedoogplichten voor het in het belang van archeologisch onderzoek betreden van terreinen, het daarop verrichten van metingen of het daarin doen van opgravingen (artikel 10.19, eerste en tweede lid), en
- de gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor de uitoefening van defensietaken (artikel 10.19a).

Ten aanzien van de overige bij beschikking op te leggen gedoogplichten is geoordeeld dat het aan voldoende publiekrechtelijk belang ontbreekt om te voorzien in bestuursrechtelijke handhaving. Ter illustratie: de gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van een elektriciteitsnet (artikel 10.14, onder a) is hoofdzakelijk in het belang van TenneT. Derhalve is geoordeeld dat privaatrechtelijke handhaving volstaat.

Onderdeel CH (artikel 13.3 Ob) [artikel 18.3 van de wet]

Artikel 13.3 van het Omgevingsbesluit regelt welke bestuursorganen met instemmingsrecht, naast het bevoegd gezag, ook bevoegd zijn tot het opleggen van een last onder bestuursdwang – en daarmee op grond van artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht ook tot het opleggen van een last onder dwangsom – voor de onderdelen van de omgevingsvergunning waarvoor zij hebben beslist over instemming, of ter zake op grond van artikel 4.37 van het Omgevingsbesluit of artikel 16.16, vierde lid, van de Omgevingswet hebben bepaald dat instemming niet is vereist. Dit gaat over overtredingen van voorschriften van de omgevingsvergunning die betrekking hebben op de activiteit die aanleiding was voor toekenning van het recht van instemming in de artikelen 4.20 tot en met 4.32 van het Omgevingsbesluit. Het bestuursorgaan met instemmingsrecht is niet bevoegd

om andere onderdelen van de omgevingsvergunning te handhaven. Ook vormt dit artikel geen grondslag om te mogen handhaven wanneer zonder vergunning wordt gehandeld: deze bevoegdheid heeft alleen het bestuursorgaan dat zelf bevoegd gezag is voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor de desbetreffende activiteit.

Artikel 13.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit is aldus opgebouwd, dat voor zover voor het desbetreffende bestuursorgaan relevant, in afzonderlijke subonderdelen de niet-magneetactiviteiten en de magneetactiviteiten worden aangewezen waarvoor de bestuursdwangbevoegdheid geldt (zie de subonderdelen 1° en 2° van de onderdelen b en c met betrekking tot gedeputeerde staten en de Minister van Economische Zaken en Klimaat). De bestuursdwangbevoegdheid van het instemmingsorgaan is primair van belang voor de niet-magneetactiviteiten van dat bestuursorgaan. Immers, bij elke meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een niet-magneetactiviteit van dat bestuursorgaan onderdeel is, treedt dat bestuursorgaan op als instemmingsorgaan en niet als bevoegd gezag. Echter, ook bij een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een magneetactiviteit van het bestuursorgaan onderdeel is, in welk geval dat bestuursorgaan normaliter bevoegd gezag is voor de aanvraag, kan sprake zijn van een verlies van de rol van bevoegd gezag. Dit is het geval als sprake is van een samenloop van magneetactiviteiten van gedeputeerde staten en van een of meer ministers als bedoeld in artikel 4.15 van het Omgevingsbesluit. Daarbij kunnen gedeputeerde staten hun bevoegdheid verliezen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De twee eerstgenoemde ministers kunnen hun bevoegdheid ook verliezen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bij dit besluit wordt in de eerste plaats een nieuw onderdeel c ingevoegd, onder aanpassing van de lettering van de navolgende onderdelen. In dit nieuwe onderdeel wordt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in het gebied van een zogeheten vervoerregio de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor een bestuursdwangbevoegdheid toegekend als het instemmingsrecht betrekking heeft gehad op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied. Bij dit besluit wordt bepaald dat in het gebied van een vervoerregio niet gedeputeerde staten maar het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam bevoegd gezag of advies- en instemmingsorgaan is om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover die alleen of mede betrekking heeft op een dergelijke activiteit. Zie de artikelen 4.6, 4.7, 4.25 en 4.26 van het Omgevingsbesluit zoals die worden gewijzigd respectievelijk toegevoegd bij dit besluit. Aan gedeputeerde staten komt, als bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het beheer van een lokale spoorweg in gebieden die geen vervoerregio zijn, voor de gevallen waarin zij instemmingsorgaan zijn geweest voor een aanvraag om een omgevingsvergunning vanwege een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg, op grond van artikel 13.3, eerste lid, onder b, onder 1°, een bestuursdwangbevoegdheid toe. Nu in het gebied van een vervoerregio niet gedeputeerde staten maar het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam verantwoordelijk is voor het beheer van een lokale spoorweg in dat gebied komt op grond van het nieuwe onderdeel c in de gevallen waarin dat dagelijks bestuur instemmingsorgaan is geweest aan dat dagelijks bestuur in plaats van aan gedeputeerde staten een bestuursdwangbevoegdheid toe.

Ook wordt bij dit besluit artikel 13.3, eerste lid, onderdeel d, onder 2° (nieuw), gewijzigd. Dit onderdeel betreft de aanwijzing van magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat waarvoor deze minister beschikt over een mede-handhavingsbevoegdheid als instemmingsorgaan als een van die aangewezen magneetactiviteiten onderdeel is geweest van een meervoudige aanvraag waarvoor deze minister geen bevoegd gezag is geweest, maar instemmingsorgaan. Gebleken is dat die aanwijzing, in het artikelonderdeel zoals dat is vastgesteld, zich ten onrechte beperkt tot maar een van de magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Gelet op de argumentatie die aan deze aanwijzing ten grondslag ligt[57] is er geen reden om die aanwijzing niet betrekking te laten hebben op alle

[57] Stb. 2018, 290, p. 370.

magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij dit besluit wordt deze omissie hersteld door het laten vervallen van de in het artikelonderdeel opgenomen clausulering, waardoor de reikwijdte van het artikelonderdeel wordt verbreed tot alle magneetactiviteiten van deze minister.

Verder vindt bij dit besluit een tweetal wijzigingen plaats van artikel 13.3, eerste lid, onder e (nieuw). In de eerste plaats wordt, onder vernummering van de bestaande tekst tot onderdeel 1°, een nieuw onderdeel 2° toegevoegd. In dit nieuwe subonderdeel wordt aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ook een bestuursdwangbevoegdheid toegekend als het instemmingsrecht betrekking heeft gehad op een ontgrondingsactiviteit in een rijkswater, anders dan in het winterbed van een rivier, waarbij 100.000 m^3 of meer in situ wordt ontgraven, en de Minister van Binnenlandse Zaken op grond van artikel 4.15, vierde lid, van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag is geweest voor de aanvraag. Dit onderdeel is vergelijkbaar aan het eerste lid, onderdeel b, onder 2°, zoals dat geldt voor gedeputeerde staten, en is bij het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld per abuis niet opgenomen. Dat gebeurt nu alsnog. In de nota van toelichting bij artikel 13.3 van het Omgevingsbesluit is al toegelicht waarom de ontgrondingsactiviteit, gelet op de beheerverantwoordelijkheden van gedeputeerde staten respectievelijk de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, kwalificeert om te worden aangewezen als activiteit in het kader van artikel 13.3. Zie hierover ook het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit. Volstaan wordt met een verwijzing hiernaar[58]

De tweede wijziging van artikel 13.3, eerste lid, onder e, heeft betrekking op het nieuwe onderdeel 1°. Dat bevat in algemene zin een verwijzing naar de niet-magneetactiviteiten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarop vervolgens een aantal uitzonderingen is aangebracht. Aan die uitzonderingen wordt nu toegevoegd de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg. Bij dit besluit wordt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit of voor een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning van alleen activiteiten waarvoor deze minister ook bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag is, waaronder dus de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg, als bevoegd gezag aangewezen. Aan deze minister wordt als afgeleide daarvan een recht van advies en een recht van instemming toegekend ingeval de minister geen bevoegd gezag is voor een meervoudige aanvraag. De beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg is niet aangewezen als magneetactiviteit. Zie de wijzigingen van de artikelen 4.11 en 4.30 van het Omgevingsbesluit. Nu bij een bijzondere spoorweg het beheer berust bij de spoorwegbeheerder en niet bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, wordt er gegeven de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de invulling van artikel 13.3[59] evenmin aanleiding gezien om deze activiteit aan te wijzen in het kader van dat artikel.

Onderdeel CI (afdeling 13.2 (nieuw) Ob) [artikelen 18.19, eerste lid, 18.22 en 18.25, tweede en derde lid, van de wet]

Afdeling 13.2 strekt tot uitwerking van de bepalingen uit afdeling 18.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het gaat om regels met betrekking tot de uitoefening van de uitvoerings- en handhavingstaak.

Afdeling 13.2 betreft een voortzetting van hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht. Daarbij geldt wel dat er enkele redactionele wijzigingen zijn. De kennisgevingsplicht uit de artikelen 7.2, negende lid, 7.3, vierde lid en 7.7, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht wordt bijvoorbeeld niet meer uitdrukkelijk geregeld, vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet (een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en

[58] Stb. 2018, 290, p. 209-210 en 371.
[59] Stb. 2018, 290, p. 209-210.

stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af). En zo zijn er meer redactionele wijzigingen (zie verder in deze toelichting).

Afdeling 13.2 betreft tegelijkertijd de implementatie van de artikelen 21, derde lid, onder b, en 23 van de richtlijn industriële emissies.

Artikel 13.4 (nieuw) Ob

Dit artikel omschrijft het toepassingsbereik van afdeling 13.2. Daarbij wordt aangesloten bij het toepassingsbereik van afdeling 18.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet: deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in artikel 18.18, tweede lid, van de wet, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet.

Artikel 13.5 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht de bestuursorganen die zijn belast met de uitvoerings- en handhavingstaak, een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast te stellen. Hoewel sprake is van een terminologieverschil (om beter aan te sluiten op de Omgevingswet wordt de term uitvoerings- en handhavingsbeleid uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht vervangen door de term uitvoerings- en handhavingsstrategie) is deze verplichting vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

De afstemmingsverplichtingen uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken echter in het onderhavige eerste lid. De onderlinge afstemmingsverplichting hoeft niet te worden opgenomen vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet (een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af). Ten aanzien van de afstemmingsverplichting met instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving geldt dat deze is verplaatst naar het derde lid van het onderhavige artikel.

Tweede lid

Het tweede lid verplicht de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk zorg te dragen voor een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie voor de zogenaamde basistaken (zie artikel 13.12, eerste lid). Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.2, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht. De afstemmingsverplichtingen uit artikel 7.2, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken echter in het onderhavige tweede lid. Ook hier geldt dat de onderlinge afstemmingsverplichting niet hoeft te worden opgenomen, vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet en de afstemmingsverplichting met instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving is verplaatst naar het derde lid van het onderhavige artikel.

Derde lid

Zoals al aangekondigd bevat dit lid de verplichting om de handhavingsstrategie af te stemmen met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving. Bij instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving kan worden gedacht aan het Openbaar Ministerie en de politie.

Vierde lid

Het vierde lid bevat de verplichting om de handhavingsstrategie te baseren op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet (met name niet-naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en de effecten daarvan). Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.2, vijfde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.6 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid bevat de elementen waar met de uitvoerings- en handhavingsstrategie inzicht in moet worden gegeven. Deze elementen zijn gelijk aan de elementen uit artikel 7.2, zesde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de elementen waar met de handhavingsstrategie naast de in het eerste lid genoemde elementen inzicht in moet worden gegeven. Deze elementen zijn gelijk aan de elementen uit artikel 7.2, zevende lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt welke elementen in ieder geval behoren tot de wijze waarop toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt uitgeoefend (artikel 13.6, tweede lid, onder b). Deze elementen zijn afkomstig uit artikel 10.3 van de Regeling omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid vult de wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en eventueel daaraan verbonden consequenties (artikel 13.6, tweede lid, onder c) nader in. Het tweede lid is evenals het eerste lid gebaseerd op artikel 10.3 van de Regeling omgevingsrecht.

Artikel 13.8 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht de bestuursorganen ertoe jaarlijks de uitvoerings- en handhavingsstrategie uit te werken in een uitvoeringsprogramma voor de desbetreffende rechtspersoon (bestuursorganen op zichzelf dan wel omgevingsdiensten). Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.3, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de verplichting om het uitvoeringsprogramma af te stemmen met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving. Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.3, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.9 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid dat dient als vervanging van artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen om hun organisatie zo in te richten dat voldoende is gewaarborgd dat

de uitvoerings- en handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma goed kunnen worden uitgevoerd. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het hier gaat om zowel de organisatie van bestuursorganen op zichzelf als de organisatie van omgevingsdiensten.

Tweede lid

Het tweede lid vult de verplichting, bedoeld in het eerste lid, verder in. Deze invulling is ontleend aan artikel 7.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Derde lid

Het derde lid dat dient als vervanging van artikel 7.4, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen ervoor zorg te dragen dat de werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitvoering en handhaving worden vastgelegd en dat de werkzaamheden plaatsvinden volgens deze werkprocessen en procedures. Bijvoorbeeld vastgelegd dienen te worden werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitoefening van toezicht of de voorbereiding en tenuitvoerlegging van beschikkingen tot toepassing van bestuursdwang, oplegging van een last onder dwangsom of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of ontheffing bij wijze van sanctie.

Artikel 13.10 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.5 van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen de voor het uitvoeren van de uitvoerings- en handhavingsstrategie benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk te maken en in de begroting van de desbetreffende rechtspersoon (bestuursorganen op zichzelf dan wel omgevingsdiensten) te waarborgen. Het artikel verplicht de bestuursorganen tegelijkertijd zorg te dragen voor voldoende middelen voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

De verplichting uit artikel 7.5 van het Besluit omgevingsrecht om inzicht te geven in de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen ontbreekt in het onderhavige artikel. Deze verplichting hoeft niet te worden opgenomen, aangezien zij al voortvloeit uit de verplichting om de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk te maken.

Artikel 13.11 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid dat dient als vervanging van artikel 7.7, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen jaarlijks te rapporteren over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de in de uitvoerings- en handhavingsstrategie gestelde doelen.

Het Besluit omgevingsrecht bevat ten aanzien van de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de in de uitvoerings- en handhavingsstrategie gestelde doelen, ook een monitorings- en evaluatieverplichting (artikelen 7.6 en 7.7, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht). Deze monitorings- en evaluatieverplichting ontbreken in de onderhavige afdeling. De monitorings- en evaluatieverplichting hoeven niet te worden opgenomen, aangezien zij al voortvloeien uit de rapporteringsverplichting.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de verplichting voor bestuursorganen om naar aanleiding van de jaarlijkse rapportage, bedoeld in het eerste lid, de uitvoerings- en handhavingsstrategie te bezien en waar

nodig aan te passen. Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.2, achtste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.12 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten om bepaalde werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering en handhaving te beleggen bij een omgevingsdienst. Het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten blijven wel het bevoegd gezag. Een omgevingsdienst neemt in mandaat namens het bevoegd gezag besluiten. Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Onderstaand worden de verschillende onderdelen (a, b, c en d) van het eerste lid besproken. Daarbij wordt nog geen aandacht besteed aan de in bijlage VI aangewezen activiteiten.

Onderdeel a

Onderdeel a betreft in de eerste plaats ‘het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen’. Belangrijk daarbij is dat artikel 10:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht in acht wordt genomen. Dit lid bepaalt: ‘Mandaat tot het beslissen op een bezwaarschrift of op een verzoek als bedoeld in artikel 7:1a, eerste lid, wordt niet verleend aan degene die het besluit waartegen het bezwaar zich richt, krachtens mandaat heeft genomen’. Onderdeel a betreft in de tweede plaats ‘het toepassen van paragraaf 5.1.5 van de wet’. Bij het toepassen van paragraaf 5.1.5 van de wet gaat het over het:

1) wijzigen van voorschriften van omgevingsvergunningen (artikel 5.38, 5.39, 5.40 en 5.41 van de wet);
2) intrekken van omgevingsvergunningen (artikel 5.39, 5.40 en 5.41 van de wet);
3) verlenen van revisievergunningen (artikel 5.43 van de wet).

Onderdeel b

Onderdeel b betreft ‘het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet, het beoordelen van en beslissen op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de wet, en het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de wet’. Ook hier is van belang dat artikel 10:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht in acht wordt genomen. Niet van belang is of het stellen van maatwerkvoorschriften ambtshalve of op verzoek gebeurt.

Onderdeel c

Onderdeel c betreft in de eerste plaats ‘het houden van toezicht op de naleving van de verboden, bedoeld in de artikelen 5.1, 5.4, 5.5 en 5.6 van de wet’. Meer concreet gaat het om het houden van toezicht op de naleving van de verboden om zonder omgevingsvergunning dan wel in strijd daarmee te handelen. Onderdeel c betreft daarnaast ‘het houden van toezicht op de naleving van de regels gesteld bij of krachtens de wet en de Wet milieubeheer’. Hier gaat het om het houden van toezicht op de naleving van alle milieuregelgeving die van toepassing is (de wet, de Wet milieubeheer, de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving en de daarop gebaseerde beschikkingen, zoals beschikkingen met betrekking tot maatwerk of gelijkwaardigheid).

Onderdeel d

Onderdeel d betreft ‘het opleggen en ten uitvoer leggen van bestuurlijke sancties ter handhaving van de verboden en regels, bedoeld onder c’. Belangrijk is dat artikel 10:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht in acht wordt genomen. Dit lid bepaalt: ‘Mandaat tot het beslissen op een bezwaarschrift of op een verzoek als bedoeld in artikel 7:1a, eerste lid, wordt niet verleend aan degene die het besluit waartegen het bezwaar zich richt, krachtens mandaat heeft genomen’. De omgevingsdienst dient zich in een dergelijk geval te beperken tot de voorbereiding van een beslissing.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat onder de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, onder a, niet valt de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Deze bepaling is gelijk aan artikel 7.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Derde lid in samenhang met bijlage VII

Het derde lid bepaalt dat uitsluitend zes omgevingsdiensten, die worden aangewezen in bijlage VII, zijn belast met de basistaken ten aanzien van risicovolle industriële bedrijven (RIE4-inrichtingen) en grotere chemiebedrijven (bedrijven waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is). Deze bepaling is gelijk aan artikel 7.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Vierde lid

Het vierde lid dat dient als vervanging van artikel 7.1, vierde lid, van het Besluit omgevingsrecht voorziet erin dat een eventuele naamswijziging van een in bijlage VII aangewezen omgevingsdienst, geldt vanaf het moment dat zij in de Staatscourant bekend is gemaakt.

Artikel 13.13 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.8 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat aan de verplichting tot informatieverstrekking, bedoeld in artikel 18.25, eerste lid, van de wet, in ieder geval is voldaan als de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid en het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten de gegevens die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, via het beveiligde digitale systeem voor informatie-uitwisseling, Inspectieview Milieu, raadpleegbaar maken.

Gewezen moet worden op de gebruiksvoorwaarde voor Inspectieview Milieu: aansluiting op de voorziening. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid en het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten kunnen gegevens enkel via Inspectieview Milieu raadpleegbaar maken wanneer zij zijn aangesloten op de voorziening. Aansluiting op de voorziening is overigens ook een voorwaarde om gegevens te kunnen raadplegen. Dat betekent dat strafrechtelijke instanties zich ook moeten aansluiten als zij informatie uit de voorziening willen kunnen raadplegen, ondanks dat op hen geen verplichting tot informatieverstrekking rust.

Artikel 13.14 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.9 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de korpschef, bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012, en het Openbaar Ministerie op verzoek gegevens die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, verstrekken. Wanneer de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de korpschef, bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012, en het Openbaar Ministerie gegevens via Inspectieview Milieu willen verstrekken, moeten zij zijn aangesloten op de voorziening.

Artikel 13.15 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.10 van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen, bedoeld in de artikelen 13.13 en 13.14, bij het verstrekken van persoonsgegevens het burgerservicenummer aan te geven. De noodzaak tot het aangeven van het burgerservicenummer bestaat om personen op een doeltreffende wijze te kunnen identificeren in verschillende bestanden ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving.

De twee overige verplichtingen uit artikel 7.10 van het Besluit omgevingsrecht (te weten: de verplichting om gegevens in een gestandaardiseerde set toegankelijk te maken voor Inspectieview Milieu en de verplichting om autorisatiemaatregelen te treffen) ontbreken in het onderhavige artikel. De verplichting om gegevens in een gestandaardiseerde set toegankelijk te maken voor Inspectieview Milieu heeft geen toegevoegde waarde. Deze verplichting zal namelijk ook zijn opgenomen in de aansluitovereenkomst. Ook de verplichting om autorisatiemaatregelen te treffen heeft geen toegevoegde waarde. Zij bestaat al op grond van andere regelgeving (onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming, de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens).

Artikel 13.15a (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.11, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht bepaalt dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de voor Inspectieview Milieu verwerkingsverantwoordelijke is. Artikel 4, onder 7, van de Algemene verordening gegevensbescherming definieert de verwerkingsverantwoordelijke als volgt: 'een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze worden aangewezen'.

De verwerkingsverantwoordelijkheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, laat de verantwoordelijkheid van de op Inspectieview Milieu aangesloten bestuursorganen en instanties overigens onverlet. De aangesloten bestuursorganen en instanties blijven er zelf verantwoordelijk voor dat bij het raadpleegbaar maken en verwerken van persoonsgegevens de voor hen geldende wettelijke bepalingen worden nageleefd.

Artikel 13.15b (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.11, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht verplicht de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ervoor zorg te dragen dat geen gegevens in Inspectieview Milieu worden bewaard (Inspectieview Milieu wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens uit bestaande databases; gegevens kunnen worden opgevraagd en ingezien). De overige verplichtingen uit artikel 7.11, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken in het onderhavige artikel. Zij bestaan al op grond van andere regelgeving (onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming, de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens).

Artikel 13.15c (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.12 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat de jaarlijkse beheerkosten van Inspectieview Milieu (kosten voor doorontwikkeling, kosten voor functioneel beheer en kosten voor technisch beheer), voor zover ze niet worden gedekt door de

jaarlijkse bijdragen van aangesloten bestuursorganen en instanties, voor rekening komen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Onderdeel CJ (afdeling 13.3 (nieuw) Ob) [artikelen 18.19, 18.25 tweede en derde lid, van de wet, 19.3 van de Wet milieubeheer, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, en, 33, tweede en derde lid van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's]

Artikel 13.16 (nieuw) Ob

Deze afdeling is gebaseerd op de artikelen 18.19 en 18.25, tweede en derde lid, van de Omgevingswet, 19.3 van de Wet milieubeheer, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, en 33, tweede en derde lid van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's.

In artikel 13.16 wordt geregeld dat deze afdeling van toepassing is op het verrichten van werkzaamheden die voortvloeien uit de Seveso-richtlijn. Onder a en b worden de werkzaamheden opgesomd. Deze werkzaamheden worden verricht door het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. De genoemde toezichthouder is op grond van de Arbeidsomstandighedenwet bevoegd voor het toezicht op en de handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bestuur van de veiligheidsregio ontleent de bestuurlijke handhavingsbevoegdheid aan de Wet veiligheidsregio's. Op grond van die wet wijst het bestuur van de veiligheidsregio ook de toezichthouders aan.

Net als in die wet is ter verduidelijking de formulering "het verzamelen en registreren van gegevens" met zoveel woorden gerelateerd aan het toezicht op de naleving. Ook het behandelen van klachten over de naleving behoort, net als de bestuurlijke sanctionering, tot de handhavingstaak.

Artikel 13.17 (nieuw) Ob

Eerste lid

Op grond van artikel 6, eerste lid van de Seveso-richtlijn zijn de lidstaten die meer dan één bevoegde autoriteit hebben verplicht om de procedures voor het uitvoeren van hun werkzaamheden volledig te coördineren. Met artikel 13.17 wordt hieraan uitvoering gegeven. In Nederland wordt de veiligheid van Seveso-inrichtingen integraal benaderd. De veiligheid voor de omgeving en de veiligheid en gezondheid van werknemers komen samen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en deze afdeling. Hierdoor zijn er verschillende instanties betrokken bij de uitvoering. Het bevoegd gezag gaat over de veiligheid voor de omgeving. De toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, die organisatorisch is ondergebracht bij de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gaat over de veiligheid en gezondheid van de werknemers die arbeid verrichten in de Seveso-inrichting. Het bestuur van de veiligheidsregio ten slotte is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de rampenbestrijding en de aanwijzing van Seveso-inrichtingen als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bevoegd gezag heeft een coördinerende rol en is in die hoedanigheid in principe het eerste aanspreekpunt voor degene die een Seveso-inrichting exploiteert. De drie toezichthoudende instanties hebben met het Samenwerkingsprogramma BRZO+ afspraken gemaakt over de samenwerking bij de uitvoering en de handhaving van de Seveso-richtlijn. Met dit Samenwerkingsprogramma wordt uitvoering gegeven aan het eerste lid. De samenwerking omvat bovendien informatie-uitwisseling en afstemming. Als dat nodig is kunnen de in het Samenwerkingsprogramma BRZO+ gemaakte afspraken in de wetgeving worden vastgelegd. In Nederland is het praktijk dat de toezichthouders gezamenlijk optreden. Een toezichthouder van het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en een toezichthouder van een veiligheidsregio leggen over het

algemeen gezamenlijk toezichtbezoeken af. In het kader van gezamenlijk toezicht werken de toezichthouders ook samen aan het toezichtrapport en de conclusies daarin. Voor iedere geconstateerde overtreding wordt bepaald welke instantie het meest geschikt is om daarop te handhaven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een landelijke handhavingsstrategie.

Artikel 13.17 heeft niet tot gevolg dat er een overdracht van bevoegdheden of verantwoordelijkheden plaatsvindt. Het regelt uitsluitend de coördinatie, de afstemming en de informatie-uitwisseling tussen de drie genoemde instanties.

Tweede lid, aanhef en onder a en derde lid

Het tweede lid, aanhef en onder a, regelt dat de gegevens en bescheiden waarover een toezichthoudende instantie beschikt en die noodzakelijk zijn voor het goed verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.16, aan de andere instanties moet verstrekken. De uitwisseling tussen instanties voorkomt dat dezelfde gegevens en bescheiden meerdere malen van de exploitant worden gevraagd en borgt tevens dat de betrokken instanties over dezelfde informatie beschikken. Het gaat dus om alle gegevens en bescheiden over Seveso-inrichtingen, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor het goed verrichten van de werkzaamheden door de instanties. Zo moet degene die een Seveso-inrichting exploiteert op grond van artikel 4.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving het veiligheidsrapport aan het bevoegd gezag toezenden. Het bevoegd gezag draagt er vervolgens zorg voor dat dit rapport wordt verspreid onder de andere betrokken instanties. De veiligheidsregio gebruikt deze informatie bijvoorbeeld voor het beoordelen of de Seveso-inrichting al dan niet over een bedrijfsbrandweer moet beschikken en bij de voorbereiding van de rampenbestrijding.

In het derde lid zijn de gegevens en bescheiden opgesomd die in ieder geval gedeeld moeten worden tussen de betrokken instanties. Het gaat om gegevens en bescheiden die relevant zijn voor de instanties betrokken bij de uitvoering van deze afdeling en de handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze instanties verstrekken elkaar onverwijld langs elektronische weg de ontvangen gegevens en bescheiden. Elektronische vertrekking kan plaatsvinden via een digitaal informatie uitwisselingssysteem of via e-mailberichten.
Diverse risicogegevens van Seveso-inrichtingen staan al in het risicoregister en op de risicokaart. Daarnaast wordt toezichtinformatie digitaal uitgewisseld tussen de betrokken toezichthouders. Op welke wijze de andere gegevens over Seveso-inrichtingen tussen de betrokken instanties worden uitgewisseld, wordt in de praktijk afgesproken in het BRZO+ overleg, waarin de betrokken instanties zijn vertegenwoordigd.

De gegevens en bescheiden, bedoeld in het derde lid, onder a, kunnen deel uitmaken van een aanvraag om een omgevingsvergunning. De verstrekking van gegevens en bescheiden op grond van de artikelen 4.5 of 4.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving heeft in die gevallen geen zelfstandige functie naast de aanvraag om een omgevingsvergunning. Er zijn ook situaties waarbij gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, zonder dat een aanvraag om een omgevingsvergunning nodig is. In die gevallen heeft de vertrekking van gegevens en bescheiden wel een zelfstandige functie.

Tweede lid, aanhef en onder b

Het bevoegd gezag coördineert de in het eerste lid opgesomde werkzaamheden. Naast het bevoegd gezag worden deze werkzaamheden ook verricht door de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. In het tweede lid, aanhef en onder b, wordt bepaald dat, bij het verrichten van deze werkzaamheden onderling moet worden afgestemd. Deze toevoeging is nodig om te voorkomen dat de verschillende instanties tegenstrijdige beslissingen nemen over een bevoegdheid die meerdere doelen dient.

Artikel 13.18 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het bevoegd gezag dat een opgesteld of bijgewerkt veiligheidsrapport of deel daarvan heeft ontvangen van degene die een Seveso-inrichting exploiteert, zal dat op grond van artikel 13.17 onverwijld verstrekken aan de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. Die toezichthouder en dat bestuur worden tijdig in staat gesteld om de op hun werkterrein liggende aspecten te onderzoeken. Dit betreft een eerste, globale check van het veiligheidsrapport of de wijziging daarvan. In het kader van toezicht ter plaatse wordt nader ingegaan op de onderdelen die voor die toezichthouder of dat bestuur van belang zijn. Het bevoegd gezag onderzoekt de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over externe veiligheidsrisico's.

De integrale benadering van veiligheid brengt met zich mee dat het veiligheidsrapport niet alleen relevante gegevens en bescheiden bevat over de externe veiligheid maar ook over de veiligheid en gezondheid van werknemers, gegevens en bescheiden die van belang zijn voor de voorbereiding op de rampenbestrijding en de eventuele inzet van een bedrijfsbrandweer en gegevens en bescheiden over mogelijke waterverontreiniging of een mogelijke belemmering voor de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk bij een zwaar ongeval. Voor het onderzoeken van die aspecten van de veiligheid zijn respectievelijk de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, het bestuur van de veiligheidsregio en het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit deskundig. Op grond van het tweede en derde lid stelt het bevoegd gezag die toezichthouder en dat bestuur in de gelegenheid om de onderdelen van het veiligheidsrapport te onderzoeken die liggen op hun werkterrein. Tijdens het houden van toezicht op de naleving door of namens de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio zal onder andere worden gecontroleerd of het veiligheidsrapport voldoet aan de eisen die daartoe zijn gesteld in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en of dat rapport is geïmplementeerd.

Op grond van het vierde lid stelt het bevoegd gezag het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit in de gelegenheid de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over mogelijke waterverontreiniging of een mogelijke belemmering voor de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk bij een zwaar ongeval te onderzoeken. Als de resultaten van het onderzoek daartoe aanleiding geven kan het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit op grond van de in afdeling 16.2 van de wet gegeven adviestaken, het bevoegd gezag adviseren over het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning die er bijvoorbeeld toe strekken om waterverontreiniging te voorkomen in geval van een zwaar ongeval in een Seveso-inrichting. De rol en positie bij verstrekte veiligheidsrapporten die het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit heeft op basis van het huidige recht, wordt daarmee voortgezet.

Artikel 13.19 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 10, zesde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

De conclusies naar aanleiding van het onderzoek van het veiligheidsrapport worden aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert medegedeeld. De conclusies zelf zijn niet op enig rechtsgevolg gericht en worden dan ook niet beschouwd als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De conclusies kunnen wel reden zijn om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te wijzigen. Daarnaast kunnen bij een tekortschietend of gebrekkig veiligheidsrapport handhavingsmiddelen worden ingezet. Dat kan direct het geval zijn, maar kan ook naar aanleiding van toezicht waarbij de toezichthouders de onderdelen van het veiligheidsrapport die voor hen van belang zijn hebben gecontroleerd. Als de veiligheid binnen de

Seveso-inrichting onvoldoende wordt gewaarborgd, geldt ook het exploitatieverbod dat is opgenomen in artikel 4.9, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede en derde lid

Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag degene die de Seveso-inrichting exploiteert verzoeken om aanvullende gegevens en bescheiden te verstrekken. Dat verzoek moet uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van het veiligheidsrapport worden gedaan. Na afloop van die acht weken is het dus niet meer mogelijk en zal het onderzoek moeten plaatsvinden op het veiligheidsrapport en de gegevens en bescheiden die daarbij zijn verstrekt. Bij het verzoek moet een termijn worden gesteld van ten hoogste zes weken waarbinnen de aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt moeten worden. Als niet binnen de gestelde termijn aan het verzoek wordt voldaan kan dat worden afgedwongen met een handhavingsmiddel.

In het derde lid is geregeld dat de termijn waarbinnen de conclusies naar aanleiding van het onderzoek van het veiligheidsrapport moeten worden medegedeeld, wordt opgeschort met ingang van de dag dat het verzoek om aanvullende gegevens en bescheiden te verstrekken is gedaan. De termijn wordt opgeschort tot de dag waarop de aanvullende gegevens en bescheiden zijn verstrekt of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

Artikel 13.20 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, eerste, derde lid en zesde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

Op grond van het eerste lid moeten de bij de handhaving betrokken instanties gezamenlijk zorgen voor het vaststellen van een toezichtsysteem en een toezichtplan. In dit besluit is gekozen voor het begrip “toezicht” in plaats van “inspectie”, het in de Seveso-richtlijn gebruikte begrip, om aan te sluiten bij de terminologie van de Algemene wet bestuursrecht, de Omgevingswet en de Arbeidsomstandighedenwet.

Een toezichtsysteem geeft invulling aan de plicht tot gecoördineerde uitvoering en bevat afspraken over gecoördineerd toezicht, zoals bezoeken ter plaatse, controles van de interne maatregelen, systemen en rapporten en vervolgdocumenten, en alle noodzakelijke follow-up, om de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving te controleren en te bevorderen. Het doel van toezicht is om te beoordelen of degene die de Seveso-inrichting exploiteert aan de verplichtingen van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoet.

Het toezichtsysteem en het toezichtplan moeten niet alleen worden vastgesteld maar ook regelmatig worden bezien en zo nodig moeten worden bijgewerkt. Het is aan het oordeel van het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio gezamenlijk om te bepalen wanneer het nodig is om het toezichtplan te bezien en bij te werken. Het kan bijvoorbeeld gaan om een periodieke beoordeling van het toezichtplan, maar het kan ook gaan om aanpassing naar aanleiding van verricht toezicht.

Tweede lid

Een toezichtplan bestrijkt de Seveso-inrichtingen in een bepaalde regio. Het geeft aan wat de relevante veiligheidskwesties zijn die worden beoordeeld, het gebied dat het plan bestrijkt, de Seveso-inrichtingen die onder het plan vallen, de aangewezen domino-inrichtingen, de Seveso-inrichtingen met specifieke risico’s of gevarenbronnen, de procedures die worden gevolgd bij toezicht en het behandelen van klachten en het onderzoeken van zware ongevallen, bijna

ongevallen, incidenten en overtredingen en afspraken over samenwerking. Een toezichtplan maakt onderdeel uit van het toezichtsysteem en is meer op hoofdlijnen. Een toezichtplan is abstracter dan een toezichtprogramma. Een plan bestrijkt namelijk meerdere Seveso-inrichtingen terwijl een programma gaat over één inrichting.

Artikel 13.21 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, vierde en vijfde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is bepaald dat de drie toezichthoudende instanties gezamenlijk toezichtprogramma's opstellen voor routinematig en niet-routinematig toezicht. Voor iedere Seveso-inrichting wordt een eigen toezichtprogramma opgesteld. Bij het opstellen van deze programma's dient gebruik te worden gemaakt van het toezichtplan waar de Seveso-inrichting onder valt. Het toezichtplan moet dus worden opgesteld voordat de toezichtprogramma's, die dienen ter uitwerking van het toezichtplan, kunnen worden opgesteld. Niet-routinematig toezicht is niet hetzelfde als onaangekondigd toezicht. Niet-routinematig toezicht kan onaangekondigd zijn, als een situatie daartoe aanleiding geeft, maar dat is niet noodzakelijk. Het kan ook aangekondigd toezicht zijn.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat in een toezichtprogramma de frequentie moet worden vermeld waarmee routinematig toezicht wordt verricht. De toezichthoudende instanties mogen deze frequentie zelf bepalen, maar er geldt wel een minimum. De hoofdlijn is dat een hogedrempelinrichting elk jaar wordt bezocht en gecontroleerd door toezichthouders en dat een Seveso-inrichting die geen hogedrempelinrichting is (lagedrempelinrichting) ten minste eenmaal per drie jaar wordt bezocht en gecontroleerd. In het toezichtprogramma kunnen deze frequenties op grond van het derde lid worden aangepast op grond van een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen.

Derde lid

Op grond van het derde lid kunnen de toezichthoudende instanties op grond van een systematische evaluatie van de gevaren afwijken van de frequenties voor routinematig toezicht dat is geregeld in het tweede lid.

Met de systematische evaluatie moeten de mogelijke gevolgen van de Seveso-inrichting voor de gezondheid en het milieu worden betrokken. Ook moet het nalevingsgedrag van degene die de Seveso-inrichting exploiteert bij de afwegingen worden betrokken. Daarbij gaat het om de naleving van de verplichtingen die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast kan bij de beoordeling de naleving van andere wettelijke voorschriften mee worden gewogen. Daarbij geldt wel dat het passend moet zijn. Wat passend is zal afhangen van de specifieke situatie.

Artikel 13.22 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, tweede en negende lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

Toezicht moet worden afgestemd op het soort Seveso-inrichting en mag niet afhankelijk zijn van de ontvangst van een veiligheidsrapport of ander rapport. Met "soort Seveso-inrichting" zal in eerste instantie kunnen worden gedacht aan hogedrempelinrichtingen en andere Seveso-

inrichtingen. In tweede instantie slaat “soort” ook op specifieke gevaren of risico’s bij bepaalde typen Seveso-inrichtingen door de aard van de gevaarlijke stoffen die er aanwezig zijn of de productieprocessen. Op de derde plaats kan bij “soort” worden gedacht aan andere typeringen, zoals de aard van de productieprocessen, de aard van dienstverlening en de wijzen waarop gevaarlijke stoffen worden opgeslagen (in transportverpakkingen, opslagtanks etc.). Door te stellen dat het toezicht niet afhankelijk mag zijn van de ontvangst van een veiligheidsrapport wordt bedoeld dat toezicht moet plaatsvinden op alle momenten dat dit relevant is en niet alleen gekoppeld is aan bijvoorbeeld de beoordeling van een veiligheidsrapport.

Tweede lid

Met het tweede lid wordt het bijzondere karakter van toezicht op Seveso-inrichtingen tot uitdrukking gebracht. Toezicht is een combinatie van nalevingstoezicht binnen een Seveso-inrichting, waarbij de aanwezigheid en deugdelijkheid van fysieke voorzieningen en maatregelen wordt gecontroleerd, en administratief toezicht dat meer het karakter heeft van een audit, waarbij systemen, processen en procedures worden doorgelicht om te bezien of het bedrijf een adequaat veiligheidsbeheerssysteem heeft vastgesteld en geïmplementeerd. Alle maatregelen en middelen dienen ertoe om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Het is aan de toezichthoudende instanties om met toezicht vast te stellen of het bedrijf die verplichting heeft nageleefd.

Het toezicht dient er daarnaast toe om vast te stellen of de gegevens en bescheiden in het veiligheidsrapport de situatie in de inrichting adequaat weergeven.

Derde lid

Het derde lid gaat verder dan alleen het coördineren van toezicht op de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van het derde lid geldt de (inspannings)verplichting om het toezicht ook zoveel mogelijk te combineren met het toezicht op andere wettelijke verplichtingen. Dit houdt verband met de beperking van de administratieve lasten voor bedrijven. Als er meer wordt gecombineerd zijn er minder toezichtbezoeken vereist. Dat is niet alleen efficiënter voor de toezichthoudende instanties maar levert ook minder toezichtlast op voor bedrijven. Hierbij geldt wel de kanttekening dat gecombineerd toezicht alleen voor de hand ligt als dit niet ten koste gaat van de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op de Seveso verplichtingen. Dit uitgangspunt wordt tot uitdrukking gebracht met de zinsnede “als dat passend is”.

Artikel 13.23 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, zevende en achtste lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld dat de bevindingen van een bezoek, controle of onderzoek dat is verricht in het kader van toezicht, binnen vier maanden na afronding van dat onderzoek aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert worden meegedeeld.

Het toezichtrapport bevat de bevindingen van de toezichthouders. Daarnaast kunnen in het rapport de acties worden opgenomen die degene die de Seveso-inrichting exploiteert moet verrichten, de conclusies en de geconstateerde overtredingen. De verantwoordelijkheid voor het verrichten van de acties en om de naleving van de wettelijke verplichtingen te waarborgen ligt bij degene die de Seveso-inrichting exploiteert.

Tweede lid

De toezichthoudende instanties moeten erop toe zien dat binnen een redelijke termijn de bevindingen van het toezicht zijn opgevolgd met de vereiste maatregelen. Deze maatregelen zijn gericht op herstel van geconstateerde gebreken. Deze verplichting verhoogt de effectiviteit van het toezicht. Bij geconstateerde gebreken in de naleving moet gestructureerd en planmatig worden gehandhaafd om degene die de Seveso-inrichting exploiteert de gebreken te laten opheffen.

Derde lid

In het derde lid is de verplichting vastgelegd om binnen zes maanden na constatering van een belangrijke overtreding aanvullend toezicht te verrichten. Bij dat aanvullende toezicht zal worden onderzocht of de geconstateerde overtreding is opgeheven. Van een belangrijke overtreding is in ieder geval sprake als de veiligheid concreet wordt bedreigd door het niet-naleven van een bepaling in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Als een overtreding is geconstateerd die niet als belangrijk is te kwalificeren, is de termijn waarbinnen aanvullend toezicht wordt verricht afhankelijk van de termijn die de toezichthoudende instanties hebben gegeven om de overtreding op te heffen. In acute situaties kan het nodig zijn om het aanvullende toezicht eerder te laten plaatsvinden.

Artikel 13.24 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 22 van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is de actieve openbaarmaking geregeld van informatie over verricht toezicht en het verstrekken van inlichtingen over de wijze waarop er op verzoek meer gedetailleerde gegevens kan worden verkregen over het toezicht en het toezichtplan. Het actief openbaar maken van toezichtinformatie is al praktijk. Via de website van het Samenwerkingsprogramma BRZO+ worden sinds 1 mei 2014 openbare samenvattingen gepubliceerd van uitgevoerd toezicht. In de openbare samenvattingen staan de belangrijkste uitkomsten van het toezicht. Als er overtredingen zijn geconstateerd, worden die benoemd. Iedere samenvatting eindigt met het eindoordeel van de toezichthoudende instanties, variërend van ‘geen overtredingen en verbeterpunten geconstateerd' tot ‘direct actie nemen'.

Tweede lid

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt actieve en passieve openbaarheid van onder meer milieu-informatie waarover de overheid beschikt en bepaalt de gronden voor inperking van die openbaarheid. De Wob kent relatieve en absolute weigeringsgronden op grond waarvan het openbaar maken van informatie achterwege kan respectievelijk moet blijven. De afbakening tussen de Wob en wetten die een specifieke openbaarheidsregeling bevatten houdt in dat het in artikel 10 van de Wob opgenomen toetsingskader voor milieu-informatie terugtreedt als sprake is van een bijzondere wettelijke regeling die een uitputtend kader bevat voor openbaarheid van milieu-informatie.

In de Wet milieubeheer zijn dergelijke bepalingen over openbaarheid van milieu-informatie opgenomen, onder meer in artikel 19.3. Dat artikel voorziet in de mogelijkheid een tweede tekst te overleggen, waaruit de informatie waarvan de geheimhouding is gerechtvaardigd niet kan worden afgeleid. Dergelijke informatie is milieu-informatie waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wob gerechtvaardigd is. Doordat artikel 19.3 van de Wet milieubeheer een verwijzing naar de uitzonderingsgronden van artikel 10 van de Wob bevat, wordt bereikt dat de bevoegdheid tot geheimhouding van gegevens overeenkomstig het Verdrag van Aarhus wordt uitgeoefend. Is geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wob niet gerechtvaardigd, dan geldt het algemene regime van de Wob en de Wet milieubeheer voor openbaarmaking van milieu-informatie. Het verzoek tot het overleggen van een tweede tekst zal in de regel door de exploitant worden gedaan.

Dit betekent dat het in artikel 13.23, eerste lid genoemde toezichtrapport in het geheel niet openbaar wordt gemaakt, dan wel dat bepaalde informatie daaruit kan worden weggelaten. Welke informatie achterwege mag worden gelaten, zal per geval worden beoordeeld.

Derde lid

Als een toezichtrapport niet (geheel) wordt vrijgegeven op grond van artikel 10 Wob, moet er op grond van het derde lid een aangepast rapport worden opgesteld. Dit aangepaste rapport kan een samenvatting van het rapport zijn, of een tweede tekst waarin bepaalde onderdelen zijn weggelaten. In dit aangepaste rapport is het verplicht om relevante informatie op te nemen. Deze bepaling is opgenomen aangezien het voor omwonenden van belang is om inzicht te krijgen in de risico's. Deze risico's kunnen ook inzichtelijk worden gemaakt zonder het vermelden van bedrijfsgeheimen of beveiligingsgegevens.

Onderdeel CK (afdeling 13.4 (nieuw) Ob) [artikelen 6, eerste en derde lid, 27, vijfde lid, 28a, eerste en zevende lid, 28b, 33, tweede en derde lid, en 34, vierde, vijfde, zesde, zevende en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's]

Artikel 13.25 (nieuw) Ob

Deze afdeling is gebaseerd op de artikelen 6, eerste derde lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, 28a, eerste en zevende lid, 28b, 33, tweede en derde lid, en 34, vierde, vijfde, zesde, zevende en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid, en 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's.

De verplichtingen die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen niet alleen bestuurlijk maar ook strafrechtelijk worden gehandhaafd. De strafbaarstellingen zijn voor overtredingen van bepalingen met een grondslag in de Omgevingswet opgenomen in de Wet op de economische delicten. Voor overtredingen van bepalingen met een grondslag in de Wet veiligheidsregio's en de Arbeidsomstandighedenwet zijn de strafbaarstellingen geregeld in de artikelen 13.25 en 13.26.

Artikel 13.26 (nieuw) Ob

In dit artikel wordt de mogelijkheid geopend om bij niet-naleving van een artikel in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, dat is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, tweede zin, van de Arbeidsomstandighedenwet, met toepassing van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 28b van de Arbeidsomstandighedenwet, een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te leggen. Dit betreft ook de zzp-er en werkgever die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoert.

Artikel 13.27 (nieuw) Ob

Eerste lid

In het eerste lid is aangegeven dat de niet-naleving van de in artikel 13.26 genoemde bepalingen ook als overtreding in de zin van de algemene wet bestuursrecht wordt aangemerkt, zodat tevens (bij wijze van alternatief) een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Enige uitzondering is, gezien de ernst van de overtreding, de niet-naleving van artikel 4.9, derde lid (het exploitatieverbod). In de praktijk wordt als regel bestuursrechtelijk gehandhaafd en gesanctioneerd. Niettemin moet ook strafrechtelijke handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk zijn.

Paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving is mede van toepassing op zzp-ers en werkgevers die de werkzaamheden (deels) zelf verrichten. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de

Arbeidsomstandighedenwet geeft voor deze groepen niet de mogelijkheid om de niet-naleving strafrechtelijk en bestuursrechtelijk te handhaven en te sanctioneren, waarbij de keuze aan de handhavende instantie wordt gelaten. Hier dient de wetgever zelf een keuze te maken. Gezien de afgeleide positie en daarmee afgeleide verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de zzp-er en werkgever die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoert – er is hier altijd een opdrachtgever, al dan niet degene die de Seveso-inrichting exploiteert – is ervoor gekozen om bij deze groep altijd bestuursrechtelijk te handhaven en te sanctioneren. Dit wordt bereikt door artikel 13.27 (bestuurlijke sanctie) op alle geadresseerden van toepassing te laten zijn en artikel 13.29 (strafrechtelijke sanctie) alleen op de werkgever.

Tweede lid

In het tweede lid is geregeld wanneer een overtreding als ernstig wordt gekwalificeerd. Daarbij is aangesloten bij de omschrijving van 32 van de Arbeidsomstandighedenwet, rekening houdend met het feit dat het sanctiestelsel ook ziet op zzp-ers en werkgevers die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoeren. De kwalificatie ernstige overtreding leidt er ingevolge artikel 34, zesde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet toe dat de bestuurlijke boete bij recidive extra wordt verhoogd, als zowel de eerste als latere overtreding als ernstig zijn gekwalificeerd. Daarnaast leidt artikel 34, negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet ertoe dat bij het opleggen van bestuurlijke boetes wordt uitgegaan van een recidivetermijn van tien in plaats van vijf jaar.

Derde en vierde lid

Op grond van artikel 34, zevende en achtste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet wordt bij het vaststellen van recidive niet alleen gekeken naar dezelfde overtreding, maar ook naar een soortgelijke overtreding. Dit geldt niet alleen voor de bestuurlijke beboeting, maar ook voor de preventieve stillegging. In het derde en vierde lid is nader uitgewerkt wanneer sprake is van een soortgelijke overtreding. De Arbeidsomstandighedenwet en hierop gebaseerde lagere regelgeving, zoals paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kennen een grote diversiteit aan verplichtingen en verboden die bij overtreding tot het opleggen van een boete kunnen leiden en die qua ernst en aard verschillend kunnen zijn.

Artikel 13.28 (nieuw) Ob

Eerste lid

Een per 1 januari 2012 in werking getreden wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet introduceerde de bevoegdheid om, nadat voor een eerste overtreding een bestuurlijke boete is opgelegd of een proces-verbaal is opgemaakt, stillegging van werkzaamheden in het vooruitzicht te stellen. Bij de eerste herhaling van dezelfde of een soortgelijke overtreding kan ingevolge het eerste lid als regel een waarschuwing worden gegeven. Bij de volgende herhaling volgt een bevel tot tijdelijke stillegging, als bedoeld in artikel 28a van de Arbeidsomstandighedenwet.

Wat betreft het bevel tot stillegging bij recidive als zodanig wordt het volgende opgemerkt. De stillegging van de werkzaamheden duurt ten hoogste drie maanden. Daarbij zal voor de periode waarvoor de stillegging geldt worden aangesloten bij de ernst van de overtreding en de mate waarin sprake is van recidive. Dit is nader uitgewerkt in beleidsregels. Effectuering van de preventieve stillegging is mogelijk vanaf het moment dat een boeterapport is opgesteld. De preventieve stillegging heeft betrekking op het staken of niet aanvangen van werkzaamheden. Daarbij kan het zowel gaan om alle werkzaamheden verricht door een bedrijf – waarbij het bedrijf feitelijk geheel wordt stilgelegd – als om specifieke werkzaamheden of werkzaamheden in onderdelen van een bedrijf, waarbij andere onderdelen nog in werking kunnen zijn. Bij de keuze hiertussen wordt onder meer gekeken naar de mate waarin de overtredingen verspreid zijn binnen het bedrijf en de mogelijkheden om bedrijfsonderdelen daadwerkelijk stil te leggen. Voor dit laatste

is van belang, zoals bij de toelichting op het vierde lid wordt aangegeven, dat het niet in alle situaties mogelijk of wenselijk is om (onderdelen van) bedrijven stil te leggen.

Tweede lid

In het tweede lid is aangegeven dat van een waarschuwing en een preventieve stillegging kan worden afgezien als de aard van de overtreding of de met de overtreding samenhangende omstandigheden dan wel de gevolgen van de stillegging van werkzaamheden daartoe aanleiding geven. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een overtreding van een administratieve verplichting of de omstandigheden waarin de overtreding heeft plaatsgevonden. De gevolgen van de stillegging kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de veiligheid van de werksituatie en op het feit dat een eventuele stillegging van de werkzaamheden onevenredig grote maatschappelijke gevolgen heeft of om bedrijven waarbij risico's voor de veiligheid verbonden zijn aan het stilleggen of weer opstarten van werkzaamheden. Dit is nader uitgewerkt in beleidsregels. Als geen preventieve stillegging wordt toegepast, is dit geen reden om een bestuurlijke boete achterwege te laten.

Derde en vierde lid

Op grond van artikel 28a van de Arbeidsomstandighedenwet wordt bij het vaststellen van recidive niet alleen gekeken naar dezelfde overtreding, maar ook naar een soortgelijke overtreding. Dit geldt niet alleen voor de preventieve stillegging maar ook voor de bestuurlijke beboeting (artikel 13.27). In het derde en vierde lid is nader uitgewerkt wanneer sprake is van een soortgelijke overtreding. De Arbeidsomstandighedenwet en hierop gebaseerde lagere regelgeving, zoals paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kennen een grote diversiteit aan verplichtingen en verboden die bij overtreding tot een preventieve stillegging kunnen leiden en die qua ernst en aard verschillend kunnen zijn. Het preventief stilleggen van een bedrijf naast de verhoging van de bestuurlijke boete voor lichte (administratieve) overtredingen is niet proportioneel.

Artikel 13.29 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn de artikelen opgesomd die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waarvan de overtreding is gekwalificeerd als strafbare feit op grond van de Wet veiligheidsregio's. De strafbaarstelling volgt uit artikel 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's en artikel 1a, onder 1°, van de Wet op de economische delicten. Daarmee valt dit handelen onder de definitie van de Wet op de economische delicten van misdrijven, voor zover zij opzettelijk zijn begaan, en onder de definitie van overtredingen als er geen sprake is van opzet. De artikelen waarvan de overtredingen strafbaar zijn gesteld gaan over de gegevens en bescheiden in het veiligheidsrapport die de veiligheidsregio nodig heeft voor de voorbereiding van de rampenbestrijding en de aanwezigheid van een actuele lijst met gevaarlijke stoffen.

Artikel 13.30 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn op grond van artikel 6, derde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet de artikelen opgesomd die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waarvan de overtreding is gekwalificeerd als strafbare feiten. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet maakt het mogelijk om de niet-naleving van de op artikel 6 van die wet gebaseerde verplichtingen (dat zijn de in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen verplichtingen voor de werkgever) te handhaven en te sanctioneren langs zowel strafrechtelijke als bestuurlijke weg.

Onderdeel CL (hoofdstuk 14 Ob) [artikelen 16.1, 16.55, eerste lid, 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, d en f, en tweede lid, aanhef en onder a, 20.21, derde lid, 20.24, eerste lid, 20.25, eerste lid, en 20.26, eerste lid, van de wet]

Artikel 14.1 Ob

Dit artikel is redactioneel gewijzigd, zodat de formulering beter aansluit bij de in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorgestelde wijziging van artikel 16.1.

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke typen elektronische berichten bij inwerkingtreding via de landelijke voorziening bij het bevoegd gezag kunnen worden ingediend. Voor deze berichten moet, als gekozen wordt voor de elektronische weg, gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening. Daarbij is in eerste instantie uitgegaan van het voorzieningenniveau van de bestaande gebruikerstoepassingen Omgevingsloket Online en Activiteitenbesluit Internet Module, maar wel rekening gehouden met het bredere toepassingsbereik van de Omgevingswet. Op termijn zal de landelijke voorziening stapsgewijs voor steeds meer typen berichten aan het bevoegd gezag worden opengesteld.

In beginsel is het de bedoeling dat alle aanvragen om een omgevingsvergunning, een maatwerkvoorschrift en toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend. Ook alle meldingen die onder de Omgevingswet vallen kunnen via de landelijke voorziening worden gedaan.

Andere aanvragen om een besluit, zoals een verzoek om handhaving, een bezwaarschrift of een aanvraag tot het opleggen van een gedoogplicht, kunnen vooralsnog niet via de landelijke voorziening worden ingediend. Ook voor het indienen van andere berichten, zoals een zienswijze, kan vooralsnog geen gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening.

Dit artikellid staat er niet aan in de weg dat bijvoorbeeld marktpartijen eigen toepassingen ontwikkelen die aansluiten op de open standaarden voor uitwisseling met de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Het digitaal stelsel is een open stelsel. Dat betekent dat het stelsel waar dat kan en mag, functionaliteit en informatie vrij beschikbaar stelt aan derden voor gebruik in hun eigen, al dan niet commerciële toepassingen. Zo kan bijvoorbeeld een vergunningaanvraag bij de landelijke voorziening worden ingediend via een door een marktpartij ingericht loket of ander informatiesysteem dat op de landelijke voorziening is aangesloten. Op die wijze wordt nog steeds voldaan aan de eis van indiening via de landelijke voorziening.

Bij het elektronisch indienen van een bericht kan de vraag relevant zijn op welk moment de procedure van start gaat, in verband met eventuele rechtsgevolgen die aan het verstrijken van de proceduretermijn zijn verbonden. Het moment van ontvangst van het elektronische bericht is bepalend voor het aanvangen van de termijn. In artikel 2:17, tweede lid, Awb is bepaald dat als tijdstip waarop een bericht door het bestuursorgaan is ontvangen het tijdstip geldt waarop het bericht het systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft bereikt. Als systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft ook te gelden een daartoe aangewezen systeem dat elders is ondergebracht, zoals in dit geval de landelijke voorziening. Niet van belang is op welk tijdstip het bestuursorgaan kennis neemt van het bericht.[60]

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag. Zodra het bericht is ingediend, wordt het toegankelijk voor het bevoegd gezag dat daarover een signaal ontvangt. De initiatiefnemer heeft wel altijd de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem kiest, te wijzigen. Daarbij geldt dat als een bericht bij een bestuursorgaan wordt ingediend dat geen bevoegd gezag blijkt te zijn, de doorzendplicht op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Awb van toepassing is. Indien het tijdstip van ontvangst van het bericht van belang is, is in beginsel het tijdstip bepalend

[60] Zie memorie van toelichting bij de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, Kamerstukken II 2001/02, 28483, nr. 3, p. 43.

waarop het bericht na doorzending door het bevoegde orgaan wordt ontvangen.[61] Dit is in overeenstemming met artikel 2:17, tweede lid, van de Awb, waarin is bepaald dat als tijdstip waarop een bericht door een bestuursorgaan elektronisch is ontvangen, geldt het tijdstip waarop het bericht zijn systeem voor gegevensverwerking heeft bereikt.

Tweede lid

Het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding[62] kan via de landelijke voorziening plaatsvinden, tenzij bij wettelijk voorschrift een ander kanaal is aangewezen. Zo is voor informatieverplichtingen in het kader van het 'Pollutant Release and Transfer Register' (PRTR) in artikel 10.42a de daarvoor beschikbare PRTR-voorziening aangewezen.

Derde lid

Voor bedrijven is de elektronische weg voor het verzenden van berichten aan het bevoegd gezag verplicht, vanaf het moment van inwerkingtreding van deze bepaling. Dit is ongewijzigd ten opzichte van het eerder gepubliceerde Omgevingsbesluit en komt – voor zover het de aanvraag om een omgevingsvergunning betreft – overeen met artikel 4.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht en artikel 6.20, tweede lid, van het Waterbesluit, die nooit in werking zijn getreden. Ook bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het gebruik van de elektronische weg nog niet verplicht worden gesteld, maar eerst gestimuleerd.[63]

Ten opzichte van de Staatsbladversie van het Omgevingsbesluit en artikel 4.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht is gewijzigd dat de verplichting geldt voor ondernemingen en rechtspersonen, in plaats van voor rechtspersonen en natuurlijke personen die een onderneming voeren of een zelfstandig beroep uitoefenen. Dit sluit beter aan bij het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer[64], waarin wordt gedifferentieerd tussen elektronisch verkeer met natuurlijke personen en elektronisch verkeer met ondernemingen en rechtspersonen. Gedoeld wordt op ondernemingen en rechtspersonen als bedoeld in artikel 5 respectievelijk artikel 6 van de Handelsregisterwet 2007.

In dit artikellid is nader gespecificeerd dat de verplichting geldt voor de typen berichten genoemd in het eerste lid en dat ondernemingen en rechtspersonen voor het verzenden van deze berichten verplicht gebruik moeten maken van de landelijke voorziening. De verplichting geldt niet voor het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding, omdat daarvoor ook andere kanalen aangewezen kunnen zijn. Een voorbeeld is het eerdergenoemde PRTR-register.

Vierde lid

In dit nieuwe artikellid wordt een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat alle aanvragen en meldingen via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend of gedaan. Berichten die zijn aangemerkt als staatsgeheim kunnen niet via de landelijke voorziening bij het bevoegd gezag worden ingediend. Het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening is hiervoor niet geschikt. Ook de digitale systemen van de bevoegde bestuursorganen hebben niet het passende beveiligingsniveau. Onder staatsgeheim wordt verstaan alle informatie die een hogere vertrouwelijkheidsgraad heeft dan departementaal vertrouwelijk als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013. Zoals in paragraaf XX van het algemeen deel van de toelichting al is toegelicht, gaat het om geringe aantallen berichten en is het niet opportuun het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening hiervoor te verhogen. Voor

[61] Artikel 16.54, tweede lid, van de wet bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor een aanvraag om een omgevingsvergunning.
[62] Zie over informatieverplichtingen en over het onderscheid tussen een meldingsplicht en een informatieverplichting paragrafen 2.3.4 en 3.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293).
[63] Zie ook paragraaf 4.10.1 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit (Stb. 2018, 290).
[64] Dit wetsvoorstel is in februari 2016 in consultatie gegeven.

het indienen van berichten met deze rubricering moet een andere methode worden gebruikt, zoals verzending op papier per koerier.

Artikel 14.2 Ob

Eerste lid

Dit artikellid is redactioneel gewijzigd, zodat de formulering beter aansluit bij artikel 14.1. Verder is verduidelijkt dat de bij een elektronisch bericht behorende gegevens en bescheiden[65] ook via de landelijke voorziening moeten worden verstrekt, tenzij het bevoegd gezag een andere wijze van verstrekking, bijvoorbeeld op papier, toestaat.

Tweede lid

In dit artikellid is een uitzondering gemaakt voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, persoonsgegevens van strafrechtelijke aard en informatie die is aangemerkt als staatsgeheim als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013. Zoals toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1, vierde lid, is het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening niet geschikt voor staatsgeheime informatie. Dit geldt ook voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. In afwijking van het eerste lid worden dergelijke gegevens daarom niet via de landelijke voorziening aan het bevoegd gezag verstrekt.

Derde lid

In de landelijke voorziening wordt gewerkt met interactieve formulieren. Omdat op grond van artikel 16.55, derde en vierde lid, van de Omgevingswet in de waterschapsverordening, omgevingsverordening en het omgevingsplan ook regels kunnen worden gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden, regelt dit artikellid dat het desbetreffende bevoegd gezag informatie beschikbaar stelt aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om in het formulier op te nemen. Dit is nodig om een volledig formulier samen te kunnen stellen, waarin alle indieningsvereisten zijn meegenomen. Op grond van artikel 20.28 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet kan bij ministeriële regeling een standaard worden voorgeschreven voor de wijze waarop deze informatie moet worden aangeleverd.

Artikel 14.3 (oud) Ob

In artikel 14.3 was geregeld dat voor het indienen van een bericht op papier gebruik wordt gemaakt van een uitdraai van het elektronische formulier, bedoeld in artikel 14.2, eerste lid, onder a. Bij nader inzien zullen voor het op papier indienen van een aanvraag, het doen van een melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding geen specifieke formulieren via de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld. In de landelijke voorziening wordt gewerkt met interactieve formulieren. De vragen die een initiatiefnemer voorgelegd krijgt, zijn afhankelijk van de antwoorden op eerdere vragen. Door de veelheid aan vragencombinaties is het niet mogelijk een gebruiksvriendelijk papieren formulier samen te stellen. Om die reden vervalt artikel 14.3. Voorgaande neemt niet weg dat wel een bericht op papier naar het bevoegd gezag kan worden verzonden. Dit kan per brief of met een door het bevoegd gezag vastgesteld formulier. Het bestuursorgaan dat bevoegd is op een aanvraag te beslissen, kan voor het indienen van aanvragen en de daarbij te verstrekken gegevens desgewenst zelf een papieren formulier vaststellen op grond van artikel 4:4 van de Awb.

Artikel 14.3 (nieuw) Ob

[65] Met het woord ‘bescheiden’ wordt gedoeld op documenten of bewijsstukken, terwijl met ‘gegevens’ wordt gedoeld op andersoortige informatie. Zie de Memorie van toelichting bij de Awb, Kamerstukken II 1988/89, 21221, nr. 3, p. 89.

Dit artikel regelt dat een bericht wordt geacht te zijn ondertekend als het via de landelijke voorziening is ingediend. Voor formele berichten die aan een bestuursorgaan worden verzonden, geldt doorgaans het vereiste van ondertekening. Zo is ondertekening van een aanvraag voorgeschreven in artikel 4:2, eerste lid, van de Awb en kent het Besluit activiteiten leefomgeving een verplichting tot ondertekening van zowel meldingen als gegevens en bescheiden. Bij indiening via de landelijke voorziening hoeft een bericht niet van een aparte (elektronische) handtekening te worden voorzien. Voordat een initiatiefnemer een bericht langs elektronische weg kan indienen, heeft hij zich namelijk al moeten authenticeren. Daarnaast bekrachtigt de initiatiefnemer zijn wilsuiting door zich met het plaatsen van een vinkje akkoord te verklaren met de inhoud van het opgestelde bericht en vervolgens op de 'verzendknop' te drukken.
Artikel 2:16 van de Awb bepaalt dat de vereiste mate van betrouwbaarheid van de ondertekening afhangt van de inhoud en het doel van het elektronische bericht. Bij het inloggen in de landelijke voorziening wordt gebruik gemaakt van een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning. Deze middelen worden voldoende betrouwbaar geacht.
Het uitgangspunt dat het bericht wordt geacht te zijn ondertekend als het via het landelijke elektronische loket wordt ingediend, werd ook onder het Besluit omgevingsrecht al gehanteerd,[66] maar wordt nu met artikel 14.3 expliciet vastgelegd.

Artikel 14.4 (oud) Ob

Zoals in paragraaf 1.1.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting al is toegelicht zal voor de informatievoorziening via het digitaal stelsel, de (informatie uit) besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de wet die beschikbaar zijn in de digitale voorziening voor officiële publicaties, worden (her)gebruikt. Om die reden is het niet langer nodig om in het Omgevingsbesluit omgevingsdocumenten aan te wijzen en vervalt artikel 14.4.

Artikel 14.4 (nieuw) Ob

Eerste lid

Deze bepaling voorziet in objectgerichte beschikbaarstelling van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren, die via de landelijke voorziening van het DSO wordt ontsloten. Die beschikbaarstelling wordt aan het Kadaster opgedragen.

De onder a genoemde informatie betreft de inhoud van beleid dat is opgenomen in omgevingsvisies, de regels die zijn opgenomen in omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen en projectbesluiten, en de aanwijzingen of begrenzingen van locaties of gebieden die zijn opgenomen in de ministeriële regeling op grond van artikel 2.24, tweede lid, onder a, van de wet. Voor deze besluiten en andere rechtsfiguren worden standaarden vastgesteld die niet alleen de publicatie via de generieke voorziening voor officiële publicaties ondersteunen, maar tevens voorzien in een zodanige elektronische vormgeving van de besluiten en daarbij behorende metadata, dat de inhoud van de besluiten in het DSO objectgericht en in samenhang kan worden ontsloten. Voor deze informatievoorziening gebruikt het Kadaster dus de elektronische bestanden waarin de besluiten en andere rechtsfiguren zijn vervat, die door het bevoegd gezag voor publicatie worden aangeleverd bij de generieke infrastructuur voor officiële publicaties. De zogeheten bruidsschat, bestaande uit rijksregels die deel gaan uitmaken van het omgevingsplan respectievelijk de waterschapsverordening, vormt ook onderdeel van deze informatie. Deze rijksregels zullen overeenkomstig de standaard voor respectievelijk het omgevingsplan en de waterschapsverordening worden opgesteld. Tot de onder a genoemde informatie behoren eveneens de gepubliceerde ontwerpen van besluiten en beleidsdocumenten.
Milieueffectrapporten en andere bij een (ontwerp)besluit behorende documenten worden niet in het DSO ontsloten. Dergelijke documenten zijn, indien ze door het betrokken bestuursorgaan zijn

[66] Zie paragraaf 4.1 van de nota van toelichting bij het Besluit omgevingsrecht (Stb. 2010, 143).

meegeleverd met de officiële publicatie, wel beschikbaar via de generieke voorziening voor officiële publicaties.

De informatie uit de besluiten en andere rechtsfiguren wordt in zodanige vorm verstrekt dat deze per geometrisch begrensd object in samenhang kan worden geraadpleegd. De objectgerichte informatievoorziening door het DSO maakt het zodoende mogelijk dat alle voor een bepaalde locatie geldende en toekomstige regels en beleid, zoals vervat in de genoemde besluiten en andere rechtsfiguren, in samenhang beschikbaar zijn. Dit is mogelijk doordat de te gebruiken standaarden voor de besluiten en andere rechtsfiguren voorzien in een geometrische vaststelling van werkingsgebieden bij het vaststellen van regels en beleid. In sommige gevallen kan het voorkomen dat bij een besluit geen specifiek werkingsgebied wordt vastgesteld, omdat het besluit bijvoorbeeld het gehele grondgebied van het betrokken bestuursorgaan betreft. In zo'n geval worden in het kader van de informatievoorziening andere gegevens over de begrenzing van dat grondgebied verwerkt die niet in het authentieke besluit zijn betrokken en wordt het indicatieve karakter van die begrenzing kenbaar gemaakt.

Onder b, in samenhang met artikel 14.5, is geregeld dat de status van (ontwerpen van) besluiten en beleidsdocumenten kenbaar is. Voor dit doel wordt in artikel 14.5 aan het bevoegd gezag opgedragen om bepaalde statusinformatie aan het Kadaster te leveren. Het gaat daarbij om aanvullende statusinformatie, die geen rol speelt bij de officiële bekendmaking als zodanig en die daarom in dat kader niet zonder meer behoeft te worden geleverd aan de generieke voorziening voor officiële bekendmakingen waaruit het DSO put. Om ervoor te zorgen dat de aanvullende statusinformatie, zoals het gegeven dat (een deel van) een besluit door de rechter is vernietigd, wel in het DSO wordt verwerkt, is daarom een aanvullende verplichting geregeld. De levering van de aanvullende statusinformatie gebeurt technisch via hetzelfde centrale aanleverpunt als waar de officiële publicaties worden aangeleverd.

De onder c genoemde informatie betreft de inhoud van regels en beleid die is opgenomen in ruimtelijkeplannen.nl. Die inhoud is volgens de toen geldende standaarden opgesteld. Om ervoor te zorgen dat de informatie in de landelijke voorziening begrijpelijk kan worden getoond en gebruikt in combinatie met informatie uit nieuwe besluiten (opgesteld volgens nieuwe standaarden), is bewerking nodig in de vorm van een zogeheten overbruggingsfunctie. Die bewerking is daarom als element van de taak van het Kadaster opgenomen.

Tweede lid

De zorg voor het beheer van de informatie heeft uiteraard geen betrekking op beheer van de inhoud van de besluiten en andere rechtsfiguren als zodanig, aangezien deze uit de generieke infrastructuur voor de officiële publicaties wordt betrokken en daarop geen inhoudelijke bewerking wordt uitgevoerd. Het in deze bepaling bedoelde beheer ziet onder meer op het bewaren van de historie van de informatieverstrekking door het Kadaster.

Op grond van artikel 20.26, derde lid, van de wet kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de uitvoering van de bij dit besluit opgedragen taak. Daartoe behoren in ieder geval regels over de wijze van beschikbaarstelling en de vorm waarin de informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren beschikbaar wordt gesteld.

Artikel 14.5 in samenhang met bijlage VIII (nieuw) Ob

De verstrekking van gegevens over besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de wet door bestuursorganen aan het Kadaster is een uitvoeringstaak, die wordt toegedeeld aan uitvoerende organen van de respectieve bestuurslagen.
Het betreft gegevens die niet zonder meer zijn opgenomen in de officiële publicaties en daarom afzonderlijke regeling van een leveringsplicht behoeven. De wijze van leveren is overigens wel gelijk aan die van officiële publicaties. Het betreft hier vooral gegevens over een wijziging van de

status van een besluit of andere rechtsfiguur die zich na bekendmaking voordoet, zoals het gegeven of beroep is ingesteld, het onherroepelijk worden of een rechterlijke vernietiging. Er wordt, evenals in artikel 1.2.1, derde lid, van het huidige Besluit ruimtelijke ordening, geen termijn bepaald waarbinnen een statuswijziging moet worden geleverd. Uitgangspunt is dat het betrokken orgaan dit onverwijld doet.
In de bij ministeriële regeling vast te stellen uitvoeringsregels zal worden bepaald dat de hier bedoelde gegevens worden aangeleverd via de generieke voorziening voor officiële publicaties en dat daarbij gebruik wordt gemaakt van de standaarden die voor officiële publicaties worden voorgeschreven, welke standaarden in de relevante gegevens voorzien.

Artikel 14.6 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn omschrijvingen opgenomen van begrippen die een aantal keer in deze afdeling voorkomen en die de leesbaarheid van het besluit beogen te vergroten. Om niet alle betrokkenen bij de landelijke voorziening apart te hoeven benoemen, is gekozen voor een indeling in de categorieën bezoeker en gebruiker. Een bezoeker logt niet in; een gebruiker wel. Een gebruiker kan een initiatiefnemer zelf zijn, maar ook een vertegenwoordiger van een niet-natuurlijke persoon of een gemachtigde. Inloggen in de landelijke voorziening is alleen vereist voor het opstellen en indienen van een bericht.

Artikel 14.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

Dit artikel regelt het beheer van de via de landelijke voorziening ingediende berichten. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geleidt een door een initiatiefnemer ingediend bericht onverwijld door naar het desbetreffende bevoegd gezag en stelt het bevoegd gezag van deze doorgeleiding op de hoogte. Dit gebeurt met een triggerbericht vanuit de landelijke voorziening. Het is de bedoeling dat het bevoegd gezag het ingediende bericht overzet naar zijn eigen behandelsysteem. Naar verwachting zal deze overzetting naar het eigen behandelsysteem in de meeste gevallen geheel automatisch kunnen plaatsvinden.

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag. De initiatiefnemer heeft wel altijd de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem kiest, te wijzigen. Daarbij geldt dat als een bericht bij een bestuursorgaan wordt ingediend dat geen bevoegd gezag blijkt te zijn, de doorzendplicht op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Awb van toepassing is. Het onbevoegde bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het doorzenden van het bericht naar het juiste bevoegd gezag. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening. Op die manier is het juiste bevoegd gezag ook bekend bij de beheerder van de landelijke voorziening, zodat eventuele aanvullingen op het bericht direct naar dat bestuursorgaan kunnen worden doorgeleid.

In de consultatie zijn vragen gesteld over het tijdstip van ontvangst van een bericht en de eventuele gevolgen van een technische storing. Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1 is toegelicht, geldt op grond van artikel 2:17 van de Awb als tijdstip waarop een bericht door het bestuursorgaan is ontvangen het tijdstip waarop het bericht het systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft bereikt. Als systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft ook te gelden een daartoe aangewezen systeem dat elders is ondergebracht, zoals in dit geval de landelijke voorziening. Tijdstip van indiening in de landelijke voorziening is aldus het tijdstip van ontvangst in de landelijke voorziening door het juiste bevoegd gezag. Op dat tijdstip gaat een eventuele beslistermijn lopen. Niet van belang is op welk tijdstip het bevoegd gezag kennisneemt van het bericht of het naar zijn eigen zaaksysteem haalt. Zodra een bericht is ingediend, wordt het toegankelijk voor het bevoegd gezag en krijgt het bevoegd gezag daarover een signaal.

Denkbaar is dat de landelijke voorziening als gevolg van een storing of onderhoud tijdelijk buiten werking is en een initiatiefnemer geen bericht kan indienen. De gevolgen hiervan klemmen vooral als de indiening van het bericht aan een termijn is gebonden. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als het bevoegd gezag een initiatiefnemer op grond van artikel 4:5 van de Awb in de gelegenheid heeft gesteld zijn aanvraag binnen een bepaalde termijn aan te vullen. Het bevoegd gezag kan besluiten de aanvraag niet te behandelen, als de aanvraag niet tijdig is aangevuld. Bij een storing ligt het in de rede dat een daarmee samenhangende termijnoverschrijding niet aan de initiatiefnemer wordt tegengeworpen, tenzij het verzuim aan de initiatiefnemer valt toe te rekenen.[67] Voor het bevoegd gezag heeft de storing geen gevolgen. Het bericht is niet ontvangen, dus een eventueel geldende proceduretermijn is niet aangevangen.

Een storing kan zich ook voordoen tussen het moment van ontvangst van het bericht in de landelijke voorziening en het ophalen van het bericht door het bevoegd gezag. Het risico bestaat dat het bevoegd gezag hierdoor niet of te laat op de hoogte raakt van het bericht, terwijl de proceduretermijn in dat geval wel is aangevangen. De initiatiefnemer wordt dan niet geraakt door de storing. In het belang van de bij de landelijke voorziening aangesloten overheden zullen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de beschikbaarheid en continuïteit van de voorziening. Artikel 20.21, derde lid, van de wet biedt daar een grondslag voor. In een service level agreement kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt met de operationeel beheerders.

Op grond van artikel 20.24, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld die uitvoeringstechnische of administratieve voorschriften bevatten over het beheer van de gegevens in de landelijke voorziening.

Tweede lid

Een ingediend bericht wordt maximaal een jaar in de landelijke voorziening bewaard. Dit geeft een initiatiefnemer de mogelijkheid het bericht gedurende de behandeling nog aan te vullen of te wijzigen. Het bericht wordt weliswaar afgehandeld binnen de reguliere administratieve organisatie van het bevoegd gezag, maar blijft na indiening in de landelijke voorziening toegankelijk voor de initiatiefnemer, zodat hij bij een aanvulling of wijziging het formulier niet volledig opnieuw hoeft in te vullen.

Het voornemen bestaat om bij ministeriële regeling uitgestelde gegevensverstrekking mogelijk te maken. Onder de Wabo was dit geregeld in artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht. In dergelijke situaties is het noodzakelijk dat een initiatiefnemer langer toegang heeft tot het door hem ingediende bericht, zodat hij zijn gegevens kan aanvullen. Om die reden wordt aan het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om de bewaartermijn van maximaal 1 jaar te verlengen als dat nodig is voor de afhandeling van het bericht.

Waar een jaar niet noodzakelijk is, zal bewaring eerder worden beëindigd. In het beheer van de landelijke voorziening zal worden gedifferentieerd naar type bericht en type behandelprocedure. Een melding kan bijvoorbeeld eerder worden verwijderd dan een bericht waarop de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is. Het spreekt voor zich dat de beheerder een bericht niet zonder medeweten van het bevoegd gezag verwijdert. Het bevoegd gezag wordt in eerste instantie in de gelegenheid gesteld het bericht zelf te verwijderen. Gebeurt dat niet, dan verwijdert de beheerder het bericht.

Derde lid

Een via de landelijke voorziening ingevuld formulier hoeft niet direct te worden verzonden, maar kan ook tussentijds worden bewaard. Zo kan de initiatiefnemer later weer verder gaan met invullen. Dit geldt ook voor het bijvoegen van bijbehorende gegevens en bescheiden. Het derde lid

[67] Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 maart 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1088.

regelt dat gegevens die nog niet zijn ingediend en nog niet naar het bevoegd gezag zijn doorgeleid maximaal een jaar worden bewaard. Dit is de termijn die ook werd gehanteerd bij het Omgevingsloket Online. Een termijn van een jaar geeft initiatiefnemers voldoende tijd om de aanvraag of melding te completeren. Ook hier is sprake van een maximumtermijn. Een initiatiefnemer kan er uiteraard zelf voor kiezen de gegevens eerder te verwijderen, bijvoorbeeld als hij heeft besloten het bericht om hem moverende redenen niet in te dienen. Het spreekt verder voor zich dat de beheerder de gegevens niet zonder medeweten van de initiatiefnemer verwijdert en de initiatiefnemer hierover vooraf informeert.

Artikel 14.8 (nieuw) Ob

Eerste lid

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven[68], worden persoonsgegevens verwerkt in de landelijke voorziening. Onder persoonsgegevens wordt verstaan: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Dit betekent dat informatie ofwel direct over een persoon gaat, ofwel naar deze persoon te herleiden is.

Dit artikellid regelt welk bestuursorgaan verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in de landelijke voorziening. Die verantwoordelijkheid wordt belegd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als strategisch beheerder van de landelijke voorziening. Op deze verantwoordelijke rusten diverse verplichtingen op grond van de AVG, waaronder de technische beveiliging van het systeem en het naleven van de rechten van betrokkenen, zoals het recht op inzage en het recht op rectificatie en aanvulling.
Op grond van artikel 6 van de AVG mogen persoonsgegevens worden verwerkt wanneer dat noodzakelijk is om aan een wettelijke verplichting te voldoen. In artikel 20.21, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de landelijke voorziening beheert. De minister verwerkt in het kader van deze wettelijke taak persoonsgegevens. De minister is verantwoordelijk voor de persoonsgegevens die samenhangen met het gebruik van het systeem, zoals accountgegevens en loggegevens. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor de persoonsgegevens in de elektronische berichten zolang deze in de landelijke voorziening zijn opgenomen. Zonder verwerking van deze gegevens is het voor de minister redelijkerwijs niet goed mogelijk zijn wettelijke verplichting uit te voeren.

Het burgerservicenummer (BSN) maakt deel uit van de persoonsgegevens die de minister verwerkt. Artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer biedt een wettelijke grondslag voor het verwerken van het BSN door overheidsorganen in het kader van de uitvoering van hun publiekrechtelijke taak. De publiekrechtelijke taak van de minister, in het kader waarvan hij het BSN verwerkt, is vastgelegd in het eerdergenoemde artikel 20.21, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor het kunnen ontvangen en doorgeleiden naar het bevoegd gezag van elektronische berichten is het noodzakelijk het BSN te verwerken.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke voor alle processen in de landelijke voorziening. Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke vanaf het moment dat het een bericht heeft overgehaald naar het eigen behandelsysteem. De grens van de verantwoordelijkheid wordt op deze manier gelegd bij een systeemgrens tussen de landelijke voorziening en de systemen van bevoegde overheden, zoals ook was aanbevolen in de Privacy Impact Assessment.

Het voorgaande laat onverlet dat de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk is voor de gegevens die hij in de landelijke voorziening plaatst en wie hij toegang geeft tot deze gegevens (bijvoorbeeld

[68] Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 50-53 en p. 318.

een adviseur). Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het uit de landelijke voorziening halen van het elektronisch bericht en voor wie hij toegang geeft tot de in de voorziening opgenomen gegevens en bescheiden. Uiteraard moet het bevoegd gezag daarbij de AVG in acht nemen. Het verstrekken van persoonsgegevens aan derden mag alleen als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld en moet gebaseerd zijn op een van de gronden uit artikel 6 van de AVG.

Tweede lid

Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke vanaf het moment dat het bevoegd gezag de aanvraag of melding heeft overgehaald naar het eigen behandelsysteem. Persoonsgegevens mogen op grond van artikel 6 van de AVG worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of als dit noodzakelijk is voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. De Omgevingswet belegt verschillende taken en verantwoordelijkheden bij het bevoegd gezag, bijvoorbeeld de bevoegdheid een omgevingsvergunning te verlenen. In het kader van deze taken mag het bevoegd gezag persoonsgegevens verwerken, voor zover dit noodzakelijk is. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning of het afhandelen van een ander bericht als bedoeld in artikel 14.1 is het noodzakelijk persoonsgegevens te verwerken.

Een bericht dat door het bevoegd gezag is opgehaald, hoeft niet meteen te worden verwijderd uit de landelijke voorziening. Het bevoegd gezag zal bijvoorbeeld eerst willen beoordelen of het ook daadwerkelijk voor hem bestemd is. Het kan dus zijn dat het bericht zowel in de landelijke voorziening als in het behandelsysteem van het bevoegd gezag berust. Op dat moment is sprake van twee verschillende gegevensverwerkingen, waarvoor twee verschillende verwerkingsverantwoordelijken bestaan.

Artikel 14.9 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke persoonsgegevens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt voor de toegang tot de landelijke voorziening, dat wil zeggen: bij het inloggen in de landelijke voorziening. Een gebruiker logt in met een elektronisch identificatiemiddel. Voor de identificatie wordt gebruik gemaakt van een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning. Vanuit deze infrastructuur wordt een identificerend nummer aan de minister doorgegeven, om de identiteit van de gebruiker vast te stellen. Bij natuurlijke personen gaat het om het burgerservicenummer of een versleutelde vorm daarvan. Bij bedrijven gaat het bijvoorbeeld om het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer of het Kamer van Koophandel-nummer. Daarnaast worden in de landelijke voorziening profielgegevens opgeslagen. Dit is noodzakelijk in verband met het verkrijgen van toegang tot de faciliteiten van de landelijke voorziening en vergroot ook het gebruiksgemak. Verder kunnen de gegevens worden gebruikt om te communiceren met betrokkenen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat de persoonsgegevens worden bewaard zolang het bijbehorende account in de landelijke voorziening bestaat. De gegevens zijn immers steeds nodig voor het inloggen in de landelijke voorziening. Opheffing van het account kan plaatsvinden door een actieve handeling van de accounthouder of door de minister na een periode van inactiviteit. Na opheffing van het account worden de gegevens na maximaal achttien maanden verwijderd. Deze termijn maakt het mogelijk eventuele vragen achteraf te beantwoorden. Verder kan het nodig zijn een opgeheven account te reactiveren. Een initiatiefnemer heeft namelijk na opheffing van zijn account geen toegang meer tot zijn berichten. Het is voor hem dan niet meer mogelijk een eerder ingediend bericht aan te vullen, als het bevoegd gezag daarom verzoekt.

Er is sprake van een maximumtermijn. Waar 18 maanden niet noodzakelijk is voor het doel waarvoor de gegevens worden gebruikt, zal bewaring eerder worden beëindigd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de accountgegevens van een medewerker van een bevoegd gezag van wie het account is opgeheven, omdat hij niet langer werkzaam is voor het bevoegd gezag in kwestie.

Artikel 14.10 (nieuw) Ob

Eerste lid

In het eerste lid zijn de persoonsgegevens opgenomen die door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden of kunnen worden verwerkt ten behoeve van het opstellen van elektronische berichten door initiatiefnemers en het doorgeleiden van deze berichten aan het bevoegd gezag. Het gaat om persoonsgegevens die in de berichten zelf zijn opgenomen.

Het verwerken van gegevens van initiatiefnemers die een melding doen of een aanvraag indienen, is nodig om hen te identificeren en met hen contact te onderhouden, bijvoorbeeld over de voortgang van de behandeling van een aanvraag of een te nemen besluit en om het te nemen besluit op naam te kunnen stellen. Verder zijn persoonsgegevens nodig om het bericht te kunnen beoordelen binnen de daarvoor geldende toetsingskaders. De te verwerken persoonsgegevens volgen uit de Algemene wet bestuursrecht en andere specifieke indieningsvereisten die krachtens de Omgevingswet worden gesteld. Het gaat daarbij niet alleen om indieningsvereisten in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen, maar ook vereisten die door decentrale overheden onder meer op grond van artikel 16.55 van de Omgevingswet in een omgevingsplan, waterschaps- of omgevingsverordening zijn opgenomen. Naast locatiegegevens, in de vorm van een adresaanduiding, een kadastrale aanduiding of een set van coördinaten, kunnen in bepaalde gevallen de vermogensrechtelijke status van een initiatiefnemer tot een projectlocatie (eigendom, pacht, huur) of financiële gegevens worden gevraagd. Een voorbeeld van het laatste is het vereiste een bewijs van financiële zekerheid te overleggen bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Verder komt het voor dat, zoals in het algemeen deel van de toelichting is uitgelegd, informatie over derden worden gevraagd, zoals naam en adres van degene die een onderzoek heeft verricht, werkzaamheden uitvoert of daarop toezicht houdt.
Gegevens over organisaties zijn géén persoonsgegevens, omdat zij geen betrekking hebben op een natuurlijke persoon. Dit is slechts anders wanneer de organisatie vereenzelvigd kan worden met een natuurlijke persoon, bijvoorbeeld wanneer in de naam van een bedrijf een persoonsnaam is opgenomen of verwerkt. Verder kan een aan een bedrijf gekoppeld nummer, zoals een Kamer van Koophandel-nummer, een persoonsidentificerend gegeven zijn. Vandaar dat de organisatienaam en het identificatienummer van de organisatie als persoonsgegevens in deze bepaling worden vermeld.

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming, zoals gegevens over gezondheid, en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, en andere mogelijk gevoelige gegevens worden niet in de landelijke voorziening verwerkt. Als dit soort gegevens bijvoorbeeld in het kader van een vergunningaanvraag aan het bevoegd gezag moeten worden overgelegd, gebeurt dit via een ander kanaal dan de landelijke voorziening. In de landelijke voorziening zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van interactieve formulieren. Deze formulieren moeten ervoor zorgen dat initiatiefnemers niet meer informatie verstrekken dan nodig is voor het behandelen van het bericht.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat voor de persoonsgegevens van initiatiefnemers (en andere betrokkenen) de maximale bewaartermijnen gelden die worden genoemd in artikel 14.7, tweede en derde lid. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij die artikelleden.

Artikel 4.11 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke typen persoonsgegevens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt in het kader van de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening. Er kunnen gegevens worden verwerkt die relevant zijn voor de adequate werking van de landelijke voorziening. Dit betreft onder andere de browserversie, het besturingssysteem, de schermresolutie en of er een desktop/laptop, tablet of mobile device is gebruikt alsmede de netwerkkarakteristieken als IP-protocol (IPv4 of IPv6), poorten en verkeersanalyse statistieken.

Daarnaast vindt logging en auditing plaats. Logging houdt in dat technische gebeurtenissen worden vastgelegd om fouten te kunnen opsporen en herstellen in het operationeel beheer van de landelijke voorziening. Auditing is het vastleggen van functionele gebeurtenissen en mutaties van gegevens, tot personen herleidbaar (wie heeft wat gedaan), bijvoorbeeld ten behoeve van onderzoek naar fraude. De Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR) verplicht tot het bewaren van deze gegevens.

Onder een gebeurtenis wordt bijvoorbeeld verstaan een handeling van een gebruiker, zoals het wijzigen van een e-mailadres of het beëindigen van een account. De relevante informatie met betrekking tot deze gebeurtenis wordt vastgelegd conform de BIR. Ook van systeemgebeurtenissen met een functionele betekenis, zoals het detecteren van een mogelijk virus in een document of de aanlevering van een bestand met toepasbare regels door het bevoegd gezag, worden de relevante gegevens vastgelegd. Bij geschillen over de elektronische verzending van berichten kunnen soms aanzienlijke bewijsproblemen ontstaan. Voor een initiatiefnemer of een bevoegd gezag is het van belang te kunnen aantonen welk bericht op welk tijdstip is ontvangen of opgehaald uit de landelijke voorziening. Daarom worden niet alleen de omstandigheid dat een bericht is ingediend en op welk tijdstip, maar ook de inhoud van het bericht zelf gelogd.

Het bewaren van de inhoud van berichten voor dit doel is verenigbaar met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld. De berichtenarchivering wordt immers gebruikt om problemen op te lossen die zich bij het doorgeleiden van berichten kunnen voordoen en stelt initiatiefnemer en bevoegd gezag in staat tot betrouwbaar elektronisch verkeer. Initiatiefnemer en bevoegd gezag verwachten dit ook van de beheerder van de landelijke voorziening. Het raadplegen van de auditbestanden is voorbehouden aan geautoriseerde medewerkers van de beheerder.

Tweede lid

Het tweede lid regelt hoe lang de persoonsgegevens worden bewaard door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De sessiegegevens worden bewaard zo lang de sessie duurt. De overige gegevens die relevant zijn voor de adequate werking van de landelijke voorziening, zoals het besturingssysteem, het browsertype en het IP-adres, worden maximaal achttien maanden bewaard voor bezoekersstatistieken, trendanalyse, usabilityonderzoek en analyse van incidenten. Dit geldt ook voor de technische logbestanden. De bewaartermijn van achttien maanden is afgestemd op de tijd die maximaal nodig is voor adequate analyse en onderzoek. Daarbij geldt dat de gegevens voor statistische doeleinden of interne rapportageverplichtingen vrijwel direct worden geanonimiseerd, doch maximaal binnen 90 dagen, waarna er geen sprake meer is van verwerking van persoonsgegevens.

Voor de gegevens in auditlogbestanden is de bewaartermijn bepaald op maximaal vijf jaar. Deze termijn is nodig om onderzoek naar onbevoegde informatieverwerking en fraudeonderzoek mogelijk te maken. Daarbij is van belang dat misbruik of oneigenlijk gebruik doorgaans pas na verloop van tijd blijkt. Bovendien is sprake van een samenspel in de digitale keten van componenten van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning, en de landelijke

voorziening. Om die reden is aansluiting gezocht bij de bewaartermijnen in de regelgeving over de generieke digitale infrastructuur van de overheid.[69] Ook voor bewijsvoering in juridische geschillen en procedures is een termijn van maximaal vijf jaar realistisch, gezien de duur van dergelijke procedures.

Artikel 14.12 (nieuw) Ob

Met deze bepaling wordt de taak van operationeel beheer van enkele onderdelen van de landelijke voorziening bij het Kadaster belegd. Zoals in de toelichting op artikel 20.21, derde lid, van de wet is vermeld, is zo'n wettelijke taaktoedeling aan de orde voor zover operationele beheertaken buiten de rechtspersoon Staat worden belegd. Dit is het geval bij de onderdelen waarvan het operationeel beheer bij het Kadaster als zelfstandig bestuursorgaan berust.

Tot die onderdelen behoort allereerst de onder a. genoemde voorziening voor beschikbaarstelling van informatie die op grond van artikel 20.26 van de wet is aangewezen. Daarnaast beheert het Kadaster ook een onder b. genoemde stelselcatalogus, waarin begrippen, informatiemodellen en gegevenssets zijn opgenomen. Deze catalogus vervult een belangrijke functie bij het leggen van verbanden tussen begrippen uit diverse besluiten en tussen begrippen en andere informatie. Ten slotte wordt onder c. het operationeel beheer opgedragen van technische koppelvlakken die dienen voor het aanbieden van informatie door bestuursorganen en rechtspersonen, en koppelvlakken die in het kader van het open stelsel dienen om aansluiting van systemen en applicaties van gebruikers mogelijk te maken.

Onderdeel CM (bijlage I bij artikel 1.1 Ob)

Provinciaal monument en voorbeschermd provinciaal monument
Bij dit besluit worden aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit twee nieuwe, samenhangende begrippen toegevoegd, te weten 'provinciaal monument' en 'voorbeschermd provinciaal monument'. Deze begrippen, die gehanteerd worden in artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit, sluiten voor hun betekenis aan bij de uitleg die het Besluit bouwwerken leefomgeving aan deze begrippen geeft. Deze begrippen worden bij het onderhavige besluit ook aan bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd. Voor een toelichting op de inhoud van deze begrippen wordt verwezen naar de toelichting op deze wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Landelijke voorziening
Aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit wordt het begrip 'landelijke voorziening' toegevoegd. Het begrip 'landelijke voorziening' was nog niet voorzien van een technische begripsbepaling, maar dat blijkt wel nuttig gezien het frequente gebruik van dit begrip. Gedoeld wordt op de landelijke voorziening van het digitaal stelsel Omgevingswet als bedoeld in artikel 20.21 van de wet.

Onderdeel CN (bijlage III bij de artikelen 4.33 en 4.34 Ob)

Onder 1

Artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit, in samenhang met bijlage III, onder 1, bij dat besluit heeft betrekking op de adviesrechten voor het bestuur van de veiligheidsregio voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Bij dit besluit wijzigt de aanwijzing van de adviesrechten in deze bijlage op diverse onderdelen.

[69] Dit betreft het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur (Stb. 2016, 195) en de daarop in voorbereiding zijnde wijziging, het Besluit digitale overheid, die op 27 maart 2018 is opengesteld ter consultatie.

In de eerste plaats worden twee nieuwe adviesrechten toegevoegd. De eerste toevoeging (onderdeel ra) betreft de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.105, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat hier om het behandelen van het oppervlak van metalen met een bad met een inhoud van ten minste 1 m^3 vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1 of vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening. Gebleken is dat voor deze milieubelastende activiteit op grond van het Besluit omgevingsrecht een vergunningplicht geldt, die bij het Besluit activiteiten leefomgeving zoals dat is vastgesteld ten onrechte niet is gecontinueerd. In die vergunningplicht wordt bij dit besluit alsnog voorzien. Omdat het bestuur van de veiligheidsregio onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling externe veiligheid inrichtingen een adviesrecht heeft voor bovengenoemde activiteit, wordt bij dit besluit in het verlengde van de aanwijzing van de vergunningplicht ook in de aanwijzing van het adviesrecht voor de activiteit voorzien.

De tweede toevoeging (onderdeel va) betreft de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.295b van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat hier om het exploiteren van een spoorwegemplacement. Het adviesrecht geldt alleen voor de spoorwegemplacementen, bedoeld in tabel E.13 in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit zijn spoorwegemplacementen waar wagons met gevaarlijke stoffen worden gerangeerd. Hiermee wordt het adviesrecht dat het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen heeft voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor dergelijke spoorwegemplacementen naar het stelsel van de Omgevingswet omgezet. Dit gebeurt pas bij dit besluit omdat ook artikel 3.295b eerst bij dit besluit aan het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegevoegd. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Verder wordt de formulering van een aantal al aangewezen adviesrechten gewijzigd, als gevolg van in het onderhavige besluit opgenomen wijzigingen in de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de milieubelastende activiteiten waarop die adviesrechten betrekking hebben worden geregeld. Het gaat hier om de adviesrechten in de onderdelen a, b, c, d, e, i, j, k, q, s. t, u, v, w en x van de bijlage. Voor de achtergrond van die wijzigingen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij de wijzigingen van de desbetreffende artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook wordt de formulering van het adviesrecht in onderdeel o van de bijlage wetstechnisch aan de in de bijlage gehanteerde aanwijzingssystematiek aangepast. Deze aanwijzingssystematiek gaat ervan uit dat daar waar dit voor de leesbaarheid van het desbetreffende adviesrecht noodzakelijk is wordt verwezen naar zowel het artikel uit het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de *milieubelastende* activiteit wordt aangewezen als het artikel uit dat besluit waarin de *vergunningplichtige* milieubelastende activiteit wordt aangewezen. Eveneens een wetstechnische aanpassing vindt plaats in het adviesrecht in onderdeel v van de bijlage waarin de zinsnede ‘met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage’ wordt toegevoegd die eerder per abuis niet is opgenomen.

Tot slot wordt in het adviesrecht in onderdeel x een nadere omschrijving opgenomen van de gevaarlijke stoffen waarbij het adviesrecht van de veiligheidsregio’s voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk geldt, omdat dit het toepassingsbereik van het adviesrecht verduidelijkt. Dit is in navolging van artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving en bijlage VII, onder E, onder 11.1, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin bij dit besluit eveneens een concretisering van het begrip gevaarlijke stoffen plaatsvindt binnen de context van die bepalingen. De gevaarlijke stoffen die in de omschrijving van het adviesrecht worden genoemd zijn gevaarlijke stoffen die aan de orde kunnen zijn bij het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk. Ook wordt in dit adviesrecht ‘bewerken’ en ‘het gereedmaken voor transport’ toegevoegd aan de omschrijving van de (deel)activiteiten waaraan het adviesrecht van de veiligheidsregio’s is gekoppeld. De reden daarvoor is dat ook het adviesrecht dat het bestuur van de veiligheidsregio onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling

externe veiligheid inrichtingen heeft voor inrichtingen die een mijnbouwwerk zijn aan deze (deel)activiteiten is gekoppeld.

Onder 2

Artikel 4.34 van het Omgevingsbesluit, in samenhang met bijlage III, onder 2, bij dat besluit heeft betrekking op de adviesrechten voor de inspecteur-generaal leefomgeving en transport voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten.

Bij dit besluit wordt in het adviesrecht dat is opgenomen in onderdeel a van de bijlage 'biogas' vervangen door 'vergistingsgas'. Daarmee wordt aangesloten bij de terminologie die in het Besluit activiteiten leefomgeving voor deze vorm van gas wordt gebruikt.

Ook vindt bij dit besluit een wetstechnische wijziging plaats van het adviesrecht dat is opgenomen in onderdeel b van de bijlage. Met deze wijziging wordt dit onderdeel aangepast aan de in de bijlage gehanteerde aanwijzingssystematiek. Deze aanwijzingssystematiek gaat ervan uit dat daar waar dit voor de leesbaarheid van het betreffende adviesrecht noodzakelijk is wordt verwezen naar zowel het artikel uit het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de *milieubelastende* activiteit wordt aangewezen als het artikel uit dat besluit waarin de *vergunningplichtige* milieubelastende activiteit wordt aangewezen.

Onderdeel CO (bijlage VI (nieuw) bij artikel 13.12, eerste lid, Ob, bijlage VII (nieuw) bij artikel 13.12, eerste lid, Ob en bijlage VIII (nieuw) bij artikel 14.5 Ob)

Bijlage VI (nieuw) Ob

Bijlage VI bepaalt welke activiteiten moeten worden belegd bij een omgevingsdienst. Zoals met de onderstaande tabel inzichtelijk wordt gemaakt, gaat het om dezelfde activiteiten als aangewezen in de bijlage bij artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Voor de volledigheid wordt ook verwezen naar het algemeen deel van de nota van toelichting.

Besluit omgevingsrecht	**Omgevingsbesluit**
Categorie 1 Een project dat in ieder geval bestaat uit een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de wet met betrekking tot een inrichting waartoe een ippc-installatie behoort of die behoort tot een categorie van inrichtingen als bedoeld in bijlage I, onderdeel B of C, waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Deze categorie betreft inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning door gedeputeerde staten is vereist. Volgens de package deal betreft deze basistaak de voorbereiding door de omgevingsdienst van de omgevingsvergunning in zijn geheel. Dat betekent dat wanneer behalve voor «milieuactiviteiten» ook voor andere activiteiten een omgevingsvergunning is vereist, de omgevingsvergunning voor die andere activiteiten ook door de omgevingsdienst wordt voorbereid. (…)'*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. **Categorie 2** De bouw- en sloopactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van: a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. **Categorie 3** Omgevingsplanactiviteiten, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van: a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit.

	De categorieën 1 tot en met 3 dienen ter vervanging van (onder andere) categorie 1 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijft het exploiteren van bedrijven waarvoor een omgevingsvergunning door gedeputeerde staten is vereist, onderdeel van het basistakenpakket. Categorie 2 en 3 zijn toegevoegd vanwege het 'in ieder geval' in categorie 1 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.
Categorie 2 Een project dat in ieder geval bestaat uit een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet ten behoeve van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Bij deze categorie gaat het om een project van provinciaal ruimtelijk belang dat als zodanig door provinciale staten is aangewezen. Meer specifiek gaat het om het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een geldend planologisch regime (bestemmingsplan, beheersverordening) in het kader van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang (bijvoorbeeld een inpassingsplan), waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo van gedeputeerde staten is vereist. Volgens de package deal betreft deze basistaak, net als basistaak van categorie 1, de voorbereiding door de omgevingsdienst van de omgevingsvergunning in zijn geheel.'*	**Categorie 2** De bouw- en sloopactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van: a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. **Categorie 3** Omgevingsplanactiviteiten, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van: a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. **Categorie 4** Omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten.

	De categorieën 2 tot en met 4 dienen ter vervanging van (onder andere) categorie 2 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 4 zorgt ervoor dat het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een geldend planologisch regime in het kader van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang, waarvoor een omgevingsvergunning (strijdig gebruik) door gedeputeerde staten is vereist, tot het basistakenpakket blijft behoren. Categorie 2 en 3 zijn toegevoegd vanwege het 'in ieder geval' uit categorie 2 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.
Categorie 3 Een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de wet met betrekking tot een inrichting waartoe een ippc-installatie behoort of die behoort tot een categorie van inrichtingen als bedoeld in bijlage I, onderdeel B of C, waarvoor burgemeester en wethouders het bevoegd gezag zijn. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Categorie 3 betreft inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning door burgemeester en wethouders is vereist. In afwijking van categorie 1 is de voorbereiding van de omgevingsvergunning door de omgevingsdienst voor deze inrichtingen wel beperkt tot het milieudeel van de omgevingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo). De overige activiteiten, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo, worden afgehandeld door burgemeester en wethouders.'*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 3 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijft het exploiteren van bedrijven waarvoor een omgevingsvergunning door burgemeester en wethouder is vereist, onderdeel van het basistakenpakket.*
Categorie 4 Een of meer categorieën activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de wet, die zijn aangewezen in artikel 2.2a (OBM). *Nota van Toelichting Stb. 2017-193*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 4 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit*

'Categorie 4 betreft inrichtingen waarvoor een OBM is vereist. De activiteiten waarvoor een OBM moet worden aangevraagd, zijn opgenomen in artikel 2.2a van het Bor. Hiervoor kunnen zowel gedeputeerde staten als burgemeester en wethouders het bevoegd gezag zijn.'	*activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht, onderdeel van het basistakenpakket (let op: de OBM keert onder het nieuwe stelsel niet terug).*
Categorie 5 Activiteiten met stoffen, preparaten, genetisch gemodificeerde organismen, producten en toestellen waarvoor voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming, met uitzondering van activiteiten door particulieren. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Dit onderdeel is een <vertaling> van onderdeel 4.5 van de package deal. Daaronder vallen activiteiten met stoffen, preparaten of producten waarvoor regels gelden op grond van titels 9.2, 9.4 en 9.5 van de Wm. De aanwijzing is gewijzigd ten opzichte van het basistakenpakket. Reden hiervoor is dat per 1 januari 2012 de Wm is aangepast. Met die wijziging zijn in titel 9.5 (Overige bepalingen met betrekking tot stoffen, preparaten en producten) van de Wm drie wettelijke regelingen gebundeld:* *- de voormalige regeling voor toestellen en geluidwerende voorzieningen in hoofdstuk II van de Wet geluidhinder,* *- de voormalige regeling voor toestellen, brandstoffen en verontreinigde handelingen in hoofdstuk III van de Wet inzake de luchtverontreiniging, en* *- de voormalige titel 10.3 Preventie en nuttige toepassing van hoofdstuk 10 van de Wm.* *Inhoudelijk heeft dit geen gevolgen voor het basistakenpakket.* *Titel 9.2 van de Wm betreft handelingen met stoffen, preparaten of genetisch gemodificeerde organismen. Specifiek gaat het hier om het milieutoezicht op de naleving van besluiten die op grond van titel 9.2 zijn vastgesteld, voor zover de activiteiten worden*	**Categorie 6** Activiteiten met stoffen, preparaten, producten en toestellen waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer, voor zover uitgevoerd in samenhang met een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 6 dient ter vervanging van categorie 5 uit bijlage IV van bij Besluit omgevingsrecht.* *Categorie 6 vertoont enkele zaken die opvallen. Ten eerste het vervallen van 'activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen'. Door het in categorie 1 aanwijzen van de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn deze activiteiten al onderdeel van het basistakenpakket. Ten tweede is opvallend dat in categorie 6 'de Wet bodembescherming' niet meer wordt genoemd. De reden daarvoor is het opgaan van deze wet in het nieuwe stelsel. Het laatste dat opvalt is de toegevoegde zinsnede 'voor zover uitgevoerd in samenhang met een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving'. Met deze toevoeging wordt een omissie uit het Besluit omgevingsrecht herstelt (de zinsnede was daar ten onrechte niet opgenomen).*

uitgevoerd door een houder van een omgevingsvergunning. Voorbeelden van deze besluiten zijn het: *- Vuurwerkbesluit,* *- Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013,* *- Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, en* *- Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer.* *Titel 9.4 van de Wm bevat de implementatie van de EG-richtlijn ecologisch ontwerp energiegerelateerde producten en geeft regels voor onder meer het aanbrengen van milieu-informatie op producten. Het milieutoezicht op activiteiten, voor zover die activiteiten worden uitgevoerd door een houder van een omgevingsvergunning, wordt bij de omgevingsdienst ondergebracht.'*	
Categorie 6 Aangewezen activiteiten uit het Activiteitenbesluit milieubeheer die plaatsvinden binnen een inrichting type B of inrichting type C als bedoeld in dat besluit. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Dit onderdeel brengt het milieutoezicht voor een aantal activiteiten die worden verricht door een inrichting die niet vergunningplichtig is (een inrichting type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit) en een inrichting die activiteiten verricht waarvoor een OBM vereist is, onder het basistakenpakket. Activiteiten van een niet vergunningplichtige en niet meldingsplichtige inrichting (een inrichting type A als bedoeld in het Activiteitenbesluit) vallen niet onder het basistakenpakket. Behalve het Activiteitenbesluit worden in de package deal ook het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw en het Vuurwerkbesluit genoemd. Het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit glastuinbouw zijn vervallen en de inhoud ervan is opgegaan in het Activiteitenbesluit. Het Vuurwerkbesluit is gebaseerd op de Wm en zal worden betrokken*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 6 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit het Activiteitenbesluit, onderdeel van het basistakenpakket.*

bij het toezicht op de naleving indien dat besluit in een concreet geval van toepassing is (…). *In categorie 6 zijn activiteiten opgenomen die als «complex» zijn aan te merken dan wel «specifieke toezichtexpertise» vereisen. Dit laatste kan zijn vanwege bepaalde milieuaspecten (zoals externe veiligheid) dan wel vanwege bovenlokale milieueffecten (zoals luchtkwaliteit of geur). Indien binnen een inrichting door de omgevingsdienst toezicht wordt gehouden op de naleving van een of meer activiteiten van categorie 6, zal het toezicht op de naleving van andere milieuactiviteiten binnen die inrichting ook door de omgevingsdienst worden gedaan. Het zou niet praktisch zijn als meerdere instanties binnen één inrichting milieutoezicht houden. Categorie 6 heeft betrekking op niet vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B), die al dan niet ook een OBM nodig hebben. Ook binnen vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C) kunnen activiteiten worden verricht die in het Activiteitenbesluit zijn geregeld. Het toezicht op die activiteiten valt onder onderdeel c, onder 2°. In de praktijk komt de aanwijzing van activiteiten in de categorieën 5 en 6 in combinatie met de aanwijzingen van inrichtingen in de categorieën 1, 3 en 4, erop neer dat alle milieutaken voor de aangewezen inrichtingen en activiteiten door de omgevingsdiensten worden uitgevoerd.'*	
Categorie 7 Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Deze categorie betreft de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen. Het gaat om bedrijfsmatige winning van onder meer zand, klei, grind, drinkwater, zwarte grond, mergel, steen, grondwater, gas, olie, binnen en buiten inrichtingen. Uitgezonderd is een mijnbouwinrichting of mijnbouwwerk waarvoor de Minister van Economische Zaken het bevoegd gezag voor de*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 7 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven activiteiten met betrekking tot het opsporen en winnen van natuurlijke hulpbronnen, onderdeel van het basistakenpakket.*

omgevingsvergunning is. Met het begrip «bedrijfsmatig» worden activiteiten in opdracht van particulieren uitgesloten. *Primair bedoeld is het toezicht op de winning van natuurlijke hulpbronnen, maar ook industriële grondwaterwinning en ontgronding ten behoeve van bijvoorbeeld natuurontwikkeling behoort hiertoe. De afgegraven grond wordt dan betiteld als natuurlijke hulpbron. De discussie of winning hoofd- of nevendoel is, is hierbij niet relevant.'*	
Categorie 8 Bedrijfsmatige activiteiten die verbonden zijn met het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Deze categorie betreft het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen. Het kan gaan om een activiteit waarvoor op grond van andere dan milieuwetten een vergunningplicht geldt (bijvoorbeeld aanleg van infrastructurele werken) maar waarbij ook handelingen worden uitgevoerd (bijvoorbeeld toepassing van reststoffen) waarop milieuregels van toepassing zijn. Bedoeld zijn bijvoorbeeld de bedrijfsmatige aanleg en het onderhoud van wegen, het bouwen en onderhouden van bruggen en viaducten, het bouwen en boren van tunnels, de aanleg van spoorbanen, het graven en onderhouden van kanalen en rivieren, het bouwen en verzwaren van dijklichamen en het ophogen van bouwterreinen. Het gaat vooral om het milieutoezicht in het kader van de Wet bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit geeft ook regels voor het beheer. Die regels gaan vooral over toepassingen van niet-schone grond en bouwstoffen. Het gaat hier niet om het toezicht op gevelreiniging.'*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 8 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven activiteiten die verbonden zijn met het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen, onderdeel van het basistakenpakket.*
Categorie 9 Bedrijfsmatige activiteiten als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.	**Categorie 1**

Nota van Toelichting Stb. 2017-193 *'Deze categorie gaat over bedrijfsmatige activiteiten binnen en buiten inrichtingen die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit. In het Besluit bodemkwaliteit zijn regels met betrekking tot kwaliteitsborging, bouwstoffen, grond, en baggerspecie vastgelegd.'*	De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 9 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit het Besluit bodemkwaliteit, onderdeel van het basistakenpakket.*
Categorie 10 Het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering. *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Deze categorie gaat over bodemsanering, sanering van bedrijventerreinen en lozing van grondwater vanuit een proefbronnering bij een bodemsanering.'*	**Categorie 1** De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. *Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 10 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering, onderdeel van het basistakenpakket.*
Categorie 11 Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot: gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen, ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijke stoffen (ketenhandhaving). *Nota van Toelichting Stb. 2017-193* *'Deze categorie heeft betrekking op het ketengerichte milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten met gevaarlijke stoffen en diverse afvalstoffen. Daaronder vallen ook afvalmakelaardij en activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 11 van de Wm.* *Dit is heel ruim geformuleerd. Er valt onder meer onder: het vervaardigen, in Nederland invoeren, toepassen, bewerken,*	**Categorie 5** Het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident. **Categorie 7** Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot: afvalstoffen, vuurwerk en explosieven voor civiel gebruik, secundaire grondstoffen, andere milieugevaarlijke stoffen (ketenhandhaving). *De categorieën 5 en 7 dienen ter vervanging van categorie 11 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.*

verwerken, voorhanden hebben, aan een ander ter beschikking stellen, vervoeren, uitvoeren en zich ontdoen van stoffen. Dit is het ankerpunt voor het ketenmilieutoezicht. (…) *Een ander voorbeeld is asbestsanering waarbij asbest of een asbesthoudend product wordt verwijderd uit een bouwwerk of een object. Deze activiteit mag niet gelijk worden gesteld met sloopwerkzaamheden (categorie 4.1) waarbij het gaat om het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk of een object. Pas na het saneren van het bouwwerk of object kan dat eventueel worden gesloopt.* *Het milieutoezicht op asbestsanering is een basistaak en wordt uitgevoerd door een omgevingsdienst tenzij de asbestsanering in een bouwwerk of een object wordt uitgevoerd bij en door een particulier. De voorwaarde hierbij is dat het te saneren oppervlak niet meer dan 35 vierkante meter bedraagt; een particuliere saneerder die zelfstandig saneert moet melding doen bij de gemeente. De burgemeester en wethouders voeren het milieutoezicht uit. Wanneer burgemeester en wethouders de taak hebben belegd als plustaak bij een omgevingsdienst moeten burgemeester en wethouders de melding doorsturen naar de omgevingsdienst die toezicht houdt.* *Wanneer een particulier de asbestsanering laat uitvoeren door een bedrijf (dat de aanwezigheid van asbest inventariseert, asbest verwijdert, asbest afvoert, etc.) valt de activiteit alsnog onder het basistakenpakket. Het bedrijf meldt de sanering bij burgemeester en wethouders die de melding vervolgens doorsturen naar de omgevingsdienst die toezicht houdt.* *Het saneren van asbest in de bodem valt buiten deze categorie. Zie hiervoor categorie 10 van bijlage IV.'*	*Met categorie 5 'het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident'' wordt een omissie uit het Besluit omgevingsrecht hersteld (de voornoemde activiteiten werden ten onrechte slechts genoemd in de toelichting).*

Bijlage VII (nieuw) Ob

Op grond van artikel 13.12, derde lid, is in bijlage VII een zestal omgevingsdiensten aangewezen die de werkzaamheden zoals opgenomen in bijlage VI zullen uitoefenen voor activiteiten met betrekking tot:

a) installaties als bedoeld in bijlage I, categorie 4, bij de richtlijn industriële emissies, en
b) waarop de Seveso-richtlijn van toepassing.

Bijlage VIII (nieuw) Ob

Voor een toelichting op deze bijlage wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit, zoals dat wordt gewijzigd bij dit invoeringsbesluit.

HOOFDSTUK 5 WIJZIGING ANDERE BESLUITEN

Artikel 5.1 (Arbeidsomstandighedenbesluit)

Onderdeel A (artikel 2.5g, derde lid, Arbeidsomstandighedenbesluit)

Vanwege het vervallen van de Wabo met de invoering van de Omgevingswet wordt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo aangepast. De vervangende verwijzing betreft een verwijzing naar artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. In dat artikelonderdeel wordt gesproken van een milieubelastende activiteit en niet van een inrichting. Dit is het logische gevolg van de keuze om het begrip milieubelastende activiteit te introduceren en het begrip inrichting los te laten. Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijppunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet vloeit de vergunningplicht voortaan voort uit de milieubelastende activiteit.

Onderdeel B (artikel 3.1a Arbeidsomstandighedenbesluit)

Hoewel de begripsomschrijving van gebouw in de Woningwet identiek is aan de begripsomschrijving in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt de verwijzing naar de Woningwet vervangen door een verwijzing naar bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit is een logischer verwijzing, vanwege het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet en het daaronder ressorterende Besluit bouwwerken leefomgeving en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet.

Onderdeel C (artikel 3.1b Arbeidsomstandighedenbesluit)

Artikel 3.1b wordt zodanig aangepast zodat de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van de Woningwet wordt vervangen door de verwijzing naar bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor een toelichting wordt verwezen naar de hiervoor opgenomen toelichting bij onderdeel B. In de voorgestelde tekst van het artikel wordt ook duidelijker tot uitdrukking gebracht dat een gebouw voldoet aan de gegeven voorschriften van de desbetreffende gebruiksfunctie die zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Als niet aan de voorschriften van de desbetreffende gebruiksfunctie is voldaan mag de arbeidsplaats immers niet worden gebruikt. Degene die verantwoordelijk voor het gebouw is (de normadressaat) zal zo nodig aan de voorschriften van het Besluit bouwwerken leefomgeving moeten voldoen. Dit hoeft dus niet dezelfde persoon te zijn als degene die over de arbeidsplaatsen gaat.

Onderdeel D (artikel 6.2, vijfde en zesde lid, Arbeidsomstandighedenbesluit)

Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in onderdeel C.

Artikel 5.2 (Asbestverwijderingsbesluit 2005)

De regels in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 over asbestverwijdering in bouwwerken komen terug in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit artikel voorziet erin dat de regels die daarop nu betrekking hebben in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 vervallen.

Onderdeel A (artikel 1 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

De definitie van het begrip woning en bijbehorende omschrijving kan worden geschrapt, omdat het begrip woning als gevolg van de wijzigingen die met dit artikel in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 worden aangebracht, niet meer in dat besluit wordt gebruikt.

Onderdeel B (artikel 3 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken komt de inhoud van artikel 3 terug in artikel 7.9, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt “bouwwerk of”.

Onderdeel C (artikel 4 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

De onderdelen a tot en met c van het eerste lid en de onderdelen a en b van het derde lid kunnen in artikel 4 vervallen, omdat de uitzonderingen op de asbestinventarisatieplicht die in die onderdelen zijn opgenomen, alleen betrekking hebben op bouwwerken.

Onderdeel D (artikel 6 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken is de inhoud van artikel 6 geregeld in artikel 7.20 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt “bouwwerk of”.

Onderdeel E (artikel 7 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken is de inhoud van artikel 7, onder a, geregeld in artikel 7.21 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt “bouwwerk of”.
Onderdeel g wordt aangepast in verband met het verdwijnen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer. In plaats hiervan wordt verwezen naar een voor het afgeven van grove huishoudelijke afvalstoffen ingerichte locatie als bedoeld in artikel 3.170, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F (artikel 9 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken wordt de inhoud van artikel 9, derde en vierde lid, geregeld in artikel 7.22 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt “bouwwerk of”.

Artikel 5.3 (Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

Onderdeel A (artikel 5.12, tweede lid, Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

In dit besluit wordt het inrichtingenbegrip zowel onder de Wet milieubeheer als de Kernenergiewet gebruikt. Het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. Om die reden is “inrichtingen” vervangen door “locaties”. Met deze wijziging wordt tegelijkertijd beter aangesloten bij de terminologie in het Besluit activiteiten leefomgeving. De verwijzingen binnen dit besluit naar een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet, zijn niet gewijzigd. Deze inrichtingen blijven immers onder het nieuwe regime van de Omgevingswet vergunningplichtig op grond van de Kernenergiewet.

Onderdeel B (artikel 7.30 Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

De aanhef van artikel 7.30 is aangepast, omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. Deze wijziging houdt ook verband met de wijziging van de begripsbepaling “locatie” in dit

besluit. Daarnaast zorgt deze aanpassing er voor dat artikel 7.30 tekstueel beter aansluit op de rest van het besluit.

Onderdeel C (bijlage 1 behorend bij artikel 1.2 Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

De begripsbepaling “locatie” is gewijzigd, omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. De verwijzing naar inrichtingen die behoren tot een krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen categorie is daarmee komen te vervallen en wordt vervangen door “plaats waar een milieubelastende activiteit, als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht”. Ook wordt door het vervallen van het inrichtingenbegrip in bijlage 1 in de begripsbepaling “beheer van radioactieve afvalstoffen” de term “locatie” ingevoegd. In de Wet milieubeheer werd het begrip inrichting gebruikt om de begrenzing van een plaats aan te geven waarvoor een vergunning wordt verleend. Vanuit het oogpunt van milieubeleid betekent locatie het al dan niet omgrensde grondgebied waar handelingen worden verricht, dus het geheel waar een buitenstaander mee te maken heeft. Door deze wijziging wordt aangesloten bij de grenzen van de locatie, zoals die in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, worden aangegeven.

Artikel 5.4 (Besluit beheer autobanden)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit beheer autobanden)

De begripsbepaling voertuig in artikel 1 van dit besluit wordt gewijzigd om deze te laten aansluiten bij de formulering van deze begripsbepaling in het Besluit beheer autowrakken. De begripsbepaling ‘hergebruiken als materiaal’ wordt vervangen door ‘recycling’ om deze aan te laten sluiten bij de formulering van deze begripsbepaling in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 6 Besluit beheer autobanden)

Artikel 6 van dit besluit wordt gewijzigd om aan te sluiten op artikel 1.

Artikel 5.5 (Besluit beheer autowrakken)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit beheer autowrakken)

De onderdelen a, b, g en i van het eerste lid van dit besluit worden aangepast om aan te sluiten bij de formulering in het Besluit activiteiten leefomgeving. Onderdeel f van het eerste lid wordt aangepast ter vervanging van het begrip inrichting. Onderdeel k van het eerste lid vervalt omdat dit begrip in het stelsel van de Omgevingswet niet meer wordt gebruikt.

Onderdeel B (artikel 2, eerste lid, Besluit beheer autowrakken)

Door een wijziging in de volgorde van de opsomming van voertuigtypen in artikel 1, onder a, wordt de verwijzing in artikel 2, eerste lid, aangepast. Bromfietsen staan niet meer in artikel 1, onder a, onder 2°, genoemd maar in onderdeel 3°. De uitsluiting zoals opgenomen in artikel 2, eerste lid, van het Besluit beheer autowrakken blijft hiermee onveranderd van toepassing op bromfietsen.

Onderdelen C, G, H, J en K (artikel 3, opschrift van paragraaf 4, artikelen 9, 12 en 15 Besluit beheer autowrakken)

Artikel 3, het opschrift van paragraaf 4 en de artikelen 9, 12 en 15 worden gewijzigd vanwege de wijziging van de begrippen in artikel 1.

Onderdelen D en I (artikelen 5 en 11 Besluit beheer autowrakken)

Artikel 5 vervalt omdat de inhoud van dit artikel terugkomt in artikel 4.591 van het Besluit activiteiten leefomgeving en in paragraaf 4.48a van dat besluit. Artikel 4.591 geldt voor autodemontagebedrijven en bepaalt dat autowrakken moeten worden afgevoerd naar een bedrijf waar een shredderinstallatie aanwezig is die de autowrakken scheidt in metaalschroot dat direct te recyclen is en shredderafvalstoffen. Shredderbedrijven moeten voldoen aan paragraaf 4.48a van het Besluit activiteiten leefomgeving. In die paragraaf is de inhoud van artikel 5 opgenomen. Omdat artikel 5 vervalt, wordt artikel 11 gewijzigd.

Onderdeel E (artikel 6 Besluit beheer autowrakken)

Gemeenten krijgen de keuze om regels over het afgeven van autowrakken op te nemen in de afvalstoffenverordening of in het omgevingsplan. Artikel 10.23 van de Wet milieubeheer wordt hierop aangepast. Om die reden wordt de aanhef van artikel 6 aangepast. De onderdelen a en b worden gewijzigd, om aan te sluiten op het stelsel van de Omgevingswet.

Onderdeel F (artikel 8a Besluit beheer autowrakken)

Artikel 8a wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer.

Artikel 5.6 (Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte)

Onderdelen A en B (artikel 3 en de bijlage, bedoeld in artikel 4 Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte)

Vanwege het verdwijnen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer, wordt in artikel 3 van het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte en in deel C van de bijlage daarbij de zinsnede “en buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer” vervangen door “en buiten een locatie bestemd voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in de Omgevingswet”. Daarnaast wordt het opschrift van deel C van de bijlage aangepast omdat regels als bedoeld in die bijlage door de wijziging van titel 10.4 van de Wet milieubeheer in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ook in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

Artikel 5.7 (Besluit brandstoffen luchtverontreiniging)

Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet bestaat een vergunningplicht bij het verrichten van een milieubelastende activiteit. Om die reden wordt in artikel 4.3 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging de zinsnede ‘vergunning voor een inrichting’ vervangen door ‘omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet’.

Artikel 5.8 (Besluit bijzondere spoorwegen)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit bijzondere spoorwegen)

De verwijzingen in dit artikel naar de artikelen 11 en 27 zijn verwijderd, omdat de verwijzingen niet meer juist zijn. De artikelen 11 en 27 vervallen namelijk.

Onderdeel B (artikel 11 Besluit bijzondere spoorwegen)

Artikel 11 vervalt, omdat het vergunningenregime wordt opgenomen in de Omgevingswet. In de Omgevingswet wordt voor “de begrenzing van bijzondere spoorwegen” een andere terminologie gebruikt namelijk, het begrip “beperkingengebied”. In artikel 2.19 van de Omgevingswet worden de algemene rijkstaken opgenomen. Zo is op grond van het derde lid, onder a, onder 2°, van artikel 2.19 van de Omgevingswet, het de taak van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om de staat en werking van de bijzondere spoorweginfrastructuur te behoeden. De bepalingen in artikel 11 die de grondslag voor de algemene regels betreffen, worden opgenomen in de artikelen 4.3, tweede lid, onder c, onder 2°, en 4.12, eerste lid, onder d, onder 3°, van de Omgevingswet. Verder vervalt de Regeling omgevingsregime bijzondere spoorwegen, die gebaseerd is op artikel 11, van rechtswege.

Onderdeel C (artikel 18 Besluit bijzondere spoorwegen)

De verwijzing naar “, 11, eerste en vijfde lid,” is verwijderd, omdat de verwijzing niet meer juist is. Artikel 11 vervalt namelijk.

Onderdeel D (artikel 27 Besluit bijzondere spoorwegen)

Artikel 27 vervalt, omdat de verwijzing naar artikel 14, derde lid, van het Tramwegreglement en artikel 15 van het Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen niet meer juist is. Allebei de reglementen zijn namelijk vervallen. Daarnaast is de verwijzing naar artikel 11 van dit besluit ook niet meer juist. Artikel 11 vervalt namelijk ook.

Artikel 5.9 (Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur)

Omdat een omgevingsvergunning in verband met de invoering van de Omgevingswet niet meer zal worden verleend op grond van de Wet milieubeheer, maar op grond van de Omgevingswet wordt artikel 3, onder c, van dit besluit aangepast. De vervangende verwijzing ziet op omgevingsvergunningen voor het verrichten van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. In dat artikelonderdeel wordt niet meer gesproken van een inrichting, omdat in de Omgevingswet een milieubelastende activiteit het aangrijpingspunt is voor een vergunningplicht.

Artikel 5.10 (Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De resterende bepalingen van deze wet, waaronder artikel 5.10, eerste lid, waarop dit besluit is gebaseerd, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet. De aanwijzing van toezichthouders op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ex artikel 5.10, eerste lid, van de Wabo, wordt voortaan geregeld in artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 11a.2 van de Wet milieubeheer wordt niet overgeheveld naar de Omgevingswet. Dit besluit wordt daarom gebaseerd op artikel 11a.2 van de Wet milieubeheer en artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 5.11 (Besluit controle op rechtspersonen)

Onderdelen A en B (artikelen 2, onder c, en 6, onder b, Besluit controle op rechtspersonen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Om die reden wordt in de artikelen 2, onder c, en 6, onder b, van het Besluit controle op rechtspersonen de verwijzing naar de Wabo vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. De zinsnede ‘en de beheerders in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet’ uit de artikelen 2, onder c, en 6, onder b, van dit Besluit, vervalt omdat het begrip ‘beheerder’ in artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet, bij de inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet vervalt. In de Omgevingswet komt er niet concreet een begrip voor in de plaats, maar wordt de uitoefening van taken op het gebied van watersystemen toebedeeld aan het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciebestuur of Onze Minister die het aangaat op grond van de artikelen 2.16, 2.17, 2.18 en 2.19 van de Omgevingswet.

Artikel 5.12 (Besluit detectie radioactief besmet schroot)

Onderdelen A tot en met G (artikelen 1 tot en met 3, 5, 6 en 6b tot en met 9 Besluit detectie radioactief besmet schroot)

Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijppunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet vloeit de vergunningplicht voortaan voort uit de milieubelastende activiteit. Om die reden wordt het begrip ‘inrichting’ geschrapt en het begrip ‘milieubelastende activiteit’ opgenomen in artikel 1 van het Besluit detectie radioactief besmet schroot. Deze aanpassing heeft consequenties voor de rest van het besluit. In de artikelen 2, 3, 5, 6 en 6b tot en met 9 wordt een vervangende verwijzing opgenomen naar milieubelastende activiteit binnen de betreffende context.

Artikel 5.13 (Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet)

Onderdelen A en B (artikelen 2 en 8 Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet)

In verband met de overgang van de regels in het Bouwbesluit 2012 naar het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt de verwijzing naar het Bouwbesluit in de artikelen 2 en 8 van het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.14 (Besluit Erfgoedwet archeologie)

Onderdelen A en B (artikelen 2.2 en 2.3 Besluit Erfgoedwet archeologie)

De onderdelen van de artikelen 2.2 en 2.3 worden gewijzigd om deze te laten aansluiten op het stelsel van de Omgevingswet. Door de wijziging van de artikelen 2.2, tweede lid, en 2.3, derde lid, onder c, wordt aangesloten bij de begripsbepalingen van gemeentelijk en provinciaal monument en voorbeschermd gemeentelijk en provinciaal monument zoals opgenomen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Artikel 2.3, eerste lid, wordt gewijzigd, omdat de Wabo bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken. Artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wabo komt terug in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.15 (Besluit gebruik meststoffen)

In artikel 1, zesde lid, van het Besluit gebruik meststoffen is bepaald dat dit besluit mede berust op de regelgevende bevoegdheid zoals opgenomen in de artikelen 6.6. en 6.7 van de Waterwet. Deze artikelen vervallen en worden vervangen door de artikelen 4.1, 4.3 en 4.6 van de Omgevingswet. Artikel 1, zesde lid, wordt aan die wijziging aangepast.

Artikel 5.16 (Besluit geluidproduktie sportmotoren)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit geluidproduktie sportmotoren)

Vanwege het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer en het intrekken van het Besluit omgevingsrecht wordt artikel 2 van dit besluit aangepast. Op grond van het nieuwe artikel 2, aanhef en onder b, is het verboden zonder omgevingsvergunning een terrein of gebouw te exploiteren voor het sporten of het recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor in de buitenlucht.

Onderdeel B (artikel 3 Besluit geluidproduktie sportmotoren)

Omdat het inrichtingenbegrip vervalt en artikel 2, onder b, wordt aangepast wordt artikel 3, eerste lid, van dit besluit eveneens gewijzigd. Het bevoegd gezag dat een omgevingsvergunning heeft verleend voor een activiteit als bedoeld in artikel 3.305 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan ontheffing verlenen van het vastgestelde geluiddrukniveau voor het te vergunnen evenement dat plaatsvindt op een terrein of een gebouw dat bestemd is voor het sporten of recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor. De ontheffing is mogelijk op grond van artikel 9.5.5. van de Wet milieubeheer. De voorgestelde wijziging in artikel 3, tweede lid, betreft een redactionele aanpassing.

Artikel 5.17 (Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Onderdeel A (artikel 1.5 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer vervalt, wordt de omschrijving van ggo-gebied aangepast. Met de verwijzing naar ‘een locatie waar milieubelastende activiteiten (…) worden verricht’ wordt aangesloten bij de terminologie in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikelen 2.14 en 2.35 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

De artikelen 2.14 en 2.35 worden aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer.

Onderdeel C (opschrift titel 2.3 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat de Wabo als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken, is het nodig om het opschrift van titel 2.3 aan te passen. In het opschrift wordt nu alleen nog verwezen naar regels op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet er in dat artikel 8.40 van de Wet milieubeheer gehandhaafd blijft voor delen van algemene maatregelen van bestuur en onderliggende ministeriële regelingen die niet integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels in afdeling 2.3.2 zijn daar een voorbeeld van. Regels in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 die gebaseerd zijn op artikel 8.40 van de Wet milieubeheer, zijn sterk verweven met regels die gebaseerd zijn op artikel 9.2.2.1 van die wet. Een voorbeeld hiervan is artikel 2.2 van dat besluit, dat op beide wetsartikelen is gebaseerd. Bijlage 9 van de Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 bevat zowel inrichting-gebonden regels als niet-inrichting-gebonden regels voor dezelfde ggo-werkzaamheden. Om die reden wordt ervoor gekozen, deze regels bij elkaar te houden en afdeling 2.3.2 niet te integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Wel wordt -vanwege het intrekken van het Besluit omgevingsrecht- in eerstgenoemd besluit (paragraaf 3.7.6) het ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 als milieubelastende activiteit aangewezen.

Onderdeel D (afdeling 2.3.1 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In artikel 4.630 dat via dit Invoeringsbesluit wordt ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald welke gegevens een melding moet bevatten. Daarnaast worden de indieningsvereisten voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen op inperkingsniveau IV, opgenomen in de Omgevingsregeling. In verband hiermee vervalt afdeling 2.3.1, die dezelfde regels bevat.

Onderdeel E (opschrift afdeling 2.3.2 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt het opschrift aangepast. Aangesloten wordt bij de terminologie in paragraaf 3.7.6 in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F (artikel 2.56 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden in het tweede lid van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer de artikelen 4.4, 4.5 en 4.7 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Uit artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet vloeit voort, dat als regels voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen, op aanvraag toestemming kan worden verleend om, in plaats daarvan een gelijkwaardige maatregel te treffen. Artikel 2.56 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013, dat uitvoering geeft aan de in artikel 8.40a van de Wet milieubeheer opgenomen bevoegdheid om bij een maatregel als bedoeld in artikel 8.40 deze mogelijkheid open te stellen, wordt daarmee in de huidige opzet overbodig. Immers uit de Omgevingswet vloeit deze bevoegdheid straks voort.

In het derde lid van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer wordt bepaald dat ook artikel 4.9 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing is, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald. Op grond van artikel 4.9 van de Omgevingswet zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel. Vanwege de specifieke kennis die nodig is voor de beoordeling van aanvragen tot het treffen van maatregelen die gelijkwaardig zijn aan de maatregelen die zijn voorgeschreven in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen 2013 en de onderliggende regeling, is het noodzakelijk van de hoofdregel in artikel 4.9 af te wijken. Net als op grond van de huidige regelgeving het geval is, wordt de bevoegdheid om te beslissen op dergelijke aanvragen toegekend aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het nieuwe artikel 2.56 voorziet hierin.

Onderdeel G (artikel 2.57 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt artikel 2.57, eerste lid, aangepast. Daarnaast vervalt het derde lid in verband met het vervallen van artikel 8.42 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel H (artikel 6.13 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat artikel 6.13 is uitgewerkt, vervalt deze overgangsrechtelijke bepaling in plaats van te worden aangepast op het vervallen van het begrip inrichting.

Onderdeel I (bijlage 5, onder 1, Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer worden de onderdelen c en d onder 1 van bijlage 5 aangepast.

Artikel 5.18 (Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Onderdeel A (artikel 27a Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Paragraaf 1.2 van de Wet milieubeheer komt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet te vervallen. Daarom is de verwijzing aangepast.

Onderdeel B (artikel 31 Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Omdat een omgevingsvergunning in verband met de invoering van de Omgevingswet niet meer zal worden verleend op grond van de Wet milieubeheer, maar op grond van de Omgevingswet is artikel 31, tweede lid, van dit besluit aangepast. De vervangende verwijzing ziet op omgevingsvergunningen voor het verrichten van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.19 (Besluit hoofdspoorweginfrastructuur)

In de Omgevingswet wordt voor ‘de begrenzing van hoofdspoorwegen’ een andere terminologie gebruikt, namelijk het begrip ‘beperkingengebied’. De grondslag voor de aanwijzing en geometrische begrenzing van het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur is opgenomen in artikel 2.21a van de Omgevingswet. In artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur wordt de begrenzing van de hoofdspoorweg en de daarnaast gelegen gronden aan weerszijden van het spoor geregeld. Dit artikel 21 vervalt, omdat deze materie wordt overgenomen in artikel 2.4 van het Omgevingsbesluit dat via dit Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt ingevoegd in het Omgevingsbesluit. Krachtens artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur kan de Minister van Verkeer en Waterstaat besluiten om van de in het eerste en tweede lid van dat artikel genoemde afstanden af te wijken. Dit artikelonderdeel betreffende afwijkende begrenzingen wordt bij ministeriële regeling geregeld. Op grond van artikel 9.1 van dit Invoeringsbesluit wordt voor een bepaling, opgenomen in een algemene maatregel van bestuur, die wordt vervangen door een bepaling bij ministeriële regeling, overgangsrecht geregeld bij ministeriële regeling. Het overgangsrecht voor artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur wordt via de Invoeringsregeling Omgevingswet geregeld. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 5.20 (Besluit huurprijzen woonruimte) [70]

Onderdeel A (artikel 8a Besluit huurprijzen woonruimte)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de Monumentenwet 1988, voor zover die tot dat moment op grond van de Erfgoedwet nog van toepassing was. Onder de Omgevingswet kan het Rijk een instructie geven aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan aan een locatie toedelen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht. Voor bestaande rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten geldt dat zij op grond van het overgangsrecht in artikel 4.35 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden aangemerkt als aangewezen op grond van een

[70] Dit is een voorlopige wijziging van het Besluit huurprijzen woonruimte, omdat er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog wijzigingen in dit besluit zullen worden doorgevoerd als gevolg van het klimaatbeleid.

instructie als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet. Onderdeel a van artikel 8a wordt hierop aangepast.

Onderdeel B (Bijlage I, onder A, Besluit huurprijzen woonruimte)

Onderdeel 9 van de toelichting behorende bij bijlage I, onder A, wordt aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzing naar het Bouwbesluit 2012 wordt daarom vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel C (Bijlage II, onderdeel 1, categorie A, Besluit huurprijzen woonruimte)

Diverse onderdelen van bijlage II, onderdeel 1, categorie A, worden aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzingen naar het Bouwbesluit 2012 worden daarom vervangen door verwijzingen naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel D (Bijlage II, onderdeel 1, categorie B, Besluit huurprijzen woonruimte)

In het eerste lid van Bijlage II, onderdeel 1, categorie B, van het Besluit huurprijzen woonruimte wordt de verwijzing naar artikel 1a van de Woningwet geschrapt. Dit is een logisch gevolg van het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet (en het daaronder ressorterende Besluit bouwwerken leefomgeving) en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet.

Onderdeel E (Bijlage II, onderdeel 2, Besluit huurprijzen woonruimte)

Het tweede onderdeel van Bijlage II, onderdeel 2, wordt aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzing naar het Bouwbesluit 2012 wordt daarom vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.21 (Besluit identificatie en registratie van dieren)

In artikel 1, derde lid, van het Besluit identificatie en registratie van dieren is bepaald dat dit besluit mede berust op de regelgevende bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 12.29, aanhef en onder e en f, van de Wet milieubeheer. Op grond van artikel 12.29 van de Wet milieubeheer worden regels gesteld ter implementatie van de verplichtingen van de PRTR-verordening. Dit artikel vervalt en wordt vervangen door artikel 20.6 in samenhang met artikel 20.7, onder a, van de Omgevingswet. In artikel 1, derde lid, wordt aan die wijziging opvolging gegeven.

Artikel 5.22 (Besluit informatie inzake rampen en crises)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit informatie inzake rampen en crises)

In artikel 1, onder a, wordt een begripsomschrijving toegevoegd van Seveso-inrichting omdat dit begrip op een aantal plaatsen wordt gebruikt in het Besluit informatie inzake rampen en crises. Voor de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Verder wordt artikel 1, onder b, gewijzigd. Dat vloeit voort uit het feit dat het Besluit risico's zware ongevallen 2015 bij dit besluit wordt ingetrokken. Om die reden kan in het eerste lid, onder b, van dat artikel niet langer naar het Besluit risico's zware ongevallen 2015 worden verwezen, en is het noodzakelijk het begrip opnieuw te definiëren. Omdat het hier gaat om een hogedrempelinrichting als bedoeld in het

Besluit activiteiten leefomgeving, wordt het begrip inrichting vervangen door hogedrempelinrichting en wordt er voor de begripsomschrijving verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 4 Besluit informatie inzake rampen en crises)

De definitie van het begrip inrichting in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 luidt: inrichting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, zijnde een lagedrempelinrichting of een hogedrempelinrichting. Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In het Besluit activiteiten leefomgeving komt het begrip lagedrempelinrichting niet meer terug, omdat in dit besluit is gekozen voor het begrip Seveso-inrichting; dit omvat zowel een lagedrempel- als een hogedrempelinrichting. Als de gegevens alleen gelden voor hogedrempelinrichtingen is dat expliciet in het Besluit activiteiten leefomgeving aangegeven. Omdat het in het huidige artikel 4, derde en vijfde lid, van het Besluit informatie inzake rampen en crises zowel gaat om een lagedrempel- als een hogedrempelinrichting wordt het begrip inrichting in het nieuwe tweede en vierde lid vervangen door Seveso-inrichting.
Onder de Omgevingswet wordt niet gesproken van degene die een Seveso-inrichting drijft, maar van degene die een Seveso-inrichting exploiteert. Het tweede en vierde lid worden daarmee in overeenstemming gebracht.
Omdat het eerste lid van dit artikel komt te vervallen, wordt de verwijzing in het nieuwe vijfde en zesde lid aangepast.

Onderdelen C en D (opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk III en artikel 5a Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk III en artikel 5a worden in overeenstemming gebracht met de terminologie die in het stelsel van de Omgevingswet wordt gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting de toelichting bij de wijziging van artikel 4 van het Besluit informatie inzake rampen en crises in onderdeel B.

Onderdeel E (artikel 6 Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het veiligheidsrapport uit artikel 10 van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is opgenomen in artikel 4.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden wordt onderdeel e aangepast. Zie voor de toelichting op het begrip hogedrempelinrichting de toelichting bij de wijziging van artikel 1 van het Besluit informatie inzake rampen en crises in onderdeel A.

Onderdeel G (artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het begrip "afvalvoorziening categorie A" wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervangen door "winningsafvalvoorziening categorie A". Dit is een technische wijziging zonder inhoudelijke gevolgen. Verder gaat het Besluit beheer winningsafvalstoffen op in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit artikel wordt daarmee in overeenstemming gebracht. Om de leesbaarheid van dit artikel te vergroten is ervoor gekozen om in dit artikel niet meer artikel 6 van het Besluit informatie inzake rampen en crises van overeenkomstige toepassing te verklaren (met diverse nuances) op een mogelijke ramp in een winningsafvalvoorziening categorie A, maar om de daarop toepasselijke regels geheel uit te schrijven in artikel 6a van het Besluit informatie inzake rampen en crises. Om die reden wordt dat artikel opnieuw vastgesteld.

Onderdelen F, H tot en met M (opschrift van paragraaf 2a van hoofdstuk III, artikel 9, opschrift van paragraaf 7 van hoofdstuk III, artikel 11a, opschrift van paragraaf 1 van hoofdstuk V en artikelen 13, 14 en 16 Besluit informatie inzake rampen en crises)

De opschriften van paragraaf 2a van hoofdstuk III, paragraaf 7 van hoofdstuk III en paragraaf 1 van hoofdstuk V en de artikelen 9, 11a, 13, 14 en 16 worden in overeenstemming gebracht met de terminologie die in het stelsel van de Omgevingswet wordt gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting de toelichting bij de wijzigingen in de artikelen 4 en 6a van het Besluit informatie inzake rampen en crises in de onderdelen B en G.

Artikel 5.23 (Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In artikel 1.1 van de Wabo is het bevoegd gezag gedefinieerd als: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning. Deze begripsbepaling komt niet terug in de Omgevingswet. In artikel 18.2, tweede lid, van de Omgevingswet is geregeld dat als er sprake is van een activiteit waarvoor op grond van paragraaf 4.1.1 algemene regels zijn gesteld, de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust bij het op grond van paragraaf 4.1.3 voor die activiteit bevoegde gezag. Dit is specifieker geformuleerd dan artikel 1.1 van de Wabo. Bij verwijzing naar artikel 18.2, tweede lid, van de Omgevingswet in artikel 7 van het Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen ontstaat er een herhaling van de bestuursrechtelijke handhaving. Om die reden wordt ‘Het bevoegd gezag (…) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht’ vervangen door ‘Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning’.

Artikel 5.24 (Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Onderdeel A (artikel 1, eerste lid, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het begrip *gevaarlijke stoffen* is aangepast in verband met het vervallen van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015. In het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 was het begrip gevaarlijke stof opgenomen en daarin werd verwezen naar de gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197). In de nieuwe begripsbepaling *gevaarlijke stof* wordt een verwijzing opgenomen naar de gevaarlijke stof, zoals bedoeld in die richtlijn.

Het begrip *locatie* is aangepast. In de begripsomschrijving is de verwijzing naar een inrichting als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer, vervangen door de verwijzing naar een plaats waar een milieubelastende activiteit, als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht. De Omgevingswet kent immers het inrichtingenbegrip niet meer. Het uitgangspunt is daarmee een brede definitie van locatie in het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, omdat in beginsel elk soort bedrijf een vergunningplichtige handeling als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kernenergiewet, zou kunnen verrichten. Hiermee wordt ook aangesloten bij de grenzen van de locatie, zoals die in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, worden aangegeven. Dit is van belang, omdat alle handelingen binnen één locatie samen beoordeeld moeten worden. “Plaats waar een handeling wordt verricht” is nog wel een element in de definitieomschrijving, voor de bedrijven die op verschillende, niet vaste, locaties handelingen verrichten.

Onderdelen B en C (artikelen 3 en 3a Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

De vervanging van “inrichting als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer” door “binnen een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht” in de artikelen 3, eerste lid, en 3a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen en de vervanging van “inrichting of uitrusting” en “inrichting” door “inrichting, uitrusting of locatie” in artikel 3, derde, vierde en vijfde lid, van dat besluit, houden verband met de wijziging van de begripsomschrijving *locatie* in artikel 1, eerste lid, van dit besluit. Onder “locatie” vallen nu zowel de inrichtingen, bedoeld in de Kernenergiewet, als de plaatsen waar een milieubelastende activiteit, bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht. Dit sluit aan bij de ruime opvatting van het begrip *locatie.* De verwijzing naar een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet, is niet gewijzigd, omdat deze inrichting vergunningplichtig is op grond van de Kernenergiewet.

Onderdeel D (artikel 11a Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Met deze bepaling wordt allereerst uitvoering gegeven aan artikel 16, tweede lid, van de Kernenergiewet zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de huidige tekst van de aanhef van artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen wordt verwezen naar artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo betreffende een vergunningplicht voor een bouwactiviteit. De Wabo is ingetrokken en daarom moet de verwijzing in dit artikel worden gewijzigd. In artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. Artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen ziet op beide situaties. Daarom wordt in artikel 11a van dit besluit een verwijzing opgenomen naar zowel een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet als een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet. De onderdelen a en b van artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen worden ook aangepast om aan te sluiten bij de aanhef van artikel 11a, van dat besluit.

Onderdeel E (artikel 15, onder a, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

In artikel 15, onder a, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen is de verwijzing naar artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. Het begrip oppervlaktewaterlichaam uit artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet, is gedefinieerd in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet. Daarnaast is de verwijzing naar de Waterregeling in artikel 15, onder a, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen vervallen. Het begrip waterkwaliteitsbeheer uit artikel 3.1 van de Waterregeling wordt omschreven in bijlage I bij de Omgevingsregeling.

Onderdeel F (artikel 23, eerste lid, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. De artikelen van het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 waarnaar in artikel 23 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen werd verwezen, zijn opgenomen in enerzijds de Omgevingswet en anderzijds het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Voor een gedetailleerde beschrijving van die overgang wordt verwezen naar de transponeringstabel voor het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 in bijlage I aan het slot van deze nota van toelichting.

Onderdeel G (artikel 24 Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 24 wordt de verwijzing naar het document, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 vervangen door een verwijzing naar artikel 4.10, bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Verder wordt de verwijzing naar het veiligheidsrapport, bedoeld in artikel 10, eerste tot en met derde lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 vervangen door een verwijzing naar artikel 4.14, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.25 (Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw)

Onderdelen A en B (artikelen 3 en 4 Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw)

Het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer verdwijnt en om die reden worden er twee artikelen ingevoegd in titel 15.13 van de Wet milieubeheer. Met de nieuwe opzet van titel 15.13 wordt aangesloten bij de opbouw van het Besluit activiteiten leefomgeving. De artikelen 3 en 4 van het Besluit kostenverevening reductie CO_2-emissies glastuinbouw worden gewijzigd om deze weer te laten aansluiten op titel 15.13 van de Wet milieubeheer. Het bepaalde in artikel 15.51, derde lid, van de Wet milieubeheer wordt opgenomen in een nieuw artikel, namelijk artikel 15.51b, tweede lid, van die wet.

Artikel 5.26 (Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

De categorie personen waarvoor de ontvangstmelding voor afgegeven afvalstoffen, bedoeld in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt, is in dat artikel beperkt tot personen als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder a of b, van die wet. Dit zijn personen die op grond van artikel 10.45 of 10.48 van die wet bevoegd zijn de afgegeven afvalstoffen in te zamelen of de afgegeven afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen op grond van algemene regels of op grond van een omgevingsvergunning.
Deze categorie personen wordt in het huidige artikel 2, tweede lid, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen verder ingeperkt. De ontvangstmelding geldt alleen voor personen die bevoegd zijn de afgegeven afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen en die een inrichting drijven die voldoen aan de beschrijving in artikel 2, tweede lid, onder a, van dat besluit en alleen als de afgifte geen betrekking heeft op de bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen die behoren tot een in bijlage I bij dat besluit aangegeven categorie (zie artikel 2, tweede lid, onder b, van dat besluit).

In het huidige artikel 2 is in het eerste lid bepaald dat de in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer gestelde verplichting niet geldt voor andere dan de in het tweede lid aangewezen gevallen. In het tweede lid zijn vervolgens de gevallen opgesomd waarin deze ontvangstmeldingsplicht geldt, waarvan door negatieve formuleringen ("niet zijnde een inrichting voor" (artikel 2, onder a) en "de afgifte geen betrekking heeft op" (artikel 2, onder b) een deel weer is uitgezonderd.
In het gewijzigde artikel 2 is er uit het oogpunt van duidelijke en toegankelijke regelgeving voor gekozen te volstaan met de aanwijzing van gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht niet geldt. Een deel van die gevallen waarin de ontvangstmelding niet geldt is in een bijlage bij het besluit opgenomen.

Eerste lid, onder a (nieuw)

In het huidige onderdeel a van artikel 2, tweede lid, wordt verwezen naar inrichtingen als bedoeld in categorie 28.4 van Bijlage I, onder C, van het Besluit omgevingsrecht, niet zijnde inrichtingen voor het uitsluitend verrichten van de onder a tot en met f opgesomde activiteiten. Omdat het Besluit

omgevingsrecht wordt ingetrokken en het inrichtingenbegrip komt te vervallen, wordt thans verwezen naar personen die bepaalde milieubelastende activiteiten met afvalstoffen verrichten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het betreft in alle gevallen activiteiten die betrekking hebben op het verwijderen of nuttig toepassen van afvalstoffen. Deze milieubelastende activiteiten omvatten ook activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving als vergunningplichtig zijn aangewezen. Als het gaat om een persoon die bevoegd is de betrokken afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen op grond van van regels in paragraaf 3.2.14, 3.2.15, 3.3.10, 3.3.12 3.3.13 of 3.6.8 (voor zover het gaat om het vergisten van plantaardig materiaal) of afdeling 3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is er een ontvangstmelding nodig, tenzij onderdeel b of c van toepassing is. Als het gaat om een andere persoon op grond van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer is er geen ontvangstmelding nodig.

Eerste lid, onder b (nieuw)

De uitzondering in dit onderdeel is bedoeld voor personen die onder artikel 10.37, tweede lid, onder b, onder 1°, vallen en een milieubelastende activiteit verrichten op grond van paragraaf 3.2.14, 3.2.15, 3.3.10, 3.3.12 3.3.13 of 3.6.8 (voor zover het gaat om het vergisten van plantaardig materiaal) of afdeling 3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De uitzondering in dit onderdeel geldt als het alleen om (een of meerdere van) de situaties gaat die in bijlage I zijn genoemd. Als het om een andere situatie gaat dan genoemd in bijlage I dan geldt deze uitzondering niet.

In onderdeel 1 van bijlage I (nieuw) worden de in artikel 2, tweede lid, onder a, onder 1°, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen aangewezen gevallen opgenomen. De gevallen die in onderdeel 2 van die bijlage worden opgenomen, zijn afkomstig uit categorie 28.4, onder a, van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht, en voor zover het betreft het opslaan van verontreinigde grond, uit onderdeel 2° van artikel 2, tweede lid, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen.

In de onderdelen 3 tot en met 5 van bijlage I worden de gevallen, bedoeld in de onderdelen 3° tot en met 5° van artikel 2, tweede lid, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, opgenomen. Onderdelen 6 en 7 van bijlage I worden overgenomen uit categorie 28.4, onder c, onder 1°, en categorie 28.7 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht. Onderdeel 8 van bijlage I wordt overgenomen uit categorie 28.4, onder g, van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht.

Het nieuwe artikel 2 voorziet in aanwijzing van gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht niet geldt. Daarom komen de in het huidige artikel 2 van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en categorie 28.4 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht opgenomen capaciteitsgrenzen (die als ondergrens dienen voor de gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht wel geldt) in de nieuwe bijlage I als bovengrens terug. Zo komt bijvoorbeeld een capaciteitsgrens van 50m^3 of meer die nu in de onderdeel 3° van artikel 2, tweede lid, onder a, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen is opgenomen, in bijlage I terug als een capaciteitsgrens van minder dan 50m^3.

Eerste lid, onder c (nieuw)

Dit onderdeel is een omzetting van het huidige artikel 2, tweede lid, onder b, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen.

Onderdeel B (artikel 5 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Artikel 5, tweede lid, wordt gewijzigd om aan te sluiten op de wijziging van artikel 2. In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip wordt het derde lid van artikel 5 gewijzigd.

Onderdeel C (artikel 7 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 7 wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip.

Onderdeel D (artikel 8 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

In verband met de invoeging van een nieuwe bijlage wordt bijlage II vernummerd tot bijlage III.

Onderdeel E (artikel 10 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Artikel 10, eerste lid wordt gewijzigd om aan te sluiten op de wijziging van artikel 2. Het derde lid wordt gewijzigd zodat het aansluit op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F (artikel 11 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 11 wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip.

Onderdeel G (artikel 13 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het in artikel 13 opgenomen overgangsrecht is uitgewerkt en kan daarom vervallen.

Onderdeel H (bijlage I (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

De onderdelen in deze bijlage zijn overgenomen uit artikel 2 van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en uit categorie 28.4, 28.7, 28.8 en 28.9 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel A, onder het eerste lid, onder b (nieuw).

Onderdeel I (bijlage II (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Door de invoeging van een nieuwe bijlage, wordt deze bijlage vernummerd tot bijlage II. Onderdeel 1 van de nieuwe bijlage wordt gewijzigd in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip en om dit onderdeel aan te laten sluiten op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel J (bijlage III (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Door de invoeging van een nieuwe bijlage, wordt deze bijlage vernummerd tot bijlage III.

Artikel 5.27 (Besluit OM-afdoening)

Onderdelen A en B (artikelen 4.1 en 4.2 Besluit OM-afdoening)

De wijzigingen in de onderdelen A en B vloeien voort uit de nieuwe benaming van omgevingsdiensten. In de artikelen 4.1 en 4.2 van het Besluit OM-afdoening wordt ‘Regionale Uitvoeringsdienst(en)’ vervangen door ‘omgevingsdienst(en)’. De vangnetbepaling in onderdeel f van artikel 4.2 wordt geschrapt, omdat inmiddels een landelijk dekkend stelsel van regionale omgevingsdiensten gerealiseerd is. De feitomschrijvingen in de bijlagen bij het Besluit OM-afdoening worden gewijzigd in samenspraak met de Commissie Feiten en Tarieven van het Openbaar Ministerie en het ministerie van

Justitie en Veiligheid; de wijzigingen worden meegenomen bij de jaarlijkse vaststelling van de bijlagen bij het Besluit OM-afdoening.

Artikel 5.28 (Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

In het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer is geen begripsomschrijving opgenomen van installatie. Deze begripsbepaling werd gedefinieerd in artikel 1, eerste lid, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (vervallen per 01-01-2013). Om de scope van artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer te verengen naar bepaalde soorten activiteiten, wordt de begripsbepaling installatie uit het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer opgenomen in artikel 1 van dit besluit. De verwijzing in de definitie van installatie naar bijlage I van het Oplosmiddelenbesluit wordt vervangen door een verwijzing naar tabel 4.438a van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 3, eerste lid, Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

Het Besluit omgevingsrecht wordt ingetrokken en het inrichtingenbegrip wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. Daarom wordt in artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer een vervangende verwijzing opgenomen naar een locatie bestemd voor een milieubelastende activiteit die is aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. De verwijzing naar ‘een bestaande installatie of een kleine installatie’ in artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer wordt geschrapt, omdat deze begripsbepalingen zijn uitgewerkt. De begrippen bestaande installatie en kleine installatie werden gedefinieerd in het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (vervallen per 01-01-2013) en werden in dat besluit opgenomen in horizonbepalingen waarvan de einddata zijn verstreken.

Artikel 5.29 (Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen)

Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet staat de milieubelastende activiteit centraal. Om die reden wordt in artikel 3, tweede lid, onder a, van het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen de vergunning krachtens artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo vervangen door: de omgevingsvergunning bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.30 (Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW)

In artikel 1, onder e, van het Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW wordt de verwijzing naar de eisen daaraan gesteld krachtens de Woningwet vervangen door een verwijzing naar de op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken. Dit is een logisch gevolg van het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet. Er wordt niet alleen verwezen naar de Omgevingswet, omdat in dat geval de vereisten waaraan een woonwagen moet voldoen sterk worden uitgebreid.

Artikel 5.31 (Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Besluit omgevingsrecht ingetrokken. De aanhef van het eerste lid wordt gewijzigd zodat deze aansluit op het Besluit activiteiten leefomgeving. Het verbod heeft geen betrekking op een winningsafvalvoorziening. Het onderscheid tussen stortplaats en winningsafvalvoorziening wordt gemaakt omdat het storten of opslaan van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening een specifieke activiteit is die onderscheiden moet worden van het storten van afvalstoffen op een stortplaats. Verder wordt onderdeel 13 gewijzigd zodat dit ook aansluit op het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 2 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Dit artikel wordt gewijzigd zodat het aansluit op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 3 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 3 wordt gewijzigd omdat het Besluit omgevingsrecht bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken. Voorheen had het verbod in artikel 3 betrekking op inrichtingen voor het op of in de bodem brengen (anders dan storten of voor het opslaan) van afvalstoffen. Door de wijziging van het eerste lid is het verbod ook van toepassing op gevallen die voorheen als ‘buiten inrichting’ werden beschouwd. Met deze wijziging wordt aangesloten op paragraaf 3.2.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In die paragraaf wordt in de aanwijzing van milieubelastende activiteit ook geen onderscheid gemaakt tussen ‘inrichting’ en ‘buiten inrichting’. In het tweede lid zijn categorieën van gevallen opgenomen waarvoor vrijstelling wordt verleend van het verbod in het eerste lid om afvalstoffen op of in de bodem te brengen.
Het derde en vierde lid zijn toegevoegd om aan te sluiten bij de verbodsbepaling in artikel 10.2 van de Wet milieubeheer zoals dat artikel gold voor de inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet. Het verbod in artikel 10.2 van de Wet milieubeheer had betrekking op het op of in de bodem brengen van afvalstoffen buiten een inrichting. In het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen waren vrijstellingen van het verbod opgenomen.
Om overlap of strijdigheid met regels in het Besluit activiteiten leefomgeving te voorkomen, geldt het verbod alleen als dat besluit niet van toepassing is op het opslaan van plantenresten. Verder geldt het verbod ook niet als het opslaan is toegestaan volgens de Vrijstellingsregeling plantenresten. Deze uitzondering komt overeen met de vrijstelling die gold in het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen waarbij ook naar de Vrijstellingsregeling plantenresten werd verwezen.
Het vijfde lid regelt dat de vrijstellingen in het tweede en vierde lid ook als vrijstellingen gelden van het verbod in artikel 10.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer, zoals dat geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat verbod geldt voor huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven. Artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer biedt de grondslag voor vrijstellingen.

Het verbod in dit artikel moet in samenhang worden gezien met het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn regels opgenomen over het op of in de bodem brengen van afvalstoffen. Die regels kunnen inhouden dat er een omgevingsvergunning nodig is voor het op of in bodem brengen van afvalstoffen vanwege de Kaderrichtlijn afvalstoffen.
Voor het op of in de bodem brengen van afvalstoffen kan er dus een omgevingsvergunningplicht in het Besluit activiteiten leefomgeving gelden, terwijl in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen voor diezelfde afvalstoffen een verbod kan gelden voor het op of in de bodem brengen. Een dergelijke samenloop komt er op neer dat de afvalstoffen dan niet op of in de bodem gebracht mogen worden, ook niet met een eventuele omgevingsvergunning.

In een volgende module van de Omgevingswet waarin het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen wordt geïntegreerd in het nieuwe stelsel, zal deze samenloop opnieuw worden bezien.

Onderdeel D (artikel 3a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Dit artikel was voorheen artikel 11e van dit besluit. Dit artikel wordt aangepast vanwege het vervallen van het begrip ‘inrichting’.

Onderdeel E (artikel 4 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De tekst van artikel 4, eerste lid, wordt gewijzigd zodat deze aansluit op de terminologie van de stelselherziening. Verder wordt ‘gedeputeerde staten’ vervangen door ‘bevoegd gezag’ omdat niet valt uit te sluiten dat een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is.

Onderdelen F, L, M en N (artikelen 6, 11f, 11g, 11h en 11i Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt niet gesproken van degene die de stortplaats drijft, maar degene die de stortplaats exploiteert. De artikelen 6, 11f, 11g, 11h en 11i worden daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel G (artikel 10 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Omdat het begrip inrichting in de Wet milieubeheer komt vervallen, wordt dit begrip vervangen door ‘degene’.

Onderdeel H (artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Uit het gewijzigde artikel 11c blijkt dat het in deze paragraaf gaat om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden kan de definitie van vergunning in dit artikel vervallen.

Onderdeel I (artikel 11c Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De aanhef van artikel 11c wordt gewijzigd in een verwijzing naar een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Aan een dergelijke omgevingsvergunning verbindt het bevoegd gezag voorschriften als bedoeld in de onderdelen a tot en met d van het eerste lid en het tweede en derde lid.

Onderdeel J (artikel 11d Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De tekst van de artikel 11d wordt gewijzigd om deze te laten aansluiten op de terminologie van de stelselherziening.

Onderdeel K (artikel 11e Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Artikel 11e is verplaatst. Zie de toelichting bij artikel 3a.

Onderdeel M (artikel 11g Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt niet gesproken van degene die de stortplaats drijft, maar degene die de stortplaats exploiteert. Het eerste lid van artikel 11g wordt daarmee in overeenstemming gebracht. In het tweede lid wordt het begrip inrichting vervangen door het begrip locatie, omdat het begrip inrichting in de Wet milieubeheer komt te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het derde lid wordt 'vergunning' vervangen door 'omgevingsvergunning' zodat ook hiermee wordt aangesloten op de terminologie van het nieuwe stelsel.

Onderdeel O (artikel 12a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In artikel 12a is bepaald dat dit besluit mede berust op artikel 32, eerste lid, van de Kernenergiewet. Vanwege de stelselherziening gaat dit besluit ook berusten op artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet waarin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld aan het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning. Dit besluit gaat ook berusten op artikel 8.40 van de Wet milieubeheer omdat dit artikel gehandhaafd blijft voor die delen van de algemene maatregelen van bestuur die niet integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten slotte gaat dit besluit berusten op artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer, waarin het mogelijk is om bij algemene maatregel van bestuur voor categorieën van gevallen vrijstelling te verlenen van het verbod om huishoudelijke afvalstoffen die nog zijn ingezameld of afgegeven, op of in de bodem te brengen.

Onderdeel P (voorschriften 1.2, 2.2 en 3.2 van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Het begrip vergunning wordt voor vervangen door het begrip omgevingsvergunning om aan te sluiten op de terminologie van de Omgevingswet.

Onderdeel Q (voorschrift 4.1 van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Stortbesluit bodembescherming ingetrokken. Artikel 5a, onder c, van dit besluit wordt opgenomen in artikel 8.50, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Om die reden wordt dit onderdeel gewijzigd.

Artikel 5.32 (Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening)

De Stichting advisering bestuursrechtsprak (hierna: StAB) is nu geregeld in de artikelen 8.5 tot en met 8.8 Wro, artikel 6.5b Wabo en de artikelen 20.10 tot en met 20.17 Wet milieubeheer. De Wro en de Wabo worden met de Omgevingswet in het geheel ingetrokken. De Wet milieubeheer blijft voor een deel in stand. De bepalingen uit de Wet milieubeheer die de StAB betreffen, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet. Om die reden zijn de bepalingen over de StAB in de Wabo, Wro en Wet milieubeheer vervangen door artikel 17.10 van de Omgevingswet.

Artikel 5.33 (Besluit veiligheidsregio's)

Onderdeel A (artikel 1.1 Besluit veiligheidsregio's)

Onder 1

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In de begripsomschrijving van ‘omgevingsvergunning’ wordt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo vervangen door een verwijzing naar het betreffende artikel in de Omgevingswet, artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onderdeel b. In dat artikelonderdeel van de Omgevingswet wordt niet gesproken van inrichting maar van een milieubelastende activiteit. Dit is een logisch gevolg van de in de Omgevingswet gekozen lijn om het begrip inrichting als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten los te laten.

Onder 2

Het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In de begripsomschrijving van ‘veiligheidsrapport’ wordt de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico’s zware ongevallen vervangen door een verwijzing naar artikel 4.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel is verduidelijkt wat onder een ‘veiligheidsrapport’ moet worden verstaan. In de artikelen 4.14 tot en met 4.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de gegevens en bescheiden benoemd die een veiligheidsrapport moet bevatten.

Onder 3

De toevoeging van een begripsomschrijving van ‘hogedrempelinrichting’ is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio’s, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. In de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. In die bijlage wordt ‘hogedrempelinrichting’ omschreven als een Seveso-inrichting waar een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn aanwezig is of mag zijn of kan ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, genoemd in bijlage I, deel 1, kolom 3 of deel 2, kolom 3 bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Voor een toelichting op deze omschrijving wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

De toevoeging van een begripsomschrijving van ‘Seveso-inrichting’ is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio’s, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. In de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De begripsomschrijving van ‘Seveso-inrichting’ in die bijlage, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, luidt: volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer Seveso-installaties, met inbegrip van:
a. gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; en
b. activiteiten die met het exploiteren van de Seveso-inrichting rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en de kans op en de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten, waarbij wordt verstaan onder:
gevaarlijke stoffen: gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn; en aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen: werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Onder ‘Seveso-installatie’ wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, verstaan een technische eenheid waar een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn wordt gemaakt, gebruikt, verwerkt of opgeslagen, met inbegrip van de uitrusting, leidingen, machines, gereedschappen, private spoorwegemplacementen, laadkades, loskades, aanlegsteigers, pieren, depots en andere constructies die nodig zijn voor de werking daarvan.

De toevoeging van een begripsomschrijving van ‘Seveso-richtlijn’ is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio’s, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. De begripsomschrijving is hetzelfde als in de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.2 (nieuw) Besluit veiligheidsregio’s)

Omdat in de begripsomschrijving van ‘Seveso-richtlijn’ dynamisch naar die richtlijn wordt verwezen is in dit artikel geregeld vanaf welk tijdstip wijzigingen van die richtlijn doorwerken in het Besluit veiligheidsregio’s. Dat tijdstip valt samen met de uiterste implementatiedatum. Artikel 1.2 biedt daarnaast de mogelijkheid om een ander tijdstip voor die doorwerking vast te stellen. Dit geschiedt bij ministerieel besluit dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt.

Onderdelen C en D (opschrift hoofdstuk 6, paragraaf 1, en artikel 6.1.1 Besluit veiligheidsregio’s)

Het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 6.1.1, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio’s vervalt de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico’s zware ongevallen. Aan artikel 1.1 wordt een begripsomschrijving van ‘hogedrempelinrichting’ toegevoegd. Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd ‘locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd’. Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 van de Wet veiligheidsregio’s. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt. In het tweede lid wordt ‘inrichting’ vervangen door ‘locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd’. Dit drukt beter uit wat is bedoeld. Het gaat immers niet om calamiteiten op locaties waarop andere inrichtingen dan hogedrempelinrichtingen zijn gelegen. Bovendien wordt in de begripsomschrijving van ‘omgevingsvergunning’ in artikel 1.1 de verwijzing naar ‘inrichting’ vervangen door ‘milieubelastende activiteit’ waardoor het gebruik van het begrip ‘inrichting’ onduidelijkheid zou kunnen opleveren over de betekenis.

Onderdeel E (artikel 6.1.2 Besluit veiligheidsregio’s)

Het Besluit omgevingsrecht wordt bij dit besluit ingetrokken. De verwijzing naar artikel 6.15, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht wordt niet vervangen door een verwijzing naar een ander artikel. Artikel 6.15, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht regelde dat het bevoegd gezag uiterlijk twee weken na ontvangst van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een hogedrempelinrichting, een afschrift daarvan en van de daarbij behorende gegevens en bescheiden onder andere aan het bestuur van de veiligheidsregio moest zenden. Deze specifieke verplichting voor het bevoegd gezag komt niet terug maar valt wel af te leiden uit een aantal andere bepalingen. Op grond van artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit en bijlage III bij dat besluit is het bestuur van de veiligheidsregio adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een Seveso-inrichting. Als adviseur ontvangt het bestuur van de veiligheidsregio de aanvraag om de omgevingsvergunning en de bij die aanvraag verstrekte gegevens en bescheiden. In de Omgevingsregeling is geregeld welke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden verstrekt. Voor een hogedrempelinrichting moeten onder andere het veiligheidsrapport worden verstrekt en de gegevens en bescheiden die het veiligheidsrapport moet bevatten op grond van de artikelen 4.14 tot en met 4.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bestuur van de veiligheidsregio ontvangt als adviseur van het bevoegd gezag dus het veiligheidsrapport. De termijn waarbinnen het rampbestrijdingsplan moet zijn vastgesteld begint te lopen vanaf het moment dat het veiligheidsrapport is ontvangen van het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Welk bestuursorgaan dat is, is geregeld in de Omgevingswet. Het moment

van ontvangst is eenduidig vast te stellen waardoor een verwijzing zoals in dit artikel was opgenomen, niet nodig is.

Onderdelen F tot en met I (artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7 Besluit veiligheidsregio's)

In de begripsomschrijving van 'omgevingsvergunning' in artikel 1.1 wordt de verwijzing naar 'inrichting' vervangen door 'milieubelastende activiteit'. Ter verduidelijking wordt 'inrichting' en 'inrichtingen' in deze artikelen telkens vervangen door hogedrempelinrichting en hogedrempelinrichtingen. Gezien artikel 6.1.1 wordt met 'inrichtingen' in de artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7 bedoeld hogedrempelinrichtingen. Op grond van artikel 6.1.1 worden namelijk alleen voor hogedrempelinrichtingen rampbestrijdingsplannen vastgesteld. Verder wordt aan de artikelen 6.1.3, onder e, 6.1.5 en 6.1.7 toegevoegd 'de locatie waarop' (in artikel 6.1.7 'locaties'). Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 Wet veiligheidsregio's. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt.

Onderdeel J (artikel 6.1.8 Besluit veiligheidsregio's)

Voor een toelichting op de wijziging van 'inrichting' in 'hogedrempelinrichting' en de toevoeging van 'locatie waarop' wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7.
In de omgevingswetgeving wordt niet gesproken van degene die een hogedrempelinrichting drijft maar van degene die een hogedrempelinrichting exploiteert. Artikel 6.1.8, eerste lid, onderdeel a, wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdelen K en L (opschrift hoofdstuk 6, paragraaf 3, en artikel 6.3.1 Besluit veiligheidsregio's)

Het begrip "afvalvoorziening categorie A" in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervangen door "winningsafvalvoorziening categorie A". Dit is een technische wijziging zonder inhoudelijke gevolgen. Het begrip wijzigt materieel niet. Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd 'een locatie waarop'. Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 Wet veiligheidsregio's. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt.

Onderdeel M (artikel 6.3.2 Besluit veiligheidsregio's)

In het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt niet gesproken van degene die een winningsafvalvoorziening drijft maar van degene die een winningsafvalvoorziening exploiteert. Artikel 6.3.2 wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdelen N tot en met S (artikelen 7.1 tot en met 7.6 Besluit veiligheidsregio's)

De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's. Die wet en dat besluit gebruiken begrippen uit de Wet milieubeheer, de Wabo en het Besluit omgevingsrecht die met de komst van de Omgevingswet vervallen of worden vervangen door andere begrippen. Dit maakt een aantal technische aanpassingen in de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's noodzakelijk. Deze technische aanpassingen worden doorgevoerd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het onderhavige besluit.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt onder andere artikel 31 van de Wet veiligheidsregio gewijzigd. Na die wijziging kan naast een inrichting als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht, worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Die locatie komt in de plaats van de 'inrichting', bedoeld in de Wet milieubeheer. Het begrip 'inrichting' is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten namelijk losgelaten. In de Kernenergiewet blijft het begrip inrichting bestaan. Daar waar in het Besluit veiligheidsregio's zoals gewijzigd met het onderhavige besluit, het begrip "inrichting" wordt gebruikt, wordt daarmee bedoeld de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

Het begrip 'locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht' komt, zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is vermeld, overeen met het begrip 'inrichting' dat in de Wet milieubeheer was opgenomen (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3). De begripsomschrijving van "inrichting" en de jurisprudentie die daarover is gevormd behouden hun betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging. Het is dan ook geen inhoudelijke wijziging. Met de woorden "een of meer milieubelastende activiteiten" wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere milieubelastende activiteiten die op een locatie worden verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle milieubelastende activiteiten te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. Het kan daarbij ook gaan om milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. Dat volgt uit de begripsomschrijving van "milieubelastende activiteit" die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's. Alle milieubelastende activiteiten die worden verricht op de locatie moeten in de beoordeling of een bedrijfsbrandweeraanwijzing noodzakelijk is worden betrokken in verband met interne domino-effecten.

Naast de genoemde technische aanpassingen wordt met dit besluit een aantal wijzigingen doorgevoerd in het Besluit veiligheidsregio's vanwege de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175). De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft aanbevolen om de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing voor risicovolle bedrijven beter op elkaar aan te laten sluiten. De raad constateerde namelijk dat er sprake was van overlap en soms zelfs tegenstrijdigheden. In de kabinetsreactie onderschrijft het kabinet het belang van een goede inhoudelijke en procedurele afstemming tussen de omgevingsvergunning en de beoordeling in het kader van artikel 31 Wet veiligheidsregio's. Tijdens de behandeling van de Omgevingswet in de Tweede Kamer is door de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu nogmaals toegezegd dat in het kader van de Omgevingswet zal worden bezien hoe de bedrijfsbrandweeraanwijzing en omgevingsvergunning beter op elkaar kunnen worden afgestemd.

In overleg tussen de toenmalige ministeries van Infrastructuur en Milieu en Veiligheid en Justitie en uitvoeringsorganisaties zijn voorstellen uitgewerkt om de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning, zowel inhoudelijk als procedureel, beter op elkaar af te stemmen. Onder andere voor de inhoudelijke afstemming is het bestuur van de veiligheidsregio op grond van artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit aangewezen als adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteiten die zijn opgenomen in bijlage III, onder 1 bij het Omgevingsbesluit. Dat betekent dat voor de milieubelastende activiteiten die worden verricht op een locatie die in aanmerking komt voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing, het bestuur van de veiligheidsregio om advies moet worden gevraagd over de aanvraag om de omgevingsvergunning. In artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio's is het adviesrecht over bedrijfsbrandweeraanwijzingen geregeld voor het bestuursorgaan dat beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende

activiteit. Dit adviesrecht blijft in stand. Met deze wederzijdse adviesrechten kunnen de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing beter op elkaar worden afgestemd. Voor de procedurele afstemming wordt daarnaast met het onderhavige besluit een aantal artikelen in hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's aangepast.

In de Omgevingsregeling zal worden opgenomen dat bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op een locatie die in aanmerking komt voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing, gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt die nodig zijn voor de beoordeling van het bijzonder gevaar door het bestuur van de veiligheidsregio.

Onderdeel N (artikel 7.1 Besluit veiligheidsregio's)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 7.1, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio's worden daarom niet meer de inrichtingen, bedoeld in dat besluit, aangewezen maar het exploiteren van een Seveso-inrichting dat als milieubelastende activiteit is aangewezen in artikel 3.50, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast worden in de onderdelen b tot en met e niet meer de inrichtingen aangewezen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is. Het ging daarbij om inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen en spoorwegemplacementen. In plaats van deze zogenoemde 'ARIE-inrichtingen' worden locaties aangewezen waarop daarmee vergelijkbare milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving worden verricht. Deze milieubelastende activiteiten zijn het opslaan van de in de onderdelen b en c aangewezen stoffen voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger.
Het opslaan voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer kan worden beschouwd als een bijzondere vorm van opslaan. Onder die activiteit vallen bijvoorbeeld ook het laden en lossen van gevaarlijke stoffen en de overbrenging daarvan naar of van een andere tak van vervoer. Hierbij gaat het vooral om overslagactiviteiten. Bij deze typische vervoershandelingen blijven de gevaarlijke stoffen in hun oorspronkelijke verpakking en is daadwerkelijk in aansluitend vervoer voorzien.
Door het loslaten van de koppeling met het Arbeidsomstandighedenbesluit kan de bedrijfsbrandweeraanwijzing kort na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit worden opgesteld. Door de verwijzing naar artikel 3.285 van het Besluit activiteiten leefomgeving in artikel 7.1, eerste lid, onder c en d, van het Besluit veiligheidsregio's wordt duidelijk gemaakt dat ook het tweede lid van dat artikel van toepassing is. Dat betekent dat bij de bedrijfsbrandweeraanwijzing ook andere milieubelastende activiteiten kunnen worden betrokken die worden verricht op dezelfde locatie en die het opslaan of opstellen functioneel ondersteunen. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet al is toegelicht zullen de 'locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht' over het algemeen samen vallen met de inrichtingen, bedoeld in de Wet milieubeheer (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3).

Onderdeel O (artikel 7.2 Besluit veiligheidsregio's)

In dit artikel worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's en omdat de Wabo met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd waarmee uitvoering wordt gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175). Ook vervalt in het eerste lid de termijn van drie maanden voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport. Een verzoek om een 'los' bedrijfsbrandweerrapport zal na de inwerkingtreding van de Omgevingswet minder vaak voor komen.

De beoordeling of een rapport noodzakelijk is, zal, door de procedurele koppeling tussen de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning die wordt gerealiseerd met dit besluit, plaats gaan vinden op het moment dat de aanvraag om de omgevingsvergunning voor advies wordt voorgelegd aan het bestuur van de veiligheidsregio. Als de locatie al is aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig, moet het bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met de aanvraag om de omgevingsvergunning worden ingediend bij het bestuur van de veiligheidsregio (dat volgt uit artikel 7.4, eerste lid, tweede zin, die met het onderhavige besluit wordt toegevoegd). Als dat niet gebeurt dan moet op verzoek van de veiligheidsregio alsnog een bedrijfsbrandweerrapport worden ingediend. Het is wenselijk om de termijn voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport te laten bepalen door het bestuur van de veiligheidsregio om procedureel aan te sluiten op de procedure voor de verlening van de omgevingsvergunning. Daarnaast kan op die manier rekening worden gehouden met de benodigde tijd voor het opstellen van een bedrijfsbrandweerrapport. Daarvoor is bijvoorbeeld van belang of de locatie al is aangewezen en het gaat om een gewijzigd rapport, of vooroverleg heeft plaatsgevonden en of al een concept-rapport is ingediend.
Een “los” rapport zal met name aan de orde zijn als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning is verleend maar de locatie of inrichting nog niet is aangewezen of als de locatie of inrichting wel is aangewezen maar de bedrijfsbrandweeraanwijzing geactualiseerd moet worden. Ook in die gevallen is het wenselijk de termijn voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport door de veiligheidsregio te laten bepalen.

Op grond van artikel 7.2, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio’s moet het bedrijfsbrandweerrapport een aanduiding bevatten van de begrenzing van de locatie. Op grond hiervan en de andere informatie die de veiligheidsregio heeft over de locatie en de milieubelastende activiteiten die daarop worden verricht stelt het bestuur van de veiligheidsregio de begrenzing van de locatie vast waarop de bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking heeft. Deze begrenzing wordt op grond van artikel 7.3, derde lid (nieuw) van het Besluit veiligheidsregio’s in de bedrijfsbrandweeraanwijzing vastgelegd. Dat vastleggen geschiedt bij voorkeur op een kaart.
De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is beperkt zich niet tot een scenario dat zich kan voordoen bij een bepaalde milieubelastende activiteit. Bij deze beoordeling moet onder andere ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten van de geloofwaardige incidentscenario’s, dat wil zeggen escalatie mogelijkheden op de locatie waar meerdere milieubelastende activiteiten worden verricht. In het bedrijfsbrandweerrapport zullen deze interne domino-effecten moeten worden beschreven. Hierbij kan worden gedacht aan warmtestraling door een brandscenario waardoor objecten die zich binnen de 10 kW/m^2 contour bevinden kunnen falen. Ook zal moeten worden beschreven wat de aard en omvang is van een brand of ongeval op de locatie waarbij ook de aard en omvang moet worden betrokken van brand en ongevallen die het gevolg zijn van interne domino-effecten tussen milieubelastende activiteiten op de locatie. De locatie moet dus als geheel worden beschouwd, zoals ook bij het begrip inrichting het geval was.
Doordat de beschrijving in het bedrijfsbrandweerrapport en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden betrekking moeten hebben op alle milieubelastende activiteiten op de locatie ontstaat een compleet beeld van die locatie en de aanwezige risico’s, de bestrijding en beheersing en het verloop van incidenten en de maatregelen die zijn of worden getroffen om het incident te beheersen en te bestrijden.

Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, richt zich tot degene die op een locatie een of meer milieubelastende activiteiten verricht. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing kan op grond van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio’s, zoals wordt gewijzigd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, namelijk betrekking hebben op een locatie waar meerdere milieubelastende activiteiten worden verricht.

Het verzoek kan zich ook richten tot de exploitant van de inrichting. Bij het begrip ‘inrichting’ gaat het alleen om een inrichting als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. In artikel 39, tweede lid van de Kernenergiewet wordt gesproken van ‘de exploitant van een inrichting’. Om daarbij aan te sluiten is ‘het hoofd of de bestuurder van de inrichting’ vervangen door de exploitant van de inrichting.

In het nieuwe tweede lid wordt geregeld dat het verzoek om een bedrijfsbrandweerrapport zo spoedig mogelijk moet worden gedaan nadat het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid is gesteld advies als bedoeld in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit uit te brengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Als het bestuur van de veiligheidsregio overweegt om de locatie waarop die milieubelastende activiteit (en eventueel andere milieubelastende activiteiten) wordt verricht aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, moet het verzoek om een bedrijfsbrandweerrapport zo spoedig mogelijk worden gedaan. Het gaat om het zo spoedig mogelijk nadat het bestuur van de veiligheidsregio de aanvraag heeft ontvangen met het oog op de adviesbevoegdheid die is opgenomen in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel P (artikel 7.3 Besluit veiligheidsregio’s)

In dit artikel worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio’s en omdat de Wabo met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd waarmee uitvoering wordt gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid “Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam” en het advies “Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht” van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175).
In de toelichting op artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio’s is al aangegeven dat het bestuur van de veiligheidsregio bij het beoordelen van het bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid onder andere rekening moet houden met de interne domino-effecten tussen de milieubelastende activiteiten die op een locatie worden verricht. Als het bestuur van de veiligheidsregio van oordeel is dat er inderdaad sprake is van een bijzonder gevaar zal het bestuur van de veiligheidsregio de locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht kunnen aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Onder een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid wordt verstaan de situatie waarbij er naar het oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg van geloofwaardige incidentscenario’s op de locatie waar één of meer milieubelastende activiteiten worden verricht, een schade in de omgeving (aan personen of gebouwen) van die locatie kan ontstaan die duidelijk groter is dat de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend. Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio’s (Staatsblad 2010, nr. 255). De geloofwaardige incidentscenario’s kunnen ook (deels) bestaan uit interne domino-effecten. Denk aan het voorbeeld in de toelichting op artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio’s.

In het tweede lid (nieuw) is opgenomen dat als het bestuur van de veiligheidsregio van oordeel is dat de locatie een bijzonder gevaar kan opleveren, zij de locatie binnen 26 weken na ontvangst van het bedrijfsbrandweerrapport aanwijst als bedrijfsbrandweerplichtig. In het Besluit veiligheidsregio’s waren geen termijnen verbonden aan het besluit tot aanwijzing. Met het stellen van deze termijn is voor de betrokken bedrijven duidelijk binnen welke termijn zij een besluit kunnen verwachten over het wel of niet bedrijfsbrandweerplichtig zijn van de locatie, wat de vereiste omvang van de bedrijfsbrandweer is en aan welke eisen de bedrijfsbrandweer moet voldoen. Dit verhoogt de rechtszekerheid. Voor de aanwijzing is van belang welke voorschriften aan de omgevingsvergunning zijn verbonden. Pas als die omgevingsvergunning onherroepelijk is staat definitief vast welke maatregelen en voorzieningen het bedrijf moet treffen. Het bedrijf kan beroep en hoger beroep instellen tegen de verleende

omgevingsvergunning en de daarin opgenomen voorschriften. Dit (hoger)beroep kan betrekking hebben op voorzieningen die in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing van belang zijn. Gelet hierop is opgenomen dat het bestuur van de veiligheidsregio er in dat geval voor kan kiezen nog niet tot een aanwijzing over te gaan maar te wachten tot de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Beide termijnen betreffen termijnen van orde. In het vooroverleg met het bedrijf dat de milieubelastende activiteit(en) gaat verrichten of gaat wijzigen kan al duidelijkheid worden verkregen over de voorzieningen en maatregelen die nodig zijn om te voorkomen dat deze activiteiten een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid opleveren. In die fase kan, met het oog op alle betrokken belangen, door een bedrijf de keuze worden gemaakt om een scenario dat zou leiden tot een bijzonder gevaar en daarmee tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing, af te dekken door stationaire brandbestrijdingsvoorzieningen. Bedrijfseconomische overwegingen kunnen bij die keuze een rol spelen. Voor de betrokken bedrijven levert dit voordelen op. Een bedrijf kan, in een aantal gevallen, een aanwijzing voorkomen door voorzieningen, zoals stationaire brandbestrijdingsvoorzieningen in de aanvraag om de omgevingsvergunning op te nemen waarmee het scenario waarvoor een bedrijfsbrandweer nodig zou zijn, kan worden afgedekt. Deze voorzieningen moeten in dat geval door het bedrijf in de aanvraag worden opgenomen en worden vastgelegd in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit(en).

Van belang hierbij is ook het in het Omgevingsbesluit geregelde adviesrecht voor het bestuur van de veiligheidsregio over omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten die in aanmerking komen voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. In het kader van die bevoegdheid kan het bestuur van de veiligheidsregio het bevoegd gezag adviseren over het opnemen van voorschriften voor het treffen van voorzieningen en maatregelen die nodig zijn voor de brand- en rampenbestrijding. Een goede afstemming met een eventueel af te geven bedrijfsbrandweeraanwijzing wordt daarmee ook mogelijk gemaakt. Het spiegelbeeld daarvan is het al geregelde adviesrecht van het bevoegd gezag voor de milieubelastende activiteit over de bedrijfsbrandweeraanwijzing in artikel 7.3 van het Besluit veiligheidsregio's.

In artikel 7.2, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio's is bepaald dat het bedrijfsbrandweerrapport een aanduiding moet bevatten van de begrenzing van de locatie. Op grond hiervan en de andere informatie die de veiligheidsregio heeft over de locatie en de milieubelastende activiteiten die daarop worden verricht stelt het bestuur van de veiligheidsregio de begrenzing van de locatie vast waarop de bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking heeft. Deze begrenzing wordt op grond van het derde lid (nieuw) in de bedrijfsbrandweeraanwijzing vastgelegd. Dat vastleggen geschiedt bij voorkeur op een kaart.

In het vierde lid (nieuw) vervalt de zinsnede over het horen van het hoofd of de bestuurder van de inrichting door het bestuur van de veiligheidsregio. Dit is overbodig omdat uit artikel 4:8 van de Awb al voortvloeit dat de belanghebbende die de beschikking niet heeft aangevraagd in de gelegenheid moet worden gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen voordat een bestuursorgaan een beschikking geeft waartegen die belanghebbende naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing kan worden beschouwd als een beschikking waartegen degene die de milieubelastende activiteit verricht of de exploitant van de inrichting naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing is bovendien een beschikking die niet op aanvraag wordt verleend.

Onderdeel Q (artikel 7.4 Besluit veiligheidsregio's)

In artikel 7.4 van het Besluit veiligheidsregio's worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van dit besluit. Bij wijziging of uitbreiding van een milieubelastende activiteit kan het ook gaan om een milieubelastende activiteit die is aangewezen in

artikel 7.1. Dat volgt uit de begripsomschrijving van “milieubelastende activiteit” die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan artikel 1 van de Wet veiligheidsregio’s. Bij het begrip ‘inrichting’ gaat het alleen om de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. In artikel 39, tweede lid van de Kernenergiewet wordt gesproken van ‘de exploitant van een inrichting’. Om daarbij aan te sluiten wordt ‘het hoofd of de bestuurder van de inrichting’ vervangen door de exploitant van de inrichting. Daarnaast gaat het om degene die de milieubelastende activiteit verricht.
Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd een regeling voor de situatie dat een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 7.1 en waarbij sprake is van een wijziging, uitbreiding of verandering die in betekende mate gevolgen heeft voor de inhoud van een eerder opgesteld bedrijfsbrandweerrapport. Als die situatie zich voordoet moet gelijktijdig met die aanvraag een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport worden verstrekt aan het bestuur van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio heeft daarmee de mogelijkheid om het gewijzigde rapport te betrekken bij de advisering van het bevoegd gezag over de vergunningaanvraag. Tegelijkertijd kan een eventueel noodzakelijke wijziging van de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo goed mogelijk worden afgestemd op de wijziging van de omgevingsvergunning voor die milieubelastende activiteit. Met deze toevoeging aan het eerste lid wordt uitvoering gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid “Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam” en het advies “Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht” van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175).

Onderdelen R en S (artikelen 7.5 en 7.6 Besluit veiligheidsregio’s)

In de artikelen 7.5 en 7.6 van het Besluit veiligheidsregio’s worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1. Bij het begrip ‘inrichting’ gaat het alleen om de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

Onderdeel T (bijlage 2 Besluit veiligheidsregio’s)

In bijlage 2 worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn omdat het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 bij dit besluit wordt ingetrokken. Daarnaast wordt met dit besluit aan artikel 1.1 de begripsbepaling ‘hogedrempelinrichting’ toegevoegd waardoor voor de inhoudelijke betekenis een verwijzing niet meer nodig is.

Artikel 5.34 (Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

Onderdeel A (artikel 7, derde lid, Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

In artikel 7, derde lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet staat een vergunning als bedoeld in artikel 2.6, vierde lid, van de Wabo in samenhang met artikel 15aa van de Kernenergiewet centraal. Deze vergunning betreft een revisievergunning. Een dergelijke vergunning vervangt met ingang van het tijdstip waarop zij in werking treedt, de eerder met betrekking tot het betrokken project verleende omgevingsvergunningen. Artikel 2.6, vierde lid, van de Wabo vervalt met de invoering van de Omgevingswet. De revisievergunning is opgenomen in artikel 5.43, vierde lid, van de Omgevingswet. In artikel 7, derde lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet, worden kosten in rekening gebracht bij de vergunninghouder voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een revisievergunning en het verlenen van een revisievergunning. In de Omgevingswet kan een revisievergunning alleen ambtshalve worden verleend. Het in rekening brengen van kosten bij de vergunninghouder als het bevoegd gezag ambtshalve een revisievergunning verleent, past niet bij de in de Omgevingswet gekozen lijn.

Onderdeel B (artikel 9, eerste, tweede en vierde lid, Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

De instellingsgrondslag van de Commissie voor de milieueffectrapportage in artikel 2.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer vervalt met de invoering van de Omgevingswet. Deze grondslag is opgenomen in artikel 17.5, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 9, tweede lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet wordt hierop aangepast. In artikel 9, eerste en vierde lid, wordt bij het maken van een milieueffectrapport verwezen naar hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt dit hoofdstuk. De in hoofdstuk 7 opgenomen regeling van aanwijzing van mer-plichtige plannen en projecten is in de Omgevingswet vervangen door een andere systematiek. Deze systematiek is in afdeling 16.4 van de Omgevingswet nader uitgewerkt. De verwijzing naar een kennisgeving, als bedoeld in artikel 7.27, vierde lid, van de Wet milieubeheer vervalt. Voor de kennisgeving wordt geen vervangende verwijzing in de Omgevingswet opgenomen.

Artikel 5.35 (Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen)

Het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt losgelaten als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet staat de milieubelastende activiteit centraal. Daarom wordt in artikel 1, eerste lid, van het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen in de definitieomschrijving van locatie ‘of als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer’ vervangen door ‘of plaats waar een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, wordt verricht’. Deze aanpassing houdt verband met de wijziging van de definitieomschrijving van locatie in artikel 1, eerste lid, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen. Het uitgangspunt is een ruime opvatting van het begrip locatie. In onderdeel A van artikel 5.24, wijziging Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, wordt dit uitgangspunt toegelicht.

Artikel 5.36 (Drinkwaterbesluit)

Onderdeel A (artikelen 19 en 34 Drinkwaterbesluit)

De begripsomschrijving van gebouw in de Woningwet is identiek aan die in bijlage I bij het voorgenomen Besluit bouwwerken leefomgeving. Omdat er in artikel 35 naar bijlage I bij het voorgenomen Besluit bouwwerken leefomgeving wordt verwezen, wordt ervoor gekozen om ook in deze onderdelen te verwijzen naar dat besluit, zodat er voor de begripsomschrijvingen die zien op gebouwen en wonen naar hetzelfde besluit wordt verwezen.

Onderdeel B (artikel 35 Drinkwaterbesluit)

Het Bouwbesluit 2012 wordt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken en de begripsbepalingen logiesfunctie, woonfunctie en celfunctie zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 38 Drinkwaterbesluit)

Het inrichtingenbegrip uit de Wet milieubeheer komt niet meer terug in de Omgevingswet. Het begrip ‘inrichting’ wordt vervangen door ‘instelling’, omdat dit aansluit bij artikel 35, eerste lid, onder a en b van dit besluit.

Onderdeel D (artikel 53 Drinkwaterbesluit)

Artikel 5.29 van de Waterwet vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en wordt opgenomen in artikel 19.14 van de Omgevingswet.

Artikel 5.37 (Mijnbouwbesluit)

Onderdeel A (artikel 8, eerste lid, Mijnbouwbesluit)

In artikel 9.1 van de Erfgoedwet is overgangsrecht opgenomen voor de Monumentenwet 1988. Dit houdt in dat bepaalde artikelen van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing blijven totdat de Omgevingswet in werking treedt. Dit geldt onder andere voor de artikelen 56, 58, eerste lid, en 59 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet. Artikel 56 van die wet komt terug in artikel 19.9 van de Omgevingswet en de artikelen 58, eerste lid, en 59 komen terug in artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder k, van de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikelen 10, 13 tot en met 20 en het opschrift van paragraaf 2.3 Mijnbouwbesluit)

De regels voor verkenningsonderzoek, met uitzondering van de regels over het gebruik van ontplofbare stoffen bij een verkenningsonderzoek, zijn opgenomen in de paragrafen 6.2.5 en 7.2.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden vervallen de artikelen 10 en 13 tot en met 20 van het Mijnbouwbesluit alsmede het opschrift van paragraaf 2.3.

Onderdeel C (artikelen 44 tot en met 45a Mijnbouwbesluit)

De aanwijzing van vergunningplichtige gevallen is opgenomen in artikel 7.67, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden vervallen de artikelen 44 tot en met 45a van het Mijnbouwbesluit.

Onderdeel D (artikel 64 Mijnbouwbesluit)

De verwijzing naar artikel 44 wordt gewijzigd, omdat artikel 44 vervalt.

Onderdelen E en F (artikelen 94 en 95 Mijnbouwbesluit)

De aanwijzing van vergunningplichtige gevallen is opgenomen in artikel 7.67, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden wordt het eerste lid van artikel 94 gewijzigd.
De bepalingen over het maken van een milieueffectrapport in de Wet milieubeheer vervallen en worden opgenomen in de Omgevingswet. Om die reden worden de artikelen 94, vierde lid, en 95 van het Mijnbouwbesluit gewijzigd.

Onderdeel G (artikel 161a Mijnbouwbesluit)

De Wabo, het Besluit algemene regels milieu mijnbouw en het Activiteitenbesluit milieubeheer worden bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken. De mijnbouwmilieuvergunning en de ontheffing voor het zich mogen bevinden in een veiligheidszone rondom een mijnbouwinstallatie worden vervangen door een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1 van de Omgevingswet. Op deze onderdelen wordt dit artikel gewijzigd, zodat het aansluit op het stelsel van de Omgevingswet.

Artikel 5.38 (Productenbesluit asbest)

Artikel 2, onderdeel a, wordt gewijzigd vanwege het verdwijnen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer. De verwijzing in artikel 2, onderdeel a, naar inrichtingen als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer vervalt daarmee. In de plaats daarvan wordt verwezen naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Onderdeel f is toegevoegd, omdat het bouwwerkendeel uit het Asbestverwijderingsbesluit wordt gehaald en is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.39 (Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Onderdeel A (artikel 1 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

In het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart wordt het inrichtingenbegrip uit de Wet milieubeheer gehanteerd. Dit begrip komt niet meer terug in de Omgevingswet. Om die reden moet de omschrijving van het begrip ontvangstvoorziening worden gewijzigd. Daarnaast wordt het begrip ‘overslaginrichting’ gewijzigd in ‘overslaginstallatie’. Hiermee wordt aangesloten bij de terminologie die wordt gehanteerd in het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

Onderdelen B en F (artikelen 15 en 53 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Om aan te sluiten op de terminologie van de stelselherziening wordt ‘drijft’ vervangen door ‘exploiteert’.

Onderdelen C, G, H en I (artikelen 16, 67, 68 en 75 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Deze artikelen worden gewijzigd om aan te sluiten op de terminologie van de stelselherziening.

Onderdelen D en E (artikelen 32 en 33 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Het begrip ‘overslaginrichting’ wordt gewijzigd in ‘overslaginstallatie’. Hiermee wordt aangesloten bij de terminologie die wordt gehanteerd in het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

Artikel 5.40 (Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer)

Eerste lid

In artikel 1, onderdelen d en g, wordt ‘artikel 1.1 van het Bouwbesluit 2012’ vervangen door ‘Besluit bouwwerken leefomgeving’. De verwijzing is gewijzigd, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken door dit besluit en vervangen wordt door het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Tweede lid

In onderdeel f wordt ‘onder f’ vervangen door ‘onder e’. De verwijzing naar onderdeel f betreft een verschrijving, omdat geluidsgevoelige gebouwen beschreven staan in artikel 1, onderdeel e en niet in artikel 1, onderdeel f. Door de wijziging is deze omissie hersteld.

Artikel 5.41 (Vuurwerkbesluit)

Onderdeel A (artikel 1.1.1 Vuurwerkbesluit)

Eerste en tweede lid

Een aantal begripsbepalingen kan vervallen omdat de artikelen in het Vuurwerkbesluit waarin deze begrippen voorkomen ook vervallen. Van de bijlagen blijft alleen bijlage 4 over. In de artikelen die naar die bijlage verwijzen wordt “bijlage 4” vervangen door “de bijlage bij dit besluit”.
In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen[71] gebruikt. Dat betekent dat de begripsomschrijvingen van consumentenvuurwerk, professioneel vuurwerk en theatervuurwerk vervallen. Daarnaast wordt de begripsbepaling pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in overeenstemming gebracht met het Besluit activiteiten leefomgeving.
Het bewerken van vuurwerk is geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden kunnen de begripsomschrijvingen in het tweede lid vervallen.

Derde lid (oud), tweede lid (nieuw)

Omdat het begrip “professioneel vuurwerk” vervalt wordt dat begrip in het tweede lid vervangen door “vuurwerk van categorie F4”. Op grond van onderdeel a wordt voor de toepassing van het Vuurwerkbesluit met vuurwerk van categorie F4 gelijkgesteld “vuurwerk van categorie F2 of F3 dat niet op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik”. Dit is toegevoegd omdat onder het begrip “professioneel vuurwerk” ook viel vuurwerk dat niet ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. In artikel 2.1.1 is bepaald dat bij ministeriële regeling het vuurwerk wordt aangewezen dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Zonder de genoemde toevoeging zouden de regels in het Vuurwerkbesluit voor deze zwaarste categorie vuurwerk een beperkter toepassingsbereik krijgen.
Op grond van onderdeel b kan de minister stoffen, preparaten, voorwerpen en onderdelen van voorwerpen aanwijzen die voor de toepassing van het Vuurwerkbesluit worden gelijkgesteld met vuurwerk dat is ingedeeld in categorie F4. Dit is een voortzetting van de al bestaande bevoegdheid van de minister.

Het tweede lid (nieuw) betekent geen doorkruising van de categorisering die is geregeld in artikel 1A.1.3. Vuurwerk van categorie F2 of F3 dat niet is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik wordt dus niet ondergebracht in categorie F4. Hetzelfde geldt voor stoffen, preparaten of voorwerpen die door Onze Minister zijn aangewezen op grond van onderdeel b. In artikel 1A.1.3 is geregeld dat de fabrikant vuurwerk (en andere pyrotechnische artikelen) onderbrengt in een bepaalde categorie. Een aangemelde instantie moet de categorisering bevestigen als onderdeel van de conformiteitsbeoordelingsprocedure. Onze Minister brengt met een aanwijzing dus geen stoffen, preparaten of voorwerpen onder in categorie F4. Het enige rechtsgevolg van de aanwijzing is dat de aangewezen stoffen, preparaten of voorwerpen aan dezelfde regels zijn onderworpen als vuurwerk van categorie F4.

Vierde lid (oud), derde lid (nieuw)

Omdat de in onderdeel a van dit artikellid genoemde artikelen vervallen wordt de verwijzing daarnaar vervangen door een verwijzing naar de artikelen 3.30 en 3.286, eerste lid onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze artikelen regelen, net als de in onderdeel a genoemde artikelen die vervallen, het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik en het voor het vervoer van goederen opslaan van vuurwerk of van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger.

[71] Richtlijn 2013/29/EU (voor in de bijlage).

Vijfde lid (oud), vierde lid (nieuw)

Het opslaan, bewerken en verwerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. De artikelen in het Vuurwerkbesluit waarvoor de begripsomschrijvingen, genoemd onder c tot en met f, van belang zijn vervallen daardoor. Door het vervallen van die artikelen zijn deze begripsomschrijvingen niet meer nodig.

Onderdeel B (artikel 1.1.2a Vuurwerkbesluit)

Omdat het opslaan en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving vervallen in artikel 1.1.2a de artikelen 3.2.1 en 3A.2.1 van het Vuurwerkbesluit. De verwijzing in het eerste lid naar deze artikelen wordt daarom gewijzigd in een verwijzing naar het corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 1.1.4 Vuurwerkbesluit)

De uitzondering op het toepassingsbereik van een aantal artikelen in het Vuurwerkbesluit voor de zogenoemde tijdelijke opslag in verband met vervoer vervalt omdat deze materie wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30, derde lid).

Onderdeel D (artikel 1.2.2 Vuurwerkbesluit)

In het eerste tot en met het derde lid van artikel 1.2.2 wordt “professioneel vuurwerk” vervangen door “vuurwerk van categorie F4”. In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit namelijk de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt.

Onderdeel E (artikel 1.2.2a Vuurwerkbesluit)

Artikel 1.2.2a vervalt omdat de activiteiten waarop dit artikel ziet worden geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikelen 3.30 en 3.286, eerste lid, onder i).

Onderdeel F (artikel 1.2.3 Vuurwerkbesluit)

De wijziging in artikel 1.2.3. is nodig om dit in overeenstemming te brengen met de Omgevingswet. In die wet vervalt het begrip “inrichting” als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten. Voor het vervaardigen van vuurwerk is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving een omgevingsvergunning verplicht.

Onderdeel G (artikel 1.2.4 Vuurwerkbesluit)

De artikelen die in artikel 1.2.4, eerste lid, onder a tot en met c, worden genoemd, vervallen. De verwijzingen naar die artikelen worden niet vervangen door de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving die de daarmee corresponderende milieubelastende activiteiten aanwijzen. Daarmee zou namelijk onduidelijkheid kunnen ontstaan over de afbakening van het toepassingsbereik van het Vuurwerkbesluit en het Besluit activiteiten leefomgeving. In plaats daarvan wordt ervoor gekozen om in het tweede lid, onder e, een uitzondering op het verbod toe te voegen. Dat betekent dat vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wel voorhanden mogen zijn op een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht als bedoeld in artikel 3.30 of 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Artikel 3.30, eerste lid, van dat besluit wijst het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik aan als

milieubelastende activiteiten. In artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als vergunningplichtige milieubelastende activiteit aangewezen het opslaan van vuurwerk of van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger. Een bijkomende voorwaarde voor deze uitzondering is dat voor de genoemde milieubelastende activiteit een voorafgaande melding (artikel 4.1030) is gedaan aan het bevoegd gezag overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving of een omgevingsvergunning is verleend. In het Besluit activiteiten leefomgeving is verduidelijkt wanneer een voorafgaande melding volstaat en wanneer een omgevingsvergunning is vereist voor het verrichten van een milieubelastende activiteit.

Het wijzigen van consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk in vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 respectievelijk F4 houdt verband met de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen die in dit besluit wordt gevolgd. Dit in navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Verder is toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van “consumentenvuurwerk”.

Onderdeel H (artikel 1.2.5 Vuurwerkbesluit)

Het wijzigen van consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk in vuurwerk van categorie F1, F2 en F3 respectievelijk F4 houdt verband met de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen die in dit besluit wordt gevolgd. Dit in navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van “consumentenvuurwerk”.
Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het eerste lid, onder c, de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel I (artikel 1.2.6 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. Verder is toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van “consumentenvuurwerk”.

Onderdeel J (artikel 1.3.1 Vuurwerkbesluit)

Het tweede lid van artikel 1.3.1 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.
Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het tweede lid (nieuw) de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdelen K, L en M (artikelen 1.3.2, 1.4.1 en 1.4.2 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in de artikelen 1.3.2, 1.4.1 en 1.4.2 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 respectievelijk vuurwerk van categorie F4. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van “consumentenvuurwerk”.

Onderdeel N (artikelen 1.4.3 en 1.4.4 Vuurwerkbesluit)

De artikelen 1.4.3 en 1.4.4 vervallen omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel O (artikel 1A.1.1 Vuurwerkbesluit)

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In de begripsomschrijving van marktoezichthouder wordt de verwijzing naar artikel 5.10, eerste lid, van die wet vervangen door een verwijzing naar het betreffende artikel in de Omgevingswet, artikel 18.6, eerste lid. Artikel 5.10, eerste lid, van de Wabo en artikel 18.6 van de Omgevingswet regelen wie met het toezicht op de naleving is belast.

Onderdeel P (artikel 1A.5.14 Vuurwerkbesluit)

De wijzigingen in het derde en vierde lid van artikel 1A.5.14 zijn technische aanpassingen vanwege het vervallen van de bijlagen 1 tot en met 3 en het wijzigen van “bijlage 4” in “bijlage”.

Onderdelen Q tot en met U (opschrift hoofdstuk 2 en hoofdstuk 2, paragraaf 1, en de artikelen 2.1.2 tot en met 2.1.4 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van dit hoofdstuk en deze paragraaf en de artikelen 2.1.2 tot en met 2.1.4 vervangen door vuurwerk of vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.
Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het tweede lid van artikel 2.1.2 en in het zesde lid van artikel 2.1.3 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel V (hoofdstuk 2, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 van hoofdstuk 2 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdelen W en X (opschrift hoofdstuk 2, paragraaf 3, en artikel 2.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van paragraaf 3 en in

artikel 2.3.1 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van “consumentenvuurwerk”.

Onderdelen Y en Z (artikelen 2.3.2 en 2.3.3 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de artikelen 2.3.2 en 2.3.3 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3.

Onderdelen AA en AB (artikelen 2.3.4 en 2.3.5 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de artikelen 2.3.4 en 2.3.5 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3.
Het Besluit activiteiten leefomgeving heeft het niet over een verkoopruimte maar over een ruimte voor verkoop aan particulieren. In artikel 2.3.4 wordt die formulering over genomen. Omdat bijlage 1 vervalt wordt de verwijzing daarnaar vervangen door een verwijzing naar artikel 4.1046 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel is een aantal verplichtingen opgenomen waaraan een dergelijke ruimte moet voldoen. Dat de ruimte voor verkoop aan particulieren moet voldoen aan de verplichtingen van het Besluit activiteiten leefomgeving en de door het bevoegd gezag gestelde maatwerkvoorschriften volgt al uit dat besluit en het zou verwarrend zijn om dat hier ook te regelen. Om die reden vervalt de laatste zinsnede in artikel 2.3.4.

Onderdelen AC tot en met AE (opschrift hoofdstuk 3 en hoofdstuk 3, paragraaf 1 en artikel 3.1.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip professioneel vuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van dit hoofdstuk en deze paragraaf en in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F4.
Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het zesde lid van artikel 3.1.1 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AF (hoofdstuk 3, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdelen AG en AH (opschrift hoofdstuk 3, paragraaf 3, en artikel 3.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip professioneel vuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van deze paragraaf en in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F4.

Onderdeel AI (artikel 3A.1.1 Vuurwerkbesluit)

Omdat artikel 1.1.4 vervalt, wordt in het zesde lid van artikel 3A.1.1 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AJ (artikel 3A.1.2 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip theatervuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in dit artikel vervangen door pyrotechnische artikelen voor theatergebruik.
Omdat artikel 1.1.4 vervalt, wordt in het tweede lid van artikel 3A.1.2 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AK (hoofdstuk 3A, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 van hoofdstuk 3A vervalt omdat de verplichtingen voor degene die pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdeel AL (artikel 3A.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Pyrotechnische artikelen voor theatergebruik zijn ingedeeld in andere categorieën dan vuurwerk. Om dat verschil consequent door te voeren wordt in het tweede lid van artikel 3A.3.1 “vuurwerk” vervangen door” pyrotechnische artikelen voor theatergebruik”.

Onderdeel AM (artikel 3B.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk worden niet meer gebruikt. Voor de werking van het eerste lid voldoet de term vuurwerk en is het niet nodig om afzonderlijke categorieën te benoemen.
De artikelen die in het derde lid, onder b, van artikel 3B.1`worden genoemd, vervallen. De verwijzingen naar die artikelen worden vervangen door de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving die de daarmee corresponderende milieubelastende activiteiten aanwijzen. In het vergunningvoorschrift moet ook worden opgenomen dat voor de genoemde milieubelastende activiteit een voorafgaande melding is gedaan aan het bevoegd gezag overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 4.1030) of een omgevingsvergunning is verleend. In het Besluit activiteiten leefomgeving is verduidelijkt wanneer een voorafgaande melding volstaat en wanneer een omgevingsvergunning is vereist voor het verrichten van een milieubelastende activiteit.

Onderdeel AN (artikel 3B.2 Vuurwerkbesluit)

Omdat artikel 3.2.3 vervalt, wordt de inhoud van het derde lid van dat artikel in het vierde lid over genomen.

Onderdeel AO (artikel 3B.3a Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen

professioneel vuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in artikel 3B.3a vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4.

Onderdeel AP (artikel 3B.4 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen theatervuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in artikel 3B.4 vervangen door pyrotechnische artikelen voor theatergebruik en vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Onderdeel AQ (artikel 3B.5 Vuurwerkbesluit)

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In artikel 3B.5 worden de verwijzingen naar een aantal artikelen van de Wabo vervangen door verwijzingen naar de betreffende artikelen in de Omgevingswet.
Artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo regelt dat het bevoegd gezag regelmatig moet bezien of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. In de omgevingswet is dit geregeld in artikel 5.38, eerste en tweede lid, en in het Besluit kwaliteit leefomgeving in artikel 8.98.
In artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wabo is geregeld dat het bevoegd gezag de vergunningvoorschriften wijzigt als uit de toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt. Dit is krachtens artikel 5.39, aanhef en onder a, geregeld in artikel 8.99, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Artikel 2.31, tweede lid, onder b, van de Wabo regelt dat het bevoegd gezag de voorschriften van een omgevingsvergunning kan wijzigen voor zover deze betrekking hebben op het oprichten, veranderen of in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is. Dit is krachtens artikel 5.40, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet geregeld in artikel 8.101 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Op grond van artikel 2.33, eerste lid, onder a en b, van de Wabo is het bevoegd gezag verplicht om de omgevingsvergunning in te trekken als zich een van de genoemde situaties voordoen. Dit is krachtens artikel 5.39 van de Omgevingswet geregeld in artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
In artikel 2.33, tweede lid, onder b en d, onder 2°, van de Wabo is geregeld wanneer het bevoegd gezag een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan intrekken. Dit is krachtens artikel 5.40 geregeld in artikel 8.102 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Artikel 3.15 van de Wabo regelt de openbaarmaking van omgevingsvergunningen en een aantal procedurele aspecten. In de Omgevingswet is dit geregeld in artikel 16.65, tweede lid.
Artikel 5.19, vierde lid, onder a, van de Wabo regelt dat een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken als een omgevingsvergunning slechts geldt voor degene aan wie zij is verleend en het project wordt uitgevoerd door een ander dan degene aan wie de vergunning is verleend. In de Omgevingswet is dit geregeld in artikel 18.10, vierde lid, onder b.
In artikel 5.19, vierde lid, onder b, van de Wabo is geregeld dat een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. In de Omgevingswet is dat geregeld in artikel 5.40, tweede lid, onder d.

Onderdeel AR (hoofdstuk 4 Vuurwerkbesluit)

Hoofdstuk 4 kan vervallen omdat deze materie wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdelen AS en AT (artikel 5.3.6 en 5.3.8 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen professioneel vuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk" is vervangen door "vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. In artikel 5.3.6 is daaraan toegevoegd: "dat op grond van artikel 2.1.1. is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik". Het begrip professioneel vuurwerk is vervangen door vuurwerk van categorie F4.

Onderdeel AU (artikel 5.4.1 Vuurwerkbesluit)

In artikel 5.4.1 is een technische verbetering aangebracht.

Onderdelen AV en AW (bijlagen 1 tot en met 3 en bijlage 4 Vuurwerkbesluit)

De voorschriften die zijn opgenomen in de bijlagen 1 tot en met 3 zijn vervangen door regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (paragraaf 4.102). Deze bijlagen kunnen daarom vervallen. Omdat er maar één bijlage overblijft wordt "Bijlage 4" vervangen door "bijlage".

Artikel 5.42 (Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Onderdeel A (Artikel 1a Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Voor de intensieve veeteelt geldt voor de inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat de beoordeling van de PRTR-aspecten onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken valt. Dit vormt een uitzondering op de aanwijzing van het bevoegd gezag voor de PRTR-aspecten. Onder de Omgevingswet komt die uitzondering te vervallen (zie artikel 10.27 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Artikel 1a van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet voorziet in een grondslag voor het gebruik van gegevens uit dat uitvoeringsbesluit voor de beoordeling van de PRTR-aspecten door de Minister van Economische Zaken (nu: Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Nu de uitzondering komt te vervallen, kan deze bepaling ook vervallen.

Onderdeel B (Artikel 27, eerste lid, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als opslagruimte voor dit hoofdstuk wordt uitsluitend in aanmerking genomen opslagruimte voor meststoffen waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo is verleend of waarop een AMvB op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer van toepassing is. Onder de Omgevingswet worden de verwijzingen aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Onderdeel C (Artikel 28, tweede en derde lid, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als een omgevingsvergunning is verleend wordt bij de berekening van de mestproductie uitgegaan van het aantal dieren dat ingevolge die vergunning in de bij het bedrijf behorende stallen wordt gehouden. Verwezen wordt in dat verband naar de Wabo en de Wet milieubeheer. Onder de Omgevingswet wordt de verwijzing aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Onderdeel D (Artikel 29, eerste lid, onder c, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als een omgevingsvergunning is verleend wordt bij de berekening van de mestproductie uitgegaan van het aantal dieren dat ingevolge die vergunning in de bij het bedrijf behorende stallen wordt gehouden. Verwezen wordt in dat verband naar de Wabo en de Wet milieubeheer. Onder de Omgevingswet wordt de verwijzing aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Artikel 5.43 (Waterbesluit)

Onderdeel A (hoofdstukken 1 tot en met 7 Waterbesluit)

Het merendeel van de artikelen in het Waterbesluit kan vervallen, omdat die artikelen overgaan naar enerzijds de Omgevingswet en anderzijds het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Voor een gedetailleerde beschrijving van die overgang wordt verwezen naar de transponeringstabel voor het Waterbesluit in bijlage I aan het slot van de nota van toelichting bij dit besluit.
Op grond van artikel 8.9 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet blijven enkele onderdelen van de Waterwet, die niet nodig zijn om het nieuwe stelsel te laten functioneren, achter in die wet. Deze onderdelen betreffen het deltaprogramma en financieringen bekostiging primaire waterkeringen (paragraaf 5 van hoofdstuk 7 van de Waterwet).
Alleen voor de financiering van de bekostiging van primaire waterkeringen moeten op grond van artikel 7.23, vijfde lid, en 7.24, eerste lid, van de Waterwet nog bij AMvB nadere regels worden gesteld. Op die grondslag zijn de artikelen 1.3, 7.3 en 7.4 van het Waterbesluit gebaseerd, die dan ook niet vervallen door deze wijziging van het Waterbesluit.

Onderdeel B en E (artikelen 1.3, 7.3 en 7.4 en bijlage V Waterbesluit)

Door het laten vervallen van de begripsbepaling ‘wet’ (door onderdeel A) wordt in onderdeel B, in de artikelen 1.3, 7.3 en 7.4, dat begrip vervangen door de volledige citeertitel van de Waterwet. Dit geldt ook voor het opschrift van bijlage V.

Onderdeel C (artikelen 8.1 tot en met 8.8 Waterbesluit)

In hoofdstuk 8 kunnen de artikelen 8.1 tot en met 8.8 vervallen, omdat dit uitgewerkte overgangs- en slotbepalingen zijn. Artikel 8.1b bepaalt weliswaar dat het nationale waterplan uiterlijk op 31 maart 2021 een maritiem ruimtelijk plan omvat, maar deze verplichting is overgegaan naar artikel 10.15, derde lid, van het Omgevingsbesluit en kan dus hier vervallen.

Onderdeel D (bijlage I tot en met IV Waterbesluit)

De bijlagen I tot en met IV kunnen vervallen, omdat de artikelen waartoe zij behoren ook vervallen (zie onderdeel A).

Onderdeel F (bijlage VI Waterbesluit)

De normering van de andere dan primaire waterkeringen vindt voortaan plaats door omgevingswaarden op grond van de Omgevingswet in plaats van veiligheidsnormen. Het opschrift van bijlage VI wordt daaraan aangepast.

HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN

Algemeen

In dit artikel worden 35 besluiten ingetrokken, omdat zij binnen het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht zullen opgaan in de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit of de Omgevingsregeling.
De besluiten worden expliciet ingetrokken, ter voorkoming van onduidelijkheid over de gelding van die besluiten. Door de intrekking van wetten door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, vervalt immers al de rechtsgrondslag voor die besluiten. Omdat er door de omvang van de stelselherziening onduidelijkheid zou kunnen ontstaan over resterende grondslagen in andere wetten en nieuwe grondslagen in de Omgevingswet, wordt expliciet in intrekking voorzien.

Artikel 6.1 (intrekken besluiten)

Hieronder wordt per in te trekken besluit kort toegelicht in welk van de bovengenoemde regelingen zij zullen opgaan. Voor een beschrijving op artikelniveau van die overgang wordt ook verwezen naar de transponeringstabellen die voor een groot aantal in te trekken besluiten zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting. Daarin wordt ook aangegeven of daarvoor al dan niet overgangsrecht is opgesteld.

Onderdeel a Activiteitenbesluit milieubeheer

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Activiteitenbesluit milieubeheer ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Activiteitenbesluit milieubeheer was gebaseerd op de artikelen 8.40, 8.41, 8.42, 8.42a, 9.5.1 tot en met 9.5.3, 10.2, tweede lid, en 10.32 van de Wet milieubeheer, de artikelen 6.2, eerste lid, onder b, en tweede lid, onder b, 6.6, 6.7 en 6.12, onder e, van de Waterwet, de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, de artikelen 1.1, derde lid, 2.1, eerste lid, onder i, 2.17 en 3.9, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de artikelen 6, 17 en 65 van de Wet bodembescherming en artikel 2, eerste lid, van de Meststoffenwet. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de artikelen 8.40 en 9.5.3 van de Wet milieubeheer gewijzigd en vervallen de artikelen 8.40a tot en met 8.42 en 10.32 van die wet. Ook vervalt hoofdstuk 6 van de Waterwet en wordt de Wabo ingetrokken.
In het Activiteitenbesluit milieubeheer worden regels gesteld die nodig zijn ter bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen die inrichtingen daarvoor kunnen veroorzaken. Het begrip “inrichting” is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten losgelaten. Regels voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten zijn opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels opgenomen voor het bevoegd gezag voor het stellen van regels over geluid-, geur- en trillinghinder en externe veiligheid in het omgevingsplan. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat tot slot regels over het breken van steenachtig materiaal.
Ter uitvoering van artikel 8.42 van de Wet milieubeheer bevat het Activiteitenbesluit milieubeheer regels over het stellen van maatwerkvoorschriften. Voor lopende procedures is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een aantal specifieke aspecten is overgangsrecht opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Activiteitenbesluit naar die besluiten weergegeven. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het specifieke overgangsrecht in de genoemde besluiten

niet voldoende is om de overgang te waarborgen. Er zijn aanvullende overgangsregels vereist om bestaande rechten te eerbiedigen en om een soepele overgang te bewerkstelligen vanwege aanscherping van eisen. Dit overgangsrecht is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel b Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Het Besluit algemene regels milieu mijnbouw bevat algemene regels over het aanleggen van een boorgat of onderzeese installatie en over het uitbreiden, wijzigen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van bestaande boorgaten met mobiele installaties (nieuwe benaming: verplaatsbare mijnbouwwerken) en onderzeese installaties. Het besluit is gebaseerd op artikel 40, tweede en twaalfde lid, van de Mijnbouwwet en op de artikelen 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wet milieubeheer. Deze artikelen vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Als gevolg daarvan wordt ook het Besluit algemene regels milieu mijnbouw bij de invoering van de Omgevingswet ingetrokken. De inhoud van dit besluit komt hoofdzakelijk terug in het Besluit activiteiten leefomgeving (paragrafen 3.10.1 en 4.109, afdeling 2.7 en in de specifieke zorgplicht van artikel 2.11). Verder wordt een aantal onderdelen van dit besluit opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Omgevingsbesluit. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd, wordt de overgang van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw naar de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet toegelicht. Hieruit blijkt dat er overgangsrecht nodig is voor meldingen, gegevensverstrekking, meldingen ongewoon voorval, maatwerkvoorschriften en instemmingen. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit. Voor vergunningen en ontheffingen is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel c Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is gebaseerd op de Wro die wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening worden regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen. Deze instructieregels worden opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en artikel 22.1 van de Omgevingswet dat door hoofdstuk 1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingevoegd. Daarnaast is er in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een aantal onderdelen eerbiedigende werking opgenomen. Die eerbiedigende werking leidt ertoe dat activiteiten die op grond van een omgevingsplan al zijn toegelaten, niet onder de werking van de betreffende instructieregels vallen. Door het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in samenhang met het overgangsrecht dat is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving geldt die eerbiedigende werking ook voor dergelijke activiteiten die zijn toegelaten in een bestemmingsplan dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel is geworden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Voor zover er bij inwerkingtreding van de Omgevingswet omgevingsvergunningen zijn verleend of aanvraagprocedures lopen geldt het overgangsrecht dat wordt opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel d Besluit beheer winningsafvalstoffen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit beheer winningsafvalstoffen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit beheer winningsafvalstoffen is gebaseerd op artikel 2.22, derde lid, van de Wabo en artikel 6.6 van de Waterwet. De Wabo wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en hoofdstuk 6 van de Waterwet vervalt. Dit besluit is de implementatie van de Richtlijn winningsafval en bevat voorschriften die het bevoegd gezag moet verbinden aan de vergunning voor een afvalvoorziening. Overgangsrecht voor onherroepelijke vergunningen en daaraan verbonden voorschriften wordt opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor lopende procedures wordt overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is voldoende om de overgang van het Besluit beheer winningsafvalstoffen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen. Er hoeft daarom geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel e Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen

De richtlijn luchtkwaliteit is in Nederland geïmplementeerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in uitvoeringsregelgeving, waaronder het Besluit derogatie (luchtkwaliteitseisen). Dit besluit is gebaseerd op artikel 5.22 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Besluit derogatie (luchtkwaliteitseisen) voorziet in de aanwijzing van zones en agglomeraties waar tijdelijk verhoogde grenswaarden voor stikstofdioxide gelden, een tijdelijke vrijstelling geldt van de verplichting om de grenswaarden voor zwevende deeltjes toe te passen en het tijdstip waarop aan die grenswaarden moet worden voldaan. Dit besluit wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De termijnen die golden voor de vrijstelling (‘derogatie’) op grond van artikel 22, tweede lid, in samenhang met het vierde lid, van de richtlijn luchtkwaliteit zijn per 1 januari 2015 verstreken. Als bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden voor de stoffen waar de vrijstelling voor gold, moet een programma als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van die wet worden vastgesteld.

Onderdeel f Besluit energieprestatie gebouwen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit energieprestatiegebouwen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De regels over het energielabel zijn met name te vinden in afdeling 6.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. De regels vallen onder het algemene overgangsrecht.

Onderdeel g Besluit emissiearme huisvesting

Het Besluit emissiearme huisvesting wordt met de invoering van de Omgevingswet ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het Besluit emissiearme huisvesting bevat regels om de emissie van ammoniak en van fijnstof uit dierenverblijven zoveel mogelijk te beperken; de emissie vanuit dierenverblijven is aan een maximum gebonden. Voor verschillende huisvestingssystemen gelden verschillende waarden. De reikwijdte is beperkt tot bedrijven die in het maatschappelijk verkeer als veehouderijen (productiebedrijven) worden aangemerkt. In het stelsel van de Omgevingswet komen de regels uit het Besluit emissiearme huisvesting terug in paragraaf 4.82 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd is de omzetting van het Besluit emissiearme huisvesting naar het Besluit activiteiten leefomgeving te vinden. Overgangsrecht is niet nodig, omdat de strekking van de bepalingen in het Besluit activiteiten leefomgeving hetzelfde blijft.

Onderdeel h Besluit externe veiligheid buisleidingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid buisleidingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit externe veiligheid buisleidingen is gericht op de buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Dit externe veiligheidsbeleid omvat ook de ruimtelijke doorwerking van risicobeleid in ruimtelijke plannen vanwege de veiligheidsaspecten van het bouwen in de buurt van risicovolle activiteiten. Dit besluit is gebaseerd op artikel 4.3 van de Wro en hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken en vervalt hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die moeten worden opgenomen in een bestemmingsplan en moeten worden meegenomen bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De algemene regels voor de exploitant zijn opgenomen in paragraaf 4.108 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid buisleidingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor artikel 5 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen en voor de meldingen die moeten worden gedaan op grond van dit besluit. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit. Voor de andere bepalingen van dit besluit is het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende om de overgang van het Besluit externe veiligheid buisleidingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen.

Onderdeel i Besluit externe veiligheid inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid inrichtingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen is gebaseerd op artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die moeten worden opgenomen in een bestemmingsplan en moeten worden meegenomen bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid inrichtingen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit externe veiligheid inrichtingen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel j Besluit externe veiligheid transportroutes

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid transportroutes ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het Besluit externe transportroutes zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die van belang zijn voor de ruimtelijke inrichting van gebieden in de omgeving van wegen, waterwegen en spoorwegen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. De in dit besluit opgenomen

regels over het plaatsgebonden risico zijn enerzijds gebaseerd op artikel 4.3 van de Wro en anderzijds op artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. De regels over onder meer het groepsrisico vinden hun grondslag in artikel 3.37 van de Wro. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken en vervalt hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid transportroutes naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor bestaande (beperkt) kwetsbare objecten die al toegelaten waren voor inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid transportroutes. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen via het Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor de bepalingen in het Besluit externe veiligheid transportroutes is het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende om de overgang van dit besluit naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel k Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)

Het doel van dit besluit is om uitvoering te geven aan artikel 5.16a van de Wet milieubeheer, waarbij in (dreigende) overschrijdingssituaties nieuwe gevoelige bestemmingen en een toename van op dergelijke locaties verblijvende personen met een verhoogde gevoeligheid voor luchtverontreiniging worden voorkomen. Dit besluit geldt voor elke uitoefening van een bevoegdheid of toepassing van een wettelijk voorschrift als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer, die betrekking heeft op een geval dat behoort tot een in dit besluit aangewezen categorie en waarin sprake is van een (dreigende) overschrijdingssituatie. Omdat dit besluit ziet op het voorkomen van nieuwe gevoelige bestemmingen in (dreigende) overschrijdingssituaties die op termijn worden beëindigd, vervult dit besluit alleen een tijdelijke functie. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is er immers op gericht om overal de grenswaarden te realiseren binnen de termijnen van de Europese richtlijn voor luchtkwaliteit. Dit besluit wordt ingetrokken, omdat hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. De inhoud van dit besluit komt niet terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving, omdat tegen die tijd moet worden voldaan aan de grenswaarden, die als omgevingswaarden zijn vastgesteld. In het geval van een (dreigende) overschrijding regelt de Omgevingswet al een programmaplicht voor het college van burgemeesters en wethouders. Ook biedt de Omgevingswet de gemeente de mogelijkheid om te sturen op het toelaten van nieuwe gevoelige gebouwen of uitbreidingen op locaties vanuit het oogpunt van gezondheid. Gezien het bovenstaande wordt er niet in overgangsrecht voorzien.

Onderdeel l Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de in voorbereiding zijnde Omgevingsregeling.

Onderdeel m Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in artikel 10.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv is gebaseerd op hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer dat ook vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In dit besluit is het nationaal inventarisatiesysteem voor broeikasgassen juridisch verankerd. Dit inventarisatiesysteem is opgenomen in artikel 10.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er is geen overgangsrecht nodig

omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan. De artikelen 2, derde lid, en 3 van dit besluit zijn nader uitgewerkt in de Regeling aanwijzing Nationaal loket inventarisatie broeikasgassen en Protocollen broeikasgassen. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig in dit Invoeringsbesluit, maar wordt als dat nodig is geregeld bij ministeriële regeling.

Onderdeel n Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 is gebaseerd op hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer dat vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 zijn milieukwaliteitseisen opgenomen voor oppervlaktewater en grondwater die vervolgens moeten landen in het nationale waterplan, het beheerplan voor de rijkswateren, regionale waterplannen of beheerplannen voor de regionale wateren. Deze plannen of delen hiervan komen in het nieuwe recht terug als nationaal waterprogramma, regionale waterprogramma's en waterbeheerprogramma's. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in artikel 4.56, vijfde en zesde lid, artikel 4.57 en artikel 4.58 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In onderstaande transponeringstabel wordt de overgang van het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel o Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Het Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken wordt ingetrokken, omdat de inhoud ervan opgaat in de Omgevingsregeling. Het Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken is gebaseerd op hoofdstuk 1 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Dit hoofdstuk regelt vergunningen voor het uitvoeren van werkzaamheden door derden in en nabij de infrastructuur, bijvoorbeeld het aanleggen van leidingen onder een rijksweg. De Omgevingswet laat deze vergunningsregeling opgaan in de omgevingsvergunning. Hoofdstuk 1 Wet beheer rijkswaterstaatswerken vervalt door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel p Besluit lozen buiten inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit lozen buiten inrichtingen ingetrokken. Het besluit had betrekking op lozingen als gevolg van een activiteit die plaatsvond buiten een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer. Een activiteit kan om verschillende redenen buiten een dergelijke inrichting plaatsvinden. Het gaat bijvoorbeeld om een tijdelijke activiteit, een niet plaatsgebonden activiteit of een (in omvang) niet bedrijfsmatige activiteit.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is niet de "inrichting", maar de "milieubelastende activiteit" het aangrijpingspunt voor het stellen van regels. In lijn met het subsidiariteitsbeginsel heeft het Rijk opnieuw bezien voor welke milieubelastende activiteiten en bijbehorende lozingsactiviteiten algemene rijksregels nodig zijn. Als gevolg hiervan komen de meeste regels van het Besluit lozen buiten inrichtingen alleen terug voor zover het lozingen op de rijkswateren of in de Noordzee betreft (in hoofdstuk 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving). De regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten op regionale wateren worden opgenomen in de bruidsschat voor het

omgevingsplan en de waterschapsverordening. De bruidsschat zorgt dat voor onderwerpen die worden gedecentraliseerd geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Overgangsrecht op het gebied van meldingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel q Besluit lozing afvalwater huishoudens

Met dit besluit wordt het Besluit lozing afvalwater huishoudens ingetrokken. De inhoud van het besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het lozingsactiviteiten op de rijkswateren of in de Noordzee betreft, en in de bruidsschat, voor zover het lozingsactiviteiten op regionale wateren betreft of lozingen in de bodem of de riolering. De bruidsschat is een set regels over gedecentraliseerde onderwerpen die via dit besluit wordt toegevoegd aan het omgevingsplan en de waterschapsverordening. De bruidsschat zorgt dat voor onderwerpen die worden gedecentraliseerd geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Overgangsrecht op het gebied van meldingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel r Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen

De richtlijn luchtkwaliteit is in Nederland geïmplementeerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in uitvoeringsregelgeving, waaronder het Besluit maatregelen richtwaarden (luchtkwaliteitseisen). Dit besluit is gebaseerd op artikel 5.17 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Besluit maatregelen richtwaarden (luchtkwaliteitseisen) bevat regels over de aard van de te nemen maatregelen gericht op het voor zover mogelijk bereiken van in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen richtwaarden voor luchtkwaliteit binnen de daarvoor gestelde termijn en bevat de aanwijzing van bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van deze maatregelen. Dit besluit wordt ingetrokken bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het stelsel van de Omgevingswet komen de richtwaarden voor de luchtkwaliteit terug als omgevingswaarden, opgenomen in paragraaf 2.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor een programma bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarden zijn opgenomen in afdeling 4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Overgangsrecht voor een gemeentelijk luchtkwaliteitsplan wordt opgenomen in artikel 4.100 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor plannen die door andere bestuursorganen zijn vastgesteld is geen overgangsrecht nodig omdat verondersteld wordt dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de luchtkwaliteitseisen en dus de omgevingswaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval dan zal er bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een programma voor luchtkwaliteit moeten gelden.

Onderdeel s Besluit milieu-effectrapportage

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit milieueffectrapportage ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Omgevingsbesluit. Het Besluit milieueffectrapportage is gebaseerd op hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer dat vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit milieueffectrapportage zijn de gevallen aangewezen die een mer-procedure moeten doorlopen. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt er geen overgangsrecht opgenomen voor de mer-beoordeling, omdat de mer-beoordeling in het nieuwe stelsel inhoudelijk niet wijzigt ten opzichte van het huidige recht. Om die reden wordt er ook geen overgangsrecht opgenomen betreffende de aanwijzing van de gevallen die een mer-procedure moeten doorlopen (artikel 2, eerste tot en met vierde lid, van het Besluit milieueffectrapportage). Het vijfde lid van artikel 2 van het Besluit milieueffectrapportage betreft de verplichting tot het toepassen van de

artikelen 7.16, 7.17 en 7.19 van de Wet milieubeheer. Hiervoor wordt overgangsrecht opgenomen in de artikelen 4.94 en 4.95 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
In artikel 4 van het Besluit milieueffectrapportage is geregeld welke informatie er moet worden verstrekt als er een verzoek om ontheffing te verlenen wordt gedaan op grond van artikel 7.4 of 7.5 Wet milieubeheer. Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat wordt opgenomen in artikel 4.96 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit milieueffectrapportage naar het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit milieueffectrapportage naar het Omgevingsbesluit te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel t Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze regels zijn voortaan opgenomen in hoofdstuk 7 Bouw- en sloopwerkzaamheden. De regels vallen onder het algemene overgangsrecht.

Onderdeel u Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken

De definitie van autowrak uit de Wet milieubeheer is in 1999 vervallen. In 2002 is het Besluit beheer autowrakken in werking getreden en in dat besluit is een definitie van autowrak opgenomen. Daarbij is meer aangesloten bij de definitie van autowrak in de richtlijn autowrakken. Om die reden is de grondslag voor het Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken weggevallen en wordt dit besluit ingetrokken. Het intrekken van dit besluit betreft dus een technische reparatie van eerdere besluitvorming over het begrip autowrak.

Onderdeel v Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in de artikelen 5.53 en 5.54 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) is gebaseerd op artikel 5.16, vierde lid, van de Wet milieubeheer. Het bepaalt in welke gevallen de uitoefening van een of meer wettelijke voorschriften met betrekking tot een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor in bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde is opgenomen. In deze gevallen vindt bij de besluitvorming op projectniveau geen (individuele) toetsing aan die grenswaarden meer plaats en is geen specifiek luchtkwaliteitsonderzoek meer vereist. De artikelen van dit besluit zijn overgezet naar de artikelen 5.53 en 5.54 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig, omdat de grenswaarden en de aanwijzing van categorieën van gevallen die niet in betekenende mate bijdragen hetzelfde blijven. In artikel 5 van dit besluit is een anticumulatiebepaling opgenomen die bijvoorbeeld van toepassing is als het totaal aan deelplannen dat op dezelfde infrastructuur wordt ontsloten, samen wel in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit, maar dat de deelplannen elk op zich niet in betekenende mate bijdragen. Wanneer die situatie aan de orde is moet bij de besluitvorming van ieder deelplan toch worden getoetst volgens artikel 5 van dit besluit.
Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in afdeling 4.1 en de artikelen 4.6 en 4.12 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel w Besluit ruimtelijke ordening

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit ruimtelijke ordening ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Omgevingsbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit ruimtelijke ordening berust op de Wro, die bij inwerkingtreding van het stelsel ook wordt ingetrokken. In het Besluit ruimtelijke ordening, dat een nadere uitwerking van de Wro bevat, zijn bepalingen opgenomen over (de totstandkoming en inhoud van) bestemmings- en inpassingsplannen, structuurvisies en over grondexploitatie en tegemoetkoming in schade. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit ruimtelijke ordening naar het Omgevingsbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht opgenomen in hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voldoende is om de overgang van het Besluit ruimtelijke ordening naar de AMvB's te waarborgen en dat geen aanvullend overgangsrecht hoeft te worden opgenomen in dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel x Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

Het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet wordt ingetrokken. Het besluit berust op de Crisis- en herstelwet die ook wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet worden onder meer de experimenten aangewezen die op grond van de Crisis- en herstelwet mogelijk zijn. Zulke experimenten blijven na de inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk op grond van artikel 23.3 van die wet. Hiervoor is in overgangsrecht voorzien in artikel 8.2.12. Ook voor de regels voor kostenverhaal is overgangsrecht opgenomen in artikel 8.2.12. Voor de toelichting op dit overgangsrecht wordt verwezen naar paragraaf 8.2.8 van deze toelichting en naar de transponeringstabel aan het slot van deze toelichting. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ook uitgebreid ingegaan op het overgangsrecht van de Crisis- en herstelwet (zie hoofdstuk 4 Overgangsrecht en de transponeringstabel aan het slot van de memorie van toelichting bij dat wetsvoorstel).

Onderdeel y Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds is gebaseerd op artikel 59 van de Wet inzake de luchtverontreiniging. Deze wet wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In dit besluit is bepaald dat er jaarlijks een nationale emissie-inventaris en emissieprognose wordt opgesteld. Verder regelt dit besluit de aanwijzing van de instantie die belast is met het opstellen van de emissie-inventarissen en verslaglegging aan de Europese Commissie. Ook wordt voorgeschreven welke methoden bij het opstellen van de emissie-inventarissen moeten worden gehanteerd. Dit inventarisatiesysteem is opgenomen in artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er is geen overgangsrecht nodig omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan.

Onderdeel z Besluit omgevingsrecht

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit omgevingsrecht ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Omgevingsbesluit. Het Besluit omgevingsrecht berust op de Wabo, die bij inwerkingtreding van het stelsel ook wordt ingetrokken. Daarnaast berust het Besluit omgevingsrecht ook op de Wet milieubeheer, de Mijnbouwwet en de Wet geluidhinder. De bepalingen met betrekking tot geluid en natuur worden gewijzigd via een eigen aanvullingsspoor. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit omgevingsrecht naar het Besluit kwaliteit leefomgeving en naar het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht, zoals opgenomen in

hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voldoende is om de overgang van het Besluit omgevingsrecht naar de AMvB's te waarborgen en dat geen aanvullend overgangsrecht hoeft te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel aa Besluit ontgrondingen in rijkswateren

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit ontgrondingen in rijkswateren ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in hetzij de Omgevingswet, hetzij het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij het Omgevingsbesluit. Het Besluit ontgrondingen in rijkswateren is gebaseerd op de Ontgrondingenwet. Deze wet wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Overgangsrecht voor de vergunning voor ontgrondingen wordt geregeld in afdeling 4.1 in combinatie met artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Overgangsrecht voor de melding van een ontgronding wordt geregeld in artikel 8.1.1 van dit Invoeringsbesluit. Als het gaat om het heffen van een recht voor het behandelen van de aanvraag om een vergunning of wijzigen van een vergunning en de betaling van het verschuldigde recht geldt het volgende. Op grond van artikel 7 van het Besluit ontgrondingen in rijkswateren wordt het recht binnen twee weken na de dag van indiening van de aanvraag betaald. Deze bepaling is een wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in artikel 4:5 van de Awb. Als aan het bedoelde voorschrift niet of niet volledig wordt voldaan, kan - nadat een hersteltermijn is geboden - worden besloten de aanvraag niet te behandelen. Dit onderdeel lift mee met het algemeen overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De betaling van het verschuldigde recht is een indieningsvereiste voor de aanvraag en het recht wordt na ontvangst van de aanvraag betaald. Het wordt dan ook niet nodig geacht om afzonderlijk in overgangsrecht te voorzien.

Onderdeel bb Besluit risico's zware ongevallen 2015

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit risico's zware ongevallen 2015 ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is onder andere gericht op de preventie van zware ongevallen bij inrichtingen waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of kunnen zijn. In het stelsel van de Omgevingswet komen de regels voor Seveso-inrichtingen terug in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning komen terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de handhavings- en toezichtstaken worden opgenomen in het Omgevingsbesluit. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor de artikelen 4, 8, 9, 17 en 18 van het Besluit risico's zware ongevallen 2015. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in afdeling 8.2 van dit Invoeringsbesluit. Daarnaast is er in het Besluit activiteiten leefomgeving voor een aantal onderdelen eerbiedigende werking opgenomen. Die eerbiedigende werking leidt er toe dat het preventiebeleid, het veiligheidsrapport en het interne noodplan die voor de inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving waren opgesteld na de inwerkingtreding van dat besluit hun gelding blijven behouden.

Onderdeel cc Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in paragraaf 3.2.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit besluit is gebaseerd op artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt te vervallen. Overgangsrecht is niet nodig

omdat het hier gaat om algemene regels die ook als algemene regels worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht.

Onderdeel dd Bouwbesluit 2012

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Bouwbesluit 2012 ingetrokken omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De meeste regels vallen onder het algemene overgangsrecht van afdeling 8.1. Daarnaast is bijzonder overgangsrecht van toepassing. Zie hiervoor de artikelen 8.2.13 en 8.2.14 van dit besluit.

Onderdeel ee Infiltratiebesluit bodembescherming

In het Infiltratiebesluit bodembescherming zijn bepaalde concentratiewaarden opgenomen die in acht moeten worden genomen bij de vergunningverlening op grond van artikel 6.4 of 6.5, onder b, van de Waterwet teneinde bij het infiltreren van waterverontreiniging van het grondwater tegen te gaan. Ook wordt in dit besluit aangegeven welke voorschriften in ieder geval aan die vergunningen moeten worden verbonden. Het Infiltratiebesluit bodembescherming wordt met de invoering van de Omgevingswet ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd, is de omzetting van het Infiltratiebesluit bodembescherming te vinden. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Infiltratiebesluit bodembescherming naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel ff Registratiebesluit externe veiligheid

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Registratiebesluit externe veiligheid ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Registratiebesluit externe veiligheid is gebaseerd op titel 12.2 van de Wet milieubeheer, dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. Het Registratiebesluit externe veiligheid bevat voorschriften over de aanwijzing van risicovolle situaties, de inrichting van het register voor risicovolle situaties, de inhoud van de te verstrekken gegevens over de externe veiligheid en de termijnen voor het melden van deze gegevens aan dit register. In het stelsel van de Omgevingswet komt het verzamelen van deze gegevens terug in de artikelen 10.1 en 10.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Registratiebesluit externe veiligheid naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat er geen overgangsrecht nodig is omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens.

Onderdeel gg Stortbesluit bodembescherming

Het Stortbesluit bodembescherming wordt ingetrokken, omdat de inhoud van de hoofdstukken I tot en met III is overgegaan naar de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het overgangsrecht hiervoor wordt geregeld in afdeling 8.2 van dit besluit. De Uitvoeringsregeling Stortbesluit bodembescherming betreft een Ministeriële regeling en geen Algemene Maatregel van Bestuur, om die reden wordt de Uitvoeringsregeling Stortbesluit bodembescherming ingetrokken in de Invoeringsregeling en niet opgenomen in het Invoeringsbesluit.

Onderdeel hh Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol is gebaseerd op titel 12.3 van de Wet milieubeheer waarvoor overgangsrecht is opgenomen in afdeling 8.3 van dit besluit zodat er aangesloten wordt op het nieuwe stelsel. Dit besluit heeft als doel de kwaliteitsborging en de uniformiteit van de gegevensinzameling te bevorderen en dubbele verslagleggingsverplichtingen te voorkomen. Voor de overgang van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol is geen apart overgangsrecht nodig omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan. Dit besluit lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 8.3 van dit besluit dat ziet op de verslaglegging op grond van titel 12.3 van de Wet milieubeheer. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegelicht.

Onderdeel ii Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten

Het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten is op dit moment gebaseerd op de artikelen 9d, eerste lid, en 20c, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, 39d, eerste lid, van de Gaswet en 141c, eerste lid, van de Mijnbouwwet. Deze artikelen vervallen door de voorgestelde wijzigingen van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (zie de artikelen in hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet).
In artikel 16.7, eerste lid, van de Omgevingswet wordt een aantal besluiten genoemd waarop de coördinatieregeling van toepassing is, waaronder de besluiten ter uitvoering van een projectbesluit. Hierdoor en door de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 9a van Elektriciteitswet 1998, 39b van de Gaswet en 141a van de Mijnbouwwet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is de coördinatieregeling al van toepassing op besluiten ter uitvoering van energie-infrastructuurprojecten. Het uitvoeringsbesluit kan dus worden ingetrokken.

HOOFDSTUK 7 VOORMALIGE RIJKSREGELS (BRUIDSSCHAT)

In dit hoofdstuk worden de artikelen 7.1 tot en met 7.26 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet toegelicht. Artikel 7.1 voegt twee hoofdstukken toe aan het tijdelijke deel van het omgevingsplan. De toelichting bij die hoofdstukken staat in bijlage 2 van deze nota van toelichting. Artikel 7.4 voegt vier hoofdstukken toe aan de waterschapsverordening. De toelichting bij die hoofdstukken staat in bijlage 3 van deze nota van toelichting.

AFDELING 7.1 BRUIDSSCHAT IN OMGEVINGSPLAN

Artikel 7.1 Hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan

Dit artikel regelt dat na de inwerkingtreding van dit besluitde hoofdstukken 1 en 2 in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van iedere gemeente worden opgenomen. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan vindt zijn oorsprong in artikel 22.1 van de Omgevingswet, dat door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingevoegd. Zie voor verdere uitleg over de plaatsing van de bruidsschat in het tijdelijke deel van het omgevingsplan afdeling 7.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Bij de nummering van de artikelen in de op te nemen hoofdstukken is vooralsnog gekozen voor een nummering die overeenkomt met de plaats van het artikel binnen het hoofdstuk en paragraaf (bijv. artikel 2.3.1, waarin de 2 terugslaat op het hoofdstuk, de 3 terugslaat op de paragraaf en de 1 op het artikel). Op een later moment zal worden bezien of overgegaan kan worden op een doorlopende nummering. Uiteraard gebeurt dit in nauw overleg met de gemeenten.

Artikel 7.2 Bijlage bruidsschat omgevingsplan

In bijlage I bij artikel 1.1 van dit omgevingsplan zijn in aanvulling op de begrippen van de wet, de AMvB's en de Omgevingsregeling de overige begripsbepalingen opgenomen die nog nodig zijn.

Artikel 7.3 Toelichting hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan

De toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 en 2 is opgenomen in bijlage 2 bij de nota van toelichting bij dit besluit. Dit artikel regelt dat na de inwerkingtreding van dit besluit deze toelichting wordt opgenomen in de toelichting bij ieder tijdelijk deel van het omgevingsplan.

AFDELING 7.2 BRUIDSSCHAT IN WATERSCHAPSVERORDENING

Artikel 7.4 Hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening

Dit artikel regelt dat na de inwerkingtreding van dit besluit de hoofdstukken 1 tot en met 4 in de waterschapsverordening van iedere waterschap worden opgenomen. Zie voor de verdere uitleg over de bruidsschat in de waterschapsverordening afdeling 7.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Bij de nummering van de artikelen in de op te nemen hoofdstukken is vooralsnog gekozen voor een nummering die overeenkomt met de plaats van het artikel binnen het hoofdstuk en paragraaf (bijv. artikel 2.3.1, waarin de 2 terugslaat op het hoofdstuk, de 3 terugslaat op de paragraaf en de 1 op het artikel). Op een later moment zal worden bezien of overgegaan kan worden op een doorlopende nummering. Uiteraard gebeurt dit in nauw overleg met de waterschappen.

Artikel 7.5 Bijlage I bruidsschat waterschapsverordening

In bijlage I bij artikel 1.1.1 van deze waterschapsverordening zijn de overige begripsbepalingen opgenomen die nog nodig zijn in aanvulling op de begrippen van de Omgevingswet, de AMvB's en de in voorbereiding zijnde Omgevingsregeling.

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn grotere oppervlaktewaterlichamen, die zijn benoemd in bijlage II bij de waterschapsverordening. De algemene regels over lozingen op deze oppervlaktewaterlichamen vertegenwoordigen het niveau van beste beschikbare technieken. Dat niveau is niet voldoende om de waterkwaliteit van kleinere oppervlaktewaterlichamen (de niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen) te beschermen. De regels voor lozingen op niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen gaan daarom een stap verder dan de beste beschikbare technieken.

Artikelen 7.6 tot en met 7.25 Bijlage II bruidsschat waterschapsverordening

Met deze artikelen wordt iniedere individuele waterschapsverordening een bijlage II opgenomen die de aangewezen oppervlaktewaterlichamen voor het betreffende waterschap bevat. Dat is gebruiksvriendelijker dan het opnemen van alle aangewezen oppervlaktewaterlichamen van Nederland in iedere waterschapsverordening.

Artikel 7.26 Toelichting hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening

De toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 tot en met 4 in de waterschapsverordening is opgenomen in bijlage 3 bij de nota van toelichting bij dit besluit. Dit artikel regelt dat na de inwerkingtreding van dit besluit deze toelichting wordt opgenomen in de toelichting bij ieder nieuw deel van de waterschapsverordening.

HOOFDSTUK 8 OVERGANGSRECHT

Inleiding

Het wetsvoorstel Invoerings*wet* Omgevings*wet* voorziet onder meer in hoofdstuk 4 in het overgangsrecht voor de Omgevingswet. Het Invoerings*besluit* Omgevingswet, in hoofdstuk 8, voorziet ook in overgangsrecht voor de Omgevingswet, voor zover dat niet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is opgenomen. Overgangsbepalingen voor bijvoorbeeld besluiten en omgevingsvergunningen, die voorkomen in de in hoofdstuk 6 in te trekken AMvB's, zijn al geregeld in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en hoeven niet meer in het Invoeringsbesluit te worden opgenomen. In de transponeringstabellen bij een groot deel van de in te trekken besluiten, aan het slot van deze nota van toelichting, is zowel de vindplaats opgenomen van die overgangsbepalingen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet als de vindplaats van de overgangsbepalingen in dit besluit.

Dit besluit voorziet ook in overgangsrecht voor regelingen die via de Invoeringsregeling Omgevingswet worden ingetrokken. De onderdelen uit vervallen regelingen kunnen namelijk meeliften op het overgangsrecht dat is opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. In de transponeringstabellen van de in te trekken regelingen, aan het slot van de nota van toelichting van de Invoeringsregeling Omgevingswet, is dan de vindplaats opgenomen van de overgangsbepaling in dit besluit. Voor onderdelen uit vervallen regelingen die niet mee kunnen liften op het overgangsrecht dat is opgenomen in dit besluit, wordt overgangsrecht geregeld in de Invoeringsregeling Omgevingswet.

In afdeling 8.1 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele onderwerpen die in het huidige recht voornamelijk op het niveau van een AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften. Voor bundeling van het overgangsrecht over deze onderwerpen is gekozen, omdat de overgangsbepalingen zien op rechtsfiguren uit verschillende AMvB's. Bundeling maakt afzonderlijk overgangsrecht per in te trekken besluit voor deze rechtsfiguren overbodig, bewerkstelligt eenheid in het overgangsrecht voor die rechtsfiguren en maakt het overgangsrecht beter toegankelijk.

Afdeling 8.2 bevat in aanvulling op afdeling 8.1 overgangsbepalingen voor de overgang van de in te trekken besluiten naar de vier AMvB's van de wet, voor zover daar in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet of afdeling 8.1 van dit besluit al niet in was voorzien.

Afdeling 8.3 bevat overgangsrecht voor wettelijke bepalingen, waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, overgangsbepalingen opgenomen mogen worden op het niveau van een AMvB.

Uitgangspunten en begrippen

Bij de vormgeving en formulering van het overgangsrecht in dit hoofdstuk, hoofdstuk 8, is aangesloten bij de vaste uitgangspunten en begrippen die voor het overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn gebruikt. Hieronder worden enkele daarvan toegelicht.

Moment van toepassing

Het overgangsrecht sluit aan bij het moment van inwerkingtreding van de (relevante onderdelen) van de Omgevingswet. Als er in een overgangsrechtelijke bepaling geen ander tijdstip is aangegeven, wordt voor de toepassing van dat moment uitgegaan.

Geldt als

Voor het gelijkstellen van oude instrumenten, bijvoorbeeld vergunningen, aan instrumenten op grond van de Omgevingswet wordt de formulering "geldt als" gebruikt. Door deze gelijkstelling behouden de bestaande instrumenten hun geldigheid. Dit gebeurt van rechtswege. Het bevoegd gezag hoeft daarvoor geen besluit te nemen. Er is dan ook geen aanvraag nodig.

Oude recht
Met het oude recht wordt geduid op het recht, zoals dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij concrete besluiten betreft dit het recht dat gold op het moment dat het besluit is genomen. Het oude recht omvat zowel inhoudelijke als procedurele bepalingen. Het omvat het recht op grond van de wetten die opgaan in de Omgevingswet, zoals de Wro, maar kan ook betrekking hebben op andere wetten die van toepassing zijn, zoals de Awb.

Onherroepelijk
Hiermee wordt het moment bedoeld dat er tegen een besluit geen bezwaar of beroep meer ingesteld kan worden. Het besluit is dan rechtens onaantastbaar. Dit wordt ook wel formele rechtskracht genoemd.

AFDELING 8.1 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP

Artikel 8.1.1 (melding, kennisgeving, andere informatieverplichting)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor meldingen of kennisgevingen voorafgaand aan of volgend op een activiteit. In artikel 8.1.3 is overgangsrecht opgenomen van meldingen van ongewone voorvallen; een voorval is immers geen activiteit.
Het eerste lid van artikel 8.1.1 bepaalt dat dit artikel van toepassing is op meldingen of kennisgevingen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit lozing afvalwater huishoudens, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval, Besluit ontgrondingen in rijkswateren, Besluit risico's zware ongevallen 2015, Bouwbesluit 2012, het Waterbesluit en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	**Artikel melding**
Activiteitenbesluit milieubeheer	1.10, 1.10a, 2.11, 3.10v, 5.10, 5.11, 5.12, 6.4
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	7, eerste lid, 8, eerste lid
Besluit externe veiligheid buisleidingen	8 [melding wijziging gegevens], 9 [melding buisleiding buiten gebruik]
Besluit lozing afvalwater huishoudens	13, eerste lid
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.10, eerste lid, 1.10a, eerste lid, 1.11, 1.12, tweede lid, 1.13, eerste lid
Besluit ontgrondingen in rijkswateren	3, eerste lid
Bouwbesluit 2012	1.18 [gebruiksmelding], 1.26 [sloopmelding]
Waterbesluit	6.10, 6.11, 6.11f, 6.16d, 6.19 [melding in bij ministeriële regeling te bepalen gevallen]

N.B. De melding in artikel 4.8 van het Besluit omgevingsrecht is niet opgenomen in bovenstaande tabel, omdat zij een melding is als bedoeld in artikel 2.25, tweede lid, van de Wabo waarvoor overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.80 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Besluit	**Artikel kennisgeving/andere informatieverplichting**
Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval	4, eerste lid
Besluit risico's zware ongevallen 2015	9 [inlichten van het bevoegd gezag], 14
Bouwbesluit 2012	1.25 en 1.33 [kennisgeving aanvang en beëindiging bouwwerkzaamheden]

Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	10, eerste lid

In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen. Om die reden is artikel 10, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden hier opgenomen.

Onder de Omgevingswet is een aantal meldingen of kennisgevingen gewijzigd of vervangen door andere informatieverplichtingen dan een melding. In de komende leden wordt het recht geregeld voor de overgang van meldingen naar die verschillende vormen van informatieverplichting. Het tweede lid bepaalt dat een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan en als op die activiteit na de inwerkingtreding een verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is, wordt gelijkgesteld met een melding van die activiteit als bedoeld in dat lid. Daardoor hoeft de melding niet opnieuw te worden gedaan.
De situatie kan zich voordoen dat als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een melding of kennisgeving is gedaan naar aanleiding waarvan een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd waartegen beroep openstaat, het oude recht daarop van toepassing blijft tot dat besluit onherroepelijk wordt. Op grond van jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is bij sommige meldingen de reactie van een bestuursorgaan naar aanleiding van een melding aan te merken als een Awb-besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat[72].
Overgangsrecht voor dit soort besluiten is geregeld in artikel 8.1.5. Het kan hierbij gaan om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorwaarden. Bij het stellen van nadere voorwaarden gaat het om een gebruiksmelding als bedoeld in artikel 1.21 en een sloopmelding als bedoeld in artikel 1.29 van het Bouwbesluit 2012.

Het derde lid bepaalt dat een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, en als op die activiteit na de inwerkingtreding geen verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is en na de inwerkingtreding op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een andere informatieverplichting dan een melding geldt, dat die eerdere melding wordt aangemerkt als een verstrekking van gegevens en bescheiden over die activiteit als bedoeld in dat lid. Bij dit laatste kan ook gedacht worden aan het indienen van een bericht.

Door bovengenoemde leden hoeft een melding of kennisgeving na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet opnieuw te worden gedaan om te voldoen aan de nieuwe informatieverplichting, waardoor burgers en bedrijven enerzijds en overheden anderzijds geen dubbel werk hoeven te verrichten.

Het vierde lid regelt de situatie dat een onder het oude recht bestaande vergunningplicht onder het nieuwe omgevingsrecht is gewijzigd in een meldingsplicht. In dat geval wordt een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende aanvraag voor een vergunning na de inwerkingtreding aangemerkt als een melding. Een voorbeeld hiervan is de omgevingsvergunning brandveilig gebruik op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo. Ook hierdoor wordt voorkomen dat burgers en bedrijven enerzijds en overheden anderzijds dubbel werk moeten verrichten. De artikelen 4.3 en 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn in dat geval niet van toepassing, om te voorkomen dat alsnog een vergunning op de aanvraag zou worden verleend. Als de omgevingsvergunning brandveilig gebruik al onherroepelijk is, worden op grond van

[72] Zie o.m. de uitspraak van ABRS 14 januari 2015, ECLI:NL:RVS: 2015:14 onder verwijzing naar de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal van 12 november 2014; ECLI:NL:RVS: 2014:4116, r.o. 4.33 en 4.34.

artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de aan de vergunning verbonden voorwaarden maatwerkvoorschriften.

Artikel 8.1.2 (jaarlijkse verstrekking van gegevens)

Voor de artikelen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit geldt dat er een periodieke verslaglegging moet plaatsvinden. Omdat deze besluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingetrokken vervalt de grondslag van deze verslaglegging. Om te voorkomen dat er geen verslaglegging meer kan plaatsvinden over het kalenderjaar dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet regelt dit artikel dat het oude recht van toepassing blijft op die gegevensverstrekking. Deze periodieke verslaglegging komt onder het nieuwe stelsel terug in de artikelen 4.785f, 4.1138 en 4.1150 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 8.1.3 (melding ongewoon voorval)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor meldingen van een ongewoon voorval. Het eerste lid bepaalt dat het van toepassing is op meldingen van een ongewoon voorval op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit lozen buiten inrichtingen, het Waterbesluit en de Wet milieubeheer. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	**Artikel melding ongewoon voorval**
Activiteitenbesluit milieubeheer	3.10g, derde lid [melding storing]
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	10, 29 [melding ingeval van aantasting of verontreiniging bodem], 46, 65
Besluit externe veiligheid buisleidingen	10
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.20
Waterbesluit	6.16i [melding gebrek], 6.16e [mededeling nadelige gevolgen], 6.16k, vierde lid
Waterwet	6.9, eerste lid
Wet milieubeheer	17.2, eerste lid

Er is gekozen voor een afzonderlijke overgangsbepaling voor meldingen van een ongewoon voorval, omdat deze meldingen niet voorafgaan aan een activiteit maar eerder een calamiteit of gebrek melden aan het bevoegd gezag. Zowel de melder als het bevoegd gezag kunnen dan de nodige maatregelen nemen om de calamiteit in te perken of het gebrek te herstellen.
In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen. Om die reden is artikel 6.9, eerste lid, van de Waterwet en artikel 17.2 van de Wet milieubeheer hier opgenomen.

Het tweede lid bepaalt dat een melding van een ongewoon voorval die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan en waarop na de inwerkingtreding van die wet op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een verplichting tot het informeren van het bevoegd gezag van toepassing is, wordt gelijkgesteld met een verstrekking van gegevens en bescheiden over dat voorval. De gelijkstelling voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw informatie zou moeten worden verstrekt. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Artikel 8.1.4 (gelijkwaardige maatregel)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor besluiten waarmee toestemming wordt verleend voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau. Het eerste lid bepaalt dat het overgangsartikel van toepassing is op besluiten op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013, het Besluit lozing afvalwater huishoudens, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten:

Besluit	**Artikel gelijkwaardige maatregel**
Activiteitenbesluit milieubeheer	1.8, 2.3
Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013[73]	2.56
Besluit lozing afvalwater huishoudens	5
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.7, eerste lid
Waterbesluit	6.16b

Overgangsrecht voor een gelijkwaardige oplossing als bedoeld in het Bouwbesluit 2012 is opgenomen in afdeling 8.2 van dit besluit.

In het tweede lid is een bepaling opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten waarmee toestemming wordt gegeven voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.
Het derde lid regelt de gelijkstelling van een onherroepelijk geworden besluit. Een besluit waarbij is bepaald dat met een andere maatregel dan de voorgeschreven maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming wordt bereikt en dat onherroepelijk is, geldt als een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet. De gelijkstelling voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw besluit zou moeten worden aangevraagd. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld dat op bovengenoemde besluiten afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing is. Om afdeling 4.1 van toepassing te laten zijn, zouden de wettelijke grondslagen voor die besluiten moeten zijn opgenomen in artikel 4.1 van dat wetsvoorstel. Omdat die wettelijke grondslagen ook voor andere besluiten dan bovengenoemde gelden, is daartoe niet overgegaan.

Artikel 8.1.5 (maatwerkvoorschriften, nadere voorschriften, nadere voorwaarden of maatregelen)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen. Overigens komt het opleggen van nadere voorschriften alleen voor in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en het nemen van maatregelen alleen in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het eerste lid bepaalt dat het overgangsartikel van toepassing is op besluiten op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, het Besluit lozing afvalwater huishoudens, het Besluit lozen

[73] De artikelen 2.20 en 3.4 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 staan niet in de tabel, omdat die niet zijn vervallen of zijn gewijzigd.

buiten inrichtingen, Bouwbesluit 2012, Vuurwerkbesluit, het Waterbesluit en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	**Artikel maatwerkvoorschrift**
Activiteitenbesluit milieubeheer	2.1, vierde lid, 2.2, 2.2a, 2.4, 2.7, 2.7a, 2.8, 2.9a, 2.11, 2.14, 2.14b, 2.15, 2.16a, 2.18, 2.20, 2.22, 2.23, 2.29, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.5e, 3.5f, 3.6, 3.6a, 3.6f, 3.7, 3.9, 3.10a, 3.10d, 3.10e, 3.10f, 3.10q, 3.12, 3.14a, 3.16j, 3.16k, 3.16l, derde lid, 3.20, 3.26e, 3.34, 3.37, 3.47[74], 3.51, 3.57, 3.58, 3.63, 3.64, 3.64a, 3.64b, 3.66, 3.67, 3.69, 3.71, 3.72, 3.73, 3.74, 3.74a, 3.81, 3.87, 3.88, 3.90, 3.102, 3.108, 3.126, 3.129d, 3.129e, 3.129g, 3.131, 3.134, 3.138, 3.139, 3.140, 3.141, 3.160, 4.64, 4.74, 4.74.0, 4.74p1, 4.77, 4.78, 4.104a, 4.104e, 4.124, 4.125, 5.10, 5.12, 5.44a, 5.44b, 5.44c, 5.44d, 5.50 en 5.51
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	20, eerste en tweede lid, 24, derde lid, 40, tweede lid 54, tweede lid en 61, tweede lid
Besluit externe veiligheid buisleidingen	5, eerste lid
Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	2b, zevende lid
Besluit lozing afvalwater huishoudens	3, tweede lid, 4, derde lid, 7, derde lid, 10, derde lid en 11, derde en vierde lid
Besluit lozen buiten inrichtingen	2,1, vierde lid, 2.2, derde lid, 2.3, 3.1, zesde lid, onder b en zevende lid, 3.2, vierde, zesde en achtste lid, 3.6, vierde, zevende en achtste lid, 3.10, vijfde lid, 3.20, zesde lid, 3.21, derde lid, 3.22, vijfde lid, 3a.4, tweede lid, 3a.5, derde en vierde lid en 5.4, tweede lid
Bouwbesluit 2012	1.21 en 1.29
Vuurwerkbesluit	3.2.2, eerste lid
Waterbesluit	6.11, tweede lid, laatste zin, en 6.16l, vierde lid
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	7, eerste lid

In sommige bovengenoemde artikelen heeft het ‘opleggen van verplichtingen’ of het ‘verbinden van een voorschrift’, het karakter van een maatwerkvoorschrift en daarom worden zij onder het overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften of nadere voorwaarden geschaard.
In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB-niveau gaan, in een AMvB kan worden opgenomen. Omdat artikel 7, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is opgenomen in artikel 13.3, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving is om die reden artikel 7, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden in deze tabel opgenomen.

[74] Het maatwerkvoorschrift dat mogelijk is op grond van artikel 3.46 van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt tot 1 januari 2021. Daarom is er geen overgangsrecht nodig en staat het artikel niet in de tabel vermeld.

In het tweede, derde en vierde lid van artikel 8.1.5 zijn bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt. Ditzelfde geldt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden ter inzage is gelegd op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is. Dan blijft het oude recht ook van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt. En ditzelfde geldt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Awb of het besluit is bekendgemaakt. Ook dan blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt. Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift waarop afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is, is artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het vijfde lid regelt de gelijkstelling. In onderdeel a wordt geregeld dat een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen dat onherroepelijk is, geldt als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet. In onderdeel b wordt geregeld dat een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen dat onherroepelijk is, waarbij na de inwerkingtreding voor de betreffende activiteit geen maatwerkvoorschriften meer mogen worden gesteld maar alleen vergunningvoorschriften, geldt als een besluit tot het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning. De gelijkstelling in de onderdelen a en b voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw besluit zou moeten worden aangevraagd. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Het zesde lid heeft betrekking op de situatie dat er onder het oude recht een besluit is genomen tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor een activiteit en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor die activiteit een vergunningplicht ontstaat. In artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat wanneer onder het oude recht geen vergunningplicht gold voor een bepaalde activiteit en er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor die activiteit een vergunningplicht ontstaat er een omgevingsvergunning van rechtswege geldt. Het zesde lid regelt dat mocht er een vergunningplicht ontstaan voor een activiteit waarvoor onder het oude recht een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften onherroepelijk is, dat besluit geldt als een besluit tot het verbinden van voorschriften aan die omgevingsvergunning.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld dat op bovengenoemde besluiten afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet ziet. Om afdeling 4.1 van toepassing te laten zijn, zouden de wettelijke grondslagen voor die besluiten moeten zijn opgenomen in artikel 4.1 van dat wetsvoorstel. Omdat die wettelijke grondslagen ook voor andere besluiten dan bovengenoemde gelden, is daartoe niet overgegaan.

Artikel 8.1.6 (vergunningvoorschriften complexe bedrijven)

In het Besluit activiteiten leefomgeving hebben de complexe bedrijven (milieubelastende activiteiten als bedoeld in afdeling 3.3 van dat besluit) een eigen regime gekregen. Voor die bedrijven is ervoor gekozen om de omgevingsvergunning het uitgangspunt te laten zijn en terughoudend om te gaan met de aanwijzing van algemene regels. Dit heeft tot gevolg dat verschillende activiteiten die plaatsvinden bij complexe bedrijven en waarvoor nu algemene regels gelden op grond van hoofdstuk 3 van het

Activiteitenbesluit milieubeheer, niet meer onder de corresponderende algemene regels van hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Alleen de paragrafen met algemene regels van hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving die implementatie vormen van internationaal recht en de regels voor bedrijfstakoverstijgende milieubelastende activiteiten van afdeling 3.2 van dat besluit blijven als algemene regels gelden. Voor andere onderwerpen zal het bevoegd gezag voorschriften aan de omgevingsvergunning verbinden (waarbij het desgewenst kan verwijzen naar bepaalde algemene regels in hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving).
Zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.5.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staatsblad 2018, 293).
Er is overgangsrecht nodig om te zorgen dat bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel de algemene regels die op grond van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing waren op de complexe bedrijven van toepassing blijven. Dit artikel regelt dat de relevante paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving, die de opvolger zijn van de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gelden als vergunningvoorschriften die verbonden zijn aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit van complexe bedrijven. Voor zover de regels in die paragrafen over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam gaan, gelden ze als vergunningvoorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning voor de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam.
De gelijkschakeling van regels van het Besluit activiteiten leefomgeving met vergunningvoorschriften geldt niet voor de regels over meldplichten. In die regels is immers steeds bepaald dat de meldplicht niet geldt als voor de activiteit een omgevingsvergunning is vereist. Dat laatste is bij complexe bedrijven steeds het geval.

Artikel 8.1.7 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege uitstroomvoorziening)

Met de inwerkingtreding van de Waterwet is de keuze gemaakt om verschillende activiteiten in de rijkswateren, die voorheen vergunningplichtig waren, onder algemene regels te brengen. Ook een deel van de uitstroomvoorzieningen (voor lozingen op rijkswateren) is destijds onder algemene regels gebracht. In de afgelopen jaren is gebleken dat deze algemene regels niet afdoende zijn om de risico's voor het veilig en doelmatig gebruik van de rijkswateren te beperken, en dat relatief vaak maatwerk nodig is. In de hoofdstukken 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die betrekking hebben op activiteiten in waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en de Noordzee, is daarom de vergunningplicht voor het bouwen en in stand houden van een uitstroomvoorziening in het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk of in de Noordzee teruggebracht, zoals deze ook voor de inwerkingtreding van de Waterwet gold. Hierdoor is wel voor een aanzienlijk aantal bestaande uitstroomvoorzieningen een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk vereist. Om de bestuurlijke en administratieve lasten te beperken, wordt in dit lid bepaald dat er voor de omgevingsvergunningen van rechtswege, die op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ontstaan, geen termijn geldt. Deze omgevingsvergunningen blijven dus onbeperkt geldig, mits de uitstroomvoorziening niet wordt gewijzigd. Als de uitstroomvoorziening wel wordt gewijzigd, moet een nieuwe omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk worden aangevraagd.
Bestaande maatwerkvoorschriften over deze uitstroomvoorzieningen op grond van artikel 6.15 van de Waterregeling gelden op grond van artikel 8.1.5, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Invoeringsbesluit Omgevingswet als voorschrift bij de omgevingsvergunning van rechtswege.

Artikel 8.1.8 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege lozingsactiviteit)

In afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de zogeheten complexe bedrijven geregeld. Voor deze bedrijven is de keuze gemaakt om alle lozingen van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam die afkomstig zijn van de in die afdeling aangewezen milieubelastende

activiteiten – inclusief andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die die milieubelastende activiteit functioneel ondersteunen – vergunningplichtig te maken. Het betreft hier directe lozingen omdat het gaat om lozingen op een oppervlaktewaterlichaam. Hiermee wordt voor complexe bedrijven de omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam het centrale instrument waarin alle lozingen zijn geregeld. Dit wijkt af van de situatie onder het oude recht: op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer waren verschillende lozingen van ondersteunende activiteiten, zoals het lozen van afstromend hemelwater of van grondwater bij ontwatering, vrijgesteld van de vergunningplicht en golden daarvoor algemene regels. Voor dergelijke lozingen ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning van rechtswege voor de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Om de bestuurlijke en administratieve lasten te beperken, wordt in dit artikel bepaald dat er voor de omgevingsvergunningen van rechtswege, die op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ontstaan, geen termijn geldt. Deze omgevingsvergunningen blijven dus onbeperkt geldig, mits de lozing niet wordt gewijzigd. Als de lozing wel wordt gewijzigd, moet een nieuwe omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit worden aangevraagd. Het ligt overigens voor de hand dat het bevoegd gezag, naar aanleiding van zo'n aanvraag of als het zelf een andere omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam van een complex bedrijf (bijvoorbeeld voor procesafvalwater of koelwater) ambtshalve actualiseert, de omgevingsvergunning van rechtswege integreert in die andere omgevingsvergunning met toepassing van artikel 5.43 van de wet (revisievergunning). Bestaande maatwerkvoorschriften over deze lozingen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden op grond van artikel 8.1.5, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Invoeringsbesluit Omgevingswet als voorschrift bij de omgevingsvergunning van rechtswege.

AFDELING 8.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN BESLUIT

§ 8.2.1 Overgangsbepalingen Activiteitenbesluit milieubeheer

Artikel 8.2.1 (regels gemeentelijke verordeningen)

In de artikelen 2.17, 2.17a, 2.18, 2.19a en 2.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn normen en regels opgenomen voor geluidhinder. In artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels opgenomen voor lozen in een oppervlaktewaterlichaam en in artikel 3.148 van dat besluit zijn regels opgenomen voor verlichting bij een gelegenheid voor sportbeoefening in de buitenlucht. Een gemeente kan op grond van artikel 2.17, zevende lid, in samenhang met artikel 2.17a, vijfde lid, de artikelen 2.18, vijfde lid, 2.19a, tweede lid, 2.21, eerste en tweede lid, 3.63, vijfde lid en 3.148, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer via een verordening gebiedsgericht afwijken van die normen of aanvullende regels stellen. Omdat het Activiteitenbesluit milieubeheer bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, zouden die verordeningen van rechtswege komen te vervallen. Om gemeenten die dergelijke verordeningen hebben vastgesteld de tijd te geven om de regels in die verordeningen om te zetten naar het nieuwe stelsel, wordt in dit artikel bepaald dat tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip die verordeningen blijven gelden. Bij het bepalen van dat tijdstip zal worden aangesloten bij het tijdstip waarop het omgevingsplan aan alle eisen van de nieuwe regelgeving moet voldoen, waarbij in beginsel is gekozen voor 1 januari 2029.[75]

Artikel 8.2.2 (informeren emissie zeer zorgwekkende stof)

In artikel 2.4, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer is bepaald dat het bevoegd gezag elke vijf jaar wordt geïnformeerd door degene die de activiteit verricht over de mate waarin zeer

[75] Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 98-104.

zorgwekkende stoffen in de lucht of het water worden geëmitteerd en de mogelijkheden om de emissies van zeer zorgwekkende stoffen in de lucht of het water te beperken. Deze bepaling komt terug in artikel 5.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 2.4, elfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer blijkt dat de termijn van vijf jaar is begonnen op 1 januari 2016. Dit betekent dat die termijn eindigt op 31 december 2021. Om ervoor te zorgen dat de informatieverstrekking over de gehele periode van vijf jaar nog onder het oude recht kan plaatsvinden, moet de inwerkingtreding van artikel 5.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving met een kalenderjaar worden uitgesteld.

§ 8.2.2 Overgangsbepaling Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Artikel 8.2.3 (instemming en lopende procedure)

In het Besluit algemene regels milieu mijnbouw is in een aantal artikelen een instemmingsfiguur opgenomen. Voor het aanleggen, uitbreiden of wijzigen van een boorgat in het continentaal plat met een mobiele installatie is op grond van de artikelen 5a en 8a van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw een instemming van de minister vereist. Artikel 5b regelt dat aan een instemming voorschriften, beperkingen of voorwaarden verbonden kunnen worden.

De instemmingsfiguur heeft het karakter van een omgevingsvergunning.[76] In artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving komt de instemmingsfiguur terug als vergunningplicht voor het aanleggen of exploiteren van een mijnbouwwerk. Daarbij moet worden voldaan aan de algemene regels over werkzaamheden met verplaatsbare mijnbouwwerken (voorheen: mobiele installaties) in paragraaf 4.109 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Overgangsrecht voor afgegeven of aangevraagde instemmingen is opgenomen in dit artikel.

Eerste lid

Als een instemming onder het oude recht onherroepelijk is, wordt de instemming gelijkgesteld met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede lid

Als er voorschriften, beperkingen of voorwaarden aan de instemming zijn verbonden, worden deze na inwerkingtreding van de Omgevingswet gelijkgesteld met voorschriften aan een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet.

Derde lid

Wanneer een aanvraag om een instemming is ingediend voordat de Omgevingswet in werking treedt, bepaalt het derde lid dat die aanvraag wordt afgehandeld onder het oude recht, totdat het besluit onherroepelijk wordt.

§ 8.2.2a Overgangsbepaling Besluit Erfgoedwet archeologie

Artikel 8.2.3a (gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten)

[76] Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, p. 14.

Bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat de begrippen ‘gemeentelijk monument’ en ‘voorbeschermd gemeentelijk monument’. Deze begrippen gelden op grond van artikel 2.2, tweede lid, onder d, van het Besluit Erfgoedwet archeologie ook voor dit besluit.

De begripsomschrijvingen van bovengenoemde begrippen zijn toegesneden op de wijze waarop de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau onder het nieuwe recht van de Omgevingswet vorm krijgt. Dit gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven en, als het gaat om een voorbeschermd monument of archeologisch monument, door het voor de locatie van het monument of archeologisch monument toevoegen van een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan via een voorbereidingsbesluit vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Voor zover het gaat om de continuering van de gelding van de gemeentelijke verordeningen zelf en een eventueel daarin opgenomen vergunningplicht wordt in de bescherming van de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten al voorzien door de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet, zoals die artikelen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden ingevoegd. Voor een adequate bescherming van deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten is echter ook vereist dat artikel 2.2, tweede lid, onder d, van het Besluit Erfgoedwet archeologie dat betrekking heeft op gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten overeenkomstig de daarvoor geldende begripsomschrijvingen, mede op deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten van toepassing is. Artikel 8.2.3a, op grond waarvan kort samengevat voor de toepassing van de genoemde bepaling uit het Besluit Erfgoedwet archeologie onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument ook deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten moeten worden verstaan, voorziet hierin. Daarbij is het uiteraard zo dat als bij ‘oude’ voorbeschermde monumenten of archeologische monumenten de uitkomst van de procedure tot aanwijzing als monument of archeologische monument op grond van de gemeentelijke verordening is dat wordt afgezien van de aanwijzing, op dat moment de voorbescherming vervalt en niet langer sprake is van een ‘monument of archeologisch monument waarop die verordening van overeenkomstige toepassing is’ als bedoeld in artikel 8.2.3a, eerste lid. Het van toepassing zijn van dit artikel op de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten kan dus niet alleen worden beëindigd doordat gedurende de overgangsfase daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument wordt gegeven of ter zake in het omgevingsplan een voorbeschermingsregel wordt opgenomen (de situaties beschreven in artikel 8.2.3a, tweede lid), waardoor deze monumenten en archeologische monumenten rechtstreeks onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument komen te vallen, maar ook doordat de procedure tot aanwijzing als monument of archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening uiteindelijk niet tot een aanwijzing op grond van die verordening leidt.

Voor de goede orde wordt er tot slot op gewezen dat de artikelen 2.2, tweede lid, onder c, en 2.3, derde lid, onder c, van het Besluit Erfgoedwet archeologie ook worden gewijzigd in die zin dat daarin verwezen wordt naar de begrippen ‘provinciaal monument’ en ‘voorbeschermd provinciaal monument’, bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau is echter niet in een met artikel 8.2.3a vergelijkbare bepaling voorzien. Dit houdt verband met het feit dat voor provinciale verordeningen zoals die gelden onder het huidig recht niet is voorzien in overgangsrecht zoals voor gemeentelijke verordeningen opgenomen in de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat het streven is dat de omgevingsverordeningen direct vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zullen zijn. Hiermee wijkt de regeling voor de omgevingsverordening dus af van de regeling voor het omgevingsplan. Dit brengt mee dat de provincies ervoor zullen moeten

zorgen dat hun ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet al via het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet worden beschermd. Hetgeen hierover in relatie tot de omzetting van rechtstreeks burgerbindende regels uit de huidige provinciale ruimtelijke verordeningen wordt opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 109-111), geldt mutatis mutandis ook voor de omzetting van ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau naar het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet.

§ 8.2.3 Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid buisleidingen

Artikel 8.2.4 (nadeelcompensatie Besluit externe veiligheid buisleidingen)

In paragraaf 4.2.7 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor nadeelcompensatie op wetsniveau geregeld. Omdat nadeelcompensatie op grond van het Besluit externe veiligheid niet onder het toepassingsbereik van deze paragraaf valt, is er hiervoor in dit besluit specifiek overgangsrecht opgenomen. Hierbij is aangesloten bij de formulering van artikel 4.18 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij paragraaf 4.2.7 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

§ 8.2.3a Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid inrichtingen

Artikel 8.2.4a (veiligheidscontour)

Op grond van artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen kan het bevoegd gezag een veiligheidscontour vaststellen rond een of meer risicoveroorzakende bedrijven. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze veiligheidscontouren terug als risicogebieden. In artikel 5.16 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is hierover een instructieregel opgenomen. Onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen kan een veiligheidscontour worden vastgelegd in een bestemmingsplan of in een afzonderlijk besluit. De veiligheidscontouren die in een bestemmingsplan zijn vastgelegd worden op grond van artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet deel van het omgevingsplan. De veiligheidscontouren die in een afzonderlijk besluit zijn vastgelegd vallen niet onder dit overgangsrecht. Om te voorkomen dat de veiligheidscontouren die in een afzonderlijk besluit zijn vastgelegd na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer gelden is in artikel 8.2.4a bepaald dat ook die veiligheidscontouren deel worden van het omgevingsplan.

§ 8.2.4 Overgangsbepalingen Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.2.5 (beschikking)

In artikel 8.1.5 van dit besluit is overgangsrecht gebundeld voor alle artikelen die het karakter hebben van een maatwerkvoorschift. In de artikelen 12, eerste lid, en 37, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden heeft de beschikking het karakter van een maatwerkvoorschrift, maar omdat het begrip beschikking een brede betekenis heeft en er onduidelijkheid kan ontstaan over om wat voor soort beschikkingen het gaat, is er voor gekozen om hiervoor specifiek overgangsrecht te regelen. In het eerste lid van dit artikel wordt geregeld dat op het moment van in werkingtreding van de Omgevingswet op lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor dergelijke beschikkingen het oude recht van toepassing blijft tot de beschikking onherroepelijk is. Het tweede lid regelt de gelijkstelling van een onherroepelijk geworden beschikking.

Artikel 8.2.5a (zwemwaterprofiel)

Op grond van artikel 44c, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden stelt de waterbeheerder een zwemwaterprofiel vast. Het zwemwaterprofiel ziet op de aspecten die de zwemwaterkwaliteit kunnen beïnvloeden en moet in overeenstemming met bijlage III bij de zwemwaterrichtlijn worden opgesteld. Omdat het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, regelt dit artikel dat de zwemwaterprofielen die daarop gebaseerd zijn hun juridische gelding behouden, doordat zij worden gelijkgesteld aan een zwemwaterprofiel als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.5 Overgangsbepaling Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Artikel 8.2.6 (monitoringsprogramma)

Op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 stellen de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor elk stroomgebieddistrict een monitoringsprogramma vast, en zorgen waterschappen, provincies of het Rijk voor een verdere uitwerking op bepaalde onderdelen van dat monitoringsprogramma. Dit monitoringsprogramma, samen met de genoemde uitwerking, vormt het monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water. Omdat het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt te vervallen, regelt dit artikel dat het monitoringsprogramma juridische gelding behoudt, doordat dit wordt gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.6 Overgangsbepaling Besluit omgevingsrecht

Artikel 8.2.7 (regels gemeentelijke verordening interferentiegebied)

In artikel 2.2b, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht is voor gemeenten de mogelijkheid opgenomen om bij verordening interferentiegebieden aan te wijzen. In die gebieden kan beleid worden gevoerd ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie. Omdat het Besluit omgevingsrecht bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken zou een dergelijke verordening van rechtswege komen te vervallen. Om gemeenten, die een dergelijke verordening hebben vastgesteld, de tijd te geven om de regels in die verordening om te zetten naar het nieuwe stelsel, wordt in dit artikel bepaald dat tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip die verordening blijft gelden. Bij het bepalen van dat tijdstip zal worden aangesloten bij het tijdstip waarop het omgevingsplan aan alle eisen van de nieuwe regelgeving moet voldoen, waarbij in beginsel is gekozen voor 1 januari 2029.[77]

§ 8.2.7 Overgangsbepalingen Besluit risico's zware ongevallen 2015

Artikel 8.2.8 (aanwijzing domino-effecten Seveso-inrichting)

In artikel 8, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is bepaald dat het bevoegd gezag inrichtingen of groepen inrichtingen aanwijst waarbij het risico op een zwaar ongeval of de gevolgen daarvan groter kunnen zijn, door risicoverhogende factoren van nabijgelegen inrichtingen. Deze aanwijzing komt onder de Omgevingswet terug als een aan de omgevingsvergunning verbonden voorschrift. Om die reden wordt de aanwijzing die onder het oude recht is gegeven gelijkgesteld aan een voorschrift dat is verbonden aan de omgevingsvergunning.

[77] Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 98-104.

Artikel 8.2.9 (bestuurlijk sanctiebesluit, bestuurlijke boete)

Eerste lid

In paragraaf 4.2.8 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor bestuurlijke sanctiebesluiten op wetsniveau geregeld. Omdat de bestuurlijke sanctie op grond van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 niet valt onder het toepassingsbereik van dit overgangsrecht, is er voor deze onderdelen in dit besluit specifiek overgangsrecht opgenomen. Hierbij is aangesloten bij de uitgangspunten en de formulering van artikel 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij paragraaf 4.2.8 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Naast de bestuurlijke boete, de last onder bestuursdwang en de last onder dwangsom valt op grond van dit besluit ook het bevel tot stillegging onder de bestuurlijke sanctie.

Tweede lid

In artikel 17, tweede lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 zijn de overtredingen aangewezen waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd krachtens de Arbeidsomstandighedenwet. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 13.3 van het Omgevingsbesluit op grond van de Arbeidsomstandighedenwet een bestuurlijke boete is opgelegd voor een overtreding die is aangewezen in artikel 17, tweede lid, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden of is ingetrokken.

Artikel 8.2.10 (Arbeidsomstandighedenwet: waarschuwing)

In artikel 18, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is bepaald dat na een herhaling van een overtreding of een soortgelijke overtreding een waarschuwing kan worden gegeven. Het geven van een waarschuwing wordt opgenomen in artikel 13.28, eerste lid, van het Omgevingsbesluit. Als er onder het oude recht een waarschuwing is gegeven wordt deze gelijkgesteld met een waarschuwing als bedoeld in artikel 13.28, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.2.11 (Arbeidsomstandighedenwet: eis tot naleving en bevel tot stillegging)

Een eis tot naleving wordt gegeven wanneer er een niet zware of ernstige overtreding wordt geconstateerd waarvoor geen concrete norm in de wet staat. In de eis wordt door het bevoegd gezag aangegeven welke maatregelen moeten worden genomen om de overtreding op te heffen en binnen welke termijn de overtreding moet zijn opgeheven. Als er onder het oude recht een eis tot naleving is gegeven in verband met de niet-naleving van een bij of krachtens het Besluit risico's zware ongevallen 2015 gestelde verplichting, blijft het oude recht van toepassing totdat het besluit ten uitvoer is gelegd. Hetzelfde geldt voor een bevel tot stillegging dat is gegeven op grond van artikel 28 van de Arbeidsomstandighedenwet.

§ 8.2.8 Overgangsbepaling Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

In hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is ook overgangsrecht opgenomen voor de Crisis- en herstelwet (hierna: Chw). Het overgangsrecht in deze paragraaf sluit daarop aan. Hieronder wordt de verhouding tussen deze overgangsbepalingen en het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (hierna: Besluit uitvoering Chw) nader geduid.

Overgangsrecht Chw en Besluit uitvoering Chw

De overgang van bestemmingsplannen en lokale verordeningen en inpassingsplannen naar samenhangende omgevingsplannen als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet met alle regels voor de fysieke leefomgeving wordt een forse opgave. Het is van belang dat gemeenten hiermee voortvarend aan de slag gaan. Veel gemeenten doen dat ook al en zijn bijvoorbeeld op grond van de Chw aan het experimenteren met de mogelijkheden van het nieuwe stelsel. Toch zal het ombouwen veel tijd en inspanning gaan kosten. Tijdens de overgangsfase zullen de gemeenten daarom de tijd krijgen om hun bestemmingsplannen op grond van de Wro en de Chw en verordeningen volledig om te bouwen naar een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving.

In artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt uitdrukkelijk geregeld dat de overgangsrechtelijke bepaling niet alleen geldt voor bestemmingsplannen en inpassingsplannen op grond van de Wro, maar ook voor experimentele bestemmingsplannen en inpassingsplannen waarmee krachtens de Chw van de Wro wordt afgeweken. De Chw kent een aantal bijzondere bestemmingsplan- en inpassingsplanbevoegdheden, namelijk voor ontwikkelingsgebieden en de krachtens artikel 2.4 van de Chw in het Besluit uitvoering Chw aangewezen experimentele bestemmingsplannen en inpassingsplannen. Deze bijzondere bestemmingsplannen en inpassingsplannen zullen net als de gewone bestemmingsplannen ex artikel 3.1 van de Wro en inpassingsplannen ex artikelen 3.26 en 3.28 van de Wro na inwerkingtreding van de Omgevingswet opgaan in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, met behoud van alle daarin opgenomen experimenteerruimte ten opzichte van het oude recht. Het overgangsrecht voor de ontwikkelingsgebieden wat betreft het afwijken van milieunormen is opgenomen in de artikelen 4.28 en 4.29 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor Wro-plannen waarin op grond van artikel 2.4 van de Chw wordt afgeweken van andere wet- en regelgeving dan de Wro is naast artikel 4.6 artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing.

Door het nieuwe regime van de Omgevingswet zal een deel van die experimenteerruimte in de Wro-plannen achter- of ingehaald zijn. Dit geldt met name voor die experimentele onderdelen van bestemmings- of inpassingsplannen, waarmee wordt geanticipeerd op het omgevingsplan, zoals de verruimde reikwijdte of de langere geldingsduur van tijdelijke bestemmingen. In deze gevallen is overgangsrecht niet nodig omdat de door de Chw geboden experimenteermogelijkheden onder de Omgevingswet onder het reguliere instrumentarium vallen. Op andere onderdelen kunnen deze experimentele bestemmingsplannen niet geheel overeenkomen met het nieuwe regime. Hiervoor is wel in overgangsrecht voorzien.

Experimenten met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte[78]
Voor alle al bestaande experimenten met het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor een specifiek gebied op grond van artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw en het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het hele gebied van de gemeente op grond van artikel 7g van het Besluit uitvoering Chw is in eerdere tranches van het Besluit uitvoering Chw een termijn van vijf jaar gesteld waarbinnen het plan moet zijn vastgesteld. Dit betreft de zogeheten tijdsduur van het experiment, als bedoeld in artikel 2.4, derde lid, onder b, van de Chw. In de achttiende tranche van het Besluit uitvoering Chw (Stb 2019, 121) is aan alle experimenten met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte een duidelijke en uniforme tijdsduur toegekend. Dit komt de rechtszekerheid voor alle betrokkenen ten goede. Het einde van de tijdsduur is bepaald op 1 januari 2024 mits het ontwerp voor een dergelijk plan ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens om vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet zo lang mogelijk met een aantal instrumenten van de Omgevingswet te kunnen experimenteren.

[78] In bijlage 1 bij deze toelichting is een transponeringstabel voor dit besluit opgenomen waarin het onderstaande schematisch wordt weergegeven.

Voor de tijdsduur is aansluiting gezocht bij de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 en het in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingsrecht voorziene overgangsrecht. Dit betekent dat bij de vaststelling van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte van het oude recht inclusief de in het Besluit uitvoering Chw opgenomen instrumenten gebruik mag worden gemaakt, mits voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van het bestemmingsplan ter inzage is gelegd. Daarna heeft de betreffende gemeente tot 1 januari 2024 de tijd om het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte vast te stellen. Van het proces om te komen tot de vaststelling van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan de gemeente leren waardoor de gemeente vervolgens beter voorbereid is op het vaststellen van een omgevingsplan op grond van de Omgevingswet.

Wanneer het niet lukt om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage te leggen of dit ontwerp vast te stellen voor 1 januari 2024, zal de betreffende gemeente geen bestemmingsplan op grond van artikel 7c of 7g van het Besluit uitvoering Chw meer vast kunnen stellen. Aangezien de Omgevingswet dan in werking is getreden, kan wel een omgevingsplan worden vastgesteld.

Als de gemeente op grond van artikel 7c of 7g van het Besluit uitvoering Chw tijdig een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte heeft vastgesteld geldt dat, voor het gebied waarop het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte ziet, op grond van artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de afwijkende regels die daarin zijn opgenomen tijdens de overgangsfase tot de vaststelling van het omgevingsplan van toepassing blijven. Tot 2029 kunnen deze gemeenten in het tijdelijke deel van het omgevingsplan gebruik blijven maken van de mogelijkheden die artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw biedt. Dat geldt dus bijvoorbeeld ook voor de mogelijkheid om de wijziging van het plan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Het is dan ook niet nodig om voor elk onderdeel van artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw afzonderlijk te regelen dat deze gedurende de overgangsfase van toepassing blijft.

Andere experimenten op grond van de Chw[79]
Onder het Besluit uitvoering Chw zijn ook andersoortige experimenten toegestaan dan bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte. Aan die experimenten is een eigen tijdsduur toegekend. Voor een deel van deze experimenten is de tijdsduur vóór de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet al verstreken. Voor deze experimenten geldt dat ze na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet alsnog kunnen worden uitgevoerd. Voor sommige experimenten geldt dat de tijdsduur weliswaar is verstreken maar dat de in de Chw geboden experimenteermogelijkheden onder de Omgevingswet als reguliere wetgeving terugkomen. Voor de rest van de experimenten op grond van afdeling 3 van het Besluit uitvoering Chw is de tijdsduur bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet verstreken. In dat geval geldt artikel 23.3 van de Omgevingswet. Het volgende voorbeeld kan het bovenstaande illustreren:

Voorbeeld Experiment artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw
Het voorgestelde eerste lid van artikel 8.2.12 van dit besluit bepaalt dat paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijft op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. Via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de nog lopende experimenten, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, geacht te zijn gebaseerd op de experimentenbepaling van de Omgevingswet, artikel 23.3. Deze zogeheten omhanging van de experimenten heeft niet alleen tot gevolg dat zij hun geldigheid voor de toegestane tijdsduur en looptijd behouden, maar ook dat zij gereguleerd worden

[79] In bijlage 1 bij deze toelichting is een transponeringstabel voor dit besluit opgenomen waarin het onderstaande schematisch wordt weergegeven.

door artikel 23.3 van de Omgevingswet. De tijdsduur van die experimenten kan dan ook op grond van artikel 23.3, achtste lid, worden verlengd.

Als van kracht zijnde experimenten afwijken van wettelijke bepalingen, worden die afwijkingen ook op grond van artikel 23.3, derde lid, onder i, in samenhang met het vierde lid, van de Omgevingswet toegestaan, mits het in overeenstemming brengen met de regelgeving na afloop van een experiment onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving.
In artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw is aan twee gemeenten de mogelijkheid geboden om in afwijking van de Activiteitenregeling milieubeheer in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bedoeld in artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw regels op te nemen ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten.
De tijdsduur van dit experiment is gekoppeld aan de tijdsduur van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Hiervoor geldt dus een maximale tijdsduur tot 1 januari 2024, mits het ontwerp van dat plan ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van artikel 8.2.12, eerste lid, van dit besluit in samenhang met artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geldt dat dit experiment wordt omgehangen en wordt gereguleerd door artikel 23.3 van de Omgevingswet.
In het geval van het experiment in artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw betekent het overgangsrecht dat het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op grond van artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van rechtswege deel uitmaakt van het tijdelijke deel van het omgevingsplan en per 1 januari 2029 moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Als de gemeente eerder een wijziging aanbrengt in het tijdelijke deel van het omgevingsplan moet deze wijziging ook voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Een uitzondering geldt voor de regels die op grond van artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw zijn gesteld ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten. Omdat dit een experiment is waarin wordt afgeweken van de Activiteitenregeling milieubeheer, vallen deze regels onder de werking van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Hier geldt dan weer de uitzondering dat onder de Omgevingswet het tot het reguliere instrumentarium van de gemeente behoort om regels te kunnen stellen ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten. Als de gemeente hier gebruik van maakt, dan is overgangsrecht niet nodig.

Artikel 8.2.12 (experiment)

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de artikelen uit het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijven op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. De in die artikelen aangewezen experimenten berusten op grond van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortaan op artikel 23.3 van die wet. De betreffende artikelen van het Besluit uitvoering Chw behouden hun gelding gedurende de tijdsduur van die experimenten.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat regels voor kostenverhaal als bedoeld in artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw ook via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet berusten op artikel 23.3 van de Omgevingswet.
Voor de regels voor kostenverhaal die zijn opgenomen in een bestemmingsplan is gelet op de systematiek van het overgangsrecht eigenlijk het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing en voor regels die als voorschriften zijn verbonden aan een omgevingsvergunning is eigenlijk het overgangsrecht dat

is opgenomen in artikel 4.13 van die wet van toepassing. Voor deze regels is een uitzondering gemaakt omdat het kostenverhaalexperiment op enkele onderdelen afwijkt van hetgeen in de Omgevingswet, na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet, is geregeld. Als de regels voor kostenverhaal zouden worden gereguleerd door artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zou dit experiment eindigen op 1 januari 2029, omdat dan aan de eisen van de Omgevingswet moet worden voldaan. Voor de proactieve gemeenten die hebben geëxperimenteerd met het nieuwe recht onder de Chw betekent dit dat de betreffende gemeenten het kostenverhaal moeten verspreiden over maximaal acht jaar in plaats van bijvoorbeeld 20 jaar.

Wegens financiële gevolgen wordt het onredelijk geacht om het kostenverhaalexperiment al per 1 januari 2029 te laten voldoen aan de Omgevingswet. Om die reden is ervoor gekozen om in het tweede lid, onder a, van artikel 8.2.12 te regelen dat het kostenverhaalexperiment uitgezonderd wordt van het overgangsrecht zoals geregeld in artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit betekent dat de regels voor kostenverhaal, zoals die op grond van artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw zijn opgenomen in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bedoeld in artikel 7c van dat besluit via artikel 23.3 van de Omgevingswet mogen worden voortgezet. De regels voor kostenverhaal blijven gelden voor de gebieden, bedoeld in artikel 7v, drieëntwintigste lid, van het Besluit uitvoering Chw, die via het tijdelijke deel van het omgevingsplan worden opgenomen in het omgevingsplan. Het experiment loopt dus, zolang de looptijd van het experiment niet is verstreken, door onder de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

De systematiek van het overgangsrecht voor het tweede lid, onder a, van dit artikel is als volgt. Door artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing te laten zijn op artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw berust het kostenverhaalexperiment via het eerste lid van dit artikel op artikel 23.3 van de Omgevingswet, omdat artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw onderdeel uitmaakt van paragraaf 3 van dat besluit. In het eerste lid van dit artikel is immers bepaald dat paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijft op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. Via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet berusten deze experimenten na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortaan op artikel 23.3 van die wet.

In het tweede lid, onder b, van artikel 8.2.12 wordt geregeld dat als het kostenverhaalexperiment is vormgegeven in een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, dit ook via het eerste lid van dit artikel onder het overgangsrecht van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet valt en dus niet valt onder artikel 4.13 van dat wetsvoorstel, waarin het overgangsrecht voor omgevingsvergunningen is geregeld. Het is niet wenselijk dat het valt onder het overgangsrecht van artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, omdat in dat geval het experimentele karakter van het experiment met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. Door de omhanging naar artikel 23.3 van de Omgevingswet loopt het experiment, zolang de looptijd van het experiment niet is verstreken, ook door onder de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

§ 8.2.9 Overgangsbepalingen Bouwbesluit 2012

Artikel 8.2.13 (gelijkwaardige oplossing)

In artikel 1.3 van het Bouwbesluit 2012 is geregeld hoe en wanneer gebruik kan worden gemaakt van een gelijkwaardige oplossing. Met de bepaling om een gelijkwaardige oplossing voor bouwwerken of het gebruik daarvan als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012 gelijk te stellen

met een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet is zeker gesteld dat ook voor die gevallen dat er sprake is van vergunningvrij bouwen de mogelijkheid van een gelijkwaardige oplossing niet is uitgesloten.

Artikel 8.2.14 (langdurig overgangsrecht Bouwbesluit)

Eerste lid

In artikel 9.2, vierde lid, van het Bouwbesluit 2012 is specifiek overgangsrecht opgenomen, waarmee zeker is gesteld dat voor zover in het bestemmingsplan geen voorschriften over stallingsruimte voor fietsen bij een nieuw bouwwerk zijn opgenomen de voorschriften van afdeling 4.11 van het Bouwbesluit 2003 zoals deze voorschriften luidden voor 1 april 2012, blijven gelden tot 1 april 2022. Hiermee hebben gemeenten de tijd om voor 1 april 2022 dergelijke stallingsvoorschriften op gemeentelijk niveau uit te werken. Dit specifieke overgangsrecht is in dit besluit overgenomen. Hiermee is gegarandeerd dat de gemeente tot 1 april 2022 de tijd heeft om voorschriften over de stallingsruimte voor fietsen op te nemen in het omgevingsplan. In de periode tot 1 april 2022 blijven regels van afdeling 4.11 van het Bouwbesluit 2003 gelden, tenminste als de gemeente niet voor die tijd eigen voorschriften over de stallingsruimte voor fietsen heeft opgenomen in het omgevingsplan. Er is voor gekozen dit onderwerp niet op te nemen in de “bruidsschat” omdat het gaat om de relatief korte periode tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet en 1 april 2022.

Tweede lid

In artikel 9.2, achtste lid, van het Bouwbesluit 2012 is specifiek overgangsrecht opgenomen voor de route tussen de openbare weg en de toegang van een toegankelijkheidsector. Dit overgangsrecht blijft ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet van toepassing zolang een dergelijke route niet wordt gewijzigd. Dit kan betekenen dat in dergelijke gevallen niet aan de maatvoeringseisen die voortvloeien uit artikel 3.98 van het Besluit bouwwerken leefomgeving hoeft te worden voldaan. Een dergelijke overgangsbepaling is nodig omdat er in de praktijk situaties zijn waarbij het redelijkerwijs niet mogelijk is om alsnog aan die eisen te voldoen.

§ 8.2.10 Overgangsbepalingen Stortbesluit bodembescherming

Het Stortbesluit bodembescherming is ingetrokken, omdat de inhoud van de hoofdstukken I tot en met III is overgegaan naar de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit (zie ook artikel 6.1 van dit besluit).

Artikel 8.2.15 (gedoogplichtbeschikking)

De bevoegdheid tot oplegging van een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming is door invoeging door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgegaan naar artikel 10.13a van de Omgevingswet. In dit artikel wordt het overgangsrecht daarvoor geregeld. Een gedoogplichtbeschikking opgelegd op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming die onherroepelijk is, wordt gelijkgesteld met een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 10.13a van de Omgevingswet. Deze overgangsbepaling voorkomt dat gedoogplichtbeschikkingen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw zouden moeten worden opgelegd.

Op een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming die nog niet onherroepelijk is, is artikel 4.2, onder p, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing. Als een gedoogplichtbeschikking nog niet onherroepelijk is, blijft op grond van dat

artikel het oude recht erop van toepassing mits een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd. Het oude recht blijft van toepassing tot onherroepelijkheid. Dit overgangsrecht is gelijkluidend aan het overgangsrecht voor andere gedoogplichtbeschikkingen, zoals geregeld in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 8.2.16 (experiment duurzaam stortbeheer)

Dit artikel bepaalt dat hoofdstuk IIIa van het Stortbesluit bodembescherming – ondanks de intrekking - wel van toepassing blijft op het experiment duurzaam stortbeheer totdat uitvoering is gegeven aan artikel 17f van dat hoofdstuk. In hoofdstuk IIIa zijn regels opgenomen over het experiment duurzaam stortbeheer. Aangezien de looptijd van dit experiment nog niet is verstreken als de Omgevingswet in werking treedt, regelt dit artikel dat het hoofdstuk zijn gelding behoudt. In artikel 17f van dat hoofdstuk is al bepaald dat het hoofdstuk hetzij 11 jaar na inwerkingtreding van rechtswege vervalt of, bij koninklijk besluit, op een later tijdstip vervalt. Dat tijdstip mag niet later dan 13 jaar na de inwerkingtreding van het hoofdstuk zijn.

AFDELING 8.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET

§ 8.3.1 Overgangsbepalingen Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.3.1 (ontheffing)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor een besluit tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 5 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Deze ontheffing is feitelijk een beschikking, niet een vergunning. Daarom kan niet worden aangesloten bij het overgangsrecht voor ontheffingen dat is opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Er is voor gekozen om overgangsrecht voor besluiten tot het verlenen van een ontheffing op te nemen in dit besluit omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

Artikel 8.3.2 (aanwijzing zwemlocatie)

Op grond van artikel 10b, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden worden door gedeputeerde staten jaarlijks locaties bekendgemaakt waar naar hun oordeel door een groot aantal personen wordt gezwommen. Op grond van het tweede lid van artikel 10b wijzen gedeputeerde staten vervolgens de locaties aan, als daarvan de zwemwaterfunctie is toegekend in de plannen op grond van de Waterwet. Omdat de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, regelt dit artikel dat de aanwijzingsbesluiten die daarop gebaseerd zijn hun juridische gelding behouden, doordat zij worden gelijkgesteld aan een aanwijzingsbesluit als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op de voorbereiding van een besluit tot aanwijzing van een zwemlocatie op grond van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. Als er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een besluit tot aanwijzing van een zwemlocatie ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het aanwijzingsbesluit onherroepelijk wordt. Dit overgangsrecht is geregeld in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
Er is voor gekozen om artikel 8.3.2 op te nemen in dit besluit omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude

recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB-niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

§ 8.3.2 Overgangsbepaling Wet milieubeheer

Artikel 8.3.3 (emissies EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol)

Titel 12.3 van de Wet milieubeheer gaat op in paragraaf 5.3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In titel 12.3 van de Wet milieubeheer is de EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol nader uitgewerkt en zijn bepalingen opgenomen over gegevensverzameling en verslaglegging over emissies van grote bedrijven en het overbrengen van verontreinigde stoffen vanuit dergelijke bedrijven.
Wat betreft de verslaglegging is in artikel 12.20, eerste lid, van de Wet milieubeheer bepaald dat het PRTR-verslag uiterlijk op 31 maart van het kalenderjaar volgend op het verslagjaar moet worden ingediend bij het bevoegd gezag. Als de Omgevingswet op 1 januari van een bepaald jaar in werking treedt betekent dit dat het verslag over het voorafgaande jaar nog moet worden ingediend. Om ervoor te zorgen dat dit nog onder het oude recht kan, moet de inwerkingtreding van een aantal artikelen van paragraaf 5.3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving met een kalenderjaar worden uitgesteld.
De artikelen over de gegevensverzameling treden wel direct in werking. Daarom is in artikel 8.3.1 bepaald dat alleen de artikelen die zien op de verslaglegging (artikelen 5.8 tot en met 5.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) een kalenderjaar later in werking treden. In artikel 8.3.1 is ervan uitgegaan dat het stelsel van de Omgevingswet in werking treedt op 1 januari 2021. Als de inwerkingtreding van het stelsel met een half jaar wordt uitgesteld dan wordt dit artikel aangepast, want dan is er naast overgangsrecht voor de verslaglegging ook overgangsrecht voor de gegevensverzameling nodig.

Hieronder wordt in een schema het overgangsrecht toegelicht. Het schema beschrijft de overgangsfase als de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt. Blauw betekent dat de Wet milieubeheer van toepassing is en rood dat de Omgevingswet van toepassing is.

<u>Schema overgangsrecht</u>
Omgevingswet treedt 1 januari 2021 in werking

2021	2022	2023
Wet milieubeheer/Omgevingswet	Omgevingswet	Omgevingswet

Als de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt vormt 2021 het overgangsjaar om naar het nieuwe regime over te schakelen. In 2021 wordt er nog op grond van de Wet milieubeheer over het hele jaar 2020 gerapporteerd en blijft de Wet milieubeheer van toepassing. Vanaf 1 januari 2021 vindt het monitoren onder de Omgevingswet plaats. Vanaf 2022 geldt de Omgevingswet zowel voor het indienen van het verslag over 2021 als het monitoren over 2022.

Er is voor gekozen om het overgangsrecht voor de verslaglegging op te nemen in dit besluit omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 9.1 (overgangsrecht)

In artikel 9.1 is een delegatiegrondslag opgenomen voor de vaststelling van het overgangsrecht voor onderwerpen die onder het regime van de Omgevingswet bij ministeriële regeling worden geregeld. Deze grondslag zorgt ervoor dat het overgangsrecht via de Invoeringsregeling Omgevingswet wordt geregeld in samenhang met het overige overgangsrecht. Een voorbeeld betreft de bevoegdheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om een afwijkingsbesluit op grond van artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur vast te stellen. Dit artikelonderdeel komt door het Invoeringsbesluit Omgevingswet te vervallen en is onder het regime van de Omgevingswet bij ministeriële regeling geregeld. Via de Invoeringsregeling Omgevingswet is hiervoor overgangsrecht, in de vorm van een gelijkstellingsbepaling, geregeld. Het overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 9.2 (inwerkingtreding)

Voor de inwerkingtredingsbepaling is dezelfde formulering gekozen als bij de Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwvoorschriften leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. De inwerkingtreding van die besluiten en dit ontwerpbesluit zal bij hetzelfde koninklijk besluit worden geregeld.

Artikel 9.4 (Staatsblad)

De hoofdstukken respectievelijk de artikelen van de besluiten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, houden onder meer een toevoeging in van een aantal hoofdstukken, artikelen en artikelonderdelen in de vier basisbesluiten (het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit). Na de inwerkingtreding van dit besluit en de verschillende aanvullingsbesluiten waarmee de basisbesluiten worden aangevuld of gewijzigd, kan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties een afweging maken of het wenselijk is om de nummering van de vier basisbesluiten op onderdelen opnieuw vast te stellen en de verwijzingen naar de vier basisbesluiten binnen die vier besluiten met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen. Verwijzingen binnen de vier basisbesluiten naar de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit worden ook met de nieuwe nummering in overeenstemming gebracht als toepassing is gegeven aan artikel 5.5, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Artikel 9.4 dwingt overigens niet tot een complete vernummering van de vier basisbesluiten. De Minister maakt een afweging of vernummering wenselijk is. De vernummering kan worden beperkt tot bepaalde onderdelen (hoofdstukken, afdelingen, paragrafen of artikelen), met inbegrip van bijlagen, van de basisbesluiten. Op die manier kunnen onderdelen die tot veel afwijkende nummers leiden worden vernummerd, zonder dat een complete vernummering hoeft plaats te vinden. De integrale versies van de vier basisbesluiten, voorzien van een aangepaste nummering, worden vervolgens in het Staatsblad geplaatst (derde lid, onder a), zodat die voor iedereen kenbaar zijn.

Als onderdelen van de vier basisbesluiten worden vernummerd, moeten ook de verwijzingen daarnaar in andere besluiten worden aangepast. Dit geldt ook voor de verwijzingen naar de Omgevingswet binnen die andere besluiten, voor zover de betrokken bepalingen van de Omgevingswet vernummerd zijn. Deze verwijzingen zijn opgenomen in dit besluit en in de aanvullingsbesluiten. Via die besluiten wordt een groot aantal bestaande besluiten aangepast aan de vier basisbesluiten. In het derde lid,

onder b, wordt geregeld dat de daarin voorkomende verwijzingen naar de Omgevingswet en naar de vier basisbesluiten zo nodig worden aangepast aan de nieuwe nummering. Om inzichtelijk te maken hoe dat is gebeurd, worden de betrokken vernummerde onderdelen van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de aanvullingsbesluiten in het Staatsblad gepubliceerd. Dit volgt uit het derde lid.

Deze nota van toelichting onderteken ik mede namens de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister van Sociale Zaken en Wetgeving en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE-ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

drs. K.H. Ollongren

Bijlage 1. Transponeringstabellen

Voor een groot deel van de besluiten die door het Invoeringsbesluit Omgevingswet worden ingetrokken of ingrijpend worden gewijzigd, zijn transponeringstabellen opgesteld. In de transponeringstabellen is steeds op artikelniveau aangegeven waar de bepalingen uit de verschillende besluiten al dan niet terugkeren in hetzij de Omgevingswet, hetzij de vier algemene maatregelen van bestuur, hetzij de Omgevingsregeling. Daarbij is ook kort aangegeven wat het onderwerp is van betreffende artikelen.

Er zijn transponeringstabellen gemaakt voor de volgende besluiten:

a. Activiteitenbesluit milieubeheer
b. Bouwbesluit 2012
c. Besluit algemene regels milieu mijnbouw
d. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
e. Besluit beheer winningsafvalstoffen
f. Besluit emissiearme huisvesting
g. Besluit energieprestatie gebouwen
h. Besluit externe veiligheid buisleidingen
i. Besluit externe veiligheid inrichtingen
j. Besluit externe veiligheid transportroutes
k. Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
l. Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009
m. Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken
n. Besluit lozen buiten inrichtingen
o. Besluit lozing afvalwater huishoudens
p. Besluit milieueffectrapportage
q. Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval
r. Besluit omgevingsrecht
s. Besluit ontgrondingen in rijkswateren
t. Besluit risico's zware ongevallen 2015
u. Besluit ruimtelijke ordening
v. Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet
w. Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen
x. Infiltratiebesluit bodembescherming
y. Registratiebesluit externe veiligheid
z. Stortbesluit bodembescherming
aa. Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol
bb. Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten
cc. Waterbesluit

Algemene leeswijzer tabellen:

- Als in de tabellen wordt verwezen naar de Omgevingswet respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (afgekort in de tabel tot IwOw) respectievelijk dit besluit.
- Als in de tabellen is aangegeven dat overgangsrecht niet nodig is, is dat omwille van de omvang en leesbaarheid van de tabellen niet nader onderbouwd. Op hoofdlijnen geldt dat geen overgangsbepalingen nodig werden geacht voor een onderwerp in een artikel:
  * door de juridische status ervan (bijvoorbeeld omdat het onderwerp geen besluit is in de zin van Awb, maar een algemene regel, delegatiegrondslag, feitelijke handeling of voorwerp),
  * er algemeen overgangsrecht op van toepassing is (bijvoorbeeld het overgangsrecht in de Wet economische delicten), of
  * het onderwerp onder het nieuwe stelsel niet terugkomt (zoals oude, onverplichte programma's).

a. Transponeringstabel Activiteitenbesluit milieubeheer

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 1 Algemeen				
Wederzijdse erkenning	1.3	4.3, eerste lid	1.3 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Omhangbepaling	1.3a	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Van toepassing verklaring Waterwet	1.3b	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Bedrijfswoning bij inrichting voor agrarische activiteiten	1.3c	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Toepassingsbereik lozingen	1.4	4.3, eerste lid	2.10, 6.5 en 7.5 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lozingen agrarische activiteiten	1.4a	-	Lozingsvoorschriften in de paragrafen 4.62 tot en met 4.90 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lozingen agrarische activiteiten met biociden	1.4b	-	Lozingsvoorschriften in de paragrafen 4.62 tot en met 4.90 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Afbakening met Plantenziektenwet	1.5	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Stookinstallaties in de EEZ	1.5a	4.3, eerste lid	1.2 Bal	Voortzetting regel. Geen overgangsrecht nodig
Buiten toepassing verklaring bij niet verenigbaarheid met internationale verdragen	1.5b	-	-	Komt niet terug want volgt al uit artikel 94 Grondwet. Geen overgangsrecht nodig
Vrijstellingen verboden van de Waterwet voor lozingen	1.6, eerste lid, onder a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Vrijstellingen verboden van de Waterwet voor lozingen	1.6, eerste lid, onder b	4.3, eerste lid	3.3 Bal	Overgangsrecht is geregeld in de artikelen 4.13 en 4.14 van de Invoeringswet
Vrijstellingen verboden van de Waterwet voor lozingen	1.6, eerste lid, onder c	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Verbodsbepaling voor lozingen in strijd met regels en voorschriften	1.6, tweede lid	-	-	Verbod komt in deze vorm niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Vrijstelling voor lozingen van agrarische activiteiten	1.6, derde lid	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Buiten toepassing verklaring van bepaalde activiteiten in oppervlaktewaterlichamen	1.6, vierde lid	-	-	Volgt uit artikel 1.4 van de wet. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Buiten toepassing verklaring van lozingen Mijnbouwwet	1.6, vijfde lid	1.4	-	Volgt nu uit artikelen toepassingsbereik in Bal en artikel 1.4 van de wet. Geen overgangsrecht nodig
Delegatiegrondslag	1.7	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Gelijkwaardigheidsbepaling	1.8	4.7	-	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.4 Ib
Kennisgeving maatwerkvoorschrift	1.9	16.88	10.20 Ob	Voortzetting regeling. Geen overgangsrecht nodig
Buiten toepassing verklaring van lex silencio positivo op accreditaties	1.9a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik	1.9b	4.3, eerste lid	Artikelen met toepassingsbereik in hoofdstuk 4 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Meldingsverplichting voor oprichten en veranderen inrichting	1.10	4.3, eerste lid	Artikelen met meldingsverplichtingen in hoofdstuk 4 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.1 Ib
Meldingsverplichting voor lozen bij agrarische activiteiten buiten een inrichting	1.10a	4.3, eerste lid	Artikelen met meldingsverplichtingen in hoofdstuk 4 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.1 Ib
Rapport akoestisch onderzoek bij melding	1.11	-	-	Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Melding lozen vanaf bodemsanering	1.12	-	-	Wordt geregeld met aanvullingsbesluit bodem
Melding lozing grondwater bij ontwatering	1.13	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Werkplan bij melding lozen bij sloop- of renovatiewerkzaamheden	1.13a	4.3, eerste lid	6.20 en 7.19 Bal	Heet in het Bal geen werkplan maar een werkinstructie. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.1 Ib
Meldingsgegevens bij lozingen huishoudelijk afvalwater	1.14	4.3, eerste lid	6.41 en 7.50 Bal	Verplichting wordt voorgezet. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens bij werken met biologisch agens	1.14a	4.3, eerste lid	4.648 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.1 Ib
Verplichting om gegevens te verstrekken als	1.15	4.3, eerste lid	2.20, 6.11 en 7.11 Bal	Verplichting in Bal is ruimer geformuleerd.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
bevoegd gezag daarom verzoekt				Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens bij handelingen met afvalstoffen	1.16	4.3, eerste lid	4.619 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens bij maken van betonmortel of betonwaren	1.16a	4.3, eerste lid	-	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens over geurhinder bij diverse activiteiten	1.17	4.3, eerste lid	4.398, 4.403, 4.416, 4.417, 4.616 en 4.617 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens voor zuiveringtechnisch werk	1.17a	4.3, eerste lid	4.597 Bal	Voortzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens voor houden landbouwhuisdieren	1.18	4.3, eerste lid	4.808 Bal	Voortzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Bij melding voor het in huisvestingssystemen houden van dieren verstrekken van inputgegevens voor luchtkwaliteitsmodel	1.19	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Meldingsgegevens voor biologische teelt	1.20	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Meldingsgegevens voor lozingen in vuilwaterriool	1.21	4.3, eerste lid	4.403 Bal	Voortzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens voor gesloten bodemenergiesysteem	1.21a	4.3, eerste lid	2.17, 4.1136 en 4.1137	Voorzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Bij melding munitie-QRA voor militaire opslag ontplofbare stoffen	1.21b	4.3, eerste lid	4.1171 Bal	Voortzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Meldingsgegevens voor stookinstallatie	1.21c	4.3, eerste lid	4.431b, 4.431c en 4.431bb Bal	Voortzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 2 Algemene regels ten aanzien van alle activiteiten				
Toepassingsbereik en normadressaat	2	4.3, eerste lid	2.1 en 2.10 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Zorgplicht en maatwerkvoorschriften	2.1	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 6.6, 6.7, 7.6 en 7.7 Bal	Voorzetting verplichting. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik lozingen en normadressaat	2.1a	4.3, eerste lid	2.1 en 2.10 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verboden van verschillende vormen van lozingen	2.2	4.3, eerste lid	Diverse bepalingen in hoofdstuk 4 Bal	Voortzetting verplichtingen. Wel geboden in plaats van verboden. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib Overgangsrecht voor de omgevingsvergunning in artikel 4.13 Iw
Mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen voor afvalwater	2.2a	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen wordt voortgezet. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Uitzonderingen op lozingsverboden	2.2b	4.3, eerste lid	Diverse bepalingen in hoofdstuk 4 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verwijzingen naar normen voor verrichten emissiemetingen	2.3	4.3, eerste lid	Diverse bepalingen in hoofdstuk 4 Bal	Voortzetting verplichtingen. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.4 Ib
Toepassingsbereik voor luchtemissievoorschriften	2.3a	4.3, eerste lid	Diverse bepalingen in hoofdstuk 4 en artikel 5.26 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Begripsomschrijving van zeer zorgwekkende stof	2.3b	4.3, eerste lid	Bijlage I Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verplichtingen over zeer zorgwekkende stoffen	2.4	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 5.23 en 5.24	Geen overgangsrecht nodig Voor het derde lid is overgangsrecht geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Specifieke verplichtingen over emissiegrenswaarden	2.5	4.3, eerste lid	5.30 Bal (deels)	Verplichtingen worden voor een deel

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				voortgezet. Geen overgangsrecht nodig
Uitzondering op emissiegrenswaarden	2.6	4.3, eerste lid	Diverse bepalingen in hoofdstuk 4 en artikel 5.29 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen over emissiegrenswaarden	2.7	4.3, eerste lid en 2.24	2.13 Bal en 8.28 Bkl	Voortzetting huidige bevoegdheid en verplichting om bbt toe te passen. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Zorgplicht geurhinder en bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen	2.7a	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 4.416 en 4.616 Bal	Voortzetting huidige bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verzoek bevoegd gezag bij toepassing andere maatregelen om aan te tonen dat aan eisen wordt voldaan	2.8	4.3, eerste lid	2.13, diverse artikelen in hoofdstuk 4 en 5.32, 5.33 en 5.38 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor vergunningvoorschriften over geur	2.8a	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Is materieel uitgewerkt in 2021. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik voor bodemvoorschriften	2.8b	4.3, eerste lid	Artikelen toepassingsbereik in hoofdstuk 4 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verplichting om verwaarloosbaar bodemrisico te bereiken	2.9	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Verplichting komt als zodanig niet terug maar valt onder zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Bevoegdheid om bij maatwerk af te wijken van artikel 2.9	2.9a	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor regels over ondergrondse tanks bij ministeriële regeling	2.10	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Verplichting om bodemonderzoek te verrichten en bevoegdheid tot maatwerk	2.11	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6 en 5.7 Bal	Voorzetting huidige verplichtingen en bevoegdheden. Geen overgangsrecht nodig Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor afvalstoffen voorschriften	2.11a	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om afvalstoffen te mengen	2.12	4.3, eerste lid	3.39 en 3.195 Bal	Verbod is een vergunningplicht

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				geworden. Geen overgangsrecht nodig
Verplichting om zwerfafval te verwijderen	2.13	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Verplichting komt als zodanig niet terug maar valt onder zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Maatwerkbevoegdheid voor hergebruik afvalstoffen	2.14	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen wordt voortgezet. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verboden handelingen met afvalstoffen	2.14a	4.3, eerste lid	2.11, 3.179, 3.182, 3.183 en 3.193 Bal	Verboden zijn vergunningplichten geworden. Geen overgangsrecht nodig
Procedures voor acceptatie en controle bij opslag en verwerking van afvalstoffen	2.14b	4.3, eerste lid	2.13 en 4.620 Bal	Verplichting komt terug in de vorm van werkinstructie maar is inhoudelijk hetzelfde. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor energiebesparingsvoorschriften	2.14c	4.3, eerste lid	5.1 en bepalingen in hoofdstuk 3 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen met terugverdientijd van vijf jaar of minder	2.15	4.3, eerste lid	5.15 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor voorschriften verkeer en vervoer	2.15a	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen	2.16a	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen wordt voortgezet. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor voorschriften geluidhinder	2.16b	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Normen voor geluid	2.17	2.24	5.55, 5.59, 5.60, 5.64, 5.65, 5.66, 5.67, 5.68, 5.69, 5.70 en 5.72 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verbijzonderheden van en uitzonderingen op geluidsnormen	2.17a	2.24	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Verbijzonderingen geluidsnormen	2.18	2.24	5.73 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Uitzonderingen op geluidsnormen	2.19a	2.24	5.66, 5.67, 5.68, 5.69, 5.70, 5.71 en 5.72 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Bevoegdheid om bij maatwerkvoorschriften af te wijken van geluidsnormen	2.20	2.24	5.67, 5.68, 5.69, 5.70, 5.71 en 5.72 Bkl	Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Uitzonderingen op geluidsnormen	2.21	2.24	5.67, 5.68, 5.69, 5.70, 5.71 en 5.72 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Uitzonderingen op geluidsnormen en maatwerkbevoegdheid	2.22	2.24	5.77 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor voorschriften trillinghinder	2.22a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Normen voor trillinghinder en bevoegdheid maatwerk	2.23	2.24	5.79, 5.87, 5.87a en 5.88 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor voorschriften financiële zekerheid	2.23a	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Verplichting tot stellen financiële zekerheid voor ondergrondse opslagtanks	2.24	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Verstrekken bewijsmiddelen over financiële zekerheid	2.25	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Wijzigingen in het stellen van financiële zekerheid	2.26	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Bevoegd gezag BenW grote gemeenten in plaats van GS	2.27	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik voor voorschriften oplosmiddelen	2.27a	4.3, eerste lid	4.438 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik voor voorschriften oplosmiddelen	2.28	4.3, eerste lid	4.438, 4.440, 4.443, 4.444, 4.448, 4.449,	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			4.450, 4.452, 4.453, 4.454, 4.455 en 4.456 Bal;	
Emissiegrenswaarden voor oplosmiddeleninstallatie	2.29	4.3, eerste lid	4.445, 4.447 en 4.451 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verplichtingen en emissiegrenswaarden	2.30	4.3, eerste lid	4.465 en 4.466 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Opstarten en stilleggen installatie	2.31	4.3, eerste lid	4.446 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor eisen over monitoring, metingen etc. bij ministeriële regeling	2.32	4.3, derde lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Hoofdstuk 3 Bepalingen met betrekking tot activiteiten, tevens geldend voor inrichtingen type C				
Toepassingsbereik hoofdstuk	3	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen bij saneringsonderzoek en bodemsanering	3.1	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften voor het lozen bij ontwatering	3.2	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van hemelwater niet afkomstig van bodembeschermende voorziening	3.3	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Behandelen van huishoudelijk afvalwater	3.4	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Lozen huishoudelijk afvalwater	3.5	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 6.6, 6.43, 7.6, 7.53 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Een deel komt ook in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik voor zuiveringtechnische werken	3.5a	4.3, eerste lid en 2.24	4.596 Bal en 5.98 Bkl	Geen overgangsrecht nodig
Geurbelasting van een zuiveringtechnisch werk	3.5b	2.24	5.98. 5.100,5.101, en 5.103 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Grondslag voor eisen over bepalen geurbelasting bij ministeriële regeling	3.5c	4.3, derde lid	-	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Verplichting tot het treffen van bodembeschermende voorzieningen	3.5d	4.3, eerste lid	4.599 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.
Voorschriften voor het lozen vanaf een zuiveringtechnisch werk	3.5e	4.3, eerste lid	2.13, 4.606, 4.607 en 4.608 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Bevoegdheid voor maatwerk bij voorzienbare bijzondere omstandigheden	3.5f	4.3, eerste lid	2.13 en 4.609 Bal	Voortzetting bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften voor bemonstering en analyse	3.5g	4.3, eerste lid	4.611 en 4.614 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van koelwater	3.6	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 4.1127, 4.1129 en 4.1133 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen bij werkzaamheden aan vaste objecten	3.6.1	4.3, eerste lid	7.33 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.
Voorschriften voor lozen	3.6a	4.3, eerste lid	6.23 en 7.22 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen bij sloop of renovatie	3.6b	4.3, eerste lid	6.24 en 7.23 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik voor ontgravingen en baggerwerkzaamheden	3.6c	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor uitvoering	3.6d	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Werkzaamheden toegestaan voor beheer	3.6e	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen	3.6f	4.3, eerste lid	6.6 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen bij calamiteitenoefeningen	3.6g	4.3, eerste lid	6.56 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik regels voor stookinstallaties en uitzonderingen daarop	3.7	-	3.4, 3.6, 4.431a, 4.431d, 4.431f, 4.431h, 4.431j, 4.431ai tot en met 4.431am, 4.431an, 4.431bc en 4.431be Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepasselijkheid EEZ	3.8	1.5, tweede lid	1.2 Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden installatie voor regeneratie van glycol	3.9	4.3, eerste lid	4.431k Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden ketelinstallatie	3.10	4.3, eerste lid	4.431l en 4.431ao Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Emissiegrenswaarden overige stookinstallaties	3.10a	4.3, eerste lid	4.431q en 4.431as Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden ketels tot 1 MWth	3.10b	4.3, eerste lid	4.431l en 4.431ao Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Emissiegrenswaarden bij gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstof	3.10c	4.3, eerste lid	4.431ae Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Emissiegrenswaarden gasturbine	3.10d	4.3, eerste lid	4.431m en 4.431ap Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden dieselmotor	3.10e	4.3, eerste lid	4.431n, 4.431o en 4.431aq Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden gasmotor	3.10f	4.3, eerste lid	4.431p en 4.431ar Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Niet voldoen aan emissiegrenswaarden bij storing	3.10g	4.3, eerste lid	4.431af en 4.431ag Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Emissiegrenswaarden voor buiten gebruik gestelde stookinstallatie	3.10h	4.3, eerste lid	4.431r Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Berekenen uitworp rookgas op volumegehalte zuurstof	3.10i	4.3, eerste lid	4.431i Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Concentratie in rookgassen bepalen door meting	3.10j	4.3, eerste lid	4.431s tot en met 4.431ae Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Spuien van een stoomketel van een stookinstallatie	3.10k	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Voortzetting regels in de specifieke zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig.
Jaargemiddeld rendement van een warmtekrachtinstallatie	3.10l	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Registratie van brandstofgebruik en geproduceerde elektriciteit van een warmtekrachtinstallatie	3.10m	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Verbranden biomassa die afvalstof is	3.10n	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.10o	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.10p	-	-	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Overgangsrecht voor stookinstallatie van voor 1 april 2010	3.10q	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Overgangsrecht voor ketelinstallatie van voor 1 januari 2013	3.10r	4.3, eerste lid	4.431ao Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Overgangsrecht als voor 1 januari 2019 een wijziging is aangebracht in nominaal thermisch ingangsvermogen	3.10s	4.3, eerste lid	4.431ao Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Van overeenkomstige toepassing verklaring artikel 3.10c	3.10t	4.3, eerste lid	4.431ae Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Periode opstarten en stilleggen	3.10u	4.3, eerste lid	4.431g Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig.
Maatregelen bij niet naleven emissiegrenswaarden	3.10v	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Voorzetting regels in de vorm van de specifieke zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik gasdrukregelstations en gasdrukmeetstations	3.11	4.3, eerste lid	3.97 en 4.418 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Bedrijfsnoodplan en veiligheidsafstanden	3.12	4.3, eerste lid	2.13, 4.420 en 4.421 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik windturbines	3.13	4.3, eerste lid	3.11 en 4.426 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Voor een deel zit de uitwerking ook in de bruidsschat
Keuringen windturbines	3.14	4.3, eerste lid	4.428 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Geluidsvoorschriften windturbines	3.14a	2.24	5.74 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor regels over geluidmetingen bij ministeriële regeling	3.15	2.24, tweede lid	5.74, vierde lid Bkl en Omgevingsregeling	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat
Eisen over het plaatsgebonden risico	3.15a	2.24	5.7 en 5.11 Bkl	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels geurhinder handelingen met rioolwater bij ministeriële regeling	3.16	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik regels natte koeltoren	3.16a	4.3, eerste lid	3.7 en 4.568 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels natte koeltoren bij ministeriële regeling	3.16b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik regels koelinstallatie	3.16c	4.3, eerste lid	3.15 en 4.432 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels koelinstallatie bij ministeriële regeling en regels keuringen en installaties bij kunstijsbanen	3.16d	4.3, eerste lid	4.435 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Specifiek overgangsrecht is opgenomen in het Bal
Toepassingsbereik voor wisselverwarmingsinstallaties	3.16e	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor regels installaties bij ministeriële regeling	3.16f	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik regels gesloten bodemenergiesystemen	3.16g	4.3, eerste lid	4.1135 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen van spoelwater	3.16h	4.3, eerste lid	4.1140 Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig
Buiten werking stellen systeem bij lekkage	3.16i	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Verplichting komt als zodanig niet terug maar valt onder zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Temperatuur circulatievloeistof	3.16j	4.3, eerste lid	2.13 en 4.1141 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften warmteoverschot en bevoegdheid maatwerk	3.16k	4.3, eerste lid	2.13 en 4.1143 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Ontwerp en energierendement	3.16l	4.3, eerste lid	2.13 en 4.1144 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Interferentie van bodemenergiesystemen	3.16m	4.3, eerste lid	4.1139 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Registratie van gegevens	3.16n	4.3, eerste lid	4.1138 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor gegevens is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Erkenning Besluit bodemkwaliteit verplicht	3.16o	4.3, eerste lid	4.1142 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Verplichtingen na beëindiging gebruik	3.16p	4.3, eerste lid	4.1147 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor bestaande systemen	3.16q	4.3, eerste lid	4.1147a en 4.1157a	Voortzetting bestaand overgangsrecht.
Toepassingsbereik afleveren brandstoffen	3.17	4.3, eerste lid	4.481, 4.491 en 4.502 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstand bij tanken CNG	3.18	4.3, eerste lid	4.484 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor regels installaties bij ministeriële regeling	3.19	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften over dampretour	3.20	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 4.518, 4.519, 4.520 en 4.521 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Inpandige aflevering	3.20a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Informatie over metaalhoudende additieven op label	3.21	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Gegevens in installatieboek	3.22	4.3, eerste lid	5.22 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater	3.23	4.3, eerste lid	2.11, 4.499, 4.515, 4.550 en 4.499 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik uitwendig wassen en stallen motorvoertuigen, werktuigen en spoorvoertuigen	3.23a	4.3, eerste lid	4.887, 4.554, 4.562 en 4.887 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor het stellen van regels bij ministeriële regeling	3.23b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor lozen in vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van wassen	3.23c	4.3, eerste lid	4.565, 4.559, 4.891 tot en met 4.894 en 2.11 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor lozen in vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van wassen van werktuigen waarmee	3.23d	4.3, eerste lid	2.11 en 4.892 Bal	Voortzetting verplichtingen maar minder gedetailleerd. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast				
Lozing van afvalwater op de bodem toegestaan als aan voorwaarden wordt voldaan	3.24	4.3, eerste lid	4.894 en 4.890 Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig
Stallen van voer- en werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast	3.25	4.3, eerste lid	4.891 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik demonteren wrakken	3.26	4.3, eerste lid	3.152 en 4.573 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor het stellen van regels bij ministeriële regeling	3.26a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Eisen aan de emissieconcentratie bij ontsteken airbags en gordelspanners	3.26b	4.3, eerste lid	4.582 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater	3.26c	4.3, eerste lid	4.578 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik parkeergarage	3.26d	-	-	Komt niet terug.
Grondslag voor het stellen van regels bij ministeriële regeling en bevoegdheid maatwerk	3.26e	-	2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Voor een deel komen de regels ook terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik jachthaven	3.26g	4.3, eerste lid	3.308 en 4.676 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor lozen bilgewater in vuilwaterriool	3.26h	4.3, eerste lid	2.11 en 4.679 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Innameverplichting afvalstoffen	3.26i	4.3, eerste lid	2.13 en 4.684 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Extra verplichtingen voor jachthavens voor zeegaande pleziervaartuigen	3.26j	4.3, eerste lid	4.684 en 4.685 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Uitzondering voor aangewezen jachthavens	3.26k	4.3, eerste lid	4.686 Bal	Voorzetting uitzondering. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik gebruik hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen	3.26l	4.3, eerste lid	4.662 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Norm voor geluidsvermogensniveau	3.26m	4.3, eerste lid	4.664 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Gebruik landingsplatform bij ziekenhuis alleen als	3.26n	4.3, eerste lid	4.665 Bal	Voortzetting verplichting in

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
dat bijzonder is aangewezen voor een aantal genoemde situaties				vereenvoudigde vorm. Geen overgangsrecht nodig
Gebruik landingsplatform bij helitraumacentrum alleen als dat bijzonder is aangewezen voor een aantal genoemde situaties	3.26o	4.3, eerste lid	4.665 Bal	Voortzetting verplichting in vereenvoudigde vorm. Geen overgangsrecht nodig
Registratieverplichtingen voor helitraumacentrum en ziekenhuis	3.26p	4.3, eerste lid	4.666 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsregel voor bestaande helitraumacentra	3.26q	4.3, eerste lid	4.666a, tweede lid Bal	Artikel regelt zelf al overgangsrecht
Toepassingsbereik voor opslaan propaan	3.27	4.3, eerste lid	3.21 en 4.896 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstanden voor opslaan propaan	3.28	4.3, eerste lid	4.899 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik voor opslaan in ondergrondse opslagtanks	3.29	4.3, eerste lid	3.24 en 4.958 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels bij ministeriële regeling	3.30	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstand voor opslaan organische oplosmiddelen	3.30a	4.3, eerste lid	4.963 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik voor opslaan inerte goederen	3.31	4.3, eerste lid	4.1053 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het opslaan van goederen	3.32	4.3, eerste lid	2.11	Verplichting komt als zodanig niet terug maar valt onder zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater	3.33	4.3, eerste lid	2.11, 2.13, 4.1054 en 4.1057 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater en de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen	3.34	4.3, eerste lid	2.10, 2.12, 4.1056, 4.1059 en 4.1060 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften voor opslaan boven oppervlaktewaterlichaam	3.35	4.3, eerste lid	4.1107	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels bij ministeriële regeling	3.36	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften in verband met stuifgevoeligheid	3.37	4.3, eerste lid	2.13 en 4.1066 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Voorschriften voor opslaan en mengen van goederen van bepaalde stuifklassen	3.38	4.3, eerste lid	4.1067 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor regels bij ministeriële regeling	3.39	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik voor opslaan agrarische bedrijfsstoffen	3.45	4.3, eerste lid en 2.24	4.835, 4.841 en 4.848 Bal 5.120, 5.121, 5.122 en 5.125 Bkl	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Voor een deel komen de regels terug in de bruidsschat
Afstanden tot geurgevoelige objecten	3.46	2.24	5.120, 5.121, 5.122, 5.125 en 5.126 Bkl	Voor de geurvoorschriften komen de regels terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften voor het lozen van afvalwater en bevoegdheid maatwerk	3.47	4.3, eerste lid	4.839, 4.845 en 2.13 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.48	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor opslaan van agrarische bedrijfsstoffen op onverhard oppervlak	3.49	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik opslaan drijfmest en digestaat	3.50	4.3, eerste lid 2.24	4.855 Bal en 5.123 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Voor een deel komen de regels terug in de bruidsschat
Afstanden tot geurgevoelige objecten	3.51	2.24	5.123 en 5.126 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Regels komen terug in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.52	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik opslaan vloeibare bijvoedermiddelen	3.53	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.54	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik vullen van gasflessen	3.54a	4.3, eerste lid	4.1025	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.54b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik opslaan gasolie, smeerolie en afgewerkte olie in bovengrondse opslagtanks	3.54c	4.3, eerste lid	3.24 en 4.926 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.54d	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik opslaan en bewerken ontplofbare stoffen bij Defensie	3.54e	4.3, eerste lid	3.331 en 4.1170 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Overgangsregel voor de periode totdat een omgevingsvergunning is verleend	3.54f	-	-	Komt niet terug. Overgangsregel materieel uitgewerkt. Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsvoorschriften voor opslaan ontplofbare stoffen	3.54g	4.3, eerste lid	4.1172 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik opslaan verwijderd asbest	3.54h	4.3, eerste lid	4.625 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor opslag asbest	3.54i	4.3, eerste lid	4.627 en 4.628 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik telen en kweken gewassen in een kas	3.55	4.3, eerste lid	3.205 en 4.788 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften om lichthinder te voorkomen	3.56	4.3, eerste lid	4.790 en 4.791 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorkomen lichtuitstraling van een kas	3.57	4.3, eerste lid	4.784 en 4.785 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften lichtuitstraling en bevoegdheid maatwerk	3.58	4.3, eerste lid	4.790 en 2.13 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Afscherming gevel van een kas om lichtuitstraling te reduceren	3.59	4.3, eerste lid	4.791 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van hemelwater van een kas	3.60	4.3, eerste lid	4.785m Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van condenswater van een kas	3.61	4.3, eerste lid	4.785n	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Lozen afvalwater afkomstig van reinigen buitenkant kas	3.62	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig
Lozen in een oppervlaktewaterlichaam en bevoegdheid maatwerk	3.63	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften	3.64	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Voortzetting bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verplichting op afvalwater door een zuiveringsvoorziening te leiden voor lozing	3.64a	4.3, eerste lid	4.785d en 4.785k Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften	3.64b	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Voortzetting bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik substraatteelt in een kas	3.65	4.3, eerste lid	4.785a, 4.785ca, 4.785e en 4.785f Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Lozen van drainwater	3.66	4.3, eerste lid	4.785a, 4.785ca en 4.785e	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verplichting tot meten of berekenen	3.67	4.3, eerste lid	4.785e en 4.785f Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevings wet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verplichting rapportage	3.68	4.3, eerste lid	4.785f Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.2 Ib
Bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften	3.69	4.3, eerste lid	2.13	Voortzetting bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik telen in een kas	3.70	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig.
Voorschriften gietwatervoorziening	3.71	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Verplichting tot meten of berekenen	3.72	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig
Verplichting rapportage	3.73	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften	3.74	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Voortzetting bevoegdheid. Overgangsrecht geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Overgangsregel voor recirculatie met systeem van onderbemaling	3.74a	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik telen of kweken in een gebouw	3.75	4.3, eerste lid	3.211 Bal	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Lozen van afvalwater	3.76	4.3, eerste lid	4.795, 4.796 en 4.798 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor lozen afvalwater	3.77	4.3, eerste lid	4.794	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik gebruik gewasbeschermingsmiddelen bij teelt in open lucht	3.78	4.3, eerste lid	3.208	Geen overgangsrecht nodig
Verplichting toepassen techniek voor driftreductie	3.78a	4.3, eerste lid	4.719a Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Lozen gewasbeschermingsmiddelen op andere wijze dan met een werk	3.79	4.3, eerste lid	4.719b Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Teeltvrije zone	3.80	4.3, eerste lid	4.719b Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Overgangsregel tot 1 januari 2021	3.80a	-	-	Komt niet terug. Is materieel uitgewerkt als de wet in werking treedt.
Uitzonderingen op teeltvrije zone	3.81	-	4.719b Bal	Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Geen gebruik gewasbeschermingsmiddelen op braakliggend terrein	3.82	4.3, eerste lid	4.719cb Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Verbod gebruik veldspuitapparatuur	3.83	4.3, eerste lid	4.719ba Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Voor een deel nog discussie. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik lozen van meststoffen op andere wijze dan d.m.v. een werk	3.84	4.3, eerste lid	4.719e en 4.719f Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Geen gebruik meststoffen binnen teeltvrije zone	3.85	4.3, eerste lid	4.719e en 4.719f Bal	Wordt geregeld met het Invoeringsbesluit. Voorzetting

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik substraatteelt gewassen anders dan in kas of gebouw	3.86	4.3, eerste lid	4.778 en 4.784 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen afvalwater van de teelt van gewassen op een niet doorlatende ondergrond en bevoegdheid stellen maatwerkvoorschriften	3.87	4.3, eerste lid	2.13, 4.780, 4.781 en 4.782 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Opvangen en hergebruiken drainwater bij teelt van gewassen op stellingen of in gotensysteem en bevoegdheid stellen maatwerkvoorschriften	3.88	4.3, eerste lid	2.13 en 4.786 Bal	Voortzetting verplichting en bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik waterbehandeling	3.89	4.3, eerste lid	4.803 en 4.800 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van waterbehandeling en bevoegdheid stellen maatwerkvoorschriften	3.90	4.3, eerste lid	2.13, 4.802, 4.804 en 4.801 Bal	Voortzetting verplichting en bevoegdheid. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van afvalwater afkomstig van zuiveren van water	3.91	4.3, eerste lid	4.801 Bal	Voortzetting verplichting (gewijzigd). Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik aanmaken gewasbeschermingsmiddelen, biociden en bladmeststoffen	3.92	4.3, eerste lid	4.710 en 4.718 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorziening bij vullen van apparatuur uit een oppervlaktewaterlichaam	3.93	4.3, eerste lid	4.717 en 4.723 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.94	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Verbod lozen van afvalwater van het reinigen van apparatuur	3.95	4.3, eerste lid	4.716 Bal	Voortzetting verbod. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik toepassen gewasbeschermingsmiddelen of biociden in dompelbaden en douche installaties	3.96	4.3, eerste lid	4.724 Bal	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verbod lozen afvalwater	3.97	4.3, eerste lid	4.728 Bal	Voortzetting verbod. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.98	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik spoelen fusten en verpakkingsmateriaal	3.99	4.3, eerste lid	4.729 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van spoelen van fusten en verpakkingsmateriaal	3.100	4.3, eerste lid	4.731, 4.733, 4.738 en 4.739 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik spoelen gewassen	3.101	4.3, eerste lid	4.742, 4.751 en 4.759 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater afkomstig van het spoelen van gewassen	3.102	4.3, eerste lid	4.745, 4.747, 4.755, 4.748, 4.757, 4.761, 4.762 en 4.763 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.103	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik sorteren van gewassen	3.104	4.3, eerste lid	4.766 en 4.771 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het lozen van afvalwater afkomstig van het sorteren van gewassen	3.105	4.3, eerste lid	4.768, 4.769, 4.771, 4.773, 4.774 en 4.775 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik composteren groenafval	3.106	4.3, eerste lid en 2.24	4.879 Bal en 5.125 en 5.126 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Komt voor een deel ook in de bruidsschat
Omzetten van composteringshoop	3.107	4.3, eerste lid	4.883 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig voor
Afstanden tot geurgevoelige objecten	3.108	2.24	5.94, 5.125 en 5.126 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Komt voor een deel ook in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.109	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Afstand composteringshoop tot insteek oppervlaktewaterlichaam	3.110	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Komt terug in zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik houden van landbouwhuisdieren	3.111	4.3, eerste lid en 2.24	3.200, 4.805, 4.806 Bal, 5.104 en 5.105 Bkl	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Berekening ammoniakemissie	3.112	4.3, eerste lid	4.818 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Geen oprichting dierenverblijf binnen zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 m	3.113	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig.
Geen uitbreiding aantal landbouwhuisdieren tenzij uitzondering van toepassing is	3.114	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig.
Overgangsrecht voor bestaande inrichtingen	3.114a	4.3, eerste lid	-	Komt in de bruidsschat. Daar is geen apart overgangsrecht voor nodig.
Normen voor de geurbelasting op geurgevoelige objecten	3.115	2.24	5.109, 5.109a, 5.110 en 5.111 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld in de bruidsschat
Afstanden van dierenverblijven met geuremissiefactor tot geurgevoelige objecten	3.116	2.24	5.109, 5.109a, 5.110 en 5.111 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld in de bruidsschat
Afstanden van dierenverblijven zonder geuremissiefactor tot geurgevoelige objecten	3.117	2.24	5.106a, 5.112,enBkl	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld in de bruidsschat
Uitzondering op de artikelen 3.115 tot en met 3.117	3.118	2.24	5.106, 5.106a, 5.109, 5.109a en 5.112 en Bkl	Overgangsrecht wordt geregeld met bruidsschat. Wordt ook geregeld in de bruidsschat
Aanvullende afstandseisen	3.119	4.3, eerste lid	5.109, 5.112, 5.113 en 5.116 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld in de bruidsschat
Overgangsrecht voor bestaande inrichtingen	3.119a	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Registratieverplichting	3.120	4.3, eerste lid	4.810 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Wijze van bepalen geurbelasting	3.121	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.122	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Voorschriften voor huisvestingssysteem	3.123	4.3, eerste lid	4.817 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik voor het houden van landbouwhuisdieren in een huisvestingssysteem dat is voorzien van een luchtwassysteem	3.124	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor luchtwassysteem	3.125	4.3, eerste lid	4.826 Bal	Voorzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Meting aan luchtwassysteem uiterlijk 1 juli 2015	3.125a	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen spuiwater van luchtwassysteem	3.126	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van afvalwater van het reinigen en ontsmetten van dierenverblijven	3.127	4.3, eerste lid	4.813 Bal	Voorzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater bij wassen en spoelen bij melkwinning	3.129	4.3, eerste lid	4.814 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik bereiden brijvoer voor eigen landbouwhuisdieren	3.129a	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.129b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik vergisten dierlijke meststoffen	3.129c	4.3, eerste lid en 2.24	5.124 Bkl en 4.864 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften vergisten dierlijke meststoffen	3.129d	4.3, eerste lid	2.13, 4.871, 4.872 en 4.876 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorschriften voor vergistingsgas	3.129e	4.3, eerste lid	4.874 en 4.875 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Veiligheidsafstand vanaf gaszak en opslagtank	3.129f	4.3, eerste lid	4.866 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Afstand vanaf geurgevoelig object	3.129g	2.24	5.124 en 5.126 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld met bruidsschat.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.129h	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik bereiden van voedingsmiddelen	3.130	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld in de bruidsschat
Lozen van afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen	3.131	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.132	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik slachten van dieren	3.133	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor het slachten van dieren	3.134	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld in de bruidsschat. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.135	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.136	-		Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken	3.137	4.3, eerste lid	3.128 en 4.402 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Wordt voor een deel ook geregeld in bruidsschat
Lozen van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken	3.138	4.3, eerste lid	4.406 en 2.13 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van afvalwater in een vuilwaterriool afkomstig van vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken	3.139	4.3, eerste lid	2.11, 2.13 en 4.407 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Voorkomen geurhinder	3.140	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Wordt ook geregeld in de bruidsschat.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Normen emissieconcentratie	3.141	4.3, eerste lid	2.13 en 4.411 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik binnenschietbaan	3.142	4.3, eerste lid	4.687 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Norm voor de emisssieconcentratie	3.143	4.3, eerste lid	4.694 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.144	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik traditioneel schieten	3.145	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld met bruidsschat
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.146	-		Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik bieden van gelegenheid voor beoefenen sport in de buitenlucht	3.147	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften ter voorkoming van lichthinder	3.148	-	-	Komt niet terug. Overgangsrecht wordt geregeld met bruidsschat
Toepassingsbereik lozen spuiwater uit recreatieve visvijvers.	3.149	-	-	Komt niet terug. Overgangsrecht wordt geregeld met bruidsschat
Lozen spuiwater	3.150	-	-	Komt niet terug. Wordt geregeld met bruidsschat
Toepassingsbereik gebruik gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen	3.151	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen gewasbeschermingsmiddelen	3.152	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik tandheelkkunde	3.153	4.3, eerste lid	4.629 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van tandheelkundige bewerkingen	3.154	4.3, eerste lid	4.632 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik milieustraat	3.155	4.3, eerste lid	3.170 en 4.621 Bal	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.156	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik buitenschietbaan en kleiduivenbaan	3.157	4.3, eerste lid	3.311, 4.699, 4.705 en 4.1175 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.158	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Niet van toepassing verklaring van algemene geluidsvoorschriften	3.159	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Geluidsvoorschriften buitenschietbaan	3.160	2.24	5.76 Bkl	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Methode berekening geluidsbelasting	3.161	2.24	Or	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.162	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik coaten of lijmen van planten	3.163	4.3, eerste lid	3.122 en 4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in buitenlucht te coaten of lijmen met nevelspuit	3.164	4.3, eerste lid	4.347 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij coaten of lijmen	3.165	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.166	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.167	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik fokken, houden of trainen van vogels en zoogdieren	3.168	-	-	Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld in de bruidsschat
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	3.169	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Hoofdstuk 4 Bepalingen met betrekking tot overige activiteiten geldend voor een inrichting type A of B				
Toepassingsbereik opslaan gevaarlijke stoffen in verpakking.	4a	4.3, eerste lid	3.27 en 4.1004 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften en veiligheidsafstanden voor het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking	4.1	4.3, eerste lid	4.1008, 4.1010, 4.1011 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik opslaan van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen	4.1a	4.3, eerste lid	3.30, 3.33, 4.1029 en 4.1048 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor opslaan in politiebureau	4.2	4.3, eerste lid	4.1031 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Voorschriften en veiligheidsafstand opslaan zwart kruit, rookzwak kruit en noodsignalen	4.3	4.3, eerste lid	4.1050 en 4.1051 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Veiligheidsafstand opslaan patronen voor vuurwapens	4.4	4.3, eerste lid	4.1051 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik opslaan van stoffen in bovengrondse opslagtank	4.4a	4.3, eerste lid	3.21, 3.24, 4.896, 4.902, 4.910 en 4.926 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling en veiligheidsafstand voor opslagtank met zuurstof	4.5	4.3, eerste lid	4.905 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Veiligheidsafstanden opslagtank propeen	4.5a	4.3, eerste lid	4.899 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Veiligheidsafstand voor bovengrondse opslagtank met polyesterhars	4.5b	4.3, eerste lid	4.914 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.6	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik parkeer van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	4.6a	4.3, eerste lid	4.1099 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstanden voor vervoerseenheid met gevaarlijke stoffen	4.7	4.3, eerste lid	4.1101 en 4.1103 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik opslaan van organische peroxiden	4.8	4.3, eerste lid	3.27 en 4.1015 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.9	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik opslaan van vaste kunstmeststoffen	4.16	4.3, eerste lid	3.36 en 4.1021 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.17	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik mechanische bewerkingen van hout of kurk	4.20	4.3, eerste lid	4.320 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij mechanische bewerkingen	4.21	4.3, eerste lid	4.331 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.21a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk	4.21b	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod gebruik nevelspuit	4.22	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties stofklasse S	4.23	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.24	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.25	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater in vuilwaterriool	4.26	4.3, eerste lid	2.11 en 4.343 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik mechanische bewerking van rubber en kunststof	4.27	4.3, eerste lid	4.320 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij mechanische bewerking	4.27a	4.3, eerste lid	4.331 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.27b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik reinigen, coaten of lijmen van rubber of kunststof	4.27c	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod gebruik nevelspuit	4.28	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij aanbrengen coating of lijmlagen	4.29	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.30	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.31	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik wegen of mengen rubbercompounds en verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof of polyesterhars	4.31a	4.3, eerste lid	4.377, 4.387 en 4.397 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij wegen of mengen van	4.31b	4.3, eerste lid	4.382 en 4.392 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
rubbercompounds en de emissie van stoffen				
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.31c	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.31d	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik spaanloze, verspanende of thermische bewerking of mechanische eindafwerking van metalen	4.31e	4.3, eerste lid	4.288 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in de buitenlucht bewerkingen uit te voeren	4.32	4.3, eerste lid	4.297 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij bewerkingen	4.33	4.3, eerste lid	4.299 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van chroom VI-verbindingen	4.34	4.3, eerste lid	4.299 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van koperverbindingen	4.35	4.3, eerste lid	4.299 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Maatregelen treffen om zichtbare verspreiding van druppels en nevels te voorkomen	4.36	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Komt alleen terug in de zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.37	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.38	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lassen van metalen	4.38a	4.3, eerste lid	4.262 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in de buitenlucht laswerkzaamheden te verrichten	4.39	4.3, eerste lid	4.265 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij laswerkzaamheden	4.40	4.3, eerste lid	4.267 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van chroom VI-verbindingen	4.41	4.3, eerste lid	4.267 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van loodverbindingen	4.42	4.3, eerste lid	4.267 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.43	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik solderen van metalen	4.43a	4.3, eerste lid	4.275 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij solderen	4.44	4.3, eerste lid	4.280 en 4.281 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van cadmium en cadmiumverbindingen bij hardsolderen	4.45	4.3, eerste lid	4.280 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stoffen behorend tot bepaalde stofklassen	4.46	4.3, eerste lid	4.280 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Verstrekken van informatie over samenstelling, jaarverbruik en emissies	4.47	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.48	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik stralen van metalen	4.48a	4.3, eerste lid	4.218 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in de buitenlucht straalwerkzaamheden te verrichten	4.49	4.3, eerste lid	4.227 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties bij straalwerkzaamheden	4.50	4.3, eerste lid	4.228 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.51	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik reinigen, lijmen en coaten van metalen	4.52	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in de buitenlucht met een nevelspuit te coaten of te lijmen	4.53	4.3, eerste lid	-	Komt niet in deze vorm terug maar er is wel een verplichting tot bronafzuiging. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties bij aanbrengen coating of lijmlagen	4.54	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Verbod op schoonbranden	4.54a	4.3, eerste lid	4.237, 4.238 en 4.239 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik artikelen vluchtige organische stoffen	4.55	4.3, eerste lid	4.438 en 4.352 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.56	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik aanbrengen anorganische deklagen	4.56a	4.3, eerste lid	4.179 Bal	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verbod om deklagen aan te brengen in buitenlucht	4.57	4.3, eerste lid	4.193 Bal	Voortzetting verplichting (in andere vorm) Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties bij aanbrengen anorganische deklagen	4.58	4.3, eerste lid	4.195 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.59	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik beitsen of etsen van metalen	4.59a	4.3, eerste lid	4.246 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties voor beitsen of etsen	4.60	4.3, eerste lid	4.257 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.61	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen	4.61a	4.3, eerste lid	4.179 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties voor elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen	4.62	4.3, eerste lid	4.197 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.63	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik drogen van metalen	4.63a		-	Komt als afzonderlijke activiteit niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Verbod gebruik oplosmiddelen	4.64		2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik aanbrengen van conversielagen op metalen	4.64a	4.3, eerste lid	4.179 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentraties bij chroomzuuranodiseren en zwavelzuuranodiseren	4.65	4.3, eerste lid	4.196 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Verbod gebruik perfluoroctaansulfonaten bij anodiseren	4.66	4.3, eerste lid	4.182 Bal	Voorzetting verbod. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.67	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen	4.67a	4.3, eerste lid	4.179 Bal	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Emissieconcentraties bij thermisch aanbrengen van metaallagen	4.68	4.3, eerste lid	4.198 Bal	Voorzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.69	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lozen van afvalwater	4.69a	4.3, eerste lid	4.179 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Van toepassing verklaring van artikelen	4.70	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig
Gehalte olie in afvalwater dat niet mag worden overschreden	4.71	4.3, eerste lid	2.11, 4.294 en 4.342 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozingen beperken door toepassing BBT en verbod gebruik kwik	4.72	4.3, eerste lid	2.11 en 4.182 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden die niet mogen worden overschreden	4.73	4.3, eerste lid	2.11, 4.189 en 4.252	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Mogelijkheid maatwerk	4.74	4.3, eerste lid	2.11 en 2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Mogelijkheid maatwerk	4.74.0	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik smelten en gieten van metalen	4.74.1	4.3, eerste lid	4.203 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling en emissieconcentratie van lood	4.74.2	4.3, eerste lid	4.210 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bi maken en coaten van verloren gietvormen en kernen	4.74.3	4.3, eerste lid	4.208 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij croning- en coldbox-kernen	4.74.4	4.3, eerste lid	4.211 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij uitbreken van gietstukken	4.74.5	4.3, eerste lid	2.13 en 4.208 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij koud regeneren van zand	4.74.6	4.3, eerste lid	4.208 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74.7	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik mechnische bewerkingen van steen	4.74a	4.3, eerste lid	4.304 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod op mechnische bewerkingen in buitenlucht	4.74aa	4.3, eerste lid	4.313 Bal	Voortzetting verbod (in vorm verplichting). Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij mechnische bewerkingen van steen	4.74b	4.3, eerste lid	4.315 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Gesloten watercircuit en lozen van afvalwater	4.74c	4.3, eerste lid	2.11, 4.308 en 4.309 en 4.310 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74d	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik aanbrengen van lijmen, harsen of coating op steen	4.74da	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om in de buitenlucht vluchtige organische stoffen aan te brengen	4.74e	4.3, eerste lid	4.313 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen	4.74f	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74g	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik chemisch behandelen van steen	4.74ga	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74h	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik vervaardigen van betonmortel	4.74i	4.3, eerste lid	4.134 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verplichting om doseren en mengen in een gesloten ruimte te verrichten en emissieconcentratie	4.74j	4.3, eerste lid	4.146 en 4.147 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van met beton verontreinigde installatieonderdelen	4.74k	4.3, eerste lid	2.11, 4.141 en 4.142 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Mengen van afvalstoffen voor vervaardigen betonmortel	4.74l	4.3, eerste lid	2.13 Bal (gedeeltelijk)	Mengen van afvalstoffen is vergunningplichtig. Derde lid kan worden geregeld met

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				maatwerk. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik vormgeven van betonproducten	4.74m	4.3, eerste lid	4.152 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van uitwassen van beton	4.74n	4.3, eerste lid	2.11, 4.159 en 4.160 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74o	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.74p	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor onbepaalde tijd voor inrichtingen met vergunning	4.74p1	4.3, eerste lid	-	Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik breken van steenachtig materiaal	4.74q	4.3, eerste lid	7.27 Bbl en 4.304 Bal	Geen overgangsrecht nodig
In de buitenlucht breken van steenachtig materiaal	4.74r	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij inpandig breken van steenachtig materiaal	4.74s	4.3, eerste lid	2.13 en 4.315 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik paragraaf	4.74t	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater in een vuilwaterriool	4.75	4.3, eerste lid	4.362 Bal	Artikel 3.362 regelt alleen olie. Voor de andere stoffen geldt de specifieke zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen	4.76	4.3, eerste lid	4.529 en 4.539 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstanden bunkerstation	4.77	4.3, eerste lid	2.13, 4.524, 4.528, 4.532, 4.538, 4.542, 4.553, 4.962 en 4.982 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Absorptiemiddelen en andere hulpmiddelen voor morsingen	4.78	4.3, eerste lid	2.11 en 2.13 Bal	Komt alleen terug in de zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.79	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik afleveren vloeibare brandstof en CNG	4.80	4.3, eerste lid	4.491 en 4.502 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod op inpandige aflevering	4.80a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Veiligheidsafstand voor afleveren CNG anders dan aan motorvoertuigen, vaartuigen of spoorvoertuigen	4.81	4.3, eerste lid	4.484 Bal	Voortzetting verplichtingen, geen overgangsrecht nodig.
Lozen van afvalwater in een vuilwaterriool	4.82	4.3, eerste lid	2.11 en 4.499 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.83	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik onderhouden of repareren van motoren, motorvoertuigen, spoorvoertuigen of andere gemotoriseerde apparaten of proefdraaien van verbrandingsmotoren	4.83a	4.3, eerste lid	4.355 en 4.367 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Aanwezigheid van autowrakken, proefdraaien in buitenlucht en grondslag voor regels bij ministeriële regeling	4.84	4.3, eerste lid	4.365, 4.366 en 4.368 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Uitzondering voor vaartuigen op verbod proefdraaien in buitenlucht	4.85	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Kan met maatwerk worden toegestaan. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik onderhouden, repareren of afspuiten pleziervaartuigen	4.85a	4.3, eerste lid	4.355 en 4.369 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Niet beroepsmatig onderhouden en repareren pleziervaartuigen in buitenlucht toegestaan en verfspuitwerkzaamheden in daartoe bestemde ruimte	4.86	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Ais het geen hoofdstuk 3 activiteit is (bijvoorbeeld scheepswerf) dan mag het in de buitenlucht
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.87	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.88	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal	4.88a	4.3, eerste lid	-	Wordt geregeld met bruidsschat

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Lozen van afvalwater afkomstig van ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal	4.89	4.3, eerste lid	-	Wordt geregeld met bruidsschat
Toepassingsbereik zeefdrukken	4.89a	4.3, eerste lid	4.163 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Eindreiniging zeefdrukramen	4.90	4.3, eerste lid	4.166 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater in vuilwaterriool	4.91	4.3, eerste lid	2.11 en 4.170 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Bij lozen moeten rekening worden gehouden met beschikbare milieu-informatie	4.92	4.3, eerste lid	4.169 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.93	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik vellenoffset druktechniek	4.93a	4.3, eerste lid	4.163 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij toepassen anti-smetpoeder	4.94	4.3, eerste lid	4.174 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94a	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater in het vuilwaterriool	4.94b	4.3, eerste lid	2.11 en 4.169	Bij inwerkingtreding van het Bal moet een werkinstructie zijn opgesteld. Geen overgangsrecht nodig
Geen hulpstoffen met chroom gebruiken	4.94c	4.3, eerste lid	4.166 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94d	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik bedrukken met rotatieoffset druktechniek	4.94da	4.3, eerste lid	4.163 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Van toepassing verklaring afdeling 2.11 over oplosmiddelen	4.94db	4.3, eerste lid	4.438 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater in het vuilwaterriool	4.94dc	4.3, eerste lid	2.11 en 4.169	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig
Geen hulpstoffen met chroom gebruiken	4.94dd	4.3, eerste lid	4.166 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94de	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik bedrukken met flexodruktechniek of verpakkingsdiepdruktechniek	4.94df	4.3, eerste lid	4.163	Geen overgangsrecht nodig
Van toepassing verklaring afdeling 2.11 over oplosmiddelen	4.94dg	4.3, eerste lid	4.438 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Bij lozen moeten rekening worden gehouden met beschikbare milieu-informatie	4.94dh	4.3, eerste lid	4.169 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94di	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik bewerken, lijmen, coaten of lamineren van papier of karton	4.94dj	4.3, eerste lid	4.320 en 4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94e	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.94f	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig.
Emissieconcentratie bij mechanisch verkleinen van papier of karton	4.94g	4.3, eerste lid	4.331 en 4.348 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik reinigen of wassen van textiel	4.94ga	4.3, eerste lid	4.667 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Gebruik PER	4.95	4.3, eerste lid	4.675 en 4.467 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Hoeveelheid koolwaterstof in gereinigde textiel en in vrijkomende drooglucht	4.101	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van reinigen of wassen van textiel	4.102	4.3, eerste lid	2.11 en 4.672 Bal	Voortzetting verplichtingen. Doelmatige bemonstering valt onder zorgplicht. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik mechanische bewerking of verwerking van textiel	4.103a	4.3, eerste lid	4.320 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij textiel bewerking	4.103aa	4.3, eerste lid	4.331 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103b	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103ba	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lassen van textiel	4.103bb	4.3, eerste lid	4.387 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103c	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik lijmen of coaten of veredelen van textiel, leer of bont	4.103ca	4.3, eerste lid	4.336 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie bij aanbrengen van coating of lijmlagen en het veredelen	4.103d	4.3, eerste lid	4.348 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van veredelen van textiel	4.103da	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Komt alleen in zorgplicht terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103e	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103f	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik inwendig reinigen of ontsmetten van transportmiddelen	4.103g	4.3, eerste lid	4.554 en 4.887 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.103h	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Voorkomen dat product in afvalwater komt	4.104	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Komt alleen in zorgplicht terug. Geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van inwendig reinigen of ontsmetten van transportmiddelen waarin onverpakt vlees is vervoerd	4.104a	4.3, eerste lid	4.559 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen of ontsmetten van transportmiddelen waarin dieren zijn vervoerd	4.104b	4.3, eerste lid	4.813 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddel	4.104c		4.893 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
en of meststoffen zijn toegepast				
Lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van veeg- of vuilniswagens	4.104d	4.3, eerste lid	-	Er komt overgangsrecht in de bruidsschat. Verder geen overgangsrecht nodig
Lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van een transportmiddelen waarin betonmortel is vervoerd	4.104e	4.3, eerste lid	2.11, 2.13 en 4.140 tot en met 4.142 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik in werking hebben acculader	4.113c	4.3, eerste lid	-	Wordt geregeld met bruidsschat
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.114	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig. Wordt geregeld met bruidsschat
Toepassingsbereik in werking hebben van een crematorium of strooiveld	4.116	4.3, eerste lid	4.634 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verbod om kisten te verbranden met lood of zink	4.117	4.3, eerste lid	4.636 Bal	Voortzetting verbod. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.118	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie van stofklasse S bij crematieoven voor dieren	4.118a	4.3, eerste lid	4.642 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissieconcentratie kwik en kwikverbindingen	4.119	4.3, eerste lid	4.638 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.120	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik laboratorium of praktijkruimte	4.122	4.3, eerste lid	4.647 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.123	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor lozen afvalwater	4.124	4.3, eerste lid	4.652 Bal	Voortzetting regels. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissieconcentratie eisen voor emissies in de lucht	4.125	4.3, eerste lid	2.13 en 4.656 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.126	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	4.127	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Hoofdstuk 5 Industriële emissies				
Toepassingsbereik van paragrafen	5	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik in werking hebben van een grote stookinstallatie	5.1	4.3, eerste lid	4.29 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Afgassen gecontroleerd afvoeren	5.2	4.3, eerste lid	4.33 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik emissiegrenswaarden	5.3	4.3, eerste lid	4.32 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide	5.4	4.3, eerste lid	4.34 en 4.35 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden	5.5	4.3, eerste lid	4.36 en 4.37 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor koolmonoxide	5.6	4.3, eerste lid	4.38 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor totaal stof	5.7	4.3, eerste lid	4.39 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Uitzonderingen emissiegrenswaarden	5.8	4.3, eerste lid	4.54 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden bij gelijktijdig gebruik verschillende soorten brandstof	5.9	4.3, eerste lid	4.55 en 4.56 Bal	Voortzetting regeling. Geen overgangsrecht nodig
Uitzondering voor laagzwavelige brandstof	5.10	4.3, eerste lid	4.57, 4.58 en 4.59 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Uitzondering als geen gasvormige brandstof wordt gestookt vanwege incident	5.11	4.3, eerste lid	4.60 en 4.61 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Buiten gebruik stellen stookinstallatie	5.12	4.3, eerste lid	4.45, 4.46 en 4.47 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Norm voor netto elektrisch rendement	5.12a	4.3, eerste lid	4.62 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig.
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.13	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor stookinstallaties die met steenkool worden gestookt en voor stookinstallaties met een vergunning met strengere emissiegrenswaarden	5.14	4.3, eerste lid		Overgangsrecht voor stoken met steenkool is materieel uitgewerkt. Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden als maatwerkvoorschriften op grond van artikel 4.13 Iw.
Toepassingsbereik afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandings-installaties	5.15	4.3, eerste lid	4.63 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Afgassen gecontroleerd afvoeren	5.16	4.3, eerste lid	4.72 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Verplichtingen voor het in ontvangst nemen van afvalstoffen	5.17	4.3, eerste lid	2.13 en 4.96 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Terugwinning warmte	5.18	4.3, eerste lid	4.94, 4.98 en 4.100 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor installaties waarin warmte afkomstig is van gevaarlijk afval of onbehandelde of ongesorteerde afvalstoffen	5.19	4.3, eerste lid	4.73 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor andere installaties	5.20	4.3, eerste lid	4.75 en 4.76 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarde voor kwik	5.21	4.3, eerste lid	4.75 en 4.77 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor cementoven	5.22	4.3, eerste lid	4.77 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Bepaling emissiegrenswaarde met formule	5.23	4.3, eerste lid	4.76 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Bij vergunningvoorschrift vaststellen van emissiegrenswaarden die afwijken van art 5.19	5.24	4.3, eerste lid	4.74 Bal	Voortzetting regel. Geen overgangsrecht nodig.
Bij vergunningvoorschrift vaststellen van	5.25	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
emissiegrenswaarden die afwijken van art 5.22				
Afwijken van emissiegrenswaarden	5.26	4.3, eerste lid	4.92 Bal	Voorzetting uitzonderingen. Geen overgangsrecht nodig
Behandeling van afvalwater afkomstig van reiniging afgassen	5.27	4.3, eerste lid	4.68 en 4.69 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Niet verdunnen van afvalwater	5.28	4.3, eerste lid	2.11 Bal	Komt alleen in specifieke zorgplicht terug. Geen overgangsrecht nodig
Norm voor netto elektrisch rendement	5.28a	4.3, eerste lid	4.95 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor netto elektrisch rendement	5.28b	4.3, eerste lid	-	Overgangsrecht is materieel uitgewerkt
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.29	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor lepolovens en lange draaiovens en voor installaties waarvoor strengere vergunningvoorschriften gelden	5.30	4.3, eerste lid	-	Overgangsrecht voor lepolovens en lange draaiovens is materieel uitgewerkt. Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden als maatwerkvoorschriften op grond van artikel 4.13 lw.
Toepassingsbereik ippc-installatie voor productie titaandioxide	5.31	4.3, eerste lid	4.104 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Verboden om afvalstoffen in oppervlaktewater, grondwater of zeewater te brengen	5.32	4.3, eerste lid	4.107 Bal	Voortzetting verboden. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor sulfaatproces	5.33	4.3, eerste lid	4.108 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor chlorideproces	5.34	4.3, eerste lid	4.109 Bal	Voorzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Voorkomen emissie zuurdruppels	5.35	4.3, eerste lid	4.112 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor emissies in de lucht	5.36	4.3, eerste lid	4.113 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden chlorideproces	5.37	4.3, eerste lid	4.114 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.38	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Overgangsrecht voor installaties waarvoor strengere vergunningvoorschriften gelden	5.39	4.3, eerste lid	-	Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden als maatwerkvoorschriften op grond van artikel 4.13 Iw.
Toepassingsbereik installaties voor de productie van zwavel	5.40	4.3, eerste lid	4.120 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Norm voor de omzettingsgraad van geconcentreerd waterstofsulfide	5.41	4.3, eerste lid	2.11 en 4.121 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor bestaande installatie	5.42	4.3, eerste lid	4.121 Bal	Overgangsrecht geregeld in artikel 4.121 Bal
Toepassingsbereik middelgrote stookinstallaties gestookt op niet-standaard brandstoffen	5.43	4.3, eerste lid	4.431ba Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties	5.44	4.3, eerste lid	4.431ba, 4.431cc, 4.431bf, 4.431bg, 4.431bl, 4.431ch, 4.431bm, 4.431bo, 4.431bz en 4.431ca Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden voor stookinstallaties anders dan een zuigermotor of gasturbine	5.44a	4.3, eerste lid	4.431bk en 4.431cg Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden gasturbine	5.44b	4.3, eerste lid	4.431bh en 4.431cd Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden dieselmotor	5.44c	4.3, eerste lid	4.431bi en 4.431ce Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Emissiegrenswaarden gasmotor	5.44d	4.3, eerste lid	4.431bj en 4.431cf Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Toepassingsbereik in werking installatie voor productie van asfalt	5.45	4.3, eerste lid	4.122 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Emissiegrenswaarden productie asfalt	5.46	4.3, eerste lid	2.11 en 4.127 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.47	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht voor installaties die voor 1 januari 2009 in gebruik zijn genomen	5.48	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Is materieel uitgewerkt
Toepassingsbereik opslag vloeistoffen	5.49	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag maatwerk en nadere regels bij ministeriële regeling	5.50	-	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig. Overgangsrecht voor maatwerk is geregeld in artikel 8.1.5 Ib
Begripsomschrijvingen en grondslag nadere regels bij ministeriële regeling	5.51	4.3, eerste lid	2.13, 4.1074 en 4.1081 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik in werking hebben terminal met opslaginstallatie	5.52	4.3, eerste lid	4.1074 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.53	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik in werking hebben terminal met overslaginstallatie	5.54	4.3, eerste lid	4.1074 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor vullen mobiele tank	5.55	4.3, eerste lid	4.1081 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Gemiddelde concentratie dampen	5.56	4.3, eerste lid	4.1082 en 4.1083 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling en nauwkeurigheid meting	5.57	4.3, eerste lid	4.1084 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Normale laaddebiet	5.58	4.3, eerste lid	4.1089 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Dampopvangsysteem heeft een tegendruk van ten hoogste 55 millibar	5.59	4.3, eerste lid	4.1090 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Voorschriften voor vullen tankwagen langs onderzijde	5.60	4.3, eerste lid	4.1091 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	Artikel huidig besluit	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Terugvoeren damp bij een benzineoverslaginstallatie	5.61	4.3, eerste lid	2.11 en 4.1092 Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig
Aanwezigheid benzinelaadportaal	5.62	4.3, eerste lid	4.1093 Bal	Voortzetting verplichting. Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.63	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Toepassingsbereik LPG-tankstations	5.64	4.3, eerste lid	4.472 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Grondslag voor nadere regels bij ministeriële regeling	5.65	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen				
Toepassingsbereik hoofdstuk	6	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig
Overgangsrecht vergunningvoorschriften Wet milieubeheer, nadere eisen en maatwerkvoorschriften	6.1	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht vergunningvoorschriften en nadere eisen lozingen vanuit inrichtingen	6.2	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht vergunningvoorschriften en nadere eisen lozingen anders dan vanuit inrichtingen	6.2a	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht ontheffingen Lozingenbesluit bodembescherming, vergunningen Wvo en diverse toegestane activiteiten	6.3	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Als geen vergunning is verleend of melding is gedaan dan moet alsnog een melding worden gedaan	6.4	4.3, eerste lid	-	Valt onder meldingsverplichtingen en algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht voor lopende vergunningenprocedures	6.5	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht voor lopende vergunningenprocedures	6.5a	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Eerste dag van keuringstermijn is dag van laatste keuring	6.6	4.3, eerste lid	-	Komt niet terug. Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Activiteitenbesluit milieubeheer	**Artikel huidig besluit**	**Artikel Omgevings wet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
Maatwerkvoorschriften voor lozen in oppervlaktewater worden aangemerkt als vergunning	6.7a	4.3, eerste lid	-	Valt onder algemene overgangsrecht Invoeringsbesluit
Overgangsrecht regelen voor wijzigingen in niet-publiekrechtelijke normen	6.41	4.3, eerste lid	Or	Als dat nodig is kan overgangsrecht worden geregeld in de Omgevingsregeling
Verslaglegging over doeltreffendheid en effecten van het besluit	6.42	-	-	Komt niet terug
Besluiten die zijn vervallen	6.43	-	-	Komt niet terug
Inwerkingtredingsbepaling	6.44	4.3, eerste lid	18.2 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Citeertitel	6.45	4.3, eerste lid	18.3 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Standaard berekeningswijze van de kosteneffectiviteit behorend bij artikel 2.7	Bijl. 2	4.3, eerste lid	Or	Zie artikel 8.28, tweede lid Bkl. Geen overgangsrecht nodig
Stuifklassen behorend bij de artikelen 3.37 en 3.38	Bijl. 3	4.3, eerste lid	Bijlage IV Bal	Voortzetting verplichtingen. Geen overgangsrecht nodig

b. Transponeringstabel Bouwbesluit 2012

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
§ 1.1. Algemeen	1.1		1.1	
	1.2		2.10	
	1.3		2.4 en 2.5	
	1.4		2.7	
§ 1.2 Toepassing normen en certificatie- en inspectieschema's				
	1.5		-	
§ 1.3 CE-markering en kwaliteitsverklaringen				
	1.6		2.12	
	1.7		2.13	
	1.8		2.13	
	1.9		2.14	
	1.10		2.12	
	1.11		2.14 en 1.2	
§ 1.4 Bijzondere bepalingen				
	1.12		5.4	
	1.12a		4.9	
	1.13		2.8	
	1.14		4.8	
	1.15		5.6	
	1.16		2.6	
	1.17		6.17	
§ 1.5 Gebruiksmelding				
	1.18		6.6 en 6.7	
	1.19		6.8	
	1.20		-	
	1.21		6.10	
	1.22		6.9	
§ 1.6 Procedure bouwwerkzaamheden				
	1.23		7.8	
	1.24		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	1.25		7.7	
§ 1.7 Procedure sloopwerkzaamheden				
	1.26		7.10	
	1.27		7.11	
	1.28		-	
	1.29		7.14	
	1.30		7.14	
	1.31		-	
	1.32		7.9 en 7.13	
	1.33		7.12	
Hoofdstuk 2: Technische bouwvoorschriften uit oogpunt van veiligheid				

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
Afdeling 2.1 Algemene sterke				
§ 2.1.1 Nieuwbouw	2.1		4.10	
	2.2		4.11	
	2.3		4.12	
	2.4		4.13	
	2.5		5.9	
	2.5a		4.15	
	2.5b		4.14	
§ 2.1.2 Bestaande bouw	2.6		3.8	
	2.7		3.9	
	2.8		3.10	
Afdeling 2.2 Sterkte bij brand				
§ 2.2.1 Nieuwbouw	2.9		4.16	
	2.10		4.17	
	2.11		4.18	
	2.12		5.10	
§ 2.2.2. Bestaande bouw	2.13		3.11	
	2.14		3.12	
	2.15		3.13	
Afdeling 2.3 Afscheiding van vloer, trap en hellingbaan				
§ 2.3.1 Nieuwbouw	2.16		4.9	
	2.17		4.20	
	2.18		4.21	
	2.19		4.22	
	2.20		4.23	
	2.21		5.4	
§ 2.3.2 Bestaande bouw	2.22		3.14	
	2.23		3.15	
	2.24		3.16	
	2.25		3.17	
Afdeling 2.4 Overbrugging van hoogteverschillen				
§ 2.4.1 Nieuwbouw	2.26		4.24	
	2.27		4.25	
	2.28		5.4	
	2.29		4.33	
§ 2.4.2 Bestaande bouw	2.30		3.18	
	2.31		3.19	
Afdeling 2.5 Trap				
§ 2.5.1 Nieuwbouw	2.32		4.24	
	2.33		4.26	
	2.34		4.27	
	2.35		4.28	
	2.36		4.29	
	2.37		5.4	
§ 2.5.2 Bestaande bouw	2.38		3.18	
	2.39		3.20	
	2.40		3.21	
	2.41		3.22	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
Afdeling 2.6 Hellingbaan				
§ 2.6.1 Nieuwbouw	2.42		4.24	
	2.43		4.30	
	2.44		4.31	
	2.45		4.32	
	2.46		5.4	
§ 2.6.2 Bestaande bouw	2.47		3.18	
	2.48		3.23	
	2.49		3.24	
Afdeling 2.7 Beweegbare constructieonderdelen				
§ 2.7.1 Nieuwbouw	2.50		4.34	
	2.51		4.35 en 4.216	
	2.52		5.4	
	2.53		4.36	
§ 2.7.2 Bestaande bouw	2.54		3.25	
	2.55		3.26	
Afdeling 2.8 Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie				
§ 2.8.1 Nieuwbouw	2.56		4.37	
	2.57		4.38	
	2.58		4.39	
	2.59		4.40	
	2.60		4.135	
	2.61		4.41	
§ 2.8.2 Bestaande bouw	2.62		3.27	
	2.63		3.28	
	2.64		3.29	
	2.65		3.75	
Afdeling 2.9 Beperking van het ontwikkelen van brand en rook				
§ 2.9.1 Nieuwbouw	2.66		4.42	
	2.67		4.43	
	2.68		4.44	
	2.69		4.45	
	2.70		4.46	
	2.71		4.47	
	2.72		-	
	2.73		5.12	
	2.74		4.48	
§ 2.9.2 Bestaande bouw	2.75		3.30	
	2.76		3.31	
	2.77		3.32	
	2.78		3.33	
	2.79		3.34	
	2.80		3.35	
Afdeling 2.10 Beperking van uitbreiding van brand				
§ 2.10.1 Nieuwbouw	2.81		4.49	
	2.82		4.50	
	2.83		4.51 en 4.52	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	2.84		4.53 en 4.54	
	2.85		5.13	
	2.86		4.55	
§ 2.10.2 Bestaande bouw	2.87		3.36	
	2.88		3.37	
	2.89		3.38 3n 3.39	
	2.90		3.40 en 3.41	
Afdeling 2.11 Verdere beperking van uitbreiding van brand				
§ 2.11.1 Nieuwbouw	2.91		4.56	
	2.92		4.57 en 4.58	
	2.93		4.59	
	2.94		4.60, 4.61 en 4.62	
	2.95		5.4	
	2.96		4.63	
§ 2.11.2 Bestaande bouw	2.97		3.42	
	2.98		3.43 en 3.44	
	2.99		3.45	
	2.100		3.46 en 3.47	
Afdeling 2.12 Vluchtroutes				
§ 2.12.1 Nieuwbouw	2.101		4.64 en 4.73	
	2.102		4.65, 4.66 en 4.67	
	2.103		4.68	
	2.104		4.69	
	2.105		4.70	
	2.106		4.71	
	2.107		4.7, 4.75, 4.76, 4.77, 4.78 en 4.79	
	2.108		4.80 en 4.81	
	2.109		5.4	
	2.110		4.72 en 4.82	
§ 2.12.2 Bestaande bouw				
	2.111		3.48 en 3.55	
	2.112		3.49 en 3.50	
	2.113		3.51	
	2.114		3.52	
	2.115		3.53	
	2.116		3.54	
	2.117		3.56, 3.57, 3.58, 3.59 en 3.60	
	2.118		-	
Afdeling 2.13 Hulpverlening bij brand				
§ 2.13.1 Nieuwbouw	2.119		4.83	
	2.120		4.84	
	2.121		4.85	
	2.122		4.86	
	2.123		5.4	
	2.124		4.87	
§ 2.13.2 Bestaande bouw	2.125		3.61	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	2.126		3.62	
Afdeling 2.14 Hoge en ondergrondse gebouwen, nieuwbouw				
	2.127		4.88	
	2.128		4.89	
Afdeling 2.15 Inbraakwerendheid, nieuwbouw				
	2.129		4.99	
	2.130		4.100	
	2.131		5.4	
Afdeling 2.16 Veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied nieuwbouw				
	2.132		4.90	
	2.133		4.91, 4.92, 4.93, 4.94, 4.95 en 4.124	
	2.133a		5.4	
Afdeling 2.17				
§ 2.17.1 Nieuwbouw	2.134		4.97	
	2.135		4.98	
	2.136		3.133	
	2.137		-	
Hoofdstuk 3 Technische bouwvoorschriften uit oogpunt van gezondheid				
Afdeling 3.1 Bescherming tegen geluid van buiten, nieuwbouw				
	3.1		4.101	
	3.2		4.102	
	3.3		4.103	
	3.4		4.104	
	3.5		5.4	
	3.6		4.105	
Afdeling 3.2 Bescherming tegen geluid van installaties, nieuwbouw				
	3.7		4.106	
	3.8		4.107	
	3.9		4.108	
	3.10		5.14	
	3.11		4.109	
Afdeling 3.3 Beperking van galm, nieuwbouw				
	3.12		4.110	
	3.13		4.111	
	3.14		5.4	
Afdeling 3.4 Geluidwering tussen ruimten, nieuwbouw				

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	3.15		4.112	
	3.16		4.113	
	3.17		4.114	
	3.17a		4.115	
	3.18		5.4	
	3.19		4.116	
Afdeling 3.5 Wering van vocht				
§ 3.5.1 Nieuwbouw	3.20		4.117	
	3.21		4.118	
	3.22		4.119	
	3.23		4.120	
	3.24		5.4	
§ 3.5.2 Bestaande bouw	3.25		3.63	
	3.26		3.64	
	3.27		3.65	
Afdeling 3.6 Luchtverversing				
§ 3.6.1 Nieuwbouw	3.28		4.121	
	3.29		4.122	
	3.30		4.123	
	3.31		4.124	
	3.32		4.125	
	3.33		4.126	
	3.34		4.127 en 4.128	
	3.35		5.15	
	3.36		4.129	
§ 3.6.2 Bestaande bouw	3.37		3.66	
	3.38		3.67	
	3.39		3.68	
	3.40		3.70 en 3.71	
Afdeling 3.7 Spuivoorziening				
§ 3.7.1 Nieuwbouw	3.41		4.130	
	3.42		4.131	
	3.43		4.132	
	3.44		5.4	
	3.45		4.133	
§ 3.7.2 Bestaande bouw	3.46		3.72	
	3.47		3.73	
Afdeling 3.8 Toevoer van verbrandingslucht en afvoer van rookgas				
§ 3.8.1 Nieuwbouw	3.48		4.134	
	3.49		4.135	
	3.50		4.136 en 4.137	
	3.51		4.138 en 4.139	
	3.52		4.140	
	3.53		4.141	
	3.54		4.136 en 4.137	
	3.55		5.16	
	3.56		4.142	
§ 3.8.2 Bestaande bouw	3.57		3.74	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	3.58		3.75	
	3.59		3.76 en 3.77	
	3.60		3.78	
	3.61		3.76 en 3.77	
Afdeling 3.9 Beperking van de aanwezigheid van schadelijke stoffen en ioniserende straling				
§ 3.9.1 Nieuwbouw	3.62		6.1	
	3.63		6.25 en 6.26	
	3.64		6.1	
	3.65		6.1	
S 3.9.2 Bestaande bouw	3.66		6.1	
	3.67		6.25 en 6.26	
Afdeling 3.10 Bescherming tegen ratten en muizen				
§ 3.10.1 Nieuwbouw	3.68		4.143	
	3.69		4.144	
	3.70		4.145	
	3.71		5.4	
§ 3.10.2 Bestaande bouw	3.72		3.79	
	3.73		3.80	
Afdeling 3.11 Daglicht				
S 3.11.1 Nieuwbouw	3.74		4.146	
	3.75		4.147	
	3.76		5.4	
§ 3.11.2 Bestaande bouw	3.77		3.81	
	3.78		3.82	
Hoofdstuk 4 Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van bruikbaarheid				
Afdeling 4.1 Verblijfsgebied en verblijfsruimte				
§ 4.1.1 Nieuwbouw	4.1		4.162	
	4.2		4.163	
	4.3		4.164	
	4.4		5.17	
§ 4.1.2 Bestaande bouw	4.5		3.88	
	4.6		3.89	
	4.7		3.90	
Afdeling 4.2 Toiletruimte				
§ 4.2.1 Nieuwbouw	4.8		4.165	
	4.9		4.166	
	4.10		4.167	
	4.11		5.18	
	4.12		5.4	
§ 4.2.2 Bestaande bouw	4.13		3.91	
	4.14		3.92	
	4.15		-	
	4.16		5.19	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
Afdeling 4.3 Badruimte, nieuwbouw				
	4.17		4.168	
	4.18		4.169	
	4.19		4.170	
	4.20		5.19	
Afdeling 4.4 Bereikbaarheid en toegankelijkheid, nieuwbouw				
	4.21		4.179 en 4.183	
	4.22		4.180	
	4.23		4.181	
	4.24		4.184, 4.185 en 4.186	
	4.25		4.187	
	4.26		4.188	
	4.27		4.182 en 4.189	
	4.28		4.190	
	4.29		5.4	
Afdeling 4.5 Buitenberging, nieuwbouw				
	4.30		4.171	
	4.31		4.172	
	4.32		4.173	
	4.33		5.4	
Afdeling 4.6 Buitenruimte, nieuwbouw				
	4.34		4.174	
	4.35		4.175	
	4.36		5.4	
Afdeling 4.7 Opstelplaatsen				
§ 4.7.1 Nieuwbouw	4.37		4.176	
	4.38		4.177	
	4.39		4.178	
	4.40		5.4	
§ 4.7.2	4.41		3.94	
	4.42		3.95	
	4.43		3.96	
Hoofdstuk 5 Technische bouwvoorschriften uit oogpunt van energiezuinigheid en milieu, nieuwbouw				
Afdeling 5.1 Energiezuinigheid, nieuwbouw				
	5.1		4.148	
	5.2		4.149	
	5.3		4.152 en 4.153	
	5.4		4.154	
	5.5		4.155	
	5.6		5.20	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	5.7		4.156	
Afdeling 5.2 Milieu, nieuwbouw				
	5.8		4.158	
	5.9		4.159	
	5.10		4.5	
Hoofdstuk 6 Voorschriften inzake installaties				
Afdeling 6.1 Verlichting, nieuwbouw en bestaande bouw	6.1		3.99 en 4.193	
	6.2		3.100 en 4.194	
	6.3		3.101 en 4.195	
	6.4		3.102 en 4.196	
	6.5		3.103 en 4.197	
	6.6		4.8	
Afdeling 6.2 Voorzieningen voor het afnemen en gebruiken van energie, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.7		3.105 en 4.198	
	6.8		3.106 en 4.199	
	6.9		3.107 en 4.200	
	6.10		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
Afdeling 6.3 Watervoorziening, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.11		3.108 en 4.201	
	6.12		3.109 en 4.202	
	6.13		3.110 en 4.203	
	6.14		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
Afdeling 6.4 Afvoer van huishoudelijk afvalwater en hemelwater, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.15		3.111 en 4.204	
	6.16		3.112 en 4.205	
	6.17		3.113 en 4.206	
	6.18		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
Afdeling 6.5 Tijdig vaststellen van brand, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.19		3.114 en 4.207	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	6.20		3.115, 3.116, 4.208, 4.209, 4.210 en 6.33	
	6.21		3.117, 4.211, 5.24, 2.6 en 6.4	
Afdeling 6.6 Vluchten bij brand, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.22		3.118 en 4.212	
	6.23		3.119, 4.213, 4.214, 6.34, 2.6 en 6.4	
	6.24		3.120 en 4.125	
	6.25		3.121, 3.122, 4.216 en 4.217	
	6.26		3.123 en 4.218	
Afdeling 6.7 Bestrijden van brand, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.27		3.124 en 4.219	
	6.28		4.220 en 6.36	
	6.29		3.125 en 4.221	
	6.30		3.126 en 4.222	
	6.31		3.127, 4.223 en 6.36	
	6.32		6.37	
	6.33		3.127, 4.220, 4.223, 2.6 en 6.4	
	6.34		4.224	
Afdeling 6.8 Bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.35		3.128 en 4.225	
	6.36		3.129, 3.130, 4.226 en 4.227	
	6.37		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	6.38		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	6.39		4.228	
	6.40		3.131, 3.132, 4.229 en 4.230	
Afdeling 6.9 Aanvullende regels tunnelveiligheid, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.41		3.133 en 4.231	
	6.42		3.134 en 4.232	
	6.43		3.135 en 4.233	

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	6.44		3.136 en 4.234	
	6.45		3.137 en 4.235	
	6.46		3.138 en 4.236	
	6.47		3.139 en 4.237	
Afdeling 6.10 Bereikbaarheid van gebouwen voor personen met een functiebeperking, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.48		3.97 en 4.191	
	6.49		3.98 en 4.192	
Afdeling 6.11 Tegengaan van veel voorkomende criminaliteit, nieuwbouw en bestaande bouw				
	6.50		3.140 en 4.238	
	6.51		3.141 en 4.239	
Afdeling 6.12 Veilig onderhoud gebouwen, nieuwbouw				
	6.52		4.240	
	6.53		4.241	
Afdeling 6.13 Technische bouwsystemen				
	6.54		5.8	
	6.55		5.21	
Hoofdstuk 7 Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken open erven en terreinen				
Afdeling 7.1 Voorkomen van brandgevaar en ontwikkeling van brand, nieuwbouw en bestaande bouw				
	7.1		6.11	
	7.2		6.12	
	7.3		6.13	
	7.4		6.14	
	7.5		6.15	
	7.6		6.4	Voor het gedeelte binnen het bouwwerk geldt de specifieke zorgplicht brandveilig gebruik. Voor het gedeelte nabij het bouwwerk geldt dat de rijksregel vervalt en dat dat deel wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
	7.7		6.4	Het gedeelte voor binnen het bouwwerk komt terug in de specifieke zorgplicht brandveilig gebruik. Voor het gedeelte nabij het bouwwerk geldt dat de rijksregel vervalt en dat dat deel wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	7.8		6.4	
	7.9		6.4	
	7.10		6.4	
Afdeling 7.2 Veilig vluchten bij brand, nieuwbouw en bestaande bouw				
	7.11		6.19	
	7.11a		6.20	
	7.12		6.21	
	7.13		6.22	
	7.14		6.23	
	7.15		6.24	
	7.16		6.4	
Afdeling 7.3 Overige bepalingen veilig en gezond gebruik, nieuwbouw en bestaande bouw				
	7.17		6.1	
	7.18		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	7.19		6.25 en 6.26	
	7.20		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	7.21		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	7.22		-	Wordt opgenomen in de bruidsschat omgevingsplan.
	7.23		3.142,3.143, 3.144, 4.242 en 4.243	
Hoofdstuk 8 Bouw- en sloopwerkzaamheden				
Afdeling 8.1 Het voorkomen van onveilige situaties en het beperken				

Hoofdstuk/onderwerp Bouwbesluit 2012	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB (Bbl)	Toelichting overgangsrecht
van hinder tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden				
	8.1		7.1	
	8.2		7.15 en 7.38	De eisen ter voorkoming van beschadiging of belemmering in de omgeving worden op rijksniveau losgelaten en komen terug in de bruidsschat omgevingsplan.
	8.3		7.17 en 7.39	
	8.4		7.18 en 7.38	
	8.5		7.19 en 7.38	
	8.6		7.16 en 7.38	
	8.7		7.8 en 7.13	
Afdeling 8.2 Afvalscheiding				
	8.8		7.1	
	8.9		7.24, 7.25 en 7.26	
Hoofdstuk 9 Overgangs- en slotbepalingen				
	9.1		-	
	9.2		3.104 en 2.11	
	9.3		-	
	9.4		8.1	
	9.5		8.2	

c. Transponeringstabel Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Onderwerp/hoofdstuk Besluit algemene regels milieu mijnbouw	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
H1 Algemene bepalingen				
	2	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	3	4.3 in samenhang met 4.6	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
H2 Toepassingsgebied, meldingen en instemming				
	4	4.3, eerste lid	3.320 en 4.1116 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	5	4.3, eerste lid	3.320 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	5a, eerste lid	16.15 en 16.16	3.321 Bal en 4.29 Ob	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.0a IbOw.
	5a, tweede tot en met vierde lid	-	-	-
	5b	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.0a IbOw.
	6	4.3, eerste lid	3.320 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Melding	7, eerste en tweede lid	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	2.17 en 4.1117, eerste en tweede lid, Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.1 en 8.1.2 IbOw.
	7, derde tot en met vijfde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	7, zesde lid	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	4.1117, vierde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Melding	8, eerste en tweede lid	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	2.17 en 4.1117, eerste en tweede lid, Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.1 IbOw.
	8, derde tot en met vijfde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	8, zesde lid	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	4.1117, vierde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Instemming	8a	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	3.321 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.0a IbOw.
H3 Werkzaamheden met mobiele installaties op land				
§1 Algemene voorschriften	9	-	-	-
	10	4.3, eerste lid	2.21 en 2.22 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.3 IbOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit algemene regels milieu mijnbouw	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
	11, eerste lid	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	11, tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	12	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	13	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	14	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	15, eerste tot en met derde lid	-		Geen overgangsrecht nodig.
	16, eerste en tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	17	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§2 Geluid				
	19, onder a	2.24, eerste lid	5.65, eerste lid Bkl	In bruidsschat opgenomen. Geen overgangsrecht nodig.
	19, onder b tot en met f		-	Geen overgangsrecht nodig.
	20, eerste en tweede lid	2.24, eerste lid	5.66, eerste lid Bkl	In bruidsschat opgenomen. Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.5 IbOw.
	20, derde en vierde lid		-	Voor wat betreft het vierde lid lift overgangsrecht mee met artikel 8.1.5 IbOw.
	21		-	Geen overgangsrecht nodig.
§3 Lucht	22, eerste lid	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	22, tweede lid	4.3, eerste lid	4.1126, onder a Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	22, derde lid	4.3, eerste lid	4.1126, onder b Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	23, eerste lid	4.3, eerste lid	Par. 3.2.1, art. 2.7 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.2 IbOw.
	23, tweede lid	4.3, derde lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
	23, derde lid		Par. 3.2.1, art. 2.7 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	24, eerste lid	4.3, eerste lid	4.1122 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	24, tweede lid	4.3 in samenhang met 4.4, eerste lid	4.1119 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.2 IbOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit algemene regels milieu mijnbouw	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
	24, derde lid	2.24, 4.3 in samenhang met 4.5	2.13 Bal	Overgangsrecht is geregeld in artikel 8.1.5 IbOw.
	25	4.3, eerste lid	5.26 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§4 Bodembescherming en water				
	27	4.3 in samenhang met 4.22	4.1121 en 2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	28	2.24 en 4.3 in samenhang met 4.5	2.11 en 2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	29	4.3, eerste lid	2.11 en 2.7 onder a Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.3 IbOw.
	30	4.3, eerste lid	2.11 en 5.20 en 5.21 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	31	4.3, eerste lid	2.11, 4.1121, 5.18 en 5.19 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	32	4.3, eerste lid	2.11, 4.1123, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	33	4.3, eerste lid	4.1120 en artikel 5.3 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§5 Afvalstoffen en gevaarlijke stoffen				
	35	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	36	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	37, eerste lid	-	-	-
	37, tweede lid	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	38	4.3, eerste lid	4.1012 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	39	-	4.916, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§6 Energiegebruik	40, eerste lid		2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	40, tweede lid	2.24 en 4.3 in samenhang met 4.5	2.13 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.5 IbOw.
§7 Verkeer	41	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
§8 Documenten	42		2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	43	1.7	2.10 en 2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§9 Externe veiligheid	44	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit algemene regels milieu mijnbouw	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting Overgangsrecht**
	45	2.24, eerste lid en 2.28, aanhef en onder c	§ 5.1.2.2 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
H4 Werkzaamheden met mobiele installaties in oppervlaktewater				
§1 Algemene voorschriften	46	4.3, eerste lid	2.21, 2.21 en 2.10 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.3 IbOw.
	47	-	-	-
	48	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	49	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§2 Geluid	50	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	51	-	-	-
§3 Lucht	52	4.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
	53	4.3, eerste lid	-	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.2 IbOw.
	54, eerste lid	4.3, eerste lid	4.1117 en 2.7 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.2 IbOw.
	54, tweede lid	4.3 in samenhang met 4.5	2.13 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.5 IbOw.
	55	4.3, eerste lid	5.38 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	56	-	-	
§4 Afvalstoffen en gevaarlijke stoffen	57	1.7	2.10 en 2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	58	1.7	2.111 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	59	-	-	-
	60	-	-	-
§5 Energieverbruik	61, eerste lid		2.10 en 2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	61, tweede lid	4.3 in samenhang met 4.5	2.13 en 2.7 onder b Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§6 Documenten	62		2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
H5 Het oprichten en in stand houden van onderzeese installaties				
§1 Onderhoud	63		2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
§2 Lozingen	64	1.7	2.10 en 2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit algemene regels milieu mijnbouw	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting Overgangsrecht**
§3 Ongewoon voorval	65		2.21, 2.22 en 2.10 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.1.3 IbOw.
H6 Overgangs- en slotbepalingen	66 en 66a	-	-	Uitgewerkt t.z.t. Bal in werking treedt.
	67 t/m 69	-	-	-

d. Transponeringstabel Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen				
Buitentoepassing-verklaring	1.2, onder a	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	1.2, onder b	Artikelen 2.24, eerste lid, 2.28, onderdelen a tot en met c, e en f	9.1, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk 2				
Titel 2.1 Rijksvaarwegen				
Vrijwaringszone	2.1.2, eerste lid	2.24, eerste lid	5.160 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
	2.1.2, tweede lid	2.24, tweede lid	Or	Geen overgangsrecht nodig.
Veiligheid scheepvaart op vaarwegen	2.1.3	2.24, eerste lid	5.161 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
Titel 2.2 Project Mainportontwikkeling Rotterdam				
Aanwijzing en begrenzing landaanwinningsgebied, duincompensatiegebied en bodembeschermingsgebied	2.2.1, 2.2.3 en 2.2.5	2.24, eerste lid	5.140 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Gebruik van grond	2.2.2	2.24, eerste lid	5.141 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Bestemmingen duincompensatiegebied en bodembeschermings-gebied	2.2.4 en 2.2.6	2.24, eerste lid	5.142 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Aanwijzing en begrenzing natuur- en recreatiegebieden	2.2.7	2.24, eerste lid	5.143 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Bestemmingen natuur- en recreatiegebieden	2.2.8, eerste tot en met vierde en	2.24, eerste lid	5.144, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
	vijfde lid, onder b			
	2.2.8, vijfde lid, onder a	2.24, eerste lid	5.144, tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	2.2.8, zesde lid	2.24, eerste lid	5.145 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
	2.2.8, zevende lid	-	-	-
	2.2.8, achtste en negende lid	2.24, eerste lid	5.146 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Titel 2.3 Kustfundament				
Afwegingskader	2.3.2	2.24, eerste lid	5.129 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Primaire waterkering	2.3.3	2.24, tweede lid	Or	De ligging van de primaire waterkeringen en het daarbij behorende beperkingengebied wordt bij waterschaps-verordening vastgesteld en als het primaire waterkeringen betreft die in beheer bij het Rijk zijn, bij de voorgenomen Omgevingsregeling. De omzetting naar de Omgevingsregeling vergt geen overgangsrecht, omdat deze tegelijkertijd met het Bkl in werking treedt. Overgangsrecht voor de legger is opgenomen in de artikelen 4.7,onder c en 4.59 van de IwOw en overgangsrecht voor de keur is opgenomen in artikel 4.7, onder a, onder 1°, van die wet.
Algemene regels ter zake van gronden behorend tot een primaire waterkering met inbegrip van beschermingszones	2.3.4	2.24, eerste lid	5.38 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Bouwen in het kustfundament buiten stedelijk gebied	2.3.5, eerste lid	2.24, eerste lid	5.40, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
	2.3.5, tweede lid en derde lid	2.24, eerste lid	5.40, tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
	2.3.6	2.24, tweede lid	5.40, derde lid Bkl	Generiek overgangsrecht is opgenomen in 5.36 Bkl. Eventueel overgangsrecht voor regels in de omgevingsverordening moet worden opgenomen in de omgevings-verordening van de provincie Fryslân.
Titel 2.4 Grote rivieren				
Relatie met watervergunning	2.4.2	2.24, eerste lid	5.44 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 van het Bkl.
Rivierbed	2.4.3, eerste lid, onder a tot en met c	2.24, eerste lid	5.43, eerste lid Bkl	De onderdelen b en c komen ook terug in artikel 6.6, tweede lid, onder b en c, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 van het Bkl.
	2.4.3, eerste lid, onder d	-	Komt terug in specifieke zorgplicht van artikel 6.6, tweede lid, onder e Bal	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
	2.4.3, tweede lid	2.24, eerste lid	5.45, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
	2.4.3, derde lid	2.24, eerste lid	5.45, tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
Stroomvoerend deel rivierbed	2.4.4	2.24, eerste lid	5.46, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
Stroomvoerend deel rivierbed, niet riviergebonden activiteiten	2.4.5	2.24, eerste lid	5.46, eerste lid, onder n, en tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
met per saldo meer ruimte voor de rivier				artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
Aanwijzing en begrenzing gebiedsreserveringen voor de lange termijn	2.4.6	2.24, eerste lid	5.42 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Geen grootschalige en kapitaalintensieve ontwikkelingen in bestemmingsplannen	2.4.7	2.24, eerste lid	5.47 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
Titel 2.5 Waddenzee				
Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten Waddenzee	2.5.2	2.24, eerste lid	5.129b Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing en begrenzing waddengebied	2.5.3, eerste lid	2.24, eerste lid	5.129a, tweede lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing en begrenzing Waddenzee	2.5.3, tweede lid	2.24, eerste lid	5.129a, eerste lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Geen overgangsrecht nodig.
Beoordeling	2.5.4, eerste lid	2.24, eerste lid	5.129d Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, IwOw.
	2.5.4, tweede en derde lid	-	-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, IwOw.
Nee, tenzij	2.5.5	2.24, eerste lid	5.129c Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Externe werking	2.5.6	2.24, eerste lid	5.129c en d Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Geen inpoldering	2.5.7	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder e Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Aanlegverbod vliegvelden	2.5.8	2.24, eerste lid	5.129f, eerste lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Booreilanden	2.5.9	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid onder g Bkl, zoals	Overgangsrecht is opgenomen in de

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
			ingevoegd bij het IbOw.	artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Havens en bedrijventerreinen	2.5.10, eerste lid	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder b en c Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.184 van het Bkl.
	2.5.10, tweede lid	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder b, onder 2° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
	2.5.10, derde lid	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder b, onder 3° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Geen bebouwing in de Waddenzee, tenzij	2.5.11	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder d, onder 1° tot en met 4° en 6° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Bebouwing in het waddengebied	2.5.12, eerste lid	2.24, eerste lid	5.129f, tweede lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
	2.5.12, tweede lid	2.24, eerste lid	5.129f, derde lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Installaties voor het winnen van diepe delfstoffen	2.5.13, eerste lid	2.24, eerste lid	5.129e, eerste lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.129e, eerste lid, van het Bkl.
	2.5.13, tweede lid	2.24, eerste lid	5.129c en 5.129e, tweede lid Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
	2.5.13, derde lid	2.24, eerste lid	Artikel 5.129e Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Windturbines	2.5.14	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder a Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Winnen van oppervlakte-delfstoffen, ontgrondingen en schelpenwinning	2.5.15	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder f Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Jachthavens	2.5.16	2.24, eerste lid	5.129d, eerste lid, onder b en onder b, onderdeel 1° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.128 van het Bkl.
Omgevingsvergunning voor bepaalde termijn	2.5.17, onder a		5.129d, eerste lid, onder d, onder 5° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	2.5.17, onder b		5.129d, eerste lid, onder f, onder 1° Bkl, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Relatie met regels kustfundament	2.5.18		-	-
Titel 2.6 Defensie				
Aanwijzing	2.6.2, eerste lid	2.24, eerste lid	5.150, eerste lid en bijlage XIV onder A Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, tweede lid	2.24, eerste lid	5.150, tweede lid en bijlage XIV onder B Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, derde tot en met vijfde lid	-		Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, zesde en zevende lid		5.150, derde lid en bijlage XIV onder C Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, achtste en negende lid	2.24, eerste lid	5.150, vijfde lid en bijlage XIV onder E Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, tiende lid	2.24, eerste lid	5.146, vierde lid en bijlage XIV onder D Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.6.2, elfde en twaalfde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Militaire terreinen	2.6.3, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.151 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
				Ow en 5.149 van het Bkl.
	2.6.3, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.152 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
	2.6.4	-		Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Militaire munitieopslagplaats en aanwijzing veiligheidszones	2.6.5	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.32, onder b en bijlage X Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
	2.6.6, eerste lid		5.29 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Civiele inrichting voor explosieven en aanwijzing veiligheidszones	2.6.6, tweede lid en 2.6.7, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.28, onder b en bijlage IX, onder D Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
	2.6.6, derde lid	-	-	-
Bestemmingsplannen, afwijken van bestemmingsplannen en veiligheidszones	2.6.7, tweede tot en met vierde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.29, eerste en tweede lid en 5.33, eerste en tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.30 en 5.34 Bkl.
Zend- en ontvangstinstallaties en beperkingen in de nabijheid daarvan	2.6.8, eerste lid en 2.6.9, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.151 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 Bkl.
	2.6.8, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.153 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
Militaire radarstations, beperkingen rondom een radarstation en beoordeling gevolgen van bouwwerken	2.6.9, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.155, eerste lid en bijlage XIV onder E Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
	2.6.9, derde lid	-	-	-
	2.6.9, vierde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder e	5.155, derde lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, IwOw.
	2.6.9, vijfde lid	-	-	-
	2.6.9, zesde lid	-	-	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
				artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, IwOw.
	2.6.9, zevende lid	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Beperkingen in verband met militaire laagvliegroutes jacht- en transportvliegtuigen	2.6.10	2.24, eerste lid	5.154 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 van het Bkl.
Titel 2.7 Hoofdwegen en landelijke spoorwegen				
Aanwijzing reserveringsgebieden verbreding bestaande hoofdwegen	2.7.2	2.24, eerste lid	5.133 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing reserveringsgebieden nieuwe infrastructuur	2.7.3	2.24, eerste lid	5.133 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing belemmerende activiteiten	2.7.4	2.24, eerste lid	5.134 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.132 van het Bkl.
Titel 2.8 Elektriciteitsvoorziening				
Aanwijzing vestigingsplaatsen grootschalige elektriciteitsopwekking	2.8.2	2.24, eerste lid	5.156, eerste lid en bijlage XV, onder A Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Waarborging vestigingsplaats grootschalige elektriciteitsopwekking	2.8.3	2.24, eerste lid	5.157 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Aanwijzing vestigingsplaatsen kernenergiecentrale	2.8.4	2.24, eerste lid	5.156, tweede lid en bijlage XV, onder B Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Waarborging vestigingsplaats kernenergiecentrale	2.8.5	2.24, eerste lid	5.158 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.149 Bkl.
Aanwijzing hoogspannings-verbinding	2.8.6	2.24, eerste lid	5.156, derde lid en bijlage XV, onder C Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Bestemming hoogspannings-verbinding	2.8.7	2.24, eerste lid	5.159 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Titel 2.9 Buisleidingen van nationaal belang voor het				

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
vervoer van gevaarlijke stoffen				
Aanwijzing voorkeurstracés	2.9.2, eerste lid	2.24, eerste lid	5.136 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Nadere uitwerking voorkeurstracé	2.9.3	2.24, eerste lid	5.137 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.132 Bkl.
Belemmerende activiteiten	2.9.4	2.24, eerste lid	5.138 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.132 Bkl.
Aanleg buisleiding van nationaal belang	2.9.5	2.24, eerste lid	5.139 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.132 Bkl.
Titel 2.10 Natuurnetwerk Nederland				
Toepassingsbereik	2.10.1, tweede lid	2.24, eerste lid	7.5 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Begrenzing	2.10.2	2.24, eerste lid	7.6 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Wezenlijke kenmerken en waarden	2.10.3, eerste lid	2.24, eerste lid	7.7, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Beschermingsregime	2.10.3, tweede lid en 2.10.4, eerste lid	2.24, eerste lid	7.8, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.10.4, tweede lid	-	-	
	2.10.4, derde lid	2.24, eerste lid	7.8, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Wijziging van begrenzing	2.10.5	2.24, eerste lid	7.8, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Titel 2.11 Primaire waterkeringen buiten kustfundament				
Hoofdbestemming primaire waterkering en aanduiding beschermingszone	2.11.2	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Regels primaire waterkering en gronden beschermingszone	2.11.3	2.24, eerste lid	5.38 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.
Titel 2.12 IJsselmeergebied				
Geen nieuwe bebouwing en landaanwinning in bestemmingsplan	2.12.2	2.24, eerste lid	5.49 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw, 22.1 Ow en 5.36 Bkl.

Onderwerp/hoofdstuk besluit algemene regels ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Titel 2.13 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde				
Begrenzing	2.13.2, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.27, aanhef en onder a en b	7.3 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.13.2, tweede lid	-	-	-
Kernkwaliteiten	2.13.3	2.24, eerste lid, en 2.27, aanhef en onder a en b	7.4, eerste lid en bijlage XVII Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Provinciale verordening	2.13.4	2.24, eerste lid, en 2.27, aanhef en onder a en b	7.4, tweede en derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Titel 2.14 Ruimtereservering parallelle Kaagbaan				
Reserveringsgebied parallelle Kaagbaan	2.14.1, eerste lid	2.24, eerste lid	5.147 en 5.148, eerste lid Bkl	Voor zover dit onderdeel betrekking heeft op artikel 5.147 van het Bkl is er geen overgangsrecht nodig. Voor zover dit onderdeel betrekking heeft op artikel 5.148, eerste lid van het Bkl is er overgangsrecht opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
	2.14.1, tweede lid	2.24, eerste lid	5.148, tweede lid, onder a	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 IwOw en 22.1 Ow.
Tijdelijke afwijking	2.14.2	2.24, eerste lid	5.148, tweede lid, onder b	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Hoofdstuk 3 Overige bepalingen				
Termijn uitvoering algemene regels	3.1	-	-	-
Ontheffingsbevoegdheid	3.2	2.32, tweede lid	5.166, 7.15 en 9.4 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.108 IwOw.
Uitvoeringsregels	3.3	-	-	-
Samenloop	3.4	-	-	-
Tijdstip vaststellen provinciale verordeningen	3.5	-	-	-
Inwerkingtreding	3.6	-	-	-
Citeertitel	3.7	-	-	-

e. Transponeringstabel Besluit beheer winningsafvalstoffen

Onderwerp/hoofdstuk Besluit beheer winningsafvalstoffen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Berustingsbepaling	1a	-	-	-
Toepassingsbereik	2, eerste en tweede lid	5.34, tweede lid	8.63, eerste en tweede lid Bkl	Er is geen overgangsrecht nodig.
	2, derde lid	5.34, tweede lid	-	Er is geen overgangsrecht nodig.
Inhoud winningsafvalbeheerplan	3		Or	Er is geen overgangsrecht nodig.
Vergunningvoorschriften	4, 6 tot en met 11	5.34, tweede lid	8.64, 8.65 t/m 8.70 Bkl	Overgangsrecht voor vergunningen is opgenomen in artikel 4.13, eerste lid, van de IwOw. Hieruit vloeit voort dat een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo wordt gelijkgesteld met een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder b, van de Ow. Voor lopende procedures is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van de IwOw.
Indeling in categorie A	5	-	Bijlage I Bkl	Wat betreft het overgangsrecht wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen in de toelichting op het overgangsrecht bij de artikelen 4, 6 t/m 11.
Vergunningvoorschriften	12	5.34, tweede lid	8.51 Bkl	Wat betreft het overgangsrecht wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen in de toelichting op het overgangsrecht bij de artikelen 4, 6 tot en met 11.

f. Transponeringstabel Besluit emissiearme huisvesting

Onderwerp/hoofdstuk Besluit emissiearme huisvesting	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Reikwijdte	2, eerste lid	4.3, eerste lid	4.805 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid, onder a	4.3, eerste lid	4.807, eerste lid, onder a Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid, onder b	4.3, eerste lid	4.807, eerste lid, onder b Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid, onder c	4.3, eerste lid	4.807, eerste lid, onder c Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid, onder d	4.3, eerste lid	4.807, eerste lid, onder d Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2, derde lid	4.3, eerste lid	4.806, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Ammoniak diercategorie melk- en kalfkoeien	3, eerste lid	4.3, eerste lid	4.818, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	3, tweede lid	4.3, eerste lid	4.818, tweede lid, onder a Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	3, derde lid	4.3, eerste lid	4.818, tweede lid, onder b Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Ammoniak diercategorie vleeskalveren	4	4.3, eerste lid	4.819 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Ammoniak hoofdcategorie varkens, kippen en kalkoenen	5, eerste lid	4.3, eerste lid	4.820, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	5, tweede lid	4.3, eerste lid	4.833 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	5, derde lid	4.3, eerste lid	4.820, tweede lid, onder a lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	5, vierde lid	4.3, eerste lid	4.820, tweede lid, onder b Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Ammoniak algemeen	6, eerste lid	4.3, eerste en derde lid	4.821, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	6, tweede lid	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Zwevende deeltjes	7, eerste lid	4.3, eerste lid	4.822, eerste en tweede lid en 4.823 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	7, tweede lid	4.3, eerste lid	4.834, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	7, derde lid	4.3, eerste lid	4.834, eerste lid Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	7, vierde lid	4.3, eerste lid	2.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Uitgestelde werking	8, eerste lid		-	Geen overgangsrecht nodig
	8, tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig
	8, derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig
	8, vierde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Intrekking	9	-	-	Geen overgangsrecht nodig

Onderwerp/hoofdstuk Besluit emissiearme huisvesting	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
Inwerkingtreding	10	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Citeertitel	11	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Bijlage 1		4.3, eerste lid	4.818, 4.820 Bal	Geen overgangsrecht nodig
Bijlage 2		4.3, eerste lid	4.822 Bal	Geen overgangsrecht nodig

g. Transponeringstabel Besluit energieprestatie gebouwen

Onderwerp / hoofdstuk Besluit energieprestatie gebouwen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Begripsbepalingen	1.1	23.1	1.1 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
Energielabel	2.1, eerste tot en met zesde lid	23.1	6.27 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.1, zevende en achtste lid	23.1	6.29 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.2	23.1	6.28 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.3	23.1	6.30 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.4, eerste lid	23.1	6.30 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.4, tweede lid	23.1	Omgevingsregeling	Geen overgangsrecht nodig.
	2.5, eerste lid	23.1	6.31 en 3.85 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	2.5, tweede lid	23.1	2.4 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
Nadere voorschriften	3.1	23.1	Omgevingsregeling	Geen overgangsrecht nodig.
Keuring van airconditioningsystemen	3a.1	23.1	6.37 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	3a.2	23.1	Omgevingsregeling	Geen overgangsrecht nodig.
Overgangsrecht	4.1	-	-	Gestelde overgangstermijn is reeds verlopen.

h. Transponeringstabel Besluit externe veiligheid buisleidingen

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid buisleidingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik	2	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.4 en bijlage VII D, onder 2 Bkl, 3.101 en 4.1108 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Verbod om gevaarlijke stoffen in een buisleiding te hebben of te vervoeren	3, eerste lid	1.7a	4.1114 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	3, tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Het nemen van technische of organisatorische maatregelen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen door een buisleiding	4, eerste en tweede lid	1.7	2.11 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Preventiebeleid	4, derde lid	1.7	4.1110, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Uitvoeren en nemen van maatregelen op grond van het vastgestelde preventiebeleid	4, vierde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	4, vijfde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Veiligheidsbeheers-systeem	4, zesde lid	1.7	4.1111, eerste en tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Herzieining veiligheidsbeheer-systeem	4, zevende lid	1.7	4.1111, derde en vierde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	4, achtste lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Opleggen van verplichtingen	5, eerste lid	2.24, 4.3 in samenhang met 4.5	2.13 Bal	Het opleggen van verplichtingen komt terug als het stellen van maatwerkvoorschriften. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.5 Ib.
Schadevergoeding	5, tweede lid	15.1, eerste lid, onder g	-	Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in hoofdstuk 8 van het Invoeringsbesluit.
Plaatsgebonden risico	6, eerste lid	4.3, eerste lid en 4.22	4.1112, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	6, tweede lid	4.3, eerste lid en 4.22	4.1113, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	6, derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid buisleidingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Aanleg of vervanging van een buisleiding	6, vierde lid	2.1 en 5.1, eerste lid, onder a	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Berekening en gegevens voorhanden	7, eerste lid	4.3, eerste lid en 4.22	4.1115, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	7, tweede lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Onderzoek naar invloed voorgenomen wijziging op het plaatsgebonden risico	8, eerste lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	8, tweede lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Melding van de wijziging	8, derde lid	-	-	Deze melding moet worden beschouwd als een informatieplicht. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.1 Ib.
Melding buiten gebruik zijn van buisleiding	9, eerste lid	-	-	Deze melding moet worden beschouwd als een informatieplicht. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.1 Ib.
	9, tweede en derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig
Hernieuwde ingebruikname van de buisleiding	9, vierde lid	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid buisleidingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				22.1 van de Omgevingswet dat door hoofdstuk 1 IwOw wordt ingevoegd.
Melding ongewoon voorval	10	19.3	2.21 en 2.22 Bal	De melding van een ongewoon voorval wordt in het Bal het informeren over een ongewoon voorval. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.3 Ib.
Plaatsgebonden risico Grenswaarde	11, eerste lid	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.7 en 5.3, eerste lid, Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
Richtwaarde	11, tweede lid	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.11, eerste lid, Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
Risicoverhogend object	11, derde lid	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.11, derde lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	11, vierde lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Groepsrisico	12, eerste lid, aanhef	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.15 en 5.3, eerste lid, Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	12, eerste lid, onder a	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.15, tweede lid, onder b, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	12, eerste lid, onder b tot en met e	-	-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid buisleidingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	12, eerste lid, onder f	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.2, eerste lid, onder a, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	12, eerste lid, onder g	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.2, eerste lid, onder b, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	12, tweede en derde lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
Berekening plaatsgebonden risico en groepsrisico	13	2.24, eerste lid, en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.8, eerste lid, onder c, Bkl	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
Belemmeringen-strook buisleiding	14, eerste lid	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.18, onder a, Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	14, tweede en derde lid	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.19 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Ontheffing	15	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
	16	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.17a Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.
	17, eerste en tweede lid	4.3, eerste lid en 4.22	4.1112, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	17, derde lid	4.3, eerste lid en 4.22	4.1112, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid buisleidingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	17, vierde lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	18 tot en met 20	-	-	Overgangsrecht is uitgewerkt.

i. Transponeringstabel Besluit externe veiligheid inrichtingen

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik kwetsbare objecten of beperkt kwetsbare objecten	1, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.5	Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik	2, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.4, Bijlage VII	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.3, eerste lid	Geen overgangsrecht nodig.
	2, derde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.35	Geen overgangsrecht nodig.
	2, vierde lid	5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid, 9.1, eerste en tweede lid, en afdeling 8.1	Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik	3	-	-	-
Grenswaarde omgevingsvergunning	4, eerste en derde lid	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, tweede lid	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Richtwaarde omgevingsvergunning	4, tweede en vierde lid	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, derde lid, onder b	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Vastgestelde afstanden omgevingsvergunning	4, vijfde lid, aanhef		Art. 8.12, tweede lid, derde lid, onder b, en vierde lid, en art. 5.8, eerste lid, onder a	Voor het hele vijfde lid geldt dat deze bepaling meelift met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Vastgestelde afstanden tankstation: LPG	4, vijfde lid, onder a	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid, en bijlage VII, onder B, onder 5	Voor het hele vijfde lid geldt dat deze bepaling meelift met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
				4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking	4, vijfde lid, onder b	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid, en bijlage VII, onder B, onder 3	Voor het hele vijfde lid geldt dat deze bepaling meelift met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Koelinstallatie met ammoniak	4, vijfde lid, onder c	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid, en bijlage VII, onder B, onder 1	Voor het hele vijfde lid geldt dat deze bepaling meelift met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Overige activiteiten met externe veiligheidsrisico's	4, vijfde lid, onder c	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid, en bijlage VII, onder B, onder 2 en 4	Voor het hele vijfde lid geldt dat deze bepaling meelift met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
	4, zesde en zevende lid	Artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26	5.8, tweede lid Bijlage VII, onder B, onder 2 en 3	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
	4, achtste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.35	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Grenswaarde RO-besluiten	5, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	Art. 5.7, eerste lid, en 9.1, eerste en tweede lid en afdeling 8.1	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd en de artikelen 4.107 en 4.109, eerste lid, van de IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Richtwaarde RO-besluiten	5, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	Art. 5.11, eerste lid, en 9.1, eerste en tweede lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Vastgestelde afstanden RO-besluiten	5, derde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.8, eerste lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	5, vierde en vijfde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.8, tweede lid	Geen overgangsrecht nodig.
	5, zesde lid	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Infrastructuur rond Seveso-inrichtingen	5, zevende lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.35	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.43 van de IwOw.
Grenswaarde voor inrichtingen	6, eerste lid en 7, eerste lid	5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, eerste lid	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Richtwaarde voor inrichtingen	6, tweede en 7, tweede lid	5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, derde lid, onder b	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
				hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Grenswaarde RO-besluiten	8, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.7, eerste lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Richtwaarde RO-besluiten	8, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.11, eerste lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Afwijking grenswaarde	8, derde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.10	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	9	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Referentiepunten	10, eerste lid, en 11	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.9	Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de Invoeringswet Ow en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
	10, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.16, derde lid, en 5.17	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Functionele binding	10, derde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.17, onder b	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	10, vierde lid	5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, vijfde lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	11	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.9	Deze bepalingen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de Invoeringswet Ow en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Motiveringsplicht, overlegplicht en gelegenheid om advies uit te brengen	12	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw.
Motiveringsplicht, overlegplicht en gelegenheid om advies uit te brengen	13	2.24, eerst lid en 2.28, eerste lid, aanhef en onder c	5.15, tweede lid, onder b	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, tweede tot en met vijfde lid, van de IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Vaststelling veiligheidscontour	14, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.16, eerste en tweede lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en in artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Berekening veiligheidscontour	14, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.16, derde lid	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Factoren veiligheidscontour	14, derde lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Bestemmingen veiligheidscontour	14, vierde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.17, onder a en b	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en met artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Procedure veiligheidscontour	14, vijfde lid	16.30	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
Gegevens veiligheidscontour	14, zesde tot en met achtste lid	-	-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
				samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	15	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	16	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw wordt ingevoegd.
	17 tot en met 19	-	-	Deze artikelen zijn uitgewerkt. Deze liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw en artikel 22.1 van de Ow dat door hoofdstuk 1 van de IwOw
	20 tot en met 26	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

j. Transponeringstabel Besluit externe veiligheid transportroutes

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid transportroutes	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Toepassingsbereik	2	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.1 en afdeling 8.1 (via Ib)	Geen overgangsrecht nodig.
Basisnetafstand	3, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.7, eerste lid, en 5.11, eerste lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow. Voor bestaande (beperkt) kwetsbare objecten wordt overgangsrecht via Ib opgenomen in het Bkl.
	3, tweede tot en met vijfde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.8, eerste lid, onder b Bijlage VII, onder C	Geen overgangsrecht nodig.
Grenswaarde en richtwaarde	4, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.7, eerste lid, en 5.11, eerste lid	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Vaste afstanden	4, tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Wijziging bestemming kwetsbare objecten	5, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.7, eerste lid	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.6 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Weigering vergunning kwetsbare objecten	5, tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.7, eerste lid, en afdeling 8.1 Bkl (via Ib)	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	7	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.2	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Motiveringsplicht	8	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Uitbrengen advies	9	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat

Onderwerp/hoofdstuk Besluit externe veiligheid transportroutes	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
				is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
Motiveringsplicht	10	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	11, eerste en tweede lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.9	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	11, derde lid	2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c	5.8, eerste lid, onder b Bijlage VII, onder C	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	12	-	-	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	13	-	-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw en in artikel 22.1 Ow.
	14	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	15	-	-	Uitgewerkt.

k. Transponeringstabel Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

N.B. De artikelen uit het Bal waarnaar verwezen wordt zijn de artikelen zoals opgenomen in het Aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet, die worden ingevoegd in hoofdstuk 13 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting Overgangsrecht**
Hoofdstuk I Begripsbepalingen	1 Aangewezen locatie	1Zwemlocatie, 1.1 en Bijlage Ow	-	
	Abnormale situatie	1.1 Ongewoon voorval, Bijlage Ow ?	-	
	Aërosolen	-	Aërosol, Bijlage I Bal	
	Bassin met eenmalig gebruik van water	-	13.42 Bal	
	Beheersmaatregelen	-	Zwemwaterbe-heersmaatregelen, Bijlage I Bkl	
	Doorstroomd bassin	-	-	
	Houder	-	-	
	Kortstondige verontreiniging	-	3.11 Bkl	
	Proliferatie van cyanobacteriën		Bijlage I Bkl	
	Reeks zwemwaterkwaliteitsgegevens	-	-	
	Verontreiniging	-	Zwemwaterver-ontreiniging, Bijlage I Bkl	
	Water van drinkwaterkwaliteit	-	-	
	Wet	-	Bijlage I Bal en Bijlage I Bkl	
	1, tweede lid		3.11 Bkl	
Hoofdstuk IA	1a		-	
Hoofdstuk II				
§ 1 Algemeen	2	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.1 Bal	
§ 1a Voorschriften ter preventie van legionellabesmetting	2a	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5, 13.16, 13.33, 13.49 en 13.57 Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
	2b	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.58 Bal	
	2c	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.21, 13.38, 13.54 en 13.58 Bal	
	2d	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.17, 13.34, 13.50 en 13.5 Bal	
§ 2 De hoedanigheid van het zwem- en badwater	3	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.15 en 13.16, 13.32 en 13.33, 13.44, 13.48 en 13.49 Bal	
§ 3 De behandeling van het zwem- en badwater	4	-	-	
	5	-	-	
	6	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
	7	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
	8	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5, 13.15 en 13.16, 13.32 en 13.33, 13.44, 13.48 en 13.49 Bal	
§ 4 Het onderzoek van het zwem- en badwater	9	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.20, 13.37 en 13.53 en 13.5 Bal	
	10	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.21, 13.38 en 13.54 Bal	
	11	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
	12	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.7 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in het aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet.
§ 5 Toiletten, douches, voorzieningen ten behoeve van de reinheid, berging van kleding	13 en 14	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
	15		13.5 en 13.57 en 13.58 Bal	
	16		13.5 Bal	
	17		13.5 Bal	
	18		13.5 Bal	
	19		13.5 Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting Overgangsrecht**
§ 6 Diepte van het zwem- en badwater, aanduiding daarvan, technische voorzieningen	20	-	-	
	21 tot en met 23	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
§ 7 Voorzieningen met betrekking tot het zich te water begeven	24	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 en 13.57 en 13.58 Bal	
§ 8 Toezicht	25	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 en 13.58 Bal	
Hoofdstuk III				
§ 1 Algemeen	26	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.1 Bal	
§ 2 De behandeling van het zwem- en badwater	27	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.15, 13.32, 13.44 en 13.48 Bal	
§ 3 Toiletten, douches, voorzieningen ten behoeve van reinheid	28 tot en met 30	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
§ 4 Veiligheid	31	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 en 13.58 Bal	
	32		-	
	33		13.5 en 13.58 Bal	
Hoofdstuk IV		-	-	
§ 1 Algemeen	34	-	-	
§ 2 De hoedanigheid van het zwem- en badwater	35	-	-	*Vervallen per 30-12-2009*
§ 3 Het onderzoek van het zwem- en badwater	36		-	
	37		-	
	38		-	
§ 4 Toiletten, douches en voorzieningen ten behoeve van de reinheid	39		-	
§ 5 Veiligheid	40		-	
	41		-	
	42		-	
§ 6 Toezicht	43		-	
Hoofdstuk V				
§ 1 Algemeen	44		-	
§ 2 Kwaliteitstoestand van het water	44a	2.24, eerste lid, 2.30, aanhef en onder b, en 20.6, eerste lid	3.5 Bkl, 10.37 Ob en 11.59 Or	

Onderwerp/hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
	44b	2.12, tweede lid, 2.15, eerste lid, aanhef en onder c en 2.30, aanhef en onder a	3.2 en 2.19 en 2.20 Bkl, en 11.63 Or	Voor zover gedeputeerde staten een zwemverbod instellen of een negatief zwemadvies uitbrengen lift artikel 44b, zesde lid, onder a, mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.84 en afdeling 4.1 Iw Ow.
§ 3 Zwemwaterprofiel	44c	2.30, aanhef en onder b	3.6 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel … van het Ib Ow.
§ 4 Onderzoek van het water en te treffen maatregelen	44d	20.1, derde lid en 20.2, eerste lid	10.20 en 10.21 Bkl en 11.53, 11.55 en 11.61 Or	
	44e	2.30, aanhef en onder b, 20.1, derde lid, 20.2, eerste lid en 20.13, tweede lid	10.21 en 3.7 Bkl en 10.39 Ob	
	44f, eerste lid	20.1, derde lid en 20.2, eerste lid	10.20 en 10.21, eerste lid, onder c en derde lid Bkl	
	44f, tweede lid	2.30, aanhef en onder b en 20.13, tweede lid	3.8 en 3.10 Bkl en 10.39 Ob	
§ 5 Voorlichting aan het publiek	44g	20.13, tweede lid	10.39, tweede en derde lid, Ob	
Hoofdstuk VI Verdere bepalingen				
	45	2.30, aanhef en onder b en 20.13, tweede lid	13.27 en 13.56 Bal, 3.9 Bkl en 10.39, eerste lid, onder b, onder 3º Ob	Voor zover gedeputeerde staten een zwemverbod instellen lift dit artikel mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.84, eerste lid, en afdeling 4.1 Iw Ow.
	45a	2.24, eerste lid en 2.30, aanhef en onder b	13.27 en 13.56 Bal en 3.3 Bkl	Voor zover gedeputeerde staten een zwemverbod instellen of een negatief zwemadvies uitbrengen lift artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
				45a mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.84 en afdeling 4.1 Iw Ow.
	46	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
	47	4.3, eerste lid, aanhef en onder g	13.5 Bal	
Hoofdstuk VII Overgangs- en slotbepalingen	48, eerste lid	-	-	
	48, tweede lid	2.30, aanhef en onder b en c	3.4 en 3.10 Bkl	
	49	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2º	10.37 Ob	
	49a	-	-	Vervallen per 01-12-2000
	50	-	-	
	51	-	-	Vervallen per 01-12-2000
Bijlage I. Normen voor zwem- en badwater, in badinrichtingen, ingericht voor het zwemmen of baden anders dan in oppervlaktewater, als bedoeld in artikel 2 van dit besluit			Afdeling 13.2 Bal, meer specifiek artikel 13.16, 13.33 en 13.49 Bal.	
Bijlage II. Normen voor zwem- en badwater in badinrichtingen ingericht voor het zwemmen of baden in oppervlaktewater en andere op grond van artikel 10b van de wet geïnventariseerde plaatsen			-	
Bijlage III De minimaal noodzakelijke pompcapaciteit dient te worden vastgesteld met gebruikmaking van de formule.		-	-	

Onderwerp / hoofdstuk Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
Bijlage IV. Analysevoorschriften			Meetmethoden, artikelen 13.18, 13.35, 13.51 Bal. De versie (druk en jaar) van de methoden komt te staan in de Omgevings-regeling (via aanvullings-regeling).	

I. Transponeringstabel Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Onderwerp/hoofdstuk Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
§ 1 Algemeen				
Europese milieukwaliteitseis voor water	2, eerste lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.17, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.55, vijfde en zesde lid, en 4.56 van de IwOw.
	Tweede lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.16 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
	Derde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.18 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
	Vierde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.17, tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
	Vijfde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.17, vierde lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
	Zesde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	4.16b, eerste lid en 2.17, vijfde lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
	Zevende lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.17, derde lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
Tijdelijke achteruitgang van de watertoestand	3	2.24, eerste lid, en 2.26	4.16 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, en 4.57 van de IwOw.
Goede oppervlaktewatertoestand	4, eerste lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.10, eerste lid, eerste zin en 2.11, eerste lid, eerste zin Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
	Tweede en vijfde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.10, eerste lid, onder a Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	Derde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.10, eerste lid, onder b Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
	Vierde lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.10, derde lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
	Zesde lid	2.24, eerste lid, en 2.26	4.19 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
	Zevende lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.10, eerste lid, eerste zin en 2.11 eerste lid, eerste zin Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
Goede chemische en ecologische toestand	5 en 6, eerste lid	2.24, eerste lid, en 2.26	2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
Water en grondwaterlichaam	5a en 7	2.24, eerste lid, en 2.26	2.10, eerste lid, onder b, 2.13 en 2.14 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
Afwijken van de milieukwaliteitseisen	6, tweede lid	2.10, eerste lid en 2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.16b, vierde lid, onder a en c Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.58 van de IwOw.
Goed ecologische potentieel	6, derde lid	2.10, eerste lid en 2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.11, tweede lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht van het tweede lid van artikel 6.
Goede kwantitatieve toestand	8	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.13, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.57 van de IwOw.
Goede chemische toestand	9	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.14, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.57 van de IwOw.
Trendomkering	10, eerste tot en met derde lid	2.24, eerste lid, en 2.26	4.17 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.57 van de IwOw.
Hoger percentage ivm kostenefficiëntie	10, vierde lid	2.24, eerste lid, en 2.26	4.18 Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.57 van de IwOw.
Aanwijzing waterwinlocatie	11	2.24, eerste lid, en 2.26	4.4, tweede lid, onder c, en 4.10,	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en

Onderwerp/hoofdstuk Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			tweede lid, onder b Bkl	zesde lid en 4.57 van de IwOw.
Onttrekking water op waterwinlocaties	12, eerste lid	2.15, eerste lid, aanhef en onder b	2.15, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
	Tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	Derde lid	2.24, eerste lid, en 2.26	4.21, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	Vierde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Geen achteruitgang kwaliteit waterlichaam	12a	2.24, eerste lid, en 2.26	4.21, tweede lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in de artikelen 4.56, vijfde en zesde lid, 4.57 en 4.58 van de IwOw.
Monitoring	13, eerste lid	20.2, vierde lid	10.14b, eerste lid Bkl	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.0a IbOw.
	13, eerste lid, eerste zin	2.24, eerste lid	10.14c, vierde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, tweede zin, aanhef	2.24, eerste lid	10.14c, tweede lid, onder a en 10.14b, tweede lid, aanhef Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder a		10.14b, tweede lid, onder a, 10.14a, onder a en 10.14c, derde lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder b		10.14a, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder c	2.24, eerste lid	10.14a, onder c en 10.14c, tweede lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder d	20.1, derde lid	10.14a, onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder e	20.1, vierde lid en 2.24, eerste lid	10.14b, tweede lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder f	2.24, eerste lid	10.14b, eerste lid, en 10.14e Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder g	2.24, eerste lid	10.14d, eerste lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder h		10.14e Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, onder i	2.24, eerste lid	10.14d, eerste lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, eerste lid, laatste zin	2.24, eerste lid	10.14c, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	13, tweede lid	2.24, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
	13, derde lid	20.3, eerste lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
	13, vierde lid	2.24, eerste lid	10.14f Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, vijfde lid		10.14b, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13, zesde lid		10.32 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Uitvoering monitoringsprogramma	14		10.14g Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Regels stellen bij ministeriële regeling over de uitvoering van de monitoring	15	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Monitoringsprogramma	16, eerste lid	20.1, derde lid en 2.24, eerste lid	10.14c, derde lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, tweede lid	2.24, tweede lid	4.15, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, derde lid	2.24, tweede lid	4.15, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, vierde lid	2.24, tweede lid	10.14d, eerste lid, onder b, onder 1º Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, vijfde lid	2.24, tweede lid	10.14d, eerste lid, onder b, onder 2º Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, zesde lid	2.24, tweede lid	10.14d, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	16, zevende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

m. Transponeringstabel Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Onderwerp / hoofdstuk Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Or	Toelichting overgangsrecht
Begripsbepalingen	1	-	-	-
Leges aanvraag vergunning	2	13.1	13.1, 13.2 en 13.4	Leges volgen het overgangsrecht voor de vergunning in § 4.2.5 IwOw.
Betaling leges	3	13.1	13.3	Leges volgen het overgangsrecht voor de vergunning in § 4.2.5 IwOw.
Teruggave leges	4		-	-

n. Transponeringstabel Besluit lozen buiten inrichtingen

Onderwerp / hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
Hoofdstuk 1 Algemeen	1.1		**Bijlage I deel A** **Bal:** bodemzijdig vermogen bodembeschermende voorziening gesloten bodemenergiesysteem gevaarlijke stoffen maatwerkvoorschrift NEN Open bodemenergiesysteem SPF vuilwaterriool zuiveringsvoorziening **Bijlage I deel B** **Bal:** ADR ISO	De begrippen “aangewezen oppervlaktewaterlichaam” en “niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam” komen terug in de bruidsschat voor de waterschappen. De overige begrippen vervallen.
	1.2		3.1, 6.1, eerste lid, onder b en 7.1, eerste lid, onder c Bal	-
	1.2a, eerste lid		3.1 jo. 3.18 Bal	-
	1.2a, tweede lid		2.10 Bal	-
	1.3			-
	1.4		2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 6.3, 7.3 en 17.3 Bal	-
	1.5, eerste lid	4.3, derde lid, van de wet		-
	1.5, tweede lid	4.5 van de wet		-
	1.5, derde lid	4.3, derde lid, van de wet		-
	1.6		10.20, tweede lid, Ob	-
	1.7, eerste lid	4.7 van de wet		-
	1.7, tweede en derde lid			Komen niet terug, Bepalingen Algemene wet bestuursrecht volstaan.
	1.8		1.3 Bal	-
	1.9		2.20, 6.11, 7.11, 17.11 Bal	-
(melding)	1.10		Artikelen melding in hoofdstuk 4, 6 en 7 Bal	Voor gedecentraliseerde activiteiten: de bruidsschat.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	1.10a, eerste lid		4.1136 Bal	Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.10a, tweede lid		4.1136 Bal	Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.10a, derde lid		2.17, 4.1136 Bal	Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.10a, vierde lid		2.17, 4.1146 Bal	Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.10a, vijfde lid			-
	1.11			Aanvullingsbesluit bodem.
	1.12			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente. Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.13			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap. Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.14		6.20, vierde lid, en 7.19, vierde lid, Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	1.15			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap. Er geldt overgangsrecht voor meldingen, artikel 8.1.1 van dit besluit.
	1.16		6.41, tweede lid, onder a, 7.50, tweede lid, onder a, Bal.	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	1.17		6.20 jo. 6.23, artikel 7.19 jo. 7.22 van het Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	1.18		6.20 jo. 6.23, artikel 7.19 jo. 7.22 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	1.19			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	1.20, eerste lid		2.21, 6.12, 7.12 en 17.12 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	1.20, tweede lid		2.21Bal	-
Hoofdstuk 2 Algemene regels ten aanzien van alle lozingen				
	2.1		2.11, 6.6, 7.6, 17.6 van het Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	2.2			Bruidsschat gemeente. Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 Ib.
	2.3			Bruidsschat gemeente. Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 Ib.
	2.4, eerste lid		Diverse paragrafen in hoofdstuk 4 Bal, artikelen 6.26, 6.44, 7.25, 7.53 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	2.4, tweede lid		Diverse paragrafen in hoofdstuk 4 Bal, 6.44, 7.53	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	2.4, derde lid	4.7 Ow		-
Hoofdstuk 3 Algemene regels ten aanzien van lozingen bij specifieke activiteiten				
Paragraaf 3.1	3.1			Voor rijkswateren: Aanvullingsbesluit bodem. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	3.2			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.3, eerste lid			Vervalt, toepassingsbepaling
	3.3, tweede lid			Vervalt, interne verwijzing
	3.4			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.5			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.6		6.43 en 7.52 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.7			-
	3.8		2.11 jo. § 4.113 Bal	-
	3.9		17.16 Bal	-
	3.10, eerste t/m vierde lid		6.22, 6.23, 7.21, 7.22, Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.10, vijfde lid		6.7, 7.7 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente. Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 Ib.
	3.11		6.24, 7.23 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.12, eerste lid		4.554 Bal toepassingsbereik wassen motorvoertuigen	Niet-Bal activiteiten: bruidsschat gemeente.
	3.12, tweede lid, onder a		4.559 Bal	Niet-Bal activiteiten: bruidsschat gemeente.
	3.12, tweede lid, onder b			-

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	3.12, derde lid		4.559 Bal	Niet-Bal activiteiten: bruidsschat gemeente.
	3.12, vierde lid		2.11, derde lid, onder e Bal	Niet-Bal activiteiten: bruidsschat gemeente.
	3.13			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.14		6.55, eerste lid, onder c, onder 1° en 7.60, eerste lid, onder c, onder 1°, Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat water.
	3.15		6.55, eerste lid, onder c, onder 1° en 7.60, eerste lid, onder c, onder 1°, Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat water.
	3.16		6.55, eerste lid, onder c, onder 1° en 7.60, eerste lid, onder c, onder 1°, Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat water.
	3.17, eerste lid			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.18			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.19			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.20			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.21			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	3.22			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.23		6.55, eerste lid, onder c, onder 5° en artikel 7.60, eerste	Voor regionale wateren en bodem/riolering:

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
			lid, onder c, onder 5°, Bal	bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.24		6.55, vierde lid, onderdeel b, en 7.60, vierde lid, onderdeel b, Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.25			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	3.26			Voor rijkswateren: komt niet terug. Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
Hoofdstuk 3a Algemene regels ten aanzien van bodemenergie-systemen				
	3a.1		3.18 (paragraaf 3.2.6) Bal	-
	3a.2, eerste lid		4.1140, eerste lid, en 3.19, tweede lid, Bal	-
	3a.2, tweede lid		3.19, tweede lid, Bal	-
	3a.2, derde lid			-
	3a.3, eerste lid		2.11 Bal	-
	3a.3, tweede lid			-
	3a.4, eerste lid		4.1141 Bal	-
	3a.4, tweede lid		2.13 Bal	-
	3a.5, eerste lid		4.1143, derde lid, Bal	-
	3a.5, tweede lid		4.1143, derde lid, Bal	-
	3a.5, derde en vierde lid		2.13 Bal	-
	3a.6, eerste lid		4.1143, eerste lid, Bal	-
	3a.6, tweede lid		4.1143, tweede lid, Bal	-
	3a.6, derde en vierde lid		2.13 Bal	-
	3a.6, vijfde lid		4.1143, vierde lid, Bal	-

Onderwerp / hoofdstuk Besluit lozen buiten inrichtingen	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	3a.7		4.1139 Bal	-
	3a.8, eerste lid		4.1138, eerste lid, Bal	-
	3a.8, tweede lid		4.1138, derde lid, Bal	-
	3a.8, derde lid		4.1138, tweede lid, Bal	-
	3a.8, vierde lid		4.1138, tweede lid, Bal, ook voor gesloten bodenenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW.	Voor gesloten bodemenergiesystemen met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW én in een gebouw met een woonfunctie hoeft niks te worden gestuurd noch een precies aantal jaren worden bewaard.
	3a.9		4.1142 Bal	-
	3a.10		4.1147, eerste lid, Bal	-
Hoofdstuk 4 Wijziging van besluiten				Vervallen.
Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen				Vervallen.

o. Transponeringstabel Besluit lozing afvalwater huishoudens

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozing afvalwater huishoudens	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen				
	1, eerste lid, onder a		Definitie bevoegd gezag komt niet terug, artikelen 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, 6.3, 7.3, 15.3, 15.4 van het Bal wijzen bevoegd gezag algemene regels aan voor melding, maatwerk, gelijkwaardigheid, handhaving algemene regels.	-
	Onder b		Bijlage I Bbl (gebouw)	
	Onder c			-
	Onder d	Bijlage A Ow		-
	Onder e			-
	Onder f			-
	Onder g		Bijlage I Bal (vuilwaterriool)	-
	Onder h		Bijlage I Bbl (woongebouw)	-
	Onder i		Bijlage I Bal (zuiveringsvoorziening)	-
	1, tweede lid			-
	1a			-
Hoofdstuk 2 Algemene bepalingen ten aanzien van het lozen vanuit particuliere huishoudens				
	2, eerste lid			Bruidsschat gemeente
	2, tweede lid		§ 6.2.4 en 7.2.5 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschappen
	2, derde lid		6.5 en 7.5 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozing afvalwater huishoudens	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	2, vierde lid			-
	3			Bruidsschat gemeente Overgangsrecht voor bestaande maatwerkvoorschriften opgenomen in hoofdstuk 8 Ib
	4, eerste lid		2.11, eerste lid, 6.6, eerste lid, en 7.6, eerste lid, Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	4, tweede lid		2.11, derde lid, 6.6, vierde lid, en 7.6, vijfde lid, Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente.
	4, derde lid		2.13, 6.7 en 7.7 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente. Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 Ib.
	5	4.7 Ow		Overgangsrecht voor gelijkwaardige maatregelen is opgenomen in hoofdstuk 8 Ib.
Hoofdstuk 3 Bepalingen ten aanzien van het lozen van huishoudelijk afvalwater en zwembadwater				
§ 1 Algemeen	6			Bruidsschat gemeente.
§ 2 Lozen van huishoudelijk afvalwater op of in de bodem	7, eerste en tweede lid			Bruidsschat gemeente.
	7, derde lid			Bruidsschat gemeente. Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften in artikel 8.1.4 van dit besluit.
	8, eerste lid			Bruidsschat gemeente.
	8, tweede lid			-

Onderwerp/hoofdstuk Besluit lozing afvalwater huishoudens	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	9, eerste lid			Bruidsschat gemeente.
	9, tweede lid			-
§ 3 lozen van huishoudelijk afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam	10, eerste en tweede lid			Bruidsschat gemeente.
	10, derde lid		6.7 en 7.7 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	11, eerste lid		6.43, eerste lid Bal voor lozen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk 7.52, eerste lid Bal voor lozen op de Noordzee	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap.
	11, tweede lid			-
	11, derde lid		6.7 en 7.7 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften artikel 8.1.4 van dit besluit.
	11, vierde lid		6.7 en 7.7 Bal	Voor regionale wateren: bruidsschat waterschap Overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften artikel 8.1.4 van dit besluit.
	11, vijfde lid			-
§ 4 Lozen van zwembadwater	12			-
Hoofdstuk 4 Overige bepalingen				
§ 1 Meldingsplicht	13		6.41 en 7.50 Bal	Voor regionale wateren en bodem/riolering: bruidsschat waterschap en gemeente. Er geldt overgangsrecht voor meldingen artikel 8.1.1 van dit besluit.

Onderwerp / hoofdstuk Besluit lozing afvalwater huishoudens	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
§ 2 Wijziging van andere regelgeving	14			Wijziging andere regelgeving.
	15			Wijziging andere regelgeving.
	16			Wijziging andere regelgeving.
	17			Wijziging andere regelgeving.
	18			Wijziging andere regelgeving.
Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen				
§ Overgangsbepalingen	19			Overgangsrecht is uitgewerkt.
	20			Overgangsrecht is uitgewerkt.
	21			Overgangsrecht is uitgewerkt.
§ Slotbepalingen	22			Inwerkingtredingsbepaling.
	23			Citeerbepaling.

p. Transponeringstabel Besluit milieueffectrapportage

Onderwerp/hoofdstuk Besluit milieueffectrapportage	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
2. Activiteiten, plannen en besluiten ten aanzien waarvan het maken van een milieueffectrapport verplicht is of ten aanzien waarvan de artikelen 7.16 tot en met 7.19 van de Wm moeten worden toegepast				
Aanwijzing activiteiten belangrijke milieu-gevolgen	2, eerste lid	16.43, eerste lid, onder a	11.6, eerste lid en 11.7, derde lid Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing activiteiten beoordeling belangrijke milieu-gevolgen	2, tweede lid	16.43, eerste lid, onder b	11.6, tweede lid en 11.7, derde lid Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing plannen plicht maken milieueffectrapport	2, derde lid	16.36	-	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing besluiten mer-(beoordelings-plicht)	2, vierde lid	16.43, eerste lid	11.6, derde lid Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Activiteiten formele procedure en die beneden drempel voor de mer-beoordeling vallen.	2, vijfde lid	-	-	In de Ow zijn de drempels vervallen en geldt één procedure voor de mer-beoordeling. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig. Voor de schriftelijke mededeling als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, van de Wm geldt het overgangsrecht in artikel 4.94 van de IwOw. Als er inmiddels een mer-beoordelingsbesluit is genomen geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.95 van de IwOw. Als een aanvraag voor een omgevingsvergunning met daarbij een vormvrije mer-beoordeling en aanmeldingsnotitie is ingediend, geldt het overgangsrecht van afdeling 4.1 van de IwOw.
Landsgrenzen negeren bij toetsen aan drempel	2, zesde lid	16.43, vierde lid	11.7, tweede lid Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	3	-	-	Vervallen per 7 juli 2017.
3. Regels over een verzoek om ontheffing				

Onderwerp/hoofdstuk Besluit milieueffectrapportage	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
Informatiever-strekking bij ontheffing	4		11.9 Ob, zoals ingevoegd bij het IbOw.	Deze bepaling lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.96 van de IwOw.
	5-7	-	-	Vervallen per 1 juli 2010.
4. Aanwijzing van besluiten waarop artikel 7.35, derde lid, van de Wm van toepassing is				
Rangorde besluiten verruimde beslissings-grondslag	8	-	-	Deze “rangorde” bepaling komt niet meer terug onder de Ow. Wel komt artikel 7.35 Wm (de verruimde beslissingsgrondslag) in gewijzigde vorm terug in artikel 16.53 van de Ow. Artikel 7.35, derde lid, van de Wm ziet op lopende procedures. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in afdeling 4.1 van de IwOw. Artikel 8 lift hierop mee.
Overgangs- en slotbepalingen	9-12	-	-	Vervallen per 6 juli 1999.
	13			Overgangsrecht is uitgewerkt.
	14-17	-	-	-

q. Transponeringstabel Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB of Or	Toelichting overgangsrecht
Begripsbepalingen	Artikel 1		Artikel 7.27 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
Toepassingsbereik	Artikel 2		Artikelen 7.27 en 7.29 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
Inhoudelijke voorschriften	Artikel 3		Artikelen 7.27, 7.31 en 7.38 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
Schriftelijke kennisgeving	Artikel 4		Artikelen 7.33, 7.34 en 7.35	Geen overgangsrecht nodig.
Overgangsrecht kennisgeving	Artikel 5			Geen overgangsrecht nodig.
Bijlage, behorende bij artikel 3	§ 1.1 Geluid en trilling		Artikelen 7.38, 7.39 en 7.18 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 1.2 Lucht		Artikel 7.38 en 7.19 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 1.3 Verlichting		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 1.4 Bodembescher ming		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 1.5 overige algemeen		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 2.1 Algemeen		Artikelen 7.31 en 7.40 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 2.2 Opslag gevaarlijke stoffen		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 2.3 Afleveren brandstof		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 3.1 Onderhoud en schoonmaak		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 3.2 Controle van installaties en voorzieningen		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 3.3 Instructie van personeel		Artikel 7.31 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.
	§ 3.4 Bewaren van documenten		Artikel 7.36 Bbl	Geen overgangsrecht nodig.

r. Transponeringstabel Besluit omgevingsrecht

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 3. Bevoegd gezag				
Ruimtelijke ordening	3.1, onder a	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.1, onder b	5.10 en 5.12, tweede en derde lid	4.6, eerste lid, onder a, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.2, onder a	-5.11, eerste lid, onder a, en 5.12	4.8 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.2, onder b	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Inrichting en mijnbouwwerk	3.3, eerste lid	5.10 en 5.12, tweede en derde lid	4.6, eerste lid, onder c, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.3, tweede lid	5.11 en 5.12, tweede en derde lid	4.10 eerste lid, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.3, derde lid	5.11 en 5.12, tweede en derde lid	4.11, eerste lid, onder d, onder 1°, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	3.3, vierde lid	5.11 en 5.12, tweede en derde lid	4.10, eerste lid, onder a, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Gesloten stortplaats	3.4	5.10 en 5.12, tweede en derde lid	Voorstel om dit artikel via het Ib te laten vervallen.	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Gevallen waarin het bevoegd gezag wijzigt	3.5	5.16, tweede lid	4.17, tweede lid, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.15IwOw.
Hoofdstuk 4. De aanvraag				
§ 4.1. Wijze waarop een aanvraag wordt ingediend				
Aanvraag	4.1	16.1 en 4.3	14.1, eerste lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Schriftelijke aanvraag	4.2, eerste lid	16.55, eerste lid, en 16.88, eerste lid, onder a en c	14.3 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	4.2, tweede en derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Elektronische aanvraag	4.3, eerste lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	4.3, tweede lid	16.55, eerste lid, 16.88, eerste lid, onder a en c, 4.3	14.2, eerste lid, onder b, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	4.3, derde en vierde lid		-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 4.2. Gegevens en bescheiden				
Algemeen	4.4	16.55, tweede en vijfde lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
Gefaseerde aanvraag	4.5	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.79 IwOw.
Inrichtingen waarop BRZO van toepassing is	4.6	16.55, tweede lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Uitgestelde gegevensverstrekking	4.7		-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13, tweede lid,IwOw.
§ 4.3. Gegevens bij de overgang van een omgevingsvergunning				
Melding	4.8	5.37, tweede lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.80IwOw.
§ 4.4. Heffen van rechten				
Rechten	4.9		-	Geen overgangsrecht nodig.
Vrijstelling heffing rechten voor aanvraag omgevingsvergunning voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de wet	4.10		-	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Hoofdstuk 5. De inhoud van de omgevingsvergunning				
§ 5.1. Regels met betrekking tot bouwen en archeologische monumentenzorg				
Bouwen	5.1		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Archeologische monumentenzorg	5.2, eerste en tweede lid	5.34, tweede lid	8.81 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.2, derde lid			Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 5.2. Regels met betrekking tot inrichtingen en mijnbouwwerken				
§ 5.2.1. Aan een vergunning te verbinden voorschriften				
Bepalen van de beste beschikbare technieken	5.4, eerste lid tot en met derde lid	5.18, eerste lid, en 5.26	8.10, Bkl	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.4, vierde lid	-		Geen overgangsrecht nodig.
Geologische opslag van kooldioxide	5.4a, eerste lid	5.18 en 5.26	8.24 Bkl, 8.9, eerste lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	5.4a, tweede lid	5.34, tweede lid	8.37 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Doelvoorschriften	5.5, eerste lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.5, tweede lid	5.34, tweede lid	8.26, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1IwOw.
	5.5, derde lid	5.34, tweede lid	8.26, tweede, derde en vierde lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1IwOw.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	5.5, vierde lid	5.34, tweede lid	8.33, eerste en tweede, lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.5, vijfde lid	5.34, tweede lid	8.34, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	5.5, zesde lid	5.34, tweede lid	8.27, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1IwOw.
	5.5, zevende lid	5.34, tweede lid	8.28, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.5, achtste lid	5.34, tweede lid	8.27, derde, lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Technische maatregelen	5.6, eerste lid	5.34, tweede lid	8.31, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.6, tweede lid	5.34, tweede lid	8.31, tweede lid, onder a, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.6, derde lid	5.34, tweede lid	8.31, tweede lid, onder b, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.6, vierde lid	5.34, tweede lid	8.31, derde lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Overige voorschriften	5.7, eerste lid, onder a	5.18, eerste lid, en 5.26	8.9, eerste lid, onder f, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	5.7, eerste lid, onder b	5.34, tweede lid	8.29, eerste lid, onder a, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder c	5.34, tweede lid	8.29, eerste lid, onder b, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder d		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder e	5.34, tweede lid	8.29, eerste lid, onder d, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder f	5.34, tweede lid	8.29, eerste lid, onder c, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder g	5.34, tweede lid	8.9, eerste lid, onder g, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder h	5.18, eerste lid, en 5.26	8.9, eerste lid, onder h, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, eerste lid, onder i	5.34, tweede lid	8.29, eerste lid, onder e, Bkl, 8.29, tweede lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, tweede lid, a tot en met e	5.34, tweede lid, en 20.6	8.32, eerste lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	5.7, tweede lid, onder f tot en met i		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, derde lid	5.18, eerste lid, 5.26	8.23 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, vierde lid	5.34, tweede lid	8.34, eerste, lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.7, vijfde en zesde lid		-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Nuttige toepassing of verwijdering van afvalstoffen	5.8, eerste lid	5.34, tweede lid	8.39 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.8, tweede lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Afwijkende geldingsduur voorschriften	5.9, eerste lid	5.34, tweede lid	8.35 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.9, tweede lid	5.34, tweede lid	8.35 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Actualisatieplicht	5.10, eerste lid, onder a	5.38, derde lid	8.98 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.10, eerste lid, onder b	5.42, eerste lid	8.99, tweede lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.10, eerste lid, onder c	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	5.10, tweede lid		-	-
	5.10, derde lid		8.99, derde lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Relatie BRZO – bedrijven – natuurgebieden	5.11	5.18, eerste lid, en 5.26	8.12, vijfde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
§ 5.2.2. Verbod om bepaalde voorschriften aan een omgevingsvergunning te verbinden				
Broeikasgasemissies of energieverbruik	5.12, eerste lid	5.34, tweede lid	8.72, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.12, tweede lid	5.34, tweede lid	8.72, tweede lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Energieverbruik	5.12a, eerste lid	5.34, tweede lid	8.73, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.12a, tweede lid	5.34, tweede lid	8.73, tweede lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Overbrenging van afval naar of uit de provincie	5.13	5.34, tweede lid	8.74 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.13a	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 5.2.2a. Gronden tot verlening of weigering				
Weigeringsgronden omgevingsvergunning	5.13b		Nieuwe regeling OBM in Ib	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.2a				artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 5.2.3. Voorschriften ter uitvoering van een verdrag				
	5.14	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 5.3. Voorschriften ten aanzien van activiteiten in provinciale milieuverordeningen				
	5.15	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 5.4. Aanwijzing van categorieën gevallen waarin:				
Bouwen	5.16, eerste lid	5.36, eerste lid	8.21, eerste, lid Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	5.16, tweede lid	5.36, eerste lid	8.21, tweede lid Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Werken	5.17	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Planologische gebruiksactiviteiten	5.18	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Relatie met Grondwaterrichtlijn	5.19	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 5.5. Regels met betrekking tot planologische gebruiksactiviteiten				
Inhoud en ruimtelijke onderbouwing	5.20	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 5.6. Regels met betrekking tot Natura			-	Aanvullingsspoor natuur.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten				
Aanvullende aanwijzing van categorieën gevallen waarin afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is	5a.1.		-	Deze bepaling heeft betrekking op Natura 2000- en flora- en fauna-activiteiten. Aanvullingsspoor natuur.
Hoofdstuk 6. Advies, verklaring van geen bedenkingen en bijzondere bestuurlijke verplichtingen				
§ 6.1. Advies over de aanvraag				
B&W of GS	6.1, eerste lid	16.15 en 16.16	4.20 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.1, tweede en derde lid	16.15 en 16.16	4.25, eerste lid Ob	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Welstand	6.2		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Inrichting of mijnbouwwerk	6.3, eerste lid, onder a	16.15	4.33 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.3, eerste lid, onder b en c		-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.3, tweede lid	16.15	4.34 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.3, derde lid	16.15	4.33 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.3, vierde lid		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Monumenten	6.4, eerste lid	16.15 en 16.16	3.19, derde lid, onder b, Ob; 3.22, eerste lid, onder b, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.4, tweede lid		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.4, derde lid		4.25, derde lid, onder c, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
§ 6.2. Verklaring van geen bedenkingen				
Afwijken bestemmingsplan of beheersverordening	6.5	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Afwijken van regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening	6.6	16.17	4.38 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Voormalige provinciale inrichtingen	6.7	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Opslaan afvalstoffen of gevaarlijke stoffen	6.8, eerste lid	16.15 en 16.16	4.25, eerste lid, onder c, onder 2°, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.8, tweede lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Inrichting tevens mijnbouwwerk	6.9	16.15 en 16.16	4.29, eerste lid, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.9, tweede lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
	6.9, derde lid	18.2	13.3, eerste lid, onder c, onder 1°	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.22 en 4.23 IwOw.
	6.10	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Natura 2000- en flora- en fauna-activiteiten	6.10a		-	Aanvullingsspoor natuur.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verplicht verzoek vvgb-orgaan tot intrekking of wijziging omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten	6.10b		-	Aanvullingsspoor natuur.
§ 6.3. Bijzondere gevallen van bestuurlijke verplichtingen				
Aanvraag	6.11, eerste lid	16.88, eerste lid, onder a	10.22 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.11, tweede lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.11, derde lid, onder a	16.15 en 16.16	4.28, eerste lid, onder a, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.11, derde lid, onder b	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Toezenden ontwerpbesluit	6.12		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Toezenden afschrift beschikking	6.13		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Publicatie Staatscourant	6.14		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
BRZO-inrichting	6.15		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Samenvatting van de risicoanalyse	6.16		-	In het geval dit onderdeel uitmaakt van de procedure van de vergunningaanvraag lift dit onderdeel mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Veiligheidsrapport	6.17		-	In het geval dit onderdeel uitmaakt van de procedure van de vergunningaanvraag lift dit onderdeel mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
Overlegverplichting planologische gebruiksactiviteiten	6.18		-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 IwOw.
§ 6.4. Bijzondere procedurevoorschriften				
	6.19		-	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk 7. Uitvoering en handhaving				
§ 7.1. Basistaken omgevingsdienst				
Taken van de omgevingsdienst	7.1		13.4 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
§ 7.2. Procescriteria				
Uitvoerings- en handhavingsbeleid	7.2, eerste tot en met zevende lid		13.5 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	7.2, achtste lid en negende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Uitvoeringsprogramma	7.3, eerste en tweede lid		13.6 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	7.3, derde en vierde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Uitvoeringsorganisatie	7.4		13.9 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Borging van middelen	7.5, onder a en c		13.10 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	7.5, onder b	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Monitoring	7.6		-	Geen overgangsrecht nodig.
Rapportage	7.7, eerste en tweede lid		13.11 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/ hoofdstuk Besluit omgevingsrecht	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	7.7, tweede lid		11.9, tweede lid, via Ib in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	7.7, derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 7.3. Inspectieview Milieu				
Verplichte aansluiting	7.8		13.12 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing andere bestuursorganen	7.9		13.13 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Verplichtingen voor aangeslotenen	7.10	18.25	4, 13.14 via IbOw in Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Verantwoordelijke	7.11	18.25	13.15	Geen overgangsrecht nodig.
Kostenverdeling	7.12	18.25	13.15a	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk 8. Overgangs- en slotbepalingen				
Bijlagen	-	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

s. Transponeringstabel Besluit ontgrondingen in rijkswateren

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ontgrondingen in rijkswateren	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Verbodsbepaling n.v.t op ontgrondingen in aangewezen rijkswateren, voor zover het opgesomde handelingen betreft.	1, eerste lid	5.1, eerste lid	6.28 en 7.27 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Informatieplicht vondst archeologisch monument	1, tweede lid	4.3, eerste lid	13.13 Bal	Artikel 13.13 Bal voor het gebied buiten de aansluitende zone. Artikel 5.10 van de Erfgoedwet is van toepassing in de binnenwateren, in de territoriale zee en in de aansluitende zone.
Verbodsbepaling n.v.t. op ontgrondingen i.v.m. het testen van materieel en onderzoek, indien dit in de Noordzee plaatsvindt.	2, eerste lid	5.1, eerste lid	6.28, onder f (binnenwateren) en 7.27, onder f, (Noordzee) Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Uitzondering vrijstelling voor gebieden met bijzondere ecologische waarden	2, tweede lid	-	-	Is materieel uitgewerkt als gevolg van Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet in verband met uitbreiding van de werkingssfeer van beide wetten naar de exclusieve economische zone.
Melden ontgronding	3, eerste lid	4.3, eerste lid	6.33 en 7.31 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	3, tweede lid	4.3, eerste lid	6.33 en 7.31 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	3, derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	3, vierde lid	4.3, derde lid	7.113 Or	Geen overgangsrecht nodig.
	3, vijfde lid	4.3, eerste lid	13.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Aanvraag vergunning voor ontgrondingen	4, eerste lid	5.11 en 5.12, tweede en derde lid	4.11 Ob, zoals ingevoegd bij het IbOw	Overgangsrecht is opgenomen in afdeling 4.1 en artikelen 4.13 en 4.14 IwOw.
	4, tweede lid	4.3, eerste lid	7.113 Or	Geen overgangsrecht nodig.
	4, derde lid	-	4:2, tweede lid Awb	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp / hoofdstuk Besluit ontgrondingen in rijkswateren	**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	4, vierde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	4, vijfde lid	4.3, eerste lid	13.13 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Voorbereidings-procedure	5	16.65	§ 10.6.2 Ob	Overgangsrecht voor lopende procedures is geregeld in afdeling 4.1 van de IwOw.
Heffen van een recht	6	13.1	13.1 Or	Overgangsrecht is opgenomen in afdeling 4.1 en artikelen 4.13 en 4.14 IwOw.
Betalingstermijn van het recht	7	13.1	p.m.	Uitwerking nog niet opgenomen in Or; Overgangsrecht is opgenomen in afdeling 4.1 en artikelen 4.13 en 4.14 IwOw.
Intrekking Rijksreglement ontgrondingen	8		-	-
Inwerkingtreding besluit	9		-	-

t. Transponeringstabel Besluit risico's zware ongevallen 2015

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
1	1	-	-	-
Tijdstip doorwerking wijzigingen	1, tweede lid	23.2	3.53, 4.3, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Gevallen die buiten werkingssfeer vallen en uitzonderingen	2		3.50, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Toepasselijkheid besluit bepaalde personen en samenwerkingsverplichting.	3		4.4, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Coördinatie instanties en gegevens-verstrekking	4, eerste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.17, eerste en tweede lid, Ob.	Geen overgangsrecht nodig.
	4, tweede en derde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.17, derde en vierde lid, Ob.	Geen overgangsrecht nodig.
	4, vierde lid			Dit onderdeel gaat over het verstrekken van gegevens door de exploitant. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.2 IbOw.
2. Algemene bepalingen				
Maatregelen treffen	5	4,3, eerste lid, en 4.22	4.9 Bal	Er is geen overgangsrecht nodig.
Kennisgeving aan bevoegd gezag	6, eerste tot en met derde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.5, eerste en tweede lid, Bal	Het betreft hier het verstrekken van gegevens en bescheiden. Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.26 van het Bal.
	6, vierde lid	-	-	-
	6, vijfde en zesde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.6 Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.26 Bal.
	6, zevende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.5, derde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6, achtste lid	-	-	-
Preventiebeleid	7, eerste en tweede lid		4.10, eerste en tweede lid, Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.27, aanhef en onder b, van het Bal.
	7, derde lid, onder a	-	-	-
	7, derde lid, onder b	4.3, eerste lid, en 4.22	4.27, onder a, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	7, vierde lid	-	-	-
	7, vijfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.12, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Uitvoering preventiebeleid met veiligheidsbeheers-systeem	7, zesde lid	4.3, eerste lid, 4.22	4.11, eerste en tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
D	7, zevende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Regeling i.v.m. domino-effecten	8, eerste lid	5.18, eerste lid, 5.26 en 5.34, tweede lid	8.12a, onder b, 8.38 Bkl	Het aanwijzen door het bevoegd gezag van inrichtingen waarvoor het risico op een zwaar ongeval groter kan zijn vanwege de geografische ligging ten opzichte van elkaar. Dit komt terug als een beoordelingsregel bij de aanvraag om een omgevingsvergunning in het Bkl. Deze aanwijzing wordt op grond van artikel 8.38 van het Bkl beschouwd als een aan de omgevingsvergunning verbonden voorschrift. Hiervoor is overgangsrecht nodig. Zie artikel 8.2.1 IbOw.
	8, tweede lid	-	4.13, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	8, derde lid	-	-	-

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	8, vierde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.13, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	8, vijfde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Wijzigingen bijwerken en melding bevoegd gezag	9, eerste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.12, eerste lid, 4.19, aanhef en onder d, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.6, eerste lid, aanhef en onder a, b en d, Bal	Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 8.1.1 IbOw.
3. Hogedrempel-inrichtingen				
Veiligheidsrapport	10, eerste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.14, eerste lid, Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.28, aanhef en onder b, van het Bal.
	10, tweede en derde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.14, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	10, vierde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.28, onder b, Bal	Dit onderdeel komt niet meer terug. Voor lopende aanvragen lift dit onderdeel mee met artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van de IwOw. Voor een veiligheidsrapport dat betrekking heeft op een hogedrempelinrichting en dat is opgesteld voor inwerkingtreding van de Ow is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.28 onder b van het Bal.
	10, vijfde en zesde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	10, zevende en achtste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.19 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	10, negende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.20 Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	10, tiende lid		Wordt via het IbOw opgenomen in de	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			artikelen 13.18 en 13.19 Ob	
	10, elfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.23, eerste lid, onder a, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	10, twaalfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.23, derde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	10, dertiende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Intern noodplan	11, eerste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.22, eerste en tweede lid, Bal	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.29, aanhef en onder b, van het Bal.
	11, tweede lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.22, derde en vierde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	11, derde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.23, eerste lid, onder b, en tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	11, vierde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.23, derde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	11, vijfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	4.29 Bal	Geen overgangsrecht nodig. Voor een intern noodplan dat betrekking heeft op een hogedrempelinrichting en dat is opgesteld voor inwerkingtreding van de Ow is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.29 onder b van het Bal.
	11, zesde lid	-	-	-
D	11, zevende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwezigheid lijst gevaarlijke stoffen	12	4.3, eerste lid, en 4.22	4.24, eerste tot en met het derde lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
4. Toezicht				
Opstellen en beheren inspectiesysteem door toezichthouders	13, eerste en vierde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.20, eerste lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	13, tweede en derde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.20, eerste en tweede lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Opstellen van inspectieplan	13, vijfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.20, tweede lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, zesde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.20, derde lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Opstellen van programma's voor routinematige en niet-routinematige inspecties	13, zevende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.21, eerste lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, achtste lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.21, tweede lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Systematische evaluatie van de gevaren	13, negende tot en met elfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.21, derde lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, twaalfde lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.20, tweede lid, onder g, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, dertiende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.23, eerste lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, veertiende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.23, tweede lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, vijftiende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.23, derde lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, zestiende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			artikel 13.22, derde lid, Ob	
	13, zeventiende lid	4.3, eerste lid, en 4.22	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.24, eerste lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13, achttiende lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
D	14	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
5. Openbaarheid van milieu-informatie				
	15		4.25 Bal en wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.24, tweede lid en derde lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
6. Sanctionering				
	16	4.3, eerste lid	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.25 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	17, eerste lid	4.3, eerste lid	Wordt via het Invoeringsbesluit Omgevingswet opgenomen in artikel 13.26 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
Bestuurlijk sanctiebesluit	17, tweede tot en met zesde lid	18.11	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.27 Ob	Overgangsrecht is opgenomen in 8.2.2 IbOw.
Bestuurlijke boete	17, tweede lid	18.11	-	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.2 IbOw.
Bevel tot stillegging	18	18.1, onder c	Wordt via het IbOw opgenomen in artikel 13.28 Ob	Overgangsrecht is opgenomen in artikel 8.2.4 IbOw.
7				
Overige bepalingen	19-26	-	-	-
8				
Overgangsrecht en slotbepalingen	27-28	-	-	Overgangsrecht voor de waarschuwing en de eis tot naleving is

Onderwerp/hoofdstuk Besluit risico's zware ongevallen 2015	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				opgenomen in de artikelen 8.2.3 en 8.2.4 IbOw.

u. Transponeringstabel Besluit ruimtelijke ordening

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
§ 1.2. Bepalingen over de vormgeving, inrichting, beschikbaarstelling, bekendmaking en terinzagelegging van ruimtelijke besluiten				
	1.2.1, eerste, tweede en derde lid	20.21, 20.26	-	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.25 IwOw.
	1.2.1, vierde lid	Afdeling 3.6 Awb	-	Geen overgangsrecht nodig.
	1.2.1a	20.26, eerste en vierde lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6, 4.109 en 4.111 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	1.2.2	20.21, tweede lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
	1.2.3	20.26, vierde lid	Or	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6, 4.9, 4.10, 4.103 en 4.104 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	1.2.4	2.24	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6, 4.9, 4.10, 4.103 en 4.104 in samenhang met afdeling 4.1IwOw.
	1.2.5	2.24, tweede lid	Or	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6, 4.9, 4.10, 4.103 en 4.104 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	1.2.6	16.88, eerste lid en 20.26	-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 1.3. Voorbereiding van besluiten met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen				
	1.3.1	16.29 en 16.45, eerste en derde lid	11.10 Ob	Deze onderdelen liften mee met het overgangsrecht dat is

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				opgenomen in de artikelen 4.6, 4.9 en 4.10 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Hoofdstuk 2. Structuurvisies				
	2.1.1	16.88, eerste lid, aanhef en onder b	10.7 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.9, vierde lid, in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	2.1.2	16.88, eerste lid, onder b	-	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk 3. Bestemmingsplannen				
§ 3.1. Algemeen				
	3.1.1	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.1a	16.5, eerste lid		Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.2		8.19 en 8.20 Ob?	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.3	2.7, eerste lid, 4.1, eerste lid en 4.2, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.4	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.5	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder a	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder b	2.24, eerste lid en/of 16.88,	5.37 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
		eerste lid, aanhef en onder a		dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder c	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder d	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder e	2.24, eerste lid en/of 16.88, eerste lid, aanhef en onder a	10.2 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, eerste lid, onder f	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, tweede lid	2.24, eerste lid	5.125g, tweede lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, derde lid	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, vierde lid	2.24, eerste lid	5.125g, derde lid Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, vijfde lid, onder a	2.24, eerste lid en 2.28, eerste lid, onder a	5.130, eerste lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, vijfde lid, onder b	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.1.6, vijfde lid, onder c	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	3.1.7	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
§ 3.2. Standaardregels in bestemmingsplannen				
	3.2.1	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.2.2	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw
	3.2.3	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	3.2.4	2.24, eerste lid	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 3.3. Geluidszones				
	3.3.1	2.24, eerste lid	5.59 Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 3.4. Overdraagbaarheid binnenplanse ontheffingen, aanleg- en sloopvergunningen				Vervallen.
§ 3.5. Voorschriften in acht te nemen bij de artikelen 3.22, 3.23, 3.10 en 3.40 tot en met 3.42 van de wet				Vervallen.
Hoofdstuk 4. Buitenplanse ontheffingen				Vervallen.
Hoofdstuk 5. Andere planologische besluiten				
	5.1.1	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Hoofdstuk 6. Financiële bepalingen				

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Afdeling 6.1. Tegemoetkoming in schade		Hoofdstuk 15 Ow in aanvulling op de Awb		
§ 6.1.1. Algemene bepalingen (begripsbepaling)	-	-	-	
§ 6.1.2. De aanvraag				
	6.1.2.1	4:3a Awb	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.1.2.2	4:2 en 4:127 Awb	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
§ 6.1.3. De behandeling en beoordeling van de aanvraag				
	6.1.3.1	4:5 en 4:130 Awb	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.1.3.2	15.9	p.m.	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.1.3.3	15.9	p.m.	Geen overgangsrecht nodig.
	6.1.3.4	15.9	p.m.	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.1.3.5	15.9	p.m.	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6.1.3.6	4:130 Awb	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.1.3.7	p.m.	p.m.	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.17, 4.18, 4.19 en 4.20 in samenhang met afdeling 4.1 IwoW.
	6.1.3.8	15.9	-	Geen overgangsrecht nodig.
Afdeling 6.2. Grondexploitatie		H12	Afdeling 8.4 Ob (zie OB-IB)	
	6.2.1	12.1	8.13 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.1a	12.1	8.14 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.2			Vervallen per 01-03-2009
	6.2.3, onder a	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder l, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.3, onder b	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder m, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.3, onder c	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder f, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.3, onder d	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid,	8.15 en Bijlage IV, onder b, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
		aanhef en onder b		samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder a	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder g, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder b	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder c, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder c	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder d	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder h, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder e	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder h, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder f	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder g	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder d, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder h	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder g, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder i	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid,	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
		aanhef en onder b		samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder j	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder n, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder k	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder e, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder l	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder i, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder m	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder j, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.4, onder n	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder k, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder a	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 1, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder b	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 2, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder c	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 3, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder d	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid,	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 4, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
		aanhef en onder b		samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder e	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 5, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder f	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 6, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder g	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 7, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder h	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder a, cat. 8, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.5, onder i	12.1, eerste lid, onder b en 12.6, vierde lid, aanhef en onder b	8.15 en Bijlage IV, onder h, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.6	12.6, vijfde lid	12.1 ,eerste lid, Or	Geen overgangsrecht nodig.
	6.2.7	12.6, vierde lid	8.16 Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.8	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.9	12.5, derde lid	8.19, tweede lid Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4. in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.10, onder a t/m f	12.5, derde lid	8.19, eerste lid, onder c, Ob	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht

Onderwerp/hoofdstuk Besluit ruimtelijke ordening	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.11	-	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in de artikelen 4.6 en 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
	6.2.12	12.4, derde lid, onder b	-	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.112 IwOw.
Afdeling 6.3. Subsidies				Vervallen per 01-07-2015.
Hoofdstuk 7. Planologische organen				
§ 7.1. Ruimtelijk planbureau				Vervallen per 01-03-2009.
Hoofdstuk 8. Overgangs- en slotbepalingen				Voor zover niet uitgewerkt, is artikel 5.1, tweede lid, IwOw van toepassing.
§ 8.1. Overgangsbepalingen				
§ 8.2. Slotbepalingen				Vervallen per 01-10-2012.

v. Transponeringstabel Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
§ 2 Ontwikkelingsgebieden					
	Ontwikkelingsgebied *Looptijd: 10 jaar na vaststellen B-plan +*	2	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	x *Looptijd: 12-07-'22*	2a			Overgangsrecht voor het aanwijzen van ontwikkelingsgebieden is niet nodig. Voor een bestemmingsplan waarin met toepassing van artikel 2.4, eerste lid, onder k, van de Chw bij wijze van experiment wordt afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Wro is al overgangsrecht opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder c jo. artikel 4.4 IwOw. Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw. Voor de in artikel 2.3, zevende lid, Chw opgenomen afwijkingstermijn van tien jaar voorziet artikel 4.28 IwOw in overgangsrecht.
§ 3 Innovatie					
	Aanwijzing bedrijventerreinen *Looptijd: 25-10-'12*	3	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	Miniwindturbines *Looptijd: 25-10-'22*	3		5.70 Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				3.11 t/m 3.13 en § 4.30 Bal	
	Eco iglo *Looptijd : 17-07-'20*	4	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	Autarkisch bouwen *Looptijd: 18-03-'25 resp. 28-10-'26*	4a		4.26 Bbl (eisen aan de afmeting van een trap)	De looptijd van het experiment is langer dan de verwachte datum van inwerkingtreding van de Ow. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
				4.146 en 147 (eisen aan daglichttoetreding)	
				Afdeling 4.5 (afmetingen voor verblijfsgebieden en verblijfsruimten)	
				Afdeling 4.6 (eisen aan de vrije doorgang naar ruimten)	
				5.151, eerste lid (regels met betrekking tot verstoring radar)	
	Zuigercompressor-windturbinecombinatie *Looptijd: 17-07-'20*	5	-	-	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	Verlenging tijdelijk gebruik in afwijking van het bestemmingsplan + korte procedure *Looptijd: 17-07-'25*	6	16.62, derde lid		De looptijd van het experiment is naar verwachting langer dan de verwachte datum van inwerkingtreding van Ow. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw Voor de in artikel 2.3, zevende lid, Chw opgenomen afwijkingstermijn van tien jaar voorziet artikel 4.28 IwOw in overgangsrecht.
	Gebiedsgerichte toepassing regelgeving bodemsanering *Looptijd: 06-03-2018*	6a			Geen overgangsrecht nodig.
	Energiebesparing gebouwde omgeving *Looptijd: 01-01-'21*	6b		4.149 t/m 4.151 Bbl	Naar verwachting is voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Ow voorzien in een generieke regeling voor een lage energieprestatiecoëfficiënt al dan niet in de vorm van de toepassing van BENG (bijna energieneutraal gebouw).
	Energiebesparing gebouwde omgeving *Looptijd: 25-07-'27*	6c		4.153 Bbl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Autarkische recreatiebungalow *Looptijd: 18-03-'25*	6d		4.199 en 4.202 t/m 4.205 Bbl	In het Bbl van het experiment zijn afwijkende eisen gesteld. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
				6.16, eerste lid, onder e Bal	Voor de in artikel 2.3, zevende lid, Chw opgenomen afwijkingstermijn van tien jaar voorziet artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
					4.28 IwOw in overgangsrecht. Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Beperkt toepassen van het Bouwbesluit bij particulier opdrachtgeverschap *Looptijd: 25-10-'17*	6e	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	Experimenteerlocatie met één omgevingsvergunning *Looptijd: 15-10-'22*	6f			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
	Vereenvoudiging procedure voor vergunningen van kleine verbouwingen *Looptijd: 06-03-'18 resp. 28-10-'21*	6g			Naar verwachting is de looptijd van het experiment voor de gemeente Hulst langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
	Opschalen en saneren windturbinepark *Looptijd: 15-05-'19*	6h			Geen overgangsrecht nodig.
	Experiment garantiewoningen *Looptijd: 20-09-'19*	6i			Geen overgangsrecht nodig.
	Architect aan zet *Looptijd: 15-07-'21*	6j			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
					Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
	Afwijken vergunningsplicht bouwen *Looptijd: 24-09-'21*	6k			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
	Peel en Maas en Haven-Stad *Looptijd: 24-09-'21 en 27-06-'22*	6l		4.199 en 4.200 Bbl	Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
	The Green Village *Looptijd: 24-09-'26*	6m			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw. Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Project Binnenstad Hulst *Looptijd: 28-10-'21*	6n		4.146 en 4.147 Bbl (stellen eisen aan daglichttoetreding)	Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw.
				4.172 Bbl (stelt een maximum vloeroppervlak waarbij een bergruim	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				te gemeenschappelijk mag zijn)	
				4.175 Bbl (stelt de eis van de aanwezigheid van een buitenruimte)	
	De Efteling	6o	X	X	Volgt bij 16e tranche.
	Jaarlijkse voortgangsrapportage	7	-	-	-
	Flexibele bestemmingsplannen (experimenten begeleid door Platform 31) *Looptijd: 01-07-'18*	7a			Geen overgangsrecht nodig.
	Verlenging planperiode bestemmingsplan 20 jaar *Looptijd: 20-09-'19*	7b			Geen overgangsrecht nodig.
	Regels stellen in bestemmingsplan Na inwerkingtreding van 18e tranche wordt de looptijd bepaald op 1 januari 2024	7c			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 IwOw.
	Afwijken regelgeving geluidshinder *Looptijd: 20-09-'19 resp. 18-03-'20 resp. 09-09-'20*	7d			Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	Voorzienbaarheid planschade *Looptijd: 15-05-'19*	7e			Geen overgangsrecht nodig.
	Afwijken regelgeving geluidshinder *Looptijd: 01-07-'18*	7f			Geen overgangsrecht nodig.
	De voor het grondgebied vastgestelde bestemmingsplannen Na inwerkingtreding van 18e tranche wordt de looptijd bepaald op 1 januari 2024	7g			Naar verwachting is de looptijd van het experiment langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6 IwOw.
	Experimenteren structuurvisie *Looptijd: 20-09-'19*	7h			Geen overgangsrecht nodig.
	Verlenging planperiode bestemmingsplan en voorlopige bestemming 15 jaar *Looptijd: 20-09-'19*	7i			Geen overgangsrecht nodig.
	Verlenging planperiode bestemmingsplan en voorlopige bestemming 15 jaar *Looptijd: 24-09-'21 resp. 18-03-'20*	7j		4.9 Bbl	Naar verwachting is de looptijd van het experiment alleen nog voor de gemeente Peel en Maas langer dan de datum dat de inwerkingtreding van de Ow is voorzien. Hiervoor geldt het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.30 IwOw. Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
					4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Moerdijk-Logistiek park Moerdijk *Looptijd: 18-03-‘20*	7k			Geen overgangsrecht nodig.
	Zorgvuldige veehouderij *Looptijd: 18-03-’18 resp. 18-03-‘20*	7l			Geen overgangsrecht nodig.
	Experiment met bouwmogelijkheden in het kustfundament *Looptijd: 09-09-‘25*	7m		5.39 Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
				5.40 Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Experiment voormalige stortplaats Doonweg *Looptijd: 31-12-‘40*	7n		8.49, vierde lid Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Voorlopige bestemming windturbineparken *Looptijd: 15-07-’51 resp. 12-10-‘52*	7o			Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Bergen op Zoom, onlosmakelijkheid *Looptijd: 15-07-‘31*	7p			Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Emissie geur en zwevende deeltjes	7q		2.6 Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel

Onderwerp/hoofdstuk Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet		**Artikel**	**Artikel Omgevingswet**	**Artikel AMvB**	**Toelichting overgangsrecht**
	Looptijd: 24-09-'31				4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
				8.100, eerste lid,onder b Bkl	Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Collectieve zuivering restwater *Looptijd: 01-01-'27*	7r			Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Windpark Elzenburg- De Geer *Looptijd: 13-06-'41*	7s			Overgangsrecht voor experimenten is opgenomen in artikel 4.30 IwOw en hoofdstuk 8 IbOw.
	Energievoorziening	7t	X	X	Volgt bij 16e tranche.
	Ameland Westgat duurzaame energievoorziening	7u	X	X	Volgt bij 16e tranche.
	Kostenverhaal	7v	X	X	Volgt bij 16e tranche.
§ 4 Versnelde uitvoering van bouwprojecten					
		8			Geen overgangsrecht nodig.
§ 5 Lokale projecten met nationale betekenis					
	Aangewezen lokale projecten met nationale betekenis	9	-	-	-
§ 6 Overige bepalingen					
	Aanwijzing besluiten	10	-	-	-
	Procedurevoorschriften	11	Afdeling 11.1		Geen overgangsrecht nodig.
	Procedurevoorschriften	12	Afdeling 11.1		Geen overgangsrecht nodig.
	Wijzigingsbepaling	13			Geen overgangsrecht nodig.
	Wijzigingsbepaling	14			Geen overgangsrecht nodig.
	Inwerkingtreding	15			Geen overgangsrecht nodig.
	Citeertitel	16			Geen overgangsrecht nodig.

w. Transponeringstabel Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen

Onderwerp/hoofdstuk Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen	Artikel		Artikel Omgevingswet	Artikel Bal	Toelichting overgangsrecht
Begripsbepaling	1			-	Geen overgangsrecht nodig.
Categorie van gevallen	2	Eerste lid, aanhef		3.182	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder a		-	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder b		3.183, tweede lid, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder c		3.183, tweede lid, onder b	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder c, onder 1 t/m 3		3.183, tweede lid, onder b, onder 1 t/m 3	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder d		3.183, tweede lid, onder c	Geen overgangsrecht nodig.
		Eerste lid, onder e		3.182, tweede lid, onder c	Geen overgangsrecht nodig.
		Tweede lid		3.184	Geen overgangsrecht nodig.
		Derde lid		3.182, tweede lid, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
		Vierde lid		3.183, tweede lid, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
-	3, 4 en 4a		-	-	Reeds vervallen. Geen overgangsrecht nodig.
Berusting en gelijkstelling	5		-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Intrekking	6		-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Inwerkingtreding	7		-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Citeertitel	8		-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Bijlage behorende bij artikel 1 van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen			-	-	Reeds vervallen. Geen overgangsrecht nodig.

x. Transponeringstabel Infiltratiebesluit bodembescherming

Onderwerp/hoofdstuk Infiltratiebesluit bodembescherming	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting Overgangsrecht
Toepassing	2		6.1, eerste lid, onder e, en 16.1, onder a, onder 2°, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Gevaar voor verontreiniging van het grondwater	3	5.18, eerste lid en 5.24, eerste lid, aanhef en onder a, b en c	8.89, tweede en derde lid, Bkl	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 4.1 van de IwOw.
Voorschriften aan de vergunning	4	5.34, tweede lid	8.94 Bkl	Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 van de IwOw.
Bijlage 1	-	-	Bijlage XIX, onderdaal A Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Bijlage 2	-	-	Bijlage XIX, onderdeel B Bkl	Geen overgangsrecht nodig.

y. Transponeringstabel Registratiebesluit externe veiligheid

Onderwerp/hoofdstuk Registratiebesluit externe veiligheid	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Aanwijzing van inrichtingen	3	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder a, onder 1°	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder a	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder b	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder b	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder c en d	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder a, onder 2°	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder e	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder a, onder 3°	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder f	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder g	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder c, onder 3°	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing van transportroutes	5	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder c, onder 1°, en e	Geen overgangsrecht nodig.
Aanwijzing van buisleidingen	6	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.1, onder c, onder 2°	Geen overgangsrecht nodig.
	7			Geen overgangsrecht nodig.
Inhoud register inrichtingen	8, onder a	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
	8, onder b	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	8, onder c	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder d, 10.3, 10.4 en 10.5	Geen overgangsrecht nodig.
	8, onder d	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder c	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder a tot en met e	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder b, onder 1° tot en met 5°	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder f	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.5, onder c	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
	10, tweede lid	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder b, onder 6°	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Registratiebesluit externe veiligheid	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel Bkl	Toelichting overgangsrecht
Wijze van berekenen	10, derde lid	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Inhoud register buisleidingen	11, eerste lid, onder a	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
	11, eerste lid, onder b tot en met h	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.5, onder b	Geen overgangsrecht nodig.
	11, tweede lid	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder b, onder 4° en 5°	Geen overgangsrecht nodig.
	12, onder a	-	-	Geen overgangsrecht nodig.
Inhoud register transportroutes	12, onder b	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	-	Geen overgangsrecht nodig.
Overzicht op een kaart	13	20.6, eerste lid, aanhef en onder a	10.2, onder a	Geen overgangsrecht nodig.
Nadere regels bij ministeriële regeling	14	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, en 20.10, derde lid		Geen overgangsrecht nodig.
Termijnen voor het verstrekken van gegevens	15	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°	-	Dit artikel komt terug in artikel 10.27 van het Omgevingsbesluit. Geen overgangsrecht nodig.
	16	-	-	-
Overige bepalingen	17 en 18	-	-	-

z. Transponeringstabel Stortbesluit bodembescherming

Onderwerp/hoofdstuk Stortbesluit bodembescherming	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 1 Algemeen	1, tweede lid		1.1 en Bijlage I Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	1, derde lid	5.34	8.52 lid 2 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	1, vierde lid	5.34	8.45 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2	5.34	8.44 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2, eerste lid, onder a	5.34	8.44 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid,onder b	5.34	8.44, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2, tweede lid	5.34	8.44, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2, derde lid,onder a	5.34	8.44, onder c, onder 1° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	2, derde lid,onder b	5.34	8.44, onder c, onder 2° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk II Voorschriften op te nemen in de vergunning	2a	5.34	8.46 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	3, eerste lid	5.34	8.47, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	3, tweede lid	5.34	8.47, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	3, derde lid	5.34	8.47, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	4, eerste lid	5.34	8.48, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	4, tweede lid	5.34	8.48, tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	4, derde lid	5.34	8.48, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	4, vierde lid	5.34	8.48, vierde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	4, vijfde lid	5.34	8.48, tweede, derde en vierde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	5	5.34	8.49 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	5a, eerste lid,onder a	5.34	8.50, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	5a, eerste lid, onder b	5.34	8.50, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	5a, eerste lid,onder c	5.34	8.50, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	5a, tweede lid	5.34	P.M. (gerenriek geregeld in IwOw)	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder a	5.34	8.52, eeste lid, onder aBkl	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Stortbesluit bodembescherming	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6 onder b	5.34	8.52, eerste lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder c	5.34	8.52, eerste lid, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder d	5.34	8.52, eerste lid, onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder e	5.34	8.52, eerste lid, onder eBkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder f	5.34	8.52, eerste lid, onder fBkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder g	5.34	8.52, eerste lid, onder g Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6 onder h	5.34	8.52, eerste lid, onder h Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, eerste lid, onder a	5.34	8.53, eerste lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a. eerste lid, onder b	5.34	8.53, eerste lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, eerste lid,onder c	5.34	8.53, eerste lid, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, tweede lid, onder a	5.34	8.53, tweede lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, tweede lid, onder b	5.34	8.53, tweede lid, onder bBkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, tweede lid, onder c	5.34	8.53, tweede lid onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, derde lid	5.34	8.53, derde lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, vierde lid	5.34	8.53, vierde lidBkl	Geen overgangsrecht nodig.
	6a, vijfde lid	5.34	8.53, eerste lid, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	7	5.34	8.54 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8, eerste lid,onder a, onder 1	5.34	8.55, eerste lid, onder a, onder 1° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8, eerste lid, onder a, onder 2	5.34	8.55, eerste lid, onder a, onder 2° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8, eerste lid,onder b	5.34	8.55, eerste lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8, tweede lid, onder a	5.34	8.55, tweede lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8, tweede lid, onder b	5.34	8.55, tweede lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8a, eerste lid	5.34	8.56, eerste lid, onder a en b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8a, tweede lid, onder a	5.34	8.56, tweede lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	8a, tweede lid, onder b	5.34	8.56, tweede lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Stortbesluit bodembescherming	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	9, eerste lid	5.34	8.57, eerste lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder a	5.34	8.57, eerste lid, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder b	5.34	8.57, eerste lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder c	5.34	8.57, eerste lid, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, eerste lid, onder d	5.34	8.57, eerste lid, onder dBkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid, onder a	5.34	8.57, eerste lid, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid, onder b	5.34	8.57, eerste lid, onder d, onder 1° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid, onder c	5.34	8.57, eerste lid, onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, tweede lid, onder d	5.34	8.56, eerste en tweede lid Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, derde lid, onder a	5.34	8.57, derde lid onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, derde lid, onder b	5.34	8.57, derde lid, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, derde lid, onder c	5.34	8.57, derde lid,onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9, derde lid, onder d	5.34	8.57, derde lid,onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9a onder a	5.34	8.58, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9a onder b	5.34	8.58, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	9a onder c	5.34	8.58, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder a	5.34	8.59, aanhef en onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder a onder 1	5.34	8.59, onder a, onder 1° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder a onder 2	5.34	8.59, onder a onder 2° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder a onder 3	5.34	8.59, onder a, onder 3° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder b	5.34	8.59, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder c	5.34	8.59, onder c Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder d	5.34	8.59,onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, eerste lid, onder e	5.34	8.59, onder e Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	10, tweede lid	5.34	8.59, aanhef en onder a, onder 2° en onder 3° Bkl	Geen overgangsrecht nodig.

Onderwerp/hoofdstuk Stortbesluit bodembescherming	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	11 onder a	5.34	8.60, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	11 onder b	5.34	8.60, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	12, eerste lid	13.5, eerste lid	8.5 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	12, tweede lid	13.5, tweede lid	8.7 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	12, derde lid	13.5, derde lid, onder b	8.10 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	12. vierde lid	13.5, derde lid	8.12 Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	13 onder a	5.34	8.61, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13 onder b	5.34	8.61, onder a Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13 onder c	5.34	8.61, onder b Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	13 onder d	5.34	8.61, onder d Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	14	5.34	8.62 Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Hoofdstuk III Verdere bepalingen	15	10.13a	-	Overgangsrecht geregeld in § 8.2.4 IbOw.
	16	-	-	-
	17	-	-	-
Hoofdstuk IIIa Experiment duurzaam stortbeheer	17a	23.3	-	Overgangsrecht geregeld in § 8.2.4 IbOw.
	17b		-	Idem.
	17c		-	Idem.
	17d		-	Idem.
	17e		-	Idem.
	17f		-	Idem.
Hoofdstuk IV Overgangs- en slotbepalingen	18		-	-
	19		-	-

aa. Transponeringstabel Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol	Artikel	Artikel Omgevingswet	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Meet- en registratiesysteem	2, eerste tot en met derde lid	20.6 en 20.7, onder a	5.12, eerste lid, Bal	
	2, vierde lid	20.6, derde lid, en 20.7, onder a	-	Geen overgangsrecht nodig.
PRTR-verslag	2a, eerste en derde	20.6 en 20.7, onder a	5.10, tweede lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
	2a, tweede lid	20.6 en 20.7, onder a	5.10, eerste lid, Bal	Geen overgangsrecht nodig.
Toelichting bij PRTR-verslag	2a, vierde lid	-	-	-
	2a, vijfde lid	5.34, tweede lid	8.34, tweede lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
PRTR-verslag geur of geluid	2b	5.34, tweede lid	8.34, derde lid, Bkl	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 IwOw.
Geheimhouding	3, eerste lid	20.6, tweede lid	5.11, vierde lid, Bal	Dit onderdeel lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 8.3.1 IbOw.
	3, tweede lid	20.6, tweede lid	10.45, derde lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	3, derde lid	20.10, eerste lid	10.34, derde lid, onder b, Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
	3, vierde lid	20.10, derde lid	-	Geen overgangsrecht nodig.
Aanduiding tot geheimhouding	4, onder, a	20.6, tweede lid	10.45, tweede lid, Ob	Geen overgangsrecht nodig.
	4, onder, b	20.10, eerste lid	10.34, derde lid, onder c en d, Bkl	Geen overgangsrecht nodig.
Model voor opstellen PRTR-verslag	5	20.6, derde lid	-	Geen overgangsrecht nodig.

bb. Transponeringstabel Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten*)

**) Deze transponeringstabel is op een andere wijze opgesteld dan de overige transponeringstabellen, zoals opgenomen in bijlage 1. Het besluit is 'gelet op' de aanhef gebaseerd op de artikelen 9d, eerste lid, en 20c, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, 39d, eerste lid, van de Gaswet en 141c, eerste lid, van de Mijnbouwwet. Deze artikelen komen door de voorgestelde wijzigingen van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet in de Invoeringswet te vervallen, zie de artikelen 6.1, 6.2 en 6.2 van de Iw Ow. In de transponeringstabel zijn daarom de kolommen 'verwijzing naar' en 'toelichting overgangsrecht op artikelniveau' opgenomen in plaats van de kolommen 'artikel Ow', 'artikel AMvB' en 'toelichting overgangsrecht'.*

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	**Artikel**		**Verwijzing naar**	**Toelichting overgangsrecht op artikelniveau**
Besluiten als bedoeld in artikel 9d, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998	1	Eerste lid	9d, eerste lid Elektriciteitswet 1998	Bepaling komt te vervallen, artikel 6.1, onderdeel A IwOw.
		Eerste lid, sub a	2.1, eerste lid Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2 Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.1, eerste lid, onder a, b, c, e, f en g Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2 aa Bor	Bepaling wordt ingetrokken door Ib Ow.
		eerste lid, sub b	2.7, tweede lid Wet natuurbescherming	Gaat over in de Ow, artikel 2.4 Aanvullingswet natuur.
			3.3, eerste lid en derde lidWet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1 lid 2 van de Ow, artikel 2.6, eerste lid Aanvullingswet natuur.
			3.8, eerste lid en derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1 lid 2 van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
			3.10, tweede lid jo. 3.8, eerste lid of derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
		Eerste lid, sub c	16.5, eerste lid Wet milieubeheer	Bepaling wordt niet gewijzigd, blijft achter in Wet milieubeheer.
		Eerste lid, sub d	6.2 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1 .
			6.4 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.5 onderdeel a en b Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
		Eerste lid, sub e	Reeds vervallen.	-

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
		Eerste lid, sub f	11, tweede lid Monumentenwet 1988	Bepaling blijft desondanks van toepassing tot het tijdstip waarop de Ow tot wet is verheven en in werking is getreden, artikel 9.1, eerste lid, Erfgoedwet.
		Eerste lid, sub g	15 Kernenergiewet	Bepaling wordt niet gewijzigd.
		Tweede lid	9d, eerste lid Elektriciteitswet 1998	Bepaling komt te vervallen, artikel 6.1, onderdeel A IwOw.
Besluiten als bedoeld in artikel 20c, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998	2	Eerste lid	20c, eerste lid Elektriciteitswet 1998	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.8 onder F IwOw.
		Eerste lid,sub a	2.1, eerste lid Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2 Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.1, eerste lid, onder a, b, c, e, f en g Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2aa Bor	Bepaling wordt ingetrokken door Ib Ow.
		Eerste lid, sub b	2.7, tweede lid Wet natuurbescherming	Gaat over in de Ow, artikel 2.4 Aanvullingswet natuur.
			3.3, eerste lid en derde lidWet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid Aanvullingswet natuur.
			3.8, eerste lid en derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lidAanvullingswet natuur.
			3.10, tweede lid jo. 3.8, eerste lid of derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
		Eerste lid, sub c	6.2 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.4 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Owintegreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.5 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
		Eerste lid, sub d	Reeds vervallen.	-

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
		Eerste lid, sub e	11, tweede lidMonumentenwet 1988	Bepaling blijft desondanks van toepassing tot het tijdstip waarop de Ow tot wet is verheven en in werking is getreden, artikel 9.1, eerste lid Erfgoedwet.
		Eerste lid,sub f	19, eerste lid Spoorwegwet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.18 onder B IwOw.
		Eerste lid, sub g	2, eerste lid Wet beheer rijkswaterstaatswerken	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.33 onder A IwOw.
		Tweede lid	20c, eerste lid Elektriciteitswet 1998	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.8 onder F IwOw.
Besluiten als bedoeld in artikel 39d, eerste lid, van de Gaswet	3	Eerste lid	39d, eerste lid Gaswet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.10 onder D IwOw.
		Eerste lid, sub a	2.1, eerste lid Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2 Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.1, eerste lid, onder a, b, c, e, f en g Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2aa Bor	Bepaling wordt ingetrokken door IbOw.
		Eerste lid, sub b	2.7, tweede lid Wet natuurbescherming	Gaat over in de Ow, artikel 2.4 Aanvullingswet natuur.
			3.3, eerste lid en derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
			3.8, eerste lid en derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
			3.10, tweede lid jo. 3.8, eerste lid of derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
				5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
		Eerste lid, sub c	16.5, eerste lid Wet milieubeheer	Bepaling wordt niet gewijzigd, blijft achter in Wet milieubeheer.
		Eerste lid, sub d	6.2 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.4 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Owintegreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.5 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
				omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
		Eerste lid, sub e	Reeds vervallen.	-
		Eerste lid, sub f	11, tweede lidMonumentenwet 1988	Bepaling blijft desondanks van toepassing tot het tijdstip waarop de Ow tot wet is verheven en in werking is getreden, artikel 9.1, eerste lid, Erfgoedwet.
		Eerste lid, sub g	19.1, eerste lid Spoorwegwet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.18 onder B IwOw.
		Eerste lid, sub h	2, eerste lid Wet beheer rijkswaterstaatswerken	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.33 onder A IwOw.
		Tweede lid	39d, eerste lid Gaswet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.10 onder D IwOw.
Besluiten als bedoeld in artikel 141c, eerste lid, van de Mijnbouwwet	4	Eerste lid	141c. eerste lid Mijnbouwwet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.17 onder P IwOw.
		Eerste lid, sub a	2.1, eerste lid Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2 Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.1, eerste lid onder a, b, c, e, f en g Wabo	Bepaling wordt ingetrokken en keert terug in artikel 5.1 respectievelijk 5.3 en 5.4 jo. 4.4, tweede lid Ow.
			2.2aa Bor	Bepaling wordt ingetrokken door IbOw.
		Eerste lid, sub b	2.7, tweede lid Wet natuurbescherming	Gaat over in de Ow, artikel 2.4 Aanvullingswet natuur.
			3.3, eerste en derde lidWet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
			3.8, eerste lid en derde lid Wet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid Aanvullingswet natuur.

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
			3.10, tweede lid jo. 3.8, eerste lidWet natuurbescherming	Bij Amvb wordt bepaald dat de betreffende ontheffing geldt als omgevingsvergunning voor daarbij aan te wijzen flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in 5.1, tweede lid van de Ow, artikel 2.6, eerste lid, Aanvullingswet natuur.
		Eerste lid, sub c	6.2 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
			6.4 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1 .
			6.5 Waterwet	Hoofdstuk 6 komt te vervallen, artikel 8.9, onderdeel C IwOw. Een deel komt terug in artikel 5.1, 4.3 en bijlage A Ow. De omgevingsvergunning in de Ow integreert en harmoniseert de vergunningverlening voor bestaande vergunningplichtige activiteiten uit o.m. de Waterwet. Overgangsrecht voor de watervergunning op grond van artikel 6.1 e.v. wordt geregeld in

Onderwerp/ hoofdstuk Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten	Artikel		Verwijzing naar	Toelichting overgangsrecht op artikelniveau
				de overgangsbepalingen voor het kerninstrument omgevingsvergunning, artikel 4.12 i.c.m. afdeling 4.1.
		Eerste lid, sub d	Reeds vervallen.	-
		Eerste lid, sub e	11, tweede lid Monumentenwet 1988	Bepaling blijft desondanks van toepassing tot het tijdstip waarop de Ow tot wet is verheven en in werking is getreden, artikel 9.1, eerste lid, Erfgoedwet.
		Eerste lid, sub f	19, eerste lid Spoorwegwet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.18 onder B IwOw.
		Eerste lid, sub g	2, eerste lid Wet beheer Rijkswaterstaatswerken	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.33 onder A IwOw.
		Eerste lid, sub h	34, derde lidMijnbouwwet	Artikellid wordt niet gewijzigd.
			39 (1) jo. 34, derde lid (2) jo. 40, tweede lid (3) Mijnbouwwet	Bepaling wordt niet gewijzigd (1), bepaling wordt niet gewijzigd (2), bepaling komt te vervallen, artikel 2.17 onder K IwOw (3).
		Eerste lid, sub i	30, derde lid Mijnbouwbesluit	Bepaling wordt niet gewijzigd.
		Tweede lid	141c, eerste lid Mijnbouwwet	Bepaling komt te vervallen, artikel 2.17 onder P IwOw.
Inwerkingtreding	5	-	-	-
Citeertitel	6	-	-	-

cc. Transponeringstabel Waterbesluit

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen				
Begripsbepalingen				
	1.1, eerste lid	-	-	
	Begrip 'dijkdeel'	-	-	
	Begrip 'gesloten bodemenergiesysteem'	-	-	
	Begrip 'grondwaterrichtlijn'	B bijlage		
	Begrip 'hoofdwater'	-	-	
	Begrip 'kaderrichtlijn mariene strategie'	B bijlage		
	Begrip 'mariene strategie voor de Noordzee'	-	-	
	Begrip 'maritieme ruimtelijke planning'	-	Bijlage 1 Bkl	
	Begrip 'maritiem ruimtelijk plan'	-	Bijlage 1 Bkl	
	Begrip 'Nederlandse mariene wateren'	-	4.8 en 4.9 Bkl	
	Begrip 'open bodemenergiesysteem'	-	-	
	Begrip 'overstromingsrisicobeheerplan'	-	-	
	Begrip 'protocol'	-	-	
	Begrip 'richtlijn overstromingsrisico's'	B bijlage		
	Begrip 'richtlijn prioritaire stoffen'	B bijlage		
	Begrip 'verdrag'	-	-	
	Begrip 'wet'	-	-	
	Begrip 'zijwater'	-	-	
	1.1, tweede lid	-	-	
Stroomgebieddistricten				
	1.2	2.24, eerste lid en 2.26		
		-	4.3 en 4.6 Bkl	
Overig				
	1.3	-	Dit artikel blijft achter in het Waterbesluit.	Zie de aanpassing in artikel 5.41 Ib.
Hoofdstuk 2 Doelstellingen en normen				
Rangorde bij watertekorten				Geen overgangsrecht nodig.
	2.1	-	3.14 Bkl	
	2.2	-	3.15 Bkl	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
Hoofdstuk 3 Organisatie van het waterbeheer				
Toedeling beheer				
	3.1, eerste lid	-	2.1, eerste lid Ob	
	3.1, tweede lid	-	2.1, eerste lid Ob	
	3.1, derde lid	-	2.1, tweede lid Ob	
	3.2	-	2.1, eerste lid Ob	
Begrenzing oppervlaktewaterlichamen en aanwijzing drogere oevergebieden				
	3.3	2.19, tweede lid	-	
Regels met betrekking tot het verstrekken van informatie				
	3.4	-	Artikel 8.7 Ob	
Hoofdstuk 4 Plannen				
Het nationale waterplan				Overgangsrecht geregeld in artikel 4.55 IwOw.
	4.1 lid 1	16.23, eerste lid, 16.27 en 16.28, eerste lid	-	
	4.1 lid 2	16.28, eerste lid	-	
	4.1 lid 3	2.2	-	In combinatie met afdeling 3.4 Awb.
	4.1 lid 4		-	Artikellid is uitgewerkt na 22 december 2018.
	4.2	16.28, tweede lid	-	Orbp en sgbp maken geen verplicht onderdeel meer uit van het nationaal waterplan. De termijn is nu gekoppeld aan het afzonderlijke sgbp en orbp.
	4.3 lid 1a	16.28, eerste lid	-	
	4.3 lid 1b	16.28, eerste lid	-	
	4.3 lid 1c 1°	16.27	3.1 Bkl	
	4.3 lid 1c 2°	16.27	3.1 Bkl	
	4.3 lid 1c 3°	16.27	3.1 Bkl	
	4.3 lid 1c 4°	16.27	10.16 Bkl	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	4.3 lid 1c 5°	3.9, tweede lid onder c (via IwOw)	-	
	4.3 lid 2a	-	-	
	4.3 lid 2b	-	-	
	4.3 lid 2c	-	3.1 Bkl	
	4.3 lid 3	16.27 en 16.28	4.7 Bkl	In combinatie met Afd. 3.4 Awb
	4.3 lid 4	16.27, 16.28	-	
	4.4 lid 1	-	8.9, eerste lid Ob	
		-	8.40, eerste lid Ob	
		-	8.11, eerste lid Ob	
		-	8.13, eerste lid Ob	
		-	8.14, eerste lid Ob	
	4.4 lid 1d	-	8.11, eerste lid Ob	
		-	8.12, eerste lid Ob	
		-	8.13, eerste lid Ob	
	4.5 lid 1a	3.9, tweede lid onder b	-	
	4.5 lid 1b	-	4.10, tweede lid onder a Bkl	
	4.5 lid 2	-	4.6 Bkl	
	4.5 lid 3	-	4.7 Bkl	
	4.5a	-	1.2 Bkl	
		1.5, eerste lid	-	
		1.5, tweede lid	-	
	4.5a	3.9 (via IwOw) i.s.m. 1.5	1.2 en 4.9 Bkl	
	4.6 lid 1	-	4.10 en 4.12 Bkl	
	4.6 lid 2	3.9 (via IwOw) i.s.m. 1.5	3.1 en 4.8 Bkl	
	4.6 lid 3	-	4.7, 4.8 en 4.10, vierde lid Bkl	
	4.6 lid 4	-	8.14, derde lid Ob	
	4.6 lid 5	-	8.10, derde lid Ob	
	4.6a	-	8.11, tweede lid Ob	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			8.12, tweede lid Ob	
	4.7	-	4.10, eerste lid onder a Bkl	
Zwemwater in NWP	4.8	-	-	Volgt voor een deel een apart wijzigingsspoor.
	4.9, eerste lid	-	10.6 Bkl	
	4.9, tweede lid	-	8.9 Ob	
		-	8.40, derde lid Ob	
	4.9, derde lid	20.16, derde lid	-	
Regionale waterplannen				Overgangsrecht geregeld in artikel 4.56 IwOw.
	4.10a	-	4.4, tweede lid onder a Bkl	
	4.10b	-	4.4, tweede lid onder b Bkl	
	4.11, eerste lid onder a	-	4.4, derde lid onder a Bkl	
	4.11, eerste lid onder b	-	4.4, derde lid onder b Bkl	
	4.11, eerste lid onder c	-	4.4, derde lid onder c Bkl	
	4.11, tweede lid	-	4.12 Bkl	
	4.11, tweede lid	-	4.10, vierde lid Bkl	
	4.11, tweede lid	-	8.14 lid Ob	
	4.12, eerste lid onder a	-	-	
	4.12, eerste lid onder b	-	4.10, eerste lid onder a Bkl	
	4.12, tweede lid	-	-	
	4.12, derde lid	-	-	
	4.13	23.1	-	
Beheerplannen				Overgangsrecht geregeld in artikel 4.57 IwOw.
	4.14 - 4.17	-	-	
	4.18	23.1		
Hoofdstuk 5 Beheer van water-staatswerken				
Vrijstelling leggerplicht				Overgangsrecht geregeld in artikel 4.59 IwOw.
	5.1	-	3.13 Bkl	
	5.1a	-	3.13 a Bkl	
	5.1b	-	3.13 b Bkl	
	5.1c	-	3.13 c Bkl	
Aanwijzing rijkswateren peilbesluit				Overgangsrecht geregeld in artikel 4.60 IwOw.

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	5.2, eerste lid	-	3.12 Bkl	
	5.2, tweede lid	-	16.32a Invoeringswet	
	5.2, derde lid	-	-	
Calamiteitenplan	5.3	-	3.15 Bkl	Overgangsrecht geregeld in artikel 4.66 IwOw.
	5.3a	-	3.15 a Bkl	
	5.3b	-	3.15 b Bkl	
	5.3c	-	3.15 c Bkl	
	5.3d	-	3.15 d Bkl	
	5.3e	-	3.15 e Bkl	
	5.3f	-	3.15 f Bkl	
	5.3g	-	3.15 g Bkl	
Hoofdstuk 6 Handelingen in watersystemen				
Algemeen				
Begripsbepalingen	6.1	-	Bijlage I BAL	
	6.1a	-	8.85 Bkl	
Algemene bepalingen over het lozen				
	6.1b	-	8.22 Ob	
	6.1c	-	8.22 Ob	
	6.1c	-	-	
	6.2	-	-	
	6.3	4.3, derde lid	-	
Verontreinigende handelingen in het zeegebied				Overgangsrecht vergunningen is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw
	6.8, eerste lid	-	8.88 en 8.96 Bkl	
	6.8, tweede lid	-	-	
	6.8, derde lid	-	7.13 Bal	
	6.9	-	-	
	6.10, eerste lid	-	7.64 Bal	
	6.10, tweede lid	-	7.65 Bal	Voor zover overgangsrecht MR nodig is, regelen in Invoeringsregeling.
Onttrekkingen en infiltraties				
	6.10a, eerste lid		6.36, eerste lid Bal	
	6.10a, tweede lid		-	
	6.11		-	
Het installeren en in werking hebben van een open bodemenergiesysteem				Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
				afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.11a, eerste lid	-	-	
	6.11a, tweede lid	4.3, derde lid		
	6.11b, eerste lid		4.1152 Bal	Overgangsrecht in artikel 8.1.3 Ib.
	6.11b, tweede lid		2.12 Bal	
	6.11c, eerste lid		4.1154, tweede lid Bal	
	6.11c, tweede lid		4.1154, derde lid Bal	
	6.11c, derde lid		2.12 Bal	
	6.11c, vierde lid		2.12 Bal	
	6.11c, vijfde lid		2.12 Bal	Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.11d		4.1150 Bal	
	6.11e		4.1153 Bal	
	6.11f, eerste lid		-	
	6.11f, tweede lid		4.1157 Bal	Overgangsrecht in artikel 8.1.1 Ib.
	6.11g, eerste lid		4.1154, eerste lid Bal	
	6.11g, tweede lid		4.1154, tweede lid Bal	
	6.11g, derde lid		2.12 Bal	
	6.11g, vierde lid		2.12 Bal	
	6.11g, vijfde lid		2.12 Bal	
	6.11h		4.1151 Bal	
	6.11i		-	
Gebruik van rijkswaterstaatswerken				Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.12, eerste lid		6.16 en 6.17, eerste lid Bal	
			6.28 Bal	
			6.34 Bal	
			6.39 Bal	
			6.49 Bal	
			6.53 Bal	
	6.12, tweede lid onder a		6.16 en 6.17, eerste lid onder g Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
			6.16 en 6.17, tweede lid Bal	
	6.12, tweede lid onder b		6.16 en 6.17, eerste lid onder g onder 2 Bal	
	6.12, tweede lid onder c		6.15 Bal	
			6.26 Bal	
			6.56, tweede lid Bal	
	6.12, tweede lid onder d		6.16 en 6.17, eerste lid onder c Bal	
	6.12, tweede lid onder e		6.16 en 6.17, eerste lid onder e Bal	
	6.12, tweede lid onder f	4.3, derde lid		
	6.12, tweede lid onder g		6.26, eerste lid onder a Bal	
	6.12, derde lid		6.16 en 6.17, tweede lid Bal	
	6.13 lid, eerste lid onder a		7.27, eerste lid onder a Bal	
	6.13, eerste lid onder b		7.27, eerste lid onder b Bal	
	6.13, eerste lid onder c		7.16, eerste lid onder b Bal	
			7.16, tweede lid onder c Bal	
			7.55 Bal	
	6.13, eerste lid onder d		7.16, eerste lid onder c Bal	
			7.16, tweede lid onder b Bal	
			7.16, tweede lid onder d Bal	
			7.59 Bal	
			7.48 Bal	
	6.13, tweede lid		7.15, vierde lid Bal	
	6.14, eerste lid		6.16 en 6.17, derde lid Bal	
			6.28 en 6.29, tweede lid Bal	
			6.57, tweede lid Bal	
	6.14, tweede lid		6.15, vierde lid Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6.15, eerste lid		6.6, eerste lid Bal	
			7.6, eerste lid Bal	
	6.15, eerste lid onder a		6.6, tweede lid onder e Bal	
			7.6, tweede lid onder b Bal	
	6.15, eerste lid onder b		6.6, tweede lid onder b Bal	
	6.15, eerste lid onder c		6.6, tweede lid onder c Bal	
			6.6, tweede lid onder d Bal	
	6.15, tweede lid	4.3, derde lid		
	6.15, derde lid	4.3, derde lid		
	6.16, eerste lid		-	
	6.16, tweede lid		-	
Windparken op zee				
	6.16a		1.2 Bal	
	6.16b	4.7		Overgangsrecht in artikel 8.1.2 Ib.
	6.16 c		1.3 Bal	Overgangsrecht in artikel 8.1.1 Ib.
	6.16d, eerste lid		7.34, eerste lid Bal	
	6.16d, tweede lid	4.3, derde lid		
	6.16d, derde lid		7.34 lid 23 Bal	
	6.16d, vierde lid		7.35, eerste lid Bal	
	6.16d, vijfde lid		7.35, tweede lid Bal	
	6.16d, zesde lid		-	
	6.16e, eerste lid		7.6, eerste lid Bal	
	6.16e, tweede lid		7.6, eerste lid Bal	
	6.16e, derde lid		7.37, eerste lid Bal	
			7.37, tweede lid Bal	
	6.16e, vierde lid		7.37 Bal	
	6.16f		7.36 Bal	
	6.16g, eerste lid		7.38, eerste lid Bal	
	6.16g, tweede lid		7.33 Bal	
	6.16g, derde lid		7.38, tweede lid Bal	
	6.16g, vierde lid	4.3, derde lid		
	6.16h		7.40 Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6.16h, eerste lid		7.40, eerste lid Bal	
	6.16h, tweede lid		7.40, tweede lid Bal	
	6.16h, derde lid		7.6, eerste lid Bal	
	6.16h, vierde lid		7.40, derde lid Bal	
	6.16h, vijfde lid			
	6.16h, zesde lid	4.3, derde lid		
	6.16i		7.41 Bal	
	6.16i, eerste lid		7.41 Bal	
	6.16i, tweede lid		7.41 Bal	
	6.16i, derde lid		7.41 Bal	
	6.16i, vierde lid		7.41 Bal	
	6.16i, vijfde lid	4.3, derde lid		
	6.16j		7.43 Bal	
	6.16k, eerste lid		7.6, tweede lid onder a Bal	
			7.6, vijfde lid onder d Bal	
	6.16k, tweede lid		7.44, eerste lid Bal	
	6.16k, derde lid		7.44, tweede lid Bal	
	6.16k, vierde lid		7.12 Bal	
	6.16k, vijfde lid	19.4		
	6.16k, zesde lid			
	6.16l, eerste lid		7.45, eerste lid Bal	
	6.16l, tweede lid		7.45, tweede lid Bal	Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.16l, derde lid		7.7, tweede lid Bal	Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.16l, vierde lid		7.7, eerste lid Bal	Overgangsrecht vergunningen en vergunningsvoorschriften is geregeld in afdeling 4.1 en § 4.2.4 IwOw.
	6.16l, vijfde lid		7.7, eerste lid Bal	
	6.16l, zesde lid		7.34Bal	

Onderwerp/hoofdstuk Waterbesluit	Artikel huidig besluit	Artikel OW	Artikel AMvB	Toelichting overgangsrecht
	6.16l, zevende lid		7.35 Bal	
Brengen of onttrekken van water				
	6.17		-	
	6.18, eerste lid		6.6 lid 7 Bal	
	6.18, tweede lid		-	
	6.18, derde lid		6.38 Bal	
	6.19		-	
Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen				
Grondwaterheffing	7.1, 7.2		Zie de artikelen 7.3 en 7.4 OB (aanvulling via Ib).	Overgangsrecht opgenomen in artikel 4.73 IwOw
Subsidiëring maatregelen waterkeringen	7.3, 7.4		Deze artikelen blijven achter in het Waterbesluit.	Zie de aanpassing van deze artikelen in artikel 5.41 Ib.
Hoofdstuk 8 Overgangs- en slotbepalingen				
Overgangs- en slotbepalingen	8.1		-	Artikelen 8.1 t/m 8.8 kunnen vervallen, omdat ze uitgewerkt zijn of overgegaan.
	8.1a, eerste lid		3.1 Bkl	
	8.1a, tweede lid		4.8, tweede lid Bkl	
	8.1a, derde lid		10.19 Bkl	
	8.1a, vierde lid		-	
	8.1b		8.13 Ob	
	8.2		-	
	8.3		-	
	8.4		-	
	8.5		-	
	8.6		-	
	8.7		-	
	8.7a		-	
	8.7b		-	

Bijlage 2. Toelichting bruidsschat omgevingsplan

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In het eerste lid van dit artikel zijn de begripsbepalingen van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingsregeling van toepassing verklaard op dit omgevingsplan. Dit bevordert de eenduidigheid van begrippen in het nieuwe stelsel. Bijlage I bij dit omgevingsplan bevat de overige begripsbepalingen die nog nodig zijn in aanvulling op de begrippen van de wet, de AMvB's en de Omgevingsregeling.

HOOFDSTUK 2 ACTIVITEITEN

AFDELING 2.1 ALGEMEEN

Artikel 2.1 Voorrangsbepaling

In het tijdelijke deel van het omgevingsplan worden zowel bestemmingsplannen (artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet) als de bruidsschat (artikel 22.1, onder b, van de Omgevingswet) opgenomen. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte op grond van de Crisis- en herstelwet. In deze bestemmingsplannen wordt er afgeweken van bepalingen bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. Hier vallen ook bepalingen onder die zijn opgenomen in de omgevingsplanregels van rijkswege, de zogenaamde bruidsschat. Dat betekent dat dergelijke bestemmingsplannen op onderdelen in strijd zijn met de bruidsschat. Ook kan in een bestemmingsplan toepassing zijn gegeven aan artikel 2, onder a, van de Interimwet stad-en-milieubenadering waarin is bepaald dat de gemeenteraad in een bestemmingsplan kan afwijken van een milieukwaliteitsnorm met betrekking tot bodem, geluid en lucht. Omdat deze bestemmingsplannen samen met de bruidsschat in het tijdelijke deel van het omgevingsplan worden opgenomen moet er een voorrangsregel worden opgenomen. Om die reden is in het eerste lid van dit artikel bepaald dat de regels van afdeling 2.2, met uitzondering van paragraaf 2.2.7.3, en afdeling 2.3 niet van toepassing zijn zover die regels in strijd zijn met regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet. De toets of er sprake is van 'strijd' omvat ook een toets of al dan niet sprake is van regels met hetzelfde oogmerk. Als de regels een ander oogmerk hebben, doet 'strijd' in de zin van de bepaling zich niet voor. Dit is vergelijkbaar aan de wijze waarop bij de toepassing van artikel 121 van de Gemeentewet wordt getoetst of er sprake is van 'strijd' met een hogere regeling. Paragraaf 2.2.7.3 van de bruidsschat is van de werking van het eerste lid van de voorrangsbepaling uitgezonderd. Deze paragraaf regelt dat bepaalde bouw- en gebruiksactiviteiten van rechtswege in overeenstemming zijn met het omgevingsplan, ongeacht wat er in het omgevingsplan concreet is bepaald. Daarmee zijn deze activiteiten, voor zover die in strijd zouden zijn met het omgevingsplan, aangewezen als vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten. Als paragraaf 2.2.7.3 niet van de werking van het eerste lid van de voorrangsbepaling zou worden uitgezonderd, waardoor die paragraaf toch opzij gezet zou kunnen worden door andersluidende bepalingen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, zou als gevolg daarvan de werking van die paragraaf worden ontkracht. Dat is onwenselijk.

In het tweede lid is een voorrangsbepaling opgenomen voor een activiteit waarvoor voorschriften zijn verbonden aan een omgevingsvergunning. Het gaat hierbij om een vergunningplichtige milieubelastende activiteit die in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving is aangewezen en waarbij deze vergunningvoorschriften bevat voor een onderwerp dat naar het omgevingsplan is

verschoven. Op grond van het overgangsrecht van artikel 4.13, tweede lid, van de Invoeringswet Omgevingswet gelden die vergunningvoorschriften naast het omgevingsplan, waarbij de strengste regel geldt. Als er geen voorrangsbepaling wordt opgenomen betekent dit dat als de bruidsschat strenger is, de regels van de bruidsschat zouden gelden boven deze vergunningvoorschriften. Om die reden is deze voorrangsbepaling opgenomen. Deze voorrangsbepaling is relevant voor de volgende onderdelen van de omgevingsplanregels van rijkswege:
§ 2.3.2 Energiebesparing
§ 2.3.3 Zwerfafval
§ 2.3.4 Geluidhinder
§ 2.3.5 Trillinghinder
§ 2.3.10 In werking hebben van een acculader
§ 2.3.17 Lozen bij maken van betonmortel
§ 2.3.18 Uitwassen van beton
§ 2.3.19 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal

Artikel 2.2 Overgangsrecht: gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten

Bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat de begrippen ‘gemeentelijk monument’ en ‘voorbeschermd gemeentelijk monument’. Deze begrippen gelden op grond van artikel 1.1, eerste lid, van dit omgevingsplan ook voor dit plan. Deze begrippen worden gebruikt in de artikelen 2.2.7.2.3, eerste lid, 2.2.7.3.3 2.4.1.5, 2.4.1.6, 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.11 en 2.4.1.13.

De begripsomschrijvingen van bovengenoemde begrippen zijn toegesneden op de wijze waarop de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau onder het nieuwe recht van de Omgevingswet vorm krijgt. Dit gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven en, als het gaat om een voorbeschermd monument of archeologisch monument, door het voor de locatie van het monument of archeologisch monument toevoegen van een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan via een voorbereidingsbesluit vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Daarmee vallen buiten de reikwijdte van bovengenoemde begrippen monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau die onder het voor de Omgevingswet geldende recht als gemeentelijk monument of archeologisch monument zijn aangewezen op grond van een gemeentelijke verordening of worden voorbeschermd op grond van een zodanige verordening, en waaraan nog niet direct bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of waarvoor op dat moment in het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel is opgenomen. Dit kan zich voordoen tot 1 januari 2029 omdat dat de voorziene datum is waarop gemeenten over een omgevingsplan moeten beschikken dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. De hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten moeten echter gedurende deze overgangsfase, zolang deze in het omgevingsplan nog niet zijn voorzien van de functie-aanduiding gemeentelijk monument in het omgevingsplan of, voor zover het gaat om voorbeschermde monumenten of archeologische monumenten, ter zake een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan is opgenomen, wel adequaat worden beschermd. Daarbij wordt er voor de ‘oude’ voorbeschermde monumenten en archeologische monumenten op gewezen dat die onder de Omgevingswet niet per se eerst via een door een voorbereidingsbesluit toe te voegen voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan hoeven te worden omgezet naar een voorbeschermd gemeentelijk monument in de zin van de begripsomschrijving uit bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Afhankelijk van het tijdsverloop van de procedure tot aanwijzing als monument of

archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening en van de procedure om tot vaststelling van een nieuw omgevingsplan te komen, kan er voor deze ‘oude’ voorbeschermde monumenten en archeologische monumenten ook voor worden gekozen om deze direct, dus zonder hiervoor eerst een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan toe te voegen, in het nieuwe deel van het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Dit zal zich met name voordoen als de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening gedurende hetzelfde tijdvak gaande is als de procedure tot vaststelling van het omgevingsplan. In dat geval kan het zo zijn dat die procedure tot aanwijzing voldoende voorziet in de benodigde voorbescherming en hoeft die voorbescherming niet afzonderlijk met voorbeschermingsregels in het omgevingsplan te worden gecreëerd.

Voor zover het gaat om de continuering van de gelding van de gemeentelijke verordeningen zelf en een eventueel daarin opgenomen vergunningplicht wordt in de bescherming van de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten al voorzien door de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet, zoals die artikelen bij Invoeringswet Omgevingswet worden toegevoegd. Voor een adequate bescherming van deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten is echter ook vereist dat de onderdelen van de artikelen 2.2.7.2.3, eerste lid, 2.2.7.3.3, 2.4.1.5, 2.4.1.6, 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.11 en 2.4.1.13 die betrekking hebben op gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten overeenkomstig de daarvoor geldende begripsomschrijvingen, mede op deze ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten van toepassing zijn. Artikel 2.2 voorziet hierin. Daarbij is het uiteraard zo dat als bij ‘oude’ voorbeschermde monumenten of archeologische monumenten de uitkomst van de procedure tot aanwijzing als monument of archeologische monument op grond van de gemeentelijke verordening is dat wordt afgezien van de aanwijzing, op dat moment de voorbescherming vervalt en niet langer sprake is van een ‘monument of archeologisch monument waarop die verordening van overeenkomstige toepassing is’ als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid. Het van toepassing zijn van dit artikel op de hier bedoelde ‘oude’ monumenten en archeologische monumenten kan dus niet alleen worden beëindigd doordat gedurende de overgangsfase daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument wordt gegeven of ter zake in het omgevingsplan een voorbeschermingsregel wordt opgenomen (de situaties beschreven in artikel 2.2, tweede lid), waardoor deze monumenten en archeologische monumenten rechtstreeks onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument komen te vallen, maar ook doordat de procedure tot aanwijzing als monument of archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening uiteindelijk niet tot een aanwijzing op grond van die verordening leidt.

AFDELING 2.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT BOUWWERKEN, OPEN ERVEN EN TERREINEN

§ 2.2.1 Algemeen

Artikel 2.2.1.1 Maatwerkvoorschriften

In dit artikel wordt de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften breed opengesteld voor alle artikelen in deze afdeling. Aangezien alle onderwerpen in deze afdeling van landelijke regelgeving zijn overgeheveld naar de gemeente is het onnodig om de maatwerkmogelijkheid te clausuleren. Verschillende artikelen in deze afdeling bevatten voorheen op het niveau van het Bouwbesluit 2012 een uitdrukkelijke mogelijkheid voor het bevoegd gezag om indien noodzakelijk anders te besluiten dan opgenomen in de eis. Deze zinssneden zijn niet overgenomen in deze afdeling, aangezien maatwerk met dit artikel breed openstaat. Het bevoegd gezag kan dus altijd bepalen of in het concrete geval met een gemotiveerd maatwerkvoorschrift kan worden gewerkt.

§ 2.2.2 Algemene regels over het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden

Artikel 2.2.2.1 Uitzetten rooilijnen, bebouwingsgrenzen en straatpeil

In door het bevoegd gezag te bepalen situaties kan het nodig zijn dat voorafgaande aan het bouwen rooilijnen, bebouwingsgrenzen of het meetniveau van het te bouwen bouwwerk op het bouwterrein door of namens het bevoegd gezag worden vastgesteld en gemarkeerd (uitgezet). In dit artikel is geregeld dat vergunningplichtige bouwwerkzaamheden pas mogen beginnen als de rooilijnen of bebouwingsgrenzen of het straatpeil zijn uitgezet door of namens bevoegd gezag. Het kan hierbij gaan om activiteiten die op grond van artikel 5.1, tweede lid onder a, van de Omgevingswet vergunningplichtig zijn (de technische bouwactiviteit) of activiteiten die op grond van dit omgevingsplan vergunningplichtig zijn.

Artikel 2.2.2.2 Specifieke zorgplicht beschermen omgeving bouw- en sloopwerkzaamheden

Om ongewenste situaties tijdens bouw- of sloopwerkzaamheden te voorkomen moeten maatregelen worden getroffen door degene die de werkzaamheden verricht. Voor zover het daarbij gaat om maatregelen ter voorkoming van letsel van personen en gevaar voor de veiligheid van belendingen wordt dat geregeld door artikel 7.15 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; daarbij gaat het zowel om het voorkomen van letsel van personen op belendende percelen als om letsel van personen die zich onbevoegd op de bouwplaats bevinden. De veiligheid van het op de bouwplaats werkzame personeel valt onder de Arbeidsomstandighedenwet. Artikel 2.2.2.2 van dit omgevingsplan heeft betrekking op het voorkomen van beschadiging dan wel belemmering van wegen, werken of roerende zaken die zich in de omgeving van het bouw- of sloopterrein bevinden. Het gaat in dit artikel dus om het voorkomen van schade, hinder en overlast en niet om aspecten van gezondheid en veiligheid. De manier waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan dit artikel zal afhankelijk zijn van de locatie en de aanwezigheid van bebouwing en mensen in de omgeving daarvan. Dit biedt de benodigde ruimte voor maatwerk en legt de eerste verantwoordelijkheid neer bij diegene die de werkzaamheden uitvoert.

§ 2.2.3 Algemene regels over het bouwen en in stand houden van bouwwerken

De regels in deze paragraaf gaan over bouwwerken. Zij hebben een relatie met de omgeving waarin dit bouwwerk zich bevindt. De regels over aansluitingen op de diverse distributienetten en waterafvoervoorzieningen en over voorzieningen in het kader van hulpverlening kunnen niet los gezien worden van de omgeving waarin het bouwwerk zich bevindt. Als er bijvoorbeeld geen distributienet binnen een bepaalde afstand aanwezig is, kan een bouwwerk daar niet op worden aangesloten. Ook de invulling van de manier waarop in bluswater kan worden voorzien en waar een opstelplaats voor een brandweerwagen het beste kan worden gerealiseerd, is sterk afhankelijk van lokale omstandigheden om het bouwwerk heen. Vanwege die sterke link met de omgeving en het feit dat de inhoud van de regels verder strekt dan alleen het bouwwerk zelf, zijn deze regels voortaan opgenomen in het omgevingsplan en niet meer in de landelijke bouwregelgeving.

Artikel 2.2.3.1 Repressief welstand

Dit artikel heeft betrekking op het repressief welstandstoezicht en was voorheen opgenomen in artikel 12 van de Woningwet. Het uiterlijk van bestaande bouwwerken of te bouwen bouwwerken waar op grond van dit plan geen omgevingsvergunning voor nodig is, mogen niet in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand beoordeeld naar de criteria van de beleidsregels als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet (welstandsnota). In artikel 13a van de Woningwet was opgenomen dat bij een overtreding van artikel 12, eerste lid, het bevoegd gezag de eigenaar kon verplichten zodanige door het bevoegd gezag aan te geven voorzieningen te treffen. In de systematiek van de

Omgevingswet is dit een maatwerkvoorschrift. Op grond van artikel 2.2.1.1 kan het bevoegd gezag zo'n maatwerkvoorschrift ook stellen voor het onderwerp welstand. Omdat de vraag of artikel 2.2.3.1 overtreden is beantwoord moet worden door de criteria van de beleidsregels te beoordelen, ligt het voor de hand dat het bevoegd gezag middels een maatwerkvoorschrift aan de eigenaar van een gebouw duidelijk maakt op welke punten aanpassing nodig is om de ernstige strijd met redelijke eisen van welstand op te heffen.

Als de gemeente geen welstandsnota heeft vastgesteld, gelden er voor de gehele gemeente geen welstandsregels waaraan het uiterlijk van bestaande bouwwerken moet voldoen. Optreden tegen welstandsexcessen is dan niet mogelijk. Op grond van het tweede lid is welstandstoezicht evenmin aan de orde voor door de gemeenteraad aangewezen bouwwerken in daarbij aangewezen (zogenoemde welstandsvrije) gebieden. Op grond artikel 12, tweede lid, van de Woningwet, kan de gemeenteraad die welstandsvrije bouwwerken en gebieden aanwijzen. Deze besluiten zijn in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, toegevoegd aan het tijdelijk deel van het omgevingsplan waar zowel voor het repressieve welstandstoezicht (in artikel 2.2.3.1, tweede lid) als voor de beoordeling van een nieuw te bouwen vergunningplichtig bouwwerk aan redelijke eisen van welstand (in artikel 2.2.7.2.4, onderdeel b, onder 1o), een uitzondering is gemaakt. Het repressieve welstandsvereiste is niet van toepassing op tijdelijke bouwwerken, met uitzondering van seizoensgebonden bouwwerken zoals strandtenten.

De vraag of het uiterlijk van nieuw te bouwen bouwwerken waarvoor wel een omgevingsvergunning op grond van het omgevingsplan nodig is aan daarop van toepassing zijnde welstandseisen voldoet, wordt tijdens het proces van vergunningverlening getoetst. Zie hiervoor artikel 2.2.7.2.4.

Artikel 2.2.3.2 Aansluiting op distributienet voor elektriciteit

Dit artikel schrijft voor in welke gevallen de elektriciteitsvoorziening van een bouwwerk moet zijn aangesloten op het distributienet voor elektriciteit. Een aansluiting is voorgeschreven wanneer de aansluitafstand niet groter is dan 100 m. Bij een afstand van meer dan 100 m is de aansluiting voorgeschreven wanneer de aansluitkosten niet hoger zijn dan ze zouden zijn bij een afstand van 100 m. In gevallen dat de afstand groter is dan 100 m en de aansluitkosten hoger, kan worden gekozen voor een vrijwillige aansluiting op het distributienet of voor een individuele voorziening zoals bijvoorbeeld een generator. De wijze waarop de in dit artikellid genoemde afstanden moeten worden gemeten vloeit voort uit de in dit omgevingsplan opgenomen begripsbepaling 'aansluitafstand'.

De aansluitplicht houdt slechts de verplichting in tot het aanbrengen van de technische voorzieningen die het betrekken van elektriciteit mogelijk maken. Of elektriciteit daadwerkelijk wordt geleverd, is afhankelijk van een met het energiebedrijf te sluiten contract.

Overigens is een aansluiting op het distributienet niet verplicht wanneer op grond van het gelijkwaardigheidsbeginsel een alternatieve voorziening voor het betrekken van elektriciteit is toegestaan.

Artikel 2.2.3.3 Aansluiting op distributienet voor gas

Dit artikel schrijft voor in welke gevallen de gasvoorziening van een bouwwerk moet zijn aangesloten op het distributienet voor gas aanwezig is. De aansluitplicht geldt voor een aansluitafstand die niet groter is dan 40 m of wanneer de aansluitkosten niet hoger zijn dan ze zouden zijn bij een aansluitafstand van 40 m. Opgemerkt wordt dat het sinds de wijzigingen in de Gaswet van 1 juli 2018 en de daarop aansluitende wijziging van het Bouwbesluit 2012 in veel gevallen niet meer mogelijk is nieuw te bouwen gebouwen te voorzien van een gasaansluiting voor zogenoemde kleinverbruikers. In

dit artikel is net zoals voorheen in het Bouwbesluit 2012 de relatie met artikel 10, zesde lid, onderdeel a of b, van de Gaswet gelegd om duidelijk te maken dat dit artikel van de Gaswet van invloed is of er bij nieuwbouw wel een aansluiting op het gasnet gerealiseerd kan worden door de netbeheerder. Het artikel in de Gaswet gaat niet over bestaande aansluitingen die al gerealiseerd zijn. Daarnaast geldt de aansluitplicht in dit artikel alleen als de aansluitafstand 40 m of kleiner is, of als de aansluitkosten niet hoger liggen dan bij een aansluitafstand van 40 m.

Artikel 2.2.3.4 Aansluiting op distributienet voor warmte

Dit artikel stelt een eis voor nieuw te bouwen bouwwerken met een verblijfsgebied. Een dergelijk bouwwerk moet zijn aangesloten op het distributienet voor warmte als de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of de aansluitkosten niet hoger zijn dan ze zouden zijn bij een aansluitafstand van 40 m. Die verplichting is niet alleen afhankelijk van de aansluitafstand maar ook van de vraag of het in het warmteplan geplande aantal aansluitingen op het distributienet op het moment van het indienen van de aanvraag om vergunning voor het bouwen nog niet is bereikt. Bij een distributienet voor warmte kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een netwerk voor stadsverwarming. Op grond van het tweede lid zal bij een beroep op een daaraan gelijkwaardige oplossing niet alleen rekening moeten worden gehouden met veiligheid maar ook met energiezuinigheid en milieu. Met het tweede lid wordt de toepassing van het gelijkwaardigheidsbeginsel op de aansluiting op het distributienet ingekaderd. In dat tweede lid is aangegeven aan welke energiezuinigheids- en milieucriteria een andere oplossing dan een aansluiting op het warmtenet moet voldoen om in een voorkomend geval als gelijkwaardig aan die aansluiting te kunnen worden aangemerkt. Bij de beoordeling van die gelijkwaardigheid moeten de energiezuinigheids- en milieuprestaties van de aangedragen andere oplossing vergeleken worden met de prestaties bij aansluiting op het warmtenet. Referentiekader daarbij is de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu zoals deze in het warmteplan is opgenomen. De prestaties van het warmtenet moeten daarom voldoende concreet in het warmteplan, als onderdeel van het omgevingsplan, zijn opgenomen. Als, bijvoorbeeld, in het warmteplan alleen gegevens over de CO_2-uitstoot van het warmtenet zijn opgenomen en niet over NO_x-effecten, dan moeten de milieuprestaties van de te beoordelen andere oplossing uitsluitend met betrekking tot de CO_2-uitstoot worden bepaald en mag NO_x niet als factor in beschouwing worden genomen. Als een gemeente voor energiezuinigheid de wettelijk vastgestelde energieprestatiecoëfficiënt (EPC) wil realiseren, dan kan de gemeente in het warmteplan volstaan met de vermelding dat de wettelijke EPC wordt nagestreefd. Aanleg van nieuwe warmtenetten geschiedt veelal in gebieden met een grote bouwopgave (bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk met meerdere duizenden woningen). De uitvoering van zo'n bouwopgave en – in samenhang daarmee – van de aanleg van het distributienet voor warmte geschiedt niet in één keer, maar gefaseerd. De uiteindelijke prestatie van het distributienet ten aanzien van energiezuinigheid en bescherming van het milieu treedt pas op vanaf het moment dat het in het warmteplan aangegeven aantal aansluitingen is bereikt. De beoordeling van de gelijkwaardigheid van een aangedragen andere oplossing moet daarom plaatsvinden op basis van die uiteindelijke energiezuinigheids- en milieuprestaties van het warmtenet, zoals die in het warmteplan zijn aangegeven. Zie verder ook de toelichting op de omschrijvingen van de begrippen distributienet voor warmte en warmteplan.

Het overgangsrecht uit artikel 9.2, tiende lid, van het Bouwbesluit 2012 dat behoort bij artikel 6.10, derde lid, van het Bouwbesluit 2012 is inhoudelijk ongewijzigd opgenomen in het derde lid van dit artikel. Dit lid zet de bestaande overgangsbepaling voort, voor die gebieden waar voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 6.10, derde lid van het Bouwbesluit 2012 op basis van de gemeentelijke bouwverordening en eventuele daarop gebaseerde nadere afspraken een aansluitplicht op een distributienet voor warmte (stadsverwarming) gold. In dergelijke gebieden blijft die aansluitplicht ook na inwerkingtreding van dit besluit bestaan. Als er na de inwerkingtreding van dit besluit in een dergelijk gebied wordt bijgebouwd dan geldt de aansluitplicht ook voor deze nieuwe gebouwen. Met dit

overgangsrecht wordt rekening gehouden met de bijzondere eigenschappen van een warmtenet. Alleen wanneer in een bepaald gebied de aansluitplicht op een warmtenet over een langere periode is gewaarborgd, is een dergelijk systeem uit het oogpunt van energiezuinigheid en milieu haalbaar. Met gebied wordt bedoeld het gebied waarvoor een gemeente daadwerkelijk een concessie voor de aanleg en exploitatie van een warmtenet aan een netbeheerder heeft gegund. Dit kan ook de hele gemeente zijn. Artikel 2.2.3.4, eerste lid, is als het overgangsrecht nog geldt dus niet van toepassing. Genoemd eerste lid is wel van toepassing op nieuwe bouwwerken in gebieden waar op het moment van inwerkingtreding van dit besluit nog geen stadsverwarming is aangelegd en ook geen concessie overeenkomstig bovenstaande is verleend.

Artikel 2.2.3.5 Aansluiting op distributienet voor drinkwater

Dit artikel regelt in welke gevallen de drinkwatervoorziening moet zijn aangesloten op het openbare distributienet voor drinkwater. De wijze waarop de in dit artikel bedoelde afstanden moeten worden gemeten volgt uit de begripsbepaling van aansluitafstand opgenomen in dit omgevingsplan. Overigens houdt de aansluitplicht niet in dat het drinkwaterbedrijf tot de levering van drinkwater verplicht is of dat de aangeslotene verplicht tot het afnemen van drinkwater is. De aansluitplicht houdt slechts de verplichting in tot het aanbrengen van de technische voorzieningen die het betrekken van drinkwater mogelijk maken. Of drinkwater wordt geleverd is afhankelijk van een met het drinkwaterbedrijf te sluiten contract. Een aansluiting op het distributienet is niet verplicht wanneer door toepassing van het gelijkwaardigheidsbeginsel een alternatieve voorziening voor het betrekken van drinkwater is toegestaan.

Artikel 2.2.3.6 Aansluiting van afvoer huishoudelijk afvalwater en hemelwater

In het *eerste* en *tweede* lid zijn technische eisen ten aanzien van de aansluiting van de gebouwriolering op de buitenriolering opgenomen. Het *derde* lid bevat technische eisen aan de uitvoering van een eventueel aanwezige buitenriolering. De eerste drie leden gelden ongeacht de vraag of het bouwwerk aangesloten is op een openbare voorziening voor het beheer van afvalwater. Het *vierde* lid is alleen van toepassing als er een openbare voorziening voor de afvoer van afvalwater (huishoudelijk afvalwater of hemelwater) aanwezig is waarop kan worden aangesloten. Onderdeel a heeft betrekking op het geval dat er voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater een openbaar vuilwaterriool of een systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet aanwezig is. Onderdeel b heeft betrekking op het geval dat er een openbaar hemelwaterstelsel of een openbaar vuilwaterriool aanwezig is. In die gevallen bepaalt het bevoegd gezag op welke plaats, op welke hoogte en met welke middellijn de voor de aansluiting van de afvoervoorziening noodzakelijke huisaansluiting bij de gevel van het bouwwerk dan wel de grens van het erf of terrein wordt aangelegd. Op grond van onderdeel c kan het bevoegd gezag voorzieningen eisen om het functioneren van de afvoervoorzieningen, naburige aansluitingen en de openbare voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater te waarborgen. Dit kan door middel van een maatwerkvoorschrift.

In paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet zijn de overheidszorgplichten met betrekking tot stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater beschreven. Onder stedelijk afvalwater wordt verstaan huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. De regels over het lozen van huishoudelijk afvalwater, afstromend hemelwater en overtollig grondwater in de openbare riolering staan elders van dit omgevingsplan (en eventueel in het deel van het omgevingsplan dat is voortgekomen uit de voormalige verordening over afvoer van hemel- en grondwater op grond van artikel 10.32a van de Wet milieubeheer. In dit artikel zijn vervolgens de bouw- en installatietechnische eisen opgenomen die gelden voor de afvoer vanuit of vanaf bouwwerken die aangesloten worden op de perceelaansluiting en in het verlengde daarvan op de openbare voorzieningen voor het beheer van afvalwater.

Die overheidszorgplicht met betrekking tot afvalwater is zowel bij huishoudelijk afvalwater als bij hemelwater niet absoluut. Wanneer de aanleg van voorzieningen voor huishoudelijk afvalwater in het buitengebied niet doelmatig is, moeten burgers en bedrijven zelf in de afvoer of zuivering van huishoudelijk afvalwater voorzien.

De zorgplicht voor hemelwater gaat ervan uit dat gemeenten ook in stedelijk gebied niet hoeven in te zamelen als burgers en bedrijven zelf in afvoer van hemelwater kunnen voorzien.
Waar wel wordt ingezameld kan de gemeente bij de invulling van haar zorgplicht kiezen tussen de gemengde of afzonderlijke inzameling.

Artikel 2.2.3.7 Bluswatervoorziening

Op grond van het eerste lid moeten gebouwen en andere bouwwerken een toereikende bluswatervoorziening hebben. Doel van dit voorschrift is te waarborgen dat voor de brandweer een adequate openbare of niet-openbare bluswatervoorziening in of bij een bouwwerk beschikbaar is. Wanneer geen toereikende openbare bluswatervoorziening aanwezig is, moet worden zorg gedragen voor een toereikende niet-openbare bluswatervoorziening. Voorbeelden van bluswatervoorzieningen zijn een brandkraan of andere aansluiting op het drinkwater- of ander leidingnet voor bluswater, een watervoorraad, zoals een reservoir, een bassin, een blusvijver, een waterput of een bron (grondwater) of oppervlaktewater zoals een meer, de zee, een sloot, of een kanaal. Een bluswatervoorziening moet bereikbaar en betrouwbaar zijn, dus ook bij droogte of vorst. Daarom is in het artikel opgenomen dat een bluswatervoorziening niet nodig is als dit naar oordeel van het bevoegd gezag gezien de aard, de ligging of het gebruik van het bouwwerk niet nodig is.

Het tweede lid regelt de maximaal toegestane afstand tussen een bluswatervoorziening en een ingang van een bouwwerk (gebouw of bouwwerk geen gebouw zijnde). Indien het bouwwerk op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving over een brandweeringang moet beschikken, wordt de maximale afstand tussen de bluswatervoorziening en die specifieke ingang geregeld.
De afstand mag niet meer dan 40 m bedragen. Wanneer in de straat of de weg een fysieke scheiding aanwezig is, zoals een gracht of beschermde trambaan, dan moet rekening worden gehouden met de omweg die daar het gevolg van is.

Het derde lid regelt dat de bluswatervoorziening te allen tijde direct bereikbaar moet zijn. Zo kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om maatregelen te treffen om te voorkomen dat een bluswatervoorziening wordt geblokkeerd door geparkeerde auto's of andere objecten.

Artikel 2.2.3.8 Bereikbaarheid bouwwerk voor hulpverleningsdiensten

Dit artikel bevat regels ten behoeve van de bereikbaarheid van gebouwen en van bouwwerken geen gebouw zijnde waarin personen kunnen verblijven, voor brandweervoertuigen en voertuigen van andere hulpverleningsdiensten. Op grond van het eerste lid moet tussen de openbare weg en de toegang van een bouwwerk voor het verblijven van personen een verbindingsweg aanwezig zijn die geschikt is voor het te verwachten verkeer, zoals brandweervoertuigen en voertuigen van andere hulpverleningsdiensten. Niet elk gebouw of elk bouwwerk geen gebouw zijnde waarin personen kunnen verblijven hoeft over zo'n verbindingsweg te beschikken. Zo'n weg is niet vereist in de in het tweede lid aangegeven gevallen, zoals bij een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m^2 of als de toegang tot het bouwwerk op ten hoogste 10 m van een openbare weg ligt of wanneer het bevoegd gezag van oordeel is dat de aard, de ligging of het gebruik van het bouwwerk de aanwezigheid van die voorziening niet nodig maakt.

In het derde lid is aangegeven aan welke eisen een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid moet voldoen. De voorgeschreven minimumbreedte van de verbindingsweg en het voorgeschreven minimum draagvermogen van die weg zijn afgestemd op het gebruik door gangbare voertuigen zonder dat deze elkaar behoeven te kunnen passeren. Aan de in het derde lid gestelde eisen hoeft niet te worden voldaan wanneer in dit omgevingsplan of een gemeentelijke verordening een afwijkende regel is opgenomen.

In het vierde lid is bepaald dat op een voorgeschreven verbindingsweg (de in het eerste lid bedoelde weg) geen obstakels aanwezig mogen zijn die de voor de doorgang van brandweervoertuigen benodigde vrije hoogte en breedte blokkeren. Zo mag een dergelijke weg niet worden geblokkeerd door geparkeerde auto's of overhangende takken.

Het vijfde lid bepaalt dat een verbindingsweg niet zodanig mag zijn afgesloten dat dit de brandweer of andere hulpdiensten onnodig hindert.

Artikel 2.2.3.9 Opstelplaatsen voor brandweervoertuigen

Dit artikel heeft betrekking op opstelplaatsen voor brandweervoertuigen bij bouwwerken die voor het verblijf van personen zijn bestemd. Op grond van het eerste lid moeten bij een gebouw en bij een bouwwerk geen gebouw zijnde waarin personen kunnen verblijven opstelplaatsen voor brandweervoertuigen aanwezig zijn, zodat die voertuigen op doeltreffende wijze kunnen worden aangesloten op de bluswatervoorziening. Die opstelplaatsen moeten in voldoende aantal aanwezig zijn, al naar gelang de grootte van het bouwwerk. Zulke opstelplaatsen zijn niet vereist in de in het tweede lid aangegeven gevallen, zoals bij een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m^2 of als de aard, de ligging of het gebruik van het gebouw respectievelijk het bouwwerk dat naar het oordeel van het bevoegd gezag niet vereist. Het derde lid regelt de maximaal toegestane afstand tussen een opstelplaats en een ingang van het gebouw/bouwwerk. Indien het bouwwerk op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving over een brandweeringang moet beschikken, wordt de maximale afstand tussen de bluswatervoorziening en die specifieke ingang geregeld.

De afstand mag niet meer dan 40 m bedragen. In het vierde lid is bepaald dat een opstelplaats over de voorgeschreven hoogte en breedte moet worden vrijgehouden voor brandweervoertuigen. Zo mag een opstelplaats niet worden geblokkeerd door geparkeerde auto's of overhangende takken. Het vijfde lid bepaalt dat een opstelplaats niet zodanig door hekwerken mag zijn afgesloten dat dit de brandweer of andere hulpdiensten (onnodig) hindert. Een eventueel ontsluitingssysteem moet in overleg met de brandweer worden gekozen.

§ 2.2.4 Algemene regels over het gebruik van bouwwerken

De regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving beperken zich voor zover het gaat om het gebruik van bouwwerken tot brandveilig gebruik en enkele kleine en afgebakende aspecten van gezondheid (concentraties asbest en formaldehyde) en energiebesparing. Die onderwerpen zijn daarin uitputtend geregeld, zodat de gemeente daarover in het omgevingsplan geen regels kan stellen. Overige aspecten van gebruik kunnen wel in het omgevingsplan worden geregeld. De artikelen over overbewoning en gebruik van een bouwwerk in de buurt van een bouwvallig pand die voorheen in het Bouwbesluit 2012 waren opgenomen, zijn voorbeelden van zulke andere aspecten van gebruik die voortaan in het omgevingsplan kunnen worden geregeld.

Artikel 2.2.4.1 Overbewoning woonruimte

Dit artikel is bedoeld om te voorkomen dat de gezondheid van de bewoners door overbewoning in het geding komt. Dit voorschrift is nadrukkelijk niet bedoeld als normstelling in het kader van de verdeling van woonruimte. Op basis van dit voorschrift kan het bevoegd gezag alleen optreden in het uitzonderlijke geval dat er zoveel mensen in een woning of woonwagen wonen dat dit problemen voor de gezondheid kan opleveren.

Voor de normering in het eerste lid is aangesloten bij hetgeen hierover tot inwerkingtreding van de Omgevingswet in het Bouwbesluit 2012 was opgenomen. Daarvoor werd het onderwerp lokaal in de bouwverordening geregeld en werden verschillende afmetingen gehanteerd. Door opname van dit onderdeel in de bruidsschat kunnen gemeenten bezien of lokaal een eis op het vlak van overbewoning nodig is en zo ja, met welke maatvoering.

Uit het tweede lid blijkt dat de eis met betrekking tot overbewoning niet van toepassing is op een woonfunctie waarin door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers opvang aan asielzoekers wordt geboden. Dergelijke opvang moet voldoen aan de normen zoals vastgelegd in de Richtlijn van de Raad van de Europese Unie van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten (2003/9/EG).

Artikel 2.2.4.2 Bouwvalligheid nabijgelegen bouwwerk

Dit artikel heeft betrekking op het staken van het gebruik van een bouwwerk als dat gebruik gevaarlijk is in verband met de bouwvalligheid van een nabij gelegen bouwwerk. Alvorens sprake kan zijn van een overtreding waartegen handhavend kan worden opgetreden is het nodig dat het bevoegd gezag eerst een mededeling heeft gedaan dat het gebruik vanwege de technische kwaliteit van dat andere bouwwerk gevaarlijk is. Die mededeling is een mededeling van feitelijke aard en geen beschikking. Als het gebruik na ontvangst van de bedoelde mededeling toch wordt voortgezet, kan op grond van artikel 125 van de Gemeentewet en artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht handhavend worden opgetreden door oplegging van een last onder bestuursdwang of een last onder de dwangsom. In spoedeisende gevallen kan bestuursdwang zo nodig zonder voorafgaande last worden toegepast (artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht).

Artikel 2.2.4.3 Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerk

In dit artikel zijn onderdelen terug te vinden die voorheen waren opgenomen in artikel 1a, tweede lid, van de Woningwet, en de artikelen 7.21 en 7.22 van het Bouwbesluit 2012. Deze zorgplicht (‘kapstokartikel’) heeft betrekking op gebruik van bouwwerken waarin niet is voorzien door de andere voorschriften van dit omgevingsplan en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hiermee heeft het bevoegd gezag een ‘kapstok’ om in een specifiek geval in te grijpen wanneer het gebruik van een bouwwerk leidt tot hinder, overlast, gezondheidsrisico’s en veiligheidsrisico’s anders dan de brandveiligheidsrisico’s die al in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn geregeld.
De zorgplicht opgenomen in het eerste lid geldt voor eenieder die een bouwwerk gebruikt. De term gebruiken dient ruim te worden uitgelegd en omvat zowel het zelf gebruiken als het door een ander laten gebruiken. Het eerste lid regardeert dus enerzijds degene die (als eigenaar, beheerder, verhuurder of anderszins) het gebouw laat gebruiken door een ander, alsmede degene die (zelf) gebruik maakt van een bouwwerk. Al deze personen zijn gehouden het noodzakelijke te doen, voor zover dat in hun vermogen ligt, om het ontstaan of voortduren van gevaar voor de gezondheid of veiligheid te voorkomen dan wel te beëindigen. Dit vereist adequaat en tijdig optreden waarbij zowel (tijdelijke) beheersmaatregelen als (permanente) eindmaatregelen noodzakelijk kunnen zijn, afhankelijk van de aard en omvang van een bepaald gevaar.

De zorgplicht is steeds van toepassing, ook in het kader van vergund of anderszins toegestaan handelen, al zal in de regel het naleven van de reguliere veiligheids- en gezondheidsbepalingen ertoe leiden dat geen gevaar voor de gezondheid of de veiligheid ontstaat of voortduurt.

De geëiste maatregelen op grond van dit artikel moeten altijd in verhouding staan tot het te bestrijden risico. De gemeente zal de noodzaak hiervan in het concrete geval moeten kunnen onderbouwen.

Enkele voorbeelden van situaties waarin een beroep op dit zorgplichtartikel gerechtvaardigd kan zijn:
– als sprake is van geluidhinder;
- als sprake is van ernstige rookhinder door het stoken van hout of andere stoffen;
– als stankverwekkende stoffen zijn opgeslagen;
– als sprake is van een illegale hennepkwekerij;
– als op gevaarlijke wijze materiaal is gestapeld (bijvoorbeeld voor kinderen bereikbare vaten die kunnen gaan rollen);
– als asbestbevattende materialen of restanten hiervan zich in een zodanige staat bevinden dat het risico van verspreiding van asbestvezels te vrezen valt. Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 ziet op de situatie van sloop en is niet toepasbaar op de situatie van verweren of slijtage.

Met het tweede lid, onderdeel c, is beoogd dat een bouwwerk in een dusdanig nette staat is dat daardoor geen hinder voor personen ontstaat en dat er geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid ontstaat. Op grond van dit artikel kan bijvoorbeeld worden opgetreden wanneer in een woning overmatig veel last is van schadelijk of hinderlijk gedierte of wanneer de algemene reinheid (gezondheid) dat betaamt. Het moet gaan om ernstige gevallen.

Het derde lid geeft aan dat dit artikel niet gaat over gebruik van bouwwerken dat reeds geregeld is in afdeling 6.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (zie ook hierboven). Die regels zijn namelijk uitputtend en er bestaat geen ruimte dit daarnaast onderwerp van het omgevingsplan te laten zijn.

§ 2.2.5 Algemene regels over het in stand houden en gebruiken van open erven en terreinen

Artikel 2.2.5.1 Aanwezigheid brandgevaarlijke stoffen nabij bouwwerken

Dit artikel heeft betrekking op de aanwezigheid van relatief beperkte hoeveelheden brandgevaarlijke stoffen nabij bouwwerken, de zogenoemde huishoudelijke opslag. De regels over opslag van brandgevaarlijke stoffen waren voorheen opgenomen in het Bouwbesluit 2012 (voor opslag in, op of nabij een bouwwerk) en het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (voor opslag in, op of nabij een bouwsel). De inwerkingtreding van de Omgevingswet brengt geen verandering in de regeling van de opslag in, op of nabij een bouwsel, wel in de regeling van de opslag in, op of nabij een bouwwerk. De opslag in of op een bouwwerk is voortaan geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dat besluit bevat geen regels over de opslag nabij een bouwwerk omdat het geen regels bevat over zaken buiten een bouwwerk. Om te voorkomen dat er op dit punt een hiaat in de regelgeving valt, wordt de opslag van brandgevaarlijke stoffen nabij een bouwwerk voortaan geregeld in het omgevingsplan.

Onder brandgevaarlijke stoffen wordt in dit verband onder verstaan: vaste stoffen, vloeistoffen en gassen die brandbaar of brandbevorderend zijn of bij brandgevaar opleveren. Voor zover die stoffen aanwezig zijn in of op een bouwwerk is die aanwezigheid voortaan landelijk geregeld met de specifieke zorgplicht voor het brandveilig gebruik van bouwwerken (artikel 6.4 van het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken). Het stellen van regels over bedrijfsmatige opslag van stoffen die zowel brand- als milieugevaarlijk zijn, geschiedt in het Besluit activiteiten leefomgeving en in omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten. Dit artikel beperkt zich tot huishoudelijke opslag, dat wil zeggen

kleinere hoeveelheden die – rekening houdend met de gevaarsaspecten van de desbetreffende stoffen – voor de goede bedrijfsvoering als werkvoorraad mogen worden beschouwd. Dit is in dit artikel uitgewerkt in een verbod op het aanwezig hebben van brandgevaarlijke stoffen in combinatie met expliciete uitzonderingen op dat verbod. In de bij dit artikel opgenomen tabel 2.2.5.1 is per soort stof en verpakkingsgroep aangegeven welke hoeveelheid van een brandgevaarlijke stof is toegestaan.

In de eerste kolom van de tabel zijn de desbetreffende stoffen geordend overeenkomstig de deelverzameling ‘stoffen die zowel milieu- als brandgevaarlijk zijn’ van de ADR (Europese overeenkomst van 30 september 1957 betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg; Trb. 1959, 171). Conform de ADR-terminologie wordt daarbij de netto massa in kilo’s gehanteerd als eenheid voor het vaststellen van hoeveelheden vaste stoffen, vloeibaar gemaakte gassen en onder druk opgeloste gassen en wordt de nominale inhoud in liters als eenheid gehanteerd indien het vloeistoffen en samengeperste gassen betreft.

In het eerste lid is het verbod op het aanwezig hebben van een brandgevaarlijke stof opgenomen. Of iets een brandgevaarlijke stof is, is te lezen in tabel 2.2.5.1. Uit deze tabel blijkt dat ook medicinale zuurstof een gas is dat onder het voorschrift van dit artikel valt.

Op grond van het tweede lid is het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing wanneer de toegestane maximum hoeveelheid van een bepaalde stof niet wordt overschreden (onderdeel a), de stof deugdelijk is verpakt (onderdeel b) en die stof met inachtneming van de op de verpakking aangegeven gevaarsaanduidingen wordt gebruikt (onderdeel c). Hierbij geldt dat de totale hoeveelheid stoffen niet meer mag zijn dan 100 kilogram of liter. De stof dient zodanig verpakt te zijn dat de verpakking tegen een normale behandeling bestand is (hetgeen bij de originele verpakking in de regel al het geval zal zijn) en van de inhoud niets onvoorzien uit de verpakking kan ontsnappen (hetgeen bij deugdelijke sluiting van een geopende originele verpakking in de regel het geval zal zijn). Bij gebruik overeenkomstig de gevaarsaanduiding moeten de zogenoemde R- en S-zinnen in acht worden genomen. Die zinnen, die in de regel op de originele verpakking zijn aangegeven, geven de producteigenschappen aan (R = risc: bijvoorbeeld ‘ontvlambaar’) en bevatten gebruiksinstructies (S = safety: bijvoorbeeld ‘niet roken tijdens het gebruik’).

In het derde lid wordt een aantal zelfstandig te lezen afwijkingen van het eerste lid gegeven. Bij de bepaling van de totale hoeveelheid toegestane stoffen behoeft geen rekening te worden gehouden met de in het derde lid opgenomen stoffen. Er behoeft bijvoorbeeld geen rekening te worden gehouden met de in een auto of scooter aanwezige motorbrandstoffen (a) of met voor consumptie bestemde alcoholhoudende dranken (c).

Onderdeel f van het derde lid bepaalt dat het eerste lid niet van toepassing is op brandgevaarlijke stoffen voor zover de aanwezigheid daarvan bij of krachtens de Wet milieubeheer of de Omgevingswet is toegestaan. Hiermee wordt zeker gesteld dat voor dergelijke stoffen uitsluitend de Wet milieubeheer en een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit gelden en zodoende strijdige voorschriften worden uitgesloten.

Op grond van het vierde lid moet de inhoudsmaat van een aangebroken verpakking volledig worden meegerekend. Als bijvoorbeeld in een vat nog vier liter zit van de oorspronkelijke tien liter dan moet gerekend worden met tien liter.

Enkele rekenvoorbeelden op basis van dit artikel. Ongeacht de aanwezigheid van andere stoffen mogen altijd gasflessen met een maximum inhoud van in totaal 115 liter en maximaal 1.000 liter diesel-, gas- of lichte stookolie (vlampunt tussen 61°C en 100°C) aanwezig zijn. Bij de overige stoffen gaat het niet alleen om een maximum hoeveelheid voor stoffen per ADR-klasse (bijvoorbeeld: geen

grotere hoeveelheid van stoffen van ADR-klasse 3 uit verpakkingsgroep II dan totaal 25 liter) maar mag ook de hoeveelheid van stoffen uit alle genoemde ADR-klassen tezamen niet meer dan 100 kilogram of liter bedragen. Wanneer, bijvoorbeeld, in een bouwwerk 50 liter vloeistof van ADR-klasse 3 uit verpakkingsgroep III en 50 kilogram stoffen van ADR-klasse 5.1 aanwezig zijn, is die grens van de toegestane maximum hoeveelheid van 100 kilogram of liter bereikt. In dat geval mogen daarnaast nog wel de eerdergenoemde gasflessen en oliesoorten tot maximaal de daarvoor aangegeven maximum hoeveelheid aanwezig zijn maar geen van de overige in de tabel aangegeven stoffen.

In het vijfde lid is geregeld dat in afwijking van het derde lid, onderdeel e, meer dan 1.000 liter van een in dat artikelonderdeel bedoelde oliesoort aanwezig mag zijn als de wijze van opslag en gebruik daarvan zodanig is dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie en de ontwikkeling van brand naar het oordeel van het bevoegd gezag voldoende worden voorkomen. Op grond daarvan kan het bevoegd gezag dus instemmen met de aanwezigheid van een grotere hoeveelheid. De reikwijdte van die bevoegdheid is beperkt tot gevallen die buiten de werkingssfeer van de Wet milieubeheer vallen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer in een bouwwerk dat geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer is (bijvoorbeeld een stadion) meer dan 1.000 liter dieselolie aanwezig is ten behoeve van generatoren die tijdens een evenement worden gebruikt.

Artikel 2.2.5.2 Specifieke zorgplicht staat en gebruik open erven en terreinen

In dit artikel zijn onderdelen terug te vinden die voorheen waren opgenomen in artikel 1a, tweede lid, Woningwet, en de artikelen 7.21 en 7.22 Bouwbesluit.
Deze zorgplicht (‘kapstokartikel’) heeft betrekking op de staat en het gebruik van open erven en terreinen waarin niet is voorzien door de andere voorschriften van dit omgevingsplan. Hiermee heeft het bevoegd gezag een ‘kapstok’ om in een specifiek geval in te grijpen wanneer de staat of het gebruik van een open erf of terrein leidt tot hinder, gezondheidsrisico’s en veiligheidsrisico’s. Ook indien de staat of het gebruik op zich voldoet aan de voorschriften van dit omgevingsplan kan er reden zijn voor een beroep op dit artikel.

De zorgplicht opgenomen in het eerste lid geldt voor eenieder die een open erf of terrein gebruikt. De term gebruiken dient ruim te worden uitgelegd en omvat zowel het zelf gebruiken als het door een ander laten gebruiken. Al deze personen zijn gehouden het noodzakelijke te doen, voor zover dat in hun vermogen ligt, om het ontstaan of voortduren van gevaar voor de gezondheid of veiligheid te voorkomen dan wel te beëindigen. Dit vereist adequaat en tijdig optreden waarbij zowel (tijdelijke) beheersmaatregelen als (permanente) eindmaatregelen noodzakelijk kunnen zijn, afhankelijk van de aard en omvang van een bepaald gevaar.

De zorgplicht is steeds van toepassing, ook in het kader van vergund of anderszins toegestaan handelen, al zal in de regel het naleven van de reguliere veiligheidsbepalingen ertoe leiden dat geen gevaar voor de gezondheid of de veiligheid ontstaat of voortduurt.

De geëiste maatregelen op grond van dit artikel moeten altijd in verhouding staan tot het te bestrijden risico. De gemeente zal de noodzaak hiervan in het concrete geval moeten kunnen aantonen.

Enkele voorbeelden van situaties waarin een beroep op dit kapstokartikel gerechtvaardigd kan zijn:
– als sprake is van lawaaihinder;
– als sprake is van ernstige rookhinder door het stoken van hout of andere stoffen;
– als stankverwekkende stoffen zijn opgeslagen;
– als sprake is van een illegale hennepkwekerij;
– op gevaarlijke wijze materiaal is gestapeld (bijvoorbeeld voor kinderen bereikbare vaten die kunnen gaan rollen);

– als asbestbevattende materialen of restanten hiervan zich in een zodanige staat bevinden dat het risico van verspreiding van asbestvezels te vrezen valt. Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 ziet op de situatie van sloop en is niet toepasbaar op de situatie van verweren of slijtage.

Met het derde lid onderdeel c is beoogd dat een open erf of terrein in een dusdanig nette staat verkeerd dat daardoor geen hinder voor personen ontstaat en dat er geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid ontstaat. Op grond van dit artikel kan bijvoorbeeld worden opgetreden wanneer op een erf overmatig veel last is van schadelijk of hinderlijk gedierte of wanneer de algemene reinheid (gezondheid) dat betaamt. Een open erf en terrein behoort geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid op te leveren door drassigheid, stank, verontreiniging, (on)gedierte, begroeiing of voorwerpen. Het moet gaan om ernstige gevallen.

Artikel 2.2.5.3 Bouwvalligheid nabijgelegen bouwwerk

Dit artikel heeft betrekking op het staken van het gebruik van een open erf of terrein als dat gebruik gevaarlijk is in verband met de bouwvalligheid van een nabij gelegen bouwwerk. Alvorens sprake kan zijn van een overtreding waartegen het handhavend kan worden opgetreden is het nodig dat het bevoegd gezag eerst een mededeling heeft gedaan dat het gebruik vanwege de technische kwaliteit van dat andere bouwwerk gevaarlijk is. Die mededeling is een mededeling van feitelijke aard en geen beschikking. Als het gebruik na ontvangst van de bedoelde mededeling toch wordt voortgezet kan op grond van artikel 125 van de Gemeentewet en artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht handhavend worden opgetreden door oplegging van een last onder bestuursdwang of een last onder de dwangsom. In spoedeisende gevallen kan bestuursdwang zo nodig zonder voorafgaande last worden toegepast (artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht).

§ 2.2.6 Cultureel erfgoed

Artikel 2.2.6.1 Vrijstelling van archeologisch onderzoek

Dit artikel is een voortzetting van artikel 41a van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, dat een vrijstelling van de archeologische onderzoeksplicht bevatte. Dit artikel voorkomt dat er in dit omgevingsplan een lacune zou ontstaan door het wegvallen van artikel 41a. Het gaat hierbij om bodemverstoringen op huis-tuin-en-keukenniveau. Er worden geen grootschalige projecten mee vrijgesteld. Zie ook de toelichting bij artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Staatsblad 2018, nr. 292, p. 384 e.v.).

Het eerste lid bepaalt dat als er in dit omgevingsplan regels zijn gesteld over het verrichten van archeologisch onderzoek deze regels niet gelden voor het verrichten van archeologisch onderzoek bij activiteiten van minder dan 100 m^2. Deze projecten zijn vrijgesteld van het vereiste om bij de aanvraag om een omgevingsvergunning een archeologisch rapport aan te leveren en van eventuele vergunningvoorschriften in het belang van de archeologische monumentenzorg.

In het tweede is bepaald dat als er in dit omgevingsplan (voor een locatie) voor bodemverstorende activiteiten een grotere of kleinere oppervlakte dan 100 m^2 is vastgesteld voor de vrijstelling van de archeologische onderzoeksplicht, die afwijkende andere oppervlakte geldt.

§ 2.2.7 Vergunningplichten met betrekking tot het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken

§ 2.2.7.1 Algemene bepalingen

Zie voor de systeembeschrijving van de vergunningplichten voor het bouwen ook afdeling 3.2 van de nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Artikel 2.2.7.1.1 Algemene afbakeningseisen

De in dit artikel opgenomen afbakeningseisen zijn ongewijzigd overgenomen uit artikel 5, eerste en tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. In het eerste lid is opgenomen dat vergunningvrij bouwen niet is toegestaan indien het oorspronkelijke bouwwerk waarin, aan, op of bij gebouwd wordt, zonder de daarvoor vereiste vergunning is gebouwd of wordt gebruikt. Dit kan zowel gaan om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel a, als een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van de wet. In het geval het bouwwerk (geheel of gedeeltelijk) illegaal is gebouwd of wordt gebruikt, is het onwenselijk dat eventuele latere aanpassingen of uitbreidingen aan of bij dit gebouw vergunningvrij en daarmee legaal zouden kunnen zijn. De mogelijkheid tot vergunningvrij bouwen is daarom zowel hier, als in het Besluit bouwwerken leefomgeving uitgesloten.

In het tweede lid wordt geregeld dat het aantal woningen niet mag toenemen door de vergunningvrije mogelijkheden, tenzij voor huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.2.7.1.2 Meetbepalingen

In dit artikel zijn de bepalingen over de wijze van meten uit het tweede lid van artikel 1 van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht opgenomen. De in deze afdeling genoemde waarden worden gemeten conform dit artikel.

Artikel 2.2.7.1.3 Mantelzorg

Dit artikel is overgenomen uit artikel 1, vierde lid, van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht. Voor de toepassing van de genoemde paragrafen wordt mantelzorg altijd als functioneel verbonden met het hoofdgebouw aangemerkt.

§ 2.2.7.2 Binnenplanse vergunningplicht voor omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Artikel 2.2.7.2.1 Binnenplanse vergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Op grond van dit artikel is het verboden zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken. Als onderdeel van de omgevingsplanregels van rijkswege, wordt hiermee de vergunningplicht voortgezet als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, voor zover die betrekking heeft op artikel 2.10, eerste lid, onderdelen c en d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In afdeling 3.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting is reeds uitvoerig ingegaan op het expliciet maken dat deze vergunningplicht voor een bouwactiviteit mede betrekking heeft op het in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk.

Het verbod behoudens vergunning geldt overigens niet als het betreft een bij algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, van de Omgevingswet aangewezen geval. Die vergunningvrije gevallen zijn aangewezen in afdeling 2.3, artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bij die aanwijzing gaat het om een landelijk uniforme categorie gevallen waarin geen omgevingsvergunning is vereist voor het verrichten van een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk (zoals bouwen, verbouwen, vervangen of uitbreiden). In zo'n geval is geen omgevingsvergunning vereist, ook niet als de bouw in strijd zou zijn met een in het omgevingsplan

gestelde regel. Voldoet een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk niet aan de in het besluit gestelde voorwaarden, mag die activiteit niet zonder omgevingsvergunning worden verricht. In aanvulling op de landelijke categorie vergunningvrije gevallen kunnen in het omgevingsplan meer categorieën bouwactiviteiten worden aangewezen waarvoor geen omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit is vereist. In artikel 2.2.7.2.2 van dit omgevingsplan is van die bevoegdheid gebruik gemaakt om bouwactiviteiten die voorheen waren opgenomen in artikel 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, onder gelijkwaardige voorwaarden, als vergunningvrije omgevingsplanactiviteit mogelijk te maken. In artikel 2.2.7.3.1 is geregeld dat de onderdelen van artikel 2, bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, die niet langer landelijk uniform vergunningvrij zijn op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving, op grond van het omgevingsplan onder dezelfde voorwaarden vergunningvrij zijn. Het betreft hier de bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter en gebruik van bestaande bouwwerken voor mantelzorg. Artikelen 2.2.7.2.3 en 2.2.7.3.3 bevatten uitzonderingen op dat vergunningvrije bouwen als dat bouwen betrekking heeft op monumenten, beschermde stads- of dorpsgezichten en archeologisch erfgoed.

Artikel 2.2.7.2.2 Uitzondering op vergunningplicht artikel 2.2.7.2.1 – omgevingsplan onverminderd van toepassing

In dit artikel zijn de bouwwerken aangewezen waarvoor de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.2.7.2.1 niet van toepassing is. Met deze categorie van bouwwerken wordt artikel 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, met enkele ondergeschikte aanpassingen en een aanvulling van erf- en perceelsafscheiding (hoger dan een meter maar niet hoger dan twee meter), voortgezet. Zoals ook in afdeling 3.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting al toegelicht, geldt voor deze bouwwerken weliswaar niet de vergunningplicht uit artikel 2.2.7.2.1, maar de overige regels uit het omgevingsplan blijven onverminderd van kracht. Dat betekent dat een bouwwerk onverminderd aan de materiële regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van het bouwwerk moet voldoen. Onderdeel van die regels kan ook een bepaling zijn dat daarvan bij omgevingsvergunning van kan worden afgeweken. Dergelijke binnenplanse vergunningplichten kunnen bijvoorbeeld op grond van artikel 3.6, eerste lid, onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening, in een van het tijdelijk deel uitmakend bestemmingsplan, zijn opgenomen. Ook deze binnenplanse vergunningplichten blijven onverminderd van kracht, met als gevolg dat er toch een binnenplanse vergunning nodig kan zijn voor de betrokken bouwwerken. Als zo'n binnenplanse vergunning niet kan worden verleend of als het bouwwerk of het voorgenomen gebruik daarvan, niet voldoet aan andere in het omgevingsplan gestelde materiële regels, is sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. In dat geval is er voor het bouwwerk een buitenplanse vergunning nodig op grond artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van de wet. Net als bij de werking van artikel 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, zijn de betrokken bouwwerken dus alleen maar vergunningvrij als aan alle overige regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken uit het omgevingsplan wordt voldaan. Als op grond van die andere regels een vergunning nodig is, of als het bouwwerk of het voorgenomen gebruik in strijd is met andere regels uit het omgevingsplan, moet toch een vergunning worden aangevraagd.

Zoals al beschreven betreft het hier een voortzetting van de bouwwerken die in artikel 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht zijn opgenomen. Op enkele onderdelen zijn daarin wijzigingen aangebracht. Verwijzingen naar redelijke eisen van welstand zijn hier niet langer opgenomen, omdat dit zou resulteren in een verwijzing in het omgevingsplan naar hetzelfde plan. Eventuele welstandsexcessen kunnen via het repressief welstandtoezicht op grond van artikel 2.2.3.1 worden aangepakt.

In onderdeel h zijn enkele voorwaarden geschrapt (geen verandering van de draagconstructie of (sub)brandcompartimentering), aangezien die om bouwtechnische redenen gesteld werden en geen

invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit van het bouwen zoals die door een omgevingsplan wordt gereguleerd.

Artikel 2.2.7.2.3 Inperking artikel 2.2.7.2.2 vanwege cultureel erfgoed

Artikel 2.2.7.2.3 bevat uitzonderingen en aanvullende randvoorwaarden met betrekking tot de in artikel 2.2.7.2.2 aangewezen gevallen. Gevolg is dat, als uitzondering op de uitzondering, de vergunningplicht uit artikel 2.2.7.2 toch blijft gelden voor die gevallen (als niet aan de aanvullende randvoorwaarden wordt voldaan). Deze systematiek is overgenomen uit de artikelen 4a en 5, vierde lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. De vergunningvrije mogelijkheden zijn in het kader van de bescherming van cultureel erfgoed beperkt bij monumenten, rijksbeschermde stads- of dorpsgezichten en archeologische monumenten.

Artikel 2.2.7.2.4 Beoordelingsregels aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken algemeen

Dit artikel regelt wanneer een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk wordt verleend. Op grond van dit artikel wordt die vergunning alleen verleend als het bouwplan voldoet aan de regels die in dit omgevingsplan zijn gesteld over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken (onderdeel a) en dat het uiterlijk en de plaatsing van het bouwwerk, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, niet in strijd zijn redelijke eisen van welstand, beoordeeld volgens de criteria van de welstandsnota (onderdeel b). In onderdeel a is paragraaf 2.2.4 expliciet uitgezonderd omdat het hier om voormalige rijksregels gaat waar op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ook niet aan getoetst werd bij de vergunningverlening. Daarnaast zijn er in het omgevingsplan (als onderdeel van de omgevingsplanregels van rijkswege) tal van regels opgenomen die niet over bouwwerken gaan, maar bijvoorbeeld over open erven en terreinen. Deze regels vallen allen buiten het beoordelingskader voor de omgevingsplanactiviteit met betrekking tot bouwwerken.

Op grond van onderdeel b kan de vergunning bij strijd met de welstandseisen toch worden verleend als burgemeester en wethouders van oordeel zijn dat de vergunning dan niettemin moet worden verleend. Onderdeel b biedt hiermee gelijke bestuurlijke afwegingsruimte, zoals die ook bestaat in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Ten aanzien van onderdeel a bestaat die afwegingsruimte binnen het omgevingsplan niet, maar indien de vergunning op grond van de binnenplanse beoordelingsregels niet kan worden verleend is sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. In dat geval kan de vergunning toch, in afwijking van het omgevingsplan, worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Artikel 2.2.7.2.5 Specifieke beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken bij regels over een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht

In dit artikel wordt, in aanvulling op de beoordelingsregels uit artikel 2.2.7.2.4, de mogelijkheid gegeven om een omgevingsvergunning ook te verlenen indien het bouwplan voldoet aan de regels die zijn gesteld voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht. Dit betreft regels die in (van het tijdelijk deel van het omgevingsplan deel uitmakende) bestemmingsplannen of inpassingsplannen kunnen zijn opgenomen op grond van artikel 3.6, eerst lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening. Voor de figuren van wijzigingsplannen en uitwerkingsplannen is niet in overgangsrecht voorzien. Het college van burgemeester en wethouders kan na inwerkingtreding van de wet dan ook geen toepassing meer geven aan de betreffende bepalingen. In plaats van deze specifieke wijzigingsbevoegdheden of uitwerkingsplichten, kan toepassing worden gegeven aan de

generieke delegatiemogelijkheid op grond van artikel 2.8 van de wet. Als vergunningverlening op grond van artikel 2.2.7.2.4, onderdeel a, niet mogelijk is, maar een bouwplan in overeenstemming is met de regels die zijn gegeven voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht, kan de vergunning evenwel toch binnenplans worden verleend. Hierbij bestaat overigens beslissingsruimte. Net als onder huidig recht, moet bij de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of een uitwerkingsplicht (voor zover de bij een uitwerkingsplicht in acht te nemen regels daartoe de ruimte laten) ook zelfstandig beoordeeld worden of het wijzigings- of uitwerkingsplan, los van de daarbij in acht te nemen regels, in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden is geen imperatief karakter gegeven aan deze aanvullende mogelijkheid om een vergunning voor een bouwplan, dat in overeenstemming is met die voor een wijziging- of uitwerking gegeven regels, toch te kunnen verlenen. Indien een bouwplan met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties niet aanvaardbaar wordt geacht, kan de vergunning in zo'n situatie worden geweigerd.

Artikel 2.2.7.2.6 Specifieke beoordelingsregels aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken bij voorbereidingsbesluit of aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht

Ook in dit artikel zijn aanvullende beoordelingsregels gegeven. Deze aanvullende beoordelingsregels zien op twee specifieke overgangsrechtelijke situaties die verband houden met het feit dat de Omgevingswet niet langer een aanhoudingsplicht kent zoals die was geregeld in artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Die aanhoudingsplicht kon gelden vanwege een voorbereidingsbesluit dat was genomen met het oog op de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan of vanwege een aanwijzing tot beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen bescherming daarvan strekkend bestemmingsplan gold.

Toepassing van deze beoordelingsregels kan ertoe leiden dat, ondanks dat aan de beoordelingsregels uit artikel 2.2.7.2.4 wordt voldaan, de vergunning toch geweigerd moet worden als voor de locatie waarop de aanvraag betrekking heeft kort gezegd nog een onder oud recht genomen voorbereidingsbesluit van kracht is of een besluit krachtens de Wet luchtvaart dat geldt als een zodanig voorbereidingsbesluit, of een aanwijzing tot beschermd stads- of dorpsgezicht waarvoor nog geen bescherming daarvan strekkend omgevingsplan geldt. De verplichting om de vergunning te weigeren doet zich in dat geval voor als de activiteit niet in overeenstemming is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan of met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht.

Voor een meer uitgebreide toelichting op de gevolgen van het vervallen van de aanhoudingsplicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt verwezen naar de toelichting bij de tweede nota van wijziging van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 9, p. 35-42).

Artikel 2.2.7.2.7 Aanvraagvereisten binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk. Het eerste lid bevat de aanvraagvereisten ten behoeve van de toetsing van het bouwplan aan dit omgevingsplan. Het tweede lid bevat de aanvraagvereisten ten behoeve van de toetsing van het bouwplan aan de criteria van de gemeentelijke welstandsnota. Op grond van het derde lid zijn die aanvraagvereisten voor de welstandstoets niet van toepassing als geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn op het bouwwerk waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft.

§ 2.2.7.3 Aanwijzing activiteiten met betrekking tot bouwwerken van rechtswege in overeenstemming met dit omgevingsplan

Artikel 2.2.7.3.1 Binnenplanse vergunningvrije activiteiten van rechtswege in overeenstemming met dit omgevingsplan

In dit artikel is geregeld dat de onderdelen van artikel 2 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, die niet langer landelijk uniform vergunningvrij zijn op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving, op grond van het omgevingsplan onder dezelfde voorwaarden vergunningvrij zijn. Het betreft hier de bijbehorende bouwwerken en erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter maar niet hoger dan twee meter. Met dit artikel wordt geregeld dat het bouwen, in stand houden en gebruiken van deze bouwwerken, mits voldaan wordt aan de hierbij gegeven randvoorwaarden, van rechtswege in overeenstemming is met het omgevingsplan. In combinatie met artikel 2.2.7.2.2, waarin deze bouwwerken eveneens zijn aangewezen, leidt dit ertoe dat deze bouwwerken zonder vergunning zijn toegelaten op grond van het omgevingsplan. Er is geen binnenplanse vergunning en ook geen buitenplanse vergunning voor deze bouwwerken nodig. De vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.2.7.2.1 is immers niet van toepassing omdat de bouwwerken zijn aangewezen in artikel 2.2.7.2.2. Evenmin is een andere binnenplanse vergunningplicht of een buitenplanse vergunningplicht aan de orde, omdat de hier aangewezen bouwwerken van rechtswege in overeenstemming zijn met het omgevingsplan. Een uitzondering hierop vormen de in de aanhef van het artikel opgenomen regels uit de hoofdstukken 1 en 2 van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Dit betreft de omgevingsplanregels van rijkswege, afkomstig uit onder meer het Bouwbesluit 2012, de Woningwet en het Activiteitenbesluit. Deze regels, die ook betrekking kunnen hebben op het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken, zijn onverminderd van toepassing. Zo geldt voor deze bouwwerken bijvoorbeeld onverminderd het repressieve welstandsvereiste uit artikel 2.2.3.1.

Bijzondere vermelding verdient nog het in dit artikel in onderdeel c aangewezen gebruik van een bestaand bouwwerk voor huisvesting in verband met mantelzorg. Omdat het hier louter gaat om gebruik van een bestaand bouwwerk en niet om het bouwen, in stand houden en gebruiken van een te bouwen bouwwerk, is de vergunningplicht uit artikel 2.2.7.2.1 op deze activiteit niet van toepassing en behoeft deze activiteit dus ook niet te worden aangewezen in artikel 2.2.7.2.2. De aanwijzing in artikel 2.2.7.3.1 leidt ertoe dat een binnenplanse noch buitenplanse vergunning nodig is voor een bedoeld gebruik voor huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.2.7.3.2 Bijbehorend bouwwerk in bijzondere gevallen

Dit artikel bevat de specifieke bepalingen voor bijbehorende bouwwerken, zoals thans opgenomen in artikel 7 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. Inhoudelijk zijn deze bepalingen ongewijzigd.

Artikel 2.2.7.3.3 Inperkingen artikel 2.2.7.3.1 vanwege cultureel erfgoed

Dit artikel bevat uitzonderingen en randvoorwaarden met betrekking tot het vergunningvrij bouwen zoals bedoeld in artikel 2.2.7.3.1. Deze uitzonderingen zijn thans in artikel 4a van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht opgenomen. Het betreft uitzonderingen met betrekking tot monumenten en rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten.

Artikel 2.2.7.3.4 Inperkingen artikel 2.2.7.3.1 vanwege externe veiligheid

Dit artikel bevat uitzonderingen op de mogelijkheden om vergunningvrije activiteiten als bedoeld in artikel 2.2.7.3.1 te verrichten vanwege het belang van de externe veiligheid. Deze uitzonderingen waren opgenomen in artikel 5, derde lid, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Hieraan ligt ten

grondslag de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van ten hoogste een op de miljoen per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die op grond van artikel 5.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in een omgevingsplan in acht moet worden genomen. Voor zover artikel 2.2.7.3.1 betrekking heeft op dergelijke gebouwen - de onderdelen a en c - is het niet wenselijk dat op locaties waar door de in die onderdelen bedoelde activiteiten overschrijding van de norm voor het plaatsgebonden risico aan de orde zou kunnen zijn, vergunningvrij de in die onderdelen bedoelde activiteiten zouden kunnen worden verricht

De locaties waar deze activiteiten niet mogelijk zijn, zijn in de eerste plaats de locaties waarvoor het omgevingsplan zelf al vanwege de overschrijding van het plaatsgebonden risico bouwmogelijkheden die kunnen leiden tot kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen niet toelaat. Het gaat hier om artikel 2.2.7.3.4, onder a en b.

Artikel 2.2.7.3.4, onder c, zondert daarnaast ook uit vergunningvrije activiteiten als bedoeld in artikel 2.2.7.3.1, onder a en c, als de beoogde locatie voor die activiteiten is gelegen binnen afstanden die degene die een vergunningvrije milieubelastende actviteit verricht op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving met het oog op het plaatsgebonden risico in acht moet nemen tussen bepaalde installaties of opslagvoorzieningen waar met stoffen wordt gewerkt die een veiligheidsrisico voor de omgeving met zich kunnen brengen en te beschermen gebouwen en locaties. Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt als hoofdregel dat veiligheidsafstanden zoals hier bedoeld gelden tot de begrenzing van de locatie waar de milieubelastende activiteit wordt verricht. Hierdoor zijn er ook geen beperkingen aan de gebruiksruimte buiten die begrenzing. Echter, het Besluit activiteiten leefomgeving staat in een aantal situaties afwijking van deze regel toe. Onderdeel c is alleen voor die gevallen van praktisch belang. De zinsnede ‘voor zover … geldt’ in de verschillende subonderdelen van artikel 2.2.7.3.4, onder c, brengt dat tot uitdrukking. Degene die een milieubelastende activiteit als hier bedoeld verricht, moet op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving op het moment dat de veiligheidsafstanden van toepassing worden buiten de locatie waar hij zijn activiteit verricht, het bevoegd gezag daarover informeren. Het bevoegd gezag moet ervoor zorgen dat deze gegevens terecht komen in het landelijk register externe veiligheidsrisico’s en aldus voor eenieder kenbaar zijn.

Afdeling 2.3 Milieubelastende activiteiten

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.3.1.1 Algemeen toepassingsbereik

Eén van de uitgangpunten bij het vormgeven van deze omgevingsplanregels van rijkswege, is dat er zoveel mogelijk aangesloten wordt bij de nieuwe terminologie van de Omgevingswet.

Het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer keert niet terug onder de Omgevingswet. In plaats daarvan zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving milieubelastende activiteiten aangewezen, waar het Rijk regels over stelt. Milieubelastende activiteiten die niet langer door het Rijk worden geregeld, vallen onder de regels van deze afdeling.

Dit artikel bakent af over welke milieubelastende activiteiten deze afdeling gaat. Niet alle activiteiten worden gereguleerd door deze afdeling van het omgevingsplan. Deze afdeling van het omgevingsplan vervangt (tijdelijk) de regels die vooral in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de voormalige Activiteitenregeling milieubeheer stonden en met de Omgevingswet worden gedecentraliseerd. De toepassing van deze regels moet dus zoveel mogelijk overeenkomen met die activiteiten en bedrijven die tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet onder het voormalige

Activiteitenbesluit milieubeheer vielen. Het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was alleen van toepassing op inrichtingen als bedoeld in artikel 1, derde lid, van de voormalige Wet milieubeheer.

Om de werking van de regels van het omgevingsplan over milieubelastende activiteiten zo veel mogelijk te laten samenvallen met de reikwijdte van het oude recht, is een algemeen toepassingsbereik opgenomen in artikel 2.3.1.1.

Categorie uit bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht

Voor het algemene toepassingsbereik van deze afdeling in het omgevingsplan worden de categorieën uit bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht niet overgenomen. Sommige ondergrenzen in die categorieën kunnen eventueel terugkomen in het toepassingsbereik van de paragrafen en subparagrafen voor milieubelastende activiteiten in dit omgevingsplan.

Kleine winkels, waar geen installaties met meer dan 1,5 kW elektromotorisch vermogen aanwezig zijn, waren bijvoorbeeld meestal geen Wet milieubeheer-inrichting, maar vallen nu wel onder het algemene toepassingsbereik van deze afdeling in het omgevingsplan. Alhoewel er geen specifieke voorschriften voor gelden, moeten deze activiteiten wel voldoen aan de specifieke zorgplicht.

Verschuivingen

Bij de overgang naar een nieuwe wetsystematiek en begrippenkader is het niet te voorkomen dat er enkele verschuivingen in de uitvoering van de regelgeving optreden. Aanmerkelijke verschuivingen in het toepassingsbereik zijn niet beoogd. Desondanks zullen er op kleine schaal wel enige verschuivingen optreden, omdat de oude criteria van het begrip inrichting niet één op één zijn overgenomen. De omschrijving van het toepassingsbereik in dit artikel vraagt enige mate van interpretatie. Ook de criteria van het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer vergden echter interpretatie, en werden door verschillende bevoegde instanties enigszins verschillend geïnterpreteerd.

Bij de interpretatie van het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, is het raadzaam om aan te sluiten bij de praktijk van de voormalige regelgeving. Als een activiteit als Wet milieubeheer-inrichting werd beschouwd, kan deze ook onder de regels voor milieubelastende activiteiten van deze afdeling vallen.

Een beperkte verschuiving is op zich niet bezwaarlijk, als dit er niet toe leidt dat:
a) activiteiten die eerst niet onder rijksregels vielen door de regels van deze afdeling van het omgevingsplan worden beperkt;
b) activiteiten die wel onder de regels vielen en reële risico's voor de fysieke leefomgeving inhouden ongeregeld blijven.

Situaties als bedoeld onder a) zullen niet snel voorkomen. Juist aan de 'onderkant' van het inrichtingenbegrip golden er naast de regels van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer ook andere regels die ervoor zorgen dat ook activiteiten die geen inrichting waren toch aan regels ter bescherming van de leefomgeving waren gebonden. Zo golden de regels van de Algemene Plaatselijke Verordening, maar ook het restrisico-artikel van het Bouwbesluit 2012 (artikel 7.22). Deze regels van de Algemene Plaatselijke Verordening blijven op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van het algemeen overgangsrecht gelden. Het restrisico-artikel van het Bouwbesluit 2012 is ook opgenomen als regel van rijkswege in het omgevingsplan. Bovendien zijn de regels van deze afdeling voor activiteiten waarop ze van toepassing zouden worden zelden feitelijk beperkend, omdat bij het op gebruikelijke wijze uitvoeren van de activiteit aan de regels wordt voldaan.

Ook voor situaties onder b) behoeft in zijn algemeenheid niet te worden gevreesd. Veelal gold voor de activiteiten aan de onderkant van het inrichtingenbegrip naast de zorgplicht van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 2.1) alleen een beperkt aantal regels, zoals de geluidregels. Een eventuele overtreding van de zorgplicht van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer zal in veel gevallen ook als overtreding van de algemene zorgplicht van de Omgevingswet kunnen worden aangemerkt. En omdat de rijksregels niet gelden, zal ook de Algemene Plaatselijke Verordening veelal een deel van de bescherming overnemen.

Het algemene overgangsrecht en de mogelijkheden voor maatwerk op grond van deze afdeling zullen eventuele nadelige gevolgen van de beperkte verschuivingen voldoende ondervangen.

Bij het voorbereiden van deze afdeling zijn al verschillende mogelijke verschuivingen in het toepassingsbereik geïdentificeerd. Belangrijke aandachtspunten worden hieronder benoemd.

Eerste lid

In het eerste lid zijn milieubelastende activiteiten als bedoeld in de Omgevingswet onder het toepassingsbereik van deze afdeling gebracht. Dit zijn dus alle activiteiten die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, anders dan lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk en wateronttrekkingsactiviteiten.

Tweede lid

De onderdelen a tot en met f sluiten bepaalde milieubelastende activiteiten uit van het algemene toepassingsbereik van deze afdeling.

Deze onderdelen beogen de criteria ’bedrijfsmatige omvang’, ’binnen een zekere begrenzing’ en ’pleegt te worden verricht’ van het begrip Wet milieubeheer-inrichting en de categorieën uit bijlage I van het Besluit omgevingsrecht te vervangen.

Onderdeel a

De omgevingsplanregels van rijkswege voor de milieubelastende activiteit zijn alleen van toepassing op milieubelastende activiteiten, anders dan wonen. Hiermee wordt aangesloten op het toepassingsbereik voor de instructieregels voor geluid, trillingen en geur in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Als een hobby een bepaalde omvang overstijgt kan dit ertoe leiden dat het verrichten van een activiteit niet meer onder wonen valt. Denk hierbij aan het in een bepaalde omvang houden van dieren, sleutelen aan auto’s, meubels maken of bereiden van voedingsmiddelen. Waar de grens ligt is een grijs gebied. Hetzelfde geldt voor bedrijven aan huis. De gemeente mag hier ook zelf invulling aan geven in het omgevingsplan. Overigens was bij het begrip Wet milieubeheer-inrichting het criterium ‘bedrijfsmatige omvang’ ook altijd een grijs gebied.

Een ander bekend voorbeeld van onduidelijkheid over de vraag of een activiteit een Wet milieubeheer-inrichting was, is het opslaan van huisbrandolie of propaan in tanks bij particulieren. Onder het regime van de Omgevingswet wordt dit afgedekt door het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel b

Het feitelijk verrichten bouw- en sloopactiviteiten of het feitelijk verrichten van onderhoudswerkzaamheden aan een bouwwerk of van een terrein, vallen niet onder deze afdeling. Ook In het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn eisen opgenomen over zowel geluid als trillingen bij bouw- en sloopactiviteiten. Ook bevat de Algemene Plaatselijke Verordening vaak regels ter voorkoming van hinder door bouw- en sloopgerelateerde activiteiten. Het algemene overgangsrecht van de Omgevingswet zorgt ervoor dat deze regels van de Algemene Plaatselijke Verordening bij de inwerkingtreding van de wet blijven gelden.

Verder bevat afdeling 2.2 van dit omgevingsplan enkele andere specifieke zorgplichten, namelijk:
a) Artikel 2.2.4.3 (specifieke zorgplicht gebruik bouwwerk); en
b) Artikel 2.2.2.2 (specifieke zorgplicht beschermen omgeving bouw- en sloopwerkzaamheden).
Dit is de voortzetting van regels uit het voormalige Bouwbesluit 2012. Het is dus niet zo dat er, door de uitzondering in dit onderdeel, voor deze activiteiten geen regels gelden.

Onder het regime van de Wet milieubeheer gebeurde het in bijzondere gevallen wel dat bouwwerkzaamheden die langer duurden dan zes maanden, als een Wet milieubeheer-inrichting werden gezien. Deze activiteiten vallen buiten het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, maar ook daarvoor geldt dat de genoemde zorgplichten van afdeling 2.2 van toepassing zijn.

Onderdeel c

Deze uitzondering beoogt de activiteiten die in de openbare buitenruimte plaatsvinden uit te sluiten. Voorbeelden zijn kermissen en andere evenementen, weekmarkten, mobiele installaties/activiteiten zoals draaiorgels, ophalen van vuilnis en gevelreiniging (met uitzondering van lozen). Het voor korte periode bezetten van een stukje openbaar toegankelijk terrein, maakt het daarmee niet ontoegankelijk. Activiteiten in een openbaar toegankelijk gebouw, zoals een publieke parkeergarage of het stadhuis, vallen wel onder het toepassingsbereik. Ook het laden en lossen op de openbare weg in de onmiddellijke nabijheid van een winkel, of het verkeer van en naar het bedrijf, vallen wel onder het toepassingsbereik van deze afdeling.

Voor enkele activiteiten zoals het exploiteren van een mobiele vis-, friet-, oliebollen- of marktkraam of het exploiteren van een terras, was het afhankelijk van de situatie en de interpretatie van het bevoegd gezag of ze gezien werden als een Wet milieubeheer-inrichting. Deze interpretatieverschillen kunnen zich ook nu weer voordoen. Zoals al aangegeven in de inleiding van de toelichting op dit artikel is er in principe geen verschuiving in het toepassingsbereik van deze afdeling in het omgevingsplan ten opzichte van het oude begrip Wet milieubeheer-inrichting beoogd. Het is raadzaam om bij de interpretatie van dit artikel aan te sluiten bij de bestaande praktijk binnen de gemeente.

Onderdeel d

Doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen valt niet onder deze afdeling van het omgevingsplan.

Onderdeel e

Dit onderdeel sluit evenementen, waarover geluidregels zijn gesteld in een gemeentelijke verordening (zoals de Algemene Plaatselijke Verordening of een evenementenverordening) uit van het toepassingsbereik van deze afdeling over milieubelastende activiteiten. Deels gebeurt dit al met onderdeel c, omdat evenementen vaak plaatsvinden in de openbare buitenruimte. Maar regelmatig zijn evenementen ook besloten of vinden ze plaats in een tijdelijk leegstaand gebouw. Deze uitzondering geldt niet voor activiteiten waarvoor geen geluidregels gelden bij of krachtens gemeentelijke

verordening, maar waarvoor geluidregels waren opgenomen in een omgevingsvergunning voor milieu op grond van de voormalige Wet algemene bepalingen omgevingswet of in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Voorbeelden hiervan kunnen zijn permanente evenemententerreinen of evenementenhallen.

Onderdeel f

Deze uitzondering beoogt vooral het gebruik van landbouwvoertuigen op weilanden en akkers uit te sluiten van het algemene toepassingsbereik voor deze afdeling. De opslag van vaste mest op een weiland of akker valt wel onder dit algemene toepassingsbereik. Een installatie die verplaatsbaar is maar gedurende een langere periode achtereen op een weiland of akkers wordt gebruikt, wordt niet gezien als mobiele installatie en valt ook onder de regels voor de milieubelastende activiteiten in dit omgevingsplan. Bijvoorbeeld een antihagelkanon. Ook verplaatsbare mijnbouwwerken vallen onder het toepassingsbereik van deze afdeling.

Derde lid

Lozingen in de bodem en in de riolering die vielen onder het Besluit lozing afvalwater huishoudens of het Besluit lozen buiten inrichtingen worden ook gedecentraliseerd en vallen daarom onder het toepassingsbereik van deze afdeling. Het gaat alleen om de gevolgen van die lozingen voor de bodem, de riolering of het zuiveringtechnische werk. Zo valt bijvoorbeeld de hoeveelheid en kwantiteit van het lozen van water afkomstig van het ontwateren van een bouwput in de riolering, wel onder de regels van deze afdeling, maar de geluidhinder of geurhinder veroorzaakt door het ontwateren niet.

Artikel 2.3.1.2 Oogmerken

Dit artikel somt op met welke oogmerken de algemene regels voor de milieubelastende activiteiten in dit (tijdelijke) omgevingsplan zijn gesteld. De wet kent een aantal maatschappelijke doelen. De algemene regels over milieubelastende activiteiten in dit omgevingsplan, zijn gesteld vanwege een concretisering van deze doelen. Artikel 2.3.1.2 somt deze oogmerken limitatief op. Artikel 2.3.1.2 werkt ook door in de bevoegdheden van bestuursorganen tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Meer uitleg hierover staat bij de toelichting op artikel 2.3.1.5.
Het artikel sluit aan bij de oogmerken van artikel 4.22 van de Omgevingswet, voor het stellen van rijksregels. Het artikel bouwt voort op de te beschermen belangen die in artikel 1.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer zijn genoemd. Onderdeel c van dit artikel benoemt enkele milieuthema's, maar ook andere milieuaspecten zoals geluid, trillingen en geur vallen onder de oogmerken van deze afdeling.

Bij de activiteiten in deze afdeling zullen niet steeds alle oogmerken of milieuthema's een rol spelen, en zullen zeker niet alle milieuaspecten bij een activiteit terugkomen in meer uitgewerkte regels. Als voor een bepaald oogmerk geen nader uitgewerkte regels in dit omgevingsplan zijn opgenomen, geldt wel de specifieke zorgplicht.

Artikel 2.3.1.3 Normadressaat

De regels van deze afdeling zijn gericht tot degene die de activiteit verricht waarop die regels betrekking hebben. Diegene moet zorg dragen voor de naleving van de regels die voor de activiteit gelden. Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 2.3.2 over de normadressaat, van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.1.4 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht zorgt ervoor dat degene die een activiteit verricht alles moet doen en laten om negatieve gevolgen voor de veiligheid, het milieu en gezondheid te voorkomen. Soms lukt voorkomen niet. Dan moet hij ervoor zorgen dat er zo min mogelijk negatieve gevolgen voor het milieu en gezondheid zijn.

Deze specifieke zorgplichtbepaling komt grotendeels overeen met de specifieke zorgplichtbepaling in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor meer informatie over de inhoud en werking van de specifieke zorgplicht wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

De specifieke zorgplichten die in dit artikel zijn opgenomen, blijven gelden naast de algemene regels van deze afdeling in het omgevingsplan, eventuele maatwerkvoorschriften en de vergunningplichten die in deze afdeling zijn opgenomen.

Deze specifieke zorgplichten vervangen onder meer artikel 2.7a van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer dat ging over geurhinder. Dit houdt in dat als bij een activiteit emissies naar de lucht plaatsvinden, daarbij de geurhinder bij het geurgevoelige gebouw tot een aanvaardbaar niveau moet worden beperkt. Wat aanvaardbaar is hangt af van de situatie. Hierbij kan rekening gehouden worden met onder meer de volgende aspecten:

- de bestaande toetsingskaders, waaronder lokaal geurbeleid;
- de geurbelasting ter plaatse van het geurgevoelige gebouw;
- de aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt bij de activiteit;
- de historie van degene die de activiteit verricht en het klachtenpatroon over geurhinder;
- de bestaande en verwachte geurhinder van de activiteit; en
- de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels op de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Dit geldt naast de verplichtingen die in de paragrafen en subparagrafen van deze afdeling zij gesteld met het oog op het voorkomen of het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder.

Derde lid

Nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van en naar de activiteit betreffen hinder door bezoekersverkeer en indirecte geluidhinder.

Bezoekersverkeer is het bezoek van klanten of bezoekers aan een activiteit. De Handreiking Vervoermanagement (november 2017) geeft inzicht in de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan dit aspect van de specifieke zorgplicht. Daarnaast legt de handreiking de relatie met de EED, the European Energy Efficiency Directive en hoe daar mee om te gaan. De verschillende doelgroepen krijgen met deze handreiking meer inzicht in de mogelijkheden voor een ‘integrale’ aanpak van duurzame mobiliteit.

Onder indirecte geluidhinder wordt geluidhinder verstaan die niet wordt veroorzaakt door activiteiten of installaties binnen de begrenzing van de locatie waarop de activiteit plaatsvindt, maar die wel aan de activiteit zijn toe te rekenen. In de toelichting bij artikel 2.3.4.1.3 (geluid: meerdere activiteiten beschouwen als een activiteit) wordt nader ingegaan op het verschil tussen directe geluidhinder en indirecte geluidhinder.

Het bevoegd gezag heeft op grond van artikel 2.3.1.5 de bevoegdheid maatwerkvoorschriften te stellen over indirecte hinder. Maatwerkvoorschriften kunnen ook inhouden dat de activiteiten worden beschreven en dat metingen, berekeningen of tellingen moeten worden verricht om de mate waarin

nadelige gevolgen voor het milieu worden veroorzaakt te bepalen. De resultaten van een dergelijk onderzoek kunnen aanleiding zijn aanvullende maatwerkvoorschriften te stellen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen voor het milieu, zoals het voorschrijven van maatregelen en gedragsvoorschriften. Bij het stellen van maatwerkvoorschriften ter voorkoming van indirecte geluidhinder vanwege wegverkeer kan de circulaire van 29 februari 1996 van de Minister van VROM, getiteld ‘Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer’ als hulpmiddel dienen. Dit is niet veranderd ten opzichte van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Voor een verplaatsbaar mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 4.1116 van het Besluit activiteiten leefomgeving, stonden in het voormalige Besluit algemene regels milieu mijnbouw (artikel 21) en de voormalige Regeling algemene regels milieu mijnbouw (artikel 4), regels over geluid door verkeersbewegingen. Deze regels hielden in dat de etmaalwaarde van de verkeersbewegingen van en naar de mobiele installatie niet hoger was dan 50 dB(A), beoordeeld volgens de hierboven genoemde circulaire van 29 februari 1996. Deze regels komen niet expliciet terug in deze afdeling, maar vallen wel onder de specifieke zorgplicht van het omgevingsplan.

Vierde lid

Voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden de specifieke zorgplichten uit artikel 2.11 van het Besluit Activiteiten leefomgeving. De artikelen in deze afdeling van het Omgevingsplan, die gelden voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zijn maatwerkregels die de specifieke zorgplichten van het Besluit activiteiten leefomgeving nader invullen.

Vijfde lid

Niet voor alle nadelige gevolgen van milieubelastende activiteiten voor de fysieke leefomgeving zijn rijksregels gesteld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Anders dan in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 2.1, eerste lid, juncto het tweede lid, onderdeel k en q) maken de nadelige gevolgen van het verkeer van personen of goederen van en naar een activiteit en de bescherming van het donkere landschap geen onderdeel uit van de belangen die met het Besluit activiteiten leefomgeving worden behartigd. Voor de belangen die buiten het Besluit activiteiten leefomgeving vallen, kunnen voor het waarborgen van deze belangen op decentraal niveau regels worden gesteld.
In dit artikel is dit gedaan, door in het derde lid het voorkomen of beperken van hinder, veroorzaakt door verkeer van en naar de activiteit en het beschermen van de duisternis en het donkere landschap op te nemen. Op grond van het vijfde lid geldt het derde lid ook voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.1.5 Maatwerkvoorschriften

Eerste en tweede lid

Met een maatwerkvoorschrift mag niet worden afgeweken van de specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in artikel 2.3.1.4. Wel mag er met maatwerkvoorschriften invulling gegeven worden aan de specifieke zorgplichten van deze afdeling.

Derde lid

Maatwerk houdt altijd rekening met de oogmerken uit artikel 2.3.1.2 en mag daar niet mee in strijd

zijn. Voorbeeld: paragraaf 2.3.4.3 schrijft voor dat bij windturbines bepaalde gegevens geregistreerd en gedurende vijf jaar bewaard moeten worden. Een gemeente kan deze regel niet met een maatwerkvoorschrift buiten toepassing verklaren, als dat alleen maar is met het oog op het verminderen van administratieve lasten, zonder oog te hebben voor de gevolgen voor het beschermen van het milieu.

Vierde lid

Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift volgt het bevoegd gezag de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze regels vullen de zorgplicht van deze afdeling nader in. Voorbeeld: Dit omgevingsplan bepaalt voor verschillende situaties dat onversterkt stemgeluid niet meegenomen wordt in de beoordeling van de toelaatbare geluidwaarde. Een gemeente kan niet zomaar voorschrijven dat onversterkt stemgeluid toch meegenomen wordt bij de beoordeling van de geluidwaarde. Het Besluit kwaliteit leefomgeving stelt namelijk in artikel 5.73 (uitzonderingen geluidbronnen) dat dit niet kan.

Artikel 2.3.1.6 Algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden

Als op grond van een paragraaf in deze afdeling van het omgevingsplan, gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag worden verstrekt, worden die gegevens begeleid door een aantal algemene gegevens. De plicht om gegevens te verstrekken vloeit niet voort uit dit artikel. Die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is, opgenomen in de paragrafen van deze afdeling. Als in een paragraaf van deze afdeling het verstrekken van gegevens en bescheiden is voorgeschreven, bijvoorbeeld vóórdat wordt begonnen met die activiteit, wordt daarbij om specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Artikel 2.3.1.7 Gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat

Het eerste lid van artikel 2.3.1.7 regelt dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dat correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt. Het tweede lid regelt dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voorgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de Omgevingswet, waar hetzelfde over vergunninghouders is geregeld.

Artikel 2.3.1.8 Gegevens en bescheiden op verzoek van het college van burgemeester en wethouders

Dit artikel regelt dat gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt aan het bevoegd gezag, als dat bevoegd gezag die gegevens en bescheiden nodig heeft om voor een specifieke activiteit of een specifieke locatie te beoordelen of de algemene regels en eventuele maatwerkvoorschriften die voor die activiteit of die locatie gelden, nog volstaan. Het gaat om gegevens en bescheiden waar het bevoegd gezag om vraagt. Degene die de activiteit verricht hoeft dus niet uit eigen beweging gegevens of bescheiden op te sturen; al staat dat natuurlijk vrij.

Het gaat in dit artikel alleen om de situatie dat het bevoegd gezag wil bekijken of de algemene regels en maatwerkvoorschriften voor de activiteit nog toereikend zijn gezien ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en gezondheid en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Bij ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu kan gedacht worden aan het beschikbaar komen van nieuwe passende

preventieve maatregelen of de actualisatie van de beste beschikbare technieken. De ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu kunnen bijvoorbeeld aan de orde zijn als er door cumulatie van activiteiten een verslechtering van de kwaliteit van lucht, veiligheid, geluid, oppervlaktewater of grondwater optreedt. Met deze formulering is aangesloten op dezelfde regeling voor vergunningplichtige gevallen, zoals opgenomen in artikel 16.56 in combinatie met artikel 5.38 van de wet. Zie de artikelsgewijze toelichting op die artikelen voor verdere uitleg van de termen ‘ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu’ en ‘ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu’. Gegevens waarover degene die de activiteit uitvoert niet redelijkerwijs de beschikking kan krijgen hoeven uiteraard niet te worden verstrekt.

Artikel 2.3.1.9 Informeren over een ongewoon voorval

Zodra vastgesteld is dat er sprake is van een ongewoon voorval moet het bevoegd gezag direct worden geïnformeerd; vertraging is gezien de gevolgen voor de gezondheid en het milieu niet wenselijk. Het gaat hier om voorvallen met een duidelijk negatief gevolg voor het milieu. Voor deze ongewone voorvallen bevat de Omgevingswet in hoofdstuk 19 regels gericht tot bestuursorganen.

De definitie in de Omgevingswet beperkt ongewone voorvallen tot afwijkende gebeurtenissen die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen hebben. In navolging daarvan verplicht de regeling in dit omgevingsplan er niet toe om het bevoegd gezag te informeren over gebeurtenissen die afwijken van het normale verloop van een activiteit maar die geen significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben. Zie voor verdere uitleg over ongewone voorvallen afdeling 3.6 van het algemeen deel van de toelichting van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.1.10 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

In dit artikel is omschreven welke gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, zodra deze informatie beschikbaar is. Dat hoeft dus niet met dezelfde spoed als het informeren over het ongewone voorval zelf.

§ 2.3.2 Energiebesparing

Artikel 2.3.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is niet van toepassing op activiteiten die in afdelingen 3.3 tot en met 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen zijn als milieubelastende activiteiten. Voor die activiteiten gelden de artikelen van paragraaf 5.4.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, de bedrijfstakoverstijgende activiteiten, vallen wel onder deze paragraaf van het omgevingsplan, omdat de activiteiten van afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zelden een zelfstandige inrichting waren onder het oude recht, maar meestal onderdeel van een grotere inrichting. Onder het huidige recht zijn ze meestal onderdeel van een grotere milieubelastende activiteit. Activiteiten, anders dan de activiteiten uit afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zijn ofwel geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving in de afdelingen 3.3 en verder, ofwel in het omgevingsplan.

Als een richtingaanwijzer in het Besluit activiteiten leefomgeving de energiemodule aanwijst voor een bepaalde activiteit en daarbij ook een activiteit uit afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten

leefomgeving plaatsvindt, dan is de energiemodule ook van toepassing op de activiteit uit afdeling 3.2, die dan immers een functioneel ondersteunende activiteit is.

De regels van deze paragraaf gelden voor milieubelastende activiteiten waarbij het energieverbruik van de milieubelastende activiteit zelf en andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die de milieubelastende activiteit functioneel ondersteunen, in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m^3 aardgasequivalenten aan brandstoffen. Hierbij moeten de activiteiten die in afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn geregeld ook worden meegenomen. Dus als bijvoorbeeld een supermarkt of horecagelegenheid een activiteit uit afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving verricht, dan gelden ook daarvoor de energiebesparingsregels van dit omgevingsplan, tenzij het energieverbruik van die activiteiten samen met andere activiteiten op de locatie niet boven de drempel uitkomt.

Activiteiten uit afdeling 3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving die zelfstandig boven de drempel kunnen uitkomen, zoals de zuiveringsvoorziening uit paragraaf 3.2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waren in de regel onder het oude recht een inrichting, zodat het logisch is dat daarvoor de energiebesparingsregels van de bruidsschat gelden.

Artikel 2.3.2.2 Energie: maatregelen

Dit artikel vervangt artikel 2.15 uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze paragraaf is overgenomen uit paragraaf 5.4.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zie de bij deze paragraaf horende toelichting voor een uitleg van deze artikelen.

Het bevoegd gezag kan, als aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan dit artikel, met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.3.1.5 van dit omgevingsplan een onderzoek verlangen waaruit blijkt of aan dit artikel wordt voldaan.

Ten tijde van het schrijven van dit artikel is een Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband met de informatieplicht voor energiebesparende maatregelen openbaar gemaakt. De energiebesparingsmaatregelen waarnaar verwezen wordt zullen nog worden overgenomen uit bijlage 10 van de Activiteitenregeling milieubeheer/ bijlage bij de Omgevingsregeling, minus de gebouwgebonden maatregelen.

§ 2.3.3 Zwerfafval

Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt een groot aantal handelingen met afvalstoffen. Zie onder andere paragraaf 3.2.13 (Opslaan, mengen, scheiden en verdichten van bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte) en paragraaf 3.5.11 (Verwerken van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen).

De voorschriften van afdeling 2.3 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de daarbij horende onderdelen van de Activiteitenregeling milieubeheer, die niet zijn opgegaan in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn terecht gekomen in deze paragraaf van het omgevingsplan. Dit is alleen nog de bepaling over zwerfafval.

Artikel 2.3.3.1 Afval: zwerfvuil

Dit artikel is een nadere invulling van de specifieke zorgplicht uit dit omgevingsplan of uit artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Anders dan onder het oude recht, geldt dit artikel ook voor

vergunningplichtige milieubelastende activiteiten, tenzij het aspect zwerfafval op basis van het oude recht al in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit geregeld is.

§ 2.3.4 Geluid

Immissiewaarden versus emissiebeperkende maatregelen

Deze paragraaf bevat immissiewaarden voor geluid. Maatregelen om geluidemissie te voorkomen zijn voor milieubelastende activiteiten zoals aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving, voor enkele activiteiten bepaald in dat besluit. Voor de overige milieubelastende activiteiten die vallen onder het toepassingsbereik van deze afdeling, zijn geen standaard geluidbeperkende maatregelen voorgeschreven. Als het opleggen van (extra) maatregelen ter voorkoming van geluidemissie nodig is, dan kan dit door middel van een maatwerkvoorschrift.

Vergunningplichtige activiteiten en de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening

De geluidparagraaf geldt in beginsel voor alle milieubelastende activiteiten die onder het toepassingsbereik van deze afdeling vallen. Wel is er in artikel 2.1, tweede lid van dit omgevingsplan een voorrangsbepaling opgenomen voor vergunningvoorschriften in een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, die op grond van het oude recht is verleend.
De geluidparagraaf uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was niet van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen. Voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten werden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, geluidnormen en andere geluidvoorschriften opgenomen in de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten.

Voor het vaststellen van geluidvoorschriften in de omgevingsvergunning werd meestal de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening gebruikt. Voor zowel vergunningverlening als het stellen van maatwerkvoorschriften bevat deze handreiking informatie. De handreiking bevat (onder meer in hoofdstuk 4) ook nu nog informatie die kan helpen bij het stellen van regels in het omgevingsplan of voorschriften voor activiteiten.

§ 2.3.4.1 algemene bepalingen

Artikel 2.3.4.1.1 Toepassingsbereik

Eerste lid

Deze paragraaf is van toepassing op het geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw. Alleen geluidgevoelige gebouwen die op een locatie toegelaten zijn op grond van het omgevingsplan of via een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, worden beschermd tegen het geluid veroorzaakt door een activiteit.

Activiteiten
Dit artikel geldt in beginsel voor alle milieubelastende activiteiten die onder het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, bedoeld in artikel 2.3.1.1 vallen. Dat algemene toepassingsbereik probeert het oude Wet milieubeheer begrip inrichting te vangen. Zie daarover meer in de toelichting bij artikel 2.3.1.1. De geluidvoorschriften van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer waren alleen van toepassing op deze Wet milieubeheer-inrichtingen.

Dat betekent dat het geluid door activiteiten die buiten het algemene toepassingsbereik van deze afdeling vallen, niet hoeft te voldoen aan de bepalingen van deze geluidparagraaf. Voor die activiteiten

blijven op grond van het algemene overgangsrecht bij de Omgevingswet onder meer de regels gelden over geluidhinder uit de Algemene Plaatselijke Verordening.

Ook is er in artikel 2.1 van dit omgevingsplan een algemene voorrangsbepaling opgenomen. Het eerste lid van dat artikel bevat een voorrangsregel voor geluidregels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, op grond van artikel 22.1, onder a van de Omgevingswet, voor zover die regels afwijken van de geluidregels in deze paragraaf van het Omgevingsplan. Een voorbeeld hiervan zijn afwijkende geluidwaarden in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op grond van de Chris- en herstelwet.

Het tweede lid van artikel 2.1 van dit omgevingsplan bevat een voorrangbepaling voor vergunningvoorschriften in een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, die op grond van het oude recht is verleend. De geluidvoorschriften uit die vergunningen krijgen voorrang op de geluidregels in dit omgevingsplan.

Geluidgevoelig gebouw en geluidgevoelige ruimte

Onder de Omgevingswet is de terminologie geüniformeerd. Dat betekent dat voor bepaalde begrippen een nieuwe definitie geldt. Meestal is daar geen beleidsmatige verandering in bedoeld, maar in sommige gevallen kan de nieuwe definitie wel een iets andere uitwerking hebben.
Zo wordt niet meer gesproken over een gevoelig gebouw of een gevoelig object. In plaats daarvan wordt gesproken over een geluidgevoelig gebouw.

Of een gebouw geluidgevoelig is, is afhankelijk van de gebruiksfuncties van dat gebouw. Zo wordt onder de Omgevingswet gesproken van een gebouw met een woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan in plaats van over een woning.

In bestemmingsplannen worden specifieke ruimtes echter vaak niet bestemd. Het hele gebouw heeft dan dezelfde bestemming. Hierdoor kan in bestaande situaties een verandering ontstaan in de plaats waar de geluidwaarde geldt. Denk aan een aan- of inpandige garage, die wel een nevengebruiksfunctie van wonen heeft, maar geen verblijfsruimte is. De geluidwaarde geldt dan op de gevel van die garage.

Overigens is het begrip geluidgevoelige ruimte in het Besluit kwaliteit leefomgeving ook anders gedefinieerd dan in de voormalige Wet geluidhinder en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Zo heeft de oude regelgeving het over een keuken van ten minste 11 m^2. Die ondergrens van 11 m^2 vervalt. Een geluidgevoelige ruimte wordt gedefinieerd als een verblijfsruimte of verblijfsgebied van de aangewezen gebruiksfuncties.

In de praktijk kunnen zodoende kleine verschillen optreden. Als dit bij toepassing van de omgevingsplanregels van rijkswege in een concreet geval een probleem oplevert, dan kan dit opgelost worden met maatwerkvoorschriften.

Tweede lid, onderdeel b

Met dit artikel wordt bepaald dat het geluid van een activiteit niet geldt op een geluidgevoelig gebouw dat tijdelijk is toegelaten.
De aanwezigheid van een tijdelijk geluidgevoelig gebouw kon en kan wel aanleiding zijn voor het (met maatwerk) opleggen van een andere waarde dan de standaardwaarde of voor het opleggen van maatregelen of gedragsvoorschriften. De specifieke zorgplicht voor een milieubelastende activiteit is ook van toepassing op geluid door een activiteit op deze tijdelijke geluidgevoelige gebouwen.

Derde lid, onderdeel a

Voor activiteiten met verplaatsbare mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 4.1116 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden geluidwaarden gesteld in paragraaf 4.109 ‘Werkzaamheden met verplaatsbaar mijnbouwwerk’, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Derde lid, onderdeel b

Geluid door activiteiten op spoorwegemplacementen wordt in het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.
Voor het geluid door wegverkeersbewegingen van en naar een spoorwegemplacement geldt de specifieke zorgplicht uit artikel 2.3.1.4, derde lid, onder a, van dit omgevingsplan.

Vierde lid

Een winkel was onder het oude recht vaak geen Wet milieubeheer-inrichting. De regels van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer golden daarom niet voor activiteiten bij detailhandel. Winkels vielen wel onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer als de volgende installaties aanwezig waren:

- elektromotoren met een opgeteld vermogen groter dan 1,5 kW (bijvoorbeeld in automatische rolluiken of airco’s); of
- stookinstallaties met een opgeteld thermisch vermogen van meer dan 130 kW.

Met dit artikel in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, wordt voorkomen dat de geluidwaarden uit deze paragraaf gaan gelden voor die winkels waarvoor de geluidnormen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer niet golden.
Wel geldt voor deze winkels de specifieke zorgplicht in artikel 2.3.1.4 van dit omgevingsplan.

Artikel 2.3.4.1.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

Eerste lid

De uitzondering in artikel 2.3.4.1.1, tweede lid, onder b, voor een tijdelijk toegelaten geluidgevoelig gebouw, geldt alleen voor een geluidgevoelig gebouw dat na inwerkingtreding is toegelaten voor een duur van niet meer dan 10 jaar, waarbij getoetst is aan de kwalitatieve norm ‘aanvaardbaar’ uit artikel 5.59, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Voor een geluidgevoelig gebouw dat al voor inwerkingtreding is toegelaten geldt de uitzondering niet. Zo’n gebouw valt wel binnen het toepassingsbereik van deze paragraaf en hiervoor blijft wel een waarde gelden voor het geluid op de gevel van een tijdelijk toegelaten geluidgevoelig gebouw.
De reden voor het uitzonderen is dat onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer de geluidnormen wel golden voor gebouwen waarvoor het tijdelijk toegelaten is om ze te gebruiken als geluidgevoelig gebouw.

Zie het schema in de volgende alinea voor een overzicht van de gevallen waarin een waarde voor geluid geldt bij verschillende situaties van geluidgevoelige gebouwen die tijdelijk toegelaten zijn versus activiteiten.

Tweede lid

Onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer kregen geprojecteerde en in aanbouw zijnde geluidgevoelige gebouwen geen bescherming tegen geluid van milieubelastende activiteiten. Dit is wel

zo bij de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De geluidwaarde geldt dan op de locatie waar volgens het omgevingsplan of de omgevingsvergunning de gevel van het gebouw gebouwd mag worden. Omdat de bestaande bestemmingsplannen van rechtswege overgaan in omgevingsplannen, zou toetsing op een geprojecteerd gebouw ertoe kunnen leiden dat een bestaande activiteit opeens niet meer voldoet aan de geluideisen. In de transitieperiode is dit ongewenst: voor rechtmatige bestaande situaties moeten niet ineens strengere waarden voor geluid gaan gelden. Daarom is in de omgevingsplanregels van rijkswege, voor situaties die al toegestaan zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de uitzondering opgenomen dat onder een geluidgevoelig gebouw niet wordt verstaan een geprojecteerd gebouw of een geluidgevoelig gebouw in aanbouw. Het uitgangspunt voor het overgangsrecht is dat de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. Als echter na inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten bij een bestaande activiteit, of een nieuwe activiteit begint bij een bestaand geluidgevoelig gebouw, gelden al wel de nieuwe regels. Dit verschil werkt ook door naar de bruidsschat.

Schema of waarden voor geluid gelden bij geprojecteerde of in aanbouw zijnde geluidgevoelige gebouwen of tijdelijke geluidgevoelig gebouwen versus situatie activiteiten.

	Activiteiten	
Geluidgevoelig gebouw	**al rechtmatig verricht voor inwerkingtreding van de Omgevingswet**	**nog niet rechtmatig verricht voor inwerkingtreding van de Omgevingswet**
Op grond van het oude recht (in het tijdelijke deel van het omgevingsplan) toegelaten maar nog niet gebouwd	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn niet van toepassing	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn wel van toepassing
in het nieuwe deel van het omgevingsplan toegelaten maar nog niet gebouwd	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn wel van toepassing	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn wel van toepassing
op grond van het oude recht (in het tijdelijke deel van het omgevingsplan) toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn wel van toepassing	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn wel van toepassing
in het nieuwe deel van het omgevingsplan toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn niet van toepassing	de waarden voor geluid uit paragraaf 2.3.4 zijn niet van toepassing

Artikel 2.3.4.1.3 Geluid: meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit

Onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer golden de geluidnormen voor de gehele inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Dus voor het samenstel van activiteiten die binnen de inrichting plaatsvinden. Deze bepaling beoogt hetzelfde. Wanneer op een locatie meerdere, onderling samenhangende activiteiten worden verricht, gelden de geluidregels voor dit samenstel van activiteiten.

Dit artikel geeft aan welke clustering van activiteiten als één activiteit beschouwd moet worden. Dit artikel is afgeleid van artikel 5.58 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie ook de toelichting op artikel 5.58 (meerdere activiteiten beschouwen als een activiteit) van dat besluit.

Deze bepaling beoogt niet het algemene toepassingsbereik van deze afdeling over de milieubelastende activiteit uit te breiden. Bijvoorbeeld met het geluid van een landbouwvoertuig op een akker. Deze bepaling trekt die activiteit niet alsnog ‘binnen’ de activiteit.

Directe hinder, laden en lossen versus indirecte hinder

Ook activiteiten die niet hoofzakelijk op de locatie van het terrein van een bedrijf plaatsvinden, maar in de onmiddellijke nabijheid daarvan, kunnen onderdeel zijn van een activiteit in de zin van dit artikel. Dit wordt beschouwd als ‘directe hinder’. Een voorbeeld hiervan zijn laad- en losactiviteiten die op de openbare weg worden uitgevoerd. Het geluid van dit laden en lossen moet dus ook voldoen aan de waarde voor geluid van een activiteit, zoals opgenomen in deze paragraaf. In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer golden de geluidnormen ook voor deze activiteiten in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting.

De geluidvoorschriften in deze paragraaf gelden dus voor alle geluid dat beschouwd wordt als ‘directe hinder’. Geluid, veroorzaakt door het verkeer van personen en goederen van en naar de activiteit (tot dat het is opgenomen in het heersende verkeersbeeld) wordt beschouwd als ‘indirecte hinder’. Voor indirecte hinder geldt alleen de specifieke zorgplicht in artikel 2.3.1.4 van dit omgevingsplan. Zie ook de toelichting bij artikel 2.3.1.4, derde lid.

Overigens was het onder het oude recht ook afhankelijk van de omstandigheden van het geval wanneer laden en lossen overgaat in het verkeer van personen en goederen van en naar de activiteit. Deze omgevingsplanregels van rijkswege brengen hier geen verandering in.

Artikel 2.3.4.1.4 Geluid: waar waarden gelden

Dit artikel is gebaseerd op artikel 5.60 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat Besluit.
Onderdeel c

Net als voorheen worden de ligplaatsen van woonschepen en de standplaatsen van woonwagens beschermd tegen geluidhinder. Anders dan onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer worden woonschepen en woonwagens wel als geluidgevoelig gebouw aangemerkt en wordt daarvoor niet de aparte benaming ‘gevoelige terreinen’ gehanteerd. Dit artikel bepaalt vervolgens dat de waarden voor geluid voor woonschepen en woonwagens geldt op de grens van de locatie. Langs andere weg wordt daarmee hetzelfde bereikt.

In bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een woonschip gedefinieerd als ‘drijvende woonfunctie op een locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als een ligplaats voor een woonschip’.

In bijlage I van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt onder een woonwagen verstaan: woonfunctie op een locatie bestemd voor het plaatsen van een woonwagen.

Onderdeel e

Via het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden de artikelen 5.78a en verder in het Besluit kwaliteit leefomgeving ingevoegd. Een gevel kan bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen met toepassing van de artikelen 5.78z of 5.78aa van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als niet-geluidgevoelige gevel in het omgevingsplan worden aangemerkt. Voor een

nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 5.78z, bij het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Deze niet-geluidgevoelige gevels vervangen in het nieuwe stelsel de gevels die onder de Wet geluidhinder als ‘doof’ werden aangemerkt of waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering werd afgeweken van de wettelijke norm.

In het overgangsrecht is in artikel 10a.9 van het Aanvullingsbesluit geluid, bepaald dat onder ‘niet-geluidgevoelige gevel’ ook wordt verstaan een gevel die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangemerkt als zogenoemde ‘dove gevel’, alsmede een gevel waarvoor de Interimwet stad-en-milieubenadering is toegepast. Ook die gevels blijven na inwerkingtreding van de Omgevingswet niet geluidgevoelig.

Op het moment van schrijven van dit artikel, is de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevinswet beschikbaar. Naar aanleiding van de consultatiereacties zal het Aanvullingsbesluit geluid nog wijzigen. Deze regels van de bruidsschat moeten eventueel daarop aangepast worden.

Artikel 2.3.4.1.5 Geluid: functionele binding

Dit artikel bepaalt dat de waarden voor geluid niet van toepassing zijn op geluid door een activiteit, op of in een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit. Dit artikel sluit aan bij artikel 5.61 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.4.1.6 Geluid: voormalige functionele binding

Dit artikel bepaalt dat de waarden voor geluid op of in een geluidgevoelig gebouw, dat voorheen onderdeel was van de Wet milieubeheer-inrichting of functioneel verbonden was met een agrarische activiteit, niet gelden voor het geluid door die agrarische activiteit op dat geluidgevoelige gebouw. Het gebouw blijft wel beschermd tegen geluid, veroorzaakt door andere omliggende activiteiten.

Onder a

Onderdeel a regelt dit met betrekking tot zogenaamde ‘plattelandswoningen’ die als plattelandswoning zijn aangewezen of aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit was onder het oude recht bepaald in de voormalige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 1.1a) en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 1.3c).

Onder b

Onderdeel b regelt dit in het geval van een agrarische activiteit, voor een gebouw met een voormalige functionele binding, dat als een ‘gebouw met voormalige functionele binding’ is aangevraagd en aangewezen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In een situatie als bedoeld onder b, wordt in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, voor de woning waar het om gaat (of ander geluidgevoelig gebouw) bepaald dat deze woning geen bescherming geniet tegen geluidhinder door de agrarische activiteit waarmee de woning voorheen was verbonden, via waarden.
Onderdeel b van deze bepaling voorziet erin dat de waarden voor geluid uit dit tijdelijke deel van het omgevingsplan, die gelden voor de agrarische activiteit, ook daadwerkelijk niet gaan gelden op de gevel van de naastgelegen woning, die nu geen functionele binding meer heeft.

Dit artikel past binnen de mogelijkheden van artikel 5.62 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat artikel biedt ruimere mogelijkheden bij geluidgevoelige gebouwen met een voormalige functionele binding. Deze ruimere mogelijkheden zijn niet opgenomen in de omgevingsplanregels van rijkswege.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.62 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en paragraaf 2.3.8, onder ‘Voormalige bedrijfswoningen’, en paragraaf 8.1.3 onder ‘Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties’, van het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.4.1.7 Geluid: onderzoek

Dit artikel is een voortzetting van artikel 1.11 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit artikel wordt bij een aantal activiteiten bepaald dat een rapport van een geluidonderzoek moet worden ingediend. Het gaat daarbij onder meer om het onder bepaalde omstandigheden ten gehore brengen van muziekgeluid en om transportactiviteiten in de avond- en nachtperiode (tussen 19.00 en 7.00 uur). Met betrekking tot de gevallen waarvoor bij de specifieke bepalingen een verplichting is opgenomen tot het indienen van een akoestisch rapport, leert de ervaring dat doorgaans problemen te verwachten zijn bij toetsing aan de geluidwaarden.

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stond ook een specifieke mogelijkheid voor het bevoegd gezag om bij besluit ook voor andere activiteiten een geluidonderzoek te eisen. Deze mogelijkheid heeft het bevoegd gezag nog steeds, via de maatwerkmogelijkheid van artikel 2.3.1.5 van dit omgevingsplan. Hiervoor moet het bevoegd gezag aannemelijk maken dat het geluidsniveau of het maximale geluidsniveau meer bedraagt dan de waarden die gelden voor de activiteit op grond van dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning. Het gaat om gevallen waarin gelet op de te verwachten bronvermogens en afstanden tot gevoelige gebouwen het aannemelijk is dat de normen zullen worden overschreden.

De maatwerkmogelijkheid kan ook gebruikt worden om in voorkomende gevallen van de verplichting tot het verstrekken van een geluidonderzoek af te zien.
In sommige gevallen kan het voor zonebeheer noodzakelijk zijn de geluidsproductie van activiteiten gelegen op een gezoneerd industrieterrein te weten. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een activiteit aan de rand van het industrieterrein is gelegen of als een activiteit met de waarden genoemd in dit omgevingsplan een onevenredig groot beslag zou leggen op de nog beschikbare geluidsruimte, zonder dat die activiteit de bij deze waarden behorende geluidsruimte daadwerkelijk nodig heeft. Op grond van artikel 2.3.1.8 van dit omgevingsplan kan dan een rapport van een geluidonderzoek verlangd worden.

Artikel 2.3.4.1.8 Gegevens en bescheiden: rapport geluidonderzoek

Te miste vier weken voor het begin of wijziging van de activiteit, moet het geluidonderzoek aan het bevoegd gezag versterkt worden. Behalve het geluidonderzoek moeten ook de gegevens zoals vermeld in artikel 2.3.1.6 worden verstrekt.

§ 2.3.4.2 Geluid door activiteiten, anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

Artikel 2.3.4.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf geldt voor activiteiten waarvoor waarden voor langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) of het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) gesteld worden. Voor windturbines en buitenschietbanen worden voor geluid andere waarden gesteld, namelijk voor L_{den} en L_{night} en geluid $B_{s,dan}$.

Artikel 2.3.4.2.2 Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt hoeveel geluid toelaatbaar is op de gevel van een geluidgevoelig gebouw en komt overeen met de geluidnormen die in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stonden. In de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geen normen meer opgenomen voor het L_{Amax} in de dagperiode, en in de avondperiode zijn deze strenger dan onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Tweede lid

Het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer kende in artikel 2.17, derde lid de regeling dat voor geluidgevoelige gebouwen op Activiteitenbesluit-bedrijventerreinen (geen gezoneerde industrieterreinen zijnde) het beschermingsniveau op de gevel 5 dB(A) lager ligt. Om te voorkomen dat activiteiten opeens niet meer aan de geluidwaarden voldoen, is deze regeling in het tweede lid van dit artikel overgenomen. In bijlage I bij de omgevingsplanregels van rechtswege is een begrip Activiteitenbesluit-bedrijventerrein opgenomen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt in artikel 5.65, tweede lid voor dergelijke bedrijventerreinen de mogelijkheid om een 5 dB(A) hogere waarde te stellen.

Derde lid

In de instructieregels (artikel 5.65) van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de geldende binnenwaarden opgenomen voor in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen. Deze komen, voor wat betreft het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, overeen met de waarden zoals deze op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer golden. Ook hier geldt echter dat in de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving geen waarden meer zijn opgenomen voor het L_{Amax} in de dagperiode, en de waarden in de avondperiode strenger zijn dan onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Om te voorkomen dat in de transitieperiode andere waarden voor de activiteiten gaan gelden, zijn in het tweede lid de waarden uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer overgenomen.

Vierde lid

Het vierde lid gaat in op de piekgeluiden die veroorzaakt worden door het laden en lossen in de dagperiode. Laden en lossen valt via artikel 2.3.1.1 (algemeen toepassingsbereik) en artikel 2.3.4.1.3 (meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit) onder de activiteit, en daarmee onder de geluidwaarden die in de tabellen zijn gesteld. Dat geldt dus ook voor laden en lossen dat op de openbare weg (‘in de onmiddellijke nabijheid van’) plaatsvindt. Om te voorkomen dat in de periode waarin de gemeenten hun omgevingsplannen nog niet hebben aangepast aan de Omgevingswet, het overdag laden en lossen onder de norm voor het piekgeluid gaat vallen, is het vierde lid toegevoegd: Dit bepaalt uitdrukkelijk dat – net als onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer– voor het laden en lossen in de dagperiode geen geluidwaarden voor het piekgeluidniveau gelden. Ook het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft geen afzonderlijke waarden voor de piekniveaus in de dagperiode, en dus ook niet voor de piekniveaus van het laden en lossen.

Artikel 2.3.4.2.3 Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen: tankstation

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.17, vierde lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit artikel geldt alleen voor bedrijven die uitsluitend of in hoofdzaak een inrichting voor verkoop van brandstoffen aan derden zijn. Door het vervangen van het begrip Wet milieubeheer-inrichting door activiteiten is het niet meer mogelijk gebruik te maken van dit zogenoemde hoofdzaakcriterium. Daarvoor in het tankstation nu omschreven als het bieden van gelegenheid voor het tanken aan motorvoertuigen van derden. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving gaat in de instructieregels niet meer uit van een apart geluidregime met afwijkende dagperioden voor tankstations. Wel zijn er op grond van de flexibiliteitsbepalingen van deze instructieregels mogelijkheden om in het omgevingsplan rekening te houden met de bijzondere kenmerken van het geluid bij een tankstation, zoals de pieken bij dichtslaan van autoportieren, als het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen maar aanvaardbaar is en er voldaan wordt aan de grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In dit artikel wordt het onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime overgenomen, zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw omgevingsplan heeft vastgesteld.

Artikel 2.3.4.2.4 Geluid: Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen: agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.17, vijfde lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het begrip agrarische activiteiten wordt in dit omgevingsplan niet meer specifiek gedefinieerd. Het gaat om activiteiten die betrekking hebben op gewassen of landbouwhuisdieren voor zover deze geteeld of gekweekt onderscheidenlijk gefokt, gemest, gehouden of verhandeld worden. Daaronder wordt ook begrepen agrarisch gemechaniseerd loonwerk zoals het uitvoeren van cultuurtechnische werken, mestdistributie, grondverzet of soortgelijke dienstverlening.
Dit artikel geldt alleen voor bedrijven of andere locaties waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht. Door het vervangen van het Wet milieubeheer begrip inrichting door activiteiten is het niet meer mogelijk gebruik te maken van dit zogenoemde hoofdzaakcriterium. Daarvoor in de plaats wordt een gesteld dat het moet gaan om een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

In navolging van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer worden voor de in het eerste lid genoemde activiteiten mobiele bronnen niet meegewogen bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Daarom zijn de waarden in tabel 2.3.4.1e, die zien op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, alleen van toepassing op de vast opgestelde installaties en toestellen. De waarden voor maximale geluidsniveaus zijn van toepassing op alle bronnen: vast en mobiel.

Voor het geluid van deze mobiele installaties geldt alleen de specifieke zorgplicht. Voor agrarische bedrijven die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning voor milieuactiviteiten hebben, blijven op grond van artikel 2.1, de voorschriften van de omgevingsvergunning gelden.

Belangrijke verschillen tussen dit artikel en de instructieregels voor geluid van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn:

- Dit artikel geeft standaard 5 dB(A) lagere geluidwaarden en afwijkende tijdsperioden voor agrarische activiteiten. De instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving kennen voor agrarische activiteiten niet standaard 5 dB(A) lagere geluidwaarden en ook geen afwijkende tijdsperioden. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt wel de mogelijkheid om een agrarisch gebied aan te wijzen waar de toelaatbare waarde 5 dB(A) lager is.
- In dit artikel gelden de standaardwaarden niet voor mobiele installaties. De standaardwaarden van het Besluit kwaliteit leefomgeving gelden ook voor de mobiele installaties bij een agrarisch bedrijf.
- Akkers en weilanden zijn voor de toepassing van dit artikel geen onderdeel van de activiteit. De instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving gaan ook over al het geluid van locatiegebonden activiteiten.

In dit artikel wordt het onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime overgenomen, zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw omgevingsplan heeft vastgesteld

Artikel 2.3.4.2.5 Geluid: waarde voor geluidgevoelige gebouwen: glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.17, zesde lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

De begrippen glastuinbouwbedrijf en glastuinbouwgebied worden in dit omgevingsplan niet meer specifiek gedefinieerd. Het gaat dan respectievelijk om een activiteit die in de kern bestaat uit het in een kas telen van gewassen en een cluster aaneengesloten percelen voor glastuinbouwbedrijven.

De instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving kennen voor geluid door glastuinbouwbedrijven niet standaard 5 dB(A) lagere geluidwaarden en ook geen afwijkende tijdsperioden. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt wel de mogelijkheid om een agrarisch gebied aan te wijzen waar de toelaatbare waarde 5 dB(A) lager is. In dit artikel wordt het onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime overgenomen, zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw omgevingsplan heeft vastgesteld.

Artikel 2.3.4.2.6 Geluid: waarden bij of krachtens een voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde gemeentelijke verordening

In artikel 2.17, zevende lid juncto 2.17a, vijfde lid en de artikelen 2.18, vijfde lid en 2.19a, tweede lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stond een mogelijkheid om bij of krachtens een gemeentelijke verordening hogere of lagere normen te laten gelden, dan de standaardnormen. Op grond van artikel 8.2.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, blijven die regels zoals opgenomen in een gemeentelijke verordening (in veel gevallen in de Algemene Plaatselijke Verordening), nog gelden. Artikel 2.3.4.2.6 van dit omgevingsplan zorgt ervoor dat de waarden uit die verordening, voorrang hebben op de waarden zoals opgenomen in dit (tijdelijk deel) van het Omgevingsplan.

Artikel 2.3.4.2.7 Geluid: waarden op drijvende woonfunctie voor 1 juli 2012

Dit artikel is een voortzetting van het overgangsrecht voor ligplaatsen, zoals was opgenomen in artikel 2.17, vierde lid onder d, vijfde lid, onder f en het zesde lid, onder d, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
Het in de artikelen 2.3.4.2.2, eerste en derde lid, 2.3.4.2.3, eerste lid, 2.3.4.2.4, eerste en tweede lid en 2.3.4.2.5, eerste en tweede lid opgenomen langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximaal geluidsniveau wordt verhoogd met 5 dB(A). Deze verhoging geldt voor drijvende woonschepen die als

zodanig voor 1 juli 2012 in dit omgevingssplan zijn toegelaten èn voor drijvende woonfuncties die voor 1 juli 2012 waren opgenomen in een gemeentelijke verordening en nadien, maar voor 1 juli 2022, alsnog zijn opgenomen in een omgevingsplan.

Artikel 2.3.4.2.8 Geluid: eerbiedigende werking

Deze bepaling geldt ter vervanging van artikel 2.17a van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. In de meeste algemene maatregelen van bestuur op grond van het vervallen artikel 8.40 Wet milieubeheer, zoals het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, was een overgangsbepaling opgenomen die teruggreep op zogenaamde '8.40-AMvB's' die daarvóór in werking waren. Dit lid is van toepassing op activiteiten die worden verricht op de locatie van inrichtingen die onder de werking van die oudere besluiten vielen. Voor deze activiteiten worden de waarden in tabel 2.3.4a (standaard) en tabel 2.3.4f (glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied) met 5 dB(A) verhoogd, tenzij voordien volgens een milieuvergunning lagere waarden golden. Overigens wordt in artikel 2.17a bij lid 1, 2 en 3 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer abusievelijk verwezen naar artikel 2.17, in plaats van artikel 2.17a.

Artikel 2.3.4.2.9 Geluid: buiten beschouwing laten van geluidbronnen

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.18, eerste tot en met vierde lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Eerste lid, onderdeel a

Overeenkomstig artikel 5.73, eerste lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat de geluidwaarden die in het omgevingsplan zijn opgenomen geen betrekking hebben op het geluid van de spoedeisende inzet van hulpvoertuigen. Dat geldt voor het gemiddelde geluidniveau en voor het maximale geluidniveau. Deze uitzondering geldt alleen voor de spoedeisende inzet en dus niet voor het geluid als gevolg van niet-spoedeisende inzet van hulpvoertuigen of bijvoorbeeld het onderhouden en testen van die voertuigen.
Anders dan in artikel 2.22 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, gaat deze omgevingsplanregel ook over geluid van traumahelikopters en over het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$.

De mogelijkheid om met maatwerkvoorschriften gebruiksregels op te nemen geldt niet voor de inzet van motorvoertuigen of helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval. Zie de toelichting bij de artikelen 5.71 en 5.72 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een verduidelijking.

Op grond van artikel 2.22, tweede lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het mogelijk om maatwerkvoorschriften te stellen met betrekking tot het treffen van technische en organisatorische maatregelen ten aanzien van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, spoedeisende medische hulpverlening, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval, indien dat bijzonder is aangewezen in het belang van het milieu. Dit is dus veranderd in de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving en deze omgevingsplanregels van rechtswege.

Bij het toedelen van functies aan locaties betrekt de gemeenteraad wel al het geluid vanwege de toegelaten activiteiten bij de vraag of het geluidniveau op een bepaalde locatie aanvaardbaar is. Het feit dat er in het omgevingsplan, maatwerkvoorschrift of omgevingsvergunning geen waarden of maatregelen mogen worden opgenomen voor het geluid van de spoedeisende inzet van

hulpvoertuigen, betekent dus niet dat die geluidbronnen bij de toepassing van artikel 5.59, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving buiten beschouwing mogen blijven.

Eerste lid, onderdeel b tot en met e

voor onversterkt stemgeluid geldt dat de omgevingsplanregels van rijkswege, geen verandering teweegbrengen ten opzichte van de situatie onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit betekent dat het stemgeluid afkomstig van bijvoorbeeld onverwarmde of onoverdekte terrassen, schoolpleinen en sportvelden, buiten beschouwing wordt gelaten bij het beoordelen van de geluidwaarden veroorzaakt door een activiteit.

Op grond van de instructieregel in artikel 5.73 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, moet onversterkt stemgeluid vaker buiten beschouwing worden gelaten, dan onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en in deze omgevingsplanregels van rijkswege.

Eerste lid, onderdeel f

Voor geluid voor het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, geldt dat de omgevingsplanregels van rijkswege, geen verandering teweegbrengen ten opzichte van de situatie onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
In de Grondwet is bepaald dat iedereen het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging individueel of in gemeenschap met anderen vrij te belijden. Wel kunnen volgens de Grondwet regels worden gesteld ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Eerste lid, onderdeel g, h

Bij het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang bij militaire inrichtingen en het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziekkorpsen in de buitenlucht kan soms niet worden voldaan aan de waarden uit de artikelen in deze paragraaf. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid in de buitenlucht, is het doorgaans niet mogelijk om maatregelen te treffen ter beperking van de geluidsemissie. Omdat het onwenselijk is deze activiteiten onmogelijk te maken, worden ze bij het bepalen van de geluidsniveaus buiten beschouwing gelaten.

Eerste lid, onderdeel i en j

Voor onversterkte muziek en traditioneel schieten geldt dat de omgevingsplanregels van rijkswege, geen verandering teweegbrengen ten opzichte van de situatie onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit betekent dat onversterkte muziek en traditioneel schieten buiten beschouwing wordt gelaten, tenzij anders is bepaald in een Algemene Plaatselijke Verordening.

In de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen versterkte en onversterkte muziek, wat betekent dat onder het Besluit kwaliteit leefomgeving, anders dan onder het oude recht, onversterkte muziek wél onder de standaardwaarden voor geluid valt. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt wel de flexibiliteit om bijvoorbeeld alsnog een splitsing aan te brengen tussen versterkte en onversterkte muziek. Deze flexibiliteit geldt ook voor traditioneel schieten.

Artikel 2.3.4.2.10 Geluid: waar waarden gelden voor een activiteit op een gezoneerd industrieterrein

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.17, tweede lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. De aanvullende eis van 50 dB(A) op 50 m geldt altijd, ongeacht of er een geluidgevoelig gebouw (buiten het gezoneerd industrieterrein) op minder dan 50 m van de inrichting is gelegen.

Artikel 2.3.4.2.11 Geluid: maatregelen of voorzieningen bij stomen van grond

Dit artikel is een voortzetting van artikel 2.18, zesde tot en met achtste lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het geluid dat wordt veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden wordt buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. In bedrijven waar het systeem van substraatteelt niet wordt toegepast, maar waar in de grond wordt geteeld, moet op gezette tijden ontsmetting van de grond plaatsvinden. Dit geschiedt door de grond te stomen. Grondstomen vindt niet vaker dan enkele keren per jaar plaats. De frequentie hangt af van het te telen gewas. Gelet op de frequentie van het grondstomen en het feit dat het een activiteit is die door derden wordt uitgevoerd, kan deze activiteit niet worden beschouwd als een representatieve bedrijfssituatie zoals bedoeld in de ‘Handleiding meten en rekenen industrielawaai’. Daarom blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, bedoeld in artikel 2.3.4.2.2, het door deze activiteit veroorzaakte geluid buiten beschouwing. Het grondstomen wordt in de regel uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven. Deze bedrijven plaatsen tijdelijk een mobiele installatie bij het tuinbouwbedrijf. Als het grondstomen met een eigen ketelinstallatie plaatsvindt, wordt het wel meegeteld bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus omdat die installatie een vast onderdeel is van de activiteit, vaker kan worden gebruikt en door degene die de activiteit verricht zodanig kan worden aangepast dat het geluid gereduceerd wordt.

Omdat het grondstomen dat plaatsvindt door middel van een installatie van derden buiten beschouwing blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, moeten maatregelen of voorzieningen getroffen worden om de geluidhinder zo veel mogelijk te reduceren. De maatregelen of voorzieningen zijn in het tweede lid omschreven. Op grond van artikel 2.3.1.5, kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen, waarmee de maatregelen of voorzieningen meer specifiek kunnen worden ingevuld.

Artikel 2.3.4.2.12 Geluid: festiviteiten

In artikel 2.21, tweede lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stond ook een bevoegdheid voor gemeenten om bij of krachtens een gemeentelijke verordening voorwaarden te verbinden aan festiviteiten om geluidhinder te beperken of te voorkomen. Deze regels in een gemeentelijke verordening blijven bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden op grond van artikel 8.2.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Ook na de inwerkingtreding mag de gemeente voorwaarden verbinden aan festiviteiten in dit omgevingsplan of een gemeentelijke verordening.

Artikel 2.3.4.2.13 Geluid: meet- en rekenbepalingen

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd voor de manier van meten van - en rekenen met industrielawaai, verwezen naar de Handreiking meten en rekenen industrielawaai. Deze Handreiking meten en rekenen industrielawaai is nu verwerkt in de Omgevingsregeling. Deze meet- en rekenvoorschriften voor geluid blijven landelijk geregeld op grond van artikel 4.1, tweede lid, van de Omgevingswet. In dit omgevingsplan hoeven dus in principe geen verwijzingen opgenomen te worden naar deze meet- en rekenvoorschriften. Dit is hier wel gedaan met het oog op de leesbaarheid van de

regelgeving. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling staan deze meet- en rekenbepalingen voor geluid in paragraaf 6.2.1.

§ 2.3.4.3 Geluid door windturbines en windparken

Artikel 2.3.4.3.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is een voorzetting van de regeling voor geluid veroorzaakt door windturbines uit paragraaf 3.2.3, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
Op windturbines zijn op grond van deze paragraaf uitsluitend specifieke geluidvoorschriften van toepassing.

Artikel 2.3.4.3.2 Geluid: waarden windturbines

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stonden hele concrete maatwerkmogelijkheden voor geluid van windturbines. Die mogelijkheden zijn er nu op grond van de maatwerkmogelijkheid van artikel 2.3.1.5 van dit omgevingsplan. Die mogelijkheden worden begrensd door onder andere de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.4.3.3 Gegevens en bescheiden: windturbines

Dit artikel is een voortzetting van artikel 3.14e van de voormalige Activiteitenregeling milieubeheer. Die ministeriële regeling bevatte in de artikelen 3.14a tot en met 3.14d ook veel gedetailleerde regels over de wijze van meten en rekenen van het geluid door windturbines. Deze regels staan niet in dit omgevingsplan maar zijn opgenomen in de Omgevingsregeling. Een geluidonderzoek voor windturbines wordt wel in dit tijdelijke deel van dit omgevingsplan voorgeschreven in artikel 2.3.4.1.5.

De verwijzing naar onderdeel 3.1 van Bijlage XXI en paragraaf 1.6 van Bijlage XXI bij de Omgevingsregeling is gebaseerd op de consultatieversie van de Omgevingsregeling en kan nog wijzigen.

Artikel 2.3.4.3.4 Geluid: meet- en rekenbepalingen

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd voor de manier van meten van - en rekenen met industrielawaai, verwezen naar de Handreiking meten en rekenen industrielawaai. Deze Handreiking meten en rekenen industrielawaai is nu verwerkt in de Omgevingsregeling. Deze meet- en rekenvoorschriften voor geluid blijven landelijk geregeld op grond van artikel 4.1, tweede lid, van de Omgevingswet. In dit omgevingsplan hoeven dus in principe geen verwijzingen opgenomen te worden naar deze meet- en rekenvoorschriften. Dit is hier wel gedaan met het oog op de leesbaarheid van de regelgeving. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling staan deze meet- en rekenbepalingen voor geluid in paragraaf 6.2.1.

§ 2.3.4.3 Geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

Artikel 2.3.4.4.1 Toepassingsbereik

De regeling voor buitenschietbanen in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer is overgenomen in de omgevingsplanregels van rijkswege. Hierdoor ontstaat bij de invoering van de Omgevingswet geen rechtsvacuüm voor buitenschietbanen. Hoewel het toepassingsbereik in dit artikel iets anders wordt verwoord dan onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer het geval was, is deze geen

beleidswijziging beoogd. Hieronder vallen dus nog steeds de civiele en militaire schietbanen, en het kleiduivenschieten, dat ook een civiele buitenschietbaan is waar met vuurwapens wordt geschoten.

Artikel 2.3.4.4.2 Geluid: waarden buitenschietbanen

In bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt het geluid $B_{s,dan}$ gedefinieerd als: geluid op een plaats over alle dag-, avond- en nachtperioden van een jaar, berekend in overeenstemming met de bij ministeriële regeling aangewezen berekeningsmethode voor schietgeluid.

Artikel 2.3.4.4.3 Gegevens en bescheiden: buitenschietbanen

Dit artikel is een voortzetting van artikel 3.118a van de voormalige Activiteitenregeling milieubeheer. Die ministeriële regeling bevatte in de artikel 3.118 ook gedetailleerde regels over de wijze van meten en rekenen van het geluid bij buitenschietbanen. Deze regels staan niet in dit omgevingsplan maar zijn opgenomen in de Omgevingsregeling.

In dit artikel is een registratieverplichting opgenomen. Aangezien het door de vele overdrachtsgegevens die deel uitmaken van de rekenmethodiek nauwelijks mogelijk is controlemetingen uit te voeren, wordt door de handhavende instanties gebruik gemaakt van het geregistreerde aantal schoten, het kaliber van de verschoten munitie en de dagdelen waarin deze verschoten is. Deze parameters komen overeen met die van het geluidonderzoek dat is voorgeschreven op grond van artikel 2.3.4.1.5 van dit omgevingsplan. Op deze wijze is bestuursrechtelijk toezicht mogelijk van de akoestische belasting op de omgeving.

In de consultatieversie van de Omgevingsregeling zijn de bijlagen met de meet- en rekenbepalingen voor buitenschietbanen nog niet opgenomen.

Artikel 2.3.4.4.4 Geluid: meet- en rekenbepalingen

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd voor de manier van meten van - en rekenen met industrielawaai, verwezen naar de Handreiking meten en rekenen industrielawaai. Deze Handreiking meten en rekenen industrielawaai is nu verwerkt in de Omgevingsregeling. Deze meet- en rekenvoorschriften voor geluid blijven landelijk geregeld op grond van artikel 4.1, tweede lid, van de Omgevingswet. In dit omgevingsplan hoeven dus in principe geen verwijzingen opgenomen te worden naar deze meet- en rekenvoorschriften. Dit is hier wel gedaan met het oog op de leesbaarheid van de regelgeving. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling staan deze meet- en rekenbepalingen voor geluid in paragraaf 6.2.1.

§ 2.3.5 Trillingen

Artikel 2.3.5.1 Toepassingsbereik

Eerste lid

Deze paragraaf is van toepassing op de trillingen door een activiteit, in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw. Dit artikel geldt alleen voor activiteiten die ook onder het algemene toepassingsbereik van deze afdeling voor milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 2.3.1.1 vallen. Dat algemene toepassingsbereik probeert het oude begrip Wet milieubeheer-inrichting grotendeels te dekken. Zie daarover meer in de toelichting bij artikel 2.3.1.1. De trillingvoorschriften van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer waren alleen van toepassing op deze Wet milieubeheer-inrichtingen. Deze paragraaf is alleen van toepassing op activiteiten die trillingen in een

frequentie van 1 tot 80 Hz veroorzaken. Dat bleek onder het Activiteitenbesluit milieubeheer impliciet door de verwijzing naar normwaarden in de Meet- en beoordelingsrichtlijn B ‘Hinder voor personen’ van de Stichting Bouwresearch.

De trillingparagraaf uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was niet van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen. Deze paragraaf van dit omgevingsplan is wel van toepassingg op vergunningplichtige milieubelastende activiteiten. Voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten werden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, soms trillingnormen of andere voorschriften ter beperking van trillinghinder opgenomen in de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Deze bestaande vergunningvoorschriften blijven op grond van het overgangsrecht gelden en hebben op grond van artikel 2.1, tweede lid van dit omgevingsplan voorrang op de regels voor trillingen in deze paragraaf van het omgevingsplan.

Onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd bij de bescherming tegen trillinghinder verwezen naar de begrippen ‘geluidgevoelige ruimten’ en ‘verblijfsruimten’, bedoeld in de Wet geluidhinder. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat eigen begrippen ‘trillinggevoelige gebouwen’ en ‘trillinggevoelige ruimten’. Deze gelden op grond van artikel 1.1, eerste lid, van dit tijdelijke deel van het omgevingsplan.

Overigens is het begrip trillinggevoelige ruimte in het Besluit kwaliteit leefomgeving wel anders gedefinieerd dan een geluidgevoelige ruimte in de voormalige Wet geluidhinder en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Zo heeft de oude regelgeving het over een keuken van ten minste 11 m^2. Die ondergrens van 11 m^2 vervalt. Een trillinggevoelige ruimte wordt gedefinieerd als een verblijfsruimte of verblijfsgebied van een aangewezen gebruiksfunctie. In de praktijk kunnen dus kleine verschillen optreden. Als dit bij toepassing van de omgevingsplanregels van rijkswege in een concreet geval een probleem oplevert, dan kan dit opgelost worden met maatwerkvoorschriften.

Tweede lid, onderdeel b

Met dit artikel wordt bepaald dat deze paragraaf niet geldt voor trillingen in een trillinggevoelig gebouw dat tijdelijk is toegelaten.

Artikel 2.3.5.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

In artikel 2.3.5.1, tweede lid, onder b wordt bepaald deze paragraaf niet geldt voor trillingen in een trillinggevoelig gebouw dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan 10 jaar.
Op grond van dit artikel, geldt die uitzondering alleen voor een trillinggevoelig gebouw dat na inwerkingtreding is toegelaten voor een duur van niet meer dan 10 jaar, waarbij getoetst is aan de kwalitatieve norm ‘aanvaardbaar’ uit artikel 5.86, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor een trillinggevoelig gebouw dat al voor inwerkingtreding is toegelaten geldt de uitzondering niet. Zo’n gebouw valt wel binnen het toepassingsbereik van deze paragraaf en hiervoor blijft wel een waarde gelden voor trillingen in een trillinggevoeligeruimte van een tijdelijk toegelaten trillinggevoelig gebouw.
De reden voor het uitzonderen is dat onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer de trillingnormen wel golden voor gebouwen waarvoor het tijdelijk toegelaten is om ze te gebruiken als trillinggevoelig gebouw.

Artikel 2.3.5.3 Trillingen: meerdere activiteiten beschouwen als een activiteit

Onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer golden de trillingnormen voor de gehele

inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Dus voor het samenstel van activiteiten die binnen de inrichting plaatsvonden. Deze bepaling beoogt hetzelfde. Wanneer op een locatie meerdere, onderling samenhangende activiteiten worden verricht, gelden de waarden voor trillingen voor dit samenstel van activiteiten.

Dit artikel geeft aan welke clustering van activiteiten als één activiteit beschouwd moet worden. Dit artikel is afgeleid van artikel 5.82 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Deze bepaling beoogt niet het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, bedoeld in artikel 2.3.1.1 uit te breiden. Deze bepaling trekt een activiteit, zoals bijvoorbeeld landbouwvoertuigen op de weg, niet alsnog ‘binnen’ de activiteit.

Artikel 2.3.5.4 Trillingen: functionele binding

Artikel 2.3.4 bepaalt dat de waarden voor trillingen niet van toepassing zijn op trillingen door een activiteit, in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw dat functioneel verbonden is met de activiteit.
Dit artikel sluit aan bij artikel 5.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.5.5 Trillingen: voormalige functionele binding

Dit artikel bepaalt dat de waarden voor trillingen in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw, dat voorheen onderdeel was van een Wet milieubeheer-inrichting of functioneel verbonden was met een agrarische activiteit, niet gelden voor trillingen door die agrarische activiteit in dat trillinggevoelige gebouw.
Het gebouw blijft wel beschermd tegen trillingen, veroorzaakt door andere omliggende activiteiten.

Onderdeel a

Onderdeel a regelt dit met betrekking tot zogenaamde ‘plattelandswoningen’ die als plattelandswoning zijn aangewezen of aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit was onder het oude recht bepaald in de voormalige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 1.1a) en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 1.3c).

Onderdeel b

Onderdeel b regelt dit voor trillingen door een agrarische activiteit, voor een gebouw met een voormalige functionele binding, dat als een ‘gebouw met voormalige functionele binding’ is aangevraagd en aangewezen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In een situatie als bedoeld onder b, wordt in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, voor de woning waar het om gaat (of ander trillinggevoelig gebouw) bepaald dat deze woning geen bescherming geniet via waarden tegen trillinghinder door de agrarische activiteit waarmee de woning voorheen was verbonden, via waarden.

Onderdeel b van deze bepaling voorziet erin dat de waarden voor trillingen uit dit omgevingsplan, die gelden voor de agrarische activiteit, ook daadwerkelijk niet gaan gelden in de trillinggevoelige ruimten van de naastgelegen woning, die nu geen functionele binding meer heeft.

Dit artikel past binnen de mogelijkheden van artikel 5.85 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat artikel biedt ruimere mogelijkheden bij trillinggevoelige gebouwen met een voormalige functionele binding. Deze nieuwe mogelijkheden zijn niet opgenomen in de omgevingsplanregels van rijkswege. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.85 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en paragrafen 2.3.8, onder 'Voormalige bedrijfswoningen', en paragraaf 8.1.3 onder 'Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties', van het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.5.6 Trillingen: waarden voor continue trillingen

Over de verhouding tussen de standaardwaarde A1 enerzijds en standaardwaarden A2 en A3 anderzijds wordt het volgende opgemerkt. Bij de continue trillingen moet in eerste instantie worden voldaan aan waarde A1 voor wat betreft het maximaal optredende trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{max}). Als daar niet aan kan worden voldaan, mag het maximaal optredende trillingniveau weliswaar hoger zijn dan waarde A1, namelijk A2, maar dan moet het gemiddelde trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{per}) wel onder een bepaalde waarde (A3) blijven. Met andere woorden: er wordt voldaan aan de waarden als:

- de waarde van de maximale trillingssterkte in een ruimte (V_{max}) kleiner is dan A1, of als
- de waarde van de maximale trillingssterkte in een ruimte (V_{max}) kleiner is dan A2 waarbij de trillingssterkte over de beoordelingsperiode voor deze ruimte (V_{per}) kleiner is dan A3.

Deze systematiek is een voortzetting van die onder het voorheen geldende recht. In artikel 2.23 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd verwezen naar tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijn voor trillingen, deel B. Dat is de richtlijn Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B 'Hinder voor personen in gebouwen' van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De waarden voor continue trillingen zijn ontleend aan tabel 2 van deze richtlijn. Deze richtlijn wordt opgenomen in de Omgevingsregeling.

Degene die de activiteit verricht waardoor continue trillingen worden veroorzaakt, heeft dus de keuze tussen voldoen aan de waarden onder A1, of aan de waarden onder A2 én A3 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Artikel 2.3.5.7 Trillingen: meet- en rekenbepalingen

Deze meet- en rekenvoorschriften voor trillingen worden landelijk geregeld op grond van artikel 4.1, tweede lid, van de Omgevingswet. In dit omgevingsplan zijn dus in principe geen verwijzingen nodig naar deze meet- en rekenvoorschriften. Dit is in dit geval wel gedaan met het oog op de leesbaarheid van de regelgeving. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling staan deze meet- en rekenbepalingen voor trillingen in artikel 6.12 van de Omgevingsregeling.

§ 2.3.6 Geur

In paragraaf 2.3.6 wordt qua vorm zoveel mogelijk aangesloten bij die van de instructieregels in paragraaf 5.1.4.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Materieel zijn de artikelen uit deze paragraaf gelijkwaardig aan die van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
§ 2.3.6.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.3.6.1.1 Toepassingsbereik

Eerste lid

Activiteiten
Deze paragraaf is van toepassing op geur door alle milieubelastende activiteiten die onder het algemeen toepassingsbereik, bedoeld in artikel 2.3.1.1 van dit omgevingsplan vallen.

Geurgevoelige objecten
Deze paragraaf is van toepassing op de geur door een activiteit op een geurgevoelig object.
Uit de begripsomschrijving in bijlage I van dit omgevingsplan volgt dat een geurgevoelig object is:
1. een geurgevoelig object zoals bedoeld in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de voormalige Wet geurhinder en veehouderij; en
2. een geurgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteiten mag worden gebouwd.

Het begrip geurgevoelig gebouw is omschreven in artikel 5.91 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het begrip geurgevoelig object is anders dan het begrip geurgevoelig gebouw in het besluit kwaliteit leefomgeving. Meer uitleg over het verschil tussen de twee begrippen staat in de toelichting op het begrip geurgevoelig object zoals opgenomen in bijlage I bij dit omgevingsplan.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt wel de flexibiliteit om het begrip geurgevoelig gebouw uit te breiden naar gebouwen die nu ook vallen onder het begrip geurgevoelig object. Het gaat hierbij om gebouwen waar hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen.

Tweede lid

In artikel 5.90 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geurgevoelige gebouwen die zijn toegelaten voor de duur van niet meer dan tien jaar, uitgesloten van het toepassingsbereik van de bepalingen over geur in dat besluit.

Artikel 2.3.6.1.2 Toepassingsbereik: eerbiedigende werking

Eerste lid

In artikel 5.90 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geurgevoelige gebouwen die zijn toegelaten voor de duur van niet meer dan tien jaar, uitgesloten van het toepassingsbereik van de bepalingen over geur in dat besluit. In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer kregen deze gebouwen dezelfde bescherming tegen geurhinder als alle andere geurgevoelige objecten.
Dit artikellid zorgt ervoor dat de tijdelijke geurgevoelige gebouwen, die toegelaten zijn op grond van het recht zoals dat gold vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet, wel bescherming in de vorm van geurwaarden en afstandseisen blijven houden. Dit tot het moment dat bij:
- het vaststellen van het nieuwe deel van het omgevingsplan; of
- het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
beoordeeld is dat de situatie ook zonder geldende waarde of afstanden voor geur op het tijdelijke geurgevoelige gebouw, aanvaardbaar is.

Tweede lid

Onderdeel b van het tweede lid, gaat over geprojecteerde en in aanbouw zijnde geurgevoelige gebouwen, die op grond van het recht zoals dat gold vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet toegelaten zijn. Deze gebouwen krijgen op grond van dit onderdeel geen bescherming voor geur. Het

voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer bood namelijk geen bescherming voor geur aan geplande, maar nog te bouwen gebouwen.

Schema of waarden of afstanden voor geur gelden bij geprojecteerde of in aanbouw zijnde geluidgevoelige gebouwen of tijdelijke geurgevoelig gebouwen.

Geurgevoelig gebouw	**Activiteit**
Op grond van het oude recht (in het tijdelijke deel van het omgevingsplan), toegelaten maar nog niet gebouwd	de waarden en afstanden voor geur zijn niet van toepassing
in het nieuwe deel van het omgevingsplan, toegelaten maar nog niet gebouwd	de waarden en afstanden voor geur zijn wel van toepassing
geurgevoelig gebouw dat op grond van het oude recht (in het tijdelijke deel van het omgevingsplan) is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.	de waarden en afstanden voor geur zijn wel van toepassing
geurgevoelig gebouw dat in het nieuwe deel van het omgevingsplan is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.	de waarden en afstanden voor geur zijn niet van toepassing

Artikel 2.3.6.1.3 Geur: waar waarden en tot waar afstanden gelden

Dit artikel regelt waar de waarden of afstanden gelden die voor geur door een activiteit op een geurgevoelig object gelden. Als het geurgevoelige gebouw al gerealiseerd is, gelden de waarden of afstanden op of tot de gevel van het geurgevoelige gebouw (onderdeel a). Als het geurgevoelige gebouw nog niet gerealiseerd is, gelden de waarden of afstanden op of tot de plaats waar de gevel van het geurgevoelige gebouw mag worden gerealiseerd (onderdeel b).

Voor woonwagens en woonschepen geldt dat, anders dan bij andere geurgevoelige objecten, de waarden gelden op een begrenzing van de locatie. De woonwagen en woonschip wordt dus niet zelf beschermd, maar de locatie waarop de woonwagen of het woonschip geplaatst kan worden. Dit heeft te maken met de verplaatsbaarheid van de woonwagen en het woonschip binnen de locatie en de lagere eisen aan de gevels van dergelijke gebouwen.
Dit artikel sluit aan bij artikel 5.93 en 5.94 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.6.1.4 Geur: functionele binding

Dit artikel bepaalt dat de waarden voor geur niet van toepassing zijn op de geur door een activiteit, op een geurgevoelig object dat een functionele binding heeft met die activiteit. Dit artikel sluit aan bij artikel 5.95 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3.6.1.5 Geur: voormalige functionele binding

Dit artikel bepaalt dat voor een geurgevoelig object, dat voorheen onderdeel was van de Wet milieubeheer-inrichting of functioneel verbonden was met een agrarische activiteit, de afstanden en waarden voor geur door die activiteit niet gelden. Het gebouw blijft wel beschermd tegen geur, veroorzaakt door andere omliggende bedrijven.

Onderdeel a

Onderdeel a regelt dat de afstanden en waarden voor geur door een activiteit niet gelden voor de zogenaamde ‘plattelandswoningen’ die als plattelandswoning zijn aangewezen of aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit was onder het oude recht bepaald in de bepalingen van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij (artikel 2, derde lid) en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 1.3c).

onderdeel b

Onderdeel b regelt dat de afstanden en waarden voor geur voor een agrarische activiteit niet gelden, voor een gebouw met een voormalige functionele binding, dat als een ‘gebouw met voormalige functionele binding’ is aangevraagd en aangewezen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Dit betekent dat in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, voor de woning waar het om gaat (of ander geurgevoelig gebouw) wordt bepaald dat deze woning geen bescherming krijgt tegen geurhinder door de agrarische activiteit waarmee de woning voorheen was verbonden, via waarden of afstanden.

Onderdeel b van deze bepaling voorziet er vervolgens in dat de waarden en afstanden voor geur uit dit omgevingsplan, die gelden voor de agrarische activiteit, niet gaan gelden op de gevel van de naastgelegen woning, die nu geen functionele binding meer heeft.

Dit artikel past binnen de mogelijkheden van artikel 5.96 Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat artikel biedt meer flexibiliteit voor geurgevoelige gebouwen met een voormalige functionele binding. Deze ruimere mogelijkheden zijn niet opgenomen in de omgevingsplanregels van rijkswege.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.96 Besluit kwaliteit leefomgeving en paragraaf 2.3.8, onder ‘Voormalige bedrijfswoningen’, en paragraaf 8.1.3 onder ‘Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties’, van het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 2.3.6.2 Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony’s voor het berijden in een dierenverblijf.

Indeling paragraaf
Bij de indeling van de paragraaf is in hoofdlijnen de vorm van subparagraaf 5.1.4.6.3 ‘Geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf’ van het Besluit kwaliteit leefomgeving gevolgd. Materieel zijn de artikelen uit deze paragraaf gelijkwaardig aan die van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
De paragraaf stelt regels voor:

- landbouwhuisdieren met geuremissiefactor; en
- landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony’s voor het berijden.

Deze paragraaf stelt geen regels voor fokteven van nertsen. Die regels staan in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan in paragraaf 2.3.6.3.

Verhouding Activiteitenbesluit milieubeheer en Wet geurhinder en veehouderij in dit tijdelijke deel van het omgevingsplan.
Deze paragraaf is de voortzetting van de artikelen 3.115 tot en met 3.121 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de regels van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij. Tussen bovenstaande regels van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de voormalige Wet geurhinder en veehouderij, bestonden enkele kleine inhoudelijke verschillen. Zo is de zogenaamde

50%-regeling in het Voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer vereenvoudigd ten opzichte van die in de voormalige Wet geurhinder en veehouderij. Voor deze paragraaf van het omgevingsplan is aangesloten bij de inhoud van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook is artikel 3.116, derde lid uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer in deze omgevingsplanregels van rijkswege overgenomen. Een dergelijke bepaling kende de voormalige Wet geurhinder en veehouderij niet.

Vergunningplichtige activiteiten
De regels van deze paragraaf gelden voor alle activiteiten die vallen onder artikel 2.3.1.1 van dit omgevingsplan, waaronder milieubelastende activiteiten die vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijven bestaande omgevingsvergunningen voor milieu op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingswet, voor het houden van landbouwhuisdieren of paarden die gehouden worden voor het berijden in dierenverblijven, hun gelding houden. Dat geldt ook voor de verleende omgevingsvergunningen beperkte milieutoets. De waarden en afstanden in deze paragraaf gelden alleen voor beginnen, wijzigen of uitbreiden. Of de situatie overbelast is, maakt niet uit zolang niet wordt uitgebreid of gewijzigd.

Voorrang voor geurverordening
Ook is voor deze paragraaf de voorrangsbepaling in artikel 2.1, eerste lid van dit omgevingsplan van belang. Op grond van artikel 6 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij hebben veel gemeenten in een zogenoemde geurverordening, concentratiegebieden aangewezen of andere waarden of afstanden op genomen voor het houden van landbouwhuisdieren dan de waarden of afstanden in deze paragraaf van het omgevingsplan. Deze geurverordening maakt op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder e van de Invoeringswet Omgevingswet, deel uit van het tijdelijke omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.1, eerste lid van dit omgevingsplan, gelden die andere waarden of afstanden uit de geurverordening in plaats van de waarden of afstanden in deze paragraaf.

Artikel 2.3.6.2.1 Toepassingsbereik

Eerste lid

Deze paragraaf gaat over houden in een dierenverblijf van landbouwhuisdieren en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden.

Paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden zijn specifiek benoemd omdat deze niet vallen onder het begrip landbouwhuisdieren in het Besluit activiteiten leefomgeving. [80]

Het gaat in deze paragraaf dus om:
- landbouwhuisdieren zoals bedoeld in Bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving, zijnde: zoogdieren of vogels voor de productie van vlees, eieren, melk, wol, pels of veren of paarden of pony's voor het fokken; en
- paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden.

Bovenstaande komt overeen met het begrip landbouwhuisdier uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer
Voor kinderboerderijen, dierentuinen, hondenkennels, volières en dergelijke gelden deze voorschriften niet. Het gaat bij deze bedrijven namelijk niet om het houden van landbouwhuisdieren, omdat deze

[80] Het begrip landbouwhuisdieren in het Besluit activiteiten leefomgeving, is op grond van artikel 1.1 van dit tijdelijke deel van het omgevingsplan van toepassing op dit omgevingsplan.

dieren niet voor de productie worden gehouden. Deze activiteiten vallen wel onder paragraaf 2.3.23, Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren of andere vogels of zoogdieren.

Regels voor het houden van fokteven voor nertsen worden staan niet in deze, maar in de volgende paragraaf van dit omgevingsplan.

Tweede lid

Als ondergrens voor het van toepassing zijn van deze paragraaf is aangesloten bij de ondergrenzen zoals die ook golden in het voormalige Activiteitenbesluit, namelijk: minder dan 10 schapen, 5 paarden en pony's, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen en 10 overige landbouwhuisdieren.

Artikel 2.3.6.2.2 Geur vanaf waar afstanden gelden

De afstanden zoals opgenomen in deze paragraaf worden gemeten tussen het emissiepunt van het dierenverblijf en het dichtstbijzijnde geurgevoelige object.

Het gaat om het emissiepunt als bedoeld in artikel 4.806, tweede lid, Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van dat artikel wordt onder emissiepunt verstaan:
a. het punt waarop een relevante hoeveelheid emissie buiten het dierenverblijf treedt of wordt gebracht; of
b. bij een gedeeltelijk overdekt dierenverblijf: het punt waarop een relevante hoeveelheid emissie buiten het overdekte gedeelte van het dierenverblijf treedt of wordt gebracht.

In artikel 2.3.6.2.8 wordt hier een uitzondering op gemaakt voor de zogenaamde gevel-gevelafstanden.

Artikel 2.3.6.2.3 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: waarden

Eerste lid

Dit lid is een voorzetting van artikel 3.115, eerste lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij. In dit artikel worden de standaardwaarden voor geurbelasting in odour units gegeven voor dierenverblijven met dieren waarvoor een emissiefactor is vastgesteld.

De waarden gelden alleen voor beginnen, wijzigen of uitbreiden. Of de situatie overbelast is, maakt niet uit zolang niet wordt uitgebreid of gewijzigd.

Op grond van Bijlage I bij dit omgevingsplan wordt onder landbouwhuisdieren met geuremissiefactor verstaan: landbouwhuisdieren waarvoor een emissiefactor voor geur is vastgesteld en die vallen binnen een van de volgende diercategorieën:
a. varkens, kippen, schapen of geiten; of
b. als deze worden gehouden voor de vleesproductie:
    1°. rundvee tot 24 maanden;
    2°. kalkoenen;
    3°. eenden; of
    4°. parelhoenders;

Er wordt evenals in de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom. Het begrip 'bebouwde kom' was en is niet gedefinieerd. De grens van de bebouwde kom wordt niet bepaald door de wegenverkeerswetgeving, maar ook door de aard van de omgeving. Binnen een

bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur. In het besluit kwaliteit leefomgeving wordt dit vervangen door de bebouwingscontour die in het omgevingsplan moet worden opgenomen, zodat vooraf hierover altijd duidelijkheid is. Gemeenten wijzen dan bebouwingscontouren aan in het omgevingsplan.

Voor dit artikel geldt dat als in een geurverordening op grond van artikel 6 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij, een ander waarde is vastgesteld dan de waarde in dit lid, die ander waarde voorrang heeft op de waarde zoals opgenomen in dit artikel. Dit is geregeld in artikel 2.1, eerste lid van dit Omgevingsplan. Deze voorrang werkt ook door in de volgende artikelen van deze paragraaf, bijvoorbeeld voor het berekenen van de geur in het tweede lid, of de eerbiedigende werking in artikel 2.3.6.2.4

Tweede lid

Artikel 3.118 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 6 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij, boden gemeenten de mogelijkheid om bij verordening andere waarden dan die in het eerste lid, vast te stellen. Op grond van artikel 4.6, eerste lid onder e van de Invoeringswet Omgevingswet, worden deze regels van deze verordening van rechtswege onderdeel (van het tijdelijk deel) van het omgevingsplan.
Derde Lid
In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd voor de manier van berekenen van de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor, verwezen naar de ministeriele regeling die op grond van artikel 10 van de Wet geurhinder en veehouderij was vastgesteld. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling is deze methode voor het berekenen van de geurwaarden verwerkt in artikel 6.15 van de Omgevingsregeling.

Artikel 2.3.6.2.4 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: eerbiedigende werking bij waarde

In dit artikel is geregeld dat deze standaardwaarden niet gelden voor wijzigen of uitbreiden in dierenverblijven van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een locatie waarbij sprake is van een rechtmatig voor geur overbelaste situatie op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uitbreiden en wijzigen is dan alleen mogelijk in de volgende gevallen:
1. Zolang de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig object niet toeneemt en het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toeneemt. Dit is de voortzetting van de artikelen 3, derde lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en 3.115, tweede lid, onder c, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
2. Als aan de 50%-regeling wordt voldaan.

In rechtmatig toegestane overschrijdingssituaties mag het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toenemen, tenzij er een geurbelastingreducerende maatregel getroffen en de toegestane overschrijding van de geur gehalveerd wordt. Bij het toepassen van de 50%-regeling moet gerekend worden met de waarden zoals opgenomen in het omgevingsplan of in de geurverordening.

Voor wat betreft de geur die rechtmatig veroorzaakt mocht worden gaat het om de geur die onmiddellijk voorafgaand aan het toepassing van de maatregel rechtmatig mocht worden veroorzaakt.

Dit lid vormt de voortzetting van artikel 3, vierde lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.115, tweede lid, onder b en c, van het voormalige Activiteitenbesluit

milieubeheer. Voor de 50%-regeling is aangesloten bij de formulering zoals die in artikel 3.115, tweede lid, onder b, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, is opgenomen, in plaats van de formulering in artikel 3, vierde lid, van de voormalige Wet geurhinder veehouderij. Hierdoor hoeft niet berekend te worden wat de reductie als gevolg van de geurbelastingreducerende maatregelen zou zijn, gelet op de bestaande (oude) situatie. Dit is eenvoudiger voor de praktijk.

Artikel 2.3.6.2.5 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor: afstand tot bijzonder geurgevoelige objecten

In dit artikel staan de minimumafstanden tussen een dierenverblijf met landbouwhuisdieren waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object dat hoort of heeft gehoord bij een andere veehouderij of een ruimte voor ruimtewoning. Het gaat hier om woningen bij omliggende veehouderijen of een woning bij een omliggende veehouderij die na 19 maart 2000 is gestopt of een woning die is gebouwd na 19 mrt 2000 tegelijk met het (deels) beëindigen van een omliggende veehouderij. De genoemde geurgevoelige objecten krijgen minder bescherming dan andere geurgevoelige objecten, maar er moet wel sprake zijn van een minimaal beschermingsniveau. Dit minimale beschermingsniveau wordt bereikt door een afstand aan te houden van 100 meter tot een object binnen de bebouwde kom en 50 meter tot een object buiten de bebouwde kom. Als niet voldaan wordt aan de minimumafstand, dan moet wel aan artikelen 2.3.6.2.3 en 2.3.6.2.4 voldaan worden.

Artikel 2.3.6.2.6 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden: afstand

Voor landbouwhuisdieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, gelden geen waarden, maar is het uitgangspunt dat afstanden worden aangehouden. Deze afstanden zijn in dit artikel opgenomen. Het gaat hierbij om vaste afstanden: de afstand is niet gekoppeld aan het aantal landbouwdieren.

In Bijlage I bij dit omgevingsplan wordt onder landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor verstaan: landbouwhuisdieren waarvoor in de Omgevingsregeling geen emissiefactor voor geur is vastgesteld, met uitzondering van pelsdieren.

In dit artikel gaat het dus om het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor, behalve pelsdieren. De geur door het houden van fokteven voor nertsen is geregeld in subparagraaf 2.3.6.3.

Dit artikel is een voortzetting van de regeling in artikel 4, eerste lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.117, eerste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Voor dit artikel geldt dat als in een geurverordening op grond van artikel 6 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij, een andere afstand is vastgesteld dan de afstand in dit artikel, die ander afstand uit de geurverordening voorrang heeft op de afstand zoals opgenomen in dit artikel. Dit is geregeld in artikel 2.1 van dit Omgevingsplan. Deze voorrang werkt ook door in het volgende artikelen van deze paragraaf over de eerbiedigende werking.

Artikel 2.3.6.2.7 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden: eerbiedigende werking voor afstand

In dit artikel is een regeling opgenomen voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden en een geurgevoelig object rechtmatig kleiner is dan de afstand die geld op grond van artikel 2.3.6.2.6.

Is dat geval is uitbreiden toegestaan als het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie zonder geuremissiefactor of het aantal paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, niet toeneemt en die afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt.

Dit lid vormt de voortzetting van de artikelen 4, derde lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en 3.117, tweede lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 2.3.6.2.8 Geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden: afstand vanaf de gevel dierenverblijf

Dit artikel bevat afstanden gemeten vanaf de gevel (buitenzijde) van het dierenverblijf tot een geurgevoelig object, de zogenaamde gevel tot gevelafstanden.

De afstanden, bedoeld in dit artikel, gelden naast de waarden die op grond van artikel 2.3.6.2.3 gelden en gelden naast de afstanden die op grond van artikelen 2.3.6.2.5 en 2.3.6.2.6 gelden.

Dit artikel geldt voor het houden van landbouwhuisdieren met en voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en voor het houden van paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden. Door dit artikel wordt geborgd dat er altijd een zekere afstand is tussen geurgevoelig object en een dierenverblijf. Dit onderdeel vervangt artikel 5, eerste lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.119, eerste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 2.3.6.2.9 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor : eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

In dit artikel is een regeling opgenomen voor het wijzigen of uitbreiden van het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor, voor locaties waar de afstand tussen de gevel van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een geurgevoelig object rechtmatig kleiner is dan de afstand, bedoeld in artikel 2.3.6.2.8. De eisen zoals gesteld onder a, b en c zijn cumulatief.

Dit artikel is de voortzetting van artikel 5, tweede lid, onder a, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.119, tweede lid, onder a en b, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 2.3.6.2.10 Geur landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden: eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

In dit artikel is een regeling opgenomen voor een soortgelijke situatie als in artikel 2.3.6.2.9, maar dan voor dieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden. Deze eisen gesteld onder a, b zijn cumulatief.

§ 2.3.6.3 Geur door het houden van fokteven van nertsen

Artikel 2.3.6.3.1 Toepassingsbereik en geldingsduur

Eerste lid

Deze paragraaf geldt voor het houden van fokteven van nertsen in dierenverblijven.

In bijlage I van dit Omgevingsplan zijn fokteven van nertsen aangeduid als: fokteven van nertsen, behorend tot de bij Omgevingsregeling aangewezen diercategorie pelsdieren, met uitzondering van jongen.

Tweede lid

Per 1 januari 2024 geldt er een verbod op het fokken en houden van pelsdieren. Omdat er vanaf dat moment geen nertsenfokkerijen meer mogen bestaan, komt deze paragraaf per 1 januari 2014 te vervallen.

Artikel 2.3.6.3.2 Geur vanaf waar afstanden gelden

De afstanden zoals opgenomen in deze paragraaf worden gemeten tussen het emissiepunt van het dierenverblijf en het dichtstbijzijnde geurgevoelige object.

Het gaat om het emissiepunt als bedoeld in artikel 4.806, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van dat artikel wordt onder emissiepunt verstaan:
a. het punt waarop een relevante hoeveelheid emissie buiten het dierenverblijf treedt of wordt gebracht; of
b. bij een gedeeltelijk overdekt dierenverblijf: het punt waarop een relevante hoeveelheid emissie buiten het overdekte gedeelte van het dierenverblijf treedt of wordt gebracht.

Artikel 2.3.6.3.3 Geur fokteven van nertsen: afstand

De afstanden voor het houden van fokteven zijn in dit artikel opgenomen.

Eerste en tweede lid

Het gaat bij fokteven van nertsen om gevarieerde afstanden: de afstand is gekoppeld aan het aantal fokteven. Er is een onderscheid gehanteerd tussen geurgevoelige objecten gelegen binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. Is er sprake van meer dan 9.000 fokteven van nertsen dan worden de gedifferentieerde afstanden van tabel 2.3.6.3.3 met 25 meter vergroot per 3.000 extra fokteven van nertsen. Het eerste en tweede lid vormen een voortzetting van artikel 4, eerste en tweede lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3 van en bijlage 2 bij de voormalige Regeling geurhinder en veehouderij.

Voor dit artikel geldt dat als in een geurverordening op grond van artikel 6 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij, een andere afstand is vastgesteld dan de afstand in dit artikel, die andere afstand uit de geurverordening voorrang heeft op de afstand zoals opgenomen in dit artikel. Dit is geregeld in artikel 2.1 van dit Omgevingsplan. Deze voorrang werkt ook door in het volgende artikelen van deze paragraaf, bijvoorbeeld over de eerbiedigende werking.

Artikel 2.3.6.3.4 Geur fokteven van nertsen: eerbiedigende werking voor afstand

In dit artikel is een regeling opgenomen voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig object rechtmatig kleiner is dan de afstand die geld op grond van artikel 2.3.6.3.3. Dit lid vormt de voortzetting van de artikelen 4, derde lid, van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij.

Artikel 2.3.6.3.5 Geur fokteven van nertsen: afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten

Dit is een voortzetting van onder andere artikel 14 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij.

Artikel 2.3.6.3.6 Geur fokteven van nertsen: afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten

In dit artikel staan de minimumafstanden tussen een dierenverblijf met fokteven voor nertsen en een geurgevoelig object dat hoort of heeft gehoord bij een andere veehouderij of een ruimte-voor-ruimtewoning. Het gaat hier om woningen bij omliggende veehouderijen of een woning bij een omliggende veehouderij die na 19 maart 2000 is gestopt of een woning die is gebouwd na 19 maart 2000 tegelijk met het (deels) beëindigen van een omliggende veehouderij. De genoemde geurgevoelige objecten krijgen minder bescherming dan andere geurgevoelige objecten, maar er moet wel sprake zijn van een minimaal beschermingsniveau. Dit minimale beschermingsniveau wordt bereikt door een afstand aan te houden van 100 meter tot een object binnen de bebouwde kom en 50 meter tot een object buiten de bebouwde kom.

Artikel 2.3.6.3.7 Geur fokteven van nertsen: afstand vanaf de gevel dierenverblijf

Dit artikel bevat afstanden gemeten vanaf de gevel (buitenzijde) van het dierenverblijf tot een geurgevoelig object, de zogenaamde gevel tot gevelafstanden.
De afstanden, bedoeld in dit artikel, gelden naast de afstanden die op grond van artikelen 2.3.6.3.3 of 2.3.6.3.4 gelden.

Artikel 2.3.6.3.8 Geur fokteven van nertsen: eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf

Dit artikel stelt voorwaarden voor het uitbreiden of wijzigen van het houden van fokteven van nertsen in een dierenverblijf, op een locatie waarin rechtmatig niet wordt voldaan aan de gevel tot gevelafstand. De eisen gesteld in dit artikel zijn cumulatief.

Artikel 2.3.6.3.7 en 2.3.6.3.8 zijn een voortzetting van artikel 5 van de voormalige Wet geurhinder en veehouderij.

§ 2.3.6.4 Geur door andere agrarische activiteiten

Artikel 2.3.6.4.1 Geur opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie: afstand

Dit artikel vormt een voortzetting van de artikelen 1.1, eerste lid, 3.45, eerste lid, en 3.46, eerste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Die artikelen zagen op het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. Dit artikel ziet niet op alle agrarische bedrijfsstoffen, maar enkel op een deel ervan. De regels voor de andere agrarische bedrijfsstoffen zijn elders in subparagraaf 2.3.6.4 geregeld.
Dit artikel geldt voor alle milieubelastende activiteiten, die vallen onder het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, bedoeld in artikel 2.3.1.1.

Eerste lid

Bij het opslaan van minder dan 3 m^3 vaste mest, champost of dikke fractie gelden geen eisen, anders dan de specifieke zorgplicht.
Dit artikel geldt niet voor de opslag van vaste mest, afkomstig van andere dieren dan landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden in verband met het berijden. Het gaat dan om vaste mest van bijvoorbeeld honden, dieren op de kinderboerderij of dieren in dierentuinen. Voor de geurhinder, veroorzaakt door die mestopslagen geldt artikel 2.3.22.7.

Tweede lid, onder a

Als vaste mest, champost of dikke fractie korter dan twee weken op één plek opgeslagen ligt, dan is dit artikel niet van toepassing. Wel geldt de specifieke zorgplicht.

Tweede lid, onder b

Een opslag van meer dan 600 m^3 valt niet onder het toepassingsbereik van dit artikel. In artikel 2.3.25.10 is aanvullend op deze bovengrens een vergunningplicht opgenomen voor de opslag van meer dan 600 m^3 vaste mest.

Derde lid

De afstanden in dit lid komen overeen met de afstanden zoals die stonden in artikel 3.46, eerste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.
De maatwerkmogelijkheid in artikel 3.46, achtste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer is niet specifiek overgenomen. Dit valt nu onder de generieke maatwerkbevoegdheid van deze afdeling van het omgevingsplan.

Artikel 2.3.6.4.2 Geur opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong: afstand

Dit artikel vormt een voortzetting van de artikelen 1.1, eerste lid, 3.45, eerste lid, en 3.46, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Die artikelen zagen op het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. Dit artikel ziet niet op alle agrarische bedrijfsstoffen, maar enkel op substraatmateriaal van plantaardige oorsprong. De regels voor de andere agrarische bedrijfsstoffen zijn elders in subparagraaf 2.3.6.4 geregeld.

Eerste lid

Bij het opslaan van minder dan 3 m^3 gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong gelden geen eisen, anders dan de specifieke zorgplicht.

Tweede lid

De afstanden in dit lid komen overeen met de afstanden zoals die stonden in artikel 3.46, eerste lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 2.3.6.4.3 Geur opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen: afstand

Dit artikel regelt het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen. Kuilvoer is veevoer dat door inkuilen als wintervoorraad opgeslagen wordt. Kuilgras en snijmaïs kunnen onder meer als kuilvoer gebruikt worden. In bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving worden vaste bijvoedermiddelen omschreven als plantaardige restproducten uit de landbouw en tuinbouw. Ook de plantaardige restproducten afkomstig van voedselbereiding en voedselverwerking vallen onder vaste bijvoedermiddelen. Dat geldt niet voor voedselresten afkomstig van restaurants, cateringfaciliteiten en keukens.

Dit artikel vormt een voortzetting van de artikelen 1.1, eerste lid, 3.45, eerste lid, en 3.46, eerste, vijfde en negende lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Die artikelen van dat besluit zagen op het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. Dit artikel ziet niet op alle agrarische bedrijfsstoffen, maar enkel op kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen. De afstandseisen voor het opslaan

van vaste bijvoedermiddelen en kuilvoer gelden niet, als er sprake is van een totaal volume van minder dan 3 m^3. Dit is in lijn met de regels uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. In de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Besluit activiteiten leefomgeving is deze grens van 3 m^3 vervallen.

Dit artikel geldt voor alle milieubelastende activiteiten, die vallen onder het algemene toepassingsbereik van deze afdeling, bedoeld in artikel 2.3.1.1. Zo gelden deze regels voor het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen bij bijvoorbeeld een veehouderij, een manege of dierentuin.

Artikel 2.3.6.4.4 Geur opslaan drijfmest, digestaat en dunne fractie: afstand

Eerste lid

Met dit artikellid en de begripsomschrijvingen in het Besluit activiteiten leefomgeving, zijn de artikelen 3.50, derde lid, en 3.51, elfde lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer omgezet.
Het mestbassin is bovengronds gelegen en kan ook uit een mestzak of foliebassin bestaan. Voor de berekening van de gezamenlijke oppervlakte en de gezamenlijke inhoud worden de inhoud en oppervlakte van mestkelders en ondergrondse mestbassins die zijn voorzien van een afdekking die als vloer fungeert, niet meegerekend. Is sprake van meerdere bassins, dan worden deze voor de oppervlakte- of inhoudsbepaling dus bij elkaar opgeteld. Een uitgebreide toelichting over het toepassingsbereik van dit artikel is te lezen in de artikelsgewijze toelichting op artikel 4.855 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het Besluit activiteiten leefomgeving, staat geen vergunningplicht voor het opslaan van dierlijke meststoffen die verpompbaar zijn in een of meer mestbassins met een gezamenlijke oppervlakte groter dan 750 m^2 of een gezamenlijke inhoud groter dan 2.500 m^3. Deze vergunningplicht komt wel terug in artikel 2.3.25.10 van dit omgevingsplan.

Tweede lid

De afstand die ten minste in acht moet worden genomen, is kleiner voor bassins met een (gezamenlijk) oppervlakte kleiner dan 350 m^2, dan voor bassins met een (gezamenlijk) oppervlakte van 350 m^2 of meer. Verder geldt een kleinere afstand tot een geurgevoelig object of een geprojecteerd geurgevoelig gebouw, dat een functionele binding heeft met een veehouderij in de directe omgeving, dan een te beschermen object zonder die functionele binding met een veehouderij.

Ondanks dat de afstanden in acht worden genomen, kan toch geuroverlast optreden. Het bevoegd gezag heeft dan de mogelijkheid om aanvullende eisen te stellen met maatwerkvoorschriften. Dit kan bijvoorbeeld voor de situering van het mestbassin, het afdekken ervan en de frequentie en tijdstip van de aan- en afvoer. Dit geldt ook voor mestkelders. Met name het leegpompen van mestkelders kan leiden tot geuroverlast.

Artikel 2.3.6.4.5 Geur voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten: afstand

Eerste lid

Dit artikel is van toepassing op het een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten bij het vergisten van dierlijke meststoffen.
Dit artikel voor een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na vergisten, geldt bij alle milieubelastende activiteiten, die vallen onder het algemene toepassingsbereik

van deze afdeling, bedoeld in artikel 2.3.1.1. Zo is dit artikel niet alleen van toepassing bij een bedrijf voor mestbehandeling, als bedoeld in artikel 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar op alle mestvergistingsinstallaties die voldoen aan de omschrijving in het eerste lid.

Tweede lid

Dit artikel is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningplichtig is aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving.
Een vergunningplicht kan onder meer gelden bij mestverwerking meer dan 25.000 m^3 mest van derden (grootschalige mestverwerking, artikel 3.91 Besluit activiteiten leefomgeving) of als de vergistingsinstallatie onderdeel is van een IPPC-installatie.

Derde lid

Dit lid is een voortzetting van de artikelen 3.129c en 3.129g, eerste en tweede lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Het bepaalde in artikel 3.129g, derde lid, van dat besluit is niet expliciet overgenomen. Dat lid regelde dat bepaalde gebruikseisen bij maatwerkvoorschrift kon worden vastgelegd. Die mogelijkheid valt nu onder de generieke maatwerkbevoegdheid van deze afdeling van het omgevingsplan. Het stellen van gebruiksregels aanvullend op de afstandseis kan nodig zijn om te voldoen aan artikel 5.92 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat vereist dat de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Hierbij kan gedacht worden aan maatwerkvoorschriften over:

- de situering van de voorziening;
- het gesloten uitvoeren van de voorziening;
- de ligging en afvoerhoogte van het emissiepunt, indien emissies worden afgezogen;
- de toepassing van een doelmatige ontgeuringsinstallatie.

Artikel 2.3.6.4.6 Geur composteren of opslaan van groenafval: afstand

Dit artikel is een voortzetting van de artikelen 1.1, eerste lid, 3.45 en 3.46, eerste lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer voor zover het betreft het opslaan van groenafval, inclusief afgedragen gewas (restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen) en 3.106 en 3.108, eerste en tweede lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer voor zover het betreft het composteren van groenafval.

Eerste lid en tweede lid

Dit artikel ziet op de geur door het composteren of opslaan van groenafval, bedoeld in artikel 4.879 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Derde lid

Het bepaalde in de artikelen 3.46, achtste lid, en 3.108, derde lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer is niet expliciet overgenomen. Dat lid regelde dat bepaalde gebruikseisen bij maatwerkvoorschrift kon worden vastgelegd. Die mogelijkheid valt nu onder de generieke maatwerkbevoegdheid van deze afdeling van het omgevingsplan. Het stellen van gebruiksregels aanvullend op de afstandseis kan nodig zijn om te voldoen aan artikel 5.92 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat vereist dat de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar is.

Artikel 2.3.6.4.7 Geur overige agrarische activiteiten: eerbiedigende werking

In beginsel geldt bij geur die veroorzaakt wordt door de activiteiten, bedoeld in de artikelen 2.3.6.4.1 t/m 2.3.6.4.6, de afstanden die in die artikelen zijn genoemd. Deze afstandseisen gelden echter niet bij ‘overbelaste situaties’. Dit artikel bevat een regeling met ‘eerbiedigende werking’ voor zulke bestaande situaties. Zie voor meer informatie hierover de toelichting bij artikel 5.126 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Als dit artikel van toepassing is, heeft degene die de activiteit verricht, op grond van de specifieke zorgplichtbepaling, de verplichting om maatregelen of voorzieningen te treffen die geurhinder voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau beperken. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen met betrekking tot:

- de situering van de plaats van de opgeslagen bedrijfsstoffen;
- het afdekken van de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen; of
- de frequentie van de afvoer van de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen.

In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer stond ook dat degene die de inrichting drijft op verzoek van het bevoegd gezag aangeeft welke maatregelen of voorzieningen hij daartoe heeft getroffen of zal treffen. Deze gegevens kan het bevoegd gezag ook vragen op grond van de toezichtsbevoegdheden van de Algemene wet bestuursrecht. Deze verplichting komt dus niet expliciet terug in de omgevingsplanregels van rijkswege.

§ 2.3.6.5 Geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken

Artikel 2.3.6.5.1 Toepassingsbereik

Kortheidshalve wordt voor een uitleg over het exploiteren van een zuiveringstechnisch werk, verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.173 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
De verwijzing naar artikel 3.173 van het Besluit activiteiten leefomgeving brengt met zich mee dat het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk ook andere milieubelastende activiteiten omvat die worden verricht op dezelfde locatie die de activiteit functioneel ondersteunen. De activiteiten worden gezien als één activiteit. Er is dan dus geen sprake van cumulatie van geur door verschillende activiteiten.

Dit artikel betreft een voortzetting van artikel 3.5a van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. De regels van subparagraaf 2.3.6.5 kent als gevolg van aansluiting bij het Besluit activiteiten leefomgeving een breder toepassingsbereik ten opzichte van artikel 3.5a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Artikel 3.5a van het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalde namelijk dat de regels alleen van toepassing waren op zuiveringtechnische werken voor zover het de waterlijn betrof met inbegrip van slibindikking en mechanische slibontwatering.

Deze subpragraaf stelt alleen regels met het oog op het voorkomen of het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder. Regels met het oog op andere belangen, zijn opgenomen in paragraaf 4.49 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.6.5.2 Geur zuiveringtechnisch werk: waarde

Dit artikel d is een voortzetting van artikel 3.5b, eerste en tweede lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het tweede lid bevat hogere waarden voor het exploiteren een zuiveringtechnisch werk dat is opgericht voor 1 februari 1996, en waarvoor op 1 februari 1996 een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer in werking en onherroepelijk was.

De geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten wordt bepaald met behulp van een rekenmethode. In de consultatieversie van de Omgevingsregeling is deze methode voor het berekenen van de geurwaarden verwerkt in artikel 6.14 van de Omgevingsregeling.

In de consultatieversie van de Omgevingsregeling is bepaald dat als voor een procesonderdeel in bijlage XXV van die Omgevingsregeling, geen geuremissiefactor is vastgesteld, de emissie van geur door dat onderdeel wordt bepaald met een geuronderzoek volgens NTA 9065. Op grond van de algemene maatwerkmogelijkheid in deze afdeling van dit Omgevingsplan, kan het bevoegd gezag ook een geuronderzoek vragen voor het begin van de activiteit. Het bevoegd gezag kan op grond van deze informatie beoordelen of extra maatregelen moeten worden getroffen om geurhinder zoveel mogelijk te voorkomen.

Artikel 2.3.6.5.3 Geur zuiveringtechnisch werk: geen grenswaarde bij specifieke geurgevoelige objecten

Voor de geur door de exploitatie van zuiveringtechnische werken waarvoor tot 1 januari 2011 een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was op bepaalde geurgevoelige objecten gelden de waarden, afstanden en gebruiksregels die in het omgevingsplan zijn opgenomen niet. Het gaat daarbij in de eerste plaats om geurgevoelige objecten die op het moment van verlening van de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet aanwezig waren en voor de inwerkingtreding van dit besluit zijn gebouwd (onderdeel a). In de tweede plaats gaat het om geurgevoelige objecten die in de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet als geurgevoelig object werden beschouwd (onderdeel b).

Dit artikel is een voortzetting van artikel 3.5b, zevende lid, van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 2.3.6.5.4 Geur zuiveringtechnisch werk: eerbiedigende werking

Bij een zuiveringtechnisch werk, waarvoor rechtmatig een hogere waarde geldt, dan de waarde bedoeld in artikel 2.3.6.5.2, eerste lid, mag bij wijziging van de activiteit de geur niet toenemen. De geur mag wel toenemen als die binnen de waarden bedoeld in artikel 2.3.6.5.2, eerste lid blijft.

§ 2.3.7 Afvalwaterbeheer

§ 2.3.7.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

Artikel 2.3.7.1.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, en op het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering. Bij dat laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bouwputbemaling.

Lozingen afkomstig van onderzoeken voorafgaand aan bodemsaneringen zijn geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.7.1.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

De verplichting om het bevoegd gezag te informeren geldt niet voor kortdurende lozingen bij bijvoorbeeld bronbemalingen, of bij lozingen vanuit huishoudens.

Artikel 2.3.7.1.3 Lozen van grondwater bij saneringen

Afvalwater afkomstig van het saneren van de bodem of het grondwater (of een aan een grondwatersanering voorafgaand onderzoek) is qua biologische afbreekbaarheid niet vergelijkbaar met huishoudelijk afvalwater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater, opgenomen in artikel. 10.32a van de Wet milieubeheer, heeft het de voorkeur om dit afvalwater na zuivering lokaal terug te brengen in het milieu en niet af te voeren naar de RWZI via het openbare vuilwaterriool. Daarom is in dit artikel het lozen op of in de bodem of in een schoonwaterriool toegestaan. Deze paragraaf geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat geval zijn de regels van deze paragraaf maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Bij het saneren kunnen, naast het positieve milieueffect dat de sanering heeft, ook nadelige gevolgen optreden. Om de nadelige gevolgen voor de bodem of de oppervlaktewaterkwaliteit van bij het saneren vrijkomend afvalwater te beperken, zijn in dit artikel emissiegrenswaarden opgenomen met betrekking tot het lozen daarvan. Vaak wordt dit water ter plaatse gezuiverd. Het afvalwater wordt vervolgens in de bodem of een schoonwaterriool geloosd.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen was ook bepaald dat het afvalwater doelmatig moest kunnen worden bemonsterd. Die regel is nu opgenomen in de specifieke zorgplicht in deze afdeling.

Artikel 2.3.7.1.4 Lozen van grondwater bij ontwatering

Grondwater bij ontwatering is de algemene term voor grondwater dat vrijkomt bij bijvoorbeeld bronneringen en water uit drainagebuizen. Dit kunnen kleinschalige activiteiten betreffen die na een paar uur zijn afgerond, maar ook grootschalige projecten (vooral in de bouw) die jaren duren en waar zeer grote hoeveelheden grondwater worden weggepompt.

De regeling voor het lozen van grondwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afwater (het huidige artikel 10.29a Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan het grondwater dat lokaal bij ontwatering vrijkomt zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. Het is echter niet uitgesloten dat afhankelijk van de locatie waar het vrijkomt grondwater in enige mate verontreinigd kan zijn of van nature stoffen bevat, waarvan de lozing bezwaarlijk kan zijn. Veelal is dit lokaal bekend uit gegevens bij het bedrijf zelf of bij de overheid. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van degene die loost om de gemeente te informeren over de bekende gegevens over de samenstelling en eventuele verontreiniging van het grondwater. Dit is met name van belang daar waar de samenstelling van het grondwater afwijkt van de in het gebied voorkomende grondwaterkwaliteit. Bij twijfel over de vraag of hiervan sprake zou kunnen zijn is het raadzaam om

contact op te nemen met de gemeente om na te gaan of er in het betreffende gebied nog stoffen in de bodem aanwezig zijn, waarvan lozing tot problemen zou kunnen leiden.
Dit artikel is niet van toepassing op lozingen van grondwater bij wonen, omdat het Besluit lozing afvalwater huishoudens geen inhoudelijke regels over deze lozingen kende. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van deze afdeling.

Artikel 2.3.7.1.5 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze paragraaf emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

§ 2.3.7.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Artikel 2.3.7.2.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf heeft betrekking op het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een verplichte bodembeschermende voorziening. Het gaat met name om afvloeiend hemelwater van daken en van verhardingen, waar geen bodembedreigende activiteiten plaatsvinden. Dit artikel is wel van toepassing op afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen die vrijwillig zijn aangebracht. Onder afvloeiend hemelwater wordt niet verstaan het hemelwater van een kas als bedoeld in paragraaf 4.78 van het Besluit activiteiten leefomgeving of drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van dat besluit.

Artikel 2.3.7.2.2 Gegevens en bescheiden

Lozingen van afstromend hemelwater vormen in het algemeen geen risico voor de bodem of de riolering. Het is daarom niet nodig om voorafgaand aan de start of wijziging van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Alleen wanneer er een rijksweg of provinciale weg wordt aangelegd of gewijzigd, moet het bevoegd gezag tijdig op de hoogte worden gesteld. Het bevoegd gezag kan dan samen met de wegbeheerder bekijken wat de gewenste wijze van verwerking van het afstromende regenwater is.

Artikel 2.3.7.2.3 Lozen van afvloeiend hemelwater

De regeling voor het lozen van hemelwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afwater (het huidige artikel 10.29a Wm) als uitgangspunt. Over het algemeen kan afvloeiend hemelwater zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. De beheerder van het terrein of oppervlak waar het hemelwater is neergekomen is verantwoordelijk voor het nemen van deze preventieve maatregelen en kan vervolgens op grond van de specifieke zorgplicht worden

aangesproken op het nemen daarvan. De maatregelen kunnen bijvoorbeeld inhouden het schoonhouden van het terrein, het dusdanig omgaan met milieugevaarlijke stoffen dat verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen, het bij de keuze van materialen die aan hemelwater zijn blootgesteld rekening houden met het feit dat bij contact van hemelwater met deze materialen verontreinigende stoffen in het hemelwater kunnen geraken (uitloging), of een zodanige wijze van onkruidbestrijding dat onnodige verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen. In dit omgevingsplan is er voor gekozen deze preventieve maatregelen niet in concrete voorschriften te vertalen.

In het tweede lid is het lozen van afvloeiend hemelwater vanaf rijkswegen en provinciale wegen buiten de bebouwde kom geregeld. Tot die wegen behoren eveneens de daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, en overig openbaar gebied. In het verleden is veel onderzoek verricht naar verontreinigingen in afvloeiend hemelwater van wegen en overige openbare ruimte. Afhankelijk van de intensiteit van het verkeer kan het in meer of mindere mate verontreinigd zijn met straatvuil, waarin PAK's, zware metalen of minerale olie voorkomen. Buiten de bebouwde kom is het lozen van afstromend wegwater in een gemeentelijk rioolstelsel veelal niet mogelijk, omdat daar geen rioolstelsels zijn aangelegd, of uitsluitend rioolstelsels, die niet bestemd zijn voor afvoer van regenwater. Het wegwater vloeit buiten de bebouwde kom meestal af naar de bodem of een eventueel aanwezig oppervlaktewaterlichaam. Hemelwater afkomstig van rijkswegen en provinciale wegen wordt buiten de bebouwde kom bij voorkeur geloosd op de bodem. Als lozen in de bodem niet (of niet volledig) mogelijk is, kan lozing (deels) plaatsvinden in een oppervlaktewaterlichaam. De regels hierover staan in de waterschapsverordening.

Dit artikel is niet van toepassing op lozingen van hemelwater bij wonen, omdat het Besluit lozing afvalwater huishoudens geen inhoudelijke regels over deze lozingen kende. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van deze afdeling.

§ 2.3.7.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikel 2.3.7.3.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater. Voor zover deze lozing plaatsvindt bij een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bevat deze paragraaf maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van dat besluit.

Artikel 2.3.7.3.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.7.1.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.7.3.3 Geen voedselvermaling

Het is niet toegestaan om afvalwater via een voedselrestvermaler te lozen op het vuilwaterriool.
Een voedselrestvermaler vermaalt verteerbare etensresten met toevoeging van water tot een vloeibare afvalstof. Deze vloeibare afvalstof wordt vervolgens met het afvalwater geloosd. De vermalen stoffen kunnen leiden tot verstopping, maar zorgen ook voor een ongewenste toename van organische afvalstoffen in het afvalwater.

Artikel 2.3.7.3.4 Lozen van huishoudelijk afvalwater

In de praktijk vinden de meeste lozingen van huishoudelijk afvalwater plaats in het vuilwaterriool. Voor een beperkt aantal situaties waar geen aansluiting op het vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk mogelijk is, is lozen op of in de bodem toegestaan. Dit is toegestaan buiten de bebouwde kom of binnen de bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten.

Binnen de in het eerste lid aangegeven afstanden tot de riolering in combinatie met het aantal inwonerequivalenten dat geloosd wordt is het verboden direct op of in de bodem te lozen. Er moet dan worden geloosd op het vuilwaterriool. Buiten deze afstandsgrenzen dient het huishoudelijk afvalwater gezuiverd te worden alvorens het geloosd mag worden op of in de bodem.

De afstanden in dit artikel zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk tot de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die reeds voor 1 maart 1997 plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht in ongewijzigd overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit, het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen en de daaraan voorafgaande besluiten: het voormalige Lozingenbesluit bodembescherming en het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

In sommige gevallen is hemelsbreed de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool minder dan genoemd in het eerste lid, maar is het in de praktijk niet mogelijk daar een afvoerleiding aan te leggen. Bijvoorbeeld omdat dan een watergang gekruist of een dijk doorboord moet worden. Daartoe is in het tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat de afstand berekend moet worden langs de lijn waar in de praktijk een afvoerleiding aangelegd kan worden.

Artikel 2.3.7.3.5 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

In de situaties dat niet wordt aangesloten op de riolering maar direct wordt geloosd op of in de bodem worden met dit artikel lozingseisen in de vorm van emissiegrenswaarden gesteld. Aan de hier gestelde lozingseisen ligt het CIW-rapport ‘Individuele Behandeling van Afvalwater, IBA-systemen’ van januari 1999 ten grondslag.

De voorwaarden die aan de beperkte directe lozingen in de bodem van huishoudelijk afvalwater worden gesteld komen in grote lijnen overeen met de hieraan voorafgaande voorwaarden op grond van het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

Voor beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater kan de lozer er, in afwijking van de emissiegrenswaarden, voor kiezen te lozen via een septic tank. Deze voorziening is geschikt voor lozingen tot en met 5 inwonerequivalenten. Vandaar dat in het derde lid van dit artikel is aangegeven dat lozingen van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten via een dergelijke voorziening geloosd mogen worden.

Deze voorwaarden komen overeen met de voorwaarden die voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voormalige Activiteitenbesluit en het voormalige Besluit lozen afvalwater huishoudens golden op grond van de Regeling Wvo septic tank en de Uitvoeringsregeling lozingenbesluit bodembescherming. Oudere voorzieningen die nog steeds zijn afgestemd op de hoeveelheid te lozen afvalwater, mogen ook worden gebruikt. De voor 2009 geplaatste voorzieningen kunnen namelijk niet worden getoetst aan de norm voor het hydraulisch rendement, omdat de in de NEN-EN 12566-1 beschreven beproevingsprocedure niet in het veld toepasbaar is.

Artikel 2.3.7.3.6 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze paragraaf emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

§ 2.3.7.4 Lozen van koelwater

Artikel 2.3.7.4.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van koelwater, dat niet afkomstig is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving Voor het lozen van koelwater dat afkomstig is van een milieubelastende activiteit, zoals aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, staan de regels in dat besluit.

Artikel 2.3.7.4.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.7.4.3 Koelwater

Veel bedrijfstakken waarbij koelwater wordt geloosd, zijn geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het lozen van koelwater kan echter ook plaatsvinden bij bedrijven die niet onder het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Daarom is in dit artikel het lozen van koelwater in de riolering geregeld. Koelwater kan ook worden geloosd in een oppervlaktewaterlichaam. De regels daarover staan in de waterschapsverordening.

Het lozen van koelwater in een schoonwaterriool is toestaan. Lozen in een vuilwaterriool is alleen toegestaan als het lozen in een schoonwaterriool of in een oppervlaktewaterlichaam redelijkerwijs niet mogelijk is. Koelwater is relatief schoon water, zodat het lozen daarvan in het vuilwaterriool bij voorkeur vermeden moet worden.

Er mogen aan het koelwater geen chemicaliën (zoals aangroeiwerende middelen of antikalkmiddelen) worden toegevoegd.

De maximale warmtevracht is 1000 kiloJoule per seconde. De warmtevracht van een koelwaterlozing wordt berekend als het product van het lozingsdebiet en het verschil tussen de lozingstemperatuur en de temperatuur van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam (waarop het schoonwaterriool uitkomt). De warmtecapaciteit van het koelwater is gelijk aan 4.190 Kilojoule per m^3 per graad temperatuursverhoging. Anders geformuleerd:
De warmtevracht = L x ΔT x W, waarbij
L = lozingsdebiet (m^3/s)
ΔT = verschil temperatuur koelwater en temperatuur ontvangend oppervlaktewater in graden Celsius.
W = warmtecapaciteit van het koelwater = 4190 kJ/m^3 per graad temperatuurstijging.

Voor het lozen van koelwater met een hogere warmtevracht, of voor het toedienen van chemicaliën, is een maatwerkvoorschrift vereist.

§ 2.3.7.5 Lozen bij reinigen van bouwwerken

Artikel 2.3.7.5.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater, afkomstig van reinigingswerkzaamheden aan bouwwerken.

Artikel 2.3.7.5.2 Periodiek reinigen

Bij het periodiek reinigen van bouwwerken, waarbij uitsluitend vuilafzetting wordt verwijderd, komt afvalwater vrij. Deze werkzaamheden zijn wat verontreiniging van het afvalwater betreft vergelijkbaar met ramenlappen. Naast ramen worden op deze wijze bijvoorbeeld ook gladde gevels periodiek gereinigd. Dit afvalwater kan zonder problemen in de bodem of de riolering worden geloosd. Het is niet nodig om het bevoegd gezag hierover te informeren.

Voor het lozen van afvalwater afkomstig van andere reinigingsactiviteiten dan periodiek reinigen in de bodem of een schoonwaterriool is een voorafgaande toestemming vereist in de vorm van een omgevingsvergunning (zie de vangnetvergunning lozen in de bodem en lozen in een schoonwaterriool in paragraaf 2.3.26). Daartoe behoren bijvoorbeeld werkzaamheden, waarbij na verloop van een lange periode (vaak meer dan enkele jaren) hardnekkige aanslag wordt verwijderd (gevelreiniging). Ook vallen hieronder werkzaamheden, waarbij bijvoorbeeld graffiti of andere verflagen worden verwijderd.

§ 2.3.7.6 Lozen bij opslaan en overslaan van goederen

Artikel 2.3.7.6.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan en overslaan van goederen. Deze activiteit is ook geregeld in paragraaf 4.104 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze paragraaf bevat daarom maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit. Die paragraaf bevat de regels over het opslaan van lekkende, uitlogende en vermestende goederen. In deze paragraaf zijn, in aanvulling daarop, regels gesteld over het lozen van inerte goederen.

Artikel 2.3.7.6.2 Inerte goederen

Dit artikel geeft aan welke goederen in ieder geval inerte goederen zijn. De opsomming is dus niet uitputtend. Voor alle genoemde goederen geldt wel dat deze niet verontreinigd mogen zijn, bijvoorbeeld met stoffen die het oppervlaktewater kunnen verontreinigen.

Artikel 2.3.7.6.3 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.7.6.4 Lozen bij overslaan van inerte goederen

In lijn met de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater (artikel 10.29a Wm) wordt het afvalwater bij voorkeur hergebruikt en eventueel overtollig afvalwater wordt geloosd onder de voorwaarden die in dit artikel worden gesteld. In het algemeen zal dit (verzameld) afstromend hemelwater, schrob- en spoelwater of water van een nevelgordijn zijn.

Afvalwater dat slechts met inerte goederen in aanraking is geweest dient bij voorkeur direct geloosd te worden (op oppervlaktewater, bodem of schoonwaterriool), waarbij de hoeveelheid onopgeloste bestanddelen beperkt dient te worden tot minder dan 300 milligram per liter. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden met preventieve maatregelen en eventueel een slibvangput voorafgaande aan de lozing. Indien een directe lozing redelijkerwijs niet mogelijk is, bijvoorbeeld door afwezigheid in de nabijheid van oppervlaktewater of een schoonwaterriool en een bodem die ongeschikt is voor lozingen, kan het afvalwater geloosd worden op het vuilwaterriool, waarbij ook gezorgd moet worden dat het niet meer dan 300 milligram per liter onopgeloste bestanddelen bevat. Dit ter voorkoming van dichtslibben van het vuilwaterriool.

De eis voor onopgeloste stoffen geldt voor enig steekmonster. Dat wil zeggen dat alleen in extreme situaties deze concentratie mag worden aangetroffen, bijvoorbeeld bij extreme regenval. Concentraties van ongeveer 100–150 mg/l zijn normaal en daaronder bestaat in principe geen probleem. Als concentraties worden aangetroffen tussen de 100–150 en 300 kan de handhaver vragen gaan stellen. Overschrijding van de norm van 300 betekent optreden.

Artikel 2.3.7.6.5 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

Artikel 2.3.7.6.6 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute uitlogende goederen

In artikel 4.1058 van het Besluit activiteiten leefomgeving is voor afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen een verplichte lozingsroute opgenomen naar het vuilwaterriool. Het Activiteitenbesluit milieubeheer maakte het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen op oppervlaktewater. Deze alternatieve lozingsroute is als maatwerkregel opgenomen in de waterschapsverordening. Het waterschap is echter niet bevoegd om de verplichte lozingsroute naar het vuilwaterriool ‘uit te zetten’. Vandaar dat dit artikel de verplichte lozingsroute naar het vuilwaterriool omzet in een facultatieve lozingsroute, voor zover de lozingsroute naar het oppervlaktewater in de waterschapsverordening is toegestaan.

§ 2.3.7.7 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen

Artikel 2.3.7.7.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van water dat wordt gebruikt bij het spoelen van distributieleidingen voor drinkwater, tapwater en huishoudwater, om die leidingen voor het eerst in gebruik te nemen of bij het onderhoud aan die leidingen.

Artikel 2.3.7.7.2 Schoonmaken drinkwaterleidingen

Bij het schoonmaken van leidingen kan onderscheid gemaakt te worden tussen afvalwater afkomstig van leidingen uit het transportnet en afvalwater afkomstig van leidingen uit het distributienet. Vanuit de productiestations wordt het drinkwater via transportleidingen naar het distributienet gepompt. Het transportnet kenmerkt zich door een grotere leidingdiameter en het geringe aantal vertakkingen en aansluitingen. Het distributienet verdeelt de hoofdstroom naar de vele eindgebruikers en kenmerkt zich door de vele vertakkingen en het verloop van grotere naar kleinere diameters. In grote lijnen zal het schoonmaken van leidingen uit het transportnet lozingen opleveren van 100 m^3 of meer, terwijl lozingen van afvalwater afkomstig van distributieleidingen daaronder blijven. Ook op het schoonmaken van de aanvoerleiding heeft dit artikel betrekking.
Tegen lozingen van dit afvalwater bestaat, voor zover het geen desinfecteermiddelen of andere chemicaliën bevat, geen bezwaar, anders dan dat het geen overlast mag veroorzaken. In dit geval heeft het direct terugvoeren van dit water in het milieu de voorkeur. Het lozen op of in de bodem of in schoonwaterstelsels wordt daarom zonder beperkingen toegestaan (eerste lid). Bij het schoonmaken van leidingen van het distributienet kan het water veelal direct ter plaatse in de bodem worden geloosd zonder overlast te veroorzaken. Bij het schoonmaken van leidingen van het transportnet zal gezocht moeten worden naar een geschikte locatie. Het lozen van dit afvalwater in het oppervlaktewater is ook toegestaan. Dat is geregeld in de waterschapsverordening.
Het lozen op het vuilwaterriool is minder gewenst vanwege de verminderde werking van de zuivering bij de toevoeging van een relatief grote hoeveelheid schoon water. Dit is alleen een optie als anders lozen niet in redelijkheid mogelijk is (tweede lid).
Als er desinfecteermiddelen zijn gebruikt is overleg met het bevoegd gezag noodzakelijk om de meest geschikte oplossing voor het lozen te vinden. Het bevoegd gezag kan het lozen met een maatwerkvoorschrift toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

§ 2.3.7.8 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Artikel 2.3.7.8.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater dat afkomstig is van een calamiteitenoefening, met uitzondering van de permanente voorzieningen voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken, bedoeld in artikel 3.259 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.7.8.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.7.8.3 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Bij calamiteitoefeningen kan soms afvalwater vrijkomen. Zo zal een oefening om een brand te bestrijden gepaard kunnen gaan met het gebruik van grote hoeveelheden bluswater, dat tijdens de oefening in de bodem of een rioolstelsel stroomt. Indien daarbij zorgvuldig wordt gehandeld zodat het water niet onnodig verontreinigd raakt, kan het zonder problemen worden geloosd.

§ 2.3.8 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

Artikel 2.3.8.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen.

Artikel 2.3.8.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.8.3 Recirculatie bij grondgebonden teelt in een kas

Artikel 4.791l van het Besluit activiteiten leefomgeving schrijft voor dat bij grondgebonden teelt in een kas een recirculatiesysteem voor drainagewater aanwezig is en in gebruik is. Op grond van artikel 3.71, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer hoefde geen recirculatiesysteem aanwezig te zijn, als hergebruik van het drainagewater niet doelmatig is. Voor lozingen van drainagewater die al voor inwerkingtreding van de Omgevingswet bestonden, wordt deze uitzondering in dit artikel voortgezet.

Artikel 2.3.8.4 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

In artikel 7.761 van het Besluit activiteiten leefomgeving is voorgeschreven dat afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen gelijkmatig moet worden verspreid over landbouwgronden. Op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in het vuilwaterriool of in het oppervlaktewater. In dit artikel worden die alternatieve lozingsroutes voortgezet.
De mogelijkheid om dit afvalwater te lozen in het oppervlaktewater is opgenomen in de waterschapsverordening. In het derde lid van dit artikel is bepaald dat, als de waterschapsverordening die lozingsroute mogelijk maakt, het verplichte verspreiden over landbouwgronden niet geldt. Het waterschap is immers niet bevoegd om die verplichting via een maatwerkregel aan te passen.

Artikel 2.3.8.5 Lozen bij sorteren van biologisch geteeld fruit

In artikel 7.773 van het Besluit activiteiten leefomgeving is voorgeschreven dat afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteeld fruit gelijkmatig moet worden verspreid over landbouwgronden. Op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in het vuilwaterriool of in het oppervlaktewater. In dit artikel worden die alternatieve lozingsroutes voortgezet.
De mogelijkheid om dit afvalwater te lozen in het oppervlaktewater is opgenomen in de waterschapsverordening. In het derde lid van dit artikel is bepaald dat, als de waterschapsverordening

die lozingsroute mogelijk maakt, het verplichte verspreiden over landbouwgronden niet geldt. Het waterschap is immers niet bevoegd om die verplichting via een maatwerkregel aan te passen.

Artikel 2.3.8.6 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute afvalwater uit een gebouw

Op grond van artikel 4.795 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor het lozen van afvalwater bij het telen van gewassen de verplichting om te lozen in het vuilwaterriool, of het afvalwater gelijkmatig te verspreiden over landbouwgronden. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was geregeld dat dat afvalwater ook in oppervlaktewater mag worden geloosd. In de waterschapsverordening is geregeld dat die lozingsroute mogelijk blijft. Het waterschap is echter niet bevoegd om de verplichte lozingsroute van artikel 4.795 ‘uit te zetten’. Daarom is in dit artikel bepaald dat, als de waterschapsverordening het lozen op oppervlaktewater mogelijk maakt, de verplichte lozingsroute een facultatieve lozingsroute wordt.

Artikel 2.3.8.7 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.9 Lozen bij maken van betonmortel

Artikel 2.3.9.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd. Het lozen van dit afvalwater is ook geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze paragraaf bevat maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van dat besluit.

Artikel 2.3.9.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.9.3 Water

Volgens artikel 4.140, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moet afvalwater afkomstig van het maken van betonmortel worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In sommige gevallen is dat echter niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat er geen geschikt oppervlaktewaterlichaam in de directe omgeving van de betoncentrale (of ander bedrijf) ligt. Voor dergelijke gevallen is in dit artikel geregeld dat het afvalwater onder voorwaarden ook in de riolering kan worden geloosd. De gemeente is echter niet bevoegd om de verplichte lozingsroute naar oppervlaktewater, die in het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen, op te heffen. Daarom is in de waterschapsverordening bepaald dat die verplichte lozingsroute niet geldt als er een andere lozingsroute in het omgevingsplan is toegestaan. De initiatiefnemer heeft in dat geval de keuze tussen lozen in oppervlaktewater of lozen in de riolering.

Artikel 2.3.9.4 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.10 Uitwassen van beton

Artikel 2.3.10.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het uitwassen van beton. Het lozen van dit afvalwater is ook geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze paragraaf bevat maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van dat besluit.

Artikel 2.3.10.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Artikel 2.3.10.3 Water

Volgens artikel 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moet afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In sommige gevallen is dat echter niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat er geen geschikt oppervlaktewaterlichaam in de directe omgeving van de betoncentrale (of ander bedrijf) ligt. Voor dergelijke gevallen is in dit artikel geregeld dat het afvalwater onder voorwaarden ook in de riolering kan worden geloosd. De gemeente is echter niet bevoegd om de verplichte lozingsroute naar oppervlaktewater, die in het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen, op te heffen. Daarom is in de waterschapsverordening bepaald dat die verplichte lozingsroute niet geldt als er een andere lozingsroute in het omgevingsplan is toegestaan. De initiatiefnemer heeft in dat geval de keuze tussen lozen in oppervlaktewater of lozen in de riolering.

Artikel 2.3.10.4 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.11 Recreatieve visvijvers

Artikel 2.3.11.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een recreatieve visvijver. Recreatieve visvijvers vallen onder de recreatieve sector. Anders dan in kwekerijen van vis voor menselijke consumptie of voor siervissen worden in recreatieve visvijvers geen vissen gekweekt. Het kweken van vissen wordt als een agrarische activiteit beschouwd.

Het vissen vindt plaats in aparte vijvers. Deze vijvers maken in het algemeen geen deel uit van een oppervlaktewaterlichaam. Gemiddeld eens per twee weken wordt een aantal consumptievissen

aangevoerd van een kwekerij. Deze vissen worden tijdelijk in voorraadbakken bewaard. Vervolgens worden ze - afhankelijk van de vraag - uit de voorraadbakken gehaald en uitgezet in één of meerdere grotere vijvers om te worden gevangen door recreatieve vissers.

De vissen worden in de tijd dat ze in de bakken en visvijvers aanwezig zijn in principe niet (bij)gevoerd. Een forel kan gemakkelijk een half jaar zonder voedsel. Ook worden geen antibiotica toegepast. Dat is sowieso bij vissen, die voor consumptiedoeleinden worden gebruikt, niet toegestaan.

Artikel 2.3.11.2 Gegevens en bescheiden

De te verstrekken gegevens en bescheiden dienen om een beeld te verschaffen van:
- de activiteit zelf en wat daarbij hoort;
- de precieze plek en indeling van de activiteit; en
- wanneer deze begint of wordt gewijzigd.

Er hoeft geen inschatting van de door te activiteit veroorzaakte milieubelasting te worden verstrekt. Wel kan het college van B&W op grond van artikel 2.3.1.8 verzoeken om gegevens en bescheiden die nodig zijn om te bezien of de algemene regels uit dit omgevingsplan en maatwerkvoorschriften voor de activiteit toereikend zijn gezien ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.

Wanneer gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt, zijn ook altijd artikel 2.3.1.6 (algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden) en artikel 2.3.1.7 (gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat) van toepassing.

Artikel 2.3.11.3 Water: lozingsroute

Het water in de visvijvers wordt in beweging gehouden om vorming van onder andere blauwalgen te voorkomen. Daartoe wordt een aantal m^3 grondwater per dag opgepompt en toegevoegd aan de voorraadbakken, die weer in open verbinding staan met de visvijvers. Uiteindelijk wordt het spuiwater geloosd. Het spuiwater bestaat uit schoon (grond)water zonder toevoegingen. Het lozen van dit afvalwater in de bodem of in een schoonwaterriool is zonder nadere voorschriften toegestaan. Lozen in het vuilwaterriool is niet toegestaan.

Meestal wordt het afvalwater overigens in het oppervlaktewater geloosd. De regels daarvoor staan in de waterschapsverordening.

§ 2.3.19 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal

Artikel 2.3.12.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het ontwikkelen en afdrukken van fotografisch materiaal. Dit is de ‘ouderwetse’, chemische manier van ontwikkelen en afdrukken van lichtgevoelige film.

Digitaal afdrukken, het met onder andere inkjet- en laserprinters afdrukken van digitale foto’s, is specifiek uitgezonderd.

Artikel 2.3.12.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.12.3 Water

In dit artikel is het in het vergelijkbare artikel van het Activiteitenbesluit voorkomende voorschrift dat het te lozen afvalwater op een doelmatige wijze kan worden bemonsterd geschrapt. Dit omdat dit niet meer expliciet hoeft te worden gesteld omdat dit al volgt uit de specifieke zorgplicht.

Artikel 2.3.12.4 Meet- en rekenbepalingen

Dit artikel geeft aan welke normen worden gehanteerd bij bemonstering van afvalwater. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.13 Wassen van motorvoertuigen

Artikel 2.3.13.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het uitwendig wassen van motorvoertuigen, met uitzondering van het wassen van motorvoertuigen bij een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving en bij wonen. In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn, waar nodig, al regels gesteld over het reinigen van voertuigen. De reden dat deze paragraaf ook niet van toepassing is bij wonen, is dat er in het Besluit lozing afvalwater huishoudens ook geen regels aan deze lozingen waren gesteld, anders dan de zorgplicht.

Artikel 2.3.13.2 Bodem

Het wassen van motorvoertuigen dient in principe plaats te vinden boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Vanwege de aard van de activiteit waarbij continue bodembedreigende vloeistoffen over de voorziening stromen zijn niet-vloeistofdichte voorzieningen niet toereikend.

Op de verplichting om het wassen van motorvoertuigen plaats te laten vinden boven een vloeistofdichte bodemvoorziening is een uitzondering gemaakt voor het wassen van motorvoertuigen op een mobiele wasinstallatie. Dergelijke installaties worden tegenwoordig steeds meer toegepast bij initiatiefnemers die zelf niet beschikken over de vereiste voorzieningen. Mobiele installaties moeten wel voldoende bodembeschermende werking hebben. Daarom is bepaald dat er geen vloeistoffen in de bodem terecht mogen komen.

Artikel 2.3.13.3 Water

Uitgangspunt bij het lozen van oliehoudend afvalwater is een norm van 20 milligram olie per liter in enig steekmonster. Aan deze norm kan worden voldaan door ofwel het toepassen van zuiveringstechnieken volgens BBT, ofwel het zodanig inrichten van de werkwijze, dat het gehalte van 20 milligram per liter ook zonder behandeling in zuiveringsvoorzieningen niet wordt overschreden.

Op de norm van 20 milligram per liter wordt een uitzondering gemaakt als het afvalwater geleid wordt door een olie-afscheider en slibvangput die voldoen aan NEN-EN 858-1 en 2. Vanzelfsprekend moeten de olie-afscheider en slibvangput adequaat functioneren. Dit kan worden beoordeeld aan de hand van het oliegehalte van het geloosde water. Daarbij is het wel van belang, dat de werkwijze (waaronder de keuze van het reinigingsmiddel en de wijze van toepassing van een eventuele hogedrukreiniger) zodanig is dat een goede werking van de afscheider niet onmogelijk wordt gemaakt door vorming van emulsies. Ook moeten de slibvangput en olieafscheider goed worden onderhouden. Dit omvat het tijdig

ledigen en reinigen en het zo spoedig mogelijk verhelpen van geconstateerde gebreken. Wanneer het verwijderen van afgescheiden olie en slib exact aan de orde is kan afhankelijk van het type afscheider verschillen. Over het algemeen moet de slibvangput of slibvangruimte worden geleegd wanneer deze voor meer dan 50% gevuld is met slib/zand. Dit valt onder de specifieke zorgplicht.

Om de goede werking van een slibvangput en olieafscheider te waarborgen dient bij alle afscheiders, naast het zo nodig verwijderen van olie en slib, de afscheider met enige regelmaat volledig geleegd en gereinigd te worden en onderzocht te worden op aantasting en andere gebreken. Gebleken gebreken moeten zo spoedig mogelijk verholpen worden. Ook dit valt onder de specifieke zorgplicht.

Artikel 2.3.13.4 Meet- en rekenbepalingen

Dit artikel geeft aan welke normen gehanteerd worden bij bemonstering van afvalwater. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.14 Niet-industriële voedselbereiding

Artikel 2.3.14.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op (kleinschalige) voedselbereiding. Het betreft bijvoorbeeld bedrijfskantines of de horeca.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de voedingsmiddelenindustrie als bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van de kantine van dergelijke bedrijven.

Het werkingsgebied van artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, verschilt enigszins van het werkingsgebied van § 3.6.3 (industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Daardoor ontstaan mogelijk wat verschuivingen in het werkingsgebied van de voorschriften ten opzichte van de oude situatie. Zo is de ondergrens van 400 kW uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer veranderd in 130 kW omdat er in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving een ondergrens van 130 kW wordt gehanteerd. In gevallen waarin dit een probleem oplevert kan dit worden opgelost met maatwerk.

Grootkeukenapparatuur is apparatuur die wordt gebruikt voor professionele keukens in de horeca en bij instellingen. De apparatuur die in professionele keukens wordt gebruikt, is een slag groter dan huishoudelijke apparatuur en wordt gekocht bij gespecialiseerde leveranciers.

Grootkeukenapparatuur komt zowel in elektrische als gasgestookte varianten voor. Het maximale vermogen van grootkeukenapparatuur is ongeveer 80 kilowatt. Zware grootkeukenapparaten zijn bijvoorbeeld pastakokers voor een mensa of instelling of de bakwand van een snackbar.

In § 3.6.1 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer werd ook het koken met gewone keukenapparatuur gereguleerd. De geurvoorschriften van de voormalige Activiteitenregeling milieubeheer waren echter niet van toepassing op het koken met gewone keukenapparatuur. Daarom is er is voor gekozen om in de onderhavige regels het werken met gewone keukenapparatuur ook niet te reguleren. De specifieke zorgplicht is voldoende.

Artikel 2.3.14.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.14.3 Water

Vethoudend afvalwater wordt in beginsel altijd op het vuilwaterriool geloosd.

Het is niet toegestaan om afvalwater via een voedselrestvermaler lozen op het vuilwaterriool.
Een voedselrestvermaler vermaalt verteerbare etensresten met toevoeging van water tot een vloeibare afvalstof. Deze vloeibare afvalstof wordt vervolgens met het afvalwater geloosd. De vermalen stoffen kunnen leiden tot verstopping, maar zorgen ook voor een ongewenste toename van organisch afval in het afvalwater.

Bij het lozen van vethoudend afvalwater is het toepassen van een vetafscheider en slibvangput verplicht. Deze moeten voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en -2. Op grond van het zesde lid kan in afwijking van NEN-EN 1825-1en NEN-EN 1825-2, met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan als dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.

Een slibvangput en vetafscheider, die vóór 14 september 2004 zijn geplaatst, hoeven niet te voldoen aan de NEN-EN-normen. In plaats daarvan is volstaan met de voorwaarde ‘afgestemd op de hoeveelheid water’.

Artikel 2.3.14.4 Geur

Eerste lid

Een ontgeuringsinstallatie zoals voorgeschreven in dit artikel dient uiteraard doelmatig te zijn. Op grond van de specifieke zorgplichten in artikel 2.3.1.4 van dit omgevingsplan of artikel 2.11 van het besluit activiteiten leefomgeving moet bijvoorbeeld de capaciteit van de ontgeuringsinstallatie groot genoeg zijn en voldoende vaak worden gereinigd.

Derde lid

Het derde lid betreft overgangsrecht dat overgenomen is uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij het stellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan kan worden beoordeeld of dit overgangsrecht voor een locatie nog noodzakelijk of gewenst is.

§ 2.3.15 Voedingsmiddelenindustrie

Artikel 2.3.15.1 Toepassingsbereik

Het aspect geurimmissie is voor de voedingsmiddelenindustrie, bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet specifiek geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Wel valt dit aspect onder de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze paragraaf is een maatwerkregel op grond van die specifieke zorgplicht.

Voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 3.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt het toestaan van (meer) geur door het beginnen of uitbreiden in capaciteit van de activiteit, geregeld via een vergunningaanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Bij de vergunningaanvraag kan een geuronderzoek geëist worden.

Artikel 2.3.15.2 Geur: beginnen of uitbreiden activiteit

Dit artikel is een voortzetting van artikel 3.140, eerste lid van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Het bevoegd gezag kan in, afwijking van dit artikel, bij maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.3.1.8 van dit omgevingsplan, een bepaalde mate van nieuwe geurhinder ter plaatse van geurgevoelige gebouwen toestaan.

Ook kan het bevoegd gezag, bij maatwerkvoorschrift bepalen dat een bepaalde geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten niet wordt overschreden, of dat technische voorzieningen worden aangebracht of gedragsregels in acht worden genomen om de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Bij het industrieel vervaardigen of bewerken van levensmiddelen of voeder is de kans op geurhinder reëel. Daarom kan het bevoegd gezag via een maatwerkvoorschrift om een geuronderzoek vragen. In dat geuronderzoek wordt onder meer aangegeven welke maatregelen worden getroffen ter voorkoming of beperking van geurhinder ter plaatse van geurgevoelige gebouwen.

§ 2.3.16 Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of, uitsnijden van vlees, vis of organen.

Artikel 2.3.16.1 Toepassingsbereik

Op het slachten van meer dan 10.000 kilogram levend gewicht aan dieren per week is §3.4.8 (Voedingsmiddelenindustrie) van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing. Bij de andere drie activiteiten staat geen ondergrens, maar § 3.4.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving is van toepassing op alle IPPC-installaties in de voedingsmiddelenindustrie. Wanneer dus de andere drie activiteiten onderdeel zijn van een IPPC-installatie, dan is deze paragraaf niet van toepassing.

Artikel 2.3.16.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.16.3 Water: lozingsroute en zuivering

Door het inpandig uitvoeren van deze activiteiten wordt voorkomen dat afvalwater onbedoeld in de bodem of het oppervlaktewater terecht komt.

Bij het lozen van vethoudend afvalwater is het toepassen van een vetafscheider en slibvangput verplicht. Deze moeten voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en -2. Op grond van het vijfde lid kan in afwijking van NEN-EN 1825-1en NEN-EN 1825-2, met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan als dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider. In plaats van een vetafscheider kan ook een flocculatie-afscheider als alternatieve maatregel worden toegepast.

Een slibvangput en vetafscheider, die vóór 14 september 2004 zijn geplaatst, hoeven niet te voldoen aan de NEN-EN-normen. In plaats daarvan is volstaan met de voorwaarde «afgestemd op de hoeveelheid water». Hetzelfde geldt voor flocculatie-afscheider geplaatst voor 1 januari 2013.

Voor meer uitleg over de zuivering bij het lozen van vethoudend afvalwater in een vuilwaterriool wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting bij artikel 4.407 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.3.16.4 Geur: voorkomen of beperken geurhinder

Een ontgeuringsinstallatie zoals voorgeschreven in het eerste lid, onder b, van dit artikel dient uiteraard doelmatig te zijn. Op grond van de specifieke zorgplichten in artikel 2.3.1.4 van dit omgevingsplan of artikel 2.11 van het besluit activiteiten leefomgeving moet bijvoorbeeld de capaciteit van de ontgeuringsinstallatie groot genoeg zijn en voldoende vaak worden gereinigd.
Het tweede lid bevat oud overgangsrecht dat beleidsneutraal is overgenomen. In een later stadium kan nog worden bezien of dit overgangsrecht nog nodig is of in overeenstemming met de meest recente inzichten.

Artikel 2.3.16.5 Bodem: bodembeschermende voorziening

Een aaneengesloten bodemvoorziening is een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert en waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht.

Artikel 2.3.16.6 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.7 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.8 Bodem: eindonderzoek bodem

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.9 Bodem: rapport van het eindonderzoek bodem

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.10 Gegevens en bescheiden: beëindigen activiteit

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.11 Bodem: herstel van de bodemkwaliteit

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.12 Informeren: herstelwerkzaamheden

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.16.13 Water: opruimen gemorste en gelekte stoffen

Bij het pekelen van dierlijke bijproducten en organen kunnen bepaalde stoffen lekken en worden gemorst, die bij voorkeur niet in het afvalwater terecht mogen komen. Daarom is in dit artikel voorgeschreven dat ze zoveel mogelijk, zonder verder toevoegen van water worden opgeruimd en afgevoerd als afvalstof en dat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat deze stoffen in het afvalwater terecht kunnen komen.

§ 2.3.17 Opwekken van elektriciteit met een windturbine

Artikel 2.3.17.1 Toepassingsbereik

Onder deze paragraaf vallen windturbines met een rotordiameter van meer dan 2 m.
Een windturbine die deel uitmaakt van een windpark in de Noordzee, valt niet onder deze paragraaf.

Artikel 2.3.17.2 Slagschaduw: stilstandvoorziening

De passerende schaduw van draaiende wieken van een windturbine kan op bepaalde plaatsen en onder bepaalde omstandigheden een hinderlijk schaduweffect, dat wil zeggen wisseling van lichtsterkte, veroorzaken. Dit kan vooral hinderlijk zijn als de schaduw over ramen valt en zich bijvoorbeeld over een werkplek beweegt waar gestudeerd of gelezen wordt. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie van het passeren (rotortoerental), door de blootstellingsduur en door de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte. Passeerfrequenties tussen 2,5 en 14 Hz (aantal passeringen per seconde) veroorzaken hinder. Bij grotere turbines is het toerental lager zodat de passeerfrequenties doorgaans beneden 2,5 Hz liggen. Naast de passeerfrequentie is een aantal andere factoren ook bepalend voor eventuele hinder in de omgeving. Deze factoren zijn dermate locatiespecifiek dat het ondoenlijk is een eenduidige alomvattende norm te stellen. Doorgaans is het noodzakelijk deze factoren in samenhang te analyseren en te projecteren op de specifieke situatie. Zo nodig kan hieromtrent een maatwerkvoorschrift worden gesteld. Uit jurisprudentie van de Raad van State is gebleken dat, afgezien van de beperkingen ten aanzien van de passeerfrequenties (niet tussen 2,5 - 14 Hz), ten aanzien van de hinderduur en gelet op het alara-beginsel van de Wet milieubeheer geen nul-hinder als uitgangspunt genomen hoeft te worden (E03.95 1961, 24 oktober 1996). Zo is een hinderduur van maximaal 64 (en gemiddeld 17) dagen per jaar met een maximum van 20 minuten per dag als aanvaardbaar te beschouwen. Bovendien zijn in veel gevallen eenvoudige voorzieningen aan te brengen aan een turbine. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een stilstandregeling. Hoewel het hier om lichthinder gaat wordt ook hier de definitie van geluidgevoelig gebouw gebruikt, omdat in de praktijk gebleken is dat het bij lichthinder meestal om dezelfde te beschermen objecten gaat als bij geluid. Indien zich in de buitenmuur van te beschermen gebouwen of woonwagens geen ramen bevinden zal er geen hinder door slagschaduw optreden. Tuinen bij woningen worden niet beschermd ten aanzien van slagschaduw. Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het in werking hebben van een windturbine aanvullend maatwerkvoorschriften stellen met het oog op het voorkomen of beperken van hinder door slagschaduw indien artikel 2.3.17.2 in een specifiek geval niet toereikend is.

Artikel 2.3.17.3 Lichtschittering: beperken van reflectie en artikel 2.3.17.4 Lichtschittering: meten reflectiewaarden

Lichthinder door lichtschittering kan voorkomen worden door het gebruik van niet-reflecterende materialen of door coating op de rotorbladen aan te brengen. Daarnaast blijkt dat door weersinvloeden

de rotorbladen mat kunnen worden (glansgraad maximaal 30%) waardoor reflectiewaarden in de tijd afnemen. De methode van meten van reflectiewaarden is opgenomen in NEN-EN-ISO 2813, 'Verven en vernissen - Metingen van de glans (spiegelende reflectie) van niet-metallieke verflagen onder 20°, 60° en 85°, uitgave 1999'. Hoewel de voorkeur uitgaat naar de meetmethode uit dit voorschrift, kan ook van een gelijkwaardige meetmethode gebruik worden gemaakt. Gelijkwaardige meetmethoden zijn bijvoorbeeld opgenomen in DIN (Deutsche Industrie Norm) 67530 en NEN 3632.
Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het opwekken van elektriciteit met een windturbine aanvullend maatwerkvoorschriften stellen met het oog op het voorkomen of beperken van hinder door lichtschittering indien artikel 2.3.17.3 of 2.3.17.4 in een specifiek geval niet toereikend is.

§ 2.3.18 In werking hebben van een acculader

Artikel 2.3.18.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf heeft enkel betrekking op het opladen van 'natte' accu's. Deze accu's bevatten (zwavel)zuur en zijn niet volledig gesloten waardoor er lekkage kan optreden.

Deze activiteit was onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer niet meldingsplichtig. Vandaar dat er geen plicht om gegevens en bescheiden aan te leveren is opgenomen in deze paragraaf.

Artikel 2.3.18.2 Bodem: bodembeschermende voorziening

Uit een natte accu kan zuur lekken, dat de bodem kan verontreinigen. Daarom moet een aaneengesloten bodemvoorziening aanwezig zijn. Een aaneengesloten bodemvoorziening is een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert en waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht.

Artikel 2.3.18.3 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.18.4 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

§ 2.3.19 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage

Artikel 2.3.19.1 Toepassingsbereik

Wanneer een parkeergarage mechanische ventilatie heeft, is er een emissie uit een puntbron van uitlaatgassen van auto's. Hierdoor kan er lokaal geurhinder of een te hoge concentratie van stoffen die gevaarlijk zijn voor de gezondheid ontstaan.

Artikel 2.3.19.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Deze paragraaf treedt in werking bij een parkeergarage met meer dan 20 parkeerplaatsen. De plicht gegevens en bescheiden te verstrekken treedt in werking bij een parkeergarage met meer dan 30 parkeerplaatsen. Dit verschil is afkomstig uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarbij een parkeergarage pas vanaf 30 parkeerplaatsen meldingsplichtig was.

Artikel 2.3.19.3 Lucht en geur: afvoeren emissies

Eerste lid

De voorschriften in het eerste lid dienen om te voorkomen dat er op een bepaald punt geurhinder of een te hoge concentratie ontstaat van stoffen die gevaarlijk zijn voor de gezondheid.

Tweede lid

Het tweede lid betreft overgangsrecht dat overgenomen is uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij het stellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan kan worden beoordeeld of dit overgangsrecht voor een locatie nog noodzakelijk of gewenst is.

§ 2.3.20 Traditioneel schieten

Artikel 2.3.20.1 Toepassingsbereik

Traditioneel schieten is het schieten door schutterijen of schuttersgilden met buksen of geweren vanaf een vaste standplaats op een stilstaand doel in de buitenlucht.

Het traditioneel schieten vindt voornamelijk plaats bij schutterijen en schuttersgilden in de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. Afhankelijk van de streek worden andere schietdisciplines beoefend. De meest gebruikelijke disciplines van het traditioneel schieten zijn:

- Oud-Limburgs schieten: het harkschieten en het vogelschieten.
- Brabants schieten: het schieten op de wip en het gaai- of vogelschieten.
- Gelders schieten: het lepel- of fladderschieten, het vogelschieten en het schieten op de schijf.

Artikel 2.3.20.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Met de plaats waar bodembedreigende stoffen worden gebruikt, wordt bedoeld het hele gebied, van de plaatst waar wordt geschoten tot de plaats waar de munitie terecht kan komen.

Artikel 2.3.20.3 Bodem en externe veiligheid

Bij het traditioneel schieten dient een kogelvanger te worden toegepast. Een kogelvanger is een voorziening, waarmee alle afgeschoten kogels dienen te worden opgevangen. Het schieten dient zodanig plaats te vinden dat alle afgeschoten kogels in de kogelvanger terecht komen. Voor bepaalde schietdisciplines kan dat betekenen dat het schieten met een oplegsteun of affuit nodig is. Om ervoor zorg te dragen dat alle afgeschoten kogels in de kogelvanger terecht komen, mogen ongeoefende schutters alleen met toepassing van een affuit schieten. De baancommandant beoordeelt of sprake is van een geoefende of een ongeoefende schutter.

Het toepassen van een kogelvanger is noodzakelijk in het kader van externe veiligheid en ten behoeve van het voorkomen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de belasting van de bodem.

Door het toepassen van een kogelvanger worden de externe veiligheidsrisico's van het traditioneel schieten zoveel mogelijk beperkt, doordat geen kogels achter het doel – waarop geschoten wordt – terecht komen. Het gebruik van de kogelvanger beperkt derhalve de 'onveilige zone'.

Daarnaast is het toepassen van een kogelvanger noodzakelijk ten behoeve van het voorkomen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de belasting van de bodem. Bij het traditioneel schieten wordt onder meer gebruik gemaakt van kogels die uit lood bestaan. Lood is schadelijk voor het milieu en derhalve een zwarte lijst-stof. Door het toepassen van een kogelvanger wordt voorkomen dat kogels in de bodem terecht kunnen komen. Afgeschoten kogels worden opgevangen in een verzamelbak (of wattenbak). Deze verzamelbak maakt onderdeel uit van de kogelvanger.

In de paragraaf van het Activiteitenbesluit over traditioneel schieten stonden ook bepalingen over het zich bij de kogelvanger bevinden van personen of veediersoorten. Dit gedragsvoorschrift valt nu onder de specifieke zorgplicht.

Artikel 2.3.20.4 Bodem: bodembeschermende voorziening

Eerste lid

Er dient te worden voorkomen dat de hulzen van verschoten patronen in of op de bodem terecht komen. Om deze reden wordt in het eerste lid van dit artikel voorgeschreven dat het schieten plaats dient te vinden boven een bodembeschermende voorziening. Dit betekent dat de zone rond de standplaats van de schutter dusdanig geconditioneerd dient te zijn, dat het verzamelen van de hulzen makkelijk uitvoerbaar is.

Tweede lid

De kogelvanger, bedoeld in artikel 2.3.20.3, dient opgesteld te worden boven een bodembeschermende voorziening, om te voorkomen dat de kogels die opgevangen worden door de kogelvanger, maar onverhoopt niet in de verzamelbak terecht komen, op of in de bodem terecht kunnen komen. De exploitant van de schietbaan kan een keuze maken voor de toe te passen bodembeschermende voorzieningen (en daarbij horende maatregelen).
Doorgaans gaat het om een verharding, kleed of voldoende dik plasticfolie met voldoende oppervlakte onder de kogelvanger. De kogels die niet worden opgevangen in de verzamelbak komen op deze voorziening terecht. Deze kogels, maar ook de kogels die worden opgevangen in de verzamelbak, moeten na afloop van een schietdag worden verwijderd om uitloging naar de bodem te voorkomen.
Een andere optie is het treffen van voorzieningen waardoor verzekerd wordt dat alle kogels die worden opgevangen door de kogelvanger terecht komen in de verzamelbak. Dit kan gerealiseerd worden door de kogels, die worden opgevangen door de kogelvanger, door middel van een gesloten buis af te voeren naar een afgesloten verzamelbak.

Artikel 2.3.20.5 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.6 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.7 Eindonderzoek bodem

Met het gedeelte van de locatie waar het traditioneel schieten heeft plaatsgevonden, wordt het gehele gebied bedoeld, van de standplaats van de schutters tot de plek waar munitie terecht kan komen. Voor het overige is dit artikel is gelijk aan artikel 5.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.8 Rapport van het eindonderzoek bodem

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.9 Gegevens en bescheiden: beëindigen activiteit

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.10 Herstel van de bodemkwaliteit

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.20.11 Informeren: herstelwerkzaamheden

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

§ 2.3.21 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht

Artikel 2.3.21.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op buiten sporten met terreinverlichting. Wanneer een sportveld terreinverlichting heeft, kan dit lichthinder veroorzaken voor omwonenden.

Artikel 2.3.21.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.21.3 Licht

Dit artikel beperkt het gebruik van de terreinverlichting tot specifiek aangewezen gevallen. Op grond van het tweede lid wordt een uitzondering gemaakt voor bepaalde festiviteiten en speciaal aangewezen andere activiteiten.

§ 2.3.22 Opslaan van vaste mest

Artikel 2.3.22.1 Toepassingsbereik

Eerste lid

Bij het opslaan van minder dan 3 m^3 vaste mest gelden geen eisen, anders dan de specifieke zorgplicht.
Tweede lid, onder a

Als mest korter dan twee weken op één plek opgeslagen ligt, dan is deze paragraaf niet van toepassing. Wel geldt de specifieke zorgplicht.

Tweede lid, onder b

Een opslag van meer dan 600 m^3 valt niet onder het toepassingsbereik van deze paragraaf. In artikel 2.3.25.10 is een vergunningplicht opgenomen voor de opslag van meer dan 600 m^3 vaste mest.

Tweede lid, onder c

Het opslaan van vaste mest maakt vaak deel uit van bijvoorbeeld een veehouderij, een akkerbouwbedrijf of een agrarisch loonwerkbedrijf die aangewezen zijn als milieubelastende activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat geval gelden niet de regels uit deze paragraaf, maar de regels voor de opslag van vaste mest uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels uit deze paragraaf gelden voor opslagen die behoren bij bijvoorbeeld veehouderijen die minder landbouwhuisdieren houden dan de ondergrenzen, opgenomen in art 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kinderboerderijen, dierentuinen of bij maneges.

Artikel 2.3.22.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.22.3 Bodem: opslag

Een aaneengesloten bodemvoorziening is een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert en waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht.

Artikel 2.3.22.4 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.22.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.22.6 Water: lozingsroute

Het gelijkmatig verspreiden over onverharde bodem van vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest is voorgeschreven omdat het lozen van deze vloeistoffen in het riool of in oppervlaktewater niet de voorkeur heeft.

Artikel 2.3.22.7 Geur

Dit artikel is niet van toepassing op opslaan van vaste mest, afkomstig van landbouwhuisdieren of van paarden de gehouden worden in verband met het berijden. Hiervoor geldt artikel 2.3.6.4.1.

§ 2.3.23 Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen

Artikel 2.3.23.1 Toepassingsbereik

Het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoermiddelen maakt vaak deel uit van een veehouderij, die aangewezen is al milieubelastende activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.200 Besluit activiteiten leefomgeving) of een agrarisch loonwerkbedrijf dat aangewezen is al milieubelastende activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.215 Besluit activiteiten leefomgeving). In dat geval gelden niet de regels uit deze paragraaf, maar de regels voor de opslag van kuilvoer of vaste bijvoermiddelen uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels uit deze paragraaf gelden voor opslagen die behoren bij bijvoorbeeld veehouderijen die minder landbouwhuisdieren houden dan de ondergrenzen, opgenomen in art 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kinderboerderijen, dierentuinen of bij maneges.
Het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen kan ook geurhinder veroorzaken. Hiervoor geldt artikel 2.3.6.4.3 (geur: afstanden - opslaan kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen)

Artikel 2.3.23.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.23.3 Bodem: bodembeschermende voorziening

Een elementenbodemvoorziening is een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert, waarvan eventuele onderbrekingen of naden niet zijn gedicht.

Artikel 2.3.23.4 Bodem: logboek bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.23.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgevingl. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.23.6 Water: lozingsroute vrijkomende vloeistoffen

Door het gelijkmatig verspreiden over onverharde bodem van vrijkomende vloeistoffen wordt grotendeels voorkomen dat deze in het oppervlaktewater terecht komen.

Artikel 2.3.23.7 Water: lozingsroutes afvalwater bodembeschermende voorziening

Dit artikel is gelijk aan artikel 4.846 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

§ 2.3.24 Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels

Artikel 2.3.24.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat voorschriften voor het houden van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels. Hieronder vallen dus bijvoorbeeld het op kleine schaal houden van landbouwhuisdieren, kinderboerderijen, dierentuinen, maneges, hondenkennel of dierenasiel. Het grootschalig houden van landbouwhuisdieren wordt geregeld door het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het houden van landbouwhuisdieren of paarden of pony's kan ook geurhinder veroorzaken. Hiervoor gelden de artikelen uit paragraaf 2.3.6.2 (Geur door het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden).

Deze paragraaf bevat geen aanvullende geurvoorschriften voor het houden van andere zoogdieren of vogels. Wanneer er toch maatregelen tegen geuroverlast noodzakelijk zijn kan het bevoegd gezag deze bij maatwerkvoorschrift stellen. Te denken valt aan maatwerkvoorschriften waarbij wordt voorgeschreven dat uitwerpselen met een bepaalde frequentie worden verwijderd of maatwerkvoorschriften met betrekking tot de uitvoering en ligging van een dierenverblijf.

Het voorschrift uit het Activiteitenbesluit 'Het te lozen afvalwater als gevolg van het reinigen en ontsmetten van dierenverblijven kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd' is niet meer expliciet uitgeschreven, omdat dit onder de specifieke zorgplicht valt.

Artikel 2.3.24.2 Gegevens en bescheiden

Zie de toelichting bij artikel 2.3.11.2 voor een uitleg van de plicht om deze gegevens en bescheiden te verschaffen.

Artikel 2.3.24.3 Bodem: bodembeschermende voorziening

Uitwerpselen van dieren kunnen de bodem verontreinigen. Een aaneengesloten bodemvoorziening is in principe voldoende om het bodemrisico tot verwaarloosbaar te beperken. Bij een dierenverblijf in de open lucht zoals een dierenweide ontbreekt de vloer. Over het algemeen zal dit geen problemen geven, mits de uitwerpselen en andere bederfelijke waren regelmatig worden verwijderd. Hiervoor is geen frequentie vastgesteld. Het bevoegd gezag kan de frequentie nader invullen met een maatwerkvoorschrift als dat nodig is om geurhinder te beperken of ten behoeve van bodembescherming.

Artikel 2.3.24.4 Bodem: logboek

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.24.5 Bodem: bewaren resultaten, beoordelingen en bewijzen

Dit artikel is gelijk aan artikel 5.21, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.3.24.6 Water: lozingsroute en emissiegrenswaarde

Dit artikel stelt eisen aan het afvalwater afkomstig van dierenverblijven waarin landbouwhuisdieren of paarden of pony's voor het berijden worden gehouden.
Het gaat dan om aantallen landbouwhuisdieren die niet vallen onder de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dieren bij kinderboerderijen of dierentuinen zijn geen landbouwhuisdieren. Daarvoor gelden de eisen uit dit artikel ook niet.

Artikel 2.3.24.8 Meet- en rekenbepalingen

Dit artikel geeft aan welke normen worden gehanteerd bij bemonstering van afvalwater. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

§ 2.3.25 Vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten

Artikel 2.3.25.1 Toepassingsbereik

In dit artikel zijn de milieubelastende activiteiten die al vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving uitgezonderd van de vergunningplicht op grond van deze paragraaf.
Het gaat dan bijvoorbeeld om de vergunningplichten voor complexe bedrijven en vergunningplichtige gevallen alleen vanwege mer-beoordeling.
Ook zijn in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichten aangewezen voor de activiteiten, die ook in deze paragraaf als vergunningplichtig zijn aangewezen. Het gaat dan in ieder geval om:

V*erwerken polyesterhars*
Op grond van artikel 3.135 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor deze activiteit een vergunningplicht als de activiteit onderdeel is van een ippc-installatie.

Opslaan propaan of propeen in meer dan twee opslagtanks
Op grond van artikel 3.22 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt er een vergunningplicht voor opslagtanks met een inhoud van meer dan 13 m^3.

Genetisch gemodificeerde organismen
Op grond van artikel 3.247 Besluit activiteiten leefomgeving geldt er een vergunningplicht voor ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 waarop inperkingsniveau IV van toepassing is.

Artikel 2.3.25.2 Omgevingsvergunning verwerken polyesterhars

Deze vergunningplicht betreft de voortzetting van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor handelingen met polyesterhars en de bijbehorende toetsingsgrond voor geurhinder.

Tweede lid

De te vertrekken gegevens en bescheiden moeten ook op grond van paragraaf 4.110 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangeleverd. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag

al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.3 Omgevingsvergunning installeren gesloten bodemenergiesysteem

Deze vergunningplicht betreft de voortzetting van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor gesloten bodemenergiesystemen.

Tweede lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt op grond van artikel 4.1137 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.4 Omgevingsvergunning kweken maden van vliegende insecten

Bij het kweken van maden van vliegende insecten moeten in ieder geval in ieder geval maatregelen ter voorkoming van geurhinder worden getroffen.

Artikel 2.3.25.5 Omgevingsvergunning opslaan propaan of propeen

Eerste lid

De belangrijkste beoordelingsgrond voor deze activiteit is de veiligheid. Opslagtanks voor gassen die in elkaars onmiddellijke nabijheid staan, kunnen elkaar beïnvloeden bij incidenten. Het risico van twee opslagtanks in elkaars nabijheid is meer dan twee keer zo groot als het risico van de twee opslagtanks apart. De PGS-richtlijnen schrijven om die reden voor dat opslagtanks onderling bepaalde afstanden aan moeten houden, en ook een bepaalde afstand tot de erfgrens aan moeten houden.
Daarom is er een vergunningplicht voor het opslaan van propaan in meer dan twee opslagtanks. Dit is vanwege het feit dat bij drie opslagtanks de beoordeling en berekening nog complexer wordt.
Op grond van artikel 2.3.25.1 geldt deze vergunningplicht niet voor milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen zijn als vergunningplichtig.

Tweede lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden bij de melding op grond van artikel 4.897 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.6 Omgevingsvergunning tanken met LPG

Eerste lid

De belangrijkste beoordelingsgrond voor deze activiteit is de veiligheid.

Tweede lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden bij de melding op grond van artikel 4.472a van het Besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.7 Omgevingsvergunning antihagelkanonnen

De belangrijkste beoordelingsgrond voor deze activiteit is geluidhinder.

Artikel 2.3.25.8 Omgevingsvergunning biologische agens

Tweede lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden bij de melding op grond van artikel 4.648 van het besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.9 Omgevingsvergunning genetisch gemodificeerde organismen

Eerste lid.

Deze vergunningplicht is niet van toepassing als het gaat om ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 waarop inperkingsniveau IV van toepassing is. In dat geval geldt de vergunningplicht op grond van artikel 3.247 van het Besluit Activiteiten leefomgeving.

Derde lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden bij de melding op grond van artikel 4.630 van het besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.10 Omgevingsvergunning opslaan dierlijke meststoffen

Tweede lid

Deze gegevens en bescheiden komen overeen met de gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden bij de melding op grond van artikel 4.836 van het besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 16.55, vijfde lid, van de Omgevingswet vloeit voort dat de gegevens en bescheiden niet behoeven te worden verstrekt voor zover het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Artikel 2.3.25.11 Vangnetvergunning lozen in de bodem

In de voorgaande paragrafen van deze afdeling zijn verschillende lozingen in de bodem toegestaan. Voor alle andere lozingen is een voorafgaande toestemming vereist, vanwege de nadelige gevolgen die dergelijke lozingen kunnen hebben voor de bodemkwaliteit. De voorafgaande toestemming heeft de vorm van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Voorheen was hiervoor een maatwerkvoorschrift op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten

inrichtingen of het Besluit lozing afvalwater huishoudens vereist. Een omgevingsvergunning ligt echter meer voor de hand, omdat de activiteit zonder toestemming geheel verboden is.
De vergunningplicht geldt niet voor lozingen die afkomstig zijn van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat besluit bevat immers al de regels die ter bescherming van de bodem nodig zijn.
Bij de aanvraag van de vergunning moet het maximale debiet van de lozing en het soort afvalwater worden vermeld. Dit gebruikt de gemeente om het risico op wateroverlast en de effecten van de lozing op de bodemkwaliteit te beoordelen.
Dit artikel is niet van toepassing op lozingen bij wonen, omdat het Besluit lozing afvalwater huishoudens alle lozingen bij wonen toestond. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van deze afdeling.

Artikel 2.3.25.12 Vangnetvergunning lozen in schoonwaterriool

In de voorgaande paragrafen van deze afdeling zijn verschillende lozingen in de schoonwaterriolering toegestaan. Voor alle andere lozingen is een voorafgaande toestemming vereist, vanwege de nadelige gevolgen die dergelijke lozingen kunnen hebben voor de doelmatige werking van die riolering en voor de oppervlaktewaterkwaliteit. De voorafgaande toestemming heeft de vorm van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Voorheen was hiervoor een maatwerkvoorschrift op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen of het Besluit lozing afvalwater huishoudens vereist. Een omgevingsvergunning ligt echter meer voor de hand, omdat de activiteit zonder toestemming geheel verboden is.
Bij de aanvraag van de vergunning moet het maximale debiet van de lozing en het soort afvalwater worden vermeld. Dit gebruikt de gemeente om het risico op wateroverlast en de effecten van de lozing op de riolering en de oppervlaktewaterkwaliteit te beoordelen.
Dit artikel is niet van toepassing op lozingen bij wonen, omdat het Besluit lozing afvalwater huishoudens alle lozingen bij wonen toestond. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van deze afdeling.

Artikel 2.3.25.13 Beoordelingsregels overige milieubelastende activiteiten

Voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op grond van dit omgevingsplan, zijn de beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing. Dat sluit aan op de situatie die gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Afdeling 2.4 Overige activiteiten

§ 2.4.1 Aanvraagvereisten

Artikel 2.4.1.1 Toepassingsbereik

Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht waren de indieningsvereisten voor omgevingsvergunningen op rijksniveau geregeld, ook als de vergunningplicht was ingesteld in een bestemmingsplan of gemeentelijke verordening. Deze indieningsvereisten waren opgenomen in de Regeling omgevingsrecht en komen niet meer terug op rijksniveau. Daarom worden deze opgenomen in deze paragraaf. Voor zover het gaat om vergunningplichten die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht waren ingesteld in gemeentelijke verordeningen (artikel 2.2 van die wet) houden de aanvraagvereisten verband met het overgangsfaserecht, bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet. Artikel 22.8 van de Omgevingswet brengt met zich dat zolang deze vergunningenstelsels nog niet zijn overgeheveld naar het omgevingsplan, de regeling van artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen

omgevingsrecht feitelijk wordt gecontinueerd. Een in een autonome verordening opgenomen vergunningplicht, die nu krachtens artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt aangemerkt als een Wabo-omgevingsvergunningplicht, wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet aangemerkt als een omgevingsvergunningplicht op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet. Door de indieningsvereisten op te nemen in deze paragraaf blijven deze gelden totdat de vergunningenstelsels zijn opgenomen in dit omgevingsplan.

De artikelen 2.4.1.5 tot en met 2.4.1.13 voorzien in specifieke aanvraagvereisten voor omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot een gemeentelijk monument. Bij een gemeentelijk monument gaat het op grond van bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving om een monument of archeologisch monument als bedoeld in de Erfgoedwet waaraan in dit omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven. Op grond van artikel 2.4.1.13 zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op eventuele voorbeschermde gemeentelijke monumenten in dit omgevingsplan. Bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving definieert een voorbeschermd gemeentelijk monument voor zover in het kader van het omgevingsplan van belang als een monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding van gemeentelijk monument te geven.

Voor de leesbaarheid wordt hierna alleen van gemeentelijk monument gesproken, maar kan steeds ook voorbeschermd gemeentelijk monument worden gelezen.

Omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot een gemeentelijk monument komen overeen met de activiteiten die op grond van de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet onder de ‘rijksmonumentenactiviteit’ vallen: het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of een archeologisch monument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Waar gesproken wordt van ‘monument’ wordt alleen op gebouwde en aangelegde (groene) monumenten gedoeld. Waar gesproken wordt van ‘archeologisch monument’ wordt gedoeld op een terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen (zie de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet en artikel 1.1 van de Erfgoedwet).

Voor deze aanvraagvereisten hebben, zoals hierboven al aangegeven, de indieningsvereisten in de Regeling omgevingsrecht onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als basis gediend, aangevuld met indieningsvereisten voor archeologische rijksmonumenten op grond van de Monumentenwet 1988, al dan niet met een aan de stelselkeuzes van de Omgevingswet aangepaste formulering.

In artikel 2.4.1.5 zijnde algemene aanvraagvereisten voor omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot een gemeentelijk monument opgenomen, die bij iedere aanvraag van toepassing zijn. Voor het overige zijn de aanvraagvereisten in verschillende artikelen gespecificeerd voor de volgende activiteiten:

- activiteiten met betrekking tot archeologische monumenten;
- het slopen (= geheel of gedeeltelijk afbreken) van monumenten;
- het gedeeltelijk of volledig verplaatsen van monumenten;
- het wijzigen van een monument (restauratie, verbouw, reconstructie of anderszins wijzigen) of het door herstel ontsieren of in gevaar brengen van een monument;
- het gebruiken van een monument waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Ook zijn er twee artikelen opgenomen met eisen aan tekeningen, een voor monumenten en een voor archeologische monumenten.

Met deze uitsplitsing in activiteiten wordt voorkomen dat initiatiefnemers (vergunningaanvragers) worden geconfronteerd met aanvraagvereisten die niet relevant voor hen zijn. Deze insteek bestond al in de Regeling omgevingsrecht, maar is nu verder vereenvoudigd. Bij een aantal artikelen is ook een splitsing aangebracht in aanvraagvereisten die in beginsel altijd noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de voorgenomen activiteit in relatie tot het monument of archeologisch monument en zijn monumentale waarde (eerste lid), en aanvraagvereisten die niet in alle gevallen nodig zijn of die alleen voor bepaalde soorten gemeentelijke monumenten van toepassing zijn (tweede lid).

De aard en de omvang van de activiteit en het soort gemeentelijk monument bepalen welke aanvraagvereisten in een concreet geval van toepassing zijn. Zo zijn voor de beoordeling van een vergunningaanvraag voor uitvoering van een restauratie- of (ver)bouwplan meer gegevens en bescheiden noodzakelijk dan voor het beoordelen van een vergunningaanvraag voor het aanbrengen van gevelreclame. Voorafgaand aan ingrijpende restauraties is het uitvoeren van een bouwhistorisch onderzoek vaak wenselijk, terwijl dit voor kleinere herstelwerkzaamheden meestal niet aan de orde zal zijn. Ook de locatie van de activiteiten is voor de aanvraagvereisten van belang. Als er werkzaamheden in het interieur worden uitgevoerd, zijn interieurfoto's nodig, maar deze zijn doorgaans niet relevant als de ingrepen alleen de buitenkant van het monument betreffen.

Door de grote verscheidenheid aan activiteiten die van invloed kunnen zijn op de monumentale waarde van een monument of archeologisch monument is geen volledig dekkend beeld te geven van alle mogelijke aanvraagvereisten. Het bevoegd gezag kan in specifieke gevallen, naast de genoemde aanvraagvereisten, op grond van artikel 4:2, tweede lid, in samenhang met artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht ook nog andere aanvraagvereisten formuleren. De gevraagde informatie moet uiteraard wel noodzakelijk zijn voor, en in directe relatie te staan tot, de beoordeling van de aanvraag. Het is dan ook in het algemeen bij voorgenomen omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot een gemeentelijk monument raadzaam voor een aanvrager om, alvorens over te gaan tot het maken van definitieve plannen, in vooroverleg te treden met het bevoegd gezag. Zo krijgt hij vroegtijdig inzicht in welke aanvullende aanvraagvereisten in het concrete geval nodig worden geacht en kan rekening worden gehouden met eventuele toepasselijke kwaliteitsnormen of uitvoeringsrichtlijnen voor de instandhouding van monumenten.

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag zal het belang van de (archeologische) monumentenzorg bij het behoud van het monument of archeologisch monument in redelijkheid moeten worden afgewogen tegen de belangen van de aanvrager (eigenaar/gebruiker) en die van derdebelanghebbenden. Bij die belangenafweging staat het voorkomen van nadelige gevolgen van de aangevraagde activiteiten voor het monument of archeologisch monument en de monumentale waarden ervan voorop. Ook zal er bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning rekening moeten worden gehouden met de volgende beginselen uit het verdrag van Granada (de op 3 oktober 1985 te Granada tot stand gekomen Overeenkomst inzake het behoud van het architectonische erfgoed van Europa; Trb. 1985, 163) en het verdrag van Valletta (het op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen herziene Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed; Trb. 1992, 32):

a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten en archeologische monumenten,
b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten,
c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden, en
d. het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Een aanvraag moet dus voldoende inzicht geven in de reden, aard en omvang van de activiteit, de impact op het monument of archeologisch monument en de monumentale waarde ervan, en het (voorgenomen) gebruik van het monument of archeologisch monument.

Artikel 2.4.1.2 Omgevingsplanactiviteit: uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid

Dit artikel bevat een aantal specifieke aanvraagvereisten voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een werk, niet zijnde een bouwwerk, of het uitvoeren van een werkzaamheid. Deze aanvraagvereisten gelden naast de algemene aanvraagvereisten in artikel 4:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (ondertekening, naam en adres van de aanvrager, dagtekening en aanduiding van de gevraagde beschikking) en de aanvraagvereisten in artikel 2.1 (aanduiding van de activiteit, elektronisch adres en telefoonnummer van de aanvrager, aanduiding en begrenzing van de locatie van de activiteit en eventuele gegevens van een gemachtigde).

Met het vereiste om aan te geven welke obstakels aanwezig zijn, bedoeld in het eerste lid, onder c, wordt bijvoorbeeld bedoeld een boom, lantaarnpaal of nutsvoorziening die in de weg staat aan het werk of de werkzaamheid.

Het tweede lid betreft een rapport van een archeologisch vooronderzoek, waarin de archeologische waarde van het archeologisch monument op de locatie(s) van de voorgenomen activiteit nader is vastgesteld. Het bevoegd gezag moet op basis hiervan voldoende inzicht krijgen in de exacte impact van de activiteit op de archeologische waarde van het archeologisch monument. In die gevallen dat de archeologische waarde eerder al voldoende is vastgesteld, zal dit aanvraagvereiste niet nodig zijn.

Artikel 2.4.1.3 Omgevingsplanactiviteit: gebruik van locaties of bouwwerken

Dit artikel bevat aanvraagvereisten voor het gebruiken van locaties of bouwwerken.

Het tweede lid betreft een rapport van een archeologisch vooronderzoek, waarin de archeologische waarde van het archeologisch monument op de locatie(s) van de voorgenomen activiteit nader is vastgesteld. Het bevoegd gezag moet op basis hiervan voldoende inzicht krijgen in de exacte impact van de activiteit op de archeologische waarde van het archeologisch monument. In die gevallen dat de archeologische waarde eerder al voldoende is vastgesteld, zal dit aanvraagvereiste niet nodig zijn.

Artikel 2.4.1.4 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk

Dit artikel bevat een aanvraagvereiste voor een sloopactiviteit. Aannemelijk moet worden gemaakt dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd. Met ‘kan’ worden gebouwd wordt gedoeld op de situatie waarin het bouwen van een vervangend bouwwerk juridisch mogelijk is. Om dit aannemelijk te maken is in beginsel een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor het bouwen van het vervangende bouwwerk voldoende. Om aannemelijk te maken dat er, als de hiervoor bedoelde omgevingsvergunning (nog) niet is verleend, ‘zal’ worden gebouwd, moet de intentie om het vervangende bouwwerk te bouwen op andere wijze te worden onderbouwd, bijvoorbeeld door inzicht te geven in vergevorderde bouwplannen. Dat laatste geldt ook als voor het bouwen van een vervangend bouwwerk op de locatie geen omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is vereist. Dit aanvraagvereiste is opgenomen ter voorkoming van braakliggende terreinen in de bebouwing. Als de situatie zich voordoet dat er geen bouwwerk in de plaats komt van het te slopen bouwwerk dan moet er bekeken worden of de omgevingsvergunning buitenplans kan worden verleend.

Artikel 2.4.1.5 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: algemeen

Dit artikel bevat aanvraagvereisten die voor iedere activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument gelden.

Deze aanvraagvereisten gelden naast de algemene aanvraagvereisten in artikel 4:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (ondertekening, naam en adres van de aanvrager, dagtekening en aanduiding van de gevraagde beschikking) en de aanvraagvereisten in artikel 7.2 van de Omgevingsregeling (aanduiding van de activiteit, elektronisch adres en telefoonnummer van de aanvrager, aanduiding en begrenzing van de locatie van de activiteit en eventuele gegevens van een gemachtigde).

Onderdeel a van dit artikel betreft de identificatie van het gemeentelijk monument waarop de aanvraag betrekking heeft.

Onderdeel b betreft informatie over het huidige en het beoogde gebruik na verlening van de omgevingsvergunning. Deze gegevens zijn nodig om nut en noodzaak van de activiteit en de gevolgen daarvan voor het gemeentelijk monument te kunnen beoordelen.

Onderdeel c is nieuw ten opzichte van de Regeling omgevingsrecht. Dit aanvraagvereiste werd in de praktijk gemist, en dient enerzijds om inzicht te krijgen in de belangen van de aanvrager en de keuzes die ten grondslag liggen aan de aanvraag en anderzijds in de gevolgen voor (de monumentale waarde van) het gemeentelijk monument. Het aanvraagvereiste sluit ook aan op de algemene zorgplicht in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet. Die brengt met zich dat een initiatiefnemer voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd nadelige gevolgen voor het gemeentelijk monument zoveel mogelijk moet voorkomen of beperken, of, als dit niet mogelijk is, de activiteit (in die vorm) achterwege laat. Overigens hoeft niet elk verlies van monumentale waarden tot weigering van de omgevingsvergunning te leiden. Bij de belangenafweging worden ook de belangen van de aanvrager betrokken. Dit volgt onder meer uit artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht. Vooroverleg met het bevoegd gezag is nuttig om te komen tot een haalbaar plan. De aanvrager kan in het kader van het aanvraagvereiste in dit onderdeel refereren aan dit overleg.

Artikel 2.4.1.6 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument die een archeologisch monument betreft

In dit artikel staan de specifieke aanvraagvereisten voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een gemeentelijk monument die een archeologisch monument betreft. Een archeologisch monument is in de Erfgoedwet gedefinieerd als een terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen. Dit artikel is van toepassing als de aanvraag een gemeentelijk monument betreft dat een archeologisch monument is, en kan in bepaalde gevallen van toepassing zijn als deze een archeologisch monument betreft dat geen zelfstandig gemeentelijk monument is, maar zich ter plaatse van een gebouwd of aangelegd gemeentelijk monument bevindt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de resten van een voorganger van een als gemeentelijk monument beschermde kerk die zich daar nog onder bevinden, of aan het bodemarchief onder een slotgracht of kasteeltuin. Als voor de desbetreffende locatie nog geen afweging over de archeologische monumentenzorg heeft plaatsgevonden in het kader van besluitvorming over het toedelen van functies aan locaties, kunnen de archeologische belangen worden meegewogen bij de besluitvorming over de omgevingsvergunning voor een (bodemverstorende) activiteit die een gebouwd of aangelegd gemeentelijk monument betreft. Er kunnen in dat geval aan de omgevingsvergunning in het belang van de archeologische monumentenzorg ook

vergunningvoorschriften worden verbonden ten behoeve van het in situ- of ex situ-behoud van het zich daaronder bevindende archeologisch monument (zie verder de toelichting bij artikel 2.4.2.1).

In de meeste gevallen zal het bij een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in dit artikel gaan om het op een of meer plaatsen verstoren van de bodem, maar het kan bij zichtbare archeologische monumenten, zoals terpen/wierden, kasteelterreinen, hunebedden, grafheuvels en scheepswrakken, bijvoorbeeld ook gaan om ontsiering of beschadiging van het zichtbare deel van het archeologisch monument.

Veel voorkomende activiteiten die betrekking hebben op een archeologisch monument, zijn:
- bouw-, sloop-, inrichtings- en graafwerkzaamheden,
- de aanleg of het onderhoud van infrastructurele werken zoals (spoor)wegen, rioleringen, kabels en leidingen.

Ook kan het gaan om:
- het aanbrengen van verhardingen in de openbare ruimte,
- het aanleggen of dempen van waterlopen en het aanleggen van vaargeulen,
- het aanplanten en verwijderen van (diepwortelende) bomen en struiken,
- het ophogen, verlagen of egaliseren van het maaiveld,
- het wijzigen van het grondwaterpeil,
- het winnen van grondstoffen,
- agrarische grondwerkzaamheden, en
- activiteiten die tot doel hebben de fysieke staat van het archeologisch monument te consolideren of te restaureren.

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld welke gegevens en bescheiden nodig zijn om de exacte locatie(s) te bepalen waar en tot welke diepte het archeologisch monument door de voorgenomen activiteit zal worden verstoord, en op welke wijze.
In onderdeel a moet de aard van de activiteit worden omschreven voor zover de activiteit gevolgen heeft voor de archeologie.
Als het maaiveldniveau, bedoeld in de onderdelen a en c en elders in dit artikel, niet of lastig is vast te stellen, zoals het geval is binnen een bouwwerk, kan hiervoor het niveau van de bovenkant van de afgewerkte begane grondvloer worden aangehouden.
Voor de topografische kaart, bedoeld in onderdeel b, kan gebruik worden gemaakt van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en voor locaties op zee van de officiële zeekaarten van de Dienst der Hydrografie. De BGT-kaart is een digitale topografische kaart met een schaal variërend van 1:500 – 1:5000 en bevat topografische objecten, zoals gebouwen, wegen, spoorwegen, waterlopen, parken en bossen. Via de Landelijke Voorziening BGT-informatie kan eenieder vrij de beschikbare BGT-informatie opvragen en downloaden.
Met de coördinatenparen in dit onderdeel wordt gedoeld op het coördinatensysteem van de Rijksdriehoeksmeting en, voor locaties op zee, het Europees Terrestrisch Referentiesysteem 1989 (ETRS89). Er zijn minimaal twee coördinatenparen nodig, zodat daaruit de schaal van de tekening kan worden herleid.

Met een programma van eisen als bedoeld in onderdeel d kan het bevoegd gezag specifieke eisen aan een archeologische opgraving stellen, gericht op een professionele uitvoering van de archeologische opgraving als bedoeld in de Erfgoedwet. In een programma van eisen worden de onderzoeksvragen en onderzoeksmethoden beschreven en beargumenteerd. Die zijn gebaseerd op de archeologische verwachting uit het aan het veldonderzoek voorafgaande (bureau)onderzoek.

Bij booronderzoek als bedoeld in onderdeel e kan in plaats van met een programma van eisen worden volstaan met een (minder uitvoerig) plan van aanpak. Zie verder de toelichting bij onderdeel d.

In onderdeel f is geregeld dat als sprake is van een zichtbaar archeologisch monument zoals een terp/wierde of een grafheuvel, de aanvrager gevraagd kan worden aan de hand van foto's inzichtelijk te maken wat de huidige situatie is en tekeningen te overleggen waaruit blijkt hoe het archeologisch monument er uit zal zien na realisatie van het voorgenomen plan. Behalve het bouwen van bouwwerken kan het ook andere ingrepen betreffen, zoals terreinverhardingen, het graven of dempen van sloten of het planten van bomen. Het gaat er bij dit aanvraagvereiste om de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor de zichtbaarheid en de belevingswaarde van het archeologisch monument inzichtelijk te maken.

Het aanvraagvereiste in onderdeel g – funderingstekeningen – betreft dat deel van de bouwwerkzaamheden dat in de bodem plaatsvindt. Het bovengrondse deel van het bouwplan is voor de impact op archeologie in de bodem niet relevant.

Tweede lid

Het tweede lid bevat aanvraagvereisten die niet altijd nodig zijn voor de beoordeling van de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het archeologisch monument. Tijdens het vooroverleg kan het bevoegd gezag aangeven welke aanvraagvereisten in het concrete geval van toepassing zijn. Ook kan het bevoegd gezag dergelijke gegevens opvragen naar aanleiding van een ingediende aanvraag, voor de beoordeling waarvan deze gegevens en bescheiden ook nodig blijken.

Onderdeel a betreft een volgens de normen van de archeologische beroepsgroep opgesteld rapport van een archeologisch vooronderzoek, waarin de archeologische waarde van het archeologisch monument op de locatie(s) van de voorgenomen activiteit nader is vastgesteld. Het bevoegd gezag moet op basis hiervan voldoende inzicht krijgen in de exacte impact van de activiteit op de archeologische waarde van het archeologisch monument. In die gevallen dat de archeologische waarde eerder al voldoende is vastgesteld, zal dit aanvraagvereiste niet nodig zijn.

Het rapport in onderdeel b verschilt in die zin van een rapport als bedoeld in onderdeel a, dat uit dit rapport moet blijken wat de gevolgen van de activiteit zullen zijn voor het archeologisch monument, bijvoorbeeld een zettingsrapport (over het samendrukken van de grond door belasting). Een rapport als hier bedoeld is niet altijd nodig, maar vooral als het om specifieke informatie gaat die niet al blijkt uit de overige gegevens en bescheiden en het bevoegd gezag deze informatie zelf niet al heeft.

Met aanlegwerkzaamheden als bedoeld in onderdeel d worden alle werkzaamheden bedoeld die geen bouwactiviteit, sloopactiviteit of ontgrondingsactiviteit zijn en waarbij de bodem wordt geroerd, een werk wordt aangelegd of het terrein anders wordt ingericht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanbrengen van terreinverhardingen, aan het graven of dempen van sloten, aan het planten van bomen, struiken of andere diepwortelende planten, of aan het (deels) ophogen van een terrein. Als deze aanvraagvereisten moeten worden aangeleverd in het kader van een aanvraag voor een omgevingsplanactiviteit of een ontgrondingsactiviteit, kunnen dezelfde bescheiden ook in dit kader worden ingediend. Deze aanvraagvereisten zijn niet nodig in geval van kleinschalige werkzaamheden die door de grondgebruiker of eigenaar zelf worden uitgevoerd. Het gaat bij deze aanvraagvereisten vooral om omvangrijkere werkzaamheden die door een aannemer worden uitgevoerd, zoals het verbreden of verdiepen van sloten, het uitbaggeren van grachten, het beschoeien van vaarwegen, sloten of grachten, het (gedeeltelijk) ophogen van het maaiveld, het graven van sleuven voor kabels, leidingen of riolering, of de aanleg van wegen, opritten of verhardingen (bestrating, parkeerplaatsen).

In onderdeel e is geregeld dat als de activiteit (mede) bestaat uit het geheel of gedeeltelijk afbreken van een bouwwerk het bevoegd gezag bestaande funderingstekeningen kan verlangen. Dit kan uiteraard niet als deze tekeningen verloren zijn gegaan of redelijkerwijs niet meer te achterhalen zijn.

Bij de sonaropnamen, bedoeld in onderdeel f, gaat het doorgaans om zogenoemde ‘multibeamopnamen’. Deze hebben als doel om de topografische hoogte, de bathymetrie, van de zeebodem ter plekke te bepalen en dienen als nulmeting, om de situatie voorafgaand aan de ingreep te kunnen vergelijken met die daarna.

Artikel 2.4.1.7 Eisen aan tekeningen als bedoeld in artikel 2.4.1.6

Dit artikel bevat de eisen aan tekeningen als bedoeld in artikel 2.4.1.6.

Artikel 2.4.1.8 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten voor zover een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument bestaat uit het slopen van een monument. Onder slopen wordt verstaan het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen, zie de begripsbepaling van slopen in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet. Het gaat hierbij dus niet alleen om het slopen van een monument of complete bouwdelen, maar ook over het slopen van kleinere onderdelen zoals muren, houtwerkconstructies, deuren en vensters, of interieurelementen.

Eerste lid

De foto’s in onderdeel a moeten een duidelijke indruk geven van de technische staat en de ruimtelijke context van het monument of het te slopen onderdeel, zodat de noodzaak van de voorgenomen sloop voldoende wordt geïllustreerd. Het gaat er hierbij niet om dat het originele (digitale) foto’s moeten zijn, maar het mogen geen onduidelijke kopieën zijn.

Situatietekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 1°, zijn nodig in geval van het gedeeltelijk afbreken van het monument waarbij de omvang van het monument wijzigt. Als de voorgenomen activiteit alleen bestaat uit inpandig slopen of als het monument geheel wordt gesloopt, geldt dit aanvraagvereiste dus niet.

Opnametekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 2°, zijn tekeningen waarop de toestand van het monument voorafgaand aan de activiteit is weergeven. Afhankelijk van de aard, omvang en plaats van de voorgenomen sloop kan het gaan om plattegronden, doorsneden, gevelaanzichten en een dakaanzicht. Bij uitsluitend inpandige sloopwerkzaamheden zullen die laatste twee soorten tekeningen niet nodig zijn.

Uit slooptekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 3°, moet blijken welke materialen of onderdelen verwijderd worden. Dit moet de omvang en de exacte impact van de voorgenomen sloopwerkzaamheden op het monument inzichtelijk maken. De opnametekeningen kunnen hiervoor als basis worden gebruikt.

Een omschrijving van de aard van en de bestemming voor het door de sloop vrijkomende materiaal als bedoeld in onderdeel c is van belang omdat aan de omgevingsvergunning het voorschrift kan worden verbonden deze onderdelen te hergebruiken of daarvoor te bewaren, of ze in het belang van de

monumentenzorg voor hergebruik elders beschikbaar te stellen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan historische dakpannen, een monumentale topgevel of gevelsteen of een monumentale schouw.

Tweede lid

De rapporten, bedoeld in onderdeel a, kunnen nodig zijn om de monumentale waarde van het monument of de te slopen onderdelen (nader) te bepalen. Lang niet altijd zullen de actuele monumentale waarden al in voldoende mate in beeld zijn om de gevolgen van de voorgenomen sloopwerkzaamheden voor de aanwezige monumentale waarden te kunnen beoordelen.

Een rapport als bedoeld in onderdeel b kan nodig zijn als dit omgevingsplan voor de locatie van het gebouwde of aangelegde monument (nog) niet voorziet in een adequaat archeologisch regime en de activiteit leidt tot verstoring van de bodem. Zie verder de toelichting bij artikel 2.4.1.6.

Een beschrijving van de technische staat als bedoeld in onderdeel c is bijvoorbeeld nodig in geval van een voorgenomen sloop op grond van de technische staat van een monument of een onderdeel daarvan. Als deze beschrijving en de foto's niet voor zich spreken, kan een nadere onderbouwing van de beschrijving in de vorm van een of meerdere technische rapporten nodig zijn (onderdeel d).

Artikel 2.4.1.9 Omgevingsplanactiviteit: verplaatsen van een gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten voor zover een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument bestaat uit het gedeeltelijk of volledig verplaatsen van een monument. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kerkorgel of een molen. Het bevoegd gezag zal rekening moeten houden met het beginsel uit het verdrag van Granada dat verplaatsing van monumenten of een onderdeel daarvan moet worden voorkomen, tenzij dit dringend vereist is voor het voortbestaan ervan. Gaat het bevoegd gezag in een concreet geval toch over tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor het verplaatsen van het monument, dan zal het gelet op artikel 5 van het verdrag van Granada[81] voorschriften aan de vergunning willen verbinden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van het monument op de nieuwe locatie. Gelet hierop moeten de gegevens en bescheiden voldoende inzicht geven in de reden en de noodzaak van de voorgenomen verplaatsing, in de huidige en de toekomstige ruimtelijke context van het monument, en in de beoogde wijze van demonteren, verplaatsen en herbouwen. De herbouw op een nieuwe, geschikte locatie mag dus niet onzeker zijn.

Eerste lid

De foto's in onderdeel b, moeten een duidelijke indruk geven van de technische staat van het monument (toestand) of het te verplaatsen onderdeel, en van de ruimtelijke context van het monument (situatie) of het onderdeel in de huidige en in de nieuwe situatie en mogen daarom geen onduidelijke kopieën zijn.

Opnametekeningen als bedoeld in onderdeel c, onder 2°, zijn tekeningen waarop de toestand van het monument voorafgaand aan de activiteit is weergeven. Bij verplaatsing van een gedeelte van een

[81] Artikel 5: 'Iedere Partij verplicht zich ertoe de verplaatsing van een beschermd monument of van een deel daarvan te verbieden, behalve indien zulks dringend is vereist voor het behoud van dit monument. In dat geval neemt de bevoegde autoriteit de nodige voorzorgsmaatregelen betreffende het demonteren, het overbrengen en het herbouwen van het monument op een geschikte plaats.' Voor rijksmonumenten is dit geregeld in artikel 8:82 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

monument (zoals een kerkorgel) zullen minder tekeningen nodig zijn dan bij verplaatsing van het gehele monument.

Plantekeningen als bedoeld in onderdeel c, onder 3°, zijn tekeningen waarop de nieuwe toestand van het monument (na de voorgenomen verplaatsing) is weergeven. Bij verplaatsing van een gedeelte van een monument zijn dit ook tekeningen van de nieuwe toestand van het monument waar het verplaatste gedeelte na de verplaatsing deel van uitmaakt. Zo zijn bij verplaatsing van een orgel van de ene kerk naar de andere kerk ook plantekeningen nodig van de toestand van die andere kerk nadat het orgel daarin is aangebracht.

Als het monument een molen is, moet op grond van onderdeel e,, ook inzicht worden gegeven in de molenbiotoop, zowel op de huidige als de nieuwe locatie. Met de molenbiotoop wordt hier de omgeving van de molen bedoeld, voor zover die van belang is voor de werking van de molen. Het gaat daarbij met name om de windvang (bij een windmolen) of de watertoe- en afvoer (bij een watermolen).

Tweede lid

Een rapport als bedoeld in onderdeel b kan nodig zijn als dit omgevingsplan voor de locatie van het gebouwde of aangelegde monument of voor de nieuwe locatie (nog) niet voorziet in een adequaat archeologisch regime en de activiteit leidt tot verstoring van de bodem. Zie verder de toelichting bij artikel 2.4.1.6.

Aanvullende tekeningen als bedoeld in onderdeel d kunnen bijvoorbeeld nodig zijn als er sprake is van bijzondere detaillering (detailtekeningen) of om een beeld te krijgen van het (functioneren van het) monument op de nieuwe plek, bijvoorbeeld door middel van impressietekeningen of 3D-visualisaties.

Het bevoegd gezag kan bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor een rijksmonumentenactiviteit kwaliteitseisen hanteren, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de uitvoeringsrichtlijnen die in de desbetreffende beroepsgroep(en) gelden. Bij de beoordeling van een aanvraag is het voor het bevoegd gezag van belang om te weten of de aanvrager het plan dat ten grondslag ligt aan de aanvraag hierop al heeft afgestemd of niet. Op grond van onderdeel e moet hij hier opgave van doen. Het gaat hier overigens niet om algemene uitvoeringsvoorschriften als bedoeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 2.4.1.10 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: wijzigen van een monument of monument door herstel ontsieren of in gevaar brengen

Dit artikel omvat de meest voorkomende activiteiten. Onder het wijzigen van een monument vallen bijvoorbeeld het restaureren, reconstrueren, renoveren, verbouwen, uitbouwen, aanbouwen, of het anderszins wijzigen van een gebouwd monument of een aangelegd (groen) monument. Denk hierbij ook aan het in een afwijkende kleur schilderen van een gevel of het hanteren van een ander verfsysteem.

Voorbeelden van het herstellen van een monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht, zijn het met golfplaten repareren van een rieten dak, of het reinigen of herstellen van een interieurschildering, of gevel, waarbij een onvoldoende deskundige uitvoering in potentie grote gevolgen kan hebben voor de technische staat en de monumentale waarde van het onderdeel (bij een gevel ook het patina).

Eerste lid

De foto's in onderdeel a moeten een duidelijke indruk geven van de technische staat en de ruimtelijke context van het monument, zodat de noodzaak van de voorgenomen activiteit voldoende wordt geïllustreerd. Het mogen daarom geen onduidelijke kopieën zijn.

Opnametekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 2°, zijn tekeningen waarop de toestand van het monument voorafgaand aan de activiteit is weergeven. Welke soorten tekeningen in een concreet geval nodig zijn, hangt af van de aard van de activiteit. In de regel zullen plattegronden en doorsnedetekeningen nodig zijn. Als de activiteit ook impact heeft op het exterieur of het aangezicht van het monument, zullen ook geveltekeningen en in voorkomend geval een dakaanzicht nodig zijn.

Gebrekentekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 3°, zijn nodig als er gebreken worden hersteld. Het betreft feitelijk opnametekeningen waarop de te verhelpen gebreken adequaat zijn weergegeven.

Plantekeningen als bedoeld in onderdeel b, onder 4°, zijn tekeningen waarop de nieuwe toestand van het monument (na afloop van de voorgenomen activiteit) is weergeven.

Als er in het kader van de activiteit ook materiaal wordt verwijderd, moeten er in dergelijk geval ook enkele gegevens en bescheiden als bedoeld in artikel 2.4.1.8 (slopen) worden overgelegd. Zoals blijkt uit de begripsbepaling van slopen in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet wordt onder slopen ook verstaan het gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen. In de praktijk van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bleek dat een aanvrager die zijn monument wil restaureren of verbouwen zich niet altijd realiseert dat het wegnemen van materialen ook onder slopen valt en noodzakelijke gegevens en bescheiden daardoor geregeld ontbraken. Daarom zijn de desbetreffende aanvraagvereisten uit artikel 2.4.1.8 expliciet (en niet door middel van een verwijzing) in dit artikel opgenomen. Op grond van onderdeel b, onder 5°, moet de aanvrager in een dergelijk geval ook slooptekeningen overleggen, waaruit blijkt welke materialen of onderdelen verwijderd worden. De slooptekeningen moeten de exacte impact van de voorgenomen sloopwerkzaamheden op het monument inzichtelijk maken. Ook moet op grond van onderdeel c in het bestek of in de werkomschrijving de sloopmethode en de aard van en bestemming voor het vrijkomend materiaal worden omschreven. Aan de omgevingsvergunning kan namelijk het voorschrift worden verbonden deze onderdelen her te gebruiken of daarvoor te bewaren, of ze in het belang van de monumentenzorg voor hergebruik elders beschikbaar te stellen.

Tweede lid

Een rapport als bedoeld in onderdeel b kan nodig zijn als dit omgevingsplan voor de locatie van het gebouwde of aangelegde monument (nog) niet voorziet in een adequaat archeologisch regime en de activiteit leidt tot verstoring van de bodem. Zie verder de toelichting bij artikel 2.4.1.6.

Een beschrijving van de technische staat als bedoeld in onderdeel c kan bijvoorbeeld nodig zijn in geval van het herstellen van technische gebreken. Als deze beschrijving en de foto's niet voor zich spreken, kan een nadere onderbouwing van de beschrijving in de vorm van een of meerdere technische rapporten nodig zijn (onderdeel d). Denk hierbij bijvoorbeeld aan een (complexe) restauratie.

Aanvullende tekeningen als bedoeld in onderdeel e kunnen bijvoorbeeld nodig zijn als er sprake is van bijzondere detaillering (detailtekeningen) of om een beeld te krijgen van het (functioneren van het) monument na verrichting van de activiteit, bijvoorbeeld door middel van impressietekeningen of 3D-visualisaties.

Het bevoegd gezag kan bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument kwaliteitseisen hanteren, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de uitvoeringsrichtlijnen die in de desbetreffende beroepsgroep(en) gelden. Bij de beoordeling van een aanvraag is het voor het bevoegd gezag van belang om te weten of de aanvrager het plan dat ten grondslag ligt aan de aanvraag hierop al heeft afgestemd of niet. Op grond van onderdeel d moet hij hier opgave van doen. Het gaat hier overigens niet om algemene uitvoeringsvoorschriften als bedoeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Een beheervisie als bedoeld in onderdeel g is een visie op het beheer van een groenaanleg, gebaseerd op een analyse en een waardering op grond van (cultuur)historisch onderzoek en inventarisaties van natuurwaarden, recreatieve en belevingswaarden, waterhuishouding en bodem, en wensen van belanghebbenden (eigenaar en gebruikers). De beheervisie maakt duidelijk welke keuzes zijn gemaakt voor het beheer en is richtinggevend voor een langere periode, bijvoorbeeld 12 tot 18 jaar, of langer. De visie kan mede worden weergegeven in streefbeelden.

Artikel 2.4.1.11 Omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument: monument door gebruik ontsieren of in gevaar brengen

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten voor zover een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument bestaat uit het gebruiken van een monument waardoor het kan worden ontsierd of in gevaar gebracht. Bij het eerste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het (tijdelijk) aanbrengen van reclames of anderszins aan het zicht onttrekken van een gevel of het dak. Bij het laatste bijvoorbeeld aan het gebruiken van een monument als vuurwerkopslag of op een wijze die slecht verenigbaar is met een kwetsbaar interieur, zoals een disco in een zaal met een historische wandbespanning en parketvloer.

Ook als het voorgenomen gebruik niet gepaard gaat met een fysieke wijziging van het monument moet de aanvrager aangeven welke maatregelen hij treft om ontsiering van het monument of de nadelige gevolgen van het in gevaar brengen van het monument te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 2.4.1.12 Eisen aan tekeningen als bedoeld in de artikelen 2.4.1.8 tot en met 2.4.1.10

Dit artikel bevat de eisen aan tekeningen als bedoeld in de artikelen 2.4.1.8, 2.4.1.9 en 2.4.1.10. Daar waar er meerdere schalen genoemd zijn, moet een schaal worden gekozen die het desbetreffende onderdeel van het monument adequaat weergeeft. Bij detailtekeningen van stucwerk of ornamenteel stuc kan bijvoorbeeld een schaal van 1:1 gevraagd worden ter verificatie van het profiel. Maar deze schaal zal lang niet altijd nodig zijn om details voldoende duidelijk weer te geven. Het is aan de aanvrager om zijn aanvraag voldoende duidelijk te maken en aan het bevoegd gezag om te beoordelen of de ingediende bescheiden volstaan voor de beoordeling.

Artikel 2.4.1.13 Overeenkomstige toepassing voorbeschermd gemeentelijk monument

In dit artikel is bepaald dat de aanvraagvereisten die op grond van de artikelen 2.4.1.5 tot en met 2.4.1.12 voor gemeentelijke monumenten gelden, ook gelden voor voorbeschermde gemeentelijke monumenten (als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving). Omwille van de leesbaarheid is voor een apart artikel gekozen in plaats van het opnemen in voornoemde artikelen zelf.

Artikelen 2.4.1.14 Omgevingsplanactiviteit: slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht

Dit artikel bevat aanvraagvereisten voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Op grond van het eerste lid moet aannemelijk worden gemaakt dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd. Met ‘kan’ worden gebouwd wordt gedoeld op de situatie waarin het bouwen van een vervangend bouwwerk juridisch mogelijk is. Om dit aannemelijk te maken is in beginsel een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die op grond van dit omgevingsplan is vereist voor het bouwen van dat bouwwerkvoldoende. Om aannemelijk te maken dat er, als de hiervoor bedoelde omgevingsvergunning (nog) niet is verleend, ‘zal’ worden gebouwd, moet de intentie om het vervangende bouwwerk te bouwen op andere wijze te worden onderbouwd, bijvoorbeeld door inzicht te geven in vergevorderde bouwplannen. Dit aanvraagvereiste is opgenomen ter voorkoming van braakliggende terreinen in de beschermde historische structuur, alsmede het bewerkstelligen van de indiening van plannen voor de vervangende bebouwing, waarin voldoende rekening wordt gehouden met de gevolgen van het beoogde gebruik met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het beschermde stads- en dorpsgezicht.

Het tweede lid bevat een omzetting van de landelijke regels die nog gebaseerd zijn op het (nog steeds geldende) beoordelingskader ter voorkoming van gaten in de bebouwingsstructuur. Op basis van de archeologische verwachting kan het bevoegd gezag bij een vergunningaanvraag een archeologisch rapport als aanvraagvereiste nodig achten, om de archeologische waarde van het te verstoren terrein nader vast te stellen. Het bevoegd gezag moet op basis hiervan voldoende inzicht krijgen in de exacte impact van de activiteit op de archeologische waarde van het archeologisch monument. Dat was al zo (via het bestemmingsplan) en is terug te voeren op de gemaakte keuzes bij de implementatie van het verdrag van Valletta (via de Wet op de archeologische monumentenzorg). In die gevallen dat de archeologische waarde eerder al voldoende is vastgesteld, zal dit aanvraagvereiste niet nodig zijn.

Artikelen 2.4.1.15 tot en met 2.4.1.19 Omgevingsplanactiviteit: Uitweg, alarminstallatie, vellen van houtopstand, handelsreclame en opslaan roerende zaken

Deze artikelen bevatten aanvraagvereisten voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten die op grond van een gemeentelijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet als vergunningplichtig zijn aangemerkt. Deze artikelen zijn gebaseerd op de artikelen 7.3 tot en met 7.7 van de Regeling omgevingsrecht, waarbij de indieningsvereisten destijds zijn overgenomen van bestaande formulieren bij gemeenten.

§ 2.4.2 Voorschriften

Artikel 2.4.2.1 Voorschriften over archeologische monumentenzorg

Dit artikel is een voortzetting van de regeling in artikel 2.22, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 5.2 van het Besluit omgevingsrecht.

Eerste lid

In het eerste lid is bepaald dat aan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een werk, niet zijnde een bouwwerk, of het uitvoeren van een werkzaamheid –ook wel een aanlegactiviteit genoemd – die van invloed is op een archeologisch monument, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de onder a tot en met d bedoelde voorschriften kunnen worden verbonden.

Onder a

Dit onderdeel heeft betrekking op voorschriften die een plicht inhouden tot het treffen van technische maatregelen waardoor archeologische monumenten in situ kunnen worden behouden. Voorbeelden zijn voorschriften die verplichten tot het treffen van technische maatregelen, zoals het aanbrengen van een ophogingslaag, het aanpassen van de funderingswijze of het beperken van het aantal heipalen.

Onder b

Dit onderdeel heeft betrekking op voorschriften over het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 in samenhang met artikel 5.1, eerste lid, van de Erfgoedwet. Dit betreft dus voorschriften over handelingen met betrekking tot het opsporen, onderzoeken of verwerven van cultureel erfgoed of onderdelen daarvan, waardoor verstoring van de bodem, of verstoring of gehele of gedeeltelijke verplaatsing of verwijdering van een archeologisch monument of cultureel erfgoed onder water optreedt, tenzij het een op grond van artikel 5.1, tweede lid, van de Erfgoedwet uitgezonderd geval betreft.

Onder c

Onderdeel c heeft betrekking op voorschriften over de begeleiding door een archeologisch deskundige van uitvoeringswerkzaamheden. Deze deskundige is bij de werkzaamheden aanwezig en documenteert eventuele overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden die hierbij aan het licht komen.

Het instrument van archeologische begeleiding is bedoeld voor situaties waarin adequaat vooronderzoek niet mogelijk is door fysieke belemmeringen, zoals een te slopen bouwwerk, waardoor niet tot een betrouwbare waardenstelling kan worden gekomen. Ook kan de begeleiding worden ingezet voor situaties waarin civieltechnische werkzaamheden archeologisch onderzoek niet mogelijk maken of op grond van de beschikbare archeologische informatie is geconcludeerd dat het doen van een opgraving niet (meer) nodig is, maar men toch graag het zekere voor het onzekere wil nemen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de aanleg van een pijpleiding voor aardgas, omdat de gegraven sleuf te smal is om een goede documentatie mogelijk te maken. Daarnaast kan er bij uitvoeringstrajecten sprake zijn van bijzondere onderzoeksvragen, die juist door archeologische begeleiding kunnen worden beantwoord. Het gaat daarbij om gebieden of complextypen waar wel een archeologische verwachting is, maar waaraan door inventariserend veldonderzoek geen specifieke locatie kan worden gekoppeld. Archeologische begeleiding is nadrukkelijk niet bedoeld als een vervanging voor een inventariserend veldonderzoek of een opgraving. Aan dit onderdeel kan niet worden voldaan met een verwijzing naar een gecertificeerde opgravingsdeskundige, omdat niet alle handelingen waaruit een archeologische begeleiding kan bestaan, handelingen zijn waarvoor een certificaat als bedoeld in artikel 5.1 van de Erfgoedwet vereist is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het uitzeven van grond afkomstig uit een bouwput of een baggerlocatie om archeologische overblijfselen of voorwerpen te verzamelen. Voor dergelijke gevallen kan het bevoegd gezag op basis van dit onderdeel specifieke eisen stellen aan de deskundigheid van de bij de archeologische begeleiding betrokken personen. Denk bijvoorbeeld aan de voorwaarde dat de deskundige kennis moet hebben van de archeologie van het rivierengebied of van de Romeinse tijd. Veelal zullen deze eisen via het programma van eisen worden afgedwongen (zie onderdeel d). Het bevoegd gezag kan echter ook eisen stellen aan de kwalificaties van de deskundige zonder dat het een specifiek programma van eisen als voorschrift opneemt. Dit laat onverlet dat de uitvoerder van de archeologische begeleiding voor zover het handelingen betreft waarvoor een certificaat als bedoeld in artikel 5.1 van de Erfgoedwet vereist is, in ieder geval moet voldoen aan het bepaalde in artikel 5.4, eerste en tweede lid, van die wet.

Onder d

Met het voorschrift dat de opgraving of begeleiding op een bepaalde wijze, die in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet, moet worden verricht, wordt beoogd aan te sluiten bij de Erfgoedwet en vooral bij het in die wet opgenomen certificatiesysteem, waarbij de nadruk meer is komen te liggen op de professionele standaarden uit het veld zoals tot nu toe neergelegd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Met deze voorschriften worden die voorschriften bedoeld die ook wel als een programma van eisen of een plan van aanpak worden aangeduid en voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet en de Omgevingswet werden gebaseerd op artikel 38, eerste lid, onder a, van de Monumentenwet 1988. In het programma van eisen en plan van aanpak kunnen randvoorwaarden aan het onderzoek worden meegegeven, in het bijzonder de doel- en vraagstelling van het onderzoek, en kunnen eisen worden gesteld aan de wijze van uitvoering. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven welke onderzoeksmethodiek moet worden ingezet en over welke specifieke kennis en ervaring de actoren moeten beschikken om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

Voorkomen moet worden dat de inhoud van de voorschriften in strijd is met de professionele kwaliteitsnorm voor archeologisch onderzoek binnen het in de Erfgoedwet opgenomen certificatiesysteem. Dit betekent dat de voorschriften wel aanvullende eisen mogen bevatten, maar geen eisen die onder het niveau van deze normen van de beroepsgroep liggen. De voorschriften kunnen tenslotte ook betrekking hebben op non-destructief archeologisch onderzoek, zoals een veldkartering of een sonaropname van de zeebodem.

Tweede lid

In het tweede lid is het eerste lid van overeenkomstige toepassing verklaard op een bouwactiviteit, in gevallen dat dit in het omgevingsplan is bepaald. Het gaat hier om de gevallen, bedoeld in artikel 2.2.7.2.1. Deze bepaling vloeit voort uit artikel 5.2, eerste lid, van het voormalige Besluit omgevingsrecht, waarin de mogelijkheid tot het verbinden van voorschriften afhankelijk was gesteld van een expliciete regeling in het bestemmingsplan.

Derde lid

In het derde lid is bepaald dat aan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht voorschriften kunnen worden verbonden met betrekking tot de wijze van slopen. Deze bepaling vloeit voort uit artikel 5.2, derde lid, van het voormalige Besluit omgevingsrecht. Het doel van een dergelijk voorschrift is de sloopmethode zo te kiezen dat de nadelige gevolgen voor de archeologische waarden ter plaatse zoveel mogelijk beperkt blijven. Ook kan zo de inzet van het instrument van archeologische begeleiding als bedoeld in het eerste lid, onder c, mogelijk worden gemaakt.

Bijlage I bij artikel 1.1 van dit omgevingsplan, begripsbepalingen

In Bijlage I bij artikel 1.1 van dit omgevingsplan zijn in aanvulling op de begrippen van de wet, de AMvB's en de Omgevingsregeling de overige begripsbepalingen opgenomen die nog nodig zijn. Deze begrippen worden hieronder toegelicht.

Activiteitenbesluit-bedrijventerrein

Het begrip Activiteitenbesluit-bedrijventerrein is opgenomen omdat in artikel 2.3.4.1.2, tweede lid, ten aanzien van gevoelige objecten die op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein zijn gelegen, hogere geluidswaarden zijn vastgesteld. In de definitie van het begrip Activiteitenbesluit-bedrijventerrein wordt aangesloten bij geldende omgevingsplannen. Het komt vaak voor dat een omgevingsplan dat (in het tijdelijke deel) een bedrijventerrein aanduidt, meer bestemmingen omvat dan alleen bedrijfsbestemmingen. Zo kan een natuurgebied of landelijk gebied deel uitmaken van een gebied dat in een omgevingsplan is begrensd door een grens die een bedrijventerrein aanduidt. Het is niet de bedoeling dat de hogere waarden ook in die gebieden gelden. Anderzijds kan het voorkomen dat er één of enkele percelen zijn met een andere bestemming dan een bedrijfsbestemming, die omsloten zijn door percelen met bedrijfsbestemmingen. Voor dergelijke percelen, bijvoorbeeld een burgerwoning op het bedrijventerrein, zijn de hogere waarden wel van toepassing. Om die reden wordt het begrip beperkt tot een cluster percelen met overwegend bedrijfsbestemmingen. Opgemerkt wordt dat in het nieuwe stelsel de term 'bedrijventerrein' zonder definitie wordt gehanteerd.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet deze regel overgezet worden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. In het nieuwe deel wordt concreet aangeduid voor welke locaties de hogere waarde geldt. Er kan dan geen gebruik meer gemaakt worden van het begrip Activiteitenbesluit-bedrijventerrein.

concentratiegebied geurhinder en veehouderij

Het begrip ' *Concentratiegebied geurhinder en veehouderij*' komt vanwege geur voor in de paragraaf over geur door het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, in dierenverblijven. Binnen concentratiegebieden geurhinder en veehouderij mag de geur hoger zijn dan in andere gebieden.
Als een gemeente bij gemeentelijke verordening een concentratiegebied heeft aangewezen, dan wordt deze verordening bij inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder e van de Invoeringswet Omgevingswet, van rechtswege onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben gemeenten op grond van artikel 5.108 van het Besluit kwaliteit leefomgeving de bevoegdheid om in het omgevingsplan één of meerdere concentratiegebieden aan te wijzen. Bestaande concentratiegebieden geurhinder en veehouderij moeten in de transitieperiode overgezet worden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

distributienet voor warmte

Dit begrip is gedefinieerd als 'collectief circulatiesysteem voor het transport van warmte door een circulerend medium voor verwarming of warmtapwater'. Onder dit distributienet kan dus zowel een stadsverwarmingssysteem als een 'klein' wijk- of buurtverwarmingssysteem worden begrepen. Voor de definitie is voor zover mogelijk aansluiting gezocht bij de begripsomschrijving zoals deze is opgenomen in NVN 7125 van april 2011.

geurgevoelig object

Om geen te groot gat te laten vallen op moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt er in de omgevingsplanregels van rijkswege uitgegaan van de begrippen uit de ingetrokken regelgeving. Onder het Activiteitenbesluit milieubeheer en de voormalige Wet geurhinder en veehouderij was de groep objecten die beschermd werden tegen geurhinder, anders dan de groep geurgevoelige gebouwen die gedefinieerd zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Enerzijds is het begrip geurgevoelig object breder dan het begrip geurgevoelig gebouw: onder het begrip geurgevoelig object vallen alle locaties waarbij hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen. Onder geurgevoelig gebouw op grond van artikel 5.91 van het Besluit kwaliteit leefomgeving vallen kort gezegd alleen gebouwen met een woon-, onderwijs-, of gezondheidzorg- of kinderopvangfunctie. Onder het begrip geurgevoelig object, valt dus ook het begrip geurgevoelig gebouw.
Overigens biedt het vierde lid van artikel 5.91 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wel de mogelijkheid om in dit omgevingsplan ook andere geurgevoelige gebouwen of gedeelten van gebouwen aan te wijzen, mits er hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen.
Onder het begrip geurgevoelig object, valt dus ook het begrip geurgevoelig gebouw.
Anderzijds is het begrip geurgevoelig object, smaller dan het begrip geurgevoelig gebouw. Onder het begrip geurgevoelig gebouw, wordt ook verstaan: een gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gerealiseerd. Deze nog niet gebouwde of in aanbouw zijnde geurgevoelige gebouwen.

Soms wordt er met het oog op bestaande en nieuwe situaties, wel al bewust verwezen naar een geurgevoelig gebouw, zoals bedoeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

gezoneerd industrieterrein

Onder de voormalige Wet geluidhinder gold een geluidzone rondom bepaalde industrieterreinen. Met de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet vervalt deze systematiek van zones. In plaats daarvan worden bij omgevingsplan geluidproductieplafonds -als omgevingswaarde- vastgesteld rondom bepaalde industrieterreinen. Het begrip gezoneerde industrieterreinen komt dus niet meer voor in de Omgevingswet.

In de transitieperiode is het van belang dat er geen wijziging optreedt in de rechtspositie van bedrijven op het gezoneerde industrieterrein en van de geluidgevoelige functies daaromheen zoals woningen. Daarom is in omgevingsplanregels van rijkswege het begrip gezoneerd industrieterrein nog wel relevant.

De begripsbepaling verwijst eenvoudig naar de betekenis die onder de voormalige Wet geluidhinder aan een gezoneerd industrieterrein werd gegeven. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat het begrip gezoneerd industrieterrein enkel in het omgevingsplan is opgenomen om de bestaande rechtsposities ongewijzigd te handhaven, en dat niet is bedoeld om een inhoudelijke wijziging van het begrip door te voeren.

straatpeil

Het begrip straatpeil was voorheen opgenomen in het Bouwbesluit 2012. Deze definitie is destijds ontleend aan de definitie van dat begrip zoals opgenomen in de Modelbouwverordening van de VNG.

warmteplan

Het begrip ‘warmteplan’ is gedefinieerd als besluit van de gemeenteraad voor een periode van ten hoogste 10 jaar, inzake de aanleg van een distributienet voor warmte in een bepaald gebied, waarin voor die periode de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu gebaseerd op de energiezuinigheid van dat distributienet en het opwekkingsrendement van de over dat distributienet

getransporteerde warmte bij aansluiting op dat distributienet is opgenomen, waarbij moet worden uitgegaan van het voor die periode geplande aantal aansluitingen op dat distributienet. Het warmteplan wordt door de gemeenteraad vastgesteld voor een periode van ten hoogste 10 jaar. Daarna moet in ieder geval een nieuw warmteplan worden vastgesteld. Als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de gemeenteraad het plan wijzigen (tussentijds een nieuw plan vaststellen of het plan aanpassen). Dit zou het geval kunnen zijn wanneer over de energiezuinigheids- en/of milieuprestatie van het warmtenet actuele gegevens beschikbaar zijn gekomen, die substantieel afwijken van de aan het vastgestelde warmteplan ten grondslag liggende gegevens, of wanneer de bouwopgave in het warmteplangebied in de loop der tijd dusdanig wijzigt dat dit gevolgen heeft voor het geplande aantal aansluitingen op het warmtenet. Uit de samenhang met artikel 2.2.3.3 ‘Aansluiting op distributienet voor warmte’ volgt dat een warmteplan kan worden vastgesteld door gemeenten die tot aanleg van een nieuw distributienet willen overgaan. Wanneer een gemeente in verschillende gebieden tot aanleg van warmtenetten wil overgaan, moet het warmteplan per distributienet worden vastgesteld. Het gebied moet in het warmteplan zo nauwkeurig mogelijk worden afgebakend, bijvoorbeeld door een van het warmteplan deel uitmakende plankaart. In het warmteplan moet het geplande aantal aansluitingen op het distributienet worden aangegeven. Dat is van belang omdat de aansluitplicht op grond van artikel 2.2.3.3, eerste lid, onder a, niet meer van toepassing is op in het warmteplangebied te bouwen bouwwerken wanneer het in het warmteplan geplande aantal aansluitingen daadwerkelijk is bereikt. Dit wordt beoordeeld op het moment van het indienen van de aanvraag om vergunning voor een omgevingsplanactiviteit voor het bouwen van een bouwwerk. Als aan het geplande aantal aansluitingen is voldaan, is vrijwillige aansluiting uiteraard niet uitgesloten. In de fase dat bedoeld aantal aansluitingen nog niet is bereikt, geldt de aansluitplicht overigens ook wanneer het definitieve distributienet nog niet gereed is en bouwwerken tijdelijk collectief van warmte worden voorzien door transport van in hulpketels opgewekte warmte totdat de definitieve infrastructuur gereed is.

In het warmteplan moet de te bereiken mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu van de aansluiting op het distributienet voor warmte, gebaseerd op de energiezuinigheid van dat distributienet en het opwekkingsrendement van de over dat distributienet getransporteerde warmte, worden aangegeven. Het gaat daarbij om de mate die bereikt wordt wanneer het in het warmteplan aangegeven aantal aansluitingen op dat distributienet is bereikt. Deze mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu moet duidelijk zijn aangegeven, bijvoorbeeld aan de hand van getallen voor CO_2, en NO_x, zodat eenvoudig kan worden getoetst of sprake is van een aan aansluiting op het warmtenet gelijkwaardige oplossing.

De gemeenteraad is bevoegd het warmteplan vast te stellen. Hiermee is zeker gesteld dat de te maken gemeentelijke keuzen over de aanleg van warmtenetten in een gebied via een voor belanghebbenden transparant en democratisch gelegitimeerd proces tot stand komen. Voor het warmteplan gelden – als onderdeel van het omgevingsplan – geen specifieke inhoudelijke vereisten.

Als een gemeente geen warmteplan heeft vastgesteld of wanneer de gemeente het warmteplan niet tijdig (binnen de afgesproken periode) opnieuw heeft vastgesteld, dan kan in een dergelijke gemeente artikel 2.2.3.3 ‘Aansluiting op distributienet voor warmte’ niet worden toegepast. In een dergelijke gemeente kan uiteraard op basis van vrijwilligheid worden aangesloten op het warmtenet. Zie ook de toelichting op het begrip distributienet voor warmte en de toelichting op artikel 2.2.3.3 Aansluiting op distributienet voor warmte.

Bijlage 3. Toelichting bruidsschat waterschapsverordening

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

AFDELING 1.1 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Artikel 1.1.1 Begripsbepalingen

In het eerste lid van dit artikel zijn de begripsbepalingen van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing verklaard op deze waterschapsverordening. Dit bevordert de eenduidigheid van begrippen in het nieuwe stelsel. In aanvulling op de begrippen van de wet en de AMVB's, bevat bijlage I bij deze verordening de overige begripsbepalingen die nog nodig zijn.

AFDELING 1.2 ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSVERGUNNINGEN VOOR WATERACTIVITEITEN

Artikel 1.2.1 Beoordelingsregel omgevingsvergunning wateractiviteiten

Dit artikel bevat de algemene gronden waarop een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit op grond van deze verordening wordt verleend. Een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit wordt alleen verleend als, kort gezegd, de aangevraagde activiteit in overeenstemming is met de doelen van het waterbeheer. Als de aangevraagde activiteit niet met deze doelen verenigbaar is met deze doelen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd. Deze beoordelingsregel sluit aan op de beoordelingsregel die het Rijk hanteert voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet (zie artikel 8.84, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Het tweede en derde lid bevatten de beoordelingsregels die volgens de instructieregel van artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in de waterschapsverordening moeten worden opgenomen. Inhoudelijk zijn deze leden een voortzetting van de regel die voorheen in artikel 6.1a van het Waterbesluit was opgenomen, maar dan beter toegesneden op de eisen die de kaderrichtlijn water stelt.

In aanvulling op deze algemene beoordelingsregels, zijn specifieke beoordelingsregels voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk, wateronttrekkingsactiviteiten en beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk opgenomen in de hoofdstukken 2 tot en met 4.

HOOFDSTUK 2 LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM OF EEN ZUIVERINGTECHNISCH WERK

AFDELING 2.1 ALGEMEEN

Artikel 2.1.1 Toepassingsbereik

Dit hoofdstuk is van toepassing op lozingsactiviteiten op oppervlaktewaterlichamen die in beheer zijn bij het waterschap en lozingsactiviteiten op zuiveringtechnische werken die in beheer zijn bij het waterschap. De artikelen in dit hoofdstuk zijn ook van toepassing op lozingsactiviteiten die afkomstig

zijn van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat geval zijn de artikelen maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van dat besluit. Als een artikel niet van toepassing is op lozingen afkomstig van zo'n milieubelastende activiteit, is dat in het artikel zelf aangegeven.

Artikel 2.1.2 Oogmerken

Dit artikel geeft aan met welke oogmerken de regels in dit hoofdstuk zijn gesteld. Dit zijn, kort gezegd, de doelstellingen van het waterbeheer (zie de begripsomschrijving van beheer van watersystemen in de Omgevingswet) die betrekking hebben op de waterkwaliteit en functievervulling door watersystemen, aangevuld met de bescherming van de doelmatige werking van zuiveringtechnische werken. De regels in dit hoofdstuk zijn niet gesteld met het oog op het voorkomen of beperken van wateroverlast of watertekorten. Er kunnen in het tijdelijke deel van deze waterschapsverordening wel regels over lozingen staan met dat oogmerk (vanuit de voormalige keur).
Op grond van artikel 10.29a van de Wet milieubeheer moet het waterschap bij het stellen van regels in de waterschapsverordening ook rekening houden met de in dat artikel opgenomen voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater. Deze voorkeursvolgorde gold ook voor de voormalige rijksregels die in dit hoofdstuk zijn opgenomen. Bij het opstellen van de regels over lozingen in een oppervlaktewaterlichaam in dit hoofdstuk is daarom niet alleen rekening gehouden met de bescherming van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de doelmatige werking van zuiveringtechnische werken, maar ook met bij voorbeeld de voorkeur om afvalwater, dat qua biologische afbreekbaarheid niet overeenkomt met huishoudelijk afvalwater, zo nodig na retentie of zuivering bij de bron te hergebruiken of lokaal terug te brengen in het milieu. Daarom is in verschillende artikelen in dit hoofdstuk bepaald dat afvalwaterstromen onder voorwaarden op een oppervlaktewaterlichaam kunnen worden geloosd. Hierbij is een afweging gemaakt tussen enerzijds de bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam (dat leidt tot beperking van lozingen op een oppervlaktewaterlichaam) en anderzijds de bescherming van de doelmatige werking van zuiveringtechnische werken en de voorkeur voor lokale verwerking van afvalwater (dat leidt tot beperking van lozingen op de vuilwaterriolering). Waar deze afweging heeft gespeeld, is dit te herkennen aan het gebruik van het oogmerk 'doelmatig beheer van afvalwater'.

Artikel 2.1.3 Normadressaat

Dit artikel bepaalt dat degene die de activiteit verricht moet voldoen aan de regels over activiteiten van dit hoofdstuk. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Voor vergunningplichtige activiteiten is dat expliciet verwoord in artikel 5.37, eerste lid, van de wet. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten, zoals de eigenaar of de opdrachtgever. Deze moet de vergunningvoorschriften zelf naleven en zorgen dat deze door zijn werknemers of contractanten worden nageleefd. Dit artikel bevat een soortgelijke bepaling voor de activiteiten die worden geregeld met algemene regels: degene die de activiteiten verricht, moet voldoen aan de regels van dit hoofdstuk, en ervoor zorgen dat de mensen of bedrijven die voor haar of hem werkzaamheden verrichten zich aan de regels over de activiteit houden.

Artikel 2.1.4 Specifieke zorgplicht

Dit artikel bevat een specifieke zorgplicht voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk. De formulering van deze specifieke zorgplicht is gelijk aan die van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het eerste lid bevat de omschrijving van de zorg die iedereen die een lozingsactiviteit verricht moet betrachten. Het tweede lid bevat een nadere uitwerking van de elementen die in ieder geval tot die zorg behoren.

De specifieke zorgplicht van dit artikel geldt naast de meer uitgewerkte artikelen over lozingsactiviteiten in de afdelingen 2.2 tot en met 2.18. De specifieke zorgplicht treedt dus (anders dan de algemene zorgplicht van de Omgevingswet) niet terug als er meer uitgewerkte regels zijn gesteld. De specifieke zorgplicht geldt ook voor lozingsactiviteiten waarvoor een omgevingsvergunning op grond van afdeling 2.19 is vereist. Dit sluit aan op de keuze die het Rijk heeft gemaakt over de werking van de specifieke zorgplichten van het Besluit activiteiten leefomgeving. De specifieke zorgplicht fungeert zo als een basisnorm voor alle lozingsactiviteiten die onder de reikwijdte van dit hoofdstuk vallen. De algemene regels van de afdelingen 2.2 en verder en de voorschriften die aan een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit worden verbonden, zijn een nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht voor een concrete lozingsactiviteit. Die algemene regels en vergunningvoorschriften moeten steeds passen binnen de oogmerken van artikel 2.1.2 (waarnaar in het eerste lid wordt verwezen) en de strekking die in het tweede lid is opgenomen. Deze brede werking van de specifieke zorgplicht maakt het mogelijk om maatregelen, die voor zich spreken en die ieder redelijk denkend mens zal nemen, niet uit te schrijven in de algemene regels van dit hoofdstuk en in vergunningvoorschriften. De specifieke zorgplicht waarborgt dat dergelijke vanzelfsprekende maatregelen worden genomen.
Deze specifieke zorgplicht is de opvolger van de zorgplichten die in artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.1 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 4 van het Besluit lozing afvalwater huishoudens waren opgenomen.

Artikel 2.1.5 Maatwerkvoorschriften

Dit artikel geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen. Deze bevoegdheid wordt ruim geboden: maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over de specifieke zorgplicht van artikel 2.1.4, over de algemene regels over ongewone voorvallen en over de algemene regels over lozingsactiviteiten in de afdelingen 2.2 tot en met 2.18. De keuze om maatwerkvoorschriften generiek mogelijk te maken sluit aan bij de keuze die het Rijk heeft gemaakt in het Besluit activiteiten leefomgeving.
De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is de opvolger van onder meer de maatwerkbevoegdheden ter uitwerking van de zorgplichten van artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.1 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 4 van het Besluit lozing afvalwater huishoudens, en de specifieke maatwerkbevoegdheden die in diverse artikelen van die besluiten waren opgenomen. Met het verruimen van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen wordt overigens niet beoogd dat het bevoegd gezag vaker dan vroeger gebruik zal maken van die mogelijkheid. Maatwerk blijft een uitzondering; de algemene regels in dit hoofdstuk voldoen in de meeste gevallen. Maar als lokale omstandigheden of een bijzondere bedrijfsvoering maatwerk nodig maken, dan kan daarin wel worden voorzien.

Artikel 2.1.6 Algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden

Als op grond van dit hoofdstuk gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag worden verstrekt, worden die gegevens begeleid door een aantal algemene gegevens. Er is aansluiting gezocht bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag voor een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het verstrekken van gegevens en bescheiden over een activiteit om een aanduiding van welke lozingsactiviteit er zal worden verricht. Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit verricht. Als het adres waarop de activiteit waarover gegevens worden verstrekt, een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres verstrekt.

Artikel 2.1.7 Gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat

Dit artikel bevat een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties. Het eerste lid regelt dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dan correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt. Het tweede lid regelt dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voorgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de wet, waar hetzelfde over vergunninghouders is geregeld.

Artikel 2.1.8 Gegevens en bescheiden op verzoek van het dagelijks bestuur van het waterschap

Bij de aanvraag van een maatwerkvoorschrift worden alle gegevens en bescheiden verstrekt die nodig zijn voor de beslissing over dat maatwerkvoorschrift, en waarover degene die de aanvraag doet redelijkerwijs de beschikking kan krijgen; dit volgt uit artikel 4:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Die regeling ziet alleen op aanvragen. Artikel 2.1.8 regelt daarom dat gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt aan het bevoegd gezag, als dat bevoegd gezag die gegevens en bescheiden nodig heeft om voor een specifieke activiteit of een specifieke locatie te beoordelen of de algemene regels en eventuele maatwerkvoorschriften die voor die activiteit of die locatie gelden, nog volstaan. Het gaat om gegevens en bescheiden waar het bevoegd gezag om vraagt. Degene die de activiteit verricht hoeft dus niet uit eigen beweging gegevens of bescheiden op te sturen; al staat dat natuurlijk vrij. Ook kan in het kader van toezicht op de naleving om gegevens worden gevraagd. Zulke bevoegdheden van toezichthouders zijn geregeld in titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht; dit artikel staat daar niet aan in de weg. Het gaat in dit artikel alleen om de situatie dat het bevoegd gezag wil bekijken of de algemene regels en maatwerkvoorschriften voor de activiteit nog toereikend zijn gezien ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van de waterkwaliteit en de ontwikkelingen met betrekking tot die kwaliteit. Bij ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van de waterkwaliteit kan gedacht worden aan het beschikbaar komen van nieuwe passende preventieve maatregelen of de actualisatie van de beste beschikbare technieken. De ontwikkelingen met betrekking tot de waterkwaliteit kunnen bijvoorbeeld aan de orde zijn als er door cumulatie van activiteiten een verslechtering van de waterkwaliteit optreedt. Met deze formulering is aangesloten op dezelfde regeling voor vergunningplichtige gevallen, zoals opgenomen in artikel 16.56 in combinatie met artikel 5.38 van de Omgevingswet.
Gegevens waarover degene die de activiteit niet redelijkerwijs de beschikking kan krijgen hoeven uiteraard niet te worden verstrekt.

Artikel 2.1.9 Informeren over een ongewoon voorval

Dit artikel bepaalt dat het bevoegd gezag onverwijld over een ongewoon voorval moet worden geïnformeerd. Om de gepaste mate van spoed uit te drukken is gekozen voor het begrip onverwijld. Dit houdt in dat zodra vastgesteld is dat er sprake is van een ongewoon voorval het bevoegd gezag direct moet worden geïnformeerd; vertraging is gezien de gevolgen voor de waterkwaliteit niet wenselijk.

Artikel 2.1.10 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

In dit artikel is omschreven welke gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, zodra deze informatie beschikbaar is. Dat hoeft dus niet met dezelfde spoed als het informeren over het ongewone voorval zelf. Uit onderdeel d volgt dat ook informatie moet worden verstrekt over de maatregelen die worden genomen om de nadelige gevolgen

van het ongewone voorval te beperken. Voor het ‘voorkomen van de nadelige gevolgen van ongewone voorvallen’ is aangesloten bij de uitleg die daarin wordt gegeven in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

AFDELING 2.2 LOZEN VAN GRONDWATER BIJ SANERING OF ONTWATERING

Artikel 2.2.1 Lozen van grondwater bij saneringen

Afvalwater afkomstig van het saneren van de bodem of het grondwater (of een aan een grondwatersanering voorafgaand onderzoek) is qua biologische afbreekbaarheid niet vergelijkbaar met huishoudelijk afvalwater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater, opgenomen in artikel. 10.32a van de Wet milieubeheer, heeft het de voorkeur om dit afvalwater na zuivering lokaal terug te brengen in het milieu en niet af te voeren naar de RWZI via het openbare vuilwaterriool. Daarom is in dit artikel het lozen op een oppervlaktewaterlichaam toegestaan. Deze afdeling geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat geval zijn de regels van deze afdeling maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Bij het saneren kunnen, naast het positieve milieueffect dat de sanering heeft, ook nadelige gevolgen optreden. Om de nadelige gevolgen voor de oppervlaktewaterkwaliteit van bij het saneren vrijkomend afvalwater te beperken, zijn in dit artikel emissiegrenswaarden opgenomen met betrekking tot het lozen daarvan. Vaak wordt dit water ter plaatse gezuiverd. Het afvalwater wordt vervolgens in het oppervlaktewater geloosd.
Voor lozingen in het oppervlaktewater zijn emissiegrenswaarden geformuleerd voor oppervlaktewateren die met het oog op lozingen geen bijzondere bescherming behoeft, en wateren waarbij een bijzondere bescherming wel aan de orde kan zijn. De emissiegrenswaarden zijn overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen lozingen op aangewezen oppervlaktewaterlichamen en niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen, die een grotere omvang hebben en daardoor minder kwetsbaar zijn voor lozingen, zijn opgenomen in bijlage II bij deze verordening.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen was ook bepaald dat het afvalwater doelmatig moest kunnen worden bemonsterd. Die regel is nu opgenomen in de specifieke zorgplicht in dit hoofdstuk.

Artikel 2.2.2 Lozen van grondwater bij ontwatering

Grondwater bij ontwatering is de algemene term voor grondwater dat vrijkomt bij bijvoorbeeld bronneringen en water uit drainagebuizen. Dit kunnen kleinschalige activiteiten betreffen die na een paar uur zijn afgerond, maar ook grootschalige projecten (vooral in de bouw) die jaren duren en waar zeer grote hoeveelheden grondwater worden weggepompt.
De regeling voor het lozen van grondwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afwater (het voormalige artikel 10.29a Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan het grondwater dat lokaal bij ontwatering vrijkomt zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. Het is echter niet uitgesloten dat afhankelijk van de locatie waar het vrijkomt grondwater in enige mate verontreinigd kan zijn of van nature stoffen bevat, waarvan de lozing bezwaarlijk kan zijn. Veelal is dit lokaal bekend uit gegevens bij het bedrijf zelf of bij de overheid. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van degene die loost om het waterschap te informeren over de bekende gegevens over de samenstelling en eventuele verontreiniging van het grondwater. Dit is met name van belang daar waar de samenstelling van het grondwater afwijkt van de in het gebied voorkomende

grondwaterkwaliteit. Bij twijfel over de vraag of hiervan sprake zou kunnen zijn is het raadzaam om contact op te nemen met het waterschap om na te gaan of er in het betreffende gebied nog stoffen in de bodem aanwezig zijn, waarvan lozing tot problemen zou kunnen leiden.
In dit artikel is een emissiegrenswaarde voor onopgeloste bestanddelen opgenomen. Het beperken van visuele verontreiniging valt onder de specifieke zorgplicht en is daarom niet uitgeschreven in dit artikel.
Dit artikel is niet van toepassing op lozingen van grondwater bij wonen, omdat het Besluit lozing afvalwater huishoudens geen specifieke eisen bevatte voor deze lozingen. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van dit hoofdstuk.

Artikel 2.2.3 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze afdeling emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I.
Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 2.2.4 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.
De verplichting om het bevoegd gezag te informeren geldt niet voor kortdurende lozingen bij bijvoorbeeld bronbemalingen, of bij lozingen vanuit huishoudens.

AFDELING 2.3 LOZEN VAN AFVLOEIEND HEMELWATER DAT NIET AFKOMSTIG IS VAN EEN BODEMBESCHERMENDE VOORZIENING

Artikel 2.3.1 Lozen van afvloeiend hemelwater

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een verplichte bodembeschermende voorziening. Het gaat met name om afvloeiend hemelwater van daken en van verhardingen, waar geen bodembedreigende activiteiten plaatsvinden. Dit artikel is wel van toepassing op afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen die vrijwillig zijn aangebracht. Onder afvloeiend hemelwater wordt niet verstaan het hemelwater van een kas als bedoeld in paragraaf 4.78 van het Besluit activiteiten leefomgeving of drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van dat besluit.

De regeling voor het lozen van hemelwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afwater (het voormalige artikel 10.29a Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan afvloeiend

hemelwater zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. De beheerder van het terrein of oppervlak waar het hemelwater is neergekomen is verantwoordelijk voor het nemen van deze preventieve maatregelen en kan vervolgens op grond van de specifieke zorgplicht (artikel 2.1.4) worden aangesproken op het nemen daarvan. De maatregelen kunnen bijvoorbeeld inhouden het schoonhouden van het terrein, het dusdanig omgaan met milieugevaarlijke stoffen dat verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen, het bij de keuze van materialen die aan hemelwater zijn blootgesteld rekening houden met het feit dat bij contact van hemelwater met deze materialen verontreinigende stoffen in het hemelwater kunnen geraken (uitloging), of een zodanige wijze van onkruidbestrijding dat onnodige verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen. In deze verordening is er voor gekozen deze preventieve maatregelen niet in concrete voorschriften te vertalen.

In het tweede lid is het lozen van afvloeiend hemelwater vanaf rijkswegen en provinciale wegen buiten de bebouwde kom geregeld. Onder die wegen behoren eveneens de daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, en overig openbaar gebied. In het verleden is veel onderzoek verricht naar verontreinigingen in afvloeiend hemelwater van wegen en overige openbare ruimte. Afhankelijk van de intensiteit van het verkeer kan het in meer of mindere mate verontreinigd zijn met straatvuil, waarin PAK's, zware metalen of minerale olie voorkomen. Buiten de bebouwde kom is het lozen van afstromend wegwater in een gemeentelijk rioolstelsel veelal niet mogelijk, omdat daar geen rioolstelsels zijn aangelegd, of uitsluitend rioolstelsels, die niet bestemd zijn voor afvoer van regenwater. Het wegwater vloeit buiten de bebouwde kom meestal af naar de bodem of een eventueel aanwezig oppervlaktewaterlichaam. Hemelwater afkomstig van rijkswegen en provinciale wegen wordt buiten de bebouwde kom bij voorkeur geloosd op de bodem. De regels hierover staan in het omgevingsplan. Als lozen in de bodem niet (of niet volledig) mogelijk is, kan lozing (deels) plaatsvinden in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. Als laatste mogelijkheid is het lozen in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam aangegeven. Dit is alleen toegestaan wanneer het lozen via een andere route niet mogelijk is.

Artikel 2.3.2 Gegevens en bescheiden

Lozingen van afstromend hemelwater vormen in het algemeen geen risico voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Het is daarom niet nodig om voorafgaand aan de start of wijziging van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Alleen wanneer er een rijksweg of provinciale weg wordt aangelegd of gewijzigd, moet het bevoegd gezag tijdig op de hoogte worden gesteld. Het bevoegd gezag kan dan samen met de wegbeheerder bekijken wat de gewenste wijze van verwerking van het afstromende regenwater is.

AFDELING 2.4 LOZEN VAN HUISHOUDELIJK AFVALWATER

Artikel 2.4.1 Lozen van huishoudelijk afvalwater

In de praktijk vinden de meeste lozingen van huishoudelijk afvalwater plaats in het vuilwaterriool. Voor een beperkt aantal situaties waar geen aansluiting op het vuilwaterriool of een zuiveringtechnisch werk mogelijk is, is lozen op een oppervlaktewaterlichaam toegestaan. Dit is toegestaan buiten de bebouwde kom of binnen de bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten. Deze afdeling geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat geval zijn de regels van deze afdeling maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Binnen de in het eerste lid aangegeven afstanden tot de riolering in combinatie met het aantal inwonerequivalenten dat geloosd wordt is het verboden direct in het oppervlaktewater te lozen. Aansluiting op de riolering ligt dan voor de hand. Buiten deze afstandsgrenzen dient het huishoudelijk afvalwater gezuiverd te worden alvorens het geloosd mag worden in het oppervlaktewater.

De afstanden in dit artikel zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk tot de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die reeds voor 1 maart 1997 plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht in ongewijzigd overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen en de daaraan voorafgaande besluiten: het voormalige Lozingenbesluit bodembescherming en het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

In sommige gevallen is hemelsbreed de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool minder dan genoemd in het eerste lid, maar is het in de praktijk niet mogelijk daar een afvoerleiding aan te leggen. Bijvoorbeeld omdat dan een watergang gekruist of een dijk doorboord moet worden. Daartoe is in het tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat de afstand berekend moet worden langs de lijn waar in de praktijk een afvoerleiding aangelegd kan worden.

Artikel 2.4.2 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

In de situaties dat niet wordt aangesloten op de riolering maar direct wordt geloosd in het oppervlaktewater worden met dit artikel lozingseisen in de vorm van emissiegrenswaarden gesteld. Hierbij wordt ten aanzien van lozingen in het oppervlaktewater een onderscheid gemaakt tussen lozingen in aangewezen wateren (wateren die geen bijzondere bescherming behoeven) en niet-aangewezen wateren, die met het oog op het lozen wel bijzondere bescherming behoeven. De lijst van aangewezen wateren is opgenomen in bijlage II bij deze verordening. Aan de hier gestelde lozingseisen ligt het CIW-rapport ‘Individuele Behandeling van Afvalwater, IBA-systemen’ van januari 1999 ten grondslag.

De voorwaarden die aan de beperkte directe lozingen in het oppervlaktewater van huishoudelijk afvalwater worden gesteld komen in grote lijnen overeen met de hieraan voorafgaande voorwaarden op grond van het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

Voor beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater kan de lozer er, in afwijking van de emissiegrenswaarden op grond van tabel 2.4.2, voor kiezen te lozen via een septic tank. Deze voorziening is geschikt voor lozingen tot en met 5 inwonerequivalenten. Vandaar dat in het derde lid van dit artikel is aangegeven dat lozingen van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten via een dergelijke voorziening geloosd mogen worden.

Deze voorwaarden komen overeen met de voorwaarden die voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen afvalwater huishoudens golden op grond van de Regeling Wvo septic tank en de Uitvoeringsregeling lozingenbesluit bodembescherming. Oudere voorzieningen die nog steeds zijn afgestemd op de hoeveelheid te lozen afvalwater, mogen ook worden gebruikt. De voor 2009 geplaatste voorzieningen kunnen namelijk niet worden getoetst aan de norm voor het hydraulisch rendement, omdat de in de NEN-EN 12566-1 beschreven beproevingsprocedure niet in het veld toepasbaar is.

Artikel 2.4.3 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze afdeling emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I.
Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 2.4.4 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de het aantal inwonerequivalenten ende wijze van behandelen. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.5 LOZEN VAN KOELWATER

Artikel 2.5.1 Koelwater

Deze afdeling is niet van toepassing op lozingen van koelwater afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij het opstellen van dat besluit is al beoordeeld of er bij de betreffende milieubelastende activiteiten koelwater kan vrijkomen. Als dat het geval is, zijn er in dat besluit regels over het lozen van koelwater opgenomen. Het lozen van koelwater kan echter ook plaatsvinden bij bedrijven die niet onder het dat besluit vallen. Daarom is in dit artikel het lozen van koelwater op een oppervlaktewaterlichaam geregeld. Koelwater kan ook worden geloosd in een hemelwaterriool. De regels daarover staan in het omgevingsplan van de gemeente.
Er mogen aan het koelwater geen chemicaliën (zoals aangroeiwerende middelen of antikalkmiddelen) worden toegevoegd. De maximaal te lozen warmtevracht hangt af van het type oppervlaktewaterlichaam waarop wordt geloosd. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn opgenomen in de bijlage; andere oppervlaktewaterlichamen zijn niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen.
De warmtevracht van een koelwaterlozing wordt berekend als het product van het lozingsdebiet en het verschil tussen de lozingstemperatuur en de temperatuur van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam. De warmtecapaciteit van het koelwater is gelijk aan 4.190 kiloJoule per m^3 per graad temperatuursverhoging. Anders geformuleerd:
De warmtevracht = L x ΔT x W, waarbij
L = lozingsdebiet (m3/s)
ΔT = verschil temperatuur koelwater en temperatuur ontvangend oppervlaktewater in graden Celsius.
W = warmtecapaciteit van het koelwater = 4190 kJ/m3 per graad temperatuurstijging.
Voor het lozen van koelwater met een hogere warmtevracht, of voor het toedienen van chemicaliën, is een maatwerkvoorschrift vereist.

Artikel 2.5.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de maximale warmtevracht aangegeven. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.6 LOZEN BIJ REINIGEN, CONSERVEREN, BOUWEN, RENOVEREN OF SLOPEN VAN BOUWWERKEN

Artikel 2.6.1 Bij reinigen en conserveren geen afvalwater lozen

Deze afdeling heeft betrekking op het lozen bij werkzaamheden aan bouwwerken in de buurt van oppervlaktewater. Hierbij kan gedacht worden aan (spoor)bruggen, sluizen, steigers, kadewanden of panden die grenzen aan het oppervlaktewater.
De regels in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (§ 3.1.6) en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen (§ 3.5) schreven voor dat bij het reinigen en conserveren maatregelen getroffen dienden te worden om het in het oppervlaktewaterlichaam lozen van stoffen te voorkomen. Deze regels betroffen gedetailleerde instructies waaraan de lozer moest voldoen. Hierdoor mocht slechts afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd bij het afwassen met water en het schoonspuiten met water onder een druk van ten hoogste 200 bar. Voor andere reinigings- en conserveringswerkzaamheden zijn regels gesteld in artikel 2.6.2.

Artikel 2.6.2 Werkinstructie bij reinigen en conserveren

Het onderhouden van bouwwerken houdt veelal in dat de bouwwerken van verontreinigingen worden ontdaan, dat roest en oude verflagen worden verwijderd en dat een nieuwe verflaag wordt aangebracht. Bij de werkzaamheden worden reinigings- en/of conserveringstechnieken toegepast en komen stoffen vrij of worden stoffen gebruikt die emissies veroorzaken naar oppervlaktewaterlichaam. Om deze emissies te voorkomen of te beperken zijn milieubeschermende maatregelen nodig. In het algemeen gebeurt dit door middel van afscherming van de ruimte waarin wordt gewerkt en opvang en verwerking van vrijkomende stofdeeltjes. Afhankelijk van de omvang en bezwaarlijkheid van de vrijkomende stoffen kunnen met een optimale combinatie van de toegepaste techniek, de te verwijderen of toe te passen materialen en stoffen en de te nemen milieubeschermende maatregelen de nadelige gevolgen voor het milieu beperkt worden.

Voor de reinigings- en conserveringswerkzaamheden dient een werkinstructie opgesteld te worden waarin de maatregelen staan die getroffen worden om het lozen te voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken. De werkinstructie kan de maatregelen bevatten die onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen worden beschreven, maar het is ook mogelijk om andere maatregelen of technieken te treffen. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.6.3 Werkinstructie bij bouwen en slopen

Als vaste objecten worden gesloopt, gerenoveerd of gebouwd is het bijna onvermijdelijk dat vaste delen in het oppervlaktewaterlichaam geraken. Het is daarom van belang dat bij deze werkzaamheden aan bouwwerken, die in de buurt van of boven het oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden, verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam zo veel mogelijk wordt voorkomen. De werkwijze en een zorgvuldige bedrijfsvoering zijn daarbij van doorslaggevend belang. Daarom moet een werkinstructie worden opgesteld waarin naast de werkwijze is aangegeven welke preventieve maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen of afvalwater in een

oppervlaktewaterlichaam terecht komen. Er moet worden gehandeld conform deze werkinstructie en de daarin genoemde maatregelen moeten worden getroffen.

Artikel 2.6.4 Beperken stof in het oppervlaktewaterlichaam

Als het bij het reinigen of conserveren nodig is om te werken met een gesloten hulpconstructie en afzuiging, geldt een eis voor de hoeveelheid stof die naar de buitenlucht wordt afgevoerd. Deze eis is bedoeld om te voorkomen dat het stof alsnog in het oppervlaktewater terecht kan komen. Als de afstand tot een oppervlaktewaterlichaam zodanig groot is dat een lozing redelijkerwijs niet te verwachten is, geldt dit artikel niet.

Artikel 2.6.5 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van stof.

Artikel 2.6.6 Gegevens en bescheiden

Op grond van dit artikel moet het bevoegd gezag ten minste vier weken voor aanvang van de reinigings- of conserveringswerkzaamheden of de bouw- of sloopwerkzaamheden worden geïnformeerd. Daarbij moet de werkinstructie worden toegestuurd. Het derde lid bevat een uitzondering op de informatieplicht. Over periodieke reinigingswerkzaamheden waarbij alleen vuilafzetting wordt verwijderd hoeft het bevoegd gezag niet te worden geïnformeerd. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld gevelreiniging.

AFDELING 2.7 LOZEN BIJ OPSLAAN EN OVERSLAAN VAN INERTE GOEDEREN

Artikel 2.7.1 Inerte goederen

Deze afdeling heeft betrekking op het lozen van stoffen afkomstig van het overslaan van inerte goederen. Inerte goederen zijn goederen die niet bodembedreigend zijn, en die geen gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen zijn. Inerte goederen geven bij overslag geen significante milieubelasting. Dit artikel geeft aan welke goederen in ieder geval inerte goederen zijn. De opsomming is dus niet uitputtend. Voor alle genoemde goederen geldt wel dat deze niet verontreinigd mogen zijn, bijvoorbeeld met stoffen die het oppervlaktewater kunnen verontreinigen.

Overslaan is te beschouwen als een handeling binnen het transportproces tussen een onderneming en een andere partij (onderneming of particulier). Bij overslaan gaat het om ‘het van en naar een transportmiddel verplaatsen van goederen of materialen’. Onder overslaan vallen bijvoorbeeld het lossen, (be)laden, overladen of (over)hevelen van goederen of materialen. De afdeling heeft geen betrekking op ‘opslaan’. Het opslaan van goederen is al uitputtend geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.7.2 Lozen bij opslaan van inerte goederen

Het lozen van afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen kan worden geloosd op oppervlaktewater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater (voormalige artikel 10.29a Wet milieubeheer) wordt het afvalwater bij voorkeur hergebruikt voordat het wordt geloosd. In het algemeen zal dit (verzameld) afstromend hemelwater, schrob- en spoelwater of water van een nevelgordijn zijn. In het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen was bepaald dat de lozing geen visuele verontreiniging mag veroorzaken. Die bepaling keert niet terug, want het voorkomen van visuele verontreiniging is onderdeel van de specifieke zorgplicht van dit hoofdstuk.

Artikel 2.7.3 Lozen bij overslaan van inerte goederen

Het tweede lid bepaalt dat bij het overslaan van goederen in de buitenlucht zo veel mogelijk wordt voorkomen dat goederen in een oppervlaktewaterlichaam geraken. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen (bijvoorbeeld zand of grind op een oever) afvloeien in het oppervlaktewater of met stuiven, morsen, of andere ongewenste routes in het oppervlaktewater terechtkomen.

In het derde lid is een maatregel opgenomen hoe aan het voorschrift in ieder geval kan worden voldaan bij het laden en lossen van schepen. Bij overslag van schip naar oever (of andersom) betekent dit dat het schip zo dicht mogelijk tegen de oever gelegd moet worden. Aan het derde lid wordt in ieder geval voldaan als het schip zo afgemeerd kan worden dat er geen ruimte tussen schip en kant zit. In de praktijk is dat niet altijd haalbaar, en zal er bij overslag een spleet tussen schip en kant ontstaan. In het derde lid is aangeven dat deze spleet in ieder geval niet breder mag zijn dan 5 m. Deze maatregel laat overigens onverlet dat degene die de activiteit verricht de spleet zo klein mogelijk moet houden. Een andere maatregel die toepast kan worden om te voldoen aan het tweede lid is gebruik maken van een ponton of een morsklep.

De maatregelen in het derde lid laten verder onverlet dat degene die de activiteit verricht er alles aan doet om te voorkomen dat goederen in het oppervlaktewater raken. Mocht er onverhoopt toch een lozing plaatsvinden ondanks dat er alles aan gedaan is om dat te voorkomen, dan is die lozing toegestaan op grond van het eerste lid.

AFDELING 2.8 LOZEN BIJ OPSLAAN OF OVERSLAAN VAN ANDERE DAN INERTE GOEDEREN

Artikel 2.8.1 Lozen van afvalwater van goederen die kunnen uitlogen

Dit artikel heeft betrekking op goederen die bij contact met water kunnen uitlogen. Dit artikel geldt voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat besluit is geregeld dat het te lozen afvalwater in een vuilwaterriool moet worden geloosd. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan het water echter ook op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd. Dit artikel is dus een maatwerkregel op het Besluit activiteiten leefomgeving. De verplichte lozingsroute naar het vuilwaterriool kan in deze waterschapsverordening echter niet worden ‘uitgezet’. Daarom is in het omgevingsplan een regel opgenomen die bepaalt dat de verplichte lozingsroute een facultatieve lozingsroute wordt, als in de waterschapsverordening lozen in het oppervlaktewater is toegestaan.
Lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan indien het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk en ook niet binnen een afstand van 40 meter aangesloten kan worden op een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk. Als er binnen die afstand wel een vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk aanwezig is, is het niet toegestaan om te lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Het ligt dan voor de hand om aan te sluiten op die riolering of zuiveringtechnisch werk. De afstand is de afstand van het vuilwaterriool of zuiveringtechnisch werk tot de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

Bij het lozen op een oppervlaktewaterlichaam dient voldaan te worden aan de emissiegrenswaarden in de tabel. De emissiegrenswaarden zijn overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Niet voor alle goederen zijn alle stoffen in de tabel relevant. Zo zijn bijvoorbeeld voor agribulk alleen het chemisch zuurstofverbruik, onopgeloste stoffen, som van stikstofverbindingen en som van fosforverbindingen van belang.

Artikel 2.8.2 Meet- en rekenbepalingen

Dit artikel geeft aan welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Dit artikel met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijft niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in artikel 2.8.2 emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I bij deze verordening.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse.

Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 2.8.3 Lozen bij overslaan van niet-inerte goederen

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van stoffen afkomstig van het:
- bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen,
- overslaan van zout voor het strooien op wegen,
- overslaan van niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk, en
- overslaan van niet-inerte goederen die nodig zijn in een werk.

Met ‘bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen’ wordt het overslaan bedoeld wat in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was geregeld voor inrichtingen.

De andere overslaghandelingen (strooizout, niet-inerte goederen die vrijkomen bij of nodig zijn in een werk) hebben betrekking op wat in het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen was geregeld voor het overslaan buiten een inrichting. Bij ‘niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk’ kan gedacht worden aan het vervangen of aanleggen van een walbeschoeiing in het oppervlaktewater, het aanbrengen of vervangen van kabels in de bodem of oppervlaktewater en andere werkzaamheden in de openbare ruimte. Dit materiaal kan van allerlei aard zijn, zoals beschadigde walbeschoeiing, oude kabels en dergelijke. Ook het nieuwe materiaal kan worden overgeslagen voordat het in het werk wordt aangebracht. In dit geval betreft het dus de nieuwe walbeschoeiing, nieuwe kabels en soortgelijk materiaal die nodig zijn in een werk.

Het tweede lid bepaalt dat bij het overslaan van goederen in de buitenlucht zo veel mogelijk wordt voorkomen dat goederen in een oppervlaktewaterlichaam geraken. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen (op bijvoorbeeld een oever) afvloeien in het oppervlaktewater of met stuiven, morsen, of andere ongewenste routes in het oppervlaktewater terechtkomen.

In het derde lid is een maatregel opgenomen hoe aan het voorschrift in ieder geval kan worden voldaan bij het laden en lossen van schepen. Bij overslag van schip naar oever (of andersom) betekent dit dat het schip zo dicht mogelijk tegen de oever gelegd moet worden. Aan het derde lid wordt in

ieder geval voldaan als het schip zo afgemeerd kan worden dat er geen ruimte tussen schip en kant zit. In de praktijk is dat niet altijd haalbaar, en zal er bij overslag een spleet tussen schip en kant ontstaan. In het derde lid is aangeven dat deze spleet in ieder geval niet breder mag zijn dan 5 meter. Deze maatregel laat overigens onverlet dat degene die de activiteit verricht de spleet zo klein mogelijk moet houden. Een andere maatregel die toepast kan worden om te voldoen aan het tweede is gebruik maken van een ponton of een morsklep.

De maatregelen in het derde lid laten verder onverlet dat degene die de activiteit verricht er alles aan doet om te voorkomen dat goederen in het oppervlaktewater raken. Mocht er onverhoopt toch een lozing plaatsvinden ondanks dat er alles aan gedaan is om dat te voorkomen, dan is die lozing toegestaan op grond van het eerste lid.

Artikel 2.8.4 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de stoffen die worden opgeslagen of overgeslagen aangegeven. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.9 LOZEN UIT GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN VOOR INZAMELING EN TRANSPORT VAN AFVALWATER

Artikel 2.9.1 Lozen van afvalwater vanuit gemeentelijke rioolstelsels

In dit artikel wordt het lozen van afvalwater vanuit openbare ontwateringsstelsels, openbare hemelwaterstelsels en openbare vuilwaterriolen in oppervlaktewater toegestaan. Voorwaarde daarbij is dat deze stelsels voorkomen op het overzicht van voorzieningen en maatregelen dat is opgenomen in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) als bedoeld in het voormalige artikel 4.22 van de Wet milieubeheer. Volgens het overgangsrecht van artikel 4.93 van de Invoeringswet Omgevingswet blijven GRP's van kracht tot het tijdstip waarop de periode verstrijkt waarvoor het plan is vastgesteld, of tot het tijdstip waarop het gemeentebestuur besluit dat het plan vervalt. Bij het vaststellen van het GRP is betrokkenheid van het waterschap voorgeschreven. Gemeente en waterschap bepalen gezamenlijk welke maatregelen aan de riolering het meest doelmatig zijn, mede gelet op de effecten van lozingen uit de riolering op het ontvangende oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast verplichtte artikel 3.8 Waterwet tot afstemming van taken en bevoegdheden over de afvalwaterketen. Een omgevingsvergunning voor lozen vanuit de riolering is in dat licht overbodig. Ook het nieuwe stelsel gaat uit van samenwerking tussen overheden bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden (zie artikel 2.2 Omgevingswet). De Omgevingswet biedt in artikel 3.14 de mogelijkheid dat het college van burgemeester en wethouders een (facultatief) gemeentelijk rioleringsprogramma vaststelt. Ongetwijfeld zal het college het waterschap daarbij betrekken. Als het college een rioleringsprogramma heeft vastgesteld, is het lozen vanuit de in dat programma opgenomen voorzieningen daarom eveneens toegestaan. De naam 'rioleringsprogramma' is overigens niet limitatief, de gemeente kan dit programma bijvoorbeeld ook een waterprogramma noemen.

Artikel 2.9.2 Lozen van huishoudelijk afvalwater vanuit andere systemen

Voor lozingen vanuit 'overheids-IBA's' geldt dezelfde regeling als voor de lozingen vanuit gemeentelijke rioolstelsels. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 2.9.1.

AFDELING 2.10 LOZEN BIJ ONTGRAVINGEN, BAGGERWERKZAAMHEDEN EN WERKZAAMHEDEN DOOR DE WATERBEHEERDER IN EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM

Artikel 2.10.1 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden

Dit artikel heeft betrekking op baggerwerkzaamheden en ontgravingen en geldt alleen voor de lozingen bij het baggeren en ontgraven zelf. Dit artikel heeft dus geen betrekking op een eventuele toepassing van de bagger of de opgegraven materie.
Het artikel is niet alleen van toepassing op waterbeheerders die baggerwerkzaamheden en ontgravingen verrichten. Ook als die werkzaamheden door derden worden verricht (zoals de onderhoudsplichtigen), is het artikel van toepassing.

Het artikel bepaalt dat de lozing is toegestaan als die plaatsvindt op hetzelfde oppervlaktewater waar ook het baggeren of ontgraven plaatsvindt.

Artikel 2.10.2 Werkinstructie bij verontreinigde waterbodem

Bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden, waarbij de kwaliteit van de te ontgraven of te baggeren waterbodem de waarden van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit van het Besluit kwaliteit leefomgeving overschrijdt, is het gewenst dat het ontgraven of baggeren met een grotere zorgvuldigheid gebeurt dan wanneer de kwaliteit die waarden niet overschrijdt. Deze bijlage B hoort bij hoofdstuk 4 van de Regeling bodemkwaliteit en bevat de achtergrondwaarden en maximale waarden voor grond en baggerspecie. In het geval de waterbodem een kwaliteit heeft die de waarden van bijlage bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit overschrijdt, is het opstellen van een werkplan verplicht.

Artikel 2.10.3 Lozen bij werkzaamheden door de waterbeheerder

Dit artikel heeft betrekking op lozingen afkomstig van andere werkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam (anders dan ontgravingen of baggerwerkzaamheden) die door of in opdracht van de waterbeheerder plaatsvinden in het kader van oppervlaktewaterbeheer. Bijvoorbeeld het aanleggen van een natuurvriendelijke oever.
Het artikel bepaalt dat de lozing is toegestaan zonder verdere voorwaarden. Vanzelfsprekend geldt wel de specifieke zorgplicht.

Artikel 2.10.4 Lozen van algen en bacteriën

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van algen en bacteriën in een oppervlaktewaterlichaam wat door of in opdracht van de waterbeheerder plaatsvindt in het kader van oppervlaktewaterbeheer.

Het artikel bepaalt dat algen en bacteriën afkomstig van een oppervlaktewater op een ander oppervlaktewater geloosd mogen worden in het kader van oppervlaktewaterbeheer. Daarbij geldt de voorwaarde dat beide oppervlaktewateren in beheer zijn van dezelfde waterbeheerder. Het artikel maakt mogelijk dat de waterbeheerder, in het kader van het oppervlaktewaterbeheer, algen en bacteriën naar eigen inzicht in het eigen beheersgebied kan verplaatsten.

Artikel 2.10.5 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.11 LOZEN BIJ SCHOONMAKEN DRINKWATERLEIDINGEN

Artikel 2.11.1 Lozen van reinigingswater drinkwaterleidingen

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvalwater afkomstig van het schoonmaken en in gebruik nemen van leidingen voor het opslaan, transporteren en distribueren van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater.

Bij het schoonmaken van leidingen kan onderscheid gemaakt te worden tussen afvalwater afkomstig van leidingen uit het transportnet en afvalwater afkomstig van leidingen uit het distributienet. Vanuit de productiestations wordt het drinkwater via transportleidingen naar het distributienet gepompt. Het transportnet kenmerkt zich door een grotere leidingdiameter en het geringe aantal vertakkingen en aansluitingen. Het distributienet verdeelt de hoofdstroom naar de vele eindgebruikers en kenmerkt zich door de vele vertakkingen en het verloop van grotere naar kleinere diameters. In grote lijnen zal het schoonmaken van leidingen uit het transportnet lozingen opleveren van 100 m^3 of meer, terwijl lozingen van afvalwater afkomstig van distributieleidingen daaronder blijven. Ook op het schoonmaken van de aanvoerleiding heeft dit artikel betrekking.

Tegen lozingen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam bestaat geen bezwaar, voor zover het afvalwater geen chemicaliën zoals desinfecteermiddelen bevat. Een lozing die wel dergelijke middelen bevat, is alleen mogelijk als het bevoegd gezag daarvoor een maatwerkvoorschrift heeft gesteld.

AFDELING 2.12 LOZEN BIJ CALAMITEITENOEFENINGEN

Artikel 2.12.1 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Calamiteitenoefeningen worden uitgevoerd om bij brand of een andere calamiteit de schade tot een minimum te beperken. Het testen van een brandbestrijdingsinstallatie valt binnen het begrip ‘calamiteitenoefening’. Bij calamiteitoefeningen kan afvalwater vrijkomen. Zo zal een oefening om een brand te bestrijden, gepaard kunnen gaan met het gebruik van grote hoeveelheden bluswater, dat tijdens de oefening in het oppervlaktewater stroomt. Om de gevolgen voor het milieu tot een minimum te beperken, wordt daarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt van oefenblusschuimen die geen slecht-afbreekbare organische fluorverbindingen of andere halogeenverbindingen bevatten. Deze oefenblusschuimen hebben vergelijkbare uitvloei-eigenschappen als echt blusschuim, maar bevatten niet de schadelijke werkzame stof van blusschuimen.

Om overlap met regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving te voorkomen, is een afstemmingsbepaling opgenomen in dit artikel. Het artikel heeft geen betrekking op afvalwater afkomstig van een permanente voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken als genoemd in artikel 3.259 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.12.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij wordt aangegeven of er blusschuim bij de oefening wordt gebruikt en welke stoffen dat blusschuim bevat. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.13 LOZEN BIJ TELEN, KWEKEN, SPOELEN OF SORTEREN VAN GEWASSEN

Artikel 2.13.1 Lozen vanuit andere gebouwen dan een kas

Het afvalwater dat vrijkomt bij het telen van gewassen in een gebouw, anders dan een kas, moet volgens artikel 4.795 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden of worden geloosd in een vuilwaterriool. Volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in het oppervlaktewater, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 m vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt. Deze uitzondering is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn.
Het tweede lid bevat die emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 2.13.2 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

Het afvalwater dat vrijkomt bij het sorteren van biologisch geteeld fruit moet volgens artikel 4.761 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden. Volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 m vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De alternatieve lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De alternatieve lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn.
Het tweede lid bevat die emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 2.13.3 Lozen bij sorteren van biologisch geteelde gewassen

Het afvalwater dat vrijkomt bij het wassen van biologisch geteeld fruit moet volgens artikel 4.773 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden. Volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 m vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De alternatieve lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De alternatieve lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn.
Het tweede lid bevat die emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 2.13.4 Lozen bij omgekeerde osmose en ionenwisselaars

Op grond van de artikelen 4.801 en 4.804 van het Besluit activiteiten leefomgeving mag brijn, afkomstig van de bereiding van gietwater of drinkwater voor landbouwhuisdieren, niet worden geloosd. Op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen van dit afvalwater in het oppervlaktewater wel toegestaan. In dit artikel wordt deze lozingsroute weer mogelijk gemaakt. Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden voor dit afvalwater.

Artikel 2.13.5 Lozen bij ontijzeren grondwater

Het lozen van afvalwater afkomstig van het ontijzeren van grondwater voor agrarische activiteiten is niet geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer was het mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 m vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn.
Het tweede lid bevat die emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 2.13.6 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren áls er wordt bemonsterd.

Artikel 2.13.7 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozingen aangegeven. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.14 LOZEN BIJ MAKEN VAN BETONMORTEL EN UITWASSEN VAN BETON

Artikel 2.14.1 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute

Volgens de artikelen 4.140, eerste lid, en 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moet afvalwater afkomstig van het maken van betonmortel en het uitwassen van beton worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In sommige gevallen is dat echter niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat er geen geschikt oppervlaktewaterlichaam in de directe omgeving van de betoncentrale (of ander bedrijf) ligt. Voor dergelijke gevallen is in het omgevingsplan opgenomen dat het afvalwater onder voorwaarden ook in de riolering kan worden geloosd. De gemeente is echter niet bevoegd om de verplichte lozingsroute naar oppervlaktewater, die in de genoemde artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen, op te heffen. Daarom bepaalt dit artikel dat die verplichte lozingsroute niet geldt als er een andere lozingsroute in het omgevingsplan is toegestaan. De initiatiefnemer heeft in dat geval de keuze tussen lozen in oppervlaktewater of lozen in de riolering.

AFDELING 2.15 LOZEN BIJ NIET-INDUSTRIËLE VOEDSELBEREIDING

Artikel 2.15.1 Afbakening met Besluit activiteiten leefomgeving

Deze afdeling is van toepassing op lozingen afkomstig van (kleinschalige) voedselbereiding, ongeacht of die lozing afkomstig is van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving of niet. Het betreft bijvoorbeeld bedrijfskantines of de horeca. Deze afdeling

is niet van toepassing op grootschalige voedselbereiding als bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van de kantine van dergelijke bedrijven.

Artikel 2.15.2 Lozen bij bereiden van voedingsmiddelen

Het afvalwater dat vrijkomt bij voedselbereiding wordt in het algemeen geloosd op een vuilwaterriool. De regels daarover staan in het omgevingsplan. Als er geen vuilwaterriool aanwezig is, kan het afvalwater ook op oppervlaktewater worden geloosd, als het afvalwater tezamen met huishoudelijk afvalwater wordt behandeld in een zuiveringsvoorziening zoals een IBA. Die zuiveringsvoorziening moet wel berekend zijn op de verwerking van het afvalwater afkomstig van de voedselbereiding.

Artikel 2.15.3 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozingen aangegeven. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.16 LOZEN VAN SPUIWATER UIT RECREATIEVE VISVIJVERS

Artikel 2.16.1 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers.

Recreatieve visvijvers vallen onder de recreatieve sector. Anders dan in kwekerijen van vis voor menselijke consumptie of voor siervissen worden in recreatieve visvijvers geen vissen gekweekt. Het kweken van vissen wordt als een agrarische activiteit beschouwd.

Het vissen vindt plaats in aparte vijvers. Deze vijvers maken in het algemeen geen deel uit van een oppervlaktewaterlichaam. Gemiddeld eens per twee weken wordt een aantal consumptievissen aangevoerd van een kwekerij. Deze vissen worden tijdelijk in voorraadbakken bewaard. Vervolgens worden ze - afhankelijk van de vraag - uit de voorraadbakken gehaald en uitgezet in één of meerdere grotere vijvers om te worden gevangen door recreatieve vissers.

De vissen worden in de tijd dat ze in de bakken en visvijvers aanwezig zijn in principe niet (bij)gevoerd. Een forel kan gemakkelijk een half jaar zonder voedsel. Ook worden geen antibiotica toegepast. Dat is sowieso bij vissen, die voor consumptiedoeleinden worden gebruikt, niet toegestaan.

Het water in de visvijvers wordt in beweging gehouden om vorming van onder andere blauwalgen te voorkomen. Daartoe wordt een aantal m^3 grondwater per dag opgepompt en toegevoegd aan de voorraadbakken, die weer in open verbinding staan met de visvijvers. Uiteindelijk wordt het spuiwater op een oppervlaktewaterlichaam of elders geloosd. Het spuiwater bestaat uit schoon (grond)water zonder toevoegingen. Het lozen is zonder nadere voorschriften toegestaan.

Artikel 2.16.2 Gegevens en bescheiden

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozingen aangegeven. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

AFDELING 2.17 LOZEN VANAF VAARTUIGEN OF DRIJVENDE WERKTUIGEN BIJ SPOELEN OF SCHEIDEN VAN ZAND OF GRIND

Artikel 2.17.1 Lozen van spoelwater

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van een tweetal afvalwaterstromen afkomstig van een vaartuig of ander drijvend werktuig.

Onderdeel a regelt dat het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het spoelen van zeezand tijdens het transport ervan, is toegestaan. Het zoute zeezand wordt meestal tijdens het varen naar de plaats waar het zand wordt toegepast, met steeds zoeter wordend oppervlaktewater gespoeld, om de zoutvracht naar beneden te brengen. Als voorwaarde is opgenomen dat het lozen tijdens het varen plaatsvindt.

Onderdeel b regelt dat het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het scheiden van zand en grind, is toegestaan.

De regels over het lozen van spoelwater van zeezand in brak oppervlaktewater en het lozen van organismen en slib ten gevolge van het kweken en verwerken van mosselen en oesters zijn niet overgenomen uit het Besluit lozen buiten inrichtingen. Deze lozingen komen in de praktijk alleen voor in de rijkswateren.

AFDELING 2.18 ASVERSTROOIING

Artikel 2.18.1 Asverstrooiing

De toegestane lozing betreft het incidenteel verstrooien op een voor de overledene of de nabestaanden bijzondere plek. Het artikel heeft geen betrekking op bedrijfsmatig georganiseerd verstrooien.

AFDELING 2.19 ANDERE LOZINGEN

Artikel 2.19.1 Vangnetvergunningplicht lozen op oppervlaktewater

Voor het verrichten van een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap is een omgevingsvergunning vereist, als de betreffende lozing niet is geregeld in de afdelingen 2.2 tot en met 2.18 van deze waterschapsverordening. Dit sluit aan op de systematiek van artikel 6.2 van de Waterwet: voor alle lozingen is een vergunning vereist, tenzij voor de lozing een vrijstelling geldt.
De vergunningplicht is beperkt tot het lozen van stoffen of warmte (oftewel de gevolgen voor de waterkwaliteit). Een eventuele vergunningplicht voor het lozen van water (oftewel de gevolgen voor de waterkwantiteit) staat in het tijdelijke deel van deze waterschapsverordening. Beide vergunningen kunnen natuurlijk wel gelijktijdig worden aangevraagd.
De vergunningplicht geldt niet voor het lozen van warmte of stoffen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor die lozingen is al in dat besluit bepaald in welke gevallen een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit is vereist.

Artikel 2.19.2 Vangnetvergunningplicht lozen op zuiveringtechnisch werk

Voor het lozen van water, warmte of stoffen op een zuiveringtechnisch werk, dat niet afkomstig is van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit vereist. Voor lozingen die wel afkomstig zijn van

zo'n milieubelastende activiteit is al in dat besluit bepaald in welke gevallen een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit is vereist.

AFDELING 2.20 AANVRAAGVEREISTEN, BEOORDELINGSREGELS EN VOORSCHRIFTEN OMGEVINGSVERGUNNING LOZINGSACTIVITEIT

Artikel 2.20.1 Aanvraagvereisten aanvraag omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Dit artikel is ontleend aan de Omgevingsregeling.

Artikel 2.20.2 Beoordelingsregel omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of op een zuiveringtechnisch werk zijn de beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing. Dat sluit aan op de situatie die gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 2.20.3 Voorschriften omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Ook de voorschriften die volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving aan een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit moeten worden verbonden, zijn van overeenkomstige toepassing. Dit sluit eveneens aan bij de regeling op grond van de Waterwet.

HOOFDSTUK 3 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN

AFDELING 3.1 ONTTREKKEN VAN GRONDWATER EN INFILTREREN VAN WATER

Artikel 3.1.1 Gegevens en bescheiden vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten

Als voor het onttrekken van grondwater op grond van de waterschapsverordening geen omgevingsvergunning is vereist, moeten hierover gegevens en bescheiden worden verstrekt. Dit was voorheen geregeld in artikel 6.11 van het Waterbesluit. De gegevens en bescheiden die moeten worden verstrekt zijn ontleend aan de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen voor grondwateronttrekkingen in de Omgevingsregeling. Ook in de voormalige Waterregeling waren de te verstrekken gegevens en bescheiden gelijk aan de indieningsvereisten voor een watervergunning.
In het tijdelijke deel van deze waterschapsverordening kan een uitzondering zijn opgenomen voor de verplichting om gegevens en bescheiden te verstrekken (in de terminologie van de Waterwet: een melding te doen). In dat geval hoeven de gegevens en bescheiden niet te worden verstrekt.

Artikel 3.1.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteiten

Dit artikel is ontleend aan de Omgevingsregeling.

Artikel 3.1.3 Beoordelingsregel omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit

De beoordelingsregel van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor omgevingsvergunningen voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem is van overeenkomstige toepassing op vergunningplichtige wateronttrekkingsactiviteiten op grond van deze waterschapsverordening. Dit sluit aan bij de wijze waarop dit in de Waterwet was geregeld.

Artikel 3.1.4 Voorschriften omgevingsvergunning infiltratie van water

Ook de voorschriften die volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving aan een omgevingsvergunning voor het infiltreren van water in de bodem moeten worden verbonden, zijn van overeenkomstige toepassing. Dit sluit eveneens aan bij de regeling op grond van de Waterwet.

Artikel 3.1.5 Meetverplichting onttrekken van grondwater en infiltratie van water

In dit artikel zijn de meetverplichtingen van artikel 6.11 van het Waterbesluit en artikel 6.5 van de Waterregeling voortgezet. De meetverplichting geldt voor zowel vergunningplichtige gevallen als vergunningvrije gevallen. In het tijdelijke deel van deze waterschapsverordening kan een bepaling staan waarin gevallen worden aangewezen waarvoor de meetverplichting niet geldt.

AFDELING 3.2 ONTTREKKEN VAN OPPERVLAKTEWATER

Artikel 3.2.1 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteiten

Dit artikel is ontleend aan de Omgevingsregeling.

HOOFDSTUK 4 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT EEN WATERSTAATSWERK

AFDELING 4.1 AANVRAAGVEREISTEN OMGEVINGSVERGUNNING BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN

Artikel 4.1.1 Aanvraagvereisten

In dit artikel zijn de indieningsvereisten overgenomen die voorheen in artikel 6.24 van de Waterregeling stonden. Gelet op het belang van waterkeringen heeft de waterbeheerder in het algemeen specifiek beleid vastgesteld over activiteiten bij waterkeringen. Als een initiatiefnemer vermoedt dat voor zijn activiteit geen stabiliteitsberekening nodig is, kan hij daarover contact opnemen met de waterbeheerder.

Artikel 4.1.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit waterbodem

Als sprake is van werkzaamheden aan of in een waterstaatswerk waarbij een al dan niet verontreinigde waterbodem geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd, zoals bij baggeren van een haven, moet inzicht worden gegeven in de hoeveelheid te verwijderen baggerspecie. Daarnaast moet de omvang van het te baggeren oppervlak worden vermeld.

Bijlage II bij de waterschapsverordening

Aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn grotere oppervlaktewaterlichamen, die zijn benoemd in bijlage II bij de waterschapsverordening. De algemene regels over lozingen op deze oppervlaktewaterlichamen vertegenwoordigen het niveau van beste beschikbare technieken. Dat niveau is niet voldoende om de waterkwaliteit van kleinere oppervlaktewaterlichamen (de niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen) te beschermen. De regels voor lozingen op niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen gaan daarom een stap verder dan de beste beschikbare technieken.

Deze bijlage is door de artikelen 7.6 tot en met 7.25 aan iedere waterschapsverordening toegevoegd.

Advies bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Onafhankelijke Integrale Adviescommissie Omgevingswet

1 maart 2019

De Minister van BZK heeft de commissie gevraagd te adviseren bij het voorgelegde Invoeringsbesluit Omgevingswet vanuit het integrale perspectief van de uitvoeringspraktijk. Verzocht is daarbij vooral te toetsen of met de regelgeving wordt bijgedragen aan de geformuleerde verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselwijziging, te weten het verhogen van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak, het versterken van een samenhangende aanpak, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en een snellere en betere besluitvorming.

De minister van BZK heeft daarbij specifieke aandacht gevraagd voor de evenwichtigheid en uitvoerbaarheid van het overgangsrecht en de bruidsschat en het (beleidsneutraal) opnemen van onderwerpen in het stelsel van de AMvB's in het licht van de verbeterdoelen. Het vraagstuk van het overgangsrecht wordt behandeld onder punt 1.

Een aantal onderwerpen is om verschillende redenen niet opgenomen in de basis-AMvB's. De minister heeft de commissie gevraagd of die onderwerpen op een goede manier zijn ingebouwd in het stelsel van de vier basis-AMvB's en of de vier verbeterdoelen van de stelselherziening bij die onderwerpen voldoende tot uitdrukking zijn gekomen. Het betreft hier enige tientallen onderwerpen, opgenomen in tabel 1.3 en 1.4 van de nota van toelichting. De commissie heeft niet al deze onderwerpen getoetst, maar heeft, om zich een oordeel te vormen over de inpassing in het stelsel van de AmvB's, naar de onderwerpen 2 tot en met 8 gekeken, omdat deze onderwerpen met name geadresseerd zijn in de internetconsultatie.

De commissie constateert dat veel onderwerpen in het Invoeringsbesluit bewust beleidsneutraal worden overgezet vanuit het huidige recht, soms ook omdat er sprake is van implementatie van EU-richtlijnen. Omdat de mogelijkheden voor het bereiken van de verbeterdoelen bij die onderwerpen beperkter zijn baseert de commissie haar advies op de volgende onderwerpen:

1. Het overgangsrecht en de bruidsschat
2. Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen
3. Uitwerking vergunningplichten voor de bouwactiviteiten
4. Beoordeling en inpassing omgevingsplanactiviteit
5. Ontsluiten van informatie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet
6. Reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening
7. Aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke gevolgen
8. Validatie decentrale omgevingswaarden.

1. Het overgangsrecht en de bruidsschat

De commissie beveelt aan om
1) als Rijk, koepels en brancheorganisaties met name gemeenten en bedrijven actief extra ondersteuning te bieden bijvoorbeeld in de vorm van handleidingen en voorbeelden, meer dan wat nu beschikbaar is in de nota van toelichting.
2) als gemeente en waterschap zeer duidelijk en transparant te zijn over de verschillende fasen, effecten en onomkeerbaar worden van besluiten en extra inspanningen te plegen rond het van tijdelijk naar permanent gaan van (delen van) het omgevingsplan, alsmede over de mogelijkheid tot schadevergoeding als gevolg van stringentere regels.

Het leeuwendeel van het overgangsrecht is te vinden in het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet. Het Invoeringsbesluit vult dat aan met de bruidsschat en specifieke regels in hoofdstuk 8.

(a) De commissie ziet dat het overgangsrecht bij de Omgevingswet omvangrijk en complex is, maar ook dat overgangsrecht en daarmee een overgangsperiode onlosmakelijk verbonden zijn met vernieuwing van wetgeving. Zo ook hier. Een zekere mate van vertrouwen dat – veelal professionele - partijen daarmee om kunnen gaan is daarom op zijn plaats. Tegelijkertijd vergt zo'n traject wel een goede begeleiding en transparantie over zowel het proces als over de wijzigingen en daarmee samenhangende gevolgen.

(b) De keuze om enerzijds bepaalde regels te decentraliseren en anderzijds gemeenten en waterschappen niet te verplichten om bij inwerkingtreding van de wet direct omgevingsplannen of waterschapsverordeningen vast te stellen, maakt de overgangssituatie extra complex.

(c) De veranderingen die gepaard gaan met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bruidsschat betreffen:
- het overgaan van bestemmingen naar functies en locaties;
- de verschillende momenten waarop de bescherming van een bestaande situatie verandert onder een tijdelijk of definitief regime;
- het met de inwerkingtreding van de wet introduceren van een nieuw begrippenkader, zoals de milieubelastende activiteit en de omgevingsplanactiviteit;
- het op een andere manier verdelen van regels tussen AMvB's enerzijds, en omgevingsplan en waterschapsverordening anderzijds;
- de verschillende manieren om bestemmingsplannen om te zetten in omgevingsplannen namelijk thematisch of gebiedsgewijs.

Het vraagt soms diepgaande en gedegen kennis van het huidige recht, van het gekozen overgangsrecht en van het nieuwe stelsel om te kunnen beoordelen of er sprake is van een wijziging of niet. Dat geldt met name voor hen die niet dagelijks met het overgangsrecht te maken hebben, zoals burgers en bedrijven.

(d) Eenieder die met deze situatie te maken krijgt, zal deze complexiteit moeten doorgronden en ermee omgaan: burgers, maar ook medewerkers van bedrijven en overheden, zoals handhavers etc.

De zorg van de commissie betreft niet zo zeer het juridisch construct als wel de begrijpelijkheid daarvan in de praktijk.

(e) De commissie beveelt aan dat het Rijk, de koepels en brancheorganisaties ondersteunt en zorgt dat de opgedane kennis en ervaring beschikbaar wordt gemaakt, wordt gedeeld en dat er wordt geleerd van elkaar. Dit kan op vele manieren, bijvoorbeeld in de vorm van juridische handleidingen zoals opgesteld voor de Wabo en het delen van voorbeelden van gemeenten die de eerste ervaringen opdoen. Maar ook in de vorm van actieve ondersteuning en de bouw van *communities of practice,* het stimuleren van *botsproeven* waarbij (ervarings)deskundigen voorafgaand aan inwerkingtreding een omgevingsplan van vele kanten belichten en kijken of op basis daarvan het gewenste resultaat ontstaat, regionale overleggen etc..

(f) De commissie beveelt gemeenten aan te zorgen voor een gebruiksvriendelijke manier van toegankelijk maken van informatie aan iedereen die omgevingsplannen wil raadplegen. Gemeenten moeten inzichtelijk maken wat wel of niet mag of onder welke voorwaarden, en daarin ook alle relevante informatie op een gebruikersvriendelijke manier vindbaar maken.

2. Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen

Advies
Bij het omzetten van de vergunningplicht bij beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen, wordt de bestaande situatie beleidsneutraal omgezet. Het wederom opnemen van de vergunningplicht omwille van beleidsneutrale omzetting zou in de praktijk het in standhouden van een juridisch achterhaalde praktijk betekenen. De commissie adviseert om de systematiek van het Bal te volgen en de vergunningplicht verdergaand dan in de consultatieversie is gedaan te vervangen door algemene regels.

(a) In de Spoorwegwet wordt voor beperkingengebieden rond spoorwegen uitgegaan van een algemeen geldende vergunningplicht waarvan bij ministeriële regeling vrijstellingen worden verleend. Dit systeem is aangepast op de systematiek in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) waarbij de vergunningplicht voor het hoofdspoor is beperkt tot activiteiten die daadwerkelijk een individuele benadering vragen, een brede vergunningplicht voor het bijzonder spoor en een brede vergunningplicht voor het lokaalspoor met de mogelijkheid om meer vergunningvrije gevallen in het omgevingsplan of de of de omgevingsverordening aan te wijzen.

(b) Bij de consultatie gaan veel reacties over de veranderingen rond beperkingengebieden rond spoorwegen. Het beeld bestaat dat een deel van de vergunningplichten zoals opgenomen in de huidige Spoorwegwet en de Wet lokaal spoor voor een deel niet worden nagekomen of gehandhaafd. Er wordt gepleit voor het meer gelijktrekken van het vergunningregimes van de verschillende spoorwegen.

(c) Het bijeenbrengen van de regels voor hoofdspoorwegen, bijzondere spoorwegen en lokale spoorwegen in het Bal beklemtoont het verschil in benadering tussen de verschillende spoorsoorten in de huidige wetgeving. Dit verschil is niet goed uit te leggen omdat de problematiek en de belangen

sterk vergelijkbaar zijn. De commissie adviseert om te verkennen of het mogelijk is om voor bijzondere spoorwegen en lokale spoorwegen ook meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen. Het omzetten van de huidige situatie krijgt bij dit onderwerp dan wel een andere vorm, nl. een harmonisatie waarbij de nieuwe systematiek in het Bal gevolgd wordt. Dit leidt naar de toekomst toe tot een samenhangendere benadering.

3. Uitwerking vergunningplicht voor bouwactiviteiten

Advies
De commissie adviseert nogmaals goed te kijken naar de verschillende soorten vergunningsvrije bouwwerken. Zij beveelt aan te overwegen daarbinnen onderscheid te maken tussen zaken die blijvend vergunningsvrij moeten blijven (en dit te regelen in de lijst in het BBL) en bouwactiviteiten die aan het lokaal bevoegd gezag zijn om te beoordelen of zij al dan niet vergunningsvrij blijven en hierover in het omgevingsplan regels te stellen. Wanneer een dergelijk onderscheid gemaakt wordt, dient dit weloverwogen en goed gemotiveerd te worden.

(a) Op rijksniveau wordt na de 'knip' de omvang van de vergunningplicht voor technisch bouwen geregeld in het Besluit bouwactiviteiten leefomgeving, waarin ook de technische bouwregels staan. Gemeentelijke regels voor bouwwerken staan in het omgevingsplan, en daarin staat ook of een 'ruimtelijke' vergunning nodig is. In de consultatieversie van het Invoeringsbesluit dat het Besluit bouwwerken leefomgeving wijzigt, worden gevallen aangewezen waarin initiatiefnemers hun bouwactiviteit mogen realiseren met voorbijgaan aan de gemeentelijke regels. Over die categorie bestaat discussie.

(b) De commissie is van mening dat in de Omgevingswet het decentrale bestuur het vertrouwen krijgt van het centrale bestuur in het maken van de goede afwegingen wat wel of niet vergunningsvrij gebouwd mag worden, en acht het decentrale bestuur als beste in staat lokaal maatwerk te leveren.

(c) Zoals de commissie eerder bij de Invoeringswet Omgevingswet heeft geadviseerd[1] leidt het wettelijk continueren van de vergunningsvrije activiteiten in de Omgevingswet tot een voorspelbare uitvoeringspraktijk. Tegelijkertijd is de Commissie nog steeds van mening dat hier geen sprake is van nationaal belang maar van een lokaal belang waarbij het al dan niet stellen van regels over deze activiteiten niet aan het landelijke maar aan het lokale bestuur is.

(d) In de praktijk kan de commissie zich een onderscheid voorstellen tussen bouwwerken geen gebouw zijnde, zoals OV-kaart poortjes, wegportalen, geleiderailconstructies, zonnepanelen etc. en bijbehorende bouwwerken zoals uitbreidingen achterzijde, dakkapellen, mantelzorg-woningen etc. Voor deze eerste categorie geldt dat omwille van gebruiksgemak, herkenbaarheid en ook kostenbesparing bij productie en beheer en onderhoud uniformiteit zou kunnen prevaleren. Het spanningsveld tussen lokale afwegingsvrijheid en landelijke uniformiteit komt hier aan de oppervlakte. De Omgevingswet vergt dat die spanning erkend wordt en dat de redenen van het Rijk

om tot regulering over te gaan helder zijn. Uniformiteit die het gebruiksgemak dient kan er hier één van zijn, maar het Rijk dient hierbij terughoudend te zijn. Bij de tweede categorie leidt de keuze voor lokale afwegingsruimte tot de mogelijkheid van lokale regulering en dus afscheid van uniformiteit.

(e) Als de regering handelt in lijn met dit advies, hoort daarbij dat de regeling voor vergunningsvrije bouwwerken via de bruidsschat overgaat naar het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Bij het maken van de afweging door de gemeente om bepaalde activiteiten al dan niet vergunningsvrij te houden moet goed gekeken en onderbouwd worden welke belangen gediend of geschaad worden.

4. Beoordeling en inpassing omgevingsplanactiviteiten

Advies
Gemeenten moeten vergunningen voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan integreren. In sommige gevallen is dat onmogelijk als gevolg van instructieregels. De commissie wijst erop dat “gelijke monniken, gelijke kappen” zou moeten gelden. Als dat leidt tot intrekking van de omgevingsvergunning, leidt dat naar het oordeel van de commissie in sommige gevallen mogelijk tot nadeelcompensatie.

(a) Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet een omgevingsplan binnen vijf jaar in overeenstemming worden gebracht met een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, en als dat wettelijk niet mogelijk is op basis van regels in het BKL moet de vergunning worden ingetrokken. In de consultatiereacties is hier veel aandacht voor.

(b) De commissie wijst erop dat “gelijke monniken, gelijke kappen” zou moeten gelden en dat daarmee gelijkheid zou moeten ontstaan voor activiteiten die worden toegelaten op grond van het omgevingsplan en activiteiten die zijn toegelaten op basis van een (bestaande) omgevingsvergunning. In beide gevallen zouden dezelfde inhoudelijke kaders moeten gelden.

(c) De commissie realiseert zich dat de gemeente in dit soort gevallen moet kiezen tussen twee wettelijke verplichtingen: de verplichting om het omgevingsplan te actualiseren en de verplichting om aan instructieregels gevolg te geven. De commissie ziet ook, dat de laatste verplichting de doorslag moet geven, maar wijst erop, dat de gevolgen daarvan niet voor rekening behoeven te komen van degene wiens vergunning achteraf niet kan worden ingepast. Daarvoor is nadeelcompensatie op zijn plaats.

5. Ontsluiten van informatie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet

Advies
De commissie adviseert om helderheid te verschaffen over de informatie die wel of niet vindbaar is in het digitaal stelsel, en op welke momenten er nieuwe functionaliteit of informatie aan het systeem zal worden toegevoegd. Duidelijkheid waar informatie te vinden is, en of de digitale dan wel papieren versie prevaleert, moet breder dan alleen in de toelichting op dit besluit terug te vinden zijn voor gebruikers van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

(a) Net als bij de inwerkingtreding van de wet er verschillende fasen en overgangsperiodes zijn, zo geldt dat ook voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Er is nu gekozen voor het omzetten van bestaande systemen naar één landelijke voorziening om aanvragen in te dienen, meldingen te doen en gegevens en bescheiden beschikbaar te stellen als ook om lijst documenten die digitaal worden ontsloten, zoals omgevingsplannen, projectbesluiten etc. via de landelijke voorziening te tonen en de daarbij behorende status.

(b) Het integreren van de bestaande voorzieningen en functionaliteit is een stap op weg naar verdere digitalisering. Van bepaalde zaken zal zonder digitale voorziening nauwelijks inzichtelijk zijn waarover een besluit genomen is, bijvoorbeeld de set coördinaten die in een omgevingsplan bepalen welke regels ergens gelden. Van andere zaken ontbreken de gegevens nog in het digitale stelsel zoals omgevingsvergunningen. Sinds het begin van de ontwikkeling van het DSO zijn nieuwe inzichten ontstaan over wat wel en niet opgenomen kan worden en op welk moment.
De commissie heeft gezien de omvang van de operatie begrip voor een gefaseerde aanpak, maar vraagt wel aandacht voor de overgangsperiode waarin de voor gebruikers eveneens relevante informatie zoals historische regels, omgevingsvergunningen op een andere manier worden ontsloten dan via het DSO.

(c) Het omgevingsplan wordt langs elektronische weg raadpleegbaar. Elke regel in het plan heeft een werkingsgebied dat met het vastleggen van coördinaten wordt bepaald. Het omgevingsplan bestaat uit regels waarin tekst is opgenomen, met een eventuele waarde zoals een bouwhoogte, en waarin met coördinaten het werkingsgebied van de regel is vastgelegd. Het omgevingsplan kan desgewenst (al dan niet in delen voor een betrokken locatie) op papier worden uitgeprint. Het omgevingsplan wordt, zoals in afdeling 16.1 van het wetsvoorstel wordt bepaald, in digitale vorm opgesteld, vastgesteld en beschikbaar gesteld. Met het opnemen van een deel van de relevante informatie in het digitaal stelsel waarbij de digitale gegevens prevaleren boven (voorheen) op papier vastgelegde gegevens, en het voorlopig achterwege laten van een ander deel van de informatie die gebruikers nodig hebben, kan een onheldere situatie ontstaan over wat ergens is toegestaan.

(d) De commissie staat geen aanscherping van de publicatieverplichting voor. Tegelijkertijd ziet zij ook dat het wenselijk is gebruikers helderheid te bieden over welke informatie wel en (nog) niet opgenomen is in het DSO. De commissie beveelt aan om gebruikers van het DSO te wijzen op vindplaatsen van relevante informatie die (nog) niet in het DSO is opgenomen.

6. Reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening

Advies
De commissie adviseert de wetgever om artikel 2.7 Omgevingswet niet te wijzigen en het nieuwe lid 1 zoals opgenomen in het Invoeringswet niet in werking te laten treden of niet uit te werken, omdat dit naar de mening van de commissie onnodige onduidelijkheid schept met name in de gemeentelijke praktijk.

(a) In de consultatie zijn reacties binnen gekomen over de regels die worden opgenomen in het Omgevingsbesluit over de reikwijdte van met name het omgevingsplan. De reikwijdte gaat over wat in ieder geval opgenomen *moet* worden in het omgevingsplan en wat niet opgenomen *mag* worden. Deze reikwijdte discussie is vooral relevant voor de gemeentelijke praktijk omdat die in tegenstelling tot waterschappen en provincies ook inhoudelijke, burgerbindende regels in verordeningen buiten de Omgevingswet kunnen blijven opnemen en omdat in gemeenten bepaalde besluiten worden genomen door B&W en andere door de burgemeester. Kijkend naar de gemeentelijke praktijk ontstaat een driedeling in de regels namelijk, regels die – als men ze wil stellen – in het omgevingsplan *moeten* worden opgenomen, regels die niet in het omgevingsplan *mogen* worden opgenomen en regels die in het omgevingsplan mogen, maar niet hoeven te worden opgenomen. De onduidelijkheid spitst zich toe op het onderscheid tussen de categorie die opgenomen moet worden en de categorie die niet opgenomen hoeft te worden.

(b) Het begrip 'wijziging van de fysieke leefomgeving' zou niet goed zijn afgebakend voor gevallen waarbij regels worden gesteld over activiteiten die direct of indirect effecten kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, maar de regulering om verschillende redenen kan geschieden, bijvoorbeeld openbare orde aangelegenheden zoals evenementen, markten etc. De wijziging van artikel 2.7 van de Omgevingswet in combinatie met de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit worden door insprekers niet als voldoende duidelijk gezien.

(c) De commissie is van mening dat er een onnodig ingewikkelde situatie is ontstaan door het überhaupt opnemen van artikel 2.7, eerste lid, in de Omgevingswet. De basis zit namelijk in artikel 2.4 tot en met 2.6 die voorschrijven dat regels over de fysieke leefomgeving worden geregeld in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. Artikel 2.7 (nu tweede lid) biedt al de mogelijkheid om te regelen dat bepaalde soorten regels, bijvoorbeeld het instellen van heffingen, buiten die documenten blijft. De commissie adviseert de wetgever om artikel 2.7 Omgevingswet niet te wijzigen en het nieuwe lid 1 zoals opgenomen in het Invoeringswet niet in werking te laten treden of niet uit te werken, omdat dit naar de mening van de commissie onnodige onduidelijkheid schept met name in de gemeentelijke praktijk.

7. Aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke gevolgen

Advies
De commissie beveelt aan nogmaals kritisch te kijken waar deze "exoten" geregeld dienen te worden. Zij kan zich voorstellen de uitzonderlijke situaties rechtstreeks in het Wetboek van Strafrecht te regelen en de gevallen die door geen enkele regel beschermd zijn, rechtstreeks in de wet te regelen.

(a) Het aanwijzen van verboden activiteiten met aanzienlijke gevolgen komt voort uit de Aanvullingswet bodem. In de huidige Wet bodembescherming is een algemene zorgplicht opgenomen waarmee handelingen die aanzienlijke schade kunnen toebrengen, strafrechtelijk kunnen worden vervolgd. In de Omgevingswet is een getrapt systeem gehanteerd, waarin bij AMvB gevallen kunnen worden aangewezen waar het strafrecht wordt ingeroepen.

(b) Het beschrijven wat verboden is, vanuit het oogpunt van de gevolgen in plaats vanuit de activiteiten is een stijlbreuk ten opzichte van de keuze in het Bal juist vanuit activiteiten te redeneren. De commissie begrijp het zo dat dit artikel alleen aan de orde is wanneer een gedraging wordt verricht waarover geen regels zijn gesteld (bijvoorbeeld omdat de activiteit voorheen niet bestond), maar die wel schadelijk blijkt te zijn.

(c) De commissie ziet slechts in twee gevallen waarin het wenselijk is om alsnog iets te regelen via het strafrecht. Dat betreft de gevallen in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit, onder a en b: “direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht brengen, waardoor aanzienlijke schade aan de kwaliteit van water, bodem of lucht of aan landschappen, natuur of cultureel erfgoed ontstaat of dreigt te ontstaan” en “het met het oog op het gebruik van de bodem in of op de bodem brengen van stoffen of activiteiten die erosie, verdichting of verzilting tot gevolg hebben, als dat leidt tot aantasting of dreigende aantasting van de bodem”. De commissie geeft in overweging om dit te regelen in het Wetboek van Strafrecht, omdat vergelijkbare bepalingen daar al zijn opgenomen.

(d) De commissie betwijfelt of onderdeel c “het verwaarlozen van een beschermd landschap, beschermde natuur of beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden” zich leent voor strafrechtelijke handhaving. In het licht van artikel 1.7 van de Omgevingswet, dat om begrijpelijke redenen alleen bestuursrechtelijk handhaafbaar, is niet goed uit te leggen waarom artikel 1.7a van de wet j^{o} artikel 1.3, onderdeel c, van het Omgevingsbesluit dan wel een voldoende concrete norm zou bevatten om strafrechtelijk handhaafbaar te stellen.

8. Validatie decentrale omgevingswaarden

Advies
De commissie beveelt aan geen regels op te nemen over externe validatie van omgevingswaarden.

(a) Uit de parlementaire behandeling volgt een wijziging die voorschrijft dat er een externe validatie ten grondslag moet liggen aan het vaststellen van eigen omgevingswaarden door gemeenten en provincies.

(b) De commissie acht het onwenselijk dat wanneer een democratisch gekozen orgaan binnen de ruimte die de regelgeving biedt tot eigen omgevingswaarden komt, hier een externe validatie van zou moeten plaats vinden. De commissie is van mening dat het juist de bevoegdheid is van bijvoorbeeld het lokale bevoegd gezag om stringentere regels te stellen. Ook voorziet de commissie dat zowel voor- als tegenstanders met onderbouwend onderzoek kunnen komen, waardoor aan het doel voorbijgestreefd wordt.

(c) De commissie beveelt aan deze regel niet op te nemen en de principes in de Omgevingswet van onderling vertrouwen te eerbiedigen.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

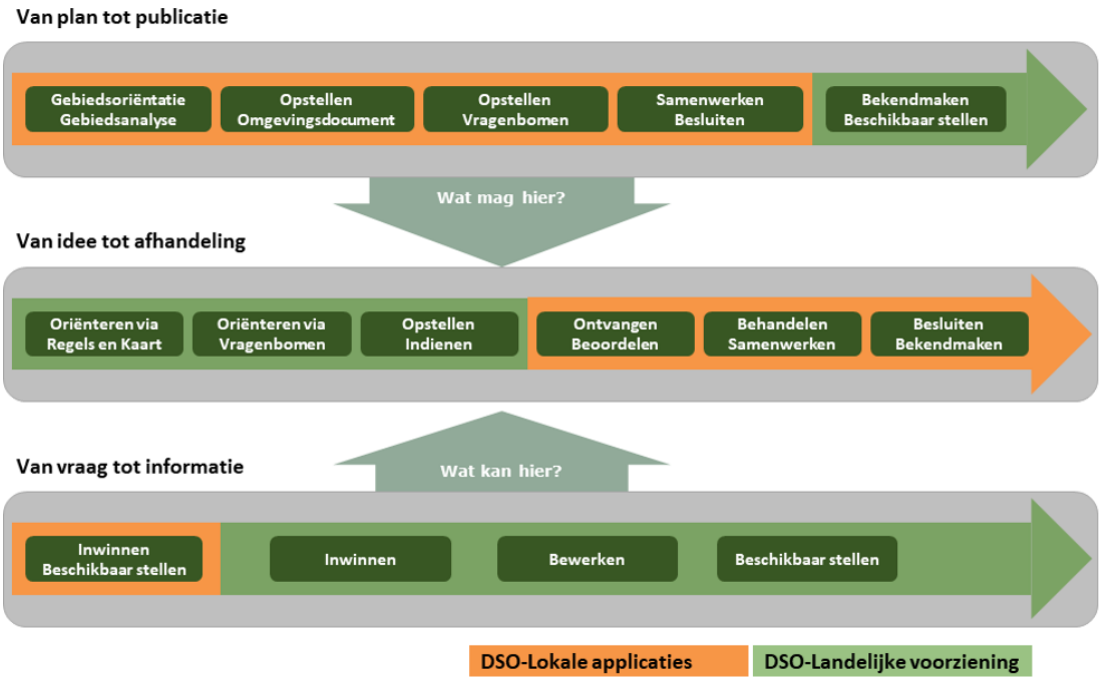
bijlage

DSO algemeen

Bijlagenummer	1
Datum	
Ons kenmerk	2019-0000549801

Waaruit bestaat het DSO-LV Basisniveau

Het DSO is ontworpen met als basisgedachte drie ketens. De juridisch georiënteerde keten “Van plan tot publicatie”, de op eindgebruikers gerichte keten “Van idee tot afhandeling” en de gegevensgeoriënteerde keten “Van vraag tot informatie”. Het stelsel beoogt een nauwe samenhang tussen landelijke en lokale voorzieningen; hiervoor is een gemeenschappelijke taal ontwikkeld: standaarden op het gebied van regelgeving (STOP/TPOD), vragenbomen (STTR) en aanvragen/melden (STAM) zorgen ervoor dat softwareleveranciers van lokale systemen met DSO kunnen communiceren. In onderstaande figuur zijn de drie ketens, met hun lokale (oranje) en landelijke (groene) componenten

weergegeven.

Keten “van plan tot publicatie”
De eerste DSO-keten adresseert vooral plannenmakers, planologen en juristen, die betrokken zijn bij het opstellen van omgevingsdocumenten, die de regels bevatten die zeggen wat waar mag. Het stelsel zorgt ervoor dat de gebruiker van lokale plansoftware kan voortborduren op wat er al is. Zo kan bijvoorbeeld een gemeenteambtenaar zien wat er aan geldende regelgeving is van a) de gemeente zelf, b) de buurgemeenten, c) de provincie waarbinnen de gemeente valt, d) het bijbehorende waterschap en e) wat geldende rijksregelgeving is. Uiteraard geldt ditzelfde mutatis mutandis voor medewerkers van waterschap, provincie of rijk. DSO biedt bovenop het huidige dienstverleningsniveau:

- Uitgebreide filtermogelijkheden, waarmee specifiek op locatie en functie en/of activiteit kan worden gezocht.
- Een geïntegreerd beeld van alle juridische regels per locatie;
- Een geconsolideerd document per bestuurslaag;
- Op termijn de mogelijkheid de inhoud van informatieproducten af te beelden op de kaart, waarmee planvorming kan worden ondersteund.

Om voldoende gebruiksgemak te bieden, zal de (lokale én landelijke) DSO-software helpen om consistentie in de manier waarop regelgeving wordt gedigitaliseerd te bewerkstelligen. Sommige leveranciers hebben al aangetoond in staat te zijn een vergaand geautomatiseerde verbinding te kunnen leggen tussen juridische regels enerzijds, en toepasbare regels voor gebruik in vragenbomen in het gebruikersloket anderzijds.

De keten “van idee tot afhandeling”
Initiatiefnemers, of het nu burgers of bedrijven zijn, doorlopen normaal gesproken een paar stappen alvorens een vergunning aan te vragen of een melding te doen. Door middel van vragenbomen kan een initiatiefnemer, die bijvoorbeeld een windmolen of een uitbouw wil plaatsen, of een boom wil kappen, uitsluitend de daarvoor relevante regelgeving ziet en niet het hele woud aan gestapelde regelgeving hoeft door te worstelen.

Om het proces dat initiatiefnemers hierbij volgen in kaar te brengen, is gebruik gemaakt van zogenaamde klantreizen. Tijdens de bouw van DSO is veelvuldig aan gebruikers gevraagd wat voor hen werkt, en wat niet. Hierbij zijn verschillende methoden ingezet, van eenvoudig feedback vragen bij demo’s van stukjes werkende software, zeer geavanceerde oog- en muisbewegingsanalyses bij het bedienen van eindgebruikersfunctionaliteit en *reality checks* bij burgers die in een stadhuis een aanvraag doen via het nieuwe loket.

De keten “Van vraag tot informatie”
Het DSO is ontworpen om op termijn de inhoud van vele informatiebronnen te ontsluiten, niet alleen op de kaart, bijvoorbeeld in de vorm van zogenaamde kaartlagen, maar ook in de vorm van juridische inhoud, of bijvoorbeeld met vooringevulde gegevens. In praktijkproeven zijn meerdere manieren van gebruik van informatie uitgeprobeerd , alhoewel DSO-LV in het basisniveau slechts de ontsluiting van een informatieproduct omvat: de overbruggingsfunctie, waarmee de huidige bestemmingsplannen die in Ruimtelijkeplannen.nl zijn opgenomen, in de vorm van omgevingsplannen worden ontsloten.

Door meer informatiebronnen te gebruiken is in dit gedeelte van het DSO potentieel de grootste meerwaarde te bereiken voor de toekomst. In het kader van de Uitbouw van DSO zal het aantal ontsloten informatiebronnen vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet gestaag toenemen.

Toegankelijkheid van het DSO
Belangrijk om op te merken is dat bij de ontwikkeling van DSO bijzonder veel aandacht is besteed aan het voldoen aan de toegankelijkheidsrichtlijnen voor gebruikers met (visuele) beperkingen. Aan de ontwikkelteams van het portaal en de kaartviewer voor eindgebruikers worden de actuele richtlijnen als kader meegegeven en hier wordt met regelmatig op getoetst en op bijgesteld. Daarbij wordt ok actief gebruik gemaakt van de diensten van een slechtziende, die regelmatig langs komt om het betreffende ontwikkelteam van feedback te voorzien, en van een laaggeletterde.

Functionaliteit van het basisniveau DSO-LV
Na het BIT-advies van najaar 2017, is begin 2018 door de minister in overleg met de koepels het basisniveau vastgesteld. Sindsdien vormt dit de opdracht van het ontwikkelprogramma DSO. Het basisniveau wordt in 2019 zodanig opgeleverd dat er begin 2020 gestart kan worden met het aansluiten, oefenen en vullen door bevoegd gezag. Het onderstaande overzicht bevat het volledige basisniveau dat beschikbaar zal zijn bij inwerkingtreding. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

a) Functionaliteit en techniek om te oefenen, vullen, aansluiten en beheren van het DSO mogelijk te maken.
b) Functionaliteit voor eindgebruikers
c) Functionaliteit voor bevoegd gezag om te interacteren met het DSO

A. Functionaliteit / techniek voor oefenen, vullen, koppelen en beheren van DSO

Dit bevat de noodzakelijke functionaliteit en techniek om bevoegd gezag, hun leveranciers, alsmede beheerders in technische zin te kunnen laten aansluiten op het DSO ten behoeve van:

- Kunnen koppelen van lokale voorzieningen met DSO-LV
- Kunnen oefenen met DSO (hele keten)
- Kunnen produceren met DSO: de eerste productie inhoud van DSO kunnen ontsluiten, zoals de Omgevingregeling, de omgevingsverordening en de bruidsschat.
- Kunnen beheren en exploiteren van DSO-LV door de beheerorganisatie

Aan het einde van 2019 zullen er oefenomgevingen beschikbaar zijn, maar ook omgevingen voor het testen door leverancier en voor de (eerste) productie-inhoud. In de loop van 2020 wordt het aantal omgevingen naar behoefte opgeschaald, om gereed te zijn voor volledige productie bij inwerkingtreding.

B. Functionaliteit voor eindgebruikers

Het omgevingsloket bestaat uit drie hoofdfuncties. De functies Checken en Indienen aanvraag volgen de huidige functionaliteit van het OLO op. De functie oriënteren op juridische regels vervangt de (website van) ruimtelijkeplanen.nl.

1) Checken Vergunningsplicht

- Een vergunningscheck kunnen uitvoeren.
- Tonen van de vragenboom volgens de geselecteerde en werkzaamheid
- De vragenbomen van verschillende bevoegd gezagen geïntegreerd tonen
- Alleen de relevante vragen worden getoond
- Indien informatie al bekend is, worden vragen vooringevuld
- Het tonen van een conclusie van de vergunningcheck
- Vanuit de conclusie direct een aanvraag opstellen
- Vanuit de vergunningscheck direct de juridische regels kunnen zien
- Tonen van de maatregelen volgens de geselecteerde locatie en werkzaamheid
- Maatregelencheck kunnen afdrukken
- Het kunnen opslaan/of printen van een conclusie in de projectmap

2) Opstellen en indienen van een vergunningaanvraag of melding

- Autorisatie op basis van DigiD/e-Herkenning
- Een verzoek kunnen opstellen en bewerken
- Het tonen van de relevante indieningsvereisten, indien van verschillende bevoegd gezagen deze geïntegreerd tonen
- Het verzoek indienen
- Het afleveren van de aanvraag bij het juiste bevoegd gezag
- Het kunnen wijzigen van het behandelend bevoegd gezag
- Machtigen van derden om een aanvraag op te stellen
- Ambtshalve invoeren aanvraag die buiten DSO om is ontvangen
- (Papieren) formulier kunnen genereren o.b.v. locatie en activiteit
- Ingevuld verzoek verzenden via e-mail
- Verwijzen naar Berichtenboxen voor burgers en Bedrijven
- Berichtarchivering en effectueren bewaartermijnen

3) Oriënteren op juridische regels (Viewer Regels en Kaart)

- Tonen van alle omgevingsdocumenten en juridische regels op een locatie
- De juridische regels van de verschillende overheden geïntegreerd tonen
- Mogelijkheden voor zoeken, filteren en weergave op de kaart.
- Regels tonen samen met kaarten voor oriëntatie (Topografische kaart, kadastrale grenzen, etc).
- Tonen van alle huidige ruimtelijke plannen op de kaart, inclusief bestemmingsplannen die onderdeel worden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
- Bij ruimtelijke plannen onderscheid tussen vigerende plannen en plannen nog in procedure en historisch geworden plannen
- Regels uit bestaande bestemmingsplannen niet meer laten zien voor een gebied waar de een nieuwe stuk omgevingsplan ligt.
- Keuzehulp: uitleg om te duiden welk plan het meest relevant is (ontwerpplan tov omgevingsplan).
- Kunnen tonen van landelijke informatieproducten op de kaart
- Tonen van toekomstige regelgeving via de ontwerpversies van omgevingsdocumenten.
- Juridische regels uit het verleden kunnen zoeken: ‘wat was toen beschikbaar’ (tijdreizen).

C. Functionaliteit voor interactie tussen bevoegd gezag en DSO

Dit bevat functionaliteit voor bevoegd gezag om (veelal via lokale systemen) te interacteren met het DSO om inhoud te kunnen aanleveren, te bewerken en op te vragen.

1) Het bekendmaken en beschikbaar stellen van omgevingsdocumenten

- Aanleveren van omgevingsdocumenten zijnde: omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen en AMvB’s/ministeriele regelningen, projectbesluit, omgevingsvisie, programma, voorbereidingsbesluit, instructie, reactieve interventie.
- Aanleveren geschiedt vanuit eigen planvormingssystemen met de STOP/TPOD standaard.

- De mogelijkheid om annotaties op omgevingsdocumenten aan te leveren, met oog op grotere vind- en bruikbaarheid in het DSO.
- Het aanleveren en verwerken van mutaties op omgevingsdocumenten (gefaseerd)
- Via dezelfde aanlevering door bevoegd gezag wordt zowel de bekendmaking conform Awb in wetten.nl/overheid.nl/staatscourant als in het DSO gevoed.
- Het aanleveren van een omgevingsdocument specifieke presentatie
- Het ontsluiten van de bruidschat als onderdeel van het omgevingsplan en waterschapsverordening.
- Het afhandelen van validaties in het aanleveren koppelvlak
- Opvragen omgevingsdocumenten uit DSO-LV om te gebruiken in eigen planvormingssystemen.
- Ontsluiting omgevingsdocumenten ten behoeve van INSPIRE verplichting

2) Het aanleveren van toepasbare regels

- Aanleveren vragenbomen vanuit eigen systemen
- Aanleveren vanuit lokale regelbeheer systemen geschiedt met de STTR standaard.
- Aanleveren van indieningsvereisten, toelichten, maatregelen vanuit lokale regelbeheer systemen
- Bij het vullen met vragenbomen ligt focus in eerste instantie op veel voorkomende (top)activiteiten
- Wijzigen van een bestaande activiteitenstructuur

3) Het ontvangen van aanvragen voor vergunningen en melding

- Genotificeerd worden van meldingen en aanvragen
- Het opvragen van de inhoud van dit verzoek
- Aanleveren geschiedt vanuit lokale vergunningsysteem met de STAM standaard.

4) Het opvragen en beheren van begrippen (stelselcatalogus)
- Het opvragen van begrippen en definities
- Het opvragen van waardenlijsten, werkzaamheden en activiteiten
- Het opvragen van informatieproducten
- Beheerportaal voor het onderhoud op begrippen ed
- Bevragingsmogelijk voor andere stelselcomponenten
- Vergelijken van versies van begrippen en gerelateerde begrippen
- Statistieken

5) Het delen van informatie ten behoeve van samenwerking tussen bevoegd gezagen bij vergunningverlening (samenwerkingsruimte)

- Autorisatie Samenwerkingsportal op basis van DidiD/e-Herkenning
- Het starten/wijzigen/stoppen van een samenwerking
- Genotificeerd worden over een samenwerking
- Verzoek informatie, inclusief bijlagen, tonen in de samenwerkingsmap
- Nieuwe/aanvullende documenten delen via de samenwerkingsmap
- Wijzigen en verwijderen van documenten in een samenwerking

*6) Het kunnen **koppelen** van lokale systemen met DSO-LV (open stelsel)*

- Het DSO-LV is een open stelsel. Dit biedt de mogelijkheid om lokale systemen aan te sluiten om openbare gegevens en documenten op te halen, en nieuwe gegevens en documenten toe te voegen.
- Aansluiten kan via de koppelvlakken (API services) en breed toepasbare en makkelijke implementeerbare standaarden.
- De Services die in het DSO worden gebruikt kunnen ook aangeroepen worden door andere systemen, zoals de eigen website, GIS-viewers, plansystemen etc. (open stelsel)
- Voor ontwikkelaars bij ICT-leveranciers en overheden is alle belangrijke (praktische) informatie over koppelvlakken samengebracht op het Ontwikkelaarsportaal Omgevingswet en een “API store”

WCAG 2 onderzoek
https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/
Niveau AA

Utrecht, 11 november 2019
Stichting Accessibility
WCAG 2 onderzoek https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/ - niveau AA
Rapportversie 1.0

Inhoudsopgave

Inleiding **2**
Onderzoeksgegevens **3**
Onderzoekscores 3
Scope van het onderzoek 3
Aantal pagina's van de steekproef 3
Evaluatiemethode 4
Toegepaste norm 4
Gebruikte technieken 4
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning 4
Samenvatting **5**
Principe 1: Waarneembaar **6**
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven 6
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media 7
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar 11
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar 16
Principe 2: Bedienbaar **26**
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijke 26
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd 29
Richtlijn 2.3: Toevallen 30
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar 31
Richtlijn 2.5: Inputmodaliteiten 36
Principe 3: Begrijpelijk **41**
Richtlijn 3.1: Leesbaar 41
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar 42
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer 45
Principe 4: Robuust **49**
Richtlijn 4.1: Compatibel 49
Bijlage: Pagina's in de steekproef van het onderzoek **53**

Inleiding

Dit rapport beschrijft in hoeverre uw website voldoet aan WCAG 2.1, niveau AA. In de managementsamenvatting treft u een terugkoppeling aan van de hoofdzaken uit het onderzoek en de mogelijke vervolgstappen op basis hiervan.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De richtlijnen zijn opgedeeld in vier principes (Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust). Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in eÌeÌn of meerdere meetbare succescriteria. Omdat WCAG techniek-onafhankelijk is opgesteld kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

De beschrijving van enkele succescriteria zijn in dit rapport ingekort. Volledige beschrijvingen zijn te vinden in de WCAG documentatie. Hoewel deze norm duidelijk genoeg is om onderzoeken goed te kunnen uitvoeren, kan de beoordeling van succescriteria op detailniveau de komende tijd veranderen. Zo is het mogelijk dat door voortschrijdend inzicht iets dat nu is afgekeurd, bij een volgende inspectie wordt goedgekeurd en vice versa.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt.

Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, dient u er rekening mee te houden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan. In het rapport geven we bij ieder succescriterium een algemene toelichting, zodat u kennis heeft over de verschillende type problemen die zich kunnen voordoen.

Onderzoeksgegevens

Type rapport	WCAG 2 niveau AA
Rapport versie	1.0
Opdrachtgever	Ministerie van Binnenlandse Zaken
Onderzoeksdatum	11 november 2019

Onderzoekscores

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	6 / 9	6 / 11	12 / 20
Bedienbaar	8 / 14	2 / 3	10 / 17
Begrijpelijk	3 / 5	5 / 5	8 / 10
Robuust	1 / 2	0 / 1	1 / 3
Totaal	18 / 30	13 / 20	31 / 50

Scope van het onderzoek

- Alle pagina's op https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/

Tussen haken staat de motivering om een gedeelte al dan niet mee te nemen. Zie voor meer informatie, hoofdstuk 2 van de evaluatiemethode.

Aantal pagina's van de steekproef

11 (zie de bijlage voor de volledige steekproef)

Evaluatiemethode

Deze inspectie is uitgevoerd op basis van de evaluatiemethode (http://www.drempelvrij.nl/waarmerk-2/wcag-20/evaluatiedocument). Bij deze methode hanteren wij de uitzonderingen zoals beschreven in artikel 1, lid 4 van de Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van overheidswebsites en -apps. De uitzonderingen staan beschrijven op DigiToegankelijk.

Toegepaste norm

EN 301 549 (PDF, 1,9 Mb). Deze norm bevat integraal WCAG 2.1.

Gebruikte technieken

Er is bij dit onderzoek vanuit gegaan dat alle door W3C uitgebrachte technieken ondersteund zijn door toegankelijkheid en dus gebruikt mogen worden.

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

Samenvatting

Het is te zien dat er al rekening gehouden is met digitale toegankelijkheid. De paginatitels en taal van de pagina zijn goed aangegeven, ook is er consistente navigatie en identificatie. Ook bij een aantal afgekeurde succescriteria is er duidelijk wel met toegankelijkheid rekening gehouden. Er is bijvoorbeeld een skiplink ingebouwd, maar deze werkt nog niet helemaal en overal zoals het moet. Er zijn echter nog meer toegankelijkheidsproblemen gevonden. Zo is het contrast niet overal goed, is niet alles toetsenbord toegankelijk en zijn de foutmeldingen nog niet voldoende. Zie de rapportage voor een volledig overzicht van de gevonden problemen.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

Succescriterium 1.1.1 (niveau A): Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home heeft het logo geen goed tekstalternatief ("Omgevingsloket_pos_BETA"). Een logo is informatief en moet dus altijd een tekstalternatief hebben die het doel van het logo beschrijft. Hier bijvoorbeeld alt=”Logo Omgevingsloket Beta".
Boven de kop ‘Waarmee kunnen wij u helpen?’ staan zes links. Elke link heeft een afbeelding en een tekst eronder. Deze afbeeldingen zijn decoratief en hebben geen tekstalternatief nodig maar wel een leeg alt-attribuut (alt=””).
Alle afbeeldingen op de homepage op het logo na kunnen gezien worden als decoratief en hebben dus geen tekstalternatief nodig maar wel een leeg alt-attribuut.

Op pagina https://stelselcatalogus.acc.omgevingswet.overheid.nl/ heeft het logo geen goed tekstalternatief. Hier kan bijvoorbeeld ‘Logo Omgevingsloket Beta Stelselcatalogus’ gebruikt worden als alternatieve tekst.

Uitleg van dit successcriterium

Alle belangrijke niet-tekstuele content zoals afbeeldingen, knoppen en formulier invoervelden, moeten een tekstueel alternatief of naam hebben. Dan kan de voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie namelijk voorlezen. Voor sommige niet-tekstuele content, zoals video en audio, zijn aparte succescriteria (1.2.1 tot en met 1.2.5). Voor succescriterium 1.1.1 hoeft daarom alleen een beschrijvende naam boven die content geboden te worden.

Voor informatie over CAPTCHA, zie het desbetreffende artikel op onze website: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/captcha

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

Succescriterium 1.2.1 (niveau A): Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Dit succescriterium heeft betrekking op alles wat alleen geluid is (dus zonder beeld) of alleen videobeeld (dus zonder geluid). Hiervoor dient een volledig uitgeschreven tekst te worden geboden, zodat dezelfde informatie ook voor dove

Uitleg van dit successcriterium

en blinde bezoekers beschikbaar is. Bij alleen videobeeld mag ook een geluidspoor worden geboden, waarmee alle visuele informatie aan blinde bezoekers wordt voorgelezen.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.2 (niveau A): Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een video dient ondertiteling geboden te worden. Op die manier is de informatie ook beschikbaar is voor bezoekers die doof of slechthorend zijn. Er is een uitzondering, waarbij geen ondertiteling geboden hoeft te worden: als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.3 (niveau A): Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.

Voor succescriterium 1.2.3 (niveau A) zijn twee uitzonderingen, waarbij geen audiodescriptie nodig is:

1. Er wordt een uitgeschreven transcript geboden. Dit transcript dient alle informatie in de video (dus beeld en geluid) in de juiste volgorde bevatten.
2. Als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

LET OP: bovenstaande uitzonderingen gelden niet voor succescriterium 1.2.5 (niveau AA).

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.4 (niveau AA): Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een live video dient ondertiteling geboden te worden. Het doel van dit succescriterium is om mensen die doof of slechthorend zijn in staat te stellen live video's te bekijken.

Succescriterium 1.2.5 (niveau AA): Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler

Uitleg van dit successcriterium
aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.
In tegenstelling tot succescriterium 1.2.3 (niveau A), is er voor succescriterium 1.2.5 (niveau AA) geen uitzondering mogelijk en dient altijd audiodescriptie geboden te worden (indien nodig).
Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.1 (niveau A): Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken staan bij stap 2 na een plaatsnaam of iets ingevuld te hebben, onder de kop ‘Zoek op thema’, links zonder href-attribuut. Visueel is het duidelijk dat dit links zijn, maar software kan nu niet bepalen dat dit links zijn (en deze zijn hierdoor ook niet te bereiken en dus niet te bedienen met het toetsenbord).

Op pagina https://stelselcatalogus.acc.omgevingswet.overheid.nl/ staat na een begrip te hebben gezocht een tabel. In deze tabel is in de th scope="row" gebruikt. Dit betekent dat het de kop van de rij is. Dit is hier niet het geval. Hier zijn de eerste rij th's de koppen van de kolommen. Dit moet dus een scope="col" zijn.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

In het 'Filteren op eigenschappen' scherm bevinden zich checkboxes. De tekst boven deze checkboxes is opgemaakt met een kop. Plaats dit geheel in een <fieldset en zet daarbij de tekst boven de checkboxes in een <legend, op deze manier is de relatie tussen de tekst en de radiobuttons op te maken uit de code. Dit is belangrijk voor gebruikers die gebruik maken van hulpsoftware. Zie de derde stap op: https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken

Uitleg van dit successcriterium

Alle informatie die visueel wordt overgedragen, dient ook tekstueel of semantisch (in betekenisvolle code) te worden overgedragen. Op deze manier kan de informatie ook aan blinde bezoekers worden voorgelezen. Let in het bijzonder op het volgende:

Gebruik correcte lijstopmaak, namelijk <ul> voor ongeordende lijsten en <ol> voor geordende lijsten. Maak lijstitems op met <li> elementen. Gebruik <dl>, <dt> en <dd> voor definitielijsten.

Maak alle koppen correct op, namelijk met <h1> tot en met <h6> elementen. Gebruik <caption> voor de kop van een tabel en <legend> voor de kop van een groep (<fieldset>) formuliervelden.

Gebruik <table> voor datatabellen. Maak rij- en kolomkoppen op met <th> en datacellen met <td>. Voeg zo nodig het attribuut scope of de attributen id en headers toe om associaties te maken. Zeer eenvoudige datatabellen van 2 kolommen, zonder kolomkoppen hebben geen rijkoppen nodig.

Bied namen aan invoervelden en groepeer bij elkaar horende velden. Zie voor meer informatie ons artikel: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 1.3.2 (niveau A): Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Content dient in een betekenisvolle volgorde in de broncode te staan. De voorleessoftware van blinde bezoekers kan de informatie dan correct voorlezen. Een voorbeeld waarbij dit verkeerd gaat: wanneer op een vraagteken-icoon wordt geklikt, verschijnt visueel naast het icoon een uitleg. Deze informatie staat in de broncode echter onderaan de pagina en niet direct onder het icoon. Hierdoor kan de informatie niet direct worden voorgelezen aan blinde bezoekers.

Voor HTML-pagina's is de leesvolgorde te testen door de website zonder stylesheets te bekijken. In Firefox kan dit door in het menu te gaan naar: Beeld - Paginastijl - Geen Stijl.

Succescriterium 1.3.3 (niveau A): Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium
Instructies mogen niet alleen afhankelijk zijn van vorm, omvang, locatie, oriëntatie of geluid. Meer toelichting:
Vorm: Denk aan bijvoorbeeld een legenda: informatie door stippellijnen, driehoeken etc. dient ook tekstueel overgebracht te worden.
Omvang: Bijvoorbeeld: hoe groter een zoekwoord getoond wordt, hoe meer resultaten er voor zijn. Die informatie dient ook tekstueel te worden overgebracht.
Locatie: ‘Links vind je gerelateerde artikelen’ is bijvoorbeeld niet te begrijpen voor blinde bezoekers, tenzij ‘gerelateerde artikelen’ ook bovenaan die lijst met artikelen staat.
Symbolen en iconen: Bied altijd een goed tekstueel alternatief, zodat de informatie ook aan blinde bezoekers kan worden voorgelezen (zie ook succescriterium 1.1.1)
Geluid: Dit komt niet vaak voor. Denk bijvoorbeeld aan geluid dat aangeeft dat een quiz-vraag goed is beantwoord. Deze informatie dient ook tekstueel te worden geboden.
Oriëntatie: Dit komt ook niet vaak voor. Denk aan bijvoorbeeld een icoon dat schuin een andere betekenis heeft, dan rechtopstaand.
Voor eisen met betrekking tot kleur zie Richtlijn 1.4.

Succescriterium 1.3.4 (niveau AA): Oriëntatie

De weergave en bediening van content is niet beperkt tot een enkele schermstand, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke schermstand essentieel is.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voorbeelden waarbij een specifieke schermstand essentieel is, zijn een bankoverschrijving, piano-toepassing, dia's voor een projector of televisie of VR-content (Virtual Reality) waarbij de binaire schermstand niet van toepassing is.

Succescriterium 1.3.5 (niveau AA): Inputdoel identificeren

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie over de gebruiker wordt verzameld, kan door software worden bepaald.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens staat een invoerformulier waar onder andere het e-mailadres en de achternaam van de gebruiker kan worden ingevuld. Het doel van deze en een aantal andere velden moet programmatisch kunnen worden bepaald, zodat velden automatisch kunnen worden ingevuld, of zodat extra hulp geboden kan worden bij het invullen. Dit is hier niet het geval. Dit kan door het attribuut ‘autocomplete’ aan de input-elementen toe te voegen. Bijvoorbeeld voor e-mail: autocomplete=”email” en achternaam: autocomplete=”family-name”.
Een overzicht van de velden waarvoor het autocomplete attribuut van toepassing is en de waarde die nodig is in dit attribuut staat op deze pagina: https://www.w3.org/tr/wcag21/#input-purposes.

Uitleg van dit successcriterium

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie over de gebruiker wordt verzameld, kan door software worden bepaald wanneer:

- De invoervelden een doel dienen dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor componenten van de gebruikersinterface; en
- De content wordt geïmplementeerd met technologieën waarmee de verwachte betekenis van de gegevens van het invoerformulier kan worden geïdentificeerd.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.1 (niveau A): Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens kunnen er foutmeldingen in beeld komen bij het niet of niet goed invullen van de velden. Deze meldingen zijn rood van kleur om aan te geven dat het foutmeldingen zijn. Doordat de tekst niet voldoet aan succescriterium 3.3.1 Fout identificatie is kleur de enige manier waarop duidelijk wordt gemaakt dat het hier om foutmeldingen gaat. Dit kan opgelost worden door goede foutmeldingen te geven (zie succescriterium 3.3.1).
Onderaan het formulier staat een oranje knop met 'Verstuur'. Als de focus op deze knop staat, is dit alleen te zien doordat de kleur van de knop verandert naar iets donkerder oranje. Deze informatie (dat de focus erop staat) is dus alleen van kleur afhankelijk en kan gemist worden door kleurenblinden. Deze informatie moet ook op een andere

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

manier overgebracht worden, bijvoorbeeld door ook een kader om de knop te zetten als de focus er op staat of door het kleurverschil groter te maken, zodat het contrast tussen beide minimaal 3:1 is.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken is bij stap 3 de filters alleen te zien of een van de filters focus heeft aan het groene groter dan teken. Dit is dus kleurafhankelijk.
Als de focus op 'anders zoeken' staat is dit alleen te zien door kleurverandering van zwart naar groen.

Uitleg van dit successcriterium

Als informatie alleen wordt overgebracht door kleurverschillen, dan kan deze informatie mogelijk niet waargenomen worden door slechtziende of kleurenblinde bezoekers. Het is daarom van belang dat de informatie ook op een andere, niet-kleurafhankelijke manier wordt overgebracht.

Voorbeelden:

- Zorg dat een link niet alleen door middel van een ander kleurgebruik herkenbaar is als link, maar tevens door onderstreping of een andere visuele hint.
- Bied informatie over de verkeerd ingevulde formuliervelden niet alleen door middel van kleur (“de rode velden zijn verkeerd ingevuld”), maar ook tekstueel.

Dit succescriterium richt zich specifiek op kleurperceptie. Andere vormen van perceptie worden behandeld in Richtlijn 1.3 inclusief softwarematige toegang tot kleur en andere codering van visuele presentatie.

Succescriterium 1.4.2 (niveau A): Geluidsbediening

Als een geluidsweergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidsweergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Omdat blinde bezoekers met voorleessoftware de website laten voorlezen, kan geluid dat automatisch afspeelt zeer storend zijn. Het beste is om geluid nooit automatisch te laten afspelen. Als dit toch wordt gedaan, zorg er dan voor dat het geluid binnen 3 seconden stopt of dat het gestopt/gepauzeerd kan worden met een knop aan het begin van de pagina. Een knop om het volume zachter te zetten of helemaal uit is ook een goede oplossing.

Succescriterium 1.4.3 (niveau AA): Contrast (minimum)

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home staat onderaan de pagina een blauw rondje met een witte i erin. Dit heeft een te laag contrast van 2,6:1. Dit moet minimaal 4,5:1 zijn. Mensen die slechtziend zijn kunnen moeite hebben om tekst te lezen als het contrast van de tekst op de achtergrond te laag is. Dit komt op meerdere pagina’s voor.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens staat onderaan het formulier een oranje knop met ‘Verstuur’. Deze tekst heeft een te laag contrast van 3,2:1 met de oranje knop.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/1 staat een invoerveld met een placeholder tekst. Deze placeholdertekst heeft een te laag contrast van 2,0:1.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken als rechtsboven kaartlagen wordt geselecteerd komt er een schermpje te voorschijn. Hier heeft de groene kop ‘Kaartlagen’ een te laag contrast van 3,6:1 met de grijze achtergrond. Dit komt ook voor bij ‘legenda’ en ‘help’.
Onderaan de pagina staat een regel ‘De informatie...de omgevingswet.’. Hierin staat een groene link en deze heeft een te laag contrast van 4,1:1 met de gele achtergrond.
Bij stap 2 staat een oranje tekst ‘Perceel...’. Deze oranje tekst heeft een te laag contrast van 2,6:1 met de witte achtergrond.

Op pagina https://stelselcatalogus.acc.omgevingswet.overheid.nl/ bij stap 2 hebben de groene teksten een te laag contrast van 4,3:1 met de licht grijze achtergrond. Op de witte achtergrond is hij precies goed met 4,5:1.
Onderaan de pagina heeft de groene tekst een contrast van 3,6:1 op de iets donkerdere grijs.

Uitleg van dit successcriterium

Het doel van dit succescriterium is om voldoende contrast te bieden tussen de tekstkleur en de achtergrondkleur, zodat de tekst goed kan worden gelezen door kleurenblinde of slechtziende bezoekers.

Met het gratis programma Contrast Analyser is het mogelijk om het contrast te meten. Meer informatie: www.accessibility.nl/kennisbank/tools/kleurcontrast.

Succescriterium 1.4.4 (niveau AA): Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home staan zes blokjes met links naar verschillende opties. Als er wordt gezoomd naar 200% met een resolutie van 1024x768 blijven er hier nog maar vier van over. Dit is verlies van content.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken valt de placeholder tekst in het veld ‘Locatie’ weg. En onderaan de pagina de tekst in het gele gedeelte.
Als de extra informatie op de kaart zoals ‘kaartlagen’ wordt geselecteerd valt deze informatie gedeeltelijk achter het tekstgedeelte waardoor het niet meer te bedienen is.

Uitleg van dit successcriterium

Voor slechtziende bezoekers is het belangrijk dat de tekst op een pagina moet kunnen worden vergroot tot 200%. Zorg ervoor dat hierbij geen informatie ontbreekt. Bijvoorbeeld wanneer tekst buiten een kader valt en daardoor niet meer te lezen is of wanneer deze buiten beeld komt te staan, zonder dat gescrold kan worden.

De pagina's kunnen eenvoudig tot 200% ingezoomd worden in Google Chrome (Windows) bij een resolutie van 1024 x 768.

Succescriterium 1.4.5 (niveau AA): Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor bezoekers met een visuele beperking is het belangrijk dat tekst met HTML wordt geplaatst en niet op afbeeldingen. Tekst in HTML is namelijk met een eigen stylesheet naar wensen op te maken. In een eigen stylesheet kies je bijvoorbeeld voor- en achtergrondkleur, lettertype of lettergrootte, zodat de tekst aangepast wordt aan jouw wensen.

Een manier waarop dit eenvoudig kan worden getest, is door alles op de webpagina te selecteren (CTRL + a / Cmd + a). Doordat alles geselecteerd wordt, is direct te zien welke tekst op afbeeldingen staat en welke in HTML.

Succescriterium 1.4.10 (niveau AA): Dynamisch aanpassen

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te scrollen worden weergegeven in twee dimensies nadat de gebruiker inzoomt.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te scrollen worden weergegeven in twee dimensies voor:

- Verticaal scrolbare content met een breedte gelijk aan 320 CSS-pixels;
- Horizontaal scrolbare content met een hoogte gelijk aan 256 CSS-pixels;
- Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

320 CSS-pixels zijn gelijk aan een beginbreedte van het weergavekader van 1280 CSS-pixels bij 400% zoom. Voor webcontent die ontworpen is om horizontaal te scrollen (bijv. verticale tekst), zijn de 256 CSS-pixels gelijk aan een beginbreedte van het weergavekader van 1024 CSS-pixels bij 400% zoom.

Voorbeeld van content die een tweedimensionale lay-out vereisen, zijn afbeeldingen, kaarten, schema's, video's, games, presentaties, gegevenstabellen en interfaces waarbij de werkbalken zichtbaar moeten blijven tijdens het manipuleren van de content.

Succescriterium 1.4.11 (niveau AA): Niet-tekstueel contrast

De visuele weergave van componenten en grafische objecten hebben een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens staat een formulier. De randen van de invoervelden van dit formulier hebben een te laag contrast van 2:1. Dit moet minimaal 3:1 zijn. Dit probleem met invoervelden komt op meerdere pagina’s voor.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken hebben bij stap 3 in de filters de checkboxen een te laag contrast van 2,0:1.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens staat onderaan het formulier een oranje knop met 'Verstuur'. Als de focus op deze knop staat, is dit alleen te zien doordat de kleur van de knop verandert naar iets donkerder oranje. Het contrastverschil is slechts 1,3:1, waar dit minimaal 3:1 moet zijn... dit probleem komt op meer plekken voor.

Uitleg van dit successcriterium

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

- Componenten van de gebruikersinterface
  Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van het component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;
- Grafische objecten
  Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

Succescriterium 1.4.12 (niveau AA): Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die regelhoogte, regelafstand en woordafstand ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit wanneer deze worden ingesteld of gewijzigd.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home vallen bij de eerste zes blokken de lange teksten buiten het blok, waardoor het moeilijk leesbaar wordt. Bij de drie blokken daaronder valt de koptekst over de linktekst heen.

Uitleg van dit successcriterium

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende eigenschappen voor tekststijl ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit wanneer de volgende stijleigenschappen worden ingesteld of gewijzigd:

- Regelhoogte (regelafstand) op ten minste 1,5 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen alinea's op ten minste 2 keer de lettergrootte;
- Letterafstand (tracking) op ten minste 0,12 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen woorden op ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Uitzondering: Talen en scripts die geen gebruik maken van een of meer van deze eigenschappen voor tekststijl in schriftelijke tekst, kunnen voldoen aan de eisen door alleen gebruik te maken van de eigenschappen die bestaan voor de betreffende combinatie van taal en script.

Succescriterium 1.4.13 (niveau AA): Content bij aanwijzen of focussen

Wanneer door via de muis of toetsenbord focus aanvullende content zichtbaar wordt en vervolgens weer wordt verborgen, gelden specifieke eisen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Wanneer door het aanwijzen met de muisaanwijzer of focussen met het toetsenbord aanvullende content zichtbaar wordt en vervolgens weer wordt verborgen, gelden de volgende zaken:

- Sluiten
  Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de muisaanwijzer of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;
- Aanwijzen
  Wanneer door het aanwijzen met de muisaanwijzer aanvullende content zichtbaar wordt, kan de muisaanwijzer over de aanvullende content wordt verplaatst zonder dat deze verdwijnt;
- Aanhouden
  De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de muisaanwijzer of de toetsenbordfocus wordt verplaatst, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Uitzondering: De visuele weergave van de aanvullende content wordt beheerd door de user agent en wordt niet aangepast door de auteur.

Een voorbeeld van aanvullende content die wordt beheerd door de user agent is de knopinfo in werkbalken die wordt gemaakt met behulp van het HTML-kenmerk titel.

Aangepast knopinfo, submenu's en andere niet-modale pop-ups die worden weergegeven bij het aanwijzen met de muisaanwijzer of focussen met het toetsenbord, zijn voorbeelden van aanvullende content waarop dit criterium van toepassing is.

Principe 2: Bedienbaar

componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijke

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succescriterium 2.1.1 (niveau A): Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken bij stap 2 na een plaatsnaam of iets ingevuld te hebben, kom je niet met het toetsenbord bij de links van ‘Zoek op thema’, omdat dit links zonder href-attribuut zijn.
Bij stap 3 kan je met het toetsenbord het filter (bijvoorbeeld 'kappen van houtgewas') niet verwijderen, omdat het een div element is die interactief gemaakt is met JavaScript.

Op pagina https://stelselcatalogus.acc.omgevingswet.overheid.nl/ na een begrip te hebben geselecteerd komt eronder een lijst te staan. In de kop van deze lijst staan pijltjes om de lijst te sorteren. Deze pijltjes zijn niet met het toetsenbord te bereiken en dus niet te bedienen.

Uitleg van dit successcriterium

Alle functionaliteit op de website dient bediend te kunnen worden met het toetsenbord.

Uitleg van dit successcriterium

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website alleen te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes) om door de website te navigeren.

Succescriterium 2.1.2 (niveau A): Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home als de pagina voor het eerst wordt geopend komt er een lightbox met informatie. De focus gaat eerst naar de skiplinks en komt dan op de eerste link in de lightbox, dan komt hij op de knop "Akkoord" en zit dan vast op de knop. Je kan niet meer terug naar de link ervoor of vooruit. Je kan alleen nog op de knop zelf drukken. Dit is een toetsenbordval bij de knop "Akkoord".

Uitleg van dit successcriterium

Het mag nooit zo zijn dat een bezoeker "vast" komt te zitten, wanneer hij of zij met het toetsenbord navigeert. Denk bijvoorbeeld aan een menu, waar men niet meer uit kan 'tabben'.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige

Uitleg van dit successcriterium

gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

Succescriterium 2.1.4 (niveau A): Sneltoetsen tekentoets

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofd- kleine letters), interpunctietekens, cijfers of symbolen te gebruiken, kan de sneltoets worden uitgezet of opnieuw worden toegewezen aan bijv. Ctrl of Alt toets.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofd- kleine letters), interpunctietekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste een van de volgende zaken:

- Uitzetten
  Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;
- Opnieuw toewijzen
  Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);
- Alleen actief bij focus
  De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer op dat betreffende component wordt gefocust.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

Succescriterium 2.2.1 (niveau A): Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Als een bezoeker beperkt de tijd heeft om iets te lezen of de doen op de pagina, dient de mogelijkheid geboden te worden om de tijd uit te zetten, aan te passen (tot ten minste tien keer de standaard tijdperiode) of te verlengen (minstens tien keer). Dit succescriterium is vooral belangrijk voor blinde en cognitief beperkte bezoekers. Let in het bijzonder op:

Formulieren:
Als de sessie binnen een bepaalde tijd verloopt, dient deze te kunnen worden uitgezet, aangepast of verlengd.

Banners, sliders, scrollende content:
Beweging moet kunnen worden gepauzeerd, zodat de bezoeker de tijd heeft om de informatie te lezen / functionaliteit te bedienen.

Refresh:
Voorkom dat de pagina automatisch ververst na een bepaalde tijd.

Uitleg van dit successcriterium

Dit succescriterium moet in samenhang met Succescriterium 3.2.1 worden beschouwd, dat limieten stelt aan veranderingen van content of context als gevolg van een gebruikersactie.

Succescriterium 2.2.2 (niveau A): Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende content, kan bezoekers afleiden bij het gebruik van de rest van de pagina. Voorkom dit type content of bied de mogelijkheid om de beweging te stoppen of te pauzeren.

Voor eisen gerelateerd aan knipperende of flitsende content zie Richtlijn 2.3.

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

Succescriterium 2.3.1 (niveau A): Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voorkom sterk flitsende content. Dit kan epilepsie aanvallen veroorzaken bij sommige bezoekers.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

Succescriterium 2.4.1 (niveau A): Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen. Er zijn er twee. Eén voor de unieke content en één voor de footer. Op de homepage werken deze goed.
Op andere pagina’s werkt de link naar de unieke content niet en de link naar de footer wel.
Dit geldt onder andere voor de pagina’s:
https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/inloggen
https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens
https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/contact

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat blinde bezoekers en toetsenbordgebruikers blokken herhalende content kunnen overslaan, zodat zij direct bij de hoofdcontent kunnen komen. Denk bij blokken herhalende content aan alles dat zich op meerdere pagina's herhaalt: menu's, een zoekveld, logo etc. De beste manier om het overslaan van herhalende content mogelijk te maken, is door bovenaan de pagina een skiplink te bieden die direct naar de hoofdcontent leidt. Zorg ervoor dat de link zichtbaar wordt, wanneer deze met het toetsenbordfocus ontvangt. Zie onze website als voorbeeld: www.accessibility.nl

Succescriterium 2.4.2 (niveau A): Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bied een duidelijke, beschrijvende titel voor webpagina's. Gebruik hiervoor in HTML het title element. Een goede titel is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen. Het biedt een belangrijk hulpmiddel bij het navigeren door de website; men weet direct waar een pagina over gaat.

Succescriterium 2.4.3 (niveau A): Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home als de pagina voor het eerst wordt geopend komt er een lightbox met informatie. De focus komt niet meteen in de lightbox, dit zou wel moeten. De focus gaat eerst naar de skiplinks en komt dan op de eerste link in de lightbox, dan komt hij op de knop 'Akkoord' en zit dan vast op de knop.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken als de pagina voor het eerst wordt geopend komt er een lightbox met ‘Let op’ en een melding. Deze lightbox heeft niet meteen de focus, zoals wel zou moeten.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/1 staat een proces met een aantal stappen. Als van stap 1 naar volgende stap wordt gegaan wordt de herhalende content automatisch overgeslagen. Ga je weer naar volgende stap dan wordt de herhalende content niet overgeslagen. De volgende stap wordt weer niet overgeslagen, en dan naar stap 3 wordt de herhalende content weer wel overgeslagen. Dit is niet logisch. Sla ze allemaal wel (wat de voorkeur heeft) over of allemaal niet.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvragen/2796/applicatie/3251/stap/1 (stap 1 in proces ‘Aanvragen’) na het invullen van ‘Naam van dit project:’ en je wil naar de volgende vraag, komt er een melding en wordt de focus verplaatst naar het begin van de pagina. Dit is niet logisch.

Op pagina https://dso-viewer.acceptatie.kadaster.nl/ als er een plaats is geselecteerd gaat hij naar een volgende pagina waar de focus na het invoerveld komt op 'bekijk alles'. Dit is niet logisch. Of de focus in het invoerveld (eerste focusbare item) of het begin van de pagina is wel logisch.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg dat de tabvolgorde door webpagina's logisch is, wanneer men met het toetsenbord navigeert. Als bijvoorbeeld een lightbox wordt geopend, dient de toetsenbordfocus direct in de lightbox te komen en dient niet uit de lightbox getabt te kunnen worden, voordat deze is afgesloten. Een ander voorbeeld: een

Uitleg van dit successcriterium

knop met 'Meer opties' klapt uit, de opties verschijnen eronder. Als echter verder wordt getabt, is de eerste optie niet het eerstvolgende item dat toetsenbordfocus ontvangt.

Succescriterium 2.4.4 (niveau A): Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home heeft het logo geen goed tekstalternatief waardoor het ook geen goede linktekst heeft. Met een goed tekstalternatief voor het logo voldoet de link wel. Bijvoorbeeld alt=”Logo Omgevingsloket Beta" en een title-element in de link voor eventuele extra informatie bijvoorbeeld, "Naar homepage".

Uitleg van dit successcriterium

Bied een duidelijke linktekst, die aangeeft waar de link naartoe verwijst. Wees voorzichtig met links als 'klik hier' en 'lees verder'. Deze zijn alleen toegestaan, wanneer de omliggende context voldoende extra toelichting biedt. Denk hierbij aan de zin waar de link in staat of de kolomkop in een tabel. Het beste is echter om de linktekst zelf duidelijk genoeg te maken, zodat een blinde bezoeker direct weet waar een link naartoe verwijst, wanneer hij van link naar link 'springt'.

Succescriterium 2.4.5 (niveau AA): Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat iedere pagina op de website op minstens twee verschillende manieren te bereiken is. Bijvoorbeeld door naast de standaard navigatie tevens een zoekveld of sitemap te bieden. Een uitzondering is een formulier of test die uit meerdere stappen bestaat: de stappen na de eerste pagina hoeven niet op een andere manier bereikbaar te zijn. Dit succescriterium helpt bezoekers met verschillende type beperkingen om content op de website te kunnen vinden.

Succescriterium 2.4.6 (niveau AA): Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

De koppen en labels (in een formulier) dienen altijd een goede beschrijving te bieden van het doel of onderwerp. Dit is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen: goede koppen en labels zijn essentieel om de content (snel) te kunnen begrijpen. Blinde bezoekers kunnen bijvoorbeeld een overzicht opvragen van alle koppen op de pagina en op die manier snel een beeld krijgen van de inhoud.

Uitleg van dit successcriterium

Voorbeeld: een kop als "Meer informatie" kan een betere beschrijving krijgen. Bijvoorbeeld "Meer informatie over voorleessoftware".

Succescriterium 2.4.7 (niveau AA): Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

In Firefox op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/1 is de focus niet zichtbaar op de groene knop ‘Volgende stap’. Dit komt bij meerdere stappen en bij meerdere processen voor. In Chrome is de focus nog te zien, in Firefox niet.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat altijd visueel zichtbaar is waar de toetsenbordfocus zich bevindt, wanneer met het toetsenbord wordt genavigeerd.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

Richtlijn 2.5: Inputmodaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te gebruiken met andere inputs dan alleen het toetsenbord.

Succescriterium 2.5.1 (niveau A): Bewegingen aanwijzer

Als gebruik wordt gemaakt van multipoint- of padgebaseerde bewegingen, kunnen deze in principe ook worden bediend worden met een enkele aanwijzer.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Alle functionaliteit waar bij de bediening gebruik wordt gemaakt van multipoint- of padgebaseerde bewegingen, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerde beweging, tenzij een multipoint- of padgebaseerde beweging essentieel is.

Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (dus dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

Succescriterium 2.5.2 (niveau A): Annulering aanwijzer

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, gelden diverse beperkingen in het toewijzen aan functies de functies omlaag, afbreken, en ongedaan maken.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste een van de volgende zaken:

- Geen gebeurtenis omlaag
  De gebeurtenis omlaag van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;
- Afbreken of ongedaan maken
  De functie wordt voltooid door de gebeurtenis omhoog en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken wanneer deze is voltooid;
- Ongedaan maken met gebeurtenis omhoog
  Met de gebeurtenis omhoog kan elk resultaat van de voorgaande gebeurtenis omlaag ongedaan worden gemaakt;
- Essentieel
  Het voltooien van de functie met de gebeurtenis omlaag is essentieel.

Functies die het indrukken van een toets op het toetsenbord of het numeriek toetsenbord nabootsen, worden als essentieel beschouwd.

Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (dus dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

Succescriterium 2.5.3 (niveau A): Label in naam

Een component met een label dat tekst of afbeeldingen van tekst bevat, bevat de naam met de tekst die visueel wordt weergegeven.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/2/ staat een invoerveld. Hier is niet alle zichtbare tekst in de toegankelijkheidsnaam opgenomen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Nu is die 'Bijvoorbeeld schuur bouwen' maar de zichtbare tekst 'Zoek uw werkzaamheden' moet hier aan toegevoegd worden. Dit is van belang omdat gebruikers van spraakinvoer kunnen navigeren door de zichtbare tekstlabels uit te spreken.

Uitleg van dit successcriterium

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Een best practice is om de naam te laten beginnen met de tekst van het label.

Succescriterium 2.5.4 (niveau A): Bewegingsactivering

Functionaliteit door middel van beweging van een apparaat of gebruiker, kan in principe ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

- Ondersteunde interface
  De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;
- Essentieel
  De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

Succescriterium 3.1.1 (niveau A): Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.
Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium
Geef de belangrijkste taal van pagina's aan, zodat voorleessoftware van blinde bezoekers de informatie op de pagina correct kan voorlezen.
Voor HTML pagina's dient de taal aangeven te worden met een 'lang' attribuut: <html lang="nl">
Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut: <html xml:lang="nl" lang="nl">
De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy". Zie voor overige taalcodes: http://xml.coverpages.org/iso639a.html

Succescriterium 3.1.2 (niveau AA): Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Wanneer ergens een andere taal wordt gebruikt dan de basistaal van de pagina (zie succescriterium 3.1.1), dient hiervoor in de code een taalwisseling te worden aangegeven. Dan kan voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie op de juiste manier voorlezen. Het gaat bij dit succescriterium om zinsdelen of zinnen. Voor 1 woord hoeft geen taalwisseling aangegeven worden. Als een heel menu een andere taal heeft, dient hiervoor wel een taalwisseling te worden aangegeven.

Voor HTML pagina's dient de taalwisseling aangeven te worden met een 'lang' attribuut. Bijvoorbeeld:
Hieronder volgt de informatie in het Engels:
First, there is...

Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut:
First, there is...

De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy".

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

Succescriterium 3.2.1 (niveau A): Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer onderdelen van de interface toetsenbord focus krijgen (dus wanneer er nog niet op wordt geklikt). Denk aan bijvoorbeeld links, knoppen en formulier invoervelden.

Succescriterium 3.2.2 (niveau A): Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

In Chrome op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/1 staat er een uitklapmenu ‘Anders zoeken’ onder de knop ‘Zoeken’. Als dit is uitgeklapt staan er vier opties met radiobuttons die geselecteerd kunnen worden. Als met het toetsenbord wordt genavigeerd kom je niet meteen bij de derde keuze. Eerst wordt de tweede keuze geselecteerd en verspringt de focus weer naar het invoerveld. Je moet ook in één keer de derde keuze kunnen maken. In Firefox en Edge is de bediening hier met tabtoets, en niet zoals in Chrome met pijltjes toetsen, en dan gaat het wel goed.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer iets ingevoerd of veranderd wordt in een formulier invoerveld.

Voorbeelden van grote wijzigingen: de pagina ververst, er wordt een nieuw venster geopend of de pagina verandert zodanig, dat deze een andere betekenis heeft gekregen.

Succescriterium 3.2.3 (niveau AA): Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor een consistente navigatie: toon menu's, links en zoekvelden die op meerdere pagina's voorkomen altijd op dezelfde plaats.

Succescriterium 3.2.4 (niveau AA): Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Een onderdeel van de interface, dient altijd met dezelfde naam te worden aangeduid. Let er bijvoorbeeld op dat een contactpagina in het menu niet de ene keer 'contact' en de andere keer 'vraag stellen' wordt genoemd.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

Succescriterium 3.3.1 (niveau A): Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens staat een formulier. Als in dit formulier de verplichte velden worden leeg gelaten of er wordt een foutief antwoord ingevuld verschijnen er meldingen bij de verplichte velden: 'Dit veld is verplicht' of 'Vul een valide E-mailadres in aub'. Dit zijn geen foutmeldingen, maar instructies. Een blinde ziet de rode kleur niet en kan deze tekst opvatten als een algemene instructie, het is dan niet duidelijk dat er een fout is gemaakt. Dit kan opgelost worden door de meldingen aan te passen, naar bijvoorbeeld iets als 'Het veld E-mailadres is niet (goed) ingevuld'. Dan is het duidelijk dat er een fout is gemaakt. Dit is ook bij de niet verplichte velden waar een specifiek invul nodig is zoals postcode, telefoonnummer of een veld waar tekst wordt verwacht en een nummer wordt

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

ingevoerd. Ook hier moeten duidelijke foutmeldingen komen en niet alleen maar instructies.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor goed identificerende foutmeldingen, wanneer een formulier niet kan worden verstuurd. Verwijs tekstueel naar het invoerveld dat niet correct is ingevuld. Vermijd woorden als 'dit veld is verkeerd ingevuld'. Voor blinde bezoekers is het namelijk beter om concreet de naam van het veld te noemen.

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 3.3.2 (niveau A): Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bied bij formulier invoervelden duidelijke labels en instructies, zodat het voor alle bezoekers duidelijk is wat ingevuld dient te worden. Instructie dienen zowel voor ziende bezoekers als voor blinde bezoekers te achterhalen zijn.

Uitleg van dit successcriterium

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 3.3.3 (niveau AA): Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Indien mogelijk is het goed om suggesties te bieden, wanneer een formulier verkeerd is ingevuld. Probeer naast een goed identificerende foutmelding (zie succescriterium 3.3.1), dus ook een suggestie ter verbetering te bieden. Dit mag een algemene suggestie zijn.

Bijvoorbeeld: "controleer of het e-mailadres het volgende formaat heeft: naam@domein.nl".

Een concretere suggestie: een suggestie als: "bedoelde u de plaats 'Leiden'?", als 'Lieden' is ingevoerd. Hoewel dit heel goed is, hoeven suggesties uiteraard niet altijd zo concreet geboden te worden.

Succescriterium 3.3.4 (niveau AA): Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor foutpreventie bij formulieren voor wettelijke verplichtingen, financiële transacties, het aanpassen van persoonsgegevens in een database of het doorgeven van testuitslagen. Bied gebruikers bijvoorbeeld voor het uiteindelijke versturen van zo'n formulier de mogelijkheid om de gegevens te controleren en aan te passen.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.1 (niveau A): Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Webpagina's moeten kunnen parsen. Oftewel, de pagina mag geen grammaticale fouten bevatten. Er wordt gecontroleerd op:

- Volledige en correcte begin- en eindtags. Bijvoorbeeld: <td>tekst</td>
- Elementen dienen op het juiste niveau (de juiste plaats) weer te worden afgesloten. Een fout voorbeeld: lijstitem

Uitleg van dit successcriterium

In bovenstaande voorbeeld had gebruikt moeten worden vóór

- Gebruik geen dubbele attributen. Bijvoorbeeld:
- Zorg ervoor dat de waarden van id attributen uniek zijn voor die pagina. Op 1 pagina mag een id-waarde dus slechts 1 keer voorkomen.

We raden aan om pagina's te valideren. Hierbij wordt op meer zaken gecontroleerd dan voor dit succescriterium vereist is. Als een pagina valideert, kan in ieder geval met zekerheid gesteld worden dat de hierboven genoemde problemen niet voorkomen. De officiële W3C validator: validator.w3.org.

Het is ook mogelijk om meerdere webpagina's tegelijkertijd in een keer te valideren. Zie hiervoor: www.htmlhelp.com/tools/validator/batch

Succescriterium 4.1.2 (niveau A): Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvragen staat een tabel.
In de tweede kolom staan links die kunnen in- en uitklappen. Deze toestand (in- of uitgeklapt) is niet door software te bepalen.

Op pagina https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken bij stap 2 na een plaatsnaam of iets ingevuld te hebben, onder de kop ‘Zoek op thema’ staan links zonder href-

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

attribuut. Visueel is het duidelijk dat dit links zijn, maar software kan nu niet bepalen dat dit links zijn (en deze zijn hierdoor ook niet te bereiken en dus te bedienen met het toetsenbord).

In het 'Filteren op eigenschappen' staan meerdere elementen die open en dichtgeklapt kunnen worden. Deze toestand (in- of uitgeklapt) is niet door software te bepalen. Zie de derde stap op: https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken. Bijvoorbeeld 'Normadressaat'. Let tevens op de rol van deze elementen. Dat is nu role=switch. Veel beter zou zijn als dit <buttons> zijn.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat de naam en rol van onderdelen van de interface door software te begrijpen zijn. Zo is bijvoorbeeld bij Homepage Accessibility de rol: link en de naam: 'Homepage Accessibility'. Wanneer echter een afbeelding wordt gebruikt (met JavaScript klikbaar gemaakt) in plaats van een "<a href=...", zou de rol niet te achterhalen zijn door software en kan bijvoorbeeld aan blinde bezoekers niet worden voorgelezen dat het hier een link betreft.

Voor formulier invoervelden dienen ook de toestanden, eigenschappen en/of waarden door software bepaald te kunnen worden. Dit kan verkeerd gaan, wanneer JavaScript op een foutieve manier wordt toepast.

Meer informatie over het aangeven van de naam, rol, waarde en toestand van HTML elementen: www.w3.org/TR/2012/NOTE-WCAG20-TECHS-20120103/H91

Succescriterium 4.1.3 (niveau AA): Statusberichten

In content kunnen statusberichten door software worden bepaald met behulp van rol of eigenschappen, zodat de berichten aan de gebruiker getoond kunnen worden zonder dat deze de focus krijgen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens wordt de statusverandering door foutmeldingen niet overgebracht. De foutmeldingen moeten een aanvullende eigenschap krijgen. Dit kan door aan de code van de foutmelding het attribuut role=”alert” toe te voegen.

Op pagina https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/2 als er iets ingevuld wordt bij 'Zoek uw werkzaamheden' komt daaronder tijdens het typen het aantal werkzaamheden gevonden of er zijn geen werkzaamheden gevonden. Deze status verandering wordt niet doorgegeven. Als er werkzaamheden gevonden zijn en deze is geselecteerd kan er een melding komen dat er geen vergunnigscheck gemaakt is. Ook deze melding wordt niet doorgegeven.
Dit komt op meerdere pagina's met processen voor.

Uitleg van dit successcriterium

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software worden bepaald met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen laten zien zonder dat ze de focus krijgen.

Bijlage: Pagina's in de steekproef van het onderzoek

- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvraag-inloggegevens
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/inloggen
- https://test.viewer.dso.kadaster.nl/zoeken
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/aanvragen
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/checken/stap/1
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/maatregelen/stap/1
- https://stelselcatalogus.acc.omgevingswet.overheid.nl
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/contact
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/help
- https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/cookies

Bijlage 1 – Statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het DSO-LV

Inhoud

1 Inleiding 2
2 Het proces van voortbrenging en kwaliteitsborging DSO 3
2.1 Ontwikkelprocessen en kwaliteitsmanagement 3
2.2 Testen en accepteren van de ontwikkelde software 6
3 Gereedheid en stabiliteit van de functionaliteiten 8
3.1 Gereedheid voor aansluiten, vullen en oefenen 8
3.1.1 Gehele basisniveau DSO-LV 8
3.1.2 Eisen van belang voor aansluiten, vullen en oefenen 9
3.2 Functionaliteit en techniek ten behoeve van koppelen en vullen 11
3.2.1 Koppelen van lokale voorzieningen aan de landelijke voorziening 11
3.2.2 De ondersteuning van aansluiten van lokale voorzieningen op het DSO 12
3.2.3 Produceren van inhoud voor het DSO 12
4 Ontwikkelen samen met partners 13
4.1 De werking beproeven met de praktijk 13
4.2 Het instrument praktijkproeven 13
4.2.1.1 Deelname van de uitvoeringspraktijk 14
4.2.1.2 Spreiding over drie DSO-ketens en betrokkenheid leveranciers 15
4.2.1.3 Onderwerpen die aan de orde komen 16
4.2.1.4 Opvolging en ondersteuning 17
4.2.1.5 Borging van de gebruiksvriendelijkheid 17
5 Bestuurlijke besluitvorming over het DSO 18
6 Mijlpalen voor inwerkingtreding per 1-1-2021 in relatie tot status DSO-LV per 1-1-2020 20

1 Inleiding

Dit statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het DSO-LV vormt de eerste stap in de beantwoording van de vraag: *is het basisniveau van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?*[1]

De eisen ten aanzien van functionaliteit van het basisniveau DSO-LV zijn gedefinieerd in het Globaal Programma van Eisen (GPvE). Om in 2020 te kunnen aansluiten op, vullen van en oefenen met het DSO-LV moet een deel van het basisniveau per 1 januari 2020 beschikbaar en stabiel (oftewel, gereed) zijn. Dit rapport biedt een uiteenzetting van de gereedheid van die betreffende DSO-LV componenten en de borging van het proces van voortbrenging van het DSO-LV.

Het rapport is opgebouwd uit de volgende vijf onderdelen:

1. Beschrijving van het voortbrengingsproces van het programma DSO en de processen en maatregelen ten aanzien van kwaliteitsborging daarbij;
2. Onderbouwing van de gereedheid van het DSO-LV om in 2020 te kunnen aansluiten, vullen en oefenen;
3. Overzicht van de uitgevoerde en geplande praktijkproeven en gebruikerstesten;
4. Opsomming van de besluitvorming in het Bestuurlijk Overleg over het DSO, zoals toegezegd in de brief van 8 november 2019[2];
5. Factsheet met de mijlpalen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021 gerelateerd aan de stand van zaken van de landelijke voorziening van het DSO per 1 januari 2020.

[1] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. K

[2] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. N

2 Het proces van voortbrenging en kwaliteitsborging DSO

2.1 Ontwikkelprocessen en kwaliteitsmanagement

De landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet wordt ontwikkeld onder aansturing van het programma DSO. De dagelijkse leiding is in handen van het programma managementteam onder leiding van de programmadirecteur DSO. Rijkswaterstaat, Kadaster en KOOP zijn de drie ontwikkelpartners die de software maken. Geonovum, Rijkswaterstaat en KOOP ontwikkelen de standaarden. De programmadirecteur DSO legt verantwoording af aan de programmadirecteur-generaal Omgevingswet en werkt samen met en in de interbestuurlijke gremia Programmaraad (vz. programmadirecteur Aan de slag met de Omgevingswet), Opdrachtgevend Beraad (vz. pDG Omgevingswet) en Bestuurlijk Overleg (vz. Minister van BZK). Alle besluitvorming is gedocumenteerd en daardoor traceerbaar.

Het voortbrengingsproces ziet er als volgt uit: er wordt gewerkt volgens de SAFe (Scaled Agle Framework) werkwijze. Dat kenmerkt zich door een kortcyclische (stapsgewijze) en gebruikersgerichte wijze van realiseren. De voortbrengingsprocessen van het programma DSO zijn beschreven en gedocumenteerd.

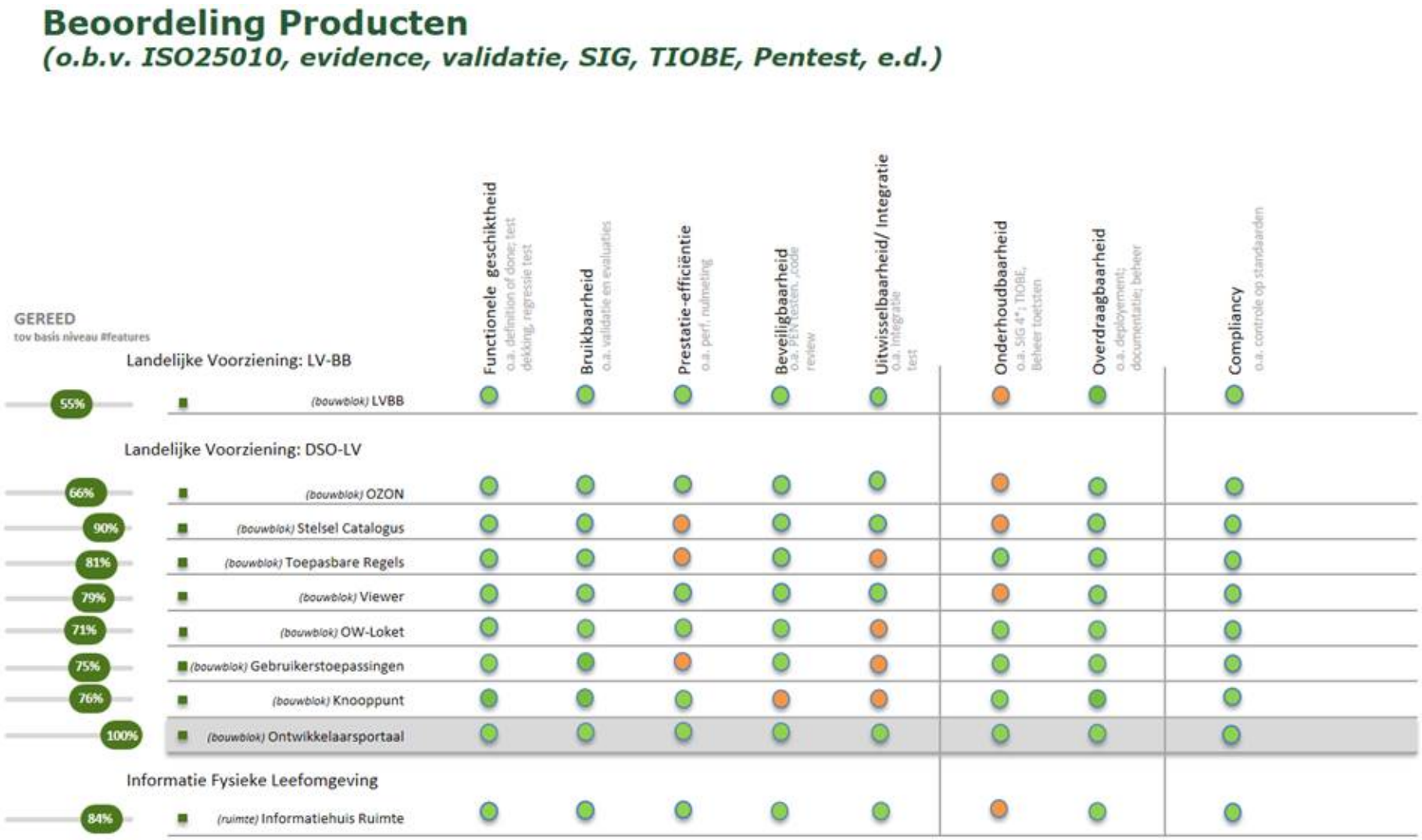
De inhoudelijke kaders voor de opdracht aan het programma DSO zijn vastgelegd in de volgende kaderdocumenten: Visie Digitaal Stelsel Omgevingswet 2024, Doelarchitectuur, Globaal Programma van Eisen en Globaal Content Raamwerk. Deze omvatten ook eisen ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy. Het DSO-LV is ontworpen onder architectuur om de samenhang binnen het stelsel te borgen. Het gehele DSO stelsel bevat centrale en lokale componenten. De overkoepelende stelselarchitectuur hiervan is uitgewerkt in de Doelarchitectuur. De architectuur van de landelijke voorziening zelf is uitgewerkt in één overall globale architectuur schets (OGAS) voor het hele DSO-LV, een aantal globale architectuur schetsen (GAS) en project start architecturen (PSA) op component niveau.

De werkvoorraad van het programma is vastgelegd in de programmabacklog. Hierin is prioritering, planning en status van de diverse werkpakketten opgenomen. Samen met alle ontwikkelteams en vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk wordt elk kwartaal geprioriteerd en bepaald wat er in het komende kwartaal wordt gerealiseerd. Het werk wordt georganiseerd in opeenvolgende ‘sprints’ met een duur van twee weken. Het bewaken van voortgang, bijsturen, adresseren van risico’s vindt plaats op meerdere niveaus in een ingericht risicomanagementproces.

Via validatie- en evidence sessies op kwartaalbasis wordt geborgd dat de resultaten die dat kwartaal geleverd zijn voldoen aan de werkpakketten in de programmabacklog. Het resultaat van de validatie wordt vastgelegd in de backlog. Elke twee weken tonen ontwikkelteams in een demonstratie aan het programma DSO en aan de vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk de resultaten van de afgelopen sprint.

Aan het einde van ieder kwartaal wordt er een kwartaaldemonstratie georganiseerd voor overheden, softwareleveranciers van overheden en overige geïnteresseerden. Hier wordt gedemonstreerd wat er het afgelopen kwartaal is opgeleverd en worden uitgevoerde praktijkproeven getoond. Evalueren is een vast onderdeel binnen het programma. Er is expliciet aandacht voor terugblikken en leren door middel van ‘retrospectives’. Een voorbeeld van een verbeterpunt is dat de kwartaaldemonstratie beter op de beoogde doelgroep moest worden afgestemd. Dit is per kwartaal verder geoptimaliseerd. Het proces waarop dat evalueren gebeurt, is vastgelegd.

Elk kwartaal levert het programma DSO een vrijgaveadvies (kwaliteitsdashboard) op waarin staat in hoeverre de software die het afgelopen kwartaal ontwikkeld is in gebruik genomen kan worden. Besluitvorming over vrijgave gebeurt in afstemming met vertegenwoordigers van medeoverheden in het programma managementteam. De besluitvorming over vrijgave wordt vastgelegd en gedocumenteerd. Het vrijgaveadvies bevat bijvoorbeeld statusinformatie over de voortgang van de componenten door de teams.

Figuur 2.1: voorbeeld van een (onderdeel uit het) vrijgaveadvies

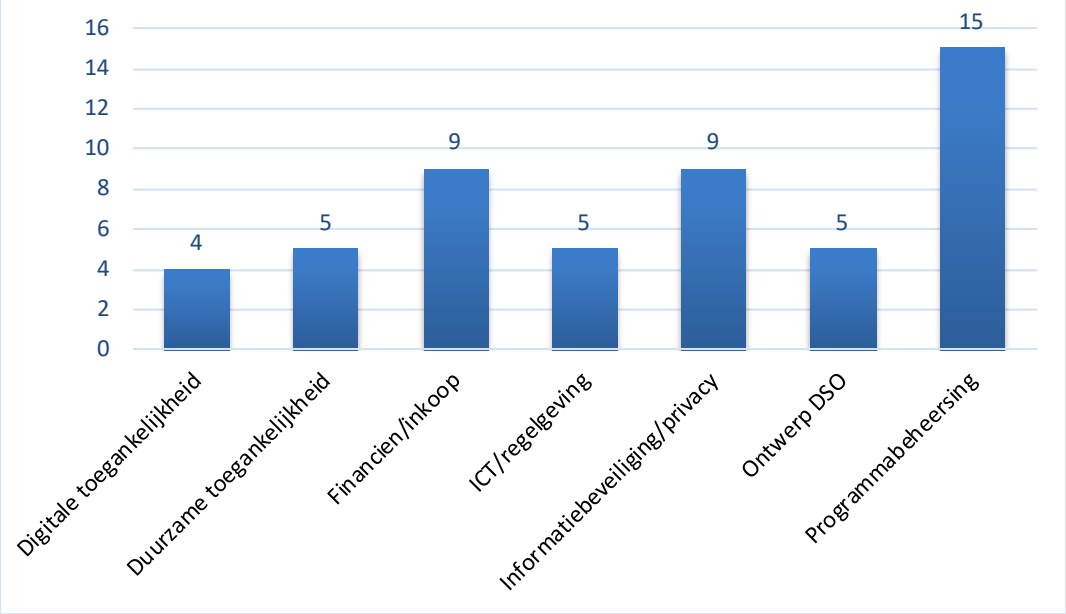
In figuur 2.1 is een voorbeeld weergegeven van een vrijgaveadvies op kwartaalbasis. Op de horizontale as staan de verschillende kwaliteitsdimensies ten aanzien van de software. Op de verticale as de DSO-componenten. Groene bol betekent dat een component voldoet op dit aspect, oranje betekent dat er nog aandachtspunten zijn. Figuur 2.2 bevat een overzicht van het tijdsverloop van de DSO-LV componenten met de beoordeling voldoende op de verschillende elementen in de vrijgaveadviezen van de afgelopen vier kwartalen.

	4e kwartaal 2018 (PI8)	1e kwartaal 2019 (PI9)	2e kwartaal 2019 (PI10)	3e kwartaal 2019 (PI11)
Elementen met beoordeling voldoende *(van in totaal 80 elementen)*	63 (79%)	66 (83%)	71 (89%)	67 (84%)

Figuur 2.2: beoordeling DSO-LV componenten in vrijgaveadviezen naar tijd

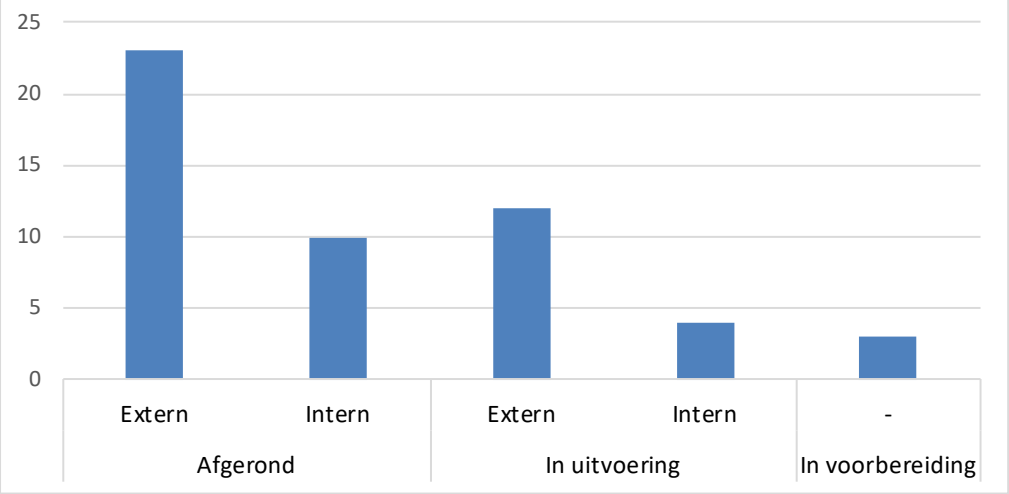
Het programma DSO ontvangt elk kwartaal een kwartaalrapportage van elke ontwikkelpartner. Daarnaast wordt elk kwartaal door middel van een voortgangsdashboard en een kwartaalrapportage over de voortgang van het gehele ontwikkelprogramma gerapporteerd. Het programma kent een ingerichte systematiek van kwaliteitsmanagement. Deze systematiek staat beschreven in het kwaliteitsmanagementplan. Ook zijn alle ingebouwde kwaliteitsmaatregelen in het voortbrengingsproces in kaart gebracht.

Het programma voert zelf verschillende interne toetsen uit en laat externe toetsen en audits uitvoeren. De aanbevelingen uit de toetsen worden bijgehouden en de opvolging wordt gemonitord.

Figuur 2.3: aantal toetsen (intern en extern) naar onderwerp

In figuur 2.3 staat een overzicht van alle toetsen (zowel afgerond, in uitvoering als in voorbereiding) verdeeld naar onderwerp. In totaal gaat het om 52 toetsen. Deze betreffen onderwerpen als programmabeheersing, informatiebeveiliging en privacy, financiën en inkoop, duurzame toegankelijkheid (archivering), digitale toegankelijkheid, het ontwerp van het DSO en het verband tussen ICT en regelgeving.

Figuur 2.4: aantal toetsen (intern en extern) naar status

Figuur 2.4 geeft inzicht in aantallen toetsen naar status. Sinds 2016 zijn 33 toetsen afgerond. Momenteel zijn 16 toetsen nog in uitvoering of verkeren nu in afronding en zijn er nog 3 toetsen in voorbereiding. Van de in totaal 52 toetsen zijn er 14 door het programma zelf uitgevoerd en 38 door externe partijen.

2.2 Testen en accepteren van de ontwikkelde software

Het programma DSO verstrekt opdrachten aan de ontwikkelpartners die de componenten voor het DSO-LV realiseren en geïntegreerd en getest opleveren. Het testen van de gebouwde software van de landelijke voorziening van DSO is een vast onderdeel in de ontwikkelcyclus. Het programmeren van de software wordt gedaan door 10 verschillende ontwikkelteams. Bij elke 2-wekelijkse oplevering worden er door de ontwikkelpartners zelf testen uitgevoerd. Zowel op niveau van functionaliteit binnen de verschillende componenten als op niveau van de samenhang tussen componenten (integratietesten). Testresultaten worden vastgelegd en gedocumenteerd. Het programma DSO heeft een testvisie en ziet er middels proces- en kwaliteitscontrole op toe dat de ontwikkelpartners het eigen ontwikkel- en testproces naar behoren uitvoeren. Ook worden sinds 2019 ketentesten uitgevoerd, om de werking van de gehele keten van DSO te testen op gebied van functionele werking en prestatie-efficiëntie.

Hiernaast vinden ten aanzien van de ‘non-functionals’ van de landelijke voorziening bij ontwikkelpartners performance- en loadtesten, informatiebeveiligingstesten (penetratietesten) en testen op de ‘non functionele requirements’ plaats, zodat het stelsel qua werking is voorbereid op de taak die het bij in productie name te vervullen heeft. De ISO25010 norm voor kwaliteitskenmerken van software is daarbij het uitgangspunt.

Vanaf 2018 voert het programma DSO per kwartaal een penetratietest uit in het kader van informatiebeveiliging. In de laatste 2 kwartalen zijn er geen blokkerende bevindingen meer uit deze test gekomen. De afgelopen 2 jaar wordt conform de door het programma DSO gestelde normen ten aanzien van veilige softwarecode gescoord. De codekwaliteit wordt getoetst door gespecialiseerde externe partijen. Ten aanzien van dekking van geautomatiseerde testen wordt een norm van 80% gehanteerd.

In de beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het toekomstige beheer van de landelijke voorziening. Ook zijn hierin afspraken gemaakt over het te doorlopen acceptatieproces. Het doel van het acceptatieproces is het vaststellen dat het geleverde product (DSO-LV) voldoet aan de gestelde eisen in de opdracht en of het DSO-LV in gebruik kan worden genomen. Hiertoe is een interbestuurlijk acceptatieteam ingesteld, met daarin vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk. Het acceptatieteam bereidt voor en adviseert, waarbij besluitvorming over acceptatie in het Bestuurlijk Overleg plaatsvindt. Het acceptatieteam kijkt naar drie hoofdgebieden: de vereiste kwaliteit van de opgeleverde functionaliteit (1); de overgang naar beheer (2); en de inrichting van exploitatie en gebruikersondersteuning (3). Het

acceptatieteam geeft hier invulling aan door een marginale toets op de aanwezige bewijsvoering, aangevuld met aanvullende keten-/gebruikerstesten. Het acceptatieproces loopt sinds medio 2019 en wordt naar verwachting afgerond in het eerste kwartaal van 2020.

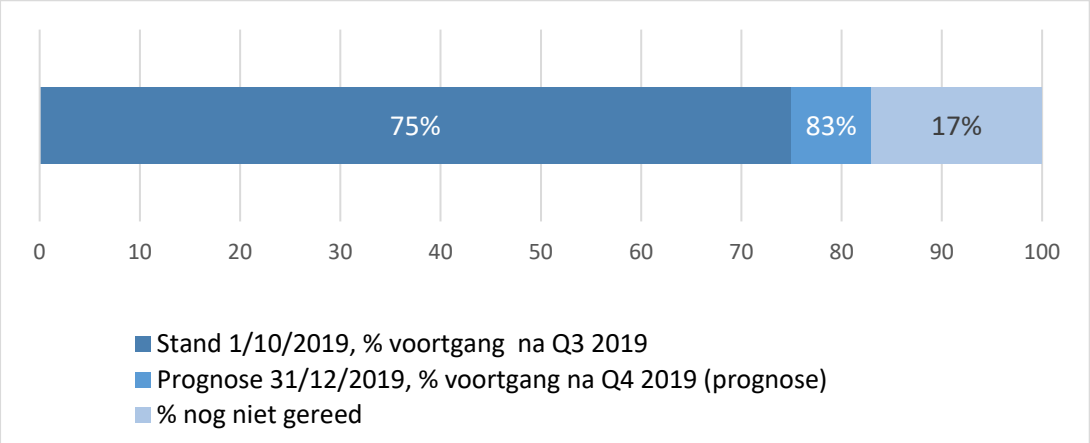
3 Gereedheid en stabiliteit van de functionaliteiten

3.1 Gereedheid voor aansluiten, vullen en oefenen

Het Globaal Programma van Eisen (GPvE) beschrijft waar de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) aan moet voldoen. 212 eisen uit het GPvE hebben betrekking op het basisniveau DSO-LV dat gereed moet zijn bij inwerkingtreding. 117 eisen daarvan zijn nodig om begin 2020 te kunnen aansluiten, vullen en oefenen met het DSO-LV. Deze verdeling van eisen is in afstemming tussen de opdrachtgever, het programma DSO en vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen tot stand gekomen. Deze verdeling van de eisen is vervolgens gebruikt voor het inplannen van het laatste kwartaal van 2019.

3.1.1 Gehele basisniveau DSO-LV

Voor het aansluiten, vullen en oefenen met DSO-LV, is de daarvoor geprognotiseerde voortgang van 83% (ten opzichte van het gehele basisniveau als 100%). Figuur 3.1 geeft deze voortgang weer ten opzichte van de 212 GPvE-eisen die van toepassing zijn op het basisniveau DSO-LV. Hieruit blijkt dat per 1-10-2019 er een voortgang is van **75%** met betrekking tot de eisen van het gehele basisniveau. De prognose voor het lopende laatste kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van **83%** wordt bereikt.

Figuur 3.1: percentage voortgang realisatie basisniveau DSO-LV t.o.v. gehele GPvE

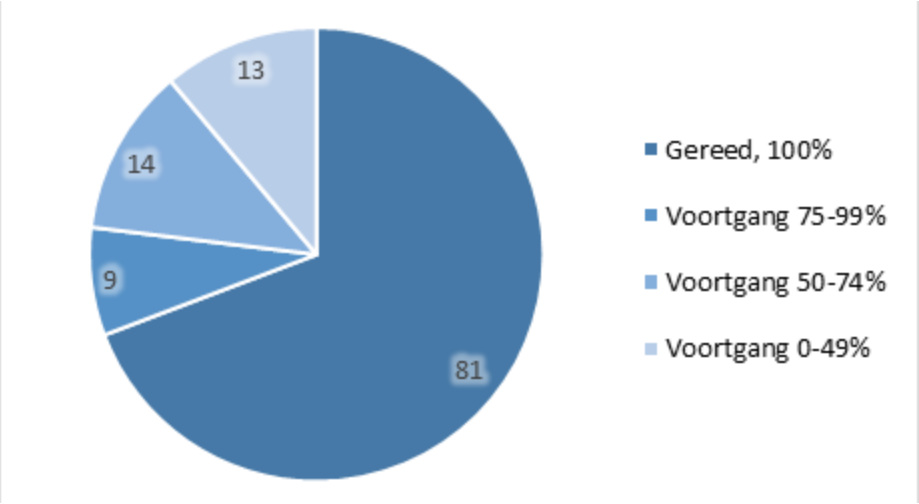
Van de nog niet gereed zijnde set eisen zijn een aantal eisen wel van belang voor het kunnen aansluiten, vullen en oefenen. Daarvoor zijn passende maatregelen getroffen om het aansluiten en oefenen wel mogelijk te maken (zie hierover meer in paragraaf 3.1.2).

Het resterende deel van de eisen waaraan DSO-LV nog niet voldoet, zijn niet noodzakelijk om vanaf begin 2020 te kunnen aansluiten en oefenen. Voorbeelden daarvan zijn (niet limitatief):

- Ambtshalve een (papieren) aanvraag kunnen indienen;
- Archiveren;
- Het machtigen van derden om een aanvraag op te stellen;
- Het volledig voldoen aan INSPIRE verplichtingen;
- Verwijzen naar Berichtenboxen voor Burgers en Bedrijven.

3.1.2 Eisen van belang voor aansluiten, vullen en oefenen

Binnen de 117 GPvE-eisen die nodig zijn voor aansluiten, vullen en oefenen begin 2020, is de verdeling qua voortgang op basis van de prognose voor 31 december 2019 als volgt: 81 eisen zijn volledig gereed, 9 eisen tussen 75-99% gereed, 14 eisen tussen 50-74% gereed en 13 eisen voor minder dan 50% gereed. Deze prognose is weergegeven in figuur 3.2.

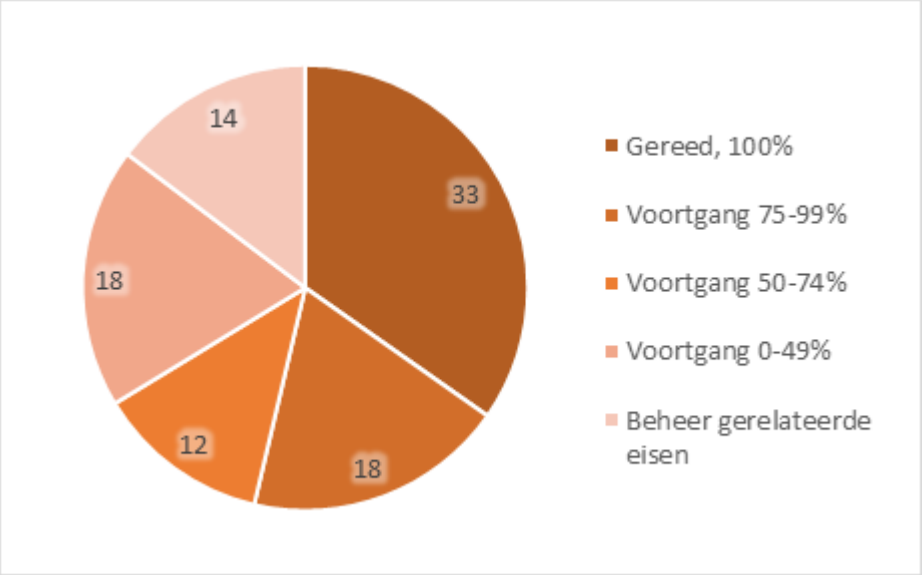

Figuur 3.2: prognose realisatie DSO-LV per 31-12-2019 voor aansluiten, oefenen en vullen op basis van GPvE eisen naar percentage voortgang

Voor de 36 GPvE-eisen waar de landelijke voorziening aan het einde van het jaar naar verwachting nog niet geheel aan zal voldoen zijn of worden – in afstemming met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk – mitigerende maatregelen getroffen of tijdelijke 'workarounds' ingericht om per begin 2020 voor alle benodigde functionaliteiten een werkbare oplossing te bieden. Het is daarbij de bedoeling de (naar hun aard tijdelijke) mitigerende maatregelen en workarounds in de loop van 2020 te vervangen door de uiteindelijke oplossing die voldoet aan de gestelde eis. Enkele voorbeelden van genomen maatregelen (niet limitatief):

- Nog niet alle (basisniveau) toepassingsprofielen zijn beschikbaar, met name besluiten van andere overheden die het omgevingsplan wijzigen. Die toepassingsprofielen worden na de faseovergang verder gerealiseerd in 2020;
- Enkele statussen van toepasbare regels zijn nog in ontwikkeling (status "in werking in beroepsperiode" en "onherroepelijk"). Deze zijn nog niet direct van belang voor aansluiten en oefenen, maar worden na de faseovergang verder gerealiseerd in 2020;
- Het in de aanvraag meesturen van een direct publiceerbare versie wordt per januari 2020 nog niet ondersteund. Als maatregel wordt er voor leveranciers een voorbeeldbestand in de werkmap geplaatst, zodat leveranciers van medeoverheden hier wel mee kunnen oefenen. Het kunnen meesturen van een direct publiceerbare versie aanvraag volgt in 2020.

Binnen de resterende 95 GPvE-eisen die nog niet nodig zijn voor aansluiten, vullen en oefenen begin 2020, is de verdeling qua voortgang op basis van de prognose voor 31 december 2019 als volgt: 33 eisen zijn volledig gereed, 18 eisen tussen 75-99% gereed, 12 eisen tussen 50-74% gereed, 18 eisen voor minder dan 50% gereed. De overige 14 eisen betreffen eisen die niet aan de functionaliteit van DSO-LV zijn gesteld, maar beheer-gerelateerde betreffen zaken die middels Service Level Agreements door de beheerorganisatie worden geregeld. Deze prognose is weergegeven in figuur 3.3.

Figuur 3.3: prognose realisatie DSO-LV per 31-12-2019 voor eisen niet gerelateerd aan aansluiten, oefenen en vullen op basis van GPvE eisen naar percentage voortgang

3.2 Functionaliteit en techniek ten behoeve van koppelen en vullen

3.2.1 Koppelen van lokale voorzieningen aan de landelijke voorziening

Het technisch en functioneel aansluiten van lokale voorzieningen op de koppelvlakken van DSO-LV (koppelvlakken op basis van de STAM-, STTR- en STOP-standaarden[3]) zijn in afgelopen kwartalen beproefd. Er zijn 41 praktijkproeven uitgevoerd waarbij aansluiten (onderdeel van) het doel van de praktijkproef was. Er is aansluitinformatie beschikbaar voor de medeoverheden en hun leveranciers, ter ondersteuning van het aansluiten.

De STAM-standaard ten behoeve van aanvragen van vergunningen en meldingen en de STTR-standaard voor vragenbomen zijn beide in mei 2019 door het Bestuurlijk Overleg (BO) bekrachtigd. Beide koppelvlakken zijn stabiel en door leveranciers van bevoegde gezagen technisch en functioneel geschikt bevonden om op aan te sluiten. De leveranciers die actief zijn in de markt van zaak-, vergunning- (8) en regelbeheersystemen (10) hebben inmiddels getest tegen deze twee koppelvlakken. Testen door softwareleveranciers van overheden wijzen uit dat het aansluitproces waarbij leveranciers op afstand zonder ondersteuning van het programma DSO kunnen aansluiten, werkt en minimale inspanning van de DSO beheerorganisatie vraagt. Softwareleveranciers hebben ten aanzien van vergunnings- en zaaksystemen (STAM-koppelvlak) aangegeven dat het technisch mogelijk is alle bevoegde gezagen die passende contracten met deze leveranciers hebben, op het DSO-LV aan te sluiten. Hetzelfde geldt voor toepasbare regels (STTR-koppelvlak), waar leveranciers de aansluiting beproefd hebben.

De STOP-standaard ten behoeve van het opstellen, bekendmaken en publiceren van omgevingswetbesluiten bevindt zich momenteel in het vaststellingsproces. De interbestuurlijke vaststelling op (hoog)ambtelijk niveau heeft plaatsgevonden in oktober 2019. Bestuurlijke bekrachtiging van de STOP standaard is voorzien voor het Bestuurlijk Overleg van eind november 2019. Dit betreft versie “0.98 kern” van de Standaard Officiële Publicaties (STOP) en van de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD’s) AMvB/MR, omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening. Deze STOP-versie is modulair opgezet, is stabiel in de zin dat toekomstige versies hiermee *backwards compatible* zijn en is implementeerbaar, zodat deze door softwareleveranciers gebruikt kan worden om plansystemen aan te passen. Van de bestuurlijke vaststelling gaat een belangrijk signaal uit naar de uitvoeringspraktijk dat met deze versie van de standaard een onherroepelijke stap wordt gezet naar implementatie van deze standaard.

Bij de vaststelling in oktober 2019 is afgesproken de openstaande bevindingen en daaraan verbonden risico’s volgend uit de gedane impactanalyses te adresseren in de verdere ontwikkeling van de standaard. Nieuwe versies waarin deze doorontwikkeling en modulaire uitbreidingen zitten, komen planmatig beschikbaar via de reguliere plannings- en oplevercyclus van het DSO-programma (in 2019) respectievelijk de beheerorganisatie DSO (vanaf 2020).

Er is inmiddels getest op de aansluiting op het DSO via het STOP-koppelvlak en Digikoppeling. Samen met leveranciers van plansoftware wordt nu bekeken hoe een goede balans tussen enerzijds stabiliteit en anderzijds de noodzakelijke doorontwikkeling en aanvulling is te vinden.

[3] STAM = STandaard Aanvragen en Meldingen / STTR = Standaard Toepasbare Regels / STOP(/TPOD) = Standaard Officiele Publicatie (/ToepassingProfiel Omgevingswet Documenten)

3.2.2 De ondersteuning van aansluiten van lokale voorzieningen op het DSO

De volgende ondersteuningsmiddelen zijn ingericht om (softwareleveranciers van) overheden te ondersteunen bij het aansluiten op DSO-LV in 2020:

- Op aandeslagmetdeomgevingswet.nl is aansluitinformatie per koppelvlak te vinden. Voor de koppelvlakken STOP, STAM en STTR zijn aansluitbeschrijvingen gemaakt en is er informatie over API-services en het gebruik ervan voorhanden via het ontwikkelaarsportaal
- Voor softwareleveranciers is ondersteuning bij het doen van aansluittests
- Er is een regulier leveranciersoverleg ingesteld met leveranciers van vergunning/zaak-, regelbeheer- en plansystemen
- Er is een leveranciers-/accountmanagement rol (samen met de VNG) die op regelmatige basis met leveranciers spreekt over aansluiten, hen ondersteunt bij vragen over aansluiten en checkt welke leveranciers in staat zijn aan te sluiten
- Er is een Informatiepunt Omgevingswet waar eenieder terecht kan bij de helpdesk over de Omgevingswet en het DSO.

3.2.3 Produceren van inhoud voor het DSO

Het DSO moet in 2020 in staat zijn de eerste productie-inhoud van DSO te kunnen verwerken en ontsluiten, met daarin een onderscheid tussen content die vanuit het rijk kan komen (omgevingsregeling, bruidsschat, AMvB's, toepasbare regels voor topactiviteiten; waarbij de diepgang en precieze scope van deze inhoud bij inwerkingtreding nog onderwerp van afstemming is) en vanuit decentrale overheden (met name de omgevingsverordeningen). Hiervoor is het kunnen beheren en exploiteren van DSO-LV door de beheerorganisatie een voorwaarde.

Aan het einde van 2019 zijn er oefenomgevingen beschikbaar, daarnaast zijn er ook omgevingen voor het testen door leveranciers en voor productie. In de loop van 2020 wordt het aantal omgevingen naar behoefte opgeschaald, om gereed te zijn voor volledige productiegang bij inwerkingtreding. Er zijn basale beheerfunctionaliteiten ten behoeve van beheer van genoemde functies in het DSO-LV.

4 Ontwikkelen samen met partners

4.1 De werking beproeven met de praktijk

Het DSO wordt samen met de toekomstige gebruikers ontwikkeld, specifiek gebruikers vanuit gemeenten, provincies, waterschappen, rijkspartijen die vanaf 2020 het DSO gaan vullen en gebruiken in eigen werkprocessen. Het vergroten van de gebruikersbetrokkenheid was één van de twee hoofdaanbevelingen van het BIT advies uit 2017. Dit krijgt vorm doordat vertegenwoordigers van medeoverheden op alle niveaus participeren in het programma en betrokken zijn in de besluitvorming.

Een onderdeel van de SAFe (Scaled Agile Framework) werkwijze die wordt toegepast bij het ontwikkelen van het DSO-LV, is dat onderdelen die gereed zijn om te beproeven, ook daadwerkelijk worden beproefd met de uitvoeringspraktijk. Op die manier kan er voordat de Omgevingswet in werking treedt, worden geoefend met het DSO en kan er tegelijkertijd feedback worden opgehaald ten behoeve van de verdere ontwikkeling ervan. Naast medeoverheden zelf, hebben ook softwareleveranciers hierbij een rol.

4.2 Het instrument praktijkproeven

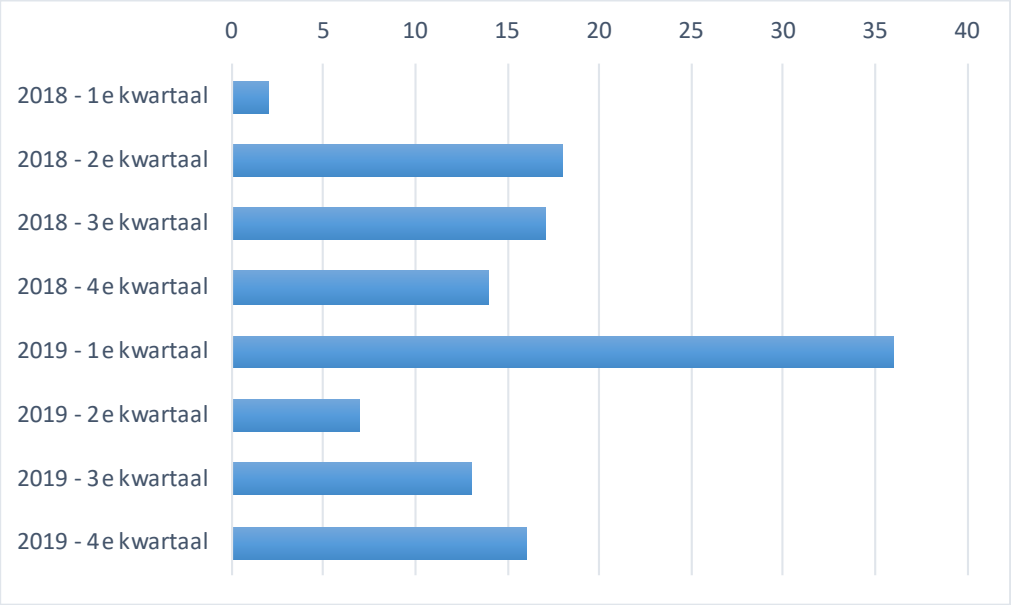
Elk kwartaal wordt het DSO beproefd door middel van praktijkproeven. Met praktijkproeven worden meerdere doelen gediend: allereerst kan een onderdeel van het DSO door overheden, vaak samen met een leverancier van lokale software, worden beproefd. Dit levert feedback op voor het ontwikkelprogramma m.b.t. de werking van het DSO en de opzet van standaarden en koppelvlakken. Daarnaast doet de uitvoeringspraktijk zelf zo ervaring op met onderdelen van het stelsel en helpt dit om de eigen veranderopgave scherper te krijgen.

Elk kwartaal wordt er geprioriteerd tussen (potentiële) praktijkproeven. Het prioriteren, inplannen en daadwerkelijke uitvoeren van praktijkproeven gaat op basis van de ondersteuningsmogelijkheden vanuit het programma, het beschikbaar zijn van standaarden en lokale software en de mate waarin een praktijkproef de leerbehoefte van de gehele keten dient.

Naast praktijkproeven, wordt functionaliteit ook op andere wijze getoetst bij gebruikers. Hierbij gaat het onder meer om:

- Demonstraties van het DSO op kwartaal- en regiobijeenkomsten
- Gebruikersevaluaties per kwartaal met een panel gebruikers vanuit bevoegd gezag
- Periodieke gebruikerstesten met initiatiefnemers
- Usabillity test met toekomstige eindgebruikers
- Tryouts in 2019 om (delen van) het DSO zelf te ervaren in relatie tot de uitvoeringspraktijk

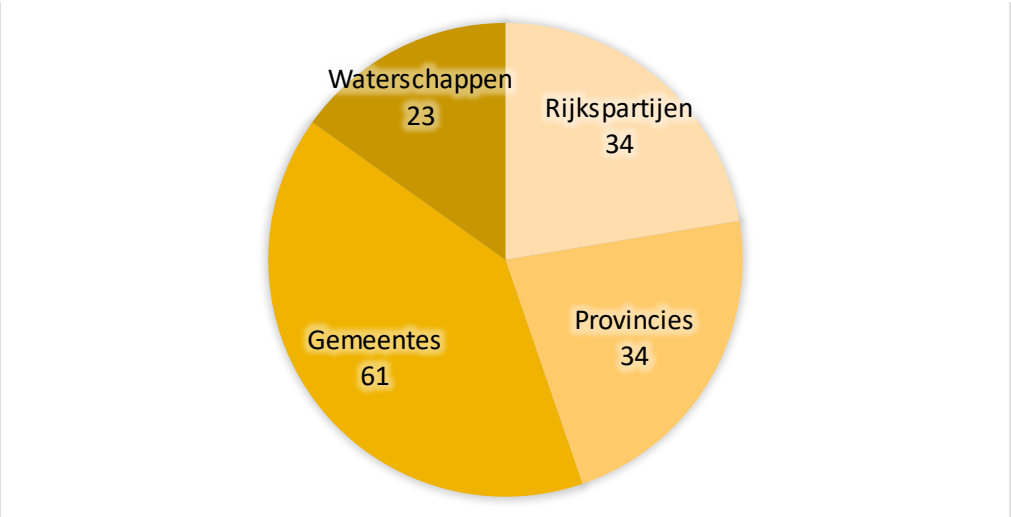
4.2.1.1 Deelname van de uitvoeringspraktijk

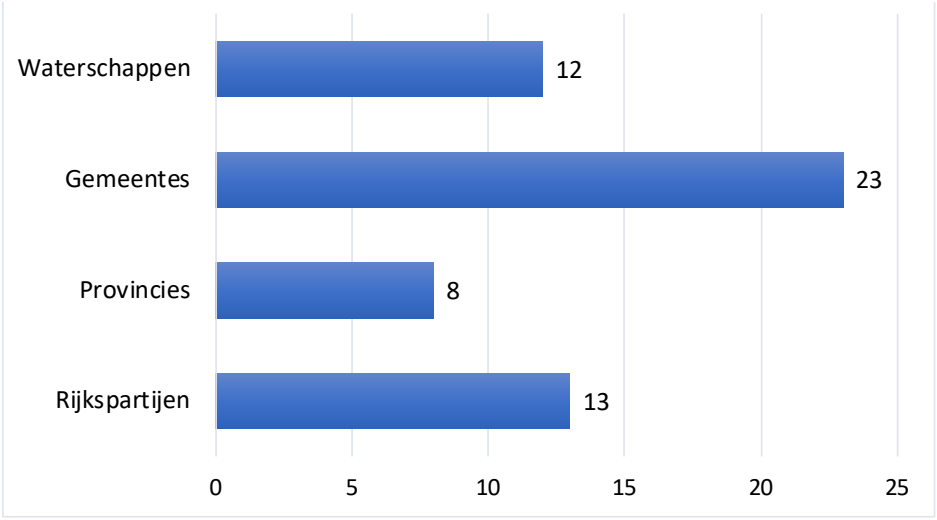
Figuur 4.1: aantal praktijkproeven per kwartaal sinds begin 2018

Bij praktijkproeven is een doorsnede van de toekomstige uitvoeringspraktijk betrokken. Sinds begin 2018 zijn er 132 praktijkproeven geïnitieerd, waarvan er 123 daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Gemiddeld worden er per kwartaal 15 praktijkproeven uitgevoerd.

Vanuit de verschillende bestuurslagen is er 61 maal door gemeenten, 34 maal door provincies, 23 maal door waterschappen en 34 maal door rijkspartijen deelgenomen aan praktijkproeven (zie figuur 4.2). Het aantal unieke overheidsorganisaties dat betrokken is bij praktijkproeven is weergegeven in figuur 4.3.

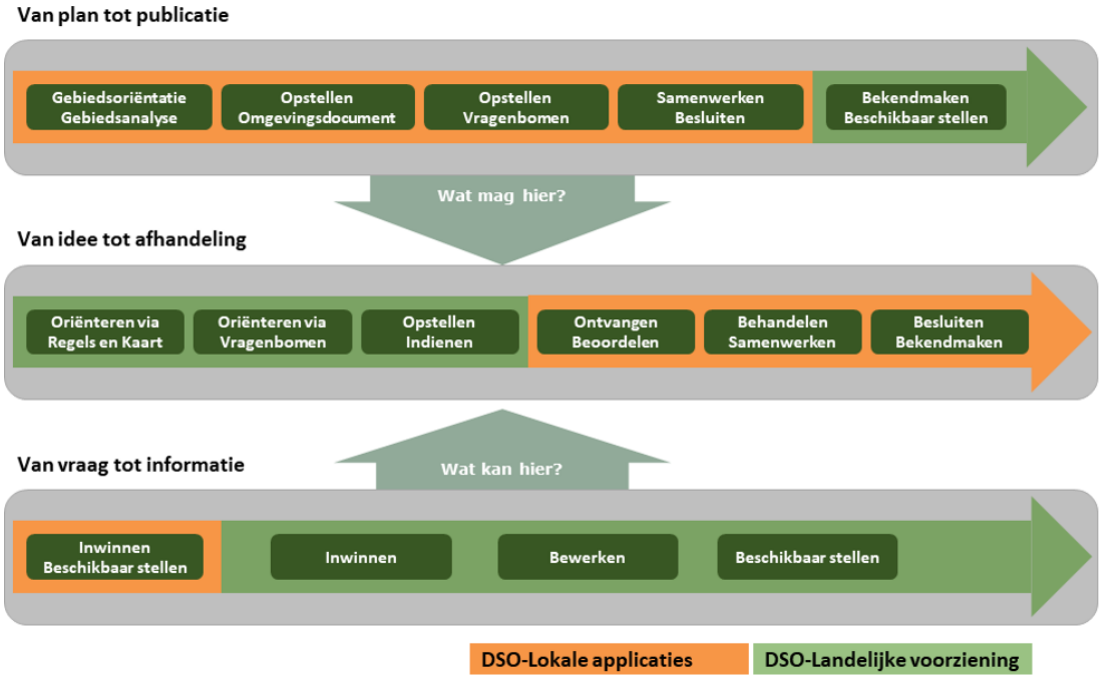
Figuur 4.2: aantal praktijkproeven per bestuurslaag

Figuur 4.3: aantal overheidsorganisaties betrokken bij praktijkproeven per bestuurslaag

4.2.1.2 Spreiding over drie DSO-ketens en betrokkenheid leveranciers

Het DSO bestaat uit drie ketens: 1) plan tot publicatie, 2) idee tot afhandeling en 3) vraag tot informatie. Vanuit de kant van de medeoverheden worden deze ketens gevoed door planvorming systemen (plan tot publicatie) respectievelijk vergunning- en regelbeheer systemen (idee tot afhandeling). Deze systemen van medeoverheden zorgen ervoor dat het DSO wordt gevuld met omgevingswetbesluiten (plan tot publicatie) en vragenbomen (idee tot afhandeling) en aanvragen van vergunningen en meldingen kunnen ontvangen (idee tot afhandeling). De keten van vraag tot informatie betreft het kunnen ontsluiten van informatie over de leefomgeving vanuit diverse, veelal bestaande, bronnen.

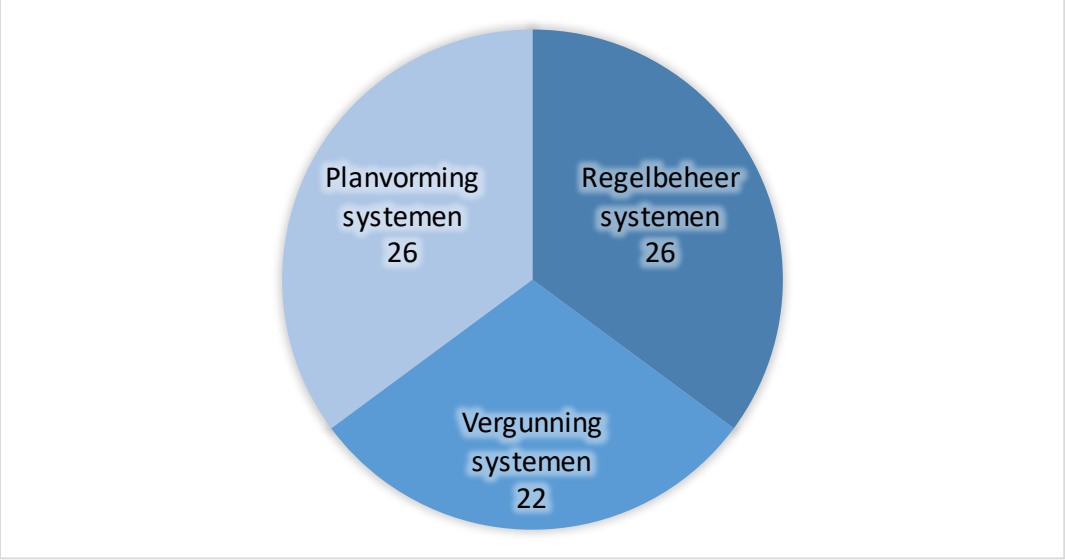
Figuur 4.4: de drie DSO ketens met de decentrale en centrale/DSO-LV onderdelen.

Alle drie de ketens zijn betrokken in de praktijkproeven in het stelsel (zie figuur 4.5). Het kleinere aandeel van de keten van vraag tot informatie, is verklaarbaar doordat deze keten vooral ingericht is op voorbereiding van ontsluiting van informatieproducten in het kader van uitbouw van het DSO.

Figuur 4.5: aantal praktijkproeven per DSO-keten (NB sommige proeven raken meer dan 1 keten)

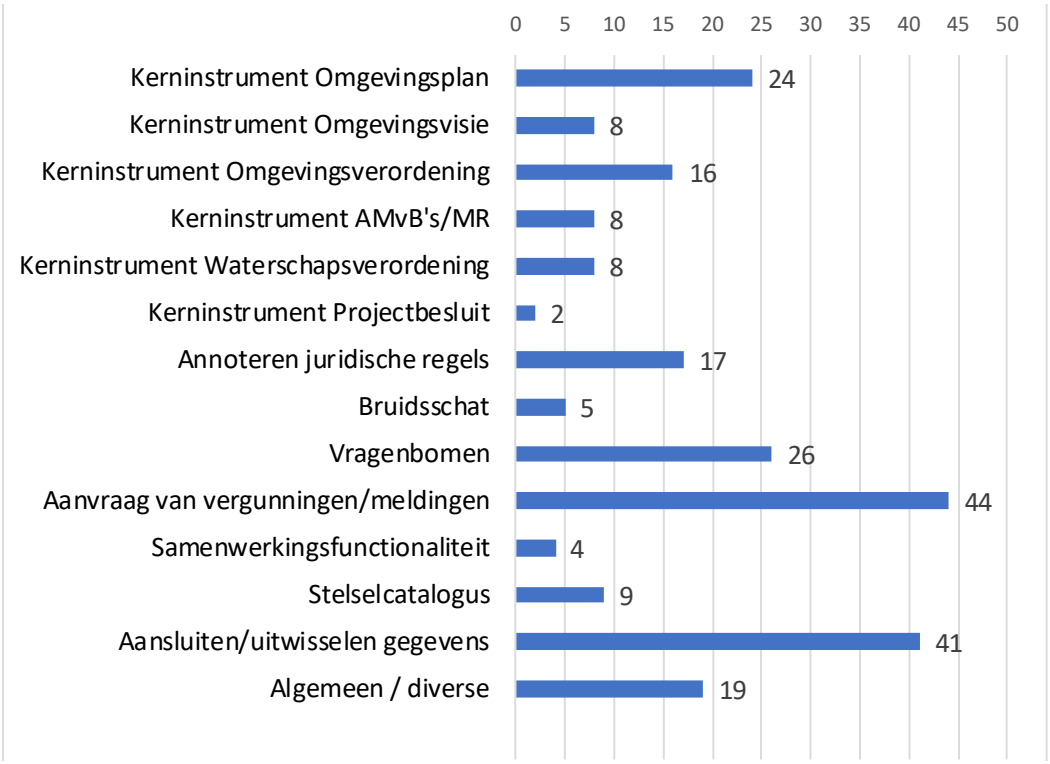
De softwareleveranciers van lokale systemen uit de hiervoor genoemde drie groepen zijn betrokken bij ongeveer de helft van alle uitgevoerde praktijkproeven (52 van de 127). De verhouding tussen de drie groepen systemen betreft 26 (planvorming) versus 26 (regelbeheer) versus 22 (vergunning) (zie figuur 4.6).

Figuur 4.6: aantal deelnemende softwareleveranciers aan praktijkproeven per DSO-keten (NB sommige proeven betreffende meerdere leveranciers)

4.2.1.3 Onderwerpen die aan de orde komen

De meest voorkomende onderwerpen die in praktijkproeven aan bod komen zijn van kerninstrumenten (66), aanvragen vergunningen/meldingen (44), aansluiten/uitwisselen van gegevens van buiten het stelsel (41) en vragenbomen (26). In 2019 is gestart met praktijkproeven met nieuwe onderwerpen, zoals bruidsschat (5 proeven), samenwerkingsfunctionaliteit (4) en annoteren (11). Figuur 4.7 geeft een volledig overzicht van onderwerpen van praktijkproeven:

Figuur 4.7: aantal praktijkproeven naar onderwerp

4.2.1.4 Opvolging en ondersteuning

De conclusies en evaluaties van de voornaamste praktijkproeven worden benoemd en gedeeld binnen het DSO-programma. Voor een aantal praktijkproeven die georganiseerd worden vanuit de koepels van medeoverheden is dit ook het geval. Vanaf begin 2019 is een oefenprogramma beschikbaar bij de VNG, waar alle gemeenten met hun vragen terecht kunnen. Bij technische vragen is een team van DSO als derdelijns vraagbaak beschikbaar. Er is een implementatieteam ingericht die verdere implementatie begeleidt.

4.2.1.5 Borging van de gebruiksvriendelijkheid

In aanpak, ontwerpen en specificaties voor gebruikerstoepassingen is expliciet aandacht voor gebruikersvriendelijk en digitaal toegankelijk bouwen, op basis van de vigerende norm WGAC 2.1aa. Het doel hiervan is dat het DSO zo bruikbaar mogelijk te maken voor eenieder en specifiek ook voor laaggeletterden en mensen met een beperking. Binnen het ontwikkelprogramma is er een specifiek team dat zich richt op het zo gebruikersvriendelijk mogelijk ontwerpen en realiseren van functionaliteit door ontwikkelteams en waarvoor een gespecialiseerd usabilitybureau wordt ingezet.

Gebruiksvriendelijkheid voor burgers en bedrijven (eindgebruikers) wordt regelmatig en op verschillende wijzen getoetst. Deze toetsing is door drie instrumenten ingebed in het voortbrengingsproces van DSO-LV: allereerst wordt via gebruikersevaluaties de gebruiksvriendelijkheid vanuit perspectief medeoverheden per kwartaal getest. Daarnaast zijn er tot nu toe vijf gebruikerstesten geweest om de gebruiksvriendelijkheid voor initiatiefnemers te toetsen. Tot slot worden usabillity testen uitgevoerd gericht op de behoeften en beleving van eindgebruikers (burgers en bedrijven). Er zijn binnen het programma processen ingericht om feedback en resultaten uit de drie genoemde instrumenten op te volgen.

Tot slot is in oktober 2018 een eerste extern uitgevoerde nulmeting gedaan door Stichting Accessibility. De aanbevelingen zijn in 2019 meegenomen in de verdere ontwikkeling van het DSO. Voor het vierde kwartaal 2019 was reeds een tweede nulmeting voorzien, die naar aanleiding van de vragen van de Eerste Kamer met enkele weken is vervroegd en gelijktijdig met dit statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het DSO-LV wordt aangeboden.

5 Bestuurlijke besluitvorming over het DSO

In de brief van de commissie IWO van de Eerste Kamer[4] van 1-11-2019 is gevraagd of er eventuele nieuwe of aanvullende bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, na het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet (2015), het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht (2016) en de Beheerovereenkomst DSO-LV (2019).

In de antwoordbrief[5] van 8-11-2019 is deze kort geresumeerd, en is toegezegd in dit rapport een nadere opsomming op te nemen. Hieronder staat deze opsomming van bestuurlijke besluitvorming over het DSO sinds het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet uit 2015. Onder bestuurlijke besluitvorming versta ik in dit verband besluitvorming door het Bestuurlijk Overleg (thans het Bestuurlijk Overleg Wonen Ruimte Omgevingswet - BO WRO), waarin met enige regelmaat DSO gerelateerde onderwerpen aan de orde komen.

Datum	**Onderwerp**	**Strekking besluitvorming**
Juli 2015	Bestuursakkoord	Bestuursakkoord over implementatie Omgevingswet, waaronder gezamenlijke ambitie t.a.v. digitalisering, governance, financiering en planning
Juli 2016	Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken omgevingsrecht	Afspraken over investerings-, transitie-, beheerkosten, baten, kostenbeheersing en aanvullende afspraken over governance en implementatie
November 2016	Scope DSO	Vaststelling initiële opdracht DSO (scenario 2) bij inwerkintreding, door kaderdocumenten: - Visie 1.0 - Doelarchitectuur 2.0 - Globaal Programma van Eisen 1.0
Januari 2017	Programmaplan Aan de slag met de Ow	Vaststelling programmaplan 2016-2019
	Informatiehuizen / -producten	Vaststelling werkplan informatiehuizen
Augustus 2017	Beheer	Uitgangspunten m.b.t. invulling beheer
	Informatieproducten	Afwegingskader voor prioriteren informatieproducten
Maart 2018	Opvolging BIT-advies / scope DSO	Opvolging van het BIT advies d.d. september 2017: - Maatregelen ter reductie complexiteit - Vaststelling gewijzigde scope DSO (basisniveau) - Maatregelen versterken gebruikersbetrokkenheid
	Informatieproducten	Stapsgewijze voorbereiding van besluitvorming informatieproducten
	Beheer	Opdracht verkenning beheer
Juni 2018	Verkenning beheer	Verkenning naar inrichting van de structurele beheersituatie
December 2018	Beheerovereenkomst DSO-LV	Overeenkomst ter uitwerking van het Bestuursakkoord (2015) en het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening (2016) t.a.v. de overgang naar de structurele beheersituatie. Betreft o.a. governance en inrichting beheersituatie, basisniveau en uitbouw
Mei 2019	Vaststellen STAM en STTR standaarden	Bestuurlijke vaststelling van de STAM standaard voor aanvragen van vergunningen en meldingen en de STTR standaard voor toepasbare regels c.q. vragenbomen.

[4] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. N

[5] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. N

Naast besluitvorming in genoemde Bestuurlijke Overleggen, worden in aanvulling hierop ook andere belangrijke ontwikkelingen op het programma en DSO geduid:

Datum	**Onderwerp**	**Strekking**
Januari 2017	Overgang naar Agile werkwijze	Het DSO programma heeft een omslag gemaakt van een klassieke 'waterval' naar een SAFe/Agile werkwijze
Oktober 2017	Overgang Omgevingswet naar BZK	Bij de formatie van het huidige kabinet is de portefeuille Omgevingswet overgegaan van het (toenmalige) ministerie van I&M naar het ministerie van BZK
1e kwartaal 2019	Oplevering beta release DSO	Opleveren van een initiële 'beta' versie van het DSO ten behoeve van demonstraties en het op beperkte schaal zelf oefenen gedurende 2019
2e kwartaal 2019	Start tryouts	Het ondersteunen van tryouts in drie regio's, waarbij ook onderdelen van het DSO beproefd worden
Januari 2020	Overgang naar beheerfase	Overgang van het ontwikkelprogramma DSO naar de beheersituatie conform beheerovereenkomst, onder regie van de strategisch en tactisch beheerorganisatie

6 Mijlpalen voor inwerkingtreding per 1-1-2021 in relatie tot status DSO-LV per 1-1-2020

In het voorjaar van 2019 is samen met VNG, IPO en Unie van Waterschappen en de betrokken rijkspartijen in beeld gebracht wat er minimaal[6] klaar moet zijn om de nieuwe wet op 1 januari 2021 in werking te kunnen laten treden. De resultaten hiervan zijn met beide Kamers gedeeld in de brief over de monitorresultaten d.d. 27 juni 2019[7]. Daarbij is een overzicht van mijlpalen voor bevoegde gezagen opgenomen.

Voor de meeste mijlpalen dient door DSO-LV functionaliteiten geboden te worden. Onderstaande tabel bevat de functionaliteiten die bij betreffende mijlpalen horen (daarmee geen uitputtend overzicht van de DSO-LV functionaliteiten die horen bij het basisniveau, deze zijn reeds als bijlage bij de brief van 18 oktober opgenomen). Het overzicht gaat in op functionaliteit aan de zijde van DSO-LV, niet op de gehele keten (zoals decentrale software).

In de kolom gereed voor aansluiten, vullen en oefenen is aangegeven of de genoemde functionaliteit gereed is voor dit doel per begin 2020, op basis van de vigerende planning voor het laatste kwartaal van 2019 en met inachtneming van de getroffen mitigerende maatregelen.

Mijlpaal[8]	**door DSO-LV te leveren functionaliteiten**	**Gereed voor Aansluiten, Vullen, Oefenen?**	**Toelichting**
Bevoegd gezag Gemeenten			
Omgevingsplan wijziging: Een wijziging van een Omgevingsplan wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening, zijnde de STOP-TPOD standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV	Een bestuurlijk vastgestelde STOP-standaard	(√)	Vastgesteld op hoogambtelijk niveau oktober 2019. Bestuurlijke bekrachtiging in het BO beoogd eind november 2019. Er is nog wel doorontwikkeling en aanvulling nodig (zie verder 3.2.1).
	Ontsluiting van omgevingsplannen via het DSO-LV	√	
Bestaande planfiguren (bestemmingsplannen e.a.) op grond van de Wet ruimtelijke ordening, als onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan, blijven beschikbaar t.b.v. ontsluiting in DSO-LV	Overbruggingsfunctie, ten behoeve van ontsluiting van informatie uit bestemmingsplannen e.d.	√	NB deze mijlpaal was niet opgenomen in de mijlpalenlijst, aangezien gemeenten hier zelf geen nieuwe content voor hoeven te leveren. Wel dient DSO-LV hier klaar voor te zijn
Vergunningen en meldingen: *Techniek:* Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen	Het aan bevoegd gezag aanleveren van aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV	√	
Vergunningen en meldingen: Ontvangen aanvraag of melding: Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM)	Een bestuurlijk vastgestelde STAM-standaard	√	
Vergunningen en meldingen: *Indieningsvereisten:* Per 1/1/21 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen	Kunnen toevoegen van content (indieningsvereisten) in DSO-LV	√	

[6] De bestuurlijke ambitie, die ook is vastgelegd in het bestuursakkoord van juli 2015, gaat verder dan de minimale vereisten vanuit de wet, vooral waar het de dienstverlening aan burgers betreft.

[7] Kamerstukken 2018/19, 33 118, nr. AV

[8] Bijlage bij Kamerstukken 2018/19, 33 118, nr. EK, AV

Vergunningen en meldingen: *Proces:* Per 1/1/21 moet het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag	Verwerken van enkelvoudige en meervoudige aanvragen	√	
Bevoegd gezag Provincies			
Omgevingsvisie: Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV	Een bestuurlijk vastgestelde STOP-standaard	(√)	Zie opmerking bij Omgevingsplan
	Ontsluiting van omgevingsvisies via het DSO-LV	√	
Omgevingsvisie: Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie	Overbruggingsfunctie, ten behoeve van ontsluiting van informatie uit dergelijke omgevingsvisies	√	
Omgevingsverordening: De omgevingsverordening is per 1/1/2021 met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening	Ontsluiting van omgevingsverordeningen via het DSO-LV	√	
Omgevingsverordening: Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening	Een bestuurlijk vastgestelde STOP-standaard	(√)	Zie opmerking bij Omgevingsplan
Projectbesluit: Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet	Ontsluiting van projectbesluit via het DSO-LV	X	Met opdrachtgever en de koepels is afgestemd dat Projectbesluiten nog niet per 1/1/2020 ontsloten hoeven worden. Er wordt beoogd dit begin 2020 te realiseren.
Vergunningen en meldingen: *Techniek:* Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen	Het aan 'bevoegd gezag aanleveren van aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV	√	
Vergunningen en meldingen: Ontvangen aanvraag of melding: Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM)	Een bestuurlijk vastgestelde STAM-standaard	√	
Vergunningen en meldingen: *Indieningsvereisten:* Per 1/1/21 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen	Kunnen toevoegen van content (indieningsvereisten) in DSO-LV	√	
Vergunningen en meldingen: *Proces:* Per 1/1/21 moet het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag	Verwerken van enkelvoudige en meervoudige aanvragen	√	
Bevoegd gezag Waterschappen			
Ontsluiting van Waterschapsverordeningen via de landelijke voorziening.	Ontsluiting van waterschapsverordeningen via het DSO-LV	√	Deze mijlpaal was niet opgenomen in de mijlpalenlijst, aangezien deze i.v.m. overgangstermijn niet bij de minimumcriteria van inwerkingtreding van de wet behoort. Wel dient DSO-LV hier klaar voor te zijn.
Projectbesluit: Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet	Ontsluiting van projectbesluit via het DSO-LV	X	Zie opmerking bij projectbesluit / provincies
Vergunningen en meldingen: *Techniek:* Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen	Het aan 'bevoegd gezag aanleveren van aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV	√	
Vergunningen en meldingen: Ontvangen aanvraag of melding: Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM)	Een bestuurlijk vastgestelde STAM-standaard	√	
Vergunningen en meldingen: *Indieningsvereisten:* Per 1/1/21 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen	Kunnen toevoegen van content (indieningsvereisten) in DSO-LV	√	

Vergunningen en meldingen: *Proces:* Per 1/1/21 moet het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag	Verwerken van enkelvoudige en meervoudige aanvragen	√	
Bevoegd gezag Rijkspartijen			
Omgevingsvisie: Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV.	Een bestuurlijk vastgestelde STOP-standaard	(√)	Zie opmerking bij Omgevingsplan
	Ontsluiting van omgevingsvisies via het DSO-LV	√	
Omgevingsvisie: Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie	Overbruggingsfunctie, ten behoeve van ontsluiting van informatie uit omgevingsvisies	√	
Projectbesluit: Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet	Ontsluiting van projectbesluit via het DSO-LV	X	Zie opmerking bij projectbesluit / provincies
Vergunningen en meldingen: *Techniek:* Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen	Het aan bevoegd gezag aanleveren van aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV	√	
Vergunningen en meldingen: Ontvangen aanvraag of melding: Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM)	Een bestuurlijk vastgestelde STAM-standaard	√	
Vergunningen en meldingen: *Proces:* Per 1/1/21 moet het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag	Verwerken van enkelvoudige en meervoudige aanvragen	√	

Aan de slag met de Omgevingswet

Omgevingsloket (omgevingswet.overheid.nl)

Bij het ingaan van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2021 levert het programma Aan de slag met de Omgevingswet de landelijke voorziening van het digitale stelsel (DSO-LV) op met daarin het nieuwe Omgevingsloket. Het Omgevingsloket vervangt de bestaande digitale loketten: Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl. Burgers en bedrijven kunnen hierdoor terecht bij één centrale en uniforme ingang. Dit nieuwe Omgevingsloket levert minimaal dezelfde functionaliteiten als voorheen, maar is gebruiksvriendelijker, sneller en efficiënter. Daarmee is de digitale basis op orde om vanaf 2021 te kunnen werken met de Omgevingswet. Of we dan al klaar zijn? Nee, de ambitie is veel groter. Samen met partijen zoals de VNG, IPO, Unie van Waterschappen en het Rijk onderzoeken we welke nieuwe functionaliteiten we kunnen toevoegen in de toekomst. Het DSO wordt dan stap voor stap verder uitgebouwd.

Oriënteren, checken en aanvragen

Het nieuwe Omgevingsloket moet in de toekomst dé centrale plek worden waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving in samenhang te vinden is. Denk aan de verschillende regels vanuit gemeente, provincie, waterschap en Rijk. Zo ontstaat voor burgers, bedrijven en professionals een compleet beeld van wat kan en mag in hun leefomgeving. Gebruikers oriënteren zich op de kaart en zien dan direct welke regels er op een plek gelden. En via slimme digitale beslisbomen gaan zij na of er op die plek een vergunning of melding nodig is. Gebruikers dienen hun aanvraag of melding in met één klik op de knop. Het Omgevingsloket levert de aanvraag dan automatisch af bij de juiste overheidsorganisaties.

"Overheden moeten hun omgevingswetbesluiten aanpassen, zodat de juridische regels zichtbaar zijn in de viewer in het Omgevingsloket."

Meerwaarde van het nieuwe Omgevingsloket

Het nieuwe Omgevingsloket biedt voor burgers, bedrijven en overheden meerwaarde ten opzichte van de drie huidige voorzieningen:

Gebruikers raadplegen één voorziening in plaats van drie aparte voorzieningen.
De overheid hoeft geen oude ICT up-to-date te houden en kan daardoor bijvoorbeeld beter cyberaanvallen weren.
De overheid communiceert in eenduidige en begrijpelijke taal (taalniveau B1) met burgers en bedrijven, door gebruik te maken van toepasbare regels en standaarden.
Het nieuwe Omgevingsloket voldoet aan de meest recente regels voor digitoegankelijkheid zodat ook mensen met een beperking hun weg kunnen vinden.
Beleidsvoornemens, nieuwe of andere lokale regels, kunnen snel aan de landelijke voorziening worden toegevoegd, zodat de gebruiker er ook veel sneller dan nu van op de hoogte is en doorlooptijden tussen voornemen en realisatie verminderd worden.
Het maakt het makkelijker om vanuit één overheidsgedachte te kunnen handelen en te werken vanuit een integrale benadering.
Het Omgevingsloket is gebouwd vanuit het perspectief van de burger en bedrijf en wordt ook door gebruikers getoetst. Dat maakt het veel gebruiksvriendelijker dan de bestaande systemen.
Overheidsregels worden door geo-coördinaten gekoppeld aan een locatie waardoor alle regels die gelden op een plek zichtbaar worden gemaakt.
Het overheid-breed standaardiseren van achterliggende processen verbetert de effectiviteit en efficiency.
Een open stelsel met open data en open source is de voorbereiding om straks nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Zo ondersteunen we de digitaliseringsagenda van het kabinet.
Door nu de basis te leggen voor de komende decennia, voort te bouwen op wat werkt en te verbeteren wat nodig is, besparen we bij inwerkingtreding direct al tijd en vergroten we de service.

Oplevering in twee stappen

Eind 2019 leveren we een eerste versie van DSO-LV op zodat bevoegd gezagen en leveranciers op tijd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen starten met implementeren. Het is dan af genoeg voor gemeenten, waterschappen, provincies en leveranciers om aan te sluiten, te oefenen, te vullen met documenten en regels en functionaliteiten te kunnen beheren. In 2020 wordt ieder kwartaal aanvullende functionaliteit opgeleverd in het DSO-LV, in een volgorde die gezamenlijk is bepaald en die de praktijk ondersteunt. Eind 2020 leveren we het volledige DSO-LV Basisniveau op, een volledig werkend systeem dat voldoet aan de eisen en wensen van de opdrachtgevers VNG, UvW, IPO en Rijk.

Aandachtspunt

Vullen van het DSO-LV door bevoegd gezagen is een randvoorwaarde om het systeem goed te laten werken. Denk daarbij aan omgevingswetbesluiten, annotaties, werkingsgebieden, vragenbomen en indieningsvereisten. Bevoegd gezagen moeten daarom aan de slag met bijvoorbeeld het maken van toepasbare regels voor vragenbomen en gaan annoteren zodat regels op een locatie te vinden zijn. Ook het oplossen van tegenstrijdigheden in regelgeving en plannen van verschillende overheidslagen vereist actie. Deze worden nu door het DSO voor het eerst zichtbaar, omdat alle plannen op één plek staan en gecombineerd worden in filters en vragenbomen. Techniek helpt in de samenwerking tussen overheidslagen, maar neemt het overleg hierover nooit over en kan deze tegenstrijdigheden niet oplossen.

"Overheden moeten de juridische regels uit omgevingswetbesluiten vertalen naar toepasbare regels. Zo kunnen initiatiefnemers via vragenbomen in het Omgevingsloket nagaan of ze een vergunning nodig hebben. Toepasbare regels moeten beheerd en ontsloten worden via het eigen regelbeheersysteem. De ICT-leverancier moet het systeem daarvoor aanpassen en koppelen met de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Zo komen de lokale regels in het Omgevingsloket."

DSO-LV eind 2019

Deze versie van het DSO-LV bevat de noodzakelijke functionaliteit om bevoegd gezagen en hun leveranciers in staat te stellen om te *kunnen* werken met DSO:

- Kunnen koppelen van lokale voorzieningen met DSO-LV
- Kunnen oefenen met DSO (de hele keten van initiatief tot aanvraag)
- Kunnen produceren met DSO: de eerste productie inhoud van DSO, gemaakt in lokale systemen, kunnen opslaan, zoals de omgevingsregeling, de omgevingsverordening, vragenbomen, begrippen en de bruidsschat
- Kunnen accepteren, beheren en exploiteren van DSO-LV door de beheerorganisaties

Begin 2020 is er niet alleen een *oefenomgeving* beschikbaar, maar ook een productie 'live' omgeving (voor het publiceren van de omgevingsregeling, omgevingsverordening en omgevingsvisies), een demo-omgeving en een omgeving om koppelingen met DSO te realiseren en te testen.

DSO-LV Basisniveau (eind 2020)

Vanaf 1 januari 2020 kunnen alle overheden dus volop aan de slag met het DSO. En de ervaringen die ze daarbij opdoen op het gebied van gebruiksgemak, performance, functionaliteit en beheer, gebruiken wij om het DSO te verbeteren. 2020 staat daarmee in het teken van:

- Werken met DSO. Ondersteunen migratie en implementatie
- Afmaken, Bijsturen en '*tweaken*' DSO aan de hand van gebruik
- Uitbouw, waarbij prioriteit voor instrumenten afwijkvergunning en programma en de koppeling met LAVS (afhankelijk van positieve besluitvorming).

"Overheden ontvangen straks automatisch vergunningaanvragen en meldingen uit het Omgevingsloket. Daarvoor moeten ze met hun zaaksysteem of vergunningensysteem aansluiten op het digitaal stelsel. Het zaak- of vergunningensysteem moet de melding van het digitaal stelsel kunnen ontvangen, en vergunningaanvragen en meldingen kunnen ophalen uit de werkmap."

Functioneel

Het Omgevingsloket bestaat uit een landingspagina met drie hoofdfuncties en daarbinnen sub-functionaliteiten. In onderstaande tabellen ziet u welke functies op welk moment beschikbaar komen. Daarmee kunnen de bevoegd gezagen dan ook meteen aan de slag.

Interactie tussen loketgebruikers en DSO-LV

	DSO-LV EIND 2019	+ IN DSO-LV BASIS EIND 2020
Checken Vergunningsplicht en te nemen maatregelen	• Een vergunningscheck kunnen uitvoeren. • Tonen van de vragenboom volgens de geselecteerde locatie (punt, lijn, vlak) en werkzaamheid. • De vragenbomen van verschillende bevoegd gezagen geïntegreerd tonen. • Alleen de relevante vragen worden getoond. • Indien informatie al bekend is, worden vragen voor-ingevuld. • Het tonen van een conclusie. • Vanuit de conclusie direct een aanvraag opstellen. • Tonen van de maatregelen volgens de geselecteerde locatie en werkzaamheid. • Maatregelencheck kunnen afdrukken in Excel. • Vanuit de vergunningscheck direct de juridische regels kunnen zien (onder voorbehoud).	• Het kunnen opslaan/of printen van de conclusie in de projectmap. • Verder afmaken van vragenbomen bij locatie-selectie met een vlak.
Opstellen en indienen van een verzoek (aanvraag)	• Autorisatie op Mijn Omgevingsloket op basis van DIGID/ DSO-username-password/e-herkenning. • Een verzoek kunnen opstellen en opslaan, inclusief bijlagen. • Dit verzoek kunnen indienen, aanvullen, intrekken of verwijderen via de projectmap. • Tonen van de indieningsvereisten volgens de geselecteerde locatie en geselecteerde activiteit. • De indieningsvereisten van verschillende bevoegd gezagen geïntegreerd tonen. • Het verzoek geheel of in gedeelten indienen. • Het verzoek geheel of in gedeelten indienen in de vorm van een Omgevingsoverleg (voorheen Vooroverleg). Het bevoegd gezag kan nog niet instellen voor welke verzoek een omgevingsoverleg aangevraagd kan worden. • Het afleveren van de aanvraag bij het juiste bevoegd gezag. • Het kunnen wijzigen van het bevoegd gezag voor een specifiek verzoek.	• Machtigen van derden om een aanvraag op te stellen. • (Papieren) formulier kunnen genereren o.b.v. locatie en activiteit. • Verwijzen naar berichtenboxen particulieren en bedrijven. • Berichtarchivering en effectueren bewaartermijnen (vernietiging n.a.v. DuTo-scan).
Oriënteren op juridische regels (Viewer Regels op de Kaart)	• Tonen van alle omgevingsdocumenten en juridische regels op de geselecteerde locatie. • De juridische regels van de verschillende bevoegd gezagen geïntegreerd tonen. • Mogelijkheden voor zoeken, filteren en weergave op de kaart. Daarbij kunnen diverse kaarten (Topografische kaart, kadastrale grenzen, etc.) worden gebruikt en getoond. Randvoorwaarde is dat de betreffende juridische regels geannoteerd zijn. • Tonen van het Overbruggingsproduct met daarin alle huidige Ruimtelijke plannen, inclusief bestemmingsplannen, inclusief weergave op de kaart, waarbij onderscheid tussen vigerende plannen en plannen die nog in procedure zijn. • Tonen van toekomstige regelgeving via de ontwerpversies van omgevingsdocumenten	• Juridische regels uit het verleden kunnen vinden. • Diverse performanceverbeteringen (op basis van vectortiling). • Op locaties waar een omgevingsplan is vastgesteld, worden de bestemmingsplannen niet meer getoond (Pons).

Interactie tussen bevoegd gezagen en DSO-LV

	DSO-LV EIND 2019	+ IN DSO-LV BASIS EIND 2020
Het bekendmaken en beschikbaar stellen van omgevingsdocumenten/ juridische regels	• Aanleveren van (ontwerpversies van) omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen en AMvB's/ ministeriele regelingen vanuit eigen planvormingssystemen (met een nieuwe standaard: STOP/TP). • De plannen worden opgesteld en aangeboden door bevoegd gezagen. Voor goede vindbaarheid in het loket is annoteren mogelijk gemaakt. • Het spoor voor bekendmaking en beschikbaar stellen van besluiten conform de AWB (Staatscourant, etc.) blijft naast het DSO-LV bestaan: wel is er één koppeling voor zowel DSO als deze bekendmakingsvoorzieningen.	• Naast de AMVB, Ministeriele regeling, Omgevingsverordening, Waterschapsverordening en Omgevingsplan worden de volgende omgevingswetbesluiten ondersteund: Omgevingsvisie, projectbesluit, programma, voorbereidingsbesluit, reactieve aanwijzing, instructie en programma vanuit eigen planvormingssystemen (via standaard STOP/TP). • Het aanleveren en in DSO-LV hanteren van afwijkende verbeelding. • Het verkrijgen van een start omgevingsplan en waterschapsverordening gebaseerd op de bruidsschat. • Het afhandelen van 'niet gevalideerd' scenario's in het validatiekoppelvlak. • Het aanleveren en verwerken van basismutaties op omgevingswetbesluiten. • Het aanleveren en verwerken van complexere mutatiescenario's, zoals aparte inwerkingtreding, rectificatie, tijdreizen (in werking op, geldig op). • Opvragen omgevingsdocumenten uit DSO-LV om te gebruiken in eigen planvormingssystemen (terugleverkoppelvlak, synchronisatieservice). • Ontsluiting omgevingsdocumenten en juridische regels ten behoeve van INSPIRE.
Het aanleveren van toepasbare regels	• Aanleveren vragenbomen vanuit eigen systemen (conform een nieuwe standaard: STTR). • Aanleveren van indieningsvereisten vanuit eigen systemen (STTR). • Aanleveren van toelichtingen (tekst, link naar media). • Aanleveren van maatregelen. • Een deel van de vragenbomen komt beschikbaar via rijksregels of de bruidsschat. • Voor specifieke regels worden de vragenbomen door bevoegd gezagen zelf gemaakt en beheerd.	• Muteren van activiteitenstructuur op basis van nieuwe activiteiten in een omgevingsdocument.
Het ontvangen van verzoeken	• Genotificeerd worden van initiële meldingen en aanvragen (conform STAM-standaard). • Genotificeerd worden van aanvullingen op aanvragen (STAM). • Het opvragen van de inhoud van dit verzoek (STAM). • Het kunnen doorsturen van de aanvraag naar een ander bevoegd gezag indien verkeerd bezorgd ('draag werkmap over naar ander bevoegd gezag of behandeldienst').	• Instellen van een behandeldienst voor specifieke (sub)activiteiten en locaties. • Het kunnen instellen voor welke activiteiten wel of geen Omgevingsoverleg wordt aangeboden.
Het opvragen van metagegevens, vastleggen van begrippen in de Stelselcatalogus	• Het opvragen van waardenlijsten, werkzaamheden en activiteiten. • Het opvragen van informatieproducten. • Beheerportaal voor het onderhoud op begrippen, waardenlijsten en informatieproducten.	• Federatieve bevraging RTR (werkzaamheden) en OZON (activiteiten) t.b.v. onderhoud. • Vergelijken van versies van begrippen (gebruikersinterface). • Vergelijken van gerelateerde begrippen (gebruikersinterface).
Het starten en gebruiken van samenwerking tussen bevoegd gezagen voor vergunningverlening	• Autorisatie Samenwerkingsportal op basis van e-herkenning of API. • Het starten/wijzigen/stoppen van een samenwerking. • Toevoegen van medeoverheden aan een samenwerking. • Genotificeerd worden over een nieuwe samenwerking/ actieverzoek/ documenten. • Overnemen Verzoek informatie, inclusief bijlagen uit de werkmap in de samenwerkingsmap. • Nieuwe/aanvullende documenten delen via de samenwerkingsmap.	• Wijzigen en verwijderen van documenten in een samenwerking. • Autorisaties aan samenwerkingspartijen toekennen per document. • Verwijderen van een samenwerking. • Kunnen toevoegen van adviseurs aan een samenwerking.

Interacties tussen ontwikkelaars en DSO *(al dan niet in opdracht van overheden)*

	DSO-LV EIND 2019	+ IN DSO-LV BASIS EIND 2020
Het kunnen koppelen van lokale systemen met DSO-LV via services (API's)	• Het DSO-LV is een open stelsel. Dit biedt de mogelijkheid om lokale systemen aan te sluiten om openbare gegevens en documenten op te halen, en nieuwe gegevens en documenten toe te voegen. Aansluiten kan via de koppelvlakken (services) en standaarden die voor het digitaal stelsel zijn ontwikkeld. • Voor ontwikkelaars bij ICT-leveranciers en overheden is alle belangrijke (praktische) informatie over koppelvlakken samengebracht op het Ontwikkelaarsportaal Omgevingswet. • De Services die in het DSO worden gebruikt kunnen ook aangeroepen worden door andere systemen, zoals de eigen website, GIS-viewers, plansystemen, etc. (open stelsel). • API in API-store en ontwikkelaarsportaal.	-

Interacties tussen beheerders en DSO

	DSO-LV EIND 2019	+ IN DSO-LV BASIS EIND 2020
	Diverse beheerfunctionaliteiten ten behoeve van beheer van bovenstaande functies.	-

Doorontwikkeling DSO-LV 2021

Na 2021 blijft het DSO-LV in ontwikkeling. Functies die bijvoorbeeld nu nog niet in het stelsel komen maar mogelijk wel in de toekomst zijn:

- Functies om *tegenstrijdigheden* tussen plannen te signaleren
- Functies voor *participatietrajecten* (discussiefunctionaliteit)
- Functies voor *toezicht* en *handhaving*
- Functies om te *monitoren* en om de nog vrij te vergeven 'ruimte' binnen het plan te tonen
- Verleende vergunningen
- *Zaakafhandeling* en terugmelding *voortgang* aan initiatiefnemer
- Communicatie met initiatiefnemers over de voortgang van de zaak
- Externe informatiebronnen zullen gaandeweg worden gekoppeld aan het DSO-LV.

Dit is een uitgave van: **Programma Aan de slag met de Omgevingswet** www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl - (november 2019).
Het programma Aan de slag met de Omgevingswet is een initiatief van VNG, IPO, UvW en het Rijk.

Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet

Recht doen aan de Omgeving(swet)

Den Haag, November 2019

Inhoudsopgave

Verantwoording 1

Thema 1: een werkbaar juridisch bouwwerk 4
Inzichtelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en kenbaarheid van het omgevingsrecht 4
Samenhangende benadering 6
Evaluatie 6

Thema 2: een goede invoering van het stelsel 7
Stel de juiste verwachtingen: implementatie is geen big bang 7
Begin op tijd met voorbereiden 8
Zet de ondersteuning voort ook na het moment van inwerkingtreding 8
Ondersteun ook bedrijven bij de invoering en maatschappelijke organisaties 8

Thema 3: werken met het nieuwe stelsel 9
Kansen voor waardecreatie bij beschermen en benutten 9
Integraal afwegen tussen benutten en beschermen in de fysieke leefomgeving 11
Omvang van de afwegingsruimte 12
Vertrouwen in “decentraal, tenzij” 13
Participatie 14

Thema 4: houd het stelsel op orde 15
Bewaker van het stelsel 15
Blijf de doelen en uitgangspunten hanteren bij uitbreiding en aanpassing 16

Verantwoording

De Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet heeft de afgelopen jaren de verantwoordelijk bewindspersoon[1] geadviseerd over specifieke wetgevingsproducten binnen het omgevingsrecht. De adviescommissie adviseerde vanuit een integraal perspectief van de uitvoeringspraktijk met als centrale vraag: kan het gaan werken zoals het is bedoeld? Daarbij is veelvuldig aan de hand van casussen gesproken tot er overeenstemming was over een advies. De commissie heeft zoveel mogelijk advies uitgebracht op een tijdstip dat de minister de adviezen nog kon verwerken alvorens een wetsvoorstel of ontwerp-besluit aan te bieden aan het parlement.

De commissie realiseert zich dat zij door het beoordelen van de wetgevingsprojecten en de discussie daarover veel inzicht in de (bedoelde) werking van het stelsel heeft vergaard. Als gevolg daarvan heeft de commissie mogelijk een positiever oordeel over de inzichtelijkheid van het nieuwe stelsel dan een relatieve buitenstaander. De commissie meent echter, dat het hier vaak een kwestie van opleiding en gewenning zal zijn, maar heeft begrip voor de *ervaren* complexiteit van het stelsel, waarvoor zij in de advisering veelvuldig aandacht heeft gevraagd. De taak van de commissie is nu bijna volbracht. De ervaring die de commissie heeft opgedaan in deze periode heeft geleid tot een aantal inzichten die zij wil meegeven voor de toekomst.

Dit is een ander soort advies dan in de eerste alinea genoemd. Met dit integrale advies wil de commissie ook een antwoord geven op de vraag of de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en verbeterdoelen van de stelselherziening binnen bereik liggen en de balans tussen beschermen en benutten gevonden kan worden. Daarbij richt zij zich niet alleen tot de regering, maar ook tot de Eerste en Tweede Kamer, die een belangrijke rol hebben in dit proces. Dit advies is ook gericht tot uitvoerders van deze wetgeving; de schrijvers en vaststellers van plannen, visies en programma's. Zij die een vergunning aanvragen, toetsen of erop toezien of die goed wordt uitgevoerd, maar ook degenen die ertegen in het geweer komen. Te denken is aan ambtenaren, burgers, bestuurders, koepelorganisaties, bedrijfsleven, rechters. Dit advies gaat niet alleen over het juridisch bouwwerk, maar ook over de houding en het gedrag die nodig zijn om van de Omgevingswet tot een succes te maken en de fysieke leefomgeving buiten te benutten, maar waar nodig ook te gaan verbeteren en herstellen.

De wereld van de fysieke leefomgeving heeft niet stil gestaan. In de periode tussen de start van de stelselherziening circa acht jaar geleden en nu is de druk op het benutten en beschermen van de ruimte alleen maar groter geworden. Energietransitie, de woningbouw- en klimaatopgave vragen om een samenhangende benadering. Zo moet bijvoorbeeld een goede balans worden gevonden tussen het realiseren van woningen en een veilige en gezonde leefomgeving. Een wet alleen gaat niet zorgen dat dat bereikt gaat worden. Daarvoor moeten mensen gaan werken met deze wet en is het nodig dat de overheid een breder instrumentarium inzet dan alleen wetgeving.

De wet stelt beschermen en benutten centraal, maar geeft niet precies aan hoe dat moet worden ingevuld en op welke wijze de afweging plaats zou kunnen of moeten vinden. De commissie denkt, dat waardecreatie centraal moet staan bij zowel beschermen als benutten. Bij benutten betekent waardecreatie bijvoorbeeld dat voldoende woonruimte kan worden gerealiseerd. Bij beschermen gaat het bijvoorbeeld om het realiseren van een gezonde leefomgeving en een solide natuur.
Het is aan bestuurders om daarbij een balans te vinden. De uitvoeringsregels geven in een aantal gevallen ondergrenzen aan. Dat zou de indruk kunnen wekken, dat het daarbij moet blijven.

[1] Achtereenvolgens de minister van IenW, de minister van BZK en minister van Wonen en Milieu.

Dat is echter niet het geval. Bestuurders kunnen kiezen voor een betere kwaliteit. De instrumenten zijn er. De juridische ongemakken zijn zo veel als mogelijk weggenomen en professionals kunnen het omgevingsrecht overzien. Nu is het mede in handen van bestuurders om de balans tussen beschermen en benutten niet te beperken tot een discussie rond de ondergrenzen van wat toelaatbaar is, maar samen met participerende belanghebbenden keuzes te durven maken die tot daadwerkelijke waardecreatie gaan leiden. Geen eenvoudige opgave in de steeds grotere druk op de fysieke ruimte, maar wel een nastrevenswaardige.

De commissie heeft dit advies ingedeeld in 4 thema's.

Thema 1. Een werkbaar juridisch bouwwerk
Hierin geeft de commissie aan wat zij van het wettelijk stelsel als geheel vindt, bezien vanuit juridisch perspectief en voor zover het nu is.

Thema 2. Een goede invoering van dit stelsel.
Hier geeft de commissie aan wat nodig is aan begeleiding en ondersteuning om het potentieel van de stelselwijziging mogelijk te maken. De commissie ziet in de consultatiereacties op de verschillende onderwerpen een grote zorg of de cultuurverandering die wordt beoogd wel tot stand gaat komen. Met de inwerkingtreding van de wet eindigt de ondersteuning die tot nu toe verleend is niet. Er ligt nog een belangrijke opgave, die niet alleen de verschillende organen van de overheid aangaat, maar ook bijvoorbeeld het bedrijfsleven.

Thema 3. Werken met het nieuwe stelsel.
In dit derde thema kijkt de commissie niet zo zeer naar het juridisch stelsel maar ook naar cultuur, organisatie en ambitie. In dit thema gaat de commissie in op aspecten als integraal werken, de verschillen die zullen ontstaan als gevolg van de keuzes die gemaakt zijn, DSO, afwegingsruimte en participatie.

Thema 4. Houd het stelsel op orde.
In de Omgevingswet, de aanvullingswetten en de besluiten zijn meer dan 26 wetten geheel of gedeeltelijk opgegaan. Daarmee is nog niet alles in het fysieke domein ondergebracht binnen dit stelsel. Ook zullen inhoudelijke beleidswijzigingen leiden tot aanpassingen van de regels. In dit thema geeft de commissie daarvoor richting.

In de eerste jaren heeft de commissie advies uitgebracht over de Invoeringswet, de Aanvullings-wetten natuur, grondeigendom, bodem en geluid en het Aanvullingsbesluit bodem onder leiding van Annemieke Nijhof, ondersteund door Wouter van Zandbrink. Ook heeft de commissie mondeling geadviseerd over het Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit, waarbij de belangrijkste punten achteraf in een schriftelijk advies zijn vervat. Vanaf eind 2018 heeft zij het voorzitterschap overgedragen aan Hetty Klavers. Onder haar leiding kwam de commissie tot de adviezen over het Invoeringsbesluit, de aanvullingsbesluiten Natuur en Geluid en dit integrale advies. De leden van de commissie namen op persoonlijke titel deel.

De commissie bestond in 2019 uit de voorzitter mw. ir. H.C. Klavers (vz. Commissie, dijkgraaf waterschap Zuiderzeeland) en de volgende leden prof. mr. dr. C.J. Bastmeijer (hoogleraar natuurbeschermings- en waterrecht universiteit Tilburg en oprichter van Legal Advice for Nature), prof. dr. ir. A.G. Bregman (Instituut voor Bouwrecht/hoogleraar bouwrecht Rijksuniversiteit Groningen), mr. dr. J.H.G. van den Broek (VNO-NCW/rechter-plaatsvervanger rechtbank Oost-Brabant), drs. L. de Bruin (Raadgevend Adviseur, Heijmans), mw. mr. T.H.B.M. Hofs (voorheen provincie Overijssel), drs. M.M. de Hoog (directielid DCMR), drs. ing. H. Küpers (secretaris-directeur waterschap Hunze en Aa's), prof. mr. dr. G.A. van der Veen (advocaat AKD/hoogleraar bestuursrecht en milieurecht Rijksuniversiteit Groningen), mw. drs. P.W. Verhoeven (zelfstandig interim-manager en -adviseur publiek domein, voorheen gemeente Rotterdam). De commissie werd ondersteund door Joris Broers (ambtelijk contactpersoon) en Esther Knabben (secretaris).

Thema 1: Een werkbaar juridisch bouwwerk

De commissie concludeert dat het juridisch bouwwerk systematisch stevig in elkaar zit. Kijkend naar het stelsel als geheel vanuit juridisch perspectief vindt de commissie dat de wetgever consequent de doelen van de wet centraal heeft gesteld bij het opstellen van de delen van het stelsel alsook bij het ontwerpen van de kerninstrumenten. De commissie vindt het sterk dat de beleidscyclus centraal is gesteld als leidend principe. Dit wettelijk stelsel is inzichtelijker en gebruiksvriendelijker voor de gebruiker van het recht dan de huidige lappendeken van omgevingsregels in ongeveer honderd wetten, AMvB's en ministeriële regelingen Het stelsel maakt het mogelijk om keuzes te maken en richting te geven aan alle functies en belangen die op een specifieke locatie spelen. De bestuurlijke afwegingsruimte is vergroot en zo veel mogelijk decentraal neergelegd bij het bestuursorgaan dat de lokale situatie het best kent. Ook de flexibiliteit voor andere actoren kan worden vergroot. Tot slot is het proces van de besluitvorming verbeterd.

De commissie adviseert:

1) *Blijf de maatschappelijke en verbeterdoelen in het achterhoofd houden bij het opnemen van nieuw beleid in het stelsel.*
2) *Neem de verbeterdoelen van de wet mee in de evaluatie van de wet. Kijk daarbij ook naar de beleidsdoelen die men op dat moment heeft ten aanzien van de fysieke leefomgeving. De commissie beveelt aan niet alleen naar feiten te kijken, maar ook hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en of het de faciliterend is in het realiseren van de opgaven. De ervaring leert dat bij een beleidsevaluatie vaak alleen teruggekeken wordt naar de doelen van destijds. Dat is zinvol, maar de waarde zit ook in het beantwoorden van de vraag: hoe kan het stelsel verder ontwikkeld worden.*

Bij de start van de stelselherziening is een aantal verbeterdoelen geformuleerd. De hoofdlijnen zijn op wettelijk niveau vastgelegd, de meer gedetailleerde regels op een lager niveau. De ervaring van de commissie is dat naar mate men dieper in het regelgevend systeem komt, doelstellingen en uitgangspunten niet meer naast elkaar staan, maar het noodzakelijker wordt een weging of rangorde aan te brengen

Bij het adviseren gebruikte de commissie steeds de vier verbeterdoelen van de stelselherziening:

1 Het vergroten van de inzichtelijkheid en voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht,
2 Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3 Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving
4 Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

In dit thema kijkt de commissie vanuit de verbeterdoelen. De maatschappelijke doelen van de wet komen aan de orde in thema 3.

Inzichtelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en kenbaarheid van het omgevingsrecht

De commissie herkent dat met het samenbrengen van afzonderlijke wetten en besluiten onder het stelsel van de Omgevingswet er een veelomvattend geheel is geconstrueerd. De vele onderwerpen die met elkaar in samenhang worden gebracht en de complexiteit van alles dat samenkomt in de fysieke leefomgeving wordt daarmee recht gedaan. Er zijn vele regels nodig om die complexiteit te kunnen regelen. Tegenover de complexiteit staat de kenbaarheid van de wet. Kenbaarheid hangt daarmee samen met voorspelbaarheid.

Met het optuigen van het stelsel en het herordenen van regels die voorheen in verschillende (sectorale) wetten en besluiten waren ondergebracht is het van belang dat de gebruikers van de regelgeving weten hoe de nieuwe structuur in elkaar zit. Onder de term kenbaarheid verstaat de commissie dat gebruikers kunnen begrijpen wat er staat, voor wie welke regels gelden en welke regels er gelden. Voor gebruikers moeten dus hun rechten en verplichtingen duidelijk zijn. Op basis van de regels kan de uitkomst worden ingeschat op een vergunningaanvraag en wordt duidelijk in welke gevallen sprake is van flexibiliteit of afwegingsruimte.

De commissie acht het stelsel begrijpelijk voor gebruikers. De gehanteerde structuur in de wet en de vier AMVB's, de extra toelichtingen die bij sommige belangrijke instrumenten gegeven worden, zoals het omgevingsplan, dragen ertoe bij dat gebruikers kunnen begrijpen wat er staat, maar ook hoe het bedoeld is, gebruikt en toegepast kan worden. Ook het harmoniseren van begrippen die voorheen in verschillende regelingen waren opgenomen en telkens een nét andere definitie kenden, dragen bij aan de kenbaarheid van de wet.

De commissie vindt dat met dit stelsel duidelijk is voor wie regels gelden en welke regels er gelden. Voorbeelden waarin dit tot uitdrukking komt zijn de richtingaanwijzer in het Besluit activiteiten leefomgeving, het bijeenbrengen van procedures en de aansluiting bij de procedures van de Awb, de regels omtrent bevoegd gezag en hoe overheden met elkaar moeten samenwerken zonder onnodige vanzelfsprekendheden vast te leggen. Deze verworvenheden van het stelsel bouwen voort op een beweging die al is ingezet met het Activiteitenbesluit (2008), de Wet milieubeheer (1993), de Waterwet (2009) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (2010).

Kenbaarheid hangt ook samen met voorspelbaarheid. De commissie heeft ook gekeken hoe open normen in het juridische systeem zijn opgenomen. Het toepassen van open normen, dat bij de totstandkoming van de wet vaak werd onderstreept om te laten zien dat het nieuwe stelsel aan flexibiliteit wint, heeft tegelijkertijd geleid tot de zorg of open normen en afwegingsruimte als vanzelf en veelvuldig zullen leiden tot willekeur. Ook uit de consultatiereacties op afzonderlijke producten waarover de commissie eerder geadviseerd heeft, blijkt soms de zorg open normen en de beoogde flexibiliteit leiden tot minder voorspelbaarheid en meer procedures. De commissie onderschrijft niet het beeld dat in het nieuwe stelsel alles open en flexibel zou zijn. Veel normen, waren voorheen, en blijven ook in het nieuwe stelsel gesloten normen. Net zo geldt dat in het huidige recht met open normen wordt gewerkt. Te denken is aan de zorgplichtbepalingen in artikel 1.1a van de Wabo en artikel 13 van de wet bodembescherming. De praktijk blijkt daar goed me te kunnen werken. Er is geen aanleiding te veronderstellen, dat dat in het nieuwe stelsel anders zal zijn. De flexibiliteit die het stelsel nu in zich heeft, is volgens de commissie een bewuste keuze waarbij de nadruk op een goede motivering van een besluit door bestuurders komt te liggen.

De commissie is van mening dat er een inzichtelijk systeem is ontstaan en dat juist met het vanaf het begin van het wetgevingsproces samenbrengen, harmoniseren en opnieuw ordenen van regels de complexiteit die vermeden kon worden, is opgeschoond. Zij ziet dat één stelsel is bereikt dat begrijpelijk is voor professionele gebruikers die hun informatie uit wetgeving halen. Dit ziet zij onder meer terug in het gebruik van een duidelijke structuur en begrippenkader en de aansluiting bij het Europees stelsel van wetgeving, wat toekomstige implementatie zal vergemakkelijken. Een compliment aan de wetgever is dan ook welgemeend en op zijn plaats.

Samenhangende benadering

Hoewel er een mooi ingericht, samenhangend stelsel staat, zullen situaties in de fysieke leefomgeving complex blijven. Ook in de toekomst blijft behoefte bestaan aan experts. Deze experts vinden hun kaders en regels nu vaak terug in sectorale wetgeving waarin alles over een specifiek onderwerp bij elkaar staat. De integraliteit van de vraagstukken wordt in de nieuwe structuur en opbouw van de Omgevingswet als insteek gekozen. Dat zal wellicht “even wennen” zijn, maar van professionals verwacht de Commissie dat zij zich de nieuwe regels snel eigen zullen maken. Vaak zullen zij onder het huidige recht ook een integrale benadering kiezen, bijvoorbeeld bij het opstellen van een bestemmingsplan.

Evaluatie

De commissie ziet graag dat – naast de maatschappelijke doelen van de wet - de verbeterdoelen een leidraad blijven bij de afweging of onderwerpen opgenomen moeten worden in het stelsel en dit mee te nemen in het evaluatieonderzoek. De commissie beveelt aan daarbij niet alleen naar feiten te kijken, maar ook te bezien hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en of het faciliterend is in het realiseren van hun opgaven. De ervaring leert dat bij een beleidsevaluatie vaak alleen teruggekeken wordt naar de doelen van destijds. Dat is uiteraard zinvol, maar de waarde zit ook in de beantwoording van de vraag: hoe het stelsel verder ontwikkeld kan worden. De commissie vindt het verstandig om bij de inwerkingtreding van de wet meteen de criteria te formuleren waarop bij latere evaluaties wordt getoetst. Dit bevordert de eenduidigheid en het gericht verzamelen van de benodigde data en/of ander soort informatie voor die evaluaties. Bovendien is dan van meet af aan voor alle betrokkenen helder wat er wel en niet in de evaluaties zal worden meegenomen.

Thema 2: Een goede invoering van het stelsel

Het is niet alleen van belang de regels te kennen, maar ook dat de mensen die ermee moeten werken de mogelijkheden kennen die in het systeem zitten. De invoeringsbegeleiding is al gestart en beschikbaar. Binnen 'Aan de slag met de Omgevingswet' is de informatie beschikbaar, is er een keur aan mogelijkheden om kennis en ervaring uit te wisselen en ook binnen organisaties, advies- en opleidingsorganisaties wordt toegewerkt naar het moment van inwerkingtreding.

De commissie adviseert voor de invoering:

1) *Maak een plan en stel een invoeringsperiode vast.*
   De commissie voorziet een invoeringsperiode vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet. In die periode dient er nog extra hulp en informatie te zijn, maar ook een termijn op welk moment we verwachten dat alles conform het stelsel werkt en is ingericht, en niet alleen de minimale invulling. Per instrument kan dat verschillen. Voor het maken van een omgevingsplan staat immers ook een andere overgangstermijn dan voor het beslissen op een aanvraag om een vergunning. Schep duidelijkheid tot wanneer ondersteuning geboden wordt en op welke termijn ook onderwerpen die nu niet als 'minimale eisen voor inwerkingtreding' zijn aangemerkt, wel gereed moeten zijn.
2) *Spreek partijen erop aan om te gaan oefenen vanaf nu, zodat iedereen toegerust is voor zijn taken bij de inwerkingtreding van de wet. Het leren stopt niet bij de invoering van het stelsel. Stimuleer dat niet alleen het minimum gedaan wordt. Anders blijft een belangrijk potentieel aan kansen en mogelijkheden liggen.*
3) *Aan de gezamenlijke overheden de oproep om de invoeringsbegeleiding met leerkringen, handleidingen, best practices, adviesvragen, voorbeeldplannen en vergunningen, etc. vooralsnog in stand te houden en maximaal te benutten.*
4) *Beperk de invoeringsbegeleiding niet tot overheden, maar bekostig ook kennisoverdracht voor bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers (via gemeente).*

Om het volle potentieel van het omgevingsrecht te ontsluiten is een goede invoering van belang. Ook hierbij is de kenbaarheid een centraal begrip. Iedereen die binnen het fysieke domein werkt moet weten wat voor hem of haar relevant is, waar het staat en met wie samenwerking of overleg nodig is of wie kan adviseren. Iedereen dient zich voor te bereiden: ambtenaren bij gemeenten, waterschappen, provincies en het rijk, vergunningverleners en toezichthouders, veiligheidsregio's, bedrijven die nu al allerlei vergunningen hebben, maar ook belangenorganisaties.

Stel de juiste verwachtingen: implementatie is geen big bang

De commissie voorziet de invoering van het stelsel van de Omgevingswet niet als een ´big bang´ waarbij op de dag waarop de wet in werking treedt, alles precies functioneert zoals beoogd. Aan veel onderdelen wordt nog gewerkt, zoals bijvoorbeeld het opstellen van omgevingsplannen en de uitbouw van het DSO. Maar ook het overgangsrecht en de overgangstermijn voor het omgevingsplan maken dat er sprake zal zijn van een geleidelijke overgang naar de situatie zoals beoogd. Ook is er ondanks het veelvuldig oefenen en voorbereiden, nog niemand die het 'echt' gedaan heeft. Het opdoen van ervaring en het van elkaar leren, kan dan pas starten. Dat neemt overigens niet weg, dat overheden op dit moment al veel taken uitoefenen en dat onder het nieuwe recht ook zullen blijven doen.

De inschatting van de commissie is dat de lokale regelgeving zich in de toekomst niet overal op dezelfde manier[2] en ook niet in hetzelfde tempo zal ontwikkelen. Uiteraard moeten alle overheden zich vertrouwd maken met het nieuwe recht. De commissie ziet drie categorieën: ten eerste gemeenten die zich kenmerken door een hoge dynamiek die pro-actief gebruik van het nieuwe stelsel stimuleert en uitlokt. Ten tweede gemeenten met een gemiddelde dynamiek waardoor er iets meer tijd genomen kan en zal worden. Ten slotte de derde categorie van laag dynamische gemeenten die zich niet genoodzaakt of uitgenodigd voelen snel te gaan bewegen in het nieuwe stelsel.

Het advies van de commissie is om aan verwachtingenmanagement te doen en te accepteren dat er verschillen gaan ontstaan. Monitoren geeft inzicht of sprake is van acceptabele verschillen die recht doen aan verschillende situaties of dat er ongewenste situaties ontstaan. In de aangekondigde evaluatie van de wet zou dit element meegenomen kunnen worden.

Begin op tijd met voorbereiden

Bij het vorige thema heeft de commissie aangegeven dat zij het wettelijk stelsel als stevig beoordeelt. Dat het – met in achtneming van de complexe materie die het betreft - duidelijk en begrijpelijk is en dat iedereen er zijn of haar weg in zou kunnen vinden. De commissie adviseert niet te wachten tot het moment van inwerkingtreding, maar nu met oefenen en voorbereiden te starten: ook de gemeenten die geen hoge dynamiek kennen. De nieuwe regels zijn helder en uitgekristalliseerd, er is op heel veel terreinen hulp en ondersteuning beschikbaar.
Het advies van de commissie is de huidige ondersteuning voort te zetten en helder te maken tot wanneer ondersteuning geboden blijft worden. Spoor iedereen aan tijd en ruimte vrij te maken van zowel ambtenaren als bestuurders, maar bijvoorbeeld ook private partijen die vergunningen nodig gaan hebben.

Zet de ondersteuning voort ook na het moment van inwerkingtreding

Hoewel er al veel helder is, is op de dag van de inwerkingtreding nog niet alles af. Ervaring in de nieuwe situatie moet worden opgebouwd, onvoorziene zaken zullen onverhoopt optreden. Dan is het van belang dat er ondersteuning beschikbaar blijft. Het is in de ogen van de commissie onontkoombaar om in de eerste periode van inwerkingtreding van de wet de invoeringsbegeleiding in behoorlijke omvang te behouden. Dat kan zowel bij het interbestuurlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet, als bij bijvoorbeeld het Informatiepunt Omgevingswet waar ook InfoMil deel van uitmaakt, koepelorganisaties en brancheorganisaties.

Ondersteun ook bedrijven bij de invoering en maatschappelijke organisaties

Beperk de invoeringsbegeleiding niet tot overheden, maar bekostig ook kennisoverdracht voor bedrijven, waarbij extra aandacht moet worden besteed aan MKB-bedrijven. Als dat niet gebeurt, worden decentrale overheden na 1 januari 2021 belast met de uitleg van de stelselherziening aan bedrijven. Dit jaar is goede ervaring opgedaan met de actie WATT je moet weten over energiebesparing. Vanwege de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en burgers (via gemeenten) bij de toepassing van de wet (bijv. participatie in planvorming en gebiedsprocessen) is het voorts van belang om de invoeringsbegeleiding mede op hen te richten.

[2] zie thema 3

Thema 3: Werken met het nieuwe stelsel

De commissie heeft vaak geadviseerd om zaken te verduidelijken in de memorie van toelichting of nota van toelichting bij wetten en besluiten. De commissie heeft met genoegen geconstateerd dat haar adviezen vaak zijn overgenomen, zodat de overwegingen, voorbeelden en gedachtegang van de wetgever navolgbaar zijn. Bij inwerkingtreding van het stelsel gaat de praktijk pas echt met de wet, maar ook met handreikingen, voorbeeld, leerboeken, voorbeeldverordeningen, staalkaarten et cetera aan de slag. The proof of the pudding is in the eating.
De aanbevelingen opgenomen in dit thema raken aan de verbeterdoelen 2 en 3 van de wet: het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving en het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.

Dat is niet het enige; het gaat ook om de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet: het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Kortom: beschermen en benutten. Dat vraagt om een bepaalde attitude en beperkt zich niet tot het uitsluitend kijken naar het juridische stelsel. In hoeverre er sprake zal gaan zijn van het behalen van die doelen is afhankelijk van de wijze waarop partijen omgaan met de beschikbare instrumenten.

De commissie adviseert het volgende voor het werken in het nieuwe stelsel:
1) *Om te komen tot het behalen van de doelen is meer nodig dan een discussie over de ondergrenzen van het toelaatbare, zijnde de uiterste posities op het veelbesproken "mengpaneel". De commissie adviseert daarvoor naast wettelijke instrumenten ook andere instrumenten in te zetten om de maatschappelijke doelen van de wet te realiseren.*
2) *Ga echt integraal werken, en maak richtinggevende keuzes. Daarbij is geen enkel belang op het gebied van beschermen en benutten uniek en uitgangspunt. Dat kan door over grenzen van organisaties heen te werken, vroegtijdig belangen en tegenstellingen in kaart te brengen en inzichtelijk te maken in scenario's voor specifieke locaties. Begin bij heldere keuzes in de visie, zodat die richtinggevend is bij het opstellen van het omgevingsplan en vergunningen.*
3) *Wees reëel in de ruimte die er is om afwegingen te maken.*
4) *Heb vertrouwen in decentrale bestuurders. Houdt tegelijkertijd de vinger aan de pols en monitor welke verschillen zullen ontstaan. Geef het systeem de kans en schiet niet te snel in een regelreflex, maar houdt afwegingsruimte open om flexibel te kunnen blijven.*
5) *Participatie is een kans om tot een verrijking van plannen en waardecreatie te komen. De commissie beveelt aan te bezien hoe zich participatie 'van onderop' ontwikkelt. De beslissing of het zinvol is regels te stellen aan participatie kan na een evaluatie van het wettelijk stelsel opnieuw worden overwogen.*

Kansen voor waardecreatie bij beschermen en benutten

Met de inwerkingtreding van het stelsel moeten de maatschappelijke doelen van de wet invulling krijgen: het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Integraal werken, extra afwegingsruimte en het bestaan van ondergrenzen aan die afwegingsruimte zijn behulpzaam maar niet altijd en per se voldoende om deze doelen te bereiken.

De overheid zal daarvoor waarschijnlijk ook andere dan juridische instrumenten moeten inzetten die juist aanzetten tot het nastreven van de doelen, het uitvoeren van ambities en het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving. De discussie zou zich niet moeten beperken tot de vraag of de ondergrenzen goed genoeg zijn.

De commissie constateert dat de Omgevingswet zelf wel de instrumenten biedt om innovatie en waardecreatie te bewerkstelligen, maar bestuurders daartoe niet verplicht. Overigens kunnen bestuurders ook flankerend beleid in zetten voor het bevorderen van innovatie en waardecreatie Fundamentele keuzes om tot waardecreatie te komen, worden niet in de wet gemaakt maar zijn aan de politiek. De daar gemaakte keuzes zullen vervolgens kunnen worden vastgelegd in omgevingsvisies en omgevingsplannen. Hier komt het aan op bestuurlijke lef en politieke keuzes om realistisch te zijn in wat er nodig is om een veilige en gezonde leefomgeving mogelijk te maken en tegelijkertijd te voorzien in maatschappelijke behoeften. Partijen, publiek en privaat zullen elkaar nodig hebben. De mate van samenwerking en verdeling van belangen bepaalt in belangrijke mate of het voor allen een succes kan worden.

De wet stelt beschermen en benutten centraal, maar geeft niet precies aan hoe dat moet worden ingevuld en op welke wijze de afweging plaats zou kunnen of moeten vinden. De commissie denkt, dat waardecreatie centraal moet staan bij zowel beschermen als benutten. Bij benutten betekent waardecreatie bijvoorbeeld dat voldoende woonruimte kan worden gerealiseerd. Bij beschermen gaat het bijvoorbeeld om het realiseren van een gezonde leefomgeving en een solide natuur. Het is aan bestuurders om daarbij een balans te vinden. Daarbij moeten politieke keuzen worden gemaakt om een balans te vinden tussen beschermen van de natuur en benutten door woningen te realiseren om in maatschappelijke behoeften te voorzien. De uitvoeringsregels geven in een aantal gevallen ondergrenzen aan. Dat zou de indruk kunnen wekken, dat het daarbij moet blijven. Dat is echter niet het geval. Bestuurders kunnen kiezen voor een betere kwaliteit. De instrumenten zijn er.

De juridische ongemakken zijn zo veel als mogelijk weggenomen en professionals kunnen het omgevingsrecht overzien. Nu is het mede in handen van bestuurders om de balans tussen beschermen en benutten niet te beperken tot een discussie rond de ondergrenzen van wat toelaatbaar is, maar samen met participerende belanghebbenden keuzes te durven maken die tot daadwerkelijke waardecreatie gaan leiden. Geen eenvoudige opgave in de steeds grotere druk op de fysieke ruimte, maar wel een nastrevenswaardige. Daarbij blijft het een systeem van checks and balances dat afstemming vergt.

Er kan creativiteit en integraliteit nodig zijn om tot waardecreatie te komen. Het ligt voor de hand om die concepten in de omgevingsvisie tot uitdrukking te brengen en het eerder genoemd flankerend beleid kan noodzakelijk zijn om ook in de praktijk de beoogde waardecreatie te realiseren. Bovendien dient in de omgevingsvisie rekening gehouden te worden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt (artikel 3.3.). De wetgever heeft dan ook uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor dergelijke beginselen. De opname van de beginselen is een gevolg van de uitdrukkelijke keuze van de wetgever om de inhoudelijke normstelling in de wet te versterken ten opzichte van een eerdere versie. Die beginselen pleiten niet voor het zoeken naar de ondergrens.

Integraal afwegen tussen benutten en beschermen in de fysieke leefomgeving

De commissie constateert dat het juridisch regelen van integrale besluitvorming zoals in het stelsel beoogd, in de ogen van de commissie goed gelukt is. Tegelijkertijd is integrale wetgeving nog niet gelijk aan het in de praktijk nemen van integrale besluiten. Onder integraal verstaat de commissie alles wat relevant is binnen het afwegingskader voor de desbetreffende beslissing in samenhang. Keuzes in de fysieke leefomgeving zijn integraal en niet sectoraal. Het idee bij een integrale afweging is dat er een optimum wordt gezocht met zo min mogelijk afwenteling op andere sectoren. De afweging tussen alle sectorale belangen op het gebied van beschermen en benutten is een politieke keuze die gemotiveerd en democratisch gelegitimeerd moet zijn binnen de eisen van de wetgeving.

De complexiteit van de fysieke leefomgeving – die eerder al aan bod kwam - en de integrale besluitvorming maken dat verschillende disciplines en specialismen nodig blijven. Veel van de wetgeving die is opgegaan in het stelsel van de Omgevingswet was voorheen opgenomen in sectorale regelgeving. Ook Europese wetgeving is vaak sectoraal. De sectorale beoordelingskaders blijven ook in de toekomst bestaan. Met het bij elkaar brengen van alle disciplines en regels van de fysieke leefomgeving in het stelsel van de Omgevingswet is er nog geen sprake van daadwerkelijk integrale besluitvorming. Als voorbeeld kan worden gegeven dat bij een meervoudige vergunningaanvraag nog steeds iedere afzonderlijke aanvraag aan afzonderlijke normenkaders getoetst wordt. Het verschil is wel dat de uitkomsten van die toetsen niet pas bij de initiatiefnemer bij elkaar komen, maar nu al bij het bevoegd gezag.

De begrenzing van de focus op afzonderlijke specialismen kan bijdragen aan integrale besluitvorming en blikveldverbreding. Daarvoor kan een andere manier van organiseren nodig zijn. Er wordt een spanning ervaren als zou iedereen overal deskundig in moeten zijn. In de toekomst hoeft net zomin als nu iedereen de hele wet en onderliggende regels te kennen om er goed mee te kunnen werken. Het werken met scenario's waarin alle aspecten van beschermen en benutten in een bredere context mee worden genomen, kan echter wel laten zien wat de consequenties van keuzes voor bijvoorbeeld woningbouw zijn op ruimte voor groen en andersom. Het integraal bekijken van een specifieke locatie geeft de kansen op waardecreatie wanneer dit vroeg in het proces is gedaan, maar vraagt ook inspanning en soms lef om daarnaar op zoek te gaan. Het brengt risico's en kansen in beeld, maar dat gaat niet vanzelf. Het brengt de spanningen aan de oppervlakte, maar het geeft ook argumenten om het besluit beter uit te leggen. De belangen zitten in de spanning, in de uitersten.

De commissie ziet dat een mogelijke spanning tussen benutten en beschermen in het concrete geval op het bord ligt van decentrale bestuurders. Daarbij bestaat aan de ene kant de mogelijkheid van korte-termijn impulsgericht handelen die wellicht meer op benutten is gericht, versus het ontwikkelen en verder brengen van een visie, die meer op beschermen gericht zou kunnen zijn – andersom kan natuurlijk ook. De invulling van de rol van de bestuurders is daarin toonaangevend. Een visie dient richting te geven en dat kan soms ´pijn´ doen, in die zin dat "benutten" moet wijken voor "beschermen" of andersom. Het is echter denkbaar, hoewel niet wenselijk, dat een visie weinig richting geeft en moeilijke keuzes uit de weggaat. In dat geval komen de keuzes uiteraard alsnog later tevoorschijn. Dat zal dan zijn bij het omgevingsplan en de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook dan zijn keuzes onvermijdelijk en is een goede balans tussen "benutten" en "beschermen" belangrijk.

Ook bestuurders met verschillende portefeuilles moeten hun visie die op hetzelfde stukje fysieke leefomgeving betrekking heeft met elkaar afstemmen. Ze hebben elkaar nodig om samen tot één visie en uitwerking daarvan in één of meer besluiten te komen. Discussies over schaarste zijn nuttig en nodig.

Hoe dit uitpakt in de praktijk zal van situatie tot situatie verschillen en afhangen van hoe daaraan persoonlijk invulling wordt gegeven om lange termijndoelen te verdedigen ten koste van korte termijnwensen.

Omvang van de afwegingsruimte

De Omgevingswet bevat, zoals het opschrift aangeeft “regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving”. Een van de verbeterdoelen bij het maken van de wet is het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken. Een flexibele aanpak vraagt om afwegingsruimte. Afwegingsruimte is dan ook één van de sleutelwoorden bij het dilemma tussen benutten en beschermen. Met het bij elkaar brengen van verschillende wetten onder het stelsel van de Omgevingswet, ligt de weg open naar integrale besluitvorming. Deze basiskeuze komt voort uit de noodzaak in de praktijk om in complexe situaties tot gedragen oplossingen te kunnen komen.

Er bestaan verschillende beelden hoeveel afwegingsruimte is er in de praktijk is. De borging van bestaande minimale aanvaardbare gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit wordt niet ineens losgelaten. Sterker nog, de Omgevingswet besteedt juist meer aandacht aan gezondheid. De regels voor onder- en bovengrenzen, de eisen van behoorlijk bestuur, democratische controle en participatie bij besluitvorming borgen een bepaalde mate van bescherming van de fysieke leefomgeving en begrenzen de ruimte voor benutting, maar leiden ook niet automatisch tot waardecreatie op het gebied van beschermen of benutten. Naar aanleiding van de consultatiereacties op onder andere de vier AMvB’s is de zorg uitgesproken als zou er zowel te veel als te weinig bescherming zijn.

De vraag kan ook gesteld worden hoe groot de daadwerkelijke afwegingsruimte in sommige gevallen is, ook in het licht van de beelden die in het begin van de herziening van het stelsel in het vooruitzicht zijn gesteld. Op sommige punten is er in de praktijk op decentraal niveau weinig afwegingsmogelijkheid bij gekomen. Beziet de commissie de wet- en regelgeving die er nu ligt, dan blijft er op cruciale punten bescherming geboden blijven worden door rijksregels, internationale afspraken, regels rond algemene eisen van behoorlijk bestuur zoals motiveringsvereisten, zorgvuldigheid en proportionaliteit. De commissie constateert dat deze regels een stevig kader bieden, wellicht steviger dan door sommigen verwacht of gehoopt, en daardoor ook minder afwegingsruimte. De commissie ziet ook dat de feitelijke milieukwaliteit in de praktijk soms zo dicht bij het wettelijk minimale beschermingsniveau zit, of helaas zelfs daar onder, dat de knoppen op het al genoemde mengpaneel niet of maar een klein beetje kunnen worden verschoven. Op het punt van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte is het daarom goed de verwachtingen realistisch te schetsen. Dat kan ook het temperen van verwachtingen zijn. Zo kunnen ondernemers minder ruimte krijgen voor uitbreiding, maar kan het ook zijn dat de politiek kiest voor minder geluidmaatregelen dan burgers wensen.

Op andere punten is de bestuurlijke afwegingsruimte wel substantieel vergroot, bijvoorbeeld bij de bruidsschat. Deze omvat regels voor activiteiten en onderwerpen waarover het Rijk voorheen regels stelde. Onder de Omgevingswet is de invulling aan de decentrale overheden. De overgangstermijnen voor omgevingsplannen en waterschapsverordeningen geven enerzijds ruimte, maar leggen ook een verantwoordelijkheid bij bestuurders. De inschatting van de commissie is dat de onderwerpen die nu met de bruidsschat overgaan van rijksregels naar regels in het omgevingsplan een grotere diversiteit zullen gaan kennen, zowel binnen gemeenten als tussen gemeenten. De regels van het Rijk zijn uniform en bieden daarmee voor een aantal gevallen een onnodig stringent kader. De invulling van de decentrale overheden kan twee kanten opgaan.

De invulling kan ten goede komen aan ruimte voor (democratische gelegitimeerde) initiatieven, maar kan ook leiden tot verdergaande bescherming van (democratisch gevalideerde) waarden. De initiatiefnemer kan dan ook beter af zijn onder de vorige regelgeving of juist onder de nieuwe.
De commissie ziet dit echter als een bewuste keuze van de wetgever om de verantwoordelijkheid voor de afweging voor deze onderwerpen op lokaal niveau te leggen.

De keuzes die gemaakt worden om locatiespecifiek bepaalde waarden juist te benutten of te beschermen zullen leiden tot meer ruimtelijke differentiatie. Er zullen verschillen ontstaan in regels tussen gemeenten, maar ook binnen gemeenten zullen wijken, straten en bedrijventerreinen op milieukwaliteit verschillend kunnen zijn, binnen de (beperkte) ruimte die er is. Tegelijkertijd zal dit op lokaal niveau met de geharmoniseerde en gebundelde regelgeving – nog steeds de gewenste rechtszekerheid en voorspelbaarheid bieden.

Vertrouwen in “decentraal, tenzij”

De samenwerking tussen partijen valt of staat met het vertrouwen dat men in elkaar heeft.
Het uitgangspunt “decentraal, tenzij” heeft de wetgever verankerd door de integrale overheidszorg voor de fysieke leefomgeving in eerste instantie bij gemeenten te leggen, en vervolgens bij de provincie of het Rijk. Tenzij andere regels zijn gegeven, staat het gemeentebestuur als eerste aan de lat voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden. Andere regels gelden als het een activiteit betreft met een nationaal belang of waar een bovenlokale afweging over gemaakt dient te worden. De wetgever heeft zo veel mogelijk aangesloten bij de bestaande werkverdeling tussen overheden maar daarbij overlegverplichtingen en rapportageverplichtingen opgeschoond of geharmoniseerd.
Vertrouwen tussen overheden is uitgangspunt. Overheden worden - net als nu - geacht in staat te zijn belangen af te wegen, waarbij afstemming en samenwerking met andere overheden vanzelfsprekend is. Er wordt uitgegaan van het professioneel omgaan met verschillende belangen. Toch klinkt ook soms een zorg in hoeverre met name gemeentelijke bestuursorganen toegerust zijn voor hun taak. Die zorg wordt gevoeld bij initiatiefnemers, maar ook bij andere overheden en bij de Eerste en Tweede Kamer.

De commissie is van mening dat de vraag niet moet zijn, of men toegerust is voor zijn taak, maar wat er gedaan moet worden om te zorgen dat men toegerust is. Hierover is al meer gezegd bij het thema invoeringsbegeleiding. Ook heeft de commissie bij dat thema al aangegeven dat zij verwacht dat de lokale regelgeving zich in de toekomst niet overal op dezelfde manier zal ontwikkelen. Beleidskaders in de ene gemeente zullen er anders uit zien, en onderwerpen zullen bij de ene gemeente gedetailleerder geregeld worden dan bij de andere gemeente. De commissie hoopt op een open houding en het niet bij de eerste de beste individuele casus in de regelreflex schieten. De nieuwe situatie kan ertoe leiden dat er al snel een nieuw regelkader ontstaat in de vorm van beleidsregels. De commissie adviseert hier terughoudend in te zijn, en mensen de tijd en ruimte te geven met de nieuwe systematiek te leren werken. De commissie beveelt aan vooral met open vizier te monitoren wat er in de komende periode gaat gebeuren. Gun het systeem de kans. Het maken én leren van fouten hoort daarbij.

De commissie heeft zich daarbij de vraag gesteld of het acceptabel is dat in de beginfase sommige omgevingsplannen het niet redden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De commissie realiseert zich dat vrees voor de bestuursrechter verlammend kan werken op initiatieven. De commissie verwacht echter, dat nu de wetgever flexibiliteit heeft ingebouwd (waar deze momenteel niet bestaat) de bestuursrechter deze afwegingsruimte zal respecteren om te voorkomen dat hij op de stoel van de wetgever gaat zitten. Het zou goed zijn, dat de bestuursrechter op dit punt transparant is.

Dit vraagt van bestuurders dat zij niet bang zijn de ruimte die hen gegeven is, op een goede manier te benutten. In het begeleidingstraject bij de invoering is het van belang dat dat zelfvertrouwen er bij bestuurders komt. Goede monitoring, ondersteuning, uitwisseling en gezamenlijk leren tijdens de komende periode is niet hetzelfde als naïef zijn, maar een actieve en open houding van veel partijen wordt hier verlangd.

Kijkend naar vertrouwen in “decentraal, tenzij” beziet de commissie de gemeentelijke bestuursorganen wanneer zij aan zet zijn voor de inrichting van de fysieke leefomgeving (toedeling functies) en het opstellen van (algemene) regels voor die inrichting. Er hebben in het nieuwe stelsel geen grote verschuivingen plaatsgevonden in de verdeling van het bevoegd gezag. Bestuursorganen maken ook in de huidige praktijk al integrale afwegingen binnen de fysieke leefomgeving. Daarmee is er geen reden om geen vertrouwen te hebben in “decentraal tenzij”, of de mate waarin decentrale overheden voldoende middelen en kunde heeft om een evenwichtige afweging op lokaal niveau te maken.

Participatie

In het stelsel van de Omgevingswet heeft participatie een stevige rol gekregen. Zoals door de wetgever aangegeven is, is participatie geen vervanging van rechtsbescherming, maar een onderdeel van de belangenafweging. De wetgever spreekt de verwachting uit dat het vroegtijdig betrekken van burgers en bedrijven bij besluitvorming leidt tot het besparen van geld en tijd. De wetgever heeft bewust zo min mogelijk regels opgenomen hoe participatie moet worden ingevuld, vanuit de gedacht dat het bevoegd gezag zelf serieus werk wil maken van participatie. Als er niet de intentie bestaat om serieus naar de inbreng te kijken, hebben regels en procedures overigens ook geen zin.

Herhaaldelijk hebben voor- en tegenstanders hun zorgen geuit over het onderwerp participatie. Wordt de inbreng uit een participatietraject wel serieus genomen door bestuurders en niet te makkelijk terzijde geschoven onder druk van – andere - belanghebbenden? Afhankelijk van de invulling van participatie kan het juist ook tot frustratie leiden en een averechts effect hebben en tot meer in plaats van minder juridische procedures leiden. Worden wel de juiste belangen erin vertegenwoordigd en moeten er niet toch allerlei regels aan het ‘hoe’ gesteld worden om deze punten te borgen? De commissie gaat ervan uit dat bestuurders zullen streven naar een goede inbedding voor hun besluiten, zodat onnodige juridische procedures worden voorkomen. Dat geldt ook voor de aanvrager van een vergunning die baat heeft bij voortgang, zodat spoedig gestart kan met de aangevraagde activiteit.

De commissie ziet de spanning tussen een overheid die door onduidelijke verwachtingen aan de voorkant over wat vast staat en wat niet, later het verwijt van vooringenomenheid krijgt, en anderzijds die partijen die participatie zien als een recht op gelijk krijgen op een deelbelang dat anders gewogen is in de grotere (integrale) opgave. De commissie gaat voor alle partijen uit van de beste bedoelingen, maar sluit daarmee niet uit dat het ook af en toe mis zal gaan. Het oefenen en uitwisselen van zowel goede als slechte ervaringen, juist met participatie, beveelt de commissie iedereen van harte aan.

De commissie herhaalt het standpunt dat ze bij eerdere adviezen heeft ingenomen ten aanzien van participatie: ga geen regels opnemen hoe de participatie eruit moet zien. Tegen onwil en slechte uitvoering is geen kruid gewassen, en daar helpt het verder dichtregelen of voorschrijven van regels voor participatie ook niet bij. Maar houd wel vinger aan de pols hoe dit zich ontwikkelt. Aangezien de wetgever zelf groot belang hecht aan participatie en de Omgevingswet voorziet in een evaluatie van de werking van het wettelijke stelsel binnen een aantal jaar na inwerkingtreding beveelt de commissie aan de ervaringen met participatie daarin expliciet aandacht te schenken, en daarna opnieuw te beoordelen of regels nuttig en nodig zijn.

Thema 4: Houd het stelsel op orde

Met het afronden of verder verbeteren van het juridisch bouwwerk, is de verwachting dat de projectdirectie Eenvoudig Beter bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal ophouden te bestaan. Daarmee zullen veel mensen die aan de totstandkoming van het stelsel gewerkt hebben hun weg binnen en buiten het departement vervolgen. Het risico bestaat dat het eigenaarschap niet belegd is en niemand zich hoeder van het systeem voelt. Zeker voor de komende jaren van implementatie en de overgangstermijn voor omgevingsplannen is een vraagbaak en hoeder van belang om de potentie van het stelsel optimaal tot bloei te laten komen. Ook is het Digitaal Stelsel Omgevingswet nog niet volledig ontwikkeld en liggen er opgaven voor de verdere uitbouw. Gegeven het bovenstaande is de vraag waar deze rol van hoeder van het stelsel belegd moet worden.

De commissie adviseert het volgende voor het op orde houden van het systeem:

1) *Benoem een externe commissie of commissaris met een onafhankelijke positie en gezag op het terrein van de fysieke leefomgeving en met afstand tot de regering, die adviseert over het bewaken van de kaders*
2) *Blijf de doelen en uitgangspunten van de stelselherziening trouw bij het inbouwen van onderwerpen die eerder zijn aangekondigd of bij beleidswijzigingen die zich zullen gaan voordoen.*
3) *Wanneer onderwerpen worden toegevoegd aan of beleid wordt aangepast binnen het stelsel dient gebruik gemaakt te worden van de kerninstrumenten tenzij deze aantoonbaar niet voldoen.*

Bewaker van het stelsel

De commissie vraagt zich af, of na de inwerkingtreding van het stelsel er voldoende eigenaarschap blijft voor het stelsel en het gedachtengoed van de Omgevingswet. De commissie verstaat onder het bewaken van het stelsel dat iemand erop toeziet dat alle bestaande en toekomstige regels en activiteiten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving binnen het stelsel van de Omgevingswet worden opgenomen, op een manier die geen afbreuk doet aan de verbeterdoelen.
De commissie denkt met name aan de tijd direct na inwerkingtreding van de wet wanneer velen nog zoekend zijn naar hun rol en de uitwerking in de praktijk. Op langere termijn is het niet ondenkbaar dat opnieuw wetten ontstaan die onderwerpen regelen over de fysieke leefomgeving náást het stelsel van de Omgevingswet. Dat is reeds het geval met de Klimaatwet. Hiermee zouden de nu gecreëerde voordelen weer teloorgaan.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties[3] zal stelselverantwoordelijk blijven voor de wet. De commissie denkt dat zij baat kan hebben bij ondersteuning in de vorm van een externe onafhankelijke kleine commissie[4] of commissaris die ook aan de voorkant kan adviseren. Ontwikkelingen vereisen een visie op langere termijn die de politieke waan van de dag overstijgt. Hierbij valt te denken aan een commissie à la de recent opgeheven Commissie Scheltema[5] met gezaghebbende externe personen uit wetenschap en praktijk. Een dergelijke commissie zou deze rol van hoeder op afstand van de politiek wel goed kunnen vervullen. De opdracht zou zijn het bewaken van de eenheid van het stelsel (vóór de Raad van State) en met de focus op de langere termijn en de doelen en uitgangspunten van de wet, het voorkomen van verrommeling van het systeem, de kwaliteit van de toevoeging zowel op doelen als onderwerpen die worden ingebracht en het niet zonder meer toevoegen van nieuwe instrumenten. Deze hoeder zou ook een rapportageverplichting naar de Eerste en Tweede Kamer moeten hebben.

[3] Tijdelijk de Minister voor Milieu en Wonen.
[4] De commissie heeft nadrukkelijk niet zichzelf voor ogen bij deze commissie.
[5] https://wetten.overheid.nl/BWBR0003615/2002-07-10

Blijf de doelen en uitgangspunten hanteren bij uitbreiding en aanpassing

Het begrip fysieke leefomgeving geeft een afbakening van onderwerpen die wel of juist niet thuishoren in het stelsel. Het komt ook terug in tal van grondslagen in de Omgevingswet. Het geeft richting aan wat wel en niet moet worden opgenomen in de wetgeving. De commissie adviseert dat onderwerpen die er wel binnen vallen niet buiten het stelsel in andere wetgeving worden opgenomen.

Met de onderwerpen die in de toekomst in het stelsel nog zullen worden opgenomen pleit de commissie ervoor de maatschappelijke doelen en verbeterdoelen te blijven hanteren en de wetgevingssystematiek te handhaven. De verdere uitbouw van het stelsel dient doorgezet te worden zoals voorzien. Daarbij moeten de doelen van de wet leidend zijn. De prioriteit zou volgens de commissie moeten worden bepaald op basis van waar de meeste integratiewinst te bereiken is. De datum van inwerkingtreding van de wet moet niet een eindpunt zijn van het integreren van wetgeving die binnen het stelsel past. Daarnaast zullen er ook op andere terreinen van de fysieke leefomgeving beleidsvernieuwingen plaats vinden die ingebouwd moeten worden in het stelsel.

Uitgangspunt zou moeten zijn, dat bij nieuwe wetgeving eerst wordt bezien of doelstellingen met de instrumenten uit de Omgevingswet gerealiseerd kunnen worden, en pas daarna of het nodig is het stelsel uit te bouwen. Dit voorkomt verrommeling van het systeem. Ter vergelijking: Niemand zal op het idee komen om voor vreemdelingen een tweede wet te maken naast de Vreemdelingenwet. Waarom ontstaat er dan wel een Klimaatwet naast de Omgevingswet? Overigens is de commissie niet van mening dat alle wetgeving met ook maar enig raakvlak met de fysieke leefomgeving hoe dan ook in het stelsel moet worden opgenomen. Het opnemen van regels binnen het stelsel van de Omgevingswet moet geen doel op zich worden; er moet toegevoegde waarde zijn.

Een aantal keer heeft de commissie zich gebogen over het begrip beleidsneutraliteit. De term beleidsneutraliteit lijkt te impliceren dat er helemaal niets verandert, maar dat er slechts een wetgevingstechnische herordening zou hebben plaats gevonden. De omzetting van afzonderlijke wetten naar een integraal stelsel met haar doelen en uitgangspunten heeft naar het oordeel van de commissie echter wel degelijk tot veranderingen geleid.

De commissie heeft er steeds voor gepleit de harmonisering van het omgevingsrecht niet te vermengen met trajecten van beleidsontwikkeling voor nieuwe opgaven, maar deze parallel te laten verlopen. De commissie is van mening dat onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie alsook voor aanscherpingen van bestaand beleid zoals bescherming energie-infrastructuur of drinkwater bij uitstek een samenhangende benadering vergen, en dus in het stelsel en met de instrumenten uit het omgevingsrecht aangepakt moeten worden.

De commissie heeft eerder – bij de advisering over de AMvB's - aanbevolen onderwerpen zoals klimaat, energietransitie et cetera niet al *tijdens* en binnen de herziening van het stelsel te ontwikkelen. De inschatting van de commissie is dat de instrumenten zoals de visie, het omgevingsplan maar ook vergunningverlening of projectbesluiten die binnen het stelsel van de Omgevingswet-instrumenten beschikbaar om invulling te geven aan de ambities die op deze vlakken gesteld worden. Het verdient dan ook aanbeveling de Omgevingswet hiervoor te gebruiken en niet omwille van bijvoorbeeld politieke zichtbaarheid of een snel wetgevingstraject deze onderwerpen in nieuwe wetten op te nemen. De Omgevingswet biedt alle departementen de mogelijkheid en de instrumenten om doelstellingen in de fysieke leefomgeving te realiseren, ook departementen die bij het initiële proces wellicht minder intensief betrokken zijn geweest. Ook de Eerste en Tweede Kamer hebben hierin in de ogen van de commissie mede een verantwoordelijkheid om de regering daarop te wijzen.

Reactie Advies Integrale Adviescommissie

Concept
Op 18 november 2019 heeft de Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet het advies Recht doen aan de Omgeving(swet) uitgebracht. Het is een samenhangend advies over het samenstel van de wetgevingsproducten. Ik ben blij met het advies waarin de commissie het juridische systeem positief beoordeelt en terecht aandacht vraagt voor de potentie van het stelsel. Ook is het goed dat de commissie nu al aandacht vraagt voor de fase na inwerkingtreding.

Anders dan voorgaande adviezen van de commissie is dit advies niet alleen aan de regering gericht, maar ook aan het parlement en de uitvoeringspraktijk. Ik zal het advies daarom ook met mijn bestuurlijke partners bespreken. Zoals eerder toegezegd stuur ik u advies hierbij toe.

De commissie heeft haar adviezen ingedeeld in vier thema's. Hieronder geef ik aan hoe ik tegen de adviezen aankijk.

Thema 1: een werkbaar juridisch bouwwerk
Ik ben blij met het compliment van de commissie dat het juridische bouwwerk systematisch en stevig in elkaar zit, dat het stelsel inzichtelijker en gebruiksvriendelijker is dan de huidige regelgeving en dat het proces van de besluitvorming is verbeterd. Zoals de commissie voorstelt, wil ik de maatschappelijke doelen en de verbeterdoelen in het achterhoofd houden bij het opnemen van nieuw beleid in het stelsel. Ik bezie momenteel met de andere departementen hoe ik de organisatie zo kan inrichten dat daar optimaal aan wordt bijgedragen.

Onder het thema van een werkbaar juridisch bouwwerk, ziet de commissie ook een belangrijke rol voor de evaluatie. In de Omgevingswet is vastgelegd dat elke vijf jaar geëvalueerd wordt op de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet[1] is aangegeven welke aspecten daarin in ieder geval aan de orde komen. Twee punten daarvan sluiten in het bijzonder goed aan op het advies van de commissie om niet alleen te kijken naar de feiten, maar ook naar hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en faciliterend is in het realiseren van opgaven:

- de wijze waarop verschillende overheidslagen hun taken uitvoeren en de onderlinge samenwerking;
- de vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de Omgevingsdiensten spelen.

De commissie adviseert ook te evalueren hoe het stelsel verder ontwikkeld kan worden en om nu al criteria te formuleren waarop bij latere evaluaties wordt getoetst. Uiteraard staat de wereld niet stil nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Nieuwe opgaven hebben zich op dit moment al aangediend; het stelsel zal zich verder ontwikkelen. Ik kan mij daarom goed voorstellen dat ook de wijze waarop het stelsel in staat is tegemoet te komen aan dergelijke opgaven, in de evaluatie betrokken wordt. De aanbevelingen van de commissie over de evaluatie zal ik betrekken bij het uitwerken van het plan van aanpak daarvoor.

Thema 2: een goede invoering van het stelsel
Terecht constateert de commissie het belang van een goede invoering om het volle potentieel van het nieuwe stelsel te ontsluiten. Naast het overgangsrecht – dat is gericht op een soepele overgang – is de invoeringsondersteuning van cruciaal belang voor een goede invoering. Nu de

[1] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, blz. 126-127.

inwerkingtreding dichterbij komt, zullen de koepels en het programma Aan de slag de invoeringsondersteuning intensiveren. Kennis en expertise moeten in deze fase maximaal bereikbaar zijn voor bevoegde gezagen. Samen met de koepels heb ik een team van zgn. regionale implementatieondersteuners ingesteld. Zij zullen het contact met de interbestuurlijke regio's onderhouden, kennis aandragen en meedenken bij knelpunten. Ik ben het eens met de commissie dat er ook na de inwerkingtreding behoefte blijft bestaan aan voldoende invoeringsondersteuning. De invoeringsondersteuning loopt daarom door na de inwerkingtreding, waarbij steeds samen met de bestuurlijke koepels bekeken wordt wat er precies nodig is.

De commissie adviseert dat partijen elkaar aanspreken om te gaan oefenen vanaf nu. Ik ben blij met de vele pilots en experimenten van de Crisis- en herstelwet die de afgelopen jaren al zijn gestart. Zo zijn er bijna 200 gebieden waar geëxperimenteerd wordt met het bestemmingsplan verbrede reikwijdte. Hiermee wordt via de Crisis- en herstelwet vooruit gelopen op het omgevingsplan. Ook zijn veel provincies en gemeenten al geruime tijd bezig met hun omgevingsvisie. Het zoeken naar de juiste vorm van burgerparticipatie speelt daarbij een belangrijke rol. In interbestuurlijke tryouts ten slotte staan andere manieren van samenwerking tussen de vier bestuurslagen centraal.

Komend jaar wordt dat oefenen nog meer van belang. Met de oplevering van het DSO kan er komend jaar nog 'levensechter' worden geoefend en dat maakt een meer vloeiende overgang naar de daadwerkelijke inwerkingtreding mogelijk. Ik zal daarbij wel nauwlettend vinger aan de pols houden, zodat als er iets onverhoopt misgaat, er snel gehandeld kan worden.

De commissie stelt terecht dat de Omgevingswet ook van groot belang is voor bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers. Ook zij moeten worden meegenomen in de voorbereiding op de wet, ook omdat anders in een latere fase de uitleg op de gemeenten terecht zou komen.
Wat het bedrijfsleven betreft heb ik met VNO/NCW/MKB afgesproken dat we gezamenlijk de voorlichting voor de ondernemers oppakken. Omdat die voorlichting niet te vroeg moet plaatsvinden, zijn er afspraken gemaakt voor het eerste kwartaal van het komend jaar.
Met organisaties uit de natuur- en milieuhoek zijn vergelijkbare afspraken gemaakt.
Tot slot kan ik melden dat met het landelijke samenwerkingsverband actieve bewoners (LSA) goede contacten zijn opgebouwd, hetgeen onder meer geleid heeft tot een gezamenlijke pilot.

Ik omarm het advies om te stimuleren dat niet alleen het minimum gedaan wordt. Zoals de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van juni 2019 stelt[2], hoeft het niet allemaal af te zijn om er klaar voor te zijn. De focus voor de inwerkingtreding ligt op de minimale criteria die bij deze brief zijn uitgewerkt. Tegelijkertijd is er voor de langere termijn een hogere ambitie nodig om echt in de geest van de wet te kunnen werken en het beoogde dienstverleningsniveau te bereiken. Daarbij zijn uiteraard verschillen in tempo en ambitie tussen overheden te verwachten.

Thema 3: werken in het nieuwe stelsel
Ik deel het beeld van de commissie dat voor het behalen van de doelen van de wet en voor het bereiken van daadwerkelijke waardecreatie, de uitvoeringspartijen echt op een andere manier moeten werken. De stelselherziening is indertijd niet alleen gestart om de regels eenvoudiger op te schrijven, maar juist ook omdat het voldoen aan de regels te vaak voorop staat in plaats van het bereiken van de maatschappelijke doelen.[3] De Omgevingswet biedt de mogelijkheden en de

[2] Kamerstukken I/II 2018/19, 3118, nr. 119
[3] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, blz. 14-18.

tools om de langtermijnvisie weer centraal te stellen. De omgevingsvisies, waaronder de NOVI, geven hier de richting aan. Uiteindelijk gaat er om dat in concrete projecten, dus gebiedsgericht, door bestuursorganen en initiatiefnemers in overleg met andere belanghebbenden een goede kwaliteit van de leefomgeving wordt gerealiseerd. Door in een vroeg stadium alle belangen op tafel te leggen en keuzes te maken over de gewenste kwaliteit kan tot een betere afweging worden gekomen.

Ik verwacht geen omslag van de één op de andere dag. De transitieperiode na de inwerkingtreding is ervoor bedoeld om het werken met het nieuwe instrumentarium en de bestuurlijke afwegingsruimte verder te ontplooien. Daarbij zal, zoals de commissie ook aangeeft, differentiatie tussen overheden en binnen overheden ontstaan. Ik zie de aanbeveling om niet in de regelreflex te schieten en ook geen regels op te nemen over participatie, als steun in de rug. Een van de uitgangspunten van de wet is vertrouwen. Dat uitgangspunt geldt ook voor de komende periode. Tegelijkertijd zal ik elke twee jaar de voortgang van de uitvoering monitoren en u daarover informeren.

Ook binnen het Rijk is het nodig dat er op een andere manier gewerkt wordt om de potentie van de wet optimaal te bereiken. Ik bekijk met mijn collega's hoe we ons daarvoor het beste kunnen organiseren.

Thema 4: houdt het stelsel op orde

Ik voel me gesteund door de aanbevelingen van de commissie om het stelsel op orde te houden. Wanneer onderwerpen worden toegevoegd aan of beleid wordt aangepast binnen het stelsel, dient gebruik gemaakt te worden van de kerninstrumenten tenzij deze aantoonbaar niet voldoen. Bij het inbouwen van onderwerpen die eerder zijn aangekondigd, of bij beleidswijzigingen die zich zullen gaan voordoen, blijft het kabinet de verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselherziening hanteren.

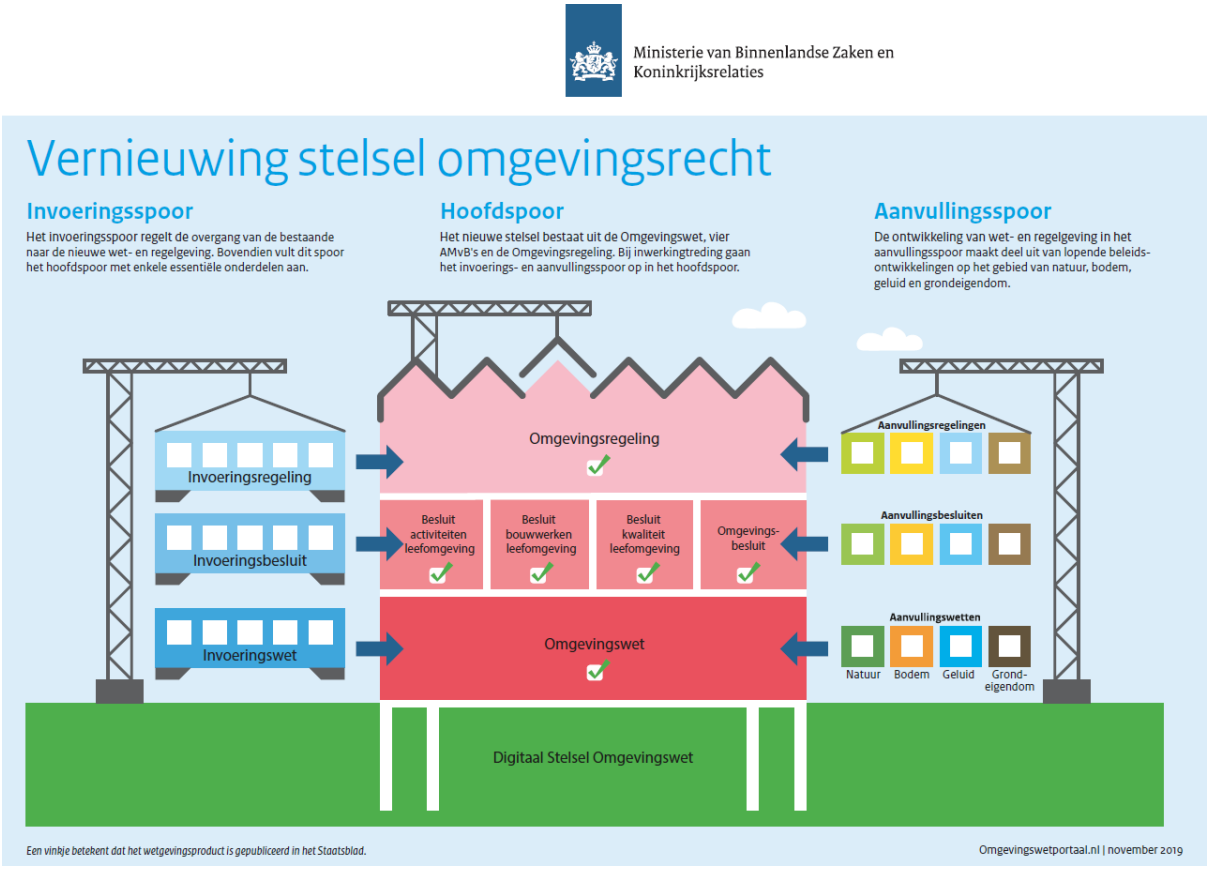
Het op orde houden van het stelsel zie ik deels als een rijksintern organisatievraagstuk, waar ik me met mijn collega's over buig. De aanbeveling om een externe commissie of commissaris aan te stellen met een onafhankelijke positie en met gezag op het terrein van het omgevingsrecht zal ik de komende periode nader bespreken met mijn collega's en de bestuurlijke partners.

Bijlage 2 Stand van zaken Wetgeving, DSO en Implementatie

3.1 Wetgeving
3.2 Digitaal stelsel Omgevingswet
3.3 Implementatie
3.3.1 Minimale eisen bij inwerkingtreding
3.3.2 Samenvatting rapport monitor Omgevingswet bevoegde gezagen
3.3.3 Nationale omgevingsvisie

3.1 Wetgeving

Hoofdspoor afgerond
Met de publicatie van de Omgevingsregeling in november dit jaar is het hoofdspoor afgerond. In 2016 was al de publicatie van de Omgevingswet en in 2018 van de vier AMvB's. De Omgevingsregeling vormt het dak op het bouwwerk van het nieuwe stelsel. Het stelsel is daarmee wind- en waterdicht geworden. De Omgevingsregeling is het eerste wetgevingsproduct dat eind november 2019 met gebruikmaking van de Standaard Officiële Publicaties, via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen wordt gepubliceerd. In de regeling zijn bijvoorbeeld de geografische begrenzingen van regels opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan het kustfundament, hoofd(spoor)wegen en het werelderfgoed. Door de Omgevingsregeling te publiceren via de nieuwe standaard, is deze OR geschikt om ontsloten te worden in het DSO en kunnen de functionaliteiten van het DSO benut worden.

Invoeringswet en aanvullingswetten aangenomen door Tweede Kamer
Nadat de voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswetten bodem, geluid en natuur al eerder door de Tweede Kamer waren aangenomen is 17 oktober jl. ook het Aanvullingswetsvoorstel grondeigendom aangenomen. Hiermee heeft de Tweede Kamer de behandeling van alle wetten van de stelselherziening afgerond en is een belangrijke stap in de totstandkoming van de Omgevingswet gezet.
Op dit moment zijn de voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswetten bodem, geluid, grondeigendom en natuur in behandeling bij de Eerste Kamer. Ik hoop dat de behandelingen van deze wetsvoorstellen begin 2020 zijn afgerond, omdat de besluiten daarna aan de Afdeling advies van de Raad van State worden voorgelegd. Ik realiseer me dat dit een voortvarende aanpak van de Eerste Kamer vraagt.

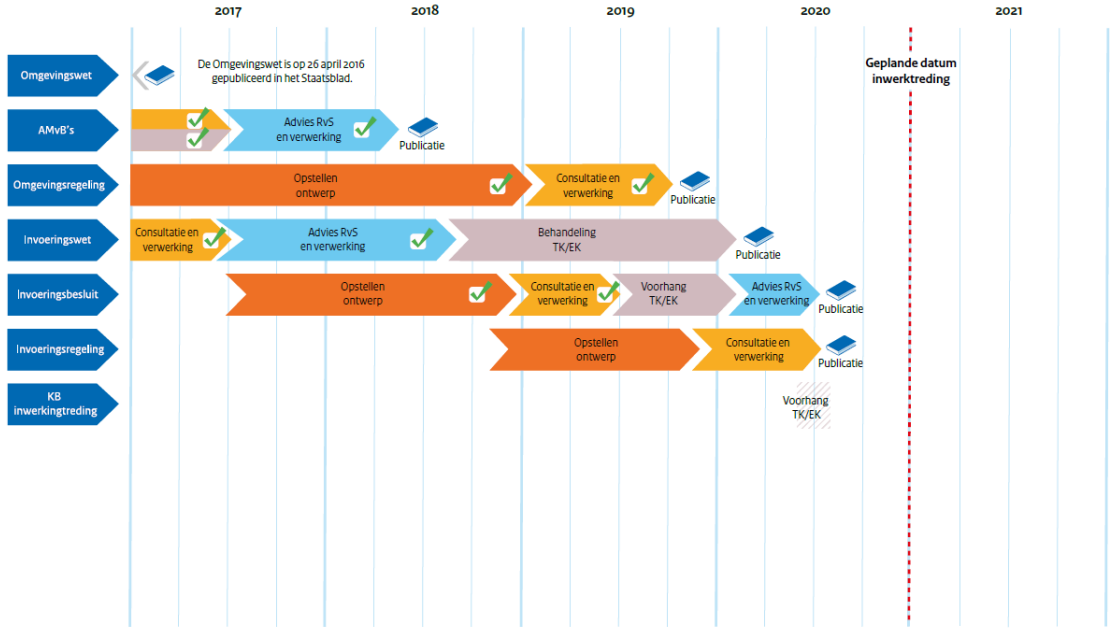
Invoeringsbesluit en aanvullingsbesluiten voorgehangen bij parlement
Eerder dit jaar waren al de consultatieversies beschikbaar van het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten. Na verwerking van de consultatiereacties zijn deze besluiten momenteel bij het parlement in voorhang.
Met de publicaties van de voorhangversies wordt inzichtelijk hoe het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten komen te luiden. Nadat de voorhang van een besluit is afgerond, wordt deze voor advies aan de Raad van State voorgelegd. De inzet is erop gericht om -na verwerking van de adviezen- het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten rond de zomer 2020 te publiceren.

Publicatie consultatieversies Invoeringsregeling en Aanvullingsregelingen
De consultatieversie van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregeling grondeigendom worden in december gepubliceerd. Begin 2020 zullen de Aanvullingsregelingen geluid, natuur en bodem in consultatie gaan. Deze zijn dan dus kenbaar voor iedereen die zich op de inwerkingtreding voorbereidt. De planning is gericht op publicatie van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregelingen rond de zomer van 2020.

Voorhang van het Inwerkingtredings-KB in rond de zomer van 2020
In het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is geregeld dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB voor de Omgevingswet bij het parlement wordt voorgehangen. Zoals eerder aangegeven zal ik geen voordracht voor bekrachtiging van het KB doen als het parlement daarmee niet akkoord is. Rond de zomer van 2020 ontvangt de Eerste en Tweede Kamer het ontwerp van het inwerkingtredings-KB en een nieuwe integrale voortgangsrapportage die de kamer kan betrekken bij deze afweging.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voortgang van stelselherziening omgevingsrecht

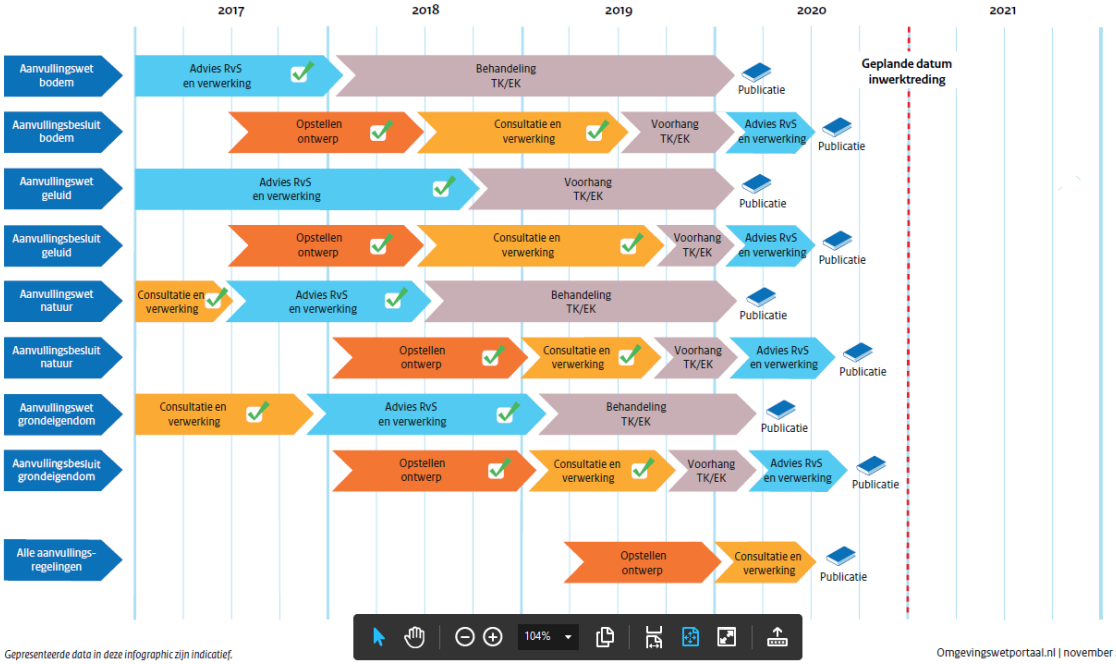

Gepresenteerde data in deze infographic zijn indicatief.

Omgevingswetportaal.nl | november 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voortgang van aanvullingsspoor omgevingsrecht

Gepresenteerde data in deze infographic zijn indicatief.

Omgevingswetportaal.nl | november 2019

Updates van de geconsolideerde versies
Om inzichtelijk te maken hoe de Omgevingswet er bij inwerkingtreding uit komt te zien, is een integrale geconsolideerde versie van de tekst van de Omgevingswet beschikbaar op omgevingswetportaal.nl. De integrale geconsolideerde versie van de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling zullen volgend jaar op diverse momenten van een update worden voorzien. Hiermee geeft de geconsolideerde versie van de tekst van de Omgevingswet inzicht in hoe de Omgevingswet er bij inwerkingtreding uit zal zien. Op deze manier zal ik ook de uitvoeringspraktijk bedienen bij de voorbereiding op de inwerkingtreding.

Concreet komt er na de voorhang van het Invoeringsbesluit en de Aanvullingsbesluiten een update van de geconsolideerde versies van de vier AMvB's. Na verwerking van de adviezen van de Afdeling advisering van de Raad van State over het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten volgt rond de zomer van 2020 de definitieve versie van de AMvB's. Medio 2020 zal een geconsolideerde versie van de Omgevingsregeling beschikbaar zijn waarin zo ver als mogelijk de Invoeringsregeling en de aanvullingsregelingen zijn verwerkt.

Andere relevante wijzigingen
Naast de sporen van de stelselherzieningen zijn twee andere wetsvoorstellen relevant voor de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel.

Ten eerste is dat het voorstel voor de Wet elektronische publicaties.[1] Dat wetsvoorstel bevat onder meer regels over de elektronische bekendmaking van besluiten, die ook gelden voor de bekendmaking van regels en besluiten binnen het domein van het omgevingsrecht. Ook wordt een set standaarden (regels over structuur, vormgeving en toegankelijkheid) vastgesteld op grond van die wet ten behoeve van zowel officiële publicatie als voor het gebruik van informatie uit die publicaties in het DSO. Onderdeel daarvan is het gebruik van geografische informatieobjecten, digitale bestanden die bij besluiten onder de Omgevingswet aangeven in welk gebied deze besluiten gelden. Dit is noodzakelijk om de landelijke voorziening van het DSO naar behoren te laten werken.

Het tweede wetsvoorstel betreft een wijziging van de Algemene wet bestuursrecht.[2] Onderdeel van die wijziging is de harmonisatie van aparte coördinatieregelingen uit het omgevingsrecht in één coördinatieregeling in de Awb. Een andere reden waarom dit wetsvoorstel nodig is voor de Omgevingswet ligt in de regeling voor nadeelcompensatie. Het wetsvoorstel maakt de inwerkingtreding van de algemene nadeelcompensatieregeling van de Awb namelijk mogelijk en deze regeling vormt de basis voor de nadeelcompensatieregeling in de Omgevingswet.

Op 19 juni 2019 is een wijziging van Crisis- en herstelwet inwerking getreden. Met deze wetswijziging beoog ik onder meer de realisatie van de woningbouwproductie nog verder te versnellen, de energietransitie te faciliteren en de mogelijkheden om vooruit te lopen op de Omgevingswet nog verder te verbeteren. Inmiddels zijn op basis van de gewijzigde Crisis- en herstelwet de eerste twee ministeriële regelingen vastgesteld waarmee nieuwe gebieden aan bestaande experimenten zijn toegevoegd.
In totaal experimenteren bijna 200 gemeenten inmiddels met een bestemmingsplan verbrede reikwijdte waarmee vooruit gelopen wordt op het Omgevingsplan. Zo'n 60 à 70 gemeenten hebben

[1] Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.
[2] Kamerstukken II 2018/19, 35 256,
nr. 2

daadwerkelijk al resultaat geboekt en hebben een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte of een (voor)ontwerp vastgesteld.
Naar aanleiding van de motie van Verheijen is bij de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Crisis- en herstelwet is een beleidsregel opgesteld waarmee de betrokkenheid van gemeenteraden, provinciale staten en belanghebbenden wordt geborgd. De beleidsregel is gericht op de beoordeling van aanmeldingen van projecten of gebieden voor experimenten.
Bij de behandeling van het wetsvoorstel is op verzoek van de CU toegezegd om het toepassingsbereik van het projectuitvoeringsbesluit uit te breiden met energieprojecten. Via de 20e tranche uitvoering van het uitvoeringsbesluit geef ik hieraan uitvoering. Deze AMvB is in november bij de Eerste en TWeede Kamer voorgehangen.

3.2 Digitaal stelsel Omgevingswet

Introductie
Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een samenhangend geheel met centrale en decentrale componenten die met elkaar samenwerken. Daarvoor is niet alleen een werkende Landelijke voorziening (DSO-LV) nodig. Onder de motorkap is het DSO een geordend, verbonden en samenhangend stelsel van digitale voorzieningen, standaarden, gegevens, bronnen en afspraken in de keten.
Ontwikkeling van het DSO is complex en kostbaar. Bovendien is de wet- en regelgeving nog volop in ontwikkeling. Om het project inhoudelijk, financieel en organisatorisch goed te beheersen, gebeurt de ontwikkeling in fasen. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is de dienstverlening vergelijkbaar met het huidige niveau. Na inwerkingtreding van de wet wordt het DSO gefaseerd verder ontwikkeld. Stapsgewijs worden mogelijke nieuwe componenten onderzocht op haalbaarheid en kosten en baten. Besluitvorming over vervolgstappen vindt plaats in het bestuurlijk overleg van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen.

Opleveren en afbouwen
Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het noodzakelijk dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel is. In het Bestuursakkoord van 2015 is de afspraak gemaakt dat het DSO-LV 1 jaar voor inwerkingtreding beschikbaar is, zodat overheden een jaar lang de tijd hebben om met hun lokale systemen aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen. Deze doelstelling wordt gehaald. Hierop vooruitlopend is een betaversie van de landelijke voorziening beschikbaar gesteld.

DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd: eind 2019 de versie die voldoende gereed is voor aansluiten, vullen en oefenen en het basisniveau 2020. Met het basisniveau staat er een werkend stelsel conform de eisen die door de opdrachtgever zijn gesteld. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd gezagen en leveranciers op tijd kunnen starten met hun voorbereidingen. Om DSO-LV goed te kunnen gebruiken is er content nodig. Daarvoor is het nodig dat bevoegd gezagen aan de slag gaan met bijvoorbeeld het maken van toepasbare regels voor vragenbomen en gaan annoteren zodat regels op een locatie te vinden zijn. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, kunnen ook gebruikt worden om DSO-LV te verbeteren.

Oplevering DSO-LV voor aansluiten, vullen en oefenen (eind 2019)
Deze oplevering van DSO bevat de noodzakelijke functionaliteit om met name als Bevoegd Gezag te kunnen werken met DSO:

- Kunnen koppelen van voorzieningen met DSO-LV
- Kunnen oefenen met DSO
- Kunnen produceren met DSO: de eerste productie inhoud van DSO, die in lokale systemen gemaakt wordt, kunnen opslaan, zoals de omgevingsregeling, de omgevingsverordening, vragenbomen, begrippen en de bruidsschat.
- Kunnen accepteren, beheren en exploiteren van de drie genoemde functionaliteiten door de beheerorganisaties.

In de loop van het eerste kwartaal 2020 zal er niet alleen een oefenomgeving beschikbaar zijn, maar ook een productie ‘live’ omgeving (ten behoeve van het publiceren van de omgevingsregeling, omgevingsverordening en omgevingsvisies), een demo-omgevingen een omgeving om koppelingen met DSO mee te realiseren en testen.

DSO-LV Basisniveau (2020)
In 2020 ligt de focus op gebruik. Vanuit de migratie- en implementatieopgave zal DSO, zowel de Landelijke Voorziening als de Keten, in toenemende mate gebruikt worden. Dit zal leiden tot inzichten en feedback op het gebied van onder andere gebruiksgemak, performance en beheer. 2020 zal daarmee in het teken staan van:

- Werken met DSO. Ondersteunen migratie en implementatie
- Doorontwikkelen en 'tweaken' DSO aan de hand van gebruik
- Uitbouw, waarbij prioriteit voor instrumenten afwijkvergunning en programma en de koppeling met LAVS (afhankelijk van positieve besluitvorming).

Verbeteringen voor de gebruiker
Bij de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2021 leveren we de landelijke voorziening van het DSO op: het nieuwe Omgevingsloket. Een nieuwe, centrale en uniforme ingang dat de bestaande digitale loketten - Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl - voor burgers en bedrijven vervangt door één ingang. Dit nieuwe Omgevingsloket levert minimaal dezelfde functionaliteiten als voorheen, maar dan geoptimaliseerd zodat het gebruiksvriendelijker, sneller en efficiënter is. Daarmee is de basis op orde. Of we dan al klaar zijn? Nee, de ambitie is veel groter. Samen met partijen zoals de VNG, IPO en Unie van Waterschappen onderzoeken we welke nieuwe mogelijkheden we kunnen toevoegen in de toekomst. Het DSO wordt dan stap voor stap uitgebouwd om die ambitie te realiseren.

Oriënteren, checken en aanvragen
Het nieuwe Omgevingsloket moet in de toekomst dé centrale plek worden waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving in samenhang te vinden is zoals de verschillende regels vanuit gemeente, provincie, waterschap en Rijk. Zo ontstaat voor burgers en bedrijven een compleet beeld van wat kan en mag in hun leefomgeving. Gebruikers oriënteren zich op de kaart en zien dan direct welke regels er op een plek gelden. En via slimme digitale vraag- en antwoordformulieren gaan zij na of er op die plek een vergunning of melding nodig is. Gebruikers dienen hun aanvraag of melding in met één klik op de knop. Het Omgevingsloket levert hem dan automatisch af bij de juiste overheidsorganisaties.

Meerwaarde van het nieuwe Omgevingsloket
Voor zowel gebruikers als overheid is er een duidelijke meerwaarde met de komst van het nieuwe Omgevingsloket én het vervangen van de drie huidige voorzieningen:

- Gebruikers raadplegen één voorziening in plaats van drie aparte voorzieningen;
- De overheid hoeft geen oude ICT up to date te houden en is daarmee bijvoorbeeld beter in staat cyberaanvallen te weren;
- Door het maken van toepasbare regels en het gebruik van standaarden communiceert de overheid in begrijpelijke (taalniveau B1) en eenduidige taal met burgers en bedrijven;
- Het nieuwe Omgevingsloket wordt gebouwd volgens de meest recente regels voor digitoegankelijkheid zodat ook mensen met een beperking hun weg kunnen vinden;
- Beleidsvoornemens zijn veel sneller te vertalen in de werking van het loket. Doorlooptijden tussen voornemen en realisatie worden verminderd;
- Het maakt het makkelijker om vanuit één overheidsgedachte te kunnen handelen en te werken vanuit een integrale benadering;
- Gebruiksvriendelijker omdat het Omgevingsloket gebouwd is vanuit het perspectief en verwachtingen van de burger en/of bedrijf en dit ook toetst bij gebruikers;
- Overheidsregels zijn door ze te voorzien van geo-coördinaten te koppelen aan een locatie;

- Burgers en bedrijven krijgen door de functie Regels op de Kaart houvast bij de vraag wat mag ik en wat moet ik? Dit vergroot de rechtszekerheid;
- Het overheidsbreed standaardiseren van achterliggende processen verbetert de effectiviteit en efficiency;
- Een open stelsel met open data en open source is de voorbereiding om straks nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Zo ondersteunen we de digitaliseringsagenda van het kabinet.
-

Door nu de basis te leggen voor de komende decennia, voort te zetten wat werkt, en verbeteren wat nodig is, besparen we bij inwerkingtreding direct al tijd en vergroten we de service

3.3 Implementatie

Minimale eisen bij inwerkingtreding

Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?[3]

1. Omgevingsvisie

- Per 1/1/21 hebben provincie en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[A].

2. Omgevingsverordening

- Per 1/1/21 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[B].

3. Projectbesluit

- Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.

4. Omgevingsplan

- Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[C].

5. Vergunningen & meldingen

- *Techniek*: Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen[D].
- *Indieningsvereisten* : Per 1/1/21 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.
- *Proces*: Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag[E.]
- *Beoordeling*: Per 1/1/21 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet[F].

[3] Deze bijlage is gebaseerd op de ontwerp-regelgeving in het Invoeringsspoor. Consultatiereacties, parlementaire behandeling en advisering door de Raad van State kunnen nog tot kleine aanpassingen leiden.

A **Omgevingsvisie**

Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

B **Omgevingsverordening**

Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

C **Wijziging Omgevingsplan**

Een wijziging van een Omgevingsplan wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV.

D **Ontvangen aanvraag of melding**

Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM).

E **Beoordelingstermijn**

Beoordeling van een aanvraag vindt binnen 8 weken plaats voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

F **Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning**

De beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voldoet tenminste aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

3.3.2 Samenvatting rapport monitor Implementatie bevoegde gezagen

De voortgang van de implementatie bij de afzonderlijke overheden in het land wordt al enkele jaren gemeten met een vragenlijst onder de projectleiders van de Omgevingswet bij de verschillende overheidsorganisaties. Daarmee werd tot nu toe op globaal niveau in beeld gebracht hoe de betrokken projectleiders de voortgang in de eigen organisatie inschatten.

De methodiek van deze monitor is in de afgelopen maanden aangepast. De eerder genoemde "lijst minimale eisen" geeft een heldere afbakening van wat overheden moeten kunnen of geregeld moeten hebben op het moment dat de wet in werking treedt. Om te bepalen of organisaties klaar zijn voor inwerkingtreding is daarom gemeten hoe ver organisaties met het voorbereiden van de 5 criteria op de lijst. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de data die vanuit systemen of registraties beschikbaar is. Alleen wanneer dat noodzakelijk is zijn gegevens bij projectleiders uitgevraagd. De gegevens zijn verzameld in augustus en september van 2019. Dat betekent dat organisaties op dat moment nog 16 maanden de tijd hadden om alle noodzakelijke acties uit te voeren. Ook is het zo dat overheden nog niet alle voorbereidingsstappen kunnen zetten in deze fase. Zo is nog niet alle wetgeving gereed en kan vanaf 2020 worden aangesloten op DSO.

De respons op het enquête-onderzoek is hoog. Van de 355 gemeenten deden er 250 mee. Elf van de twaalf provincies respondeerden en bij de waterschappen en het rijk was de respons 100%. Anders dan bij de voorgaande monitors worden de resultaten worden weergegeven voor de hele populatie (respons én non-respons)

In de monitor wordt weergegeven of een organisatie klaar is met de voorbereidingen, of ze aan de slag zijn of dit van plan zijn (in voorbereiding) of dat dat nog onbekend is. Die laatste categorie bestaat uit de organisaties die aangeven dat ze het nog niet in beeld hebben en de organisatie die de enquête niet hebben ingevuld.

Criterium 1 Omgevingsvisie

Criterium	**Rijk** (1)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevingsvisie		67% Voldoet	NVT	NVT
	100% In voorbereiding	33% In voorbereiding		

Voor de o*mgevingsvisie* geldt dat de voorbereidingen goed lopen. Het Rijk en de provincies, die voor 2021 een omgevingsvisie moeten publiceren, werken hier allen aan en zullen die op tijd kunnen publiceren. (voor 2021 mag nog via ruimtelijke plannen).

Criterium 2 *Omgevingsverordening*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevings verordening	NVT	92% In voorbereiding	NVT	NVT
		8% Nog onbekend		

De omgevingsverordening is door 67% van de provincies al inhoudelijk voorbereid. De provincies lopen een gezamenlijk traject rondom het implementeren van de nieuwe standaarden en het aanpassen van de software. De techniek om deze via LVBB te ontsluiten is nog niet beschikbaar. 92% is bezig met het aanschaffen of aanpassen van de daarvoor benodigde systemen. Het IPO is positief over tijdig realiseren ALS techniek op tijd klaar is.

Criterium 3 *Projectbesluit*

Criterium	**Rijk** (5)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Projectbesluit	100% In voorbereiding	75% In voorbereiding	90% In voorbereiding	NVT
		25% Nog onbekend	10% Nog onbekend	

Rijk, provincies en waterschappen zullen, indien ze na 1-1-2021 een *projectbesluit willen* vaststellen, dit conform de regels van de nieuwe wet moeten kunnen opstellen en vaststellen. Dit vergt vooral voorbereidingen in de sfeer van processen en samenwerking. Het overgrote deel van de organisaties is hier mee gestart. Voor het publiceren van het projectbesluit is men afhankelijk van de tijdige beschikbaarheid van de techniek. Vanwege het later beschikbaar komen van de STOP standaard wijzen zowel de provincies als de waterschappen er op dat er weinig tijd is om de systemen in te regelen.

Criterium 4 *Omgevingsplan*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevingsplan	NVT	NVT	NVT	68% In voorbereiding
				32% Nog onbekend

Hoewel het voor gemeenten niet verplicht is bij inwerkingtreding een nieuw omgevingsplan op te stellen (dit ontstaat van rechtswege) moeten zij wijzigingen in het plan wel conform de eisen van de Omgevingswet kunnen doorvoeren. Daarvoor moeten procesmatige zaken geregeld worden en technische aanpassingen. Een groot deel van de gemeenten (68%) is gestart met het ontwikkelen van de processen of is dit van plan. De VNG ontwikkelt een werkend (voorbeeld)plan voor haar leden. Het is technisch nog niet mogelijk om omgevingsplannen te ontsluiten via LVBB en DSO. Veel gemeenten zijn gestart met de voorbereidingen hiervoor maar voor een deel is dit nog niet in beeld. Daarvoor worden de regionale implementatie ondersteuners ingezet.

Criterium 5 *Aanvragen van vergunningen en meldingen*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Vergunningen & meldingen				
Techniek	88% In voorbereiding	83% In voorbereiding	100% In voorbereiding	63% In voorbereiding
	12% Nog onbekend	17% Nog onbekend		37% Nog onbekend
Indieningsvereisten	NVT	50% In voorbereiding	100% In voorbereiding	58% In voorbereiding
		50% Nog onbekend		42% Nog onbekend
Proces			5% Voldoet	1% Voldoet
	100% In voorbereiding	92% In voorbereiding	95% In voorbereiding	66% In voorbereiding
		8% Nog onbekend		33% Nog onbekend
Beoordeling			5% Voldoet	1% Voldoet
	100% In voorbereiding	83% In voorbereiding	90% In voorbereiding	64% In voorbereiding
		17% Nog onbekend	5% Nog onbekend	35% Nog onbekend

Alle bestuurslagen hebben te maken met het aanvragen van vergunningen en meldingen. Een groot deel van de organisaties is gestart met de technische voorbereidingen. De gemeenten duiden de voortgang als *in scope*. Er is ondersteuning in de vorm van masterclasses en een marktverkenning. Niet alle provincies zijn van plan hiervoor software aan te schaffen, omdat de omgevingsdiensten deze taken voor hen uitvoeren. De provincies die het wel aangaat zijn de gestart met de opdrachtverlening. De waterschappen willen hier extra aandacht aan besteden omdat 40% nog moet starten met de feitelijke voorbereidingen. Ook alle rijkspartijen zijn begonnen met de voorbereidingen op het gebied van de techniek voor vergunningsaanvragen en meldingen.

Het verschilt per bestuurslaag welke inspanning noodzakelijk is voor het beschikbaar stellen van de indieningsvereisten. De rijksregels onder de Omgevingswet worden uitgewerkt in toepasbare regels en dat geldt ook voor de zogenaamde bruidsschat. Voor gemeenten en provincies geldt dat ze aanvullend eigen regels beschikbaar moeten stellen. Hiervoor wordt het ondersteuningsaanbod beter in beeld gebracht door de VNG. De provincies trekken zo veel mogelijk samen op.

Het gros van de organisaties is gestart met het aanpassen van processen voor behandeling van vergunningen meldingen in lijn met de eisen van de Omgevingswet. Een belangrijk onderdeel daarbij is het maken van afspraken met andere overheden. Vanwege de inzet op de interne voortgang is daar soms minder aandacht voor. Daarop wordt de komende tijd extra aandacht gevestigd.

In iedere monitor wordt gevraagd of de organisatie verwacht op tijd klaar te zijn als zij met de huidige inspanningen verder gaat. Het overall beeld is dat van alle organisaties 68% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn. Daarvoor is bij het merendeel van de organisaties wel meer inspanning nodig dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% verwacht dat ze het niet gaan halen en 4% weet het niet. Gezien het grote aantal gemeenten in de populatie bepalen deze organisaties een groot deel van het gemiddelde.

	Rijk (11)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Ik heb er vertrouwen in dat we met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn	27%	17%	43%	16%
Op tijd maar we zullen meer moeten doen. Dit zijn we aan het organiseren	45%	67%	48%	34%
Op tijd maar we zullen meer moeten doen. Dit moeten we nog organiseren	9%	8%	10%	14%
Ik denk niet dat het lukt				3%
Ik weet het niet	18%			4%
Geen deelname		8%		30%

3.3.3 Nationale omgevingsvisie

Het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is op 20 juni 2019 verschenen (Kamerstuk 34 682, nr.27). De ontwerp-NOVI is de langetermijnvisie van het kabinet op een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving, zoals bedoeld in de Omgevingswet. De ontwerp-NOVI benoemt nationale belangen en opgaven in de fysieke leefomgeving, welke in samenhang met elkaar worden afgewogen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten: ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's en toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. De NOVI geeft richting, helpt om dilemma's af te wegen en in samenhang keuzes te maken. Daarbij is het streven te werken als één overheid, samen met andere overheden en met betrokkenheid van bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, wetenschap en inwoners van ons land.

Voorafgaand aan de ontwerp-NOVI was in een Algemeen Overleg op 24 april 2019 met Tweede Kamer over de hoofdlijnen van de NOVI gesproken op basis van het in 2018 verschenen Kabinetsperspectief Nationale Omgevingsvisie (Kamerstuk 34 682, nr. 6). De uitkomsten van dat AO en de in vervolg daarop aangenomen moties (Kamerstuk 34 682, nrs. 10 tot 24) zijn meegenomen in het Ontwerp.
De ontvangen zienswijzen in de periode van terinzagelegging van 20 augustus tot 30 september 2019 zullen worden betrokken bij de vaststelling van de definitieve NOVI, die vergezeld zal gaan van een Nota van Antwoord. Voor de vastgestelde NOVI is ook de oogst van belang van het maatschappelijke debat daarover dat na het verschijnen van de Ontwerp-NOVI is doorgegaan. In het Algemeen Overleg op 7 november 2019 is de Ontwerp-NOVI besproken. Ik heb de Tweede Kamer twee brieven toegezegd, een over haar formele betrokkenheid bij de vaststelling van de Omgevingsvisie en over de uitvoering van de motie Ronnes[1], en een over rijkssturing in de NOVI. Een VAO moet nog plaatsvinden, op het moment van schrijven van deze brief is daarvoor nog geen datum vastgesteld.

De uiteindelijke Nationale Omgevingsvisie blijft een continu proces waarin het Rijk en alle partners werken aan de ontwikkeling van Nederland. In de ontwerp-NOVI is beschreven hoe keuzes worden gemaakt. In een uitvoeringsagenda bij de vastgestelde NOVI zal dit verder worden uitgewerkt. Mijn inzet bij de uitvoering en het maken van afspraken daarover is aan te sluiten op of bij huidige overlegstructuren, en het voorkomen van nieuwe circuits. Belangrijke uitvoeringsinstrumenten zijn Omgevingsagenda's en NOVI-gebieden.
Omgevingsagenda's koppelen gemeentelijke, provinciale en nationale visies, en werken dat gebiedsspecifiek uit. Met omgevingsagenda's wordt al een begin gemaakt. Voor NOVI-gebieden wordt in projecten en programma's gewerkt aan grote, geïntegreerde opgaven die essentieel zijn voor Nederland als geheel. Wij werken dit instrument uit zodat we gelijk met vaststellen NOVI, van start kunnen met een aantal gebieden.

Mijn streven is, de vastgestelde NOVI in het voorjaar van 2020 te publiceren. Daarna wil ik jaarlijks voor de zomer een NOVI-event beleggen en de Kamer in een voortgangsbrief informeren over de uitvoering. In het voorjaar van 2021 volgt een eerste aanpassingsmogelijkheid, en in 2023 een eerste evaluatie, mede op basis van de tweejaarlijkse NOVI-monitor.

Programma
Aan de slag met de
Omgevingswet

Halfjaarrapportage september 2019

Monitor Invoering Omgevingswet

Colofon

Document	Halfjaarrapportage Monitoring Invoering Omgevingswet september 2019
Datum	6-11-2019
Versie	1.0
Opsteller	Interbestuurlijke Monitoringoverleg Invoering Omgevingswet

Halfjaarrapportage september 2019

Monitor Invoering Omgevingswet

Inhoud

Algemeen overzicht 6
Algemeen overzicht stand per criterium 6

Inleiding 10
Monitor Invoering Omgevingswet 10
Rapportage aan de hand van concrete criteria 10
Leeswijzer 12

Criterium 1: Omgevingsvisie 15
Indicator inhoud 16
Indicator publicatie 17

Criterium 2: Omgevingsverordening 19
Indicator inhoud 20
Indicator techniek 21
Indicator publicatie 21

Criterium 3: Projectbesluit 23

Criterium 4: Omgevingsplan 27
Indicator proces 28
Indicator techniek 29

Criterium 5: Vergunningen en meldingen 31
Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen – techniek 33
Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten 35
Indicator inhoud 36
Indicator techniek 36
Indicator publicatie 37
Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces 39
Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen – beoordeling 42

Bijlage - Tabel stand per criterium in percentages 45

Algemeen overzicht

Algemeen overzicht stand per criterium

Samenvatting Q3 2019

CRITERIUM	RIJK (Wisselend tussen 1 en 9)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
1 Omgevingsvisie	100%	67% 33%		
2 Omgevingsverordening		92% 8%		
3 Projectbesluit	100%	75% 25%	90% 10%	
4 Omgevingsplan				68% 32%
5 Vergunningen & meldingen				
5.1 Techniek	88% 12%	83% 17%	100%	63% 37%
5.2 Indieningsvereisten		50% 50%	100%	58% 42%
5.3 Proces	100%	92% 8%	5% 95%	1% 66% 33%
5.4 Beoordeling	100%	83% 17%	5% 90% 5%	1% 64% 35%

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend N.v.t.

Algemeen beeld gemeenten

De VNG heeft met grote interesse kennisgenomen van de uitkomsten van de voortgangsmonitor. Het beeld komt overeen met hetgeen wij ervaren in onze dagelijkse praktijk en contacten met gemeenten. We zien een toenemend besef bij gemeenten van de volledigheid van de opgaven waar zij voor staan. En dit leidt in veel gevallen ertoe dat zij moeten opschalen in activiteiten en inzet, wat op grote schaal in werking is gezet door de gemeenten. Gemeenten krijgen een steeds scherper beeld wat ze te doen hebben. Om hen hier ook gerichter op te ondersteunen, zijn in samenwerking met ADS de Regionale Implementatie Ondersteuners (RIO's) in het in leven geroepen.

Een specifieke uitkomst van deze monitor waarop de RIO's direct ingezet gaan worden, is de groep gemeenten die heeft aangegeven het niet te kunnen of willen oppakken en de groep gemeenten die denkt niet tijdig klaar te zijn. We onderzoeken wat daar speelt en zullen inzetten op bewustwording met gerichte ondersteuning. Daarnaast zien we dat de beschikbare capaciteit een breed ervaren knelpunt is bij gemeenten richting de inwerkingtreding van de wet. Vanuit de VNG zullen we zowel op bestuurlijk als management en organisatorisch niveau dit onder de aandacht brengen.

Een ander aandachtspunt bij gemeenten blijft het DSO. Tegelijkertijd merken we dat de kennis over het DSO mede door initiatieven van de VNG groeit en gemeenten wel de noodzakelijke stappen zetten om tijdig gereed te zijn om aan te sluiten op het DSO.

Verder zullen we in het komende jaar de samenwerking in de keten, zowel met de overige bevoegd gezagen als met onze uitvoeringsinstanties zoals de omgevingsdiensten onder de aandacht blijven brengen. In de voortgangsmonitor onder omgevingsdiensten, geven de omgevingsdiensten aan met ongeveer 30% van de gemeenten afstemming te hebben over de uitvoering van de Omgevingswet. In de RIO aanpak zal nagegaan worden hoe we hierop kunnen intensiveren. Daarnaast blijven we ketensamenwerking actief ondersteunen, o.a. met het concept van de omgevingstafel.

Algemeen beeld waterschappen

De voortgangsrapportage geeft een herkenbaar beeld van hoe de waterschappen er 16 maanden voor de beoogde datum van het in werking treden van de Omgevingswet voorstaan. Dat beeld bevestigt dat er bij de waterschappen nog het nodige moet gebeuren om op tijd aan de eisen die de wet stelt te voldoen, maar ook dat de waterschappen goed op koers liggen.

In de komende maanden zullen er vanuit de Unie van Waterschappen en vanuit initiatieven van waterschappen onderling de nodige producten worden opgeleverd die een impuls zullen geven aan de voortgang bij de waterschappen. Voorbeelden met betrekking tot de 'instrumenten' die in deze rapportage aan de orde komen zijn de 'Handreiking projectbesluit' van de Unie van Waterschappen, die eind 2019 beschikbaar komt, en hulpmiddelen die de waterschappen in staat te stellen om het in het kader van de Omgevingswet belangrijke aspect 'participatie' beter handen en voeten te geven.

Op basis van de resultaten van de waterschappen in deze monitor gaat de Unie van Waterschappen de nodige activiteiten richting diverse doelgroepen binnen de waterschappen ontplooien, waaronder de 'Programmamanagers Implementatie Omgevingswet' en de 'hoofden vergunningverlening en handhaving' van de waterschappen. Als onderdeel van dit traject zullen een aantal producten die in de afgelopen periode vanuit ADSMO, de Unie zelf en (groepen van) individuele waterschappen zijn ontwikkeld opnieuw onder de aandacht worden gebracht.

De belangrijkste aandachtspunten die de waterschappen signaleren zijn de afstemming met andere overheden en de afhankelijkheden die het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) met zich meebrengt. De afstemming met andere overheden wordt beïnvloed door de tijd die de interne implementatie van de Omgevingswet van alle overheden vraagt.

Wat betreft het DSO merken de waterschappen op dat datgene wat er nog moet gebeuren door externe factoren, namelijk het later beschikbaar komen van de benodigde standaarden en van DSO-LV, onder een behoorlijke tijdsdruk staat. Niet alle leveranciers van VTH- en regelbeheersystemen hebben hun software al gereed. En als het systeem eenmaal bij het waterschap in huis is (aangepast), moeten gebruikers worden opgeleid, moet het systeem worden gevuld, moet dit worden getest, moet dit op DSO-LV worden aangesloten, moet de interactie met DSO-LV worden getest e.d.

Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van (delen van het) DSO-LV later gaat plaatsvinden en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

Desalniettemin bevestigt de voortgangsmonitor het vertrouwen van de waterschappen dat het hen (met actieve ondersteuning door diverse partijen) gaat lukken tijdig aan de Omgevingswet te voldoen.

Algemeen beeld provincies
De laatste maanden hebben de provincies samen met hun ketenpartners veel geoefend (onder andere in Try-Outs) met bijvoorbeeld het ontsluiten van informatie via het DSO, het opstellen van toepasbare regels en het annoteren van een Omgevingsverordening. Dit oefenen geeft inzicht in de stappen die nog nodig zijn om op 1 januari 2021 klaar te zijn om met de wet te kunnen werken. Er zijn al veel stappen in de goede richting gezet, er zullen er nog veel moeten volgen. De inzet van provincies rond de implementatie van de wet blijft dat ook onverminderd groot. Provincies zoeken elkaar daarbij op en werken samen aan bijvoorbeeld de implementatie van de nieuwe standaarden en het opstellen van modelleerrichtlijnen.

Knelpunten kunnen ontstaan door de vertraging in het beschikbaar komen van de standaard voor publicatie van de Omgevingsverordening. De provincies moeten op 1 januari 2021 hun omgevingsverordening hebben vastgesteld en gepubliceerd via de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Hiervoor is geen overgangsrecht geregeld. Door de vertraging is er geen tijd meer om te oefenen met het ontsluiten van de verordening en geen ruimte om eventuele kinderziektes in systemen op te lossen. Het traject richting 1 januari 2021 is daarmee voor provincies haalbaar, maar afhankelijk van factoren waar zij geen invloed op hebben en dus kwetsbaar.

Algemeen beeld rijkspartijen
De rijkspartijen zien de implementatie van de Omgevingswet gestaag vorderen. Voor elke rijkspartij verschilt de opgave, doordat departementen en uitvoeringsorganisatie verschillende rollen en verantwoordelijkheden hebben.

Voor het aansluiten op het DSO-LV en de koppeling van het DSO aan werkprocessen is een gezamenlijke aansluitstrategie opgesteld die als leidraad wordt gebruikt voor het aansluiten en het aanpassen van de daaraan gekoppelde werkprocessen. Om dit goed te begeleiden is hier extra capaciteit opgezet. Komende tijd zullen partijen de aandacht meer gaan richten op het maken van onderlinge werkafspraken en met decentrale overheden om de vergunningverlening goed te laten verlopen vanaf 2021. Dit najaar verwachten partijen met elkaar een keuze te maken hoe zij wet- en regelgeving gedigitaliseerd kunnen gaan aanpassen vanaf de inwerkingtreding van de wet.

Inleiding

Monitor Invoering Omgevingswet

Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft in zijn taakstelling de opdracht gekregen de invoering van de Omgevingswet te monitoren[1]. Dit gebeurt vanuit het project Monitor Invoering Omgevingswet. In het project worden verschillende onderzoeken uitgevoerd en bronnen gevolgd om een beeld te krijgen van de voortgang van de invoering en de veranderingen die de wet binnen de overheid tot gevolg heeft. De monitor doet dit niet alleen voor de informatievoorziening van het Rijk, maar ook ter ondersteuning van de koepels van de gemeenten, provincies en waterschappen die de veranderopgaven bij hun leden faciliteren.

De monitorrapportage is in eerste instantie bedoeld voor de leden van het opdrachtgevend beraad (OGB) en de ProgrammaRaad van het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Zij kunnen de resultaten gebruiken voor het (bij)sturen van hun ondersteuningsinspanningen bij de implementatie van de wet. Daarnaast wordt met de monitorrapportage een bijdrage geleverd aan de monitorafspraken die de minister met de Tweede en Eerste Kamer heeft gemaakt.

De opzet van de voorliggende rapportage is op veel punten gewijzigd ten opzichte van eerdere halfjaarrapportages. De monitor richt zich de komende periode vooral op het volgen van de vraag hoe ver de bevoegde gezagen zijn met de voorbereidingen om op 1-1-2021 aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet te voldoen. De afgelopen maanden is een set criteria uitgewerkt die aangeven wat er op invoeringsdatum minimaal af dient te zijn om te voldoen aan de wet. De indicatoren die worden gemonitord zijn op deze criteria aangepast. Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat een aantal zaken die ten behoeve van de vorige rapportages werden gemonitord niet meer in deze rapportage terug te vinden zijn.

De transitie naar een succesvol werkende Omgevingswet omhelst weliswaar meer dan alleen kunnen voldoen aan de minimale criteria op invoeringsdatum. Echter gegeven het belang van een succesvolle start op de gewenste invoeringsdatum is er voor gekozen de monitoractiviteiten in de komende fase tot de invoeringsdatum vooral te richten op deze minimumvereisten.

Rapportage aan de hand van concrete criteria

Op 16 juni 2019 heeft de ProgrammaRaad van het programma Aan de slag met de Omgevingswet een set criteria vastgesteld waaraan de verschillende overheden op grond van de Omgevingswet minimaal dienen te voldoen. De criteria zijn in nauwe samenwerking met de koepels VNG, IPO, UvW en de veranderorganisatie voor de rijksinstanties tot stand gekomen. Alhoewel de koepels en de rijksinstanties hogere ambities hebben waarvoor de monitor op verzoek ook informatie verzameld, beperkt deze rapportage zich tot de vijf minimumcriteria. De minister heeft de Tweede en Eerste Kamer hierover geïnformeerd.

De vijf criteria zijn:

1. Per 1-1-2021 hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsvisie*')
2. Per 1-1-2021 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[2]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsverordening*')
3. Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen. (Dit criterium noemen we hierna '*Projectbesluit*')
4. Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[3]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsplan*')
5. Vergunningen en meldingen:
   - 5.1 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen[4]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - techniek*')
   - 5.2 Per 1-1-2021 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - indieningsvereisten*')
   - 5.3 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag[5]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - proces*')
   - 5.4 Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet[6]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - beoordeling*')

---

1 **Omgevingsvisie:** Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

2 **Omgevingsverordening:** Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

3 **Wijziging Omgevingsplan:** Een wijziging van een Omgevingsplan wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV.

4 **Ontvangen aanvraag of melding:** Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM).

5 **Beoordelingstermijn:** Beoordeling van een aanvraag vindt binnen 8 weken plaats voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

6 **Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning:** De beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voldoet tenminste aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

We rapporteren over alle overheden waarop een criterium van toepassing is. De monitor maakt gebruik van verschillende bronnen om te kunnen volgen of de verschillende overheden ook voor inwerkingtreding aan deze criteria voldoen. Daarbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van formele objectieve bronnen zoals geregistreerde aansluitingen op de verschillende DSO-LV onderdelen en officiële publicaties van omgevingsdocumenten. De gebruikte bron is in het vervolg van deze rapportage per indicator vermeld. Bij een aantal criteria maken we gebruik van een survey om dit in kaart te brengen. Deze survey wordt één maal per half jaar uitgezet onder de projectleiders en programmamanagers invoering Omgevingswet bij de verschillende overheden. Organisaties die niet deelgenomen hebben aan de survey worden meegeteld in de categorie 'nog onbekend'.

De meest recente ronde van de survey is eind augustus/begin september 2019 uitgevoerd. Deze survey had een respons van 70% onder gemeenten (250 uit 355), 100% onder waterschappen (21 uit 21) en rijkspartijen[7] (11 uit 11) en 92% onder provincies (11 uit 12). De resultaten van de survey zijn in een aparte rapportage[8] aan de koepels aangeboden.

Leeswijzer

De rapportage behandelt per criterium de mate waarin de verschillende overheden op het meest recente moment van meten voldoen. Aan het begin van ieder hoofdstuk is een schematisch overzicht opgenomen over de stand van zaken bij iedere bestuurslaag op het criterium waarop de voortgang wordt gemonitord. Sommige criteria worden met meerdere indicatoren gemeten. Ieder criterium/indicator bevat een grafische weergave die met maximaal drie kleuren de stand van zaken op dat criterium weergeeft. De kleuren zijn:

- **donkergroen:** dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag al voldoet;
- **lichtgroen:** dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag bezig zijn met voorbereidingen (zowel in uitvoering als gepland);
- **grijs:** het percentage overheden in de bestuurslaag dat nog niet aan de slag is om aan het criterium te voldoen of waar de monitor nog geen zicht heeft op de status.

Voor de meeste instrumenten geldt dat als een bevoegd gezag er mee wil kunnen werken steeds vier aspecten geregeld moeten zijn, die wij als indicatoren volgen:

- *inhoud*: Deze indicator geldt alleen voor de omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en de indieningsvereisten. We meten bij de visies en verordeningen het moment waarop het eindresultaat door het bestuur is vastgesteld en het besluit gepubliceerd is in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan. We veronderstellen dat de inhoud voldoet aan de wet op het moment van vaststellen door het orgaan. Bij de indieningsvereisten kijken we alleen naar het beschikbaar zijn van de daarvoor relevante toepasbare regels;
- *proces*: Deze indicator wordt gebruikt bij de criteria waarbij een organisatie straks iets moet kunnen (ze moeten in staat zijn om...). Dat gaat om proces in de brede zin. Je moet niet alleen je proces aangepast hebben, maar ook de kennis en competenties hebben om het te kunnen;

[7] De relevantie van de criteria voor de afzonderlijke rijkspartijen (betrokken departementen en uitvoeringsorganisaties) kan per organisatie verschillen in verband met hun verschillende taken en verantwoordelijkheden. Dit betekent dat ook de basis voor de vergelijking van de voltooiing per criterium voor rijkspartijen kan verschillen. Deze is bij sommige criteria minder dan de 11 rijkspartijen die gemonitord worden.

[8] Deze rapportage is ook te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

- *techniek*: de inhoud moet op de juiste wijze en conform de juiste standaarden in de landelijke voorziening (DSO-LV) kunnen worden ingevoerd, aangepast of opgehaald. Daarbij kijken we naar:
  - is de relevante standaard beschikbaar;
  - hebben de software leveranciers hun producten hierop aangepast ofwel kunnen overheden de beschikking hebben over de software die ze moeten gaan gebruiken (dit wordt niet in de monitor gevolgd);
  - hebben overheden de aangepaste software-oplossingen van hun leveranciers ook daadwerkelijk aangeschaft en geïnstalleerd of hebben de overheden op een andere manier de beschikking over de software;
  - hebben de overheden met succes een koppeling weten te maken met het DSO-LV.
- *publicatie*: het vastgestelde instrument moet - indien relevant - ook conform de juiste standaarden openbaar gemaakt worden.

Per criterium en per bestuurslaag kan het verschillen of het bevoegd gezag op 1-1-2021 al aan alle vier de aspecten moet voldoen.

Op het moment van verschijnen van de halfjaarrapportage was het voor de verschillende overheden voor een deel van de indicatoren per criterium nog niet mogelijk volledig aan de indicator of het criterium te voldoen vanwege het feit dat de oplevering van relevante onderdelen van de DSO-LV pas later in de tijd gepland staat. Bij de criteria en indicatoren waar dit speelt staat dat duidelijk aangegeven.

De afzonderlijke indicatoren per criterium zijn in de samenvattende overzichten aan het begin van ieder hoofdstuk gecombineerd tot één score voor het criterium. Hiervoor is per overheidsorganisatie gekeken aan hoeveel van de indicatoren van het criterium al wordt voldaan. Alleen als een organisatie op alle indicatoren voldoet, wordt dit in de totaalscore voor het criterium als donkergroen aangegeven. Bij ontbreken van één of meer 'completes' is dit zichtbaar als lichtgroen. En indien op nog geen enkele indicator zekerheid over of inzicht in de status bestaat, verschijnt deze organisatie in de totaalscore voor het criterium als grijs.

Per criterium hebben de betrokken koepels de monitorresultaten beoordeeld. Hun duiding van de uitkomsten is telkens opgenomen binnen kaders met een groene achtergrond zoals ook voor dit kader is gebruikt.

Lezers kunnen meer achtergrondgegevens, dwarsdoorsneden, analyses en onderliggende onderzoeksrapporten terugvinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek

CRITERIUM 1:
OMGEVINGSVISIE

Een vastgestelde omgevingsvisie is op invoeringsdatum alleen relevant voor Rijk en provincies. Criterium 1 luidt daarom:

> Per 1-1-2021 hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1].

De Omgevingswet geeft gemeenten weliswaar ook een plicht tot het opstellen van een omgevingsvisie, maar deze hoeft nog niet op 1-1-2021 te zijn vastgesteld en gepubliceerd.

STATUS	RIJK (1)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium	100%	67% 33%		
Inhoud	100%	67% 33%		
Publicatie	100%	67% 33%		

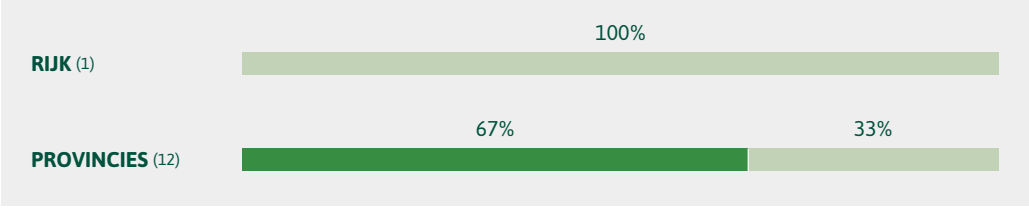
Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

Indicator inhoud

In hoeverre het Rijk en de provincies bezig of klaar zijn met het opstellen en vaststellen van omgevingsvisie wordt gemeten aan de hand van de vastgestelde en ter inzage gelegde visies die deze organisaties publiceren via officiële bekendmakingen en ruimtelijkeplannen.nl.

Er wordt niet apart gemonitord of de vastgestelde en gepubliceerde visies ook inhoudelijk voldoen aan artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. De organisatie zelf is verantwoordelijk voor de inhoud.

Grafiek C1.1: *Vastgestelde en/of in voorbereiding zijnde omgevingsvisies*

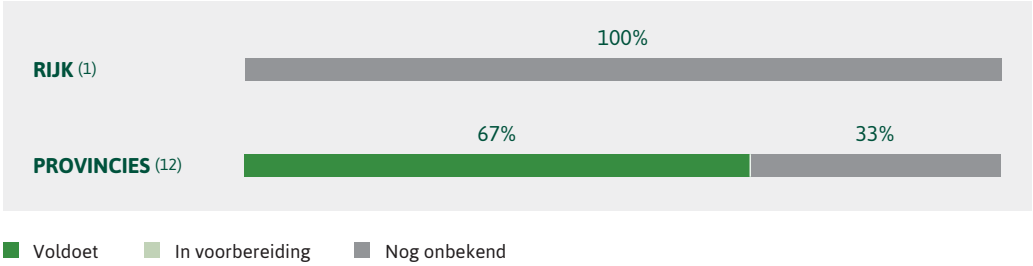

Indicator publicatie

Per 1-1-2021 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1-1-2021 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

We meten bij deze indicator de publicatie van omgevingsvisies op ruimtelijkeplannen.nl. Dit geeft het volgende beeld:

Grafiek C1.2: Op ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerde omgevingsvisies

Duiding rijkspartijen
Door het Rijk wordt een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. De ontwerp-NOVI is tussen augustus en september 2019 samen met het Milieueffectrapport NOVI (PlanMER) ter inzage gelegd via o.a. ontwerpnovi.nl en er zijn zienswijzen ingediend. Naar verwachting wordt de NOVI in het voorjaar van 2020 definitief en treedt deze inwerking.

Duiding provincies
Alle 12 provincies zijn bezig met een visie conform de OW of hebben deze al vastgesteld. Publicatie van een al vastgestelde visie mag nog op de huidige manier plaatsvinden via Ruimtelijkeplannen.nl. Daarmee is er geen afhankelijkheid van nieuwe techniek en is de verwachting dat alle provincies aan dit criterium zullen voldoen op 1-1-2021.

CRITERIUM 2:
OMGEVINGSVERORDENING

Criterium 2 is alleen van toepassing op de provincies en luidt:

> Per 1-1-2021 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

Dit criterium kent drie componenten die we monitoren: (1) De vaststelling van de inhoud, (2) de technische mogelijkheden om de verordening via de DSO-LV te kunnen ontsluiten en (3) de feitelijke publicatie van de verordening.

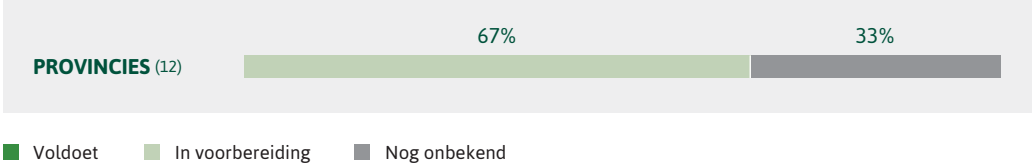
STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium		92% 8%		
Inhoud		67% 33%		
Techniek		92% 8%		
Publicatie		100%		

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

Indicator inhoud

De indicator inhoud van het criterium Omgevingsverordening stelt dat de omgevingsverordening door Provinciale Staten op 1-1-2021 vastgesteld moet zijn en het besluit moet als officiële publicatie gepubliceerd zijn in het elektronische publicatieblad. De meeste provincies hebben al wel een geactualiseerde versie van de omgevingsverordening vastgesteld en gepubliceerd. Deze verordeningen voldoen echter nog niet (volledig) aan de eisen van de Omgevingswet.

Grafiek C2.1 Vastgestelde of in voorbereiding zijnde omgevingsverordeningen

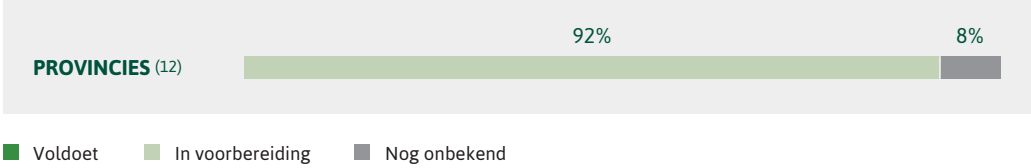

Indicator techniek

De indicator techniek monitort (1) de standaard beschikbaar is, (2) leveranciers deze standaard met succes in hun systemen hebben verwerkt zodat provincies in staat zijn de nieuwe techniek te kunnen gaan gebruiken, (3) de provincies ook daadwerkelijk regelen dat ze de nieuwe techniek kunnen gebruiken en (4) de provincies met succes in staat zijn om zijn op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB).

De standaard voor het publiceren van omgevingsdocumenten, STOP/TPOD is recent vastgesteld (versie 0.98-kern). Leveranciers van plansystemen kunnen daardoor inmiddels hun producten daarop aanpassen. Omdat de landelijke voorziening nog niet officieel beschikbaar is, is het momenteel nog niet mogelijk om op de techniekindicator d volledige score te halen. In de survey vragen we naar de mate waarin provincies bezig zijn met het doorvoeren van de benodigde aanpassingen in de techniek i.c. het aanschaffen / aanpassen van de daarvoor benodigde systemen. Dit gaf het volgende beeld over de mate waarin provincies inmiddels de techniek op orde hebben:

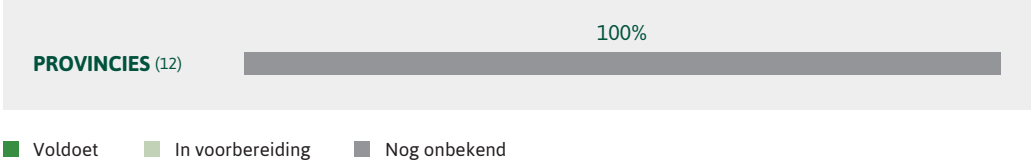
Grafiek C2.2: Mate waarin provincies de techniek op orde hebben om omgevingsverordeningen te kunnen publiceren via DSO LV-BB

Indicator publicatie

De indicator publicatie geeft aan of de vastgestelde verordening als officiële publicatie is gepubliceerd via de landelijke voorziening (LVBB). Dit is alleen mogelijk als aan alle onderdelen van de indicator techniek is voldaan. De landelijke voorziening waarop de verordeningen kunnen worden gepubliceerd zal echter niet voor maart 2020 beschikbaar zijn. Nog geen enkele provincie kan daarom geheel aan deze indicator voldoen.

Grafiek C2.3: Mate waarin provincies hun omgevingsverordening hebben gepubliceerd via de Landelijke Voorziening (LVBB)

Duiding provincies
Alle provincies zijn bezig met de actualisatie (Omgevingswet-proof maken) van omgevingsverordeningen.

Er loopt een gezamenlijk traject om de nieuwe standaarden te implementeren, modelleerrichtlijnen op te stellen en software hierop aan te passen. De vertraging van de oplevering van de standaard heeft een sneeuwbaleffect (technische aanpassingen die ook vertraagd zijn) waaraan voor provincies risico's kleven: er is geen tijd meer om met publicatie van de omgevingsverordening te oefenen.

Leveranciers kunnen nu pas hun software aanpassen. Op het moment dat de techniek voor publicatie in productie komt (naar verwachting 31 maart 2020) zullen provincies direct hun ontwerpverordening moeten publiceren. Dit geeft weinig ruimte voor het verhelpen van eventuele kinderziektes in de systemen van zowel DSO-LV als de systemen van leveranciers. Als de standaarden stabiel blijken te zijn, zodat leveranciers hun software gereed kunnen maken, is de verwachting dat alle provincies per 1-1-2021 hun vastgestelde Omgevingsverordening kunnen publiceren.

CRITERIUM 3:
PROJECTBESLUIT

Criterium 3 is van toepassing op rijkspartijen, provincies en waterschappen en luidt:

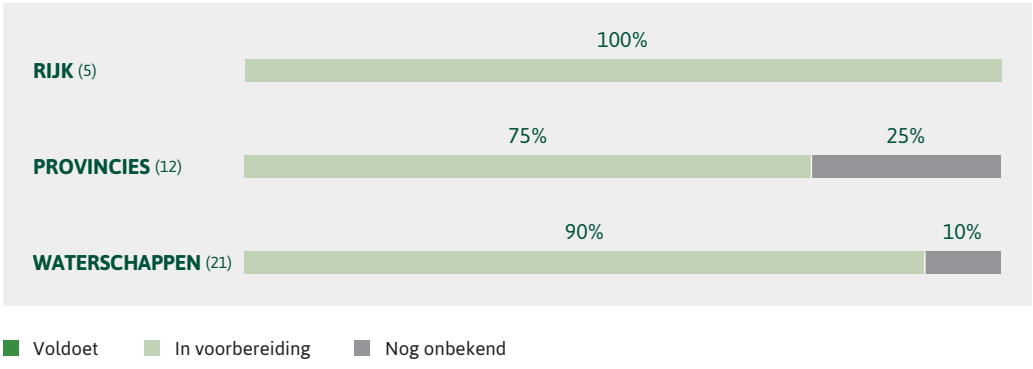
> Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.

STATUS	RIJK (5)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (-)
Criterium	100%	75% 25%	90% 10%	

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend N.v.t.

Voor dit criterium is op de invoeringsdatum alleen de indicator voor proces van belang. Van een rijksinstantie, provincie of waterschap wordt verwacht dat als men na de invoeringsdatum van de wet een projectbesluit moet nemen, men in staat is om dit conform de regels van de nieuwe wet op en vast te stellen. Hiervoor dienen werkprocessen en samenwerkings-arrangementen te worden aangepast. Voor het monitoren van de proces-indicator maken we gebruik van de halfjaarlijkse survey. Dit gaf het volgende beeld over de stand per bestuurslaag op het inrichten en aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten:

Grafiek C3.1: Mate waarin provincies, rijkspartijen en gemeenten bezig zijn met het inrichten en/of aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten

Duiding rijkspartijen
100% van de rijkspartijen die gaan werken met het projectbesluit zijn gestart met voorbereidingen te treffen om goed te kunnen werken met dit instrument. Een deel heeft handreikingen opgesteld voor hun eigen werkterrein of is daar nog mee bezig; er zijn diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd en er wordt onderling gesproken over wat dit nieuwe instrument voor hun manier van werken betekent.

Duiding provincies
Alle provincies zijn bezig met het inrichten van de processen die nodig zijn om een projectbesluit op- en vast te stellen. Voor publicatie van deze besluiten zijn provincies opnieuw afhankelijk van de oplevering van standaarden en de aanpassing van de software door leveranciers.

Duiding waterschappen
90% van de waterschappen heeft het aanpassen van de processen rond het projectbesluit aan de nieuwe regels van de Omgevingswet in voorbereiding, 10% moet daaraan nog beginnen. Omdat de definitieve versie van de handreiking die de Unie voor het projectbesluit maakt aan het eind van 2019 verschijnt en er nog 16 maanden tot het in werking treden van de wet resteren is deze stand van zaken verklaarbaar en geen reden tot zorg. De waterschappen merken op dat de afstemming met andere overheden, die ook allemaal druk zijn met de implementatie van de Omgevingswet, een bijzonder punt van aandacht is.

De Handreiking projectbesluit van de Unie zal aan het eind van 2019 worden vastgesteld en daarna actief bij de waterschappen worden geïntroduceerd, onder andere via bijeenkomsten van het overleg van de programmamanagers Omgevingswet van de waterschappen (PIO). Dit zal naar verwachting tot een versnelling van het aanpassen van de processen rond het projectbesluit leiden.

Een belangrijk aspect van de processen rond het projectbesluit is participatie. Uit de monitor komt de behoefte aan verdere ondersteuning op dit aspect naar voren. Dit onderwerp heeft de volle aandacht. Zo besteedt de handreiking projectbesluit hier bijvoorbeeld aandacht aan en wordt door de waterschappen nagegaan of een traject kan worden gestart om ondersteunend materiaal te laten ontwikkelen. Ook in overleggen van het PIO en met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH) zal dit onderwerp nogmaals besproken worden.

Wat betreft de technische voorzieningen waarmee de waterschappen vastgestelde projectbesluiten via DSO-LV kunnen ontsluiten en publiceren, het ‘Regelbeheersysteem’, merken de waterschappen op dat datgene wat er nog moet gebeuren door externe factoren, namelijk het later beschikbaar komen van de benodigde standaarden en van DSO-LV, onder een behoorlijke tijdsdruk staat. Niet alle leveranciers hebben hun software al gereed, En als het systeem eenmaal in huis (of aangepast) is, moeten de gebruikers binnen de waterschappen worden opgeleid, moet het systeem worden gevuld, moet dit worden getest, moet dit op DSO-LV worden aangesloten, moet de interactie met DSO-LV worden getest e.d. Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van DSO-LV verder wordt vertraagd en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

CRITERIUM 4:
OMGEVINGSPLAN

Het vierde criterium waaraan dient te worden voldaan om vanaf de invoeringsdatum verantwoord te kunnen werken onder de Omgevingswet geldt alleen voor de gemeenten en luidt:

> Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
> De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (-)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (355)
Criterium				68% 32%
Proces				1% 58% 41%
Techniek				61% 39%

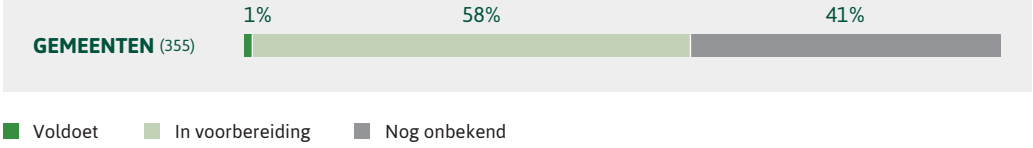
Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

De gemeenten hoeven op 1-1-2021 nog geen nieuw Omgevingsplan te hebben vastgesteld. De oude plannen en beheerverordening worden van rechtswege op die datum omgevingsplan. Wijzigingen op het van rechtswege tot stand gekomen omgevingsplan dienen vanaf 1-1-2021 wel conform de eisen van de Omgevingswet te kunnen worden doorgevoerd in dit plan. Het proces voor de aanpassing en de techniek om de aanpassing ook in de landelijke voorziening door te voeren moeten daardoor al wel vanaf de inwerkingtredingsdatum op orde zijn, voor zover de gemeente al per direct aanpassingen wil kunnen doorvoeren.

Indicator proces

De mate waarin gemeenten hun proces voor het aanpassen van omgevingsplannen al ontworpen en ingeregeld hebben wordt afgemeten aan de hand van surveyvragen aan de projectleiders en programmamanagers bij gemeenten. De grafiek geeft weer hoeveel gemeenten voldoen aan de indicator, ermee bezig zijn of waarbij het nog onbekend is:

Grafiek C4.1: Mate waarin gemeenten bezig zijn om processen voor het aanpassen van omgevingsplannen te organiseren.

Duiding gemeenten[9]
Wat betreft de inrichting of aanpassing van processen tot wijziging van het omgevingsplan zien we dat ca. 15% van de gemeenten aangeeft hier al mee gestart te zijn. Van deze groep heeft bijna de helft een plan opgesteld en bij 89% is geïnventariseerd welke processen geraakt worden. Ca. 43% van alle gemeenten geeft aan plannen te hebben om op dit thema nog aan de slag te gaan.

Dit element is dus bij het grootste deel van de gemeenten in scope richting de invoeringsdatum. Er zijn overigens geen gemeenten die aangeven dit niet van plan te zijn. Enkele gemeente geven hierbij aan dat zij de impact hiervan op de werkprocessen beperkt achten. Een gemeente verwoordt het als: *Wij hebben geen vastgelegde processen en werken op lokaal maatwerkniveau in een klein team. Dat werkt uitstekend en voldoet.*

Daarnaast is het zo dat dit criterium pas gaat spelen wanneer je als gemeente een wijziging gaat aanbrengen in het omgevingsplan. De kans dat dit per 1-1-2021 op grote schaal zal gaan plaatsvinden is klein en we zien dan ook dat gemeenten zich met name richten op de techniek die vereist is om dit te kunnen, zodat ze er technisch toe in staat zijn. Om gemeenten wel zo goed als mogelijk hierop voor te bereiden en te zorgen dat ze gereed zijn om dit te doen, ontwerpt de VNG een werkend proces voor het wijzigen van het Omgevingsplan. Dit kan door de gemeenten overgenomen worden en specifiek worden gemaakt voor de eigen context. Ook organiseert de VNG een leergang omgevingsplan, waarin dit element aan de orde komt.

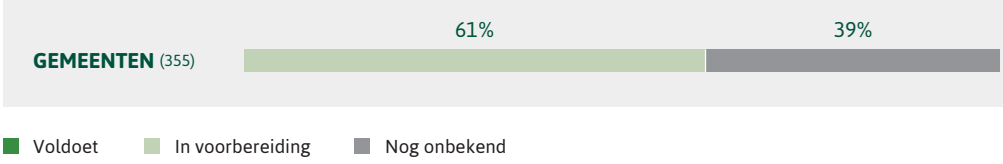
Indicator techniek

De indicator techniek volgt of een gemeente is aangesloten op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) en omgevingswetbesluiten kan publiceren. Een wijziging van een omgevingsplan moet daarvoor worden opgesteld met de STOP-TPOD standaard, worden bekendgemaakt via de LVBB en worden ontsloten via DSO-LV.

Het is op dit moment nog voor geen enkele overheidsorganisatie mogelijk om aan de indicator techniek van het criterium omgevingsplan te voldoen, omdat op het moment van meten het hiervoor relevante deel van de landelijke voorziening nog niet beschikbaar was.

Een stabiele versie van de standaard is inmiddels vastgesteld. Om te bepalen of de gemeenten al technisch in staat zijn om een wijziging van het omgevingsplan op de landelijke voorziening te publiceren volgen we het aantal gemeenten dat al met succes een aansluitingstraject heeft doorlopen op het DSO-LV. Zolang formeel aansluiten op de LVBB en ontsluiting via DSO-LV nog niet mogelijk is proberen we via de halfjaarlijkse survey zicht te houden op de voorbereidingen die de gemeenten hiervoor treffen. Bij de voorbereidende werkzaamheden beperken we ons tot het volgen van de aanpassing of aanschaf van systemen door overheden. Dat gaf het volgende beeld:

Grafiek C4.2: Mate waarin gemeenten de techniek op orde hebben om wijzigingen in het omgevingsplan via LVBB te publiceren en via DSO-LV beschikbaar te stellen

[9] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

We zien dat net iets meer dan 1/3e van de respondenten gestart is met het aanpassen en/of aanschaffen van software voor het opstellen, wijzigen en publiceren van omgevingsdocumenten. Hiervan heeft bijna driekwart een oriëntatie heeft uitgevoerd ten aanzien van de impact. Bij de helft is ook al een marktoriëntatie uitgevoerd en bij een kwart is de werving reeds gestart. Van de overige respondenten geeft net iets minder dan de helft aan van plan te zijn dit nog op te pakken en 1 op de 8 respondenten geeft aan dit nog niet te weten.[10]

Vanuit de VNG zal deze laatste groep van gemeenten benaderd worden om meer context te krijgen bij hun situatie en na te gaan hoe zij richting 1-1-2021 de benodigde stappen kunnen zetten. Vanaf najaar 2019 werken we vanuit de VNG en het programma Aan de slag met de Omgevingswet met Regionale Implementatie Ondersteuners. Zij zetten koplopers in voor inhoudelijke ontwikkeling, ondersteunen de gemeenten in de midden categorie met producten en implementatieondersteuning: gericht op het 'hoe' en bij de achterblijvers onderzoeken ze wat er speelt, in te zetten op bewustwording en hen mee te krijgen in verder ontwikkeling om tijdig gereed te zijn. De uitkomsten van dit voortgangsonderzoek vormen belangrijke input voor de Regionale Implementatie Ondersteuners en hun aanpak.

Het criterium 4 is een van de complexere criteria omdat het pas gaat gelden indien een gemeente een wijziging aanbrengt in het omgevingsplan, een zogenaamd als... dan... criterium. Dat neemt niet weg dat het van groot belang is dat gemeenten zich dit vroegtijdig realiseren en er op voorbereid zijn alvorens zij voornemens zijn een wijziging door te voeren.

We zien op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat dit thema in beeld is bij het overgrote deel van de gemeenten, waarbij de nadruk ligt op het technische element. Een logische benadering, aangezien de complexiteit rondom dit criterium met name zit op het aanpassen en/of aanschaffen van de benodigde software. Wel vormt de groep gemeenten die nog niet weten of zij aan de slag gaan met de software een aandachtspunt, welke vanuit de VNG opgepakt zal worden.

[10] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

CRITERIUM 5: VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

Het vijfde en laatste instrument waarmee de overheden meteen vanaf invoeringsdatum van de Omgevingswet moeten kunnen werken zijn de omgevingsvergunningaanvragen en meldingen. Het criterium is opgedeeld in een aantal subcriteria waaraan dient te zijn voldaan door alle overheden die als bevoegd gezag optreden voor de verwerking van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen.

Vergunningen en meldingen:

5.1 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen (subcriterium techniek).

5.2 Per 1-1-2021 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen (subcriterium indieningsvereisten).

5.3 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag (subcriterium proces).

5.4 Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet (subcriterium beoordeling).

De overall voortgang op deze subcriteria is als volgt:

STATUS	RIJK (8)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.1 Techniek				
Criterium	88% / 12%	83% / 17%	100%	63% / 37%
5.2 Indieningsvereisten				
Criterium		50% / 50%	100%	58% / 42%
Inhoud		100%	100%	100%
Techniek		50% / 50%	100%	58% / 42%
Publicatie		100%	100%	100%

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

STATUS	RIJK (9)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.3 Proces				
Criterium	100%	92% 8%	5% 95%	1% 66% 33%
Vergunnings-procedure	100%	92% 8%	5% 95%	1% 66% 33%
Advies inwinnen	89% 11%	83% 17%	4% 86% 10%	1% 60% 39%
5.4 Beoordeling				
Criterium	100%	83% 17%	5% 90% 5%	1% 64% 35%

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend N.v.t.

Hieronder wordt de voortgang op de vier subcriteria nader toegelicht.

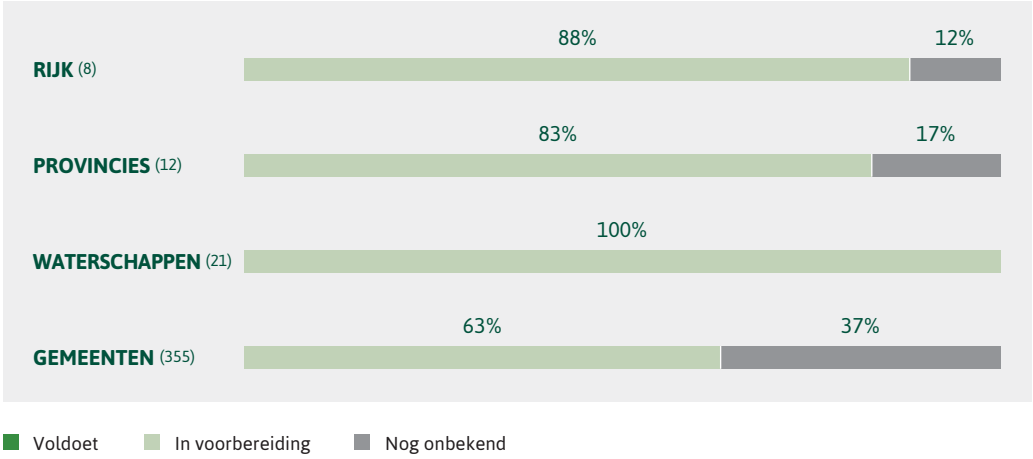
Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen – techniek

Vanaf de eerste dag dat de wet in werking is getreden moet een bevoegd gezag (of haar uitvoeringsorganisatie) via een aansluiting op de landelijke voorziening (DSO LV) vergunningaanvragen en meldingen uit het omgevingsloket kunnen ontvangen. Hiervoor is nodig dat men een aansluiting op het DSO-LV heeft waarmee de aanvragen en meldingen digitaal kunnen worden binnengehaald die voldoen aan de STAM-standaard. De STAM-standaard versie 0.9 is op 12-9-2019 vastgesteld. Overheden kunnen naar verwachting vanaf medio 2021 aansluiten op de landelijke voorziening.

Een organisatie voldoet aan indicator techniek wanneer deze succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening[11] of wanneer de uitvoeringsorganisatie waaraan zij de behandeling van vergunningen en meldingen hebben uitbesteed dit kan namens hen. In aanloop naar deze aansluiting volgen we de voorbereidingen die overheden treffen. Met behulp van de halfjaarlijkse survey proberen we inzicht te krijgen in hoeverre de overheden zich hierop voorbereiden door al wel de benodigde software aan te schaffen of aan te passen. De grafiek toont het aantal overheden dat voldoet aan de indicator techniek (dus succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening), bezig is met de voorbereiding of waarbij het nog onbekend is.

[11] Ook dit zal naar alle waarschijnlijkheid worden gevolgd aan de hand van het succes waarmee een overheid een test-bericht m.b.t. een vergunningaanvraag met bijlagen kan ontvangen en verwerken.

Grafiek C5.1: Mate waarin overheden bezig zijn de techniek die nodig is om vergunningen en meldingen te kunnen verwerken op orde te brengen.

Duiding gemeenten[12]

Ongeveer 29% van de gemeenten geeft aan al bezig te zijn met het aanpassen of aanschaffen van de software voor behandeling van meldingen en vergunningaanvragen. Bij 61% van deze groep heeft een oriëntatie van de impact plaatsgevonden. Net iets minder dan de helft heeft ook al een marktoriëntatie uitgevoerd. En bij 40% is de werving reeds gestart. Circa 31% van de gemeenten geeft aan weliswaar nog niet bezig te zijn, maar wel plannen te hebben om dit op te pakken. Er is één gemeente die aangeeft dit niet van plan te zijn. De VNG neemt contact op met deze gemeente om na te gaan wat de context hiervan is.

Over de gehele linie constateren we dat dit onderwerp bij gemeenten in scope is. Om te zorgen dat alle gemeenten tijdig gereed zijn, heeft de VNG een marktverkenning uitgevoerd die gemeenten kunnen raadplegen en verzorgt de VNG masterclasses over het DSO.

Duiding provincies

Ongeveer de helft van alle provincies is niet van plan software voor de behandeling van meldingen en vergunningen aan te passen of aan te schaffen. Dit heeft te maken met het feit dat deze taken zijn overgedragen aan de omgevingsdiensten. Omdat provincies er als eigenaar en opdrachtgever van omgevingsdiensten voor verantwoordelijk zijn dat ook daar de invoering van de Omgevingswet goed verloopt, voeren alle provincies gesprekken met hun omgevingsdiensten over de aansluiting op de landelijke voorzieningen. Provincies die ook zelf een aansluiting regelen, hebben geïnventariseerd wat de impact is van het via het DSO moeten ontvangen en afhandelen van vergunningaanvragen en meldingen en zijn bezig met de opdrachtverlening aan softwareleveranciers.

Duiding waterschappen

29% van de waterschappen heeft het systeem waarmee vergunningaanvragen en meldingen vanuit het DSO-LV kunnen worden ontvangen al in huis; de overige 71% heeft het aanpassen of aanschaffen van dit systeem in voorbereiding. Omdat het hier over het algemeen gaat om het aanpassen van bestaande systemen, en niet zoals bij de software voor projectbesluiten om nieuw te ontwikkelen systemen, gaat, is verklaarbaar dat de waterschappen met deze systemen verder zijn dan met het Regelbeheersysteem, de software voor onder andere het projectbesluit. Desalniettemin is er wel extra aandacht nodig. 40% van de groep van waterschappen die in voorbereiding is, moet namelijk feitelijk nog met dit aspect starten.

[12] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Voor het overige gelden hier voor een deel dezelfde opmerkingen als die de waterschappen bij de techniek voor het projectbesluit maakten. Het later beschikbaar komen van DSO-LV, zet het vervolgtraject onder tijdsdruk. Systemen kunnen nog niet op DSO-LV worden aangesloten, de interactie met DSO-LV kan nog niet worden getest e.d. Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van DSO-LV verder wordt vertraagd en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

Naar aanleiding van de constatering dat 40% van de groep van waterschappen die in voorbereiding is, feitelijk nog met het aanpassen of aanschaffen van dit systeem moet starten zal de Unie dit punt gaan bespreken in een bijeenkomst met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH). De Unie zal het punt ook nog een keer voorleggen aan het PIO.

Duiding rijkspartijen
Van de 11 rijkspartijen die bezig zijn zich voor te bereiden op het werken met de Omgevingswet moeten er ook 5 technisch in staat zijn om vergunningen en meldingen te kunnen ontvangen via het DSO-LV. 88% van de rijkspartijen is gestart of van plan om software aan te schaffen/passen. Uit de respons op de halfjaarlijkse survey kwam naar voren dat de helft van deze 88% is gestart. De rijkspartij (13%) die heeft aangegeven nog onbekend, is in gesprek met een andere rijkspartij om via hen vergunningaanvragen te laten verlopen, vanwege het geringe aantal te verwachten aanvragen.

Om de rijkspartijen een leidraad te bieden is er een gezamenlijke aansluitstrategie opgesteld als hulpmiddel bij het tijdig aansluiting en monitoren van de operationele voortgang vanuit de rijkspartijen. Verder vindt er regulier overleg plaats met de rijkspartijen om hen te ondersteunen.

Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten

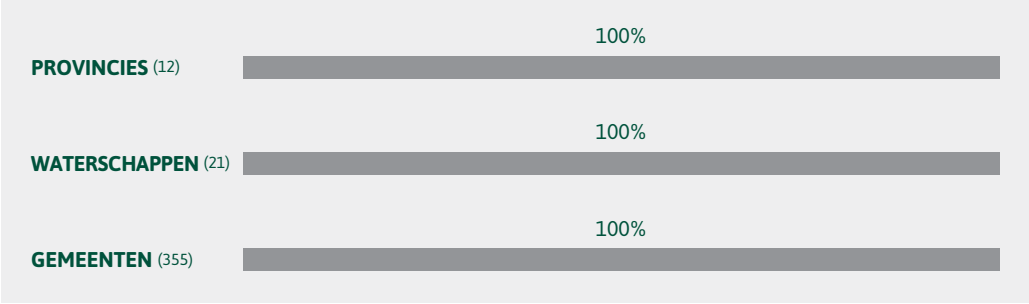
Dit criterium geldt alleen voor provincies, waterschappen en gemeenten. Om indieningsvereisten bij het indienen van de aanvraag of melding zichtbaar te krijgen is een specifieke set van zogenaamde toepasbare regels nodig voor iedere activiteit waarvoor het bevoegd gezag op basis van de verordeningen of het omgevingsplan een vergunning-, melding-, of informatieplicht invoert. Toepasbare regels zorgen er onder andere voor dat de juridische regels in verordeningen en plannen door de software van het DSO kunnen worden geïnterpreteerd zodat de juiste vragen in het indieningsformulier kunnen worden gesteld. Zonder deze toepasbare regels verschijnen er geen specifieke vragen over de activiteit in het indienings-/meldingsformulier op het DSO-LV en kunnen de indieningsvereisten ook niet zichtbaar worden gemaakt voor de indiener/melder. De indiener valt dan terug op een algemeen aanvraagformulier waarin geen specifieke vragen en indieningsvereisten voor de aan te vragen activiteit zijn opgenomen. Zo'n formulier is minder gebruiksvriendelijk en er ontstaat daarbij ook eerder de situatie dat niet alle relevante informatie en de nodige gegevens en bescheiden bij de aanvraag zijn gevoegd. In dat geval moet het bevoegd gezag hierover nog contact met de aanvrager opnemen. Het criterium over de indieningsvereisten wordt gevolgd aan de hand van indicatoren op het gereed hebben van de inhoud, de techniek en de publicatie op het DSO.
NB Naast de toepasbare regels voor het verkrijgen van de juiste indieningsvereisten faciliteert het DSO-LV ook de mogelijkheid voor het werken met toepasbare regels om te checken of een activiteit vergunning-, melding-, of informatieplichtig is. Deze vorm van toepasbare regels verhoogt de gebruikersvriendelijkheid voor de niet-professionele gebruiker en is aanvullend op de toepasbare regels voor het indienen.

Indicator inhoud

We monitoren bij de lokale overheden de voortgang waarin toepasbare formulieren voor het kunnen aanvragen van vergunningen, het doen van meldingen en voldoen aan informatieplichten, beschikbaar komen. Hiervoor volgen we het beschikbaar stellen van specifieke sets toepasbare regels voor indieningsvereisten per bestuurslaag:

- Voor de waterschappen volgen we alleen toepasbare regels voor de set activiteiten uit de bruidsschat die betrekking hebben op de waterkwaliteit;
- Voor de gemeenten volgen we het opvoeren van regels rondom de taken:
  - opslaan van roerende zaken
  - alarminstallatie aanleggen
  - handelsreclame maken
  - gebruik van locatie bouwwerken
  - maken, hebben of veranderen van een uitweg of het gebruik daarvan
  - slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht
  - slopen van een bouwwerk
  - uitvoeren van een werk
  - vellen van houtopstand
- Voor de provincies volgen we de publicatie van indieningsvereisten voor activiteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is als vergunningverlener of meldingsinstantie en die volgen uit hun via de LVBB gepubliceerde omgevingsverordening.

Grafiek C5.2.1: Overzicht percentage overheden dat bezig is met inhoud indieningsvereisten

Op het moment van opstellen van deze halfjaarrapportage was vanuit de monitor nog geen zicht op de mate waarin decentrale overheden al toepasbare regels voor indieningsvereisten klaar hadden. Bekend is dat een deel van de overheden al bezig is met oefenen met het opstellen van regels.

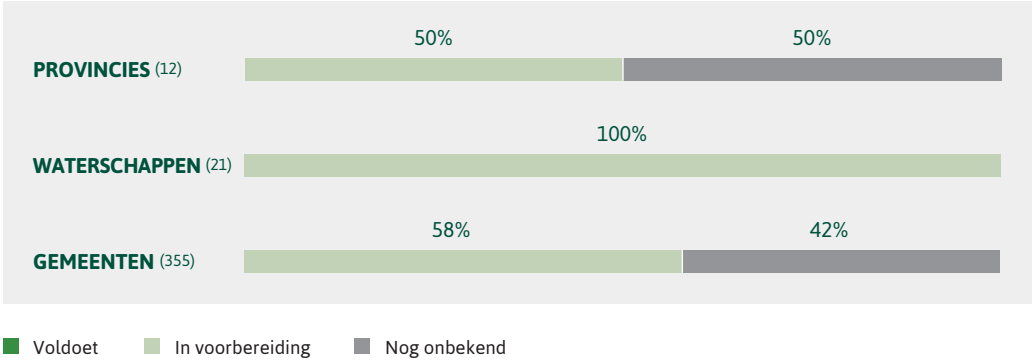
Indicator techniek

Overheden voldoen aan de indicator techniek wanneer ze succesvol aangesloten zijn op de landelijke voorziening en toepasbare regels kunnen ontsluiten. Ze moeten daarvoor over een regelbeheersysteem beschikken dat de toepasbare regels conform de STTR-standaard kan overzetten naar het DSO-LV.

De STTR-standaard is op 12-3-2019 vastgesteld. De productieomgeving op het DSO-LV is momenteel echter nog niet beschikbaar. Zodra het een overheidsinstantie is gelukt om toepasbare regels m.b.t. indieningsvereisten te ontsluiten in de productie-omgeving[13], beschouwen we dat als een indicatie dat de overheidsinstantie in staat is om aan het techniek-criterium te voldoen.

In aanloop naar een succesvolle aansluiting volgen we overheden bij de voorbereidingen. Daarvoor kijken we naar de aanschaf of aanpassing van software door overheden.

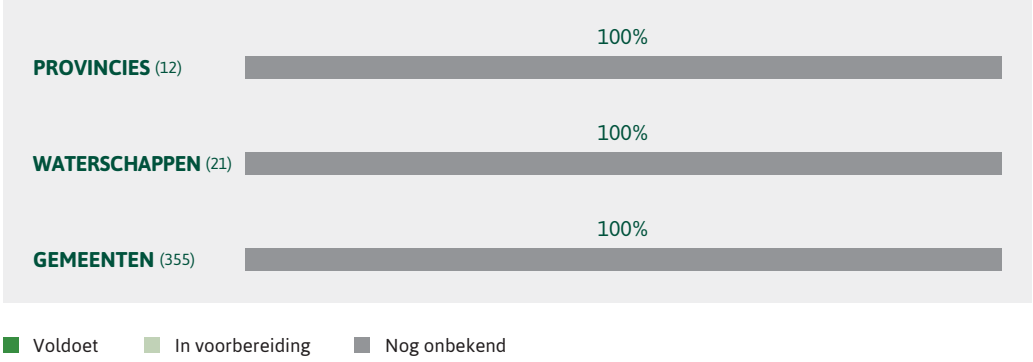
Grafiek C5.2.2: Mate waarin overheden al met succes zijn aangesloten op het DSO-LV en toepasbare regels kunnen ontsluiten.

Indicator publicatie

De publicatie van indieningsvereisten wordt gemonitord aan de hand van de toepasbare regels die overheden hiervoor via de productie-omgeving van de landelijke voorziening ontsloten hebben. Zie ook de indicator inhoud. Voor de provincies geldt als extra eis dat de verordening al via het DSO-LV gepubliceerd is voordat indieningsvereisten kunnen worden gepubliceerd (zie ook criterium 2).

Grafiek C5.2.3: Mate waarin overheden al met succes indieningsvereisten voor vergunningaanvragen en meldingen hebben gepubliceerd

Omdat publiceren feitelijk nog voor medio 2020 niet mogelijk is, voldoet vooralsnog nog geen enkele overheid aan dit criterium.

[13] Het gaat hier naar alle waarschijnlijkheid om het met succes kunnen publiceren van een daarvoor afgesproken test-set van toepasbare regels m.b.t indieningsvereisten op de landelijke voorziening.

Duiding gemeenten[14]

10% van de gemeenten geeft aan bewust bezig te zijn met het beschikbaar stellen van de indieningsvereisten. Nagenoeg alle gemeenten in deze groep hebben geïnventariseerd welke activiteiten dit betreft. Ongeveer 45% van de gemeenten geeft aan nog van plan te zijn met het beschikbaar stellen van indieningsvereisten aan de slag te gaan. Geen van de gemeenten is op dit moment klaar met dit proces en zodoende is er dus nog geen gemeente die indieningsvereisten heeft gepubliceerd.

Gezien deze uitkomsten zal de VNG de komen de periode dit thema extra onder de aandacht brengen van gemeenten. We zien in de genoemde knelpunten dat gemeenten het ook complex vinden om gericht goede informatie te vinden, door het brede scala aan informatie dat beschikbaar is. Om hier aan tegemoet te komen, heeft de VNG een Producten en Dienstencatalogus (PDC) opgesteld. In deze PDC is het volledige aanbod van de VNG op de Omgevingswet terug te vinden, waaronder ook die voor de indieningsvereisten.

Duiding waterschappen

De waterschappen gaan er vanuit dat het Rijk de volgende sets met toepasbare regels voor indieningsvereisten klaarzet in het DSO-LV:

1. Indieningsvereisten in het kader van de over te dragen bruidsschat (regels met betrekking tot waterkwaliteit);
2. een algemene set met toepasbare regels voor indieningsvereisten waarin in ieder geval de gegevens van de indiener worden gevraagd, de activiteit en de locatie.

Na inwerkingtreding van de wet zullen de waterschappen voor de activiteiten die niet met de bruidsschat worden afgedekt indieningsvereisten aan DSO-LV beschikbaar stellen. De voorbereidingen hiervoor lopen reeds.

De waterschappen gebruiken hun Regelbeheersysteem, dat reeds bij de indicator Projectbesluit-Techniek aan de orde is geweest, om de indieningsvereisten voor de activiteiten die niet met de bruidsschat worden afgedekt aan het DSO-LV aan te bieden. Deze indieningsvereisten worden na in werking getreden van de wet door de waterschappen aan DSO-LV beschikbaar gesteld.

De stand van zaken en aandachtspunten met betrekking tot de regelbeheersystemen van de waterschappen zijn reeds weergegeven bij het criterium Projectbesluit.
De waterschappen gaan er vanuit dat het Rijk een set toepasbare regels voor de indieningsvereisten voor hen klaar zet in het DSO-LV in het kader van de over te dragen bruidsschat (regels met betrekking tot waterkwaliteit). Zodra deze set beschikbaar is, is er verder geen extra inspanning van de waterschappen nodig om per 1-1-2021 aan het criterium m.b.t. de indieningsvereisten te voldoen.

[14] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Duiding provincies
Provincies moeten indieningsvereisten regelen voor activiteiten die zij in de omgevingsverordening hebben opgenomen. Driekwart van de provincies heeft in beeld welke activiteiten dit betreft.

Met alle provincies samen wordt onderzocht hoe dit onderwerp het meest efficiënt opgepakt kan worden en wordt overwogen een aantal topactiviteiten aan te merken waarvoor gezamenlijk regels opgesteld worden. Met het Rijk moeten nadere afspraken worden gemaakt over wie de indieningsvereisten maakt voor die activiteiten waarvoor provincie bevoegd gezag is maar die niet uit de omgevingsverordening voortkomen.

Voordat provincies regels toepasbaar kunnen maken en indieningsvereisten kunnen opstellen, moeten zij de ontwerpverordening klaar hebben. Een aantal provincies oefent momenteel met software voor toepasbare regels met als doel een beeld te krijgen van de uit te voeren werkzaamheden. Publicatie van toepasbare regels is daarmee nog niet aan de orde.

Duiding rijkspartijen
Dit criterium is weliswaar niet van toepassing voor het Rijk, maar het is goed om te melden dat de rijksregels onder de Omgevingswet worden uitgewerkt in toepasbare regels. Hetzelfde geldt voor de zogenaamde bruidsschat. Hiervoor heeft de rijkspartij die de regels toepasbaar maakt de benodigde software aangeschaft. Na inwerkingtreding wordt bezien in hoeverre het zinvol is om het toepasbaar maken van de regels via een centrale voorziening te laten verlopen, of bij de departementen zelf te laten.

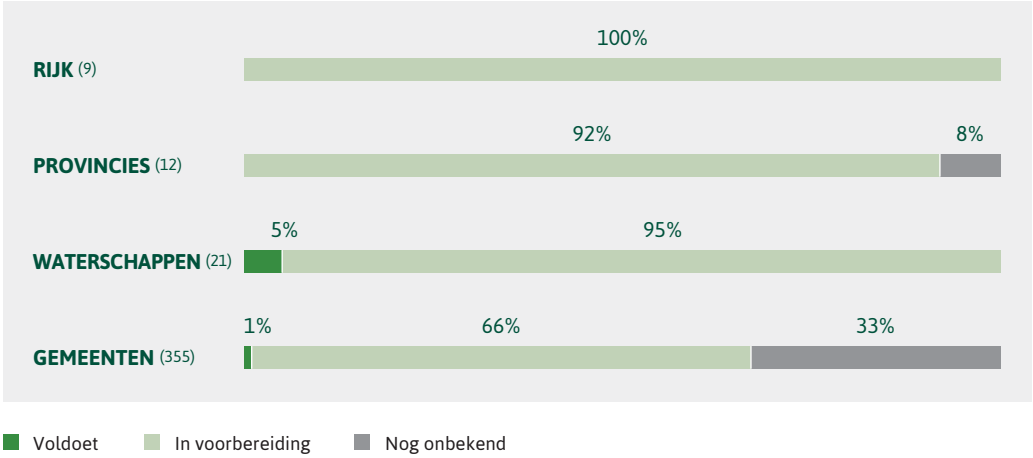
Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces

Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag. Beoordeling van een aanvraag dient binnen 8 weken plaats te kunnen vinden voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

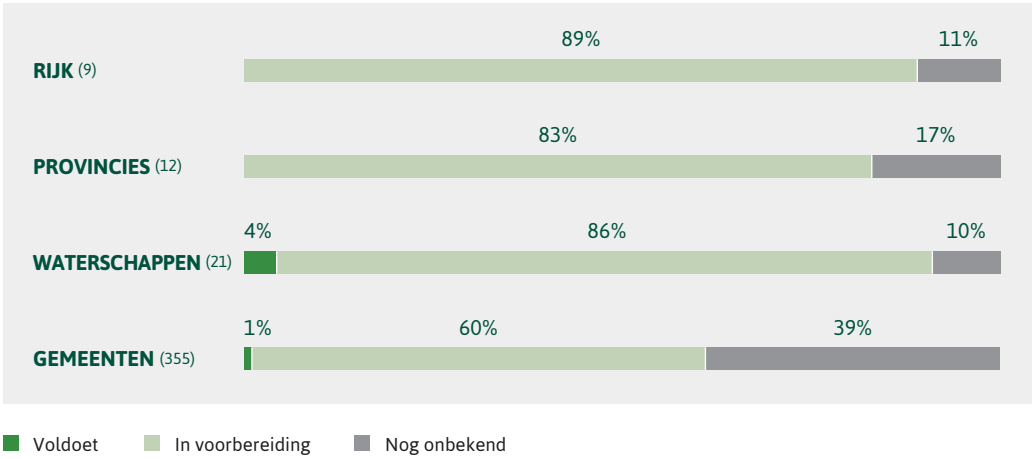
Een overheid voldoet aan het procescriterium zodra ze in brede zin hun processen voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen hebben aangepast aan de nieuwe wet. Het gaat daarbij niet alleen om werkafspraken over de behandeling, maar ook over het organiseren van de benodigde competenties. Daarnaast moeten voor complexe aanvragen waarbij verplicht advies van een andere overheid is vereist afspraken worden gemaakt over de wijze van samenwerken bij dergelijke gevallen.

Via de halfjaarlijkse survey volgen wij de mate waarin een bevoegd gezag al bezig is processen aan te passen voor het kunnen behandelen van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen conform de eisen van de Omgevingswet. Er zijn twee vragen over gesteld: (1) in hoeverre ze het proces op orde hebben en (2) in hoeverre ze al afspraken hebben met andere overheden over het inwinnen van (verplicht) advies. Dit leidt tot de volgende scores van de overheden op de beide onderdelen van de procesindicator:

Grafiek C5.3.1: Mate waarin overheden hun processen voor behandeling van vergunningen en meldingen in lijn hebben gebracht met de nieuwe eisen van de Omgevingswet

Grafiek C5.3.2: Mate waarin overheden al afspraken met andere overheden hebben gemaakt over het inwinnen van advies bij specifieke categorieën vergunningaanvragen

Duiding gemeenten[15]

Van alle gemeenten geeft ongeveer 1/3e aan gestart te zijn met het aanpassen van de processen rondom vergunningverlening. De helft van deze groep heeft hiervoor reeds een plan opgesteld hoe dit te gaan doen. 75% van de gemeenten die zeggen te zijn gestart, heeft geïnventariseerd wat de impact is op de werkprocessen en de benodigde kennis. En bij 28% daarvan zijn de aanpassingen van de werkprocessen al in gang gezet. Net iets meer dan 1/3e van alle gemeente geeft aan plannen te hebben om dit onderdeel op te pakken.

Een deel van de gemeenten heeft de vergunningverlening belegd bij de omgevingsdiensten. Uit de voortgangsmonitor van de omgevingsdiensten[16] blijkt dat het aanpassen van de processen rondom vergunningverlening bij alle omgevingsdiensten in scope is.

[15] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

[16] De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden in een rapportage van Kantar Public op de website https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

We constateren dat gemeenten dit onderdeel in scope hebben en een aanzienlijk deel reeds vorderingen maakt op dit terrein. Om gemeenten hierin te ondersteunen, voert de VNG actief leveranciersmanagement en organiseren we masterclasses over het verwerven van software. Deze worden zeer druk bezocht.

Duiding waterschappen
5% van de waterschappen heeft zijn processen voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen reeds aan de eisen van de Omgevingswet aangepast; 95% heeft dit in voorbereiding. De waterschappen merken op dat de afstemming met andere overheden, die ook allemaal druk zijn met de implementatie van de Omgevingswet, een bijzonder punt van aandacht is. Dat een waterschap binnen zijn gebied soms met tientallen andere overheden te maken heeft en dat deze overheden, ook overheden binnen één bestuurslaag, hierbij geen uniform beleid hebben, maakt één en ander niet eenvoudiger. Omdat er nog 16 maanden tot het in werking treden van de wet resteren, is de stand van zaken op dit moment nog geen reden tot zorg. Dit betekent niet dat er aan de kant van de waterschappen geen extra aandacht nodig is. Een kwart van waterschappen die in voorbereiding is, moet feitelijk namelijk nog met het aanpassen van deze processen starten. Dit is voor de Unie aanleiding om dit punt te gaan bespreken in een bijeenkomst met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH).

De Unie zal het punt ook nog een keer aan de orde stellen in het PIO. In beide bijeenkomsten zal de Unie de resultaten van het project PIKO, Project Interbestuurlijke Ketensamenwerking Omgevingswet, nog een keer onder de aandacht brengen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de als onderdeel van PIKO ontwikkelde game 'Recreatiecentrum'. De Unie verwacht namelijk dat de resultaten van PIKO een impuls en verrijking kunnen geven aan de trajecten waarin de processen van vergunningaanvragen en meldingen worden aangepast aan de eisen van de Omgevingswet.

Mede naar aanleiding van de opmerkingen van de waterschappen over de afstemming met andere overheden is participatie een ander belangrijk aspect van de processen rond vergunningsaanvragen dat de Unie nogmaals onder de aandacht van de waterschappen zal brengen. In het voorjaar van 2019 heeft een groep van waterschappen het initiatief genomen om specifiek voor het invullen van dit aspect, in relatie tot vergunningverlening, ondersteunend materiaal te laten ontwikkelen. Dit materiaal is beschikbaar voor alle waterschappen en de Unie zet zich in om hier in bijeenkomsten van het PIO en van de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH) aandacht aan te besteden. De Unie gaat na of er ook nog een specifieke activiteit rond participatie kan worden ontplooid voor de omgevingsmanagers van de programma's implementatie Omgevingswet van de waterschappen.

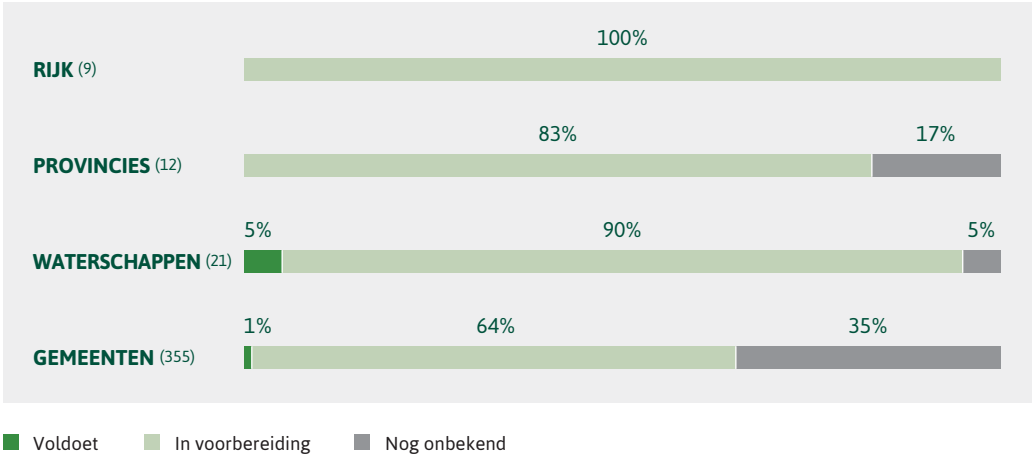
Duiding provincies
Bij een deel van de provincies heeft een uitgevoerde impactanalyse geleid tot een plan voor de aanpassing van werkprocessen.

Duiding rijkspartijen
Criterium 5.3 is relevant voor 9 van de 11 rijkspartijen met een veranderopgave voor de Omgevingswet. Al deze rijkspartijen zijn gestart met het aanpassen van de werkprocessen of zijn dat van plan. 89% van de rijkpartijen is van plan, of is gestart met het aanpassen van de werkprocessen voor het inwinnen en/of geven van advies (met instemming) bij de behandeling van vergunningen en meldingen. Eén rijkspartij (11%) heeft aangegeven de vergunningverlening waarschijnlijk aan een uitvoeringsorganisatie uit te besteden. De gesprekken hierover zijn gestart en de voorbereidingen lopen.

Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen – beoordeling

Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet.
De mate waarin een bevoegd gezag zich voorbereidt op het kunnen beoordelen van vergunningaanvragen wordt gevolgd via de halfjaarlijkse survey. Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van de mate waarin overheden al in staat zijn om vergunningaanvragen te kunnen beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet

Grafiek C5.4: Mate waarin overheden in staat zijn om vergunningaanvragen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet

Duiding gemeenten[17]
We constateren dat 26% van alle gemeenten al gestart is met het aanpassen van beoordelingsprocessen. Driekwart van de gemeenten in deze groep heeft geïnventariseerd welke processen worden geraakt. Door 44% is een plan opgesteld voor de aanpassingen en 1/3e is daadwerkelijk gestart met het aanpassen van de processen. Daarnaast heeft 38% van de gemeenten aangegeven van plan te zijn dit onderwerp op te pakken.

De VNG zal de komende tijd met name de aandacht richten op deze laatste twee categorieën, opdat ook zij tijdig klaar zijn.

Duiding waterschappen
5% van de waterschappen heeft zijn processen voor het beoordelen van vergunningaanvragen en meldingen reeds aan de eisen van de Omgevingswet aangepast; 90% heeft dit in voorbereiding en 5% moeten hier nog een start mee maken. Deze resultaten zijn in lijn met die bij het vorige criterium. De Unie gaat ervan uit dat de twee soorten processen in één keer door de waterschappen zullen worden aangepast. De opmerkingen van de waterschappen die bij het vorige criterium zijn gemaakt, gelden dan ook bij dit criterium. Ook voor de vervolgacties die de waterschappen op dit punt aan de monitor verbinden wordt verwezen naar datgene wat bij criterium 5.3 is geschetst.

Duiding provincies
Omdat de meeste provincies hun taken op dit gebied hebben uitbesteed aan Omgevingsdiensten, vinden gesprekken plaats over samenwerking en verantwoordelijkheden.[18]

Duiding rijkspartijen:
100% van de rijkspartijen die vergunningaanvragen en meldingen moeten beoordelen is gestart met het aanpassen van hun werkprocessen of van plan dit te gaan doen.
Uit de survey blijkt dat één rijkspartij nog moet starten.

[17] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

[18] Voor meer zicht op hoe ver de omgevingsdiensten en andere uitvoeringsorganisaties van gemeenten en provincies zijn met hun voorbereidingen op de Omgevingswet de rapportage van het in september 2019 door Kantar Public uitgevoerde onderzoek op de website https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Criterium 1: Omgevingsvisie

STATUS	RIJK (1)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	100%	33%	nvt	nvt
nog onbekend	0%	0%	nvt	nvt
Inhoud				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	100%	33%	nvt	nvt
nog onbekend	0%	0%	nvt	nvt
Publicatie				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	0%	0%	nvt	nvt
nog onbekend	100%	33%	nvt	nvt

Criterium 2: Omgevingsverordening

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	92%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	8%	nvt	nvt
Inhoud				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	67%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	33%	nvt	nvt
Techniek				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	92%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	8%	nvt	nvt
Publicatie				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	0%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	100%	nvt	nvt

Criterium 3: Projectbesluit

STATUS	RIJK (5)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	0%	0%	0%	nvt
in voorbereiding	100%	75%	90%	nvt
nog onbekend	0%	25%	10%	nvt

Criterium 4: Omgevingsplan

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (-)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (355)
Criterium				
voldoet	nvt	nvt	nvt	0%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	68%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	32%
Proces				
voldoet	nvt	nvt	nvt	1%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	58%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	41%
Techniek				
voldoet	nvt	nvt	nvt	0%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	61%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	39%

Criterium 5: Vergunningen en meldingen

STATUS	RIJK (8)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.1 Techniek				
Criterium				
voldoet	0%	0%	0%	0%
in voorbereiding	88%	83%	100%	63%
nog onbekend	12%	17%	0%	37%
5.2 Indieningsvereisten				
Criterium				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	50%	100%	58%
nog onbekend	nvt	50%	0%	42%
Inhoud				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	0%	0%	0%
nog onbekend	nvt	100%	100%	100%
Techniek				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	50%	100%	58%
nog onbekend	nvt	50%	0%	42%
Publicatie				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	0%	0%	0%
nog onbekend	nvt	100%	100%	100%

STATUS	RIJK (9)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.3 Proces				
Criterium				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	92%	95%	66%
nog onbekend	0%	8%	0%	33%
Vergunningsprocedure				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	92%	95%	66%
nog onbekend	0%	8%	0%	33%
Advies inwinnen				
voldoet	0%	0%	4%	1%
in voorbereiding	89%	83%	86%	60%
nog onbekend	11%	17%	10%	39%
5.4 Beoordeling				
Criterium				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	83%	90%	64%
nog onbekend	0%	17%	5%	35%

Dit is een uitgave van:
Programma Aan de slag met de Omgevingswet
www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl
November 2019

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet is een initiatief van VNG, IPO, UvW en het Rijk.

KANTAR PUBLIC=

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 59 99
f 020 522 53 33
e info.nl@kantarpublic.com
www.kantarpublic.com

Monitor Voortgang Invoering Omgevingswet 3e kwartaal 2019

G9006 | oktober 2019

Aan de slag met de Omgevingswet

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Door ons lidmaatschap zijn wij gehouden de gedragsregels na te leven van Esomar en de MarktOnderzoekAssociatie (MOA).

© TNS NIPO | ISO 9001, ISO 20252, ISO 26362, ISO 14001 en ISO 27001 gecertificeerd | rapport nederlands.dotm

Inhoud

Onderzoeksverantwoording

1.1 Respons
1.2 Dit is het proces 1
1.3 Leeswijzer 1

2 Samenvatting 2

3 Resultaten omgevingsdiensten 5
3.1 Ambities bij omgevingsdiensten 5
3.2 Organisatie van de uitvoering 7
3.3 Samenwerking 9
3.4 Kerninstrumenten 10
3.5 Invoering DSO 11
3.6 Beleving 13
3.7 Uitdagingen en knelpunten 14

4 Resultaten veiligheidsregio's 17
4.1 Ambities bij veiligheidsregio's 17
4.2 Organisatie van de uitvoering 18
4.3 Samenwerking 19
4.4 Invoering DSO 20
4.5 Beleving 21
4.6 Uitdagingen en knelpunten 22

5 Resultaten GGD/GHOR-organisaties 24
5.1 Ambities bij GGD/GHOR-organisaties 24
5.2 Organisatie van de uitvoering 26
5.3 Samenwerking 28
5.4 Invoering DSO 29
5.5 Omgang met data/indicatoren 30
5.6 Beleving 31
5.7 Uitdagingen en knelpunten 32

Bijlagen

Bijlage 1: Open antwoorden

Bijlage 2: Vragenlijsten

Onderzoeksverantwoording

Kantar (public division) heeft in opdracht van het Programma Aan de slag met de Omgevingswet de zesde ronde van het periodieke voortgangsonderzoek in het kader van de invoering van de Omgevingswet uitgevoerd. Doelstelling van dit inventarisatieonderzoek is de voortgang te monitoren van de invoering van de Omgevingswet bij gemeenten, waterschappen, provincies, rijksinstanties, omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties. In deze zesde en laatste ronde heeft Kantar het voortgangsonderzoek alleen uitgevoerd onder de omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties. Het programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft het onderzoek uitgevoerd onder de andere organisaties (gemeenten, waterschappen, provincies en rijksinstanties).

1.1 Respons

Voor het onderzoek zijn in totaal 79 organisaties uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek, waarvan 59 respondenten namens hun organisatie uiteindelijk de hele vragenlijst hebben ingevuld. De respons onder de omgevingsdiensten is met 100% het hoogst. De respons onder veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties is respectievelijk 60% en 64%. De respons is in alle gevallen voldoende hoog om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet en de ondersteuningsbehoefte die de responderende organisaties hebben.

***Respons**: overzicht respons per doelgroep*

	uitgenodigd	meegedaan	respons 2019 Q3	respons 2018 Q4	respons 2018 Q2
Omgevingsdiensten	29	29	100%	31%	78%
Veiligheidsregio's	25	15	60%	68%	52%
GGD/GHOR-organisaties	25	16	64%	68%	44%
Totaal	**79**	**60**	**76%**	**50%**	**62%**

Bij de Omgevingsdiensten is na de relatief lage respons in de meting van 2018 Q4 (31% ofwel n=9) actie ondernomen door de monitor van het programma Aan de slag met de Omgevingswet en het collectief van omgevingsdiensten, Omgevingsdienst NL, om de respons onder deze doelgroep te verhogen. Dit leverde n=19 extra responses op. De responsverhogende actie bestond uit het nabellen van de non-respons met het verzoek om de vragenlijst alsnog in te vullen. Omdat het online onderzoek van Kantar al was afgesloten, hebben de monitor en Omgevingsdienst NL de vragenlijst in een excel-bestand gezet en toegestuurd aan omgevingsdiensten die aangaven alsnog aan het onderzoek mee te willen doen. De resultaten van de meting in 2018 Q4 (Kantar) en 2019 Q1 (monitor Aan de slag en Omgevingsdienst NL) zijn door de monitor geïntegreerd en gerapporteerd in het

rapport *Invoering Omgevingswet bij Omgevingsdiensten stand 1e kwartaal 2019*. In dit rapport zijn de cijfers uit deze rapportage gebruikt. Er wordt dus een vergelijking gemaakt met 2019 Q1 gemaakt en niet met de meting van 2018 Q4. Hierbij moet worden opgemerkt dat het mogelijk is dat door de andere uitvoering van het onderzoek methodeverschillen zijn ontstaan.

1.2 Dit is het proces

De omgevingsdiensten en veiligheidsregio's zijn op 3 september per email uitgenodigd om de online vragenlijst in te vullen. De GGD/GHOR-organisaties hebben de uitnodiging zelf uitgestuurd. De deadline voor het invullen van de vragenlijst was voor alle doelgroepen 27 september 2019. Deze deadline is in overleg met het Programma Aan de slag met de Omgevingswet verlengd tot en met vrijdag 4 oktober. Op 13 september is door Kantar een reminder verstuurd.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd. In het volgende hoofdstuk is een samenvatting van de belangrijkste resultaten weergegeven. In de daaropvolgende hoofdstukken worden de afzonderlijke resultaten per doelgroep weergegeven met een korte toelichtende tekst.

Afrondingsverschillen
In deze rapportage worden per vraag de rechte tellingen (frequenties) weergegeven. Voor de resultaten geldt dat percentages eindigend op 0.5% tot en met 0.9% naar boven worden afgerond. Percentages eindigend op 0.1% tot en met 0.4% worden naar beneden afgerond. Hierdoor kunnen de optellingen soms op 99% of 101% uitkomen. In sommige gevallen zijn er meerdere antwoorden mogelijk op een vraag. Het totale percentage kan in dit geval hoger uitkomen dan 100%.

Aan wie is de vraag gesteld?
Bij elke grafiek staat de basis aangegeven aan wie de vraag is gesteld. Als dit aan alle responderende organisaties is, dan staat in de grafiek aangegeven: **Basis**: alle responderende organisaties. Als het gaat om vragen die aan een kleinere groep zijn gesteld, bijvoorbeeld een doorvraag, dan staat aangegeven: **Basis**: alleen gevraagd aan organisaties die (…). In deze gevallen staan de afwijkende aantallen respondenten per groep erbij vermeld, bijvoorbeeld: Omgevingsdiensten (n=11).

Absolute aantallen
Omdat sommige doelgroepen uit weinig responderende organisaties bestaan, is er in het rapport voor gekozen om de resultaten op vragen of doorvragen waarop het aantal responderende organisaties kleiner is dan n=10 in tabellen of in tekst weer te geven en niet in grafieken. Ook wordt in dergelijke gevallen niet in percentages maar in absolute aantallen gesproken.

2 Samenvatting

Hieronder worden de belangrijkste uitkomsten per doelgroep op hoofdlijnen beschreven.

Is de organisatie tijdig klaar?

Omgevingsdiensten
Alle omgevingsdiensten verwachten op tijd klaar te zijn met de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet. Wel geeft ruim 60% van de omgevingsdiensten aan dat ze zich harder moeten inspannen dan tot nu toe gepland. Zeventien diensten zijn dit inmiddels aan het organiseren. Twee moeten dit nog gaan organiseren.

Veiligheidsregio's
3 van de 15 responderende regio's geven aan er vertrouwen in te hebben op tijd klaar te zijn (ofwel 20%). 10 van de 15 regio's geven aan extra maatregelen te nemen echter moeten dat organiseren en spreken geen expliciet vertrouwen uit (ofwel 67%). 2 regio's weten niet of zij op tijd klaar zijn (ofwel 13%).

GGD/GHOR-organisaties
Eén GGD/GHOR-organisatie (ofwel 6%) heeft aangegeven te verwachten niet op tijd klaar te zijn met de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. Drie GGD/GHOR-organisaties verwachten op tijd klaar te zullen zijn (ofwel 19%). Net als bij de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's geeft ongeveer de helft aan dat ze meer inspanningen moeten leveren dan de huidige inspanningen om op tijd klaar te zijn, maar dat ze daar op dit moment mee bezig zijn (50%).

Samenwerken met andere organisaties

Omgevingsdiensten
Werken omgevingsdiensten op de één of andere manier samen met andere overheden uit de regio? De meest genoemde manieren van samenwerking zijn het uitwisselen van kennis en ervaringen (97%). Ook het samenwerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening wordt vaak genoemd (90%). Het uitvoeren van gezamenlijke pilots en proefprojecten wordt door bijna driekwart genoemd (72%).

Veiligheidsregio's
Een meerderheid van de ondervraagde veiligheidsregio's geeft aan dat ze met andere overheden uit de regio samenwerkt. Ook binnen deze doelgroep wordt het uitwisselen van kennis, meewerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma en het uitvoeren van gezamenlijk pilots het vaakst genoemd (door circa negen op de tien organisaties).

GGD/GHOR-organisaties
Alle responderende GGD/GHOR-organisaties werken samen met andere overheden uit de regio aan het uitwisselen van kennis (100%). Meewerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma en het uitvoeren van gezamenlijk pilots wordt door circa negen op de tien organisaties genoemd.

Invoering Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Omgevingsdiensten
Omgevingsdiensten hebben veel activiteiten omtrent de invoering van DSO uitgevoerd of momenteel in uitvoering. Van de koppeling aan DSO - een activiteit die nu nog niet kan worden uitgevoerd - geven de meeste omgevingsdiensten aan dat ze dit wel willen gaan doen.

Veiligheidsregio's
Veiligheidsregio's hebben veel voorgelegde activiteiten omtrent de invoering van DSO al uitgevoerd of zijn momenteel in uitvoering. Het reserveren van budget voor de invoering wordt minder vaak genoemd. Zes op de tien organisaties geven aan dit wel te gaan doen.

GGD/GHOR-instellingen
Als het gaat over de invoering van DSO zijn er bij GGD/GHOR-instellingen veel voorbereidingen waarvan ze aangeven niet van plan zijn om deze voorbereidingen te treffen of waavan het niet bekend is of deze voorbereidingen worden getroffen.

Knelpunten en ondersteuning

Omgevingsdiensten
De kosten van de invoering en het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door 68% van de omgevingsdiensten als knelpunt genoemd. De aansluiting op DSO (61%), het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie (50%) en duidelijkheid over de nieuwe regels (50%) worden door de helft of meer van de omgevingsdiensten genoemd.

De behoefte aan ondersteuning bij het krijgen van financiële middelen en capaciteit wordt door 61% genoemd als ondersteuningsbehoefte. Informatiebehoefte over de nieuwe regels en wat wanneer precies gaat veranderen en ondersteuning bij de aansluiting op DSO wordt door 54% genoemd.

Veiligheidsregio's

Veiligheidsregio's ervaren globaal dezelfde knelpunten als omgevingsdiensten. De aansluiting op DSO wordt door 80% als knelpunt genoemd. Het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie, het betrokken krijgen en houden van medewerkers, de kosten van de invoering en het betrokken houden van bestuurders worden door 53% als knelpunt ervaren. De behoefte aan ondersteuning ligt in lijn met de ervaren knelpunten. Zo is er behoefte aan ondersteuning bij de aansluiting op DSO (53%), financiële middelen en/of capaciteit voor het uitvoeren van de werkzaamheden (40%) en ondersteuning bij het aanpassen van VTH-processen (40%).

GGD/GHOR-organisaties

De kosten van de invoering en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door 62% als uitdaging genoemd. Het betrokken krijgen en houden van bestuurders en medewerkers en de aansluiting op DSO wordt door circa de helft als uitdaging genoemd. De behoefte aan ondersteuning ligt in lijn met de uitdagingen die GGD/GHOR-organisaties ervaren. Zo heeft de helft behoefte aan ondersteuning bij de financiering en/of het vrijmaken van capaciteit en de aansluiting op DSO.

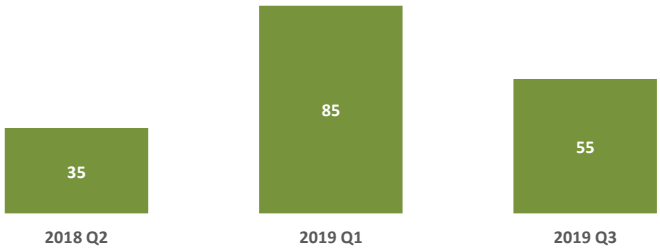
3 Resultaten omgevingsdiensten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de 29 responderende omgevingsdiensten weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant zijn vergelijkingen met de vorige metingen gemaakt. De vragenlijst van de omgevingsdiensten is op een aantal vragen aangepast in vergelijking met het laatste kwartaal van 2018. Hierdoor kan niet overal een vergelijking met deze meting worden gemaakt. De hoge respons in het derde kwartaal van 2019 (100%) geeft een volledig representatief beeld van de huidige stand van zaken.

3.1 Ambities bij omgevingsdiensten

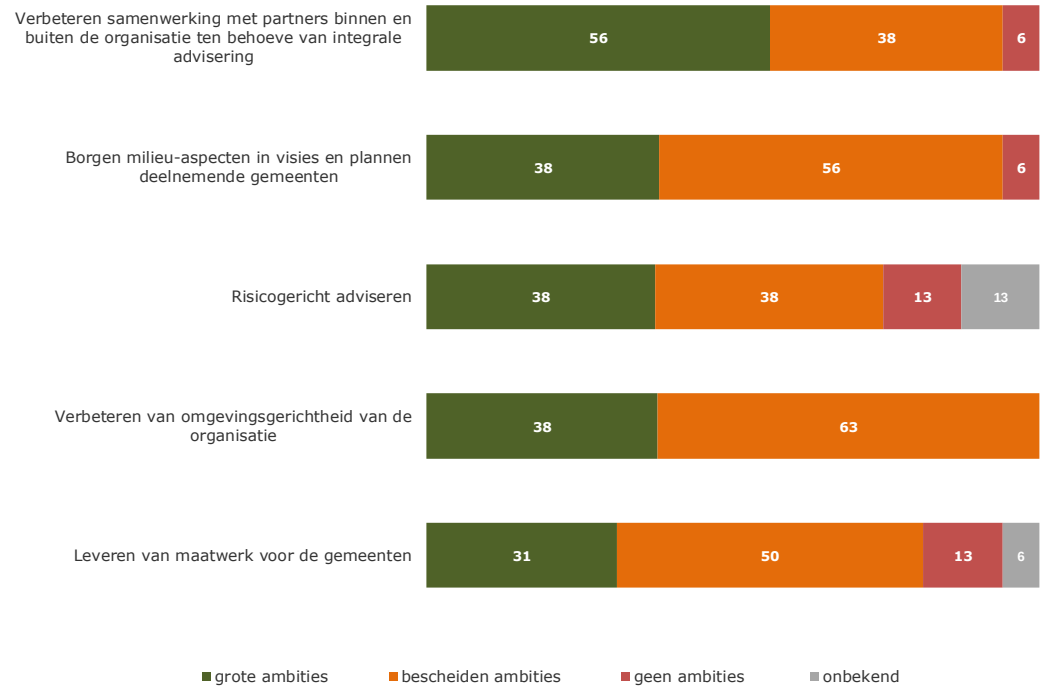
Ruim de helft van de 29 omgevingsdiensten heeft een ambitieniveau vastgesteld over wat zij met de invoering van de Omgevingswet wensen te bereiken (55%). In het eerste kwartaal van 2019 was dat 85%.

***Ambitieniveau**: Heeft uw organisatie al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle omgevingsdiensten (n=29)*

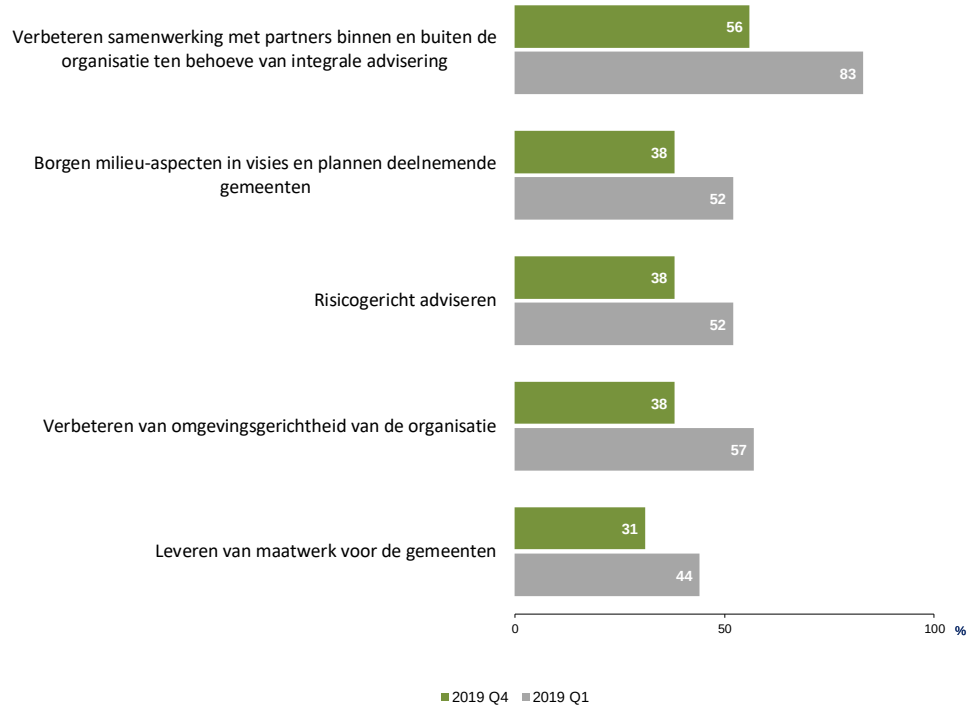
Aan deze omgevingsdiensten (n=29) is voor verschillende aspecten gevraagd wat hun ambitieniveau is. 56% geeft aan grote ambities te hebben op het gebied van het verbeteren van de samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van de integrale advisering. 38% heeft grote ambities op het gebied van het borgen van de milieu-aspecten en het verbeteren van de omgevingsgerichtheid van de organisatie. Op beide punten geven sommige omgevingsdiensten aan bescheiden ambities te hebben. Dat geldt eveneens voor het leveren van maatwerk aan gemeenten: 50% heeft bescheiden ambities op dit punt te hebben. 38% heeft grote ambities op het gebied van risicogericht adviseren.

***Ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: omgevingsdiensten met ambities; n=16.*

In vergelijking met het eerste kwartaal van 2019 ligt het ambitieniveau op alle punten wat lager dan in het derde kwartaal van 2019. Zo geeft in het eerste kwartaal 83% van de omgevingsdiensten aan de samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van de integrale advisering te willen verbeteren. In het laatste kwartaal is dat 56%.

***Trend ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]?*

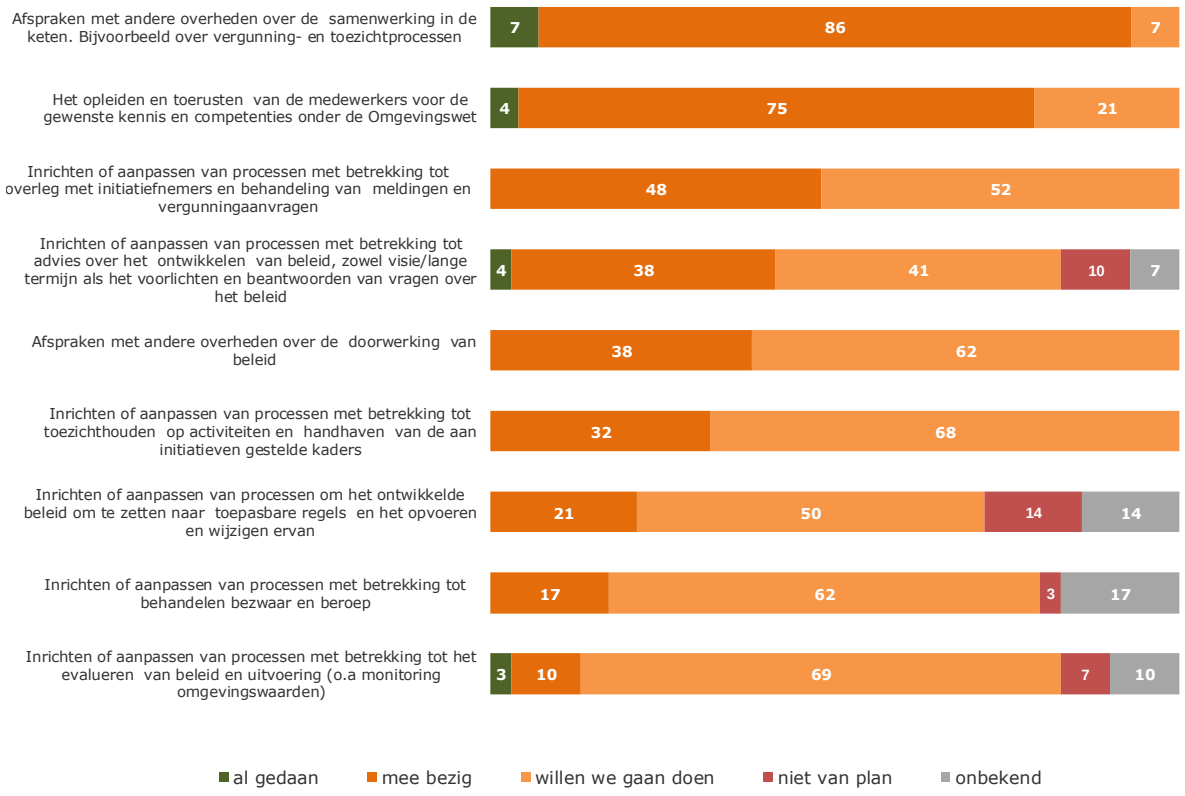

3.2 Organisatie van de uitvoering

Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een omgevingsdienst kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Voor alle activiteiten geldt dat de meeste omgevingsdiensten er momenteel mee bezig zijn of van plan zijn om ze uit te voeren.

Er is wel één uitzondering. Over het 'inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan' wordt relatief vaak gezegd dat men het niet van plan is (14%) of het onbekend is of de eigen organisatie hiermee bezig is (14%).

***Status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

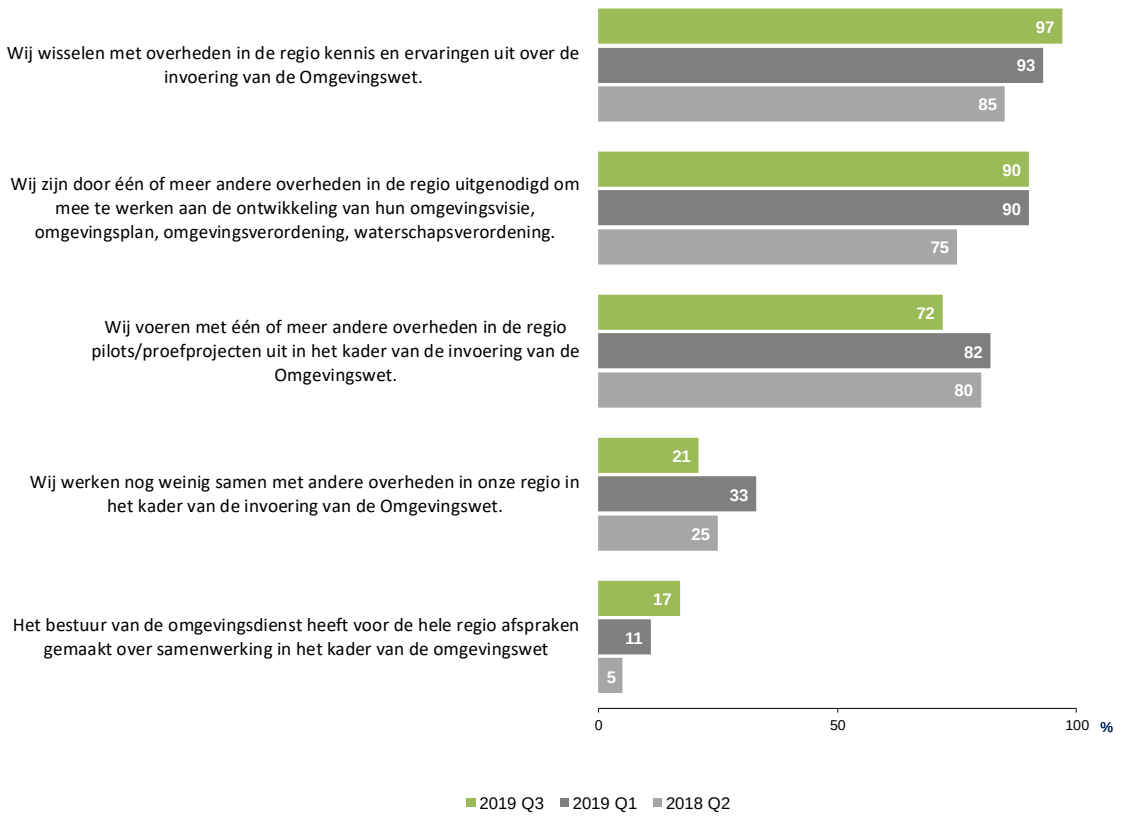

Omdat de antwoordcategorieën ten opzichte van de vorige meting zijn veranderd, is het maken van een trendvergelijking bij de organisatie van de uitvoering niet mogelijk.

3.3 Samenwerking

In de onderstaande grafiek is weergegeven op welke wijze en in welke mate wordt samengewerkt. Vrijwel alle omgevingsdiensten wisselen met overheden in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet (97%). Daarnaast is een ruime meerderheid door één of meer andere overheden in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening (90%). Driekwart voert met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet (75%). Andere vormen van samenwerking worden net als in het eerste kwartaal van 2019 minder vaak genoemd.

Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

Aan de omgevingsdiensten die hebben aangegeven dat ze door één of meer overheden zijn uitgenodigd, is een doorvraag gesteld en is gevraagd door welke overheden de omgevingsdiensten zijn uitgenodigd. Bijna al deze omgevingsdiensten geven aan dat zij door gemeenten zijn uitgenodigd (96%).

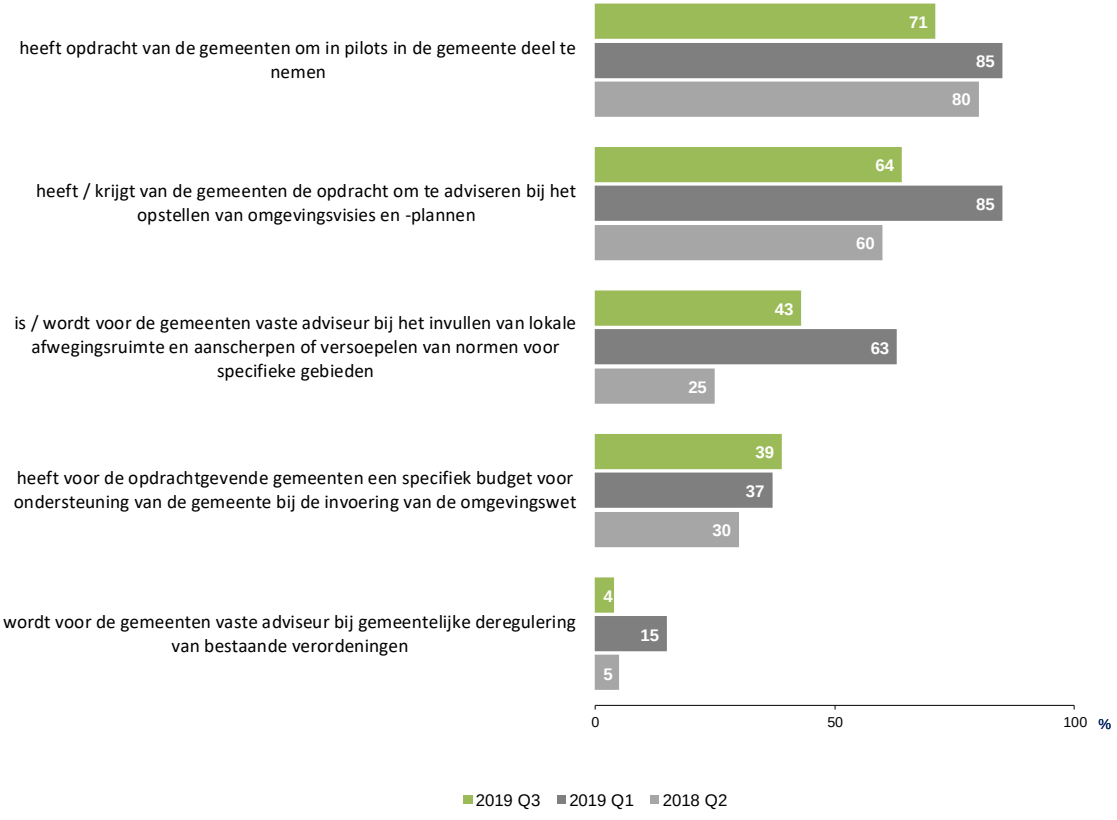
Daarnaast geeft 72% aan dat zij door een provincie zijn uitgenodigd. Circa een kwart is door een waterschap, een veiligheidsregio of GGD uitgenodigd.

In de vragenlijst is aan alle omgevingsdiensten gevraagd door hoeveel van de gemeenten binnen hun samenwerkingsverband ze zijn uitgenodigd. Er zijn in totaal 12 omgevingsdiensten (ofwel 43%) die zijn uitgenodigd door één of meer gemeenten binnen hun samenwerkingsverband. In totaal werken deze 12 omgevingsdiensten samen met 119 gemeenten waarvan 58 gemeenten hun omgevingsdienst hebben uitgenodigd, ofwel 50% van alle gemeenten binnen deze samenwerkingsverbanden.

3.4 Kerninstrumenten

Omgevingsdiensten werken in sterke mate mee aan de invoering van nieuwe kerninstrumenten. Zeven op de tien omgevingsdiensten hebben de opdracht van de gemeenten om in pilots deel te nemen (71%). Ook heeft een ruime meerderheid van de omgevingsdiensten de opdracht gekregen om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies en plannen (64%). Andere vormen van samenwerking worden minder vaak genoemd.

Kerninstrumenten: *in hoeverre werkt uw omgevingsdienst mee aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet? Mijn omgevingsdienst […] Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

In de onderstaande tabel is weergegeven op welke punten en in welke mate afspraken zijn gemaakt tussen omgevingsdiensten en gemeenten. Het vaakst wordt de opdracht om in pilots deel te nemen genoemd. In totaal heeft 69% van de omgevingsdiensten deze opdracht van één of meer gemeenten (103 gemeenten ofwel 29% van het totale aantal gemeenten in Nederland werkt samen met een omgevingsdienst in pilots).

Afspraken: met hoeveel gemeenten zijn er op de onderstaande punten afspraken gemaakt? *(**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*[1]

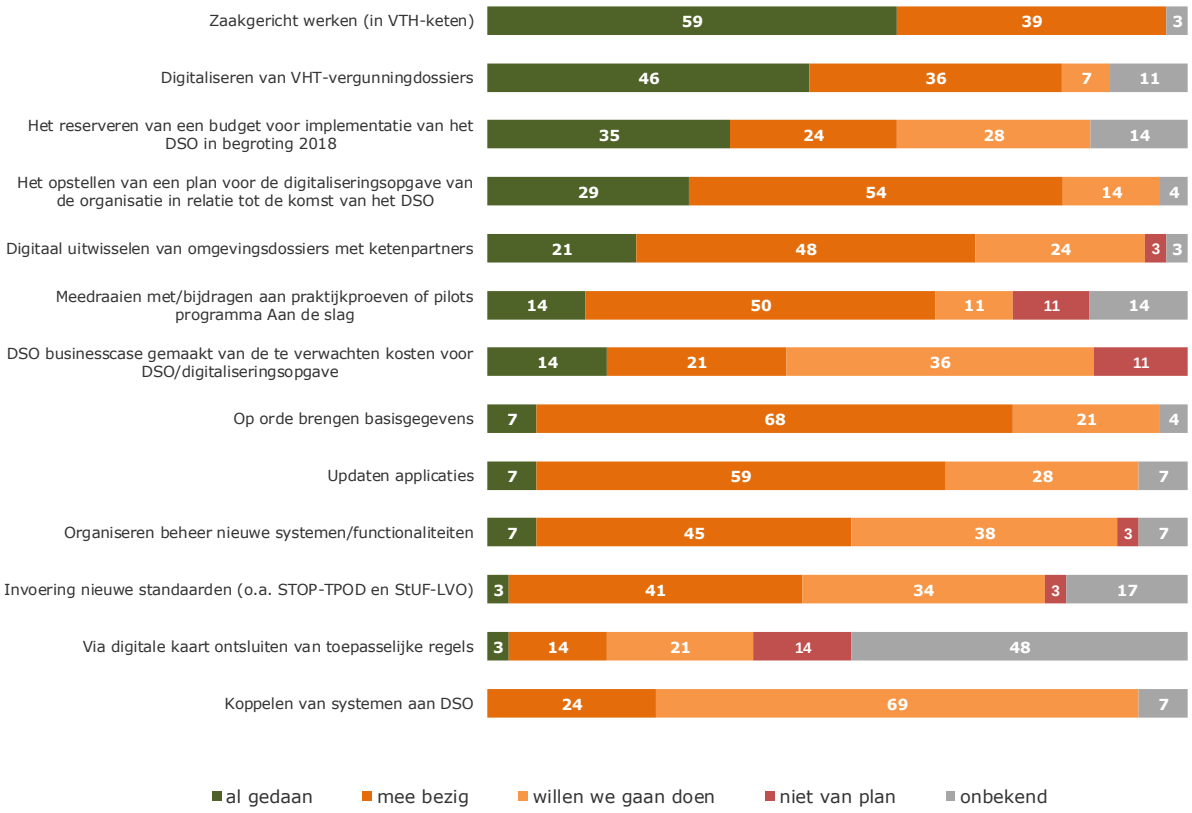
	Aantal omgevingsdiensten dat afspraken met gemeenten heeft	Aantal gemeenten dat afspraken met omgevingsdiensten heeft	% gemeenten met afspraak tov totale aantal gemeenten in Nederland
Opdracht om in pilots in de gemeente deel te nemen	20	103	29%
Adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's	18	96	27%
Specifiek budget voor ondersteuning/advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet	9	68	19%
Vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden	9	51	14%
Vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verorderingen	1	*	*

3.5 Invoering DSO

Aan de omgevingsdiensten is voor een dertiental activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Te zien is dat de meeste activiteiten gedaan zijn of momenteel in uitvoering zijn. Van de activiteiten die momenteel nog niet zijn gedaan of niet in uitvoering zijn geven de meeste omgevingsdiensten aan dat ze dit wel willen gaan doen.
Alleen van het via een digitale kaart ontsluiten van toepasbare regels is relatief vaak onbekend of de eigen organisatie hier al mee bezig is (50%).

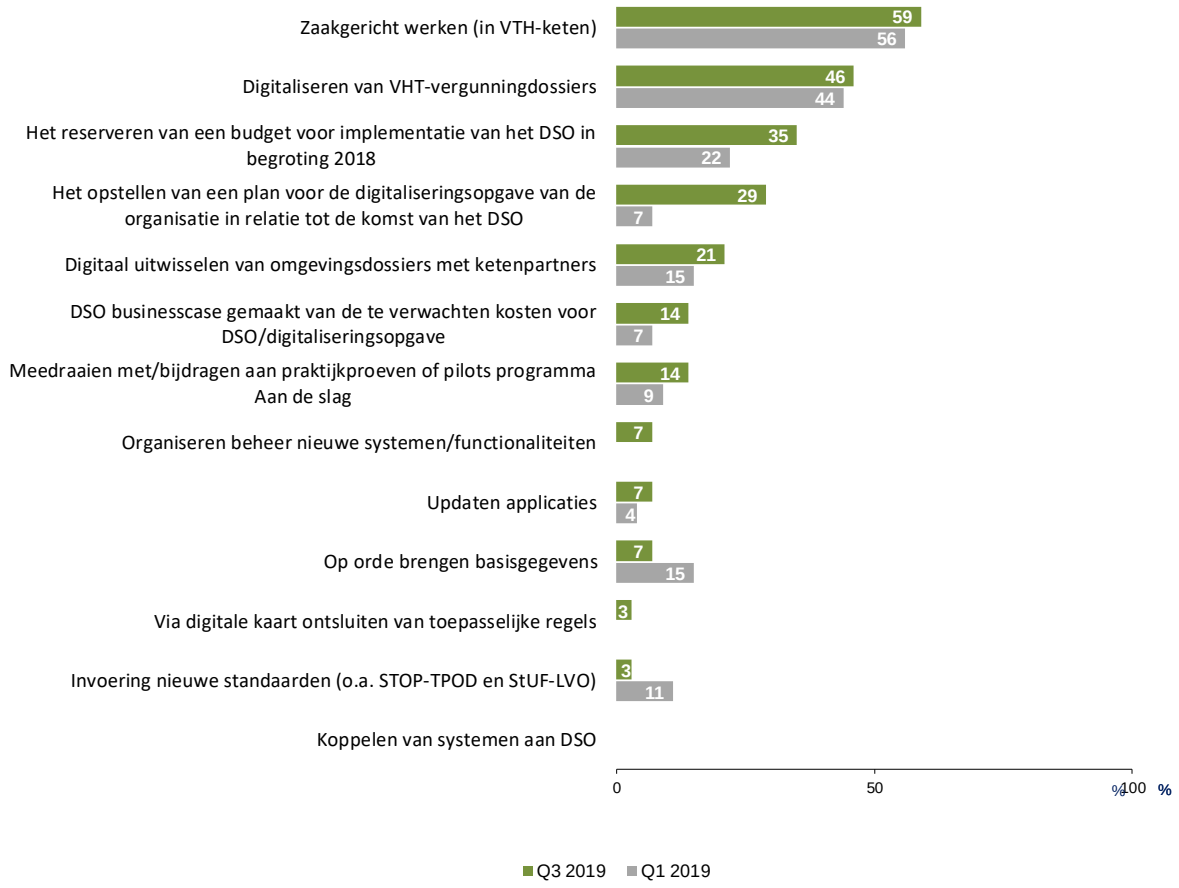
***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle omgevingsdiensten; n=29)*

[1] *Bij de antwoordcategorie Vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verordeningen is er één omgevingsdienst die wel afspraken heeft gemaakt met één of meer gemeenten (kolom 1). Deze omgevingsdienst heeft op alle punten afspraken met gemeenten gemaakt, maar wist niet precies met hoeveel gemeenten. IN de vragenlijst kon men dat aangeven met code 99 (weet niet). In de tabel is dat met een asterisk weergegeven.*

In de onderstaande grafiek zijn de verschillen tussen het eerste en derde kwartaal 2019 weergegeven. Zaakgericht werken en het digitaliseren van vergunningendossiers zijn twee activiteiten die zowel in het eerste als derde kwartaal het vaakst worden genoemd.

***Trend status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29; alleen de percentages **al gedaan** zijn getoond)*

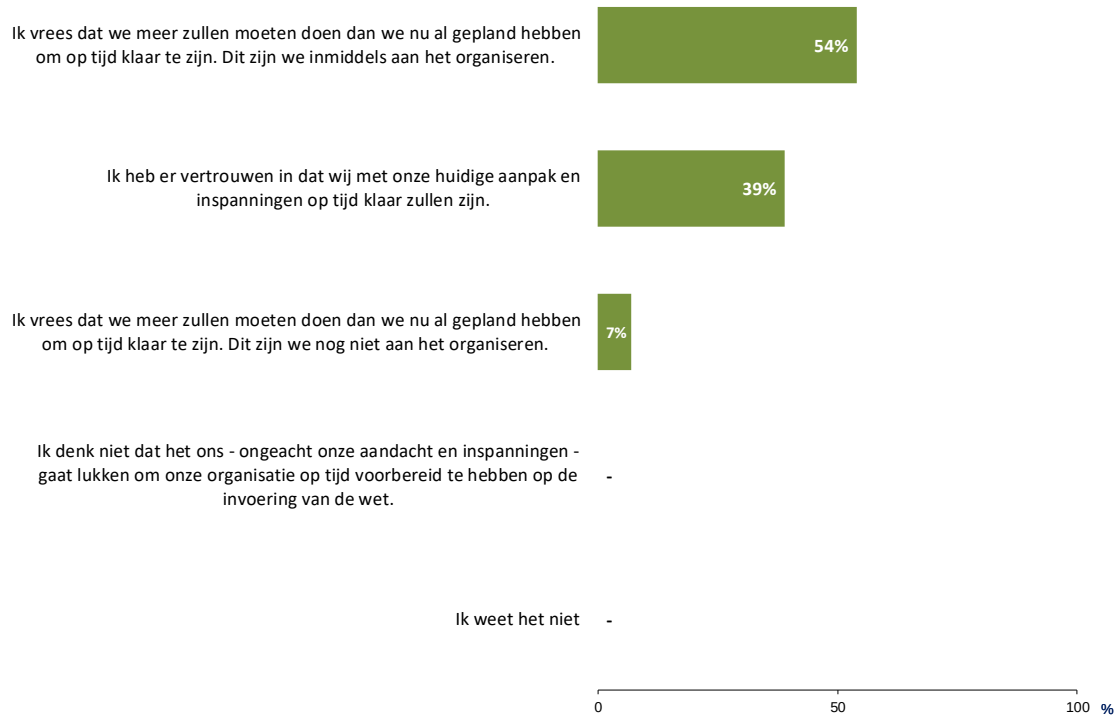

3.6 Beleving

Hebben omgevingsdiensten er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? Bijna vier op de tien omgevingsdiensten hebben er

vertrouwen in dat zij met de huidige aanpak op tijd klaar zullen zijn. Ruim de helft vreest dat ze meer inspanningen moeten zullen leveren om op tijd klaar te zijn, maar dat ze inmiddels wel bezig zijn om dit te organiseren (54%). Geen enkele organisatie verwacht dat het niet zal lukken[2].

***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle omgevingsdiensten; n=29)*

3.7 Uitdagingen en knelpunten

Aan alle deelnemende omgevingsdiensten is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. De kosten van de invoering en

[2] *Een vergelijking met het eerste kwartaal kan niet worden gemaakt omdat de vraagstelling in Q3 2019 is veranderd.*

het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door de meeste omgevingsdiensten als knelpunt genoemd (68%) gevolgd door de aansluiting op DSO (61%), het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie (50%) en duidelijkheid over de nieuwe regels (50%). Andere uitdagingen worden redelijk vaak, maar door minder dan de helft van de omgevingsdiensten genoemd.

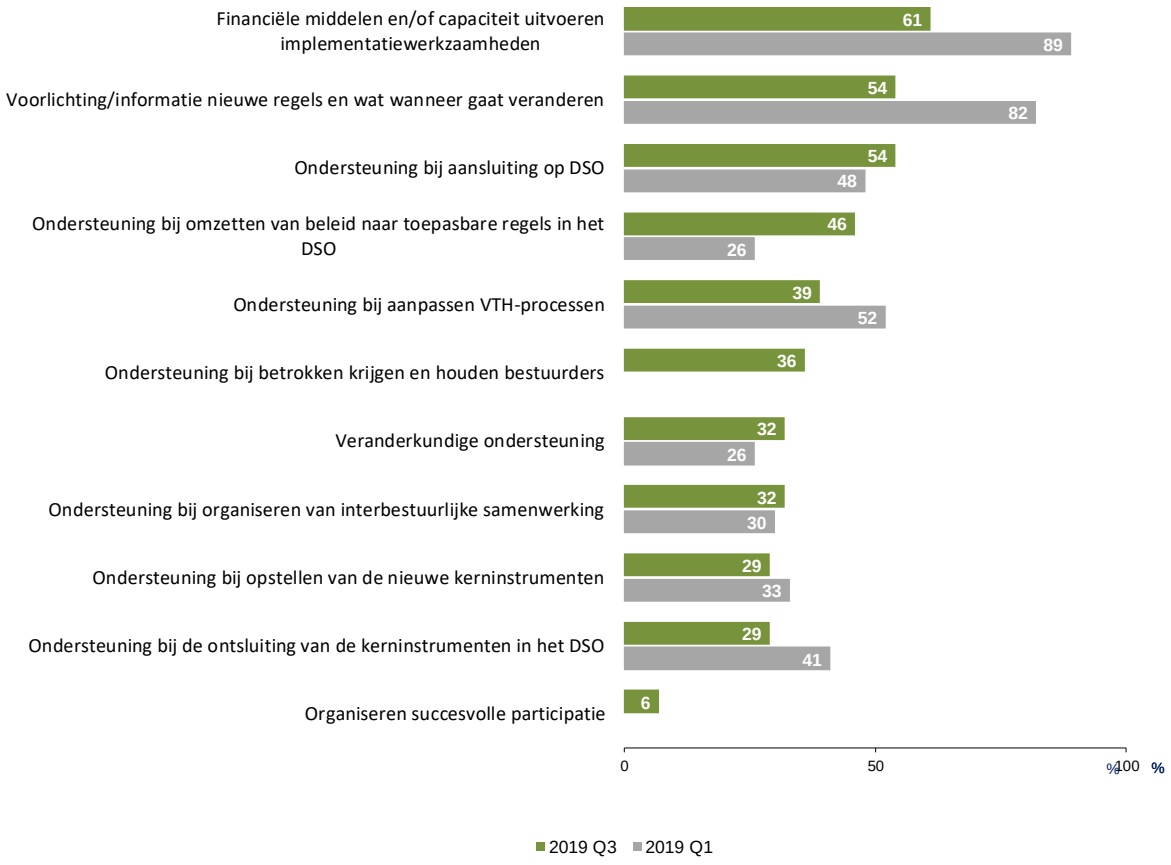
Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende omgevingsdiensten (n=29)*

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht welke behoefte aan ondersteuning er is. De behoefte aan ondersteuning bij het krijgen van financiële middelen en capaciteit wordt het vaakst genoemd als ondersteuningsbehoefte (61%). Informatie over de nieuwe regels en wat wanneer precies gaat veranderen en ondersteuning bij de aansluiting op DSO is eveneens groot (54%). Net als bij de

uitdagingen worden andere ondersteuningsbehoeften ook genoemd, maar wel door minder dan de helft van de responderende omgevingsdiensten. Alleen het organiseren van succesvolle participatie wordt nauwelijks genoemd (6%).

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende omgevingsdiensten (n=29)*

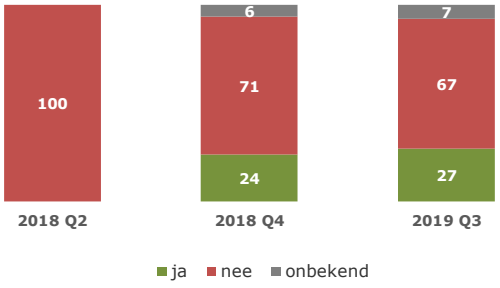
4 Resultaten veiligheidsregio's

In dit hoofdstuk worden de resultaten van alle vijftien responderende veiligheidsregio's weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant zijn vergelijkingen met vorige metingen gemaakt.

4.1 Ambities bij veiligheidsregio's

Vier van de vijftien responderende veiligheidsregio's heeft een ambitieniveau vastgesteld (27%). Dit aantal is vergelijkbaar met het laatste kwartaal van 2018. In het tweede kwartaal van 2018 had nog geen enkele veiligheidsregio een ambitieniveau vastgesteld.

***Ambitieniveau**: Heeft uw organisatie al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle veiligheidsregio's (n=15)*

Aan de vier veiligheidsregio's die een ambitieniveau hebben vastgesteld, is gevraagd hoe ver hun ambities strekken op een aantal specifieke beleidspunten. Het ambitieniveau is op organisatieniveau weergegeven in de onderstaande tabel.

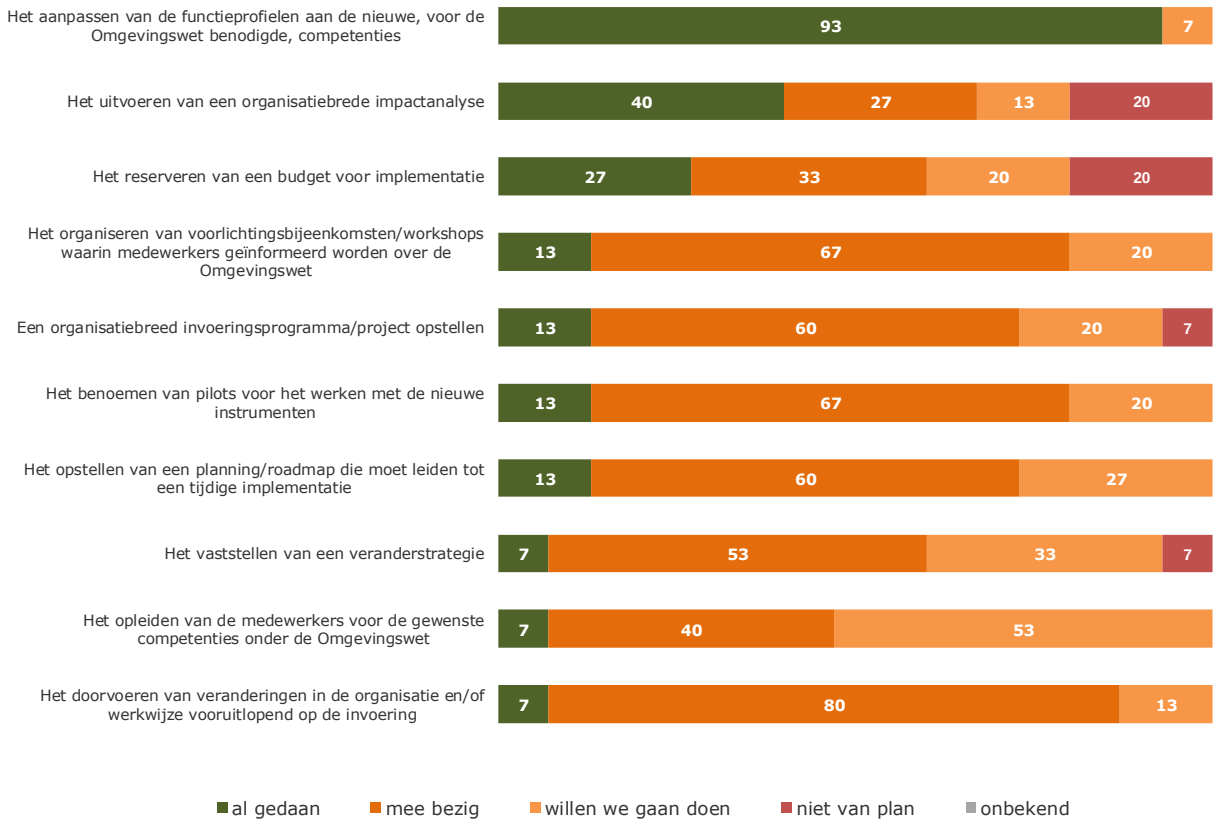
***T.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: veiligheidsregio's met ambities; n=4. **In absolute aantallen**.*

	grote ambities	bescheiden ambities	geen ambities	onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	3	1		
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	4			
Borgen van externe veiligheid in visies en plannen van deelnemende gemeenten	2	2		
Leveren van maatwerk voor de gemeenten	3	1		
Risicogericht adviseren	4			
Andere ambities	1			3

4.2 Organisatie van de uitvoering

Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een veiligheidsregio kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Te zien is dat de meeste voorgelegde activiteiten al zijn gedaan, momenteel in uitvoering zijn of intentioneel worden uitgevoerd. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van de vorige meting.

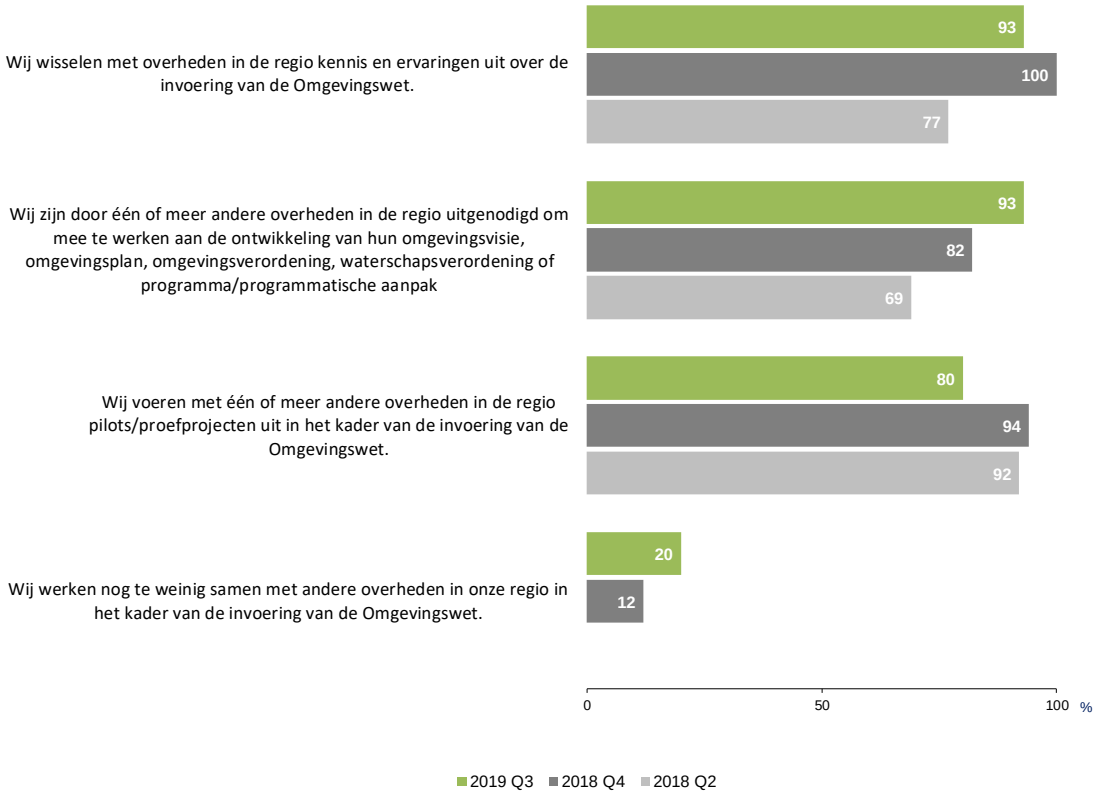
***Huidige status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle veiligheidsregio's; n=15)*

4.3 Samenwerking

Een ruime meerderheid van de ondervraagde veiligheidsregio's geeft aan dat ze met andere overheden uit de regio samenwerkt. Ook geven bijna alle veiligheidsregio's aan dat ze door één of meer overheden zijn uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma. Er zijn geen significante veranderingen ten opzichte van het tweede en derde kwartaal van 2018, toen deze vraag ook werd gesteld.

Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? (**Basis**: alle veiligheidsregio's; n=15)*

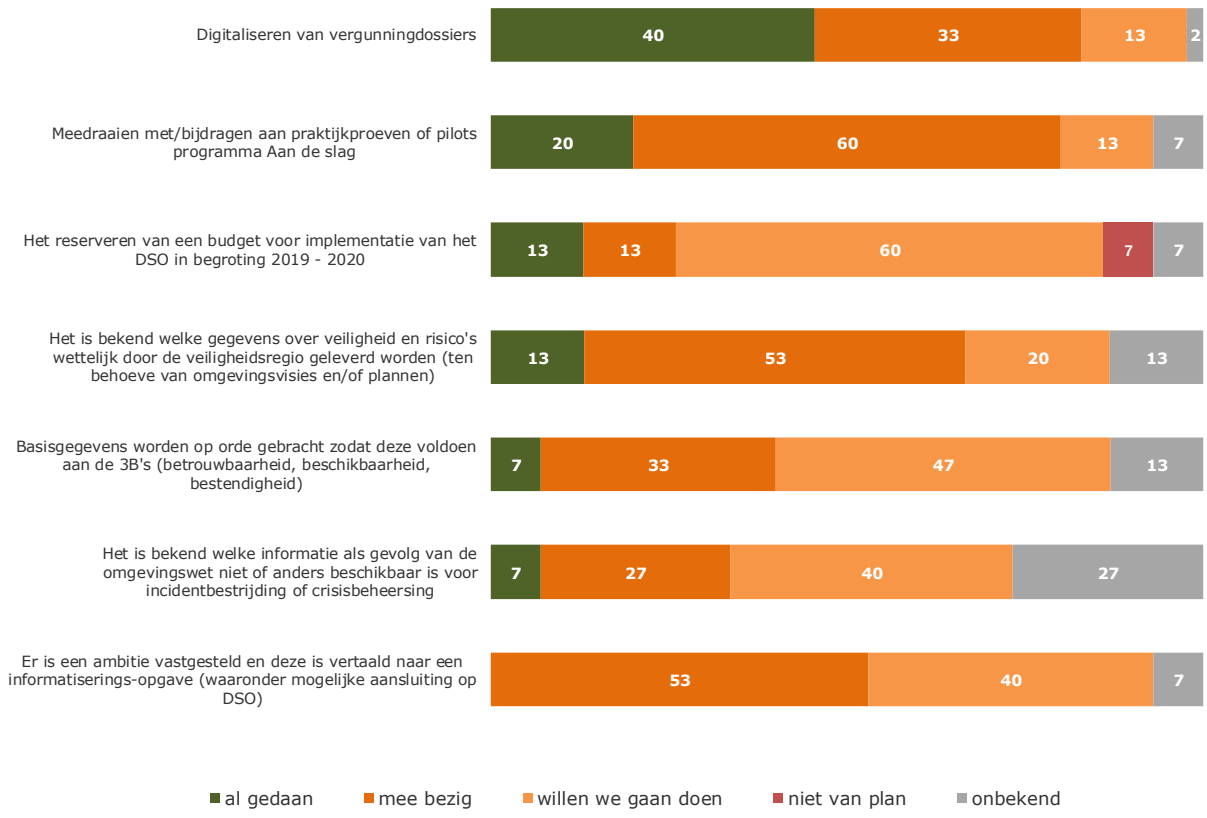

Na de vraag over de samenwerking is een doorvraag gesteld over waaraan veiligheidsregio's meewerken als ze door één of meer overheden uit de regio worden uitgenodigd om mee te werken aan hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma (niet grafisch weergegeven). Hieruit blijkt dat veiligheidsregio's het vaakst meewerken aan een omgevingsvisie (100%), een omgevingsplan (92%) en in mindere mate aan programmatische aanpak (33%), omgevingsverordening (25%) of watervisie (17%). Ook hier zijn geen significante verschillen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

4.4 Invoering DSO

Aan de veiligheidsregio's is voor een zevental activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Net als bij de organisatie van de uitvoering is te zien dat de meeste voorgelegde activiteiten al zijn gedaan, momenteel in uitvoering zijn of intentioneel worden uitgevoerd. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

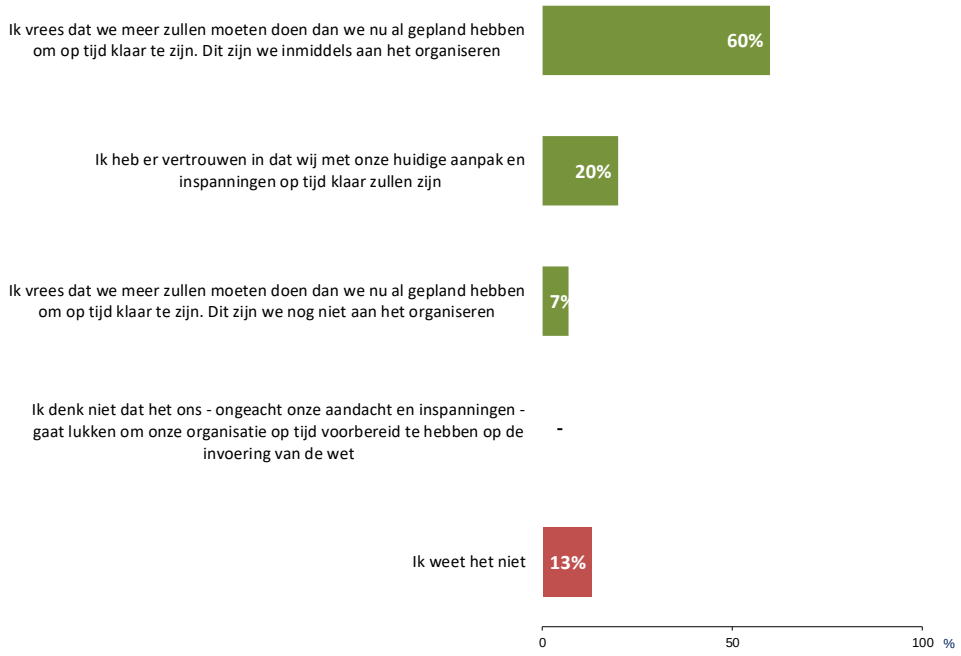
***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle veiligheidsregio's; n=15)*

4.5 Beleving

Hebben veiligheidsregio's er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? Zes op de tien veiligheidsregio's vrezen dat zij meer inspanningen moeten leveren om op tijd klaar te zijn, maar ze zijn deze inspanningen inmiddels wel aan het organiseren (60%). Geen enkele veiligheidsregio verwacht dat het ze niet gaat lukken om op tijd klaar te zijn. Hoewel de vraag in het laatste kwartaal van 2018 anders werd gesteld, gaf toen een vergelijkbaar percentage aan dat hun organisatie meer inspanningen zal moeten leveren om op tijd klaar te zijn (59%).

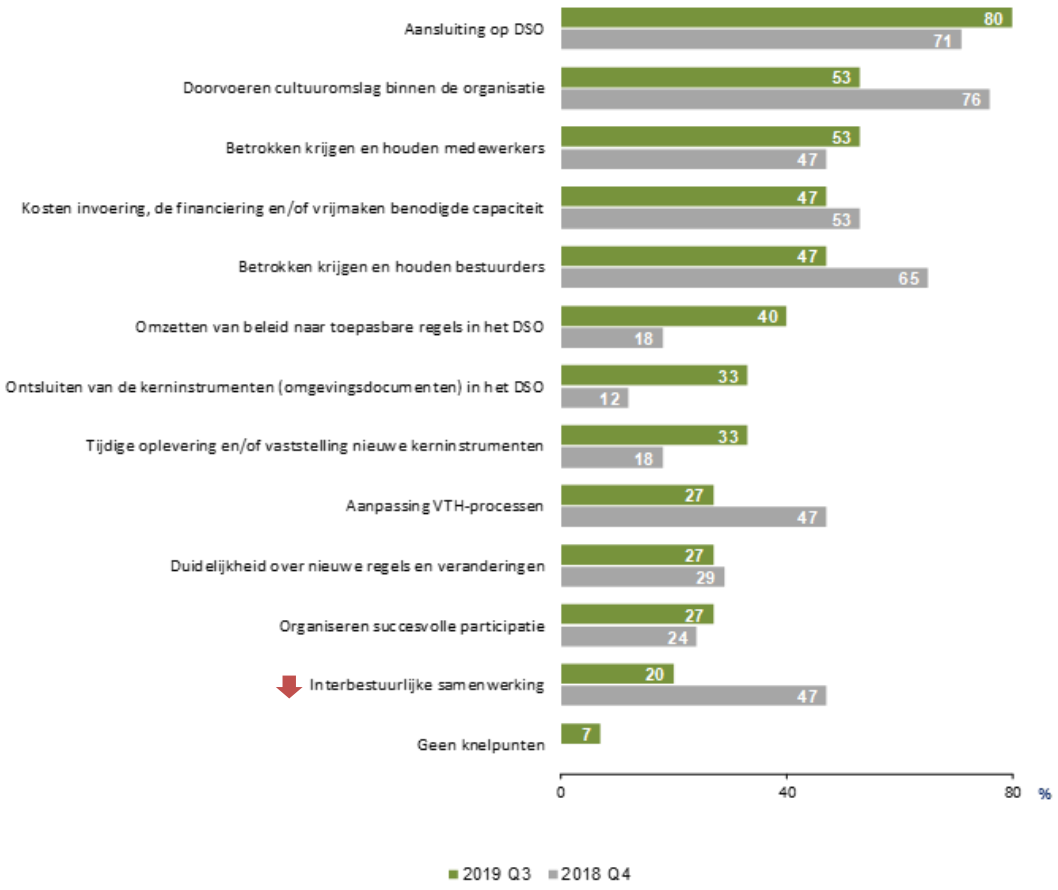
***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle veiligheidsregio's; n=15)*

4.6 Uitdagingen en knelpunten

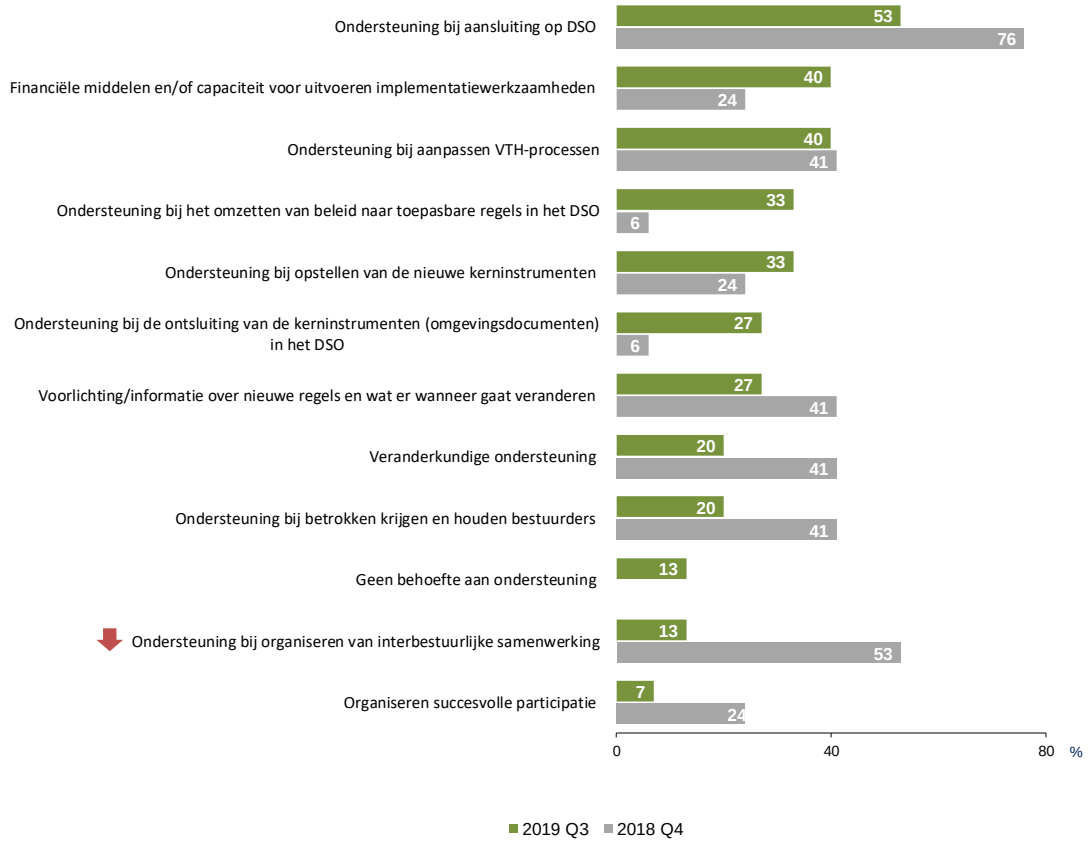
Aan alle deelnemende veiligheidsregio's is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. De aansluiting op DSO wordt in het derde kwartaal van 2019 als grootste knelpunt gezien. Het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie, het betrokken krijgen en houden van medewerkers, de kosten van de invoering en het betrokken houden van bestuurders worden net als in het derde kwartaal van 2018 relatief vaak genoemd als uitdaging. Er is wel een significant verschil met de laatste meting: interbestuurlijke samenwerking wordt in mindere mate als uitdaging gezien.

Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende veiligheidsregio's (n=15)*

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht op welke punten de veiligheidsregio's behoefte hebben aan ondersteuning. De behoefte aan ondersteuning bij de aansluiting op DSO, financiële middelen en/of capaciteit voor het uitvoeren van de werkzaamheden en ondersteuning bij het aanpassen van VTH-processen worden het vaakst genoemd. Er is een verschil ten opzichte van de laatste meting: er is minder behoefte aan ondersteuning bij het organiseren van interbestuurlijke samenwerking.

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende veiligheidsregio's (n=15)*

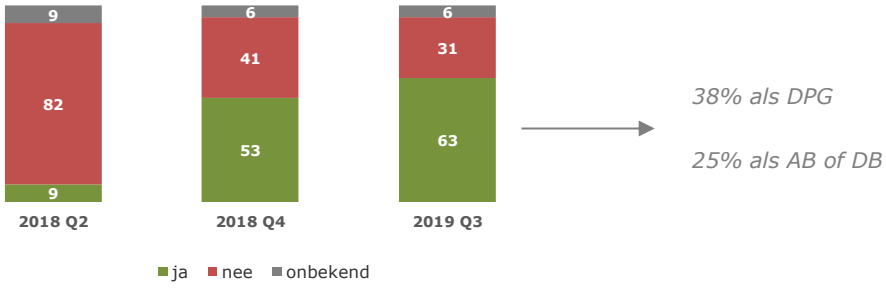
5 Resultaten GGD/GHOR-organisaties

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de zestien responderende GGD/GHOR-organisaties weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant wordt een vergelijking met de vorige metingen gemaakt.

5.1 Ambities bij GGD/GHOR-organisaties

63% van de 16 ondervraagde GGD/GHOR-organisaties (ofwel 10 organisaties) heeft een ambitieniveau vastgesteld over wat zij met de invoering van de Omgevingswet wensen te bereiken. Van alle GGD/GHOR-organisaties die een ambitieniveau hebben vastgesteld, geven vier organisaties aan dat hun bestuur (AB of DB) een ambitieniveau heeft vastgesteld (ofwel 25% van alle responderende organisaties). Zes responderende organisaties geven aan als DPG een ambitieniveau te hebben vastgesteld (ofwel 38% van alle organisaties). Het onderscheid tussen DPG en AB of DB werd bij voorgaande metingen niet gemaakt.

***Ambitieniveau**: Heeft het bestuur van uw GGD of u als DPG al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

In de onderstaande tabel is per organisatie weergegeven hoe ver de ambities strekken op een aantal voorgelegde beleidspunten. Zes GGD/GHOR-organisaties geven aan grote ambities te hebben op het gebied van het hanteren van positieve gezondheid bij de advisering over de fysieke leefomgeving. Er zijn daarnaast vijf GGD/GHOR-organisaties die aangeven grote ambities te hebben op het gebied van het verbeteren van de omgevingsgerichtheid van de organisatie, samenwerking met andere organisaties ten behoeve van de integrale advisering en het borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten.

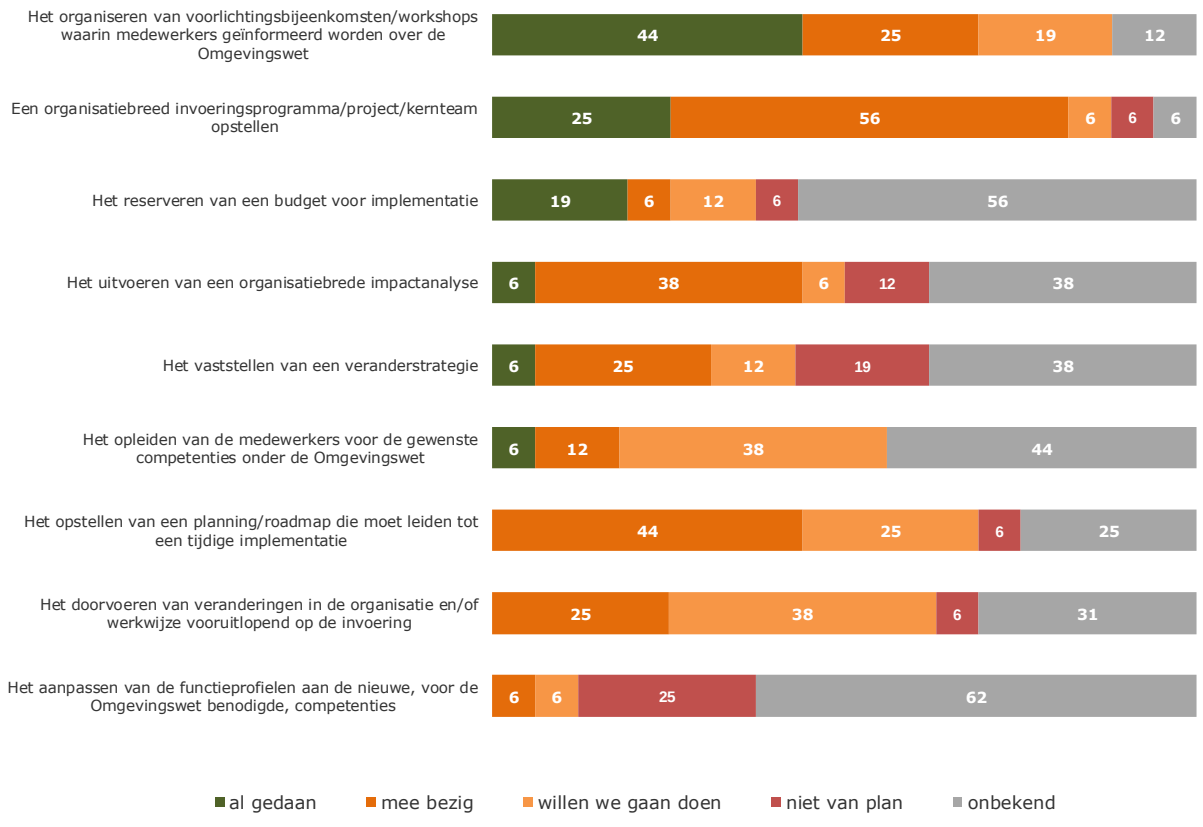
***Ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: GGD/GHOR-organisaties met ambities; n=10. **In absolute aantallen**.*

	grote ambities	bescheiden ambities	geen ambities	onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	5	2		3
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	5	3		2
Borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	5	2		3
Borgen van veiligheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	2	4	1	3
Borgen van de sociale aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	5	2		3
Positieve gezondheid hanteren bij adviseren over de fysieke leefomgeving	6	2		2
Borgen van mogelijkheden om via omgevingsplannen en/of visies van de gemeenten de sociaal economische gezondheidsverschillen te verkleinen	2	6		2

5.2 Organisatie van de uitvoering

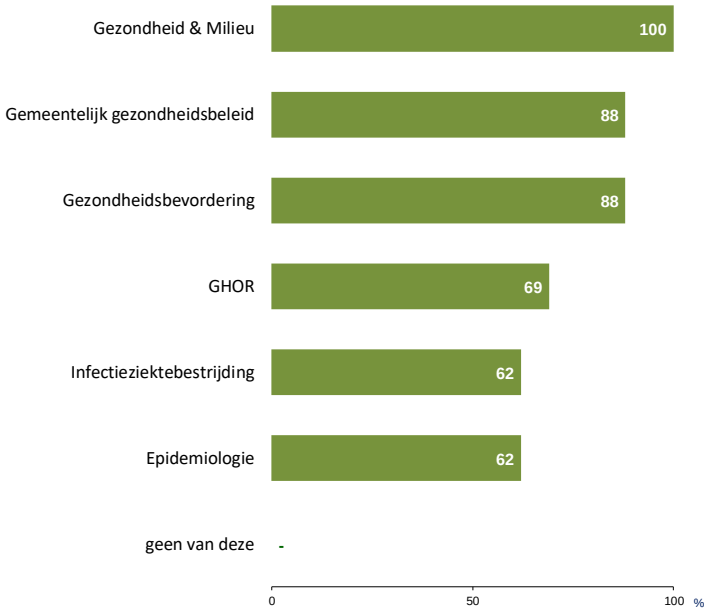
Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een GGD/GHOR-instelling kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Het organiseren van workshops en voorlichtingsbijeenkomsten en het opzetten van organisatieprogramma's, projecten en kernteams worden het vaakst genoemd als activiteiten die gedaan zijn of momenteel in uitvoering zijn. Van het reserveren van budget voor implementatie en het aanpassen van functieprofielen is relatief vaak onbekend of ze momenteel worden uitgevoerd.

***Status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

Aan alle responderende GGD/GHOR-organisaties is gevraagd welke disciplines binnen de organisatie bezig zijn met de invoering van de Omgevingswet. Binnen alle zestien GGD/GHOR-organisaties is de discipline gezondheid en milieu actief bezig met de invoering van de Omgevingswet. Ook gemeentelijk gezondheidsbeleid en gezondheidsbevordering worden door bijna alle GGD/GHOR-organisaties genoemd.

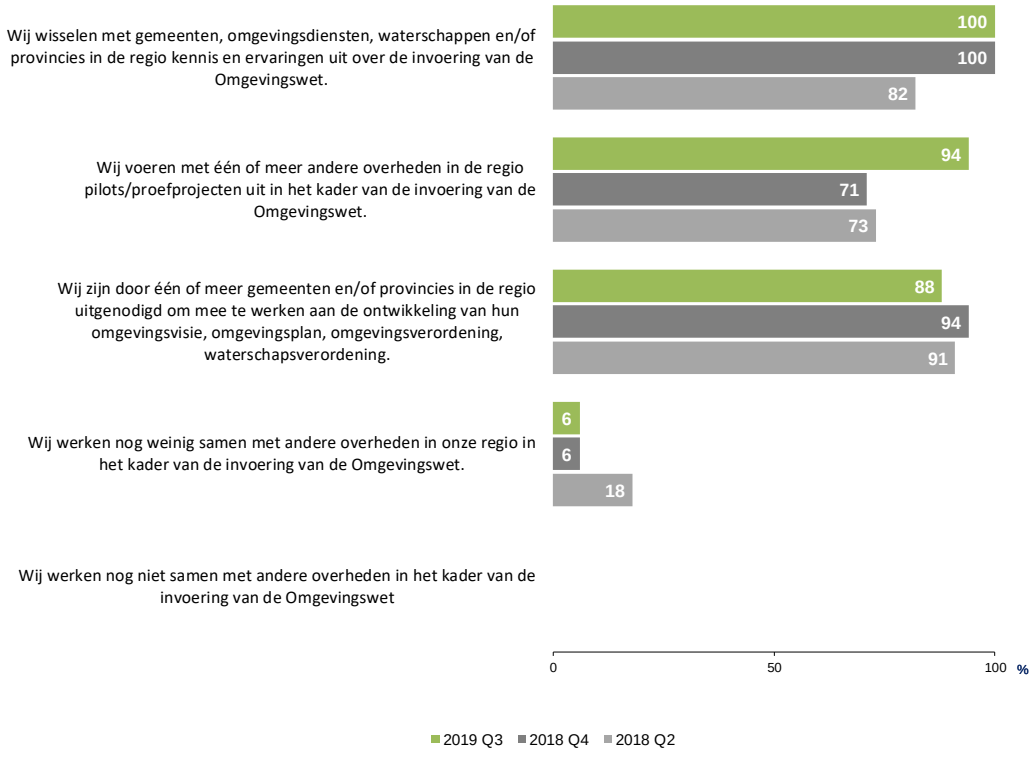
***Disciplines**: Welke disciplines van uw organisatie zijn actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet? **Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

5.3 Samenwerking

Alle responderende GGD/GHOR-organisaties geven net als in het laatste kwartaal van 2018 aan te zijn uitgenodigd door een provincie(s) en/of gemeenten om mee te werken bij de voorbereiding op het opstellen van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening. Dit gaat in alle gevallen om een omgevingsvisie (100%; niet grafisch weergegeven) en vaak om een omgevingsplan (50%; niet grafisch weergegeven). Verder is te zien dat bijna alle GGD/GHOR-organisaties pilots en proefprojecten uitvoeren samen met andere overheden.

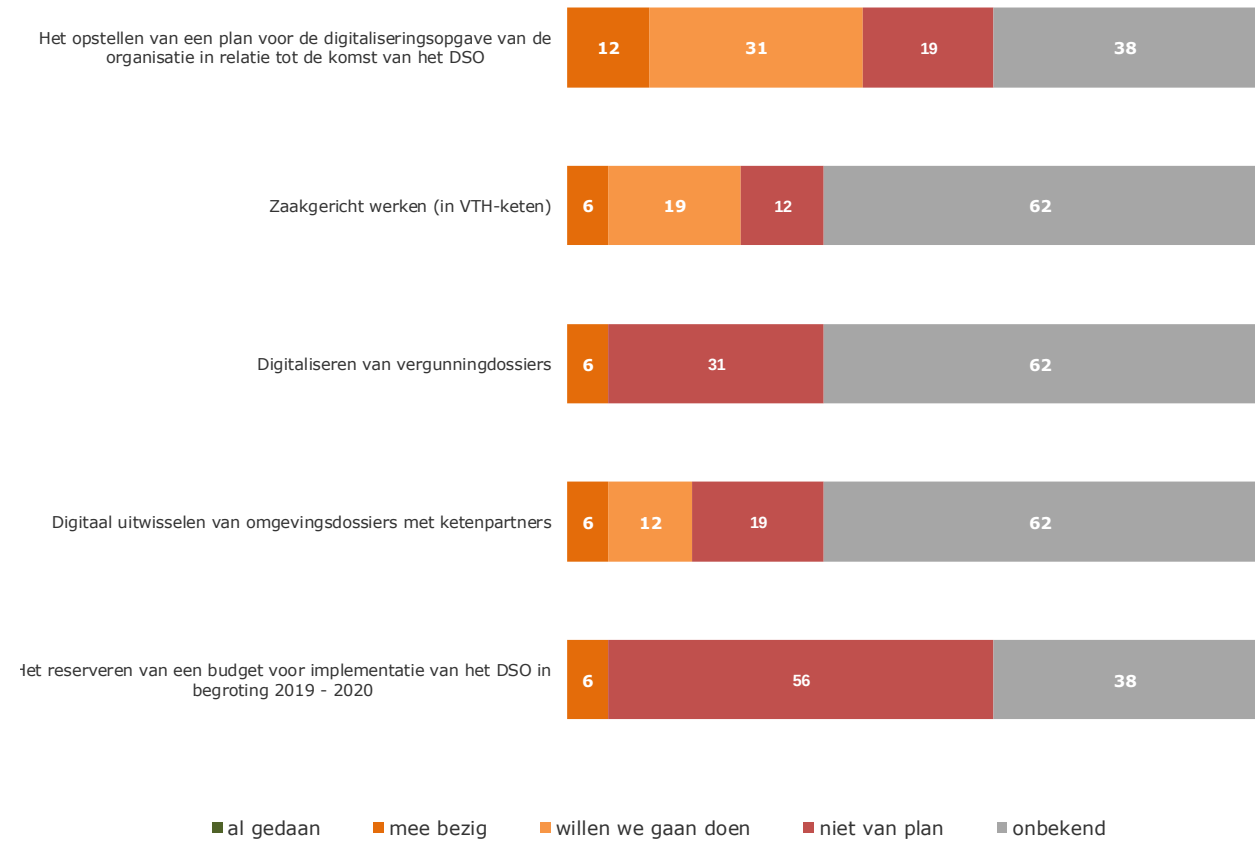
Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

5.4 Invoering DSO

Aan GGD/GHOR-organisaties is voor een vijftal activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Te zien is dat als het over de invoering van DSO gaat de meeste GGD/GHOR-instellingen niet van plan zijn om deze voorbereidingen te treffen of niet weten dat de voorbereidingen worden getroffen (onbekend). Uitzondering is het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave: 43% geeft aan hiermee bezig te zijn of dit te willen gaan doen.

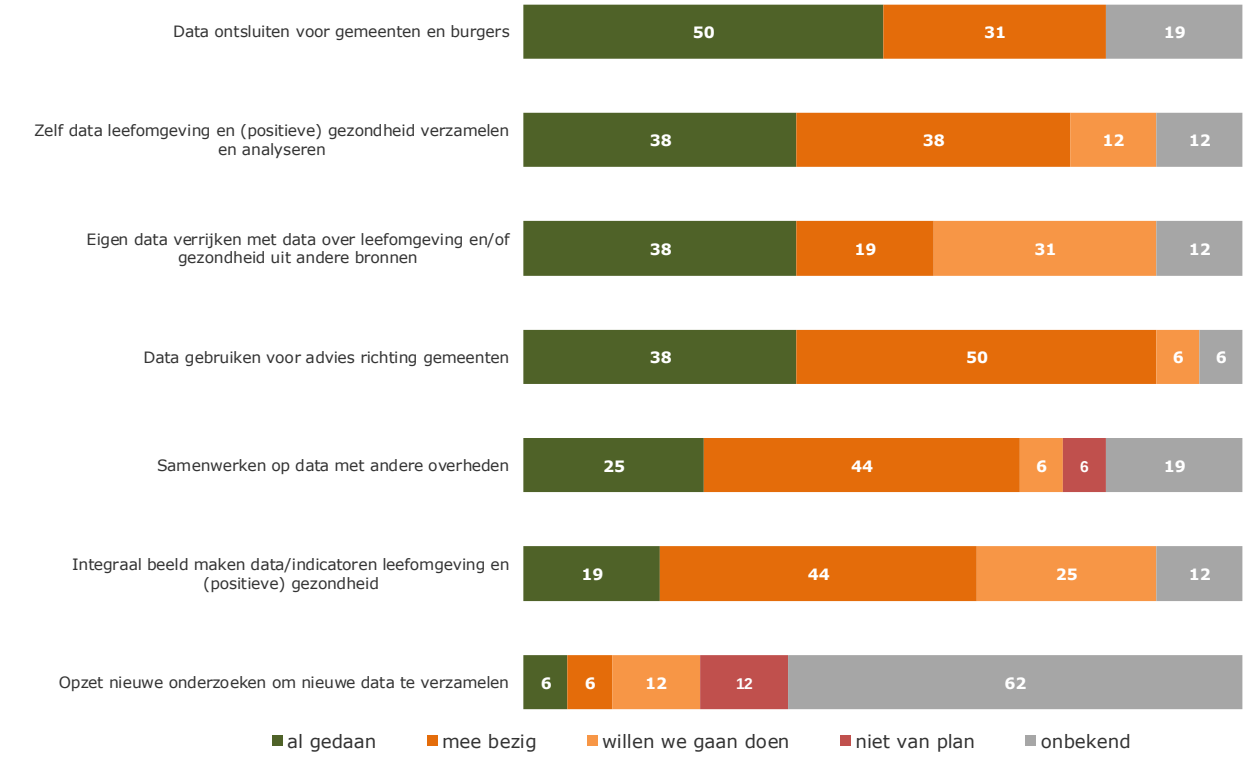
***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

5.5 Omgang met data/indicatoren

GGD/GHOR-organisaties zijn in sterke mate bezig met data en/of indicatoren in relatie tot de omgevingswet. Alleen van de opzet van nieuwe onderzoeken om nieuwe data te verzamelen is relatief vaak onbekend of de eigen organisatie daarmee bezig is. Bij de vorige meting in het laatste kwartaal van 2018 gaf nog de helft van de GGD/GHOR-organisaties aan hiermee bezig te zijn (47%). Verder zijn er geen significante verschillen met de vorige meting.

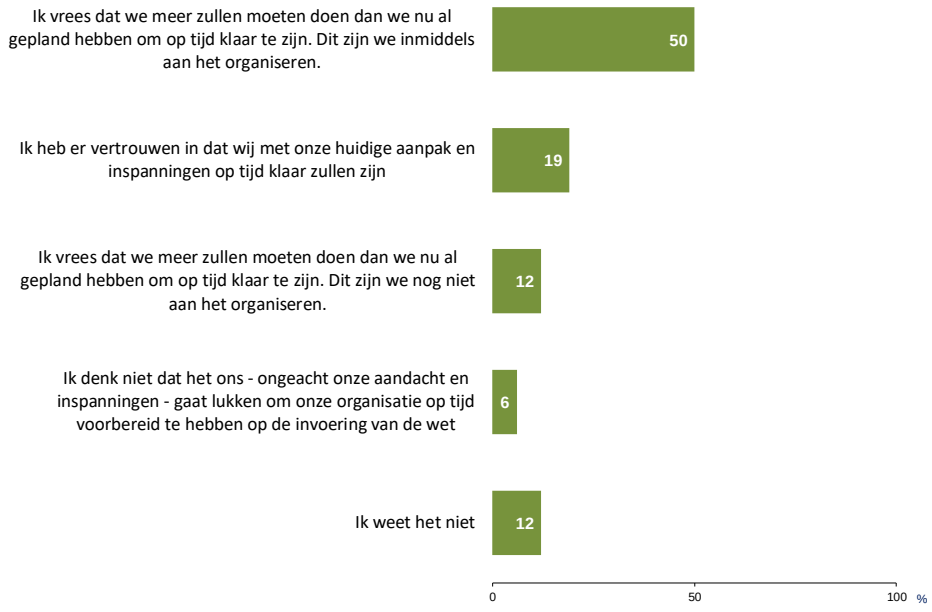
***Omgang data en indicatoren**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met data/indicatoren in relatie tot de Omgevingswet? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

5.6 Beleving

Hebben GGD/GHOR-organisaties er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? In het laatste kwartaal van 2018 gaf een kwart van de GGD/GHOR-organisaties aan te vrezen dat ze meer inspanningen moesten leveren om op tijd klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet (25%). Hoewel anders gevraagd, geeft nu 62% aan te vrezen dat ze meer inspanningen moeten leveren. Hierbij is wel een belangrijke nuance te maken, want de grootste groep geeft weliswaar aan te vrezen dat ze meer moeten doen, maar is inmiddels bezig de extra inspanningen te organiseren (50% van alle responderende organisaties).

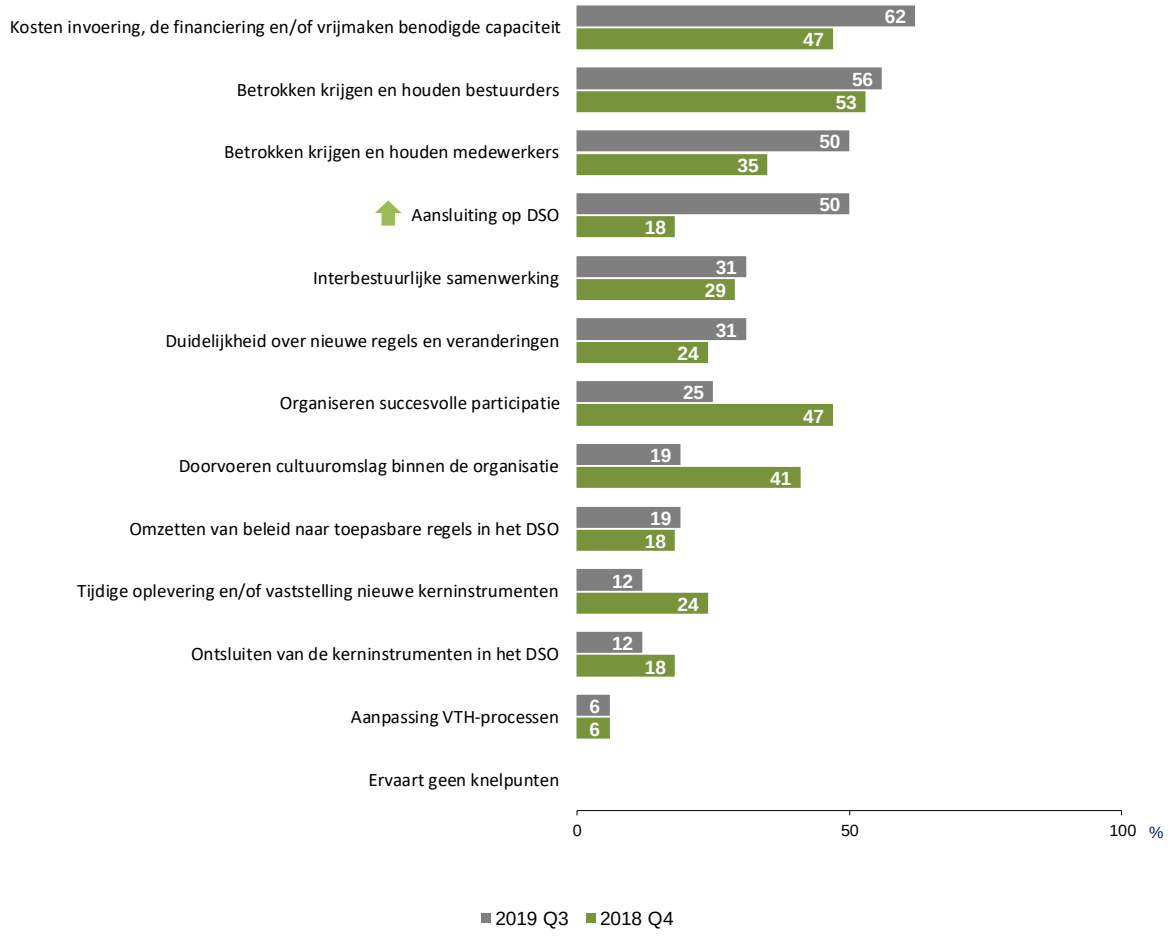
***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

5.7 Uitdagingen en knelpunten

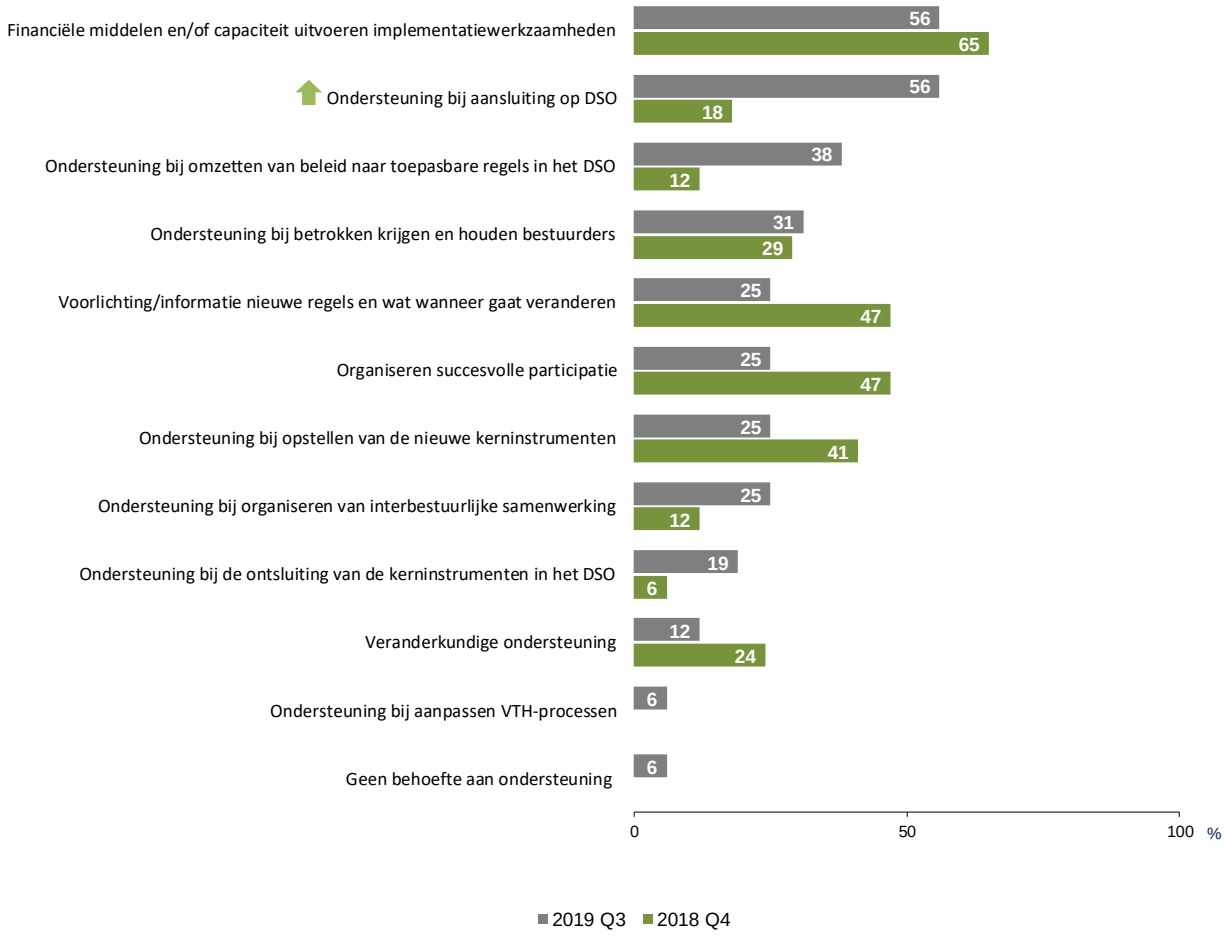
Van alle deelnemende GGD/GHOR-organisaties is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. In de onderstaande grafiek zijn de resultaten te zien. De kosten van de invoering en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit, het betrokken krijgen en houden van bestuurders en medewerkers en de aansluiting op DSO worden het vaakst als uitdaging genoemd. Het enige significante verschil met de vorige meting is dat de aansluiting op DSO vaker als uitdaging wordt genoemd.

Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht welke behoefte aan ondersteuning er is. De behoefte aan ondersteuning bij de financiering en/of het vrijmaken van capaciteit en de aansluiting op DSO is het grootst. Op dit laatste punt is de ondersteuningsbehoefte significant toegenomen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende GGD/GHOR-instellingen (n=16)*

Bijlagen

Open antwoorden omgevingsdiensten

VRAAG: Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet?

- milieu-databeheer en eenvoudige data-ontsluiting
- herijken wat moet en wat kan als gemeente en OD. Welke keuzes maken we gericht op dienstverlening en financiën?
- - Goed advies over toepassing van de Bruidsschat in Omgevingsplannen gericht op goede omgevingskwaliteit en beheersbare uitvoering & kosten - betere aansluiting in de beleidscyclus: Beleid – Toepasbare regels – VTH, bij voorkeur ook ondersteund door aangesloten/gekoppelde ICT systemen - gezamenlijk uitvragen één VTH systeem, met koppelingen naar RO systemen - regionale standaardisering van werkafspraken, ZTC, processen
- Versterken van integrale advisering, bijdragen aan de monitoring en evaluatie.
- verdere ontwikkeling en verbetering van de eigen organisatie
- platform zijn van kennis en expertise. informatisering en automatisering zodanig organiseren dat er relevante data voorhanden zijn die de doelstellingen dragen.
- De RUD LN - wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet; - zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers; - groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend; - voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.
- wij hebben een ambitie voor toegankelijk (visueel) van data in onze regio

VRAAG: heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet?

- Implementatie van de OW naar concrete organisatorische en technische aspecten is sterk afhankelijk van het tijdig, eenduidig, concreet en coherent beschikbaar zijn van instrumenten (voorzieningen, regels etc.) die door het Rijk, door individuele deelnemers of door samenwerkingspartners beschikbaar moeten worden gesteld. De samenhang tussen diverse elementen is groot en een volledige en succesvolle implementatie wordt bepaald door de zwakste schakel. De mate van implementatie hangt samen met de mate van uitontwikkeling van de kaders en instrumenten.
- De VNG heeft het Dialoogmodel Financiën. Nog geen gemeenten in onze regio heeft contact gezocht met ons als Omgevingsdienst om hierover de dialoog aan te gaan. Wel gaan we in gesprek met ons AB over de implementatiekosten en structurele kosten. Op het moment van invullen van deze vragenlijst is nog niet duidelijk hoeveel (extra) budget ons bestuur voor de implementatie beschikbaar stelt. In elk geval gaan de kosten (inclusief de kosten voor training & opleiding) onze reguliere budgetten ruim te boven. Verder is hangt het in grote mate af van de ambities en tempo van gemeenten - bijvoorbeeld van de mate waarin ze gebruik maken van de lokale afwegingsruimte - wat de impact op onze processen, producten en bedrijfsvoering zal zijn vanaf de invoering van de Omgevingswet en wat dus de invloed zal zijn op frictie- en structurele kosten. Naast invoeringskosten is het een uitdaging om de benodigde inzet te organiseren naast de reguliere productie. "Winkel geopend tijdens verbouwing" De Bruidsschat vereist bijzondere aandacht. Ten eerste wat is de impact van de Bruidsschat op de werkwijze, bedrijfsvoering van de Omgevingsdienst. Ten tweede verwachten gemeenten een adviserende rol vanuit de deskundigheid van de Omgevingsdiensten als zij aan de slag gaan met de Bruidsschat. Daarbij zal de wijze waarop gemeenten de Bruidsschat verwerken in hun Omgevingsplannen - de mate waarin gekozen wordt voor lokale afwegingsruimte - impact hebben op de bedrijfsvoering en kosten van de Omgevingsdienst. ("Maatwerk kost geld")

- De aansluiting op DSO zal door software leveranciers geregeld moeten worden. Een andere uitdaging is om onder de nieuwe wetgeving als 1 overheid te kunnen blijven optreden (bijv. zelfde interpretatie van regels)
- Voor ons als omgevingsdienst is het van het grootste belang dat we goede afspraken maken met onze participanten. De participanten willen dat ook, maar hun kennis van de inhoud van de wet is nog beperkt. Het maken van daadwerkelijke proces afspraken zal daarom nog een hele opgave worden.

- De ketensamenwerking is provinciebreed opgezet, ambtelijk en bestuurlijk geaccordeerd en de uitdaging is nu om gezamenlijk en op tijd tot resultaten te komen.

- Ketenpartners werken allemaal met verschillende systemen die niet allemaal even goed op orde zijn, dit is een uitdaging voor ons als dienst maar ook als regio. De wil is er, communiceren van de systemen is voor 2020 de uitdaging.
- alle uitdagingen geven een gedifferentieerd beeld per gemeente liggen de uitdagingen weer anders en is er meer of minder focus voor de doelen en uitdagingen. Ook het gunnen van de samenwerking door gemeenten is geeft een gemengd beeld.

- In welke mate (kwalitatief en kwantitatief) gaat de Ow voor bepaalde functies/werkzaamheden van invloed zijn (bijvoorbeeld welk effect minder vergunningen voor Vergunningverleners). In hoeverre is de invloed van de Bruidsschat op de uitvoeringpraktijk bij alle partijen in beeld. Is de invloed van de zorgplicht bekend bij OD-deelnemer. Op welke manier moet hieraan invulling worden gegeven in specifieke situaties; lukt het niet om hier concrete invulling aan te geven dan zal dit via rechtsspraak worden ingevuld. Uitdaging is om voldoende concreet te zijn om ook juridisch houdbare besluiten te nemen.
- Betrokkenheid en het bewustzijn van datgeen een andere partij kan betekenen is voor ons een van de hoofdredenen of voorbereidingen gaan slagen. Wat wij tot nu toe merken is dat de afgelopen jaren vooral verkennend van aard zijn geweest en dat een aantal partij voor de troepen uit zijn gaan lopen. Hierbij gaat de aandacht vooral uit naar het RO-deel en is het VTH-deel nog onderbelicht. Wel merken wij dat juist dit VTH-deel voor nu nog wel eens vergeten wordt, de aandacht nog vooral naar RO. Dit zien wij ook terug in de pilots en casuïstiek die wordt opgepakt. Het bewustzijn bij onze opdrachtgevers en bij ons intern wordt groter daar waar het gaat om de toegevoegde waarde die wij kunnen leveren bij het ontwikkelen van de kerninstrumenten. Ook is door een aantal gemeenten en provincie aangegeven dat ze ons eerder en beter willen laten aansluiten. Hoe dit zich concreet uitwerkt is nog niet duidelijk. Tot nu toe zijn wij op minimaal betrokken geweest en niet gestructureerd (bijvoorbeeld afvaardiging van een collega op een participatieavond bij een gemeente). Bij de uitkomst en vertaling van deze avond(en) en het eindresultaat worden bij niet betrokken (vraag om advies/delen van uitkomsten etc.). In de regio is een platform met daaronder werkgroepen aanwezig. Er zijn ook opdrachten geformuleerd voor deze werkgroepen. Alleen het realiseren van deze opdrachten en het SMART formuleren van deze opdrachten daar zit tot nu toe nog onvoldoende energie op. Het is vooral het informeren van elkaar. Komen tot regionale afspraken etc. is tot nu toe in praktijk uitgebleven. Medewerkers willen heel graag een bijdrage leveren aan de transitieopgaven. Maar voor hen is er nog veel onduidelijk. Een basiscursus hebben zij gevolgd, maar ze zijn toe aan verdieping vanuit de inhoud. Daarbij komt dat de winkel gewoon open blijft en dat het weer een opgaven is die erbij komt. Het creëren van ruimte in doen en denken is een lastige opgaven. We hebben deze mensen wel nodig om met elkaar de opgaven te realiseren nu en in de toekomst.
- Onze partners zullen keuzes moeten maken over een heleboel zaken, wij zijn alleen de uitvoerder. Wij merken dat onze partners nog niet zitten te wachten of hele concrete vragen over werkafspraken/mandaten/etc. Zij zijn nog meer bezig met het abstracte. Maar het is zo 2021 en dan willen we graag met de uitvoering verder kunnen. Het is daarnaast heel lastig dat bv de bruidsschat nog niet is vastgesteld. Dat is juist een onderwerp om afspraken over te maken (bv: wie verleent de LPG-vergunning o.g.v. de tijdelijke vergunningplicht o.g.v. het omgevingsplan van rechtswege?). Hierdoor is het ook lastig om een goede ingang bij de partners te krijgen.
- Vanwege beperkte capaciteit is het lastig om naast de reguliere werkzaamheden de organisatie gedegen (met name concreet inhoudelijk) voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast is het lastig om de adviserende en ondersteunende rol die wij richting de gemeenten voor ogen hebben bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen voldoende concreet vorm te geven en de gewenste aansluiting bij de gemeenten te vinden.

- De gunfactor van bevoegd gezag (met name gemeenten) om de Omgevingsdienst in hun kracht te zetten om hun rol te vervullen in het kader van de Omgevingswet. - Als startende

Omgevingsdienst hebben we ruimte nodig en moeten we aftasten welke ruimte we krijgen, nog los van de implementatie Omgevingswet.

- Wij hebben met al onze opdrachtgevers contact over omgevingsvisie en omgevingsplan en omgevingsverordening. Nog niet overal zijn concrete afspraken gemaakt over advisering omdat betreffende gemeente nog niet zover is. Vrijmaken capaciteit in deze hoogconjunctuur is een issue.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- Informatie omtrent verplichtingen, status, werking en planning van het DSO is niet centraal geregeld. Om goed te kunnen aansluiten bij het DSO is een contactpunt met concrete, formele en actuele informatie wenselijk.
- Het is erg belangrijk dat niet elk bestuur/elke organisatie zelf het wiel uitvindt. Uitwisselen van kennis en informatie is van groot belang, naast afstemmen. Om de kosten van uitvoering beheersbaar te houden is het zeer aan te bevelen dat het aantal variaties in het 'smakenpallet' dat ontstaat bij de invulling van lokale afwegingsruimte te kanaliseren. De koepels en het Rijk kunnen ondersteunen met het (verder) ontwikkelen van standaardprocessen, standaard documenten, toepasbare regels, etc.
- Veel van de informatie die vrijkomt via bijv. de VNG is gericht op gemeenten en is nuttig. Er bestaat echter ook behoefte om meer concretere ondersteuning te krijgen (of te kunnen vinden) specifiek voor omgevingsdiensten.
- aansluitend op mijn vorige toelichting, is het van belang dat onze participanten (vooral de kleinere gemeenten) voldoende op de hoogte zijn van de procedures en inhoud van de wet. Voor het milieudeel nemen wij dat voor onze rekening. Voor het meer algemene deel is ondersteuning van het Rijk nodig.
- nodig is een reële financiële ondersteuning van de gemeenten, zodat die op hun beurt als opdrachtgever middelen ter beschikking kunnen stellen aan de omgevingsdiensten voor deze opgave
- Er is bestuurlijke en ambtelijke kramp m.b.t. de rol en functie van een beleidsrijke OD. Het stelsel is toe aan een consistente visie en dito focus op het werkend maken van het stelsel. er wordt niet voldoende duidelijk gepositioneerd en in het vacuüm dat ontstaan is het moeilijk kwaliteit te leveren binnen een afgesproken kader. M.a.w. er wordt telkens iets anders verwacht... niet onmogelijk, wel lastig.
- Toetsen van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het omgevingsplan. Toezicht en handhaving op de bruidsschatbepalingen.
- Wij hebben graag ondersteuning bij het oefenen in praktijk vanuit de inhoud. Maar ook het snel delen van informatie/ reeds ontwikkelde documenten zou wat ons kunnen helpen. Er is heel veel informatie voorhanden en er zijn heel veel producten/documenten ontwikkeld. Het uitwisselen van al deze kennis en informatie gebeurt nu nog veelal per e-mail en door te zoeken op internet via verschillende kanalen. Daar zien wij ook wel een toegevoegde waarde van OD NL.

- Concrete infobladen over de uitwerking van de instrumenten. Bijvoorbeeld: wat toets je bij vergunningverlening o.g.v. H3 Bal en hoe houd je dan rekening met het omgevingsplan? Er staat wel wat in de toelichting, maar het risico is dat iedereen dat op zijn eigen manier uitlegt. Dan hebben we per 2021 in NL 29 verschillende manieren van milieuvergunningverlening.... Dan kan niet het doel zijn van de wet. Met deze infobladen kunnen we onze vergunningverleners voorlichten en hebben zij iets om op terug te vallen.

- Snel duidelijkheid over invoeringsdatum

Open antwoorden veiligheidsregio’s

VRAAG: Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

- 1. Capaciteit/expertise en middelen om het informatie-gestuurd werken vorm te geven 2. Tijdig beschikbaar komen van opleidingsmodules voor de medewerkers en adviseurs risicobeheersing
- Zowel afstemmen met de partners binnen de regio als afstemmen met andere Veiligheidsregio's kost energie.
- De uitdaging zal zijn dat alle zaken waar iedereen mee bezig is gestroomlijnd gaat worden. Zodat we niet allemaal hetzelfde uitzoeken maar dat we van elkaar de goede zaken of ontwikkelingen makkelijk over kunnen nemen. Wat ook een uitdaging is om het mogelijk te maken dat er een informatie uitwisseling komt tussen de verschillende partners. zodat we ten alle tijden over het juiste besluit kunnen beschikken zonder dat er uren werk aan besteed hoeft te worden.
- Voortgang van gemeenten niet helemaal duidelijk. Personeelsgebrek.
- 1. Financiële gevolgen. o.a. frictiekosten en reguliere kosten ten gevolge van organisatorische wijzigingen tav taken en taakuitvoering 2. Doorwerking naar de veiligheidsregio ten gevolge van de heroriëntatie van gemeenten op (kern)taken en organisatorische gevolgen
- Er dient nog extra geïnvesteerd te worden in de betrokkenheid van directie en bestuur in het implementatieproces en de benodigde middelen voor realisatie.
- wat landelijk een terugkerend fenomeen lijkt is dat veel gemeenten nog niet bezig zijn met de relaties met ketenpartners en vooral nog intern gericht zijn op ambtelijk vlak
- Er is nog geen programmamanager.
- Het aansluiten van de veiligheidsregio op het DSO is complex. De inschatting is momenteel dat hiervoor externe ondersteuning aangetrokken zal worden.
- Als ketenpartner merken wij dat er door de bevoegde gezagen verschillende trajecten doorlopen worden en dat ze niet alle even ver zijn. Hoe ga je inspelen op deze diverse trajecten.
- We zijn al jaren geleden gestart met de transitie in houding en gedrag van medewerkers en (landelijk) met het opstellen van bouwstenen. Daarnaast zijn we bewust op zoek gegaan naar een nieuw type medewerker, die in staat is/zijn om de andere manier van werken te concretiseren. Resultaat is dat we "er" in de basis klaar voor zijn en nieuwsgierig zijn of lopende en aanstaande initiatieven samen met partners voor nieuwe inzichten en/of uitdagingen gaan zorgen.
- De huidige bestuursopdracht waarin we samen werken met de GGD en OD bied kansen maar maakt ons eigen proces ook weer complexer.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- Wat moeizaam van de grond komt is het als ketenpartner betrokken worden bij de implementatie van de nieuwe instrumenten en werkwijzen. Gemeenten willen eerst zelf het wiel uitvinden alvorens met ketenpartners om tafel te gaan, b.v. bij de pilots met de omgevingstafel. Dat maakt het voor ons lastig om te kunnen experimenteren en oefenen in onze rol.
- Geen toevoegingen.
- Hoe je de competenties en vaardigheden van het RB personeel om kan laten .
- Er zal best meer ondersteuning gebruikt kunnen worden, vooral op personeelsgebied door meer financiële armslag te krijgen voor wettelijke taken en om de ambitie te verwezenlijken die deels bovenwettelijk zijn.
- Opleidingen, organiseren van nieuwe vakbekwaamheid en cultuur- en gedragsverandering.

Open antwoorden GGD/GHOR-organisaties

VRAAG: Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

- GGD (adviseurs) ook in ruimtelijk domein als trusted advisor . Belangrijk te noemen: in onze ambitie focussen we ons niet op de Omgevingswet maar op het thema gezonde leefomgeving. Omgevingswet is veel meer een vliegwiel.
- integrale samenwerking gemeenten , GGD en GHOR
- Dat de GGD als deskundig partner betrokken is bij de integrale advisering bij omgevingsvisies en -plannen.
- ervoor te zorgen dat gezondheid onderdeel wordt van het maken van afwegingen i.r.t. de fysieke leefomgeving EN duidelijk te maken welke rol de GGD hierbij kan innemen
- Dat de GGD als deskundig partner betrokken is bij de integrale advisering bij omgevingsvisies en -plannen.

VRAAG: Welke disciplines van uw organisatie zijn nog meer actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet?

- Jeugdgezondheidzorg
- Jeugdgezondheidszorg, OGGZ en Toezicht
- zoals eerder gezegd: we werken, met de Omgevingswet als vliegwiel, actief aan een gezonde fysieke leefomgeving
- adviseurs analyseren op welke wijze de Omgevingswet in uitvoering past binnen het Regionale Gezondheidsakkoord.
- maatschappelijke opvang
- informatiemanager
- Veiligheidsbureau, GIS, Facilitair Bedrijf, P&O, Brandweer (GGD is onderdeel van Veiligheidsregio)
- informatiemanager

VRAAG: Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

- Geen zicht op ambitieniveau van gemeenten irt processen. Gebrek aan samenwerking en samenhang tussen gemeenten in de regio.
- Om dwars door de organisatie heen betrokkenheid te generen - dat aansluit bij de RO/fysieke domein van gemeenten - hebben we 'gezondheid' geoperationaliseerd in 5 bouwstenen: mobiliteit, meedoen, wonen en werken, leefstijl, gebouwen. Hiermee laten we zien dat gezondheid niet hetzelfde is als zorg. Het GGD advies steunt op deze bouwstenen, dat maakt dat we moeten improviseren en verbinden. Deze bouwstenen sluiten niet automatisch aan op de uitvoerings- en bevorderingstaken van de GGD. (Wet Publieke Gezondheid).
- DSO is grote uitdaging. Aanvulling op voorgaande: momenteel werken we met regio aan nieuwe (werk)processen en samenwerkingsafspraken, nodig voor de Omgevingswet. Daaruit gaat blijken wat en hoe groot onze rol is en wat wat de GGD gevraagd kan worden.
- Extern is er een regionaal platform waarin GGD Groningen participeert. Intern moet er nog het nodige gebeuren om draagvlak te krijgen bij alle medewerkers voor uitvoering.
- gemeenten nog teveel op zichzelf, te weinig aandacht hiervoor door budgetstress op zorg
- De koepel (GGDGHORNL) functioneert onvoldoende om de afzonderlijke GGD-en op de goede manier te ondersteunen. Gebrek aan financiele armslag voor koepel en de afzonderlijke GGD-en om én gezamenlijk én in al hun gemeenten goede inzet te leveren. - Een sterk boegbeeld die leefkwaliteit gezicht geeft en uitdraagt hoe je ruimtelijk de gezondheid van de mensen beïnvloedt.
- Intern, als veiligheidsregio, de processen goed op elkaar afstemmen Door de gemeentes gezien worden als trusted advisor
- De Omgevingswet ligt nu vaak bij een wethouder die RO in zijn portefeuille heeft, daardoor wordt VG zowel bestuurlijk als ambtelijk soms laat betrokken bij het proces. Ook vindt men het vaak nog lastig gezondheid een plek te geven tussen de grote hoeveelheid veranderingen die wel concreet zijn te maken blijkt dit toch vaak een lastig thema voor met name de RO hoek. Het vergroten van de bewustwording rond het belang van het thema gezondheid in deze bij ambtenaren en bestuurders anders dan VG is meestal wel een flinke investering voor de ambtenaar VG, vaak samen met ons. Het is nog onduidelijk hoe dit er in de regio uit komt te zien en wat waar daar als GGD mee zouden kunnen of moeten. Dit signaal is eerder ook al afgegeven in het netwerk contactpersonen omgevingswet bij de GGD Ghor. Daar bleek dat het DSO een soort black box is voor alle GGD'en en we onvoldoende zicht hebben op wat het DSO voor de GGD betekent en of er nu actie op nodig is of niet. Met name de capaciteit, zeker in gemeenten waar uitgebreide
- Scheiding tussen fysiek en sociaal domein; ambtelijk, maar zeker bestuurlijk. Binnen ons werkgebied hebben gemeenten verschillend tempo en ambitie.
- Invloed van sociaal domein/gezondheid op fysiek domein is nog steeds niet groot. Vaak achter de feiten aan lopen en jezelf blijven uitnodigen.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- NIet alle managers binnen de GGD zijn omgevingswet proof.
- Ondersteuning bij het initiëren van regionale implementatie. Bijvoorbeeld Try-Out DSO, loopt in regio IJsselland. Is succes. Try-out blijft doorlopen ook na formele afronding van de Try-Out.
- Financiele ondersteuning / armslag - Boegbeeld
- Toelichting op het antwoord 'zijn we niet van plan' bij de vragen over: - Reserveren van een budget voor implementatie -> dit wordt vanuit de reguliere begroting bekostigd - Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties -> is niet nodig omdat de competenties al onderdeel uitmaken van de huidige profielen.
- Toelichting op het antwoord 'zijn we niet van plan' bij de vragen over: - Reserveren van een budget voor implementatie -> dit wordt vanuit de reguliere begroting bekostigd - Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties -> is niet nodig omdat de competenties al onderdeel uitmaken van de huidige profielen.

Bijlage 2: Vragenlijsten

Omgevingsdiensten

Introductie **Tekstvraag**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw bestuur al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	❍	❍	❍	❍
Verbeteren samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	❍	❍	❍	❍
Borgen van milieu-aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Leveren van maatwerk voor de gemeenten	❍	❍	❍	❍
Risicogericht adviseren	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

1	Ja, namelijk **Open*
2	Nee

Vraag 4 **Matrix**

Welke organisatorische aanpassingen heeft uw organisatie al doorgevoerd in aanloop naar de invoeringsdatum van de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Onbekend
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot advies over het ontwikkelen van beleid, zowel visie/lange termijn en het voorlichten en beantwoorden van vragen over het beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de doorwerking van beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot overleg met initiatiefnemers en behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot toezichthouden op activiteiten en handhaven van de aan initiatieven gestelde kaders	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot behandelen bezwaar en beroep	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de samenwerking in de keten. Bijvoorbeeld over vergunning- en toezichtprocessen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het evalueren van beleid en uitvoering (o.a monitoring omgevingswaarden)	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden en toerusten van de medewerkers voor de gewenste kennis en competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 5 **Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

1	Het bestuur van de omgevingsdienst heeft voor de hele regio afspraken gemaakt over samenwerking in het kader van de omgevingswet
2	Wij zijn door één of meer andere overheden uit de regio uitgenodigd om te helpen bij de voorbereiding op het opstellen van omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening. De omgevingsdienst is voor samenwerking uitgenodigd door gemeente(n), provincie, veiligheidsregio, GGD en/of waterschap
3	Wij wisselen met overheidsorganisaties in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet
4	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
5	Wij werken nog te weinig samen met andere overheidsorganisaties in onze regio
6	Niet van toepassing

Vraag 6 **Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere overheden uit de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening en/of waterschapsverordening. Door welke overheden bent u uitgenodigd?

Meer antwoorden mogelijk

1	Gemeente(n)
2	Provincie
3	Veiligheidsregio
4	GGD
5	Waterschap
6	Overig

Vraag 7 **Numeric**

Door hoeveel van de [...] gemeenten bent u uitgenodigd?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 8 **Meer antwoorden mogelijk**

In hoeverre werkt uw organisatie aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet?

Mijn omgevingsdienst...

Meer antwoorden mogelijk.

1	heeft/krijgt van de gemeenten de opdracht om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's
2	heeft opdracht van de gemeenten om in pilots in de gemeente deel te nemen
3	heeft voor de gemeenten een specifiek budget voor ondersteuning /advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet
4	is / wordt voor de gemeenten vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden
5	wordt voor de gemeenten vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verordeningen
6	Niet van toepassing

Vraag 9 **Numeric**

Van hoeveel van de [...] heeft/krijgt u de opdracht om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 10 **Numeric**

Van hoeveel van de [...] heeft u opdracht om in pilots in de gemeente deel te nemen?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 11 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten heeft u een specifiek budget voor ondersteuning/advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 12 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten bent/wordt u vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 13 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten wordt u vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verorderingen?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 14 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie van het DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaliseren van VTH vergunning-dossiers	❍	❍	❍	❍	❍
Via digitale kaart ontsluiten van toepasbare regels per gemeente	❍	❍	❍	❍	❍
Zaakgericht werken (in VTH-keten)	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaal uitwisselen van omgevingsdossiers met ketenpartners	❍	❍	❍	❍	❍
Invoering nieuwe standaarden (o.a. STOP-TPOD en StUF-LVO)	❍	❍	❍	❍	❍
Updaten applicaties	❍	❍	❍	❍	❍
Koppelen van systemen aan DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Organiseren beheer nieuwe systemen/ functionaliteiten	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen basisgegevens	❍	❍	❍	❍	❍
Meedraaien met/bijdragen aan praktijkproeven of pilots programma Aan de slag	❍	❍	❍	❍	❍
Businesscase gemaakt van de te verwachten kosten voor DSO / digitaliseringsopgave	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 15 **1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1	Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
5	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
3	Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
4	Ik weet het niet

Vraag 16 **Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 17 **Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 18 **Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 19 **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 20 **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1	ja
2	nee

Vraag 19 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

Veiligheidsregio’s

Introductietekst **Text**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. Deze ronde zijn de vragen meer toegesneden op de mijlpalen die in de routeplanner van uw koepel zijn onderscheiden voor de komende jaren. Om de landelijke voortgang op enkele specifieke onderwerpen goed te kunnen monitoren, worden ook enkele herhaalvragen gesteld.

U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw bestuur al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Doorvoeren van uitnodigingsplanologie (globaler maken bestemmingen)	❍	❍	❍	❍
Lokale afwegingsruimte voor specifieke gebieden gebruiken voor aanscherpen normen	❍	❍	❍	❍
Lokale afwegingsruimte voor specifieke gebieden gebruiken voor versoepelen normen	❍	❍	❍	❍
Toepassen maatwerkregels	❍	❍	❍	❍
Deregulering van bestaande verordeningen	❍	❍	❍	❍
Stimuleren van burgerparticipatie	❍	❍	❍	❍
Duurzaamheid	❍	❍	❍	❍
Energietransitie	❍	❍	❍	❍
Klimaatadaptatie	❍	❍	❍	❍
Economische aantrekkelijkheid	❍	❍	❍	❍
Ruimtelijke kwaliteit	❍	❍	❍	❍
Verbeteren dienstverlening	❍	❍	❍	❍
Gezondheid	❍	❍	❍	❍
Fysieke veiligheid	❍	❍	❍	❍
Woningbouw opgave	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **Matrix**

Welke organisatorische aanpassingen heeft uw organisatie al doorgevoerd in aanloop naar de invoeringsdatum van de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Onbekend
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het ontwikkelen van beleid, zowel visie/lange termijn en het voorlichten en beantwoorden van vragen over het beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de doorwerking van eigen beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het evalueren van beleid en uitvoering (o.a monitoring omgevingswaarden)	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot overleg met initiatiefnemers en behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de samenwerking in de keten. Bijvoorbeeld over vergunning- en toezichtprocessen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot behandelen bezwaar en beroep	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot toezichthouden op activiteiten en handhaven van de aan initiatieven gestelde kaders	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden en toerusten van de medewerkers voor de gewenste competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 4 **Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

1	Wij hebben één of meer andere overheden uit de regio uitgenodigd om ons te helpen bij onze omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening of programma
2	Wij werken met één of meer andere overheden in de regio aan één gezamenlijke visie, plan of programma
3	Wij zijn door één of meer andere overheden in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening of programma/programmatische aanpak
4	Wij wisselen met overheden in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet
5	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
6	Wij werken nog te weinig samen met andere overheden in onze regio

Vraag 5 **Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere overheden in de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun, omgevingsvisie, watervisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of programma/programmatische aanpak. Waaraan werkt u mee?

Meer antwoorden mogelijk

1	Omgevingsvisie
2	Watervisie
3	Omgevingsplan
4	Omgevingsverordening
5	Waterschapsverordening
6	Programma/programmatische aanpak

Vraag 6 **Matrix**

In hoeverre werkt uw organisatie aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet?

	Nee, nog niet	Alleen voorbereidend	In uitvoering	Bestuurlijk vastgelegd	Niet van plan/niet van toepasssing
Omgevingsvisie (dan wel watervisie)	❍	❍	❍	❍	❍
Omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening	❍	❍	❍	❍	❍
Verplichte programma's	❍	❍	❍	❍	❍
Niet-verplichte programma's	❍	❍	❍	❍	❍
Programmatische aanpak	❍	❍	❍	❍	❍
Projectbesluiten	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 7 **Matrix**

In hoeverre bent u al bezig met de volgende voorbereidende werkzaamheden voor de invoering van de nieuwe kerninstrumenten?

	Nee, nog niet	Alleen voorbereidend	In uitvoering	Bestuurlijk vastgelegd	Niet van plan/niet van toepasssing
Verordeningen kritisch doornemen en stroomlijnen	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen bestemmingsplannen en leggers (bijv. aan de hand van het Geonovum programma Data op orde)	❍	❍	❍	❍	❍
Opstellen van bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (CHW-plan)	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 8 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie van het DSO (voor 2019 e.v.)	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanschaffen van benodigde software voor het opstellen en wijzigen van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen en/of aanschaffen van software voor de behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen en/of aanschaffen van software voor het opstellen, wijzigen en publiceren van omgevingsdocumenten (o.a visies, plannen en verordeningen)	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 9 **Matrix**

In hoeverre overweegt uw organisatie om taken op onderdelen uit te besteden aan commerciële partijen of (overheids)samenwerkingsverbanden?

	Hebben we al besloten	Overwegen we serieus	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍
Het wijzigen en beheren van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍
Het afhandelen van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍
Het opstellen, publiceren en wijzigen, en beheren van omgevingsdocumenten (o.a. visies, plannen en verordeningen)	❍	❍	❍	❍

Vraag 10 **1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1	Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
3	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
4	Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
5	Ik weet het niet

Vraag 11 **Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 12 **Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 13 **Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 14 **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 15 **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1 ja
2 nee

Vraag 16 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999 weet niet

Open

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

GGD/GHOR-organisaties

Introductietekst **Text**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. Deze ronde zijn de vragen meer toegesneden op de mijlpalen die in de routeplanner van uw koepel zijn onderscheiden voor de komende jaren. Om de landelijke voortgang op enkele specifieke onderwerpen goed te kunnen monitoren, worden ook enkele herhaalvragen gesteld.

U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1 **1 antwoord mogelijk**

Heeft het bestuur van uw GGD of u als DPG al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja, mijn bestuur (AB of DB) heeft een ambitieniveau vastgesteld
4	Ja, als DPG heb ik een ambitieniveau vastgesteld
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	❍	❍	❍	❍
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	❍	❍	❍	❍
Borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Borgen van veiligheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Borgen van de sociale aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Positieve gezondheid hanteren bij adviseren over de fysieke leefomgeving	❍	❍	❍	❍
Borgen van mogelijkheden om via omgevingsplannen en/of visies van de gemeenten de sociaal economische gezondheidsverschillen te verkleinen	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

1 Ja, namelijk **Open*

2 Nee

Vraag 4 **Matrix**

Hieronder staat een aantal activiteiten genoemd die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het vaststellen van een veranderstrategie	❍	❍	❍	❍	❍
Een organisatiebreed invoeringsprogramma/-project, kernteam opstellen	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het opstellen van een planning/roadmap die moet leiden tot een tijdige implementatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het uitvoeren van een organisatiebrede impactanalyse	❍	❍	❍	❍	❍
Het doorvoeren van veranderingen in de organisatie en/of werkwijze vooruitlopend op de invoering	❍	❍	❍	❍	❍
Het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten/workshops waarin medewerkers geïnformeerd worden over de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden van de medewerkers voor de gewenste competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 5 **Meer antwoorden mogelijk**

Welke disciplines van uw organisatie zijn actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk.

1	Gezondheid & Milieu
2	Gezondheidsbevordering
3	Epidemiologie
4	Gemeentelijk gezondheidsbeleid
5	Infectieziektebestrijding
6	GHOR
996	anders, namelijk... **Open *Position fixed*
998	geen van deze

Vraag 6 **Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

4	Wij wisselen met gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen en/of provincie in onze regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet.
3	Wij zijn door één of meer andere gemeenten en/of provincie in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverorderdening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma
5	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
6	Wij werken nog weinig samen met andere overheden in onze regio in het kader van de invoering van de Omgevingswet.
7	Wij werken nog niet samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet

Vraag 7	**Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere gemeenten en/of provincies in de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun, omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma. Waaraan werkt u mee?

Meer antwoorden mogelijk

1	Omgevingsvisie
3	Omgevingsplan
4	Omgevingsverordening
5	Waterschapsverordening
6	Omgevingsprogramma

Vraag 8 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie in relatie tot de komst van het DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget in begroting 2019-2020 voor ICT aanpassingen in kader van komst DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaliseren van vergunningdossiers	❍	❍	❍	❍	❍
Zaakgericht werken (in VTH-keten)	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaal uitwisselen van omgevingsdossiers met ketenpartners	❍	❍	❍	❍	❍
Invoering nieuwe standaarden (o.a. STOP-TPOD en StUF-LVO)	❍	❍	❍	❍	❍
Updaten applicaties	❍	❍	❍	❍	❍
Koppelen van systemen aan DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Organiseren beheer nieuwe systemen/functionaliteiten	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen basisgegevens	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 9 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met data/indicatoren in relatie tot de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Zelf data leefomgeving en (positieve) gezondheid verzamelen en analyseren	❍	❍	❍	❍	❍
Eigen data verrijken met data over leefomgeving en/of gezondheid uit andere bronnen	❍	❍	❍	❍	❍
Opzet nieuwe onderzoeken om nieuwe data te verzamelen	❍	❍	❍	❍	❍
Integraal beeld maken data/indicatoren leefomgeving en (positieve) gezondheid	❍	❍	❍	❍	❍
Data gebruiken voor advies richting gemeenten	❍	❍	❍	❍	❍
Data ontsluiten voor gemeenten en burgers	❍	❍	❍	❍	❍
Samenwerken op data met andere overheden	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 10 **1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1 Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2 Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
3 Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
4 Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
5 Ik weet het niet

Vraag 11 | **Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 12 | **Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 13 **Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 14 **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 15 **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1	ja
2	nee

Vraag 16 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999 weet niet

Open

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Onderzoeksrapport
Onderbouwing statusrapport DSO-Landelijke Voorziening

definitief

Colofon

Titel	Onderbouwing statusrapport DSO-Landelijke voorziening
Uitgebracht aan	Programma-DG Omgevingswet
Datum	12 december 2019
Kenmerk	2019-0000213208

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

Uitkomsten onderzoek (samenvatting)—4

1 Opdracht en aanleiding—5
1.1 Omgevingswet en digitaal stelsel—5
1.2 Aanleiding tot vraagstelling—5
1.3 Vraag ADR—5
1.4 Doel (ten einde)—6
1.5 Object van onderzoek—6
1.6 Referentiekader—6

2 Bevindingen—7
2.1 Inleiding—7
2.2 Bevindingen—7
2.2.1 Voldoende stabiel—7
2.2.2 Onderbouwing getoetst—8

3 Verantwoording onderzoek—9
3.1 Werkzaamheden en afbakening—9
3.1.1 Afbakening—9
3.1.2 Werkzaamheden—9
3.2 Gehanteerde Standaard—9
3.3 Verspreiding rapport—9

4 Ondertekening—11

Bijlage(n)—Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Uitkomsten onderzoek (samenvatting)

Het statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening is op 19 november 2019 aangeboden aan de Eerste Kamer in de vorm van een bijlage bij de Kamerbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit statusrapport is de eerste stap van de Minister van BZK in de beantwoording van de vraag van de Eerste Kamer "is het basisniveau DSO-LV (Digitaal Stelsel Omgevingswet – landelijke voorziening) voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?".

In de brief van 18 oktober geeft de Minister aan hoe deze vragen beantwoord gaan worden en wat in dit verband de vraag aan de ADR is, citaat: "Er zal voor 26 november een schriftelijk 'statusrapport[1]' van de reeds uitgevoerde en de voor eind 2019 en begin 2020 geplande activiteiten met betrekking tot het aansluiten en oefenen met het DSO-LV, en de borging daarvan in het programma worden gemaakt. Dit geeft een eerste inzicht en overzicht in de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten en oefenen. De onderbouwing van dit 'statusrapport[2]' wordt door de ADR onderzocht dat resulteert in een rapport van bevindingen dat voor het Kerstreces wordt aangeboden aan de Eerste Kamer."

Dit leidt tot de volgende richtinggevende vraag voor het ADR-onderzoek:

Is de feitelijke informatie in het Statusrapport dat dient als antwoord op vraag 2 *Is het basisniveau DSO-Landelijke Voorziening voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?* in overeenstemming met de onderliggende basisdocumentatie.

De ADR heeft hiertoe in een periode van twee weken 237 passages, waarvoor onderbouwing vereist is, vergeleken met ruim 450 door de opdrachtgever aangeleverde verwijzingen.

Uitkomst van het ADR-onderzoek is:
- de uitspraken in het statusrapport zijn, op vijf bevindingen na, concreet en helder en kunnen worden onderbouwd met basisinformatie.
- er zijn vijf bevindingen die betrekking hebben op genoemde aantallen, datums en gebruikte terminologie.
- dat het Statusrapport an sich inhoudelijk geen antwoord geeft op de vraag of de DSO-Landelijke Voorziening voldoende stabiel is. Dit antwoord staat wel in de begeleidende Kamerbrief van 19 november 2019 (beknopt) en in de Kamerbief van 29 november 2019 (uitgebreid).

Dit onderzoek is in opdracht van, en wordt gerapporteerd aan, de programma-DG Omgevingswet.

[1] De oorspronkelijke gebruikte term is feitenrelaas. Deze is nadien vervangen door de term statusrapport.
[2] Idem

1 Opdracht en aanleiding

1.1 Omgevingswet en digitaal stelsel

Vanaf 2021 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt alle huidige wetten over de leefomgeving. Onderdeel van de Omgevingswet is een Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) biedt een digitaal loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen zij:

- vergunningen aanvragen en meldingen doen;
- zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie;
- op termijn informatie raadplegen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan gegevens over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting.

Dit landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet is ter ondersteuning van het werken met de Omgevingswet. Om dit alles te realiseren is er binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) een programma directoraat-generaal (DG) Omgevingswet.

1.2 Aanleiding tot vraagstelling

De ontwikkeling van de landelijke basisvoorziening van het digitale stelsel omgevingswet bevindt zich momenteel in de laatste fase. Het DSO-Landelijke Voorziening wordt naar verwachting eind 2019 technisch opgeleverd dusdanig dat gemeenten en waterschappen met het systeem kunnen oefenen.

De Eerste Kamer is bezig zich een beeld en oordeel te vormen over het DSO-Landelijke Voorziening (DSO-LV) in het kader van de behandeling van de Invoeringswet. Hiervoor is door de Eerste Kamer aan de Minister gevraagd om antwoorden op een aantal vragen[3]. Deze vragen zijn door de Minister in een brief van 18 oktober 2019 als volgt samengevat:

1. Is het DSO-LV bruikbaar en toegankelijk voor laaggeletterden en mensen met een beperking?
2. Is het basisniveau DSO-LV voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?
3. Is het thans verantwoord om de stap te kunnen zetten richting de doorontwikkeling van het DSO-LV? [4]

1.3 Vraag ADR

In de brief van 18 oktober geeft de Minister aan hoe deze vragen beantwoord gaan worden. De ADR heeft hierbij een rol bij de beantwoording van de tweede vraag: "is het basisniveau DSO-LV (digitaal stelsel omgevingswet – landelijke voorziening) voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?". Deze rol wordt als volgt beschreven in de brief van 18 oktober;

"(citaat) Er zal voor 26 november een schriftelijk statusrapport[5] van de reeds uitgevoerde en de voor eind 2019 en begin 2020 geplande activiteiten met betrekking tot het aansluiten en oefenen met het DSO-LV, en de borging daarvan in het programma worden gemaakt. Dit geeft een eerste inzicht en overzicht in de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten en oefenen. *De onderbouwing*

[3] Brief eerste Kamer aan Minister BZK, 4 oktober 2019, kenmerk 164662.14u.
[4] Brief Minister BZK aan Eerste Kamer, Tussenbalans BIT bij oplevering basisniveau DSO-LV, 18 oktober 2019.
[5] De oorspronkelijke gebruikte term is feitenrelaas. Deze is nadien vervangen in door de term statusrapport.

van dit 'statusrapport' wordt door de ADR onderzocht dat resulteert in een rapport van bevindingen dat voor het Kerstreces wordt aangeboden aan de Eerste Kamer."

Dit leidt tot de volgende richtinggevende vraag voor het ADR-onderzoek:

> Is de feitelijke informatie in het Statusrapport[6] dat dient als antwoord op vraag 2 ***Is het basisniveau DSO-Landelijke Voorziening voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?*** in overeenstemming met de onderliggende basisdocumentatie.

1.4 Doel (ten einde)

De ADR is gevraagd om als onafhankelijke partij door middel van een rapport van bevindingen het statusrapport dat dient als onderbouwing van het antwoord te onderzoeken. Dit onderzoek wordt gevraagd aan de ADR ten einde een onafhankelijk onderzoek te krijgen op de onderbouwing van de antwoorden voor de vaste Kamercommissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving van de Eerste Kamer.

1.5 Object van onderzoek

Het object van onderzoek is het antwoord op vraag 2 - zie boven paragraaf 1.2 – in de vorm van het Statusrapport zoals opgesteld door het Programma-DG Omgevingswet. Onderzocht wordt of het feitelijk gerapporteerde antwoord is onderbouwd. De aanbiedingsbrief bij het Statusrapport vormt geen object van onderzoek maar wordt wel bezien op consistentie met het Statusrapport.

1.6 Referentiekader

De feitelijke informatie in het Statusrapport moet in overeenstemming zijn met de onderliggende basisdocumentatie. Er mogen geen tegenstrijdigheden of afwijkingen zijn tussen de informatie in de beantwoording en de daaraan ten grondslag liggende basisdocumentatie. Daarnaast moet de beantwoording helder en concreet zijn opdat toetsing mogelijk is.

[6] Bijlage bij Kamerbrief aan Eerste Kamer van 19 november, 2019-0000619091

2 Bevindingen

2.1 Inleiding

Het *statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen met het DSO* is op 19 november 2019 aangeboden aan de Eerste Kamer in de vorm van een bijlage bij de Kamerbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het statusrapport is de eerste stap in de beantwoording van de Minister van BZK op de vraag van de Eerste Kamer *"is het basisniveau DSO-LV (digitaal stelsel omgevingswet – landelijke voorziening) voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?".*

Door de Auditdienst Rijk is onderzocht of de feitelijke informatie in het statusrapport overeenkomt met de onderliggende basisdocumentatie. Concreet betekent dit dat:
- Er mogen geen tegenstrijdigheden of afwijkingen zijn tussen de informatie in de beantwoording en de daaraan ten grondslag liggende basisdocumentatie.
- de beantwoording helder en concreet is opdat toetsing mogelijk is.

2.2 Bevindingen

De ADR heeft de onderbouwing van het statusrapport onderzocht komt tot de volgende bevindingen:

2.2.1 *Voldoende stabiel*

In de inleiding van het Statusrapport staat dat het statusrapport de eerste stap is in de beantwoording van de vraag *"is het basisniveau DSO-LV voldoende stabiel voor overheden om het komende jaar te kunnen aansluiten en oefenen?"*

Hiertoe wordt stabiel gedefinieerd als gereedheid van de DSO-Landelijke Voorziening componenten voor oefenen, vullen en aansluiten. De vijf onderdelen in het statusrapport geven tezamen een actueel beeld van de mate van gereedheid van de DSO-Landelijke Voorziening om in 2020 te kunnen starten met oefenen, vullen en aansluiten. Echter, in het statusrapport an sich staat geen antwoord over het wel of niet voldoende stabiel c.q. gereed zijn van DSO-Landelijke Voorziening. Dit antwoord is wel terug te vinden in de begeleidende Kamerbrief van 19 november 2019[7] en in kamerbrief van 29 november 2019[8]. De kamerbrief van 29 november is het meest uitgebreid, citaat uit deze brief:

"Per 1-10-2019 is er een voortgang van 75% van de eisen van het basisniveau gerealiseerd. De prognose voor het vierde kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van 83% is gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om het aansluiten, vullen en oefenen te kunnen ondersteunen. De resterende functionaliteit is niet van direct belang om te kunnen aansluiten, vullen en oefenen door alle medeoverheden. Voorbeelden van functionaliteiten die in 2020 af zullen worden gemaakt zijn archivering of het ambtshalve indienen van een papieren aanvraag.

Met de aanstaande oplevering is het gedefinieerde basisniveau DSO-LV in belangrijke mate gerealiseerd, maar niet volledig af op het oorspronkelijk geplande moment. In overleg met de koepels en het Rijk is geïnventariseerd welke punten nog openstaan en geprioriteerd welke functionaliteiten nodig zijn om wel meteen in 2020 te kunnen starten met aansluiten en oefenen. Het basisniveau van het DSO-LV zal vervolgens in 2020 worden voltooid. DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd

[7] Kamerbrief aan Eerste Kamer van 19 november, 2019-0000619091.
[8] Kamerbrief aan Eerste Kamer van 29 november, 2019-0000634024.

gezagen en leveranciers kunnen starten met hun voorbereidingen voor aansluiten, vullen en oefenen. De conclusie dat het verantwoord is om deze stap nu te zetten, baseer ik op het statusrapport over het DSO-LV met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen, dat ik op 19 november naar uw Kamer stuurde. Ik benadruk dat hoe uitgebreid, zorgvuldig en goed alle voorbereidingen ook zijn geweest, de echte werking toont zich pas na verloop van tijd in het daadwerkelijk gebruik. Daarom is het van belang zo spoedig als mogelijk te starten. Het iteratieve proces van aansluiten, doorontwikkeling en uitbouw met extra functionaliteit en informatie zal plaatsvinden onder regie van de Strategische beheerorganisatie. Met het basisniveau, medio 2020, staat er een volledig werkend stelsel conform het hiervoor geformuleerde Programma van Eisen."

Met deze tekst uit de Kamerbrief is er een antwoord op de vraag naar voldoende stabiel van het basisniveau DSO-landelijke voorziening op basis van het statusrapport.

2.2.2 *Onderbouwing getoetst*

Alle uitspraken in het statusrapport zijn concreet, helder en kunnen worden onderbouwd met basisdocumentatie, behoudens de volgende uitspraken:

- In hoofdstuk 3 op pagina 9 staat de uitspraak *"Binnen de resterende 95 GPvE-eisen die nog niet nodig zijn voor aansluiten, vullen en oefenen begin 2020, is de verdeling qua voortgang op basis van de prognose voor 31 december 2019 als volgt: 33 eisen zijn volledig gereed, 18 eisen tussen 75-99% gereed, 12 eisen tussen 50-74% gereed, 18 eisen voor minder dan 50% gereed."*. Op basis van de aangeleverde onderbouwing komen de onderzoekers op 16 in plaats van 18 eisen tussen 75-99% gereed.

- In hoofdstuk 4 staat de uitspraak *De softwareleveranciers van lokale systemen uit de hiervoor genoemde drie groepen zijn betrokken bij ongeveer de helft van alle uitgevoerde praktijkproeven (52 van de 127).* Op basis van de aangeleverde onderbouwing komen de onderzoekers op 123 praktijkproeven.

- In hoofdstuk 4 staat *figuur 4.6* met de toelichting*: aantal deelnemende softwareleveranciers aan praktijkproeven per DSO-keten (NB sommige proeven betreffende meerdere leveranciers).* Deze uitspraak betreft DSO-ketens. Op basis van de aangeleverde onderbouwing komen de onderzoekers tot de bevinding dat het hier geen ketens maar systeemsoorten betreft. Daarnaast sluiten de aantallen in figuur 4.6 niet aan op de aangeleverde documentatie. Op basis van de aangeleverde onderbouwing komen de onderzoekers tot de volgend getallen in de figuur 4.6: 30 i.p.v. 26, 25 i.p.v. 26 en 24 i.p.v. 22.

- In hoofdstuk 4 staat op pagina 16 de tekst *In 2019 is gestart met praktijkproeven met nieuwe onderwerpen, zoals bruidsschat (5 proeven), samenwerkingsfunctionaliteit (4) en annoteren (11). Figuur 4.7 geeft een volledig overzicht van onderwerpen van praktijkproeven.* Alleen, wanneer de onderzoekers dit checken in figuur 4.7 dat is het aantal *annoteren juridische regels in figuur 4.7* geen 11 maar 17.

- In hoofdstuk 5 staat in de tabel met bestuurlijke besluitvorming de volgende rij:

Augustus 2017	Beheer	Uitgangspunten m.b.t. invulling beheer
	Informatieproducten	Afwegingskader voor prioriteren informatieproducten

Op basis van de aangeleverde onderbouwing komen de onderzoekers tot de bevinding dat het hier niet de maand augustus maar juni 2017 betreft.

3 Verantwoording onderzoek

3.1 Werkzaamheden en afbakening

3.1.1 *Afbakening*

- Het ADR-onderzoek beperkt zich tot de onderbouwing van het statusrapport als antwoord op vraag 2 met behulp van de door de opdrachtgever aangeleverde basisdocumentatie.
- De basisinformatie is de verantwoordelijkheid van, en is aangeleverd door het Programma DG Omgevingswet.
- Er is door de ADR geen onderzoek gedaan naar de totstandkoming en de bronnen van de basisdocumentatie.
- Door de ADR is geen zelfstandig materieel onderzoek gedaan voor de beantwoording van de gestelde vraag. De inhoudelijke vraag of het basisniveau stabiel is, wordt niet in dit ADR-onderzoek beantwoord[9].

3.1.2 *Werkzaamheden*

- Onderzocht is of de uitspraken in het Statusrapport overeenstemmen met de onderliggende basisdocumentatie. Vijf auditors (2 IT-auditors en 3 OA[10]-auditors) hebben in een periode van twee weken;

1. onderzocht of de uitspraken in het Statusrapport helder en concreet zijn. Daar waar een passage in de beantwoording volgens de auditors niet helder en concreet is, is dit gemeld en is gevraagd om een toelichting. Dit kan leiden tot een bevinding.
2. onderzocht op basis van vier ogenprincipe of voor een passage onderbouwing nodig is. Van de 286 passages was voor 237 passages in het statusdocument onderbouwing nodig.
3. onderzocht of de 237 passages overeenstemmen met de aangeleverde basisdocumentatie. Hiervoor zijn ruim 450, door het programma aangeleverde, verwijzingen ter onderbouwing bestudeerd. Indien passages in de onderbouwing niet overeenstemmen met de basisdocumentatie is gevraagd om een toelichting. Dit kan leiden tot een voorlopige bevinding. Indien de onderbouwing van de betreffende passage niet overeenstemt met de basisdocumentatie, is dit een voorlopige bevinding.
4. de voorlopige bevindingen zijn in het kader van hoor-en wederhoor besproken met de contactpersonen van de opdrachtgever.

3.2 Gehanteerde Standaard

Deze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaarden voor de Beroepsuitoefening van Internal Auditing (IIA).

In dit rapport wordt geen zekerheid verschaft, omdat er geen assurance-opdracht is uitgevoerd. In dit rapport worden enkel de feitelijke bevindingen van het onderzoek vermeld en geen samenvattende conclusie of eindoordeel. De ontvangers van het rapport dienen daaruit hun eigen conclusies te trekken.

3.3 Verspreiding rapport

De opdrachtgever, Programma-DG Omgevingswet, is eigenaar van dit rapport.

---

[9] Dit staat ook in Kamerbrief aan Eerste Kamer van 19 november: "Op basis van het statusrapport zal de Audit Dienst Rijk (ADR) een rapport van bevindingen opstellen. De ADR zal kijken naar het document en de onderbouwing daarvan".
[10] Operationeel audit

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. In de ministerraad is besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op de website.

4 Ondertekening

Auditdienst Rijk,
Den Haag, 12 december 2019.

drs. O.G. Brouwer EMIA RO

Auditmanager

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Maandag 20 mei en dinsdag 21 mei 2019

Opgesteld 16 mei 2019

A. OPENBARE BEHANDELING

Maandag 20 mei 2019 aanvang: 14.00 uur
Dinsdag 21 mei 2019 aanvang: 09.30 uur

I. Hamerstukken onder voorbehoud

35 042, B	Voorstel tot het vragen van voorlichting aan de Afdeling advisering van de Raad van State over het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met aanscherping van de nieuwedienstenprocedure, modernisering van procedures voor de benoeming van raden van toezicht en besturen, modernisering van het bestuur en verduidelijking van de positie van de Ster, alsmede technische verbeteringen onder meer in verband met taken van het Commissariaat voor de Media
CXXXV, A	Raming der voor de Eerste Kamer in 2020 benodigde uitgaven, evenals aanwijzing en raming van de ontvangsten
35 075	Regels omtrent het waarborgen van edelmetalen voorwerpen (Waarborgwet 20.)
35 151	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2019 (Incidentele suppletoire begroting inzake Wederopbouw Bovenwindse Eilanden)

II. Hamerstukken

34 858	Nieuwe bepalingen met betrekking tot de medezeggenschap van cliënten in zorginstellingen (Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018)
34 982	Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafrecht BES in verband met de strafbaarstelling van het in justitiële inrichtingen binnenbrengen van verboden voorwerpen
35 070	Wijziging van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet in verband met het centraliseren van tolkvoorzieningen ten behoeve van de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de deelname

ag-ek-2019-05-16
ISSN 0921 - 7371

aan het maatschappelijk verkeer van personen met een auditieve beperking, van de luisterlijnen voor volwassenen en jeugdigen en van het vertrouwenswerk jeugd (Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd)

III. Stemmingen

CXXXIV, B Voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde in verband met de vaststelling van een Gedragscode integriteit Eerste Kamer met toelichting

34 231 Voorstel van wet van de leden Van Wijngaarden, Kuiken en Groothuizen tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van enige andere wetten in verband met de herziening van het stelsel van partneralimentatie (Wet herziening partneralimentatie)

34 775, E Motie van het lid Kox (SP) c.s. over actieve inzet voor een kernwapenvrije wereld

IV. Debat

35 013 Wijziging van de Crisis- en herstelwet in verband met het versnellen van woningbouw en het faciliteren van duurzame ontwikkeling, zoals het verduurzamen van het energiegebruik

V. Debat

34 534 Voorstel van wet van de leden Klaver, Asscher, Beckerman, Jetten, Dik-Faber, Yesilgöz-Zegerius, Agnes Mulder en Geleijnse houdende een kader voor het ontwikkelen van beleid gericht op onomkeerbaar en stapsgewijs terugdringen van de Nederlandse emissies van broeikasgassen teneinde wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken (Klimaatwet)

VI. Debat

35 074 Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs, de Wet financiering sociale verzekeringen en enige andere wetten om de balans tussen vaste en flexibele arbeidsovereenkomsten te verbeteren (Wet arbeidsmarkt in balans)

B. VOORBEREIDEND ONDERZOEK VAN DE VOLGENDE WETSVOORSTELLEN:

1. Door de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving:

34 986 Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

2. Door de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid:

35 058 Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht en de Wet giraal effectenverkeer ter uitvoering van Richtlijn 2017/828/EU van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft (PbEU 2017, L 132)

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 18 januari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 22 januari	**14.00 uur**
Woensdag 23 januari	**10.15 uur**
Donderdag 24 januari	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het gebruik van contant geld in de samenleving
27 863, nr. 76 (aangehouden)	– de motie-Van Rooijen/Ronnes over contant afrekenen bij alle gemeenten
27 863, nr. 77	– de motie-Nijboer over de besparingen door minder contante betalingen
27 863, nr. 78	– de motie-Tony van Dijck over verplicht pin en contant accepteren zonder extra kosten
27 863, nr. 79	– de motie-Öztürk over mensen in een kwetsbare positie
27 863, nr. 80	– de motie-Öztürk over contant betalen bij overheidsdiensten
Stemming	4. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen **De Voorzitter: dhr. Alkaya wenst zijn motie op stuk nr. 296 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
26 485, nr. 296 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Alkaya/Van den Hul over uitsluiten van deelname van bedrijven aan handelsmissies
Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Kinderopvang
31 322, nr. 381	– de motie-Kwint c.s. over uitspreken dat kinderopvang meer is dan een arbeidsmarkinstrument
31 322, nr. 382	– de motie-Kwint over de winsten van kinderopvangorganisaties
31 322, nr. 383	– de motie-Raemakers over compensatie van de kosten voor de voorschool
31 322, nr. 384	– de motie-Westerveld c.s. over het stelsel eenvoudiger maken
31 322, nr. 385	– de motie-Westerveld c.s. over inhoudelijk reageren op alle adviezen van de taskforce

ag-tk-2019-01-18
ISSN 0921 - 7371

31 322, nr. 386	– de motie-Westerveld c.s. over de knelpunten bij directe financiering
31 322, nr. 387	– de motie-Westerveld/Gijs van Dijk over afwijken van de eisen aan het aantal vierkante meters binnenruimte
31 322, nr. 388	– de motie-Gijs van Dijk/Westerveld over de rol van private equity
Stemmingen	6. Stemmingen in verband met:
34 956	Wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen, de Ziektewet en de Wet tegemoetkomingen loondomein, teneinde het deactiveren van de quotumheffing mogelijk te maken en erin te voorzien dat de quotumheffing niet eerder dan over het jaar 2022 wordt geheven en enige andere wijzigingen
	34 956
	– artikelen I t/m IV – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen, de Ziektewet en de Wet tegemoetkomingen loondomein **De Voorzitter: dhr. Renkema verzoekt zijn motie op stuk nr. 12 aan te houden.**
34 956, nr. 10	– de motie-Gijs van Dijk over het onderscheid tussen overheid en bedrijfsleven in stand houden
34 956, nr. 11	– de motie-Gijs van Dijk/Jasper van Dijk over een doelstelling van het aantal arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking per ministerie
34 956, nr. 12 (aangehouden)	– de motie-Renkema/Raemakers over uitbreiding van de banenafspraak
34 956, nr. 13	– de motie-Jasper van Dijk/Gijs van Dijk over niet afschaffen van de quotumheffing voordat een nieuw systeem is ingevoerd
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het faciliteren van witwassen door Nederlandse banken
31 477, nr. 29	– de motie-Alkaya over een tijdelijk verbod op winstuitkeringen bij banken
31 477, nr. 30	– de motie-Alkaya over niet goedkeuren van schikkingen bij witwassen, fraude, corruptie en terrorisme
31 477, nr. 31 (aangehouden)	– de motie-Nijboer over onderzoeken of de meldingsgrens verlaagd kan worden
31 477, nr. 32	– de motie-Tony van Dijck over altijd strafrechtelijk vervolgen van frauderende bankiers
31 477, nr. 33	– de motie-Snels over een wettelijke meldingsplicht ongebruikelijke klanten
31 477, nr. 34	– de motie-Ronnes c.s. over bij een schikking hertoetsen van bestuurders in de bankensector
31 477, nr. 35 (aangehouden)	– de motie-Bruins over schikkingen betrekken bij de beoordeling van de aanvraag van een gedragsverklaring aanbesteden
Stemming	9. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over het Actieprogramma Werken in de zorg **De Voorzitter: mw. Bergkamp wenst haar motie op stuk nr. 324 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
29 282, nr. 324 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Bergkamp/Dik-Faber over betrekken van zorgprofessionals bij de planvorming aan de regionale arbeidsmarkttafels
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de afhandeling van schade en de versterkingsoperatie Groningen vanwege de gaswinning **De Voorzitter: mw. Yeşilgöz-Zegerius wenst haar motie op stuk nr. 573 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
33 529, nr. 553	– de motie-Beckerman c.s. over één publiek onafhankelijk Instituut Mijnbouwschade
33 529, nr. 554	– de motie-Beckerman c.s. over de versterking van onveilige woningen

33 529, nr. 555	– de motie-Beckerman c.s. over een generaal pardon
33 529, nr. 556	– de motie-Van der Lee c.s. over het direct indienen bij TCMG van offertes voor reparaties
33 529, nr. 557	– de motie-Van der Lee c.s. over een indicator voor controle op de voortgang
33 529, nr. 558	– de motie-Van der Lee c.s. over een bouwdepot voor batch 1588
33 529, nr. 559	– de motie-Van der Lee/Nijboer over voorbereidingen treffen voor een parlementaire enquête
33 529, nr. 560	– de motie-Nijboer c.s. over het onverkort uitvoeren van de vijf adviezen uit Groningen
33 529, nr. 561	– de motie-Nijboer c.s. over duidelijkheid voor gedupeerden inzake de bewijslast
33 529, nr. 562	– de motie-Akerboom/Beckerman over nog dit jaar voorstellen doen over de vorm en opzet van een parlementaire enquête
33 529, nr. 563	– de motie-Akerboom over een verplichting voor grootverbruikers om van het Gronings gas af te gaan
33 529, nr. 564	– de motie-Akerboom over bewoners rond kleine velden
33 529, nr. 565	– de motie-Dik-Faber c.s. over beoordeling en afhandeling van schade en versterking door één Instituut Mijnbouwschade
33 529, nr. 566 (aangehouden)	– de motie-Dik-Faber c.s. over een agroloket
33 529, nr. 567	– de motie-Agnes Mulder c.s. over de P50-groep in februari nog informeren
33 529, nr. 568	– de motie-Agnes Mulder c.s. over een vervolg op de pilot voor schadeherstel in natura
33 529, nr. 569	– de motie-Sienot c.s. over concrete versnellingsmaatregelen
33 529, nr. 570	– de motie-Sienot c.s. over het informeren van gemeenten over de kosten van versterking
33 529, nr. 571	– de motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over zelf aanvragen van een opname door mensen in de P50-groep
33 529, nr. 572 (aangehouden)	– de motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over pas inspectie en beoordeling indien de schade hoger is dan € 10.000
33 529, nr. 573 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over versnellen van schadeherstel van monumenten
33 529, nr. 574	– de motie-Stoffer/Nijboer over de aanbevelingen van de Agrarische Tafel
Stemmingen	11. Stemmingen in verband met:
18 106, nr. 246	Brief van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat over het beëindigen van de groot projectstatus van de projecten Ruimte voor de Rivier en Zandmaas/Grensmaas
	De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat te besluiten.
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het dertigledendebat over de gevaren van de uitstoot van houtkachels
28 089, nr. 100	– de motie-Teunissen over afschaffen van de subsidiëring van pelletkachels en biomassaketels
28 089, nr. 101	– de motie-Teunissen over het stoken van houtkorrels niet aanmerken als klimaatvriendelijk in de communicatie van de rijksoverheid
28 089, nr. 102	– de motie-Van der Lee over maatregelen als structureel onderdeel van het luchtkwaliteitsbeleid
28 089, nr. 103 (aangehouden)	– de motie-Van der Lee over verkoop en gebruik van ongeschikt hout als brandstof verbieden
28 089, nr. 104	– de motie-Laçin over voorlichtingscampagnes ook richten op potentiële kopers van houtkachels
28 089, nr. 105	– de motie-Laçin over het ontwikkelen van een handhavingsmethode die werkt
28 089, nr. 106	– de motie-Van Eijs/Dik-Faber over overlast terugdringen door bronbeleid
Stemmingen	13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Verkeersveiligheid **De Voorzitter: mw. Van Brenk verzoekt haar motie op stuk nr. 648 aan te houden.**

29 398, nr. 645	– de motie-Remco Dijkstra over maatregelen tegen fraude met kilometerstanden
29 398, nr. 646	– de motie-Van Brenk over speciale aandacht voor kwetsbare groepen
29 398, nr. 647 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over prioriteit voor een veilige voetgangersomgeving
29 398, nr. 648 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over een verplichte noodknop op de scootmobiel
29 398, nr. 649	– de motie-Laçin over compensatie voor gedupeerden van lange wachttijden bij het CBR
29 398, nr. 650 (aangehouden)	– de motie-Kröger over een actieplan voor een autoluwe schoolomgeving
29 398, nr. 651 (aangehouden)	– de motie-Kröger over het verlagen van de maximumsnelheid bij slecht weer
29 398, nr. 652	– de motie-Von Martels c.s. over het verplicht dragen van een helm door snorfietsers
Stemmingen	14. Stemmingen in verband met:
34 997	Regels inzake een uniform experiment met teelt en verkoop van hennep en hasjiesj voor recreatief gebruik in een gesloten coffeeshopketen (Wet experiment gesloten coffeeshopketen)
	34 997 (bijgewerkt t/m amendement nr. 12)
	– artikelen 1 t/m 3 – gewijzigd amendement Van Nispen (10,I) over het niet afbouwen van het experiment ongeacht de resultaten – artikel 4 – artikel 5 – amendement Van Nispen (8) over het niet wettelijk maximeren van het aantal deelnemende gemeenten – artikel 6 – artikel 6a – gewijzigd amendement Van Nispen (10,II) – artikel 7 – artikelen 8 t/m 12 – gewijzigd amendement Van Nispen (10,III) – artikel 13 – artikelen 14 t/m 17 – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	15. Stemmingen over: moties ingediend bij Wet experiment gesloten coffeeshopketen
34 997, nr. 13 (aangehouden)	– de motie-Buitenweg c.s. over de overgang van een illegaal aanbod naar een gereguleerd aanbod
34 997, nr. 14	– de motie-Buitenweg/Van Nispen over afwijken van het ingezetenencriterium in grensgemeenten
34 997, nr. 15	– de motie-Buitenweg over een structuur om de wensen en behoeften van consumenten te verzamelen
34 997, nr. 16	– de motie-Van Nispen c.s. over uitgaan van de definitie van een geslaagd experiment
34 997, nr. 17	– de motie-Van Nispen/Ploumen over tussentijdse bijsturing van het experiment met gereguleerde wietteelt
34 997, nr. 18	– de motie-Van Nispen over uitgaan van een open vergunningstelsel
34 997, nr. 19 (aangehouden)	– de motie-Bergkamp over voorzien in een overgangsperiode
34 997, nr. 20 (aangehouden)	– de motie-Bergkamp/Ploumen over diversiteit in teeltopzet
34 997, nr. 21	– de motie-Ploumen over met de voorbereiding beginnen na instemming van de Tweede Kamer
34 997, nr. 24 (gewijzigd, was nr. 22)	– de motie-Laan-Geselschap c.s. over begeleiding en ondersteuning van burgemeesters
34 997, nr. 23	– de motie-Bisschop over een experiment parallel aan het experiment gesloten coffeeshopketen

Stemmingen
34 606

16. Stemmingen in verband met:
Voorstel van wet van het lid Van Rooijen tot tijdelijke wijziging van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met het invoeren van een maatregel tot onder meer aanpassing van de disconteringsvoet waartegen pensioenfondsen hun pensioenverplichtingen moeten berekenen (Tijdelijke wet aanpassing disconteringsvoet)
De Voorzitter: de fractie van 50PLUS verzoekt om hoofdelijke stemming over het wetsvoorstel.

34 606

– artikelen I t/m VI
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

17. Stemmingen over: moties ingediend bij Tijdelijke wet aanpassing disconteringsvoet
34 606, nr. 11 – de motie-Van Kent over onderzoek naar mogelijke wijzigingen van de rekenrente
34 606, nr. 12 – de motie-Grashoff over het ftk laten evalueren door een commissie van deskundigen

Stemmingen
22 112, nr. 2741

18. Stemmingen in verband met:
Brief van de vaste commissie voor Europese Zaken over het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2019

De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van de vaste commissie voor Europese Zaken te besluiten.

Stemmingen

19. Stemmingen over: moties ingediend bij het dertigledendebat over kansenongelijkheid in het onderwijs
35 000-VIII, nr. 150 – de motie-Azarkan c.s. over een stagegarantie voor alle leerlingen in het mbo
35 000-VIII, nr. 151 – de motie-Azarkan/Kwint over een actieplan ter vermindering van de kansenongelijkheid in het onderwijs
35 000-VIII, nr. 152 – de motie-Azarkan over het optimaal kunnen ontplooien van talenten voor elk kind
35 000-VIII, nr. 153 (aangehouden) – de motie-Van den Hul c.s. over kinderen maximale kansen bieden
35 000-VIII, nr. 154 – de motie-Van den Hul/Westerveld over een bijlesbudget op elke school voor funderend onderwijs
35 000-VIII, nr. 155 (aangehouden) – de motie-Beertema over de eindtoets laten afnemen vóór het uitbrengen van het schooladvies
35 000-VIII, nr. 156 (ingetrokken) – de motie-Westerveld over een herziening van het onderwijsresultatenmodel

20. Debat over de visie op de toekomst van Defensie met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

21. Debat over het rapport van TNO inzake de Stint met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

22. Debat over het rapport van het SCP over «De sociale staat van Nederland 2017» met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

23. Debat over dieren in de veehouderij met maximum spreektijden van 6 minuten per fractie

24. VAO Visserij (AO d.d. 06/12) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34 608	25. Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken (Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie)
35 010	26. Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren
35 084	27. Wijziging van enige wetten en het treffen van voorzieningen in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (Verzamelwet Brexit)

Langetermijnagenda

29, 30 en 31 januari (week 5)
– VAO PGB (AO d.d. 12/12)
– VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing (AO d.d. 19/12)
– VSO Ontwerpbesluit tot wijziging van het Toetsbesluit PO (31 293, nr. 424)
– VSO Aanpak herziening bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek (31 288, nr. 672)
– VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 20/12)
– 35 006 (Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet)
– 34 930 (Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek BES houdende de omzetting van aandelen aan toonder in aandelen op naam ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van houders van deze aandelen (Wet omzetting aandelen aan toonder))
– 34 986 (Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet))
– 35 074 (Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs, de Wet financiering sociale verzekeringen en enige andere wetten om de balans tussen vaste en flexibele arbeidsovereenkomsten te verbeteren (Wet arbeidsmarkt in balans))

5, 6 en 7 februari (week 6)
– Debat over de Staat van de Europese Unie
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– 34 853-R2096 (Goedkeuring van het op 24 november 2016 te Parijs tot stand gekomen Multilateraal Verdrag ter implementatie van aan belastingverdragen gerelateerde maatregelen ter voorkoming van grondslaguitholling en winstverschuiving (Trb. 2017, 86, en Trb. 2017, 194))
– 34 959 (Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Wet op de dividendbelasting 1965 in verband met enkele spoedreparaties inzake de fiscale eenheid en inzake het herstel van een omissie in de innovatiebox (Wet spoedreparatie fiscale eenheid)

12, 13 en 14 februari (week 7)
– 34 747 (Voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))
– 34 935 (Wijziging van de Wet bescherming Antarctica in verband met het verruimen van de toegang tot speciaal beschermde gebieden, het uitbreiden van de vergunningplicht en het verduidelijken van de positie van internationale waarnemers)

19, 20 en 21 februari (week 8)
Nog nader te bepalen

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– VAO Adoptie (AO d.d. 18/01)
– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 33 844 (Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en enkele andere onderwerpen)
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (Voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)
– 34 861 (Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven)
– 34 837 (Voorstel van wet van de leden Gijs van Dijk, Smeulders en Van Kent tot wijziging van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs teneinde te bewerkstelligen dat voor arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld aan een opdrachtgever ten minste dezelfde arbeidsvoorwaarden gelden als voor werknemers werkzaam in

gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de opdrachtgever waar de terbeschikkingstelling plaatsvindt) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij (Geurts) *(Minister LNV)*
3. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
4. Debat over een door Turkije gedicteerde jihadpreek in Nederland (De Graaf) *(Minister SZW, Minister BuZa)*
5. Debat over bijstandsfraude door Turkse Nederlanders (De Jong) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
6. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
7. Debat over uitspraken van president Poetin over nucleaire wapens (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
8. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
9. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
10. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
11. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
12. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
13. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*
14. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche (Laçin) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris I&W)*
15. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
16. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*
17. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
18. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
19. Debat over zorgbedrijven die informatie over surfgedrag naar Facebook sturen (Verhoeven) *(Minister RB, Minister MZ)*
20. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen (El Yassini) *(Minister OCW)*
21. Debat over migranten in Griekenland die hun procedure op het vasteland mogen af (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
22. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
23. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
24. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
25. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
26. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*
27. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
28. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
29. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
30. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen (Van Dam) *(Minister J&V)*
31. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis (Dik-Faber) *(Minister LNV)*
32. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
33. Debat over de rapporten inzake het WODC (Buitenweg) *(Minister J&V)*

34. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
35. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
36. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
37. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
38. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
39. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
40. Debat over vaccinatie in Nederland (Hijink) *(Staatssecretaris VWS)*
41. Debat over omgaan met de gevolgen van aanhoudende droogte (Sienot) *(Minister I&W)*
42. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
43. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
44. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
45. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
46. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
47. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
48. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
49. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenbrug) *(Minister J&V, Minister RB)*
50. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
51. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
52. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
53. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
54. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
55. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
56. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
57. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
58. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
59. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
60. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
61. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
62. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
63. Debat over Nederlandse militaire steun aan Syrië (Karabulut) *(Minister BuZa)*
64. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*

65. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
66. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
67. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
68. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
69. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
70. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
71. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
72. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
73. Debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis (Nijboer) *(Minister Financiën)*
74. Debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten (Van Ojik) *(Minister BuZa, Minister EZK)*
75. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
76. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
77. Debat over het Klimaatakkoord (Sienot) *(Minister-President, Minister EZK)*
78. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
79. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigt heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
80. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
81. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
82. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
83. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
84. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
85. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
86. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
87. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
88. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
89. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
90. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over de aanstelling van een EU-ambtenaar (Omtzigt) *(Minister-President)*
2. Dertigledendebat over deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond (Kuzu) *(Minister-President)*
3. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financien)*
4. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*

6. Dertigledendebat over de noodkreet in de thuiszorg Amsterdam (Ellemeet) *(Minister VWS)*
7. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
8. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
9. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
10. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
11. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
12. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB (Van Rooijen) *(Minister Financiën)*
13. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
14. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*
15. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
16. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
17. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (Van Brenk) *(Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
19. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*
20. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
21. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
22. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
23. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*
24. Dertigledendebat over de westerse bombardementen op Syrië (Karabulut) *(Minister BuZa)*
25. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
26. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
27. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
28. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*
29. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV)*
30. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
31. Dertigledendebat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
32. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
33. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*

34. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
35. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
36. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
37. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
38. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
39. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
41. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat Nederlandse banken betrokken zijn bij misstanden in de palmoliesector (Van Raan) *(Minister Financiën, Minister BuHa-OS)*
43. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
44. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
45. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
46. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
47. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
48. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
49. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
50. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
51. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*
52. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
53. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
54. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*
55. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
56. Dertigledendebat over het lekken van olie- en gasputten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
57. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
58. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
59. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
60. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*
61. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
62. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*

63. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
64. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
65. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
66. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
67. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
68. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
69. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
70. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
71. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
72. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
73. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
74. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
75. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
76. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
77. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
78. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
79. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
80. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
81. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
82. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
83. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
84. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
85. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*
86. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
87. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
88. Dertigledendebat over de onderhandelingen inzake het Klimaatakkoord (Van der Lee) *(Minister EZK)*
89. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
90. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
91. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
92. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*

93. Dertigledendebat over het niet halen van de CO2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
94. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
95. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
96. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
97. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President*
98. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
99. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
100. Dertigledendebat over de besteding van het budget voor studenten met een beperking (Raemakers) (*Staatssecretaris SZW)*
101. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
102. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
103. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
104. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
105. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
106. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
107. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
108. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
109. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur

Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 25 januari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 29 januari	**14.00 uur**
Woensdag 30 januari	**10.15 uur**
Donderdag 31 januari	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemming	3. Stemming over: motie ingediend bij het debat over de visie op de toekomst van Defensie
33 763, nr. 149	– de motie-Beertema/Popken over het verwerpen van de EU-defensieplannen
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het rapport van TNO inzake de Stint
29 398, nr. 654	– de motie-Laçin/Stoffer over de wettelijke verankering van toezicht
29 398, nr. 655	– de motie-Laçin over het borgen van toezicht tot het moment van wettelijke verankering
29 398, nr. 656 (aangehouden)	– de motie-Smeulders/Kröger over een verplichte rijvaardigheidstoets
29 398, nr. 657	– de motie-Schonis c.s. over toekomstperspectief bieden
29 398, nr. 658	– de motie-Stoffer c.s. over een toezichthouder en een meldingsplicht
Stemmingen	5. Stemmingen in verband met:
34 661, nr. 9	Brief van het presidium over een adviesaanvraag aan de Autoriteit Persoonsgegevens inzake het wetsvoorstel centraal aandeelhoudersregister
	De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het presidium te besluiten.
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het rapport van het SCP over «De sociale staat van Nederland 2017»
24 515, nr. 458	– de motie-Smeulders over meer invloed voor gebruikers en professionals
24 515, nr. 459 (aangehouden)	– de motie-Jasper van Dijk over mogelijkheden om problemen met het terugbetalen van toeslagen op te lossen

ag-tk-2019-01-25
ISSN 0921 - 7371

24 515, nr. 460	– de motie-Jasper van Dijk over voorstellen voor het oplossen van de armoedeval
24 515, nr. 461	– de motie-Kuzu over beelden van spanningen tussen mensen met en mensen zonder migratieachtergrond
24 515, nr. 462 (ingetrokken)	– de motie-Van Brenk over maatregelen om armoede onder werkenden en niet-werkenden verder terug te dringen
24 515, nr. 463 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over meer aandacht voor werkende armen
24 515, nr. 464 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over een collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle werkenden
Stemmingen	7. Stemmingen in verband met:
34 608	Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken (Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie)
	34 608 (bijgewerkt t/m amendement nr. 18)
	– artikel I, aanhef – amendement Van Gent c.s. (12) over aanscherping van de vereiste nauwe band met de Nederlandse rechtssfeer – amendement Van Gent c.s. (14) over versterking van de ontvankelijkheidseisen voor bepaalde vorderingen – amendement Van Gent c.s. (15) over geen schadevergoeding in geld bij bepaalde rechtsvorderingen – onderdeel A – onderdelen B t/m D – artikel I – amendement Van Gent/Van der Staaij (16) over een opt-in in bepaalde gevallen (invoegen artikel 1018ga) – gewijzigd amendement Groothuizen (18) over maximaal vijf maal het liquidatietarief bij een summierlijk ondeugdelijke vordering – artikel II – amendement Van Gent c.s. (13) over verbetering van het overgangsrecht – artikel III – artikelen IV t/m VI – beweegreden – wetsvoorstel
Stemming	8. Stemming over: motie ingediend bij Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie
34 608, nr. 19 (overgenomen)	– de motie-Buitenweg over het instellen van een klankbordgroep
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Visserij
29 664, nr. 193 (aangehouden)	– de motie-Bisschop over aanhouden van besluitvorming over verdere vangstbeperking
29 664, nr. 194 (aangehouden)	– de motie-Bisschop over heroverwegen van het visverbod in de vismigratierivier
29 664, nr. 195	– de motie-Bisschop over de vangstverboden voor wolhandkrab en paling
29 664, nr. 196	– de motie-Bisschop over heroverwegen van de tweejaarlijkse toestemmingen voor de zegenvisserij
29 664, nr. 197	– de motie-De Groot over ongestoorde vismigratie van en naar het Haringvliet
29 664, nr. 198	– de motie-Bromet/Wassenberg over de sanering van de visserij in het IJsselmeer
29 664, nr. 199	– de motie-Wassenberg over het overnemen van de aanbeveling van de Raad voor Dierenaangelegenheden
29 664, nr. 200	– de motie-Wassenberg over het bedwelmen van platvissen voor de slacht
29 664, nr. 201	– de motie-Wassenberg/Bromet over het bedwelmen van meervallen voor de slacht
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over dieren in de veehouderij

De Voorzitter: dhr. Futselaar wenst zijn motie op stuk nr. 1033 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

28 286, nr. 1017 – de motie-Ouwehand over promotiecampagnes van de veehouderij
28 286, nr. 1018 – de motie-Ouwehand over fokken op hoge aantallen biggen
28 286, nr. 1019 – de motie-Ouwehand/Futselaar over stoppen met sectorplannen
28 286, nr. 1020 – de motie-Ouwehand c.s. over een landelijke stop op geitenhouderijen
28 286, nr. 1021 – de motie-Ouwehand/Futselaar over het maximeren van het aantal geiten per bedrijf
28 286, nr. 1022 – de motie-Ouwehand over alle prioritaire maatregelen overnemen in het Bouwbesluit
28 286, nr. 1023 – de motie-Ouwehand over de volledige werkelijkheid achter vlees, vis, zuivel en eieren bekendmaken
28 286, nr. 1024 – de motie-Ouwehand over de morele problematiek achter de productie van zuivel voor de mens
28 286, nr. 1025 – de motie-De Groot over de biggensterfte binnen vijf jaar substantieel terugbrengen
28 286, nr. 1026 – de motie-Bromet c.s. over een routekaart voor reductie van de veestapel
28 286, nr. 1027 – de motie-Bromet/Moorlag over de eisen voor nieuwe stallen
28 286, nr. 1028 – de motie-Bromet c.s. over eisen voor stallen in 2025
28 286, nr. 1029 – de motie-Dik-Faber over een Europese norm voor de konijnenhouderij
28 286, nr. 1030 – de motie-Geurts/Lodders over het bedreigen van boeren en hun families
28 286, nr. 1031 – de motie-Geurts over snelle detectiesystemen rondom brand in kaart brengen
28 286, nr. 1032 – de motie-Moorlag c.s. over maatregelen om de uitbreiding van het aantal geitenhouderijen te stoppen
28 286, nr. 1033 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Futselaar over het terugdringen van biggensterfte
28 286, nr. 1034 – de motie-Futselaar over het gecompartimenteerd aanleggen van ruimten voor elektrische installaties
28 286, nr. 1035 (aangehouden) – de motie-Futselaar over het verplichten van bliksemafleiders
28 286, nr. 1036 – de motie-Futselaar/Bromet over een inventarisatie van varkensaantallen gerelateerd aan de omgevingsvergunning

Stemming

11. Stemming over: motie ingediend bij de Verzamelwet Brexit
De Voorzitter: aangezien de motie vraagt om een nader advies van de Raad van State zal er eerst worden gestemd over motie nr. 23 alvorens er wordt gestemd over het wetsvoorstel en de overige moties.

35 084, nr. 23 – de motie-Van Ojik/Van Raan over de gewijzigde Verzamelwet Brexit aan de Raad van State voorleggen voor nader advies

Stemmingen
35 084

12. Stemmingen in verband met:
Wijziging van enige wetten en het treffen van voorzieningen in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (Verzamelwet Brexit)

De Voorzitter: mw. Leijten verzoekt om een hoofdelijke stemming over haar amendement op stuk nr. 6.

35 084 (bijgewerkt t/m amendement nr. 20)

– artikelen I t/m IX
– amendement Leijten/Van Raan (6) over het vervallen van de machtigingsbepaling

Indien 6 verworpen:
– amendement Verhoeven/Omtzigt (12) over geldigheid artikel X 6 maanden i.p.v. 1 jaar
– nader gewijzigd amendement Van der Graaf/Omtzigt (19) over gebruik grondslag alleen bij ontbrekende grondslagen of terstond intredende onaanvaardbare gevolgen

– amendement Van der Graaf/Leijten (15) over niet afwijken van de Grondwet
– amendement Van Ojik (17) over bezwaar tegen gedelegeerde regelgeving door substantiële minderheid
– amendement Van Raan/Leijten (20) over het laten vervallen van de mogelijkheid om af te wijken bij ministeriële regeling

NB. Indien zowel 20 als 15 en/of 17 worden aangenomen, wordt geen uitvoering gegeven aan 15, onderdeel 2, en/of 17, onderdeel 2.

Indien 6 en 20 verworpen:
– gewijzigd amendement Omtzigt/Verhoeven (13) over het vastleggen van termijnen en het invoeren van een valbijlbepaling

– artikel X
– artikelen XI en XII
– beweegreden

Stemverklaring: mw. Leijten

– wetsvoorstel

Stemmingen

13. Stemmingen over: overige moties ingediend bij de Verzamelwet Brexit

35 084, nr. 21

– de motie-Van der Graaf/Omtzigt over het online plaatsen van alle beschikbare brexitplannen

35 084, nr. 22

– de motie-Leijten over de voorkeur voor verlenging van artikel 50 boven een no-dealbrexit

35 084, nr. 24

– de motie-Ploumen over de mogelijkheid van een dubbele nationaliteit

35 084, nr. 25

– de motie-Van Raan over staken van de import van levende dieren vanuit het Verenigd Koninkrijk

35 084, nr. 26

– de motie-Van Raan over het staken van de export van levende dieren en een gedeeltelijk fokverbod

35 084, nr. 27

– de motie-Omtzigt/Geurts over een door de Europese Commissie erkende inspectiepost levende dieren

35 084, nr. 28

– de motie-Omtzigt over een extra geldigheidsduur voor de Britse rijbewijzen van Nederlandse chauffeurs

35 084, nr. 29

– de motie-Omtzigt/Van der Graaf over toepassing van artikel X van de Verzamelwet Brexit

Stemming

14. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2019

De Voorzitter: dhr. Groothuizen wenst zijn motie op stuk nr. 60 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

35 000-VI, nr. 60 (gewijzigd)

– de gewijzigde motie-Groothuizen/Bergkamp over een dubbele achternaam wettelijk mogelijk maken

15. Debat over Nederlandse militaire steun aan Syrië met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

16. Debat over een versoepeling van het kinderpardon met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

17. Debat over het Klimaatakkoord met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

31 293, nr. 424

18. VSO Ontwerpbesluit tot wijziging van het Toetsbesluit PO i.v.m. het realiseren van een goede onderlinge vergelijkbaarheid van de eindtoetsen in het basisonderwijs en speciaal onderwijs met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

19. VAO Toekomst van het rekenen in vo en mbo (AO d.d. 23/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 074	20. Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs, de Wet financiering sociale verzekeringen en enige andere wetten om de balans tussen vaste en flexibele arbeidsovereenkomsten te verbeteren (Wet arbeidsmarkt in balans)
34 930	21. Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek BES houdende de omzetting van aandelen aan toonder in aandelen op naam ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van houders van deze aandelen (Wet omzetting aandelen aan toonder)
34 935	22. Wijziging van de Wet bescherming Antarctica in verband met het verruimen van de toegang tot speciaal beschermde gebieden, het uitbreiden van de vergunningplicht en het verduidelijken van de positie van internationale waarnemers

Langetermijnagenda

5, 6 en 7 februari (week 6)
– Debat over de Staat van de Europese Unie
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– VAO PGB (AO d.d. 12/12)
– VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing (AO d.d. 19/12)
– VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 20/12)
– VAO Eurogroep/Ecofinraad (AO d.d. 17/01)
– VAO Integrale aanpak veiligheid en integriteit (AO d.d. 17/01)
– VAO Gesubsidieerde rechtsbijstand (AO d.d. 23/01)
– VAO Externe veiligheid (AO d.d. 23/01)
– 34 984 (Wijziging van de Wet wapens en munitie in verband met de Richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (PbEU 2017, L 137/22))
– 34 853-R2096 (Goedkeuring van het op 24 november 2016 te Parijs tot stand gekomen Multilateraal Verdrag ter implementatie van aan belastingverdragen gerelateerde maatregelen ter voorkoming van grondslaguitholling en winstverschuiving (Trb. 2017, 86, en Trb. 2017, 194))
– 34 959 (Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Wet op de dividendbelasting 1965 in verband met enkele spoedreparaties inzake de fiscale eenheid en inzake het herstel van een omissie in de innovatiebox (Wet spoedreparatie fiscale eenheid)

12, 13 en 14 februari (week 7)
– VSO Aanpak herziening bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek (31 288, nr. 672)
– VAO Participatiewet (AO d.d. 23/01)
– 35 006 (Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet)
– 34 986 (Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet))
– 35 010 (Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren)
– 34 893 (Wijziging van de Wet foetaal weefsel in verband met het mogelijk maken van het bewaren en gebruiken van foetaal weefsel ten behoeve van de opsporing en vervolging van ernstige zedenmisdrijven)

19, 20 en 21 februari (week 8)
Nog nader te bepalen

week 9
Voorjaarsreces

5, 6 en 7 maart (week 10)
Nog nader te bepalen

12, 13 en 14 maart (week 11)
Nog nader te bepalen

19, 20 en 21 maart (week 12)
Nog nader te bepalen *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

27, 27 en 28 maart (week 13)
Nog nader te bepalen

2, 3 en 4 april (week 14)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– VAO Adoptie (AO d.d. 18/01)
– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 33 844 (Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en enkele andere onderwerpen)
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*

– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (Voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)
– 34 861 (Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven)
– 34 837 (Voorstel van wet van de leden Gijs van Dijk, Smeulders en Van Kent tot wijziging van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs teneinde te bewerkstelligen dat voor arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld aan een opdrachtgever ten minste dezelfde arbeidsvoorwaarden gelden als voor werknemers werkzaam in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de opdrachtgever waar de terbeschikkingstelling plaatsvindt) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij (Geurts) *(Minister LNV)*
3. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
4. Debat over een door Turkije gedicteerde jihadpreek in Nederland (De Graaf) *(Minister SZW, Minister BuZa)*
5. Debat over bijstandsfraude door Turkse Nederlanders (De Jong) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
6. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
7. Debat over uitspraken van president Poetin over nucleaire wapens (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
8. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
9. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
10. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
11. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
12. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
13. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*
14. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche (Laçin) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris I&W)*
15. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
16. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*
17. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
18. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
19. Debat over zorgbedrijven die informatie over surfgedrag naar Facebook sturen (Verhoeven) *(Minister RB, Minister MZ)*
20. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen (El Yassini) *(Minister OCW)*
21. Debat over migranten in Griekenland die hun procedure op het vasteland mogen af (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*

22. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
23. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
24. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
25. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
26. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*
27. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
28. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
29. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
30. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen (Van Dam) *(Minister J&V)*
31. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis (Dik-Faber) *(Minister LNV)*
32. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
33. Debat over de rapporten inzake het WODC (Buitenweg) *(Minister J&V)*
34. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
35. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
36. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
37. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
38. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
39. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
40. Debat over vaccinatie in Nederland (Hijink) *(Staatssecretaris VWS)*
41. Debat over omgaan met de gevolgen van aanhoudende droogte (Sienot) *(Minister I&W)*
42. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
43. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
44. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
45. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
46. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
47. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
48. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
49. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenbrug) *(Minister J&V, Minister RB)*
50. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
51. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
52. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
53. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*

54. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
55. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
56. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
57. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
58. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
59. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
60. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
61. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
62. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
63. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
64. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
65. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
66. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
67. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
68. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
69. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
70. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
71. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
72. Debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis (Nijboer) *(Minister Financiën)*
73. Debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten (Van Ojik) *(Minister BuZa, Minister EZK)*
74. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
75. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
76. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
77. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigt heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
78. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
79. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
80. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
81. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
82. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
83. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
84. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
85. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
86. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
87. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*

88. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*
89. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
90. Debat over de onveilige werksituatie in azc's voor overlastgevende asielzoekers (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over de aanstelling van een EU-ambtenaar (Omtzigt) *(Minister-President)*
2. Dertigledendebat over deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond (Kuzu) *(Minister-President)*
3. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financien)*
4. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
6. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
7. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
8. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
9. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
10. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
11. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB (Van Rooijen) *(Minister Financiën)*
12. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
13. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*
14. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
15. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
16. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (Van Brenk) *(Minister SZW)*
17. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
18. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
20. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
21. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
22. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*
23. Dertigledendebat over de westerse bombardementen op Syrië (Karabulut) *(Minister BuZa)*
24. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*

25. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
26. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
27. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*
28. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
29. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
30. Dertigledendebat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
31. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
32. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
33. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
34. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
35. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
36. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
37. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
38. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
39. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
40. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
41. Dertigledendebat over het bericht dat Nederlandse banken betrokken zijn bij misstanden in de palmoliesector (Van Raan) *(Minister Financiën, Minister BuHa-OS)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
43. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
44. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
45. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
46. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
47. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
48. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
49. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
50. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*
51. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
52. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
53. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*

54. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
55. Dertigledendebat over het lekken van olie- en gasputten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
56. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
57. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
58. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
59. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*
60. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
61. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
62. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
63. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
64. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
65. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger*) (Staatssecretaris I&W)*
66. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
67. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
68. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
69. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
70. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
71. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
72. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
73. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
74. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
75. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
76. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
77. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
78. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
79. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
80. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
81. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
82. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*

83. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
84. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*
85. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
86. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
87. Dertigledendebat over de onderhandelingen inzake het Klimaatakkoord (Van der Lee) *(Minister EZK)*
88. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
89. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
90. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
91. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
92. Dertigledendebat over het niet halen van de CO2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
93. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
94. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
95. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
96. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President*
97. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
98. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
99. Dertigledendebat over de besteding van het budget voor studenten met een beperking (Raemakers) (*Staatssecretaris SZW)*
100. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
101. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
102. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
103. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
104. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
105. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
106. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
107. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
108. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*
109. Dertigledendebat over de uitspraak van een Franse rechtbank dat de toelating van de verkoop van landbouwgif Roundup Pro 360 in strijd is met het voorzorgsbeginsel (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
110. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
111. Dertigledendebat over lekkages bij aardwarmteprojecten (Van der Lee) *(Minister EZK)*

112. Dertigledendebat over een extra reductie van 9 megaton CO_2 (Van Raan) *(Minister EZK, Minister LNV)*
113. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
114. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
115. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)
Maandag 11 februari van 10.00 uur tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over de initiatiefnota-Van den Bosch over een ambitieus reservistenbeleid (Kamerstuk 35 059)

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 1 februari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 5 februari	**14.00 uur**
Woensdag 6 februari	**10.15 uur**
Donderdag 7 februari	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Ontwerpbesluit tot wijziging van het Toetsbesluit PO i.v.m. het realiseren van een goede onderlinge vergelijkbaarheid van de eindtoetsen in het basisonderwijs en speciaal onderwijs
31 293, nr. 430	– de motie-Rog c.s. over het afzien van de invoering van ankers bij de eindtoets
31 293, nr. 431	– de motie-Bisschop/Rog over een bijdrage van aanbieders van alternatieve eindtoetsen aan de ankeropgaven
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Toekomst van het rekenen in vo en mbo
31 332, nr. 90	– de motie-Van Meenen/Rog over uitvoeren van het voorstel van de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren
31 332, nr. 91 (aangehouden)	– de motie-Beertema over beroepsgerichte rekenprogramma's voor het mbo
31 332, nr. 92	– de motie-Beertema over het behouden van het rekenen met formele breuken in het basisonderwijs
31 332, nr. 93	– de motie-Bisschop over een wijze van toetsen die de doorstroom zo veel mogelijk bevordert
31 332, nr. 94	– de motie-Bisschop over een wijze van toetsen die de doorlopende leerlijn waarborgt
31 332, nr. 95	– de motie-Rudmer Heerema over het rekenonderwijs op niveau houden
31 332, nr. 96	– de motie-Rog/Van Meenen over afschaffen van de rekentoets in het voortgezet onderwijs

ag-tk-2019-02-01
ISSN 0921 - 7371

Stemmingen

5. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over Nederlandse militaire steun aan Syrië

32 623, nr. 250 – de motie-Karabulut/Van Ojik over de CAVV toegang verlenen tot alle relevante informatie

32 623, nr. 251 – de motie-Karabulut over de wijziging van het mandaat van EVA terugdraaien

32 623, nr. 252 – de motie-Karabulut over eigen onderzoek van de Kamer naar alle aspecten van de Nederlandse steun aan gewapende groepen in Syrië

32 623, nr. 253 – de motie-Öztürk over monitoren in welke hoedanigheid bewindspersonen gebruikmaken van het instrument staatsgeheim

Stemmingen

6. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over een versoepeling van het kinderpardon

De Voorzitter: dhr. Bisschop verzoekt zijn motie op stuk nr. 2468 aan te houden.

19 637, nr. 2462 – de motie-Azarkan over niet verlagen van het Nederlandse hervestigingsquotum bij de UNHCR

19 637, nr. 2463 – de motie-Azarkan over niet afschaffen van het kinderpardon

19 637, nr. 2464 – de motie-Van Ojik/Kuiken over de mogelijkheid van een schrijnendheidstoets

19 637, nr. 2465 – de motie-Van Ojik over een evenredige bijdrage van Nederland aan de wereldwijde opvang van kwetsbare vluchtelingen

19 637, nr. 2466 – de motie-Jasper van Dijk over de Kamer nader informeren over de nieuwe voorstellen

19 637, nr. 2467 – de motie-Kuiken c.s. over een situatie van schrijnendheid in een latere fase van de procedure

19 637, nr. 2468 (aangehouden) – de motie-Bisschop/Krol over een parlementair onderzoek naar het vreemdelingen- en terugkeerbeleid

Stemmingen

7. Stemmingen in verband met:

35 074

Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs, de Wet financiering sociale verzekeringen en enige andere wetten om de balans tussen vaste en flexibele arbeidsovereenkomsten te verbeteren (Wet arbeidsmarkt in balans)

35 074 (bijgewerkt t/m amendement nr. 41)

– amendement Kuzu (41,I) over wijzigen wetsvoorstel in «Wet arbeidsmarkt uit balans» (wijzigen opschrift)
– artikel I, onderdeel A
– amendement Van Kent (13) over het vervangen van de vier-dagentermijn
– gewijzigd amendement Van Kent (40,I) over een contract met vaste arbeidsomvang van rechtswege

Indien 40 verworpen:
– gewijzigd amendement Van Brenk (39,I) over een arbeidsomvang van rechtswege na 12 maanden

– gewijzigd amendement Stoffer (31,I) over uitzonderingen in verband met seizoenswerk
– gewijzigd amendement Stoffer (30,I) over een regeling voor jongeren
– onderdeel B
– nader gewijzigd amendement Smeulders c.s. (38,I) over het niet wijzigen van de proeftijdbepalingen
– onderdeel C
– nader gewijzigd amendement Smeulders c.s. (38,II)
– onderdeel D
– onderdeel E
– amendement Van Kent (12,I) over het niet verlengen van de ketenbepaling
– nader gewijzigd amendement Smeulders c.s. (38,III)
– gewijzigd amendement Stoffer (30,II)
– amendement Gijs van Dijk (24) over een uitzondering voor het primair onderwijs

– onderdeel F
– amendement Smeulders/Van Kent (28,I) over het niet versoepelen van het ontslagrecht
– onderdeel G
– amendement Smeulders/ Van Kent (28,II)

Indien 28 verworpen:
– amendement Stoffer (21,I) over vergoedingen bij ontslag
– amendement Van Kent/Gijs van Dijk (33,I) over meer ruimte voor maatwerk bij vergoeding

Indien 28 en 33 verworpen:
– amendement Van Brenk (26,I) over het verhogen van de vergoeding bij cumulatiegrond

NB. Indien zowel 21 en 33 of 26 wordt aangenomen, worden de teksten in elkaar verwerkt.

– onderdeel H
– onderdeel I
– gewijzigd amendement Van Kent (34) over een verhoogde opbouw transitievergoeding
– gewijzigd amendement Stoffer (30,III)
– onderdeel J
– onderdeel K
– amendement Smeulders/Van Kent (28,III)

Indien 28 verworpen:
– amendement Stoffer (21,II)
– amendement Van Kent/Gijs van Dijk (33,II)

Indien 28 en 33 verworpen:
– amendement Van Brenk (26,II)

– onderdeel L
– onderdeel M
– amendement Van Brenk (27,I) over de allocatiefunctie toevoegen ipv payrolling (invoegen onderdeel Ma)
– amendement Van Kent (12,II)
– onderdeel N
– amendement Van Brenk (27,II)
– onderdeel O
– amendement Van Brenk (27,III)
– onderdeel P
– artikel I
– artikel II, aanhef
– amendement Van Brenk (27,IV)
– onderdeel A
– onderdeel B
– amendement Van Brenk (27,V)
– onderdeel C
– amendement Van Brenk (27,VI)
– onderdeel D
– amendement Van Brenk (27,VII)
– onderdeel E
– amendement Van Brenk (27,VIII)
– onderdeel F
– onderdelen G en H
– artikel II
– artikel III, onderdelen A t/m C
– gewijzigd amendement Stoffer (30,IV)
– gewijzigd amendement Stoffer (31,II)

– onderdeel D
– onderdelen E t/m T
– amendement Kuzu (41,III)
– onderdeel U
– artikel III
– artikel IV, aanhef
– nader gewijzigd amendement Smeulders c.s. (38,IV)
– onderdeel A
– onderdelen B en C
– artikel IV
– artikelen V t/m VIIIa
– gewijzigd amendement Van Kent (40,II)

Indien 40 verworpen:
– gewijzigd amendement Van Brenk (39,II)

– artikel IX
– nader gewijzigd amendement Smeulders c.s. (38,V)
– artikel X
– amendement Smeulders/Van Kent (28,IV)
– artikel XI
– artikelen XII en XIII
– amendement Van Brenk (27,IX)
– artikel XIV
– artikelen XV en XVI
– amendement Kuzu (41,IV)
– artikel XVII
– amendement Kuzu (41,II)
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

8. Stemmingen over: moties ingediend bij Wet arbeidsmarkt in balans

35 074, nr. 42 – de motie-Gijs van Dijk over onderzoek naar de invoering van de cumulatiegrond

35 074, nr. 43 – de motie-Gijs van Dijk/Van Kent over vormen van contracting

35 074, nr. 44 – de motie-Van Weyenberg c.s. over verplichtingen voor de payrollwerkgever bij de adequate pensioenregeling

35 074, nr. 45 – de motie-Wiersma c.s. over structureel 48 miljoen euro voor scholing in het mkb

35 074, nr. 46 – de motie-Wiersma/Pieter Heerma over het gesprek blijven voeren met sociale partners over de seizoensarbeid

35 074, nr. 47 – de motie-Wiersma over een aparte categorie in de premiedifferentiatie voor langjarige tijdelijke contracten

35 074, nr. 48 – de motie-Kuzu over de uitwerking van de maatregel voor uitbreiding van de ketenregeling

35 074, nr. 49 – de motie-Kuzu over de loondoorbetalingsperiode voor kleine werkgevers verkorten van twee naar één jaar

35 074, nr. 50 – de motie-Pieter Heerma c.s. over investeren in de scholing van werknemers in de landbouw, horeca en recreatie

35 074, nr. 51 de motie-Pieter Heerma/Van Weyenberg over het gebruik van uitzendconstructies zonder rechtenopbouw

35 074, nr. 52 – de motie-Bruins/Pieter Heerma over overleg met sociale partners over één laagdrempelige calamiteitenregeling

35 074, nr. 53 – de motie-Van Brenk over een billijke vergoeding bij verwijtbaar handelen van de werkgever

35 074, nr. 54 – de motie-Van Brenk/Stoffer over intensiveren van het arbeidsmarktbeleid voor ouderen

9. Debat over het klimaatakkoord met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

35 078, nr. 1

10. Debat over de Staat van de Europese Unie met maximum spreektijden van:
6 minuten voor VVD, PVV, CDA en D66
5 minuten voor GroenLinks, SP en PvdA
4 minuten voor ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SGP, DENK en Forum voor Democratie
4 minuten voor de Nederlandse afgevaardigden van het Europees parlement

11. Debat over bijstandsfraude door Turkse Nederlanders met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

12. VAO PGB (AO d.d. 12/12) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

13. VAO Gesubsidieerde rechtsbijstand (AO d.d. 23/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

14. VAO Integrale aanpak veiligheid en integriteit (AO d.d. 17/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

15. VAO Participatiewet (AO d.d. 23/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

16. VAO Externe veiligheid (AO d.d. 23/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

17. VAO Strategisch Plan Verkeersveiligheid (AO d.d. 30/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34 959

18. Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Wet op de dividendbelasting 1965 in verband met enkele spoedreparaties inzake de fiscale eenheid (Wet spoedreparatie fiscale eenheid)

34 853-R2096

19. Goedkeuring van het op 24 november 2016 te Parijs tot stand gekomen Multilateraal Verdrag ter implementatie van aan belastingverdragen gerelateerde maatregelen ter voorkoming van grondslaguitholling en winstverschuiving (Trb. 2017, 86, en Trb. 2017, 194)

35 062

20. Goedkeuring van de op 21 december 2015 te Astana tot stand gekomen Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Kazachstan, anderzijds (Trb. 2016, 91)

Langetermijnagenda

12, 13 en 14 februari (week 7)
– VSO Aanpak herziening bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek (31 288, nr. 672)
– VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing (AO d.d. 19/12)
– VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 20/12)
– VAO Eurogroep/Ecofinraad (AO d.d. 17/01)
– VAO Leraren (AO d.d. 24/01)
– VAO Personen- en Familierecht (AO d.d. 24/01)
– VAO Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2017 (AO d.d. 30/01)
– VAO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (AO d.d. 30/01)
– 34 984 (Wijziging van de Wet wapens en munitie in verband met de Richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (PbEU 2017, L 137/22))

– 35 006 (Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet)
– 35 010 (Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren)
– 34 893 (Wijziging van de Wet foetaal weefsel in verband met het mogelijk maken van het bewaren en gebruiken van foetaal weefsel ten behoeve van de opsporing en vervolging van ernstige zedenmisdrijven)

19, 20 en 21 februari (week 8)
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– 34 986 (Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet))

week 9
Voorjaarsreces

5, 6 en 7 maart (week 10)
Nog nader te bepalen

12, 13 en 14 maart (week 11)
Nog nader te bepalen

19, 20 en 21 maart (week 12)
Nog nader te bepalen *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

27, 27 en 28 maart (week 13)
Nog nader te bepalen

2, 3 en 4 april (week 14)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 33 844 (Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en enkele andere onderwerpen)
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (Voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)
– 34 861 (Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven)
– 34 837 (Voorstel van wet van de leden Gijs van Dijk, Smeulders en Van Kent tot wijziging van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs teneinde te bewerkstelligen dat voor arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld aan een opdrachtgever ten minste dezelfde arbeidsvoorwaarden gelden als voor werknemers werkzaam in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de opdrachtgever waar de terbeschikkingstelling plaatsvindt) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij (Geurts) *(Minister LNV)*
3. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
4. Debat over een door Turkije gedicteerde jihadpreek in Nederland (De Graaf) *(Minister SZW, Minister BuZa)*
5. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
6. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
7. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
8. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
9. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
10. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
11. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*
12. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche (Laçin) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris I&W)*
13. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
14. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*

15. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
16. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
17. Debat over zorgbedrijven die informatie over surfgedrag naar Facebook sturen (Verhoeven) *(Minister RB, Minister MZ)*
18. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen (El Yassini) *(Minister OCW)*
19. Debat over migranten in Griekenland die hun procedure op het vasteland mogen af (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
20. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
21. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
22. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
23. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
24. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*
25. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
26. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
27. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
28. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen (Van Dam) *(Minister J&V)*
29. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis (Dik-Faber) *(Minister LNV)*
30. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
31. Debat over de rapporten inzake het WODC (Buitenweg) *(Minister J&V)*
32. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
33. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
34. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
35. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
36. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
37. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
38. Debat over vaccinatie in Nederland (Hijink) *(Staatssecretaris VWS)*
39. Debat over omgaan met de gevolgen van aanhoudende droogte (Sienot) *(Minister I&W)*
40. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
41. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
42. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
43. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
44. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
45. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
46. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
47. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenbrug) *(Minister J&V, Minister RB)*

48. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
49. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
50. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
51. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
52. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
53. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
54. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
55. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
56. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
57. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
58. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
59. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
60. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
61. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
62. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
63. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
64. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
65. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
66. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
67. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
68. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
69. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
70. Debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis (Nijboer) *(Minister Financiën)*
71. Debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten en over uitspraken van president Poetin over nucleaire wapens (Van Ojik) *(Minister BuZa, Minister EZK)*
72. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
73. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
74. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
75. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigt heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
76. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
77. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
78. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*

79. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
80. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
81. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
82. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
83. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
84. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
85. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
86. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*
87. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
88. Debat over de onveilige werksituatie in azc's voor overlastgevende asielzoekers (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
89. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
90. Debat over het bericht dat de Belastingdienst duizenden risicovolle aangiften niet controleert (Leijten) *(Staatssecretaris Financiën)*
91. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
92. Debat over zelfdoding in de jeugdzorg (Westerveld) *(Minister VWS)*
93. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
94. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
95. Debat over het toelatingsbeleid in het mbo (Van Meenen) *(Minister OCW)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over de aanstelling van een EU-ambtenaar (Omtzigt) *(Minister-President)*
2. Dertigledendebat over deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond (Kuzu) *(Minister-President)*
3. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financien)*
4. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
6. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
7. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
8. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
9. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
10. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
11. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB (Van Rooijen) *(Minister Financiën)*
12. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
13. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*

14. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
15. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
16. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (Van Brenk) *(Minister SZW)*
17. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
18. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
20. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
21. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
22. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*
23. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
24. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
25. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
26. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*
27. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
28. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
29. Dertigledendebat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
30. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
31. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
32. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
33. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
34. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
35. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
36. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
37. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
38. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
39. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat Nederlandse banken betrokken zijn bij misstanden in de palmoliesector (Van Raan) *(Minister Financiën, Minister BuHa-OS)*
41. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
42. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*

43. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
44. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
45. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
46. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
47. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
48. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
49. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*
50. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
51. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
52. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*
53. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
54. Dertigledendebat over het lekken van olie- en gasputten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
55. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
56. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
57. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
58. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*
59. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
60. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
61. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
62. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
63. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
64. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger*) (Staatssecretaris I&W)*
65. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
66. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
67. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
68. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
69. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
70. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
71. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*

72. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
73. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
74. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
75. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
76. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
77. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
78. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
79. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
80. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
81. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
82. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
83. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*
84. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
85. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
86. Dertigledendebat over de onderhandelingen inzake het Klimaatakkoord (Van der Lee) *(Minister EZK)*
87. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
88. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
89. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
90. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
91. Dertigledendebat over het niet halen van de CO_2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
92. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
93. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
94. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
95. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
96. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
97. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
98. Dertigledendebat over de besteding van het budget voor studenten met een beperking (Raemakers) (*Staatssecretaris SZW)*
99. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
100. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
101. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*

102. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
103. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
104. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
105. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
106. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
107. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*
108. Dertigledendebat over de uitspraak van een Franse rechtbank dat de toelating van de verkoop van landbouwgif Roundup Pro 360 in strijd is met het voorzorgsbeginsel (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
109. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
110. Dertigledendebat over lekkages bij aardwarmteprojecten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
111. Dertigledendebat over een extra reductie van 9 megaton CO_2 (Van Raan) *(Minister EZK, Minister LNV)*
112. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
113. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
114. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
115. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
116. Dertigledendebat over de doorrekening door het PBL en het CPB van het Klimaatakkoord (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
117. Dertigledendebat over het bericht dat de commandant der strijdkrachten pleit voor herinvoering van de dienstplicht (Kerstens) *(Minister Defensie)*
118. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
119. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
120. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
121. Dertigledendebat over het personeelstekort onder verpleegkundigen en verzorgenden (Ellemeet) *(Minister VWS)*
122. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
123. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
124. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)
Maandag 11 februari van 10.00 uur tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over de initiatiefnota-Van den Bosch over een ambitieus reservistenbeleid (Kamerstuk 35 059)

Maandag 18 februari 2019 van 14.15 uur tot 18.15 uur

Van de vaste commissie voor Defensie over de nota Defensie Industrie Strategie (Kamerstuk 31 125, nr. 92)

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 8 februari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 12 februari	**14.00 uur**
Woensdag 13 februari	**10.15 uur**
Donderdag 14 februari	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het klimaatakkoord
32 813, nr. 270	– de motie-Klaver c.s. over een resultaatverplichting
32 813, nr. 271	– de motie-Klaver/Dijkhoff over een onafhankelijke uitvoeringstoets op het bonus-malussysteem
32 813, nr. 272	– de motie-Klaver/Jetten over het sluiten van kolencentrales meenemen bij de inventarisatie
32 813, nr. 273	– de motie-Wilders over het door de shredder halen van het klimaatakkoord
32 813, nr. 274	– de motie-Marijnissen c.s. over grootverbruikers laten betalen
32 813, nr. 275	– de motie-Van Rooijen/Van Haersma Buma over een minimumprijs voor rechten
32 813, nr. 276	– de motie-Ouwehand/Van Raan over een inspreekrecht voor jongeren
32 813, nr. 277	– de motie-Ouwehand/Van Raan over de aanbevelingen uit het Rli-rapport
32 813, nr. 278	– de motie-Asscher c.s. over een CO_2-heffing voor de industrie
32 813, nr. 279	– de motie-Asscher over het schrappen van de subsidie van 6.000 euro
32 813, nr. 280	– de motie-Baudet over de totale kosten laten berekenen door de Algemene Rekenkamer
Stemmingen	4. Stemmingen in verband met:
34 959	Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Wet op de dividendbelasting 1965 in verband met enkele spoedreparaties inzake de fiscale eenheid (Wet spoedreparatie fiscale eenheid)
	34 959
	– artikelen I t/m V

ag-tk-2019-02-08
ISSN 0921 - 7371

– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemming
34 959, nr. 10

5. Stemming over: motie ingediend bij Wet spoedreparatie fiscale eenheid
– de motie-Van Rooijen/Tony van Dijck over geen terugwerkende kracht bij lastenverzwaringen

Stemmingen

6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO PGB
De Voorzitter: mw. Bergkamp wenst haar motie op stuk nr. 310 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

25 657, nr. 308 – de motie-Kerstens/Hijink over een quickscan door het BIT over de opvolging van zijn aanbevelingen
25 657, nr. 309 (aangehouden) – de motie-Kerstens/Ellemeet over een tweede pilot pgb 2.0
25 657, nr. 310 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Bergkamp c.s. over een onderzoek naar de governance van de structurele beheersorganisatie van het pgb 2.0-systeem
25 657, nr. 311 (aangehouden) – de motie-Slootweg/Bergkamp over volledig openbaar maken van de broncode van het pgb 2.0-systeem
25 657, nr. 312 – de motie-Hermans c.s. over het borgen van een beheerste en zorgvuldige invoering van het pgb 2.0-systeem

Stemmingen

7. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Gesubsidieerde rechtsbijstand

31 753, nr. 160 – de motie-Van Nispen c.s. over vergoedingen in overeenstemming brengen met het advies van de commissie-Van der Meer
31 753, nr. 161 – de motie-Van Nispen c.s. over de eigen bijdrage in ieder geval niet omhoog bij de stelselherziening
31 753, nr. 162 – de motie-Van Nispen c.s. over terugdringen van het aantal zaken waarbij de overheid zelf partij is
31 753, nr. 163 – de motie-Buitenweg c.s. over geen gevolgen verbinden aan het niet-naleven van het advies
31 753, nr. 164 – de motie-Buitenweg c.s. over pilots over doelstellingen en financiële gevolgen voorzien van een toelichting
31 753, nr. 165 – de motie-Buitenweg c.s. over een advies in eerste lijn door of in afstemming met een advocaat
31 753, nr. 166 – de motie-Markuszower/Fritsma over asielzoekers niet meer op toevoeging laten procederen
31 753, nr. 167 (aangehouden) – de motie-Kuiken c.s. over voorlichting vragen van de Raad van State
31 753, nr. 168 – de motie-Kuiken c.s. over conflicten met burgers oplossen zonder onnodige juridisering
31 753, nr. 169 – de motie-Van der Graaf c.s. over rekening houden met verschillen in doenvermogen
31 753, nr. 170 – de motie-Groothuizen c.s. over per departement evalueren van beleidskeuzes
31 753, nr. 171 – de motie-Groothuizen c.s. over onderbouwen van nieuwe regelgeving voor de financieringsbehoefte van het stelsel
31 753, nr. 172 (overgenomen) – de motie-Van Dam c.s. over een goede verstandhouding met betrokken partijen

Stemmingen
34 853-(R 2096)

8. Stemmingen in verband met:
Goedkeuring van het op 24 november 2016 te Parijs tot stand gekomen Multilateraal Verdrag ter implementatie van aan belastingverdragen gerelateerde maatregelen ter voorkoming van grondslaguitholling en winstverschuiving (Trb. 2017, 86, en Trb. 2017, 194)

34 853 (R 2096) (bijgewerkt t/m amendement nr. 8)

– artikel 1
– amendement Lodders/Slootweg (8) over het maken van een voorbehoud op artikel 12 van het verdrag
– artikel 2

– artikelen 3 en 4
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

9. Stemmingen over: moties ingediend bij Wet Goedkeuring van het op 24 november 2016 te Parijs tot stand gekomen Multilateraal Verdrag

De Voorzitter: mw. Lodders wenst haar motie op stuk nr. 9 te wijzigen en dhr. Van Weyenberg zijn motie op stuk nr. 10. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

34 853 (R 2096), nr. 9 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Lodders c.s. over FATCA en de Duitse optie

34 853 (R 2096), nr. 10 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Van Weyenberg c.s. over het terugdringen van de negatieve gevolgen van FATCA

Stemmingen

10. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over bijstandsfraude door Turkse Nederlanders

17 050, nr. 570 – de motie-De Graaf over het beëindigen van discriminatie door bijstandsfraude middels vermogen in het buitenland te bestraffen

17 050, nr. 571 – de motie-De Graaf over gemeentelijke prioritering bij de opsporing van bijstandsfraude

17 050, nr. 572 – de motie-Jasper van Dijk over een overzicht van de bijstandsfraude vanwege verzwegen bezit in het buitenland

17 050, nr. 573 – de motie-Öztürk over maatwerk van het OM in de casus van een oudere first offender

Stemmingen

11. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Integrale aanpak veiligheid en integriteit

35 000 X, nr. 88 – de motie-Belhaj over het opnieuw laten bekijken van zaken door het multidisciplinaire team

35 000 X, nr. 89 – de motie-Belhaj over een evaluatie na één jaar van MID, COID en IVD

35 000 X, nr. 90 – de motie-Belhaj over het waarborgen van onafhankelijkheid van onderzoeken door IVD en COID

35 000 X, nr. 91 – de motie-Kerstens/Karabulut over een onafhankelijk meldpunt voor drie jaar

35 000 X, nr. 92 (aangehouden) – de motie-Kerstens over zwijgcontracten

35 000 X, nr. 93 – de motie-Kerstens over een eigen externe escalatiemogelijkheid voor Defensie

35 000 X, nr. 94 – de motie-Kerstens over een voortrekkersrol voor Defensie

Stemmingen

12. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Participatiewet

34 352, nr. 147 – de motie-Raemakers c.s. over studietoeslag voor studenten met een beperking

34 352, nr. 148 – de motie-Renkema over pilots met een praktijkroute beschut werk

34 352, nr. 149 – de motie-Renkema over een experiment met loonkostensubsidie in de Wajong

34 352, nr. 150 – de motie-Renkema/Gijs van Dijk over het niet korten van gemeenten op het bijstandsbudget

34 352, nr. 151 – de motie-Peters over afspraken over ex-gedetineerden

34 352, nr. 152 – de motie-Van Brenk/Renkema over maatschappelijke participatie van uitkeringsgerechtigden

34 352, nr. 153 – de motie-Van Brenk/Nijkerken-de Haan over het instrument van jobcoaching

34 352, nr. 154 – de motie-Edgar Mulder over bijstandsuitkeringen intrekken bij niet voldoen aan de taaleis

34 352, nr. 155 – de motie-Edgar Mulder over handhaven op taaleis en tegenprestatie

34 352, nr. 156 – de motie-Gijs van Dijk/Jasper van Dijk over ondersteuning van bijstandsgerechtigden naar eigen inzicht

34 352, nr. 157 – de motie-Jasper van Dijk over mantelzorgers vrijstellen van de kostendelersnorm

34 352, nr. 158 – de motie-Jasper van Dijk over een duidelijke plaats voor sociale werkvoorzieningen in het breed offensief

34 352, nr. 159 – de motie-Jasper van Dijk over een inkomensaanvulling bij een medische urenbeperking

Stemmingen	13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Externe veiligheid
28 089, nr. 109	– de motie-Von Martels c.s. over het fiscale verschil tussen een boete en een dwangsom wegnemen
28 089, nr. 110 (overgenomen)	– de motie-Von Martels/Ziengs over een oplossing voor eigenaren van leiendaken met asbest
28 089, nr. 111	– de motie-Von Martels over toch een subsidie voor sanering van asbestdaken
28 089, nr. 112	– de motie-Laçin over subsidie vanuit het Asbestfonds voor het saneren van daken
28 089, nr. 113 (aangehouden)	– de motie-Laçin over make-upproducten testen op asbest
28 089, nr. 114	– de motie-Laçin over een moreel beroep om dwangsommen niet fiscaal af te trekken
28 089, nr. 115	– de motie-Wassenberg over het hanteren van de laagste grenswaarde voor PFOA
28 089, nr. 116 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg over de kosten door bodemas verhalen op de vervuiler
28 089, nr. 117 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg over geen giftig bodemas uit het buitenland gebruiken
28 089, nr. 118 (aangehouden)	– de motie-Van der Lee/Kröger over ondersteunen van Afrikaanse landen bij wet- en regelgeving op milieugebied
Stemmingen	14. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Strategisch Plan Verkeersveiligheid
29 398, nr. 661	– de motie-Van Brenk/Von Martels over de kwaliteit van fietsverlichting
29 398, nr. 662 (overgenomen)	– de motie-Van Brenk over vermindering van het aantal oudere verkeersslachtoffers
29 398, nr. 663	– de motie-Von Martels over onderzoek naar de besteding van de BDU verkeer en vervoer
29 398, nr. 664 (aangehouden)	– de motie-Gijs van Dijk over aanvullende eisen aan Uber
29 398, nr. 665 (aangehouden)	– de motie-Stoffer over een fysieke rijbaanscheiding op N-wegen
29 398, nr. 666 (aangehouden)	– de motie-Stoffer over het beleid ten aanzien van reclamemasten met ledverlichting
29 398, nr. 667	– de motie-Stoffer over fiscale en financiële stimulering van autoveiligheid
29 398, nr. 668 (aangehouden)	– de motie-Schonis over een convenant met lokale wegbeheerders
Stemmingen	15. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Bedrijfslevenbeleid
32 637, nr. 345	– de motie-Moorlag over terugdringen van het tekort aan vakmensen
32 637, nr. 346	– de motie-Amhaouch c.s. over de focus leggen op activiteiten die bijdragen aan specifieke doelstellingen van het kabinet
32 637, nr. 347	– de motie-Veldman/Bruins over een onderzoek naar problemen bij het leveren van een bijdrage aan het techniekonderwijs
32 637, nr. 348	– de motie-Veldman/Bruins over bedrijfssectoren met personeelstekorten betrekken bij Leven Lang Ontwikkelen
32 637, nr. 349	– de motie-Van der Lee over bepalingen over waardecreatie op lange termijn in de Corporate Governance Code
32 637, nr. 350	– de motie-Alkaya over een vertegenwoordiger van werknemers in de commissie Corporate Governance Code
32 637, nr. 351	– de motie-Alkaya over geen overname van KPN
32 637, nr. 352	– de motie-Sjoerdsma over de ongewenstheid van een nexit
Stemmingen	16. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de Staat van de Europese Unie
35 078, nr. 3	– de motie-Anne Mulder/Omtzigt over het korten van landen die zich niet aan de begrotingsregels houden
35 078, nr. 4	– de motie-Anne Mulder over scheiding van taken van de Europese Commissie
35 078, nr. 5	– de motie-Maeijer over een nexit
35 078, nr. 6	– de motie-Maeijer over niet instemmen met het opgeven van vetorechten
35 078, nr. 7	– de motie-Maeijer over de rekeningen voor het gebruik van een privéjet
35 078, nr. 8	– de motie-Omtzigt over een externe check op de rechtsstatelijke aspecten van de Unie

35 078, nr. 9	– de motie-Omtzigt/Van den Berg over de regie nemen in het voorkómen van tekorten aan kritische medicijnen
35 078, nr. 10	– de motie-Jetten/Anne Mulder over het recht van het Europees Parlement om een individuele Eurocommissaris weg te sturen
35 078, nr. 11	– de motie-Jetten/Asscher over het opzetten van een grondrechten-apk
35 078, nr. 12	– de motie-Buitenweg c.s. over het agenderen van een hoorzitting met Hongarije
35 078, nr. 13	– de motie-Buitenweg over de ontwikkeling van het 5G-netwerk uitbesteden aan een Europees bedrijf
35 078, nr. 14	– de motie-Buitenweg over een eerlijke belastingafdracht door bedrijven
35 078, nr. 15	– de motie-Buitenweg/Jetten over een zo hoog mogelijke opkomst bij de Europese verkiezingen
35 078, nr. 16	– de motie-Leijten over onafhankelijk organiseren van de werkzaamheden van de Permanente Vertegenwoordiging
35 078, nr. 17	– de motie-Asscher/Jetten over een overkoepelende EU-strategie voor de duurzame ontwikkelingsdoelen
35 078, nr. 18	– de motie-Asscher/Verhoeven over het steunen van het Frans-Duitse initiatief voor een advertentiebelasting
35 078, nr. 19 (aangehouden)	– de motie-Asscher/Buitenweg over het toepassen van sector-cao's voor grensoverschrijdende gedetacheerde werknemers
35 078, nr. 20 (aangehouden)	– de motie-Asscher/Buitenweg over een samenhangende analyse van de belastingkloof
35 078, nr. 21	– de motie-Asscher/Buitenweg over volledige transparantie over de afzenders van politieke advertenties op Facebook
35 078, nr. 22	– de motie-Van der Graaf/Omtzigt over de verlenging van het mandaat van de speciaal gezant voor vrijheid van godsdienst en levensovertuiging
35 078, nr. 23	– de motie-Van der Graaf over inzet voor de Nederlandse kottervisserijsector
Stemmingen	17. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO NAVO Defensie Ministeriële
28 676, nr. 311	– de motie-Leijten c.s. over geen plaats voor INF-kernwapens in Europa
28 676, nr. 314 (gewijzigd, was nr. 312)	– de gewijzigde motie-Leijten c.s. over zich in de NAVO-Defensieraad uitspreken voor behoud van het INF-verdrag
28 676, nr. 313	– de motie-Van Ojik/Karabulut over concrete stappen in NAVO-verband voor de-escalatie van de nucleaire wapenwedloop
Stemmingen	18. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Eurogroep/Ecofinraad
21 501-07, nr. 1577	– de motie-Slootweg c.s. over tegen de PEPP-verordening stemmen
21 501-07, nr. 1578	– de motie-Leijten over geen deelname van Nederlandse toezichthouders en beleidsmakers aan Eurofi-lobbybijeenkomsten
	19. Debat over zelfdoding in de jeugdzorg met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	20. Debat over omgaan met de gevolgen van aanhoudende droogte met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	21. Debat over vaccinatie in Nederland met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	22. Debat over een door Turkije gedicteerde jihadpreek in Nederland met maximum spreektijden van 7 minuten per fractie
	23. Dertigledendebat over deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond met maximum spreektijden van 3 minuten per fractie
31 288, nr. 672	24. VSO Aanpak herziening bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	25. VAO Leraren (AO d.d. 24/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

26. VAO Passend onderwijs (AO d.d. 31/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

27. VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing (AO d.d. 19/12) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

28. VAO Informele JBZ-Raad Boekarest op 7 en 8 februari 2019 (AO d.d. 06/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

29. VSO over de beleidsreactie op de jaarrapportage «Gezond vertrouwen» van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (29 538–274) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

30. VAO Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2017 (AO d.d. 30/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34 984 31. Wijziging van de Wet wapens en munitie in verband met de Richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (PbEU 2017, L 137/22)

35 006 32. Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet

34 958 33. Goedkeuring van de op 18 augustus 1960 te Washington tot stand gekomen Briefwisseling houdende een verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Verenigde Staten van Amerika inzake beveiliging van gerubriceerde gegevens en de op 6 april 1981 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Notawisseling houdende een verdrag tot wijziging van de Briefwisseling houdende een verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Verenigde Staten van Amerika inzake beveiliging van gerubriceerde gegevens (Trb. 2017, 193 Heruitgave en Trb. 2018, 39)

35 041 34. Wijziging van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in verband met het opheffen van de rechtspersoonlijkheid van het fonds, uitbreiding van de taakuitoefening tot de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba alsmede verduidelijking van de regeling van uitkeringen door het Schadefonds en het vorderingsrecht van het slachtoffer jegens derden

---

Langetermijnagenda

19, 20 en 21 februari (week 8)
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 20/12)
– VAO Eurogroep/Ecofinraad (AO d.d. 17/01)
– VAO Personen- en Familierecht (AO d.d. 24/01)
– VAO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (AO d.d. 30/01)
– VAO Marktwerking en mededinging (AO d.d. 06/02)
– VAO Internationaal Spoor (AO d.d. 06/02)
– VAO Pensioenonderwerpen (AO d.d. 06/02)
– 35 010 (Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren)

– 34 986 (Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet))
– 33 844 (Wijziging van de Beginselenwetten, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en wijzigingen van technische aard)

22 februari t/m 4 maart (week 9)
Voorjaarsreces

5, 6 en 7 maart (week 10)
– 34 893 (Wijziging van de Wet foetaal weefsel in verband met het mogelijk maken van het bewaren en gebruiken van foetaal weefsel ten behoeve van de opsporing en vervolging van ernstige zedenmisdrijven)

12, 13 en 14 maart (week 11)
– 35 070 (Wijziging van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet in verband met het centraliseren van tolkvoorzieningen ten behoeve van de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de deelname aan het maatschappelijk verkeer van personen met een auditieve beperking, van de luisterlijnen voor volwassenen en jeugdigen en van het vertrouwenswerk jeugd (Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd))

19, 20 en 21 maart (week 12)
Nog nader te bepalen *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

26, 27 en 28 maart (week 13)
Nog nader te bepalen

2, 3 en 4 april (week 14)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen)
(antwoord 1e termijn + 2e termijn)
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)

– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)
– 34 861 ((Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven)

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij (Geurts) *(Minister LNV)*
3. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
4. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
5. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
6. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
7. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
8. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
9. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
10. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*
11. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche (Laçin) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris I&W)*
12. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
13. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*
14. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
15. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
16. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen (El Yassini) *(Minister OCW)*
17. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
18. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
19. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
20. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
21. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*

22. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
23. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
24. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
25. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen (Van Dam) *(Minister J&V)*
26. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis (Dik-Faber) *(Minister LNV)*
27. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
28. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
29. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
30. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
31. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
32. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
33. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
34. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
35. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
36. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
37. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
38. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
39. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
40. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
41. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenbrug) *(Minister J&V, Minister RB)*
42. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
43. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
44. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
45. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
46. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
47. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
48. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
49. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
50. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
51. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*

52. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
53. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
54. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
55. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
56. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
57. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
58. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
59. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
60. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
61. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
62. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
63. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
64. Debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis (Nijboer) *(Minister Financiën)*
65. Debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten en over uitspraken van president Poetin over nucleaire wapens (Van Ojik) *(Minister BuZa, Minister EZK)*
66. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
67. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
68. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
69. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigt heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
70. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
71. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
72. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
73. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
74. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
75. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
76. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
77. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
78. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
79. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
80. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*
81. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
82. Debat over de onveilige werksituatie in azc's voor overlastgevende asielzoekers (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
83. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
84. Debat over het bericht dat de Belastingdienst duizenden risicovolle aangiften niet controleert (Leijten) *(Staatssecretaris Financiën)*
85. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*

86. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
87. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
88. Debat over het toelatingsbeleid in het mbo (Van Meenen) *(Minister OCW)*
89. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
90. Debat over het bericht dat de VS en Rusland hebben aangekondigd het INF-verdrag op te zeggen (Van Ojik) *(Minister BuZa)*
91. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
92. Debat over de informele Europese top in Roemenië van 9 mei 2019 *(Minister-President)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financien)*
2. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
3. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
4. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
6. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
7. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
8. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
9. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB (Van Rooijen) *(Minister Financiën)*
10. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
11. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*
12. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
13. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
14. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (Van Brenk) *(Minister SZW)*
15. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
16. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*
17. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
18. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
19. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
20. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*

21. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
22. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
23. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
24. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*
25. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
26. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
27. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
28. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
29. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
30. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
31. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
32. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
33. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
34. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
35. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
36. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
37. Dertigledendebat over het bericht dat Nederlandse banken betrokken zijn bij misstanden in de palmoliesector (Van Raan) *(Minister Financiën, Minister BuHa-OS)*
38. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
39. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
40. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
41. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
42. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
43. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
44. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
45. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
46. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*
47. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
48. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
49. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*

50. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
51. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
52. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
53. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
54. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*
55. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
56. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
57. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
58. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
59. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
60. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger*) (Staatssecretaris I&W)*
61. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
62. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
63. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
64. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
65. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
66. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
67. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
68. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
69. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
70. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
71. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
72. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
73. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
74. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
75. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
76. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
77. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
78. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
79. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*

80. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
81. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
82. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
83. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
84. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
85. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
86. Dertigledendebat over het niet halen van de CO_2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
87. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
88. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
89. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
90. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
91. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
92. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
93. Dertigledendebat over de besteding van het budget voor studenten met een beperking (Raemakers) (*Staatssecretaris SZW)*
94. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
95. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
96. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
97. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
98. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
99. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
100. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
101. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
102. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*
103. Dertigledendebat over de uitspraak van een Franse rechtbank dat de toelating van de verkoop van landbouwgif Roundup Pro 360 in strijd is met het voorzorgsbeginsel (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
104. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
105. Dertigledendebat over lekkages bij aardwarmteprojecten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
106. Dertigledendebat over een extra reductie van 9 megaton CO_2 (Van Raan) *(Minister EZK, Minister LNV)*
107. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*

108. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
109. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
110. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
111. Dertigledendebat over de doorrekening door het PBL en het CPB van het Klimaatakkoord (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
112. Dertigledendebat over het bericht dat de commandant der strijdkrachten pleit voor herinvoering van de dienstplicht (Kerstens) *(Minister Defensie)*
113. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
114. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
115. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
116. Dertigledendebat over het personeelstekort onder verpleegkundigen en verzorgenden (Ellemeet) *(Minister VWS)*
117. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
118. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
119. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
120. Dertigledendebat over het fokken en verhandelen van doorgefokte katten (Wassenberg) *(Minister LNV)*
121. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
122. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
123. Dertigledendebat over het bericht dat personeelstekorten in de ggz leiden tot calamiteiten met dodelijke afloop (Renkema) *(Staatssecretaris VWS)*
124. Dertigledendebat over de nieuwe Duitse industrieagenda (Van der Lee) *(Minister EZK)*
125. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 11 februari van 10.00 uur tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over de initiatiefnota-Van den Bosch over een ambitieus reservistenbeleid (Kamerstuk 35 059)
Maandag 18 februari 2019 van 14.15 uur tot 18.15 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over de nota Defensie Industrie Strategie (Kamerstuk 31 125, nr. 92)
Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 15 februari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 19 februari	**14.00 uur**
Woensdag 20 februari	**10.15 uur**
Donderdag 21 februari	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen in verband met:
35 099-(R2114), nr. 6	Brief van het presidium over een verzoek om voorlichting aan de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk over het voorstel van Rijkswet Koninkrijksgeschillen
	De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het presidium te besluiten.
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Aanpak herziening bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek **De Voorzitter: dhr. Van der Molen wenst zijn moties op stuk nrs. 688 en 689 te wijzigen. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 288, nr. 684	– de motie-Westerveld c.s. over de toereikendheid van de financiering verkennen
31 288, nr. 685	– de motie-Westerveld/Özdil over waken voor financiële prikkels om studenten zo snel mogelijk af te laten studeren
31 288, nr. 686	– de motie-Westerveld/Bisschop over overheidsbekostiging van een tweede opleiding
31 288, nr. 687	– de motie-Van Meenen over de toereikendheid van het macrobudget
31 288, nr. 688 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van der Molen over de financiering van ontwerpersopleidingen
31 288, nr. 689 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van der Molen over de mogelijkheden om Nederlandstalige of tweetalige bachelors meer te bekostigen

ag-tk-2019-02-15
ISSN 0921 - 7371

Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Leraren **De Voorzitter: dhr. Kwint verzoekt zijn motie op stuk nr. 350 aan te houden.**
27 923, nr. 347	– de motie-Van den Hul c.s. over de vierdaagse schoolweek niet als oplossing voor het lerarentekort
27 923, nr. 348	– de motie-Van den Hul over een gelijkekansenbonus
27 923, nr. 349	– de motie-Van den Hul c.s. over het dichten van de salariskloof tussen primair en voortgezet onderwijs
27 923, nr. 350 (aangehouden)	– de motie-Kwint c.s. over lijfelijke aanwezigheid van de docent in de klas
27 923, nr. 351	– de motie-Westerveld c.s. over een plan voor het activeren van de stille reserve
27 923, nr. 352	– de motie-Westerveld over scenario's voor uitgeven van middelen aan onderwijs
27 923, nr. 353	– de motie-Westerveld over continueren van de regeling voor eerstegraadsdocenten in tekortvakken
27 923, nr. 354	– de motie-Beertema over het zich politiek neutraal uiten in het onderwijs
27 923, nr. 355	– de motie-Bruins over de rekentoets teruggeven aan studenten
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Passend onderwijs
31 497, nr. 285 (aangehouden)	– de motie-Westerveld/Van den Hul over een kwalificatierecht tot 21 jaar
31 497, nr. 286	– de motie-Westerveld/Kwint over het centraal stellen van de professional
31 497, nr. 287	– de motie-Westerveld c.s. over de gevolgen van het schrappen van de wettelijke verplichting van samenwerkingsverbanden
31 497, nr. 288	– de motie-Westerveld/Van den Hul over de eindleeftijd waarop leerlingen de school verlaten
31 497, nr. 289 (aangehouden)	– de motie-Kwint c.s. over het regionaal in kaart brengen en categoriseren van de thuiszittersproblematiek
31 497, nr. 290	– de motie-Van den Hul c.s. over het lerarentekort in het speciaal onderwijs
31 497, nr. 291	– de motie-Bruins over toelaatbaarheidsverklaringen afgeven voor de gehele schoolperiode
31 497, nr. 292	– de motie-Van Meenen/Rudmer Heerema over regels voor administratie en verantwoording inzichtelijk maken
Stemming	7. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over het faciliteren van witwassen door Nederlandse banken **De Voorzitter: dhr. Bruins wenst zijn motie op stuk nr. 35 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 477, nr. 35 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Bruins over schikkingen betrekken bij het gunnen van opdrachten
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing
29 517, nr. 158	– de motie-Van Raan/Wassenberg over een ambitie van nul vuurwerkslachtoffers
29 517, nr. 159	– de motie-Van Raan/Wassenberg over een nationaal verbod op knalvuurwerk
29 517, nr. 160 (aangehouden)	– de motie-Buitenweg over het verzekeren van politieondersteuning voor boa's
29 517, nr. 161	– de motie-Den Boer over het kennisniveau van gemeenteraadsleden in veiligheidskwesties
29 517, nr. 162	– de motie-Den Boer over het opnemen van de grensoverschrijdende aanpak in regionale crisisplannen
Stemming	9. Stemming over: motie ingediend bij het VAO Informele JBZ-Raad Boekarest op 7 en 8 februari 2019
32 317, nr. 539	– de motie-Van Nispen over niet instemmen met het oprichten van rescEU

Stemmingen
34 984

10. Stemmingen in verband met:
Wijziging van de Wet wapens en munitie in verband met de Richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (PbEU 2017, L 137/22)

34 984 (bijgewerkt t/m amendement nr. 9)

– artikel I, onderdelen A t/m P
– amendement Den Boer (8) over het verwerken van bijzondere persoonsgegevens (invoegen onderdeel Pa)
– onderdeel Q
– artikel I
– artikel II

Indien 8 verworpen:
– amendement Den Boer (9) over een evaluatiebepaling (invoegen artikel III)

– artikel IV
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemming
34 984, nr. 10

11. Stemming over: motie ingediend bij Wijziging van de Wet wapens en munitie
– de motie-Van Dam c.s. over een landelijke inleveractie

Stemmingen
35 059, nr. 5
35 059, nr. 6
35 059, nr. 7

12. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de initiatiefnota-Van den Bosch over een ambitieus reservistenbeleid
– de motie-Bosman c.s. over in gesprek gaan met onderwijsinstellingen over reservistenwerving
– de motie-Bosman c.s. over het informeren via de dienstplichtbrief
– de motie-Bruins Slot c.s. over meer reservisten werven bij de rijksoverheid

Stemmingen
29 538, nr. 284
29 538, nr. 285
29 538, nr. 286 (gewijzigd)

13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Gezond vertrouwen in ontwikkeling van het Wmo-toezicht
De Voorzitter: dhr. Hijink wenst zijn motie op stuk nr. 286 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.
– de motie-Bergkamp/Geluk-Poortvliet over gemeenten wijzen op hun plicht om een toezichthouder aan te stellen
– de motie-Hijink over effectiever toezicht op de Wmo door de IGJ en de GGD
– de gewijzigde motie-Hijink over rapportages van lokale toezichthouders openbaar maken

Stemmingen
32 793, nr. 346
32 793, nr. 347
32 793, nr. 348
32 793, nr. 349
32 793, nr. 350
32 793, nr. 351

14. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over zelfdoding in de jeugdzorg
– de motie-Westerveld c.s. over maatregelen om het aantal suïcides in de jeugdzorg te verminderen
– de motie-Westerveld c.s. over verspreiding van wetenschappelijk bewezen behandelmethodes
– de motie-Westerveld c.s. over onderzoek naar de relatie tussen repressiemaatregelen en werkdruk
– de motie-Hijink over de IGJ altijd onderzoek laten doen naar suïcide in de jeugdzorg
– de motie-Voordewind c.s. over kleinschalige gezinsgerichte voorzieningen
– de motie-Tielen c.s. over de plicht om gezamenlijk te beslissen

Stemmingen **35 006**	15. Stemmingen in verband met: Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet 35 006 – artikelen I en II – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	16. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij
35 006, nr. 6 (overgenomen)	– de motie-Geurts/Lodders over aanpassing van het Besluit subsidiering sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij
35 006, nr. 7	– de motie-Geurts/Lodders over verplaatsing van de Nederlandse houderij van pelsdieren
35 006, nr. 8 (aangehouden)	– de motie-Ouwehand over versneld afbouwen van de nertsenhouderij
35 006, nr. 9	– de motie-Ouwehand over verplicht stellen van de sloop van kooien
35 006, nr. 10	– de motie-Ouwehand over de afspraken van NVWA en OM naar de Kamer sturen
35 006, nr. 11	– de motie-Ouwehand over vervolging van geconstateerde overtredingen in de nertsenfokkerij
Stemmingen	17. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over omgaan met de gevolgen van aanhoudende droogte
27 625, nr. 460 (aangehouden)	– de motie-De Groot/Bromet over met provincies en waterschappen overleggen over een alternatief beleid
27 625, nr. 461	– de motie-De Groot/Bromet over het toekomstbestendig maken van besluitvorming in waterschappen
27 625, nr. 462	– de motie-De Groot over expertise over ruimtelijke inpassing bundelen
27 625, nr. 463	– de motie-Bromet/Kröger over verbeteren van het meet- en modelleringsnet van het IJsselmeer
27 625, nr. 464	– de motie-Bromet/De Groot over een bijdrage van waterschappen aan de weerbaarheid van het Nederlandse waterbeleid
27 625, nr. 465 (aangehouden)	– de motie-Remco Dijkstra over tekorten in de Nederlandse drinkwatervoorziening
27 625, nr. 466 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over betrokkenheid van de drinkwatersector in crisisoverleggen
27 625, nr. 467 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over debietafhankelijkheid van industriële lozingsvergunningen
Stemmingen	18. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het VAO Medisch specialistische zorg/ziekenhuiszorg **De Voorzitter: dhr. Van Gerven wenst zijn motie op stuk nr. 195 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 016, nr. 193	– de motie-Ploumen over overschrijding van de 45-minutennorm
31 016, nr. 195 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Gerven/Hijink over intrekken van de Wet vergroten investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg
31 016, nr. 196	– de motie-Van Gerven over een moratorium op het sluiten van ziekenhuizen
31 016, nr. 197	– de motie-Van Gerven over bewerkstelligen dat het Bronovo openblijft
31 016, nr. 198	– de motie-Van den Berg over voorwaarden bij aanpassingen in de acute zorg
31 016, nr. 199	– de motie-Agema over het schrappen van de beperking van de volumegroei
31 016, nr. 200	– de motie-Agema over beschikbaar komen van cruciale zorg in Flevoland
31 016, nr. 201	– de motie-Kuzu over een ziekenhuisvoorziening in Lelystad
31 016, nr. 202	– de motie-Kuzu over bevorderen dat het Bronovo open kan blijven
31 016, nr. 203	– de motie-Kuzu/Agema over de stijging van de zorgkosten niet koppelen aan de economische groei
31 016, nr. 204	– de motie-Van Brenk over de ouderenzorg na sluiting van het Bronovo
31 016, nr. 205	– de motie-Van Brenk over uitbouwen van de spoedeisende hulp in Lelystad

31 016, nr. 206	– de motie-Van der Staaij over de aanrijtijden van ambulances in Gelderland
31 016, nr. 207	– de motie-Raemakers over in gesprek gaan met het AYA-platform
31 016, nr. 208	– de motie-Dik-Faber/Arno Rutte over Flevoland koploper maken in slimme zorg thuis
31 016, nr. 209	– de motie-Ellemeet over het borgen van acute zorg in het curatieve zorglandschap
Stemmingen	19. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over vaccinatie in Nederland
32 793, nr. 353	– de motie-Hijink/Kuik over ervaringsdeskundigen een belangrijke rol laten spelen in de overheidscommunicatie
32 793, nr. 354	– de motie-Hijink over registreren van alle vaccinaties
32 793, nr. 355	– de motie-Renkema/Ploumen over verhogen van de HPV-vaccinatiegraad
32 793, nr. 356	– de motie-Renkema/Ploumen over een vaccinatiepaspoort voor pasgeborenen
32 793, nr. 357	– de motie-Renkema over evalueren van de besluitvormingsprocedure rond vaccins
32 793, nr. 358	– de motie-Ploumen over kosteloos inhalen van vaccinaties door volwassenen
32 793, nr. 359	– de motie-Veldman c.s. over het onderzoeken van varianten om de vaccinatiegraad te verhogen
32 793, nr. 360	– de motie-Veldman/Renkema over de advisering over vaccinaties onderbrengen bij Zorginstituut Nederland
32 793, nr. 361	– de motie-Veldman/Renkema over geregistreerde vaccins direct voorzien van advies
32 793, nr. 362 (overgenomen)	– de motie-Dik-Faber over huisartsen en kinderartsen actief betrekken bij de vaccinatiealliantie
32 793, nr. 363 (aangehouden)	– de motie-Diertens over de mogelijkheid voor kansrijke nieuwkomers om vaccinaties in te halen
32 793, nr. 364	– de motie-Diertens/Kuik over beter betrekken van de apotheker in het vaccinatieproces
32 793, nr. 365	– de motie-Kuik/Diertens over onderzoek naar lessen uit de werkwijze van het versnelde traject
Stemmingen	20. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over een door Turkije gedicteerde jihadpreek in Nederland
30 821, nr. 53	– de motie-De Graaf over het tegengaan van Turks-islamitische beïnvloeding
30 821, nr. 54	– de motie-De Graaf over het verbieden en sluiten van Turkse weekendscholen
30 821, nr. 55	– de motie-Paternotte c.s. over een toezicht- of visitatiestructuur voor weekendscholen
30 821, nr. 56	– de motie-Becker c.s. over een contrastrategie ten aanzien van ongewenste diasporapolitiek
30 821, nr. 57	– de motie-Pieter Heerma c.s. over een toezichthoudende rol voor de onderwijsinspectie
30 821, nr. 58	– de motie-Pieter Heerma c.s. over een nieuwe organisatiestructuur voor ISN
Stemmingen	21. Stemmingen over: moties ingediend bij het dertigledendebat over deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond
29 614, nr. 109	– de motie-Kuzu over de oorzaken van de weerstand tegen de politieke participatie van minderheden
29 614, nr. 110 (aangehouden)	– de motie-Özütok over migrantenkiesrecht voor de verkiezingen van provinciale staten en Tweede Kamer
	22. Debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	23. Debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	24. Debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

25. Debat over het bericht dat de Belastingdienst duizenden risicovolle aangiften niet controleert met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

26. VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 20/12) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

27. VAO Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2017 (AO d.d. 30/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

28. VAO Mijnbouw (AO d.d. 07/02)met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

29. VAO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (AO d.d. 30/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

30. VAO Geneesmiddelenbeleid (AO d.d. 07/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

31. VAO Raad Buitenlandse Zaken (AO d.d. 14/2) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

32. VAO EU-informatievoorziening en transparantie (AO d.d. 13/02 met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

33. VAO Autogerelateerde belastingen (AO d.d. 13/02)met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34. VAO Internationaal spoor (AO d.d. 6/2) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34 986 35. Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

35 010 36. Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren

---

Langetermijnagenda

22 februari t/m 4 maart (week 9)
Voorjaarsreces

5, 6 en 7 maart (week 10)
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– VAO Personen- en Familierecht (AO d.d. 24/01)
– VAO Pensioenonderwerpen (AO d.d. 06/02)
– VAO Ouderenzorg (AO d.d. 07/02)
– VSO over de evaluatie wijziging Remigratiewet (33 085, nr. 20)
– VAO Natuur (AO d.d. 12/02)
– VAO Arbeidsmarktbeleid (AO d.d. 13/02)
– VAO Verzamel-algemeen overleg Koninkrijksrelaties (AO d.d. 13/02)
– 33 844 (Wijziging van de Beginselenwetten, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en wijzigingen van technische aard)
– 34 893 (Wijziging van de Wet foetaal weefsel in verband met het mogelijk maken van het bewaren en gebruiken van foetaal weefsel ten behoeve van de opsporing en vervolging van ernstige zedenmisdrijven)

– 35 070 (Wijziging van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet in verband met het centraliseren van tolkvoorzieningen ten behoeve van de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de deelname aan het maatschappelijk verkeer van personen met een auditieve beperking, van de luisterlijnen voor volwassenen en jeugdigen en van het vertrouwenswerk jeugd (Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd))
– 35 036 (Wet maatregelen middenhuur)
– 35 088 (Wijziging van de Wet basisregistratie ondergrond (bronhouderschap modellen, kwaliteitscontrole en enkele verbeteringen))

12, 13 en 14 maart (week 11)
– 34 861 (Regels ter implementatie van richtlijn (EU) 2016/681 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit (PbEU 2016, L 119) (Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven))

19, 20 en 21 maart (week 12)
Nog nader te bepalen *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

26, 27 en 28 maart (week 13)
Nog nader te bepalen

2, 3 en 4 april (week 14)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (Voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
3. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
4. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
5. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
6. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
7. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
8. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
9. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*
10. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche (Laçin) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris I&W)*
11. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
12. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*
13. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
14. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
15. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen (El Yassini) *(Minister OCW)*
16. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
17. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
18. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
19. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
20. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*
21. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
22. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
23. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
24. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen (Van Dam) *(Minister J&V)*
25. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis (Dik-Faber) *(Minister LNV)*
26. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*

27. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
28. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
29. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
30. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
31. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
32. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
33. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
34. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
35. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
36. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
37. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
38. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
39. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
40. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenbrug) *(Minister J&V, Minister RB)*
41. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
42. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
43. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
44. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
45. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
46. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
47. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
48. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
49. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
50. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
51. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
52. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
53. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
54. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
55. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
56. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
57. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*

58. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
59. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
60. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
61. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
62. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
63. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
64. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
65. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
66. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
67. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
68. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
69. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
70. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
71. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
72. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
73. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
74. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
75. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
76. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
77. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*
78. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
79. Debat over de onveilige werksituatie in azc's als gevolg van overlastgevende asielzoekers (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
80. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
81. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
82. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
83. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
84. Debat over het toelatingsbeleid in het mbo (Van Meenen) *(Minister OCW)*
85. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
86. Debat over het bericht dat de VS en Rusland hebben aangekondigd het INF-verdrag op te zeggen (Van Ojik) *(Minister BuZa)*
87. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
88. Debat over de informele Europese top in Roemenië van 9 mei 2019 *(Minister-President)*
89. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
90. Debat over de crisissituatie in Venezuela en de gevolgen daarvan voor de Benedenwindse Eilanden, Curaçao, Aruba en Bonaire (Diertens) *(Staatssecretaris BZK)*

91. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
92. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financien)*
2. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
3. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
4. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
6. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
7. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
8. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
9. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB (Van Rooijen) *(Minister Financiën)*
10. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
11. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*
12. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
13. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
14. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (Van Brenk) *(Minister SZW)*
15. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
16. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*
17. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
18. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
19. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
20. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*
21. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
22. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
23. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
24. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*

25. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
26. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
27. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
28. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
29. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
30. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
31. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
32. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
33. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
34. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
35. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
36. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
37. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
38. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
39. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
40. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
41. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
43. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
44. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
45. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*
46. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
47. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
48. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*
49. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
50. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
51. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
52. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
53. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*

54. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
55. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
56. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
57. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
58. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
59. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger*) (Staatssecretaris I&W)*
60. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
61. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
62. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
63. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
64. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
65. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
66. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
67. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
68. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
69. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
70. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
71. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
72. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
73. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
74. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
75. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
76. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
77. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
78. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*
79. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
80. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
81. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
82. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
83. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*

84. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
85. Dertigledendebat over het niet halen van de CO2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
86. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
87. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
88. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
89. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
90. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
91. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
92. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
93. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
94. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
95. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
96. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
97. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
98. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
99. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
100. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*
101. Dertigledendebat over de uitspraak van een Franse rechtbank dat de toelating van de verkoop van landbouwgif Roundup Pro 360 in strijd is met het voorzorgsbeginsel (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
102. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
103. Dertigledendebat over lekkages bij aardwarmteprojecten (Van der Lee) *(Minister EZK)*
104. Dertigledendebat over een extra reductie van 9 megaton CO_2 (Van Raan) *(Minister EZK, Minister LNV)*
105. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
106. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
107. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
108. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
109. Dertigledendebat over de doorrekening door het PBL en het CPB van het Klimaatakkoord (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
110. Dertigledendebat over het bericht dat de commandant der strijdkrachten pleit voor herinvoering van de dienstplicht (Kerstens) *(Minister Defensie)*
111. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*

112. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
113. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
114. Dertigledendebat over het personeelstekort onder verpleegkundigen en verzorgenden (Ellemeet) *(Minister VWS)*
115. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
116. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
117. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
118. Dertigledendebat over het fokken en verhandelen van doorgefokte katten (Wassenberg) *(Minister LNV)*
119. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
120. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
121. Dertigledendebat over het bericht dat personeelstekorten in de ggz leiden tot calamiteiten met dodelijke afloop (Renkema) *(Staatssecretaris VWS)*
122. Dertigledendebat over de nieuwe Duitse industrieagenda (Van der Lee) *(Minister EZK)*
123. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
124. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
125. Dertigledendebat over regels rondom het vervoer van gevaarlijke stoffen bij Defensie (Kerstens) *(Staatssecretaris Defensie)*
126. Dertigledendebat over bemoeienis van de NCTV bij het onderzoek naar de ramp met de MH17 (Sjoerdsma) *(Minister J&V)*
127. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
128. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
129. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
130. Dertigledendebat over het tekort aan betaalbare huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 18 februari 2019 van 14.15 uur tot 18.15 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over de nota Defensie Industrie Strategie (Kamerstuk 31 125, nr. 92)
Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 26 februari 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 5 maart	**14.00 uur**
Woensdag 6 maart	**10.15 uur**
Donderdag 7 maart	**10.15 uur**

Aan de orde is:

1. Vragenuur

2. Regeling van werkzaamheden

Stemmingen
34 986

3. Stemmingen in verband met:
Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

34 986 (bijgewerkt t/m amendement nr. 38)

De Voorzitter: dhr. Van Gerven wenst zijn amendement op nummer 19 in te trekken. Ik neem aan dat u daarmee instemt.

– artikel 1.1, onderdelen A t/m F
– amendement Ronnes (15,I) over het toevoegen van het woord aanmerkelijk voor provinciaal en nationaal belang (invoegen Fa)
– onderdelen G t/m T
– gewijzigd amendement Smeulders/Van Gerven (37,I) over het toevoegen van het verdrag van Florence
– onderdeel U
– onderdelen V t/m BE
– amendement Van Gerven (17) over een verbod op verloedering
– onderdeel BF
– onderdelen BG t/m BR
– amendement Van Gerven/Smeulders (35) over een gelijktijdige aanvraag van omgevingsvergunningen
– onderdeel BS

ag-tk-2019-02-26
ISSN 0921 - 7371

– onderdeel BT
– amendement Ronnes (15,II)
– onderdeel BU
– amendement Ronnes (15,III)
– onderdeel BV
– onderdelen BW t/m CD
– amendement Ronnes (15,IV)
– onderdeel CE
– onderdelen CF t/m CZ
– amendement Ronnes (15,V)
– onderdeel DA
– onderdelen DB t/m EM
– gewijzigd amendement Bisschop/Ronnes (38) over een redelijke gebruiksvergoeding bij een gedoogplicht (invoegen EMa)
– onderdelen EN t/m ER
– amendement Ronnes (16,I) over het handhaven van het forfait van 2%
– onderdeel ES
– onderdelen ET t/m FA
– amendement Van Gerven (21) over het adviesrecht van de gemeentelijke commissie
– onderdeel FB
– amendement Van Eijs (11,I) over het uitbreiden van de bevoegdheden van de gemeenteraad

Indien 11 verworpen:
– amendement Ronnes c.s. (18) over instemmingsrecht voor de gemeenteraad

– onderdeel FC
– onderdelen FD t/m GDa
– amendement Van Eijs/Smeulders (12) over het verplichten van participatie in door de gemeenteraad aangewezen gevallen
– onderdeel GE
– onderdelen GF t/m GI
– amendement Smeulders (14,I) over het toepassen van de uitgebreide procedure bij besluit bevoegd gezag

Indien 14 verworpen:
– amendement Smeulders (20,I) over de uitgebreide participatie bij geen of onvoldoende participatie

– onderdeel GJ
– onderdelen GK en GL
– amendement Van Eijs (11,II)
– amendement Smeulders (14,II)

Indien 14 verworpen:
– amendement Smeulders (20,II)

– onderdeel GM
– onderdelen GN t/m GU
– amendement Van Gerven/Smeulders (36) over het verlengen van de schorsende werking naar zes weken
– onderdeel GV
– onderdelen GW t/m HD
– amendement Van Gerven (23) over verplicht een AMvB over participatie
– onderdeel HE
– onderdelen HF t/m HV
– amendement Ronnes (15,VI)
– onderdeel HW
– onderdelen HX t/m ID
– amendement Ronnes (15,VII)

– onderdeel IE
– onderdelen IF t/m JO
– gewijzigd amendement Smeulders/Van Gerven (37,II)
– onderdeel JP
– artikel 1.1
– artikelen 2.1 t/m 2.6
– amendement Ronnes (15,VIII t/m X)
– artikel 2.7
– artikel 2.8
– amendement Ronnes (15,XI)
– artikel 2.9
– artikel 2.10 t/m 2.16
– amendement Ronnes (15,XII)
– artikel 2.17
– artikelen 2.17a t/m 2.43
– amendement Ronnes (16,II)
– artikel 2.44
– amendement Ronnes (16,III)
– artikel 2.44a
– artikelen 2.45 t/m 5.5
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

4. Stemmingen over: moties ingediend bij de Invoeringswet Omgevingswet
De Voorzitter: dhr. Bisschop wenst zijn motie op stuk nr. 31 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

34 986, nr. 24 – de motie-Smeulders/Van Eijs over het kwantificeren van «zachte» waarden
34 986, nr. 25 – de motie-Smeulders/Van Gerven over een landelijk dekkend monitoringssysteem voor het landschap
34 986, nr. 26 – de motie-Ronnes c.s. over een update van de voortgang van het Digitaal Stelsel Omgevingswet
34 986, nr. 27 – de motie-Van Gerven over een transitiefonds voor gemeenten
34 986, nr. 28 – de motie-Van Gerven over de verantwoordelijkheid voor het beschermingsniveau op het gebied van luchtkwaliteit
34 986, nr. 29 – de motie-Van Gerven over normen voor veiligheid en gezondheid opnemen in de Aanvullingswetten
34 986, nr. 30 – de motie-Kops over het uitsluiten van windparken, asielzoekerscentra en moskeeën
34 986, nr. 31 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Bisschop c.s. over een onafhankelijke mkb-toets
34 986, nr. 32 – de motie-Bisschop over een werkgroep van onafhankelijke experts voor het beoordelen van regelingen voor schadevergoedingen
34 986, nr. 33 (ingetrokken) – de motie-Van Eijs over het Wabo-criterium overnemen in het Omgevingsbesluit
34 986, nr. 34 – de motie-Van Eijs over het standstillbeginsel van toepassing verklaren op omgevingswaarden

Stemmingen

5. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de nota Defensie Industrie Strategie
31 125, nr. 96 – de motie-Bruins Slot c.s. over accommoderen van de ontwikkeling van onderzeeboten binnen de gouden driehoek
31 125, nr. 97 – de motie-Bruins Slot c.s. over een ethisch en juridisch kader voor human enhancement
31 125, nr. 98 – de motie-Belhaj c.s. over aanvullende voorstellen uit het plan van aanpak Defensie Operationele Energiestrategie
31 125, nr. 99 – de motie-Bosman c.s. over maximaal benutten van het Europees Defensiefonds
31 125, nr. 100 (aangehouden) – de motie-Bosman c.s. over discriminatie van bedrijven die betrokken zijn bij defensiegerelateerde projecten

Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Wapenexportbeleid
22 054, nr. 306	– de motie-Karabulut over bedrijven verplichten bij de vergunningaanvraag de eindbestemming te vermelden
22 054, nr. 307	– de motie-Karabulut over corruptiebestrijding als aparte bepaling bij wapenexportcriteria opnemen
22 054, nr. 308	– de motie-Van Haga over harmonisering van wapenexportbeleid in de EU
22 054, nr. 309	– de motie-Van Haga over inschatting van de gevolgen van aanscherping van het wapenexportbeleid
22 054, nr. 310	– de motie-Van Ojik/Diks over meewegen of eerdere leveringen zijn gebruikt in overeenstemming met het mensenrechtencriterium
Stemming	7. Stemming over: motie ingediend bij het VAO Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2017
28 165, nr. 301	– de motie-Nijboer over gematigder rendementseisen van banken
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de staat van de financiële sector 10 jaar na de start van de financiële crisis **De Voorzitter: dhr. Alkaya wenst zijn motie op stuk nr. 204 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
32 013, nr. 202	– de motie-Nijboer over een diversiteitsquotum voor de financiële sector
32 013, nr. 203	– de motie-Nijboer/Van der Linde over effectiever vervolgen van personen die de financiële stabiliteit in gevaar brengen
32 013, nr. 204 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Alkaya over alle uitzonderingen van beleggingsondernemingen van het bonusplafond opheffen
32 013, nr. 205	– de motie-Ronnes/Sneller over het toezicht op het noodzakelijke niveau krijgen
32 013, nr. 206	– de motie-Ronnes/Sneller over handhaven van bestaande regels bij de bankenunie
32 013, nr. 207	– de motie-Sneller over een eenduidige meetmethode voor de klimaatimpact van investeringen
32 013, nr. 208	– de motie-Sneller over een duurzame bijsluiter over de klimaatimpact van producten
32 013, nr. 209	– de motie-Van Raan over de uitspraak dat het huidige financiële systeem niet binnen de grenzen van de draagkracht van de planeet blijft
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Mijnbouw **De Voorzitter: dhr. Sienot wenst zijn moties op stuk nrs. 171 en 172 te wijzigen. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
32 849, nr. 157	– de motie-Beckerman c.s. over uitbreiding van de capaciteit voor de versterking in Groningen
32 849, nr. 158	– de motie-Beckerman c.s. over geen enkel winningsplan voor gas onder de Waddenzee goedkeuren
32 849, nr. 159	– de motie-Beckerman c.s. over verbetering van de monitoring van oude olie- en gaswinningsputten
32 849, nr. 160	– de motie-Beckerman/Wassenberg over maatregelen betreffende zoutwinningsbedrijven
32 849, nr. 161	– de motie-Wassenberg over het uitfaseren van corrosieremmers bij aardwarmteprojecten
32 849, nr. 162	– de motie-Wassenberg over geen aardwarmteprojecten rond waterreserves toestaan
32 849, nr. 163	– de motie-Wassenberg c.s. over bodemverontreiniging rondom opslagvaten van gaswinning
32 849, nr. 164 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg c.s. over het verbreden van de pilot met laagfrequent geluid
32 849, nr. 165 (aangehouden)	– de motie-Van der Lee c.s. over de ontwikkeling van geothermieprojecten
32 849, nr. 166	– de motie-Van der Lee c.s. over afzien van gaswinning onder het Waddengebied
32 849, nr. 167 (aangehouden)	– de motie-Nijboer c.s. over verplaatsing van het overslagstation voor aardgascondensaat uit Roodeschool

32 849, nr. 168	– de motie-Nijboer c.s. over schadebehandeling bij één loket in gebieden met gestapelde mijnbouw
32 849, nr. 169	– de motie-Nijboer c.s. over inzage in de beoordeling van de inspectie
32 849, nr. 170	– de motie-Agnes Mulder/Sienot over uitbreiding van de capaciteit voor goedgekeurde versterkingsplannen
32 849, nr. 171 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Sienot c.s. over uitbreiding van het meetsysteem in Steenwijkerland
32 849, nr. 172 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Sienot c.s. over een spoedige afhandeling van schademeldingen
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Gegevensuitwisseling in de zorg/gegevensbescherming
27 529, nr. 172	– de motie-Van den Berg/Raemakers over gespecificeerde toestemming voor het gebruik van patiëntgegevens
27 529, nr. 173	– de motie-Van den Berg over afspraken over de financiering van maatwerk met nieuw zorggeld
27 529, nr. 174	– de motie-Van Kooten-Arissen/Hijink over het LSP niet als verplichte infrastructuur voor zorgprocessen
27 529, nr. 175	– de motie-Van Kooten-Arissen over uitsluitend toestemming aan zorgverleners of zorgaanbieders met een zorgrelatie
27 529, nr. 176	– de motie-Van Kooten-Arissen over versleuteling van berichten in zorgcommunicatie
27 529, nr. 177	– de motie-Ellemeet over verplichte deelname van zorgaanbieders aan Z-CERT
27 529, nr. 178	– de motie-Hijink over het voorkomen van ieder commercieel gewin op basis van patiëntgegevens
27 529, nr. 179	– de motie-Edgar Mulder over het beperken van de uitwisseling van medische gegevens tot een basisset
Stemmingen	11. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Geneesmiddelenbeleid
29 477, nr. 545	– de motie-Van Gerven over het geneesmiddel Fampyra voor voorwaardelijke vergoeding in aanmerking laten komen
29 477, nr. 546	– de motie-Van Gerven over perverse prikkels uit het huidige financieringssysteem van apothekers halen
29 477, nr. 547	– de motie-Van Gerven over uitzonderen van dure geneesmiddelen van het ziekenhuisbudget
29 477, nr. 548	– de motie-Van Gerven over verhinderen van postcodegeneeskunde bij dure geneesmiddelen
29 477, nr. 549	– de motie-Dik-Faber/Pia Dijkstra over de nieuwe werkwijze van het Zorginstituut
29 477, nr. 550	– de motie-Van den Berg over concentratie van fabrieken voor de productie van geneesmiddelen
29 477, nr. 551	– de motie-Van den Berg/Geleijnse over de verplichting voor apothekers om cashontvangsten mogelijk te maken
29 477, nr. 552	– de motie-Ellemeet c.s. over onafhankelijk onderzoek naar de oorzaken van de medicijntekorten in Nederland
29 477, nr. 553	– de motie-Geleijnse/Ellemeet over verhoging van het aantal onderzoeken door de inspectie in eigen laboratorium
29 477, nr. 554	– de motie-Pia Dijkstra/Ellemeet over begeleiding van de gebruikers van PrEP
29 477, nr. 555	– de motie-Edgar Mulder/Ploumen over vergoeding van Fampyra
29 477, nr. 556	– de motie-Kerstens/Ploumen over grotere geneesmiddelvoorraden bij apothekers
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de oproep van de Amerikaanse ambassadeur om Russisch gas te boycotten
21 501-33, nr. 749	– de motie-Van Ojik over objectieve criteria voor vrijstellingen voor pijpleidingen
21 501-33, nr. 750	– de motie-Van Ojik/Sjoerdsma over het bevorderen van de diversificatie van gasleveranciers

Stemmingen 13. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over een mogelijk verbod op pulsvisserij

32 201, nr. 96 – de motie-Geurts c.s. over het voorkomen van een EU-verbod op de pulskorvisserij

32 201, nr. 97 – de motie-Geurts c.s. over de toegang tot wateren van andere lidstaten

32 201, nr. 99 – de motie-Wassenberg over het gebruik van de boomkor zo spoedig mogelijk uitfaseren

32 201, nr. 100 – de motie-Wassenberg over beschermde natuurgebieden in de Noordzee afsluiten voor bodemberoerende visserij

32 201, nr. 101 – de motie-Wassenberg over internationale verplichtingen nakomen om overbevissing te stoppen

32 201, nr. 103 – de motie-Dik-Faber c.s. over een transitiepad uitwerken voor kotters voorzien van pulstuig

32 201, nr. 108 – de motie-Weverling c.s. over een toekomstperspectief voor de visserij op de Noordzee

32 201, nr. 104 – de motie-Weverling c.s. over het creëren van voldoende krediet in de visserijsector

32 201, nr. 105 – de motie-Bisschop over zich in EU-verband inzetten voor behoud van de pulsvisserij

32 201, nr. 106 – de motie-Baudet over permanente legalisatie van de pulsvisserij

Stemmingen 14. Stemmingen in verband met:
35 010 Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met het verhogen van de inkomensgrens van het kindgebonden budget voor paren

35 010 (bijgewerkt t/m amendement nr. 11)

– amendement Kwint (10) over het aanpassen van de afbouwgrens (invoegen onderdelen a1, a2 en a3)
– amendement Kwint/Stoffer (9,I) over studiefinanciering
– amendement Kwint (11,I) over indexering

NB. Indien zowel amendement 9 als 11 wordt aangenomen, wordt in artikel I, onderdeel A, onderdelen 1 en 2, «6,75%» steeds vervangen door «7,55%».

– artikel I, onderdeel A
– amendement Kwint (11,II)
– onderdeel B
– onderdeel C
– artikel I
– amendement Kwint/Stoffer (9,II en III) (invoegen artikelen IA en IB)
– artikel II
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen 15. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget

35 010, nr. 12 – de motie-Kwint c.s. over kinderbijslag en kindgebonden budget voor studenten die vroeger recht hadden op studiefinanciering

35 010, nr. 13 – de motie-Peters over herstel van de systeemfout bij de uitvoering van de wet

35 010, nr. 14 – de motie-Gijs van Dijk over een meldsysteem voor gedupeerde ouders

35 010, nr. 15 – de motie-Westerveld over geen negatieve effecten van de nabetaling op de hoogte van andere uitkeringen

Stemmingen 16. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Internationaal spoor

29 984, nr. 817 – de motie-Schonis/Kröger over een eerlijke vergelijking tussen verschillende vervoersmogelijkheden

29 984, nr. 818 – de motie-Amhaouch over jaarlijks overleg met provincies over de voortgang van het internationale spoor

29 984, nr. 819	– de motie-Amhaouch c.s. over routevarianten voor het traject Amsterdam-Berlijn
29 984, nr. 820	– de motie-Kröger over het uitfaseren van de lijnvluchten tussen Amsterdam en Brussel
29 984, nr. 821	– de motie-Kröger/Schonis over onderzoek naar nieuwe internationale routes voor de nachttrein
29 984, nr. 822 (aangehouden)	– de motie-Ziengs over het schrappen van de dotatieregeling voor het traject Eindhoven-Düsseldorf
Stemmingen	17. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het bericht dat de Belastingdienst duizenden risicovolle aangiften niet controleert
31 066, nr. 458	– de motie-Leijten over controle van alle risicovolle aangiften
31 066, nr. 459	– de motie-Edgar Mulder c.s. over de Belastingdienst aanwijzen als groot project
31 066, nr. 460	– de motie-Van Rooijen/Leijten over een parlementair onderzoek naar de aansturing van de Belastingdienst
Stemming	18. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Inburgering en integratie
32 824, nr. 226	– de motie-Özdil over inburgeraars die een MBO niveau 1 traject succesvol afronden vrijstellen van examinering betreffende KNM en ONA
Stemming	19. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over buitenlandse financiering van moskeeën
29 614 nr. 91	– de motie-Van der Staaij/Karabulut over parlementaire ondervraging over ongewenste financiering
	20. Debat over het functioneren van het stelsel bewaken en beveiligen met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	21. Debat over het bericht dat de overheid geen grip krijgt op de asbestbranche met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	22. Debat over het advies van de commissie Macrodoelmatigheid over creatieve opleidingen met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	23. Debat over het rapport van de commissie-Sorgdrager over de fipronilcrisis met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	24. Dertigledendebat over zzp'ers die worden uitgesloten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering met maximum spreektijden van 3 minuten per fractie
	25. Dertigledendebat over het bericht dat Brussel overweegt een financiële bijdrage van € 56 miljard te vragen aan de ECB met maximum spreektijden van 3 minuten per fractie
	26. VAO Personen- en Familierecht (AO d.d. 24/01) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	27. VAO Kinderporno en kindermisbruik (AO d.d. 20/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	28. VAO Klimaat en energie (AO d.d. 21/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	29. VAO Verzamel-algemeen overleg Koninkrijksrelaties (AO d.d. 13/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	30. VAO E-id / paspoorten (AO d.d. 21/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

	31. VAO Arbeidsmarktbeleid (AO d.d. 13/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	32. VAO Pensioenonderwerpen (AO d.d. 06/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	33. VAO Inburgering en integratie (AO d.d. 20/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
33 085, nr. 20	34. VSO over de evaluatie wijziging Remigratiewet met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	35. VAO Armoede- en schuldenbeleid (AO d.d. 14/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	36. VAO Toegankelijkheid en kansengelijkheid binnen het hoger onderwijs (AO d.d. 20/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	37. VAO Ouderenzorg (AO d.d. 07/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	38. VAO Verpleeghuiszorg (AO d.d. 20/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	39. VAO Natuur (AO d.d. 12/02) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
35 070	40. Wijziging van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet in verband met het centraliseren van tolkvoorzieningen ten behoeve van de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de deelname aan het maatschappelijk verkeer van personen met een auditieve beperking, van de luisterlijnen voor volwassenen en jeugdigen en van het vertrouwenswerk jeugd (Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd)
35 088	41. Wijziging van de Wet basisregistratie ondergrond (bronhouderschap modellen, kwaliteitscontrole en enkele verbeteringen)
34 893	42. Wijziging van de Wet foetaal weefsel in verband met het mogelijk maken van het bewaren en gebruiken van foetaal weefsel ten behoeve van de opsporing en vervolging van ernstige zedenmisdrijven
35 060	43. Wijziging van de Wet luchtvaart (Omvorming Stichting Airport Coordination Netherlands tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan)
35 044	44. Wijziging van de Zorgverzekeringswet, de Wet langdurige zorg en enige andere wetten in verband met het controleren van de verzekeringsplicht voor de zorgverzekering en het regelen van de verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens door Onze Minister voor Medische Zorg, het Zorginstituut Nederland en het RIVM
34 976	45. Wijziging van onder meer het Wetboek van Strafvordering BES in verband met aanpassing van de regeling van de bijzondere opsporingsbevoegdheden en enkele andere wijzigingen

Langetermijnagenda

12, 13 en 14 maart (week 11)
– VAO Chroom-6 bij Defensie (AO d.d. 07/11)
– VAO Bouwregelgeving/ risicovloeren (AO d.d. 20/02)
– VAO Discriminatie (AO d.d. 14/02)
– VAO Milieuraad 5 maart 2019 (AO d.d. 20/02)
– VAO Modeltekst investeringsakkoorden (AO d.d. 20/02)
– VSO over nadere informatie ruimtebrief (35 000 VIII, nr.159)
– 33 844 (Wijziging van de Beginselenwetten, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en wijzigingen van technische aard)
– 34 491 (Wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de uniformering en de verduidelijking van enkele bepalingen omtrent het bestuur en de raad van commissarissen van rechtspersonen (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 34 906 (voorstel van wet van de leden Snels, Tony van Dijck, Leijten, Nijboer, Van Raan, Van Rooijen en Azarkan tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met aanscherping van de definitie van «vaste beloning» en introductie van een instemmingsrecht voor de Minister van Financiën met betrekking tot de vaststelling of verhoging van de vaste beloning van een bestuurder van een systeemrelevante bank)
– 34 861 (Regels ter implementatie van richtlijn (EU) 2016/681 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit (PbEU 2016, L 119) (Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven))

19, 20 en 21 maart (week 12)
– *geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag*
– 35 036 (Wet maatregelen middenhuur)

26, 27 en 28 maart (week 13)
Nog nader te bepalen

2, 3 en 4 april (week 14)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

9, 10 en 11 april (week 15)
Nog nader te bepalen

16, 17 en 18 april (week 16)
Nog nader te bepalen

23, 24 en 25 april (week 17)
– Debat over de informele Europese Top in Roemenië van 9 mei 2019

26 april t/m 13 mei (week 18 en 19)
– Meireces

14, 15 en 16 mei (week 20)
– 34 985 (Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) (voortzetting)
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 33 922 (voorstel van wet van het lid Yücel tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en het Burgerlijk Wetboek om gelijke beloning van mannen en vrouwen te bevorderen) *(re- en dupliek)*
– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over Albanese bendes in het criminele circuit in Nederland (Van Toorenburg) (Minister J&V, Minister BuZa)
2. Debat over extremistisch geweld (Markuszower) *(Minister J&V)*
3. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
4. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
5. Debat over de verplichting inzake twee jaar loondoorbetaling bij ziekte (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
6. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
7. Debat over langdurig werklozen die onvindbaar zijn in de bestanden van het UWV (Gijs van Dijk) *(Minister en Staatssecretaris SZW)*
8. Debat over burgemeesters die met de dood worden bedreigd (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
9. Debat over huwelijkse gevangenschap (Buitenweg) *(Minister RB)*

10. Debat over het bericht dat zorgverzekeraar CZ een explosieve stijging van de zorgpremie verwacht (Dijksma) *(Minister MZ)*
11. Debat over grote prijsverschillen in de ziekenhuiszorg (Hijink) *(Minister MZ)*
12. Debat over een handboek voor pedofielen dat op internet circuleert (Van der Graaf) *(Minister J&V)*
13. Debat over grootschalige fraude met pgb's (Hermans) *(Minister VWS)*
14. Debat over risicovloeren in gebouwen (Ronnes) *(Minister BZK)*
15. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours (Laçin) *(Minister en Staatssecretaris I&W)*
16. Debat over insectensterfte in Nederland (Bromet) *(Minister LNV)*
17. Debat over de toekomst van de Onderwijscoöperatie (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
18. Debat over discriminatie op de woningmarkt (Nijboer) *(Minister BZK)*
19. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
20. Debat over de resultaten van de JOB-monitor (Özdil) *(Minister OCW)*
21. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
22. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
23. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
24. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
25. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
26. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
27. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
28. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
29. Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën)*
30. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
31. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
32. Debat over Chroom 6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
33. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
34. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
35. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
36. Debat over de aanstaande vrijlating van veroordeelde jihadisten die mogelijk in de gevangenis verder geradicaliseerd zijn (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister RB)*
37. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
38. Debat over de financiële compensatie voor Q-koortspatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
39. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
40. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
41. Debat over het bericht dat de bescherming van defensiemedewerkers tegen chroom-6 onvoldoende zou zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*

42. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
43. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
44. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven» (Bergkamp) *(Minister VWS)*
45. Debat over de situatie bij het parket Zeeland-West-Brabant (Buitenweg) *(Minister J&V)*
46. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
47. Debat over de relatie van Nederland met Saudi-Arabië (Sjoerdsma) *(Minister BuZa)*
48. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
49. Debat over de LHBTI-monitor 2018 (Özütok) *(Minister OCW, Minister J&V)*
50. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
51. Debat over het toezicht op medische implantaten (Ellemeet) *(Minister MZ)*
52. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
53. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
54. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
55. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
56. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
57. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
58. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
59. Debat over het tekort aan technici op de arbeidsmarkt (Veldman) *(Staatssecretaris EZK, Minister OCW)*
60. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
61. Debat over de vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip (Wassenberg) *(Minister I&W, Minister LNV)*
62. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
63. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie)*
64. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
65. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
66. Debat over geweld tegen hulpverleners tijdens de jaarwisseling (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
67. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
68. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
69. Debat over de problemen bij de IND (Groothuizen) *(Staatssecretaris J&V)*
70. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
71. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
72. Debat over de registratie van criminele bendes (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
73. Debat over de Nashvilleverklaring (Bergkamp) *(Minister OCW)*
74. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
75. Debat over de onveilige werksituatie in azc's als gevolg van overlastgevende asielzoekers (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
76. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*

77. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
78. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
79. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
80. Debat over het toelatingsbeleid in het mbo (Van Meenen) *(Minister OCW)*
81. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
82. Debat over het bericht dat de VS en Rusland hebben aangekondigd het INF-verdrag op te zeggen (Van Ojik) *(Minister BuZa)*
83. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
84. Debat over de informele Europese top in Roemenië van 9 mei 2019 *(Minister-President)*
85. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
86. Debat over de crisissituatie in Venezuela en de gevolgen daarvan voor de Benedenwindse Eilanden, Curaçao, Aruba en Bonaire (Diertens) *(Staatssecretaris BZK)*
87. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
88. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
89. Debat over vliegtuigmonteurs die zijn blootgesteld aan chroom 6 (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Staatssecretaris SZW)*
90. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financiën, Minister EZK, Minister VWS)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over het opkopen van huizen door beleggers (Beckerman) *(Minister BZK, Minister Financiën)*
2. Dertigledendebat over de slachtoffers van Q-koorts (Van Kooten-Arissen) *(Minister MZ)*
3. Dertigledendebat over de toename van de Nederlandse invoer van palmolie (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
4. Dertigledendebat over het stopzetten van de vergoeding voor het medicijn Fampyra (Dijksma) *(Minister MZ)*
5. Dertigledendebat over de overname van de chemietak van AkzoNobel (Alkaya) *(Minister EZK)*
6. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
7. Dertigledendebat over het inzetten van duurzame keurmerken voor hout (Diks) *(Minister BuHA-OS)*
8. Dertigledendebat over het sluiten van detentiecentra in Libië (Jasper van Dijk) *(Minister BuHA-OS)*
9. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
10. Dertigledendebat over het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur over een houdbaar voedselsysteem (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister EZK)*
11. Dertigledendebat over zorgverzekeraars die beleggen in farmaceutische bedrijven (Hijink) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gevolgen van de sluiting van sociale werkplaatsen (De Jong) *(Staatssecretaris SZW)*
13. Dertigledendebat over de risico's van investeringen in fossiele brandstoffen (Van Raan) *(Minister Financiën)*
14. Dertigledendebat over het rapport van de Nationale ombudsman over de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven (Özütok) *(Minister BZK)*

15. Dertigledendebat over het jaarverslag van de Raad van State (Baudet) *(Minister BZK, Minister J&V)*
16. Dertigledendebat over het inburgeringsbeleid (Baudet) *(Minister SZW, Staatssecretaris J&V)*
17. Dertigledendebat over het advies van de Commissie grondgebondenheid over de toekomst van de melkveehouderij (Futselaar) *(Minister LNV)*
18. Dertigledendebat over een netwerk van wraakporno (Kuiken) *(Minister J&V)*
19. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
20. Dertigledendebat over een flexibele AOW-leeftijd (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
21. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
22. Dertigledendebat over Nederlandse bedrijven die meebouwen aan een sojaroute door het Amazonewoud (Van den Hul) *(Minister BuHa-OS)*
23. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
24. Dertigledendebat over het lekken van begrotingsstukken (Van Raak) *(Minister-President)*
25. Dertigledendebat over een misrekening door het ministerie over de studiefinanciering (Futselaar) *(Minister OCW)*
26. Dertigledendebat over bedreigde diersoorten (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
27. Dertigledendebat over kinderbijslag op de BES-eilanden (Özütok) *(Staatssecretaris BZK, Staatssecretaris SZW)*
28. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
29. Dertigledendebat over de negatieve gevolgen van globalisering (Thieme) *(Minister-President, Minister BuHa-OS)*
30. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
31. Dertigledendebat over het bericht dat de zeespiegel sneller stijgt dan gedacht (Van Raan) *(Minister I&W)*
32. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
33. Dertigledendebat over het bericht dat het ACM ziekenhuisfusies te makkelijk toestond (Ellemeet) *(Minister MZ, Staatssecretaris EZK)*
34. Dertigledendebat over het rapport van het IPCC over klimaatverandering (Van Raan) *(Minister EZK)*
35. Dertigledendebat over het bericht dat rubberkorrels op kunstgrasvelden slecht voor het milieu zijn (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
36. Dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer (Laçin) *(Staatssecretaris I&W)*
37. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
38. Dertigledendebat over het VN-rapport over vervolging van de legertop in Myanmar voor oorlogsmisdaden (Kuzu) *(Minister BuZa)*
39. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat de huurverhoging de inflatie opjaagt (Van Brenk) *(Minister SZW)*
41. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
42. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
43. Dertigledendebat over het WRR-rapport over sociale en economische gezondheidsverschillen (Diertens) *(Staatssecretaris VWS)*

44. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
45. Dertigledendebat over problemen met zoutwinning in Groningen (Beckerman) *(Minister EZK)*
46. Dertigledendebat over de arbeidsvoorwaarden bij de politie (Baudet) *(Minister J&V)*
47. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
48. Dertigledendebat over het bericht dat de zorgpremie in 2019 met meer dan 10 euro per maand stijgt (Ellemeet) *(Minister MZ)*
49. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
50. Dertigledendebat over het bericht dat wijkverpleegkundigen creatief omgaan met de regels voor de aanvraag van maaltijdondersteuning (Dik-Faber) *(Minister VWS)*
51. Dertigledendebat over subsidies voor windmolenparken (Kops) *(Minister EZK)*
52. Dertigledendebat over een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Smeulders) *(Minister SZW)*
53. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
54. Dertigledendebat over grenzen aan het investeren in verduurzaming door woningcorporaties (Beckerman) *(Minister BZK)*
55. Dertigledendebat over het actieplan «Slim en duurzaam» van de luchtvaartsector (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
56. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
57. Dertigledendebat over de gevaren van omgevingsgeluid (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
58. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
59. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
60. Dertigledendebat over chemische stoffen die op de Europese markt komen zonder aan veiligheidsregels te voldoen (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
61. Dertigledendebat over de normen voor de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
62. Dertigledendebat over de werkelijke prijs van vliegtickets (Van Raan *(Minister I&W)*
63. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Teunissen) *(Staatssecretaris I&W)*
64. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
65. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
66. Dertigledendebat over het bericht dat een patiënt na het faillissement van het Slotervaart Ziekenhuis in levensgevaar was (Van Gerven) *(Minister MZ)*
67. Dertigledendebat over personeelsgegevens en kunstmatige intelligentie op de werkvloer (Alkaya) *(Minister BZK, Staatssecretaris EZK)*
68. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
69. Dertigledendebat over ongelijkheid in onderwijskansen in Nederland (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
70. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
71. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
72. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*

73. Dertigledendebat over het bericht dat de groei van het aantal studenten op universiteiten ten koste gaat van de kwaliteit (Futselaar) *(Minister OCW)*
74. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
75. Dertigledendebat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV)*
76. Dertigledendebat over patiëntenstops in de zorg (Hijink) *(Minister MZ)*
77. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
78. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
79. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
80. Dertigledendebat over het bericht dat mensen uit Lelystad met de goedkoopste polis bij Zilveren Kruis Achmea niet terecht kunnen bij het ziekenhuis in Harderwijk (Van Gerven) *(Minister MZ)*
81. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
82. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
83. Dertigledendebat over het niet halen van de CO2-doelstelling (Van Raan) *(Minister EZK)*
84. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
85. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
86. Dertigledendebat over het bericht dat de Minister EZK informatie over het giflek in Farmsum niet deelt met de Kamer (Beckerman) *(Minister EZK)*
87. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
88. Dertigledendebat over Nederlanders die in armoede dreigen te raken door de oplopende energierekening (Beckerman) *(Minister EZK)*
89. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
90. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
91. Dertigledendebat over de genomen maatregelen naar aanleiding van de uitspraak in de Urgenda-zaak in 2015 (Van Raan) *(Minister EZK)*
92. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
93. Dertigledendebat over de veiligheid van het vliegverkeer (Teunissen) *(Minister I&W)*
94. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
95. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland migranten van het schip Sea Watch 3 opneemt (Fritsma) *(Staatssecretaris J&V)*
96. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
97. Dertigledendebat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
98. Dertigledendebat over achterstallig onderhoud door Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*
99. Dertigledendebat over de uitspraak van een Franse rechtbank dat de toelating van de verkoop van landbouwgif Roundup Pro 360 in strijd is met het voorzorgsbeginsel (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
100. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
101. Dertigledendebat over lekkages bij aardwarmteprojecten (Van der Lee) *(Minister EZK)*

102. Dertigledendebat over een extra reductie van 9 megaton CO_2 (Van Raan) *(Minister EZK, Minister LNV)*
103. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
104. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
105. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
106. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
107. Dertigledendebat over de doorrekening door het PBL en het CPB van het Klimaatakkoord (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
108. Dertigledendebat over het bericht dat de commandant der strijdkrachten pleit voor herinvoering van de dienstplicht (Kerstens) *(Minister Defensie)*
109. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
110. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
111. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
112. Dertigledendebat over het personeelstekort onder verpleegkundigen en verzorgenden (Ellemeet) *(Minister VWS)*
113. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
114. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
115. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
116. Dertigledendebat over het fokken en verhandelen van doorgefokte katten (Wassenberg) *(Minister LNV)*
117. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
118. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
119. Dertigledendebat over het bericht dat personeelstekorten in de ggz leiden tot calamiteiten met dodelijke afloop (Renkema) *(Staatssecretaris VWS)*
120. Dertigledendebat over de nieuwe Duitse industrieagenda (Van der Lee) *(Minister EZK)*
121. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
122. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
123. Dertigledendebat over regels rondom het vervoer van gevaarlijke stoffen bij Defensie (Kerstens) *(Staatssecretaris Defensie)*
124. Dertigledendebat over bemoeienis van de NCTV bij het onderzoek naar de ramp met de MH17 (Sjoerdsma) *(Minister J&V)*
125. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
126. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
127. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
128. Dertigledendebat over het stopzetten van Nederlands onderzoek naar glyfosaat door het bedrijf Monsanto (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister OCW)*
129. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
130. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 8 april 2019 van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid van Haga inzake de bestrijding van weeshuistoerisme (Kamerstuk 35 069)
Maandag 11 maart van 13.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven (Kamerstuk 34 861)
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek

Recesperiodes

Voorjaarsreces 2019: vrijdag 22 februari t/m maandag 4 maart 2019

Provinciale Statenverkiezingen: woensdag 20 maart 2019 *(geen avondvergadering op dinsdag 19 maart 2019 en geen vergadering op woensdag 20 maart 2019, de gehele dag).*

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Koningsdag: zaterdag 27 april 2019
Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020